Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Digesto novo 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 1. Apr. 1493

urn:nbn:de:bsz:31-319562

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Bartolus super secunda
Digesti noui.

Venedig
Bapt. de Tortis
1493

(1. IV.)

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

AD DE iesu christi ꝓsidio sep̃ iuocato. .d. Alex. tangit hic in rubrica. An rubrice possint allegari ad decisionem cārum: ⁊ an cuz rubrum est generalius nigro restringatur p nigruz. q̃ ét p̄ ipz potui ī l.i. §. si cerpe. ⁊ ibi positis .adde ét abb. consi. xvi. incipiente in presenti cā scdo li. inquantū ét tāgit de dona. ꝓstan. ad de ꝙ Abb. consi. lxxxiiii i.li. dicit ꝙ nō esset procul ab heresi reuocare id ī dubiū. dū ét tangit de aliis donationibus imperatorum. adde bald. ꝓsi. cclxxvii. libro. iii. Oldra. cōsi. cccxxxi. ī fi. De potestate pape in bonis ecclesie. bal. cōsi. cclxxiiii tertio uolu. ⁊ consi. cxc. scdo li. ⁊ cōsi. ccccxxxiiii i. uolu. ⁊ de dona. regis p̄ pau. de ca. consi. lxxiiii. Oldra. cōsi. cxcv. ⁊ inquantū tangit an si mulier iuret super contractu sit de beneficiis certioranda. ⁊ quid etiā de minore. ad de bal. cōsi. iiii. ⁊. xlvii. ⁊ consi. cxxxii li. iii. ⁊ consilio. cccxc. libro. ii. ⁊ consi. xl. v. li.

b ¶ l. cuz ostēdim⁹. AD DE ꝓz bal. ibi ut refert ⁊ seqt̃ Alex. ꝙ ibi ꝓcurrebāt tria. s. calo ⁊ iudicii fauor pupilli ⁊ scriptura ideo fingit̃ stipulatio. ꝙ nō esset altero ꝓdictoꝝ cessante.

¶ Rubrica de uerborum obligationibus.

¶ Dictuz est. s̄. de obligationibus in genere. sequitur uidere de obligationib⁹ in specie. Jō ponit rubricam de uerborum obligationibus.

Ex. l. sequenti.

¶ Casus aliquos in quibus stipulatio fingitur uide: ibi. Oppo. Et an iterrogatio oio precedere debeat ⁊ seq respōsio: ibi. Quero. Et an mutus ⁊ surdus qui intelligit ad motū labiorū possit stipulari ibi. Quero qd. Et an si aliqui sint in in una camera alij ī alia ita ꝙ se exaudire possūt an possint stipulari: ibi Pōe. Qualiter autē mutus iubeat ⁊ surd⁹: ibi. Quero. Et an surdus tātū possit stipulari ibi. Sz qd. Et quid sit stipulatio ⁊ quare dicat̃ stipulatio uide in fi.

s **Tipulatio non potest.** Lex nostra diuidit̃ in septē partes ꝕm Jaco. de are. primo dubitatur utruz stipulatio reddatur inutilis ratione p̄sonarū. Secundo utrū reddat̃ ī utilis ratione interualli temporis. Tertio utruz reddatur inutilis rōne defectus uerborum seu forme. Quarto utrū reddatur inutilis rōne diuersitatis in qualitate interrogationis ⁊ rūsiōis. Quinto an reddat̃ inutilis rōne diuersitatis in quantitate. Sexto an reddat̃ inutilis ꝓpter adiunctā rem in sermone. Septimo an reddat̃ inutilis propter diuersitatē loquele: ⁊ ꝓsequor p partes. ¶ Stipulatio nō potest cōcipi nisi utroqz loquēte ⁊ sermonis efficaciā intelligēte. h. d. Hoc principiuz diuidit̃ in tres partes. prio ponit dictum. secundo illationē. tertio consilium. secunda ibi ⁊ ideo. tertia ibi si quis igitur. In tex. ibi loquēte subaudi ⁊ sermonis efficaciā intelligēte. ¶ Opp. habet̃ hic ꝙ stipulatio non potest cōcipi ⁊c̄. contra. s̄. de adop. l. nō aliter. Jacobus de are. soluit ꝙ ibi in stipulatiōe ficta. hic in uera. uos habetis alios casus in quibus fingit̃ stipulatio: ut in. l. i. C. de rei uxo. actio. Itez ex cursu longi tēporis: vt. l. cuz de in rē uerso. s̄. de usu. Item patientia simplex in iudicio sine expressione uocis hz uim stipulationis: vt. s̄. de fideiu. tu. l.[b] cū ostendim⁹. in fi. ⁊. j. qui. appel. non li. l. i. in quadā addi. By. super glo. Itez in l. si finita. §. eleganter. s̄. de dam. ifec. ubi ex cōtumacia fingitur stipulatio. ¶ Quero utrum debeat precedere interrogatio ⁊ sequi responsio: ⁊ an sit de substantia ita ꝙ peruersio ordinis vitiet: ⁊ uidetur ꝙ de substantia sit ꝙ verum est: vt l. i. C. ō usu. ⁊. l. obligamur. §. verbis. s̄. ti. i. ⁊ no. insti. eo. ti. in prin. cōtra hoc videtur facere tex. j. e. l. §. cū adijcit: sed ibi dicā. ¶ Oppo. dicitur hic neqz mutus ⁊c̄. videtur ꝙ ifans possit stipulari: ut. l. seruū. j. rē pu. sal. fo. Bue sunt opi. vna Bar. quā tenet Pe. sed By. tenet contrariaz opi. ibi positā in glo. ꝙ ibi sit spāle in illa stipulatione. ⁊ hoc tenet gl. s̄. ti. i. l. i. in fi. ¶ Op. de. l. ea que. s̄. de dona. inter vi. ⁊ uxo. ⁊. l. i. C. e. Sol. non cōtrahit̃ p̄ epistolā: sed prius cōtracta per epistolā ꝓbatur: ut in. l. publia. in fi. ff. depositi. ¶ Op. de. l. iiij. ⁊. v. s̄. de spō. gl. nō soluit hic: sz soluit in. §. itē uerborū. insti. de inuti. stipula. ⁊ By. hic ꝙ sponsalia possunt cōtrahi per stipulationē: ⁊ tūc inter absentes nō cōtrahunt̃. Quandoqz contrahunt̃ sine stipulatione: ⁊ tunc etiaz inter absentes cōtrahūtur. ¶ Quero quid si est surdus ⁊ mutus talis qui intelligat uidēdo motum labioruz: vt est do. Bellus de gabrielis de eugubio qui propter sui magnā ꝓspicaciā: licet non audiat oio tamē ad motū labiorum hoies quātūcunqz secrete loquētes itelligit quatenus eius uisus protēditur ⁊ quosdā alios vidi. vtrū potuerunt stipulari. Et videtur ꝙ sic: quia itelligunt efficaciā sermonis. Credere cōtrariū: qa l. requirit ꝙ intelligāt per sensum auditus ⁊ p sonū vocis: vt. l. i. in fi. s̄. ti. i. nō per motū labiorum seu alio nutu. que enī est dēria inter motū labiorum ⁊ digitorū vel humerū quibus fit mot⁹ certe nulla. simile in illis in quib⁹ reqritur visus nō sufficit si alio modo ꝓcipiat̃ per intellectum: vt. l. i. in prin. s̄. de his que in test. delē. sed si vocem perciperet quis auribus sniam perciperet nutu sufficeret: vt videbitis in. §. si quis ita. j. e. l. ⁊. s̄. ti. i. l. i. in fi. facit. j. e. l. §. vl. ¶ Pōe ꝙ aliqui non sunt presentes nec stant simul: sz vnus in vna parte ciuitatis seu camera ali⁹ in alia: an possint stipulari: videt̃ ꝙ nō: quia absentes: sed certe ex quo possūt se exaudire clamādo possūt dici presentes: ⁊ absentes hic accipiuntur q nō possunt exaudiri se. vt no. in. §. itē uerboruz: aliter dicit̃ absens: vt. l. presens. s̄. de ꝓcu. ¶ Op. de. l. i. §. pe. s̄. ti. i. Sol. hec exceptio in ifante loquitur. vel dic si quis vult sibi aliquid stipulari ⁊ tunc caderet in infantē. ¶ Op. pupillus non potest iubere: vt. l. i. §. si pupillus. s̄. qō iussu. dic auctoritate tutoris: vel hic excipias infantem. ⁊ hoc mihi plus placet. ¶ Quero qualiter mutus iubeat. dic scriptura: vt. l. discretus. C. qui test. facere pos. ⁊ nutu: vt. s̄. de le. iii. l. nutu: ⁊ absens p epistolā: sed surdus pōt precipere verbo. Sed videtur ꝙ nō possit stipulari: quia isti equiparātur furiosis ⁊ pupillis: vt. l. fulcinius. §. adeo in fine. s̄. ex qui. cau. in pos. ea. ⁊ institu. de cura. §. i. So. quādoqz est talis mutus qui oio nō intelligit: ⁊ iste equiparatur infanti quia iste non intelligit. Quādoqz aliquid intelligit ⁊ perfecte licet nō audiat neqz loqui possit. ⁊ iste equiparatur pupillo: vt. l. seruo inuito. §. pe. s̄. ad treb. qui tex. est valde no. ad hoc. ⁊. d. §. adeo. vnde ī pupillo requiritur tutoris auctoritas ⁊ idem in muto. ¶ Sed quid de surdo tm̄: videtur idē: vt d. §. i. insti. de cura. qō est verū si oio nō audiat. alias secus: vt. s̄. ti. i. l. i. in fi. ⁊ de. leg. tut. l. pe. ⁊ l. fin. Sed si esset talis surdus cuius infirmitas nō esset ei nociua qui possit gerere negocia sua vt in eo qui p motū labioruz comprehendit. tūc puto ꝙ non eget curatore: vt. l. quesitū. in fi. s̄. de re iudi. ¶ Qualiter aūt probetur mut⁹ ⁊ surdus dictum est in. l. i. in fi. s̄. ti. i. ⁊ sic poterit facere ceteros contractus preter stipulationē: ⁊ circa hoc vide que dicā in. §. si quis ita. j. eadem l. ¶ Quero qd est stipulatio. Respondeo quedā verborū obligatio. illud nil est dicere stipulatio est contractus: ⁊ aliud est contractus: ⁊ aliō obligatio: vt. l. i. s̄. de pac. Breuiter stipulatio est vt dicit tex. in. l. v. §. stipulatio. j. eo. ¶ Ulterius quero quare dicitur stipulatio. ⁊ dicitur ab interrogāte qa nobilior ꝓs sui: vt ꝓbat̃ insti. qui. mo. tol. obli. §. non idem. licet econtra quādoqz reperiatur: vt. l. si non sortē. §. i. s̄. de condi. inde. vnde dicitur stipulatio. dic vt in glo.

Ex. §. sequenti.

An actus extraneus in medio ueniens vitiet stipulationē: ⁊ ꝙ dicatur magnum interuallum.

Qui presens. Omissio respōsiōis vitiat stipulationem non modicum interuallum. h. d. Op. de se ipso

c ¶ Equipat̃ pupillo. AD DE ꝙ pau. d ca. h dicit ꝙ miratur d h dicto bar. ⁊ ꝙ reprehēditur per ange. ⁊ bald. quos ipse sequitur: quia cum intelligit equiperat̃ maiori: ut ipse bar. uoluit in. l. mutū. s̄. de acqui. here. ⁊ in. l. fi. de bo. po. isanfu. ⁊ jquātū alex. refert ro. inferre ex no. ꝙ q si est presens non dicitur loqui ad statutū puniētē loquētem cū bannito ut non habeat locuz ī loquēte p epistolā. qd diē non differre ab illa. q. an statutū puniens delinqntē cōprehēdat mandātem ultra remiss. suas. adde qd cōsuluit bal. cōsilio. lii. li. iii. super statume diolāi. q bus cauetur ꝙ null⁹ corporaliter puniatur nisi. l munic ipali: caueat̃ altero cauet̃ ꝙ homicida capite puniatur ita ꝙ statim moriatur ꝙ mādans homicidiū nō debet capite puniri.

a ¶ Uidetur dimittere. ADDE ⁊ intellige ꝑm pau.de cast. concurrētibus duobus de quibus i .d.§.ꝓpositum.s.ꝙ interrogatō pcessit ⁊ ꝙ testes fuerint ad id conuocati. Adde ⁊ tertium licet.do.alex. non dicat.sz pau.ꝙ ad interrogationez facietēdā aliquis si sit submissus ⁊ informatus ut sic interroget alleg. Io.an.in addi.ad spec.iti.d tes.§. in ꝓmis i addi. que incipit pileius cui accidit iste casus in persona uxoris tu adde ro. consi.cccvi. adde ⁊ quartum ꝙ possit articulate loqui:ut in iuribus .s. alleg.⁊ de intellectu .d. §.propositū uide pau.de ca. consi. clxxxviiii.

b ¶ Cur nō fit ADDE qd si iudex pronunciat ticium condēnādū in.x an uideatur condēnasse alex. refert barto.in.l.i. C.si aduerlib.tenere ꝙ nō.⁊ Io.an. in addi. ad spe.in ff. de exceptio .§. uiso uersiculo porro in additione que incipit dat intellige re Imo.bal. ⁊ ro.h cū q bus ipse trā sit:qz tract futuri tēporis non spectant ad iudicez.l.i. in prin. s. de usu.tu dic ꝙ ange.consi. cexlviiii. in cipiente .d. liberina.idē tenet ꝙ hic in ultia col. ⁊ ibi ponit qualiter intelligit dcm bar.in.d .l.i ibi uide. Et

ad seipsum. Responde in pria pte recessit ⁊ nūquā fuit sibi respōsum.in scōa parte statim redi it ⁊ fuit sibi responsuz. ¶ Op.de.l.cōtinuus.in prin.j. eo.So.ut in glo.que incipit incōtinenti sine magno. Tenet ergo glo.ista ꝙ longū iter uallū uitiat stipulationē.Sed ista glo.male dicit per.l.duos.in fi.j.de duo.reb.⁊.l.si ex duobus.eo.ti.⁊ credo ꝙ sit longū interuallū vnius diei:ut.d.l.si ex duobus.⁊.l.cōtinuꝰ. in prin.j. e. ¶ Ulterius dicit ꝙ si interuenit actus extraneus ꝙ actus in medio ueniens vitiat stipulatōnē. Contra C.de testa.l.ambiguitatē.⁊.l.cū antiquitas.So.ibi necessarius nature actus fuit q non nocet.hic de alio actu. Distingue ergo.aut inter interrogationē ⁊ responsionē habet magnū iteruallū ⁊ uitiatur:ut.l.si ex duobꝰ in pn. ⁊.l.duos.j.ti.i.aut nō interuenit lōgū iteruallū ⁊ tūc aut nullus actꝰ interi ē factus ⁊ non uitiat ut.l.cōtinuus.in prin.j.e.⁊ hoc.§.Aut aliquis actus interim est factus.⁊ tunc aut ex necessitate nature ⁊ nō uitiat:ut.l.cū antiqtas.C.de tes. Aut erat actus nō de necessitate nature:⁊ tunc aut erat de pertinentiis contractus ⁊ nō uitiat ut.l.duos reos in fi.j.ti.i.Aut nō erat de pertinentiis ⁊ uitiat:ut.l.ꝓtinuꝰ:in prin.j.e. ¶ Op. de.l.qō dicimus.j.de solu.ubi aliter accipit in cōtinēti:vt.l.si debitori.s.de iudi. ⁊.l.i.§.fi .s. ad.l.fal.So.hec loquela ⁊ statim ⁊c.ꝑm diuersitatē casuū aliter ⁊ aliter accipitur.⁊ quādo loquimur de actu ex quo oritur stipulatio debet ī telligi prout dicitur in.l.in bonefidei.C.de pac. ⁊.l.iii.de edil.edic.Quādoqz ō actu executiuo obligationis.tūc dicitur magnū ⁊ paruū interuallū ad arbitriū iudicis:ut.l.qō dicimus.j. de solu.Quādoqz accipitur in alia materia:⁊ tunc aliter ⁊ aliter accipit:ut.l.i.C.unde ui.⁊ ibi no. per Ly.⁊.j. de ui ⁊ ui arma.l.iii.§.cum igitur ubi per glo.

Ex.§.sequēti.

¶ Si iterrogatus testator an uelit bōa sua tali dimittere respōdeat cui alii q̄ sibi uellē dimittere:an uideat dimittere:ibi. Istō. Et si tribus cōmissum sit:an ticius sit condēnādus. ⁊ unus dicat ꝙ sit cōdēnādus.alius dicat ꝙ sit absoluendus.tertius ꝙ non uidet cur non sit cōdēnādus.tertiꝰ uidetur cōsulere ꝙ sit cōdēnādꝰ. ibi. Itē. Et si nō ualet ꝙ ago:ut ago ualeat:ut ualere pōt: ibi. Cum ergo. Et an contractꝰ factus p mutū ⁊ surdū qui intelligit per motū labiorum ualeat ut contractus sine stipulatione: ibi. Secūdo. Et an si in instrumēto continetur cōfessio mutui:nō cōtractus mutui debeat agi ex cōfessione uel ex cōtractu mutui uide in fi.

Si quis ita. Sufficit quo ad obligationem consensuz colligi ex uerbis per interpretationem. secus si ex signis ⁊ actibꝰ colligit.h.d.No.ꝙ sufficit colligi per interpretationē. ¶ Secūdo no.si non ualet qō ago ut ago non ualet:ut valere potest: quia iutilis stipulatio hic nō ualet ut pactum. Op.j.proxi.§.ubi responsio debet esse consonans interrogationi.So.hic ex uerbis eius colligitur ⁊ sufficit. ¶ Istud principiū allegatur p Pe.ad.q.quidā interrogatus.vis tu dimittere bōa tua tali:dixit ille cui alteri q̄ sibi uellē dimittere an videat dimittere. Et pe.deteriat ꝙ uī dimittere ut i isto tex.qa si ē sic i ꝓtractibꝰ: multo magis in testis cū in eis fiat plenior interpretatio:ut in.l.in testa.de reg.iur.Sed contra hoc facit.s.de test.l.fi.So.ibi sunt uerba iactantia prolata testibus ad hoc adhibitis:sz hic

fuerunt uerba dispositiua adhibitis testibꝰ ad hoc ⁊ alio interrogāte. pro quo facit.s.de.lega.iii.l.pāphilo.§.ꝓpositū. ¶ Itez facit ad.q. cōmissum fuit tribus ꝙ cōsulerent.an ticius sit cōdēnādus.vnus dixit cōdēnādū esse.alius dixit absoluēdū.tertius dixit nō uideo cur nō sitᵇ cōdēnādus.certe iste tertius uidet cōsulere ꝙ sit cōdēnādus per istū tex.⁊ per hoc facit.l.uxorē.§.cōcubine.s.dele.iii.p responsionē sceuole ¶ Op.de.l.si unus.§.acceptilatio.s. de pac. Glo.soluit hic ⁊ bene ī se.sed tamē diuinare ē. sed glo.aliter ⁊ melius soluit in.l.i.§.eum qui. s.de consti.pec.quia aut tractamus de obligatione dissoluēda.⁊ tunc si non ualet ⁊c.ut ibi ⁊ de hoc si nō ualet qō ago ut ago.dic ut dy.pōit hic ⁊ parū addit ad glo.d.Ly.ponit in.l.codicillū.C.de testa.licet non perfecte pōat. ¶ Cū ergo queritur utrū qō ago si nō ualet vt ago ualet vt ualere pōt.Dic aut constat disponētem ualere uoluisse ut pōt ⁊ ualet:ut.s. de codi. l.i.⁊.C.de codi.l.fi.⁊ hic in glo.Aut non apparet ⁊ tunc aut inter id qō agitur ⁊ id qō agi pōt solum est differentia in cōmodo ⁊ nō in cōstituendi modo:aut est differentia in constituēdi modo.primo casu ualet ut ualere potest: ut l.si tā augusti.s.de ser.⁊.l.uia.s. de serui. rupredi.si uero est differentia in modo constituēdi:⁊ tunc aut in his que depēdēt ex uoluntate unius.⁊ tuuc aut loquimur in dispositione tali ⁊ nō ualet:ut ualere pōt:ut.l. non codicillū.C.de testa.aut de parte illiꝰ ⁊ ualet:ut.l. filius.§.ut quis heredē.s.de le.i. ⁊.l. uerbis ciuilibusᶜ.s.de uul ⁊ pup.⁊.l.sceuola.s. ad treb. aut in his que dependent ex uoluntate duorū tunc aut de obligatione trahenda.⁊ si non ualet ut agitur:⁊ tunc non ualet:ut ualere potest ut hic.⁊.l.i.§.eū qui.s.de consti. pecu. Si de obligatione dissoluēda:tunc aut est defectus in forma:⁊ tunc si non ualet:ut agitur non valet ut ualere potest:ut.l.an inutilis.j.de accep.ꝑm unā lec.aut est defectus in materia ⁊ ualet ut ualere potest:ut.d.l.an inutilis.j.de accep. ꝑm aliam lec.⁊.l.si quis acceptila.j.de accep.⁊.l. si unus.§.acceptilatio.s.de pac.aut est defectus in cā efficienti:hoc est in persona:⁊ tunc idem quia ualet ut ualere potest.ar.eius qō no.j.e.l. multū ⁊.s.de procura.l.quacūqz rōne.⁊ dixi ī d.l.an inutilis. ¶ Sed quid sit super tali stipulatiōe fuerit iuratū.ᵈ Respondeo uident partes dicere ꝙ ualet ut melius ualere potest:ut.l. cū pater.§.filius.s.de le.ii.ubi est no.tex. ¶ Secūdo quero quid in cōtractibus qui quotidie celebrantur per illū surdū qui intelligit ex motu labiorum de quo dixi in prin.l.cū omnes cōtractus fiant hodie per stipulationem. Respōdeo ualebit cōtractus tanquā sine stipulatione celebratus.hoc dico intelligi in illis cōtractibus q possunt contrahi consensu.nam intelligere ex illorum labiorum motu uel quouis alio signo est idem ꝙ intelligere per nutū: ut dicit tex. in d.l.seruo inuito.§.pe.Nec ob.si dicas negociuz peccat in forma ut in hoc.§.⁊ ubi tractatur de obligatione contrahēda:ut.s.dixi.quia illō uerum est quādo stipulatio interponitur super aliquo facto qō de sui natura non cadit formā alicuius contractus:ut si promissio fiat ex mera liberalitate uel promittebat pecuniam tanq̄ debitam cum non esset animo donandi uel nō antea debita animo nouandi uel non: vt in.§. eum qui.l.i.de consti.pecu.Sed quando iterponitur super aliquo contractu de se obligato

inquātū alex an. tangit ꝙ sufficiat exp̄mere uerbum condēmno per equipolens.ad de ang. cōsilio .cclxxv. ubi dicit sufficere si iudex dicat dico ticiuz debere.⁊ si ex tribus iudicibus unus condemnat ꝓ.alter in.l. alter in.xxv ꝙ ualeat sententia cōdēmnantis in xxv. uoluit pau. de ca. cōsi. xxiiii.

c ¶ Uerbis ciuilibus ADDE dū alex.dicit ꝙ bal.in .l.ex tribꝰ reprobat illā glo. ꝙ idē bald. cōsi.cxl. li. i. dicit illaz glo. singularē.tamē ꝙ illa q̄ est in.§ extraneo est ultima facta per Acursi. ⁊ ꝙ non est uerum ꝙ si non ualet ꝙ ago ut ago ualeat ut ualere pōt qū ꝓtrario nō ualere pōt. sed demum quando simili modo ut.d.l. non codicillū ⁊ constat ꝙ directa ⁊ obliqua non sūt eiusdē speciei:sed se confundunt ⁊ habēt rōnē contrarietatis ī se ut.s. ad trebel.l. si heres ubi directa absorbet obliquā in se cōfundendo.

d ¶ Fuerit iuratū ADDE bal.cōsili.clviiii.li i. bar.i.l. si qs i pn.testi de leg.iii .⁊ in.l. omnes populi.i.iii. q.pr.in.s.de iusti.⁊ iur.⁊ in.l.cū quā v.sextus casus.C.de fideicōmis.⁊ ang .i.l. hi qui accessionis.j.ō fideiu.⁊ bar. in l.si quis maior.C.ō trā.

rio:ut super mutuo sup emptione ⁊ uenditione ⁊ si.⁊ tunc iutilis stipulatio nõ uitiat actionẽ oriri ex utili contractu:ut.l.si stipulat°.§. grisogonus.j.e.⁊.l.certi ꝯdictio.§.quoniã.s. si cer.pe. ⁊ qõ ibi no. Et ideo dicerẽ si in instrumẽto non continetur mutuũ esse cõtractũ:sed cõfessio mutui recepti qõ nõ posset agi ex eo cõtractu:ſz debet agi certi cõdictiõe ex mutuo.⁊ probat p cõfessionẽ cõtentã in instrumẽto:non tñ ꝙ ex istrumẽto posset agi hoc est ex stipulatu.hec uera de iure cõi.sed ex forma statutoruz si sunt talia instrumenta guarẽtigiã continẽtia que habent uĩ sententie seu precepti facti ut in confessuz.⁊ tũc forte aliud deberet dici.ſz quia talia statuta sũt facti non potest sentẽtiari nisi uerbis statuti diligenter inspectis.ideo per teipsũ dispice.

Ex.§.sequẽti.

¶Stãte statuto ꝙ reus debeat ĩ prima respõsiõe simpliciter respõdere.aliter habeatur pro cõfesso.Si dicat ꝙ non habuit pecuniã.⁊ si appareat ipm habuisse ꝙ expẽdit in negociis petitoris:an debeat haberi p cõfesso.uide in fi.

Si quis simpliciter. Diuersitas ĩ qualitate obligationis inter interrogationẽ ⁊ respõsionẽ uitiat stipulationẽ nisi diuersitas illico cõplacuerit .h.d. Et diuidit.prio ponit diuersitatẽ in cõditione.secundo in tpe. tertio ibi cũ adiicitur limitat premissa.glo. magna non uenit declarãda hic.sed ipsaz statĩ declarabo infra.§.sed si mihi pãphilũ. Dicitur hic ꝙ si interrogo sub conditione.Responde pure ⁊c. Cõtra.insti.de inuti.stipu.§.preterea:ubi talis respõsio intelligitur qualis precessit interrogatio.so.hic respondẽdo expressit pure non simpliciter.¶Oppo.dies est pars stipulationis sicut sũma:ut.s.de eden.l.i.§.diem.sed si quis in sũma detrahit uel adiicit non uitiat stipulationem:vt.j.e.l.§.si stipulãti. ergo nec detractio uel adiectio diei.So.adiectio diei ĩmutat ĩbstãtiã ⁊ obligatiõis qualitatẽ.quia licet sit nata actio:tamẽ obstat exceptio.sed quãdo in quãtitate detrahitur non est diuersitas in obligatiõis qualitate.⁊ ideo nõ uitiat. Dicitur hic illico cũ placuerit ⁊c. Cõtra quia semper debet precedere interrogatio:ut.l.obligamur.§.uerbis.s. ti.i.l.i.C.de usu.ſz hic precedit respõsio ꝓpter istam obiectionẽ sunt examinande quedã opi. que sunt hic. Mã Jo.⁊ azo intelligunt istuz uer. cũ adiicitur aliquid in quãtitate uel qualitate:⁊ sic referr ad precedẽtia ⁊ sequẽtia. Et alii ut Jacobus ⁊ Hugo.intelligunt cũ adiicitur in quãtitate ⁊ sic refertur ad sequẽtia tãtũ.⁊ Hu.fundabat se ex illa dictione aliquid ꝙ est relatiuum substantie non qualitatis. Pe.dicit ꝙ neutri° opi.est uera inquãtũ refertur ad.§.si stipulanti Et rõ est quia debet precedere interrogatio. refertur ergo ad precedentia quia precessit interrogatio.licet alio modo postea per aliũ cõsensũ reformatur.sed in quãtitate ĩ eo qõ adiecit nulla precessit interrogatio.⁊ iõ nõ ualet.sed By. ⁊ alii uidentur tenere glo.⁊ ego teneo. probo. quia.§.cum adiicit:in medio ponitur. ergo ad utrunqz refertur:ut.l.iii.§.filius.s.de lib.⁊ posthu. Preterea probemus istud que est rõ ꝙ ĩterrogatio debet precedere:ut simus certi ⁊ ut ille respondeat animo obligãdi se. modo ad p positũ si qua interrogatio ad obligãdũ precessisset si non precessisset de eo de quo fit respõsio tñ ille respõdẽs aio obligãdi obligatur secuta cõplacentia:quasi uideatur noua quedã alia stipulatio contracta fictiõe iuris.⁊ sic dicit tex. hic est una glo.magna quã declarabo tibi in.§. pe.⁊.§.si. Et istuz.§.allegabã ad vnam.q. dicit statutũ ꝙ reus in prima rñsione debeat rñdere simpliciter affirmãdo uel negãdo alias habeꝫ pro confesso.quidã reus interrogatus rñdebat se non pecuniã habuisse.⁊ si apperet eũ habuisse dixit ꝙ expẽdit in negociis petitoris. dixi ꝙ debet haberi pro cõfesso quia non simpliciter respondet.nã simpliciter intelligitur idest pure ⁊ sine duplicitate:vt hic in prin.⁊.l.coiri.s. pro socio.⁊.l.i.s.de vul.⁊ pup.⁊ facit.l.inter stipulãtẽ.ĩ principio.j.e.⁊.l.eã quã.C.de fideicõmiss.⁊.l.manifestissimi.§.i.C.de fur.

Ex.§.sequẽti.

¶An in maiori sũma insit minor.⁊ an si peto centũ ⁊ nõ debeo habere nisi qnquaginta reus possit negare totũ.

Si stipulanti. In maiori sũma minor inest.h.d. Primo loquitur quãdo aliquid adiicitur. Secũdo quãdo detrahitur obligationi.¶Op.insti.eo. .§.preterea. Glo.soluit duobus modis.vno ꝙ ibi fuit actũ ⁊c.sed illud est diuinare licet in se sit uerum.Alii dicunt ꝙ hec valet si illico cõplacuerit responsio. Tu dic ꝙ ualet quatenus cõcurrit non in toto.¶Op.de.l.si decẽ.s. locati Rñdeo illa lex limitat istã materiã que debet intelligi in obligatione simplici ⁊ ex cã lucrativa.l.cõtra.loquitur in causis non lucratiuis .rõ quia posset abesse stipulãti ibi:hic non. glo.nõ plus dicit.¶Opp.s.,pri.§.So.ibi est diuersitas in qualitate.hic in quãtitate. Rõ quia diuersitas in qualitate inducit diuersitatẽ in substantia obligationis.alia enĩ est obligatio pura.alia conditionalis.sed diuersitas in quãtitate in ea quantitate in qua est concursus nullã diuersitatẽ parit qn sit eadẽ obligatio ⁊ eodez modo.⁊ ad idẽ.licet sit minus. Dicitur hic ꝙ in maiori sũma minor inest.hoc non uiderur uerũ.quia si ego dico non habeo.c.non sequitur ergo non habeo.xx.ĩmo est uera propositio antecedens vno deficiente a.c.vt.l.si is qui ducẽta.in.§.vtꝫ s.de reb.dub.So.hic loquitur quãdo pfertur affirmatiue.secus si negatiue:ut in cõtrario.Sz istud ẽ contra.l.si unus.§.si cũ decẽ.s.de pac. vbi in mera negatiua loquitur .dicas ergo aut maior summa profertur affirmatiue:⁊ tunc minor summa inest maiori:vt hic cũ si.aut profertur negatiue.⁊ tũc aut loquimur in iudiciis ubi quis tenetur reddere aduersarium certũ:⁊ tũc in maiori summa negatiue prolata inest minor ut in.l.si quis cũ totũ.s.de excep.rei iu.aut ĩ extraiudicialibus loquimur ⁊ tunc aut certa quãtitas profertur per modũ ineunde seu faciẽde conuentionis ⁊ maiori summe minor inest: ut l.si vnus.§.si cũ decẽ.s.de pac.aut per modũ simplicis denunciatiõis seu conditionis ⁊ tunc maiori summe minor inesse non intelligitur negatiue prolata:vt.l.si is qui in.§.utrũ.s.de redu.⁊ ista sunt uerba pe.Sed per hoc confundi tur calũnia aduocatorũ si positio continet ꝙ mutuaui tibi centũ ⁊ in ueritate non fuerunt nisi.lxxx.nam dicũt aduocati ꝙ reus põt totũ negare:ut.d.§.utrum.ꝙ tenet specu.in ti.deposi. §.vii.ver.xi.circa prin.ꝙ ẽ contra predicta. nã in iudicio interrogatio de toto intelligitur de qualibet eius parte.sic etiã responsio intelligit de toto ⁊ qualibet eius parte:ut.d.l.si quis cuz totum.⁊ est tex.cum glo.j.de uerb. signi.l. pupillus.§.h.ꝙ ẽ expressum de leg.ii.l.qui solidũ.

⁊ dum alex. ex mẽte bar. ang.in.l.sed si quis.§. q̃ sitũ.s. si qs cau.⁊ Jmo. in.c.cuz cõtigat d iureiu. dicit ꝙ suscep tio iurata omnium pi culorum nõ obligat ad casum fortuitũ.adde ꝙ ipse consuluit ꝯsi.iii.i.li. ⁊ ꝯsi.lxi.li.iii.

a¶ Per cõfessionem. ADDE p° alex.bal. cõsi.ccxxvi.li.ii. consi .liii. ⁊ ccxxii.lib .i. ubi simpliciter sequitur spe.⁊ consi. cclxx.li.iiii.⁊ consi.cxxiii. li.iii.ang.cõsi.xlviiii. An autẽ agens ad uerũ depositũ si probet de deposito confessionato debeat obtinere. uide bal. cõsi. ccxxvi.li. ii.icipiẽ. Actum fuit de positi.⁊ oio uide que posui in.d.§. quoniã.Et ĩ quãtũ alex. dicit ꝙ confessio facta a procuratore nocebit sibi nõ domino. adde bald. cõsi.ccxxxix. li.i.fede. cõsilio.liiii. Et cum ẽt tangit an uale at preceptũ guarentigie cũ cõtract° est nullus uide ꝙ uoluit bal.consi.xxviii. li. v. ⁊ an confessio facta super contractu ĩ utili ualeat. uide ro.consilio.ccxciiii

b¶ Pro cõfesso. ADDE ꝙ pau. de ca. dicit hic consuluisse ꝯtra barto.qz prima responsio est simplex nec debet uitiari per sequẽtẽ modificationẽ. ⁊ ita dicit tenere bar. in.l. de etate.§.nihil de interro. actio.⁊ Rapha. cu.hic. tu uide bal. consi. ccxxxix.tertio uo. ubi dicit ꝙ taliter positioni est respondenduz ꝙ actor releuetur ab onere probãdi.⁊ dũ alex. dicit ẽt ꝙ nihil refert:an reus respõdeat simpliter uel ꝙ occiderit ad sui defensionẽ.adde bal. ꝯsi.ccxlv.li. ii.incipiẽ.in christi noie dauãti a uoi

c¶ Sed per h. ADDE ꝙ alex. dicit ꝙ cõis ẽ opinio bar.quã tenet Jo.an. in.c. dilecti de maiori.⁊ obediẽ.⁊ ibi do. anto .⁊ Jmo.⁊ Jo. in.c. presentium in nouella.pau.de leaz.i.c.ex p te de cõfes. pro quo facit qõ si peto ccũ ⁊ testes dicũt b xxv.qõ de illis debeo obtinere:ut cõsuluit bal.cõsilio.ccxxi.in fine.i.li.

in prin.nã ille qui petit solidũ licet non deberet petere nisi parte in illa parte cõstituit aduersarium in mora. ⁊ sic apparet q̃ rõe partis nõ potest negari totũ. alias in nulla parte cõstituere ē in mora. Et predicta sunt uera quando positio continet aliquod falsuz in quãtitate summe uel pte rei. sz si cõtinet aliq̃ falsum in qualitate ut dico q̃ ꝓmisisti pure cũ fuerit ad diē vel sub cõditõe tota potest negari: quia alia res ē: ut. ē. dixi. ⁊ iste tales diuersitates propter quas põt tota positio negari uel non multũ declarabuntur ex distinctione quã ponã. j. e. l. §. si.

Ex. §. sequenti.

¶ An si stipuler oēs seruos tuos: ⁊ tu omnes ꝓmittis nisi vnũ an ualeat stipulatio.

Sed ⁊ si mihi. Utile[a] per inutile non uitiatur. h. d Solutio huius brocardi dicã in. l. grece. §. illõ. j. de fideius. ¶ Oppo. de. l. pedius. s̃. de arbi. dic ut ibi. ⁊ hic adde in glo. ⁊ per glo. in. l. certi condictio. §. quoniã. s̃. si cer. pe. ⁊ per By. in. c. utile per inutile. de reg. iur. li. vi. ⁊ per Cy. in. l. sancimus. C. de dona. Nunc examinemus glo. magnã positã. s̃. i. §. cũ adiicit. ¶ Op. isti. de inutili. stipula. §. si de alia. So. ibi fuit rñsio de alia re hic de eadē cũ alia mixta. ¶ Op. j. eadē. l. inter stipulãtē. §. si stipulãte. Rñ ibi fuit alternatiue hic copulatiue. ratio que fit. j. uidebitis. ¶ Op. q̃ nõ fit dr̃ia alternatiue uel copulatiue vt in. d. §. si stipulãte. ii. responso. Sol. aliud in summis aliud in spēbus. rõ quia in spēb̃ quot species tot stipulationes: sed in sũmis una. Ista ratio non uidetur cõcludere: quia si est una minus uideretur admitti diuisio ut dicemus in fi. huius glo. Hic ergo q̃ ratio est quia in speciebus si iterrogatur de una ⁊ rñderet alternatiue ō illa ⁊ de alia. hec diuersitas iducit diuersitatē in qualitate obligationis. nã ꝑm interrogationē teneret precise ad illã speciē ꝑm responsionem liberatur soluēdo aliã. lz utrunqz fit in obligatione. Sed in sũmis alternatiuis minor sũma tm̃ est in obligatione. ⁊ ad illã tenetur eodē modo precise tantũ sicut precessit interrogatio. ⁊ ideo nulla inducitur diuersitas nisi in quantitate: ut l. si ita stipulatus fuero. x. aut. xv. j. e. cum si. ⁊ sic forte uoluit intelligere gl. sed si cõtingeret q̃ in alternatiua quãtitatis utrunqz eēt in obligatione: ⁊ sic utrunqz induceret diuersitatē in qualitate: tunc idē diceret qõ in speciebus. hoc autez quãdo fit dicã plene. j. e. si duo rei i prin. ¶ Restat una questio in glo. põe q̃ stipulor a te oēs seruos tuos. tu respondes ⁊ dicis promitto excepto vno. ⁊ dicit glo. q̃ non ualet nisi diuersitas ⁊c̃. nec ob. iste. §. si mihi pãphilũ: quia in. q. proposita stipulor oēs seruos ⁊ sic una stipulatio. ergo non potest diuidi per respondētē dicē tem excepto uno ⁊c̃. sicut in legatis. sed in hoc §. fuit copulatiue. ⁊ sic potest diuidi. istud uult dicere glo. Certe hec non est bona ratio. nã in §. si stipulãte fuit una ĩterrogatõ. s. xx. ut. l. si ex toto. in fi. s̃. de lega. i. ⁊ tñ põt diuidi unitas. ergo uel pluralitas stipulationũ nihil ad factum sz hoc tantũ an dissonãtia inducat diuersitatē in obligationis substantia uel nõ. Vñ dy. dicit q̃ quãdo nõ apparet qui fuerit exceptus. gl. dicit uerum: ut. j. ea. l. ubi aũt non apparet in p̃n. sed si appareret: tunc ualeret. ar. l. si chorus. ff. de le. iii. In primo mẽbro non placet dictũ dy. nã cum exceptus sit incertus non uitiatur stipulatio: sed uitiatur exceptio. ut. l. ticie textores. s̃. de leg. i. ⁊. l. si fuerit. s̃. de re. du. Scõo casu placet q̃ non inducatur diuersitas in substãtia obligationis: quoniã illi qui remanẽt in obligatõe sunt in obligatione eodē mõ sicut interrogatio cõtinebat. Circa predicta latius distinguetur j. propi. §.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter notarius latinus cõficiat instrumẽta inter theutonicos: ibi. Quero. Et qualiter fieri debeat cũ theutonic' illitteratus deponit in iudicio: ibi. Sed quero. Et quãdo diuersitas liguarũ ĩpediat stipulationē: ibi. Videes.

Eadem. Diuersitas lingue nõ uitiat stipulationē si modo cõtrahentes intelligant per se uel per interpretes. hoc dicit. ¶ Op. de re iu. l. de cẽrta. Sol. dicit glo. ibi inter latinos. q. d. latini debent uti uerbis latinis: greci grecis. sed certe etiam si latini vtantur uerbis grecis: dum tamen se intelligerent ualeret stipulatio: ut insti. eo. §. utruz. So. in. l. de cẽrta. dum dicit uerbis latinis. expone idest intelligibilibus. ꝑm do. oldra. ⁊ dy. ¶ Itē oppo. q̃ dicto interpretis non debet stari sicut dicto unius testis: ut. C. de testi. l. iusiurandum So. dicũt quidam speciale hic ut stet̃ dicto unius testis. sed certe non est testis imo [b] interpres assumptus de uoluntate partium sicut arbiter arbitrator messor ⁊ si. facit. l. theopõpus. s̃. de do. pre. ¶ Quero qualiter notarius latinus[c] cõficiet instrumẽta inter duos theutonicos. Rñdeo faciat instrumẽtũ more solito: postea dicat in fine. ⁊ dictas partes sic uoluisse ⁊ fecisse licet ipsi uerbis theutonicis loquerẽtur: constat mihi notario ex eorum uerbis interpretatis ⁊ declaratis ibidē per talem interpretē ad hoc assũptũ a dictis partibus in presentia mei notarii: uel si unus esset theutonicus ⁊ alius latinus dicat notarius. ⁊ predicta dictus theutonicus dixit ⁊ declarauit dicto latio secũ ꝓtrahẽti ⁊ mihi notario per talem interpretē ⁊c̃. ¶ Sed quero quid fiet ĩ iudicio cũ theutonicus illitteratus ꝓducitur testis inter latinos. Rñ. iudex interrogabit eũ per interpretē: ut hoc. §. ⁊ sic iaz de facto feci cũ assiderē pisis. Sed tunc procedit dubium quomodo stabitur dicto unius testis. si q̃dem notarius esset interpres sufficeret sicut ⁊ ei soli creditur: ut. l. si quis decurio. C. de fals. ⁊ sic tota die notarii uulgarizant rustico q̃ est dictuz in litterali sermone. idē in iudice. Sz si iudex uel notarius nescirent interpretari: tunc cõsilium est q̃ adhibeant duos interpretes si possunt haberi: ut extra de proba. c. quoniã cõtra falsam. uel unum tantũ si plures non possũt reperiri: ut in auc̃ de non alie. §. qõ autem. facit. C. de fide instru. l. cõparationes. ⁊ conficiet notarius primo instrumẽtum qualiter tales sunt adhibiti interpretes presente parte: ut dixi in simili. in. l. qui bona. §. fi. s̃. de da. infe. postea cõficiet instrumentum de examinatione sic. talis testis iuratus citatus examiatus super dictis articulis sibi lectis ⁊ uulgarizatis per dictum iudicem ⁊ me notarium declaratis ⁊ interpretatis per talem interpretem ipsi testi. idem dixit ⁊ respondit in sermone theutonico interpretato ⁊ declarato per tales interpretes seu interpretez dicto iudici ⁊ mihi notario ⁊c̃. ¶ Videes ergo q̃ diuersitas linguarum non uitiat. sed quedaz diuersitates alie uitiant. ⁊ glo. non plene ponit nec doc. bene declarant. ideo latius dico: aut ĩter iterrogationem ⁊ responsionem est diuersitas loquele aut diuersitas effectus. Primo casu aut est diuersitas in idiomate ut quia unus

a ¶ Utile. ADDE dũ alexan. dicit ex mẽte bar. q̃ datio insolutũ uiciata in parte ĩ totũ uiciat̃ bal. idē cõsulentē consi. xc. li. i. pau. de ca. ꝓsilio cclxxvii. ⁊ uide pulcre ꝑ bal. q̃ habent uiciare dationē ĩ solutum ⁊ aliquas limitatiões ci' cõsilio. cccxiii li. i. ⁊ inquãtum alex. ēt refert ang. iducere hũc tex. ad. q. de ingrediente monasteriũ cũ reseruatione bonoz q̃ reseruatõ uitictur: nõ autem ĩgressus. Adde bal. consi. cxvi. li. i. Sed plenius de ꝑ uide bar/ba. consi. iii. li. ii. ubi refert sex opi. ⁊ an si maritus sit in iudicio tanq̃z procurator uxo. cũ non sit possit sustinere processum ex capite: qz maritus. uidero. cõsi. ccc. xlvi. ubi cõcludit q̃ nõ ⁊ multa ad ducit pro alia parte q̃ utile ꝑ iut̃ le non uitiet̃ que ib uide.

b ¶ Immo interpres. ADDE dũ alex. hic diē se consuluisse contra angē. q̃ stari non debeat dicto unius interpretis ebrei cõtra christianum eius cõsilio xxxv. in fine i. uolumi. ⁊ inquãtuz ēt tangit an debeat stari dicto uniuꝰ piti in arte qñ plures haberi non possent. Adde q̃ stante statuto q̃ credatur iudicio medicorum: an uulnus sit mortale ⁊ uulneratus nõ ad hibeat nisi unum cum plures ēt hẽri possent. ō inde moriat̃ q̃ stabitur dicto illius medici dicẽtis uulnus non fuisse mortale qz non debet esse in ptãte uulnerati ꝑ trahere defẽsiones reo. ita uoluit bal. ꝓsi. ccc. ii. li. ii. q̃ tñ itelligit. nisi eēt uuln' nõ indigẽs iudicio medicorũ: ut sũt illa ex quib' quis statim moritur: ut ibi. ꝑ cum. ⁊ an credatur ꝑitis ĩ arte. uide pe. de ancha. cõsi. cclxxv.

c ¶ Notari' latius. ADDE qualiter notarius ad dcm̃ iterp̃tis ꝓficiat instrumẽtũ. fede. cõsi. mihi. cxlv iiii.

latinus alius grecus ⁊ nõ vitiat ut hic. Aut idẽ idioma est inter utrũq; sed ẽ diuersitas tũ in sono vocis: ut qa vnus dicit tres solidos alius dicit.xxxvi. denarios[a] ⁊ stipulatio nõ vitiat: ut.l.q̃ extrinsecus.§.fi.j.eo. Aut est diuersitas in effectu.⁊ tũc aut in qualitate obligatiõis est diuersitas.aut in re que deducit in obligationẽ. Prio casu vitiat stipulatio: ut.§.si qs simpliciter. nisi diuersitas respõsionis ⁊c̃.ut in.§.cũ adijcit. Si vero ẽ diuersitas in re.⁊ tũc aut interrogatio cõtinet unã rem ⁊ rũsio aliã penit⁹ diuersaz.aut interrogatio ꝓtinet totũ: respõsio partẽ uel ecõtra.uel interrogatio cõtinet vnaz rem ⁊ respõsio eãdẽ cũ adiectiõe alteri⁹ rei. Primo casu stipulatio ẽ nulla: ut in.d.§.si de alia.insti.de iuri stip. Scõo casu qũ cõtinet interrogatio totũ respõsio partẽ.tũc aut loqmur de toto ⁊ parte numerali.tũc aut est actũ q̃ nõ valeat stipulatio nisi sup toto ⁊ nõ ualet: ut ĩsti.de iuri. stip.§.pterea.⁊ ꝑm vnã so.hic in.§.si stipulanti. aut nihil est dictũ: ⁊ tũc aut si stipulatio valeret noceret stipulatori ⁊ nõ valet: ut.l.si decẽ.s̃.locati.aut non noceret ⁊ valet: ut hoc.§.si stipulanti. Aut interrogatio continet totũ non numerale.⁊ tũc aut pars illa est ꝑs ĩproprie.s. quo ad ꝓmoditatẽ ⁊ tũc vitiat: ut.l.⁊ per iusiur.ij.rũso. j.de acceptil.quia videt esse alia res. Si uero ẽ ꝑs proprie.⁊ tũc aut precedit interrogatio generalis: ut condl cã oẽs seruos meos: ⁊ sequit rũsio generalis cũ exceptione uel ꝑticularis ⁊ tũc stipulatio ualet: ut ĩ.q. hic ĩ glo. notabili secũdũ q̃ intellexi. Nõ.qa nõ iducitur diuersitas stipulatiõis: ut hoc.§.si stipulanti.qũ precedit oratio vniuersalis seu indefinita: ut qũ ponit aliq̃ nomen collectiuum sine signo vniuersali ut grex. homo.⁊ si. in petitione hereditatis: ⁊ tũc si oratio vniuersalis erat resoluẽda ĩ solutionẽ ꝑticularẽ: ut ꝓmittis mihi hominẽ. ⁊ isto casu ꝓmittendo partẽ hoĩs in genere sicut precedit interrogatio ualet stipulatio: quia nõ inducit diuersitas obligatiõis: ut.j.l.ꝓri.§.si tũ hominẽ. ⁊ ibi dicaz. Aut ꝓmitto partẽ certi hoĩs vt sticbi qũ p̃cedit interrogatio de hoĩe in genere ⁊ stipulatio nõ ualz qa inducit diuersitas obligatiõis: ut.l.inter stipulãtẽ.§.si stipulãte j.e.ꝓiuncta.l.si cũ bis.§.fi.s̃.de cõdi.inde.⁊.j.e.l. proꝓri.§.ij. Si vero p̃cedit interrogatio vniuersalis q̃ reqrit vniuersalẽ solutionẽ: ut ꝓmittis gregẽ uel ꝓmittis nauẽ.tũc isto casu subdistingue.aut respõsio cõtinet ꝑtem quotã ut dimidiã uel tertiã ꝑ indiuiso ⁊ ualet: ⁊ non inducit diuersitas obligatiõis.§.si stipulãti. Si uero cõtinet partẽ indiuidui ut illã tabulã istius nauis uel illam ouẽ albã ⁊ nõ valet: qa alia res est: ut.l.i.in fi.cũ se.s̃.de rei vẽ.⁊.l.nauẽ.s̃.d̃ euict. Si vero p̃cedit interrogatio ĩ diuidui ut stichi et sequit rũsio ꝑtis ⁊ valet: ut.l.si stipulanti j.de solu.⁊ hoc.§.si stipulãti. Tertio casu quãdo sequit rũsio que cõtinet eandẽ rẽ cum adiectiõe alteri⁹ rei vel econtra.⁊ tunc aut adijcitur alia res copulatiue ⁊ valet: ut hoc.§.sed ⁊ si mihi pãphilũ. ⁊.l. inter stipulantem.§.si stipulãte.j.e. Aut alternatiue: ⁊ tũc aut iter species ⁊ nõ ualet: ut.l.inter stipulantem.§.si stipulante.in primo casu aut inter quantitates ⁊ ualet: ut.d.§.si stipulante.ij.rũso.q̃d dic ut dixi.s̃.§.ꝓri. verũ q̃d dixi nõ valere intellige nisi diuersitas illico cõplacuerit: ut in.§.cũ adiicit.potes dicere qũ diuersitas inter respõsionẽ ⁊ interrogationez inducit diuersitatẽ in re vel qualitate obligationis uitiat stipulatio. ⁊ ad hec dicta restringunt omnia predicta membra.

Ex.l.sequenti.

¶ Si papa legato cõcedat ut possit legitimare spurios: itẽ icestuosos: an possit vtrunq; legitimare ⁊ quãdo sub simplicibus contineatur mixtuz.

8 **Tipulationũ.** Glo.cõtinuat legem ⁊ si bene aduertis cõtinuationẽ.glo.diuidit legẽ precedẽtem. ¶ Op.⁊ uidet q̃ stipulatio cõsistat in uerboruz expressione: ut.l.i.j.e.ti.s̃.in prin.non in dando. So. dic in dando.i.in promissione dãdi. ¶ Scõo op.⁊ videtur q̃ ista diuisio nõ sit perfecta.quia quedaz est stipulatio que cõsistit in dãdo ⁊ faciẽdo: ut.l.cũ seruus.s̃. de ꝓdi. ⁊ de. Glo.sol.sic.no.q̃ sub simplicibus cõprehenditur mixta.⁊ ita habet.insti.de actio.§.oĩuz.⁊ pro hoc.s̃.de libe.⁊ posthu.l.si.ita.⁊ d̃ here.ĩsti.l.si ita.§.i.⁊.l.clemẽs Et illud inducebatur[b] ad.q.disputatã bonoñ. papa cõcessit legato ut possit legitimare spurios. Itez incestuosos.modo quidã erat spurius ⁊ incestuosus an possit legitimare: ⁊ uidet q̃ nõ: qa mixtum ẽ species per se: ut.l. adeo.§.cũ quis.de acquirẽ.re.do. Sz illa nõ facit quia ibi mutatur rei substantia hic nõ sed remanet. sed si sint qualitates plures sub vno allegat q̃ dz cõsiderari potẽtius: ut.l.generaliter .j. de fideiusso. ita hic inspicimus incestũ: quia semp mihi ꝓsanguineus fuit: ex tpe vero fuit matrimoniũ ideo incestuosus diceret.istud ẽ nihil dicere qa hic sunt qualitates mixte q̃ possunt simul esse.secus in.l.generaliter: ut.l.si adulteriũ cũ icestu.j.d̃ adul. Item allegatur.l.seruus.§.si alij.s̃. de leg.iij.sed nihil facit.determinari põt ꝑ iura.s̃.alle.s.per.d.l.si ita. de libe.⁊ posthu. vbi dicit q̃ ꝑm iuris rigorẽ sub simplicib⁹ nõ cõtinet mixtuz sz ex benignitate sic: ut ibi. cum ergo q̃stio nostra loquat in beneficijs fiat largissima iterpretatio: ut.l.fi.ff.de ꝓsti.prin. Itẽ sub simplicibus cõtinẽtur mixta cã euitande cõtrarietatis ut hic. Item vbi lex hoc exprimeret: ut in.§. oĩum. ⁊ sic extra hos casus dispositio facta de spurio ⁊ incestuoso sepatiz nõ porrigeretur ad casum in quo esset simul incestuosus ⁊ spurius vt.j.de adul.l.vim passam.§.prescriptõe.ubi est casus. facit.l.tutores.s̃.de his qui.ut indig. ¶ Op. q̃ non sit bona diuisio: qa quedã est stipulatio in nõ faciendo: ut j.§.itẽ si in facto.sol.ut in glo. ¶ Extra gl.op.q̃ illa diuisio nõ sit bona cũ obligatio dãdi contineat sub appellatione faciendi: ut.l.in facto.s̃.de cõdi.⁊ demõ. so. ibi ponit obligatio facti large ⁊ largissime: hic stricte.

Ex.§.sequenti.

¶ An qui stipulat viam uel aliquã seruitutẽ stipuletur ius uel factum: ibi. Quero. Et an obligatio generis uel alternatiua partis solutione faciat obligationẽ esse ĩ pẽdenti uel nõ: ibi. Reassumo. Et in obligatione generis quid sit in obligatione: ibi. Sed quero.

Et earum omnium. Iste.§.ẽ notandus multum.primo loquit in stipulatione q̃ cõtinet diuiduũ in natura ⁊ effectu.secũdo de stipulatione q̃ cõtinet indiuiduũ simpliciter.tertio de ea que cõtinet diuiduũ natura sed indiuiduũ effectu.secũda ibi.quedã nõ recipiunt.tertia ibi.quedã partis. Et breuiter hoc intẽdit. stipulatio dãdi est diuidua natura ⁊ effectu.sed stipulatio seruitutis est simpliciter ĩdiuidua. sz stipulatio generis ⁊ alternatiua ẽ diuidua natura ⁊ ĩdiuidua effectu.h. d. Dicit hic ⁊ eaꝝ oĩuz ⁊c̃.inuit q̃ stipulatio facti possit eẽ diuidua: quia supra posuit de stipulatione q̃ cõsistit in faciendo.et hic dicit ⁊ earũ ⁊c̃. Cõtra.j.e.l. stipulationes ñ diuidunt.So.dicit glo illud regulare.sz qũq; factum ẽ diuiduũ: ut in.§.cato.⁊ in.§.operarũ. Itẽ in stipulatione vsufructus.sz ista sunt specialia.ita sentit glo. prima huius.§.⁊ alia glo.posita sup uerbo viã. ¶ Itez op.innuit glo.q̃ stipulatio vsufruct⁹ sit stipulatio facti. Contra.s̃.de vsufruc.l.i.ubi uidet iuris.glo.bene dicit quia vsufructus est iuris: tũ tenet pati q̃d est facti: ut.l. vbi aũt.§.qui id q̃d.j.e.⁊.j.dicã. Itẽ op.glo.inuit.s̃. q̃ stipulatio oparũ diuiditur. ¶ Sed ꝓtra hoc op.de.l libertus.§.i.s̃.de op.le.⁊.l.stipulationes nõ diuiduntur §.i.So.glo.q̃ volente stipulatore diuidit. hoc non est verũ ꝑ.l.stipulationes nõ diuidunt.j.e.ideoq; dat aliã solutionem: quia ibi qũ duobus debent opere: hic qũ vni. Glo.nõ bene soluit: quia opera de se est indiuidua vt.l.iij.de.ope.liber. tangetur in.l. ĩ stipulationibus.§. operaruz. Quid dicemus.dico q̃ imo potest diuidi: ut d.§.operarum.⁊.l.libertus.§.i. superius alle. Si vero vis diuidere vnã operam: ⁊ tunc non potes nisi deue-

a ¶ xxxvi. denarios. ADDE secũduz Bal. in.c. bone el primo de electio. ut hic refert alex. q̃ si sũt duo testes ⁊ unus dicat d̃ trib⁹ solidis ali⁹ d̃ xxxvi. denarijs q̃ sũt singulares ⁊ idem uoluit ant.de bu.⁊ abb.in.c.nihil de v̄.sig. tu ad d̃ q̃ idẽ vult bal.cõsi.cclxviiij. li.primo incipiẽte ĩ christi nomine in cuasi ista

b ¶ Ad qẽz. ADDE an sub simplicibus cõtineatur casus mixtus.d.ant. ĩ prohemio decretaliuz. ro. consilio cccxiiij. vbi ponit q̃ stãte statuto q̃ debitor possit capi ad instantiam creditoris si cõstat ꝑ instrumentum: et creditor ꝑducat instrumentuz carens noie ĩperatoris ⁊ d̃bitor ignorãs defectũ instrumenti cõfiteatur d̃bitũ: q̃ ĩ ista cõfessiõe sua ⁊ instrumẽti nõ poterit capi. ⁊ an ꝑ simplicibus contineatur casus mixt⁹ uide. ¶ Pede ancha.cõsi.ccclxxxvi vbi si mulier est prohibita contrahere an possit mortis cã donare.

nias ad taxationē quātitatis: ut.l.in stipulationibus.§. operarum.⁊.l.stipulationes nō diuidūtur.secūdo casu dicit hic ꝙ recipit prestationē natura ⁊ effectu.quid est hoc dicere.dic natura qa ē diuisibilis effectu ꝓpter duo quia ꝓpter.l.xij.tabularū diuidit: vt.l.j.C.si cer.pe. Itē partis ꝑstatio prestat liberationē in pte. ¶ Venio ad secundā particulā ⁊ aduertatis.dicitur hic ꝙ nō recipiunt seruitutes diuisionē nec natura nec effectu. ¶ Op. s̄.ad.l.fal.l.j.§.si vsufructus.so.speciale in vsufructu.de hoc dicet in.l.stipulationes non diuidūtur.j̄.e.ideo dimitto. ¶ Op.de.l.stipulatiōes nō diuidūtur.ij.respōso j̄.e.so.illud qñ peruenit ad prestationē interesse. secus qñ prestat seruitus. ¶ Quero aliqs stipulat viā vel aliq̄ seruitutē.an stipulat ius vel factū.⁊ dicit gl. ꝙ factum. Doc.vltramō.insurgūt cōtra gl.⁊ Pe.hic ⁊ Li.i.l. corruptionē.C.de vsufru.circa prin.⁊ dicūt ꝙ stipulat ius vt.l.seruus cōis meus ⁊ tuus.j̄.ō.stip.ser.cōiūcto instit. de stip.ser.§.sed cū factū. Illud nō est verū quia qñ seruus stipulat factū fiendi a seipso nō acqrit dño: vt.§.sz cū factū. Sed cū stipulat fiendū ab alio ipsi seruo dño acquiritur: vt.l.qō dicit.j̄.e.verbi gratia. ꝓmittis seruo ꝙ sibi ire ⁊ agere liceat nō querit dño.sed si ꝓmittis seruo facere domū ⁊ tūc quia illud factū venit explicandū a promissore nō a seruo stipulatore dño querit. Contra glo.facio vnā fortissimā rationē de.l.j.i fi. de serui. vrb. pre.vbi dicit ꝙ patientia venit per officiū iudicis: ergo nō est in obligatione: vt.l.q per collusionē.s̄.de act. ēp. ergo nō factū sed ius videtur stipulatus. preterea.l. dicit ꝙ seruitus est ius: vt.l.j.de re.diui.⁊ insti.de re.cor.⁊ incor.§.j. Preterea iurisconsultus hic videt dicere vsqz ad.§.itē si in facto: de obligationibus dādi: ibi de obligationib⁹ faciēdi.⁊ sic hic videt dicere ꝙ sit iuris. Credo glo.bene dicere⁹ ⁊ qui stipulat seruitutē stipulat ius ⁊ factū.ius inq̄tum seruitus debeat cōstitui. factum inquantū patientia debeat prestari: vt.l.iij.post prin.s̄.de vsufru.in.v.dare. Et ideo glo.q̄ est in.l.corruptionē bene dicit ꝙ constituendo nō liberat qa ēt tenet ad factuz sczpati.⁊ sic remanet obligatus ad patiētiā.idem no.j̄. e.l.plurib⁹.§.j. ¶ Ad.l.j.in fi.s̄. de ser.vr. predi. dic ꝙ qñqz agitur reali.s.cōfessoria vel negatoria: ⁊ tūc patiētia venit iudicis officio nō iure actionis. hoc est quod dicit glo.in.l.barū.si ser.ven.⁊ sic loquitur in.l.j.in fi.s̄. de ser.vr.pre. Sed quādo qs agit ex stipulatiōe vel actione ex testamēto tūc est in obligatione datio: hoc est cōstitutio seruitutis ⁊ patiētia: vt expresse dicit tex.in.d.l. iij.§.dare.s̄.de vsufru.⁊ sic glo.bene dicit. ¶ Quero q̄ est natura obligationis dandi: ⁊ que ē natura obligationis faciēdi. glo.hic tangit: dicā in.l.stipulatiōes nō diuidunt. ¶ Venio ad tertiā partē. hic dicit ꝙ quedam sunt diuidua natura sed indiuidua effectu: ⁊ sic statim repetūtur cōtra.l.si nō sortē.§.si decem.s̄.de cōdi.inde. So.de rigore incōtinenti pōt repeti. sed de equitate ē in pēdēti.⁊ hoc dicūt due glo.parue hic posite. ¶ Venio ⁊ ītro glo.magnā.⁊ ad diuisionē oppo.so.ut.ī glo. ¶ Opp.secūdo si nō liberat ergo ⁊c.dico ꝙ interesse obligatū ⁊ nō obligatū est mediū.s.cessatio obligatiōis ad tēpus ⁊ sic est in pendenti. ¶ Videamus qd vult dicere illa glo.ñ ē obligatio sed obligatio cessat. ¶ Quero an cesset obligatio vel executio actionis.glo.hic ponit verba īproprie. Dic melius.qñqz obligatio semel fuit nata sed ex aliquo casu dicit in pendēti: vt in casu nostre legis: ⁊ tūc exactio est ī pēdēti nō obligatio: quia durat: vt.l.pecuniā.s̄.si cer.pe.vñ cum hic actio ⁊ obligatio esset semel nata ꝓpter solutionē partus nō est in pēdēti obligatio qa durat: ut.l.pecūiā.s̄ si.cer.pe.sz ē i pēdenti exactio ratione futuri euētus. Qñqz ab initio obligatio nō est nata sz est in pēdenti: ⁊ tūc natiuitas obligationis pēdet ꝓ spem q̄ nascat: vt.l.inter stipulantē §.sacrā.j̄.e. Ostendo ꝙ glo.ista dicat male ⁊ cōtra.l.si stipulatus.j̄.de sol.nā si debes hominē in genere ⁊ solvis partē stichi totū pōt peti.⁊ sic nō est in pendenti obligatio nec exactio. So.dicit By.ꝙ glo. in ob.generis male loquitur.in alternatiua bene dicit per.l.si nō sortē §.pe.s̄.de cōdi.inde.⁊ bene[b] dicit By. Et est rō quia in alternatiua vtraqz est in obligatione.⁊ ideo solucēdo stichū soluit partē eius qō est in obligatione. sed in stipulatione generis nihil est in obligatōe: vt.l.cū incert⁹. s̄.ō leg.j. ¶ Sed cōtra hoc videt hic tex.qa actio in obligatione generis dicit esse in pendēti.so.qō dico in obligatione generis: dico ꝙ nō ē in pēdenti obligatio qa pōt exigi sicut primo.sed obligatio illa ex qua debet cō dici qō ē solutū est in pendenti vtrū nascatur.ualet igit obligatio: ⁊ ꝯdictio īdebiti pendet.⁊ hoc ē quod dicit tex.hic: aut in pendēti ⁊c.istud dictū uidet falsum. Et pro declaratione formo.q.positā in glo. Plures sunt heredes unius promissoris hoīs in genere: unus soluit partē suā in stichō: an liberatio cōtingat.uide glo. que hic dicit ꝙ sic.gl.ista ē cōtra p̄cedentē determinationē vbi in obligatione generis in pēdēti ē obligatio. sed dictū glo.uerū ē in heredib⁹ ꝓmissoris.sed qō dixi primo est uerū in ipso ꝓmissore.hoc dicit hic glo.licet nō probet.sed ꝙ heredes nō liberent uidetur casus.j̄.pri.§. ex his.⁊.j̄.e.l.i executione.§.ꝓ parte. Dic ꝙ heres respectu pñtis status liberat hoc ē exercitū actionis ꝯtra eū īpeditur donec alij cōueniant.⁊ ita intelligit glo.in d.§.ex parte.licet cōtra ipsū principalē exercitū nō impediretur.si aūt gl. intelligeret ꝙ uere statim liberaret male diceret.⁊.l.q hominem.j̄.de acceptil: quā allegat glo.nihil facit ut dicā statiz in.§.si tamē hoīez.⁊ rō differentie inter hr̄des ⁊ principalē ꝓmissorē pōt esse: qa qñ vnus heres soluit partē quā dz totum soluit qō dz. sed principalis ꝓmissor nō soluit totū qō dz ideo nō uidet ī pēdēti obligatio. ꝓ hoc facit.j̄.§.cato.ī fi. ¶ Reassumo ergo breuiter cū querit utrū in obligatione generis uel alternatiua partis solutio faciat obligationē esse in pendēti uel nō.sic distingue. Aut queris utrum sit in pendēti obligatio uel liberatio ad repetēdū solutū ⁊ ē in pendenti ut hic. Aut queris utrū sit in pendēti obligatio.i.quo ad substantiā ipsius ⁊ nō ē in pendēti: ut.l. pecuniā si cer.pe.⁊.l.si nō sortē.§.si decē.s̄.de cōdi.inde. Aut quo ad exercitiū ⁊ tunc aut p̄cessit obligatio alternatiua ⁊ ē in pēdenti: ut.l.si nō sortē.§. si decē.s̄. de cōdi.inde. Si obligatio generis precessit ⁊ tūc aut loq̄ris in principali ꝓmissore: ⁊ tunc nō ē in pēdēti sed statim pōt exigi: ut.l.si stipulatus.§.i.j̄.de so. Aut loqueris in pluribus hr̄dibus ꝓmissoris ⁊ ē in pēdēti ut hic in glo.⁊.j̄.e.l.in executione. §.pro parte. qō intellige si vnus soluit totū qō debet.secus si partem ꝑtis quā dz: quia esset idez quod in ipso pricipali. Procedo ulteri⁹ tu dicis ꝙ heres soluit totuz qō dz ⁊ tñ non est perfecte liberatus. Contra insti.qui.mo.tol.obli.in prin.so. hic non soluit ꝓut debuit quia est dubiū ne alius soluat in alio hoīe. Op.secūdum By.⁊ uidet ꝙ stipulatio generis ⁊ alternatiue sint eiusdē generis. Cōtra quia in alternatiua vtrūqz est in obligatione: ut.l. illud aut illud.s̄. de cōsti.pecu.⁊.l.si duo rei.j̄.e. in obligatione generis nullū est in obligatiōe: ut.l.cū incertus.s̄.de leg.i. By. dicit ꝙ eiusdē generis ⁊ cōditiōis sunt quo ad quedaz ⁊ idem dicit glo.in.l.cū his.§.fi.j̄.de cōdi.inde. ¶ Itē op.de.l.si stipulatus.§.i.de solu. So. ibi homo certus debebatur. ¶ Op.j̄.§.si tñ hominē.sol.in gl. dic ut ibi dicam. ¶ Quero quid si alter heres non vult soluere in eodem homine.glo.dicit ꝙ fiet cōdēnatio in extimatōe ⁊c.dicam.j̄.pri.§. ¶ Quero dixi ꝙ aliquando exercitium obligationis alternatiue est in pendēti: vt si debes decē aut stichū ⁊ soluis quinqz: ut in.§.si decem. Quid est illud quod est in pendenti. Rñ.exercitiū respectu illorum quinqz solutorum: vnde possum agere ad quinqz aut ad stichum.ita intelligo.§.si decem. Quero. dixi ꝙ si vnus ex heredibus soluit partem suaz in obligatione generis ꝙ pro illa parte est in pendenti qualiter agā contra alios: dic ut in.l.in executione.§.pro parte ⁊ ibi

a ¶ Glo.bñ dicere AD DE ꝙ ib̄ ut refert alex. tenent ang. ⁊ imo. hic nullo addito. idem tenet ro. p. l. ratio.§.fi.s̄. de act.emp. bal.in.l.corrup. C. de vsufruc.qui ꝓ hoc allem. l. ubi. §. fundi. j̄.co. ⁊ ipse alex.q cū op. glo. transit alle. tex.j̄.ca.l.§. item si ī scō ibi ire.agere ne. ⁊ tex. a nēine allegatuz in.l. qui vsufructum §.fi.s̄.d vsufru.vbi si legaui tibi vsū fructū serui ⁊ heres me⁹ fuit in mora dādi seruuz ⁊ sic nō fuit prestita patiētia vtēdi ⁊ fruēdi pōt agi ad īteresse ꝙ fieri nō posset si esset obligatio dādi: in quib⁹ ratione more nō succedit obligatō ad interesse d.l.vbi.§.fi. ꝙ secus ē in obligationib⁹ faciēdi in qbus succedit obligatō ad interesse vt.d.l. stipulationes nō diuiduntur vsi.celsus.

b ¶ Bene dicit dy.ADDE secūduz alex.ꝙ idem tz Rai. ág. imo.pau. de castro. sed pe.Cy.⁊ ro. in obligatione alternatiua discrepāt ab opi. bar.

dicam. ¶ Sed quero in obligatione generis quid est in obligatione vna est glo.de leg.ij.l.meuius.§. duobus. super ver.bois enim ꝛc. que dicit ꝙ in obligatione generis nullus est in obligatione: sed oēs in solutione. idē no.in.l.cū bis.§.fi.de cōdi.inde. Istud nihil est dicere per.l.cū incertus.de leg.i. quia si nullus ē in obligatiōe per solutionē eius qō nō est in obligatione non tollitur obligatio.ꝛ hic vult ꝙ tollat obligatio: ut.l.ꝛ per iusiuran.§.si is qui hominē.j.de acceptil. Quidam hoc volentes sustinere dicunt ꝙ ipsum genus est in obligatōe nō aliqō indiuiduū p se. Sed illud est truffa: qa genus per se sumptū est quedā imaginatio que nō est in cōmercio nostro ergo nō est in obligatōe: vt in prin.institu.de inuti.stipu. Ja.de are.voluit dicere ꝙ quilibet est in obligatione sub ꝓditione si soluatur: vt.s. qui ꝛ a qui.l.iij. Sz istud ē truffa: quia si nullus ē in obligatione nisi cōditionaliter ante cōditionē nō posset agere: vt.l.cedere diē.de ver.sig. Preterea si ocederet legatarius nō trāsmitteret ꝓtra.l.heres.§ si incerto.s.famil.her. Quid dicemus. dico ꝙ glo.i.l.meuius.§.duobus.ver.bois.i fi. magne glo.dicit verū: qa nullus est in obligatione certꝰ ꝛ determinatus: sed determinādus p solutionē.ꝛ ille q soluetur ab initio fingit fuisse in obligatiōe. est ergo obligatus de presenti ad dādū vnū. sed ille vnus an sit hic vel ille pēdet ex futuro euentu.ꝛ hoc vult dicere illa gl. l.cum incertus.de leg.j.ꝛ.l.iij.s.qui ꝛ a qui. qa non est cōditio ꝓprie q̄ suspēdit ꝓprie obligationē sed hz spēm ꝓditionis: quia in.l.iij.s.qui ꝛ a qui.ē dictio quodāmodo q̄ est no.improprietatis: vt.l.si me i vacuā.s.de acq. pos. hoc nō debet intelligi in.l.pamphilo.ꝛ.l.si hoiem. de op.lega. aliter si esset cōditio ꝓprie lz tacita suspēdet obligationē sicut expressa: vt.l.itē quia.s.de pac.ꝛ glo. ibi.ꝛ ideo nō potest agere.

Ex.§. sequēti.

¶ Si i casu hꝰ §. vnꝰ cōsēsit i soluēdo hoiez alij dissētiūt an possint cogi: ibi. Gl. q̄rit. Et an si i stipulatōe gūris vl' alternatia si ocedat ꝓmissor pluribꝰ hdibꝰ rlictis q ñ cōcordāt qd iuris: ibi. Sz q̄ro. Et an cū qlz hdū hz actionē insoliduz si vnus egit ꝛ obtinuit an poterit uti anteq̄ alij agāt vide in fi.

Ex his igitur stipulationibus.

In obligatione diuidua natura sed indiuidua effectu: si sunt plures promissoris heredes quilibet tenetur pro parte. sed partis ꝓtestatio liberationē non prebet sed in obligatione indiuidua oīmoda heredes promissoris tenētur in solidū.ꝛ heredibus stipulatoris insolidū actio cōpetit.h.d. Diuidit in tres ꝑtes. primo ponit vnā illationē vsqz ibi.ꝛ ideo. secūdo ponit aliā vsqz ibi. ex quo. tertio ponit aliā vsqz ad.§.si tū. Itē pria sub diuidit in duas.s.dictū ꝛ rationē. secūda i duas.s. dictū ꝛ determinationē qōnis circa illud. tertia in duas.s. dictum ꝛ rñsionē tacite obiectōis. Partes patēt. Examinemus istas illatōes per ꝑticulas. In prima dicit ꝙ ex ꝑsona heredis nō mutat ꝛc. Cōtra.s.de re iudi.l.nō tm. glo. soluit nō mutat cōditio obligationis sed ꝓdēnatio moderatur. dicit Pe. nō dz mutari: ver. est ad cōmodū alterius. sed ad cōmodū creditoris sic. glo. dicit melius q̄ Pe. qa ibi erat ex priuilegio ꝑsone iō est ꝙ mutatur qa ꝑsonale: vt.l.qa ꝑsonale.s.so.ma. sed qualitas obligationis nō mutat. ¶ Op. de.l.si legatariꝰ.s. de leg.j. So. glo. hic passiue. ibi actiue.ꝛ vult dicere ꝙ ex ꝑsona heredis ꝓmissoris nō mutat: sed ex ꝑsona actoris mutatur. Sed ista so. nō videt vera per illationē in tex. primo factā: quia idē est in heredib' ꝓmissoris ꝛ heredib' stipulatoris. In ꝓtrario so. glo. ꝙ ibi in diuiduis hic in indiuiduis. Dy. nō videt tenere istā so.ꝛ dicit ꝙ ibi alterius ꝑtis nō interest imo sibi ꝓdest. hic ꝑtis interest ꝛ nihil sibi ꝓdest. Pe. dat aliam so. ꝓditio nō mutat respectu rei que est in obligatione vt hic. sed alio modo bene recipit mutationē: quia obligatio inter heredes diuiditur. Et Ly. refert verba Pe. in.l.iij.C. de nego. gest.ꝛ hoc tenet Ja. de are. hic.ꝛ dicit cōditio obligationis.i. vtilitas rei que est in obligatione. Oēs sol. sunt bone ꝛ so. glo. bona: quia aliud i diuiduis aliud in idiuiduis. ꝛ que est ratio istius quod dicit Dy. qa in diuiduis non noceret stipulatori: in indiuiduis sic declarat ꝑ solutionē Pe.ꝛ Ja. ¶ Op. de.l.eadē.§.fi. Sol. vt ibi videbitis: qa ibi quādo deuenit ad extimationē partis. alꝰ secus. ¶ Pro declaratione huius.l. formo vnū ꝓtrariuz ꝛ op.s.e.ver.ꝛ hazꝰ. vbi dicit ꝙ quādo decē sunt in obligatione partis ꝑstatio liberat heredē sed defunctū nō liberat.ꝛ sic loquit.l. tutor.§.lucius.s. de vsur. Quidaz huius timore dicunt cōcedo oppositum ꝙ nō liberatur prestando partē. pe. tenet ꝓtra hoc in.l.iij. de nego. gest. C.ꝛ dicit ꝙ ibi est casus ꝓiūgēdo.l. heredes.§.an ea.s. famil. her. inducendo hoc modo. ea que fiunt ex necessitate veniunt in actione famil. her. ꝛ ea que fiunt ex volūtate veniūt in actione nego. gest. sed in.d.l.iij. heres vnus soluēdo totū habet actionē nego. gest. ergo nō tenebatur soluere. sed casus ē melior in.l.si testamēto.§. j.j. de fideius. Rñ. ad.l.istam ꝙ hic loquit in obligatōe que est indiuidua effectu: ibi vero diuidua oīno. ꝛ ē ratio: quia hic si eēt liberatus ꝛ mutaret hic fieret solutio in alio q̄ tenebatur defunctus: quia vnus soluit partez vnius rei ꝛ alter alterius: ꝛ sic cōtingeret mutatio respectu rei qō defunctus nō potuit. secus quando est diuidua: vt quātitas: quia illā prestāt plures heredes q̄ defunctus prestitisset. nec cōtingit mutatio respectu rei: ut quia id defunctus debuit. sed illud videt cōtra.l. stipulationū.§.fi.j.e. Hic debes scire ꝙ obligationes personales diuidunt ꝑ.l.xii. tabu. ut.l.ea q̄.C. famil. her. ꝛ.l.j. C. si cer. pe. vñ si teneris ad centū ꝛ hēres duos hdes vnusqsqz tenet ad qnquaginta. Itē illō qō est i cōditione in persona heredū nō diuidit ut.l.cui fundus. in fi. s. de cōdi. ꝛ demon. sed illud qō erat in obligatione respectu stipulationis penalis est in cōditione. Cū ergo conditio nō diuidat inter heredes pena cōmittit pro solido nisi solidū soluatur. sed quantū ad ipsum principale debitū solutio partis liberaret pro parte: ut plene uidemus. j.§. cato. ¶ Glo. querit qd si unus cōsensit in soluendo hominē alij dissentiūt. Gl. dicit ꝙ stat dicto maioris partis. Sed illud nō est uer. tunc enim stat dicto maioris partis quādo sunt cōia pluribus ut uniuersis. secus si pluribus ut singulis: ut in casu.l. maiorē. s. de pac. Tangit Dy. in.c. qō omnes. extra de regu. iur. li. vi. ꝛ.l. qō maior. j. ad munici. l. si autē plures. de aqua plu. ar. ꝛ ibi de hoc dicam. Trāsit glo. ad aliā so. ꝛ aliaz glo. habetis in.l. in executione.§. pe. in fi. mag. glo. j. e. ti. ubi ponit duas sol. que est ergo uerior. Oldra. dicit ꝙ ista est uera. illa non. Rai. concor. videbat illas glo. hoc modo. Quādoqz maior pars cōtradicit minori: ꝛ tunc loquitur ista glo. quādoqz sunt in pari numero. ꝛ tunc cogeret cōsentire officio iudicis: ut in.l. cōtra. Sz nescio quo iure istud probet. dic ꝙ primo debet considerari qualiter subueniat ipsi creditori cōtra heredes. secundo qualiter cōsulatur heredibus inuicē. ¶ Circa primū dic ꝙ si quidē ante sententiā constat iudici heredes debitoris dissentire potest eos iudex cōdēnare i pecuniā ad petitionē creditoris: ut no.s. proxi.§. in glo. mag. Item facit qō no.s. de ac. emp. l.j. in prin. Item si iam facta esset cōdemnatio ad ipsuz hominē ꝛ heredes dissentirent posset fieri executio in extimatione eadē ratione: ut.j. statim videbitis in ver. sed quo casu. ar. eius qō no.j.e.l. eum qui certarū.§.j.ꝛ.l.si seruū.§.fi. Item posset petere actor ut iudex cogeret eos ad cōcordiam quia quotiēs plures dissentiūt ad preiudiciū tertij possunt cogi ad cōcordiam per iudicez. ut.l. huiusmodi.§. fi. de le. j. ¶ Circa ꝑm dic primo ꝙ nō est vera ista opi. ꝙ stetur dicto maioris partis ut dixi. Item nō est verum ꝙ vnus coheredū possit petere q̄ per iudicē cogat consentire: quia quādo plures dissentiūt ad ipsorū incōmodum cessat officiuz iudicis[a]. vt.l. quotiēs. de vsufr. ꝛ de ser. rusti. predi. l. itinere. lz glo. ibi aliter sentiat. Sed si

a ¶ Officiū iudicis. ADDE. ꝑz āg. ꝛ bal. ut refert ꝛ seqt alexā. ꝙ hoc fallit nisi iudex videat iminere piculū scādali quia tūc pōt eos cōpellere ad cōcordiam. arg. l. eqssimū. s. de usufruc. ꝛ.l. ꝓgruit. s. de offi. presi. ꝛ etiā dicit ange. ꝙ si res de qua cōtēdit non pōt cōmode diuidi per partes ꝛ in usu rei ptes sunt discordes tē recurrēd sit ad remediū diuisorium diuidendo i ter ptes usū alterius tpibꝰ. alle. l. lucio de aqua quot. ꝛ esti. ꝛ p hoc etiā dicit ꝙ si plures habēt iurisditionez i castro ꝛ discordant in usu iurisdictiōis cōpellendi sunt diuidere usuz p tpa. al. no. dictuz Inn. in.c. prudentiā de off. de leg. in glo. q̄ incipit nob. Alexā. addit gl. xvj. q. iij. c. licet q̄z dicit abb. reputare no. i terminis istis i c. fi. de re iudi. tu ēt adde ꝙ bal. cōsilio. cxxvij. li. iij. dicit ꝙ valet arbitrāmētū latum ex arupto cū iudex videt partes ad arma paratas. Qualiter autem plures fratres habētes iurisditionē illa uti debeāt vide bart. consi. clxxxviiij.

adhuc nullus coheredū est passus dānum sed timerek pati possent petere ut sorte dirimak.ar.l.fi.in prin.C.cō munia deleg. ⁊ qō no.i.l.in executione.§.fi.in gl.mag. Si vero alter passus sit iam dānum tunc recuperat a coherede iudicio famil.her.ut hac glo.⁊ est tex.hic i.ꝗ. sed quo casu.¶ Sed quero in stipulatione generis vel alternatiua si decedat stipulator pluribus heredib⁹ reli ctis ⁊ nō cōcordant qd iuris? Rñ.si electio erat stipula toris habes casuz in.l.heredes.§.si iūcto.s̄.fa. her. Si vero erat electio pmissoris tūc res est expedita: quia pōt offerre qō vult. Tamē si vni heredū vellet dare partē in vno homine alij partē in alio nō ꝓtingeret liberatio: ut j̄.de solu.l.qui hominē.§.j.vñ solutione facta pro parte vni ei⁹ respectu actio eēt in pendēti donec alteri solua tur.sicut.s̄.dixi in heredib⁹ promissoris: qa iste recepit totū qō sibi ōbetur. ¶ Venio ad ver.⁊ ideo. Op.q̄ im possibile sit vnū ex heredibus insolidū prestare seruitu tem: ut.l.pro parte.s̄.de ser.qō tñ dicitur hic sed quo ca su ⁊c̄. So.iste ver.pōt referri ad primā illationez.s̄.de obligatione generis: ut tangit hic in glo.⁊ ſm hoc hēs hic casum q̄ vnus ex heredib⁹ de necessitate in obliga tione generis hz soluere totū. qō pz: quia pōt repetere p̄ actionē fa.her.ut.l.heredes.§.si vnus.s̄.fa.her.nam licet actio ⁊ cōdēnatio fiat pro parte: tñ perfecte nō libe rak soluēdo partē.puto tñ q̄ creditor nō cogak alias re cipe partē nisi alij heredes cōsentiant ī alijs partibus eiusdē hoīs: ut.l.in executione.§.pro p̄te.j̄.eo.⁊ hic: qa si creditor reciperet partē cogerek ⁊ heres qui solueret spōte ageret neg.gest.⁊ cessaret iudiciū fami.her. Illud aūt qō.s̄.p̄xi.§.fuit dictum pro parte soluta ab herede actio eēt in pendēti: est verū in spōte recipiēte. Alio mo do legit hic ver.q̄ referak ad hūc casum qñ est indiui duū natura ⁊ effectu: ut in prima p̄te glo.⁊ tūc ad con traria rñdeo q̄ nō cōstituit seruitutē insolidū sed soluit extimationē insolidū. ¶ Sz tūc op.quando deuenit ad estimationē nō tenek nisi pro parte.ergo soluēs solidu nō soluit ex necessitate: qō tex.inuit dū dicit fa.her. Rñ deo quādoqz actū est cōtra vnū ex heredib⁹ ad seruitu tem insolidū ⁊ est cōdēnatus tūc in executione quia nō pōt cōstituere seruitutē nō liberatur nisi soluat extima tionē totius: ita loqtur hic.quādoqz ab ipso initio for mak actio ad interesse tunc dak pro hereditaria portio ne: ut.j̄.e.l.stipulationes nō diuidi. Et predicta vera in heredib⁹ promissoris.sed si vnus ex heredib⁹ stipulato ris ageret ad vnā insolidū ⁊ deuenirek ad executionem sup interesse nō prestarek nisi pars: ut.l. heredes.§. an ea.fami.her. Ratio: quia nō eēt equū: ut haberet plus debito.sed in precedēti casu stipulator cōsequit totum qō sibi ōbek ab illo vno ⁊ ille repetit a coheredib⁹. Nūc veniamus ad ver.ex quo dicit hic q̄ plures heredes sti pulatoris ⁊c̄. ¶ Op.de.l.heredes.§.an ea.s̄.fami.her. sol.ut in glo. ¶ Ulterius op.de.l.pro parte.s̄.de serui. So.quādo fundus vadit ad successorē pro parte stipu latio extinguit ⁊c̄.ut in glo. ¶ Ulterius op. de.l.si vn⁹ in fi.s̄.de serui.rusti.predi.certe ſm vnā lec.concor. ſm aliā discordat.dic ⁊ sol.ut ibi. Extra glo.ī hoc ver. q̄ro si sunt plures heredes stipulatoris qlibet hz actionem insolidū: ⁊ plures heredes pmissoris in obligatōe indi uidua tenētur īsolidū an sint correi.⁊ Ly.ī auc̄. hoc ita C.de duo.re.dicit q̄ nō: quia ex natura rei dicunt insoli dū obligati.⁊ glo.videk in.§.si tñ hominez. ⁊ tex.s̄. de euic.l.rē hereditariā.⁊ dicam.j̄.de duo.re.l.j.vel in.l. re os.§.cum in tabulis. ¶ Venio ad ver.sed quidā.⁊ q̄ro qualiter hz itelligi.⁊ glo.ponit duos intellect⁹.⁊ ſz vnū intellectū fit vna obiectio ⁊ est rñsio tacita nō expressa.⁊ ſm istā pone casum sic.videk q̄ ista stipulatio vitiek qa deuenit ad eū casuz a quo incipere nō pōt: ut cū per sin gulos nō potest seruitus acqri.⁊ hoc qdam iurisc̄sulti cōcesserunt ⁊ male.vñ auctor legis respōdit difficile est q̄ seruitus cōstituak pluribus: qa oportet oēs consenti re: alias nō valet: ut.l.cum rescriptū.cōia predi. cum si. no.hic in glo.sed difficultas prestationis nō vitiat obli gationē: quia pro hoc nō deuenit ad eū casuz a quo nō potuit incipere: potuit.n.lz cū difficultate. ¶ Secundo modo legit.op.⁊ videk q̄ hec stipulatio vitiek qa re⁹ nō pōt dare eandē seruiturē plurib⁹ insolidum: ⁊ sic stipula tio vitiek tanq̄ cōtinens īpossibile: qō quid ā cōcesserūt. sed iurisc̄sultus auctor.l.dicit q̄ illud ē difficile reo si cut dare mille marcas ei qui nō hz sed difficultas nō vi tiat obligationez.⁊ ista fuit lec. Jo. que colligit ex glo. mag.hic posita.tu tene primā pro vera ⁊ bona. ⁊ prece dens nō est vera qa pluribus pōt seruit⁹ insolidū consti tui: ut.l.lucio.s̄.de aqua quoti.⁊ esti.⁊.l.via.s̄.de serui. ru.predi.⁊ sic nō est difficile. ¶ Venio ad vnā.q.gl.qli bet heredū habet actionē insolidū.vnus egit ⁊ obtinu it an poterit uti anteq̄ alij agāt. Quidā q̄ sic.io. q̄ nō. vide istā gl.q̄ istax opi.ē vera.⁊ istud ē difficile ⁊ p̄ glo. nō pōt haberi intellectus. Et videk q̄ prima opi.est ve ra cū in cōfessoria vni⁹ victoria p̄sit alteri: ut.l.loci corp⁹ §.si fundus.s̄.si ser.ven. Sz illud in seruitute constituta secus in seruitute cōstituēda.⁊ iō lz vn⁹ egerit ⁊ obtinue rit sibi pro parte nō pōt cōstitui: ideo nō pōt ipse nec ali us uti quod sibi nō possit cōstitui. est casus in.l.pro p̄te s̄.ō serui. ¶ Quid dicemus. Ista gl.dz itelligi hoc mo do.si quidē heredes sunt ī discordia eis nō pōt cōstitui fuitus: ut i.l.itinere.⁊ ibi no.s̄.de ser.ru.pre.⁊ null⁹ po terit uti cū nō possit cōstitui.⁊ sic loquit opi. Jo.sed si il le qui dz seruitutē vni vellet cōstituere pro parte nō pōt constituere.tñ ille cui est sic constituta non poterit p̄hi beri quin vtak: ut.l.per fundū.s̄.de ser.ru.pre.⁊ ita loq tur opi.alioꝝ. Pone econuerso ad glo.q̄ vnus succu buit.certe nō nocet alteri: ut.l.si de cōmuni.s̄.si ser. vē. ⁊ no.in.d.§.si fundus.⁊ alteri accrescit: ut.s̄.cōi.pre.l. propriū.⁊ p̄inde est ac si nō sit ille qui succubuit.

Si tamen hominem. Iste.§.legit in glo. duob⁹ modis.⁊ tertio ſm Pe.⁊ melius.⁊ ſm suam lec. h.d. Per siniam ⁊ acceptilationē vnus ex heredib⁹ pro missoris qui tenebak in genere potest liberari. ¶ Op. s̄.e.l.§.j.⁊.§.ex his: ubi vno ex pluribus heredib⁹ soluē te nō cōtingit liberatio obligatōis p̄pter qō glo.dat du as lec. Una est q̄ loquit in hoīe certo in obligationē de ducto: ibi ī genere.⁊ illa ē in se vera p.l.si ita stipulatus j̄.de sol.⁊ eam tz By.⁊ glo.s̄.e.l.§.j.ī glo.mag.ſz nullū dubiū poneret. Alio modo legit ⁊ loquit ī obligatione generis q̄ interim fit in pēdenti.ſz ista ē ꝓtra tex. ibi p̄s dūtaxat ⁊c̄. Preterea ista lec.nō est bona p̄ dictionez si tñ.que ē aduersatiua supiorib⁹.vñ glo.dicit q̄ hic fuit solutū stipulatori nolēti: ut no.s̄.e.l.§.j. Istud non est verū: qa.§.j.dz intelligi stipulatore volēte: qa inuit⁹ nō potest cogi accipe p̄tez: ut.s̄.proxi.§.dixi. Quid ergo di cemus. Dic ſm Pe.q̄ ī obligatione generis nō contin git liberatio p̄ solutionē sed p̄ acceptilationē ⁊ sniaz con tingit pro p̄te. Et rō est que ponit in.l.in executione.§. pro p̄te.j̄.e.⁊ est rō.ne alius heres possit soluere p̄tez in alio hoīe.qō est absurdū.p̄tez enim hēret ī diuersis ho minib⁹.sed ī snia ⁊ acceptilatione hec cessat iniqtas: qa vnā partē tantūmodo dz hre.⁊ p̄ hoc hēs itellectū.l.q hoiez.j̄.de acceptil.⁊ ſm hoc expone hic egero ⁊ succu buero.lz gl.aliter dicat ⁊ nō bene. Sz ista rōne attēta di cas semp pro p̄te liberationē posse cōtingere vbi nō de uenit ad illā iniqtatē. Op.de.l.si ex plurib⁹.j.rñso.j̄.de acceptil.gl.q̄ ē hic dat duas sol.⁊ q̄libet ē bona. Una q̄ ibi sunt duo rei.hic nō.⁊ ſz hoc dixi vobis.s̄.p̄xi.q̄ idē est in re īdiuidua ī obligationē deducta ⁊ nō sunt duo rei.⁊ tene mēti hāc gl. Querit glo.qd si acceptilatio fi at de vna specie ī obligatōe generis. Dicit q̄ cōtingit li beratio: ut.l.⁊ p̄ iusiurādū.j̄.ō acceptil.§.si is q hoiez. sed secus ī pactis: ut.l.si vnus.§.sed si generaliter.s̄.de pac.dic ut ibi: ⁊.d.§.si is qui hominē.

Ex.§.sequenti.

¶ Si florētinus hz rep̄salias cōtra aliquē pisanuz ⁊ ali us pisan⁹ vadat florētiā ⁊ excutiak an ille excussus possit agere cōtra illū cui⁹ occasiōe represalie fuerūt concesse.

Item si in facto. Vidistis supra de obligatiōib⁹ iuris ⁊ etiā aliqliter facti. nūc ponit de obligatōe facti mere: ⁊ vsq ad. §. cato hoc itēdit. vno ex heredib⁹ pmissoris cōtra faciēte oēs tenēt pro hereditaria portōe. ſz ſi vni ex heredib⁹ ſtipulatoris ꝓtrafiat pro pte ſua tm̄ ſtipulatio cōmittit ad intereſſe. ad penā vero cōmittit iſolidū lz alij agētes exceptōe doli repellāt. h. d. prio loqt qm̄ vn⁹ ex heredib⁹ pmiſſoris cōtrauenit. ſcōo qm̄ vētū ē ꝓtra vnū ex heredib⁹ ſtipulatoris. tertio diſtinctionē ponit. quarto rōnez ſue diſtictionis aſſignat. quito extēdit ad aliā obligationē. ſcōa ibi: ꝓtra aūt. tertia ibi: nā ſi penā. quarta ibi: ī. l. idē. §. ſed hec dōia. quinta in. l. eadem. in prin. ¶ No. q ī ſtipulationib⁹ facti vno ex heredib⁹ pmiſſoris cōtrafaciēte cōmittit pena iſolidū. Itē no. q vno ex heredib⁹ ſtipulatoris ⁊c. Op. ī. e. §. cato. rñdet glo. hic ī factis īdiuiduis loqt. §. cato loqt in factis diuiduis. ⁊ iſtud cōtrariū tāgit hic gl. mag. hic poſita. ¶ Op. s̄. e. l. ver. ex quo qdē. vbi qlibet heres ſtipulatoris hz actionē iſolidū. Sol. qm̄ agit ad ipſuz factū indiuiduū qlibet heres agit iſolidū: vt ī ver. ex quo qdē. ſecus qm̄ deuenitur ad intereſſe qa tūc pro pte agūt: vt hic. ¶ Op. ſi vn⁹ ex heredib⁹ vadit ad rē cōez vadit noīe oīuz ⁊ pro oīuz utilitate: qa nulla eſt pticula q̄ nō ſit cōis: ut. l. meui⁹. §. duob⁹. s̄. ō leg. ij. ergo coheredū intereſt: vt. ī. e. l. ſi ſtipulatus fuero p te. ⁊ ſic poſſunt agere. Sol. itelligo q ibi ibat coheres ad fundū ſuū ppriū q ſibi in diuiſionē obuenerat vel ad ptē ſuā pro indiuiſo. alias ſi iret ad cōez pro indiuiſo cū iret noīe oīuz oēs vident pbibiti: ut. d. l. ſi ſtipulatus. ¶ Op. in ſtipulationib⁹ penalib⁹ nō cōſiderat intereſſe: ut. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ī. e. glo. q̄ eſt hic dicit de ſtricto iure nō iſpicimus ſz de eqtate ſic. ⁊ vide glo. in. l. idē iuris: q̄ incipit ī ſtricto. ⁊ ſm glo. iſtaz. §. alteri. videret imponere. l. verbis ⁊ nō rebus: qa de eqtate pena īpoſita nō valet. Dicit Pe. q qñqz ſolet apponi pena in ſtipu. de cuius natura venit intereſſe ⁊ tunc ſi nō interest nō agit: ut hic. qñqz apponit pena rōne cōtēptus vbi intereſſe nō venit: ⁊ tūc nō inſpicit an iterſit: vt ī. §. alteri. Sz iſta ſo. videt ꝓtra caſuz. l. vl. ī. de preto. ſtipu. dicūt ipſi nos rñdemus ⁊ fatemur q nō dz pbare quantū intereſſet ſed qō aliqd interſit hz pbare ſed illud nō eſt vez: qa ſine aliqua pbatione cōmittit pena. By. pbat in cōpromiſſo venit intereſſe: ut. l. diez pferre. §. ſi. s̄. de arbi. Sed video q ſi in cōpromiſſis pena ē appoſita nō inſpicimus an interſit: ut. l. cū penā. s̄. de arbi. ergo illud dictū nō eſt bonū. ¶ Qualiter dicemus. Dicit ipſe aut offendit directo ille cui eſt pmiſſuz: ⁊ tūc nō inſpicimus intereſſe ſi offenderet alius nō ille cui principaliter eſt pmiſſuz. ⁊ tūc inſpicimus an iterſit: ut hic. ⁊ hāc ſolu. dat ipſe hic ⁊ in. §. alteri. ſed ſm illud dictū By. iā ſequeret q heres hic nō offenſus hēret pbare ſua intereſſe. alꝭ nō poſſet agere qō eſt cōtra iſtū tex. ubi nō inſpicit an interſit. Itē eſt cōtra. l. ſi. ī. de pto. ſtip. Sz ſi By. voluit hoc intelligere: vt dicā bene dixit. Dic q ſi offendit ille cui principaliter eſt pmiſſuz ſiue ille q eiⁿ pſonaz repreſentat ſtipulatio cōmittit: nec iſpicimus an iterſit: vt. l. ſtipulatio iſta. ī. e. §. alteri. inſti. de inuti. ſtip. Sed ſi offendit alter q̄ cui pncipaliter eſt pmiſſuz vel alius q pſonā eius nō repſentat tūc inſpicit an iterſit ſtipulatoris vel heredis eiⁿ qui eius pſonā repñtat: ut hic. ⁊ glo. eſt in. d. l. cū penā: cōiuncta. l. aduerſus. s̄. de arb. ⁊ qua ſi eſt caſus hic. nā heres repñtat pſonā defuncti in totū ſi eſt heres vniuerſalis: ut. l. hereditas. s̄. de acq. re. do. Sz heres pticularis pro pte qua ē heres repñtat pſonā defuncti in alia pte ē extraneus: ut. l. cū a matre. C. ō rei ven. ⁊ no. in. l. ij. in gl. mag. in. §. ſi. ī. de pto. ſtipu. modo hic heres offenſus ⁊ pbibitus pro pte ſua agit ⁊ cōmittit ſtipulatio cū effectu lz ſua nō iterſit: ut. l. cū penā: cōiuncta. l. aduerſus. s̄. de arbi. ſed pro pte alioz q repreſentāt pſonam defuncti cōmittit nō tm̄ effectualiter: qa ob. exceptio cū ſint q̄tum ad illā ptē extranei vñ offenſiōe facta alteri nō pñt agere: ut. d. l. aduerſus. ¶ Quero in obligatōe facti qd eſt an factū an intereſſe: ⁊ hoc dicā in. l. ſtipulationes nō diuidūtur: vbi. q. iſtā examino. ⁊ vide iſtā glo. q̄ icipit ſeqt de iſtis ⁊c. Et tene mēti iſtū §. qa eſt multū no. ad inſtra pacis. pmitto p me ⁊ meos heredes nō offendere te ⁊ tuos heredes. qd ſi offendit vnus ex heredibus ſtipulatoris vel pmiſſoris. hic Ja. ō are. tangit hoc ⁊ dices plene in. §. cato. Itē dñs Ja. de are. inducit ad aliā. q. quidā florētinus hz repſalias cōtra piſanū occaſiōe cuiuſdā delicti cōmiſſi p vnū piſanū modo quidā alius piſanus iuit florētiā: ille q hz repreſalias excuſſit iſtum: iſte piſanus reuerſus vult repetere ab iſto cuius occaſiōe date ſūt repſalie an poſſit. ⁊ videt q ſic[a] p iſtū. §. ⁊ p. l. ſi vero. §. cū aūt. s̄. de his q deie. vel effu. ⁊. l. lz. §. fi. s̄. nau. cau. ſta. ⁊. l. nā ⁊ ſeruus. s̄. de neg. geſ. nō determinādo dico ſed allegando alibi forte dicemus.

a ¶ Videtur q ſic. ADDE ⁊ limita ſz bal. hic cuz quo transit pe. ō ancha. hic ⁊ ang. in. l. nā ⁊ Fuus. s̄. ō nego. geſt. ⁊ Pau. de ca. hic ſi iuſte repreſalie fuerunt conceſſe. alias ſecus per. l. ſi per imprudētiaz ī pri. s̄. de euic.

Ex. §. ſequenti.

Indiuiduū quot modis accipiat quo ad preſentē materiā: ibi. So. Et qualiter qs teneat ad ipſuz īdiuiduū: ibi: Ut. Et qliter aduerſus quos pena ſeu intereſſe cōmittat ſi fiat cōtra obligationē facti īdiuidui: ibi. Ut ergo. Et qualiter ⁊ aduerſus quos cōmittat intereſſe vel pena adiecta facto diuiduo vel dationi: ibi. Ut ergo iſta. Et ſi noīe pene adiecte facto diuiduo pmittat aliqd indiuiduū ſi vnus heredū cōtraueniat an comittat cōtra oēs: ibi. Prio. Et ſi ille q pmiſit ſub pena iudicatū ſolui que ſtipulatio cōtinet clauſulā de defendēdo ōcedat pluribus heredib⁹ relictis quoz vn⁹ defendat alij nō an cōmittatur cōtra oēs: ibi. Secūdo. Et an q pmittit excipe pmittat factū diuiduū vl' indiuiduū: ibi. Tertio. Et an cū aliqs tenet mihi ad agēdū ꝓtra aliquē vtr ū iſta obligatio cōtineat diuiduū vel indiuiduū: ibi. Quarto. Et ſi qs pmittat āplⁿ nō agere ea actōe q̄ cōtineat īdiuiduū vel ratū haberi aliquid indiuiduū utrū iſta ſtipulatio iudicabit diuidua: ibi. Quinto. Et an ſi qs ſtipulatus ſit vſum alicuius fundi ⁊ decedat pluribus heredibus relictis qlibet debeat habere totū vſuz: ibi. Sexto. An autē ſi qs faciat pacē cū aliquo ſuo inimico puta ticio ⁊ pmittat pro ſe ſuiſqz heredibus nō offendere. d. ticio ſtipulāti pro ſe ſuiſqz heredibus ſub pēa mile. ⁊ deide dictus ticius moriat relictis pluribus heredibus quoz vnus fuit offenſus: pena in totū ptineat ipſi offenſo an pro hereditaria portione: ibi. Et ad hoc. Si autez vnus heredum promiſſoris offendat an ceteri teneātur: ibi. Sz dices. Stāte ēt ſtatuto q qui occidit occidatur niſi habuerit pacē ab herede occiſi ſi occiſor habeat pacē cum vno heredū cū ſint plures an ſufficiat: ibi. Vltimo.

Cato. Iſte. §. eſt difficilis in ſua materia. in cuius repetitione tenebo ordinē conſuetuz. primo cōtinuo hūc. §. ad precedentia ſm Pe. hoc modo. dictū eſt. s̄. in. l. ij. q ſtipulationū quedaz ſunt in dādo: quedā in faciendo conſiſtūt. de his que in dādo cōſiſtunt dixi. s̄. e. l. ij. vſqz ad. §. item ſi in facto. lz ibi dixerit de ſeruitu. que habēt in ſe aliquid facti: ut no. s̄. eo. l. ij. §. ī. ⁊ ibi dixi. ⁊ ibi incipit dicere de his que in faciendo conſiſtūt. ⁊ hoc pſecutus eſt vſqz huc. verū quia cato circa hoc poſuit vnū ſuuz dictū obſcurum: ideo illud hic ponit ⁊ declarat bene iuriſconſultus. Secundo iſte §. diuiditur in quattuor partes. primo ponit dictum catonis de cuius intellectu dubitabat uſqz ibi. ab omnibus. In ſecundo diſtinctio catonis declaratur uſqz ibi: differentie. In tertio differētie rōnem aſſignat uſqz ibi. ſed videamus. In quarto reuocat in dubiū qō primo p conſtāti poſuerat ⁊ decidit uſqz ad finē noſtri. §. Hanc diuiſionē ponit By. Pe. Ja. de are. ⁊ omnes lz diuerſi mode loquātur. tertio pone ſummariū ſic. Pena adiecta facto indiuiduo ſi contrafiat p vnū ex heredibus pmiſſoris pro parte hereditaria cōmittitur cōtra oēs. in facto vero diuiduo pro parte cōtrafaciētis tantūmodo ſed aduerſus ipſum cōmiſſorē inſolidū. b. d. ¶ Venia-

a ¶ Rē tradi ADDE fm alex. q̃ pe. ⁊ Ly. in. l. pro hereditarijs. C. de heredi. acti. ⁊ ali qui moderni in. l. stipula. non diuidūt ⁊ hic tenent q̃ stipulatio rē tradi ita fit diuidua obligatione ⁊ solutione sicut stipulatio rē restitui per omnia eadē est ratio. nec debet eqparari stipulatio rem tradi stipulationi seruitutis cum stipulatio serui tutis ideo dicatur indiuidua: quia nō affert tantū cōmodi prestatio temporis respectu ptis quantū prestatio toti⁹: qa ꝑ parte prestari ñ potest. l. pro parte. ſ. de serui. secus i stipulatione rez tradi nō ob. l. stipulationes: qa licet ibi inter idiuidua numeretur nō sequit ergo est idiuidua. ⁊ de hoc articulo dicit alex. se dicturū in. d. l. stipulatio. ubi bar. tangit.

b ¶ Non cōpetit.

ADDE q̃ Pau. d. cabic tenet cōtrariū q̃ etiā si non ꝓcurrat rei vendicatio q̃ insolidum possit agi ꝗ possessorē per. d. §. si heres ⁊ idez vult ro. ut refert alexan. qui ab hoc ꝓtrario saluat bart.

mus ad casuz in terminis. premitto trī ad euidētiam q̃ iste. §. ſz oēm lec. loquatur de quattuor stipulatiōibus: quarum due cōtinēt indiuiduū: ut per te iter fieri vel p te nō fieri quominus mihi ire vel agere liceat. Alie due continēt diuiduū: vt amplius nō agi. ⁊ ticiū heredē ei⁹ ratum habiturū. ¶ Hoc premisso sic forma casuz. qdaz promisit se aliquid facturū vel nō facturū ⁊ si cōtra stipulationē veniret promisit certā penā: iste ꝓmissor decessit pluribus heredibus relictis vnus venit cōtra promissa dubitabatur qualiter ⁊ aduersus quos stipulatio penalis cōmittat. nam inuenio q̃ cato scribit q̃ pena quādoqz cōmittitur aduersus oēs pro portione hereditaria. qñqz aduersus illū trī qui cōtrafecit pro portiōe sua. ¶ Modo quero a vobis dñe iurisc̄ōsulte q̃ declaretis mihi distinctionē catonis. h. d. prima ps. Ad hoc rñdit q̃ si pena fuit adiecta facto indiuiduo tunc pena ꝓmittit aduersus oēs. si ꝗo facto diuiduo tūc aduersus eū qui cōtrafecit trī. exēpla patent in lra ⁊ est clara. ⁊. h. d. secūda pars. ¶ Tertio queritur q̃ sit ratio differentie i ter istos duos casus. Respōsio pz in tex. h. d. tertia ps. Sequit ver. sed videamus: vbi est duplex littera. quidā habent lram affirmatiuā. quidā habēt lram negatiuā ⁊ ista habet cōiter ⁊ istaz ꝓsequor. ⁊ lz littera sit satis scrupulosa. glo. bene eā declarat. Bone casuz ut habeas in glo. ⁊ lege lram cum apostillis cōibus. notabilia collige p teipsuz. ¶ Veniamus ad materiā examinandā p cōtraria ⁊ qōnes ⁊ in tractādo materiā tenebo hūc ordinē quia hic tractat de facto indiuiduo. primo i ꝗtrarijs tractabo qualiter ipsi principales ⁊ eoꝝ successores teneant ad ipsuz indiuiduū. secūdo qualiter ⁊ aduersus quos pena ⁊ interesse cōmittat si cōtrafiat tā cōtra ipsos principales q̃ etiā cōtra heredes. ⁊ eodē modo tractabo ō diuiduo. alia tractabimus p qōnes. ¶ Primo ergo op. hic dicit q̃ si vnus cōtrafecit oēs tenētur ꝑ hereditaria portiōe. Contra quia in indiuiduis qlibet heredū tenet insolidū: ut. ſ. e. l. ij. §. ex his. ij. respōso. So. si agit ad ipsuz indiuiduū quilibet tenet isolidū: ut ibi si ad penam quilibet tenet pro pare hereditaria: vt hic. ¶ Secūdo cōtra istud op. fortiter rē tradi seu rem restitui dicit factū indiuiduū: vt. j. e. l. stipulationes nō diuidūtur. ij. rñso. ſ. depo. l si duo. sed si duobus cōmodaui vel apud duos rē deposui ita q̃ ad rem restituendam quilibet tenet pro pte: ut. ſ. depo. l. j. §. si apud duos. ⁊ ibi no. Item si vnus cōmodatari⁹ decedit relictis pluribus heredibus oēs tenētur ad rem restituēdā pro portione hereditaria: vt. ſ. cōmo. l. iij. §. heredes. Ergo pz q̃ nō est verū qō dicit in indiuiduis ipsos principales vel heredes teneri isolidū. ¶ So. indiuiduū sumit quātū ad ꝓpositum altero de tribus modis. Nam quoddā est indiuiduū quo ad ꝓtractū seu stipulationē ⁊ quo ad obligationē ⁊ quo ad solutionē: vt seruitutes que ꝑ pte nō possunt deduci in stipulationē nec pro parte solui. ⁊ iste nō diuidūtur inter heredes: sed qlibet heredū tenetur insolidū: vt in. §. ex his. ⁊. l. stipulatōes nō diuidūt. in prin. Quedā sunt obligatōes diuidue quo ad cōtractū. sed ex postfacto sunt idiuidue quo ad obligationez ⁊ solutionē: vt obligationes factoꝝ indiuiduoꝝ: vt rem tradi: fossam fodi. insulā fabricari ⁊ si. Iste enim ab initio pro parte possunt deduci in stipulationē: qa possuz stipulari rem pro pte mihi tradi: vt. l. locus de acq. pos. Item ptem insule edificari ⁊ in istis idē: quia qlibet heredū tenet insolidū: vt. d. l. stipulationes nō diuidūt. ij. respōso. Quedā sūt diuidue quo ad cōtractū ⁊ quo ad obligationē. sed quo ad solutionē tm̄ sunt idiuidue: vt obligatio rem restitui. ⁊ ista diuidit quo ad obligatōez inter heredes: qa quilibet tenet pro pte hereditaria: vt in cōtrario. quo ad solutionem dicit indiuidua: vt. l. si duo. ſ. ōpo. Indiuiduū ergo diuersimode accipit: ⁊ sic cessat cōtrariū. ⁊ aduerte qa hoc est verū de obligatōe primitiua q̃ cōtrahit ad rem restituendā nō de obligatione que cōtrahit secūdario ratione doli vel culpe alicuius: vt. j. dicā. Quare aūt obligatio rem tradi⁹ sit magis indiuidua q̃ rē restitui: dicā in. l. stipulatiōes nō diuidūt. in. viij. cotrario. ⁊ ista sunt difficilia: que do. Ly. tāq̃ habētia arduū ⁊ ꝑfundū timuit intrare: vt ipse refert in auc̄. hoc ita. C. de duo. reis. in. q. ij. nec ibi bene ōdarat. ¶ Tertio cōtra predicta op. tu dicis. ſ. proxi. q̃ in obligatione ad rem restituendā si sunt plures heredes qlibet tenet pro portione hereditaria. Contra imo ille ad quē puenit res restituēda tenet insolidū: vt. ſ. cōmo. l. ij. §. heres. So. regulariter actiones hereditarie trāseūt in heredes pro portionib⁹ hereditarijs: vt. ſ. dixi. ⁊ pbatur. C. de here. acti. l. pro hereditarijs. Fallit vbi est i obligatione rem restitui ⁊ est actio bone fidei: qa tunc contra illū qui hz facultatē rei restituēde datur actio insolidum: vt. d. §. heres. Ita dicit Pe. ſ. l. proxi. ⁊ no. Ly. i. l. ꝑ hereditarijs qō hic sequebat do. Rai. Sz ista opi. videt cōtra. l. si plures. in prin. de vi ⁊ vi ar. ubi est actio stricti iuris ⁊ dat ad rem restituēdā solū cōtra eū q possidet nō autē pro portionib⁹ hereditarijs. vñ By. ſ. ad l. fal. l. qui fundū. §. si tu ex pte: dicit quedā verba satis singularia. Aut actio que cōpetit pro restituenda re cōpetit pro tali re pro qua dare t etiam rei vendi. ⁊ tūc datur actio cōtra possessorē insolidū: vt. d. §. heres. ⁊. d. l. si plures. Aut pro dicta re nō cōpetit[b] rei vendicatio ⁊ tunc nō potest agi ꝑsonali insolidū cōtra possessorez: vt ſ. de le. j. l. si tibi homo. §. si fundus: Quid dicemus. dico q̃ vterqz bene dicit. Pe. quia tex. est pro eo. in. d. §. heres. si bene aduertat ⁊ hoc equitas operet cui deseruit officium iudicis in actione bonefidei. Item By. bene dixit ꝑ. ll. quas allegauit. ⁊ hoc operatur vnio actōis personalis ⁊ realis: vt vna aliquid habeat ab altera sicut alibi ius accrescendi ꝓpter vnionē quā habet cū substitutione pupillari trahit ad bona ipuberis: ut. ſ. de acq. here. l. qui pater. ¶ Sed cōtra hoc posses tu opponere. nam pōt esse q̃ quis cōmodauit rem alienā vel sibi p vim abrepta est: ⁊ sic pōt agere cōmodati vel interdicto vñ vi. nō autem vēdicare: vt. l. ita: ut si fur. ſ. cōmo. ⁊ qō ibi no. ergo By. nō bene dicit q̃ ideo ibi: qa vēdicatio potest cōcurrere cū ꝑsonali. Rñ. ⁊ dico q̃ q̃tum ad. §. heres. dictum By. nō ꝓcedit. ideo tene so. Pe. q̃tū vero ad. l. si plures. optime dicit: qa a possessore seu rapto re potest indistincte vēdicare: nec potest opponere exceptionē dñij: ut. C. de prescri. xxx. an. l. si quis emptionis. §. sed hoc sup his. ⁊ tangit per gl. in. d. l. ita ut si fur. ⁊ hoc modo intellige q̃ dixi vtrūqz bene dicere. Cōiūge ergo istas duas opi. ut statim dicā in distinctione. Sed cōtra istud tu posses instare de. l. si quis ex argentarijs. §. j. ſ. de eden. vbi nō est actio bonefidei. nec etiā pro illa dare t rei vēdicatio ⁊ tm̄ datur solū cōtra illū qui possidet. dicit Pe. ut refert Ly. in. d. l. pro hereditarijs: q̃ ibi est iudiciū quasi bonefidei: qa cōpetit officium iudicis. truffa est. Tu dic q̃ materia nostra loquit de actionibus que dant cōtra obligatos: ibi loquitur de officio iudicis qō datur cōtra nō obligatū: ut. ſ. de ac. empt. l. qui ꝑ collusionē: merito habet naturā rei vē. que datur cōtra nō obligatū: vt insti. de ac. §. j. ideo datur contra solum possessorē. qō dic: vt. j. de ꝓto. stip. l. ij. in fi. ¶ Ut ergo ista materia liqueat qualiter qs teneat ad ipsuz indiuiduū. dic aut est solus vnus reus ⁊ nō ē dubium. aut plures. ⁊ tunc aut plures principales aut plures heredes vnius principalis. primo casu aut loqueris in indiuiduo quo ad stipulationē obligationē ⁊ solutionē: seu de indiuiduo quo ad obligationē ⁊ solutionē ⁊ qlibet tenet isoliduz ſz nō tāq̃ duo rei. ar. ſ. e. l. ij. §. ex his. ⁊. l. stipulatiōes nō diuiduntur. ⁊. ſ. dixi. Aut de indiuiduo quo ad solutionē tm̄: vt rem restitui. ⁊ tunc quilibet tenetur pro pte nisi aliter actuz sit: ut. d. l. j. §. si apud duos. ⁊ ibi no. ſ. depo. hoc verum nisi esset res apud vnuz tm̄: qa tunc posses dicere: ut statim dicā in plurib⁹ heredibus. Si vero loqueris in plurib⁹ heredib⁹ unius principalis. ⁊ tunc aut loqueris in indiuiduo utroqz modo

z tunc quilibet tenetur insoliduz:sed nō tanq̃ duo rei. ar.s̄.e.l.ij.z.d.§.ex his.Aut in idiuiduo quo ad solutiōnē tm̄.z tūc aut qlibet heres possidet pro portione hereditaria z sic tenet:ut in.d.l.pro hereditarijs.Aut vn° possidet totū.z tūc aut est iudiciū bonefidei z ille solus tenet:ut.d.§.heres.Aut est iudiciū stricti iuris: z tunc aut ꝓ illa re restituēda posset cōpetere rei vēdicatio z ille solus tenet:vt.l.si plures.s̄.de vi z vi ar.Aut nō posset cōpetere rei vendicatio:z tūc pro portionib° heredi tarijs:ut.d.l.si tibi hō.§.si fund°.¶Quarto op.hic dicit q̃ ex facto vnius pena ꝓmittat cōtra oēs.Contra.s̄. ad sil.l.fi.s̄.de ope.no.nū.l.de pupillo.§.si pluriū: vbi ille solus q ꝓtrafecit tenet.So.lz ibi factū eēt idiuiduū tm̄ nō descendebat ex causa hereditaria.nec ipsi ex eorū ꝓtractu tenebant insolidū.vm̄ pena suū tenet auctorez. hic vero obligatio descendebat ex causa hereditaria:vm̄ si vnus heredū qui representat defuncti ꝑsonā cōtrafaciat oēs tenent.¶Quinto ꝓtra istud op.nā videt q̃ ēt in obligationib° que descendūt ex causa hereditaria ille solus tenet qui ꝓtrafecit:vt.s̄.depo.l.in depositi.z.l.se. So.ibi loquit in actōe bonefidei in qua officio iudicis cōuenit vt ille solus teneat q delinqt.ar.s̄.cōmo.l.iij.§. heres.z qō.s̄.dixi.hic ꝯo stricti iuris.Fateor ergo q̃ si hec pena aliqua pateret actōe bonefidei forte informata ex pacto incōtinēti apposito q̃ ageret insolidū cōtra illū q cōtrafecit.ar.predictoꝝ iuriū.hāc tz.Pe.s̄.l.pr. Vel solue aliter videlicet q̃ hoc ī facto idiuiduo oio.s. quo ad obligationē z solutionē.ibi in facto indiuiduo quo ad solutionē tm̄.vm̄ cū obligatio ipsa principalis diuidat inter heredes merito vnus ex facto alterius non tenet.Et utrāqz so.puto verā.¶Sexto cōtra predicta op.z videt q̃ in actione bonefidei:z in his q̃ sunt indiuidua quo ad solutionē tm̄ dolo commisso qlibet insolidū tenet tanq̃ duo rei:vt.s̄.commo.l. si vt certo.§.si duob° vehiculū.z depo.l.si duo.ver.q̃ si lancē. z.e.ti.l. j.§.si apud duos:vbi equipant tutorib° quos cōstat insolidū teneri.Sol.lz in ītellectu dictoꝝ iuriū fit magna difficultas z glo.intricate z male loquātur ī.d.§.si duob°:tm̄ omissis supfluis pono q̃ credo verꝝ.Dico ergo q̃ obligatio principalis ad rē restituendā q̃liter cōtrahat dixi.s̄.in ꝑpri.distinctōe.z de tali nō loqmur.sz obligatio que cōtrahit rōne doli culpe vel negligētie adhibite ad interesse si quidē dolus cōmittat ab vno tm̄ ille solus tenebit vt dixi.s̄.ꝑpri.cōtrario.Si ambo cōmittant ambo tenent īsolidū:sic loquit.§.si duobus.z.l.si duo. z.§.si apud duos:si bene inspiciat.Aduerte ad rōnez.obligatio ad rē restituendā solū quo ad solutionē dicit indiuidua:ut.s̄.dixi.sed obligatio q̃ cōtrahit rōne doli z culpe ex eo q̃ debet custodia z diligentia est idiuidua vtroqz modo.nō enim possuz adhibere custodiā in vna ꝑte pro idiuiso qn adhibeā in alia.nec possuz cōmittere dolū in vna ꝑte qn cōmittat in alia.est.n. indiuidua oino. merito ergo plures debitores in hoc sunt quodāmodo duo rei z qlibet tenet insolidū:vt.d.§.si duob°.z no.q̃ tex.ibi dicit quodāmodo:qō est no.improprietatis. nō enim sunt ꝑprie duo rei:qa tunc ex facto vnius oēs tenerent.ut.l.fi.C.de duo.re.sed hic qlibet tenet ad custodiā z ideo appellant duo rei:sed tm̄ factū vnius soli° nō nocet alteri.sed si oēs delinquūt oēs tenent insolidum. dices tu q̃ ista sunt cōtra casuz nostri.§.nam hic plures heredes ad factū qō est oino indiuiduū tenet qlibet insolidū.nec ꝑprie sunt duo rei ut dixi.z tm̄ factū vnius licet nō noceat alijs ut qlibet insolidū teneat:tenet tamē pro hereditaria portiōe.sed in cōtrarijs nullo modo tenētur.Possumus dicere q̃ ibi loqtur ī actōe bōefidei ut.s̄.dixi.hic in stricti iuris q̃ bz cām hereditariā.z ideo siue ad penā siue ad interesse cōmittatur ex facto vnius oēs tenētur lz ꝑ iudiciū fa.her.in effectu reuertitur ad eū qui cōmisit:vt.s̄.e.l.ij.§.itē si in facto. z fa.her.l.heredes.§.in illa.¶Ut ergo liqueat ista materia qualiter z aduersus quos pena seu ītereſſe cōmittatur si fiat cōtra obligationē facti īdiuidui sic distingue.aut sunt plures debitores:aut sunt plures heredes vni° debitoris. Primo casu.aut fuit actū q̃ qlibet teneretur insolidū:z tūc sunt duo rei z factū vnius facit cōmittere penā z ītereſſe aduersus oēs.ar.C.de duo. re.l.fi. z de vsur.l.mora.§. fi.aut nō fuit actū.z tūc aut vnus facit cōtra z non alij:z solus ille tenetur īsolidū z alijs nō ꝑiudicat: ut.d.l.j.§. si apud duos.in fi.§.ratio:qa non sunt ꝑprie duo rei vt dixi.aut oēs fecerūt cōtra stipulationē z oēs tenētur īsolidū quasi duo rei:vt in.§.si duob° vehiculū.z.l.si duo rei.ij.respōso.s̄.depo.¶Secūdo casu qn̄ queris ō pluribus heredib°:z tūc aut illud factū indiuiduū nō descendebat ex causa hereditaria:z factū vnius sibi nocet z nō preiudicat alijs:ut.s̄.ad sil.l.fi.de no.ope.nū.l.de pupillo.§.si pluriū.aut descendebat ex causa hereditaria.z tunc aut illa pena vel interesse petit ꝑ iudiciū bōefidei z agitur cōtra eū tm̄ qui cōtrafecit:ut.s̄.depo.l.in depositi.z.l.se.z si oēs cōtrafaciunt:cōtra oēs agenduz est:ut.d.l.si duo.aut per actionē stricti iuris. z tūc siue petatur pena siue interesse ex facto vnius cōmittitur cōtra omnes pro hereditaria portōe:lz postea cōtra illum solū habeatur recursus ꝑ actionē fami.her.ut.s̄.fa.her. .l.heredes.§.in illa.z hic.z.s̄.e.l.ij.§.item si in facto. z predicta vera preterq̃ in stipulationib° pretorijs in quibus dic ut dicam in.ij.q.Et aduerte:qa ideo hic non distinguitur inter factū indiuiduū oino z inter indiuiduū quo ad solutionē tm̄:quia in illo ꝑt cōtrahitur obligatio ad interesse:quia nō restituitur est idē quod dixi in prima distinctōe.sed ꝑt cōtrahitur obligatione ratio doli vel culpe vel diligentie omisse tunc cadit in istaz distinctionē.illa aūt sunt oino indiuidua:ut.s̄.dixi. ista sunt multū difficilia que scripsi ꝑt putaui vera:z predictis videtur assentire Ja.de are.Jac.bu.in.d.§.si apud duos.¶Nūc restat tractare de obligationibus facti diuidui z de obligationib° dandi:z qualiter teneātur isti principales z qualiter heredes:qō satis est clarū:qa diuiditur inter heredes ꝑ.l.xij.tab.Itē satis habuistis.s̄. e.l.ij.in prin.z.§.j.z glo.bene distinguit in.l.si seru°.§. si pluriū.s̄.si quis cautio.¶Videamus ergo qualiter z aduersus quos cōmittatur stipulatio ad penā vel ad interesse si fiat cōtra stipulationē cōtinentē factū diuiduū vel datōes.¶Op.ergo septio sic.hic dicit q̃ ī facto diuiduo pena nō cōmittitur nisi pro ꝑte.cōtra.j.e.§.in fi. So.ibi loqtur in ipso principali:hic in plurib° heredib° eiusdez principalis:qō qualiter ītelligatur.j.dicā.¶Octauo op.qa etiā cōtra ipsos heredes videtur cōmitti in solidū vno cōtrafaciēte:ut.j.l.ꝑpri.§.fi.So.dicunt qdā illud speciale qn̄ pecunia debetur ꝑpter singularia precepta:ut.s̄.si cer.pe.l.singularia.z ita no.ī ꝓtrario.Istō est fal.qa illō q̃ ibi dr̄ ī pecūia idē dr̄ ī spē:ut.j.e.l. ī executione.§.pe.vm̄ glo.hic aliter dicit videlicet ut distinctio huius.§.habeat locū in obligatione faciēdi. secus autē in obligatōe dādi:ut in cōtrario:qa qō ab vno dari debet pōt melius dari ꝑ aliū q̃ factū vnius explicari per aliū: ut hic habetis in gl.Ista rō glo.nō videtur bona z ꝑ ꝓñs nec solutio.nā vnus ex heredib° sicut factum alteri° nō pōt explicare:ita nec ꝑtez fundi alteri° dare eo inuito:ut in reg.iuris id qō nostrū est.Et si tu dicas poterit dare extimationē eadem rōne in facto poterit dare ꝑtez ītereſſe.Preterea facilius est facere q̃ dare: ut.s̄. de ope.lib.l.he ope.§.fi.no.C.ō sen.q̃ ꝑ eo.l.vna.ergo z c̄.Ideo Odo.assignat aliā rōnē.s.qa datio pōt explicari vno momēto.facta aūt habēt tractū successiuū ꝑ dies ut.l.j.s̄.de ope.liber.iō facilius pōt dare q̃ facere.Ista ratio nō est bona:quia loqtur in facto momētaneo.s.rē ra.ha.vm̄ Pe.dicit q̃ ipossibile est quē esse obligatū ad factū alienū:ut.j.e.l.stipulatio ista.in prin.sed bm̄ possū esse obligatus ad dandū rem alienā lz istud dare sit mihi difficile z difficultas nō īpedit obligationē: ut.j.e.l. cōtinuus.§.illō.ꝯ.sicut z generali:sz impossibilitas impedit.z ista rōne coheres nō incidit in penā ex facto al-

a ¶Acti.bonefidei.

ADDE.Cū hac limitatōe ut refert ale xā.trāsit perai.ange. rapha.z alexā. q̃ hic dicta ī hac quinta opo. infert ad.q.de pluribus heredibus alicuius qui habebat ēphiteosiz ut vno soluēte z alijs nō q̃ nihilominus soluens icidat ī penā: quia cōtract° emphiteoticus est stricti iuris z dz habere locū iste tex. z hanc partez dicit tenere glo.ī l.cōi.diuidūdo.s̄. cōidibar.ī.l.si fraudati.s̄. de public.cum vna modifica.spec.licet alex. nō alleget in ti. de loca.§.nunc aliqua. ver.l.xxix.fede.cō si. cexxviij.ī prin.

teri°:qa impossibile est eū ad illud teneri.secus ī datōe.
Ita dicit Pe.lz p multa ꝗba.Aduertatis.hoc ñ credo
verū.lz.n.difficultas nō ipediat ipsaz obligatōez princi
palē:vt.d.§.illud.tñ difficultas ex postfacto supueniēs
ipedit cōmitti stipulatōē penalē:vt.s.ad.l.rhodi.ō iac.
.l.si vehēda.§.idē iuris.z hoc ē verū ēt in obligatōe dā
di:vt no.gl.i.l.qō te.s.si cer.pe.ī fi.ante pe.gl.Cū ergo
eēt mihi valde difficile dare ptez coheredis mei excusa
rer a pēa qō ē ꝓtra hūc tex.¶Quid dicem°.dico gl. op
time dicere si bñ itelligat.nā meli°pōt dari,p alio q̄ fie
ri.hoc ōclaro sic.Aut dari dz q̄ntitas:z tūc certū ē qō he
res pōt dare,p coherede.Aut ōbet species:z tūc sic vn°
ex heredib°pōt soluere ptez suā in illa specie ita pōt sol
uere ptez quā dz coheres suus sicut trāsferre dñiuz.hoc
,pbat.s.mā.l.si,pcurator.§.si ignorātes:vbi fideiussor
soluit de substātia dñi dño ignorāte.ita hic coheres po
terit soluere ptē coheredis.Preterea posito q̄ traden
do,p pte coheredū nō posset trāsferre dñiuz saltē ille cu
ius noīe solueret cogeret hēre ratū tanq̄ vtiliter gestū:
vt.s.ō neg.ge.l.pōponi°scribit.ita dicit hic Ja.ō are.qō
mihi vī vez:z hoc voluit sentire glo.hic.,p hoc induco
.l.benefacientē.C.ō epi.z cle.auc.si captiui.z apti°ī cor.
vñ sumit ī tex.ut cū ō ap.cog.§.si vnū de p̄dictis.z.§.in
his ꝗo causis ī fi.col.viij.,p hoc qō no.s.de iudi.l.vēdi
tor.ī glo.z.C.vbi ō cri.agi.opor.auc.qua ī,puicia.Pre
terea soci°iuito socio pōt vti re ad eū vsuz ad quē ōstina
ta est:ut.l.si edes.s.cōi.diui.z p By.in.c.ī re cōi.extra ō
re.iur.li.vj.Sz posses tu dicere q̄ est rō q̄ ipsa p̄ncipalis
obligatio dādi vel facti diuidui diuidit iter hēdes adeo
q̄ vn°soluēdo ptē suā nō pōt ampli°cōueniri:ut.j.de fi
deius.l.si restō.§.q̄ si duo.z.C.ō neg.ges.l.iij.z ibi per
Ly.sz cōmissio penalis stipulatōis nō diuidit in obliga
tione dādi.imo si cessat in pte cōmittit in totū. secus si
ī facto diuiduo.Rñdeo istud qō ē in obligatōe q̄tū ad
stipulationē penalē est ī ꝓditōe si bñ inspicias.sz condi
tio dādi p.l.xij.tab.nō diuidit iter heredes:ut.s.de cōdi.
z ōmō.l.cui fundus.ī fi.dz ergo a quolibet dari totū
ne stipulatio pēalis cōmittat.Sz ꝓditio facti diuidui bñ
diuidit iter heredes ne deueniam°ad ipossibile: ut hoc
.§.qō tz Ly.C.de cōdi.īser.l.si plures.in.j.q.z ibi te re
mitto qualiter id qō est in cōditōe simpliciter dz impleri
qō hic nō tracto lz glo.tractet ī.l.si seruus.C.si pluriuz.
vbi nos remittit.¶Op.viiij.hic dī q̄ si ipse dñs ratum
bz,p pte ꝓmittit stipulatio pene īsolidū.ꝓtra.j.rē ra.ba.
.l.si,pcurator.ī p̄n.dicit glo.sol.ut ibi.z ibi dāt tres sol.
Pria est q̄ hic ipse dñs,pmisit:vñ,p pte nō bz ratū:ibi
,pmisit,pcurator.Ista so.ponit diuersitatē casuū ñ rōez.
Preterea ē falsa.nā ipse,pcurator q,pmisit ratū habitu
rū vī,pmittere se factuz z curatuz zc.ut.j.e.l.quotiens
qs.z no.Ly.C.ō,pcu.l.j.ī.vij.q.ergo ,pmittit ,pcurator
factū suū.si ergo factū hoc.s.curare nō ipleuit nisi,p pte
ōberet ꝓmitti pēa ī totū:sicut hic qñ ipse dñs,pmisit z,p
pte tñ obseruat.Scōo modo solut q̄ hic erat negociū
tale qō pro pte poterat hēri ratū ab herede nō a ōfūcto:
ut.l.legatari°.s.de le.j.istud est diuinare. Tertia solu
tio est q̄ hic fuit pena,pmissa ibi nō.Istā solutionē ipu
gnat Pe.qa nihil refert vtrū adijciat pena vel nō ꝗz eū.
nā si pena adijciat ē loco itereſſe. z iō si nō itereſſet pēa
nō cōmittit saltē ope exceptōis:ut.s.e.l.ij.in fi.z.l.se. iō
ipse Pe.soluit alio modo.z sic aut qs vult habere ratū
pro pte vt hēat actionē z non pōt:ut.l.cū q̄rit.s.de ad
mi.tu.z ita itelligit hūc fi.Aut vult hebere ratū,p pte ut
euitet pena vel itereſſe cōmissio z pōt.ita loqt.l.ꝓtraria.
Ista so.nō plz doc.qa si bene itueris hūc finē hic loquit
in,pmissore q volebat habere ratū,p pte ut euitaret pe
ne cōmissio z nō pōt.¶Quid ergo dicem°. certe tertia
solutio glo.ē ꝗssima:qa hic fuit pena,pmissa ibi nō.z iō
ibi stipulatio cōmittit ad itereſſe:nō itereſſe aūt in plus
q̄ ea pte ī qua nō ē subsecuta ratihabitio.ergo zc.z hoc
,pbat ī tex.ibi:qa nō cōmittit stipulatio zc.z hoc tz do.
Rai.nec ob.rō. Pe.qa vez ē q̄ ubi stipulatio pēalis suc
cedit loco itereſſe nō cōmittit nisi iterſit:eū si ī aliquo i
tereſt nō curat q̄tū sed pena cōmittit in totū:ut.j.ō pre
to.stip.l.si.vel dic aliter ut dixi.s.l.,pxi.¶Becio op.z
vī q̄ ꝓtra ipsuz p̄ncipalē nō cōmittat nisi,p pte:qa ī alia
pte obstat exceptio:ut.s.si qs cau.l.si ꝗu°.§.si plurium.
So.Mar.dixit īdistincte ī oīb°obligatōib°dādi z facti
diuidui.lz pēa cōmittat īsolidū:tñ de eqtate obstat exce
ptio pro ea pte pro q̄ ē pitū.z sic oēs iste.ll.ōterminā,t p
§.si pluriū.Istō ab oīb°reprobat.nā stultū ē dicere q̄ il
la lex q̄ loqt ī iudicijs z loqt ī factis ōtermiet.l.loquētes
in ꝓtractib°z ī obligatiōib°dādi.cū.n.sint separata nō in
ferī ō vno ad aliō:ut.s.ō cal.l.si.ergo gl.i.l.ꝓtraria aliaz
solutōez dat:videlicet q̄ spāle ē in iudicijs ubi īsolidū
pena cōmittit.sed ī pte obstat exceptio.sz in ꝓtractib°so
lū ī pte cōmittit ut hoc.§.Ista so.ē fal.qa si aliō ē ī iudi
cijs aliō ī ꝓtractib° dz eē aliud ī hoc cū magis faueat in
iudicijs ad pene cōmissionē euitādā q̄ ī ꝓtractib°:ut.s.
si qs cau.l.z si post tres.C.ō fideius.l.sancim°.Sed sm
istā so.nō eēt sic:qa duri°cōmittet ī iudicijs q̄ ī ꝓtracti
b°.Preterea q̄ cōmittat stipulatio pro pte ī facto diui
duo bz locū ī heredib° p̄ncipalis nō in ipso p̄ncipali:ut
hoc.§.ī fi.z hoc ēt tāgit glo.in.d.§.si pluriū. Alij ergo
dāt aliā so.videlicet.aut potuit ī totū iplere z nō fecit z
pena cōmittit ī totū sine remedio exceptōis ut hic. Aut
ptē fecit z ptē omisit:qa nō potuit:z tūc ī pte obstat ex
ceptio:ut.d.§.si pluriū.ar.s.ō colla.bo.l.j.§.si cū duo
bus. Nec so.ponit ibi.ī fi.mag.gl. Ista so.cōiter repro
bat p.l.cōtinu°.§.illō.j.e.tñ ī veritate ut dicit Ja.bu.in
.l.ꝓtraria.ī se vera ē:qa difficultas supueniēs lz nō excu
set ab ipsa obligatōe:tñ excusat a pene cōmissiōe:ut.d.
.l.si vehēda.§.idē iuris.ad.l.rho.de iac.z,s.dixi.tñ qa
ꝓtinet diuinationē iō respuenda.Alij ergo ut Pe.dant
aliā solutionē videlicet ut hic loquat qñ vnū factū diui
duū est in obligatione.sed.l.cōtraria loquit qñ plura fa
cta copulatiue sunt ī obligatōe.vñ qa ibi fuit,pmissū sti
chū z erotē ī iudicio stare.z si statim nō essent fuit pro
missa pena.si vn°fuit ī iudicio tñ de rigore pena cōmit
tit in totū:quia verū est eos statos nō esse oīno.ergo ibi
sumpta fuit ex vniuerso.sed de eqtate ibi in pte ob.exce
ptio.z idē intelligit Pe.esse in ꝓtractib°z in iudicijs.z
hoc vī seq Ja.bu.in.l.ꝓtraria.Ista opi.est ꝓtra.l.si is q
ducēta.§.cū ita.ij.rñso.s.ō re.du.z.§.vtrū.ea.l.ubi īdi
sticte dī penā cōmitti aliquo nō facto.Quid ergo dice
mus.dico sicut glo.p̄mo dixit videlicet q̄ spāle est in iu
dicijs:tñ alia spālitate q̄ glo.dixerit:qa in cōtractib°si ī
pte nō obseruat cōmittitur stipulatio ī totū sine obstacu
lo exceptionis siue sit vnū factū ut hic:siue plura copula
tiue cōcepta:ut in.§.cū ita.z ī.§.utrū.sed ī iudicijs miti
us agitur:qa stipulatio cōmittitur īsolidū. sed de eqta
te ī pte ob.exceptio:ut ī.§.si pluriū.z illud vī tenere gl.
in.l.proxi.§.fi.z.s.fa.her.l.heredes.§.idē iuris.hoc ēt
tz glo.ī.d.§.vtrū in vl.glo.mag.z ibi hoc tz By.hoc ēt
tenuit do.Rai.me audiēte sup hoc.§.lz qñqz aliter di
xerit.z hoc puto verū in his que ptinēt ad ordinationē.
secus in his q̄ ptinēt ad decisionē:qa tūc idē qō in ꝓtra
ctib°:ut.j.l.proxi.§.fi.prout ibi loqtur de snia arbi. ar.
ei°qō no.s.ō arbi.l.celsus.in p̄n.¶Ultio posset oppōi
ad hūc finē:qa si nō licet defuncto iplere pro pte: ergo
nec heredi:ut.s.l.ij.§.ex his.So.ibi diuiduū:vel dic ut
ibi.¶Ut ergo ista materia liqueat qualiter z aduersus
quos cōmittatur itereſse vel pēa adiecta facto diuiduo
vel dationi sic distingue:qa aut loqueris de principali:
aut de heredibus eius. Primo casu aut nō fuit adiecta
pena z stipulatio ad interesse cōmittitur pro ea pte pro
qua nō est obseruatū:ut.j.rem ra.ba.l.si procurator. in
prin.Aut fuit adiecta pena.z tunc aut loqmur in cōtra
ctibus z pena cōmittitur sine obstaculo exceptionis: ut
hic z.l.si is qui ducenta.§.cum ita.z.§.utruz.de re.du.
Aut in iudicijs.z tūc aut ī his q̄ ptinēt ad decisionez. z
idē:ut.j.l.proxi.§.fi.Aut ad p̄parationē.z tūc si in pte
nō obseruatur pena ī totū cōmittitur de rigore. sed de

equitate in pte ob.exceptio:ut ĩ.§.si pluriũ.Si vero loq̃ ris in plurib⁹ heredib⁹.tũc aut in obligatõe dãdi. tunc vno ꝓtrafaciẽte pena cõmittiť ꝓtra oẽs:ut.s̃.l.pri.§.fi. ⁊.l.in executõe.§.pe.j̃.e.Aut in obligatõib⁹ faciẽdi ⁊ cõ mittiť pena solũ ꝓtra eũ q ꝓtrafecit:ut i hoc.§.hoc sem per saluo:tã in ꝑncipali q̃ ĩ heredib⁹. ⁊ tã in obligatõe dandi q̃ faciẽdi.q̃ si aliqs ex casu supueniẽti ꝑpediť im plere totũ vel ꝑtẽ q̃ illa difficultas excusat a pẽa:ut.d. .l.si vehẽda.§.idẽ iuris.s̃.ad.l.rhodi.de iac.qõ tz Jac. bu.ĩ alle.§.si pluriũ.qõ tũ nõ est intelligendũ sine distĩ ctione.Sz dic ut dicã in.l.ꝓtinuus.§.illud.j̃.e. Unũ ẽt scias q̃ canoniste ꝑdicta ita subtiliter nõ intuẽtes nõ fa ciũt differẽtiã inter obligationẽ dandi ⁊ faciẽdi:ut extra de pẽis.c.suã.dic ut ibi ꝑ eos. Expeditis ꝓtrarijs venia mus ad qõnes ꝓprie ꝑtinẽtes ad nostrũ.§.¶ Primo q̃ ro.loqť hic qũ noie pene fuit ꝓmissa certa pecunia:⁊ sic res diuisibilis.Sed pone ꝓmissuz fuit noie pene aliqõ ĩ diuiduũ qd iuris? Rñ. Dicit pe. qñqz facto vel dationi adijciť pecuniaria pena.⁊ tũc dic:ut.s̃.ĩ distinctõe. qñ qz adijciť pena nõ cõsistẽs in pecũia:sed in facto. ⁊ tũc qñqz facto diuiduo apponiť pena facti diuidui: ⁊ tunc idẽ qõ in pecuniaria:ut hic dicit:qa eadẽ ẽ rõ.qñqz adij ciť facto ĩdiuiduo pena facti diuidui ⁊ similiter idẽ.qñ qz facto indiuiduo adijciť pena facti ĩdiuidui ⁊ sic utrũ qz indiuiduũ ⁊ tũc ex facto ĩdiuiduo vni⁹ ex heredib⁹ pe na cõmittiť insolidũ ꝓtra oẽs.ar.s̃.e.l.ij.§.ex his. qñqz facto diuiduo adijciť pẽa facti ĩdiuidui. ꝟbi gr̃a. ꝓmisit aliqs ñ agere ⁊ si ageret ꝓmisit noie pene iter fieri. Ista est q̃stio ĩ qua est dubiũ.nã ipsuz primũ factũ diuiduum diuidiť inter heredes:sz illud qõ est in pena nõ põt diui di.qd ergo erit. Certe dicit Pe.q̃ pẽa cõmittať tñ ad uersus eũ heredẽ q cõtrafecit.ar.hui⁹.§.ubi dicit q̃ pe na adiecta facto diuiduo cõmittiť tñ pro ꝑte.vez quia ipsa pena cõtinet ĩdiuiduũ cõmittiť aduersus illũ hr̃dẽ insolidũ hoc adiecto q̃ actor õbeat ei offerre extimatio nẽ pro ꝑte coheredũ.ar.s̃.si ser. ven.l.loci.§. fundus.⁊ de le.ij.l.cũ fili⁹.ĩ ꝑn.s̃.ad.l.fal.l.lege falcidia ĩteruẽiẽte cũ si. Ista sunt ꝟba Pe.q̃ vtrũ sint ꝟa hoc vltio casu re linquo sub dubio.¶ Scõo q̃ro.aliqs ꝓmisit iudicatũ sol ui sub certa pẽa q̃ stipulatio cõtinet clausulã de defendẽ do:ut.j̃.iudi.sol.l.iudicatũ solui.⁊ iste decedit pluribus heredib⁹ relictis.vnus heredũ defendit alter nõ.queriť vtrũ pena cõmittať aduersus oẽs vel solũ aduersus nõ defendẽtẽ.Dicũt qdã q̃ cõmittať solũ aduersus nõ de fendentẽ:qa talis stipulatio est diuidua. Casus est.j̃.de ꝑto.stip.l.ij.§. incertã.s̃.ad.l.fal.l. penales.§.iul. Pe. tenet cõtrariũ.s.q̃ aduersus oẽs cõmittať pro portione hereditaria.hoc ꝓbat sic.ꝓmissio de õfendẽdo dr̃ ĩdiui dua:ut.j̃.pr.§.ĩ fi.ergo ⁊c. Preterea dr̃ in.l.q̃ plures heredes cogũť dare vnũ procuratorẽ ad defendẽdũ ne defensio diuidať:ut.j̃.iu.sol.l.iã tñ.§.pe.ergo pz q̃ sti pulatio ẽ diuidua. Preterea posito q̃ stipulatio ista cõ tineret diuiduũ:tñ adhuc pena cõmittiť cõtra oẽs. hoc sic ꝓbat. Jura sunt facta ꝑ pũcta rõnis:ut ubi est eadez ratio sit idẽ ius.l.adigere.§.q̃uis.de iurepa.cũ si. sz ra tio quare ĩ obligationib⁹ dãdi pena cõmittiť aduersus oẽs est:qa põt pro alio dare:ut.s̃.dictũ ẽ.eadẽ rõ ẽ hic: qa qs põt ꝓ coherede suo õfendere.ergo si nõ fecit pẽa cõmittiť insolidũ. Nec ob.iste.§.ubi dr̃ q̃ in factis diui duis pena cõmittiť pro ꝑte tñ:qa istud est vez ĩ factis ꝑsone cohẽrẽtib⁹:adeo q̃ nõ possunt ꝑ alios explicari inuitis coheredib⁹:ut pz ĩ exẽplis positis ĩ tex. Ita dicit Pe.ad.§.incertã.sed ad.§.iul.nõ respõdet. Sed qdã moderni bez partiũ rñdent q̃ ibi agebať ad interesse. ideo agiť ad ꝑtez.secus si agereť ad penã nos qd dice mus. Certe primo oportet videre an ista obligatio de defendẽdo sit diuidua vel indiuidua.⁊ dico q̃ est ĩdiui dua si aliqd petiť vna actõe.hoc ꝓbať ꝑ tex.j̃.prox.ĩ.§. fi.⁊.j̃.e.l.cum ex causa.j̃.iudi.sol.l.ex clausula. preterea hoc ꝓbať ꝑ rationẽ.illud factũ diciť diuiduũ qõ tantaz vtilitatẽ affert in ꝑte habita ꝓsideratõe quo ad ꝑtẽ:quã tam affert totũ habita cõsideratõe quo ad totũ. Et ecõ tra illud factũ diciť indiuiduũ qõ nõ affert tantã utilita tem in ꝑte quo ad ꝑtẽ:quantã ĩ toto quo ad totũ: ut pz in exẽplis huius.§.⁊ ꝓbať.j̃.e.l.in executõe.§.ij.⁊ dicã lati⁹.j̃.e.l.stipulatões nõ diuidũtur.sed in proposito si qs defenderet in totũ euitaret cõmissionẽ penalis stipu lationis.itẽ euitaret penã cõtumacie.sz si aliqs vult pro ꝑte defendere nõ euitat cõmissionẽ penalis stipulatõis nec penã cõtumacie ĩuito actore:ut.j̃.iudi.sol.l.iã tñ.§. si cũ plures.⁊ ibi no.ergo ẽ indiuidua. Collige ergo ex ꝑdictis q̃ stipulatio de defendẽdo est ĩdiuidua.nec de fensio põt diuidi.⁊ hoc vez actore inuito.sed eo volẽte sic. Itez hoc vez qũ vna actõe agiť ad aliqd.secus si ex varijs causis diuerse actões intẽtãť:ut.d.l.iã tñ.§.si cũ plures.in glo.sup ver.desideráte.¶ Nũc restat videre si pro ꝑte cõtrafiat qualiter penalis stipulatio cõmitta tur.⁊ dico qcqd dicať q̃ si ipse principalis cõtrafaciat in ꝑte pena cõmittitur in totũ:ut hic in fi.facit de dã.in fec.l.in stipulatõe.sed in plurib⁹ heredib⁹ si vnus cõtra faciat dico generaliter ĩ q̃libet stipulatõe ꝑtoria.siue cõ tineat dationẽ siue factũ indiuiduũ siue diuiduuz: siue possit ꝑ aliũ explicari siue nõ.indisticte pena seu interes se cõmittiť aduersus eũ q cõtrafecit tñ. Hic ẽ casus ĩ.d. .l.penales.§.iul.s̃.ad.l.fal.ibi dr̃ oẽs ꝑtorias stipulatio nes ⁊c.no.oẽs.⁊ sic siue sit apposita pena siue nõ. Itez aduerte:qa ibi poniť exẽplũ in stipulatõe iudi.sol.q̃ cõ tinet dationẽ ex eo qõ verbũ sonat:⁊ tñ pena ñ cõmittiť aduersus oẽs:qõ in alijs stipulationib⁹ nõ pretorijs est secus:ut.s̃.dixi. Itẽ cõtinet stipulationẽ de dolo qõ ab sit q̃ est indiuidua. Itẽ stipulatio de defendẽdo q̃ regu lariter ĩdiuidua est:ut.s̃.dixi.⁊ tñ nõ cõmittitur aduer sus oẽs.sed solũ aduersus eũ q ꝓtrafecit:lz in alijs stipu lationib⁹ secus: ut hoc.§. Itẽ in casu quo stipulatio de defendẽdo est diuidua cõtinet factũ qõ põt ꝑ aliũ expli cari:⁊ tñ nõ cõmittiť aduersus heredes oẽs:ut ibi pz. lz pe. supra dixerit cõtrariũ ⁊ male. Dicẽdũ est ergo q̃.§. iste nõ habet locũ in stipulationib⁹ ꝑtorijs sed in alijs.⁊ ideo in stipulatõe rẽ ra.ba.dr̃ hic q̃ indistincte cõmitta tur cõtra eũ q cõtrafecit ⁊ ei soli cõtra quẽ fuerit cõtrafa ctũ siue fuerit interposita sup diuiduo siue super indiui duo si ponimus eã esse ꝑtoriaz. Et est ratio:ut statiz di xi in actionibus bonefidei.ubi ex facto vnius nõ cõueni untur ceteri coheredes:sed ille solus q cõtrafecit.⁊ hoc propter egtatẽ officii iudicis qõ in illis actionib⁹ multũ põt:ut dixi.s̃.ita hic in stipulationib⁹ pretorijs officium iudicis multũ potest:ut.j̃.e.l.in cõuentionalibus.⁊ de ꝑto.stip.l.j.§.fi.⁊ per hoc tollitur qcqd potest dici ĩ cõ trariũ. Istud dictũ probatur in.d.§.iul.probatur etiaz j̃.de ꝑto.stip.l.ij.§.incertã.prout dictio q̃uis ibi poni tur aduersatiue ꝟm glo.⁊ By.⁊ sic tex.ibi dicit aliud eẽ in stipulationibus ꝑtorijs:aliud in alijs. Nec ob.predi ctis.d.l.iã tñ.§.pe.qz ibi oẽs heredes veniebãt ad õfen sionẽ ⁊ dabant diuersos procuratores:ideo contra oẽs cõmittitur stipulatio:quia oẽs peccãt in eo q̃ non ꝓcor dãt in vno.sed in q̃stione nostra ille solus peccat q̃ non defendit. Itẽ non ob.j̃.e.l.cũ ex causa.debetis.n.scir̃ q̃ stipulatio duple quãdoqz est ꝑtoria:vt quãdo promit titur pro seruo tũc.n.descendit ab edicto edilitio.qñqz non est ꝑtoria:ut qũ iterponitur pro alijs rebus ꝑciosis ut.s̃.de euic.l.emptori.no.per glo.s̃.de edili.edic.l. q̃ si nolit.§.quia assidua.⁊ dicã.j̃.l.prox. Dico ergo q̃.l. cum ex causa:loqtur in stipulatione duple.quãdo non est ꝑtoria.alias dicerẽ idẽ qõ in alijs pretorijs propter generalitatẽ illius.§.iul. Ista sũt subtilia ⁊ utilia.¶ Ter tio quero.aliquis promisit excipere:utrũ videatur pro mittere factũ diuiduũ vel indiuiduũ. Dicit pe.factũ di uiduũ.nã stipulatio ampli⁹ non agi est diuidua.sed exci pere est agere:ut.s̃.de excep.l.j.ergo ⁊c. Tu dic.aut est talis exceptio q̃ opposita ab vno herede facit preiudici um actori quo ad eũ tãtũ non quo ad alios.⁊ dicitur sti pulatio diuidua:quia tantã utilitatẽ affert in parte ob

seruantium quantã in toto si omnes obseruassent. Aut est talis exceptio: qua opposita ab vno herede facit pre iudicium actori etiam contra non opponentes. quod accidit quandoqz propter offm̃ iudicis: ut.s̃.de procu. .l.filiussa.§.veterani.z de postu.l.quos prohibet.qñqz propter ꝛnexitatẽ causaꝝ: ut.j̃.ꝏ app.l.scio.§.j.z.l.si qs separati.§.fi.z tũc iudicabitur idiuidua: qa obseruata pro parte non affert utilitatẽ. ¶ Quero quarto. aliqs tenetur mihi ad agendũ ꝛtra aliquẽ: ut in casu.l.cũ in plures.§.messem.s̃.loca.z.s̃.de le.j.l.si sic.§.fi.utrũ ista obligatio ꝛtineat diuiduũ vel indiuiduũ. Dicit pe. aut qs debet agere noie suo: z ista actio continet diuiduũ: quia inter heredes diuidit̃ p.l.xij.tab.ut.C.fami.her.l.ea q̃. Aut dz agere noie alieno: z tũc cõtinet indiuiduũ: ut.j̃. iudi.sol.l.iã tñ.§.pe. Certe illa lex nõ ꝓbat hoc: ĩmo in heredib̃ actoris idistincte ꝑmittit diuisionẽ iudicij. Dic ergo sm Ja.de are.z do. Old.q̃ illa ẽ regula q̃ diuisim possunt agere plures hr̃des: ut.d.l.iam tñ.§. pe. Fallit vbi natura negocij reqrit simul z ꝑ unũ agi: ut.s̃. ꝏ edi. edic.l.q̃ si nolit.§.si plures.z fami.her.l.si familie. Ita no.dicti doc.ĩ.d.§.pe. Itẽ hoc verũ nisi actio cõtineat ĩ diuiduũ: ut dicã.j̃.pr.q. ¶ Quito q̃rit̃.pone q̃ ꝑmisit qs ampli̊ nõ agere ea actõe q̃ cõtineat idiuiduũ vel ratũ haberi aliqõ indiuiduũ: utrũ ista stipulatio iudicabitur diuidua vel idiuidua? Dicit By.q̃ tũc iste stipulationes dicũtur esse diuidue qñ actio cuius cõtẽplatione iterponit̃ cõtineat q̃titatem vel factũ diuiduũ. als si illa actio cui̊ cõtẽplatione iterponit̃ cõtineat indiuiduũ iudicabit̃ stipulatio indiuidua. ar. ei̊ qõ als dicemus q̃ illud qõ est diuiduũ de sui natura rõne adiũcti iudicabit̃ indiuiduũ.s̃.de manu. tes.l.si ita fuerit.§.hec questio. Pe. post multa ꝗba dicit cõtrariũ. nã illa stipulatio dicit̃ diuidua q̃ si in parte obseruet̃ affert eã utilitatẽ respectu ꝑtis: quã obseruata in totũ affert respectu totius: ut.s̃.dixi. sz hec est hmõi ĩ effectu. ergo z c̃. nã si sũt plures hr̃des qlibet hz actiõez ad idiuiduũ. sz ille q vult parere stipulationi nõ agit: lz ali̊ agat insolidũ: tñ nõ cõsequit̃ seruitutẽ: ut.s̃.de ser.ru.pre.l.itinere.z dixim̃.s̃.e. .l.ij.§.ex his. Idẽ in stipulatõe rẽ ra.ba. Cũ ergo ĩ ꝑte affert utilitatẽ: ergo ẽ diuidua idistincte. ergo vez ẽ qõ hic dr̃ q̃ stipulatio ampli̊ nõ agi z ratũ haberi sunt diuidue. qd dicemus. Credo By. verũ dicere ꝑ suas.ll. nõ ob. qõ dicit Pe. nã falsuz est q̃ afferat utilitatẽ si obseruet̃ pro ꝑte. nã aut loq̃ris ĩ seruitute formata: z tũc vn̊ ex heredib̃ nõ põt partẽ remittere: quin alijs cõpetat ĩtegrũ ius: ut.s̃.de ser.l.pro ꝑte.in fi.z quẽad.ser. amit. .l.aquã. Aut loqueris in seruitute formãda z tunc agit vnus ad solidũ: qa habet actionẽ: z ista actio hẽbit talez effectũ: qa vel prestabit iste extimationẽ pro ꝑte alteri̊ nõ agẽtis: vt.l.cũ fili̊ in prin.de le.ij.vel posset officiuz iudicis ĩplorare ꝑ qõ cogat̃ alter coheres vel sentire sibi vel sorti cõmittere ne inuicẽ se ĩpediãt: ut.C.cõia de le.l.fi.in ꝓn.z.s̃.de iudi.l.ĩ trib̃.z sic apparet q̃ nõ affert in ꝑte tãtã vtilitatẽ quantã ĩ toto: z sic est idiuidua. Sz certe lz ꝓstet ꝑtẽ extimatõis diuidua dz dici: quia affert utilitatẽ tantã ĩ ꝑte respectu ꝑtis: q̃tã in toto respectu toti̊. ¶ Itẽ istud qõ dr̃ q̃ alter coheres cogek ꝛsentire vel sorte dirimere nõ est vez hoc casu: qa eẽt iniquũ q̃ quis cogerek ꝛsentire heredi male faciẽti z ꝛtra ꝑmissionẽ defuncti: sed poti̊ ille agẽs deberet cogi nõ agere: ut.s̃.fa.her.l.heredes.§.an ea.z.§.in illa. Cõcludẽdo ergo dico q̃ in seruitute formata vez dicit By. Itẽ in seruitute formãda si ponã heredẽ q agit hr̃e totũ fundũ cui seruit̃ debet cõstitui ita q̃ dissensus alioꝝ nõ impedit.z sic hr̃et locũ.l.itinere.alias verũ dicit Pe. Itez lz stipulatio rẽ ra.ba.sit idiuidua: tñ qa pretoria est cõmittit̃ solũ ꝛtra heredẽ ꝛtrafacientẽ: ut hoc.§.in fi.z.s̃. dixi. ¶ Sexto q̃ro aliqs stipulatus est vsuz alicui̊ fundi sibi z heredib̃ suis: iste ꝏcedit plurib̃ heredib̃ relictis: nunqd qlibet hẽbit totũ vsum an qlibet partẽ vsus, debetis enim scire q̃ lz vsufructus sit diuiduus: tñ vsus est indiuiduus: vt.s̃.de vsu z ha.l.vsus ꝑs. Dicebãt̃ qdaz q̃ sic: vt ĩ alijs stipulationib̃ seruitutũ realiũ que sunt in diuidue: quilibet heredum habet actionem insolidum: tamẽ prediũ seruiens nõ in plus grauat̃ q̃ si esset vnus dñs: vt.s̃.§.ex his. ita hic qlibet heredum habebit vsuz insolidũ cum tantũ percipiẽt q̃tum fuisset necessitas testatoris z non plus. Aduertatis: quia hic dicunt ipsi ex equitate: nã nõ ꝓcedit sm puncta rationis. debetis enim scire q̃ seruitutes reales cõstituũtur sm indigentiã prediij dominãtis: ut.s̃.de ser.rus.pre.l.ergo.§.fi.sed ꝑdiũ nõ eget plus si est pluriũ q̃ si sit vnius. z ideo lz habeãt plures actiones insolidũ tñ nõ cõsequũtur plus q̃ vn̊: sed seruitus vsus cõstituitur sm indigentiã ꝑsone: ut in sti.de vsu z ha.§.j.sed plures ꝑsone plus idigẽt q̃ vna: z sic videret̃ q̃ quilibet deberet habere vsum pro se. tñ quia hoc videt̃ incõueniẽs ideo sic dicũt predicti doc. Pe. autẽ in ista materia mentẽ iuris subtiliter inspiciẽs dicit q̃ si essent centũ heredes quilibet habebit vsuz insolidũ z quilibet percipiet sm necessitatẽ sue ꝑsone. hoc sic ostendit. q̃dã sunt que directo descendunt a persona defuncti ad heredẽ: ut stipulationes z obligatões ꝑsonales: z quedã iura realia: z illa vel diuiduũtur inter heredes: vel si sunt indiuidua hz locũ qõ.s̃.dixi. quedã iura ꝑsonalia que ad heredes nõ transeũt: vt vsus z vsufructus. z in istis si aliquis stipulat̃ sibi z heredib̃ suis heredes nõ habebũt illud: vt vsuz vel vsumfructũ ꝏfuncti: sed erit nouus vsus vel vsufructus. z ꝑide ẽ ac si defunctus esset stipulatus hoc modo ꝑmittis mihi vsumfructũ. Item finito vsufructu meo q̃ ꝑmittis cõstituere heredib̃ meis. idem dicas in vsu. hoc ꝓbatur in.l. stipulatio ista.§.si quis ita.j̃.e.z.s̃.qui. mo.vsu. amit.l.repeti. si ergo bene respicis nõ trãsit vsus ad heredes: sed qlibet heredũ hz actionẽ ad vsuz. actionẽ dico eis q̃sitã ꝑ eũ qui potuit eis acqrere perinde ac si ipsi eẽnt stipulati. modo hoc est q̃ quãdo plures stipulant̃ aliqd diuiduũ nec adijcit̃ ĩsolidũ: qlibet videt̃ stipulatus pro ꝑte: vt.C.de duo.re.auc.hoc ita.z.j̃.ti.j.l.reos.§.cũ in tabulis. sed qñ plures stipulant̃ indiuiduũ qlibet hz actõem insolidũ. lz nõ tanq̃ duo rei ꝗz verã opi. ut.s̃.dixi. z no. in.d.aut.hoc ita.in.j.q.p. Ly. ideo in vsufru. stipulãdo heredibus qlibet heredũ haberet partẽ: qa est diuiduus: sed in vsu qui est idiuiduus qlibet habebit insolidũ ꝗz ꝑdicta. z ita dicit Pe. multũ notabiliter. nec mireris qũo plures pñt hr̃e vsuz eiusdẽ fundi ĩsolidũ. z qd iuris si fruct̃ ñ sufficiãt oib̃: q: dic: ut no.ĩ.d.l.vsus ꝑs.ꝏ vsu z ha. ¶ Et ad hoc vt vtilitas pñtis materie magis eluce scat iduco materiã ĩ ar. ad aliq̃s.q.quotidianas. Quidã noie sempronĩ̊ fecẽ pacẽ cũ ticio suo inimico z ꝑmisit ꝑ se suosqz hr̃dib̃ eũ suosqz hr̃des ñ offẽdere sub pẽa mille libraꝝ boñ. z c̃. accidit q̃ dict̃ tici̊ ꝏcessit ꝗlictis plurib̃ hr̃dib̃ quoꝝ vn̊ fuit offensus a dicto sempronio. mõ dubitat̃ vtrũ actio ad dictã penã cõpetat illi soli hr̃di offenso ĩsolidũ: an ꝑ ꝑte hr̃ditaria: an oib̃. Dices tu ille tici̊ defunct̃ stipulat̃ fuit indiuiduũ. s. nõ offendi sub pena. si vn̊ ꝏ hr̃dib̃ est offensus pena cõmittit̃ ĩsolidũ oib̃ hr̃dib̃: sed ille solus poterit agere ad ꝑtẽ suã q ẽ offensus: ceteri remouent̃ exceptõe doli: vt.s̃.l.ij.§.fi. Certe istud nõ est sic expeditũ sz ad videndũ veritatẽ oz videre vtrũ ista obligatio sit trãsmissibilis ad hr̃dẽ de sui natura vel nõ. Debetis scire q̃ obligatio dr̃ trãsitoria ad hr̃des z nõ trãsitoria ex natura rei sup q̃ iterpõit̃: vt.s̃.vt le.no.ca.l. .j.§.si qs sub ꝛditõe.z si qs cau.l.si eũ.§.q iuriaꝝ.mõ ĩ ꝓposito si stipulor ꝑ te ñ fieri quomin̊ mihi ire z agere liceat: ista stipulatio iterpõit̃ rõe iuris qõ ꝏ sui natura solet trãsit̃ ad hr̃des. sz si stipulor q̃ me ñ offendas: ista stipulatio iterpõit̃ ad tutelã ꝑsone q̃ ꝑsona extinguit̃ morte: qa postq̃ qs ẽ mortů ñ põt offendi pl̊ aliquo mõ. iõ ista stipulatio ꝏ sui natura ex ꝑte stipulatoris iudicabit̃ ñ trãsitoria ad hr̃des. nec potes dicere q̃ ẽt ꝏfunct̃ offẽdit̃ dũ fit iuria cadaueri: q: ista iuria fit heredib̃ z suo

nomine habent iniuriarum actionem: ut.l.i.§.si forte.ĵ.de iniurijs. Concludo ergo in.q.proposita si stipulatio de sui natura est transitoria ad heredes per illam adiectionem pro se suisq; heredibus ⁊c̄.cuilibet heredum uidetur stipulat⁹ ut.d.§.si quis ita.⁊ etiam dixi.s̄.proxi.q. Item uidentur stipulati indiuiduū: quia nō offendi ĩ diuiduū est.nō potes enim partē hoīs tangere qn totum tangas: ut.l.vulgaris in prin.ĵ.de furtis.sic ergo ille heres offensus ex stipulatōe quā ipse uidetur ꝑ se interposuisse habebit actionē ad solidā penā.ar.eorum que dicta sunt.s̄.ꝓxi.q.sicut enim stipulatio vsus fit ad persone necessitatem ⁊ multiplicata persona multiplicatur necessitas: ita hec stipulatio nō offēdi fit ad tuitionem persone: ⁊ multiplicata ꝑsona multiplicantur tuitiones quod est notanduz. Posses tu dicere q̃ ĩmo dicta obligatio est transitoria ad heredes.nā opere libertorum in nō faciendo: ut ĩ nō uocando in ius ēt nō offendendo.⁊ transeūt ad oēs heredes etiam extraneos: ut.C.de ĩ ius uo.l.uenia.⁊ no.s̄.de condi.inde.l.si nō sortem §.libertus. Rñ.lz heredes nō possint uocari in ius sine uenia.tñ nō est eadem obligatio que cōpetebat defūcto: ⁊ que competit heredi.ĩmo si unus ex heredibus solus uocetur ex illo solo cōpetit actio qnquaginta aureorū: ut.l.pe.s̄.de in ius uo.apparet ergo q̃ si multiplicatur ipsa obligatio principalis ita ēt penalis: ⁊ sic facit ꝑ nō cōtra. Sz dices tu quid de heredibus promissoris si unus offendat. Rñ.cōmittitur pena aduersus oēs ꝑ portione hereditaria: lz alij heredes habeant regressum cōtra offendentem: ut hoc.§.cū si.nō enim habēt locum predicta ĩ eis lz enim ex parte stipulatoris sit personalis: quia ad tuitionem sue persone fuerit ĩterposita stipulatio: ut dixi: tñ ex parte promissoris est in rem ⁊ transit ad heredes.nā ille stipulator offendi potest ⁊ a promissore ⁊ ab heredibus: sicut uides ĩ simili usus ⁊ usufructus ex parte stipulatoris est personalis: quia eius morte finitur ex parte promissoris in rem: ut instit.d̄ usufru.§.finitur.s̄.si usufr.pe.l.uti frui.§.i.⁊.s̄.de usuf.l.v.§.reo. sic ēt in alimentis que sunt ad sustentationem ꝑsone.nam ex parte creditoris est in personam cum eius morte finiatur: ut.s̄.de ali.leg.l.iij.circa ꝓnci.sed ex parte debitoris in rē: quia etiā heredes debent: ut.l. libertus quos.§.i.e.ti. Vltimo hec materia facit ad aliaz.q. Cauetur statuto q̃ qui occidit occidatur nisi habuerit pacem ab herede occisi.contingit q̃ quidā fuit occisus q̃ habuit plures heredes: interfector habuit pacē cū uno tñ.queritur an debeat decapitari. quidam aduocati dicebant q̃ sic: quia illud ab herede ĩtelligitur.i.ab omnibus heredibus: ut.s̄.de le.ij.l.si pluribus.de le.iij.l.si plures.sed do. Old. dicit ibidē q̃ bonoñ.fuit determinatū cōtrariuz primo qa in statuto est verbū singularis numeri ergo ab vno tñ sufficit. Preterea ista rōne potissime mouebat.ius vēdicandi mortē defuncti ē indiuiduū penes quēlibet heredē consistēs insolidū.ergo ⁊ ius remittēdi qd̄ est eius ꝓtrariū.ergo sufficit vnius remissio: vt in diuiduis dictuz ē s̄.hoc.§.⁊.l.ij.§.ex his.⁊ de ser.ru.p̄.l.via.§.pe. ⁊ fami.ber.l.heredes.§.an ea.⁊ de ser.le.l. fina. Preterea sufficit q̃ facit vnus ex pluribus tutoribus. vt.C.si vnus ex plu.l.i.s̄.de admi.tu.l.iij. in prin.⁊ rō est: qa ius tutele apud eos est indiuiduū: vt de admi.tu.l.iter tutores.ergo in.q. nfa valet vnius remissio cū tale ius sit indiuiduū. sz contra hoc multū facit.s̄.de ser.ru.pre.l.ꝑ fundum.⁊.l.vnius ⁊ cōia pre.l.fi.sed ibi loqtur ĩ iure cōpetenti corpori hereditario qd̄ non pōt remittere vnus sine alio.sed ius vēdicādi ⁊ remittēdi nō peruenit ad eos: vt corp⁹ hereditarium. vnde vr̄ q̃ cuilibet insolidū cōpetat.⁊ in hoc residet.d.Ol. Istud dictuz apud me nō est vsque q̃qz clarꝫ.video enim q̃ in oibus.ll.s̄.alle.que loquūtur de indiuiduis lz apud quēlz heredez sit ius insolidū tñ est sine effectu nisi ceteri ꝓsentiāt vt.s̄.de ser.ru.pre.l.itinere.fuit no.ꝑ gl.s̄.l.ij. § ex his.preterea vides in plurib⁹ tutorib⁹ apud quos est ius tutelle insolidū qlibet pōt per se gerere oēz actū: vt.s̄.dictū est: excepto actu illo ꝑ quē tollerēt illud ius tutelle indiuiduū alijs cōpetēs: vt.C.de auc.prest.l.fi.ita hic nullus heredū dz posse facere illud ꝑ quod illud ius vendicandi alijs cōpetēs ꝑimatur. nec pōt hoc.s.ĩ pluriб⁹ tutoriб⁹ dici q̃ sit ius cōpetēs corpori hereditario. Preterea si ꝓba ⁊ mētez statuti bñ ꝓsideres voluit pacē fieri ab eo qui represētat ꝑsonā defuncti: qa ab herede qd̄ in dubio intelligit de herede ex asse.vt.s̄.de inter. act.l. si defēsor. §.i. Sed ille q̃ est heres ex parte nō repūtat ꝑsonam defuncti nisi pro ꝑte ꝑ alia parte hētur: vt exīneus: vt.C.de rei ven.l.cū a mre.no.ĵ.de pto. stipu.l.ij.§.fi.ante fi.mag.gl.ergo pz q̃ de oiuz ꝑsona vr̄ cogitatū in statuto. Preterea ꝑ hoc vr̄ quasi tex.s̄.de ven.inspi.l.i.§.pe.qd dicem⁹.credere stādū maiori *ꝑti heredū: vt si maior ꝑs fecit pacē.oēs vident fecisse pacē.maiorē ꝑtem intelligo pro nūero vnciaꝫ.sed si sunt pares ĩ vncijs tūc maior ꝑs intelligat numero. sed si in numero ꝓcurrant tūc stetur dignioribus. sed si ĩ oibus sunt equales: tūc stetur remittētibus: vt.s̄. de pac.l.vt suū heredē.§.fi. et.l.maiorē.in prin. ⁊.C.qui bo.ce.pos.l.fi. Si enim hoc inducat fauor liberationis ab obligatione pecuniaria multo magis hoc ĩducit hic fauor liberationis a pena capitali in qua liberatio facilius ꝑmittit: vt C.de trās.l.trāsigeř.⁊.ĵ. de bo.eo.qui mor. fi.cōsci.l.i.⁊ ista snia vr̄ mihi veritati ꝓsona. sed prior snia ab equitate discrepat. Quid enim si ex pluribus heredib⁹ vnus ēt quidā ribaldus q̃ mortez defuncti forte p̄ris sui modica pecunia remitteret. certe iniquū ēt sibi hoc cōcedi ⁊ ꝓtra.l.sz ⁊ si vn⁹.§.filio.ꝓ.iterdū.ĵ.de iur. Vltio hic ēt tractāda materia diuidui ⁊ idiuidui quā pe. pōit hic ⁊.s̄.si qs ca.l.si seru⁹.§.fi pluriū.ĩ repe. suis.tamē hic omitto: qa tēpus nō patitur dicem⁹ in.l.stipulationes nō diuiduntur.ĵ.e. vbi gl. tractat hanc materiā quā.l.duce dño repetemus deo gratias. Repetitus fuit presens. §.per me Bar.de saxoferrato in ciuitate felici pisaꝫ. AD. ccc.xlij.die.xv.mensis nouembris.

a Maiori pti. ADDE q̃ hic Pau. de cas.refert Ange.dicere q̃ in hac maiori pte si dz cōputari mulier. qm̄ ad ipsam nō ꝑtinet vindicta sāguinis nec mālualit facere tenek ꝑ glo.in.c.i. §.hoc ēt no. in fi. ma.gl. q̃ seu.da.po. Itē q̃ si vn⁹ ex heredib⁹ ēt de familia vel cōsortoria occisi ⁊ alij essent ex-

Si is qui duplum. Stipulatio duple.fructuaria dāni infec.⁊ de ope.no. nū. si ad interesse cōmittitur ĩter heredes stipulatoris diuiditur.secus si ad factū.h.d.sm lec.quā teneo. ⁊ sm istam diuiditur in tres partes.nam in ꝓma ponit qualiter diuidantur iste stipulationes inter heredes stipulatoris quando agitur ad ĩter esse.scōo qualiter diuidātur inter heredes quādo agitur ad ipsum factū.tertio qualiter diuidātur ex ꝑte promissoris.secūda ibi restitui tamē. tertia ibi hoc vtilitatis cā.⁊ pono casum sic. primo dicit q̃ ex istis stipulationibus si agit ad ĩter esse diuiditur inter heredes stipulatoris. secundo dicit q̃ si agitur ad factū.s. ad destructionez agitur insolidū.tertio queritur si agit cōtra ipm promissorē vel heredes eius. Rñ.q̃ hoc.s.q̃ dinei q̃ ille solus ꝓferrere tur oib⁹ qm̄ ad ipz ꝑtinet vindicta plus q̃z ad alios. ar.l.i.cū seqn ti.de lib.cā ⁊ l.iul. si quis omiss.cā test. addit pau. d ca.q̃ añ ꝓdē na.scāz d crimine sufficeret hēre pacē ab vno. ꝑ .l.si ꝗ hac.q ⁊ a qbus. ⁊ si scā eēt alijs ꝑtibus ēt p⁹ cōdēna.⁊ nō ꝗdicentibus sufficeret ꝑz ipsum: qz viderent consētire.ꝑ.l.cōsilio d cu.fu. ⁊ idē si fuissent absētes ⁊ sciuissent ⁊ potuissent ĩpedire ⁊ non fecerūt. tñ ĩ quātū supra dictū est fm pau. de cast. ange. tenere q̃ femia nō ꝓnumerek ĩ maiori parte dic q̃ ꝓ sacē videk dicta ang. ei⁹ cōsilio mihi.cclxxvij.ubi voluit q̃ stante statuto q̃ ad accusa.occisi dbēāt citari primiores agnati q̃ si sufficit citare vnū sed pariter debēt citari masculi ⁊ femie. ⁊ q̃ masculinum hoc casu cōprēdit femininū.qz ē vtile reipublice q̃ maleficia puniank .nō ob. dicit ipe gl.in.c.i.§.hāt q̃ seu.da. po. ꝑ qua videk casus.i.l fi.§.vl.q̃ petuto. qz illaz ĩtelligo d vr̄ dicta ex iudiciali: nō d iudiciali. qz illa ꝑtinet ad mulieres si uolūt qm̄ suorū iniuriā ꝑ sequūt: vt.C ad turpi.l. si femine.⁊.C. q̃ accu.si po. l.nō ignorabat. ⁊ ist.de susp.tu.§.cōsequēs. ⁊ ĩ sorore est cāus in.l.qm̄ soror rē.C. de bijs q̃. vt indi.

uidatur est introductũ ex parte heredũ stipulatoris vtilitatis cã. ⁊ vtilitatis expone. i. interesse consequẽdi cã. vnde ibi ipsi aũt ꝓmissori subaudi vel heredi eius ꝓ ꝑte neqꝫ restitutio neqꝫ defensio datur: ⁊ sic cũ ꝯueniũt ad factũ vel itereẽ nõ possunt diuidere. hec est vera lectio. ¶ Opp. hic dr q ex nun. no. op. ⁊c. ¶ Opp. de. l. stipu. §. quesitũ. s. de ope. no. nũ. dicit gl. q quilꝫ agit pro ꝑte. sed restitutio fit insolidũ. ⁊ vide gl. que incipit stipulatio dãni. intelligit ergo gl. hũc. §. q stipulatões fci sunt diuidue iter heredes quo ad petitionẽ: lꝫ nõ ad executionẽ. qõ est falsum. qa imo actio cõpetit cuilꝫ insolidũ: vt. j. e. l. i executione. §. scõa species. ⁊ de le. iij. l. fideicõmissi. §. pe. ⁊ fi. ⁊. s. e. l. ij. §. ex his ver. ex quo. Qualiter ergo itelligas dic q qũ petit itereẽ pro parte agit: vt in pn. §. qũ ad factũ tũc agitur insolidũ vt in. v. restitui. ¶ Quero qd vult dicere restitutio ⁊ dicit gl. q destructio noui opis. ¶ Quero qd vult dicere defensio. dr tribus mõis. vno mõ in dãno ifecto ⁊ dic: vt in gl. lꝫ nõ videat verũ. ꝑ l. si cões. s. de neg. ges. ⁊ qõ no. in. l. plures. s. de dã. infec. Si ergo in plurib⁹ heredibus loquerem nõ diceret vex hec. l. si loq̃remur in ipso pncipali vex diceret: vt. l. in stipulatione. ⁊. l. pluresꝫ de dã. infec. vnde alij dicũt q itelligat q nõ posit ꝓ parte defendere q promisit aliquẽ se defensurum i iudicio. ⁊ probat. j. iudi. sol. l. ex clausula. sed illud nõ ꝯgruit littere cũ hic de tali stipulatione nõ fiat mẽtio. tũ in se vera est. Alia lec. q itelligat defensio in cã euictõis ⁊ ista est vera. qa in tex. dr de promissore tũ: nõ de eius herede.

¶ Quero qualiter iste stipulatões diuidãtur inter heredes ꝓmissoris. ¶ Et primo q̃ro i stipulatione de no. op. nũ. ⁊ in stipulatõe euictõis. gl. rñdet ibi apparet ex predictis ⁊c. ¶ Videamus illud qõ gl. dicit. dicit gl. q apparet q heres vẽdẽs ⁊ edificãtis ⁊c. ⁊ in hoc gl. dicit vex q destruẽdo partẽ nõ liberatur: vt. l. stipulatio. §. q̃situm de no. ope. nũ. defendẽdo ꝓ parte nõ liberatur: vt in executione. §. insolidũ. j. eo. Sꝫ si ad penã vel ad itereẽ ageret ⁊ ꝓ parte satisfaciẽdo liberat: vt. l. cũ ex cã. j. e. Illud qõ dicit gl. nec ad penã si fuerit cõmissa itelligo q particularis solutio nõ ipedit penã ꝯmiti sed postq̃ est ꝯmissa quilꝫ tenet pro ꝑte: vt. l. cũ ex cã. ¶ Quero qd i stipulatione fructuaria. glo. dicit in stipulatione fructuaria. secus cũ diuisione recipit vsufructus restitutio. ista gl. nõ dicit vex. qa heredes. s. vsufructuarij nõ tenẽtur ad restitutionẽ: qa morte extincto redit ad ꝓprietatẽ ipso iure. sed tenentur ad restitutionẽ rei. ipsa aũt restitutio põt fieri ꝓ parte: vt. l. si duo. s. depo. sed si ageret ad interesse: qa male vsus sit tũc sine dubio diuideret Sed cõtra predicta vr. l. v. §. reo. s. de vsufr. dic qui tenet ad vsufructũ tenet ad diuiduũ. ſꝫ qui tenet ad restitutionẽ qõ est idiuiduũ solutio partis nõ liberat eũ. ¶ Quero qd in stipulatõe dãni ifecti. gl. dicit vex: qa stipulatio hic nõ cõmittitur nisi ad interesse. l. in hanc stipulationem de damno infec. ideo diuiditur.

Ex. l. sequenti.

Que sit differẽtia inter cautionẽ pretoriam iudicialem ⁊ cõmunem.

Stipulationum.

Alie iudiciales. Istã. l. habetis isti. de diui. stipula. ⁊ nõ est necesse summare: qa est diuisio. ¶ Opp. dicit hic q quattuor sunt. ⁊c. ꝯtra q: tria: vt. l. i. i prin. j. de preto. stip. Rñ. hic diuidit stipulatio in genere. ibi subdiuidit vnũ membrũ. s. tantuꝫ stipulatio pretoria. ¶ Scõo opp. de e. l. ⁊ videt q stipulatio pretoria sit gen⁹ ⁊ iudicialis sit species. hic ponũtur vt differẽtes spẽs. Sol. aliter hic iudicialis accipit: qa qũ ex officio iudicis[a] interponit. ibi quãdo in iudicio tũ: ⁊ tũc dicit iudicialis. ¶ Opp. de. l. liber. hõ. j. e. ti. ⁊. l. ⁊ liberi. s. de ꝯtrahẽ. emp. gl. dicit q fallit in libero hoie qui põt vẽdi nõ tũ deduci in stipulationẽ. ſꝫ nõ credo q bene dicat: vt dicã. j. eo. l. liber homo. ¶ Opp. dicit hic q pretor iubet: et iudex facit eã interponi. cõtra qa sic est in dã. infec. vt. l. i. s. de dã. infec. gl. dicit q nõ est rõ sed est exẽplum.

¶ Quero ergo qũo intelligat. l. ista ⁊ quis ẽ casus: ⁊ que est dria iter iudicialẽ pretoriã ⁊ cõeꝫ. ⁊ gl. dicit q iudicialis est qũ pp aliud iudex aditur ⁊ facit interponere ⁊ allegat gl. duas. ll. Tu allega plures. s. man. l. de tuo. fa. her. l. heredes §. an ea. ⁊. §. se. ⁊. l. hax. ⁊. l. egi. si serui. ven. ⁊ fa. her. l. si filia. §. familie. ⁊ de rei vẽ. l. is a quo õ le. iij. l. fideicõ. §. interdũ. ⁊ de no. ope. nũ. l. si priusꝫ ⁊ si cui plusq̃ ꝑ. l. fal. ꝑ to. cum multis alijs simi. Stipulatio vero ptoria interponit iudice adito ob hoc principaliter ⁊ hec pria est differẽtia: vt colligit ex duab⁹ gl. prima sup. v. cautio. alta super verbo pretorie. in prin. ¶ Scõa differentia est quia ptoria descendit ab edicto pretoris iudicialis ab alijs iuriscõsul. ¶ Item tertia differẽtia: quia iudex maior facit iterponere stipulationem pretoriã: vt. l. iubere cauere. Item iudicialis stipulatio a minori iudice fallit in cautõe dã. infec. Itẽ dicit insti. de diui. sti. q iudiciales sunt dispse per totũ corpus iuris: ptorie recipiuntur in ti. de pto. sti. sed ista differẽtia nõ est bona: qꝫ quedã sunt q̃ ꝯtinent vt stipulatio: vt le. no. ca. ⁊ dãni ifecti ⁊ sic hẽtis glo. nõ credo q bñ dicat ⁊ eã seqtur Bi. ⁊ Jaco. de are. de quo miror. ⁊ Oldr. sed Pe. eã reꝑhendit ꝑ. l. in oibus. s. de iudi. vbi est itroducta a iuriscõsulto: ⁊ tũ pncipaliter adit iudex ⁊ est iudicialis. tu potes allegare. l. decernim⁹. C. de his q ad ec. ꝯfu. in casu de nõ offendẽdo ⁊c. ⁊. s. de puile. credi. l. si creditores. ⁊ in. l. mutiane. de ꝯdi. ⁊ demõ. Item in cautione quã qs pstat de adiplendo moduꝫ. vt. l. q bus diebus. in fi. s. de ꝯdi. ⁊ de. ⁊. l. si tibi. de le. iij. Preterea q illa glo. nõ dicat verũ ofido. dr hic q stipulatio q̃ descẽdit ex edicto ediliũ est ptoria imo est cõis: vt in stipulatõe duple: ⁊ i illa q̃ descẽdit ex edicto. Preterea tex. isti. de diui. stipu. in fi. dicit q stipulatio rẽ ratã hẽri est cõis. sed in ea nunq̃ pncipaliter iudex adit: sed incidenter: vt apparet in. l. i. C. de ꝓcu. ⁊. l. nõ solu ꝫ §. qui alieno. s. de ꝓcu. lꝫ glo. ibi videat dicere q aliter accipiat cõis quo ad illã stipulationẽ. sed nõ vr mihi q sit de mẽte littere quia ꝑm hoc oĩs stipulatio esset cõis q̃ esset pretoria. Preterea ꝑm hoc stipulatio dãni ifecti esset cõis: quia qũqꝫ ptor adit pncipaliter qũqꝫ incidẽter: vt si aliqs vult tollere rudera: vt. l. ptor. in fi. cũ. l. se. de dã. infec. Itẽ qũqꝫ iterponit ex ꝯuentione: vt. l. dãni. §. cũ parietẽ. de dã. infec. ſꝫ credo q Pe. dicat veritatẽ ⁊ glo. nõ bñ legat ⁊ dicit Pe. ibi stipulatio iudicialis est q̃ descẽdit a legibus iuriscõsultoꝝ siue ipatoꝝ siue iudex adeat pncipaliter siue incidenter: vt in. l. supra alle. non tũ ex edictis ptoris descẽdit ⁊ ptorie dicunt q̃ a mero ptoris officio itroducunt: vt si ptor hoc statuit tũc est ptoria[b]. nec curo vtrũ pncipaliter vel icidenter adeat. Illa vero dr cõis que descẽdit a ptore ⁊ a iuriscõsulto. ⁊ hic est casus qui est in ver. cõis. ⁊ stipulatio rẽ pupilli saluã fore a ptore. Itẽ a iurisconsulto itroducta qũ decernitur

a ¶ Judicis ADDE pau. de ca. ex tex. in verbo mero iudi. offi. qui exponit mero: qꝫ prætor mortuus de illis nõ se ipedit nec ad iuenit ꝑ sua edicta sed iudex q cognoscit de cã dꝫ bẽre equitatem ante oculos. l. q si cphesi. ifert q ẽt si cẽt cãus in quo ꝑ nulli. l. puidere tur ⁊ iudici videret equũ iterpõi cau. posset facere iterponi eaꝫ ex arbitrio sibi dato a lege ꝑ. d. l. q si ephesi. Idem videt velle ut refert Alex. to. fa. insti. de diui. stipu. in prin. tũ ipse alex. putat q si equitas reperit scripta in casu simili q iudex procedendo de similib⁹ ad similia posset cõpellere ad cauenduꝫ. l. nõ pnt de le. i. ſꝫ vbi iudex moueret ex eqtate. nec i casu illo nec in simili esset scripta eqtas putat ipe nõ posse aliquem cogi ad caucn. qꝫ equitas nõ scripta nõ est attẽdenda. l. placuit. C. de iudi. Adde etiã dum verbum mero exponitur idest puro q ang. vt refert idem pau. de cast. dicit se cõsuluisse q stante statuto q a mera iterloquutoria si possit appellari sed a nõ mera sic q si iudex pnũciat instrumẽtũ exequẽdũ q ab hac sniã poterit appellari: qꝫ nõ est mera iterlocutoria. qꝫ illa dicit mera interlocutoria q̃ fert inter pricipium ⁊ finem cause ⁊ sic post se aliã expectat diffinitiuam vt no. spe. in ti. de sñijs. §. i. ⁊ diffinitiua aliã p⁹ se nõ expectat q plꝫ pau. lꝫ aliqui doct. padue ꝯriuꝫ consuluerint vt ipe ãg. refert de quo vide ei⁹ cõsilio. cxv. incipiente inquiramus.

b ¶ Pretoria. ADDE qd si qs promittit coraꝫ arbitratore ticiuꝫ ratum habiturũ an hec cautio sit pretoria bal. cõsilio. ccxcviiij.

administratio vni ex pluribus tutorib⁹. vt.l.iij. in fi.cũ.l.se.s̃.de admi.tu.⁊ a iuriscõsulto introducit pp sedandã discordiã iter tutores. Sequtur in tex. Itẽ duple stipulatio ⁊c̃.⁊ edilicie sunt a ꝓtore itroducte. Stipulatio ꝟo de dupla solũ a ꝓtore est introducta in seruo tm̃.in alijs ꝟo est itroducta stipulatio duple a iurisconsulto.l. emptoris.s̃.de euic. Itẽ in stipulatione de rato itroducta a ꝓtore in ꝑsona actoris: vt.l. nõ solũ §.qui alieno.s̃.de ꝑcura. Itẽ extẽditur in reo ⁊ est itroducta a iuriscõsulto: vt.l.põpo.§. ſz ⁊ is. ⁊.l.non solũ.§.fi.s̃.de ꝑcura.⁊ istud ponit hic Pe.⁊ Jac.de ra.ponit in lec.sua insti. de diui. stipu.⁊ ibi Placẽ.in summa sua hoc tangit licz non ita late. ¶ No.illũ tex.ibi pretorie.⁊c̃.q: vides ꝙ cautio dãni infecti ex officio iudicis petit de quo dic: vt in.l.inqlino.de dã.infec. ¶ Quero de cautionib⁹ que introducũtur ex forma statuti an sint ꝓtorie vel ciuiles. effect⁹ est pp id qõ no.C.de ver.sig.l.sancimus.⁊ quod dicẽt.j̃.e.in cõuentionalib⁹. Rñ.siquidẽ statutũ fiat a populo vel a concilio qõ repñtat populũ: vt no .C .q̃ sit lon.cõ.super rubrica de reg.iur.l.aliud.§.refert: tũc est ius ciuile: vt.l.oẽs populi.s̃.de iusti. ⁊ iur.⁊ sic cautio erit ciuilis. Si vero statutũ fiat ab eꝑo comite vel marchione tũc erit ius pretorium[a]: q: a magistratibus fit: vt.l.ius ciuile.s̃.de iusti.⁊ iure.⁊ actiones penales descẽdentes ex illis constitutionib⁹ erũt annales: vt.s̃.ti.i.l.i honorarijs.lz illa statuta sint ꝑpetua: vt dicẽt. j̃.de penis.l.fi. ¶ Sed qd si statuta fiant a priorib⁹ vel ancianis[b] ciuitatũ qui sunt.vj.vel.viij.forte: ut uidemus per Italiã. Rñdeo siquidẽ ipsi faciunt ex uigore eoꝝ officij erit ius pretoriuz sicut hic dr̃ in edicto edilium. Si uero hoc facerẽt auctoritate cõcilij generalis: quia tũc ipsum cõcilium uidet facere ministerio prioꝝ ius ciuile erit probat̃ in ꝓhemio insti.ubi illis sapiẽtibus fuit cõcessum: ut auctoritate ꝓncipis legẽ cõponerẽt ⁊ in.i.⁊ in.ij.constitutione.C.nõ enim illi sua auctoritate faciebãt ⁊ de ue.iur.enu.l.ij.§.oia enim ⁊ iõ ius ciuile est.⁊ iõ tunc sunt multũ aduertenda uerba reformationũ.dicem⁹.j̃.in materia de decre.ob ordi.fa.per totum.

Ex.l.sequenti.

An sit dr̃ia inter stipulationẽ ⁊ obligationẽ: ibi. Querit glo. Et si reperit̃ in ĩstr̃o ticius fecit semproniũ pñtem stipulantẽ in cã donatiõis usufructuariuz oĩuz bonoꝝ an ualeat: ibi. Pro hui⁹.

Stipulatio aũt est uerborum.

Dicitur hic ꝙ qs ꝓmittit se facturũ ⁊c̃. cõtra.s̃.de euic.l.si ita qs.⁊.l. quotiens qs.j̃.e. vbi ꝑ ꝟba pñtiĩ tpĩ fit stipulatio.gl.dic̃ ꝙ spãle ẽ nõ ẽ verũ.dicit glo. ꝙ ibi ponunt̃ ꝟba infiniti modi ⁊ pñtis tpis qõ oĩ tpi cõgruit. nã verũ est dicere me amare de pñti.me dẽre amare in futuro me debuisse amare in ꝓterito ⁊ sic ĩfinitũ cõgruit oĩ tpi tene mẽti de ĩfinito.vel dic ꝙ interponitur ꝑ ꝟba pñtis tpis: tm̃ bẽtur respect⁹ ad futurũ interesse. ¶ Opp.s̃.de pac.l.tale glo.dicit ꝙ aliud in pacto.sed certe pactũ fit ꝑ ꝟba futuri tpis ꝑ.l.siqs in cõscribendo.C.de pac.⁊.l. pactũ.nõ ob.l.tale.q: ibi refertur ad futurũ gl. querit de vna.q.qñ ꝓmittit se facturũ ⁊c̃.dic vt in glo. ¶ Querit glo.an sit dr̃ia iter stipulationem ⁊ obligationẽ.⁊ sunt opiniones.dic aut accipitur stipulatio materialiter ꝑ ipsa cõceptiõe verboꝝ sicut accipit̃ hic in tex.⁊ differt ab obligatione ꝟboꝝ sicut contractus ab obligatione: vt.l.lz.§.ea obligatio.s̃.de ꝑcu.⁊ tangitur de excep.rei iudi.l.an eandẽ.§.actiones. Est enim stipulatio ꝙtractus innoĩatus: vt.l.i. in fin.s̃.de pac. Aut accipit̃ stipulatio ꝓut ẽ effect⁹ qdã resultans ex dicta ꝟboꝝ ꝯceptione: ⁊ tũc ẽ idem qõ ꝟboꝝ obligatio. ¶ Querit gl. qd si ꝓmitto ꝙ do vel ꝓmittis ꝙ das. ⁊ sic ꝑ ꝟba pñtis tẽporis an ualeat.gl.dicit ꝙ nõ. ¶ Pro hui⁹ declaratione formo vnã.q.de facto . reꝑitur in quodaz instr̃o ticius fecit semproniũ presentẽ stipulãtez in cã donationis vsufructuariũ oĩuz bonoꝝ: an ualeat: q: stipulatio cõcepta est ꝑ verba pñtis tẽporis.vt̃ ꝙ nõ vt hic. Contrariũ cõsului.vñ debes scire ꝙ quedã stipulatões sunt ꝓtorie vel iudiciales.s.que extorquẽtur ab inuito. ⁊ iste si qdẽ petunt̃ ꝓncipaliter deberet ĩterponi ꝑ verba futuri tpis: vel ꝑ infinita que sunt apta ad oẽ tẽpus: vt ꝑz ex stipulationib⁹ dãni infecti: legatorũ: rem ra.ba.⁊ in oĩbus si. Si fieret ꝑ verba ꝑsentis tpis nõ valeret: vt hac gl. ĩmo ẽt verborũ significatio nil ĩportaret.qñqz talis stipulatio ĩterponit̃ accessorie ad alium ꝙtractũ: tũc lz sint ꝟba pñtis tpis tm̃ ĩterpretant̃ in futuꝝ ꝫm naturaz ꝙtract⁹: vt.l.qõ dr̃.s̃.de eui.⁊.l. si ita qs.e.ti. Quedã sunt stipulatões ꝙuentionales: ⁊ tunc si fiant ꝑ verba pñtis tpis siquidẽ nõ est veruz id qõ de pñti ꝓferr̃: vt dico do ⁊ ꝯcedo tibi stipulãti fundũ meũ qui fundus nõ est pñs: nõ dr̃ trãsferri dñiuz: sed dicta verba ĩterpretabunt̃ hoc ẽ ꝙ dabo: vt.s̃. de dona. l.ad eũ.in ꝓn . ⁊ ibi glo. hoc sentit dũ dicit ꝙ hodie ex illis verbis potest agi.⁊ hoc multũ plene dicit Azo. in sũma ō do. qñqz illud qõ exprimit̃ per verba pñtis tpis tũc in veritate ĩteruenit: vt ĩ exemplo predicto . posito ꝙ res sit pñs: ⁊ tradit̃ vel cõstituit se possidere.⁊c̃. Isto casu est aduertẽduz.qñqz est obligatio momẽtanea: vt obligatio dãdi ex cã lucrativa: ita ꝙ de euictõe ñ teneor tũc obligatio non põt cõtrahi: q: cũ ipsa traditõe si eẽt cõtracta extinguerẽt: ergo tũc nõ nascit̃: vt.l.ticio cũ more ref.s̃.de vsufruc.j̃.e.l.inter stipulantẽ.§.sacraz. sic põt loq hec gl. Si ꝟo nõ erat obligatio momẽtanea: vel post ipsaz dationẽ remanebat aliq̃ obligatio in futuꝝ: vtputa de euic.vel si.tũc illa verba q̃tũcunqz pñtis tpis ĩterpretant̃: vt futurum respiciãt ex illius cõtractus natura: vt.s̃.de condi.ob cãm.l.fi.ubi lz per uerba pñtis tpis: ⁊ de preterito fit ꝑfectus ꝙtractus remãet obligatio de euic.⁊ stipulatio ipsius naturaz seqtur : vt s̃.ꝓi.uer.cõuentionales.pro hoc dicta.l. ꝙ dr̃ ⁊.l.si ita quis.s̃.de euic.⁊ hec est rõ in.l. tale pactũ.in ꝓn.s̃.de pac.nã in pacto de nõ petẽdo nõ vertitur qd momẽtaneũ: sed semp tenet̃ non petere.⁊ iõ dicitur nõ posse ĩpedire ex ꝑte ꝓmittẽtis: vt no.C.de pac.l.i.in fi.mag.gl. ⁊ sic lz fiat ꝑ uerba de pñti porrigit̃ tamẽ ad futurũ: ⁊ pro ꝑdictis facit.l.tres fratres.in ꝓn.s̃.de pac.in glo. sup uerbo cauerũt. ¶ Nunc ad propositũ cum vsufructus nõ contineat obligationẽ momentaneã: ut no.in.l.corruptionẽ.C. de usufr.⁊ .j̃.e.l. plurib⁹.§.⁊ si placet.cũ cõstituis me usufructuarium pñtez ⁊ stipulantẽ intelligit̃.s.patiẽtiam in futuro: ut.ll.dictis.

Satis acceptio.

Satisacceptio ẽ cũ fideiussore.h.d. ¶ No.fideiussorez obligari uerbis tantũ: vt hic ⁊.j̃.e.l.sciendũ.⁊.l.bláditus. C.de fideius.⁊ est uerum.

Ex.§.sequenti.

An stare snie arbitri sit facti: ibi. Opp.⁊ uidet̃. Et an si sint plures cõpromittẽtes ⁊ un⁹ nõ uult stare snie arbitri an oẽs teneant̃: ibi. Dicitur. Et an si unus hr̃dum soluit ꝑtez sed facto coheredis icidit in penã solutũ qualiter ꝯputabit̃ : ibi.

a ¶ Erit ius pretorium. ADDE eundẽ bart.in.l. oẽs populi s̃.de iusti. et iur.in. v. q. principali. ⁊ i.l.siue pars C. de dila.⁊ i.l.id ꝙ pauꝑibus.C.de epis. ⁊ cleri. pau.de ca. Ib ꝙ intellige si tales recognoscunt superiorez. alias si ñ recognoscũt superiorez bẽt̃ loco ꝓncipis ⁊ appellabit̃ iusciuile: vt hic volunt Ang. ⁊ alex.

b ¶ Ancianis Intellige de ancianis qui nõ bñt ex forma statuti eã dẽ iurisditionẽ q̃z bz populus: q: de iure cõiuz nõ bẽant eãdem iurisditionẽ q̃z populus merito nõ põt dici ius ciuile ⁊ cũ bar. trã fit pau.d̄ cabic ⁊ in.l.nõ ambigit̃ . s̃. de legi.

aC Sit facti. ADDE q̃ cuz hac opi.trãsit alex.q̃z etiã dicit tenere iabutri.i.l.pmissis.C. ò trãsact.in lec. antiqua.z Ful.z sal. ibi.bal.i.l.cũ allegas.C.de vsur.in.iij.z.iiij. op.z i.l.cum propõas.C.de dolo.Idẽ bal. i.l. i. C. de his q̃ pe. noie z i.l.ij.§.creditum.s̃. si certũ pe. Joan. anz imo.in.c.dilecti.de arb.Imo.i.l.cuz seruus. ò cõdi.z dem.z in.l. stip. ista.§.alteri. j.co. Rap.z Ro.b z pau. de ca. p qui bus facit. l. diez pferre. §.stari. s̃.de arbi. vbi ad pmiss.de paren.sine arbitri agit act. icerti siue ac. ex stipulatu que daf ad i certũ. vt ibi declarat gl. ergo videf p missuz factũ .l.vbi aũr.§. qd id q̃ iun cto.§. fi.i.e. bC Tene pro vitate. ADDE q̃ Bal. ang.pau.de ca. sequũtur z ipsi opi.gl. z idẽ tenent dy. and. de pis.ang.bar. Imo.in.l.is cui de testa. allegãtes bo nũ text. in.l. tres tutores s̃. de admi. tu. z sbi etiã põderat bar. bal.i.l. fi.in. ix.q. de sen. pass. z i.l.cũ fratre.C. de his q. vt idi gnis.z. i.l.i. s̃.de cu. fu. z psilio. cxxvij.i.lib. vbi dicit q̃ opi. pe.est multũ equa:tamen q̃ doct. cõiter tenẽt opi. glo.z cũ hoc trãsit. sz cõsilio stati leq̃nti sentit ꝓriũ z dicit q̃ notoriũ nõ req rit sniam declaratiuã nisi ad cautelam vt.d. l.emptorẽ z p hoc facere illud gñale rei demõstrate demõstra. adijcere frustra est:vt.l.i.i fi. de do. pleg. hocque esse patẽs p casũ quersuz q̃ si aliqs ẽ notorie pdigus z reuertaf ad sanos moreſ nõ regritur aliõ decretũ iudi.hanc ẽt opi. tz Fed. cõsi.xxxj.z q̃ notorie pdigus ñ possit valide ꝓhere lz sibi a iudice nõ sit iterdictũ tenuit ẽt apte bald.cõsil.ccccxxi.incipiẽte i xpi nole ponit q̃ adult°.iiij.li.alle.q̃ dicit ipse expsse notari.i.l.patri p filio.s̃.ò mino.circa pn.iuncta glo.cũ tex. dicitqz q̃ nẽo alle.z ẽ valde notãdũ ꝓz ipsuz pl' ibi dicit q̃ nec iuramẽto valẽt alienata p talem tamẽ ad cautelã petendam esse absolutionem a iuramẽto.

Quero solui. Et qua actõe succurraf ꝓtra alios cum unus satisfecit uide in fi.

Si sortez promiseris.

Iste.§.est de medulla.§.cato.z ibi latius expeditũ fuit. Prestatio partis ab uno ex coheredibus nõ ipedit qn pena comittaf insolidũ in obligatiõib° dãdi.h.d.C Op.de.l.si seru°.§.si plurium.s̃.si qs cau.qdaz intelligũt istũ.§.ꝓz illũ q̃ de rigore comittaf:sz de equitate sec°. sed illud reprehẽditur p tex.hic in fi.z p.l. heredes.§.an ea.s̃.fam.her.So. ꝓa est q̃ aliud i iudicijs aliud in exiudicialibus:ut hic.qõ qualiter debeat itelligi dixi in.d.§.cato.C Op.de.§.cato.s̃.l. pxi. So.ibi est in faciẽdo:hic in dando.z que sit rõ. glo.assignat z non est bona.ut dixi in.§. cato. ¶ Op.z uideſ.q̃ hic idẽ sit in faciẽdo qõ in dãdo.q: hic dicif idẽ in arbitris.sed parere arbitro est facti dicit gl.q̃ est spãle z rõne finiẽdaꝝ litiũ nõ est uerũ.q: mitius debet agi in iudicijs.Sed itelligo q̃ in obligatiõe arbitri uenit dari. unde idẽ qõ in obligatõe dãdi.sed si fieri tunc idẽ qõ in obligatione fãciẽdi.glo.tũ tene mẽti q̃ tz indistincte q̃ stare snie arbitri sit facti. ¶ Dicif hic de pena q̃ est ex cõpromisso.z glo .'dicit siue sit un° ex cõpromittẽtibus:siue sit un° ex heredib°. tz ergo ista gl.q̃ si sunt plures cõpromittẽtes ex una pte z un° nõ paret oẽs tenẽtur . Ja. de are. tz q̃ nõ sit ueꝝ nisi eẽt dictũ q̃ insolidũ qlz teneretur:ut.l.reos.§ cũ in tabulis.j.ti.i. Pone q̃ unus uenit ad defendẽduz in iudicio alter nõ z tenerenf ambo defendere: põt ne uelle solũ defendere ille un°.z uideſ q̃ nõ:qa iudiciũ est iduiduũ:ut.l.in hoc iudicio.s̃.fam.her.dico q̃ iudiciũ sit diuiduũ z unus põt defendere p.l.de vnoquoqz.circa pn.s̃.de re iudi.z.s̃.de iudi.l.ñ idcirco z ꝓtra aliũ pcedereſ tanq̃ ꝓtra ꝓtumacẽ .l.ergo in hoc iudicio loqtur qñ agif cõtra vnũ: sec° qñ ꝓtra plures.z qõ dicit gl.q̃ si vn° heredũ nõ paret si in snia veniet dari dicit gl.ueꝝ:sed in facere distingue:aut diuiduũ aut indiuiduũ ꝓz. §.cato.¶ Quero solui tibi sortẽ pro mea pte . sz p factũ coheredis mei incidi in penam.illud qõ solui in qõ cõputabif .z dic q̃ in penã:vt.l.i. ij.z iij.j.de sol.z.l.vsuras.C.de sol.lz enim solutio sit facta ex vna cã tñ in aliã cãz cõuertif:vt.l.z post. litẽ.§.i.s̃.de transac.l.q̃ si de stipulatu. s̃.p.so. Op.dicis q̃ vno soluẽte pena in totũ cõmittif ꝓtra.q: obligatio ex.l.xij.tabu. inter heredes diuidif:vt.l.ea.que.C.fa.her.ergo qlz põt soluere p pte.glo.vult soluere hoc z vide eã que incipit cũ oẽs heredes.Sed nõ credo q̃ gl. sic itellexerit.sed illud dz dicere.q: quãdo qd est in cõditione inter heredes nõ diuidif sed oẽs loco vniuſ habẽtur:vt.l.cui fundus.in fi.s̃.de ꝓdi.z de.sed illa obligatio respectu pene est cõditionalis. ergo.zc. Canoniste dicũt q̃ de eqtate nõ ꝑmittif pro pte soluẽtis:vt in.c.suã.ex de peni. C Dicif hic q̃ si vn° satisfecit succurrif cõtra alios.quero qua actõe.gl.dicit fa.her.vel cõi diui.zc. Sed q̃ ro si nõ cõpetat:q: nõ est cõis hereditas nec res vnde nõ bz locũ fa.her.nec cõi diui.qua actione agetur.dic q̃ actione in factuz:vt. l.si filiusfa .s̃. fami.her.z ibi no.

Ex.l.sequenti.

An prodigus manifestus cui a iudice nõ est iterdictũ bonis possit alienare:ibi.Quia. Et an sufficiat q̃ iudex pnunciet ipsuz pdigũ vel fieri faciat pconiũ q̃ nullus cũ tali ꝓtrahat absqz eo q̃ interdicat bonis z an sufficiat si det curatorem: ibi.Ad opp.pe.Et an valeat si detur curator alicui tanq̃ pdigo q nõ est:ibi. Querit. Et qd si p digus reuertif ad sanos moreſ an desinat eẽ sub cura:ibi.Quero. Et an obligef delinq̃ndo: ibi. Quero nunqd. Et an si pdigus cui bõis ẽ interdictũ iuret sup ꝓtractu obligef:ibi. Quero qd.

i

S cui bõis iterdictũ

Is cui bonis iterdictũ ẽ.põt sibi acqrere ñ aũt obligari ẽt naturaliter.h.d.C Op.j.de fide iuſ.l.marcell°.So.vt ibi ¶ Quia materia ẽ quotidiana q̃ro multa.primo aliqs est prodig° mãifestus nõ tñ est sibi iuterdictũ a iudice:an possit alienare . z videf q̃ nõ ad similitudinem furiosi cõtra tz hic glo.nisi sibi sit interdictum idem tenet glo.in.l.i.circa princi.s̃. de cura . furi. et tene mẽti.z.j. de regu.iur.l.furiosi. C Cõtrariuz no.gl.s̃.de testa.l. is cui. Pe.tz istã gl. nõ tamẽ alle.eã z probat manifestũ z snia eqparanf:vt.l. emptorẽ.in pn.s̃.de act.emp.sed iste p° sniaz nõ põt alienare:vt hic.ergo zc.z p hoc alle.l. si qs cũ sciret.s̃.pro emp. Contrariũ tene° pro veritate:vt hic z.l.iul.s̃.de cu.fur. ibi nõ põt alienare: q: est sibi interdictũ.ergo si nõ est ei iterdictum posset.Ad.l.siqs cũ sciret.Rñ. put Jac.de are. ibi dicit lz gl.illã.l.videaf destruere.dicit ipse qñ qz aliqs ꝓtrahit cũ prodigo z scit eũ ꝓsumptuꝝ in aliquẽ certũ malũ vsum:z tũc nõ bz actionez: vt alle.l.siqs cũ sciret.sed qñ ignorat in quẽ vsũ z tũc vz q̃ agit z bz actionẽ lz sciat ipsuz ꝓsumpturũ nõ tñ scit in quẽ vsuz.¶ Ad op. Pe.rñdeo q̃ dicit manifestũ z snia zc. Tu potes dicere q̃ in.l.emptorẽ fuit secuta snia. vel melius z notabilius:credis tu si iudex pnunciat te pdigũ nec det curatorẽ nec iterdicat administrationi q̃ sufficiat.nõ credo° q̃ illa pnunciatio sufficeret : vt in.l.iul. Et rõ q: aliud est pdigalitas z aliud est interdictio seu curatoris datio q̃ hẽtur p iterdictione:vt.l.iul.de cura.fur. Pone q̃ iudex facit pconizare p ciuitatẽ q̃ nullus ꝓtrahat cũ tali.an illud sufficiat ne qs cõtrahat cũ eo.dicit Gui . ò su.q̃ nõ.q: dz fieri cũ cause cognitõe:vt.l. is q.i fin.de tu.z cu.da.ab his.z.l.p grãma.C.co. vel epis. Ego do aliã rõez: q:.l.dicit q̃ pdigo dz fieri iterdictio.preconiũ tñ nil releuat cũ ipsi pdigo dz interdici:vt.d.l.iul. Puto tñ q̃ dãdo curatorẽ videaf iterdicere:vt.l.si curatorẽ.C.de in ite.resti.z.l.pe.s̃.de cur.furi. ¶ Querit gl. pone q̃ est datus curator alicui tanq̃ prodigo q non est pdigus an valeat z gl. vf dicere q̃ non: vt.l. seie egresse de tu.z cu.da.ab his.Alij cõtra By. dicit: q: aut est error in snia expressus z nõ valet Aut nõ est expressus z valet.hoc no.in gl.in.l.si ab eo.s̃.de vsuca.z inst.qui.nõ est pmis.fa.testa. §.item prodigus.z predicta.l. seie.glo. videtur ꝓtraria in.l.si putas.de peti.here.z.l.ij. C.quando puo.nõ est necef. Ja.de ra.z Pe.tenẽt glo. contrarias.reprobato By. z dicũt q̃ est casus.i l.tutor si petitus.s̃.de tu.z cu.da.ab his. Ad distinctionẽ By.aut est expressus error.zc.z illud verum est in sententijs incõmutabilibus:dicunt ipsi.sec° si est cõmutabilis ex cursu tẽporis. Ego dicit nõ sit iterdictũ tenuit ẽt apte bald.cõsil.ccccxxi.incipiẽte i xpi nole ponit q̃ adult°.iiij.li.alle.q̃ dicit ipse expsse notari.i.l.patri p filio.s̃.ò mino.circa pn.iuncta glo.cũ tex . dicitqz q̃ nẽo alle.z ẽ valde notãdũ ꝓz ipsuz pl' ibi dicit q̃ nec iuramẽto valẽt alienata p talem tamẽ ad cautelã petendam esse absolutionem a iuramẽto.

cC Non credo. ADDE q̃ alex. dicit ꝓriaz opi. videri veriorẽ q̃z tz pau.de ca.hic raph. imo.z ro.p.l. qd tñ.§.arb. s̃.de ar.bal.i l.unica. C.ò pfe.z i.l.i.s̃. ò cu.fu.imo. i.c.cũ ꝓtigat in.v . col.de iureiurã. Et dũ Alex.rẽndit Pau. de cas. eo q: dicit se ꝓsuluisse q̃ dõatio fcã a pdigo notorio cui ñ ẽ iterdictũ bõis nõ valeat.dic q̃ pau. b nõ dicit.sz dicit q̃ nõ fuit ausus ꝓsulere z q̃ ptes venerũt ad ꝓcordiaz nec assertiue dicẽ q̃ ñ valeat sz possz dici q̃ ñ valeat Et q̃ valeat dõatio fcã a pdigo cui ñ est iterdictũ bõis voluit bal.ꝓl.cccv. ij.li.lz j faciant dcã i pxima apostila. Et in q̃ztuz bar. ẽt dicit q̃ pconiũ nõ sufficit ad ò vt dicaf iterdictũ bonis Adde q̃ ꝓriũ tenẽt hic imo.rap.ro. pau. de ca.z Bal.i.d. l.i. qñ plena cãe cognitio intercessit. Et i quãtũ bar. vult q̃ datio curatoris habeaf p iterdictõe. Addò pau.de ca.z Ro. hic cuz qb° trãsit alexã.z sed.i.d. consi.xxxj.

distinguo: aut queris de tutore vel curatore dato: vt pupillo vel adulto cũ nõ sit ⁊ nõ valet datio: vt.l.tutor si petit°.⁊.l.sciẽ egresse.⁊ glo.in.l. si putas.⁊ in.l. ij.qũ prouo.nõ est neces. Quandoqz datur curator ei q nõ est prodigus: vt prodigo et valet datio[a] si nõ est expressus error ĩ sẽtentia: vt in dicto By.⁊ in gl.quã alle.facit.C.ō cur.fur.l.pen. ratio que me mouet est q: esse pupillũ vel adultũ declarat natura.sed eẽ prodigũ spectat ad iudicẽ.⁊ iõ videt ius facere illud qõ iudex dixit.⁊ pro hoc allego id quod dicũt doc. in.l.i.§.põponius.s̄.qõ fal.tu. auc. ⁊ istã distinctionẽ tãgit glo.in.l.i.C.de cur.fu.⁊ tene menti. ¶ Quero aliqs ad sanos mores reuertit[b] ⁊ nõ ē ꝓdigus an desinat hẽre curatorẽ vel sit necesse offiũ iudicis.⁊ pe.tz q desinat ipso iure.p.l.i.de cu.fur. Ja.de are.distiguit.aut est mãifestũ ⁊ tũc ipso iure desinit eẽ sub cura.aut nõ est mãifestuz ⁊ remanet iudici: vt.l.i.de cur.fu.qõ plz. ¶ Quero nũquid prodigus delinquẽdo obligẽt.gl.vt dicere q nõ.C.vnde.vi.l.siqs in tantam.⁊ lz illa glo.posset vez dicere in his que alienationez respiciũt tũ regulariter ex delictis obligat: vt ibi tz Fran.ac.qõ probo rõne.ꝓdigus eqparatur pupillo pubertati ꝓximo: qõ pz q: sibi põt acqrere vt hic pz in stipulãdo qõ nõ eẽt in ĩfante vel infãtie ꝓximo: vt insti.de inuti.stip.§.⁊ qõ dixim°. sz pupillus ꝓxim° pubertati delinquẽdo obligat: vt.j.de re.iur.l.pupillũ. ergo ⁊c. ¶ Quero quid si aliquis cui bonis iterdictũ est iurauerit sup cõtractu an teneat ad obseruantiã .videtur q sic: vt auẽ.sacra. Preterea obligat delinquẽdo: vt dictũ est.ergo ad obseruãtiã iurameti ne ĩcidat in periuriũ. Ja.de are.in.l.q hz.§.si pupillus.s̄. de tu.ponit istã.q.⁊ tz q nõ obligatur ad obseruantiã iurameti: qa eis est iterdictũ bonis: ⁊ iuramentũ dz habere ⁊ cõtinere iusticiam veritatẽ ⁊ discretionẽ ⁊ iudiciũ. sed prodig° nõ dt hẽre discretõz seu iudiciũ. ergo.⁊c. ⁊ no.C.ō nup . auẽ. qõ eis. Quidã valẽs canonista in ciuitate ista idẽ consuluit. Ego idẽ consulẽdo rñdi,. rõ qa talis actus est ꝓdigo interdict° ⁊ ꝓhibitus p supiorem. Nunc arguo venire ꝓtra ꝑceptum supioris est peccatũ mortale: q: q nõ obedit ꝓcipi morte moriat: vt extra de maiori .⁊ obe.c.ij. ⁊ intelligitur ꝓcipi siue ecclesiastico siue seculari: vt ibi no.⁊ qõ no.s̄.de le.l.ij.in fi. Prodig° ergo q iurat super cõtractu ꝓhibito iurat obseruare qõ ē peccatũ mortale.⁊ iõ ad ei° obseruãtiaz nõ tenetur in.d.auẽ.qõ eis.⁊ de reg.iur.c. nõ est obligatorium.li.vj.facit qõ no.de iureiur . c.lz in.vl.gl. nõ ob.auẽ.sacra.q: minori nõ est factũ ꝑceptuz ne cotrahat.lz.l.eius cõtractui nõ assistat.nã cõtrahẽdo nõ facit cõtra.l. preceptum.idẽ in.c.cũ contingat de iureiur.⁊.c.lz.e.ti.li.vj quia mulier non est prohibita vẽdere.sed ipsa alienatio hoc est dominij translatio fieri a iure bene est prohibitum.de hoc dicetur latius.j.de fideius. l.cum lex.⁊ materia tractat eo.ti.plenius in.l.si quis.p eo.in princi. Et eadẽ rõne dico vbicũq statutũ prohibet aliquẽ contrahere vel aliquid facere ille hoc faciẽdo ⁊ super hoc iurando non obligatur. Quid de fideiussore si iurauerit.dicam. ĩ.d. l.si quis pro eo.ad illud quod dt q obligat delinquendo fateor: q: imponetur sibi pena de temerario iuramento.

i **Impossibilis.** Impossibilis cõditio affirmatiua vitiat stipulatõz: sec° ĩ negatiua.h.d. Rõ h°ẽ. qa si negatiua ē ipossibilis affirmatiua ē neccia. Op.isti.de here.isti.§.ipossibilis.⁊.C.de insti.⁊ substi.l.reprehẽdẽda. Sol. aliud ĩ cõtractib°: vt hic. aliud ĩ vltis volũtatib° vt ibi. ¶ Oppo.de.l.dedi.§.si homo liber.s̄.de condi.ob cau. So.quãdo ex euentu conditiõis dz cõmitti obligatio loquit hic.sed quãdo ex defectu cõditõis debet cõmitti tũc loquit. §.si homo liber.⁊.C.de condi.ob cau.l.si militem.⁊ est rõ qa conditõis defectus est necessari°. ¶ Op. de.l.iurisgentiũ.§.si ob maleficiũ.s̄.de pac. Solu.ibi.de ipossibilitate iuris que etiam negatiue concepta vitiat.rõ qa tũc ẽt continet turpitudinez: qm̃ turpe est me accipere ne maleficiũ committã.⁊ circa hoc dicã.j.e.l.si plagi. materiã plene pono in.l.i.de condi.insti.

Ex.l.sequenti.

¶ Si alicui de ꝑiuro oppõit q iurauit soluere x.ticio.j.mensem ⁊ probatur q promisit ⁊ iurauit ⁊ q mẽsis est elapsus an sufficiat: ibi. Et hec. Et an cũ dico aliquẽ nõ audiendũ q: non soluit collectã vel ipsum puniendũ qs debeat hoc probare: ibi. Et predicta. Et cũ quis negat tutorez fecisse inuentariũ vel heredez nõ soluisse legata cui incõbat onus ꝓbandi: ibi. Et idẽ. Et qualiter probetur negatiua cũ nõ sit choartata loco ⁊ tempore: ibi. Quero.

i **A illa stipulatione** si calendis. ¶ Lex nostra semp consuetuit legi cum.l.hoc iure.j.,pri.ratio q: sibi inuicẽ contradicunt.⁊ habẽt vnam materiã.⁊ ꝑm vnaz lec.h.d. Dies adiecta cõditioni valide que in facto promissoris consistit in stipulatione intelligitur repetita.secus si inualide: vel que in facto ꝓmissoris nõ consistit.h.d.cuz.l.hoc iure. Op.extra gl.dicitur hic q mortuo sticho petent.x.contra.j.e.l.si ex legati cã.⁊.l.si homo mortu°. So. hic loquitur quando sticbus nõ erat in cõditõe: ibi vero erat in obligatione.ideo morte stichi ñ perimitur obligatio.⁊ iõ glo.quedã que est.s̄.q satisda.cog.l.sed ⁊ si decesserit.nõ bene dicit: vt hic By.dicit ⁊ oẽs doc. Dicitur hic q expectat dies.cõtra.s̄.de acqui.here.l.si quis heres.So. ibi in hereditate in qua dies nõ põt eẽ: vt.l.hereditas.s̄.de here.insti.hic in stipulatiõe que põt habere diem. ¶ Intro gl.⁊ videt.l.ista. cõtra.l. hoc iure: cuius cõtrarij timore sunt.v.vel.vj.sol. Dicũt quidã q hic nõ dt q stati poterit agi sed dz eẽ certũ eũ venire nõ posse: vt pz in gl . sz hãc so.rephẽdit Bi.q: q ꝓhibet vno tpe agere alio tpe permittit: vt ꝓbat.l.ĩperatores.s̄.de postu: l.statu liber.§.sticbum.s̄.de leg.ij. ¶ Scõo dicunt quidã q obstaret exceptio.illud eẽt ĩponere.l.verbis. Tertia so.est: q: ibi qñ conditio consistit in facto ꝓmissoris: q: tũc intelligit repetita: hic quãdo nõ est in ꝑte promissoris ⁊ istam tenet di.q: in primo videt adijci dies nõ solũ conditionis cã: sed etiã causa differẽde solutionis.ĩ secundo cã conditionis tantũ. sicut alias dicit ĩ .l.cũ tale.§.meuie.s̄.de cõd.⁊ demõ. quarto soluunt aliter: q: hic ante calẽdas: ibi in calẽdis: vt dicit glo.⁊ hanc tz Pe.sed nõ plz: q: est contra casum.c.cõmissa.extra de elect.li.vi. lz aliqua sit dtia inter has oẽnes calẽdis ⁊ ante calẽdas: vt dicã.j.e.l.qui ante calẽdas. ¶ Quinta so.est.q in.l.illa incepit a pactõne: hic a conditione qõ ē falsũ: vt.s̄.dixi.tñ qdã huic iherẽtes dicũt q licz nõ inceperit a pactione: ita q sit in obligatione tamẽ est in solutione: q: sticbus põt solui. sed in .l.hoc iure nõ erat ĩ obligatõe vel solutione.certe istud nil ad factum: vt pz in.d.c. cõmissa . dat glo.alias sol.que diuinationes sunt.vnde teneo

a ¶ Valet datio. ADDE q Idẽ tenẽt B pe.de ãch. pau.de ca.⁊ Ro.⁊ bal.in l.si putas.C. de peti.hereditatis.⁊ abb.i.c. i. de re iudi. dũmodo interueniat cãe cognitio. Cõtrariũ tenẽt pe.ang.imo. Ray . hic q nõ valeat datio curator . p.d.l. tutor. Ly. i.l.ij.C. quando pro uo. non est necesse . ⁊ in d. l. si putas ⁊ io.fabri.in d.§. furiosi: ⁊ cũ istis trãsit alex. Sed tu dic q ꝑm ꝑmã opi.cõsuluit pau. ō ca.cõsi.cclxxv. incipiẽte incipiẽdo et q cuz iudex dat curatorẽ prodigo qui nõ est sine cã nõ valeat. facit q voluit pe.de anch. cõsi . cccxv. vbi cõsuluit nõ valere datione curatoris factaz adulto q etiam erat mẽte captus.

b ¶ Reuertit ADDE q cũ notorie ꝓdigus reuertit ad sanos mores q nõ est necesse aliquo decreto iudicis: vt tenuit bal. ꝓsi. alle . cxxviij. primo lib.

c ¶ Consulẽdo respondi ADDE pau. de cast. ang. bal. pe. de anch. hic idez tenẽtes ⁊ fed. ꝓsi. preal. ãg. in.l.siqs pro eo ō fideius. bal. i.l.i.C. ō sacro san. ec. ⁊ in .l. iij. de rescin. vẽdi. bal. cõsi. cxxviij. iij. lib. incipiẽte. s̄. adultus ⁊ ĩ fortioribus terminis. sez q nõ obligetur iuramẽto ẽt

fi. contrahat cũ curatoris auctoritate: qui nõ iurauit de administrando legaliter: vt ei per iudicem ꝑponit: q: nõ valẽt ꝑctus facti cũ auctoritate eoꝝ qui non iuridice sunt electi . vt no. ff. de iureiurã. .l. iusiurã. q ex ꝓuenti. §. pupill°. ⁊. ff. de neg. ge. l. q aliena . §. q̃ꝗquam. An aũt prodig° cui p principẽ bonis interdictũ ē et datus curator possit inter liberos testari ⁊ facere substit. ⁊ alia cõsequentia ad insti. heredis . viõ bal. cõcludentez q sic ꝓfilio. cccxxv. i. lib.

ego opi. Joã. quã seqtur Bi. ⁊ probat per. d. c. cõmissa. Sed cõtra istaz opi. Bi. op. de. l. iiij. de cõdi. ⁊ demon. de vsufruc. le. l. vxori vsufructus ville. Rñ. ibi erat dictio tũc que denotat extremitatẽ tpis. Ut igitur tibi liqueat ista materia distinguе plene: vt dicam. j. e. l. ita stipulatus. in. iij. q. pricipali versi. iiij. circa predicta ⁊c. ¶ Et hec. l. hoc iure in fin. facit pro vna opi. Jnno. quã ipse ponit i. c. sup his. extra de accu. op. tibi exceptionẽ q̃ tu es piurus qa iurasti soluere ticio. x. infra mẽsem ⁊ nõ soluisti. ꝓbo quod promisisti ⁊ iurasti ⁊ q̃ mensis est elapsus. dicit Jnno. q̃ ex hoc nõ cõcluditur q̃ sit periurus nisi appareat tunc nõ soluisse. Pro isto dicto videt casus hic. sz cõtra hoc videt. C. de ꝓba. l. i. ⁊ qõ no. C. de iu. emphi. l. ij. in gl. mag. vbi debitor dz probare se soluisse alias cadit a iure suo. Li. ibi dicit q̃ dictuz Jnno. hz locũ in eo qui dicit aliquem nõ soluisse cui qs soluere nõ tenebat illa gl. dicit verum in eo cui quis soluere tenebat ⁊ sic hz itẽtionẽ suaz fundatã: qa ipsũ debitorẽ hz obligatũ. Ad hoc credo tã Jnno. q̃ Li. bñdicere ⁊ do regulã vbi cunqz negatio est cã intẽtionis alicui[a] siue agentis siue excipiẽtis ei qui negat incõbit onus probãdi[a] probat aũt eo mõ quo dicã. j. Fallit i exceptiõe nõ nu. pe. vt. C. de nõ nu. pe. l. si ex cautiõe ⁊ l. asseueratio. ⁊ no. s. de excep. l. i. hoc aũt esse vex ꝓbatur. prio si negatiua est cã actiõis mee: hoc debeo ꝓbare. casus est hic. ⁊ j. e. l. ita stipulatus. v. qõ si ab initio. Item si est ex cã exercitij actionis mee: vt qa nõ possuz puenire ad pignorum possessores nisi qũ principalis nõ est soluẽdo. hoc ego debeo ꝓbare quod probabo facta executõe: vt auẽ. hoc si debitor. C. de pig. ⁊ auẽ. psite. de fideius. vel si esset notoriũ: vt dicetur. j. e. l. decẽ. Itẽ si negatiua est cã officij iudicis. primo illa negatiua probari dz q̃ suũ officiũ iudex interponat: vt. l. magis puto. §. ne passim. s. de re. eo. ⁊ C. de fabri. si quis cõsortiũ li. xi. qui tex. ad hoc mirabiliter facit. Itẽ Li. dicit verum q̃ predicta debẽt limitari qũ ille qui negat hoc sibi nõ debebat. Pone promisisti sistere tali die in iudicio sub certa pena: ego peto penã: ⁊ obtineo nisi ꝓbes te uenisse vel iusta cã ipedituz eẽ: vt. l. ij. s. si quis cau. ⁊ de re mili. l. iij. §. si ad diez ⁊ l. qui cõmeatus. cũ enim mihi hoc debeat vel vt priuato: vel vt officiali est ꝓbata intẽtio mea eo ipso q̃ nego nisi per aduersariuz ꝓbet. ¶ Et predicta faciunt ad multa. op. tibi exceptionem q̃ nõ debet audiri ad ius: qa nõ soluisti collectã ex forma statuti. nã cum soluere collectas sit debitũ cõi ⁊ non mihi. ⁊ ego oppono ad mei vtilitẽ ego debeo ꝓbare[b]. alias intẽtio mei excipiẽtis nõ est fundata. sed si peterẽ te puniri: qa collectam nõ soluisti. tunc qa te accuso principaliter ad vtilitatẽ cõis cui teneris: tu debes probare te soluisse: vt. d. l. iij. §. si ad diẽ. ⁊ l. q cõmeatus. de re mili. ¶ Et idẽ si ego accuso te tutorem de crimine suspecti: qa nõ fecisti inuentariũ: tũc quia hec accusatio fit ad cõmoduz ipsius pupilli cui hoc est debitũ tutor[c] debet probare. ar. de susp. tu. l. iij. §. tutores qui repertoriũ. ⁊ de admi. tu. l. tutor qui reptorium. Sed si ad meã vtilitatẽ op. tutori contra me agenti q̃ nõ debet audiri: qa nõ fecit inuentariũ. istud nõ est hic. uidet enĩ q̃ hec sit causa intẽtionis pupilli seu tutoris: ut nõ possit agere nisi inuẽtario ꝓfecto: ut. l. fin. C. arbi. tu. sed põt eẽ q̃ excusatur ab inuẽtarij confectione: vt. l. tutor qui reptoriũ. de admini. tu. Et ideo tutius est q̃ ꝓponat in hunc modũ. dico te nõ fecisse inuẽtarium: ⁊ si te fecisse apparet peto copiã mihi fieri. constat enim mihi copiaz dandã. ⁊ sic repellet indubitãter: ideo qz copiã non dat. sed an incũbit mihi probatio q̃ inuẽtarium nõ fecerit vel sibi q̃ fecerit. dubiũ est: ⁊ idẽ vidi de facto. Agebatur ꝓtra aliquẽ: qz nõ soluit legata[d] ideo priuat[d] est per auẽ. hoc amplius. C. de fideicõ. dicebã si ille cui legatũ debebat ageret: esset fundata intẽtio sua. alias ille q agit dz ꝓbare eũ ñ soluisse eo mõ quo stati dicã. Predcã ꝓba nisi sit ꝑsũptio iuris ꝓ negante: vt si dico me nõ deliquisse seu cãm ingratitudis nõ ꝓmisisse: vt. C. de inoffi. testa. l. oio ⁊ de le. ij. l. cũ pater. §. rogo. cũ si. vnde remanẽt predicta vera. vbi non est presumptio iuris: pro affirmãte seu negante ⁊ ꝑdicta vera siue sit negatiua qualitatis siue negatiua facti. Ad hoc inducũtur oia mẽbra distinctionis posite per Ja. de are. C. de proba. l. actor ⁊ ibi recitat per Li. ¶ Quero qualiter poterunt probari iste negatiue. s. se nõ soluisse. ⁊ si. cũ non sint choartate loco: vel tẽpore sic probari videt ipossibile: vt. d. l. actor. C. de proba. Rñ. q̃ possum iplorare officiũ iudicis: vt fiat ꝑ nuncios solẽnis inuestigatio ⁊ exploratio: an talis soluerit: vel nõ. an talis venerit in Italiã vel non: ⁊ sic de si. Sicut qñqz fit discussio bonoꝝ principalis. ꝓ hoc tex. expressus de le. ij. l. cũ quidam. §. si. cũ. l. se. expressius. j. e. l. ita stipulatus. v. q̃ si ab initio ⁊ puto sufficere[e] si nũcij referant se diligẽter perquisiuisse ab omnibus qui hoc verisimiliter scire debebant ⁊ se reperisse q̃ talis non venit in Italiam: vel q̃ talis nõ soluit. vel aliter iudex hoc disqrat ꝑ formã. l. magis puto. §. ne passiz: sz qd si nuncius se retulit diligẽter inuestigasse ⁊ se non posse reddere certũ. Rñ. presumã pro negante: vt. s. ad trebel. l. ex facto. §. pe. vbi est casus. In predictis eniz casibus. vbi nõ potest liquido ꝓbari sufficere puto q̃ ex vehementi opi. se informet. arg. de re mili. l. nõ oẽs. §. a barbaris.

Ex. l. sequenti.

¶ An quis admittatur ad agendũ sine actiõe: ibi. Distingue. Et an cum actio oritur per contestationez debeat dari nou[o] libell[o]: ibi. Quero.

s **Jticius ⁊ scius.** Potest quis agere sine actione cum sperat oriri in cõtestatione. hoc dicit. ¶ Oppo. de. l. si pupilli. §. videamus. s. de nego. ge. ⁊ de. l. quotiẽs §. item si. s. de admini. tuto. vbi sine actione nemo experitur. sed hic nõ est actio cum non venit conditio: vt. l. cedere diem. de verbo. sign. Glo. soluit q̃ de facto agit ⁊ allegat. j. e. l. si decez. que nil facit. ⁊ j. rem ra. habe. l. si indebitum. ista potest facere. tu solue q̃ non conceditur sine actõe agi verum est nisi speretur actio nasci in cõtestatione litis. dicet tu illud quod tu dicis est contra casum. l. nuda: vbi non habet locũ actio nec oritur in contestatione: ⁊ tamen admittit de facto. Respondeo ibi agitur de facto non vt sequatur sententia: sed vt alia obligatio cõmittatur: sz an procedat iudicium sine actione si reus patitur. tu habes tex. q̃ sic in. l. sed ⁊ si quis. alias incipit iul. §. quesitũ. s. ad exhi. ¶ Distingue ergo duo verba nõ insistendo in contrarijs cum queritur vtrum quis admittatur ad agendum sine actõe aut quis nõ hz actionem ab initio: sed speratur: vt oriatur in contestatione: ⁊ admittitur: vt hic aut nõ speratur: vt oriatur in contestatiõe. ⁊ tũc aut quis agit: vt sentẽtia sequatur ex illo iudicio ⁊ nõ admittitur reo inuito. l. si pupilli. §. videamus. s. de neg. ge. aut agit: vt alia stipulatio cõmittatur: ⁊ tunc agi põt: vt. l. nuda. C. de cõtra.

a ¶ Incũbit onus ꝓbãdi ADDE fm alex. tex. in. l. pe. §. docere ⁊ ibi bart. et omnes. s. ne quis per eũ qui i ius voca. ⁊ tex. optimuz. in. c. i. de confes. i. vj. põdera tũ p. Be. ioan. in regula infamibus ⁊ regula sine possessiõe de re. iur. i mercu. Jnno. in c. cũ i iure. d offi. dele. gl. in. l. si vo. §. qui ꝓ rei. s. q satisfia. co. io. cal. in sua disputa. icipiente. c. petit fruct[o] per legistas. i. l. actor. de ꝓba. spe. in ti. de ꝓba. §. ꝓbare. Cy. ⁊ bald. in. l. ij. C. de iur. emphi. Archi. vj. q. viij. i v̀ bo actor. ꝓ gl. magnam tu ẽt adõ pe. de anch. ꝓsi. cclv. ⁊ ꝓs. c. lxxj. ⁊. lxxviij

b ¶ Ego debeo probare ADDE fm alex. ang. i repeti. l. i. c. de fide istrumẽtoruz ⁊ iur. ast. fis. lib. x. ⁊ an. i. c. sup his d accu. bal. in. l. si a furioso. s. si cer. pe.

c ¶ Tutor. ADDE fm Alex. Ang. ⁊ moderni tenẽt indisticte q̃ tutor incõbit on[o] ꝓbãdi: qz nõ consecto inuẽtario non hz legitimaz personã standi. in iudi. l. si. §. si. ar. tu.

d ¶ Legata ADDE q̃ bal. ꝓs. cclxxxij. vbi dicẽ q̃ cũ heres est obligat[o] ad soluẽdum legata ⁊ si nõ soluerit dueniat i aliũ q̃ ille dicẽs nõ soluisse si dz ꝓbare: qz est quasi creditor ⁊ creditor nõ ꝓbat negatiuaz. l. qnquagita d ꝓzoba. sz on[o] ꝓbãdi icõbit heredi. si ob. sz iptũ deff inno. i. c. sup his de accu. qz dz intelligi de eo qui nullũ hz fundamentũ nisi sol[o] negatiue ideo ꝓbare debet.

e ¶ Et puto sufficere. ADDE q̃ bal. i repe. l. cum mulier pe. de anch. imo. ꝗ tenẽt ꝗtiũ q̃ talis negatia possit ꝓbari per talẽ excu. tsi vt refert alexã. imo. in. c. super his de accu. transit cũ opi. bal. ⁊ anto. de buflo. de sanpe. i. l. ij. s. d ꝓcu. bar. i. l. is põt de acqui. here. ⁊. i. l. ij. v̀ si. qd si dubitet quẽ admõz testa. api. ang. i. l. si vacãtia de bon. va. vbi alle. gl. i auẽ. d exhi. rei. §. si vero i verbo examinet alias cõcordãtias vide hic ꝓ Alex. Quib[o] adde Ro. ꝓsilio. ccxlv. q alle. gl. i auẽ. d here. ⁊ sal. §. si v̀o absint in v̀bo vidisse que dat mõz ꝓban. negatiuam.

z cõmit.stip. Aut queris vtrum admittatur reo volẽte expresse z admittiť: vt.l.iulia.§.quesituz. s̃.ad exhi.z.l.vbi pactum.C.de trãsact.ſm vnaz lec. Pe.lz nõ tenuerit eam. predicta sunt vera quãdo actio deficit ab initio. ſz qũ ex postfacto deficit z ab initio competebat. z tũc aut si iudicium nõ procederet reus cum aliena iactura locupletareť. z tũc p̃cedit iudiciũ.l.si post acceptũ .s̃.de rei vẽ. Aut ñ locupletareť cũ aliena iactura: z tũc iudiciũ nõ ꝓcedit: sed fiet absolutio ab obseruatione iudicij: vt insti.de ꝓpe.z tẽp.ac.§. fi.de condi.inde.l.elegãter.§.si quis post. de iureiu.l.iusiurandũ: z ad pecunias.§.fi. Sed posset dici ista est trufa: qꝛ indistincte procedit iudicium sine actione: vt.l.cũ putarem.s̃. fami. her. z expressius in.c.abbate sane.§.ceterum. v̊.qm̃ de re iudi.li.vj. Rñ. hic procedit iudiciũ: etiaz si sit manifestum actionẽ nõ cõpetere: z procediť ad condẽnationem ẽt parte opponẽre. cõtraria loquũtur quãdo hoc nõ erat manifestuz z a pte nõ oppõebatur. unde instãtia tz z snia: si sequeretur tamẽ: si iudici constaret statim absolueret: ut no.C.de transac.l.ubi pac.ſm unã lect.glo. ¶ Quero circa hoc an detur nouus libellus nata actione per contestationẽ.z do. Rai. dicebat q̃ sic: qꝛ erit nouũ iudiciũ: sed dico q̃ est falsuz: qꝛ quando ex facto de preterito actio incipit cõpetere pendẽte iudicio tũc ex eadẽ instãtia seqtur condẽnatio: ut.l.si rem i fi.s̃.de pig.ac.z.l.si mandauero tibi: ut a ticio.s̃.mã. C Op.z uidetur q̃ dz expectari q̃ ille dare nõ possit: ut.l.ita stipulatus.§.sabinus.j̃.e. Istud est difficile contrarium.z glo. dat plures solu. z una est q̃ speciale est hic ratione ꝓplexitatis.per.l.si ticius.de ꝓdi.insti.qdã uidenť dicere q̃ hic nõ sit ꝓplexitas.nã ꝓplexitas illa q̃ nõ põt dissolui: ſz hic fcõ ꝓmissoris põt dissolui.credo q̃ sit ꝓplexitas: qꝛ .l.presumit q̃ nunq̃ uellet dissoluere.arg.j̃.e.l. stipulatio nõ ualet. Alij dicunt z scõam omitto. aut confertur in eadẽ ꝑsona: aut in diuersis.sed ista nullius est ualoris: qꝛ nõ est ratio diuersitatis.alij dicũt: aut in eadem re: aut in diuersis. hic in eadem. z ista sol. tz Guil.de cu. in. l.z si post tres.z Jac.de are.hic z assignat rationem: qꝛ si eadem res expectetur q̃ nõ possit dari stipulatõ extingueretur: qꝛ nec mihi nec sibi posset dari.ſz in diuersis rebus spectatur: qꝛ vna perempta altera est in obligatione: sed ista non sunt vera: qꝛ alio modo potest desinere posse dari: q̃ per rei ĩteritum: puta morte eius cui dz dari.pro hoc.s̃. de cõdi.z de.l.hoc genus.z.l.pater seuerinã. §. sticbus. Quid dicemus. Pe de bel.dat aliã sol. hic quã Li.tz in.l.si pacto.C.de pact.z dicit hic erant duo rei credẽdi: nec erat proprie cõditio: qꝛ tacite inest q̃ vno litẽ ꝓtes.alteri nõ possit solui: vt.l.ex duobus.j̃.de duo.re. Non ob.tex.qui dicit separatim.qꝛ vnus sub cõmemoratione alterius fuit stipulatus z sic simul videntur stipulari: vt.l.modestinus.j̃.de so. Sed illud est falsũ quia imparitas que nõ speratur reduci ad paritatem vitiat ꝓstitutionem duoꝝ reorum.l.eadez §.i.de duo.re.no.per glo.z doc.in.l. ex duobus reis.la.i.j̃.de duo.re.sed hoc ĩpossibile est: quod vno tpe sit quesita actio eis: ergo non sunt duo rei. Que est ergo vera so.dico q̃ secũda sol.que est hic.s.q̃ per contestationẽ desinit fictiõe iuris alteri posse dari.sed quare lex fingit hic z nõ alibi. dic ratione perplexitatis que est hic: vt dicit glo.in prima solutione. z quare nõ soluitur ista perplexitas alio modo q̃ per contestationez.dico q̃ habent similitudinem duorum reoꝝ: z de hoc dixi plene in.l.si ita stipulatus. C Procedo vlterius. Op.de.l.si vero.s̃.de pe.z.l.si quis a multis.s̃.de noxa. Bi.dicit in.l.si plurib̃. de le. i.aut querimus de iure querẽdo: z dicitur occupari per lit.contes.vt hic.aut de iure quesito cõseruando: z tunc debet peruenirí ad sentẽtiam: sed illa sol.in quolibet passu reprehẽditur in. d. .l.si pluribus.de le.i.z ibi plene dicam.

8 **Si ita stipulatus fuero.x.aut.v.** In alternatiua summaruz: z temporis minus est in obligatione.hoc dicit. Ex hoc colligitur ratio quam habuistis. s̃.e.l.i. §.siquis simpliciter.dicã.j̃.e.l.si duo rei.

Ex.l.sequenti.

C Si citať reus: vt ueniat ĩfra nouẽ dies quorũ tres pro prio tres pro scõo tres ꝑ tertio z pẽpto rio termino assignantur: z compareat in primo z.ij.z actor non: sed in vltimo cõparet actor nõ reus: an sit cõtumax: ibi. Quero de.q. Et an cuz datur terminus reo ad aliquid faciendũ debeat semp citari actor: ibi. Quero dať.

q **Vi ante calendas.**

C Quero de ratione hui̊.l. Respõdeo ratio est: quia hec dictio ante calẽdas intelligiť scz finitas. z ideo comprehendit diem calendarum. hoc probatur in tex.z glo.j̃.eo.l.stipulationes nõ diui.§. pe. z ideo si testes ꝓtradicerent sibi z vnus diceret ante calendas: alius die calendarum: dic q̃ non contradicunt: qꝛ quod dicit testis ante calendas dic.s.finitas. C Oppo. de verbo ad verbum: de.l.si ita fuerit.la.ij. s̃.de manu.testam̃. vbi est differẽtia: vtrum dicatur ante calendas: vel in calendis.so.ad incõmodũ stipulatoris tantum: est dicere ante calẽdas quãtum in calendis: qꝛ vtrobiqz non potest exigere ante calendas: vt hic.sed ad commodum rei est differentia: quia quando dicit promitto dare añ calendas quandocũqz vult potest soluere ante calendas: vt.d.l.si ita fuerit in fi.ratio est: qꝛ patet q̃ tempus est appositum fauore rei seu promissoris: sed si esset dictum calendis: non posset soluere simpliciter ante calẽdas. Sed est distinguendum ante tempus: est appositũ fauore rei vel actoris: vt.l.in fideicommis.§.cum pollidi̊. s̃.de vsur.z.l.si ita relictum.§.pegasus. s̃.de le. ij.z videbitis.j̃.eo.l.qui rome. in prin. ¶ Quero de questione Ja.de are.quã formauit in.l. p̃tor.in.fi.s̃.de ope.no nũ. que talis est. Citatus est reus: vt veniat infra.ix.dies.quoꝝ.iij.ꝑ prio .iij.ꝑ scõo.iij.ꝑ.iij. termio et pemptorie fuerũt assignati. In prio termino z scõo cõparuit re̊ z non actor. In tertio cõparuit actor z nõ reus q̃rit an reus sit contumax.dicit Ja.de are.q̃ re̊ est in vltima mora z vltima mora nocet. z ideo poterit procedi contra reum tanq̃ contra cõtumacem.z ider ı dicit Spe.in ti.de cita.§.videnduz.v̊.quid si in possessione. Sed ego credo q̃ reus nõ sit contumax z premitto sic.dicunt doc. q̃ si in primo termino cessat reus punietur in expensis.idẽ si in secũdo.cõtumacia aũt tertij termini aggrauat eum: vt possit peruenirí ad primuz decretũ.ita no.extra de procu.c.ij.z Li. C. de iudi.l.sancim̃.z ex hoc apparet q̃ reus ẽ cõtumax si nõ venit in prima citatione.ergo eadez ratione z actor si non venit.z illo actore ꝓtumace circũducitur edictum z illa citatio: z incusata per reum ꝓtumacia actoris reus licẽtiatus a recedit: vt.s̃.de iudi.l.z post: z sic ista citatio non artat eum. Itẽ citatio secunda z tertia fit ad cõuin

a C Licentiatus recessit. ADDE q̃ cũ bar.trãsit ang. Pe.de anch. pau.ꝑ ca.z ro. Jo. an. in addi. ad spe. in ti. de cita.§.vi so v̊si.qd si i prio: vbi alle.c.i.de do. z cõtu.i. vj. bal.in auẽ.ci qui iurat de bo.auc. iud. pos.z.l. consentancũ. C. qũo z qñ iudex in.v.no. vbi alle.tex. in.l.ex ꝓsensu.§.fi. i verbo ante diez in.v̊. iterrũpere.j̃.de appel.latius ꝑ alex. vide. z vide q̃ posui in.l.si finita.§.iulian̊. s̃.ꝑ dã.ifec.

¶ Cogitabitis. ADDE post alex. q̃ pau. de cast. ꝓsi.l. cuz io. an. in addi. spe.i ti.de cita.§.viso. in addi. que incipit sup illo tz q̃ citatio g̃ialis non dz fieri nisi citat⁹ sit valde remotus Si ãt nõ sit valde remotus dz citari ad singulos act⁹ ⁊ ibi vide an citatio p edictuz teneat de iure canonico et concludit q̃ nõ absqz cõmissione pape. Et dum alex. dicit relata opi. sed. cũ qua ꝓcordat pau. de ca. in. d. ꝓsi. q̃ bar. meli⁹ loqtur in ex̃ uagãti. ad re primẽ. vbi intelligit fore vex illud qd̃ dicit q̃ citatus g̃ialiter ad totã cãm si semel ꝓparuit nõ pt iudex ad ulteriora pcedere sine noua citatione. nisi fit dictũ singulis dieb⁹ ⁊ horis ad totã istantiaz. Adde q̃ bal. ꝓsi. ccxxxviij. iij. li. vk tenere q̃ nõ valeat. ⁊ ibi dicit q̃ nullo mõ iurisciuilis vel canonici talis modus citandi reperit permissus. qz talis citatio ẽ captiosa ⁊ qz onerat libertatẽ ⁊ astringit ad quandã seruitutẽ nõ recedẽdo a loco causarum: vt. l. ij. d̃ li. ho. exhi. Sed posito q̃ talis mod⁹ citãdi sit p missus. qd si neutra ptiuz ꝓparet an sit abolita citatio. vide ibi p cũ. Quid aũt si qs ipetrat a papa: vt possit aliquem citare in curia ro. ⁊ is faciat ad totã cãm citare aduercendã malitiã rei si nõ venit in primo termino: vt in auẽ. iubemus. C. de iud. si ergo reus cõparuit in primo termino apparet q̃ secunda ⁊ tertia dilatio euanuit ⁊ eius ꝓditio deficit que est: si ĩ primo termino nõ venit: ⁊ ipsuz amplius scõa ⁊ tertia citatio nõ artet. fateor tamen vnum: ⁊ in hoc posset dicere verum Ja. de are. ⁊ Spe. qz lz ĩ prima citatiõe actor sit cõtumax tamẽ si iudex vult potest actorẽ expectare ad aliã dilationez: vt est tex. ⁊ glo. in. l. ⁊ post edictũ. in prin. §. de iud. Si ergo iudex reũ venientẽ nõ licẽtiat. sed vult actorẽ expectare: hoc casu si reus nõ licentiatus recedet. tunc videtur cõtumax in secũda ⁊ tertia dilatione: vt dicit Inno. in. c. ꝓsuluit. ex̃ de offi. de leg. ⁊ ex̃ de pe. c. calũniam. ⁊ ideo facias scribi in act. comparuit reus ⁊ licẽtiat⁹ recessit. Dices tu hoc est ꝓtra. l. statuliberos. §. stichus. de sta. lib. vbi regritur q̃ representet se in quolz termino. Sol. ibi erant tres dilationes date circa diuersa qz. x. libre in vno anno. ⁊. x. libre in alio anno debebãt solui. sed hic date erãt tres dilationes ad idem: ⁊ iõ te cõparente in prima cessant oẽs alie dilatõnes. ⁊ ideo si esses citatus q̃ hinc ad tres dies cõpareas ad talẽ qõez ⁊ ide ad tres dies in alia qõe: tũc si ꝓpares in vna nil prodest in alia. ¶ Quero daẽ termin⁹ ad petitionez actoris reo ad faciẽdũ aliqd ifra octo dies dz ne actor stare semp infra octo dies: vel dz requiri si infra illud tempus venit reus. videte ista dilatio duob⁹ modis potest dari. primo parti ad vnuz actũ tantũ momẽtaneum: vt dat iudex terminũ octo dierũ ad veniendũ: ⁊ isto casu fateor q̃ re⁹ põt venire quacunqz parte termini vult: tamẽ ego actor ad cuius petitionẽ datus est terminus: nõ sum contumax: vt circũduci debeat edictũ ad rei petitionẽ: nisi in vltima die termini: ego actor nõ essem in iudicio nec alias põt iudex reum licentiatum dimittere: vt. l. ⁊ post edictũ. in fi. §. de iud. rõ qz ante litem quandocunqz vis tu reus ante octo dies possis venire. tamen non est presumenduz q̃ tu reus venias nisi in vltima die termini: vt. §. l. proxi. in fine. Quandoqz datur terminus ad aliquem actum non momentaneum: vt ad probandum in quo multa requiruntur: ⁊ hoc casu si expectaretur illa pars vsqz ad vltimã diem tunc nihil posses probare ⁊ tunc reus infra terminuz põt venire qũcunqz vult: tũ dz facere citari actorem: vt veniat ad videndũ testium iuramenta: ⁊ articulox productiones. probo per casũ in auẽ. ei qui. C. de tempo. appel. ⁊. l. ij. cum sua glo. eo. ti. ratio: qz ego actor bene scio q̃ tu posses ꝓbare infra octo dies: sz nescio qua die vel hora hoc facias: ⁊ ideo nisi mihi dies ⁊ hora denuncietur nõ imputatur mihi: vt. l. aut qui aliter. §. i. §. qd̃ vi aut clam. dixi. §. q̃ in quolibet actu debet aduersarius citari. Sed quero pone q̃ est. q. cũ cõmunitate si qui stant a longe mittam ne ad locũ ita distantẽ in quolibet actu cũ dilatio ad probãdum nõ sit multũ magna cogitabitis.

Ex. l. sequenti.

¶ Si eligitur officialis per. vj. menses hoc acto q̃ suum esset periculũ: ⁊ cõtingat q̃ casu fortuito per tres menses nõ possit exercere officiuz an debeat reintegrari: ibi. Ad. Et an quãdo ipedimentum absorbet qd̃ actum est in tota dilatione debeat totuz tẽpus restitui. vide in fi.

s **Ita cez stipulatus**

Stipulatio facti tũc cõmittitur cũ trãsierit tempus tũ q̃ factũ potuit explicari: ⁊ ꝓpter casum repentinũ reintegraẽ dilatio. h. d. cũ. l. se. ⁊ iõ hesitatur. iste est notabilis casus. ¶ Op. de. l. iij. §. si quis insulã. §. de eo qd̃ cer. lo. dic q̃ loc⁹ hic fuit adiect⁹: vbi dz fieri. ¶ Op. ĩ. e. l. stipulationes nõ diuidũtur. §. plane. So. aut vult agere ad particulare ĩteresse: ⁊ põt vt ibi. aut ad totale: ⁊ nõ põt: vt hic. Henio ad. l. ⁊ ideo opp. de. l. marit⁹. §. loca. glo. solu. q̃ hic fuit conuentum q̃ esset periculum edificantis. vel dic q̃ hic fuit culpa edificantis. scribentes istam tenent: sed nõ plz: qz si fuit culpa sua: nõ dz reintegrari: vt ĩ regula iuris. dãnum quod qs culpa sua. ⁊c̃. dic prima est vera: sed est diuinare. Sed põt etiam sustineri q̃ fuit talis culpa que nõ venit in actõe locati: vt culpa leuissima: sed venit in actione. l. acql. vnde adhuc tenet reficere: ⁊ ex natura contractus nõ ipeditur qn reintegraret dilatio: qz illam culpã nõ potest imputare ex natura ꝓtract⁹ vel dic q̃ debet refici facta cõtributione expẽsarum a dño: vt. l. maritus. totũ tẽpus tamen reintegrabit: qz si refeci partẽ insule nõ suz liberat⁹: vt. l. stipulationes nõ diuidũtur. ⁊. l. si is qui quadraginta. §. quedã. §. ad. l. fal. modo qa p̃fecta domus nõ est adhuc suz obligatus. lz partẽ fecerim: tamẽ quia culpa mea nõ perijt reficiet expẽsis illius cui edifico: vt. l. marit⁹. ⁊ habebo tãtuz tẽps quantũ ante: vt hic. Ad declarationẽ huius formo tibi istã. q. Lõe huius ciuitatis elegit vnũ ptãtem per sex mẽses hoc acto q̃ suũ esset p̃iculum si nõ posset gerere officiũ. cõtingit q̃ p̃ primis tribus mẽsibus casu fortuito ille ptãs officium exercere nõ potuit. nũc põt esse: an reitegretur sibi illud tẽpus: ⁊ videt q̃ sic: vt hic. Sed dico contra: quia quedam sunt q̃ lz tẽpus labatur ipsum tamẽ remanet: vt in casu ꝓposito. nam si ue fiat domus in isto solo: nũc siue postea eadez domus est: ⁊ tũc reintegraẽ tẽpus: vt hic. quandoqz ipsum principale: qd̃ est in obligatione ex cursu tẽporis mutatur: vt opere vni⁹ hominis: vt. l. si nõ sortẽ. §. libertus. §. de cõdi. inde. ⁊ tũc tẽpus nõ reintegraẽ: vt. l. si vsufruct⁹ mihi in biẽnium. §. de vsufruc. le. ⁊ sic in casu nostro: aliud est regimẽ sex mensiũ precedentiũ: ⁊ aliud regimen sex mensiũ sequentiuz. Dicetis vos hoc est contra casum. l. seruus qui in testamento. §. i. §. de sta. lib. So. ibi debebat operas quinqz annoruz in genere. vnde illud quod deest potest supplere: quia superuacuũ erit eum. v. annox opas prestitisse. sed questio proponitur quando tempus erat limitatum. s. sex mẽsibus proximis quibus transactis impossibile est eos reintegrari. ¶ Vltimo no. q̃ licet in tempore fiat aliquãdo restitutio solum de eo q̃ fuit ipeditus: tamen si impedimentum sequens absorbet omnem diligentiam primo habitam totum tẽpus restituitur[b]: vt data est mihi dilatio vnius mensis ad p̃bandum acta casu p̃empta circa finẽ mẽsis certe totum tẽpus restituitur. ar. huius. l.

r **Stichum aut pamphilum.**

Ista. l. est solẽnis ⁊ principiũ hoc dicit. Si vnus ex alternatiuis stipulatorib⁹ efficiatur nõ soluendo nõ liberatur promissor. hoc dicit. ¶ Opp. de. l. cum res. §. sed ⁊ si. §. de le. i. dicit gl. q̃ alter in obligatione est vel alteri⁹ soluat extimationez: ⁊ ista est bona: ⁊ illa que dicit precise non est bona. ¶ Op. de. l. si stichum. in prin. ĩ. de so. Sol. hic sine promissoris culpa: ibi culpa ꝓmissoris. Et querit hic glo. si ille seruus qui factus fuit creditoris fiat debitoris: posit illũ eundẽ soluere. gl. dicit q̃ nõ ō rigore: vt. l. meuius. §. duobus. §. de le. ij. de equitate sic, sariũ: vt ꝓpareat vigore illius rescripti. ⁊ qz est cõtumax. actoz ex ꝓtumacia ipetrat: vt ille delegatus possit in causa pcedere sũmarie. an de nouo sit citãdus aduersarius: vel sufficiat illa generalis p̃ma citatio. vide cũdẽ bal. cõsilio. cclxxix. iiij. vol. ꝓcludentẽ q̃ noua citatio reqrit. Et duz alex. alle. ꝓsi. bar. icipiens iudex statuit nõ est vex: sz icipit plures cõtingit dubitari nũcro mihi. clxxvj. ⁊ est. d. fran. de are.

b ¶ Restituit ADDE q̃ cũ bar. trãsit bal. in. l. i. C. de tẽp. ape. ⁊ in. l. fi. ⁊ asi pe. col. §. de serijs. ⁊ in. l. si pretor. §. cũ serie. §. ex q. ca. maior. ⁊ alex. hic q̃ dicit nõ itelligas tamen q̃ i ista noua dila. possit p̃ducere alia ĩstrumẽta vel alios testes: q̃z ꝓducerat i p̃ma ꝓz ia. bu. ⁊ bar. in. l. admonẽdi in. v̄. Sed ⁊ hec de iur. iur. p illũ tex. ibi quib⁹ solis nunc vsur⁹ bar. ⁊ bal. in. l. fi. §. de serijs. Tu ad de q̃ alex. ibi dicit. limitatũ scõz sal. in. l. i. C. de dila. q̃ i hac secũda dilati. poterit ꝓducere instrumenta q̃ noiter in eius noticiã puenerũt: qz q̃ d̃ nouo emergunt nouo indigẽt auxilio ⁊ p̃ sal. adde q̃ voluit bal. ꝓsi. clxxvj. i. li. q̃ corã cõsulto re si expresse nõ fuit ꝓclu

ſum ſi cā pſit instrumenta liqda ꝓduci ꝑſertim ſi iuretur ꝙ ſi potuit ante pro ducere: qz ñ hēbat notici am instrumē toꝝ alle. i ar. c. paſtoralis eꝗ de excep. ⁊ eꝗ de fide ſtrumētoꝝ. cum vilect' quod not. in .l.ſi. de ſerijſ ⁊ in cle. ſepe de verb.ſig.

ſed glo.nō bene dicit per.§.ſtichum.quem alle. qz in obligatiōe alternatiua nō poteſt ſolui. nec de rigore nec equitate.ſed ſi intelligeres glo. in obligatione generis glo.diceret verum . hoc ex anuno plene in.d.§.duobus.in.i.⁊.iij.op.tertie partis.

Ex.§.ſequenti.

¶An ſtipulatō annua dicatur perpetua: ſiue a paupere : ſiue a diuite fiat:ibi.Secūdo.Et qua re dicatur īcerta ſtipulatio annua:ibi. Modo.

Stipulatio. Iſte.§.eſt multū notabilis ⁊ breuis.

¶Oppo.j̄.e.l.pluribus.§.i.glo.dicit.dic vt ibi ⁊ Bi.tz ſo.ibi .aut ſtipulatio ānua fit per enumerationem annoꝝ ⁊ ſunt plures.aut per vnaz numerationem ⁊ eſt vna.¶Sed ad hoc oppo.nec ſoluam.nonne natura diſtributiui eſt : vt fit perinde ac ſi eſſent plures enumeratiōes:vt.l.ſi cuz in annos.in prin.s̄.qui.mo. vſufr. amit.l.fin.C. de impu.⁊ ali.ſubſti.hic vero videtur dici cōtra quia hic diſtributiuū.ſ.ſingulos per quod videtur annumerari:vt.l.huiuſmodi.§.pe.s̄.de le.i. vbi videtur expreſſum.cur ergo nō operatur: vt dicatur facta enumeratio cogitabitis. ¶Procedo vlteriꝰ ⁊ oppo.de.l.annua.in fi.s̄.de annu. leg.So.ibi relictum fuit perſone que nō perijt: vt dignitati:hic in legato certe perſone.¶Op. extra glo.de.l.ſi ſeruus cōmunis meuij ⁊ caſtrenſis peculij.j̄ de ſtipu.ſeruo. Solu. vt ibi dicam. ¶Quero dicitur hic ꝙ eſt ſtipulatio vna:q̄re dicatur vna.⁊ Mar.dicit propter vnam conceptionem.iſta nō placet glo.quia legatum ita diceretur vnū.quare dicitur vna: qz eſt vna actio ⁊c. ſm glo.⁊ vide eaz.¶Secundo quero quare dicitur ꝙ eſt incerta.dicit glo . quia incertuz ē quo ad viuā.ſz dices tu hic nō fit mētio de vita.dicit glo.ꝙ hic fuit dictum quoad viuam. alias intelligitur a.l.⁊ vide hanc gl.in prin.Bi.⁊ Pe.ª cōcordant ꝙ iſta glo.male dicit.⁊ dicunt ꝙ ſtipulatio annua eſt perpetua:niſi apponatur quoad viuam:vt hic.⁊.l.ſi pactum.de ꝓbatio.nō ob.l. in annalibus:quia ibi loquiť in legatis . rationē differentie ibi dicaz. ſed ſemper fui auſus hanc glo.ſuſtinere:qz promiſſio annua quādo fit pauperi homini:videtur fieri cauſa alimētoruz. hoc probatur ex tex.⁊ glo . in.l.legatum de capi. di. ⁊.l.ſi cui annuū s̄.de annu.le.cum glo.⁊.l. codicillis in prin.⁊ ibi no.s̄.de tranſac.l.cum hi. §.ſi in annos.⁊ ibi clarius :⁊ lz ibi loquatur in legatis:tamen quantum ad hoc:vt preſumatur cauſa alimentorum eſt eadem ratio in ſtipulatione. modo ſi ponimus illam promiſſionem factam pauperi homini.gl.dicit verum cū aliměta morte finiantur:ut.l.cum hi.§.modus. s̄ .de tranſa. Sed ſi ponimus ꝙ non fit facta pauperi homini.⁊ tunc nō dicitur in perpetuum obligatus:vt .l.ſancimus.§.fi.C.de dona.vbi nō extendiť ad heredes:niſi de eis fit facta expreſſa mentio.

¶Modo quare dicitur incerta illa ſtipulatio. ratio eſt iſta:vt tu ſcias ꝙ ꝓpetat actio ex ſtipulatu pro iſta annua preſtatione nō ꝙ agatur ex ſtipulatione certi condictionis:⁊ videť probari.j̄. .e.l.vbi āt nō apparet.§.q ſortem.dic vt ibi dicā Procedo vlterius quid in legatis.dico ꝙ legata ſunt plura ⁊ ſunt incerta : qz pro primo anno pura.pro ſequētibus conditionalia:vt.l.cum in annos.⁊.l.ſi in ſingulos.s̄.de annu.le.Sed quare dicitur ꝑpetua.dico qz tēpus non eſt modus tollende vel inducende obligatiōis ⁊ poſt mortem durat.tamē exceptione heres repellitur : vt .j̄.e.l.eum qui ita.§.qui ita.Eſt ne aliud in legatis.certe ſic.quia mortuo legatario nō competit ꝑ ſequenti tempore cū ſit pro futuris conditionale ⁊ ſic actio nō cepit cōperere:ſed poſtquam actio legati nō cepit ꝓpetere:nō poteſt finiri: vt .l.nemo poteſt.s̄.de le.i.qz teſtator nō poteſt facere:vt finiatur actio ex teſtamento tempore.

a ¶Dy.⁊ pe. ADDE ꝙ opi. coꝝ dicē pau.de ca.ō iur.verioreē: ⁊ illam vt refert ⁊ ſequtur alex . ſequūť bald.raph.⁊ ro.hic ꝑ tex. in.l.veteres. C. de ōhen. ⁊ ꝓmit. ſtip. ⁊ bñ.de plū. in.l.ſi ita fuerit.la.ij.s̄.de manu.teſt. ⁊ io.ſa.i.§.ois inſti.eo. ⁊ dicit ꝙ cōiter doc. tenēt ō bart. ⁊ dum alex.tāgit de legato facto fratribꝰ minoribus . vide bal.ꝓſi.lxx.⁊ cxx.ij.li.⁊ ibi qd de ꝗdicatoribꝰ.vnuz ꝓſuluit abb. cōſil.lxiij.ij. li. ꝙ valet legatū annuuz factuz fratri minori in vita ꝑ ſtudio: ⁊ expēſis ſtudij ibi pulchre vide.

Stipulatio non ualet. Be iſta materia dicam in.l. centeſimis. in fi.j̄.eo.ti.

Ex.l.ſequenti.

¶Cuz bis idem promittiť an valeat ſcōa ꝓmiſſio:ibi.Et reaſſume.

Si bis idem. Iſta .l.cuz .l.ſi dari. j̄. eo.breuiter.h.d.Qui bis idez ꝓmittit nō teneť ex ſecūda promiſſione:niſi prima in effectu eſſet inualida.h.d.⁊ ceſſat cōtrarium de.l. ſi dari.¶Oppo.de.l.heres a debitore.§.i.j̄.de fideiuſ.dicit glo.ꝙ tenetur ex prima ⁊ ex ſequēti ſed ſemel ſoluendo liberatur in.l.ſi dari. Pe.tenet ꝙ ex prima nō teneť:qz nō intereſt ſtipulantis.ſed que eſt verior.Bi.tz gl.in.l.qui bis.Idē tz Pe.ſed Ja.de are.tenet ꝙ glo.in.l.ſi dari.ſit vera ⁊ eius in hoc opi.ꝓſequor.Nō ob.l.heres a debitore.§.i.quia ibi ſequēs ſtipulatio hz cōmodū.ſ. interuſuriū medij tpis. ſed ſecus ſi nullum habet cōmoduz:vt.l.qui vſufructū. j̄.e.⁊.l. ſi pupilluſ.§.qui actum.j̄.de noua.⁊ hoc tz glo. j̄.eo.l.ſcire debemus.ij.rñſo.Sed dices tu nōne intereſt ex ſecunda ſtipulatione cū ſit longioris vite.gl.dicit certe de hoc intereſſe nō cogitauit. vide glo.in.l.qui bis.tene mēti eaz ⁊ do tibi tex. multū no.j̄.de caſt.pecu.l.pater qui caſtrenſe.in fi.ꝓtra hoc facit.s̄.de le.i.l.ſi creditori.dic vt ibi ¶Op.de.l.ſi dari.Solvi ibi intererat:hic non.

¶Sed op.ſi hoc erit verum: tūc ſtipulatio que apponitur in actione empti nō valebit niſi interfit . cōtra.l. ſtipulationū.§.conuentionaleſ.s̄.e. ti.⁊.l.pro ſocio arbiter.s̄.pro ſo.Sol. qñ precedit cōuentio bone fidei:ſtipulatio ſequēs valet: qa iterest rei cū ꝓmo tenebatur bone fidei . nūc in ſtricti iuriſ pōt intereſſe actoris ꝙ habet claras probatiōes:vt.l.pro ſocio arbiter.s̄ .pro ſo. Item intereſt:qz cū ſit contracta obligatio ꝗbis nō poterit intelligi nudo conſenſu ſicut ante .ſecus quādo precedit ſtipulatio ſtricti iuriſ:vt hic ¶Et reaſſume ſm Ja. de are.aut ſtipulatio ſequēs apponiť aio nouādi ⁊ valet:vt inſti.q.mo. tol.oblig.§.preterea.⁊.j̄.de noua.per totū. ⁊.l. ſi.C.de noua.aut ſequens nō apponitur aio nouandi.⁊ tunc aut precedēs obligatio erat ꝑ ſtipulationem:⁊ tunc aut in ſequenti ſtipulatione verſatur aliquod cōmodū ⁊ valet ſecunda:vt.j̄. e.l.ſi dari.⁊.l.heres a debitore.§.i.j̄. de fideiuſ. aut nullum ꝓmodū continet ⁊ tūc nō valet:ut.l. qui bis.idem alias eſt hac.l.coniuncta l. ſtipulatio iſta.§.alteri.j̄.eo.⁊.l.ſi pupillus.§.qui actuz. j̄.de noua.aut precedit alius contractus q̄ ſtipulatio:⁊ ualet ſecunda:ut.s̄.eo.l.ſtipulationū. §.conuentionales.⁊.l. pro ſocio arbiter. s̄. pro ſo.⁊.l.ſi.C.de noua.cōtra predicta facit.j̄ .e.l.ſi diuortio.dic ut ibi.

Si ita ſtipulatio facta fuerit. Diſſolutio matrimonij dz eſſe libera a penis conuentionalibus . hoc dicit. Op.de.l.ea que.s̄.de dona.inter uiruz ⁊ uxorē. Sol.ibi proceſſit pena a ſtipulante . unde nō eſt pena ex parte promittētis:hic ſecus. Et gl.op. de.l.ſi.j̄.de preto.ſtipu.ubi ualet pena ꝓuētiona

lis vltra legalē. ¶ Preterea ſm hoc q̃ dicit lex iſta: p̃miſſiones facte cū pena de nō offendēdo nihil valent cōtra.l.denūciamus. C.de his q̃ ad ec.cōſu.So.intellige hoc in diſſolutōe matrimonij:vt.l.ij.C.de iuri.ſti.¶ Op.de.l.ſi.C. de ſpō. So.ibi in arris in q̃bus dic:vt dicā.j.e .l.ſi ita ſtipulatus fuero.§.ſi. ¶ Quero que ſunt pene legales:dic vt.C.de repu.l.cōſenſu.⁊.l.finali.

Ex.l.ſequenti.

¶ Conditio ſi debitor eē deſierit: verificatur ſi deſinit ciuiliter teneri remanēte naturali. Itē in eo qui deſinit eſſe ſoluēdo.

b **Hiuſmodi ſtipulationes.** Op.q̃ nō fit:niſi vna ſtipulatō ergo male dicit ſtipulationes.p̃ea qdā ſubaudiūt hmōi ſtipulationes.ſ.hec ⁊ ſimiles. Alij dicūt q̃ ſūt due vna p̃mittentis q̃ ticius debet alia promittentis cum ticius debitor eſſe deſierit. Item prima lec.ſubdiuiditur in duas.prima eſt qñ eſt in littera mihi. alia qñ eſt in littera tibi. Item illa prout eſt in littera mihi.ſubdiuidit in duas lec. vt.j.patebit in glo.ſm hāc opi.ad iſtā lec. p̃mittis mihi dare cū ticius eē deſierit debitor.ꝓtra.j. de fideiuſ.l.fideiuſſor obligari. vbi pro eo q̃ nō tenet:nō pōt iteruenire fideiuſſor.ſed hic nulla eſt obligatio:q: dicit deſierit.So. gl. q̃ hic a p̃ncipio fuit obligatio.ſed iſta ſol.nō eſt vera: quia ſi p̃ncipalis liberat ergo ⁊ fideiuſſor : vt.l.in oibus.j.de ſol.dic ergo ad.l.ſiqs poſtq̃.⁊.l.vbicū qz.j.de fideiuſ.q̃ hic p̃ prescriptionē erat ciuilis ſublata:⁊ remanebat naturalis cui fideiuſſor accedit ⁊ hoc videt ſentire glo.duz alle.d.l. ſiquis poſtq̃.¶ Ex qua lec.no.q̃ illa ꝓditio ſi deſierit eē debitor verificatur ſi deſinit ciuiliter teneri remanente naturali.vel aliter dico:q: iſte principalis diſijt eē ſoluēdo.⁊ vide glo q̃ incipit: pendet ergo.⁊c.Sed iſtā ſol.reprehēdit By.q: q̃ deſijt eē ſoluendo remanet debitor:vt.l.ſi is qui.ſ. de ceſ.bo. nō ergo eſt ſatiſfactū conditiōi.vel ſi vis ſuſtinere dicit Bi.q̃ in effectu deſinit eē debitor vt ar.l.nā his.ſ.de dolo. Iac.de are.ſuſtinet ſol. aliter:⁊ dicit q̃ fideiuſſor accipit : ſi principalis deſijt eſſe ſoluēdo:vt iſti.de repli.in ſi.mō iſta ꝟba debēt itelligi ſz naturā ꝓtract⁹:vt.l. dāni iſe. qdā.ſ.ō dā.iſe. ⁊.l.ſi vno.§.i.ſ.loca.mō ſi fideiuſſor accipitur.ergo ⁊c. Et ſz iſtā lec.no.q̃ ꝓditio ſi ōbitor eſſe deſierit verificat debitore deſinēte eē ſoluēdo.no.bñ. Alia lec.eſt prout i tex.tibi.tūc dicit gl.idē dubiū erat qō. ſ. hoc eſt verū ſi habet in tex.ſpōdeo:q: eēt idem caſus cū precedēti.ſed ſi habes ſpōdes:tunc iſte q̃ ſic p̃mittit nō intercedit:vt fideiuſſor. ⁊ ideo nō eſt idez dubiū. Vel ſuſtine glo.q̃ qñ promittis mihi qō tibi ticius dz:videris promittere actionē quā habes contra eū:vt.l.legaui.de lib.leg.⁊ ibi no.vñ cum adijcitur cū debitor eſſe deſierit vt nō valere quaſi promittat actionē eo tp̃e quo erat extincta.⁊ ita ſentit glo.Sed rñdeo q̃ intelligit cum deſierit eē ſoluēdo:⁊ ſic actio remanet:vt.ſ. vel cū deſierit eſſe debitor ciuiliter tantū: ſed remanet naturalis que pōt cedi : vt.l.ſi eius ad treb. Sed querit ſm iſtas lec.quid ſi deſijt eē debitor ſoluēdo:q: ſoluit.glo.nō reſpōdet.dic ſm p̃maz lect.q: promiſſor fuit vel fideiuſſor nō tenetur: q: liberato principali ipſe liberat:vt.l.in oibus. .j.de ſol.Secundū aliā lec.tenebitur ille cui ē ſolutuz dare ei cui promiſit id qō exegit:vt.l.fideicōmiſſa.§.ſi rez.ſ.de le.iij.⁊.l.ſi ticius.§.i.de le. ij.⁊ ſm iſtas lec.hic fuit vna ſtipulatio. Legitur tertio modo q̃ ſint due.ſ.p̃mittis mihi quod ticius tibi debet:⁊ huius ſtipulationis natura apparet ex predictis. Itē fit ſecūda ſtipulatio hoc mō cū tici⁹ debitor eſſe deſierit p̃mittis mihi dare fundum.valet quaſi ſub quauis alia cōditiōe ⁊ ceſſant dicte op. Ex.l.ſequenti.

¶ An valeat confeſſio dotis cōſtante matrimonio:ibi.Quero.

s **I diuortio facto.** Falſa cā nō vitiat ſtipulatōez:ſicut nec legatū.h.d.l.iſta. Mo.q̃ falſa cauſa nō vitiat ſtipulationē. Scōo no.argumētari de cōtractibus ad vltias volūtateſ:vt.l.ſeruū filij.§.eū qui cyrographū.ſ.de le.i.¶ Op.de.l.pe.§.ſi mulier. ſ. ſo.ma.So.ibi erräter:hic ſcienter. ¶ Op. de.l. ſi q̃s fundū.ſ.de ꝓtrahē.emp.So.By.⁊ Ia.de are.q̃ ibi ex defectu cauſe deficit ſubſtantia ꝓtractus:hic ſec⁹.vel ibi i ꝓtractib⁹ vltro citroqz obligatorijs.hic qñ ex vna p̃te tñ:vt plene diſtiguo in.l.demōſtratio.in.iiij.q.ſ.de ꝓdi.⁊ de.¶ Op. q̃ actione de dote nō poſſit peti:cū preſumatur nouatio qñ in ſequēti ſtipulatōe venit plus:vt.l. qui vſufructū.j.e.⁊.l.ſcire.Sol.hic fuit facta ſtipulatio nō aio nouādi. ¶ Quero qd ſi fiat[a] conſtāte matrimonio.gl.mouet iſtā.q. ⁊ vr̄ q̃ nō valeat:vt.l.quod ō ſuo.C.de dote cau.nō numerabreuiter ſi ſoluit matrimoniū morte mariti ⁊ firmat:vt.d.l.qō de ſuo.⁊ qō ibi not.ſi ꝟo ſoluitur alio mō.ſ.diuortio vel morte mulieris tūc reuocatur:vt.l.ſed interim.§.ſi.⁊.l.ſe.ſ. de do. inter vi.⁊ vx.¶ Quero qd ſi ante matrimoniū . certe de hoc eſt tex.C.de do.añ nu.l.i.dic vt ibi.vr̄ enī nō valere.predicta vera qñ ꝓiuges ſunt equales ¶ Quid ſi quidā vilis hō ditatus ⁊ de nouo nobilē accepit vxorē ⁊ ꝓfitet ſe recipiſſe dotē quam nō recepit ⁊ aio dotandi eā an valeat.gl.tangit i .l.ſi volūtate.C.de do.p̃miſ.⁊ Ly.ibi nō bene ſe firmat. Dic q̃ valeat ſtatim. nā ſimplex donatio eſt p̃hibita inter viꝟ ⁊ vxorē:nō aūt remūeratio vt.ſ.ō do.iter vi.⁊ vx.l.qō āt.§.ſi vir. Sz iſta ē q̃ dāremūeratio:q: ꝓſēſit nobilis i eū vilē.iō remunerat i dote.lz ſit ar.ꝓtra.j.e.l.ſi ita ſtipulat⁹ fuero te iſti in ſi.dic vt ibi. Ex gl.q̃ro vtꝟ alia centū que vere erāt in dote veniāt in actionē ex ſtipulatu:⁊ vr̄ q̃ nō:vt hic.⁊.l.qui bis.ſ.eo.ſz lect. Ia. de are.Sed ꝓtra tenēt doc.⁊ etiā Ia.de are.q: i tereſt mulieris:q: iſta actio deſcēdens ex hac ſtipulatione nō hz dilationē anni ſicut actio de dote:vt.l.i.§ exactio.ſicut ēt dicimus cū dos legat vt.l.i.ſ.de do.prele.¶ Ultio⁹ no.q̃ hic uidetur tex.q̃ legatū noie dotis nō ſit ꝓditionale:ut hic in ſi.patet. Cuius cōtrariū determino in.l.ticio. §.ante nuptias.de ꝓdi.⁊ de.ſed hic fuit legatuz noie dotis.ſ.p̃terite uir ⁊ uxori ⁊ pater filie noie dotis ipſius filie quā pr̄ rehabuit a tali uiro ſuo defuncto.idē de ſorore ⁊ falſa cā nō uitiat:q̃ cā ē de p̃terito:ut.l.ſi ita legatū.ſ.ō ꝓdi.⁊ de. Illud ꝟo qō dixi in.d.§.ante nuptias. itelligit cū legauit cā dotis.ſ.future ⁊ ſic facit conditionem.

s **I id quod aurum.** Error in materia nō uitiat ſtipulatiōez b.d.Op.de.l.in uēditionib⁹.ſ.de ꝓtrahē.emp. So.q̃ aliud ē i ꝓtractib⁹ bone fidei:ut ibi.aliud in ꝓtractib⁹ ſtricti iuris:ut hic. Iſtā ſo.reprehendit Pe.q: ſi dico do tibi maſſaz argenti :ut des maſſaz iſtā auri:⁊ tūc error hz uitiare : q: deficit ꝓſenſus ⁊ ſic eſt eadē rō ſicut ibi.ſol.ergo q̃ hic loqt i ſtipulatōe lucratiua iō nō uitiat ſtipulatio q: ñ deficit ꝓſēſus. ſiue enīz ſit aux ſiue es lucror ¶ Sed op.q̃ ſi intelligis i ꝓtractu lucratiuo er-

a ¶ Quero qd ſi fiat.p⁹ alex.vide de oib⁹ q̃ ipe h dicit ro.lati⁹ ei⁹ ꝓſi.cccxlv. icipiente oipotētis dei p̃ſens cōſultatio hz tres nodoſas dubitatōes vbi in ſi.tz q̃ mulieri agenti ipothecaria: p⁹ lapſū tp̃o excep.opponēde nō nūerate dotis p̃t objici dcā excep. lz maritus nec eius heres poſſet cuſ⁹ ꝓriū vi det voluiſſe pe. de anch. cōſi. cccviij. vbi dicit q̃ lapſus tēporis opponēde excep. hz vim vere numerati. nec pōt dici donatio:q: donatio cōfirmatur morte ⁊ hec curſu tp̃is lati⁹ vide i dictis ꝓſilijs ⁊ ꝓſilio.xix.p barba.ij. lib. ad materiā ⁊ aliquid p ang. ꝓſi.cxlv. icipiēte gener a ſocero.⁊ p bal.ꝓſi.ccclij.li. ⁊ quod dā cōſiliū inter euiſdem vol.bal. ccliiij.lib.⁊ per bal.cōſi.cxlviij.v.lib.

b ¶ Ultimo ADDE vt p̃ pe.de ach. ꝓſi.cxxxij.

go qs nõ tenet de euictõe.multomin° si ẽ uilioris materie.⁊ sic videt ob.l.ad res dõatas.s̃.de edi.edi. ob hoc Ja.de are.itelligit ꝙ fuit stipulatio nõ lucratiã. Credo Pe.meli° dicere.nec tenet:nisi ꝓmisit vel dolo fecerit: vt.l.Arist.in fi.s̃.de dõa.⁊ sic hic ꝓmisit.⁊ si itelligat ꝙ nõ ꝓmisit:tũc intelligas ꝙ fuit in dolo. ¶ Quero qua actiõe ꝯueniat.⁊ dic aut nos loqmur in stipulatõe.⁊ tũc vel aget ex stipulatu si doli stipulatõ itercessit:vel de dolo si nõ itercessit stipulatio:vt hic.⁊ ar.l.elegãter.§.non solũ.s̃.ꝏ dolo.¶ Quero pone i ꝯtractu bone fidei fuit erratũ in materia vel fuit ali° defect° qua actiõe aget ps q̃ decepta est:⁊ gl.hic dicit actõe de dolo vel ex ẽpto.alibi variat.s̃.de dolo.l.elegãter.in ꝑn.⁊.C.q ex cau. ma. .l.i cõtractib°.⁊.l.si dolo.C.de resci. ven. Et iõ dico ꝙ qñ cõtract° bone fidei est null° ipso iure ex partiũ volũtate:tũc nõ põt agi actõe ex eo cõtractu:vt reddat qꝏ ẽ vtriqꝫ datũ:vt.l.ex empto.§.si is q vina.s̃.de ac.ẽp.aut ꝯtract° est null°ꝑter ptiũ volũtatẽ:⁊ tũc qñqꝫ ꝯ agi ad id ad qꝏ obligatio orit tpe illi° ꝯtractus sic de facto initi:vt q: qs vult agere ad itereſſe.vel qꝏ decipiat:tũc agitur actiõe ex eo ꝯtractu:vt.l.si sterilis.§.q̃uis.s̃.de act. ẽpt.⁊ qꝏ no.in.d.l.elegãter.in ꝑn.⁊.l.in ꝯtractib° .⁊.l. dolo.qñqꝫ agit ad id ad qꝏ obligatio nõ fuit orta. sꝫ ex postfacto:vt ad repetendũ qꝏ p° est traditũ : ⁊ tũc agit de dolo:vt.l.elegãter.in ꝑn.s̃.de dolo.⁊ hoc mõ ꝯ itelligi.l.vẽditi.C.de ac.emp.q̃ declarat istã distictionẽ : q: q̃si in tex.sũt oia ꝟba ista si bñ aduertat. si vero ꝯtract° est aliqs tũc agit actõe ex eo ꝯtractu:vt.l.ex ẽpto.§.siqs virginẽ.s̃.de ac.ẽp.cũ si.C.de resci.ven.l.actiões . cũ si. ibi dũ dicit sup turpib° reb° ipositis.⁊c̃.idez tꝫ gl. qñqꝫ ꝯtract° inoiat°est null°ipo iure:⁊ tũc aut de ptiũ volũtate:⁊ tũc agit actiõe ꝑscrip.ꝟbis:vt.l.naturalis.§.i.s̃.de ꝑscrip.ꝟ.⁊ videbitis.in.l.i.s̃.de dona.si ꝟo nõ est ex ptiuꝫ ꝯuentiõe:⁊ tũc aget cõditõe ob cãꝫ:vel de dolo: vt no.in.l.i.s̃.de dõa.⁊.l.elegãter.in prin.s̃.de dolo.⁊ no. in.l.ij.C.de ꝯdi.ob cau.

Ex.l.sequenti.

¶ An iterpellari possit adult°:ibi.Quid in adulto. Et an si adult° ꝯ pecũiaꝫ possit iterpellari ibi Et an si adultus sit obligat° alternatiue ad.ꝫ.aũt ad fundũ possit interpellari:ibi.Sed qd. Et an talis iterpellatio dẽat fieri in iuditio:ibi.Quero. Et cũ interpellatio fit minori ex obligatõe alterius uel fit tutori ꝯ reddi certus per ostẽsionem instrumentorum.uide ibi.

s **Jex legati causa.** Debitor spẽi eius i teritu liberat añ morã q̃ iterpellatõe cõtrahit si fiat maiori uel tutori pupilli.b.d.cũ.l.se.uide gl.in.l.sed ⁊ si ex stipulatu:q̃ dicit suo noie ⁊ tene mẽti: q: opꝫ ꝙ tutorio noie iterpellet ⁊ citet.Op.de.l.in ratõe.§.icerte.s̃. ad .l.fal.tex.so.ꝯtraria: q: dicit hic certũ hoiez.sec°si i gñe. Op.de.l.cũ filius.§.fi.j̃.e.So.ibi erat obligatio in diẽ uel sub ꝯditione ⁊ fuit facta iterpellatio añ: ⁊ sic nõ tpe cõgruo.sec°si post diez fieret.¶ Op.q: tunc ipsa dies interpellaret:ut.l.magnã.C.e. Ex hoc dicit guil.de cu.ꝙ ista glo.sentit ꝙ ꝯditiõis euẽtus cõstituat quẽ in mora. dicã.j̃.eo.l.quotiẽs.⁊ pleni° in.l.ita stipulat°in qõnib°. ¶ Op.j̃.e.l.q seruũ.⁊.l.qd ergo.§.si heres . de lega.i. So.ibi meruit seru° occidi.¶ Op.de.l.si dcñ.§.fi.s̃.ꝏ eui.So.gl.ꝙ illud ibi:q: fauor pupilli uertit.Dr hic ꝙ pupillo nõ põt fieri nũciatio:sed ꝯ fieri ipsi tutori noie tutorio.Quid i adulto.gl.dicit idẽ si ꝯ curatorẽ.sed qd si nõ habet curatorẽ.Jac.de are.dicit aut fit sup eo quod p euꝫ põt explicari ⁊ expediri: ut in his reb° que seruãdo seruari nõ possunt:⁊ tũc ualꝫ iterpellatio. Aut fit in illis q̃ seruãdo seruari possunt:⁊ tũc nõ ualet iterpellatõ:ut.l.is cui.§.cessatũ.s̃.ut i pos.le.⁊.s̃.de usufr. .l.cũ qdã.§.si pupillo. Pe.hic dicit ꝙ illis i qb° auctoritas curatoris nõ regritur:ipse põt ꝯstituere ꝑcuratorẽ:vt.l.ij.s̃.qui.pe.tu.⁊ ibi est gl.⁊.l.etiã.§.absens.s̃.de ma.vindi.⁊ qꝏ no.j̃.rẽ ra.ha.l.iij.§.i.¶ Quid ergo si ꝯ pecuniã adult°.dic ꝙ in alienatõe pecunie nõ regrit decretũ.⁊ sic poterit iterpellari:vt no.ad treb.l.i.§.fuit q̃situꝫ.⁊ apparet ꝙ tutor põt pecuniã mutuare sine decreto iudicis:ergo nõ est de his q̃ seruari pũt:vt in auẽ. vt hi q ob.ha.se phi.res mino.§.qm̃ aũt.Sed quid si adult° erat obligat° alternatiue ad.ꝫ.aut fundũ. Istaꝫ .q.habui de facto.dico si electio ẽ creditoris põt eligẽ pecuniã ⁊ adultũ iterpellare.si est electio debitoris:tũc ex euentu apparebit:q: si adult° soluet pecuniã apparebit iterpellationẽ tenuisse.si soluit fundũ apparebit nõ tenuisse:vt.l.si sic.§.fi.s̃.de le.i.vbi est casus. facit.s̃ .de fun.instruc.l.qꝏ si fundus.qꝏ ꝯ intelligi ꝟm p̃dictã distinctionẽ.¶ Quero qd si minor nõ ꝯ tutorẽ vel curatorẽ i casib° vbi requirit.Rñ.creditor petat cõstitui:vt .l.diu°.s̃.q.pe.tu.Quero an talis iterpellatio dẽat fieri i iudicio vel ex. rñ.sufficit ex^b:vt no.j̃.rẽ ra.ha.l.ãpli° ⁊.j̃.e.l.q rõe.§.coheredes.⁊ de fideius.l.fideiussor.obligari.§.fi.nisi qñ peteret id qꝏ solũ p officiũ iudicis est debitũ:q: tũc regritur ꝙ fiat interpellatio in iudicio:vt .l.cũ postulasset.in prin.de dã.ifec.⁊ ibi dixi.¶ Ultimo aduerte si iterpellatio fit minori ex obligatõe patris vel alterius nõ sua.vel si iterpellet tutor ꝯ reddi certus per oñsionẽ instrumẽtoꝝ.vel alio mõ alias talis iterpellatõ nil noceret.ar.s̃.depositi.l.si qs inficiatus:⁊ est gl.j̃.de reg.iur.l.qui in alteri° dico in materia protestationis.

s **J dari.** ¶ Op.s̃.e.l.qui bis.dic:vt ibi ¶ Op.de.§.pact°.So.hic nõ fuit iterposita aio nouãdi.¶ Op.ꝙ nõ videatur remissa exceptio:ut.l.i.§.q sub ꝯditiõe:vt le.no. ca. So.ibi in stipulatõe ꝑtoria:que nõ interponit: vt plus debeat:sed vt magis sit cautus:vt.l.tici°.ad treb. et dixi in.l.nõ solũ.§.fi.s̃.de ope.no.nun.hic in cõuẽtionali que ex certa sciẽtia fuit iterposita.¶ Quero qd in dubio utruꝫ presumat ꝑ errorẽ.dic vt no.j̃.de noua.l. siqs delegauerit.vbi gl.tãgit.⁊ iõ notarij apponũt quotidie in instrumẽtis tici° ex certa scia sciẽs se ad ifrascripta nõ teneri.⁊c̃.vt sic nõ possit allegare ꝑsũptionẽ erroris.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ stipulatio turpis sit nulla tam ex parte stipulatoris q̃ promissoris.Et qd qñ ex parte ꝓmissoris tantuꝫ.

s **Eneraliter nouimus.** Stipulatio turpis est ipso iure nulla.hoc dicit. ¶ Op.de toto ti.de dolo vbi est turpis stipulatio:⁊ vꝫ. Aduerte tu debes scire ꝙ quedã stipulatio nullã ꝯ turpitudinẽ:⁊ tũc qñqꝫ est ꝟꝫ legẽ:⁊ vꝫ i toto isto ti. Qñqꝫ est ꝑter legẽ:vt qñ qs alteri stipulat:⁊ tũc nõ vꝫ ꝑncipale.sꝫ pena:vt.l.stipulatio ista.§.alteri.j̃.e.Quedã est stipulatio q̃ ꝯ turpitudinẽ:⁊ ꝯtingit trib° mõis:q: aut in stipulatõe venit turpe:vt ꝓmittis facere hõicidiũ: ⁊ est nulla:vt hic.⁊ qñqꝫ in ipa stipulatõe nõ venit turpe:sed est turpiter facta: vt quia dolo vel metu:⁊ tũc vꝫ.sed dãtur remedia a iure:vt in ti.qꝏ me.cã.⁊ de dolo. Quedã sunt q̃ hñt cãm turpẽ.sed qꝏ ꝓmittit nõ est turpe: q: ꝓmitto tibi.c.si feceris hõicidiũ:⁊ in hoc ẽ dubiũ.⁊ gl.tꝫ hic ꝙ ẽ ipso iure nulla.ibi dũ dicit:sup turpib°reb° iterpositis.⁊c̃.Idẽ tꝫ gl.in.§.si ob maleficiũ.i. l.iurisgẽtiuꝫ s̃.de pac.Ja.ꝏ are. ⁊ pe.vt refert Ly. dicũt ꝙ ẽ aliq̃ ista stipulatõ.sꝫ ob.excep.doli.i.l.ij.§.circa.⁊.§.se.s̃.ꝏ doli excep.ꝙ tꝫ Ly.C.qꝏ me.cã.l.ij.⁊.l.ex eo.ꝏ inuti. sti. nõ allegãt.l.q̃ ꝑ eis faciat:⁊ vr casus expssus.s̃. de ꝯdi.obtur.cau.l.pe.cui est difficile rñderi.ꝑ gl.vr tex.in.l.iurisgẽtiũ.§.si ob maleficiũ:vbi dr nulla ẽ ꝯuẽtio ꝑ gl.facit. j̃.eo.l.si plagij.ubi dr ꝙ stipulatio nõ vꝫ ab initio . ⁊ ibi Bi.exponebat nõ vꝫ ipso iure.Bico ꝙ tuti°ẽ tenere gl. ꝑ.§.si ob maleficiũ.⁊.l.si plagij.nõ ob.l.pe.q: intelligit de exceptõe doli q̃ est facti uel itentõis:ut no.i.l. q se debere.s̃.de ꝯdi.ob tur.cau.vel dic ꝙ qñ cã turpis expmitur in ipsa stipulatõe ẽ ipso iure nulla:vt.§.si ob maleficiũ^c.⁊.l.si plagij.Si ꝟo nõ exprimit cã turpis.sꝫ i veritate ob turpẽ cãꝫ fit:tũc vꝫ.Sꝫ ob.exceptio:vt. d. l.pe.de

a¶ Nõ valet interpellatio pau.de ca.ꝟ in fi . dicit si hoc esset verum tũc pupillus cũ tuto. auctoritate ⁊ adult° cũ auctoritate curatoris qñ tenebunt ad talẽ rẽ nõ poterũt iterpellari:q: nõ sufficit tutoris auctoritas in alienatio.sed regritur decretũ iudicis.tamẽ ista lex ꝓbat ꝗriuꝫ dũ generaliter loqtur . iõ putat ꝗrium dicendũ ꝙ solus poterit i terpellari ⁊ i mora cõstituí:qñ ꝯ ad ministra. bonoꝝ suoꝝ.lꝫ restituat i i teg . si ledat si fic si ꝯ curatorẽ sicut nec pupillus vt.l.iusiurã. ex cõuen. §. .i. in fine.s̃. de iureiurã. nec ob.ꝙ tradere nõ põt ut dñiuꝫ trãsferat sine ex° decreto : qa saltẽ ꝯ offerre ⁊ oñdere se paratuꝫ ⁊ creditor dili gẽtiaꝫ adhibebit ꝙ iterueniat si eniꝫ interpel.regritur decretũ ⁊ hãc opi. seqtur sal.i.l. mora . s̃. de vsur . in . iij. col.vt refert alex.q conat concordare opi.vide per eum.

b¶ Ex. ADDE abb. cõsilio.vij.

c¶ Si ob maleficiũ. ADDE ꝙ bald. cõsi.v.quarto vol.facit tres casus . aliqñ dicit ipe ꝙ ꝓmittit alicui ne deliquat.vel vt delinquat aut vt delictũ remuneret.prio cãu valet promissio:sꝫ ob.excep.qꝏ cã nõ est turpis . sꝫ recipiẽs turpiter facit qꝏ a delinquendo dẽret ab

stinere gratis:vt. d. §. si ob maleficiū. Secūdo casu promissio est nulla ipso iure: qz tēdit ad crimē z ea q̄ ad turpē cāz referunt si possunt ad effectū pduci. Tertio casu delictoꝝ turpis z feda remuneratio ē triplex. Testādo pmittē do. tradēdo testādo etiaz non capaces nō pñt vt in auct. q. mona. §. fi. col. vij. z de proba. z vide ioan. in addi. ad spe. i ti. d estimatoria. §. i. v. si vero des. z de proba. qui testamentū. z de leg. iij. cū qs. decedēs. §. ticia. C. de naturali. li. l. i. sed testando in capaces p sonas videt q̄ possit fieri vt. l. affec. s̄. de dona. fallit in militib⁹ q debent hōestate fulgere: vt. s̄. d te. mi. l. milesita. §. mulier vel dici pt q̄ lex affec. loqtur ī turpitudine dānata vt auc. lz de natu. li. nam licz sit turpe hēre cocubinaz ei legari z donari pōt vsqz ad legitimū mōz ut de le. iij. itez legato. §. parui. sec⁹ in turpitudie dānata q̄ permittitur p legez vt no. isti. ad orsi. §. nouissime z i. l. si qua illustris z i. l. claudi⁹ de his q. vt i di. pmittendo ēt nemo obligat: vt. d. l. si plagij z ibi no. z dicit esse verū itellectū illi⁹ l. dum dicit vel facit causa. Tradēdo ēt nō obligatur de cuict. tū trāsit dominū: vt. s̄. de ꝑdi. obtur. cām. l. i.

ꝑdi. ob tur. cau. facit qd̄ dicim⁹ in snia. aut est expressus erro: aut nō: z vī pbari hec distictio. C. de ꝑdi. ob tur. cau. l. i. ¶ Quero q: pdicta vera qñ ē turpitudo ex pte pmissoris: z ex pte stipulatoris. Sz qd si ex pte pmissoris tm̄: vt scholaris q pmittit meretrici: vz ne ista stipulatio. gl. tz q̄ ē nulla ipso iure ī. l. iiij. §. fz qd̄ meretrici. s̄. de ꝑdi. ob tur. cau. Ja. de are. tz ꝑtrariū hic. z vide Li. in. l. ij. C. de ꝑdi. ob tur. cau. vt ibi. z dixi de dona. l. affectionis.

s **Item tradi.** ¶ Op. j. e. l. i ꝑuē tionalibus. So. vt ibi dicam. Ex. l. sequenti.

¶ Qñ plures res deducūtur ī stipulatōe: an sit vna vel plures: ibi. Breuiter. Et qd si alternatiue stipulatio cōcipiat: an sit vna vel plures: ibi. Quero qd. Et cui⁹ vtilitatis sit q̄rere an stipulatō sit vna vel plures: ibi. Quero cui⁹. Et an si stipulatio sit vna stipulatio possit agef ad ptē. Et an si peto centū que mihi pmisisti: debeam obtinere si probo de. cc. uide circa fi.

s **Cire debemus.** Ista ē subtilis. l. Tot sunt stipulatōes quot sūt res sūme spāliter designate. sz si res vniuersaliter vel gñaliter designet stipulatio vna erit. h. d. Primo loqtur qñ res spāliter designat. scōo ponit illatio ex precedētib⁹. tertio qñ res designat vniuersaliter vel gñaliter. scōa ibi fz q̄. tertia ibi q̄uis aūt. ¶ Et ad itellectū hui⁹ illatōis dic q̄ isto tpe si aliqd adijciebat in scōa stipulatōe fiebat nouatio. secus si nō adijciebat: vt. l. q vsufructū. j. e. vñ si debebas mihi. c. z stipulor. cc. psumebat nouatio. ¶ Sed qd si stipulor primo. c. z postea. c. vel stichū. z. c. certe nō fieret nouatio: q: scōa stipulatio nō ꝑtinet plusq̄ prima: z illud qd̄ est plus est in alia stipulatione p se. z hoc vult dicere hic ꝓ. fz q̄. z c̄. Itē ad euidentiā scōe partis: dic q̄ stipulatō dī ꝑcipi vniuersaliter qñ pmittit aliqd sub noīe collectiuo: vt pmittis aceruū pecunie familiaz q̄drigā z similia. gñaliter ꝓo qñ appōit signū vniuersale vt pmittis oīa legata mihi relicta vel oēs seruos tuos. talis dīa iter vniuersalē z generalē colligit ex glo. i. magna posita. s̄. de edē. l. i. ¶ Op. q̄ vna sit stipulatio: vt. l. si heredi plures. s̄. de ꝑdi. insti. vbi loco vm⁹ iudicat nō loco pluriū. ¶ Breuiter ista est veritas qñqz plures res copulāt respectiue ad vnū effectū z tūc hñtur loco vni⁹. q: vtrūqz dz existere: vt. l. si heredi plures de ꝑdi. ī sti. qñqz plures res copulant z simpliciter z nō respectiue: sed q̄lz dispositiue p se: vt hic plures res copulātur q̄lz respectu sui ipsi⁹: q: q̄lz dz solui z tūc censent plures vt hic est: z ita pōt itelligi. l. falsa. in fine. s̄. de ꝑdi. z de. ¶ Op. de. l. si duos. s̄. de ꝑtrahē. ēp. mō itelligis tu istā. l. nos loqmur in stipulatōe q̄ bz vnū respectū: vt mihi q̄ratur stipulatio. ibi loqtur ī ꝑtractu emp. z vē. vbi hic inde q̄ritur actio: z tūc loco vni⁹ ꝑtract⁹ vēditōis hī cū ibi due res respectu vni⁹ precij noient. iō censent vnuz vt ibi. sed hic noiate fuerūt res nō respectiue ad aliud. ¶ Possum⁹ dicere ēt aut vis ꝑsiderare vnū ꝑtractū ex vtraqz pte: z tūc est vnus. sed cōsiderādo qualz obligationē p se: z tūc ex pte ei⁹ qui duo pmisit: due sunt obligationes. ex pte ei⁹ qui dz preciū: vna est obligatio. vñ si tractam⁹ de aliquo effectu cōi: vt de resolutione ꝑtractus: q: resolutio fit ex vtraqz pte: vt. j. de acce. l. pe. cuz si. iudicat vn⁹ cōtract⁹: vt. d. l. si duos z de in diē adiec. l. cū duo. z de edi. edic. l. cū eiusdē. fz si tractam⁹ de aliquo effectu separato: vt de mō agēdi ille q emit petet qd̄libet p se q̄si due sint ēptōes: vt. l. z si vno. s̄. de ac. ēpt. ille q petit preciū: petit q̄si vna sit vēditio. z hoc colligitur ex effectib⁹ quos infra dicā. ¶ Op. de. l. i. l. si ex toto. §. fi. So. cōcordat ibi fuerūt noīa nūeralia: q̄ vnū corpus demōstrāt hic fuerūt corpa singulariter demōstrata z noīata. ¶ Quero qd si alternatie: an sit vna obligatio vel plures. z gl. vī dicere q̄ vna stipulatio: z vide eā que icipit aliud si subdisiunctiua. z. ll. q̄s alle. vident p

bare q̄ sit vna. sed. l. plane. §. pe. s̄. de leg. i. vī dicere q̄ due. idem in. l. siqs seruū. §. i. de leg. ij. Gl. sol. in. l. si ex toto. §. fi. s̄. de le. i. q̄ sunt due: quo ad duas res ī stipulationē deductas. vna quantū ad solutionē ita sol. Bi. hic. dic ut in. d. §. fi. ¶ Quero cui⁹ vtilitatis est illud: an sint due vel vna. ī legatis est dīa māifesta quo ad agnitionē: q: qñ est unū nō possuz p parte agnoscere z p parte repudiare. sed qñ sunt due sic: vt. l. ij. iiij. z. v. s̄. de le. ij. z. l. si ex toto. §. fi. s̄. de le. i. In cōtractib⁹ est aliq⁹ effectus multiplex: vn⁹ est quo ad cōtract⁹ resolutionē: vt in redibitoria z quāto minoris: q: ꝑpter unū resoluit cōtractus in alio. si essent plures non: vt. l. cū eiusdē. s̄. de edil. edic. z dic ut ibi. Itē quantū ad nouationez: ut hic in tex. Est ne alius effect⁹ extra glo. dic q̄ unus effectus est ex parte promissoris seu debitoris: tā in cōtractibus: q̄ in ultimis uolūtatibus. uidelz: q: pōt soluere unā rem aliā nō soluendo inuito creditore: ut. l. ulti. s̄. qui. mo. pig. uel hypo. sol. qd̄ nō posset si esset vna obligatio: ut. l. tutor. §. lucius. s̄. de usuris. z in hoc cōcor. Ja. de are. z Pe. Sed sm hunc effectū uidet casus cōtra. l. si is q ducēta. §. cū stipulamur. s̄. de re. du. fz illud quod dicūt doc. itelligo uez ī stipulatōe ubi nō est adiecta pena. sed in stipulatōe penali nō liberaret unū soluendo qn pena cōmittat p toto: ut. l. si is qui ducenta. §. cū stipulamur. Et rō est qñ copulant aliqua duo: licz respectu obligatōis principalis respiciāt diuersos effectus. tm̄ respectu obligationis penalis ille due cōditōes sunt respectu uni⁹ dispōnis penalis. tunc habētur loco unius. z iō unius ipletio nō facit cessare penā in totum ut dictū est in. §. cato. Alius est effectus respectu stipulatoris in agēdo: z in mō agēdi. in agēdo si stipulatio cōtinet plures res: z sic sunt plures stipulatōes sine dubio pōt agi ad unā pro alia nō. ar. l. in ꝑmodato. §. duabus. s̄. cōmo. ¶ Sed qñ stipulatio est una utrū stipulator possit agere ad partē. dic q̄ qñqz stipulatio cōtinet unū corpus integrale: ut unā domū: ut unū uas. z tunc si uolo agere ad partē durāte toto nō possum. dissolutione facta sic: ut. l. in ꝑmodato. §. duabus. ij. responso z ibi glo. de cōd. fur. l. si seru⁹. §. boue. Si ꝓo stipulatio continet aliquid nō integrale: ut familiā uel oēs seruos z tūc ad quēlz agere possum: ut. l. si chorus in pn. s̄. de le. iij. Item est differentia in agendi modo z illud tenenti: q: promisisti stichum z pamphilū tunc quelibet res petitur tanq̄ promissa: q: sunt plures stipulatōes. Sed quādo est una pmissio: ut q: promisisti oēs seruos uel familiā: tunc nō peto unum tanq̄ promissuz. sed ut debitū ex causa stipulatōis p ambule: z uide gl. tuā que hoc dicit. z est ualde no. z tene mēti ista uerba. z p hoc habes intellectum. l. z si uno. s̄. de act. emp. ubi est tex. no. ad hoc. Et per hoc faciūt aduocati. peto. cc. de sūma. ccc. que promisit z bene faciūt: q: nō peto tanq̄ pmissa: sed tanq̄ debita ex causa dicte pmissionis. Reuoco in dubiuz ª petij. l. tanq̄ mihi promissa. pbaui. c. mihi promissa an debeat sequi cōdemnatio. z uidet q̄ nō: ut hic per glo. istam. sed credo q̄ lz male formet libellus tamē sustinet: q: est promissus: vt. l. si chorus. s̄. de le. iij. z quādo uerba nō possunt sūmi in libello proprie sumunt iproprie: ut. l. sed z si possessori. §. itē si iurauero. s̄. de iureiuran. l. si quis intētione. s̄. de iudi. j. eo. l. inter stipulantē. §. stichuz. cū igitur in libello dico peto quinquaginta que mihi promisisti exponatur pro misisti. sed sub generalitate. c. ut. s̄. l. i. §. si stipulāti. Itē est alius effectus quātuz ad sententiā: ut. l. quid tamē: z. l. qualem. s̄. de arbi. z. l. ēt. s̄. de mino. q: de una re potest ualere: de alia non.

Si a fure. Quod meū est possum stipulari mihi tradi nō mihi dari. h. d. sm cōem opi. Vel aliter. Quod meum est possum stipulari mihi dari ex causa furtiua. alias secus. h. d. ¶ Quero que est ratio differētie inter primū casum z secunduz. z istud est difficile. brocar. z doc. solent cōiter intelligere

ꝓiuncta.l.fi. vsufruc.quē admōz caue at.Et ex his verbis ꝑstantissimi bald. in. d. cōsilio credo ꝙ melius habeas materiā huⁿ .l.q̄z ꝑ nouissimos.Et an ⁊ qñ valeat promissio indēnitatis ꝑ delicto vide bal.consilio. clij.ij.li.

a ¶ Reuoco ī dubiū. ADDE ang.idē tenentē cōsilio mihi. cxxiij. incipiēte viso libello vbi formaliter alle. hūc ꝑsi.⁊ candez opi.tz in.l.q dā estimauerūt.s. si cerpe.lz hic: vt refert Alex. aliter loquatur ⁊ꝑ cōcordia vide hic per eū.cui in quātuz dicit ꝙ si peto cētuz ⁊ probo de .l.an ōbeam obtinere ī.l. ꝙ sibi videtur declarādū: vt ipe declarat ī ꝑcedēti.q.Add de ꝙ bal.ꝓs. cclxx.iiij.lib. ⁊ cōsi. ccxx. indistincte tz ꝙ debeat obtinere in .l. alle.l. quidā estimauerūt s.si cer.pe.

b Lienduz ADDE ꝓtio in q̄ztū alex.tāgit an notariuſ posſit rogari vt faciat instrumentū ꝗ se: ꝙ bal.ꝓsilio. ccccxxxij.iij. li.tz ꝙ sic allegādo bar.ī .l.ij. de stip. ser.⁊ ibi pōit an notariⁿ ꝑsumat rogatus:⁊ an si in īstrumēto reperiat ꝓbuz promisit vel fideiussit intelligat ꝑ sti. ⁊ ꝙ notariuſ posſit cōficere instrumētū ꝗ se tenuit eo li.ipe bal. cōsi.xliij. Et in quantum alex.tāgit an pater posſit eē rogatⁿ de ꝗctu filij.ad de bal.ꝓsilio

prout iacet littera: q: in primo stipulor tradi. in secūdo dari.quod nō possum.l.proprias. C. de le.⁊ sic intelligit By.sed non videt bene dictuz: q: possum agere cōtra furem in sui odium: vt mihi det.vt insti.de act.§.sic itaqz.⁊.l.fi.s.vsufruc. quēad.ca.in fi.⁊ ideo dictum est ꝙ nemo condicit rem suaz preterq̄ a fure: cū conditiones sint ad dandū.quasi dicat a fure possum condicere ⁊ petere ꝙ mihi det.⁊ ideo Pe.dicit aliter ꝙ in prima stipulatione est cā expressa.s.furti .in secūda stipulatione nō est cā expressa ꝓpterq̄ dari debet ⁊ bene dicit Pe. ¶ Op.nō refert quid ex equipolentibⁿ fiat: vt.l.iij.C.de insti. ⁊ substi. ⁊. .l.mulier.in pri.s.ad treb. By.so.ꝙ hec nō sunt equipolentia.s.dari ⁊ tradi . Tu dic ſm Pe.ꝙ nō sunt equipollentia ꝓpter expressionem cause ⁊ opi. Pe.mihi placet.tamen puto ꝙ nō debeamus nos restringere ad ꝗditionē furtiuam.idez ergo si ex illa cādebet res restitui: ⁊ tu promittis mihi ꝙ ex tali cā debes dare: q: itelligereť.i.tradere ſm cām preambulam: vt. l.si stipulatus .s. de vsuris. Dicitur hic ꝙ si postea sine mora decesserit non teneri furem conditione. ¶ Quero de qua conditione loquať. due sunt rñsiones in glo.vna ꝙ loquitur de cōditione furtiua.alia ꝙ de certi condictiōe. ſm primā legitur duobⁿ modis.primo ꝙ stipulatio fuit interposita non aio nouandi: tunc si viuit potest condici: si mortuuſ est secⁿ.sed ex stipulatu aget.ita dicit gl. ¶ Hec lec.pōt procedere si ponas fuisse seruū presentē tēpore huius stipulatiōis: ⁊ sic fuit purgata mora contracta per furtū.vnde per mortē tollit cōditio furtiua: vt.l.qui decem.§. idem responsuz .j.de so.⁊ dicam.j.e.l.eum qui ita.§.fi.alias etiā re perempta duraret cōditio furtiua: vt.l.i.C.qō metus causa.⁊.C.de fur.l.si abducta. in eo vero ꝙ dicit gl .ꝙ ex stipulatu ageretur nō video qd velit dicere.naz interitu liberatur : nisi itercedat noua mora: vt.l.si ex legati cā.s.e. ¶ Scōo modo legitur in stipulatione animo nouādi iterposita: ⁊ ī ista dicit gl.⁊ bene ꝙ nō pōt procedere: q: conditio furtiua tollit: siue viuo siue mortuo seruo nō habita distinctione sit presens an abñs vt.l.parui.s.de condi.furti. Uñ legitur alio mō ꝙ stipulatio fuit interposita animo nouādi ⁊ qō hic dicitur: tollitur conditio.s.certi.⁊ hanc tenz By.pe.⁊ Ol.sed hoc nō videtur veruz: q: cū in hac stipulatione veniat rem restitui: nō habet locum certi cōdictio: vt no.in.l. certi ꝗdictio.ī ꝑn. s.si cer.pe.vnde dic tollitur conditio.i. personalis actio que est actio ex stipulatu.vel tene ꝑmaz ⁊ dic ꝙ euanescit conditio proprer stipulationē secuta morte etiā euanescit stipulatio. Vel si vis sustinere ꝙ loquatur de certi cōdictione dic ꝙ ē verum in odium furis cōtra quem omnis conditio degenerat: vt insti.de act.§.sic itaqz.⁊.s. dixi ſm Pe. Ex.l.sequenti.

¶ Que dicatur solēnitas ītrinseca ⁊ extrinseca: ibi. Oppo. Et an solēnitas presumať: ibi. Ut igitur. Et que est ꝙ in testibus nō presumit solēnitas q̄ natura prolatoꝝ verboꝝ est apta cōprehendere in instru.sic: ibi. Sed que. Et an si reperitur ꝙ minor se obligauit an presumenduz sit ꝙ iurauit ⁊ ꝙ mulier renūciauit velleiano: ibi. Juxta. Et an cōtra presumptionē solēnitatis admittatur ꝑbatio: ibi. Quero. Et an testes presumātur rogati: ibi. Quero extra. Et an notarius presumatur rogatⁿ: ibi. Quero ergo. Et an sufficiat si dicit testibⁿ adhītis ad hoc: ibi. Quid. Et qd si nō dicat ad hoc: ibi. Quid si. Et qd si testis se subscribat presentibus ꝗtrahētibus: nec dicit se rogatū: ibi. Quid si testis. Quid si dicit testis rogatus ⁊ nō dī a quo: ibi. Quid si dicit. Et an ī relatione nūcij oia presumātur solēniter acta : ibi. Quero quid. Et si reperitur in actis tali die lis cōtestata an presumatur litis ꝗtestatio vide ī fi.

8 **Liendum.** [b] Solēnitas intrīseca presumitur.h.d.Simile insti.de inuti. stip. §.si scriptū.⁊ insti.de fideiuſ.§.fi. ¶ Op. ⁊ videť ꝙ nō valeat promissio: vt.s.de ꝑba.l. cū de indebito in fi.So.glo.ꝙ hic scripsit in instrumēto debiti principalis.secus si alibi.tene mēti . sed do. By.eam reprehēdit per.l.si stipulatus.§.adhiberi.j.de fideiuſ.q: pōt recipi ante ⁊ post obligationē principalis: vt ibi.sed in alio instrumēto fideiussoris oz ꝙ fiat mentio obligationis iam facte vel fiende. ¶ Op.⁊ videť ꝙ solēnitas nō presumatur: vt.s.de pub.l.quecūqz.§.fi. So.ꝛz gl. ꝙ ibi nō presumitur : q: ibi loqtur de solēnitate intrinseca hic de extrinseca: vt glo. clare dixit. et vide eam ⁊ tene mēti verba huius sol. ⁊ est solennitas intrinseca que sine prolatorum verborum natura nō potest verificari: q: fideiussor nō pōt intelligi : nisi cum stipulatione: vt.l.stipulationū alie.§.satis acceptio.s.eo. Sed in contrario nō presumitur solēnitas.s.tutoris auctoritas: q: sine ea potest esse emptio ⁊ venditio: ⁊ ideo est solēnitas extrinseca quā verborum prolatio nō cōprehendit. ¶ Op.insti.de inuti.sti. §.si scriptuz vbi est verbū promisisse[c] .qō pōt se referre ad nudam promissionem ⁊ ad stipulationē: vt.l.sciendum.§.dictum.s.de edi.edic.⁊ sic natura verborum prolatorum de necessitate nō cōprehendit stipulationē ⁊ tamē presumiť stipulatio. Sed solu. Di.ꝙ illa est solēnitas intrinseca qua natura prolatoꝝ verboruz cōprehendit vel est apta cōprehēdere: vt in verbo promisisse ⁊ iō ꝑsumiť. ¶ Cōtra hoc op.insti.de emp.⁊.vē. §.precium So.ibi loquitur ō solēnitate materiali: hic de solēnitate formali.⁊ materialis forma ē difformis q: precium pōt esse multiplex.sed solēnitas formalis presumitur: q: est vniformis ⁊ tene menti ista verba.tangitur per Ly.C.e.l.i. ¶ Sed op. C.de fi.instr.⁊ iure haste.fiſ.l.i.li.x.So.glo.ibi ītelligitur ⁊ presumitur solēnitas si de ea ī instrumento fit mētio.⁊ dz intelligi illa glo.ꝙ presumitur quādo tēpore confecti instrumenti potuit illa solēnitas intercessisse: vt insti.de fideiuſ.§.fin. alias nō probaret per auc.si quis in aliquo documento.C.de eden.⁊ in tali solēnitate bene dicit illa glo.exemplum dicit in scriptura viso instrumento debiti habita fide ꝙ tale est iustum precium rei facta subbastatione ⁊c.certe istud instrumentuz tuum probat ꝙ constat de debito :⁊ ꝙ illud est iustū preciū: q: hoc tempore venditionis potuit fieri.vnde talis solēnitas presumitur.sed non probat subbastationem: q: ille nō potuerūt fieri illo tempore cum debuerit.xx.diebus stare: vt.d.l.i.de iure bas.fiſ.⁊ ita intelligebat Jac.bu. illam glo.Sed contra hoc facit.C. de contrahē.⁊ cōmit.stipu.l.optimam.vb ī inter easdem ꝑsonas probat etiam ea que non potuerunt tunc īteruenire.So.illaz.l.intelligo ꝙ verba enunciatiua probant inter easdem personas si illa verba essent enūciatiua solēnitatis cui partes possunt renunciare alias secus.exemplum fiscus minor. vel ecclesia vendit ⁊ dicitur in instrumento vēditionis ecclesie precedentibus tractatibus vel in instrumento venditionis rei minoris fit mentio alicuius solēnitatis que nō potuit tūc interuenire certe nō ꝑbat: q: nō posset illi renūciare: vt.l.

cclxij. ij. ll.⁊ qñ notarius ē affinitate cōiunctus ꝗbentibⁿ an posſit cōficere inter ipos instrumenta vide eundez bal.ꝓsi.lxj.ij. lib.Et an notariuſ cui cōmissa est examiatio testiū posſit eoz dicta scribere vide eundez bal.ī.vj.col. ꝓsi.cxlvij. e. li.ij.⁊ in quātum alex.dicit ꝙ si testeſ deponūt de emp.rei: sed de precio dicunt non recordari ꝙ tamen emptio ꝓbatur.adō ꝙ ro.cōsilio xci.dicit ꝙ a nemie ꝑ tactum iuenit nisi a bal.ī.l. i.C.ō re.alinō alie . ⁊ ꝙ illius auctoritati aquiescit.

c ¶ Uerbum promisisse. ADDE bal. cōsi.ccxcviij ī.li.vbi dicit si reperiať scriptum ꝓmittto pro ticio dz itelligi de promissione efficaci ⁊ cōsi. ccclxxvij. iij.lib.in fi.

doli exceptio.§.diuersum.j.de noua.ꝛ qõ no.C. de in integ.resti.l. de tutela. alias esset apta via qua fraudarentur minores.ar.s.de transac.l.cũ hi.§.si cũ lis.facit ꝙ confessio tutoris nõ nocet pupillo:vt.l.certum.§.sed an ipsos. s.de cõfes. ¶ Op.ꝛ videtur ꝙ solẽnitas intrinseca non presumatur:vt.C.de vsu.l.i.Sol.ibi fuerũt verba p lata a testibus:hic ab ipsis ꝓtrahẽtibus: vel a notario eorum mandato scripta in libro rõnum ibi dicam. ¶ Ut igitur tibi liqueat an solẽnitas presumaꝫ distingue. aut queris de solẽnitate extrinseca aut ĩtrinseca. Si de extrinseca[a]:ꝛ tũc aut de ea nõ fit mẽtio in instr̃o: et nõ presumiꝫ:vt.l.q̃cũq; .§.si.de publica. aut de ea fit mentio:ꝛ tunc aut possibile est eam solẽnitatem interuenisse tẽpore confecti instrumẽti ꝛ datur instrumẽto: vt insti. de fideius.§.si.ita debet intelligi.l.i.cũ sua gl.C. de fide instrumẽ.ꝛ iure haſ.fis. Aut nõ fuit possibile interuenisse tũc cum ĩstrumentũ conficitur: ꝛ tunc aut queris inter easdem personas ꝛ p̃sumitur:vt.l.optimã.C.de contra.ꝛ cõmit. stip.si talis est solẽnitas cui partes possint renunciare alias secus:vt dixi. Aut inter alias:ꝛ tunc nõ presumitur:vt in auẽ.si quis in aliquo.C.de eden. Aut queris de solẽnitate intrinseca:ꝛ tunc aut q̃ris de solẽnitate materiali ꝛ nõ presumitur:vt in sti.de emp.ꝛ ven.§.precium. Aut de solẽnitate formali:ꝛ presumitur pro ĩstrumẽto:vt hic.ꝛ insti.de fideius.§.fi.ij.rũso.si per testes: dic vt ĩfra dicam. aut de ea quã natura verboꝝ prolatoruꝫ nõ comprehẽdit:sed est apta comprehẽdere: ꝛ tunc aut in testibus ꝛ nõ presumitur nisi probetur:vt.l.i.C.de vsuris.ꝛ ibi no. aut in instrumento ꝛ presumitur:vt insti.de inuti.stip.§.si ita scriptuꝫ:ꝛ.l.iurisgẽ.§.quod fere.s.de pact.ꝓiuncta .l.sciendũ.§.dictum.s.de edil.edic. ¶ Sed que est ratio d̃rie[b] inter instrumentũ ꝛ testes.dicũt q dam:q: notarij sunt p̃iti quod nõ placet: q: hic nõ ponitur ꝙ notarius scripserit: sed quod ps. Preterea si poneres testes peritos esset eadem ratio que in notario quod qdaꝫ dicunt:vt refert Ly.in.d.l.i.C.de vsur.sed puto qõ ratio sit ista: q: testis dꝫ testifi cari de eo quod sensu percipit: vt.l.qui testamentũ.§.fi.s.de testa.ꝛ. C.de testibus.l.testiuꝫ:ꝛ no.per Inno.eĩ de testi.c. causã Sed fideiubere ꝛ stipulari est nomẽ iuris: nec p cipitur sensu:sed magis intellectu.dꝫ ergo deponere ꝙ talis promisit tali interrogãti ꝛ hoc est factum ex quo resultet ius.s.stipulatio.idem ĩ fide iussore.sed parſ potest scribere se fideiussisse:vel mandare notario ꝙ scribat ꝛ testaꝫ cõtra se. ¶ Iuxta predicta quero reperiꝫ minorẽ.xxv.an. se obligasse an presumaꝫ iurasse:ꝛ mulierẽ fideiussisse an presumatur velleiano renũciasse: ꝛ dicit glo.hic ꝙ non presumiꝫ illud scire per quod aliquis videatur renũciare velleiano: q: est solẽnitas extrinseca:ꝛ vide glo.ꝛ tene mẽti. Et istud facit ad illud quod cõsuluit By. minor iurauit nõ venire contra rõnem minoris etatis. an videatur renũciasse beneficio rest. in ite. ꝛ videꝫ ꝙ nõ cũ nõ presumitur scire:vt hic.ꝛ idẽ cõsuluit By. q: si nõ presumitur scire.ergo nõ renũciat: vt.l. mater.de inof.test.ꝛ sic iuramentuꝫ nõ porrigiꝫ ad id quod quis ignorat:vt.l.fi.C.de nõ nu.pe. ꝛ.s.qui satisda.cogã.l.fi.ad muni.l.fi. in prin.ꝛ Ly.hoc tãgit in.l.ij.C.de rescin.ven. Cõtrariuꝫ cõsuluit[c]:q: ad hoc:vt quis preiudicet sibi per iuramentũ non requiritur ꝙ sciat illud.sed sufficit iurare super facto:vt.l.si duo.§.idem iulia.s.de iureiur.ꝛ.l.duobus.§.siquis iurauerit .eo.ti.ita hic sufficit ꝙ iuret nõ venire cõtra rõnem minoris etatis vel alia. ꝛ quidã doc.iuris canonici cõcordauerunt mecum.tutius tamẽ est ꝙ ponatur in ĩstrumẽto ꝙ minor fuit certificatus de beneficio restitutõis. ¶ Quero hic dꝫ ꝙ presumitur solẽnitas an admittatur probatio in cõtrarium gl. dicit ꝙ sic.sed in hoc est differentia an per testes vel per scripturã.ꝛ si vis probare cõtra tenorem ĩstrumẽti:ꝛ tunc admittiꝫ per scripturam:ꝛ non aliter.C.de nõ nu.pe.l.generaliter. Aut contra solẽnitatẽ:ꝛ tunc p testes bene possum:vt hic. ꝛ d.§.quod fere.in.l.iurisgẽtiuꝫ. Ex hoc apparet ꝙ hic est presumptio nõ fictio:q: tunc nõ admittitur probatio in cõtrariũ:vt.l.nõ est verisimile. s.quod metus cau. ¶ Quero extra glo.an presumaꝫ testes rogati si reperiretur in ĩstrumẽto p̃sentibus talib̃ testibus nec dicit rogatis. ꝛ By. tenuit ꝙ sic per glo.in auc.de tabel.§.nos autẽ. col.iiij.in gl. Ly.ꝛ cõtrarium in.l. hac consultissima.in p̃n.C.de test.ꝛ refert By. ꝓsuluisse ꝙ nõ presumiꝫ solẽnitas illa ꝙ sint rogati testes[d].ꝛ idẽ dicit by.s.de testa.l.heredes palã.§.in testamẽtis.lꝫ Spe.aliter dicat in ti.de testa.§.i.℣.sed quid in predictis.sed postea in sequẽti.℣.idem dicit ꝛ bene alle.ꝛ hoc veꝝ est:q: solẽnitas extrinseca est nisi in ĩstr̃o:ꝓtineatur tales rogati ꝛc̃.q: tunc statur instr̃o.C.de fi.instru.ꝛ iur.haſ.fis.l.i. ꝛ quod ibi no.nec ob.qõ no.in.§.nos ℣o:q: ibi in notario.itẽ hoc nisi testes se subscribant:vt.j. dicã. ¶ Quero[e] ergo qd si in instr̃o nõ reperitur ꝙ notari[o] sit rogat[o].gl.dicit ꝙ presumiꝫ. Inno. contra de fide instr.c.ij. Idẽ spe. de instru.edit. §.i.℣.ꝛ no.nihil alle.facit.C.de iure deli.l.fi.§. finaũt dubius.sed ibi nõ fuit adhibit[o] ad publicanduꝫ: sed ad sciendũ loco alteri[o].vnde credo ꝙ notarius ĩtelligiꝫ rogatus:si dicat publicaui. lꝫ desijt rogatus:vt in auẽ.de tabel.§.nos autem cũ glo. In teste nõ presumiꝫ:vt.l. quicunq;.ĩ fi. Et quare secus in notario:q: si notari[o] dixit publicaui videꝫ rogatus cũ nõ possit conficere publicum instr̃m nisi rogeꝫ:ꝛ sic est solẽnitas intrinseca.ꝛ pro hoc induco eĩ de prebẽ.c.si motu p̃prio.li.vj.pro hoc facit.C.de rap.vir.l.i. ante fi. vbi mulier lꝫ volens presumiꝫ subducta ab alio ꝛ sic notarius rogatus:ꝛ hoc si dixit publicaui. lꝫ qd si dixit rogatus scripsi: nec dixit publicaui credo ꝙ sufficiat:q: nihil est aliud publicare nisi rogatus scribere:sicut si cõtineret in instr̃o me tibi interrogãti rñdisse satis exprimiꝫ stipulatio vt.s.eo.l.i.ꝛ.s.ti.i.l.obligamur.§.verbis. Sed quid si dixit ego talis notarius scripsi: nec dixit rogatus:nec publicaui.dic ꝙ si hoc reperitur in q̃ternis rogationuꝫ vel ĩstrumentoꝝ tñ habꝫ alia omnia signa notarij videtur publicũ.alias sec[o]: vt no.C.de fide instru.auc.ad hec.cũ glo.sua ꝛ ĩ cor.vnde sumiꝫ. Quid si dixi talibus testibus adhibitis ꝛ vocatis:ad hoc an sufficiat credo ꝙ sic istud enim est rogare:ꝛ ad hoc admittere seu interesse ita ꝙ nõ sunt fortuiti vel transeuntes:vt. C.de test.auc.rogati.s.de repu.l.nullũ de testa. .l.heredes.§.in testamẽtis.vbi est expressũ hoc. ¶ Quid si dicit adhibitis:nec dicit ad hoc:an sufficiat.certe si probareꝫ ꝙ nõ essent adhibiti ad hoc nõ sufficeret:vt.d.§.in testamẽtis:ꝛ ibi dixi alias presumo ad hoc adhibitos: vt.j. vi bono. rap.l.ij.§.hoies.ex eo eniꝫ ꝙ hoc faceret ad hoc videntur adhibiti.facit.s.ad mace.l.iul. §.proĩ de. ¶ Quid si testis subscribit se presente testõre vel contrahentibus.nec dicit se rogatum vel adhibitum ad testificandũ puto ꝙ presumatur rogatus:vt.l.qui patitur.s.mã.ꝛ quia apparet ꝙ nõ sunt fortuiti vel transeuntes ꝛ videtur tex.s.

a ¶ Si de extriseca. ADDE bal. ꝓsi. cccxcviiij.iij li. icipiẽte q daꝫ prelatus ro.ꝓsi. cclij. vbi dicit ꝙ si repiaꝫ ꝙ cõitaꝫ aliqua cõcesserit i- munitatẽ alicui ex diuturnitate tpis p̃sumiꝫ ꝙ iter cenerit debitus numer[o]: ꝛ alia reqfit ꝛ idẽ voluit cõsi.cclxxv.vbi dicit ꝙ si ab basvniuerit duo mõasteria ꝙ ex longiqtate tpis presumiꝫ cõsensus epi et vbiqꝫ alle.d. .l.si filius. et l.q i aliẽa.℣. sed si aperit s.de acq. heredi.ꝛ Inno. in.c.alberic[o] de test. pau. de ca.tñ ꝓsi. mihi.l. dicit ꝙ solennitas ex ãtiqtate tẽporiꝫ nõ presumiꝫ qñ ex actis apparꝫ defectus cũ nulla fit maior ꝓbatio q̃ꝫ illa q̃ ex i spectõe colligiꝫ iuxta no.per inno.in.c. p posuisti eĩ ꝺ proba.ꝛ duꝫ alexã. tangit an p̃sumaꝫ p snia viꝺ pulchrũ cõsiliuꝫ dñoꝝ Bal. ꝛ ꝓc.cx.iiij li.Dũ ẽt tangit qd in laudo arbitratoris dic ꝙ pau.de ca.se quiꝫ consiliũ By. eius cõsilio.lxxiij. et bal. consi.r. iiij.li.dũ etiã tangit de decreto iterpo sito vt faciat p̃sumi ꝙ ex va ꝛ iusta cã sit iterpositũ allegã.spe.in ti.de emp.ꝛ ven.§.nũc dicẽdũ adde vt p bal. ꝓsi .xlvij.i.li.ꝛ ꝓsi. cxcj.iii.li.vbi alle.spe. i.d. §.ꝛ ꝓsi.cliij. ꝛ. cccxxxvij. eo.vol.ꝛ ꝓsi. cccxxv.iij.li. ꝛ pe.de ãch. ꝓsi.xviij.bal. consi.xxviij. v.lib.

b ¶ Differentie. EDDE pau. de cast. ꝓsi.lxxxj.

c ¶ Consuluit. ADDE ꝙ bal.ꝓsi.iiij.i. lib.in fi.ꝛ ꝙ necessaria sit certioratio nõ obstante iuramento ꝛ ibi alle.no.ꝛ ꝛ cõsi.cccxcc ij.li.idẽ tenꝫ all.By.ꝛ io. an.ꝛ no. per Ly.de minori. l. si iudex circũuento. idẽ ꝛ cõsilio cxxxiij. iij.li. ꝛ co.vol.ꝓsi. ix.iiii.col. et ꝓsi.xl.v.li.

d ¶ Testes rogati. ADDE ꝙ nõ p̃sumantur rogati. tenuit bal. all. cõsi. cccxcviij.iij. libro.

e ¶ Quero. ADDE ꝙ notari[o] p̃sumitur rogatus bal.cõsi. xxij.i. li. vbi dicit toan.ꝙ maledicũt tenẽtes ꝗrium ꝛ ꝓsi.prime all.ꝛ ang.cõsilio.ccvj.vt refert alexã. sed ꝓsi.ccxx. ego iueni ꝙ expresse tenꝫ ꝗriũ vbi all. spe.ꝛ inno.ꝛ dicit falsam opi.ꝗriam ꝛ in fi.sentit ꝙ etiã ad pias cãs dꝫ cẽ rogatus.

ve testa.l.domitius.ibi enim solū ad scribendū fuit roga tus. ¶ Quid si dī notarius vel testis rogat° nec dī a quo satis credo q̄ itelligat a ptib° vel a pte ad cui° petitiōem fit: vt.j.e.l.stipulatio ista.§.sicq ita.cū si. ¶ Quid si no tarius nō dixit iterfui ex eo q̄ publicauit presumit pnia ar.ei° qō no.C.e.l.i. ¶ Quero qd in relatione nūcij [a] an psumant oia solēniter acta.rūdeo. aut nūcius refert ex cōmissione sibi facta a pte seu ptib°.z idē qō in notario scribēte ex mādato ptis.idē puto si ipa ps aliqd ꝓfitere tur.aut refert ex cōmissiōe iudicis: z tūc idē qō.s.dixi in teste. ¶ Procedo vlterius repitur in actis tali die lis cō tes.est nō dī plus.Spe.tāgit i spe.de li.ꝓtes.§.ij.v.que dā aūt.z tz q̄ nō pbat litis ꝓtestatio: nec aliqd aliud di cit.in cōtrariū vī per ea q̄ dicta sunt ꝓiuncta.l. rē nō no uaz.§.pīoni.C.de iudi.z sicq velet Spe.excusare possz q: hec est stipulatio vniformis.sed litis ꝓtes. pōt fieri p negationē z ꝓfessionē z sic nō psumeret: credo q̄ pces sus valeret qcqd dicat spe.prio p vnā rōnez vbi verbuz pmisisse pōt se referre ad pactū nudū z stipulationē.l.i telligit p mōz magis solēnez: vt insti.de inuti.sti.§.si ita scriptū: z sic in lit.ꝓtes.put repitur cōfessatū vel nega tuz presumit lit.ꝓtes.sic iterceffisse. Preterea qd refert siue p cōfessionē: vel p negationē fuerit facta lit ꝓtes.cū lis cōtestata est.ar.l.gall°.§.si ei°.circa fi.s.de li.z post. z.l.si dubitet de acq.her.vbi vī casus.teneo q̄ pcessus valet.qd si in snia cōtinet snialiter pmulgata nec dī le cta: nec iudice sedente.satis credo q̄ presumat lecta iu dice sedēte: q: natura huius verbi snialiter nō pōt aliter verificari: vt.l.fina.C.de sen.ex peri.reci.z sic est solenni tas intrinseca.

s **Jrē meā.** Mo.q̄ ad hoc: vt sciam° an valeat ꝓtractus suspici mus tps ꝓditionis existētis.ad hoc vadūt oia ꝓtraria. ¶ Op.j.e.l.si filius.rūdeo ibi quo ad acqsitōz hic quo ad valorē stipulōis. ¶ Scōo opp. ad hoc de.l. vsufr.j.de stip.ser.Sol.ibi erat defect° ex pte stipulātis hic ex pte rei. ¶ Contra hoc op.de.l.iter stipulantē.§. sacraz.j.e.So.ibi erat defect° circa rem tm.hic mixta cō fideratōe stipulatoris z rei. Reassume ergo: vt itelligas gl.istā.si q̄ris qō tps ispiciat.aut queris quo ad acqsitio nez z inspicim° tps obligationis ꝓtracte: vt.l.si fili°.j.e. dic vt ibi.aut q̄ris quo ad valorē robur z subāz stipula tionis: z tūc si ex parte stipulatoris est defectus ispicim° tps cōtract°: vt.l.vsufr.j.de sti.ser.aut ex pte rei: q: nō ē in cōmertio cōi z inspicim° tps ꝓtract°: vt.j.e.l. inter sti pulantē.in.§.sacrā.aut ē defect° mixta rōe stipulatoris z rei.z tūc subdistingue.aut stipulor sine ꝓditiōe z non pt fieri: vt.j.de so.q decē.§.stichū.z.j.e.l. nemo rē suā. aut sub ꝓditiōe z possum: vt hic.quere z solue: vt in gl.

Ex.l.sequenti.

¶ Si pmisi tibi bouē ad pascha: z bos moriat: an pos sis agere ad coriuz.vide in pn. Et an si bos ab aliquo ē interfectus debitor teneat creditori cedere actionez. l. acquilie: ibi. Quero.

s **J stichus certo die da,** ri pmissus. Circa.l.istā q̄ro pmisi tibi boiez sti chū z bouē ad pascha.aū tps mortu° est. an teneor ad coriū z ad carnes bouis.dic aut bos erat me° z debetur mihi coriū z carnes: vt.l.solū.§.meū.s.de rei vend.aut erat mihi debit°: z tūc aut ex cā onerosa: z idē q: mihi ō betur: vt.l.si seru°.§.boue.s.de ꝓdi.fur.z qō dicā.j. p ri.q. Aut ex cā lucratiua: z tūc pro eo dare mihi rei vē. z idē.aut alia actio psonalis: z tūc sec°: vt.l. mortuo. in pn.s.de le.ij. ¶ Quero qd si hō vel bos est iterfect° ab alio.an teneat debitor creditori cedere actionē.l. acql. ista.q.est difficilis: z fuit de hoc opi.inter Jac. de are.z Pe.qō refert Cy.de verbo ad verbū.C.e.l.nō moritu rū.thi ex hoc nō ē declarata.q.nec materia.z iō dic q̄iqz spēz debitā iterfecit debitor, q̄iqz fideiussor. z istis duo bus casib° dic: vt.j.e.l.mora.z.l.si seruū.in pn.q̄ iterfe cit eū creditor: z post morā z nō tenet.l.acql.vt.s.ad.l. acql.l.legis.in fi.aut aū morā: z tūc si erat debitū cōdi tionale: vel in diē icertā creditor tenet.l.acql.z debitor liberat: vt.d.l.legis.i pn.aut erat debitū pure: z tūc idē credo q̄ teneat creditor si forte facta repetitiōe āni vel xxx.diez nō erat debitū: alias nō video qd debitoris in tersit.z ita itelligebat Ja.bu.in.l.arbitrio.s.d dolo.aut iterfecit eū terti°: z tūc aut eū iterfecit i dānuz seu odiū creditoris: z tūc debitor liberat: q: culpa creditoris vī pijsse: vt.l.si merces.§.culpe.s.loca.z cōd.z.l.pe. i pn. so.ma.z iō debitor actōz.l.acql.nō hz sicut si ipse credi tor iterfecisset.sed hz debitor actiōez de dolo: vt.l.arbi trio.§.fi.s.de dolo.aut eū interfecit in iiuriā debitoris: z tūc debitor nō liberat q̄si culpa sua pijt: vt.d.§.culpe aut iterfecit eū nō in alicui° iiuriaz: z tūc hz debitor acti onez.l.acql.z liberat: vt hic. Sed an illā actiōez teneat cedere tūc est qō.z gl.sunt ꝓtrarie: z iō dic.aut res est de bita ex cā lucratiua: z debitor nō tenet cedere spē occi sa.secus si eēt vulnerata: vt.s.ad.l.acql.l.huic scripture z no.in.l.pinde.e.ti. Si vero ex cā onerosa z tenet mi hi cedere z dare qcqd apud eū ex re illa est: vt.l.i sūma. §.sicq seruū.de condi.inde.z ita pcedit glo. que est in .d.l.arbitrio.§.fi. Ex.l.sequenti.

¶ An debeat extimatio rei legate vel deducte i stipula tionē si ei° cōmerciuz hēre nō pōt: ibi. Reassume.

m **Altū interest.** Si res nō est in cō mertio stipulatoris nō valet stipulatio.sec° si nō est in cōmertio pro missoris.h.d.z glo.ponit vnū bonū casum nō tū bñ cō gruit lre. ¶ Op.de.l.filiussa.§.sicq alicui.s.de le.i. z.l. fideicō.§.si seruo.s.de le.iij.vbi dicit.q̄ legari pōt res ei qui ipsi° cōmerciū nō hz.due sunt opi.vna est Jr. qui dicit aliud in legatis [b] aliud i stipulatōibus. Alij dicūt q̄ sicut distinguit in legato: ita i stipulatōe: z vide istā gl. q̄ incipit aliud est i legato.z c̄.que est verior. By.z pe. tenent q̄ scōa sit vera q̄ ita distinguat hic: vt in legatis. Ja.de are.itellexit put Jr.per ar.l.i testis.j.de reg.iur. cū sua gl.q̄ i eis sit iterpretatio larga cū hēant istar bo ne fidei: vt.l.in minoꝝ.C.in q.cau.i ite.rest. nō ē neces. certe mihi plus plz opi. Ja.q̄ alia cū hec.l.nō repiat di stincta. ¶ Quero qd in legato: z gl.distinguit: z distin gue tu: vt gl.an ista glo.sit vera tenēdo opi. Ja. nō esset oportunū q̄rere.z primū mēbruz distinctōis nō vī vez p.l.cetera.§.si duob°.s.de.l.i.z.l.sicq inclinos. e.ti. sz By.dicit ibi erat res extiabilis.hic gl.loqt in re iextiabi li: sz certe sic ille res sūt extiabiles ōducta illa q̄litate: q: iniūcta edib° z ascripta glebe ita res sacra deducta illa q̄litate pōt extiari: vt.l.sancim°.C.de sa.san.ec. vī dicit Pe.q̄ hec res nō erat in cōmercio pp ipsam rē. ibi pp rem.ibi pp rei q̄litatē. ¶ certe idem in re sacra: q: pp ei° qualitatē nō est i ꝓmercio.dic ergo tu.q̄ hoc mēbrū lo quit qū in nulli° erat cōmercio.in cōtrario poterat esse in cōmercio ei° q emebat domū vel fundū. ¶ Itē vlti muz mēbruz put dicit de iudeo z mācipio xpiano z de beretico nō vī bonū: q: ista lex nō habuit respectum ad iudeū vel hereticū vel de xpiano cū isti ꝓdētes iura ffoꝝ erāt pagani cū.ll.fuerūt facte p.ccc.annos anteq̄ xpus veniret vel plus: vt.l.mortuo.§.labeo.igit in istis exem plis nō pōt intelligi. Qualiter ergo pōt poni exēplū hic dic q̄ fuit ei iterdcū a iudice ne emat: vt.l.moris.§.pe. j.de pe.vel aliter fuit vetit° ne emat in rali cōitatu qō fie ri pōt: vt.l.in quoꝝ.s.de pig.cū glo.z isto mō pōt poni exēplū hic.vū si statutū est hic q̄ forensis nō posset acq rere possessionē imobilē pmitti sibi nō poterit. sed ipse poterit alij pmittere: vt hic. Sed qd erit si emat.rūdeo ex neutra pte valet cōtract°: vt.l.sue rei.s.de ꝓtra.emp. nisi.l.vltra pcedat: vt.l.nō lz ō ꝓtra.ēp.z hec.l.cū gl.lo quit qū ex cā lucratiua. An possit legari uel institui. dic ut.l.si ita qs.§.ea.lege.j.e. Breuiter ergo quantū est in materia legatoꝝ hētis gl.hic z i.l.apud iul.§.fi.cū.l.se. s.de le.i. ¶ Reassume: vt addas ad gl.aut nō ē ꝓmertiū

a ¶ In relati one nuncij. ADDE pau. ō ca.cō silio.cclxxvj. bal.ꝓs.clxvij .i.li. Et in q̄z tum alex.tā git an ꝓstito de rela. psumat pcessisse cōmissio iudicis vide ēt in.d.ꝓsi.bal. sed latius p ro.ꝓsi. ccccxcvij.

ADDE i.l. Si i nomie q̄z alex.legit q̄ error i no mine patris disponentis vitiat dispo sitiōez: vt cla re consuluit ro. consilio. clxxix

b ¶ Aliud i le gatis. ADDE pulchre ro.ꝓs.cccccix

a ¶ Trãsacti. ADDE iqz tũ ale x. trãsit cũ opi. q remediũ. l. ij. si hẽat locũ i ꝯ ctu trãs. auctoritate glo. Io. an. imo. pe. de anch. i c. cũ cãs de ẽp. ⁊ vẽ. spe. i e. ti. §. nunc videndus re stat. vers. qd d trãsa. gui. de cu. in. l. ex cã. C. de vsu ca. p ẽp. bal. i. l. ordo. C. d excu. rei iudi. ⁊ i. l. ij. §. i. ff. de trãsa. ⁊ ibi dicit. h sentire gl. in vbo. dẽre: et bal. in. l. fi. in pn. §. i. C. cõmunia de le. p tex. i. l. i sũma i pn. i. v. nulla res. §. de ꝯdi. ide. ⁊ tex. i. l. a diuo pio. §. si pig. ibi velut ⁊ cũ ibi no. §. de re iu. bal. in. l. ij. C. de rescin. vẽ. ẽt adde q hanc opi. tz ei ꝯsi. xlij. i. li. ⁊ bal. ꝯsi. cxx. ij. li.

b ¶ Et illd q pl ẽ donat. ADDE In qztũ alex. all. ang. ꝯsi. cxxx vj. icipiente tutor vxori allega. cxlij. i cipiẽte in dei noie sup prio igrendũ ⁊ p vide bal. ꝯsi. cccxxiiij. iij. li. ⁊ ꝯsi. iij. ⁊ ꝯsi. xl. v. lib. Et in qztuz tãgit idẽ alexan. qualiter ex preceden ti ꝯctu pbẽt simulatio ad de bald. ꝯsi. xviij. i. volu. abb. ꝯsi. lxij. ij. lib. p bal. ꝯsi. cxviij. iij. li. p pau. de ca. cõsi. cxix. p ro. ꝯsi. ccc iiij. latiꝰ vide que posui in l. cũctos populos pꝰ alexã. cui ẽt dũ loqtur devẽditore equi morbosi uid q ipe voluit eiꝰ ꝯsi. cxlvj. ij. lib.

rei pp ipsiꝰ rei naturã: ut q: sacra uel religiosa ⁊ tũc extimatio nõ debet: ut. l. iter stipulantẽ. §. sacrã. j. e. aut ñ ẽ ꝯmertiũ pp q̃ndaz q̃litatẽ: vt q: ẽ ꝯiuncta edibꝰ tũc extimatio debet: vt. l. cetera. §. si duobꝰ. s̃. de le. i. ⁊ l. siqs iglinos. in pn. e. ti. Si vo rei ẽ ꝯmerciũ i cõi. ⁊ tũc aut cũ magna difficultate. ⁊ tũc hr pro ipossibili: ut. l. apõ iul. §. fi. s̃. de le. i. aut ẽ ꝯmerciũ i cõi sine difficultate. tũc distingue: vt in gl. aut ẽ defectꝰ ex pte pmissoris aut stipulatoris. ⁊ prio casu idistincte debet extiatio: vt ibi i tex. ⁊ gl. scõo casu ex quocũqz vitio ipsi stipulatori ñ debet: vt i hoc tex. q idisticte logt nec p. l. aliã. distiguit ꝯz Ia. de are. ⁊ sic erit aliud i ꝯtractibꝰ aliud i vltis volũtatibꝰ vt. s̃. pz ⁊ quere de aliqbꝰ q̃. j. dicã i. l. cõtinuꝰ. §. cũ qs.

s **I stipuler ut hic fiat.** Stipulatio q̃ ꝯtinz ipossibile d iure vel natura ñ vz. h. d. ¶ Op. q ista sit supflua p. l. ipossibilis. s̃. e. So. nõ est: q: hic adijcit ipossibilitas p mõz dispõnis ibi p mõz cõditõis. ¶ Quero qd i alia muliere aliqs stipulat aliquã in vxorẽ an valeat: ⁊ vr q sic. arg. a ꝯrario sensu: vt hic. cõtrariũ tz glo. j. e. l. ticia. ⁊ l. iij. s̃. de spon. ⁊ soluaz in. l. ticia istas contrarietates.

Si in locãdo. Cõtractꝰ q celebrant ꝯsẽsu valẽt ẽt nõ adhita solennitate vbozꝝ. h. d. ¶ Op. de. l. i. §. siqs ita. s̃. e. Sol. ibi agebat q fieret stipulatõ. hic nõ ꝯz Ia. de are. idẽ si agerẽt q fierz stipulatio: vt. l. si ita stipulatꝰ. §. grisogonꝰ. j. e. nisi exp̃sse eẽt dcũ q aliter ñ valerz. dixi. i. d. §. siqs ita.

Ex. l. sequenti.

¶ An ille q dolo fuit iductꝰ aliter pmittere q̃ intẽdebat si tradat: possit cõdicerẽ: ibi Quero. Et an cũ i ꝯtractu emptõis ⁊ vẽditõis iteruenit stipulatio: ⁊ qs ẽ deceptus vltra dimidiã iusti p̃cij hẽat locũ remediuz huiꝰ. l. vel. l. ij. C. d res. vẽ. ibi. Quero. Et an i ꝯtractu trãsactõis in q̃ qs est decepꝰ vltra dimidiam iusti p̃cij hẽant locũ dcã remedia: ibi. Quero qd si. Et qd si i istro vẽditõis dr q plus valet dono an cessabũt remedia p̃dicta: ibi. Quero dr. an ãt dcis remedijs possit renũciari. vide i si.

s **I quis cũ aliter.** Ista ẽ bõa. l. Cõtra stipulationẽ in q̃ fuit dolꝰ adhitus vel que in se dolũ hz doli exceptio obijcit. h. d. ¶ Quero exẽpla prie ptis ⁊ qdã ponebãt q nolebã tibi pmittere. tu induxisti me vt tibi alias obligarer. ꝯz reprehẽdit p gl. p verbũ aliter positũ in tex. ⁊ sic psupponit q obligari volebã. ꝯz i mõ seu q̃litate fui decepꝰ. vñ pone q ꝯueni pmittere fundum sine vsufructu: vel conueni promittere fundũ cõstituta seruitute ⁊ postea promisi simpliciter dolo aduersarij qd plz. ¶ Quero exẽpla scõe ptis ⁊ qdaz ponũt in ꝯtractu stricti iuris. volebã tibi donare rem valentem. c. pmisi per errorẽ rem valentẽ. cc. vel pone i stipulatione interposita super cõtractu bone fidei qui habet in se dolum: q: quis est deceptus vltra dimidiaz iusti precij: vt. l. ij. de rescin. ven. ita dicit glo. hic qd no. vt. j. dicam. vel pone in dolo incidẽti: vt gl. dicit. ¶ Quero circa primam partẽ qualiter probet dolus aduersarij? respõdeo vt. C. de rescin. ven. l. dolus. ⁊ de dolo. l. dolũ. ¶ Quero circa primũ exemplum secunde partis ille qui promisit habet exceptionẽ doli. sed qd si iaz tradidit an possit cõdicere. Azo in sũma. C. de rescin. ven. dicit q nõ põt agi sed solum excipi. ego credo q in contractu stricti iuris subueniatur actiõe de dolo: ⁊ probo p. l. si id quod auz s̃. eo. ti. q: ibi subuenitur stipulatori: si decipitur: quare ergo nõ idem in promissore ⁊ multo magis: ⁊ sic puto q subueniat actione de dolo. vel in factum: vt. l. elegan ter. §. nõ solum. s̃. de dolo. vel poterit condicere possessionem: vt. l. qui excep. §. si pars. s̃. de condi. inde. ⁊ de le. i. l. si domus. ⁊. §. fi. ⁊. l. seq. ⁊ hec tutior tenendo opi. Azo. ¶ Quero circa scõm exẽplum pone: tu vendidisti fundũ in contractu emptionis ⁊ vẽditionis iteruenit stipulatio: vt cõiter fit in istrumẽtis: vtrum cesset remediũ l. ij. C. de rescin. ven. ⁊ habeat locũ remediũ huiꝰ. l. ⁊ gl. videtur dicere q habeat locũ remediũ huius. l. ponendo hic exẽplum secundũ. ⁊ credo q glo. bene dicat. sed etiã credo q remediũ huius. l. hẽat locũ. s. iudicis offõ vel actione ex empto. p. l. ij. C. de rescin. ven. q: qñ in eodem cõtractu fit emptio: ⁊ p stipulationẽ fit pmissio: illa stipulatio q̃ est coequalis ad ẽptionez ⁊ venditionem nõ nouat: nisi exp̃sse fit dictũ: vt. l. duo societatẽ. s̃. p socio. ⁊ l. fi. C. de noua. ¶ Preterea posito q nouaret pmã nouat cũ oibus qualitatibꝰ ⁊ pulegijs q̃ hẽbat pmo ex natura ꝯtractꝰ vel rei i obligationẽ deducte: nisi aio abijciẽdi pulegiũ sint facte: vt. l. aliã. j. de noua. hic voluit dicere tex. in. l. v. §. ꝯuentionales. s̃. e. ⁊ l. si stipulatꝰ. s̃. de vsu. ⁊ l. si legati serui noie. de le. i. ⁊ de dã. infec. l. dã. la. ij. in prin. ¶ Quero qd si in cõtractu trãsactõis q̃ qs est decepꝰ vltra dimidiã iusti p̃cij. By. dicit q remedia hꝰ. l. ⁊ l. ij. de resci. uẽ. nõ hñt locũ: ut. l. lucꝰ. i fi. ad tre. Sed gl. ibi dicit ꝯtrariũ: q: ita hñt locũ in cõtractu trãsactõis sicut in alijs ꝯtracribꝰ. ꝯz est dria in mõ estimãdi: q: i trãsactõe estimat dubiꝰ euẽtus litis ad hoc: ut videatur an qs sit decepꝰ ultra dimidiã iusti precij: nã illius dubij euẽtus uenit in extimatiõe nõ aũt extiabit q̃tum erat in vitate. vñ respectu vitatis poterit eẽ decepꝰ ultra dimidiã iusti precij. Et idẽ dico qñ snia arbitratoris petit reduci ad arbitriũ boni uiri. nã cũ arbitramentuz fit trãsactõ q̃dã: ut no. i auc. ut dif. iu. §. i. ⁊ dicã. j. e. l. si qs arbitratu. ille q dic arbitramẽtũ iniquũ dz pbare ⁊ cõcludere q inspecto dubio euẽtu litis ille iniq̃ arbitratꝰ ẽ ⁊ ille q defendit dz pbare ⁊ ꝯcludere q eo respectu eq̃ arbitratꝰ ẽ. ꝯz cõiter aduocati hoc ignorãt. ¶ Quero dr i istro vẽditõis uẽdidit rẽ p tãto: ⁊ illud qd plꝰ vz dedit ⁊ dõauit an p hoc cessabũt remedia hazꝝ legũ. dices tu q sic: ut. l. siqs donatõis. s̃. de ꝯtrah. ẽp. ⁊ hoc vr tenere gl. in. d. l. ij. de resci. uẽ. ⁊ Azo in sũma illiꝰ ti. In ꝯtrariũ facit. l. ab anastasio. C. mã. ꝯz tu dices ibi i cessiõe ẽ spãle. ergo in ꝯtrariũ est ius cõe. dico q sic: si vẽditor sciebat ualorẽ rei. tũc p talia vba cessãt remedia hazꝝ legũ: ꝯz si hoc ignorabat: tũc p talia vba nõ hẽbat aiuz donãdi nisi modicũ: vt. l. si libertꝰ. s̃. de op. lib. ⁊ l. hec adiectio. s̃ v. fig. ⁊ ar. l. si de meis. §. recepisse. ⁊ qd ibi no. s̃. de arb. ⁊ iõ si quãtitas est mag. appet q i hoc ꝯtractu donationis ẽ lesus. ⁊ sic hẽbit remediũ hꝰ. l. ⁊ l. ij. C. de resci. vẽ. fm eos q dicũt hodie cõtractũ donatõis eẽ bone fidei. dicat ergo in istro ⁊ illud qd plus vz siue sit q̃titas modica siue imodica dedit ⁊ dõauit ⁊ c̃. uel renũciet bñficio dicte. l. ij. ⁊ similiũ qd tantũ dẽ iportat. ¶ Sed an remedio huiꝰ. l. possit renũciari. s. exceptõe doli. qñ dolu inest re ipsa uidet q nõ: q: hic est dolus futurus qui cõmittitur cum petitur ergo ⁊ c̃. ut. l. si unus. §. illud. s̃. de pac. dic contra: q: ex eo q huic beneficio renunciat de presenti cessabit dolus tẽpore petionis. nõ tamẽ puto q sufficiat simpliciter renũciare exceptioni doli: nisi exprimatur de hac. l. uel q tantũ dez iportet. nã istud renunciare est donare: ut. j. de noua. l. siqs delegauerit. ⁊ sic ad modica refertur nisi exprimatur: ut dixi.

s **I certos nũmos.** Not. q quando q̃titas: ut spẽs debet perit periculo stipulatoris. Oppo. q nõ liberat: ut. l. incẽdiuz. C. si cer. pe. ⁊ l. i ratione. §. incerte. s̃. ad. l. fal. Sol. ibi in genere hic i specie debetur quãtitas. facit. s̃. loca. l. in naue. de le. i. l. ticie textores in fi. quantũ ad. l. in naue. dic q quãdo debetur proprie q̃titas in genere: ⁊ nõ perit. ar. l. incẽdiũ ⁊ l. in rõe. §. incerte. quãdoqz debet in genere non proprie ꝯz respectu certe speciei. ⁊ tunc perit piculo stipulatoris: ut. l. in naue. s̃. loca. ⁊ d. l. ticie textores in fi. de le. i. aut debet certa spẽs: ⁊ idẽ: q: piculo stipulatoris perit: ut hic. ⁊ l. si certos. de le. i.

Ex. l. sequenti.

¶ Stipulatio hẽ licere qũo cõmittat: ibi. Reassume. Et si uẽdẽs pmittat ẽptorẽ defendere ꝯtra oez psonã de iure ⁊ de facto qualiter teneatur: ibi Quero aliquis.

Tipulatio ista habere

licere. Ista.l.est multũ difficilis ⁊ hz glo.multuz difficiles.⁊ diuidit in tres ptes vsqz ad.§.hi q. ꝑmo loquit ex cuius facto cõmittat hec stipulatio.scõo loqtur ex quo facto.tertio cui ⁊ cõtra quẽ cõmittat.secũda ibi siqs forte.tertia ibi.sicut aũt:⁊ durat vsqz ad.§.hi qui. Prima subdiuidit in alias particulas.in ꝑma loquit ĩ stipulatione simpliciter interposita.scõa loqtur quãdo de se tm̃ ꝑmisit.tertia qũ ꝏ exneo promisit.q̃rta qũ simpliciter ꝑmisit:⁊ sic hz iungi cũ prima.secũda ibi.sed si se.tertia ibi.sed ⁊ si qs ꝑmittat.quarta ibi.sed quatenꝰ ⁊ ista iungat cũ prima ponẽdo casum. Et breuiter hoc intendit.Stipulatio hẽre licere simpliciter interposita oẽs cõtinet inspecto rigore ꝓboꝝ.sed ex iuris interpretatione ex facto promissoris ⁊ successoris ipsius tm̃ cõmittitur.idem si de se tm̃ promisit:sed nõ pro facto extranei etiam si expresse sit dictuz:nisi pena sit apposita. b.d. Ibi stipulatio ista simpliciter ĩterposita:ibi hoc cõtinet subaudi inspecta simplici significatione verborũ. Ibi sed si se.alias deest si.⁊ tũc determinat p̃cedentia. alias est si:⁊ tunc ponit nouũ casum qũ de se specialiter promisit:⁊ ꝑm hanc diuisionez lege ⁊ notabilia collige per tex. ¶ Op.dicit hic in prin.qũ ꝑmittit simpliciter tenet de facto oiuz.sz ꝓtra.l. ꝑxi. ꝓ.sz q̃tenꝰ? R.ꝑncipiũ loqtur ꝑm simplicẽ significatiõem verboꝝ ꝓ. sz quatenus loqtur ꝑm interpretationẽ. ¶ Oppo.ad secũdam particulam.j.eo.l.quotiens qs.in prin.vbi quis põt ꝑmittere factum alienũ. Rñdeo ꝑmittere facturũ se ⁊ curaturum[a] ꝙ per alios nõ fiet quominus hẽre liceat fieri potest:vt in cõtrario.sed ꝑmittere factũ alienuz simpliciter non põt fieri.⁊ vide glo.que incipit p̃sumitur pria facie ⁊c̃. Ista solutio nõ videt vera.quia vbi simpliciter ꝑmisit qs videt ꝑmittere se facturũ ⁊c̃.vt.l. quotiens qs.j.e.⁊ glo.insti.de inuti.stipu.§.siqs alium. videtur hoc tenere ⁊ Ly.idem in.l.i.in.vij.q.C.de ꝑcu.hoc tenet.sed illud est cõtra istã.l.hic.⁊.j.e.l.§.siqs dolũ. vbi simpliciter promittendo ad factũ alterius nõ refert nisi expresse dicatur.teneo ergo gl.istam ꝙ in simplici nõ intelligatur me facturũ ⁊c̃.sed cõtraria sunt vera in prætorijs stipulationibus:vt.l.quotiens qs.j.eo.glo.ergo in.§.si quis aliũ.non bene intellexit istã.l. ¶ Oppo.j. eo.l.inter stipulantem.in ꝑn.vbi ponũtur plures solu. hic dicit ꝙ tenet de his quos põt prohiberi:vt.l.flumi nuz.§.q̃q̃.ꝗ.de dam.infe.⁊.l.qui fundũ.ꝗ.loca. vel aliter ibi loquit quãdo precesserit ꝓtractus ex cuius natura quis tenebat extraneo euincente. ¶ Oppo.⁊ est gl. super ꝓbo ꝑmittere de.l.emptorem.§.si quis aũt.ꝗ.de actio.emp.So.ibi tenebat ex natura contractꝰ p̃cedentis:hic nullus p̃cessit vel si precessit fuit contractꝰ donationis de quo nõ tenebat de euic. ¶ Sed cõtra hoc oppo.j.proxi.§.si quis forte.vbi dicit distractũ ⁊c̃.⁊ sic p̃cessit cõtractꝰ. Respondeo debes intelligere distractuz non ab eo qui promisit sed ab illo vel per ꝓtractũ donationis:vel fuit dictũ ꝙ de euictione nõ tenereť.⁊ ita tenet glo.in.l.contraria. ¶ Reassume ergo istã materiaz cuz q̃ritur quomodo id est ex cuius facto stipulatio habere licere cõmittatur.dic aut quis ꝑmisit de se tm̃ ⁊ cõmittitur ex facto suo ⁊ suorũ successorũ:ut hac.l. versi. sed si se.de facto vero extranei nõ tenetur nisi quatenꝰ natura p̃cedentis cõtractꝰ inducit:vt.l.emptorem.§.si quis aũt.ꝗ.de actio.emp. Aut qs de extraneo promisit ⁊ tũc aut ꝑmisit se facturũ ⁊ curaturũ ꝙ alius ⁊c̃.⁊ tũc cõmittitur.argu.l.quotiẽs quis.j.eo. Aut nõ promisit se facturum curaturũ ⁊c̃.⁊ tunc aut precedit cõtractus de cuius natura tenet de euictiõe:⁊ de facto successorũ ⁊ extranei tenent.argu.l.emptorez.§.si quis aũt.ꝗ. de actio.emp. Aut nõ precessit ⁊ tũc non tenetur:vt versi. sed siqs.Sed si penalis stipulatio interponit tunc pene metu de facto alterius tenet.vt hac.l.ꝓsi.at siqs velit ⁊c̃.Si vero stipulatio fuit ĩterposita simpliciter tunc aut p̃cedit natura ꝓtractꝰ ex qua tenet de euictõe:⁊ tũc ꝏ facto exneo tenet:vt.l.inter stipulantẽ.in ꝑn.j.e. Aut talis ꝓtractꝰ nõ p̃cessit ⁊ nõ tenet nisi de facto suo ⁊ suoruz successoꝝ: ⁊ eoꝝ quos potuit ꝓhibere:vt in prin.⁊ ꝓ.sz q̃tenus. Venio ad glo.q̃ est sup verbo q̃ti.⁊ q̃ro q̃ est rõ ꝙ penalis stipulatio cõmittit? R.ꝙ nõ inspicitur an intersit ĩ pena:vt.j.e.l.§.alteri.Sz op.de.l.i.circa fi. C.de sen.q̃ pro eo qõ ĩterest.vbi nõ põt excedere duplũ ergo semp hz videri vtrũ interest.So.dicũt qdã fateor ꝙ inspicit.sz ad ꝓtrariũ nõ rñdent.⁊ vide gl.q̃ incipit. in penali enĩ ⁊c̃.vsqz ibi pẽalis eiz sz ista nõ est ꝓba:q: ibi loqtur de stipulatõe pẽali q̃ apponit sup ꝓtractu q cõtinet certũ.sed hic ꝓtinet incertũ.⁊ iõ nõ inspicimꝰ an intersit. ¶ Sz op.de.l.nuda.C.de ꝓtra.⁊ cõ.sti.⁊.l.ex pupillari.ꝗ.ꝏ vul.⁊ pu.glo.dicit fateor ꝙ accessoriũ nõ firmat ꝑncipale:sz metu pene pareť.sic ĩ snia arbitri: vt dicit glo.quã vide ibi si nõ a iudice dat hẽas nõ:vt hť cõiter.sed in libro Pe.ꝏ bel.pti.erat sine nõ.⁊ sic ĩuit ꝙ ex snia arbitri hoc ẽ iudicis delegati nõ det actio qõ falsum eẽt:vt.l.a diuo pio.de re iudi. ¶ Op.ad p̃dicta sp tacite ex ꝑmissis facti vť ꝑmitti interesse si nõ fiat:vt.j. e.l.stipulatões nõ diuidunt.ergo semp valebit ꝑmissio facti alieni. Ad qõ rñdet By. illõ qõ dť stipulatio facti hz tacitã stipulatiõz de ĩteresse.vez est si ẽ stipulatio valida.secꝰ si iualida ⁊ inutilis:vt.l.si sponsus.§.fi.de dona.ĩter vi.⁊ vx.hic est q̃dã glo.magna quaz hic recitare omitto recitabo.j.ꝑxi.§.q: ibi ꝑpe cadit. ¶ Quero aliqs vẽdens ꝑmisit emptorẽ ꝓtra oẽm ꝑsonã defendere ꝏ iure ⁊ de facto[b].ille emptor ꝑ aliquẽ vi expellit.an vẽditor teneat defẽdere.vť ꝙ nõ.C.ꝏ ac.em.l.fi.ꝗ.ꝏ acq. pos.l.ꝑmisceri ꝑm vnã lec. Preterea ꝑmissor nõ tenet nisi de facto suo ⁊ eoꝝ quos põt ꝓhibere:ut.l.fluminũ. §.q̃q̃.de dã infe.⁊.ꝗ.lo.l.si fũdus.⁊.l.⁊ hec distictio.sz By.dicit hec ꝓba nisi sit ꝑmissa pena.tunc metu tenet defendere:vt hic.⁊.j.e.l.§.siqs dolũ. Ja.de are.tetigit hoc in.l.dãni infecti qdã.ꝗ.de dã.ife. Dico mõ latius. nã illa ꝓba de facto pnt ĩtelligi plurib⁹ mõis.ꝑmo si moueat lis in iudicio de iure vel de facto:⁊ euincat de iure vel nõ:ut.l.pť.in ꝑn.ꝗ.de do.ple.scõo mõ põt ĩtelligi ꝏ facto.s.vt in iudicio faciat ea q̃ facti sũt:ut assistere apõ tribunal ꝑducere testes soluere expẽsas ⁊ si.ar.ad hoc C.de in lit.dã.tu.l.ij.⁊ de euic.l.si parẽtes.tertio mõ p̃t ĩtelligi de iure ⁊ de facto hoc ẽ armata manu resistere ⁊ recupare.sed iste tertiꝰ modus nõ debet ex natura ꝓtractꝰ:vt.d.l.fi.C.de ac.em.⁊.l.ꝑmisceri.ꝗ.de acq.pos. ergo intelliget ꝑm naturã ꝓtractꝰ: vt ad hũc tertiũ casum nõ porrigat:vt.l.si stipulatꝰ.ꝗ.de vsur.⁊.d.l.dãni ifecti qdam.de dã.infe.⁊ q: ꝓba ambigua in dubio interpretant ꝓtra stipulatorẽ:ut.ꝗ.ꝏ pac.ueterib⁹.⁊ hoc tz Ja. de are.⁊ Ol.⁊ idem tz hic Ric.ma.⁊ addit rõnez: q: cũ natura cõtractus emptiõis ⁊ vẽditõis sit talis nature ꝙ in eo nõ ueniat casus fortuitꝰ ꝑ talem ꝑmissionẽ gñalez nõ tenebit cũ alij casus fortuiti nõ sunt notati: ut.l. sed ⁊ si qs.§.q̃sitũ.ꝗ.si qs cau.⁊.ꝗ.loc.l.opꝰ.ꝙ aduersione opat ergo talis ꝑmissio:ut teneat ad duo.ꝑmo q: non tenet venditor si emptor expellat de facto ꝑm p̃dictos sed mihi vť in hoc ꝑmo casu distinguẽduz.aut emptor expellit ab aliquo suo inimico.⁊ sic ꝑꝑ odiũ ipsius emptoris ⁊ vẽditor nullo mõ tenet:q: emptoris culpa hoc accidere.l.ĩterpretat:vt.l.si mercet.§.culpe.ꝗ.loca.⁊.l. pe.in ꝑn.ꝗ.so.ma.aut fit ab inimicis vẽditoris:⁊ tũc ꝑpter sui odiũ tenet:ẽt si nõ eẽt dictũ de iure ⁊ de facto. q: ipsius vẽditoris culpa hoc accidit:ut.d.l.de qua tenet ex natura cõtractꝰ.aut neutrius culpa hoc accidit. sed qdã hoc facit ad suũ lucrũ nõ ꝑꝑ odiũ possessoris: ⁊ tũc sto cũ predictis.in alijs duobus casib⁹ sto cũ eis.

Ex.§.sequenti.

¶ Pro quo facto comittat stipulatio nõ fieri quo minus hẽre liceat:ibi.Reassume.

Si quis forte nõ. Hec stipulatio cõtinet nõ fieri quo

[a] ¶ Facturuz ⁊ curaturuz ADDE bal. ꝓsi.xcvi. primo lib. ubi ponit ad qd teneat ⁊ quõ obliget qui ꝑmisit alicui se facturũ et curaturuz ꝙ nõ vẽiretur ꝑ sniam ⁊ si veniret ꝑ ꝙ releuabat cũ indemnez:⁊ qũo obliget qs ex ꝑmissione facti alieni.vide ro. ꝓsi.ccccx.⁊ per bal.cõsi. ccxcviiij. primo li. vbi allegat bar.in .l. quotiens quis.

[b] ¶ De iure ⁊ de facto. ADDE ꝑm alex.inq̃ztuz bar. ꝓcludit ꝙ ille q se obligat defẽdere emptorez non tenetur defendere cuz armis ꝙ hãc candem sniam tenẽt cõiter ¶ Doder.cy.⁊ sali.in.l. fi. de ac.ẽp.bal.in l.nõ soluz.§. status.ꝗ. de ꝑcu.⁊ i.l.i.ĩ lec.antiqua. ꝗ.ꝏ euic. io. de imo.in.c. fi.⁊ ibi pe.ꝏ anch.de ẽp. ⁊ vẽ. Ja.bu. ꝓsilio incipiente. In xpi noie amen. qõ proponit ⁊ qualiter ĩtelligant illa ꝓba de iure ⁊ ꝏ fcõ.vide bal.cõsi.clxxvi.inter cõsilia ang. licet alexã.alleget ꝑ ꝓsilio ange.ñ ẽ vez ⁊ an q ꝑmisit habere licere sub pena teneat siue ꝏ iure siue de fcõ res euincat.vide ab. cõsilio .xliij. ij.lib.⁊ ꝙ ꝑmittẽs de iure ⁊ ꝏ fcõ defendere non teneat nisi ꝏ iure nisi sit princeps tz pe.ꝏ anc. cõsilio .lxxxvi. ⁊ clericꝰ suaz ecclesiã ꝏ iure ⁊ ꝏ fcõ de fẽdere tenet ut idẽ voluit ꝓsilio. clvij.

minus hēre liceat occasionē dñij vel alteri⁹ iuris hīti uel
hēndi.h.d.cuz.§.se.z hic dī ex quo facto stipulatio cō
mittat. Itē qñ hec stipulatio ꝓmittat. ¶ Op.z incipio
a glo.ma.p̄cedentis.§.q̄ dz hic recitari. ¶ Op.si ista sti
pulatio cōmittat solū pp ꝓtrouersiam de iure:ergo nū
q̄ cōmittit:q: si tu ꝓmisisti de euictōe: tūc possum exce
ptiōe te repellere:q: quē de euictiōe z c̄.ut.s̄. de euic.l.
vēdicātem. Istud ꝓtrariū.l.soluit in gl.in p̄n.z in fi. Et
p̄ma so.est q̄ de iure agit lz exceptōe repellat.uel dic q̄
licet ꝓtineat ius stipulatio tñ cōmittitur si de facto mo
uet.z ista tangit in fi.glo.z hāc tz Pe.dicit ipse diabo
licū eēt dicere q̄ si agēdo de facto nō cōmitteret.qd.n.
si rē alienā vēdo nō obligabor.nō ob.lra hic.i.§.q̄situz
q̄ dicit q̄ cōmittit si res efficit ꝓmissoris nō alias. q: il
lud iō dicit:q: nō est verisimile q̄ ille ageret si nō hēret
dñiuz. fateor tñ q̄ cōmittit agēdo de facto ꝗz By. Ja.
de are.z oēs cōiter tenēt ꝓtrariū z est cāus.j.in.§. hi q.
vbi dī q̄ hec stipulatio ꝓtinet ius ex utraqz pte.nec ob.
si dicis qd si vēdo rē alienā q: fateor q̄ hec stipulatio ñ
cōmittet.sed hēbit locū actio ex empto. ¶ Scōo op.q̄
cōmittat si agit sicut in trāsactiōe:ut.C.de trāsac.l. vbi
pactū. R.glo.dicit q̄ ar.a trāsactiōe ad istā stipulatōez
nō est bonū cū trāsactio pōt fieri sup re aliena:ut.l.ulti.
C.de usuc.p ēp.z.l.si p fundo.C.de trāsa. hic ꝗo non
sup re aliena:ut hic. Itē fit trāsactio p lite p̄iti vel futu
ra.hic ꝗo etiā si nō sup lite īterponit. Itē trāsactio nul
lo dato uel retēto nō valet.C.de trāsac.l.trāsa. hic sec⁹.
z hoc ē qō dicit glo.ex liberalitate mera īponi. Itē tran
sactio īterponit sup lite pēdente:ut.l.cū acqliana.s̄.de
trāsa.z.l.si de certa.C.ō trāsac.ubi nō uenit ius futurū.
sed in ista sic p̄ñs z futurū. Itē est qnta dīa.in trāsacti
one eni ꝓmittit penalis stipulatio si de facto venit:ut.l.
vbi.z.l.si qs maior.C.de trāsac.ꝗz ista non nisi de iure z
iste due dīe vltime nō sunt in gl. ¶ Op.q: ista stipula
tio cōmittit p facto alieno qñ est ꝓmissum:vt hic i.§.q̄
sitū.ergo nō est necesse ꝓtrouersiā moueri de iure.So.
dic q̄ ibi ille alius ꝓtrouersiā mouebat de iure.alias nō
cōmittere in re aliēa sicut nec suo stipulante dicit glo.
¶ Sz ꝓtra hoc op.q: cōmittit in suo stipulante:vt.j.e.
.l.§.hi q.So.nō ꝓmittit de rigore sed ō eqtate ꝓmittit
z vide glo.ibi.z iō nec in re aliēa z c̄. Ibi sed z si su⁹ sub
ꝓditōe hoc ē vex de iure stricto ꝗz de eqtate sec⁹:vt ibi.
¶ Op.dī hic q̄ p re aliēa q̄ pseuerat:aliēa non pōt cō
mitti.cōtra agā cōtra te rei vē.etiaz p re aliena ferī snia
ꝓtra te.z sic in cā poteris agere cōtra me: q: nō potero
dicere q̄ male fit iudicatū:vt.l.si seru⁹ pluriū.§.fi.s̄. de
le.i.z sic pro re aliena cōmittere. Breuiter fateor ꝓtra
q̄ p re aliena pōt cōmitti:verū est secuta snia.dicit glo.
z bene. ¶ Opp.ad id qō dixi dānū q̄ qs sua culpa sen
tit sentire nō vī:ut in re.iur.dānū qō qs.sed stipulator
fuit in culpa:q: potuit obijcere exceptionē cōtra agen
tem.So.dicit glo.q̄ culpā obijcere non pōt ex q̄ lucrū
sentit.ar.l.cū i fundo.§.q̄ si mulier.s̄.de iur.do.z no.ī
.l.uēdicantē. s̄.ō euic. ¶ Sz op.nōne potero dicere q̄
p iniuriā est iudicatū:ut.s̄.de euic.l.si p imprudētiam.
glo.dicit q̄ nō:ut in.l.si suus pluriū.§.i.ō le.i.z bene.
Op.s̄.de euic.l.qō ad seruitutez.Sol.ibi in stipulatiōe
duple hic in stipulatiōe hēre licere. ¶ Opp.j.e.l.inter
stipulantē.in p̄n.So.ibi p̄cessit cōtract⁹ de cuius natu
ra debet euictio etiā de facto alieno. ¶ Item op. de.l.
emptorē.§.cū aūt.de act.emp.Solu.z ibi p̄cessit alius
contract⁹.Sed ad illud op.de.§.fiqs forte.q: dicit di
stractū.so.dic distractū ab alio uel ab eo.s.donādo.uel
dic q̄ fuit dictū nō teneri de euictiōe. ¶ Reassume ergo
ut tibi liqueat p quo facto hec stipulatio cōmittat .dic
aut uenit cōtra ꝓmissor uel ei⁹ heres aut ex̄ne⁹. p̄mo ca
su aut rōne alicuius sui iuris z cōmittit stipulatio:ut ꝗ.
si qs forte:aut vēit de facto si qdem snia est lata p eo lz
iniuste hec stipulatio cōmittit.l.si seru⁹ pluriū.§.i.s̄.de
leg.i.si ꝗo snia nō est lata nō cōmittit:vt in §.q̄situ.nisi
ad expen.l.si sine.§.marcellus.z.§.cū aūt.j.rem ra.ba.
Aut vēit ex̄neus:z tūc si de facto nō cōmittit:ut hic.z
§.hi qui.j.e.Aut de iure:z tunc aut p̄cessit cōtractus ex
cuius natura debet euictio z cōmittitur:ut.l.īter stipu
lantem.in prin.j.e.z.l.emptorem.§.q aūt.s̄.de ac.em.
aut non p̄cessit cōtractus alius:z tūc nō tenet de facto
alterius nisi pena sit apposita:ut hic.z.s̄.pri.§. Pro
cedo vlterius ad secūdaz materiā.vidistis ex quo facto
ꝓmittat:modo est videre qñ.z dicit tex.q̄ statim mota
cōtrouersia. ¶ Sed op.de.l.hēre licere.s̄.de eui.Sol.
dicunt qdam q̄ aliud ibi:z aliud hic.vel aliter:ut ibi.z
ista est vera so.aut ille q.ꝓmisit agit:z tunc statim cōmit
titur:ut hic.aut alius z tūc euictōe secuta: vt ibi. Ja.de
are. dicit aut loqmur in cōtractu emptōis z vēditionis
z si ē apposita stipulatio hīe licere z sto illi.l.hīe licere.
Aut loqmur in alio cōtractu.z tūc aut cōstat q̄ eā mo
uet de iure z statim cōmittit:vt hic.z.§.fiqs forte. z.l.
procurator ad exhibē.§.i.j.rem ra.ba.aut cōstat qō de
iure nō mouet z nō cōmittit:ut hic.z.j.rem ra. ba.l.p
curator.z.l.fi.aut est dubiuz z expectat snia :ut no.hic.
z probat.s̄.de iureiu.l.iusiurādum. q̄ ex cōuentiōe in
fi.interim cōmittet ad expēsas.facit ad id qō dicaz.j.e.
.l.venditores. ¶ Itē op.q̄ si euincitur p iure futuro nō
ꝓmittitur stipulatio:ut.l.lucius.s̄.de euic.z.l.i.s̄.de pi.
z cōmo.rei vē.So.ibi loqtur qñ ius possessoris minui
tur facto suo vel casu fortuito tūc nō tenet ꝓmissor. hic
quādo ius possessoris nō minuere ꝓpter ius supueni
ens promissori qō ante erat apud alium.z sic no.casum
qō dicam.j.in.§.duo fratres.

Sicut autē ex rei. Hec stipulatō cō
mittitur cōtra p
missorem z eius successores z stipulatori z eius successo
ribus.h.d. ¶ Quero vtrū cōmittat in rem cōtra success
orez: z determino p.l.fluminū.§.adijcitur.s̄.de dam.
infec.q̄ cōmittat stipulatio z ei⁹ successorib⁹ vniuersali
bus:sed singulari nō.sed sibi cedet:vt.l.dāni.§.ēptor.
s̄.de dā.infec.idem est in ꝓmissore q̄ successor singula
ris nō tenet.sed ex eius facto tenet actor:vt.l.fluminū.
§.adijcit.z qō ibi no.z.l.iij.§.op⁹.s̄.ō ali.iudi.mu.cau.
fac. ¶ Quero an est idem si nō intersit p̄ncipalis stipu
latoris cū de euic.nō tenet:q: forte donauit.hēs glo.in
l.si pro re pupilli.in fi.glo.s̄.de euic.

Ex.§.sequenti.

¶ Licere siue licitum ē quot modis possit intelligi.

Hi qui sunt. Hec stipulatio ius cōtinet si
pōt alias referī ad fcm.h.d.
¶ Not.q̄ talia sunt p̄dicata q̄lia demonstrāt subiecta.
dicit Pe.z seru⁹ est subiectū sup quo stipulatio hēre li
cere īterponit.z no.q̄ stipulatio q̄ ꝓprie nō pōt intelli
gi trahit ad impropriū. ¶ Op.de.l.si a patre.§.si a fi
lio.s̄.de pe.here.rñdeo q̄ filius ꝓmittēs de iure nō po
test euincere.sed qñ filio ꝓmittit:tūc dz intelligi de iu
re:vt.l.si a p̄re.s̄.pe.here.sed in persona filij hodie ō iu
re dz intelligi cū pōt acqrere:vt.C.de bo.q̄ lib.l.cuz oz.
¶ Vltio no.ex hoc.§.p intellectu totius.l.q̄ licere seu
licitū esse pōt intelligi duob⁹ mōis.prio licet de iure nō
tñ de facto.secūdo lz seu licitū est de iure z de facto.aut
ergo verbum licere referī ad ꝗbum iuris vel ad uerbū
cōe qō se hēat ad ius z factū:ut ē ꝗbū hēre:ut.j.§.hīe.
z tunc intelligit licere de iure.z lz aliqō sit īpedimētum
facti nō dī desinere licere hēre:vt.§.si qs forte.z.§.q̄si
tum.z hoc fallit si pp cōditionē p̄sone aliud statuat:ut
hic.si ꝗo referī ad ꝗbum significatiuū facti:ut ire age
re licere:ut insti.eo.§.sed cū factū.z tūc intelligit licere
de facto:ut hic.in ꝗ.cuz ꝗo.z.j.pri.ꝗ.plane.significa
tio ergo istius verbi licere facit istam difficultatē in hac
.l.z ex his habetur intellectus istius stipulationis z se
quentium.

Ex.§.sequenti.

¶ Si testis rustic⁹ dicat q̄ ticius tenuit z possedit tāto
tēpore z interrogatus quō sit. Respondeat q: tenuit z
possedit an probet :ibi. Et ista glo.

Hec quoqz stipulatio. Verbũ possidere intelligiť ciuiliter nisi cõditio ꝑsone faciat ĩtelligi de naturali detẽtatiõe.h.d. ¶ Not.ꝙ possidere intelligiť ciuiliter.tenere intelligiť de facto.ꝛ hẽre est cõe ad possidere ꝛ tenere ut videbitis statim. Et illud est qõ ponitur in libellis.s.quã hz tz ꝛ possidet. ⁊ Et glo.inducit ĩ ar.ad qõnez. Rustic⁹ interrogat⁹ sup articulo dicit ꝙ tenuit ꝙ possedit ꝛc̃.ꝛ interrogať qũo scit rñdit ꝙ tenuit ꝛ possedit tanto tpe ꝛc̃.ꝛ q: rustici nesciũt qd sit possessio:intelligiť de possessione q̃ est facti.ꝛ vide istã glo.et adde in ñ.glo.ar.s̃.de cõdi.ꝛ de.l.qbus dieb⁹.§.dñs.l. nec seru⁹.s̃.de pecu. By.ꝛ Pet.ĩpugnãt glo.q: si hoc esset verũ nullus ĩperpetuũ vinceret ĩterdicto uti possidetis in quo nõ sufficit detẽtatio:vt.l.si duo.§.creditores.uti possidetis.sed ſm istã glo.nõ ꝓbareť ciuilis possessio.nõ ob.iste.§.q: ideo hoc euẽit hic ne stipulatio iriteť.sed certe rusticus deponit de naturali detẽtatõe q̃ est facti⁹.ꝛ ista glo.bene dicit.nã cũ testis hẽat deponere solũ de eo qõ sensu ꝓcipiť:ut.l.testiũ.C.de testi.s̃. de testa.l.heredes palã.si vellet deponere ỏ possessione iuris nõ valeret ei⁹ dictũ:q: illa nõ ꝓcipiť sensu:sed ex aliis factis colligiť iudicio intellect⁹. Ad rõnem Pe.ꝙ nun q̃ ꝓbabiť possessio iuris nõ est verũ qa ꝑ istã ꝓbationẽ resultat cõclusio iuris. ꝟbi gr̃a depono ꝙ mutuasti.c.ꝛ si testis deponit ꝙ mutuasti:ex qua ꝓbatiõe resultat obligatio.ꝛ sic in cãu nostro ꝓbata hac detẽtatiõe facti p̃sumiť possessio iuris:ut.l.q̃dam.s̃.de rei uẽ.ꝛ. l.i.C. de acq.pos.ꝛ.s̃.de acq.pos.l.i.in ꝑn.j̃.de solu.l.ticia. Itez ista glo.ẽ bona ꝑ aliud .plures testes sunt ꝛ vn⁹ ꝓbat ꝙ ticius possidet:ꝛ alius ꝙ seius possidet quõ põt esse. dic ꝙ quẽlibet vidit de facto detinere. Itẽ est bona ꝑ aliud:qa camerarii faciunt reformatiõem:ꝛ apponitur ꝟbũ quod põt se aliqñ hẽre ad intellectum iuris cõis ꝛ aliqñ ſm cõem vsum loquẽdi.qualiter intelligiť istud ꝟbum credo ſm cõem vsum loquẽdi:q: ſm verba proferentis debet intelligi ut in hac glo.

Ex.§.sequenti.

¶ An stipulatio uti frui licere cõtineat ius uel factum: ibi. Quero. Et si ꝓmittiť aliqd titio ꝛ suis heredib⁹ utꝫ illa adiectio aliqd opetur in re alias trãsmissibili ad heredes:ibi. Circa.

Si quis ita. Stipulatio ĩterposita sup iure mere ꝑsonali ad heredem nõ trãsmittiť nisi exprimať.h.d.ꝛ no.bñ ꝙ alius ẽ vsufruct⁹ in ꝑsona heredis : ꝛ alius in ꝑsona stipulatoris. ¶ Op.de auc.si qñ.C.de cõsti.pe.vbi vr̃ ꝙ impsonalitas vitiat stipulatiõez. R̃.ꝙ q̃dã est impsonalitas ex ꝑte ꝓmissoris q̃ vitiat stipulationez.sed ex ꝑte stipulatoris nõ vitiat:qa semp stipulato: vult sibi acqri. ¶ Op.s̃.l. ñ.cir.ñ.ſm vnã lec.s̃.si cer.pe. R̃.q̃dam est ĩpsonalitas in ꝟbo obligatiuo. ꝟbi gr̃a satisfiet tibi.ꝛ tũc impsonalitas vitiat stipulatiõem.ſz si ĩpsonalitas ẽ in ꝟbo executiuo vt ꝓmitto ꝙ tibi satisfiet.ꝛ tũc nõ vitiat stipulatõz: vt.l.illa.j̃.e.ꝛ.l.ñ.in ñ.s̃.si cer.pe.ꝛ ista no.bñ ꝑ doc.in auc.si qñ.C.ỏ ꝯsti.pe. Dicť hic lz diuersi sint fruct⁹ ꝛc̃. ¶ Quero qd uult dicere ꝛ vna glo.dicit ꝙ fruct⁹.i.vsufruct⁹.q: in ꝑsona defuncti est vsufruct⁹:in ꝑsona heredis alius ẽ vsufruct⁹:ꝛ istud placet.si ponas defunctuz vsufructuariũ cõstitutũ fuisse seu sibi ꝓmissum ꝓ se ꝛ heredib⁹ꝛ erit effect⁹:q: heres egebit noua cõstitutõe vsufruct⁹. Si ꝟo poneres defunctũ tñ fuisse vsufructuariũ nõ hĩta mẽtione heredũ:postea fuit stipulat⁹ sibi heredizz suo vti frui licere.tũc ꝓcedit sequẽs expositio glo. q: defunct⁹ ꝓcepit vt vsufructũ.heres ꝟo vt cãm:qa est q̃dam obligatio ad fruct⁹:q: aliud ẽ hr̃e vsufructũ:aliõ hẽre obligationẽ ad fruct⁹.ꝛ vide istam glo.q̃ incipit.i. vsufructus ꝛc̃.ẽ ergo bõa ista so.ꝛ ꝑmo qa in ꝑsona heredis est usufruct⁹ nouus:vt.l.antiqtas.C.de usuf . naz alius est vsufruct⁹ in ꝑsona defuncti ꝛ cũ sua ꝑsona finitur.ꝛ alius vsufruct⁹ ẽ in ꝑsona heredis :ꝛ in ꝑsona sua finitur.ꝛ simile ĩ.l.repetita.s̃.q.mo.vsufr.amit. ⁊ Quero an ista stipulatio vti frui licere cõtineat ius vel fcm̃:ꝛ sic an cõmittať ꝑ ꝑ ĩpedimentũ iuris vel facti.dico ꝙ factũ ꝯtinet sicut ire agere licere:vt hic.ꝛ.s̃.§.hi qui ꝓbatur.s̃.lo.l.ex cõducto.in ꝑn.ꝛ.l.si fũdus.nõ ob.s̃.si vsufru.pe.l.vti frui.in ꝑn.qa ibi poniť ꝟbũ ius.vñ si stipulatio esset cõcepta ꝓmittis mihi ius eẽ vti frui:tũc ꝯmitteť tm̃ ꝑ ꝑ cõtrouersiam iuris.sic no.ꝙ in stipulatõe mere ꝑsonali alia est obligatio ꝑsonalis in ꝑsona heredis. ꝛ alia in ꝑsona defũcti:vt si ꝓmitto te nõ offẽdere neqz heredes tuos:vt dixi in.§.cato. ¶ Quero vtꝫ sit dr̃ia ĩter duas stipulatiões de qbus fit mẽtio hic.dic ꝙ sic:vt in glo.sed istud ẽ verũ si ponas iter actũ constitutũ.ꝛ sic ista stipulatio ire agere licere ĩterpretareť ſz naturã ĩpius:vt.j̃.e.l.inter stipulantẽ in ꝑn.ſz si ponamus hãc stipulatõem simpliciter ĩterpositã.tũc cõtinet merũ factũ ꝑsone nec trãsit ad heredẽ nisi ỏ eo fiat mẽtio.sicut nec ad dñm:vt insti.de iuri.sti.§.sed cũ fcm̃.ꝛ.s̃.§. hi q. ꝟ. cũ ꝟo.ꝛ in ꝑsona heredis alia stipulatio eẽt:vt.s̃.l.ij.§. ñ.si fuit exp̃sse hĩta mẽtio heredis:ꝛ hoc ꝓbať.s̃.de le. .i.l.apỏ iul.§.si qs alicui.facit.s̃.de ser.le.l.pater.ꝛ hoc vult dicere hic. ⁊ Circa.l.istã formo vnã.q.quã format Pe.in alijs terminis. Tu ꝓmittis aliqd titio ꝛ suis heredibus vtrũ ista adiectio heredũ aliqd opetur in re q̃ est trãsmissibilis ad heredẽ.dicit Pet.ꝙ sic:qa poterit agere ꝛ ex stipulatiõe sua heres ꝛ stipulatiõe defũcti:vt ar.l.si seru⁹ cõis sibi.ꝛ.j̃.de sti.ser.melius facit lz ipse nõ alleget.l.recusare.§.titi⁹.s̃.ad trebel.ꝛ si istud eẽt verũ eẽt multũ vtile ꝑ ꝑ ꝑscriptionẽ:qa in stipulatione defuncti a die stipulatõis defuncti ꝛ alia esset ꝑscriptio in ꝑsona heredis. Itez alia exceptio posset opponi defũcto q̃ ad heredẽ nõ trãsiret:ꝛ in oibus instr̃is hodie de heredibus fit mẽtio.cõtrariũ credo ꝓmo ꝑ istã glo.scõo per tex.in.l.eũ q ita.§.te ꝛ titium.j̃.e.vbi dr̃ ꝙ supuacua fit mẽtio de herede nisi ille solus noiať sit heres. Preterea per.l.cõtinu⁹.§.ñ.j̃.e.vbi dicit tex.ꝙ necesse est oibus acqri.ꝛ sic loqtur de stipulatiõe q̃ incipit in ꝑsonaz defuncti.scõa ergo stipulatio ex ꝑsona heredis eẽt iutilis:vt.s̃.e.l.qui bis.nec istud interesse tẽporis cõsideratur:ut dixi in.d.l.q bis.posito ꝙ dicat verũ Pe.tñ ista actio est hereditaria incipiẽs ab herede:vt.l.i.C.ut act. ab herede ꝛ cõtra.here.alias si aliter poneres tũc seq̃retur ꝙ exneo posset stipulari cõtra.l.si tibi decẽ.§.si pact⁹.s̃.de pac.facit.l.hereditariũ.s̃.de bo.auc.iudi.pos.

Ex.§.sequenti.

¶ An stipulatio penalis simpliciter interposita cõprendat factum alienum.

Si quis dolum malũ. Stipulatio doli simpliciter ĩterposita etiã dolũ heredis cõprehẽdit nõ exnei nisi pena fuerit apposita.h.d. ¶ Quero an penalis stipulatio sup dolo malo interposita simpliciter cõprehẽdit factũ alienũ:ꝛ hic vr̃ casus ꝙ sic: vt.j̃.e.l. iter stipulantẽ.in ꝑn. Cõtrariũ credo:q: tex.s̃.e.l.in ꝑn.ꝛ ꝟ ñ.quare sic dicit ꝙ lz de rigore ꝟbozꝫ exnei cõprehendanť tñ de eqtate nõ.mõ ad ꝓpositũ stipulatio penalis dz limitari ſz naturã ꝯtract⁹ sup quo est ĩterposita: vt.l. si is q ducẽta .§.cũ stipulamur.s̃.de re.du.ꝛ.l.si euz.§. q ĩnuriarũ.s̃.si qs cau.ꝛ sic credo ꝙ debeat exp̃sse dici de facto alieno:vt.s̃.hac.l.in ꝑn.versi.aut siqs.nec ob. iste.§.qa adde qõ dz adijci post factam mentionẽ de extraneo.nec ob.l.inter stipulantẽ:ut ibi dicetur.

Sue persone. ¶ Opp.de here .vẽ.l.i. So.hic intellige de here de defũcti. ¶ Op.C.de pac.l.filius.So.ut gl. ¶ Quero an pater possit cõueniri ex ꝑsona filij arrogati.et dic vt glo.que remittit ꝛ bene.

Inter certam. Debitũ in diẽ certũ potest solui añ diẽ secus si ĩ die certa.h.d. ¶ Op.ad ꝓmũ dcm̃ de.l.si pupillus.§.q sub ꝯditiõe.j̃.de noua.So.glo.ꝙ ibi pure hic in diem.

a ¶ Que ẽ seť ADDE In no.in.c. cuz olim.de priui.el Fo:vbi allegat text. xix.q.ij.c.i.ꝛ no.in.c.cum ad sedẽ ỏ respol. probať viij.q.i. pontifices.pau. ỏ leaza.in cõmẽto.c.in litteris.ỏ restispo.vbi allegat istã glo. bal.in.l.i.C. ỏ ser.fugi.ꝛ ĩ l. data opa. q accu. non pos.in.xviij. col. ꝛ ĩ. l.pe. C.de exe.rei iudi. ꝛ in.c. i.ĩ ꝟbo recu pauit de pace cõstã. ꝛ in sua disputatiõe incipiẽte.de vi turbatiua.ꝛ ĩ.l. ij.C.vbi ĩ rẽ actio. Imo. post Ange.ĩ .l.q vas.§.i. s̃.de dã. ĩfe. do.ant. post Jo.an. i.c.lz cãm de pba. d.ant. i.d.c. cũ ad sedem vbi limitat hãc ꝯclusionez ꝓcedere nisi qualitas ꝑsone uel natura sbiecte materie de qua deponit testis repugnet :q: tũc nõ resultarz ꝓbatio possessiõis: vt si deponat testis cõmodatariũ uel depositariũ possidere:ut hic ꝓbať ꝛ ꝑ Pau.ỏ leain.d.c.in litteris.bñ saẽ .l.ob marito rum ne vxo. pro marito ꝛ q̃liter testis ꝓbet possessionẽ cõsilio cccv.iiij.li. dicit ẽt bal. cõsi.cccxiiij. eo.li.ꝙ testis hẽns sciaz iuris ꝓbat ea q̃ sunt iuris.

b ¶ Int certã ADDE dũ Alexã.refert ꝙ Ang.iducit hunc tex. ad qõ.an heres q rogatus ẽ restituere paupib⁹ post mortez possit in vita restituere:et ipse cũ bar.ĩ

.l.cuz pater. §.a filia.d le. ij.tz q nõ q idem voluit ro.cõsi. cccc lij.z bal.2si. lxxv. iij. lib. §.pe. de ancha. consilio cciij. tenet ꝯ riũ.idẽ tenet ab.2silio. xi. ij.lib.

a ¶ In pena ADDE bal. 2si.ccxcviiij pmo lib.

b ¶ Obligeꝫ naturaliter ADDE q cũ opi.gl. ẽt trãsit alex.vi de h p cum.

c ¶ Promittis mihi dare illi. ADDE bar to.cõsi.lxxi.i cipiẽte.gell' pmisit.

d ¶ Consueto fenerari. ADDE vltra Alexã.ut plene p ro.2 si.ccccc.ãge. 2si.iiij.z xc. z.ccxix.iquã tum ẽt q̃rit alex.vt p pẽa adiecta i ultima uolunta te censeatur apposita in fraudẽ usurarum. Adde pe.de ancb. cõsilio. xciij.

e ¶ Quadrupli. ADDE ut pulchre p pe.de ancb. cõsi. cxlvi. z bal.consilio. ccclxxvij.iij. li.vbi dicẽ tenẽdaz glo. z cõsilio.l.i si. ij. lib. idem dicit.

dic vt ibi. ¶ Op.de.l.in fideicõmissi.§.cũ pollidius.s̃. de vsur.z.l.si ita relictũ.§.pegasus.s̃.de le.ij.So.ibi in fauorẽ creditoris hic in fauorẽ debitoris. ¶ Op.s̃.de .l.eũ q.de ãnu.le.Sol.ibi.in.i. rñ.fuit dies adiecta in fauorẽ creditoris.in.ij.rñ.fuit posita in fauorẽ debitoris. z sic cõcordat cũ pmo. ¶ Sed op.j̃.e.ti.l.libert'.§. largius.So.ibi fuit solutũ executori cui pure debebatur. ¶ Op.de.l.sed z si ante.s̃.ad tre.sed ibi de die incerta z sic cõcordat cũ scõo rñso. ¶ Venio ad scõm z op. de .l.post mortẽ.C.de fideicõ.glo.nõ sol.dic q ibi loqtur de die incerta qñ.sed certa an.qz certum est q qs dz mori.illud nihil est dicere q̃tũ ad illã.l.qa ibi loqtur in vltimis voluntatib' in qb' dies mortis bẽtur p conditiõe: qa fideicõmissarius põt ante mori.breuiter ista ẽ vitas hic añ diẽ si soluiť nõ fit qõ est pmissuz: vt fiat liberatio sed fateor q ante possum accipe z tu dare.sed nõ tanq̃ debitũ ex vigore illius obligatiõis:sed ex tua liberalitate.postea tñ exñte cõditione cõuertet in solutũ.j̃.de so. .l.si qs sub conditõe. ¶ Ulterius op.de.l.cũ furti.s̃.de in lit.iur.z insti.de ac.§.plus.glo.fatet q plus facit.sz glo.non bñ dicit:qz nõ facit qõ debz sed aliud prorsus. ¶ Quid ergo voluit ista.l.dicere.z dicẽ q vult dicere q in die certa possum añ soluere:qz possum offerre z cõsignare:vt ad te piculum trãseat:ut.l.ob signationẽ.C.de so.z.l.acceptã.C.de usur.sed in obligatiõib' in diem incertã ante offerẽdo nõ facis qõ pmittis:nec me posses cogere si nolo.nec p cõsignationẽ trãsit in me piculum lz si recipiã sponte posset.z sic itelligit istũ.§.Jac.d are.

Ex.§.sequenti.

¶ An sit dñia inter penã z vsurã:ibi.Sed ne. Et an obligeť naturaliter qui pmittit mihi dare ticio:ibi. Quero an. Et qd si pmittit dare ticio.x.pro me an valeat stipulatio:ibi.Quero qd. Et an pena possit excedere duplum:ibi.Quero dicitur.

Alteri stipulari.

Non põt qs alteri stipulari:nisi fili' vel fu' sed metu pene ei stipulatiõi pareret.h.d.pmo poniť regula.scõo exceptio.tertio rõ regule.q̃rto consulit cõtra regulã.secũda ibi:pter q̃.tertia ibi:iuente sunt.q̃rta ibi plane si velim. ¶ Op.j̃.e.l.§.si stipuler.z.§.si insulam. So.ibi interest stipulatoris hic nõ. ¶ Op.z vñ q quis põt alteri stipulari exñeo.glo.in.l.hmõi.in prin.s̃.de legã.i.So.si stipulor alteri nõ ualet:ut hic.sed si stipulor mihi noie alieno ualet:vt in cõtrario.z.l.pe.s̃. de neg. ge.z.l.q̃cũqz.s̃.ti.i.cũ sua glo. ¶ Op.z vñ q semp nñ interfit.nã si soluis alteri potero repetere:ut.l. ño pcuratori.j̃.de sol.z insti.de iuti.sti.§.siqs alij. Itez ĩterest mea:qz bẽo obligatũ naturaliter euz cui soluiť: vt in.§. 2suluit.l.sed si lege.s̃.de pe.her. Rñdeo ad pmũ q nõ possum repetere.z.l. ño pcuratori.z.§.si qs alij.insti.d iuti.sti.loquunť in adiecto.sed hic in nõ adiecto: vt gl. determinat in.l.i.de pac.in glo.ma. ¶ Ad scõm rñdeo q nec cõsiderať interesse illõ qõ naturaliter est obligatus:ut.l.si fideiussori.s̃.de pac.z ibi no. ¶ Sz cõtra p̃dicta vñ q possum repetere:vt.l.donatões in cõcubinã .§.pe.z ibi no.s̃.de dona.z.j̃.d sol.l.si cũ cornelius.vbi ille uť factus pcurator stipulãtis.facit.s̃.mã.l.si mãdato ticij.in pn.So.in illis qs stipulabať alteri qõ erat ipi us stipulãtis:uel sibi debitũ.vñ z illũ tertiũ vť facere p curatorẽ seu gestorem negocij sui:sz hoc dz intelligi de eo qõ nullo iure ante stipulatiõem debebať.vñ cũ stipulor alteri nõ adhibeo eũ in aliquo meo negocio. ¶ Oppo.de.l.ea q̃ ciuiliter.d acq.re.do.z de le iij.in pn.s̃. qõ vi aut clam.Sol.in qualibet patet. ¶ Oppo.de.l.stipulatio hoc modo.j̃.eo.vbi si nõ valet stipulatio nec pẽa. So.hic est stipulatio pter legẽ ibi est cõtra legẽ:vt vidisti no.s̃.e.l.generaliter.z.C.de pac.l.pacta q̃ cõtra. Et q̃re ista sit pter.l.rõ est:qz.l.nõ vetat.sed legis rõ nõ assistit sibi:qa inuente sunt hmõi stipulatiões z.c̃.z hoc dicẽ By.hic.z ibi in.d.l.gñaliter.z in.c.q̃ 2tra.ex̃ de re.iur. lib.vi. ¶ Op.de.l.seru' ea.s̃.de ser.expor.glo.so.q ibi pena adijciť pacto nudo hic stipulationi.z hanc By.tz hic.z in.l.iij.s̃.e. Pe.dicit cõtrarium p.l.si initio.C.de pac.iter emp.z vẽ. Dico glo.nñas bñ dicere p.l. fu' ea. de ser.expor.vbi est expñsuz z hoc ĩ pena'. In usura ñ o dz distingui aut ad penã in pecũia teneba.z tũc dz iter uenire stipulatio:ut.l.q̃uis.C.de usur.aut sup alia re:z tũc sufficit pactũ nudũ incõtinẽti appositum :ut. d.l.si initio.z qõ no.in.d.l.q̃uis. ¶ Sed est ne dñia iter penã z vsuram. R̃.sic.qz usura minutatim colligiť pena ĩ vna pstatiõe z vna pncipaliter:vt videbitis.j̃.e.l.stipulanti. z ideo vsura ẽ limitata in.l.eos.C.de usu.pẽa ẽ magna. z ideo pacto nudo nõ cõmittiť :qz in ea ñtiť magnum piculũ in vsur.modicũ. ¶ Op.q 2sidereť interesse: ut .s̃.eo.l.iij.so.ut ibi dixi. ¶ Op.j̃.e.l.si pupillus.z.l.nulla.de re.iur.dicit glo.fiet litis contestatio de facto sup q̃ 2mitteť penalis stipulatio.sed dico q ista glo.nõ bene dicit.imo cõmittiť ex euẽtu conditõis :sicut si pcessisset ualida:qz p morã cõmittereť facta interpellatõe.ita hic si iterpellabiť lz nõ cõstituať in mora:qz nulla petitio cũ existat cõditio penalis stipulatõis.necesse ẽ ergo:vt iterpelletur.z q sit veruz dicit tex.ibi.plane si uelim z.c̃.ibi vt si ita factum nõ fuerit z.c̃.q.d.si nõ obseruareniť pmissa.secus si pcessisset stipulario ualida pena cõmitrať :et sic per interpellationẽ existat cõditio.qñ aũt dz pcedere litis cõte.examinabo in.l.ita stipulat'.j̃.eo. ¶ Quero an ex tali pmissione qs obligeť naturaliter 'glo. hic q sic.idẽ vť no.s̃.de pac.l.i.vbi dicit q est pactũ.z sic cõtrahiť naturalis:vt.s̃.de pac.l.si vnus.§.pact' ne peteret.idem Ly.C.de pac.l.pacto successoz. ¶ Possetis vos dicere :ergo ille qui recepit mihi debitum gerit negocia mea qõ est cõtra illud quod.s̃.dixi. Rñ.nõ est obligat' mihi naturaliter ad.x.sed est obligat' dare illi tertio:z sic pecũia nõ est mihi debita. ¶ Quero qd si expñse dicatur pmittis mihi' dare illi pro me.dico q sufficeret sicut cum stipulor dari pcuratori meo:ut.j̃.e.l.§. si qs insulam. ¶ Quero qd si ex postfacto incipit interesse vtrũ possit agere.doc.dicũt q sic:qz ab initio ista cõuẽtio nõ fuit nulla.p hoc.s̃.e.l.§.q̃sitũ.z.s̃.mã.l.si remunerãdi.§.si tibi.no.per Ly.in.d.l.pacto successorum. ¶ Sz qd si sup tali 2tractu iureť.dicaz.j̃.de fideius.l.si qs pro eo. ¶ Quero dť hic q̃ sit quãtitas inspiciť qd est hoc dictũ dicũt qdam:vt nõ excedat legitimũ modum vsurarũ si est vsurarius. Innuit ista glo.q in hoie non cõsueto' fenerari nõ bẽnt locũ.ll.quas allegat qõ lz Inno.tangat tñ nõ firmat.canoniste cõtra hoc tenẽt extra de pe.c.suã.qbus in hoc est inherendũ. Alij dicũt inspicitur q̃ sit q̃titas:vt duplũ nõ excedat:lz videať 2tra.s̃. de euic.l.si dictũ.sed dic:ut.d.l.i.C.de sen.q̃ pro eo dicit glo.ibi dicť q per noia multiplicatiua non põt excedere duplum alias sic. Boc.ultramõ.dicũt q hoc ẽ ipo nere.l.uerbis z nõ reb'.vñ dicunt q pene cõuẽtionales pñt indistincte ascẽdere quantum ptes voluerint. By. tz glo.dic aut pena adijcitur certa quãtitate expressa in instro:ut dico vẽdis domũ p.c.z in fine adijciť sub pena dupli tripli q̃drupli vel qntupli possuz put volo:sicut si certã quãtitatẽ exprimerẽ sub pena mille :ut.d.l. si dictũ.de euic.qz eadez est rõ.certa enĩ q̃titas exprimitur:aut ponitur pena respectu incerti :vt sub pena dupli eius quod dicta res valebit:uel dupli eius quod intererit:z tunc per hec nomina non potest ascẽdere duplu:ut dicta.l.vnica.C.de senten.que pro eo.z no.s̃. e.l.in pn.in glo.que incipit in penali.rõ qz hoc scõo cãu posset nimiũ ascẽdere vltra quã cogitauerit pars : q̃ rõ cessat quãdo certa quãtitas exprimitur.alij dicũt aliter insti.e.§.alteri.dic ut ibi.

In stipulationibus.

¶ Op. de.l. inter stipulãtem.§.i.j̃.e.ti.Sol.ibi 2stabat ab initio de dissensu .hic erat dubiũ. ¶ Op.j̃.e.l.quotiẽs.Sol.illud qõ diri ẽ verũ qñ vtroqz mõ põt valere:ibi qñ vno tñ.sed nõne cõstat stati de dissensu cũ actor dicit se sensisse de vno :re'

de alio.℟.nõ.pro cuius euidentia est videndũ q̃liter ō hoc dubio q̃rit. Dico primo pōt actor ꝓncipaliter petere:vt declaret iudex qs sit ille stichus debit° cũ sint duo stichi.⁊ hoc p officium iudicis.ut hic.⁊.l.cũ q̃ritur.s.ō re.du.⁊ qō dixi in.l.si finita.§.elegãter.s.de dã.infe.pbatur.C.de fideicō.l.volũtatis.⁊ pōt in hoc iudicio petere simpliciter iterrogari testes de quo fuit sensuꝫ. Itẽ posset articulari limitate sensuꝫ fuisse de nigro uel de albo:⁊ tũc siqdez reus diceret se sensisse de alio ⁊ ꝓbaret uitiaret stipulatio:qꝫ ꝓstat de dissensu. Si ꝟo diceret ⁊ nõ ꝓbaret ⁊ de dissensu nõ ꝓstat qa dicto rei nõ stat ꝓ se.eēt ãt ꝓ eo qꝫ nõ tenet.tũ qa nõ ꝓstat de ꝓsensu interpãtabit ꝓ reo:vt hic. ¶ Scōo mō pōt q̃ri ō hoc dato libello ꝓncipali petẽdo stichũ:⁊ re° ꝓbabit duos eē stichos vñ tpe snie q̃rit in quo sit ꝓdẽnãdus. ¶ Tertio mō pōt de hoc q̃ri in executōe cũ snia fuerit lata simpliciter.

Ex.§.sequenti.

¶ Si ī aliquo statuto ponat pena denarũ librarum an itelligat de.xx.vel de.x.

Eũ qui ita.

¶ Oppo.⁊ vt q̃ de alijs decez nõ de eisdem.insti.de duo.re.ī ꝓn. Preterea nõne in.l.qnquaginta.s.de ꝓba.diuersitates scripture inducũt diuersitatẽ q̃titatis ⁊ psonaruꝫ cui° ꝓtrariũ dr hic.⁊.j.e.l.eũ q ita.in ꝓn.℟.si duplex est q̃titas expssa ⁊ vn° act° ꝓmittẽdi:vt ticius.x.seius.x.ꝓmittis:⁊ tũc de eisdẽ.x.intelligit.idem ex pte stipulatoris:vt mihi.x.⁊ ticio decez ꝓmittis:ut hic. Si ꝟo est duplex quantitatis expressio ⁊ duplex actus promittendi: ut si dico sempronio ꝓmittis decem:⁊ tu ticio promittis decem :tũc de diuersis quãtitatibus intelligitur nisi dicat eadem:vt insti.de duo.re.in ꝓn.dicã in materia de duo.re.in.l.ij.in.§.cũ in talib°. ¶ Quero vtꝫ ista stipulatio valeat in totũ vel in ptẽ.⁊ glo.dicit q̃ in pte:qꝫ qñ sub eadẽ cõpagine ꝟboꝫ fit ꝓmissio:tũc ꝓ pte valeret:ut dicit glo.⁊.ll.allegate p eã.sed qñ sub diuersitate cõceptiõis ꝟboꝫ:⁊ tũc in psona vnius valet ⁊ est vtilis in psona alteri° ē iutilis:nec vitiat vtile p inutile:vt.s.l.i.§.sz ⁊ si mihi.sicut dicim° in re cõiunctis:vt.C. de cadu.tol.l.i.§.vbi aūt.⁊.§.se.facit.j.de sti.ser.l.sz si mihi. ¶ Quero qd si dixit dena.dicit glo.q̃ intelligit de.xx. ꝓbat de le.i.l.siqs testõ.Sz qd si in aliq̃ cõstitutiõe penali ponat pena denarũ librarũ ⁊c.glo.q̃ intelligit de xx.vt in ꝓma cõstitutiõe ffoꝫ.§.pe.sup ꝟ.denarũ. Contrariũ no.C.de murilegu.l.q testñ.li.xi.ar.l. interpretatiõe.de pe.qō nõ placet:qꝫ cũ ꝟba sint clara q̃.xx. significat:vt.d.l.si qs testõ.nõ est locus interpretatiõi:vt.l.ille aut ille.§.cũ in ꝟbis.s.de le.ij. Predicta ꝟa nisi hec dictio dena adijciat ꝑstatiõi annue.tũc itelligit.x.i. singulis ãnis:vt.j.e.l.si ita stipulat°.in ꝓn.⁊ ō ãnu.le.l.iij. in ꝓn. Ex.§.sequenti.

¶ Sex mōs cõcipiende stipulatõis:⁊ q vallidi sunt ⁊ q nõ:ibi. Ad declarãdam. Et nouẽ fallẽtias ad regulam q̃ alteri stipulari nemo pōt:ibi. Quero.

Si stipuler alicui.

Qui alteri stipulat ꝑt ex ea stipulatiõe agere si sua itere.h.d.usqꝫ ad.§.si qs ita. ¶ Op. q̃ ista stipulatio alteri fcã ñ valeat:ut.l.qcũqꝫ.s.ti.i.gl. q̃ est hic dicit ⁊ bñ in mō stipulãdi alteri ē dria:qꝫ qñ cõfert in psonã alterius ꝟbũ ꝓmissiuũ ⁊ ꝟbũ obligatiõis executiuũ:ut ꝓmittis illi q̃ dabis illi°.⁊ tũc nõ valet:ut l.q̃cũqꝫ.aut ꝟbũ ꝓmissiuũ ꝓfert in psonã stipulãtis executiuũ in psonã alteri°:ut ꝓmittis mihi q̃ dabis ticio: ⁊ tũc valet si ĩterest:ut hic. ꝓtrariũ dicit gl.in.l.q̃cunqꝫ. doc.tenẽt istã p.d.l.q̃cũqꝫ. ¶ Op.de.l.eũ q .§. si actori.s.de ꝓsti.pe.vbi cõfert in psonam alteri° ꝟbũ ꝓmissiuum ⁊ ualet.dicit gl.q̃ fallit in tutore ⁊ curatore furiosi ⁊ actore vniuersitatis.dicit ne bñ. Ja.de are.tz ꝓtrariũ ⁊ dicit q̃.l.eũ q.loqtur qñ ꝟbũ ꝓmissiuũ cõfert in psonã stipulatoris.ꝟba executiua in psonã alteri°:ut.l.quotiens.de admi.tu.vbi vr tex.lz aliter glo.ibi dicat.⁊ gl.ī .l.i.in ꝓn.j.de sti.ser.tz idẽ qō hic.idem Dy. Credo tutius tenere glo.⁊ rō qꝫ tex.in.l.eũ q.§.iul.⁊.§.si actori. vult facere driam iter tutorẽ ⁊ actorẽ ex vna pte:⁊ ꝓcuratorẽ ex alia.sed in ꝓcuratore dcō mō stipulãte ualet: ut.j.dicã ⁊ sic nulla eēt dria. Et ergo sit dria oz nos ponere illud qō dicit glo.⁊ tex.in.d.§.si actori.q dicit tutori ⁊ curatori ꝓstitui:dz itelligi hoc est cũ ipo tutore ꝓtractũ ꝓstitutiõis celebrari. ꝟba aūt intellige dirigi ad pupillum ⁊ similes.ꝓ hoc facit qō.j.dicã.qō canoniste tenent in snia ꝓferẽda in.c.sciscitata.de ire.ref.sz tu dices idẽ in tutore q̃ nõ ualet nisi intersit:ut hic dicit tex.℟. tex.iste totus loqt qñ qs stipulat alteri:ut sibi stipulãti q̃rat actio.sz si stipulatio iterponeretur:ut alteri q̃retur actio:⁊ tũc loquunt ꝓtraria. ¶ Ad declarãdaz istã glo. dic q̃ multiplex ē mōus ꝓcipiẽde stipulatiõis.qñqz cõcipit tali mō q̃ ꝟba ꝓmissionis ⁊ executiõis ꝓferunt in alterũ:dic q̃ nulla est stipulatio.⁊ hoc tz gl.⁊ ē tex. s.ti. i.l.q̃cũqz.lz glo.ibi no.ꝓtrariũ ⁊ male.idẽ vr sentire gl. C.ꝓ quas ꝓ.no.acq.l.i.⁊.s.de ꝓcur.⁊.l.qō ꝓcurator ex re.sed sp huic glo.inhereas. Fallit in tutore curatore[b] ⁊ actore:ut hic ī glo.⁊ ī.l.i.in ꝓn.j.ō sti.ꝑ.⁊.l. quotiẽs.s. de admi.tu. Itẽ fallit ī filio ⁊ ꝟuo:ut.l.i.ī ꝓn.in tex.⁊ gl. j.de sti.ꝑ.ubi in psonã pris ⁊ dñi pñt cõferri ꝟba: ut.j. e.l.qōcũqz.ī ꝓn.⁊ in fi. Et ꝑdicta sunt ꝟa in ꝓtractib° q̃ ꝟbis ꝓtrahunt :in his q̃ ꝓsensu si eēt nũcius posset celebrari in psonã dñi:vt.l.q aūt.§.fi.s.de cõsti.pe.⁊ cy.vide in.l.multũ.C.si qs alteri vel sibi. ¶ Scōus mōus q̃ ꝟba ꝓmissionis ꝓferant in psonam stipulatoris: ⁊ ꝟba executiua obligatõis in psonã alteri°:⁊ tũc ē videre an valeat:vt actio stipulãti q̃rat:⁊ certe valet si intersit stipulantis:ut hic in.§.si stipuler.⁊.§.siqs insulaz. ergo si nõ itere ñ valet:ut sentit hic gl.a ꝓtrario sẽsu. ¶ Qñqz q̃rit an valeat ad q̃rendũ actiõz ei in cui° psonã ꝟba executiua ꝓferunt ipso iure vel p cessionẽ:ut.j.dicet .⁊ tũc in psona tutoris curatoris ⁊ actoris ualeret sine dubio: ut.d.§.si actori.sed in ꝓcuratore ē dubiũ an ualeat ꝓmitto ꝓcuratori q̃ dabo dño.in.l.i.j.de sti.ꝑ.glo.vr dicere q̃ nõ[c].pro q̃ facit.d.l.eũ q.§.iul.de ꝓsti.pe.sed gl. q̃ est in.l.in oib°.j.de ꝑto.sti.tz ꝓtra q̃ ualeat.idẽ no.j. e.l.si ꝓcuratori pñtis.⁊ ē tex.in.l.pe.C.ad exhibẽ. non ob.l.eũ q.§.iul.qꝫ dz intelligi q̃ qs ꝓstituat se ꝓcuratori soluturũ nõ dño subaudi.s.cõstituat se soluturũ.q.d. ꝟba ꝓmissionis ꝓferant in psonã ꝓcuratoris.alias istõ eēt contra casuz.l.pe.C.ad exhi.⁊ ex hoc appet q̃ si ꝟa eēt opi. Ja.de are.nulla eēt dria inter actorẽ ⁊ ꝓcuratorem qō tex.vult:vt igit sit dria verũ dicit gl.⁊ male Ja. de are.⁊ idẽ dico in nego.ge.qō in ꝓcuratore. Nec ob. si dicis q̃.l.pe.C.ad exhi.loqt in ꝓtractu q celebratur ꝟbis:qꝫ ibi nõ erat nũcius:⁊ tũc ē idẽ qō siue ꝟbis siue ꝓsensu ꝓtrahat:qꝫ nunq̃ ꝟba debẽt cõferri in psonam abñtis:ut.l.multũ.siqs alteri vel sibi.⁊.d.l.q̃cũqz .s.ti. i.Sz ꝓtra hoc vr tex.j.e.l.si ita stipulat°.§.grisogonus[d] sed dic q̃ ibi alia fuit stipulatõis ꝓceptio:vt statiz dicã. ¶ Tertius mōus ꝓcipiẽdi stipulatiõem ē q̃ ꝟba obligatiua ex pte stipulãtis sint impsonalia: ꝟba executiua sint ad aliũ directa.tũc stipulatio ē nulla:qꝫ ei videmur stipulari cui dz solui:ut.d.§.grisogon°.dixit enī sic:promittis q̃ dabis dño meo:ut ibi dicã. ¶ Quart° mōus ē q̃ vtrũqz ꝟbũ ꝓmissiuũ ⁊ executiuũ impsonalia cõcipiãtur:tũc sine dubio ualet:qꝫ itelligit psona stipulãtis:ut .s.e.l.§.sicut eiz.⁊.§.siqs ita.⁊.d.§.grisogon°. ¶ Quintus modus q̃ utrũqz psonaliter in psona stipulãtis suo noie cõferat:⁊ hoc nõ bz dubiũ qō valet nisi in cãu. j.ō sti.ꝑ.l.ij. ¶ Sext° mōus ē ut utrũqz ꝟbũ ꝓferat ī psona stipulãtis noie tñ alterius:ut ꝓmittis mihi dare noie ticij ⁊c.⁊ ista ualet sine dubio in ꝓcuratore[e]. Itẽ in ne.gestore:ut.l.pe.C.ad exhi.l.hmõi.in ꝓn.s.de le.i.no.s.ti. i.l.q̃cũqz.facit.l.si ego.s.de ne.ge. Et ex ꝑdictis appet rō.l.i.C.de sen.⁊ iterlo.q̃ dicit snīam nõ valere si ꝓcurator nõ ꝓdẽnet sed dñs q nõ ē pñs.rō:qa in snia q̃si contrahit :ut.l.iij.§.idẽ scribit.s.de pecu.⁊ sic ꝟba snie debent referri ad psonã ꝓcuratoris q est pñs cuz quo q̃si

a ¶ Promittis mihi q̃ dabis illi. ADDE barto. cõsi.lxxi. incipiẽte.gellus fuit confessus.

b ¶ Fallit in tutore ⁊ curatore. ADDE bal. pau.de castidẽ tenẽtem ⁊ cy.in. l.ut iter.C. de iuti.sti. ⁊ ꝓm alex.videtur tex.cũ gl.i.l. gaius in ꝟ.stipulat°.s. de usur.Sz iac. de are. ang. imo.rap.ro. ut refert alex. reꝑhendunt opi.gl.⁊ nic. math. ⁊ bal. in.l.i.C.per quas pso.aq. ꝑ tex.in.d.l. quotiẽs.⁊.l. q̃cũqz ⁊ cuz istis videtur trãsire alex.

c ¶ Quod nõ ADDE q̃ illã glo.sequit bal. ang. rapha.pau. de ca.ro. hic. ⁊ d.car. imo.ī c.accedens. de ꝑbẽ.qꝫ si ꝓcuratoris nõ intersit ñ dz valere stipu.⁊ cũ istis transit Alex. cui adde ro. cõsi. cccxli. icipiente.oipotentis dei pñs instrumũtũ.latius ibi vide de hac materia q̃z ꝑ Alexã.

d ¶ §.grisogonus. Rapha. Imol. pau.de castibi tenẽt cuz Imo.⁊ Ro. hic ꝑ tex. in §.si qs insulã:qꝫ ꝟba impsonaliter ꝓlata ī dubio dẽnt itelligi talr relata q̃ act° valeat si aliquo casu ualere pōt ⁊ istã opi.videtur tenẽ cy. in.d.l.neiter abñtes ut refert ꝑ alexã. q cũ ipo trãsit.

e ¶ Sine dubio in procuratore. ADDE ro. predicto cõsili. cccxli.

a ¶ Ad dñm. ADDE vltra Alexã. h pau. de cast. ꝓsi. mihi. ccc xx. in fi. icipiente. Circa p mũ q̃situm.

cõtrahit. alias nõ ualet: ut hic. ⁊ d. l. q̃cũq; ẽ. ti. i. Sed si esset tutor actor vel similis: tũc ꝟba cõtract' pñt ꝓferri in pson̄ dñi: ut. d. l. eũ q. §. si actori. ita ẽt sufficeret si ꝟba snie referrent ad dñm'. ⁊ iõ q̃dam gl. iuris canonici ex de inte. re. c. scisitata. dicit q̃ snia ferr in monasteriũ nõ in sindicũ: q: ius canonicuz de hoc nõ curauit. sz nõ bene dicit: qa de iure ciuili snia ferri possz ĩ monasterium nõ in sindicũ: vt in. d. §. si actori. de hoc ẽt tangit de elec. c. q̃relã. ⁊ hoc circa ꝟba snie ꝓdẽnatorie uel absolutorie. ꝟba ꝟo executiua pñt cõferri in psonam dñi: ut cõdemno ticiũ tali pcuratori ad dandũ ⁊ soluẽdum dño. ipsi enim pcuratori nõ est faciẽda solutio nisi hẽat spãle mãdatũ: ut. j. de so. l. hoc iure. vbi de hoc dicitur. ¶ Quero qñ qs stipulat alteri ⁊ ne sibi: an q̃rat actio sine cessione illi cui qs stipulat. ⁊ glo. dicit q̃ sic in casib' no. insti. de iuri. sti. §. si qs alij. Ly. p modũ distinctiõis tradidit in. l. multũ. C. si qs alteri vel sibi. ⁊ min' pfecte Guil. de cu. tãgit in. l. certi ꝓditio. §. si nũmos. ẽ. si cer. pe. vbi ponit. ix. cãus exceptuatos q̃ sunt in. d. §. siquis alij. ĩ gl. ⁊ põit Guil. ocãs exceptões q̃si p regulas. nos examinem' hic q̃sdã remittẽdo q̃sdam hic ponẽdo plene ⁊ dicit guil. stipulari alteri nẽo põt. Fallit ꝑmo vbi ẽ psonarũ idẽtitas vt filius vel fu' q̃ sunt eadẽ pson̄a cuz dño ⁊ pre: ut. §. ei q tuto. insti. de iuri. sti. ⁊ illõ est difficile q̃liter possint stipulari pri uel auo dño: uel econuerso dicã plene. j. e. l. qõ dr. Scõo fallit ubi est officij necessitas: ut in tutore ⁊ curatore: ut. l. quotiẽs. ẽ. de admi. tu. ⁊ l. eũ q. §. si actori. ⁊. §. se. ẽ. de ꝓsti. pe. sed dicit uerũ ĩ his q̃ ptinẽt ad admistratiõem ipsoꝝ tutoꝝ stipulantiũ alias sec': ut. l. solutũ. §. p liberã. ẽ. de pig. ac. ⁊ acqritur utilis. Tertio fallit ubi est pson̄e auctoritas: ut notari' vel alius officialis ⁊ utilis acqrit: ut. l. i. §. exigere. ẽ magis. cõue. l. nõ q̃si. j. rez pu. sal. fo. ⁊ l. nõ aliter. de adop. an hoc sit verũ in oib' stipulatiõib' dicaz in. l. nõ quasi. Quarto fallit ubi ẽ ptoria solẽnitas: ut in stipulatõibus ptorijs. l. in oib'. j. de pto. sti. ⁊ bñ dicit. q: ⁊ in oib' que in iudicio agunt: ut. l. in cãe. ẽ. de pcu. ⁊ gl. j. de pto. sti. l. iij. ⁊ l. in oib'. ⁊ ibi dicã. Quinto vbi ẽ reruz cõnexitas vt qñ stipulatio interponit sup re mea. ⁊ in hoc sp dubitaui. ⁊ ẽ tex. in. l. q̃ pcurator ex re. ẽ. de pcu. ⁊ l. iul. §. si pcu. ẽ. de ac. emp. Pe. idẽ tz in. l. multũ. ⁊ gl. in. §. siqs alij. insti. de iuri. sti. sz de hoc miror: q: vr cõtra tex. ĩ. l. solutũ. §. per liberã. ẽ. de pig. ac. vbi p pcuratorẽ nõ q̃rit pign' q̃ sup re mea fit. Breuiter oz me dicere q̃ qñqz pcurator stipulat qõ est meũ ⁊ mihi q̃rit utilis: est tex. ĩ. l. pe. C. ad exhi. Qñqz stipulat qõ est ex re mea: ut pcium uel fruct' ⁊ idẽ: ut. l. iul. §. si pcurator. ẽ. de ac. emp. ⁊ l. qõ pcurator. ẽ. de pcu. nec ob. C. p q̃s p. no. acq. l. i. qa ibi res nõ durat dñi sz ĩ ẽptorez trãsferr. Itẽ nõ ẽ ex pte dñi illa cõuẽtio. l. cõmissorie. sz magis in penã nõ soluẽtis: vt stati dicã in usura. Aliõ ergo credere in pacto adiectõis in diẽ: q: illud hz instar pcij: vt. l. si fundũ. in pn. de ꝓtra. em. sz si stipuleẽ pp rẽ meã nõ mihi acqrit: ut. l. possessio. §. i. de acq. pos. ⁊ l. solutũ. §. p liberã. ẽ. ẽ pig. ac. ⁊ iõ glo. q̃ est in. l. qõ pcurator. q̃ dicit in vsura nõ dicẽ bene: q: nõ est ex re sz pp rẽ: vt. l. vsura pecunie. j. de ꝟ. si. ⁊ fallit qñ stipulatio. vel alio ꝓtractu psonali q̃rit dño tũc q̃ret accessoriũ qõ eẽt ppter rẽ: ut. l. ij. C. p q̃s p. no. acq. ⁊ no. i. d. §. p liberã. Sexto fallit vbi ẽ pñtia pson̄e ⁊ vicinitas ⁊ hoc nõ ẽ dubiũ: vt. l. si pcuratori pñtis. j. e.

b ¶ Hic ĩ cõtractibus. ADDE hãc tz rap. cu. vicẽs opi. bar. nõ pbari in d. l. eũ q ita. ⁊ i. d. l. si fu' cõis. tũ alex. transit cũ so. bar. q̃z dicit tenere cõitez doc. hic. i. d. l. i.

Septimo vbi ẽ deficiẽtis vtilitas actõis: ut ille q̃ deberet cedere nõ ẽ vel nõ repit: vt. l. i. in fi. cũ. l. se. ẽ. ẽ istito. glo. ẽ in. l. dãni infecti. ẽ. de dã. ifec. ⁊ l. i. C. de act. ⁊ ob. l. sancim'. ad tre. Octauo fallit vbi ẽ psonaruz affectio ⁊ rei de q̃ agit eqtas: vt. l. gaius. ẽ. so. ma. dicã in. l. qõ dr. j. e. q̃liter ille casus oz intelligi. Nono ⁊ vltio fallit ubi ẽ possessio ⁊ ppetas: ⁊ vult dicere Guil. q̃ vbicunq; sup re q̃ est mei stipulantis stipulor vel paciscor alteri acqrit vtilis sine cessione: ut. l. quotiẽs. C. de dona. q̃ sub mo. Ego dubito in itellectu illius. l. q: de iure antiquo dicit ibi tex. q̃ alteri nõ acqrit. sz postea bẽigna iterptatiõe ĩpator ꝓcedit vtilẽ. mihi vr sic dicẽdũ: qñqz paciscor sup re mea q̃ durat mea ⁊ alteri q̃rit vtilis: vt. ẽ. depo. l. publia. in pn. nec dicat qs q̃ ibi spãle in filio: qa imo ius cõmune cum per matrez non possit q̃ri filio: vt. l. debitor. in fi. ad tre. dicã. j. e. l. qõ dr. facit qõ no. ẽ. de dona. l. donatiões in ꝓcubinã. §. pe. Qñqz stipulor sup re q̃ ẽ mea tñ nõ durat mea: ⁊ tunc alteri nõ q̃rit actio ẽgulariter: ut. d. l. quotiẽs. C. de dona. q̃ sub mo. ⁊ C. de pac. conuẽ. l. pactũ. fallit fauore exercẽtis liberalitatem: ut. d. l. quotiens. Itẽ fallit pp singularia pcepta pecunie: ut. l. certi conditio. §. si nũmos. ẽ. si cer. pe. ⁊ sic vides q̃ qñ qs stipulat alteri. Qñqz querit actio ipsi stipulãti. qñqz ei cui qs stipulat que oia perfecte sunt expedita. lz glo. i. §. siqs alij. hoc inculcet. Predicta ꝟa in his que acqrunt per actũ ciuilẽ. ea ꝟo que acqrunt per actũ naturalem ⁊ corporeũ pñt q̃ri p alterũ: ut. l. ea que ciuiliter. de acq. re. do. ⁊ C. p q̃s per. no. acq. l. i. Itez pdicta ꝟa qñ qs paciscit alteri ad actiõem. Si ꝟo paciscit ad exceptionẽ in mõ cõcipiendi conuentionẽ est idẽ qõ. ẽ. ut. d. l. quecũq; ẽ. ti. i. ⁊ l. ⁊ heredi. ꝟ. totiẽs. ẽ. de pac. sz in mõ q̃rẽdi differũt q: exceptio q̃rit sine cessiõe vtilis pci uel doli: vt. l. rescriptũ. §. fi. ẽ. ẽ pac. ⁊ l. hr di. §. nos ãt. e. ti.

Edẽ. Dicit glo. q̃ iuriscõsultus nõ bene arguit. By. dicit q̃ sic. q: hic ꝟtrit factũ in obligatione non datio. facit qõ no. in. l. liberti. ẽ. de contraben. emp. dicetur. j. eo. l. liber homo.

d **Dominus seruo.** Nec. l. non hz locũ in aduẽtiõis quo ad ppetatẽ dicit glo. By. dicit hoc verz qñ filius stipulat sibi. nõ qñ pater filio. tu dic ut dicã. j. e. l. qõ dr. q: credo glo. simpliciter bene dicere.

e **Am qui calẽdis.** Qui stipulat de calendis itelligit de primis nisi aliud actum sit. h. d. ¶ Op. ẽ. e. l. stipulatio ista. §. in stipulatiõib'. Sol. hoc iõ ne stipulatio eẽt iutilis. Querit gl. qd si dico promittis dare in dieb' illis. glo. dicit de duob' intelligit: ut. l. inter illũ. j. de uer. si. facit. l. libertas. §. fi. ẽ. ẽ manu. testa.

Quotiẽs. Si dies in stipulatiõe non adijcit pñti die debet. h. d. ¶ Op. de. l. pmissor. ẽ. de cõsti. pe. glo. dicit: dic ut ibi. ⁊ ibi vr dicere q̃ ibi fallit. sed aduerte q: alius est dies q̃ inest in obligatiõe ⁊ diem obligatõis ĩpedit uenire. ut. l. cedere diem. de uer. si. ⁊ obli. simpliciter concepte talis dies non inest. imo statim debet: ut hic. cũ si. alius est dies q̃ miseratiõis cã solutioni indulget. ⁊ iste in cõstituta pecunia est limitatus. sx. dierũ: ut. d. l. pmissor. in alijs tps tale est arbitrio iudicis: vt insti. de inuti. sti. §. fi. ⁊. j. de sol. l. ratum. ⁊ l. quod dicimus. Pro hac distinctiõe. facit. l. si cum militi. §. i. ẽ. de compen. qui est no. ad hoc.

Ex. l. sequenti.

¶ Qñ debeat solui illud q̃ debet: ibi. Cum queritur.

q **Ai hoc ãno.** Qñ vna pstatio ẽ facienda petit in fine tpis b. d. l. nra. ⁊ op. j. e. l. liber hõ. §. decem. Sol. ibi tps fuit appositũ gra cuiusdã demonstratiõis nõ dilatiõis: vt hic. ¶ Op. ẽ. l. i. C. qñ di. le. ce. ⁊ l. in singulos. ẽ. de ãnu. le. vbi in pncipio anni oz peti. R. vna sol. dat insti. e. §. si ita q̃. aliud si dico ãnuũ ⁊ aliõ si dico singulis annis. Glo. nõ est ꝟa ⁊ est cõtra. l. nec semel. §. nouissime. ẽ. qñ di. le. ce. Alia so. est. C. qñ di. le. ce. l. i. q̃ ibi in vltimis volũtatib' hic in ꝓtractib'. hec nõ est ꝟa per. l. eũ q ita. §. q ita. j. e. ⁊ l. si seru' cõis meuij ⁊ castrẽsis peculij. §. fi. j. ti. ij. Quid dicem'. glo. tãgit vnũ ꝟbũ qõ est verũ. q̃ aliud est dicere hoc ãno aliud est dicere annuũ ⁊ vide qõ dixi in sũmario. q: qñ dixi anno est vna pstatõ ⁊ tunc in fi. ãni debet: vt hic. qñqz sunt plures pstatões vt ãnuũ ⁊ in pncipio cuiusz ãni debet. ¶ Op. de. l. lecta. ẽ. si cer. pe. rñdeo illud oz itelligi qñ tps est appositum cã differẽ de solutõis: q: fuit appositũ in executiõe post obligationẽ pfectã pro vna sũma fuit pstatio diui

sa.hic ꝟo cã multiplicãde obligatiõis.ꝛ iõ tũc ĩ prin. ¶ Quz ergo querĩt qñ illud qõ debet quo in tpe debeat solui.distingue q: qñ in stipulatõe apponĩt tps cã demonstratiõis seu designatõis ꝛ tũc statim põt peti:ut.l.liber hõ.§.decem.j.e. qñqz tps apponĩt in stipulatiõe cã limitãde obligatiõis:ꝛ tũc statim illo tpe nõ expectato debetur:ut.l.eum q.§.q ita.j.e.l.si fideiussor.§.fi.s. mã.l.obligationũ fere.§.i.s.de ac.ꝛ ob.qñqz tẽpus apponĩt cã dilationis seu cã multiplicande obligatiõis ꝛ ista est materia nra. Aut est facienda vna pstatio aut plures.pmo casu aut tps fuit appositũ p accusatiuum[a]:ut in ãnos vel post annos:ꝛ tũc itelligat in fi.tpis:vt in.l.si ĩ annos.ꝛ .l.nõ putabã.s.de cõdi.ꝛ de.qñqz tps apponĩt per ablatiuũ:ꝛ tũc aut ꝟba sunt relata ad eũ cui obligatio qritur:ut accipias in ãno vel petes in ãno:ꝛ tunc in pncipio tpis põt peti:ut.l.si ita fuerit libertas.in pn.s.de ma.testa. Aut ꝟba sunt relata ad eũ q obligat:ut dabo in anno vel hoc ãno:ꝛ tũc ĩ fine tpis:vt hic.qñqz dubitat:ꝛ tũc gra pmissoris videt appositũ:vt.l.eũ q. alias ĩcipit.iabolenus.s.de ãnu.le.Si ꝟo sunt faciẽde plures pstatiões:ꝛ tunc aut tps adijcĩt cã multiplicãde obligatiõis.qõ est qñ apponĩt in tpe obligatiõis:ꝛ tũc debet in pncipio cuiuslibz ãni.tã in cõtractib⁹ q̃ in vltimis volũtatibus :vt.l .nec semel.ĩ pn.s. qñ di le.ce.ꝛ.C.qñ di.le.ce.l.i.ꝛ.j. e.l.eũ q ita.§.q ita. Fallit pmo qñ pstatio fit ob aliq̃ necessitatẽ:q: tunc inspicĩt tps necessitatis: vt.l.nec semel.§.si in habitatiõe.s.qñ di.le.ce. Fallit secũdo qñ debẽt prestari fruct⁹ certe rei.l. firmio.§.pr̃.s.qñ dies le.ce.Si ꝟo tps apponĩt cã differende solutiõis qõ est qñ apponĩt in executõe:ꝛ tũc sp ĩ fine:ut.l.lecta.s.si cer. pe.ꝛ.l.si cui.s.de le.i.do. Guil.de cu.tãgit ĩ.l.lecta.ꝛ nõ plene maxime in primo mẽbro.do. Ly.in.l.i.C. qñ dies le.ce.ꝛ By alibi.

Ex.l.sequenti.

¶ Si aliqs vẽdit funduz pro.c.pacto apposito q̃ si appareat illũ esse emphiteoticũ fiat diminutio pcij arbitrio ticij ꝛ tpe quo apparet fundum emphiteoticũ ticius moriat q̃liter cõsulat ẽptori:ibi. Formo tibi. Et qñ p pmissorem stat quominus arbitrator arbitret an cõmittatur stipulatio:ibi. Quero. Et an debeat arbitrari ptib⁹ presentib⁹:ibi. Quero qñ. Et quãto tpe duret ptãs arbitrãdi:ibi. Quero quãto. Et an cũ ptes non notificauerunt arbitro tpus lapsum est :an possit arbitrari:ibi. Quid. Et an arbitrator exbãnitus possit arbitrari:ibi. Quid de. Et an si vn⁹ ex ꝓtrahẽtib⁹ ẽ mortu⁹ :an extinctũ sit ꝓpromissũ: ibi. Quid si. Et qd si vn⁹ ex ꝓtrahẽtib⁹ est bãnitus ꝛ bona publicata:an cõpromissuz extinguatur:ibi. Quid si aliqs. Et an si ꝓmissuz est ut arbitrator arbitret cũ cõsilio sempronij:ꝛ sempronius nõ vult uel nõ potest dare consiliũ qualiter fiet.vide in fine.

Ꝟ quis arbitratu.

Arbitratore nõ arbitrante nõ ualet stipulatio ꝛ ab eius psona non recedit.h.d. ¶ Op.de.l.si societatẽ.§.arbitroꝝ.s.p so.vbi reducit ab arbitriũ boni viri.glo.dicit:dic vt ibi.hic nullo mõ arbitrat⁹ est:sed ibi male arbitrat⁹ est. Que ẽ rõ qñ arbitrat licz inique stipulatio valet.rñdeo q: iam est firmat⁹ cõtract⁹.vñ est actio que põt intẽtari cui actioni iudicis officiuz seruit:vt reducat ad arbitriũ boni uiri.l.si societatez.§. arbitroꝝ. s.p so.sz qñ nullo mõ arbitrat actio non est sup qua officiũ iudicis possit iplorari :ita in ꝓtractu stricti iuris:vt.l.si libert⁹.s.de ope.libe. ¶ Op. s.d op.lib.l.si libert⁹.So.ibi fuit iniq̃ arbitrat⁹. ¶ Op.d.l.hec vẽditio.s.d ꝓtra.ẽp.So.ibi fuit iniq̃ arbitrat⁹. sz ibi ponit ali⁹ cãus ĩ q⁹ nõ fuit arbitratus.dic q̃ ibi in arbitriũ vnius ex cõtrahẽtibus fuit cõpromissum.vñ eo nõ arbitrante recedetur a psona.hic in arbitriũ tertij.rõ si per vnũ ex cõtrahẽtibus stat.tũc cõtract⁹ habet pro ipleto:ut.l.iure ciuili.s.de cõdi.ꝛ de.ꝛ iõ cũ stat per eũ ꝛc.vt.c.imputari.et de re.iur.li.vi.ꝛ est expsuz.j.e.l.in executiõe.§.fi.hic ergo cũ stet per eũ ꝓtract⁹ est firmatus põt actio intẽtari : ꝛ opabit officium iudicis.ita debetis itelligere:ꝛ hoc itellige qñ ponit in arbitrium alterius ex ꝓtrahentibus tali casu quo cõtractũ ab initio nõ facit nullum:alias secus:ut.l.qõ sepe.§.i.de cõtra. emp. ¶ Op.de.l.fi.§.sed ꝛ si qs.C.cõia de le.Ꝟ.ibi ẽ spãle fauo:e vltie volũtatis hic aduertatis:q: talia ꝟba arbitrio ticij ꝛc.ĩ ꝓtractib⁹ faciũt cõditionem:vt.l.fi.C.de cõtra.emp.cũ si.ideo eo nõ arbitrãte cõtractus est nullus.Sed in vltimis voluntatib⁹ talia ꝟba conditionẽ nõ faciunt:vt.l.i. in fi.de le.ij.ꝛ in hoc est fauor vltime volũtatis. ideo eo nõ arbitrãte recedet a psona. Sed si in ultimis voluntatib⁹ poneret cõditionaliter p si. vt si ticius arbitrat⁹ fuerit :tũc eo nõ arbitrante nõ ualeret sicut si q̃is alia cõditio deficeret: ut .d.l.i.de le.ij.ꝛ ibi no.in fi.glo.magne.ꝛ est tex. de acq.here.l.is q heres.in pn.lz glo.ibi nõ bene loqtur. ¶ Sed op.cõtra pdicta de.l.si fic.in pn.de lega.i.ꝛ de le.iij.l.fideicõmissa.§.q̃q̃.vbi ponit conditiõaliter ꝛ recedit a psona. Sol.ibi fuit collatũ ĩ arbitriũ heredis ꝛ ideo eo nõ arbitrãte stat per eũ ꝛ hĩ conditio p ipleta[b] sicut dixi .s.,pxi.secus si in arbitriũ exnei cõditiõaliter apponatur sicut dixi in contractib⁹. ¶ Sed op.de .l.multa.in pn.s.de cõdi.ꝛ de.Ꝟ. Pet.soluit q̃ ibi loqtur in facto qõ nõ hz certos fines limitatos.ꝛ Ly.tãgit de ꝓtra.emp.l.fi.in fi. Certe nec in.§.sed ꝛ si qs erãt limitati fines.Solu.ergo q̃ q̃tũ ad pene cõmissionẽ nõ receditur a psona sz quo ad valorem legati sic. ¶ Formo tibi vnã.q. quã habui de facto.qdam de terra mea vẽdidit fundũ alteri pro.c.pacto apposito q̃ si appareret hunc fundũ esse emphiteoticũ fieret diminutio pcij arbitrio lucij ticij ꝛc.tpe quo apparet fũdum esse emphiteoticũ.lucius ticius est mortu⁹ quid fiet de isto cõtractu.certe cũ cõtract⁹ sit firmatus ergo est recurrẽdum ad arbitriũ boni viri.s.iudicis.do tibi cãum in.l.domũ.s.de cõtra. emp.ꝛ.l.sue rei.cũ.l.se.e.ti.idem dico qñ arbitrium alicuius adijcitur in aliqua q̃litate : ut vẽdo tibi fundũ p.c.ꝛ do tibi cum fundo vnũ de duobus meis arbitrio lucij ticij.tũc lucio ticio nõ arbitrante recurrit ad iudicem vt arbitret:vt.l.si ĩ emptõe.in pn.s.de cõtra.emp. Et ut tibi liqueat vtrũ a psona arbitratoris recedat vel nõ.distingue aut loqmur in vltimis uolũtatib⁹:ꝛ tũc quo ad subãm legati ꝛ põt recedi:ut.l.fi.§.sz ꝛ siqs. C.cõia de le.qõ intellige cũ distinctione.aut fuit datũ arbitriũ ꝓditionaliter aut nõ:ut.s.dixi.aut quo ad pene ꝓmissionẽ ꝛ a psona nõ receditur: vt.l.multa.in prin.s.de cõdi.ꝛ de.aut loqmur ĩ cõtractibus:ꝛ tũc si fuit arbitrat⁹ inique recedit a psona:vt.l.si libert⁹.s.de op.lib.l.si societatẽ. §.arbitroꝝ.s.pro so.aut nunq̃ fuit arbitrat⁹:ꝛ tunc aut fuit vnus de cõtrahẽtib⁹ ꝛ recedit:vt.l. hec uenditio.s.de cõtra.emp.aut fuit tertius:ꝛ tũc aut fuit assumpt⁹ sup cõtractu pficiẽdo ꝛ nõ receditur a persona:ut hic.ꝛ dicaz.j. ,pxi.q. aut sup contractu perfecto ꝛ in aliquo accessorio :ꝛ

a ¶ Per accusatiuum. ADDE fm alexã.q̃ bali.d.l.i.qñ dies le.ce.rep hẽdat bar.p l.nec semel. §.nouissime. s.qñ di.leg. vbi pz nõ eẽ differẽtiã an i accusatiuo an in ablatiuo.ꝛ hãc opinio.dic alex. eẽ veriorẽ p qua allegat tex.i.l. si itra cũ seqn.s. d suc.edi.ꝛ i.l. si ita fuerit.libertas.i pn. tũcto.§.fi.s. de manu.testa.ꝛ ibi bti. de plũbino. imol.ꝛ ro.h cõcludentes solũ fiẽdã differẽtiã an in plurali an singulari quam opi.dicit alexã.fuisse Guil.de cu.in.l. lecta.s.si certũ pe.frã. de ramp. i.l. ex bis. qñ di.lece.ꝛ gl.in.l. si cui legek.i gl.i.ꝛ ibi no. Imo.ꝛ cum istis transit alex.latius h vide.

b ¶ Pro impleta. ADDE q̃ cum bart. trãseũt cõiter Modder. p qbus Alex.dicit facere textum i.l. thais .§. sororẽ. de fideicõ.lib.qd limita scdm pau.de cast. verũ. si hẽs fuit in mora arbitrãdi secus si añ mora decessisset qz legatũ nõ deberek. et hoc idez uoluit bar.in.l. i.ff. de le.ij. ver. q̃ro qd si cõferat legatum.

c ¶ Ad arbitriũ boni viri. ADDE ꝟz alex. angrapha. h :dẽ tenẽtes bal. ꝛ sali. in.l.fi. de ꝓ.emp.ꝛ i.l. ipsona.d re. iur. pau. de ca.in.l. si merces.s.lo. flo.d scõ pe. in.§.arbitro ruz .ꝛ in.iij. col.s. p so. ꝛ q̃ ꝓriũ tenẽt bal.imo. ꝛ ro.hic. pe. ꝛ cy. in.l. in emẽtis.imo. in.l.i.in. iiij. col. de le.ij. p istũ tex.ꝛ p tex.in.l.si ita .s.pro socio p qua pau.d ca.h relinqt cogitãdũ tñ ipse trãsit cũ hac . ij. opi. Sz tu dic q̃ opi.bar.seqt ro.ꝓsi.ccccc ij.in fi.icipiẽte.oipotẽtis dei in cãu p posite cõsultationis vbi cõsuluit q̃ si dico pmitto tibi id qd dz antoni⁹ ꝛ de eo qd ãtonius dz stetur declarationi alberti q̃ alberto nõ declarãte promissio remanet firma. opi.ẽt bart. videt sequi pau.d ca. cõsi.cxxv.incipiẽte. in xpi noie viso libello i.ij.collũ.v.q̃ztũ ad scdm.ubi ponit si pmissa sint.c.p dote.ꝛ illd plus qd tici⁹ arbitrabit an ticio mortuo recurrẽdum sit ad iudicẽ. ꝛ bar. videt seq bal.cõsi. cccxxiij. i fi. iij.lib.

a ¶ Consulere ꝓriũ. ADDE ꝙ idẽ cõsuluit pe. de anc. ꝛsi. cclxx. ubi dicit se rñdisse ad fundamẽta bar. hic. Ro. ẽt cõsi. lxi. incipi. in xpi noie lz mihi magna. tz ꝙ ad platõem snie non requirat pñtia ptis. tũ sentit ꝙ i discussione regrat ptis pñtia circa meditũ pe. col. ⁊ idẽ vult ¶ Dau. de ca. hic. ⁊ Alex. ⁊ bal. ꝛsi. cclxij. incipiẽte. in xpi noie nunqd arbiter. i. lib. ⁊ vide ro. in. d. cõ. vbi dicit ꝙ florẽtie fuat opinio. barto. ⁊ ¶ De. pis. vo opi. Bal. ⁊ Guil. de cuverum qz ciuitas pisarũ est subiecta flo. videbat ꝙ opi. bart. eẽt fuãda in casu suo tamẽ decidit ꝛtrariũ qz ex tacito ꝛsensu florẽtinoꝝ ciuitas pisarum vtebat suis consuetudinib⁹. de quo vide ẽt bal. cõsi. x. v. lib.

b ¶ Nolle arbitrari. ADDE ꝙ ꝓriuz tenent ꝗ cõiter doc. vt p alex. late hic cui adde ꝙ ptãs arbitrãdi durat ppetuo bal. ꝛsi. allega. supra cclxij. i. lib. tñ idem bal. ꝛsilso. cxxxviij. li. diẽ elapso anno. nõ durat facultas arbitrandi ita elegãt voluit Barto. i. l. fi. §. i. C. cõia dele. ⁊ i. l. si qs arbitraui ꝗ v. oblig. ⁊ si dicis illa lex loquit in ultia volũtate nõ in ꝓctib⁹ rñdeo ista differentia ẽ falsa qz. l. nõ pbat nã lex dicit ꝙ ꝓctus ⁊ testã eqparant. l. Fuuz filij. §. eũ q cirographũ. de le. i. ꝓterea forti⁹ deberet durare post annũ arbitriũ i ultia uolũtate quã ꝓctu qz de maiori fauore tractat ergo magis deberet extẽdi ſz ita ẽ ꝙ nõ extendit i ultima uolũtate ergo nec in cõtractu. quare opi. bar. ẽ ipsa vitas. ꝗ quo vide ẽt eius ꝛsi. cccclxxvi. iiij. li.

recedit a ꝓsona: vt. l. domum. §. de cõtra. emp. l. sue rei. cũ. l. se. ⁊ l. si in emptiõe. in ꝑn. e. ti. ⁊ qõ §. dixi in. q. ¶ Quero ꝙ ꝓmissorẽ stat quo minus arbitrator arbitrarei cõmittei ne stipulatio ⁊ recedit a ꝓsona ⁊ recurrit ad arbitriũ boni viri. ⁊ dico si stat ꝙ vnũ de cõtrahẽtib⁹: ⁊ tunc pena cõmittit: vt. l. diẽ. §. de arbi. Si ꝗo nõ est adhibita tũc recedit a ꝓsona: vt. l. hec vẽditio. §. de ꝛtra. emp. ⁊ j. e. l. in executionib⁹. in fi. ⁊ hoc vult tex. hic si ꝓmissor fuisset in mora teneretur ad id qõ bonus uir arbitraretur uel ad penam si fuisset ꝓmissa. ¶ Quero quando arbitrator debet arbitrari: an requiratur partis presentia de arbitro non est dubium: ut. l. diem. §. siqs litigatoruz. §. de arbi. in arbitratore. ¶ De. ⁊ Ja. dicũt ꝙ ẽ cãus hic. ⁊ Ly. i. d. l. fi. C. ꝗ ꝛtra. ẽp. ꝙ ꝗz ꝓte pñte: ut hic. qz dr ꝙ si moram stipulator fecerit appet ꝙ eo abñte ñ ꝓt qz si abñte ꝓte posset tũc nõ ꝛtraberet mora: ut. l. diẽ. §. siqs litigatoꝝ. §. de arb. Vidi q̃ndaz aduocatũ satis solẽnẽ cõsulere ꝛtrariũ ⁸: qz arbitrator nõ ꝗz iudicialiter cognoscer: vt no. §. de iudi. l. i. ⁊ de arbi. l. sed ⁊ si seruũ. §. si qs iudex. in auc. vt dif. iudi. i ꝑn. sed ad ea q̃ cãe cognitionẽ nõ regrunt non regrit ptis pñtia: vt. l. diẽ. ꝓferre. in ꝑn. ⁊ l. sed iterpellat. §. i. §. ꝗ arbi. ⁊ pro hoc. de bo. poss. l. iij. §. pe. §. qõ ibi not. Preterea talis arbitrator ꝗz nudũ ministeriuz. ergo ⁊c. vt. l. si ut ꝓponis. C. de execu. rei iudi. Preterea sicut in euẽtu cõditionis nõ regritur ptis pñtia: vt. l. ij. de cõdi. ⁊ de. ita nec in tali arbitramẽto. nec ob. hec. l. qz hic ꝗz itelligi ꝙ fuit actuz ꝙ ꝓte pñte arbitrarei vel dic ꝙ adhibuit aliud ipedimẽtum mortis vel simile nõ fuit simplex abñtia. ita dicebat ille. Credo pe. ⁊ Ly. simpliciter dicere ꝗtatẽ ꝑ hunc tex. ⁊ dicte solutões sunt diuinatiões. Preterea casus ẽ de edi. edi. l. ꝙ si nolit. §. si qdem ita. vbi suũ placitũ nõ pot ꝓte absente declarare. ⁊ idẽ iportat placuerit qõ si arbitrat⁹ fuerit: vt. l. thais. §. sororẽ. §. de fidei cõ. li. Preterea lz iudicialiter nõ cognoscat: tñ ptes debẽt cõuocari ⁊ eas iterrogare: vt. l. iij. §. ſz ⁊ si nõ ꝛstat. §. vbi pu. edu. de. Preterea ẽ expressum in arbitratore q ꝗz ptes discutere ⁊ eas iterrogare: ut. l. si de meis. ⁊ recepisse. §. de arbi. Preterea videt expressum in. l. legatũ. §. vsufr. le. vbi iudex: vt bon⁹ uir faciat cõmutationem legati. ⁊ reqrit ptis pñtia. pro hoc. C. de se. nup. l. hac edictali. §. his illõ. vbi tales arbitratores tenent iurare. ergo pte pñte: vt. l. si qñ. C. de testi. hoc pbat rõne naturali: qz pot ledi ergo vocãdi ut. l. nã ita diuus. §. de adop. ⁊ posset trahere arbitratorẽ in aliã sniam: ut de arbi. l. itez si vnus. i fi. non ob. alle. in ꝛtrariũ qz loquũtur in his que pti nõ parãt pñudicium: ut no. d. l. iij. §. pe. §. de bo. pos. nõ ob. l. si ut ꝓponis: qz ibi pcessit plena cognitio in cã ꝑncipali ⁊ ita cõsului. ¶ Quero q̃ to tpe durat ptãs arbitrãdi. Spec. in ti. de arbi. §. differt. ꝗ. item qd in triennio vr dicere ꝙ talis ptãs nõ finit triẽnio sed nil boni allegat ⁊ male itellexit in arbitrio. tangit in. l. sed ⁊ si cõpromissum. §. de arbi. ⁊ ꝑ Ly. in. l. ꝓperandũ. §. finaũt in medio. C. de iudi. sed de arbitratore nihil dr: idem sciẽdum est ꝙ talis ptãs finit eo nolẽte arbitrari: ut. §. loca. l. si merces. in ꝑn. ⁊ C. de ꝛtra. em p. l. fi. isti. ꝗ ꝛtra. emp. §. pciũ. qñ aũt dicatur n olle variant iura. ideo dico ꝙ qñqz arbitramẽtum cõferr in aliquẽ ex cõtrahẽtib⁹ in casu pmisso: ⁊ tũc si cõsistit circa ea q̃ sunt de substãtialib⁹ ꝛtract⁹: vt circa ipaz rẽ tũc ꝗz arbitrari infra. xxx. dies: vt. d. l. ꝙ si nollit. §. siqdez ita. Si circa aliq̃ extrĩseca tũc tenet arbitrari q̃ primũ poterit: vt l. hec uenditio. de cõtra. emp. facit. §. de condi. ⁊ de. l. hec uẽditio. Si ꝗo arbitramẽtum cõferr in tertiũ. tunc dico ꝙ si infra annũ arbitrarei videtur nolle arbitrari⁹: ut. C. cõia dele. l. fi. §. sed ⁊ si qs. nec dicat aliqs ꝙ ibi est spãle fauore vltie voluntatis: qz in eo est spãle ꝙ recedit a ꝓsona nõ intret suam: ut ibi no. ꝑ gl. uel in alio cõsistit spãlitas: ut. §. dixi. ⁊ ꝑdicta in cõtractibus. i ultimis uolũtatibus dicã in. l. i. de le. ij. ¶ Quid si ptes ñ notificauerit arbitratori ⁊ sic elapsus est dies. dico ꝙ ꝑ hoc partes negligentes vident recessisse ab eius arbitrio[c]: ar. d. §. ſz ⁊ si qs. ⁊ ar. eius qõ dr de eo q per annuz negligit pñtare lras iudici deleg. ex. de rescrip. c. plerũqz. facit. C. ꝗ pscrip. xxx. an. l. siqs emptõis. §. sed ⁊ siqs. ⁊ de ap. auc. ei q appellat. de suc. edic. l. i. §. largius. Sed an arbitrator postq̃ est sibi notificatũ cogatur arbitrari. no. per glo. ⁊ ꝑ Dy. de le. ij. l. i. ¶ Nunqd arbitratore mortuo trãseat ad heredẽ. dicam. j. e. l. si stipulat⁹ fuerim. in ꝑn. Ly. in. l. fi. C. de cõtra. emp. ¶ Quid ꝗ arbitratore exbãnito: an poterit arbitrari. puto ꝙ sic: ut. l. cum pater. §. hereditate. de le. ij. ⁊ l. ex facto. §. siqs rogatus. §. ad treb. Idem puto in excõicato⁹ qui predictis eqparatur: ut not. insti. de ca. di. §. minor. ⁊ qz non est actus iudiciarius. dicã. j. e. l. centesimis. in fi. facit. j. de ver. signi. l. illa verba. ⁊ quod ibi dicetur. ¶ Quid si aliquis ex cõtrahẽtibus mortuus est. puto si qdem fuit assumpt⁹ arbitrator super cõtractu perficiẽdo idẽ quod in arbitrio: ut extiguitur[e]: ut. d. l. diem. §. de arb. Si ꝗo assumitur super cõtractu perfecto vt super aliquo accessorio. tunc sicut cõtractus transit ad heredez. ⁊ sic illud arbitrium: vt. §. de acq. pos. l. fundi uenditor. ⁊ de offi. dele. c. super g atia. lib. vi. ¶ Quid si aliquis ex cõtrahẽtib⁹ est bannitus ⁊ bona publicata. dico idem ꝙ in mortuo[f]: qz pot arbitrari ⁊ existens cõditio nõ ligaret fiscum: ut. l. quotiens. in fi. j. de noua. facit. §. pro soc. l. actione. § publicatiõe. Isti arbitratores qui quotidie assumunt i litib⁹ videt assumi sup ꝛtractu pficiẽdo: vt dixi de op. no. nunci. l. i. §. ⁊ post opis. ¶ Formo aliam q̃stionẽ videm⁹ ꝙ in arbitratore nõ receditur a ꝓsona qd in consultatione. cõmissum fuit ticio: ut arbitrarei de cõsilio sempronij: sempronius non vult cõsilium dare uel est mortu⁹. dixi uobis in. l. i. §. si plures. §. de exerci. ⁊ hodie habemus eas ex ne se. va. c. i. circa fi. li. vi. vbi dicam si deo placebit. in. l. ticium ⁊ meuiuz. in ꝑn. de admini. tuto.

q **Quodcunqz stipulatur.** ¶ Oppo. insti. de inuti. stipu. §. sed cum factum. ⁊ §. e. l. stipulatio ista. §. hi qui. Solu. ibi in stipulatione facti. ¶ Oppo. j. de stipu. quia excommunicat⁹ potest contrahere: vt. c. si ve. de sen. ex cõ. ⁊ imol. ⁊ xiij. q. ij. qñ multos q̃ ꝛclusionẽ limitata ꝗm ang. i ꝓallegata disputatõe nisi ex forma statuti arbitramẽta hẽrent execu. paratã sicut snia qz tũc nõ valet arbitraũ tũ excõicati ⁊ oia ꝑdicta seqtur alex. tñ inquãtuz ipe eqparat excõicatuz ⁊ deportatum nõ videt bona ꝓparatio qz deportat⁹ testari nõ ꝓt ut hẽtur i. l. i. C. de heredi. insti. ſz ex cõicatus pot facere testũ ⁊ valet ⁊ tenet: vt voluit Bar. in. l. si queramus. §. de testamẽ. ⁊ hoc late consuluit sede. cõsi. lxxiiij. vbi ꝛcludit ꝙ ea facere pot ꝙ alij vtilia sũt nõ ipis ⁊ ꝑ hoc videt posse dici ꝙ arbitramẽta que hẽnt executionem ex forma statuti lata ꝑ excõicatũ valeant si excõicato utile non redũdet.

a ¶ Consulere ꝓriũ. ADDE ꝙ idẽ cõsuluit pe. de anc. ꝛsi. cclxx. ubi dicit se rñdisse ad fundamẽta bar. hic. Ro. ẽt cõsi. lxi. incipi. in xpi noie lz mihi magna. tz ꝙ ad platõem snie non requirat pñtia ptis. tũ sentit ꝙ i discussione regrat ptis pñtia circa meditũ pe. col. ⁊ idẽ vult ¶ Dau. de ca. hic. ⁊ Alex. ⁊ bal. ꝛsi. cclxij. incipiẽte. in xpi noie nunqd arbiter. i. lib. ⁊ vide ro. in. d. cõ. vbi dicit ꝙ florẽtie fuat opinio. barto. ⁊ ¶ De. pis. vo opi. Bal. ⁊ Guil. de cuverum qz ciuitas pisarũ est subiecta flo. videbat ꝙ opi. bart. eẽt fuãda in casu suo tamẽ decidit ꝛtrariũ qz ex tacito ꝛsensu florẽtinoꝝ ciuitas pisarum vtebat suis consuetudinib⁹. de quo vide ẽt bal. cõsi. x. v. lib.

b ¶ Nolle arbitrari. ADDE ꝙ ꝓriuz tenent ꝗ cõiter doc. vt p alex. late hic cui adde ꝙ ptãs arbitrãdi durat ppetuo bal. ꝛsi. allega. supra cclxij. i. lib. tñ idem bal. ꝛsilso. cxxxviij. li. diẽ elapso anno. nõ durat facultas arbitrandi ita elegãt voluit Barto. i. l. fi. §. i. C. cõia dele. ⁊ i. l. si qs arbitraui ꝗ v. oblig. ⁊ si dicis illa lex loquit in ultia volũtate nõ in ꝓctib⁹ rñdeo ista differentia ẽ falsa qz. l. nõ pbat nã lex dicit ꝙ ꝓctus ⁊ testã eqparant. l. Fuuz filij. §. eũ q cirographũ. de le. i. ꝓterea forti⁹ deberet durare post annũ arbitriũ i ultia uolũtate quã ꝓctu qz de maiori fauore tractat ergo magis deberet extẽdi ſz ita ẽ ꝙ nõ extendit i ultima uolũtate ergo nec in cõtractu. quare opi. bar. ẽ ipsa vitas. ꝗ quo vide ẽt eius ꝛsi. cccclxxvi. iiij. li.

c ¶ Ab ei⁹ arbitrio ADDE Ang. Imo. ⁊ ro. hic dicũt aduertendũ esse ꝙ trãseat tpus vsqz ad qd duraret arbitratoris ptãs si notificatio facta esset allegat glo. in. d. l. si vn⁹. §. i. de arbi. ⁊ dicũt Bar. non aliter. intellexisse. ⁊ hoc dicit alex. videri rationabile.

d ¶ In excõicato. ADDE ꝙ idẽ tz bar. in. l. pedius. de arb. ⁊ i. l. cũ pater §. hereditatẽ. el. i. de le. ij. ⁊ in. l. ex facto. §. si qs rogat⁹. el. ij. ad treb. ⁊ ibi ange. ⁊ in sua disputatiõe duo ad inuicẽ litigãtes anto. de bu. i. c. qntaualis. in. xxv. colũ. ⁊ Imol. in. xxij. differentia principale fundamentum est

e ¶ Vt extinguitur. ADDE. ꝙ alex. trãsit cũ opi. spec. i ti. ꝗ arbi. in. §. finit ꝗ. ſz nũqd arbitratore. ubi tenẽt ꝙ morte ꝓpromittẽtiũ cõpromissũ nõ extinguat. ⁊ dicẽ ꝙ cũ opi. specu. cõiter trãseũt cano. i. c. fi. ꝗ arb. Sz tu dic ꝙ pau. ꝗ ca. cõsili. xxx. tz ꝙ morte ꝓpromittẽtium finiat cõpromissum.

f ¶ Dico idem ꝙ in mortuo. ADDE Barto. consilio incipiẽte. Talionus de spoleto Ro. hic. Bar. in. l. postq̃z. vt leg. noie caue. Anto. de but. ⁊ imo. in. c. qntaualis. de iureiur. Alex. hic.

ser.l.ij.⁊.l.antepe. Solu.fallit ibi: vt ibi dicam. ¶Op. de.l.cū oportet.C.de bo.q̄ lib.Sol.glo.q̄ aliud in adventitio hodie.hoc intellige⁹ q̄ filius stipulaꝫ sibi: q: si patri stipularet ꝑm By.⁊ oēs: ipsi pri queritur.s̄.e.l.stipulatio ista.§.alteri.

Sicuti. Filius stipulaꝫ sibi dare.x. cum pater morieꝫ.h.d.an sibi uel patri queratur dicam in.l.si filius.j̄.eo.

Si quis ita. Si stipulatio pris cōfertur in tp̄us exīntie sui iuris filio q̄riꝫ vtilis actio.h.d.Iste.§.intrat materiā illaz qualiter pr q̄rat filio vel ecōtra dicā.j̄.e.l.qō dicitur. By.ponit hic additionē iperfectā.¶Op.s̄.e.l.dūs seruo. Sol.acqrit sibi pater stipulatio filio nisi cōferaꝫ in tp̄s sui iuris. ¶Op.s̄.de pac.do.l.cum dos.So.ut ibi.⁊ dicam.j̄.e.l.qō dicitur.¶No.q̄ directa queriꝫ pri ex stipulatōe filij: ut.s̄.e.§.alteri.l.stipulatio ista.⁊.s̄.e.l.in pn. ⁊ qī ex stipulatione patris q̄riꝫ filio utilis: dicā in.l.qō dr.j̄.eo.

Ex.§.sequenti.

¶Quādo sit differentia inter si ⁊ cum.

Non solum. Inter si ⁊ cū.nō est dria cum apponitur actui extrīseco .h.d.Anteq̄ opponā per.l.istā dando vnā opi.quā ponit Ly.in.l.extraneū.C.de here.insti.q̄ est dria inter istam institutionē cū morieris que est ꝓditōalis cū est incertū qī qs moriaꝫ ⁊ illā institutionē si morieris: q: illa ē cōditio necessaria: vt.l.si pupillus.§.sub cōditōe.j̄. de noua.sed male dicit p istum tex.⁊.l.qbus dieb⁹.§.qdaz ticio.s̄.de cōdi.⁊ de.¶Op.j̄.eo.l.pr.§.fi.Breuiter ista est so.qīqz si ⁊ cū.apponūꝫ actui extrinseco: ⁊ tūc nulla est dria: ut hic.Aut apponunꝫ actui intrinseco: vt volūtati: ⁊ tunc loqtur.j̄.eo.l.proxi.in fi. Et vt liqueat qī sit dria inter si ⁊ cum.apponiꝫ actui extrinseco ꝑm Pe.et Guil.in.l.qui p̄missit.s̄.de condi.inde.dic sic.Aut ista verba apponunꝫ actui qui tacite inest de necessitate nō est dria: vt.l.iij.s̄.de leg.i.⁊.l.inuito.§.hanc aūt.s̄.ō tute.Aut apponiꝫ actui q tacite non inest: ⁊ tūc hec dictō si.facit cōditionē: ut.l.si ticius.s̄.eo.⁊.l.si decem cū petiero.j̄.eo.⁊ ibi no.p̄baꝫ melius in.l.si ticio.s̄.qī di.le.ce.⁊ de condi.⁊ de.l.qbus dieb⁹.§.qdaz ticio. Si vero queris de cōditione cū.tūc aut addiꝫ executōni obligationis: aut ipsi obligatōi.p̄mo casu non facit ꝓditōez[b]: vt.C.qī dies le.ce.l.ex his.⁊.l.firmio.in p̄nc.s̄.qī dies le.ce.Si vero obligatōi: ⁊ tūc aut ꝓba sapiunt exactōz de p̄senti in cōceptōe sui ⁊ non facit conditionē: vt.s̄.pri.l.si decē.⁊.l.ticie heredes.s̄.de condi.⁊ de. Aut non sapiunt exactionē in cōceptōe sui: ⁊ tūc non est dria: ut hic.⁊.l.qui p̄misit.de cōdi.inde.q: faciūt conditionez. Si ꝓ apponiꝫ in actu intrinseco utputa voluntatis dicam.j̄.pri.§.¶Op.q̄ nō sit bona eqparatio cū p:ima cōditio mortis sit certa.secūda sit incerta.dicit By.qa bene differūt in hoc: sed nō in mō ꝓmittendi: q: quocū qz modo veneris: ⁊ qīcūqz stipulatio cōmittiꝫ ita quocunqz modo moriaris ⁊ quādocunqz.

c **Entesimis.** ¶No.q̄ in obligatione in diez obligatio est p̄sens.Quid de actione dicā.j̄.eo.l.ita stipulatus in questionibus.

Id autem quod in facto.

Stipulatio facti q̄ cōcernit p̄sonam p̄missoris ad heredem nō trāsit.h.d.¶Op.de.l.veteris.C.de cōtrahē.⁊ cōmit.stipu.So.ibi in facto qō cōcernit p̄sonam stipulatoris hic p̄missoris: ⁊ distingue: ut ibi per Ly.⁊ tangā.j̄.eo.l.si sic.

Ex.§.sequenti.

¶Que est dria q̄ si dictio cū adijciaꝫ futuro indicatiui nō ualet stipulatio: ⁊ cū adijciꝫ futuro subiūctiui ualet: ibi.Sed q̄. Et an in vltimis voluntatib⁹ qs moriēdo dicaꝫ uelle: ibi. Et aduerte. Et an cū dictio cū apponiꝫ p̄terito subiunctiui valeat stipulatio: ibi. Quero qd. Et qd si apponaꝫ in cōtractib⁹ si volueris vel si arbitratus fueris sit differētia sicut in vltimis volūtatib⁹: ibi. Quero cū. Et quāta sit virtus hui⁹ verbi voluerit: ibi. Quero. Et an si iudex ponit aliquez ad cōfinia per ista ꝓba donec voluero vel dōec reuocauero: si iudex moriatur vel eius officiū sit finitum vel sit excōicatus an duret voluntas: ibi. Ultimo.

Si ita stipulatus fuero.

Aduerte quia sumus in periculosa materia: ⁊ breuiter.h.d. Promissio cum volueris valet si ante mortez declarate velle.secus in p̄missione si volueris.h.d.¶Op.de.l.senatus.§.legatū.s̄.ō le.i.⁊.l.si ita legatū.§.illi si volet. rīdeo stipulatio collata in volūtate p̄mittētis nō valet: vt hic.sed si in volūtate eius cui acqritur sic: vt in cōtrarijs lz cōtrariū no.per glo.in.l.a ticio.j̄.e.vbi reprehenditur p By.¶Sz op.de.l.sub hac.s̄.ti i.⁊.j̄.eo.l. siqs stipulatus sit stichū.Breuiter so.qī dictio cū adijcitur futuro indicatiui nō valet: vt in cōtrario.aut futuro subiunctiui ⁊ ualet: vt hic. si cōstituas te velle ante mortē. sed per dictionē si nō valet siue adijciatur futuro subiūctiui siue indicatiui: dic ut glo.⁊ bene dicit.¶ Sed q̄ est dria. R̄.nā futurū indicatiui hz quādam dependentiā: vt p̄mitto cū volā.i.volens ero cū dabo.⁊ iō lex p̄sumit me nunq̄ velle.sed cū dico cū voluero tunc formatur a preterito indicatiui lz nō permaneā in uolūtate sufficit semel velle.lz tp̄e traditiōis nollē: vt.j̄.eo.l.si ita stipulatus sit stichum.⁊ ideo verificata est illa ꝓpositio cū voluero: ⁊ no.s̄.de cōtra.emp.l.hec uēditio. Sed contra hoc.s̄.de le.iij.l.vxorez.§.pe.vbi videꝫ q̄ valeat si dico cum uellet.So.ibi dixit cum uellet qō est preteritū imperfectū subiunctiui vel p̄ūtis optatiui: sed hoc nō placet q: ex eo q̄ est preteritū imp̄fectū hz quādam dependentiā sicut futurū īdicatiui. ⁊ ideo eadē est rō. dico ergo aliō in ultimis volūtatibus: vt ibi.q: dicta verba cuz volet uel cū uolam videnꝫ solū facere diem incertaz: vt sic post mortē debeaꝫ: vt ibi patet.sed q: dies incertus est cōditio in vltimis volūtatib⁹: vt.l.dies icertus.s̄.de condi.⁊ de.ideo tex.in.l.fideicōmissa.§.q̄q̄.de leg.iij. dicit esse cōditionalē.hoc etiā p̄batur.s̄.de ma. testa.l. seruos.¶Op.q: in prin.dicit q̄ ualet si cōstituit in vita.in fi.dicit q̄ nō valet.rī.q̄ per si nō ualet.p cū vz.ratio differentie est ꝑm glo.qī dictio cum adijcitur futuro tēpori est aduerbium tp̄is.nō ergo conferī in potestate an velis sed qī velles.sed quādo dictio si apponitur est in ptāte an ⁊ qī uelles.⁊ illō dicit glo.i.⁊ in glo. ij.mag.Sed male dixit q: si solū tēpus esset in potestate sua: tūc trāsiret ad heredē nec extingueret morte: ut dicta.l.vxorem.§.pe.⁊ de re.du.l.utrū.§.pe.facit optime.s̄.solu.matr.l.post dotē.ꝑm quintā lecturā. Ex hoc dicerem q̄ si hec dictio cū volam uel cū uoluero adijcitur executōi. puta p̄mitto decē q̄ tibi dabo cū uolam uel cū uoluero q̄ me mortuo statim teneꝫ heres: vt.d. .ll.facit.l.ex his ꝓbis.C.qī dies le.ce.cōtra istū tex.que est ergo ratio differētie.dic ꝑm Pe.dictio cum denotat p̄ncipaliter cōditionē.secūdario tp̄s.tex.ē. in.l.ticio.s̄. quādo dies leg.ce. Modo qī dico cū uolueris nō exprimitur cōditio ⁊ expressa nocent.nō expressa nō nocent: vt.l.nōnunq̄.s̄.de cōdi.⁊ demon. Ja.de are. dat aliam soluti. ⁊ recidit in idem in.l. fideicōmissa.§. q̄q̄. ⁊.§.si fidei.de le.iij.⁊ ibi no.qui ꝓtradicūt huic tex. vbi diciꝫ q̄ si moriꝫ statim teneꝫ heres.hic dicit q̄ extinguitur.dicit glo.ibi.aliud in cōtractib⁹ aliud in ultimis uoluntatib⁹ ⁊ ista ē vera: ⁊ alie sol.que ibi danꝫ sunt false. cōtra.d.l.vxorē.§.pe.⁊ de le.iij.¶ Et aduerte nō intelligas q̄ in ultimis uolūtatib⁹ qs moriendo videaꝫ velle: q: nulla.l.hoc caueꝫ.lz qdam hoc dicāt: sed dico q̄ ī vltimis voluntatib⁹ idem est dicere heres det cuz uolet uel cū voluerit qō est dicere det post mortē suaz: vt.d.l. vxorem.§.pe.⁊ ideo debeꝫ tanq̄ aduenīēte die. In cōtractib⁹ ꝓ ista verba faciūt diem ⁊ ꝓditionē.⁊ ideo eo

a ¶ Hoc itel lige.dicit ale xā.q̄ opi.gl. in puncto iuris videꝫ verior indistincte.

b ¶ Nō facit conditōem. ADDE itel lige veruz si adijcitur tp̄i certo: ut ibi. sec⁹ si incerto: vt est gl. in.l.scius saturninus.s̄. ad tre. latius hic per alex.

moriente anteq̃ velit deficit contradictio .idem esset in vltimis voluntatib⁹ si poneremus eē cōditionaliter ꝓlata:vt si uolet:ut.d.l.si ita legatum.§.illi si volet.de le. i.¶ Quero quid si dictio cum adijcit ꝑterito subiunctiui:ut ticius ꝓmittit dare decē cū uoluisset. Rñdeo ista verba qñqz significant futurū tēpus:vt.j.e.l.qui rome. §.augerius.ꝛ qō ibi no.ꝛ de lega.i.cū certus.ꝛ de ꝯtra. emp.l.si emptor.§.verisimile.vbi ponit verbū eēt:ꝛ tñ significat futurū. Ꝓ.q: tūc erat idē q̃ si apponit futuro subiūctiui:qz ꝑteritiōz significat. ¶ Quero qd si nō appōit dictio cū:sz aliō aduerbiū tpis:vt dōec voluero uel quousqz ꝛ si.dico idē qō in dictiōe cū:qa oia faciunt secū dario cōditionē.ꝑncipaliter tēpus: ut dicā plene de condi.ꝛ demō.l.i. ¶ Quid si nō appono dictionem si: nec ꝯditionē cuz:nec tēpus alicuius ꝓbi:ut ꝓmittis mihi dare decem ad tui voluntatē. Rñdeo videt dicere si tu uolueris:ut.s.solu.matri.l.post dotem.in qnta lect. pro hoc facit qō dico in.l.i.de cōdi.ꝛ demon. ꝛ tūc.s. q̃ per prepositiōes fit conditio exp̄ssa.¶ Quero cū in vltimis uoluntatib⁹ fiat distinctio:an apponant hec verba si uolueris aut si arbitrat⁹fueris:ut dicta.l.fideicōmissa .§.q̃q̃.ꝛ de lega.i.l.si fic.in ꝑn.ꝛ de fideicōmis. liber.l. fideicōmissaria libertas.an hec differētia fit in cōtractibus.dico circa ea que sunt de substātia cōtract⁹ dicta ꝓba non attēdunt:vt.l.quod sepe.§.i.de cōtrahē. emp. ꝛ.C.dē cōtra.emp.l.fi. Sz circa alia accidētalia significatio dictorū uerborū attenditur:ut.l.hec venditio.de cōtrahē.emp.pro ratiōe cogita.¶ Quero quāta est virtus istius verbi uoluerit⁹.rñdeo ut possz facere qs volūtatem suam etiā inique:ut.l.cū qdam.de leg ij. dū tam dolus malus absit:vt.s.mā.l.creditor.§. lucius. semp enim dolus videt excepto.¶ Vltimo formo hic vnā qōnem difficilem.iudex dicit pono ticiuz ad cōfinia donec uoluero vel donec reuocauero.morit iudex an confinia sint finita.qdam dicūt q̃ sic:ut hic .dicit Pe.ꝛ Ly.refert.C.de cōtraben.emp.l.fi.Jac.de ra.dixit q̃ sentētia dz eqparari cōtractib⁹ non vltimis volūtatibus:qz sententia est stricti iuris.vltime uoluntates hēnt instar bonefidei:ut.l.in minorū.C.in qui.cau.in inte.resti.nō est ne. Pet.dicit aliter sicut ibi Ly.refert que verba nō recito:qa iuris saporem nō habēt.tu ergo dicas cōsiderāda esse vera.aut iudex dicit quoad uoluero uel uolaz:ꝛ tūc ista uerba sonāt:ut eaten⁹ durent confinia q̃ten⁹durat uoluntas.ꝛ ideo uoluntate cessante finiunt cōfinia. voluntas ꝓo per mortē cessat.ergo ꝛc. hic est casus. s: loca.l.iij.C.māda.l.mandatū.insti.mā.§.itez si adhuc. hic enī nō requiritur q̃ cōtraria uolūtas supueniat:sed sufficit q̃ ꝓma cesset:ꝛ ꝑdicta ꝓba si iudex dixerit quoad ipse voluerit referendo ad personam suam. si uero retulit se ad dignitatem:vt quoad potestati placuerit:qa tunc dignitas non moritur morte persone non finiretur:vt.l.annua.§.i.de annu.lega.ꝛ de iudi.l.proponebatur.ꝛ est hodie cās extra de rescrip.c.si gratiose.lib. vi.ꝛ predicta vera si appareret ex verbis q̃ confinia fuerunt de ꝑsenti.reuocatio fuit collata in ꝑdictuz tpus: ut qa dixi quoad vel quousqz ꝛc.ut dixi.ꝛ facit.l.si cum in annos.in ꝑn.Si uero diceret pono te ad cōfinia ad meā uoluntatē uel ad meū beneplacitū.tūc cōfinatus⁹ nō esset:nisi iudex declarauerit se uelle ponere cuz dicta ꝓba faciant dispositionē conditionalem:ut dixi in ꝑcedentibus qōnib⁹.Quādoqz iudex dicit pono te ad cōfinia quoad reuocauero:ꝛ hoc ex ꝓpria significatōe nō sufficit voluntatē ꝓmā cessare:sed requirit noua uoluntas cōtraria.sed moriēdo qs nō videtur velle:ut hic.ergo ꝛc. Et ideo hic insurgit dubiū:an ista uerba habeāt istū intellectū sicut in cōtractib⁹.an ꝓo intelligant sicut in ultimis uoluntatib⁹:ut sit sensus pono te ad cōfinia donec uixero:nisi añ reuocē:ut.d.l.vxorē.§.pe.ꝛ videt q̃ sicut in ꝯtractib⁹.casus est extra de offi.dele.c.si delegatus.lib.vi.ꝛ idem in ꝑcario:qa quis moriēdo nō uidet reuocare:ut.s.de ꝑca.l.i.in ꝑn.cōiuncta.l. quesitū.

a ¶ Voluerit ADDE vt ꝑ Alex. cōsi. xlvij.i.lib.

b ¶ Confinatus nō esset. ADDE inquātū alex.i hac.q.ꝛ.qō. seq. tz cōtra bar.ut hic ꝑ eū q̃ cū opi. bart. simpliciter transit bal.se hic remittēdo ꝓsi. xxxiiij . viij . li.vbi pōit q̃ cōfinat⁹ sine ꝑfinitiōe tēporis dicit ꝓfinatus ad ꝛ.an. p.l .singularem sine ꝑfinito tēpore de pēis ꝛ q̃ cōfinat⁹ ad decēniū finito decēnio absqz alia reuocatōe pōt redire.

c ¶ Sz ibi testator. ADDE q̃ ꝓ hāc so.tenēt imola Rapha. ꝛ alex.qz dicūt nō videre diuersitatis rōnez inter casum qñ ē collatū in tpus mortis vel non.

d ¶ Credo q̃ sic. ADDE q̃ ꝓriū tenz bal.i.l.fi. de ꝓ.emp. quia si ista reuocatio cōsistit in iurisditiōe q̃ apd excōmunicatuz nō ē quo ad exercitiū ꝛ hoc sequitur alex.

e ¶ Cū petiero. EDDE d isto verbo petiero. vid bar.i.l. libertus.de iure patro.ꝛ in.l. ticia heredis de ꝯdi.ꝛ de. bal.in.l.i.C. de lit.conte. Bal.in auc. habita.C.ne fi.ꝑ patre .ꝛ in.l.fi.de tē. appel.ibi de verbo postulauerit .sali.i l.siqs maior C.de trāsac. bal.i.l.ab eo C.qūo ꝛ qñ iudex.

§.i.eo.ti. Tamē dicerem assumēdam benignioreē interpretatiōem:ut.l.si preses.ꝛ.l.interpretatōe.j.de pe.vsi in cās ꝓposito intelligit:ut in ultimis uoluntatib⁹:ut i dicto.c.si delegatus.ꝛ ideo assumit aliter: qz ibi illa intrepretatio est benignior.ad hoc facit.s.de pigno. act. l.nō est mirū.vbi sentētia equiparat ultime uolūtati.facit.s.de manu.testa.l.si ita fuerit.in fi.vbi uerba testatoris ꝛ pretoris pariter interpretant.pro hoc facit glo.in dicto.c.si delegatus.licet illa glo.in alio male dicat: qa non intellexit differentiā iter illa uerba usqz ad beneplacitum ꝛc.ꝛ donec reuocauero. ¶ Quero quid si iudex non est mortu⁹:sed eius officium est finitū:respō. idem q̃ si esset mortu⁹ :qa dicta verba debēt intelligi donec uoluero.salz ego existēs in officio sic finito officio finiatur uoluntas:ut in.l.fi.j.de pe.causa enī quare reseruauit sibi uoluntatē erat officium.ergo finito officio finit uoluntas:ut.s.de oper.noui nūcia.l.non solū.§.fi.vbi causa nunciatiōis erat dominiū rei que finitur alienata re.ꝛ sic cessante illa qualitate licz ꝑsona duret . pro hoc uidet tex.s.de fideicōmis.li.l.lucius.la ꝓma.cū.l.sequēti.vbi arbitriū datum alicui:ut heredi cessat eo desinente esse heres.facit.l.cum apud.ꝛ quod ibi no.j. iudica. sol . ꝛ quod not.in simili.s.de iudi.l.uenditor.§. iudices. ¶ Sed cōtra predicta facit.s.de lega.ij.l.cū pater. §.hereditatem.ꝛ ad trebel.l.ex facto.§.si quis rogat⁹. sed ibi testator⁹ cōtulit expresse in tēpus mortis electionem qō de naturali intelligit.secus si simpliciter dedisset electionē:quia tūc cum statim desinit esse heres finiretur illud ius:ut dicta.l.lucius. Itē facit aliqualiter cōtra quod no.per Inno.extra de offi.dele.c.licz vndiqz. sed non curo. Quid si iudex excōmunicat⁹ uel alio modo nō potest officiū exercere tamē durat officiū. respō. nō dicitur desinere uolūtas si ipe remanet sane mētis: ut in excōmunicato.arg.ei⁹qō.s.dictū est de deportato qui equiparatur excōmunicato: ut institu.de ca.di. §.minor.ꝛ videt expressum.ō offi.deleg.c.si is cui. lib. vi.ꝛ.c.i.de offic.vi.eo.lib.ubi nō expirat iurisditio delegati que tam expirat morte.Si uero ipe nō remanet sane mentis:ut qa efficit furiosus: tūc licet remaneat iudex:ut.l.cū furiosus.de iudi.tamen uidet uolūtas cessare:ut.s.de acquirē.heredi.l.siqs alicui. ¶ Quero an durante excōmunicatiōe possit reuocare cōfinia. credo q̃ sic⁹cū hoc nō sit act⁹ iudiciarius: ut.d.l.cū pater.§. hereditatē.ꝛ.d.l.ex facto.§.siqs rogat⁹.ꝛ patet qa mox te finitur:qz nō est act⁹iudiciari⁹. Predicta ꝓba si iudex sibi reseruauit reuocationē ꝯfiniū in snia.alias forte nō posset:ut.j.de pe.l.relegati.in fi.dic ut ibi.

q **Si sic stipulatur.** ¶ In stipulatione nouāte dies ꝑcedentis obligationis intelligit repetita.h.d. De materia ista utrū intelligat repetita dicam in.l.diem.ꝛ.l.stichū.§.i.j.de noua. Vide glo. que incipit.arg.de repetitōe in fi.dic ibi .ne actio reddatur inutilis:que ratio hic cessat.

Ex.l.sequenti.

¶ An ius implendi cōditiōem in cōtractib⁹ iter uiuos trāseat ad heredes:ibi.Solet.

s **J decem cuz petiero.** c

Facultas denūciandi trāsit ad heredem non facultas cōditiōis implende.h.d.Glo.dicit q̃ ista ē cōditionalis inspecta significatiōe uerborū: sed ueritate ī specta nō.ꝛ sic est aliqū econtra. ¶ Oppo.q̃ uerbū petiero intelligit de litis cōte.ut.l.amplius.j. rem ra. ha. Hic de denūciatiōe extra iudiciū.Solu.quādoqz uerbum petiero refertur ad personā eius q obligat:ꝛ tunc intelligit per lit.cōte.ut.l.amplius.Ñqz uerbū petiero refert ad psonā eius cui acqritur obligatio:ꝛ tunc intelligitur de quadā admonitione:ut hic. ¶ Quero qd si dixit si petiero. Glo.dicit q̃ tunc ꝓncipaliter faceret cōditionē sed dictio cū.nō.ꝛ uide glo.que incipit.hic ē

cōditionalis ⁊c. ¶ Quero qd si dixit decem q̄ petiero. Rñdeo idem q̄ si dicerem cū: ut.l.si ita qs ꝓmiserit.in ꝓn.j.e. Nec ob.q̄ relatiuū qs uel qui iunctū ꝝbo futuri tēporis facit cōditionē: vt.l.stichū qui me⁹ erit.de le. i.vt dico in.l.i.de cōdi.⁊ demon. ¶ Quero qñ apponitur si: ⁊ sic facit ꝯditionē qñ cōmittitur stipulatio. Glo. videt dicere q̄ per contestationē litis: dum allegat.l.si ticius.s̄.e.⁊ ibi no.⁊ no.C.eo.l.nuda.⁊.s̄.eo.l. stipulatio ista.§.alteri. Tu dic per simplicē admonitōez ipleri cōditionem: ut hic pz q: refert ad actorē: vt dixi. ⁊ ille glo.dicūt verum q̄ si ante nō sit facta admonitio p litis conte.impletur cōditio ⁊ ꝓcedit iudiciū. ¶ Quero an ista admonitio debeat fieri extra iudiciuz. dic q̄ sufficit extra iudiciū: ut no.glo.in.l.amplius.j.rē ra.ha.facit.l. si ex legati.s̄.eo.⁊.l.mora.s̄.de vsur.no.j.e.l.qui rome. §.coheres.in glo.parua.⁊ de fideius.l.fideiussor.§.fi.⁊ ibi no. ¶ Solet esse questio vtrū in cōtractib⁹ iter viuos ius implendi cōditionē trāseat ad heredes.do. Ly.referendo Pe.ponit istā.q.C.de condi.inser.l.pe.⁊ facit tria mēbra.qñq̄z conditio habet p̄cedentē dispositōez: ⁊ tūc aut dispositio ⁊ cōditio cōfertur in ꝑsonam vnius ⁊ transit ad heredes.l.diem.§.i.s̄.ō arbi.⁊.l.qui rome. §.flauius.j.eo.verbi gratia ꝓmitto tibi dare.c.si.c.non dedero dabo.cc.⁊ tunc hz p̄cedentē dispositiōez. Secūdo casu qñ cōfertur in ꝑsonam diuersorū: ⁊ tūc nō transit ad heredes: ut.l.fideiussor obligari.in fi.j.ō fideius. quicqd glo.ibi dicat.⁊ ibi ego dicam. Quādoqz incipit a p̄cedenti cōditione: ⁊ tūc cōditiōis implementū non transit ad ipm heredez: ut.l.a testatore.s̄.de cōdi.⁊ demon. sed ibi illa nihil facit: q: in ultimis voluntatib⁹ iō nimirū: vt in.§.finautem.C.de ca.tol. Guil.de cu.facit istam.q.s̄.de pig.act.l.si necessarias.§. si de uendēdo. ⁊ alle.s̄.ō col.bo.l.ij.in ꝓn.⁊.l.qui rome.§. augerius.j. eo.que bene facit vltra Guil.⁊ oēs.allego istaz.l.vbi est casus: q: hec est q̄dam admonitio ideo trāsit: sed si eēt cōditio non transiret. Sed cōtra istam do tex.in.l.ij.C. de pac.inter emp.⁊ ven.⁊ ibi dicit glo.q̄ supuacuo dicitur de herede ⁊c.tu posses rñdere altero de duob⁹ modis q̄ illa glo.dicat male: q: contra istā.l.immo optime dicit ⁊ ꝓbat ex eadem.l.nā in ꝑsona eoꝝ in quorū ꝑsona conditio debebat ipleri nō fuit facta mētio de heredibus: ⁊ tñ in ꝑsona eoꝝ pōt impleri. multo magis i herede eorū qui debēt conditionē implere: vt.C. ō ca.tol. l.vnica.§.ne aūt.cōiuncta.l.cum ita.de cōdi.⁊ demon. ⁊.l.si penū.s̄.qñ di.le.ce.naz ex ꝑte iplentis de facili potest ipleri p alium: ut.l.aretusa.s̄.de sta.ho.⁊.d.c. ne autem.ex parte ei⁹ in cuius ꝑsona dz impleri nō ita de facili: ut.d.l.si penū.qñ di.le.ce.⁊.l.sub diuersis.in fi.⁊.l.cū ita.de condi.⁊ de. Sed in.l ij.s̄.de pac.inter emp.⁊ vē. receditur a ꝑsona cui dz impleri. multo magis in ꝑsona implentis: vel ibi p̄cessit dispositio.i. vēditio. sed ista rō nō est vera: qa illud qō est dictū qñ hz p̄cedentē dispositionē est verū qñ illud venit in cōditione qō in p̄cedenti dispositiōe: vt in exēplo supra posito. sed in.l.ij. venit aliud in cōditiōe q̄ in p̄cedēti dispositione. Quid dicemus. dico qñq̄z ille qui est futurus obligari ex cōditiōis implemēto ꝓcepit aliqd ut obligēt: ⁊ tūc tam ex parte iplentis q̄ cui ipletur trāsit ad heredē ius cōditiōis implende: vt.l.ij.C.de pac.inter emp.⁊ vē. quādoqz nihil est lucrat⁹: ut hic.⁊ tunc nō trāsit ad herdez: vt hic. ⁊.l. qui rome.§.augerius.j.e.vbi declaro. vide casum in.d. l.ij. Et hoc ꝓbatur in.l.si predio.in ꝓn.s̄.de in diez adiec. Sed sunt cōtra casum.insti.de ver.obli.§.ex conditionali.⁊.j.e.l.siqs ticius. Fateor q̄ stipulatio conditōnalis q̄ hz conditionē casualē trāsit ad heredes. sec⁹ in ꝯditionib⁹ ꝑtātiuis q̄ ad heredes nō transeūt: vt dixi q: videt actū: vt ipsa ꝓncipalis persona impleat: vt hic.

Ex.l.sequenti.

¶ Pater an eqpareť fideiussori: ibi. Tu dic. Et an stā te statuto q̄ pr̄ teneat soluere cōdemnationez pro filio usqz ad legitimaz. Si filius cōtumax ponat in banno: ⁊ cōdemnetur an debeat soluere: ibi. Vltimo.

c **Am filiussami.** ¶ Mora ꝓncipalis nocet fideiussori ⁊ pr̄i. secus ecōtra. h.d. Tota die allegat .l.ista q̄ pr̄ tenetur de pecul.⁊ filius: vt ꝓncipalis. pater tanq̄ fideiussor. cōcor. sunt in glo. ¶ Op.de.l.si seru⁹. s̄.de his q no.infa. So.vt ibi. ¶ Op.de.l.iij.§.sed vtrū .s̄.de mino.vbi pater nō eqparatur fideiussori. dicit gl. fallit ibi: vt ibi no. ¶ Tu dic latius an pater eqpareť fideiussori. hoc potest itelligi multis mōis. Primo i mō cōstituendi nō eqparat fideiussori: q: fideiussor nō obligatur nisi verbis: ut.s̄.e.l.v.§.satis acceptio.⁊.l.sciendum.⁊ ibi pater obligat de peculio ex edicto pretoris. Secūdo in modo cōueniendi nō equiparat. nā fideiussor non pōt conueniri ante ꝓncipalē excussum: ut.C.de fideius.auc.presente.sed pr̄ pōt statim conueniri: vt.d. §.sed vtrū.⁊ de pecu.p to. hoc enī nō reperit mutatuz. ⁊ hoc tz exp̄sse Ja.de are.j.e.l.si seruū.§.an filius. Tertio in mō exequēdi. nam in fideiussorē contract⁹ non fit executio: ut plene diceť.j.iudi.sol.l.i.sed in pr̄em fit executio in peculio: vt.l.si filio.la.ij.⁊ ibi no.per glo.s̄.sol. ma.⁊ de noxa.l.⁊ si ꝯdemnat⁹: qō patz: q: est fideiussor iudicij: vt.l.iij.§.idem scribit.s̄.de pecu. Hoc aūt an ꝓcedat in peculio aduēticio: ibi dixi.⁊.s̄.de dam. infec.l. si finita.§.si de vectigalib⁹. Quarto in mō recuperādi a ꝓncipali. nam pater nō recuperat a filio: sed fideiusso: a ꝓncipali: ut no.in.d.§.sed vtrū. Quinto ex hoc alia differentia insurgit: q: beneficiū restitutōis qō competit filio nō transit ad pr̄em: vt in.d.§.sed vtrū. Sexto in mō ꝯmittendi seu ꝑpetuādi obligationē: ⁊ in hoc pater eqparatur fideiussori: ut hic.⁊.j.e.l.si ꝑuū.§.an filius. In alio etiaz equiparat: ut sicut actio furti denegat patri: ita ⁊ fideiussori: ut.j.ō fur.l.eū qui.§.an pater. Sed cōtra p̄dicta videť q̄ prius debeat excuti filius q̄ puenia tur ad pr̄em: ut.l.libertus.§.i.j.ad munici.cum si.⁊ ibi no.C.de decu.l.i.⁊ ibi no. Sed ego dixi cōtrariū. Re. illud verū qñ pater cōuenitur insolidū ex gestis per filiū. idem videť no.in.d.l.i.C.de decu.licet glo. aliter dicat ⁊ male in.l.tria onera.de excu.tu.⁊ ibi reprehēdit per Ja.de are. sed qñ pater cōuenitur de peculio: tunc ꝓcedit qō hic dicit. ¶ Vltimo By.inducit istā.l.in arg. ad qōnem istaz. Pater ex forma statuti[a] teneť soluere condemnationē pro filio vsqz ad legitimaz. contigit q̄ filiⁿ est positus in bāno: ⁊ condemnat⁹ ꝑm consuetudinem Italie que hz contumacē ꝓ confesso: an hoc sufficiat cōtra pr̄em: ⁊ videť q̄ sic p hanc.l.q: mora filij nocet patri. sed hic pater erat obligat⁹ de peculio ex cōtractu filij: de quo ꝯstat in qōne nr̄a. de maleficio nō constat. vñ ꝯtumacia filij nō dz facere fidem cōtra pr̄ez: vt.l.i.s̄.qñ ex fac.tu.⁊ hoc videť tenere By. Ego aūt cuz ista questio mihi de facto contigisset in hac ciuitate Perusij disputaui: ⁊ determinādo dixi ꝝba statuti que coartāt patrem esse diligētius intuēda. qñ certū est q̄ de iure cōi pater non teneť. naz quādoqz statutū simpliciter dicit. pater in casib⁹ maleficioꝝ teneť soluere cōdemnationē factā de filio. ⁊ isto casu sufficit filiū cōdemnatū esse siue pñtem siue cōtumacē: cū statutū nō regrat maleficium eē cōmissum sufficit filium cōdemnatū ꝓ maleficio: ⁊ ex ipa cōdemnatiōe pr̄ obligat ex verbis statuti. ideo vere eqparatur fideiussori iudicatū solui: ut.l.iij.§.idez scribit.s̄.de pecul.⁊.j.iudi.so.l.i.⁊.l.iudi.sol. stipulatio expeditā.⁊.l. cōquerebat. cōiuncta hac.l.in ꝓn.⁊ semp intelligatis ex forma dicti statuti ꝓcedere. De iure cōi an pater teneat ꝓ filio de peculio. pro filio ꝯdēnato ob cōtumaciam dixi in.d.§.si de vectigalib⁹. Quādoqz ꝝba statuti coartāt pr̄em cōditionaliter hoc mō. si maleficiū cōmiserit filius pater cogat ⁊c.⁊ ita dicebat statutū perusij. isto cāu contigit filio cōdemnari trib⁹ modis. ꝓmo cōparet filius ⁊ negat: ⁊ cōtra eum maleficiū ꝓbatur: ⁊ tūc ad perfectionē itellect⁹ dic: qñq̄z ex vno maleficio ꝓceditur cōtra plures tanq̄ cōtra plures ꝑiter ꝓncipales

a ¶ Ex forma statuti. ADDE an tale statutum valeat bal.in.l.i.C.ne fi. ꝓpa.⁊ imol.ꝗ decidētes q̄ fic: an aūt ēt itelligat ō filio illegitio: vt ꝓ illo pater teneatur vide Jo.an. in additi. ad spec.in rub. q fi.fint leg. ⁊ decisionez bart.ꝗ seqt bal.i. d.l.i.⁊ in additi. ad spe.i ti.de ꝓ la.sen.in.xix. col.bal. ⁊ an ge.in.l.q repudiātis. §. i.s̄. de inoftesta.ang. in .l.ij. s̄. si ex noxa.cā agatur.ro. i.l. si filio. sol.masali.in.l.si filius.C.ne fi. pro patre.et hanc decisionē bart.seqt Alb.ꝯsi.lxvj. i.lib.ro.cōsiliij. ꝓ qua facit q̄ uolu it bal.cōsilio ccxliij.i.lib. q̄ in snia lata sup taxatiōe expēsarꝝ nō fit necessaria citatio fideius.iudi. sol.q: iudicium fcīt cuz ꝓncipali afficit cuz scdo nō citatū. allegat no.hic.

ꝛ ſnia ꝛ ꝓbatiões facte cõtra vnum nõ ꝓiudicabũt alteri:vt.l.denunciaſſe.§.fi.ĩ.de adul. Quãdoqz ad vnum ꝓuenitur ꝓncipaliter ad aliũ per cõſequentiã:qꝛ ꝯdẽnatio vnius eſt ꝓambulum executiõis fiende in ꝑſona alterius:ꝛ tũc aut hoc reſpicit priuatã vtilitatẽ:ꝛ alij nõ ꝓiudicat:ut.l.i.C.de fal.ꝛ qõ ibi no.ſ.q ſnia lata contra matrẽ non ꝓiudicat filio.facit.C.de fi.inſtr.l.ſi veteris. ꝛ qõ no.per Ly.C.q accu.non poſ.l.i.circa fi. Si ꝟo reſpicit utilitatem publicã ſeu publicam burſam:tũc ꝓbationes ꝛ ſnia lata cõtra principalem faciũt fidem cõtra eũ ad quẽ ꝓuenitur ex ꝯſitia:ut.C.ubi cau.fiſ.l.i.vbi ſententia lata cõtra homicidas hz effectũ cõfiſcandoꝝ bonoꝝ cõtra heredes:ita intelligiť glo.s.ad fille.l. in cognitione.ꝛ.C.ad.l.iul.maie.l.qſquis.vbi lata ſnia ꝯtra patrem hz effectũ inferẽde pene in filiũ ſine nouo ꝓceſſu:ibi.paterno enĩ dz perire ſupplicio ꝛc. ¶ Itẽ hz effectum reuocãdoꝝ bonorũ alienatorũ a die cõmiſſi criminis:ut ibi.ꝛ.l.fi.eo.ti.ꝛ.ĩ.de accu.l.ex iudicioꝝ. expreſſius.extra de here.c.cũ ſm leges.lib.vi.ita ꝛ in.c.ꝓpoſito cum hoc reſpiciat burſam publicã:ſnia ꝛ acta contra filium ꝓiudicant patri. Cautius tamẽ facit iudex ſi patrem moneat:ut interſit iudicio ſi ſua putat intereſſe[a]:ut s.de inoffic.teſta.l.ſi ſuſpecta.ꝛ.C.de litigi.auc. nunc ſi heres.no.in ſimili per Ly.C.de aduo.di.iu.l.i. circa fi. hoc tamẽ non põt eſſe de neceſſitate.ſed magis de conſilio. ¶ Secũdo cõtingit q filius cõparet ꝛ negat:ꝛ cõtra eũ ꝓbantur indicia ꝓpter que ponit ad tormẽta: et tunc cõfiteť ꝛ condemnať:ꝛ tũc idem puto ꝑ ꝑdicta iura.ꝓbatur exp̃ſſe.s.de proba.l.cũ ꝓbatio.que.l.confirmat ꝑcedentia. ¶ Tertio ꝯtingit q filius ab initio ſpõte confitetur ꝛ cõdemnať:ꝛ tunc idẽ.multo magis cuz de ſuo facto interrogať.vt.l.i.§.diuus.ĩ.de qõ.ꝛ qõ ibi no.ꝛ.s.de edi.edic.l.quero.§.fi. Pro hoc qꝛ confeſſio ſerui ꝛ filij ꝓiudicat patri ꝛ dñio in bis in qbus hñt liberam adminiſtratiõem:vt.l.ſeru⁹ qõ detulit.cũ.l.ſeq.s.d iureiur. Hoc verũ niſi pater vellet ꝓbare cõtrariũ:vt.s. ſi ex noxa.cã aga.l.ij.§.i.vbi eſt de hoc glo.no.ad hoc. ¶ Quarto cõtingit q filius eſt cõtumax:ꝛ ex forma ſtatuti habetur ꝓ confeſſo :ꝛ tũc talis ficta cõfeſſio ꝛ ſnia nõ ꝓiudicat patri:qꝛ talis ficta confeſſio ꝑſonã nõ egreditur:ut.l.eius q delatorẽ.ĩ.de iur.fiſ. ¶ Preterea vbi cunqz lata eſt ſnia cõtra vnum ꝓiudicat alteri.illud fallit quãdo ſnia lata eſt cõtra contumacẽ:ut.l.q repudiãtis.in fi.ꝛ.l.papinian⁹.§.meminiſſe.s.de inoffi. teſta.ꝛ de euic.l.ſi ideo.ꝛ.C.de peri.ꝛ cõmo.rei ven.l.i. ꝓ hoc facit qõ no.s.de iureiu.l.duob⁹.§.i.vbi ficta ſolutio nõ ſufficit ad dandã actionẽ cõtra principalẽ.facit qõ not. inſti.de noxa.in fi.ꝛ hoc tz Ly.in ſimili.C.vñ ui.l.ſi qñ. nec curo hoc caſu vtrũ pater ſciuerit cõtra filium procedi vel non:qa quãdo cõtra contumacẽ fertur ſnia non hz locum dicta diſtinctio ſcie ꝛ ignorãtie: vt.C.de pig. l.ꝑſes.ꝛ ibi notať:qõ eſt menti tenendum.

Ex.§.ſequenti.

¶ An fideiuſſor teneať ex mora ꝓncipalis:ibi. Et oportet. Et an ꝓuilegiũ q hẽnt cruce ſignati ne poſſent conueniri infra ãnũ tranſeat ad fideiuſſorez:ibi. Et ꝓ hoc.

Si ſtipulatus ſum. ¶ Obligatio non faciẽdi cõmittitur ſi cõtra fiat ꝓ ꝓncipales.ſecus ſi ꝓ fideiuſſorez. h.d. ¶ Op.q fideiuſſor ꝓhibens teneať:vt.l.q pendẽte.s.de act.emp.l.qui iniuriarũ.ĩ.de iniur.ꝛ.l.i.§. item ſciendum.s.de aqua plu.ar.rñdeo q tenetur actione ĩ iuriarũ.vel neg.ge.non tñ ex illa ſtipulatiõe. ¶ Oppo. s.l.ꝓri.ꝛ.l.in cõdemnatiõe.§.vnicuiqz.ĩ. de regu. iur. Glo.ſoluit mirabiliter.hic loqtur qñ ꝓmiſit ꝏ facto ꝛc. Vult gl.dicere q ĩ obligatõe dãdi idẽ ꝓmittit ꝓncipaliſ ꝛ fideiuſſor:qꝛ qlz ꝓmittit de ſe.ſ.q dabit:ſz ĩ obligatõe facti ꝓncipalis ꝓmittit de fcõ ſuo:fideiuſſor ꝓmittit de fcõ ꝓncipalis nõ de ſuo fideiuſſore:ꝛ ſic ex fcõ ſeu mora fideiuſſoris ſtipulatio ꝯmitti nõ ꝑt. hoc ẽt ſẽtit gl.hic.ĩ fi.ꝛ bene ꝯcor.tex.in.l.ſi libert⁹ moram.de op.li.Sz cõtra hoc glo.op.q fideiuſſor ꝓmittit factũ alienuz ꝛ ſic non teneť:vt.s.e.l.ſtipulatio iſta.in ꝓn.ſed rñ.ſz Rug. ſpeciale in fideiuſſore iſtud eſt cõtra caſum.l.cũ reus.ĩ. de fideiuſ. Unde alij dicunt q hic ꝓmiſit indẽnitatem. ꝛ ſic intereſſe. Alij vt Io.q ꝓmiſit ſe facturũ ꝛ curaturũ q ꝓncipalis faciet. Prima q indẽtitatẽ ꝓmiſit bona ẽ ꝛ ſm hoc nõ cõmittiť mora ex facto fideiuſſoris.lz glo. in.d.l.ſi libertus morã faciat diſtinctionẽ inter certa facta ꝛ incerta.ꝛ nõ bene.per.l.inter artifices.ĩ.de ſo. Itẽ illa q ꝓmiſit ſe facturũ ꝛ curaturũ eſt bona:nec fideiuſſor põt teneri ſi ipſe preſtat impedimẽtũ: qꝛ de hoc nõ promiſit:ꝛ ita loqtur hic.ſed bene teneť ſi eẽt in mora curandi:ꝛ ſic ex ſua mora cõmitteret:qꝛ de hoc ꝓmiſit. ¶ Sed cõtra ꝑdicta op.per gl.ergo ad aliõ teneť fideiuſſor q̃ ꝓncipalis:ꝛ ſic non teneť:ut.l.grece.§.ſiqs ſtichum.ĩ.de fideiuſ. So.dicit glo.circa idem illa duo verſantur:ergo nõ eſt aliud. Iſtud eſt verũ: qꝛ caſus eſt.ĩ. de fideiuſ.l.ſtipulatus es. Vel dic dicit glo. q ſimpliciter interceſſit dicẽdo pro tali fideiubeo:ꝛ iſtud ẽt puto verũ qꝛ ſimpliciter intercedẽdo videť ꝓmittere de indẽnitate:vel ſe curaturũ vel facturũ q ipſe faciet in cãu in quo valeret:vt.ĩ.diceť:verũ qꝛ de hoc hẽmus gl.diuerſas.ſ.qualiter fideiuſſor poſſit accedere obligationi faciende.hẽmus glo.in.l.ſiqs pro eo.ꝛ in.l.ſi cũ reus.ĩ.d fideiuſ.ꝛ.l.inter artifices.ĩ.de ſolu.ꝛ.l.nemo eſt.ĩ.ti.i. ¶ Et opz nos hoc videre:vt ſciam⁹ an fideiuſſor teneať ex mora ꝓncipalis. Et dic aut eſt in obligatiõe aliqd fieri:aut aliqd non fieri. Primo cãu aut fideiuſſor ꝓmiſit intereſſe ſeu indẽnitatẽ ꝛ valet:vt in hac glo.ꝛ.l.ſtipulatus es.ĩ.de fideiuſ.ꝛ iſto cãu fideiuſſor ex ſua ꝑſona nõ poteſt cõſtitui in mora cuz teneť ad intereſſe qõ eſt poſt moram ꝓncipalis in obligatione: vt.l.ſtipulatiões non diui.§.celſus. Qñqz fideiuſſor ꝓmittit ſe curaturum :ꝛ tũc ex ſua mora adhibita in nõ curãdo tenetur:vt.s.diꝛi.ꝛ fideiuſſio valet:ut hac glo. Qñqz fideiuſſor ꝓmittit factũ:ꝛ tunc aut ꝓmittit q ꝓncipalis faciet:ꝛ nõ valet:vt.l.ſi cũ reus.ĩ.d fideiuſ.fruſtra ergo querit de mora. Qñqz ipe ꝓmittit q faciet illõ qõ dz facere ꝓncipalis ꝛ tũc aut ẽ eiuſdẽ ꝑitie ꝓncipalis: vt.l.nẽo ẽ q neſciat.ĩ. ti.i.ꝛ ex ſua ꝑſona põt eẽ in mora:vt in.d.l.nẽo.ꝛ eadẽ ẽ rõ q ẽ in q̃ritate. Aut nõ ẽ eiuſdẽ ꝑitie:ꝛ nõ vz:vt.l.grece.§.ſiqs ſtichũ.ĩ.de fideiuſ fruſtra ergo q̃rit de mora. Aut fideiubet ſimpliciter:ꝛ tũc aut eſt factuz qõ põt ab alio explicari:ꝛ tunc teneť ex ſua ꝑſona:ꝛ ꝯſtituit in mora:vt.ĩ.iu.ſo.l.ſi re⁹. Aut eſt tale fcñ qõ nõ põt explicari ꝓ aliũ:ꝛ tũc nõ ꝑt ꝯſtitui i mora ex ꝑſona ſua:vt.l.iter artifices.ĩ.de ſol.ꝛ.l.ſi libert⁹ moraz.s.de ope.li. Si ꝟo accedit obligatõi non fieri:ꝛ tũc nõ poteſt ex ſua ꝑſona cõſtitui in mora:vt hic in nr̃o.§.difficili. ¶ Et ꝓ hoc deciditur qõ.datum eſt priuilegiũ in multis ꝓtibus oibuſ cruce ſignatis ne poſſint conueniri infra annũ.modo q̃ritur vtrum priuilegiũ cõpetat ſeu ꝓſit fideiuſſori: ꝛ videtur q ſic:vt.C.de vſur.rei iudi.l.fi.nõ facit: qꝛ ibi nõ eſt priuilegiuz ꝑſonale ſed reale:ꝛ ꝑſonale nõ trãſit ad fideiuſſores:vt.l.exceptiões que perſone.s.de excep.ꝛ .l.ꝛ ſi fideiuſſor.s.de re iudi.vnde in obligatiõib⁹ dandi vbi fideiuſſor ex ſua ꝑſona põt in mora conſtitui ſibi non ꝓdeſſet exceptio.ſed poſſet eẽ q in obligatione facti interceſſiſſet in qua ex ſua ꝑſona fideiuſſor nõ poteſt conſtitui in mora:ꝛ tunc tranſiret ad fideiuſſorẽ per cõſequẽtiam.cũ in mora nõ poteſt conſtitui principalis. Iſtam qõnem ponit Ly.in vlt.q.C.de preci.ĩpe.offe.l. quotiens.ꝛ ibi repetit iſtum.§.

Ex.§.ſequenti.

¶ Priuilegiat⁹ ſuccedens nõ priuilegiato an vtať priuilegio ſuo:ibi. Et iſtam. Et an heres emphiteote ſi nõ ſoluat canonẽ cadat a iure ſuo:ibi. Quero. Et qualiter cognoſcať q̃ ſit ꝯtumacia ꝓcuratoris ꝛ q̃ dñi:ibi. Vltio

In hac ſtipulatione. ¶ Stipulatio de nõ faciendo cõmittiť ſi cõtra fiat per heredẽ etiã ignorantẽ.

[a] ¶ Putat intereſſe. ADDE per hoc dicit pau.de ca.cõfundiſſe magnos aduocatos q truffabãtur cũ faceret citare tertium poſſeſſorẽ ꝛ ꝓcederet ꝗ abſitez ꝯtra quem ex forma ſtatuti ꝓcedi poterat ꝏ quo ẽt vide bar.i.l.ꝓuaricatorib⁹ de ꝓua.bal.i.l.ij.de fi.inſtru.alex.i.l. ſepe.ubi limitat ꝑdicta.ꝏ re iudi.

secus si est pupillus[a].h.d. ¶ Op.de.l.q in alterius.j.d reg.iur. Glo.sol.fateor q̃ tenet mero iure: sed de equitate restituit in inte. By.limitat istaz glo.hic q̃ dz intelligi q̃ restituit qñ impediuit volentē ire z agere in fundum possessum ab ipso herede: z sic defendēdo. sec' si nō possideret ipse heres z faceret īpedimentū: ar.j. de reg.iur.l.q in alterius.ij.rñ.hoc tz By.in.c.cū qs in ius extra de re.iur.li.vi. Sed glo.in.l.q in alterius.nō videt facere dñiam. Credo By.verum dicere: qa ista restitutio dat ex clausula gñali: si qua mihi iusta cā z c. sed in agente nō est iusta cā quare restituat cum antecē agat dz explorare[b]: ut.l.qui in alterius. sed in defendente est iusta ignorātia. ¶ Op.qñ obligatio habuit originē ꝓtra maiorem nō cōsiderat psona minoris: ut.l.apō iul.in pnc. s.ex q.cau.in pos.ea.z.l.i.z.ij.C.si aduer.ven.pi. Glo. in.l.ꝓtraria.dicit q̃ hic tot stipulatiōes sunt quot facta .q.d.hoc in psona heredis cōmittit ex noua stipulatōe que in psona heredis cepit. Ista sol.pōt ee vera aliquo casu: vt pz ex his q̄ dixi.s.eo.l.stipulatio ista.§.si qs ita. tñ non est gñalis: q: si interponit talis stipulatio sup eo qd de sui natura trāsit ad heredē est vna stipulatio: licet pluries cōmittat: vt.j.e.l.si sic. z iō gl. melius dicit hic. Qñqz stipulatio q̄ incipit a defuncto cōmittit ppter nō factū: z tūc minor non vtitur iure suo. Qñqz stipulatio dz cōmitti ppter factū: z tūc consideratur psona minoris cū non solū ex cōtractu facto a maiore cōmittat: sed etiam ex facto minoris. z istud vult dicere glo. ¶ Et istam glo.bñ notant doc.in auc.quas actiōes.in.q.illa. vtruz puilegiat' succedēs nō priuilegiato vtat puilegio suo: sed debes limitare. Qñqz cōmittit ppter nō factū simpliciter: vt q: pecūia nō soluitur debito tpe posito in cōtractu: z tūc minor nō vtitur priuilegio suo. Qñqz propter non factū. aliquo tñ gesto cū minore seu cum puilegiato. z isto casu vltimo vteret priuilegio suo. exempluz obligatio nō hz diem. interpello heredē minorē q̃ solueret: nō facit. z pone q̃ defunct' non fuerat in mora: tūc qa ex psona heredis minoris mora contrahit hēret restitutiōz ex psona sua: z glo. videt facere istā limitationem in.l.si cū militantib'.C.de resti.mili. z glo. videtur tangere in.l.q in alterius.j.de reg.iur. Habes ergo qñ qz cōmittitur ppter factum: z tūc vtitur priuilegio: vt hic.aut ppter nō factū: z tunc aut nihil est actū cuz priuilegiato: z nō vtitur priuilegio suo. Aut aliqd est actū z tunc pōt: vt glo.in.l.si cū militantib'.C.de resti. mili. ¶ Quero heres succedens in re emphiteotica nō soluit pensionē an cadat a iure suo. Et gl. in.l.ij.C.de iur.emphi.in vl.glo.dicit q̃ cadit. sed datur restitutio. idem tz By.hic.z.d.c.cum qs in ius. z Spe.de loca.§.nūc aliq̄ ver.xviij. Pe.dicit q̃ nō restituit: qa cōtractus habuit originē ex psona maioris: z nihil est gestum cū herede. ergo z c. vt.l.i.z.ij C.si aduer.ven.pi. z hoc videt sentire Ly.in.l.ij.C.de iur.emph.in.xij.q. sed hoc nō placz. Quare dic. aut eiz heres vult restitui puilegio sue persone: q: minor vel miles: z nō pōt si nihil est gestuz cū eo: vt.s.dixi. Aut vult restitui ex cā iuste ignorantie: z sic ex clausula gñali. z istud nō continet priuilegiū: q: etiā ipi defuncto competeret si in iustam ignorantiam incideret: z tunc potest indistincte restitui siue minor siue maior: vt dixi.s.in pmo contrario. z sic intelligo dicta.l.i. z.ij.C.si aduer.ven.pi. z de mino.l.emilius. qd est verissimū z notandū[c]. ¶ Quero qūo potuit heres abñs impedire. Glo. timore huius dicit q̃ heres fuit absens tēpore interposite stipulatiōis. erat tñ pñs cum ꝓhibuit. ita colligit ex duab' glo. sup v. videtur. z sup verbo absit. Alij dicūt q̃ vere erat absens. sed forte collon' vel pcurator ei' impediuit z tenet: q: debuit curare stipulator ne impediret: vt.j.l.pxi. z hoc est verū: vt ibi. z hoc sentit glo. sup verbo oz. ¶ Quero qd si pupillus hēat tutorem: z eo volēte ꝓhibuit: certe stipulatio cōmittit: vt.s.e.l.si ex legati.cū.l.se. sed dare restitutio idē in adulto hēnte curatorē. qd in non hēnte: dic ut.d.l.si ex legati. ¶ Ultimo ex p̄dictis apparet cognitio q̄ sit contumacia pcuratoris z que dñi. Nam si pcurator est cōtumax vel negligēs nullo actu celebrato cū eo dicitur ꝓtumacia dñi nō pcuratoris. verbi gra: citat dñs: ipse constituit pcuratorē qui nō comparet: certe est dñs contumax: qa cum pcuratore nil est gestum sicut hic diximus. quando nihil est gestum cum herede defuncti dicitur mora defuncti. Item si dominus dz soluere vel aliquid soluere vel aliqd facere certa die facit pcuratorē ad istō faciendū. qui nō facit dicit mora dñi nō pcuratoris. nō enim excusat: qa mādauit qd ipse facere debuit: vt.l.si pcurator.§.si tutores.s.mā. vbi ē tex.no. Sz si cū pcuratore eet aliqd gestū: qa ipe fuit citat' vel īterpellat': tūc est cōtumacia pcuratoris sicut.s. dixi q̃ est cōtumacia heredis: z tūc recurrim' ad illā materiā: an cōtumacia pcuratoris noceat dño. tetigi.s.de dam.infec.l. q̄uis. ¶ Sed qd si in casu p̄dicto qñ cum pcuratore nil ē gestum pcurator nō fuit cōtumax sed fuit iusto īpedimento impeditus. rñ. si cā excusatiōis in pcuratore esset priuilegium psone. hoc nō posset allegare dñs: vt.s.de mino.l.cum mādato. sicut nec heres: vt.s. dixi. Sed si cā excusatiōis esset casus fortuit' quez posset allegare dñs si in eius psonā contigisset poterit allegare: vt.l. cum a matrib'.C.qui pe.tu. z extra de pig.c.significante. sicut posset heres ignorantiā: vt dixi. z hec sunt notabilia.

Ex.§.sequenti.

¶ An valeat interpellatio facta die feriata vel in alio loco q̃ destiata sit solutio: vt soluat tñ loco ꝓuēto. Et an et valeat interpellatio facta: ante diem: vt soluat ad diē.

Si promissor. Interpellatio facta nō cōgruo tēpore nō cōstituit quē in mora.h.d. ¶ Quero feci ptestatiōem die feriata: vel cū deberes soluere florētie inueni te pusij. fui protestat': ut solueres florētie. de hoc per Ly.in.l.i minorum.C.in q.cau.in inte.resti.nō est neces.vbi tz q̃ valet: qa sufficit cōferri in tēpus licitū vel locum licitū: vt .l.in tps.s.de here.insti.l.fi.de offi.prefe.vrb. Sed i eo q̃ dicit de die feriato nil ad ppositum. cū hec interpellatio sit actus extraiudicialis: vt dixi.s.eo.l.ex legati cā. z .l.si decem. ergo dies feriata nō curatur: vt.C.de ferijs. l.dies. Sed pone interpellationē factā ante diez: vt solueret post diem z valet: sed hic fuit interpellatus: vt solueret ante diem de loco puto q̃ verū dicat: z si creditor est eius fori. nō hz necesse dicere ptestor q̃ soluas florētie in tali hospitio. sz sufficit simpliciter dicere q̃ soluat cū extunc teneat reus eū q̄rere in loco sue hītatiōis. alias si nō esset eiusdē fori dz exprimi locus ciuitatis: z deberet creditor oñdere se illa die ibi fuisse. z tutius est q̃ oia in protestatione declaret: arg.j.qd vi aut clam.l.aut qui aliter.§.i. z predicta probantur de consti.pecu.l.itē illa. z ibi nota.

Ex.l.sequenti.

¶ Si aliquis faciat qtationez de pecunia sibi debita: z pmittat vlterius nō petere sub pena: an cōmittat pena si eius pcurator gñalis petat: ibi pro declaratione.

Si illa stipulatione. Nō sufficit abstinere a malo nisi fiat qd bonū est.h.d. ¶ Op. q̃ factū alienū nō videt qs pmittere: vt.s.e.l.stipulatō ista. in prin. Glo. nō soluit. vñ dic q̃ hic videt factū suū promisisse. demū alio īpediente tenet si eū poterat prohibere. alias nō.s.loca.l.funduf. z.l.fluminū.§.q̄q̄.s. de dam.infec. ſm Pe. z Ol. vide glo. que incipit: vt.s. de here.ven. ibi qui aūt. Sed hic in p̄cedentib' cōcor. in idip̄m cui' acqsitiōz īpediuit futur' erat obligari ex p̄cedēti ꝓtractu. i ꝓtrario sec'. vel logt i ꝓtrario d actōe q̄ dat ꝓtra aliū. hic de ea q̄ dat aduersus ip̄m nō lucrātē. ¶ Pro declaratiōe huius.l.q̄ro aliqs fecit qtationē de pecunia sibi debita z pmisit vlterius non petere sub pena. ipe nō petijt sed pcurator eius generalis: an cōmittatur pena. videt q̃ nō: qa hoc nō venit in generali mā

dato:vt.l.si pcu.cũ si.de cõdi.inde. Et hoc puto verũ
sigs ageret ad penaz tanq̃ dñs petierit vel peti fecerit:
sed sigs ageret ex alio capite tacite intellecto.s. qz debu
it curare ne petereť.s.ab ipsis quos ipse poterat ꝓhibe
re:ut a ꝓcuratore vel a simili:tũc pẽa cõmittereť z exigi
posset cãus ẽ hic:z.s.l.pri.§.in hac.z ibi dixi.z gl.in.l.
inter stipulantẽ.in pn.ꝗz so. Jo.nã ẽ q̃si in culpa q̃ ꝓcu
ratorẽ nõ monuit ne a tali peteret. Et idẽ in simili:vt.s.
mã.l.si fideiussor.§.i.cũ si. Et ꝑdicta ꝗa in obligatione
vbi ipse tacite vel exꝑsse ẽ obligat⁹ curare zc.vt hic.aliaſ
sec⁹.tũc eni reqriť q̃ hẽat facultatẽ ꝓhibẽdi eo tpe quo
aliqd illicitũ fit:vt.l.in delictis.in ꝓnc.z.s.l.iij.de noxa.
sec⁹ si nullũ hẽret mandatũ.j.rẽ ra.ha.l.ꝓcurator. Vel
dic si eẽt ꝓcurator ſpãlis ad hoc:ut nõ dicať cõtra illuz
facere ante cõtestatiõem dz dñs sibi denũciare:vt.d.l.si
fideiussor.§.i.si gñalis.z tũc idem in his que ipso facto
expediunť:vt.s.l.pri.§.in hac. In his que expediunť
in iudicio satis videť ꝓhibere reipsa si facit ne instꝛa ad
ꝓcuratorẽ ipm ꝓueniãt:ar.j.rẽ ra.ha.l.amplius.z hoc
plus placet. Ex.l.sequenti.

¶ Cũ aliqd detrahiť stipulatõi ꝑtorie vel addiť cui re
maneat ꝑtoria:ibi.Sed quero.

i **A conuentõalibus.** Scõz opin.
quã puto ꝗiorẽ.h.d. ¶ Verba dubia i stipulati
onib⁹ ꝙuẽtiõalib⁹ iterpretanť ex mẽte cõtrahẽtiũ in ꝑto
rijs ex mẽte ꝑtoris.h.d. Ibi dãt subaudi.z iõ eoꝝ mẽs
in ambiguo ꝗmone ꝗuať:vt.s.eo.l.eũ q.in ꝑn.d re. iur.
l.semp. Ibi detraberz.subaudi ꝑ interꝑtationẽ ꝗbi am
bigui:qz eoꝝ mens iterpretata ẽ a ꝑtorie.ꝗm q̃ ex glo.
possum colligere hz duas lec.vnã in stipulatiõe iterpo
sita aliã in stipulatõe interponẽda.ꝗm ꝑmã opi.j. de ꝑ
to.sti.l.i.in fi. So.nõ lz detrahere sine licẽtia ꝑtoris viui
vt remaneat ꝑtoria:sed trãsit in cõuentiõalẽ:vt hic vo
lebat detrahere ꝑ interpretatiõez ꝗbi ambigui q̃ vole
bat interꝑtari ꝗm mentẽ ipsius stipulãtis vel ꝓmittẽtis
qõ qdem nõ lz:qa dz iterpretari ex mẽte ꝑtoris: vt hic.
z in cõtrario. ¶ Alius ergo ẽ mõus cõcludẽdi qñ petiť
declaratio ꝗbi ambigui in stipulatõe ꝑtoria.alius in cõ
uẽtiõalib⁹ q̃ hoc posset ꝑncipaliter peti.dixi in.l. stipu
tio ista.§.in stipulatõib⁹.s.e. ¶ Scõo mõ legiť in stipu
latiõe interponẽda:tũc op.de.l.i.§. stipulatio duple.j.
de ꝑto.sti.So.nõ lz addere vel detrahere:vt remaneat
ꝑtoria:qa efficiť cõuẽtiõalis:ar.s.de iusti.z iur.l.ius ci
uile.alias nõ lz addere vel detrahere de necessitate ſz ex
ꝑtiũ ꝙuẽtiõe sic.z hec est vera. ¶ Sz q̃ro cũ addatur vel
detrahať:an remaneat ꝑtoria vel efficiať cõuentiõalis:
qcqd hic dicat glo.tu dic aut addiť vel detrahiť aliqd
circa id qõ nõ erat ab edicto ꝑtoris mortui limitatũ vel
alia.l.sed erat in iudicis cognitõe positũ:z tũc remanet
ꝑtoria:qz hoc fit de mẽte ꝑtoris. Quid eni aliõ agit ꝑ
tor:nisi vt ꝑtes cõponat:vt.l.i.§.z post opis.s.de ope.
no.nũ.z hic est tex.in.l.si finita.in ꝑn.s.de dã.infe. Aut
addiť vel detrahiť circa illud qõ a ꝑtore est limitatuz:z
tũc aut talis adiectio vel detractio inducit diuersitatez
in q̃litate obligationis:z tũc efficitur ꝙuẽtiõalis: qz alia
res est:vt.l.i.§.sigs simplicter.s.e.z qõ distinxi.e.l.§.fi.
Aut in qualitate nõ inducit diuersitatẽ ſz in q̃titate vel
alterius rei adiectiõe:z tũc remanet ꝑtoria:ut pz in ad
iectiõe pene:vt.l.fi.j.de ꝑto.sti.facit.s.l.i.§.si stipulãti.
z qõ distinxi in fi.l.i. ¶ Quero q̃liter hec intelligiť pre
toria.dicit By.oĩs que ab initio extorqueť:vt.l.i. j. de
prero.sti.quod satis placet.

Si quis uacuã. Promissio traditõis vacue possessionis nõ
cõtinet nudum factũ:sed cãm bonoꝝ.h.d. Ibi causam
subaudi necessariã ꝙsecutiuã traditõis q̃ est dñiuz si tra
dens erat dñs vel usucapiendi ꝙditiõem si nõ est dñs.
¶ Op.de.l.si rem tradi.s.e. Timore huius ꝙtrarij ista
lex hz plures lec.vna q̃ hic intelligať cã bonoꝝ.i. inter
esse. Ad istam op.de.l.iij.§.i.de ac.emp. ¶ Jtez op. de
.l.si stipulatis.s.de vsu. So.vt in gl.z plene dicã.j.e.l.
si filius.§.i. ¶ Scõo mõ legiť q̃ exponať cã bonoruz.i.
dñium:uel usucapiendi cõditio.tũc ob.cõtrariũ.rñ. qa
aut ꝑcedit cõtract⁹ ex cui⁹ natura qs tenebať ad transla
tionem dñij si est dñs:vel usucapiendi cõditionẽ:ut cõ
tract⁹ emptiõis z vẽditiõis:vt.l.exempto.in ꝑnci.s. de
act.emp.z ꝓcedit ista.l. Aut talis cõtract⁹ nõ ꝓcedit: z
tunc secus:ut.d.l.si rẽ tradi. Ex quo no.q̃ obligatio q̃
teneť venditor non cõtinet merũ factuz sed mixtum :vt
hic pz.no.glo.in.l.certi ꝙdictio.in ꝑn.s. si cer.pe.z dicã
late in.l.stipulatiões non diuiduntur.

s **Tipulatiões cõmodis**
simum. Clausula generalis nõ refertur ad speci
ficata.hoc dicit.

i **A stipulatiõibus.** Stipula
tio spẽruz
diuiditur in quota stipulatio generũ diuidiť nu
mero.hoc dicit.

Operarum. Stipulatio pluriũ oparuz di
uidiť numero.sec⁹ si vna opa
h.d. ¶ Op.de.l.stipulatiões nõ diuiduntť.j.eo. Breui
ter opa nõ diuiditur:sed extimatio sic.z illud cõtrariuz
examinabo.in.l.stipulatio.nõ di.

c **Am quis sibi.** Heredi adiecto ñ
potest solui. h.d.
Et rõ est qa in adiecto est merũ factũ:nec aliqd
iuris sibi acqriť.videbitis in.l.iul.j.eo.ti. Preterea assi
milatur mandato:vt.d.l.iul.§.i.z sic morte mandatarij
finitur.

e **Am qui ita.** Qui stipulať sibi z alij
decẽ de eisdem.x. non
alijs intelligitur.h.d.

Te z ticium. Expressio futuri heredis ni
hil opatur:z ꝑinde hr̃ ac si
expressus nõ eẽt.h.d.iste.§.uel sic. Non põt cõtrahens
vnũ ex plurib⁹ heredib⁹ ꝙtrahẽdo grauare.h.d. Et hz
.§.iste altã materiã non explicãdã hic.sed.j.e.l.ꝙtinu⁹.
§.ulti.vñ non põt cõtrahens vnũ ex heredib⁹ grauare.
¶ Op.s.de pac.l.auus. So.in ꝙtrariũ multũ glo. iuol
uit se.breuiter ibi in pacto liberatorio .hic in obligato
rio. ¶ Sed videť hic cõtra.ibi z q̃uis ꝙueniſſet zc. dic
ibi ex postfacto.hic in ipsa obligatiõe. ¶ Op.de.l.con
tinuus.§.fi.j.e. So.vt ibi dicam.

Ex.§.sequenti.

¶ An si ꝓmisi monacho sibi possum soluere z quid de
procuratore:ibi. Et ex hoc.

Qui sibi aut filio. Adiecto ad solu
tionẽ ẽt post emã
cipationẽ põt solui.secus si adijciať ad obligatiõz.h.d.
¶ Op.de.l.cũ qs.j.de so. So.ibi cõditio mutať in de
terius.hic in melius[a]. ¶ Op.de.l.gaius.in fi.s.so. ma.
ubi adiect⁹ est ad obligatiõem ꝑ dictionẽ aut:z sibi põt
solui.z sic ob.in duob⁹. Primo qa adiecto ad obliga
tionẽ ꝑ dictiõem aut:põt solui.hic secus. Sol.hic adij
ciebať ad obligatiõem q̃rendã alteri ibi ad obligatiõez
q̃rẽdã ipsi adiecto. Scõo ob.qa per dictionẽ aut. videť
adiici ad obligatiõez qõ videť cõtra hũc tex.ſz dic qñqz
stipulator adiungit sibi aliũ in obligatiõe ꝑ ꝙiunctionẽ
copulatiuã:z tunc pro sua ꝑte ualet obligatio :z ille hr̃
ac si nõ esset adiectus:ut.j.e.l.si mihi z ticio.z hac.l.in
ꝑn.qñqz adijciť per ꝙiunctionẽ alternatiuã aut. z tunc
aut ꝑcedit ꝑsona stipulatoris:z seqtur ꝑsona adiecti:z
tũc vr̃ adiect⁹:ut possit ei solui:siue sit filius siue nõ : ut
hic.aut ꝑcedit ꝑsona adiecti:z seqtur ꝑsona stipulato
ris:z tũc aut põt sibi q̃ri actio. z vr̃ tũc ad obligatiõem
adiectus.alias si non põt sibi q̃ri:tunc sibi solui põt:ut
.l.gaius.in fi.s.so.ma.z.j.de sti.ser.l.i.§.pe.z ibi hẽtur
q̃ idem est in dictiõe uel:qõ in dictiõe aut:q̃tum ad ꝓ
positũ. ¶ Op.j.de sti.ser.l.sed z si ita. So.hic ꝑmo qs
stipulať sibi z alius adijciť per cõiunctõem.aut secus si
in aliqbus casib⁹ :ut ibi
ꝑ eũ: z idem
de ꝑuato vo
luisse videť
pau.de cast.
cõsi.mihi.ce
xcvij.z q̃ be
res ẽphiteo.
te ignorans
nõ cadat i pe
nã in effectu
voluit pe.de
anc.cõsi.cix
iij.z dictum
dy.seqť bal.
ꝙsi.ccv. z.ce
lxxv.iij.lib.

a ¶ Hic i me
liuſ.ADDE
q̃ alex.ꝗ ꝑ ca
sum in.l.is q
rem.§.iul.j.
de fur.z isti.
mã.§.huic.z
i.l.sigs ꝗuo.
j.de sol. vbi
hẽtur q̃ ẽt si
mutauit sta
tũ i meli⁹ pu
ta de ꝗuo ef
ficiať liber ꝑ
hoc reuocatur mãdatuz
z hoc diẽ te
nere Bar.z
alios in.d.l.
sigs seruo.
bal.in.l.mã
datũ. C.mã.
z cũ hac opi.
transit.

duob⁹ alternatiue stipuleť: vt in cõtrario vides tex. hic. ¶ Et op. qñ ex ꝑsona filij q̃ritur actio pri. tũc filio põt solui: vt. l. qõ seru⁹. s̃. depo. de pac. l. si vnus. in ꝓn. So. qñqz ex ꝑsona serui vel filij acqritur nobis obligatio sine aliquo nro facto: ⁊ tũc loquũtur cõtraria. Qñq; acqriť nobis interueniẽte facto nostro: tũc loqtur hic. ¶ Et ex hoc apparet solutio qõnis. ꝓmisi monacho ᵃan sibi possum soluere: ⁊ dic q̃ si facto suo acqriť obligatio abbati sine facto abbatis: ⁊ põt solui ut ex predictis apparet. Idẽ dico in ꝓcuratore. Mã si qs pecuniam mutuo accepisset a ꝓcuratore: uel cũ eo aliter cõtraxisset: nullo actu dñi interueniente posset ꝓcuratori soluere. arg. expressum. j̃. de solu. l. qõ seru⁹. sed qñ interueniente actu dñi: puta qa actionẽ iam q̃sitam dño deduxit in iudiciũ ⁊ fecit reum cõdemnari: nõ potest procuratori solui: vt j̃. de solu. l. hoc iure. cũ si.

Ex. §. sequenti.

¶ Qñ tp̃s dicať appositũ cã limitande: ⁊ qñ causa differẽde obligatõis: ibi. Sz vnũ. Et an si ꝓmittis mihi. x. quo ad vnã: an debeat intelligi de vna vice vel de pluribus: ibi. Quero. Et an si cũ heres agit nõ opponiť exceptio pacti: an postea in allegatõib⁹ possit opponi: ibi. Moueo. Et an debitor in diẽ cõuentus ante diez si nõ opponat sibi ꝑiudicet: vide in fi.

Quia ita stipulatur. Obligatio sui natura est ꝑpetua ⁊ nõ finitur tp̃e ipso iure: etiã ex partiũ cõuentione sed ope exceptõis. qõ tribus ꝓbatur exemplis. h. d. ¶ Mo. q̃ in initio tp̃is põt peti. ¶ Mo. q̃ tp̃us non est modus tollẽde vel inducẽde obligationis: vt. l. obligationũ fere. §. placet. s̃. ti. i. ⁊ l. nemo põt. s̃. de leg. i. Habeo istũ. §. pro subtili ⁊ aduerte. ¶ Op. s̃. e. l. q hoc anno. So. ibi adiectũ fuit tp̃s cã differẽde solutionis. hic cã limitãde obligatiõis: eo q̃ dixit quoad viuã. Itez cã multiplicãde obligatiõis: eo q̃ intelligiť annuũ vel mẽstruum: vt. j̃. dicã. ⁊ hoc vult dicere glo. super ℣. confestim ⁊ bene. ¶ Op. de. l. lecta. s̃. si cer. pe. So. ibi tẽpus fuit adiectũ executiõi. hic obligationi. ¶ Extra glo. oppo. dicť in. l. nra. post tp̃s petere nõ possuz ⁊c̃. Contra de. l. si mandato ticij. §. paulus rñdet. s̃. mã. vbi post diem videť posse peti. By. format illud cõtrariũ: ⁊ soluit bene q̃ ibi tp̃s fuit adiectũ cã solutiõis differẽde. hic cã limitande obligatiõis: ⁊ illud est verũ. ¶ Sed vnum est dubiũ qñ dicať tp̃s adiectum cã limitande: ⁊ qñ cã differende obligatiõis: dicã latissime. Qñqz dies apponiť cõditioni: ⁊ tũc aut dies apponiť ꝓditioni affirmatiue: ⁊ tũc videť appositum cã limitãde obligatiõis: vt cõditio veniẽs infra tp̃s faciet cõmitti obligatiõem. secus si veniet post tp̃s: vt. l. dãni. §. sabini. s̃. de dam. infec. Qñ qz apponiť cõditioni negatiue: ⁊ tũc vtrũ videatur adiectũ cã limitande vel cã differẽde: vidistis. s̃. e. l. in illa. ⁊ l. hoc iure. s̃. e. Qñqz dies apponiť dispositioni: ⁊ tũc aut dies apponiť dispositiõi per hãc cõditionẽ ex: vt ex die calendarũ: ⁊ tũc videť appositũ cã differẽde solutionis: vt. l. obligationũ fere. §. i. i. rñ. s̃. ti. i. Aut apponiť per dictionẽ ad vel ad dictionẽ quoad vel quousqz ⁊ si. ⁊ tũc aut ꝑcedit obligatio in q̃ adiectũ est tp̃s cã multiplicãde obligatiõis: ⁊ tũc cã limitande obligatõis vť facta: vt ꝓmittis mihi dare. x. ãnua quoad viuã: vt hic in. §. nro. Aut ꝑcedit obligatio simpliciter: ⁊ tũc aut obligatio ꝯtinet aliqd qõ hẽat cãm successiuã: vt pati: ⁊ tũc vť apponi cã limitande obligationis: vt hic vlti. rñ. ⁊. l. iiij. s̃. de serui. Aut continet aliquid qõ cãm habeat momentaneã: ⁊ tũc causa differẽde ᵇsolutõis videť facta: nisi in cõtrarium agãt cõtrahẽtes q̃ cã limitande obligationis fiat: vt. l. obligationũ fere. §. i. ij. rñ. ⁊ ibi no. s̃. ti. i. ⁊ l. si mãdato ticij. §. paulus rñdit. s̃. man. ⁊. j̃. ꝓi. §. ⁊. j̃. e. l. ad diem. ⁊. C. e. l. magnã. cũ si. ¶ Quero ꝓmittiť mihi dare. x. quoad viuã: qd est hoc dcñ: itelligiť ne de vna. i. semel. x. tñ: aut de. x. ãnuis. Tex. hoc nõ declarat sed glo. i. dicit mẽstrua. ⁊ hẽmus tex. s̃. de an. leg. l. legatum. vbi dicit q̃ debem⁹ intelligere annua. Pe. nõ hic sed alibi dicit q̃ in stipulatiõe nõ dz intelligi de annuo. ⁊ sic in. l. legatũ est spãle fauore vltime voluntatis. facit. l. pe. e. ti. de an. le. ⁊ gl. videť sentire in. l. legatũ. Quid dicemus: dubito in hoc sed reducerẽ me ad tex. in. l. cũ hi. §. si in annos. s̃. de trãsa. vbi dicť si est ꝑsona paup: tunc ꝑsumiť cã alimentoꝝ: sed si nõ est ꝑsona talis secꝰ. ex hoc dico q̃ ꝓmo casu qñ pro alimẽtis presumiť ãnuum. alias secꝰ. sed videť q̃ aliquid det annuati donec viuat minutatim. ita q̃ in sũma ascendat dictam q̃titatẽ: vt. l. si cum ꝑfinitiõe. in ꝓn. qñ di. le. ce. facit qõ dixi. s̃. e. l. si stichũ. §. i. ¶ Moueo tibi vnũ dubium: heres egit: nõ fuit sibi opposita exceptio pacti. modo in allegatiõibus dicitur allegãdo q̃ sibi obstat exceptio: an sufficit. ⁊ hic tex. videť requirere q̃ opponatur exceptio. Dico sic. qñqz exceptio inest ipsi obligatiõi: vt in pactis incõtinenti appositis: vel in pactis q̃ tacite intelligunť: vt. l. lecta. §. dicebã. s̃. si cer. pe. ⁊ l. iurisgẽtium. §. qnimo. s̃. ꝏ pac. ⁊ in his nõ est opus q̃ pars apponat: qꝛ ipsi actioni inest[c]. ⁊ sic actor ꝓponẽdo actiõem ꝓponet eã cum exceptiõe: que sibi inest sui natura. vñ ipsius actiõis expressio sufficit aduersario. simile. s̃. de iureiura. l. si duo patroni. §. siqs iurauerit. ⁊. §. marcellus. ⁊ ideo hic sufficit hoc allegari tp̃e allegatiõis. Qñqz exceptio nõ inest obligatiõi: sed venit extrinsecus: vt sunt exceptio pacti postea facti: ⁊ oĩs exceptio que ꝑtium cõuentiõe nõ venit: ut exceptio metꝰ ⁊ erroris ⁊ similes: ⁊ tũc est necesse q̃ opponať[d]: ut insti. ꝏ excep. per totũ. ⁊. s̃. mã. l. si fideiussor. §. cuidam. cũ si. ¶ Item q̃ro debitor in diez põt conueniri ante diez. sed ob. exceptio an hẽat necesse opponere: ⁊ siqdem pactũ de dilatiõe fuit factũ post ex interuallo dz opponi: vt insti. de excep. §. tp̃ales. Si vero ab ipso initio fuit dilatio cõstituta adhuc dz opponi exceptio: vt. l. exceptiões. C. de ꝓba. alias sequereť ꝏdemnatio. Et aduerte qa condemnatio sequetur ad quantitatem soluẽdam tp̃e debito non statim. Nõ qa ista dilatio inest obligatiõi ad differendã solutõem: vt. l. i. §. diẽ. s̃. de eden. Eadẽ ratione solutio differť: etiã si non apponatur: sed quo ad ꝑediendum iudiciũ q̃ sequeť absolutio q̃si male agat ante diez. hoc nõ inest. ¶ Oppo. eni ad ꝓcessum non obligationi. facit ad ꝑdicta qõ no. per Inno. extra de excep. c. pastoralis. Ex predictis intelligis quid est dictum pactum inesse vel nõ inesse. tu q̃ nunq̃ intellexisti ante.

Qui stipulatur ante calendas. ¶ Oppo. de. l. si ita fuerit data libertas. s̃. de mãu. testa. Glo. dat tres solutões. neutra est bona: dic debet intelligi ante calendas. scilicet finitas: ⁊ dic ut dixi in. l. qui ante. s̃. eo.

Si a te stipulatus. ¶ Et breuiter hoc dicit. q̃ solutum nõ inducit liberatiõe: illud ꝓmissum nõ inducit nouationẽ. Item solutiõe totius liberatur debitor partis hoc dicit. ¶ Oppo. q̃ fiat nouatio: qꝛ stipulať partem eius qõ deuenit in ꝓmã obligationẽ. ergo ⁊c̃. vt insti. qui. mo. tol. obli. §. preterea. Solu. vt in glo. ⁊ plene dicã. j̃. e. l. qui in vsufru. ¶ Secũdo oppo. de. l. si is cui s̃. de act. ⁊ obli. Solu. hic quelibet ꝓmissio erat ex cã lucratiua. secus si vna ex causa lucratiua: alia ex cã onerosa: vt in cõtrario videť formari libellus: vt petať vsufructus. Cõtra. qa ĩmo põt petere totuz fundũ: vt. e. l. iul. §. i. ⁊. l. etiã. j̃. de so. Dicit glo. fateor cõtrariũ q̃ nõ possit petere vsufructũ. cõtrariũ no. s̃. de lega. ij. l. meuius. §. fundo. s. q̃ solus vsufructꝰ petatur. ⁊ hoc tenet By. ꝑ hunc. §. ⁊ per. l. nõ quocũqz. §. fundi. s̃. de le. i. Ad. l. iul. §. i. ⁊ ad. l. etiaz. By. rñdet. hic soluta est pars rei. s. ꝓprietas. ideo alia ꝑs petiť: ibi tota res erat soluta: sed deficiebat aliqõ ius extrinsecũ. ideo petitur totũ: simile vidistis in. l si stipulatꝰ. §. i. j̃. de solu. ¶ Sed istud dcñ videť contra. l. si stipulatꝰ. §. si ticius. j̃. e. Dicit By. q̃

a ¶ Monacho limita: ut hic per Alex.

b ¶ Causa differẽde solutõnis. ADDE q̃ hoc sequiť Ang. Imol. Pau. de castro ⁊ Alexã.

c ¶ Inest. ADDE q̃ ꝑ hoc voluit Ro. cõsi. lj.

d ¶ Qõ opponatur. cõtrariũ tenet bar. i. l. si vnꝰ. §. pactꝰ ne peteret. s̃. de pac.

non contingit liberatio in aliqua parte: sed in pte solu-
ta est in pēdenti. iō petere nō possum nisi ptem: vt .l.ij.
§.i.s̄.e.⁊.l.si nō sortē.§.si decē.s̄.de cōdi.i de.⁊ tex. hic
q: nec soluēdo ⁊c̄. lz glo. dicat q̄ ꝓtingat liberatio. in.d.
§.fundi.⁊ male. Sz que est rō q̄ si debeo fundum ⁊ sol
uo medietatē: tūc ꝓtingit liberatio īmedietate: vt.d.l.si
stipulat⁹.§.i.sed si soluo ꝑpetatē nudā nō cōtingit libe
ratio in aliquo. Rō est: q: obligatio fundi quo ad solu-
tionē bñ est diuidua p quotas: sed diuidēdo in ꝑpeta-
tē ⁊ in vsufructū: tūc est indiuidua. Rōnem hui⁹ collige
ex his q̄ dicā in.l.stipulatōes nō diuidunt.⁊ pz in tex.j.
e.l.si ita stipulat⁹.§.i.q: nō affert tantā vtilitatē in pte
respectu partis q̄ tam in toto respectu totius.

Ex.§.sequenti.

¶ An seqns stipulatio purget effectum p̄cedentis mo
re: ibi. Reassume.

Si hominem. Iste.§.solet videri horri-
bilis scholarib⁹ nec possz
exhi intellect⁹. sed aduerte stipulatio cōditionalis aio
nouādi morā p̄cedentē nō purgat: ⁊ cū certū est scōam
stipulationē cōmitti non posse stati pōt agi ex ꝑma: ⁊ re
deficiēte in cōditionis euētū scōa cōmitti nō pōt. secus
si extat: lz pria obligatio sit sublata. h.d. casuz pone sub
nube. ¶ Op. stipulatio seqns purgat morā p̄cedētē: vt
.l. quotiēs.ꝗ.vñ marcellus.j.d noua. ergo hoie mortuo
ꝑmissor nō tenet: vt.l.si ex legati cā.s̄.e. Sol. hui⁹ timo
re.l.ista hz duplicē lec. vna lec. est q̄ mora fuit cōtracta
p ticiū post stipulationē aio nouādi interpositā: ⁊ sic fa
tetur q̄ ꝑma fuit purgata: sed ꝑp nouā morā tenetur.
Sed cōtra de.l.pecuniā.s̄.si cer.pe. vbi sub cōtraria cō
ditiōe tenet ex ꝑma obligatiōe. iō mora post scōam non
pōt cōmitti: q: ibi nulla pōt eē petitio: vt.l.nulla.j.d re.
iur.⁊.l.si pupillus.j.e. So. dicūt qdam q̄ mora nō pōt
cōtrahi negligēdo: sed cōtrahit faciēdo.s. occidendo.
¶ Cōtra q: dicit tex. q̄ decessit post moram: sz si ponis
morā p̄cedere casum: tūc decessit ꝑp morā ⁊ in ipsa mo
ra. Glo. volendo sustinere dicit q̄ ꝑmo eū vulnerauit ⁊
postea occidit. ⁊ vide istā lec. in glo. ibi. alij q̄ hic ⁊c̄. vs
qz ibi tertij. ⁊ ad hoc tēdit. j.e. glo. ibi. vel dic ⁊c̄. in ver.
itē op. q: pēdente ⁊c̄. ibi. vel dic. q̄ hic post ea ⁊c̄. ⁊ ista
solu. videt vera in se. sed cōtinet magnam diuinatiōem.
alij rñdent q̄ nō pōt eē ī mora verū ē siqdē ipe ꝑmittit
sec⁹ si alius. ⁊ vide glo. ibi. ver. qñ illud ⁊c̄. sed certe tex.
ē q̄ ñ refert siue ipe siue alius: vt.l.pecuniā.s̄.si cer.pe.
¶ Et ex hac lec. sustinēda hēs notare q̄ debitor sub cō
ditiōe non pōt cōstitui in mora negligēdo: sz pōt consti
tui faciēdo: ⁊ tene mēti: q: ꝗa est in se. tñ qa cōtinet di-
uinationē: iō scōo mō legit q̄ ante scōam stipulationem
īterposita fuit mora cōtracta: stipulatio sequens aio no
uandi īterposita tollit ⁊ purgat p̄cedentem morā: ut.l.
quotiēs.ꝗ.vñ marcellus.j.d noua. mō si ē purgata tūc
interitu spēi liberat: vt.l.si ex legati.s̄.e. Huius timore
ꝓtrarij ista lec. subdiuidit in duas. Una est q̄ scōa stipu
latio fuit aio nouādi īterposita: vt in ꝑma glo. pua sup
ꝗbo. ꝑmiserat: ⁊ ī magna gl. ibi. tertij q̄ hic. sz ista ē ꝗa
in se. sed si nō est facta aio nouādi nō refert siue stichus
viueret siue nō: qa ex ꝑma posset agi: sed illud eēt cōtra
tex. istū q̄ inuit q̄ non pōt ꝓueniri nisi post mortez si nō
eēt nouatio si añ cōueniret: vt.l.scire debem⁹. §.fi.s̄.e.
Sic ergo legit alio mō q̄ stipulatio fuit interposita aio
nouādi. Et ꝑ solutiōe cōtrarij dicit glo. q̄ hic fuit actū
tacite ne mora p̄cedēs purget cū ꝑmittēs voluit ꝑuide
re creditori nō reo ꝑmissori: qa nō rōne ꝑmissoris fuit
īterposita. Et vide in gl. in ꝑn. vsqz ibi alij. ⁊ dū dicit gl.
hic ꝑ seipso ⁊c̄. colligit q̄ noluit purgare morā ꝑp ipm
debitorē: sed ꝑp creditorem ⁊ ei⁹ cōtemplatiōe q̄ lec. vi
det ꝗa ⁊ notabilis. ⁊ ꝑbatur ex tex. q: si ꝑmisisset q̄si fi
deiubēdo ꝑmo liberato: p acceptillationē liberaret se-
cūdus q vt fideiussor intercedit: vt.l.⁊ p iusiurādū.§.fi
deiussore.j.de accep.⁊.l.iiij.§.nūc de effectu.s̄.de li.le.
In dubio puto fauore debitoris ꝑmitti: vt.l.fideiussor.
§.interdū.s̄.de le.iij.qd pz. q: hz cōtra eū actiōem neg.
ge. vt.l.soluēdo.s̄.de ne.gest.⁊.j.de sol.l.solutionē.⁊ qd
in eis no. facit.l.si stich⁹.§.fi.j.de noua. Alia so.ē q̄ fuit
actū exp̄sse q̄ nō tollere ꝑma mora. ⁊ vide in gl. ibi q̄r-
ti rñdent ⁊c̄. ⁊ istā tz By. q̄ lz sit ꝗa in se ꝓtinet tñ diuia
tiōez. Que est ergo ꝗa so. dic q̄ p̄cedēs: vel dic ꝓz Ja.d
are. ⁊ Pe. ⁊ An. pis. do. Ray. q̄ sequens stipulatio cō-
ditionalis aio nouādi interposita re abñte non purgat
effectū p̄cedētis more. sec⁹ si eēt res pñs: vt. l. quotiēs.
ꝗ.vñ marcellus.j.de noua. ⁊ ibi glo. tāgit istā so. ¶ Sz
ꝓtra d.l.pui.s̄.de ꝓdi.fur. So. ibi fuit stipulatio aio no-
uādi fcā pura. sec⁹ si ꝓditōalis: vt hic. ⁊ hoc mō dz itelli
gi.j.d so.l.q decē.§.siqs mihi stichū. ⁊ ista so. ē satis no.
¶ Reassume ergo tria cū q̄ris vtrū seqns stipulatio pur
get effectū p̄cedētis more: distingue. aut stipulatio iter
ponit aio nouādi: aut non. ꝑmo cāu aut fuit actū tacite
vel exp̄sse qd effect⁹ p̄cedētis more nō tollat: ⁊ nō tolli
tur: vt hic. ꝑm vnā lec. quā tz By. aut nihil fuit actuz: ⁊
tūc aut erat pura secūda stipulatio: ⁊ tūc ꝑma mora tol
litur: vt.l.pui.s̄.de cōdi.fur. Aut cōditōalis scōa: ⁊ tūc
aut res erat pñs: ⁊ tollit effect⁹ p̄cedētis more: ut.l.quo
tiens.ꝗ.vñ marcellus.j.de noua.⁊.j.de so.l.q decē.§.q
mihi stichū. ꝑm lec. moder. doc. aut nō erat pñs: ⁊ tunc
nō tollit: vt hic ꝑm verā opi. ¶ Scōo casu qñ nō aio no
uandi: aut est res pñs: ⁊ nō tollit: vt.l.q decē.§.q mihi
stichū.j.de so. ꝑm lec. positā in.l.pui.s̄.de cōdi.fur. Et
circa hoc plenius distingue.j.de noua.l.si rem. in ꝑnci.
¶ Ultimo nota q̄ liberato principali acceptilatiōe nō
liberatur ille qui promittit animo nouandi. quod intel
lige: vt.s̄.dixi.

r **Si quis stichum.** Effectus obli-
gatiōis cōditi-
onalis trāsit ad heredes. h.d. ¶ Op.s̄.e.l.si.x.
cū petiero. So. vt ibi dixi.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ nouatio locū habeat: ibi. Unde. Et an vsufru-
ctus sit p̄s fundi: ⁊ iter sit p̄s actus: ibi. Ultimo.

q **Si usufructū.** Si scōa stipulatio
continet plus q̄ ꝑ
ma presumit nouatio. sec⁹ si minus: nisi actū sit
expresse. h.d. ista.l. ¶ Op.j.de fideius.l.si a reo. Solu.
ut in glo. ¶ Oppo. de.l.qui bis.s̄.eo. Glo. fatet cōtra-
rium q̄ valet scōa: lz obstet exceptio. Tu dic: vt ibi dixi
q̄ nō valet nisi sua intersit. ¶ Op.j.de noua.l.fi.insti.
qui.mo.tol.obli.§.ꝑterea. vbi videt q̄ dz fieri nouatio.
So. dicūt qdam. fateor q̄ fit nouatio qñ secūda stipula
tio interponit sup eo iure vere vel interpretatiue: vt ibi
secus si sup diuerso oino. vñ dicūt qdam q̄ in ꝑmo cāu
huius.l.qñ ꝑmo stipulat⁹ fuit fundū. scōo vsufructū: q:
usufructus est p̄s fundi: īterpretatiue fit nouatio. Itez
qñ stipulat ꝑmo. ⁊. deinde. v. q: iste sunt ꝗe p̄s fit noua-
tio. secus qñ ꝑmo actū. scōo iter. uel primo usufructum.
scōo usuz: qa ista nō sunt ꝗe p̄s nec interpretatiue. Ista
recitant hic in ultima mag. gl. ⁊ hoc videt ꝑbari ex tex.
ibi. sed q actū ⁊c̄. natura eiz huius aduersatiue sed ē ad
uersari ad p̄cedentē: ut.l.ij.⁊ ibi no.s̄.siqs in ius vo.nō
ie. ⁊ de peti.here.l.sed ⁊ si lege. in ꝑn. ⁊.s̄.de dam.infec.
l.hoc amplius.§.de his aūt. ⁊ ibi no. hec opi. est falsa ꝑ-
mo in exemplo de.x.⁊.v. ut hic pz in tex. Item in exēplo
de fundo ⁊ vsufructu est cōtra casum.l. ei qui ita.§.pe.
Itē p̄dicta sunt contra casum.s̄.e.l.scire debem⁹.ij.rñ.
ubi nō fit nouatio si scōa continet tñdem uel minus. se
cus si plus. ⁊ hoc vult dicet iste tex. nec ob. dictio aduer
satiua sed: ut glo. hic posita dicit ⁊ bene. ¶ Qualiter er
go rñdetur ad.§.ꝑterea. ⁊ ad.l.fi. vbi dicitur q̄ isto iu
re fiebat nouatio si addebat. ⁊ pe. soluit ⁊ male: ut Ly.
refert in.d.l.fi. Nec etiā ipse Ly. bene soluit. ¶ Ulñ dic
q̄ in materia nouationū tria sunt iura. ꝑmū ante tpa di
gestoꝝ: ⁊ tūc fiebat nouatio siue addebat uel nō: ⁊ de
tali iure fit mētio ī ꝓtrario. Scōz ius fuit ius digestoꝝ. ⁊
isto iur fiebat nouatō: ita ōmū si ꝗa stipulō ꝓtiebat plus

secus si tantũ dez vel min⁹ nisi eẽt exp̃ssuz: vt hic ⁊ l. si pupill⁹. §. q actuz. j. de noua. ⁊ d. l. scire ȯ bemus. ij. rñso. Itẽ tertiũ est ius. C. ⁊ istitutionũ. ⁊ tũc nullo modo fit nouatõ nisi actũ sit: vt in ꝯtrarijs. ⁊ hoc tãgit gl. i. d. §. pterea. dicã plenius in. l. pe. j. ȯ noua. ¶ Ultio ꝑ declaration e istius. l. ⁊ glo. q̃ro vtrũ vsufruct⁹ sit ꝑs fundi. ⁊ iter sit ꝑs actus ⁊ si. Gl. tãgit hic. ⁊ de excep. rei iudi. l. si mater. §. si qs iter. j. de ꝟ. sig. l. recte dicimus. in ꝑn. ⁊ videnꝫ sibi iuicẽ ꝯtradicere. Ad ꝑ huius euidẽtia sciẽdũ est. q vnũ est totũ integrale ⁊ ꝑtes itegrales: vt dom⁹ que cõsistit ex suis ꝑtibus. Itẽ. x. cõsistũt ex. v. ⁊ v. ⁊ sic ĩ alijs numeris ⁊ corporib⁹. Quoddã est totũ vniuersale ⁊ ꝑtes subiectiue seu predicamẽtales: vt genus ⁊ spẽs. nã animal ẽ genus. ⁊ sic totũ: homo bos ⁊ similia sũt partes seu spẽs subiectiue: qa subijciunꝫ dicto generi. ⁊ ꝑdicanꝫ de genere: qz si dico homo ẽ segꝫ igitꝫ animal ẽ. ⁊ sic dicitꝫ ꝑs ꝑdicamẽtalis. Hoc ꝑmisso dñiuz põt accipi ꝑ quodã genere ꝑ dñio pleno: vt. j. ȯ acq. re. do. per totũ. Itẽ ꝑ propẽtate nuda. Itẽ ꝑ vsufructu simplici. Itẽ ꝑ vsu. Dis enĩ qui hz aliqȯ ius in re põt recte dicere ego habeo dñiũ illi⁹ iuris: vt. §. si vsufr. pe. l. qui vsufructũ. no. §. de acqui. pos. l. naturalitꝫ. §. nihil cõe. ⁊ isto mõ assumendo dñiuz recte dicim⁹ vsufruct⁹ est ꝑs dñij. hoc ẽ spẽs. ⁊ sic ꝑs subiectiua seu ꝑdicamẽtalis. ita no. §. de vsufru. l. iiij. ⁊ bñ. Alibi dicitꝫ vsufruct⁹ est ꝑs fundi: vt hic. nõ dicit dñij. Hic aduerte: qa fund⁹ põt accipi ꝑ ut est quoddã corpus. ⁊ isto mõ ꝑ ꝑprietas ⁊ vsufruct⁹ nõ est ꝑs fundi. hoc ẽ illius corpis. ⁊ ita voluit dicere gl. hic nõ ꝑ ꝑprie ⁊c. vt hac vltima glo. Alio mõ põt itelligi fundus ꝑ dñio pleno. hoc est ꝑ pleno iure fundi: ⁊ sic accipim⁹ hic dñiuz nõ ꝑ genere sed ꝑ vna specie. s. ꝑ dñio pleno. ⁊ isto mõ si vsufruct⁹ accipiatꝫ vt fruitus ẽ species distincta a dñio. si accipiatꝫ vt cõmoditas: tũc est ꝑs integralis fundi seu dñij: qz ex ꝑprietate ⁊ vsufructu cõstituitur istud totũ integrale. s. fund⁹ seu plenũ dñiuz. ita dz itelligi qȯ no. in. l. recte dicim⁹. in ꝑn. j. de ꝟ. sig. ita dz intelligi hec glo. ⁊ §. e. l. eũ qui ita. §. pe. cũ glo. ibi posita. Eodẽ modo dico q iter si accipiatꝫ vt seruit⁹ est spẽs separata ab actu: vt. l. i. §. de ser. ru. pre. sed si accipiatꝫ vt cõmoditas tũc est ꝑs integralis ad actũ: qz ex cõmoditate itineris ⁊ agẽdi cõstituitꝫ actus. ⁊ ita dz intelligi hic tex. ⁊ j. de noua. l. si pupill⁹. §. q actũ. ⁊ hũc intellectũ voluit habere glo. in. l. si mr. §. si quis iter. §. de excep. rei iudi. licz illa glo. sit corrupte scripta. idẽ dico in vsufructu ⁊ vsu. ⁊ sm ꝑdicta dz intelligi. j. de accep. l. ⁊ ꝑ iusiurãdũ. §. i. ij. iij. ⁊ iiij. respondeo predicta sic legaliter dicta sint quicquid dicant logici ⁊c.

Ex. l. sequenti.

¶ An euentus conditionis constituat quez in mora: ibi. Quero.

q **Notiens.** ¶ In extimatiõe q̃ venit iudicis officio inspicitꝫ tp̃s more. h. d. Op. ſz gl. §. mã. l. hominẽ. So. intellige hanc sm illã q inspicitꝫ dies ⁊ etiã mora. ¶ Op. ȯ. l. cũ quis. §. ti. pri. so. intelligo illã sm istã. ¶ Op. sm By. j. ȯ noua. l. fundũ cornelianũ. So. ibi debetꝫ extimatio iure obligatiõis. hic iudicis officio. Distingue ȯ hoc: vt in. l. in hac. §. ȯ triticaria. ⁊ ꝑ doc. in. l. vinũ. §. si cer. pe. ¶ Quero an euẽtus cõditiõis cõstituat quẽ in mora. ⁊ videtꝫ q sic: vt hic dez dicit in diẽ vel sub cõditione. cũ equipatur dies ⁊ cõditio. Istã. q. tangit do. Ly. in. l. in minorũ. C. in q. cau. ĩ integ. resti. nõ ẽ necess. Guil. de cu. ponit ĩ. l. qȯ te. §. si cer. pe. ⁊ breuiter oẽs tenẽt illud: qz euent⁹ cõditiõis nõ cõstituit moraz[b]. Et rõ est: qz ȯ mẽte iuris ẽ iniquũ q eo pũcto quo qs obligatꝫ eo puncto ĩ mora ꝯstituatꝫ: vt. l. qȯ dicim⁹. j. ȯ so. ⁊ l. ꝑmisso. §. de ꝯsti. pe. ⁊ §. fi. insti. de inuti. sti. sed aĩ cõditionẽ nõ est obligatio. ergo ⁊c. Mõ ob. ista. l. qz intelligo q dies obligationis venit: ⁊ ꝑ iterpellationẽ ꝯtracta est mora que tũ interpellatio in obligationẽ in diẽ fit ꝑ cursuz diei apposite in obligatiõe cõditionali ꝑ verã iterpellationẽ. Mõ ob. l. euictio. §. de vsuris: qz ibi re ipa ꝯtrahitꝫ mora. Mõ ob. l. si ex legati cã. §. e. cũ glo. sua: qz ibi aliter dz intelligi illa gl. ⁊ induco duas. ll. vnã. §. e. l. si ex legati cã cuz legatũ debetꝫ sub tacita ꝯditiõe si heres adierit hereditatẽ: vt. l. iij. §. ȯ ie. i. nõ tũ cõstituitꝫ in mora: nisi iterpelletꝫ. facit. l. si penuz. §. qũ di. le. ce. Itẽ videtꝫ casus. §. de pen. le. l. i. vbi ꝑ secũdo ãno nõ cõstituitꝫ in mora ꝑ aduentũ illius anni. qȯ pz: qz admittitꝫ purgatio vsqz ad litis ꝯtestationẽ. qȯ nõ esset si esset dies ⁊ pena. Istȯ dicã. j. e. l. si insulã. sed ĩ quadã gl. in. d. l. i. posita videtꝫ innuere ꝯtrariũ in gl. sup ꝟbo mẽte. vbi dicẽ q si testator iussit dari ȯ fructib⁹ futuri ãni q euẽt⁹ fructuũ ꝯstituit ĩ mora. ⁊ cõstat q istud ẽ cõditionalitꝫ legatũ: vt. l. i. in fi. §. ȯ cõdi. ⁊ demõ. ⁊ j. e. l. interdũ in ꝑn. Sz dico q id nõ est bonũ exẽpluz. Pone ergo ibi exẽplũ per. l. nec semel. §. fi in habitatione. §. qũ di. le. ce. Vel melius dic q gl. intelligit quãdo fuerunt fructus adiecti cã designationis. ⁊ sic nõ cõditionaliter: vt dicetur. j. l. inter stipulantẽ. §. sacram.

Ex. l. sequenti.

¶ An testũ possit talitꝫ fieri q nõ possit reuocari: vt puta si dicat: ⁊ si ꝯtingat me testũ reuocaꝫ dono tibi oia bõa mea: ibi Per istã. Et an pcũ ꝑ qȯ auferetꝫ facultas testãdi firmetꝫ iuramẽto: ibi Facio. Et an sit modꝰ q qs possit alicui dimittetꝫ bona sua irreuocabilitꝫ: ibi. Quero. Et cuz valeat pactũ de futura successiõe vide in fi.

s **Tipulatõ hoc modo.** ¶ Mõ valet stipulatio ꝑ quaz auferetꝫ libera testamenti facultas. h. d. ¶ Op. sm By. de. l. fiqs seruũ de act. emp. ⁊ l. iij. §. ȯ illo. §. ꝑ so. vbi valet pactũ ȯ futura successione. Hic ꝑ Ly. in. l. fi. C. ȯ pac. ⁊ ꝑ Guil. §. ȯ pac. l. ⁊ heredi. ⁊ idẽ dicũt: tũ qz min⁹ pfecte: ideo stati dicã lati⁹. ¶ Per istã. l. dãno vnã opi. By. quã aduocati habẽt ꝑ canonizata an testamẽtũ possit fieri taliter q nõ possit reuocari. By. ĩ. c. qȯ semel placuit. ȯ reg. iur. li. vi. dicit q nõ est dandũ cõsiliũ stãdo in finib⁹ vltie volũtatis. sed si trãseat in contractũ hoc modo si cõtingeret me facere aliud testamentũ: dono oia bona mea ⁊c. hoc nõ placz: qz talis donatõ aufert liberã testamenti factionẽ. ⁊ vt facta hec donatio in penã mutãtis testamẽtũ. ⁊ sic tanq̃ cõtra bonos mores nõ valet[c]: vt hic ⁊ hoc reperio By. ꝯsuluisse: lz sic scripserit in. d. c. ¶ Facio aliã. q. vtrũ hoc pactũ possit iuramẽto firmari. ⁊ videtꝫ q sic. extra de pac. c. ij. li. vi. ⁊ ȯ iureiur. c. lz. e. li. By. salua reuerẽtia nõ intellexit. c. nõ ẽ obligatoriũ. ȯ reg. iur. li. vi. ⁊ dico q nõ firmatꝫ: qz dicit. c. q iuramentũ cõtra bonos mores nõ est obligatoriũ. sed illud ẽ cõtra bonos mores: vt hic in tex. ergo ⁊c. Rñ. ad. c. ij. ⁊ c. licz. dic q qñqz est tale pactũ de futura successiõe qȯ iducit votũ captãde mortis: q̃le est pactũ de succedẽdo. vel aufert liberã facultatẽ faciẽdi testam̃

b ¶ Moram adȯ Ja. buidem tenentem in. l. mora. §. ȯ vsurbar. in. d. l. si ita stipulat⁹ in. iij. q. principali bal. in l. q te. §. si cer. pe. ⁊ i. l. ⁊ si post tres §. siquis cau. ⁊ limita vt ibi.

c ¶ Non valet ADDE post alexã. q multas concordantias alle. bal. ꝯsi. cxxxiij. iij. li. ⁊ pa. ȯ ca. cõsilio. lvi. ro. pleni⁹ loquẽtẽ in hac materia ei⁹ cõsilio. clxxi. vbi dicẽ hãc cẽ cõez opi. licz oldr. cõsilio mihi. cxiiij. teneat cõtrariũ ⁊ ĩ q̃stũ alex. ſb dit q hoc si haberet locũ in legato facto ꝑdicto modo adde q idẽ cõsuluit ro. cõsil. ccxciij. ⁊ in quãtũ etiã tãgit an iurãs nõ reuocare testamũ dicatꝫ piurus adȯ q abb. cõsi. clviij. in vltimis vbis tenet opi. bar. lz canonista ⁊ bal. cõsi. cc. v. tz idem i. volu. oldr. cõsi. cxxvij. dicẽ laudare q q fecit testamẽtũ ⁊ iurauit nõ reuocare q testetur istituẽdo filios eq̃liter vt se cõformet iuramẽto ⁊ pacto in alio ꝑter q̃z in patre dicit puto non periculo carere pau. de castꝑdicto cõsi. videtꝫ tenere q sit periurus.

a ¶ Pro modica re ADDE post alex.pe.ō ancha.cōsilio.xxxvij.incipiente in xpi noie p clariori decisiōe p pau.ō ca.cōsi.clxxvij. incipiēte in xpi noie cōtra supius cōsulta: ⁊ cōsi.cccxi.ē.alle.⁊ ibi an ꝓiudicet filiis iurātis p ange.cōsi.cccij. Et in quātū alex.subdit ꝙ filia renūciās hereditati paterne nō ꝓhibet mortuis fratibus ad illā habere regressū ad de qō pulchre ꝓsuluit bal. cōsi.cccxlviiij.icipiēte q̄dā puella.iij.li.Ro. ꝓsi.clxviij.icipiēte i xpi noie circa pmū.⁊ in quātū dicit alex. ꝙ si filia iuraret nō renūciare hereditati paterne: ⁊ deide renūciaret cū iurameto ꝙ non valeret renūciatio p glo. i.c.mulieres de iureiurā. itellige vex si pater vel fratres haberēt noticiam iurameti pmi. alias nō: qz esset i ptāte sua fraudare personas suo iurāto occulto ⁊ hoc voluit notabiliter bal.eius cōsilio. cxviij. iij.li.vbi dicit ꝙ mulier ꝓmo iurāl si alienare si ō inde alienet nō valet alienatio si ptes habuerunt noticiā pmi iuramenti.

b ¶ Presentia ⁊ futura ADDE in quātū alexā. p multa residet cū opinange. ō quaeius cōsilio mihi.clxxviiij. incipiēte visis pdictis īstrumētis ꝙ opi.contrariā ꝙ donatio oiuz bonoruz pētiū ⁊ futuroruz indisticte nō teneat vltra per ipz alle. tenuit bald. ꝓsi.clxxviij. i.li.Ro.cōsilio. xxvi.et clxxi.⁊ .cccxliij.abb.cōsi. xlviij.⁊ cōsi. cij.ij. li. vbi refert fundamēta ange.i .d.disputat. ⁊ dicit ꝙ nō solū fūdamētū doctoz ē ꝙ auferat liberā testameti factionē sed ēt gaudium votū captande mortis.nō ob.ꝙ ange.dicit ꝙ repiet heredē ex q̄ rōne dūtij pōt testari: qz dicit ipe nā tenet argu.a freqnter accidētib⁹ .c.i.de cle.nō resci.sed accidit autē freqnter ꝙ facta in aliū dona.oium bonorum null' vellet eē heres frustra ist.ad.l.fal.in prin. est curādū: tū qz heres sciēs bona ad aliū ptinere stati repudiabit: tuz qz nec ō dnor. in vita posset ipe donator ꝓpelli ad traditionem ēt post acqsito. si donatio teneret ex q̄ donat i teruiuos: vt hac.l.nō ob. ꝙ qlibz i re sua est moderator ⁊ arbi.qz illō verū nisi disponat ē bona mores qz interest rei publice ne qs re sua male vtat. vt .§. cogitatio in auk. vt iudices sine quo q̄ suffra.⁊.§ ꝓz hoc isti.ō hijs q̄ sunt sui vel aleni iuris ⁊ hanc opi.ꝙ donatio oiuz bonoꝝ pētiū ⁊ futuroꝝ nō valeat non solū cū fit ꝓuato sz cū fit pio loco vel ecclesie tenuit pe.de ancha.cōsi.cccxxij.icipiēte in xpi noie ō ꝓmo dubio tū in eo ꝙ de pio loco dixi ꝓtrariū tēt abb.alle. cōsi. cii. vū hijs auctoritatib⁹ ⁊ illis q̄ alle. alex. felz. pau.de ca.cōsi.mihi ci ⁊ cōsi.lvi. .ē.alle. de q̄ alex. mētionez nō facit ⁊ bar.i.d.cōsilio ⁊ vbiqz in lec.⁊ ang. cōsi.cvi. ō q̄ ēt alex.nō logtur vbi tz ꝙ respectu futuroꝝ nō tz qz auferet liberā testādi facultatē sed in pētibus tenz cuius cōtrariū hic vult ergo reliquit clarissime cōcludendū ꝙ a cōi opi.nō est recedendū. Quid āt si aliqs facit donationez oium bonorū suorū pētiū ⁊ futurorū reseruatis fructib⁹ inter viuos cū

tuz.⁊ tūc nō valet nec firmat iuramēto: vt.l.fin. C.de pac.⁊ hec rō: qz cōtra bonos mores. facit ēt de ꝓrebē.c.nec captāde .li.vi.q̄ñqz nō aufert testameti facultatē vel votū captāde mortis: vt pz in pacto de nō succedēdo pri.sed.l.nō vult: vt sit ō futura successiōe ea forte rōe: qz pūmit ꝙ ꝙ modica re dimitteret multa: ⁊ tē iuramēto firmat: vt extra de iureiurā.c.lz.⁊.c.ij.ēt ō pac. li.vi.vbi logtur quādo pactū fit pri de nō succedendo: sed si pactū fieret fratri de nō succedendo patri nō ipeditur filia iurās ex testamto succedere ne auferat libera testamenti facultas: vt .C.ō pac.l pactū.⁊ pdicta vera ō iure cano.qd dicat glo.ō iure ciuili in.l.pactū.C.de coll.

¶ Quero aliqs vult facere: vt habeā bona sua post mortē eius: qs erit modus gl.in.l.fin.C.ō pac.dicit ꝙ ꝙmittat bōa p stipulatio. post mortē suā: vt.l.i.C.vt ac.ab herede ⁊ ꝓtra heredē.⁊ erit donatio cā mortis ꝑm Alb.ꝓz hoc modicuz cōsiliū est: qz si ē donatio cā mortis pōt reuocari.faciet ergo hāc ꝙmissionē aīo donandi inter viuos: vt.l.vbi mortis.ō dona.cau.mor. Sz an tūc valeat Ly.tetigit in.d.l.fi.tu dic latiꝰ: aut ꝙmittit hereditatē: ⁊ sic ius succedēdi: ⁊ nō vz vt hic.⁊.C.ō transac.l.cū donatiōis.in fi. nec valet ēt pactū: vt qs instituat aliquē etiā si fit iuramēto firmatū.ita no. Inno.in.c.fi.ō pac. Aut promittit bona: ⁊ tūc aut oia bona pēsentia ⁊ futura ⁊ nō valet: qz aufert liberā testameti facultatē p idirectū: qz nullꝰ vellet eē hers sine cōmō ⁊ hoc Ly.consuluit.ꝙ hoc facit isti.ad.l.fal.i pn.ꝓiūcta.l.ꝙ ō bonis.ē.ad.l.fal. Aut dicit bona oia: nō aūt adijcit pētia ⁊ futura.⁊ tunc valet: vt.l. oēs.§.lutius.ē.de his q̄ in frau.cre.⁊.d.l.i.vt act.ab herede ⁊ cōtra heredes.⁊.l. hereditatē. de bo.auc.iudi.pos.rō qz poterit lucrari pꝰ vēditionē qō.l.pūmit.vt.l.si defunctꝰ.C.arbi.tu. ⁊ in illo lucro poterit testari: ⁊ sic non aufert liberā testameti factionē. Itē qz a volēte fit nō curatur: qz nō inducit votū captāde mortis.vt.d. l.fi.C.ō pac. Idē puto si donauit oia bona sua pēsentia ⁊ futura[b]: ꝓseruata sibi certa q̄titate vel re. Idē dico si vendidit oia bona sua pētia ⁊ futura.nā in hoc nō venit pciū qō ꝙcipit ab ēptore.ar.l.dāni.§.cū parietē: de dā.infec. vū in illo pcio poterit testari. secus puto si diceret vēdo hereditatē meā: qz importat ius succedēdi sibi qō nō pōt: vt dictū est. ¶ Ultimo cū queritur an valeat pactū de futura successiōe plenꝰ q̄ doc. distingue ⁊ dic. aut fuit pactū ꝙ iure successiōis ꝑuando: aut ꝙ iure successiōis amittēdo seu ꝙdendo: aut ꝙ iure successiōis acqrendo: aut de eo qō acqreret per successionē certo mō disponēdo.primo casu valet pactū: vt insti.ō leg.ag. suc.§.fi.scō casu aut tale pactū est admixtū cū delicto ⁊ valet: vt.l.i.§.si parens.ē.si quis a pa. fu.ma.aut nō est admixtū delictū.⁊ tūc aut firmat iuramento: ⁊ valet: vt.c.ij. de pac li.vi.aut nō firmat iuramento ⁊ nō valet.vt.C.de coll.l. pactū tertio casu nō valet vt hic.⁊.C.ō pac.l pactuz.⁊.C.de transac.l.si donatiōis.⁊ qō ibi no. etiā si fuerit iuratū: vt est dictū. Quarto cāu aut pactū fuit interpositū sup hereditate hominis incerti ⁊ valet: vt.l.iij.§.de illo.ē.ꝙ so.aut hois certi: ⁊ tunc aut hoc venit ex ꝓsequētia ꝓxis cōtractꝰ ⁊ valet: vt.l.si quis ꝑuū.ē.de ac.emp.aut

nō: ⁊ tūc aut venit sub quadā vniuersitate ⁊ valet: vt.l.ij.§. illud ō here.vel ac.ven.aut fit ꝙ se ꝑncipaliter: ⁊ tūc aut continet liberationē paciscentis ⁊ valet: vt.l.⁊ seruū.§.filia.ē.de pac.aut cōtinet obligationē: ⁊ tūc aut ille de cuius bōis agit nō cōsentit: ⁊ nō valz etiā si iuretur.aut cōsensit ⁊ valet si consensus durat: vt.C.ō pa l.fi.

c **Eruus uetāte.** Seruꝰ acqrit inuito domino.h.d.

Ex.l.sequenti.

¶ De dictione siue.

s **Ꝑquis ita stipulatur.** ¶ Stipulatio semel cōmissa iterū nō cōmittit: ⁊ ad veritatē disiunctiue sufficit alterā esse verazz.h.d. De materia huius.l.dicet.ī.e.l.si sic. Ho.ꝙ dictio siue est vere disiūctiua lz ꝙpria natura ipsiꝰ est: vt disiūgat ꝗba: cōiungat sensuz: vt Alexā.siue Paris: vt no.C.de in litez dā tu.l.ad ꝙtegendā.tū hoc ꝙpēdit ex natura oꝗonis vbi appōit

b **Eiusmodi stipulatio.** ¶ Pōt cōfici stipulatō sub cōditiōe: vt existēte cōditōe retro a die interposite stipulatiōis ānua pecunia debeat.h.d. ¶ Op.de.l.cū quidā.ē.ō vsuris.so. ibi speciale: qz cursus vsuraꝝ est odiosus.ꝓz hoc est ꝓtra.l.lecta.§.fi.ē.si cer.pe.sed ista ē vera ꝙ illud est ne excedat legitimꝰ modus vsuraruz ⁊ ista est vera.verūtamē ille.ll. modicū faciūt ad ꝙpositū: qz ibi fuit exp̄ssū a die interposite stipulationis. Hic ꝗo dixit ex hac die: ⁊ sic pōt intelligi de die interposite stipulatōis: ⁊ de die existētis cōditōis: sed qz dictio hac est demōstratiua de pētī vt plene dixi.ē.de ope.no. nū.l.i.in pn. ideo intelligo de die de qua loquitur: ⁊ hic ē effectus huius.l.secus ergo si dixisset ex illa die.

q **Ue extrinsecus.** ¶ Verba supuacua. Itē dissonātia in ꝗbis si cōsonātia est in mēte stipulationē nō vitiat.h.d.glo.exēplificat istā.l.ꝙmittis mihi dare hunc equū cū est bos in pēsentia ꝙ valet. Sz cōtra de.l.si quis ī fundi vocabulo.ē.de le.i.vbi error in appellatiōe noīs vitiat.dic ꝙ istō opatur demōstratio rei que est in pētia q̄ facit oēm errorē cessare: ⁊ hoc ꝑm Ia.de are. induco.l.nemo.ē.de here.insti. Item op.insti.ō inuti.sti.§. si de alio. Sol.hic nō rūdit de alia re sed de eadē. Aduerte ad glo.sup verbo denarios. si ponimus ꝙ erant denarij de materia eadē istud ē sine dubio. Pone tres medalee auri valēt vnū aureū. vnde interrogaui ꝙmittis daī sex medaleas.rūdes ꝙmitto duos aureos valet.qz propter idētitatē materie eadez res est: vt.l.i.in fin. ē.de au.⁊ ar.le. Sed si non esset eadem materia tunc videt oīno res diuersa: vt no.ī. de so.l. paulus. nisi diceres ꝙ erat cōsuetudo regionis ꝙ acciperet vnū ꝙ alio.vt no.C.de dēa.l.si qs argentum.facit qō no.ī.e.l.vbi autem in prin. ⁊ dicam in.d.l.paulus.

s **Ꝑminor.xxv.** ¶ Nō ego ꝙ me nō possuz neqz ab alio stipulari fieri possum de

re ad me pertinente. hoc dicit.

I. la stipulatō.

Ex. §. sequenti.

¶ An sit differentia si ꝓmitto me facturū vel promitto

Eū qui. curaturum: ibi. Quero.

¶ Impsōalitas circa ꝟbū executiuuz obligationis stipulationē nō vitiat. h. d. ¶ Op. s. ō le. .i. l. si heres iussus. So. hic ꝓmisit curare. ibi fuit iussus facer: qatūc vr iuberi q̃ det. qñqz enī ꝓmittit qs dare. ⁊ tūc teneť ꝑcise: vt. j. e. l. vbi ăt. §. si. qñqz ꝓmittit curar ⁊ tūc nō teneť vt det. sed liberať dando fideiussorē: vt hic. aut ꝓmittit facere: vt deť. ⁊ tūc ē casus ī. l. si heres iussus s. de le. i. q̃ teneť dare. ⁊ no. in. l. fi. si cer. pe. ⁊ istō cōiter teneť. lz quidā dicāt q̃ ibi est speciale fauore vltie voluntatis. ¶ Op. ō auť. si qñ. C. ō cōsti. pecu. Sol. vt plene dixi. s. e. l. stipulatio ista habeť licere. §. siqs ita. ¶ Quero vtꝝ alias sit dria si ꝓmitto me curaturū vel facturuz glo. q̃ sic. tu dic aut ista ꝟba referūtur ad merū factū: vt ꝓmitto facturū domū vel ꝓmitto me curaturū qō tibi fiet. ⁊ inter ista ꝟba est dria ita loqtur hic. Idē si simpliciter ꝓferunť: vt ꝓmitto me facturū q̃ fiet vel curaturꝝ q̃ fiet. ⁊ sic ipersonaliter. Si ꝟo referanť ad factū alienuz. puta ꝓmitto me facturū q̃ titi⁹ faciet domū vel ꝓmitto me curaturū. ⁊ tunc nulla est dria. vt. j. e. l. quotiēs qs in ꝓn. cōiūcta. l. inter stipulantē. ī prin. Et ideo notarij hodie: vt ista dubietas cesset apponunt vtrunqz verbuz. s. me facturuz ⁊ curaturuz ⁊c.

Ex. l. sequenti.

¶ Si mutuaui pecuniā an possim in cōtinenti repetere.

s **I pena stipulatus.** ¶ Obligatio dādi qñ mea totaliter nō interest ad itereſſe cōmittiť. h. d. ¶ Op. eī glo. qz in stipulatiōe dandi nō succedit obligatio ad itereſſe: vt. l. vbi autē. in fi. l. si seruuz. in fi. j. e. l. ꝓmissoz. s. de cōsti. pe. Glo. soluit q̃ hic nō ꝓmisit dare sz credere. qō est facti. ista glo. pessime dicit et in obligatiōe dandi nō cōmittiť ad interesse: qz interest mea simpliciter inquātū ꝓmittis: vt qñ ꝓmittis mihi dare irreuocabiliter: vt sic ꝓmittēs cogiť ꝑcise ad dāduz alias nō cogiť ꝑcise. sed dz dare: irreuocabiliter tñ ⁊ tūc mea simpliciť in totuz nō interest: iō nō possuz agere nisi ad interesse: vt hic ⁊ sic nō est dria vtrū ꝓmisit mutuare vel credere hic dicā. j. e. l. stipulatōes nō diuidūtur. in ꝓij. ꝓtrario. ¶ Quero ad qd cōmittať. Rñdet gl. q̃ forte sub pena teneba ť alij. Sed nōne ista pena est itereſſe extrinsecū. ergo nō venit: vt. l. si sterilis. §. cū per vēditorē. s. de ac. emp. So. in nūmis nō venit intrīsecū interesse. iō venit extrīsecū. l. nūmis. s. de in litē iurā. ⁊ ibi no. ¶ Quero ꝓmittis mutuare pecuniā: ⁊ mutuasti. an hāc repetes incōtinēti. glo. dicit q̃ sic. sed nō credo per glo. in. l. pe. C. cōmo. qz debet agi cuz diu est in solutione cessatū. vel facilis est solutio.

s **I homo mortuus.** ¶ Pena adiecta ꝑcedēti dispositiōi ipossibili nō pōt cōmittī. h. d. ¶ Op. s. e. l. stipulatio ista. §. alteri. So. ibi non erat ipossibilis. hic sic: qz tpe dispositiōis stich⁹ erat mortuus. ¶ Quero qd si tunc nō decessit: sed post añ cōditiōis euentū. in glo. sūt opi. ⁊ glo. tz primā p. l. si decesserit. s. qui satisda. cogā. ⁊ p. l. in illa. s. e. Sz veritas est in cōtrariū: qz supueniēs impossibilitas excusat a pena: vt l. si vehēda. §. idē iuris. s. ad. l. rho. de iac. nec ob. l. ī illa: qz ibi stich⁹ nō erat in obligatōe: sed soluz in cōditione. vnde penalis stipulatio nō debeat ibi cōmitti ex mora sz ex conditionis euentu: ⁊ hoc tz By. Guil. Oldr. Ly. ⁊ omnes. ⁊ sic tenet opi. Ja. hic positam ⁊c.

m **Alier.** ¶ Infans stipulari nō pōt. h. d. dic vt dixi. s. e. l. in prin.

c **Am quid.** ¶ Hic pōitur forma cōtract⁹ qualiter pena ōbeat apponi facto vel non facto hoc ꝓ summario.

¶ Quattuor cōsiderāda in q̃libz seruitute prediali: ibi. Scōo. Et an vsusfruct⁹ sit diuiduus: ibi. Quinto. Et qñ factū sit diuiduū: ibi. Sexto. Et an rez tradi sit factū diuiduū: ibi. Octauo. Et an stipulatio facti diuidať inter heredes: ibi. Cū ergo. Et que sit rō q̃ in obligatiōe dādi nō succedit obligatio ad itereſſe in obligatiōe faciendi sic: ibi. Sed iuxta. Et. qualiter res corpales dicantur diuidue et īdiuidue ꝑm naturā: ibi. De vtroqz. Et qualiter fiat diuisio ī corporalib⁹ diuiduis ꝑm naturaz: ibi. Juxta. Et an obligatio facti dicať diuidua vel īdiuidua ibi. Tertio. Et quare ꝓuitus vsusfruct⁹ est diuidua ⁊ ꝓuitus vsus indiuidua: ibi. Unuz restat. Et quādo in obligatiōibus facti cōmittať obligatio ad interesse: ibi. Quinto. Et que ē rō q̃ in obligatiōib⁹ facti qñ factū venit explicandū in iudiciū statiz pena cōmittať: ⁊ cū extra iudiciū nō: sed expectať tēpus quo fieri potuit: ibi. Sed pōt. Et quare ex clausula dolum malū abesse ad interesse ꝑticulare cōmittať: ibi. Sed iuxta. Et an in obligatiōe rē restitui cōmittať interesse ⁊ quādo: ibi. Sexto. Et que ē rō q̃ in obligatiōe rē restitui nō cōmittiť obligatio ad īteresse post morā sicut in alijs obligatiōib⁹ faciendi: ibi. Sed circa. Et an cū stipulatio comittiť ad interesse reus sit copulatiue obligat⁹ ad factū ⁊ itereſse: an ꝟo alternatiue: ibi. Septimo. Et an re⁹ possit cōpelli precise ad factuz vel ad interesse: ibi. Octauo. Qualiter autē factum seu interesse petatur: ibi. Nono. Qualiter etiā interesse petatur viō in. x. ⁊ vltima. q.

s **I tipulationes nō diuidūtur.** ¶ Ista. l. vsqz ad. §. si qs ita. tractat materiā valde difficilez. Ad cuius euidentiā premitte q̃ quedā stipulatiōes sūt totaliter indiuidue ab initio ⁊ ex postfacto: vt stipulationes ꝓuiturū. naz ꝓ parte in stipulatiōe deduci nō possunt: vt s. de seruitu. l. ꝓ parte. Itē nō ꝑstatur ꝓ parte. ⁊ iter plures heredes ꝓmissoris vel stipulatoris nō diuidiť: vt. s. .e. l. ij. §. ex his. Quedā sunt stipulatiōes īdiuidue postq̃ sunt cōtracte. sed ab ipso initio pñt ꝓ pte cōtrahi: vt stipulatio facti: puta rē tradi. nā ab initio possuz ꝓmittere tradere partē rei: vt. s. ō acq. pos. l. loc⁹ sz postq̃ ꝓmisi nō diuidiť in ꝑtes: vt hic. Item ꝑmitto q̃ regulariter in obligatiōe facti post morā succedit obligatio ad itereſse: vt. j. dicā. ¶ His ꝑmissis. l. nra diuidiť in duas ꝑtes ꝑncipales. ꝑmo tractat de obligatiōe ꝑmitiua seruitutū ⁊ factorū. scōo de obligatōe subrogata ad interesse post morā. scōa ibi. celsus tñ ⁊c. Itē pria subdiuidiť in tres ꝑticulas. qz ꝑmo loqtur de stipulatiōe totaliter īdiuidua: vt de stipulatiōe seruitutū. scōo ō stipulatiōe indiuidua ex postfacto: vt de stipulatiōe factoꝝ. tertio assignat rōnez scōa ibi: idē puto. tertia ibi: horū enī. Itē scōa subdiuidiť in alias tres. ꝑmo ponit vnū dictū. s. q̃ post morāz subrogať obligatio ad itereſse. scōo ponit illatiōez ex dicto. s. q̃ ista obligatio secūdaria ē diuisa. tertio pōit aliā illationē: qz sicut interesse succedit in obligatiōe ita ī petitiōe. scōa ibi: ideoqz. tertia ibi: ꝑm q̃. Et breuiter. h. d. Stipulatiōes seruitutū nullaten⁹ diuidunť. Stipulationes factorū partis ꝑstatiōe nō īplenť. sed post morā succedit obligatio ad itereſse qō diuidiť: ⁊ in petitionē deduciť. h. d. Casuz in terminis pone ꝑ te: vt patet ex ꝑdictis. quo posito expone litterā stipulatiōes nō diuidūntur: idest ꝓ pte nō interponūtur. sed si ꝓ solido fuerūt interposite ꝑtis prestatiōe nō īplenť nec inter heredes diuidunť. Idē puto quātuz ad hoc qz ꝑtis prestatiōe nī īplenť nec iter heredes diuidunť. Marū enī diuisio id est ꝑticularis ꝑstatio in stipulatiōib⁹ deducta, put referť ad ꝑmuz casuz. vel. ī. ꝑticularis ꝑstatio stipulationē nō īplet ꝓ put referť ad vtrūqz casū. cetera sūt plana. Notabilia colige ꝑ teipsuz. ¶ Op. ꝑmo ⁊ videť q̃ seruitutes sunt diuidue: vt pz in seruitute aque q̃ diuidiť tpibus ⁊ mensib⁹: vt. s. de aqua quoti. ⁊ esti. l. lutio. in fi. ⁊. l. se. s.

pacto q̃ p⁹ mortē suam donatarius teneat vendere medietatē dictorū bonorū ⁊ dare pauperibus an faciendo testamētū ⁊ istituēdo heredē in ꝑdictis bōis possit reuocare donationez vide bal. cōsil. ccccij. iiij. li. ⁊ cōsi. cxxxviij. i. li. vbi vide ad cognitionez qñ dicať donatio causa mortis ⁊ qñ inter uiuos. Et in quātū alex. tāgit ō dona. oium bonorū facta post mortē in qua iurať nō venire cōtra viō abb. in. d. cōsil. xlviij. ⁊ in quātū dicit secus esse qñ adiecta sunt illa verba ꝓ mitto nō reuocare. vide ang. cōsi. cclij. ⁊ in quātū dicit cōpromitto si rouocare donatio censetur inter uiuos. nisi aliaś act⁹ redderet null⁹: dic q̃ ista fuit opi. pau. de ca. i. d. cōsi. ci. q̃ ipe alexā. in. l. q̃ dotis reprobat dicēs q̃ saltē valet ī pñtibus cui⁹ ꝓriū hic tenz ⁊. s. visum est q̃ non tz Et q̃ lz sint adiecta illa ꝟba si tamē fit mentio mortis nō ꝓ hoc desinat esse cā mortis voluit bal. cōsi. cvij. i. li. incipiēte laurenti⁹ ang. in. d. cōsilio. cclij. clarius: vbi dicit ita tenuisse Ray. qz legatū et dōatō causa mortis equiparātur quo ad potētiaz reuocādi. l. marcell⁹. §. paulus. ⁊. l. si debitor. et l. illud ō dona. cā mortis

Si ergo legata nō obstante ḋcunqz paco pūt reuocari p penitētiā: sic ⁊ donatō cā mortis latī ibi vide. fundamentū ēt eorūz. ſ. bal. ⁊ ang. est q̃ mens donātis nō verba pactorum sint attendēda in similibus in quantū ēt cū opi. ang. hic trāsire videt q̃ donatio oium bonorū pūtiuz ⁊ futurorū facta ecclesie non valeat adde vt dixi. s. q̃ abb. ꝓsi. cij. cōsuluit contrariū: sequutus bald. in auf. si q̃ mulier. C. d sa. san. ec. p tex. in. l. iubem⁹ nulli c. ti. itē q: pauptas pp deuz statu seculari ñ mutato cōñ data ē: vt in euāgelio vade et vende oia q̃ habes ⁊ da pauperibus. ⁊ actibus apostolorū legit q̃ laici ponebāt p̄ciū bonoꝝ suoꝝ ad pedes apostolorū vt ēt no. xij. q. ij. i sūma ⁊ oia dei sūt. vt eꝗ de decimis tua. ⁊ vna q̃ qz res de facili redit ad naturā sec⁹ cuz fit p̄uato vbi oia hec cessāt. Et i quātū p⁹ bar. tāgit an valeat donatō oiuz bonorū ⁊ cōcludit q̃ sic adde bal. cōsilio. ccxcv. ij. libro ol. dra. cōsi. cxxviiij. pau. de ca. cōsi. lvi. ⁊ etiā si dicat post mortez adde abb. d. cōsi. cij. Et i quātū tāgit an valeat pactuz q̃ donatio nō possit reuocari pretextu ingratitudinis adde de ueritate valoris dicti pacti bal.

cōi di. l. arbor. §. fi. s. de ser. ru. pre. l. si partē. Gl. in. d. l. si partē signat hoc cōtrariū: ⁊ sol. duob⁹ modis. quidaz dicūt q̃ spāle est in aque ductu. hoc est ꝓtra. l. i. §. si vsufructus. s. ad. l. fal. vbi excipit solū vsufructū. in alijs sui tutib⁹ remanet regula firma q̃ sunt indiuidue. So. ergo glo. scōo modo q̃ nō diuidaḋ seruit⁹: vt hic pz. sed ꝓmo ditas aque fic: vt in ꝓtrarijs. ¶ Scōo cōtra istud op. iura dicūtur diuidua ⁊ indiuidua sm naturā eius qō i illo iure cōtineḋ: vt pz in obligatiōibus q̃ sm id qō i obligatione deuenit dicunt diuidue ⁊ īdiuidue: vt. s. e. l. ij. ⁊ hac. l. ⁊ in actiōibus no. p By. in. §. cato. ⁊ ibi dixi. sed si ipa cōmoditas aq̃ est diuidua: ergo ipsa fuit⁹ diuidua. Sol. in qualibz sui tute p̄diali debemus cōsiderare q̃ttuor. ſ. fundū seruientē. Itē fundū dñantē. Itē instrz quo vtiḋ qs seruitute. Itē tp̄s quo qs vtiḋ seruitute. si cōsideres fundū seruientē nō pōt quis ducere aquā vel ire p partē illius fundi p indiuiso. Idē de p̄dio dominātē nō pōt qs ad eū ire vel aquā ducere p parte certa p indiuiso. ⁊ iō vt hic glo. dicit dominus nō pōt p parte seruituē acqrere nec īponere: vt. s. de ser. l. p parte. ⁊ de ser. ru. pre. l. si vnus in pn. j. e. l. si sub vna. §. i. ⁊ istud est cōe ad oēs seruitutes p̄diales. ⁊ isto respectu dicūtur īdiuidue. aut cōsideras instrm quo qs vtiḋ seruitute. ⁊ istud vt plurimuz repitur indiuiduū: q: si scindaḋ vel diuidaḋ in pte null⁹ est eius vsus. exēplū in suitute itineris ⁊ actus. nā instrz quo qs vtiḋ seruitute est homo vel iumentū. sz si tale instrm diuidas in pte p indiuiso non pōt ire vna ps hoīs vel iumēti qn vadat alia. si p diuiso diuidis null⁹ erit ei⁹ vsus. ⁊ tūc etiā respectu instrī dicḋ indiuidua. Quīqz tū tale instrm repitur diuiduū: vt in suitute aque ductus. nā ipsa aqua bū pōt diuidi: vt in ꝓtrarijs. ipsum aūt ius suitutis pp alios respect⁹ supra positos est oino indiuiduū. Iz quēdā glo. s. cōi di. l. arbor. §. fi. in fi. mag. gl. dicat q̃ ipsa suitus diuidaḋ dū exponiḋ iter aquarū. i. suitus. sed falsuz est: vt ex p̄dictis pz. Aut cōsideras tp̄s: et sm hoc oīs seruit⁹. i. cōmoditas pōt diuidi: vt. s. d ser. l. via. §. i. tū remanēt indiuidue p̄pter alios effect⁹. Diuisio ergo aque vel alteri⁹ instrī vel tp̄is nō est diuidere suitutē. sed est modificare eā seu ei modū adijcere: vt. s. de ser. l. iiij. in fi. ¶ Tertio op. cōtra p̄dicta diuisio ē p̄prie ⁊ vere qū fit p diuiso: vt pz in toto ti. famil. her. ⁊ cōi di. sed ad certā partē p diuiso seruitus pōt cōstitui ⁊ remitti: tā respectu fundi dñantis: q̃ respectu fūdi seruientis: vt. s. de serui. l. ad certā. ⁊ l. si cui. ⁊ cōia p̄di. l. qui p certū. ergo pz q̃ respectu fundi dñantis ⁊ seruiētis seruit⁹ ē indiuidua So. lz fund⁹ diuidaḋ quelibet pars p diuiso pōt dici vnus fundus. ⁊ cuilibet parti p diuiso pōt dici deberi ītegra suitus. debetur enī vni fundo nō pti. hoc dicit tex. s. cōi p̄di. l. siqs duas. §. si quis partē. vñ pz q̃ ipsa suitus nō diuidiḋ. ⁊ lz fossaz posset possideri p diuiso: tū remanet vn⁹ fundus: vt dicā. j. in. i. q. tamē q̃tū ad hoc habeḋ loco vniuſ fundi. Dices tu hoc nō sufficit mihi quando p certa parte seruit⁹ remittaḋ. nā si tot⁹ fundus debeat seruitutē: si remitto in certa pte certā partez seruitutis: in alia remanebit alia ps seruitutis: ergo suitus diuidiḋ. Et sic p̄dicta rnsio nō videḋ sufficiēs. So. dico q̃ etiā tūc suitus nō diuidiḋ sed modificaḋ: vt illa eadē seruitus que habebat ita largas habenas q̃ poteraz ire per totū fundū illa tota duret modificata ⁊ restricta ad certā pte q modus pōt adijci seruitutib⁹: vt. l. iiij. §. mod⁹. s. de ser. Et de hoc do tibi exēplū materiale. theologi ⁊ phi. dicūt q̃ aīa hominis est tota in toto: ⁊ tota in qualibz parte corpis. ita in seruitute q̃ est tota in toto fūdo ⁊ tota in q̃libet parte fundi: vt. s. de ser. ru. p̄di. l. via cōstitui. §. fi. Modo pone corp⁹ humanū est diuisū. puta: q: oculi sūt separati ab aliquo corpore erit ne diuisa aīa certe nō. sed modificata: q: primo hēbat virtutē visiuaz pp instrm oculorū modo nō hz. ita in ꝓposito seruitus modificaḋ nō diuidiḋ nō possuz vobis dare aliter intelligere. Ista sunt subtilia ⁊ cōsistūt multum in intellectu. ¶ Quarto op. si ille q est dñs p̄dij dñantis efficiḋ dñs p

dij suientis p certa pte p īdiuisio suit⁹ retineḋ: vt. s. d ſ. l. vt pomū. §. i. plene no. d ser. ru. pre. l. si cōi. sed res sua nemini seruit: vt. s. de ser. ru. predi. l. in re cōi. ⁊ quēad. ser. amit. l. ij. §. si vsufructus. ⁊ l. vti frui. i prin. s. si vsufrupe. remanet ergo q̃ pars sua p indiuiso sibi nō serui: sed pars socij. ergo pars fundi p indiuiso dz seruitutē qō ē cōtra predicta. So. dico q̃ totus fund⁹ debz seruitutē: lz sit dñs p parte. Et qō dicḋ res pprīa nemini seruit vez est pprīa insolidū. sed res cū alio cōis pōt seruire: vt in cōtrarijs. sicut enī ab initio seruitus partis indiuise non pōt acquiri: ita iam acquisita nō confundiḋ: nisi tot⁹ fundus seruiēs sit dñantis. ar. p hoc. l. tria predia. d ser. ru. pre. glo. tamē in. l. vnus ex socijs. in prin. d ser. ru. pre. tenet q̃ seruitus p parte retineḋ ⁊ male: q: diuisionem nō recipit: vt hic i tex. ⁊ ibi cū. ll. alle. ibi vbi. dicḋ q̃ retineḋ pro parte expone. i. occasione partis retineḋ p solido: vt ibi no. sm verā opi. ¶ Quinto op. dicḋ hic ceteraz suitutuz cōtra. s. ad. l. fal. l. i. §. si vsufruct⁹: vbi dicḋ q̃ vsufructus est diuiduus. glo. soluit duob⁹ modis. vno modo q̃ regula hic tradita fallit in vsufructu. Alia sol. ē q̃ inter heredes p̄missoris nō diuiditur seruitus vsufructus: sicut alie seruitutes. ⁊ ita loqtur hic. Ista secūda so. est falsa ⁊ contra casuz. l. cuz reo. s. d vsufru. alias. l. v. §. reo. ⁊ eā reprobant. By. ⁊ Pe. lz By. pōat alias rōnes quas nō curo recitare. Tene ergo primā: q: fallit in vsufructu. cetere sunt indiuidue: siue sint reales siue personales: vt vsus. s. d vsu. ⁊ ha. l. vsus pars. Et que sit rō inter vsufructuz ⁊ alias dicā. j. in qōnibus. ¶ Sexto op. ad scōm dictū. hic videḋ dici q̃ facta sunt indiuidua. cōtra ego possum stipulari partē fundi tradi: vt. s. de acq. pos. l. loc⁹. Itez certa pars fouee pōt purgari: vt. s. d aq̃ plu. ar. l. ij. §. preterea: ergo sunt facta diuidua. hic autez dicitur q̃ nō diuidūtur quare ⁊c. So. dico q̃ ista sūt facta diuidua tēpore cōtractus: q: p parte pōt quis stipulari fundū tradi: fossaz fodi ⁊ similia. sed postq̃ p solido sūt deducta in stipulationē nō diuidūtur aliquo modo. ⁊ ita loqtur hic. ⁊ in hoc differt a seruitutib⁹: que nō diuidūtur tpe cōtractus: vt dixi. s. Et ideo tex. hic dixit notabiliter aliquid stipulatus ⁊c. vt oīdat solū post stipulationē esse indiuiduā. Et aduerte ne erres inter facta ⁊ seruitutes ex predicta differentia: q: facta pro parte pūt ab initio deduci in obligationem sed nō seruitutes cōueniunt: tamē ante stipulationē in hoc q̃ sicut seruit⁹ īponi nō potest ab initō ab vno ex dominis certe partis p indiuiso. ⁊ si post stipulationē alienatur pars fūdi extinguitur stipulatio. ita in factis quibusdā. nō enī possit stipulari vnus ex dñis in fundo cōi insulaz edificari. ⁊ si post stipulationē dñs partē fundi alienaret extinguereḋ stipulatio eadē rōne: vt dicit gl. nec ob. l. cōtinuus. §. fi. j. e. q: si vni ex heredib⁹ prelegaḋ fundus ad quē respicit factū vel seruitutes ad eū transit actio. q: pōt ad eū transire cū sit heres. secus in successore singulari. Possent etiā eē quedā facta que ab initio nō possent p parte deduci in obligationē: vt ñ īpedire. nō offendere. ⁊ similia: vt patet ad sensum. tū predicta pcedūt in exēplis. l. nostre. Reassume ergo clarius q̃ quedā sunt faciēda de solo: vt fundū tradi. ⁊ hoc ab initio pōt p parte diuisa ⁊ īdiuisa i obligationē ōduci: vt. d. l. loc⁹. Quedā sūt facienda in solo: vt fossaz fūdi vel insulā fabricari vel destrui. ⁊ istud factū p parte diuisa ab initio pōt in obligationē deduci. ar. d. §. preterea. ⁊ ar. s. de dā. infec. l. pretor. §. ex hoc edicto. Pro indiuiso vero nec respectu ipsius operis: nec respectu fundi pōt in obligationē deduci sicut nec seruitus: vt dictū ē. quedā facta sūt que respiciunt personā: vt nō impedire nō agere ⁊ si. ⁊ istorū quedā sunt diuidua quedā nō sm regulas que. j. dicētur. ¶ Septimo cōtra hoc op. ⁊ videtur q̃ etiā post stipulationē factā facta sunt diuidua: vt. s. e. l. eadem. §. cato. So. dicit glo. q̃ regulariter facta sunt īdiuidua: vt hic sed fallit in. d. §. cato. ⁊ quibusdā alijs. ita no. s. e. l. ij. in glo. que incipit ergo eaz ⁊c. dicit Pe. q̃ per hoc nūq̃

cognosceremus facta diuidua.⁊ indiuidua. ¶ Dicēdū est ergo aut est tale factū qō si ꝑ parte cōpleat affert tantaz vtilitatē respectu partis: quantā afferat si totū cōpleret respectu totius.⁊ tunc factuz dicitur diuiduū. sic loquitur.§.cato.in stipulatiōibus agi nō amplius.⁊ rē raha.aut si ꝑ parte ipleatur: nō affert tantā vtilitatē respectu partis: quantā affert totū respectu totius.⁊ tunc dicit factū indiuiduū: vt hic.ista sūt sua ꝟba pulchra. ¶ Quero vtrū sint vera: ⁊ ꝓcedant in exēplis nostre.l. dicā.j.in iij.q. ¶ Octauo op.⁊ videt q̄ rē tradi sit factū diuiduuz cuz quilibet hereduz teneat ꝑ parte: vt .s̄.e.l.ij.§.heredes.de vi ⁊ vi.ar.l.si plures. Istud cōtrariū hz solu.valō ꝓfundā.nā glo.in.l.i.§.si apud duos.s̄.ōpo. fatet hoc q̄ rē tradi sit factuz diuiduū.⁊ apō plures heredes vnius ꝑncipalis.nec ob.hec.l.q: intelligit q̄ hic fuit exp̄sse actuz. Istud ē diuinare.⁊ est quedā truffa. Alij ꝟo dixerunt aut talis obligatio venit ex cōtractu bone fidei: ⁊ diuiditur: vt.d.§.heres.⁊ de edi.edic.l.q̄ si nolit.§.si plures.aut ex contractu stricti iuris: ⁊ tunc est indiuidua: vt hac.l. Eox opi.reprehēdit Ly.C.ō duo.re.auc. hoc ita in.ij.q.⁊ bene: q: est cōtra.d.l.si plures.ō vi.⁊ vi.ar.⁊ cōtra.l.in ꝓditione.s̄.de ꝓdi.fur.vnde tertij: vt Pe.dicūt q̄ obligatio rē tradi dicit diuidua quo ad obligationē: vt in cōtrarijs.nā inter heredes diuiditur obligatio.licz quo ad solutionē dicit indiuidua: q: solutiōe partis nō contigit liberatio: vt.l.si duo.s̄.ōpo.⁊ isto modo accipitur hic.sic dicimus in obligatiōe generis.j.e.l.in executione.§.ꝑ parte.⁊ hoctz. Ly.in.d.auk.hoc ita. Ista so. nō placet mihi: q: hic dicit q̄ equaliter sunt indiuidua fūduz tradi.⁊ fossaz fodi ⁊ insulā fabricari.sed cōstat q̄ insulaz vel aliud opus fieri est indiuiduū quo ad obligationez: q: quilibet heredū tenet insolidū: vt.s̄.de le.iij.l.fideicōmissa.§.pe.⁊.j.e.l.in executiōibus.§.ij. ergo ⁊c.

¶ Quarti ergo dicunt aut obligatio rē tradi vel rē restitui cōtrahitur re.⁊ est diuidua q̄tuz ad obligationē: q: inter heredes diuidit: q: obligatio re nō cōtrahit in pl' q̄ peruenit.aut cōtrahitur ꝟbis.⁊ tūc est indiuidua: vt hic.hoc nō placet p.l.in cōditiōe.s̄.de cōdi.fur.nā ꝓditio furtiua nō nascitur ex ꝓtractu celebrato ꝟbis nec rē: sed ex delicto vel ex varijs figuris causar: vt solet dici in l.si ꝑ fure.§.fi.de cōdi.fur.quid dicemus.credo By.in ista materia optīe sentire si bñ intelligatur. ipse enī in distinctione quā hic ponit facit differentiā inter rē tradi ⁊ rē restitui.idē in distictōe quā ponit in.l.in executione.j.e.pōit oia facta ī vno mēbro.rē restitui ī alio mēbro.dico ergo q̄ facta de qbus hic fit mētio.vt rē tradi ⁊ alia sunt indiuidua quo ad obligationē ⁊ solutionē.nec ob.ꝓtraria: q: loquuntur in obligatiōe rē restitui qō factū ē diuiduū quo ad obligationē iter hēdes.sz nō quo ad solutionē: vt.l.si duo.s̄.ōpo. Videam' rōnē p̄dictor obligatio fūduz dari: vel aliā specie dē diuidua quo ad oia.nā iter heredes diuidit.⁊ ꝑ parte soluēdo cōtingit liberatō: vt j.de so.l.si stipulatus.§.i.s̄.l.ij.§.si tamē hoiem.rō.q: licet qs soluat partē aliā partē coget precise soluere.⁊ nūq̄ etiā post iteritū succedit obligatio ad ītereſſe: vt.j.e.l.si seruū.§.fi.itē obligatio fundū tradi dicit indiuidua quo ad effectū distributiōis: q: nō diuidit obligatio inter heredes.⁊ quo ad solutionē: q: solutio ꝑtis nō affert liberationē: vt hic.rō est: vt.s̄.dixi q: in ea statiz post morā succedit obligatio ad ītereſſe.nūc ergo ne deueniatur ad illud incōueniēs q̄ detur pars fundi.⁊ pars ītereſſe ex natura obligationis dicit omnino indiuidua p' obligationē cōtractā. Itē obligatio rē restitui.⁊ ista tenet mediū inter obligationem rē dari ⁊ obligationē rez tradi.nā donec res extat pōt precise cōpelli ad dandum nec succedit post morā obligatio ad ītereſſe.⁊ in hoc ꝑticipat cū obligatione dādi. Itez postq̄ res est pempta succedit obligatio ad ītereſſe: vt.s̄.de cōdi. fur.l.in re furtiua.licet glo.ibi aliter dicat ⁊ de rei vē.l.qui restitue re.⁊ depo.l.si duo.cū si.sz By.vt.j.dicā.⁊ in hoc discrepat ab obligatione dandi in qua nūq̄ succedit obligatō ad ītereſſe.⁊ sapit ō natura obligatiōis facti.sicut ergo eius natura tenet mediū: ita īdiuisibilitatē eligit mediū vt quo ad obligationē dicat diuidua sicut obligatio dādi quo ad solutionē iudicat īdiuidua sicut obligatio faciēdi. Dices tu ista ꝟba lz habeāt colorē nō tamē habēt saporē: q: idē est in effectu in obligatione dādi: q: quando nō pōt dari res extimatio solueē: vt.d.l.si seruū.§.fi. Rñ.nō curo: q: illud nō contingit ex natura obligatōis sed in obligatione rē restitui cōtingit ex natura obligationis.⁊.l.vult q̄ in ꝑsona heredū nō variet cōditio obligatiōis: vt.s̄.e.l.ij.§.ex his.⁊ ex eo vindicat obligationē diuisibilez ⁊ indiuisibilez. Item posses istare cū ī obligatione rez tradi succedat obligatio ad ītereſſe alternatiue vel absolute: vt.j.dicā videt q̄ debeat dici diuidua quo ad obligationē: sed nō quo ad solutionē: vt.j.e.l.in executione.§.pro parte: vbi sic dicit de alternatiuis. Ad hoc respōdeo de obligatione dādi posito q̄ sint in genere vel alternatiue nō variatur natura obligationis penes heredes nec penes ipm principalē ex mora: q: idqō fuit in obligatione ab initio illud est post morā. iō obligatio dicit diuidua quo ad obligationez: sed q: variatio potest cōtingere circa solutionē.ideo quo ad solutionez dicitur indiuidua: vt.d.§.ꝑ parte.sed ī dicta obligatione rez tradi.⁊ in ceteris similibus: si heres posset soluere partez rei: ⁊ partē ītereſſe cōtingeret variatio ⁊ circa rez ⁊ circa obligationē.⁊ ideo dicit indiuidua etiā quo ad obligationē. ¶ Nono op.hic dicit q̄ obligatio oparuz nō diuidit.cōtra.s̄.e.l.in stipulatione.§. operarū dicit glo.dic vt ibi. Aduertatis glo.hic in fi.gl.mag.soluit vno modo videlicet q̄ hic loquatur ex parte heredū ꝑmissoris.cōtraria loquūtur ex parte heredū stipulatoris ⁊ hoctz Pe.hic ⁊ in.§.cato.⁊ si op.de .l.ij.§.i.j.ō prēto.stip.vbi dicit q̄ etiā ex parte stipulatoris sit īdiuidua dicit Pe.rñdeo debes scire q̄ quedā sunt facta q̄ si vni ex heredib' fiāt ꝑsunt oibus: vt qñ est in obligatiōe op' destruere: ⁊ isto casu etiā ex parte stipulatoris est indiuidua: vt.d.l.ij.§.i. Quedā sūt facta q̄ si fiūt vni nō ꝑsunt alteri: ⁊ tūc diuidit obligatio inter heredes ex pte stipulatoris: vt.d.l.stip. §.i.⁊.l.se.de ope.lib. ¶ Cū ergo q̄rit vtrū stipulatio facti diuidat iter heredes vel ñ sic distingue.aut loqueris ō stipulatiōe facti diuidui: ⁊ nō est dubiū: vt ī.§.cato.aut facti īdiuidui.qō est regularit: ⁊ tūc aut ē vnū factū aut plura facta si vnū.aut loq̄ris de heredibus ꝑmissoris: ⁊ nō diuidit: ut hic.aut loq̄ris de heredibus stipulatoris.⁊ tūc aut si fiat vni ꝑdest oibus ⁊ nō diuidit.alias sic vt in.ll.predictis.aut stipulatio cōtinet plura facta.⁊ tūc aut eiusdē qualitatis: vt duas opas pictoias ⁊ diuidit numero: vt.d.§.operar.aut diuerse q̄litatis: vt vnā operā pictoriā ⁊ librū scribi: ⁊ tunc est idē ac si unum opus esset promissum cum diuisio numero ibi: nō bene cadat.ar.d.l.in stipulatione ī prin.§.i.⁊ ita dicit Pe.in eo q̄ dicit q̄ sunt plura facta credo euz optime dicere.in eo q̄ facit differentiā inter heredes stipulatoris ⁊ ꝑmissoris credo eum male dicere. Et By.hic reprehendit glo.⁊ euz.nā ea que sunt diuidua ex parte ꝑmissoris sunt īdiuidua ex parte stipulatoris: vt.l.ij.§. ex his.s̄.e.⁊ loqtur ibi in seruitute: que si concedat vni nō ꝑdest oibus.vnde distictio Pe.nō est bona cū opera sit oino indiuidua. Qualiter ergo respōdem' ad contrariū.glo.in.d.§.operar dat ꝓmo vnā so.q̄ opa pōt diuidi volūtate stipulatorū: vt ibi eis volētib' .secus vt hic.idē no.s̄.e.l.ij.in prin. By.ibi hāc sol.reprobat.nazcū ibi dicat q̄ harū diuisio corrūpit stipulationē etiam stipulatore nolēte nō poterit diuidi: q: si diuidit nō solutur qō deuenit in stipulationez.sed aliud vnde bñ posset cōtingere liberatio tanq̄ aliud pro alio solutuz creditore volente: sed non fit solutū quod deuenit in stipulatione.naz per diuisionez est alia opera q̄ ꝑmissa. vñ gl. pōit duas alias sol.in.l.cōtra.s.q̄ ibi intelligat partem opere.i.partē extimationis opere uel petetur tota opa. ⁊ cōsequet partē extimatiōis.⁊ istas tz By.do.Ray.qō

ꝓsi.xviij.iij.li.vbi aliter distinguit ⁊ vide etiā.d.cōsi.ccxcv.⁊ in quantum tangit ō statuti validitate loquentis de ingrediētibus monasteriū ⁊ tenz q̄ non valet adō q̄ idem apte tenuit bal.eius cōsilio.ccxvi.incipiēte i xpi noie monialis iij.li. Et i quātū vltio tāgit bar.an valeat pactū de certo mō disponenda hereditate hois certi uiuentis vide pe.de anch. cōsi.ccccliij. ⁊ bal.cōsi.lxxxij.ij. li.⁊ si qua ōficiūt vide in.l.fi. C.de pactis

credo uerũ p.l.si qñ.in ꝓn.s.de ope. lib.ubi loqtur de operis ꝓteritis in qbus ō necessitate deueniť ad extimationē.⁊ sic exponať pars ope.i.ꝑs extimatiōis.sed in futuris.secº. ¶ Nunc ad secūdaz ꝑtez op.decimo hic dicitur q̃ post moꝛā succedit obligatō ad ĩteresse. Cōtra vt j.e.l.si seruũ.§.fi.vbi hoie moꝛtuo adhuc homo petiť ꝑ hoc.s.ō cōsti.pe.l.ꝑmisso: hois.s.e.l.eũ q.§.fi. Timoꝛe huius ꝯrarij glo.q̃ est.s.de re iudi.l.siqs ab alio.§.fi.dicit q̃ interesse nō est in obligatiōe nec in petitiōe: vt ĩ cōtrarijs: sed venit ĩ cōdēnatione officio iudicis ita intelligitur hic ⁊ l.oēs si. Id ē videť tenere glo.j.e.l.cū stipulatº .§.fi. Ille glo.cōiter reꝑobanť.⁊ By. reꝑobat eā hic. ⁊ in.c.moꝛa.in.i.q.eĩ de reg.iur.li.vi.nā hic est ter.in fi. qō est in petitiōe ibi dāda petitione ⁊c.⁊ glo.hic dicit q̃ est in obligatiōe.⁊ hoc etiā ꝑbať.s.e.l.si pena.⁊.s.ō ac. emp.⁊ ven.l.i.in pr̃in.siqs in ius vo.nō ie.l.fi.j. e.l.quotiēs qs in pr̃in.⁊ l.siquis stipulatº sit stichū.§.fi.cū multis si. Ad cōtraria sic rñdēt q̃ ibi in obligatiōe dādi in qua nō succedit obligatio ad ĩteresse.hic in obligatione faciēdi.nec ob.l.stipulatio.§.siue autē.s.ō ope.no.nū. q: illa sic intelligiť q̃ factū ⁊ interesse ē in obligatiōe sicut hic. ¶ Sed iuxta ꝑdicta posses q̃rere de rōne quare aliud in obligatiōe dandi: q̃ in obligatione faciēdi Ly. querit ō hoc.C.de sen.q̃ ꝑ eo qō interest.l. vnica.in. iiij. .q.ꝓncipali.circa fi.distinct.⁊ non rñdet.⁊ vt scripta referunt nō possunt dari rōnes necessario cōcludētes: sed ꝑsuasiōes quedā satis apparētes. Ecce vna.dari fit ō lei ⁊ pōt explicari vno momēto.sed facta plurimū habēt tractatū longū.vñ cogere ꝑmissoꝛē ad faciēdū esset quedā spēs suiutis.ar.s.de li.ho.erbi.l.i.⁊.ij.⁊ iō.l.subrogauit obligationē ad interesse. Ista rō sumitur ex dictis By.in.l.stipulatio.§. siue autē.s.ō ope.no. nū. Ista rō nō est generalis: q: quedā sunt facta que habēt cām momentaneā: vt rem ra.ha.⁊ rē tradi ⁊ si. Alij moderni dicūt q̃ dare nō diuersificať ex tpe nec ex persona.nā siue hodie siue cras des siue tu siue aliº ꝑ te idez dñiū erit eiusdē rei: sed nō in factis: q: vt plurimū diuersificantur ex tpe.naz aliud est factū de die.aliud ō nocte.aliter sanº facit.aliter infirmº ⁊c.vt.l.si nō sortez.§.libertº.s.de cōdi.inde.vnde cū semel fuit in moꝛa faciēdi nō videť q̃ illud possit āplius fieri.vnde.l.subrogat obligationē ad ĩteresse.⁊ ista rō satis videť bona: sed nō ē generalis: qa rē tradi nō variať ex tēpoꝛe.idē rē restitui: nisi diceres q̃ iura adaptātur ad ea que frequēter accidūt. Tertiā rōez ponit Pe.dari semp interest stipulatoꝛis.merito ipa obligatio ꝑcise cōtinet aliqd dandū.sed in factis qñqz interest qñqz nō interest.vnde cū iste stipulatōes sint inuēte vt stipulemur q̃ nostra ĩtersit.in obligatiōe faciēdi subrogauit.l.obligationē ad interesse.ne forte alias qs peteret q̃ sua nō interessz qō in dādis nō cōtigit. Et ista rō videť generalis: q: in obligatiōe rē tradi pōt esse q̃ mea nō ĩterest.qd erit si tradis rē mihi existēti male fidei.certe tenebor vero dño ad fructº ꝑceptos ⁊ ꝑcipiēdos.sed si mihi das trāsferendo dñiuz istud nō potest accidere. Quartā rōnez possumus dare.l.curat. q̃ aliqd nō sit in ĩcerto: vt.l.i.s.de vsuca.in obligatiōe faciendi ipsuz factuz est in obligatiōe.vel vt ꝑpꝛius loquar ipsuz fieri seu actus faciēdi qō nō est in reꝝ natura anteq̃ fiat: ⁊ est incertuz: vt.j.e.l.vbi autē.§.q id qō.iō.l.post moꝛā subrogat obligationē ad interesse qō cōsistit in quātitate q̃ de sui essentia certificata ē in reꝝ natura.sed in dādis ab ipso initio est certū in obligatione.s.dñium ipsius rei ⁊ est in rerū natura.iō lex nō curauit q̃ cōtraherеť obligatio ad ĩteresse.iste possunt eē rōnes. ¶ Undecimo op.⁊ videť q̃ in obligatione dādi succedat obligatō ad interesse: vt.l.i.s.de re.permu.de prescrip.ꝓbis.l.naturalis.§. i.dicit By.illud est in cōtractibus innoiatis: q: sicut sūt debiles in cōtrahēdo obligationē.ita etiā in ꝯtracta exequēda: vt.s.de cōdi.ob.cau.l.si pecuniā. Istā opi.tz gl. C.de sen.que ꝑ eo.l.i.⁊.C.de re.pmu.l.cū precibus.pe. fuit in cōtraria opi.q:.l.si seruũ.§.fi.j.e.loquiť generaliter.ergo idē in cōtractibus noiatis ⁊ inoiatis.ita refert Ly.in.d.l.cū precibus:⁊ in.d.l.vnica de sen.que ꝑ eo.ĩ iiij.q.principali.circa fi.distinctiōis.nō ob. d.l. al.in cōtrariū: q: ibi venit interesse dicit ipse nō in obligatiōe: sz forte venit iudicis officio.ita credo q̃ ipse voluit dicere. Quid dicemus.certe.d.ll.multū aperte loquūtur ꝑ gl. ⁊ By.vnde nō audeo tenere cū Pe.sz ō rōne quā By. ponit ego dubito.nā videť cōcludere cōtra euz.nā si interesse est in obligatione re soluta adhuc poterit peti residuū interesse: qō nō esset si officio iudicis veniret interesse: vt.C.depo.l.iiij.s.de eo qō cer.lo.l. centū capue.et qō no.ō do.l.elegāter.§.nō soluz in fi.mag.gl.⁊ sic videtur q̃ difficiliº tollať in cōtractibus innoiatis q̃ in alijs noiatis. So.cōtractº innoiati differūt a noiatis quantū ad ꝑposituz in duobus.primo q: debito: nō pōt cogi ꝑcise ad rez dandā: vt.d.l.cuz precibus.sed in cōtractibº noiatis sic: vt.l.vbi autē.in fi.j.e.⁊ ista rōne cōtractº innoiati dicuntur ōbiliores in obligatione exequēda.pōt eni esse q̃ interest rei potius soluere interesse q̃tuncūqz fit q̃ ipsaz rez dare.⁊ istud cōsiderauit By.vide rōnē suam.scō differunt in alio: q: in inoiatis interesse est ĩ obligatione.secus in alijs.⁊ ex hoc resultat id qō.s.dixi.qa nō ita de facili tollit ius actoꝛi cōpetēs ad ĩteresse sic tolleretur si veniret officio iudicis.⁊ isto modo possemº dicere q̃ difficilioꝛes sunt in obligatione exequēda cōtractus innoiati.⁊ huius pōt esse rō: quia in noiatis obligať quis ĩteruenīēte duplici actu.s.ꝑpꝛio pacto. Itez rei traditione secuta.ergo cū eo debet duriº agi.ar.C.ad vel. l.si mulier. ¶ Duodecimo op.ad idez q̃ in obligatiōe dandi veniet interesse: vt.j.e.l.liber homo.§.fi. So.illō quādo danduz est alij.hic vero quādo dandū est ipsi stipulatoꝛi. Idem dicit glo.in alia materia.s.de ac.emp.l. iul.in pr̃in.⁊ rō potest esse ista quādoqz dari interest stipulatoꝛis indistincte: ⁊ nō succedit obligatio ad interesse: vt quādo dandū est sibi.quādoqz dari est ita qualificatū q̃ stipulatoꝛis potest interesse ⁊ nō interesse: vt qñ dandū est alij.⁊ tūc eadē rō est in dari q̃ est in fieri.⁊ iōo succedit obligatio ad ĩteresse.eadē pōt esse rō in.l.si pena.s.e.nā qñqz stipulo: mihi dari irreuocabiliter .⁊ tūc interest mea nec succedit obligatio ad interesse.quādoqz stipulo: mihi dari irreuocabiliter: vt te crediturū vel mutuaturū mihi.⁊ tūc q: pōt esse q̃ mea ĩterest: ⁊ q̃ nō ĩterest ⁊ sic eadē rō est q̃ in facto: merito succedit obligatio ad ĩteresse.ita intelligo.d.l.si penā.lz glo.⁊ doc.aliť dicāt. ¶ Tertiodecio op.s.de cōdi.ide.l.in sūma.§.in frumēto.vbi pz q̃ erat obligatº ad reddēdū ⁊ sic ad dādū: vt.l. ꝓbuz reddēdi de ꝓbo.sig.⁊ ibi petiť extimatio ⁊ sic pz q̃ ē in obligatiōe.so. Ly.in repetitiōe sua.l.vinū in vl.q.intelligit illū.§.in frumēto.qō ibi frumentū petatur: ⁊ extimatō veniet in ꝯdēnationē.sz hoc est ꝯtra illuz §.vñ tu dicas aliter videlicz q̃ in cōditiōe indebiti nō ē qs ꝑpꝛie obligatº ad reddēdū: sed ē obligatº ex quadā eqtate naturali inq̃tuz est locupletioꝛ: vt.l.nā hec natura.⁊ l.si nō sortē.§.libertº.s.de ꝯdi.inde.si ꝓ frumētū sit cōsumptū remanet qs locupletioꝛ: in extimatōe frumēti.merito illa petiť: vt.d.§.in frumēto. Eadē pōt esse rō. s.qō me.cā.l.fi.nā ipsa actio qō me.cā: dať in extraneū ĩ q̃tuz locupletatº est sed si rez cōuertit in preciuz in solo ꝑcio locupletatº est.ergo ꝑciū peteť ſm pe.vt ipe notat ĩ.d.l.si ipsa.ĩ brocardis suis.sed ꝯtra ipm ꝓncipalē ēt reperēpta peteť res ipa: vt.C.qō me.cā.l.i.an aūt possz peti extiatio dicā.j.,pri. ¶ Quartodecio op.⁊ vť q̃ ipa extiatio succedat in obligatiōe ⁊ petitiōe: vt.l.si filio la.i.ō do.ca.moꝛ.⁊ qō ipa res peti nō possit: vt ibi ĩ fi.dť. So. glo.videť ibi dicere q̃ ad seruū agiť: sed extiatio soluеť ⁊ iō ad extimationē videť agi.sz hāc exceptionē ille ter. nō patiť.nec.l.illud.§.iul.e.ti. Alij vt By.dicūt q̃ ibi ē obligatio rē restitui qō ē falsuz.ĩmo rē dari: vt.l.i.s.ō cōdi.ob.cau.⁊ ibi no.potes ergo tētare dicere q̃ ibi agiť ad dādū seu reddēdū ex ꝯtractu innoiato q resultat ex donatiōe cā mortis: vt.l.naturalis.§.i.s.de ꝑscrip. ꝓ.sz

hoc nõ placz: q: ibi loqtur quãdo agiť prescrip. ꝟb. vt fiat qõ cõuenit. ⁊ sic petit qõ nõ ẽ nec fuit suũ. sed cũ agiť cõditione ob cãm ad repetenduz qõ fuit suũ: ipsa res ẽt pempta dz repeti: vt. d. l. pe. de cõdi. ob cau. Dic aliť ad d. l. si filio. vz q ibi dicť nõ res: subaudi tm. nã res vel ex timatio peti põt sm electionẽ actoris: vt. e. tit. l. illud. §. iul. ⁊ si dicis imo ipa res dz peti: vt. l. si seruũ. in fi. ĵ. e. rũ. q illa obligatio sapit naturã dandi. itẽ naturã restituendi. qõ pz: qz teneť vtili in rẽ: vt. s̃. l. si mortis. ⁊ l. q mortiſ de dona. cau. mor. iõ eligiť media via: vt cũ reus nõ põt restituere fit in electiõe actoris. Idem dico in actiõe qõ me. cau. Idẽ dicã si cõpetat psonalis ⁊ vtilis in rez: vt. l. metũ. § volẽti. s̃. qõ me. cau. Idẽ dicã in actione ex testõ p re legata p qua cõsueuit dari psonalis ⁊ in rẽ: vt cum res pstari nõ possit si heres teneť possit agi ad rẽ vel ex timationẽ: vt. l. sed ⁊ si res. s̃. de le. i. ⁊. l. cũ res. §. itaqz. ⁊ §. fi. e. ti. ⁊ de le. ij. l. mortuo. §. i. ⁊. ij. insti. de le. §. nõ solũ. sic dz intelligi. C. ꝟ le. l. cũ alienã. Si ergo queriť vtꝭ in obligatiõe dandi succedat obligatio ad itereſſe. distingue aut ex ꝓtractu noiato aut inoiato. ⁊ tũc aut idisticte iterest mea dari. aut pt itereſſe: ⁊ ñ itereſſe vt pz ex pdictis ¶ Veniamus ad materiã diuidui ⁊ idiuidui. quã Pe. late tractat in. §. cato. ⁊ in. §. si pluriũ. ⁊ in qbusdã bene dicit: in qbusdã male dicit: in aliqbus min⁹ pfecte. Ego ꝟo pono qõ reputo verũ omissis iprobatiõibus breuitatis cã. Primo queriť qualiter res corpales dicanť diuidue ⁊ idiuidue. scõo qliter de incorpalib⁹. Ad pmũ scire debetis q pmo res dr diuidua vel indiuidua sz naturaz. Alio modo dr diuidua vel idiuidua sm iuris dispositionẽ: vt. s̃. ꝟ le. i. l. nõ aplius i fi. ¶ De vtroqz videam⁹: dic ergo aut qris vtrũ sint diuidua sm naturã. ⁊ cõstat: vt vnaqueqz res copalis põt in ptes diuidi: vt vnus hõ vel equus. ⁊ hoc pz ad oculũ sm Pe. hoc fallit qñqz p pter rei modicitatẽ: vt pũctus q põt esse ita puus qõ sm naturã nõ recipit diuisionẽ. Aut qris vtrũ sint diuidue sm iuris dispositionẽ seu ordinationẽ. ⁊ tũc aduerte: qz nõ sequor ordinẽ Pe. diuiduũ põt dici trib⁹ modis vno modo diuiduũ qõ recipit ptes multiplicatiuas: puta dimidiã tertiã quartã ⁊ si. p diuiso. alio modo dr diuiduũ in quasdã ptes iuridicas. s. pprietatẽ ⁊ vsufructum.

¶ Tertio mõ dicť diuidua. i. sepabilis ĩ ptes discretas. primo mõ vnaqueqz res dicť diuidua. ista enĩ ps p diuiso ex quocũqz cõtractu põt induci: vt. ĵ. de sti. ser. l. seru⁹ cõis. ⁊ sic. s̃. de acq. pos. l. locus. ij. rñso. ⁊ pz per totũ tit. fami. her. ⁊ cõi diui. Scõo modo qlibet res corpalis dr diuidua: nisi sit talis q vsu cõsũmatur: vt. s̃. de vsu ea. re. que vsu cõsumunť. l. i. ⁊. ij. Tertio modo dicit Pe. qlibz res corpalis est diuidua regulariť. vt. ff. ⁊. C. cõi di. ⁊ fallit in casib⁹ sm eũ. primo rõne incõmoditatis q sequeretur ex diuisiõe: vt insti. de offi. iudi. §. q si incõmode. C. cõi. di. l. i. ⁊. ij. ⁊ de dona. l. sancim⁹. §. sinautẽ. scõo pp legis phibitionẽ: vt ĩ pdio pupillorũ. vt. s̃. ꝟ re. e. l. si pupillorũ. idẽ intelligit de phibitiõe testatoris cuius volũtas est lex. vt in auť. ꝟ nup. §. disponat ad qõ facit qõ no. C. de cõdi. ob cãm. l. ea. lege. ¶ Tertio fallit rõne cõuẽtionis: vt. s̃. cõi. di. l. in hoc iudicio. §. si cõuenerit. ¶ Quarto rõne pscriptionis: vt. C. ꝟ ãna. excep. l. i. §. ad hoc. ita dicit Pe. hec sunt ꝟba gl. C. cõi diui. l. fi. q in quibusdã nõ sunt vera. vñ dic vt ibi no. Ly. ⁊ in. ll. ad qs remittit. ¶ Iuxta pdicta dubitať qliť fiat ista diuisio seu sepatio? rñde quedã sunt q nõ hũt certos fines a natura: vt fundus: ⁊ in istis fit diuisio destinatiõe patriffamilias. Quedã habẽt certos fines facto hois: vt dom⁹. ⁊ ĩ istis fit diuisio pariete in medio iteriecto: vt. l. fiqs duas. §. fiqs p tez cõ. predi. Quedã sunt q hũt fines a natura: vt tignũ ⁊ si. ⁊ in istis fit diuisio si arbor scindať: vt. l. rerũ mixtura s̃. de vsuc. de le. iij. l. ligni. Itez dubitať vtrũ vna res possit possideri p diuiso a plurib⁹ ita q remaneat vna. Breuiter qcquid dicat Pe. nos habem⁹ glo. ĵ. de ꝟb. sig. l. recte dicim⁹. §. fi. q põt possideri p diuiso ⁊ remãet vna res ex volũtate diuidentiũ. p hoc facit ꝟ le. ij. l. gai⁹. §. i. hoc sic credo debere ĩtelligi q in his q recipiũt diuisionẽ destinationẽ patriffamilias oz q cõstet de voluntate. In his ꝟo in qbus nõ fit diuisio: nisi pariete interposito pcedit ꝟ facili. Pone exẽplũ in ãpla domo ego possuz possidere vnã partẽ ꝟsus orientẽ tu aliã ꝟsus occidẽtẽ. ⁊ tũ erit vna dom⁹: nisi paries ponať in medio: vt. s̃. de dã. infec. l. si finita. §. ex hoc edicto In eo ꝟo qõ nõ recipit diuisionẽ nisi p scissionẽ pcedit ꝟ facili: vt. s̃. cõi. di. l. arbor. s̃. de acq. re. do. l. p regione. vtrũ autẽ istud sit vna res vel plures: vtile ẽ scire. pmo ppter acqsitionez possessiõis. nã ad possessionẽ acqrendã sufficit ingredi partẽ vnius rei. sz si sunt plures res dz ingredi in oẽs: vt. s̃. de acqrẽ. pos. l. iij. ij. rñso. qõ no. p By. eĩ de reg. iur. c. i. in. v. q. li. vi. Itẽ est vtile: qz si sunt plures põt in vna agnosci legatũ: ⁊ in alia repudiari. sec⁹ si eẽt vna. s̃. ꝟ le. ij. l. iiij. ⁊. v. Scõo qro qliter incorpalia dicanť diuidua ⁊ qualiter indiuidua: puta in actione ⁊ obligatione ⁊ si. ad qõ dico qõ si qris vtrũ sint diuidua sz naturã facilis est rñsio. cũ enĩ nõ possit videri nec tãgi: pcõsequẽs nec diuidi: vt insti. de re. cor. ⁊ incor. §. icor. ⁊ hoc dicit By. ĵ. de fideiuss. l. grece. §. illud in fi. mag. additiõis. Si ꝟo queris sm iuris ordinationẽ: tunc dico q dicũtur diuidue ⁊ indiuidue sm naturã eorũ que in actiõe ⁊ obligatione ꝟueniũt. ita sentit glo. in. §. cato. vt ibi dixi. ⁊ ibi p By. de hoc. Et qz in obligatiõe qñqz est dare factũ: qñqz seruitutes: iõ de singulis videam⁹. Et pmo qñ in obligatiõe est rẽ dari tũc qñqz ꝟbeť quãtitas: ⁊ ista obligatio est diuidua quo ad effectũ distributiõis: qz diuidiť inter heredes. Itẽ quo ad effectũ solutõis ⁊ liberationis: qz partis solutio affert liberationẽ: vt. s̃. e. l. ij. §. i. ĵ. e. l. i executiõe. §. i. Sed dicť indiuidua quoad pene cõmissionẽ: qz p minima pte nõ soluta cõmittiť pena in totũ: vt. s̃. e. l. v. §. fi. Qñqz debeť species certa: tunc ista obligatio diuidiť inter heredes[a]. Itẽ dicť diuidua quo ad petitionẽ ⁊ solutionẽ: vt. ĵ. de so. l. si stipulat⁹. §. i. hoc tñ intellige si soluať pars certa p diuiso. vel certa portio p indiuiso. Si ꝟo solueretur certa ps puta vsufructus vel nuda pprietas: tũc in nulla parte cõtingeret liberatio: vt. ĵ. e. l. si ita stipulatus fuero si tici⁹. §. i. ⁊ quo ad hunc moduz dicť indiuidua. Itẽ quo ad pene cõmissionẽ dicť etiã indiuidua: qz si pars nõ soluiť pena cõmittiť insolidũ: vt. l. in executione. §. pe. ĵ. e. ¶ Bar. tñ dicebat q p parte obstat exc. qõ dic vt plene dixi in. §. cato. qñqz ꝟbeť species in genere vel alternatiue: tũc dicť obligatio diuidua quo ad effectũ distributiõis: qz quilibz heredũ teneť p parte. Itẽ quo ad effectũ petitionis: qz p parte tñ dz peti. sed quo ad effectũ solutiõis dicť indiuidua: qz nisi tota res integra soluať nõ cõtingit tota liberatio. vt. s̃. e. l. ij. §. i. ⁊. l. in executione. §. p parte. ⁊ ibi pz ratio Inter tñ obligationẽ in genere ⁊ alternatiue cõtractã ẽ aliqua dria: vt no. By. in. d. l. ij. §. i. s̃. e. Itẽ aduerte: qz dicta obligatio in genere vel alternatiua dicť idiuidua quo ad effectũ liberationis cõsequẽde p solutionẽ. sed si liberatio cõtingeret alio modo puta p acceptilationẽ vel per sniaz absolutoriã. tũc diceret diuidua quo ad effectũ liberatõis: vt. ĵ. de ac. l. qui hominẽ. ita dz intelligi. s̃. e. l. ij. §. si tñ hominẽ. rõ qz qñ soluiť iõ partis pstatõe nõ liberať ne ptes soluanť in diuersis reb⁹: vt. d. l. in executiõe. §. p parte. Sz qñ quis accepto ferť vel in pte absoluať cessat pdicta rõ: iõ ⁊ c̃. sm Pe. lz glo: male intellexerit. d. l. q hominẽ. ¶ Tertio qro vtrũ obligatio facti dicať diuidua vel indiuidua. ad hoc sciendũ est videre vtrũ ipsuz factũ sit diuiduũ vel nõ. ad hoc dico aut queris vtrũ sint diuidua sm naturã. ⁊ tũc añq̃ sint facta nõ sũt in rerũ natura: ⁊ sic nõ põt diuidi qõ nõ est: vt. s̃. de ĩ ius. rup. te. l. nã ⁊ si. §. i. ⁊. ĵ. e. l. decẽ. Si qris postq̃ sunt facta tũc est sublata obligatio tñ utrũ sint diuidua ꝟ natura. dicas aut ex facto resultat certũ corpus: puta ĩsula edificata. tũc dic ut in reb⁹ corporalibus: ut. s̃. dictũ est qñqz ex facto nõ resultat corp⁹ certũ: ut puta defendit si ratũ habuerit: tũc qz est incorpale nõ diuidiť sz naturã

a ¶ Diuidiť. iter heredes ADDE q ang. ⁊ imo. in. l. in executiõe hic alle. limitant fore verum nisi testator legaret mile pro capella construenda: qa tũc qlibz heredũ tenere tur in solidũ per tex. in. l. fidicion. §. pen. de leg. iij. qa dare venit pp factũ indiuiduum. s. pp opas capelle. Tamẽ bart. ibi vult q si testator dixerit lego mile ecclesie p tali ope construendo q heredes solũ sint obligati p hereditaria portione qz nõ sunt obligati ad factuz sed ad dãdũ vñ dicẽ alex. cõsideradum an onus faciẽdi iũgať heredi ⁊ pcedat opi. ange. ⁊ an iũgatur onus dãdi ⁊ pcedat opi. bar. per tex. i. d. §. pe

Si vero q̃ris ſm iuris ordinationez:tunc aut ſunt plura facta ⁊ diuidiť numero:vt.ſ.e.l.in ſtipulatiõe.§. operarũ.qõ intellige ſi ſunt eiuſdẽ qualitatis.alias ſec⁹ :ut dixi.ſ.in nono cõtrario.Si ꝟo eſt unũ factũ tunc Pe.tradidit talẽ regulã quãdo eſt tale factũ qõ ſi ꝑ parte ĩpleatur affert tantã utilitatẽ reſpectu ꝑtis quãtaz affert ſi totuz cõpleret reſpectu toti⁹:⁊ tũc factuz diuiduũ dicitur ut rẽ ra.ha.ampliu⁹ nõ agi:ut in.§.cato.Sed qñ ꝑ parte impleť nõ affert tantaz vtilitatẽ reſpectu partis quãtaz totũ reſpectu toti⁹:tũc diciť factuz indiuiduũ:vt ĩ.l. noſtra.Iſta regula ſine dubio cõgruit exẽplis aliqb⁹.l. noſtre.puta inſulã fabricari.foſſaz fodi ⁊ ſi.nã cũ ex ſui conſũmatiõe recipiãt formã:vt.ſ.ad.l.fal.l.ſi is q.§.quedã qui nõ facit totũ nil facere videť.Itẽ tota dom⁹ perfecta defendit a pluuia ⁊ vẽto.ſi faceres ꝑtez puta parietẽ ſine tecto:vel tectũ ſine parietib⁹ nõ defẽderet a pluuia ⁊ vẽto.ſed tñ iſtud videť cõtra vnũ exemplũ hic poſitũ .ſ.fundũ tradi.nã ſi ꝑ ꝑte tradať tãtã vtilitatẽ afferret reſpectu ꝑtis quantã totũ reſpectu toti⁹:⁊ tñ hic diciť indiuiduũ factũ.poſſes dicere q̃ ꝑtis ꝓſtatio nõ affert tãtã cõmoditatẽ.nã tradiť in cõtione q̃ cõmunio multa parit inconmoda:vt.l.cũ pater.§. dulciſſimis.ſ. ꝺ leg.ij.l. ſi nõ ſortẽ.§.ſi centũ.de cõdi.inde.ſed alia rõ eſt quare fundũ tradi diciť indiuiduũ factũ.ſ.q: ſi poſſet præſtare ꝑtez fundi poſtea præſtareť ꝑ alia ꝑte intereſſe.⁊ ſic fieret ſolutio in diuerſis reb⁹ qõ ius nõ patiť: vt.ĩ.e.l.i exe cutione.§.ꝑ parte.Et oĩs ergo ceſſet dubietas ſic forma regulas.illud factũ diciť indiuiduũ qõ ꝑ parte ĩpletuz nõ affert tantã vtilitatẽ reſpectu partis:quãtã totuz reſpectu ton⁹:vt pz in exẽplo inſulã edificari:foſſaz fodi romã iri ⁊ ſi.Iſtud ꝑbať ad tex.ĩ.e.l.in executiõe.§.ſecũda ibi:q: operis effect⁹ ⁊c.Itez illud factũ diciť indiuiduũ qõ ſi ꝑ parte fiat:⁊ ꝑ parte intereſſe ꝓſtetur in diuerſis ſolutõibus fieret.hoc pz in exemplo fundũ tradi. ⁊ facit.ĩ.e.l.in executione.§.ꝑ parte:⁊ infra etiã ꝑbabo Et p̃dicte regule ſunt vere alternatiue:q: quelibz per ſe eſt vera.Sed circa facta diuidua do vnã regulã copulatiue.illud diciť factuz diuiduũ q̃ ꝑ parte ĩpletuz affert tantã vtilitatẽ reſpectu partis: quantã totũ reſpectu totius:⁊ ſi ꝑ parte fiat ꝑ parte intereſſe præſtať in eadẽ re contingit ſolutio.Iſtaz regulã ꝑbo.nõ eſt dubiũ q̃ qui teneť ad reſtituẽdũ tenetur ad factũ.Pone ergo aliqs tenetur ad reſtituendũ ſaculũ pecunie iſtud factuz diciť diuiduuz:q: ſi ꝑ parte nõ implet ꝑ parte ſoluit ĩtereſſe ſemp habeo idẽ.ſ.pecuniã que ĩ ſuo genere recipit functionẽ.ſz pone tenebar ad reſtituendã certã ſpeciẽ nũc dicitur factũ diuiduũ:q: ſi ꝑ parte fiat ꝓſtatio ĩtereſſe cõtingeret ſolutio in diuerſis reb⁹.hoc ꝑbatur.ſ. ꝺ po.l.i. .§.ſi pecuniã.⁊.l.ſi duo:⁊ ſic intelligo.§.cato.ſtipulatio amplius nõ agi.actio ex mutuo:vel alia que cõtineat pecuniã ſi ꝑ parte ĩpleatur:q: nõ agitur ad pecuniã hanc: q: apud me remanet.ſed ꝑ parte ago ad intereſſe.⁊ pecuniã ſemp cõſequor.ſed ſi actio cõtinet ſpeciẽ ita q̃ deueniatur ad illud incõueniẽs q̃ qs haberet partẽ ſpeciei ⁊ partẽ pecunie:tũc illã iudicarẽ ſtipulationẽ ĩdiuiduaz per ea q̃ dicta ſunt in.l.in executiõe.§.ꝑ parte.ĩ.e.Idez per oĩa dico in ſtipulatõe rẽ ra.ha.dico ergo q̃ illa facta q̃ ſunt ĩdiuidua ex regula p̃dicta:ſunt ĩdiuidua quoad obligationẽ ꝓter ſolutionẽ ⁊ pene cõmiſſionẽ ⁊ inter heredes nõ diuidũtur:q: quilibet tenetur ĩſolidũ.Fallit in obligatiõe rẽ reſtitui q̃ diciť indiuidua quo ad ſolutiõez vt plene dixi in octauo ꝺtrario.Illa ꝟo facta q̃ apparẽt eſſe diuidua ex regula p̃dicta dicuntur diuidua quo ad oĩa:ſcilicz quo ad effectũ diſtributiõis inter heredes petitiõis ſolutiõis.¶Itẽ quo ad pene cõmiſſionẽ q̃ꝫtũ ad ĩpſos heredes.ſed quo ad ĩpm ꝑncipalem dicũtur ĩdiuidua cõmiſſiõis pene:vt in.§.cato.in fi. ¶Quarto quero ꝺ indiuiduitate ſuitutũ.aut q̃ritur vtrũ ſint ĩdiuidue ſz naturã: ⁊ tũc nõ ſũt diuidue:q: ĩcorporales: ſiue eas cõſideres ꝑ ſe ſiue ꝑt inſũt in fũdo:q: cũ tota ſuit⁹ ſit in toto ⁊ tota in ꝑte:vt.ſ.dixi diuiſo fũdo nõ diuidiť ſuitus.lz Pe.dicat cõtrariũ.Inſtrm aũt quo qs vtiť ſeruitute põt eſſe diuiduũ:vt dixi circa cõtraria.¶Si ꝟo q̃ris vtrũ ſint diuidue ſm iuris ordinationẽ:Rñ.regula ẽ q̃ oĩes ſeruitutes ſũt indiuidue:vt hac.l. excepto vſufructu.vt.ſ.ad.l.fal.l.i.§.ſi vſufruct⁹.Sz.ĩ.ti.ij.l.ſi cũ duoruz.videť no.q̃ vſufruct⁹ ſit indiuiduus.ſed illud verũ ſm naturã ſec⁹ ſm iuris ordinationẽ:vt ibi in alia opi.⁊ .ſ.dixi.¶Qualiter autẽ ſeruitutes reales dicanť indiuidue: ⁊ quare dixi.ſ.e.circa cõtraria.¶Unũ reſtat videre q̃re ſeruit⁹ vſufruct⁹ eſt diuidua.ſuitus vſus dr̃ indiuidua cũ quelibz ſit ꝑſonalis:vt.ſ.de vſu ⁊ habi.l.vſus ꝑs.Dicit Pe.q̃ rõ ꝑbabilis nõ põt reddi:tũ talẽ rõnẽ aſſignat.vſufruct⁹ eſt certus: q: cõtinet emolumentũ totius rei:⁊ iõ q: certũ diuidiť.vſus ꝟo eſt ĩcert⁹ :q: debeť ſm neceſſitatẽ ꝑſone:vt.ſ.de vſu ⁊ ha.l.plenũ.§.i.⁊ neceſſitas ꝑſone ẽ incerta:q: hodie egebat vno cras forte egebit duob⁹.iõ vſus dr̃ incertus.ita dicit Pe.hoc etiã ſentit glo.in.d.l.vſus pars.Iſta rõ Pe.videť falſa per .l.vbi autẽ.§.fundi.ĩ.e.vbi diciť q̃ qui ſtipulať vſufructuz ſtipulať incertũ:ergo vſufructus rõne ei⁹ incertitudinis deberet dici incertus.Poſſes tñ dicere q̃ vſufruct⁹ dr̃ incertus habito reſpectu ad ei⁹ vitã:q: neſcim⁹ quãto tpe duret:vt ibi no.Sed vſus ẽ incert⁹ quo ad vitã:⁊ quo ad rẽ ꝑcipiẽdã.lz aũt dicta rõ ſit ſatis bona.Tu melius ꝺclara.vſus iõ diciť indiuiduus:q: hz oĩmodã ſimilitudinẽ cũ ſeruitutib⁹ realibus.nã ille debẽtur a re alteri rei ⁊ habetur reſpect⁹ ad neceſſitatẽ prædij dñantis:vt .ſ.ꝺ ſer.ru.præ.l.i.ergo ita ſuitus vſus debeť a re ꝑſone habito rẽſpectu ad neceſſitatẽ perſone.nec ergo ipa ꝑſona cui debeť põt ꝑ parte vi reſpectu ꝑſone:nec põt vti ꝑ parte rei ꝑ indiuiſo qn etiã alia ꝑte vtať.vñ ſicut alie ſeruitutes dicũtur indiuidue.⁊ quo ad cõſtitutionem:⁊ quo ad diſtributionẽ inter heredes ⁊ quo ad ſolutionez nã reſpectu ꝑtis ꝑ parte ſolutũ nõ affert cõmoditatem quã faceret ſolutũ in totũ reſpectu toti⁹.nã ſi homo comederet dimidiũ tñ ei⁹ qõ habeat neceſſe comedere cito moriret.ergo dz iudicari ſuitus indiuidua ſz regulas ſupra poſitas.vſufruct⁹ vero nullã hz ſimilitudinẽ cum alijs ſuitutib⁹.nã lz ſit ius debitũ a re perſone: tñ nõ habetur reſpectus ad neceſſitatẽ perſone.hz tñ ſimilitudinẽ cuz dñio imo ꝑs dñij eſt:vt.ſ.ꝺ vſufru.l.iiij.⁊ iõ ſicut põt acquiri dñiuz certe ꝑtis ꝑ indiuiſo:ita ẽt põt acqri vſufruct⁹.eſt ergo vſufructus diuiduus quo ad cõſtitutionẽ:q: põt ꝑ parte ꝓſtitui.⁊ quo ad effectũ diſtributionis iter heredes ⁊ quo ad ſolutionẽ:vt.ſ.de vſufru.l.v. ⁊ hoc apparet ex regulis ſuꝑdictis.nã ꝓſtitutũ in ꝑte tãtã cõmoditatẽ affert reſpectu ꝑtis quãtã totũ reſpectu toti⁹:vt pz ad ſenſũ.Itẽ nõ põt deueniri ad illõ incõueniẽs q̃ ꝑ parte deť uſufruct⁹ ꝑ parte extimatio.nã qui teneť cõſtituere uſufructũ teneť dare.vñ põt ꝑciſe ꝓpelli ad cõſtituendũ ſicut ĩ obligatiõe dãdi:ut.ſ.de uſufructu.l.ij.in ꝑn.ꝑbať inſti.de inuti.ſtip.§.ſz cũ factũ.ꝓiuncta.l.ſi ſuus cõis me⁹ ⁊ tuus.ĩ.ꝺ ſti.ſer.no.per Ly.C.ꝺ uſufru.l.corruptionem.qõ intellige:ut dixi.ſ.e.l.ij.§.i. ¶Si ꝟo queras vtrũ vſufruct⁹ quo ad pene cõmiſſionẽ ſit diuidu⁹ vel nõ.gl.ſ.e..l.ij.in ꝑn.dicit q̃ qlibet vſufructus dr̃ factũ diuiduũ:ſi ſic:ergo quo ad pẽe cõmiſſionẽ diuidiť inter heredes.lz nõ quo ad ipz ꝑncipalẽ:vt ĩ.§. cato.¶Ego aliter dico aliqñ qs tenetur ad vſufructuz cõſtituendũ:⁊ iſte teneť ad dandũ:vt mõ dixi: ergo idẽ qõ in alijs obligatiõib⁹ dãdi:q: nõ ſufficit partẽ dare ad euitãdã penã.aliqñ p⁹ vſufructũ ꝓſtitutũ qs tenetur nõ ĩpedire ĩ q: tenetur pati.ꝺ quo habes caſũ:in.l.baz.⁊.l. egi.ſ.ſi ſer.vẽdi.iſtã obligationez ego puto oĩno indiuiduã:q: nõ põt ꝑ parte ĩpediri:vt.ſ.e.l.ij.§.fin.¶Sed cõtra p̃dicta poſſes tu op.vſufruct⁹ nõ põt eſſe ſine vſu vt.ſ.de uſu.⁊ ha.l.per ſuũ.§.i.ergo uſufruct⁹ rõne uſus ſibi adiũcti dz iudicari indiuiduus:ut.ſ.ꝺ ma.teſta.l.ſi ita fuerit.ſ. hoc tũ qõ cogitabis ꝑ ſolutiõe.Item poſſes q̃rere utrũ iuſ feudi ſit diuiduũ uel non.qõ dic:vt.x. coll.ꝺ phi.feu.ali.§.ꝑterea.¶Nũc ueniam ad qõnes

secūde ptis:⁊ q: nos vidim⁹ supra q̃ in obligatiōib⁹ facti succedit obligatio ad itereſſe. ¶ Quinto loco q̃ro quādo cōmittat̃ iſta ſtipulatio ad itereſſe:⁊ videt̃ q̃ ſtati cū ē in mora inchoādi:vt.j.ꝟ.plane.ecōtra q: tūc cū eſt in mora perficiēdi:vt.l.cū ſtipulat⁹ fuero a te.s.e.Bo.An. recitat vnā diſtinctionē Pe.in.l.ſi iſulā iudicio meo defectuoſaz.vñ tu dic latius.aut erat in obligatiōe nō fieri: ⁊ ſic intereſſe cōmittit̃:q: factū ē q̄ fieri non debuit.aut erat ī obligatiōe fieri.⁊ ſic ꝯmittit̃:q: nō eſt factū q̄ fieri debuit.p̄ro caſu.aut factū eſt reiterabile aut nō.ſi ē reiterabile tūc aut illud factū porrigit ſuū effectū ꝑ toto tē pore futuro:⁊ ſtatiz cōmittit̃ ad totale intereſſe:vt.s.lo. l.ſi in lege.§.colon⁹.Aut nō porrigit ſuū effectū:niſi ad tp̄s p̄ñs:⁊ tunc ſtati cōmittit̃ ad ꝑticulare intereſſe.et ſi ſepius ꝯtra fiat ſepius cōmittit̃:vt.j.e.l.ſi ſic.iudi.ſo.et .l.nouiſſima.Si ꝟo nō eſt reiterabile:⁊ ſtati cōmittit̃ ad totale intereſſe.ar.j.rē ra.ba.l.ſi ꝑcurator in fi.⁊ ibi no. ¶ Scdo caſu q̃ñ cōmittit̃:q: nō eſt factū q̄ fieri debuit. aut erat in obligatōe factū mōmētaneū puta rē tradi.tē ſtatiz poſt mora cōmittit̃ obligatio ad totale itereſſe:vt hic.⁊.j.e.l.ſi fundū.s.de act.ēp.l.i. Fallit q̃ñ eſt ī obligatiōe rē reſtitui.in qua dic:vt dicaz.j.ꝑi.q. Aut factum nō erat mōmētaneū puta inſulā fabricari ⁊ ſi.⁊ tūc aut ī obligatione erat appoſita certa dies ab hoīe.⁊ tūc añ diem nō ꝯmittit̃ ſed ſtati poſt diē:vt.j.ꝑi.§.ſiquis ita.j. e.l.inſulā. Cōtra hoc vī.s.loca.l.inſulā.§.in opis.Aut dies nō erat appoſita.⁊ tūc aut factū erat explicāduz in iudicio.puta ꝑmiſit iudicatū ſolui.⁊ ſic videt̃ ꝑmittere ō defendēdo.⁊ tūc ſi nō facit aliquo tp̄e cōmittit̃ ſtatim ad totale itereſſe:vt.j.iudi.ſol.l.iā tū.§.in hac.⁊.l.cū q̃rebat̃.Aut factū erat explicandū extra iudiciū:⁊ tūc aut queritur q̃ñ cōmittatur ad ꝑticulare itereſſe.⁊ tūc ſtatiz cū nō inchoauit:vt.j.ꝑi.ꝟ.plane.Aut q̃ris quo ad totale intereſſe.⁊ tūc cōmittitur cū tranſiuit tm̄ tēpus quo potuit p̄ficere ⁊ nō p̄fecit:vt.l.cū ſtipulatus eſſez abs te.et .j.e.l.cōtinu⁹.§.itē qui iſulā.Fallit in ſtipulatione noui opis que cōmittit̃ cū fuerit iudicatuz: vt.l.ſtipulatio.§. hz autē.s.ō no.ope.nū. ¶ Sed pōt q̃ri que eſt rō q̃ quādo factū eſt explicandū in iudicio ſtatiz cōmittit̃ ad tole intereſſe.ſed q̃ñ extra iudiciū expectatur tp̄s quo potuit fieri. Dicit Pe.in cōtractib⁹ eſt repire certū tp̄s infra q̄ quis poſſit:vt ſiqs ꝑmiſit ſcribere libzū vel edificare inſulā certuz tp̄s eſt infra q̄ hoc pōt fieri.⁊ iō hoc tp̄s ſpectat̃.ſed in iudicijs nō eſt agrimēſor:ī mūdo q̃ illud tp̄s poſſet limitare.lz enī tp̄s inſtātie ſit certū: q: durat triēnio:vt.l.,pperandū.tm̄ tēpus litigij eſt oīno īcertuz.pōt enī eſſe q̃ durabit āno.aliq̃ biēnio.⁊ aliq̃ ꝑpetuo:vt in curia romana.⁊ iō q: expectare finē iudicij eſſz expectare regez ſaxonū.iō lex voluit q̃ ab ipſo initio cōmitteret̃ ad totale intereſſe. ¶ Sz iuxta hoc pōt q̃ri quare ex clauſula dolū malū abeſſe ad intereſſe ꝑticulare cōmittit̃:vt.s.dixi.⁊ ꝑbatur ī.l.nouiſſima.j.iudi.ſol.Sed ex clauſula de ōfendēdo cōmittit̃ ad totale cū vtrūqz fiat in iudicio. Itē plus delinqt qui dolū cōmittit.⁊ ſic facit q̄ nō dz q̃ ille q nō defēdit.⁊ ſic nō facit q̄ dz:vt.s. de act.emp.l.iul.in p̄n.⁊ ibi no. Rñ.ſcripta hoc nō tangūt quādo qs nō ōfendit iteret actoris in totū:q: non pōt ꝑuenire ad ſnīaz.ſed ſolū in ꝑte aggrauat̃ reus:qa ſtati ꝯmittit̃ ſtipulatio ſine iudicij nō expectato ⁊ graua mē in tp̄e de facili cōmittit̃:vt.C.ō p̄ci.ipe.of.l.quotiēs. Sed q̃ñ qs cōmittit dolū nō interet actoris in totū:vt puta cōmiſit dolū in hoc q̃ teſtes actoris ita cito nō fuerūt examinati.vñ ꝑpter hoc oz actorē expendere pl⁹ ſolū in illis expēſis iteret ſua ⁊ nō plus. Lex vult q̃ itereſſe cōmittat̃ vltra q̃ interſit:q: ſic aggrauaret̃ in ipſo negocio p̄ncipali q̄ ō iure nō ꝯcedit̃:vt.d.l.quotiēs.ī p̄n. ſi tm̄ cōmitteret̃ dolus talis ī quo veniret itereſſe totius cauſe nemo dubitat q̃ ad totū cōmitteret̃.iſta vt videtis ſūt ſubtilia. ¶ Sexto q̃ro vtrū in obligatiōe rē reſtitui cōmittat̃ itereſſe ⁊ q̃ñ cōmittat̃. By.hic vī dicere q̃ donec res extat p̄cſe agitur ad ipam rē ſi nō extat ad itereſſe:vt.s.de rei vē.l.q reſtituere.de cōdi.ide.l.in ſūma.§. q ſeruū de ꝯdi.fur.l.in re furtiua.ꝑ hoc regula hui⁹ legis q̃ vult q̃ in obligatiōe faciēdi ſuccedat obligatō ad itereſſe poſt mora.gl.in.d.l.in re furtiua tz cōtrariū.ſ.q̃ etiā re p̄ēpta adhuc dz agi ad ipam.lz in ꝯdēnatione veniat extīatio:ſicut in obligatiōe rē dari:vt.j.e.l.ſi ſeruū. .§.ſi.Guil.ō cu.in.d.l.ī re.diſtīguit.aut obligatio ad rē reſtituēdaz cōtrahit̃ ꝑpria ⁊ ſm ius cōe.⁊ tūc verū dicit gl.q̃ ſemꝑ ipſa res ſit in obligatōe ⁊ petitione.aut obligatio ꝯtrahit̃ cōtra ius cōe:vt in fure.⁊ tūc poſt interitū rei cū dicat̃ extimatō:vt:d.l. ī re furtiua.iſta opi.ꝑcedit ſine legibus vñ de ea nō curo. Videam⁹ ergo q̃ verior eſt opi.vel glo.vel By.Ly.C.ō ſen.q̃.ꝑ eo.in.iiij.q.p̄ncipali recitat By.ſimpliciter ſz q̃ hic ſcripſit. nos iſtud examinem⁹.⁊ vī q̃ glo.ſit vera q̃ poſt iterituz rei res ipſa petat̃.⁊ videt̃ q̃ caſus.s.re.amo.l.ſi cōcubinā.§.nō ſolū.j.eo.l.inter ſtipulātez.§.pe.s.de cōdi. fur.l. ſi ſu⁹ .§.bone.ꝑ hoc inſti.q.mo.re.cōtra.obli.§.itē is in fi.§. vbi dī q̃ etiā re p̄empta tenet̃ de ea reſtituēda. Preterea hoc ꝑbatur ꝑ rōnē q̄ iuris ē de toto ad totū.idē dz eſſe de parte ad ꝑtez ⁊ ecōuerſo.Sed ſi res ē reſtituta deterior nō pōt agi ad extimationē deterioratiōis iure actiōis:ſz dz agi ad ipſaz rez:vt.l.iij.§.ſi reddita.s. cōmo. ergo idē quādo tota res p̄empta eſt. In ꝯtrariū ꝑ By. facit.d.l.ī re furtiua nō cauillādo ter.ſz.l.in ſūma .§.q ſ uuz:quā ipſe allegat nil facit:q: ibi loqtur in obligatiōe de re reddēda.⁊ hoc tetigi in vltio cōtrario. Itē ꝑ eo facit.s.de vi ⁊ vi.ar.l.i.§.rectiſſime.C.de pi.act.l.ſi creditor in fi. Pro hoc regula.l.noſtre.q: cuz rē reſtitui ſit factū:ergo ſuccedit obligatio ad itereſſe. ¶ Quid dicem⁹ ſcripta nō examinant. Ego dico By.vez dicere.ſ.q̃ in obligatione rē reſtitui nō ſuccedit obligatio ad itereſſe ſtati poſt mora.ſed cū reus ōſinit habere facultatē rei reſtituēde.⁊ hoc ꝑ iura ſuꝑ ꝑ hac parte allegata. Preterea ſi nunq̃ ſuccedat obligatio ad itereſſe ſtatiz de neceſſitate ſeq̃retur q̃ rē reſtitui ſit diuiduū:ſicut rē dari:q̄ ē falſuz:vt hic plene examinaui ſupra ī octauo ꝯtrario:et iſtud multū me vrget. ¶ Ad iura allegata ꝑ alia ꝑte rñdeo q̃ lz ſuccedat obligatio ad itereſſe:tm̄ p̄ma nō extinguitur.vñ ſi vult pōt agere ad ipſā rez:⁊ extimatio fiet ī cōdēnatione:vt.d.ll. Itē pōt ipm̄ itereſſe ī petitionez ō ducere:vt modo dixi.Ad.§.ſi reddita.dico q̃ ibi nō eſt p̄empta res:nec ꝑs rei.ſed ipſa res ē effecta ōterior.⁊ iō extimatio nō petit̃ iure actōis:ſed ipſā rez op̄z peti:vt.l. iul.§.q funduz.j.e.Sz circa hoc eſt videduz vnū.ſ.q̃re in obligatiōe rez reſtitui nō cōmittit̃ obligatio ad itereſſe poſt mora:ſicut in alijs obligatiōib⁹ faciendi. Rñdeo ſicut in obligatiōe dandi nō cōmittit̃ obligatō ad itereſſe poſt mora:q: ſemꝑ ſtipulatoris iteret dari:vt.s.dixi ita in obligatiōe rez reſtitui ſemꝑ lex fingit actoris itereſſe. Hinc ē q̃ nō pōt reus referre q̃ſtionē dñij:vt.C.locati.ſiqs cōductiōis.s.cōmo.l.cōmodare.⁊.l.ſe.q: igit̃ hz aliquā ſimilitudinē cū obligatione dādi.iō tardius cōmittit̃ obligatio ad itereſſe. ¶ Septio q̃ro qualit̃ iſta obligatio cōmittit̃ ad intereſſe.hoc ē:vtrū tollat p̄mā obligationē ꝯtractā añ factū:an vero vtrūqz duret ita q̃ re⁹ ſit obligat⁹ copulatiue ad factū.⁊ ad itereſſe.an alternatiue ad factuz.aut ad itereſſe.de p̄mo certū ē q̃ obligatio q̃ ſuccedit ad itereſſe nō tollit p̄mā.hoc pz.ll.ſupra,ꝑ ꝑxima.q.allegatis. Hoc etiā pz q̃ ſcōm oēs pōt agi ad factū ⁊ cōſeq itereſſe:vt.l.ſiqs ab alio.ō re iudi.ī fi.⁊ no. s.de act.emp.l.i.in p̄n.hoc tz hic By.⁊ oēs. Itē certū ē q̃ vtrūqz nō eſt in obligatōe copulatiue:q: ſm hoc poſſet vtrūqz exigi q̄ ē ꝯtra regulā bona fides nō patitur. Itē ſi dicis obligationē ꝯtrahi alternatiue.nā libellus ⁊ ſnīa erunt alternatiue.⁊ ſic in executiōe erit illō incōueniēs q̄ dī in tex.⁊ gl.j.e.l.eū q certaz. Preterea hec.l. vult q̃ ſoluz itereſſe poſſit ōduci ī petitōe. Preterea pz ex.l.ſi iſulā.j.e.vbi dī q̃ purgatō more admittit̃ vſqz ad lit.ꝯteſt.ergo ꝯteſtatio litis fit ſup ſolo itereſſe.nā ſi alternatiue vtrūqz eſſet ī obligatōe ⁊ vtrūqz peteret̃ poſſz eli

gere re" et post sniaz:vt.d.l.eū qui certaz.§.i. Timor p
dictoz dicit Pe.q factū z itereſſe eſt i obligatiōe abſo
lute:z in obligatiōe ſoluta electio ē actoris qō petat .ar.
s.ō pac.l.reſcriptū.§.ſi pacto.ō act.ēp.l. pdia.ita refert
Ly.C.ō ſen.q pro eo.l.i. Preterea q in obligatiōe ſo
luta pnt vtrūqz peti.vt pbari.j.de v.ſig.l.ſepe.§.cū vo
dicim". Bo.Andre.de piſ.rephēdit iſtā opi.z bñ q: ſo
lutō lz ſit p ſe oionis ſpecies diſtincta z ſeparata i effectu:
tū eſt cōiūcta vel diſiūcta ſz mētē pferētis:vt.l.alienatio
nis.§.ſi.j.de v.ſig.z ſi de mēte nō apparet vel erit diſiū
cta ſm quoſdā:vt.j.ō reg.iu.l.in eo q.§.niſi vba.vel ſz
alios erit cōiūcta p.d.l.alienatiōis.z.l.triplici.§.videa
mus.ſm qō oz nos dicere q habeat viz cōiūcte vel diſiū
cte.z ſemp ſequūtur incōueniētie pdicte. Nec ob.l.ſepe
.§.cū vo.q: illud nō eſt ex virtute ſolutiōis.ſz iō q: vnū
refert ad aliō ſz illō oz intelligi:vt.s.ō here. iſti.l.aſſe to
to.in.§.cū vo.obligatio ſoluta refert ad obligationem
certā.nā pmittis mihi q titi" dare vel facere oz:certe ſi
tici" tenebat ad dandū:agā ad dāduz.ſi tenebat ad fa
ciendū agā ad faciēduz.vñ ibi iō eſt:q: habet reſpectus
ad obligationē ticij. Quid ergo dicemus.breuit.do.
An.dicit z bñ.q factū z intereſſe ſūt in obligatiōe alter
natiue.nō tū intelligas q ſit vna obligatio cōtinēs du
as res alternatiue.imo ſūt due obligatiōes.vna facti ādu
cta ab hoie.alia ad itereſſe ſurrogata a lege alternatiue.
Ad incōueniētias ſupdictas quō rñdem".do.An.vt
narrāt ſcripta circa hoc in.l.ſi iſulā.bñ p vnā colūnā nil
noui dicit. Tu dic breuit.qñqz alternatiua cadit iter res
q ſunt i obligatiōe tūc eſt electio debitoris: vt.l.plerūqz
in ſi.s.de iure do.quandoqz alternatiua eſt inter actōes
tunc non eſt dubium q eſt electio actoris:vt.s.ō tribu.
.l.q in heredem.§.eligere.quandoqz cadit alternatiua
inter res z actiones mixti.tunc ſimiliter eſt electio acto
ris:q: ſi dares reo electionē tolleres actori actionē:vt.s
ō eo qō cer.lo.l.ij.§.q ſtichū.in ſi.§.ita ē in ppoſito.naz
hic eſt mixti alternatiua rez z actionū. debet enī factuz
aut itereſſe. ecce alternatiua rez. Itē factū petit p actio
nē exſtipulatu:q: ē iniūctū:vt inſti.de v.ob.in pn.inte
reſſe vo p certi ꝓdictionē:vt.s.ſi cer.pe.l.certi ꝓdictio.i
pn.merito electio ē actoris. Aduerte tū q: cū talis alter
natio fit iter actionē z obligationē:ſi actor eligit agere
ad factū q tū ad illā obligationē intereſſe ē in facultate
ſoluēdi:vt.s.e.l.i ſtip.i ſi.ſi eligit agere ad itereſſe re" pōt
liberari ſoluēdo factū vſqz ad lit.ꝓteſ.hoc aūt ōclarabit
.j.i.ix.q.z ibi videbitis rōnē. Octauo qro vtz re" poſ
ſit pciſe cōpelli ad factū:vel pciſe ad itereſſe.ō iſto itereſ
ſe certū eſt q pōt peti:vt dictū ē z pciſe ꝓpellet ſoluere ni
ſi mora purgauerit vſqz ad lit.ꝓteſ. vt.l.ſi iſulā.j.eo.q
dic:vt ibi. Utz aūt ad factū pōt pciſe cōpelli iſta que
ſtio iudicio meo ē multū dubia.z iō ea diuido in tres p
tes. Primo qñ eſt i obligatiōe factū ſimpliciter.ſcō qñ ē
in obligatiōe rē reſtitui.tertio qñ ē in obligatiōe rē tradi
Ad pmū dico q in hoc ſūt diuerſe opi. nā qñqz fac
tū ad qō qs tenet eſt explicādū in iudicio.z tūc habem"
glo.q de hoc apte ſatis loquit.s.de pcu.l.ſz z hoc.§.p
ter.qñqz factū eſt explicādū ex iudiciū.tunc gl.q eſt i.l.
ſtipulatio.§.ſiue aūt.s.de ope.no.nū.in.q. de ſcriptore
vt dicere q ſit i electōe actoris vel pciſe ad factū vel ad i
tereſſe.idē tz.Ly.C.de ſen. que p eo.l.i.z hoc tenebat
Mug.vt no.s.ō re iudi.l.ſiqs ab alio.in ſi.huic ſnie vt aſ
ſentire do. Bar.ō fa.doc.antiquus q in hac.q.vtit his
vbis.vtrū qs cōpellat pciſe ad factū.l.ſtipulatio.§.ſiue
autē vt velle q ſic.hoc enī alijs multis cōprobat exēplis
Ecce enī cogit qs cauere.s.ō iudi.l.in oib" bonefidei.
de pto.ſtip.l.paul". cū ſi.cogit adminiſtrare.ō admi.tu.
l.i.in pn.cogit actionē cedere.de acq. poſ.l. poſſeſſio.in
ſi.cogit diſtrahere.s.ō act.ēp.l.iul.§.idē celſus.z qō ibi
no.cogit qs reficere.C.loca.l.cōductorē.Sz glo.ibi po
ſita inuit q libereť pſtando itereſſe.cogit qs ofendere:
vt.l.ſz z hec.§.pter cogit qs certuz rñdere:vt.s. de cōſeſ.l.certū cogit qs reuerti ad patriā ptātez.de pa.po.l.
iij.z.iiij.cogit qs incertū loco edere:vt.l. pto:.§.ſi.s.de
eden.cogitur qs exhibere hoiez z exhibere tabulas:vt
i ti.de tab.exhi.z ō li.ho.exhi.cogit qs facere ātapochā
ſeu cautionē de recepto.C.de ſi.iſtru.l.plures.z ō pac.l.
ſi.cogitur qs reponere in pſtinā obligationē:vt.s.quod
me.cā.l.metū.§.ſi.z.l.illō.cogit qs māumittere.ō fideic.
li.l.iiij.§.ſi alienos.p totū cogit qs iudicare:vt.s.ō iud.
.l.de q re.z de mu.z ho.l.munez.§. iudicādi. cogit qs
dotare filias.s.ō ri.nup.l.q liberos.C. de do. pmiſ.l.ſi.
Quid plura dicā.ipſa charta ōficeret ſi vellet oia ſcribi.
Concludit ergo q qs poſſit compelli ad factum idi
ſtincte.Sz qñqz ē q ille q tenebat facere nō fecit:vñ fo
te nō pōt ampli" facere:vel actoris nō intereſt q fiat z tē
cogit ad itereſſe.ita intelligit hāc.l.z ō re iudi.l. ſiqs ab
alio.s.loc.l.ſi lege.§.colon". certe iſta opi.nō eſt va p.l.
in ſtipulatiōibus.§.operaz.s.e.vbi factū pōt fieri.z eſt
i electiōe debitoris vel itereſſe pſtat vel factū facet. Qua
liter aūt pdicta intelligant patebit ex ifra dicēdis.Scōa
opi.eſt q regularit nō poſſit qs pciſe cōpelli ad factū.ſz
reus pſtādo intereſſe liberat.hoc tz gl.s.de vſur.l.iij.§.
nec tū.fundat ſe p.l.ſiqs ab alio i ſi.de re iudi. Hāc opi.
tractat gl.in.d.l.ſiqs ab alio.ſz nō firmat.Sz iſtā opi.ſe
qtur By.vt ipe hic ſcripſit dicēs.ad factū nō pōt qs pci
ſe cōpelli regulariter cū re" libereť pſtādo itereſſe:vt
.l.ſiqs ab alio.in ſi.j.de re iudi.s.e.l.in ſtipulatiōib".§.
operaz fallit i caſib".prim".C.de fideicō.li.l.ſi.ſecūdus
de pcu.l.fili".§.ſi.l.ſed z hec.§.pter.terti".s.qō me.cā.
.l.ſi cū exceptiōe.§.ſed z ſiqs. quart".s.ō ope.no.nū.l.
ſtipulatio.§.ſiue aūt.qnt".s.de aqua plu.ar.l.ſi tici".§.
officiū.z.l.ſi ſtipulat".§.ſi. Et in his caſib" eſt videre rō
nez diuerſitatis:vt in qlibz earum apparet. Iſta ſūt vba
By.qō ſequit Ly.C.de ſen.q p eo.l.i. in.iiij.q.pncipali
Idē tz do.An.in.l.ſi iſulā.vbi circa hoc leuiter ptranſit
Iſta ſnia nō vt pfecta.nā multos caſus ſup numerauī in
quib" qs pciſe cōpellit ad factū quos By.nō excipit.p
terea.l.ſi.de fideic.li.vbi dicit ipe q regula fallit:nō loq
tur de obligatiōe facti.ſz de obligatiōe dādi.nā ibi debe
bat ſeru" legatario z legatari" tenebat dare libertatem.
Tertia fuit opi.aut qs tenet ad tale factū qō nō pōt fie
ri p aliū z cōpellit qs pciſe alias nō.ar.C.ō cadu.tol.§.
ne āt.ita no.gl.i.d.l.ſiqs ab alio.lz nō firmet. Iſta opi.
nō eſt vera:vt patebit ex his q infra dicā qñ ē electa idu
ſtria alicui". Quarta fuit opi.aut qs agit:vt ſibi fiat.z co
get reus pciſe.aut agit:vt fiat alij z liberat reus pſtādo
itereſſe.ita tz gl.s.de dōa.l.hereditatē.qō vt ſeq pe.lz di
ſtinguat lati":vt ifra videbitis.pdicta aūt opi.nō vt vera
p.d.l.i ſtipulatiōib".§.opaz. Quita fuit opi. Ja.ō are.
aut factū ē in obligatiōe legali z qs cōpellit pciſe ad fac
tū:vt.s.qō me.cā.l.ſi cū exceptiōe.§.ſz z ſiqs.z de ope.
no.nū.l.ſtipulatio.§.ſiue aūt.z de pcu.l.ſz z hic.§.pter
nā.d.l.lz qs ſit obligat" ex ſti.tū ſtipulatio ſucceſſit i locū
obligatiōis legalis.ſic pnt itelligi oia.s.alle.p Bar.ō
fa.aut factū ē in obligatiōe hoīs.z tūc nō pōt cogi pci
ſe qs:vt.l.ſi qs ab alio.z.l.i ſtipulatiōib".§.opaz. z hic
cū ſi. Ita ſcripſit Ja.de are.lz multū breuit in.d.l.hēdi
tatē.cui" opi.tz. Old. Certe iſta opi.lz multū pria vita
ti ſit tū nō eſt pfecta. Primo q: i.l. fideicōmiſſa.§.ſi.s.de
le.iij.ducit obligatō ab hoie.ſ.teſtō.z tū heres pciſe cō
pellit niſi diceres q illud fauore vltie volūtatis q eſt lex
vt ibi dicit idē Ja. Preterea.s.de pcu.l.fili".§.ſi.cogit
qs pciſe ad factū tū erat obligatio iducta facto ſuo.nec
ſuccedit vlteri" in locū alteri" obligatiōis legalis.Sex
ta fuit opi. Pe.de bel.pti.qui in hoc pūcto lati" diſtin
guit:vt in ſuis brocardis repitur. Si qrit an qs poſſit
pciſe cōpelli ad factū diſtingue.aut qris de eo q eſt obli
gat" ad factū.aut de eo q nō ē obligat":vt qñ agit actōe
reali.primo caſu aut factū eſt iplenduz in pſona alteri" q
actoris itereſſe:z liberat pſtādo itereſſe:vt.s.e.l.ſtipula
tio iſta.§.ſi ſimplicit.aut erat iplendū in pſona ipſi" ac
toris.z tūc aut affert tātā vtilitatē hre intereſſe quātam
hre ipſū factū:vt ſi ſtipulat" ſū mihi mutuari tūc ſufficit

ꝑstare interesse: vt.s̄.e.l.si penā aut ꝑstare interesse non
affert equalē vtilitatē: ⁊ tūc aut ē tale factū ꝓmissū qō ex
tacito itellectu nō cogit eum iplere: vt cū ꝓmittit defēde
re vbi satis est ⁊c̄.vt.s̄.de i ius vo.l.satisq; ⁊c̄.tūc nō cō-
pellit ꝑcise: vt.l.nō cogēdus.§.sabi.s̄.de ꝓcu. Fallit vbi
ē actio tpe pitura: vt.l.mut°.§.fi.⁊ no.i.d.§. sabin°. Itē
fallit vbi frāgeret fidē duob°: vt.l.si fili°.§.fi. Itez in ꝓ-
cu.actoris: vt.l.fz ⁊ hic.§.ꝑter.⁊ ibi no.aut est tale factū
qō ꝑm tacitū itellectū poterat cōpelli cōplere ꝑcise: vt cū
scripto: locauit opas suas: ⁊ tūc pōt ꝑcise ꝯpelli: vt.l.sti
pulatio.§.siue aūt.s̄.de no.op.nū.⁊.s̄.qō me.cā.l.si cū
exceptiōe.§.fz ⁊ sīqs. fallit in.l.si ꝓcur.§.mādati.s̄.mā.
Scōo casu qñ cōtra eū q nō ē obligat° puta actiōe reali.
tūc aut agit ad factū trī ꝑncipalit ꝓp̄ interesse: vt cū agit
hypothecaria agit ad restitutionē rei trī ꝑncipalit ꝓp̄ ō-
bitū ꝯsequēdus tūc sufficit ꝑstare interesse: vt.s̄.q.mo.
pig.vel hypo.sol.l.paul°.aut agit ad ipm factū ꝑncipa-
liter: vt qr agit rei vē.⁊ cogit ꝑcise: vt.s̄.ō rei vē.l.q restue
re. ita dicit Pe. Ista distictio nō placz. ꝑmo qr nō cōpre
hēdit oēs casus: vt ex his q̄ dicta sūt apparet Preterea
ipse vt tenere q vbi ē electa idustria qs possit ꝑcise ꝯpel
li. qō sequit Ly.C.ō vsufru.l.antiqtas.⁊ de his q bo.ce.
pos.l.i.in.i.q.⁊ idē Guil. qō est ꝯtra.l.in stipulatiōibus
.§.oparū.⁊ cōtra.§. mādati.l.si ꝓcu.s̄.mā.⁊ ꝯtra opi.
By.positā in.l.stipulatio.§.siue autē.⁊ ꝯtra id qō not.
hic qō idē Ly.alibi sequtur: vt.s̄.dixi. Preterea ipse fac
regulā q regularit qs cōpellit precise. fz tex. facit regulā
in ꝯtrariū.in.d.l.sīqs.ō re iudi. ¶ Quid ergo dicem° in
ter tot ⁊ tātorū varietates dubito loq: trī finaliter sic di-
co. aut agit cōtra obligatū. aut ꝯtra eū q nō ē obligat°:
vt cū agit reali. ꝑmo casu aut obligatio facti inducit a le
ge aut a testōre. aut ex cōuentiōe ꝑtiū. ꝑmo casu qñ idu
cit a lege tūc indistincte pōt quis ꝯpelli ꝑcise ad factū: vt
.s̄.qō me.cau.l.si cū exceptiōe.§.sed ⁊ sīqs. Induci a.l.
itelligo qñcūq; quis obligat ꝑter ꝑncipale ꝓpositū ei°
q obligat. ita loquunt oia iura sup̄ alle.p Mar.ō fa.aut
iducit a testōre ⁊ cogit precise: vt.d.l. fideicō.§. fi.s̄.de
le.iij. Fallit si iduceret ꝓpetuā suitutē: vt.l.ticio.§.ij. de
ꝯdi.⁊ ōmō. Si ꝯo inducit a cōuentōe. tūc aut ē surroga
ta talis obligatio in locū obligatiōis legalis. ⁊ idē ꝑcise
cōpellit: vt.l.stipulatio.§.siue autē. ita pōt loq.l. fz ⁊ hic
.§.preter.s̄.de ꝓcu. aut ē surrogata i locū legalis obliga
tiōis. ⁊ tūc aut illud factū ē explicādū in iudicio. ⁊ dic vt
no.in.l.fz ⁊ hic.§.ꝑter.q̄ gl.optie dicit. aut ex iudiciū. ⁊
tūc indistincte dico q nō cōpellit exp̄sse ad factū: fz libera
tur soluēdo interesse: vt hic ⁊.l.sīqs ab alio in fi.⁊.s̄.e.l.si
pena.j.e.l.si stipulatio.§.fi.s̄.mā.l.si ꝓcu.§. mādati. se
cūdo casu qñ agit ꝯtra eū q nō ē obligat°. ⁊ tūc dic: vt.s̄
p Pe.qr aut agit ad factū ꝓp̄ interesse ꝑncipalit ⁊ libe-
rat prestādo interesse: vt.l.paul°.§.i.s̄.q.mo.pig.vel hy-
po.sol.aut ad factū ꝑncipaliter. ⁊ tūc ꝯpellit ꝑcise: vt.l.
q restituere. Idē dico qñ agit cōfessoria: vt re° cogat ꝑ-
cise pati. ⁊ sic bñ loqt glo. q̄ est.s̄.si ser.ven.l.bap. i glo.
sup ꝯ.iubeat. Mō videam° rōnē ꝑdictoꝝ. i obligatōe
facti succedit obligatio ad interesse nō trī odio rei q est i
mora fz etiā ꝓp̄ iuris rigorē qō iduxit stipulatio q qs sti
pulat q sua interfit: vt in.§.alteri. vñ cū in factis qñq; in
terfit qñq; nō. iō re° liberat ꝑstādo interesse ne acto: ꝯseq̄
tur plusq̄ interfit sua: vt.s̄.dixi in.x.ꝯtrario. ⁊ ista fit rō in
obligatiōe hoīs. Sz in obligatiōe legis ex quo lex obli-
gat quē ad factū lex hoc iducit ex sua eqtate vel rigore.
nec curat vtr interfit vñ iō dicit lex siue iure siue iuria.
⁊c̄.vt.s̄.ō op.no.nū.l.i.in ꝑn.iō precise cōpellit ad fac-
tū. ¶ Ex ꝑdictis pz q distictio illoꝝ q dicūt. aut ē electa
idustria vel nō i obligatōe hoīs male dicūt: qr ibi ē eadē
rō. ⁊ scripto: nō ponet in cōpedib°. nisi diceres spāle fa-
uore studij ⁊ publice vtilitatis qō nō vt ō mēte iuris. Itē
q̄re aliud i testis q̄ in ꝯtractib° apparet. ꝑmo q volun-
tas testōris ē lex: vt i.§. dispōat. ergo idē qō i obligatōe
legali. Itē fauore vltie volūtatis. De his ꝯo q sunt obli
gati pz rō: qr cū coganf ex q̄dā eqtate a lege iducta ꝓp̄
ius qō residet penes agētē dz iudicari idē qō in obliga-
tiōe legali. ¶ Ad ꝑm venio qñ est obligatio rē restitui: ⁊
istō iā ē expeditū. aut eni hz rei restituēde facultatē ⁊ co-
git ꝑcise. aut nō: ⁊ tūc succedit obligatō ad interesse. ⁊ rō
pz ex his q̄ supra diti in.vi.q. Hoc vex nisi qñ agit hyp.
tūc indistincte ꝯo liberabit ꝑstādo interesse: vt.s̄. prie di
xi. ¶ Ad tertiū venio. s. qñ est i obligatiōe rē tradi. vtrū
qs ꝑcise cōpellat ad tradēdū. variāt glo. nā.s̄.ō act.ēp.
l.i. approbat opi. Bul. ⁊ Io. q̄ idistincte vēditor liberet
ꝑstādo interesse p.d.l.i.in ꝑn. ⁊.C. de act.ēp.l.si traditio.
sed isti. de ꝯtrahē.ēp.§.ꝑciū. approbo. opi. Mar. ⁊ distin-
guit vtrū habeat facultatē rei tradēde ⁊ ꝯpellit ꝑcise: vt
.d.§.ꝑciū. ⁊ de act.ēp.l.exēpto in ꝑn. Aut nō hz faculta
tē rei tradēde ⁊ ꝑstat interesse: vt i legib° alle. p alia pte.
⁊ istā opi. tz Ja. hic. di. ⁊ pe. vt dicit Ly. i.d.l.si traditio.
de act.ēp. Jac.ō are. tz q̄ ad tradēdū possit cōpelli ꝑcise
si hz facultatē tradēdi. alias ꝯdēnat ad interesse: fz trī istō
interesse nō venit i petitiōe. fz est: vt refert Ly.C. de sen.
q̄ p eo. in.iiij.q. ꝑncipali. Sed alij doc. dicūt q̄ interesse ē
in petitiōe. ⁊ est casus i.d.l.i. de act.emp. ¶ Quid dice-
mus: dico sic. aut rē tradi est obligatiōe ex ꝯtractu ēp. et
vēdi. ⁊ teneo opi. Mar. vt distixi habeat facultatē tra-
dēdi vel si p iura sup̄ alle. qō tenēt cōiter oēs. Aut rē tra
di ē in obligatiōe ex alia simplici stipulatiōe: ⁊ tūc indi-
stincte reus liberat ꝑstando interesse: vt hac.l.ibi fūdū tra
dit. ꝯiūcto ꝯ.se.⁊.j.e.l.si fundū ꝑstari. Rō qr qñ qs trī
ex cā ēptiōis nō tenet ad mex factū imo dicta obligatō
ꝑticipat naturā obligatōis dādi. nā si ē dñs trāsfert dñiū
vēditor vel vsucapiēdi cōditionē: vt.s̄.ō act.ēp.l.ex em-
pto. Ex eo ergo q ꝑticipiat cū obligatōe dādi cōpellat
ꝑcise si hz facultatē tradēdi. ex eo ꝯo q factū est i obliga
tiōe succedat obligatio ad interesse. ⁊ q̄ ista obligatio nō
cōtineat mex factū hēs gl.s̄.si cer.pe.l.certi cōdictio. in
iij.gl. ⁊ vt tex.s̄.e.l.in quētiōibus i fi. itelligēdo q̄ ibi ꝑ-
cessit cōtract° ēptiōis. fz qñ rē tradi est i obligatōe ex sim
plici stipulatiōe. tūc mex factū est i obligatiōe: vt.s̄.e.l.
si rē tradi. ¶ Nono restat videre ꝑticā ꝑtis materie. s.
q̄liter factū seu interesse petat ⁊ exigat. Circa hoc repit
triplex mod° tradit° a glosatorib° nr̄is. Prim° est q̄ pe
tat factū in libello: ⁊ tpe snie interroget re° si vult facere
vel nō: ⁊ si dixit nō: tūc iudex ꝯdēnabit eū ad interesse. ar.
s̄.de re iudi.l.sīqs ab alio. ita no.s̄.de act. ēpt.l.i.in ꝑn.
i mag.gl. nec mix si aliud petit ⁊ aliō in ꝯdēnationē ve-
nit: qr ⁊ alias hoc accidit.s̄.si cer.pe.l. vinū.ō edi.edic.
l.ediles.§.itē sciēdū. Itē dicit gl. Pe. ⁊ An.za. sequētes
eū reprobāt istā ꝑticā. nā stult° ē iudex q in alio ꝯdēnat
q̄ petitū sit. vt.l.fi.C. de fideicō.li. vñ dicūt ipi qñ factuz
simplicit petit. aut re° desinit posse facere. puta tenebat
scribere libū ⁊ āputata ē sibi man°. tūc ō necessitate fiet
cōdēnatio ad interesse: vt.s̄. de ꝯdi. furti.l.in re furtiua. ⁊
de ꝯfes.l.iulian°. ⁊ de ꝯsti.pe.l. ꝑmissor. cū si. ⁊ nō erit lo
cus dicte interrogatōi quā gl. dicit. Aut nō ōsinit posse fa
cere. ⁊ tūc aut ab initio re° negabat se teneri. ⁊ trī ꝓbatū
est ⁊ ꝯdēnabit ad ipz factū: qr fact° ē iuōr ⁊c̄. Aut ab ini-
tio ꝯfitebat se teneri. fz dicebat nolo facere: qr volo interes
se ꝑstare. ⁊ tūc non seqt cōdēnatio fz liberat a petitiōe
facti. cū ꝑcise nō teneat fz ea q̄ supra dicta sūt ad.l.vinū
⁊.§.itē est sciēdū quā p se allegat. Rndēt q̄ ibi loquit i
his q̄ veniūt officio iudicis: qr accidit post lit. ꝯtes. fz hic
ꝯo interesse est in obligatione ⁊ ꝑmissione ita dicūt ipsi
⁊ sic nullo casu erit loc° dicte interrogatiōi quā glo. dicit.
Ego sustineo gl. nā qñq; desijt posse facere: ⁊ tūc qd iu
ris ifra dicā. qñq; ē possibile fieri factū ⁊ interesse ꝑstari. ⁊
tūc aut obligatō ad interesse fuit ꝯtracta post lit. ꝯtes. pu
ta: qr añ nō erat i mora tūc certū est gl. bñ dicere qr iuōr
poterit ad interesse cōdēnare. qr post lit. ꝯtes. accidit: vt
d.§.sciēdū. aut obligatio ad interesse fuit ꝯtracta añ. ⁊ tē
siue re° negat siue ꝯfiteat dico q̄ possz fieri interrogatio:
vt dicit gl. qr iudex poterit ꝯdēnari ad interesse. hoc ꝓbo
ꝑmo. p.l.si qñ.§. heres.s̄.ō leg.i. vbi vt casus fz q̄ gl. in
telligit ibi. Preterea iudex pōt sentētiare, put ꝯuenit in

ter ptes:vt.s.ꝺ re iudi.l.si cõuenerit.si ergo ptes cõcor-
dãt q̃ fiat ꝯdẽnatio ad ĩteresse satis ẽ. Preterea si petiť
factũ ⁊ fiet ꝯdẽnatio ad ĩteresse nõ ẽ aliõ.ſz idẽ interp̃ta
tiõe iuris.hoc ꝓbať sic.fideiussor nõ põt ꝓmittere aliõ
q̃ ꝑncipalis:vt.l.grece.§.sigs stichũ.j.ꝺ fideius. ſz si ꝑn
cipalis ꝓmittit factũ fideiussor poť it ꝓmittere ĩteresse:
vt.j.de fideius.l.stipulatiões.ergo ꝑz q̃ nõ ẽ aliõ. Et p
hoc ꝑz rñsio ad rõnẽ eoꝝ.s.q̃ fatu⁹ est iuꝺx q conděnat
in alio ⁊c̃.q: ꝺico q̃ nõ ẽ aliud. Sz iuxta p̃dicta moueo
vnũ dubiũ.põe iudex nõ facta dicta ĩterrogatiõe ꝯdẽna
uit reũ ad factũ simplicť.nũqd re⁹ postea liberabiť sol-
uẽdo ĩteresse.vť q̃ nõ:q: ab initio agiť ad ĩteresse.re⁹nõ
hz ptãtẽ soluẽdi factũ:nisi vsqz ad lit.ꝯtes.vt.l. si insulã.
ita ecõtra vbi agiť ad fcm̃ nõ hz facultatẽ soluẽdi ĩteres-
se:nisi vsqz ad lit.ꝯtes. Cõtrariũ dico.nã debetis scire q̃
qñqz vnũ ẽ ĩ obligatiõe :aliõ ĩ solutiõe ex dispositõe hoĩ
nis.⁊ tũc illa facultas soluẽdi ꝺsinit p lit.ꝯte. vt.j.ꝺ sol.
.l.sigs stipulat⁹ fuerit.x.ĩ melle.ita dicẽ.l.si ĩsulã.nã factũ
est ĩ solutiõe ⁊ obligatiõe ex dispositõe hoĩs. Qñqz vnũ
est ĩ obligatiõe:aliõ in solutiõe ex dispositiõe legali.⁊ tẽ
durat facultas soluẽdi ẽt post sniaz donec fuerit ꝯuẽtus
sup actiõe iudicati:vt.s.ꝺ re iudi.l.miles.§.decẽ.de pe.
here.l.itẽ veniũt.§.cũ p̃dixim⁹.ita in ꝓposito cũ factu z
petiť ĩteresse est ĩ facultate soluẽdi ex dispositiõe legali:
vt.s.dixi ergo ẽt post sniaz põt soluere donec lis ꝯtesteť
sup actiõe iudicati. qõ tene měti. ¶ Scõus mod⁹ p̃ctica
di ẽ qõ ab initio actor ĩterroget reũ.⁊ si nõ vult faceť sta
ti agať ad ĩteresse.iste mod⁹ no.ĩ.d.l.i.in ꝑn. de act.ẽp.
Iste mod⁹ ẽ ver⁹ oĩno.nã cũ sup̃ sit pluries dictũ q̃ iter
esse ẽ in obligatiõe ⁊ petitiõe post morã.ꝑz q̃ ĩteresse p̃t
peti ẽt si re⁹ nõ ĩterrogeť.ſz reus habebit facultatẽ pur-
gãdi morã vsqz ad lit.ꝯtes.vt.l.si ĩsulã.⁊ illud cõiter oẽs
tenẽt. ¶ Terti⁹ mod⁹ est. vt sic petať peto factũ fieri ⁊ si
nõ fecerit peto ĩteresse. Iste mod⁹ no.p gl.s.e.l.ij.§.itẽ
si ĩ facto.cũ.d.l.i.de act.ẽp.⁊ ibi ďť q̃ hoc tuti⁹ ẽ.⁊ hoc
tzẽt Ly.C.ꝺ act.ẽp.l.si traditio. ¶ Sz ꝯtra hoc op.hic
ꝓponit duas actiões.ſz actor cogiť eligere q̃ agit.ergo
⁊c̃.vt in.§.eligere.do. An.fateť q̃ si re⁹ oppõit actor co
geť eligere.ſz si nõ oppõit ꝓcedit iudiciũ. Ego dico q̃
iudiciũ oĩno ꝓcedit ⁊ reo opponẽte actor nõ cogiť eli-
gere.nã ꝟba dicti libelli p̃ńt ĩtelligi duob⁹ modis.ꝑmo
vt vtrũqz petat iure actõis.⁊ tũc ꝓcederet id qõ dicẽ An.
scõo põt ĩtelligi q̃ iure actõis petat factũ. ĩteresse aũt pe
tat ꝓut ẽ in ptãte soluẽdi.sicut cũ peto.x.aut noxe dedi
tiõez:vt.l.miles.§.decẽ.ꝺ re iud.⁊ ĩsti.de of. iudi.ĩ ꝑn.q
libell⁹ sine dubio ꝓcedit.⁊ tñ hoc cãu nõ ꝓpõit nisi vnã
actionẽ hic nõ cadit electio.⁊ ſz istũ modũ q magis faẽ
ꝓ actore ꝺz libell⁹ ĩtelligi:vt ꝺ iudi.l.sigs intẽtiõe. ¶ Sz
iuxta p̃dicta potest dubitari.pone q̃ factũ ꝺsijt posse fie
ri.vtꝝ ãmodo factũ possit peti ĩ libello. By.dicit hic ĩdi
sticte q̃ nõ.ſz de necĩtate petiť interesse:vt.s.ꝺ vsuf.le.
.l.si vsuf.mihi ĩ biẽniũ. Istud dictũ By.vť ꝯtra ea q̃ di-
xi.s.in.vi.q.nã dixi q̃ qñ est ĩ obligatiõe rẽ restitui ẽt re
pempta ipa res põt ꝺduci ĩ petitionẽ:vt ꝓbãt multa iu-
ra ibi alle. Quid ergo dicem⁹.dico q̃ factũ est quoddaz
qõ postq̃ ꝺsijt posse fieri actor ĩ hoc ñ põt p̃tẽdere igno
rãtiã:nec põt illõ factũ in libello colorari p modũ possi-
bilẽ.tũc ꝺ necessitare petiť ĩteresse:vt.d.l.si vsufruct⁹ mi
hi in biẽniũ.si enĩ mihi debeať vsufruct⁹ in biẽniũ a mor
te testatoris elapso biẽnio:ego actor sũ cert⁹ q̃ vsufruc-
tũ illi⁹ biẽnij bťe nõ possũ.nec possũ hoc in libello peteť
p modũ possibilẽ.cũ semp ĩ libello apparet ĩpossibilitas
nõ enĩ possũ dicere q̃ facias me fructuariũ tp̃is elapsi q̃
est ĩpossibile. Idẽ est videre vbicũqz qs ẽ obligat⁹ ad ñ
faciẽdũ.tũc si stipulatio ẽ cõmissa ad ĩteresse. q: facit qõ
nõ ꝺbuit ꝺ necessitate petiť interesse.nõ enĩ possũ peteť
ĩ libello q̃ nõ sit factũ illud qõ ẽ factũ q: est ĩpossibile.p
bať.s.ꝺ euic.l.si ita qs.j.de re.iur.l.verũ.⁊ ꝑz ĩ oib⁹ legi
bus q̃ ponũt casũ in eo q est obligat⁹ nõ facere:vt.s.e.l.
.ij.§.itẽ si in facto.⁊.j.e.l.si sic.fa. her.l. heredes.§.ĩ illa
.s.de act.ẽp.l.iul.in ꝑn.cũ si. Quoddã ꝟo ẽ factũ qõ ſz
ꝺsinat posse fieri actor põt p̃tẽdere ꝓbabilẽ ignorãtiaz.
Idẽ põt peti ĩ libello p modũ possibilẽ:vt si teneris ad
rẽ restituẽdã:q̃ est p̃ẽpta ego actor possũ ignorare. Itẽ ĩ
libello possũ hoc colorare p modũ possibilẽ talẽ q̃ in li-
bello nõ apparet ĩpossibilitas:q: possũ licite dicere peto
dictã rẽ restitui.tũc ꝓcedit petitio.ſz fiat ꝯdẽnatio ad in
tereẽ:⁊ ita loquũtur oĩa iura supi⁹ allegata ĩ.vi.q. Eadẽ
ergo rõne si ei q ꝺebebat scribere libꝝ ẽ ãputata man⁹:
possũ petere ĩ libello.peto q̃ scribas libꝝ:ſz ꝯdẽnatio fi-
at ꝺ necessitate ad ĩteresse. ¶ Becio ⁊ vltio q̃riť q̃liter pe
tať interesse gl.in.l.certi condictio.s.si certũ petatur:di-
cit q̃ peteť p certi ꝯdictionẽ ⁊ peteť nõ exp̃ssa certa q̃ti-
tate ĩ libello.tñ postea in snia fiat certũ:vt isti.ꝺ act.§.cu
rare.doc.nñ cõiter tenẽt oẽs so.cũ gl.in eo q̃ dicit q̃ in
teresse petiť p certi ꝯdictionẽ ⁊ hoc est ibi ĩ.d.l.certi ꝯdi
ctio exp̃ssũ.nã ibi ďť q̃ illa actio q̃ cõpetit ex.l.acql.cõpe
tit ad ĩteresse:vt.s.ad.l.acql.l.ij.ĩ ꝑn.⁊ isti.ꝺ.l.acql.ĩ ꝑn.
ergo ⁊c̃.qõ hic nõ disputo dicatis:vt ibi. In eo ꝟo q̃ gl.
dicit q̃ ĩteresse peteť incertũ ĩ libello sũt ꝯtrarie opi. Ja.
de ra. Pe.⁊ Ly.dicũt enĩ q̃ si oĩno ĩteresse petiť p certi
ꝯdictionẽ:q: spať certificari.eadez rõne oẽ factũ poterit
peti certi ꝯdictione:q: spať certificari futuro facto.ergo
idez in oĩ facto.ac istõ est falsuz:q:p factis agiť actõe ex
stipulatu:vt isti.de ꝟ.ob.ĩ ꝑn.⁊.j.e.l.vbi aũt.§.q id qõ.
dicũt ergo q̃ ĩteresse petiť certi ꝯdictõe.⁊ poneť in libel
lo certũ ⁊ taxatũ.hoc ꝓbať:q: q interesse petit pecuniaz
dari petit:vt hac.l.ſz q petit pecuniã ꝺbebit certã q̃titta
tez exp̃meť:vt.s.ꝺ rei ven.l.ĩ rez ergo ⁊c̃. Preterea snia
ꝺz esse ꝯformis libello:vt.s.cõi di.l.vt fũd⁹.sed ĩ snia iu
dex cõdẽnat ad certã pecuniã:vt.l.sigs ab alio.s.de re.
iudi.ergo ⁊c̃.Ad.§.curare.quez gl.p se allegat. Rñdẽt
ĩteresse quoddã est p̃teritũ vel p̃ns.istud cũ sit certũ ẽt
natura ꝺz petit certũ ĩ libello.⁊ istõ iure actiõis.s.p certi
ꝯdictionẽ. Quoddã ĩteresse est futuꝝ .s.qõ põt crescer
vsqz ad sniaz:vt.s.si cer.pe.l.vinũ.⁊.l.in hac ꝺ tritica.⁊
istõ nõ põt peti iure actiõis:vt.s.ꝺ iudi.l.nõ quẽadmo-
dũ:ſz peteť iudicis offiõ mercẽnario ⁊ hui⁹ occasiõe ad
mittiť adiectio ĩcerte p̃tis hoc mõ.dico ꝯtra te.tu ꝺbes
mihi dare vinũ vel aliã rẽ ⁊ fuisti ĩ mora.vñ ĩterest mea ĩ
.x.q̃.x.peto.⁊ si ꝯtigerit ĩteresse augeri vsqz ad sniaz in il
lud peto te ꝯdẽnari.mõ dicũt ipsi adiectio ista iũcta de-
clarabiť p iudicẽ ĩ snia.cũ ꝺ hoc loqť.§.curare.ita dicit.
Ly.C.ꝺ sen.q̃.p eo qõ ĩterest.l.i.circa.iiij.q.ꝑncipalẽ.⁊ ĩ
.d.l.certi ꝯdictio.ĩ vl.q.ĩ rpetitõe sua ⁊ ibi lati⁹ hoc ꝺcla
rat. Ego credo gl.bñ dicere.prio p legẽ.scõo p rõnez.p
.l.C.de iuri.sti.l.iij.in fi.vbi ẽ casus.nã ibi agiť ad ĩteres-
se ⁊ ďť obligatio iũcta actiõis ĩ factũ ⁊c̃.nõ enim potest
dici q̃ ibi loq̃ť de ĩteresse futuro.q: tũc nõ diceret ipa ac
tio ĩcerta ſz officiũ.loqť ergo exp̃sse ꝺ ĩteresse p̃terito qõ
venit iure actiõis.⁊ petitio erit ĩcerta:ꝯdẽnatio certa:vt
ibi ꝑz.Scõo p rõnẽ sic.qñcũqz declaratio ĩcertitudis nõ
ẽ in ptãte actoris admittiť libell⁹ ĩcert⁹ :vt.s.quoꝝ le.
.l.i.§.q: aũt.ẽt dicim⁹ ĩ obligatõe alternatiua q̃ qñ elec
tio est debitoris:vt.j.e.l.vbi aũt.§.q illõ aut illõ.ſz ꝺcla-
ratio ĩteresse nõ pẽdet ex ptãte actoris ſz ex subtilitate iu
dicis:vt.C.de sen.q̃ p eo qõ ĩterest.l.i.ergo admittiť li-
bell⁹ ĩcert⁹. Et ĩ hac opi.videť esse Guil. Ja.bu.⁊ cete
ri nñ citramõ. ¶ Ad rõnes ĩ ꝯtrariuz rñdeo ꝑmo ad id
qõ dicũt q̃ hac rõe oẽ factũ poť it peti certi ꝯdictõe dico
q̃ falsũ ẽ q: q̃tũ ad ĩteresse ẽ certũ ĩ rez natura tp̃e quo
petiť.ſz nõ exp̃mať ĩ libello. merito venit ĩcerti ꝯdictio:
vt.l.cuz ad p̃ns.⁊.l.se.s.si cer.pe. Facta ꝟo añq̃ fiat nõ
sũt certa ĩ rez natura. Ad.l.ĩ rẽ.de rei ven.rñ. q̃ ꝺz peti
certa q̃titas qñ pendet ex ptãte actoris alias sec⁹. Ad.l.
vt fund⁹.rñ.q: snia est cõformis libello hic.q: ĩteresse pe
titur ⁊ ad ĩteresse fit ꝯdẽnatio.ſz ĩ snia deducať certũ ĩ li
bello sustineť ĩcertitudo p rõnẽ quã dixi:fateor tñ q̃ si
qs libellũ formaret ſz opi.p̃dictorum doc.q̃ libell⁹ ꝓce
deret.ſz si ꝺ minori interesse ꝓbareť reus absolvereť ab
eo qõ est vltra petitum qõ noceret actori ꝓp cõdẽnatio-
nez expẽsaꝝ:ſz libello formato ſz gl.nõ põt illõ accideť.

Si quis ita stipulatus.

¶ Penalis stipulatio adiecta obligatiōi facti cū adiectōe die.ōmū ad ueniēte die ꝓmittit.alias cū cepit eē in mora ichoādi ad ꝑticulare ītereſſe cōmittit.h.d.¶ Op.ō ꝑn.ad fi.Rñ.ō betis ſcire ꝑ ōclaratione q̃ in hoc.§.differt ꝑn.a fi.ꝑmo q: in ꝑn.penalis ſtipulatio īcepit a ꝑcedēti cōditiōe.ī fi. a ꝑcedēti cōuētiōe.Scōo q: ī ꝑrio caſu fuit certū tp̃s ad iectū.in v.plane nullū tp̃s.ꝛ iſta ē no.dria. Tertia dria eſt ꝛ bōa.q: ꝑrio caſu fuit apposita pena.ī ſcōo nō.ꝛ iō vt penalis ſtipulatio cōmittat oz q̃ totū tp̃s labat.ſec' ī intereſſe:q: ſtatī cōmittit ad ꝑticulare ītereſſe.¶ Op.ō .l.ſi ita ſtipulat' eſſez abs te.s.e.So.dicūt qdā ibi pena fuit apposita hic ñ. Iſtō ē truffa.tenz iſtā ad totale ītereſſe nō ꝓmittit niſi tm̄ tp̃s trāſierit q̃ poſſit dom' fieri.Sz ad ītereſſe ꝑticulare cōmittit cū īcepit eē in mora:vt hic ꝛ hāc oēs tenēt:q: ē tex.in.l.cōtinu'.§.itē q insulā.j.eo. ¶ Op.ō.l.exiſtio .§.ex hac So.eo mō quo.s.,ꝑri.q̃ ad ꝑticulare ītereſſe cōmittit dū eſt ī mora ichoādi ꝛc.ꝛ cīca materiā hui'.§.diſtigue plene:vt dixi.§.,ꝑri.in.v.q. ¶ Ex gl.op.ꝛ ē opi.pe.ꝛ iſta.l.,put dixi in ꝑrio ꝓtrario vt ꝓtra illā regulā exp̃ſſio eox q̃ tacite inſūt ꝛc.ꝛ no.i.l. nō recte.C.ō fideiuſ.ꝛ.l.iij.s.ō le.i.ſz hic ſic exp̃mit tp̃s. q: tacite īeſt ꝛ aliqd opat.ſo.aut exp̃mit eo mō quo īeſt. ꝛ tūc nihil opatur.aut alio mō q̃ īneſt ꝛ loquit hic.q: tē pus qō exp̃mit eſt ad arbitriū ꝑmiſſoris.l.ſtipulatio iſta .§.inter certā.s.e.ſi nō exprimat tēpus tūc īneſt ex natu ra rei.ꝛ tunc expreſſio aliquid operatur.

Ex.l.ſequenti.

¶ An ante diem ſit nata obligatio.

Aterdū.

¶ Stipulatio pura ſz vba qñqz ex natura rei recipit di lationē.h.d.¶ Op.ꝛ vt q̃ in obligatiōe in die ſit añ nata actio licz obſtet exceptio:vt.l.i.s.qñ di.vſuf. le.ce.hic dicere vt tex.q̃ adueniēte die īcipit.So.glo.ex ponit īcipit.ſ.cū effectu. Pe.dicit q̃ tex.ſtat,ꝑprie.ꝛ tūc ē caſus ꝑ eo q̃ añ die nō ē nata actio. Et ꝑ ōclaratōe ei' qō Pe.dicit formo dubiū an obligatio ſit nata añ die.ꝛ Pe.dicit q̃ ſic:vt.l.cētesimis.ī ꝑn.s.e.ꝛ ſz hoc obliga tio ē pura qñ ꝑmitto fruct' futuros:lz exactio differat. .h.d. Pe.ꝑbo.j.e.l.iter ſtipulātē.§.ſacrā.vbi pēdet.er go ꝛc.s.e.l.ij.§.i.Breuit Pe.dicit ꝓtra caſū.l.s.ō ꝓdi. ꝛ ō.l.i.vbi dr q̃ eſt ꝓditiōalis ꝛ ē tacita q̃ īpedit natiuita tē obligatiōis:vt no.s.ō pac.l.itē q:. Nō ob.§.ſacrā:qa ibi pēdet natiuitas obligatiōis:vt dixi.s.e.l.ij.§.i.

¶ Quid dicem'.dico hic q̃ ſi q̃ram' de obligatiōib' in qbuſdā exēplis ē nata incōtinēti:vt ſi ꝑmiſi domū edifi care vel dare chartaginē.ꝛ in qbuſdā exēplis nō ē nata: vt in ꝑtu ancille ꝛ fructib' futuris:vt.d.l.i.ō cōdi.ꝛ de mō.¶ Si vo q̃rim' de actiōe de q̃ q̃rit tex.ꝛc.tūc ī illis exēplis vbi nō ē nata obligatio tex.ſtat ꝑprie.ī alijs exē plis dico idē:q: cū dies īſit ex natura obligatiōis ſeu rei ī obligationē deducte īpedit natiuitatē actiōis:vt.l.ſi tu tor reipublice.§.fi.ō tute.ꝛ ra.di.ꝛ hic nō deſtruēdo tex. ꝛ.s.e.l.ſi ita ſtipulat' eſſez abs te.ꝛ.j.e.l.ita ſtipulat'.in .ij.q.ꝑncipali.dic:vt ibi ꝛ ſic gl.q̃ exponit īcipit.ſ.cū effe ctu nō bñ dicit.¶ Querit gl.q̃ ſint iſte ope.ꝛ dicit q̃ in certe.aliō ſi certe:vt artificiales. By.dicit q̃ eadē eſt rō ī opis certis q̃ ī īcertis. By.bñ habuit bonū ītellectū ꝛ ēt gl.ꝛ q̃ iſte tex.loquat de īcertis apparet ex eo q̃ dicit q̃ īdicte ope:q: tūc añq̃ indicant ſūt īcerte:vt.l.ſi nō ſo tē.§.libert'.s.de ꝓdi.īde. Itē apparet:q: añ nō naſcit: vt.l.quotiēs.ō ope.li.q̃tū ad hoc vt teneat re'.ſz q̃tuz ad hoc:vt mora cōmittat eadez ē rō in certis ꝛ ī incertis vt tantum tempus tranſeat.

Si ſeruus hereditarius.

¶ Op.ō.l.ſeru' hereditari'.j.ō ſtip.f.gl.diſtiguit optīe q: hec dz ītelligi ſz illā.ꝛ viō gl.q̃ īcipit. diſtiguēdū ē ꝛc.

Ex.§.ſequenti.

¶ An per oblationez mora purgari poſſit.

Promiſſor ſtichi.

Iſte.§.tractat ma teriā purgationis more.ꝛ hic poſſet tractari,put ī.l.ſi īſulā.ꝛ q: By.ibi po ſuit.iō oēs doc.ibi tractāt ꝛ ibi dicem'. ꝛ breuit dicit q̃ licitū ē moā purgat. In ꝑia ꝑte loqt ī ſpecie ōbita. In ꝑa ꝑte loqt ī q̃ntitate ōbita. ¶ Op.ꝛ vt q̃ ñ liceat offert .j.e.l.ſi īſulā. Gl.dicit q̃ nō lz poſt lit.ꝓte.vt ibi. Cōtra: q: īmo ſemp lz:vt iſti.ō ꝑpe.ꝛ tēpo.ac.ī fi.ꝛ.l.ſi re'.s.de ꝑcu.Rñ.ad.l.ſi īſulā.qñqz ad purgationē more offert illō qō petit:ꝛ tūc pōt ſp offerre:vt iſti.ō ꝑpe.ꝛ tē.ac.§. fi.vt ſi peto ſtichū tu offers.vel peto.x.ꝛ offers.x.ꝛ ſic lo qt hic.ꝛ re' tūc abſolueē ab iſtātia iudicij.qñqz vnū pe tit ꝛ aliō offert:vt peto ītereſſe tu offers factū.vel peto penā tu ꝑncipale debitū offers ꝑ lit.ꝓte.ꝛ tūc nō lz:vt.l ſi īſulā.j.e.ꝛ hoc tenēt oēs doc.excepto do. Ray.ꝛ ma gno tpe tenuit iſtā.poſtea mutauit opi.ꝑ.l.ſz ſi alia.s.ō ꝓſti.pecu.Ad.§.ſi.iſti.ō ꝑpe.ꝛ tē.ac.rñ.q̃ q̃tuz ī fi.loqt ad euitādū ꝑiculū ītert' offerre ñ poſſū:vt.l.ſi alia.aut q̃tuz ad euitādū inſtātiā iudicij ꝛ poſſū:vt iſti.ō ꝑpe.ꝛ tē.ac.ī fi.hoc nihil ē dictū:q: loqt qñ ab iſtātia abſoluit: q: ſoluit quō ergo reānet ꝑiculū ītert' cū a toto ē abſo lut' poſtq̃ dixi ſibi iſtō cū ſimilis piſis legerem'.iꝑ rñ. q̃ ītereſt actoris:vt pueniat ad ſniaz ne ille poſſit dicere ſe ſoluiſſe īdebitū.ſz illō ē ꝓtra dictū iſtō.q: poſſū euitar iudiciū.ꝛ tex.ē ī.§.fi.abſoluo: enī ab iſtātia nec alia ſpec tat ſnia.ſz dū legebā piſis ſequēdo Laſſiū q ſniaz mgri ſui bñ excuſat:dixi eū bñ dicere.nā tex.ī.§.fi. loqt in ſol uēte ſeu ſatiſfaciēte.hic loqt ī offerēte tm̄.vñ dico q̃ āte lit.ꝓte.ſola oblatio purgat mora:vt hic ꝛ.l.ſi ꝑuū.§.ſeq tur.j.e.ꝛ.l.illō.s.de ꝑi.ꝛ cōmo.rei vē.ſz ꝑ' lit.ꝓteſ.[a] non ſufficit oblatio:vt.l.ſz ſi alia.s.de ꝓſti.pe.ſed reqrit alia ſo.vel q̃ vicē ſolutōis obtineat:vt oblatō ꝛ ōpositō ꝛ cō ſignatō:vt.l.obſignatōe.C.ō ſol.vel ī iudicio[b] offerat:vt .l.ſi rē.ī fi.s.ō pig.ac.ꝛ tūc loqtur inſti.de ꝑpe.ꝛ tē.ac.in fi. Cetera dic plene.vt.l.ſi īſulā.j.eo.

Tipulationū quedā.

¶ Vſqz ad fi.l.ſe.breuit hoc ītēdit. Qñ ī obli gatiōe venit id qō nō ē variabile ex natura rei vel ꝑmiſſo ris volūtate ſtipulatio ꝓtinet certū alias īcertū.h.d. Et aſſume tibi hoc:q: qñ certū ōuenit in ſtipulatōe tūc agit certi ꝓdictiōe.qñ īcertū tūc actiōe ex ſtipulatu:vt iſti.ō v.ob.circa ꝑn. Itē qñ vēit ī ſtipulatōe īcertū certificādū ex aliquo futuro euētu ſtipulatio recipit dilationē:vt.s. .l.,ꝑri.ī ꝑn. Et ꝑ ꝑ iſtos duos effect' ē facta iſta lex cū ſe. ¶ Poſtea venias ad caſū ꝛ ad.l.noſtrā op.ꝛ aduerta tis.nā cū dico fūdū tuſculanū nō apparz q̃tū. Gl.dic q̃ q̃tū refert ad q̃titatē nō ad ſpeciē.ꝛ hoc īnuit gl.ſup v. aurei.ꝛ ſi bñ īſpiciat ē alia gl.mag.ī ꝑn.l.ſe. Pe.dicit q̃ inq̃tū apparet a capite vſqz ad pedē forte nō dicit male ſz gl.habuit reſpectū ad tex.q dicit ex ipa ,ꝑnūciatōe nō apparz q̃tū dr hic q̃ q fūdū ſtipulat ſimplicit īcertū ſti pulat. Cōtra q: nihil valet:vt.l.ita ſtipulat'.j.e.ꝛ.s.de iure do.l.cū poſt.§.gener.So.vult īcertū ſtipulari.ꝛ iō ē incerta ſtipulatio.an aūt valeat hic nō dr.dico ergo q̃ nō valz:vt ī ꝓtrario:ꝛ hoc vult gl.¶ Op.ō.l.triticū.j.e. So.vt gl.q: ī frumto fuit adiecta q̃titas lz nō qualitas. ¶ Venio ad gl.mag.ꝛ ſi hoc ē vex certi ꝓdictio ex mu tuo nō hz locū niſi cū mutuat optimū vinū. Cōtra.s.ſi cer.pe.l.certi ꝓdictio in ꝑn.ꝛ.l.cū qd.ꝛ ꝑ totū ſo.ibi ꝑ ceſſit mutuatio ex q̃ limitat q̃litas ꝓtract':q: dz reddi vi nū eiuſdē bōitatis:vt.l.cū qd.hic qñ nō ꝑcedit aliqs cō tract'.¶ Ex gl.op.ſi hoc ē vex nulla ſtipulatō certa ē ꝛ q: meli' vinū ē v̄nacia.ꝛ ī ſipo ē dria.ergo q,ꝑmittit vinū optimū ,ꝑmittit īcertū.So.dz ītelligi ſz regionē ſz cōez vſū loquēdi:vt.l.cū ōlaniōis.§.aſinā.s.ō fū.īſtruc.ꝛ in ſtru.le.ꝛ.l.ſp in ſtipulatiōib'.j.ō reg.iur.ꝛ ꝑ iſta ōtermi natiōe facit illō qō ſtatī dicā.¶ Op.hic dr q̃ q ,ꝑmittit aureos,ꝑmittit certū. Cōtra q: aurei ſūt ō floreñ.ian.de venetijs ꝛ vngaria ꝛ ſūt varij. Dic q̃ aurei ītelligūtur ſz ꝓgionē ad pōd' regiōis:vt.ar.l. nūmis.s.ō le.iij.l.ſp in

a ¶ Poſt litis ꝓteſ. ADDE q̃ Imo ꝛ Ro. in.d. .l.ſi inſulā et Ro. hic tenent ꝗ ꝑ iura q̃ dicunt ſimplicit ꝑ oblat. morā purgari: vt .l.ſi ſeruum .§. ſequit.j. eo.ꝛ ꝑ.l.q ſi bi.§. fi. a ꝗ rio ſenſu .j. de ſol. ꝛ pro hac opi.alexā.alle. tex.ī .l.ſi boiez v. quomin'.s. māda.ꝛ an ge.ī.l.ſi poſt tres in ante pe.colū .s.ſi qs caut.ſub dēs q̃ ſiqs vellet ſubſtinere opinio. bar.poſſz di cere q̃ intellect' moder noz non eſt bonus ad.l. ſed ſi alia.

b ¶ In iudicio ADDE ꝛ limita vt ꝑ cūdē i.l.ſi ō bitor.j.ō ſolut.cuz quo dicit alex.cō cordare bal. in.l.acceptā .C.de vſur.

a ¶ Illd ADDE in q̃tũ alex. hoc in .§.tangit an sit necesse causas grauaminis sigillatiz exp̃mere i appella. ab interlocutoria adde q̃ bal.cõsi.cexltij.i. li. tenet sigillati esse exp̃mendas nec sufficiat se referre ad acta.

b ¶ Libellus alternatiuus ADDE qd de except.alternatiua vid̃ in .c. nullus plurib⁹ d̃ re.iudi.li.vi.anto.d̃ bu.i.c.iij.loco d̃ p̃bat.ꝛ.s̃.d̃ except.l.nemo Quid d̃ posi. alternatiua vide.d. an.i.d.c.ꝛ Inn. i.c.ex p̃te de rescrip.bal.i.l.cdita i.xxvij. colũ. v̊. qd dicek de practica vicẽtina in repe.padu.C. de edẽ.ꝛ i.l.i.in.iij.oppo.C.d̃ fur. Quid de decreto iudicis vide i.l. si pupillorũz §.si p̃tor.v̊.si quid ergo s̃ d̃ re. eox qd i diffinitua sntia dic̃ alex. concludẽ.q̃ nõ valeat p̃ .l.fi.C.d̃ sentẽ.q̃ sine certa q̃zti.ꝛ cũ illa gl. trãsit nico.de neapo.de q̃ ẽt p̃ gl.in.c.latores de clerico.exc. d̃ pomi. ꝛ aliqd p̃ bal. in.l.i. .C.de fur.

c ¶ Idẽ in annuo ADDE bar.i.l.pecunie.s̃.de alt. ꝛ ci. leg.ange.i.l.cũ notissimi de p̃scrip.xxx.anno. bal. in.l. .i.C.d̃ sen.q̃ sine certa q̃zti.ang.i.l.i.i repe.C.d̃ iudi.Quid de expẽsis futuris vide per ang.hic quẽ sequtur alex. similiter qd d̃ fructibus futuris. Et an tract⁹ fu-

stipulatiõib⁹.j.de reg.iur.ꝛ.l.ipatores.de ꝓtrahẽ.emp.

Fũdi certi. Ut ĩtelligas sũmariũ meuz q̃re vsufruct⁹ ẽ icert⁹ p̃p varietatez pecũie ad quã teneris. Itẽ i vino melioꝛi p̃ot solutio variari ex volũtate ipsi⁹.sz q̃ñ nõ p̃ot variari tunc ẽ certuz. ¶ Op.s̃.d̃vsufru.eax re.q̃ vsu ꝓsu.l.trib⁹.so.ibi i vsufructu rex eax q̃ vsu ꝓsumũt. Et rõ ẽ:qꝛ trãsit dñiũ sec⁹ q̃ñ stipulat vsufruct⁹ rei ĩmobilis:vt ĩ.§.q id qõ. ¶ Op.de .l.i.§.generalit.s̃.d̃ triti. sol.triticarie dant ad icertum.

Illud dubitatõnẽ recipit. ¶ Op.qꝛ nõ vĩ q̃ apparet qd q̃le vel quãtũ.dicit gl.q̃ apparet ex postfacto.nã eoip̃o q̃ exp̃mit:vt species vĩ apparere quãtã:vt.s̃.l.p̃ri. Itẽ qõ ẽ certũ apparz:qꝛ variatio solutiõis nõ ẽ in ptãte rei nec pẽdet ex natura rei iõ d̃ certũ hic:vt cũ p̃mitto oleũ illi⁹ ãphoꝛe aliõ solueꝛe nõ possũ.ꝛ videbitis stati in.§.q illõ.gl. signat.ar.cõtra.ꝛ vide eã q̃ incipit mihi ibi.ar.ꝛc̃.ꝛ ibi.l.i.§.i.meli⁹ diceret.l.ait p̃toꝛ.§.i.ꝛ sic ẽ certũ.qꝛ p flationẽ ad certũ. Itẽ ibi q̃ ĩ stipulatõe.so.ibi vsuĩ nũdũ erãt ĩ se certe:qꝛ d̃ futuris agebat.ꝛ ibi ita fidei.so.vt ibi. Itẽ ibi in p̃n.§. iste nõ accedit ad p̃ppositũ sz magis ẽ ꝓtra.l.ij.§. icertaz .j.de p̃to.sti.sz ibi est icerta stipulatio respectu initij.sed ĩspecto exitu ẽ certa:vt ibi vel dic:vt ĩ p̃rio casu q̃ñ stipuloꝛ partũ arethuse si erit nat⁹ ẽ certa. ¶ Quero vtx agatur actiõe ex stipulatu vel certi ꝓdictiõe.dicit By.q̃ actione ex stipulatu. Ia.d̃ are.dicit q̃ certi ꝓdictiõe.ꝛ p̃bat qꝛ añq̃ part⁹ nascat nõ p̃ot agi:vt.l.iterdũ.s̃.e.postq̃ ẽ nat⁹ ẽ certũ.iõ agit certi ꝓdictõe:vt.l.certi ꝓdictio.i p̃n. .s̃.si cer.pe.ibi siue ex icerto ꝓtractu ꝛc̃. By.possz dicer vex in fructu ãnuo:vt dicã stati in.§.q sortẽ. Et si dicis quare hic dicitur q̃ incertũ stipulat. Rñ.p̃p ſm effectũ quẽ dixi in p̃n.l.vt ostendat interiz nõ posse agi.

Qui id quod ĩ faciẽdo. Obligatõ fieri vel nõ fieri ẽ icerta.hoc dicit. Et plene examiaui.in.l. stipulationes nõ diuidũtur. Ex.§.sequenti.

¶ Libellus alternatiuus qualiter p̃cedat.

Qui illud aut illud. Obligatio alternatiua si electõ ẽ p̃missoꝛis ꝓtinet icertũ.si creditoꝛis certũ d̃ ꝓtineri.h .d. Et istũ.§.no.ꝛ p istũ.§.dicũt doc.q̃ ĩ obligatiõe alternatiua si ẽ electio debitoꝛis p̃cedit libell⁹ alternatiuus[b]:vt no.isti.d̃ act.§.curare.ꝛ isti.d̃ iiur.§.p̃toꝛ.ꝛ.§.q̃ ãt.si vo ẽ electio creditoꝛis dz eligere ꝛ vnũ petere:vt hic.ꝛ.j.e. .l.siqs stip.sit sticbũ.ꝛ ex hoc dico regularit q̃ qñcũqz d̃ claratio icertitudis nõ ẽ in actoꝛis ptãte nõ hz exp̃mere certuz in libello:vt.l.i.§.hoc iterdictũ.s̃.quox le.ꝛ scribo in.l.stipu.nõ diuidũtur.ĩ.vl.q. Ex.§.sequenti.

¶ An vsura futuri tp̃is possit peti.

Qui sortẽ. Qui stipulat sortẽ ꝛ vsuras stipulat certũ quo ad sortẽ.icertũ quo ad vsuras.h.d. ¶ Peteĩ ergo ne vsura actiõe ex stipulatu vel certi ꝓdictiõe.ꝛ certe siq dẽ vsura q̃ currit petit. ꝛ tũc agit certi ꝓdictiõe:lz ex icerto ꝓtractu:vt.s̃. dixi.si vo petit vsura futura.ꝛ tũc agit actiõe ex stipulatu ad ĩ certuz. ¶ Quero ergo vtx vsura futuri tp̃is possit peti. vĩ q̃ nõ.ĩ.l.i.§.i.s̃.d̃ vsur. Breuit q̃ñ aliqd ãnuũ vel mẽstruũ debet vtx possit peti p̃ futuro tp̃e habem⁹ gl.varias.vna ẽ in.l.nõ quẽadmodũ.s̃.d̃ iudi.q̃ dicit q̃ p̃ futuro tp̃e p̃ot peti.idẽ ĩ.§.p̃iudiciales.isti d̃ ac.ꝛ gl. ĩ.l.i.C. d̃ fideicõ. Lõtra vĩ tenere gl.ĩ.l.i.C.de iudi.ĩ.gl.parua. ¶ Quid dicem⁹ dñi.sp tenui illã opi.q̃ p̃ futuro possit peti nõ simplicit sz cũ distictiõe.qõ siqdẽ est in ptãte mea petere stati totũ ita q̃ ex futuro nõ pẽdeat.ꝛ tũc p̃ futuro nõ possũ petere:vt.l.i.s̃.d̃ vsur.vbi ꝓdẽnãdo reũ p̃ot facere:vt vsure nõ currãt exigẽdo.sz q̃ñ nõ ẽ ĩ ptãte creditoꝛis tũc sp̃ p̃ futuro p̃ot peti ẽt in vsuris.l.i.sz vnã lec.C.d̃ sen.q̃ sine cer.quãti.idẽ in ãnuo[c] leg.vt no.gl.in .l.ñ quẽad.s̃.d̃ iudi.l.i.C.d̃ fideicõ.ꝛ.l.male agit.C.d̃ p̃scrip.xxx.an.facit.l.iij.ĩ p̃n.s̃.d̃ ali.ꝛ ci.le.ꝛ circa hoc plene distixi hoc ãno ĩ.l.i.C.d̃.sẽ.q̃ siñ cer.quã. p̃se. Redeo ad.§.nostrũ q̃ñ est ĩ electiõe debitoꝛis tũc agit ex stipulatu.fac̃.l.q rome.ĩ p̃n.j.e. ¶ Quero qd hoc ẽ dictũ q̃ due sũt stipulatiões:ꝛ vide gl.q̃ icipit.soꝛs ꝛ vsura ꝛc̃.sz ista.l.ẽ ꝓtra casũ.l.si stichũ.§.stipulatio.s̃.e. Breuit aut gl.dicit ꝓtra illã.l.vel dic q̃ fuit facta exp̃ssa mẽtio ãnox vt.l.plurib⁹.§.i.j.e.ſm By.vel dic q̃ ibi loqt q̃ñ ẽ stipulatio ãnua simplicit ꝛ sic hz solã diẽ.hic vo inest ꝓditio s.si debitoꝛ fuerit ĩ moꝛa soluẽdi ꝛ sic nõ ẽ pura.vñ quot sunt anni tot sunt stipulationes:vt.l.seruus cõis meuij. .§.fi.j.ti.ij.ꝛ ibi dicam.

Hec stipulatio. Qui tenet ad dãdũ dare p̃cise cõpellit.h.d. ¶ No.hic dare ẽ accipiẽtis facere. ¶ Op.s̃.d̃ act.ẽp.l. .i.ꝛ.l.si rẽ tradi.s̃.e.ti.dicũt qdaz q̃ succedit obligatio ad itereſſe nõ ẽ vex:qꝛ tũc eẽt stipulatio icerta:qꝛ variabilis ex ptãte p̃missoꝛis.sicut ĩ stipulatiõe facti qõ ẽ contra.§.nostrũ.dic ergo q̃ ꝓtraria loquũtur ĩ obligatõe facti.hic ĩ obligatiõe dãdi.fallit ĩ.l.si pena.s̃.e.ꝛ plene dixi ĩ.l.stipulatiões nõ diuidũtur. ¶ Op.d̃.l.stipulat⁹.s̃.d̃ vsur.so.ibi p̃p naturã p̃cedẽtis ꝓtract⁹ d̃ cui⁹ natura nõ veniebat datio p̃cise:vt.l.fi.C.d̃.ꝓdi.ob cã. Ex.l.seq.

¶ Si nomẽ debitoꝛis alternatiui cui⁹ electionẽ haberet creditoꝛ assignaret ex.ij.d̃creto creditoꝛi creditoꝛis trãsiret facultas eligendi:ibi. Ex quo no.

s **Ĩ stipulatus.** Facultas eligẽdi ñ trãsit ad aliuz p̃ter stipulatoꝛis heredẽ.h.d. ¶ Op.qꝛ qcqd q̃rũt fili⁹ ꝛ seru⁹ q̃rũt dño ꝛ p̃ri:vt.l.acqrit.s̃.de acq.re.do.ꝛ .l.placz de acq.here.hic d̃ ꝓtrariũ q̃re male.rñdet gl.j. .e.l.fi.in p̃n.q̃ ista est q̃dã facultas eligẽdi nõ ius.iõ ibet p̃sone fui.ꝛ nõ q̃rit p̃ seruũ:vt.s̃.e.l.stipulatõ ista.§. hi q.qõ ẽ notãdũ nã si hec electio ꝓpeterz p̃ modũ iuris posset ĩ aliũ trãsferri p̃ cessionẽ ut ius eligẽdi ep̃z vel abbatẽ qõ cõpetit canonicis vel mõachis.ꝛ de hoc sũt plures casus ex de elec. ¶ Sz ꝓtra hoc op.q̃ istõ eliget seu arbitrari sit iuris:ꝛ ĩ seruũ nõ cadet:vt.l.illa vba.de vb. sig.ꝛ no.j.d̃ re.iur.l.qõ attinet. So.q̃dã est electio q̃ ꝓsistit ĩ mera ꝛ libera volũtate:vt electio ĩ alternatiuis vel in legato optiõis:ꝛ istud ẽ facti ꝛ cadit ĩ seruũ:vt hic.ꝛ.j.e .l.si.in p̃n.fallit ĩ seruo pene:vt.l.ex facto.§.siqs rogat⁹ ad trebel. Quedã ẽ electio siue arbitrariũ qõ nõ ꝓsistit ĩ libera volũtate:sz arbitrari dz:vt bon⁹ vir.sz si nõ faceret cogeret p̃ iudicẽ.ꝛ istud ẽ iuris.ꝛ ĩ seruũ nõ cadit:vt in ꝓtrarijs.si ergo ſu⁹ stipularet aliqd arbitrio suo fieri nõ valeret stipulatio:q̃si sit collata arbitrio icerte p̃sone vt.l.si merces.ĩ p̃n.s̃.loca.ĩmo dices tu si ẽ iuris trãsibit ĩ dñm sicut cetera iura:vt dictũ ẽ.sed istud ẽ ius ĩsep̃abile a p̃sona:vt.l.siqs arbitratu.s̃.e. ¶ Op.si illa facultas eligẽdi ẽ facti.ergo nõ trãsit ad heredẽ:vt.s̃.e.l.cũ qs sibi.sz hic d̃ ꝓtra ꝛc̃.ꝛ sic trãsiret ĩ dñz suo mortuo. Rñ. istud ẽ factũ executiuũ iuris p̃ambuli.ꝛ iõ sicut trãsit ius ita ꝛ istõ factũ. ¶ Sz ꝓtra hoc op.gl.d̃.l.si sic.§. siqs ita .s̃.d̃ le.i. So.dicũt qdã ibi fuit vbũ velim:hic voluero. truffa ẽ.vel dic q̃ ẽ p̃sonalis stipulatoꝛe viuo. sz eo mortuo ẽ realis ꝛ trãsit ĩ legatariũ. ¶ Videam⁹ rõnes istorũ p̃ ordinẽ. Rõ q̃re ẽ p̃sonalis stipulatoꝛe viuo ẽ:qa si alij posset cedi vel ĩ aliũ trãsferri fieret ꝓditio p̃missoꝛis d̃terioꝛ:qꝛ ille forte eligerz alit q̃ p̃ius eligeret:vt.l.is cui d̃ fideicõ.li.ꝛ.l.generalit.§.fi.e.ti.sz post mortẽ d̃sijt esse p̃sonalis. Rõ qꝛ hoc vĩ esse actũ:vt sicut obligatio ipsa p̃ncipalis ẽ trãsmissibilis ita ꝛ ista alias mortuo eo stipulatio eẽt iutilis qõ eo viuo nõ p̃ot ꝓtigere. Itẽ iõ transit ad heredẽ:qꝛ p̃sumit scire volũtatẽ defũcti:vt.l.siqs a filio.§.siqs plures.ꝛ ibi no.s̃.d̃ le.i.ꝛ legatari⁹ ĩ hoc habetur loco heredis:vt.s̃.d̃ usuca.l.id tp̃s. Itẽ alienatio in heredẽ ẽ necessaria.ergo ꝛc̃.ar.l.peto.§.p̃diũ de leg.ij. ꝛ sic ex p̃dictis p̃z q̃ natura hui⁹ facultatis ẽ q̃ post mortẽ p̃ot trãsire ĩ aliũ ĩ uita nõ:nisi fiat ex necessitate. ¶ Sz ad quodlibz istox op.ꝛ uĩ q̃ trãseat ẽt in uita:ut.l.si p̃ philo.d̃ opt.le. So.ibi seru⁹ erat alienat⁹ uel mãumissus

⁊ sic desierat eē eadē pſōa cū dño.hic ꝟo durabat dñiū: ut ibi pz.⁊ iō hic ſuus acqrit dño ō necessitate.¶ Ex quo no.q̃ si nom̃ ōbitoris alternatiui cui⁹ electionē habebat creditor assignareť ex scōo decreto creditori creditoris trāsiret facultas eligēdi.tū q: fit ex necessitate:tū q: trāsit in ꝑsonā cui stipulator nō pōt ꝓpare:vt.d.l.si pāphilo.qō optīe ꝓbať p.l.ꝓ herede.§.siqd tñ.ō acq.hered. ibi cū petitio eaꝝ etiā creditorib⁹ ⁊c.⁊ qō ibi no.ī fi.gl. ¶ Op.ad scōz ⁊ vť q̃ talis facultas nō trāseat ad heredē:vt.l.siqs arbitratu.s̄.e.⁊.C.ō ꝓtrahē.emp.l.fi. Sol. dicūt qdā doc.qñqz ius eligēdi seu arbitrādi cōpetit alicui iure suo ⁊ ꝓ se.⁊ tūc trāsit ad heťdes:vt hic ⁊.l.illud aut illō.de op.leg.⁊.C.cōia ō leg.l.fi.⁊ īsti.de le.§.optionis.aut iure alieno ⁊ ꝓ alio.⁊ tūc nō trāsit ad hťdes.d. .l.siqs arbitratu.cū si.ita refert. Ly.C.de ꝓtrahē.ēp.l.fi. ī.viij.q. Certe ꝑdicta distictio nō ē vera ī iure arbitrādi ꝓut iuris ē:q: ī illo iure vel nō recedit a ꝑsona.vel si recedit itur ad iudicē ēt qñ qs hz ius arbitrādi iure suo ⁊ ꝓ se:nec trasit ad heredē:vt.l.hecvēditō.de ꝓtrahē.ēp. ⁊.j.e.l.cū stipulat⁹ sim mihi a ꝓculo.sz in facultate eligēdi ꝓut facti ē ꝓcedit dicta distictio.nā si ꝓpetit iure suo trāsit ad heredē:vt hic cū si. Si iure alieno ⁊ ꝓ alio nō: vt.C.cōia ō le.l.fi.§.sz ⁊ siqs. ¶ Quero lz hec facultas ñ possit cedi stipulatore viuo.an possiz facere ꝓcuratorez simplicē ad petēdū ⁊ eligēdū.puto q̃ sic.nā lz ius petēdi ī stitutionē iuris fideicō.nō possit cedi vel ī ꝓcuratorē ī rē suā cōstituī:vt.s̄.ō iure do.l.si mulier.§.ex asse.tū bñ pōt ꝓcurator simplex ꝓstituī:vt.l.q ita.§.i.ad treb.⁊.l. restituta.§.i.e.ti.⁊ ibi no.ꝓ hoc ē tex.s̄.de ꝓcu.l.si is.⁊ .j.rē ra.ha.l.cū debitore.ī fi.⁊ ꝓ easdē leges dico q̃ ꝓcurator generalis nō pōt eligere.sz oz q̃ hēat speciale mādatū.vel q̃ seq̃tur ratihabitio. Qualiť aūt formeť libellus.vidistis.s̄.l.ꝓri.§.q illud. Ex.§.sequenti.

¶ Si ptās iurauit seruare statuta an teneať seruare statuta postea facta.

Cū stipulamur. Verba pñtis tpis nō porrigūtur ad futura. b.d. ¶ Op.ō.l.nō quēadmodū.s̄.ō iudi.vbi dť q̃ futura īducunť in iudicio qñqz.dic:vt ī.d.l.nō quēadmodū hoc āno distīxi ī.l.i.C.ō sē.q̃ sine cer.q̃ti. tetigi.ī.l.vbi āt .§.pe.s̄.e. Inducit in.ar.ad.q.si testm̄ dicit q̃ si nō valz iure testi valeat iure codicilloꝝ.q̃ si rūpit agnatiōe post humi:tūc ista clausula nō hz locū:q: tpe testi valebat.sz oz dicere si nō valz vel valebit:vt hic ⁊ si.ſm Ly.dic:vt plene dico de iure codicilloꝝ.l.i. ¶ Quero ptās iurauit ſuare statuta hui⁹ ciuitatis.fit vnū statutū post iuramtū an oz ſuare. Uť q̃ nō:vt hic.ꝓtra.l.si ſuit⁹.ō ser.vt.ꝑdi. Dicūt qdā aut ꝓmisit ſuare statuta.⁊ tūc ō futuris nō ī telligit:vt hic.⁊.j.e.l.si a colono. Aut ꝓmisit se ſuatuꝝ. ⁊ tūc veniūt futura:vt.d.l.si ſuit⁹.lz cañ.ꝓtra eť ō iureiurā.c.pe.sz hoc nihil ē dicere:q: īfinitiuū cōpēdit futuꝝ Breuiť dicerē ꝓut no.s̄.e.l.ꝓri.§.stipulatio.q̃ ſuať statuta ītelligať de futuris si modicū ᵃpiudicāt iurāti.sed si multū piudiciū afferrēt.tūc ad futura ñ porrigeť: vt.ar. .l.vl.C.q̃ res pig.ob.poſ.nec ob.ō iureiurā.c.pen. q: ibi iurauit ſuare statuta edita.⁊ sic se ad iā edita restrinxit. hic ꝟo simpliciť ⁊ īdefinite iurasse ꝓponitur. Itē tale iuramētū nō referť ad illicita vel īpossibiliavel obuiātia ecclesiastice libertati:vt.c.i.ō iureiur.li.vi. Ex.l.seqn.

¶ An idē sit dicere ꝓmitto sub pena vel noīe pene.

ᵃ **D diez.** Etiā hťditate iacēte ex cursu diei apposite pena ꝓmittit .h. .d. ¶ Op.ō.l.pecūie.§.i.s̄.ō vsur.dicūt qdam cōmittit.sz ob.exceptio.Gl.dicit ꝓtrariū q̃ ibi hťditas creditoris iacet:q: nō ē cui soluať.iō nō oz debitori piudicare.hic ꝟo iacet hťditas debitoris.iō creditori nō oz piudicari. Pe.dicit q̃ nō ē vez p.l. sciēdū cū.l.se.s̄.de vsur.vbi siqs ē abñs ex cā necessaria nō cōmittit mora.⁊ sic pēa nō pōt ꝓmitti qñ ē cā necessaria: vt ē ī mortuo.⁊ iō dicit īpe.aut debitor ōcessit ꝓuisus ⁊ tunc cōmittit:vt hic aut nō ōcessit ꝓuisus.⁊ tūc nō cōmittit:vt.l.sciēdū.⁊ do. Ly.tāgit ī.l.ij.C.de iure ēphi.in.xij.q. Breuiter iste sūt imaginatiōes.dixi tibi in.l.cū filio⁹ .§.in hac.s̄.eo.q̃ aut cōmittit ex pacto pena sine aliquo heredis facto.et ita loquit hic.aut ex mora.⁊ tūc loquūtur ꝓtraria.⁊ gl.ē in.l.si cū militātibus.C.ō resti.mili.tñ Ly.tz hic q̃ dať restitutio heredi:vt.l.cū filio⁹.§.ī hac.qō no.ī.l.q in alterius.j.ō reg.iur. ¶ Quero qñ pena ꝓmittit an ōbeat dicī ꝓmitto tñ noīe pene.an sufficit dicere ſb pena. Et vť q̃ sic ꝑ istū tex.habetis gl.in.l. rescriptū.§.si pacto .s̄.ō pac.⁊ tex.fa.her.l.heredes.§.idez iuris.cum si.

¶ Ex.l.sequenti.

¶ Utrū quātū ad acquisitionē inspiciatur temp⁹ existētis conditionis in vltima volūtate:ibi. Oppo.

ˢ **J filiusfamilias.** Sub ꝓditione q̃tū ad acqsitionē tp̄s cōtracte stipulatiōis īspicit.h.d. ¶ Op.ō.l.legata.j.de reg.iur.⁊ gl.in.l.si vxor.C.ō ꝓdi. īser.So.ibi ī legatis.hic in cōtractib⁹.q̃ est rō.d.gl.ī.l.si vxor.C.de ꝓdi.inser.q̃ ī legatis nō ꝟtit factū filij.iō īspicim⁹ tp̄s cōditiōis.in cōtractib⁹ ꝟtit factū filij.iō patri acqrit. Sz certe pōt esse cōtract⁹ in quo nō pōt ꝟti opera filij.l.liber hō.§.i.s̄.ō acq.re.do.⁊ rōez bui⁹ posui ī.l. si is q ꝓ ēptore.s̄ de vluca.⁊ ista ē rō q̃ in ꝓtractib⁹ ꝓditiōe existēte fingit retro q̃stisse ⁊ celebratū esse ꝓtractuz: vt.l.necessario.§.q̃ si pēdēte.s̄.de pi.⁊ cō.rei vē.⁊.l.potior.⁊.l.q balneū.s̄.q po.in pi.ha.ī legatis nō trahit retro:vt.l.i.§.i.s̄.ad syl. ¶ Op.ō.l.si debitorᵉ.§.cū filius .j.ō fideiuſ.⁊.l.qdā cū filiū.j.e.gl.⁊ doc.soluūt vno mō ⁊ bñ.sz in rōne male.⁊ dicūt q̃ ibi post emācipationē interuenit talis actus:q act⁹ sufficeret ad pariēdā actionē stipulatiōe nō ꝑcedēte. Illud nihil ē dicere:q: nos q̃rimus ō actiōe q̃ nasciť ex stipulatiōe ꝑcedēti nō ex actu sequēti. Sz q̃ est rō. Dic q̃ istō qō venit ī cōditiōe potestatiua nō trahit retro:vt.l.potior.⁊.l. q balneuz.⁊.l.i.s̄.q po.in pi.ha.⁊ ꝓtraria in cōditiōe ptātiua loquūtur.sed hic loqtur in ꝓditiōe casuali q̃ retro trahitur:vt.d.ll. ¶ Op.ō.l.si ꝟo nō remunerādi.§.si filio.s̄.mā. veritas est q̃ ibi loqtur de actiōe q̃ dať ex eqtate:vt in factuz.nō de actiōe q̃ nasciť ex ꝑcedēti cōtractu.simile in.l.si dubiteť.in fi.j.de fideiuſ.⁊ ibi dicā.¶ Op.de.l.qdā cū filiuz. .s̄.de here.īsti. Breuiter glo.tangit in.l. vlti.j. de stipu. ser.⁊.l.nostra loquit in cōditiōe extrinseca.secus si in intriseca cōditione q̃ respicit tp̄s exītie sui iuris. Ista ē bona ⁊ optima:nisi talis cōditio adijcereť dolo:vt.l.vl.j.ō sti.ser. Accipe ergo tres casus vtrū q̃tuz ad acqsitionez inspicit tēpus existētis cōditiōis in vltima volūtate.dic q̃ sic:vt.l.que legata.j.de reg.iur.l.si vxor.ō cōdi.inser. Sed si in cōtractib⁹.⁊ tūc aut cōtractus talis cōferť sub cōditione quadā extrinseca:⁊ tūc aut illa cōditio est potestatiua ⁊ inspicit tēpus existētis cōditionis.l.quidā cū filium.in fi.j.e. Si vero erat casualis conditio.⁊ tūc q̃tuz ad inquisitionē inspicit tēpus obligatiōis cōtracte: vt hic. Fallit quādo ex eqtate datur vtilis vel actio in factū:vt.l.si vero nō remunerādi.§.si filio.s̄.mā.⁊.j. de fideiuſ.l.si dubitetur.§.fi. Si vero cōferť sub cōditiōe intrinseca que cōfertur in tēpus existentie sui iuris:⁊ tunc aut ꝓmissio fit ab ipso pťe:⁊ inspicit tēpus cōditiōis:vt .l.pe.de col.bo.aut ab extraneo.⁊ tūc aut in tēpore mortis patris ⁊ ipsi patri acqritur stipulatio:vt.l.qōcūqz.§. .i.s̄.e.coniūcta.l.ulti.s̄.de cōdi.insti. Si uero cōfertur ī tēpus post mortē.⁊ tūc aut sine dolo ⁊ tēpus cōditionis existētis inspicit.l.quidā cū filiuz.s̄.de her.insti. aut cuz dolo.⁊ tūc tēpus stipulatiōis inspicit:ut.l.fi.j.ō sti.ser.

Ex.§.sequenti.

¶ Quid releuet petere fructus:ut fructus uel fruct⁹:ut interesse:ibi. Quid ꝑdest.

Cum funduz. Iste est difficilis.§. In actionib⁹ stricti iuris nō ueniūt fructus nisi a tēpore litis cōte.h.dicit tex.cū gl.sua. ¶ Ad.l.nostrā op.de.l.si fundū certa die p:estari.j.e.r. Glo.que est hic dicit q̃ ibi loquit de interesse qō ꝓsistit turi tpis spectēt ad iudicē vide per ant.de bu.⁊ Jmo.i.c. auditis de prescrip.⁊ imo. in.c.p illos de pbē.bar. ī.d.l.i. ō sē. q̃ si. cer. q̃z. ⁊ ang. in.d. .l.prima.

a ¶ Si modicū piudicāt ADDE q̃ Jmo. trāsit cūsopi.bart. ⁊ abb. in.c. pe.ō iure iurā.⁊ cū hoꝝ opi.dicē alex. trāseundū licet aliqui ꝓ an aūt q̃ se submittit statutis videať se submittere futuris vide abb.consilio.li.

b ¶ Restitutio ADDE q̃ idē tenet ang.b. ang. ⁊ imo.ī .l.sz si cōditione .§.seruuſ.s̄. de heredi.īsti.spec.ī ad. in ti.de loc. .§.nunc aliq̃ ō.xviij .aliā ponit opi.ut refert alexā. sz videť q̃ ō ficulo sequēti iclinet in hāc ptē q̃ ō tur restitutio vt ibi videri pōt lzre ferat opi.hosti.q̃ heredi ignorāti detur restitutō. hereditati ꝟo iacēti fit: q: hereditas iacēs repre sentat ꝑsonā defūcti.vnō cū defuncto nō dareť restitutio allegādo ignorātiā.l.fi. ꝓ suo . similiť nec eius heredi.ar .c.i. eť de solu.

c ¶ l.si debitori ADDE ſm alex.q̃ lz ange.⁊ pau. de ca. sequā tur so. bart. ad.d.l.si debitori q̃ th raph.⁊ imo. dicunt q̃ si potest ꝓcedere rōibus de qb⁹ ꝑ eos.vnō dicūt q̃ verior videť so.ad illā.l.illa q̃ ꝓ ipz bar. dať ad.l.si ꝟo nō remunerādi

a ¶ Dic pe. ADDE q̃ eius opi. seq tur bal. ang. imo. raph. pau. de ca. & alexã.

b ¶ In pñte ADDE q̃ bal. cõsi. ccx cviiij. i. li. tz q̃ volũtate ptiũ ẏba sen tẽtie possunt dirigi in ab sentem.

c ¶ Láz pro seq ADDE q̃ ang. intel ligit vez ni si dñs ꝗdicẽ te ꝓcurato re i se assume re vellet i sẽ tẽtia cãm qz hoc facere ñ põt p. l. post lit. s. de pro cur. z q̃ no. gl. in. c. pe. i v. siue post d ꝓcur. in. vi. z q̃ voluit idẽ bar. in. l. furioso. s. de re iudi. z in. l. ꝓcuratorib. C. de ꝓcur.

d ¶ Facturũ z curaturuz ADDE q̃ hanc so. seq tur bal. ꝗsi. cclxxxviiij. i. li. vbi dic q̃ figs in cõ promisso ꝓ mittit ticiuz ratũ habitu rũ debẽt in telligi se fac turum z cu ratuz qz ista cautio est re dacta ad in star ꝓtoriaz maxie si sit statutũ q̃ sẽ tẽtie arbitro rũ mãdẽtur exec. z q̃ va leat ꝓmissio de rato tenu it idẽ bal. cõ silio. cccxv. iiij. i. lib.

in dãno: hic de eo qd cõsistit in lucro. Truffa est. alia est so. q̃ ibi veniunt fructus: vt interesse: nõ vt fruct⁹: vt hic Sed istud nihil est dicere q̃tũ ad. l. hanc. iõ dic q̃ ibi loquiť in obligatione facti. hic in obligatione dãdi. iõ nõ veniunt fructus. Preterea ibi nõ dicť q̃ veniãt fructus sed qd venit interesse: vt. j. dicaz. ¶ Op. de. l. in hac. de triti. Hic q̃ a tẽpore more licet nõ veniũt fructus: tamẽ hẽbitur rõ fũdi quãti plurimi a tẽpore more fuerit: vt di cimus in vino: vt no. in. l. vinũ. s. si cer. pe. z. l. si. de triti. z istud est vtile ꝓpter practicã. naz si in libello peterẽ cõ dẽnari ad funduz cũ fructibus succũberẽ ĩ fructibus: vt hic. Si vero peterez condẽnari ad fũdũ q̃ti plurimi fue rit a tẽpore more vincerez. nec est dubiuz q̃ pl⁹ valebat cuz erat fructibus plenus: vt. l. si. §. fructus de his que ĩ frau. cre. ¶ Op. de. l. videamus. §. si actionẽ. s. de vsur. So. ibi veniunt post lit. contes. ante nõ: vt hic. z ꝓbatur. s. si cer. pe. l. cuz funduz. in prin. ¶ Op. de. l. in cõuẽtio nalibus. §. si. s. e. vbi quãdo est rez tradi venit cã bono ruz ergo fructus. Nñ. illa. l. hẽt plures lec. z ꝓut intelligis in obligatione facti: tunc veniunt fruct⁹: vt interesse nõ vt fructus. ꝓ. l. si funduz. j. eo. Quid ꝓdest hoc. Nñ. qz quãdoqz hic plus cõtinet vnuz q̃ aliud. Pone rusticus debet mihi doctori prediuz tradere. ꝓcepit magnos fructus. sed ego ꝓciperez ꝓuos: si ego peterez: vt fruct⁹: deberentur omnes quos ipse percepit. si peto: vt interesse: deberentur omnes quos ego percipissez. ĩ effectu ergo differt. itez in modo practicãdi. naz fructus petũtur officio iudicis: vt. l. videamus. §. ex causa. s. de vsur. Sz quãdo interesse petiť: tunc venit iure obligationis: vt. l. stipulationes nõ diuidunť. ver. celsus. Erit ergo aduertenduz in forma libelli. z per hoc intelligis glos. d. §. ex cã z. d. l. in cõuentionalib⁹. in fi. ¶ Op. de. l. si stipulat⁹. s. de vsur. So. ibi fuit stipulatio rez dari z vacuaz possessionez tradi z hic sic nõ fuit stipulat⁹. z iõ ista duo simul iuncta aliquid operanť. ¶ Vltimo op. z videť q̃ fructus veniãt: vt. l. iul. §. si fructib⁹. de act. emp. Glos. dicit ibi in actione bonefidei. hic in actione stricti iuris. Pe. dicit reprehẽdẽdo istaz glo. non video rõnez inter contractus bone fidei z stricti iuris. sed dicit ipse. aut veniũt ex causa lucratiua: z loqť hic. aut ex causa onerosa. z loquitur ibi. Ista distinctio est contra. l. rõ. §. i. de act. ẽpt. Itẽ ꝗtra ꝗz mẽbꝛ. est. s. de le. i. l. apud iul. §. i. vbi ẽ causa lucratiua z tamẽ veniunt fructus: qz illa actio habet ĩstar bone fidei. Hic ergo tres casus. Aut in obligatione venit rez dari tantũ. z tunc aut est cõtractus stricti iuris: z nõ veniunt fructus nisi a tẽpore lit. cõtes. vt hic z. l. videamus. §. si actionez. s. d vsur. haberetur tamẽ rõ quãti plurimi fuit a tẽpore more: vt. l. vinuz. z. l. in hac. Si vero loquimur in contractu bonefidei z tunc veniunt fructus a tẽpore more: vt. l. iul. §. si fructibus. s. de act. emp. l. videamus. §. ex causa. s. de vsur. Aut est in obligatione funduz tradi. z tunc fructus: vt interesse veniunt a tẽpore more: vt. j. e. l. si fũdũ tradi. Aut vẽit ĩ obligatõe fũduz dari z vacuam possessionez tradi. z loquitur. l. si stipulatus. s. de vsur. ¶ Sed op. de. l. fructus pendentes. s. de rei ven. Dicit Pe[a]. respectu iuris realis fruct⁹ sũt pars fundi. sed respectu iuris ꝓsonalis nõ: vt hic: Sed istud est cõtra. l. si. §. vt fructus. s. d his que in frau. cre. ideo dic q̃ glo. optime dicit: qz illud est verum in fructibus pendentibus. hic secus. Ratio qz fructus sunt pars terre ad tẽpus. ideo postq̃ sunt seperati a terra non pñt peti: vt pars. sed in reali hoc est plus: qz quãdoqz etiam separatos possuz petere: vt meos. nõ vt partẽ fundi. ꝗz tanq̃ meos: qz perceptos ex fundo meo.

Ex. l. sequenti.

¶ Si tẽpore snie sit pñs ꝓcurator z dñs z ẏba snie referantur ad dñm an valeat snia.

e

I procuratori presẽtis.

Presentia persone inducit: vt alteri per alteruz actio q̃ratur. hoc dicit. ¶ Op. de. l. possessio. §. z si possessio. s. de acqui. pos. insti. de inuti. stip. §. alteri. dicunt quidam q̃ hic in preto. stip. Tu dic q̃ hic operať persõe pñtia: vt dixi. s. e. l. stipulatio. §. siquis insulã. ¶ Quero q̃liter verba debẽt cõcipi. Et vide glo. que incipit hoc in prorijs: ibi. itez hic in stipulatione z act. zc. z no. istaz glos. z alleg. eaz in. §. siquis insulã. Pe. de bel. pti. dicit q̃ etiaz si verba obligationis z executionis cõferuntur in ꝓsonã ꝓcuratoris valet. z quãdoqz sine cessione alteri per alteruz queriť actio: vt no. in. l. i. in ꝓn. j. de stip. ser. Sed illõ nõ est veruz. z. l. i. de stip. ser. cuz glo. loquiť in filio z seruo q̃ videtur eadẽ persona cũ patre z dño: vt in. §. ei qui de inuti. stipu. z q̃ Pe. nõ bene dicat. scitis q̃ ex snia q̃ritur alteri actio sine cessione: vt. l. in cause. §. fi. s. de ꝓcu. z tamẽ oportet q̃ verba obligatiõis z cõdẽnatõis in ꝓsente[b] ꝓsona referantur: vt. l. i. C. de sen. z inter. om. iu. Quid si tẽpore snie est pñs ꝓcurator z dñs z ẏba oia sẽ tẽtie referũtur ad dñm. an valeat. Videť q̃ nõ: vt hic. ꝗz hic ideo: qz dñs nõ loquebať qd in stipulatiõe requiriť: sed in snia sufficit pñtia nec oz q̃ loquať. z sic puto q̃ valet si dñs erat ibi volẽs cãm ꝓsequi qd põt ꝗm ea que dicã. j. iudi. sol. l. si p⁹ acceptũ. secus si esset ibi assistẽs ꝓcuratori: qz in eũ nõ dz ferri snia in inuituz. sed si ꝓ se ferť p̃ sumo euz in dubio voluisse litigare. alias secus.

Ex. l. sequenti.

¶ Quomodo ẏba dicantur ambigua.

q

Notiẽs in stipulationibus.

In ãbiguis assumim⁹ interp̃tationẽ que vicio caret. h. d. ¶ Quero quõ dicať ambigua. Et dicit glo. ꝓpter equocationez: vt canis que ẽ q̃dã stella. z ẽ canis latrabilis. z est canis piscis natabilis. Itẽ ꝓ ꝗpositionẽ z diuisionẽ zc. ¶ Op. j. e. l. inter stipulantez. §. si stichũ. gl. dist ĩ guit hic. de quo vi distis. s. e. l. stipulatio ista. §. in stipulatiõe. z plene in. l. veterib⁹. s. d pac. pleni⁹ per By. in. c. cuz sint partiũ iura de reg. iur. in. vi. No. ex hac. l. ex ẽpluz q̃ dicit glos. de li. Arist. z sic ad significationẽ genitiui de q̃ dixi. s. d ope. no. nũ. sup rubrica. Itẽ no. exemplũ de bononia cũ sint due ciuitates q̃ isto noĩe vocãtur vna. s. lõbardie. z alia vltramõtes. qd facit qz in hac ꝓuicia sũt plura castra eiusdẽ noĩs. z variãtur ꝓ aliq̃ cognomina. tñ in actiõibus criminalib⁹ nõ põt dici certũ nec ꝗz uagari debẽt exp̃mi. alias forte uiciaretur. argumen. j. de iure fis. l. ita fidei. in principio.

q

Notiẽs quis alium.

In stipulationibus pretorijs simpliciter cõceptis videtur qs promittere se curaturum. Item in obligationibus facti succedit obligatio ad interesse. hoc dicit. ibi nam qui alium sisti zc. Nota bonum tex. ¶ Op. promissio facti alieni non valet: ut. l. stipulatio ista. in prin. s. eo. So. hic ꝓmittit factũ suum. i. se facturuz z curaturuz. ¶ Sed op. de. l. stipulatio ista. in ꝓn. s. e Glo. nõ respondit hic sed insti. de inuti. stip. §. siquis alij. q̃ in pretorijs stipulationibus est speciale q̃ resoluatur se facturum⁹ z curaturũ. z illud voluit dicere hic glo. que incipit in iudicio: quia secus est in alia stipulatione. Sed nõ videtur q̃ bene exponatur: quia seruus non potest esse in iudicio. Fallit ĩ casibus z ibi illos hic debes intelligere. ideo vide glos. z adde ad eam ibi in casibus: vt. l. hos accusare. j. de accu. Item ibi momẽtanea: ut. C. si per uiz uel alio modo. l. i. Item ibi cessari: ut. C. ubi cause fis. l. fi.

Si procurator fisci

¶ Stipulatõ ꝓcuratoris: refertur ad interesse domini. hoc dicit. Simile in. l. si procurator. s. si quis cau. z facit l. stipulatio. ĩ fi. s. d op. no. nun. z vide qd dixi in. l. pretor. eo. ti. Tangit Ly. in. l. i. C. de procu. in. q. i.

Ex. l. sequenti.

¶ An debeat distingui cum debitor fuit in mora an res eodem modo esset peritura apud creditorem.

n **Emo rem suam.**

Si post morã. Periculũ iteritus spectat ad ꝟbitorẽ: uel piculũ iterit⁹ spectat ad morosũ. h.d. Ista materia est ĩ.l. qõ te. ⁊ l. incẽdiũ. si cer. pe. nõ exaĩnabo hic. ¶ Quero an debeat distingui si res eẽt pitura eodẽ modo uel nõ. Et uide glo. que ĩcipit nõ periturus eodẽ modo. ⁊ ista. q. ꝟm q̃ scitis multum reuoluĩt. s̃. si cer. pe. l. qõ te. ⁊ l. mora. s̃. ꝟ usur. Ly. põit in. l. ĩ minorũ. C. in qui. cau. in integ. resti. nõ est ne. Gui. de cu. ponit in. l. qõ te. s̃. si cer. pe. Hic qũq̃z ad restitutionẽ speciei cõueniĩ qs actione reali. ⁊ tũc tene glo. ĩ. l. itẽ si verberatũ in fi. cũ. l. se. s̃. de rei uẽ. qũq̃z in actione psonali qs tenet ex delicto: qa subtraxit: ⁊ tũc indistincte spectat ad debitorem: ut. l. i. §. rectissime. s̃. de ui ⁊ ui ar. l. subtracto. C. de furtis. ⁊ C. qõ me. cau. l. i. fallit in. l. si cũ exceptiõe. §. qõ si homo. s̃. qõ me. cau. Rõ fallentie no. ĩ. d. l. qõ te. qũq̃z qs est debitor ex ꝓtractu: ⁊ in hoc glo. diuersificãt. Et Azo tz q̃ debet fieri distinctio an esset ⁊c̃. l. si plures in fi. s̃. depo. ⁊. l. si duo. s̃. de consti. pe. Jo. cõtra. pe. de bel. pti. tz opi. Azo. aut debitor cõtẽpsit tm̃ ptis ĩterpellationẽ: ⁊ tũc bz locũ distinctio azo. in. l. alle. p euz. aut cõtẽpsit iudicis p̃ceptũ. ⁊ tunc ẽ ꝟa opi. glo. ut. l. vbi. §. i. s̃. de edẽ. Sz ista opi. est falsa p. l. cũ res. §. fi. s̃. de le. i. quare Guil. de cu. dat aliaz distictionẽ ⁊ dicit aut cõtract⁹ fuit celebrat⁹ gra creditoris tm̃ ⁊ tũc dicit uerũ azo. ⁊ hic ẽ casus ĩ. l. si plures in fi. s̃. depo. Si ꝟo gra debitoris uel utriusqz fuit celebrat⁹ cõtractus. ⁊ tũc logt̃ opi. glo. ar. l. si seruus. §. cũ qs. s̃. de le. i. cõiuncta. d. l. cũ ref. §. fi. Ista nõ ẽ bona distinctio. Tu debes scir̃ q̃ fur ⁊ morosus eqparãtur: ut j. l. pri. §. pe. Sed ĩ fure ⁊ raptore. ⁊ in fi. non adhibet ista distinctõ: ut. d. l. i. §. rectissime. ⁊. l. subtracto. C. de fur. ⁊ sic in moroso. Preterea in cõtractib⁹ q celebrãtur gra creditoris tm̃: ut depositi. ⁊ tũc mora rei dicit pfidior ⁊ magis punibilis q̃ in alijs cõtractib⁹: ut. l. i. §. i. s̃. de his qui no. ĩfa. ⁊. l. furti. §. fi. e. ti. ⁊ iõ piculũ ĩteritus dz ad euz spectare. Teneamus ergo glo. nr̃am Ad. l. si plures. in fi. respon. ⁊ glo.

i **Ater stipulãtem.** Põt qs factũ alienũ pmittet̃: sz simpliciter pmittẽdo vt̃ pmittere se curaturũ quãdo p̃cedit ꝓtractus ex cuius natura hoc vẽit b. d. ibi negociũ. i. obligatõ. ar. l. aristo. s̃. ꝟ dona. Examinem⁹ scõaz lec. glo. ⁊ bz duo cõtraria. Dicit hic stipulatio ista habere licere cõtinet alteri⁹ factũ. cõtra. s̃. e. l. stipulatio ista. in pn. ℞. ⁊ glo. dat q̃ttuor vel qnqz so. vna est q̃ hic p̃cessit cõtract⁹ ex quo debebat euictio exneo euincẽte. ⁊ ista est ꝟa. Alia so. ẽ q̃ pmittere vt̃ p se ⁊ eis quos põt pbibere: ut. l. fluminum. §. q̃q̃. s̃. de dã. infec. ⁊ ista põt eẽ bona. Tertia so. est q̃ dria est iter stipulationẽ habere licere ĩterpositã: qa videor factũ alienũ pmittere. sec⁹ si expsse pmitto. ⁊ hãc tz pe. ut recitat Ly. in. vij. q. C. de pcu. l. i. Sz ista nõ ẽ bona p. l. stipulatio ista. in pn. cõiũcto ꝟ. sed quaten⁹. Quarta so. est Jo. q̃ ponit in glo. hic ⁊ ẽ ꝟissima. ⁊ no. sed dz cõiungi cũ p̃cedẽtib⁹ uel altera earũ. ⁊ sic tenet de facto alieno qñ precedit cõtractus de cuius natura hoc ueniat uel ꝟ fcõ eorũ quos põt pbibere: tũ tũc nõ formabit libellus q̃si per eũ nõ liceat habere. ⁊ sic ipse cõtrafaciat: sz q̃si p ipm nõ curet q̃ ali⁹ nõ faciat qõ bene no. dixi. s̃. e. l. in illa. alie ponũtur in glo. ⁊ eẽnt bõe. sz nõ haberẽt dubiũ. Op. de. l. stipulatio ista. §. si qs dolũ. s̃. e. glo. dicit hic dic ut dixi in pe. sol. si habetis penul. tũc nõ põt ad penul. adaptari: si habetis añpe. põt vt. s̃. dixi. Si posset adaptari vlt. so. tũc nõ haberet dubiũ ista lex. Itẽ dicit glo. uel ut in scõa. ⁊ ista est bona. ibi ⁊ in tertia dicit glo. nõ est bona: ut. s̃. reprobaui vel tene scõaz vel pmã. Breuiter ista stipulatio dolũ malũ abesse ⁊ habere licere nõ cõtinet nisi factũ suũ ⁊ successorũ ⁊ quos pbibere põt ⁊ qñ p̃cedit ꝓtractus ex quo euictio debet: ut dixi plene in. l. stipulatõ ista habere licere. in pn. Alij uolẽtes euitare cõtraria dicũt. ⁊ est lec. Ja. de are. Old. ⁊ Rai. ⁊ ĩ pn. l. nõ variatur casus. sed in ꝟ. ⁊ q spõdet. Et põe q̃ qs pmittit dolũ malũ abesse: dicit iuriscõsult⁹ q̃ nõ vt̃ simplex abnegatiuũ pmittere: ut de facto oiuz pmittat. sz ꝟ fcõ suo. Et adde ad tex. ꝟm Jac. ꝟ are. ⁊ Old. ibi simplex abnegatiuũ. hoc est simplex ⁊ ĩdisticte abnegatiuũ doli etiã a quolibet exneo cõmittẽdi. sed curaturũ: ut ad se uenientiuz. ⁊ a se absit. ⁊ tũc cõcor. cũ cõtrario. ⁊ lec. Ja. de are. ⁊ Ol. pe. de bel. pt. legit alio modo ⁊ in idẽ recidit ⁊ formãt. q. sic. pone q̃ aliqs vult teneri de dolo alteri⁹ qualiter dz pmittere. Certe nõ sufficit pmittere dolũ malũ abesse: sz opz q̃ pmittat se facturũ ⁊ curaturum q̃ dolus malus aberit. ⁊ tũc de facto alterius tenebit̃. ⁊ hoc mõ legit pe. ⁊ aduerte ad illud simpliciter. i. sine distinctione: ut dixi. s̃. e. l. i. §. si qs simpliciter. Scõo tene menti ad illud qõ faciũt aduocati. ⁊ semp alle. istaz. l. ad hoc. vult dicere aduocat⁹ q̃ tici⁹ nõ fuit in tali loco ⁊ ipe dicit cessauit eẽ in tali loco: uel fuit absqz eo. ⁊ nõ vt̃ negatiua postq̃ nõ pponit̃ negatiue. Sz certe quocũqz mõ ponis puationẽ ponis negationẽ: ut hic nõ simplex abnegatiuũ. ⁊ pro hoc glo. in. l. fi. §. fi. in fi. vlt. glo. s̃. de do. excep. ⁊. l. actor. C. de pba. ⁊ ibi Ly. tangit. Ulterius inducũt qdã istud pncipiũ. utrũ dolus tertij facit rescindi cõtractũ. Et iste tex. inducit q̃ sic. sed aliter ĩtelligitur. l. ista: ut dixi. dic ut. l. eleganter. in pn. s̃. de doli excep.

Ex. §. sequenti.

¶ Si testis deposuit ambigue an sit dictũ eius ĩterptãdum pro reo uel pro actore: ibi. Et ista. An fi litis cõtestatio fiat p cõfessiõem ad actorẽ ptineat illam declarare. Et an ad dñiz ptineat eius libellũ declarare: uel ad pcuratorẽ. Et an successor possit declarare ingsitiõem p̃decessoris: ibi. Ex his. Et cũ bãnitus capitur ⁊ repitur alius eiusdẽ noĩs bonũ est q̃ confiteat q̃ ille ipe ẽ: ut in fi. l.

Si sticbuz stipulatus. Et iste est utilis §. dissẽsus vitiat stipulatiõez sz ñ iudiciũ. b. d. ¶ Op. de. l. si in emptiõe. in pn. s̃. de cõtraben. emp. So. ibi ĩ gbusdã accessorijs fuit dissensus. ¶ Op. s̃. e. l. quotiens in stipulationib⁹. So. hic cõstabat. in dubio dic vt ibi. ¶ Op. dr̃ hic q̃ cõsensu stipulatio cõtrabit̃. Contra. s̃. e. l. i. in pn. So. cõtrahitur cõsensu ꝟbis expssis. Op. q̃ iudiciũ reddit̃ in uolẽte: ut. l. si reus. s̃. de procu. ⁊ l. si domus. §. qui cõfitet̃. s̃. de le. i. So. reddit̃ iudiciũ in inuitũ saltẽ causatiue. ¶ Sz op. iudiciũ sine li. cõtest. nõ ualet: ut. l. i. C. de lit. cõte. ⁊ l. platã. C. de sẽ. mõ si agit̃ de sticho: ⁊ ego rñdeo de alio non est facta lit. cõte. qa nõ ad idẽ. pe. nesciuit soluere cõtrariũ: uel scripta male referũt. ⁊ dicit ipse q̃ fateor si cõstaret de vno actore sensisse ⁊ de alio reũ: tũc nõ ualeret. sz hic loqmur in casu dubij. Sed illud nõ põt esse verũ qa p̃misit casũ ubi est certũ in cõtractib⁹. ergo ⁊ hic in iudicio. Quid dicemus. Et dico si ex ipa cõtestatiõe constaret q̃ de uno senserit actor: ⁊ de alio reus nõ valeret. sed si ẽ dubiũ. In hoc est dria inter cõtractus ⁊ iudicia: qa ĩ cõtractib⁹ possũ pbare q̃ ipe nõ senserit de eo qõ sensit actor. in iudicijs nõ admittar ad hoc pbãduz: qa lex psumit q̃ reus sensit de eo qõ sentit actor. plus dico q̃ si ad pbãduz esset admissus reus ⁊ probaret dissensuz nõ ppter hoc irritaret[a] iudiciũ. ⁊ de hoc est casus hic. Lrederẽ tm̃ q̃ si ex hoc iusto ductus errore omisisset aliquã defẽsionẽ: restitueretur ex clausula generali. ¶ Op. q̃ iudiciũ fit onio nulluz: ut. l. põpo. scribit si frumẽtũ. §. fi. s̃. de rei ven. videte sing. glo. hic ⁊ ibi dicit unũ ꝟbuz ualde notabile q̃ hic actor uiuebat qui uolebat declarare. secus si non uiueret. ⁊ uide glo. que ĩcipit viuẽti ⁊ eligere uolẽti. ⁊ sic istud ius de-

a ¶ Irritaretur. ADDE q̃ Imo. aliter intelligit hũc tex. cui adheret Alexan.

aC Facit ad .q. ADDE in q̃ztũ Ale. post Bar. tã git de testibus dicẽdo ꝙ possunt reduci ad concordiã non ut probent ſz gratia euitandi falsum adde ꝙ idẽ tenuit Ro. consilio. cl/vi. ⁊ quãdo testes ad cõcordiaz sint reducendi vide Pe. ꝺ ancha. consilio. ccclxxxvj. ⁊ ꝙ licet testis ad cõcordiam reducatur nõ tamen ꝓbet voluit Bal. cõsi. ccccxj. li. iiij.

bC In iudice. ADDE ꝙ ipse Bar. tenuit contrarium in. l. ab executore. j. de ap. ⁊ in. l. terminato. C. ꝺ fruc. ⁊ lit. expen. Ange. hic. ꝛcorda ut ꝑ Imo. ⁊ Ang. in. d. l. ab executore.

clarãdi nõ trãsit ad heredẽ ſz istã glo. pro hoc facit. s̃. e. l. cẽtesimis. in fi. ⁊ no. etiã in. l. cõtraria. ibi cũ dicit ꝺ cessisse. qõ bñ no. Sz nõne est cõtra casũ. l. si stipulatus fuerĩ. in ꝑn. s̃. e. Aduerte ꝺria est inter declarationẽ volũtatis ⁊ electionẽ: qa si ꝓmisisti sticho uel pãphilum possũ eligere: ut ibi. sed hic loqtur de declaratõe volũtatis: quãdo de certo sensit. Sed cõtra illud vr̃. l. si qs a filio. §. si qs plures. de le. i. vbi heredis ẽ electio ⁊ declaratio uoluntatis. sed ibi est fauor vltime uolũtatis. Itẽ ibi qcqd heres eligit ẽ ad cõmodũ creditoris. ⁊ iõ põt ꝓdesse. sed hic nõ põt eligere aliud: qa obesset cõuẽtio si cuz aliuz eligeret reus nõ fecisset defensionem quã debuisset. ⁊ ad hoc facit glo. in. d. §. si qs plures ĩ alio dubio. ⁊ istõ plus placet q̃ ꝑcedẽs rõ. pp qõ dico ꝙ si decedit reus eo casu quo ad eũ ꝑtinebat declaratio: ut. l. stipulatio. §. in stipulatiõibus. s̃. eo. ⁊ no. in. l. quotiẽs. siqdez stipulatio erat ex cã lucratiua: ita ꝙ qcqd eligatur ꝓdest stipulatori ꝙ heres debebit eligere. ar. d. §. si qs plures. sed si ex cã onerosa: tũc uiciatur stipulatio ꝑ ea que dicta sũt. facit. s̃. lo. l. si decem. ⁊ qõ ibi no. ¶ Et ista lex facit ad. q.ª repitur ꝙ testis examinatꝰ in iudicio deposuit ambigue de sticho. nõ dicit ꝺ quo. q̃ro an debeat interp̃tari pro reo uel pro actore dictũ testis. Et verba doc. dicũt aut loqtur de his que pertinẽt ad litis ordinatiõem ⁊ fauemus actori: ut. l. de die in ꝑn. s̃. qui satisda. cog. aut de his q̃ ꝑtinẽt ad litis decisionẽ. ⁊ tũc fauemus reo: ut. l. fauorabiliores. ⁊ l. arrianus. s̃. de act. ⁊ ob. Ita dicit By. s̃. de dã. infec. l. fluminũ. §. itez apud iul. ⁊ ex̃ de reg. iur. c. cũ sint ꝑtium. li. vj. Sed nõne loqtur hic in his que ꝑtinent ad litis decisionẽ: ⁊ tũ fauemus actori. iõ illa ꝟba nõ placẽt mihi. Unde dic ꝙ aut in iudicijs orĩt dubitatio circa ꝟba: ⁊ tunc aut sũt ꝓlata ab aliquo ex his in quorũ ꝓsona iudiciũ ꝓncipaliter sustẽtatur. aut sũt ꝓlata a quodã alio. Si ab vno ex his semp ĩterp̃tat ꝓ eo: ut hic. ⁊. l. si qs intentione. s̃. de iudi. siue sit actor siue reus. ⁊ no. ꝑ By. in. c. cõtra eũ. de re. iur. li. vi. Quãdoqz sunt ꝟba ꝓlata ab alio nõ ab ipsis litigãtibus: ut in teste. uel defunctꝰ est aliqs qui ꝓtulit ꝟba successorẽ bñs ⁊ tũc aut tu uis facere interp̃tationẽ cã uitãdi aliquã cõtrarietatẽ: ⁊ tũc põt fieri ĩterp̃tatio: ut hic est casus. ex̃ de testi. c. cũ tu. ⁊ in ꝓma cõsti. C. §. qbꝰ. aut tu nõ uis facere cã uitãdi cõtrarietatẽ: ſz ut ꝓsit alij: uel pp aliq̃ aliam cãm: ⁊ tũc nõ põt fieri. Sz illud ꝟbuz dubiũ nõ valet: ut. c. in ꝓtia. ex̃. de ꝓba. ⁊ hic in glo. ⁊. l. põpo. scribit si frumẽtuz. in fi. s̃. de rei uen. Si ꝟo insurgit dubietas circa aliõ q̃ circa ꝟba: ⁊ tũc recurre ad dicta doc. aut loqmur in his q̃ ꝑtinẽt ad litis ordinationẽ. ⁊ tũc si actor instat ⁊ ꝓsequtur fauemus actori: ut. l. de die in pri. s̃. qui satisda. cog. Si ꝟo actor nõ instat ⁊ fauemꝰ reo: ut. l. si ea. C. qui accu. nõ pos. ⁊. l. ꝓperãdũ. §. siqdem. ⁊. §. finautẽ. C. de iudi. Aut in his q ꝑtinent ad litis decisionẽ. ⁊ tũc fit interpretatio ꝓ liberatõe: ut. l. arrianꝰ. s̃. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. legatũ. s̃. de manumis. ¶ Ex his dico ꝙ intẽtio dubia ꝺz declarari in ꝓbationibus. nã si ꝓbatio eẽt dubia: tũc fieret interpretatio cõtra eũ ut dixi. lz eniz possit dicere sic intellexi in libello: non tamẽ põt dicere sic intellexit testis uel sic ꝺz ĩtelligi instrumẽtuz. Itẽ dico ꝙ si lit. cõte. facta est ꝑ cõfessionẽ: nõ stabit ei qõ sensit actor: qa cũ cõtestatio facta est ꝑ confessionẽ: tũc cõtestatio nõ est solũ ordo iudicij sed etiã est ꝓbatio. ⁊ ideo cogit declarar reus: ut. l. certũ de cõfes. Uel si nollet declarare habz locũ. l. de etate. §. q tacuit. ff. de interro. act. ⁊ qõ no. per By. in. d. c. cõtra eũ. Itẽ dico ꝙ si libellus est datꝰ ꝑ dñm ꝙ ꝟbuz ambiguum nõ põt declarari per ꝓcuratorẽ generalẽ: nisi habeat expressũ mãdatũ a dño sicut non põt heres uniuersalis. Itẽ si est datꝰ libellus a ꝓcuratore siqdem dñs mãdauit spãliter sic dari libellũ declarabit dñs. alias ꝓcurator: ut. s̃. de li. cã. l. in seruo. ⁊ qõ no. de edil. edi. l. cũ mancipiũ. ⁊ si nollet declarare teneꝳ dño cũ se q̃/

tur absolutio. hec enĩ declaratio ꝑsonalissima est: ut ꝟides. qõ bene no. qa si libellus est ĩcertus ꝓbationes sũt certe debẽt articuli eẽ dati ad declarationẽ habẽdaz: ut ex ꝑdictis uides. Idẽ si reus obscure excipit. Idem puto in iudice[b] inqrente: ut eius successor nõ possit ꝺclarare eadẽ rõne. Sz qd si post sniam appareat incertitudo: dic ꝙ siqdem ex actis apparet certũ ꝑsumit iudicẽ de eo sensisse: ut no. s̃. de excep. rei iudi. l. si qs ad exhibẽdũ. Idẽ dico si ñ apparet ex actis ñ stat ꝺclaratiõi actoris uel rei ꝺ quo sẽsit: ſz dz cõstare ꝑ ꝟisimilia ꝺ quo sẽsit. s̃. de iudi. l. si ĩ iudicijs. oia enĩ q̃. s̃. dixi ñ posse declarari ꝑ successorẽ uel similes: ĩtelligo qñ declaratio cõsistit ex mera uolũtate. secꝰ ĩ declaratiõe q̃ fit per ꝟisimilia: ut. l. semp in stipulationibꝰ. j. de re. iur. ¶ Et ideo boni assessores qñ capiũt aliquẽ exbãnitũ: qa forte repitur aliꝰ eiusdẽ nois ⁊ cognominis: faciũt eũ cõsiteri se eẽ illum hoiem ⁊ illud idẽ corpus ⁊c̃. ut dixi de condi. ⁊ demõ. l. demonstratio. in ꝑn. uel si non posset hãc ꝓfessionẽ extorquere habeat ꝓbationẽ ꝙ hic ẽ ille homo q de hoc maleficio inculpabat uel qui illud fecẽ uel habeat ꝟisimilia de eo ita ꝙ ꝟisimile sit iudicẽ qui iudicauit de eo sensisse. Itẽ postq̃ quis semel declaruerit ñ poterit postea uariare: ut. l. qcqd astringẽde. ĩ ꝑn. s̃. eo. ꝑm unã lec. ⁊ ibi dixi.

Si stipulante. Si alternatiue interrogãti respõdeatur ꝺ vno viciatur stipulatio in spẽ: lz secus in sũmis. Itẽ secus si ꝑcedat iterrogatio copulatiua. hoc distigue plene: ut dixi. s̃. e. l. i. §. si qs simpliciter. ⁊. §. fi.

Ex. §. sequenti.

C An que rollũt iam contracta ĩpediãt contrahenda: ibi. Et cũ q̃ritur. Et stãte statuto ꝙ bãnitꝰ elapso termino bãni nõ possit eẽ de ꝑoribus etiã si fuerit rebãnitus. Et alio statuto ꝙ iterficiẽs rebellẽ sit exẽptus a bãno qõ incurrisset uel incurrere potuisset pp eius ꝺlicta. Si aliqs bãnitus ĩ termio bãni occidat rebellẽ an possit esse de ꝑoribus: ibi. Et ista. Et an cũ fructus debentur ex certo fũdo: ⁊ nõ colligũtur an obligatio extiguat uel differat: ibi. Et ut. Et an ĩspiciat qõ euenire põt. ⁊ an si frater diuisit cũ fratre ⁊ moriatur relicto pupillo an alter frater possit esse tutor pp euictionem q̃ euenire põt: ibi. Op. Et que sit ratio ꝙ domꝰ reedificata ñ sit eadẽ ⁊ nauis sic: ibi. Quero. Et an ecclesia ꝺstructa ⁊ reedificata sit eadẽ uide ĩ fi.

Sacram rem. §. iste cõsueuit reputari difficilis. Si res a cõmertio cõi eximatur sup ea obligatio nõ cõtrahit: ⁊ iã cõtracta extiguit nec reuiuiscit ĩpedimẽto cessãte. secꝰ si fructꝰ nati pereãt uel nauis reponẽdi anio dissoluatur. tũc eniz obligatio non extinguitur sed cessat. ideo reassumit effectũ ĩpedimẽto cessãte. h. d. Iste. §. diuiditur ꝓncipaliter in. vij. partes. Prio determinat vnã questionẽ. scõo determinat aliã q̃ depẽdet ex antecedẽtibus. tertio assignat unã rationẽ in ꝛtrariũ. quarto ponit duo dicta que videtur eẽ contra ꝑcedẽtẽ determiationẽ. qnto soluit dicta contraria dissimilitudinẽ assignãdo iter stipulationẽ hoĩs liberi ⁊ vini seu fructuuz. sexto ponit dr̃iam ĩter hoĩem ⁊ nauẽ. septimo ponit effectũ pñtis inqsitiõis. secũda ibi: nec reuocãtur. tertia ibi: quoniã qdẽ. q̃rta ibi: nã ⁊ si nauẽ. quĩta ibi: ſz hec dissimilia. sexta ibi: ⁊ nauis si hac. septima ibi: hic tractatus. Prima subdiuiditur. qa ꝓmo soluit. q. scõo rõem dubitatiõis. tertio rõnem solutiõis. scõa ibi: q̃uis res sacra. tertia ibi: nã ⁊ cũ qs. ⁊ ẽ rõ talis. obligatio iã nata extinguitur si res efficit sacra uel hõ liber. ergo multo magis ĩpedit ꝛtrahẽda. Seqtur scõa ꝑs ibi: reuocatur ⁊c̃. Seqtur tertia ꝑs ibi: quoniã qdez. Hec legitur duobꝰ mõis. Primo ꝙ sit rõ ꝑcedẽtiũ sic ꝑmitto ꝙ sicut ꝑm naturã de hoĩe viuo possit mortuus fieri: ⁊ de mortuo nõ põt fieri viuus. sic obligatio nata põt extinguĩ: sed extincta nõ põt resuscitari nisi miraculose. Nũc

ad ꝓpoſituꝫ q̃ p̃dicta ſint vera ꝓbo:qa alias ſequerek abſurdũ.ſ.q̃ eadem cã eſſet obligãdi ⁊ liberãdi.hoc eſt eodẽ modo reuiuiſceret ſicut extinguik.qõ eſt cõtra naturã q̃ de nõ eſſe tranſeat ad eſſe.⁊ hoc vult dicere glo. Secũdo modo põt poni q̃ fit rõ cõtra p̃dicta:hoc modo.dictũ eſt ſupra q̃ non reuiuiſcit ipediměto ceſſante. Cõtra:qa ꝯtrarioꝫ eadẽ ẽ natura:qa ſicut hoc facit extĩgui obligationẽ:ita ſi ceſſat faciat reuiuiſci.q.d.iſta rõ eſt ſufficienſ:vt pp hoc reuocek ĩ obligationẽ.⁊ ſic eſt rõ remotiua:vt tangit glo.ĩ ſi.Sequitur nã ⁊ ſi nauẽ.Iſta duo exẽpla ſunt clara ⁊ ꝯtradicũt p̃cedenti determinationi.Sequik ibi ſz hec diſſimũlia.Volẽs ſoluere ꝯtrariũ p̃mittit q̃ ſicut ſtipulatio liberi hois non valet pure:ita nõ valet ſub cõditiõe : qa res dz eſſe in noſtro cõmertio tpe cõtractus.Hoc p̃miſſo nõ ob.exẽpluꝫ de vino naſciturो:qa illa obligatio ꝯtinet vinũ in genere qõ ĩ genere põt ſubijci cõmertio noſtro.Item dicta obligatio hz tẽpus quo fructus naſcerẽk.⁊ expectare q̃ fruct⁹ naſcank eſt ciuile ⁊ honeſtũ.ſed liber homo ẽ certũ q̃ tp̃e cõtracte ſtipulationis nõ põt ſubijci cõmertio noſtro.Itez expectare q̃ efficiak ſeru⁹ nõ eſt honeſtuꝫ:qa caſuꝫ aduerſamqꝫ fortunã ⁊c.Habes ſolutuꝫ cõtrariũ de exẽplo uini.Sequik q̃ nauis.Hoc tollit cõtrariũ de exẽplo nauiſ ſic.certũ eſt q̃ qũ res efficik ſacra fit ea mẽte vt nunquã efficiak ꝓphana.⁊ cũ ſeru⁹ efficitur liber fit ea mente vt nunquã efficiak ſeru⁹.qõ pz:qa expectare eius ſuitutez eẽt inhoneſtuꝫ vt dixi.ſed in naui ſi reſoluta eſſet aio cõuertẽdi in aliũ vſuꝫ ⁊ poſtea reficerek eẽt alia nauis:nec obligatio tũc reuiuiſceret:⁊ ſic eẽt idem qõ in hoĩe libero.ſz ſi deponik aio reficiendi animus ẽ honeſt⁹:⁊ ideo tunc uidek eadẽ nauis.Ad hoc facit qõ dicimus de domo ⁊ cetera ſunt clara vſqꝫ ad ſi.Mo.in prima particula q̃ libeꝫ hoiem non poſſum ſtipulari.Aliud no.q̃ obligatio ſemel extĩcta ⁊c.¶Op.de.l.cetera.§.ſi duob⁹.ſ. de le.i.⁊.l.ſi quis iquilinos.e.ti.So.vt dixi.ſ.e.l.multũ interest.¶Secundo op.de.l.is cui.ſ.de teſta.⁊ de.l.i. §.ſi quis autem.ſ.de bo.poſ.ſm ta.Bi.ſignat cõtrariũ illud.hic loquik q̃ ꝯtingit mutatio circa rẽ:ibi q̃ circa perſonã ſine eoꝫ delicto.Salua reuerẽtia Bi.non bene ſignat illa cõtra.hic:qa ille.ll. loquũtur q̃ ea q̃ nõ ĩpediũt iã fcã ĩpediũt ꝯtrahẽda:ut.j.e.plurib⁹.§.ſi plz. hic ꝟo logk q̃ ea q̃ tollũt iã ꝯtracta ĩpediũt ꝯtrahẽda. ¶Sz op.ſ.l.ij.§.i.ſ capi.dimi.ſo.q̃q̃z ĩpedimẽtũ ſupueniẽs reddit rẽ ĩhabilẽ in futurũ ⁊ hz locũ regula vt hic.q̃q̃z in futurũ inhabliẽ nõ reddit.⁊ ĩ iſto caſu hz locũ iſta regula ſibi ſimile in.l.ſi debitori deportato.j. de fideiuſ.¶Op.de.l.ſi ſub cõditione.j.ſ ſo.⁊.l. quotiens.j.de noua.vbi tollerẽtur iã cõtracta: ⁊ tũ nõ ĩpediũt cõtrahẽda.Breuiter ibi loqtur de actu qui p̃ncipaliter ad liberationẽ tẽdit.⁊ iõ niſi ꝓponak obligatio nõ põt ſequi liberatio.hic nõ tẽdit ad liberationẽ p̃ncipaliter:ſed ſecũdario ⁊ p quãdaꝫ cõſequẽtiã.¶ Et cuꝫ querik vtrũ ea que tollũt iã cõtracta ĩpediũt cõtrahẽda.Dic aut q̃ris ſ his que reſpiciũt p̃ncipaliter liberatiõem.⁊ tũc aut talis act⁹ deliberãdo reſpicit tm̃ preterita.⁊ tũc que tollũt iã cõtracta nõ ĩpediũt cõtrahẽda: ut.d.l.ſi a colono.⁊.d.l.ſi ſtipulat⁹ fueriz.§.i.ſ.eo. aut reſpiciũt tm̃ futura.⁊ tũc aut illa liberatio tẽdit ad iducẽdaꝫ liberationẽ doli.⁊ que ĩpediũt iã cõtracta ñ tollũt cõtrahẽda:ut.l.ſi unus.§.illud.ſ.de pac.aut ad liberationẽ doli nõ tẽdunt.⁊ tũc nõ ĩpedik obligatio cõtrahi:ſed effect⁹ ſic. ⁊ uno cõtextu obligatio naſcitur ⁊ p̃mik:ut.l.ſub cõditiõe.j.ſ ſol. ⁊.l.quotiẽs.j.ſ noua. Secũdo quãdo querimus de his que nõ reſpiciunt liberationẽ p̃ncipaliter. ⁊ tũc aut illa q̃litas reddit pſonã uel rẽ inhabilez in futuro.⁊ tũc q̃ ĩpediũt iã contracta ĩpediũt cõtrahẽda:ut hic ⁊.l.iij.§.definere.ſ.uſuf. quẽad. ca.de uſufru.le.l.ſemproni⁹ atrauus.Aut non reddit pſonã uel rẽ inhabilẽ in futuro.⁊ tũc que ĩpediunt iã cõtracta nõ ĩpediũt cõtrahẽda:ut.ſ.de capi.dimi.l.ij.§.i.⁊.l.ſi debitori deportato.j.de fideiuſ.⁊.j. e.l.exiſtimo.¶ Et iſta ſũt utilia ad.q. [a] Statutũ eſt hic q̃ ille q fuerit exbãnit⁹ elapſo termio bãni nõ poſſit eẽ de p̃orib⁹ etiã ſi fuerit rebãnitus.alio ſtatuto caueк q̃ qui interfecerit aliquẽ rebellẽ ſit exẽptus:⁊ eximak ab oĩ bãno qõ incurriſſet uel ĩcurrere poſſet ꝓpter ei⁹ preterita delicta. cõtingit q̃ qdã poſt bãnũ ſibi datũ ĩfra terminũ bãni ĩterfecerit rebellẽ.q̃rebatur utrũ iſte poſſet eẽ de p̃oribus.Videк q̃ ſic:qa iſte nũq̃ fuit exbannitus:qa durãte termio ſupuenit cã que bãnũ pfectũ extingueret.ergo ĩpediuit bãnũ incurrere . Sed certe cũ iſta cã tendat directo ad liberationẽ nec de banno poſſet eximi niſi ille qui ĩcurrit ĩ eo pũcto quo termin⁹ bãni currit eſt exbãnitus ⁊ exẽptus.⁊ ſic uerũ ẽ eũ fuiſſe exbãnitũ: ut.d.l.ſub cõditiõe.j.de ſo.cũ ſi.ſec⁹ſi ſtatutũ de cetero redderet pſonaꝫ ĩhabilẽ ad exbãniẽdũ p ea que dicta ſũt habetis hic q̃ nõ reuiuiſcit cõtract⁹. Cõtra:qa ceſſãte cã ceſſat effect⁹:ut.l. generaliter.C.ſ epi.⁊ de.Sy: dicit q̃ in obligatiõe q̃ oino nõ p̃imere tur:tũc ꝓcederet cõtrariũ.ſecus ſi oino eſſet ſublatum: vt.l.ſi unus.§.pactus.ſ.de pac.¶Op.q̃ opatur op poſitũ in oppoſito ⁊ ꝓpoſitũ in ꝓpoſito:ut.l.ſi. de le. iij.⁊.l.⁊ ſi cõtra.de vul.⁊ pupil.Ꝓ.q̃ illud opatur ⁊c. verũ eſt eodẽ cõcurrẽte.unde cũ ad ꝯtrahẽdaꝫ obligationẽ duo regrũtur.ſ.conſenſus ꝟbis exp̃ſſus ⁊ q̃ res poſſit ſubijci nr̃o cõmercio quorũ ſi qõ deficit obligatio eẽt nulla. Eſt ergo rõ quare liberak qa definit eẽ in cõmercio.iõ extinguitur obligatio ip̃o iure:ſz nõ reſtituatur obligatio ip̃o iuk cũ ꝟbis cõtrahak.⁊ lz res re ĩcipiat eẽ in nr̃o cõmercio:tm̃ ꝟba que ſũt neceſſaria nõ ſupueniũt.Sy.ponit in.c.qui ſentit.ex̃ de reg. iur. li. vj.⁊ glo.in.l.ſm naturã.j.de reg.iur.¶Op.cõtrariorũ eadẽ eſt diſciplina:ut.d.l.ſm naturã.cũ ſi.⁊.d.l.⁊ ſi cõtra.ſ.alle.So. iſtõ cõtrariorũ eadẽ ẽ natura p̃t ĩtelligi duob⁹ mõis.Vno mõ eadẽ ẽ natura q̃tũ ad cognitiõem:qa cognito vno cognoſcis aliud:ut no.ſ.ſ bis qui ſunt ſui uel ali.iur.l.i.Itẽ alio mõ q̃tũ ad iuris diſpoſitionẽ eſt eadẽ natura:ut.l.diẽ.§.ſtari.ſ.de arbi. ⁊ ibi rõ eſt:qa cõtrarietas cadit circa q̃daꝫ accidẽtia non circa id qõ eſt cã eius effectus de quo loqmur ibi equũ ⁊ iniquũ nõ eſt cã quare dz ſtari:ſz cõpromiſſũ. Tertio mõ ĩtelligitur eadẽ eſt natura p cõtrariũ:ut contraria eodẽ mõ opentur cõtrariũ effectũ:⁊ tũc ob. ad hãc legẽ.Sz rñdeo verũ eſt vbi eſt eadẽ rõ:ut in.c.qui ſentit. ex̃ de reg.iur.li.vj.¶Op.de.l.ſi chorus.§.ſi.ſ. de le. iij.glo.q̃ eſt hic ponit ſo.⁊ nõ bonã.ꝟitas eſt q̃ ſi talis hõ efficiatur ſuus reſtituatur legatũ ex noua volũtate: vt .l.cũ ſu⁹.ſ.de adi.lega.põit glo.ĩ.l.ſi chorus in ſi.⁊ in.l.qui res.§.areã.j.ſ ſo.¶Uenio ad.ꝟ.naz ⁊ ſi ſi qs nauẽ.⁊ op.j.e.ꝟ.⁊ nauis.Ꝓ.iſta ꝟba dñt ĩtelligi cũ diſtinctõe ibi poſita.¶Uenio ad.ꝟ.pro quo etiã illud. Op.de.l. cũ certus. de vi.tri.⁊ ole.le.l.⁊ ſi debitor.§. ꝟiſimile de cõtrahẽ.emp.glo.hic.⁊ in contra . dicit q̃ hic adiecit ex illo fũdo.ibi qõ natũ erat.⁊ uide eã que ĩcipit in adijciẽdo.Quid ẽ hoc dictũ qõ glo.dicit.dico q̃ rõ ẽ:qa relatiuũ qs uel q adiectũ ꝟbo futuri tp̃ſ fak cõditionẽ:ut.l.ſticbũ qui me⁹ erit.ſ.ſ le.i.⁊.l.nup.ſ.ſ le.iij. q̃ cõditio ĩtelligitur ſ p̃ma vice:ut.l.bouẽ.§.hoc ſmone.j.de ꝟb.ſig.⁊ iõ deficiẽte cõditione nõ debek. ſz ſi dico ex tali fũdo nõ facit cõditionẽ.Sed iſta ſo.vr̃ cõtra.l.luci⁹.de ali.le.Ꝓ.ibi certus locus adijcitur gr̃a deſignatiõis nõ gr̃a taxatiõis ſeu cõditõis.qõ apparet ex eo q̃ certus locus ibi adijcik in executiõe:nõ in obligatione. hic ꝟo adijcik obligatõi p̃ncipaliter ⁊ in eadẽ oratione.Iſta ſo.ꝓbak in tex.in.l.qdã teſtamẽto.ĩ p̃n. ſ.de le.i. ibi q̃ ĩ initio pure datũ ⁊c.¶ Et vt tibi liqueat iſta materia qñ fructus debek ex certo fũdo:utrũ obligatio extinguak uel differak.diſtingue ſic.aut certus locus adijcitur cã deſignationis:qõ ẽ qñ p̃ſtationi adijcitur in alia oratione.aut adijcitur gr̃a taxatiõis. Primo caſu qõ eſt ꝓmiſſũ debetur ſtati uel ex illo loco vel aliũde:ut.l.lucius.ſ.de ali.le.⁊.l.qdã.ſ le.i.⁊.l.paulo

a ¶ Ad.q. ADDE q̃ Alex. refert q̃ Ang. bal. Raph. cum quibus ipſe tranſit tenẽt contra hanc deciſionem Bar.

a ¶ Quãtitate. ADDE ꝙ cõcordat Bal. in.c.i. de natura seu.ubi allegat glo. i.l. hactenus.s. d usufr. quã dicit allegare bõa iura.
b ¶ Ecclesia destructa. ADDE an retineat priuilegia sibi cõcessa vide glo. xvi.q. vij.c. ⁊ hoc dicimus. ⁊ glo.in.c. priuilegiuz de re.iur.i. vi. ⁊ in.c.statutũ i.v. collegiatis de electio. in. vj. Inno. in.c. ij.de no.op. nũ.⁊ in.c.ab Abbate de vb. sig. per Dy.in.l.pater.§.tusculanus.s. de le.iij.Bar.i .l.iij.de colleg. illicitis per Bal. in ti. d pace cõstã.in v.nos romanozuz. ⁊ i aũt.habita.C.ne fi.p patre. Alex. dicit ꝙ magis cõis cõclusio videt ꝙ etiam nõ refecta retineat priuilegia nisi fit d structa supioris auctoritate sine spe refectiõis p .l.si usufructus ciuitati.s. q. mo. usufru. amitta. pro quo vide ꝙ d villa destructa cõsuluit bal. Qsi. cccl viij. pmo li.item ecclesia destructa non amittit priuilegia si in alium locũ fit trãslata:ut ẽ glo.in.d.c.p uilegium. ⁊ no.Inno.in d.c.ij.

calimacho.§.fi.de le.iij.Qñqz adijcit gra taxatiõis. ⁊ tũc aut dr p relatiuũ:⁊ ita facit cõdictionẽ.⁊ tũc aut ẽ tm̃ una pstatio.aut sũt plures pstatiões annue uel mẽstrue.si ẽ tm̃ vna pstatio.⁊ tũc si pmo anno nõ colligũtur fructꝰ de cetero nõ debẽtur:ut.l.cũ certꝰ.de vi.tri. ⁊ ole.le.⁊.l.si debitor.§ verisimile.s.de contra. emp. Si vo sũt plures pstatiões annue uel mẽstrue:qõ deficit in uno anno supplet in alio:ut.l legatũ.§.vini faleni.de an.le.⁊.l.ex eo.s.de vi.tri. ⁊ ole.leg. Si vo non adijcit relatiuuz. ⁊ tũc spectant fructꝰ sequentiũ annorũ:si in pmo anno nõ sufficiũt:ut hic.⁊.l.firmio.in pn. s.qũ di.leg.ce.⁊ hec sũt vba Pe.hic p Ly.recitata in .l.si qs argẽtũ in fi.C.de dona. Quero an i tertio ãno expectat.⁊ glo.dicit ꝙ non:nisi duo anni exspectent: vt.l.nemo.de le.i. Sz illa glo.dicit cõtra istũ.§. q dicit ꝙ cessat ⁊ nõ extinguitur. Preterea obligatio vini est i genere qõ perire nõ põt:ut.l.in rõne.§.icerte .s. ad.l. fal.⁊.l.icediũ .C.si cer.pe. ⁊ iõ qñcũqz nascitur debebitur cũ nõ pereat .⁊ qõ sit in genere dilata.tm̃ in diem dr hic in tex. Sz cõtra:qa imo obligatio fructuũ nascẽdorũ est cõditionalis:ut.l.i.in fi.s. de cõdi.⁊ demõ. ⁊ dixi.s.e.l.iterdũ. R.qñ pmitto fructus futuros simpliciter nõ exp̃mẽdo q̃titatẽ.⁊ tũc indistincte est pmissio cõditionalis:ut.d.l.i.in fi.⁊ fructibꝰ nõ natis sine culpa pmissoris pmo anno debitor liberat:ut.s.de contrahẽ.emp.l.nec emptio.⁊ tunc nõ distinguitur vtrum apponatur relatiuũ uel nõ.sz qñ certã quãtitatẽ a fructuũ stipulor. tũc si nõ appõat fũdꝰ cõditiõaliter obligatio est i diẽ:ut hic pz.⁊ sic dz itelligi pdicta distictõ. ¶ Itẽ op.dr hic casũ fortuna ⁊c.cõtra de.l. generaliter.§.si libero hoi.s.de fideicõ.liber.glo.nõ sol.hic dicit By.ꝙ ibi est libertatis fauore. ¶ Op.dr hic ꝙ nõ i spicit qõ euenire põt. Cõtra.l.q bona.§.cũ iter edes. d dã.infec. Et ut tibi liqat an ispiciatur qõ euenire põt: breuiter dic.aut id de quo agitur respicit tm̃ tps pñs ⁊ nullã hz depẽdẽtiã de futuro:⁊ nõ ispicitur qõ euenire põt:vt.l.si stipulatꝰ fueriz.§.i.s.e.⁊.l. si a colono. ⁊ l.sciẽduz.§.fi.s. qui satisda.cog. aut respicit futurũ. ⁊ tũc aut illud qõ euenire põt est cõtingẽs sm naturaz ⁊ hois dispositionẽ ⁊ ispicimꝰ qõ euenire põt:ut.l.heres meus.§.fin.s.de cõdi.⁊ demõ.⁊.l.fi.§.finaũt auaricie C.cõia dele.⁊.l.si qs domũ .§.fi.s.loc.aut hz legẽ ẽ cõtingẽs.⁊ tũc aut ẽ cõtingẽs de iure spãli:⁊ nõ ispicitur qõ euenire põt:vt.l.iiij.circa pn.s.de fideicõ.liber.aut de iure cõi:⁊ ispicitur:ut.d.l.iiij.⁊.l.sz ⁊ si p ptorez .§. sz cũ femine.s.ex qui.cau.ma.aut est cõtingẽs pter naturã ⁊ pter legẽ.⁊ tũc aut pñs statꝰ rei idicat contingẽtiaz de futuro:⁊ tũc ispicimꝰ qõ euenire põt:ut.l.q bona.§.cũ iter edes.s.de dã.infec.⁊.l.habitatiões .§. fi. s.lo.⁊.l.in hac.in fi.s.de dã.infec.⁊.l.si idẽ cũ eodem in fi.s.de iur.om.iu. Aut pñs status rei nõ idicat cõtingentia de futuro:⁊ tũc nõ ispicit:ut hic. Fallit rõne culpe:ut.l.diuortio.s.de neg.gest.⁊.l. eum q.§.põpo.j. de fur.⁊ de tabu. exhi.l.locũ.§.cõdẽnatio cũ si. Fallit fauore libertatis:ut.l.generaliter.§.si libero hoi.s.de fideicõ.li.⁊ illud brocar.tãgit in.l.i.de in li.iu. ⁊ ibi p Guil.sz nõ explicat. Et pdicta faciũt ad multa q̃ dixi i .l.si qs sub cõditiõe.de test.tu. ¶ Itẽ facit frater diuisit cũ fratre qui mõ moriẽ relicto filio pupillo.dr ꝙ frater nõ põt eẽ eius tutor:qa iter eũ ⁊ pupillũ est obligatio cõditiõalis.s.si res euicat q obuenit in diuisiõe.ergo ⁊c: vt no.ibi aut minoris.dixi ꝙ si pñs statꝰ rei ad hoc itendit.s.ꝙ res euincat hoc uerũ eẽt.alias secꝰ:ut ex pdictis pz. Pro hoc iduco exp̃sse.s. si cui plusq̃ p .l.fal.l.hoc aũt.in pn. Venio ad.v.⁊ nauis.⁊ dr ꝙ nõ est eadẽ domꝰ si domus deponat vsqz ad fi. Cõtra.s. de ser.vr.pdi.l.fuitutes.§.sublatũ. dic domo deposita ⁊ restaurata nõ est ve eadẽ:ut hic.sz sm fictionez in actiõe psonali nõ ẽ etiã eadẽ:ut hic ⁊.s. de le.i.l. si ita §.fi.⁊ ibi vide multa ptinẽtia ad istã materiã. facit qõ dixi in.l.dãni.§.si is qui vicinas.de dã.ifec. Aut quo ad actionẽ mere realẽ.⁊ tũc irelligit eadẽ:ut.l.fuitutes §.sublatũ.s.de ser.vr.pdi.⁊.l.paulus.§.fundus.s.de pig. Aut est in actiõe mixta:ut in usufr.⁊ tũc non est eadẽ:ut.l.repeti.s.qui.mo.vsufr.amit.⁊ facit.l.q usufr. e.t. ¶ Quero q̃ est dria iter nauẽ ⁊ domũ. R.qa domꝰ deposita anio reficiẽdi nõ est eadẽ.nauis sic. ⁊ glo.voluit assignare driaz ⁊ vidẽ eã que icipit hic i domo speciale.⁊ glo.assignat in.l.qui vsufructũ.i glo.magna.s. de vsufruc.ꝙ nauis de facili reficit nõ domus. Illud est truffa:qa facilius iueniũtur magistri p domo reficienda q̃ p naui. Hic ergo rõem Mar. vaz:qa nauis i mẽte eius qui edificat cõsistit.⁊ iõ est eadẽ.sed domus cõsistit in solo.iõ nõ ẽ eadẽ.⁊ istud forte voluit Mar. sentire. Declaro icorporalia:ut actiões sequũtur psonã quocũqz vadãt:ut.l.fi.de pscrip.lõ.tẽp.imobilia ñ sequũtur psonã:cũ sint isepabilia a solo.iõ animꝰ circa retẽtionẽ iporũ put sũt corpus nõ põt opari. sed mobilia pñt separi a corpore ⁊ seq dñm.iõ animus in eius retẽtione facilius opatur.⁊ iõ qñ qs deponit nauẽ animo reponẽdi:illa nauis semp vr retẽta in mẽte nec vnq̃ deposita:ut hic dicit tex. ¶ Quid de ecclesiaõstructa fũditus ⁊ reedificata an dicat eadẽ. Gof.dicit idẽ qõ hic in domo in sũma de eccle.edi.in fi.qõ puto esse verũ si ecclesia accipiat p loco parietibꝰ circũdato. secus si accipiat ecclesia p capitulo toto:ut no. Azo i sũma de sacrosã.ecc.in pn.⁊ hoc est utile pp id qõ dr. ex de rescrip.c.fi.in cle.s.qõ littere nõ porrigũtur ad noua beneficia.sz puto itereſſe an dicat ecclesia ⁊ hñt locũ pdicta.an dicat bñficiũ.⁊ illõ ẽt durat ecclesia õposita:qa nomẽ ẽ oia cõtinẽs:ut.l.quotiẽs.§.fi.de vsufr. vñ lz sit alia ecclesia:tm̃ idẽ beneficiũ est. Inducit mar. ad.q.sunt excõicati canonici qdã.alij loco illorũ sunt positi.an illi sint excõicati:dicatis ꝙ.q.est canonistarũ in.c.aduersus cõsules.ex de imu.ec.⁊ p Inno.i.c. graue.extra de sen.excõ.

Si rẽ quã ex cã.

Bue cause lucratie nõ pñt cõcurrere circa eãdẽz rẽ nisi vna sit reuocabilis.h.d. Materiã duarũ cãruz lucratiuarũ habes i repentõe mea.l.meuiꝰ.§. duobꝰ.s.de le.iij. Examio.q.glo.hec res mihi õbita ex cã lucratiua effecta ẽ mea ex cã lucratiua: tm̃ ẽ recessura a me.an cõtra pmũ debitorẽ potero statim agere. Glo.dicẽ ꝙ sic.⁊ viõ eã q̃ icipit merito haberi. Pe.dicẽ cõtra:ut no.i.l.neratiꝰ.s.d cõdi. ide.glo.i.l.nõ quocũqz i pn.d le.i.ponit ãbas istas opi.⁊ By.tz ibi ꝙ demũ existẽte cõditiõe põt agere.⁊ dicit ꝙ casus est in quodã ver.l. nõ quocũqz. Ja.de are.dicit cõcordãdo istas opi.aut volo agere ad fuũ vel ad extimationẽ debitã ⁊ nõ possũ. Ita loqtur qõ no.i.l.neratius.de cõdi.ide.⁊ ita intelligat opi.By.⁊ Pe.aut volo agere ad id qõ videor minꝰ habere: qa ẽ dubiũ ipaz i futurũ eẽ penes me ⁊ possũ:ut ar.l.i.§.heres ad treb.⁊ ita loqtur alia opi.

Stichũ qui decessit.

Res pempta pꝰ morã põt cõdici ⁊ in stipulationẽ deduci.h.d. ¶ No.ꝙ. obligatiõe rẽ restitui re pempta ipa res cõdicit:ut no. hic.⁊.l.fuus.§.bone.s.de cõdi.fur.dico in .l. stipulatiões nõ diuidũtur.s.e.l.nemo rẽ suã.

Ex.l.sequenti.

¶ Si pmisisti edificat domũ i fũdo meo ⁊ fuisti i mora. et ego fũdũ alienaui nõ potes amplius edificare: ibi. Ex pdictis. Et que ẽ rõ ꝙ post litẽ cõtestatã nõ admittat purgatio more:ibi. Quero prio. Et an si in stipulatiõe apposita sit pena:⁊ dictũ rato manẽte pacto an admittat purgatõ more:ibi. Scdo. Et an si ignorãs se posse morã purgare soluat penã an possit repetere: ibi. Quero tertio. Et an possit mora purgari cũ executio fit a lege:ibi. Quarto. Et an si promissa sit pena ⁊ iuratũ nõ ꝛtrauenire an admittat purgatio more: ibi. Quito. Et an si stipulatio sit cõmissa pp maleficiũ an admittat purgatio more:ibi. Sexto. Et an si res pijt

tpe quo poterã morã purgaſ cui⁹ piculo pijt:ibi. Septio. Et an ſi cõuẽtio eſt in pſonã vnius pena ĩ pſonã alteri⁹ admittaſ purgatio more:ibi. Octauo. Et an ex pte actoris admittaſ purgatio more:ibi. Nono. Et qñ admittaſ purgatio more:ibi. Vltio.

s **Jinſulã.** Iſta.l.hz materiã pfũdaz. glo.tractauit eã ĩ.l.z ſi poſt tres.ſ.ſi qs cau. By.ex dcis Odof.poſuit vnã diſtinctionẽ hic. Ja.de are.z Pe.de bel.pti.aliter ponunt: ut refert Ly.C.de pac.l.ſi pacto quo penã. Ego ĩ oppoſitiõib⁹ exaiabo q̃ſi dcã oium. Diuidit ĩ duas ptes. Prio loqtur de tpe añ lit.cõte.Scõo de tpe p⁹ lit.cõte.cũ ĩtereſſe cõmiſſũ poſt morã petiſ añ lit.pte.admittiſ purgatio more. poſt lit.cõt.ſec⁹.hoc dicit.uel diuiõ ĩ tres ptes.pmo poniſ thema z q̃ſtio.ſcõo rñſio de tpe añ lit.cõte.tertio de tpe poſt lit.cõte. Põe ſũmariũ:vt ſ.deide pone caſũ ĩ termis z lege lfam ibi.potuiſti facere.z ſic ꝯmiſſa ẽ ſtipulatio ad ĩtereſſe totũ:ut.ſ.e.l.ſi ita ſtipulat⁹ eſſẽ abſ te.q̃ritur mõ an admittaſ purgatõ ibi cõteſtat⁹.ſ.ſup ĩtereſſe. Mo.q̃ añ lit.cõte. admittiſ purgatio more. Itẽ no.q̃ p⁹ lit.cõt.ñ admittiſ purgatio more. Ad iſta õclarãda ĩtẽdã. lz pe.õ bel.pti.z an. õ piſis q repetierũt hãc.l.tractãt hic qũo factũ ſit ĩ obligatiõe:z quõ ĩtereſſe ſuccedat ĩ obligatiõe.q̃ oia dico ĩ.l.ſtipulatiões nõ diuidũtur.ſ.e.z.l.ita ſtipulat⁹.ſ.e. ¶Op.ad pmũ notabile de.l.ſi ita qs.§.ſeio.ĩ.e.Sol. glo.purgatio admittiſ:niſi creditoris ĩterſit:ut ĩ ꝯtra. z pbaſ ĩ.l.ſi cũ dies.§.ſi.cũ.l.ſe.ſ.de arbi.¶Sz ꝯtra hoc op.nã hic diẽ tex.ꝯmiſſã eẽ ſtipulationẽ ad ĩtereẽ. ergo creditoris ĩtereſt.z ſic purgatio nõ admittiſ qõ ẽ cõtra hũc tex.ſo.dicit By.q̃ glo.dicit niſi creditoris ĩterſit.dz expõi hoc ẽ niſi ĩtereſſe creditoriſ excedat extimationẽ facti:tũc enĩ nõ admitteret purgatio qõ ĩtelligeniſi factũ fieret:z dareſ illõ qõ vltra ĩtereſt. z hoc tz By.hic:z glo.ĩ.l.ſi cũ dieſ.§.ſi.z.l.ſe.ſ.õ arbi.z ſic habetis vnã limitationẽ.ſ.q̃ admittiſ purgatio añ lit.cõteſ.niſi creditoris ĩterſit.Sz cõtra hãc limitationẽ op. z vĩ q̃ dz ſic limitari.admittiſ purgatio more:niſi ius actoris ſit factũ deteri⁹:ut.l.z ſi poſt tres.ſ. ſi qs cau. So.qñ ĩ obligatiõe ẽ aliqõ factũ qõ ſpectat ad litis ordinatõez: ut pmiſiſti mihi de iudicio ſiſti:vel de defendẽdo:tũc debem⁹ uti illis ꝓbis qb⁹ vtiſ.l.z ſi poſt treſ .ſ.ſi ius actoris z c̃.nã dãna z expẽſas pſeqmur officio iudicis:ut.l.nõ ignoret.C.de fru.z liti expẽ.z.C.õ iudi.ĩ.l.ſãcim⁹.z iõ nõ curam⁹ ſi actoris ĩterſit:nec p hoc ĩpediſ purgatio.ſz iudex:ut dixi ex ſuo officio nõ audiet niſi refectis expẽſis z dãnis.ſz qñ factũ venit explicãdũ ex iudiciũ:tũc ipe creditor ĩpedit purgatiõez ſi ſua ĩtereſt niſi ĩtereſſe offeraſ ut dictũ ẽ. ¶ Ex p̃dictis dico q̃ ſi pmiſiſti facere domũ ĩ fũdo meo z fuiſti ĩ mora: z poſtea fũdũ alienaui:nõ poteris õ cetero morã purgare:qa ius meũ ẽ factũ deteri⁹:ut.d.l.z ſi p⁹ tres.nã iſta ꝓba niſi actoris ĩterſit cõprehẽdũt ẽt qñ ius actoris ẽ factũ deteri⁹. ¶Scõo op.z vĩ q̃ ſolũ ĩfra modicũ tps admittaſ purgatio:ut.l.ſi ita qs.§.ſeia.ĩ.e. hic ꝓo dĩ vſqz ad lit.cõte.z poſſet eẽ q̃ ꝯte.litis haberet magnã dilationez.So.dicit ibi glo.q̃ hec.l.limitaſ p illã.ſ. q̃ vſqz ad lit.cõteſ.admittaſ purgatio.ſ.q̃ ſi cõteſtatio fiat ĩfra modicũ tps z bñ dicit.Sz dubitaſ qd ſit modicũ tps.glo.ĩ.l.z ſit p⁹tres ponit opi. Finaliter dicit q̃ ſtabiſ arbitrio iudicis.z dicit bñ p tex.ĩ.d.l.ſi ita qs.§. ſeia:vbi tex.hoc dicit expſſe:lz glo.z doc.nõ allegẽt ad hoc.Sz poſſet dubitari q̃liter iudex arbitrabiſ iſtõ modicum tps.R. ex q̃litate opis uel tẽporũ arbitrabitur iudex tps:ut.ĩ.e.l.cõtinu⁹.§.itẽ q ĩſulã.z ſic habes aliam limitationẽ. Tertio op.de.l.traiecticie.§.õ illo .ſ. ti.z.C.e.l.magnã.vbi vĩ q̃ nullo mõ admittaſ purgatio.So.ibi erat dieſ z pẽa.iõ nõ admittiſ purgatio.hic ꝓo nõ erat dies nec pẽa. Ita vĩ velle glo.ĩ.l.z ſi p⁹treſ. z Odof.z By.hic ĩ diſtictiõe ſua:lz Pe.de bel.pti.cõtra:ut dicã.ĩ.pti.cõtrario. ¶Quarto op.ad iſtã ſol.õ .l.z ſi p⁹ tres.ſ.ſi qs cau.vbi erat dies z pẽa z admittiſ purgatio.So.hic loqmur ĩ cõtractib⁹.ibi ĩ iudicijs ſpãle ſm glo.z dy.Sz pe.dicit q̃ hec ẽ truffa.nã dicere in iudiciis multa ſũt ſpãlia:ergo hoc eſt ſpãle:ẽ multũ ĩcõueniẽs. Dicit ergo pe.q̃ ĩ.d.l.z ſi poſt tres ẽ caſus cõtra dy.rñdet ad.§.de illo q̃ ibi erat talis pẽa q̃ põt peti una cũ pncipali:ut uſura.iõ ñ admittiſ purgatio.hic ꝓo z ĩ.l.z ſi poſt tres nõ poterat peti una cũ pncipali. Ad.l.magnã rñdet q̃ ibi dr̃ q̃ pẽa cõmittiſ:nõ ãt phibet q̃ mora poſſit purgari. ¶ Examiemus ꝓba pe. dicit ipe vbi pẽa põt peti vna cũ pncipali ñ admittiſ purgatio.hoc ẽ falſũ:ut.ĩ.dicã ĩ.q.illa qñ ẽ dictũ rato manẽte pacto. Itẽ dicit ipe q̃ ibi nõ pt peti pẽa vna cũ pncipali:tũc admittiſ purgatio.Sz iſtud ẽ cõtra tex.d.l. traiecticie.§.ſi.vbi ĩ pacto legis ꝯmiſſorie nõ admittiſ purgatio:z tñ nõ poterit peti vna cũ pncipali. Qualiter ergo rñdem⁹ ad.l.z ſi p⁹ tres. Dico ſz glo.z di. ſpãle ĩ ptoriis z iudicialib⁹ ſtipulatiõib⁹. Aſſigno aliã rõez q̃ ipi:qa ptorie ſtipulationes z iudiciales iudicãtur õ mẽte ptoris.ſz cõuentiõales ex mẽte cõtrahẽtiũ: ut.l.ĩ ꝯuẽtiõalib⁹.ſ.e.ſz cũ ptor hz eqtatẽ añ oculos:ut.l.q̃ ſi ephesi.ſ. de eo qõ cer.lo.iõ cũ videt ius actoris nõ eẽ factũ deteri⁹:iõ admittit purgatiõez more. Mõ ſic ĩ cõuẽtiõalib⁹ q̃ ex mẽte z uolũtate cõtrahẽtiũ iudicanĩ. Itẽ cõtra iſtã ſo.dy.op.do.rai.õ for.de.l.i.ſ.de penu. le.ubi dicebat ipe q̃ erat caſus cõtra dy. Sz certe ĩmo ibi ꝓbe ẽ caſuſ p dy.nã ibi ĩter cetera põitur caſus vbi penus relict⁹ ẽ ĩ ãnos ſingulos.z ſi penũ nõ dederit decẽ daret.nã ibi ẽ dies.ſ.ĩ ãnos ſingulos z pẽa.z tñ admittitur purgatio:ut ibi dicit tex.Sz certe dy.ĩtelligit qñ ẽ apposita dies ſolutiõi:cui⁹ diei euẽt⁹ cõſtituit quẽ ĩ mora.ſz.l.i.de penu.le.loqtur de die q̃ appõitur gr̃a multiplicãde obligatiõis cui⁹: diei euẽt⁹ nõ cõſtituit quẽ in mora.nã cũ ex euẽtu diei ĩ vltis volũtatib⁹ naſcaſ obligatio:nõ põt eodẽ momẽto naſci obligatio z mora:ut .ĩ. de ſo.l.qõ dicim⁹.lz ſec⁹ ĩ cõtractib⁹ eẽt:ut.l.ij.de iure emphi.Sz ſi ponerem⁹ q̃ ĩ vltis uolũtatib⁹ eẽt dies apposita ſolutiõi:tũc nõ admitteret purgatio : ut.d.l. i.de pen.leg.ibi niſi alia dies adiecta ſic z c̃.vbi ẽ cãuſ p dy.¶Quito op.de.l.q rome.§.flaui⁹.ĩ.e.vbi ẽ pẽa. z tñ admittiſ purgatio.So.dicit dy. ibi erat pena z ñ dies.ſz qõ.ſ.dixi hz locũ qñ ẽ pena z dies.ſz cõtra hoc dictũ dy.ĩſurgit do.And.de piſis:qa ĩ obligatiõe ſaltem ĩeſt dies tacita.ſ.cũ petiero:ut.l.ſi.x.cũ petiero.ſ.e. ſz dies tacita z expſſa opatur idẽ:ut dy.dicit z pbaſ ĩ.d. .l.i.de pe.le.ergo z c̃.z ſic recedit a.d.dy.Sz certe dy. loqtur de illo die cui⁹ diei curſũ pmiſſor poterit puidere ex natura obligatiõis.nã ſi nõ potuit puidere:tũc õ eqtate admittiſ purgatio:q̃ purgatio fit ex eqtate : vt l.ſi ſuũ.§.ſeqtur.ĩ.e.¶Sexto op.de.l.ſi ita qs.§.ſeia ĩ.e.ſo.dy.q̃ ibi ẽ dies z nõ pena:iõ admittitur purgatio.Sz cõtra hoc ĩſurgit An.de piſis.qa lz ſit dies tñ: tñ pena ĩeſt tacite.ſ.ĩtereſſe q̃ p⁹ morã ſuccedit ĩ obligatiõe:ut.l.ſtipulatiões ñ diuidũtur.ꝓ.celſus.cũ ſi. ergo nõ deberet admitti purgatio ſicut qñ ẽ dies z pena ex diſpoſitiõe hoĩs:ſz ĩtereſſe ſuccedit ĩ obligatiõe z ex diſpoſitiõe legis:vñ z eadẽ eqtate q̃ lex illud ĩducit eadẽ eqtate purgationẽ admittit.ſec⁹ qñ hõ ſibi ſpãliter puidit.illã enĩ ppriã puiſionẽ auferre lex nõ vult.naz lex ſuũ nõ tibi tuũ denegat auxiliũ: ut no.C. ſi aduer. uẽ.l.i.z firmi⁹ qs hz qõ q̃rit ſua puiſiõe q̃ qõ puiſiõe alteri⁹:ut.ſ.de fideicõ.liber.l.ſi fili⁹.§.erit.z.l.ij.ſ.de offi.pcõ.z õ le.ij.l. qõ pncipi.z.l.ſi augusta. Itẽ ẽ alia rõ qa miti⁹ agiſ cũ.l.q̃ cũ hoie:ut.l. celſ⁹.ſ.õ ar.z.ĩ.dicã. Itẽ cõtra pdcã vĩ pdcã.l.ſi ita qs.§.ſeia:vbi vĩ dies z pẽa.ſ.vſura.Sz certe ibi ſoluũtur vſuĩ:ut ſors.ſz noſ loqmur ĩ pẽa q̃ cõmittitur ex curſu diei. ¶ Septio op.de l.i.ĩ pn.de pe.le.z qñ.di.le.ce.l.cũ ſiue.z.l.ſi penũ:vbi lz ſit pẽa admittitur purgatio.ſo.dicit dy.q̃ ibi ẽ pẽa z nõ dieſ.iõ mora cõmittitur p ĩterpellationẽ z admittiſ purgatõ. ¶Sz cõtra hoc op.ſtipulatio penalis nouat

p̃cedẽtẽ:vt.l.obligationũ fere.§.fi.s̃.ti.i.⁊.j̃.e.l.ita stipulat⁹.i fi.⁊ ibi dicã.Qũo ergo admittit purgatio? sz certe dy.i.l.si ꝟuũ.§.segtur.j̃.e.dicit q ista nouatio nõ ipedit purgationẽ:ut.d.ll.vbi ẽ casus qõ plz.nil eni ipugnat q vnũ fit i obligatiõe.aliõ fit i solutiõe:ut.l.si ita stipulat⁹ fuero.x.in melle.j̃.de so.Itẽ cõtra dictum dy.arguit.d.An.ꝟ pisis. nã segt icõueniẽs.qd eni si ẽ cõmissa pẽa dupli.nõne actor erit in dãno si purgatio admittat.Sz hoc sõniuz ẽ:ut ipemet dic ⁊ ego dico q ẽ cõtra casũ.l.si cũ dies.i.fi.cõiũcta.l.nõ distiguem⁹ in pn.s̃.de arbi.pterea ẽ cõtra casũ.d.l.i.i fi.de pe.le.vbi ex cessatiõe q̃titatis ãni vni⁹ cõmittit pẽa maior ꝓ toto:⁊ tũ admittit purgatio.Ex his cõcludam⁹ dictum dy.i oibus eẽ tenẽdũ.¶Octauo op.dixi ꝟm dy.s̃. q vbi ẽ dies ⁊ pẽa i iudicijs admittatur purgatio more. Sz cõtra.s̃.de arbi.l.celsus.fol.dy.q.l. ⁊ si p⁹ tres. ⁊ qõ.s̃.dictũ ẽ hz locũ i ꝓparatorijs.sz.l.celsus hz locũ i decisorijs.Rõ põt eẽ:quia in pretorijs stipulatiõib⁹ ⁊ iudicialib⁹ iudicam⁹ ꝟm mẽtẽ ptoris:sz hoc nõ sic i his q̃ ptinẽt ad litis decisiõez vbi iudex iã fũct⁹ ẽ offõ suo: vt.s̃.de re iudi.l.iudex.Sz cõtra hoc vt.d.l.si cũ dies §.fi.vbi ẽt,i decisorijs admittit purgatõ. So.dicit glo. i.d.l.celsus.i pn.⁊ By.q i.d.l.si cũ dies i fi. fuit apposita dies.at i.l.celsus.i pn.fuit apposita dies ab hoie:⁊ miti⁹ agit cũ.l.q̃ cũ hoie.¶Sz cõtra hoc op.glo.i.d. l.celsus.de.l.si libert⁹ minorẽ.j̃.de iurepa.Iõ.d.an. dicebat dictã solutionẽ ñ eẽ verã.iõ dictũ ꝯtrariũ.l.si cũ dies.§.fi.qdã soluũt q duri⁹ agit cũ hoie legis mistro q̃ cũ.l.vt.d.l.celsus. Nec ob.d.l.si libert⁹:qa ibi loqt de hoie ñ ministro legis.Sz certe hoc ẽ falsũ. nã arbiter nõ ẽ legis minister.nullã eni hz iurisditionẽ:sz notionẽ:ut.l.ait ptor.i.pn.s̃.de re iudi.⁊ iõ dicit q dy.bñ dicit.Nõ ob.l.si libert⁹:qa qñqz pẽa respicit ãnullationẽ ipius act⁹ de quo agit.tũc duri⁹ agit cũ lege: qa facili⁹ lex põt ãnullare q̃ hõ:ut.C.ꝟ le.l.nõ dubiũ. qñqz pena nõ respicit ãnullationẽ ipius act⁹ de quo agit:sz venit extrisec⁹:ut pena pecũiaria q̃ cõmittit si aliqd fuerit factũ uel nõ factũ:tũc duri⁹ agit cũ hoie q̃ cũ lege. ¶Vltio op.ad istã ptẽ ⁊ ea q̃ dicta sũt:qa i ꝓparatorijs admittatur purgatio p⁹ multos dies vbi ẽ dies ⁊ pena:ut.C.de fideius.l.sãcim⁹.So.spãle ẽ i fideiussore ꝟ iudicio fisti:qa alieno uitio laborat:ut dicit glo.in d.l.⁊ si post tres.¶Venio ad scõaz ptẽ.dt hic q post lit.cõte.nõ admittit purgatio.¶Op.pmo ꝟ.l. iterdũ §.fi.s̃.e.⁊.l.si ꝟuũ.§.seqt.j̃.e.⁊.§.ꝟ illo:ubi idisticte dicit q offerẽdo rẽ debitã purgatur mora. So.dicit gl. i.d.l.iterdũ q illa itelligitur ꝟ istã.s.offerendo añ lit. cõte. Sz cõtra hoc isurgũt pe.⁊ an.de pisis:⁊ q̃si oẽs doc.dicẽtes q hec.l.loqt qñ vnũ petit.s.pẽa uel iteresse:⁊ ad purgationẽ more aliõ offert.s.ipz factũ.sz qñ illud qõ petit offert tũc sẽp admittitur purgatio : ut.d. .l.iterdũ i fi.⁊ pbatur isti.de ppe.⁊ tẽp.ac.§.fi.sed.do. Rai.substinebat glo.p.l.sz si alia.de cõsti.pe.vbi ẽt qñ id qõ petit offertur nõ admittitur purgatio post lit.cõte.Nec ob.isti.de ppe.⁊ tẽ.ac.§.fi.qa aut loqmur quo ad euitãdã istãtiã iudicij:⁊ loqtur ibi:aut quo ad periculũ iterit⁹:⁊ tũc secus.ut.d.l.sz si alia.Sz hoc nil ẽ dictũ:qa i.d.§.fi.de ppe.⁊ tẽp.ac.absoluitur ab istantia tãq̃ alias liberat⁹ solutiõe:vñ nullus subest timor ꝟ piculo iteritus.Dicas ergo sustinẽdo eũ ⁊ glo.q qñ idẽ petit ⁊ offertur nõ admittitur purgatio post lit.cõte.s. p solã oblatiõem sicut poterat fieri añ:ut.d.l.si ꝟuũ.§. de illo:⁊ ita loqtur.l.sz si alia.Sz si post lit.cõte. solueret uel offerret ⁊ cõsignaret:tũc liberaretur ⁊ seqretur absolutio ab obꝟuatiõe iudicij:ut.d.§.fi.⁊ hec ẽ ꝟitas qõ ẽ notãdũ ⁊ mẽti tenẽdũ.¶Scõo op.q vsqz ad sẽtẽtiã admittatur purgatio:ut.l.iij.§.fi.⁊.l.se.⁊ se.j̃. iudi.sol.So.ꝟm pe.spãle ẽ ibi:rõ qa in obligatiõe fci nõ cõmittitur stati obligatio ad itereſſe totale:nisi tm̃ tps trãsierit quo factũ potuerit explicari:ut.l.stipulatiões ñ diui.§.plane.⁊.l.cõtinuus.§.itẽ si isulã.j̃.e.sz si i stip. iudi.sol.stati cũ nõ uenit ad defẽdẽdũ cõmittit ad totale itereſſe nõ expectato q trãsierit tm̃ tps quo iudicium potuerit expediri:⁊ hoc fauore stipulatoris. ideo hoc iducit cõtra eũ:ut usqz ad sniam admittat purgatio¶Tertio op.de.l.fideiussor euictiõis.s̃.de do. excep.ubi ẽt post sniaz admittit purgatio.Sol. dicit pe. ibi qñ obligatio ẽ cõmissa ad itereſſe pp culpã:hic qñ pp morã:⁊ põt eẽ rõ.dicit an.qa culpa sine dolo:mora ꝟo cũ dolo cõmittit.Sz hoc ẽ cõtra.l.qõ te.s̃. si cer. pe.vbi mora cõmittitur sine dolo:vñ Guil. de cu.i.l. si p⁹ tres:dicit q i.l.fideiussor ẽ i obligatiõe factũ mõmẽtaneũ.hic ꝟo factũ successiuũ.Sz hoc ẽ ꝯtra.l.si ita qs.§.seia:vbi ẽ factũ mõmẽtaneũ: ⁊ tũ nõ admittitur purgatio nisi usqz ad lit.cõte.Vera ergo so.ẽ alia quã põit an.ꝟ pisis.qa i.l.fideiussor:ñ tractat ꝟ purgatiõe more.nã soluit totũ qõ dz.Sz qd ẽ ibi mirabile: qa cũ cõmissa sit obligatio ad itereſſe:⁊ sic ad q̃titatẽ admittitur so.fũdi loco q̃titatis equalẽtis:⁊ sic aliud ꝓ alio cõtra.l.ij.C.si cer.pe.sz illud iõ:qa q̃titas ẽ i obligatione respectu illi⁹ spẽi:vñ eius so.admittit: ut.l.si ꝟo.§. fi.s̃.so.ma.⁊ ibi tex.¶Quarto op.q vsqz ad sniaz admittit purgatio:ut.s̃.de pub.l.hoc edicto. So.ibi loqtur i penis legalib⁹ q̃ cõmittũtur ex delicto. ⁊ sic nõ ẽ materia nra:sz ẽ materia i.l.q ea mẽte.j̃.de fur.⁊ l.si qs nõ dicã rape.C.ꝟ epi.⁊ cle.Vel dic q ibi loqtur i actionib⁹ arbitrarijs ꝟ qõ dicimus i actiõe qõ me.cã.vt.l.si cũ exceptiõe.§.satis clemẽter.s̃.qõ me.cã.¶Quinto op.de.l.itẽ veniũt.§.⁊ cũ pdiximus.s̃.de pe.here.vbi admittitur purgatio vsqz ad lit.cõte.sup actiõe iudicati.So.hic loqtur qñ ex mora succedit noua obligatio. ibi qñ ab ipo initio vnũ fuit in obligatiõe.aliõ i solutione. vñ usqz ad qõ tps durat facultas soluẽdi:dic vt dicã in.l.si ita stipulatus fuero.x.in melle.j̃.de so.¶Veniamus ad qõnes ex qbus declarabitur nra materia. ¶Quero pmo q̃ ẽ rõ q post lit.cõte. nõ admittit purgatio.R.qa ẽ duplex mora q̃ magis nocet q̃ vna. ⁊ iõ dico q si añ lit.cõte.nõ fuisset i mora:sz fuit contracta mora i ipsa cõte.nõ post:ut.l.i fideicõ.i pn.s̃. de vsur. tũc admittitur purgatio more vsqz ad sniam.de hoc ẽ glo.C.de trãsac.l.siue apud acta:⁊.l.si maior: itelligẽdo eã sic q facta lit.cõte.trasegi tecũ:⁊ illud qõ cõueneras dare noie trãsactiõis nõ soluisti i termio:⁊ sic fuisti i mora post lit.cõte.ego psequor pmã actionẽ: ⁊ pmã istãtiã:certe habes facultatẽ soluẽdi usqz ad sniam ⁊ ita itelligit illas glo. Pe.⁊ Ly.ibidẽ qõ ẽ notãduz. ¶Scõo q̃ro.qd si in stipulatiõe apposita sit pena ⁊ dictũ rato manẽte pacto vtrũ admittatur purgatio. Ista q̃stio fuit de facto i ciuitate ista.⁊ qdã dicebãt q erat glo.j̃.de so.l.id qõ pene.alij dicebãt q erat q̃stio dy. i l.qui rome.§.duo frẽs.j̃.e.Itẽ p hoc facit opi.pe.qui dicit q qñ pena põt peti vna cũ pncipali nõ admittit purgatio:ut.l.traiecticie.§.de illo.s̃.de ac.⁊ obli. dicebã cõtra.s.q admittat purgatio. Prio'p l.ij.§. q stichũ.s̃.de eo qõ cer.lo.nã certũ ẽ q itereſſe qõ uenit in arbitrarijs actiõibus põt peti una cũ pricipali:⁊ tm̃ ibi dicit tex.q actor hz electionẽ ubi petat.reus ꝟo ubi soluat añ lit.cõte.⁊ sic admittit purgatio usqz ad lit.cõte. Iz possit peti vna cũ pricipali.¶Scõo p.l.si qs rẽ.s̃.de arbi.nã pẽa q̃ apponitur sic in cõpromisso pt peti vna cũ pricipali:ut ibi.⁊ tm̃ admittit purgatio:ut.l.si cũ dies.§.fi.s̃. ꝟ arbi.¶Tertio qa qñ pena ẽ maior q̃ ipm pricipale debitũ põt peti pricipale debitũ ⁊ pena in eo q excedit:ut.l.si qs a socio.s̃.pro so.⁊.l.pdia.s̃.de ac. emp.⁊ tm̃ admittit purgatio more ad totã penã:ut.s̃. dictũ ẽ p.l.i.s̃.de penu.le.⁊.j̃.e.l.qui rome.§.flauius. Et si dicis qd opabitur pactũ.dico opabitur qñ mora nõ purgaretur:⁊ ita dz itelligi glo.⁊.ll.alle.in cõtrariũ.⁊ etiã dictũ By.⁊ ita fuit determinatũ. Predicta ꝟa nisi iteruenat aliud ipedimẽtũ ipediẽs more purgationẽ ut dictũ est.¶Quero tertio qd si ignorans se posse purgare soluit penã uel itereſſe.an possit repete-

re.ꝟ.nõ.casus ē ī.l.qui ob rē.de cõdi.inde. Preterea solutio hz vī lit.cõte.vt.l.ampli°.j.rē ra.ba.sz post lit. cõte.nõ admittit purgatio:ut hic.ergo nec post solutionē. Preterea p solutionē fcā ē executio: sz executiõe fcā ñ ē loc° purgatõi:vt dicā.j.pri.q.ergo ꝛc. ¶ Quarto q̃ro qd si executio nõ ē fcā ab hoie:sz ē facta a lege: vbi gra.testator legauit ticio cētũ:ꝛ si cētũ nõ daret legauit eidē fũdũ.heres nõ dedit cētũ:ꝛ sic ipo iure trãsit in ipz ticiũ dñiuz fũdi:an heres poterit purgare morã. Dico q nõ:ut de le.ij.l.si is cui.ꝛ no.p dy.ī.l.si suũ §.sequtur.j.e.qõ ē multũ no.qm̃ sepe occurrit ī testamẽtis:ꝛ ī alijs dispositiõib°:ut post morã fiat executio ipso iure.ꝛ sic nõ ē loc° purgatiõi siue executio sit fcã ab hoie siue a lege. ¶ Quito q̃ro.qd si in cõtractu ē pmissa pena ꝛ iuratũ nõ cõtrauenire.an iuramentũ ipediat purgationē more. Dico q ipedit.casus ē.C.de trãsac. .l.si qs maior:maxie cõiũgẽdo cũ his q̃.s̃.dixi: qa ibi lex facit executiõem ipo iure. ¶ Sexto q̃ro.qd si stipulatio ē cõmissa pp maleficiũ.nã q̃.s̃.dixi habẽt locũ qm̃ ē omissũ pp nõ factũ:an tũc admittat more purgatio. An.de pisis dicebat q ñ p.l.cũ fili°.§.ī hac.s̃.e.īducẽdo eã sic.ibi enī minor restituit:ut ibi no.ī glo.ergo apparet q de iure cõi nõ poterat purgare morã. Sed an bñ dicat:p eo vī casus.s̃.depo.l.i.§. si qs rẽ.ꝛ.x. col. qd iuris sit si uasal.feu.qõ alie.redi.c.i. In cõtrariũ vī casus ī.l.si in lege.§.colon°.s̃.loca.facit.C.de appel.l. si qs libellos. Dicerẽ.p mõ sic. Quod dã ē factũ momẽtaneũ:ꝛ tũc si pena ē cõmissa uel itereſſe:qa maleficiuz ñ admittit purgatio:ut.d.l.i.§.si qs rẽ.ꝛ.d.c.i. Quod dã ē factũ successiuũ:ꝛ tũc lz in modico qs cõtrafaciat admittit more purgatio ifra modicũ tp̃s:ut.d.l.si ī lege.§.colon°. Et cũ hac determiatiõe itelligo glo.ī.d.l. cũ fili°.§.in hac.s̃.e. ¶ Septio q̃ro.qd si cũ eez ifra tp̃s quo poterã purgare morã ꝛ res perijt cui° piculo pijt. De hoc ē casus no.C.de fideius.l.sãcim°.§.pe. vbi dī q pijt piculo debitoris:qõ fateor verũ eē:tñ isto casu puto q offerẽdo extimationez rei p̃dicte liberabit ab oi alia pẽa sicut si rẽ ipaz offerret.ar.d le.i.l.cũ res.ꝛ dy. vī sentire hoc ī.d.l.si suũ.§.sequtur.j.e. ¶ Octauo q̃ro qd si cõuẽtio ē collata in psonã vni°: ꝛ pena ī psonã alteri°:an tũc penalis stipulatio omissa possit purgari.d. An.dicit q ē dubitabilis q̃stio q̃liter possit auferri actõ illi.exẽplũ hui° q̃stiõis possũ ponere.j.de stip.ser.l.i.in fi.hoc enī tota die vtimur ī ptibus nr̃is q aliq pmittũt obligationē obsuare ꝛ nõ cõtrauenire sub certa pena quã pmittũt notario recipiẽti p fisco cui° formã tetigi j.de iure fis.l.i. Quid dicem° omissis dictis aliorũ qui nil dicũt:puto de mẽte iurisco̅sulto̅ hoc eē. q si qdẽ dispositio sit simpliciter cõferī si ticio nõ dederis seio dabis cētũ:itelligat.i.si ticio dare nõ potueris:ut.l.iij. .§.i.d adi.le.ñ enī ē certũ q oino voluerit a pmo auferre pp morã debitoris. Sz si ponis vba testatoris vel cõtrahẽtis:certe tũc credo q nõ admittat purgatio p rõnez.l.iij.C.de noua.qa qm̃ actio facit trãsitũ de psõa vni° ad psonã alteri° nõ lz pmo creditori soluere si debitor fit.facit.s̃.d trãsac.l.fi. ¶ Mono q̃ro.nã ea q̃.s̃.dixi de purgatiõe hñt locũ ex pte rei.q̃ro qd ex pte actoris:an admittat purgatio more. Bifrigue fic.aut actor vult purgare ad cõseruãdũ actionẽ iaz cõstitutã ꝛ põt. vt.l.si ita qs.§.seia.j.e.aut ad actionẽ de nouo q̃rẽdã ꝛ tũc aut pncipaliter querẽdã:ꝛ nõ põt:ut.l.thais.§. ī tra.s̃.de fideicõ.li.aut querẽdã accessorie:ꝛ põt : ut.l. celsus.§.fi.ꝛ.l.se.s̃.de arbi.ꝛ hoc ē uerum: qa lz actori purgare morã:tñ hec purgatio more ab actore fcã nõ egredit psonã ei° cui° psone respectu fit purgatio:nec ualet quo ad alios forte correos aduersus quos actor fuerit ī mora:ut.l.mora.§.fi.j.e. ¶ Vltio ī materia nostra ē distiguẽdũ cũ q̃rit an mora possit purgari sic distigue.aut q̃ris an possit purgari ex pte actoris: ꝛ dic vt s̃.pri.q.aut ex pte rei:ꝛ tũc aut pẽa ē cõmissa pp maleficiũ:aut pp nõ factũ.pmo casu dic ut.s̃.pri.in.viij.q. scõo casu.s.qm̃ ppter nõ factũ:dic aut ē facta executio ab hoie vel a lege:ꝛ nõ admittit purgatio:ut dixi.s̃.in .iij.q.aut nõ ē facta executio:ꝛ tũc aut ī stipulatiõe ē iuratũ:ꝛ nõ admittit purgatio:ut.l.si qs maior.C.d trãsac.ꝛ dixi.s̃.in.v.q.aut nõ ē iuratũ.ꝛ tũc aut ī stipulatione seu ī alia dispositõe ē dies ꝛ pena[a]:aut dies ꝛ non pẽa:aut pẽa ꝛ nõ dies:aut nec pena nec dies. ¶ Primo casu qm̃ ē dies ꝛ pena:aut ē dies cã multiplicande obligatiõis:ꝛ ñ ipedit purgationẽ:ut.l.i.s̃.d penu.le. aut ē dies cã limitãde solutiõis.ꝛ tũc aut loqmur ī obligatiõibus cõuẽtiõalib° ꝛ nõ admittit purgatio: ut.l. traiecticie.§.de illo.s̃.ti.i.C.e.l.magnã:aut de stipulatiõibus ptorijs ꝛ iudicialib°:ꝛ tunc aut ptinet ad litis ordinationẽ ꝛ admittit purgatio:nisi ius actoris sit factũ deteri°:ut.l.ꝛ si p° tres.s̃.si qs cau.dũ tñ ifra paucos dies:ut ibi:nisi sit fideiussor iudicio sisti:ut.l. sãcimus.C.d fideius.aut ptinz ad litis dcisiõez:ꝛ tẽ aut ē dies apposita ab hoie:ꝛ ñ admittit purgatõ:si a lege admittit:ut.l.si cũ dies.§.fi.ꝛ.l.se.ꝛ.l.celsus.s̃. de arbi. ¶ Scõo casu qm̃ ē dies ꝛ nõ pẽa ꝛ admittit purgatio: vt.l.si ita qs.§.seia.j.e. qõ itellige cũ distictiõe quã di cã.j.q̃rto casu qm̃ nõ ē dies nec pẽa. ¶ Tertio casu qm̃ ē pena ꝛ nõ dies admittit purgatio ut.l.i.de penu. le. ꝛ qm̃ di.le.ce.l.cũ sine.ꝛ.l.si penũ:qõ itellige cũ distictione quã stati dicã.j.pri.casu. ¶ Quarto qm̃ nõ fuit dies apposita nec pẽa.ꝛ tũc subdistigue.aut q̃ris an admittat purgatio añ lit.cõte.aut post lit.cõte.aut p° sentẽtiã. Prio casu admittit purgatio duob° cõcurrentibus.s.q actoris nõ iterfit ꝛ q fit ifra modicũ tp̃s.alias sec° ut dixi.s̃.ī pmo ꝛ scõo cõtrario. Scõo casu qm̃ lis ē cõte.ꝛ tũc aut p° lit.cõte.offert illud idẽ qõ petit : aut aliud. Prio casu p solã oblationẽ non purgat: nisi ut dicã ī sequẽti mẽbro:ut.l.sz ꝛ si alia.de cõsti.pe.secus si solueret uel offerret ꝛ cõsignaret:ut ĩsti.de ppe. ꝛ tẽp. ac.ī fi.ꝛ dixi.s̃.in pmo cõtrario. Ad scõaz ptẽ.aut unuz petit ꝛ aliud offert.ꝛ tũc aut qs cepit eē ī mora p° lit. cõte.ꝛ admittit purgatio:ut dixi.s̃.in.i.q.aut cepit eē añ.ꝛ tũc nõ admittit purgatio:ut hic.fallit ī.l.iij.in fi. j.iudi.sol.ꝛ rõem dixi.s̃.in scõo ꝛtrario scõe ptis. Tertio casu.s.post sniam ꝛ nõ admittit purgatio nisi ut dixi.s̃.in tribus vltis cõtrarijs.

[a] ¶ Dies ꝛ pena. ADDE vt per Bal. cõsilio ꝛc. lib. iij. ꝛ Pau. d cõsi.xx. circa fi.

i **Nexecutione.** Usqz ad.§.p pte.breuiter.h. d. Obligatio dãdi certe q̃titatis est diuidua quo ad obligatiõez ꝛ solutionẽ.obligatio faciẽdi vel ñ faciẽdi ē penit° īdiuidua.h.d. ¶ Quero qd ī obligatione certe spẽi. Tex.ē ī.l.si stipulat°.§.i.j.d so. Itẽ ī.§. ij.nota.q illud dī īdiuiduũ cui° effect° ē īdiuiduus:dixi plene ī.l.stipulatiões ñ diuidũtur.s̃.e. Itẽ no. q obligatio factorũ ñ diuidit quo ad petitionẽ:ut hic:qõ ē cõtra glo.ī.l.eadẽ.§.fi.s̃.e.sz illa male dicit:ut ibi dixi.

Pro parte autẽ. Obligatio generis ꝛ alternatiua ē īdiuidua quo ad petitionẽ itereſſe.īdiuidua quo ad solutionẽ. Mo.bene rationẽ que hic ponitur in tex.dixi plene.s̃.e.l.ij.§.i.

Insoliduz. Benũtiatio dz fieri cuilibet heredũ īsolidũ. Itẽ defensio non diuidit:sz itereſſe diuidit.h.d. Mo.bene qõ dī de ōnũciatiõe:sic.j.e.l.cũ ex cã.h.d.itelligatis istũ tex. quolibet deficiẽte id est pte aliqua deficiẽte.nã vnus posset defẽdere īsolidũ.j.e.l.cũ ex cã.ꝛ ibi videbitis.

Item si ita. Stipulatio penalis adiecta obligatiõi dãdi ēt certe speciei p solido cõmittit nisi solidũ detur.h.d. ¶ Op.ꝛ vī q q recepit ptẽ piudicet sibi ne pro illa pte cõmittat pena: ut.l.ij.s̃.si qs cau.ꝛ.l.cõmissorie.C.de pac.iter emp.ꝛ uẽ.ꝛ.l.post diẽ.s̃.de lege cõmis.glo.dicit fateor ꝟ Jo. q hic recipit ptẽ ignorãs.sec° si sciẽs.do.By.dicit q nõ ē uerũ:qa p̃dicte leges loquũtur post diẽ ꝛ post pena cõmissã.hic añ.ꝛ iõ sec°:qa iuri futuro nõ põt renũ-

ciari:ut.l.si ita.de le.ij.⁊.l.is pōt. de acq. here.⁊ no.in .l.i.C.de pac.ergo nō vī renūciari añ penā cōmissaz in dubio:nec vī recipe aio renūciādi.post sic. ¶ Quero an receptio ptis fūdi cōputeť ī penā.Glo. dicit ꝙ sic: ſz nō ē verū in quacūqz pte:qa nō admittiť cōpēsatio spēi ad q̄titatē:ut.l.si cōuenerit.s̄.de pig.ac.Vult ergo dicere ꝙ spēs retinebiť donec soluať.secᵒ si soluere tur q̄titas p.l.post diē.s̄.de trāsac.⁊.l.ꝙ si ex stip.s̄.p so.¶ Quero qd si vnᵒ heredū vult soluere.alij nō.dic vt dixi ī.l.ij.§.ex his.s̄.e.⁊ ibi glo.tāgit.By.hic distin guit plenᵒ.Hic ut dixi ī.§.cato.⁊.l.stipulatōes ñ diui.

a ¶ Nec ē alibi. ADDE Imola Rapha. Paude ca. hic ⁊ Alex.lz Ange.aliter.

Quicūqz. ¶ Op.ꝙ liceat qñqz:ut in exemplo posito ī glo.R.illud ē iō: qa vī tacite actū:ut.l.cū qd.s̄.si cer.pe.Hoc pbať .s̄. de pscrip.v.l.si gratuitā ī fi. Sz gl.ibi posita vī ꝯtra istā. Hic qñqz īpedio plus pijciendo ⁊ lz:qa vī actū:qñqz īpedio:qa nolo pijcere:ut sic ñ appareat qs uiceret:⁊ nō lz:ut ibi no.qa hoc ē cōtra illud qō fuit actū. Vltio materiā hui ᵒ.§.dic p dy.ī.c.cū ñ stat p eū ō re.iu.li.vj.

q **Aod dicitur.** Hāc exaia: ut.s̄. e.l.scire debemᵒ.

By.q̄rit hic de eo qui percussit eodez tēpore bis an puniatur p duabus pcussionibus.dic plene: vt .l.nunq̄ plura.j̄.de priua.delic.

n **Emo rē suā.** Ista lex legitur in glo.tribus mōis si bñ itelligať.uno mō ī glo.parua sup.v.stipulatur.¶ Sz cōtra istā lec.op.de.l.si is q.s̄.ti.i.So. hic fuit expssa ꝯditio si erit mea: tūc ab ipo initio ē inutilis stipulatio:ut hic:⁊.l.si rē meā.s̄.e.⁊ hoc ibi no.⁊ insti. e.§.itē si rē.sz.l.si is q stichū loqtur in stipulatiōe simpliciter īterposita:⁊ tūc adhibeť distictio an ex cā lucra tiua uel nō.Alia lectura ē ꝙ ī re que dz eē mea sub uela mine sit cōditio collata in tēpus cū erit mea:⁊ tūc subdiuidiť ī duas lec. Una ē ꝙ in re q̄ dz eē mea in euētuz cōditiōis īfallibiter si viuit:ut in re mihi legata sub ꝯdi ditiōe.¶ Ad istā op.de.l.i.§.si qs sub cōditiōe : ut le. no.ca.sustinēdo istā lec.stipulatō ualet.ē trī modice vti litatis:⁊ iō dicit hic nemo utiliter ⁊c.q.d.stipulari pōt sz sine utilitate.Sz cōtra:qa si nō hz vtilitatē nō dz īter poni:ut.l.hec stipulatio.§.diuᵒ:ut le.no.ca.⁊ facit.l.q bis.s̄.e.So.dico ꝙ hz vtilitatē pp fideiussores. Itē ē alia vtilitas:ut dixi.s̄.e.l.qui bis.Itē op.cum sit futu ra mea ipo iure ex testamēto:ergo qō meū est actiōe p sonali amplius petere nō potero:ut isti.de actio.§.sed iste.⁊.s̄. vsufru.quēad.ca.l.fin.Sol. dic ꝙ stipulor mi hi rē tradi nō mihi rē dari.Vel aliter:ibi loqtur in q̄ti tate legata que adueniēte cōditiōe non efficiť mea.uel fuit legata res aliena:sz si ponimus ī re testatoris.⁊ tūc recidit ī illā.q.qūo actio ex testamēto pōt cōcurrere cū rei uē.⁊ Ly.pōit ī.l.i.C. cōia de le.tres rāsiōes.s.ut qa ad rē tradēdā ago actiōe ex testamēto.Vel dic ꝙ si eli git actionē ex testamento nō pōt eligere rei uē.ut in.§. nra aūr.isti.de le.⁊ ibi no.Alia ē opi.Alber.de sul.quā ponit Ly.in.d.l.i.C.cōia de le.videlicet ꝙ ex testamē to cōpetit dñiuz ex iure spāli.iō nō īpedit actionē p sonalē:ut.l.in bello.§.si qs fuuz:j̄.de cap.⁊ post li. sicut ergo actio ex testamēto q̄ psonalis est.cōcurrit cum rei uē.ita dicta actio ex stipulatu q̄ eius naturā assumit:ut d.l.i.§.si quis sub cōditiōe.Alia lec.est in re que nō de bet eē mea infallibiliter:⁊ uide glo.sed nō bene dicit: quia adueniēte conditiōe potest esse vtilis: si tunc res stipulatoris nō esset:ut.l.existimo.j̄.eo . ⁊ ideo huic .l. non congruit.

m **Ora rei.** Mora rei nocet fideiussori:nisi creditoris mora quo ad fideiussorez pcesserit.mora trī fideiussoris ipi soli nocebit.h.d.¶ Op.j̄.ō fideiuſ.l.fi.⁊.l.i.s̄.ō ī li tē iurā.⁊.l.centū capue.qō certo loco.Hic ꝙ nō nocet quo ad augmētū obligatōis.sz quo ad eā p ducēdā sic ⁊ dic plene:ut in.l.centū.¶ Opp.ꝙ vltima mora no cet:ut.l.si fuū.§.sequtur.j̄.e.⁊ de peri.⁊ cōmo. rei ven. l.illud.⁊ sic vltima mora rei nocebit fideiussori.So. di cit Nu.fateor:sed ego hoc intelligo ꝙ fideiussor ob tulit pᵒ morā rei ⁊ sic rei purgauit morā.secᵒ si añ obtu lisset. Primū mēbrū est verū in se:⁊ omnes tenēt ꝙ ñ qa oblatio fideiussoris purgat morā rei:trī huic legi ñ cōgruit:qa ut ex ordine littere apparet pus fideiussor obtulit:demū reus fuit in mora. Ad cōtrariū respōde ꝙ mora pncipalis nocet fideiussori:nisi creditoris mo ra pcesserit quo ad fideiussorē:⁊ hec ē vitas.hic est ca sus notabilis nec ē alibi ᵃ ut dicit dy.¶ Op.ad soluti onē ⁊ videť ꝙ fideiussor qui occidit teneať de dolo:⁊ sic non ex stipulatu:ut.l.si fideiussor.s̄.de dolo . Glo. sol.hic tribus modis. Tu dic ut no.in.l.cōtraria tres casus.Qñqz fideiussor occidit pᵒ morā vtriusqz .s. rei ⁊ fideiussoris.⁊ tūc directa teneť ex stipulatu. Qñqz ī terfecit añ morā rei pncipalis pᵒ morā fideiussoris:tūc teneť vtili ex stipulatu : ut hic in fi.⁊.l.mora.s̄.de usu. Aut añ morā vtriusqz.⁊ tē ō dolo teneť:ut.l. si fideiuſ sor.s̄.ō dolo.Sz qūo añ morā cū occidēdo sp ē ī mora ut.l.si fuuz.j̄.e.Glo.in.l.cōtraria.dicit aliud in fideiuſ sore.aliud in pncipali.qō posset eē uerū sm iura hodi erna:vbi debet excuti pus pncipalis:ut dicam .j̄.e.l. si seruuz .§. nūc videamus.Sed sm ista tēpora sm q̄ po test cōueniri ante fideiussor nō video rōnem differen tie:vñ forte:ut de psenti debeatur.hic post interfectio nē remanet dies. Propter hoc dicit Ja.de are.⁊ Ol dra.ꝙ in.l.si fideiussor erat debitor in die anteq̄ non pōt cōstitui ī mora vera:ut.l.si cū filius in fi.s̄.e. sic nō in ficta.⁊ ideo datur de dolo.¶ Oppo.ad hoc.j̄.ō.l. euz qui ita.§.fi.sm vnā lec.sed ibi in ipo actu occiden di purificabať obligatio interfectoris. Capias tres ca sus. Quādoqz debitor interfecit rē debitā postq̄ vēit ⁊ cessit dies obligatiōis:⁊ semp est in mora:ut.l.si ser uuz in pn.j̄.e.⁊ hic in fi.Quādoqz occidit ante diem. ⁊ tūc si in actu interficiēdi nō purificať ꝯditio seu dies nō est in mora interficiēdo.⁊ ideo cōuenitur de dolo: ut.l.si fideiussor.s̄.de dolo.Quādoqz in ipo actu iter ficiēdo purificatur obligatio pcedēs.⁊ tūc occidendo cōstituitur in mora:ut.l.eū q .§.fi.s̄.e.

Ex.l.sequenti.

Que sit differētia inter penā ⁊ usurā.⁊ quādo apponi tur pena:an sit pena uel vsura.

c **Am stipulati sumus.** Litis cōtestatio cursū vsurariuz nō impedit. hoc dicit. Circa legē istā possent dici omnia que dicū tur in.l.i.C.de iudi.¶ Oppo. de.l.nouatio.j̄.de no ua.Sol.ibi in nouatiōe volūtaria.hic in necessaria.s.in cōtestatiōe:ut.l.aliā.j̄.de noua. ¶ Quero que sit dif ferētia inter penam ⁊ vsuras. Hoc tangit Ja. de are.⁊ Pe.hic.Breuiter pena est nomē generale ⁊ pōt com phendere etiā usuraz:ut.l.qui sine in fi.s̄.de neg. ges. Tamē si uis accipere specialiter penā.⁊ tūc differt ab vsura:qa usura apponitur q̄titati uel ei qō habetur lo co quātitatis:ut.l.in fideicōmissi.in fi.s̄.de usur. Pe na vo etiā adijciť in obligatiōe facti. Itez pena pro to to tēpore cōsueuit apponi vsura distinctis tēporibus: ut quolibet mēse uel anno:ut.l.traiecticie.§.de illo.s̄. ti.i. et hoc tenēt canoniste.ex de pen.c.suā. Preterea debetur pena ex mora:ut.j̄.e.l.ita stipulatus.vsura de beri pōt ex stipulatiōe:ut.l.lecta.in fi.s̄.si cer.pe.Hicā in.l.qui rome.in pn.j̄.e. Hic dubitatur de uno appo nitur pena an sit usura uel pena. Et glo.tangit in.l. cū allegas.C.de usur.⁊.l.iul.§.papi.s̄. de ac.emp. Hicē rē sic.quādoqz apponiť pena dationi:⁊ tūc aut appo nitur pena uel p dinumerationē annorū uel mēsiū:⁊ ē usura ut hic.aut apponiť vna pena trī.⁊ tūc aut est so litus fenerare:aut nō:ut.l.cuz allegas .C. de usur.⁊.l. iul.§.papiñ.de ac.emp.⁊ dixi.s̄.e.l.stipulatio ista.§.al teri.aut apponiť obligatiōi facti. ⁊ dixi in.l.cū seruus.

de cōdi.⁊ demō. ¶ Quero quid si testator appōit penaz heredi nō soluenti. Respondeo si per dinumerationez annoruz uel mensium est usura: ut.l.iij.in fi.s̄. de annu.lega.

Ex.l.sequenti.

¶ Qualiter ꝓbet ꝙ qs fuit negligens in curādo ifirmum uide in fi.

8 Iseruū stichū stip.⁊c.

Re pempta uel a cōmuni cōmercio exempta tenetur debitor si mora uel culpa precessit ipius uel eiꝰ qui ab eo causaz habet. hoc dicit vsqz ad .§. sequitur. ¶ No.ꝙ culpa intelligitur in faciendo ⁊ negligendo ¶ Oppo.de.l.qui seruū.j.e. Sol. ibi occidit seruum debite: hic indebite ⁊ sine iuris permissione. ¶ Opp. de.l.venditor ex hereditate.§.quēadmoduz.s̄.de here.uel acti.uen.vbi de negligentia nō tenetur. Huius cōtrarij timore dicunt quidā ꝙ negligendo ñ teneat. Sed ista opi.est falsa ⁊ cōtra.l.ꝙ si nolit.§.si mācipiū .s̄.de edi.edic.⁊.l.cum res.§.penul. de le.i. ⁊.l. quid ergo.§.si heres.e.ti.⁊.l.videamus.in ꝑnci.s̄. de usur. Glo.nō respōdet ad.l.uenditor. Sed dic ꝙ est q̄dam negligentia circa ipam rem debitaz: ⁊ ita loquitur hic. quedā est negligentia circa fructus rei debite: ⁊ tūc ista nō imputatur debitori: ut.l.uenditor. Ista solutio videtur contra casuz.l.videamus in ꝑn. Dic quandoqz aliquis cōuenitur ad rez. ⁊ tūc dic quādoqz agitur actione reali. ⁊ dic ut.l.si possessor.§.sicut autez.⁊.l.ei qui .§.fi.s̄.de peti.here. ⁊ de rei ven.l.si homo.quandoqz cōuenitur actione personali. ⁊ tunc si creditor est ī mora debitori culpa negligentie speciei nō imputatur: ut .l.si mora.s̄.sol.ma.⁊.l.si per emptorē.ō peri.⁊ cōmo. rei uen. Si vero creditor nō fuit in mora: si peto actione personali qō fuit meum semp tenetur de negligentia siue circa rem siue circa fructus: ut.l. videamus. in ꝑn.s̄.de vsu. Si vero peto qō nunq̄ fuit meuz sed mihi debitū: ⁊ tunc circa ipam rem imputatur negligentia: ut hic. ⁊.l.ꝙ si nolit.§.qui mancipia.s̄.ō edi. edic. Si vero circa fructus. ⁊ tunc si nō est in mora ⁊ non tenetur de negligentia: ut.l.uenditor.§. quēadmodum .s̄.de here.vel ac.ven. Aut post morā: ⁊ tenetur vel ad fructus uel ad interesse ꝑm distinctiōez quam dedi ī.l. si filius in fi.s̄.e. ¶ Oppo.de.l.inter stipulantez.§. sacram. So.ut in glo. ¶ Oppo.s̄.de le.i.l.cum res.§.q alienus: ubi ī re aliena cōmittitur negligentia. Sol. ut in glo.que dicit bene. ¶ Venio ad questionē extra gl. Dicitur hic ꝙ tenetur de culpa in faciendo ⁊ negligendo. quero de qua. Respondeo de culpa lata leui ⁊ leuissima ꝑm distinctionez contractuū: ut.l.si ut certo.§. nunc videnduz.s̄.cōmo.⁊ hoc tenet Pe.hic. ¶ Quero an expensas factas in curādo ꝑuuz debeat recuperare. Ja.de are.dicit ꝙ repetit.l.iul.§.ex vēdito.⁊.§.i.s̄. de act.emp. Pe.dicit contrariū: quia in.§.ex uendito a die uenditionis contracte lucratur fructus: si nō lucratur nō tenetur vt hic: ⁊ sicut fructus lucratur ita tenetur. Tu dic ꝙ quedaz est impensa que fit ad perpetuaz rei utilitatez: ⁊ tunc recuperat. sed factas non ad perpetuaz utilitatez sed gratia querēdoꝝ fructuū ⁊ nō repetit: ut.l.i.§.fi.cuz.l.se.⁊ se.s̄. ō ipen.ī re. dota.fac. Ista lex facit ꝙ si emptor facit opus nouū ꝙ tenetur: ut dixi de hac questione in.l.fluminū.§.adijcitur.s̄.de dā.infec.⁊ glo.in.l.iij.§.hoc opus.s̄. de ali. iudi. mu. cau.fac. ¶ Item quero qualiter probabitur negligentia. sufficit ne ꝓbare ꝙ nō adhibuit medicos[a]. Sz certe nō: imo debet ꝓbari ꝙ medici erant in ciuitate quos poterat adhibere ⁊ non adhibuit: ut.s̄. pro so.l.idēqz in ꝑn.qō est no. Idē etiaz in similibus. Sis ergo cautꝰ tu qui formas articulos. Sed certe hec probatio non est necessaria in ciuitatibus ⁊ locis insignibus quia ibi esse presumūtur: ut.c.statutū de rescrip.li.vj.in alijs locis esset necessaria.

Item si homo.

Glo.ponit hic casū qui nō procedit: tamen dicit tex.ex antecedenti causa ꝑz glo. nō esset antecedēs. Item dicit tex.seruo promissoris.sed seruo heredis ñ potest dari directo libertas: ut no.proxi.§.ergo nō potest fieri liber sine suo facto: qō est cōtra hunc tex. Preterea factū defuncti cēsetur factū heredis: ut.l. si seruꝰ in ꝑn.s̄.de condi.fur. Pone ergo casū ꝙ primo seruo erat relicta libertas ⁊ heres promisit postea. Et op.de l.si seruus cū glo.sua.s̄.de cōdi.fur. Verū est.ꝑz hic antecessit: ibi fuit secuta defūcti volūtas: ⁊ ideo nil potest sibi imputari: ibi sic.

De illo.

Op.de.l.generaliter.§.i.s̄.qui ⁊ a quibus. So.glo.ꝙ hic erat heredis. ¶ Sed op.de.l.heres.s̄.qui ⁊ a quibus. So.ibi ad estimationem tenetur manumissor. ¶ Op.de.l.in sūma .§.si seruū.s̄.de condi.inde. Quicquid glo.dicat alibi natura cōditiōis indebiti est ꝙ nō tenetur ad illud qō recipit: sed īquātuz factus est locupletior: ut .l.si non sortē.§.libertus.s̄.de condi.inde. Seruo ergo manumisso ī nullo ē factꝰ locupletior: ⁊ sic nō tenebit ut ibi: ⁊ sic ibi in alia actiōe hic ī alia. ¶ Sz nōne illō ē de iur ꝙ quādo debitori nō potest imputari culpa uel mora nō tenetur: sed hic potuit in culpa esse uel ī mora post q̄ ignorabat ⁊ cām habebat ignorādi. Una glo.est ꝙ heres debet scire ea que sunt in testamento. alias est in culpa: ut.§.si uero heredis.insti.de leg. Et alia glo.in .l.qō ita.in.l.si quis filiū.in glo.magna.s̄. ad trebel. ⁊ facit glo.in.l.cū heres.de li.lega. Ista so.nō est ꝓfecta q̄tuz ad ꝑmuz casū.l.nostre vbi quis erat debitor non ex testamēto. Itē q̄tum ad secūduz: quia erat debitor ex codicillis cū eos ñ hz necesse scire: ut.l.iij.§.i.s̄.ō trā sac.qa heres nō potest adire nisi sciat se eē heredē. itel lige in extraneo. secus in suo: ut.s̄.si cer.pe.l.eius qui ī fi.⁊.l.sed ⁊ si de sua de acqui.here. ideo oportet ꝙ uideat testamētuz: qō nō est in codicillis. ⁊ dicā.j. ti.ij.l. seruus qui in testamēto.⁊.j.e.l.q rome.§.duo fratres. Ideo ꝑdicta solutio est cōtra.d.l.⁊ ratiōes. Alia solutio est magis generalis in.l.in sūma.§.seruus.s.ꝙ ī herede est speciale: qa ex persona defuncti sentit lucrum. Et hoc mō potest intelligi iste.§.ꝙ ī ꝑncipio erat debitū ex causa hereditaria: ⁊ tūc ñ licet ignorare. aut ē debitū nō ex causa hereditaria: ⁊ tūc possent habere locū iste distinctiōes. aut fuit in mora uel culpa uel ñ: ⁊ hoc est uerū ī negligēte: qui cum putat se dñm simpliciter nō pōt esse in culpa: ut.l.si qd.§.si qd aūt.s̄.ō peti. here. Idē in faciente actū licitum.s.manumissiōis uel alium: ut.l.q ꝑuū.j.e.⁊ hic: sed in eo q occidit illicite: tūc tenetur nulla adhibita distinctiōe: ut hoc.§.⁊ hac.l. in prin.⁊.j.l.prox.§.inter.

Ex.§.sequenti.

¶ An cū per subsequētez oblationez mora purgat: an etiam creditor in mora constituatur: ibi. Quero. Et si duo ꝓmiserūt se nō offendere sub pena ⁊ offendāt se simul nec apparet quis prior rupit: an ex utraqz parte sit cōmissa pena uide in fi.

Sequitur uidere.

Vltia mora nocet: ⁊ in pari causa melior est cōditio possidētis. h.d. ¶ No.ꝙ mora in faciēdo cōmissa nō purgatur. Secūdo no.ꝙ mora cōmissa in negligēdo purgatur. Tertio no.ꝙ mora purgatur ex equitate. Quasdā questiones By.tangit. dicam ī.l.si insulā. ¶ Quero cū per sequentē oblationem mora purgetur: an etiā creditor ī mora cōstituatur uel remaneat in eo statu quo esset nulla facta oblatiōe ab aliqua parte. effectus est magnus: ut patet ex.l.si mora .s̄.so.ma.⁊.l.si per emptorē in ꝑn.s̄.ō peri.⁊ cōmo.rei ven.⁊ tex.hic ⁊.s̄.e.l.interdū in fi. videtur dicere ꝙ solum purget morā: ⁊ hoc uidetur uelle glo.s̄.sol.ma.l. semel mora facta.ī glo.parua que dicit sine dolo ⁊ culpa ⁊c.nā si creditor cōstitueretur in mora debitor non

a ¶ Medicos. ADDE que posui in.l.si ab hostibus.§. fi.so.ma.

teneretur nisi de dolo:ut.d.l.si mora.cũ similib⁹.Cõtrariũ credo.s.q ista scõa oblatio morã purgat ⁊ creditorẽ in mora cõstituat:ut.d.l.si per emptorẽ in pn.⁊ ĩ .§.i.de act.emp.⁊ de peri.⁊ cõmo.rei ven.l.illõ ĩ tex.⁊ glo.Si bene aduertat nõ ob.hec.l.⁊.l. interdũ in fin. qa suppletur p illas.Nõ ob.glo.l.semel:qa debet ĩtellígi de culpa.s.lata.alias male diceretur.¶ Inducitur ad.q.duo ꝓmiserũt se nõ offendere sub pena: offenderũt se simul:nec apparet qs prior rupit.an ex utraqz pte sit cõmissa.Videt q nõ:ut hic: ⁊.l.cũ par.j.ꝰ regu: iur.facit.l.cũ pater.§ libertus.ꝰ.de le.ij.

Ex.§.sequenti.

¶An mora ꝑncipalis noceat fideiussori:ibi. Quero. Et cuius denũciatio habeat quez cõstituere in mora: ibi. Quero cuius. Et an sit in mora q cõuentus per ꝓcuratorẽ actoris cõstituti ad agẽduz in alio foro nõ habet cui soluat uide in fi.

Nunc uideamus. Mora ꝑncipalis obligatiõez ꝑpetuat quo ad se ⁊ fideiussores ⁊ cozꝑ sucessores.s.mora fideiussoris quo ad se ⁊ successores suos.h.d.¶Op.⁊ vĩ q mora ꝑncipalis ñ nocet fideiussori:ut.l.mora.ꝰ.e. So.ñ nocet si creditoris mora quo ad fideiussorẽ ꝓcesserat:ut ibi:alias sic ut hic.¶Op.q fideiussor ñ ꝑt eẽ ĩ mora nisi ꝑus ꝓueniat ꝑncipalis:ut.C.ꝰ fideius. auc. ꝑsente.Sol.hic erat species debita ibi quãtitas.sz hoc est cõtra casũ illius auc.Hic ergo si est renũciatũ beneficio illius auc.uel est certũ ꝑncipalẽ nõ posse cõueniri: tũc ꝓcedit ista.l.alias fateor q hodie nõ posset fideiussor cõstitui in mora si nõ ꝓcedat excussio ꝑncipalis. facit.j.e.l.decẽ.⁊ qꝰ ibi no.¶ Quero an mora ꝑncipalis hodie noceat fideiussori. Et rñdeo quatũ ad obligationẽ nil hodie est ĩmutatũ.ideo tenet fideiussor: qa in oẽm cãm fideiussit:ut hic dicit tex.sed in mõ exequendi est ĩnouatũ. Posito ergo q spẽs sit pempta p⁹ morã ꝑncipalis fideiussor remanet obligatus:sz nõ poterit pueniri ad eũ nisi excusso ꝑncipali.¶ Quero cuius denũciatio facit quẽ esse in mora. Et dic ut glo. quam vide que incipit hoc articulo in fi. Et tenet glo. q gestor negociorũ ꝑpetuat obligationẽ. Rirchar.malũ.videt dicere cõtrariuz:qa negociorũ gestori nõ põt solui:qa nõ hz mãdatũ:ut.j.de so.l.ꝟo.⁊.l.hoc iure.⁊.l. qui hoiem.§.si nullo.Nõ ob.l.si qs solutiõi.dicit ipe: qa ĩtelligo in administratore legitimo tutore uel curatore uel simili. Pe.dicit idẽ qꝰ glo.ratihabitiõe secuta.Ego ꝟo sic dico.aut negocioꝝ gestor interpellauit debitorẽ q solueret sibi gestori:⁊ nõ ualet interpellatio:qa sibi solui nõ põt:ut.d.§.si nullo.Idẽ dico in ꝓcuratore qui nõ habet mãdatũ ad recipiẽduz solutionẽ.Aut interpellauit q solueret dño.⁊ tũc si debitor ⁊ creditor sũt eiusdẽ fori:ita q debitor põt accedere ad domũ creditoris:⁊ tũc procedit ista glo.⁊.l.si qs solutioni.Aut est alteri⁹ fori:⁊ tũc nõ cõstituit debitor in mora:qa ipi qui nũciat nõ potest solui:qa ad domum nõ tenet ire:ut no.ꝰ.de cõsti.pec.l.itẽ illa.ergo ⁊c.In eo vero casu in quo ex ꝑte eius cui fit nũciatio requiritur sola abstinẽtia.⁊ tũc sine dubio nunciatio potest fieri per gestorẽ:ut.ꝰ.qꝰ ui aut claz.l.ꝓhiberi in princi. ¶ Quero actor est alterius fori:facit ꝓcuratorem contra me tũ ad agẽduz:ita qa sibi nõ põt solui:an li.con te.facta ꝑ euz cõstituat me in mora. Respndeo. si ego fui cõfessus ⁊ nolui cõtendere nõ sum in mora per ratiõem ꝑdictaz iudiciũ tũ suscipere cogor nisi obseruẽ ea que dicũtur in.l.si filius.ꝰ.de ꝓcu.morã tamẽ euitat eo ipo q dicit soluerẽ si haberẽ cui:ut ar.ꝰ.de.l.i.l. si domus.§.qui cõfitet.Sed si uolui cõtendere:tũc ex hoc sũ in mora:ut.l.nemo in fi.ꝰ.e.tũ tũc forte finito iudicio finit illa mora:ut.l. qui rome .§.pe. est enĩ eadez ratio hic que ibi in actore:⁊ ideo est necesse q interpellatõ fieret per ꝑsonã que posset recipe solutionẽ.iudex enĩ cõdẽnat me:ut soluã dño nõ ipi procuratori.

Predicta vera nisi qñqz dñs fuisset pñs cui potuisset solui.tũc enĩ ad purgãduz morã licet nõ habeat cui soluat deberet auctoritate iudicis deponere ⁊ ꝓsignare. ar.d.l.si reus.ꝰ.de procu.C.de usur.l.acceptaz.

In filius. Mora filij ꝑpetuat obligationẽ cõtra patrez.h.d.Aliõ q pater iubẽs tenetur q iussu tanq̃ ĩtercessor:⁊ de peculio tanq̃ fideiussor.Ja.de are.mouet dubiũ.nos habem⁹ ĩ aũt. pñte.C.de fideius.q prius cõuenit principalis . pstea fideiussor.Quid in pñe qui est ut intercessor:ut quando iubet?Hic q nõ est idẽ in filio qꝰ in fideiussore:qa pater pricipaliter cõuenitur:ut.l.i.§.i.ꝰ. qꝰ iussu. De hoc plene dixi.ꝰ.e.l.cũ filus in prin.

Ex.§.sequenti.

¶Qualiter formetur libellus ⁊ quo sentẽtia cum petitur homo mortuus:ibi.Quero qualiter.

Effectus huius. In obligationib⁹ dãdi res pempta post morã durat in obligatiõe quo ad petitionẽ acceptilatiõis ⁊ nouatiõis.h.d.¶Op.q nõ sit ĩ obligatione cũ ipa pecunia põt cõstitui:ut.l.si ꝓmissor.ꝰ. de cõsti.pecu.So.ibi aliud nõ debitũ ꝑ alio debito cõstituitur cõtra.d.l.si penam.ꝰ.eo.Solu.ut ibi dixi. ¶Op. de.l.eũ qui ita.§.fi.ꝰ.e.ubi nõ durat obligatio: nec in nouationez deducitur.Hico q re perempta potest deduci in obligationẽ cuz effectu si hoc partes sciuerũt: ut hic ⁊.l.inter stipulantem.§.penul.ꝰ. e.sed si partes ignorabant:tunc secus.ar.d.l.eum qui in fi. sicut enĩz obligatio iaz cõtracta extinguitur etiam ibi: hic eadez ratiõe. Quero que est ratio q homo petitur. Respondeo homo est in obligatione:⁊ per cõsequens in actione nõ extimatio. ideo si quis peteret extimationẽ agere sine actione. Quero qualiter formabitur libellus⁹. Respondeo declarabo si uolo iudici dicens peto euz condẽnari ad hoiez ad hoc ut consequar extimatiõez: ut dicit tex.in simili.j.e.l.iulia.§.i.⁊ ibi dicã.⁊ ita sentit glo.⁊ tangit Ly.C.ad exhi.l.exhibitionis.Quero qualiter formabitur sententia. Respõdeo in arbitrio iudicis est dãnare in extimatiõe:ut dicit tex.ꝰ.de confes.l. .iij.uel dãnare ad hoiem ⁊ executio fiet ĩ extimatiõe:vt no.j.que senten.sine appel.re.l.fi. Ex hoc patet q ꝓcederet hec conclusio quare peto hominẽ:ut eum condẽnetis ĩ extimatiõe:⁊ ista uidetur melior q̃ precedẽs per.l.predictaz de confes.que multũ precise loquitur. Puto etiã q si quis peteret hominẽ simpliciter nulla facta mentione mortis q.ꝓcederet:⁊ si postea in processu apparet sticbuz mortuum iudex posset condẽnare in re uel in extimatione ꝑm ea que dicta sunt. Et dico in simili in.l.stipulationes nõ diuidũtur.duz pono practicas illas.

s **J ita stipuler.** An esset idẽ si nomen beredis nõ est additũ.⁊ glo.dicit q sic. pe.ꝓtra dicit.dic ut dicã.j.e.l.si sic.

s **J sit stipulatus.** Electio est creditoris si verba executiua referantur ad ea. hoc dicit.

¶Oppo.ꝰ.e.l.stipulatio.§.in stipulationibus . Sol. hic non est mens dubia.⁊ per istam.l.tollitur uel declaratur glo .que est in.l.lucio.ꝰ.de leg.ij.ubi dicit aliud in contractibus.Sed nõ dicit uerum:quia idez in contractibus quod in vltimis uolũtatibus ad quem verba executiua referãtur.ille habet electionem.sed quando uerba sunt dubia est diuersitas inter contractus ⁊ vltimas uolũtates.

Ex.l.sequenti.

¶Si mutuaui tibi.x.⁊ postea reperitur q per stipulationez promisisti mihi.x.ex cã mutui: an sit intelligenduz de hisdez decẽ:ibi.Sed quid. Et si qs fuerit confessus bis recepisse.x.mutuo:an intelligẽduz sit de hisdem.x.uel ꝰ alijs:ibi.Eadez ratiõe.Et qd si mutuaui

a¶ Libellus. ADDE fm Alex.q hec ẽ cõtor opi. q̃z illa quaz tz ipe Bar. i.l.si pecũiã .ꝰ. de cõdi. ob cãm.⁊ illam opi.quã hic tenet: tz etiã i.l. si qñ .C. vnde ui ⁊ i.l.facimus ⁊ ibi Bal. C.de sacro. san . eccle. ⁊ Bar. in.l.i. q me.cã.⁊ i .l.i.§.qz aũt .ꝰ. quo leg. .ꝰ.spec. i ti. de libe.concep.§.fi.vꝰ. hic aũt cõsequẽti. ⁊ i ti. de solu.§. se quit .vꝰ. qd si libell⁹ bal. in.l.fi.C. de cõdi . inser. Bar.i.l.pe. de cõdi . ob cãm . tu dic q idem tenz Ro.cõsi. cc lxx.

cētum ⁊ tu p stipulationē pmisisti qnq̄ gita an ītelligat̄ de illis cētuz: ibi. Quid. Appellatiōe aūt bladi: qd veniat ⁊ tritici: ibi. Quero hic. Et an si trado rē determinaturus tñ quā postea ñ ōteriaui trāseat dñiuz: vīō ī fi.

t **Riticum darem.** Incertitudo vīti at stipulationē: nisi ex cōiecturis pbabilib⁹ declarek. h. d. ¶ Op. ⁊ vī q illō qō omittīt habeatur pro omisso: ut. l. i. §. i. s̄. e. ⁊ j̄. e. l. qcqd astringē de. So. verba q̄ sūt de forma stipulatiōis: ut īterrogatio ⁊ rñsio. illa debēt exp̄mi. alia ꝟo que sūt circūferētia nō debēt de necessitate exp̄mi. ¶ Quero q̄ sūt ille pbabiles coniecture ex qb⁹ hoc declaretur. Glo. dat duas rñsiones q̄ recidūt in idē ⁊ bene. No. q stipulatio sequēs ītelligīt in dubio de illa q̄titate in q̄ p̄cessit mutuū. Idē credo si q̄titas exp̄matur: sz nō cā: ut pmitto tibi dare cētuz: ītelligatur ex cā mutui uel alia que p̄cessit. ar. hui⁹. l. ⁊ glo. ⁊ qō no. s̄. de excep. rei. iudi. l. si qs ad exhibēduz. ¶ Sz qd si mutuaui tibi decē: postea repitur q per stipulatiōez pmisisti mihi decē: ex cā mutui: an ītelligem⁹ de eisdē decē: an p̄sumemus alia fuisse. R. si incōtinēti hoc fiat p̄sumetur eadē: ut. l. si stipulatus. ⁊ l. cū eni. j̄. de noua Si ex īteruallo: puto idē: ut. s̄. e. l. si diuortio. ar. de do. ple. l. ij. §. i. Sz nisi aliud appareret p̄sumerek accepisse tpe stipulatiōis: ut. j̄. e. l. si stipulat⁹. §. grisogonus: ⁊ ibi dicā. Sz si pmo mihi decē pmisisti p stipulatiōez decē ex cā mutui: deide p stipulationē ex cā mutui: si cōstaret q de eisdez decē senserit iutilis est stipulatio: ut. s̄. e. l. q bis. Iō in dubio ītellige de diuersis decē: ut. l. qnquagīta. ⁊ qō ibi no. s̄. de pba. iō tūc necesse ē q adijciatur q oīs alia pmissio cōputetur in ista uel ī similia ꝟba ex qbus uolūtas appareat. p̄cedētia ꝟo locū habēt qñ simplex mutuū p̄cessit vel ali⁹ cōtract⁹ nō stipulatiōe vallatus. ¶ Eadez rōne puto q si qs fuerit bis cōfessus se recepisse decē mutuo: nō tñ p stipulationē pmisit: qō ītelligitur de eisdē decē. nā cōfessio nō ē noua dispositio: sz pbatio: ut. l. publia ī fi. s̄. depo. Est ergo idez ac si ⁊ de eodē qs haberet plures probationes. ar. ad hoc de le. ij. l. semproni⁹. Sz si eēnt due ꝓfessiōes ī iudicio q̄ īducūt dispositionē: tūc forte aliō eēt nisi exp̄mat: qa tūc pducit actionē. ⁊ sic videtur diuerse dispositiones. ar. d. l. qnquaginta. ¶ Quid si mutua ui cētū ⁊ postea p stipulationē pmisisti qnquagīta an p̄sumatur de illis cētū uel ītelligat̄ prsus alia q̄titas. R. siue q̄titas sequēs sit maior siue minor idez iuris ē: ut. l. si diuor. s̄. e. ⁊ d. l. pculus. s̄. de le. ij. ⁊ de adi. le. l. cuz centuz ¶ Quid ecōtra. si primo promisit per stipulationē postea per numerationē accepit. Dic vt. l. si ita stipulatus. ⁊ l. cum eniz j̄. de noua. ¶ Quero hic dicit triticū. quid est triticū⁹. Rñdeo q quicquid area teritur. ⁊ ē generale nomē sicut seges siue blada. ¶ No. istud quod dicit blada. nā in vulgari dicimus. l. nō habem⁹. ⁊ semel habui ō facto. dicebat statutū q nō liceat extrahere bladū ⁊c. querebat̄ an semel lini esset bladū. ⁊ hic videtur q sic: quia area teritur. De hoc blado fit etiaz mentio. j̄. ad municipa. l. nō debere. in glo. facit quod dixi de aqua plu. ar. l. i. §. de opere. ¶ Querit glo. quid si tradidi rē determinaturus causaz quā postea non determinaui: an transeat dominiū. Glo. dicit q nō. Pe. dicit hoc si actum fuerit q dñiuz non transiret. alias in dubio videtur translatū: lz repetatur cā non secuta: vt. l. i. s̄. pro dote. ⁊ l. dotium. §. fin. s̄. de iure doti. Credo glo. melius dicere: quia nuda traditio non facit trāsire dominiū: vt. l. nūquam nuda. s̄. de acqui. re. do. Sed in d. l. i. ⁊ l. do. erat expressa lz futura cā habilis. secus qñ nulla est habilis: vt hic in glo.

q **Ai insulam.** Qui stipulat̄ opus fieri dz locū exp̄mere: vbi ⁊ talē q intersit stipulatoris. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

¶ Si facio pacē cū meo inimico ⁊ pmitto nō offēdere: an si exbāniatur possim ipūm offēdere.

q **Ai seruuz mihi.** Provisio .l. debitorez excusat. h. d. Similē. l. habetis in. l. quid ergo §. si heres. de le. i. ⁊ l. eleganter in fi. s̄. de pig. ac. Per hoc determinauit Ol. talē. q. feci pacē cū meo inimico ⁊ pmisi nō offendere eū: demū fuit ipe exbānitus ⁊ ex forma statuti poterat īpune occidi ⁊ offēdi. q̄rit̄ si ipm offēdo an videar frāgeř pacē. Et Old. deteriauit q ñ. ar. hui⁹. l. coniuncta. l. si seruum in prin. s̄. e. Audiui q bononie fuit disputatū ꝯtrariū. p. l. si filī⁹. s̄. de fideicō. liber. ⁊ l. si quis legatū. in. j̄. de fal. ⁊ ille. ll. dicunt q hic qō habeo ex puisione mea difficilius perdo q̄ quod habeo ex puisiōe legis. sz in. l. nr̄a hz creditor ne suus possit occidi ex puisiōe legis: ⁊ p hoc. l. ij. C. si aduer. vē. lex suū nō tuū denegat auxiliū. Sz credo q illud sit truffa: qa qñ pmitto nō offendere ītellige nisi. l. pmittēte⁹: ut. l. quero. §. īterlocutorē. s̄. loca. ⁊ j̄. e. l. quidaz cū filiū: ⁊ ego ī termis cōuersis disputaui q̄stionē quā pono. j̄. de peñ. l. qdā sunt. dic ut ibi.

Ex. l. sequenti.

¶ Que sit differentia quando qs promittit se daturū ⁊ soluturū simpliciter ⁊ daturū ⁊ soluturū noīe alicui⁹.

s **I ita stipulatus. Possum utiliter.** Qui promittit se soluturū p alio pmittit factū. iō succedit obligatio ad īteresse. sec⁹ ī eo q se daturū. hoc dicit sz uerū ītellectū ¶ Op. de. l. iure nr̄o. C. de fideiuſ. So. glo. fateor: sed hic nō fuit fideiussor: sz pmisit se soluturū si nō curauerit ⁊c. ut in glo. Sz glo. destruxerūt istū tex. qa hic non fit mētio de hoc. ⁊ iō By. ītelligit q hic pmisit se soluturū qō est facti: ut hic in fi. facit. l. cōsilio. de cu. furi. ⁊ no. glo. j̄. ō so. sup rubrica. Hoc etiā tz Pe. secus si dico fideiubeo p illo: qa videor pmittere illud qō ille debet: ut. s̄. e. l. ubi aūt. §. illud in fi. sed hic ē differentia an pmittat se soluturū: ⁊ vī pmittere factuz: an pmittat se daturū: ut hic ꝑm Pe. ⁊ By. Sz hoc nō placet. nā ī larga significatione etiā dare ē facti: ut. s̄. de cōdi. ⁊ demō. l. in facto. sic ⁊ soluere. Sz stricte accipiēdo p ut dare differt a facere. scire debetis qō soluere est facere id qō qs pmisit: ut. j̄. de uer. sig. l. solutiōis ꝟbo ī fi. Aut ergo in obligatiōe erat dari: ⁊ qui pmittit solueř pmittit dationē: aut erat fieri ⁊ promittit factū. ⁊ sic ñ est dřia si promitto me daturū uel soluturū. Quis ergo est ītellect⁹ huius. §. R. quando ego promitto ticij noīe me soluturū tibi: ista pmissio ī dubio vī fieri cā ticij: ut. l. si fideicōmissa. §. īterdū. de le. iij. vñ uideris mihi pmittere gerere negocia ticij soluēdo mihi: ⁊ sic videor alteri stipulari. merito nō ago nisi quatenus mea īterfit: ut. l. stipulatio ista. §. alteri: ⁊ §. si stipuler. s̄. eo. Itē natura fideiussoris est q possit soluere p se ⁊ obligatiōe sua. Itē q possit soluere pro obligatiōe rei pncipalis: vt. l. īdebitā. s̄. de ꝓdi. īde. Quādo ergo promittit soluere noīe ticij nō ē fideiussor. In isto ergo. §. ponitur hec dřia. aut promitto me soluturū uel daturum noīe ticij aut pmitto simpliciter me daturū uel soluturū ⁊c. ñ adiecto noīe ticij. sz qō ticius dz ⁊ similia ꝟba.

Ex. l. sequenti.

¶ Quādo valeat pmissio īter spōsuz ⁊ spōsaz ex causa lucratiua cū ī tp̄s matrimonij cōfertur: uide in fi.

s **I tibi nupsero.** Inter spōsuz ⁊ spōsā nō valet promissio ex cā lucratia q̄ in mr̄imonij tp̄s cōfertur. h. d. ¶ Op. q pōt promitti ex cā dotis ⁊ donatiōis pp nuptias: ut. l. si cōstāte. s̄. de dona. īter vi. ⁊ vxo. dicit Io. hoc uerū si exp̄meretur cōditio si nupsero: nō ualet: ut hic. Hoc nō placet: qa hoc tacite ītelligitur: vt. l. stipulatio. s̄. de iure do. ergo si exp̄mīt̄ per eū modū nō vitiat. Dic ergo q hic loqtur quādo p-

a ¶ Triticuz. ADDE qd ueniat appellati. triti. gl. ō cauo. fru. li. x. p glo. ī. l. frugē. j̄. ō uerb. sig. ⁊ h p ang. q diē q accusatus de furto furmēti ⁊ pbatū sit de furto ordei q nō dz accusans obtinere: qz intelligitur de frumēto per excellentiaz. ⁊ hoc seqtur Imo. hic ⁊ Io. de platea in. l. modios. C. ō succep. ⁊ archi. li. x. Alex. tñ diē q male dicūt: qa appellatiōe frumēti uenit ordeū cum spicaz habeat. d. l. frugē ⁊ ita dicit Bar. determinare i. d. l. i. de aqua. plu. arcen.

b ¶ l. permittente. ADDE Io. an. ī regūla frustra in mercuria. Bar. Bal. Ange. Imo. i. l. qd ergo. §. si heres de leg. i. Bar. Bal. Ang. in. l. i. §. nō aūt. s̄. de dolo. bal. in. l. i. C. si a ñ cōp. iudi. Bal. ⁊ Ange. in. l. iurisgentū. §. si paciscar. s̄. ō pactis. bal. ⁊ saly. in. l. accusatōis. C. q me. causa Pe. de ancha. in repetitione canonū statuta ꝟ ñ. Sed quero sicut Ange. i. l. si ex legati cā. s̄. e. Bar. in vulgata. q. statuto Lucane ciuitatis.

a ¶ Nobilis. ADDE ꝙ Raph. ꝓtra qz matrimonia debēt cē libera.l.ij. ꝑ dona. inter vi. ⁊ vx. bal. tñ in .l.ij.§. creditū .s.si cer.pe.glo.i .l.si volunta te.C.de do. ꝓmi. tex. in .c. ij. de de spon. impu. ⁊ cū ipo trā fit Alex. non obstat scēm ipuz .l.ij.qz nō facit matrimonium uenale sz cā nobilitatis ē illa que ē venalis.

b ¶ Obscura ADDE ꝙ no. spe. in ti. de instru. edi. §. ostenso. vñ. quid si ī breuiatura. ⁊ ꝙ uoluit bar. i aūt. ꝙ fine. C. de testa. An. de bu. in. c. i. de fide istru. cū ibi allegatis ꝑ ipm tex. in l. ii. s. ꝑ his que pro nō scrip. ⁊ hoc casu ñ recurritur ad interpretationez iudicis iuꝝ. l. uolūtatis. C. de fideius.

c ¶ Variare nō pōt. ADDE ꝙ Ange. intelligit gl. verā nisi quando destructio voluntatis spectaret ad interpretātem vt ē in testatore cui⁹ volūtas vsque ad mortem ābulatoria ē naz interpretabitur testator quotiēs volet. allegat l. heredes palam de testa. ex quo infertur idem ē in iudice interloquente quia quotiēs volet poterit suā interlocutoriā interptari quousque habet potestatez reuocandi caz iuxta. l. ꝙ iusſit ꝑ re iudi. ⁊ istud tenet imo. ibi bal. vero i. l. ij. ꝑ sen. ex pi. reci. tenz iudi

missio fit ex cā mera lucratiua: sz dos ē cā onerosa. Itē donatio ꝓp nuptias: iō fit quia dotez recipit: ut. d. l. si cōstante. ⁊ aūt. itē equalitas. ¶ Op. de. l. fi. C. de spō. dicit glo. fallit: qa pōt ꝓmitti pro arris. vñ itelligas ꝙ arre realiter tradant: ⁊ promissio fiat de restituēdo duplicatas uel triplicatas: ut. d. l. mulier. alias ista glo. nō eēt ꝟa: ut dicā plene. j. e. l. ticia ī pn. ¶ Op. j. e. l. ex ea in pn. Dicit glo. fallit ibi. Tu dic ꝙ ibi nō promittitur ex cā mere lucratiua: sz in recōpēsationē iniurie sibi fiēde. preterea ibi est cā honesta: ut a delicto abstineat. ¶ Op. eē gl. s. de cōdi. insti. l. vter ex fribus. ⁊. C. de insti. ⁊ substi. l. i. So. ab altero ipōz cōiugū nō pōt qs inuitari ad matrimoniū spe lucri: ut hic: qa eēt pſūptō ꝙ fieret cā libidinis: q̄ rō nō est probabilis nec ſm bonos mores: ut hic dicit tex. sz quolibet alio promittēte esset licitū: ut in cōtrarijs. ⁊. l. ticio. §. i. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ dicā. j. e. l. ticia in pn. vñ dico ꝙ si cōstaret ꝙ fieret cā libidinis nō ualet: sz iō quia promittēs erat forte uilis conditōis. alia ꝑs erat nobilis⁹: vñ faciebat cā hñdi illā parētelā: uel hoc fiebat cā pacis: tūc valeret. ⁊ hoc ē qō dicit tex. cā cognita. facit qō dixi. s. e. l. si diuortio.

Ex. l. sequenti.

¶ An uitietur res si deuenit ad eum casum a quo incipere non potest.

e **Xistimo.** Qñ est īpedimētum mixta cōsideratiōe rei ⁊ ꝓsone valet stipulatio si īpedimētū cessat tpe existentis cōditiōis. h. d. Hec lex vī difficilis iuuenib⁹: nō tamē est. Diuide. ꝓmo ponit duo dicta secūdo illa probat ꝑ reductionē ad absurdū. ⁊ ꝓmo reducit ad absurdū circa primū dictū. scdo circa scōm. Partes patēt. ⁊ casus in terminis pz intelligēti. Op. de. l. si usufructus. j. ꝑ stipu. ser. So. ibi erat defectus rōne ꝓsone tm. ¶ Op. de. §. sacrā. Sol. ibi erat defectus rōne rei tm hic mixta cōsideratiōe rei ⁊ ꝓsone. de quo ibi dixi. ⁊. l. si rē meaz. s. e. ⁊. l. nemo rē suaz. s. e. hic habes unū brocardū an vicieē res si deuenit ad eū casū a quo incipe nō pōt. dicā. j. e. l. plurib⁹. §. si placet. Itē habeē exp̄ssū bac. l. ꝙ due cāe lucratiue possūt diuersis tpibus circa eādē cōcurrere rē. Cāus ē hic. plene dico ī. l. metui⁹. §. duob⁹. ꝑ le. ij.

Ex hac stipulatione. De hac materia dixi in. l. stipulatiōes nō diuidūtur in fi.

Ex. l. sequenti.

¶ An illud qō tacite agitur habeaē ꝓ expſſo: ibi. Cuz ergo. Et si promissor semel elegit nō pōt amplius eligere: ibi. Sz pone. Et an testis postq̄ deposuit possit variare: ibi. Et istū. Et statuta recipiāt iterptationē: vide in fi.

q **Aicquid astringēde.**

Ista. l. ſm lec. glo. nō est facilis ſm lec. ueram quā glo. i. in fi. tāgit ⁊ eā tenet Dy. est satis clara. ⁊ breuiter sz Dy. hoc itendit. Obscuritas oīmoda vitiat stipulationē. si pōt interptari iterptaē ꝓ ꝓmissore. sz vbi ꝟba sūt clara iterptationē nō recipiūt. h. d. ſm lec. dy. In ꝓma pte fuerūt ꝟba oīno obscura. In scda fuerunt ꝟba equoca. In tertia fuerūt ꝟba clara pro stipulatione. scda ibi: aut. tertia ibi: nec rursus. Lec. oēs hic tāgā. In ꝓma pte habeē ꝙ illud qō nō ē expſſū habetur pro omisso. Cōtra qa iste tex. sibi cōtradicit: qa prio dicit qō ē dictū. scdo dicit si nō exprimatur. So. huius cōtrarij timore illud ꝑn. hz duas lec. Una ē dictū. i. dicēdu ⁊ tāgitur in glo. i. ⁊. ij. sz ista repugnat lrē ⁊ est vitiare lrām. ⁊ est alia lec. q̄ poniē in fi. ij. glo. Et est ꝟba ꝙ fuerūt dicta ꝟba obscura. ⁊ sic fuit dictū sz nō palā. ⁊ hoc tripliciter exēplificatur in scda glo. post pn. ut ꝓmitto fūduz: qō nō valet: ut. l. cū post. §. gener. s. ꝑ iure dot. uel ꝓmisit triticū nō expſſa q̄ntitate: ut. s. e. l. triticuz. ⁊. j. e. l. ita stipulat⁹. ⁊ ista exēpla placēt Dy. ⁊ mihi. Tertio ponitur in fi. scde glo. uel pone exēpluz ꝙ cōtrahentes differerunt: ut eadez glo. sed tunc nō esset propter obscuritatez: sed propter dissensū. ⁊ sic nō congruit litere. Uel exempluz pone ꝙ est locutus verbis nō intelligibilibus: sicut fecit qdam cancellarius bonoñ. qui sic fecit dic tamē obscuruz ꝙ Io. papa nō intellexit. ⁊ sic si notari⁹ faceret istrumētuz ꝑ ꝟba obscura ᵇ ⁊ non itelligibilia nō ualeret. facit. §. sup dictis. C. de emē. iusti. co. Alia lec. est ꝙ in promissiōe fuit adiectum aliqō verbuz speciale: ut promittis brocarda. naz alie rationes nō continētur. ⁊ sic interpretationē extensiuā non recipit stipulatio. ¶ Op. de. l. cum quid. s. si cer. peta. Sol. ibi ex natura negocij intelligebaē: ut hic no. in cōtrario dātur plures solutiōes. Una sol. est ꝙ hic in contractibus qui uerbis ibi re cōtrahūtur. Ista nō est ꝟa per. l. triticū. s. e. Et aduerte si ꝟba stipulatiōis nō sūt expressa. ⁊ sic est tacitū illud qō facit peccare in sua forma. ⁊ tunc nō intelligiē si nō est expressuz. secus si habz formā: qa in circōferētijs habetur pro expſſo: ut. l. triticū. s. eo. ¶ Cū ergo q̄ritur an illud qō tacite agitur habeaē pro expresso. dic aut loqmur in his que depēdēt ex uolūtate unius: ut in vltīs uolūtatibus tacitū habetur ꝓ expresso. ⁊. l. iter uestē. s. de au. ⁊ ar. leg. ⁊. l. i cōditiōibus. s. de cōdi. ⁊ demō. Aut loqmur in his q̄ dependent ex uolūtate duorū: ut in cōtractibus. ⁊ tūc aut in cōtractibus qui celebrātur ꝟbis. ⁊ tūc aut est omissū illud qō facit cessare formā stipulatiōis. ⁊ stipulatio nō ualet: vt hac. l. in pn. ſm vnā lec. ⁊. l. i. s. e. in pri. aut forma stipulationis est expressa: sed aliquid accessorium ē omissuz: tunc dic ut dicā in cōtractibus qui re uel consensu cōtrahūtur. Et si queris in his contractibus qui re uel cōsensu cōtrahūtur. ⁊ tūc aut queris de his que insūt ex natura cōtractus. ⁊ tacitū habeē pro expresso: ut. l. cū quid. s. si cer. pe. aut in his que nō insūt de natura cōtractus. aut fuit tacite intellectū ab uno ⁊ nō habetur pro expresso: ut. l. si repetēdi. C. de cōdi. ob cau. aut fuit tacite intellectū ab utroqz. ⁊ habeē pro expſſo ut. l. triticū. s. e. ⁊. l. si stipulatus in fi. s. e. ⁊. l. cū quid cū si. alle. ibi. s. si cer. pe. Fallit in casu. l. fi. C. ꝑ noua. ⁊. §. preterea. insti. qui. mo. tol. ob. vbi oportet ꝙ exprimatur. Sz si dubitaē an fuerit actū ab utroqz. Respon. videtur actū ab utroqz ꝙ uenit ex natura cōtractus: ut dicta. l. cū quid in fi. Dicitur in secūdo respōso ꝙ uerba debēt interpretari pro promissore. ¶ Quero exempluz in ꝟsi. aut certe. ⁊ glo. quarta ponit quedā exempla bona: ut sensit de sticho albo tu de nigro. ⁊ illud ē bonuz. Aliud exēpluz est in obligatione generis. sz nō est bonuz: quia certa est stipulatio ⁊ cōtrahētes expresserūt qō uoluerunt. nec fuit omissum aliquid qō tacite ageretur. ⁊ iste lec. tangūtur in pn. mag. glo. ¶ Opp. de. l. si mihi ⁊ ticio. §. fi. j. e. So. ibi uerba erant clara ꝑ stipulatore nō ambigua. ¶ Oppo. de. l. inter stipulantem. §. si stichuz. s. e. So. ibi in iudicijs: aliud ī ꝓtractibus. ¶ Op. de. l. de die. s. qui sa. da. cog. Sol. ut ibi: quia ibi in preparatorijs iudicioruz. hic in decisorijs: uel dic ut ibi. Quero exēpluz in ꝟ. nec rursus. ⁊ ſm exēplum primuz glo. positū in glo. mag. claruz est promisi omnia vasa. tunc si dico intellexi de uasis ligneis non possum illud interpretari. Alia lec. est ſm glo. ut continuetur ad precedētia. Dicebā ego promissor me sensisse de albo ⁊ tu de nigro. interpretatio fit ſm promissorē. ⁊ hoc dictū est in secunda parte. ¶ Sz pone ꝙ semel ego promissor elegi: nō potero amplius eligere ⁊ dicere me sensisse de alio. ⁊ ponit exēpluz in glo. mag. post pn. Iste casus est singularissimus: ita ꝙ nescio alibi. ¶ Op. j. e. l. qui ex pluribus. ⁊. l. eum qui certarum. So. quādoqz quis habet electionē ex natura alternatiue uel obligatiōis generis. ⁊ tūc ille potest uariare: ⁊ ista est proprie electio. Quedā est declaratio: ut quando nō apparet de quo sensit: tamen senserunt de certo tēpore stipulatiōis interposite: quam si semel declarat ammodo uariare ᶜ nō pōt. ¶ Et istū tex. cū ista glo.

tene mēti: ⁊ ideo ex hoc dico q̃ si testis deposuit: postea nō pōt variare ⁊ dicere alio mō: qa ipi habēt ōclarare que sciunt. fateor tñ i teste ⁊ hic in pte q̃ si incōtinenti anteq̃ pmū dictuz habeatur p pfecto ⁊ cōpleto vult variare: possit: qa nō vī declaraffe. ar. C. ō fi. istru. l. cōtract⁹. facit qō no. Spe. in ti. de teste. §. i. ℣ si. qd si dicit. ¶ Vltio hec. l. allegaḱ q̃ statuta nō recipiūt interpretationē: qa vt hic etiā hēs in primo dicto q̃ declarationē extēsiuā nō recipit stipulatio. Itē scōo interpretationē declaratiuā recipit: ut ibi. aut certe interpretationē restrictiuā nō: ut ibi. nec rursus. ⁊ sic in statutis dicūt qdā. Hic ut plene dicā. j. ō mune. ⁊ ho. l. ut gradatim. §. ⁊ si lege. ⁊ dixi in. l. oēs populi. s. de iusti. ⁊ iure.

Stipulatus. Habes q̃ ista cōditio negatia apposita tāto tpe vī extitisse finito tpe. sed q̃tuz tp̄s regratur ad iplēdā cōditionē potestatiuā. ⁊ tūc si tēpus apponitur statur illi tpi: ut hic. Si ℣o nō appōitur tp̄s: sed ē negatia: ⁊ tūc est locus mutiane cautioni: ut. l. mutiane. de cōdi. ⁊ de mō. in cōtractibus uidebitis in. l. ita stipulatus. j. e. In cōditiōe affirmatiua dic ut no. per Ly. in. l. si plures in. v. q. C. de condi. inser:

c **Onditio in preterituz.** Lōditio de pñti uel de pterito ñ suspēdit. h. d.

p **Aberes.** An q̃s possit restitui aduersus naturalē obligationem. Glo. dicit q̃ nō. dicā. j. de fideius. l. marcellus.

Ex. l. sequenti.

¶ An vēditor qui nō pmisit sūptus teneaḱ si emptor obtinet in ppetate. Et quid opetur clausula q̃ pmittit reficere oia dāna ⁊ expensas litis ⁊ extra que alias nō uenirēt: ibi. Pone. Et quare sūptus ōducantur in stipulatiōez cū ueniūt ex natura cōtractus: ibi. Quero. Et quare notarij apponunt in īstrumētis siue moueaḱ lis de pprietate siue de possessiōe: uide in fi.

v **Enditores.** Qui pmittit sūptus factos de lite in re nō tenetur ad sūptus factos in lite de p̄cio. h. d. ¶ Pone q̃ uēditor nō pmittit sūptus: an teneatur. ⁊ glo. remittit ad. l. i. C. ō euic. ubi dicit. aut succūbit ī pprietate ⁊ repetit sūptus. aut obtinet ⁊ nō repetit sumptus. ⁊ ista est. l. bona q̃ sūptus nō ueniūt eo casu quo emptor obtineret: ⁊ iō notarij ponūt in īstrumētis. ⁊ pmisit reficere oia dāna ⁊ expēsas litis ⁊ ex q̃ nō venirent alias. ⁊ hoc faciūt p hanc. l. ⁊ glo. in. l. q absente. ō pcu. Sz ibi tz Guil. cōtrariū p. l. si fine. §. marcellus. ⁊ §. cū aūt. j. rē ra. ha. ⁊ l. si ut certo. §. idē labeo. s. ꝯmo. Teneo cū Guil. reprobata glo. quā semp reprobaui. Primo p. l. si plus. § mota lite. s. de euic. ⁊ d. l. q absente: vbi vī q̃ mota lite teneḱ defendere uēditorē. ergo si nō defendat teneḱ ad interesse ob rē nō defensaz. ar. l. cū q̃rebatur in fi. j. iudi. sol. Itē pbo p ratiōem. vēditor teneḱ emptori: ut sibi habere liceat: ut. l. emptorē. §. pe. in fi. s. de ac. emp. modo in obligatiōe habere licere veniūt sūptus ex litē: ut. l. stipulatio ista habere licere: ℣. q̃ si forte. s. e. ⁊ ibi no. ergo ⁊c. Nō ob. l. i. C. ō euic. qa illud in euictiōe rei hereditarie. Itē nō ob. l. si status. e. ti. qa nō possū agere ex clausula de euictione: qa res nō est euicta: sed ex clausula ob rē nō defensā siue hoc fuit expressuz siue nō: qa a lege tacite subintelligitur: vñ pōt agere ad interesse. vñ ē aduertēdū in mō cōludēdi ī libello. Nō ob. ratio q̃ iniuria vēditori ñ nocet: ut. l. si p imprudētiā. s. de euic. uerū est si p iniuriā iudicis. secus si p iniuriā ptis a quo potuit me liberare suscipiendo litē. Preterea nō pōt dici q̃ a iudice sit facta iniuria: qa nō cōdēnauit victū uictori in expēsis qō debuit: qa habebat iustā cām litigādi uictus. iō in expēsis nō debuit ꝯdēnari. Preterea pt eē q̃ iudex modice taxauit. ad qō facit qō no. s. de alie. iudi. mu. cau. fa. l. i. in fi. mag. glo. ¶ Quero si venit ex natura contractus quare fit ⁊ deducit in stipulationē: ⁊ quis est effectus. Dico pp no. ī. l. si solū. s. ō rei uē. ⁊ l. iij. §. si rē. s. ō le. iij. qa plura auxilia ītereſt me habeī. Itē ē dīa ī mō agēdi: qa qñ est pmissū petā directo sūpt⁹ factos in lite: sz qñ nō ē pmissū ñ petā sūpt⁹ directo sz petā ītereſse: qa nō defendit in quo ītereſse veniēt sūpt⁹. ¶ Quero. hic dicit si pmisit sūptus ob litez de pprietate ⁊c. qd si hoc nō apparet. Dicit glo. parua q̃ hoc ī dubio p̄sumit. Sz ut arbitror nō bene dicit: qa ista stipulatio dz ītelligi ꝑm naturā cōtract⁹ p̄cedētis: ut. l. i. §. si quis sub cōdi. ut le. no. ca. ⁊ l. dāni qdam in pn. s. de dā. infec. l. si stipula⁹. s. de usur. sz ex p̄cedēti cōtractu in uno quoqz negocio teneḱ. ergo ⁊c. Do tibi tex. in. l. stipulatio ista. ℣. q̃ si forte. s. e. ⁊ habere licere venit ex natura cōtractus emptiōis ⁊ uēditiōis ergo ⁊c. Et ut puto glo. dicit q̃ in dubio p̄sumit: nō ut excluderet litem de proprietate: sed excluderet litem de precio. Tamen hodie notarij ut cesset ista opi. ponunt in īnstrumentis expēsse siue moueretur lis de proprietate siue de possessiōe.

Ex. l. sequenti.

¶ An papa potuerit cōcedeī regnū ierusalē regi carolo. Et q̃liter fundus hostiū cōcedi possit.

l **Iber homo.** Liber hō uel fundus hostiū ī stipulatiōe deduci nō pōt. h. d. ¶ Op. de. l. ⁊ liberi. s. de cōtrahē. emp. So. dicit Ruge. aliud ī emptiōe ut hic in. i. glo. nō bene dicit: qa nec in emptiōe nec in stipulatiōe pōt hō liber deduci: ut ipe ōbeatur: ut hic sed ī p̄iudiciū emptorī sic: ut ipe teneatur de euictōe: Idē in stipulatiōe si ponerē cām onerosā uel fuisset in dolo. ⁊ hoc tenēt oēs moderni. ¶ Op. de. l. ab oibus. §. etiā. ⁊ l. si fuus. s. de le. i. Glo. dicit aliud in legatis ut ibi. aliud in cōtractibus: ut hic. Idē tz. j. de reg. iur. l. in testamētis. Et assignat rōez: qa stipulatio assumit vires tpe stipulatiōis īterposite. legatū a die aduenientis cōditiōis. Sz ista so. ñ est bōa: qa cōtra regulā catonianā. ⁊ l. cetera. §. i. s. de le. i. Dico idē ī legatis ⁊ ī cōtractibus: ut no. in. l. id qō. s. de le. i. nā fundū hostiuz q̃ nunq̃ fuit noster nō possumus pmittere nec legare mō: qa in eo nullū ius habeo: ita loqtur hic. sz funduz hostiū: qa iā fuit noster pmittere uel legare possumus qa habemus ius postli. ⁊ hoc vult expēsse tex. in. d. l. id qō. ⁊ d. §. etiā. Et hac rōne: ut puto papa q̃ cōcessit regnuz ierusalez regi Carolo ⁊ suis successoribus hoc licite potuit: qa illud regnū iā fuit nostrū: lz mō occupatū sit ab hostib⁹. Sz cōtra p̄dicta vī ex de re iudi. c. abbate sane. li. vj. vbi rex aragonū donauit fundū hostiū q̃ nunq̃ fuit suus. R. pure cōcedere fundū hostiū non possū: ut hic. sz cōcedere sub cōditiōe si capieḱ possuz: ut ibi: qa expectare istā cōditionē honestū est: lz res de pñti in nostro cōmercio nō sit. Pro hoc facit. C. ad. l. fal. de plagi. l. ī fuga. Ista ℣ba in cōcessiōe p̄uinciaruz qñ ocurrūt sūt dubia ⁊ ponderosa. ideo tene mēti.

Ex. l. sequenti.

¶ An referat a quo ipleatur: ⁊ si testator mādat fieri picturā: ⁊ illa facta repiatur an p̄sumēdū sit q̃ sit facta ab herede ad euitādā penā. Et que expēse presumantur facte absqz pbatiōe: ibi. Si q̃ris. Et cū agit de cōp̄uatiōe iuris mei an referat a quo fiat: uide in fi.

c **Am seruus.** Sufficit cōtractū īpleri a cōtrahente uel alio eī⁹ noīe. h. d. Vel aliter. hac. l. non refert a quo aliqd fiat dūmodo fiat. ¶ Ut ītrē glo. op. ō. l. ij. s. de cōdi. ⁊ demō. vbi refert a quo fiat: qa dz ad hoc fieri. So. dicit glo. fuit manumissus ab ipo cōtrahēte uel ab alio uolūtate eius. ¶ Op. de. l. iij. §. si liber homo. s. ō cōdi. ob cām. Sol. hic fuus. ibi liber homo. ¶ Op. de. l. si puellā. C. si man. ita fue. alie. ⁊ si qs uellet soluere illud brocarduz[b] nō refert ⁊c. oportet totū corp⁹ iuris p̄grere: ut ñ refert a quo iudiciū fiat. a quo

cem nō posse nisi semel interpretari p hanc glo. idem dixerunt Ang. ⁊ Rapha. i. d. l. q̃ iussit Imo. i. l. ab executore. alexan. dicit q̃ sibi placet opi. Ang. ℔ loquēdo de iterlocutoria ex quo pōt reuocari intelligendo etiā ut p Bar. in. d. l. q̃ iussit. s. q̃ bis pōt reuocari sentētia iterlocutoria ⁊ cū quasnia cōiter trāseunt docto. ⁊ eo mō dicendū ut bis possit interpretari sēntia interlocutoria in diffinitiua p cedat opi. ꝯtraria.

a ¶ Si testis. ADDE gl. notabilē i. c. preterea de testi. cogen. ⁊ in aūt. ō testi. §. illō. v. si nō habebit. bar. in. l. generaliter. C. de nō nupe. ⁊ in. l. eos. C. de fal. ⁊ i. l. impator de sta. ho. ⁊ Bal. in aūt. si dicatur de test. Ro. cōsilio. cccc v. Bal. consi. cccl viij. li. iij.

b ¶ Brocardū. ADDE de hoc brocardo: ut p Bal. consi. clxxiij. li. i. icipiēte uerba Dy. dicunt.

a ¶ Notabilis. ADDE intelligẽ. ꝓm Imo. quem refert ⁊ sequtur Alex. qui erãt aliq cõiecture ꝑ illo q alle. sũpt° fecisse ꝑ .d.l.fi. aliter nõ ꝑ ea que uoluit ipse bat. i.l. q sb cõditio. rationũ. ſ. d cõdi. ⁊ demõ. vbi dixit ꝙ si sufficit expensã esse facta nisi ille q illã facere tenebat ꝓbet fecisse ꝑ.l.excellentie .§. flagitãtibus eisdẽ rogasse mõstrauerit de erogatiõe militã. anno. li.xij. tu dic ꝙ dicta bar. seqꝫ simpliciter bal. ꝓsi. cccxxvij. li. iij. ubi dicit ꝙ si reꝑiat hospitale cõstructũ ⁊ nescit a q ꝙ ꝓsumẽdũ est ꝙ sit constructus ab eo q cõstruere debebat.

b ¶ Emãcipãdo. ADDE in q̃stũ alex. refert bal. in .l.lz. de lib. cã ꝙ siẽ emãcipatio põt fieri precio: ita eo. modo feudũ poterit cõcedi ꝑ cio lz fieri ñ debeat: ut .c. .i. de natura feu. ⁊ i.c. ad nostrã de uẽditio. ⁊ uendi. ⁊ deinde subdit ꝙ tñ nõ bz ꝓpriã naturã feudi ꝙ pulchre in facto cõsuluit bal. cõsilio . cclxxj. li. i. ¶ cõsilio cclxxvij. li. iij.

c a Ticio. ADDE ꝙ Pau. d cadicit hic per hãc .l. se uidisse teriare florentie valere cõuẽtione quã sepe florẽtini faciũt. ſ. promitto tibi. x. si impator: h ãno moriet ⁊ si nõ moriatur ꝓmitti

iterrũpat ꝓscriptio. a quo fiat ministratõ. ⁊ sic de si. vñ nõ põt dari certa regula: sz ꝓpria materia ẽ de ipleme to cõtractus. ⁊ tũc an referat a quo ipleat. Et By. ponit duo ꝟba hic notabilia i ĩmensũ. ¶ Si q̃ris utrũ refert a quo ipleatur. ⁊ tũc aut q̃ris de obtigatiõe iducẽda: aut quo ad pene cõmissionẽ euitãdaz. Si de obligatiõe inducẽda ⁊ refert a quo: ut hic. ⁊.l.ij. ſ. d cõdi. ⁊ demõ. aut ad pene cõmissionẽ euitãdaz: ⁊ tũc nõ refert a quo: ut. d.l.si puellã. Videes ergo qd habes articulari: qa ad actionẽ cõsequẽdaz debes ꝓbare factum eẽ ⁊ ꝑ te esse factũ uel tuo mãdato. sz quo ad pene euitationẽ sufficit ꝓbari eẽ factũ: vñ uide d facto. testator picturã certo loco fieri mãdauit repitur pictura facta: nescitur ꝑ quẽ. Dico ꝙ sufficẽ heredi q̃tũ ad penã euitãdaz: ut in aũt. hoc ampli°. C. de fideicõ. ⁊ ad penã excõicatiõis que cõsuenit apponi ex cõstitutiõe epi cõtra nõ ipletes volũtates defunctorũ. Et aduerte lz ꝑdicta duo debeãt ponere. ſ. factũ eẽ. itẽ per se factũ eẽ. tñ qñ qz unũ tñ ꝓbare sufficit. aliud ꝑsumit: ut si tale factuz reqrebat sũptuz: tũc eoipo ꝙ ẽ factũ ꝑsumit factũ ab ipo ⁊ ei° expen. ad quẽ hoc facere spectabat: ut .C. de ali. pu. pre. l. fi. vbi est casus notabilis ¶. Item qñqz nec ipm factũ necesse est ꝓbare: sz ipa natura hoc ꝓbat ut pupillũ eẽ alitũ ut ibi patet: qa natura cõstat quẽ non posse uiuere sine alimẽtis. Eadẽ rõne dico cũ creditor repeteret expẽ. factas in equo sibi pignori dato. nã ꝑsumẽt tales expẽse facte ⁊ ꝑ eũ facte. Idẽ dico cũ aliqs possessor vellet deducere de fructib° expen. factas causa querẽdorũ fructuũ: ꝙ tales expeñ. presumũtur eẽ facte cũ de necessitate sine his fructus non possẽt ꝓcipi. Itẽ presumũtur facte ab ipo possessore. ⁊ iõ sine aliq̃ ꝓbatiõe iudex ex suo officio hoc habebit taxare per. d. .l.fi. ¶ Quero qñ tractatur de cõseruatiõe iuris mei: an refert a quo fiat. By. dicit hic ꝙ nõ refert a quo: ut l. qui fũdũ. ſ. quẽad. ser. amit. l.i. §. q̃sitũ de aqua quoti. ⁊ esti. Istud dictũ By. est verũ in ꝟuitute reali mere. sufficit enĩ ꝙ ad utilitatẽ fũdi fiat usus. nec curatur ꝑ quẽ cũ fũdo debeat: sz in iure qõ coheret ꝑsone: ut dominiũ ⁊ usufruct°: tũc est necesse ꝙ fiat ꝑ eũ qui ius bz uel eius noie: ut. ſ. qui. mo. vsufru. amit. l. põpo. Quo ad iterrũpẽdã ꝓscriptiõez dicemus. ſ. de usuca. l. naturaliter. Quo ad alia an refert a quo dicem° suis locis. Et predicta ꝟm ꝓmũ modũ legẽdi. ¶ Scõo mõ legit ꝙ aliqs fuit assũptus: ut mediator seu ꝑseneta: ut faceret me liberari: ⁊ ego ꝓmisi sibi certã q̃titatẽ. Certe a quocũqz manumittor ipe debebit habere pecuniã: dũ tamẽ hoc fiat opa accipiẽtis pecuniaz: ut in ꝓn. se. glo. facit ad predicta. j. d prosene. ꝑ to.

Ex.l.sequenti.

¶ An cũ debitor offert vnã ex rebus alternatiue debitis que post oblatiõez pereat sit liberatus ipo iure uel ope exceptiõis.

s **Tipulatus sum damã.** Una ex rebus alternatiue debitis oblata post ei° iteritũ d̃bitor liberat. h.d. ¶ Op. C. d vsur. l. acceptã. ⁊. j. de so. l. qui decẽ. Glo. dicit intellige hic cõtinuo. ſ. secuto iteritu. ⁊ sic ꝟbũ precisũ recipit limitationez: qa cõtinuo est dicere incõtinẽti: ⁊ tñ limitat. sic. ſ. d arbi. .l.lz. ¶ Quero utrũ liberet ipo iure uel ope exceptiõis. Glo. ꝙ ope exceptiõis. sec° in obligatiõe generis: ut i gl. pz. Cõtra hoc videtur. ſ. e. in executiõe. §. pro parte. ⁊.l.ij. §. i. vbi idẽ iuris est in obligatiõe generis ⁊ obligatiõe alternatiua. Et hoc vt tenere Ia. de are. Tu dic si electio eẽt ita facta ꝙ reus non posset variare: ut qa reseruauit sibi expsse ꝑ futurũ subiũctiui: tũc ille solus qui est oblatus est in obligatiõe: ⁊ eius iteritu liberaret ipo iure. ⁊ hoc voluit hic glo. dũ dicit: electiõe sibi reseruata. Intellige ut dixi. Si ꝟo põt uariare qõ est quãdo tacite bz electionẽ a lege: tũc qa adhuc ali° durat in obligatiõe liberaretur ope exceptiõis ab alio exẽplo ob. in genere. Et idem dico si offerretur illd qd est in solutiõe tñ nõ in obligatiõe. tũc eius interitu liberatur ope exceptiõis:

q **Alex pluribus.** In obligatione generis subalterni est electio debitoris ⁊ põt uariare vsqz ad solutionẽ. h.d. ¶ Op. de. l.i.l. qui duos. Sol. aliud in legatis vbi est electio creditoris. aliud in cõtractibus: ubi est electio debitoris. de quo plene no. ſ. de le. i.l. legato generaliter. ⁊. ſ. fami. her. l. heredes. §. si i certo. ¶ Op. d. l. quicqd astringẽ de. So. ibi est declaratio hic electio: ut ibi plene dixi.

Ex.l.sequenti.

¶ An pater possit cogi emancipare filiũ cũ sibi ꝓmissum est aliquid pro emancipando.

u **Trum turpẽ.** Valet promissio facta pro aliquo emãcipãdo°. h.d. Mo. hunc casuz. an in hũc casũ pater possit cogi eũ emãcipat. glo. dicit ꝙ sic officio iudicis: ut. l. si cui. ſ. de cõdi. ⁊ demõ. sed nõ est uerũ nisi pater aliquid reciperet pro eo emãcipando: ut. d. l. si cui. ⁊ no. in. l. cogi. §. si pater. ad trebel. By. Preterea si cogi posset. ergo turpiter acciperet. ſ. de cõdi. ob tur. cau. l. pe. ⁊ lz posset quis dicere nõ põt cogi iure actiõis nõ curo. sufficit ꝙ possit cogi ad partis petitionẽ lz iudicis officio: ut. l. iij. §. si tibi ob iudiciuz. ⁊ qõ ibi no. de cõdi. ob turpẽ cãm.

a **Ticio.** Stipulatio ꝓcepta sub cõditione que dependet ex facto incerte ꝑsõe ualet. ⁊ ubi diuersitatis ratio reddi nõ põt idẽ ius est. h.d. Mo. ꝙ stipulatio collata sub cõditiõe: lz nõ habeat aliã cãm ualet. ipa enĩ cõditio ẽ sufficiẽs cã: ut hic. ⁊. ſ. l. ꝓxi. ⁊.l. qcqd astringẽ de in fin. ⁊. ſ. e. l. hoc iure. ⁊. j. e. l. quid ã cũ filiũ. cũ multis si.

Nulla. ¶ Op. de. l. si qs sẽproniũ. ſ. de here. instit. So. ibi in volũtate uelata hic expssa ¶ Oppo. de. l. centesimis. in fi. j. e. So. ut ibi. ¶ Quero an possit cõferri in volũtatez stipulantis. ⁊ sic idem qõ in ꝓmittẽte. Respon. sic eadẽ rõe: ut. ſ. e. l. sub hac By. cõtra per. l. senatus. §. legatũ. ſ. de le. i. ⁊. l. si ita relictũ. §. illi. e. ti. Alij uolẽtes sustinere glo. dicũt ꝙ hec .l. ⁊ glo. loquitur in cõtractibus in quibus nõ põt conferri in eius volũtatẽ: qa statim cũ stipulatur uidet uelle: ut no. de dona. cau. mor. l. ei cui. ⁊ no. de le. ij. l. cuz pt. §. mater. ꝑ. gl. Sz ꝑdicta sũt ꝟa. nisi hec cõditio si uoluerit expsse expmat. nõ enĩ seqtur uolo. ꝑ. stipulari mõ ꝙ postea veliz. ar. ꝑ hoc. ſ. de spon. l. in potestate in fin.

s **Ita stipulatus fuero** .ꝑ. aut. xv. In alternatiua sũmarũ ispicim° id qõ est minus. in alternatiua tpis ispicim° qõ ẽ lõgius.

Ex.l.sequenti.

An in cõtractibus sit locus iuri accrescẽdi: ibi. Op. Et i donatiõe cã mortis. ⁊ an i cã mortis capiõe: ibi. Quero an. Et si cõcessũ sit duob° fribus ꝑdtũ in emphiteosim ⁊ unus moriatur an eius portio reuertatur ad ecclesiã: ibi. Et iõ. Et an si emphiteosis sit cõcessa pri ꝑ se ⁊ filijs ⁊ pt moriatur relictis duobus filijs quorum unus moriatur an reuertatur ad ecclesiã uel accrescat fri: ibi. Quero. Et qd si abb. emphiteseiz pñnam d̃ nouo cõcedat duobus fribus an censeatur noua uel antiqua emphiteosis: ibi. Sed quid.

s **I mihi ⁊ ticio.** In cõtractibus nõ est locus iuri accrescẽdi. h.d. ¶ Op. de. l. stipulatio ista. §. in stipulatiõibus. ⁊. §. cũ qs. ſ. e. So. ut ibi. ¶ Op. d. l. fũdus ille de cõtra. emp. Scõa so. glo. est ꝟa. ⁊ iõ an in cõtractibus sit locus iuri accrescẽdi. distigue: aut i vsufructu. ⁊ bz locũ: ut. l. i. in fi. de usufru. accre. aut in ꝓpetate uel alio iure. ⁊ tũc aut i bis queritur que idiuidua

mihi centũ.nã si mori pt agi ad.x.q: sufficit ꝓditio pro cã.ad cuius cõ firma.Alex.hic alle.no.p Hosti.in.c.gẽma de sponsali.latius uide ꝗ p cũ.

a ¶ Ius accrescendi. ADDE ꝑm Alex.q cũ Bar.cõiter transeunt voc. nisi quando sunt adiecta illa ꝟba q post mortẽ oium reuertatur ad dñiu ꝓut uult Sspec.in ti.de loca.ꝟsi.lxix.i.§.nunc aliqua.quem segtur pau. de castro cõ silio mihi.cl viij. ⁊ Ro. consi.xviiij. Tu etiã ad. de q idez si diceret p se se eorũq; he redibus seu altero iporũ ut consuluit Bal. consi. cxviiij.icipi ente in cbri. sti nomie vi detur consi derandũ. ꝑmo li. ⁊ an i cõtractu em phiteotico habeat locũ ius accrescẽ di:uide Fe. de. consilio lxxvij. ⁊.ccx xviij. ⁊ an quid sit di uersuz a feu do ⁊ emphi teosi: uide Bal. consi. ccli. lib. iij. ubi pulchre quando habeat locum ius accrescẽ di.⁊ an si pa ter decedat relictis tri bus filijs ⁊ feudo si vn tantuz petie rit inuestitu ram.j. ãnuz alij non: an portio illoꝝ qui non peti erunt inue stituram ac crescat illi uel reuertat ad dñium.q facit ad limi tatio. ꝺ qua per alex. hic in fi.iiij.col. cui in q̃ztuz dicit p bar. q emphite osis finita p lineam ⁊ de uno renoua ta capit na turã prie:al legãdo iter alia Ro. cõ sil.ccxv. dic q est.cccxv. ⁊ pau.ꝺ ca. consilio.ccx xxij.Tu ad ꝺ q pau.ꝺ ca. consi. clvi. dicẽ q si feu dũ ad dñiuz per felonias reuersus est ⁊ ante lataz sniam dñs renouauit q non mutat naturaz feu di antiqui.

sũt: ⁊ hz locũ ius accrescẽdi:ut.ꝑ.cõ.ꝑdi.l.ppri um.qõ itellige:ut ibi no.qõ est pp ius nõ ꝓcre scẽdi.aut in his q̃ sũt diuidua:⁊ tũc aut in dispo sitiõe ꝓncipis:⁊ hz locũ ius accrescẽdi:ut.C. si ĩ pe.libe.so.l.i.li.x.aut ĩferioris a ꝓncipe: ⁊ tunc aut interest cõcedẽtis q hz locũ ius accrescẽdi. ⁊ hz locũ:ut.l.fũdus ille de cõtra.emp.⁊ no.hic ĩ glo.aut ꝓcedẽtis nõ ĩterest ⁊ nõ hz locũ:ut hic ⁊.ꝑ.de iureiu.l.si duo patrõi in ꝓn.⁊.l.aquã.ꝑ. quẽad.ser.amit. Fallit ĩ assignatiõe libertorũ q̃ hz nõ fit legatũ uel fideicõmissũ:ut.l.assignare.ꝺ assi.libe.tũ hz locũ ius accrescẽdi:ut.l.utrũ.ꝑ.e. ti.⁊ de his dixi ĩ.l.re cõiũcti.circa fi.ꝑ.de le.iij. ¶ Quero an habeat locũ in donatiõe cã mortis q̃ sapit naturã cõtract⁹ ⁊ ultimarũ uoluntatũ:ut .l.tã his.§.i.⁊ ibi dicẽt.§.de do.cau.mor.℞.lo cũ hz sicut in legatis.casus ẽ.C. de cadu. tol.§. fi.ibi.necnõ ĩ mortis cã donatiõe ⁊c. ¶ Quero qd in mortis cã capiõe.℞.idẽ:qa locũ hz sicut ĩ legatis ⁊ fideicõ.ut.l.thais.§.stichus seruus.ꝑ. de fideicõ.liber.ibi enĩ ñ erat legatũ uel fideicõ. ut.l.plane.la.ij.ĩ fi.ꝑ.ꝺ le.i.sz cã ꝓditiõis iplẽde. ¶ Et iõ ꝑdicta ĩducunt ad.q.cõcessũ est duob⁹ fribus ꝑdiuz in emphiteosi mori unus.q̃rit an ei⁹ portio reuertat ad dñiz uel ad aliũ frem.⁊ dy. scripta diuersimode habẽtur hic.⁊.l.codicillis. de usufru.le.Spe.põit ĩ ti.ꝺ loca.§.nũc aliq̃.℣. lxix. Ly.ponit.C.qñ nõ pe.par.l.i. Breuiter ꝟi tas ẽ ista qñ cõcedit emphiteosis fribus duob⁹ pñtibus:⁊ tũc altero decedẽte nõ ẽ locus iuri ac crescẽdi:qa nec in cõtractibus:ut hic cũ si. ⁊ qa post emolumẽtũ iã alteri q̃sitũ nõ hz locũ ius ac crescẽdi⁹:ut.l.i.circa fi.ꝺ usufr. accrescẽ.⁊ p tex. .x.col.de duob⁹ fribus.de nouo bonefidei iue sti.c.i.de gradi.succe.in feu.c.i.⁊ sic reuertetur ad ecclesiã seu dñm:ut.l. lucius.§.gaio.ad tre bel.⁊.l.fi.§.filiũ.ꝺ le.ij.qõ itellige nisi fuerit em phiteosis paterna:ut statĩ dicaz. Qñqz cõcedit vni tm̃ hoc mõ.cõcedo tibi ⁊ ticio fri tuo abñti: tũc si cõcessio fit ex cã lucratiua ab initio nõ valz nisi p dimidia:ut hic.nec ẽ locus iuri accrescen di. Sz si eẽt ex cã onerosa:qa cõcessio fieret pro certa q̃titate quã dabat ab initio,p pẽsiõe ãnua tim soluẽda:tũc accresceret ab initio ipo iuf:qa ĩ psona alterius ñ ualet:ut.d.l.fũdus ille. Qñqz cõcedit.sic cõcedo tibi recipiẽti p te ⁊ noie ticij fris tui:tũc ab initio ualeret ꝓcessio in totũ.⁊ sic reuertitur ad dñm sicut si illi ticio pñti cõcessis set:ut.l.fũdũ cũ mihi uenderes.de ac.emp. nõ ẽ ergo loc⁹ iuri accrescẽdi nisi sit dictũ: ut.d.c.i. de duo.fra.de nouo bonefi.inuesti. ¶ Quero si emphiteosis ẽ cõcessa pri recipiẽti,p se ⁊ filijs:q decessit relictis duobus filijs.demũ unus decesset sine herede an ei⁹ portio reuertat ad ecclesiam. Dico q non:qa ẽ emphiteosis paterna: ergo frater fri succedit:ut.x.col.q feu. da. pñt.c. cũ ꝟo conradus.⁊ de gradi.succe.ĩ feu.c.i.⁊ de duo.fra.de nouo bonefidei inuesti.c.i.qõ forti⁹ ꝓbo. Ista cõcessio in psona pris ẽ iter viuos. filij ꝟo capiũt demũ pre moriẽte:ut dicã.j.e.l.qõ dr.⁊ sic in eorũ psona est mortis cã capio.ut.l.q ꝑcio.⁊.l.mortis cã capit.§.ij.ibi sz ⁊ dos quã qs stipulat ⁊c.ꝺ dona.cã mor.⁊ dicã.j.e.l.q rome .§.flauius.sz ĩ mortis cã capiõe ẽ locus iuri ac crescẽdi:ut.d.l.thais.§.stichus.⁊ ẽt in mortis cã

sed si lata est snia dicitur feudum nouum. ⁊ ita dicit expresse tenere dy. in.l.q dicitur de impẽsis. Et inq̃ztum subdit limitandum illud q dicit q feudum renouatũ tenet naturã ꝑmi:nisi fint in renouatio. adiecte no ue clausule uel aliqua noua qualitas:qz tunc censeret noua cõcessio alle/ gãdo pau.in.d.consi.ccxxii. q nõ inueni a.ccxxx.vsq;.ad.ccxl.aliquid ad materiã: sed consi. p me allegato .cl vj.bene diẽ q si in reno uatiõe feudi fcã p⁹ sniam qua declara tũ est feudũ ad dñum p tinere:dicat tanq̃z ꝺ feu do veteri ⁊ antiquo: q pp hec ꝟba hec rẽouatõ nõ tenet na turaz primi cũ aliũ signi ficatũ possit habere dcã verba q̃z q renouatõ ca piat naturã antiqui non assumet for mã ãtiq. ali quãtulũ lati us ibi uide: qa intelligit glo. in .d.l. peculiũ ali ter q̃z alex. ⁊ de hac .q. formata per bar. qñ duobus fratri tribus con cessa est em phiteosis vi de pulchre ℣pe.de an cb. cõsi.ccx vj.icipiente in cbristi no mine duo ꝑ ma dubia.

b ¶ Erat iniuria. ADDE post alex. q hãc opi.bar. tenet Ro. ꝓ filio mihi.xx ij.⁊.ccxij.in ꝓn. pe. ꝺ an cha.consilio cxxxiij. inci piẽte ĩ cbri sti noie ple ne ⁊ subtili ter.⁊ consi. clxx.icipiẽte casus talis ẽ quidã.d.Ri cobinus.sed Ro.ꝓsi.lxx. mutauit opi ni.⁊ ubi dat tres solutio. ad dictum bar. i.§.per mittit quaz vltia est q si hẽat locũ i ec clesia ⁊ huic opi.vidẽt ad herere alex. tanq̃z verio ri in puncto iuris. Aduer tẽduz tamẽ est q ℣pe. de ancha.in .d.consilijs per me alle-

dona.ut.d.l.i.ĩ fi.C.de cadu.tol.ergo ⁊c. Pre terea idẽ uidemus ĩ stipulatiõe oparũ:lz filij nõ ueniãt:ut heredes:sz ut filij:ut.l.ut iurisiur.§.si liberi.ꝑ.de ope.liber.tũ fre decedẽte accrescit al teri fri:ut.l.iurisiurãdi.§.si liberi.de ope. liber. Preterea ista ꝟba stipulor mihi meisq; filijs vs qz ad tertiã generationẽ ⁊c ex natura huius di ctiõis usqz.iportãt ut statiz cuz finita est emphi teosis in psona unius videat renouata seu ꝺ no uo cõcessa ĩ psona alterius:ut.l.repeti.in ꝓnci.⁊ .l.si cũ in annos.ꝑ.qui.mo.usufru.amit. ⁊ sic ex noua cõcessiõe vt alter frater habere.sz qñ cõce ditur duobus fribus pro se suisq; filijs ⁊c.intel ligitur qlibet p pte sua recipe.pr aũt sup toto qõ puto ꝟissimũ.⁊ sic de facto p istã vltimã rõez cõsului. ¶ Sz qd si abbas emphiteosiz paternaz de nouo cõcessit duobus fribus. ℞.lz esset finita emphiteosis in psona pris ⁊ gra esset filijs conce dere:tamẽ eis nõ cõcedere erat iniuria ᵇ: ut.l.i. .§.pmittitur de aqua quoti.vñ tũc credere ꝟba cõtractus debere itelligi ꝑm naturã p̃cedẽtis cõ tractus:ut sup toto qlibet sibi suisq; filiis uidea tur stipulatus eẽ ⁊ recepisse:ut oia in hoc repeti ta videãtur.arg.ꝑ.loca.l.itẽ q̃ritur.§. q ipleto.⁊ ꝑ.so.ma.l.pe.§.vxor.de usur.l.si stipu.⁊ ẽ cãus expssus in.d.c.de gra.suc. in feu.c.i. ⁊ de duo. fra.c.i.Sed qd si unus frater ꝺcedit relictis duo bus filijs an erit locus iter eos dicto iuri accrescẽ di ex vigore dicte stipulatiõis:si fuerit auita em phiteosis nõ est dubiũ:si paterna tm̃: tũc idẽ in portione patris eorũ cõtigẽte rõne ꝑdicta.

Si stipulatus. Qñ ꝟba sũt cla ra,p stipulatiõe ĩ terpãtatõez restrictiuã nõ recipiũt.b.d.bũistis.ꝑ. e.l.qcqd astrigẽde. ¶ Op.ꝺ.l.stipulatio ista.§. in stipulatiõibus.ꝑ.e.So.ibi ꝟba erãt ambigua hic clara:ut.l.ille.aut ille.§.cũ in ꝟbis.ꝑ. de leg. iij. ¶ Op.de au.⁊ ar.leg.l.iter uestẽ.Sol. ibi in his que depẽdent ex uolũtate vnius.ſ.testato ris:unde eius uolũtati statur.hic ex uolũtate du oruz.iõ nõ statur uoluntati soluis ,pmittentis.

Ex.l.sequenti.

Si habeo domuz cõem tecuz ⁊ ꝓhibeã sociũ tu um quẽ duxisti ne ingrediatur:an ipo ingrediẽ te possit puniri.

s **Si stipulatus fuero.**

Cõtractus stricti iuris recipit iterpreta tionẽ extẽsiuã quãdo aliaſ nõ hz effectũ.b.d.qõ no.tetigi.ꝑ.e.l.qcqd.dicã plenius ĩ.l.ut grada tim.§.⁊ si lege.j.ꝺ mu.⁊ bo.iõ enĩ extẽditur ad aliũ:qa alter uti non posset. facit ad.q. tu ⁊ ego habebam⁹ domũ cõem:tu ducebas sociũ tuuz: ego,phibui:ille fuit ingressus an puniatur:vt q sic:qa potior ẽ cã,phibentis:ut.l.sabinus.ꝑ.cõi. diui. In cõtrariũ ⁊ bene:qa nõ ,pdesset mihi ha bitare nisi possim ducere amicũ.ad hoc facit .ꝑ. cõi.diui.si edes.⁊ qõ ibi no.qa res est destinata ad hũc usuz.ergo unius tm̃ sufficit cõsensus.sed si ab alio socio nõ ducebatur:sz sua spõte ipe in trauit sufficit unius,phibitio:ut.l.de pupillo.§. si pluriuz.ꝑ.de ope.no.nun.ut ipse solus videa tur iuriatus.facit.l.sz ⁊ si hac lege.§.pe.ꝑ.q ⁊ a q.lz ĩ aliquo uideatur cõtra.ſ.qa nõ põt reuoca ri ĩ futurũ sine oium cõsensu. sz nec hic posset

gatis loquitur i emphiteosi ecclesie ⁊ tamen tenet opinio. Bar.

solus agere de iure qõ respiceret ipam rẽ: sed de iniuria facta sibi p introitum sic.

Ex.l.sequẽti.

¶ Que sit dria iter futurũ subiũctiui ⁊ futurum idicatiui: ibi. Quero. Et an ista.l. sit correcta p aũt. qui semel: ibi. Quero an.

s Ꝗ quis stipulatus.

Qui hz electionẽ p futurũ subiũctiui ñ pot variare: sz si p futurũ idicatiui sic.h.d. Biui de i duas ptes. Ex pma no. q̃ p electionẽ ille solus q ẽ elect ẽ in obligatiõe. Scõo no. q̃ dixi i sumario. ¶ Ad pmũ op. j. e.l. si duo. ⁊ de cõsti. pe.l. illud. Sol. illõ ante electionẽ. hic post electionẽ. ⁊ itellige electionẽ pfectã: ita q̃ ñ sit loc ua riatiõi: ut. j. dicã. ¶ Op. õ le. i. l. huiusmõi. §. stichũ. So. in legatis demũ fcã electiõe stati dñiuz est legatarij in stipulatiõe sec. ⁊ iõ electio trahit secũ executionẽ ad idẽ qõ no. in. d. §. stichũ. ⁊. l. statuliberũ. §. stichũ. s̃. de le. ij. ⁊ de op. le. l. apõ aufidiũ. Ista rõ nõ ẽ vniuersalis. põe testatorez reliqsse res heredis alternatie uel res alienas: tẽ. d. rõ cessaret. ⁊ iõ dic rõem generaliorẽ: qa vlti me uolũtates nõ pñt eẽ in pẽdẽti sicut cõtract: vt. l. fi. s̃. cõ. pdi. ¶ Op. s̃. de pcu. l. fi is q. Sol. ut ibi qa ibi fuit lis cõtesta. ⁊ sic ꝛcordat cũ ista. ¶ Op. j. e.l. eũ qui certarũ i fi. Sol. ibi habebat electionez tacite a lege. hic ab hoie: ut ibi dicet. Ex pdictis no. q̃ ubicũqz electõ secũ trahit executionẽ nõ ẽ loc variatiõi. ⁊ iõ si ponerem i pn. l. q̃ unus solus ẽ i obligatiõe: ut tex. dicit: itelligo postq̃ nõ pot variare: ⁊ sic electio ẽ pfecta. ⁊ hoc significat illud ꝓbũ elegerit. qõ rẽ pfectã significat: ut. l. i. in fi. s̃. qõ qsqz iuris. nã eoipo q̃ alter solus ẽ in obligatiõe alter nõ posset ex vari atiõe eligi: ut. l. si is cui. de le. ij. ¶ Quero q̃ ẽ dif ferẽtia iter futurũ subiũctiui ⁊ futurũ idicatiui. dicit Jo. grãmatici certãt: uel dic ueri hz Azo. futuruz subiũctiui format a pterito idicatiui. iõ cũ semel uelit sẽp erit uerũ eũ uoluisse. ⁊ iõ nõ ẽ locus variatiõi: qa ipleta ẽ electio. Sz verbũ volã format a pñti. cũ igit dico cũ uolã: itelligit. i. cũ uolẽs ero seu uolẽs durauero. iõ licita est variatio vsqz ad cõte. abide nõ ẽ licitũ uariare: qa iã posset auferri pti cõtestãti litẽ ius defẽdẽdi. ¶ Quero pdicta nõ videtur rñdere q̃stiõi ppo site. nã i pn. qs stipulat est quẽ uellet. ⁊ hec dictio uellet ẽ pteritũ iperfectũ subiunctiui ⁊ pñs optatiui qõ hic in rñsiõe nõ ponit. R. cũ hec dictio uellet: nõ significet rẽ pfectã: idẽ ẽ qõ i futuro idicatiui: ut dixi. s̃. e.l. cẽtesimis in fi. ¶ Quero an ista.l. sit correcta per aũt. q semel. C. qũo ⁊ qũ iudex. dico q̃ nõ: qa illa loqt i differente. hic ꝓo loqtur in desistẽte a petitiõe pma ⁊ incipiẽte scõaz. Sz tũc cõtra: qa renũciare liti vt p pactuz de nõ petẽdo: ut. l. postq̃ liti. C. de pac. sz pactũ factũ de una ex reb alternatine õbitis porrigit ad aliã: ut. s̃. õ pac. l. si un. §. sz si stipulat. Sol. pdicta ꝓa nisi de mẽte paciscẽtis aliud apparet. utputa paciscor ne petã stichũ: ideo qa volo petere páphilũ. uel aliud i pacto expsso de ñ petẽdo. aliõ i hoc pacto tacito qõ iducit p renũciationẽ: qa ad aliã rẽ uel psonã nõ porrigit. R. qa hz i se cõditionẽ ãnexaz. s. q̃ uolo aliud petere: ut dixi: uel ex natura taciti qõ nõ opat tñ q̃tuz expssuz: ut in tacita pupillari ⁊ similib. Ex hoc pz q̃ postq̃ semel uariauit iterũ redit ad aliũ nõ pot: qa de illo vt fecisse pactũ de nõ petẽdo: ut dictũ est. ¶ Quero utrũ uarians cõdẽnetur in expẽ. Respõ. sic: ut no. in simili. in. l. edita actio. C. de edẽ. q̃. in materia de cumulatiõe.

a ¶ Que est differentia. ADDE ale xã. consil. xl vij. lib. i. ⁊ Bal. consi. xxij. li. iiij.

Si quis ita

Qui pmittit satisdare si nõ satisdat tenet ad i teresse qõ ẽ i q̃tũ pncipalis nõ ẽ soluẽdo uel si cõueniri ñ pt. h. d. ¶ In tex. ibi nisi q̃ plerũqz ⁊c. subaudi determinatie nõ correctiue ponit hoc nisi By. q̃si dicat pdicta ꝓa: si reus pncipalis ẽ soluẽdo ⁊ pot cõueniri uel ẽ legalis hõ. secus si eẽt soluẽdo nõ tñ posset ꝛueniri de facili: qa hz fortẽ rochã in q̃ stat: ut. l. ij. circa pn. s̃. q satisda. cog. ⁊ ibi no. Idẽ si ẽ hõ q ñ solueret sñ litigio. hoc enim interesse extimat: ut. l. iij. in fi. s̃. de in diẽ adiec. Et legitur duob mõis hz una lec. ¶ Op. j. de fideius. l. q satisdare. So. ibi sciẽter accepit nõ idoneũ. hic ignorãs. hec ꝓa: lz gl. aliter ibi dicebat: ⁊ ibi dicem. ¶ Op. qa semp nra interest habere plures reos: ut. l. iiij. in fi. de libe. le. fateor. sz istud interesse nõ extiatur de pñti: nisi q̃ten pncipalis nõ eẽt soluẽdo. ¶ Quero quid si pricipalis esset soluendo de pñti: sz hz possessionẽ i loco suspecto: ita qõ ꝓsimile ẽ q̃ fiat paup: an hui habebitur rõ. Vel põe obligationẽ eẽ i diẽ uel sub cõditiõe: ita q̃ stati nõ pt exigi. Respõ. sic: ut no. s̃. so. ma. l. ij. §. i. i glo. mag. Sz q̃liter fiat extimatio hic ⁊ pmo casu quãdo nõ pt ꝛueniri: uel nõ ẽ legalis sz litigiosus. Respõ. q̃tomin talis actio posset uẽdi: ut. s̃. ad treb. l. i. §. si hẽs.

Ex.l.sequenti.

¶ Cũ adijcitur pena ab hoie si nõ fiat. j. tãtuz tps: pena stati cõmittitur cũ certũ fit. j. illud tps fieri nõ posse. secus si pena impõitur a. l. qa tũc nõ cõmittitur pena nisi toto tpe elapso: ibi. Nota. Et an stãte statuto q̃ elapso termio bãni bãnitus posset ipune occidi ⁊ exbãnitus sit i loco i quo certũ ẽ q̃ elapsis duobus diebus i termio nõ pt uenir: an añ totũ terminũ elapsũ possit offẽdi: ibi. Et ista. Et an cuz arbiter statuit terinũ pti ad aliqd faciẽdũ: ⁊ certũ sit q̃ fieri nõ pt an possit terinũ progare ad euitãdã penã: ibi. Itẽ.

c Cum stipulatus sz

Prorogatio termini impedit penam cõmitti: sz cõmissã nõ perimit. h. d. Biuide. prio põit qõem. scõo q̃stiõis solutionẽ. tertio respondet tacite obiectiõi. q̃rto cõcludit ad pmissa. secũda ibi, pculus. tertia ibi: nec ad rẽ. q̃rta ibi: ⁊ p pe modũ. Pone casũ in termis: ut patebit ex sequẽtib. Et qa hec lex ẽ difficilis lege lram: ⁊ eã expõe si opus certe forme. Nec ob. l. multa. s̃. õ cõdi. ⁊ demõ. i pn. Itẽ ibi nõ desiderauerit sub audi. nõ tñ erat necesse q̃ hoc desideraret uel interpellaret cũ dies apposita interpellaret, p stipulatore ibi supfuisset. sz hoc est falsũ. immo bene pena esset cõmissa: quia nõ erat hic in conditione opus si fieri arbitrauerit. sed illa verba arbitratu meo quãdo apponũtur operi certe forme etiã si intelligãtur idest desiderio meo important quãdam ammonitionez: ut celerius fiat nõ conditionẽ: ⁊ sic nõ extinguitur mortuo stipulatore: ut. s̃. e.l. si decez cuz petiero. Nota q̃ mortuus arbitrari nõ potest si adijceretur operi icerto: quod dic: ut. s̃. e.l. si stipulatus fueriz in pn. habetis tria. primo q̃ pena cõmittitur licet quis non arbitretur. secundo q̃ pena cõmittitur ante tempus statim: cum certum est perfici opus ante tempus nõ posse. tertio q̃ prorogatio termini impedit penam cõmitti ⁊ commissam non tollit ad quodlibet istorum. ¶ Oppo. ad pmũ q̃ pena nõ cõmittitur nisi fit arbitratus. nã op. de. l. multa in princi. s̃. de condi. ⁊ demonstra. Solu. ibi uenit in dispositione fieri opus incerte forme certificãdũ arbitrio alterius: vnde illo

nō arbitrante pena nō cōmittit.sed hic fuit opus dictū certe forme.alias pena ista nō posset cōmitti.¶Op.qa tu dicis cōtra hūc tex.qui dicit opus arbitratu meo si esset opus certe forme tūc nihil releuaret arbitrio meo.dicit glo.q̄ in qualitate operis.i.in opere ꝓgando ⁊ ꝑficiendo ⁊c.¶Quid vult dicere.dico q̄ opus certe forme fuit expressuz.sed qualitatē operis approbādā post opus factū:an sit factū bene vel male reseruaui arbitrio meo.⁊ hoc vult dicere dū dicit in qualitate operis vel reseruaui arbitrio meo:vt possem ꝓgare terminū operi ꝑficiendo statutū.vel dic arbitratu meo limitādo formā operi datā ſm Ja.de are.vel dic arbitratu meo q̄ infra illud tp̄s ante calēdas possuz te interpellare si velim.q.d.illud tp̄s sit arbitrio stipulatoris nō ꝓmissoris.⁊ licet q̄libet expositio sit vera:tū hec vltima plus plz:⁊ tex.innuit ibi nec ad rem ꝑtinere.¶Op.ista ꝟba sunt ambigua ergo pro ꝓmissore interpretanť:vt.l.stipulatio ista .§.in stipulationib⁹.s̄.e.So.hoc operatur hic expressio certe forme.Ite quia fuit adiectū certū tp̄s:⁊ ex hoc apparet q̄ cōtrahentes voluerūt facere ꝯditionē sed stipulatori reseruare ꝓgationē termini vel approbationez operis:vel ponere in sui ꝑtāte q̄ ante possit ōsignare tē pus.¶Op.q̄ si designať principaliter ꝯditio:vt no.s̄.e.l.si decē cū petiero.⁊ ibi glo.dixi.s̄.e.l.cētesimis.in fi.⁊ quādo dies le.ce.l.si ticio.hic ergo est cōditio nō monitio.Rūdeo q̄ ista ꝟba si opus factū nō erit ante calēdas maij ꝯditionē significāt.sz illō arbitratu meo nō faciūt ꝯditionē cū iaz sit declarata certa forma operis:vel ergo facit monitionē:vt infra certū tp̄s possit moneri stipulator si vult vel possit terminū ꝓgare.vel facit ꝯditionē resolutiuā:vt ita demū nō teneať si sibi placuerit formā opis mutare ſm diuersas lec.s̄. positas. cū ergo nō mutat formā videť durare in prima volūtate expressa:⁊ q̄ nō facit incidit in penā.¶Venio ad scōm.hic dī q̄ pena est ante diē cōmissa ꝯtra.l.ī illa stipulatione si calendis.s̄.e.glo.soluit q̄ ante aduentū diei ipso iure est cōmissa:sed ante nō pōt exigi:ut ī ꝯtrario.¶Cōtra illō q̄ ipso iure nō fit cōmissa.op.de.l.qcqd astringende.§. fi.s̄.e.So.illā ſm istā intellige:vel ibi erat actⁿ mōmētaneus de quo nō pōt esse certū me nō ascēdere capitoliū intra biēniū nisi totū transeat.hic nō est actⁿ mōmētaneus.¶Sed ꝯtra illud op.q̄ ī ope qō est certū ante diem ꝑfici nō posse nō cōmittit ipso iure.vt.l. stipulatōes nō diuidūtur.§.si qs ita.vbi nō cedit dies ante elapsuz totū tp̄s.So.vt ibi:qa nō cedit dies cum effectu: vt antea possit exigi.⁊ illa est verior expositio p istā.l.¶Op.j.e.l.insulā.Rūdeo.glo.tua q̄ est hic dat vnā respōsionem no.q̄ mētī est tenēda ita q̄ nullo modo exeat. dicit glo. q̄ ibi nō fuit adiecta pēa.hic fic.¶No.ergo q̄ qñ adijciť pena ab hoīe si nō fiat ifra certū tp̄s: statim ipsa cōmittit:cū certū est ifra tp̄s fieri nō posse:lz ante diem nō possit exigi.sed si pena apponiť a lege sicut est ī.l.insulā vbi venit interesse tūc nō cōmittit nisi elapso toto tpe. Sed dices tu ēt interesse videť appositū a ptib⁹:vt.s̄.e.l.stipulatōes nō diuidūtur.ver.celsus:⁊ ibi no.So.hic loqť qñ a ptibus apponiť pena exp̄sse.secus si tacite: ut ibi.¶Et ista sunt no.ad multa.Pōe dicit statutū q̄ elapso termino bāni īpūe possit occidi.ptās exbāniuit quē dā si nō venerit infra tertiā diē:exbānit⁹ est florētie. terminus est triū diez elapsi sunt duo dies.in vno non pōt vēire:an possit occidi ante elapsuz terminū: ⁊ certe⁹ nō: qa hec pena īponiť a lege.nec curo si exprimiť a iudice eo mō quo ītereſt:vt.s̄.de leg.j.l.iij.dicā in.l.iiij.§.si qs cōdēnatus.s̄.de re.iu.hoc ꝓbať extra de elec.c. cōmissa li.vj.Posses dicere idē eēt si a iudice modo īponereť: cū lz ante tp̄s cōmittať nō tū ante tp̄s pōt exigi:vt supra dictū est.Rū.p̄dicta vera qñ in executōe exigiť factū hominis.sed in executōe q̄ fit a lege:vt q̄ qs sit offendibilis q̄ sit infamis vel excōicatus.ista statim cū est cōmissa est facta executio:vt.l.furti.in prin.s̄.de his qui no. īfa. de pen.l.q vltimo.no.si a nō cōpe.iudi.l.fi.¶Itez facit arbiter statuit terminū ꝑti ad aliqd faciēdū:an possit terminū ꝓgare postq̄ certū est ꝑtē infra terminū expedire nō posse:vt p hoc euitet pene cōmissio.dic q̄dā est pena q̄ inferť a lege. puta vt ille q nō ꝓbat infra terminuz postea nō audiať.⁊ quo ad istā ꝓdest ꝓgatio:qa non est cōmissa.Alia est pena cōuentionalis.⁊ ista si qdē expresse erat ꝓmissa in hūc casuz iam erat cōmissa ⁊ ꝓgatio arbitri ī hoc nō ꝓdesset:vt.l.qd tū.ī fi.de arbi.Vel forte posses dicere q̄ eoipso q̄ hz potestatem ꝓgādi terminū etiā in pena cōmissa obstat exceptio.ar.j.e.l. q rome.§.calimachus.ī fi.§.sed si nō erat cōmissa ꝓgatio ꝓdesset:vt dictum est.Itē qd si ꝓgaui terminū iuramēti postq̄ certū erat īfra terminū te expedire nō posse qō p iuramentū ꝓmiseras:an elapso termino eris ꝑiurus.Et qdā dicūt q̄ sic p istā.l.sz nō bene dicūt:qa pena ꝑiurij īponiť a lege.⁊ ideo nisi totū tp̄s transeat non est ꝑiurus.¶Venio ad tertiū.diciť hic q̄ termini ꝓgatio nō tollit penā iam cōmissaz.Op.s̄. si qs cau.l.ij.⁊ .l.post diē.s̄.de le.cōmis.⁊.l.cū in plures.§.j.s̄.loc.glo. tua dicit fateor cōtrariū q̄ ego q elegi opus nō possum petere penā obstante exceptōe nisi eēt dictū rato manēte pacto.ita dicit ibi glo.hz ergo locum hec.l.q̄ vtrūqz possit peti si dicať rato manēte pacto.secus si nō dicať. Pe.reprehēdit hanc glo.qa opus erat ī cōditōe nō in ꝓmissione:vt īnuit in ꝑn.l.⁊ sic nō pōt dici q̄ aliqō pactū ꝓcessit.distinctio ergo ista nō vī bona:vtrūqz ergo habebiť ſm qō dicim⁹ in.l.centū capue.s̄.de eo qō cer. lo.⁊ hic videť pena loco cotēptus posita.Dicit ne bene certe nō.tene istā glo.⁊ intellige q̄ opus fieri fuit in ꝯditione.sed qa postea opus noluit exceptione repellitur. Vel intellige q̄ utrūqz fuit in obligatōe.s.opus fieri.⁊ sic fuit dictū rato manēte pacto:⁊ ut ꝓbē gl.⁊ reprobē Pe.hī ī iure istō.pia sūt post morā ꝯmissaz stipulatōez īcepisse a p̄cedēti ꝯditōe uel a p̄cedēti ꝯuētiōe:ut.l.j.§. si ita.j.⁊.ij.rūso.s̄.ad.l.fal.qa post morā illō qō deuēit ī precedēti ꝓmissione est nouatū:ut.l.obligationū fere.ī fi.s̄.ti.j.non curo ergo de dicto Pe.preterea ꝓbo quādo unū est in obligatōe:aliud in solutōe recipiēdo vnuz ꝑiudicat in alio:⁊ pōt purgari mora usqz ad lit. contes. vel usqz ad sniam:ut.l.itē veniūt.§.cū p̄dixīmus.s̄.ō peti.here.⁊.l.si stipulatus fuero.x.in melle.j.de solu.⁊ ita hic posito q̄ opus nō fit in obligatōe tū est ī solutione: ⁊ sic suscipiēdo opus ꝑiudico in pena.¶Et op.vlterⁿ diciť q̄ aū diē est pena cōmissa.Cōtra:qa pena apponitur loco interesse:sed ante diē nō cōmittit interesse totū: ut.l.stipulationes nō diuidunť.§.fi.So.nō seqť:qa in istis penis inspiciť qō interfit nō quantū interfit:ut.l.fi. j.de preto.stip.¶Vltimo vnū dubiū formo.ꝓmitto tibi dare centū usqz ad pascha:⁊ abinde in antea ad tui petitionē.queriť utrū aduenīēte die paschatis sim ī mora sine aliqua interpellatōe:⁊ videť q̄ non:qa non ꝓmisi simpliciter usqz ad pascha.ergo debet īterpellari: ut .l.si ex legati causa.s̄.e.In ꝯtrariū est ueritas:qa qñ dicit abinde in antea ad sui petitionē:uerū est in ꝓgatione termini:qa potest ꝓgare si uult:tū dies interpellat pro hoīe.casus est hic.ꝓut illa ꝟba arbitratu meo intelligūtur termini ꝓgati:ut dicit glo.sup ꝟbo arbitratu.⁊ nil ad rē:ut.s̄.dixi.

Cum uenderet. Qui non dat fideiussores ⁊ non liberat:ut ꝓmisit teneť ad interesse.h.d.¶Qualiter istud interesse estimabiť.⁊ puto q̄ fiet hoc modo.q̄ q̄ dominus venderet tū sit interesse:ut.l.j.§.si heres.in fi.s̄.ad trebel. Dicunt enim laici uēdas eā pro.l.libris uel minus ⁊ nō curo:ut ꝓmittas liberare.ista glo.q̄ hic dicit q̄ interesse non est in obligatione male dicit:ut dixi in.l.stipulationes non diui.

s **Fundum.** Op. de.l. uideamus.§. ex causa.s̄.ō usur. dic ut uidisti in.l.si filius.§.fi.s̄.e.ut ibi dixi.Vltio no. istā.l.ad unū.habuisti de stipulatione fundū dari in.l.si

a ¶ Certe fi. ADDE q̄ cū bar.trāsit ange.⁊ pau. ō ca.q dicit q̄ alias īducebat ad.q. de matre q̄ neglexit usqz quasi ī fine anni petere tutorem vel tutelam assumere ita q̄ nō restabāt nisi octo dies.j.quos assumere nō poterat ꝓp solennitates q̄ reqrebanť ex forma statuti an deberet adire hereditatē filij mortui cui in tpe ꝓuisionē fi fecit de tutella sicut si mortuⁿ fuissz post annuz p.l.sciāt .C.ō legi.heredi.dicit ipse q̄ adire poterat:qa ē pena legalis q̄ nō īponitur ante tp̄s elapsi anni:quo elapso dicit ipse nec sibi auferet:quia acqsitio dz eē ꝑpetua fi elusoria. nō ob.c.cōmissa ō elec. qa ibi nō acquirebat de nouo:sed retiebat qō priⁿ habuerat. ⁊ hāc opi.tāq̄z būanaz dicit mētī tenendam.sed tu ultra ea que cōsuluit ipse pau.consilio cccl.xxxiiij.ui de consi.ccl xv. incipiente in puncto p̄scrip.ubi tenet q̄ succedat sed post annū priuek ⁊ dicta hic p bar.q̄ termio assignato ab hoīe ex conuentione ad aliquid faciendū satisfit q̄ constet q̄ in termio fieri nō possit:limita ſz .d.ant. ō sancto geor. in .c. personas de ap. ut nō habeat locū ī termino assignato ab hoīe qui succedit loco termni iuris tunc enizz sa-

pit naturam termini assignati a iure ideo tunc vltia dies termini ē expectanda.⁊ de hoc dicit cē casum in.d. .c.psonas ꝓz bald.Jo.an. ⁊ panor.ibi.

seruū.§.fi.s.e.⁊.l.ubi autē.§.fi.s.e. Jtez habuisti stipulationē fundū tradi:ut.s.e.l.si rē tradi. Jtez habes hic fundū pstari qō idē ē qō stipulatio fundū tradi. ¶ Quero qd si,pmisi fundū simpliciter nō adiecto dari vel tradi. Rñ.intelligit dari.casus est.s.e.l.si filiꝰ.ī fi.cum glo. de ꝯtrahē.emp.l.si ita.ī fi. Rō est:qa fundus nō est aliō q̄,pprietas ⁊ vsufructus:vt.s.e.l.q vsufru.vñ qui,pmittit fundū ,pmittit ,pprietatē ⁊ vsufru.⁊ sic dari. idē dico si qs in libello peteret simpliciter ticiū ꝯdēnari ad fundū nisi natura preteriti ꝯtractus:vel natura narratiōis aliud induceret:ut.l.si stipulatus.s.de vsur.cum si.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ omissio diei ī stipulatōe viciet stipulatōez:ibi Ex pdictis. Et qñ valeat stipulatio nō ꝯtinēs certā q̄titatē ibi. Quarto op. Et an valeat stipulatio opus faciēdi nō adiecto loco:ibi. Quinto op. Et an valeat stipulatio fūdi ñ adiecto loīe:ibi. Ut igit. Et an valeat stipulatio cū cōmittit in psoná obligātis p futurū subiūctiui:ibi. Sz ꝯtra hic instat. Et an viciata stipulatōe principali sit viciata stipulatio pēalis:ibi. Xij. Et an qñ ꝯditio ī vltimis volūtatibus apponit in nō dādo vel faciēdo in psonaz grauati an cōmittat pena cū est cessatuz:ibi. Quid dicemus. Et an cū pactū est nudū ⁊ sequēs stipulatio penalis cōmissa possit agi ex pacto nudo vel stipulatōe penali:ibi. Circa hoc. Et an stipulatio pēalis nouet pcedētē: ibi. Uēio. Et conclusiue ī ꝟsi.ut ergo liqueat. Et qñ stipulatio simplex ⁊ pura ꝯmittat:ibi. Quero ergo. Et qs sit effectꝰ q̄ tps insit obligatōi:an miserationis causa indulgeat solutioni:ibi. Dicetis. Et qñ cōmittat stipulatio q̄ hz diem certā causa differēde solutiōis:ibi. Prio. Et quādo cōmittat stipulatio q̄ hz diem incertā causa differende solutionis: ibi. Secūdo. Et qñ obligatio hz diem causa multiplicāde obligationis seu pstationis qñ nascat obligatio ⁊ actio:ibi. Tertio. Et qd qñ hz diem causa limitāde obligationis:ibi. Quarto. Et qñ stipulatio simplex sub cōditione cōmittat:ibi. Tertio principaliter. Et quādo stipulatio pēalis q̄ incipit a precedenti ꝯditione cōmittat:ibi. Quarto. Et qd in stipulatiōe penali que incipit a precedēti ꝯuentiōe uestita: ibi Sexto.

Ta stipulatus. Hec lex famosa est ⁊ utilis tñ q̄ tū alia q̄ sit in corpe iuris.⁊ breuiter.h.d. Pēalis stipulatio vitiat ex errore vel incertudine q̄ principalē stipulationē reddit inutilē.finaūt utilē ꝯuentionē penalis stipulatio subsequat tūc penalis ꝯmittit:cum sup prima mora ꝯtrahit. q̄ si nō ꝯuentio sed ꝯditio penalē stipulationē precedat tūc ꝯmittit cū oio ꝯditōez existere certū erit.sed ī vltimis volūtatibꝰ absqz distinctōe a tēpore cessationis pena cōmittit q̄ pena solūmodo exigit nisi actū sit:ut vtrūqz petat.h.d.hec.l.ꝑm By.Biuidit in duas ptes.primo tractat qñ penalis stipulatio cōmittitur.Secundo qd cōmissa ea exigat. scōa ibi in fi.q̄ sine dubio. Itē prima subdiuidit ꝑm By.in.v.ptes:qa ī prima tractat de quadā ptoria stipulatōe q̄ icipit a pcedēti cōuentione vsqz ibi:sed si ita. Ibi secūda in qua tractat de stipulatione cōuētionali q̄ incipit a pcedēti cōditione in nō faciēdo vsqz ibi.itē si qs. Ibi tertia ī qua ponit dictū pegasi de stipulatione q̄ incipit a pcedēti cōditione in nō dādo usqz ibi:sabinus. Ibi quarta ī qua ponit dictū sabini:qō dicto pegasi ꝯtradicēt videbat usqz ibi:itaqz. Ibi qnta in qua discordātia sabini ⁊ pegasi ad ꝯcordātiaz reducit usqz ibi:q̄ sine dubio. Alij aliter diuidūt qō notate nō tū curo.pdicta diuisio placet preter q̄ in primo dicto:qō By.vt intelligere tñ in stipulatōe pretoria.sed certe imo loqt vel de ptoria vel de cōuētionali:ut patet ex secunda glo.hic posita:qō puto vez:ut ex infrascriptis apparebit. Casum in terminis pone per te ⁊ lege litterā:⁊ expone ut patebit ex sequētibus.⁊ ꝑm pdicta circa fi.l.ibi sine q̄ dubio ponit q̄ pro sed.⁊ lra legit:ut in glo.ibi posita.posset etiā ꝑm Old.legi plane ⁊ erit alius itellectꝰ:ut illud qō sit relatiuū hoc mō dictū

sabini est q̄ nō expectet qō desinat posse dari vel fieri ꝯz cōmittat statim cū potuit dare ⁊ nō dedit:qō.s.datū sabini sine dubio verū erit cū id actū,pbatur ⁊c. ⁊ sic plāe lege. Ratio huiꝰ est:qa cū est actū:ut vtrūqz debeatur si ispiceretur dictū pegasi inutilis est talis stipulatio:quia cōcepta ī casuz in quo utrūqz dari nō possit.⁊ isto casu si ue icipiat a pcedēti stipulatione:seu pactione:siue a precedēti conditione hēbit locum dictū sabini p rationem predictā ꝑm Old.⁊ ꝑm istā lec.ille.ꝟ.ꝯtinetur sub qnta pte.sed lz lec.hāc putē,verā in se:tñ ꝑm diuisionē predictā,psequor lecturā precedentē ⁊ ꝑm eā collige no.per teipsuz. ¶ Uenio ad cōtraria in qbus,pcedā ꝑm ordinē tex. Primo opponit de.l.cū qd.s.si cer. pe.⁊.s.e.l.triticū.So.gl.hic agebatur tñ a stipulatore ī illis ab utroqz.hec sol.nō placet:qa illud qō agitur tacite ab altero ex ꝯtrahētibꝰ tñ nil releuat.C.de cōdi.ob cām.l.si repetendi.s.e.l.qcqd.iij.rñso.ꝑm lec.By.⁊ no.in.d.l.cū qd Scōo sol.glo.q̄ iter nos ꝯuenerat:ut sisteres certa die. ⁊ ante diē te certificarē:qō cū,pposuerā p errorem omisi stipulatio nō valet:ut hic.hec sunt ꝟba glo.ista ꝟba sūt dubia.nā si tūc cū agebatur de stipulatōe interponēda fuit certa dies expressa puta usqz ad pascha:⁊ tūc in ipsa stipulatōe itelligeretur tacite repetita:ut.l.ticia.§.idē rñ deo.ī.e.⁊ si ego stipulator deberē te certificare ante illā diē alia certificatōe q̄ ea quā facit.l.p lapsuz diei interposite ⁊ non feci:tūc stipulatio nō cōmitteret magis,pter defectū cōditiōis q̄ per errorē ⁊ nō est de mēte buius.l. Hanc tñ sol.tene ⁊ eam intelligas hoc modo.⁊ p hoc pone casum in ꝑn.l.cōuenit iter nos:ut sisterē certa die:nō expressim eam sed in ipsa stipulatōe debebat exprimi ⁊ declarari p errorē hoc fuit omissuz:certe nō valet stipulatio. Est autē huius dicti rō duplex. primo qa in stipulatione requirit cōsensus:ut.l.j.s.de pac.sed hic nō est cōsensus ,pter errorē:vt.s.de iurisd.om.iu.l.si p errorē. Alia ratio pōt esse.certū est q̄ ,ptestatio seu derogatio precedēs declarat ī futuro cōsensum nō esse:ut.s. de acq.here.l.qui in aliena.§.fi.⁊ de le.iij.l.si quis ī ꝑn. testamenti.Sed cū cōtrahentes ab initio agūt:ut certa die promittat:videt tacite agi.q̄ si absqz die promittatur alio videt esse denegatū:ut.s.de le.ij.l.statuliber.§. sticbū.de postulā.l.impatores.videt ergo protestasse ⁊ derogatoriā dispositionē fecisse.⁊ ideo presumit deficere cōsensus. ¶ Sed cōtra istā lec.instatur de.l.cū pater .§.meos.de le.ij.⁊.C.de insti.⁊ substit.l.pe. Solu. dicit dñs Rai.ibi fuit omissa qualitas. hic substātia.ar.s. de edē.l.j.§.diē.ita videtur tenere By.ī.d.§.meos.⁊ Ly. in.d.l.pe. Istud dicere q̄ dies sit de substantia nō videtur verū:qa est qualitas nō substantia:ut.ī.ti.j.l.ex duobus.⁊ ibi no.licet qualitas ꝑm quid faciat videri plus ⁊ minus debitum:ut.d.§.diē.⁊ insti.de actio.§. plus.sicut videmus in ipso homine qui ꝯz diuersas qualitates plus ⁊ minus extimat:ut,C.cōia de le.l.fi.§.i.nō tamē ille qualitates sunt de substātia. Preterea ī.d.§. meos de leg.ij.⁊.d.l.penul.fuit omissa cōditio.tamē certū est q̄ cōditio magis deberet dici de substātia cū ex eius existentia vel defectu depēdeat dispositio qō non est ī die. vnde hec so.nō placet.quare dico q̄ in.ll.contrarijs dispositio fuit pfecta:lz disponēs pollicetur se additurum diē vel conditionē.vnde si non adijciat dispositio rema net de se valida.sed in casu nostro ante stipulationē inchoatā precessit conuētio de adijciēda certa die que cōuētio habet vim protestationis seu ōrogationis:vnde merito facit dispositionē non valere.Sed si vis sustinere so.dictā in casu isto:dic q̄ in factis dies est de substātia.nam aliud est factū vna die aliud alia.sed in datione semp est idē qō datur:ut.l.si nō sortē.§.libertus.de condi.inde.in auten.de instru.cau.§.j.col.vj. Alij soluūt cōtra.⁊ respondēt ad.d.l.cū quid.q̄ ibi in obligationibꝰ que re contrahūtur.hic in his que verbis.⁊ hanc so. videtur ponere glo.ibidez.⁊ Odof.eam tenet.sed Jaco. de ra. Pe.Ly.⁊ oēs eam reprehēdunt p.l.triticum.s.

e.j.de reg.iur.l.semp.vnde de ea nō curo. ¶Secūdo op.glo.de.l.si finita.§.j.s.de dā.infec.Glo.soluit trib⁹ modis.prima nō est bōa:quia nō potest bene reddi ratio specialitatis.tertia est diuinare.sed secūda est vera ⁊ eam sic declarate.vos scitis q̄ error in corpore impedit actū gerendū:ut.l.cū in corpus.s.de acqui.re.do.⁊ de acqui.pos.l.si me in vacuā.sed error in causa nō:ut toto ti.de condi.inde.sed in.l.si finita:fuit error in hoc:quia credebat,pmissor debere se promittere ī ppetuū:⁊ iō ꝓmisit:vnde fuit error in causa ideo nō viciat.hic autē voluerūt,pmittere in diem certā ⁊ p errorez ꝓmiserūt sine die:vnde in ipsa stipulatione seu corpore stipulationis fuit error merito nō valet.preterea hic deficit cōsensus: vt ex predictis patet:ibi nō. ¶Tertio op. glo.de.l. de die.in prin.s.q satisfda.co.doc.hic ⁊ ibi ꝓcedūt multuz intricate.So.illa.l.hz duas lec.nā intelligiť primo de discordia que est inter ptes de die ponēda in stipulatione ante ꝓtractā stipulationē.⁊ ſm hoc non ob.huic.l.Alio modo intelligiť primo de discordia post stipulationem interpositā in qua dies fuit omissa:⁊ tunc ob. ⁊ quidam soluerūt q̄ ibi in stipulatione iudiciali.hic in cōuentionali.Et pōt esse ratio ſm istos:quia in illis iudex se iterponit.in cōuentionalib⁹ nō:ut.s.e.l.ī cōuentionalibus. sed hec so.nō est bona:qa hoc principiū loquiť ī pretorijs ⁊ cōuentionalib⁹ ſm glo.vel in pretorijs tm̄ ſm By. preterea si hec est rō q̄ nō valet.s.ꝓpter defectū cōsensus eadē ratio est in iudicialib⁹:⁊ cōuentionalib⁹.quare dicas q̄ ibi fuit omissa dies nō,ꝓpter errorē q̄ hic non agebať ab initio:vt certa dies poneret:nec fuit omissa ex certa scientia:qa de hoc nil fuit dictū sed omissa fuit ptibus nil de hoc cogitātibus:tūc enizʒ valet stipulatio: sed pretor ibi diē limitabat:qa fuit iudicialis.si enī eēt cōuentionalis nō egeremus declarationib⁹ pretorijs.sz si iterpellatus cōgruo loco ⁊ tpe nō sisteret cōmitteret stipulatio:ut.j.dicā in alijs q̄uētionalib⁹. Ad predicta instať ⁊ videť q̄ ī pretorijs diem statuat lex nō iudex:ut .j.rem ra.ba.l.quo enim.§.j.So.ibi in stipulatione rem ra.ba.ī qua dies ōclaratur a lege vel a pretore mortuo. sed stipulatio iudicio sisti nō hz diē declaratā a lege.vel pretore mortuo.⁊ ideo ōclarat iudex:ut.d.l. de die. Et aduerte:qa dico q̄ nō est declarata dies in qua debeat sisti.sed dies usqz ad quā teneať bene est declarata:ut.l. grece.§.post lit.j.de fideius.⁊.C.de fideius.l.pe.¶Secundo instať ad predicta:qa quādo est conuentionalis nō cōmittiť p interpellationē:ut hac.l. ver. q̄ si ab initio.So.ibi dies fuit omissa ex certa sciētia ⁊ collata ī voluntatē,pmissoris:vt statim dicā.¶Ex predictis distingue.aut queriť de die apponēda in stipulatione iterponenda.⁊ tūc aut est iudicialis ⁊ ꝓtor reducit eos ad cōcordiā:ut.l.de die.in ꝓn.ſm vnā lec.Aut cōuentionalis ⁊ viciať ſm materiā.l.j.§.si qs simpliciter.s.e. ⁊ hic nō est nostra materia.Aut queris de die omissa in stipulatione interposita.⁊ tūc aut omittiť p errorē.aut ex certa sciētia.aut nec p errorē nec ex certa scientia. Primo casu.aut fuit error in causa.aut in ipsa stipulatione.Secundo casu serua ver.q̄ si ab initio. Tertio casu aut est iudicialis.⁊ tūc aut dies apponiť a lege aut nō.si nō:serua.l.de die.si q̄uētionalis tūc serua qō.s.diri.⁊ qō.j.dicam.¶Quarto op.ad id qō dicit de pondere numero ⁊ mēsura de.l.qdā ī testamēto.s.de le.ij. quā glo. alle. pro concor.de iur.do.l.cum post.§.gener.vbi diciť q̄ talis incertitudo nō viciat stipulationē.so.dicit glo.ī.d. .§.gener.⁊ in.d.l.quidā q̄ hic poniť regula que fallit ī dote:ut in.d.§.gener.⁊ in legato ad refectionem vie:ut d.l.quidā.Item fauore alimētorum:ut.d.l.si cui.de an. leg.Ly.C.de do.promiſ.l.i.dicit q̄ in dictis casib⁹ nō est speciale:quia pōt certificari ratione adiūcti.s.dos ex qualitate pſonarū expense vie ex qualitate vie.idē de alimentis.hoc nō placet:qa ſm hoc oīs stipulatio que fit ex causa valeret.ex causa enim possemus certificare q̄titatem.vnde si,pmitteret mihi ex causa emptionis vel locatiōis p̄ciū icertū valeret:qa certificareť ex qualitate rei qō est cōtra mentē hui⁹.l.⁊ cōtra.§.gener.⁊ icertitudo de qua loquiť.l.cū duo.de in di.adie.nō haberet locuz. Preterea cū legatū fiat ob meritū:ut.s.,p so.l.nec adiecit.iam nullū legatū esset incertū:sed certificareť ex meritis qō est ꝓtra.§.gener.Tene ergo glo.⁊ circa hoc dic quādo stipulatio ꝓtinet incertā quātitatē.aut certuz est q̄ cōtrahentes cogitauerūt de certa q̄titate:qō pōt apparere:vel ex verbis vel ex cōtractu precedēti ⁊ tunc valet stipulatio:ut s.e.l.triticū.aut nō ꝓstat ⁊ tunc non valet stipulatio:vt hic.fallit in dote via ⁊ alimētis.¶Quito op.ad id qō diciť insulā edificari nō adiecto loco.nā insulā edificari est opus.sed operas incertas qs pōt stipulari:vt.s.e.l.interdū.ver.itē qui opas.⁊ de ope.lib.l. quotiēs.§.est.⁊.l.he opere.So.aliud est opa que est diurnū officiū:ut.s.de ope.li.l.j.assumiť enim hec opera pro actu pſone.⁊ istas operas qs potest stipulari incertas:ut in cōtrarijs.aliud est dicere opus fieri.hoc enizʒ referť ad ipsuz opus factū,put est certe forme:ut.s. ad.l. fal.l.qui quadringenta.§.quedā.⁊ istud nō potest,pmitti nisi appareat locus in quo ut hic. ¶Sed cōtra istud op.nam possuz,pmittere nauē fabricādā:⁊ sic est opus nō opera.Itez possum,pmittere scribere librū ⁊ similia. ⁊ valet nō adiecto loco:ut.j.de so.l. inter artifices.⁊.j. e.l.cōtinuus.§.si ab eo.cū si.So.aut opus qō debet fieri est tale qō coheret solo:⁊ tūc exigit certū locū: ut hic. aut solo nō coheret:⁊ tūc nō:ut ī cōtrario.arg.s.de vi ⁊ vi ar.l.j.§.si quis de naui.Ratio quia quādo nō coheret solo ubicūqz fiat mea interest.secus in his q̄ solo coherent:ut.s.e.l.qui insulaz.Ex predictis ergo collige. aut quis stipulať operas,put referť ad actū persone aut opus certū.⁊ hoc secūdo casu.aut est tale opus qō coheret solo aut nō.¶Sexto op.ad id qō diciť fundū non adiecto noīe ⁊c̄ de.l.qui ex plurib⁹.s.e.glo.sol. duob⁹ modis ⁊ bene:⁊ cōiunge eas simul.⁊ dic aut cogitauerunt de certo exprimendo ⁊ nō expresserūt per errorez. ⁊ nō valet:ut hic.ar.in prin.huius.l.Aut nō cogitauerunt de certo exprimendo.⁊ tūc aut est incertum de incertis.⁊ tunc nō valet:ut hic.aut incertuz de certis ⁊ valet:ut ibi.¶Septimo op. de le.j.l.legato generaliter.⁊ de opt.le.l.ij.So.glo.⁊ bene aliud in hoīe q hz certos fines a natura.aliud ī fundo q hz certos fines destinatione patrūfa.ut pz p.ll.alleg.in gl.⁊ no.in.d.l.legato generaliter ⁊ p By.in.c.in obscuris.de re.iur.li.vj.¶Octauo op.de.l.si domus.s.de leg.j.dicit glo.solue eodē modo vult dicere q̄ sicut homo nō hz fines certos destinatione patrissfamilias:ita domus hz fines facto hoīs nō sola destinatione:ut.s.cōmu. predi.l.si qs duas.§. si quis partē.hoc tenet glo. in.l.legato generaliter.⁊.l. cū post.§.gener.de iure do.⁊ By.in.c.ī obscuris.de regu.iur.li.vj. Pe.nō tenet istā so.dicit enim q̄ cū dom⁹ ex duobus seu ex tribus cōsistat:ut.l.solum.s.de rei vē. ⁊ de vsuc.l.eū qui edes.q̄ posset quis facere vnā domū ita paruā q̄ in ea nō posset qs ponere caput.vnde ē eadem ratio in domo ⁊ fundo.⁊ ideo ipse in utroqz distinguit eodē modo.aut testator vel,pmissor habet fundos vel domos ī patrimonio:⁊ debeť vnus ex eis ⁊ valet stipulatio ⁊ legatū:ut.d.l.si domus.aut nō habet funduz vel domū ī patrimonio:⁊ tunc neutrū valet: ut hic ī.d. .§.gener. Hanc opi.tangit glo.lz nō approbet in.d.§. gener.in prin.mag.glo. Hoc nō placet mihi.nō enizʒ est verū q̄ eadē ratio sit in domo ⁊ ī fundo. nā si qs ꝓmittit fundū simpliciter:lz plures fundos habeat in patrimonio:potest dicere se ītellexisse de palmite terre ⁊ erit fundus cum hoc in sua nuda volūtate cōsisteret.Sed si quis promisit domū cum plures domos habeat nō potest dicere se intellexisse de ita parua domo cū nullā ita paruā haberet:nō enim hoc cōstat in sua nuda volūtate sed requiriť interiectio parietis.⁊ ideo non ita de facili vnū diciť derisoriū sicut aliud.⁊ hoc vult dicere glo.in d §.gener.teneo ergo precedētē so. Tertiā so. videtur

ponere glo.in.d.l.si domus.in prin.videlicet q̃ illa lex intelligatur quando testator sensit de certa domo:tunc enim tam ĩ domo q̃ in fundo valet legatũ:lz nullũ expri mat.d.l.legato generaliter.ij.rñso. Nec solutio ꝓtiet di uinationẽ q̃tũ ad.d.l.si domus:vñ tene qõ.s̃.dixi.verũ tamẽ scias q̃ ista solutio cõtinet in se veritatẽ in materia legatorũ que cũ cõsistãt ex voluntate vnius.s. testatoris si sensit de certo valet.ꝛ eius volũtatis declaratio pertinet ad heredẽ tanq̃ eius qui meliꝰ nouit:ut.d.l. legato generaliter. Et notabiliter dicit glo.in.l.si qs a filio.§.si quis plures.e.ti.sed in stipulationibꝰ que cõsistũt ex volũtate duorũ:si cõtrahẽtes sentire voluerit de certo. nec cõstat de quo vitiat stipulatio cũ nõ sit p quẽ ꝺclaretur: vt hac.l.ꝛ hoc voluit glo.in.d.§.gener.si bene aduertatur. ¶ Sed ꝓtra p̃dicta op. de ver.sig.l.locus.§.si. ubi dicit q̃ ager hz certos fines.sed dic certos destinatione patrisfamilias.lz glo.hic op.ꝛ nõ sol. ¶ Nono op.s̃.e. .l.vbi aũt.in prin.So.expone:ut ibi no.ꝛ ꝓcordabit cũ ista. ¶ Et igit ista materia liqueat quãdo nõ est adiectũ nomẽ fundi sic distingue.aut fuit actũ de certo exprimẽdo ꝛ p errorẽ fuit omissuz. aut nõ fuit actũ.primo casu aut loquimur in legatis ꝛ valet:vt.l.legato generaliter. ij.respõso.aut in stipulatõe ꝛ nõ valet si nõ ꝓstat ꝺ quo. ar.huius.l.Scõo casu aut est incertũ de certis ꝛ valet:vt .s̃.e.l.qui ex plurib̃.aut incertũ de incertis:ꝛ tunc aut loqueris in predio rustico qõ hz fines destinatõe bois ꝛ nõ valet:ut hic:ꝛ.l.cũ post.§.gener.aut de fundo vrbano vtputa domo q̃ hz fines p interiectionẽ parietis. ꝛ distingue.aut hz domos in patrimonio.aut nõ: ut.d. .l.si domus. ¶ Decimo,pcedo ꝛ op.ad ver.q̃ si ab initio.hic dicit ſm cõem modũ legẽdi q̃ hic agebat q̃ cõsisteret quacũqz die:nõ tamẽ fuit dies expressa q̃ stipulatio valet ꝛ cõmittit. Cõtra:qõ non exprimit habet pro omisso:vt.s̃.e.l.quicqd astringẽde.ergo videt q̃ stipulatio vitiet sicut qñ ab initio fuit p errorẽ omissuz. Glo. dat duas so.vna fuit Old.ꝛ lz obscure loquat: hic vult dicere q̃ dies habet pro omissa in principali stipulatõe adeo q̃ ex ea nõ possit agi cũ nec valeat.Sed licet ꝑncipalis vitiet penalis remanet valida adeo q̃ cõmittetur pinde ac si iceperit a p̃cedẽti ꝓditione nõ p̃cedẽti pactione.hec so.tollit. Primo hic videt velle facere dñiaz inter primũ casuz huius.l.ꝛ hũc.ſm hoc nulla eẽt dñia. sed ad hoc rñdent qui volũt sustinere q̃ dñia est:qa primo casu neuter valet.hic valet saltez stipulatio penalis. Secũdo tollit.nã hic supponit q̃ stipulatio iudicio sisti nõ valet sine die:sed hoc est falsuz:ut.s̃.qui satisd. cog. .l.de die.in prin.C.de fideius.l.pe.j. ꝺ fideius.l.grece.§. post litẽ.,ppter quas rationes Bo.Rai.nõ tenet hãc solu.ꝛ bene.ꝛ hec rõ cõcludit,put hic intelligit in stipulatione iudiciali. Preterea ut.s̃.vidistis quãdo ꝑncipalis vitiat ratione ĩcertitudinis ꝛ penalis:ut pz.s̃.in exẽplis positis de incertitudine diei quãtitatis loci ꝛ nominis.si ergo ponimus hic ꝑncipalẽ rationẽ ĩcertitudinis vitiatã ergo ꝛ penalis:siue per errorẽ siue non sit peccatũ in forma:vt dicam.j.,pri.ꝓtra.de.§.alteri. Preterea hoc cõfundit p.l.si homo mortuus.s̃.e.ꝛ quod ibi no. quare glo.dat aliã sol.videlicet q̃ dies nõ fuit omissa: ſz fuit apposita alia dies que placeret,pmissori. ꝛ ſm hoc vtraqz stipulatio tenet.s.principalis ꝛ pẽalis.ar.ad hoc .s̃.e.l.cẽtesimis.§.si.que so.plz. ¶ Undecimo op.si hic incepit a precedẽti cõuentione.ergo dz cõmitti a tẽpore more:ut.j.ver.itaqz.dicit glo.q̃ quidã dicunt q̃ hic corrigit p infrascripta qõ nõ placet:qa nõ est verisimile q̃ statim se corrigat:vt.s̃.de cõdi.ꝛ demõ.l.nam ad ea. Alij dicũt q̃ speciale in iudicio sisti:qõ nõ plz:quia q̃tũ ad casum istius.l.nõ est reperire rationem specialitatis. Quid ergo dicemus.ex varietate solutionis precedẽtis ꝓtrarii pẽdet solutio istius.dicit enim glo.q̃ hec ꝓuentio precedẽs nõ valuit. Et ratio est pinde ac si incepit a precedẽti ꝓditione.hãc.s̃.reprobaui.Alij dicũt q̃ istõ ideo est:qa tp̃s sistendi fuit collatũ in arbitrium,pmisso rio.ideo tardius,pmittit.s.quãdo desijt posse sisti.istam sequit do.Rai.qõ puto vez.Sed Guil.de cu.in.l.ꝺ die .s̃.qui satisda.cog.dicit indistincte q̃ qñcũqz stipulatio de iudicio sisti interponit extra iudiciũ sine die nũq̃ cõmittit nisi cũ desijt posse sisti p hanc.l.sed ipse nõ rñdet ad ver.itaqz vñ de suo dicto nõ curo.tene ergo precedẽtem so. ¶ Sed ꝓtra hoc instat.nã lz ista stipulatio valeat qñ cõfert in volũtate obligãtis p futurũ subiũctiui.s.cũ volueris.tũ si,pmissor decedat anteq̃ volũtatẽ suam declaret stipulatio vitiat: ut.s̃.e.l.cẽtesimis.ĩ fi.lz ĩ legato secus:qa moriẽdo videt velle:ut.l.fideicõmissa.§.sic fidei.de leg.iij.patet ergo q̃ in casu nostro cum moriẽdo desijt posse sistere vitiatur principalis:ꝛ p ꝓsequẽs penalis:ut.s̃.e.l.si homo mortuus:ꝛ qõ no.per By.in.c.nemo põt.in fi.de reg.iur.li.vj. Rñ. quãdoqz quis ,pmittit cũ voluerit simpliciter:tũc quia ista dictio cũ denotat principaliter tp̃s secũdario cõditionẽ:ut.l.si ticio.s̃.qñ di.le.ce.ꝛ de cõdi.ꝛ demõ.l.si qs legata.in prin.est ĩ sua potestate an velit ꝛ quãdo velit.ideo eo moriẽte euanescit stipulatio:ut.d.l.cẽtesimis.sed hic fuit actũ:ut oio sisteret:sed dies fuit collata in arbitriũ,pmissoris.nõ est ergo in suo arbitrio an sistat.sed qñ sistat: ꝛ ideo eo moriente cõmittit stipulatio.hoc,pbo per tex.s̃.qui sine manu.ad lib.pue.l.fi. Ex p̃dictis ergo collige.aut quis est obligatꝰ simpliciter cũ voluerit.aut,pmittit pure.sed dies solutionis cõfert in voluntatẽ ꝛ arbitriũ ipsius ,pmissoris.primo casu aut in stipulatione ꝛ valet si in vita declarat se velle.secus si ante moriat: ut.l.centesimis.§.fi. aut in legatis ꝛ moriẽdo videt velle:ut.§.sic fidei.secũdo casu serua hunc.§. ¶ Duodecimo op. cõtra p̃dicta. tu dicis q̃ vitiata stipulatione principali vitiat penalis. ꝓtra.s̃.e.l.stipulatio ista.§.alteri. Rñ.quãdoqz pricipalis stipulatio deficit ab initio solũ ea ratione:qa nõ iterest tunc penalis valet:qa ĩ ea deficit ratio predicta.s.qa in penis nõ cõsideramus interesse.qñqz stipulatio ꝑncipalis deficit ratione erroris seu incertitudinis:tũc uidetur esse defectus ĩ forma ꝛ sic ĩ ꝓsensu: ut.s̃.e.l.j.§.si qs ita.ꝛ nõ valet ꝑncipalis nec accessoria:ut hac.l.qñqz ꝑncipalis stipulatio nõ valet rõne impossibilitatis: ꝛ tunc habet locũ qõ no.per By.j.e.l.qdã cũ filiũ. qñqz ꝑncipalis stipulatio ab initio valet in cõceptõe sui ꝛ speratur cõmitti penalis p morã cõmissaz in ꝑncipali tũc si,pter aliquẽ casuz qs libereꝫ a ꝑncipali liberatur a penali tãq̃ sibi accessoria:ut.d.l.si homo mortuus. nã cũ ipsa penalis ceperit habere dependẽtiam a prima si prima tollit ꝛ secunda.ar.eius qõ no.s̃.de lib.ꝛ post.l.iij.§.fi.ꝛ ꝺ iniuſ.tes.l.nã ꝛ si sub cõdi. ¶ Expediti de prima ꝑticula prime ꝑtis veniamus ad secũdaz ꝛ tertiã cõsequẽter. ¶ Op.primo.s̃.e.l.qcqd.§.fi.So.ibi fuit adiecta certa dies inter quã deberet ascendere capitoliũ.hic non. ¶ Scõo op.j.e.ver.sabinus.So.pz in ver.itaqz:qa hic incepit a cõditione:ibi a pactione. Rõ diuersitatis ẽ: qa ubi p̃cedit cõuentio qs est obligatꝰ ad id qõ in ꝓditione deuenit.sed qñ p̃cedit ꝓditio nõ facilius debet in penã incidere q nõ facit id ad qõ est obligatus q̃ q obligatꝰ ñ est.ar.s̃.si qs omis.cau.te.l.si qs sub ꝓditione. ꝛ ita dicit Ja.de ra.ꝛ hoc videt sentire prima gl.huius.l. ¶ Tertio op.ꝛ videt q̃ ĩmo statim fit cõmissa stipulatio ꝛ possit agi si reo dat facultas soluẽdi.qõ deuenit in cõditiõe sicut videmus ĩ causa noxali:ut.s̃.de re iudi.l. miles.§. x.de peti.here.l.itẽ veniũt.§.itez recte. So.dicebat Jr. fateor cõtrariũ ꝛ pegasus ĩ illo casu bene dicit,siue incipiat a pactione siue a cõditione:ut habetis in glo. q̃ nõ tz opi.Jr.qa cõtra tex.ĩ.§.itaqz.nec ob.qõ dicimus ĩ cã noxali:qa ibi ab initio estimatio est ĩ obligatione.lz p.l. det facultas dãdi seruũ pro noxa:ut.d.§.decẽ: qõ non est hic:qa illud qõ deuenit in cõditione nõ est ĩ obligatione:ut.d.l.si qs sub cõditione.si qs omi. cau.te. Itez stipulatio penalis est cõcepta sub cõditõe.ergo ante cõditõis euẽtũ nil est ĩ obligatõe:ut.l.cedere diẽ.de ꝟbo. sig.somniauit ergo hic Jr. ¶ Veniam̃ ad q̃rtã ꝑticulã

ibi.sabinus autē ꝛc̄. Et op.ad ver. idez defendi ꝛc̄. ubi dicit q̃ nō expectat q̃ ōsinat posse dari.sz stipulatio cōmittit ex mora seu cessatōe.sed ꝯtra.s̄.pri.ver.ꝛ.j̄.pri. ver.itaqz.circa hoc sūt tres opi. Una Pe.ꝛ Ja. de ra. quā hic tāgit glo.lz nō approbet q̃ hic legatū incepit a p̄cedēti legato:sz.s̄.ꝛ.j̄.a p̄cedēti ꝯditione.vñ ita distinguūt ipsi ī legato sicut ī stipulatōe.hoc pbāt p.l.cū sine p̄finitōe.s̄.qñ di.le.ce.do.Rai.hāc reprobat p hūc tex. ibi idqz vtilitatis cā ꝛc̄.vbi dr̄ velle ōnotare aliqd specialitatis ī legato penoris.Ad.l.cū sine.rñdeo q̃ ibi ē dr̄ia vtrū icipiat a p̄cedēti ꝯditione vel legato q̃tū ad ꝯstituenda plura legata vnū.Sz q̃tū ad hoc vtrū citi⁹ vel remissius ōbeat illud qō legat quasi ī vim pene nulla est dr̄ia.Credo q̃ Pe.q̃tū ad hoc nō bene dicat p tex.s̄. ad.l.fal.l.j.§.itē si ita.vbi est casus q̃ q̃tū ad hoc nulla est dr̄ia icipiat a ꝯditione vel legato.Alia ē opi. quā gl. ponit in.l. ꝛ si post tres.s̄.si qs cau. qō fallit in vltimis volūtatib⁹ in qbus hoc ē regulare q̃ siue icipiat a cōditione siue a dispositione cōmittat pena cū potuit fieri ꝛ est cessatū:ut.d.l.§.itē si ita.ꝛ hic de penu.le.l.j.ꝛ qñ di. le.ce.l.si penū. qō ergo dicit ī penu gr̄a exēpli ponit.ergo idē in alijs:ut.s̄.de dā.infec.l.dāni infec.stipulatio p tinet:ꝛ huic opi.adheret By.¶Sz ꝯtra istā opi.instat de hoc tex.q. ponit duas rōnes.s.in obligatōe defuncti volūtate ꝛ ipsius rei naturā quasi hoc sit spāle,ppter naturā penoris.¶Propter hoc fuit tertia opi.alioꝝ qui dicūt q̃ hic sit duplex rō specialitatis.s. fauore ultīe volūtatis.nā reipublice interest:ut volūtates defunctorūz exitū habeāt:ut.s̄.quēad.te.ape.l.vel negare.Secūdo ppter rei naturā.i.ppter fauorē alimētoꝝ.nā legatum penoris in alimētis ꝯsistit:ut.s̄.de pe.le.l.ij.ꝛ in qb⁹ma xime faueē a iure:ut.s̄.de trāsac.l.cū hi.de an.le.l.si cui. de ali.ꝛ ci.le.p totū.cū enim ista.l.loquat copulatiue ad eius veritatē requirit ambas istas rōnes cōcurrere. ꝛ sz hoc erit spāle in penore ꝛ alimētis.in alijs vero ultimis volūtatib⁹ erit idē qō in stipulatione.ꝛ hāc opi.sequūtur quidā moderni.ꝛ gl.hic videt dicere q̃ sit spāle ī penu. nec ō alijs legatis aliqd dicit.¶Quid dicem⁹.teneo gl. .l.ꝛ si post tres.s.q̃ sit spāle in vltimis volūtatib⁹ qō tenet By.ꝛ Guil.de cu.s̄.de ꝯdi.ob cau.l.dedi: vbi dicit indistincte q̃ qñ cōditio in nō dando vel nō faciēdo in vltimis volūtatibus apponit in p̄sona grauati sicut ī casu nostro cōmittit cū est cessatū nec fit dr̄ia incipiat a cōditione vel legato.pro hoc iduco tex.j̄. de sol.l.ratum: vbi cū delegato repellēdo ꝛc̄.ſm vnam lec.expressius ī .l.si peculiū.§.fi.s̄.de sta.lib p quē tex.cōfundit dictoꝝ opi.nec possunt dicere q̃ ibi sit spāle fauore libertatis: qa hoc ipsi reprobāt in cōtrario.de.l.libertas.s̄.de manumis.testa.ut.j̄.dicā. Preterea si bene ispiciat.l.illa,pcedit ponēdo ius cōe qō tollit ex mēte testatoris.p hoc .s̄.de cōdi.ꝛ demō.l.hec cōditio.ꝛ ista est cōis opi. Nec ob.l.ista.ꝛ si.que loquūtur solū de penore:qa istud ponit exēplificatiue:qō patet ex.l.si penū.qñ di. le. ce. ubi idē ponit ī penu.ꝛ ī fundo. Nec ob.q̃ hic ponūtur due rōnes copulatiue qñ.l.ponit duas causas seu rōnes finales.si vna ōficit ꝛ alia remāet:remāet ēt iuris dispositio: ut isti.ō nup.§.affinitatis.no.in auc.de nup.§.si vero ēt rōnabiliter.ꝛ no.etiā de priui.credi.l.si neuter.§.in bonis.no.ēt.s̄.de excep.rei iudi.l.si qs ad exhibēdū. Vel aliter rñdeo q̃ iste tex.aliter itelligit.nā due sunt rōes. nā primo fauor ultime volūtatis. Itē rei natura:qa pendet cōditio de ptāte heredis ſm q̃ glo.exponit.ꝛ si bene aduertis iste rōnes in oī legato habēt locū.¶Secūdo ꝯtra predicta fortiter instat de.l.si qs ita libertatez.ī prin.de sta.lib.So.ibi verba in cōceptōe sui sapiūt mortē hois expectandā. Tertio op.ꝛ vr̄ q̃ qñ legatū est relictū sub cōditione nō faciēdi statim admitti debeat cum cautione muciana:ut.s̄.de cōdi.ꝛ demō.l.muciane.ī fi. Glo.dicit aliud in cōtractib⁹:ut hac.l.ita stipulatus.aliud ī ultimis volūtatib⁹. Ista est truffa.hec.l.nil facit ad materiā cautionis mutiane:q̄ loquit qñ cōditio cōsistēs in nō dando vel nō faciendo cōfert in p̄sonam legatarij vel alteri⁹ cui aliqd relinqt.sed.l.nostra loqt qñ cōditio cōfert in p̄sonā eius a quo aliqd relinqt vel q aliqd debet.ꝛ ita sentit hic glo.ꝛ bñ. An aūt ī ꝯractib⁹ qñ cōditio ꝯfert ī p̄sonā ei⁹ cui aliqd debet hēat locū cautio mutiana.hic nō isisto.dic p Guil.ō cu.in.d.l.dedi.ꝛ Ly.in .l.siue apud acta.p do.Rai.in.l.mutiane. Sūma ergo ita circa vltimas volūtates.qñqz ꝯditio cōfert in p̄sonā grauati.ꝛ tūc aut hz diē ꝛ expectat dies: ut.d.l.si peculiū.in fi. Aut nō hz diē ꝛ tūc aut ꝓba in ꝯceptione sui sapiūt q̃ expectat q̃ desinat posse dari vel fieri ꝛ expectatur:ut.d.l.si quis libertatē. Aut nō sapiūt ꝛ tūc ōbet statim īpleri cū pōt:ut hic.Si vero cōfert in p̄sona eius cui aliqd relinqt tūc aut est affirmatiua vel negatiua ꝛc̄.ut plene p Guil.ī.d.l.dedi.p do.Rai.ī.l.mutiane. hic nō dico:qa nō est nostra materia.¶Venio ad qntaz pticulā ibi.itaqz ꝛc̄.ꝛ.d.pticula cōtinet duo dicta.primū qñ incepit a cōditione.scōm qñ a pactione.¶Op.p ordinē lz glo.ītricet ad primū.¶Prio op. de.l.libertas.§. .j.s̄.de manu.tes.So.dicit gl.hic ꝛ ī.l.ꝛ si post tres: ibi spāle fauore libertatis.Ja.Pe.Guil.de cu.Lam.ō rāpo.ꝛ do.rai.dicūt.aut vitiat qō in dispositione venit si expectaret q̃ posse desinat posse dari vel fieri ꝛ nō expectatur: ut ibi.aut nō vitiaret ꝛ expectatur:ut hic. Videte dñi salua reuerentia p̄dictoꝝ.nec cōtrariuz mihi plz. nec so.nā.l.nostra loquit quādo cōditio est apposita in p̄sona grauati seu obligati.sed.l.cōtraria loqtur quādo cōditio est apposita in p̄sona honorati seu cui aliqd debetur vñ nō est cōtraria.l.nostre. Nec sol.dictorum placet.hoc ostēdo per casuz.l.s̄.de ꝯdi.ꝛ de.l.heres meus .§.pe. Hoc declaro certū est q̃ vsufructus nō pōt alicui relinqui in tp̄s mortis:ut.s̄.de usufru.l.ticio cū moriet de usufru.le.l.v.pone ergo testator reliquit ticio usufructum si nō ascendit capitoliū.nō est dubiū q̃ si expectamus cōditionē q̃ si legatarius desinat posse ascendere vsufructus extingueretur.nūquid ergo sufficiat q̃ si legatarius nō ascendit cū potest certe sufficeret ſm opi. predictorūz.per.d.l.libertas.§.j.sed hoc est falsum: ut d.l.heres meus.§.pe.nam nō habetur,p īpleta sz recurritur ad remediū cautiōis mutiāe:sic ī ceteris legatis:ut ibi.¶Si ergo op.ō.l.libertas.§.j.ad hāc.l.solue q̃ hic ꝯditio fuit adiecta ī p̄sōa grauati:sz ibi ī p̄sōa honorati. ¶Sz ad illā.l.op.de.l.mutiāe.tūc oz te dicere q̃ sit speciale fauore libertatis.¶Secūdo ad idē op.de.l.si ticius.s̄.e.glo.hic ꝛ in.l.cōtraria.dat circa hanc.l. quattuor solutiones. Una est q̃ ibi sit speciale rōe pplexitatis: ut hic late dicit glo. Quidaz īpugnāt hāc so. nā dicitur pplexitas cuius dissolutio nō pēdet ex facto alicuius:ut .s̄.de vul.ꝛ pupil.sub.l.fi.§.ticius.ꝛ de cōdi.insti.l.si ticius.sed contraria pōt dissolui de facto debitoris. ergo nō est pplexitas.Sz hec solutio pōt sustineri.nā.l.imaginatur ipsuz,pmissorē nunq̃ dissoluere pplexitatē p quā dissolutionē obligaretur.sicut dicimus q̃ nō valet obligatio in rei volūtatē collata:qa.l.presumit eū nunq̃ velle obligari:ut.s̄.e.l.stipulatio nō valet:ꝛ.l.ꝛ si ticius ī fi. cum si.ꝛ sic remanet pplexitas.Alia so.est q̃ illa concordet cū ista. cū enim facta est ab vno lit.cōtes.desijt alteri posse solui ꝛ sic euenit cōditio ꝛ ita cōcordāt.ꝛ hanc tenet By. Certe hic fateor:qa p lit.ꝯte.desijt alteri posse solui:qa hoc dicit tex.ī.l.ꝯtraria.Sz q̃re istō sit ibi q̃ finis illi cōditioni īponat p lit.cōtes.cū hic nō sit alleg.ut hac.l.hoc nō dicit By.nec glo.vñ dicta so.nō vr̄ perfecta.¶Tertiā so.ponit glo.aut cōditio cōfert in p̄sonaz alteri⁹ ꝛ hz locū.l.illa.aut ī p̄sonā eiusdē ꝛ habet locum hec.l.ut ibi no.glo.hec so.hic nulli plz:qa nō hz rōnez. preterea vr̄ destrui per.l.fideiussor.ob.§.fi.j̄.de fideius. ¶Quartā so.dat glo.qa ibi cōditio ē ī eadē re ī qua est dispositio.hic ī diuersis reb⁹:ꝛ huic so.videt adherere Guil.de cu.q dicit q̃ illō ē in.l.illa ne deueniam⁹ ad absurdū.nā si expectarem⁹ q̃ illa res desineret posse dari. expectarem⁹ casuz in quo dispositio nō haberet effectū

quia res eēt pempta. Nec so. nō plz nec ēt dictuz Guil. quia pōt res desinere posse dari vni aliter q̄ p interitum rei: vt p mortē vni° ex illis in quoꝝ psona est collata ꝯditio. facit. s̄. de cōdi. ⁊ demō. l. hoc genus. ⁊ l. pater. §. socrus. Nec pōt dicere dabiť heredi suo p. l. cū ita de ꝯdi. ⁊ demō. ¶ Quintā so. dat Pe. ut ipse refert ī. l. si tici°. ⁊ in. l. ⁊ si post tres. ⁊ Ly. in. l. si pacto quo penā. C. ō pac. q ī. l. si ticius fuit ꝯtracta obligatio duoꝝ reoꝝ: nec ibi fuit aliqua ꝯditio nisi ea q̄ tacite iberet ī duob° reis: ut. l. si ex duob°. j. ti. j. Nec ob. dicit ipse q fuerūt separatim accepti: vt. l. duos. §. fi. ō duob° reis: qa cū vn° ꝯtrahit sub cōmemoratione alteri° vť simul cōtrahere. ar. j. de sol. l. modestinus. Istud suū dictū parū valet. nam disparitas ꝯditionis q̄ nō sperať reduci ad paritatē impedit ꝯstitutionē duoꝝ reoꝝ: vt. l. ex duob°. ⁊. l. eadē. §. j. j. ti. j. nec iste cōditiones in psona reoꝝ vtriusqz poterūt cōcurrere. ergo ⁊c. Nec pōt dici q illa cōditio tacite ihereat: qa hoc est falsuz: qa tacita cōditio impedit natiuitatē actionis: ut. s̄. ō pac. l. itē qa. ⁊ ibi no. sz nō est dubiū q ī duobus reis vtraqz ab initio nasciť. ergo ⁊c. ¶ Quid dicemus. breuiter dic q illa ꝯcordat: qa ibi p lit. ꝯtes. desiit posse dari ciuiliter. Et est rō qa ibi sufficit cōtestatio rōe pplexitatis: cuius dissolutionē ꝓmissor posuerat in sua ptāte. vez quia. l. imaginať ipsuz hāc pplexitatē nūq̄ dissoluere. l. introducit modū q dissoluať p lit. cōtes. Et ē rō quare hoc modo ītroduxit qa illa obligatio hz aliqd similitudinis cū obligatōe duoꝝ reoꝝ: lz ñ sint duo rei. ⁊ ideo sicut ī duob° reis vnus p lit. ꝯtes. ꝓoccupat sibi: ita voluit. l. q ita fieret: ⁊ sic aliquas ex supradictis solutionib° simul iunge. ¶ Tertio op. ō. l. fideiussor obligari. §. fi. s̄. de fideius. Glo. so. optime q ibi precessit cōuētio in psona ꝓncipalis cuius mora nocet fideiussori: ut. s̄. e. l. mora. ergo ⁊c. ⁊ hoc tenet Guil. de cu. ¶ Quarto op. de. l. q rome. §. flauius. j. e. So. vť sentire hic By. in quadā additōe q ibi fit spāle fauore libertatis: qō nō expectať q ōsinat posse mā umittere sz cōmittať pena ex sola mora. sz certe ille. §. non ob. ad hoc: qa ibi p̄cesserat ꝯuentio de seruo manumittēdo vestita coherētia ꝯtractus. modo habes ꝯtraria qñ incepit a cōditiōe. ¶ Quinto op. q sit idē qñ incepit a pactione ⁊ cōditione: ut. s̄. e. l. ℣. q si ab initio. so. vt ibi dixi. ¶ Sexto op. ⁊ vť q ēt vbi incipit a pactione nō possit agi statim cū est cessatuz: sed oportet vt expectеť lit. ꝯtes. ut. C. eodē. l. nuda. Solu. dicit gl. hic in precedēti pactione vestita. ⁊ ideo citi° cōmittiť q̄ per litis ꝯtes. ibi in precedēti pactiōe nuda: ⁊ ideo remissius cōmittiť quā p lit. ꝯtes. Aduertatis domini qa ista sunt difficilia. duo supponit glo. q precedit pactio nuda ⁊ cōmittiť pena ⁊ hoc primo. Itē cōmittiť per lit. cōtes. ⁊ hoc secūdo. ¶ Ad primū op. fortiter pena cōmittiť ex mora: vt hic videtis: ⁊. l. si penū. qñ di. lege. ⁊ dicam. j. proximo cōtrario. sed vbi nulla petitio: ibi nulla mora: ut. l. si pupillus. j. e. ⁊ de re. iur. l. nulla. So. dicit Ja. de ra. vbi nulla petitio: ibi nulla mora q̄tuz ad ipsuz principale qō petiť: ut. l. si pupillus. sed q̄tum ad accessoriū puta penā sicut in cōtrarijs. Pe. ⁊ oēs hoc reprobāt p. l. lecta. §. sz cū sortis. s̄. si cer. pe. vñ circa hoc glo. in. l. nuda. ⁊. j. de reg. iur. l. nulla. ⁊ By. ⁊ oēs videntur tenere q ibi cōmittiť pena nō ex mora sed ex euentu ꝯditionis sub qua penalis stipulatio erat cōcepta. s. si pmissa nō seruentur. ¶ Ad scōm qō dicitur q ista cōditio videť extare p lit. cōtes. ¶ Op. nemo sine actiōe expiť: ut. l. si pupilli. §. videamus. de nego. ges. ⁊ de admi. tu. l. quotiens. §. itē si temporali. sed iste nō habet actionē quia pactū est nudum. ergo ⁊c. ¶ Circa hoc sunt quattuor opi. Prima est q ibi fiat lit. cōtes. de facto: per quā videať impleta cōditio sicut als cum de iure fieri nō potest: ut. s̄. e. l. si ticius. de cōdi. insti. l. mulier. §. pe. j. e. l. q dam cū filiū. ⁊ ista fuit opi. Io. quam sequūtur quidaz. sup penali. n. dicūt litē nō posse cōtestari cū cōditio penalis stipulationis nō extiterit: ut hic: ⁊. l. cedere diez. de ver. sig. Alij dicunt ⁊ ista fuit Azo. q lit. conte. fit super actione penali lz nōdum cōmissa: ⁊ hoc videť pbari expſ se per. l. si pacto quo penā: ibi ex stipulatu ⁊c. nec ob. l. cedere diē: quia vez est q quis nō agit ex obligatiōe nōduz nata nisi per exercitiū ipsius qs cōsequať actionez. simile. s̄. e. l. si ticius. j. rem ra ha. l. si indebitū. de ac. empti. l. iul. §. si quis colludēte. ⁊ huic opi. adheret Guil. de cu. ⁊ Ly. in. d. l. nuda p talem rōnez. ex duob° malis minus malū est eligēduz: ut. j. de re. iur. l. quotiēs nihil. sz cū ꝯuētio nuda pēalē stipulatiōez p̄cedit ī agēdo duo sunt mala: quia si agať ex nuda malū est cōtra. l. iurisgētiū. §. q nimo. si agať ex penali nōdū cōmissa malū est cōtra. l. cedere diē. Sed hoc vltimo casu est min° malū. nā lz nō habet actionē ad penā tñ habere sperať. sed ad illud qō in pactione nuda deuenit nō habet actionē nec habere sperať. pro hoc qbus ad lib. procla. nō li. l. luci°. que. l. facit hoc modo: qa ibi idē operať potētia ꝯsequē di libertatē qō ipsa libertas cōpetens. facit de fideicō. li. l. cū vero. §. j. ⁊ hanc tenet Ja. bu. ⁊ Rai. per. l. si pacto quo penā. vbi dicūt esse casuz. Tertia est opi. By. in. c. nō est in mora. de reg. iur. li. vj. qui tz q utraqz predictarū opi. sit vera. s. q possit ex nuda: vt. l. nuda. Itē ex pēali: ut. l. si pacto. ⁊ tñ in vtraqz. l. dispēsatiue p̄cedit: quia nō potest agi de iure cōi aliquo predictoꝝ casuū: ut ibi patet per eū. Quarta fuit opi. Ja. de ra. ⁊ Pe. q dicunt agi recte ad penā cōmissam. nec agiť dispensatiue vel de facto: sz de iure cōi cū pena fit de iure cōmissa. hanc opi. pbat Ja. predictus. primo per. l. fideiussor. §. fi. j. de fideius. vbi dicit esse casuz ponēdo in seruo qui ab initio pmiserat: ⁊ sic erat naturaliter obligatus. Sz ista ratio nō multū plz qa est diuinare. Secūdo sic pbat. simpliciter pmittēs videť pmittere pure. s. dare cū ab eo fuit postulatū: ut. s̄. e. l. eū q calendis. §. quotiens ⁊. l. si decē cum petiero. ⁊. l. si ita quis. in prin. ⁊ solet dici in tractatu more. eodē modo q pmittit per pactū nudū est obligatus soluere eodē tpe ⁊ eadē cōditione. solū in hoc est dřia: quia prima parit actionē secūda nō: ut. l. fideiussor. §. fideiussor. j. de fideius. sicut ergo ille qui est obligatus ex pactione vestita interpellatus cōgruo loco ⁊ tpe nō soluit facit existere cōditionē penalis stipulationis ⁊ eam cōmittere: sic q pmisit pactiōe nuda si interpellatus nō soluit incidit in stipulationē penalē. nam cum pmittis lz pacto nudo ⁊ postea si nō feceris pmittis penā vť repetitū si nō feceris eo modo quo in pactione intelligiť: ut. l. ticia. §. idē respondit. s̄. e. Pe. pbat hoc etiā alijs rationibus. nā cum precedit pactio nuda pena cōmittitur per ꝯditionis euentū. sed posito q ista cōditio nō possit existere de iure: tñ sufficit q existat de facto. s. q ī mora cōstituať de facto: ut. l. qdā cū filiū. j. e. ⁊ de condi. ⁊ demon. l. meuius. ⁊ de condi. insti. l. mulier. §. pe. sic ergo stipulatio de iure cōmittiť. nec in agendo erit aliqua iuris dispēsatio. Preterea verisimile est q illi qui stipulationē interponūt velint eam valere: ut. s̄. de manumiss. testa. l. si quis locuplex. in fi. ⁊. l. hec stipulatio. §. diuus: ut le. no. ca. sz volūtatē cōtrahētiū ītерpretamur eo modo quo pōt valere. vñ. l. dicit q si testator reliqt ticio fideicōmissuz si ōcesserit sine heredib° itelligim° de heredibus suis hoc est de filijs: ne alias fideicōmissuz sit inutile: ut. l. ex facto. §. fi. j. ad treb. ita in casu ppositō itelligiť si nō dederis cū petiero eo modo quo peti pōt. cū certū sit q per viā actionis petere nō possuz. pro hoc facit. s̄. e. l. stipulatio ista. §. hi quoqz. qō vť tenere Ly. i. d. l. si pacto quo penā. Quid dicemus. certe salua reuerētia alioꝝ ego teneo opi. Ja. de ra. ⁊ Pe. s. q agať ex stipulatione penali cōmissa per interpellationē factā congruo loco ⁊ tēpore etiā extra iudiciū. nec in hoc. l. dispēsatiue p̄cedit. hoc pbo per tex. duaꝝ. ll. prio ī. d. l. si pacto quo penā: ibi more alioꝝ iudicioꝝ ⁊c. nā more iudiciorū est q nemo sine actōe experiť. Preterea hoc pbatur per casuz expſsuz. certū est q sicut ex pacto nudo nō oriť actio sic nec ex snia arbitri: ut. l. j. C. ō arbi. sz si aliqs pmisit penā si snie arbitri nō stareť exigereť ne ꝯtes. lit.

de facto super actõe in factũ ex sentẽtia arbitri vel super actione penali ad hoc ut pena cõmittat: certe nõ: ſz tũc cõmittet cũ cõmitteret ſi ſnia fuiſſet talis ex qua oriret actio: ut.l.ſi cũ dies.§.fi.ſ.de arbi.ita in ꝓposito cõmittat ꝑ interpellationẽ factaz extra iudiciũ: ſicut ſi pactio veſtita preceſſiſſet. Nec põt aliqs dicere q̃ ibi ſtipulatio penalis cepit a ꝑcedẽti pactõe veſtita: vtputa qa ꝓmiſit ꝑ ſtipulationẽ ſtare arbitrio: ⁊ ſi nõ ſtaret ꝓmiſit penaz: qa volo vos ſcire q̃ tot'ti.de arbi.q loq̃t de pẽa inferenda in cõpromiſſo q̃ arbiter nõ cogat ſniare ſi nõ ẽ pena apposita: loq̃t qũ ꝓtes ꝓmiſerũt nudo pacto: vel pacto ꝓmiſerũt ſtare ſnie.alias ẽt ſine pena valeret cõpromiſſuz: ⁊ arbiter cogeret ſniare: ut.ſ.de arb.l.diẽ ꝓferre .§.fi. ⁊ hoc mõ intelligo.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ſ.q̃ cõmittat ſtipulatio pẽalis eo caſu ⁊ eo tpe quo cõmitteret ſi ſtipulatio fuiſſet vtilis.ſ.ſi iterpellat' cõgruo loco ⁊ tẽpore nõ ſoluit: ⁊ hoc pz ex tex.d.§.ibi penã ſtipulari cõueniat: vt ſi ita factũ nõ ſit: vt cõprehẽſuz ẽ ⁊c.q.d.ſi nõ obſeruet ita ſicut teneris obſeruare.ſi de iure obligatus eẽs incides in penã .⁊ glo. ibi poſita q̃ ad cõmiſſionẽ dicte pene reqrit lit. ꝓteſ.nõ bene dicit: qa imo cõmittit ex euẽtu ꝓditionis: ut pz ex fi.d.§.q̃ ꝓditio extat: ut dixi.ſ. ¶Sz cõtra iſtã opi.op.fortiter de.l.nuda q̃ vt dicet q̃ cõteſtet lis ſup nuda petitõe ⁊ q̃ cõditio extat ꝑ lit.ꝓte. nõ ꝑ interpellationẽ factã extra iudiciũ. Ad hoc rñdeo q̃ illa.l.nõ dicit q̃ cõteſtet ſup pactõe nuda.⁊ ideo itelligo ſup penali ꝓcordãdo eã cũ ſi.l.ſi pacto quo penaz. Ad aliud vbi dicit.ſ.cõditõez exiſtere ꝑ lit.cõte. Rñdet Pe.duob'modis.ꝓmo mõ qa extat ibi cõditio ꝑ cõte. lit.ſi añ iterpellat' nõ erat: ſimile.ſ. cõmo.l.iij.§. in hac de tri.l.i hac: vel aliter añ lit. ꝓte.extat cõditio: ſz purgabiliter poſt lit.cõte.extat ipurgabiliter. quãlibet credo bonã. ¶Septio op.⁊ vt q̃ nõ poſſit agi ſtatim cũ ẽ ceſſatũ: ſed ſit neceſſe q̃ interpellet ꝓgruo loco ⁊ tpe: ut.l. ſi penũ.qũ di.le.ce.⁊.l.fideiuſſor ob.§.fi.j.de fideiuſſo. Glo.j.huius.l.fatet cõtrariũ.ſ. q̃ reqrat interpellatio. Alia glo.hic in ver.ſabinus dubitat ⁊ videt tenere contrariũ.ꝓma vera ⁊ eã tz By.ut dicã.j.circa.vj.q. ꝓncipalem: ⁊ ſic qũ ꝑcedit cõuẽtio veſtita cõmittit penalis per morã. ¶ Uẽio ad ꝓtraria vltie ptis.hic dt q̃ ſi nil ẽ actũ ſola pecũia petet: ⁊ ſic vt q̃ pẽal' ſtipulatio nouet ꝓmã. ſic.ſ.ti.j.l.obligationũ fet.§.fi.ꝓtra imo vt q̃ ad vtrũqz poſſit agi: ⁊ vno exacto poſſit agi ex fliquo i eo q̃ pl' ẽ ut.l.ſiqs a ſocio.⁊.l.duo ſocietatẽ.ſ.ꝑ ſo.⁊.l.ꝑdia.ꝺ ac. emp. Rogo q̃ aduertatis: qa iſtõ ẽ valde difficile: ⁊ gl.⁊ doc. variãt.gl. enim i.d.l.ſi qs a ſocio vt põere i fi.gl.talem ſolutionẽ: q̃ i eo q̃ quãtitas ſtipulatiõis penalis cõcurrit cũ quãtitate ꝑcedẽtis obligatõis fiat nouatio: ⁊ i hoc cõcor.cũ iſta.in eo vero q̃ quãtitas prime obligationis excedit nõ fiat nouatio: ⁊ i eo bene poterit agi ꝓma actione. Iſta ſo.eſt falſa ꝑ.l.duo ſocietatẽ.e.ti.⁊ ꝑ.l. predia.q̃ vident velle q̃ ad totũ poſſit agi prima actõe. vñ glo.i.e.l.ſi qs a ſocio dat aliã ſo.videlicet aut ſcõa ſtipulatio cõtinet plus q̃ prima ⁊ nouat ut hic: ⁊.l.obligationũ fere.§.fi.aut ꝓtinet min' ⁊ ñ fit nouatio: ut i ꝓtrarijs. poterit ergo vtrũqz agi: ſz ꝑ exactionẽ vni' fiat nouatio alteri' in eo q̃ ꝓcurrũt. ⁊ iſtã ſo.tenet Ja.de ra.⁊ appropriat eã ſibi.ꝓbat ꝑ tex.l.qui vſufructũ.ſ.e.⁊.j.ꝺ noua. .l.ſi pupillus.§.qui actũ. Iſta ſo.cõiter reprobat ⁊ ſpãliter ꝑ Pe.nã ſi querat de ſtipulatõe penali vtruz nouet ꝓmã nõ curam' vtrũ ꝓtineat plus vel mĩus: ſz hoc an i ſe cũda repetat q̃ ꝺeuenerat i prima.⁊ vt ꝓbari i.d.l.duo ſocietatẽ.preterea hec.l.⁊.l.obligationũ fere.§.fi.vt vel le indiſtincte q̃ ſola pena petat nõ habita diſtinctione vtrũ plus vel minus i penali ſtipulatione ꝺeuenerit.hoc vt ꝓbari.ſ.ad.l.fal.l.j.§.itẽ ſi ita.de penu. le.l.j. qũ di. le.ce.l.ſi penũ. Hec ſo.nõ eſt bona: ut.j. clarius appebit.vnde glo.i.d.l.duo ſocietatez.in gloſella ſup verbo poſſe dat tertiã ſo.aut quis vult agere actione ꝓma ante cõditionis euentũ: ⁊ ſic ante cõmiſſaz ſtipulationẽ penalem ⁊ põt.ita loquũtur illa iura.aut poſt ſtipulationẽ penalẽ cõmiſſaz: ⁊ nõ põt: qa prima ẽ nouata.ita loqt hic: ⁊.l.obligationũ fere.§.fi. Iſta ſo.nõ ꝓtinet veritatẽ.primo ꝑ.d.l.ſi quis a ſocio.⁊.l.ſe.ubi exp̃ſſe dt q̃ etiã poſt cõmiſſaz ⁊ exactã penã põt agi ꝓma i eo q̃ plus ẽ: idẽ in d.l.ꝑdia. Preterea lz glo.dicat poſſe agi prima donec pẽdet cõditio penalis ſtipulationis: hoc nõ eſt expeditũ.⁊ glo.tenet cõtra i.l.j.§.itẽ ſi ita.ſ.ad.l.fal. quã glo. By.ſeqt ⁊ examinabo.j.circa.vj.q. Uñ glo.dat.iiij. ſol. videlicet q̃ i cõtrarijs fuit actũ exp̃ſſuz vt ꝓma nõ nouet ꝑ penalẽ.hoc ſentit glo.i.l.ꝑdia.circa fi.mag.glo .idem ſentit i.l.reſcriptũ.§.ſi pacto.ꝺ pac.ſed hoc ẽ diuiare.ergo ⁊c. Uñ glo.i.d.l.ꝑdia ante fi.mag. glo. dat.v.ſo. videlicet.aut ꝑcedit obligatio q̃ cõtrabit cõſenſu: vt ẽptio ſocietas ⁊ ſi.⁊ hñt locũ cõtraria.aut ꝑcedit obligatio q̃ cõtrabit ꝓbis ⁊ fit nouatio ⁊ ſola pena põt peti: ita loqtur hic: ⁊.l.obligationũ fere.§.fi. Frã.ac.tenebat hãc ſo. in.l.reſcriptũ.§.ſi pacto.lz ꝑ alia ꝓba.dicebat.n.aut precedit cõuẽtio bonefidei.⁊ hñt locũ ꝓtraria.aut ſtricti iuris ⁊ tũc fit nouatio.iſtud recidit in idẽ cũ.d.glo.idez tenuit By.i.d.l.in puinciali de ope.no.nũ.in addi.mag. idẽ tz Pe.ut refert Cy.in.l.ſi pacto quo penã.C.ꝺ pac. ſed q̃ iſta opi.nõ ſit vera ꝓbat ſic.actio ex teſtõ equipatur actioni bonefidei: ut.l.in minoꝝ.C.i q.cau.in integ. reſti.nõ eſt ne.ſed actio ex teſtamẽto ꝑ penalẽ diſpoſitionẽ ſequentẽ nouat ipſo iure: ut.l.j.§.itẽ ſi ita.ad.l. fal. ⁊.l.j.de penu.le.⁊ qũ di.le.ce.ſi penũ. ergo ẽt cõuentio bonefidei ꝑ ſequentẽ ſtipulationẽ penalẽ cui' cõtrariũ timore ut arbitror Guil.de cu.dat ſextã ſo.in.l.reſcriptuz .§.ſi pacto.⁊ vtit verbis.aut ꝑcedit ꝓuẽtio iuriſgẽ. ⁊ nõ nouat vt i cõtrariis.aut ꝑcedit cõuẽtio ſeu obligatio iuris ciuilis ⁊ nouat ꝑ penalẽ ut hic: ⁊.d.l.j.§.itẽ ſi ita. cũ ſi.nã obligatões deſcẽdentes ex teſtõ ſunt iuris ciuilis: ut.ſ.de teſta.l.iij.⁊ hanc opi.tetigit By.in.d.diſtinctione poſita in.l.in puinciali.hoc vt tenere Ja.bu.in.l.predia.hoc ẽt modo tz do. Rai.hec opi.ſalua reuerẽtia tantoꝝ doc.nõ plz mihi.ꝓmo qa ẽ cõtra caſuz.d.l.ꝑdia ſm vnã poſitionẽ tenẽdo q̃ ibi ſcõa cõuentio fuerit ſtipulatione vallata q̃ eſt iuris ciuilis: ⁊ tñ ipſo iure nõ tollitur ꝑ penalẽ. Preterea cõſtat q̃ cõtract' emphiteoſis eſt iuris ciuilis a iuregentiũ icognit': ut inſti.loc.§.adeo.no. .ſ.de pac.l.legitima.ſed cõſtat q̃ obligatio ⁊ ei' contractus ẽphiteoſis ꝑ ſequentẽ penalẽ non nouat: ut no.C. de iur.ẽphi.in glo.mag.quã glo.oẽs ſequũtur.ergo ⁊c. Preterea ꝑdicta opi.deſtruit ꝑ rationẽ.nã nulla ratio pt aſſignari q̃re magis nouet obligatõ iuris ciulis q̃ obiu.gen. nã lz i mõ tollẽdi ꝑ acceptila.facili' tollat vna q̃ alia.j.de accep.l.an inutilis.§. accepto ferri. ⁊ .§.fi.⁊.l. ſi acceptilatũ.tñ in modo tollẽdi ꝑ ſequentẽ ſtipulationem: ⁊ ſic per nouationẽ nulla ẽ dñia: ut de trãſac.l.acqliana. ⁊.l.cũ acqlia.iſti.qui.mo.tol.ob.§.ſicut aũt.⁊.j.ꝺ noua.l.j.vñ ptãs iuris in tollẽdo eſt par in vtraqz. nec ẽ aliqd ꝓpter qꝺ ꝑſumam' aiuz nouãdi ex volũtate cõtrahentiũ magis i vno q̃ i alio: vñ hec opi.nõ plz. dices tu rñdeo ad.l.duo ſocietatez.ſ.ꝑ ſo.vbi vt tex.q̃ ſi prima cõuẽtio fuit ꝑ ſtipulationẽ ⁊ ſic iuris ciuilis nouet.alias nõ. Rñdeo debetis ſcire q̃ ſm iſta tpa qũ poſt primam cõuentionẽ adijciebat ſtipulatio coequalis cõtinẽs tantũdẽ vel plus preſumebat nouatio: ut.ſ.e.q vſufru.⁊.l. ſcire debem' in prin.modo in.l.illa duo ſocietatẽ cõuenerũt vt grãmaticã legerẽt ⁊ cõuenerũt pacto nudo ut queſtus eẽnt cões.ſed huic pacto fuit adiecta ſtipulatio hoc modo ea oĩa dari fieri ne ſpõdes ⁊c.tũc nõ põt agi pro ſocio: ſed actione deſcendẽte ex ſtipulatione nouãte primã ſm iſta tpa cũ ſit ſtipulatio ꝓme coequalis cõtinẽs tantũdez: lz hodie nõ ꝑſumeret nouatio per.l.fi.C. de noua.⁊ ſi poſt ꝑdictã ſtipulationẽ coequalẽ fuit adiecta ſtipulatio penalis: illa penalis non nouat ꝑcedentez nec ibi hoc dicit: imo ꝓtrariũ ſi bñ aduertatur. Uñ videamus ſeptimã opi.quã ponit By.ſuper hac.l.recedendo a ꝑdictis.dicit.n.q̃ hec.l.debet itelligi ſm illas videlicet q̃ ita demũ trãſferat ꝓma i ſecundaz ſi actor eligat

agere ex secūda.nō alias nisi exp̄sse secūda esset cōcepta aio nouādi.qō ergo hic dr̄ q̄ sola pecūia petatur:itelli/ ge si actor eligit hoc.⁊ qō dr̄ i.l.obligationū fere.§.fi.q̄ fit q̄si nouatō:itellige si actor hoc eligit.idē itelligit Ja. ō are.si p̄cederet obligatio stricti iuris:sz si p̄cederet ob ligatio bōefidei tūc nullo mō fit nouatio sz eū. Ista opi. nullo mō plz nec aliqs eā tz.p̄mo id qō dicit Ja. de are. de cōtractu bōefidei ⁊ stricti iuris nō ē vez:ut.s̄.repro/ baui.aliō qō dicit By.ē falsuz per.l.si qs a socio.⁊.l.pre dia:qa ēt si qs eligat agere ad penā nō fit nouatio sz po test agi prima ī eo qō plus ē. Preterea istud ē cōtra ca/ suz.l.j.§.itē si ita.ad.l.fal.ō pe.leg.l.j.⁊ si penū.qñ di.le. ce.vbi pena ꝓmissa primū legatū nullo modo peti pōt. ¶ Quid ergo dicem⁹ dubitabile est:tñ mihi vr̄ sic ōōm. Et erit octaua so.q̄ aut p̄cedēs obligatio ē ex cā lucrati ua⁹ ⁊ tē ꝓmissa stipulatōe pēali sibi obiecta nouet ipo iu re ñ districto vtz ꝓtieat pl⁹ vel min⁹.ita loqr̄ ō pēu. le.l.j. ad.l.fal.l.j.§.itē si ita qñ di.le.ce.l.si penū.⁊ hec.l.i fi. ⁊ .l.obligationū fer.§.fi.sz qñ p̄cedēs obligatio ē ex cā nō lucratiua sz onerosa tūc nō fit nouatio sz pōt ex qualibet agi.⁊ vna exacta poterit agi ex reliqua ī eo qō plus ē: ut .l.si qs a socio.⁊.l.duo societatem.⁊.l.p̄dia.hoc ēt,pbat .s̄.ō do.excep.l.apud celsuz.§.labeo.⁊.j.e.l. q rome.§. flaui⁹.⁊.§.duo frēs.vbi p̄cessit cōuētio p stipulatōez nec nouat p pēalē. Rō qa est ex cā onerosa:ut dicaz.j.ī alijs ꝓtrarijs,pri.⁊ iste vr̄,ppri⁹ intellect⁹ isti⁹ materie.rōez isto rū videre ē facile qñ mihi vr̄ aliqd ex cā nō lucratiua: si adijcio penā si datū vel factū nō fuerit nō videor p hoc nouare:īmo adijcit:ut metu pene citi⁹ cōsequar mihi de bitū:ut.s̄.de re iudi.l.iiij.§.sz si pignora. sz qñ ex cā lu/ cratiua debet tūc vr̄ agi q̄ si nō dabit illō pēa tm̄ pōt pe ti ⁊ in tui,pmissoris fauorez.hoc vr̄ actū:ut.s̄. de le.j.l.si qñ.§.heres:⁊ hoc,pbat tex.nr̄e.l.in fi.si bñ aduertat.ñ eni ē par eadēqz cā ⁊ tē.vt.l.scim⁹.§.licētia.C.ō iu.deli.⁊ ō codi.l.fi. Et si oppōis mihi qs reuelauit tibi q̄ hec.l. obligationū fere loquat de obligatione ex cā lucratiua. Rñdeo ad hoc me vrget sol.cōtrarietatis p̄dicte q̄ alio ꝓgruo mō solui nō pōt. Preterea cū nō dicat ex q̄ cā in dubio ī stipulatōe intelligit cā donatōis ⁊ sic lucratiua: ut no.s̄.de do.excep.l.ij.§.circa.⁊ pz ī.l.cāpan⁹.de ope. li. Et si op.de.l.si qs a socio.q̄ vr̄ velle q̄ prima tollat in eo q̄ cōcurrit. Rñ.primā tolli vi exactōis facte ex secun da:nō vi cā nouatōis.ita intelligūt eam alij doc.tenētes alias opi. Itē si dicis quare tex.ī.l.obligationū fere.§.fi. dicit fieri quasi nouationē cū sit vera nouatio. Rñ. quia vsqz ad lit.cōtes.pōt offerēdo qō vēit ī p̄ma liberari:ut .l.j.de pe.le.qō nō ē in vera nouatōe.ita itelligit Ly.ī.l. nuda ī fi. ¶ Scōo op.⁊ vr̄ q̄ nō fiat nouatio aliquo ca/ su p stipulationē penalē ipso iure sz ope exceptōis.vñ vr̄ ob.de do.excep.l.apud celsuz.§. labeo. glo.ī.l. cōtraria ponit plures so.qdā approbāt p̄mā sz est calūniare illaz lr̄az. Alij tenēt scōam.sz vr̄ ꝓtra.d.l.obligationū fere.§. fi.cū si. Alij tenēt alias so.q̄ ñ placēt:vt ex p̄dictis patet. Dic ergo q̄ prima ibi nō nouat ipso iure:qa obligatio p̄cedēs erat ex cā nō lucratiua.,pmisserat.n.mihi restitue re hoiez meū ad quē mihi erat ꝓdēnatus.⁊ iō nō fit no/ uatio:sz actor pōt eligēr actiōez quā vult.sz qa ibi ābab⁹ actiōib⁹ agebat ꝑm vnā lec.iō ibi opponit doli exceptio vel ꝑz aliā si solū vna ageret r̄pellerēt doli exceptōe q̄te nus ꝓcurrūt:ut ibi patet. ¶ Tertio op. de.l.q rome.§. flauius.j.eo.vbi vr̄ q̄ prima nō nouet p sequētē pēalē. ¶ So.dicūt qdā:ibi spāle fauore libertatis. ita tz glo. ī .l.obligationū fere.§.fi.⁊ ita hic.⁊ ibi tenebat do. Rai. ⁊ ita hic inuit By.Sed guil.ō cu.ī.d.§.si pacto.dicit q̄ ibi ideo:qa precessit ꝓuētio iurisgē. hec oia.s̄.reproba/ ui.dic ergo q̄ ibi,pmissio de manumittēdo fuit ex causa onerosa nō lucratiua.nā lz tu seruū meū hēas ex cā lu/ cratiua:tñ ego te hēo obligatū ex cā onerosa: qa seruuz meū dedi pro hoc. ¶ Quarto op.de.l.qui rome.§.duo fratres.j.e.dicit Guil.ibi precessit ꝓuētio iurisgē.hic ci/ uilis.hoc nil est:ut dixi. Alij dicūt aut loqr̄ de exceptiōe vtrū nouet p penalē:certe nō:ut ibi.aut de obligatōe:⁊ tūc nouat: ut hic.⁊ hec posset esse bona:ut statim dicā. vel dic melius q̄ ibi precessit obligatio ex cā ñ lucratiua sed onerosa:ut ibi patet.hic ex causa lucratiua. Quinto op.de.l.rescriptū.§.si pacto.s̄.de pac.glo.ibi vr̄ dicere q̄ illa.l.loqr̄ ꝑm iura noua ꝑm que tacite nō fit nouatio: ut.C.de noua.l.fi.vel ibi fuit expresse actū ne nouetur. Guil.vero dicit q̄ ibi precessit ꝓuētio iurisgē. trusse sūt: ut.s̄.dixi. Alij ut Frāci.ac.dicūt ⁊ bñ.q̄ ibi precessit pa/ ctio liberatoria:vñ nō nouatur p pēalē.hic obligatoria. Ratio qa fauorabiliores ⁊ tē.ut.l.arrian⁹.⁊ hāc sequitur By.ī.d.l.in,puiciali.⁊ Pe.ut no. Ly.in.l.si pacto quo penā:⁊ Ja.bu.⁊ do.Rai.⁊ est ipsa ꝓitas.vide rōnē. no uatio ē vni⁹ obligatōis ī aliā trāsfusio ⁊ tē. ut.j. de noua. .l.j.illud ergo qō est obligatio pōt nouari.sz pactū ō nō petēdo hz tres effectus.tollit naturalē elidit ciuilē ⁊ ob ligat quē naturaliter nō petere:ut no.ī.l.itē si vn⁹.§.pa/ ctus ne peteret:lz ergo illa naturalis obligatio qua qs ē obligatus nō petere tolli possit p nouationē:tñ alij effe/ ctus dicti pacti q,p se sufficiūt ad pariēdā exceptionez ñ cadūt in nouatōe cū nō fit ī obligatōe.⁊ ex hoc patet q̄ glo.j.j.ō pto.stip.l.j.in fi.secūde mag.glo. q̄ vr̄ ponere īdistincte q̄ exceptio nouet:nō dicit oio vez. ¶ Sexto op.j.ō stip.ser.l.j.§.fi.So.ibi fuit collata stipulatio pēa lis ī persona alteri⁹. hic ī persona eiusdē. ⁊ iō difficilius ibi fit nouatio.ita tz ibi glo.⁊ Pe.ī.d.l.si pacto.ar.pro hoc.j.e.l.fi.§.fi.ī p̄n.lz Ja.ō ra.dixit q̄ ibi loqr̄ de exce/ ptione facti vel itētionis. ¶ Septio op.ō.l.q vsufructū .s̄.e.⁊.j.ō noua.l.si pupillus.§.q actū.So.dicūt qdam ista itelligi ꝑz illā videlicet.aut stipulatio scōa pēalis cō tinet minus ⁊ ñ fiet nouatio:ut ibi.alias sic: ita loqr̄ hic ⁊ istā opi.tz Pe.Jac.bu.Sz do.Rai.dicit aliter videli/ cet q̄ hic loquat qñ vna stipulatio surrogat in defectuz p̄me:ut penalis stipulatio.cōtraria loquūr qñ sunt due stipulatōes p̄iter p̄ncipales. Istā so. credo verazz videre rōnē quādo obligatio ē ꝓtracta ⁊ ius mihi q̄sitū: si q̄rit vtrū p aliquē actū ītroducta fit liberatio īspicit mēs libe rātis:ut.j.de accep.l.si ex pluribus. ⁊.l.ēptor.§.luci⁹.s̄. de pac.ita in,pposito.si ego stipulor id qō mihi iam ōbe bat:vtrū p stipulationē videar recedere a p̄ma.l. īspicit mentē mei stipulātis:ut si stipulor plus videar r̄cedere: si minus secus.sz ipso actu cōtrahēdi stipu.l.respicit ani mū,pmittētis,put ꝓsimiliter pōt adaptari ad ꝓba stipu lātis:ut.s̄.e.l.qcqd astrīgēde.cū ergo simul ⁊ semel sti/ pulor dari:⁊ si ñ det stipulor penā inspicit mēs,pmittē/ tis q̄ ē ut si nō det stichū:ut pena tm̄ petat:⁊ nec īspicit vtrū sit plus vel minus.nā qō eoz solueret ī sua ptāte vi det reseruasse:ut hac.l.in fi.⁊.s̄.de le.j.l.si qñ.§.heres. ¶ Octauo op.⁊ vr̄ q̄ nullo mō p penalē stipulationē fi at nouatio.nā quādo aliud venit ī scōa stipulatōe q̄ in prima nō p̄sumit nouatio:ut.j.ō noua.l.fundū cornelia/ nū.So.ibi ī stipulationib⁹ coequalibus ⁊ p̄iter p̄ncipa libus.hic ī penalibus q̄ in locū alterius surrogant:⁊ sit rō:ut.s̄.dixi. ¶ Nono op.C.ō noua.l.fi. īsti.q.mo.tol. ob.§.p̄terea: ubi nunq̄ p̄sumit nouatio nisi exp̄sse aga/ tur.dicit glo.q̄ ista materia hodie corrigit p dicta iura. idē dicit ī.l.obligationū fere.§.fi.⁊.l.rescriptum.§.si pa cto.⁊ in.l.p̄dia:qō vr̄ tenere Pe.Ja.de ra.⁊ alij qdaz. Sed Ja.de are.⁊ Guil.de cu.⁊ Rai.dicūt aliter:videli cet q̄ hodie nil fit īnouatū hoc casu.nā quando prima ⁊ scōa stipulatio est p̄iter p̄ncipalis:tūc debet fieri vera nouatio.⁊ ī hoc ē discordia īter iura noua ⁊ antiqua.sz quādo prima est p̄ncipalis secūda penalis:tūc debet fie ri quasi nouatio:ut.s̄.dixi.⁊ in hoc p iura noua nil ē ho die īmutatū:qō credo vez:⁊ de hoc p Ly.in.d.l. si pa/ cto.circa fi. ¶ Decimo op.ego dixi.s̄.q̄ quādo non fit nouatio vna actio tollit p aliam vi exactionis in eo q̄ cō currūt. Cōtra īmo vr̄ q̄ nouatio nō fiat p stipulationez penalē:sed ex qualibet exigat insolidū.certū est q̄ vsura est pena:ut.s̄.de neg.ges.l.qui fine.circa fi.sz sequēs sti/ pulatio vsuraz ⁊ sic pēalis nō nouat primā:īmo vtrūqz

a ¶ Lucratiua. ADDE Pet.de an cha. tenentē contrarium ꝓsilio.cclvj.

poterit exigi ⁊ pena ⁊ fors: ut. s. ti. j. l. traiectitie. §. de illa. e. l. q rome. §. calimachus. s. de vsur. per to. So. quãdo pena apponit loco particularis cessationis: ut qa pmittis sex denarios pro libra pro quolibet mense quo cessabis soluere: tunc prima nõ nouatur sed vtrũqz petitur totũ: ut i ꝓtrarijs. hic aũt loquimur quãdo pẽa apponitur loco talis itereſſe ⁊ totalis cessationis. ita tenet Pe. j. e. l. q rome. §. duo fratres. ita voluit recitare Ly. C. de trãsac. l. cũ ppõas. lz ibi nõ bene recitauerit. Pe. Undecio op. ad idez. s. de arbi. l. si quis rem. So. dicit ibi gl. aut pena appõitur loco rei seu itereſſe: ⁊ hz locũ nostra materia. aut apponitur loco cõtemptus. ⁊ tũc nõ fit nouatio: sz vtrũqz petitur ⁊ exigitur totũ: ut in cõtrario. Sz hoc dictũ glo. Pe. itelligit esse verũ si agatur diuersis actionib⁹. puta peto penã p actionẽ ex stipulatu. rẽ vero peto rei vẽdicatio. ut. d. l. si qs rẽ. sed si agat actione desceñ. ex eadẽ cã. puta peto rẽ actione desceñ. ex sniã arbitri emologata ⁊ penã actiõe ex stipulatu: qa nõ pitũ snie tũc nõ posset: sz dz altera eẽ ꝓtent⁹: ut. s. de arbi. l. celsus. ita dicit Pe. in. d. §. duo fratres: ⁊ Ly. in d. l. cũ pponas. C. de trãsac. qõ satis plz. ¶ Ut ergo liq̃at ista materia. qñ stipulatio penalis nouet primaz. do. Ly. i. d. l. si pacto ponit seriatiz distinctiões oium quos videre potes. Ego vero supra tetigi i cõtrarijs. Tu aũt fm opi. quã teneo breuiter sic dicas. aut pena apponit loco itereſſe. aut loco cõtẽptus. si loco intereſſe: tũc aut loco itereſſe pticularis ⁊ nõ fit nouatio sed vtrũqz exigetur totũ: ut. s. ti. j. l. traiectitie. §. de illo. ⁊ de vsur. p totũ Aut loco intereſſe totalis: ⁊ tũc aut pcessit conuentio liberatoria ⁊ penalis nõ nouat: ut. s. de pac. l. rescriptum. §. si pacto. j. e. l. q rome. §. duo fratres. ⁊ q̃ sit rõ. s. dixi. Aut precedit cõuẽtio obligatoria: ⁊ tũc aut ex cã onerosa. aut ex cã lucratiua. si ex cã onerosa ñ nouat: ut. l. si qs a socio. ⁊. l. duo societatez ⁊. l. pdia. de do. excep. l. apud celsuz. §. labeo. j. e. l. q rome. §. flaui⁹. ⁊. §. duo frẽs. Si ex cã lucratiua. tũc aut vtraqz dispositio ꝓfert i psonam vni⁹: ⁊ tũc nouat ipso iure: ut hic. ⁊. l. obligationũ fer. §. si. s. ti. j. de pe. le. l. j. ad. l. fal. l. j. §. itẽ si ita. cũ si. aut i pso nã diuersoꝝ ⁊ tũc nouat ope excep. ut. l. j. §. si. j. de stip. ser. Si vero pena apponit loco cõtẽpt⁹ tũc prima nõ nouat: ut. s. de arbi. l. si qs rẽ. qõ itellige: ut. s. dixi. ⁊ predicta vera de stipulatõe pẽali. Qñ aũt alia stipulatio eque pncipalis nouet primã. Guil. ponit i. l. rescriptũ. §. si pacto. ego pleni⁹ dixi de pto. stip. l. pe. ⁊ hec sufficiãt q̃tum ad ꝓtraria. ¶ Veniam⁹ ad qõnes: ⁊ qa hec. l. tractat pncipaliter de cõmissione stipulatiõis: ideo de hoc plene videndũ est. ⁊ gl. nostra istã materiã expediuit i. l. ⁊ si post tres. si qs cau. ⁊ ibi posuit vnã breuẽ distinctionẽ q̃ cõtinet tñ sex casus in se. ideo nos examinem⁹ istã materiaz p sex. q. principales. Primo enĩ q̃ro de stipulatõe simplici nõ penali pura. Scõo de stipulatõe simplici i diez. Tertio de stipulatõe simplici sub cõditione. Quarto õ stipulatõe nõ simplici hoc ẽ penali q̃ incipit a pcedẽti cõditione. Quinto de stipulatõe nõ simplici: q̃ icipit a precedẽti pactione nuda. Sexto de stipulatione nõ simplici. s. penali q̃ incipit a precedẽti pactione vestita. ista sũt mẽbra glo. i. d. l. ⁊ si post tres. ¶ Quero ergo primo qñ stipulatio simplex ⁊ pura cõmittat. Rñdeo aut q̃ris quã tũ ad obligationẽ ⁊ actionẽ: ⁊ tũc regula est q̃ statim cõmittit: ut. l. eũ qui calẽdis. §. quotiẽs. s. e. de. ff. sig. l. cedere diẽ. de reg. iur. l. i oibus. isti. e. §. ois. Fallit in obligatõe vbi inest tacita cõditio: ut in fructib⁹ futuris ⁊ ptu aretbuse: ut. s. de cõdi. ⁊ demõ. l. j. ⁊. l. interdũ. s. eo. tũc enim nõ nascit obligatio nisi adueniẽte ꝓditõe sicut in ꝓditõe exp̃ssa: vt no. s. de pac. l. itẽ qa. Itẽ fallit in ob. i quib⁹ inest dies tacite: vt pmisi facere domũ ⁊ dare chartaginẽ in qua ẽ illud qõ. j. dicã de obligatõe i diẽ. ¶ Sz circa p̃dicta dubitat de vno. nã vt q̃ ois stipulatio q̃tũ cũqz pura habeat diẽ: ut. s. de ꝓsti. pe. l. pmissor. j. õ sol. l. qõ dicim⁹. insti. de inuti. stip. §. si. Rñ. do. Ly. C. õ cõsti. pe. l. ij. in. j. q. fatet in ꝓstituto q̃ añ. x. dies nõ sit efficaciter obligatus: sz in alijs sit efficaciter obligatus. ⁊ illud modicũ tẽpus qõ ei dat fm. l. qõ dicimus. j. de so. ei dat a iudice: ut iterim nõ fit in mora nõ ex natura actionis. ⁊ istud vt sentire glo. i. d. l. pmissor. §. j. lz nõ ita clare. Alia glo. in. d. l. ij. C. de cõsti. pe. vt dicere q̃ id qõ est in ꝓstituto de termino. x. diez idẽ fit i alijs obligatõib⁹. Quid dicem⁹: vos õbetis scir q̃ quoddã ẽ tp̃s qõ inest obligatõi vel ex quẽtiõe vel ex natura ꝓtract⁹: ⁊ tale tp̃s ipedit diẽ obligatõis vẽire. Est quoddã aliõ tp̃s qõ obligatõez nõ tãgit sed miseratõis cã indulget solutõi: vt. s. de cõpẽ. l. si cũ militi. §. fi. p quẽ tex. declarat ista materia. ¶ Modo ad ppositũ dico q̃ i oi obligatõe pura dies statiz vẽit ⁊ cedit cũ effectu: vt p̃dictis iurib⁹ pbat: sz tp̃s in eis miseratõis cã indulget solutõi: qõ aũt istõ tp̃s sit. glo. variat in. d. l. qõ dicim⁹. ⁊ de reg. iur. l. i oibus. ⁊ isti. de inuti. stip. §. fi. vbi plenissime. ¶ Sibi aũt vt q̃ regulariter istud tp̃s nõ fit limitatũ sz fit arbitrio iudicis: lz hodie ex ꝓsuetudie statuat a iudicib⁹ decẽ diez: ut in sti. e. §. ois. ⁊. s. de iudi. si debitori. Sz in qbusdã casib⁹ tp̃s istud ẽ exp̃ssuz: vt i ꝓstituto vbi est tp̃s. x. diez: ut. d. l. pmissor. q̃ aũt illud tp̃s sit miseratõis cã indultũ apparet: qa tribuit exactioni. Itẽ in actõe iudicati ẽ tp̃s q̃tuor mẽsiũ: ut. d. l. si cũ militi. i fi. de cõpẽ. Itẽ in actione de dote est tp̃s ãni: vt. C. de rei vxo. ac. §. exactio. q̃ aũt illud tp̃s sit miseratõis cã solutioni idultũ patet: qa tribuit exactõi: ut. d. §. exactio. Preterea si talis dies ipediret diẽ actõis vẽire iam ipediret p̃scriptionẽ icboari q̃ nõ icboat nisi adueniẽte die: ut. l. cũ notissimi. §. illõ. C. de p̃scrip. xxx. an. Sz in actõe de dote icipit p̃scriptio statim finito mr̃imonio: vt. C. õ iure do. l. in rebus. i fi. ergo tale tp̃s nõ ipedit diez actiõis vẽire sz miseratõis cã idulget. ¶ Dicetis vos qs est effectus: vtrũ tp̃s insit obligatiõi. an miseratõis cã indulgeat solutõi? Rñdeo magn⁹ ppter multa. primo ppter cõpẽsationẽ: vt. d. l. si cũ militi. in fi. scõo ppter duplicãdas iducias si añ tẽpus agat. nã hz locũ solũ qñ dilatio ẽ ex pacto vel ex natura actionis: vt isti. de excep. §. hodie: sed in tpe idulto miseratiõnis cã secus puto: cũ. l. j. illud tẽpus pmittat agere: ut dixi ⁊ statim dicã. tertio ppter icboandũ ꝓcursuz prescriptionis: ut patet ex. d. l. cũ notissimi. §. illud ꝓiũcta. l. i rebus. in fi. C. de iur. do. Ex hoc patet q̃ infra illud rẽpus miseratõis cã indultũ põt agi licet nõ exigi: alias nõ curreret p̃scriptio pro hoc: qa interdũ põt agi ⁊ ẽt exigi infra tẽpus: deducto tñ cõmodo medij tẽporis: ut. s. sol. ma. l. si ꝓstante. §. quotiẽs. quarto ppter regulã dolo facis qõ petis ⁊c. nã petenti aliqd quod oporteat eũ restituere post tp̃s nõ põt opponi exceptio dolo facis: ut. s. ut le. no. ca. l. fi. §. fi. fm nr̃os doc. nã istud dictũ est verũ in eo q̃ debet restituere post tp̃s qõ respicit obligatõez. ⁊ sic ipedit diẽ actionis vẽire. secus eẽt in tpe qõ miserationis gr̃a indulget. ar. eius qõ. s. dictũ est de cõpensatiõe. ⁊ est exp̃ssuz. s. so. ma. l. nupta. §. fi. ⁊ õ ꝓdi. ob cau. l. si donatarius. in fi. q̃. l. loqt in viro petẽte cui tẽpus indulget gr̃a miseratiõis: vt dixi. Ex quo pz q̃. ll. q̃ loquũtur in actõe de dote nil faciũt ad. q. vtrũ ante diẽ sit nata actio de qua statim dicaz. ¶ Sz ꝓtra p̃dicta videt. s. re. amo. l. si mulier. §. rex. ⁊. l. ob res. vbi vir agit ad res dotales ppter interusuriũ medij tpis. nec ei obijcit exceptio dolo facis. Solu. ille. ll. habẽt aliũ intellectũ fm quẽ nõ obstat. Vel melius illud ꝓtingit ppter delictuz mulieris. Itẽ est videndũ qñ talis stipulatio cõmittatur quo ad more cõmissionẽ. dic q̃ regrit q̃ intelligat vel intelligere debeat se debere ⁊ sit interpellatus cõgruo loco ⁊ tẽpore ⁊ absqz rõnabili causa recusat: ut. s. si cer. pe ta. q̃ te. de vsur. l. mora. s. e. si ex legati cã. Fallit in casibus in qbus mora re ipsa absqz iterpellatõe cõmittit: vt plene no. in. d. l. mora. dic ut ibi. ⁊ p Ly. i. l. i minoꝝ. C. i qui. cau. i integ. resti. nõ est ne. ¶ Scõo pncipaliter q̃rit qñ cõmittat stipulatio in diẽ. Ista qõ hz plures dependẽtias. nã qñqz stipulatio hz diẽ cã differẽ de solutiõis. ⁊ ista qñqz est certa: qñqz incerta. qñqz hz diẽ cã multi-

plicāde obligationis.qñqz causa limitāde obligatiōis. de quolibet ergo ē videdū. ¶ Primo ergo q̄ro stipulatio q̄ hz diē certā cā differēde solutōis qñ cōmittat quo ad obligationē quo ad z actōez quo ad morā. ¶ Circa hoc sūt opi.nā glo.vbiqz tenēt q̄ statiz ē nata obligatio z actio.sed agēti obstat exceptio.sed p euentū diei tollit obstaculū exceptōis:ut.l.cedere diē.j.de.ñ.si.qñ di.vsu fru.le.ce.l.j.i fi.no.si cer.pe.l.certi ꝓditio.i prin.de pac. .l.itē qa.z in multis alijs locis. Pe.z Ly.post eū dicūt q̄ aſi diē ē obligatio nata nō actio:ut plene no.per Ly. .C.vt ac.ab heredi.z ꝓtra.he.l.j.do. Bartoluti de pratis disputauit z tenuit se cū glo.do. An.de pis.in quadā sua repetitōe de.l.si insulā oia reassumit z tz se simpliciter cū glo.qd hic recitare eēt lōgū z fastidiosum. Sibi aūt i ista.q.vī distinguēdū sic.aut dies adijcit post obligationē iam ꝓtractā z actionē natā puta p pactū:z tunc durat obligatio z actio lz obstet exceptio:ut isti.d excep. .§.tēporales. Aut dies vna cū ipsa dispositōe ꝓducit. z tūc aut dies adijcit ab hoie.aut subintelligit a lege.si ab homine z tūc aut i stipula.deuenit aliqd qd nō est trāsitoriū ad heredes ut vsufruct z vsus.z tūc ante diē non nascat obligatio nec actio:ut.s.qñ di.vsufr.le.ce.l.j.circa fi. Rō qa posset stipulator ante mori:z sic est dubium vtrū stipulatio hēat effectū.aut i stipulatōe deuenit aliqd qd est trāsitoriū ad heredes.z tūc statim cōmittitur quo ad obligationē z actionē:ut.d.l.j.i fi.qñ di.vsufru. le.ce.s.mā.l.q mandatū.de ver.sig.l.cedere diē. z i hoc tñ bene dicūt nri glosatores. Rō:qa tūc certū est in debitū iri.Secūdo casu qñ subintelligit a lege. tunc aut subintelligit ex natura ꝓtractus vel rei i stipulatōez d̄ducte. aut ꝓpter aliqd extrinsecū accidēs.primo casu statiz est nata obligatio sed nō actio.hoc ꝓbat i tutore q est obligat pupillo ex quasi ꝓtractu tutele vel stipulatōe rē pupilli saluā fore.nā ē obligat in diē finite tutele que dies est certa:licet ante posset finiri:z cōstat q̄ ante obligat. nō tñ ante orit actio:ut.s.de tute.z ra.dis.l.si tutor reipublice.§.fi.z rē pu.sal.fo.l.iij.§.hāc stipulatiōez.q tex. nō possunt cauillari.z doc.nō allegāt.hoc idē ꝓbat quādo dies inest ex natura rei:ut.s.e.l.iterdū:vbi ē tex. nisi glo.destrueret.facit.s.e.l.si ita stipulat eēz abs te. Si vero dies subintelligit a lege ꝓpter aliqd extrīsecū accidēs: tūc statiz orit obligatio:ut.d.l.si tutor.i fi.z.l.se.ꝓut loquūtur de alijs actionib q̄ tutele. Nec ob. ꝑdictis qd dicit de actōe de dote q̄ orit soluto mrimōio z tñ hz diē a lege:qa illa est dies miseratōis cā indultus:ut dixi.s.i q.pri. Rō ꝑdictoz est qa cū actio oriat ex obligatōe ex ptāte legis nō possunt ꝓtrahētes p adiectionē diei ꝑpedire natiuitatē actiōis q̄ ē a lege.ar.d ope. li .l.cerdonē. ideo orit actio de stricto iure.sed d eqtate ob. exceptio. sed ipsa lex bene pōt impedire natiuitatē actiōis:qd facit qñ dies tacite subintelligit.z p hoc reducūtur ad concordiā oēs allegatōes hincinde p doc.facte. ¶ Si q̄rat qñ cōmittat quo ad morā.dico q̄ i casib in qb ante diem ē nata obligatio mora cōmittit p cursuz diei apposite:ut.C.e.l.magnā.de iure emphi.l.ij.idē in die tacita: vt.s.e.l.si insulā.sed in casib in qb ante diē nō est nata obligatio:dico q̄ mora nō cōmittit p cursuz diei apposite ne eodē tpe ꝓtrahat obligatio z mora:qd.l.non vult: vt.l.qd dicimus.j.de solu.z dicā statim circa obligatōez ꝓditionalē.ex hoc apparet effect inuestigatōis p̄misse. Est ēt alius effect:qa si qs ageret ante diē nec a reo opponeret exceptio eo casu quo ante diē est nata obligatio z actio reus succūberet:qa nō opposuit exceptionē. si eo casu quo nō esset nata actio etiā reo nō opponente absolueret:qa actor sine actōe experit.z isti sunt effect māifesti. ¶ Scdo iuxta hoc q̄ro qñ cōmittit stipulatio q̄ habet diē incertā. Rñdeo.aut dies est oino incerta.s.an z qñ.z tūc habet pro cōditione:ut.s.e.l.stipulatio ista. .§.inter cetera. Si vero est dies incerta qñ:sed certa an: ut dies mortis:tunc videt q̄ statim nata sit obligatio z actio:qa certū est i debitū iri:ut.s.diximus de die certa. z hoc videt tenere glo.C.ut actio. ab heredi. z ꝓtra here.l.j.z ibi Azo.i sūma.z insti.de inuti.stip.§. post mortē. In ꝓtrariū q̄ ante diē nō sit nata obligatio nec actio tenet glo.j.de reg.iur.l.in oibus. z hoc tenet By.j. de noua.l.si pupillus.§.qui sub cōditione.z hoc puto verū p.d.l.j.C.ut ab here.z ꝓtra here.ac.ubi ē casus nisi tex. destruat. Glo.ꝓtrarias puto falsas. Bices tu modo cū certū sit in debitū iri debet haberi pro puro sicut i legatis:ut.s.de cōdi.z demō.l.heres meus. So. habet pro pura quo ad trāsmissionē in casu.d.l.heres meus. Itez quo ad hoc:ut solutū nō posset repeti:ut.s.de ꝓdi.ide. .l.nam z si cū.nō autē q̄tuz ad hoc:ut ante diē nascatur obligatio z actio. Et est rō inter diē certā z incertā: qa i die incerta qd sit in obligatione est incertū:qa incertuz sit q̄tum est interusuriū medij tpis.z ideo ante diē non nascit obligatio nec actio sicut i fructib futuris z partu arethuse:ut.s.de ꝓdi.z demō.l.j.i fi.no.s.de pac.l.itē quia.sed qñ dies est certa interusuriū est certum. Possetis dicere q̄ etiā in die incerta iterusuriū est certū per.l. hereditatū.ad.l.fal.sed si glo.d.l.bene cōsideras nō est ꝓtra. Ex predictis patet q̄ p cursuz diei incerte nō cōstituit qs in mora ne eodē tpe obligef z ꝓstituat in mora: ut.s.dixi.z.j.dicā. ¶ Tertio est videndū quādo obligatio habet diē causa multiplicāde obligatiōis seu prestationis quādo nascat obligatio z actio.exemplū in obligatione ānua.in hoc dic q̄ est dria iter ꝓtractus z legata.nam in cōtractib statim est nata obligatio z actio p toto tpe:ut.s.e.l.si stichū.§.j.s.de dona.cau.mor.l.senatus.§.fi. Item pro debito primi tpis pōt statim agi quo ad effectū exactionis sed pro tpe futuro statim nō pōt agi quo ad effectū exactionis sed cōdēnationis ꝑm ea que no.C.d fideicō.l.j.facit qd no.p By.s.e.l. q hoc anno.z p Ly.qñ di.le.ce.l.j.in legatis vero pro ꝑmo anno statim est nata obligatio z actio.pro sequētibus non est nata obligatio nec actio:sed est cōditionale:ut.s.de an.lega.l.si i singulos.z.l.in singulis.z quādo di.le. ce. .l.cū in ānos.lz tñ pro futuris nō sit obligatio.tñ ꝓpter obligationē primi āni lex ꝑmittit q̄ statim agat pro omnib annis:ut sequat snia nō ut exigat: ut.d.l.j.C.de fideicō.lz quidā cōtra:qd dic ut ibi no. ¶ Et est videdū vtrū cursus diei apposite causa multiplicāde obligationis cōstituat quē in mora. Rñdeo in cōtractib certū est q̄ sic:ut.C.de iur.emphi.l.ij.in vltimis volūtatibus dico q̄ nō:ne eodē tpe nascat obligatio z mora:ut.s.dixi. Preterea hoc ꝓbatur p.l.j.s.de pe.le.sic inducēdo: vbi est pena z dies cuius cōcursus ꝓstituit quem in mora non admittit more purgatio:ut.s.ti.proxi.l.traiectitie.§.de illo.no.p By.s.e.l.si isulā.sed in.l.j. de penu. le.fuit pena z dies causa multiplicāde obligationis z tñ potest mora purgari vsqz ad lit.cōtes.ergo cōcursus dicti diei nō cōstituit quē in mora:qa tūc nō posset purgari.fuit ergo ibi mora in alio modo cōtracta.s.per iterpellationē z ideo admittit purgatio. ¶ Quarto est videndum quādo stipulatio habet diē causa limitāde obligationis quādo nascit obligatio z actio. Rñdeo statiz est nata obligatio z actio z pōt agi infra diē quo ad effectū exactionis z cursus predicti diei nō cōstituit quē in mora:sz parat reo exceptionē:vt vltra id tpis nō teneat:vt .s.ti.j.l.obligationū fere.§.j.s.man.l.si fideiussor.§.fi. .s.de dā.infec.l.dāni ifecti.§.sabini.z ibi no.p By.i solu.ꝓtrarij.de.l.in illa. ¶ Tertio ꝑncipaliter quero qd in stipulatione simplici cōditionali quādo cōmittat. Ista q.habet multas depēdentias.nā quedaz est cōditio necessaria quedā impossibilis.quedam cōtingēs. Itē quādoqz stipulatio habet cōditionē z diem mixtū. de qualibet est videndū. Primo de stipulatione q̄ habet ꝓditionem necessariā.in hac dico q̄ quedaz est ꝓditio necessaria de presenti que nullū habet tractū de futuro:z si quidem est necessaria necessitate facti:ut si celū nō tetigeris habet pro pura:ut.s.e.l. impossibilis.ij. respōso.z.l.in illa.i fi.Si vero ē necessaria necessitate iuris:ut si stichū

nō occidero dabis decē.ista.n.est necessaria de iure cum eius ꝓtraria sit ipossibilis ⁊ tūc stipulatio nō valet:vt.s. de pac.l.iurisgē.§.si ob malefi.Alia est cōditio necessaria que hꝫ dependentiā de futuro:ut si moriar,pmitto cē tū.⁊ in hac videt dicere Pe.aut apponit p dictionem cū:⁊ spectat euētus. aut p dictionē si.⁊ tūc nullā habet suspēsionem sed habet pro pura:vt.l.si pupillus.§.qui sub ꝑditione.j.de noua.Rō istoꝝ est:qa cū:denotat pn cipaliter tps:si vero principaliter denotat cōditionē: ut .s.qui di.le.ce.l.si ticio.ita tenet Ly.C.de here.insti.l.ex traneū.⁊ hoc vt tenere glo.C.de fideicō.l.post mortē.i ij.glo.Istud reputo falsissimū ⁊ ꝓtra casuꝫ.l.quodcūqꝫ .§.pe.s.e.⁊ de cōdi.⁊ demō.l.quib⁹ diebus.§. quidam ticio:vbi apponit per dictionē si:⁊ habet suspēsionē.di co ergo siue p si:siue p cū: idē qō dixi.s.i obligatōe que habet diē incertā.¶Scōo est videndū de cōditōe ipos sibili.Rūdeo vitiat obligatōez:ut.s.e.l.ipossibilis.lꝫ se cus in legatis.qō dic:ut no.p By.in.c.nemo pōt.de re. iur.li.vi.⁊ p Ly.C.de insti.⁊ substi.l.j.⁊.C.de his q̄ pe. no.l.j.¶Tertio est videduꝫ de cōditione possibili seu ꝓtingenti q̄ se habet ad esse ⁊ nō esse. ⁊ in hoc casu oēs cōcordant ꝙ ante ꝑditionis euentū nō est nata obliga tio nec actio:ut.l.cedere diē de verbo.sig.idē in ꝑditio ne tacita:ut no.in.d.l.itez quia de pac. ¶Sed dubitat vtrū euētus cōditionis ꝑstituat quem in mora.Guil.de hoc disputat in.l.ꝙ te.s.si cer.pe.Ly.C.in qui.cau.i in te.resti.nō est ne.l.in minoꝝ.in.vj.q.⁊ oēs tenēt ꝙ non ꝑstituat quis in mora p illā rationē p̄cipue nec obligeť ⁊ cōstituat in mora eodē tpe cōtra.l.qō dicimus.j.de so lu.dic ergo:vt dicti doc.notāt. ¶Quarto circa p̄dicta est videndū qd est in dispositōe q̄ hꝫ cōditionē ⁊ diem ⁊ qui cōmittat.⁊ certū est ꝙ donec pēdet cōditio nō est na ta obligatio nec actio:vt.s.dixi.Itē certū est ꝙ si ꝑditio extitit sꝫ dies supest ꝙ est nata obligatio ⁊ actio: vt.s.e. .l.cū stipulatus sim.circa pn.Sed an ante diē possit agi sine obstaculo exceptionis dubitat.⁊ de hoc sunt multe opi.in solu.contrarij.l.in illa.⁊.l.hoc iure.s.e.By.tꝫ ibi opi.Io.quā puto verā.⁊ vt pbari p.c.cōmissa.de elec. li.vj.lꝫ pe.aliter dicat.tū qa p hoc nō habetur plena no titia:ideo circa hoc distingue plene tam in ꝓtractib⁹ q̄ i vltimis volūtatib⁹.aut loqmur in his q̄ recipiūt diem ⁊ stipulatiōes ⁊ legata ⁊ si.aut in his que diē nō recipiūt: vt hereditas.primo casu aut dies adijcit dispositiōi aut cōditioni.si dispositiōi regulariter spectatur dies:ut.s. de cōdi.⁊ demon.l.si ita legatū sit ticio.⁊.l.cum tale.§. meuie.j.respōso.e.ti.Fallit in casu.d.§.meuie.j.respon so.⁊ q̄ sit ratio ibi no.Si vero dies apponit cōditiōi.tūc aut cōditio pēdet ex facto debitoris seu,pmissoris:⁊ spe ctat dies:ut.d.l.in illa.s.e.⁊.c.cōmissa. sic intelligit.s. si qs cau.l.si eū.§.i.nam qui,pmittit hoīem iudicio sisti pmittit se curaturū ⁊c.vt.s.e.l.quotiēs quis.⁊ sic,pmit tit factum suū. Aut cōditio pendet ex facto alterius vel viribus fortune.⁊ tūc aut fuit adiecta dictio extremita tem tpis significatiua ⁊ spectat dies:ut.s.de cōdi.⁊ de mō.l.iiij.§.j.aut nō fuit adiecta ⁊ tūc dies nō expectat: vt.s.e.l.hoc iure.¶Secūdo casu principali qui loqmur in his q̄ diē nō recipiūt:ut hereditas.tūc aut existēte cō ditione remanet dies simpliciter ⁊ non spectat:vt.s.de acqui.here.l.si qs ita heres.no.s.de cōdi.insti.l.ii.Aut nō remanet dies simpliciter sed cū aliquo facto: vtputa pseuerantia in societate.⁊ tūc etiaꝫ dies spectat:ut.s.d cōdi.insti.l.iij.in prin.⁊ ibi no.Rō quia tunc uidetur eē conditio. Ex his pnt solui multe.q.de facto. ¶Quarto principaliter querit quid in stipulatione nō simplici sed penali q̄ incipit a precedēti cōditione.Gl.in.l.⁊ si post tres.s.si quis cau.facit regulā ⁊ quatuor exceptiones. Regula est ꝙ tūc cōmittitur quādo desijt posse dat vel facere illud qō deuenit in cōditione:ut hac.l.⁊ istud di ctū nō ē generale.nā solūmodo loquit quādo precessit cōditio negatiua in nō dādo vel nō faciēdo. Sed qd si precessit cōditio affirmatiua:ut si ticiū emancipet vel ex heredet tūc cōmittit cum factū vel datū fuerit qō in ꝑdi tione deuenit ⁊ sic cum extiterit cōditio:ut.j.e.l.quidaꝫ cū filiū. Procedit glo.⁊ dicit ꝙ istud fallit ratione pple xitatis:ut.s.e.l.si ticius. Istud qualiter debeat intelligi dic vt dixi.s.in.ij.oppo.qnte pticule. Itē fallit dicit gl. .j.de fideiuf.l.fideiussor obligari.§.fi.⁊ in hoc bene di cit:ut dixi.s.in.ij.oppo.qnte particule. Item fallit dicit glo.ratione vltime volūtatis:vt.s.ad.l.fal.l.j.§. item si ita. Circa hoc sunt multe opi.qō declara:ut dixi.s.i pri ma oppo.qnte pticule. Itē fallit dicit glo.fauore liber tatis:ut.l.libertas.§.j.s.de ma.testa.Alij aliter dicūt ꝙ declarat p ea que.s.dixi in prima opi. qnte particule. Itē fallit extra glo.si in cōditione eēt adiecta dies tunc preterita die posset agi:ut.s.e.l.qcqd astringēde.in fi. Itē fallit si hoc esset actū:ut vtrūqꝫ posset peti.tūc enim nulla esset dria vtrū incipiat a precedenti cōditione:vel vtrū a precedēti pactione:vt hac.l.vltimo rūso. fm lec. domini Old.quā.s.posui. Ex his apparet.d.q. ōclara ta.Quinto ꝑncipaliter querit qd quādo penalis stipu latio incipit a precedēti pactōe nuda.hūc articuluꝫ ple nissime examinaui.s.,pxi.in.vj.op.qnte particule.dic ut ibi dixi.¶Sexto principaliter querit quid i stipulatiōe penali q̄ incipit a precedenti pactōe vestita.glo.in.l.⁊ si post tres.rūdet ꝙ tūc cōmittit cum facere vel dare po tuit ⁊ nō fecit:vt hac.l.Tu vero distingue.aut dies dā di vel faciendi erat collata in ptāte,pmissoris.⁊ tunc cō mittit:cū dare vel facere posse desijt:sicut quādo icipit a precedēti cōditione:ut hac.l.ver.qō si ab initio.fm ve ram lec.aut nō fuit collata in,pmissoris ptāte sed simpli citer,pmisit.⁊ tūc,pcedit dictū glo.qa tūc cōmittit cum dare vel facere potuit ⁊ nō fecit:ut hac.l.v.itaqꝫ.Sꝫ cir ca hoc dubitat an hoc solū sufficiat ꝙ poterat dare vel facere ⁊ nō fecit.an requirat iterpellatio.Glo.circa hoc in hac.l.videtur sibi cōtradicere.nam in prima glo.hu ius.l.tenet ꝙ requirat interpellatio. postea in ver. sabi nus videt tenere ꝙ nō requirat iterpellatio. ⁊ qō istud vltimū sit verꝝ,pbat p hāc.l.que idistincte loquit. Pre terea qui certus est certiorari nō debet:vt.l.j.in fi.de ac. emp.In contrariū videt casus.j.de fideiuf.l.fideiussor obligari.§.fi.Sed posses respōdere ꝙ ibi loquit de di uersis personis. Itē videtur casus.s.quādo di.le.ce.l.si penū.Sꝫ posses rūdere ꝙ ibi precessit debitū ex dispo sitione defuncti quā potes ignorare. Itē vt casus.s. de col.bo.l.si quis filiū.§.stipulatio.Sed posses responde re ꝙ ibi erat stipulatio simplex nec erat adiecta penalis. Sed quicquid dicatur veritas est ꝙ requiritur interpel latio.sicut enim ad cōstitutionē more quo ad periculuꝫ interitus requiritur iterpellatio:ut.s.e.l.si ex legati cau sa.⁊ quo ad cōmissionē more:ut.d.l.si qs filiū.§.stipula tio.ita quo ad cōmissionē pene.⁊ ita tenet By. qō puto verissimū per.d.l.si penū.quā.di.le.ce. nec est bona re spōsio.s.scripta:quia nō potest,pbabiliter ignorare ea que dependēt ex testamento.ar.s.de trāsac.l.de his.qō no.de lib.le.l.cum heres. Item circa predicta dubitat. vtrū ante penalē stipulationē cōmissam possit agi ad id qō deuenit in prima vestita. In hoc aduerte.aut per cō missionē penalē nō speratur nouari prima:⁊ tūc non est dubiū ꝙ posset agi. sed quādo speratur nouari tūc,pce dit questio.⁊ de hoc sunt glo.cōtrarie.nam in.l.obliga tionū fere.§.fi.tenet ꝙ interim posset agi. idez tenet.s. pro so.l.duo societatem.in glo.sup verbo posse. Cōtra rium tenet.s.ad.l.fal.l.j.§.item si ita.⁊ videtur casus.s. de pe.le.l.j.⁊ quādo di.le.ce.l.cū sine.⁊.l.si penū.⁊ hāc partem tenet By.⁊ Iaco.de are.per talē rationem iura volunt lit.cōtes.super eo sup quo potest pueniri ad sen tentiā sed sup eo qō deuenit in prima,pmissione nō po test ad sentētiaꝫ pueniri cum ipsa lit. cōte. cōmitteretur penalis ⁊ fieret nouatio prime. nō ergo debet admitti propositio illius actionis que,pposita non releuat. ar.l. hec stipulatio.§.diuus:ut le.no.ca.do.Gl.reducit pre dicta ad ꝑcordiā sic.petitio eius qō deuenit in ꝑncipali

potest cõsiderari tribus modis.vno modo quo ad effectum exactionis.⁊ isto modo nõ est in petitione.sic intelligitur qõ no.in.l.j.§.itez si ita.⁊.l.j.de pe.le.cum si.Secundo modo potest cõsiderari q̃tuz ad trãsfusionẽ seu quasi nouationez inducẽdaz. Tertio modo quo ad purgationem more impediendã.⁊ istis duobus modis bene est in petitõe.ita loqꝯ glo.in.d.l.obligationũ fere.§.fi.do. Rai.dicit plus videlicet q̃ cũ ĩ electione rei ẽ q̃ velit soluere: ut.l.si qũ.§.heres.d̃ le.j.qõ si aliqs agit ad id qõ deuenit in prima ⁊ reus tacet nec soluit penã q̃ tunc optie,pcedit ꝓdẽnatio ad id qõ deuenit ĩ petitõe. nã cũ reus eligẽdo penã potuisset sortis petitionez eligere ⁊ nõ fecit iputet sibi. Ego dico aut penalis stipulatio sequens nouat primã ope exceptionis.⁊ tũc,pcedit dictũ Rai.nã si reus omisit opponere exceptionẽ imputet sibi qa sequit cõdẽnatio:ut.s̃.man.l.si fideiussor. nec.n. põt post sniam talẽ exceptionez opponere:nisi in casib⁹ notatis.C.de iu.⁊ fac.igno.l.j.Aut stipulatio sequẽs nouat primã ipso iure ⁊ tũc bene dicit do.Old.nã in quacũqz parte iudicij perimatur ius actoris sequit absolutio ab instantia:ut insti.de ppe.⁊ tẽp.ac.§.fi.etiã si reus nihil dicat.cum iudex videt actorem nõ habere actionẽ debet eum repellere:vt no.C.de transac.l.vbi pactuz.⁊ hoc de primo effectu.s.exactionis.De secũdo vero effectu.s.quasi nouationis seu trãsfusionis credo Old. bene dicere.nã alicui pmittit agere vt possit esse certus de actiõe cõpetitura sibi: vt.j.rẽ ra.ba.l. cum indebituz.de ac.emp.l.iulianus.§.si quis colludẽte.Circa tertiũ effectũ.s.q̃tum ad impediendã purgationẽ more nõ videtur mihi bene dictũ qõ dicit Old.nã tũc p lit.cõtes.ĩpedit purgatio more quãdo post lit.cõte. nõ offert id qõ petit:vtputa peto interesse.⁊ post lit.ꝓte.offers factum nõ potes:ut.l.si insulã.vel peto penũ:⁊ post lit. contes. offers penũ nõ potes:ut.l.j.de pe.le.cũ si.sed si peto penũ vel factũ etiã post lit.cõtes.potest mihi solui qõ peto vsqz ad sniam ⁊ absoluet reus soluens:vt.d.§.fi.insti.d̃ perpe.⁊ tempo.ac.in quo autẽ preiudicet reo litis ꝓtes. isto casu vltimo examinaui vobis hoc ãno.l.insulaz.vnde hic nõ repeto.deo gratias.

Ex.l.sequenti.

¶ Fideiussor tirãni põt ꝓueniri absqz excussione ⁊ idez quãdo aliter certuz principalẽ nõ esse soluẽdo vel posse cõueniri:ibi.No. Et an in pnũciatione q̃ fit ad deueniẽdũ ad fideiussores vel possessores debeãt ipsi citari: ibi. Quero an. Et an cũ dico aliquẽ excõicatũ ipe dicit se absolutũ si nõ ꝓbat sit intẽtio mea fundata. Et an ad positionẽ priuatiõis sequit habit⁹:ibi. Excepi. Et an si pupillus liberat aliquẽ nõ petat debitũ ille opponat de liberatione ⁊ pupillus fateat:sed negat solẽnitates debitas interuenisse ⁊ debitũ vult,pbare p liberationem an possit vide in fi.

d **Ecce stipulatus.** Non seqt̃ puatio nisi precedat habitus.h.d.¶ Op.dicitur in pncipio iudicatũ ⁊c̃.cõtra in ver.paulus.dic sm vnũ modũ legẽdi qõ notat.i.approbat vl.i.corrigit:vt ĩ gl.¶ Op. de.l.fi.si cer.pe.glo.dicit q̃ verũ est si certũ est eũ nõ esse soluẽdo.⁊ vide istam glo.⁊ no.eã que incipit si dubitet. ¶ No.q̃ illud qõ dicit q̃ prius debet excuti reus principalis postea fideiussor:est verũ quãdo certũ nõ est a pncipio principalẽ esse soluendo.secus si certũ oio⁹ est. Et habui in marchia istã.q.quidã fuerat fideiussor tyranni qui nõ poterat ꝓueniri cũ erat rebellis ecclesie manifest⁹ ⁊ ideo diri ante excussionẽ ipsius posse deueniri ad fideiussorẽ.sed qualiter fiat notoriũ iudici ⁊ dic q̃ in ciuitatibus in qbus est estimũ cõmune tũc est facile quia monstrabo libros q̃ tñ apparet eũ habere in bonis. si alius qui cõuenit vult dicere q̃ sit plus in bonis ipse,pbet:vt no.glo.in.l.cum de lege.s̃.de,pba. ¶ Quero an ĩ excussione ⁊ in pnũciatione qua pnũciatur deueniri ad possessores vel fideiussores debeãt citari fideiussores ⁊ possessores. Ja.de are.dicit q̃ sic.ar.C.si ppter pub. pensi. .l.ij.⁊ de re.eoꝝ.l.magis puto.§.ne passim. Ja.bu.videbatur tenere q̃ nõ.quẽadmodũ legatarij nõ citant quãdo pnũciat testamẽtũ inofficiosuz: ut.l. papinianus.§. si ex causa.s̃.de inoffi.testa.allego glo.in ꝓtrariũ in.l.cũ miles.§.j.s̃.ex qui.cau.ma.⁊ illã tene mẽti. Sed aduerte quia in pposito puto q̃ sufficiat citatio generalis per tubã.s.quicũqz vult defendere talez ⁊c̃.ut moris est. ar. auc.si omnes.C.si ut ab here.se absti.⁊ de remis.pig.l.si eo tempore[b]. ¶ Excepi ꝓtra aliquẽ ⁊ dixi q̃ erat excõicatus ⁊ ipse dixit sum absolutus.an intẽtio mea sit ꝓbata. si nõ ꝓbat se absolutũ.dicit Pe.q̃ intẽtio nõ est ꝓbata per.l.nõ vtiqz.s̃.de excep.⁊.c.exceptionẽ obijciẽs de regu.iur.li.vj.Nõ ob.ista.l.q̃ posita priuatione sequit habitus.hoc est vez sm veritatẽ:ut hic.non sm iuris interpretatiõez.⁊ q̃ ista so.sit mala,pbat ĩ auc. si dicat testis. .C.de testi.pbatur per glo.in simili in.l.si mihi ⁊ tibi.§. in legatis.in.j.gl.s̃.de le.j.facit.l.iulian⁹.de repu.Quid dicemus.modo do tibi vnã doctrinã vtrum ad positionem priuationis sequat habitus sm iuris effectuz. Dic aut priuatio ponit a iurisconsulto cuius est ꝓprie loqui ⁊ tunc sequit positio habitus: ut hic:⁊.l.iulianus.s̃.de rep.aut priuatio ponit a partib⁹.⁊ tũc aut vtraqz pars priuationem cõfitetur.aut vna cõfitet alia negat.primo casu aut hoc cõtingit circa id in quo partis cõfessio sibi nõ preiudicat:ut in seruitute:vt.C.de lib.cau.l.interrogatam.⁊ tũc ad positionẽ priuationis nõ sequit positio habitus.licet enim cõstet me manumissum nõ tũ sequit q̃ fuerim seruus:ut insti.de inge.§.fi.⁊.C.de inge.ma. .l.ij. Fallit in auc.si dicat:ut.j.dicã. Aut in casib⁹ in quibus cõfitendo quis potest sibi preiudicare.⁊ tũc sequit positio habitus:quia si partes cõfitentur solutionẽ presumitur precessisse[c] debitum nisi cõtra probetur: ut.s̃. de proba.l.cum de indebito.⁊ in auc.qui.mo.na.essi.legit.§.qm̃.col.vj.Secundo casu quãdo alia pars negat. tunc si dicta priuatio nõ probatur nõ presumitur habitus:vt.d.l.cum de indebito.sic intelligo.l. nõ vtiqz.s̃.d̃ excep.⁊ qõ ibi dicam.Si vero probatur tũc ad cõmodũ negãtis nõ presumetur habitus sed ad eius incõmodũ sic:vt.d.l.cũ de idebito. Predicta fallũt in auc.si dicatur.C.de testi.Ratio quia in dicto testis negatio vel affirmatio partis nõ attẽdit sed solũ ꝓtus ipsius dicti. vñ cũ testis dicat se manumissuz.natura huius ꝓbi importat q̃ ipse fuit seruus.⁊ in hoc q̃tũ ad eũ repellendũ ei stat:vt ibi patet.⁊ no.p Inno.in si. de accu.c. ingsitionis. Item importat q̃ ipse fuit liberatus.⁊ in hoc ei nõ credit nisi ꝓbet:ut ibi patet:qa quo ad vtilitatez persone ipsius testis iudex debet aliter inuestigare q̃ sibi credere:vt.s̃.de testi.l.iij.§.j.in glo. sup verbo inimicitie. Nec ob.si dicis:quia circa libertatẽ nõ potest sibi preiudicare:qa ibi hoc cõfitet in iudicijs.vel melius nõ preiudicat ibi sibi quo ad statũ suũ sed solũ quo ad eũ repellendũ vel admittẽdũ ad testimonia. Predicta circa cõtractus ⁊ alia que ex nostra mera volũtate nõ dependẽt in his:dic vt in vltimis volũtatib⁹:vt ĩ.l.cũ tale.§. falsaz de cõdi.⁊ demõ.⁊ ibi scripsi. Ex his apparet sol. questionis ꝓposite: quia si dico me absolutũ [b] ab excõicatione ⁊ pars negat nõ presumor fuisse excõicatus. si dico ⁊ aduersarius cõfitet presumor fuisse excõicatus nisi ꝓbẽ cõtrariũ qõ nõ puto vez:quia cõfitẽdo nõ possuz me facere excõicatũ:ut.s̃.diri.sed si ego peterẽ me absolui ab excõicatõe tenet eoipso videor me ꝓfiteri esse in quasi possessione excõicationis:⁊ debeo vt excõicatus euitari nisi ꝓbẽ cõtrariũ:vt extra de elec.c.venerabilẽ.ꝓ.sunt enim.⁊ ibi no.p Ber.nisi dicerẽ me petere absolutionẽ ad cautelã:vt plene p Inno.de sen.excõ.c.p tuas.sicut cũ quis petit remissionẽ nũciationis vel rescissionẽ ꝓtractus quatenus de facto processit: ut.l. ex empto.§.his qui vina.de ac.emp.sed in casu precedẽti lz dicã me absolutũ:nõ tñ dico de presenti me excõicatũ: ⁊ sic me euitandũ.facit ad predicta qõ no.de ope.no.nũ.l.j.in pn.

a ¶ Oio est. ADDE cũdẽ bar.i.l.fi. .s̃.fi cer.pe. pau.d̃ ca.hic abb.ꝓsi.xxix. ⁊.lxxij.scd̃o li.bal.ꝓsi.clx viij.tertõ li. q̃ tñ bonis confiscatis si bona sint soluẽdo debeat fisc⁹ executi tenuit bal.ꝓsi. lv.p.ilo vol. allegãdo io. an.⁊ ho.i.c. ex litteris d̃ pig.idez voluit ro. cõsi. xcij.⁊ ibi an regrat snia declaratoria excussiõis facte ⁊ d̃teriat q̃ sic ⁊ idez ꝓsi.cexj. vbi tz oio necessariã excussilz d̃bito: soluẽdo nõ sit. al.iac.bu. in auc.hoc si d̃bito: ⁊ glo. hic dicit esse falsam ⁊ ibi põit qd si fid̃iusso: pmittit libere nulla exceptiõe obstãte an nihilomin⁹ sit fiẽda excussio.

b ¶ L. si co tpe. ADDE Ange.vt refert ⁊ sequit pau. d̃ ca. tz cõtrariũ: qa ĩ eo sũt spãliter citandi fiscit q̃ sint:qz iudiciũ principaliter oz diat ad pniciũ eoꝝ ad quos deueniri potest.

c ¶ Precessisse debituz. ADDE idẽ ĩ eo q̃ obijcit ꝓpẽlatõz: vt videat etiaz fateri debitũ sm ro. cõsi. lxxvij.

d ¶ Absolutuz. ADDE an cum dico aliquẽ excõicatũ ⁊ ipe dicit se absolutũ interim tã q̃z excõicat⁹ sit vitãd⁹. ⁊ si vito ipsuz an possit agere actiõe in iuriaꝝ No. consi. cccl.xxxvij.

in glo.mag. ¶ Sz pone pupillus liberauit me modo petit debitū: ego dico q̃ me liberauit ⁊ ipse ꝓfitetur: tamē negat solēnitates debitas interuenisse ⁊ sic dicit liberationem nullam: sed vult ex ea probare debitum. quid iuris? Dico q̃ sicut ille qui omnino negat factū sic qui negat de iure valere: nō potest pro se presumptionem assumere: vt.l.post legatū in prin.de his qui.vt indig. ⁊ ar. .d.l.cū de indebito. Predicta vera nisi expresse in istrumento partes fuissent cōfesse debitū precessisse. tūc enim licet nulla esset liberatio instrumentū probaret illud qō expsse in eo ꝓtinet: vt.j.e.l.si ita stipulat°.§.grisogon°.

l **Iber homo.** Liber homo bonefidei possessori ex stipulatione obligat. Ex qua causa ab alio stipulando mihi acquirit: ex eadem tibi ꝓmittendo non obligor. Item ex promissione facta fructuario vel bonefidei possessori a seruo dñs de peculio nō tenet.h.d. ¶ Op. q̃ non potest obligari qui suam conditionem ignorat: vt.l.homo liber de acquirē.re.do. Sol.ibi in his que ex mera voluntate disponentis cōsistunt.hic in his que dependent ex voluntate duoꝝ.facit de test.l.de statu. ⁊ de leg.iij.l.i.in prin. ¶ Op.quia pater obligat filio naturaliter: ⁊ tñ patri quereť si alius sibi obligatur: vt no.in.l. frater a fratre.in glo.mag. So.vt.j.dicā de fideius.si qs pro eo.§.i. ¶ Op.de.l.si creditor.§.fi.s̄.de pecul. due sunt so. ⁊ vtraqz est bona q̃ ista intelligatur ſm illam vel aliter vt glo. ⁊ bene.

Ex.§.sequenti.

¶ Si iudex dicat parti hodie eris ad audiendum sniam an debeat expectare finē diei.

Decem hodie. Adiectio instantis tpis exactionē non differt.h. .d. Iste est casus notabilis ⁊ singularis. Per istā.l.fuit determinata quedā questio ⁊ disputata per quēdā magnū doc.dixit iudex parti q̃ hodie esset ad audiendam sniam.queritur an iudex debeat expectare vltimum finem diei ad dandum sniam. Et determinauit per istam.l.q̃ nō.istud non placet.nā si bene respicis istū tex.ideo hec adiectio hodie nō differt executionem: quia istud hodie videť adiectū vt denotet tps ipsum in quo fit promissio .q.d.ista est dies in qua ꝓmitto: vt in fi.aperte dicit. Sz si apponeret solutioni: vt ꝓmittis dare.x.que solues hodie: tūc nullū esset dubiū q̃ deberet expectari tota dies: vt patet hic in tex. Nunc in qōne ꝓposita si intelligeres sic: statuo terminū hodie ad audiendum sniam hoc est. hec est dies in qua statuo terminū: tūc terminus esset incertus: ⁊ sic non valeret: vt.l.aut qui aliter.§.i.qō vi aut clam.⁊ snia nulla.sed si intelligas statuo terminū hodie. hoc est hodierna dies tibi statuat pro termino: tunc iudex debet eū expectare vsqz ad vltimā horā diei iudicialis: hoc est vsqz ad vesperas: vt.§.sedebūt.in auť.de iudi.⁊ no.insti.e.§.omnis.vel vsqz ad tenebras: vt.c.consuluit de offi. dele.facit quod dixi.s̄.e.l.qui ante.

Decem mihi. Si datio referat ad stipulatorē obligatio cōtinet certum: si ad alium ꝓtinet incertū.h.d. ¶ Contra: quia interesse petit cōditione certi: vt.l.certi condi.in prin.s̄.si cer.pe.Sol.glo.q̃ agit cōditione certi ad intereē quod continet incertū. ¶ Op.qñ est electio stipulatoris tunc cōtinet certū: vt.l.vbi aūt.§.qui illud aut illud.s̄.e.So. vex est qñ in vtraqz parte alternatiue venit certum.secus qñ ex altera parte incertū. Deinde op.ſm Pe.qñ quis aliquid stipulat in faciendo non venit interesse extrinsecū: vt.l.si sterilis.§.cū per venditorē.de ac. emp.sed hic venit.ergo ⁊c. Pe.ſm q̃ refert Ly.in.l.i.C.de sen.que pro eo qō interest in.§.est scōa diuisio.in ver.sed contra predicta.dicit q̃ glo.nō intelligunt istā.l.qa hic agitur ad.x.promissa.ideo qa interest ꝓpter penā non agit ad ipsam penam tanq̃ interesse. Istud est truffa: vt dixi in .l.si penā.s̄.e.ti.cū hic non veniat interesse intrinsecum sed veniat extrinsecū: vt.l.nūmis.cū gl.s̄.de in lit. iurā.

¶ Op.qa in obligatione dandi nō venit interesse: vt.l. vbi aūt in fi. ⁊ l.si suus in fi.s̄.e. Pe.vt refert Ly.in.d. .l.i.⁊ glo.ibi dicit q̃ hic factū fuit in obligatione qa solutio: vt.l.si stipulatus fuero.§.i.s̄.e.sed istud nō est verum qa in psona ticij est datio nō merū factuz. So.ergo in obligatione dandi nō succedit obligatio ad intereē. verū est quado stipulatori debet dari. secus si alij: quia tunc venit interesse cū eadē fit ratio in obligatione dandi: que in obligatione faciēdi: vt.l.si penā.s̄.e.⁊ ibi dixi in.l.stipu.nō diuidunť.⁊ ibi plenissime dixi.

Ex.l.sequenti.

¶ An generalis clausula referat ad specificata: ⁊ si testator leget oibus fratribus capam ⁊ priori bibliam prior admittatur ad capam.

d **Oli clausula.** Clausula generalis nō referť ad specificata.h.d. Pone exēpluz.s̄.e.l.stipulatiōes cōmodissimū. ¶ Op.de.l.si suus suū.§.iqt lex.s̄.ad.l. acquil. Dicit gl.q̃ ibi clausula fuit apposita vt oia specificata cōprehēderet hic vt alia. ¶ Sed qualiter cognoscā? ⁊ dic q̃ duobus modis: vno modo si hoc exprimiť: vt in oibus regulis iuris: vt.l.i.j.de regu.iur.⁊ hoc modo forte voluit loqui.l.si seruus seruū.§.inquit lex.alio modo qñ oia specialia sunt specificata: tunc nō fit ꝓpter alia.⁊ hoc etiā modo potuit loqui.l.suus suū.§.inquit lex.secus qñ nō sunt oia specificata: qa tunc ad specificata nō referť. Vel dic ſm Dy.q̃ ibi cōprehēdit oia: scilz nō specificata.ꝓs dictū satis placet. ¶ Op. de.l.libertis quos.glo.nō soluit. So.ibi spāle ⁊ generale proferūtur ob eandē causaz ⁊ in diuersis scripturis. Nec ob.§. basilice. in.l.stichus icertus°.e.ti. ¶ Op. Dy.de.l.i.§. .i.s̄.de no.ope.nū.vbi interdictū qō vi aut clam qō est generale referť ad casus spāles. Rñdeo. clausula generalis nō referť ad specificata qñ in eadē dispositione ꝓferunť.secus si in diuersis: vt ibi dixi per doc.in.l.qui sepulchrū.C.de sepul.vio.⁊ tangā in.l.sanctio legū.j.de pe.⁊ idē probat in solutione precedentis ꝓtrarij.tñ aduerte qñ genus ⁊ species circa idem proferunť in diuersis scripturis seu dispositione a testatore: tūc vltima scriptura venit correctiue ad primaz: vt.d.l.libert.quos in pn.sed qñ ad.l.tūc venit adiectiue: vt dixi in.d.§.i. Formo qōnem.quidā reliquit oibus fratribus capā ⁊ priori bibliā an admittat ad capā prior.dic vt per Ly. q̃ in ea distinguit ſm Pe.C.de le.l.cū questio.in fi.

s **I ita stipulatus.** Cōditio de preterito deficiens reddit stipulationem inutilem ab initio .h.d. Ibi banc facta demōstratione: quod presumitur propter dictionē banc.ar.de here.insti.l.nemo dubitat in prin. Ibi facit cōditionē que obligationē suspendat. ¶ Op.de.l.si suus.§.qui qnqz.s̄.de le.i. So.hic spāliter fuit actum q̃ cōditionalis esset si mera esset.secus si non fuit actum: quia illud qō est debetur: vt in ꝓtrario. Ex quo no.q̃ falsa demōstratio vitiat dispositionez ex voluntate disponentis.dixi de cōdi.⁊ demō.l.demonstratio. Item no.q̃ ꝓditio ꝓprie est semper de futuro.plene dixi in.l.i.s̄.de condi.⁊ demō.

Ex.l.sequenti.

¶ Quid operentur illa verba ad sensuz sapientis. Et si aliquis vendit tenetur facere instrumentum ſm consuetudinem ciuitatis.

e **X ea parte.** Legitur per glo.duobus modis. primo vt loquat in stipulatione interposita.ſm istaz lec. nihil habet vtilitatis. ¶ Venio ad aliam lec.qui promisit cauere ad sensum sapientis ⁊ nō cauet ad interesse tenetur.h.d. ¶ Op.q̃ sapiēs possit dicere vltra illud qō est de iure: vt.l.si mandato ticij in fi.s̄.man.hic dicit q̃ impleť pena qō est extra ius cōmune.do. Richar.malū. dicit alibi q̃ hoc erat de ꝓsuetudine vt stipulatio duplī poneret.eēt ergo illud dicere q̃ operent illa verba ad

a ¶ Incert° ADDE q̃ ex hoc colligitur q̃ bar. vult q̃ in citatiōe sit exprimendus dies vel terminus certus cui° contrariuz dicit pau.de cast. velle spec.in ti.de cita.§. seqť.ver.qd si nō ꝓfiti q̃ debeat comparere q̃ꝫprimuz pōt.ar. .c.cū dilecti de dolo ⁊ cōtu.ang.concordat hic opi.⁊ dicit ꝑ maz opi.veraz q̃ztū ad hoc: vt aliqd possit fieri cōtra citatū ad instātiaz ꝓtis aduerse. Secū dā vo similiter esse verā q̃ztū ad hoc vt possit puniri de cōtēptu si nō cōparet. et ad ꝑmā ptē allegat .l. ii. C. ubi in rez actio.⁊.l.fi.C. de iure do.i pe.

sensum sapiẽtis.ꝛ dic vt dixi in.l.illa istitutio.de here.in sti.ꝛ vide in Spe.de ep. ꝛ vẽ.§.sciẽdũ.ver. itẽ si in istro. Pōt legi ꝑm aliã lec.ꝛ hoc dicit.qui ꝓmissiōis nō vult facere instrm ad itereſſe tenet.h.d. Est ne bona ista lec. ꝛ sum in ista opi.q̃ si aliqs vẽdidit[a] rẽ vel si dat dotez dz mihi facere instrm ꝑm cōsuetudinẽ ciuitatis.illud qō faciat instrm ꝓbat per.l.sicut datã.C.de li.cau.ꝛ extra de testi.c.significauit.pro hoc.l.si pupillus in prin.j.de noua.l.ij.in prin.s̃.so.ma.ꝛ in qualibet earum no. plene dixi.s̃.de dam.infec.l.si finita.§.eleganter.illud ꝑm cōsuetudinez ꝓbatur in.l.q̃ si nolit.§.quia assidua.s̃.de edil. edic.l.si prius.§.i.s̃.de aqua plu.ar.

Ex.§.sequenti.

¶ An ualeat instrm factum amico sub pena centum q̃ si ludet dabit centum.

Mulier ab eo. No.casum.qdã ludebat multum: dixit amico suo: volo tibi facere instrm q̃ nunq̃ ludã: ꝛ si ludã dabo tibi cẽtũ noie pene: an valeat istud istrm.ꝛ dic q̃ est tex. hic.

In insulam. Nõ sufficit ciuiliter factũ.contra de.l.i.§.fi.s̃.de bo.pos. cõtra tab.ꝛ.s̃.pro so.l.actiõe.§.publicatiõe.Sol.By.per verba longa.dic tu addẽdo ad glo. q̃ in illis ciuiliter factum representat eũdẽ effectuz quod naturaliter ꝑ Ly. in.l.deo nobis in prin.C.de epi.ꝛ cle.

Ex facto. Do tibi regulã q̃ q̃ñqz dolus purgat per actõez ex eo ꝯtractu heres ex dolo defũcti tenet: vt.l.si hoiez.§.dat.s̃.depo.ꝛ hoc tãgã in locis plurib[o] spãl'r in.l.ex depositi.s̃.de ac.ꝛ ob.

Ex.l.sequenti.

¶ Si debitor vult offerre pecuniã cũ omni loci vel temporis intereſſe: an audiat: ibi. Quero. Et si accepi cẽtũ sub vsura ꝛ cõueni non reddere vsqz ad annũ: an possiz ante tps soluere: ibi. Quero quid. Et an si fuit actuz ne ante ãnũ soluere liceat: an ante tempus fieri possit solutio: ibi. Quero.

Ai rome pecuniã. Si tempus adijcitur gratia creditoris vel vtriusqz nõ pōt solui ante tps hoc ꝑmo. Itẽ oblatio facta in congruo loco ꝛ tpe debitorẽ nõ excusat.ista tota nr̃a.l.est no.vide q̃ q̃ñ tps fuit adiectuz gr̃a creditiõis nõ pōt añ solui. ¶ Op. de.l.qõ in diẽ.de solu.j.ꝛ.s̃.ti.i.l.qõ qs.dicũt qdaz hoc facit ratio tpis qõ nõ est vex. Sed ratio est: qa hic habetur ratio loci ꝛ tpis: ꝛ qa scilz ꝯtractus gr̃a vtriusqz celebrat[o] est: vt dicit in vltima glo. ¶ Quero qd si vult offerre pecuniã cuz omni loci vel tpis intereſſe: an audiatur? glo. q̃ sic in p̃n.glo.mag.ꝛ hic tex.innuit dũ dicit detracta ea sũma ꝛc̃.facit de do.exce.l.si fideiussor. ¶ Quero qd si accepi centũ sub vsura cõueni nõ reddere vsqz ad annũ: an possim ante tps soluere: ꝛ glo. dicit q̃ nõ: nisi soluã totũ interusuriũ medij tpis. Sed quid si ab initio soluit vsuras duoꝝ mensiũ. Et dicit glo. q̃ pōt. Sed in quo differũt iste qõnes a tex. Dico q̃ in glo. est tps tm̃. in tex. est tps ꝛ locus. ¶ Quero qd si dedit pign[o]. Dic vt in gl.ꝛ plene in.l.fi.C.de pac.pig. ¶ Quero qd si fuit actuz ne liceat soluere ante annũ: an ante tps possit fieri solutio. glo. que est hic arguit pro ꝛ cõtra: ꝛ finaliter determinat[d] q̃ nõ. ar.l.si ita relictũ.§.pegasus.s̃.de le.ij.l. in fideicõ.§.cũ pollidius.s̃.de vsur. By. distinguit si tẽpus est appositũ gr̃a debitoris ante diez pōt soluere: vt .l.eũ qui in fi.s̃.e.ꝛ.l.stipulatio ista.§.inter certã.s̃.e.cũ si. Aut gratia creditoris tm̃: vel creditoris ꝛ debitoris: ꝛ ante tps nõ pōt solui nisi offerat iterusuriũ medij tpis: vt hic. Aut dubitat: ꝛ tunc gratia debitoris: vt.l.eũ qui. alias.l.iabolenus.s̃.de an.le. Sed qũo istud potest esse q̃ in dubio gratia debitoris. nõne est gratia creditoris quando appoinit vsura? Et glo. hic videt dicere q̃ gr̃a vtriusqz semp cũ apponit vsura: vt.l.qui pecuniam.s̃.sicer.pe.in glo. Sed verba By. sunt vera quando nõ apponit vsura. secus si vsura apponitur. Et tũc capias tria verba.ꝛ dic q̃ñqz in obligatiõe apponitur tẽpus cursui vsurarum tm̃ nõ ad sortis solutionẽ: ꝛ tunc ante possiz soluere: vt.l.acceptam.C.de vsur.cũ sua materia. Ratio quia tunc debet solum ex cessatione solutionis: sic enim videt actũ: vt vsure currant donec debitor cessauerit soluere. Q̃ñqz apponit solutioni sortis ꝛ cursui vsurarum: vt mutuo vsqz ad annũ centũ libras ad decẽ denar̃.pro libra in mense.ꝛ tunc q̃ñqz apponit per verba infra: vel ante: vel similia. vtputa mutuo qnquaginta soluẽda infra annũ: ꝛ tunc ante debitor pōt soluere semp q̃ñ vult: vt.l.si ita fuerit.§.fi.s̃.de manumis.testa. q̃ñqz apponit per verbũ ad. vel simile: vt mutuo vsqz ad annuz: ꝛ tunc nõ potest soluere ante: vt hic.glo.i.ꝛ.l.qui pecuniã.s̃.sicer.pe.ꝛ facit qõ dixi in.l.qui ante.s̃.e. ¶ Moueo tibi vnũ dubiũ: an ista distinctio habeat locum in loco. Dic q̃ nõ. sed indistincte habet ratio loci siue pro actore siue pro reo: vt.l.q̃ si ephesi.ꝛ.l.ij.s̃ eo quod certo loco. ¶ Quid si adijcitur locus ꝛ tps. Dic cõsiderandũ vtrũqz: vt hic no.in prin.glo.ꝛ ideo dic vt in qualibet supra separatim dixi. Quero qd si fuit actuz: vt fructus prediij haberentur pro vsuris: ꝛ debitor soluit ante fructus collectos. Puto fieri diuisionẽ fructuũ ꝑm formã.l.diuortio.ꝛ.l.de diuisione.s̃.solu.ma.

Ex.§.sequenti.

¶ Si est mãdatũ alicui ad recipiẽdũ solutionẽ cũ additiõe q̃ in p̃dictis hẽret liberã ꝛ plenã administratiõez: an possit terminũ ꝓgare: ibi. Pone. Si aũt dico facio te ꝓcuratorẽ ad agẽduz ꝛ defendẽdũ libellũ dandũ litem ꝯtestandũ: ꝛ dans in predictis liberã administratiõez: an huic sit cõcessa libera administratio: ibi. Sz hic aduerte.

Calimachus. Q̃ñ ponebat qõ lõga in scholis dñi dy. ut audiui a Ly. dicebat est lõgior q̃.§.calimach[o].ꝛ breuiter hoc intendit. Qui est positus ad recipiẽdũ solutiõez nõ pōt terminũ ꝓgare: nisi locus ꝛ tps fuerit in eius voluntate collata.h.d. Op.de.l.fi.§.pe.s̃.de publica. Solu. ut ibi dicã. ¶ Pone q̃ cõmisi alicui q̃ recipet solutõem ꝛ addidi q̃ in p̃dictis ꝛ circa p̃dicta hẽret liberã ꝛ plenaz administratiõem: an possit ꝓgare terminũ. Dico q̃ sic: qa illud qõ ĩportat ꝯcessio libere ꝛ generalis administrationis quo ad oĩa: ut.s̃.de ꝓcu.l.procurator cui libera. istud idẽ ĩportat ꝯcessio libere ꝛ generalis quo ad certã speciẽ uel cãm.ꝛ hoc vult dicere hic tex. in fi. facit de admi.tu.l.si duo.ꝛ hẽmus hodie exp̃ssum de ꝓcu.c.q̃ ad agẽdũ.li.vj.in fi.ibi uel cãe ꝛc̃. ¶ Sz hic aduerte. si enim est dictũ facio te ꝓcuratorẽ in cã tali quã hẽo uel hẽre ĩtẽdo cũ tali ꝛc̃.ꝯcedẽs in p̃dictis liberã ꝛ generalez administratõez: ꝛ tũc ꝓcedit qõ dixi. Si aũt dixi facio te ꝓcuratorẽ ad agẽdũ ꝛ defendẽdũ libellũ dãdũ lit.ꝯte.ꝛc̃.ꝛ dãs in p̃dictis liberã administrationẽ: tũc nõ eẽt huic cõcessa libera administratio cause: sed solũ instantie: ut ipsa ꝟba ĩportãt: ꝛ ideo de cã nõ posset trãsigere: sz solũ de instantia: ꝛ idẽ in similib[o]. Itẽ si dixi ꝯstituo te ꝓcuratorem in causa quã habiturus suz cũ tali: nec cãm expressi: tunc enim hoc ꝟbũ causa.de necessitate refert ad instantiã: nõ ad ipsum ius principale: qõ est de p̃senti. instãtia uero est futura. ergo ꝛc̃.ut.s̃.e.l.cuz stipulamur. ꝛ.l.si a colono. Iura in hoc sunt satis aperta si quis predictoꝝ inspiciat rationes.

Ex.§.sequenti.

¶ Bonatio facta alicui de aliquo fundo ut post certuz tempus esset ecclesie: an per donatorem pactum possit remitti: ibi. Ulterius.

Flauius hermes. Sũmo ꝑm meaz opi. stipulatio penalis nõ nouat p̃cedẽtẽ ꝯuẽtionẽ ex cã onerosa. Itẽ ubi est pena ꝛ non dies admittit purgatio more. Itẽ ex pacto libertatis pōt agere ꝑuus dño differẽte.h.d. ¶ Ad ꝑmũ casum op.qa manumissio nõ fuit in obligatiõe sed in ꝯditione. ergo ad id nõ pōt agi: ut.l.obligationuz fere in fi.s̃.ti.i. So. hic adiectũ fuit expresse q̃ promissor

a ¶ Uẽdidit ADDE bal. cõsi.cccxiiij. iij.libro.

b ¶ Determinat q̃ si ADDE q̃ pau. de cast. dicit hãc gl. notã dã ad obuiã das fraudes debitoruz q̃ intelligũt de diminutione monete ꝛ volunt soluere añ tps q̃ valeat pactum ne liceat soluere nisi cuz creditori placuerit cuius cõtrariũ ipse determinasse videtur in .l. item quia .s̃. d pactis. vbi dicit se dixisse in facto q̃ nõ valet pactũ factum cõtra publicam libertatẽ. cuz quidam mutuasset frumentuz alteri ꝛ pactũ fecisset ne soluere posset: nisi ad ipsius creditoris volũtatẽ. de quo pulchre vide eius cõsilio. cclxxxj. incipiẽte pactum istud.

a ¶ Tu dic ꝯ ADDE inquantũ alex. pᵒ multa videt transire cuꝫ opi.bar. q̃ idẽ facere videtur bal. ꝯsi.ccccij. ĩ cipiẽte quedam mulier .iiij. lib. vbi consuluit q̃ donatio fcã iter viuos irreuocabiliter oiuꝫ bonoꝝ pñtiũ ⁊ futuroꝝ retento vsufructu cũ pacto q̃ post mortẽ donatoris donatarius daret dimidiã bonoꝝ vel estimationem pauperibᵒ ⁊ puellis maritandis: q̃ respectu dimidie dãd̃ paupibᵒ poterit reuocari. allegat iter alia no. hic p bar. tñ ꝯsi.cxxxviij. .i.li. similiter incipiente q̃ dã mulier cõsuluit ꝯriuꝫ.

b ¶ Per duos mẽses AD DE q̃ Rap. ꝯtra qꝫ arbitrio bõi viri ar.l. cõtinuᵒ .§.cuꝫ ita.j. .e. dicit alex. q̃ cõiter tenet opi.bar. cũ qua similiter hic trãsit Joan. de imol. ãg. ⁊ salyce. i.d.l.fi.

c ¶ Extraneo ADDE qd si ab extrãeo iste ꝓhibitus inuenit plus q̃ꝫ ille coheres velit dare qꝫ dicit q̃ res nõ valet plus ⁊ offert iustũ p̃cium an teneat minori p̃cio dare huic coheredi. viõ pa. de ca. b̃ post Jo. an. in additionibᵒ ad spe. de emp. ⁊ vẽ. §. nunc dicendũ. vsi. sed pone.

d ¶ Promissoris AD DE q̃ pau. de castro dicit hunc casum esse notã duꝫ ꝓcuratoribᵒ florentinis q faciũt capere debitores ⁊ veniunt amici q

manumitteret. ¶ Op. qa cõmissa pena ẽ nouata: iõ nõ põt ammõ ꝯueniri ad manumittendũ: vt.l. obligationũ fere in fi. So. dicũt qdã q̃ hic est fauor libertatis. nõ est vex regulariter tenendo in.l. ita stipulatᵒ. q̃ stipulatio penalis nouat obligationẽ p̃cedẽtẽ ex cã lucratiua. secus ex cã onerosa: vt hic. Tu posses dicere nõne fuit hic donatio. ergo cã lucratiua. Veruꝫ ẽ q̃ fuit donatio respectu eius cui ꝑuus fuit traditus: ſz ille qui recipit ꝓmissionẽ de manumittendo recipit ex cã onerosa: qa ꝑuũ dedit: ⁊ hoc est de qua loquimur an nouet. ¶ Op. q̃ ipso iure cõpetat libertas: vt.l. ea qdẽ. ⁊ .l. si puellã. C. si mã. ita fu. ali. vt manu. Pro soluẽdo isto ꝯrario tm̃ sunt ꝯraria in.l. nr̃a tẽdẽtia ad idẽ: ⁊ ẽ ꝑa. sol. q̃ hic de actu manumittẽdi fuit cogitatuꝫ: ⁊ hãc tenet doc. in.l. ea qdẽ. Si aũt de effectu bñficij cogitatuꝫ fuisset: tũc succedit ꝯstõ. hoc vult dicere gl. ⁊ est rõ: qa lex põt repũtare libertatẽ q̃ñ de ea sola fuit cogitatũ: ſz nõ actũ p̃sone. Ista so. procedit ꝑm illã opi. q̃ hic fuit ĩ mora manumittẽdi: ꝑm aliã q̃ nõ fuerit in mora. istud nõ hꝫ locum. ¶ Venio ad sequẽs rñsuꝫ q̃ vbi ẽ pena ⁊ dies admittit purgatio more ꝯtra. l. traiectitie. §. de illo. s̃. ti. i. l. magnã. C. de cõtrahẽ. ⁊ cõmittẽ. sti. So. vna est q̃ hic fauore libertatis. Alia ẽ q̃ nũ q̃ꝫ fuit in mora. Et si opp. de tex. liberat. expone .i. ne in obligationẽ incidat. Sed est truffa. Hic ꝑm By. hic nõ fuit dies: sed pena tm̃. in contrario pena ⁊ dies: vt dixi plene in.l. si insulã. s̃. eo. ¶ Op. de.l. vltima. s̃. qui sine ma. ad lib. perue. Quidã dicũt q̃ hic duo mẽses nõ trãsierũt. Tu dic q̃ hic de actu nõ de effectu ꝯstõnis fuit cogitatuꝫ. ¶ Op. de.l. thais. §. intra. s̃. de fideicõ. li. glo. dicit. So. vt ibi. Veritas est q̃ ex p̃te rei admittit purgatio more: vt hic. ex parte actoris, ad actionẽ cõsequẽdã more purgatio nõ admittit. ¶ Op. de.l. mãcipia. s̃. qui sine ma. ad lib. pue. So. hic fuit cogitatũ de actu manumittendi: ibi nõ. ¶ Ulterius hẽtis hic q̃ ꝑuus põt agere: vt manumittat: vt in fi. §. mõ qdam donauit alicui vnũ fundũ: vt post certũ tp̃s eẽt cuiusdam ecclesie: iste donator vult istud pactũ remittere. q̃rit an possit: videt q̃ nõ: qa ecclesie est iam quesita actio vtilis: vt.l. quotiens. C. de dona. q̃ sub mõ. Tu dic ꝯtraᵃ. sicut hic q̃rit ius ꝑuo: vñ ista pactõ põt tolli volũtate donatoris solius vel vtriusqꝫ: vt.l. iij. ⁊ qõ ibi no. s̃. de ser. expor. heres aũt nõ posset mutare volũtatẽ: vt ibi. ¶ Quero hoc casu. qd si donator decesserit sine herede: videt q̃ libertas nõ cõpetat: qa istud pactũ hꝫ instar vltime volũtatis: qa põt mutari vsqꝫ ad mortẽ: sed ex volũtate vltima nõ põt deberi etiã ab intestato nisi adeat hereditas: vt. s̃. de fideicõ. li. l. iij. ⁊ ibi dixi. Cõtra est veritas: casus est. s̃. q̃ sine ma. ad liber. pue. l. i. Nõ ob. ꝯrariũ: qa ibi loquitur quando est mere vltima voluntas. hic sapit naturam contractus sicut dicimus in donatiõe cã mortis: vt de dona. cau. mor. l. tam is. §. i.

Ex. §. sequenti.

¶ Quãto tp̃e debeat expectari ille cui debet denũciari: vt emat cũ res est ꝓhibita alienari extra familiã. Et an ꝓhibitus alienare si illi de familia nolunt emere: possit vendere extraneo.

Coheredes cũ predia

Qui tenet sub pena vni alienare: illo existẽte in mora põt alienare cui vult. h. d. Et iste est casus multũ no. ⁊ no. glo. q̃ dicit etiã extra ius: ⁊ facit .l. si ex legati cã: ⁊ .l. mora. de vsur. ⁊ .j. de fideiuſ. .l. si fideiussor obligari. §. fi. ⁊ ibi glo. j. rẽ ra. ba.

.l. amplius hoc: ⁊ ibi no. Hic faciovnã. q. debeo interpellare eũ cui debeo vẽdere q̃ emat: facio: sed quãto tp̃e debeo expectare? Et credo q̃ per duos mẽsesᵇ: vt in fi. C. de iure emphi. l. fi. ¶ Sz quero an sepius debeat fieri iste interpellatões: qa hic dicit tex. sepius dicam. j. e. l. §. pe. Glo. signat duo ꝯraria: ⁊ soluit bene. Itẽ dicit By. p .l. istã q̃ ꝓhibitus alienare extra familiaꝫ potest vendere extraneoᶜ coheredibus nolẽtibus emere: ⁊ alibi nõ reperit dicit ipse: ſz bene facit. l. fi. .C. de iure emphi. qõ puto ꝯ si solũ esset ꝓhibitus alienare extra familiã. sed si esset adiectũ: vt familie relinquere vel similia verba: vt. l. peto. §. fratre. de le. ij. tunc nullo modo posset alienari tanq̃ res q̃ subiacet restitutioni: vt auẽ. res que. C. cõmunia dele. Itẽ no. formã denunciationis alternatiue. si enim denũciasset simpliciter q̃ emeret nõ teneret denũciatio: sicut ab eo qui dꝫ alternatiue petere vnũ tm̃. ¶ Sed q̃ro an tutor ex hac cã posset vẽdere ꝑtem pupilli. Credo q̃ nõ: vt. s̃. de re. eoꝝ. l. si fũdus in p̃n. Ad quid ergo fit hec denũciatio: aut vendat ⁊c̃. Rñdeo forte pupillus hẽbat es alienũ p̃p q̃ posset vẽdere: vel verius vẽdere poterit si est vtile pupillo ex volũtate defũcti q̃ hoc voluit q̃ñ tale pcm̃ iterposuit: vt. l. fi. de re. eoꝝ. Nec ob. e. ti. l. i. §. si defunctus: quia hic imposuit. l. sibi ⁊ successoribus suis: ibi secus.

Augerius.

Facultas ĩplẽdi ꝯditõeꝫ ad hr̃dẽ nõ transit. h. d. ꝑm verã lecturã. ¶ Quero an sufficiat de õbito ꝯstare post mortẽ defũcti. Rñ. si itelligis ꝯstitisset ĩ p̃teritũ ab initio fuit stipulatio nulla: vt. s̃. e. ꝯditi. ĩ p̃teritũ: ⁊ .l. si stipulatᵒ fuero hãc sũmã. in fi. Si ꝑo itelligis ꝯstitisset ĩ futurũ: tũc dꝫ ꝯstare in vita ꝓmissorisᵇ. alias ĩplemẽtũ ꝯditionis in p̃sona hr̃dis nõ trãsiret: vt. s̃. e. l. si decẽ cũ petiero: ⁊ hoc vult glo. ¶ Quero q̃ ista ꝑ sit ꝑior. Et vr̃ q̃ in p̃teritũ: qa verbũ ꝯstitisset ẽ p̃teritũ plus q̃ꝫ pfectũ subiũctiui: ⁊ vt. l. i. ⁊ ibi no. s̃. si ĩge. esse di. Cõtrariũ dico q̃ ista verba q̃ sũt subiunctiui modi: ſz sint tp̃is p̃teriti: tm̃ ad futurũ trahunt: vt. l. si debitor. §. uerisimile: de cõtrahẽ. ẽp. l. cuꝫ certus. de vi. tri. ⁊ ole. lega. ⁊ ita hic. Et ita si cõstitisset defũcto uiuo ualeret. ⁊ ista sũt vtilia pro clausulis q̃ apponunt ĩ fine testi si ñ ualet ⁊c̃. Dixi plene de iure codicil. l. i. tãgã. j. e. l. cũ stipulamur. Ex. §. sequenti.

¶ An q̃ appellat ab aliqua interlocutoria statiꝫ sit cõtumax. ⁊ an qs debeat sepius interpellare.

Seia.

Nõ currũt usure si creditor est in mora recipiendi. h. d. ¶ Ho. q̃ q uenit ꝯtra trãsactionẽ uel aliã ꝯuẽtionẽ: ⁊ est victus põt redire ad eãᶜ. ¶ Quero dr̃ hic q̃ creditor fuit in mora qualiter hoc fuit. Dicit gl. quia debitor obtulit. Tu dic statiꝫ q̃ maluit litigare est in mora: ut. l. nemo rẽ suã. §. i. s̃. e. vñ non dꝫ sibi fieri alia oblatio: ⁊ hoc uoluit dicere iste tex. ⁊ sic facit q̃ ille q appellat ab aliqua interlocutoria statiꝫ ẽ ꝯtumax: nec dꝫ ãpliᵒ citari: vt extra de accu. c. ad petitionẽ: ⁊ ibi p Hosti. Nec ob. tex. hic q dicit. si seia nõ cessasset offerre: qa itelligo postq̃ ille fuit uictᵒ: ⁊ sic ãplius nõ ꝓsequebat: ⁊ sic eius mora cessabat. Predicta intelligũtur lite pẽden. ⁊ idẽ dico in appellãte postq̃ succubuit in appellatiõe dꝫ citari sicut si renũciasset: ut. C. de ap. l. si qs libellos. ¶ Quero utrũ sufficiat semel iterpellare uel offerre. Et uidet q̃ sepius: ut. s̃. §. cohr̃des. ibi sepius ⁊c̃. ⁊. s̃. mã. l. si mandato ticij. §. ille de mino. l. emilius in p̃n. s̃. de pig. ac. l. si cõuenerit. ⁊ hic tex. vr̃ dicere si nõ

ꝓmittũt soluere ⁊ stare pro oi eo qõ appet ipsos ẽbere fcõ calculo vt cauti cẽ debeant ad faciendũ declarare ẽbitũ ipso debitore viuente: qꝫ pᵒ mortẽ ꝓmissores non tenẽtur. Sz qd si aliqs ꝓmittit p aliquo ẽbitore p toto eo q̃ declarabit ticius ipsum debere: an ticio mortuo vel non arbitrãte sit liberatus iste ꝓmissor. rotenet q̃ non eius consilio .ccccij.

e ¶ Redire ad eam AD DE an ille q ipugnat aliquod instrumentũ possit ex illo se iuuare. bal. consi. .clxxvj. ſz melius. clxxxj. ij. li. Et ſquãtũ alex. tangit. an valeat talis appellatõ appello ad iudicẽ cõpetẽtẽ ⁊ cõcludit q̃ sic. Adde q̃ si diceret Appello ad papã ⁊ ad archiepm ⁊ ad quẽcunqꝫ iudicẽ cõpetentẽ nõ valeret ⁊ ita cõsuluit quidã archibosi. inter cõsilia bal. ccxx .iiij. lib. vꝫ tm̃ talis appellatio. Appello ad sacrũ ꝯciliũ. ⁊ si illud audire noluerit: appello ad papã qꝫ p babiliter põt dubitari: an sacrũ cõciliũ audire velit. ita voluit ro. cõsilio. ccclx.

vn

a ¶ Hemus ADDE abbate ꝓsi.vij. ;ij.libro.

b ¶ Ego teneo ADDE hoc vex nisi ille qui ꝓuenisset habuisset aliquā iustā cām ꝓuenie di ꝑm Joā. an.in addit. ad spec. i ti. de arbi.§.fi. versi. Item qd si cōpromissum:quē sequit pau. de ca.cōsilio .ccxxx.ꝛ inquantū alex. tāgit an pro laudo presumatur : dic q̄ pau. ō ca. cōsi.lxxiij.tenet q̄ sit idē tenet bal. cōsilio.x.v.lib. ꝛ cōsi.lxxiij. .iij.li.vbi allegat dy.cōsilio.v.ꝛ consilio .cxcvij. .iij.li. ꝛ cōsi. .ccxliiij.iiij. libro.

c ¶ De futuro ADDE ꝑm alex.post pau.de ca.q̄ ex hac so.inferk vnū notandū q̄ per istā diuisiōez de qua i tex. si fideicōmissi pūtis vel futuri puri videtur remissum inter ipsos diuidētes si noticiā hēbant fideicōmissi iuxta.l.ō his de transacti.

cessat. In ꝓtrariū hēm" glo.i.l.mora i pn.s.de vsur.i gl.paruula.ꝛ tex.hētis i.l.ticia seia.§.vsuras de le.ij.ꝛ.l.iij.§.i.qō vi aut clā.ꝛ de ope.nonū.l.cū pcur.§.i.ꝛ istud puto vex.fallit i.l.si cōuenerit de pig.ac. Non ob.§.cobrdes.cū si.qa denotat facti accidētiam. Mō ob.hec.l.ꝑm opi. quā teneo.hic creditor fuit i mora re ipsa eoipo q̄ litigak cepit.vñ litigio finito ē finita mora.ar. .d.§.vsuras.iō ōbitor dz offerre.sz si mora eēt ꝯ cta p oblatōez ñ hērē necesse vlteri" offerre:vt ex p̄dictis pz. Et iō ex pte rei dicerē q̄ si lis ē ꝓtes. ꝓtra eū lata snia ñ dz vlteri" iterpellari:qa actor instando semp eū iterpellat:ꝛ sic p iterpellationem est cōtracta mora.secus in actore i casu huius.l.qa lz reus se defēdit:nō tñ solutōez offert.

Ex.§.sequenti.

¶ Si frēs diuidāt hrditatē ꝛ renūciāt inuicē oī iuri sibi cōpetēti si vn" ñ soluit legata pp q̄ icurrat penā autētice hoc āpli". alter fr ñ,phibek petere hrditatē frīs:ibi. Et hoc. Et an si quis,pmisit ñ petere reductiōez ad arbitriū boni viri sub pena ꝛ petat ꝛ succūbat:an pēa sit cōmissa:ibi. Et hoc facit. Et an p diuisiōem simplicē videak remissū ius fideicōmissi:ibi. Prio. Et qd si diuisio ñ fuit simplex:sz,pmiserūt cōtra diuisionē nō facere vel venire:an videak remissuz ius fideicōmissi:ibi.Scdo. Et an frēs p̄sumank ignorare fideicōmissū:ibi. Tertio. Et qd sit fuit dcm in diuisiōe q̄,pmiserūt ñ ꝓtrauenire ēt occasiōe fideicōmissi debiti vel debendi:ibi. Quero. Et qd si dcm sit q̄ vn" remittit alteri in ptē oē ius pūs siue futurū ex testō siue ab itestato iure fideicommissi vel substitutōis cuiuscūqz ꝛc.ibi. Quinto. Et qd si dcm fuit q̄ vn" remittit alteri oē ius qō bz vel hre sperat i dictis reb":an sufficiat ad remissionē fideicōmissi:ibi.Sexto. Et an p ꝓba p dicta qs videak remittere ius succedendi ex substitutōe pupillari:ibi.Septimo. Et qd si i diuisiōez vn" fecit aliū tāq̄ pcuratorē i rē suā cū clausulis debitis qd iuris:ibi.Octauo. Et qd si ñ ē remissū ius fideicōmissi:nec data snia de vendēdo ꝛ vn" fr vēdit postea extat ꝓditio fideicōmissi:an fr alter possit petere totū ab emptore:ibi: Nono. Et si frēs hnt fūduz ēphiteoticū cōem: ita q̄ portio vni" ad aliū debeat post mortez deuenire ꝛ remittant inuicē ius qō hnt vel hre spabāt:an vno mortuo ps ei" vadat ad ecclesiā:ibi. Decimo. Et an si ille cui veniebat fiēda restitutio rei cū emit ab aliquo sibi p̄iudicet:ibi.Duodecimo. E an iter diuidētes dek actio de euctione:ibi. Tertiodecimo.

Duo frēs. Iste.§.hz quotidianam materiā ꝛ multū subtilē. breuik.h.d. In ista snia p quā qs ꝯ diuisiōez facer ōclarak fac penā ꝓmitti.h.d. Prio pōit thema ꝛ qōnē.ſo rūsiōez. ¶ Ao.q̄ p diuisiōem vr trāsactū ō iur fideicōmissi.ꝛ si fuit,pnūciatū vtr bñ vel male ifra patebit. ¶ Scdo no.q̄ illud qō tractū ē i vno iudicio ñ p̄t i alio refricari.nā i iudicio vbi petik pēa ñ possū dicer male,pnūciatū sup p̄ncipali. ¶ Itē no.q̄ ille qui aliquā repulit exceptōem nihilomin" hz actōem ad penā.ꝛ ad ista tria opponem" p ordinē. ¶ Ad p̄mū op.vr h q̄ p diuisiōez recessū ē a iur fideicōmissi.ꝯ.s. de trāsac.l.q cū tutorib" in p̄n. Hui" ꝯrij timore sūt i gl.nra pl'es opi.ꝛ solu. Una pōik i.l.ꝯria.h ñ tāgik p gl.qa ibi fr fri successit directo hic p fideicōmissū.q.d.qñ directo succedik nō erat frīs trāsigētis illa hrditas nec re nec spe ꝛ ñ p̄t videri remissa h erat spes. Ista sol.vr mihi ꝓbabilia qñ fr succedit directo fri ab itestato:qa tpe transactiōis ñ dicebak ōbita re nec spe.cas" ē ep̄ssus.s. de li.le.l.p" emācapatōez.si bñ ispiciak tex.cū gl. Sz si fr succederet fri directo forte ex vigor substitutiōis pupillaris tūc posset dici spē subeē.vt .l.ij.s.ō sta.li.ꝛ ō h tāgā ifra p qōnē. ¶ Et h fac ad.q.duo frēs iuicē diuiserūt ꝛ renūciauerūt oī iuri qō sibi iuicē ꝓpeteret i pte alteri":ōmū vn" ñ soluit legata ifra ānū ſz q̄ regrit auē.h āpli".C. de fideicō.pp qō ali" vult petere hrditatē.opponebak sibi ō remissiōe. Certe dixi q̄ ñ p̄t:qa illi" portio ñ erat debita nec re nec spe:sz ex legis dispositōe:ꝛ sic ñ vēit i remissiōe gñali:vt.d.l.q cū tutorib".sz dictā solutōez fac optīe.s.ō dā.ifec. .l.dāni.§.i. ¶ Scda lec.ē q̄ ibi fr fri successit p fideicōmissū sic h. Tūc ob.ꝯ so.sz Hug. h male fuit iudicatuz:vt h dicit gl. Sz tūc dices qūo de hac iniq̄ snia fuit fcā.l.ꝯ.§.qb".i.i.ꝓsti.C.rū.tenēdo istā opi.q̄ ē ꝓbabilia:vt.j.dicek q̄ ō h fuit facta.l.vt solueret vnū dubiū pulchrū.vtrum snia iniq̄ p quā ōclarak vētū eē ꝯ diuisiōem faciat pena cōmitti nā si eēt bñ iudicatū nullū eēt dubiū q̄ cōmitterek pēa:ꝛ lex dz itelligi,plata i casu dubij:vt.s.ō car.edi.l.qō labeo.h fac ad.q.quā cōsuluit dy.qdā,pmisit arbitriū ñ peter reduci ad arbitriū bōi viri sub certa pēa:petijt ꝛ succubuit vtrū pēa sit ꝓmissa. Et ꝓsuluit ipe q̄ sic:qa p illā snia fuit declaratū ipz idebite petijsse qō plz: ꝛ hac.l.iduco,p cāu ſz istā lec. siue iuste siue iniuste succubuerit.fac.s.ō ope.no.nū.l.de pupillo §.mēinisse.ꝓ.totiēs.ꝛ istā so.ego teneo" ¶ Tertia sol.est q̄ h fuit bñ iudicatū ex pte iudicis:sz male respectu ptis pp ei" ōfectū:qa ñ fuit opposita replicatio:ꝛ sic fuit,pnūciatū ꝯ ius litigatoris.ꝛ hac vr tenere glo.s.ō pac.l.tres frēs. Nec so.ñ ē ꝓba:qa p diuisiōez ñ tollik ius fideicōmissi nec ipo iure nec ope exceptōis:ꝛ iō ñ ē nēcia replicatio.nā i.l.ꝯ.dr exceptōe trāsactiōis nō submouek.ꝛ sic ñ ob.exceptio:nec ē nēcia replicatō vt.l.ij.ō excep. ¶ Quarta solu. ē lz i ordie gl.sit tertia ꝑm ruge.qō h fuit exp̄sse dcm q̄ ñ veniet ꝓtra diuisiōez nec ex fideicōmisso nec alio mō.sz ista i se ꝓtinet diuinatiōez.iō ñ ē ꝓba q̄tū ad.l.an āt sit ꝓba i se tāgā ifra i qōib". ¶ Quita so. ē eius dē ruge.q̄ i.l.ꝯria fuit simplex diuisio seu trāsactio h ꝓo fuit dcm nihil ꝯ diuisiōez facturos ꝛc. ex quo ꝓbo vr renūciatū iuri fideicōmissi.ꝛ hac so.tz h dy.ꝛ guil.de cu.i.l.q cū tutorib". Sz ista so.ñ ē ꝓba:qa ista ꝓba nihil ꝛc.ñ iportāt h. Casus ē i.l.i.§.idē q̄sijt ō ꝓdi.ide. Et falsitas hui" opi.ifra lati" ōclarabik. ¶ Sexta so.fuit azo.q dixit q̄ p diuisiōez ñ vr renūciatū iuri fideicōmissi.sz qa i diuisiōe qs tenek ō euict.vt.l.si frēs.C. cō.utri.iudi.ꝛ.l.si familie.C.fa.her. iō iste agēs fuit repulsus illa exceptōe:qa ō euic.tenek:ut.l. uēdicātē de euic.ꝛ sic dixit ipe q̄ bñ fuit iudicatū i dimidia ꝛ male i alia dimidia:qa qlz fratrū medietatē p̄tis sue hz iure suo.aliā dimidiā iure cobrdis. In illa ergo pte quā ille cobrs mortu" hēbat iure suo ei fr supuiuēs ñ tenebak ō euic.ꝛ in hoc fuit male iudicatū.ꝛ hanc tz glo.h ꝛ in.l. ꝓtra. Sz ista opi.est ꝯ hūc tex.vbi vr q̄ ꝯ eū pronūciatū fuit q̄si de hoc transactū sit. Non ergo fuit pnūciatū q̄si de euictione teneak. Sūt etiā alie rōnes,ppter quas hec lec.nō est ꝓba:ut infra dicā in qōnibus. ¶ Septima solu.ponitur in.l. ꝓtraria:qa hic petik id qō deuenit in diuisiōez: ibi vero petitur illud qō in transactionē non deuenit:qa solum de parte sua trāsegit nō de alia ꝛ hec pōt esse bona.ꝛ istaz tenet ēt Guil. de cu. ¶ Octaua so.ibi ponik in gl. vz q̄ in.l.ꝯria actiue hic passiue. Ista ꝓba sūt obscura.forte hoc

voluit dicere q̃ ibi frater qui mortuus est non potuit transigẽdo perimere actionẽ fratri nõ cõpetentẽ: vt .l.stichũ.in fi.j.de noua.⁊ hoc vult dicere actiue hoc est alteri nõ põt preiudicare.hic vero diuidẽdo sibi p̃ iudicauit:⁊ hoc vult dicere passiue hoc est sibi preiudicare.Sed hec so.nõ placet.nam hic ⁊ ibi queri q̃liter inuicem fit generatum preiudicium.si enim non p̃iudicaret fratri meo nec frater meus mihi: ⁊ sic hoc nil valet. Teneatis ergo vel primã vel scõam q̃ hic fuit male iudicatum:⁊ hoc placet plus:vel tene septimã so.vt.s̃.dixi. ¶Secudo op.s̃.de pac.l.tres frẽs.Sol. hic fuit male iudicatum ⁊ sic cõcordat ⁊ glo. ibi sentit. ¶Tertio op.de.l.paulo calimacho.§.j.de leg.iij. So.hic fuit male iudicatũ:⁊ sic concordat lz ibi ponãtur plures so. ¶Quarto op.tu dicis q̃ hic fuit male iudicatum. Contra.ĩmo bene.qa per hãc diuisionem videt ius fideicõ.remissuz:vt.l.ticius.s̃. qui.mo. pig. vel hypo.sol.So.aliud in pignore:qa sicut solo consensu cõtrahit ita facilius tollit.vel melius ibi ius pignoris erat de p̃ñti:istud fideicõmissum erat de futuro. Item hic dependet ex testõ:⁊ iura dependentia ex testõ nõ ita de facili p̃mũtur:vt.l.si post diuisionẽ.C. de iur.⁊ fac. igno.⁊ facit qõ no.in.d.l.tres fratres.s̃. de pac.⁊ de transac.l.de his. ¶Quinto op.ad scõum no.⁊ videt q̃ pena nõ fit cõmissa in effectu.nam illud qõ semel est decisuz in vno iudicio p̃ viam exceptionis põt in alio iudicio refricari:vt.s̃.de euic.l. vẽdicantez ⁊.l.se.vnde hic in petitione super pena poterit dicere non veni ꝓtra diuisionẽ:sed hic dicit cõtra.ergo male Sol.l.ꝓtraria loquit qñ super exceptione ꝓnũciatur ꝓtra excipiẽtem in cuius ptãte nõ erat agere. hic vero pronũciatum fuit p̃ excipientẽ ꝓtra actorem. ⁊ hoc videt tenere Ly.C.qñ ciui.ac.crimi.p̃iudi.l.j. vnde ad quedã verba Pe.que Ly.refert.C.sentẽ.re. nõ pos. .l.p̃emptorias.Addenda sunt aliqua mẽbra. ⁊ dicamus plenius sic:aut sup̃ exceptione ꝓnunciat in casu in quo sũmaria fit cognitio.⁊ tunc nunq̃ in alia causa nocet:vt qñ ꝓnũciatur sup̃ aliqua dilatoria.arg.de re iudi.l.a diuo.§.si sup̃ rebus. Et ita intelligo dicta In no.extra de or.cog.c.sup̃ spoliatione. ⁊ ibi hoc sentit circa fi.mag.glo.Si vero ꝓnunciatur in cã in qua cognoscitur plene ⁊ tũc aut contra agẽtem ꝓ excipiente aut econtra.p̃mo casu aut aliud iudiciũ est accessoriuz ⁊ quodãmodo dependẽs ex primo.vt hic in stipulatione penali.⁊ tũc qõ semel decisum est non põt in alio iudicio refricari vt hic.Aut aliud iudiciũ est principalius vel eque principale: ⁊ tunc iterũ poterit refricari vt.s̃.de excep.l.sed si ante. vbi si egi cõfessoria de via ⁊ aduersarius excepit dicens me non dñm ⁊ succubui nõ nocet postea mihi agenti rei vendi.Scõo casu. aut illa ꝓnunciatio respicit fauorem status ⁊ nõ potest in alio iudicio reiterari:vt.l.i.C.de ordi.iudi.⁊ ibi no.in vlt.glo.aut nõ respicit fauorẽ status:⁊ tũc dic vt dicũt quidã doc.aut in primo ⁊ scõo iudicio ꝓponit ad eũdem effectũ ⁊ non põt reiterari:vt.l.qõ in diẽ.de compen.aut tendũt ad diuersos effectus ⁊ põt vt.d.l.vendicãtem.in fi.⁊.l.se.de euic. ¶Sexto ad idem op.q̃ talis snia non faciat penã committi:qa est lata ex falsa cã.ergo nulla:vt.l.si testõ.de excu.tu.⁊.l.ij.C.qñ prouo.non est ne.So.quidã fatẽtur ꝓtra ⁊ dicũt tenẽdo q̃ hic fuit male iudicatum q̃ ꝓtra petitionẽ pene obstabit exceptio doli. Ita videt tenere hic glo.circa fi.⁊ .s̃.de do.except.l.apud celsum.§.item querit.vbi tex. videt hoc ꝓbare.Sed hoc non placet: qa snia lata ex falsa cã ita demum est nulla si lata fuit dolo aduersarij vt no.in.l.si pretor.§.marcellus.s̃.de iudi. secus si sine dolo.tũc dz rescindi p̃ appellationẽ:vt no.s̃.de acqui.here.l.si is ad quẽ. Hic ergo q̃ hic nõ fuit expressus error in snia.dixit enim quasi de hoc transactum. nec expressit transactum esse per diuisionẽ.vel melius quãdo super aliquo passu sunt opi. doc. tunc si iudex eligit vnam lz malam non est sentẽtia nulla: vt.l. cum prolatis:⁊ ibi dixi.s̃.de re iudi.nam opi.doct. faciunt rem ambiguam.vt no.s̃.de leg.l.non possunt.⁊.C.de leg.l.cum de nouo. ⁊ no.in.i.constitu.C.§ quibus.in glo.super ver.certa. ¶Septimo op.ad.iij.no.⁊ videtur q̃ postq̃ remouit eum exceptione pena non possit peti:vt.l.rescriptum.§.si pacto.s̃.de pact.Sol.dic q̃ hic fuit dictum rato manente pacto. vel si non fuit dictum dic q̃ potest peti pena quatenus excedit: vt.l. si quis a socio.s̃.pro so.⁊.l.predia.s̃.de ac.emp. Alij dicunt vt glo.hic tangit q̃ aliud in pacto vt ibi. aliud in sententia:vt hic:qõ nõ placet. etiã hic loquit in pacto ¶Octauo opp.q̃ prima conuentio fuit nouata p̃ stipulationem penalem:⁊ sic nõ potest ex vtraqz agi: vt .l.obligationum fere.§.fi.s̃.de ac.⁊ obli.So.vt plene dixi in.l.ita stipulatus.in contrarijs vlt.partis.s̃.eo. ¶Expeditus de contrarijs examinemus materiaz legis nostre per questiones. ¶Primo quero vtrum per diuisionem simplicem non adiecta clausula nil contra diuisionez facturos ⁊c̃.videatur inter fratres ius fideicõmissi remissum. Dicunt quidam q̃ sic non ipso iure sed ope except.quia quez de euictione tenet actio ⁊c̃. vt.l.vendicantem.s̃.de euic.⁊ ex hoc dicit Azo q̃ hoc est verum in dimidia quam quis habebat ex persona istius fratris petentis fideicõmissum.aliam vero dimidiam quam frater premortu" habebat iure suo potest frater superuiuens petere:quia pro ea nõ tenetur de euic. Item iste frater superuiuens habet actionez prescript.ver.pro dimidia que remanet apud se quam habebat ex persona fratris premortui: quia cum sit sibi debita ex causa fideicommissi cuius cõditio modo extitit ipse videtur sibi euicisse.s̃.de euic.l.si vendideris ⁊.l.non tamen.⁊ ista est intentio glo.lz quedam alia tãgat que infra declarabuntur.Sed ista opi.mihi videt falsa. Primo quia hic non fuit contra petentem pronunciatum ideo quia de euictione tenetur: sed quasi de hoc transactuz:vt tex.dixit.Secundo est falsa in eo q̃ dicit solum partem peti posse iure fideicommissi.s. eam que apud fratrem remansit iure suo. quod est falsum:quia pars quam frater premortuus habuit a fratre viuo successit loco eius portionis quam frater uiuus habet a fratre mortuo: ⁊ sic uidetur totum frater premortuus habere iure suo:⁊ totum uenit in petitione fideicommissi:ut.l.imperator.§.fi.⁊.l.seq.s̃. de le. .ij.cum in uniuersali una res succedat loco alterius:ut .l.si ⁊ rem ⁊ precium de peti.here.maxime in quotis: ut.l.quid ergo la.ij.de lega.i. ad trebel.l. deducta.§. nummis.⁊ ibi no.s̃.si pars here.peta.l.ij.in fi. Tertio quia si habes aliquod ius personale ad aliquam partem rei pro indiuiso ⁊ fiat diuiso totum ius meum remanet in illa seu ad illam partem que pro diuiso aduenit debitori meo: ut.s̃.de act.emp.l.iulianus.§. idem celsus.sed in fideicommisso uniuersali nõ est aliquod ius reale ante restitutionem:ut.l.testamenta.⁊.l. restituta.j̃ ad trebel.ergo illud ius personale. Sed actio ex testamento solum remanet super illa portione que fratri premortuo obuenit in partem.⁊ sic tota petetur iure fideicommissi.Quarto dicit male in eo q̃ dicit q̃ frater superuiuens euincens teneatur de euicti. nam si rem quaz habes a me ego euinco ex tuo facto uel auctoris tui de euictiõe nõ teneor:ut.s̃.de euic.l.fundũ meuz.⁊ de do.prele.l.licet placeat.⁊ ad.l.fal.l.si a me. In proposito peto fideicommissum ex facto auctoris illius fratris premortui.s.ex eo facto defuncti:quia illud reliquit.unde uideor agere ex facto suo:ut no.s̃. de ꝓdi.fur.l.si seruus.in prin.in glo.iij. Item ex facto ipsius proprio.s.ex suo quasi contractu quem innuit adeundo:ut.s̃.qui.ex cau.in pos.ea.l.apud iulianum .§.fi.ergo de euict.nõ teneor. Ex predictis habes duas notabiles cõclusiones. Prima q̃ tota portio que obuenit fratri ex diuisione petitur iure fideicommissi.

a ¶ Tenent omnes. ADDE bal in cõsilio.ccl xviij. incipiẽte in xpi nomie Simplex diuisio ⁊ cõsilio.lxxiij.iij.li.

b ¶ Cũ quibus ego. ADDE ꝙ ang. cõsilio mihi.cclxxxvi. tz opi.ꝑmã Rogle. cõcurrẽtib⁹ illis de qb⁹ ibi per cũ.⁊ qz non tenetur ei⁹ opi. non refero. Sz opi.barto.tz bal.cõsilio. lxviii. icipiẽte res ꝓhibite alienari.⁊ consilio.cccexciii incipiẽte.qdaz tres heredes istituit.Alex.etiã alle.bal.i cõsilio incipiẽte Joannes brocareli.tu quere.

c ¶ Extnei. Bal. hic dicit istud nõ esse simpliciter verũ: qa põt aliquis esse heres q non sit suus ⁊ q ab itestato erat successurus qa obtinebat ꝑmũ gradu; nec cõstat ꝙ asseruerit se heredẽ ex testamẽto cuz possit ab itestato succedere: nõ ꝓsumetur euz habuisse sciẽtiã cõtẽtozũ in testamento.⁊ hoc casu est rõ cadẽ que est i alio. ar.d.l. eius. ⁊ cum hac opi.trãsit Rof. qui dicit se aliaſ ita cõsuluisse.⁊ ang.idẽ sentit vt refert ⁊ sequitur alexã.

d ¶ Primo casu. ADDE ꝙ Ro. cõsilio cccciij.tz cõtra bar.ꝙ imo sui heredes lz dicãt se heredes ex testõ:ꝓo hoc nõ ꝑsumũtur ꝙ habuerit noti-

⁊ sic sufficiet unũ iudiciũ ſm Azo.erãt necessaria duo iudicia.⁊ hoc cum agatur actiõe personali ex testamẽto.sed si ageretur reali contra aliuz possessorem: quid iuris sit infra dicam. Et quod dixi totum peti: intellige deducta quarta legitima.⁊ forte trebel.ſm quosdã Secũdo habes ꝙ ego frater superuiuẽs agens nõ teneor de euictio. Remanet ergo uera opi.ꝙ per simplicem diuisionem nullo modo tollitur ius fideicõmissi. quod tenent omnes[a].casus est in.l.cũ pater.§.heredi tatem.de le.ij. ¶ Secundo quero. pone ꝙ diuisio nõ fuit simplex:sed promiserunt inuicem cõtra diuisionẽ non facere uel uenire:an per hoc uideatur renũciatuz iuri fideicõmissi? Ruge.respõdet ꝙ sic. ⁊ hic est casus nostri.§.⁊ hanc opinio.tenet Bi. ⁊ Guil.de cu. Sed Hu.tenet ꝙ fuit male iudicatum:quod uidetur tenere glo.in.l.tres fratres. Et hoc tenet Pe. ⁊ multi alij moderni cum quibus[b] ego. Et ꝙ opi. Ru.⁊ Bi.nõ sit uera probo multis rationibus. Primo sic.ſm omnes per simplicem diuisionẽ non uidetur renũciatũ fideicõmisso:ut.l.cum pater.§.hereditatẽ. de le.ij. ⁊.s̃.dixi. Mũc arguo sic.stipulatio generalis ⁊ ĩdefinita limitatur ſm naturã precedentis cõtractus: ut.s̃.de usur. si stipulatus.de le.j.l.si legati serui nomie.ut le.no.ca. l.j.§.si sub conditione.de dã.infec.l.damni infecti qdam.in prin.sed ex natura precedentis cõtractus hoc non uenit:ergo hec stipulatio ad hoc non porrigitur. Preterea probatur ex propria uerborũ significatiõe. nam dicit nil facere contra diuisionez: sed si hoc in diuisione non uenit:ergo hoc petendo non facit contra diuisionem.ar.d.l.damni infecti quidaz. in prin. ⁊.§. cum parietem. Preterea ꝙ hec uerba hoc nõ importent est casus in.l.fi.§.idem quesiuit. de condi. inde. Preterea est casus in.l.si de certa.C.de trãsac. ubi ꝑcedit clausula specialis ⁊ sequitur generalis ⁊ restringitur ad specificata. Et si dicis ibi loquitur in trãsactione. respondeo in transactione non ueniunt nisi ea de quibus est lis:ita in diuisione non ueniunt nisi cõmunia:ut.l.i.⁊.ij.fa.her.sed ius fideicõmissi non erat cõmune sed cuiuslibet propriũ.ergo ⁊c.hoc confirmauit glo.in.l.tres fratres.s̃.de pac. nam licet tex. loquatur in diuisione:tamen glo.distinguit ficut in transactiõe ⁊ per illas.ll. Preterea clausula generalis debet referri ad specificata si potest salua ratione recti sermonis: ut .j̃.de solu.l.si ex pluribus. Preterea clausula generalis no refertur ad ea que dependent ex testamento: ut no.in.l.tres fratres.ergo non refertur ad ius fideicõmissi. Preterea pro hoc uidetur casus ĩ.l.paulo calimacho.§.j.de le.iij.unde opi. Ruge. Bi.⁊ se. est falsa. Tene ergo ꝙ hic fuit male iudicatum. Reperio tamen ꝙ Bi.in quodam consilio determinauit istã opi. ꝙ per hec uerba uidetur remissum ius fideicõmissi.s.a scientibus.hic ignorantia presumitur: ut.l.uerius.de proba.⁊.l.hoc autem de admi.tu. Sed an hoc sit uerum dicam.j̃.proxi.q.Sed lz hoc sit uerum quod dicitur de ignorantia:ego idem dico in sciente. ⁊ per hec uerba ius fideicõmissi nõ uideatur remissum:ut ex predictis patet. Ponamus ergo ex predictis casus indubitabiles ſm omnes. Primus ꝙ per simplicem diuisionem non tollitur ius fideicõmissi. Secundus ꝙ inter ignorantes non uidetur remissum ius fideicõmissi etiam si sint uerba generalia: uidelicet nil facturos cõtra ⁊c. Tertius si non essent substituti inuicez si frater maior minori:uel masculus mulieri.nam tunc non est uerisimile ius fideicõmissi remissum ab uno:cum alius remissionẽ non consequatur:ut.j̃.de uer.sig.l.semper in stipulationibus.⁊ quod ibi no.in glo.sed si fuerunt inuicem grauati ⁊ diuisio non fuit simplex:tũc est opi. ut uidistis. ¶ Tertio quero an sit uerum ꝙ fratres presumantur ignorare fideicõmissum? Bi.uidetur tenere ꝙ sic ut.s̃.uidistis. In contrariuz uidetur: quia heres presumitur scire que in testamento continentur: ut.s̃.

de libe.le.l.cũ heres.⁊ ibi no.ad treb.l.quidam ita.§. si quis filium. ⁊ ibi no.in glo.mag. ⁊ ego distinxi. aut fideicõmissum est relictum in testamento: aut in codicillis.primo casu aut est institutus heres suus ⁊ nõ presumitur scire nisi probetur:ut.s̃.si cer.pe.l.eius qui in prouincia.§.fi.⁊ ita loquitur.s̃.de acqui.re.do.l.quesituz.que innuit heredes posse ignorare: ut j̃.de stip. ser.l.si seruus testamẽto. Aut sũt heredes extranei[c]: ⁊ tunc presumitur scientia. Ratio est: quia non possunt adire nisi sint certi de uiribus testamenti: ut.l.sed ⁊ si de sua.de acqui.her. ⁊ ideo ex eo ꝙ heres est presumitur scire que in testamento continentur: ut no.in.d.l. cum heres.⁊.d.§.si quis filium. Aut in codicillis ⁊ nõ presumitur scire.s̃.de transac.l.non est ferenduz. ⁊.s̃. e.l.si seruũ.§.de illo. ⁊ ita dicebam olim. postea uero subtilius inspiciens propter facti occurrentias in primo membro in quo dixi ꝙ in suis non presumitur sciẽtia puto aduertendum. aut confitentur se heredes ex testamento:aut confitentur se heredes simpliciter:uel de hoc nil est positum uel probatũ. Primo casu[d] presumitur scientia sicut dixi ⁊ dicam in extraneis quia eadem est ratio:ut.l.cum bonis.de acqui.here.coniũcta d.l.sed ⁊ si de sua.Secundo casu[e] quando simpliciter confitentur uel de hoc nil est positum: ⁊ non presumitur scientia per dictas leges: nisi ꝓbetur aliqd ex quo presumatur:ut quia soluit legata uel cuz legatarijs pactus est: quia talia non possunt fieri nisi inspectis uerbis testamenti ⁊ cognitis:ut.l.i.§.i.s̃.queadmo.testa. ape.⁊.l.de his.de transac. ⁊.C.de iureiur.l.fi. Et aduerte aduocate:quia oportet te põere ꝙ ipsi heredes ex testamento uel predicta fecerant ante diuisionem: ut sic presumatur sciẽtia tempore diuisionis. Potest ex alio presumi. pone ꝙ erant duo filij masculi ⁊ due filie femine:uel duo laici ⁊ unus clericus:⁊ illi duo diuiserunt hereditatem equaliter: illis filiabus uel clerico dederunt illud quod defunctus iusserat in testamento: uel non dederunt ⁊ sic diuiserunt eo mõ quo ab intestato succedebant: ex hoc presumẽtur heredes ex testamento ⁊ sic scire uires testamenti ut dictuz est: nisi ostendant quare alij remiserunt: cum sic equaliter diuidere non possunt ut sui ab intestato. Est ergo eadem ratio que in extraneo. Idem puto si probaretur ꝙ erat fama ⁊ cõmunis opinio ꝙ talis eorum pater sic fecerat testamentum:ut ex hoc presumatur sciẽtia:ut no.in si.C.de peri.tuto.l.si tutor petitus. etiam uide alios modos presumendi scientiam qui ibi ponũtur in glo.Super secũdo membro dicebã ꝙ in extraneis presumitur scientia. Illud puto uerum indubitãter in maioribus extraneis qui adiuerunt hereditatez per se.sed in minoribus est aduertendum: nam si fuit infans pro quo adiuit tutor: ut.l.si infanti.C.de iure delibe.tunc factus maior nõ presumitur scire: quia ex facto alieno:ut.l.fi.pro suo. ⁊ quod no. in.l.si res. de lega.i.nisi postea factus maior interuenit aliqd ex his ex quibus dixi scientiam presumi. Si uero erat pupillus:tunc sine eius scientia ⁊ facto non potest adiri: ut C.de iure deli.l.potuit. licet tamen tunc perfecte non intellexerit: tamẽ factus maior intelligit que in pupillari etate sciuit:ut no.s̃.de testa.l.ad testamẽtum.⁊ de testi.l.iij.§.lege iulia. ⁊.j̃.de uer.sig.l.notionem.§.instrumentoruz.ideo si factus maior diuideret: puto ꝙ presumatur scientia. Idẽ in adulto. Super tertio mẽbro dixi ꝙ in codicillis non presumitur sciẽtia.hoc uerum in codicillis separatis a testamento. sed si sunt simul cum testamento. uerbi gratia: fuit dictum si non ualet iure testamenti ualeat iure codicillorũ.tunc quia non potuit deliberare an adiret ex testamento uel ab intestato:nisi inspectis ⁊ cognitis uerbis illius dispositionis presumantur illa uerba prius inspecta.ar.de acqui.here.l.illud.facit.C.de codicil.l.fi. ¶ Quarto quero.pone ꝙ in diuisione exp̃sse fuit dictuz ꝙ ꝑmiserũt

cia testamẽti. ꝓmo per tex.in.l. eius.quẽ dicit non posse cauillari.Secundo quia hodierno iure non est per heredẽ maxime suũ adire posse heredi tatẽ clausis testi tabulis:siue is ex pte siue insolidũ istitut⁹ sit:vt.C.de iure delib.l.si fratris. ⁊.C.de cad.tol.l.vnica.v.ꝑmũ.hoc igit est cõsequens vt nõ possit presumi ipsuz heredem suũ scientiam habere eorum que in testamento sunt ex quo possibile est clausis tabulis hereditatez aditã fuisse: ⁊ ꝓsequẽter eius qd clausuz est specificã noticiaz haberi non potuisse. tertio adducit nõ bilẽ iuris presumptionẽ.s. ignorãtiã presumi vbi scientia nõ presumitur.l. veri⁹. de ꝓbati.regula presumit.de reg.iur.in.vi.ad fundamẽtabar.ibi vide responsuz. ⁊ an ex eo q̃ su⁹ adeat hereditatẽ ꝓsumatur habere noticiã testamenti paterni. vide pulcre ang. inter consilia Bal.v. volu.cõsilio lxiiij. ⁊ seqnti bal.iptum ⁊ consilio ẽt ci.eo.li.

a ¶ Secũdo casu. Paud. de ca. ꝓsilio p.tenet contrariũ:maxime qz hodie testã fiũt apta ⁊ tã notari⁹ q̃z testis sciunt cõtenta i testamẽto.vnde dicit nõ esse fendã differẽtiã iter suos ⁊ exneos. tamẽ consilio mihi. xcij.tenet simpliciter q̃ i suis ꝓsumatur ignorantia.quod etiaz tenet ro. vt.s. proxie dixi.⁊ io.an in addi. ad spe. in ti.de testa.§.in primis.vsi.itẽ qd si duobus.ang.cõsilio.cclxxxvi.⁊ an suus simpliciter ꝓsumak ignorare testm patris.vide bal.pulcre ei⁹cõsi.cxvij.v.li.

b ¶ Quinto quero. ADDE ang.contrarium hic tenet vt refert alexãder : quia sufficit q̃ in genere cogitaverit de testamento sicut habe.i simili in.l.q iure militari.s.de testamen.mili. ⁊ idẽ voluit in d.l.qui iure militari. qõ ioã.de imo. non placet: vt hic refert alexan. Cui adde q̃ rodicto consilio proxi.allegato specifice reprobat opinio. ange.

c ¶ Sexto quero. ADDE secundum alexandrum q̃ communis opi.est cum decisiõe bartoli hic.Cui etiam adde quod cõsuluit Bal. consilio.liiij primo libro incipiẽte in christi nomine in ciuitate ast. vbi tenet q̃ laudũ diuisiõis factum specifice super hereditate testatoris gratuãtis per fideicõ.nõ ꝑiudicat fideicõmisso relicto post mõtem.licet sit dictũ de oibus litib⁹ et differentijs hactenus inter ipsas ꝑtes ortis: ⁊ q̃ oriri possent in posterum quauis causa ⁊ occasione heredi tatis meuij vel rolandi: vt ibi dicit baldus. naz dicit ipe hic

non contrauenire etiã occasione fideicõmissi in uicem debiti vel debendi.si enim diceret occasione fideicommissi debiti nec vltra procederet ad fideicõmissum debitũ sub conditione nõ extenderetur.de leg.ij.l.si ita scripsisset. ⁊.s.e.l.si ita stipulatus fueriz.⁊.l.si a colono. Pone ergo q̃ promisit non cõtrauenire occasione fideicõmissi debiti vel debendi ex testamento paterno:an hoc sufficiat vt videatur remissum. Videtur q̃ non:nisi appareat hoc esse factũ inspectis ⁊ cognitis verbis testamẽti:vt.d.l.de his.de trãsac. l.i.§.i.quẽadmodũ testa.ape.⁊.l.fi.C.de iureiurã.nec videntur sufficere verba testamenti alias esse cognita.cũ enim tex.dicat inspectis ⁊ cognitis ⁊c̃.debet intelligi ĩspectis ⁊ cognitis ad hoc vt.l.duo boies.j.vi bo.rap. cõiuncto prin.eiusdẽ legis:vbi dicitur coactis boibus. ⁊ debet intelligi hominibus coactis.s.ad hoc. Preterea probatur per rationẽ.absoluti ablatiui resoluũtur in cõditionẽ:vt.l.a testatore.s.de ꝓdi.⁊ de. ⁊.s.de sta.lib.l.sticho libertas.in ꝑn. Ista ergo cõditio q̃ verba testamẽti cognoscãtur ⁊ inspiciãtur:debẽt impleri sciẽter ad hoc nõ fato seu fortuna:vt.l.ij.de cõdi.⁊ demõ. Sed puto hoc sufficere[a]:vt.C.de pac.l.i.⁊.l.cũ proponas.C.de trãsac.l.de fideicõmisso. Nec ob.d.l.de his cuz si.quia illud quod dicitur inspectis ⁊ cognitis: intelligitur.s.per oculos intellectus. Quid enizz si esset testamẽtũ sine aliq̃ scriptura factũ? Certe oculis corporeis non posset inspici. ⁊ hoc ꝓbo per.l.in ciuile.s.de le.coniũcta.l.scire leges. e.ti.vbi est casus. Et aduerte q̃ aliud esset si lex vel statutũ diceret lectis verbis testamẽti ⁊c̃.qa dicitur legi qõ oculis corporeis inspicitur: vt.l. i.in ꝑn.de his que in test.delẽ.facit ad predicta de ac.⁊ obli.l.nõ figura. ¶ Quito quero[b].pone q̃ dictũ est in diuisiõe:remisit vnus alteri ĩ partem suã omne ius presens seu futurum ex testõ vel ab intestato iure fideicõmissi seu substitutionis cuiuscũqz. vel promisit nõ cõtrauenire iure substitutionis vel fideicõmissi vel alio quocũqz: an hec verba sufficiant ad remissionẽ fideicommissi? Et differt hec.q.a ꝑcedẽti: quia supra expressuz fuit iure fideicõmissi ẽbiti ex testõ paterno.hic vero fuit dictũ iure fideicõmissi simpliciter nõ adiecto ex quo testamento. In hac.q.videtur nõ valere remissionẽ: quia etiã quo ad intellectũ non possunt dici inspecta ⁊ cognita verba testamẽti:quod requiritur:vt dixi in.q.precedenti. Et ideo dico siquidẽ isti diuidentes non sunt de illis in quibus presumak scientia nec ꝓbetur:dico remissionẽ non valere quo ad id qõ ignorabat ⁊ ignorare presumik: vt.d.l.de his. cũ si.de inoffi.testa.l.mater Ex his enim verbis nõ presumitur scientia:quoniã dixit iure fideicõmissi simpliciter:nec dixit ex quo testõ: sed si eẽt sciẽs vel presumerek scire puto q̃ sufficeret: qa ad illud videk se referre.pro hoc videk casus.j. de accepti.l.⁊ vno.§.i.vbi dicik vel aduersus te ꝓsecutio. ⁊ gl.exponit.s.fideicõmissi. Et illa est forma tradita a gallo aquilio:per quaz patet q̃ non est necesse q̃ in illo tũc inspiciãtur ⁊ cognoscãtur verba testamẽti:sed sufficit ꝓtrahẽtes scire:alias ad hoc stipulatio non porrigitur:vt.s. de trãsac.l.cũ aquiliana. Et aduerte:quia si verba remissiõis referũtur ad tẽpus ꝑsens vel esset indefinita:non porrigerentur ad istud ius fidei cõmissi:quia pẽdẽt ex futuro euẽtu: vt.d.l.si ita scripsisset.de le.ij.⁊ ideo in.d.l.⁊ vni.dicik ꝑsẽs in diem ve. ¶ Sexto quero[c].quid si dictũ fuerit: remisit vnus alteri oẽ ius qõ hz vel habere sperat in dictis rebus:an sufficiat vt videak remissũ ius fideicõmissi.⁊ differt hec.q.a precedẽti: qa hic nulla facta est mẽtio testamẽti vel fideicõmissi:sed supra sic. Rñ.in ignoráte cõstat q̃ nõ: p ea que dixi. Si vero loquamur in sciente tũc est dubiũ:quia verba generalia non referuntur ad ea que depẽdẽt ex testõ:vt no.ĩ.d.l.tres fratres. s.de pac. Itẽ quia nõ potest dici in mente ꝗba testamẽti cognita ⁊ inspecta:cũ de hoc nulla sit facta mẽtio. Ad solutionẽ huius q̃stiõis oportz scire q̃ hec ꝗba remittit oẽ ius quod habz ⁊ habere sperat. vel si dicitur: remittit oẽ ius qõ habet vel habere potest.nã hoc ꝗbũ potest cuz sit extẽsiuũ trahitur ad futura:vt.l.si ita quis:de legat.ij.idẽ ĩportãt ⁊ intelligũtur de iure qõ quis habere sperat ex aliqua causa subsistente de presenti. Probak.s.de condi. ob cau.l.qõ seruus. vbi dicitur:donec matrimoniũ cõtrahi potest:ĩtelligik ex causa subsistẽte de presenti:vt ex spõsalibus iã cõtractis.qõ ibi no. Preterea statuliber dicik qui habet spẽ libertatis: vt.j.de sta. libe.l.i. Licet ergo oĩs seruus possit sperare libertatem: tamẽ quãtũ ad ꝓpositũ nõ dicitur statuliber:nisi qui sperat ex aliqua cã subsistẽte de ꝑsenti:vt.j.de sta.libe.l.ij. ⁊ ista est spes que põtcedi.C.de dona.spem.⁊ ideo in hac generali remissione nõ videtur remissuz ius succedendi ab intestato:vt dixi.s.in prima solu.primi ꝓtrarij. Nũc ad ꝓposituz. Aut tẽpore diuisionis erant alie cause ex quibus contrahentes sperabant in dictis bonis habere aliquod ius.puta ex aliquibus precedẽtibus cõtractibus:⁊ tũc non refertur ad istud ius quod depẽdet ex testaméto per

sũt due clausule. vna est de questionibus ortis ⁊ illa non habet dubiuz. alia est clausula de his que oriri possent in futurum ⁊ de fideicõmisso relicto post mortem non potest oriri questio:quia interim pendet conditio vt.l.heres meus: de conditio.⁊ demonstra. vnde nec ante mortem posset fieri restitutio.l.post mortem.C.de fideicommis. Item illud verbum oriri possent:intelligitur de potentia que in iure consistit:non de potentia iniuriosa. nam de illa non debuit cogitari: vt per Cy.l.si quis.C. de accusationibus. illud ergo verbum debet ciuiliter intelligi.l.nepos proculo.infra.eo. Accedat ad hoc verbum quauis causa ⁊ occasione. Nam ista verba denotant aliquid quod in occasione vel causa sit de preterito. l.demonstratio.§.quod autem.de conditionibus ⁊ demonstrationibus. sed in fideicommisso relicto post mortem non inest aliqua causa causata nec est aliquod principale. ⁊ vbi non est non potest esse dependens emergens vel connexum:vt.ff.de fundo instruc.l.sicut. ⁊ hoc dicit ipse tenet Bartolus in.§.duo fratres.licet nõ ita plene loquatur.

a ¶ Sufficere. ADDE Ang.consilio mihi.lviiij.bal.cõsilio.clxxij.iij.volu.vbi dicit si filia sciebat testamentum nocet ei iuramentum. idez si scire debebat alias nec transigi nec pacisci potest: vt plenissime per bar. in l.qui rome.§.duo fratres.⁊ dum alexander refert ange. consilio.xcij.ad limitatiõez.bar.hic ego habeo.xciiij.in rosa filia sabbati.vbi ẽt dicit q̃ iuramentum non habebat validare dictam transactionem ex quo de erro re apparebat per ostensionem testamenti ⁊ ex quo nihil eidem rose datũ fuerat vigore transactionis super hereditate vel petitione suplementi legitime.sed solum datum fuerat legatum in quo non erat dubium immo certum.item quia transigens erat in dolo ⁊ euidẽti calumnia siue dicas testm tenere eo quia ꝑdicte rose fuerit relictũ iure isti. qz fuit ĩ dolo nõ supplẽdo ad legitimã:siue dicas testm nõ tenere ex eo qz ꝑkita rũc similik est in dolo ⁊ calũnia nõ dãdo partẽ hereditatis.vnde cõcludit ipse q̃ qñ dolus est notorius reddat transactionem nullam non faciens vim an ex parte actoris an ex parte rei:sed solum an calumnia sit euidens vel non. ⁊ ita dicit sensisse Rocle.cui opi.ibi inheret.⁊ ex hoc apparet q̃ ioan.cal ⁊ fran.de rampo.quos refert alexan.non bene.per ang.consulta mordẽt quia ipse non facit totale fundamentum q̃ fuerit preterita vt ipsi dicũt.

rationes predictas. Aut nulla alia causa apparebat nisi istud ius fideicommissi: ⁊ tunc istud ius uidetur remissum: quia uidetur nominatim expressiuꝫ cū non sint plura iura: ut.l.ij. de libe. ⁊ posthu. Et uerba premissa sūt uerissima ⁊ notabilia ad multa. ¶ Septimo quero. an per hec uerba generalia uideatur remissum ius succedēdi ex substitutione pupillari quod erat inter fratres diuidētes. quod uidetur: quia dicitur subesse spes ex causa de presenti: ut.d.l.ij.de sta.libe. Contrariū credo. cum enī per pupillarē substitutionē quis sit heres pupilli: hoc esset pactū de futura successione: quod est improbatū[a]. Et hoc uidetur tenere glo.C.de pac.l.i. ¶ Octauo quero: quid si in instrumēto diuisionis ut assolet fuit dictum ꝙ facit unus alterum ⁊ alter alterū in dictis rebus procuratorē tanq̄ in rē suaꝫ: ita ut ammodo possit pro dictis rebus agere se tueri ⁊ omnia facere que ipse dominus cōstituens faceret uel facere posset si presens ītheresset ⁊c̄.uel fuit dictum ꝙ cōcesserunt inuicezꝫ dictas res ad habendum ⁊ tenendū uendēdum ⁊ alienandum ⁊c̄.quid iuris? Rñ. siquidē alienatio esset secuta: puta ꝙ emptor nō possit postea inquietari iure fideicōmissi: siue fratres diuidentes fuerūt scientes siue iguorantes: ut.l.si mandato ticij.s.man.⁊.l.si fundum per fideicōmissum.in prin.de leg.i. An autem habeant regressum cōtra alienātem. dic ut.d.l.si fundū per fideicōmissum. Si uero alienatio est secuta: ⁊ tūc ex illa promissione de alienando non paretur cuei ali quod preiudiciū: ut.l.ficut.§.superuacuū.⁊.§.pe.qui. mo.pig. uel hypo. sol. Uides ergo qualiter uerba cōtractus diuisiōis sunt diligenter intuenda. ¶ Nono quero. pone ꝙ nō est remissum ius fideicōmissi nec data licētia de uendēdo: ⁊ unus ex fratribus post diuisionem uēdidit bona sua cuidā extraneo: postea extitit conditio fideicommissi: quero an frater superuiuens possit petere totū ab emptore? Et uidetur ꝙ solum possit petere partē quā frater premortuus habebat iure suo: non illaꝫ quā habuit ab isto supueniente. nā licet ius personale qō mihi competit in certa parte ꝑ diuiso remanet in ea parte q̄ debitori obuenit ex diuisione: ut.l.iuliānus.§.idez celsus.de actio.emp.tñ iura realia remanēt in tota re pro indiuiso sicut ante diuisionē: ut.l.si cōsenserit.§.fi.s̄.qui.mo.pig.uel hypo.sol.⁊.l.is qui fundū.s̄. de usufru.le. ⁊ no.ꝑ Ly.C.si cō.res pig.da.fuerit.l.i.ꝑm Pe. Sed contra tertiuꝫ emptorē non potest agi personali: sed oportet ꝙ agatur actione in rē: ut in.l.fi. §.finaūt auaricie.C.cōia de le.⁊ no.C.ad treb. l.pe.ergo non potest agi nisi ꝑ medietate illaꝫ rei pro indiuiso. Contrariuꝫ credo[c]: nā ab ipo fratre seu eius herede totū petereť actione psonali: ut dixi.s̄.in.i.q.⁊ totū debet restituere. sed ab emptore petitur ac si restitutio esset facta: ut dicto.§.finautē auaricie.⁊ no.in.d.l.pe.ad trebel. ergo totuꝫ potest uēdicari ac si totum esset restitutuꝫ. Preterea si qs habet ius in re ꝑ indiuiso etiā si est ius reale facta diuisione ab eo uel eo presente remanet ius reale in ea parte q̄ ex diuisione obuenit: ut.s̄.com.di.l.cōmuni diuidundo.§.si debitor. ⁊.s̄.de iure dot.l.cuꝫ in fundo.§.pe. Cum ergo ipsemet q habebat ius fecerat diuisionē in illa parte que debitori obuenit: remanet ius reale ⁊ personale. Ex predictis ergo qñ quis habet ius in re pro indiuiso: an facta diuisiōe remaneat ius in eo, qō debitori pro diuiso obuenit. sic distingue. aut erat ius psonale aut reale. si reale: aut creditor interfuit diuisioni: aut non: ut ex predictis patet clare. ¶ Decimo quero. duo fratres habebāt funduꝫ emphiteoticuꝫ cōmunē: ita ꝙ portio unius debebat post mortē deuenire ad aliuꝫ: diuiserunt ⁊ remiserunt ad inuicē omne ius qō habebant uel sperabāt habere ⁊c̄.mortuo uno fratre sine liberis alter petit illum funduꝫ emphiteoticuꝫ uigore illius instrumenti: ecclesia dña dicit ꝙ ipse cecidit a iure emphiteotico propter duo. Primo. quia diuisio est alienatio in q̄ ecclesia non fuit requisita. ergo ⁊c̄.ut.C.de iur. emphi. l.fi. Secūdo quia fuit renūciatū. ¶ Circa pmū ꝙ emphiteote nō pñt diuidere inuicē uel aliēare. facit.s̄.de trāsac.l.cuꝫ hi.§.si pluribus. ⁊ ibi Guil. hoc uideť tenere. Ego dico ꝯtrariū[b]. Casus est.x.col.de ꝓbi.feu.ali.ꝑ Fede.l. īperialeꝫ §.ꝑterea. Itez ꝓbať ꝑ.l.uolūtas.C.de fideicō. Preterea ꝑ rōnē. ratio q̄re ꝓhibita est alienatio dño irreqsito est: quia ēxneus non recognoscit ecclesiā in dominā: ut dicūt doc.in.d.l.fi.C de iur.emphi.⁊ dicā.j.de uer.sig.l.in stipulationibus. sed qñ alienāt inter se cessat dicta ratio ergo ⁊c̄. ¶ Ad secūduꝫ[c] qō dicit de hac remissiōe: dico ꝙ hoc ecclesie nō ꝓdest: qa pactū nō porrigit nisi ad eū ad quē ut porrigat paciscentis interest: ut.l.⁊ heredi.§.fi.s̄.de pac. Sed ꝙ istud pactum porrigatur ad ecclesiā fratris paciscētis nō interest. ergo ⁊c̄. Preterea si remisi tibi omne ius qō habeo in fundo qō tibi nō queri: remanet apud me remittētē: ut.l.nec utilem s̄.ex qui.cau.ma. sed ex hoc nūl fratri cui facta ē remissio queri. ergo remanet apud fratrem remittētē. ¶ Undecimo q̄ro. posito ꝫ uerum nō sit ꝙ iste frater q petit fideicōmissiuꝫ teneatur ō euictiōe: utrū hoc sit uerꝫ si alter frater cū quo diuisit fuit sciens huius fideicōmissi. Dicit glo. hic ꝙ non: nisi fuerit de euictiōe stipulatus: ut C.de euic.l.fi fundū sciēs. Ja.de are.reprehendit istud: quia etiā sciēs habet actionē de euictione saltem ad p̄ciū: ut.l.fi.§.fi.C.cōia de le.ubi est specialis casus ī legato ⁊ fideicōmisso ō quo hic loqmur. Sed certe ꝫ in emptore dicat uerꝫ Ja.de are.tñ in diuidēntibus nō dicit uerꝫ: qa inuicē uidētur mutuū periculū suscepisse quilibet in sua parte: ut no.C.fami.her.l.fi familie. Sed mihi uideť ꝙ p̄dicta nō habeāt locū ī casu nostro. nā p̄dicta iura loquūtur qñ ꝯtrahentes sciunt ius tertij in re q̄ emit uel diuidit. sed si scio te a quo emo uel cū quo diuido habere ius ī re hoc deberet mihi ꝓdesse ut mihi q̄rat. hoc enī agit ideo ius supueniēs tibi ꝓdesset mihi: ut.l. cū uir.de usucapio. Ista ergo distinctio sciētie ⁊ ignorātie nō facit ad ꝓpositū. ¶ Duodecimo quero. qd si ille cui facienda est restitutio rei ab aliquo eā emit: an ammodo habeat locū fideicōmissiuꝫ? Glo. dicit ꝙ ex dictis per eā apparet ꝙ ipse potest agere tanq̄ si ipse sibi euicisset. ar. s̄.de euictio.l.si uēdideris. ad.l.fal.l. fūdo. Sꝫ Bi. uideť sic distinguere. aut rez mihi legatam emo ab alio: aut ab eo a quo mihi relicta est. ꝑmo casu nō preiudico mihi in iure fideicōmissi: ut insti.de le.§.si res aliena. de le.i.l.plane.§.ꝙ si rem emisseꝫ. Scdo casu: aut res erat mihi legata sub ꝯditiōe: aut pure. ꝑmo casu nō uideor renūciare iuri fideicōmissi: siue sciēs siue ignorās fueriꝫ: ut.l.fundo.ad.l.fal.⁊.d.l.si uēdideris. ⁊ hic no.ꝑ glo.de le.i.l.si a substituto. in ꝑn. ī gl. q̄ incipit maxime. ꝫ Bi. illā nō alleget. Scdo casu qñ erat legata pure: tūc aut fui ignorās ⁊ nō p̄iudico mihi in iure fideicommissi: ut.l.cui res.

a Impro-batum. ADDE bal cōsilio .xviij iij volu. vbi tenet nō valere donationē facta de spe succedē-di fratribus nisi ipsis cō sentiētib⁹ et perseuerantib⁹ vsqꝫ ad mortē. alex. aūt ī casu.q. bar. transit: cū opi. illorū qui tenēt ꝙ cum iuramēto illi⁹ ad quē res pertinet possit remitti substitutio pupillaris. aliter nō. licet ang. contra hic teneat.

b Octauo ADDE ꝙ alex. dicit ꝙ ang. trāsit cū opi. bar. hic cū quo etiaꝫ ipe trāsit. tu vide bal. cōsilio. lxxiij. incipiēte. do. thomas asmarius. iij. li. sed meli⁹ ⁊ oino vide cōsilio. cxvij li. v. vbi hāc octauā ⁊ sextaꝫ q. ruminat.

c Contrariuꝫ credo. ADDE ꝙ idez tꝫ ang. vt refert alexan. cū quo ipse transit.

d Ego dico. ADDE post alexan. hic bal. consilio. cxxix. iiij. li. vbi dicit ꝙ ita seruatur. ꝫ cōtrariū tenet guil. in.l. cū hi. de trāsac. ⁊ ꝙ possit diuidi tꝫ federi. consilio. cxxxviij.

e Ad secūdum. ADDE ꝙ pau ō ca. cōtra. qa imo ex natura rei portio illius defuncti reuertitur ad ecclesiā post q̄ꝫ iste superuiuens a se abdicauit. sicut si haberes vsumfructū in fūdo ticij ⁊ mihi renuncia res vsūfructū licet tua nō iterfit ꝙ ticio acquiratur: tñ qa a te abdicas ad ipsuꝫ ticiuꝫ dñiuꝫ reuertit ⁊ sui natura cōsolidatur cum ꝓprietate. vt insti. de vsufinitur. ⁊ ꝑbatur ꝗꝫ ipsum in.c.i. de eo q si fecit agna. ō feu. pa. vbi fit renūciatio oio prodest agnato licet absenti Tamē alex. dicit ꝑ opi. bar. esse gl. quasi in terminis in.c.i in ti. imperator lothari⁹ quā ibi dicit sequūtur doctores. ⁊ ꝑ opi. bar. allegat eūdē cōsilio incipiēte ex themate. et federi. consilio. lxxviij. ⁊ cxxxviij. supra ꝑ me allegato.

de actio.emp.de le.i.l.huiusmodi.§.qui seruũ. Si uero fui sciens tunc mihi preiudico:ut.s.q. mo.pig.uel hypo.sol.l.ticius.⁊ ar.a cõtrario sẽ su.ll.prime allegatæ. Ita dicit Bi. Sed ĩ hoc ultimo dubito an uer dicat:quia lex ticius non loquitur in his q̃ depẽdẽt ex testamẽto: hic sic. ⁊ ideo nõ presumitur renũciatio: ut dixi.s.ĩ solu.cõtra.d.l. Preterea sicut exneus emens rez legatã sciẽter nõ sibi piudicat: ut.d.l.fi.§.fi.C. cõta de lega.q̃ lex loqtur in legato puro uel cõditionali:ut patet ex pcedẽtibus in.d.l.fi.positis.⁊ sic est ꝟa prima solu.⁊ glo.ibi posita q̃ fit speciale in legatis.ergo eadẽ ratione ipse idem emẽs nõ preiudicat. Preterea si ipse idẽ emeret ab exneo nõ piudicat sibi ut dictũ est. eadẽ rõne si emit ab ipso q̃ est grauatus.unde cogitetis. ¶ Tertiodecimo q̃ro an inter diuidẽtes detur actio de euictione.Glo.in.l.si familie.C.fa. hercis.distinguit:aut diuisio est facta a partib⁹ seu a iudice:aut a testõre.⁊ hoc ultimo casu nõ agitur de euictione:ut.l.cũ pater.§.euic.de le. ij. ⁊ no.C.fa.her.l.si cogitatiõe. Sz alij ut Cy. ibi refert:reprehẽdũt hoc dicẽtes q̃.§.euic.loquitur in prelegatis:secus in diuisiõe. ⁊ p hoc s.fa.her.l.si paterfa. Sz ego puto glo.bene dicere.nã diuisio testõris habet vim prelegati:ut l.quid ergo.§.i.de le.j.⁊ de here.ĩsti.l.ex facto. C.fa.her.l.quotiẽs.ideo ⁊c̃.ut ĩ.§.euictos.Mõ ob.l.si paterfa.quia ibi loqtur quãdo res euincitur culpa coheredis.erat enĩ res obligata pro debito hereditario:q̃ debituz quia heres non soluit:ideo agitur hypothecaria. ibi ar. expressuz.pro hoc ad trebel.l.i.§.si heres. Vel dic q̃ in.d.l.si pater heres.hoc sequit excipiẽdo non agendo sicut in.§.euic. ⁊ ideo latius q̃ glo. distingue.aut diuisio est facta a testatore:aut a ptibus seu iudice. pmo casu aut euicit culpa coheredis: ⁊ agitur ꝗ euic.alias nõ agitur ꝗ euic. sed excipit ut ex predictis patet. Secũdo casu. aut post diuisionez uendicat unus ex heredib⁹ diuidẽtibus:aut quidã alius.pmo casu.aut uẽdicat ex facto alterius coheredis:seu ex dispositione defuncti ⁊ potest nec de euictio.tenetur. Ita intelligo istã materiã p.l.fundũ meũ.s.de euic.⁊.s.de do.pre.l.licet placeat. ⁊.s.dixi. Si uero uẽdicat ex alio suo iure:tũc repellitur exceptione per.l.uendicãtẽ.aut uẽdicat extraneus: ⁊ tũc aut fuerunt scientes:⁊ nõ tenetur de euic. nisi fuerit stipulatus: ut.l.si fũdũ sciẽs.de euic. ⁊ cõta utriusqz iudi.l.si fratres.Aut fuerũt ignorãtes:⁊ tunc teneẽ p parte quaz coheres a quo euincitur habuit ab eo.

Ex.l.sequenti.

An valeat promissio quia plagium fecisti. uel si promitto tibi cẽtum si ticius plagiũ fecerit.

J plagii faciẽdi.

Promissio facta de preterito uel de futuro ob turpem causam est ipso iure nulla.h.d. ¶ Quero ergo vtrum ualeat ista stipulatio: promitto centum si plagiuz feceris. Videẽ q̃ non ut hic.⁊.l. generaliter.s.eo.In ꝯtrariuz uideẽ.s.de cõdi. ob tur.cau.l.pe.⁊ hoc tenẽt vltramõtani. nõ alle.illã.l.dic ut dixi.s.e.l.generaliter. ¶ Quero quid si pmitto quia plagium fecisti? Dicit glo. ista est magis dubia quia non inuitatur ad delĩquẽdũ: quod secus est in pma.sed hic est tex.q̃ nõ valet. Pe.tenet q̃ ualet q̃si scienter promittat indebitũ:ut.l i.de cõdi.ĩde. Non ob.hec.l. quia ponit exẽplũ p.l.fi.de cõdi.ob tur. cau. ut hic in fi.glo. Sed certe tũc nõ fiet promissio cã plagij facti:sed causa restitutiõis faciẽde.⁊ hoc sentit glo.s.de ꝯdi.ob tur.cau. sup rubrica dũ dicit q̃ habet locuz ob causam de pterito. Iz ibi Cy.teneat opi. Pe.⁊ male. ¶ Quero si ualeat ista stipulatio.promitto tibi cẽtum si ticiꝰ plagiuz fecerit:tunc hec q̃stio bona põt esse:qa ticius est me⁹ cõiunct⁹ amicus uel ꝯsanguine⁹ nõ faciet plagiuz ne incidã in penã:⁊ tunc ualet ⁊ est ꝟm bonos mores:ut.l.ex ea pte.§.i.s.e. Si ꝟo est cõsanguine⁹ stipulatoris nõ ualet: quia inuitari posset ad delinquẽduz ut stipulator lucrare tur.facit.l.heres meus.§.fi.s.de cõdi. ⁊ demõ. ⁊.l.cõuenire:s.de pac.do.

a ¶ J plagij ADDE breuit ⁊ qñ bal. consilio quinto. iuj. volu.vbi ponit qñ fit pmissio ut qs deliquat:ne deliquat ⁊ ut delictum remuneretur: cui⁹ ꝟba posui in.l.generaliter. s.e. ⁊ an depositũ factũ pro turpi cã pagẽda ualeat vide eũdem bal. consilio lxxxviij.iij.libro.Et iquãtũ alex. hic ĩ pma col. p fortificatiõe limitationis ang. de qua hic p eũ allegat imo.adducere Inno.in.c.ĩ psentia. de renũcia.dicentez q̃ si latasinia expssis duabus causis quarum vna erat expresse falsa ĩ iure alia nõ: non vitiabit sẽtẽtia ex vi false sed sustinebit ex vi ve.⁊ hoc dicit incognitũ legistis. ADDE q̃ bal.nõ fuit ĩ cognitũ sed illud refert ⁊ seqtur eiꝰ cõsilio.exrij incipiẽte in xpi noie ponitur.i.li. b ¶ Oportet.dicit hic pau.de ca.se p hic dicta rndisse cũ q dã testõr mãdasset debita solui ꝗ pecunijs que erãt in mõte a illud quod restaret solutis debitis de dicta pecunia dari cuidã hospitali:⁊ tpe testamenti restabãt mille. sed qz testator tãtũ supuixit q̃ erãt tria milia in resto q̃ hospitale nõ habebit nisi mille:propter illud ꝟbũ restarẽt quod est pteriti ipfecti subiũctiui ⁊ psentis tpis optatiui p istã legez sic itellectã p doc. secus si nihil rest.sset p.l. uenditio. §. uerisimile.s ꝗ ꝯbẽ.emp. Et an ꝟbum quod potest trahi ad psens ⁊ futurũ ad quod fit trahẽduz vide ro.consi. cccxxxiij.

Ex mutuo.

Stipulatio facti que habet diẽ nõ cõmittitur ad itereſſe añ diem:Iz certũ sit ante diẽ fieri nõ posse. ¶ Op de.l.stipulatiões non diuiduntur.s.e.ti. So.ibi nõ erat adiecta dies: hic sic:vbi ad nihil cõmittit qñ est dies. ¶ Op po.de.l.cũ stipulat⁹.s.eo.So.aliud in stipulatione penali vt ibi:aliud ĩ stipulatiõe vbi pena ex dispõne legati succedit.hoc est obligatio ad interesse q̃ ante diez nunq̃ cõmittit in aliquo. qõ glo.tenet in.l.cũ stipulatus.s.eo. casus est in.c. commissa.ex de elec.li.vj.

Am stipulamur.

Verbum psens non trahit ad futuz.h.d. Quidã habẽt oportet⁹ qõ est pñs idicatiui: ⁊ tunc hec lex nõ habet dubiũ. Alij bñt oporteret qõ ẽ preteritũ iperfectũ subiũctiui:⁊ tũc est dubiuz quia põt trahi ad futura: ut dixi.s.e.l.q rome.§. augerius. Dicẽduz est ergo ꝟm dictã litterã oporteret:q̃ si aliqd reperit debituz in pterito illud soluz cõprehẽdet ⁊ nõ futura:⁊ sic iterptat pro promissore.si ꝟo nil deberẽt in pteritũ: tunc intelligatur in futuz ne alias stipulatio reddatur inutilis:vt.s.e.l.quotiens.

Ex.l.sequenti.

De illis verbis exnũc prout extunc.

J ita stipulatus.

Existente cõditiõe põt retro deberi pecunia. h.d. Nota q̃ pena qñ adijcit pstatiõi annue itelligitur de decẽ singulis annis. dixi.s.e.l.stipulatio ista.§.eũ qui. ¶ Op.de.l.cũ quidã.de vsu.So. vt dixi.s.e.l.huiusmõi. ⁊ hoc facit hec adiectio ex hoc.secus si dicunt ex illa die:ut dixi ibi. Itez idẽ quod hic si dicerẽ exnũc vel extũc put extũc ⁊ similia ꝟba ut clarius exprimereẽ:ut.d.l.cum quidã.⁊.l.lecta.in fi.s.si cer.pe.

Ex.§.sequenti.

Que sit differentia si promitto fundũ pleno iure vel pprietatẽ pse vel vsumfructũ per se.

Ticius a meuio.

Qui promisit vsufructũ ⁊ pprietatẽ separatiz solutiõe vsufruct⁹ liberat. sec⁹ in eo q̃ plenã ppetatẽ pmisit. h.d. ¶ No. differẽtiã si pmitto fundũ pleno iure: uel ppri etatẽ p se ⁊ usufructũ per se. ¶ Op.j.de sol.l.si stipulatus.§.qui decẽ. glo.soluit optime. dic vt in ea.sz qd petereẽ:dic totuz perẽpto usufructu ut hic.sed usufructu durante petit solũ pprietatẽ:vt plene dixi in.l.eũ q ita.§.j.s.eo.

Ex.§.sequenti.

An sufficiat numerare alterius noie absqz eo q̃ hoc agatur cuz eo cui numeratur:ibi.Oppo. ⁊ cõfessio apposita in ꝯtractu iutili pbat. ibi. Et respõdeo. Et ista ꝟba recepisse in dubio dãt intelligere stipulationẽ incõtinenti secutã post numerationẽ:ibi. Itẽ. Et an dicta in prefatiõibus

a ¶ Vassalus dño. ADDE Imo.hic ⁊ ang.in.l.stipulatio ista.§.alteri. ff.eo. Raph.vo voluit ꝙ ciuis possit ciuitati stipulari:q: nō minus quio nascitur patrie q̃z patri.quā opi.pau.de ca.dicit tollerari posse.Alexā.tenet opinio.bar.de qua in lec.per eum.

b ¶ Scilz patronus. ADDE ꝙ hunc intellectuz etiā approbant imo. rapha. pau. de castro. ⁊ alexander.

c ¶ Probat. ADDE ſm imo. qd no. Inno in c.pisanis.de restitu. spo. vbi ſm euz probatur ꝙ confessio facta in iudicio inualido pbat.dūmodo iudex alias sit cōpetēs.Bar.in l.decē.in fi. ff.e. ⁊ in.l.si quis ita. ad l. ff.e.ange. n.l.j. C. de prescrip.xxx annorū. vbi dicit hoc eē bene notandū: qa si ex forma statuti in contractu mulieris debeant adesse ppinqui ⁊ nō adsint quo casu cōtract⁹ remanet inutilis: tamen confessio facta in instrumēto pbat oia gesta. et hoc etiā sequitur alex. cui adde ꝙ idez sequitur ro. consilio. cccxiiij. incipiente oipotētis dei. hec cōfessio.vbi pulchre ꝓsuluit cū creditor pduxisset instrumētū carēs nomine iperatoris:⁊ dbitor interrogatus an vera essent q̃ i instrumēto, cōtinebātur respōdit credere ꝙ sic: qua de cā iudex volebat deuenire ad capturā.ipe respondit illam cōfessionem cōfitenti nō nocuisse:qr se retulit ad illud instrumentuz nullū ratiōe solēnitatis: licet cōtineret cōtractū validū in se.alle.Inno.in.c.cū venerabilis. ⁊ rationē assignat:quia pars videtur cōfiteri put effectualiter in instrumento cōtinetur.sed effectualiter nihil cōtinetur in instrumēto ppter dfectū solēnitatis de quo ibi latius.⁊ an iste debitor potuerit capi mixta confessione ⁊ instrumēto.⁊ cōcludit ꝙ nō:qr in odiosis sub simplicibus nō cōtinetur casus mixt⁹:vt.ff.e.l.ij.§.si quis simpliciter.Et inquātū.ff.dictuz est de cōfessiōe facta in iudicio inualido.⁊ alex.dicit videdū bar.in.l.si cōfessus.Adde ꝙ ang.cōsilio.clxxvij.incipiēte In dei noie.visis actis pditis.dicit ꝙ in eo qd bar.in.d.l.vult ꝙ cōfessio facta coram iudice cōpeteri pbet:lz ex libello inepto dicit cōtra hoc facere qr diffinitiua nō pōt fieri nullo pcedēte pcessu quātūcūqz emanet cōfessio ⁊ sic pcedatur vt sup quodā notorio in cā ciuili:imo venitur ad preceptum:vt.l.si debitori.de iudi. ij.q.i. nos quēqz. sed in caū q̃ libellus ē ieptus: qeqd sequitur nullū ipo iure: ut.l.si patronus de iure iuran. ⁊ ibi guil. de cu. si ergo nullus pcessus haberi debz pinde ac si cōfessio sine pcessu emanasset ⁊ ita residz arguēdo ꝙ si hoc i ciuili multo magis in criminali:cōcludēs ꝙ ex cōfessiōe scā sup inepta i qstiōe coram iudice cōpetēti nō debz seq cōdēnatio:sed debz absolui re⁹ ⁊ de nouo cōtra ipsuz pcedi si facta largiūtur. ⁊ ita dicit aliqs etiā de facto obtinuisse perusij in sindicatu.d. rainerij de lafrā.d pisis Et inquātū alexā. trāsit cuz illa opi. ꝙ bar.hic intelligendus sit inquātuz dic ꝙ ex numeratōe posse agi pbata per cōfessionē: ꝙ illud sit verū quādo est elapsum tēp⁹ opponēde exceptionis non nūcerate pecunie.prout ēt dicit velle raph.io.d imo. ⁊ pau. de ca.Adde ꝙ opi.Spe. simpliciter sequit bal. cōsilio.liij.⁊ cccxxij.i.li. ⁊ cōsilio. cccxvij.iij.li.⁊ cōsilio. cclxx. iiij.li. ange. ꝓsilio.xlviij ⁊ ꝓsilio.clv. Tamē ꝙ opinione coruz facit qd cōsuluit pe.de ancha.cōsi.cccviij.ꝙ ꝓsessio dotis recepte p⁹ tpa lapsa exceptionis opponēde habeat vim vere numeratiōis nō donatiōis qr illa morte nō tēporis cursu cōfirmat.Et inquātū alexā.hic tāgit an cōfessio dotis recepte ꝓiudicet creditorib⁹ etiā elapso tēpore exceptiōis opponēde. Adde ꝙ ro.cōsilio.cccxlv.tenet ꝙ nō p.l.si cui. C.de nō nu.pe. ⁊.l.si quis hoc.de bonis pscriptorū.⁊ alia que brcuitatis cā obmitto: qr per te videre potes.aduertēdo etiā ꝙ bal.cōsi.allegato.liij.vult ꝙ stante

dicātur in seqntib⁹ repetita:ibi. Venio. Et an si pcurator egit noie dñi pcuratorio noie:deide fecit vnū actū ⁊ nō dicit pcuratorio noie:an debeat intelligi pcuratorio nomie: ibi. Itē pone. Quid ēt si repiat instrm in quo qs est cōfessus habuisse cētū mutuo q̃ pmisit restituere: ⁊ ego pono ī libello ꝙ mutuaui tibi cētū:⁊ ad hoc pbādū pduco istrm:an sufficiat: ibi. Itē reptur. Et an q promisit me nō offendere sub pena: si offendat fratrē meū teneatur:vide in fi.

Brisogonus. Per liberā pso-nā nō qrit nobis actio ex stipulatiōe sz ex numeratione sic: ⁊ q stipulat ipersonaliter sibi videt stipulari: ⁊ nunq̃ psona extrisec⁹ subitelligit.h.d. Diuidit in tres ptes.pmo pōitur ꝓceptio stipulatiōis. In secūda declarat q̃dā dubia emergētia circa stipulationē pncipalē. In tertia q̃dam dubia emergētia circā stipulationē penalē. Scōa ibi respōdi p liberā. Tertia ibi sequēs stipulatio. Et scōa subdiuidit in tres. pmo pōit duas regulas. scōo exeis decidit.q.descēdētē ex stipulatione scōa.tertio.q.descēdētē ex numeratiōe. scōa ibi: sed ꝙ tertia ibi:sup est ut q̃ram⁹. Tertia pncipalis subdiuidit in tres:ī vnū dictū:⁊ duas rōnes. In pma pte ponit factū qd non bz cōtraria. pone tñ p cōstāti ꝙ scriptura hec pnata nō reuocabat ī dubiū ne ītres ī materiā.l.cōparatiōes.de fi.instru.⁊ q po.ī pig.ba.l.scripturas. ¶ Venio ad secūdū vbi dicit ꝙ p liberā psonā nō qrit actio ¶ Op.ꝙ psona liberti nō fit libera: qa debz reuerētiā ⁊c.ut.ff.⁊.C.de iure pa. So.p psonā nobis subiectā acqrit nobis rōne dñice vel pricptātis uel cōuersiōis seu monachatiōis eadē ratione:vt in auten.ingressi:⁊ in auten.si qua mulier.⁊.l.deo nobis.§.j.nō alterius. ⁊ ideo libertus non q̃rit pono. eadē rōne nec vassalus domino⁹: nec ciuis reipublice sue ciuitatis. facit qd dr.j.de iure fis.l.j. ¶ Op.qñ ꝟba obligationis ꝓferūtur ī psonā sui: ꝟba executiōis in psonā tertij valz stipulatio qñ ipsius stipulātis iterest:vt.l.si pcuratoris pnitis.ff.e.in glo.⁊.l.stipulatio ista.§.si qs īsulā.ff.e. videbitis.j.l.j.in pn. j.ti.ij.⁊.l.in oib⁹.j.de pto.stipu. modo hic ꝟba stipulatiōis sunt adiecta in psonā zore liberti: ⁊ ꝟba executiōis in psonā illius patroni.So.hoc nō dicit in tex.sed dic ꝙ libert⁹ fuit stipulat⁹.qd intelligo.i. ꝟba iterrogatiōis ipse ptulit ⁊ sibi ē rñsuz. Cū ergo nō appareat in cui⁹ psonaz ꝟba obligatiōis sint collata:itelligo in ei⁹ personam collata in cui⁹ psonā fuerūt collata ꝟba executionis.⁊ istud ē ꝟisimili⁹:ut dixi in.d.§.si qs insulā.alias stipulatio valeret ſm cōez opi.glo.q̃ pbat p.l.pe.C.ad exhibē. ¶ Venio ad ver. supest. ¶ Op.⁊ videt ꝙ iurisco. reuocet in dubiuz id qd est expressuz in iure.s.ꝙ ei q noie alio mutuat nō q̃ritur actio: nisi in casu.l.absentis.C.si cer.pe.sed hic libertus mutuauit noie pfoni:vt patz hic in pn.§.in glo.sup ꝟbo agēte ergo ⁊c. Propter hoc Ja.de are.dicit ꝙ non mutuauit nomie pfoni. ⁊ tex.dicit agēte.qd erat actor sive castaldio patroni.qd iudicio meo est notandū. quia ſm hoc nō sufficit in ꝟitate numerare alterius noie nisi hoc exprimat ⁊ agat cū eo cui numerat:vt.l.certi ꝓditio.§.si nūmos.si cer.peta. Vel si vis sustinere glo.dic ꝙ hic mutat casū vel expone hic tex.ipse.s.patronus[b] qui ꝓtraxit scilz per libertū q sibi stipulat ſm eundē Ja. de are. Vel dic ꝙ hic in tex.nil dicit de numeratione in themate. facit.C.de sa.san.ec.l.iubemus. C.si de vendi.pig.aga.l.i.⁊.ij. ⁊ qd ibi no.C.de pscri.xxx.anno.l.j.⁊ qd ibi no.sed ꝙ ille ꝓfessus est se accepisse ⁊ ideo dubiū est an mutuū istud quod probat per hāc cōfessionē pariat actionē ei cuius noie numeratio facta est. ¶ Et respondeo ꝙ ista ꝟba recepisse ⁊c.innuūt numerationē precessisse ⁊ stipulationē secutā inutilem: tñ ideo ex numeratiōe potest agi probata per hāc cōfessionē qd est no.quia talis confessio apposita in cōtractu inutili probat⁹:vt.C.de sa.san.eccle.l.iubem⁹.⁊.C.si de vē.pig.aga.l.i.⁊.ij. ⁊ de pscrip.xxx.anno.l.i.⁊ qd ibi no. ¶ Itez aduerte ꝙ lz illa ꝟba recepisse ⁊c.sint pteriti plusq̃ pfecti:tamē in dubio intelligitur stipulationē secutam esse īcōtinēti post receptionē:quod est notabile pro instrumentis dotalib⁹. quia si presumeret vir qui cōfitet se dotē recepisse multū ante recepisse:stipulatio non preiudicaret mulieri: ⁊ tamē in veritate preiudicat: ut hic ⁊ plene examinaui in.l.post dotē.ff.so.ma.tetigi in.l.pdia. de acq.pos. Op.de.l.cum eni.j.de noua. ⁊.l.si stipulatus. dic vt in.§.qñ. in.l.certi cōditio.ff. si cer.pe.per Ly.in.l.si absentis.C.si cer. peta. ¶ Venio ad ꝟ.seqns stipulatio.hoc dicit ꝙ cōditio ⁊ tēpus raro intelliguntur. ⁊ lz glo.ponat exēplū per.l.iterdū.ff.e.ego credo ꝙ voluit dicere raro inest in ꝟtute repetitionis. hoc est ex eo qd dictuz est in precedētibus vt sic faciat ad premissa. Cōtra.imo regula est ꝙ q̃ in pfationibus dicūtur ⁊c.ut.j.e.l.ticia.§.idez respondit. So.ibi loquit de his que in prefatiōibus dicūtur.hoc est in his que agūtur inter partes antē q̃ pueniatur ad stipulationē sup eo d quo actū est:ut.l.itez qa. de pac. ⁊ de hoc dic vt.d.§.idē respōdit.hic ꝟo loquitur de his que dicūtur in precedētib⁹:an intelligātur repetita in sequentibus. Circa qd dic.qñqz tēpus vel conditio vel alia q̃litas adijcitur in precedentibus:⁊ dubitatur an videatur repetitū in sequētibus eadē oratione seu cōceptione ꝟboꝝ.⁊ hoc contingit vel circa res vel circa personas. Si circa res intelligitur repetitū:vt.l.seie.§.gaio. de fun.instru. ⁊ dic vt ibi. Si circa psonas: vt ticio si nauis ex asia venerit pmitto cētuz ⁊ sempronio. ⁊ tūc dic vt.l.si.§.seio.de lega.ij.⁊ de cōdi.⁊ demō. ⁊ de l.mulieri ⁊ ticio.⁊.l.iulianus paulus.eo.ti. ⁊ ibi

statuto q̃ exceptõ nõ numerate pecunie nõ possit oppõi. q̃ ẽt agẽs ex confessõe debẹ̃ succumbere Et an cõfessio facta i iudicio nullo abstite parte valeat. baltenet q̃ nõ eius cõsilio cxlviiij.iiii. libro.

a ¶ Subscribentes. ADDE An sbscribẽs dicat totã scripturã appro bare. pau.d ca.psilio. cccxxx. ⁊ an sbscribẽs non lecto tenore scripture sibi p̃iudicet p eũdẽ cõsi. cccl. de prio vide ẽt ro. cõsilio. cciiii ⁊ cõsi. ccciii ⁊ ibi an sigillũ iducat cõsensuẹ ⁊ rati habitionẹ. Quis ãt pferatur i hypoteca: aut habẽs istrumẽtũ psectũ a nõrio; aut hypotecam trino teste subscriptã. ⁊ q̃ sint substãtialia in apoca vide bal. cõsilio. cclxviii. Si aũt dñs pstituat p̃curatorẹ ad obligandũ ꝛc. ⁊ p̃curator faciat apocã trino teste notatã cuẹ hypoteca bonorũ domin⁹ vo post bona hypotecet p instrumentũ publicũ qs pferatur vide pe. de ancha. consilio. xxvii.

b ¶ Procurator. ADDE Rapha. ⁊ pau. d ca. hic. bal in. l. p̃curator q p̃ euictione. ad fiñ. ē. de procura.

c ¶ Fratrẹ meum. ADDE q̃ cũ decisione bar. hic trã fit rai. imo. ⁊ alexã. Ange. vo cõtra p. c. i. i ti. an ille q̃ interfe

glo. ⁊ ibi plene scripsi. nõ est nr̃a materia. Quãdoqẹ dubitat an dicte q̃litates intelligant repetite in alia oratiõe seu cõceptiõe vboꝝ: ⁊ tunc aut ista alia oratio cõtinet dispõnẽ aliam per se principalẽ: ⁊ tũc nõ itelligit facta repetitio: nisi hoc induceret natura alicui⁹ dictõis repetitiue: vt hoc ampli⁹ vel itẽ: ut. l. in repetẽdis. de le. iij. dic vt ibi. Quãqẹ illa sequẽs dispõ est de accessorijs precedẽtiũ: ⁊ ista est nr̃a materia. Hic ergo aut sequẽs dispõ accessoria tẽdit ad vnũ ⁊ eũdẽ effectũ cũ p̃ncipali: ut obligatio fideiussoris: ⁊ i telligit facta repetitio: ut. j. de fideiuss. l. si ut p̃ponit. ⁊. j. e. l. fi. §. fi. Aut tẽdit ad aliũ effectum per se lẹ accessorie ad p̃mũ: ut obligatio usuraẹ ⁊ similes. ⁊ tũc aut illa q̃litas respicit actũ persone ꝓtrahentis. puta ꝓtrahit p̃curatorio noie: ⁊ tũc illa q̃litas itelligit repetita ut hic: quia hic libertus videtur stipulari vsuras noie patroni: ⁊ cedere cogitur: ut patet in textu. ⁊ infra dicã. cũ eni sit eadẽ persona: merito cuẹ eisdẽ qualitatibus intelligit repetita. Aut talis q̃litas respicit ipsaẹ dispõnẽ ⁊ tũc nõ intelligit repetita: vt. l. si ita quis. in p̃n. j. eo. ⁊. ē. de ꝓtrahẽ. emp. l. q fundũ. ubi dies nõ intelligit repetita. Predicta vera nisi p̃ quãdã cõsequẽtiã: vt si stipulatio penalis seu vsuraẹ cõmittat ex mora. tũc eni si differtur petitio circa p̃ncipalẽ ⁊ sic cessat mora: ⁊ p̃ cõsequẽs differt stipulatio seu petitio vsuraruẹ: vt. ē. si cer. pe. l. lecta. Item p̃dicta va in his q̃ adijciũtur circa p̃cedẽtẽ dispositionẽ in diẽ. nõ ad ea q̃ adijciũtur p̃cedẽti cõditioni: an intelligãtur repetita dispõni. dixi. ē. e. l. in illa stipulatione si calẽdis. ⁊ plenius in. l. ita stipulatus. circa q̃stiones. Itẽ p̃dicta va in dispõne ꝓtrahentiũ. In vltimis uolũtatibus dico latius de le. j. l. licet. Itẽ in dispõne legis seu statutoruẹ dico plene in. l. iij. j. vi bo. rapto. §. ij. Itẽ an in stipulatiõe nouãte itelligãtur repetita q̃ fuerũt in p̃ncipali. dico. j. de noua. l. aliã. Itẽ p̃dicta vera in aliq̃ qualitate q̃ inest dispõni p̃cedẽti p modũ cuiusdã accessiõis ⁊ directo eã respicit. Si vero in dispõne totali ponit per se q̃dã clausula nulli annexa: tũc si dubitat cui referat: an p̃cedẽtibus: an sequẽtib⁹: an oĩbus. ista est materia per se separata a p̃cedẽti. ⁊ eã ponit Spe. de instru. edi. §. nũc aũt. v. itẽ excipe. ibi tex. meli⁹ in. l. iij. §. filiũ. de libe. ⁊ posthu. ⁊ l talis scriptura. ō le. i. Hic omitto quia lõguẹ esset. ¶ Op. hic dicit q̃ persona nũq̃ intelligitur repetita. Cõtra ĩmmo videt q̃ persona itelligat repetita: ut. l. j. C. de diuer. rescri. So. ibi rei cõitas: p̃iudicij modi citas: ⁊ rõnis idẽtitas faciũt cessare ꝓtrariũ. uel uerius in diuersis stipulationib⁹ seu dispõnibus persona nõ itelligit repetita ut hic. sed in vna ⁊ eadẽ sic. quis eni dubitat si iterrogo: promittis mihi dare ⁊ ticio? ⁊ tu rñdes p̃mitto: q̃ itelligitur utriqẹ p̃mittere. insti. de duo. reis in p̃n. ⁊. ē. e. l. si mihi ⁊ ticio. ⁊ hoc cũ ipersonaliter rñdet. sed si exp̃mit p̃sona vni⁹: ut p̃mitto ticio: ⁊ tũc alteri nõ videt p̃mittere: ut. j. de duo. reis. l. duos. ver. sed si a duob⁹. Fallit in. d. l. i. de diuer. rescrip. p̃ rõnes q̃s dixi. ¶ Op. ⁊ videt q̃ nõ sit necessaria cessio: ut. l. i. C. per quas p̃so. no. acq. So. credo hoc ueẹ hodie p istam. l. ¶ Vltimo iste. §. facit ad multa. Primo ad signa que subscribẽtes⁹ p̃tes testes uel notarij apponũt in instrumẽtis: ut patet ex glo. super vbo assignãte. facit. C. de assesso. l. fi. in auẽ. de istru. cau. ⁊ fi. §. oportet. qõ no. i Spe. de istru. edi. §. i. in. v. ubi aũt. ¶ Itẽ facit. pone incipit p̃curator⁹ agit nomine dñi: ⁊ postea fecit vnũ actũ: ⁊ nõ dixit procuratorio noie: uel noie talis: an videat fecisse p̃curatorio nomie? Videt q̃ nõ. ar. hui⁹. §. grisogonus. ⁊ dico q̃ hoc videt repetitũ p̃curatorio noie: quia hic dicit q̃ cõditio ⁊ tp̃s ⁊ iste q̃litates repetite intelligant: p̃sona nõ. Nõ cũ repetitur eadẽ p̃sona: tũc q̃litas. ſ. p̃curatoris nomine repetita itelligit: ⁊ p̃sona in q̃ substãtietur actus nõ itelligit repetita: ut hic est tex. cũ glo. ibi plerũqẹ ⁊c. cũ glo. q̃ icipit p actionẽ mãdati Facit quia actio nõ põt ptinere ad p̃curatorẹ suo noie. ergo ⁊c. ut. l. post mortẹ. ⁊ qõ ibi no. qñ ex facto tutoris. Facit qõ dixi. ē. de ope. no. nũ. l. i. §. nũciatio. Et ideo cõsulo q̃ ponat in libello: agit ⁊ agere itẽdit talis p̃curator: ut semper ipse tãgat q̃ tanq̃ p̃curator agat: ut etiã in futuẹ cõprehẽdat. ar. l. cũ stipulamur. cũ si. ē. e. ¶ Itẽ repitur instrm q̃ ille fuit cõfessus se habuisse ⁊ recepisse cẽtũ mutuo: q̃ p̃misit reddere ⁊ restituere. mõ in libello p̃pono q̃ mutuaui tibi cẽtũ: quare peto te cõdẽnari. ⁊ ad huiusmõi p̃bationẽ induco instrm: an p̃bet: quia instrm cõtinet q̃ fuit cõfessus ⁊c. Dico q̃ est casus in isto §. qa hic itẽtas actionẽ ex numeratiõe. mõ si fuit utilis stipulatio: tũc male intẽtas actionem ex numeratiõe q̃ nõ est nata. sẹ si stipulatio aliquo mõ esset inutilis tũc bñ ageres: quia ex numeratiõe esset nata tũc ut hic. Facit. l. publia. in fi. ē. depo. Tãgit Ly. in. l. si absentis. C. si cer. peta. ¶ Itẽ Bi. format q̃stionẽ talẽ. quidã p̃misit me nõ offendere sub pena faciẽdo pacẽ: mõ nõ offendit me sed fratrẽ meuẹ: an teneat. Et videt q̃ sic: ut. l. i. ij. iij. ⁊. iiij. ē. de libe. cau. In ꝓtrariũ est ueritas: quia p̃sona fratris nõ intelligitur nisi exprimat vt hic. Facit de pac. l. si vnus. §. aĩ oia. Bi. hoc puto verẹ: quia certe sunt p̃sone p̃ quas iniuriamur: inter q̃s nõ est frater: ut. l. j. in fi. cũ. l. se. j. de iniur. Preterea tũc dicor offendi: qñ ex illo facto possuẹ petere penã iponi: ut l. istud. de ma. testa. sed hic nõ possuẹ petere iure meo: lẹ possẹ forte ut q̃libet de populo. ergo ⁊c. Nõ ob. leges allega. de libe. cau. qa lẹ itersit nõ tñ dicor offẽdi. fac. j. ō iniur. l. lex cornelia.

s **I pupillus.** Interpellatõ q̃ nõ pstituit p̃ncipalẽ in mora nõ nocet fideiussori. h. d. ¶ No. ubi nulla petitio: ibi nulla mora. ¶ Op. de. l. nuda. C. eo. So. speciale in pupillo. hec falsa: ut. l. nulla. de reg. iur. Alij dicũt q̃ non est in mora quãtũ ad ipsuẹ p̃ncipalẽ: sẹ quãtũ ad penã sic. ⁊ hoc tenet Ia. de ra. qõ est contra casuẹ. l. lecta. §. sẹ cũ sortis. ē. si cer. pe. vnde dic q̃ ibi penalis stipulatio non cõmittit ex mora sed ex euẽtu cõditiõis: ut ibi no. ⁊. j. de regu. iur. l. nulla. facit qõ no. per Bi. in. c. nõ est in mora. ex de regu. iur. li. vj. ¶ Op. de. l. si qs solutioni. ē. de usur. ubi nego. gestor cõstituit in mora: sed negocioẹ gestor nõ habet actionẽ: ut. l. si pupillus. §. videam⁹. ē. de nego. ges. So. hic nulla est petitio. ſ. respectu cause. secus si respectu p̃sone ut in cõtrario. ¶ Op. de. l. marcellus j. de fideiusso. sed illa fm intellectũ glo. concordat cũ ista. ¶ Op. de alia. ſ. de. l. is cui. ē. e. ⁊. l. si a reo. §. si a furioso. j. de fideiuss. ⁊ ad illaẹ bñ sequit solu. glo. ⁊ dic q̃ ibi nõ põt accedere fideiussor: qa nõ obligat ẽt naturalit. hic vo pupillus naturalit obligat. ō quo pupillo loquat dicem⁹ in. l. i. j. de noua. Ex. l. sequẽti. Quãdo in alternatiuis electio sit debitoris.

s **I duo rei stipulãdi.** S p̃sona vel res ad obligationẽ adijcit

cit fratrẽ domini sui vbi ẽ casus q̃ offendẽs frẽẹ dñi cã iniuriãdi p̃iuat feudo. Sed imo. dic ibi esse casuẹ p̃ opinio. bar. qẹ ibi nõ p̃uatur feudo iterficiẽs fratrẽ nisi constet q̃ iniuria fit facta dño: q̃ nõ at tẽditur p̃sona fratris. vñ alexã. dicit q̃ aut pax est facta simpliciter ⁊ tẽ p̃cedat opibar. aut pro se ⁊ familia: ⁊ tunc p̃cedat opi. ange. p ea que no. Spe. i titu. ō treuga ⁊ pace ad fi. Tu adde q̃ bal. consilio cxxxvi. i. litenet etiã q̃ fratrẽ domini occidens odio dñi p̃iuetur feudo ⁊ qualiter p̃bet q̃ odio dñi vel q̃ alias ille non esset factur⁹ dicit. ponit glo. notabiliter in. l. apd celsuẹ in p̃n. ē. de doli exceptio. vnũ etiã dicit nõ obmittẽdũ: q̃ talis occidẽs fratrẹ dñi põt ō curia forbãniri ⁊ i executiõe sentẽtie crimalis feudũ auferri. ⁊ hoc probatur i. d. c. i. cõsiliũ incipit nihil cõe Ain aũt cẽs possit auferre feudũ vassallo si vassallus p̃sbyterũ cẽo subditũ occidat do. xpofor⁹ castelleon⁹ cõpatriotame⁹ cõsuluit q̃ sic: vt videri põt inter consilia bal. pfil. vi. i. li. ⁊ ibi dicẽ q̃ odofre. in ti. q. mo. seu amit. i. xv. ⁊ xxx. q. in plena disputatione dicẹ q̃ ẽt ob iniuriã vbo ieãẹ dño vassallũ feudo p̃uari-

inutiliter nõ prodest ad solutionẽ.b.d. ¶ No. q̃ in alternatiua obligatione uterqz est in obligatione. ¶ Itẽ nota q̃ illud qõ adijcit obligationi si modo nõ valet obligatio nec solutio. cõcordãtie sunt in glo. Rõ est in tex.satis notabilis in ꝑsona:sed in re nõ ponit.dic q̃ eadem est rõ:quia res apponit ut ꝑ seipsa possit solui: nõ loco alterius. Itẽ rõ hic posita nõ habet locum in.l.eũ qui ita.§.q fibi.sed ibi est alia rõ q̃ colligitur ex.l.hoc iure.j.ꝺ solu. ¶ Op.de.l.q decẽ. §.stichũ.j.de sol. Glo.dicit hic res ꝺsijt eẽ mea alio mortuo:secꝰ si alio existẽte viuo.nõ bñ dicit quia in obligatiõe alternatiua si tpe stipulationis vna est mea nũq̃ põt mihi solui.sz cõtra loqtur in obligatiõe generis generalissimi uel generis subalterni:ubi nullũ est in obligatiõe. Idez dixi in.l.stichum.s.eo. ¶ Op.de.l.si ita stipulatꝰ fuero decẽ aut qndeci.s.e.ubi minꝰ est i obligatiõe.hic dicit utrũqz esse. Pe.de bel.pti.dicit tria vba q̃ refert Ly.in.l.cũ qdã.C.de vbo. sig. Quãdoqz alternatiua cadit iter res iter q̃s cadit affectio:ut in specieꝫ: tũc in alternatiua utraqz est in obligatione ut hic. Qñqz alternatiua cadit inter res iter q̃s nõ cadit affectio ut in summis.ꝛ tũc aut est electio debitoris:ꝛ tũc qõ est minꝰ est in obligatiõe:ut.l.si ita stipulatꝰ fuero decẽ aut qnqz.ꝛ.l.si ita stipulatꝰ fuero decem aut qndeci. Aut ẽ electio creditoris:ꝛ tũc utrũqz est in obligatiõe. ar.l.plane.§.pe.s.ꝺ lega.i. Et rõ est.in specieꝫ iterest mea magis habere vnũ q̃ aliud:in sũmis nõ est affectio. sed qñ est electio creditoris nõ cadit ista ꝑsumptio:qa forte eliget minꝰ.sed qñ ꝺbitoris tũc ꝑsumit lex q̃ semp soluet minꝰ. qa maius ꝺ facili qs remittit q̃ det. Et ex his apparet q̃ si soluo qndeciz tũc qnqz nõ fuerũt in obligatiõe: sed cã donatiõis videor dare. lz glo. aliter sentiat ꝛ nõ bñ in.l.si ita relictuz.in fi.de le.ij. sed ista vba recipiũt limitationẽ.fallit si in sũmis caderet affectio. uel rõne cause ꝑ qua qs ꝑmisit.uel rõne ꝑsone cui est faciẽda solutio.uel rõne loci seu tpis mea interesse posset magis soluere qõ plus est : ut.l.si is cui.j.de noua.ꝛ.l.qui res.§.mihi decez.ꝛ.§. sequen.j.de solutionibus.

Ex lege sequenti.

De copulatiua ꝛ de dictione nec ꝛ neqz.

6 **I quis ita stipulatus.** Ad vitatẽ copulatiue requiritur utrũqz esse factũ. Ad vitatẽ alternatiue seu disiũctiue sufficit alterũ tm̃.b.d. No.q̃ dictio necꝫ habet in se inclusaz copulatiuã. Et nota idẽ est de dictione neqz: quia habet negatiuã inclusaz cũ copula. ¶ Op.de.l.falsa.s.de ꝺdi.ꝛ demõ. ubi ad vitatẽ copulatiue vnũ sufficit. Ego tetigi tibi in.l.scire debemꝰ.in ꝑn.s.e.q̃ ista lex ꝺz ĩtelligi qñ hec copulãtur ĩspectiue nõ ꝑncipalit ut due oꝗones:ut ĩ ꝯtra.ꝛ tũc sufficit alterãverã ita vides in.l.j.s.de his q no.infa.ibi.dãnatꝰ in famia ꝛ q fuerit ꝛc. tũc ĩ quolibz eoꝝ vificat dispositio.nec opz q̃ utrũqz fiat.ꝛ tũc ẽ dictio et: magis ꝯtinuatiua q̃ copulatiua. dicaz plene.j. de vbo.signi.l.sepe.

a ¶ Nec. ADDE de hac dictiõe nec bal.consilio. cccl.xxxiij.iij.li.

Ex lege sequenti.

An cuz pater stipulatur factũ filio an stipulatio sit inutilis quo ad patrẽ quo ꝛ ad filiũ: ibi. Venio. Et an pr̃ possit stipulari filio ita q̃ effectus cõferat in ꝑsonã filij in vita:ibi. Primo. Et qd cũ pater stipulatur filio ꝛ cõferꝯ stipulatio in tẽpus existẽtie sui iuris:ibi.Secũdo. Et an pr̃ cũ accipit emphiteosiz ꝑ se ꝛ filijs videat acciper: ꝑ filijs ut filijs uel ut heredib̃ accipere:ibi. Induco. Et an pater possit stipulari ꝑ filio emancipato:ibi.Quero. Et an mater possit stipulari filio:ibi.Quero an. Et an ex stipulatiõe filij ĩ potestate q̃rat pr̃i:ꝛ qd ꝺ emãcipato: ibi.Ulteriꝰ. Et an pater possit stipulari filio monacho: ibi. Sz quero. Et an cũ mr̃ accepit in emphiteosim pro se ꝛ filijs queraꝯ filijs.vide in fine.

q **Quod dicitur patrẽ** Si pr̃ stipulat filio qõ iuris est sibi acqrit.secus si illud qõ est facti ꝑ filiũ explicãdi filiꝰ nõ q̃rit pr̃i siue factũ siue ius stipulet eidẽ.b.d. Lex ista diuidit in duas ꝑtes.ꝑma loqtur in stipulatiõe facta ꝑ patrẽ filio.scõa qñ filiꝰ stipulat patri.scõa ibi.cõtra aũt.ꝛ diuersificat in hoc:qa supra pater stipulãdo filio sibi acqrit. hic vo stipulãdo pr̃i ipsi pr̃i acqrit. Cõtra.s.de lega.iij. l.vxorẽ.§.testõ. So.ibi loquit in his q̃ filio pñt acqri:qa dos põt sibi acqri:ut.l.pompo.philadelphus.s.fa.her.ꝛ tũc sibi filio q̃rit ꝛ nõ pr̃i. ꝛ ideo dicit glo. q̃ si stipularet ex cã castrẽsi vel q̃si uel aduẽticia:nõ q̃rit pr̃i sed filio.iõ est intelligẽdũ q̃ in ꝑfecticio pr̃ stipulat cũ sibi pr̃i statiz q̃rit: ut.l.placet de acq.her.l.j.si qs a pa.fuma.ꝛ simile glo.habes in.l.dñs seruo.s.eo.ꝛ limitatio Bi.quã ibi põt nõ fuit necessaria. idez tenet glo.in.l.quodcũqz.in ꝑn.s.e. ꝛ ĩsti.e.§.ei q.ꝛ.C.e.l.ij. Sz ꝯtra hoc videt exp̃sse.s.ꝺ pac. l.si tibi.§.si pactꝰ.cũ gl.ubi dicit q̃ qñ pr̃ stipulat filio ut bñmerito nil sibi q̃rit. sed cũ stipulat ut benemerito stipulatur ex causa aduenticia ut probabo.ergo predicta nõ videnꝯ.Sed hoc ꝑ bo.quicquid filius querit ex opera sua ꝛ ex meritis suis est aduẽticiũ:ut.l.cũ opz.de bo.q̃ libe. ꝛ ibi no.ergo ꝛc.So.qñqz pater stipulatur filio ut bñmerito.ꝛ tũc quãdoqz merita filij sunt causa ut pater stipuletur filio: ꝛ tunc ut extraneo videt stipulari ꝛ nõ ualet:quia patria potestas debet esse causa stipulatiõis ut ualeat. sed quando merita filij sunt causa quare quis promittit patri pro filio: ꝛ tunc ualet stipulatio ut filio per patrem queritur utilis: ut.j.dicam. ¶ Op.qa per filiũ acquirit factuz: quia possessio est facti: ut.l.j.§.si vir.de acqui.pos. sed per filiũ acquiritur possessio patri:ut.l.j.§.itẽ acquirimꝰ. de acquir.pos. Preterea seruitus habet quid facti: ut.l.ij.post ꝑn.cũ glo.s.e.sed acquiritur per filium seruitus:ut.l.seruus cõis meus ꝛ tuus.j.de stipu.ser. Glo.que est hic soluit multũ notabiliter. Tu debes intelligere q̃ hic quãdo pater stipulatur factũ filij explicãdum ab ipso filio: secꝰ si stipuletur ab alio fiẽdũ ipsi filio:ut domũ edificari ꝛc.tunc eadẽ est ratio q̃ in dando. ꝛ vide glo.que ĩcipit puta aliquid dari. ibi.quid ergo si ꝛc.ꝛ usqz ibi.itẽ nec cõia. ¶ Itẽ ibi queritꝯ tertio an hec ualeat usqz ad finẽ. similẽ glo. habetis in.§.sed cũ factum. insti.de stipu.seruo. lz ꝑ minora uerba. ꝛ bñ dixi per uerba huius legis: quia duo possunt cõcurrere ut ualeat ista stipulatio:quia aut est iuris ꝛ tunc potest filio stipulari ut sibi queratur.uel est factũ quod patri potest acquiri:ut hic tex.dicit. Sed uidetur q̃ ista uerba non procedant per.l.stipulatio ista.§.hi qui.ver.cuz uero.s.eo. ubi uenit explicandũ factum ab alio:tamen non ualet ut patri queraꝯ: ideo debuit glo.clarius dicere. si est factum qõ persone filij inest uel coheret:tũc siue sit explicãdum a filio siue ab alio ipsi filio non acquiritur patri:ut hic dum dicit alioquin si factũ ꝛc. exẽpluz etiã in operis quas quis stipulatur a liber-

a ¶ Tit filio ADDE idē videt tenere pau.d ca. ꝓfi.cxxxvij. ⁊ dum alex. allegat āge. ꝓfilio.clxxx. dic ꝙ nihil decidit ſz dicit hoc non decido qz fi ſum ſup hac pte conſult° ſz late vide cōſilijs alex. ea q̄ b explicat i lectura cōſi.viij.iij. vol.⁊ conſi. .xliiij.i.vol. ⁊ inq̄ztū tāgit de ēphiteoſi eccleſiaſtica: an tranſeat ad ex̄neos heredes in.l. ēt .s.ſo.ma.cōcluſum fuit ex mēte cōſulentiuz ꝙ trāſit ad q̄ſcūqz deſcendētes nō ex̄neos. ⁊ an i ſtitutus i recerta cū hoc ꝙ plus petere non poſſit:poſſit ad bona emphiteotica habere recurſū:uide bar. cōſilio.lv. ⁊ lx.pe.d ādb. fuit ſibi contrarius naz conſi.cccxx. tenet ꝙ poterit hēre regreſſum ad bona paterna ꝓfilio vo .cxlii. icipiēte pro domina paula tenet ōriuz.⁊ qñ qs accepit in ēphiteoſiz pro ſe ⁊ ſuis deſcēdētibus tūc illa ēphiteoſis nō veniat iure hereditario ⁊ admittatur femina tenuit bal.conſilio .ccclxviiij. .iij.lib.circa fi.conſilii.

to:vt.l.ſeruus patrono.⁊.l.ſi is.s̄.de oper.liberto.qui textus bene declarat predicta. ¶ Venio ad queſtionez glo.dicitur hic ꝙ cum pater ſtipulatur factum filio an ſit inutilis quo ad patrem ⁊ quo ad filium.⁊ glo.dicit ꝙ ſic.⁊ incipit.glo.filio. factum enim filij ⁊c̄. Dicit ne bene iſta glo.certe non ſimpliciter per.l.ſi quis opas .s̄.de oper.liber.⁊.l.cū patronus.§.i.vbi queritur vtilis filio.Sed dico ꝙ quando conſtaret expreſſe ꝙ pater ſtipuletur vt ipſi patri quereretur: tunc verum diceret glo.ſecus ſi ſimpliciter:quia tunc filio ex ſtipulatione patris vtilis quereretur.⁊ ītelligo quod dicit qd̄ eſt inutilis patri niſi ſua interſit non cuiuſlibet extranei:vt.s̄.eo.l.ſtipulatio iſta.§.ſi quis inſulaz. ¶ Pro declaranda iſta materia oportet ꝙ formez quinqz vel ſex queſtiones. ¶ Primo quero vtrum pater poſſit ſtipulari vel paciſci filio:ita ꝙ effectus conferatur in perſonam filij in vita. In iſta queſtione eſt diſtinguendū. quandoqz pater ſtipulatur filio illud quod per filium patri acquiritur ⁊ valet ſtipulatio.⁊ ipſi patri acquiritur:vt hic.⁊.l.dominus ſeruo.s̄.eo. quandoqz ſtipulatur illud quod ipſi filio poteſt acquiri.⁊ tunc ſi ſtipulatur aliquid dari.⁊ tunc aut filio.⁊ valet ſtipulatio:et filio queritur vtilis:vt.l.vxorem.§.teſtaméto.s̄.de le. .iij.coniuncta.l.pompo.philadelphus.s̄.famil.herci. ⁊.l.⁊ heredi.§.nos autem.s̄.de pac. facit in auten. de nup.§.deinceps. Aut ſtipulatur vel paciſcitur vt legitimus adminiſtrator ⁊ poteſt querere vtilem exemplo tutoris:ut no.s̄.de pig.l.ſi legati. Aut ſtipulaf̄ uel paciſcitur filio ut extraneo:⁊ ſtipulatio eſt nulla ipo iure: ut.l.ſi tibi.§.pactus.s̄.de pac.⁊ ibi no. Si uero ſtipulatur aliquid fieri.⁊ tunc aut eſt tale factum quod perſone filij non coheret.⁊ tunc eſt idem quod in obligatione dandi:ut hac.l.cum ſua glo. ⁊ in.§.ſed cum factum.inſti.de inuti. ſtipu.ſer.cum glo. Aut eſt tale factum quod perſone filij coheret.⁊ tunc aut queris an ualeat quo ad filium ⁊ ualet ⁊ ſibi queritur utilis:ut.l. ſi quis operas.s̄.de oper.liber.l.cum patronus.§.i.e. ti.arg.huius.l.in fi.facit.l.ut iureiuran.§.ſi liberi.pro ut loquitur de filijs in poteſtate.e.titu. Si vero queris an ualeat quo ad patrem ⁊ nō ualet:ut hac.l.ij.reſpōſo.niſi ſua pecuniariter interſit ſicut ſi extraneo ſtipularetur:ut.l.ſtipulatio iſta.§.ſi ſtipuler.⁊.§.ſi quis inſulam.s̄.eo. ¶ Secundo quero quando pater ſtipulatur filio in poteſtate exiſtenti ⁊ confertur ſtipulatio in tempus exiſtentie ſui iuris.de hoc uidiſti in.l.quocunqz.§.ij.s̄.e.⁊ in hoc dic.aut ſtipulatur filio:ut heredi. ⁊ ſi heres extat queritur directa:ut.l.auus.s̄.de pac. do.Aut ſtipulatur filio:ut filio ⁊ ſibi filio queritur utilis:ſiue ad excipiendum ſiue ad agendum:ut.l.quocūqz.§.i.s̄.eo.⁊.l.vt iureiuran.§.ſi liberi.de oper. liber. ⁊.l.⁊ heredi.§.nos autez.s̄.de pac.Si ſtipulatur in extraneo ⁊ nō valet:vt.l.ſi tibi.§.ſi pactus.s̄.de pactis. Si vero eſt dubium:an vt heredi:an vt filio. dicit glo. in dicto.§.pactus.Si nec ex verbis nec ex alia cōiectura id perpendam preſumo vt heredi.⁊ optime dicit. Declaro illam glo.ſi pater ſtipulatur filio illud quod non poteſt ptinere ad eum niſi tanq̄ ad heredē.⁊ loquitur tunc.l.auus.s̄.de pac.do.ꝙ vt heredi videt ſtipulari. Qñqz non poteſt pertinere ad filium niſi vt filium:non vt heredē:vt opere libertoꝝ que nō trāſeūt ad heredes extraneos.⁊ tunc vt filio videtur ſtipulari nec inſpicit ex qua parte ſit heres:vt.l.vt iureiuran.§. ſi liberi.de oper.liber. Qñqz poteſt ptinere ad filium: vt filiū:⁊ vt heredē.⁊ tūc in dubio:vt heredi.⁊ ita glo. loquit.⁊ eſt caſus.s̄.de pac.do.l.auus. Induco ad.q. pater recepit rem in emphiteoſim pro ſe ⁊ filijs.an videatur:vt filijs uel ut heredibus acquirere.⁊ dico ꝙ iſta uerba intelligūtur ordinate pro me primo.pro filijs meis poſtea:ut.l.gallus.§.i.cum ſua glo.s̄.de lib. ⁊ poſtbu. ⁊.l.ut iureiuran.§.ſi liberi.s̄.de operis lib. liber.per Ly.in.l.liberti liberteqz.C.de oper. liber.et tunc dico ꝙ in emphiteoſi eccleſie que non tranſit niſi ad filium:ut in auc̄.de nō alie.§.emphi.uero.colla. .ij.tūc uidetur ut filio[a] ſtipulari nō ut heredi ut in operis.⁊ ideo ad eos ptinet etiā ſi non heredes ſint:ut dicto.§.ſi liberi.licet ſit ar.contra.x.col.an agnatus uel filius ⁊c̄.c.i.ſed illud de iure ꝓſuetudinario in feudis. ⁊ hoc tenet Specul.de loca.§.nunc alique. uer.clxx. ¶ Quero an pater poſſit ſtipulari filio emancipato.et dico ꝙ in illis caſibus in quibus non poteſt ſtipulari filio in poteſtate:in eiſdem non poteſt filio emancipato per eaſdē leges. In illis ⁊o caſibus in qbus filio in poteſtate poteſt:in illis ⁊ filio emancipato queriſ utilis:ut.l.ut iureiuran.§.ſi liberi.prout loquitur in filio emancipato.s̄.de oper.liber.⁊.l.ſi genero.C.de iure do. Preterea,pbo per rōnem:qa paria ſunt aliquid fieri in tpe ⁊ ꝓferre in tp̄s:ut.l.qd̄ ſponſe.C.de do. ītermi.⁊ vxo.⁊.l.in tp̄s.de heredi.inſti.ſed filio poteſt ſtipulari in tēpus ſui iuris:ut.l.quocunqz.s̄.e.ergo ⁊c̄. ¶ Quero an mater poſſit ſtipulari filio. Et uidetur ꝙ ſic:ut in.l.publia.in prin.cum glo.s̄.depo. In cōtrarium eſt ueritas.alle.docto.l.debito.in fine.s̄.ad trebel.alle.tu.l.pactum.C.de pac.conuen. ⁊.l.gaius.s̄. ſo.ma.per locū a ſpeciali. Et reſpōde ad.l.publia.qa ibi nō queritur ex ſtipulatione matris:quia mater.ſed ſic eſſet in quocūqz ex̄neo:vt plene dixi in.§.ſi qs inſulam.⁊.l.ſtipulatio iſta.s̄.e. ¶ Ulterius q̄ro an ex ſtipulatione filij q̄raf̄ patri exiſtenti in patria ptāte.dixi.s̄. .e.l.ſi filius.vtrū per filiū emancipatū queratur patri. Doc.dicūt ꝙ nō:vt.l.debitor.in fi.s̄.ad trebel.allego pro hoc.l.ſi ita ſtipulatus.§.griſogonus.vbi per liberum nō pōt queri:ſic nec per emancipatū.Sed poſſes dicere que eſt ratio ꝙ filio emancipato per patrē q̄rif̄: ⁊ patri per filiū nō:⁊ eſt ratio votū patris ꝙ querat filio:qd̄ votū nō eſt in filio. ⁊ Ly. tangit in.l.ij.C.e.per By.in.l.quocūqz.§.i.s̄.e.tū nō plene explicat. ¶ Sed quero an pater poſſit ſtipulari filio monacho. Reſpōdeo ſic:vt.d.l.vt iureiurā.in fi.de oper.liber. Item an pater poſſit ſtipulari liberis qui erunt nati ⁊ concepti poſt mortē eius:vt nepotibus ⁊ filijs ⁊ videt ꝙ nō:vt .l.i.§.ſi qs primior.cū ſi.vnde cogna. Contrariū credo:quia illud ſolum quo ad heredes: vt.l.paulus. de bo.lib.vbi eſt caſus. ¶ Quid ſi mater accepit rē in emphiteoſim pro ſe ⁊ filijs ſuis ſeu liberis: videtur ꝙ eis non queraf̄:vt dictū eſt.Sed ꝓtra puto cū hec ſtipulatio interponif̄ primo ſuper re que eſt vel futura eſt ipſius matris iure vtilis dominij ergo ⁊c̄.vt.d.l.publia. ⁊ quod dixi in.l.ſi ſtipulor.⁊.§.ſi quis inſulam.⁊ probatur.x.col.de benefi.femine.c.i.

Ex.l.ſequenti.

¶ An ab adiecto poſſit repeti ⁊ qua actione:ibi.Quero an. Et ſi vendo tibi rem ⁊ promitto de euictione ⁊ illam rem alij donas ⁊ a donatario euincitur an poſſit cōtra me agere.ibi.Quero vendidi.

i **Ulianus ſcribit.**

Qui fundū. ¶ Si in re ſoluta deficit aliquod ius adhuc ipſa res peti pōt.h.d.ibi:vt ſibi de euic. promittaf̄.no.formā libelli. ¶ Op.dicif̄ hic ꝙ poſſum petere de euic.mihi caueri. Cōtra:quia cui debef̄ res ex cauſa lucratiua non debetur euic.vt.l.ariſto.§.fi.s̄.de dona. ⁊.l.ij.C.de euic. Huius cōtrarij timore dicit glo.⁊ Pe.ꝙ hic preceſſit ꝓtractus ex cuius natura debef̄ euictio:non dicunt verum quia quando quis eſt obligatus ad dandū tenef̄ de euic.vt hic:quia fuit ſtipulatus dari:⁊ hoc eſt quod dicunt glo.Aut donatio cepit a precedenti cōuētione ſemper tenef̄ de euictione:quia fuit ſtipulatus dari:vt eſt gl.no.ī.l.ij.C.de euic.⁊.l.ariſt.§.fi.s̄.de do. ¶ Op. de.l.ſi domus.§.fi.de euic.s̄.de le.i. Glo. dicit hic preceſſit ꝓtractus ex cuius natura debef̄ euictio. By.in.l. ſi dom°.§.fi.de euic.rep̄hēdit iſtā glo.qa qñ ē obliga-

tio dãdi semp tenet de euictiõe: ⁊ ñ põt peti euictio: sz ipse fũdus petit pncipaliter: vt de euic. caueat: vt hic. ¶ Alteri⁹ ꝓcedo. ⁊ vt q ñ debeã petere rẽ: qa eã hẽo sz debeo petere qõ mihi deest: vt. l. si stipulat⁹. §. i. ỗ solu. ⁊ l. eũ q ita. §. pe. ỗ. e. gl. soluit ⁊ bñ. ¶ Op. de. l. ele gãter. §. ñ solũ. ỗ. de dolo. gl. soluit. dic vt ibi plene no. per Ly. i. l. exhibitionis. C. ad exhi. ¶ Quero qũo fo met libell⁹. Ly. i. l. exhibitõis. dat plures formas. dico tibi q facias iudicẽ clax de eo q petis fũdũ: ñ vt fud⁹ det sz de euic. caueat: vt hic i tex. ¶ Quero an ab adiecto posset repeti: ⁊ q̃ actõe. de hoc ẽ opi. i glo. Tu dic. qñqz aliqs ad solutõez adijcit aio donãdi ⁊ nõ põt ab eo repeti: vt hic i ñ. expssi⁹. ỗ. de vsufr. l. sz ⁊ si qs in pn. Qñqz adijcit nõ aio donãdi ⁊ ꝓstat. ⁊ tunc aut pcessit mãdatũ ⁊ tenet actõe mãdati: vt hic. Aut mãdatũ nõ pcessit. ⁊ tũc aut ẽ adiectũ pñs. ⁊ tũc vt repeti actione mãdati. Aut ñ pñs: ⁊ tũc actõe ne. ge. ⁊ hoc mõ debẽt ꝓcordari opi. gl. ⁊ gl. i. §. si qs alij. isti. de inuti. sti. i dubio dõare ñ psumit: vt. l. cũ de idebito. ỗ. de pba. ⁊ hic no. i gl. ¶ Quero vẽdidi tibi rẽ de euictõe pmisi: istã rẽ alij dõasti: a dõatario ẽ euicta an de euictõe posit agere. ⁊ Ja. de are. dicit q hic i ñ. ẽ casus q ñ ⁊ bñ. Glo. ẽ in. l. ñ, p re. i ñ. vlti. gl. ỗ. de euic. ⁊ qdã volũt istud dcm̃ itelligere distiguẽdo. aut ille fuit simplex dõatarius: ⁊ tũc pcedit dcm̃ istox ⁊ gl. Si gra remunerãdi. ⁊ tũc de euic. tenet. adducũt. l. idẽqz. §. ñ. ⁊ l. se. ⁊ l. si ꝓ ñ re. i pn. e. ti. Istã. q. format Ja. de are. ⁊ pdicta puto va si simpliciter fcã ẽ dõatio rei. sz si istrz dõatõis eẽt pigue sicut fieri ꝓsueuit: vt dõauit rẽ ⁊ oẽ ius sibi ꝓpetẽs vel ꝓpetiturũ i re vel ei⁹ occasiõe faciẽs eũ pcuratorẽ in rẽ suã ⁊ c̃. tũc talis dõatari⁹ posset illi pmo vẽditori denũciare ⁊ re euicta de euictiõe agere. casus ẽ no. ỗ. ỗ euic. l. si res. qõ tene mẽti, p istris ẽptiõis: qa posset dcõ casu ẽptor directo denũciare auctori auctoris sui ⁊ euitare⁹ circuit⁹: q no. i. d. l. si, p re. Et pdicta puto va q tuz ad actõez ex ẽpto vel pscriptis vbis, p euictõe sz i actione ex stipulatu, p dupla. sec⁹ qa illa hz ꝓditõez si euicat ei vel ei⁹ hrdi qõ hic ñ eẽt iõ ñ ꝓmitteret: vt. l. si cũ venditor. §. si pu⁹. ỗ. de euic. facit qõ no. i. d. l. si, p re. Itẽ i casu pdicto cũ auctori auctoris sui denũciaret dz expmere q hoc facit tãq̃, pcurator i rẽ suã seu ex iure sibi ꝓcesso ⁊ c̃. ñ vt simplex dõatari⁹: vt hic: ⁊ d. l. si res. Itẽ ẽptor q hz bona auctori sui tacite obligata, p euictiõe posset ex vigore vtilis sibi ꝓpetẽtis, p hypotheca denũciare auctori auctoris: vt. d. l. cũ res. i ñ. qõ ẽt hodie, p cedit si, prim⁹ auctor ñ ẽ soluẽdo. alias ẽ dubiũ pp discussionẽ q̃ sm quosdaz dz pcedere añq̃ ista via possit intentari: vt no. p Ly. i. l. nomẽ. C. q̃ res pig. obli. pos.

Ex. l. sequenti.

¶ Emancipatio an sit penavel honor: ibi. Op. q. Et si qs, pmisit nõ petere reductiõez ad arbitriũ boni viri dz itelligi nisi iniq̃ arbitratuz sit. Et q, pmisit defẽdere castrũ meũ ñ tenet si exercit⁹ ibi venit pp meũ delictũ: ibi. Sz op. Et an pena cõmittat si qs illũ de domo expulit quẽ vt filiũ tractare, pmisit: ibi. Igit. Et qd si nõ tradit eũ i disciplinã. Quid si exhrdat, sine cã vel cum cã ⁊ hrdes non, pbãt. Et qd si talẽ filiũ ex modico isti tuit ⁊ qd si itestat⁹ decedat ille q, pmisit aliquẽ tractar vt filiũ: ibi. Quid: cũ. iiij. vsi. sequẽtib⁹. Quid aũt si ciuitas, pmittat feneratori illũ tractare vt ciuẽ ⁊ faciat de inde statutũ q illi feneratori non liceret petere debitũ vsqz ad tres annos an contrauentũ sit: vide in ñ.

q **Vidã cũ filiũ.** Qui aliquẽ tãq̃ filiũ tractare, pmittit ipm emancipare istituere vel exhrdare tenet de iure uel de facto. alias pena cuicunqz stipulatori cõmittit. h. d. Ista lex ꝓsueuit reputari difficilis: ⁊ hz casum singularez q ñ ẽ alibi. pmo ponit tres. q. scõo vnã rñsionẽ generalez ex q̃ colligit rñsio scõe. q. tertio ponit rñsio tertie qõnis. q̃rto ponit rñsio pme. va ibi. rñdeo stipulatõ. tertia ibi. sz videam⁹. q̃rta ibi. i ea aũt. In tex. ibi. repulit. subaudi hoc ñ faciũt pres sz eos retinẽt ⁊ alũt: vt. l. si qs a liberis. i pn. de lib. ag. ⁊ iõ hoc casu pena ꝓmittit sm Ja. de are. ibi. ꝓmittat certe sic: vt. j. v. sz si is. ibi agẽtis fuerit subaudi. certe nihil. ibi. stipulatio ꝓmittat. ⁊ certe ñ cõmittit: vt v. sz videam⁹. ibi. rñdeo stipulatio. So. q̃dã generalis ad oẽs predictas. q. ex q̃ colligit õterminatio medie. q. sm By. ibi. ꝓmittat stipulatio. subaudi a quocũqz sit tradit⁹. Sed videam⁹ istas subdiuidit. pmo põit solutõem tertie. q. va ibi. qd ergo tollit vnũ dubiũ circa illã. tertia ibi. q̃re dat ꝓsiliũ. q̃rta ibi. quo tũ. format vnũ dubiũ circa dictũ ꝓsiliũ: ⁊ soluit vsqz ad v. si i eo. lege lraz ⁊ ibi: an victo subaudi pp, pbatõis defectũ vel iudicis ignorãtiã vel iuriã. Ja. de are. vel qa exclusus erat tpe: vt. C. de in iteg. resti. mi. l. i. ¶ Venio ad vaz pticulã. ⁊ op. alteri stipulari vel pacisci nemo põt. l. stipulatio ista. §. alteri. ỗ. e. Sz hic fuit posita. q. i q̃ fuit stipulatus eẽneus pro eẽneo. huius timore ꝓtrarij dr in vtroqz. s. pmo ⁊ tertio ⁊ ñ vo. ⁊ vide gl. q̃ icipit. i. eũ expulit. sz ista solu. nõ vt va: qa sup iuriscõsultus posuit duos casus. vnuz qñ ñ adoptauit aliuz qñ adoptauit: lz tres fecit. q. sed forte gl. hũit respectuz ad v. ⁊ q̃ itersit. vbi ponuntur tria dicta. s. si filius. si alũnus ⁊ si cognatus. q̃re i vo ñ pcedit. s. i alũno. sz ñ video q̃re plus i cognato q̃ i alũno pp qõ dic vt sequẽs gl. qa iterest mea rõne affectionis. ar. l. cũ vuus. ỗ. mã. ⁊ vide gl. q̃ icipit. hoc pz lippis ⁊ c̃. Ista so. ñ ẽ va: qa rõ affectõis babet i actõibus bone fidei: vt. l. cuz vuus: qõ i stricti iuris ñ repimus: imo repimus ꝓtrariũ: vt. l. fideiussor. ỗ. de pac. q̃ ẽ so. dic ⁊ bñ sm By. q̃ hic sibijpsi stipulat ⁊ ñ alteri ⁊ pena cõmittit: lz ñ itersit: qa i penis itersse ñ ispicit. ¶ Venio ad v. sz videamus. dr hic q̃ exhrdatus hz q̃relã cõtra. l. cũ i adoptiuis. §. sz ne articulũ. C. de adop. So. illõ de iure nouo. hoc de iure ãtiquo. ⁊ vide gl. q̃ icipit oli plane. ¶ Op. inuit hic q̃ fili⁹ possit, emãcipari iuitus. ꝓtra i corpe q. mo. na. ef. sui. §. generaliter. l. nec auus. C. de emã. li. dico q̃ ille leges debẽt determinari per istã q̃ fili⁹ ñ põt cogi emãcipari nisi ex cã vt hic. ⁊ sicut pr cogit ex cã emãcipare filiũ. ita fili⁹ cogitur recipe: lz cõtrariũ dicat gl. ⁊ male. isti. q. mo. ius pa. po. sol. i ñ. ⁊. d. l. nec au⁹. ⁊. d. §. generaliter. i auc̃. q. mo. na. ef. sui. ¶ Op. q̃ emãcipatio ñ sit pena sed honor: vt. l. filiofa. vt leg. no. caue. l. vtrũ. ỗ. e. facit. l. cũ oz. §. cũ aũt. C. de bo. q̃ lib. Rñdeo ⁊ sũt va Ja. de are. fateor q̃ emãcipatio quo ad qd ẽ bonor: qa soluit pria ptãs. quo ad qd ẽ pena cũ fili⁹ adoptiu⁹ puet totaliter a successiõe: vt. l. cũ adoptiu⁹. C. ỗ adop. Itẽ i naturali sm ista tpa erat pena: qa admittebat ius agnatõis: vt. l. tutelas. ỗ de capi. di. ¶ Venio ad v. q̃re. Op. stipulatio illa per quã qs iuitat ad deliquẽdũ ẽ nulla ipso iure: vt. l. ꝓuenire. ỗ. de pac. do. ⁊ l. si vn⁹. §. illud. ỗ. de pac. sz hic iuitat adõliquẽdũ. ergo ⁊ c̃. Rñdet gl. q̃ dz itelligi qñ nõ meruerit. ⁊ vide gl. q̃ icipit hic no. ⁊ c̃. sz istud vr cõtra tex. q dicit victo i querela. ⁊ sic meruit. ⁊ istud tenebat Gui. de su. Ad rõnẽ rñdet q̃ pr põt priaz ptãtem exercere in filiũ viuẽs qõ sufficit. l. i. ⁊. ij. C. de pa. po. ⁊. l. ꝓgruẽti⁹. sz illõ ñ plz mihi: qa pr i uita ⁊ in morte penã põt iponere filio. ñ ergo pcõ ꝓtrahẽtiũ põt remitti: vt. l. iurisgẽtiũ. §. si paciscar. ỗ. ỗ pac. ⁊ p hoc fili⁹ iuitare⁹ ad deliquẽdũ: ⁊ iõ teneo gl. nraz q̃ bñ logit q̃ ñ intelligat victo cũ cã: sz p iuriã iudicis vel p ignorantiã vel qa tps erat elapsũ. vel dixi sm Ja. ỗ are. ¶ Sz op. si fuit uict⁹ p iuriã i q̃rela h̃ ñ poterit refricari i actõe penali: vt. l. q rome. §. duo frẽs. ỗ. e. sz opi. quã teneo. so. hoc iõ qa ista obligatio pẽalis ꝓmittit alteri q̃ filio⁹ victo cui ñ põt nocere fili⁹ ⁊ si ponis hũc filiũ illi stipulatori successisse. Rñ. qa diuerso iure petit. ⁊ sic penalis nõ est accessoria ad pmã actõem. Et sic no. q̃ qñ dicit in arbitrio, pmisit nõ petere reduci ad arbitrium boni viri intelligit nisi inique arbitratus fuerit p By. plene extra de reg. iur. in. c. scienti. li. vj. per Ly. C. de arbi. l.

a ¶ Alteri q̃z filio AD DE q̃ pau de ca. dicit hanc so. esse notãdam ex qua ifert q̃ si in cã euictiõis eẽt lata snia contra ẽptorẽ q̃ nõ piudicaret emptori q: nõ cẽt denũciatum ⁊ ageretur de euictiõe posset allegari per venditorem q̃ illa snia fuit iusta ⁊ q̃ sibi nõ hz piudicare q̃ dicit mẽti ppetuo notandum.

cũ ãtea.p Guil.de cu.ĩ l.si vn°.§.illud.ꝰ pac.p
cano.de iureiur.c.qntauallis.hic examinare cõ
trariũ eẽt difficile. Fac ad qõnẽ.qdã ꝓmisit ofẽ
dere meũ castrũ.ꝓmisi ꝏlictũ:ita q̃ exercit°fit.q̃
rit an iste teneat defẽdẽ. Et certe ñ tenet defẽ
dere qñ iuste sibi iferẽt bellũ. ar.hui°.l.7.x.col.ĩ
ti.hic finit lex.ĩ.c.dño guerrã. ¶ Venio ad ꝟ.ĩ
eo aũt.7 opponit.stipulatio q̃ admit testi facul
tatez est nulla:vt.l.stipulatio hoc mõ. Glo.tua
magna q̃ est hic transit per aliud 7 aliud.7 vide
glo.mag.in fi.7 dico q̃ magna est dria iter vnã
7 aliã:qa aut erat filio° adoptiu°:7 ñ poterat ex
hrdari iiuste.7 sicut añ tenebat ita 7 mõ:sed si
añ exhrdauit idẽ qa põt exhrdare sicut primo.
In eo ꝟo q ñ ẽ adoptat°:sz promisi simpliciter
tractare eũ vt filiũ idez:qa ita postea sicut ꝓmo
possum relinq̃re cui volo:lz hẽat iserere illa ꝟba
de fcõ exhrdo 7c.vt no.hic.Sed si ponerem°q̃
istũ ñ adoptatũ,ꝓmisisset ñ exhrdare tũc facien
do testm̃ ptereũdo icideret ĩ penã ex vigore pri
mi capitis:vt hic ĩ fi.exhrdãdo icideret in penã
ex vigore isti° scõi capitis 7 sic metu pene coge
ret eũ istituere.7 iõ tũc diceret ñ valere qa aufer
ret liberã testi factõem. ¶ Venio ad ꝟ.quo tm̃.
op.dr hic q̃ hz vtrãqz actiõem. ¶ Op. insti.de
inof.te.§.cũ autẽ.l.maximũ vitiũ.ĩ medio.C.de
lib.p̃.so.ista duo remedia dant ad diuersa ideo
ꝓcurrũt. Venio ad vltimã ptẽ.7 q̃ro de intelle
ctu ꝟ.sz si is.7 iste ꝟ.legit ĩ gl.qnqz modis.pri
mo ĩ eo q ñ adoptauit si emancipet vel exhrdet
pena ẽ cõmissa:lz ñ cũ effectu.7 vide gl. q̃ icipit
.r.7.m. Ista lec.ñ ẽ ꝟa:qa iste ñ tractauit eũ ali
ter q̃ vt filiũ:qa hoc solet ĩ filio fieri.iõ stipula
tio ñ ẽ cõmissa.7 sic non ob.exceptio. Alia ẽ lec.
Hug.7 differt a ꝓcedẽti:qa illi dicebãt q̃ pena
cõmittebat sine effectu quia obstat exceptio.hic
cũ effectu pena cõmittit.7 ista ꝟba lz supuacuo
aliter exponit:vt pz ex gl.sz ista ẽ mala lec.qa pa
trio iure vtit. ¶ Tertia lec. ẽ q̃ q̃rit an pena fit
cõmissa.tex.ñ rñdet:sz ipsi sic:q̃ pena ñ ẽ cõmis
sa:7 vide gl.ibi.tertij dicũt 7c.sz ista lec.vr velle
q̃ stipulatio cõmittat:7 sic ẽ ꝓtra casũ ꝟ.rñdeo
stipulatio.7 illi q volũt hãc tenere dicunt q̃ ille
ver.corrigit p istũ vltimũ:7 vide glo.circa p̃nc.
hui°.l.q̃ icipit.i.eũ expulit 7c.ibi caue 7c.sz ista
nõ ẽ ꝟa:qa ñ ẽ ꝟisimile velle se incõtinẽti corri
gere.7 ꝟm oẽs istas tres lec.exponit hic q nõ fe
cit.i.ñ adoptauit. Est alia lec. Azo.7 illã tene.7
ꝟm illam expone q̃ hic ñ fecit.i.ñ exhrdauit vel
emãcipauit 7c.expone vt ĩ gl. ¶ Quita lec.ẽ q̃
loq̃t ĩ ꝟe adoptato 7 expone vt ĩ gl.i.ñ emanci
pauit sz de domo expulit 7 pena ẽ cõmissa:sz ꝟm
hãc ñ eẽt rñsũ p̃me.q.7 qa est ꝓtra mẽtẽ lre nre.
tene ergo lec. Azo.ꝟm quã no.q̃ emãcipatio et
exhrdatio ẽ res inepta ĩ exneo. Scõo no.q̃ q ñ
põt facere de iure dz facere de fcõ ad euitãdum
pene cõmissionẽ. ¶ Op.q̃ exhrdatio possit fie
ri de exneo:vt.l.iij.§.si emãcipatus.de bo.pos.
ꝓtra tab.So.hic loquit ĩ exneo,prsus cui nullo
iure ẽ debita hrditas.ibi ĩ filio emãcipato q nõ
est oino exne°: vt no.C.de ipo.lucra.descri.l.i.
.§.ceteris.li.x.Rõ qa exhrdare significat.i.he
reditate puare.sz ille cui nullo iure debet ñ põt
puari:vt.l.x.s̃.e.sz filio emancipato debet de iu
re ptorio vel hodie de iure ciuili.facit.s̃.ꝰ inof.
te.l.cũ,pponas.eadẽ rõne pnt exhrdari paren
tes a filijs:vt.l.i.7.l.pr filium.s̃.de inof.te.7 ibi
no.7.C.ad tertul.auc.ĩ testõ.7 idẽ ĩ fre: vt.l.fra
tres.C.de inof.te. ¶ Op.q̃ ẽt,prsus exneum lz
exhrdare:vt.s̃.de here.isti.l.prfa.testõ. So.ibi
exne°erat istitut°:7 sic aliquo iure sibi debebat
vt ibi.7 no.ꝰ testa.mili.l.si certa.§.e.sec°si nul
lo mõ eẽt istitut°vt hic.adeo q̃ ẽt si postea ado
ptaret ñ ꝓfirmaret:vt.l.ñ putauit.§.si emãcipa
tũ.de ꝓtra ta.no.ĩ.l.filio.ĩ pn.de libe.7 posthu.
¶ Opp.filio°põt exhrdari sicut exne°:vt.l.iij.in
pn.de libe.7 posthu.ergo eadẽ rõne exneus:qa
ista paria sũt:vt no.s̃.de pac.l.si tibi.§.si pact°.
7 dixi.s̃.e.l.qõ dr.So.illud pcedit demũ patre
sciẽte: vt ibi no.ĩ.d.l.iij.7 iõ lz hec ꝟba dicãt de
eo vt exneo.tm̃ mẽs exhrdãtis ẽ exhrdar eũ pp
demerita q̃ ꝓtraxit vt filio°.sz ĩ.§.si pact°:hũit re
spectũ ad merita vt exne°. Ex p̃dictis collige di
stinctionẽ p teipm. ¶ Venio ad vltimũ dubiuz
7 op.qñ stipulatio ꝓcipit sub ꝓditõe impossibi
li nũq̃ cõmittit:vt.l.ĩpossibilis.7.l.si hõ mortu
us.s̃.e.hic dr ꝓtra:qa ĩpossibile ẽ q̃ exne°emã
cipet vel exhrdet 7 tm̃ tenet. By.ponit hec ꝟba
no.illud qõ dr q̃ ꝓditio ĩpossibilis vitiat.vez ẽ
cõditio ĩpossibilis de natura vel de iure cui ius
resistit rijcit qa turpis.sec°si ius ei ñ resistit sz ei
nõ assistit.7 tũc saltiz de fcõ dz ĩpleri ne pena cõ
mittat:7 istud est multũ no. ¶ Mo. ergo ad eui
tãdũ pene cõmissionẽ sufficit de fcõ fieri si de iu
re ñ põt.hoc iõ hic:qa ꝓtrahẽtes hoc senserũt:
nõ enĩ poterat de iure tractari vt filio°q ñ erat fi
lio°.de fcõ ergo itellexerũt.Sz pone q̃,ꝓmisi tibi
stichũ ex cã lucratiua sub pena:q stich° effect° ẽ
tu°ex cã lucratiua:liberor sine dubio nec teneor
dare tibi de facto:vt.s̃.ti.i.l.oẽs.7.s̃.e.l.iter sti
pulãtẽ.§.si rẽ. Itẽ q̃tũ ad actõez ꝓsequẽdã suf
ficit de fcõ fieri:lz de iure ñ possit:vt.l.mulier in
fi.de ꝓdi.isti.7.l.meui°.de ꝓdi.7 demõ. Utrum
aũt sufficiat de fcõ fieri tãgã ĩ.l.ꝓtinu°.§.cũ qs
.j.e. ¶ Vltio qa hec lex hz materiã singularẽ.7
ego hũi vnũ magistruz q me ꝓmas lras docuit:
qui vocabat fr Pe.de assisio.nũc ꝟo ĩ ciuitate
venetiar vocat fr Petrus pietatis sic dict°:qa
locũ ibi erexit qui domus pietatis vocatur vbi
infantes expositi nutriẽdi recipiunt vir est exp
tus nulli° hypocrisis mire sanctitatis apud me
7 oẽs q eũ bene noscũt:cui gratias ago.exẽplo
Aquilij reguli.s̃.ꝰ dona.l.aquili°.qui dũ me re
xit custodiuit a lapsu 7 dei grã 7 sui doctrina me
talẽ reddidit q̃ in.xiij.ãno etatis mee in ciuita
te Perusij sub dño Ly.de pistorio iura ciuilia
audire incepi.7 eius pseuerãte grã taliter conti
nue studẽdo,pfeci q̃ in.xx.anno bononie repe
tẽdo 7 disputãdo publice de iure rñdi.7 demũ
in.xxj.ãno doctorat°fui:7 ex multo amore quez
ad illius frris Petri bonitatẽ gero:cũ calamus
hoc scribit cordis oculus lachrymatur. ipseqz
vir venerabilis Petrus dixit mihi:q̃ plures ex
illis pueris expositis alijs tradidisset hoc pacto
q̃ eos nõ aliter q̃ vt filios obsuarẽt. ¶ Igit pro
hmõi legis declaratiõe q̃ro circa ꝓmũ casuz.qd
si eũ de domo expulit. Ja. de are.rñdet q̃ pena
cõmittit:vt dixi sup tex.qõ puto vez nisi hoc fe
cerit ex iusta cã:vt.l.iij.7.iiij.C.de pa.po.7 hic.
Quid si eũ ñ iduit sicut alios filios.puto suffice
re si facit id ad q̃ tenetur arbitrio iudicis:vt.l.si
qs a liberis.§.si vel parẽs.hoc ẽ q̃ faciat id ad
q̃ filio°posset eũ cogere. ¶ Quid si ñ tradidit eũ
in disciplinã.puto stipulatõez cõmitti si faculta
tes ei°patiunt 7 ꝓditio pueri psõe ñ repugnet:
vt.s̃.vbi pu.edu.de.l.q filiũ.hoc enĩz puto filiũ
posse petet a pre p.d.l. ¶ Quid si eũ exhrdat°
sine cã.puto hodie stipulatõez cõmitti:qa eum
aliter tractat q̃ filiũ:vt.C.de li.prete.auc.nõ lz.
¶ Quid si iserit cãm ĩ exhrdatiõe 7 hrdes non
pbãt cãm:pena ñ cõmittit:qa ipse eũ tractauit
vt filiũ saltẽ de fcõ:vt hic.pbare aũt vel nõ.ñ in

a ¶ Quid si exheredat ADDE pau. de ca. hic qui diẽ q̃ si auderet diceret determinatiõz iurisc̃õsulti fi fuisse equã nec bonã sz q̃ debuerit facere differentiã an iuste exheredet 7 ñ incidat i penã si ue promisit expsse nõ exheredare siue duntaxat vt filiũ tractare An in iuste 7 tunc non tractat vt filiũ 7 incidit i penã ẽt si dũtaxat pmisit tractare vt filiũ sicut cũ pmisit ñ exheredare: hic vide p euz.

a ¶ Quid si l testat° ADDE. Sz qd si fcē testm ⁊ pteriit an statiz cōmit tat pēa pau. de ca. dicit putare ꝙ si sz ita demuz si cū illo testamēto decedat ⁊ sic cōmittit cōtra heredes Item refert pau. de ca. ang. notare hic ꝙ pater nō pōt filiū expellere de domo ⁊ ei p stare alimēta ex domū ⁊ restituere dotē uxoris qz forte hz nouercaz q̄ stat cū illo i continua rixa. imo dicē ꝙ posset implorare officiuz iudicis ut pater ipz retineret ꝙ limitat Raph. nisi iudici pro bono pacis videatur contrariuz ꝙ pau. placet argumēto. l. eqssimū. s. d vsu fr. sic ⁊ ecōtra dicit ipe pau. vidisse senis ꝙ filiꝰ ñ pōt cogere patrē prestare sibi alimēta ex domū nec restituere dotez si offerat alimēta in domuz ⁊ velle sustiere onera matrimonii nisi tpm filiū emanci passet: quia tunc posset patrē cōpellere ad restituēdū dotē vxoris sm Ly. ⁊ Bal. in. l. ii. C. faber. Subdit sm Bal. et Ang. in. l. si cū dotez in prin. so. ma. idez eē si nō emācipasset sz spōte sua recessisset. Cui adde Bultimo dcō pe. de anch. consilio. cc. xxviiii.

b ¶ Ad. q. ADDE pau. de ca. transit cum dcisiōe bar.

cūbebat ei. ¶ Quid si eū ex modico hrdē instituit. Rñdeo idē: qa eū tractauit vt filiū: vt. l. oino. C. de inof. te. ñ tñ hēbit ius agēdi ad supplemētū sicut hic nō hz q̄rela: sz si oino pterit pēa cōmittit: vt hic pz. ¶ Quid si itestatus ocedit. Rñdeo pēa ñ cōmittit. ñ enī aliter ⁊c. Sz an heredes teneant sibi ad aliqd. Rñdeo si ī pmissione nulla ē fcā mētio hrdis: hrdes nō tenent: qa vti patrio iure coberet psone. sz si fcā eēt mētio: tenerent hrs tractare vt filiū testatoris seu frēm. alias pēa cōmitterent. Cōsulo ergo ꝙ faciat promitti exp̄sse alicui publice psone recipiēti, p dcō infāte ꝙ ei alimēta pstabit ipse ⁊ sui hrdes. ⁊ ꝙ eū doceri faciet arte aliq̄ put puer aptus apparebit. si enī ita sub nube stipulatio ꝛcipiat dubitatiōez recipit vt vidistis sup̄. ¶ Ultio hec lex facit ad qōnē[b] quā hūi ō fcō. ciuitas pmisit cuidā feneratori eū tractare vt ciuē: ōmū fecerūt statutū ꝙ illi feneratori nō liceret petere debitū vsqz ad tres ānos. q̄rebat an eēt fcm ꝛtra pacta. dixi per istā. l. ꝙ nō: qa eū tractauit vt ciuē qa ēt contra ciues suos ꝛsueuit ꝛcedi exceptio dilatoria: vt. l. quotiēs. C. de pci. ipe offe. ¶ Sed qd si dixit eum tractare vt alios ciues: certe tūc faciēdo ꝛtra eum legē spālem faceret ꝛtra pactū. ita hic si pmisisset eū tractare vt alios filios: vñ sis cautus quando talia pacta fiunt.

Filiusfamilias. Si stipulatio sub ꝛditione ptātiua ꝛcipit q̄tū ad acqsitionē tps existentis cōditionis inspicit. h. d. ¶ Op. de. l. si filius. s̄. e. So. glo. vt ibi. ⁊ tu dic vt ibi plene dixi.

Ex. l. sequenti.

¶ An stipulatio semel cōmissa āpli° cōmittat: ibi. Reassume. Et an qñ in pmissione ñ fuit fcā mētio de hrde trāseat ad hrdez: ibi. Restat. An aūt stipulatio fcā affirmatiue ꝛcepta trāseat ad heredes: ibi. Quero qd. Et an stipulatio facti trāseat ad heredes seu ꝛtra hrdes: ibi. Quero.

a **Ji sic stipulatus.** Breuiter dicit. Stiplo semel ad itereē cōmissa si factū ē reiterabile: itez cōmittet quotiens ꝛtra fiet nisi aliter actū fit. b. d. Expedio gl. mag. q̄ ē circa fi. Et op. ꝙ stipulatio ñ cōmittat sepi°: vt. l. vēditor ex hrditate. s̄. de here. vē. So. stipulatio ñ cōmittit ad idē sz ad diuersa. ¶ Op. de. l. si duo ī fi. s̄. de arbi. Breuiter dicit gl. hic ibi in stipulatōe penali q̄ ñ cōmittit nisi semel tm: nisi fit dcm ꝙ totiēs ⁊c. hic ī itereē. gl. ī. l. ꝛtraria loquit magis itellectualiter. ibi loqt qñ ē pura pena. q̄si diceret loco cōtēpt° apposita. hic loquit qñ ē itereē. idē si eēt pēa apposita loco itereē in casib° ī qb° p cōmissionē pēalis stipulatōis pma nō nouaret. tūc enī totiēs cōmitteret quotiens ꝛtrafieret ī eo ꝙ itereē excederet penam: vt. l. si qs a socio. s̄. p so. ⁊ l. pdia. de act. ēp. ¶ Op. s̄. e. l. si ita qs stipulat°. So. hic loqt qñ cōmittit ad aliō qō pncipaliter ī obligatiōe ñ deuenit. ibi ad id qō pncipaliter ī obligatōe deuenit. ⁊ ideo ibi semel cōmittit. ¶ Reassume ergo ꝟba By. s̄. e. l. si ita qs. aliqb° additis. Si q̄ris vtrū stipulatio semel cōmissa āpli° cōmittat aut est cōmissa ad id qō pncipaliter ī stipulatōe deuenit ⁊ āpli° nō cōmittit: vt. l. si ita qs. s̄. e. ⁊ l. vēditor. ī pn. s̄. de here. vē. aut cōmittit ad aliud vt ad interesse: ⁊ tūc aut fcm ē reiterabile. ⁊ totiēs cōmittit quotiēs ꝛtra fcm ē vt hic. aut ñ ē reiterabile. ⁊ tūc aut fuit cōmissa ad totale itereē ⁊ nūq̄ am pli° cōmittit: vt. l. cū q̄rebat. j. iudi. sol. ⁊ l. qō dr de euic. aut ad pticulare itereē fuit cōmissa ⁊ iterū pōt cōmitti: vt. l. si pcurator. J. rez ra. ha. Aut loq̄ris ī pēa. ⁊ tūc aut ē mera: ⁊ tūc ñ cōmittit ni si fuerit dcm totiēs ⁊c. vt. l. si duo. ī fi. s̄. de arbi. Aut ī pēa q̄ apponit loco itereē: ⁊ tūc pēa ē nouata ⁊ āpli° ñ pōt ꝛmitti qa sublata ē pma: vt. l. obligationū fere ī fi. s̄. ti. i. Aut nō est nouata: ⁊ tūc sepi° pōt cōmitti: vt. l. si qs a socio. s̄. p so. ⁊ l. pdia. de ac. ēp. hētis expeditā gl. mag. ¶ Restat aliud dubiū. dr hic pmisisti p te hrdēq̄z tuū qd si ñ fuerit fcā adiectio hrdis. gl. parua dicit idē. idē dicit gl. ī. l. si stipuler. s̄. e. Pe. de bel. pti. ⁊ Ly. eū sequēdo ī. l. veteris. C. e. tenēt ꝛtra. ⁊ dicūt ꝙ stipulatio negatiue ꝛcepta ē psonalis nisi fit expssū de hrde: vt. l. q ī futurū. s̄. de pac. ⁊ iō dicūt ꝙ ista gl. ñ dicit vez: sz ipsi ponūt tria mēbra ī qb° ista gl. posset sustieri. ⁊ debetis scire ꝙ q̄dā stipulatio ꝛcipit negatiue idē ī pacto. ⁊ tūc aut pcedit cōtract° de cui° natura hrs tenet ⁊ trāsit ad hrdes: vt. l. iter stipulātē. in pn. s̄. e. ⁊ l. ēptorē. ī fi. de ac. ēp. Aut ñ pcessit. ⁊ tūc aut ē talis stipulatio q̄ ñ afferret cōmodū nisi trāsiret ad hrdē ⁊ trāsit. vt. s̄. e. l. si ita stipuler. ibi enī si stipulator decedit añ collectā videmiā nullum hēret ꝛmodū nisi trāsiret ad hrdē. Aut afferret ꝛmodū ēt si ad hrdē ñ trāsiret. ⁊ nō trāsit nisi sit expssa mētio de hrde vt hic: ⁊. s̄. e. l. ij. §. itē si in fcō. pbat. s̄. de pac. l. iurisgētiuz. §. pactoz. ⁊ l. q ī futuz. pmū ⁊ scōm mēbrū ē vez: vt. l. si necessarias. §. si de vēdēdo. s̄. de pig. ac. Tertiū ñ vr vez: vt. d. §. pactoz. ij. rñso. ⁊ de li. le. l. nō solū. §. si liberatōis ꝟba. Jdeo Gul. de cu. ⁊ Ja. bu. ī tertio mēbro vident sic distiguere. Aut psona adijcit ꝟbo obligatiuo seu pmissionis vt ego pmitto ñ petere. vel ex pte rei pmitto tibi ñ petere. ⁊ tūc vr pcm seu stipulatio in rē. ⁊ psona adiecta seu ad oñdēdū eū cū quo ꝛtrahat ⁊ trāsit ad hrdez: vt. d. §. pactoz. ij. rñso. Aut psona adijcit ꝟbo executiuo: vt pmitto ñ petere a te: vel ꝙ ñ petet a me ⁊ tūc pcm ē psonale: vt. d. §. pactoz. ⁊ l. q ī futurū. Jsta ꝟba sūt ꝛtra casum. s̄. l. stipulatio ista ī pn. ꝟ. sz si se. ⁊ l. ī illa stipulatōe p te ñ fieri ⁊c. iō ī pmis duob° mēbris sto cū Pe. Jn tertio dic aut psona adijcit solum ꝟbo obligatiuo seu pmissiuo: ⁊ ē ī rē vt dcm ē. Aut ꝟbo executiuo. ⁊ tūc aut adijcit psona tertij vt pmittis ñ petere a lucio ticio: vel ñ ipedire luciuz ticiū forte filiū vel suū: ⁊ ē psonale ⁊ ad alios ñ porrigit nisi fit actuz: vt. l. ⁊ hrdi. §. nos aūt. de pac. ⁊. d. §. pactoz. ⁊. s̄. e. l. stipulatio ista. §. hi q ꝟ. cū ꝟo. Aut adijcit psona ipsi° stipulantis seu paciscētis. ⁊ tūc si est talis q ñ pōt hre hrdez vt su° ⁊ fili° sm ista tpa tūc psonale ē: vt. l. acqrent. §. i. ꝟiūcta. l. ⁊ hrdi. ī pn. s̄. de pac. Aut pōt hre hrdē ⁊ tūc ī dubio itelligit psona hrdis: vt. d. § pactoz. ⁊. d. l. stipulatio ista. ī pn. nec potes dicere ꝙ illud sit ibi ex natura pcedētis ꝛtract° vt ibi pz ex solutōe ꝛtrariox: vt. d. l. ī illa. l. nō solū. §. si liberatiōis ꝟba. de lib. le. Fallit si eēt apposita aliq̄ dictio taxatiua: vt pmitto ñ petere a te solo vel a te tm: vt. d. l. nō solū. §. tale. de libe. le. ita itelligo de pac. l. q ī futuruz: qa subaudit tm ibi sm Frā. Accur. ⁊ Ja. ō bel. Itē fallit si ex aliis ꝛiecturis hoc appet: vt. d. §. pactoz. ¶ Quero qd de stipulatione factoz affirmatiue concepta: an transeat ad heredes stipulatoris. Pe. ⁊ Ly. dicunt indistincte ꝙ sic per. l. si pactum. de proba. Tu dic aut precedit cōtractus de cuius natura est vt ad heredes non trāseat ⁊ nō trāsit nisi sit dictū: vt. s̄. e. l. stipulatio ista. §. si qs ita. Aut nō pcessit. ⁊ tūc aut qs stipulat factū ꝙ coheret psone stipulātis vt ope obsequales que ad

heredes vt ad heredes nõ trãseũt: nec ad alluz nisi sit cõmissa stipulatio ad itereſſe: tũc trãsiret sicut quelibet stipulatio pecunie credite: vt.l.a duob°.de ope.li. ⁊.l.fabriles in fi.⁊.l.ope in rerũ. Aut factũ nõ ꝓcernit ꝑsonaz stipulãtis ⁊ ad heredes trãsit: vt.d.l.si pactum.⁊.s̃.e.l. qui rome.§.flauius.⁊.s̃.e.l.stipulatio ista.§.sicut enĩ. ¶ Quero an stipulatio facti affirmatiua trãseat ad heredes seu cõtra hr̃des ꝓmissoris. In hoc Pe.⁊ Ly.in.d.l.veteris. dicũt satis bene. Aut factũ coheret ꝑsone ⁊ nõ trãsit ad hr̃des: vt.s̃. .e.l.cẽtesimis.§.i.⁊ ar.C.de cadu.tollẽ.§.nunc aũt. Aut nõ coheret ꝑsone: vt si stipulor domũ fieri vel libruz scribi habeť magis respectus ad ipsum corpus qõ resultat ex facto q̃ ad ipsuz factũ: ⁊ ideo dr̃ nõ cohereť ꝑsone. tũc aut stipulatio est cõcepta in tp̃s mortis vel post ⁊ trãsit ad heredẽ: vt.l.fi.C.eo. Aut nõ est collata in tẽpus mortis. ⁊ tũc aut factũ nõ respicit industriã ꝑsone ⁊ transit ad heredẽ: vt.C.e.l.veteris. Aut respicit ĩdustriã ꝑsone ⁊ nõ trãsit: vt.l.inter artifices. ⁊ qõ ibi no.j.de so.tũc enĩz videť coherere persone nisi esset obligatio contracta ad interesse: vt.d.l.a duob°.aut dubitabatur ⁊ in dubio dic: vt.d.l.inter artifices.

Ex.l.sequenti.

¶ Si exne° ꝓmittit sub pena mihi se facturuz ⁊ curaturum q̃ talis puella ꝓtrahet mecũ mr̃imoniũ an valeat: ibi. Quero. Et an pign° possit dari pro mr̃imonio ꝓtrahẽdo: ibi. Quero an. Et q̃ sit dr̃ia q̃ vz datio arraꝝ pro mr̃imonio nõ pro missio pene: ibi. Quero que. Et q̃ sint pene legales in mr̃imonio: ibi. Et ideo. Et qd si dicat ꝓmitto me curaturũ ⁊ si nõ fecero ꝓmitto cẽtũ noie arraꝝ: ibi. Quero qd. Et qd si ꝓfiteor habuisse cẽtũ noie arraꝝ: ibi. Quid. Et qd si in ꝗitate ꝓ arris tu numerasti ⁊ tu mihi eãdẽ q̃ntitatẽ reddidisti: ibi. Quid si. Et qd si do fundũ pro arris ⁊ ꝓstituo me tuo noie possidere: ibi. Quid si do. Et an in p̃dictis casib° possit iuramẽto firmari ⁊ quid de matrimonio spũali: vide in fi.

t **Ficia que.** Stipulatio penalis iterposita iter spõsos ⁊ eius parẽtes sup spõsalib° est ipso iure nulla. h.d. ¶ Op.C.de spon.l.fi. So. aliud ĩ arris. aliud in pena: vt ibi dicť in tex. rationẽ.j.dicã. ¶ Op. stipulatio ꝓtra bonos mores est ipso iure nulla: vt.s̃.eo.l.generaliter. sed hic dicť q̃ obstat exceptio doli. So. ꝑm Ja.de are. dic exceptio doli.i.facti vel itrẽtõis. ¶ Op. de.l.ticio.§.i.de ꝓdi.⁊ demõ. So. aliud est quẽ inuitari ad nuptias spe p̃mij: vt ibi. aliud metu pene: vt hic. ¶ Op.de.l.ea q̃.s̃.de dona. inter vi.⁊ vxo. So. ibi erat magis amissio lucri q̃ dãnũ pati: vt ibi no. ¶ Op. q̃ nec in spe lucri liceat: vt.s̃.e.ti.l.si ita stipulatus fuero te sisti.§.fi. So. nõ lz spe lucri ꝓcipiẽdi ab altero ex cõiugibus: ſz ab alio sic: ideo ex p̃dictis distingue per teipsum. ¶ Quero qd si exne° ꝓmittit mihi sub pena se facturũ ⁊ curaturũ qõ ticia ꝓsentiet ĩ me an valet. Glo. dicit q̃ sic. glo. alle. nec bene probat: melius ꝓbať ꝑ.l.mulieri ⁊ ticio.de condi.⁊ demõ. ꝓiũctis.ll.alle.in glo. Tñ doc. moderni in hoc dicũt soleniter. aut ille exneus est cõiunctus vel multũ amicus spõsi: ita q̃ verisimiliter metu pene puer vel puella ꝓsentiũt cõtrahẽti ⁊ nõ valet eadẽ rõne qua in pr̃e vel in mr̃e vt hic: ⁊.l.heres meus in fi.s̃.de cõdi. ⁊ demõ. aut est penitus exneus ⁊ ꝓcedit hec glo. ¶ Quero an possit dari pignus. dic ut in glo. q̃ bene dicit qꝛ qd dicat Ly.in.l.i.C.si rec.puin. Et p̃dicta sũt ꝗa qñ pignus dať pro pena seu pro arra. sed si pignus dať pro ipso mr̃imonio: tũc est locus arre: ut.l.i.C.si rec.puin.⁊ ꝑ Inno.in.c.gẽma.ex̃ de spõ. qõ est uerũ si pignora tradanť realiter ⁊ cõsistãt in q̃ntitate: ut.j.tãgã. ¶ Quero quid si mea pecuniariter iterest. glo. dicit forte ualet ut itereſſe: ut.s̃.de spõ.l.ij.idez ibi no. cõtra no.s̃. .e.l.si ita stipuler. By. distinguit. aut uolo petere itereſſe qõ cõsistit in dãno ⁊ possum: qa non est pena: vt.l.si is cui in fi. de fur.⁊.l.pculus.de dã.infec. Aut intereſſe qõ ꝓsistit in lucro ⁊ tunc secus. ⁊ ita intelligiť glo.s̃.e.si ita stipuler. Pe. ⁊ Ja.de ra.tenẽt indistincte q̃ nõ põt agi qa ꝗz hoc põt agi ad penã q̃tenus interest q̃ lex indistincte vetat. ⁊ Ly.tãgit.C.de spõ.l.ij. Ego idẽ teneo ꝑ hũc tex.q dicit q̃ iõ nõ vz: qa ẽ ꝓtra bonos mores. ergo nulla ⁊ ex ea nullo mõ põt agi: vt.s̃.e.l.generaliter. ſz si ille cõmisisset dolum ⁊ sic feci expẽsas: fateor q̃ tenereť mihi actiõe de dolo ad itereſſe. ¶ Quero q̃ est dr̃ia iter penã ⁊ arras. Ber.ex̃ de spõ.c.gẽma videtur dicere q̃ nulla est diuersitas. ideo idẽ ius ꝑm canones: lz secus ꝑm leges. sed Inno. hãc dr̃iam ibidẽ admittit q̃ est ergo rõ. post multa doc. dicũt q̃ de facili qs ꝓmittit penã magnã q̃ ꝓsistit in ꝗbo solo: ſz nõ de facili dat magnas arras. ⁊ ideo non sic de facili impedir̃ libertas mr̃imonij. ⁊ hac ratione attẽta dicũt ipsi q̃ si pena respectu personaꝝ est parua: ita q̃ ꝗsimiliter nõ ĩpediret ꝑ hoc libertas mr̃imonij q̃ pena cõmittať. ⁊ si arre sũt magne: ita q̃ ꝗsimiliter impediret libertas mr̃imonij nõ vz. ⁊ leges q̃ fecerũt dr̃iam iter arras ⁊ penã ꝓsiderauerũt frequentiã: sicut no. in simili.s̃.e.l.si ꝗuũ circa p̃n.in ver.si ꝗo alien° ita tenet Ja.de ra.⁊ Pe.⁊ Ly.in.d.l.fi. Et audio q̃ Jo.an.idẽ scribit in.d.c.gẽma. Ego aũt ab opi.glo.nr̃aꝝ ⁊ Inno.nõ recedo. ſ.q̃ est dif ferentia iter penã ⁊ arras. ⁊ dico q̃ oĩs pena cõuentionalis q̃tũcũqz modica nõ dz. p̃mo ꝑ.d.l. fi.in fi.q̃ p̃cise loquiť nec ꝑ aliquã aliã distinguitur. Itẽ ꝑ.l.neqz.C.de nup.cũ glo.q̃ dicit q̃ ẽt si decẽ ꝓmittanť nõ vz. ⁊ illa est modica q̃ntitas. Itẽ ꝑ.l.ea q̃ de dona. iter vi.⁊ vxo. vbi dicit tex. de.xx.q̃ est modica q̃ntitas. ⁊ tñ nõ valeret nisi a donatore ꝓcederet. Itẽ per tex.s̃.e.l.stipulatio ista. vbi ꝓtẽti eẽ õbem° penis legalib°. ⁊ si ꝑ vnũ denariũ eẽt dictũ vltra ñ vz. Itẽ ꝑ hãc.l.nõ ob. q̃ in.d.l.fi.ꝓmittit paciſci vſqz ad q̃druplũ: qa lex est pena legalis ex eo q̃ de mente legis interponiť: vt dixi in simili.s̃.e.l.ĩ cõuẽtiõalib°. ¶ Et ideo pro huius declaratiõe videamus que sunt iste pene legales. Rñdeo qñqz mr̃imonium est ꝓfectũ: ⁊ tũc pene legales sũt expresse. ſ.amissio dotis ⁊ donationis ꝓpter nuptias: vt.l.ꝓsensu. de repu.⁊.l.iubemus.eo.ti. Qñqz sunt ꝓtracta sola spõsalia ꝗbo: ⁊ tunc nulla est pena legalis: vt.l.i.C.de spõ.eadẽ rõne nec aliq̃ cõuẽtionalis vt hic cum si. Qñqz fuerũt ꝓtracta spõsalia non simplici ꝗbo: sed ꝓcessum fuit vltra ad realẽ traditionẽ arraꝝ: ⁊ tũc hz locũ pena legalis ꝑm formã legis fi.C.de spõ. verũ qa nõ est ꝗsimile q̃ lex voluerit ĩponere maiorẽ penã dirimenti spõsalia q̃ diriměti mr̃imoniũ: ſz pariter debẽt ãbulare: vt hac.l.⁊.d.l.neqz.de nup.iõ dico q̃ pẽa arraꝝ vel dupli vel q̃drupli circa arras non põt excedere[a] q̃ntitatẽ dotis vel dõatõis ꝑ nuptias vel vbi non esset dos q̃ntitatẽ positã in.d.l.iubemus. ⁊ hoc dico ꝑ.l.stipulatio ista.s̃.eo. ⁊ ita dz limitari.d.l.fi. ¶ Quero qd si dixit promitto me curaturũ ⁊c. si non fecero ꝓmitto centũ noie arraꝝ. Rñdeo nõ valet sicut nec pena: qa in arris

a ¶ Non potest excedere ADDE q̃ ang. ꝫ vt refert ⁊ sequiť pau. de ca. quia illa lex ſi. non taxat aliquaz q̃ztitatẽ vñ põt trãscendere dotem.

a ¶ Stari cõ fessioni ADDE q̃ Angel. contra quem ét refert pau. de ca. qz illa lex logk de arris ve receptis ⁊ ét dicẽ q̃ ex diffinitõem illi°. l. non oz pati aliã penã ⁊ i casu isto pateret duplicẽ penã ⁊ illa vult q̃ si patiatur nisi vnam et ita trãsit pa. tu dic q̃ opiquam bar. hũit ⁊ sede. cõsi. cxciiij. ⁊ ꝓsi. cixviiij vbi dicit q̃ nec directe poterit mulier vel vir plorare auriliuz iudicio ecclesiastici sup dicta cõfessione alle gãdo illã fictã. Sz forte indirecte dicẽdo q̃ talis eã vel eũ Infamat de matrimõio ⁊ q̃ petit se declarari se esse liberuz vel liberam ⁊ q̃ occasione arrarum ipsam vel ipsuz amplius nõ molestet cuz re uera nihil hũerit ⁊ idẽ q̃ bar. tenet bal. in .l.ij. qñ lice. ab ẽp. visce.

b ¶ Data nõ videt ADDE q̃ bal. in. d. l. ij. vt refert pau. de castro dicit q̃ bar. somniauit ⁊ q̃ valet ꝓsessio. pau. de ca. dicẽ se habuisse de facto ⁊ tenuisse opi. bar. q̃ verior est ét in mente cuiuslibet discreti hominis i religo transit cum bar.

c ¶ Promisit ADDE q̃ dicẽ ang. multas pecunias fuisse lucratum de isto casu qz vt plurimũ fit scriptura priuata in qua est q̃ talis ꝓmisit

requirit traditio corporalis: vt. d. l. fi. ⁊ quicqd ex diffinitionez illius legis ⁊c. vt ibi pz in fi. nec ob. quod no. s. e. ti. l. si ita stipulatus fuero te sisti. §. fi. ⁊ ibi dixi. Itez qd si altera pars confessa fuit se recepisse noie arraꝝ nec aliter de numeratione ꝓstat. Rñdeo stari ꝓfessiom ꝓtra eã: vt. l. publia. deposi. nisi ex aliquo apparet hoc fraudulẽter factuz. ¶ Quid si ego ꝓfiteor me hũisse centũ noie arraꝝ a ticia ⁊ ipsa tantũdez a me vt vidi fieri de facto. Rñdeo nõ valet: quia apparet q̃ ego ꝓfessus fui bre a te: quia tu fuisti ꝓfessus bre a me nõ autẽ iteruenit numeratio vera. Itẽ pp aliã rõnẽ: vt statim dicaz. ¶ Quid si in ꝓsitate ego numeraui tibi pecuniã noie arraꝝ: ⁊ tu mihi eãdẽ vel aliã eiusdem q̃titatis. Rñdeo fraus est ⁊ data nõ videt b: vt. l. qui sic. j. de solu. ꝑterea. l. vlti. loquit qñ datio arrarũ fuit ab vna ꝑte tm̃: ⁊ quicqd ex casus ibi positos ⁊c. vt. d. l. fi. in fi. ¶ Quid si do tibi fundũ meũ pro arris: ⁊ ꝓstituo me tuo noie possidere. Rñdeo nõ valet: qa requirit q̃ corporaliter tradat quod pz: quia ibi dicit accipit ⁊c. vt no. insti. de re. diui. §. item lapilli. facit. C. de suffra. l. vna. Plus dico q̃ si fũdus vel spes pro arra tradit nõ hz locuz. d. l. fi. quiã ibi loquit in re que põt duplicari ⁊ etiã q̃druplari: sz spes nõ est hmõi: vt. l. luci°. §. impuberem. de leg. ij. ⁊. l. plane. §. i. ⁊. ij. de leg. i. ergo ⁊c. quia ex diffinitionẽ illius. l. vt ibi i fi. ¶ Quero an in p̃dictis casibus vbi de iure non valet põt firmari iuramento. Rñ. nõ: quia ꝓtra bonos mares vt hic dic: ergo ⁊c. vt. c. nõ ẽ obligatoriũ. de reg. iur. li. vj. ¶ Quid in mrimonio spũali ꝓmisi me curaturũ q̃ talis ĩgrederet monasteriũ vel q̃ talis abbas reciperet talẽ sub pena vel tradite sunt arre. Rñ. indistincte q̃ non valet: quia siue metu pene siue spe p̃mij siue arre quocũqz modo pecunia interueniat simonia est: vt extra de simo. c. ne satis. ⁊. s. de here. insti. i. ille autem. ⁊ quod ibi no. facit quod dixi in. l. ticio. §. i. de condi. ⁊ demon.

Ex. §. sequenti.

¶ An dicta in prefationibus itelligantur repetita in sequentibus.

Idem respõdit. Que in prefationibus dicuntur in stipulationib° repetita intelliguntur. ¶ Op. C. de vsur. l. per rentionẽ. Sol. dicit glo. ibi ex interuallo. hic incõtinẽti ⁊ vez dicit vt statim dicã. hic enizloquit de his que dicunt in p̃fationtb° hoc est in his que ꝑtes ꝓueniũt antẽq̃ fiat ꝓtractus seu stipulatio sup eadẽ: vt. s. de pac. l. itẽ quia. §. fi. ibi ꝯo loquunt de his q̃ dicũtur in anteriori ꝑte ꝓtractus. an intelligant repetita in posteriori ꝑte instri seu ꝓtractus circa alia de quo dixi in. §. grisogonus. ¶ Op. de. l. si tibi libez. de ac. emp. ⁊ de ser. vr. p̃di. l. fi binaꝝ. ibi in traditione nõ intelligit repetita seruitus. Sol. ibi ex interuallo facta fuit traditio. alias secus vt hic: ⁊ sic eoipso q̃ aliud est factũ q̃ fuerit actũ in p̃fationibus presumit error: vt. d. ll. ⁊. l. sed ⁊ si me putẽ. §. i. Idẽ in vltimis volũtatib°: vt. l. quotiẽs in prin. ⁊. §. i. ⁊. ij. s. de here. insti. q ergo vult ꝓcludere q̃ videat actũ pz ꝓbare in p̃fationibus actũ esse. Itẽ ꝓtractũ infra modicuz tp̃s secutũ eẽ: vt hic pz. sed qui vult ꝓbare errorem sufficit solũ probare quod in p̃fationib° dictũ est ⁊ postea omissum. Item predicta ꝯa nisi repetitio vitiaret: vt hic. Itẽ nisi inter alias personas. ar. eius qõ no. in. l. in repetẽdis. de le. iij.

Idem respondit. Verbuz ꝓmisit c: redactũ in scriptis intelligit per stipulationẽ. h. d. ¶ Quero an i dubio videat actũ iter p̃sentes. C. e. l. i. dicit q̃ sic. Alii dicũt ꝓtrariũ per. l. ij. C. de statu. ⁊ ima. So. hic est de solẽnitate intrinseca ꝯbi ꝓmisit: vt dixi. s. e. l. sciendũ. qõ ibi cessat. Itẽ facit pro eis. C. e. l. optimã. ⁊ insti. de inutil. stip. §. item ꝯbozz. So. ibi ad maiorez cautelam scribitur inter parentes actum esse.

Ex. l. sequenti.

¶ De Dictione si ⁊ cum.

s **Si ita quis promisit** Verbum qua die petiero nõ denotat cõditionẽ sed magis admonitionem. h. d. Dixi tibi ⁊ feci te notare q̃ dictio si. facit principaliter ꝓditionẽ. dictio cũ. p̃ncipaliter tp̃s: vt. l. si titio. qñ dies le. ce. dixi in. l. cẽtesimis. s. eo. ⁊. l. si decẽ cũ petiero. ⁊ scitis q̃ dictio quis vel qui adiuncta ꝯbo futuri tp̃is facit ꝓditõez: vt. l. stichus q meus erit. s. de leg. i. ⁊. l. nup. de leg. iij. ¶ Sed q̃ro an faciat ꝓditionẽ p̃ncipaliter vt si. vel secũdario vt cũ. ⁊ dico q̃ est casus hic q̃ faciat ꝓditionez ut dictio cũ°. idẽ videt tenere glo. parua in. l. stichũ qui meus erit. ⁊ est casus in. l. i. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ ibi plene dicam. ¶ Itẽ no. q̃ hec dies qua petieris nõ intelligit repetita in stipulatione vsurarum. dixi in. §. grisogonus.

Seia cauit. Ex ꝑte actoris ad actionem ꝓseruandã admittit purgatio more ĩtra modicũ tp̃s si aduersarij nõ interest. h. d. notabiliter. casus est etiam bonus. ¶ Op. ⁊ videt q̃ alia debẽt requiri: vt more purgatio ⁊c. vt. l. si insulam. s. e. glo. dicit idẽ quod ibi. s. q̃ hic lis nõ est ꝓtestata. dicit ne bene gl. ⁊ nõ ad casum nostri. §. quia hic loquit in actore cui nõ solet ꝓtestatio litis nocere: vt. l. nõ dz. j. de re iudi. ⁊. l. aliã. j. de noua. si insulaz. loquitur in reo. ¶ Op. de. l. traiectitie. §. de illo. s. ti. i. ⁊. l. magnã. C. de ꝓtrahẽ. ⁊ cõmit. stip. dicit glo. in ꝓtrario nõ admittit quia est dies ⁊ pena. hic ꝯo nõ est penalis. sed ꝓtra istam glo. est quia etiã hic est dies ⁊ pena. cũ est dies in calendis est pena. s. sors cũ vsuris. ⁊ tũ admittit purgatio more. dico q̃ hic vsura non apponitur vt pena: sed vt sors apponitur. simile in. l. idemqz. §. ij. s. mã. vel aliter quando est dies ⁊ pena nõ admittit purgatio more ad euitandã cõmissionem pene vt in cõtrario. sed quantũ ad conserdam mihi actionẽ. ⁊ tũc admittit purgatio more vt hic. Opp. de. l. thais. §. inter. s. de fideicõ. li. tetigi in. l. qui rome. §. flauius. s. e. vbi ex parte actoris non admittit more purgatio. So. ad actionẽ acquirendã nõ admittit purgatio: vt. l. thais. §. inter. sed ad actionẽ cõseruandã sic vt hic. latius explico materiam in. l. si insulam. s. eodem titulo.

Ex. §. sequenti.

¶ An alienatione ꝓhibita in cõtractu ꝓhibeat alienatio dominij particularis titulo singulari: ibi. Uenio. Et an prohibitio legalis impediat dominij translationez: ibi. Quero vtrum. Et an prohibitio legis vel testatoris vel contrahentiũ de non alienando impediat institutionez heredis: ibi. Procedo. Et an si statutũ ꝓhibeat nõ alienare in non alibratum possit non alibratus heres instituí: ibi. Per hoc. Et si ecclesia cõcessit in emphiteosim cũ hoc ne alienaretur in potẽtiorẽ an ecclesia possit hr̃s instituí: ibi Pone.

Ea lege. ¶ Prohibitio alienationis in ꝓtractu ñ ipedit trãslationẽ dñij: lz ꝓtrafaciẽs ad interesse teneatur. h. d.

sit vt intelligat de presentia ⁊ per stipulationẽ tñ dicẽ pau. florentie vidisse dubitari ⁊ pp hoc factuz fuisse statutum q̃ stet scripture: ⁊ subdit pau. idẽ esse si istrumẽtũ diceret talis iuestiuit de feudo ⁊c quia p̃sumitur p̃sentia: qz inuestitura nõ fit nisi presenti secus si rescisset q̃ posset fieri iter absentes: quia tũc p̃sentia nõ presumitur nisi probet ꝯm Jo. an. in addi. ad spec. i ti. de empti. et venditio. §. sciẽdũ circa fi. ⁊ ideo dicit si cõtinetur in istrumento talis dõauit si nõ appareat de acceptatiõe donatarii q̃ p̃sumit absens ⁊ donatio nõ valet iuxta. l. illud. c. de sacrosanc. ec. ⁊ dicit mentiretur nẽdũ: qz lucraberis si recordaberis. Tu adde lz Joan. an. sibi attribuat q̃ fuit sententia oldra. eius cõsilio. cexvij. ⁊ sequitur Ro. consi. ccccc. viiij. ⁊ de ꝯbo ꝓmisit: vide q̃ posui. s. in. l. sciẽdũ.

d ¶ Ut dictio cũ dicit ADDE q̃ pau. de ca. q̃ hic nõ facit ꝓditiõez expressam nec tacitam nec p̃ncipaliter nec secũdario sz solũ amonitionez qñ iũgit cũ verbo petiero ⁊ sic dicit q̃ bar. nõ bñ intellexit.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Oppo.q̃ tale pactum sit nullum ipso iure:vt.l.nemo .s̃.de pac. Post multa ista est ꝗitas.pactũ est nullus: nisi iterfit paciscentis vel in datione rei mee apponat: vt.l.fi.C.de pac.iter emp.ꝛ vẽ.ꝛ ibi doc. dicũt:ꝛ.s̃.de pac.l.in traditionibus. ¶ Op.de.l.ex hoc edicto.§.fz heredẽ.s̃.de alie.iu.mu.cau.fac.glo.nõ soluit.sed Bi. dicit.dic vt ibi ꝛ bene:q̃ ibi ꝓhibet alienatio:fz ponit dolus qui instituendo heredẽ nõ presumit. ¶ Op.de .l.q̃dam.de acquirẽ.re.do. ¶ Sol.ibi alienatio ꝓhibet a lege simpliciter.vnde in facto heredis nõ videt ꝓhibita:hic de prohibitione hominis certarũ personarũ: ideo nõ põt instituí. ¶ Venio ad.q.ꝛ q̃ro quid venit in interesse dic estimatio rei:vt.l.ea lege.C.de cõdi.ob cau.cũ sua glo. ¶ Venio vltimo ad.q.magis ꝓpinq̃s. vna est vtrũ alienatione ꝓhibita in ꝓtractu ꝓhibeatur alienatio dñii particularis titulo singulari. Dic q̃ñq̃z ille qui tale pactũ apponit in re sibi aliquod ius ꝑuat: ꝛ tunc talis ꝓhibitio impedit translationẽ dñii:vt.l.fi. .C.de iure emphi.ꝛ.l.fi creditor.§.fi.s̃.de distra.pig. ꝑm vnã lec.ꝓut ibi est nullam esse venditionẽ que litte ra vera est:quia cũ semel mihi expediret propter.q.de facto misi vsq̃z ad pisas ad pandectã:ꝛ.l.vlti.C.de re. alie.nõ alie. Aut nõ ꝑuat sibi ius in re.ꝛ tũc aut aliena tio est irreuocabilis:ꝛ tũc dñii trãslatio impedit:vt.l. ea quidem.C.si mã.ita fue.alie. Aut est reuocabilis:ꝛ tũc dñii trãslatio nõ impedit:licet ꝓtrafaciens teneat ad interesse vt hic:ꝛ.l.ea lege.C.de ꝓdi.ob cau.ꝛ sunt vtilia. Vendo tibi rem ne alienes sub pena.c.ꝛ illã rez volo esse mihi obligataz iure pignoris:ꝛ tũc alienatio ipedit ꝑm.l.fi creditor in fi.s̃.de distrac.pig. ¶ Ulterius tu habes rem emptã pacto predicto:vis tibi edificare edẽ sacrã ista nõ est reuocabilis.ex p̃dictis appa ret q̃ impedit dñii translatio[a]. ¶ Quero vtrũ ꝓhibitio legalis impediat dñii translationẽ titulo singulari. Bi ces tu sic: vt.l.quedã.s̃.de acqui.re.do. ꝛ.l.i.s̃.de fun do do.no.plene in.l.ea lege.C.de ꝓdi.ob cau.ꝛ bene dicis. Sed illud moui ꝓpter vnũ statutũ quod est in ci uitate ista.videlz q̃ omnis donatio dz insinuari infra mensem:alias nõ valet.nõ fuit insinuata infra mẽsem: sed ab initio fuit res tradita an impedit trãslatio dñii. ꝛ tũc dic.q̃ñq̃z statutũ vel lex precipit aliquid fieri tpe ipsius ꝓtractus:ꝛ tũc si nõ obseruat ꝓtractus est nul lus ipso iure:vt.l.nõ dubiũ.C.de legi. Q̃ñq̃z lex dispo nit sup ꝓtractu iam facto tũc ipso iure nõ annullat:fz debet per sniam reuocari:vt ar.l.vniuersa.C.de preci. impe.offe.cũ sua glo.ideo ex illo ꝓtractu est translatuz dñium. Predicta vera nisi statutũ diceret expresse cõ tractus sit nullus ipso iure:tunc enim annullaret ipso iure ꝓtractus:tũ vt puto dñiuz ipso iure nõ trãsferet: ꝛ ideo locus est cõditioni sine causa vel ob causam:vt dicaz in.l.i.s̃.de dona.facit quod no.C.de fide instru. .l.ꝓtractus. ¶ Procedo vlterius ꝛ quero vtrũ probi bitio legis vel testatoris vel ꝓtrahentiũ de nõ alienan do impediat institutionẽ heredis seu impediat trãsla tionẽ in heredes:ꝛ in hoc dubito ꝓpter aliquas glo.fz dicã sic.q̃ñq̃z lex vtitur verbo alienationis ꝑmissiue:ꝛ tũc heredis institutio ꝓtinetur:vt.l.si quis prioris.§. certũ.C.de secũ.nup.q̃ñq̃z lex seu ꝓtrahentes vtuntur vocabulo alienationis ꝓhibitiue:ꝛ tũc aut ꝓhibet alie natio simpliciter:vtputa fundus dotalis:ꝛ tunc here dis institutio nõ cõprehendit.l.i.s̃.de fun.dota.l.que dam.s̃.de acquirẽ.re.do. Ratio est in promptu: quia nõ põt omni tpe viuere:ideo oportet q̃ habeat here dem. Q̃ñq̃z prohibet alienatio in certas personas sin gulares:ꝛ tũc nec per heredis institutionẽ ex testõ nec ab intestato põt venire q̃ non fiat ꝓtra prohibitionẽ: vt hic[b] ꝛ.l.codicillis.§.mater.s̃.de leg.ii. Sed in hoc est differentia:quia ꝓhibitio legis vel testatoris impe dit translationẽ dñii.prohibitio ꝓtrahentis nõ:nisi vt diri.s̃.in titulo singulari. Aut est ꝓhibita alienatio in certũ genus ꝑsonaꝝ vt nõ alienes extra familiã:ꝛ tũc aut est ꝓhibitus heres legitimus:ꝛ talis ꝓhibitio ad eum non extendit:vt.l.cũ pater.§.cũ inter de leg.ii.ꝛ no.in.l.peto.§.fratre.de leg.ii.ꝛ.l.pater.§.iul. agrip pa.s̃.de leg.iii. Aut est heres testamẽtarius:ꝛ tunc vi detur ꝓhibita alienatio:vt.d.§.cũ fratre.ꝑm Jaco.de are.quod tenet Bi.ꝛ bene. ¶ Per hoc formo tibi q̃ stionẽ valde notabilẽ.ciuitas ista habet vnũ statutũ q̃ nullus possit alienare rẽ alicui nõ allibrato.modo qui dam de ciuitate ista vult facere vnũ heredẽ nõ allibra tum an possit:ꝛ habemus glo.C.ne lice.metro.ba.l.i. li.xi.vbi tenet q̃ possit.nescio quid illa glo. velit dice re:quia si ꝓhibita est alienatio in certũ genus persona rum vt in forenses:ꝛ tunc debet distingui an sit legiti mus vel testamẽtarius ita dicerẽ hic:lz iura que allega ui loquant in vltima volũtate:tamẽ plus deberet pos se lex ꝓhibere q̃ testator. ¶ Bone.ecclesia cõcessit in emphiteosim ne liceret tibi alienare in ecclesiaz vel in potentiorẽ.an liceat instituere ecclesiam ꝛ transeat:ꝛ vide glo.ꝛ est tex.de suis ꝛ tene mẽti. videamus an di cat veruz. Et quidã dicũt indistincte q̃ nõ bene dicit: quia nõ reperit q̃ ecclesia habeatur loco filii:sed opi. Richar.malũ.quã recitat Li.in auc.nisi rogati.C.ad trebel.quã puto verã:ꝛ ꝑm hoc indistincte nõ trãsferr dñium:tũ quidã nõ reprehẽdũt indistincte:ꝛ dicũt q̃ tunc habet loco filii quãdo ingredit monasterium:se cus si nõ ingredit:quia tũc nõ habet loco heredis le gitimi sed testamentarii:ꝛ istã tenet hic Bi. sed cũ hic non fuerit facta ꝓhibitio in certũ genus ꝑsonaꝝ debe remus distinguere:aut ecclesia successit iure legitimo aut iure testamẽtario.illum aũt passum an ecclesia ha beat loco filij:plene dixi in.l.si ita quis.§.i.de leg.ii.ꝛ predicta ꝗa in ꝓhibitione facta a cõtrahentibus vel a lege. Si a testatore non dico modo.dic vt Bi.in.l.pa ter.§.iulia.s̃.de leg.iii.per Li.in.l.ea lege.C.de cõdi. ob cau.ꝛ ego exuberãtius scripsi in.l.filius.§.diui.de leg.i. ¶ Qualiter aũt posset fieri q̃ in ꝓtractu ꝓhibea tur dñii translatio:dicet in.l.absenti.§.i.de acqui.pos. ꝛ in glo.quã legi ibi dũ dicit est enim modus in rebus ꝛc̃.nescio quid voluit dicere. Old.dat plures solu.for te voluit allegare in auc.de nõ alie.§.ii.vbi dicit q̃ in ecclesia optima mensura est donatarũ rerũ ĩmensitas. vel vult allegare.s̃.de serui.l.si cui. de dãno infec.l.dã ni.in prin.vbi dicit modus honestus.ꝛc̃. Old.vel dic q̃ voluit allegare illos versus cõmunes. Est modus ĩ rebus sunt certi deniq̃z fines.vel vult allegare.j.e.l.cõ tinuus.§.item qui insulam.

Filia que de inofficioso.

¶ Transactio facta super vna causa nõ obstat agenti ad eãdem ex alia causa.b.d. Mo.casuz legis qui est cõ tra glo.in.l.si de certa.C.de transac.licet ibi disputat.

Ex.l.ꝛ.§.sequenti.

¶ Si aliquis stipulatus sit a vicino q̃ nõ prohibebit venire aquam iuxta domum eius:si vendat domum an istud pactuz transeat ad emptorẽ:ibi. Aliquis. Et quid si stipulator uendat fundũ ꝛ cedat illam actiõez personalem pro seruitute:ibi. Quero. Et an per tales promissiones in dubio videatur concedi ius reale vel personale:vide in fi.

s J sub una significatõe Si quis uiam.

Iste.§.ẽ subtilis ꝛ bo n' ꝛ breuiter dicit. An te rem perfectam ꝛ consumatam vitiatur si deuenit res ad eum casum a quo non potuit inchoari.hoc di cit. Que est ratio:quia ab initio siue in illa parte erat dominus siue pro parte seruitus non poterat consti tui:vt.l.i.cõmunia prediorum.ꝛ.l.pro parte.de serui. vnde per alienationem deuenit ad eũ casuz ꝛc̃:quod brocardum soluam in.l.pluribus.§.ꝛ si placet.j.eo. ¶ Oppo.de.l.via.§.quecũq̃z.de ser.rusti.predi. So.

a ¶ Dominij translatio. ADDE alium casuz ꝑ pau. de casi fuisset dictũ q̃ q̃zcito pueniet ad actũ alienati.dñium reuertatur ad tradentẽ et i dictũ casuz emptor vel donatarius cõstitu it se noie vẽditoris vel donatoris possideret vt no. bar. i.l. qui absenti .§.ii.de acqui.pos. Sz si nõ eẽt cõstitutũ: ẽba illa q̃ reuertatur dñiuz nõ sufficerẽt vt no. in.l. .i.s̃.de donati.qz nõ i ducũt pcñ .l. cõmisso ric.an autez iuramẽtum sit sufficiẽs ad ipediendũ dñii trãs latõez: vide bal.consilio .cccl.xxxiii. tertio libro

b ¶ Vt h.et .l.codicillis ADDE ꝑm pau. de ca. q̃ qdam di sputãdo te nuit ꝓ hanc glo. iuncto textu q̃ stan te statuto q̃ vir lucretur totã dotem et vidua ha bẽs filios ex primo mari to nubat abs q̃z aliquo pa cto de lucrã do q̃ nõ lu crabitur se cũdus vir ĩ preiudiciuz filiorum pri mi matri monii q̃ ꝓhi bitio .l. hac edictali: qz mulier de buit curare ne ad secun dũ virũ pl' pueniat q̃z per.l.dispo tũ ẽ.de quo uide q̃ posui in . d.l. hac edictali.

ibi erat seruitus cõstituta: ⁊ sic res perfecta. hic secus. ¶ Opp. j. e. l. pluribus. in fi. So. ibi decessit pluribus heredibus relictis. hic vero successore singulari. h. d. glo. ⁊ tamen glo. format vnã questionẽ. ¶ Aliquis stipulatus fuerat a vicino q̃ nõ prohiberet venire aquã iuxta domũ eius: nunc vẽdidit istã domũ. an istud pactũ transeat ad emptorẽ. ⁊ glo. dicit q̃ nõ nisi per cessionẽ. sed ista glo. videt contra tex. vbi dicit q̃ euanescit stipulatio. quo ergo põt ammodo cedi. ⁊ dic quãdoq̃ stipulor aliquid causa cõstituendi ius in re: ⁊ tũc per alienationẽ extinguit ⁊ euanescit stipulatio oino vt hic in tex. q̃nq̃ stipulor aliquid pro re nõ tamẽ animo cõstituendi ius reale: vt volo q̃ patiaris q̃ ꝑsona tua sit obligata ꝑsone mee ad patiendũ ductionẽ aq̃. ⁊ isto casu dicit verũ glo. tua: vt. l. fluminum. §. addicitur. s̃. de dã. infec. ⁊ l. dãni. §. emptor. e. ti. ⁊ cogitur vẽditor cedere vt dictis legibus. ⁊ hoc tenet Pe. frustra ergo format hic oppositio q̃ actio inutilis penes cedentẽ efficiatur vtilis penes cessionariũ. ¶ Quero quid si ex ꝑte ꝓmissoris fiat alienatio. Rñdeo non extinguit: quia non deuenit ad eũ casum ⁊c̃. quia etiam dñs pro ꝑte põt esse ꝑsonaliter obligatus ad prestandũ seruitutẽ: vt. l. per fundũ. de ſui. rusti. ꝑdi. ¶ Quero quid si vẽdidit fundũ ⁊ cedit actionẽ illã ꝑsonalẽ pro seruitute. Rñdeo: aut ante cedit ⁊ postea vẽdidit ⁊ nõ valuit cessio: quia facta dño. Aut primo vẽdidit ⁊ postea cedit ⁊ nõ valet: quia iam est extincta vt hic. Aut eodẽ momento facit vtrũq̃. intelligo vẽdit ⁊ dominiũ transferr: quia cõtractus celebrat in fundo vel ꝓstituit se possidere noĩe emptoris ⁊ actionẽ cedit. tũc nõ extinguit stipulatio: eadẽ rõne qua nõ extinguit in herede: vt dictũ est in gl. quicquid dicat Pe. ¶ Quero quid in dubio. an per talem ꝓmissionẽ ⁊ similes videat promitti ius reale vel ꝑsonale. Rñdeo q̃nq̃ promissor nil ꝓcedit sed solum ꝓmittit se non impedire ⁊ tunc est obligatio mere personalis vt hic in terminis glo. ⁊ ar. C. de transac. l. si pro fundo. Si vero ꝓmittit concedere q̃ posset ducere aquam: ⁊ queritur tunc an videatur promittere seruitutem vel tantum personalem. colligitur ex. l. pe. s̃. de serui. vel ex his que no. in. l. apud iulianum. §. si quis alicui. de lega. i.

c **Ontinuus.** ¶ Quero quid est dictũ ꝓtinuus. glo. dicit incõtinenti. tu dic: id est in presentia. C. de legi. l. fi. in prin. ⁊ ibi no. Quero an valeat vt pactũ. Rñ. non: vt plene dixi. s̃. e. l. i. §. si quis ita: ⁊ materiam huius prin. dic vt. e. l. i. §. i.

Si hominem. ¶ De hoc hũisti. s̃. e. l. inter stipulantem. §. i.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter debeat formari articulus ⁊ qualiter testis debeat reddere rationem cũ probatur q̃ ad talem in tanto tempore quis posset peruenire.

Cum ita stipulatus. ¶ Si solutio certo loco conferr stipulatio habet diẽ qua potuerit ibi cõmodepueniri. ⁊ vbi est certũ cõiecture nõ est locus. h. d. ¶ No. q̃ vir bonus dicit iudex: vt hic. ⁊ l. ſz ⁊ si vnus. §. ait ꝑtor. de iniuriis. ⁊ j. iudi. sol. l. vir bonus. ⁊ pro so. l. si societatẽ. §. arbitrorũ. ¶ Secũdo no. tex. ibi in eo q̃ pleriq̃ eiusdem ꝓditionis hoĩes ⁊c̃. ex quo scies qualiter debes formare articulum ⁊ qualiter testes debent reddere rõnẽ. sufficit enim si dico q̃ maior pars hominũ eiusdẽ ꝓditionis cuius ipse est ad dictũ locũ tanto tꝑe puenire solet: ⁊ illud quod dico maior pars apparet ex dictione pleriq̃. testis aũt qui hoc dicit interrogatus de causa sciẽtie dicit: quia scio distantiã loci predicti: ⁊ solitus fui in tanto tꝑe ire ad dictũ locũ cũ hominibus eiusdẽ cõditionis ⁊ semp vidi maiorẽ partẽ tanto tꝑe puenire. vel clarius dicat quia scio distantiã dicti loci ⁊ sum cõsuetus per alia itinera similia ire cũ hominibus eiusdẽ ꝓditionis ⁊ multis: ⁊ cõmuniter in tot diebus tũ iter perambulare solent: vt arg. huius. §. vel putarẽ standũ opinioni vulgi: quia hec liquido ꝓbari non possunt: vt. §. a barbaris. Itẽ aduerte: quia debet actor ꝓbare se habere ꝓcuratorẽ vel institorẽ ephesi cui põt solui. alias non imputaret reo si nõ iuit. ar. s̃. de arbi. l. arbiter si calendis: nisi eẽt actũ q̃ deberet mittere aliquẽ cũ debitore ad recipiendũ: vt. s̃. e. l. qui rome. §. calimachus. ⁊. s̃. ti. i. l. traiecticie. §. de illo. tũc sufficit q̃ creditor obtulerit se paratum mittere talẽ cũ eo. Itẽ no. q̃ ſz hoc possit expediri per aliũ qualitas tũ ꝑsone debitoris inspicit. Itẽ facit iste tex. ad ꝓbationẽ itereſſe singularis: vt dicã. j. ti. i. l. nemo. ¶ Sed ꝓtra hãc. l. op. quia videt q̃ nõ sit necessariũ arbitriũ boni viri cũ a lege tꝑs est limitatũ: vt. l. i. s̃. si quis cau. gl. dicit q̃ aliud in iudiciis vt ibi: aliud in ꝓtractibus vt hic. Pe. dicit nescio quare aliud. dic aut nõ sunt limitata miliaria: ⁊ loquit hic: aut sũt limitata ⁊ loquit. l. ꝓtra. ⁊ idẽ voluisse videt hic Jr. quod satis placet. ¶ Sed quid si sunt due vie vna breuior alia? Rñdeo. ꝛz inspici illa que est securior ⁊ magis frequentat: vt. j. de fal. l. eos. in fi. ⁊. C. de cur. pub. l. ii. li. xii. ¶ Op. de. l. is qui. s̃. de eo quod cer. lo. So. possum si soluam interesse tuũ cui solui. facit quod no. s̃. e. l. qui rome in prin. ¶ Op. de. l. sed si ante. Sol. ibi in die incerta: hic certa.

Item qui insulam. ¶ Quãto tꝑe opus possit edificari arbitrio iudicis cõmittit. Itẽ si nõ incobatur ad particulare interesse stipulatio cõmittit. Itẽ post morã admittit purgatio. h. d. No. bene primũ dictũ. Itẽ ex fi. no. q̃ ad purgationẽ more equiparat obligatio faciẽdi ⁊ dandi. ¶ Op. j. de sol. l. inter artifices de le. iii. l. fideicõ. §. fi. Sol. dicit glo. hic fuit actũ ne per se soluẽ faceret. hoc aũt intelligo agi ex qualitate ꝑsone: vt si ꝓmissor non erat artifex. j. e. l. §. si ab eo. ⁊ ex qualitate operis: vt si erat ita opus magnum quod per se non poterat expediri nisi in magno tẽpore nõ est veri simile cõtrahentes hoc fecisse. arg. C. eo. l. fi. facit. j. de pollici. l. de pollicitationibus. ¶ Oppo. s̃. e. l. insulã. So. ibi adiectũ fuit certum tꝑs: hic non. quod dic vt. s̃. eo. l. cũ stipulatio. Sed quid si esset apposita pena. an possit interim agi ad particulare interesse. quod videtur ꝓpter electionẽ que ꝓcedi videt actori: vt. l. rescriptũ. §. si pacto. s̃. de pac. ⁊. l. predia. de actio. emp. Tamen dicendum est contra: quia hec stipulatio speratur nouari: vt. l. si penũ. ⁊. l. cũ sine. quando di. le. ce. ⁊ no. in. l. i. §. item si ita. ad. l. fal. ideo pẽdente ꝓditione stipulationis nouantis non põt agi ex nouanda: vt. l. pecuniã. s̃. si cer. pe. l. si debitor. ⁊. l. antepe. s̃. de iure do. Bi. dicit hoc verũ si ponamus stipulationem ex causa lucratiua. secus si ex causa onerosa: quia tũc non speratur nouari: vt dixi plene in. l. ita stipulatus. Itẽ de hac materia dic vt plene dixi in. l. stipulationes non diuidunt. ¶ Quero si fabri non sunt in terra an teneat inuenire ex locis circũstantibus. hic videt dici q̃ non. ibi vndiq̃ ⁊c̃. ſz illud quãdo in terra sunt aliqui. alias secus. ar. s̃. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. diuus.

Ex. §. sequenti.

¶ An testũ hẽat istar bone fidei. ⁊ an difficultas ꝑpediat obligatiõis vigorẽ: ibi. Et glo. Et an difficultas ꝑpediat exactiõẽ: ibi. Ad secũdũ. Et an difficultas ꝑpediat more cõmissionẽ: ibi. Videamus. Et an difficultas impediat cõmissionem pene vide in fi.

Illud inspiciẽdum. ¶ Difficultas non impedit diẽ obligationis cedere ⁊ venire. secus si est impossibilitas. hoc dicit. ⁊ iste. §. est bonus utilis ⁊ subtilis. Diuide in ſex ꝑtes. Primo format vnã. q. Secundo ponit vnã rõnem pro vna parte. Tertio illi rationi respondet. Quarto probat illam rationem esse falsam

per deductionem ad inconueniens. Quinto concludit ⁊ ponit determinationem questionis. Sexto probat dictam responsionem esse veram per reductionez ad incõueniens. Secunda ibi. quid ergo. Tertia ibi. sed hec recedũt. Quarta ibi. alioquin siquis. Quinta ibi. ⁊ generaliter. Sexta ibi. ne incipiat. Lege litteraz ⁊ sub. in tex. teneat̃. i. in ipso momento rñsionis veniat ⁊ cedat dies vt statim possit agi. ibi possit pecũia: subaudi ⁊ videtur ꝙ sic. quid ergo ⁊c̃. ibi inueniret ne creditorez. videtur ꝙ cesset obligatio. alias dicamus euz teneri ad impossibile. Item ibi permittuntur. concluditur ergo ꝙ confestim teneatur. ¶ Nota ꝙ difficultas obligationem non impedit: vt. s̃. e. l. ij. §. ex his. ¶ Itẽ no. ⁊ signa bene tex. ⁊ gl. si vis cognoscere que sit impossibilitas. dicit ꝙ illõ qõ non potest fieri impedimento nature vel iuris est impossibile. sed illud dicatur difficile quod ꝓpter impedimentum persone non potest fieri. ¶ Pro declaratione huius legis habemus videre. primo an difficultas impediat obligationis vigorem. secũdo an impediat ⁊ actionem. tertio an impediat more cõmissionẽ. quarto an impediat cõmitti penalem stipulationem. ⁊ ista tanguntur per glo. ⁊ doc. minus perfecte. ⁊ quedam examinabo ꝑ cõtraria. quedam ꝑ questiones. Ad primum extra glo. op. ⁊ videtur ꝙ difficultas vitiet obligationem. vt. s̃. de eo qõ cer. lo. l. ij. §. siquis ita. ⁊ isti. de verb. obli. §. loca. Solu. difficultas expressa vitiat stipulationem vt ibi. secus in difficultate non expressa vt hic. ¶ Op. de. l. insulam. §. i. s̃. loca. ¶ Sol. si est contractus bone fidei non vitiatur ꝓpter difficultatem expressam. in contractu stricti iuris secus. ⁊ ex hoc apparet difficultas. §. siquis seruos. in. l. si mihi ⁊ tibi. de lega. i. ¶ Et glo. ibi multũ varia t. tamen veritas est ꝙ testamentuz habet instar bone fidei. vt. l. in minoruz. C. in qui. cau. in integ. resti. non est ne. ideo difficultas expressa in testamento remouet̃. Distinguo ergo aut difficultas nõ est expressa ⁊ nõ vitiat: vt hic. aut est expressa. ⁊ tunc aut in cõtractibus bone fidei. ⁊ idẽ. aut in stricti iuris. ⁊ tunc aut habẽt instar bone fidei aut nõ: vt ex predictis patet. posset tamen esse tanta difficultas ꝙ haberet̃ pro impossibilitate: vt. j̃. e. l. §. cuz quis. ⁊ ibi no. ⁊ ibi dicam. ⁊ tunc impediret. ¶ Ad secũdum an difficultas impediat exactionem hic videtur dici ꝙ non. dicit enim confestim ⁊c̃. cõtra. s̃. de iudi. l. si debitori. §. fi. cum. l. se. ⁊ insti. de inuti. stip. §. fi. ⁊ de offi. iudi. §. i. ibi daꝫ dilatio donec possit cõmode dari. ⁊ sic videtur ꝙ non sit aliqua differentia an promittam tibi stichum dare ephesi. an promittã simpliciter stichum quitũ non est ephesi. cuius contrarium dicit tex. ⁊ glo. Sol. fateor. sed vnus habet dilationẽ a lege. alius a iudice ꝯz Dinum. Quid est hoc dictum. Rñdeo cum exprimitur locus ꝯz quis dilationez a lege seu conuentione que impedit obligationis diẽ venire. ⁊ sic ante diem male agit̃. vt. s̃. e. l. §. cum ita. Sed quando locus non exprimitur: tunc tempus miserationis causa indulgetur solutioni. ⁊ ante diẽ potest agi: ⁊ in cõpensationem deduci: vt. s̃. de cõpen. l. si cum militi in fi. qui tex. ista declarat. Sz cõtra hoc insti. de inuti. stip. §. fi. Solu. nõ põt agi quo ad effectum executionis: vt ibi. sed quo ad effectũ condẽnationis sic: vt hic in tex. ¶ Sed contra. ꝯm hoc ille qui non habet pecuniã non poterit exigi nec condẽnatus in carcere non poterit detrudi. ⁊ sic non erit necessaria cessio bonorum contra. l. i. C. qui bo. ces. pos. Rñdeo predicta sunt vera quando difficultas ẽ in prestatione speciei. secus in prestatione quãtitatis. sicut enim casus non liberat debitorem: ita nec difficultas impedit exactionez vltra tempus quod datur iudicatis: vt probatur in. l. cum res. §. i. s̃. de leg. i. Facit tñ difficultas qñqz vt cogat̃ creditor pro quãtitate speciẽ recipere: vt. C. de sol. auc. hoc nisi. Itẽ contra vt in specie nõ differt̃ exactio ꝓpter difficultatez non debet prestari quãtitas si non potest prestari species: vt. l. non dubiuz. s̃. de leg. iij. So. si difficultas est temporalis differtur executio donec superueniat facultas: vt. d. l. pretor in fi. cũ. l. se. cũ si. Si vero esset difficultas dubia seu ꝑpetua tũc deuenitur ad estimationẽ. Contra hoc videt̃: q: quando seruus est fugitiuus difficultas est dubia ⁊ tamen nõ deuenitur ad estimationez vt. d. l. cũ res. §. sed ⁊ si alienus. ⁊. l. cũ seru⁹. e. ti. So. qñ seruus est fugitiuus difficultas est tanta ꝙ assimilatur quodãmodo casui fortuito: licet nõ totaliter: qa eũ habere non licet q̃uis aliqua spes sit: vt. l. iulianus. §. i. de act. emp. facit. l. in fuga. C. ad. l. fal. de plagi. Sed p̃dicta loquuntur vbi non est tanta difficultas. Item contra illam differentiam quam feci inter obligationẽ quãtitatis ⁊ speciei videtur iste tex vbi equiparatur. so. fateor ꝙ equiparatur contractui in substantia obligationis. secus quo ad modum exactionis: vt dixi. Item cõtra hoc. quia eadem sunt tempora executionis siue sit debita species siue quantitas: vt. l. in fideicom. in pn. s̃. de vsuris. Sol. circa hoc glo. variant. veritas ẽ ꝙ idẽ est tempus exactionis vtriusqz quando agitur actione personali. vt. l. ordo. C. s̃ execu. rei. iudi. ⁊ ibi plene per glo. Sed iudex potest ex cã prorogare ⁊ abbreuiare: vt ibi no. ⁊ hoc est ex causa tantum que causa est ꝯm. d. §. fi. insti. de inuti. stip. nã ẽ euidentior causa q̃ in pecũia: vt si est species ephesi: tunc iudex statuit diez: ⁊ ideo ex causa potest prorogare diem sed in actione in rem tempus non est limitatuz: sed iudex statuit officio suo: vt insti. de of. iudi. §. i. ideo distingue. aut queris vtruz difficultas impediat exactionem quo ad effectum condemnationis. aut quo ad effectum executionis: ⁊ tunc aut ĩ obligatione est quantitas. aut species seu factuz. ⁊ hoc scõo casu. aut ẽ difficultas tpalis. aut dubia. ⁊ si dubia aut multum magna aut non. ¶ Habemus videre tertium ⁊ quartum. Et op. ꝯm glo. ⁊ videtur ꝙ difficultas obligationem impediat: vt. s̃. ad. l. rhodi. de iac. l. si vehenda. glo. dicit fallit ibi. ¶ Item op. de. l. ij. s̃. si quis cau. Glo. dicit fallit ibi. Di. vero dicit aut est in obligatione factuz ⁊ est adiecta pena: ⁊ difficultas ipedit obligationem in pena oriri: vt. l. si vehenda. ⁊. l. ij. s̃. siquis cau. aut in obligatiõe est datio. ⁊ tũc aut difficultas ẽ ex parte promissoris. ⁊ tunc non impedit: vt. l. ad diem. s̃. e. aut in re ⁊ tunc impeditur: vt. l. si homo mortuus. s̃. e. An bene dicat Di. ⁊ tu habes glo. valde no. in. l. qõ te. s̃. si cer. pe. super ver. in potestate tua. vbi dicit ꝙ moram impedit difficultas etiam ex parte persone ⁊ vbi ẽ datio in obligatione. pro hoc videt̃ tex. in. l. thais. §. i. s̃. de fideicõ. li. l. cum seruus. de le. i. ⁊. l. cum res in pn. §. sed si stichus. e. ti. Dñi oportet nos aduertere ante q̃ videamus vtrum impediat pene obligationem committi ¶ Videamus an impediat more cõmissionez. Et dic aut est in obligatione species dari. ⁊ tunc difficultaꝫ impedit cõmissionez more: vt. l. qõ a te. s̃. si cer. pe. ⁊. l. cum seruus: ⁊. l. cũ res. s̃. de le. i. aut est factum in obligatione ⁊ tunc idem: qz impedit moram cõmitti: ut. l. i. §. si frater. s̃. de col. bo. aut quantitas ẽ in obligatione ⁊ tũc secus: ut. s̃. dictum ẽ. Nec ob. l. thais. §. i. qz ibi respectu serui factum erat in obligatione. s. luitio. sed respectu alioꝝ non. Et ex hoc habemus videre an impediat cõmissionez pene. Et dic ꝙ in omnibus casibus ĩ quibus ex mora cõmittit̃ pena tunc quia mora nõ potest cõmitti propter difficultatem: nec pena: ut. l. ij. s̃. siquis cau. ⁊. l. celsus. s̃. de arbi. Si uero cõmitteret̃ pena ex conditionis euentu nõ ex mora: tunc secus. ar. s̃. e. l. in illa stipulatione si calendis. Predicta uera nisi esset in obligatione quantitas dari: ut. s̃. plene dixi.

Ex. §. sequenti.

¶ Si ꝯcessum ẽ feudũ aduocato an debeat̃ heredib⁹.

Si ab eo stipulatus sum.

Possum stipulari ab eo q non põt facere illud qõ ꝑ alium ẽ factibile. h. d. ¶ Ao. ꝙ q nõ põt facere ꝑ se ꝯz facere ꝑ substitutuz. hoc iõ: qa nõ fuit electa industria ꝑsone. ⁊ sic fuit cogitatũ õ effectu qui resultat ex opere ⁊

de cōditiōe q̄ resultat tā ex scriptura q̄ de ipso actu: ut dicā plene. j. ti. i. l. nemo. Et glo. ī ducit ad. q. aduocati cōcessum fuit in emphiteosim vel feudū cuidam aduocato aliqd: an debeatur heredibus eius: lz non sint aduocati cū possint p aliū seruire. Et gl. istam. q. format ī. l. quisqs. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ ibi p doc. Spe. format in ti. de aduo. §. i. ℣. sed pōe abbas. Nō est bene declaratū. ideo primo est videndū an ipse idem viuēs possit seruire p substitutū. Dic siquidem ipse impedit ex cā supuenientis dignitatis vel alterius necessitatis ⁊ pōt: vt. C. de decu. l. nullus. li. x. de prin. agen. in re. l. pe. li. xij. Si vero nō impeditur sed ipse sua spōte vult seruire p substitutū ⁊ non pōt: quia videt electa industria psone certe: vt. l. inter artifices. j. de sol. ⁊ hic. §. non facit. nō enī pōt dici q̄ hic fuit cogitatū de facto: sed magis de ipso fieri. Si vero ipse aduocatus est mortu⁹ tūc in herede ei⁹ est aduertendū qualiter sit facta concessio. nā si fuit dictum cōcedo tibi istum fundū: vt sis meus aduocat⁹. tūc videtur concessuz iure plene, ppriētatis. ⁊ sufficit defunctū fuisse aduocatū donec vixerit. heres aūt in nil teneť. vt. C. de fuffra. l. i. §. q̄ si prędia. ⁊ j. de va. ⁊ extraordi. cogni. l. i. §. diuus: ⁊ hoc verū si concedēs erat priuata psona. si vero esset ecclesiastica tūc videť concedi ad tp̄s donec aduocatus esset ⁊ sic ad heredem nō trāsiret: vt no. eī de insti. c. cum venissent. per Ber. Sed si ponimus fuisse concessum in feudū vt glo. ponit: tunc parcat mihi Ja. de bel. qui scripsit super vsibus feudorum. ⁊ in. d. l. quisqs. C. de epi. ⁊ cle. posuit distinctionē an in feudis possit qs seruire p substitutū: ⁊ idez hic recitabat do. Rai. Ego dico q̄ predicta nil ad ppositu: nam istud est feudū datum p certa mercede: ⁊ ideo cōcedens q̄cunqz post annuz potest reuocare: vt. x. col. de feu. guardie ⁊ castal. c. i. coniuncto ti. de controuer. inter do. ⁊ vasal. c. i. in fi. ⁊ ideo heres non potest habere nisi domino volente.

Ex. §. sequenti.

¶ An ciuitas possit plateam alienare: ibi. Quero.

Cū quis sub hac cōditōe.

Non sufficit de facto fieri ad pene cōmissionem. h. d. Tu dicis q̄ impossibile est rem sacram vendere. contra imo possibile: q: papa pōt ⁊ iperator: vt. l. apud iulianum. §. fi. s. de le. i. dicit glo. q̄ id qō est possibile explicari p vnū tm̄ ē ipossibilitas. Di. dicit ista ℣ba in. c. semel deo. eī de re. iūr. li. vi. Op. q̄ de iure pōt vēdi res sacra lz non alienari: vt insti. de cōtrahē. emp. §. fi. ⁊. s. de ꝯtrahē. emp. l. liberi. dico q̄ rei sacre ⁊ religiose nulla est emptio respectu rei simpliciter: quia non transfertur dn̄ium. ⁊ qn̄ ꝓhibetur venditio ꝓhibeť talis q̄ inter scientes valet. qō no. hic. Sed istud videtur contra. l. cū pater. §. libertis. de leg. ij. vbi ꝓhibitio testatoris impedit translationez dn̄ij: tm̄ vendens incidit in penā ⁊ tenetur restituere. Breuiter ibi valet venditio etiā inter scientes: q: eius rei cuius est cōmertium: tunc semp pōt venditio fieri inter scientes: vt glo. tenet in. l. si emptione. §. si emptor. s. de cōtrahen. emp. licet glo. ꝯtra teneat ⁊ non bene simpliciter in. l. si is qui pro emptore §. fi. s. de vsuca. Sed si non est cōmerciuz rei: tunc venditio impediť inter scientes ⁊ de facto dicitur fieri: nec pena cōmittitur vt hic. ¶ Op. q̄ sufficit ō facto fieri ad pene cōmissionem: vt. l. lucius. §. tres heredes. s. ad trebel. So. ibi fuit actum ⁊ cogitatū expresse de facto. hic non. ideo in dubio presumitur de iure. ¶ Sed ꝯtra. C. de transac. l. vbi pactum. So. ibi factū de facto affert incōmodum: ideo de facto presumitur cogitatū. hic sec⁹. Sed dices tu nonne affert incōmodum: quia cogetur vendicare qō prius possidebat ecclesia. Rūdeo sola vēditio non tribuit hoc incōmoduz sed traditio: sed hic fuit in conditione sola venditio: ⁊ istud an sufficiat de facto fieri quo ad pene cōmissionē. dic per Li. C. si mā ci. ita fue. ali. l. ea quidam. si quo ad pene euitationem dic vt. l. quid ā cū filium. in fi. s. e. si quo ad actionez cōsequēd. ā: dic vt. l. mulier. §. fi. cū si. de ꝯdi. insti. ¶ Quero. ciuitas ista vult vendere aliquaz plateam an possit. Glo. hic videtur dicere q̄ nō nisi principe statuēte. Sz dico q̄ in istis ciuitatibus q̄ non cognoscunt supiorem papam vel principem q̄ ille pn̄t. ipse enim suiipsius sūt principes ⁊ populus liber est: vt. l. nō dubito: de capti. ⁊ no. e. ti. l. hostes. Sz si ponimus q̄ principem cognoscant: idez[a] dico: q: ipsa ciuitas statuendo potest alienare: hoc est prius legem faciendo: vt. l. prohibere. §. plāe. s. qō ui aut clā. ubi est casus. Preterea probatur. s. ne quid in lo. publi. l. ij. §. uiam publicā: ⁊ ibi gl. q̄ in hoc uidetur equiparare principē senatum ⁊ ciuitatem in faciendo locū publicū uel non. Et ideo feci ō facto fieri primo statutū: q̄ locus ille esset priuat⁹. postea feci fieri uēditionē solēniter. satis puto ēt sufficeť si fiat statutum de uēdendo ipsum locū publicum: ut predixi. Hoc ergo p̄misso habes hic aliud notabile q̄ id qō nō pōt obtineri nisi fiat noua lex p ciuitatē: ita difficile ē qō reputať ipossibile: faē qō no. p Inn. eī ō res. c. filio⁹.

a ¶ Idez dico. ADDE q̄ pau. ō cadirit q̄ ex eo q̄ recognoscunt superiorez nō possunt hoc facere sine licentia supioris ad quez ꝓtinet administratio rei publice. vnō dicit ipse q̄ coitas padue nō posset alienare sine consensu. d. venetorum apud qs ē administratio cois. l. i. ō consti. prin. Itez in eo q̄ dicit bart. q̄ erit necesse facere statutum Raph. rep̄hendit: q: ēt statuto non facto posset vēdere ⁊ vēditio haberet viz legis vel statuti: q: cōtract⁹ factus ab illo qui habet viz legis cōdende viz legis habet. l. cessat de publi. ⁊. l. donationes. C. ō donati. iter vi. ⁊ vxo. ⁊ no. bar. i. l. ciuitas. s. si cer. pe. ⁊ cū hoc videtur trāsire pau. qui dicit viden. bal. i. l. i. C. ne fi. p patre. tu ad de q̄ bal. cōsilio. ccccxciij. iiij. li. dicit q̄ euz cōtractus emanant in forma cōtract⁹ habēt viz cōtractus ⁊ tā q̄z cōtract⁹ sunt seruandi: ⁊ quādo coitas possit vendere res cōmunitatis ⁊ qualit vīd bal. cōsilio. ccccciij. i. li.

Pretera sciendum.

Subtilis ē. In dādis non pōt quis vni ex heredib⁹ ꝓuidere. secus in faciendis. ¶ Op. de. l. qō dicitur. s. e. So. ibi pater stipulatur factum fieri a filio. hic ab alio ipsi filio. Vel aliter vt in glo. q: cū hic stipuletur post mortem valeret etiaz si vt filio stipuletur: vt. l. quodcūqz. §. i. s. e. Illa lex nil facit ad propositū: q: ibi loquitur an queratur mihi qn̄ filio ineo stipulo: hic vero an heredi acquirať. ¶ Venio ad. l. nostram ⁊ quero que est rō diuersitatis inter obligationē dandi ⁊ obligationem faciendi. Glo. dicit q̄ in obligatione dandi pariter interest vtriusqz. secus in obligatione fieri: vt in exemplis positis in glo. Sz ista rō vī ꝯtra casū. l. auus. s. de pac. ⁊. l. auus. s. de pac. do. sz ibi loqtur in pactis q̄ fiūt ad exceptōz: hic in his q̄ fiūt ad actiōz. Vel aliter vt ī gl. mag. quā totā recita vt iacet. Et p ei⁹ declaratione ⁊ totius materie intēdo examinare istam materiā per quattuor. q. Primo an quis stipulando possit vni ex heredibus prouidere quo ad actionē. Scō an possit vni prouidere quo ad exceptionē. Tertio an possit vnū ex heredibus tm̄ contrahendo grauare. Quarto an prouidere vel grauare vltimā voluntatē condēdo. ¶ Ad primū quero primo que est rō q̄ in dandis non potest quis vni ex heredibus stipulari. Pe. videtur dicere q̄ ratio est: qa obligatio incipit a defuncto nec eius morte finitur etiaz si velit quia obligatio est perpetua: vt. l. eū qui ita. §. q ita. s. e. ⁊ ex. l. xij. tab. diuidiť inter heredes: vt. l. ea que in oibus. C. fa. her. ⁊ si cer. pe. l. i. ⁊ de pac. l. pacto successorū. ideo transit ad heredes. Ex hoc conducit ipe q̄ si obligatio non cepit a defuncto sed inciperet ab herede. vt. C. vt ac. ab heredi. ⁊ contra here. l. i. q̄ tūc possz quis vni ex heredibus stipulari: qa cessat rō predicta: ⁊ ex hac presumptione ponebat suā distinctionē satis lōgam quam non refero: quia falsa est ⁊ fundata sup dicta ratione quam probo falsaz. heres enim representat psonā defuncti solū p ea parte p qua est heres: vt. C. de rei vē. l. cū a mre. no. j. de pto stip. l. ij. §. fi. ī gl. mag.

Pro alijs partibus extraneus est: vt .d.ll.⁊.C.de heredi.acti.l.si adulta:⁊ de bo.auc.iudi. pos.l. si vxor.ad .l.fal.l.licet.cũ si. Posito ergo q̃ si stipulatio ñ ĩcipet a defuncto ſz ab herede.si dices ei q̃ri ĩsolidũ statiz sere tur q̃ possit quis alteri extraneo stipulari cuz pro alijs partib⁹ sit extraneus qõ est cõtra.§.alteri. Preterea lz ab herede incipiat obligatio tñ hereditaria ẽ:vt.l.here ditariũ.de bo.auc.iudi.pos.ergo etiã ſm euz dz diuidi inter heredes p.l.xij.tabu.⁊.l.p hereditarijs.C. de he re.acti. Dic ergo tu q̃ est rõ quare ei cui uoluit ꝓuide re non queritur insolidũ:qz pro alijs partibus est extra neus ⁊ sic ei stipulari nõ potuit:vt dictuz est. ¶ Si que ris que est rõ q̃ alijs queritur quib⁹ ipse prouidere vo luit. Rñ.ratio est:qz obligatio perpetua est ⁊ transit in heredes per.l.xij.tabu.etiã inuitis ꝓtrahentibus vt di xi. ¶ Item quero q̃ est rõ q̃ in obligatiõe faciendi põt vni ex heredibus stipulari. Rñdeo.facta sunt ĩdiuidua regulariter:vt.l.stipulationes nõ diuiduntur.ideo cui libet heredũ competit actio insolidũ:vt.l.in executiõe .§.ij.s̃.e. Iõ nõ est miruz si ex stipulatione defuncti cõ petit heredi noiato insolidũ:qz etiã si nullus esset noia tus insolidum sibi competeret. Et si dicis que est rõ q̃ alijs nõ noiatis nõ competit. Rñdeo quia eorum nõ in teresst:vt in exemplis positis in glo.alias si eorum inter esset oĩbus competeret:quia esset eadez rõ que in obli gatione dandi. Et si poneres hoc in facto diuiduo tũc idẽ qõ in obligatione dãdi:qz cessat rõ predicta. Idez in facto indiuiduo si agerẽt ad interesse. ¶ Sz qd si sti pularetur aliquid quod de sui natura non est transito rium ad heredes:vt vsus ⁊ vsufructus stipulatus ẽ qs sibi ⁊ heredi suo ticio.tũc illi ticio acquiritur ꝓut põt: quia in vsufructu qui est diuiduus acquiritur.s.pro par te hereditaria pro alijs non:quia sibi vt extraneo defũ ctus stipulari nõ potuit ad alios heredes non pertine bit:quia ex persona defuncti finitur:⁊ ad heredes non transit:nisi sit actũ:vt.l.stipulatio ista.§.si quis ita.s̃.e. sed de alijs non fuit actum.ergo ⁊c̃. In vsu vero qui ẽ indiuiduus:vt.s̃.de vsu ⁊ habita.l.vsus pars.queritur illi heredi nominato actio insolidum:sicut in alijs indi uiduis alijs heredibus nihil:eadez ratione qua supra. Ex predictis collige distinctionem per te sic.aut loqui mur in his que sunt transmissibilia ad heredes. aut in his q̃ cũ psona finiunt. Pmo casu aut ꝓtinet dationez aut factũ.⁊ si fcñ.aut diuiduũ.aut ĩdiuiduũ.⁊ si ĩdiui duuz aut agitur ad interesse aut ad ipsum factũ.⁊ si ad ipsum factuz. aut oĩum hereduz interest equaliter.aut eius qui est nominatus tantum:vt ex predictis patet. Secundo casu quando cum persona finitur aut conti net diuiduũ aut indiuiduũ:vt.s̃.plene dixi. ¶ Quero iuxta predicta qñ factum quis stipulatur sibi ⁊ ticio he redi.qd si interest alteri⁹ ex heredib⁹ nõ noiati. illi⁹ ãt noiati nõ ĩterest. Rñdeo illi cõpetit actio soli per ea q̃ dicta sunt. ¶ Quero quando dari stipulatur:an alij he redes nõ nominati hñt actionẽ vt dictũ est.an excepti one repellantur. Dicit gl.hic q̃ sic:qz ꝓtra defuncti vo luntatẽ agũt. Idẽ no.s̃.de pac.l.auus. Ego vico q̃ de functi volũtas fuit:vt ita demum exceptione repellant̃ si ei cui voluit prouidere totum acquireretur.alias sec⁹ non enim voluit adimere alijs qõ nominato non queri tur.ar.s̃.ex qui.cau.ma.l.nec vtilem.⁊ ideo si illi nomi nato aliquo casu esset quesita vtilis ꝓportionibus non hereditarijs:vt quia fuit interposita stipulatio super re bus ipsius defuncti:vt.l.pe.C.ad exhi.vel aliter:vt dixi s̃.e.l.stipulatio.§.siquis insulam:vel quia testator hoc nomen prelegasset sibi tacite vt dicaz:vel expresse:vt.l. ex legato.C.de leg.tunc verum diceret glo.⁊ ita loqui tur.C.de excep.l.i.alias secus. ¶ Sed quero alij nõ fue runt exceptione repulsi:⁊ sic exegerũt.an nominato re stituere teneant̃ actione fa.her. Glo.hic q̃ sic. Tu dic latius:aut testator vnũ nominauit quẽ tũc solũ heredẽ futurũ credidit.⁊ postea habuit plures:⁊ tũc alij petẽt nec restituent.ar.s̃.de pac.l.tale.in fi.⁊ tangit gl. in.d. .l.auus.aut sciebat se habere debere alios.⁊ tũc nisi te stator voluntatẽ mutauerit videtur illi nominato taci te legare.ergo ⁊c̃.vt.l.filie.C.fa.her.ſz glo. Sed istud est verum qñ deuentum est ad traditionẽ. alias secus: vt.C.de cas.pecu.l.i.li.xij. ⁊ .l.ij.C.siquis alteri vel sibi alias morte non confirmarẽt:vt ar.s̃.de dona.inter vi. ⁊ vxo.l.papinianus.⁊ tangam.s̃.de dona.l. donatiões .§.pater ⁊.l.pater.in prin.vnde credo q̃ actõe fa.her. nõ teneatur:nisi ex alijs appareat q̃ voluit legare taci te vel expresse. Ad secundũ an vni ex heredibus possit ꝓ uideri quo ad exceptionez.inter glo. nostras fuit opi. Finaliter dicũt idez qõ in actione.cũ ratio diuersitatis reddi non possit. Ita no.hic ⁊.d.l.auus. Boc. oẽs te nẽt ꝓtrariũ q̃ exceptio vni tñ possit q̃ri:vt.d.l. auus.ꝏ pac.⁊.l.auus.de pac.dot.⁊ rõ diuersitatis ẽ ſm Iac.de are.qz creditoris interest q̃ alij heredes non nominati non possint excipere.sed debitoris non interest vtrum vnus vel oẽs agant. Vel dic ſz alios ⁊ melius.exceptio vel pacta liberatoria possunt esse personalia:vt.l. iuris gentium.§.pactorum.s̃.de pac.⁊.l.qui in futurum.vn de põt facere paciscens q̃ ad heredes non transeat.se cus in pactis obligatorijs:vt dictum est.ideo non tran sibit:nisi ad nominatum. Idẽ in pactis obligatorijs q̃ essent eiusdẽ nature:vt.s̃.vidistis. ¶ Sz contra hoc vi det.s̃.e.l.eum qui ita.§.i.ibi ⁊ q̃uis ⁊c̃.So.ibi pactuz videtur factũ ob causam.s.si heres nomiatus tenetur ĩ totũ. Cũ igitur nõ teneat̃ nisi pro parte ideo illud pa ctum est inutile. ¶ Quero quid si illũ cui pactus est so lum putabat sibi heredẽ. Rñdeo omnibus proderit. ar.s̃ de pac.l.tale.§.fi.⁊ no.in.d.l.auus.⁊ quia constat q̃ voluerunt facere pactũ personale. ¶ Venio ad terti um an vnũ ex heredibus possit contrahendo grauare. Et.l.expresse videtur dicere q̃ non.vt.s̃.e.l. eũ qui ita §.te ⁊ ticiũ. Ratio qz sicut nõ possuz obligare extrane um:vt insti.eo.§.siqs aliuz.ita nec possum heredẽ pro illis portionibus pro quibus nõ est heres:quia quo ad illa est extraneus vt dixi.transit ergo in personã aliorum heredũ:sicut cetere obligationes hereditarie. ¶ Sed quero quid si est talis obligatio que põt finiri ex conuẽ tione in persona promissoris:vt promissio de aliquo nõ faciendo:vt.s̃.e.l.si sic. Rñdeo.tũc possum tñ unuz ex heredibus grauare quo ad ipsum factũ. Sed si agerẽt ad interesse.tunc oẽs heredes tenerentur pro heredita ria portione:ut.l.iulianus.in pri.s̃.e. Intelligo enim q̃ ibi ex solius ticij facto stipulatio cõmittitur ex facto aliorum nõ:quia contrahentes noluerũt quod potue runt:ut dix. sed postq̃ est cõmissa omnes tenentur pro portione hereditaria ad interesse. ¶ Ad quartuz uenio .s.an unum possit grauare.s.ultimã uoluntatem condẽ do. Dic aut queris de obligatione iam cõtracta.aut de contrahẽda ex ipsa ultima uoluntate. Primo casu aut uult uni prouidere legando actionem quã habet ⁊ po test:ut.C.de excep.l.i.⁊ ibi no.de le.i.l.ex legato.cũ si. Aut uult grauare ut sustineat onus unius obligatiõis qua tenebatur:⁊ tunc quo ad creditorem nõ potest ut habeat actionem cõtra eum solum. fallit in actione de dote:ut.l.cum ab uno.s̃.de leg.ij.dicit ibi. sed põt ut coheredibus teneatur actione fa.her. ut ibi plene no. Secũdo casu distingue aut grauat unũ ex heredibus ĩ specie hereditaria.⁊ tunc nõ tenetur nisi ꝓ hereditaria portione:ut.l.si fundum sub conditione.§. libertus.ꝏ leg.i.⁊ no.de leg.ij.l.meuius.§.eum.aut in specie non hereditaria.⁊ tunc grauatur heres in totum: ut.l.si ti bi homo.§.i.de le.i.aut in quãtitate ⁊ tunc insolidum: ut.l.ab omnibus.in prin.de leg.i.qõ dixi in specie here ditaria tñ teneri pro parte intelligo nisi onus iniunctũ fuerit indiuiduuz:ut.l cũ quasi.§.si plures.de fideicõ. li.⁊ istud ultimũ bene tetigit Guil.de cu.in.d.l. auus.

e **Cum qui certarum.** Pro missio

facta in nūdinis intelligitur in die vltima nundinarum hoc dicit. ¶ Quero que erat ratio dubitationis huiusmodi.l. Et est ratio cum stipulatur quis in nūdinis videtur stipulari: vt in nūdinis possit expendere. ⁊ sic in principio. ⁊ hoc pro sabino. pro proculo facit regula.l. qui hoc anno. s̄.e. ¶ Glo. querit si est expressum vel tacite actū ab vtraq; parte. Et gl. dicit forte. ſz sine forte: quia tunc die ⁊ tpe acto illo dentur: vt.l. eum q calēdis .s̄.e. Ex p̄sumptionib⁹ ergo hoc ē ex his q̄ in prefationib⁹ sunt dicta debebit hoc probari: vel ex q̄litate personarū. sed iurisconsultus inspexit hic solaz verborum significationem. sed glo. videt contra istuz tex. insti. de iuri. stipu. §. pe. Sz distingue an appet qd actū sit. aut non. Ex. §. sequenti.

¶ An q hz electionē vel declaratōez possit variar ⁊ qñ.

Cū pure.

Iste. §. est subtilis. Qui hz electionē a lege pōt quando cūq; uariare .h.d. ¶ Assumo gl. mag. ⁊ op. de.l. si quis stipulat⁹ sit. vbi distinguit volam vel voluero. Gl. soluit q ibi in creditore qui hz electionem ex conuentione partiuz. hic ī debitore qui hz electionez a lege. ꝓcedit vltra gl. q idē esset in debitore si exprimeret qō ī creditore: q post lit. cōtes. nō possit variare si haberet electionē p ꝗbū volā. Idē dic tertia. solu. Idē dic. Hu. ī alia gl. ēt si tacite hz electionem. Sed istud est falsuz. nā actor hz eligere ī ipso libello: vt. s̄.e.l. vbi aūt. §. qui illud. merito sibi p lit. contes. preiudicat: q: iterū videt eligere. sed in reo hoc nō pōt ꝯtingere: q: qñ rei est electio fit libellus alternatiue: vt plene dixi ī.d. §. illō. vñ lit. ꝯtes. nō eligit. nō pōt ergo dici q ꝓhibet variare cū nullo tpe elegerit. Preterea qñ exprimitur electio per verbū volaz exprimit p eū modum qui tacite inest. vt. j. dicam. ergo nil operat vt.l. iij. de le.i. Nec ob.l. ij. §. generaliter. s̄. de eo qō cer. lo. hic alle. in. glo. q: ibi erat electio creditoris. ideo debitor admittit ad purgandā moraz vsq; ad lit. contes. postea non. s̄.e.l. insulam. vnde gl. ponit aliam opi. veram: q: aut tacite ponit ⁊ pōt variare vt hic. aut expressit: ⁊ tunc aut per verbuz voluero: ⁊ non pōt: vt.l. siqs stipulatus. s̄.e. si per verbum volā. pōt variare ac si nō esset expressum: q: exprimitur per eum modū per quez tacite inest. Et ex his no. q qñ electio cōcedit a lege videt concedi per futurum indicatiui. ⁊ hec est gl. p quā pōt respōderi ad. q. que posset fieri si creditor hz electionē: vt.l. ij. §. sceuola. de eo qō cer. lo. q pōt variare vsq; ad lit. cōtest. postea non. ac si esset concessa per verbum volam. Et predicta sunt vera si vtrunq; est in obligatione. si vero vnū est in obligatione. aliud in solutione: actor postq̄ semel elegerit non potest variare: vt .l. si pluribus. in fi. de lega.i. vel illud q: in legatis: ſz prima placet: vt in reo statim dicā. ¶ Op. de.l. huiusmodi. §. stichum. s̄. de leg.i. ⁊.l. apud aufidium. s̄. de adopti. lega. ⁊.l. fideicō. §. sic fideicō. s̄. de lega. iij. Sol. ibi in vltima volūtate. hic in contractibus. ⁊ ratio est hec: quia in vltima volūtate trahit secū executionē electio. quia transfert dñium: vt.l. siquis stipulatus. s̄.e. ⁊.l. huiusmodi. §. stichum. ⁊ ibi glo. de leg.i. ⁊.d.l. apud aufidium. ⁊ ibi gl. Vel ſm Pe. ratio est: q: vltime voluntates non pñt esse in pēdēti: vt l. fina. s̄. coīa predi. ⁊ ista est magis generalis ratio: vt plene dixi in dicta.l. siquis stipulatus. s̄. eo. ¶ Op. extra glo. s̄.l. quicquid. s̄. eo. in medio mag. gl. Sol. locus est variatōi. hic in electione: ibi vero in declaratione volūtatis ambigue in qua nō licet variare. ¶ Oppo. de.l. si stipulatus fuero decē in melle. j. de so. breuiter ibi: vnū erat in obligatiōe aliud in solutiōe. ideo post lit. ꝯtest. non pōt variare. hic vtrūq; erat in obligatiōe. ¶ Cōtra istud oppo. vltimo loco de.l. itē veniūt. §. ⁊ cū p̄diximus. s̄. de peti. heredi. l. miles. §. decē. s̄. de re iudica. vbi post sniam admittit variatio. Sol. in ꝯtrarijs vnū erat in obligatiōe. aliud ī solutiōe ex dispositiōe legis. ſz qō dixi supra hz locū qñ ex dispositiōe ꝯtrahētiū. Ex p̄dictis ergo collige distinctionem per te ipsum: quia aut loquimur in declaratione. aut in electiōe. Et si in electiōe an in vltimis voluntatib⁹. aut in ꝯtractibus. ⁊ si in ꝯtractibus aut in actore aut in reo. ⁊ si in reo ⁊ tūc aut vtrūq; est in obligatiōe. aut vnū in solutione ⁊ aliud in obligatōe: vt ex p̄dictis apparet. ¶ Venio ad aliā glo. ⁊ aduertatis ad istā dicitur variar qñcūq;. ergo qñ fiet executio semp variabit ⁊ sic nunq̄ poterit fieri executio. qō ē ergo remedium. Dic q vnū remedium est q fiat executio in estimatiōe actionis cū ꝓpter ipossibilitatē rei que dz p̄stari fiet estimatio: vt.l. si seruus. in fi. s̄. de cōdi. fur.l.i. §. si heres. ad trebel. Aliud remediū dat Pe. ⁊ Ja. de are. si vult q certuz tp̄s statuatur infra qō eligat: vt ar.l. mancipiorum. s̄. de opti. lega. C. de ingenu. ma.l. diffamari.l. si eo tpe de dis. pigno. cum si. Istud remediū non videt esse sufficiēs. Statuo tp̄us tibi infra qō eligas nō eligis qd erit. Videte alterū de duob⁹ erit uel q electio transferatur ad actorem: ut.l.i. cū.l. se. j. de so. facit qō no. in simili. in.l. heredes. §. si in certo. s̄. fami. hercis. ⁊.l. legato generaliter. de lega.i. Vel dic q habeat electa q deterio: est ꝓmissori ⁊ magis stipulatori ꝓdest: ut ar.l. scimus. §. pe. C. de iure deli. ¶ Tertium remediuz dat p gl. que est in.l. si qñ. §. heres. s̄. de leg.i. ut ante sniaz interroget reus quid uelit dare post sniam mutare non poterit. Rai. allegat illam.l. ad hoc. Pro hoc pōt allegari gl. in.l.i. ī prin. s̄. de acti. empt. in gl.i. magna. Vel dic q si semel elegit ⁊ iudex ꝓnunciauit in eo faciendā executionē amplius non pōt uariare. sic nec actor post lit. ꝯtes. secus si ante sniaz elegisset in uno cōdēnari: ut dictum est ne sit elusorium pretoris decretū: ut.l. si pretor. in prin. s̄. de iudi. ⁊ istud puto uerissimum. Sed si ante decretum iudicis superuariaret tunc dico q postq̄ unam rem bis elegisset non pōt amplius uariare. sic nec actor post lit. ꝯtest. q bis eligit ut dictuz ē. Ad idē .C. ad uelleia.l. si mulier. facit q non licet tertio ꝓuocare. ⁊ hoc inducit significatio hui⁹ dictionis quotiēs hic posita sicut in dictione rursus: ut.l. fideicō. §. siquis decem. s̄. de lega. iij. ⁊ ut lega. no. ca.l.i. §. si cui ita. Sz contradicit.l. sicut. in prin. s̄. qui. mo. usufru. amit. ⁊ qō no. in. d. §. siquis decē. Sed non curo de dictione quotiens: uel rursus: ut.l. ultima. s̄. de eden. nā dictio quotiens intelligitur de multis uicibus noua superuenente causa: ut. d.l. sicut. sed si nulla esset causa sed solum alterius dānuz tunc bis tm̄: ut dixi. facit optime. C. de emen. iusti. codi.l.i. §. supradictis. ibi cū nemini ⁊c. Restat unum utrum alibi sit differentia int ⁊ expressum ⁊ tacitum. Et glo. ponit unum exemplum in.l. si cum dies. in fi. ⁊.l. celsus. s̄. de arbi. ⁊ istud est clarum. Itē distinguitur inter mādatum tacitum ⁊ expressum. ⁊ uide in glo. ibi ⁊ sic distinguitur ⁊c. sed. ll. alle. in glo. uidentur dicere contrarium: quia in mandato expresso uidet posse reuocari in adiecto in quo est mandatum tacituz tunc non pōt reuocari. Breuiter ut saluemus gl. oportet intelligere primum dictum prout iacet. ⁊ intellige ī eo qui non est simplex mandatarius: sed sibi fuit stipulatus ⁊ actio fuit sibi quesita in adiecto. Dic q post lit. contest. pōt probiberi ante non. Item an in adiecto sit mandatū tacitū uel non: dixi in.l. iulian⁹. §. fundū. s̄.e.

c

Am ex causa duple.

In causa euictionis si pro parte non defendat pena insolidum cōmittit. h.d. in tex. ibi ceteris que substiere. i. rem uendicari a creditore agente hypothecaria pro suis partibus liberare: ut. s̄. de euic.l. rem hereditariam uel cum agente iure dñij pecunia data ꝓ parte trāsigere: ut. s̄. de rescin. uē.l. si. §. i. Ja. de are. ⁊ Ol. dicunt hic q omnes denunciandi sunt. uidistis. s̄.e.l. in executione. §. insoliduz. ¶ Oppo. de.l. antepe. s̄. si ex noxa. causa aga. ubi si unus uult potest pro oibus defendere fateor q sufficeret. sed hic nō ꝓ oibus. ideo apostillam illā in tex. dedi. ¶ Op. q in p̄torijs stipula

tionibus vno ex heredibus promissoris contrafacientе contra illum tantum pena cõmittitur.l.penales.§.iulianus.s̃.ad.l.falci.hic in stipulatione duple que est p̃toria:vt.l.ij.§.stipulatio duple.j̃.de pæto.stip.So.tũc est p̃toria quando sup venditione serui interponit:vt plene dixi in.l.stipulationum alie.circa prin.s̃.e.Intelligo ergo q̃ hic non erat pætoria.itẽ in.§.cato.dixi oppositum:q: si oẽs defenderẽt si tũ res euincerẽt cõmitterẽt stipulatio:vt.l.euicta.de euic.So.intelligo hic q̃ defendunt ita q̃ rẽ liberant.ꝛ ita apostillaui tex.

p **Juribus.** Istud principiũ habuistis in.l. ticia.§.fi.s̃.e. ꝛ eius effectũ plene in.l.scire debemus.s̃.e.ti.

De hac. §.istum declaraui in.l.si stichũ.§.stipulatio.s̃.e.in tex.ibi id.i.eiusdẽ generis:vt decem pondo argenti.¶Op.de.l.si stichum.§.stipulatio.s̃.e. Glo.dat plures solutiões.Tene me diam solu.q: aut fit denominatio ãnorum.aut non.

Ex.§.sequenti.

¶Si vendo tibi fundũ detracta seruitute:an illa amissa tpe remaneat mihi actio personalis:ibi.Quero.Et an res vitietur si ad eum casum res deuenit a quo incipere non potuit:ibi.Circa.

Et si placet. Dispositio non pfecta ꝛ nõ cõsumata vitiatur si ad eundem casum deuenit a quo nõ potuit inchoari. secus in dispositione pfecta.h.d.primo ponit regulã.scõo põit tria exẽpla in quibus regula fallit.¶Op.ꝛ videt q̃ res non vitiet lz deuenerit ad eum casuz a quo nõ potuit incipe:vt isti.de lega.§.ex ꝯtrario.Gl.dic q̃ fallit ibi.Sz By.hic ꝛ in.c.actũ legitime.ō reg.iur.li.vi.dicit. aut casus supueniẽs tendit ad eundẽ effectũ ad quẽ ipse act° ꝛ tunc non vitiat:vt ibi.ꝛ.l.ꝟbis.ad.l.fal.aut tendit ad alium effectũ.ꝛ tũc vitiat.¶Op.q: dicit q̃ fallit regula in pluribus heredib° non est verũ:q: vterqz hz actionem insolidũ:vt.l.ij.§.ex his.s̃.e.ꝛ ab initio si duo sũt dñi ꝛ quilibet dñoꝝ stipulet insoliduz valeret: vt.l.vn°.s̃.de ser.rus.p̃di.q̃ ẽ verum in seruitute non ꝯstituta: vt.l.ij.§.ex quo quidã.s̃.eo.lz qdam hñt additionem By.q̃ dicit aliter:sed falsa est additio. Gl. soluit ꝛ bñ. ¶Sz op.ō.l.si sub vna.§.fi.s̃.e.So.ibi loquit ĩ duob° successorib° singularb°.hic ĩ vniuersalibus.rõ appet ex his q̃ ibi dixi.¶Op.q: hic ponit exẽpla in seruitute cõstituta regula in stipulatione ponit.Glo. soluit dupliciter:q: lz iurisconsultus ponat regulã in exceptione intellexit largius.Vel aliter ꝛ subtilius.qui cõstituit seruitutẽ tenet ad patientiam:nec incontinẽti liberat ipo iure:vt no.in.l.corruptionẽ.C.de vsufruc.ꝛ hic glo.dicit.licet Pe.ꝯtradicat:vt plene dixi in.l.ij.§.i.s̃.eodẽ. ¶Quero.vendidi tibi fundum detracta seruitute.seruitus est amissa tpe an remaneat actio psonalis contra te ad ꝯstituẽdam seruitutẽ.Gl.dicit hic q̃ sic.ꝛ ꝟz hoc debes sic hr̃e glo.hinc est q̃ ex empto tenet:q: seruitutez ĩ vendẽdo fundo retinuit si illo tpe est amissa ꝛc̃.q̃ .d.adhuc durat psonalis.Sz hoc est ꝯtra casum.l.corruptionẽ.C.de vsufruc.ꝛ.l.in vẽdendo.quã alle.Glo. alio casu loquit.Alij hñt glo.hic q̃ ex empto tenet qui seruitutẽ in vẽdendo fundo retinuit.ꝛ ꝟm hoc est casus in dicta.l.in vẽdendo.§.i.Sz nõ facit ad ꝓpositum.nisi dicas vẽditorẽ teneri:vt cedat actionẽ psonalem.q̃ est cõtra.d.l.corruptionẽ.¶Venio ad gñalia q̃ ponit gl. q̃ incipit veluti sticho. Primũ est q̃ ponit in tex. in eadẽ gl.ibi.sic ecõtra illud est.aliud gñale.s.q̃ tractu temporis nõ firmat q̃ a principio nõ subsistit. ꝛ in isto dic p By.in.c.nõ firmat.ex̃ de reg.iur.li.vi.¶Circa ꝑmuz .s.an vitiatur res si deuenit ad eũ casũ a quo nõ potuit inchoari.ꝑmo debes scire q̃ sunt q̃dã q̃ veniũt directo ad rescindẽdũ:vt q̃rela inofficiosi testi.actio q̃ metus cã.ꝛ bñficiũ in itegrũ resti.ꝛ similia.ꝛ in istis nõ quero. Quedã sunt q̃ ad rescindendũ nõ veniũt principaliter ꝛ dic q̃ q̃nqz supuenit defectus cause finalis:ꝛ põe exẽplum vt intelligas q̃ habeo dicere.pone in.§.econtrario.q̃ est rõ q̃re legatũ valet:q: affert legatario ꝯmodũ supuenit cã q̃ non affert cõmodũ:an vitiet. Et dic aut casus supueniẽs tẽdit ad eũ finẽ ad quẽ ipse act°.ꝛ tũc nõ vitiat:vt in.§.econtrario.insti.de leg.ꝛ.l.verbis.ad .l.fal.ꝛ p By.in.c.actuz legitime.de reg. iur.li.vi.Aut nõ tẽdit ad eundez effectũ.ꝛ tũc aut est talis actus qui nõ vitiaret ptibus volẽtibus.ꝛ tũc casus supueniẽs nõ vitiat:vt.l.sciẽdũ.§.fi.s̃.qui satisda.co. Aut vitiaret id q̃ agit etiã partib° volentib°.ꝛ tũc vitiat:vt.l.vrãnius .ꝟ.sz cũ duo.j̃.de fideius.Induco ad q̃nẽ.vir ꝟgit ad inopiã.soluta est dos mulieri ꝟm.l.vbi.C. de iure do.ꝛ .l.si ꝯstãte.in prin.s̃.sol.ma.supuenerũt diuitie an irritet assignatio dot.Gl.i.l.vbi.tz q̃ non vitiat.Spe.ĩ ti. de dona.iter vi.ꝛ vxo.tz ꝯtra.istud posui ĩ repeti.l.si cõstãte.in pe.vel vlti.q.so.ma.ꝛ ex theorica p̃cedenti apparet solutio q̃nis:q: diuitie supueniẽtes tendunt ad eundẽ effectũ ad quẽ solutio dotis:vt ad cõsulẽdũ mulieri.ergo solutio nõ vitiat.Itẽ p.l.sciendũ.s̃.qui satisda.co.Q̃nqz supuenit defectus cause materialis.ꝛ tũc q̃nqz supueniẽs vitiat rem:vt.l.inter stipulãtez.§.sacrã ꝛ hic in duob° exẽplis gl.Q̃nqz supuenit defect° in cã efficienti:vt in psona.ꝛ tunc aut actus erat pfect° ꝛ consũmatus:ꝛ tũc non vitiat:vt.l.pr̃e furioso.s̃.ō his qui sunt sui vel ali.iu.ꝛ.l.cecus.s̃.de iudi.aut non erat res pfecta aut ꝯsũmata.ꝛ tũc aut supuenit defectus cũ delicto psone ꝛ vitiat:vt.l.si metallũ.de his q̃ p nõ scrip. ha.aut sine defectu psone:ꝛ non vitiat:vt.l.is cui bõis .s̃.de testa.ꝛ ista duo membra ponit gl.in.l.i.§. euenit .s̃.de bo.pos.ꝟz tabu.Q̃nqz supuenit defectus mixtiz in cã materiali ꝛ ĩ cã efficiẽti:ut in casu nostro:ubi ẽ defectus mixta ꝯsideratiõe rei ꝛ psone.ꝛ tũc aut res non erat pfecta ꝛ ꝯsũmata.ꝛ tũc aut dispositio respicit rem ꝓpter rez:ut in seruitutibus ꝛ dispositio uitiatur: ut.l. si sub una.§.i.s̃.e.aut respicit psonaz: ꝛ tũc dispositio nõ uitiatur:ut.l.dãni.§.emptori.s̃.de dã.infec.l.si sub una.§.i.s̃.e.ꝛ ibi glo.aut res erat perfecta ꝛ consũmata ꝛ non uitiatur.Casus est hic in fi.

Ex.l.sequenti.

¶An filij° in contractibus possit eligere non interueniẽte iussu.

s **J seruus aut filiusfamilias.** Facultas eligendi coheret psone.h.d.ꝛ q̃ cohereat psone uidistis in.l.si stipulat° fim.s̃.e.ꝛ ibi dixi.¶Op.de.l. iul.de le.i.Glo.hic dicit aliud in legatis ut ibi.ꝛ hanc tenet By. Pe.determinat hãc p illã q̃ iussus dñi dz ĩ teruenire ut ibi no.ꝟm unã opi.puto primũ ueri°:q: in cõtractib° ꝟsatur opa filij.ar.ei° q̃ no.C. de ꝯdi.iser. l.si uxorẽ.ꝛ insti.eo.§.ex ꝯditionali. Preterea hic põt filio uel seruo solui:ut.s̃.de pac.l.si un°.ĩ prin.ꝛ depo. l.q̃ seru°.merito põt eligere:alias nõ posset solutionẽ recipe.in legatis nõ põt filio solui cũ nulla opa ei° ꝟsetur.ergo ꝛc̃.ut.l.eũ qui ita.§.q fibi.s̃.e. Vel dic q̃ hic in electione q̃ cadit in alternatiua ĩ qua utrũqz ẽ ĩ obligatione.ideo remanet merũ factũ electionis q̃ ad patrẽ non transit:ut hic no.ibi ĩ optione legata in q̃ non ꝟsatur merũ factũ cũ nullũ sit ĩ obligatione.ꝛ ideo pl° iuris q̃ritur pr̃i.ꝛ domino.ꝛ sic distingue tria membra. ¶Oppo.de.l.fi.§.sed ꝛ si quis.Solue ut in glo.ꝛ dixi in.l.si quis arbitratu.s̃.e.

Ex.§.sequenti.

¶Quando ĩ cõtractibus ꝛ in iudicijs sufficiat patris auctoritas ad suplendum etatem filij.

Pupillus. Iste ẽ subtilis.§.ꝛ quotidian°. Vbi est etatis defect° pr̃is auctoritas non sufficit ad obligandũ.h.d. Dicitur hic q̃ pr̃ia potestas non ẽ sufficiẽs ad obligãdũ. ¶Op.ō.l. pupill°.j̃.de ꝟ.sig.Dic ut in glo.¶Op.de.l.obligari. .s̃.de auc.tu.ꝛ insti.de auc.tu.in pn.So.gl.aliud ĩ pr̃e.

aliud ĩ tutore: q: auctoritas pris ē ad corrig dũ auctas tutoris est ad administrãdũ. Vel dicit gl. q ꝓtra prem actione habere non potest: ꝓtra tutorẽ sic. Similis gl. est isti. ō iuri. stipu. §. pupill⁹. Hes glo. declaratã. respice ad me. ⁊ ꝓtra istã. l. vĩ casus expssus ĩ. l. si ifanti. C. de iure deli. gl. formauit ibi ⁊ soluit q ibi ĩ hereditate q̃ affert ꝓmodũ. Sz istō ē truffa. q: si hereditas affert cõmodũ sine tutore posset adire ꝓtra. §. neqz. isti. de auc. tuto. Pe. soluit ⁊ dicit q ista iura sũt correcta cũ pr sit legitim⁹ administrator hodie: vt. l. i. C. de bo. ma. ⁊ l. cum nõ solũ. C. de bo. q̃ libe. Bñi. istō nõ ē verũ qñ tractat ō pupillo obligãdo mere. ⁊ auctas pris nõ sufficẽ: vt hic ⁊. §. pupill⁹. isti. de iuri. stipu. qñqz tractat mere de acq rẽdo: ⁊ pōt tũc ēt sine pre. qñqz tractatur de actu ĩ quo pōt eē vtilitas ⁊ dãnũ ⁊ tũc pris auctas sufficit: vt. l. si ĩ fanti. C. de iu. deli. ⁊ ē rõ: q: iura noua faciũt prez legitimũ administratorẽ ĩ illis reb⁹ ĩ qb⁹ pri acqrit vsufruct⁹: vt. l. i. C. de bo. ma. ⁊ l. cũ nõ solũ. §. vbi ãt. C. ō bo. q̃ li. ĩ alijs nõ: vt ibi ⁊ ĩ auc. vt liceat mri ⁊ auie. §. i. mõ si pupill⁹ obligat qd hz facere auctas ĩ illo. sz si tractaret de alienatione rei ĩ q̃ pr hz vsufructũ pris auctas sufficeret: vt. l. cũ nõ solũ. §. filij ãt. sz ĩ psonali obligatione filij pr nihil hz facere. sz qñ ē dubiũ: vt ĩ hrditate: q: pōt pri acqri vsufruct⁹. tũc pōt pr auctatẽ iterponere. Ex hoc hes practicã cuiusdã qõnis. filiusfamilias mior ē ĩ iudicio: an sufficiat auctas pris. vel dz curator dari. ⁊ dic q aut ē sup re ĩ q̃ pōt pri acqri aliqd vel hre vsufructũ. ⁊ tũc pris auctas sufficeret. sz si eēt ꝓuēt⁹ sup re q̃ nõ ptinet ad prez. vt ĩ obligatione psonali vel criminali. ª tũc pris auctas nõ sufficeret. ⁊ dareť curator. Primũ ꝓbat. C. de bo. ma. l. i. vbi gl. dicit q dat ꝓcuratorẽ fili⁹ pre auctore. qõ itelligit cuiuscũqz etatis sit: vt. l. cũ nõ solũ. §. vbi ãt vnũ. vbi ē tex. no. C. de bo. q̃ li. Scõz ꝓbat dictis. ll. ⁊ videt expssuz ex de iudi. c. fi. li. vi. Tene mẽti ista.

Ex. §. sequenti.

¶ Qñ psona adiecta ĩ sti. itelligat repetita ĩ respõsione.

Si ita fuero. Dicit gl. siue ĩ iterrogatõe sit adiect⁹. siue ĩ rñsione sufficit. Credo q ĩ tota obligatione dz iteruenire noiatio: vt. l. ꝟo ꝓcuratori. ĩ. ō so. Vel clari⁹ si iterrogo ꝓmittis mihi vel ticio. ⁊ rñdes ꝓmitto itelligit repetita psona adiecta. sz si rñdes tibi ꝓmitto. tũc psona adiecta nõ intelligit repetita: vt isti. de duo. re. circa prin. coniuncta. l. duos reos. iij. responso. ĩ. ti. i.

Si inter eos. Angustia tpis vitiat stipulationẽ: nisi i loco destinato pñtia ꝓcuratorꝭ iteruenia t. ¶ Op. de. l. ij. §. si q̃sita. s̄. de eo qõ cer. lo. Sol. hic ĩ pñtia ꝓcuratoris supplet. ¶ Op. de. l. si mihi. §. si fuus. s̄. de leg. i. So. ibi ĩ vltia volũtate hic ĩ ꝓtractib⁹. ⁊ plene dixi ĩ. l. ꝓtiu⁹. §. illõ. s̄. e.

Ex. §. sequenti.

¶ Si stipulor mihi ⁊ adiecto citeriori die: an solues adiecto liberet: ibi. Quero. Et an cum mihi stipulor pure adiecto sub ꝓditõe. an aĩ ꝓditõez possim agere viõ ĩ fi.

Cũ mihi aut ticio. Diuersitas rerũ tẽpoꝭ ⁊ q̃litatũ vel ꝓditionũ adiectione exnei ĩ stipulatõe vtili facta nõ vitiat: nec ob eiusdẽ fcm valida stipulatio ĩpedit. h. d. vsqz ad fi. ¶ Mo. si solut aliõ ꝓ alio adiecto nõ ꝓtingit liberatio ipo iure. ¶ Mo. q̃ dicunt ĩ persõa ꝑncipalis ĩ persõa adiecti itelligũt repetita: nisi aliõ appareat. facit. ĩ. de fideius. l. si vt ꝓponit. facit qõ dixi. s̄. e. l. si ita stipulatus. §. grisogon⁹. ¶ Mo. vitiato ꝑncipali vitiat accessoriũ. sz nõ ecõuerso. ¶ Ad ꝑmũ op. q liberet ipso iure. isti. q. mo. tol. ob. ĩ ꝑn. So. illõ cũ soluit creditori. sec⁹ si alij. ¶ Sz ꝓtra hoc. ĩ. de so. l. solutã. isti. de iu. sti. §. si qs alij. So. dicit gl. idẽ ē soluere creditori vel alteri voluntate ipsi⁹. sz nõ per oia idem. Vel dic q solui pōt adiecto ēt iuito creditore: vt. l. ꝟo ꝓcuratori. ⁊. l. aliud. ĩ. de so. Quero qñ stipulor mihi: ⁊ adiecto citeriori die si illi adiecto soluitur an solues liberetur. Gl. dicẽ

ª ¶ Crimiali. ADDE bal. consilio lxviiij. iiij. li.

¶ De duobus reis. Rubrica.

b Um

c duo qualiter ꝓstituãtur. Et quõ cognoscant duo rei debendi ⁊ credẽdi. viõ oino bar. in. l. fi. ad fi. ĩ. e.

c ¶ Verbuz eadez. Adde bal. post gl. i. d. auc. hoc ita. ⁊ qõ no. bal. i. l. stipulatõ. §. cũ. s̄. de vbo. ob.

d ¶ Diuersarũ summarũ ad hoc tex. i. l. si plurib⁹. §. i. ō leg. ij. sz idẽ videt si nõ sint copulatiue generati vel obligati. sz solũ in ea oratõe grauent cuz punctus stet loco copule vt. l. triplici. de vb. sig. ⁊ qõ no. glo. i. l. ꝑcia reruz s̄. ad. l. falci. qr tũc videt q teneant ꝑ ꝓtib⁹ heredi tarijs sic qñ copulatiue ē dctũ ꝟz do. Jo. in. d. l. si ex toto. §. ij. ⁊ idẽ bar. in. l. siue a certis. ĩ. e. ⁊. i. l. stichuz. §. fi. ĩ. de noua.

e ¶ Distributiuuz. Adde ad idẽ quod no. bal. i. c. i. §. fi. de succe. feudi.

ĩmo in obligationẽ nõ incidit. hoc falsum puto. nã ista obligatio est ĩ die: ergo fuit obligat⁹: vt. s̄. e. l. cẽtesimũ ⁊ est expssuz. ĩ. ō so. l. q res. §. mihi decẽ. nec ob. iste tex. q: illa ꝓditio ē quo ad solutionẽ nõ quo ad obligationez. nisi diceres hoc expsse actũ: vt. d. l. q res. §. q stipulat. tũc verũ diceret gl. Quero. stipulor mihi pure adiecto sub ꝓditõe. an aĩ ꝓditionẽ agere potero. Rñdeo sic. ar. ĩ. ti. i. l. ex duobus.

¶ De duobus reis constituendis. Rubrica.

q **Si stipulatur.** Gl. q̃rit vñ dicatur re⁹. Et rñdet ⁊ ponit q̃ttuor determiatiões. Pria est ⁊ē. nõ curo: q: de hoc hẽm⁹ tex. s. q reus dña re: vt in. c. fortus. extra de ꝟb. sig. hic non sunt alia.

Ex. l. sequenti.

¶ Quid sit imutatuz ĩ duob⁹ reis per auc. hoc ita: ibi. Scõo. Et q̃liter ꝓstituãtur duo rei qñ diuiduũ venit in obligatõe: ibi. Quero. Et qualiter ꝓstituantur duo rei credendi: ibi. Secũdo. Et q̃liter ꝓstituãtur cũ ĩ obligatõe venit aliqd ĩdiuiduũ: ibi. Tertio. Et an si sit capitulatũ q̃ tici⁹ cognouit bertaz violenter. ⁊ ita deponãt testes an probent violentiam: ibi. Quidam.

c **Um duo.** Prio pōt q̃liter ꝓstituãtur duo rei. Scõo qs ē effect⁹. Hec adiectio eadez facit vt videãtur cõstitui duo rei debendi ⁊ credendi ⁊ vm⁹ petitõe ⁊ acceptilatõe tollitur obligatio. h. d. Hic vellez tractare q̃liter ꝓstituãtur duo rei. ⁊ iõ cũ hac. l. legã. §. cuz ĩ tabulis positũ ĩ. l. reos. ĩ. e. quez viõ. Plures itelligũtur ĩ dubio viriliter obligari: ⁊ viriliter stipulari: nisi aliõ actũ sit. h. d. §. cũ ĩ tabu. ¶ Op. dr hac. l. ij. q duo rei ĩsolidũ videtur ĩ dubio. ꝓtra. ĩ. e. l. reos. §. cũ ĩ tabulis. So. dicit gl. q hic fuit actũ. ⁊ sic ꝓcor. Sz certe hoc nõ dr ĩ tex. Dic ergo sustinendo q intelligitur actũ ex eo q hec dictio eadez fuit adiecta ĩ ꝑmissiõe. facit isti. e. ĩ ꝑn. qõ itellige vt stati dicã distinguendo. Scõo op. ĩ auc. e. ĩ ꝑn. posita. C. e. auc. hoc ita. gl. dicit hodie secus. ⁊ sic ista. l. corrigitur. Aduerte ĩ quo q: oliz ꝓstituebãtur duo rei siue tacite siue expsse agatur. hodie reqritur q expsse agatur ⁊ ĩ hoc iura ãtiq̃ imutãtur. hoc declarat gl. ĩ. §. cũ in tabulis: q̃ icipit expsse ⁊c. Et istõ tz gl. ⁊ Ja. de are. ĩ. e. l. eadez. ĩ ꝑn. ⁊. s̄. mã. l. si mãdato. §. paulus. ⁊. l. creditor. §. duobus. ⁊ Azo ĩ sũma huius ti. sz gl. ĩ auc. e. sup. ꝟ. sustiere. tz q ĩ mõ ꝓstituẽdi nil sit inouatũ. ⁊ isti. ō fideius. §. si plures. ⁊ gl. hic pōit ĩ hoc. §. si cũ ĩ tabulis. ⁊ sic hec. l. ij. ĩ nullo est imutata. ⁊ hoc ꝓprobat gl. ĩ ꝑn. in auten. hoc ita. C. e. qõ tz By Ja. de bel. ⁊ oẽs moderni ⁊ mihi placet. Quero ergo prio q̃liter ꝓstituãtur duo rei qñ diuiduũ venit ĩ obligatõe siue ꝓtrahatur obligatio ꝟbis siue ꝓsensu siue testõ. hoc hic pono ꝑ. e. Bisti gue aut ē actũ ⁊ sũt duo rei. vt hoc. §. cũ ĩ tabulis. ⁊. C. e. auc. hoc ita. siue sit dictũ q teneãtur insolidũ. siue q sint duo rei. Aut nõ est actũ. ⁊ tũc aut obligauerũt se siue testator obligauit eos alternatiue. ⁊ sũt duo rei. vt. l. si ex toto. §. i. de le. i. ⁊ no. ĩ. e. l. siue. ⁊. C. de ꝓsti. pec. auten. si qñ. aut copulatiue. ⁊ tũc aut sũt duo actus ꝑmittendi ⁊ due rerũ expssiões. vt tu ꝑmittis mihi centuz ⁊ ticius ꝑmittit mihi cẽtũ. ⁊ tũc aut appõitur ꝟbũ eadẽ ⁊ sũt duo rei. aut nõ appõitur eadez. ⁊ nõ sũt duo rei. sz sũt due obligatões diuersaꝭ sũmaꝭ⁹. vt isti. e. ĩ ꝑn. ⁊. §. duo rei. ⁊ hac. l. ij. ⁊. ĩ. ti. i. l. si ex re. §. si ipi. ⁊. l. si fu⁹ cõis stipulatus fuerit. ⁊ gl. ĩ auc. hoc ita. aut fuit vnus actus ꝑmittendi sz due rerũ expssiões. ut ego decez ⁊ ticius decẽ ꝑmittimus tibi. ⁊ erũt duo rei debendi cũ itelligatur eadez. vt. s̄. ti. i. l. stipulatio ista. §. eũ q. ⁊ ar. l. eũ q. ĩ ꝑn. aut est vnus actus ꝑmittẽdi ⁊ vna rei expssio. ⁊ tũc aut est appositũ ꝑnomen distributiuũ^c qlibz. qõ de sui natura rez cuilibz ĩsolidũ attribuit uel aliõ simile distributiuũ. ⁊ tũc erũt correi: ut. l. si pluribus. ĩ ꝑn. s̄. ō le. ij. ⁊ ibi no. Aut nõ est adiectũ tale distributiuũ sz simpliciter dictũ. tũc sigdez est actũ erũt duo rei alias qlibz te-

a ¶ Tertio q̃ro. adꝺ bar. in. l. si vt certo. §. si duobus vehiculum. in. v. colũ. ff. como. sed qd si plures fecerũt pacem pluribus ⁊ quilibet insolidũ promisit nõ offẽdere sub pena an sint correi. scripsi remissiue post bar. i. l. si id qꝺ. j. e. Et ad materiaꝫ vide etiam que no. bar. in. l. fi. i. iij. q. cũ seq. j. eodem.

b ¶ Tacite i sunt. Vide inol. i. l. iiij. §. cato. ꝺ v. obli. i. x. col.

c ¶ Deberẽt intelligi. ad de bar. in. l. si vxor. in. §. si quis vxori. j. ad. l. iul. ꝺ adul. ⁊ i. l. si ita se. hoc limitat mateselanus i suis dictis. dicto cẽtesimo. ij. icipit. no. q̃ si testis dicat q̃ tici⁹ cognouit bertam ⁊c. nisi cõis vsus loquẽdi regionis accipiat ista verba in violentia viri actiua per ea que habẽtur i. l. labeo de suppel. le.

d ¶ Duo i bus. plene dicã Et pleniusꝑ bar. in. l. fi. i prin. j. eo. in prin. §.

e ¶. §. vbi duo rei. In summa omnia que põit bar. i hoc. §. posuit etiam in repet. auten. hoc ita. C. eo. ti.

nebitur ĩ uirilez: ut hoc. §. cũ in tabulis. ⁊. C. e. ⁊ auẽ. hoc ita. ⁊ in hoc nihil est inouatũ ꝑ iura auctẽticoꝝ. ¶ Scẽo q̃ro de duob⁹ reis credẽdi qualiter cõstituant. Circa p̃dicta dic q̃ aut est actuꝫ q̃ sint duo rei credẽdi. ⁊ nõ est dubiũ. aut nõ est actũ: ⁊ tunc aut dispositio est collata in eoꝝ ꝑsonã alternatiue. aut copulatiue. ¶ Primo casu aut vni tm̃ põt acquiri obligatio: ⁊ alter hr̃ vt adiectus. nec erũt duo rei: vt. s̃. de ꝓsti. pecu. l. sed ⁊ si filio. §. i. ⁊. j. ti. i. l. i. §. si fructuarius. aut vtriqꝫ põt acquiri: ⁊ tũc aut electio fuit collata in volũtate debitoris ⁊ valet. ⁊ sunt duo rei credẽdi: vt. s̃. de leg. ij. l. si ticio aut seio. Aut nõ fuit collata in potestate debitoris. ⁊ tũc de iure isto antiquo vitiat stipulatio: vt. j. ti. i. l. i. §. si fructuarius: ⁊. l. itẽ si seruus. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. l. seru⁹ cõis. ita hodie valet: ⁊ alternatiua resoluit in copulatiuã: vt. C. de v. sig. l. cũ quidã. q̃ loquit etiã in ꝓtractibus: vt ibi in fi. vñ erit idẽ dicendũ qꝺ statim dicaꝫ de copulatiua. ¶ Predicta va q̃ dispositio ꝓferr̃ in ꝑsonã vtriusqꝫ eq̃liter. alias si vn⁹ tm̃ stipularet sibi ⁊ alteri semp ille act⁹ haberet: vt adiectus. vt. l. eũ qui. §. qui sibi. s̃. ti. i. qꝺ dic vt bi. Secundo casu q̃ dispositio cõfertur copulatiue distingue ꝑ oia vt. s̃. dixi circa reos debẽdi ꝑ easdem. ll. ⁊ ĩ hoc etiã nil est inouatũ ꝑ iura auctẽticoꝝ. ¶ Tertio q̃ro[a] qꝺ si in obligatione veniat aliqd qꝺ est indiuiduũ? Rñdeo q̃dam sunt indiuidua quo ad solutionẽ tm̃. ⁊ de his dicã. j. e. l. eandẽ. in ꝑn. q̃dã sunt ĩdiuidua quo ad obligationeꝫ ⁊ solutionẽ: vt via iter ⁊ actus. vel qꝺ simile. ⁊ hoc dicit glo. in hoc. §: cũ in tabulis. q̃ olim ꝓtrahebant in his duo rei. etiã si hoc nõ exprimeretur. hodie ꝯo ꝑ auten. idẽ est in ĩdiuiduis qꝺ supra dictũ est in diuiduis. Hoc. reꝑhendũt istã gl. qꝫ ꝑ iura auten. nil est inouatũ in mõ ꝓstituẽdi: sed in mõ exigẽdi. ⁊ hñ dicũt. Sicut igit olim in indiuiduis plures tenebant insolidũ etiã si nõ sit dictũ ita hodie. ⁊ in hoc oẽs ꝓcordant. Sed an sint duo rei est opi. Ja. de bel. ĩ auten. e. tꝫ q̃ sint duo rei. putãs forte q̃ semp qñ plures tenebantur insolidũ dicant duo rei. ¶ Pe. ⁊ Ly. ꝓtra i. d. auten. hoc ita. q̃ nõ sunt correi debendi lꝫ insolidum teneant. nihil allegant. Ego puto hoc verum ꝑ casuꝫ. s̃. de euic. l. rẽ hereditariã. scẽo per gl. de v. ob. l. ij. §. si tm̃ hoiem. lꝫ ibi loquat ĩ his q̃ sunt indiuidua quo ad solutionẽ tm̃. tertio ꝑ rõeꝫ in duob⁹ reis credẽdi si vn⁹ ẽ lit. ꝓtest. aliis nõ põt agere: vt. j. e. l. ex duobus. sꝫ in his q̃ hñt actionẽ insolidũ ex natura indiuidui. vno agẽte insolidũ ali⁹ põt agere: vt. s̃. ti. i. l. ij. §. ex quo qꝺã. ⁊ ibi no. ergo nõ sunt duo correi. ¶ Plus dico q̃ etiã si exp̃sse eẽt dictũ q̃ insolidũ tenerent nõ eẽnt duo rei. qꝫ eẽt exprimere ea q̃ tacite insunt[b]. sed debuerat exprimi q̃ aio ꝓstituẽdi duos reos sic ꝑmittũt: vt. C. de fideius. l. nõ recte. vbi est casus. ⁊ hoc ꝑdest ꝑpter multa iura: q̃ in correis loquunt vtrũ factum vni⁹ alteri noceat vel non: vt plene dicã. j. e. l. ex duobus Itẽ posito q̃ exp̃sse eẽt dictũ nõ tm̃ hñt bñficiũ diuisiõis: qꝫ hoꝝ diuisio stipulatõeꝫ corũpit: vt. s̃. ti. i. l. stipulatiões nõ diuidunt. Idẽ diceret in duob⁹ reis credẽdi: vt. l. ij. §. ex his. ⁊. §. ex quo qꝺã. s̃. de vb. ob. facit. s̃. de fui. rus. p̃di. l. via ꝓstituti. in fi. alia circa modũ ꝓstituendi duos reos. dicã. j. e. l. eãdẽ. in ꝑn. ⁊. l. si id qꝺ. ex qb⁹ iste articul⁹ appebit expedit⁹. ¶ Circa scẽaꝫ ꝑtẽ h⁹. l. q̃ro pr̃o. qꝺ ẽ hoc dictũ acceptilatiõe ⁊ petitiõe ⁊c. Gl. dicit actiue ⁊ passiue accipe sicut cetera alia noia va lia. qꝺ no. ¶ Quidã aduocat⁹ volẽs ꝑbare q̃ tici⁹ cognouerat seiã inferẽdo sibi vim. formauit articulũ q̃ tici⁹ cognouit seiã violenter. ⁊ sic etiã depo suerũt testes. dixi q̃ isti testes nõ ꝑbãt: qꝫ istud aduerbiũ violẽter põt ĩtelligi actiue hoc ẽ violẽtia illata ab ipo ticio. ⁊ passiue. hoc ẽ violẽtia illata ipsi ticio ꝑ quã ꝓpulsus est hoc facere. vñ lꝫ va libelli vel articuli deberẽt intelligi sm̃ intẽtionẽ ꝑferẽtis: tm̃ va testis semp in dubio ĩtelligũtur ꝓtra ꝑferẽtẽ: vt plene dixi in. l. iter stipulãtez. §. i. ꝺ v. ob. Nec ob. p̃dictis. s̃. de mãumis. testa. l. si ita sit scriptũ stich⁹ ibi diligẽter ⁊c. imo facit ꝑ. qꝫ lꝫ ibi va iterp̃tent sꝫ itẽtionẽ testatoris qñ ꝓstat q̃ illud aduerbiũ diligẽter põt ĩtelligi ꝺ diligẽtia q̃ ẽ vtilis ipi suo: ⁊ de ea q̃ est vtilis dño. ⁊ sic ĩ dicto testis iterp̃tabit ꝓtra ꝑducentez. faciunt ꝓcor. ibi posite. ¶ Scẽo q̃ro quõ petitione vni⁹ alter liberet actiue ⁊ passiue. ¶ Tertio q̃ro quõ acceptilatõe. ¶ Quarto quõ ꝓfessiõe. Sed hec oia dic: vt dicã. j. e. l. ex duob⁹ vbi placuit oia ista ⁊ similia simul põere. Tu q̃ legis reci ta hec ibi prout expedit.

i **A duobus.** Licet ꝑ pus cõtrahat obligatio vnius: postea obligatio alteri⁹ nõ vitiat ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ: ⁊ frustra timet nouatõ. h. d. ¶ Op. q̃ iterualluũ vitiet: vt isti. e. ĩ ꝑn. sol. gl. ibi de reis stipu. hic ꝑmittẽdi. Hoc vr̃ ꝓtra casuꝫ. l. duos reos. §. fi. j. e. q̃re dicit glo. q̃ ibi iteruallũ inter iterrogationeꝫ ⁊ rñsiõeꝫ vitiat siue ex ꝑte reoꝝ credendi siue debendi: vt ĩ ꝓtrarijs. sꝫ ĩ teruallũ iter vni⁹ rei obligatõeꝫ: ⁊ obligatiõeꝫ alteri⁹ nõ vitiat. dũmõ hoc agat q̃ sint duo rei: vt hic lꝫ gl. de hoc dubitauerit. j. e. l. si ex duob⁹. in ꝑn. ⁊ ibi plene dicam⁹ Et. §. sequenti.

¶ An plures rei debẽdi possint simul ꝓueniri. ibi. Et prio. Et an duo rei credendi possint vno libello vnũ vel plures ꝓuenire: ibi. Et eodẽ mõ. Et qꝺ si vnũ de duob⁹ reis vult tm̃ ĩsolidũ ꝓuenire: ibi. Scẽo. Et an vbi plures rei debendi cõueniũt vno vel diuersis libellis aliqd fit ĩmutatũ: ibi. Quarto. Et an vnus ex reis credẽdi possit aliũ facere ꝑcuratoreꝫ: ibi. Sꝫ circa. Et cũ cõpetit bñficiũ diuisiõis cũ ãbo sint soluẽdo qs ꝑbabit q̃ alter sit soluendo: vel nõ soluendo: ibi. Sexto. Et an cũ ad vnũ ex duob⁹ reis ꝓuenit tota q̃ãtitas vtrũ ꝑ pus ille sit excutiẽdus: ibi. Septimo. Et qualiter debeat constare de p̃ñtia vel abñtia ad hoc: vt ꝓpetat bñficiũ diuisionis: ibi. Octauo. Et an vni correo sit dandum tempus reducendi absentem vide in fi.

Vbi duo rei. Põt a quolibꝫ correoꝝ solidũ peti: ⁊ ẽt ꝑ ꝑte ⁊ vna solutõ sufficit. h. d. ¶ Op. hic vr̃ q̃ vna est obligatio. ꝓtra. j. e. l. eãdẽ. §. fi. cũ si. Sol. gl. ⁊ bñ. ¶ Itez op. j. iudi. so. l. iã tm̃. §. pe. Sol. ibi loqtur ĩ ꝓuent. ⁊ actor scindere volebat. hic loqt ĩ creditore uolente diuidere sꝫ dy. ¶ Op. ĩ auten. e. §. i. ubi nõ põt exigi ĩsolidũ. Sol. dicit gl. ⁊ bñ. in hoc iura ãtiq̃ determinãtur ꝑ auten. qꝺ stati plene dicã. ¶ Vltio gl. iduc ad qõeꝫ an uideantur iuicem fideiubere dicam. j. e. l. reos. ¶ Pro declaratõe igitur p̃ñtis materie itendo hic tractare ꝺ mõ exigendi. hoc ẽ q̃liter duo rei exigãtur ⁊ exigãt. ¶ Et prio q̃ro an possint plures rei debẽdi simul ꝓueniri. Ad qꝺ dico q̃ qñ qꝫ qs uult plures reos ꝓuenire ⁊ quelibet ꝑ ꝑte uirili. ⁊ tũc sine dubio põt: ut hic ⁊. j. e. l. reos in ꝑn. cũ si. Sꝫ dubiũ est utꝝ possit hoc fieri diuersis libellis. an uno ⁊ eo. libello[f]. Et puto q̃ tam diuersis libellis q̃ uno: ut colligitur. j. ꝺ appel. l. si qs separati. i. ꝑn. ⁊. §. i. ⁊. C. e. auten. hoc ita. ⁊ idez dico de duobus reis credendi: qꝫ glibet

f ¶ Eodez li bello. an plures rei debẽdi possint cumulari in eodem libello vel debeant conueniri separatim. faciunt q̃ not. ꝑ bar. ⁊ doc. i. l. edita. C. de edẽ. i materia cumulatiõis: ⁊ qñ plures actiones contra vnũ possint eodem libello intentari. vide tex. no. in. fi idez cũ eodem ⁊ ibi doc. in prin. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊ ꝑ Inn. ⁊ imo. in. c. licet vndiqꝫ. de offi. deleg. ⁊ hic adde bar. in. l. si plurib⁹ in ꝑn. de leg. ij. ⁊ bal. i auten. hoc ita. C. e. ⁊ hic ẽt an plures rei credẽdi possint eodez libello agere ⁊ quis possit agere partiꝫ nomine pro prio ⁊ partiꝫ nomine pro curatorio. dic vt in. l. i. C. si cer. pe. ⁊ ibi bal. in prin. ⁊ ibi vide per Ly. ⁊ bal. similiter quando possunt plures eodem libello cumulari ibi etiam vide barto. remittentẽ ad spec. ꝺ libel. cõcep. §. fin. vsi. sed pone diri in. l. edita. i fi. in. iij. col. C. ꝺ edẽ. ADDE an vnus creditor possit' ꝓuenire plures debitores eodez libello: ⁊ an plures creditores vnum debitorẽ plene ro. consilio. ccxliij.

a ¶ Quenlibet insolidũ. Si actor vult conuenire plures reos debendi ⁊ quĕlibet insolidũ necesse hz dicere ⁊ apponere in libello ꝙ vna solutione erit ꝓtent⁹ scdm no. p bal. in. l. fi plurib⁹. de leg. ij. ⁊ i. l. i. C. de fi. tu. adde tũ vnũ qd no. dixit bal. in. l. fi. i fi. C. qd cũ eo. ꝙ ꝓcedit libell⁹ simpliciter ꝗ dñm de peculio licet nõ dicat quaten⁹ ē in peculio. qr iudex hz postea moderari.

qd no. ⁊ vid qd no. glo. ⁊ doc. i. l. sp. §. q i sepulchro qdvi aut clã. §. Et his ad de. l. creditor. in pn. §. manda. ⁊ ad bar. h adde bal. i. i. i fi. i. col. C. fi plures vna snia. Et ꝙ plures rei debĕdi. ⁊ ēt re⁹ ꝑncipalis ⁊ fideiusso: q renunciauit cũ ꝓtestatione possint eo dĕ libello cõueneri. tenet bart. ⁊ bald. post gl. i. d. l. i. C. de fideiusso. tuto.

ADDE aduertĕdo duz. d. Alex. alle. bal. i. l. si pluribus tenere ꝙ regrat ꝓtestatio ꝙ vna solutio erit ꝓtēt⁹: qr pau. de ca. h dicĕ ꝙ bal. ibi tz ꝗ bar. ꝙ illa ꝓtestatio nõ ē necessaria: qr tacite iest ꝙ pau. d ca. dicĕ no. p sustētatiõe libelli. qr fm bar. reiterek libell⁹ tãqz i ept⁹ absqz ꝓtesta. ⁊ pcessus agitatus non ualeret ⁊ qficunqz possit oppoi de i eptitudine libelli ⁊ si valeret snia vt no. isti. de ✠. ob. i pn. ⁊ ꝓ bal. i. l. actori. C. de iureiurã. q oia cessant attenta opi. bal.

b ¶ Dicĕ Azo hãc opi. azo. videk gl. i. l. ij. d manumis. testa. ⁊ gl. i. l. pe. C. de procur. ⁊ abbas in. c. dudũ el. ij. d elec. approbasse ꝓ vsi. bar. i. l. qzuis de dã. ifec. i pe. col. fz hec opi. bart. videk esse veri or. ⁊ ipsaz tz ang. i. d. l. qz uis. p. l. creditor. ꝗ alle. lz de bar. hic nõ faciat mẽtionẽ. ⁊ eam ibi ēt segtur. Inno. ⁊ ibi dicit ang. ꝙ illa. l. creditor. in prin. non est alibi.

pōt agere ꝓ pte: ut. j. eo. l. §. i. q sic pōt itelligi ⁊ dz. ut ꝓbak ex fi. h⁹. l. ⁊ ēt ꝓbak ꝓ eqparatōz quã facit. s. e. l. ij. ⁊ puto ꝙ eodez libello siue diuersis. ar. eoꝝ. q dicta sūt in reis debĕdi. ⁊ facit optime. C. de accusa. l. si accusatoribus. ⁊ qd ibi no. Qñqz quis vult ꝓuenire plures reos debendi: ⁊ quĕlibet isolidũ[a]. Hic est aduertĕdũ. siquidem eos volo ꝓuenire simul ⁊ eodĕ libello ꝓtestãdo ꝙ vna so. sufficiat possũ. C. e. auc. hoc ita: ⁊ i corpore vñ sumik. ⁊ ꝓbak. C. si plu. vna sen. fue. cõdĕ. l. i. ⁊ ibi inuit ꝙ iudex potuit eos ꝓdĕnare isolidũ. ergo sic erat petitũ vt snia fit ꝓformis libello. facit. s. de re iudi. l. paul⁹. ⁊. s. mã. l. si mãdato ticij. §. paul⁹ rñdit vnũ. ⁊ ibi hoc tz gl. ⁊ idĕ tz By. s. de le. ij. l. si plurib⁹. ⁊ Ja. de are. i hac. e. l. §. i. ꝓ hoc facit. s. de ✠. ob. l. i executiõe. §. isolidũ. Si ✠o vult eos ꝓuenire isolidũ nõ facta illa ꝓtestatõe ꝙ vna sol. sufficiat. vel similibus ✠bis nõ appositis q hñt vicĕ dicte ꝓtestatiõis. talis libell⁹ nõ deberet admitti. vt. C. de fideiuf. tuto. l. i. ⁊ iõ gl. ꝑua ibi sup ✠. agi. exponit ita ꝙ exegit. q. d. sec⁹ si diceret ꝙ vna solutio sufficiat. ¶ Et eo. mõ credo duos reos posse agere eadĕ rõe. ⁊ facit. d. l. si accusatorib⁹. C. de accu. ¶ Sz ꝓtra ꝑ dicta vr. s. de aq plu. ar. l. sup iter. §. cassi⁹. vbi vr ꝙ plures nõ pñt eodĕ libello agere nec ꝓuenire. sz dñt separatiz. Rñdeo lz sibi ꝑmittak agi nõ tũ ꝓ hibz agi simul si ꝓsentiãt imo poterũt. ar. ꝓ hoc. s. de ope. no. nũ. l. stipulatio ista. §. fi. ⁊ ꝓbak. s. fami. her. l. heredes. §. iter me. facit qd no. ꝓ Li. C. si cer. pe. l. eo. ꝙ lz i eo qd ibi dicit diuersis actiõib⁹. nõ bñ dicit. ar. s. d ac. emp. l. nõ est nouũ. cũ sua gl. Qñqz qs vult ꝓuenire plures separatim isolidũ ⁊ diuersis libellis. tũc fiqdĕ simul ⁊ eodĕ tpe ꝓtra plures porrigat libellũ seu libellos. puto debere dici idĕ qd qñ vno libello ar. d. l. supra iter. §. cassius. Fateor tñ ꝙ ad petitionĕ aduerse ꝑtis possz agĕs ꝑs ꝓpelli eos ꝓuenire vno ⁊ eodez libello. ⁊ eos diuersis istãtijs nõ molestare. ar. d. l. nõ est nouũ. de ac. emp. ⁊ de le. i. l. hmõi. §. fi. Si ✠o p:ro dat⁹ ē vnus libellus. scdo offerk ali⁹. tũc fiqdez loqtur i plurib⁹ reis credĕdi post lit. ꝓtest. ab vno ali⁹ nõ audik: vt. j. eo. l. si ex duobus: ⁊ j. dicem⁹. Si ✠o i reis debĕdi i hoc repio opi. varias. nã glo. i auc. e. circa fi. dicit ꝙ vno cõuĕto alius nõ pōt ꝓuenirĕ pĕdente iudicio. Idĕ dicit Azo[b] in sũma huius ti. By. ✠o. s. eo. l. ij. dicit ꝙ gl. dicit vez pendĕte cã ꝑncipali. p. l. quotiens. §. si creditor. s. de pec. secus pendente cã appel. vt. l. creditor. i pn. s. mã. Ja. de are. vr tenere ꝓtra glo. p. d. l. creditor. i pn. s. mã. ⁊ puto eũ bñ dicere cũ iter cãz ꝑncipalĕ ⁊ cãm appellatõis nõ pōt reddi rõ diuersitatis⁹. Ro. ob. l. quotiens. §. si creditor: qr ibi non loqtur de duobus reis debendi fz ea q dicã. j. e. l. eãdez. i pn. i vl. q. sed loquik i his quoꝝ electiõe vnius etiã sine exactiõe liberak alius mero iure. iõ iterim alius nõ pōt ꝓuenirĕ: vt. l. si ex duobus. i pn. ⁊. l. i. s. de pecu. fz de equitate vno repto nõ soluendo pōt cõueniri alius: vt. l. si ex duobus. s. alle. q eqtas nõ hz locum: nisi snia lata ⁊ facta executione ꝓtra vnũ cũ peculiũ possit semp crescĕr: vt. l. qsitũ. s. de pec. sed nos loqmur i his i qbus electio vni⁹ nõ liberat[c] aliũ mero iure: ut no. s. e. l. ij. ⁊ dicã. j.

c ¶ Pĕdĕte cã dum tractat bar. an pĕdĕte iudicio ꝗ vnũ ex reis debĕdi possit agi ꝗ aliũ. dic vt ꝓ bal. ꝓ illũ tex. in. l. fi. C. de duo. reis ⁊ in. l. fi. C. d fideiusso. d ¶ Ratio diuersitatis. cũ in cã appellatiõis nihil debeat innouari appellatiõe pĕdĕte: ⁊ qr id qd dz possit fieri i cã prin. dz posse fieri in appellatiõe. ⁊ ꝗ. l. postq̃. §. imperator. s. vt leg. no. caue. scdz io. de imol. in. l. hoc am pli⁹. §. fin. cũ. l. seq. de dã. in ec.

e ¶ Nõ liberat. Et idem videk rñdere ad. d. l. creditor. imol. i. d. l. hoc am pli⁹. §. fi. cuz. l. se. de dã. i sec. dicit ꝙ ibi loquik d plurib⁹ obligatis obligatiõe ꝓtoria. quoꝝ altero electo alter liberak de rigore vt ꝑz ex notatis. s. ⁊ hic. Nol aũt loqmur in obligatis obligatione descĕdĕte ex dispositione iuris quorũ altero electo alter non liberatur.

ADDE fm pau. de ca. ꝙ retĕta determinatio bar to. hic puer. necesse est ꝙ opi. eiusdĕ i. l. ex duobus. j. eo. sit falsa hãc tenet pau. ⁊ dicĕ se habuisse de fcõ. ⁊ ita disputando de terminatum fuisse ꝓ Ricar. mal.

f ¶ Scdo q. ro. de qb⁹ di ꝓ. j. e. l. cadĕ vide ange. ⁊ imol. in. l. reos. j. e.

g ¶ Creditor poterat. vid bal. in. l. ãtiqua. C. ad velle. ⁊ no. i. l. fi dubitek. j. de fide.

b ¶ Dico ergo. ꝓ ang. ⁊ imo. i. l. reos in pe. col. j. eo. ⁊ ꝓ bar. i. l. ex duobus. §. fi. j. e. ibi in ✠. qd ē verũ ⁊c. ꝗ tenz imol. in. d. l. reos. in pe. col. ꝓ bar. in. l. ex duobus. §. i. j. eo.

i ¶ Contra vnũ. Et ꝓ ange. ⁊ imo. in. l. reos. j. eodem.

k ¶ Quod ē post sententiam. idez tenet pau. de ca. hic ⁊ bar. in. l. reos. j. e. licet ang. ibi contra. ⁊ vide imo. i. l. paulus. la secda de re iudi. §. fi. in fi. ⁊ ꝙ ibi bar. ⁊ imo. in. l. reos. j. eo.

eo. l. ex duob⁹. ⁊ iõ uno ꝓuento poterit alter ꝓuenirĕ: ut. d. l. creditor. i pn. s. mã. ¶ Scdo qro[f]. qd si unũ tñ ex duob⁹ reis uult insolidũ ꝓuenire ita ꝙ nõ aliũ. Breuiter qdã sūt q nõ sūt ꝓprie duo rei. ut plures tutores ⁊ plures magistrat⁹ ⁊ alij similes de qb⁹ dicek. j. e. l. eãdez. i pn. ⁊ isti de iure antiquo hĕbãt bñficiũ diuisiõis: vt. l. uulgarib⁹. de his nõ loquor. Itĕ plures obligati accessorie isti hĕbãt bñficiũ diuisiõis ex epistola diui adriani. ⁊ ēt de his nõ loqmur Quidã sūt quod ãmõ duo rei. ut qñ plurib⁹ eadĕ res deponik uel cõmodak. ⁊ loqmur de obligatõe scdaria q ꝓtrahitur rõe doli uel culpe. ut dicã. j. e. l. eãdĕ. in pn. ⁊ isti nõ hñt bñficiũ diuisiõis fm Ja. de bel. qr lex nõ cauet. Cõtra puto ꝙ ēt de iure ãtiquo hĕbãt bñficiũ diuisiõis sic plures tutores: ut. s. depo. l. i. §. si apd duos. ibi exĕplo duoꝝ tutoꝝ ⁊c. ēt de his hic ꝑncipaliter non loqk. sz de his q sūt duo rei ✠e ⁊ ꝓprie de his loqmur. ⁊ ꝓstat d iure floꝝ ⁊ codicis ꝙ creditor poterat[g] eligere unũ isolidũ. l. i. C. e. ⁊ hac. l. i. §. i. ⁊. s. loca. l. cũ appebit. ⁊. C. loca. l. si diuisa. cũ si. Sed an hoc sit hodie ĩmutatũ ꝓ ius auc. hoc ita. C. e. ē uidĕdum. Dico ergo[b] aut plures rei debĕdi sūt ꝓstituti ex ꝓtractu celebrato cũ uno: ut plures dñi ex ꝓtractu uni⁹ istitoris uel exercitoris: ut dicã. j. e. l. eãdĕ. i pn. ⁊ tũc nil ē ĩmutatuz ⁊ remãet firma rõ. l. ne i plures. s. de exerci. nã auc. hoc ita. C. e. ⁊ in corpe uñ sūik. loqk. ꝓpe i duob⁹ reis ꝓstitutis ex ꝓtractu celebrato cũ plurib⁹. aut plures rei sk cõstituti ex ꝓtractu celebrato cũ plurib⁹ vt regulariter fit. ⁊ tũc aut i obligatõe erat aliqd idiuiduũ. ⁊ ꝓ ius auc. nil ē ĩnouatum: qr eoꝝ diuisio corrũpet sti. vt. s. ti. i. l. stipulatões nõ diuidũk. ⁊. C. e. auc. hoc ita. loqk i his q sūt diuidua. lz gl. j. e. l. reos. §. cũ i tabulis. dicat ꝓtrariũ ⁊ male. ut dixi. s. e. l. i. aut i obligatõe vĕit aliqd diuiduũ. ⁊ tĕ ꝓ iura auc. ē ĩnouatũ. ut hodie si vn⁹ isolidũ ꝓuĕik hĕat bñficiũ diuisiõis. nisi ali⁹ sit absĕs uel iops. ut. C. e. auc. hoc ita. qd ē uerũ qñ ꝓ ꝓstitutonem duoꝝ reoꝝ iducik alternatiua fideiussio ut ꝑz in corpe. e. alias puto ꝙ iuri ãtiquo nil sit ĩmutatũ ut dicek. j. e. l. reos. i pn. uñ ꝓ auc. hoc ita. C. e. solũ i mõ exigĕdi ē ĩmutatũ nõ i modo ꝓstituĕdi.

¶ Tertio qro qd i plurib⁹ reis credĕdi. Rñdeo ꝓ ius auc. i eis nil ĩmutatũ repik. ⁊ hoc tz gl. i auten. e. circa fi. ¶ Quarto qro vtꝝ i his casib⁹ vbi plures rei ꝓuĕiũk isolidũ simul vno vel diuersis libellis sit aliqd ĩmutatũ. Breuik dico ꝙ sic. nã olĩ repiebak ꝓhibitũ: lz ꝓcess⁹ simul ĩchoat⁹ eĕt ꝓtra unũ ꝓcedĕk ⁊ ꝗ aliũ supsederek imo ꝑmissuz: vt. s. d iudi. l. ñ idcirco. hodie ✠o dz ad ꝑtis petitõnĕ cõik negociũ examiari ⁊ cõik terminari: vt. C. e. auc. hoc ita. ⁊ i corpe vñ sūik. ⁊ puto ꝙ si alik fieret snia ꝓ appellatõez rescidĕrek. ar. j. q sen. sine ap. re. l. i. i fi. ⁊ sic ē ĩmutatũ i mõ ꝓcedĕdi. Scdo oli poterãt ꝓ snia plures rei isoliduz ꝓdĕnari. ⁊ ꝓ ꝓñs poterat fieri executio ꝓtra quĕlibz isolidũ hodie ✠o posito ꝙ sic eĕnt isoliduz ꝓdĕnati. tũ tpe executõis fieret excussio facultatũ vtriusqz. ⁊ si vterqz eĕt soluendo fieret executio ꝓ pte: uel si aliter ꝓ sua pte nõ eĕt soluĕdo fieret ꝓtra aliũ ⁊ hoc uult dicere tex. i corpe vnõ sumik. ibi substãtie eoꝝ q̃litas examinabik qd est post sniam[k] vt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Si dubitat. adde bar. j. pri. q. & in. l. si vt certo. §. fi. ff. cõmoda. & qõ. ibi diri. & no. bar. in. l. ij. §. fi. ff. de cura. bo. dan. & vide in proxi. q.

b ¶ Et ibi gl. No. & vide p ang. & imol. in. l. reos. j. eo. in prin. ang. i auc. de duo. reis. in prin. tenet idem q bar. hic. & idez bar. in. l. si dubitetur. j. de fideiusso. & sequitur ibi pau. de ca. contra ang. c ¶ Septimo qro vi de bar. i. l. si vt certo. §. si duob°. ff. cõmoda. & qõ dixi in. l. hi q. in fi. de fideius.

¶ Quid ecõtra si pecũia hui° rei credendi tm̃ fit mutuata. vide bar. in. l. frater. i. xij. col. de ꝓdi. i de. & istis ad de casuz notabi. iunctis ibi notatis i. l. si fi singuli. si cer. pe.

¶ Ibi. & eisdẽ vbis non sunt. faciunt ad. q. si pater & fili° cõfessi sũt i istrumẽto dotiſſe recepisse dotẽ: & pmittũt illã restituere. an qlibet teneat isolidũ vel p parte. ꝺ quo p bal. & ãg. i. l. si cũ dotẽ. §. trãsgrediamur. j. so. ma. & bñ facit tex. no. & qõ ibi bar. in. l. fi. C. de do. cau. non nu. & videt q libz p dimidia teneri. l. reos. §. cũ in tabulis. j. e. & hoc clarus de rigore. sz de eqtate dicebat Ly. q si pater gubernabat a filio psumit totũ puenisse ad filiũ. & iõ solus fili° debebit teneri. Sec° ecõtrario si fili° gubernabat a patre: qz tẽ pater tenet i solidũ: & psumit pecunia puenisse ad ipsuz. bal. tñ dicit hãc eqtatẽ succũbere rigori scripto p no. i. l. i. C. de legi. & in. l. pspexit. ff. qui & a qui. Sz fm imo. pot cõcludi secure q qlibz tenetur p pte. d. §. cũ i tabulis. tñ si qrit ad quẽ pecunia puenisse psumo: forte ſtãdũ erit distinctiõi Ly. vide bal. in. d. l. fi. C. de do. cau. nõ nu. imo. in. d. l. si cũ dotẽ. Ad predicta facit qõ no. bar. in. l. si cõstante. in. §. quotiens. so. ma. meliuſ faciunt no. in. l. i. in. ij. col. C. de duo. re. cum concor. & vide imo. j. eo. in. l. reos. in prin. in antepe. col. in v. videtur. adde tex. no. cum glo. in. l. sed & iul. §. si duos. ff. ad mace. d ¶ Logitur hoc facere. Adde bart. cõtra in proxima. q. & qõ ibi diri. & probat in. l. cuz plures. §. vestimenta. ff. loca. ADDE pulchre rosilio. cxiiij. circa banc. Septimã. q. barto.

ibi patet. ex ordine littere. Dices tu ergo beneficium diuisionis põt opponi post sniam ꝓtra. l. fideiussor. in fi. C. de fideius. & cõtra id qõ no. per By. j. de fideius. l. si dubitet. & per Ly. in. d. l. fideiussor. & l. except. in vlt. q. C. de proba. dico q in casu isto vbi plures ꝓueniunt simul: hoc acto q vna solutio sufficiat. est verũ qõ ego dixi. nec ẽ tũc necesse q talis exceptio opponat: qz hic de diuisiõe facienda put qsqz soluẽdo est videt agitam ab actore q̃ a reo & lex sic dispõit. sed qñ fit cõuentio simpliciter insolidũ iputet sibi q exceptionẽ non opponit. In hoc ergo ẽ aduertẽdũ q si actor vult cõuenire aliquẽ ex duobus reis separatim est locus bñficio diuisiõis pendẽte processu: ut in auc. e. §. i. aut vult ꝓuenire eos cõiter licet insolidũ. & tũc nõ est locus bñficio diuisiõis pendẽte processu: sed eo finito tpe executiõis: ut i auc. e. §. pe. ¶ Quito qro qd in plurib° reis credẽdi. certe nihil in his repit imutatũ. nec in mõ cõstituendi: nec in mõ exigẽdi. ita no. in auc. eo. §. fi. in vlti. glo. in eo q dicit. l. ex duobus. j. e. nõ ee correctam. ¶ Sed circa hoc qro an vn° ex reis credendi possit facere aliũ pcuratorẽ. gl. dicit q nõ: vt. l. lz. §. porro. ff. ꝺ pcur. Cõtra. puto qz vnus põt agere noie alterius: vt. j. de solu. l. si duo rei. & glo. ꝓtraria alle. non fundat se bona. l. si bñ aduertat. ¶ Sexto qro. dixi bñficium diuisionis hre locũ inter correos si ambo sunt soluẽdo. qro cui incũbit onus pbãdi. uel actori vnuz soluẽdo non esse. uel reo opponenti illũ soluendo esse. breuiter nõ insisto in alle. Est quoddaz bñficiũ diuisionis de iure antiquo ex epistola diui adriani qõ cõpetit fideiussoribus: vt insti. ff. fideius. §. si plures. & C. de ꝓsti. pe. l. . & de fideius. l. iij. & l. fideius. cũ si. & istorũ exemplo beneficiũ diuisionis hñt tutores & curatores & si. vt dicit tex de tu. & ra. di. l. ij. §. nũc tractemus. in pn. & in isto bñficio diuisionis est aduertendũ: qz siquidẽ soluendo sunt oes & hoc ꝓstat ꝓpetit bñficium diuisiõis. si ꝓstat q non sunt soluendo cessat tale bñficiũ: vt. d. ll. Si dubitat[a] tunc qui petit diuisionẽ an audiatur si velit aliũ ꝓueniri suo piculo & de hoc satisdet: vt. j. de fideius. l. si dubitet. & sic videt q ille q petit diuisionẽ ꝺz ostẽdere aliũ esse soluendo vel grauat illa satisdatiõe. Est aliud bñficiũ diuisionis qõ venit ex hac ꝓstitutione noua de duobus reis. & in hoc videt q i casu dubij reus nõ possit ꝓueniri nisi p pte: vt in auc. e. §. i. & ibi glo[b]. sup ꝟbo interim. & sic videt q onus sit creditori q nõ possit agere ꝓtra unũ insolidũ: nisi facta excussione si aliuſ repiatur nõ soluendo. Rõ de reo est: qz vident inuicẽ fideiubere. & iõ vnus nõ ꝺz ꝓueniri p pte alteriuſ: nisi alio discusso: vt. C. de fideius. auc. presente. qõ ãt ad exemplũ illius bñficij ꝓcessi fideiussorib° hoc sit ꝓcessuz duob° reis apparet ex auc. e. in pn. qlit intelligant inuicẽ fideiubere. j. dicã. ¶ Septimo qro[c] pone q ad unũ ex correis peruenit tota q̃titas vtrũ posset petere q ille prius excutiat. Rñdeo si quidẽ hoc fuit actũ ab initio cũ creditore ut ad unũ tũ peruenirent pecunia & ali° esset fideiussor. verũtñ obligaret se pncipaliter: vt correus. tũc sine dubio hoc posset petere p ti. i auc. de fideius. §. i. & C. de fideius. auc. psente. si vero hoc nõ fuit actũ cum creditore: sed tm̃ inter eos tũc videt pria facie q factũ eoꝝ creditori non p iudicet: vt in auc. e. §. si vo minus idonei. ibi nomen tẽ. finaliter dico q si alter correo° oñdit hoc scilicet pecuniaz ad aliũ peruenisse seu negociuz ad aliũ totaliter pinere: & ideo petit aliũ primo discuti ipsius piculo q actor cogit hoc facere[b]: vt. l. unde querit. in pn. ff. cõmo. & ibi est casus, put est in lra ꝓueniri. p hoc facit qõ ꝺz q tutor q gerit pus ꝓueniť q̃ qui nõ gerit: qz ad eũ negociũ pincipaliter spectat. Sed ꝓtra pdicta facit: qz quãdo unuſ teneť alio excusso nõ sunt correi: vt. l. decẽ. ff. ti. i. sed illud uerũ si ipsa obligatio i illa ꝓditiõe differtur. hic vo obligatio est psens sed executio est dilatata. Itẽ facit ꝓtra. C. de cu. bo. dan. l. ij. in fi. sed dico q illa ꝺz itelligi sz istã determinationẽ. s. nisi alius ad quẽ pncipaliter nõ spectat petat aliũ ꝓueniri suo piculo arg. d. l. unde querit. ff. cõmo. ¶ Octauo qro dixi q ad hoc ut istud beneficiũ locũ hẽat. s. diuisionis requirit q oes sint psentes. qro qliter ꝺz intelligi & qualiter ꝓstare ꝺz de psentia[e] vel absentia. aduertatis: vt ego dixi supra istud beneficiũ diuisionis est introductum ad exemplum beneficij qõ per auc. dat fideiussoribus. gl. in auc. de fideius. §. i. itelligit psentes si sũt i eodez territorio ita q facile possint citari. Et aduerte q gl. ibi itelligit in eodẽ territorio. s. eiusdẽ ciuitatis. secus si eẽnt eiusdez puincie & sub eodẽ pside diuersarũ ciuitatũ: ut ibi pz. qõ doc. tenet & tex. videt exprime re ibi: dum dicit acerbuz est creditorem mittere alibi tẽ. sed eo casu cũ sint eiusdẽ territorij puto q ad hoc: vt ꝓtra unum tm̃ possit pcedi ꝺz pcedere solẽnis excussio de psona: sicut dictũ est de rebus. s. ut citet. & si nõ uenerit mittat familia[f] ad capienduz & ducendũ eũ. & si retulerit ipsum nõ posse haberi tũc pcedet contra unum tm̃. ita videt colligi ex auc. eo. §. pe. & hec discussio circa psonam pbat de leg. ij. l. cũ qdam. §. fi. cuz. l. se. ¶ Nono qrit vtrum uni correo sit danduz tpus ad reducenduz absentẽ sicut fideiussori. Glo. tenet q nõ. C. e. auc. hoc ita. & C. ꝺ fideius. auc. psente. & in auten. e. §. si vero minus idonei. plura sunt alia querenda circa materiam huius. l. que dicam. j. eo. l. si ex duo. §. si a ticio.

d **Ao rei.** Siue una conuocatione siue plurib° respondeatur nõ uitiat ꝓstitutio duorũ reoꝝ. Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter duo rei debendi cõstituant in obligatione facti: ibi. Unum. Et qualiter probetur interesse singulare uide in fi.

n **Emo ẽ qui nesciat.**

Obligationi oparũ põt accedere fideiussor: & in ea actiue & passiue possunt duo rei constituí. h. d. Ista est singularis lex. & gl. diuidit eã in glo. que incipit. i. operarum. ibi patet ergo. sz ego diuido fm Ja. de are. primo loquit in simplici promissore. scõo in fideiussore & principali tertio in duobus reis partes apparent in littera Reperio in. l. nostra duas lec. unaz glo. ¶ No. q vbi est eadem pitia ficte sunt eedem opere.

¶ Op. de. l. stipulatio ista. i prin. ff. ti. i. & l. sicut. j. de fideius. ubi factum alienum promitti non potest. glo. videtur dicere q potest quãdo sunt eiusdem pitie. Ja. de are. dicit aliter q sicut in pmissione facti ita operarum potest considerari

e ¶ De psentia. Quando quis dicatur presens i alia materia. vide quod no. bal. i. l. testamẽto. de alimen. leg. & q̃ ibi diri: & q̃ ad questionẽ barto. hic ad de quod no. bal. C. eo. in auc. hoc ita. ibi in eodez territorio. & cum barto. trãsit dominus anto. in. c. ij. de fideius. in eo ibi vt ꝓtra vnũ bene possit. adde id qõ nota. barto. in. l. iiij. §. ꝓtor. de dam. insec.

ADDE qñ quis dicatur presens. bal. cõsilio. clxxiiij. li.

f ¶ Familia. No. formaz faciendi excussionez in personali. & ad bar. se remittit bald. in auten. sed hodie. C. de actio. & obli. in. l. cum nõ solũ. §. i. i fi. de bo. que libe.

g Emon est. induco ad. q. De qua per bar. in. l. pe. de varijs & extraor. cogni. bal. in. l. parabolani. de epis. & cle. vide qõ no. per bar. in. l. diez functo. de assesso. tu vide bart. in. l. i. de agentibus in rebus. li. xij. & qõ no. Ly. de epis. & cle. l. quisquis. & ibi doc. & ad de fm bald. in. c. si qs de cesserit. si de feu. fue. con-

trouer.inter do. ⁊ agna.q̃ officia solēnia fiē ē officiū ptātis ⁊ capitaneat⁹ p aliū nō pūt explicari: nisi in causis necessitatis. vt i auē. d coll.§. phibemus ⁊.l.i.§.ei⁹ rei d offi.ei⁹ cui man.ē iurisd.⁊ d.q. bar.h ⁊ similib⁹ uide p spe.i ti.d salarijs.§.fi.v̄. quid si doc.cū se.⁊ i materia qd no.bal.i.l.cum ātiqtas.C.d vsufru.⁊ qd no.i.l.aretusa.s̄.de statu homi.⁊ qdixi nisi i casu necessitatis p bart.in .l.de pollicitatōib⁹.j.de pollicitati. ⁊ de materia p Ja.de bel.in .d.l.q.sq.C. d epis. ⁊ cle. ¶Et fac an vassall⁹ possit subifeudare feudū alteri vassallo.d quo vid bal. in auē.nisi in .iiij. coll. C. ad trebel. ⁊ vide i materia bal.i.c.i. §.mut⁹.epm vel abbatē.⁊ in rubri.qui feu.dare pos. ⁊ qñ alicui ē iniūctū q̃ p̄sonaliter exequat nō pōt alteri ꝓmittere et de partiū volūtate ita dicit speculator iudi. dele. §. excipit v̄. itē q̃ iiūctū. ⁊ de materia p io.an.i regula q̃ct⁹ in mercuria. ⁊ plene p eū i ista.q.i regula.q fac.⁊ vide tex.i.l.sciēdū. §. legati .j.de leg.q̃ legati si pūt dare vicarios alios q̃ filios suos. Et an rector possit facere vicariū.imo. i.l.obtuare. vbi p bart.⁊ ibi dixi.s̄.de offi.pcōsu. ADDE duz .d.alex.tāgit an vassallus possit subinfeudare. qd bal. consilio .lxx. prio li. refert mar.d sano in tractatu d iure emphi.qōne .xxiij.q̃ si de aliquo honorifico castro fuerint iuestiti nobiles q̃ ad ignobiles transire non poterit a ¶Cōsuetudo studij. Et sic no. q̃ ꝓct⁹ cēsēk init⁹ secdz ꝓsuetudinē ⁊ hoc in terminis. bar.hic seqt do.abb. i.c.ad nostrā.de reb.eccle.nō alie. bñ facit qd no. i.l.si pus.§.recte d aqua plu.arcen. ⁊ qd no.bal. i.l.i.C.p socio in.iij.q. Itē cēsēk init⁹ iuꝝ dispositionez statuti iuxta no.i. l. vt iurisiurādi.§. si liberi.s̄.d ope. liber.in v̄.sed an isto casu.p bar.⁊ bal.i.l. liberti.i.xij. col. C.e.iv̄.sz qd si esset. Et cū bar. concordat to.an.i regula q̃ facit in mercuria. vbi pl⁹ dic q̃ idē ē si erat ꝓsuetudo solū ꝓmittētis ⁊ vid bar.in .l. magistratus.j.ad municipa.⁊ barto.i.l i.§.ludi.j.d var.⁊ exor. cog.in vl.q. ⁊ vid i .l.i. in vl.q. pn.C.de sentē.q̃.p eo qd interest.

primo ipsuz fieri.⁊ tūc nemo pōt ꝓmittere factū alienū.qñqz nō habet respect⁹ ad ipsuz fieri: sed ad factū pfectū: vt ꝓmittis libz scriptū ⁊ factuz manu talis magistri.⁊ tūc qs pōt cōmittere fcm̄ alienū.de hoc ē casus i.l.ꝓtinu⁹.§. si ab eo.s̄.ti. i.⁊ ita itelligit hāc.l.q̃ lec. ⁊ ē i se ⁊ tene mēti.sz in ꝓposito credo q̃ meli⁹ dic gl.p fi.l. q̃ dic eius dē pitie ⁊ sm dictū Ja.de are.qñ bñ respect⁹ ad op⁹ pfectū ēt q nō eēt eiusdē pitie posset ꝓmittere ⁊ sic nō bñ sua lec.applicat tex. ¶Op.dñ i.ij. rñso.q̃ fideiusso: pōt adhiberi obligatōi opaz ꝓtra.l.sic.j.de fideius. So.nō dico hic.⁊ gl. tenigit i.l. cū filij⁹.s̄.ti.i.dicā i.l.siqs p e.j.d fideius. dñ hic duo rei ꝓstituūt i opis. Cōtra q: ex mutatiōe psōaz dicūt alie ⁊ alie ope: vt.l.si ꝑu⁹ pūni cū.l.se.s̄.d ope.li.sz qñ alia ⁊ alia res ꝓmittit ñ st eiusdē rei credēdi: vt.l.si id qd.§.i.j.e.So.ꝓtra. loquunt i opis q̃ coherēt psone.⁊ tūc i illis non pūt ꝓstitui duo rei: q: alie ⁊ alie sūt. q̃dā nō coherēt psōe: ⁊ i his pūt duo rei ꝓstitui. ¶Sz op. q̃ nō pūt dici duo rei: q: nō pūt debere isolidū: vt.l.ij.s̄.e.ti.ꝓiūcta.l.q insulā.s̄.ti.i.q: si solū est alienū ⁊ stipulamur isulā fieri nihil iterest nra si ē cōe tūc p pte. So.itelligo i opis q̃ nō coherēt solo sz cuilibz isolidū pūt attribui: vt hic.ij.rñso. ¶Demū op.ad tertiū rñsū dñ hic q̃ pūt ꝓstitui duo rei debēdi: q: sūt eedē. Cōtra.q: eiusdē hominis ope nō dicūt eedē: vt.l.si nō sortē.§.libertus.s̄.de ꝓdi.ide.multo min⁹ si diuersoz. Sol. gl.hic i opis icertis.ibi certis.sz nō ē vez: q: hic eiusd̄ pitie ergo certe ope: q: alter nō possz appere an eēnt eiusdē pitie. So.gl. q̃ ⁊ ne nō sūt eedē sz fictōe iuris fingūt eedē. Sz ꝓtra q: ex hoc ope posset repeti qd ē ꝓtra dictū.§.libertus. So.dic qd ad hoc q̃ ope duoz hoīm fingāt eedez duo regrūt copulatiue.q̃ hoc agat iter ꝓtrahētes ⁊ sint eiusdē pitie: vt hic dicit gl.⁊ no.iduco ad.q. Doctor ꝓmisit legere libz pōt ne p substitutuz legere.i.l.i.§.ne aūt.C.de cadu.tol.format Ly. istā.q.⁊ dicit sz Pe.q̃.§.ne aūt.nō facit: q: ibi loqt i addiscēte q̃ nō pōt p substitutū addiscere.sz docēs bñ suire pōt p substitutū si ē eiusdez pitie.p hāc.l.sz nō placet: q: oz q̃ sint eiusdē pitie. Et q̃ hoc iter ꝓtrahētes fit actū: vt hic sz si erat doctor q ex casu ꝓsueuerat sepe hoc facē ex cōditione psone q̃ nō pōt seruire videt actū. C. loca.l.excep.⁊ insti.loca.circa pr̄i.vel si eēt cōsuetudo studij⁹: vt.l.si q̃ nolit.§.quia assidua.s̄.de edil.edic.⁊ de aqua plu.ar.l.si pr̄i⁹.§.i. ¶Unde circa materiā huius.l.distingue q̃liter duo rei debendi cōstituant in obligatōe facti. dic qñqz in obligatione habet respect⁹ ad opus pfectuz ita q̃ est explicabile p aliū: vt.l.cōtinu⁹.§. si ab eo. s̄.ti.i.⁊ isto casu sine dubio pūt cōstitui duo rei: vt hic sm lec. Ja.de are.qñqz bñ respect⁹ ad ipsum fieri ⁊ ad psone idustriā.⁊ tūc aut ꝓmittētes sūt eiusdē pitie ⁊ pūt ꝓstitui duo rei vt hic.aut st diuerse pitie ⁊ nō pūt vt ibi. Circa reos credēdi dic.aut i obligatiōe venit tale factū qd ꝓcernit p sonā stipulātis: vt ꝓmitto suire i camera vel mēsa vel curat ab ifirmitate ⁊ nō pūt ꝓstitui duo rei vt.l.si id qd.j.e.iūcta.l.su⁹ patrōi.§.fi.⁊.l. se.de ope.li.aut nō ꝓcernit p sonā stipulātis ⁊ tūc aut vtriusqz iterest eq̃liter ⁊ isoliduz: vt ꝓmitto ticio ⁊ seio isolidū scribere libz vel opas icertas puta zappatorias pictorias vel si.⁊ pūt ꝓstitui duo rei vt hic.aut nō iterest eq̃liter: vt facere domuz i fūdo vni⁹ vel cōi: ⁊ nō pūt duo rei ꝓstitui: q: nō interest cuiuslibz isoliduz: vt.l.q isulā.s̄.ti.i. ¶Ultimo hic.l.iducit ad.q.q̃liter ꝓbet itereē singulare.qd tāgit gl.C.de sen.q̃.p eo.l.vna.i glo.sup v̄bo subtilitatē i fi. Alij doc.dicunt ibi q̃ pūt de pōere de affectiōe eoz si sūt eiusdē pitie.⁊ sic vt affectio actoris p hāc.l.qd nō placet.q: ista fictō hz locū demuz duob⁹ ꝓcurrētib⁹: vt.s̄.dixi q̃ cessāt i testib⁹.dic ergo q̃ testes deponēt q̃ ipsi viderunt hoīes eiusdē ꝓditiōis hñe rē illi⁹ q̃litatis tñ caram vel nollēt p:o tanto carere ea: vt ꝓbatur.s̄.ti.i.l.continuus.§.cum ita.

d **Nos.** Ex duob⁹ iterrogatis vel interrogātib⁹ q rñdet obligatur ⁊ cui rñdet q̃rit obligatio.⁊ ab vno tñ ex correis pōt accipi fideiusso:.h.d. ⁊ glo.signat ar.ꝓtraria ⁊ nō soluit ibi.§.hz sz illō itelligitur ibi ex p̄sumpta mente cōtrahētium: q: aliud tp̄us ꝓmissiōis nō hz annexū.hic enim ex ꝓpositum diceret intelligi dy.vel aliter ibi verba stipulationis sapiunt vim conditionis.hic non. Ray.

Ex.§.sequenti.

¶Qui iterrogat⁹ dicit facias scribere q̃ dico interrogatōi i cōtinēti respōdet dicit: ibi. Quero.

Duo rei. Modicū iteruallu ꝓstitutiōez duoz correoz ñ vitiat⁹ nec act⁹ medi⁹ ꝓstitutiōez correoz nō cōtrarius .h.d. ¶No.modicū tēp⁹ nō vitiat.ergo longū tp̄s vitiaret. ¶Itē no.q̃ act⁹ nō ꝓtrarius ꝓstitutōi nō vitiat. ¶Op.s̄.e.l.iij.i pn.gl.so.vt ibi. ⁊ ⁊ so.ē illa. Inter iterrogationē ⁊ responsionē eiusdez act⁹ ꝓtrari⁹ vel longū iteruallū ipedit ꝓstitutionē vt hic.sz longū iteruallū iter obligationez vni⁹ ⁊ alteri⁹ nō vitiat. ¶Quero qd si i istrumēto iterrogas medico facias scribi.deide respondeo.dicit gl.q̃ icōtinēti vt respōdere tene mēti: q: singularis ē⁹. ¶Quero qd i alio actu medio interueniēte q nō pūtinet ad hoc.⁊ gl.dicit q̃ oīs act⁹ dñ ꝓtrari⁹ ad obligationē nō pūtinēs.gl.non bene dicit simpliciter.sz dz determinari p.l.cum antiquitas.C.de testa.q: ibi vides q̃ act⁹ necessari⁹ nature interueniēs non dñ act⁹ contrarius.

e **Ex duobus reis.** Disparitas q̃litatis q̃ sperat reduci ad paritatē non vitiat ꝓstitutionē correoz.h.d. ¶Op.d.l. eādez.§.i.j.e.So.plures dant hic tene vltimā: qa hic ē disparitas i tp̄e.ibi in culpa. Et ratio est qa hic aduenīēte conditione reducit ad paritez.ibi nunq̃ reduci sperat. ¶Op.de.l.si id qd. So.ibi ē dispitas in re.hic in q̃litate. ¶Quero vtruz hodie sit correctuz p ius auē.vt ille qui est obligat⁹ pure possit opponere beneficiuz diuisionis pendente ꝓditione alteri⁹. glo. tāgit.C.e. auē.hoc ita By.tangit hic.dicā.j.eo.l.si ex duobus.§.si a ticio. Ex.l.sequenti.

¶Dictio q̃ quando est coniunctio debet scribi breue alias longum.

b **Is uerbis.** Si in vni⁹ p sona non cōsistit obligatio: alter tenet isolidum si tanq̃ duo rei se obligabāt.alias in virilē.h.d. ¶No. q̃ dictio qz dz scribi breue quando est ꝓiunctio. alias longum: vt in glo.

Ex.l.sequenti.

a ¶Cōsuetudo

b ¶ Duo rei nō vitiat vide plene p bar. i repe.i auē. hoc ita C.e.i. xij.q. vide i.l. fi.j. eo.vbi idem dicit q̃.i.d. auē.⁊ an habeat isto casu bñficiū diuisiōis hodie. vide bar.i.l. si ex duobus .j.eo.

c ¶ Singularis ē. Et eaz not. allegat bal.i.l. i bōe fidei.i.i.col. C.de pac.vide ibi p salyplenī⁹ ad dicta p bar. in repet. alexā.

d ⁊ duobus reis. vid p bar.in repeti. auē. ⁊ ita: de duo. re.in.xij.q.

e Jo verbis. p intellectu huius.l. vide Saly.i .l.legē. i.iij. .q. C.d pac

¶ An ĩ mutuo possint ꝓstitui duo rei. Et an fictio possit fingere sup ĩpossibili vide in hoc ꝑn.l. Et an ĩ obligatione q̃ re ꝯtrahit ut eadẽ species reddat: ut cõmodato duo rei ꝓstitui possint: ibi: Scõo. Et an q obligat accessorie si non exp̃matur obligetur ĩsolidũ: ibi. Circa ꝑmũ. Et an posito q̃ teneatur an sint tãq̃ duo rei: ibi. Circa scõm. Et an plures q gerant aliquã administrationẽ teneãtur ĩsolidum: ibi. Sexto. Et an cum plures mercatores gerunt vnã negociationẽ vn⁹ ex contractu alteri⁹ obligetur: ibi. Septõ. Et an ꝑmo ponens institorẽ uel exercitorẽ possit cũ ipo solidũ ꝓuẽiri: ibi. Octauo. Et an plures dñi vnus ſui q tenent ꝏ peculio sint tanq̃ duo rei vide in fi.

e **Indem.** Re ꝓbis testõ cõsensu pñt constitui duo rei hoc dicit.

¶ Op. in auẽ. e. in ꝑn. So. dicit aliõ olim: aliõ hodie. Tu dic q̃ in mõ ꝓstituendi nil est inouatũ: vt di ꝯ. s̃. e. l. ij. Pro declaratiõe h⁹. l. ꝛ materie q̃ro ꝑmo. an in obligatiõe q̃ re ꝯtrahit ad diuidua vt tãtũdẽ reddatur in gñe: vt in mutuo possint ꝓstitui duo rei. videt q̃ sic: vt. C. si cer. pe. l. si nõ singuli. ꝛ. C. e. l. ꝑpter. ꝯtrariũ dicit do. Mar. syl. dicẽs q̃ ante possent cadere sydera de celo q̃ obligatio q̃ re ꝯtrahit ꝯtrahat vltra q̃ puenit: vt. l. si tibi. in ꝑn. s̃. de pac. ꝛ in. ll. ꝯtrarijs fuerunt cõstituti duo rei ꝓbis. cõiter oẽs tenẽt cõtrariũ ꝑ ꝑn. hui⁹. l. ꝛ. C. e. ꝑpter. ꝛ. C. si cer. pe. l. si nõ singuli. Ad cõtrariũ rñdeo q̃ si vni numerarẽt aliorũ volũtate oĩbus numeratũ vĩ iuris fictiõe: vt no. ꝑ gl. in. d. l. si nõ singuli. ¶ Sz ꝯtra hoc instat. id qõ est impossibile de natura nõ põt fieri ꝑ. l. vt. l. si pĩ in fi. s̃. ꝏ adop. ꝛ loca. l. qui ad certũ: sz ĩpossibile ẽ ꝗz naturã vt eadẽ pecunia pueniat ad plures insolidũ. ergo nõ põt fingi. hui⁹ timore dicit Pe. q̃ nõ fingit ad plures puenisse insolidũ. sz ad oẽs simul puenit in ꝓtate. ꝛ sic nõ nascunt plures obligationes sz vna q̃ tz plures hoĩes. sicut vn⁹ funis ligat plures ꝛ hoc tenet Ly. in. d. l. si nõ singuli. ꝛ. C. e. l. ꝑpter. hoc nõ placet: q: in plurib⁹ reis lz sit vna obligatio in effectu. tñ in ꝓtate plures sũt obligatões ꝛ qlibet tenetur ꝑpria obligatõe vt hac. l. §. fi. ꝛ. l. si re⁹. ꝛ de fideius. l. gñaliter. Teneo ergo solutionẽ glo. q̃ fingit pecunia ad quẽlibz puenisse ꝑ solido. Nec ob. si dicat q̃ lex nõ fingit sup ĩpossibili: q: ꝓuz ẽ sup eo qõ ẽ ĩpossibile ĩ gñe vt q̃ filj⁹ sit ãtiqor pre. sz si ĩ gñe ẽ possibile: lz sit ĩpossibile ĩ spẽ vt ĩ his ĩmis ĩ qb⁹ loqmur: tẽ lex fingit. exẽplũ ĩpossibile ẽ q̃ ille q ẽ filj⁹ ticij sit filj⁹ me⁹. tñ q: ĩ gñe possibile ẽ q̃ habeã vnũ filiuz talẽ ꝛ eius etatis põt fingi ꝑ ius q̃ talis sit me⁹: vt. d. l. si pĩ in fi. cũ. l. se. de adop. sic ĩpossibile ẽ q̃ ille q fuit apõ hostes sp fuerit in ciuitate. tñ q: in gñe suo possibile ẽ videlicet q̃ talis sp fuerit in ciuitate. iõ lex põt fingere ipsuz fuisse in ciuitate. ita hic possibile ẽ q̃ ĩ gñe suo talis pecunia puenit ad me. Itẽ q̃ puenit ad te ꝛ ad aliũ. iõ hoc inducit ꝑ fictionẽ: lz in casu in quo sum⁹. s. donec pecunia est apud vnũ ĩpossibile sit eẽ apud aliũ. ꝛ istã ego dixi ĩ. l. si is q ꝑ emp. s̃. ꝏ vsuca. vel aliter ĩpossibile ẽ q̃ eadẽ res pueniat apõ plures ĩsolidũ. dico veruz ẽ in effectu. sz bñ põt puenire ad plures sz apõ vnũ remanet in effectu: q: vna exactio sufficit. Cõcludo ergo q̃ plures rei debẽdi pñt re cõstitui si hoc agat sine aliq̃ stipulatiõe. sicẽ sup dictũ ẽ alijs obligatiõib⁹. ꝛ idẽ dico de duob⁹ reis credẽdi: vt. C. si cer. pe. l. cũ te. ¶ Scõo q̃ro qd in obligatiõe q̃ re ꝯtrahit vt eadẽ spẽs reddat: vt in deposito ꝛ cõmodato ꝛ si? Rñdeo debes scire q̃ ex hoc ꝯtractu due oriunt obligationes vna ꝑmitiua ad rei restitutõez. alia scõaria rõne doli vel culpe cõmisse in rẽ. aut ergo q̃ris de illa ꝑmitiua obligatiõe ad rẽ restituẽdã: ꝛ tũc ita demũ ꝓstituuntur duo rei debẽdi si ẽ actũ: vt. C. loca. l. si diuisa. aliaſ qlibz tenet ꝑ ꝑte. ar. s̃. cõmo. l. iij. §. heres. ꝛ depo. l. si duo: lz tñ qlibz ꝑ ꝑte teneat ꝛ sic est obligatio diuidua diuisa quo ad obligationẽ tñ vn⁹ soluẽdo ꝑtẽ nõ liberat. ꝛ sic est indiuidua quo ad solutionẽ: vt. d. l. si duo. ꝛ de hoc pleni⁹ dixi in. §. cato. s̃. de ꝓ. ob. lz glo. circa hoc nesciat qd dicat. s̃. depo. l. i. §. si apud duos. Si ꝓo q̃ris ꝏ obligatiõe secũdaria q̃ ꝯtrahit rõne doli vel culpe. tũc aut ẽ actũ q̃ sint duo rei ꝛ sũt. aut nõ ẽ actũ. ꝛ tũc aut vnus tñ ꝓmisit dolũ uel culpã ꝛ ille sol⁹ tenet: vt. l. i. §. si apõ duos. in fi. s̃. deposi. aut vterqz cõmisit. ꝛ tũc vterqz tenet insolidũ tãq̃ duo rei: vt. d. §. si apud duos. ꝛ. l. si vt certo. §. si duob⁹ uehiculũ in fi. §. s̃. cõmo. ꝛ. l. si duo. s̃. depo. ꝛ hoc de reis debẽdi. rei ꝓo credẽdi in tali obligatiõe nõ ꝓstituunt nisi hoc agat. s̃. depo. l. i. §. sz si duos. ¶ Tertio q̃ro qd si in obligatõe veniat aliqd qõ sit ĩdiuiduũ quo ad obligatõz ꝛ solutõz: dic ut dixi. s̃. e. l. ij. ¶ Quarto q̃ro qd ĩ obligatõe facti an possint ꝓstitui duo rei. dic vt. s̃. eo. l. nemo. ¶ Quinto q̃ro qd in his q̃ obligant accessorie. Ista. q hz duo capita. ꝑmo vtrũ teneant insolidũ etiã si nõ exp̃mat scõo posito q̃ insolidũ teneant vtruz sint duo correi siue duo rei debendi. ¶ Circa ꝑmũ dico q̃ qñqz qs obligat accessorie. s. pro alio aliena obligationẽ ꝑncipaliter suscipiẽdo. ꝛ isto casu nõ tenet ĩsolidũ nisi sit actũ: ut. C. ad vell. l. si paternã. ꝛ ibi no. idẽ not. j. de fideius. l. si tici⁹. qñqz obligantur plures ꝑ alio cõstituẽdo plures: ꝛ tũc idẽ: q: qlibet tenet ꝑ parte nisi sit dictũ q̃ teneant insolidũ. uel obligauerũt se alternatiue: vt. C. de ꝓsti. pe. auẽ. si qñ. qñqz aliq obligant ꝑ alio ꝑpte fideiubendo. ꝛ tũc quilibet tenet insolidũ ẽt si nõ sit dictum: vt insti. de fideius. §. si plures. ꝛ. C. de fideius. l. nõ recte. qñqz plures obligantur ꝑ alio mãdato: ꝛ tũc diuerse sũt gl. nã gl. q̃ ẽ. s̃. mã. l. si mãdato ticij. §. paulus rñdit. vnũ uidet uelle q̃ hodie reqrat q̃ exp̃sse agat. exp̃ssi⁹ ĩ. l. creditor[a]. §. si duobus. e. ti. Cõtrariũ. s. q̃ in mãdatorib⁹ nil sit ĩmutatuz hodie. no. gl. s̃. qõ iussu. l. i. §. fi. ꝛ hic ĩ gl. q̃ ĩcipit ꝛ mãdato. ꝛ istud puto ueri⁹ ꝑ id qõ no. ĩ. d. §. si plures. isti. de fideius. ꝛ. d. l. nõ recte. ꝛ hoc cõiter tenẽt doc. q: per auẽ. nil est ĩmutatũ in mõ ꝓstituẽdi ut sup̃ dictũ ẽ. Sz q̃ est rõ diuersitatis ĩter ꝑdictos casus. ¶ Circa scõm credo q̃ ꝑmo casu qñ ꝑncipaliter obligationẽ alteri⁹ ĩspiciũt si hoc agat ut teneant insolidũ sunt duo rei: ut. d. l. si paternã. ꝛ qõ ibi no. ꝛ vĩ exp̃ssiuz. s̃. ad uell. l. uir uxori. §. fi. cũ. l. se. In his ꝓo q̃ obligant ꝓstituẽdo nõ obligãtur insolidũ nisi agat uel alternatiue ꝑmittat tũc dicũtur duo rei. ꝛ dic ut stati dicã in duob⁹ fideiussorib⁹ uel mãdatorib⁹: q: eadẽ ẽ ratio. ut. l. fi. s̃. de ꝓsti. pecu. In duob⁹ ꝓo fideiussorib⁹ uel mãdatorib⁹ lz teneãtur insolidũ etiã si non sit dictũ. ꝛ lz dicãtur ꝓfideiussores ut. j. de fideius. l. si tici⁹. non tñ sunt duo correi. pz ex diuersitate nominũ ꝛ titulorũ. nã si idẽ eẽt q̃re fecissz ꝑ se titulũ de duo. re. ꝛ ti. de fideius. ꝛ mãda. Preterea pz ex hac. l. ꝛ. l. i. C. e. coniũcta. l. ut fideiussor. j. de fideius. Preterea lz factũ uni⁹ correi alteri noceat: ut. j. e. l. pe. non tñ factũ unius fideiussoris nocet alteri: sed solũ sibi ꝛ suis successorib⁹: ut. s̃. ti. i. l. si seruum. §. nũc uideamus. ꝛ ibi no. ad hoc ergo ut iura duorũ reorũ hẽrẽt locũ inter eos eẽt necesse q̃ hoc exp̃sse ageretur q̃ tanq̃ duo rei intercedũt ut exp̃sse dĩ in. d. l. uir uxori. in fi. cũ. l. se. s̃. ad uel. Plus dico q̃ etiã si exp̃sse ageretur q̃ ĩ solidũ tenerẽtur hoc casu non sufficeret ad cõstitutionem duorũ reorũ: q: eẽt exp̃ssio eorũz q̃ tacite insunt: ut C. de fideius. l. non recte. est ergo necesse q̃ exp̃matur q̃ tanq̃ duo rei ꝑmittũt ꝛ hoc de reis debendi. plures ꝓo rei credẽdi accessorie nõ cadunt. ¶ Sexto q̃ro qd in plurib⁹ q gerũt aliqõ officiũ vel aliquã administratõez an obligent viriliter uel insolidũ. ꝛ an sint duo rei. Aduertatis an qlibz habeat ĩsolidũ admistrationẽ. dixi in repetitione. l. i. §. si plures. s̃. de exer. nũc dico qualiter obligent. Circa qõ dico q̃ qñ plures gerũt aliqõ negociũ sponte nullo ꝑcedẽte mãdato: ꝛ tũc nõ tenent insolidũ: sz ꝑut qsqz gessit vt. l. cũ alicui. in fi. s̃. de neg. ges. ꝛ qõ ibi no. in gl. qñqz ꝑcedit aliqõ mãdatuz a lege uel ab hoie. ꝛ tunc aut officiuz seu administratio q̃ gerit est publicum auctoritate ꝛ utilitate. aut publicum auctori

a ¶ In. l. creditor. de cui⁹. l. intellectu vide ĩ ꝑ. q.

a ¶ Septio ḡro. ¶ Per bal. i rub. C. d exercei. ad fi. ⁊ i. l. fi. pre dium. i. iiij. col. s. d acq. poss. vbi re mittit se ad not. p bar. in repet. i. l. i. §. fi plures. de exerci.
ADDE qua liter vn⁹ mer cator socius obliget socios qui sunt plures pe. d ancha. psilio ccexxxiij.

b ¶ Unō tu dic. vid bal. in. l. cū i galliā. si cer. pe. ⁊ qd no. bal. i. l. certū. i. ij. col. C. fa. her cis. p ang. ⁊ pau. de ca. in. l. si vn⁹ i pn. s. de pac. ⁊ ful. i. l. si plu res co. ti. Et an vn⁹ possit liberare. vid p ang. i. d. l. si vn⁹. i pn. ⁊ ibi et an vn⁹ possit ꝓpro mittere.

c ¶ Volūta te. Qui obli get dsi ex fa cto istoꝝ ad ministratoꝝ vide qd no. bal. post bar to. i auc. hoc ius ¶ otrectū de sacrosan. eccle. in. v. col. ⁊ bal. in rubri. C. de ꝓsti. pecu. in. iiij. col. ⁊ qd babek i. l. cui cūqz. §. sed si fullo. s. de i stito. ⁊ text. ibi. bar. in. l. ex facto s. d nego. gest.
ADDE qua liter institor obliget dñz abb. consilio lxxiiij. ij. li.

d ¶ Um c duos non ipedit. Et q diuersitas i pediat ꝓstitu tionē duozū reozū: plene vid bar. i re peti. auc. hoc ita. in. xij. q. C. d duo. re is. ⁊ an ho die i cāu isto dēat locū bñ ficiū diuisio nis. vid bar. i. l. si ex duo bus. §. i. j. e. in fi.

e ¶ De roma vide qd dic bar. in. l. cuz

tate sed p̄uatū vtilitate: aut auctre ⁊ vtilitate p̄uatuz. p̄mo casu qlibet tenek insolidū: ut. l. impator. ad muni ci. ⁊ de ma. ꝑue. l. magistratus ⁊ sunt duo rei debendi lz nō per oia: ut. l. si pupill⁹. s. de admi. tu. ⁊ hoc dico siue sit admīstratio ordinaria siue delegata. ar. l. ex facto. in fi. s. de neg. ges. ⁊ de ma. ꝑue. l. fi. ⁊ qd ibi no. in ultima gl. lz inter hec sit aliq̄ differētia i illa materia quā tracta ui in. §. si plures. Scdo casu qñ est mun⁹ publicū aucto ritate sed vtilitate p̄uatū: ⁊ tūc idē: qr qlibet tenek īso lidū ⁊ sunt duo rei debēdi. lz nō p oia: ut. d. l. si pupill⁹ . s. de admi. tu. ⁊. l. i. §. nunc tractemus. s. de tu. ⁊ ra. dis. ⁊ de admi. tu. l. ij. cū fi. ⁊ qd dico in tutorib⁹ idem in actorib⁹ ꝓstitutis ab eis. ar. d. l. ex facto. in fi. s. de neg. gest. Tertio casu qñ admīstratio est p̄uata auctoritate ⁊ utilitate. ⁊ tūc aut sunt institores: aut exercitores. ⁊ tunc: qr eis videk mandata admīstratio insolidū credo eos teneri ⁊ eē duos reos: licet nō p oia: ut. l. i. §. si plures. de exerci. cū sua gl. q̄ equiparat eos tutorib⁹. ⁊. l. si pupillus. de admi. tu. aut loqmur in plurib⁹ p̄curatoribus. ⁊ tūc aut fuerunt facti insolidū ⁊ qlibet tenek insolidū: ⁊ erunt duo rei sicut duo tutores: vt. l. creditor. §. duob⁹. s. man. ⁊ qd ibi no. in p̄n. gl. ⁊ iste est uerus intellect⁹ illi⁹. §. qr officiū erat eis ꝓmissuz insolidū. sz erat dubiū q̄liter obligatio q̄ ꝓtrahik rōne doli uel culpe cōmittak ⁊ dicit q insolidū. nā si intelligis q esset actū q insolidū tenerenk nullū esset dubiū illi⁹. §. nec in hoc ē aliqd inouatū p iura auc. lz glo. ibi aliter dicat ⁊ male: qr in mō ꝓstituēdi nil inouatur: ut pluries dictum est. ⁊ hic est regula q q p̄nt admīstrare insolidū īsolidū tenē tur: ut. l. si plures. s. de cu. bo. dā. Si ꝥo administratio nō fuit ꝓcessa insolidū tūc unus non pōt ꝓtrahere sine alio ⁊ quilibz tenek tñ de suo facto nec erūt duo rei: ut . l. cū alicui. in fi. de neg. ges. ⁊ ar. de exerci. l. si tñ plures in p̄n. ⁊ hoc de reis debēdi. plures ꝥo credēdi hoc mō nō admitto posse cōtrahi. qr qlibz ageret p suo itereē. ¶ Septio ḡro plures mercatores vnā mercātiaz gerūt vel unā negociationē. an ex ꝓtractu vni⁹ qlibz teneat īsolidū ⁊ qlibet posset agere insolidū . ⁊ an sint duo rei. Pe. ⁊ Ja. de ra. dicūt q sic. ⁊ Ly. seqndo eos. s. si cer. pe. l. q te. ad similitudinē tutoꝝ ⁊ magratuū. certe ma le dicūt ⁊ ꝓtra casum. l. si tñ plures. i p̄n. s. d exerci. Unū tu dic⁹ q aliqñ a plurib⁹ quedaz gerik negociatio: q̄ eis decernik ex plublico. ⁊ tūc fateor q sunt duo rei actiue ⁊ passiue: vt. l. si unus in p̄n. s. de pac. ⁊. l. si duo. s. d arbi. ⁊ de pac. l. idē in duob⁹. ubi loquik in plurib⁹ argentarijs quib⁹ officiū decernebak ex publico: ut. l. argētarius. in p̄n. s. de edē. ⁊ no. in. l. qdā. §. nūmularios. e. ti. ⁊ facit qd dixi. s. de tu. ⁊ cu. ⁊ magistra. facit. s. d lo. pu. fru. l. i. vbi vterqz socioꝝ insolidū hz actionē. si ꝥo talis negociatio p̄pria volūtate fuerit assumpta nō ex publico: tūc aut plures gerūt istā negociationē ⁊ mercantiaz p suos institores seu exercitores qui in vulgari appellātur factores. ⁊ quilibet eoꝝ tenek insolidū institoria seu exercitoria: vt. s. de exerci. l. i. in fi. ⁊ l. se. ⁊ de instit. l. habebat. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ satis arbitror eos esse tanq̄ duos reos debēdi: qr ad idem ⁊ eadē obligatione tenek vterqz constat enim ipsos esse obligatos: vt. l. i. §. pe. de exerci. ⁊ sic talis actio est natiua non datiua. Itē snia lata pro uno p̄dest alteri: vt. d. §. pe. idē puto q. l. fin. C. e. hēat locū in eis p illam rōnē ne in plures ⁊ē. vt. s. d exerci. l. ij. dico ergo q sunt duo rei debēdi. duo ꝥo rei credendi nō ita ꝓstituunk: qr ex cōtractu institoris seu exercitoris nō q̄rik actio dominis nisi cessa actione ⁊ nisi in subsidium: vt. l. i. in fi. cū. l. se. de instito. ⁊. l. si eū. §. i. de insti. si ꝥo talē negociationē gerunt per seipsos. tunc aut ambo simul ⁊ quilibet tenek p portione quā hz in negociatione: vt. l. si tñ plures. in p̄n. de exerci. aut exercēt separatim: puta sunt duo socij un⁹ exercet pusij: ali⁹ exercet florētie. tunc quilibet tenek insolidū. videnk enīz inuicē institores propositi. ar. s. si cer. pe. l. eius qui in p̄uincia in fi. C. de fabri. l. iure p̄uisum. li. xi. facit de acq.

re. do. l. traditio. §. fi. p hoc facit illa rō ne in plures ⁊ē. qd tz Ja. de are. in d. l. si tñ plures. in p̄n. lz gl. in. l. i. i fi. e. ti. uacillet. ¶ Octauo q̄ro institor ⁊ exercitor p̄ūt ꝓuiri ex eoꝝ ꝓtractu. Itē p̄ponens ⁊ quilibet insolidum an dicank duo rei. qd videk: vt. l. i. §. pe. s. de exercito. Contra. puto q un⁹ teneat principaliter: alius accessorie. ⁊ iō magis equipararē eos fideiussori ⁊ principali. sicut dicim⁹ in p̄fe ⁊ filio: vt. l. cū filius. in p̄n. C. de ꝥb. ob. ꝓstat aūt fideiussorē ⁊ principalē non eē duos reos. ut no. j. de sol. l. cū quis. §. si quis p eo. ⁊ qd no. p doc. C. e. l. fi. ¶ Mono q̄ro plures dñi eiusdē serui tenenk de peculio insolidū: ut. s. de pecu. l. ⁊ ancillarū. §. si qs cū seruo cuz si. an erunt duo rei. Breuiter dicerē. qñqz qlibet insolidū tenek etiā respectu peculij qd est penes socium. qñqz tenek insolidū tñ respectu peculij qd est penes se. ut p̄bak. s. de pecu. l. si noxali. §. fi. cū. l. seq. primo casu dicerē eos eē duos reos: qr ad idē ⁊ eodem respectu tenenk ⁊ eadē obligatione sicut duo rei. ⁊ sicut . s. in plurib⁹ p̄ponētib⁹ unū institorē. Scdo casu dico eos non esse duos reos: qr in singulis p̄sonis p̄prium est p se id qd debek. ergo ⁊ē. ut. l. si id. j. e. ista enīz actio de peculio hz naturā actionis realis: vt. l. q̄sitū. in prin. de pecu. ⁊ no. p Ly. C. q cuz eo. l. dñm ⁊ sic quilibet p se videk teneri ad diuersaz rē. alia q̄ circa hanc materiā de mō ꝓstituēdi deficiunt: dicam in. l. si id quod. j. eo.

Sed si quis in deponēdo.

Imparitas culpe ab initio uitiat cōstitutionē duoꝝ coreoꝝ. secⁿ si ex post facto. h. d. Mo. q factū vnius ex reis debēdi p̄dest alteri si sunt socij. ¶ Op. s. e. l. ex duobus. ⁊ insti. e. §. fi. glo. dicit so. qr hic īparitas culpe. ibi diei uel ꝓditionis: qr posito q p̄mitto pure. tu sub ꝓditiōe nō est īparitas: qa tu interim nō teneris. Preterea imparitas diei spatur reduci ad paritatē. īparitas culpe nunq̄ speratur reduci ad paritatē ⁊ ista est ꝥa. ¶ Op. qa vitiatur res sideuenit ad eū casum a quo incipe non pōt: vt. l. plurib⁹. §. ⁊ si placet. ⁊. l. si sub vna. §. i. s. ti. i. ⁊ . l. si p parte. §. ꝥsum. s. de in rē ꝥso. ⁊. l. sufficit. s. de cōdi. inde. ⁊. l. si a reo. §. si diuersis. j. de fideiuss. So. nego maiorē q deueniat ad eū casum a quo incipe non pōt: qa si remittatur culpa pacto ex post facto: tūc exceptionem parit ⁊ remanet obligatio q̄ ab initio fuit ⁊ nūc est par. secⁿ si a p̄ncipio remittak culpa : qr tūc nō est par obligatio. dk hic qd pactū factuz vni ex reis debendi si sunt socij alijs p̄dest si cōis culpa interueniat. q̄ro ergo vtrum pactum vnius ex reis debendi prosit alijs . ⁊ dic vt plene dicam. j. eo. l. ex duobus.

c **Am duos.** Bisparitas locorū nō impedit⁹ cōstitutionez coreoꝝ. h. d. ¶ Op. s. ti. i. l. i. i p̄n. vbi dicitur q iter absentes nō valet stipulatio. glo. dicit q fuerunt duo rei ꝓstituti ꝓsensu ñ ꝥbis. vel pōt eē q hodie stipulo: hic ⁊ su⁹ me⁹ florētie. ar. l. fi. §. si inter eos. s. ti. i. vel aliter stipulo: hodie hic ab vno ⁊ alibi stipulo: ab alio recto tramite eūdo. sz nō hoc oz te pōere: qr iteruallus tpis iter vnā obligationē ⁊ aliaz nō vitiat si agak hic q sūt duo rei: vt. l. iij. i p̄n. s. e. ⁊ p̄pter hoc īculcatio gl. nō fuit necessaria. vel pōt eē q exñs chartagie a duob⁹ fuit stipulat⁹ ex diuersis locis hoc ē q vnus moueret se de florētia ⁊ alter de roma ad eūdū capuā. ⁊ sic primo posui casuz q placet By. sz qd sup̄ dixi pl⁹ placet . Itez hic dk q sunt plures obligatiōes. ¶ Op. de. l. iij. in fi. s. e. So. due sunt ꝥe i effectu vna: non habetis alia.

s **I duo rei.** Correus nō soci⁹ nō opponit cōpēsationē de eo qd alteri correo debek. h. d. ¶ Op. de. l. si qs. s. de ꝓpē. So. aliō i fideiussorib⁹ vt ibi. aliud in duob⁹ reis vt hic. ⁊ ex hoc ꝓcludit Jo. p sua opi. q duo rei nō videnk inuicē fideiubere: vt dicā de hoc. j. l. proxima.

Ex. l. sequenti.

¶ An duo rei fideiubēdi videāk iuicez fideiubere: ibi.

quis rogat circa fi. j. de so. et bar. j. e. l. i pn. et bar to. i. l. fi. i fi. ij. col. j. e. et qd i obli. et fideius. vide bar. i. l. grece. §. si qs sti chū. j. d fideius. Et ad primū vid pau de ca. i. d. l. si re. j. eo. vbi tex. videt vel le q sint due obligatiōes.

a Eos.

r Dia ħ dicta reassuit bar. in auc. hoc ita. C. e. istū tex. allegat bar. in. l. heres. §. si ħ uo. i pn. j. de fideius.

ADDE vt refert pau. d ca. q iste tex tus iducit p ang. ad. q. q si duo fuerunt capti p maleficio p quo venit i ponenda pena pecuniaria q vn p altero poterit fideiubere tamē dicit paul q iste tex. nō multū facit et se remittit ad l. pe. de tu. et cu. da. ab his. Itē iducit p eundē ang. bar. i. l. q ħ uum de furq dixit q qs non tenet tā q̄z fur. et tā q̄z prestans opem in eodē furto: qz ang. dicit eē ꝓrium q q libet ē pncipalis et qlibz pstat opē alteri. nec ē in cōueniēs arb. l. et ita vidē q practicat pau. de ca. q cū ipo trāsit

b Inuicez fideiubere. an duo rei d bēdi ad iuicē videant fideiubere aliqd p bal. i. d. l. i. C. e. ti. et vid l. l. duob. §. vbi duo. s. e.

ADDE an duo rei dicā tur ad inuicē fideiubere uide bal. consilio. clx viij. iij. volu.

c Repetit ab alio. Sed an credit or

Restat. Et qua actōe repetit a correo id q alter correus soluit: ibi. Quero. Et cū vnus ex plurib tutoribus administratorib rei pu. soluit qliter ab alijs repetat: ibi. Tertio. Et qd i plurib depositarijs et cōmodatarijs: ibi. Quarto. Et an ille q correuz liberauit iuramēto suo vel acceptilatiōe possit repetere ab alio: ibi. Quinto cū ꝗsi. seqnti. Et an cū alter ex correis ē dānificat possit a correo repetere: ibi. Septio. Et cū vnus ex duob reis credendi recepit solutionē alter possit repeteř partē: ibi. Octauo. Et an cū vnus ex duob reis credēdi liberat alium acceptilatione possit alter ab eo repetere: ibi. Nono.

r **Eos.** Duo rei pnt iuicez fideiubere et pōt actor actionez diuidеř quo ad q̄titatē et quo ad petēdi modū. b. d. Op. i auc. e. in pn. posita. C. e. auc hoc ita. So. hodie hnt bnficiū diuisiōis. olim nō qō plene dixi. s. e. l. iij. §. fin. Op. de. l. i. §. nūc tractem. s. de tu. et ra. di. so. ibi loqtur in plurib tutorib. Op. isti. de fideius. §. si plures. So. ibi loquiť i his q tenent accessorie: vt plene dixi i. d. l. iij. s. e. Restat videre an duo rei iuicē videātur fideiubeř et iō p declaratione plena h mateme pncipaliter videdū ē qliter vni cōtra aliū succurrat. et pmo circa duos reos debēdi. ad qō iuestigādū pmo videdū ē an videant iuicē fideiubere. Ista. q. tangit hoc ti. et. C. e. i multis locis: vt i. l. vir vxori. s. ad vel. et. j. d fideius. l. vrāni. C. e. l. i. et fuit magna cōtrouersia iter doc. olim et hodie. Bar. tenuit q videātur fideiubere. Jo. ꝗtra. s. q non videnť fideiubeř. et Azo distinxit: vt plene no. i. l. vir vxori. et ibi glo. tz opi. Azo. et in auc. e. i pn. sz gl. tz. C. e. l. i. opi. Jo. Sed ꝗtra op. fideiussor nō pōt obligari nisi ꝗbis: vt. C. de fideius. l. blāditus. et. s. ti. i. l. v. §. satis acceptio. et mā. l. si hereditatez. §. j. sz si duo rei pnt i ꝗstituī vt. C. e. l. pp. et. s. eo. l. eandē. ergo nō videnť iuicē fideiubere. Bi. tz opi. Azo. ad hāc rōnē rndit q ista rō ꝗcludit i fideiussiōe expssa sed nō i tacita. Pe. et Ja. de ra. et Ly. seqndo eos dicūt q duo rei nullo mō videnť fideiubere. nā i duob reis qlibet eqliter dz obligari isolidū: vt pncipalis. nec attēdit ad quē pecūia puenit: vt. j. e. l. pe. et. C. si cer. pe. l. si non singuli. sz ħz eos q dicūt q uidenť fideiubere hoc non eēt. ergo rc. Preterea nō repit q de iure ffoz et codicis. duo rei hnt bnficiū diuisiōis. ergo rc. Itē hoc nulla. l. caueť q videāt fideiubere: ergo rc. et i hoc residet cy. C. eo. l. i. lz p multa ꝗba. uides ergo q ex dictis eoz nullā claritatē habes. Quid ergo dicem. Ja. de bel. disputauit istā. q. et posuit eā i auc. e. q meli attingit ꝗitatē q̄ aliqs: tū multū obscure loquit. Tu ergo clarius et meli ad declarationē pntis materie debes scire q ex fideiussione orit duplex obligatio. vna q̄ fideiussor obligat creditori. et ista semp ꝗtrahit ꝗbis. vt dictū est. et talis hz bnficiū fideiussorū: vt auc. pnte. C. de fideius. nec eget beneficio huius auc. de duo. re. et iste est ppie fideiussor respectu creditoris. Alia ē obligatio q̄ ꝗtrahit iter reū et fideiussorē et ista ꝗtrahit cōsensu. nā reus videt mandare fideiussori q soluat: vt. l. indebitā. s. d cōdi. inde. et. de hac loquit ti. mā. et hoc mō ꝗsiderať fideiussor respectu ipsius debitoris. Itē fideiussor pōt itelligi stricte qui aliene obligationi accedit: vt. j. de fideius. l. i. et. l. fideiussor obligari. §. si fideiussor. pōt etiam accipi large fideiussor ois qui est obligat p negocio qō ad aliuz spectat nō ad se. hoc mō accipit in ti. ad vel. l. i. C. ad vel. Si ergo q̄rit an duo rei videant fideiubere iuicē. dic aut q̄ ris vtrū dicant fideiussores inuicez respectu creditoris. et dico q sic duob casibus tm. s. si hoc ē actū expresse: vt hac. l. uel si est color quesitus: vt. s. ad mace. l. sed et iul. §. i. et istis casibus hnt beneficiuz de fideiussorib. nec eēt necesse bnficiuz de duob reis extra istos casus duos nō videnť fideiubere respetu creditoris. hoc expresse dixit tex. in. d. l. sed et iul. §. i. et hoc mō itelligēdo ꝗuz dicunt vltramontani. Aut queris vtrū videant fideiubere iuicē quo ad actionē dādā inter eos et assumēdo fideiussores large: et tūc aut duo rei sūt ꝗstituti ex mera liberalitate: et tūc ueruz dicit Ja. qz videnť fideiubere si sunt socij nō alias: vt. l. in. lege fal. hoc obseruandū. ad. l. fal. Aut nō ē ex mera liberalitate. puta qz ꝗve pecuniā quam petierat receperat. et tūc vera ē opi. Azo. qz eatenus videť fideiubere alter p altero q̄ten negociū ad alteruz i ueritate spectat: vt. d. l. vir uxori. et ibi no. ad uel. et ō i rē ꝗso. l. si p parte. §. i. et ad mace. l. sz et iul. §. itē si duos. et in istis casibus nō hnt beneficiū de fideiussorib: sed hnt bnficium auctētice de duob reis. qō expresse inducit isto casu qñ talis alternatiua fideiussio inducit: vt. s. dixi in. l. iij. §. fi. s. e. pdicta uera i duobus reis q obligant expresse. sed in his q obligant tacite: ut plures tutores illi: licet nō eēnt ppie fideiussores tū de iure antiquo ꝗueniebant exēplo fideiussoz: ut. l. i. §. nūc tractem. s. d tu. et ra. distra. ex his apparet ueritas h materie. Op. de. l. i. C. e. vbi dicit in tex. q si unus soluit repetit ab alio. Sol. vt i gl. Quero q̄ actiōe repetat an i disticte hoc sit ꝗuz. qcqd dicat hec ē ꝗitas. Aut duo rei obligātur ex mera liberalitate. et tūc aut sūt socij et vn soluēs repetit ab alio parte p actionē p socio. aut nō sūt socij et nullo mō repetit: vt. d. l. i lege fal. hoc obseruādū. s. ad. l. fal. Aut nō obligauerūt se ex mera liberalitate. et tūc aut totuz negociū ptinet ad soluētē. puta qz tota pecūia puenit ad eū uel alio mō. et tūc iste nil repetit. aut negociū ptinet ad aliū. et tūc ab eo repetit eaten q̄ten ad euz ptinet: et sic i totū uel in partez. vt. l. i. C. e. et. s. de exerci. l. nec qsq̄. et de institu. l. hēbat. §. fi. et. l. se. sed q̄ actiōe agit. Hic est aduertēdū. aut plures obligātur simul ex ppria cōuentiōe. et sic vnus pnte altero et hz locū actio mādati: vt. ff. mā. l. si remunerādi. §. si passus: et. l. q patit. insti. de ꝗ. ob. §. i. aut vn obligat altero abnte qō pōt ꝗtingere: vt. s. e. l. iij. et dixi. s. e. l. eandē. §. fi. et tūc aut sūt socij et repetit alter ab altero actiōe p socio: vt. d. l. nec qsq̄. d exercito. aut nō sunt socij. et tūc aut hēbāt bnficiū diuisionis. et sic negociū nō poterat expediri p parte. et tūc aut debitū fuit ꝗtractū occasiōe alicuius corporalis rei ita q cadit in iudiciū cōi di. et repetit p actionē cōi diui. vt. l. hēbat. §. fi. cū. l. se. s. de ꝗsti. aut fuit ꝗtractū debitū simpliciter: ut qz pecuniā acceptā diuiserūt et qlibet ꝗuertit in suos vsus: et tūc hz locū cōditio ex hac. l. i. C. e. cū non sit cautuz quo actiōis noīe agat. Si ꝗo hēbant bnficiū diuisiōis: et sic negociū poterat expiri p pte. et tūc hz locū actio nego. gest. et hoc mō pōt itelligi glo. l. i. C. e. ar. ff. de neg. gest. l. si cōes. faber. l. heredes. §. itē si unus. cū si. sed sm istā distinctionē dz itelligi lex si in rē. C. si cer. pe. et no. C. loca. l. si diuisa. Tertio q̄ro qd in plurib tutorib curatorib et administratoribus ciuitatis si vnus soluit q̄ actiōe repetit alter ab altero. dic ut plene no. in. l. i. §. nunc tractemus. de tu. et ra. distra. C. de trāsac. l. i. et. s. de neg. gest. l. ex facto ad muni. l. iperator. in fi. cuz. l. se. Quarto q̄ro qd in pluribus depositarijs uel cōmodatarijs q

exigens ab vno correo i solidum teneatur ei cedere iura in totum vel p parte vid gl. et bald. in. l. i. C. eo.

d Nullo modo. Sūme no. doc. ex. d. l. lex falcidia hoc obseruandum. s. ad. l. fal. q vbi sūt duo rei debendi vel credendi ex causa lucratiua si un soluit totum nihil potest ab alio repetere et similiter si vn exegit totuz nō tenetur communicare alteri: ex quo sequitur q si ab vno petitur totuz nō potest ipse excipere q sibi debeant cedi actiones contra reum item etiam nō potest vti beneficio dato duob reis de quo in auc. hoc ita. C. eo. Nam illa auc. loqtur solum in reis ex causa onerosa. et ħ omnia satisfuerūt d mēte bar. i ea. l. Septimo.

ADDE ab ba. consilio lx. pmo li.

e Quid in pluribus. vide no. in repeti. l. ex duobus. i. x. col. j. eo. pro. d. l. in. l. falcidia. et etiam bar. no. et vide bart in. l. si vn. in pn. s. de pac. et. l. qui hominē. §. i. j. de sol. vide bal. aliter loquentē in. l. si in rez communem C. si certum petat. et vnū verbuz bal. i. l. i. i pn. C. eo. et qd dixi post imol. i. l. si ex tota. §. i. s. d leg. i.

in obligatõe secũdaria q̃ ꝓtrahitur ratione doli uel culpe tenẽtur vt duo rei. Ja. de bel. dicit q̃ unꝰ soluẽs nullã actionẽ hꝫ nisi sibi cedat: vt.l. vñ q̃ritur.s. ꝓmo. Rõ qꝛ.l.cautũ non reperitur. cõtra dico q̃ ĩ eis fit sicut in pluribus tutoribus qbus ĩ hoc eqparãtur: vt.s.depo.l.i.§. si apud duos.ibi dũ dicit.exẽplo duorum tutorum ꝛc̃. ¶ Quinto q̃ro. põe q̃ unus ex duobꝰ reis suo iuramẽto liberat aliũ.an poterit ab alio repetere per inde ac si soluisset.vt̃ q̃ sic: qꝛ iuramentuꝫ hꝫ vim solutiõis. Gl. dicit ꝓtra ꝛ bñ.s. de iureiur.l.duobus.§. a fideiussore.dic ut ibi. ¶ Sexto quero an ille cui facta est acceptilatio possit ab alio quem liberauit repetere sicut si soluisset qõ videt: qꝛ acceptilatio hꝫ vim solutiõis: vt dictũ ẽ. Tu distingue an fuerit ei acceptilatũ cã remũeratiõis uel nõ: vt.l.idẽqꝫ.§.fi.cũ.l.se.s.mã. ¶ Septio q̃ro qd si vnius culpa alter ex correis est dãnificatꝰ an ille dãnificatus possit repetere credo q̃ sic: vt.d.l.i.§.nũc tractemꝰ.de tu. ꝛ ra. di. ꝛ depo.l.i.§.fi apud duos ꝛ dixi.s.in. iiii.q. ¶ Octauo q̃ro qd in pluribꝰ reis credẽdi vnus recepit solutiõem. an alter possit repetere ab eo partẽ ꝛ q̃ actõe. Gl.videt dicere q̃ repetere possit actiõe nego.gest: vt no.s.de cõdi.inde.l.frater a frẽ ĩ p̃n.mag.glo.idẽ.no. de leg.ij.l. si titio aut seio. alibi dicit glo.q̃ ita demũ ẽ cõicandũ si sint socij: vt no.j.de sol.l.q hoiez.§.i. ꝛ videtur tex.s.ad.l.fal.l.in lege fal.hoc obseruãdũ. Breuiter distigue. aut sũt plures rei credẽdi ex causa mere lucratiua. ꝛ tũc alt alteri qõ exigit cõicare nõ tenet nisi sint socij: vt.d.l.in lege.fal .hoc obseruãdũ.qõ no.in.d.l.q hoiez.§.i.ꝛ sic est falsa glo q̃ est ĩ.l.si ticio aut seio.de. le.ij. referẽdo eã ad tex. Aut sũt ꝓstituti ex causa onerosa ꝛ tũc aut negociũ ꝓ̃ spectat ad eũ q solutõnẽ recipit in totũ: vt qꝛ sua tota pecunia fuit mutuata vel alio mõ sup re sua tota fuit ꝓtractũ ꝛ tũc alt nil repetit ab eo: vt ar.d.l.sz ꝛ iul.§.nõ solũ.ꝛ.§.se. s.ad mace.aut negociũ spectat ad aliũ cui nõ ẽ solutũ ĩ totũ uel ĩ ptẽ.ꝛ ille q̃tũ ad eũ ptiet repetit ab alio: vt.l.si cõi.s.de noxa.p regulã positã. s.si cer.pe.l.si ꝛ me ꝛ ticiũ.ꝛ qꝛ duo rei debẽdi ꝛ credẽdi eqparant: vt.s. e.l.ij. sz ĩ reis debẽdi hoc ẽ: vt.C.l.i ꝛ .s. pxi.dictũ ẽ ergo ꝛc̃. hoc ẽt statĩ pbabit clariꝰ sz q̃ actiõe repetet dubitatur. dic aut sũt socij ꝛ actione p socio. aut nõ sũt socij ꝛ tũc aut tale creditũ fuit ꝓtractũ occasiõe alicuius rei cõis ĩ q̃ cõpetit aliquod iudiciũ diuisoriũ vt cõi diuidũdo.ꝛ fa.herc.ꝛ tũc repetet: vt.d.l.si ĩ re cõi. de noxa.fa.herc.l.item ex diuerso: ibi stipulatꝰ ne est ꝛc̃.aut creditũ ẽ ꝓtractũ alias q̃ de re cõi.ꝛ tũc aut fuerũt cõstituti duo rei credendi simul ꝛ unꝰ altero pñte ꝛ hꝫ locũ actio mandati. qꝛ cũ patior te stipulari ex re mea videor mãdare ut ad meã vtilitatẽ stipuleris: vt.l.si mulier.s. de iure.do.facit qõ no.s.solu.ma.l.q̃ dotis. ꝛ.e. ti.l.post dotẽ.ꝑm lec. By. Aut fuerũt constituti duo rei credẽdi ĩ abñtia.qõ põt fieri qñ vnꝰ sub cõmemoratiõe alteriꝰ stipulat ẽt ex iteruallo: vt. s.e.l.iij.ꝛ tũc eũ puto repetere actiõe neg.gest.ꝛ sic intelligo glo.l.frater a frẽ.ar.s.de neg. gest. .l.pe.fat de ꝓ.ob.l.iul.§.fũdũ.ꝛ ĩsti. ꝏ ꝓ. ob. §. si qs alij.ꝛ qõ ibi no. ¶ Nono q̃ro qd si vnus ex reis credẽdi suo facto liberauit alium puta acceptilatiõe vel alio mõ an alter possit ab eo repetere: Rñdeo sic eo mõ ac si solutiõem recepisset p hoc est tex.optie faciẽs.s. ꝏ iur.do.l.si vir ab eo.ꝛ gl.hoc exp̃sse dic.s.ꝏ pac.l.si vnꝰ.ĩ n.sup ꝓbo nouare.dũ dicit vnũ.utrũ nõ possz nouare qn socij teneant. ¶ Ultimo eẽt videndũ ꝏ actõe q̃ ꝏ cedi vni ex reis debẽdi.an ꝛ qñ ꝛ quo iure ꝛ inq̃tũ cedi debeat.ꝛ qd si cedi nõ põt ꝛ multa alia circa hoc q̃ glo.tangit in.l.i.C.e.ꝛ.C. de transac.l.i.ꝛ vbiqꝫ p Cy.ꝛ.s.mã.l.papi.ꝏ solu. l.modestinꝰ.ꝛ ibi p By.ꝛ ibi dicã.ꝛ.C. de fideiuſ.l.cũ alter.ꝛ ibi p Cy.q̃ omitto hic plene dicã ĩ.l.modestinus.de soluti.

Cum in tabulis. Hũc.§.legi.s.eo.l. ij.dic vt ibi.

s **Ex duobus.** [a] Interuallũ iter ueniẽs inter interrogatõeꝫ ꝛ rñsionem impedit rñdentẽ obligari.h.d. ¶ Op.ꝛ videt q̃ iteruallũ nõ vitiat ꝓstitutionẽ: vt.l.duos reos §.fi.s.e .So.ibi interuallũ modicũ hic magnũ. ¶ Op.ꝏ.l. iij.s.e. gl.q̃ est hic dubitat breuiter interuallũ inter interrogationẽ ꝛ respõsionem vitiat ut hic. sed iteruallũ iter vnã obligationeꝫ vniꝰ correi pfectã ꝛ alteriꝰ obligationẽ pficiẽdã nõ vitiat ut ibi: ꝛ hec ꝓ̃a. ¶ Ultio no.q̃ ꝓpositio ab separationẽ denotat ut hic in glo.ꝛ.l. rõ. §.fi.s.de ac.emp.

Ex.§.sequenti.

¶ Quot mõis qs possit eẽ pñs ꝛ soluẽdo ꝛ exigi nõ possit: ibi. Sz qd. Et an bñficio q̃ ꝓpetit duobꝰ reis possit renunciari: ibi. Quero an. Et qñ vnus ex reis credẽdi agit teneatur cauere alium rem ra.habiturum uide in fi.

[a] Ex duobus. videtur q̃ si respõdeatur die sequẽ.dũ modo nõ interueniat actus extraneus valeat stipulatio ꝓm Jmol. ꝛ no. glo.in.l. eandem in.§.fi. s.eo.licet raro eueniat.

Si a ticio ꝛ pupillo. Bisparitas ĩ obligatiõis substãtia nõ ĩpedit [b] duoꝝ reoꝝ cõstitutionẽ.h.d. ¶ Op.ꝛ videt q̃ ꝏ nõ possit donare: vt.l.si liberã.C.q̃ cũ eo.ꝛ.l.ꝓtra iurisin fi.s.de pac.So.ut in gl. ¶ Op.de.l.iij.§.filiꝰ .s.de pecu.So.duo rei nõ vident fideiubere ut dictũ ẽ. ¶ Quero utrũ iste unus q̃ tenet ciuilit ꝛ naturaliter põt exigi insolidũ.an hẽat beneficiũ diuisiõis si alter nõ põt exigi.ꝛ tex.in corpe dicit q̃ si alter ẽ pñs ꝛ soluẽdo nõ põt agi ꝓtra alium insolidũ. ¶ Sz qd si est pñs ꝛ ẽ soluẽdo sz nõ põt exigi.qd iuris.ꝛ uideamꝰ quot modis hoc põt accidere: ꝛ siqdẽ nõ põt aliꝰ exigi,ꝑpter defectũ pſone.vt qꝛ pupillꝰ uel minoꝛ caret tutoꝛe uel curatoꝛe.tũc si cã faciẽdi dare tutoꝛẽ vel curatoꝛeꝫ hẽat necesse ire alio loco: uel dẽret dari cũ inqsitiõe: tũc hẽret p abñte.ꝛ sic ille nõ hꝫ bñficiũ diuisiõis gl.ẽ in simili ĩ auc̃.de fideiuſ.§.i.ꝛ hic haberet locũ maxie si p petẽdo tutoꝛe esset necesse pegrinari ar.l.cũ a matrib̃ꝰ.C.q pe.tu.qꝛ piculo suz ẽ.iõ hr̃ ac si eẽt abñs.qñqꝫ pñs nõ põt cõueniri pp defectũ ex pſõa agẽtis: qꝛ nõ hꝫ actionẽ ĩsolidũ ꝓtra aliũ: nisi naturaliter obligatũ: vt hic ĩ casu isto.ꝛ vt̃ q̃ ĩsolidũ ut ĩ hac.l. Cy. ꝓ̃o ĩ auc̃. hoc ita.vt̃ dicere q̃ si credito: sciuit aliꝰ hꝫ bñficiũ diuisiõis: vt ar.l.si ticiꝰ.j.de fideiuſ.credo cõtra q̃ ĩdistincte ille q nõ põt ꝓueniri ꝓueniẽt ĩsolidũ ꝛ p̃bo.bñficiũ aũt de duobꝰ reis est ĩductuꝫ ad exẽplũ bñficij qõ dat fideiuſ.ut in auc̃.eo.in p̃n.ꝛ.§.i.adeo q̃ si nõ ẽ tacita fideiussio bñficiũ de duobꝰ reis nõ hꝫ locum.mõ si fideiussoꝛ obligat se p illo q est tm̃ naturaliter obligatꝰ.an hẽat bñficiũ de fideiussoꝛibꝰ.ꝛ By.dixit q̃ sic in.l. marcellus.j.de fideiusso.in addi.mag. Idem si p̃ncipalis est restitutꝰ: ut.l.si minoꝛ.s.de p̃cur.ꝛ .l.i.ꝛ.ij.C.de fideiuſ.mi.p hoc.l.iij.s.qõ qsqꝫ iuris.§.si is p quo. Ad.l.si ticius.rñdeo ibi in bñficio diuisiõis qõ dat fideiussoꝛibꝰ. hic i bñficio de duobꝰ reis. Rõ.qꝛ si tu coꝛreꝰ peteres q̃ diuideret p illa pte illũ nõ possz ꝓuenire nec te.ꝛ sic mihi nõ remaneret ius saluũ ĩ.l.si ticiꝰ.creditoꝛi

[b] ¶ Si a ticio non impedit. videbar. in.l. repet.auẽ.hoc ita. in.xij.q. ꝛ in versi.x. quero quid si aliqs.C.e.

remaneret ius ꝓtra principalem. ſi. in. l. ſi minor. de pro cu. ⁊ l. ij. C. ō fide. mi. ſed ſi poneres principalē naturaliter tm̄ teneri. tunc eēt durum videre rationē. tertio potest contingere ꝑpter diem vel cōditionē: ut ſi vnus ꝑ miſit pure alter in diem vel ſub conditione. an ille qui pure tenet poſſit inſolidum ꝓueniri. ⁊ de iure antiquo non eſt dubium: vt. l. ex duobus. s̄. e. ⁊ inſti. e. §. fi. ſz an ſit hodie correctum[a]. videt ſimpliciter dicere glo. in. l. ſi plures. j̄. de fideiuſ. glo. tangit. C. eo. auc̄. hoc ita. nec determinat aliqd. do. By. dicit ꝓtrariuz q̄ illa. l. ex duobus ſit correcta ꝑ. l. ſi plures. j̄. de fideiuſ. coniuncta auten. e. ⁊ idē tenet Ly. ſed nō credo ſimpliciter iſtud eē verum: qz tex. in corpore eo. videt velle q̄ tunc hz beneficium diuiſionis qñ inuicē ſibi fideiubent. ſed impoſſibile eſt q̄ obligatus pure videatur fideiubere pro eo q ſub conditione tenet: vt. l. grece. §. illud. j̄. de fideiuſ. ⁊ ſic remanet ī correcta. l. ex duobus. s̄. e. ſed putarē By. bñ dicere ſi alternatiua fideiuſſio inter reos reſultaret: vt. s̄. dixi. ¶ Quero an beneficio qō competit duob⁹ reis poſſit renunciari. glo. ⁊ doc. q̄ ſic per regulam generalem: qz licitum eſt renunciari iuri ſuo pro ſe ⁊c̄. vt no. inſti. eo. in fi. ⁊ in auc̄. eo. §. i. Aduerte[b] tamē q̄ notarij dicunt. renuncians bñficio nouarum conſtitutionū de pluribus reis debendi ⁊ bñ dicunt. non enim eſt ſolum bñficium diuiſionis: ſed aliud. ſ. q̄ ſimul fiat examinatio cauſe: vt dixi. s̄. eo. l. iij. §. fi. illud autē qō dicunt notarij. ſ. ⁊ bñficio de fideiuſſoribus fit ad cautelaz ꝑpter illam opi. an plures rei videantur inuicem fideiubere. ¶ Quero an vnus ex reis credendi agens teneat caue re alium rem ra. ha. glo. dicit q̄ non. s̄. ſo. ma. l. iij. in fi. mag. glo. qō tenent doc. C. eo. auc̄. hoc ita. aduerte tamen ſolicite: qz licet non teneat cauere de rato: qz non agit nomine alieno ſed ſuo tantum. tamē tenetur cauere de defendendo reum ſi conueniretur ab alio reo nō credēdi: vt. l. fideicommiſſa. §. plerunqz. in fi. s̄. de le. iij. quod eſt no.

s I reus promittendi.

Due obligationes paris potentie inuicem nō tollunt. ſed magis potens tollit minus potentez. h. d. ¶ Quero ſi habeo iſtas duas actiones an poſſim vnā intentare ad vnam partem. ⁊ aliam actionem ad aliam partem. ⁊ dic q̄ actor eas in libello vno proponere poteſt: vt. l. non eſt nouum. s̄. de ac. emp. ⁊. l. heredes. §. ſi inter duos. ⁊. l. cum duobus. s̄. pro ſol. ¶ Quero quis ſit effectuſ. dic vt videbitis. j̄. de fideiuſſo. l. vrannius.

e T ſi ſtipulationuz.

Op. d̄ l. ij. §. i certā. j̄. de preto. ſtip. qz refert ſemp ēitenus interest: vt. l. ſtipulatio. §. fi. s̄. de ope. no. nū. dicit glo. q̄ conſtituunt duo rei ꝑmittendi non ſtipulandi. ⁊ gl. dicit verū: niſi certa ēitas exprimat: qz tunc poſſunt duo rei conſtitui ſm quosdam. Credo q̄ iſti doc. non dicūt verum qñ diuerſitas cauſe impedit conſtitutionez duorum reorum credendi: vt. j̄. l. proxi. dicā. ſed ſi ponam⁹ q̄ vnuſquiſqz petit pro ſuo intereſſe. ergo diuerſa cā ⁊ ſic impedit. Ex. l. ſequenti.

¶ Que eſt q̄ qñ plures ſtipulant vſumfructū nō pōt deberi tanq̄ duobus reis credendi. Quero quid aūt ſi duo ſtipulant a ticio fundū ipſi⁹ ticij inſolidū an valeat: ibi. Sz pone. Et q̄ eſt rō q̄ cū ego ⁊ tu ſtipulati fuimus centū noīe dotis q̄ nō ſumus duo rei: ibi. Scō dicit.

s I id quod.

[c] Iſta. l. ē bona ⁊ ſubtilis ⁊ q̄ſi clauis h⁹ materie. ⁊ breuiter. h. d. Diſparitas rei debite vel cauſe debendi impedit conſtitutionem duoꝝ reorum. Ad euidentiam premitto q̄ alius eſt vſufructus in perſona mea. ⁊ alius in perſona ticij: vt. l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis ita. s̄. ti. i. hic habetis gl. multū longas. ¶ Op. de. l. ex duobus. s̄. eo. Solu. ibi diſparitas ſperatur reduci ad paritatem: vt dixi. s̄. e. l. eandez. in prin. ¶ Quero que[d] eſt ratio primi dicti q̄ quando plures ſtipulantur vſufructum nō poteſt deberi tanq̄ duobus reis credendi. dicit glo. q̄ fundus erat ſtipulatoris. iſta eſt quedam diuinatio. Dic ergo ratio eſt quam ponit tex. quia vſufructus non poteſt eſſe idez in perſona vtriuſqz. ſed eſt in perſona cuiuſqz proprium. alius eſt enim vſufructus in perſona mea. alius in perſona alterius: vt. l. ſtipulatio. §. ſi quis ita. s̄. ti. i. ⁊. s̄. qui. mo. vſufruct. amit. l. repe. ⁊ no. j̄. ti. i. l. ſi cum duorum. ⁊ ſic apparet q̄ diuerſitas in re impedit conſtitutionem duorum reorum. ¶ Sed pone[e] q̄ duo ſtipulantur a ticio vſufructuz fundi iſtius ticij inſolidum an valeat ut ſaltem cuiqz ꝑ parte acquiratur. dubim eſt ſm Io. ita dicit gl. ⁊ non pl⁹. By. arguit q̄ non: qz ſi non ualet qō ago ut ago nō ualet vt valere poteſt vt. C. ſi quis alteri uel ſibi. l. multuz. s̄. de conſti. pe. l. i. §. euz qui. s̄. ti. i. l. i. §. ſi quis ita. ſed hic non valet obligatio tanq̄ ſint duo rei. ergo ⁊c̄. Ecōtra q̄ ualeat pro parte: ut. s̄. de ſerui. l. ſi tam anguſti. ⁊ de iureiuran. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. §. ſed ſi rerum. ⁊ iſtud vltimum By. tenet. Tu dic q̄ vterqz tenetur inſoliduz non tamen tanq̄ correi. ⁊ ideo ſolutione vni facta ab altero non contingit liberatio ipſo iure ſed ope exceptionis: ut hac. l. in fi. Sed pone q̄ duo fuerūt ſtipulati ab initio uſufructum pro parte. dicit glo. q̄ tunc non eſt dubium. Scō dicitur hic q̄ ſi ſtipulati tu ⁊ ego ſumus centuz nomine dotis. q̄ non ſumus duo rei credendi. ¶ Sed que eſt ratio? Reſpondeo: qz licet eadem res debeatur: tamen cauſe eſt diuerſitas. cum non poſſit duobus eſſe nupta non poteſt eſſe eadez cā. ⁊ ſic diuerſitas cauſe impedit conſtitutionem duorum reorum. facit gl. s̄. de inter. act. l. qui ſeruum. in glo. mag. ⁊. l. ſi pro parte. in fi. s̄. de in rem verſo. ⁊ ex hoc apparet ſol. uni⁹ dubietatis. que eſt ratio q̄ duo rei debendi poſſunt conſtitui: vt. l. fi. C. de do. cau. non nu. ⁊ qō no. in. l. ij. C. ne fide. do. dentur. ⁊ tamen duo rei credendi nō poſſunt conſtitui: vt hic. Reſpondeo. ratio eſt: qz duo poſſunt debere ex eadem cā. idem ſi dotis cā. ſecus in duobus reis ſtipulandi ſi ponis vnum eſſe uirum. ſecus ſi eēnt duo extranei. in ſcō reſponſo huius. l. ſ. in ver. idez ait ⁊c̄. quero que eſt ratio dic ut in glo. Item dicit q̄ ſi vni ſoluitur ali⁹ poteſt agere de rigore: licet de eqtate ob. exceptio. Ratio eſt de rigore: qz nō ſunt duo rei credēdi. ideo factum vnius non poteſt alteri preiudicare. ratio equitatis eſt: qz voluntas contrahentiuz fuit ⁊ ideo doli exceptio dat que eſt ex equitate: vt. l. qui exceptiōe. s̄. de do. exceptione. ¶ Sed quero qd de ſticho ſi ſoluitur an contingat liberatio ab eo qui ſtichū petere nō poterat ſed decem. ⁊ glo. dicit q̄ ſic.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ſolutio facta vni ex correis credēdi tollat actionez alteri⁹: ibi. Prio. Et an acceptilatio facta vni ꝑſit alteri uel facta ab vno reoꝝ credendi noceat alteri: ibi. Scō. Et an ſi petat ab vno reoꝝ credendi ꝑſit alteri: ibi. Tertio. Et an ſnia lata ꝑ vno ex reis debendi ꝑſit alijs: ibi. Quarto. Et qd ſi lata ꝑ uno ex reis credendi uel ꝓtra: ibi. Tertio. Et an iuſiurādū vni⁹ ex reis debēdi ꝑſit alijs: ibi. Quinto. Et an iuramētū q̄ defert vn⁹ ex correis debēdi noceat alteri: ibi. Scō Et qd de iureiurādo q̄ defert vnus ex correis credēdi: ibi. Tertio. Et an pactū factuz vni ex reis debēdi proſit alteri: ibi. Sexto. Et an pactū factum ab vno ex reis debēdi alteri noceat: ibi. Sed qro. Et an ſi un⁹ ꝑmittit animo nouandi alteri liberet: ibi. Septimo. Et qd de ceſſiōe: ibi. Octauo. Et an ꝓfeſſio facta ꝑ unū ex reis debēdi ꝑſit uel noceat alteri: ibi. Nono. Et an ſucceſſio vni⁹ ex correis debēdi uel credēdi alteri ꝑſit: ibi. Decimo. Et an mora uni⁹ ꝑſit alteri uel noceat: ibi. Undecimo. Et an culpa vnius alteri noceat: ibi. Duodecimo. Et an reciſcio liberatiōis facta ī ꝑſonā vni⁹ alteri noceat: ibi Terciodecimo. Et generaliter an exceptio cōpetens vni ex reis debendi porrigatur ad alium: uide in fi.

a ¶ Correctū vide ang. ⁊ umo. i. l. reos i pe. col. s̄. e.

b ¶ Aduerte tñ. adde gl. ⁊ bald. in auc̄. hoc ita. C. e. nūq̄z tñ renūciando oib⁹ bñficijs videtur renūciare bñficio cedēdarū ſēm bal. in. l. ſi diuiſa. C. loca.

c ſ Id qō hic ē clauis materie h⁹ q̄lit poſſint ꝓſtitui duo rei. adō q̄ rei qſi qz vbis ꝓſtituunt. l. ſi nō ſinguli. ⁊ ibi no. C. ſi certe. pe. ⁊ vid no. i. l. ope. ff. de operis liber.

e ¶ Quero q̄ Et qd ſi plures fecerunt pacē cū plurib⁹ ⁊ ꝑmiſerūt qlibz iſolidū iuicē nō offendere ⁊ vn⁹ offēdat an iſolidū q̄libz poſſit petere penaz ⁊ qlibz teneat iſolidū tāq̄z duo rei bar. no. i auc̄. hoc ita i repe. in. xiij. q. decisit q̄ ñ ꝑ hāc. l. tene mēti. ⁊ idē bar. i. l. fi. l. ij. q. j̄. e. ti. ⁊ pau. de caſt. i. l. ſi id qō. s̄. e. ⁊ bar. i. d. l. ope. ⁊ āg. i. l. ſi fu⁹. §. ſi pluriuz. ad fi. s̄. ſi qs cau. ADDE qd ſi ſūt plures faciētes pacē. ⁊ vn⁹ ꝑmittat ꝑ ſe ⁊ fratrib⁹ ſuis ſub pena mile. q̄ tici⁹ ab eis nō offēdetur: ⁊ deide ꝑ ipſo p̄ncipali ꝑmittēte fideiubeāt aliq cū renūciatiōib⁹ debitis ꝓtigat qz q̄ vn⁹ ex fratrib⁹ p̄dictis occidat vnuz ex illis cū qb⁹ ē fcā par. an fideiuſſores tenēntur. ⁊ an iſolidū an ꝑ rata et caſu q̄ aliq ſint abſētes aliq mortui q̄lit ꝓueniāt vid bal. cō. ccxxi. ij. li.

d ¶ Sz pone

facit etiã ad .q. si quis cõcessit petro ⁊ martio ⁊ cuilibet eorum insolidum p̃dium in emphiteosiꝫ qd operetur de quo per bal. in.l.i. i.xi.q. C. quando non peten. partes.

a Ꝗ duobus omnia hic dicta reassũpsit barto. in auẽ. hoc ita. C. eo. ti.

b ¶ Solutione partis. Et no. q̃ quando vnus ex reis credendi agit sine alio non habet necesse caucre de rato ꝓ alio etiam si agat in solidũ glo. ẽ no. in.l. non solum. ⁊ ibi bar. ⁊ doc. s̃. solu. ma. ⁊ illam allegat Cy. i auten. hoc ita. C. e. tamen cauet de defendendo eum si ab altero conueniat ꝓm bar. in.d.l. non solum per tex. no. in.l. fidei commissa. §. plerunq; in fi. de leg. iij. ⁊ no. ẽt bar. in.l. si ex duobus. §. i. i fi. s̃. eo.

c ¶ Et.l. quotiens vnus. idem tenent in illis legib⁹ barto. bald. ⁊ imol. sꝫ cõtrarium tenent i.l. si ex toto. §. i. de leg. i.

d ¶ l. iter eos Contrarium tenet bart. in .d.l. iter eos.

e ¶ Tertio q̃ro. vid pau. de cast. in.l. si vn⁹. in p̃n. s̃. de pac.

e Ꝗ duobus. Vn⁹ ex reis credẽdi lite cõtest. perimit ius alteri⁹. h.d. ¶ Op. de.l. si vn⁹. i p̃n. s̃. de pac. So. hic i lit. ꝓtes. ibi i pacto. ⁊ hec põt eẽ bõa. vel dic q̃ ibi erãt socij. hic nõ. ¶ No. mirabile sol. q̃ pl⁹ põt p̃iudicare si nõ sũt socij q̃ si socij sint. qõ ẽ ꝗuꝫ i aliqb⁹ casibus: vt. j̃. uidebitis. nõ tñ i casu. l. nr̃e: vt dicã. j̃. i. iij. q. ⁊ iõ ꝓ declaratiõe h⁹ materie. hic p̃ncipaliter ẽ uidendũ an factũ vni⁹ ꝓsit vni: vel noceat alteri correo debendi uel credẽdi. ⁊ hoc uidẽdũ ẽ circa multa. p̃mo de solutione. scõo de acceptilatiõe. tertio de petitiõe. q̃rto ꝺ sñia qnto de iureiu. sexto de pacto. septio de nouatiõe. octauo de cessiõe. nono de cõfessiõe. decio de successiõe seu de ꝓsuſiõe. vndecio de mora. duodecio de culpa. decimotertio de rescissiõe ⁊ i quolibꝫ istoꝝ videndũ ẽ: tã ex ꝑte reoꝝ credẽdi q̃ debẽdi. ¶ Primo ergo q̃ro an solutio fcã vni ex correis credẽdi tollat actionẽ alteri⁹. ⁊ dic si solutio ẽ facta itegre tollit actõ alteri⁹: vt. l. ij. ⁊. iij. i fi. s̃. e. ⁊ ꝺ pac. l. si un⁹ i p̃n. de noxa. l. si rẽ. ⁊ ꝺ arbi. si duo. cũ si. ⁊ hoc si solutio ẽ facta sibi uel ei⁹ legitio ꝓcuratori. si ꝗo negocioꝝ gestor. dic vt. l. si qs offerẽti. i. fi. j̃. de sol. Si ꝗo ꝑs tñ fuerit soluta tũc posset dubitari. nã sic̃ lit. ꝓtes. p̃iudicat alteri correo i totũ: vt. j̃. dicã. ita ẽt vr̃ ꝑ ꝑtis ꝓceptionẽ. ar. j̃. de noua. l. iij. tñ ꝺ. ẽ ꝗitas qõ apparet: q: ꝑte una soluta alij põt solui alia ꝑs: vt. l. q hominẽ. §. i. j̃. de so. ergo appet q̃ alteri nõ erat pẽpta. ar. s̃. ti. i. l. si duo rei: ⁊ illõ ar. q̃ ꝑtis ꝓceptio eqparat lit. cõtes. nõ ẽ ꝗuꝫ i nr̃a materia. ut ꝓbat ex. l. cũ decẽ. i p̃n. j̃. de sol. ꝓiũcta. l. si qs fuerit stipulat⁹. x. i melle. e. ti. sꝫ videam⁹ de reis debẽdi: ⁊ hoc certũ ẽ q̃ sol. fcã ab uno ꝺ tota q̃titate libat alios: ut. d. l. ij. ⁊. iij. s̃. e. sꝫ an solutõe ꝑtis ab aliquo fcã videat fcã diuisio ita q̃ qlibet ãmõdẽat ꝓueniri uiriliter iure exceptiõis pacti. dic aut erãt duo rei tales q nõ hẽbãt bñficiũ diuisiõis: ⁊ tũc recipiẽdo solutionẽ ꝑtis sue ab uno uideo: diuidere: ita q̃ alios iure exceptõis pacti debeo uiriliter cõuenire: ut. l. si creditores. C. de pactis. fallit fauore legatoꝝ. l. si ex toto. §. i. i fi. de leg. i. ⁊ ibi gl. tãgit istã solutionẽ. aut sũt tales q bñt bñficiũ diuisiõis. ⁊ tũc aut un⁹ soluit expr̃mẽdo q̃ ꝓ ꝑte sua spãliter soluebat. ⁊ tũc iste sol⁹ liberat ꝓ eo qõ soluit ipso iure ꝓ residuo ope exceptiõis: ut. j̃. de so. l. i his. §. i. ⁊. l. quotiẽs vn⁹ ⁊ ibi de hoc ꝑ Ja. de are. ⁊. j̃. iudi. so. ex iudicatũ. ceteri remanẽt isolidũ obligati. aut soluit simpliciter nõ expr̃mẽdo ꝓ ꝑte sua: ⁊ recipiẽdo ꝑtis solutionẽ ꝺ rigore iuris nõ video: diuidẽ: ⁊ sic i residuo possũ quẽlibꝫ isolidũ ꝓuenire. sꝫ de eqtate ille soluẽs ꝓuẽt⁹ põt oppõere de bñficio diuisiõis: vt sic illa solutio p̃mo fcã ꝓficiat: ut. l. iter eos⁹. §. i. j̃. ꝺ fideiuſ. lꝫ enĩ ibi loqt̃ i fideiussorib⁹: tñ idẽ ius ⁊ eadẽ regula hodie i duob⁹ reis bñtib⁹ bñficiũ diuisiõis. Rõ ẽ vbi nõ bñt diuisiõis bñficiũ credito: nõ tenebat recipe ꝑtẽ ut. l. plãe. fa. her. ⁊. l. tutor. §. luci⁹ ꝺ vsur. si ergo recipit vr̃ ex liberalitate facere. ⁊ sic iducit pacti exceptio. sꝫ in eo q recipit ab vno eoꝝ q bñt bñficiũ diuisiõis hoc dici nõ põt: q: hoc facit ex necessitate. ⁊ tũc nemo liberalis existit: vt. l. fideicõmissa. §. si rẽ de leg. iij. de adimẽ. le. l. rẽ legatã. ⁊ hoc tenebat. Ol. q̃ aũt ex necessitate teneat recipe hẽs tex. ⁊ gl. i. l. i his. §. i. j̃. de sol. ⁊. l. ex iudicatũ. j̃. iudi. sol. sꝫ possetis dicere qs ẽ effect⁹ h⁹ cũ etiaꝫ p̃mo casu de eqtate sibi ꝓficiat. Rñdeo qñ ipso iure ꝑ ꝑtis receptionẽ fit diuisio: tũc si alij efficiant postea nõ soluẽdo nõ p̃iudicat ipsi p̃mo soluẽti: vt. l. iter. §. cũ iter. j̃. de fideiuſ. sꝫ qñ ꝑ receptionẽ ꝑtis nõ fit diuisio ipso iure: tũc illa eqtas ita demũ hꝫ locũ si illo tpe quo ꝓueniẽt ceteri sũt soluẽdo: vt. d. l. iter. §. i. p̃iudicat ergo solueti si post solutiõeꝫ suã alij efficiant nõ soluẽdo. Juxta p̃dicta q̃ro. ꝗuꝫ ẽ q̃ vn⁹ credito: recipiẽdo ꝑtẽ ab uno ex correis debẽdi p̃iudicat sibiũpi. sꝫ an alteri correo credẽdi p̃iudicaret dico q̃ ex tali ꝑtis receptiõe iducit pacti exceptio. iõ eo casu quo pactũ vni⁹ p̃iudicaret alteri correo credendi eo casu p̃iudicaret talis ꝑtis ꝓceptio.

¶ Scõo q̃ro vtꝝ acceptilatio fcã vni ꝓsit alteri uel fctã ab uno reoꝝ credẽdi noceat alteri. q̃d dã gl. vident distiguere an sint socij uel nõ: vt. l. ⁊ ꝑ iusiurãdũ. §. fi. de accepti. ⁊ de noua. l. si rẽ. §. si duo. i gl. sup ꝗbo fere. ⁊. C. e. l. ij. Alia. gl. idisticte vr̃ dicere q̃ uni⁹ acceptilatio alteri noceat: ut. s̃. de pact. l. si un⁹ circa fi. p̃ie magne. gl. ⁊ de sol. l. q hoiez. §. fi. ⁊ facit ꝓ hoc gl. i. l. ij. §. si tñ hoiez. s̃. ti. i. ⁊ ibi gl. ⁊ hec ẽ ipa ꝗitas. nã acceptilatio fcã vni reoꝝ debẽdi ꝓdest alij lꝫ nõ fit soci⁹. expssuꝫ ẽ de li. le. l. iij. §. nũc de effectu. fac̃ de acceptila. si ex plurib⁹: vbi ẽt vr̃ expssũ. Idẽ dico q̃ fcã ab uno correoꝝ credẽdi nocet alteri ẽt nõ socio: eadẽ rõe q̃ ẽ i reis debẽdi cũ i hoc eqparent: vt. l. ij. s̃. e. ⁊ q:. l. ⁊ ꝑ iusiurã. §. fin. loqt̃ gñlit̃ ⁊ q:. l. si rẽ. §. si duo. j̃. de noua. eqparat ꝑtẽ vni⁹ ex reis credẽdi circa lit. ꝓtes. ⁊ acceptilatiõeꝫ. sꝫ ꝑ ꝓtest. uni⁹ p̃iudicat alteri nõ socio: vt expssũ hẽtis i. l. fideicõmissa. §. plerũqꝫ. i fi. de leg. iij. ergo ⁊c. dico ergo breuit q̃tuꝫ ad hoc idẽ i acceptilatiõe ⁊ solu. ꝑ. d. l. si ex plurib⁹. ꝺ acceptila. p̃dicta ꝗa qñ acceptilatio iterpõit sup obligatiõe iuris ciuilis. Si ꝗo sup obligatiõe iurisgẽtiũ dicã i fra i. vij. q. ¶ Quid ergo si acceptilatõ fcã est uni tñ ꝓ sua ꝑte: certe i alia ꝑte alteri nõ ꝓdest nec nocet: ut sup̃ dictũ ẽ de solutiõe. ⁊ vr̃ casus. j̃. iudi. sol. l. si ex duobus. ¶ Itẽ qd si acceptilatio ẽ fcã isolidũ uni hoc acto q̃ sibi tñ ⁊ nõ alij ꝓsit. an hoc pactũ ipediat ad aliũ porrigi effectũ suũ. Gl. tꝫ q̃ sic. j̃. ꝺ acceptila. l. ⁊ ꝑ iusiurã. §. si legatoꝝ ad qõ fac̃ de libe. le. l. si qs reũ. s̃. ꝺ neg. gest. l. at q nã. Preterea hoc uidem⁹ in solu. nã si vn⁹ soluit hoc acto q̃ ꝓ sua obligatiõe tñ soluat alter nõ liberat̃ ut. l. modestin⁹. j̃. ꝺ so. ⁊ ibi hoc tꝫ By. circa hoc tñ ẽ plenĩ⁹ uidẽdũ: q: subtile ẽ. ¶ Tertio q̃ro de petitiõe. ⁊ sicdẽ petat̃ ab vno reoꝝ credẽdi utrꝝ hoc alijs ꝓsit. ⁊ sicdẽ fuit fcã petitio simplicit̃ ita q̃ ad lit. ꝓtes. nõ ꝓcessit. ⁊ fcã ab uno põt alijs ꝓdesse quo ad interruptionẽ p̃scriptiõis: ut. C. e. l. fi. Si ꝗo ꝓcessũ ẽ ad lit. ꝓtes. ⁊ ista ẽ mãnr̃e. l. ⁊ tẽ sicdẽ lit. ꝓtes. fcã ẽ sup toto debito: lex vr̃ uelle q̃ ille q ꝓtestat̃ litẽ totũ debitum sibi ꝑoccupat ita q̃ alij nõ põt solui: vt hac. l. ex duob⁹. sꝫ de itellectu isti⁹. l. in gl. dubitat̃. nec ꝑ doc. declarat̃. nã sm Azo. hic loqt̃ qũ nõ erãt socij. sec⁹ si erãt socij q̃ opi. mirabilis ẽ hic respectu aliaꝝ gl. q̃ pl⁹ p̃iudicet is q nõ ẽ soci⁹ q̃ q soci⁹ ẽ. qõ vr̃ ꝓtra oẽs alias glo. vt. s̃. tetigi ⁊ infra dicã. Alij q̃ un⁹ egit ⁊ succubuit ⁊ istud lꝫ sit in se verũ: tñ q̃tũ ad legẽ nostrã diuinatio ẽ. Dic ergo simpliciter uerũ q̃ ꝑ solã lit. ꝓtestatõeꝫ factã ab vno ex correis credẽdi ille totũ debitũ sibi ꝑoccupat siue sint socij siue nõ: ut. s̃. de legatis. iij. fideicõmissa. §. plerunqꝫ. ⁊. §. fi. ubi ẽ expssum. Si uero alter de reis credẽdi tñ ꝑtem petierit lite ꝓte. ꝓ ea ꝑte tñ sibi preoccupauit: ut. s̃. eo. l. iij. in fi. Et qõ dictũ est supra in solutione ⁊ acceptilatiõe. ex parte uero reoꝝ debendi si ab uno petat̃ utrum ꝓsit creditori quo ad alios constituendos in mora. j̃. dicam. Sed an alijs reis debendi ꝓsit ut de toto debito petitiõe facta ab uno alter reus debẽdi sit liberatus. Tex. in.l. ij. s̃. e. videtur dicere q̃ sic. ⁊ de euicti. l. si per imprudentiam. §. fi. sed tex. C. de fideiusso. l. fi. dicit contra. Glo. dant plures solutiones. Una est aut quis peteret in iudicio aut extra. ita no. s̃. eo. l. ij. que solutio est contra casum dicte. l. fi. C. de fideiusso. Alij dicũt q̃ in. l. ij. s̃. e. petijt ãio nouãdi qõ nõ placet: q: cum petit̃ ab vno ex reis debendi agitur ꝓtra eũ ex sua ꝓpria obligatõe. sꝫ nouatio q̃ fit lite cõtestata tũc fit cum unus litẽ cõtra aliũ icboatã alterius nomine suscepit: vt. j̃. de nouati. l. delegare. Alia est solutio ⁊ illa ꝓtinet ueritatẽ q̃ petitione ⁊ ꝓceptione facta ab uno alter liberatur. ut. d. l. ij. secus in petitione tantum: ut. j̃. ti. i. l. fi. facit. s̃. de his qui deie. uel effu. l. perceptionez. ⁊ depositi. l. i. §. si apud duos. Si uero ab uno ex reis debẽdi pars tñ petit̃. an partis petitione uideatur facta esse diuisio. glo. C. de pac. l. si creditores uidetur dicere q̃ sic. ⁊. d. l. si per imprudentiã. §. finali. Veritas est. aut unũ tñ cõuenio ꝓ ꝑte ⁊ nõ ui

deor diuidere: vt.l.si ex toto.§.i.ſ.de leg.i. Aut oẽs p parte ꝓuenio ⁊ videor diuidere: vt.C.de fideiuſ.l. liber tum.itellígo aũt de petitõe q̃ fit lite ꝓteſt. vt. d.l. patet. ¶Sed qd ſi vnus reoꝝ credẽdi egit reus: fuit ꝓtumax pp qõ creditor missus est ĩ possessionẽ ex prio decreto. an ex hoc debitũ videat sibi prio occupasse cũ hic nõ ĩ teruenerit lit.ꝓteſ. cogitetis. Itẽ qd si post lit. cõteſt.in ſtãtia perijt.an remãebit actio coĩs vtriusqꝫ reoꝝ credẽ di.q̃ vĩ q: perẽpta ſtãtia pimit lit.ꝓteſ.⁊ oĩs eiꝰ effectꝰ vt.l.mortua lite.j̃.iudi.ſol.facit optime.glo. C.de fru.⁊ lit.expen.l.ij.in.i.glo. Cõtra credo.nã ver est q̃ ſtantia pempta pijt litis cõteſ.⁊ oĩs eius effectꝰ.ſ. nõ pfectꝰ ſed pficiẽdus in futuꝝ.ſ.ſecuta ſnia.effectus aũt iã ꝓſumatus ⁊ interruptio prescriptiõis: vel vitiũ litigiosi ſtadurant: vt no.C.de iudi.l.pperandũ.§.⁊ ſiquidẽ.in gl. que incipit: vt nõ teneat. Nec ob.illa gl.C.de fruc.⁊ lit. expen.in.l.ij.q: illa nõ dicit verꝝ.ſed hic effectꝰ acqſitionis p lit. conteſ.est iã pfectus.ergo ⁊c. Sed an p lit.cõteſt.factã corã arbitro ab vno reoꝝ credẽdi cõſolidat ſibi totũ debitũ. Dico q̃ nõ: vt.l.ſi duo.ſ.de arbi. nã ibi ſnia lata cõtra vnum nõ ĩpedit aliũ agere q̃ ſocius nõ ẽ. ſed ſi per lit.cõteſ.ſibi preoccupasset alter oĩo ĩpediret. ⁊ hoc ꝓcedit de iure antiquo.hodie secus in arbitro aſſumpto ſine pena: vt.l.cum antea.§.penul.C.de arbi.

¶ Quarto q̃ro de ſnia.⁊ hic primo videndũ est an lata ſnia pro vno ex reis debẽdi alijs ꝓſit. Circa quod dic. aut ſnia est lata ſup facto quaſi nõ debitũ: vel q̃ſi nõ cõtractũ.aut ſup iure quaſi pſona vniꝰ nõ potuerit obligari.aut dubitat. Primo caſu.ſnia lata pro vno indiſtincte alteri ꝓdestꝰ ſiue ſint ſocij ſiue nõ.⁊ hoc ar.ll.dicẽtiũ q̃ ſnia ꝓ fideiuſſore lata ꝓdest principali.lꝫ fideiuſſoriſ nõ iterſit: vt.l.ex duobꝰ.§.a fideiuſſore.ſ. de iureiur.et de fideiuſ.l.amiſſi.§.i.Scõo caſu aut q̃ſi pſona ipo iure ñ teneat ⁊ nõ ꝓdest alteri: q: ñ ſũt duo rei: vt.l.ſi ex duobus.ſ.e.in prin.aut q̃ſi teneatur.ſed turꝰ est aliqua pſonali exceptione vel tenebat ſaltẽ naturaliter: vel q: nõ ꝓbauit creditor: ⁊ tũc aut ſunt ſocij: ⁊ abſolutoria lata ꝓ vno ꝓdest alteri.aut nõ ſunt ſocij: ⁊ tunc nõ ꝓdest: vt.j̃. rem ra.ba.l.i.⁊ facit.ſ.de arbi.l.ſi duo. ⁊ ſic dꝫ intelligi qõ no. Ja.de are.C.e.l.ij.vbi iſta tetigit. Aut dubitat: ⁊ in dubio vĩ abſolutꝰ: q: creditor nõ ꝓbauit: vt recte inſpiciẽdo colligit ex.l.iul.in prin.ſ.de ꝓdi.inde.⁊.l.procur.§.i.j̃.rẽ ra.ba.de excep.rei iudi.l.ſi inter me ⁊ te. in prin.de li.cau.l.diui.lꝫ aliud ſit ĩ iureiur.vt dicã.j̃.ꝓx.q. ¶Scõo videndũ est utrũ ſnia condẽnatoria lata ꝓtra vnũ ex reis debendi alteri ꝓiudicet. Et dico[b] indiſtincte q̃ nõ: vt colligitur ex.l.ſi.C.de fideiuſ.vbi ſnia lata contra vnũ nõ mandatur executioni cõtra aliũ. lꝫ cõtra euꝫ remaneat integre actões: ⁊ ſic opus est nouo ꝓceſſu: ⁊ ſic abſolutoria q̃ñqꝫ alteri ꝓdest ꝓdemnatoria nũq̃ nocet.Simile.ſ.ſi ſer.vẽdi.l.loci corpus.§.ſi fundus. ⁊.l. ſi de cõi.e.ti. ¶ Tertio est videndũ de reis credẽdi: ⁊ hic indiſtincte dico q̃ lata ꝓ vno ſiue ꝓtra vnuꝫ indiſtincte nocet[c] alijs.nã p lit.ꝓteſt.ſibi ꝓoccupat debitũ ille agẽs ſiue ſint ſocij ſiue non: vt.l.fideicõmiſſa.§.plerunqꝫ.de le.iij.⁊ hic ergo ⁊c.⁊ est caſus ĩ hac.l.ex duobꝰ. ſm vnã lec.hic positã in glo.ſ.q̃ egit ⁊ ſuccubuit.dices tu hoc ẽ cõtra caſum.l.ſi.de arbi.vbi lata ſnia contra vnũ ex reis credẽdi nocet alij.ita demũ ſi ſociꝰ est. ſꝫ ibi in ſnia arbitri ex qua nulla orit actio: vt. C.de arbi .l. i.⁊ lit. ꝓteſta. facta corã arbitro nõ hꝫ illũ effectũ.de quo dixi. ſ. ꝓxi. q.ſed ſolũ ius ſi qõ est oritur ex cõpromiſſo.de quo dicemus.j̃.in.vj.q. ¶ Quinto q̃ro de iureiur. Et hic vĩ quo dãmodo dicendũ qõ in ſnia.nã primo videndũ est de iuramento delato vni ex reis debẽdi: q̃ iurauit ſe nõ teneri an alij proſit. Et dic aut iuramentũ fuit ſup facto q̃ſi nõ debitũ: ⁊ indiſtincte ꝓdest alij ſiue ſint ſocij ſiue nõ. ar.d.l.duobꝰ.§.fideiuſſore.ſ.de iureiur. aut ſup iure q̃ ſi pſona iurãtis nõ teneat: ⁊ tũc ſi ſunt ſocij ꝓdest alteri alias secꝰ: vt.l.duobꝰ.§.ſi ex duobꝰ de iureiur. ⁊ ibi no. aut dubitat vtrũ ſit iuratũ ſup facto vel ſup iure: ⁊ ĩ dubio videtur iuratũ ſup facto: vt.l.ſi.de iureiur.⁊ gl. hoc tꝫ in.d.l.duobꝰ.ſ.de iureiur.⁊ qua.re. act.ñ da.l.i.§.ſi fideiuſſor. Et ſi dicis quare ſecꝰ in ſnia vbi nõ vĩ in dubio iudicatũ ſup facto: vt.ſ.,ꝓxi.q.est dictũ. Rũdeo: q: iuramentũ hꝫ vim ſolutõis: q̃ ſecus est in ſnia: ⁊ hoc vĩ de mẽte illaꝝ glo.cõtra allegatarum. ¶Scõo est videndũ qd ſi vnus ex reis debẽdi alteri detulerit iuſiurandũ an correo noceat. Dico q̃ nõ: vt.ſ.dixi in ſnia: vt.l.iij. §.pe.ſ.de iureiuran.⁊.l.nã ⁊ poſtea.§.ſi.cũ.l.ſe.eo.ti.

Iſtud est verꝝ quantũ ad actionẽ q̃ orit ex iureiurando ſed quã uꝫ ad pſcriptionẽ interruptõis alteri nocet.dic vt.C.e.l.ſi.cõiuncta.l.nã ⁊ poſtea.§.ſi is qui tpali.ſ.de iureiur. ¶ Tertio videndũ est de iureiurãdo delato ab vno ex reis credẽdi. vtrũ alteri noceat. Et dico q̃ alteri noceat indiſtincte: ſiue ſint ſocij ſiue nõ.nã cũ hoc iuramentũ hẽat vim lit. ꝓteſt. vt.d.§.ſi is qui tpali.⁊ p ꝓte. vnius alteri ꝓiudicat: vt dictũ est.l.fideicõmiſſa. §.plerunqꝫ.de le.iij.ergo ⁊c. Sic loquitur.l.duobꝰ in prin.ſ. de iureiur.⁊ glo.hoc ſentit in.l.ſi vnus.in pn.ſ. de pac. vnde glo.in.l.duobꝰ.que ibi diſtinguit ſunt ſocij aut nõ male loqtur. ¶ Sexto quero de pacto.⁊ ꝓmo an pactuꝫ factũ vni ex reis debẽdi ꝓſit alij. Et cõis doctrĩa est q̃ pactũ vni factũ ꝓdest alij ſi ſocij ſunt.alias secꝰ. Ita no. ſ.de pac.l.idẽ in duobꝰ: ⁊ tex.vĩ.ſ.eo.l.eandẽ.§.i.⁊ de arbi.l.ſi duo.ᵇde hoc delibe. le.l.iij.§.nunc de effectu. Sed certe tex.in.d.l.eandẽ.§.i.vĩ reqrere duo.ſ.q̃ ſint ſocij ⁊ cõis culpa interuenerit. Itẽ glo.in.d.§.nunc de effectu.vĩ ſentire idẽ qñ ñ ſunt ſocij. Unde ꝓ iſto paſſu declarãdo primo oꝫ videre qualiter dꝫ intelligi illud qõ iura dicũt ſi ſocij ſunt ſiue nõ.de qua ſocietate hic itelligitur. De hoc ſunt multe glo. Una est ad vell.l. vir vxori.§.ſi.in glo.magna q̃ dicit q̃ lꝫ cõiter cõtrahãt: ⁊ in cõmunes vſus accipiãt.nõ tamẽ dicunt ſocij. Alia gloſella ſequẽs ibidẽ dicit q̃ ita demũ ſunt ſocij: ſi hoc ẽ actũ alias ſecus. Alia glo.est in.l.ſi duo.ſ.ſiqs cau.q̃ dicit q̃ dꝫ intelligi de ſocijs oĩuꝫ bonoꝝ vel eiuſ dẽ obligatiõis ſed certe inq̃tuꝫ glo.predicte itelligũt de ſocijs omniũ bonoꝝ bene dicũt.ſed iquantũ intelligũt de ſocijs eiuſdem litis vel eiuſdẽ obligationis etiã bene dicũt.⁊ ẽ caſus.j̃.rẽ ra.ba.l.ſi qs vni.ſed debet intelligere hoc acto q̃ oẽ cõmoduꝫ vel incõmodũ ꝓueniẽs ex illa lite vel obligatiõe ſit cõe: ⁊ tũc vere ſunt ſocij: vt.ſ.pro ſo.l. ſi vnꝰ ex ſocijſ ĩ pri.ita Ja.de are.tꝫ.ſ.e.l.edẽ.§.i.⁊ .l. ſi duo rei. Hoc premiſſo dico q̃ pactũ factũ uni ex reis debendi prodest alteri.ſ. inq̃tũ ĩterest eiꝰ cui pactũ factuꝫ est ſꝫ regulã positã.ſ.ꝺ pac. l.⁊ heredi.§.ſi.⁊ hoc ſiue ſint ſocij ſiue non. Declaro primo in nõ ſocijs ſi factũ est pactum uni de nõ petẽdo.ſi alter cõuentus ⁊ exactꝰ hẽret regreſſuꝫ cõtra eũ cui pactũ factum est in totũ: q: forte tota pecunia ad eũ ꝓuenerat.uel in partẽ ſi ꝓs pecunie tm̃ peruenerit eatenꝰ ſibi pactũ ꝓderit: q: eatenus eius interest cui pactũ factuꝫ est.⁊ hoc tꝫ gl.in.d.l.iiij. §.nũc de effectu de lib.leg. ſed ſi ſunt ſocij tunc idẽ: q: ſi alter conuentus nõ eẽt habiturꝰ regreſſuꝫ contra illũ cui pactum factũ est.vtputa ſi ex ꝓpria culpa cõueniat.tunc pactuꝫ factũ uni nõ prodest alteri. ſecus ſi eẽt habiturꝰ regreſſum per actionẽ pro ſocio: ut q: ex cõi culpa ꝓueniat ⁊ hoc est qõ dicit tex.in.l.eandẽ.§.i.ſ.eo.ibi ſi ſocij ſũt: ⁊ cõis culpa itercesserit.q.d.ſecus ſi ex culpa ꝓpria cõueniatur. Ad unũ tamẽ aduertẽdum est: q: eo caſu quo ſocius cõtra ſociũ est habiturus regreſſum: tũc pactum factum uni prodest alij inſolidũ: ⁊ in hoc differunt a nõ ſocijs. Ad cuius intelligẽtiam pono exemplũ. ſunt duo rei ſocii in uiginti. facio uni pactũ. alium nõ potero conuenire in decẽ: q: ſi ille ſolueret quicquã repeteret a cõſocio: ⁊ eodẽ modo ſi unũ minimũ denariũ peterẽ illiꝰ partẽ repeteret ab eo cui pactum factũ est cuꝫ omne cõmodũ ⁊ incõmoduꝫ debet eſſe cõe: vt.ſ. dictuꝫ est.⁊ iõ q: nõ põt alter ꝓueniri quin ingeretur ille cui pactũ factum est.iõ pactuꝫ ſibi prodest inſolidũ: ⁊ hoc vult dicere tex.ſi bene aduertat.ſ.de arbi.l.ſi duo ꝓut loquitur

a ¶ Alteri ꝓdest.pau. de ca.dicit q̃ ꝗ ſibi nõ placꝫ q: bar. in.l. ex duobꝰ. §. fideiuſſor.ſ. de iureiurã. vult ꝗriũ: q: aliud est ĩ iuramẽ.q̃ ꝓſtatur volũtate partũ aliud in ſnia ĩ qua pars nõ conſentit cũ ſerturꝫ cã ⁊ est magis ſtricti iuris: vt idiſtincte nõ ꝓ ſit alteri ⁊ ita diſputãdo tenuit Ricar. malũ: vt ibi bar.refert: ⁊ in.l.adul.de adulte.

b ¶ Ego dico ꝗriũ tꝫ ipſe ĩ.l.ſi adulter §.ſi eo tẽpore.ff.de adulte.⁊ an econtra ſnia lata ꝓtra ꝓncipalẽ noceat fideiuſſori. vide ang.ĩ.l.in cognitõe.ſ. ad ſille.

c ¶ Indiſtincte nocet. ꝗ bar.tñ tenet bat ray. ĩ. l. ticio.§.ticio genero.⁊ ibi do. io. in.ij. col.de ꝓdi.⁊ demõ.⁊ bar. ibi per. d.l. duo.de arb. imo.ibi ſe remittit ad hic nota. ꝓ bar. ꝗ bart. facit tñ.l. ſj. iũcta gl.i.C.de fi. inſtr. Sꝫ illã gl. reꝓhẽdit imol.i.l.ſepe in.viij.col. ꝺ re iud. ⁊ vid bar.i.l.denũciaſſe. §. q d tñ de adulte. v̀.in criaiib⁹ dicit cẽ idem ⁊ bũ: q: lꝫ ꝓnuciatum ſit vnũ cõmiſiſſet falſuꝫ vtẽdo ſciẽter falſo inſtrumẽto vel faciendo ſciẽter fieri falſuꝫ iſtrumentũ nõ ſequitur q̃ alius ſciẽter ⁊ doloſe vſus est vel fieri fecerit nõ eni cõmittitur falſum ſine dolo.l. nec exẽplum. C. de fal. ⁊ in auc. de fide inſtr. in prin.⁊ hic

addē in.l.loci corpus.§. si fundū.ē.si serui.vendi.

in duobus reis debēdi.facit.ē.siqs cau .l.si duo.ī prin. ⁊ qō ibi no.Sed ꝓtra predicta vī.l.si ex duob°.de neg. gest.que ꝓtradicit in duob°. Primo:q: denūciatio vni° ex socijs nō ꝑdest alijs.hic secus in pacto. Sed certe ꝫ ibi sint ꝓsocij nō tamē erāt correi:q: quilibet tenebatur ꝑ parte:ideo denunciatio impedit pro parte sua tantū actionem oriri.sed hic loquimur cum erant correi insolidū obligati.⁊ cōsocij.iō pactū factū vni simpliciter solidā obligationē respicit cū insolidū teneant.iō alij prodest:q: paciscētis interest:vt dictū est.sed si poneres pactuꝫ eē factum tm̄ ꝑ parte ei° cui factū fuit pactū.tūc fateor ꝙ alij nō proficeret:q: eēt eadem rō que est in.d.l. si ex duob°. ¶ Scōo op.ad id qō dixi ꝙ ēt si ali° ꝑ pte dimidia ꝓuenitur:hēret regressuꝫ ꝓtra aliū:q: hoc videtur cōtra predictā.l.si ex duob° ⁊ qō ibi no . in vlti.glo. Sed certe gl.i.illi°.l.dicit ꝙ illa.l.nō pōt hēre locū ī socijs oīuꝫ bonoꝝ.⁊ iō inquantū hic loqmur ī socijs oīuꝫ bonoꝝ illa.l.nō ob.sed ꝑut hic loqmur in socijs eiusdē obligationis illa.l.ꝓtradicit.So.forte illa glo. nō bene loqtur:q: tex.dicit ꝙ ille q prohibuit nō dꝫ dānum pati ex ꝑsona alterius nō aūt dicit ꝙ ex ꝑsona alteri°lucret. sed si ali° cōicaret sibi lucrū ꝓueniēs ex gestione:⁊ illud ꝙ soluit gestori nō recuperaret iā lucrarēt.Sed posito ꝙ illa glo.verꝫ dicat .rñdeo ꝙ ibi ꝑhibitio hꝫ vim solutionis ꝑ parte ꝑhibentis tm̄.hic ꝓ pactū vim solutionis nō hꝫ:vt no.in.l.si vnus.§.sed ⁊ si generaliter.ē.de pac.iō q: nil pro ꝑte sua videt soluisse ille cui pactū ē factum alter cōuent° ab eo repeteret. Habes ergo ex predictis qñqꝫ sunt duo socij nō correi.⁊ loqtur.l.si ex duobus.qñqꝫ sunt duo correi nō socij.⁊ loqtur glo.in.l.iiij. §.nunc de effectu.⁊.ē.dixi.qñqꝫ sunt duo socij:⁊ correi ⁊ tūc aut pactū fit vni pro ꝑte sua tm̄ nō alterius : ⁊ ali° pōt pro sua ꝑte ꝓueniri.ar.d.l.si ex duob°.Siꝗ fit simpliciter:⁊ dic vt.ē.dixi. ¶ Sed quero q̄ est rō diuersitatis ītēr pactū ⁊ acceptilationē.Rō pꝫ:q: acceptilatō viꝫ solutōis hꝫ. ¶ Itē quero q̄re aliter distinguit in snia et iuramēto ⁊ pacto.Rñdeo rō est:q: snia ⁊ iuramentū declarāt debitū nō subesse.secus in pacto. Itē iuramentū hꝫ vim solutōis:vt dixi.Vidimus vtruꝫ pactū factū vni reo debēdi profit alteri.¶ Sed quero an factuꝫ ab vno alteri noceat?Dico quātuꝫ ad īterrūpendā prescriptōꝫ alteri nocet:vt.C.eo.l.si quo ad alia nō repio ꝙ debeat nocere ergo.⁊c̄.vt.l.si vn°.§.ante oia.de pac. Hō ob.l. pe.j.e.q: ibi de alio facto loqtur:vt ibi dicem°. Supest vt videam° de reis credēdi.an pactū vni° profit vel noceat alteri.Et hic ē aduertēduꝫ: q: quedā sunt pacta q̄ pristinā obligationē totaliter ꝓmunt:vt acceptilatio:⁊ de hoc dictū est.ē.quedā sunt pacta que ꝑstinā obligationē nō tollūt totaliter:vt pactū de nō petēdo. Itē pactuꝫ de ꝓstituēdo:vt.l.itē illa.§.si.ē.de ꝓsti.pecu.q̄dam sunt pacta q̄ lꝫ primā obligationē totaliter hēant ꝓmere:tū relique remanēt:vt nouatio.nā noua obligatio loco prie ꝓstituit:⁊ illa duo genera pactoꝝ q̄tuꝫ ad ꝑposituꝫ vident eē eiusdē nature:⁊ sic vī ꝙ vni° pactū alteri nō noceat:vt.ē.de pac.l.si vn° in prin. In cōtrariū vī ꝙ noceat.de ꝓsti.pe.l.idē est.de noua.l.si rem.§. si duo Glo.in.d.l.si vn° ponit q̄sdaꝫ solutōes que ꝓtinēt meraꝫ diuinationē.sed in.d.§.si duo.ponit alias ītēr quas ponit hāc.aut sunt socij:⁊ pactū ⁊ nouatio vni°nocet alteri.ita loqtur.§.si duo.aut nō sunt socij:⁊ nō nocet. ita loqtur.l.si vn° in prin.⁊ ita tꝫ Dy.Certe ista sol.est contra casuꝫ dicte.l.si vn° in ꝑn.vbi expresse loqtur in socijs lꝫ gl.videat euadere:ſꝫ nō pōt euadere sine magna violentia. Unde guil.de cu.dicit totū cōtrariū. aut sunt socij:⁊ pactū vnius nō nocet alteri. Idē ī nouatōe : vt.d. .l.si vnus.in ꝑn.aut nō sunt socij ⁊ pactū ⁊ nouatio vni° nocet alteri:vt.d.§.si duo.Rō hui° est : q: qñ sunt socij debitū est cōe vnde vnus nō pōt paciscī in ꝓiudiciū alterius.sed qñ nō sunt socij:tūc debitū ē cuiuscūqꝫ ꝑpriū° ⁊ vn° pōt facere qcqd vult.nec alteri in aliquo tenetur. Pro hoc est tex.ē.ad legē fal.l.in lege fal.hoc obseruā

dū.ᵇIstud idē tꝫ Ja.de bel.in corpe eodē.Istā opi.puto verā.do gl.que dicit hāc opi.fuisse Azo. in hac.l.si ex duob°.lꝫ iste idē Azo in sū.aliter dixerit . Dic ergo lati° sic aut sūt duo rei credēdi ex cā onerosa:q: mutuauerūt vel vēdiderūt : vel alio simili mō.aut sunt duo rei credēdi ex cā mere lucratiua.ut puta ex cā legati vel donatōis ꝓmo casu pactū vnius nō nocet alteri :q: debitū nō ē cuiuscūqꝫ ꝑprium : sed cōe est magis si pecunia cōiter ab vtroqꝫ ꝑcessit. Casus est in.d.l.si vn°. in prī. ꝑut gl.intelligit ibi ī socijs re ipsa nō ꝓuētiōe:vt ibi no.⁊ no. ī.d. §. si duo.Fateor tm̄ ꝙ si pecunia ab vno tm̄ ꝑfecta esset pactū ipsi° alteri noceret:q: tūc est debitū suū ꝑpriū.ar. ē.ad mace.l.sed iul.§.nō solū:⁊.§.si.Scōo casu distingue.aut sūt socij aut nō:vt.ē.dixi.⁊ sm predictā distinctionē dꝫ intelligi.ē.ad vel .l. q̄uis.§.q̄ q̄.⁊ ꝙ ibi no.ī gl.Sed hoc vī ꝓtra.l.si duo.ē.de arbi.sed statim apparebit.Est aliud gen° pactoꝝ per qō pria obligatio nullo mō ꝑimit.sed ꝑsona paciscētis obligat ad penā si fecit:vt cōpromissuꝫ.nā si arbiter vetuit nō petere ius primū remanet incōcussuꝫ sine alicui° exceptōis obstaculo vt.l.i.C.de arbi.sed petēs īcidit in penā si socij sunt.alias sec°:vt.d.l.si duo.Dicetis vos q̄ est rō ꝙ hic magis ꝓiudicat factū ei° qui soci° est q̄ eius q nō est soci°.cum ē.ꝑti.ꝓtrariū dixi ī pacto?Rñ.iste qui ꝑmisit nō culpa gessit cū negocia coīa gessit ea diligētia qua sua gessit: vt.l.soci° socio.ff.pro so.iō si ali° soci° petit qcqd exegerit:dꝫ ei cōpromittēti cōicare:⁊ sic si petit noīe ei°vī peti ad eius vtilitatē.merito in penā īcidit:⁊ hoc dicit tex. in.d.l.si duo.ſꝫ in pacto paciscēti culpa īputatur cur debitorē liberauit.iō alius soci° pōt ꝑ parte sua agere.nec repellit pacti exceptōe:q: illud quod exegit socio coīcare nō dꝫ ꝑ ꝑ sui culpā:⁊ sic nomine paciscētis nō vī agi. sed si poneres ꝙ id qō exegit dēret cōicari paciscēti.dico ꝙ nō obstaret pacti exceptio ꝑ.d.l.si duo:⁊ siqs cau. .l.si duo in ꝑn.⁊ ibi no . vbi est casus.⁊ ista sūt subtilia ⁊ de mēte iuris ꝓcedūt.¶ Septīo q̄ro de nouatōe:⁊ ꝓmo de reis debēdi.Dic aut vn° ꝑmittit aīo nouādi ⁊ liberādi aliū:⁊ tunc nō est dubiuꝫ ꝙ alij ꝑdest : q: hoc posset glꝫ exne°:vt.l.stichū.§.si.de noua.⁊.l.si debitor tu°.j.ē sol.aut vn° ꝑmittit aīo nouādi obligationē qua ipse tātuꝫ tenet hoc exꝑsso ꝙ ad aliuꝫ nō ꝑrogatur ⁊ ali°non liberat:q: idē contingit in solutōe:vt.ē.man.l. papi.de sol.l.modestin°:⁊ ibi ꝑ Dy.⁊ lꝫ in acceptilatione idē cōtingat:vt.ē.dictū est.aut simpliciter aīo nouādi ꝑmittit.⁊ tūc dico ꝙ vterqꝫ liberat:vt.ē.ad vel .l. si pro vno ⁊ no.eo.ti.l.q̄uis.§.q̄ q̄. De plurib° ꝗo reis credendi an si vn° stipulat aīo nouādi alteri noceat.ē. ꝑti. q.dictū est. ¶ Sed circa vnū posset dubitari qualiter acceptilatio vnius ꝑdest idistincte ⁊ nocet alteri.sed in nouatione distinguit cū nouatio hēat vim solutōis sicut acceptilatio:vt.d.l.si rem.§.si duo.de noua . Cogita tu ꝑ uecte. ¶ Sꝫ pone ꝙ erāt duo rei credēdi ex ꝓtractu iurisgen.vnus liberauit reū per stipulationē ⁊ subsecutaꝫ: acceptilationē an alteri correo ꝓiudicet ſꝫ ea q̄ dicta sūt Itē acceptilatio in eo ꝙ ꝑ nouationē nō ꝑimit ualet iure pacti nō iure acceptilatōis:ut.j.de accep.l.si acceptilatū.sed pactuꝫ nō preiudicat simpliciter:ut dictū ē.ergo.⁊c̄. Est ergo in qōe an pactū hoc qō ex acceptilatōe resultat hēat eandē uim quā hꝫ uera acceptilatio in ꝓiudiciū correi.Et uidet ꝙ sic:ut.l.⁊ ꝑ iusiurā.§. ⁊ si fideiussore.j.de accept.Cōtra dico ꝑ dictā.l.si acceptilatio ⁊ de pac.l.si un°.§.pe.Nec ob.§.⁊ si fideiussore : q: ibi fideiussor tenebat uerbis cū aliter teneri nō posset.iō in eius ꝑsonā ualuit iure acceptilatōis. ¶ Sed qd de nouatione q̄ fit per delegationē.Rñ.siue unus ex reis credendi delegauerit.siue un° ex reis debēdi fuerit delegatus.dico idē per oīa ꝙ est in ꝗa solutōe ⁊ acceptilatōe: ut.d.l.si rē.§.si duo.ꝗ.alioquin.de noua.soluit enim q delegat:ut.ē.ad uel.l.q̄uis . §.interdū.⁊ mā.l. ītēr cāo §.abesse.Itez ꝑ hāc delegationē liberat qs a creditore totaliter:sicut ille q soluit ⁊ cui accepto fert.nec pōt uti

addē in.l.loci corpus.§. si fundū.ē.si serui.vendi.

dC.l.si duo. ⁊ gl.in.l.iiij. §.nūc de effectu.de liber. leg.⁊ baꝫ.ī.l. idē in duob° ē.de pactis. ADDE bal. ꝓsi. lxxij. iij. lib.

eC Cuiuscunqꝫ ꝑprium. pau.de ca.tꝫ ꝓ in.l.si vn°. in ꝑn. ff. de pac.

bC Hoc obseruandū. videbar in.l. reos ⁊ qō ibi dixi ē.eo.

cC Cogita. vide ꝑ pau. in.d. l.si vn° in prin.ff.de pac.

exceptione ꝓtra ipm cui delegat⁹ est: vt.l. doli exceptõ de noua. sz in nouatõe qñ pmittit eidẽ cui tenebat prio hoc nõ ꝓtingit. facit de noua. l. aliã de dona. si id qõ in pn. ⁊ §. fi. ¶ Octauo q̃ro [a] de cessiõe. Circa qõ dic. aut cessio fit reo debẽdi ꝓtra quẽ fit cõsentiẽte eo. ⁊ tũc idez qõ in delegatione dictũ est: ut. d. l. si rẽ. §. fi. ibi uel nuptura ipa ꝑm unũ intellectũ. aut eo nõ cõsentiẽte: ⁊ tunc aut fit correo suo. ⁊ iste corre⁹ cui cedit ista cessiõe est liberat⁹. Casus ẽ singularis. s̃. de le. ij. l. q duos facit õ li. leg. l. si is q duos. aut fit cessio exneo. ⁊ tũc hec qõ ẽ dupliciter ꝓsideranda. Prio ex pte reoꝝ credẽdi. si enim un⁹ cedit actionẽ sine alio ille cessionari⁹ est loco rei credẽdi. ⁊ sic iter eos erit loc⁹ iure ꝓoccupatõis ⁊ solutõis recipiẽde sicut pmo: ut. l. qõ ipsis. ⁊ l. heredẽ. j. de reg. iur. ⁊ l. si mior. in fi. s̃. de pcu. Scõo ex pte reoꝝ debendi: ut si ꝓtra unũ fiet cessio alio iuito uel ignorãte p hoc alter nõ liberat sicut nec petitõe facta ab initio nec pcuratoris ꝓstitutõe: ut. C. õ fideius. l. fi. tũ si cedẽs exigerz ab eo ꝓtra quẽ nõ facta est cessio onerat se. qñqz fcõ ei⁹ alius ꝓtra quẽ facta ẽ cessio liberat⁹ est: vt. l. si is q duos de le. ij. ¶ Nono q̃ro [b] de ꝓfessione. an ꝓfessio vni⁹ alteri pst vel noceat. Et circa reos debẽdi dic q̃ vni⁹ cõfessio põt alteri nocere quo ad iterrũpendã prescriptionẽ vt. C. e. l. fi. pdesse ãt nõ põt sicut nec petitio nec snia cõdẽnatoria: vt. s̃. dictũ ẽ. Circa reos credẽdi dic. aut vn⁹ ex reis exigit ꝓfessiõz a reo debẽdi: aut ipsi reo ꝓfessionẽ facit ad ei⁹ liberationẽ. Prio casu sigdẽ ĩ iudicio alteri nocet. cũ enizꝝ ꝓfessio hẽat vim snie: vt. s̃. de cõfes. l. i. appropat sibi totũ debitũ multomagis q̃ p litis ꝓtes. si ex iudiciũ: tũc alteri correo nihil ꝑiudicat cuz talis ꝓfessio solã pbationẽ inducat: vt. l. publia. s̃. depo. in fi. pdesse nõ põt ad ꝑscriptionẽ interrũpendã: vt. C. e. l. fi. Scõo casu dico q̃ talis ꝓfessio hz viz pacti de nõ petẽdo: vt. l. tale pactũ. in pn. s̃. de pac. ⁊ no. j. de sol. l. si ex pluribus. ĩ pn. ⁊ iõ q̃ dixi in pacto hic eodẽ mõ dico. ¶ Decio quero de successiõe. ⁊ hic est aduertendũ. aut vn⁹ ex reis debẽdi succedit alteri correo: vel re⁹ credẽdi alteri correo credẽdi: ⁊ tũc neutra obligatio extinguit. sed in vni⁹ psona vtraqz obligatio durat: vt. s̃. eo. l. si reus. ⁊. j. de fideius. l. gñaliter. ⁊ l. si re⁹. ⁊. j. õ so. l. si duo rei. aut creditor q sol⁹ erat succedit vni ex reis debẽdi. ⁊ hic ẽ casus ĩ. l. vrãnius. j. de fideius. Ex q̃ colligit talis distinctio. aut illi rei debẽdi erãt socij: ⁊ ab alio cui nõ est successuz põt solũ pro parte peti: vt ibi pz. aut nõ erãt socij: ⁊ tunc ab alio correo de rigore põt creditor peteꝛ solidũ debitũ: vt ibidẽ pz in tex. aut q̃ris de equitate ĩspecto obstaculo exceptiõis: ⁊ tũc aut fuerũt ꝓstituti duo rei ex cã onerosa: q: fuit eis mutuatũ. aut ex cã lucratiua: q: ex mera liberalitate pmiserũt: vt duo rei. Primo casu aut ad correuz cui creditor succedit: puenit pecunia mutuata ĩ totũ vel in partẽ: ⁊ eaten⁹ creditor agẽs exceptõe repellit p has regulas. prio: q: pro ea pte nõ põt cedere actõez ꝓtra seipz. ergo ⁊c̃. vt. l. stichũ. §. pe. j. de sol. ⁊ not. gl. in. d. l. vrãnius. scõo q: si exegisset tenet illi exacto p pte illa: vt no. C. e. l. i. ⁊ dixi. s̃. e. l. reos. vñ dolo facit q̃ petit ⁊c̃. Si ꝓo ad illũ reũ cui successit nũ puenit. tũc in nulla pte obstat exceptio cũ cã dande exceptionis nõ subsit. Scõo casu qñ ex mera cã lucratiua idẽ: q: ĩ nulla pte exceptõe repellit cũ nulla cã dãde exceptõis subsit: vt. l. in lege fal. hoc obseruandũ ad. l. fal. Idem puto si vn⁹ ex plurib⁹ reis debẽdi successit illi creditori q sol⁹ erat. naz in mõ ponẽdi ab altero idẽ iuris ẽ qõ supra dixi. aut vn⁹ reus debẽdi q solus erat successit vni correoꝝ credẽdi: ⁊ tũc idẽ q̃si: q: tũc alter corre⁹ põt ab eo petere partez si sunt socij. vel si nõ sunt socij petat ab eo ptem q̃ ab eo pfecta est. vel si ex mera liberalitate fuerũt cõstituti duo rei credẽdi alter põt totũ petere. ar. eoꝝ que dicta sunt: ⁊. s̃. so. ma. l. si socer. in pn. Idẽ si vn⁹ reoꝝ credẽdi successit reo debẽdi q solus erat eadẽ rõne. aut vn⁹ ex plurib⁹ reoꝝ credẽdi successit vni ex plurib⁹ reis debẽdi: vel ecõtra: ⁊ tũc qd iuris sit: hẽs ex predictis. ¶ Sed circa hoc posset dubitari nõne successio p solutõe est: vt. j. de fideius. l. si debitori: ⁊ l. stichũ. §. aliqñ. j. de sol. sz p solutionẽ vni⁹ vterqz liberat: vt dictũ est. ergo ⁊c̃. Sol. pz ex his q̃ dixi ĩ. l. si is q pro ẽptore in pe. q. s̃. de vsuca. ⁊ tangitur p gl. ĩ. d. l. si socer. s̃. so. ma. ⁊ in. d. l. vrãni⁹. ¶ Undecio q̃ro [c] de mora: an mora vni⁹ alteri pdest vel noceat. Et pmo videam⁹ de reis debẽdi: ⁊ circa hoc ẽ magna dissensio in gl. nã in. l. mora. §. fi. s̃. de vsur. dicit q: ñ nocet. C. e. l. fi. j. ti. i. l. pe. vñ dicere ꝓtra: ⁊ q̃lz eaꝝ gl. variat vnde dic aut q̃ris vtrũ mora vni⁹ noceat alteri quo ad ĩpediendũ cursuz pscriptõis ꝓtra creditorẽ ⁊ nocet sicut si vtriqz facta eẽt iterpellatio: vt. C. e. l. fi. aut q̃ris vtrum noceat quo ad hoc: vt qlz teneat de interitu vel ad vsuras: ⁊ tũc aut sũt socij ⁊ nocet. j. e. l. pe. aut nõ sunt socij: ⁊ nõ nocet: vt. l. mora. §. fi. s̃. de vsur. Ita tz glo. in. l. vni cuiqz. j. de re. iur. alias est. §. in. l. ĩ ꝓdẽnatione. Idem tz By. eẽ de reg. iu. i. c. mora. i fi. li. vj. Rõ põt eẽ vez sicut pactũ vni⁹ pdest alteri: ita nocz. ¶ Sz iuxta pdicta q̃ro qd ecõtra. creditor fuit ĩ mora recipiẽdi quo ad vnũ ex reis debẽdi. q ponam⁹ obtulit pecuniã debitã q̃ postea pempta est: an alteri hoc pst. Credo q̃ sic indistincte: q: quolz alio exneo offerẽte pdest: vt. C. õ cap. ⁊ postli. reuer. l. cũ postliminiũ. ⁊. j. de so. l. q decẽ. §. q decẽ. ⁊. §. cũ in stichuz. ibi quẽ admõz ⁊c̃. facit qõ no. C. de so. l. obsignatõe. Est ẽt videndũ circa reos credẽdi an vni⁹ mora in recipiẽdo alteri noceat. Et dico q̃ sic ĩdistincte. cũ enizꝝ qlz possit solutionẽ recipe: vt. l. si vn⁹ ĩ pn. s̃. õ pac. ⁊. l. si rẽ. §. si duo. j. de noua. ⁊ mora ei⁹ q põt solutionez recipe nocet ei ad quẽ res ptinet posito q̃ nullũ ius habeat in re sz sit nudus mister: vt. l. si p te. s̃. de vsur. ⁊ de act. ⁊ obl. l. traiecticie. in pn. ergo multo magis ĩ cãu nostro. ¶ Sed qd si mora facta est vni ex reis credẽdi vtꝝ alteri pst. Et ꝓstat q̃ sic quo ad iterrũpẽdã pscriptõez vt. j. l. fi. Itẽ credo quo ad ppetuandã actionẽ: vt reus teneat de iteritu: q: idem eẽt quolz exneo iterpellãte: vt s̃. õ vsur. l. fiqs solutionẽ. ⁊ qõ no. s̃. de ꝓb. obl. l. si seruuz. §. nũc videam⁹. ¶ Itẽ iuxta pdicta q̃ro. pone q̃ pmo creditor fuit ĩ mora vno ex duob⁹ reis offerẽte. scõo creditor iterpellauit aliũ reũ q ñ obtulit an p hoc videat purgata mora creditoris. quo ad primũ dico q̃ non: vt. l. mora. la. ij. s̃. de ꝓb. obli. ¶ Duodecio q̃ro [d] de culpa an culpa vni⁹ alteri noceat. Circa qõ dic: aut duo rei cõstituunt in ꝓtractu cui⁹ obligatio cõmittit rõe culpe ad interesse: ⁊ tũc vni⁹ culpa alteri nocet: vt sic vnus [e] ex facto alteri⁹ teneat: vt. C. loca. l. si diuersa. ⁊. s̃. locati. l. cũ apparebit: ⁊. s̃. e. l. eandẽ. Si ãt ꝓstituũt duo rei ad aliquã spẽz ad quã statiz ꝓmittit obligatio: sz rõe culpe ppetuatur: q: de iteritu tenet: ⁊ tũc dic idẽ qõ supra dictũ est in mora: vt. l. pe. j. e. ⁊ ibi est casus sz vnã lec. Predicta ꝓa nisi culpa eẽt cõmissa in his de qb⁹ supra spãliter dictũ ẽ q: tũc dic vt dixi. s̃. Sz an culpa vnius ex reis credẽdi noceat alteri. rñdeo in acqrẽdo hoc ẽ in faciẽdo ꝓmitti stipulationẽ nocet si socij sũt: vt. l. si duo. s̃. si quis cau. In alijs dic: vt dictũ est. s̃. de pacto ⁊ de mora. ¶ Decio tertio q̃ro de rescissione vtrũ rescissio facta in psona vnius cũ oẽs eẽnt liberati ista liberatio in psona vni⁹ rescindit an alteri noceat. Dic aut liberatio rescindit ĩ psona ei⁹ cui pncipaliter ẽ facta: ⁊ alteri nocet: vt. s̃. ad vel. l. si p vno: ⁊ de his q̃ ĩ frau. cre. l. fi. circa pn. Idẽ si ab initio ĩ ei⁹ psona ipso iure nõ valuit: ut. l. si spõsus. §. i. de dona. iter ui. ⁊ uxo. Predicta puto ꝓa nisi ille act⁹ p quẽ liberatio ꝓtingit dolo creditoris iterceſſit ar. j. de fideius. l. si tici⁹. j. de sol. l. q̃ res. in pn. Si ꝓo rescissio ꝓtingit in psona eius ad quez liberatio porrigit p quãdaz ꝓnitiaz: ⁊ tũc alteri nõ noceret. ut. d. l. si spõsus. §. i. de lib. le. l. si is q duos: ⁊ ibi no. sic dz intelligi de dona. cau. mor. l. senatus. §. duob⁹: ⁊ qõ ibi no. ¶ Decio q̃rto [f] ⁊ ultio q̃ro generaliter de q̃lz exceptõe: utrũ exceptio ꝓpetens uni ex duob⁹ reis debẽdi porrigat ad aliũ. de exceptiõibus loquor de qbus supra dictũ nõ est spãliter. Et dic aut exceptio est mere psonalis: ⁊ ad aliũ nõ porrigit: sicut nec

a ¶ Octauo q̃ro. vide q̃ dixi post imol. in. l. nõ quocunqz. §. qui gayuz. ff. de lega. i.

b ¶ Nono q̃ro. vid ang. ⁊ imo. in. l. si seruũ. §. nũc videndũ de de ꝓb. obli. Quid ãt de sciẽtia: an scientia vni⁹ noceat alteri. vt de bal. i. l. i. C. ad mace.

c ¶ Undecio q̃ro. Cũ bar. ꝓcor. pau. de ca. i. l. mora rei. s̃. ti. i.

d ¶ Duodecimo q̃ro. adꝺ bar. in. l. si in sulã i. v. q. s̃. de ꝓbo. obl.

e ¶ Ut sic vn⁹ vide p imol. tenẽtez q̃riũ in. l. pe. j. co.

f ¶ Noceat alteri. Et facit ad. q. bal. i. l. falsus ad fi. C. de fur. q̃ si vn⁹ ex reis credẽdi fuit expulsus ⁊ ꝺbitor fuit coactus soluere rei publice: an noceat alteri correo credẽdi in solutione.

g ¶ Decimo quarto quero. Et ista faciũt ad. q. an exceptio litpendẽtie pst alij correo ꝺbẽdi. bald. q̃ nõ in. l. fi. in fi. C. eo. per bar. i. l. iij. §. i. i. ij. col. s̃. e. titu.

ad fideiussorē: vt.l. exceptio. de excep. cū si. aut sunt alie exceptōes q̄ ad fideiussorē porrigunt. ⁊ tūc aut fuit q̄situs color: q: ī ꝟitate fideiussor erat ⁊ nō corre⁹ ⁊ ad eū porrigit: vt.l. fz ⁊ si iul. §. i. s̄. ad mace. aut nō fuit color q̄situs: ⁊ tūc aut erāt socij ⁊ vnius exceptio porrigit ad aliū: vt. s̄. e. l. si duo rei. aut nō erāt socij: ⁊ tūc siquidem obligauerūt se ex cā onerosa: q: mutuo acceperūt: ⁊ tūc eaten⁹ cōpetit exceptio alteri q̄tenus ad eū cui exceptio sine dubio cōpetit ꝓuenit de pecunia: ut. d. l. fz ⁊ si iul. §. itē si duos. ad mace. Si ꝟo obligauerūt se ex mera liberalitate. tūc exceptio uni ꝓpetēs nō ꝓdest alteri si nō sunt socij: ut. d. l. si duo. s̄. e. ⁊ l. si ex duobus. §. i. s̄. eo.

Ex. l. sequenti.

¶ Noiatuz dicitur fieri q̄ fit nomine appellatiuo.

s **Iuca certis.** Heredes ī dubio uident ꝓ portiōib⁹ hereditarijs grauati. h. d. ¶ Op. de. l. turpia §. fi. s̄. de le. i. ⁊ l. nōnunq̄. s̄. ad treb. Gl. dicit q̄ noiati pōt itelligi noīe ꝓprio: ⁊ sic itelligunt ꝓtraria. Itē noiatim pōt itelligi noīe appellatiuo: ut hic ⁊ tene menti: q: noiatiz dī fieri ēt noīe appellatiuo. facit. s̄. ō lib. ⁊ post. l. ticius testō. in ꝑn. ¶ Itē op. q̄ qlz uidet grauatus in solidū: ut. l. si ex toto. §. i. s̄. de le. i. So. dicūt qdaz q̄ ibi testator expressit fz diuinare est. alij q̄ ibi ꝟbuz dato bis fuit exp̄ssuz: ⁊ sic due fuerūt oīones. qō nō plz: q: tūc qlz tenet ad diuersa decē nec eēnt duo rei: ut. s̄. eo. l. ij. ⁊ ibi dixi in pria. q. Alij dicunt ⁊ ista est ꝟa q̄ ibi alternatiue. hic copulatiue. ¶ Itē op. s̄. eo. l. eandē in ꝑn. ubi ēt copulatiue. Solu. ibi testator hoc exp̄ssit ꝑm ueram opi. ¶ Ultimo aduerte glo. hic in fi. q̄ dicit si testator dicat duos heredes quos prio noiaui ⁊c. vī eos noiare noibus appellatiuis: ⁊ sic noiati ꝑ relatiuū qs vel qui non uident noiati noibus ꝓprijs qō est ueꝝ: vt. l. si pī filio. s̄. de vul. ⁊ pu. lz Ly. ⁊ vltramō. ꝓtra. vt no. in. l. fi. C. de īpu. ⁊ alijs subst. ꝑ. l. luci⁹. §. luci⁹ de le. ij. fz illa nō ob. vt ibi dixi. Itē scias q̄ glo. q̄ est. s̄. de sta. lib. l. siqs ex testō facit dīiaz vtrū noiet ꝑs heredū an oīs heres qō ē ꝓtra hanc. l. sed ꝓ illa facit. l. turpia. §. fi. s̄. de le. i. Sed dic: vt ibi ꝑ glo. ⁊ plenius ibi dixi: ⁊ de quibusdā ibi q̄stiui que uidere potes si uis.

e **Ex duobus reis.** Factū vni⁹ ex reis debēdi nocet alteri. h. d. ¶ Op. de. l. mora. §. fi. s̄. ō vsur. Plures sūt opi. vna Pla. ⁊ nō est ꝟa. Breuiter tene hic sūt socij. ibi nō. ⁊ gl. vī tenere eā in. l. ī ꝓdēnatōe. §. i. j. de re. iur. By. in. c. mora. circa fi. de reg. iur. li. vj. ¶ Op. de. l. fi. C. eo. So q̄tuz ad iterruptionē ꝑscriptōis factū vni⁹ nocet alij. q̄tū ad alia nō. nisi cū distinctōe. aut sūt socij ⁊ nocet: vt hic. aut nō sūt socij ⁊ nō nocet: vt. l. mora. ī fi. s̄. de vsur. Et rō est iterruptōis ꝑscriptōis: q: tractat in ꝑscriptōe de lucro captādo cū iniuria alteri⁹: vt. l. si is q §. i. ⁊ l. siqs vxo. §. pe. ⁊ qō ibi no. j. de fur. ⁊ qñ sūt socij quo ad alia nocet. ⁊ tūc rō est: q: snia lata ꝓ vno ꝓdest alij: vt. l. si duo. s̄. de arbi. ⁊ l. eandē. s̄. e. ⁊ ideo cū ꝓmoduz bēant incōmoduz hēre debent: facit quod plene dixi. in. l. ex duobus. s̄. eo.

Ex. l. sequenti.

¶ Que diuersitas īpediat ꝓstitutionē duoꝝ reoꝝ: ibi. Prio. Et an cū plures pacē cū plurib⁹ faciūt ⁊ ꝓmittūt īsolidū inuicē nō offendere sub pena: ⁊ vn⁹ offendatur an oēs ex illa ꝑte possint īsolidū agere tāq̄ correi credēdi: ⁊ oēs ex offendētis teneat īsoliduz: ibi. Scdo. Et an sint correi plures q̄ tenēt īsolidū ex delicto ciuiliter: ibi. Tertio. Et qd cū tenent ex q̄si maleficio: ibi. Quarto. Et an pī ⁊ fili⁹ sint tanq̄ duo rei credēdi cū filius acqrit obligationē ex cā peculij ꝓfecticij q̄ acqritur pī: licz apud filiū remaneat naturalis: ibi. Quinto. Et vnaz regulā qñ dicant plures rei debēdi: ibi. Sexto. Aliā regulaz qñ dicātur plures rei credēdi. vide in fi.

e **Cum duo.** Si ꝑsona vnius ex correis debēdi ab obligatōe eximitur obligatione remanēte alter nō liberat: ⁊ pōt illi obligatiōi fideiussor accedere. h. d. ¶ Op. ⁊ vī q̄ ꝑ deportationē nō liberet imo remanet obligat⁹ naturaliter: q: retinet ea q̄ sunt iurisgentiū: vt. l. qdaz. j. de pe. Timore huius ꝓtrarij sūt gl. ꝓtrarie. hec gl. dubitat nec se firmat sed in. l. vbicūq̄z. j. de fideiuss. tz q̄ remanet obligat⁹ naturaliter. Sz in. l. si debitori. e. ti. tz q̄ nullo mō remanet obligatus. In. l. i. C. de fideiuss. tz q̄ vtraqz obligatio remanet fz ob. exceptio. Et dic q̄ est veritas q̄ oīo est liberat⁹ nō q̄ tollat obligatio sed trāsfundit in fiscū: q: succedit: vt glo. dicit in. l. si debitor. j. de fideiusso. Casus ē in. l. quotiēs. in fi. j. de noua. q: si cōtingeret deportatū obligari naturaliter: tūc sequeret q̄ nouaret pria obligatio: ꝓut gl. ibi inuit ⁊ male: q: cōtra illū text. Et illud est bonū scire ꝓ exbānitis quoꝝ bona oīa publicantur. ¶ Op. hic dī q̄ pōt fideiussor accedere cōtra. l. si debitor. j. de fideiuss. So. aut accedit obligatōi qua tenet deportatus ⁊ nō possum⁹: q: nulla. aut ꝓ obligatione illa simpliciter: ⁊ tūc q: nō est extincta pōt fideiussor accedere. ¶ Primo q̄ro gr̄a hui⁹ q̄ diuersitas īpedit cōstitutionē duoꝝ reoꝝ. Circa qō dico q̄ qñz est diuersitas ī obligatōis ꝓtracte tpe: q: vnus obligat vno tpe alius alio: ⁊ tūc aut est diuersitas modici tpis: ⁊ nō īpeditur ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ: vt. l. duos. §. fi. s̄. eo. aut iter uenit iteruallū longū: ⁊ tūc aut fuerūt duo simul iterrogati: vel simul iterrogauerūt: ⁊ vn⁹ statiz alter ex iteruallo rñdet vel alteri ex iteruallo rñsuz est: ⁊ vitiat ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ debēdi ⁊ credēdi: vt. l. si ex duob⁹. in ꝑn. s̄. eo. aut sepatiz qlz fuit interrogat⁹ ⁊ qlz interrogauit: ⁊ sic sepatim est rñsuz ex interuallo respectu obligatōis p̄cedētis. sed incōtinēti respectu facte iterrogatōis: ⁊ tūc aut in sequēti obligatōe fuit hīta mētio prie. vel exp̄sse hoc actū q̄ eēnt duo rei: ⁊ nō īpedit cōstitutio duorum reoꝝ: vt. l. iij. in ꝑn. s̄. eo. facit de so. l. modestin⁹. aut ī se cūda obligatōe nō fuit fcā mētio prie ⁊ nō erūt duo rei vt isti. e. §. i. Qñqz ē diuersitas ī obligatōis forma: vtputa ego emi ⁊ ex cā ēptōis ꝓmisi ꝑciuz. ali⁹ ꝓmisit idē ꝑciuz ꝑ stipulationē cū ipse nō emeret tūc vitiat ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ. q: oēs. ll. q̄ de duob⁹ reis loquunt: dicūt q̄ ꝓstituūtur eodē ꝓtractu vel stipulatōe vel alio mō: vt. l. i. ⁊ ij. ⁊ l. eandē. ī ꝑn. s̄. e. ⁊ ꝓbat de in rē ver. l. si pre. §. fi. vbi pī q̄ obligat qō iussu ⁊ fili⁹ q̄ obligat mutuo ñ dicunt duo rei. Hoc ēt pz in ꝓncipali ⁊ fideiussore q̄ non sūt duo rei: vt dictū est: q: diuersis obligatōib⁹ tenētur. Preterea ex diuersitate forme obligādi īducit diuersitas cāe: vt pz ī exēplo premisso. fz diuersitas cāe īpedit cōstitutōz duoꝝ reoꝝ: vt statim dicā. ergo ⁊c. Nō ob. l. reos. s̄. e. vbi dicit diuersis actōib⁹: q: expōe: vt ꝓsueuit ibi dici ⁊ īfra dicā. Qñqz est diuersitas ī obligatōis subā q: lz eadē forma ꝓmittāt vn⁹ obligat naturaliter ⁊ ciuiliter. alter naturaliter tm̄. ⁊ tūc nō īpedit ꝓstitutō duoꝝ reoꝝ: vt. l. si ex duob⁹. §. i. s̄. e. Qñqz est diuersitas ī obligatōis cā: q: lz eadē q̄titas sit ꝓmissa: tū cā obligatiōis aliter respicit vnū aliter aliū: ⁊ vitiat ꝓstitutio duoꝝ reorū: vt. s̄. de iterro. ac. l. q̄ seruū ⁊ ibi gl. mag. ⁊. s̄. e. l. si id qō ꝓut loqtur ibi ī dote. Qñqz ē diuersitas in re q̄ ī obligatiōe deducit: ⁊ tūc vitiat ꝓstitutio: vt. l. si id qō. s̄. e. Qñqz ē diuersitas in obligatōis q̄litate: ⁊ hic ē aduertēduz. aut talis diuersitas supuenit ꝑ ꝓstitutionē reoꝝ iā factā: ⁊ nō vitiat: vt. l. eandē. §. sed ⁊ siqs. ij. rñso. s̄. eo. aut ista diuersitas fuit ab initio: ⁊ tūc aut ē īpossibile talē diuersitatē reduci ad paritatē: ⁊ vitiat cōstitutio duorū reoꝝ: vt. d. §. fz ⁊ siqs. i. rñ. aut pōt reduci ad paritatē: vt si diuersitas tpis vel ꝓditionis vel loci. nā in quolz p̄dictoꝝ possibile ē venire tp̄s quo vterqz eq̄liter teneatur ⁊ nō vitiat ꝓstitutio duoꝝ reoꝝ: vt. l. ex duob⁹. ī ꝑn. ⁊. l. eādē. §. fi. s̄. e. īsti. e. §. fi. Et si dicis q̄ est rō q̄ iste diuersitates īpediūt ꝓstitutōz duoꝝ reoꝝ. rñ. lz obligatio duoꝝ reoꝝ ī ꝟitate sūt plures obligatōes: vt. l. eandē. ī fi. s̄. e. ⁊. l. reos. ī ꝑn. ibi diuersis actionib⁹. ⁊. l si re⁹. s̄. e. ⁊ de fideiuss. l. gñaliter. ⁊. l. si re⁹. ⁊ īsti. eo. §. i. tñ. l. vult q̄

ꝗ duobus ad iterruptionē vide aliquos cāus enumeratos ꝑ bar. in. l. si ꝓstāte. i. vij. q. s̄. so. ma. ⁊ adde hic ad bar. in. l. cuz q. §. si a correo. j. de sol.

habeat tantuz effectuz vnius obligatōis: vt insti. eo. §. i. s̄. eo. l. iij. §. fi. de solu. l. qui hominē: ⁊ ideo qz loco vni⁹ habetur talis diuersitas que ad paritatem nō potest reduci nō admittitur: qz quando esset tāta diuersitas ius non posset fingere q̄ loco vnius haberent: vt. s̄. e. l. nemo. sed posset dici diuersitas qualitatis in diem vel cōditionem vitiat stipulationez: vt. s̄. ti. i. l. i. §. siqs simpliciter. Quare non vitiat constitutionē duorum reorum? Rūdeo: qz ibi loqtur in stipulatione que est vna ſm veritatē: ⁊ ſm fictionem. vnde diuersas qualitates nō recipit. arg. s̄. de vsuca. l. eum qui edes. hic sunt plures obligationes vere: licz vna in effectu. ⁊ ideo potest diuersas qualitates recipere: vt. l. rerum mixtura. §. fin. de usuca. ¶ Secundo quero⁹ plures fecerūt pacem cuz pluribus ⁊ promiserunt quilibet insolidum se inuicē nō offendere sub pena mille. un⁹ fuit offensus: an omnes ex illa parte possunt agere insolidū tanq̄ correi credēdi. ⁊ an oēs ex parte offendentis teneant insolidum: ut rei debēdi. Vidi quosdam qui se reputant multa scire tenere q̄ sic sed hoc falsum est. nā ꝓut in obligatione uenit nō offēdere coheret persone cuiuslibet stipulātis ⁊ ꝓmittētis. alia enim est offensio in ꝑsona vni⁹: alia in ꝑsona alteri⁹ ⁊ sic nō sunt duo rei actiue ⁊ passiue: qz est diuersitas in re: vt. d. l. si id quod. s̄. eo. Si uero istā obligationem respiciamus prout continet penam. tūc idem: qz resultat diuersitas cāe. nā ei qui est offēsus debetur dicta pena suo nomine ⁊ sue offensionis noīe. alijs vero deberetur nomine offensionis aliene seu alieno noīe: ⁊ sic uitiatur constitutio reorum: vt. d. l. si id quod in exemplo de dote quod est verum q̄ ille principalis nō est correus alijs sed alij si sunt plures ⁊ obligatio penalis ex vna offensa esset cuilibet ⁊ a quolibet facta ĩsolidum. vnde possent esse correi inter se: qz non resultat diuersitas cause. nam quilibet debet vel cuilibet debetur ex offensa aliena.

¶ Tertio dico[b] q̄ si penalis stipulatio fuit simpliciter adiecta q̄ intelligatur ſm naturam precedentis stipulationis: vt qlibet videatur promisisse penam pro sua offensa tantum. ⁊ cuiz videat esse ꝓmissuz pro offensa facta in ꝑsona sua tantum. arg. de vsu. l. si stipulatus. ⁊ de leg. i. l. si legati serui nomine. de dā. infect. l. damni ifecti qdaz. s̄. de. ℣. obli. l. inter stipulantem. in p̄n. cum glo. sua. Si ℣o in stipulatione fuerit expressum q̄ pro vna offensa sit pena ꝓmissa cuilibet insolidum actiue ⁊ passiue: tunc dico q̄ non sunt correi per ea que dicta sūt: ⁊ de rigore vno soluente alius remanet obligatus. ⁊ si vni soluat alteri remanet actio. sed de equitate obstat exceptio: vt. d. l. si id quod in fi. s̄. e. ¶ Tertio quero. plures ex delicto tenent ĩsolidum ciuiliter an sint correi. Breuiter respondeo q̄ nō: qz nō tenētur ad idem numero lz teneant ex eadē causa. quod apparz ex eo q̄ vnius solutio nō liberat aliū: vt. l. siqs id quod. §. fi. s̄. ꝑ iurisdi. om. iu. ⁊ l. item mela. §. si plures. ad. l. acquil. s̄. de ꝓdi. fur. l. i. ⁊ ideo nō potest dici vna obligatio in effectu qō requirit natura correorū. Item sententia lata pro vno nō prodest alteri regulariter: vt. l. denunciasse. §. fin. de adulte. ¶ Quarto quero[c] quid si plures tenēt ex quasi maleficio an sunt correi ⁊ istud est dubium. Videtur q̄ non. sed quilibet tenetur pro parte: vt. l. fi. §. si plures. ⁊ ibi no. nau. cau. sta. ⁊ no. per glo. insti. de ob. que ex q̄si delic. §. fi. In contrarium videt. ff. de his qui deie. vel effu. l. i. in fi. ⁊ l. se. ⁊ se. ⁊ quod no. s̄. de act. ⁊ oblig. l. ex maleficijs. §. is quoqz in vlti. glo. §. Quid dicemus. Dico q̄ nō sunt proprie ⁊ vere duo rei. sed quodāmodo sicut plures tutores erunt quasi duo rei: licet nō per oia: vt dixi. s̄. in. viij. q. quod apparet: qz sicut illi tenētur ĩsolidum ex quadam necessitate legali. ita isti ex quasi maleficio: vt. d. l. i. in fi. de his qui deiece. Item sicut inter illos est beneficium ordinis: vt prius cōueniatur gerēs q̄ nō gerens: ita inter istos qui tenētur ex quasi maleficio: vt prius cōueniat faciens q̄ alij: vt. l. si vero plures §. interdū. de his qui deie. vel effu. ⁊ no. eo. ti. l. ij. Itez sicut inter illos vnus soluens habet cōtra alios beneficium vtilis actionis: ita inter istos: vt. l. iij. de his qui deiece. vel effu. Item sicut inter illos est beneficiū diuisionis: ita inter istos eadem ratione. Ita intelligi dz dicta. l. fi. lz nostri docto. hoc nō declarauerint. Item apparet q̄ vnius solutio liberat alios: vt. d. l. i. in fi. cum. l. sequē. ¶ Quinto quero filius acqsiuit obligationē ex causa peculij profecticij ⁊ sic etiam hodie acquiritur patri lz apō filiuz remaneat naturalis. vtrum pater ⁊ filius erūt duo rei credendi. Et videtur q̄ sic: qz q̄ q̄ apud vnum fit ciuilis: apud alium naturalis: si tamē ad idē ex eadez causa nō ꝓpeditur constitutio duorum reoꝝ: vt. l. si ex duobus. §. i. s̄. e. ⁊ hoc tenet glo. s̄. de condi. inde. l. frater a fratre. in. i. glo. magna. Pro hoc videt tex. s̄. de pac. l. si vnus. in prin. Contrariuz credo q̄ nō sunt correi. primo: qz hic est diuersitas in causa. nā filio debetur ex suo cōtractu patri ex dispositione legali. Preterea si essent correi debitor posset soluere filio etiā patre prohibente ar. l. vero procuratori. §. i. de sol. ⁊ l. aliud. sed filio non posset solui patre vetante: vt. l. quod seruus. s̄. depo. ⁊. j. de sol. l. siquis seruo. ergo ⁊c. Preterea: qz pactuz filij vel iusiurandum ab eo delatum patri nō nocet. s̄. de pac. l. contra iur. §. fi. ⁊ l quantomagis. de iureiuran. cū si. quod secus est in duobus reis: vt infra dicaz. Nō ob. glo. l. frater a fratre: qz ibi est dictio quasi: que est no. im proprietatis. Idē dico in. l. si vnus. filius ⁊ pater eqparantur duobus reis credēdi: qz vtriqz pōt solui ante prohibitionē patris nō tamen sunt duo rei: sed magis eos equiparo cedēti ⁊ cessionario: vt. l. iij. C. ō noua. ¶ Sexto ⁊ vltimo cōcludo circa premissa duas regulas. Pria est q̄ plures rei debēdi sunt quando plures insolidū dicunt idem vere vel ficte ex vna eadēqz causa principaliter ⁊ ex voluntate. Expone istam regulā. plures insolidum dixi: qz secus si pro parte: vt. l. reos. §. cum in tabulis. s̄. e. ⁊ C. eo. auē. hoc ita. Idem dixi: qz secus si diuersum. vere vel ficte dixi propter ea que dixi. s̄. eo. l. nemo est qui nesciat. ex vna eadēqz causa dixi propter ea que dixi. s̄. ea l. in. ij. q. principali. principaliter dixi: quia secus in accessorijs: vt dixi. s̄. eo. l. eādem in. v. q. ex voluntate ideo dixi: quia si ex necessitate nō sunt proprie duo rei vt plures tutores: vt dixi. s̄. e. l. eandem in. vj. q. vel plures ex quasi maleficio: vt hac. e. l. i. iiij. q. vel ex natura rei: qua indiuidua: vt dixi. s̄. e. l. ij. in. iij. q. ¶ Secunda regula est q̄ plures rei credendi sunt quando pluribus insolidū debetur idem vere vel ficte ex vna eadēqz causa principaliter: ⁊ ex voluntate principaliter dixi: qz secus si vni principaliter: alij ex consequētia: vt dixi hac. l. in. i. ⁊ ij. ⁊ v. q. Cetera ℣ba sunt exposita. s̄. Et sic hāc materiam qualiter cōstituunt duo rei: habes expeditaz inter has. ll. uidelicet. s̄. eo. l. ij. ⁊ l. nemo est qui nesciat. ⁊ l. eandem. ⁊ hac. l.

¶ De stipulatione seruoꝝ. Rica.

Ex. l. sequenti.

¶ An sit dria si procur. stipulatur sibi uel dño. Et dicta in hoc titulo de seruo habent locum in monacho stipulante sibi uel monasterio.

Am seruus stipulatur.[a]

[a] Um seruus stipulat in monacho. Adde Inno. i. c. cū oli. el. ij. cē d pnui. ⁊ facit ad no. p doc. in. l. i. s̄. de vul. ⁊ pup. in i. q. iiij. q. p̄nci. ⁊ hac rōe vicit bal. i. l. interpositas. C. de trāsac. q̄ sic dns nō tenet nec obligat suo si ei p stipulationē ꝓmisit. vt ibi. ita nec abbas mōacho putatio

[b] Um seruus stipulat duos

[c] Secūdo quero: Et de hac. q. vide bar. i repe. auc. ꝗ ita C. eo. ⁊ in. l. ope. s̄. d op. lib. ⁊ bal. i. l. ij. C. d liber. ⁊ eo. libertis circa mediū ⁊ ang. in. l. si seruus. §. pluriū. s̄. si quis cauti. ⁊ vide bar. ⁊ qd ibi diri in. l. si id qd. s̄. e. ⁊ ibi pau. de cast. ADDE bal. ꝗ filio. ccxxj. ij. vol.

[b] ¶ Tertio dico. Oia vsqz in fin. ponit barto. in. d. auc. hoc ita. in repeti.

[c] ¶ Quarto q̄ro. q̄si plures sunt obligati ex quasi maleficio an sint correi: dic q̄ nō q̄ sequitur i. l. v. C. de ꝓdi. fur. ⁊ bal. i. l. i. in. i. col. C. si plures vna sen. Sed pone statutū iponit penaz hoc mō videlicet iponim⁹ pena capitaneo ⁊ antiāi centū dicit bal. post Cy. in auct. cā q̄ fit cū monacho. C. d epi. ⁊ cleri. q̄ qlz bz ꝗ dimidia tm. Sed qd in obligatōe in sinia ex ma leficio. vide bal. in. l. i. i. i. col. C. si plures vna sinia

¶ De stipulatōe seruoꝝ Rubrica.

[a] tur.[a] Op. j. eo. l. ij. ⁊ l. seruus cōis meuij. Glo. dicit q̄ hic est regulare. fallit ibi ⁊ in alijs casibus hic no. ⁊ in quolz eoruz ratio uidebitur. ¶ Quero an sit differentia si procurator stipularetur sibi uel domino. Et quidā q̄ si stipulatur domino idē est ac si stipularet extraneo. sed si sibi procuratorio noīe ualet. ⁊ uide glo. istā glo. nō tenui uobis simpliciter: qz etiā ad hoc: ut actio queraf sibi est necesse q̄ ℣ba cōferant in personam ipsius: ut dixi in. l. stipulatio ista. §. siquis insulam de ℣bo. obliga. ⁊ dic ut ibi diri. ¶ Quero quid de tutore ⁊ curatore. Dic ut in gl. ⁊ bene. tamen plene in. d. §. siquis insulam dixi. ⁊ istā glo. teneatis. ¶ Vltimo ad oīdendā utilitatē huius materie

vide aliqd p mo. in. l. i. §. itez acqrim° de acq. poss. ⁊ vide bar. i l. si fu° manumissus. j. e. ⁊ p bar. et Imol. i ea. l. §. si fructu. i fine.

idē dico in monacho stipulante sibi uel monasterio qō hoc ti. dr̄ in seruo°. ar. eius qō no. s̄. de acq. posses. l. cuz heredes. §. fi. ⁊ quod ibi dixi.

Si seruus tuus. Stipulatio inutilis nō tollit dño rei vendicationē. h. d. ¶ Op. de. l. ij. s̄. si cer. pe. Sol. hic in stipulatōe inutili: ille in stipulatione vtili.

Ex. §. sequenti.

¶ An p sequentem stipulationez tollat̄ obligatio nata ex numeratione.

Si seruus cōis meus. Stipulatio fcā vni ñ tollit certi ꝑdictionē ex mutuo alteri acqsitā. h. d. ¶ Op. de. l. si stipulat°. ⁊ l. cū eniz. j. de noua. Solu. ibi fuit stipulat° ille q mutuauit: hic ali°: vt vidistis i. §. grisogon°. ¶ Quero q̄re vterqz nō pōt petere. Et rō ē ne teneat̄ soluere vterqz: q: bona fides nō patit̄: vt. l. q bis s̄. de ꝓb. ob. ¶ Sed q̄ro que est rō q̄re magis dat̄ actio illi cui° noie fuit mutuata. Dic rōez p. l. bona fides. s̄. d po. ⁊ doc. alle. istū. §. An p sequentē stipulationē tollat̄ obligatio nata ex nūeratōne. qō dic plene. s̄. si cer. pe. l. certi ꝑdictio. §. qm̄. ⁊ plene p Ly. C. si cer. pe. l. ij.

Cōis seruus. Qō vni ex dñis nō acqrit̄ alteri q̄ritur cui solidū q̄rī pōt. h. d. ¶ Op. de. l. si plures. s̄. de pact. Glo. q̄ est hic nō soluit ista ꝓtraria: sed tāgit ⁊ vide eā que incipit quo ad qd ⁊ quo ad qd nō. Et qd sit istud dicere pōt By. so. dic lati°: qñz hr̄ respect° ad subāz persone: ⁊ tunc tm̄ pōt sustinere pson̄ā vni°: vt. l. si plures. s̄. de pac. aut hr̄ respect° ad offm̄: ⁊ tūc aut sunt officia repugnātia: ⁊ nō pōt vicē pluriū personarz sustinere: vt. l. qsqs. de postulā. l. nemo. de assess. aut nō sunt officia repugnātia: ⁊ pōt vt. l. iij. s̄. de adop. ¶ Op. de. l. proide. §. si seruus cōis. So. vt glo.

Ex. §. sequenti.

¶ An stipulatio alternatiua totaliter sit iutilis. Et monachus preposit° ad regimen alicui° ecclesie: q̄ acqrit ex bonis illi° ecclesie illi acqrit in alijs monasterijs.

Si fructuarius. Alternatiua iter personas qbus eq̄liter pōt q̄rī vitiat stipulationē. sed si alteri tm̄ pōt q̄rī ali° habebit̄ vt adiectus. h. d. Ad euidētiaz debetis scire q̄ seruus fructuari° q̄rit fructuario ex re fructuarij ⁊ opa sua dño ꝓ suo pōt ex q̄cunqz cā querere. ¶ Quero vtruz stipulatio alternatiua sit inutilis totaliter. gl. variat hic tu tene q̄ est inutilis totaliter. Et est rō: q: vterqz est capax obligatōis in prio casu. §. vt hic dicit tex. lr̄a affirmatiua potuisset que est ꝓ. ⁊ hoc tz glo. j. e. l. si ex re. i pn. ⁊ By. hic. Itē no. q̄ hoc hodie corrigit̄: vt dicā. j. eo. l. item si seru° in fi. Item no. q̄ adiectio fit p vel sicut per aut. ¶ Itē no. q̄ vsufructuari° est adiect°. lz fit pmo nominat°. ar. ꝓtra so. ma. l. gai° in fi. vbi dixi ⁊. s̄. ti. ij. l. euz q ita. §. q sibi. ¶ Vltio no. q̄ oia que dñr i seruo fructuario puto q̄ bēant locū in monacho monasterij vni° posito ad regimē alicuius ecclesie: vt illi ecclesie q̄rat ex re uel opa sua monasterio ꝓ pprio q̄rat alijs casibus.

Luz seruus cōis. [b] Si stipulatō pncipalis ꝓfertur i pson̄ā vni°. penalis in pson̄ā alteri°. pma p penalē non nouat̄ ipso iure sed ope exceptōis pimit̄. b. d. ¶ Op. d .l. obligationū fere. §. fi. ⁊. l. ita stipulat° in fi. s̄. de ꝓbo. obl. So. dicit gl. ibi qñ in pson̄ā vni°. hic qñ in psonam diuersoꝝ. ⁊ assignat rōez: q: ꝑditionē dñi primi nō pōt facere deteriorē. Sz ista rō nō vr̄ vera: q: lz post acqsitionē pfectā nō possit: tm̄ in ipso actu acqrēdi pōt: vt. s̄. de pac. l. ꝓtra iur. §. fi. cū. l. se. ⁊. s̄. d do. excep. l. apud celsū. §. in hac fm By. Sed forte pōt piudicare nō ipso iure: sed ope exceptōis. vel dic q̄ ēt si ipse stipulator cōferret stipulationē penalē in pson̄ā alteri° nō nouaret̄ ipso iure p hūc. §. Rō q: nō est psumptio volūtatis. ar. p hoc s̄. ti. ij. l. fi. §. cū mihi. Dices tu. imo ꝓtrariū: q: iteruētu noue pson̄e facili° psumit̄ nouatio: vt isti. g. mo. tol. ob. §. preterea. Sol. illud vez q̄ñ iteruenit noua pson̄a ex pte pmittētis. hic q̄ñ ex pte stipulantis sine cui° volūtate nō pōt nouari actio: vt. j. de noua. l. stichū. §. fi. sz hic inducit̄ ista nouatio facto debitoris nō soluētis sine creditoris volūtate. sed q: creditor ab initio cōsensit inducitur doli exceptio: ⁊ hoc itelligas q̄ñ ex cā lucratiua: vt plene dixi in. d. l. ita stipul. s̄. ti. ij. ¶ Quero ista stipulatio penalis cui queraī. Una gl. dicit q̄ vtriqz. ⁊ male dicit: q: cōtra tex. iō dic q̄ vni tantū: ⁊ primo ob. exceptio ex equitate quam dixi.

Ex. l. sequenti.

¶ An notarius q facit pcuratorē possit ipsemet cōficere publicū instr̄m: ibi. Quero. Et an si qs sit iudex ⁊ notari° possit acta scribere: ibi. Quero pono. Et an notarius possit pprium testm̄ publicare: ibi. Quero an. Et an tutor vel officialis possit sibimet tradere. vide in fi.

Seruus cōis ipse. Inter euz q sibi stipulatur ⁊ rē in stipulationē deductā dz esse diuersitas. h. d. Glo. ponit casum vsqz ibi. ⁊ rō est ⁊c. Diuide. primo ponit dictū. scōo rñdet tacite obiectioni. scōa ibi nō eniz ⁊c. ⁊ subaudi ibi in tex. sic. sed cū dñium querat̄ traditōe ergo ipsemet tradet̄ sibiipsi. qō est impossibile cū iter accipientē ⁊ rē traditaz dz eē diuersitas. Ad hoc rñdet̄. nō eniz ⁊c. ¶ Mo. q̄ dz esse diuersitas iter accipientez ⁊ rem acceptā. inter stipulantē ⁊ rem stipulatam. ¶ Op. s̄. eo. l. i. i pn. So. fallit hic. ⁊ est rō: vt gl. dicit duplex ciuilis ⁊ naturalis. naturalis: q: illo iure qlz est liber ergo ⁊c. Itē rō ciuilis est: illud pōt queri ꝓ suo q̄ posset ei facto libero: vt. C. si ser. exte. l. i. sed ei facto libero nō posset queri stipulatio de seipso. ergo ⁊c. Istud vult dicere glo. ¶ Contra istā rōnez ciuilem. op. j. e. l. si seru° cōis meus: vbi seruus pōt stipulari viā vel iter. lz sibi facto libero nō possit queri: q: nō hz fundū. So. lz nō possit sibi queri: pōt tamē queri alij vel ēt ipsimet facto libero si ꝓtingeret euz hēre fundū. ¶ Contra hoc op. de. l. ⁊ si maxie. de ser. le. Sol. aliud in legato aliud in stipulatione. Rōnez dicaz. j. e. l. proinde. §. fi. hēs recitatā glo. ¶ Quero qdam notarius fecit quendā pcuratorē: ⁊ ipsemet scripsit instr̄m publicū. an probet̄ ⁊ sufficiat. Videtur q̄ nō: q: notarius dz esse rogat°°: vt in auc. de tabel. §. nos aūt. col. iiij. sed inter rogantē ⁊ rogatū dz esse diuersitas: vt hac. l. ergo instr̄m nō est publicū. Ego dico q̄ instr̄m pcuratoriū ꝓtinet duo pncipaliter. Prio mādatū factū procuratori: ⁊ hoc probat̄: ⁊ ad hoc sufficit tale instr̄m. sicut in lr̄is dñi: vt. l. si pcurator. s̄. de pcu. Itē sicut liber rōnuz pbat ꝓtra argētarium: vt no. s̄. de edē. l. quedā. §. nūmulariosz. lz ipse debeat rogari: vt. l. si qs ex argētarijs. §. ptinere. s̄. de edē. ⁊. l. nō putauit. §. siqs sua manu. de bo. pos. cōtra tabu. Nec ob. q̄ nō est rogat°: q: illud vez q̄ dz rogari a ptibus: vbi sunt ptes vel ab vna vbi est vna tm̄. vt no. in. d. §. nos āt. sz vbi nulla est ps sufficit q̄ ipse ppria voluntate scribat. A simili iudex dz suū officiū ⁊ auctez interponere pte petētē: vt. l. iiij. §. hoc aūt. ⁊ ibi plene dixi. de dā. infec. sed qñ ipse ad sui petitionē auctez interponit nō est necessaria alterius petitio: vt. s̄. de adop. l. si cōsul. cū si. Et pdicta ꝓba q̄ hoc instr̄m pbat p ipso pcuratore hoc iducēte ad legitimationē pson̄e sue. Itē pbat pro pte hoc iducente cōtra ipsuz ad hoc: vt factū pcuratoris ei piudicet. sz si ipse ꝓstituens vellet pbare aliquē fuisse pcuratorē suū ex instr̄o suo p eo fidē nō faceret: vt ar. j. de fal. l. vxori. §. i. ⁊ qō ibi no. ⁊ l. de eo. cū. l. se. e. ti. nisi pbaret ante illi instr̄o fidē ipositaz. ar. C. de fide instr. l. fi. Scōo ꝓtinet ī strumentū pcuratoriū stipulationē p quā pcurator releuat̄ ab onere satisdādi sz. §. sed ⁊ siqs. insti. de satisd. ⁊ in hoc dico q̄ tale instr̄z nō sufficit: q: ipsemet notari° nō pōt a seipso stipulari: qñ iter stipulantē ⁊ pmittētem dz eē diuersitas. ar. hui°. l. ⁊. s̄. de auc. tu. l. pupillus. §. i. ꝓ. ipse quoqz tutor. p hoc optie. s̄. de pcura. l. licz. §. si plures. ¶ Quero pono q̄ aliquis iudex est notari°. an

vide aliqd p mo. in. l. i. §. itez acqrim° de acq. poss. ⁊ vide bar. i l. si fu° manumissus. j. e. ⁊ p bar. et Imol. i ea. l. §. si fructu. i fine.

a ¶ Dicit in suo. adō qō scripsi. in. l. i. §. p seruū. s̄. d ac. pos. ⁊ p pau. de ca. i d. l. i. §. itē acqrim°. ⁊ per bar. ⁊ bal. in l. cū ppōas. C. de here. i. sti. cano. l. c. pe. de pba. adde bar. i. l. si ad ea. ff. de ꝑdi. ⁊ demō.

b ¶ Cū seru°. cōis adō ad l. nō ad ea. d ꝑdi. ⁊ demō.

c Seruus cōis. an pbet. an notari° possit eē rogat° de instrumēto pcure in seipz vide aliq̄ pulchra q̄ dixit bar. i. l. ex ea snia. ff. de testa. tute. et q̄ ibi dixi: ⁊ qō no. i. l. fili°. §. seqns ⁊ i. l. i pube. i fi. ⁊. i l. vxori. j. de fal. ⁊ vide. j. ea. l. ⁊ ad. q. bar. hic vide io. an. i regula. cū qd vna de re. iur. in vj. in merc. ⁊ vide eundē i c. cū a nobis de test. ⁊ qō no. i. c. qm̄ s̄ de pba. ⁊ qō no. bal. i. l. si ꝓsul. de ado. ⁊ ibi bar. Et q̄ nō possit: tz bal. i. l. iudices. i fi. de fi. istru. tāgit ēt io. an. i. d. regula. cum qd vna. an instrumentum notarij pcuratoris mei pducta ꝓbet. ADDE qñ notarius possit instrumentū publicū de negocio suo ꝓficere bal. ꝓsilio exliij. iij. lib.

d ¶ Dz eē rogat°. Ibi dū dicit q̄ notarius dz rogari a ptib° diē ang. in. l. fi. p illū ter. i. ꝓ. i testam̄. redigis. ff. p reli

possit scribere gesta coram se. Rñdeo nõ: qꝛ tractaꝫ taꝫ de ꝓiudicio alteri⁹ q̃ꝫ suo. aliũ ergo dꝫ adhibere: vt eꝫ ꝺ ꝓba. c. qñ cõtra falsaꝫ: ⁊ de testi. c. cũ a nobis. ⁊ ibi per Anno. fallit si eẽt statutũ vel cõsuetudo ciuitatis vel castri. tũc enim illi scripture stareꝫ. arg. C. de emãci. lib. l. i. ⁊ vꝫ expressum eꝫ de fi. instr. c. cũ dilect⁹. ¶ Quero an notarius possit scribere ⁊ publicare testm̃ suũ ꝑ priuꝫ. Dico q̃ sic ᵇ: qꝛ de facto suo ꝑprio tractaꝫ ⁊ nemini ex hoc dãnuꝫ afferꝫ. lꝫ forte lucrũ auferaꝫ veniẽtib⁹ ab intestato. ar. eoꝝ que supradicta sũt. ꝑ hoc. l. quotiens. §. i. de here. isti. ibi ipsemet testator scripsit. ⁊ semꝑ intellige adhibitis testib⁹. ¶ Quero circa. l. q̃ est rõ q̃ nõ põt stipulari se sibi sꝫ se dño sic. Rñ. qñ stipulaꝫ se sibi querit dño ꝑ mediã ꝑsonã ipsi⁹. qõ eẽ nõ ꝓt. sꝫ qñ stipulatur se dño q̃rit dño directo. ita q̃ nullo mõ ꝑ ipꝫ seruũ facit trãsitũ ¶ Iuxta hoc q̃ro si tutor stipulareꝫ vel emeret sibiipsi tutorio noie a se ipso nõ valeret. ar. hui⁹. l. ⁊ d. l. pupill⁹ ꝟ. ipse quoqꝫ tutor. Sed pone q̃ stipuleꝫ a seipso pupillo. põt enim pupillo stipulari: vt no. s̃. l. ꝓxi. in ꝑn. an valeat q̃ vꝫ vt hic. Contrariũ credo q̃ hoc casu facit trãsitus per ꝑsonã tutoris cui q̃rit directa ⁊ pupillo vtilis: vt. l. eũ qui. §. si actori. de ꝓst. pecu. ⁊ qõ no. s̃. de admi. tu. l. quotiẽs. in ꝑn. ergo est eadẽ rõ. Itẽ q̃ro ᶜan tutor vel ali⁹ officialis possit sibimet tradere. Videt q̃ nõ: vt hic ⁊ eꝫ de isti. c. fi. In cõtrariũ. s̃. de ꝓtrab. ẽp. l. fistulas. §. i. Dic aut qꝫ sibiipsi tradit ⁊ accipit eodẽ respectu ⁊ ñ põt: vt hic: qꝛ hic vt seru⁹ tradebat: ⁊ vt seru⁹ accipiebat aut diuersis respectib⁹: vt qꝛ tradit: vt tutor. accipit: vt ipse: ⁊ tũc aut hoc fit ex necessitate precedẽtis cõtract⁹. ⁊ põt fieri: vt. d. l. fistulas. §. i. aut null⁹ precessit ꝓtract⁹ ⁊ tunc nõ põt: vt. d. c. fi. de insti. ⁊ ar. eoruꝫ que dicta sũt Horum ratio patet intelligenti.

Ex. l. sequenti.

¶ Si testator dicit lego oibus fratrib⁹ capam: ⁊ priori bibliam an prior debeat habere capam.

s I seruus cõis sibi ⁊ uni

Generalis ꝑmissio referꝫ ẽt ad eũ cui postea ꝑnciꝑaliter est ꝑuisuꝫ. h. d. ¶ Opp. de. l. i. §. seru⁹ cõis. s̃. eo. So. ibi nõ poterat q̃rere vtriqꝫ. hic sic. ¶ Op. de. l. cũ qõ. C. de le. Glo. dicit aliud in vltis volũtatib⁹ aliud in cõtractib⁹. sed nõ est rõ diuersitatis. Vel aliter: vt gl. sed nõ ꝓstat. Tu solue qñ sunt plures noiatões vniformiter ⁊ per eundẽ mõꝫ nil releuat. secus si nõ vniformiter: vt hic. ⁊ hãc so. ponit Old. ¶ Op. de. l. aliméta. §. basilice. s̃. de ali. lega. So. ibi legatũ nõ est multiplicabile. hic venit in dispositõe illud quod erat multiplicable. ¶ Op. de. l. stipu. cõmodissimũ. ⁊ l. doli clã. s̃. de ꝟbo. obli. ⁊ l. sanctio legũ. j̃. de pe. So. qñqꝫ ꝑcedit⁹ clausula scꝫ spãlis ⁊ seqtur gñalis. tũc nõ referꝫ ad specificata in cõtrariis. qñqꝫ ecõtra ꝑcedit generalis ⁊ seqtur spãlis. tũc referꝫ ad oia ẽt specificata: vt hic. ⁊. l. ticio. §. q marco. s̃. de an. le. Ex hoc apparet solutio q̃nis. lego fratrib⁹ ꝑdicatoribus cuilꝫ cappã ⁊ priori bibliã. an prior debeat hẽre cappã ⁊ bibliã. Certe sic. si clausula gñalis ꝑcessit secꝫ si secuta est: vt ex ꝑdictis pꝫ bꝫ Pe. hic ⁊ ponitur ꝑ Cy. in. l. cũ qõ. C. de lega. Sꝫ ꝓtra ꝑdictã distinctionẽ vꝫ casus in. l. seruo. s̃. de pecu. le. Sꝫ ibi genus et spẽs cadit inter res legatas. hic ꝟo inter ꝑsonas quib⁹ legatur. Ratio patet intuenti.

s Eruus cõis sic oium.

Ex stipulatione serui cõis acqritur dñis ꝑ ꝑte dñica: nisi fuerit vn⁹ noiatus vel iubẽs. idẽ in alijs acqsitiõib⁹. h. d. cũ. l. se. ¶ Opp. de. l. seru⁹ cõis ita. j̃. eo. vbi dꝫ inspici an noie ꝑprio vel appellatiuo. Sol. intellige istas ꝑm illã. ¶ Ulteri⁹ dꝫ q̃ ei acqritur q̃ iussit. Contra C. per q̃s ꝑ. no. acq. l. fi. intellige qñ vnus iussit: ⁊ ei fuit stipulatus. sec⁹ qñ vnus iussit ⁊ alteri stipulaꝫ noiatim tũc ꝑcedit illa. l. fi. Sed q̃ro tũc qd iuris. Glo. hic vꝫ distinguere ꝑm io. ad quẽ res ꝑtineat. Alia est opi. Azo. sꝫ ista est ꝟa: vt ispiciamus ad quẽ pertineat. ⁊ colligit ex tex. illius. l. fi. ibi neqꝫ est ⁊c. dum dicit alienũ lucrum: ⁊ dum dicit repentinuꝫ aduocat solatium.

p Roinde.

ᶜQui stipulaꝫ ab vno ex dñis si alteri noiati vel iubẽti valet stipulatio ĩ totũ vel ꝑ portionib⁹ dñicis alioꝝ. h. d. ¶ Op. ⁊ vꝫ q̃ debeat acqri totũ ei cui põt: vt. j̃. eo. l. itẽ si seru⁹. ⁊. l. i. §. cõis seru⁹. So. ponunt plures ibi: vt in glo. sed ista est ꝟa q̃ hic in ꝑsona ꝑmittentis vꝫ iure recte retẽtionis. secus si ad traditionẽ ꝑcederet: vt. l. ꝑ seruũ qui pignori. §. i. s̃. de acq. re. do. ita itelligo illã tũc acqritur cui põt. ¶ Op. de. l. vex. §. seruo. s̃. ꝑ so. Dic ibi ꝑsãle fauore liberalitatis. sed certe ⁊ hic fuit liberalitas. Dic ergo fauore vltime voluntatis.

Inter dum etiam si neqꝫ.

Nõ vni nõ põt acqri alteri q̃rit cui põt. h. d. cũ. l. se. ⁊ in ꝑn. l. se. videt hic casuꝫ q̃ in cõtractib⁹ ĩter viuos est locꝰ iuris accrescẽdi. ¶ Op. de. l. ⁊ si maxime s̃. de ꝟui. lega. Rñ. aliud in legato. aliud in stipulatõe. Rõnes assignat By. qꝛ in legato nõ vertit opa serui. in stipulatõe sic: vt. l. si vxor de ꝓdi. inser. dꝫ hic q̃ in cõtractib⁹ hꝫ locũ ius accrescẽdi ꝓtra. l. si mihi ⁊ ticio. s̃. de ꝟb. ob. So. ibi fuit cõiunctio hois. hic est ꝓiunctio legis. Sed ꝓtra illud ꝟ. sed si stipulat⁹ est cõiunctio hois. So. hic fuit ꝓiunctio hois ⁊ legis. nã eoipso q̃ seru⁹ stipulaꝫ cõiunctio legis est. ¶ Sed op. q̃ minus ex ꝓuentõe legis ꝑcedit ius accrescẽdi q̃ꝫ ex cõuentõe hois: vt. l. ⁊ proculo. s̃. de leg. ij. So. ⁊ oẽs istas determinabis per illã: qꝛ hic loqtur qñ a ꝑncipio fuit inualida in ꝑsonaꝫ vni⁹. sed in cõtrario fuit inualida: ⁊ a ꝑncipio in ꝑsonaꝫ vtriusqꝫ. lꝫ postea repudiauerit vnus. ⁊ iõ ex predictis: ⁊ his que dicta sunt. s̃. ꝑi. §. distingue: an ex cõuentiõe legali sit locus iuri accrescendi in cõtractib⁹ inter viuos vide ꝑ teipsuꝫ. ⁊ ego scripsi in. l. re ꝓiuncti. s̃. de le. iij. circa fi. ¶ Quero qd si vn⁹ ꝑcurator duoꝝ stipulaꝫ aliqd ꝑcuratorio noie duorũ cũ vni ex his nõ q̃raꝫ an alijs accrescat cogita.

i Tem si seruus.

Et si cũ duos.

Hoc dicit cuꝫ. iiij. ll. sequentibus. Qui stipulatur plurib⁹ dñis q̃bus equaliter põt q̃ri alternatiue ĩutiliter stipulaꝫ. sec⁹ si sibi prio: qꝛ tũc dñi: vt adiecti habenꝫ. Idẽ si vni q̃ri nõ possit: qꝛ habebitur: vt adiectus h. d. ¶ Op. de. l. i. §. pe. s̃. e. So. vt ibi. ¶ Op. de. l. fide iussor obligari. j̃. ꝟ fideiuꝰ. So. illa ꝓcordat. ¶ Op. qꝛ alternatia q̃ cadit inter duoꝰ facit: vt hẽant tãq̃ꝫ duo rei vt. l. ticio aut seio. s̃. de le. ij. So. ꝟba ibi posita in vtraqꝫ eoꝝ ⁊c. tollunt cõtra: qꝛ vꝫ quilꝫ insolidũ. sec⁹ si simpliciter. ¶ Op. de. l. cũ quidã in fi. C. de ꝟ. fig. So. oẽs iste. ll. correcte sunt q̃ alternatiua posita inter ꝑsonas resoluitur in ꝓiunctã. ⁊ hoc in vltimis volũtatib⁹ ⁊ in cõtractibus: ⁊ hoctꝫ Pe. ⁊ ibi pꝫ in tex.

t Eruus meus cũ apud

ecto. q̃ tabellio rogat⁹ de vna ꝑtestatione ad peritiõẽ solũ⁹ ꝑtestãtis ꝓt cõficere publicũ istrumẽtum. alle. no. i auc. de tabe. §. si cim⁹. ⁊ vide bal. i rub. C. de fi. istru. in iiij. col. ⁊ ioan. i ti. de instru. edic. §. postq̃. in addi. q̃ incipit hãc materiã.

a ¶ An possit scribere. adꝺ bar. i. l. iubemus. §. sane. de sa. san. ecqꝺ intellige vbi per euꝫ.

b ¶ Dico q̃ sic ꝑ bar. i. l. fu⁹. s̃. ꝺ testꝫ.

c ¶ Itẽ q̃ro. adde bal. i. l. cũ ipse. C. de ꝓhẽ. ẽp. ⁊ vide isti. ꝺ act. §. actionuꝫ ĩ materia tutele. i. xxv. q. ⁊ ꝑ bar. i. l. singularia. i. iij. q. ibi. sꝫ si notari⁹. s̃. si certũ pet. ⁊ per imol. i. l. pe. §. fuit q̃stũ. s̃. ad trebel.

d ſ I seru⁹ cõis qñ q̃ ꝑcedit. ad de no. ꝑ ãg. ⁊ imol. in. l. doli clausula s̃. de ꝟ. ob. ⁊ bar. in. l. si cõsul. s̃. de opt. ⁊ ibi ꝑ guil. i fi. ibi ex hoc apparet ꝟ so. q̃nis.

e ꝑ Roide §. si seruus cõis. ad de ãg. ⁊ imo. i. l. coheredi in. §. si is qui de vul. ⁊ pu. ⁊ i. l. doli clꝰ ꝺ ꝟ. ob. i medio per bar. plene in. l. re cõiuncti. ad fi. de leg. iij. Alex.

f i Tem si seruus resoluit icõiunctam. videbar. ⁊ doc. in. l. gaius. ff. sol. ma. ⁊ idẽ tꝫ ang. i. l. cũ q. §. q sibi. s̃. de ꝟbo. obl.

a Si fuit §. cum seruus fructuarius. tot sũt stipulationes. Nec etiaz fuit qõ quaz sequtur bar. bal. ⁊ io. imo. ibi. ⁊ i. d. l. si ex toto §. fi. sed ia. d are. dicebat q̃ aut i stipulatione annua veniebat aliqd ppetuũ ⁊ censet vna. l. stichi. §. stipulatio. b alle. sec° qñ tpale. l. si sterilis. b alle. in fi. ⁊ opi. bart. hic fuit pe. quaz sequtur bart. bal. ⁊ doc. in l. si ex toto. §. finali.

b ¶ Scholaris ꝓducens De materia ista adde no. p salÿ. in. l. edẽ. C. loca. ⁊ glo. i. l. si d functa. s. de vsufru. p cano. i. c. pp sterilitatẽ. de loca. p iac. bu. bal. ⁊ ang. p° glo. in. l. siqs ẽp. C. de pre scrip. xxx. anno. ⁊ adõ tex. ã. l. si i lege. §. si dñs. s. loc. Quid aũt in emphiteota dic vt p glo. in. l. ij. et ibi bal. C. d iure ẽphi. ⁊ pau. d ligna. i cõmẽto. c. potuit. i. vj. col. d loca. vbi no. tractat de oi ꝓductore ⁊c.

c ¶ In initio Qñ pẽsio debeat. adõ qõ bal. post glo. bar. ⁊ doc. b ⁊ ibi. in. l. diuortio ⁊c. in pn. s. so. ma. dicit q̃ i dubio q̃ztuz ad natiuitatẽ actionis ispicitur tpo locationis. l. si a colono. j. de fideiuſ. saluo eo qõ bẽtur in illo. §. Si vo q̃rit quo ad iterptationẽ iuris itelligit pcepta p ea rata pro quo ẽ pstita patientia: vt no. in. d. l. diuortio cũ gl. mag. iuncto textu. ibi. Si vo q̃ztuz ad exactionez ⁊ tũc inspicim°

Si seruus stipulatur nominatim male fidei possessori: nec sibi nec domino queritur. h. d. l. ista sm vnam lec. Vel aliter. Qui stipulat ei cui fuit itelligit stipulari ei cui de facto seruit. h. d. ¶ Quero qd velit dicere tex. qz mihi ñ seruiret. Rñ. si hẽs illa verba post ṽ. sed nec ego: vt cõiter hr. dic iõ mihi nõ q̃rit: qz mihi nõ seruiuit. hoc ẽ mihi ñ stipulabat. sz alteri noiatiz. ergo ⁊c. vt. j. e. l. fu° alien°. Similis expositio. j. e. l. si alien°. ⁊ sic gl. ma. hic posita. ñ ẽ nẽcia ⁊ sic pmo mõ sũmariũ posui. Si vo hẽres p dicta ṽba post dictionẽ sabin° tũc pone casuz sicut scdo mõ posui q̃ ñ: ⁊ erit rõ remotiua ⁊ pcedit seqns lec. gl. ⁊ ẽt lec. R. que in idẽ recidit. Alij. hñt ei. ⁊ est plana.

s **I coís seruus meus ⁊ tuus.** Ex stipulatõe serui acqrit ei dño cui pt si indiuiduũ stipulet. alias cuilz isolidũ. h. d. ¶ Op. de. l. ⁊ si maxie. s. de pui. le. So. aliud i ꝓtractib°. aliud i legatis. rõez dixi. s. e. l. pinde. §. fi. ¶ Op. ex gl. d. §. sz cũ factũ. ifti. e. sol. hic stipulat ius ibi factũ. ⁊ sic q stipulat viã ius stipulat. qõ dic: vt dixi. s. ti. ij. l. ij. §. i.

s **I seruus cõís meuí.** Mortuo vno ex dñis sine herede vel hereditate ñ adita ex stipulatõe serui q̃ritur isolidũ supueniẽte dño. hoc dicit. ¶ Op. de. l. meo. s. de acq. re. do. So. vt i gl. ⁊ bñ. Vel dic vt ibi. ⁊ ẽt illa bona in seruo cõi. ergo i totũ sibi q̃rit castrense peculiũ. dic vt ibi in seruo cõi. dic vt hac. l. ¶ Vltio scias q̃ in. l. ab ẽptõe s. de pac. no. p Guil. de cu. q̃ due fictiões nõ possunt circa idem eẽ. ego allego istã. l. cũ gl. sua cõtra eũ ⁊ istũ passuz tractaui in. l. si is q pro emptore. s. de vsuca. hodie filiusfamilias hz heredi tatem per ti. de here. que ab intesta.

Seruus capto. Seru° ⁊ filius acquirũt pri ⁊ dño reuerso quocũqz mõ stipulent. sz si ibi ocedat stipulatio noiatiz ꝓcepta est nulla simpliciter ꝓcepta vz in seruo. sec° i filio h. d. Vide glo. q̃ incipit. q̃ fingit in fi. imo est rõ que ponitur in tex. qz nec tunc ⁊c. alia dic vt glo.

Ex. §. sequenti.

¶ Stipulatio annua: an sit vna vel multiplex: ibi. Ex p dictis. Et an scholaris debeat pẽsionẽ soluere in pncipio ãni: ibi. Vlteri° procedo. Et an cũ aliqd pmittit p mercede oparuz oi mense vel die. vel pmittit pro pẽsione domus singulo mẽse an sit vna stipulatio vel plures ibi. Et facit. Et qd pmittaz cũ promitto q̃ ticius mihi debet. vide in fine.

Cum seruus fructuarius. Iste. §. est multũ subtilis ⁊ diuidit in tres ptes. pmo ponit dcñ iul. scdo id declarat. tertio tacite obiectõi rñdet scda ibi q̃ snia. tertia ibi. nã ⁊ cũ idẽ seru°. h. d. Si seru° fructuarij aliqõ annuuz p opis stipulet in initio cuiuslz anni vsufructuario q̃rit vsufructu durãte p futuro tpe dño q̃rit iure suo. h. d. ¶ Mo. q̃ in stipulatiõe annua ispicit pncipiũ cuiuslz anni. dr q̃ stipulatio nõ transit de psona in psonã. Cõtra de. l. sed siqs. §. si opas. s. d vsufruc. vb i tex. est totaliter ꝓtrari° huic ⁊ nescio q̃liter possit solui. So. hic gl. trãsit quo ad ꝓmoduz: vt hic ñ quo ad ius: vt ibi. hoc nõ plz: qz trãsire est de vno ad aliũ: vt. l. i. j. de noua. sz hoc cõmoduz qõ hz dñs nũq̃ fuit apõ fructuariũ. Alia so. est hic q̃ trãsit i gñe: nõ in spẽ. ⁊ ista posset eẽ bona sol. qz stipulatio seu actio transit in gñe: qz actio p tpe pñti est penes fructuariũ: ⁊ actio cõpetit dño p tpe futuro eodẽ gñe nõ illa eadez spẽ: sed alia. ⁊ istã teneatis p minus mala: ⁊ sic vides q̃ gl. tz hic q̃ est dare q̃ actio sit in gñe: vt. in. l. iij. s. de neg. ge. ⁊. l. iij. §. fi. s. de acq. pos. ⁊ ibi gl. est melior tex. q̃ alibi ⁊ meli° p bat. p hoc. l. dñm. C. de iiur. p hoc. l. at siqs. §. si opas. de vsufruc. Vltramõtani hoc reprobãt. teneatis gl. nostrã. nec curo de dictis eox: ⁊ pbatur glo. p. §. ij. insti. d act. ⁊. l. actionũ gña. s. de act. ⁊ obl. ¶ Op. ex glo. ⁊ iste tex. me facit dubitare. dicit enizq̃ inspicim° initiũ cuiuscunqz tpis: ⁊ sic quot sunt anni tot stipulatões ꝓtra. l. si stichũ. §. stipulatio. de ṽ. ob. ⁊. l. senat°. in fi. de do. caumor. do. Rai. soluebat hoc mõ q̃ stipulatõ annua ẽ vna qñ stipulãs est capax ab initio tot° oblgatõis: vt ibi sec° si nõ est capax ab initio. sed ista so. vr mihi ꝓtra. d. l. si stichũ. §. i. ⁊. l. senat°. Ia. de are. dicit. stipulatio annua aut nõ reqrit iplementũ ex pte stipulatoris: ⁊ tũc est vna: vt. l. si stichũ. §. stipulatio. ⁊. l. senat° i fi. de do. cau. mor. secus qñ ex pte stipulãtis iplementũ reqrit: vt hic: qz fuit stipulatio ãnua p opis ex pte stipulatoris pstãdis. sz ista sunt ṽba ꝓtra. l. si a colono. j. de fideiuſ. Quid dicemus dico qñz est aliqõ implendũ a stipulator qõ psone coheret tũc tot sũt stipulatões quot sunt tpa: vt. l. post duos C. de aduo. diuer. iu. ⁊. s. de ac. emp. l. si sterilis. §. fi. ibi enizq̃ est bitatio que coheret psone ⁊ iõ quot sũt anni tot sunt obligatões. ita itelligit gl. in. l. si ex toto. §. fi. s. de le. i. facit. s. q. mo. vsufr. amit. l. si cũ in annos. §. fi. ⁊ loqtur hic: qz he ope que dñt pstari coherent psone. sz si nõ coherẽt psone tũc p toto tpe vna est p. l. si stichũ. §. stipulatio. ⁊. l. senat°. §. fi. ⁊ appet mãifesta rõ: qz qñ coheret psone nõ est ppetua stipulatõ: vt. l. cẽtesimis. §. fi. s. de ṽ. ob. ⁊ iõ nõ sunt plures p dictã. l. si cũ i annos: ⁊ pbat bñ. l. post duos. C. de aduo. diuer. iu. ¶ Ex pdictis distingue. aut stipulatio ãnua fit p expssas dinũeratiões tpoz ⁊ quot sũt anni tot sũt stipulatões: vt. l. plurib°. §. i. s. ti. ij. Aut nõ enumerãt ãni. ⁊ tũc aut nil est iplendũ a stipulatore. aut dz aliqd iplere. prio cãu aut stipulatio oi ãno dz ꝓmitti in euentũ alic° ꝓditõis: vt si re° fuerit in mora. ⁊ tũc quot sũt anni tot sũt stipulatões: vt. l. vbi ãt. §. pe. ⁊ ibi dixi. s. ti. ij. aut dz ꝓmitti idistincte ex solo cursu tpis ⁊ tũc est vna p oi tpe: vt. l. si stichũ. §. stipulatio: ⁊. l. senatus. §. fi. Si vo est aliqd iplendũ ex pte stipulãtis: tunc aut coheret psone: ⁊ tũc tot sũt stipulatões quot sũt ãni vt hic. ⁊. d. l. si sterilis. §. fi. de ac. ẽp. ⁊. d. l. post duos cuz si. aut nõ coheret psone ⁊ est vna: vt. l. si a colono. j. ti. i. ¶ Op. dr hic q̃ stipulatio põt eẽ in pẽdenti. sz ꝓtra. j. e. l. vsufruct°. So. vt hic gl. tangit meli° so. q̃ alibi q̃ ipse valor stipulatõis nõ põt eẽ in pẽdenti. sz acqsitio. i. an acqratur: ⁊ hoc põt eẽ in pẽdenti. ⁊ vide gl. q̃ incipit. i. tãdiu i fi. ¶ Vlteri° pcedo. iste. §. vr eẽ cõtra doctrinã gl. ⁊ doc. in. l. edẽ. C. loc. vbi dr q̃ scholaris ꝓducẽs domũ dz soluere pẽsionẽ in fi. ãni. ⁊ hoc tz ibi glo. quã allegant doc. sed iste. §. vr ꝓtrari°. ⁊ istud ꝓtrariũ tãgit ibi Pe. vt refert Ly. ⁊ dicũt q̃ cõmittat stipulatio in initio cuiuslz anni: sz nõ põt exigi nisi i fi. anni. ⁊ ex hoc hẽs limitatõez ad hoc qõ distinxi i. l. q in hoc ãno. s. de ṽ. ob. q̃ oia illa sunt ṽa: nisi fit aliqd iplendũ ex pte stipulatoris: qz tunc ante oia dz ipleri. ar. l. iul. §. offerri. s. de act. emp. sed dr hic q̃ initiũ anni inspicim°. ¶ Quero qd si vsufruct° nõ durauerit nisi p medietatẽ anni ⁊ gl. dicit q̃ vsufructario obligatio queritur p toto ãno. p alia vo medietate cogit ipse vel ei° heredes restituere pprietario ꝓditi. sine cã. ⁊ p hoc. l. diuortio. s. so. ma. ⁊ ista est ṽa: ⁊ sic dz itelligi. s. de vsufr. l. si opas. lz qdam dixerũt aliter: vt ibi no. ¶ Et facit ad hoc si pmittis mercedis noie aliqd p operis oi mẽse vel quolz die: vt tot sint stipulatiões quot sũt menses vel dies. l. nec semel. §. nouissime. s. qñ di. lege. ⁊ si fiat locatio dom° ⁊ pmittat pensio in annos vel mẽses singulos vna ẽ locatio: qz nihil est iplendũ ex pte locatoris qõ cohereat psone. sed plures sũt prestatiões qcqd dicãt doct. d. l. edẽ. C. loca. sz in oibus casib° pdictis: si locatio fieret in decẽ annos vna mercede: vna eẽt locatio ⁊ pstatio vna. sed ꝓtra dictũ hui° glo. est. l. defuncta. §. fi. s. de vsufr. so. ibi fructus erãt pcepti qui tpe pterito vidẽtur pcepti. secus in pensione. lz queraf in initio anni. tñ in fi. debet. ¶ Vlterius dr p doc. no. ar. si dono tibi id qõ ticius dz mihi q̃ videor donare actionez mihi ꝓpetentẽ ad id quod dz ticius: vt hic dñ ipsa gl. exponit pecunia. i. actio de petẽda pecunia. facit. l. si fic. §. i. s. de le. i. l. legaui. de libe. le.

s **I alienus seruus.** Quod vni ex possesso rib⁹ queri nō pōt querit alij cui pt.h.d. De hoc hēs tex.in.l.q bona.§.i.s.de acq.re.do. Cōtra hēs text. in.l.si seruo fructuario.§.si duos.s.de vsufr.ꝛ ibi directe est huic ꝓtrari⁹.ꝛ vide gl.que so.q̃ hoc est pp rōez naturalē.sec⁹ est de rōne ciuili.ꝛ qcqd dicat itelligam⁹ ꝯz glo. qñ ex re vni⁹ stipulat aliqd alteri possessori vel dño acq ri nō pōt: q: sua nō iterest.ar.l.si seru⁹ cōis:ꝛ qō ibi no. s.de dā.infec.ꝛ ibi in simili vidisti.e.mō itellige.l.q bona.§.i.vel intellige eā: vt in gl. q: stipulabat seru⁹ aliqō indiuiduū.ar.l.si seru⁹ meus ꝛ tu⁹.s.e.sic ergo q̃rit possessori ad quē spectat ī solidū dño autē nil q̃ritur: q: ēt si q̃rerek hēret restituere ꝛ sufficit plene q̃sitū ei ad quē spectat.alias ꝑ parte q̃ritur dño.ꝛ ꝑ pte possessori.hēs igitur q̃ qñq̃z stipulat ex re vni⁹ possessoris bone fidei qō alteri possessori nec dño pōt q̃ri.ꝛ tūc illi totum q̃rit cui stipulabat: vt hic ꝛ.l.si seru⁹ cōis.s.de dā.infect. Qñq̃z stipulat quod alijs pōt q̃ri tūc si est indiuiduū idē: q: totū q̃rit cui stipulat : vt.l.qui bona.§.i.s.de acq.re. do. Qñq̃z stipulatur id qō nō est indiuiduū:ꝛ tūc ꝑ parte dño q̃rit ꝛ pro pte querit possessori ex cuius re stipulat vt.l. si seruo fructuario.§.si duos.s. de vsufru.tamē cogit restituere ar.l.penul.j.e.

l **Iber hō.** Hō liber bona fide possessus qō nō pōt q̃rere sibi q̃rit possessori.qō nō potest querere possessori querit sibi.h.d.de expositionibus glo.tene menti scōam.

Ex.§.sequenti.

¶An existentia sui heredis operetur transmissionē ante aditionem:ibi.Scitis.

Apud labeonē. Luz tractat de cōmodo filij exñtia sui heredis eū facit heredē:etiā errantē ꝛ ius ignorantē. h.d. ¶Op.s.eo.l.pinde.§.si seru⁹.ꝛ.l.seru⁹ cōis.fic.s.eo. Sol.hic fuit stipulat⁹ simpliciter nō noiatim. ¶Scōo op.q̃ hic iteruenit iussus.ergo ꝛc.vt.d.l.ỷ.si.sed si iussu So.dicūt quidā q̃ inspecto effectu nō totū q̃rit: q: hēt restituere.vel aliter ꝛ melius fuit iussuz: vt stipulaREt q̃ ta pecunia ꝛc.ꝛ hec ỷa ꝛ expōe:vt ī gl.¶Op.de.l.si ex re.§.i.j.e.So.pupilla pp iussuz hēbit dimidiā.sed ī alia dimidia: q: stipulatio fuit simplicit interposita hēbit dimidiā eius:vt.d.l.si ex re.quā tū restituere tenebit ꝓditione fine cā. ꝛ iō nō vt sibi q̃ri ꝛ hoc vult tex. vñ ad gl. que dicit in fi.q̃ dimidiā querit : q: bona fide possidet. dic imo: q: iussus iteruenit.¶Scitis q̃ est opi.an exñtia sui heredis operet trāsmissionē ante aditionez :ꝛ qcqd glo.dicat in.l.si ifanti.C.de iure deli.ꝛ.l.fi.§.i.C.de cura.furi.tene q̃ sic.qñ de eius ꝓmodo tractat:vt.l.apud hostes.C.de su.ꝛ legi.ꝛ facit.l.hereditatē.§.filius.j.de castrē.pecu.ꝛ.l.qui cū duos.§.cū in bello.s.de re.du.ꝛ .l.ex militari.cū.l.se.de test.mili.cū ifinitis si. Ja.de bel. in quadā disputatōe quā ponit in auc.de trie.ꝛ semis.dicit q̃ in p̄dictis.ll.nō trāsmittit: q: fuit ipedit⁹ fili⁹ ignorantia facti:vel alio legitio ipedimēto ita q̃ non potuit adire.sed ipse dicit cōtra istū.§. q: hic fuit ignorātia iuris⁹ que nō est ipedimentū legitimū.imo lata culpa:vt no.in.l.liberoꝝ.§.notant.s.de his q no.infa.istā tamē materiā de exñtia sui heredis plene scripsi in.l.si filius qui pri.s.de vulg.ꝛ pup.dic vt ibi.

s **I seruus cōis.** Stipulatio alternatiua inter psonas qbus eq̃liter pōt queri: vitiat.h.d. Et si apparet q̃ vni posset q̃ri alij nō:tūc q: pōt queri hī:vt adiectus nec cure q̃ p̄cedat dūmō vni nō possit acqri:vt.l. .i.§.cōis seru⁹.s.eo.ꝛ.l.gaius.s.so.ma.ꝛ ibi est spāle q̃ p aliū acqrat nepoti:vt dixi ī.l.eū q ita. §. q sibi.s.ti.ij. Qualicer āt possit eē ī pēdenti dicā.j.eo.l. vsufructus.

s **Eruū fructuariū.** Lū.ij.se. ¶Op.de.l. per seruū.§.i.s.de acq.re.do.so.vt ī gl. ¶Op. de.l.i.§.pe.s.eo.expone vt ibi.¶Op.j.eo.l.si cuz duorum.dic vt in glo.

s **I seruus hereditarius** Prescriptio currit a die a quo fuit facultas agēdi.h.d.¶Op.de.l.si seru⁹.s.de diuer.ꝛ tē.pscrip. glo. hic soluit prio ꝛ no.bene.vel dic stipulat⁹ est heredi ꝛc. ista pōt eē bona: q: hz in se ꝓditionē si adeat hereditas vt.l.interdum.§.pe.s.ti.ij.Prior est ista so.q̃.l. cōtraria loqtur qñ fuit seru⁹ stipulat⁹ ex ea cā quā pōt in iudicio deducere:vt in mōētanea possessiōe. hic erat alia cā. ¶Op.de.l.si fili⁹.s.de ỷ.ob.So.ibi quo ad acqsitōez hic quo ad stipulationē purā vel conditionalem.

Ex.l.sequenti.

¶Hereditas repñtata nō est capax vsufruct⁹:ꝛ legatū pōt esse in pēdenti: ꝛ stipulatio pura similiter in pēdēti ꝛ vbi est defectus in psona stipulātis inspicit initiū non tps existētis ꝓditōis:vt hēs ī pn.seq̃nti. Et stāte statuto q̃ qs nō possit eē de priorib⁹ nisi sit de arte : ꝛ cū ponit in sacculo nō est de arte ꝯz cū extrahitur an possit eē de priobus vide in fine.

v **Sufructus.** Substā stipulatōis pure vel ꝓditionalis nō pōt eē in pendēti.sed legatū pōt pendere añ q̃ eius dies cedat.h.d. Hec.l.valde no.ꝛ tenenda menti:ꝛ hec.l.est secundus punctus nota.in hac lectura. ¶No.tex.ibi q: ex tpis ꝛc.¶No.tex.ibi legari aūt ꝛc. ¶No.prio q̃ psona ficta : vt hereditas repsentata nō est capax vsufruct⁹:vt hic in pn.¶Scōo no. q̃ legatuz pōt eē in pēdenti.¶Tertio no.q̃ stipulatio pura non pōt eē in pēdenti.¶Quarto no.q̃ vbi ē defect⁹ in pso na stipulātis inspicim⁹ initiū non tēpus exñtis ꝓditōis vt hic in fi.¶Ad primū op.ꝛ vī q̃ hereditas possit capere vsufructū:q: hereditas representat vicē persone: vt.j.tit.i.l.mortuo.ꝛ.l.hereditas.s.de acq.re. do. dicit glo.hoc vez in psona vera.sec⁹ in persona representata Et est rō: q: nec vti nec caueī pōt hereditas ita dicit gl. sed nescio q̃re hoc casu nō sustinet psonam defuncti:q: oi casu sustinet. Itē pōt vti:ꝛ satisdare p curatorē bonis datū:vt.l.i.s.de cura.bo.dan.sed rñdet ad cōtrariā psonā defuncti represētat hereditas:vt in cōtrarijs.ꝯz vsufructus iam acqsitus morte defuncti extinguerek. ergo in hoc casu nō pōt queri defuncto:vt.l.ticio cū moriek. s.de vsufru.ꝛ hec est rō huius .l.ꝛ hēs intellectuz q̃ in alijs personis representatis:vt collegio ꝛ populo : vt.l. proponebat.s.de iudi.ꝛ.j.de fideius.l. mortuo . cadet vsufructus: quia represent āt personam viuam ꝛ finitur vsufructus.c.annis:vt.l.in vsufructu.s.de pact. dota.ꝛ .l.an vsufructus.s.de vsufr.ꝛ in hac.l.pz q̃ nō stati eius dies cedet. Contra imo cedet statim a die mortis : vt.l. .i.s.quādo dies lega.ce.ꝛ.l.i.§.ī nouissimo. C .de cad. tol.Sol.illa regularia.sed in vsufructu speciale q̃ cedit a die adite hereditatis.Sed aduerte qñ legatur vsufructus seruo hereditario regritur q̃ sit adita hereditas legantis.vel q̃ sit adita illa de qua est seruus: vt ꝑbatur. s.quādo dies le.ce.l.cū ita.§.i.ꝛ tunc nō est dubiū q̃ illi seruo pōt acqri:q: illa hereditas representat personā viuentez.Dicitur hic q̃ stipulatio nō potest esse in pendenti.sed legatuz sic. Contra de verbo ad verbū.s.cōpredi.l.fin.vbi contractus sunt in pendēti. sed vltie voluntates nō.glo.dicit hic speciale.Alij dicūt actus viuētium possunt suspendi:vt ex alioꝝ arbitrio confirmētur vt.l.si quis arbitratu.s.ti.ij.actus morientiuz nō possūt ex alieno arbitrio pendere:vt.l.in illa.s.de here.insti.ꝛ ita loquitur.l.si.s.cō.predi .Sed quedam depēdentia est que non venit ex alieno arbitrio.sed ex ipsius dispositionis natura:ꝛ in hac pōt plus pēdere vltima voluntas q̃ contractus:vt hic ꝛ est bona so. Vel melius ante q̃ cedat dies legati potest magis pendere legatuz q̃ cōtractus.sed postquā cedit dies legati potest magis pendere contractus q̃ vltima voluntas: vt ibi intelligit gl.

finē āni quo exigi pt effectualiter: vt no.in.l. edē. C.loca.ꝛ i.l. iul.§.offerri de ac.ēp.Sz imol. ibi dic q̃ forte pōt attētari ꝛ q̃ erit sua noua cōsideratio. vz q̃ p̄dicta eēnt va in p̄dio rustico ī quo patiētia tpis q̃ in pte hētur nō affert tantā vtilitatē in pte respectu ptis q̃ztaz in toto ꝓspectu toti⁹ secus ī p̄dio vrbāo puta ī domo ī qua patiētia ī pte affert tātam vtilitatē ī illa pte q̃ztaz affert patiētia toti⁹ tpis respectu totius tpis iuē no. in.l.itē q̃rit. §.qui iple.s. loc.ꝛ in.l.stipulatōes nō diuidunt cū mater. s. de ỷ.ob.vnde ī ipsa domo vi dek q̃ posit peti pēsio de iure ꝑ rata tē poris ꝑ quo ē pstita patiētia ꝛ h in dubio.secus qñ eēm⁹ in casu certo:ꝛ h ꝑcedit in locatione rei. Ex qb⁹ ēt satis appet qd dicendū ī locatione oparū. de q̃ p bal.ī. d.l.diuortio ꝛ vid qō no. j.d fur.ī.l.si fu⁹.§.loca.ꝛ gl.ꝛ doc.ī.l. ij.C.loca.aliqd p ro.ī.l.q h āno ī fi.s. d ỷ.ob.ꝛ ad de pro opi. imo. q̃ videk illa ō tex. ī.l. ꝯz addes ī.§. figs cū ī annū.j.loca.

a l Iber hō ignorantia iuris. Tñ scdz itellectū gl.h fuit ig̃rātia fcī ꝛ sic nō ꝑbat opi. cōez dato q̃ h dicat dñiū rex hēdi.acqsitū heredi ignorāti.

b f I fu⁹ hereditari⁹. ad limitationez h⁹.l. vid no. p bar.ī.l.ī.§. ī.s.de vsuca.

c v Suffru

ctus.rō hui⁹ ⁊ iō ff.l. si hz locū in mōacho: vt not. bal.in rubrica. C. de rescin.vend.in prin.

a ¶ Statutuz est.vide q̄ dixi post bart.i l.fratres. de penis ⁊ vide bart.i.l.fi.in fi.de reg.cato.q̄ videtur decidere q̄ equiparetur vltie volūtati.⁊ vid̄ bar. in.l.ij. de in diez adiec. ⁊ bal.de pa.cōstan.i.r. col.

b Jex re s §. Illd Mo. q̄ hic est casus iūcta gl.q̄ tā famuli defūcti q̄z heredes debēt portare vestes lugubres. qd̄ obseruat in morte virorū insigniuz in vilib⁹ vo si est ista ꝓsuetudo.ex h̄ videtur decidi q̄ vxori defuncti eēnda sint per heredez vestimēta lugubria nisi ꝓ suetudo alid̄ disposuerit ⁊ ita no.p doctō.C.de isa. decre. ⁊ vid̄ qd̄ no.bart. ⁊ āg.i.l.vsufructū.§.dos legata. ad.l. fal.⁊ no. isti. de act. in.§. fuerat.

c Jfuus s testō. l. sed ⁊ si. vide bar.i.l. seqtur.§.de illo. ⁊ in.l. q rome.§.duo fratres. de vbo.obli.

¶ Item oppo.q̄ stipulatio possit esse in pendēti: vt.l. si seruus cōmunis meuij.§.fi. ibi. nam ⁊ cum idem ⁊c. Solu. ꝑa est quam glo.ponit:ibi stipulatio.i.stipulationis substantia.an valeat vel nō.nō potest esse in pendēti:vt hic.sed cui acquiratur.i. ipsa acquisitio potest esse in pendenti:vt ibi dicit tex. ⁊ glo.ibi sentit. ¶ Contra hoc oppo.de.l.si seruus cōmunis ita.s̄.eo. vbi non potest esse in pendēti cui acquirat.possumus dicere eo modo scz q̄ nō potest esse in pendenti an valeat. ⁊ sic concordat.vel ibi dicitur q̄ nō potest esse in pendenti. s.acquisitio quod verum est quādo a parte stipulatoris nihil erit implenduz:vt ibi.sed si esset a parte stipulatoris implendū:tunc pōt esse in pendenti:vt.l.si seruus cōis meuij.⁊ castrensis peculij.§.fina.s̄.eo.ſm Jac. de are. ¶ Ultimo dicitur hic q̄ ad valorem stipulationis ispicitur initium contracte stipulationis. Contra.s̄. ti.iij.l. si rem meam.dicit glo.ibi loquitur de cōditione extrinseca: que pōt facer̄ stipulationē ī pendēti esse:sz hic loqtur de cōditiōe extrinseca ⁊ illā appellat gl. cōditionē ī trinsecā q̄ de necēitate facit stipulatiōez cōmitti. alias dr̄ extrinseca .vide glo.que dicit.facit.s̄.de ꝑbo.obli. ⁊ in eo quod dicit in secundo:ut si ticius.hoc nō est ueruz: qz ⁊ in hoc secundo casu ualet si contingeret q̄ tēpore existentis conditionis res nō esset stipulatoris. ¶ Sed contra hoc oppo.qz.l.si rem meā.loquit contra hūc casuz:ut ibi apparet. Quid dicemus. Gl. plene ibi dicit: ⁊ ibi dixi.hic loquitur quando est defectus persone ex parte persone:qz inspicimus initiū: ut hic.idem si esset defectus in re ex parte rei:vt.l.inter stipulantez.§.sacrā s̄.de verbo.obliga.sed si eēt defectus mixta consideratione persone ⁊ rei: tunc inspicimus tempus existentis conditionis:vt.l.si rem meā.⁊ ibi dixi per By. ¶ Item oppo.s̄.de vsufruc.l.sed ⁊ si quis.§.interdum. Sol. vt modo dixi in solutione contrarij.l.si seruus communis meuij.in fine faciunt hec ad questionem. Statutuz est[a] hic q̄ nullus possit esse de prioribus nisi de arte. modo tempore quo quis fuit electus ⁊ missus in sacculo non erat de arte.sed tempore ipso quo debet administrare: est de arte.si istam electionem equiparamus contractui potest esse in pendēti.si vltimis voluntatibus nō vt hic. licet hodie habemus casum q̄ debet inspici tempus electionis:vt in.c.si eo tpe.extra de rescrip.li. vj. ⁊ hoc tā git By.in fi.in.l.ij.circa prin.s̄.de exc.tu.nō hētis alia.

s **J ex re.** Quero per que verba fuit cōcepta ista stipulatio. Dicit gl. hoc modo promittis mihi pro domio meo da re vel pro fructuario. Jsta positio glo.nō procedit: qa quando dicit promittis mihi:apparet q̄ stipulatio valz ⁊ acquiritur domio ⁊ in eo q̄ adijcitur pro domino vel pro fructuario :tunc adijcitur tanq̄ negocia eorum gerant:vt.l.linea margaritarum.§. i.in prin.s̄.de lega.i.⁊ .l.quecunqz.s̄ de actio.⁊ obliga.⁊.l.penul.s̄. de nego. gest.⁊ sic valet stipulatio ⁊ ei acquiritur :cuius negocia gerit.Sed vera lectu.est quaz dicimus q̄ hic fuit concepta stipulatio.promittis domio meo vel fructuario. he glo.dicunt rem non valere ratione incertitudinis: imo valere ratione certitudinis:quia quereretur domino et fructuarius haberetur:vt adiectus: vt.l.i.§.penultio. s̄.titu.ij.

Si ipsi. Mo.hic q̄ dictio eadē constituit duos reos insolidum:vt hic ⁊.j.l. ꝓxima. ⁊ dixi.s̄.ti.ij.l.ij. Ex.§.sequenti.

¶ Stante statuto q̄ si quis intrauerit rem alterius soluat centum si aliquis intrauit rem hereditate iacente:⁊ postea adeatur hereditas an possit ille centum petere.

Illud. [b] Hereditatis aditio retro ad tēpus mortis trahitur.hoc dicit. ¶ Not tex.ibi: qa que postea ⁊c.concor.s̄.de acqui.heredi.l.seruus quoqz.⁊.l.omnis hereditas.⁊.l.omnia fore.j.de regu. iur. Aduerte dicit statutum: si quis intrauerit rem alterius soluat centum domino.modo aliquis intrauit rem hereditate iacente postea aditur.vtrum potest illa centuz petere ex forma statuti.habes tex.q̄ non in.l.iij. §. hec verba.s̄.de nego.gest.⁊ illū tex.alle.in.l.omnes populi s̄.de iusti.⁊ iur.in illa.q.vtrum statuta recipiant interp̄tationem extensiuam ſm id quod est de fictione.videte ibi ⁊ alio anno ego dixi nō habetis hic alia.

s **J seruus.** Mo.q̄ dictio eadez constituit duos reos. vidistis. s̄. l.proxima.§.si ipsi.

Ex.l.sequenti.

¶ Quid est dicere q̄ inter fructuarios nulla est iuris cōmunio.vide in fi.

s **J cum duorum.** Si seru⁹ vni ex fructuarijs simpliciter stipuletur noiatim ex re que pertinet ad vtrunqz ei soli querit hoc dicit. Jsta.l. inuit tacite q̄ ex hac stipulatōe:si posita eēt simpliciter ex re fructuarij vtiqz fructuario quereret̄ ⁊ nihil domino ad id qō tacite innuit. ¶ Op.de.l.sed ⁊ si quis.§.si duos.s̄. de vsufruc.Sol.dicunt quidā q̄ iste intellect⁹ tacitus nō dz sumi:qz si stipulet̄ simpliciter quereret̄ domino dimidia. ⁊ hec fuit opi. Jo. Jsta solutio nō est ꝑa:vt appebit ex sequētibus.Soluitur ergo aliter q̄ ibi ex re vnius possessoris tantū fuit stipulatus.hic ex re vtriusqz. ⁊ ista est vera. Probo per rōnem quādo vnus est possessor vel fructuarius ⁊ seru⁹ stipulando singulariter ex re que pertinet ad eum ei soli querit.ergo quando ptinet ad vtrū qz ambobus quereret.sed qñ pertinet res ad vnum tm̄ ex possessoribus ex stipulatione simplici non pōt ei queri nisi pro parte. pro alia parte de necessitate domino ptinet alij possessori queri nō potest:qz non pertinet ad eum. ¶ Itē oppo.de.l.⁊ si duorum.s̄.eo.Solu.intellige illam ſm istam. ¶ Item oppo.de.l.si alienus.s̄. eo. So.eodē modo. ¶ Ulterius op. seruus fructuari⁹ nō potest querere fructuario ex re que ad eū non pertinet: vt.s̄.eo.l.si ex re.in prin.⁊.s̄.proxi l.sed hec res ad fructuariū nō ptinebat saltem pro dimidia.ergo nō querit sibi.dicit glo.q̄ pertinebat ad fructuariū. Item per similitudinem ei querit. Vel dic q̄ hic stipulatus est ex re cōmuni.⁊ quod cōmune est:meum est aliquo respectu: vt.l.illud.s̄.de ri.nup. ¶ Quero quid est dictum id qō dicit tex.q̄ inter fructuarios nulla est iuris communio. Dicunt quidam q̄ vsufructus diuidi nō potest. hoc est falsum:quia est diuiduus vsufructus:vt.l.i.§.si vsufructus.s̄.ad.l.fal.quia de eo defalcat:⁊ non est de verbo. obli.l.stipulationes non diuiduntur.Secunda est opi. Jo.⁊ vera inter duos fructuarios nulla est iuris cōmunio.ita dicit tex.qz alius est vsufructus in ꝑsona tua.ali⁹ est in persona mea:⁊ sic quodlibet ius est separatuz per se vt.l.si id quod.s̄.ti.i.

Ex.l.sequenti.

¶ Monachus si stipulatur meo mādato acquirit monasterio tamē actionē debet mihi cedere.

s **J liber homo.** Mo.si monachus stipulat meo mādato acquiritur actio monasterio nō mihi.tamē actionem debet monachus cedere mihi in totum sicut hic dr̄ in seruo fructuario.

Ex.l.sequenti.

¶ Ex stipulatione quā facit monachus quez abbas sit nō iuste professum nō queritur monasterio.

s **J seruus testamento.** [c]

Liber homo stipulādo nō querit male fidei possessori.h.d. Dicitur hic si modo sciuerunt. q̄ro quō pōt eē q̄ heredes ignorent seruum manumissuz cū nō possint eē heredes: nisi cognito de viribus testamēti:vt.l.sz ⁊ si de sua.s̄.de acqui.here.⁊ alibi dicitur q̄ heres p̄sumitur scire qō in testamento continet:vt.l. cū heres. s̄. de lib.lega. Dicit Ja.de are.⁊ ego dixi alias q̄ hoc pōt contingere in herede suo:qui pōt eē heres lz vires testa

menti ignoret: vt.l.eius qui in ꝓuincia.in fi.s̄.si cer.pe. ¶ Vltio no.hanc.l.q̃ si in mõasterio sit quid ā monachus quē abbas sit nõ esse iuste professum ⁊ vere nõ eē monachũ q̃ ex illius stipulatione nõ queritur monasterio.

Ex.l.sequenti.

¶ Monachus q̃liter esse possit sine mõasterio. Et an valeat stipulatio talis mõachi. Et an si sit capitulum aliqõ sine monasterio: vtputa: q: capto ab infidelib⁹ cui ĩteriz acquirat. Et vide in p̃ma parte lec. An aũt hēre pro derelicto aĩo alicui donādi sit donatio: vt euitet solu.gabelle disponētis q̃ de quolz cõtractu soluatur gabella. vide in fine.

q **Quod seruus.** Stipulatio serui qui nõ hz dñz nõ.vz.h.d. ¶ Mo.tex.ibi.nā ⁊ hoc genere. ¶ Op.q̃ seru⁹ hit⁹ ꝑ derelicto stati sit liber: vt.s̄.q sine manu.ad lib.pue.l.seruo. Rñ.aut hr̄ ꝑ derelicto seru⁹ languēs ⁊ statiz efficit liber: vt in cõtrario. Aut seruus san⁹: ⁊ tunc liber nõ efficitur: vt hic nisi seipsuz in libertatē preoccupet: vt arg.l.fi.s̄.pro derelic. ⁊ hic in glo. ¶ Vltimo no.ex hac.l.duo.p̃mo q̃ si est monach⁹ sine monasterio stipulatio eius nihil valet. casus est hic Biceres tu q̃ nõ potest eē monachus sine mõasterio. dicit quedam decre.de regulari.libro. vj. q̃ regulares mendicantes nõ possunt recipere aliquē ad professionē illi⁹ regule nisi post ānuz. mõ aliquis ingrediens illam religionē statim facit professionē. Bicũt canoniste q̃ ille efficit religiosus in genere nõ q̃ sit obligatus illi religioni vel alicui: ⁊ sic est dare monachuz sine monasterio. ⁊ sic stipulatio nõ valet: vt hic. ¶ Ulteri⁹ dicunt canoniste q̃ si quis profitetur religionez in manibus cuius daz monachi q̃ ille efficit religiosus ⁊ monachus nõ tamen incorporat illi mõasterio. vnde erat recipiēs: q: nõ habebat potestatem incorporādi in monasterio suo. ⁊ sic est dare monachũ sine mõasterio. ⁊ sic eius stipulatio nõ valet vt hic. Sed ponam⁹ vnum casum pulchrum ª. Pone q̃ est vnum capitulũ sine monasterio: q: eorum monasteriũ est occupatũ a saracenis vel a mari. vel ab alia inũdatione. qd erit de istis monachis. Certe istos monachos equiparabo seruis hereditarijs quorum dominus ē mortuus ⁊ speratur q̃ alius eorum locum assumat: vt sic acquirant monasterio ⁊ capitulo eoꝝ futuro quod succedit in locum primi. ¶ Vltio no.tex.hic.dicitur enim.nam ⁊ hoc genere quedam donatio est. ¶ Nota.contra infinitas fraudes. vnde dicit statutum ᵇ hic q̃ de quolibet contractu soluatur gabella. ego nolens soluere: cogitaui hanc fraudez. ego volens donare tibi habui fundum pro derelicto ⁊ tu occupasti. Certe istud habere pro derelicto est quedam donatio. ⁊ ideo soluetur gabella tanq̃ ex cõtractu donationis. ⁊ hoc tangit glo.in.l. i. circa prin. s̄. si ex noxa.cau.aga. ⁊ eodem modo dicit.l. q̃ pendente iudicio nõ possit alienari. mõ habes hoc pro derelicto. certe hic videtur quedaz donatio ⁊ alienatio. Bicet tu quomodo est donatio cum saltem pactum nudum requiratur hodie ⁊ vtriusqz consensus requiritur: vt.l.si quis arg. C.de dona. Respondeo donatio que fit in personam certaz requirit vtriusqz consensum ⁊ presentiaz. secus in donatione que fit in personam incertā: vt hic. ⁊.l.que rome.in fin.s̄.de acquiren.re.do. ⁊ ibi no.

Ex.l.sequenti.

¶ Quando seruus plurium stipulatur: qualiter acquirat dominis: ibi. Et primo. Et quando est vnus seruus in quo plures domini habent vsuz fructum qualiter acquirendo acquirat: ibi. Secundo. Seruus autez vel monachus bona fide possessus ab aliquo cui acquirat: ibi. Tertio. Et quid de libero hoie qui possidet tanq̃ seruus: ⁊ de monacho q detinetur tanquā monachus cũ nõ sit cui acquirat. vide in fi.

s **Si seruus cõis ita:** Singularis.l.ē breuiter.h.d. Si propria noia exprimātur vocātur domini in viriles. si exprimantur appellatiua vocant in dominicas. sed si vtrũq̃z exprimatur in dubio inspicit quod procedit. hoc dicit. ¶ Op.de.l.proide.ij.responso.s̄.eo. So.intellige nominatim nominibus appellatiuis. vel si intelligas proprijs dic q̃ precesserunt appellatiua. ¶ Extra glo.oppo.q̃ nõ sit differētia inter nomina propria ⁊ appellatiua: vt.l.certum.s̄.si cer.pe. Solu. quantũ ad reddendũ rez certam nõ est differentia: vt ibi.q: tam ꝑ ꝓpria q̃ ꝑ appellatiua eadem persona significatur. sed quantum ad modũ significandi est differentia. nam ꝑ hoc nomē dominus quod est appellatiuum significatur persona eatenus quatenus sibi illud nomen appellatiuum congruit. s. pro parte dominica. sed ꝑ nomē proprium persona significatur integre: q: nomina propria vtriqz equaliter congruūt. ⁊ ideo equaliter vocant. Et istud est vere ⁊ proprie dictũ quantuz ad casum huius.l. tamen vniuersaliter dicta ratio nõ concludit. Pone q̃ seruus plurium fratrum stipulatur ab alio fratre hoc modo. promittis fratribus tuis vel filijs talis ⁊ similia. certe istud nomen appellatiuũ cõgruit omnibus equaliter tamen nõ vocantur equaliter. tex.est no.s̄. ad trebel.l.lucius.§.meuia. Dic ergo q̃ nomia appellatiua sunt omnibus cõia. ⁊ ideo presumit q̃ respectu cõionis que erat in ipso seruo fuerit stipulatus. sed nomina ꝓpria sunt cuiqz ꝓpria. ⁊ iõ puto q̃ si fuisset stipulatus ꝑ nomina appellatiua nõ cõia in persona omnium dominoꝝ. Exē plũ ꝓmittis filio ticij ⁊ filio seij: tũc dñi vocarent in viriles: vt.l.nõnunquaz.s̄.ad trebel. ⁊ ecõtra quando ꝑ nomina propria vocent in dominicas seu hereditarias partes: vt.l.thais.§. sticbũ s̄.de fideicõmis.liber. Sol. distinctio huius.l.hz locũ in dubio. sed si apparent alia indicia ꝓpter que presumeretur disponētes aliud sensisse nõ staremus huic presumptioni: vt in.l. ecõtra. vbi nõ inspicimus nomina propria vel appellatiua. sed onus iniũctum: vt pro quibus partibus vocentur ad onus: pro illis vocētur ad cõmodum ⁊ hoc est q̃ tex.hic expresse dicit quando sunt expressa ꝓpria ⁊ appellatiua inspicere debem⁹ primo ꝓiecturas quid cui⁹ demonstrādi gratia ⁊c. idest an ꝓpria ad designationē appellatiuorum an econtra: vt dicit glo. si nõ apparent: tũc inspicimus quod procedit: vt tex. dicit ſm verā opi. lz Old. contra: vt in glo. de cuius opi. nõ curo. Unde contra presumptionem illius. l. do aliq̃s notabiles coniecturas. Prio receditur ab hac presũptione rõne oneris iniũcti: vt modo dixi. Scõo ratione rei super qua fit dispositio: vt.l.si seruus cõis de dam.infec.simile in. l. cũ post. s̄. de admi.tuto. vbi si tutor contrahit super re pupilli videtur tutorio nomine. lz precedat nomen propriuz. ad idem. s̄. de insti.l.fi. quod no. Tertio ratione noticie: vt.l.qui habebat. s̄. de rebus du. vnde distinctio huius.l. habet locũ quando nominant persone note. sed si incognite nomi-

s Quod seruu cõis dubio inspicit. Que sit rõ. vide bar.in.l.fi.in aĩpe.col. C. de cõdi.iser. vbi no.

s Quod ser uꝰ casuz pulchrũ vid qõ no.bart.i .l.inter stipulãtez.§.sacramẽta.de vb. obli.

b ¶ Dicit statutum.adde bar.i.d.l.i.s̄ si ex noxali. cau.aga. ⁊ ꝺ .q.bar.h vi. guil.de cu.ꝺ rex diui.i aliqbus lect. ⁊ hẽo in libro meo. ⁊ vid q̃ ibi dixi. sed bal.i.l.mater in vlt.col. C. de rei vẽdi. dicẽ q̃ titu. ꝑ derelicto est similis donationi nõ tñ ē ꝓprie donatio nec in eo reqrit isinuatio. Sz vtrũ casu q̃ fit donatio ꝺz solui ꝑ ea gabella ⁊c. vide ꝑ bal.in.l.5ct⁹ in pe.col. C. ꝺ fi. instru. ⁊ adde q̃ si habeo rē ꝑ derelicto incõtinẽti nõ videtur dõata sed re itegra possum penitere.l.ij. vbi glo. C.q bocede.possũt.

nentur in dispositione semp videnť adiecta propria noia ad demonstrationē appellatiuoꝝ ⁊ sic inspiciunť appellatiua.arg.d.l.q bēbat.⁊ hac.l.

a ¶ Mo.s.ad de bart.i.l.si vn°.§.fi.s.d pac. bñ facit argu.l.i.§.si duo.j.quod fal.tu.aucto.

¶ Quero qñ ꝑm vnum modū pōt valere ꝑz aliū nō.⁊ tunc nō inspicit qō precedit.ꝑz valet eo mō quo pōt:vt in.l.quotiens.de re.du.⁊.s.eo.l.seruus hereditarius.⁊ facit quod no.s.°de iurisdi. om.iu.l.⁊ qz.⁊ de pac.l.tale pactū.in.fi.¶ Ultimo gl. sūmat istā materiā de stipulatōe seruoꝝ: que lz sit nobis extranea tñ quo ad multa pōt eē vtilis.iō examinem° eā plenius.¶ Et primo q̄ro qñ seru° pluriū stipulať qualiter acquirať dñis. Circa qō dic q̄ qñqz seru° stipulať simpliciter:⁊ tūc aut oibus pōt q̄ri ꝑ portione dñica. ⁊ tūc oibus queratur pro portiōe dñica:vt.s.eo.l.si seruus cōis sit:si tñ ad alterꝝ ex dñis ꝑtinuisset alteri restituere cogerеť cōditione sine cā:vt.j. eo.l. pe.aut nō potest oibus queri pro portione dñica ⁊ queritur omnibus pro ea portione ꝑ qua potest queri:vt. l.si seru° cōis. s.de dā.infe. aut non pōt oibus acqri:⁊ acqritur eis qbus pōt:vt s. e.l.i.§. si seru° cōis.⁊.l.si alienus seru°.in fin. Et ista sūt vtilia ad qōnez de vno institore vni° societatis ī q̄ sunt plures socij ⁊ hñt plures ꝑtes in societate : vt in eo qui simpliciter stipulať vel acqrit qō certum est acqri dñis:vt in.l.i.in fi.⁊.l. se.s.de insti.acqrit eis ꝑ portionibus dñicis.vel nō ꝑm precedētez distinctionē. Et p̄dicta sūt ꝙ etiā si seru° stipulat° est dñis ⁊ noiatim noibus appellatiuis siue sibi:vt hic.⁊. s.eo.l. siue mihi. Qñqz seruus pluriū stipulať noiatiz alicui ex dominis:⁊ tūc illi soli querit:vt.l.si seru° cōis sit. s. eo.Aut stipulať noiatiz plurib°dñis:vt oibus:⁊ tunc aut eos noiat alternatiue:⁊ tūc dic : vt.s.e. l.item si seru° cū se.aut copulatiue: ⁊ tūc aut oibus noiatim pōt queri viriliter.⁊ oibus queritur aut oibus nō pōt queri:⁊ tūc q̄ritur illis qb°pōt queri:vt.l.pinde.§.fi.s.e.⁊ eodē mō distinguē duz est si iussu aliquoꝝ fuerit stipulat°:qz tunc q̄ ritur iubēti seu iubētib° pro dñicis tm̄.vel eis qbus pōt:vt.d.l.si seru° cōis sit.s.eo. Fallit in.l. si seru° duoꝝ.s.de acq.here. ⁊ rō ibi no. Qñqz vnus iubet ⁊ aliū noiat.⁊ tūc dic vt dixi in.d.l. si seru° cōis sit.s.e.⁊ idē dicerē in istitore plurium mercatoꝝ vni° societatis:vt si noiatim respectu aliquoꝝ ex societate ꝛtrahit vel iterueniēte ſpali iussu aliquoꝝ q̄ illis solis q̄rať. Qñz seru° stipulať noiatiz noibus ꝑpꝓs ⁊ appellatiuis:⁊ tūc aut exprimunť noia ꝑpria ⁊ appellatiua eorundez. aut noia ꝑpria quorundaz ⁊ alioꝝ appellatiua. aut quorundam propria ⁊ omnia appellatiua.p̄mo casu hz locū distinctio hui°.l.vt distinguam° q̄ p̄cedat:nisi iterueniať aliqua de p̄sumptiōib° supra dictis.scō casū noiato noie ꝑprio acquirunť viriles.noiato noie appellatiuo : acqrūtur ꝑportionibus dñicis.ar.s. eo.l.pinde.in prin. Tertio casu qñ aliqbus noiatim noie ꝑprio ⁊ alijs noiatiz noie appellatiuo:⁊ tunc fiet diuisio eo mō quo dr.s.eo.l.si seru° cōis q̄ noiati hēnt suas ꝑtes viriles.⁊ oēs dñi hñt vnaz virilem ad quā vocabunť etiā noiati pro portionib° dñicis vt ibi pz. Et ista faciunt ad.q.ꝑm cōsuetudinez ⁊ fere totius italie in libris:cū lr̄is mercatoꝝ :vn° noiatur noie ꝑprio ⁊ oēs alij noie appellatiuo: hoc mō. Ticius ⁊ socij talis societatis ⁊c. ná vr̄ q̄ ex virtute taliū verboꝝ ille noiatus teneatur ⁊ sibi acqrať ꝑ dimidia alijs oibus ꝑportionib° societatis. Tñ puto sic dicendū q̄ ex virtute dictoꝝ verboꝝ quatenus cōtinēt cōtractuz ex quo dicti mercatores debeāt obligari.siqdez agerеť institoria qlz tenеť insolidū quasi ꝑ illuz oēs negociationes exerceāt: vt.s. de exerci.l. iij.in p̄n. ibi:sed plures ⁊c.Si ꝙ in dicta scriptura continetur totū ex quo eis mercatorib° dz obligatio queri.tūc rigor ꝙboꝝ ꝑportat illud qō supra dixi in seruis stipulatoribus . eqtas tñ ⁊ vsus cōis suggerit cōtrariū.ná ille vnus q̄ noiatur : nō ad hoc noiatur:vt sibi magis querať sed vt oñdať q̄ ille societatez obtinet. Et iō forsan dicendū ē q̄ oibus q̄rereť pro portionib° societatis ¶ Secūdo q̄ro qñ est vnus seruus in quo hñt plures vsufructū q̄liter stipulādo vel aliter acqrēdo acquirit. Dic aut acqrit ex opa sua:aut aliunde. p̄mo casu aut acqrit simpliciter nemine iubente ⁊ neminē noiando:⁊ idē qō supradictū est in pluribus dñis.Si ꝙ stipulať noiatiz:vel aliquo iubēte.dic ut ī gl.Si ꝙ vn° iubz ⁊ aliū noiat.dico vt.s.dixi in pluribus dñis . Si ꝙ stipulatur vel acqrit ex re dñi vel aliunde nō ex re fructuariorū similiter dic vt ī gl. Et p̄dicta sunt vtilia ad qōez de monacho cui cōmissuz est regimē alicuius ecclesie ab abbate suo. ná illud qō dict° monach° querit ex re ecclesie quā regit vel ex opa sua querit illi ecclesie quā regit.cū predicta ecclesia possit dici quodāmō fructuaria dicti monachi. ipsi enim ecclesie dz monachus opari. Si ꝙ q̄reret aliunde.tūc quereреť ecclesie p̄ncipali cui° ē monachus:⁊ sub cui° obediētia durat. ⁊ si eēt p̄ positus regimini duaꝝ ecclesiarū:dicerē idē quod ī seruo in quo hñt plures vsufructū.⁊ ꝑbatur ex de off.ordi.c.pñti.li.vj.nisi ex cā auctoritate abbatis posset cōuerti in vtilitatē monasterij: vt ex de offi.ordi.c.quāto.⁊ predicta ītelligať ꝙ:nisi transferať ad regimē alteri° ecclesie taliter q̄ liberarеť ab obediētia primi monasterij ⁊ abbatis ipsius.tūc enim illi ecclesie in quā trāsferť oio q̄reretur:vt ex de p̄uil.c.cū oli:⁊ ibi ꝑ Inno.⁊ alios doc.⁊.xviij.q.i.c. statutuz. ¶ Tertio q̄ro.qd si seru° vni° ab aliquo vel ab aliqb° bona fide possideť ⁊ aliqd stipulať vel acqrit.cui acqrať:dic vt ī gl.hic ⁊.l.si alien° ꝑu°.s. e.⁊.l.liber hō.§.i.s.e. Et p̄dicta sunt vtilia ad.q.de eo q̄ vere est mōachus vni° monasterij : ⁊ ab alio mōasterio bona fide tanq̄ monach° retinеť: vt eodē mō acqrat ea que q̄rit ꝑm qō dicim° in seruo bona fide possesso.oia enim q̄ de acqsitione seruorum dicūtur p̄nt intelligi de acqsitiōe que fit ꝑ monachū : vt no. Inno.in.d.c.cū olim ex de p̄uile . sinā mala fide detinereť tūc absqz dubio detinēti nō quereť.sed monasterio q̄reреť cui° ꝙe est monachus vt.s. eo.l.si seruus testō.⁊.l.seru° me°. ¶ Quarto quero qd in libero hoie si ab aliquo possideatur:vt seru°.dic vt in.l. liber hō.s.e.⁊ idē dicerē de eo q̄ ꝙe nō ē mōach° tñ vt mōach° ab aliquo mōasterio detinеť ꝑ ea q̄ dicta sunt. ¶ Quito q̄ro qd de eo q̄ est monach°:tñ nulliuſ mōasterij. Nñ.q̄liter pōt hoc ꝛtingere.⁊ qd iuris sit.dic vt dixi.s.l.proxima.

b ¶ Noiatus teneatur. Et an lfe mercatoris eū obligēt vide no. spec.de obl. ⁊ solu.§.ꝛfir v. ꝑz pone in fi.i ea. ibi.et p̄dicta sunt vtilia ad qōnem.vz d eo ⁊c.vid.in.c. .i. de p̄ui. in vj.q̄ siue acqrat ex opa sua siue ex re siue alio quo uis mō q̄ acqrit ecclesie cui° ē cure p̄ posit° dūmō nō hēat separata bona.idez tz. lz nō alleget ista sed. de senis ꝛsi. xxv. quē sequtur do .an. in.c.in pñtia de pba.⁊ idē q̄ hic tz bar. in.l.ꝑz ⁊ siqs §. interdum s.de vsufru.

q **Aicquid.** Licet stipulatio sui ⁊ filij ꝛferať in tp̄us existētie sui iuris nihilomin° pñ ⁊ dño q̄rit.h.d. ¶ Op.de.l.que legata.j.de reg.iur. So.aliud ī legatis.aliud in cōtractib°. ¶ Dicit hic. sed tñ dolo malo.qd in dubio c.dicit glo. q̄ in dubio p̄ sumit dolo malo ma.facit.s.de pecul.l.sūma cū rōe in p̄n.ꝑ istam.l.dico q̄ si vēdo tibi vel dono oia bona mea si contingat me ꝛmittere aliquod maleficiū pp qō bona publicari dñt. certe precedens donatio vel alienatio videť facta dolo : vt hic.dico plene in.l.post cōtractū.s. de donatio. ¶ Ultimo quero qūo pōt eē quod nō sit fcā dolo malo.⁊ q̄ dolus nō presumať habes in. l.qui

c Aicqd qd ī dubio.vide.s. de v̄b. ob.in.l.si filius.in prin.⁊ qō no. ꝑ pe. ⁊ imo.i.l.qō cunqz.in. §. siqs ita.e.ti.

¶ De fideiuſſorib⁹ et mãdatorib⁹ ru.

a ¶ Mãdator p̃cedit. Quid ſi non appet qs p̃mo ⁊ qſ post bar. i.l. ij. §. pri⁹. s̃. de vul. ⁊ pu. ⁊ ĩnol. in.l. mar. j̃. eo. in apoſtil. mag. vbi hẽs qſi appet qs fuerit obligat⁹: vt fideiuſſor. ⁊ de materia hẽs gl. i auẽ. de fideiuſ. in .§. i. vbi de iſtis ⁊ de expromiſſore. viõ tex. in.l. q̃ ſi nõ ſolue re. s̃. de pig. act. ⁊ fideiuſſor dicit ex promiſſor. l. i oib⁹ ⁊ ibi gl. ⁊ bar. j. de ſol. ⁊ qs ſit fideiuſſor ⁊ quot orianꝭ obligatões ex fideiuſſiõe dic vt p bar. i.l. reos i prin. s̃. de duob⁹ reis. vbi etiã ponit ò titulo mandati. Circa idez i prin. viõ bonã glo. i auẽ. de fideiuſſo. i p̃n. Que ãt ſit differẽtia iter fideiuſſorẽ ⁊ mãdatorẽ. vide in.l. ſtipulationũ alie. i. §. ſtipulatio. de ṽb. ob. Et qs dicatur ſpõſor vel p̃miſſor indẽnitatis. vide bar. i.l. põt. j. eo. Et nũqd fideiuſſor. de iudicio ſiſti vel ò repſentancio aliquẽ dicat p̃pe fideiuſſor vide bal. in rubr. post gl. ij. C. eo. ⁊ ibi dic q̃ oẽſ iſti bũſiciũ diuiſiõis ãg. i.l. v. §. i. s̃. de ṽ. obl. i l. ſi qs ex his ff. q ſatiſ. eo. ⁊ an in dcis p̃ſtitutõibus hẽat locũ bũſiciũ diuiſionis dic vt.l. ſi. s̃. de p̃ſti. pecu. ⁊ vnuz adò qò diri in.l. luci⁹. j̃. eo. ⁊ ò mõiſ: intercedẽdi. viõ tex. ⁊ ibi pau. de caſt.

dã cũ filium. s̃. de here. inſti.

¶ De fideiuſſoribus ⁊ mandatorib⁹. Rubri.

Ex Rubrica.

¶ Que ſit differentia inter fideiuſſorem ⁊ mandatorem.

¶ Querit glo. que eſt dr̃ia inter fideiuſſorem ⁊ mãdatorẽ. Dicit gl. q̃ fideiuſſor ſemp ſeqꝭ. mãdator p̃cedit⁹: vt in gl. ſed hoc vr̃ cõtra. l. pe. ⁊. l. ſi ſtipulat⁹. j̃. eo. ſz By. ſuſtinet hoc mõ ſi p̃ſideras modũ obligatiõis p̃trahẽde: ⁊ tũc aĩ ⁊ post põt accipi: ſi p̃ſideras p̃ueniẽdi effectũ: ⁊ tũc nõ põt niſi post effectũ obligatiõis p̃ncipalis cõueniri. Que eſt ergo dr̃ia. Et dic fideiuſſor aĩ ⁊ p⁹ mãdator aĩ: vt in auẽ. e. post p̃n. ⁊. l. ſi ṽo. §. p⁹ creditã. s̃. mãd. Itẽ fideiuſſor obligat ṽbis tm̃: vt. l. ſi hereditatẽ. §. i. s̃. mã. ⁊. l. blãdit⁹. C. e. ⁊. l. v. §. ſatis acceptio. s̃. de ṽ. ob. Itẽ mãdator conſenſu: vt. l. ſi hereditatẽ. §. i. s̃. mã. Itẽ fideiuſſor actõe ſtricti iuriſ ex ſtipulatu tenet. mãdator ṽo ex bone fidei iudicio: vt ex dicta differẽtia appet ¶ Quero qd vult dicere rubrica dũ dicit de fideiuſſorib⁹ ⁊ mãdatorib⁹. Dicebat Rug. i. de fideiuſſorib⁹ mandatoꝝ. q. d. de fideiuſſoribus ⁊ de his pro qbus qſ fideiubet q dr̃ir mãdatores. Sz gl. nõ ſtat in iſta ⁊ merito: q: ò cõtractu mãdati ĩter fideiuſſorẽ ⁊ p̃ncipalem tractat in ti. s̃. man. nõ hic. vnde dic: vt in gl. ⁊ probatur. j̃. e. l. ſi mãdato meo. ⁊. l. vrannius.

Ex. l. ſequenti.

¶ An obligatio que deſcendit ex maleficio ⁊ an obligatõi naturali ⁊ an ciuili poſſit accedere fideiuſſor.

o **Omni obligationi.**

Omni obligatõi ⁊ ciuili ⁊ naturali põt accedere fideiuſſor. h. d. cũ. l. ſeq. ¶ Op. j̃. eo. l. cũ lege. ⁊. l. nõ dubiũ. C. de legi. So. ibi nulla eſt obligatio: q: lex reſiſtit. hic ſubeſt obligatio ſm glo. ⁊ Ja. de are. ¶ Op. de. l. i. C. ne fideiuſ. do. dẽ. So. q̃ ibi fallit. ⁊ hic ponit gñã ſingulo⁹ nõ ſingula gene⁹: q: oi obligationi accedit nõ ſingulis obligationib⁹. ¶ Quero an obligatiõi q̃ ex maleficio naſcitur: poſſit fideiuſſor accedere. Glo. dicit q̃ ſic. nõ allegat. p̃bat in. l. grece. §. ſz ſi ex delicto. ⁊. l. ſi a reo. §. pe. j̃. e. ti. gl. no. in p̃n. inſti. eo. ¶ Scõo q̃ro an obligatiõi naturali tm̃. poſſit accedẽ fideiuſſor. Certe ſic: vt hic. ⁊. l. ij. ⁊. l. ſi fideiuſſor. §. i. ⁊. l. marcell⁹. j̃. e. q̃ intellige. niſi eẽt talis naturalis cui⁹ effect⁹ eſſet extinct⁹: vt. j̃. e. l. ſi qs poſt q̃. ¶ Quero an ciuili [b] obligationi poſſit accedere fideiuſſor. Et gl. dicit q̃ ſic C. de nõ nu. pe. l. ſi cui. Cõtrariã glo. hẽs in. l. ſi ſtipulat⁹. j̃. e. Aduerte. d. By. dicit meli⁹ q̃ Petrus. q̃dam eſt obligatio ciuilis q̃ hz effectũ exactiõis: vt obligatio ex ſnia. iſta hz vinculuz ciuile nõ naturale: vt. l. iul. de p̃di. inde. lz quidã dicãt q̃ ẽt naturale ſi nõ appellat: vt. l. ab eo. C. qũo ⁊ qũ iudex. Sed cõis opi. eſt q̃ ciuilis tm̃ naſcat. ⁊ in hoc põt iteruenire fideiuſſor: vt. l. iiij. §. ſi ex p̃uentõe. s̃. de re iudi. ⁊. j̃. e. l. grece. §. ⁊ post litẽ. Quedã eſt q̃ nõ hz exactionẽ: q: re⁹ hz exceptionez nõ numerate pec. ⁊ nõ põt accedere fideiuſſor: vt. l. ſi ſtipulat⁹. j̃. eo. ti. ⁊ ibi no. qò intellige ĩ effectu: q: ipſo iure tenereꝭ. ſz hz exceptõez ſicut ipe p̃ncipalis: vt no. gl. j̃. e. l. fideiuſſor. §. fideiuſ. ⁊ iſti. e. ti. in p̃n. ⁊ ibi gl. exprimit q̃ fideiuſſor hz illã exceptõz q̃ hz p̃ncipalis. ¶ Sz cõtra p̃dicta op. q: vr̃ p̃tra. l. iij. §. i. s̃. de cõſti. pe. Sol. ſi actio ciuilis ſubeſt: naturalis ṽo de iure pretorio ẽ ſublata põt fideiuſſor accedere p ſtipulationez: ſz ei cõpetit exceptio q̃ ⁊ principali. ſed p̃ſtitui ñ põt rõ eſt: q: cõſtitutio fuit inducta ex edicto p̃toris ſed vbi nõ eſt debitũ de iure pretorio. tũc conſtitui nõ põt: vt in cõtrario facit. §. de cõſtituta. in ſti. ò acti. ¶ Quero an p̃ eo qui tenet offõ iudicis poſſit accedere fideiuſſor. dicã. j̃. e. l. marcel.

Ex. l. ſequenti.

¶ Qualiter ex cõtractu depoſiti ⁊ cõmodati: teneatur pupillus.

e **Et cõmodati.** Quero q̃liter ex p̃tractu depoſiti ⁊ cõmodati teneat. Et dicit glo. q̃ ſi dolo fecit q̃ tũc teneat naturaliter ⁊ ciuiliter: vt. l. i. §. an in pupillũ. s̃. depoſi. ⁊ ſi eſt factus locupletior: vt. l. iij. in p̃n. s̃. p̃mo. ⁊ indiſtincte fideiuſſor tenet. Sed qd ſi nõ dolũ: ſz culpã cõmiſit. Et dicit glo. q̃ in p̃modato tenet naturaliter p̃pter culpã. in depoſito nõ tenet naturaliter p̃ culpã: niſi ex dolo. qd vult dicere iſta gl. vos habetis vnã regulã q̃ in qbus maior tenet naturaliter ⁊ ciuiliter: in illis pupillus tenet naturaliter tm̃: vt. j̃. ti. i. l. i. ⁊ dicã ibi q̃ in cõmodato maior tenet de lata ⁊ leui culpa ciuiliter ⁊ naturaliter. ergo minor tenet de lata ⁊ leui naliter tm̃ eodẽ mõ. ſz fideiuſſor tenet ciuiliter ĩ depoſito: maior nõ tenet niſi ex dolo: ⁊ per p̃ñſ fideiuſſor. ſz certe ĩ depoſito vẽit ẽt culpa latior ⁊ culpa lata: vt. s̃. depo. l. qò nerua. ⁊. C. depo. l. i. ⁊ iſtis caſib⁹ pupill⁹ tenet naturaliter ⁊ etiã fideiuſſor accedit. ¶ Quero qd de ſeruo? Rñ. idẽ ſm glo. regula eſt q̃ in oibus in qbus liber hõ obligat naturaliter ⁊ ciuiliter: ſu⁹ obligat naturaliter tm̃ p̃batur de pecul. l. nõ ſolũ. §. ſi.

Ex. l. ſequenti.

¶ An q dat fideiuſſorẽ q de iure poſſet p̃ueniri: nõ de facto videat fideiuſſorẽ dare: ibi. Quero. Et ad qd prodeſt querere an fili⁹ habeat peculiũ: ibi. Sed q̃ro. Et an mulier fideiubẽs ſit tuta velleiano ipſo iure: ibi. Quero. Et an q accipit fideiuſſorẽ inhabilẽ cõueniẽdi facultate: ſiue ſciens ſiue ignorãs ſibi p̃iudicz: ibi. Quero hic dr̃. Et an mulier poſſit renũciare velleiano. Et an ſi cleric⁹ det fideiuſſor ſit ſatiſfactũ. ⁊ an ſi fideiuſſor datus ſit effect⁹ nõ ſoluẽdo iterꝭ dare teneat. vide in fine.

q **Vi ſatiſdare.** [c] Qui dat reum illum qui nõ poteſt conueniri: vel nõ eſt ſpes vt fiat idoneus ſtatu murato nõ videtur ſatiſdare. alias ſecus. hoc dicit. Dicitur hic q̃ non ſufficit ſatiſdare de facto. Contra de. l. meuius. s̃. de condi. ⁊ demõ. Glo. nõ ſoluit. ſed dic q̃ ibi erat talis conditio que de iure ĩpleri nõ poteſt. vnde ſufficit ſi de facto fiat. l. mulier. §. i. s̃. de condi. ĩſti. hic poterat ĩpleri de iure. By. hic dicit q̃ debet dari fideiuſſor qui poſſit cõueniri ⁊ obligari. ¶ Quero quid ſi dat aliquem qui poſſet de iure. ſed nõ de facto conueniri. Glo. dicit q̃ videtur acſi de iure nõ poſſet cõueniri: vt. l. ij. in prin. s̃. qui ſatiſdare cog. ⁊ ibi glo. ¶ Quero in quibus caſib⁹ detur actio de peculio ex facto ſerui. Breuiter ſi in cauſa peculiari fideiubet tenetur. alias non: vt. l. licz. §. i. s̃. de pecu. ¶ Quero in quib⁹ caſibus actio de peculio detur propter cõtractũ filij. dic vt in gl. ¶ Sed q̃ro quid hoc eſt dicere: quia video q̃ filiuſſami. obligatur ex contractu ſuo ciuiliter ⁊ naturaliter: vt. l. filius. C. eo. ⁊. l. licet. §. ſi filius. s̃. de pecu. quid ergo ad rumbum ſi nõ habet peculium: q: idem eſt in eo quod in debitore qui nõ eſt ſoluendo. Breuiter Jac. de are. dicit q̃ aliud eſt in filio q̃ in alio ò̃bitore: q: ratione priſtini ſtatus nõ poteſt preſumi q̃ poſ-

in. l. luci⁹. j̃. eo. vbi alle. gl. in. l. i p̃ſonã. s̃. de pac.

b Omni obligatiõi. q̃ro an ciuili vide bal. i. d. l. ſicut. ⁊ q̃ ẽ rõ quare nõ põt quis ſic p̃ſtituere ciuiliter tm̃ de debitũ. hẽs. l. i. §. debitũ. de p̃ſti. pec. vbi ipſe no.

c Vi ſatiſdare. an idez ſit. ⁊ an ſit vez: ſiue ſcit ſiue ignorat. An autẽ iſta diſtictio hẽat locũ. vide eleganter bar. i. l. ſi cuz dotẽ. §. ſi mulier. j̃. ſo. ma. ⁊ ãg. in. l. q ò bitorẽ. p⁹ gl. i mol. ṽo ſub dubio i. d. § ſi mulier. dicit q̃ iſta differẽtia p̃cedit in fideiuſſore ſec⁹ i de legãte p. l. inter cãs. §. ab eẽ. s̃. mã. Forte tm̃ i cã dotis dicit locũ habere illam. l. vel dic. §. ſi mulier bñ dixit q̃ ex iuſta ignorãtia poſſet pati reſtitutionẽ in integrum ex clauſula ſi q̃ mihi. ar. l. i. i ſi. ⁊ in. l. ſz ſi p̃ pretorẽ. §. hec clauſula. ff. ex qb⁹ cau. maio. ſz tenetur opi. bar. p̃. l. p̃mittẽdo §. ſi debitore ĩ ṽbo ſciẽs a p̃rio ſenſu. ò iure do. Sz pau. de caſt. ſuit ibi ĩ alia opi. quã viõ ibi per euz q̃ parũ valet. ⁊ idem tz bar. in. l. meuia. ĩ prin. ſol. ma.

a ¶ Si sciuit. In dubio tñ presumit creditorē sciuisse il'ū fuisse inopē. ar. tex. in. l. qui cū alio. ff. de re. iur. Et hoc no. voluit ang. in. l. i. §. fi qs cau.
b ¶ Hic sunt opi. Sed qd si mulier vel mino: accepit fideiussorē inhabilē sciēter qualiter succurret gl. formauit hoc dubiū ⁊ nō decidit i. l. de die. §. si seruus. §. q satis. cog. Et ibi vide bar. ⁊ doc. ⁊ no. gl. in. l. mulierib°. j. de regu. iur.

¶ Et ista faciunt ꝗ debitores q dant expromissores mercatores quos sciunt de ꝓprio decocturos es alienū seu dicit fallituros: vt nō ꝓ fit eis ꝓp dolū. sed remanēt obligati ꝑma obligatione. vel saltē ꝗ ipsos dātur actio de dolo. ita dicē no. bal. ⁊ āg. ꝓ illū tex. cuz ibi no. in. l. si cū dotē. §. si mulier. soluma. Sz limita not. scōm Imol. vt ibi ꝓ eū nisi iste delegans dz hēre tñdem ab eodē mercatore in pecunia quā ō legauit: quia tūc cessat: lz etiā isto casu posset succurri: vt ibi per eū isti creditori. adō bar to. in. l. singularia. si cerpe. ⁊ dicta ꝗ per bar. i telligas scōm casum notabilē i. l. si pupilli i. §. si soter. j. de so. ⁊ q ibi bar. i ea. l. §. fi. nisi inopia superuenerit post delegationē vel cessionē: qz tūc indistincte ē ꝓiculuz eius cui delegat. vel cedit: vt ibi. qō not. ⁊ no. bar. i. l. ꝓtoric. la. ij. ō ꝓto. stip. ⁊ ad de bal. ⁊ āg. i. l. si quis. ff. si quis. i ius voc. nō ierit. ADDE q ꝓ hāc. l. bal. cō suluit in ciuitate ancone. cū dacia licitarēt vltiate duo licitasset ſz vltim° pl° obtulisset: et tpe vendi. fiende: iste vltim° nō fuit reptus i patria. ⁊ re periebatur nō idoneus conueniēdo penultim° licitator dicebat se liberꝫ per vltimā licita. ipse rñdit penultimā teneri: qt pa ria erant nō subesse licitatorē ⁊ esse nō idoneū. vide eius cōsi. cxxiij. i. lib.
c ¶ Sed cōtra. Idem vult. ang. in. d. l. quotiēs.
d ¶ Quero idē dicas in eo q fideiussit cū iuramēto: vt dixi post bar. l. i. i. §. fi qs i ius vo. si ierit
e ¶ Quero qd. vide gl. in. d. l. i. vbi gl. videt mihi loqui secundū vnuz sol. vide remissiue alex. in. l. ij. in fi. prin. qui satis. co.
f ¶ §. soror. Et ibi vide. qñ cedo tibi actiōes ꝗ aliquē nūqd illud piculum illius nois ꝓtincat ad cessionariū.

set effici diues: cum ſm ista tempora acquireret patri: hodie quo ad vsufructum in alio est spes q fiet diues: vt. l. si defunctus. C. ar. tu. l. cura. §. deficientiuz. j. de mu. ⁊ ho. Dicitur hic q mulier iuuat velleiano. ¶ Quero an ipso iure sit tuta. Glo. dicit q tenetur. sed ope exceptōnis fiet tuta. vide glo. que incipit hic nō tenet. cōtrariaz glo. habes. C. de repu. que fiunt in iudicio. l. i. Ista glo. hic est vera. probat per tex. l. si mulier. in iure ad velleia. ⁊ l. stichuz aut pamphilū. j. de sol. §. aliquando. hodie fallit in casibus positis i. l. antiqua. C. ad velle. ¶ Quero hic dicitur comprobauit ⁊c. an idē sit si sciuerit siue ignorauerit ⁊ gl. dicit hic maxime. si sciuit*. q. d. siue sciuit siue ignorauit idem. Contra. no. ⁊ melius in. l. inter causas. §. abesse. s. man. ⁊ l. si is a quo. §. fin. s. vt in possessio. le. ⁊ est tex. ⁊ glo. in. l. si stipulatus fuerim stichum aut pāphilum. §. fi. s. de verbo. obli. scz q nō preiudicatur ignoranti. ⁊ hoc tenet By. facit. s. sol. ma. l. si cum dotez. §. si mulier. ⁊. s. de iu. do. l. promittēdo. §. si a debitore. Et hoc cōmuniter tenēt omnes doc. q qualiter procedat dicam statim. ¶ Quero vtrum primo casu huius. l. quando dedit fideiussorez inhabilem conueniendi facultate debeat distingui. an quis accepit scienter aut ignorāter. de hoc in gl. Hic sunt opi.[b] Nam glo que incipit sic. s. ⁊c. dicit maxime si ignorāter accepit talem. q. d. idem siue sciens siue ignorans acceperit. ⁊ idez siue errauerit in iure siue in facto. ⁊ hoc in primo casu legis ſm quosdam: vt dicitur in vltima glo. hic. ¶ Et no. hic duo mirabilia q tolleratur ignorātia iuris. sed facti non. q. d. in primo casu errans in iure nō sibi preiudicat. in secundo casu errās etiaz in facto preiudicat sibi. sed hoc vltimū nō est verum scōm opi. By. ⁊ alioruz: vt. s. dixi. ⁊. j. declarabo. Alij dicunt q etiam in primo casu. l. debet intelligi de errante in facto. quod dic: vt i glo. quid dicemus. certe glo. que est in. l. i. si quis in ius vocan. non ie. in fi. secunde glo. tenz q in primo casu huius legis etiam inscienter sibi nō preiudicat. Sed que posset esse ratio. dicūt quidā: ratio est: qz in prio cāu offenditur. l. in secundo casu hō. arg. de iure pa. l. libertus. s. de pact. l. ius publicū. sed certe potest bñ offēdi. l. ab eo. in cuius fauorem est inducta: vt. C. de pac. l. penul. Preterea est expressum: qz recipiendo nō idoneum eo modo quo dicit in prima parte huius. l. possum mihi preiudicare: vt. l. si ticius. j. e. ti. Unde posses assignare aliam rationē que colligitur ex. l. si nomen. s. de here. vel acti. ven. naz in primo cāu huius. l. qui dat talem fideiussorez nihil agit nec debitorē constituit: vt. l. debitor. j. de verbo. signi. secus si est nō idoneus facultatibus: qz debitorem esse certuz est: vt. d. l. si nomē. Sed hoc videtur contra predictam. l. si nomen. ibi dū dicit: nisi aliud ꝗuenit. ⁊ contra. l. si ticius j. eo. quid ergo dicemus? Respondeo q principium huius. l. potest intelligi in sciēte ⁊ ignorante. ⁊ eodez modo finis prin. ꝓut loquitur i ignorante planum est. prout loquitur in sciente ⁊ intelligas de sciētia simplici absqz dolo creditoris recipientis. naz si eius dolo talis fideiussor intercessisset sibi preiudicaret: vt. d. l. si ticius. vel si specialiter fuerit actum. alias simplex scientia nō noceret: vt. d. l. si nomen. Item finis potest intelligi in sciente. ⁊ ſm hoc nō contineret dubitatiōz: vt. l. si ab arbitro. s. qui satisda. cog. vbi hoc est expressum ⁊ hic. Item potest loqui in ignorante ⁊ tunc dico q vī eum approbare quo ad hoc: vt amplius nō possit agere: vt satisderur: vt hic: qa promissionem ꝓpleuit. sed potest agere ad interesse quatenus fideiussor datus nō est soluendo vt. d. l. si stipulatus. §. fi. s. de verbo. obli. ¶ Sz contra predicta videtur. l. si is a quo. §. fi. in ꝑn. vt i pos. le. So. aut quis tenet satisdare iure actionis: ⁊ tūc dando non idoneum facultatibus liberatur a prima obligatione: ⁊ tenetur ad interesse: vt dictum est. fallit. s. sol. ma. l. si cum dotez. §. si mulier fauore dotis: vt ibi not. sed qñ quis tenet satisdare officio iudicis. tunc si dedit non idoneum ignoranti nō liberatur: qz adhuc durat equitas: que officium iudicis mouet: vt. d. l. si is a quo. §. fi. ⁊. d. l. si ab arbitro. §. fin. ⁊ fic debet intelligi. l. quotiēs. ⁊. l. de die. §. i. qui satisda. cog. ¶ Quero[d] quid si mulier renunciat velleiano. Puto q sufficiat ſm opi. cōem que tenet q posset renūciari. ar. ꝓ hoc. s. fiqs in ius voca. nō ie. l. i. ¶ Quero[e] quid si dederit fideiussorē clericum videtur q nō valeat: vt in primo casu huius. l. ⁊. d. l. i. s. si quis i ius vo. nō ie. ⁊ quod no. in. l. quotiēs. s. qui satisd. co. Sed credo q illud sit verum in fideiussore de iudicio sisti: qz oportet q sit eius fori in quo agitatur iudicium. sec° in simplici fideiussore. sufficit enim q possit sine exceptione cōueniri. ¶ Quero an si talis fideiussor datus efficitur postea nō soluēdo debitor. an debeat iterum satisdare? Respondeo nō per. l. si nomen. s. de here. vel act. ven. ⁊. j. de sol. l. pupilli. §. soror[f]. nec obstat. l. si is a quo. in fi. ⁊. l. si ab arbitro. in fi. s. qui satisda. cog. ⁊. l. pretor. §. penul. s. de ope. no. nun. qz ibi loquitur quādo qs tenet satisdare officio iudicis. vnde statim cū definit esse cautū superuenit equitas ex qua oritur officium iudicis. sed quando debetur iure obligationis que est extincta satisdatione: nō pōt ꝓpter superuenientē inopiam reuiuisci.

p **Otest.** No. q fideiussor habet qñ qz actionez mandati qñqz actionem negociorum gest. quod dic: vt in glo. Item aduerte q hodie nō est quasi i vsu q talis fideiussor accipiatur. sed magis accipit promissor[g] qui de indēnitate promittit: qui promissor differt a fideiussore: vt. C. si man. indē. ꝓmit. l. i. ⁊. ij. ⁊. s. ad velleia. l. tutor in prin.

Fideiussor. Hunc. §. intellige qñ actio est transitoria de sui natura contra heredes. alias secus: vt no. insti. eo. §. fideiussor.

Ex. l. sequenti.

¶ An fideiussor qui succedit ꝑncipali sit tut° beneficio inuentarij.

g **Eneraliter.** Obligatio ꝑncipalis extinguit accessoriā si in eadem ꝑsona cōcurrant. secus si in duabus obligatōib° paris potētie. h. d. cū. l. se. ¶ Op. de. l. heres a debitore. §. q si hoc. j. eo. So. fideiussoria extinguitur[h] per principalē: quādo principalis est valida. alias secus: vt in ꝗtrario. ⁊ ex hoc arguit. fideiussor succedit reo ꝑncipali ⁊ inuentariū fecit mō creditor ꝗuenit fideiussorē ex obligatōe ꝑncipali. ꝗtra

g Oteſt. accipit promiſſor. Nota de promissoris indēnitate: ⁊ ille ꝓprie appellat spōsor quod no. de quo vide. in l. i. C. de cōuen. fis. debitori. li. x. ⁊. j. de duo. reis in. l. iij. i ꝑn. ⁊ ibi dixi.
h Eneraliter. fideiussoria extinguit Adde q regula h°. l. videtur limitāda vltra hic no. nisi super fideiussoria fit lis ꝓtes. ꝓtex. no. in. l. si seru°. §. i. s. de insa. scōz ang. hic ⁊. in d. l. seruus. ⁊ ibi bal. ⁊ vid pau. de cast. hic. ⁊ qd in cessionario succedēte p° lit. cōtest. cedēti. vid bal. in. l. i. in pe. col. i. viij. q. C. de acti. et obli. ⁊ ibi ēt qd ecōtra in v. q.
i ¶ Inuētariū fecē si fideiussor succedit principali cū beneficio inuētarij. adde Cy. in. l. fi. in §. in cōputatione. C. ō iure dli. ⁊ alios doc. in. l. debitori. C. de pac. ⁊ de hac materia per bal. i. l. si uxor de bo. auc. iud. pos. ⁊ cū bar. trāsit sali. in. d. l. debitori. C. de pac. ⁊ ibi per pau. de cast. in fi. ⁊ vide i. l. si mādato meo. j. eo. ⁊ ibi pau. ō ca.

a ¶ Mece iudicio ſiſti. Sed qd in fideiuſſore de defendēdo dic idē q̃ nō tenek poſt ſniam. l. cū querebaf. & ibi bar. in fi. prin. j. iud. ſol. & vid pau. de ca. hic q dic q̃ qui ꝓmittit defendere: ꝓmittit ſiſtere ꝛc. Circa prin. ibi nō tenek poſt ſniam qd eſt vez et ſi pro miſiſſet eum exhibere pere mandatis curie: vt tz bal. in addi. ſpe. in ti. de no. ope. nun. in. i. col. lz in deciſum re linquat in. l. eū pro quo. §. de in ius vocā. & vide ibi alex. & vide i. l. ij. §. fi. qui ſatiſdare cogz. §.

quam opponit beneficiū inuentarij: ſi ex obligatione fideiuſſoria conueuire vult eum creditor. tunc dicit fideiuſſor perēpta eſt confuſione. Sz By. dicit q̃ eſt confuſa inquantū pōt conſeq ex bonis debitoris. alias nō: vt. d. l. heres a debitore. §. ſi hic ſeruus. & l. ſi debitor. §. de ſepa. & ibi de hoc. & hoc vult ne beneficiuz fideiuſſoris ī alterius preiudiciuz vertatur: vt. l. nec auus. C. de emanci. libe. dicam plenius in. l. ſtichum aut pāphilum. §. q̃ vulgo. j. de ſo.

Ex. l. ſequenti.

¶ An cum due obligationes ꝓncipales reſidēt in vna ꝑſona electiōe vnius alia tollatur.

I reus ſtipulandi.

s Ro. q̃ natura duaꝝ obligationuz reſidentium in vna & eadē perſona hec eſt: vt ꝑ contestationē litis: vna electa alia tollat. ¶ Contra de. l. itez illa in fi. §. de conſti. pecu. Sol. ſm By. hic ſunt ambe principales. ibi vna principalis: & alia acceſſoria. Sed hoc nō plz. Quare dic due principales obligationes paſſiue nō tollunt ele ctione: vt ibi. & l. ij. §. de duo. reis. hic in obligationibus que actiue dantur. ¶ Opp. de. l. ſi is q̃ ſtichuz. op. §. de acti. & obli. Sol. hic pariter erāt due obligationes ꝓncipales: & contra eundē. ibi ꝓo due principales & contra diuerſos.

I ſtipalatus ſum a

s reo. Continuat cū. l. ſequenti. ¶ Quero an pro obligatione ciuili poſſit accedere fideiuſſor. Et glo. dicit q̃ nō. dic vt dixi. §. e. l. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ Fideiuſſor de iudicato ſoluēdo an teneat ꝑempta inſtantia: & an poſt appellationem.

Mece.

s

Et poſt.

Poſt litis cōteſtationē pōt accipi fiō ſuſſor & fiōiuſſor de iudicio ſiſti[a] nō tenek[b] poſt ſniaz. h. d. & hic ē caſus q̃ bene nō reperit alibi[c]. ¶ Op. C. eo. l. penul. Glo. multū[d] ſe inuoluit. Pe. dicit & bene q̃ qñqz actor eſt ſollicitus ī ꝓſequēdo litem: & tūc tenetur[e] donec durat lis[f]: vt hic. aliquādo vero actor eſt negligens: & tunc liberatur ſpacio duoꝝ menſium: niſi in cā publica: vel in ſcriptis ſit fideiuſſor. ¶ Quero quid ſi nō eſt ſnia lata: ſed curſu tp̃is[g] eſt perempta inſtantia. dic q̃ nō tenek: vt no. gl. in. l. pe. C. eo. l. ſi ſeruus. §. de diuer. & temp. preſcri. l. mortua lite. j. iudi. ſol. ¶ Quero qd ſi eſt appellatū an teneatur poſt appellationē fideiuſſor iudi. ſolui. Eſt glo. in. l. eā. j. iudi. ſol. In fideiuſſore de iudicio ſiſti[h] glo. habemus in cor. de his q̃ ingre. ad appel. col. v. in prin. ¶ Quero vtruz fideiuſſor de iudicio ſiſti patiatur executionē. dicam in l. i. j. iudi. ſolui.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si principalis promiſit. x. fideiuſſor. xx. an teneat. Et an vtile per inutile vitiek. & quotuplex

quam opponit beneficiū inuentarij: ſi ex obligatione fideiuſſoria conueuire vult eum creditor. tunc dicit fideiuſſor perēpta eſt confuſione. Sz By. dicit q̃ eſt confuſa inquantū pōt conſeq ex bonis debitoris. alias nō: vt. d. l. heres a debitore. §. ſi hic ſeruus. & l. ſi debitor. §. de ſepa. & ibi de hoc. & hoc vult ne beneficiuz fideiuſſoris ī alterius preiudiciuz vertatur: vt. l. nec auus. C. de emanci. libe. dicam plenius in. l. ſtichum aut pāphilum. §. q̃ vulgo. j. de ſo.

Ex. l. ſequenti.

¶ An cum due obligationes ꝓncipales reſidēt in vna ꝑſona electiōe vnius alia tollatur.

I reus ſtipulandi.

s Ro. q̃ natura duaꝝ obligationuz reſidentium in vna & eadē perſona hec eſt: vt ꝑ contestationē litis: vna electa alia tollat. ¶ Contra de. l. itez illa in fi. §. de conſti. pecu. Sol. ſm By. hic ſunt ambe principales. ibi vna principalis: & alia acceſſoria. Sed hoc nō plz. Quare dic due principales obligationes paſſiue nō tollunt ele ctione: vt ibi. & l. ij. §. de duo. reis. hic in obligationibus que actiue dantur. ¶ Opp. de. l. ſi is q̃ ſtichuz. op. §. de acti. & obli. Sol. hic pariter erāt due obligationes ꝓncipales: & contra eundē. ibi ꝓo due principales & contra diuerſos.

I ſtipalatus ſum a

s reo. Continuat cū. l. ſequenti. ¶ Quero an pro obligatione ciuili poſſit accedere fideiuſſor. Et glo. dicit q̃ nō. dic vt dixi. §. e. l. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ Fideiuſſor de iudicato ſoluēdo an teneat ꝑempta inſtantia: & an poſt appellationem.

Mece.

s

Et poſt.

Poſt litis cōteſtationē pōt accipi fiō ſuſſor & fiōiuſſor de iudicio ſiſti[a] nō tenek[b] poſt ſniaz. h. d. & hic ē caſus q̃ bene nō reperit alibi[c]. ¶ Op. C. eo. l. penul. Glo. multū[d] ſe inuoluit. Pe. dicit & bene q̃ qñqz actor eſt ſollicitus ī ꝓſequēdo litem: & tūc tenetur[e] donec durat lis[f]: vt hic. aliquādo vero actor eſt negligens: & tunc liberatur ſpacio duoꝝ menſium: niſi in cā publica: vel in ſcriptis ſit fideiuſſor. ¶ Quero quid ſi nō eſt ſnia lata: ſed curſu tp̃is[g] eſt perempta inſtantia. dic q̃ nō tenek: vt no. gl. in. l. pe. C. eo. l. ſi ſeruus. §. de diuer. & temp. preſcri. l. mortua lite. j. iudi. ſol. ¶ Quero qd ſi eſt appellatū an teneatur poſt appellationē fideiuſſor iudi. ſolui. Eſt glo. in. l. eā. j. iudi. ſol. In fideiuſſore de iudicio ſiſti[h] glo. habemus in cor. de his q̃ ingre. ad appel. col. v. in prin. ¶ Quero vtruz fideiuſſor de iudicio ſiſti patiatur executionē. dicam in l. i. j. iudi. ſolui.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si principalis promiſit. x. fideiuſſor. xx. an teneat. Et an vtile per inutile vitiek. & quotuplex

b ¶ Nō tenek hoc vez niſi ꝓmiſiſſet eū repſitare totiens quotiēſ ſibi videbit. de quo in. l. ſiqs. j. de cuſto. reo. & no. in. l. ij. §. fin. ff. q̃ ſatiſda. cogan. ꝑ voco.

c ¶ Nō reperitur alibi. Adde ſimilē caſuz i. d. l. i. i ꝑn. ſi ex noxa. cā aga. iū cta glo. pua in v̄. iudiciū & ad b vltra tex. vide bar. in. l. vlti. C. eo. ti.

d ¶ Glo. multū. Idē qd b tz bar. in. l. ſi ue. §. qui ſatiſd. cog. & vide in iſta materia oio ale xā. in. l. ij. §. fi. e. ti.

e ¶ Tūc tenek limita qd b dicit niſi iaz eſſet cōmiſſa ſtipulatio: qz lz peruentuz ſit ad ſententiam nihilominus ſtipulatio iam cō miſſa dicak. ita dicit ang. in. l. ſi v̄o'. in prin. qui ſatiſ. cog. et ibi remittit alex.

f ¶ Durat lis Quid ſi dixi ꝓmitto ꝑſitare totiēſ quotiēs opus fuerit. dicit āg. in. l. ij. §. qui exibēdi. j. de cuſto. reo. & in. l. ſi finita. in ꝑn. §. de dā. infe. q̃ liberabit exhibendo bis. lz multi illd dictum nō ſequank. quid ſi promiſi alicui preſentare ſimpliciter: & cum ſemel preſentaui an ſim liberatus. dic q̃ ſic. glo. eſt menti tenenda in. l. duobus. §. ſi ei qui. de iureiur. in glo. in ver. exhibuerit: que fuit ex inuētionib' do. bſidi. de plū. pro quo bene facit qd nō. per bar. i. l. dotis. §. de iure do. & in. l. cū qui calēdis. de v̄b. ob. in. l. boues. §. hoc ſermone de v̄. ſig. per bar. in. l. i. j. ad. l. iul. maieſt. de cui' itellectu vide alex.

in. l. ij. §. fi. qui ſatiſd. cog. §. & qd ꝓmiſi ſiſtere quotiens placuerit vſq̃ ad quantū tp̃s durat iſta promiſſio. vide bar. in. d. l. ſi qs rcū. j. de cuſto. reorum. & qd ibi no. bar. de diſpoſitōe totiēs & ang. in. d. l. ſi finita in ꝑn. Et no. gl. in. l. cū qd. C. de leg. & bal. in. l. i. C. de his q̃ pene nomi. & ꝑ pdicta videk tex. itelligi hic qñ ꝓmiſſio facta eſt de iudicio ſiſti pro preſente in iudicio ſecus ſi eſt facta ꝑ eo qui nō venit ad iudiciuz. ſed dedit fideiuſſores de ſitādo. nā ꝑ ꝑmā ſitationem fideiuſſor eſt libera t': ita loquit ti. §. ſi qs in ius voca. nō ierit: & ita declarat bar. in. l. i. in ꝑn. §. ſi quis ī iusvocat' nō ierit. & dicūt doc. in. d. l. ij. §. fi. qui ſatiſ. co. & ad pdicta. adde q̃ dixi. j. in. d. l. ſiqs reū de cuſto. reo. & per ro. in rub. C. de carbo. edic. i ij. car. ADE DE q̃ ꝓmittēſ ſitare totiēſ q̃tiēſ ſi liberek ſitando tenuit idē alex. ꝑ. cxv. & cxliij. ij. li. Sz ro. ꝑſi. xv. ſequitur ang. Quid ſi quis ꝓmittat ad oēz requiſitionem iudicis preſentare aliquem. an liberetur preſentando non requiſitus. vide ro. ꝑſi. cxxxvij.

g ¶ Curſu tēporis. bis ēt ſecūdū ang. in. l. ij. §. fin. cū. l. ſeq. qui ſatiſda. cog. adō gl. 'inſti. de fideiuſ. in §. fz hodie. ADDE bal. ꝑſi. cclxxij. incipiēte ꝓponit. ij. li. vbi ponit an fideiuſſor q̃ promiſit expenſas ſi actor ſuccūbet in cā teneat: ſi ī ſtātia pereat.

h ¶ Iudicio ſiſti. Adde bar. in. l. ij. ī i. col. j. iudi. ſol. vbi vide

i ¶ Illud cōe q̃ro ꝓncipali. qd ſi ꝓncipalis ꝓmiſit x. fideiuſſor

Illud cōe.

Iſte. §. eſt ſubtilis. Fideiuſſor nō pōt teneri ī grauiorem cām q̃ reus principalis. ſed in leuiorem ſic. h. d. ¶ Op. de. l. ij. §. e. & §. l. proxi. Reſpondeo fideiuſſor nō poteſt accedere in cauſam grauiorem altero de quattuor modis. ſ. re loco tp̃e & cauſa: vt inſti. de act. §. plus aūt. & gl. vult hoc dicere: & melius in. l. ſi pupillus. §. de v̄bo. obli. ¶ Quero ꝓncipalis[i] ꝓmiſit. x. fideiuſſor. xx. an ī aliqō teneatur fideiuſſor. Et gl. hic & oēs cōmuniter tenent q̃ in nullo teneat: & hoc ꝑbatur: qz hic dicit oīno eos nō obligari: & format By. negatio poſtpoſita ſigno vniuerſali facit equipollere ſuo contrario: vt. l. legitimos. §. an ergo. §. de leg. tu. & l. in bello. §. i. j. de capti. ſed hic poſt ponitur ſigno vniuerſali. ergo ꝛc. Ja. de are. dicit oīno nō. i. nullo modo. & ꝑbatur per. l. iij. §. i. in fine. §. de admini. tuto. & l. iiij. §. i. j. rem pupil. ſal. fore. De ſignificatione omnino. ſiue nō. habes in tex. in. l. ſi cuz exceptio. §. quatenus. §. quod me. cau. in duabus glo. Secūdo probat opi. Jo. fideiuſſor nō pōt plus teneri tēpore. in. l. ꝓxi. & l. fideiuſſor obligari. §. i. ergo nullo mō tenetur in quantitate. & glo. tz in. l. pecunie fenebris in fi. §. de vſur. & inſti. e. §. fideiuſſor. & iſta ē vera opi.[k] Ad contraria rñdeo. primo facit contra vtile per iutile nō poteſt vitiari: vt. l. ſancim'. C. de dona. & c. vtile extra de reg. iur. li. vj. & l. ij. §. ſi ſtipulanti. §. de verbo. obli. By. dicit q̃ obligatio eſt res incorporalis & per ꝑſns indiuidua: vt. l. i. §. ſi vſufructus. §. ad. l. fal. ſi indiuidua vtile per inutile vitiatur: vt. l. i. §. illud. §. de aqua quoti. & eſti. & l. pecunie. §. de vſur. Iſtud eſt nihil dicere: qz obligatio cenſetur diuidua & indiuidua ſm rē ſuper qua interponitur: vt dicit ipe By. in. l. eadem. §. cato. §. de v̄bo. obli. ſed res ſuper q̃ interponitur eſt diuidua. ergo ꝛc. guil. de cu. in. l. certi cōdictio. §. quoniā. §. ſi cert. pe. dicit q̃ hic erat indiuiduuz ratione forme: quia tex. diſponit hic ſuper forma ipſius obligatiōis qualiter fiat: & hic actus dicitur indiuiduus: & iō vtile per inutile vitiatur. hoc tenet Ja. bu. ſequēdo opi. Guil. & ſol. huius brocardi vtile per inutile ponit By. in. c. vtile per inutile extra de reg. iur. lib. vj. Ly. in. l. ſancimus. C. de don. & Guil. hic. in. d. §. quoniā. Tu dic tenēdo glo. in. l. pecunie. §. de vſur. aut loqmur in īdiuiduis & nō ſeparabilibus & vtile per inutile vitiat. Aut loquimur in diuiduis & ſeparabilibus: & tunc nō vitiatur. & probatur in. l. i. §. illud. & §. trebatius. §. ō aqua quoti. & eſti. Et dī indiuiduū altero de q̃tuor modis. quoddā eſt indiuidū hoc & inſeparabile de natura: vt. d. §. illud. & §. cato. Quoddā eſt indiuiduū rōne volūtatis ꝓtrahētiū: vt. l. pedius. §. de arbi. Quoddā eſt īdiuiduum rōe dependētie: vt principale & acceſſorium: vt. l. tunc inutile de pe. le. Quoddā eſt indiuiduū rōe forme: vt hic. & iſta erant verba Ja. bu. ¶ Op. ſecūdo de. l. hactenus. in fi. cum. l. ſe. §. de conſti. pe.

ꝓx. an in aliquo obligek. bal. in. l. ſi vltra. C. e. ſm vnū itellectū inducit illā. l. §. opi. By. & aduerte: qz acceſſorie bene pōt ſ oebligare fideiuſſor ī pl' q̃z principalis puta ad penā. vide in. l. hi q. j. oe. vel ad vſuras: vt. l. cētū. & ibi bar. §. de eo qd cer. lo. & j. e. l. ſicut reus in fi. gl. & l. ij. §. fi. §. q̃ ſatiſ. cog. & ibi bal. & pau. de ca. hic.

k ¶ Vera opi. facit ad. q. no. ꝑ bal.

in.d.l.sancim⁹.in pn.ꝛ ang.ꝛ oēs in.l.i.§.pe.de v.obli.ꝛ ibi vide de qua p bar.in.l. si nō sortē.§.si ceutū de pdi.ide. aC.§.Siqs stichū. tex.i. nuit. An sit vna obligatio pncipalis ꝛ fideiussoria. vide qd dicit bar .i.l. cū qs sibi aut ticio.circa fi.j.de so.ꝛ tex.in e.l.§.fi.ibi suā obligationem.

b s Ꝑ dubitek.puto vex.No.singularē casuz q̃ bñficiū diuisionis pōt opponi p⁹lit.pte.qñ dubitak in fideiussore an sit soluendo ꝛē.grīū vidk sentire bar. i .l.inter cos. in.§.fi. j.e.ꝛ vide bal.i.d. l.exceptōez.i v.q. vide legē bonā.j.d iure fis.ponit ēt bal. i.d .l. exceptōz qd in bñficio excussiōis. de.q̃ p bal.i auc.h si debitor.in fi.de pigno. ꝛ ad bar.hic adde bal.i.l. fi.C.de pstipe. Quid de exceptiōe cedendax. vid bal.in auc. p sente.C.de fideius.ꝛ limita.vt p bar.i l.iij.§.fi.ē.d duo.reis. Et adde q̃ exceptio cedēdarū pōt opponi ante sniaz ad ipsiz ipediendā: ꝛ si nō fuerit tūc opposita añ pōt oppōi p⁹ ipsam sniam vide oino p pau.de cast.i l.si mandato meo.j.e.ꝛ q̃ ibi de excep. diuisionis q̃ oritur ex sentētia:vt in casu.l.paul⁹ la. ij.de re iudi. opponi pōt post sniam si simpliciter renunciak bñeficio diuisionis nō videtur renunciare beneficiuz diuisiōis qd mihi ꝓpetit ex snia.

c C Ita demū amittit bñficium. Adde tamē q̃ talis negās videk recupare bñficiuz si peniteat ante lit. contest. l.electio. §. si is quē.cum ibi no.ꝛ ibi bal. ē.de nova. ꝛ ang. ꝛ imol. in.l.sed h ita §.i. de re iudi.ꝛ ang.hic Itē nisi eum pēiteat negationis ātecēz agens euz p

Solu.aliud in constituta pecunia: vt.l.si vo.§. post creditam.ē.manda. C Opp. de.l. pecunie. ē.de vsur.Solu.ibi in separabilibus. C Oppo. de.l.rogatus.ē.manda. Solu. ibi intercessit in maiorem quantitatem q̃ sibi mandatum esset. non in maiorem q̃ principalis teneatur. C Oppo.de.l.si a reo.i.rūso.j.eo.Solu. ibi pendente conditione nulla est obligatio. ꝛ ideo durior iudicari nō potest. C Oppo.de.l.iij.ꝛ iiij.ē.man. Sol.ibi in his que inuicem tenentur:ꝛ tenentur actione mādati nō principaliter sed accessorie.

Si quis stichum. Alternatiue obligationi nō potest accedere fideiussor.h.d. Glo.hic nihil dicunt. Tex.innuit ª hic q̃ vna ꝛ eadem sit obligatio principalis ꝛ fideiussoria: vt. in versi. sed quia in alia ꝛc̄.tex.in.l.generaliter.ē. e.videtur dicere q̃ sint diuerse.So.dic q̃ sunt due.sed respectu plurium est vna.ar.l.iij. in fi.ē. de duo. reis.ꝛ.l.nemo est qui nesciat. C Quero qd vult dicere glo.que incipit: quia hic de tota. ꝛ vult innuere q̃ fideiussor ī toto principalis in parte nō est verum in parte: quia teneor ad exhibenduz: vt.l.stichum.sed vult dicere alia: vt.l.i.§. si quis simpliciter.ē.de verbo.obliga.ꝛ sic alia dicitur: quia fideiussor alternatiue pricipalis pure:ꝛ nō eodem modo est in obligatione res eadez.

Idem iulianus ait. Quo ad electionem fideiussor non potest in causam duriorē accedere.sed in causam leuiorem sic. hoc dicit. C Oppo.de.l.stichum.j.eo.in princi. Solu.ibi erat electio rei.hic creditoris.naz si esset electio debitoris accipitur fideiussor. tunc est alia obligatio:quia vnum volet debitor ꝛ aliud fideiussor:vt in ꝓtrario.hic vero est electio creditoris. ideo nō est alia.

Ex.l.sequenti.

C An beneficium diuisionis opponi possit añ litem contestatam:ibi.Quero an. Et an post litem contestatam possit opponi exceptio diuisionis:ibi.Quero an post.

s **Ꝑ dubitet.** Si dubitetur an fideiussor sit soluendo non potest opponi beneficium diuisionis simpliciter hoc dicit. C Quero vtruz beneficiuz diuisionis possit opponi post solutionem.ꝛ dicit By.q̃ non:vt.l.si in testamēto. §.i. ver.sed verior.j.eo. Quero an beneficium diuisionis possit opponi ante litis contestatio. Et By.dicit qñqz est certum fideiussorem esse soluendo:ꝛ tunc indistincte potest:vt.l.fina.C.eo. ꝛ.§.fi plures.insti.eo.ti. Fallit in casibus ibi notatis.quandoqz est certum q̃ fideiussor non est soluēdo: ꝛ tūc nō pōt opponi:vt.l.inter fideiussorem.j.e. In dubio stamus huic.l.ita dicit By. Sed nōne prius debet excuti vnus.ꝛ p talem excussionem debet probare creditor illum non eē soluēdo:vt dicitur in duobus reis:vt in auc. de duo.re.§.i.sed nō potest aliud dici: nisi q̃ secus sit in isto beneficio q̃ in beneficio de duob⁹ reis vt colligik ex verbis .l .nam epistola ita demum cōcedit beneficiū diuisionis:si cōfideiussor ē soluendo.vnde ille q opponit exceptionez diuisionis ex epistola dz probare id qd est cā sue intētionis.s.cōfideiussorez esse soluendo. vel satisdare: vt hic.sed per auc.de duob⁹ reis. diuisio dz fieri simpliciter.excipitur si apparuerit correum esse absentē:vel nō esse soluendo.vnde reus hz exceptionē sine aliqua cōditione.actor vo si vult illā excludere dz oñdere de discussione p quā appareat iopia vel abñtia correi.ꝛ sic dz docere id qd est cā sue replicationis. Quero an post lit.ꝓte possit opponi exceptio diuisiōis ex epistola. gl. q̃ nō insti.eo.§.si plures.ꝛ sic dicit q̃ est exceptio anormala:vt ibi no. Sed Pe.dicit idē q̃ añ litis ꝓtestatiōz dz opponi.tñ dicit q̃ est dilatoria qz nō principaliter opponik ad pimendū: sz ad derimendū:vt.d.§.si plures.ꝛ idez tz Ly. C.de pba.in.l.exceptiōes.ī vltia.q.ꝛ.C.e.l. fideiussor Sed tex.ꝛ gl.in.l.fideiussor.C.eo.dicunt q̃ pōt opponi añ sniaz.ꝛ idē tz By.ꝛ idē Spe.de renūci.ꝛ cōclu.§.i.v.in primis.ꝛ v.se.qd puto vex⁹ qz hec exceptio vere est pemptoria.nā facta diuisione fideiussor p altero nō pōt teneri: vt.j.e.l. inter eos.§.cū inter.vn idē est petere diuisiōem ꝛ petere pemptionē actōis p parte ꝓfideiussoris vñ nō est vex qd dicit Pe.nec ob.§.si plures.ꝛ j.e.l.inter eos.§.i.q dicūt inspici:an sit soluēdo tpe lit.ꝓtes.qz faciūt p ista pte.qūo eniz possz sci ri an sit soluēdo tpe lit.ꝓtes.nisi lis eēt iam cōtestata.vñ qd.ē.dixi q̃ ante possit opponi:ꝓcedo. sed dz reseruari post.nec obstat si dicak q̃ in lit. cōtes.negauit:vt.j.dicā p,prio.§.De exceptōe diuisionis q̃ ꝓpetit tutorib⁹:idē dico: qz hmōi exēplo ē introducta:vt.l.i.§.nunc tractemus. ē. de tu.ꝛ ra.distra.saluo eo qd dicā in.l. iter eos. §.i. j.e.de beneficio vo diuisiōis qd cōpetit duobus reis:dic idē qd in beneficio.auc.de fideiussorib⁹ vt dicā in.l.excep.ē.de excep.an āt possit oppōi post sniam exceptio ex hac epistola. By. dicit q̃ nō. quod intelligo:nisi sit appellatum:vt.l.fideiussor. C.eo.ti.ꝛ ibi no.ꝛ in Specu.ti.de renū.ꝛ conclu.

Ex.§.sequenti.

C An negans se fideiussorē p dat beneficiuz diuisionis.ꝛ quid operentur illa verba: nego narrata prout narrantur.

Ita demum. Dicik q̃ fideiussor q negat amittit bñficium diuisionis. Et ex hoc tex.cōcludunt quidaz q̃ post lit.contest.nō possit opponi: qz lit. ꝓtes. vt plurimū fit p negationē.sed dic q̃ per mēdaciuz circa illud qd est cā beneficij facit pdere bñficiuz: vt si socius negat se socium:perdit beneficium societatis:vt.l..si vnus.ē.pro so.simile in filio qui est in potestate:si negat se esse vel fuisse in potestate:tunc amittit beneficiuz.l. si ex parte ꝛ.l.i.ē.qd cū eo. ita hic ī fideiussore:si negat se fideiussisse perdit beneficiū diuisiōis:quia negat id quod est causa beneficij:vt.l. sed hoc ita.ē.de re iudi.sed in lit.contestati.nego narrata: prout narrantur esse vera.non dico me nō esse fideiussorem.ideo nō perdo beneficium.

Ex.§.sequenti.

C An condemnato filio durante pria potestate possit fieri executio. Et qualiter filius obligetur accessorie ꝛ principaliter:ibi.Ad vsi.

Filiussami. Filiussa.pro patre vtiliter fideiubz ꝛ ex hac cā pater qd iussu ꝛ de in rē verso tenek ꝛ filio emancipato soluēti de peculio castrēsi subuenik. h.d.

bet esse fideiussorē.l.de etate.§.fi.ꝛ ibi bal.de interrō.acti.facit.l.fi.ē.de rei vendi.ꝛ ibi vide que dixi post bar. Et no.qz per istū ter.no.bal. i auc. q̃ qui ꝓpriā.in.iij.col.C.de no.nun.pe.q̃ negans se fideiussorē eē perdit bñficiū excussionis ꝛ cedendax. Et no.qd openk ista verba nego narrata prout narrank. Et etiā no.istud dictū:qz imol.dicit se alias bene fuisse locratū de hoc dicto ꝛ quod no.bar. in.l. etiaz.§.ij.ē. so.ma.ꝛ seqtur Imol. in .d.l. sed hoc ita.i.§.i.ꝛ qd no.bar.i. l.si pri⁹.i.v. op. pric ptis.de ope.no.nun. Et qd no. in sti.de acti.§. eque .in. iij. cbar . p are. ꝛ sic vide hic bar.q̃ p talē negationem nō videk negare libelli circūstantias idem dicit bar. in rñdē. te positiōib⁹ in.d.l.si cui. §.i. de leg.i. allegādo spe. ꝛ vide bal.in l.i.C.de edi. acti . in. iiij. col. ꝛ fac qd dicit Inno. in.c.sup litteris.de rescrip tis. vbi dixit. q̃ si vnū narrak ꝛ aliū concluditur tali casu ꝓclusio incipitur ꝛ cōtra bar. videtur tenere bal. C.de lit.ꝓtesta.l.i. cū opi. bart. hic trāsit simpliciter pau. de cast.ꝛ vid q̃ scripsi post Imol. in. d. .l.sed hoc ita ē.allega.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vſq; ad ſi. ¶ Op. q̃ filiꝰ non poſſit fideiubere pro pre qui cẽſet eadẽ; pſona. C. de ĩpub. ⁊ ali. ſubſti. l. ſi. So. cẽſet eadẽ pſona quo ad qd ⁊ nõ p oia. ¶ Quero an[a] ſit verũ q̃ filiuſſa. teneat inquãtũ facere põt. hic videt dici q̃ ſic. Cõtra p dictã. l. pe. s̃. qõ cũ eo. vbi inſolidũ tenet: l; hẽat exceptões. ⁊ ex hoc hẽm" formã libelli q̃ inſolidũ põt agere ipſe ꝯo põt exceptiones opponere. ¶ Quero dꝯ hic q̃ filiꝰ durãte pria ptãte põt inſolidũ ꝯdẽnari. ſ; an durãte pria ptãte põt fieri executõ. ⁊ gl. in. l. iij. §. ſ; vtrũ. s̃. de mino. in ꝯ. pinde. in glo. ſup ꝯ bo cõueniri tenet q̃ nõ: vt. l. q̃ ſi minor. §. qõ ſu". e. ti. Hoc. ibi tenẽt ꝯtra. qa poſito q̃ non poſſit fieri executio tũ põt cedere bonis: vt. l. filij. C. q bo. ce. poſ. ⁊ iſti. de noxa. §. ſi. cũ ſua glo. ſ; ſi filiꝰ nõ cederet bonis õberet detrudi ĩ carcerẽ. ⁊ ſic p; q̃ fit executio. ⁊ hoc tenet glo. s̃. ſo. ma. l. ſi filio. la. ij. ¶ Ad ꝯ. ſ; an op. obligatio ꝑncipalis ⁊ acceſſoria nõ pũt ꝯcurrere in eadẽ pſona: vt. l. generaliter. s̃. e. ti. ſed hic dꝯ q̃ tenet pꝯ vt ꝑncipalis. ⁊ qõ iuſſu. ergo ⁊c̃. So. Ja. de are. dicit hic q̃ filiuſſa. fideiuſſit ꝑncipaliter aĩo nouãdi ꝓmittẽdo. merito tenet q̃ iuſſu. Ad aliud qõ dꝯ de in rẽ ꝯſo. dic q̃ tenet alteri mutuãti filio ſm gl. vel filiuſſa. interceſſit aĩo nouãdi. ⁊ ſic nũq̃ reperit q̃ teneat ꝑncipaliter ⁊ acceſſorie. Tu dic q̃ nõ põt teneri vt principalis. ⁊ fideiuſſor pro ſeipſo. ſ; bñ põt teneri ꝑncipaliter pro ſe ⁊ acceſſorie pro alio: vt pro filio: l; ille due obligatiões tẽderẽt ad idẽ. ar. s̃. de duo. reis. l. reos. ĩ pn. Venio ad ꝯ. plane. ¶ Op. q̃ debem" iſpicere tpꝰ ꝯtract": vt. l. ſi. s̃. ti. i. ⁊ l. ſi filiꝰ. s̃. de ꝯ. ob. ⁊ ſic nõ hẽret filiuſſa. actões. Gl. ſo. q̃ hic iteruenit nouꝰ ꝯtract" Sz hoc nõ placet: qa hic nõ q̃rit de actõe q̃ orit ex illa ſolutione. ſ; ex veteri ꝯtractu. Itẽ hic nõ poſſes dicere q̃ ſit ꝯditio ptãtiua. nã non retrotrahit: qa hic ſoluit ex neceſſitate. ⁊ ſic retrotrahit: vt. l. i. s̃. q po. in pig. ha. Vera ergo eſt ſolutio q̃ hic dꝯ q̃ dat vtilis ex eqtate vel in factũ non ex ꝑambulo ꝯtractu. ſ; ex. l. rõne ꝑambuli ꝯtract". Ita dicit tex. in. l. ſi ꝯo non remunerãdi. §. ſi filio. s̃. manda. ¶ Op. ſm By. qa ab initio tenet pꝯ filio naturaliter tm̃. ergo nõ põt ꝯfirmari: vt. s̃. de ac. ⁊ ob. l. obligationes. ⁊ l. qõ ab initio. ĩ. de reg. iur. So. hic iteruenit nouus actꝰ. Vel dic vt dixi q̃ nõ dat ex ꝑcedẽti ꝯtractu. ſ; a lege vtilis. ¶ Op. de. l. liber hõ. s̃. de ꝯ. obl. vbi dꝯ q̃ ex q̃ cã q̃ris mihi ex eadẽ cã nõ poſſuz tibi obligari. So. dicit By. hic fideiubẽdo pro pte nõ obligat illuz apud quẽ fideiuſſit ſibi. ⁊ iõ nõ poſſit q̃rere pri. immo obligat ſe ei. ⁊ iõ pꝯ obligat ſibi. Hoc nõ placet: quia hic nõ q̃rim" de obligatõe q̃ orit ex ꝓmiſſiõe fcã a filio creditori. ſ; de obligatõe q̃ orit ex mãdato. qõ videtur fieri a pre ipſi filio fideiuſſori q̃ ſoluat: vt. l. idebitam. s̃. de ꝯdi. ide. quo caſu ſi filio mãdaret ab alio q̃rere pri. ⁊ ſic ob. ꝯtrariũ. Hic ergo q̃ hic pꝯ nõ tenet ex cõtractu. ſ; vtili data a lege. ¶ Op. q̃ filiꝰ ſoluẽs pro pre videat donare: vt. C. de neg. ge. l. ſi filiꝰ. Dicit By. ſolue vt ibi. Tu dic q̃ ibi filiꝰ ſoluit ſpõte. hic ex neceſſitate ꝑambuli cõtractꝰ: ⁊ ſic nemo ĩ neceſſitatibꝰ liberalis exiſtit: vt. l. rẽ legata. s̃. de adi. leg. facit. l. hẽdes. §. ſi filius. s̃. fa. her. ⁊ facit ad ea q̃ dicã ĩ. l. ſtichũ. de pecu. le.

q **Ai contra.** Ubi nulla ſubeſt obligatio nõ põt accedet fideiuſſor. h. d. ¶ Op. q̃ pꝯ dando fideiuſſorẽ vꝯ approbare ꝯtractũ: vt. l. ſ; ⁊ iul. §. pe. ⁊ l. ſe. s̃. ad macedo. Alij doc. dicũt cõtra ⁊ bene. ⁊ idẽ Ray. de forl. qa dicit By. ꝯtra iſtũ tex. cũ nulla eſt obligatio poſt mortẽ. ergo pꝯ nõ poſſet eã approbar. cõtraria loquunt filio viuẽte. ¶ Quero an hec. l. hẽat locũ hodie. Et dic q̃ nõ: qa filius hz heredez hodie q eius pſonã ſuſtinet: vt in auẽ. de heredi. q̃ abinteſta. ⁊ ita tenet glo. s̃. ad macedo. l. creditorez. ¶ Op. q̃ pꝯ nõ teneat de peculio filio accipiẽte mutuũ: vt. l. pe. C. ad macedo. So. dicit glo. ĩtelligo hic alio celebrato cõtractu. ⁊ ſic nõ referas ad mutuũ. Vel aliter dicit glo. ĩ. d. l. creditorẽ. q̃ ꝯtra patrem dat actio: l; obſtet exceptio. ⁊ iõ dãdo fideiuſſorẽ vꝯ approbare obligationez de peculio. ⁊ hic ſolutio magis placet. ⁊ videt probari in tex. d. l. pe. C. ad macedo.

s **Ꝑ mãdato meo.** Glo. op. et non ſoluit. vide eã ⁊ ĩcipit vt ſupra. ibi ſi reus: ſ; ibi erãt pariter ꝑncipales ⁊ ꝯtra eundẽ. hic ꝯtra diuerſos By.

c **Am reus.** Dicit glo. q̃ hec. l. dz ĩtelligi q̃ ſi exceptio cõpetens fideiuſſori erat pſonalis. ita q̃ ſibi tm̃ cõpetebat. qõ placet: qa ſi cõpeteret ꝑncipali oppone ret eã ex pſona ſua. Preterea ſicut obligatio fideiuſſoria nõ ꝯfũdit ꝑncipalẽ q̃ noceret actori: vt. ĩ. e. l. heres. §. q̃ ſi ſuus. ita quãdo noceret debitori: vt hic cum glo. quod tene menti.

s **Ꝑ ſtipulatus eſſes a me.** Fideiuſſor poteſt opponere exceptionem ex perſona rei eo inuito. h. d.

Ex. §. ſequenti.

¶ Q̃ creditori obſtat exceptio reddendarũ: ibi. Et ideo. Et an obſtat exceptio cedẽdaꝫ cũ ille ꝯtra quez fieri dz non eſt ſoluẽdo: ibi. Quero. Et an cũ creditor reſtituit pignꝰ debitori obſtat exceptio ceſſiõis ſi agat cõtra fideiuſſorẽ vide in ſi.

Ꝑ ex duobus. Pactũ vnius de fideiuſſoribꝰ nõ ꝑiudicat creditori ꝯtra aliũ fideiuſſorẽ agẽti. ¶ Op. fideiuſſori dz cedi actio: vt. l. ut fideiuſſor. ĩ. e. ſ; ſi creditor non põt cedere repellit exceptõe cedẽdaꝫ: ut. l. ſtichũ. §. ſi creditor. ĩ. de ſolu. ⁊ l. ſi pupillũ alterũ. s̃. de admi. tu. Timore huius ꝯtrarij ſũt plures ſolutões. Vna eſt q̃ ille q ꝑmo liberat ñ tenet in effectu: vt. l. q̃uis. §. marcellus. ⁊ §. ſi mulier. s̃. ad velle. ⁊ l. ſi ticiꝰ. ĩ. e. ⁊ illa eſt ꝯa in ſe: l; ſit diuinare. ⁊ eſt ꝯa p. l. ſi ꝓcurator. §. liber hõ. s̃. mãda. Scõa ſolutio eſt q̃ fideiuſſor ꝯſenſit libe ratiõi alteriꝰ. ⁊ tũc nõ põt opponere exceptõem cedẽdaꝫ. Ita glo. tz in. l. ij. C. e. ⁊ ibi tz Ly. ⁊ dixit q̃ By. eo audiẽte tenebat eã. Hãc ẽt tz gl. in. l. niſi. s̃. de pac. ⁊ iſta eſt ꝯa in ſe: l; ſit diuinare. Tertia eſt q̃ illũ liberauit ad tpꝰ. Illa non eſt bona: qa ad tpꝰ obſtaret exceptio: vt. l. ſi tibi mãdauero. in ꝑn. s̃. mã. Alia eſt q̃ ille cũ quo fuit trãſactũ fuit fideiuſſor fideiuſſoris. Truffa eſt l; ſit ꝯa in ſe. Alia eſt q̃ bñficio cedẽdaꝫ renunciauit. Iſta eſt no. gl. tz eã in. l. niſi. s̃. de pac. tm̃ l; ꝯa ñ bñ ꝯgruit lre. Alia eſt q̃ ibi de rigore. hic de eqtate ⁊ glo. in. l. ij. C. e. eã tz ſ; nõ placet: qa tex. dicit hic nullã exceptõem. ſ; oĩs exceptio eſt de eqtate: vt. l. q eqtate. s̃. de excep. do. Ex hoc apparet q̃ nulla eqtate repellit creditor. Alia ſolutio ẽ q̃ pcñ nõ ĩterceſſit ſ; datio: ut nõ peteret qõ gl. reprobat ⁊ bñ. qõ no. qa ex hoc ꝓbat q̃ ſicut in vltimis volũtatibꝰ modꝰ adiectꝰ inducit diſpoſitionez ⁊ ex eo põt agi: vt. l. ſi. C. de his q̃ ſub mo. ita in cõtractibꝰ. qõ no. Alia ſo. eſt Ador. q̃ tz Azo. ⁊ illa eſt ꝯa. ⁊ Ja. de are. tz eaz ⁊ dicit q̃ q̃z fideiuſſores fideiubẽt reſpectu mutui ꝑiculi: qa nõ fideiuberẽ ſine te nec tu ſine me. ⁊ tũc hz locũ bñficiũ cedẽdaꝫ. q̃q̃z fideiubẽt ñ reſpectu mutui ꝑiculi: vt ſi ꝑmo fideiuſſi: poſtea tu ⁊ ſic nõ ꝯtẽplatõe alteriꝰ ꝑmꝰ fideiuſſit. ⁊ tũc in caſu iſto ſi liberauit ſcõm fideiuſſorẽ non poſſuz opponere bñficiũ cedẽdaꝫ. Et iſta vꝯ ꝓbari p. l. ſi ticiꝰ. ĩ. e. ⁊ iſtã tz Oldra. ⁊ mihi placet. Alij dicũt q̃ in ꝯtrarijs liberauit principalẽ hic liberauit fideiuſſorẽ. ⁊ ita dicũt By. dixiſſe. Rõ eſt qa liberato ꝑncipali nullũ remediũ hz fideiuſſor. ar. eiꝰ qõ no. ĩ. e. l. vt fideiuſſor. Sz nõ placet qa eadẽ ẽ rõ ĩ ꝯfideiuſſore q̃ ẽ ĩ correo. ergo ⁊c̃. vt. l. ſi

a ¶ §. Filiuſ familias. Quero an. Adde Bar. in. l. maritũ. ⁊ ibi Saly. s̃. ſo. ma. et ĩ. l. ex diuerſo. §. ſi. e. ti. ⁊ in. l. ſũt q in id. s̃. d̃ re iudic. Adde. l. ii. s̃. quod cum eo. ⁊. l. eius rei. ⁊ ĩ. l. ſi ex alio. C. quod cũ eo.

b ¶ Quero dicitur. Ad de bar. in. l. quotiens. la. ii. de noxa. ⁊ bal. in. l. ſi ex alio. C. quod cũ eo dicẽ no. hoc pro filiuſſa. mercatoribꝰ ſi nolunt detrudi in carcerẽ faciant ſe emãcipare et vult hoc dicere: q: filiꝰ emancipatꝰ et ſui iur. ñ tenet niſi iquãtuz facere põt. ſecꝰ ĩ filiofaqui tenet in ſolidũ: vt in l. ii. ⁊ ibi no. s̃. quod cũ eo. an autez poſſit fieri executio in bõis patris quatenꝰ ſibi debetur pro legitia. pau. de caſt. hinc põit ⁊ guil. in. l. ſi qua pena. s̃. de bis q ſũt ſui vel alie. iur. ſpe. de exec. ſenten. §. ſi. ver. qd ſi filius ĩſolidũ dic vt in. l. ii. et ibi no. quod cũ eo.

c ¶ Ꝑ ſtipulatus eſſes a me. Et ad hãc. l. bñ facit tex. no. ĩ. l. ſi cui. C. de non nupecu.

a ¶ Si ex duobus. ob. exceptio. Vtid de ista materia no. p spec. i titu. de cessi. actio. §. i. ver. ſz qd debitor meus. ⁊ ibi Joan. Ly. in. l. ii. i. iii. ⁊. iiii. q. C. de pignori. ⁊ Ly. ⁊ Ja. bu. in. d. l. iubem⁹. C. ad vel. ⁊ specul. de renũ. ⁊ cõclu. ver. ſz pone eius domũ. et ver. qd ſi creditor cõſenſit.

b ¶ Quero liberaui. ad de nota. per bar. et Ly. in. l. i. C. de transacti. et bar. in. d. l. eadem.

c Ideiussor obligari. ḋro an. Vide in. l. cũ notissimi. C. de ꝓscrip. xxx. anno. i gl. q̃ incipit ſz cũ psonalis. et ibi bal. i. iii. col. et ãg. ⁊ bal. i. l. ii. de heredi. vel act. vẽ. ſz an cessa psõali videatur cessa hypothecaria. vid bar. in. l. ſi heres pecuniaz. j. ad treb. et i l. heres a debitore. j. e. ⁊ no. p bal. in. l. ſi isolutũ. C. de ac. et ob. istis adꝺ gl. et bar. in. l. ſi pignori. s. ſa. her. et vide bal. i. l. heredẽ. i. ii. col. de here. acti. et gl. in. d. l. ſi heres pecũiã. bal. alle. p singulari i. l. cũ oz. §. fin. C. de bo. q̃ lib. et ibi i. d. §. fi. hẽs tex. et gl. et bal. q̃ hypotheca. ꝯbiẽ anteq̃z obligatio psõalis ꝯbat quod no.

d ¶ Qñqz psonalis. vide bar. in. l. ſi cõſtãte. in pe. q. iii. q. ꝑn. et quod no. j. ea. l. §. finali.

pupillus. s. de admi. tu. Preterea supest aliud remediũ. ſ. actio mãdati ꝯtra ꝑncipalẽ. vñ tene primã. ¶ Et iõ ꝑ declaratiõe distingue. qñqz creditor ñ põt vẽdere actõez ex natura obligatõis: qa ſibi nulla ꝯpetit actio. ⁊ tũc ñ obſtat ſibi exceptio cedẽdaꝫ. l. q̃uis. §. mulier ⁊. §. marcel. s. ad velleia. ⁊. l. ſi ꝓcurator. §. liber hõ. s. mãda. ⁊ hic in ꝑma ſolutõe. Qñqz ñ põt cedere facto debitoris. ⁊ idẽ vt. l. in his. §. ſi duos. in ſi. j. de ſolu. et hic in ſi. gl. Qñqz ñ põt cedere fcõ ipſius creditoris: ⁊ tũc aut ille alĩ⁹ q petit ceſſionẽ cõſenſit liberatiõi: ⁊ tũc ĩputet ſibi vt hic. ⁊. C. e. l. ij. in. ij. gl. mag. ⁊ in. l. niſi. s. de pac. aut ñ ꝯſenſit liberatiõi. ⁊ tũc aut fuit renũciatũ bñficio cedẽdaꝫ ⁊ ſecur⁹ eſt creditor: vt hic ſm vnã ſolutõez. ⁊ no. s. de pac. l. ij. aut nõ ꝯſenſit: ⁊ tũc aut fideiusserunt ſimul: aut diuerſis tꝑib⁹. Primo caſu ob. exceptio[a] cedẽdaꝫ: vt. l. ſtichuz. §. ſi creditor. j. de ſolu. ⁊. l. ſi pupill⁹. s. de admi. tu. rõ eſt: qa videnꝯ fideiubere rõne mutui piculi. Scõo caſu aut fuit liberat⁹ ille fideiussor q̃ itercessit poſtea: ⁊ agiꝯ ꝯtra ꝑmũ. aut econtra. Primo caſu nõ põt opponi exceptio cedẽdaꝫ creditori: qa ille ñ itercessit ꝯtẽplatiõe illi⁹ vltimi fideiussoris: vt hic ſm ſol. Mdar. ⁊ Azo. q̃ vera eſt niſi ab initio erat ꝯuẽtũ q̃ ali⁹ dareꝯ: qa tũc videnꝯ ſimul dari: vt. j. de ſol. l. modeſtin⁹. Scõo caſu obſtat exceptio. qa ſcõs fideiuſſit ꝯtẽplatõe ꝑmi. ſz in pignore hoc nõ bẽret locũ: qa ſemꝑ qs vꝯ itercedere ꝯtẽplatõe obligatiõis bonoꝝ ꝑſtitiũ ⁊ futuroꝝ: vt. C. q̃ res pigno. obli. poſ. l. fi. ⁊ obligatio pignoris ꝺz cedi ſicut obligatio ꝯtra fideiussorẽ: vt. l. ij. C. eo. ⁊ intellige q̃ ab initio fuit ꝯtracta obligatio pſonalis cũ obligatõe bonoꝝ: vt no. ꝑ doc. C. e. l. ij. ¶ Quero pone q̃ in eo caſu in quo ꝺz fieri ceſſio ille ꝯtra quẽ ꝺz fieri ñ ẽ ſoluẽdo. ego dico ego liberaui eũ qa ñ erat ſoluẽdo. an ob. exceptio. Et vꝯ q̃ nõ: qa teneor ad fcm̃ ſi ñ facio qõ debeo teneor ad itereẽ: vt. l. ſi ſtipulat⁹. in ſi. s. de ꝟb. ob. mõ facis dolo petere id qõ tua ñ itereſt: ſz tua ñ itereſt q̃ tibi cedat actio. ergo ⁊c. ⁊ hoc vꝯ tenere gl. i. d. l. niſi. s. de pac. Sz cõtra hoc facit: qa vꝯ liberãdo eũ accipe pecuniã ⁊ ſibi dõare. C. de iure do. l. vir ab eo. preterea potuiſſet effici ſoluẽdo. ⁊ hoc placet. ¶ Quero liberaui[b] fideiussorẽ. ſed ꝑncipalis eſt ſoluẽdo. an fideiussor mõ ꝯuẽt⁹ poſſit opponere exceptõez cedẽdaꝫ. Et vꝯ q̃ nõ: qa ſua nõ itereſt. Dico ſic in pignore ſi creditor hẽat pign⁹ apud ſe ⁊ reſtituit cũ debebat illud tradere fideiussori tũc obſtat ſibi exceptio: qa itererat potius eius nõ ſoluere et pignus retinere q̃ in pſonaz agere: vt. j. de fur. l. itaqz fullo. ſz ſi hẽbat ſolũ bona ſibi obligata: tunc ſufficit ſi cedat actõez ⁊ ꝑmittat debitorẽ eẽ idoneũ. ſz i fideiussore puto ſi creditor eſt paratus ei dimittere q̃tũ ẽ deterius nomẽ debitoris propter fideiussorẽ liberatũ q̃ tũc ſibi non ob. exceptio. ar. eius qõ no. s. de arbi. l. vti qz. Letera quando liberauit pignora. dic vt. C. eo. l. ij.

Ex. l. ſequenti.

¶ An hypothecaria poſſit cedi ſine principali.

f **Ideiussor obligari.**

Seipſam ſũmat. ¶ Op. s. e. l. ij. So. dicit gl. fallit ibi. Tu dic q̃ ibi eſt naturalis obligatio q̃ eſt ꝑncipalis. ¶ Op. de. l. itez ſi ſuus. in ſi. s. de ſtip. ſer. So. vt ibi. ¶ Quero an[c] hypothecaria poſſit cedi ſine ꝑncipali. ar. q̃ nõ: vt hic. ⁊. j. ea. l. §. fideiussor. ⁊. l. ſi mihi. aut ticio. ar. ꝯtra. l. ex ſextãte. §. latinus. s. de excep. rei iudi. ad treb. l. debitor. C. de lui. pigno. l. ij. Dicit By. credo q̃ ñ poſſit cedi ſine ꝑncipali. ar. ll. ꝑmo allegatũ. Ad ꝯtra. rñdeo q̃ in caſib⁹ illaꝫ. ll. ſuperat naturalis ſm veꝫ itellectũ eaꝫ. ll. ſm By. ſz in. l. debitor. fuit cõfuſa ciuilis ⁊ naturalis. Tñ pro eo ẽ glo. C. de here. vel acti. vẽdi. l. ſi. In ꝯtrariũ eſt gl. C. de pigno. l. vſucapio. ⁊. s. de pigno. l. i. §. cũ ꝑdiuz. Ly. in. d. l. ſi. dicit q̃ By. ſe audiẽte cõcordauit illas gl. qa hypothecaria ñ põt cedi exĩneo: vt. l. ſi. C. de here. vẽ. ipſi ꝑncipali debitori ſic: vt. l. vſucapio. C. de pig. Iſtud idẽ tz Spec. in ti. de ceſſio. actio. §. i. ꝟ. ſz qd ſi ceſſi. Ego dico q̃ indiſtincte põt cedi hypothecaria ſine ꝑncipali: vt. s. de legã. iij. l. iulianus. in ꝑn. ꝺ pig. l. grege. §. cũ pignori. C. ſi pig. pig. da. ſit. l. ij. Nec obſtat hec lex qa fateor q̃ ñ põt ꝯſtitui ab initio hypothecaria ſeu fideiussoria obligatio ſine ꝑncipali: vt hic cũ ſimilib⁹. ſz bene cõſtituta põt ſepari: vt dictis. ll. Nec obſtat q̃ no. C. de heredi. vel act. vẽ. l. ſi. vbi dꝯ q̃ ſequereꝯ q̃ ſi cedẽs ageret pſonali q̃ ceſſionari⁹ ꝑderet hypothecariaz: qa ꝑ hoc nõ ꝯcludiꝯ q̃ ceſſio nõ valeat: ſz q̃ poſſibile eſt q̃ erit ſine effectu. Hui⁹ ergo gr̃a videdũ eſt qs eſt effect⁹ hui⁹ ceſſionis. ſ. qñ cediꝯ hypothecaria ſine ꝑncipali. Ad hoc rñdeo: qa qñ cediꝯ hypothecaria ſola: qa pſonalis nõ ſubeſt: vt. l. ij. C. de lui. pigno. ⁊ tũc hz effectũ: qa aliter agere ñ põt pſonali. qõ ẽt ꝯtingit qñ cediꝯ ipſi debitori: vt. d. l. vſucapio. de pig. ⁊. s. ꝺ pigno. l. i. §. cũ ꝑdiũ. Qñqz pſonalis⁹ ſubeſt ⁊ fit ceſſio exĩneo. ⁊ tũc aduerte aut ceſſio fit ex cã mere donatiõis. ⁊ tũc hz effectum vt poſſit pign⁹ retineri donec ſibi donatario ſoluat: vt. l. iulia. in ꝑnc. s. de leg. iij. Et puto q̃ ſi donator vel hꝯs eius ageret pſonali q̃ teneꝯ ipſi donatario vel legatario q̃ſi ipſius dolo fcm̃ ſit: vt res donata vel legata itereat: vt no. s. de trãſac. l. ſi. Si ꝟo ceſſit ex alia cã puto inſpiciẽdũ cãm q̃re ceſſit. ſi enĩ ceſſit ex cã ẽptõis idez: vt. l. i. §. nõ tm̃. ⁊. §. feciſſe. s. de here. vẽ. Si ꝟo ex cã pignoris. idẽ cũ debitor ſoluendo debitũ faceret ceſſare ꝑſũptiõem doli: vt. C. de cri. ſtel. l. i. Itez talis creditor non poſſet agere hypothecaria niſi vſqz ad q̃ntitatem ſui debiti.

Ex. §. ſequenti.

¶ An cũ qs ꝑmiſit ſoluere ad certũ tẽs ſub pena ⁊ ñ ſoluit ⁊ añq̃ iterpellareꝯ mortuus ẽ an hꝯdes ſoluere poſſint vt euitẽt penam vide: ibi. Quero quidam.

Cum fideiussor. Fideiussoris obligatio ꝯcepta ſi re⁹ ꝑncipalis ñ ſoluerit ex mora rei principalis vel ex eius morte cõmittiꝯ. h. d. ad ꝑmũ qõ dicit ex mora ꝯmittiꝯ. ¶ Op. de. l. ita ſtipulat⁹. s. de ꝟ. ob. Sol. gl. ⁊ bñ hoc ideo: qa ꝑceſſit diſpoſitio in pſonã rei cuius mora no-

a ¶ Si ex duobus. ob. exceptio. Vtid de ista materia no. p ſpecu. i titu. de ceſſi. actio. §. i. ver. ſz qd debitor meus. ⁊ ibi Joan. Ly. in. l. ii. i. iii. ⁊. iiii. q. C. de pignori. ⁊ Ly. ⁊ Ja. bu. in. d. l. iubem⁹. C. ad vel. ⁊ ſpecul. de renũ. ⁊ cõclu. ver. ſz pone eius domũ. et ver. qd ſi creditor cõſenſit.

b ¶ Quero liberaui. ad de nota. per bar. et Ly. in. l. i. C. de transacti. et bar. in. d. l. eadem.

c Ideiussor obligari. ḋro an. Vide in. l. cũ notiſſimi. C. de ꝓſcrip. xxx. anno. i gl. q̃ incipit ſz cũ pſonalis. et ibi bal. i. iii. col. et ãg. ⁊ bal. i. l. ii. de heredi. vel act. vẽ. ſz an ceſſa pſõali videatur ceſſa hypothecaria. vid bar. in. l. ſi heres pecuniaz. j. ad treb. et i l. heres a debitore. j. e. ⁊ no. p bal. in. l. ſi iſolutũ. C. de ac. et ob. iſtis adꝺ gl. et bar. in. l. ſi pignori. s. ſa. her. et vide bal. i. l. heredẽ. i. ii. col. de here. acti. et gl. in. d. l. ſi heres pecũiã. bal. alle. p ſingulari i. l. cũ oz. §. fin. C. de bo. q̃ lib. et ibi i. d. §. fi. hẽs tex. et gl. et bal. q̃ hypotheca. ꝯbiẽ anteq̃z obligatio pſõalis ꝯbat quod no.

d ¶ Qñqz pſonalis. vide bar. in. l. ſi cõſtãte. in pe. q. iii. q. ꝑn. et quod no. j. ea. l. §. finali.

tori ſic: vt. l. vſucapio. C. de pig. Iſtud idẽ tz Spec. in ti. de ceſſio. actio. §. i. ꝟ. ſz qd ſi ceſſi. Ego dico q̃ indiſtincte põt cedi hypothecaria ſine ꝑncipali: vt. s. de legã. iij. l. iulianus. in ꝑn. ꝺ pig. l. grege. §. cũ pignori. C. ſi pig. pig. da. ſit. l. ij. Nec obſtat hec lex qa fateor q̃ ñ põt ꝯſtitui ab initio hypothecaria ſeu fideiussoria obligatio ſine ꝑncipali: vt hic cũ ſimilib⁹. ſz bene cõſtituta põt ſepari: vt dictis. ll. Nec obſtat q̃ no. C. de heredi. vel act. vẽ. l. ſi. vbi dꝯ q̃ ſequereꝯ q̃ ſi cedẽs ageret pſonali q̃ ceſſionari⁹ ꝑderet hypothecariaz: qa ꝑ hoc nõ ꝯcludiꝯ q̃ ceſſio nõ valeat: ſz q̃ poſſibile eſt q̃ erit ſine effectu. Hui⁹ ergo gr̃a videdũ eſt qs eſt effect⁹ hui⁹ ceſſionis. ſ. qñ cediꝯ hypothecaria ſine ꝑncipali. Ad hoc rñdeo: qa qñ cediꝯ hypothecaria ſola: qa pſonalis nõ ſubeſt: vt. l. ij. C. de lui. pigno. ⁊ tũc hz effectũ: qa aliter agere ñ põt pſonali. qõ ẽt ꝯtingit qñ cediꝯ ipſi debitori: vt. d. l. vſucapio. de pig. ⁊. s. ꝺ pigno. l. i. §. cũ ꝑdiũ. Qñqz pſonalis⁹ ſubeſt ⁊ fit ceſſio exĩneo. ⁊ tũc aduerte aut ceſſio fit ex cã mere donatiõis. ⁊ tũc hz effectum vt poſſit pign⁹ retineri donec ſibi donatario ſoluat: vt. l. iulia. in ꝑnc. s. de leg. iij. Et puto q̃ ſi donator vel hꝯs eius ageret pſonali q̃ teneꝯ ipſi donatario vel legatario q̃ſi ipſius dolo fcm̃ ſit: vt res donata vel legata itereat: vt no. s. de trãſac. l. ſi. Si ꝟo ceſſit ex alia cã puto inſpiciẽdũ cãm q̃re ceſſit. ſi enĩ ceſſit ex cã ẽptõis idez: vt. l. i. §. nõ tm̃. ⁊. §. feciſſe. s. de here. vẽ. Si ꝟo ex cã pignoris. idẽ cũ debitor ſoluendo debitũ faceret ceſſare ꝑſũptiõem doli: vt. C. de cri. ſtel. l. i. Itez talis creditor non poſſet agere hypothecaria niſi vſqz ad q̃ntitatem ſui debiti.

Ex. §. ſequenti.

¶ An cũ qs ꝑmiſit ſoluere ad certũ tẽs ſub pena ⁊ ñ ſoluit ⁊ añq̃ iterpellareꝯ mortuus ẽ an hꝯdes ſoluere poſſint vt euitẽt penam vide: ibi. Quero quidam.

Cum fideiussor. Fideiussoris obligatio ꝯcepta ſi re⁹ ꝑncipalis ñ ſoluerit ex mora rei principalis vel ex eius morte cõmittiꝯ. h. d. ad ꝑmũ qõ dicit ex mora ꝯmittiꝯ. ¶ Op. de. l. ita ſtipulat⁹. s. de ꝟ. ob. Sol. gl. ⁊ bñ hoc ideo: qa ꝑceſſit diſpoſitio in pſonã rei cuius mora no-

Qui certo loco. Non põt obligari ſi deiussor in duriorez cãm. h. d. vſqz ad. §. cũ fideiussor. ¶ No. iſtũ tex. q̃ debitor ꝑprie dꝯ a quo iuito poteſt extorqueri. alias debitor dꝯ abuſiue: vt. j. de ꝟ. ſi. l. debitor. qõ facit ad multa. ¶ Quero vtrũ ex naturali ſola naſcat actio. Gl. dicit q̃ ſic: aliqñ ex nudo pacto: vt. l. ſi qs. ar. C. de dõa. ⁊ de do. ꝑmiſ. l. ad exactõez. Cõtra. no. s. de ac. ⁊ obli. l. naturalis. Vltramõtani dicũt q̃ i obligatõe q̃ ꝯſenſu ꝯtrahiꝯ ex ſola naturali naſcat obligatio. nec eſt ibi vinculũ ciuile. Ita no. in. l. legẽ. C. de pac. Tu dic. quã doqz lex fouet pcm̃ gr̃a ipſi⁹ pacti: vt in ꝯtractib⁹ bõefidei. tũc pcm̃ dꝯ veſtitũ ꝯſenſu. ⁊ tũc oriꝯ actio ex eis. ⁊ ſic nõ oriꝯ ex nudo pcõ: vt in ꝯtractib⁹ q̃ ꝯtrahunꝯ cõſenſu. ⁊ ita eſt in ꝯtractu dotis de iure antiquo: vt. d. l. ad exactõez. hodie ꝟo eſt ibi tacita ſtipulatio per ti. de rei vxo. acti. Qñqz. l. fouet pactũ rõne pſone. ⁊ tũc pactũ remanet nudũ. ⁊ ex hoc pacto oriꝯ actio: vt. l. etiaz. s. de vſur. Et iſto caſu poſſet dicere vez iſta gl. Qñqz lex nõ fouet pactũ: ſz pp pactũ ꝑducit actõez: vt. C. de dona. l. ſi qs. ar. tunc pactũ remanet nudũ ⁊ oriꝯ actio ex pcõ. ſed ex lege pp pactũ. ⁊ ſic hec glo. in exẽplo qõ ponit nõ bñ dicit. Ita dicit Ja. bu. i. d. l. legẽ. C. ꝺ pac.

Stipulatione in diẽ. No. q̃ iſta obligatio dꝯ i pẽdẽti. ꝯtra. s. ti. i. l. vſufruct⁹. So. l. illa hz locũ qñ ab initio vitiũ ſtipulationis eſt certuz: vel ex ꝑte rei vel ex ꝑte pſone ſtipulantis: vt ibi plene diri.

Ex. §. ſequenti.

¶ An cũ qs ꝑmiſit ſoluere ad certũ tẽs ſub pena ⁊ ñ ſoluit ⁊ añq̃ iterpellareꝯ mortuus ẽ an hꝯdes ſoluere poſſint vt euitẽt penam vide: ibi. Quero quidam.

Cum fideiussor. Fideiussoris obligatio ꝯcepta ſi re⁹ ꝑncipalis ñ ſoluerit ex mora rei principalis vel ex eius morte cõmittiꝯ. h. d. ad ꝑmũ qõ dicit ex mora ꝯmittiꝯ. ¶ Op. de. l. ita ſtipulat⁹. s. de ꝟ. ob. Sol. gl. ⁊ bñ hoc ideo: qa ꝑceſſit diſpoſitio in pſonã rei cuius mora no-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cet fideiussori. secus si simpliciter icepisset a precedenti ꝑditõe negatiua. scõo hẽtis no. ex. l. nra q̃ si per defunctũ reũ nõ est ꝑpleta nõ põt eã implere hr̃s. ¶ Sz ꝓtra id op. qa idẽ ꝓmitti dz heredi qõ defũcto. l. diẽ. §. nec vtimur. ⁊ l. q̃uis. s̃. de arbi. gl. dicit q̃ hic decessit sine herede. Pe. de bel. pri. C. de ꝑdi. insti. l. pe. in. iij. q. dicit credo q̃ huic glo. dyabolus reuelauit id qõ dicit ⁊ pessimie dcit. Ad ꝓtrariũ rñdet. ius ꝑplẽde ꝑditionis trãsit ad hr̃dẽ ad euitandũ penã. hoc est verꝫ qñ in eadẽ ꝓsona ꝓcessit dispositio ⁊ conditio: vt in ꝓtrario. hic in ꝓsona vni⁹ ꝓcessit dispositio: in ꝓsona alterius ꝑditio. ideo trãsit ad heredẽ. By. hic vr̃ tenere glo. istã. Quid dicemus Credo. Pe. melius dicere. ꝓmo per. l. istã. scõo per. l. q rome. §. augerius. s̃. de ꝟ. ob. tertio probo per. l. postq̃. in ꝑn. s̃. vt le. no. caue. vbi dr̃ q̃ si ꝑditio obligatõis fideiussorie existit cũ ꝓsona ꝑncipalis nõ subest nõ cõmittit. Rõ est: qa tunc nõ est ꝓsona in qua cõsistat obligatio. mõ si ponis istũ decessisse sine hr̃dibus: tũc nõ est ꝓsona in qua possit cõsistere ꝑncipalis obligatio. ideo fideiussor nõ põt eẽ obligatus cũ ista ꝑditio impleat post mortẽ: qa post mortẽ verꝫ est eũ non soluisse. Sed ꝓtra hoc facit. s̃. de admi. tu. l. sine herede. in ꝑn. ⁊ l. stichũ aut pãphilũ. circa ꝑnc. ĩ. de sol. So. qñ fideiussor est iam obligat⁹ põt remanere obligatus etiã ꝑncipali decedẽte sine hr̃de. sz qñ nõ est obligatus: sz obligãdus: requiritur q̃ ꝓsona sit tpe existẽtis ꝑditiõis. Itẽ posses dicere q̃ in. l. postq̃: loquit in captiuo q decessit sine hr̃de: ⁊ q̃ sic ĩtelligat hẽs gl. no. in. l. i. §. idẽ põponius in fi. s̃. depo. sz hic est heredi tas iacẽs q̃ representat ꝓsonã pro q̃ põt accedere fideiussor: vt. ĩ. e. l. mortuo. Sz dico q̃ tũc hereditas dicit qñ est spes vt adeat: sz cũ oẽs deficiũt de qbus est spes adeundi. tũc dicunt bona vacantia: vt. l. ij. in ꝑn. ⁊. §. an bona. de iure fis. l. non pñt. C. de bo. va. sz hic decessit cũ hr̃de: ⁊ teneo opi. Pe. ª¶ Quero qdã promisit soluere. qõ si nõ solueret: tunc ꝓmisit penã mortuus est anteqũ interpellet. an trãseat ad heredem facultas soluẽdi ad euitandũ penã. Hic vt in gl. s. q̃ nõ teneas q̃ sine hr̃de. imo cũ hr̃de. ⁊ incepit a ꝑcedenti ꝓuentione in eadẽ ꝓsona: ⁊ dz iterpellari si dies nõ est exp̃ssa vel tacita: vt. l. ad diẽ. s̃. de ver. ob. ⁊. l. diẽ. s̃. de arbitris: qa tũc dies iterpellaret pro hoie. ¶ Quero an debeat interpellari in iudicio vel eẽ. Glo. dicit alterutrũ sufficit Similez gl. hũistis in. l. qui rome. §. coheres. s̃. de ver. ob. ⁊. l. amplius. ĩ. rẽ ra. ha. ¶ Quero an sit cõditionalis obligatio fideiussoria. Et gl. dicit q̃ nõ. sz male: qa hic fuit apposita dictio si q̃ cõditionẽ facit: vt. l. si decẽ cũ petiero. s̃. de ꝟb. obli. ⁊ no. ibidem per glo.

a ¶ Opi. pe. vide pau. d ca. hic in fi.

b Ide. f iusso rib⁹. Adde. l. si is cui. §. flaui⁹ ⁊ quod ibi habetur.

f Ideiussoribus.

ᵇQuero an cessio debeat fieri insolidũ an pro rata. Et dic q̃ pro rata. Alie gl. aliter dicũt in. l. i. C. de duo. re. ⁊ in. l. si plures. de admi. tu. Hicaz in. l. modestinus. ĩ. de solu. ¶ Quero an hypothecaria debeat cedi. Certe sic: vt. C. eo. l. ij. ¶ Ex̃ glo. q̃siuit Uber. de bobio ⁊ By. hic creditor ñ egit cõtra fideiussorẽ. sz fideiussor sua spõte vult cogere creditorẽ vt cedat soluẽdo ꝑus ⁊ offerẽdo debitũ an possit. ponit Ly. in. l. ij. C. e. determinationẽ By. de ꝟbo ad ꝟbuz ⁊ bene. Hic vt ibi dicit: ⁊ hic nõ scribo cã breuitatis. ¶ Quero quo iure petat cessio. Hicã. ĩ. d so. l. modestin⁹.

c Ui de q bitorẽ ADDE q̃ pau. d ca. refert hic ꝓsuluisse q̃ si creditor ꝓfitetur se recepisse debitũ a fideiusso. nec de vera soluti. appareat q̃ ista ꝓfessio suffi

q Ui debitorẽ.

ᶜIntelligebãc. l. vt. l. inter causas. §. abesse. s̃. mã. ⁊ tetigi. in. l. iij. s̃. e. ti. Glo. signat ar. cõtraria ⁊ nõ soluit. vide eã ibi. §. qui reprobos. sz ibi ignoranter recepit. ideo nõ ꝑiudicat sibi. hic sciẽter: ⁊ ideo nocet. ar. s̃. de iure doti. l. ꝓmittẽdo. §. si debitorẽ. By.

cit fideiussori vt possit repetere a ꝑncipali debitore licet bar. contra eum teneat in. l. duob⁹. §. a fideiussore. s̃. de iureiurãdo. vi de ꝓsi. pau. cccxxx. et. cccxc. ⁊ ita dicit fuisse cõsultũ per fran. rega.

s Eruus inscio.

Si ꝑ seruũ fideiussione soluat pecunia dñica vẽdicat. si peculiaris pro debito nõ repetit pro ĩdebito cõdicit. sz si dñs soluat ipse ab eo cui soluit repetit. h. d. ¶ Ad euidẽtiã. Seruus ex̃ peculiarẽ cãm nõ põt fideiubere: vt. l. lz. §. sz ⁊ si filius. s̃. de pecu. ¶ Op. nemo cõdicit rẽ suã ꝑterq̃ a fure: vt. l. si. s̃. quẽad. vsufru. caue. sz istius pecunie non est trãslatũ dñiũ. ergo põt vẽdicari. q̃ nõ sit trãslatũ patet: qa si nõ est cã habilis trãsferendi dominiũ ipsum nõ transferet. l. nunq̃. s̃. de acq. rerdo. sz hic fideiussio fuit nulla. ⁊ sic nõ erat causa habilis. Preterea lz cõcessa est sibi administratio nõ tñ videt ꝑ hoc cõsensuz hr̃e vt donet vel alienet in hãc cãm: vt. l. cõtra iuris in fi. s̃. de pac. ⁊. l. si is. §. flauius. ĩ. de sol. Glo. tenet hic q̃ põt cõdici hic a fure vel cõditione triticaria a possessore. Sed hoc nõ placet mihi: qa ꝑm hoc nõ eẽt dñia an de peculiari vel dñica soluat qõ tex. requrit. Teneo ergo q̃ est trãslatũ dñiũ. qa erat administrator credens cãm subesse. hoc tenet Ruge. nihil allegat. Hic vt. s̃. de cõdi. inde. l. cũ in debitũ in ꝑn. ⁊ ibi no. ⁊ istã teneo. ¶ Venio ad. l. sequẽ. ⁊ op. de. l. si seruus alienus. dicit glo. q̃ hic dñs errauit. alias videtur approbare. qõ nõ placet: qa cum obligatio sit nulla nõ põt approbari: vt. l. obligatiões. s̃. de actio. ⁊ obli. Vel ibi agebat mãdati. hic nõ. qõ nõ placet eadẽ rõne. Hic ergo ꝑm By. sic q̃ hic soluit dñs pro fideiussoris obligatiõe q̃ est nulla merito repetit. ibi pro obligatiõe ꝑncipalis q̃ est aliq̃ qa vr̃ mãdasse suo q̃ pro eo solueret. vnde dñs soluẽdo approbat cõtractũ illũ mãdati. ¶ Querit vtrũ extã fideiussionis seruus obligẽt naturaliter. Et gl. tenet q̃ nõ: hic in duab⁹ glo. ⁊ idez tenet in. l. in ꝓsonã. §. q pecuniã. in gl. sz ⁊ seruus ⁊c. s̃. d pac. qõ puto eẽ verꝫ qa lex resistit obligatiõi. ⁊ ideo nõ orit nec ciuilis nec naturalis: vt. l. si nõ sortẽ in ꝑn. s̃. de cõdi. inde. ⁊ quia talis iussio cõtinet donationẽ q̃ aliena est a suo: vt. s̃. q̃ res pigno. obli. pos. l. ij. ¶ Quero vtrũ cõsumptiõe secuta libereẽt debitor ꝑncipalis. Et gl. dicit q̃ sic. sed male dicit: qa secuta cõsumptio illud opat qõ a principio dñij translatio: vt. l. si filius. s̃. si certũ petat. sed dominij translatio nõ liberat: vt hic. ergo nec consumptio.

b Eres a debitore. Itez op. Dic ꝑ bar. i. l. si heres pecuniã ad treb. ⁊ bal. i. l. i. ver. q̃ro testator legauit mihi. C. cõia de leg. ⁊ imol. aliquid in. l. dotale soluma.

h Eres a debitore.

Actiões q̃site hr̃di ex suo facto nõ trãseũt in fideicõmissariũ vel in eũ q̃ euincit per cõtra tab. nisi facta cessiõe. h. d. ¶ Op. ex̃ gl. de. l. i. ⁊ ꝑ totũ ti. s̃. ad treb. vbi trãseũt sine cessiõe. So. dic q̃ ibi trãseũt actões hr̃ditarie ad hr̃dẽ. hic in fideiussorẽ: q̃ nunq̃ fuerũt penes hr̃dẽ ex ꝓsona defũcti: sz ex ꝓsona sua. ⁊ istud ꝓbat in. l. si hr̃s pecuniã ad treb. ¶ Itẽ op. ᵇcessiõe facta cõtra ꝑncipalẽ vr̃ fcã cessio cõtra fideiussorẽ: vt. C. de here. vẽ. l. ẽptori. ⁊. l. si in solutis. C. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. ẽptori. s̃. de here. vel act. vẽdi. ⁊ ibi no. ergo cũ hic trãseat ꝑncipalis dz transire fideiussoria. Sol. ex trebelliano trãseũt actões cessione legali. in cõtrarlũ est cessio hois. ⁊ ideo transeũt actões cõtra fideiussorẽ et fcõ hois. ¶ Op. ꝑm gl. de. l. si tibi. §. cũ possessor. s̃. de pac. vbi euincẽti nõ prodest pcñ fcñ a possessore. So. ponit

a ¶ Seruo tuo. Mo. q̃ nõ põt eẽ debitor & fideiussor. sz an vno respectu posset qs eẽ debitor alio fideiussor. bal. tãgit in. l. si mandato. C. quod cũ eo. & dicit ibi eẽ casum de hac. q. q̃ sic & in. l. in cũ. §. taberne. ff. de insti. sz simile est in. l. romanus apulus de tu. & cur. da. ab his. & qd ibi bar. Itẽ simile est in. l. reos in pn. ff. de duo. reis. & d. l. romanus. allegat bal. in. d. l. si mandato. C. qd cum eo. vide i. l. si dubitetur. §. filiussa. ff eo. facit qd no. bar. d iuribus directis. & vtilibus i. l. si heres. ff. ad trebellia.

b ¶ Quod si stipulator. no. q̃ no. q̃ missio i oia bõa debitoris & cessio bonorũ per debitorẽ nõ liberat fideiussorẽ. imo dixit bal. i. l. cõsentaneuz C. qũo & qñ iudex. q̃ lz fit vnus modus exequẽdi puta p tenuitaz: nõ tñ ipedik alius modus etiã ex casuz istũ de fideiussore. sz imo regularik ita ẽ in quolibet pro quo saẽ tex. & glo. in l. iiii. §. ex cõuẽtõe. de reiudi. Et dixit bal. in. l. i. ad fi. si qs ius dicẽ. nõ obtẽp. qd si teneo debitorẽ meũ in carcerib' tñ possuz tenuitã bonorũ accipe: quia vnuz remediũ ñ excludit aliud ad quod bñ facẽ c. qñ freqn ter. §. fi. vt li. nõ cõte. & est no. multuz ꝓm bal. ibi & no. bar. in. d. l. cõsentaneuz in fi. bñ facit. l. q legati. C. vt in pos. leg. & qd no. bar. in. l. quãuis de pig. ac. & hic add bal. in. l. ẽt. C. de fideius. cum ibi no. vbi licet actuz sit hypothecaria ꝗ debitorẽ vel aliũ nõ liberak fideiussor. Itẽ pẽdẽte lite ꝗ fideiussorez nõ ipedik executio ꝗ pncipalẽ. ecõtra tex. est in. l. fi. & quod ibi bal. C. de fideius. qd bñ no. lz ꝗ pdicta videak qd no. bal. in. l. creditor. ff. si cer. pet. & ibi retuli illud dictũ bal. & dictũ bar. in. d. l. psentancũ allegat pau. de ca. in. l. si stichũ. §. i. j. ti. i. vbi iducit tex. ibi.

ADDE q̃ Ro. cõsi. cxxxiij. cõsuluit q̃ si vigore istru. guarẽtigionati possum incipe a captura, & facia tibi statuere terminũ. xv. dieruz q̃ non pbibeor redire ad capturã.

c ¶ Cũ fideiussor. nõ habek. vtruz successio habeat locũ seu vim cõfessionis vel solutionis tñ. Adde bar. post glo. j. eo. l. si debitorẽ. la. ii. & l. si socer. in pn. post glo. ff. solu. matri.

multas glo. nec ponit verã. Dic qñq̃z possessor est ꝗus hẽs. sz ab eo euincik p cõtra tabulas: vel alio mõ. & tũc pdest pactũ euincẽti: vt hic cuz si. aut nõ est hẽs. & tũc nõ pdest euincẽti: vt in contra. Fallit si ꝓstaret q̃ voluerit' pdesse cuilibet q est heres: vt. l. antepenul. ff. de pac. & ille qui recipit videtur negociũ gerere hereditatis. facit. ff. de pac. l. sed si tantum.

Non est nouũ. Due obligatões fideiussorie possunt ꝓcurrere in psoñã vnius. h. d. ¶ Op. de. l. qui vis. ff. de ver. ob. dic vt ibi. vide glo. quaz recita vt iacet.

Seruo tuo. "Nõ põt qs fideiubere pro seipso sec" pro alio. h. d. & hic est notabilis tex.

Quod si hic seruus. Iste ẽ bonus tex. Si debitor succedit fideiussori extinguik accessoria si pncipalis est vtilis. sec" si inutilis. h. d. Cõcordat. ff. de separa. l. si debitor i pn. & l. stichũ. §. qd vulgo. j. de so ¶ Op. q̃ due ciuiles pñt eẽ simul: vt. l. generaliter. ff. e. ti. So. qd dẽ i tex. ciuilis. subaudi quaꝝ vtraqz ẽ efficax. & subaudi & ineqlis. vna fideiussoria. alia principalis. alias nõ eẽt bona rõ. & ff. e. l. generaliter. By. et facit ad id qd dixi de iuẽtario. ff. e. l. generaliter. & dicã. j. de so. l. stichũ. §. aliqñ. ¶ Quero dẽ hic si obligatio ciuilis peat: qũo põt pire. Glo. dicit acceptilatõe vel tpe. Sz in eo q̃ dicit de acceptilatione nõ dicit bene: qa tunc extinguerek pncipalis: vt. l. & per iusiurãdũ. §. & si fideiussor. j. de acceptil. Aliud exemplũ de tpe est bonum.

Quod si stipulator. Si pncipalis reus succedit creditori oĩs obligatio extinguitur. si fideiussoria sola fideiussoria obligatio extiguik. h. d. l. ista cũ sequẽ. §. q sequẽs. §. ẽ subtilis in tex. ibi debitoris. subaudi latitãtis. By. alias ẽ in gl. & tũc subaudi ibi. vel dic cedẽtis bonis: vt inuit gl. mag. Mo. q̃ b missio i oia bõa nõ liberat fideiussorẽ vt hic: & insti. de replica. in fi. ¶ Quero q̃liter adaptak ad casum istud argumẽtũ qd fit in tex. Glo. pmo ponit qñ est fcã missio i oib' bonis ei" q cessit bonis. quo casu lz liberek cedẽs bonis ñ liberank fideiussores. ita hic ecõtra liberak fideiussor & nõ debitor. sz ꝓm hoc inuit q̃ p cessionẽ bonoꝝ debitor liberek qd nõ est vez: vt. l. is q bõis. ff. de cessi. bo. qd examinabo. j. e. l. vbicũq̃z. ¶ Vel dic dicit gl. q̃ refertur ad. §. q̃ si fu". & pcedit sine scrupulo. Sz nõ est verisimile q̃ retulerit se ad ita remota. vnde dic tertio vt dẽ in sequẽ. gl. qñ fit missio in bonis debitoris latitãtis p quã ñ liberak fideiussor. idẽ si cedat bonis vt dcñ est. & ẽt pbak insti. de replica. §. fi. & iste casus nõ sic reperitur alibi. De eo vero cuius bona publicantur dicam. j. e. l. si de-

d m Ortuo. facit. l. si a te. ff. vt lega. no. ea. & videk pbari hic q̃ appellatiõe psone veniat vniuersitas. Ita dicẽ bal. l. l. metũ. §. aiadverten dũ. ff. quod me. cã. & vide bal. in. l. gcũqz. in. iiii. col. C. de ser. fug. vbi idẽ dicẽ & subdit qd venit tã mascul' q̃z femina p bal. no. i. l. oẽs populi. i pe. col. ff. de iusti. & iur. & p bal. i rub. C. ad treb. vbi q̃rik an appellatione psone veniat vniuersitas. Ita dicẽ bal. l. l. metũ. §. aiadverten dũ. ff. quod me. cã. & vide bal. in. l. gcũqz. in. iiii. col. C. de ser. fug. vbi idẽ dicẽ & subdit qd venit tã mascul' q̃z femina p bal. no. i. l. oẽs populi. i pe. col. ff. de iusti. & iur. & p bal. i rub. C. ad treb. vbi q̃rik an appellatione psone veniat ciuitas respublica & collegium ꝓstituto pcuratore ꝓtra oẽm psonaz mũdi & cẽ. vel nut tñ fiscus appellatiõe hois: vt est gl. i. l. cos. i vbo hois. C de vsu. quã dicẽ singularẽ. ãg. in tractatu de inuentario. dixit tñ do. an. in. c. grauẽ. de prebẽ. q̃ statutum loquẽs de psona ñ hz lcũ in capitulo. Sz i. c. i. §. ꝓuenticulã. de pace iura. firm. videk pbari q̃ appellatõe psone nõ venit collegiũ seu vniuersitas. Fallit tñ in casu qñ iurare te desẽdere ꝗ oẽm personã vel hoiez mũdi. q casu ẽt venit collegiũ vel vniuersitas ꝗz bal. i. c. i. de noua forma fidelitatis vbi tũc oẽs cõpbenduntur excepta psona q est ita prior tpe siẽ natura est potentior & prior accidẽte & ẽt excipik ppterea ipator & supio:: puta princeps vt ibi latius.

ADDE an appella. psone veniat diuersitas et collegiũ vid Ro. ꝓsi. cccc xxxvi & qd i statutis qñ statutuz ẽ q̃ psone tenẽatur ad compromissũ vide p eundẽ cõsilio. cccc.

e Uci" ti l cius.

bitori deportato.

Cum tu. Potest vnus esse fideiussor duoꝝ correoꝝ. h. d.

Ex. §. sequenti.

¶ Successio quando habeat vim solutionis.

Cum fideiussor. Successio ñ hẽ loco solutiõis ad lucrũ hẽdis. h. d. ¶ Op. de. l. si ei. ff. de euic. Glo. q̃ ẽ hic ponit casuũ diuersitatẽ. Sz aduerte hic ẽ q̃dã fictio: qa a seipso dk exegisse. & ꝗducik pp eqtatez ne hẽs remaneret i dãno: vt. l. si ei. ff. de euic. sz si hẽs vult istud iducere ad suũ cõmodũ ñ posset vt hic. eẽt eni sibi cõmodũ qa hẽret actõez mãdati q̃ ẽ bone fidei cũ obligatio qua tenebak pncipalis erat forte stricti iuris. itẽ si eẽt hẽdi dãnũ successio ñ hz viz solutõis: vt. ff. pri. §. put itelligik qñ creditor successit vni correoꝝ ꝓm q̃ hz viz solutiõis ad hoc vt dãnũ euitet. dicã. j. e. l. vrãni". & casus ẽ i. l. stichũ aut pãphiluz. §. aliqñ. j. de solu. tangã in repetitio. l. si is qui pro emptore. ff. de vsuca. in. q. que incipit que fuit causa fictionis. & ibi plenius dicã.

m **Ortuo.** "Si obligatio ꝓsistit i psona repñtata põt accipi fideiussor. h. d. Quidaz hñt in tex. vice defũcti & qdam ñ. & i hoc differt hẽditas a curia & societate & collegio in qbus repñtak psona viuẽs: vt dixi. ff. ti. i. l. vsufructus.

s **I mihi aut ticio.** Adiect" fideiussorez recipe nõ põt. h. d. Rõ est: qa in eius persona non ꝓsistit obligatio.

Ex. l. sequenti.

¶ Litteris credẽtie quando credendum sit.

l **Acius ticius.** "Pro pte hẽditaria tñ ꝓfusiõe extiguik obligatio. & hẽdes fideiussoris vel mãdatoris ñ tenenk ĩsoliduz. h. d. ¶ Mo. ex ista. l. q̃ lẽe iste pñudicãt scribenti. qd ñ ẽ dubiũ qñ ꝓtinet certũ: vt hic fuit. ¶ Sed qd de lẽis q̃ dicunk i vulgari lẽe credentie'. Circa eas ẽ sciẽdũ. nã qñq̃z sũt multũ generales: vt tali latori pñtiũ i his q̃ vobis dixerit dabitis plenã fidẽ. tũc vigore eaꝝ nil poterit agere talis lator i pñudiciũ scribẽtis: qñ iste lẽe sũt magis cõmẽdatorie. q. d. iste lator ẽ fidelis psõa potestis de ipso ꝓfidere. & sic ñ obligãt scribẽtẽ. C. qd cũ eo. l. fi. ff. de dolo. l. elegãter. §. fi. ff. mã. l. si ꝗo ñ remunerãdi. §. cũ qdã. Fallit si ex q̃litate psone scribẽtis appeat aliõ ex quo generalitas illa certificaretur: vt si ille de quo scribebat erat factor seu istitor scribẽtis i aliq̃ mercãtia: qa tunc vẽ dicere q̃ ei adhibeat fidẽ i negocio illi" mercãtie. Casus ẽ de hoc no. ff. de isti. l. cuiqz. §. sz & cũ fullo. ꝗ. plane. ar. ff. de ꝗbo. obliga. l. triticum. & ibi no. Item fallit si dixit i epistola. Et adhibete ei plenã fidez sup me vel meo piculo: vt. ff. mã. l. si no. hic tex. q̃ qs põt vt mãdator intercedere absqz stipulatõe lz nõ vt fideiussor i. l. blãdit". C. de fideius. & bar. i rub. ff. v.

f ¶ Littere credẽtie. Mo. hic de litteris credẽtie. & p bal. i. d. l. fi. C. qd cũ eo. & i rub. C. de cõsti. pe. & dicũtur credẽtie seu secreta ea q̃ vulg" ignorat. ar. de hjs q deiev. effu. l. i. §. sũma. cũ vtilitate ꝓm bal. de pa. cõstã. i ꝗbo i noie xpi. Alibi dicik secretũ qd dñs ñ vult sciri. iuꝝ illud. nescit fu" qd fac dñs su": vt no. in. l. ei" q. i fi. ff. cer. pe. ita refert bal. i. c. j. q. mo. seu. amit. & adde hic no. q̃ no. p do. ãto. i. c. post cessionẽ. de pba. & ad bar. hic adde bar. i. l. fi pupilli. in. §. si pcurator. ff. de ne. ge. & bal. i addi. spe. in ti. de so. in ꝗ. fi mercator. no. in. l. si mei cã. ff. cõmo. & qd ibi bal. & Ja. bu. & qd de litteris cõmẽda-

ticiis an obligent. vide quod no. ď iurepatro. i .c.1.i cle. in glo. diocesanis. i fi. vtrū autē litteris puati credik vide i cle. i. in glo. litteris. de pcu. ⁊ in.c.ii. de sol. Et de litteris cōmēdaticiis. ad de bal. in.l. si litteras. C mādati. Et de litteris credentie ēt vid baldū. ⁊ imol. i. c. fraternitatis. ď cle. nō resi. ⁊ de litteris cōmendaticiis. vide ēt bal. i. l. si vo in. §. cū qdā i reportatis antiquis. s. māda. etiaz bal. in. l. istitor. de isti. ⁊ in. l. i. §. i. s. qd iussu vbi gl. adď bal. in rub. C. ď cōsti. pecu. i versi. venio ad sniam: et melius i. iii. col. in fi. v. deide q̄ro. ADDE an littere cābii mercatoꝝ q bus mādāt ꝓ tali soluat qs cētuz an faciāt fidez ꝗ ipsum scribentez vide bal. cōsi. liii. primo libro

a ¶ Luz tali nūcio. Contrariū tenet ipsemet bar. in. l. ⁊ lz. de cōsti. pecu. dixit bal. in tractatu de cōsti. i. v. q. principali. i fi. que icipit vēio ad cāz nota.

b Arm cellus regreditur. qd si statuto cauek ꝓ filiussa. non possit obligari in contractu. an fideiussor obligetur. vide bal. in. l. i. s. eo. ꝓ sic. ⁊ qd no. Ly. i .l. decretuz .C. qd cum eo.

Ro ñ remunerādi. §. si qs mādauerit. i fi. §. Qñ qz iste lre sūt magis spāles: vtputa. tali latori p̄sentiū de ītentiōe nr̄a plenarie īformato dabitis plenā fidē: vel sup tali negocio dabitis plenā fidez. Et hic aduerte qa mādak tm̄ vt tali credak id qd ei refert. nō aūt mādak vt cū eo aliqs contract⁹ celebrek. aliud est enī credere referenti qa hoc nullā dispositōez ꝓtinet. aliud est ꝓtrahere. Si ergo cū tali aliqs celebrek ꝓtract⁹ nō obligat mādātē: qa excessit fines mādati: vt. s. mā. l. diligēter. ⁊ qd no. de pcur. l. qui pcurato. in p̄n. j. de so. l. hoc iure. Fallit rōne psone: vt si eēt institor vt dixi fateor tm̄ ꝓ si sum passus dānuz occasiōe illius credulitatis possum recupare p actionem mādati. puta ille lator lr̄aꝝ dixit mihi ex pte scribētis ꝓ si ego vellē talē librum pro tāta q̄ntitate mittere: ego credēs misi ⁊ in hoc expēdi. dñs nō vult dare librū. istud dānū repetere: vt. s. mā. l. si tibi mādauero. §. fi. Sz pone ꝓ ille lator lr̄aꝝ dixit talis fecit me pcuratorē ad ꝓtrahēdū tecū ego credidi ⁊ tāq̄ cū pcuratore ꝓtraxi. an preiudicet dño. Dico ꝓ nō. nō enī dz credi ei qñ narrat aliqd qd spectet ad ipsuz referēte p qd ei acquirak cōmodū vel offm̄ nisi q̄tenus lr̄is eēt expressum ne dek materia malignādi: vt. d. l. fi. C. qd cū eo. vñ est necesse ꝓ in lr̄is p̄mittak ꝓ possit cū tali nūcio⁹ ꝓtrahere generaliter vel specialiter: vt. d. l. fi. ⁊. s. qd iussu. l. i. in p̄n. ¶ Sed q̄ro an tali latori debeat credi sine iuramēto. Et vr̄ ꝓ nō. l. theopōp⁹. s. de do. ple. Sz puto cōtra: qa fides huiusmōi est approbata ab vtraqz pte .l. amittēte ⁊ ab eo qui recipit. ergo ⁊c. vt no. s. de fer. l. i. Sz cōtrariū loquik. d. l. theopompus.

Ex. l. sequenti.

¶ An super eo ꝓ offō iudicis pōt exigi possit fideiussor iteruenire: ibi. Quero. Et an cū fideiussor itercedit p pupillo tutore auctore a quo repetet: ibi. Quero qd. Et qñ fideiussor furiosi ⁊ prodigi obligetur: ibi. Ex predictis.

m **Arcellus.** Qui fideiubet p pupillo furioso vr prodigo naturaliter obligatis efficaciter tenek nec ꝓtra eos p mādati actōez regreditur[b]. b. d. Biuido tibi glo. Ista p̄ma ps glo. tractat de fideiussore p pupillo. scōa de fideiussore pro pdigo ⁊ furioso. ſa ibi. qd aūt. ¶ Op. cōtra p̄mū. imo vr̄ ꝓ fideiussor pupilli hēat actionem mādati vel ne. ge. vt. l. si pupilli in p̄n. s. de neg. ge. vt. l. at si qs. §. q mādati. s. de religio. Timore hui⁹ ꝓtrariū dicit glo. ꝓ ista loquik de pupillo naturaliter tm̄ obligato ⁊ i quo nō hz fideiussor regressuz. sec⁹ si eēt naturaliter ⁊ ciuiliter pupill⁹ obligat⁹ vel qa locupletior effect⁹ vel alio mō et tūc hēret regressum. ⁊ vide gl. ¶ Op. pupillus nō obligak naturaliter nec ciuiliter: vt. l. si pupillo. s. de auc. tu. ⁊. l. pupill⁹. s. de ac. ⁊ ob. So. intellige qñ naturaliter tm̄ obligak. qd qñ sit dicā .j. ti. i. l. i. ¶ Op. qa si succurrik minori: ⁊ fideiussori succurrik: vt. l. si minor. s. de pcur. ⁊. C. de fideius. mi. l. i. ⁊. ij. hic tex. ꝓtradicit gl. dicit ꝓ fideiussori nō succurrik nec p restitutōez i ītegrū nisi sicut si intercessisset p quolibet maiore vel pro adulto. ⁊ sic gl. īnuit ꝓ hoc casu qñ pupill⁹ obligak naturaliter tm̄ restituak. ⁊ tunc talis restitutio aliqñ p dest fideiussori. p quo facit. s. de condi. īde. l. iterdū. Sz ñitas ē ꝓ pupill⁹ tm̄ naturaliter obligat⁹ aduersus illā obligatōez naturalez nō restituik. ergo ēt nec fideiussor: vt gl. meli⁹ dicit i. l. si pupill⁹. s. ď arbi. ⁊. l si minor. s. de pcu. in gl. ma. ⁊ isti. q. mo. tol. ob. §. p̄terea. ⁊. s. de ñ. ob. l. puberes. ⁊ pbak in. l. i cāe. la. ij. s. de mino.

Nec ob. l. interdū. qa ibi restituik aduersus solutionē ñ aduersus obligatiōem naturalē: vt. C. si aduer. solu. l. fi. Vel si diceres eū restitui aduersus obligatōez naturalē ē vez qñ p eā pupill⁹ ledik: qa iaz soluit: vt ibi. alias sec⁹. Sz fateor ꝓ si dolo eēt īduct⁹ succurreret p actiōez de dolo ex psona sua. Principiū ergo glo. ⁊ istā pte sūmo sic. aut fideiussor intercessit p minore ciuiliter ⁊ naturaliter obligato. ⁊ tūc fideiussor tenek vtiliter nisi restituak ex psona minoris. dic vt. l. si minor. s. de pcu. ⁊. l. ij. C. de fideius. mi. aut fideiussor intercessit p pupillo naturaliter tm̄ obligato ⁊ nō iuuak aliquo mō vt hic. ⁊. s. e. l. ij. aut intercessit p eo q nullo mō erat obligat⁹. ⁊ tūc ñ pōt aliquo mō teneri: vt. s. e. l. fz ⁊ si sui dñs. ⁊. l. si fideiussor obligari. i p̄n. ¶ Quero qd p eo q nulla obligatiōe tenek: fz pōt offō iudicis exigi. an possit accedere fideiussor. Videk ꝓ nō: qa nō p supponit obligatiōem: vt. l. q p collusionē. s. de ac. ēp. ⁊ vē. ⁊. l. cū postulassez. s. de dā. īfec. Ego dico ꝓ accedit fideiussor. ⁊ ē casus in. l. pecunie ñbū. §. fi. [b] ꝓiuncto. §. pe. eiusdē. l. j. de ñ. fi. exp̄ssius. j. de sol. l. cū qs. §. si qs p eo. ⁊ de offō iudicis mercēnario ē exp̄ssuz. s. de eo qd cer. lo. l. cētū capue. ⁊. l. fi. ⁊ loca. l. q̄ro. ⁊. j. rē pupil. sal. fo. .l. si postea. ⁊ pz ex hac. l. ꝓ falsa sit opinio illoꝝ qui dicūt ꝓ qñ fideiussor accedit naturali obligatōe hz exceptōez de q̄ tāgit gl. s. e. l. qd enim. ¶ Quero qd si fideiussor intercessit pro pupillo auctoritate tutoris. Et vr̄ ꝓ sit aliud: quia si auctoritas tutoris ītercessit i ꝓtractu mādati fideiussor repeteret a pupillo. ⁊ tūc vr̄ debere subueniri. ⁊ gl. hic īnuit in ſa pte glo. fz nō est vez: qa hz hēat regressuz ꝓtra pupillū pōt tm̄ pupill⁹ restitutōez i ītegrū postulare aduersus actōez mādati q̄ dak fideiussori. Casus ē in. l. ij. C. de fideius. mi. ¶ Quero q̄liter ponitur in tex. ista rō qm̄ is ⁊c. Gl. dicit pōt eē rō recta ⁊ remota hoc ē dicere recta rō p quā dictū p bak hoc mō. iō fideiussori nō subuenik: qa rei p̄ncipalis nō ītereſt. Et ꝓ ipsi⁹ rei ñ ītersit p bak: qa ꝓtra eū ñ dak actio mādati. Scōo mō pōt ītelligi ꝓ sit rō remotiua hoc ē rō q̄dā p quā tollik ⁊ remouek id qd in cōtrariū dici posset. ⁊ hoc mō vr̄ ꝓ subueniak fideiussori sicut p̄ncipali. Ad qd rñdeo ꝓ illud ē verū qñ p̄ncipalis ītereſſet. fz hic nō interest. ergo ⁊c. Et ꝓ nō ītersit p bak: qa nō est bitur⁹ regressum ⁊c. ⁊ sic in idē recidit. ¶ Venio ad secūdaz pte glo. vr̄ hic ꝓ fideiussor ītercessit p furioso ⁊ pdigo ⁊ tenek ꝓtra. l. is cui. s. de ñ. ob. ⁊. l. i negocijs. j. de reg. iur. Hui⁹ timore sūt q̄tuor so. Una ē fateor ꝓ nō restituik: qa nō tenek. si enīz tenerek tūc restitueret. ¶ Mo. istud[c] ꝓ furiosus ⁊ pdig⁹ si sūt lesi ex ꝓtractu eo ꝓ sūt obligati cū effectu ꝓ restituuntur: qa restitueret fideiussor multomagis ⁊ ipsi furiosi. ⁊ hanc tenet By. hic Cōtrariū tenet Ly. in. l. si infanti. C. de iure deli. Sz truffa est: qa si restituik absens ⁊ pupillus qui habent ītellectū q̄re nō furiosus ex generali clausula. s. ex q. cau. ma. l. i. ⁊ ista solutio est bōa in se tota. fz nō placet ad. l. qa qñ una dispositio referk ad duas p̄sonas dz intelligi equaliter: ut .l. iaz hoc iure. s. de vul. ⁊ pupil. substi. ⁊. l. hr̄ditatē. C. de īpu. ⁊ ali. substi. ¶ Scōo soluik ꝓ isti fideiussores intercesserūt pro furioso uel pdigo obligatiōe ꝓtracta añ uel postea ꝓtracta reipsa. Ista solu. ēt est ña in se fz nō q̄tū ad. l. qa tūc fideiussor tenerek cuz effectu ⁊ posset actiōe neg. ge. repetere: ut. l. ij. §. furiosus. s. de ne. ges. ⁊. l. pupilli. in p̄n. j. eo. ti. ¶ Alia sol. est ꝓ hic nō interuenit fideiussor in p̄iudiciū pdigi uel furiosi.

c ¶ Offō iudicis. fideiussor pōt iteruenire p eo q iudicis offō pōt cōueniri. adde bal. in. l. pe. .C. qd cum eo. ⁊ ibi refert ꝓ Ly. tenet ꝓ reali actiōi nō pōt accedere fideiussor fz ipse tenet cōtra: qz salte largo mō dicitur obligatus. facit qd idez no. in. d. l. fi. .C. de cōpensa.

d ¶ §. fi. Et aduerte ꝓ ille tex. i. d. .l. pecunie. i .§. pseccutionis optime probat hoc mō. Naz fideicōmissuz illo iure digestorū petebatur officio iudicis nō iure act. insti. de fideiusso. in p̄n. ⁊. d. §. prosecutiōis. sed pro fide accedit fideiussor p totū titulum vt lega. no. caue.

e ¶ Mo. istd An furiosus ⁊ pdigus restituank in ītegruz sicut minor. adde bar. in. l. .i. s. de bo. pos. fur. ⁊ Lsan. dela. et bal. in fi. C. q admitti. ⁊ bar. p⁹ Ly. in. l. si infanti. C. ď iure deli. ⁊ bal. i .l. si pcuratorē habens de in ītegrū resti. minoꝝ vbi allegat bonaz glo. ⁊ Jo. an. in addi. spe. super rubri. ď prescrip. et pau. hic.

a ¶ Tñ oppo. Mo. limitationē auē. pñte. C. de fideiusso. Adde bar. in. d. l. iii. j. de so. & in. l. cū qs. in. §. si qs p reo. j. eo. ti. Adde tñ aliā limitationē. s. vbi fideiussor iurasset fm bal. in. c. ex rescripto de iureiurā. Itē si sit fideiussor: vt principalis scriberetur: tñ fideiussor ē: ut in. l. si fideiussor. §. de pac. & qd ibi bar. & quod dicit Ja. de are. in. l. i. §. cū aūt. §. de exercit. & qñ fideiussor obligetur ut principalis & nō ut fideiussor: & qbꝰ casibus nō nisi ut fideiussor & de modis intercedendi p alio habes glo. magistrā iūctis dictis bar. in. l. i p sonaz. §. i. in glo. magna. §. de pac. unū adde q̃ quotiēs sūt plures obligati & dubitatur de qbusdā illoz an sint obligati ut fideiussores vel ut principales & sūt hic inde plures pecunie: dic q̃ ubi ꝓstat ad quos ex illis ligatis puenerit pecūia mutuata a creditore: & tunc alii ad quos aliqd de illa pecunia ñ puenit p̃sumūtur obligati ut fideiussores & ita fuit obtētuz p gl. i. l. iul. in. §. item si duos. i v. p. uenit. §. ad macedo. & p hoc ēt allegabatur qd no. in. l. vir uxori. ad uel leta. ad hoc adde no. p bar. in. l. iii. v. vii. q̃ritur. §. de duo. reis: et in. l. si ut certo. §. si duobꝰ uehiculū. §. como. faē. l. unuz q̃ritur eo. ti. Pro hoc facit. l. si nō singuli et ibi glo. et docto. C. si cer. pe. et in. d. l. sed iul. in p̄n. v. nō solū. Et p̄dictis adde singulariter bal. in. l. antique. C. ad uelle. et spe. de do. et cōtu. §. fi. uer. cū in p̄n. cū v. p̄cedenti. bal. et glo. i. l. fideiussor in. §. si qs. q satis. eo. et ultra ista uide post bar. i rub. j. iud. so. ADDE ut p Ro. cōsilio. cxiiii.

b ¶ Pōt discuti. qd intellige nisi p̄ncipalis nō posset discuti de iure suo facto creditoris: ut est glo. ibi cōiter approbata in. l. nisi. §. de pac.

c ¶ plures. Ja. de are. An aūt p iuramentū ipso iure an p exceptiōem uide bar. in. l. iul. §. de cōdi. ide. et in. xvii. col. et ibi dixi.

d ¶ Preterea. cōputāt uires. in bonis p̄ncipalis ꝓputant uires fideiussoris ꝗz bal. in auē. ꝗz bodie. C. de actio. et ob. et in. l. mulier. C. de iure do. ubi diē idez ecōtra. Sz an in bonis alicuius ꝓputent bona alienata i fraudē. uideno. bar. i. d. l. bona. §. euz de iure fis. j.

e ¶ ꝓtē dat. officium iudicis. Et hoc no. q̃ beneficium diuisionis petit officio iudicis et idem in beneficio cessiōis: ut no. i. l. si res obligata. §. de lega. i. ad de Bar. i. l. iii. §. nunc de effectu. §. de lib. lega. et. §. pro socio. in. l. si societatem. §. arbitrorum i. iii. col. ubi querit quis in isto casu erit iudex adeūdus ut p̄nūciet exceptionē mihi cōpetere et aduersario filētium iponere: et dicit q̃ iudex mei rei petētis apud quez me habuisset necesse trahere. Et iura q̃ hic allegātur nō bene p̄bāt si bene que res. forte istud dcm nō ponitur alibi: sed ipsuz refert do. an. i c. si clericus laicū de so. compe. faē quod, no. ipsemet Bar. in. l. cum hi. §. ttāsactionis. §. de trās

Sed in p̄iudiciū ipsoꝝ fideiubentiū sed istā rep̄hendit glo. & bene. ¶ Bas quarta sol. quā teneo tñ oz q̃ diuinemus: & dicit q̃ hic loqtur in furioso & p̄digo naturaliter obligato. ¶ Quo aūt accedere possint naturali obligatiōi. Dic q̃ nudo pacto p̄miserāt anteq̃ esset furiosi: uel successit cuidā naturaliter obligato dū erat in furore. Istā tenebat Rai. de forl. & istam teneo p̄ vera. ¶ Ex p̄dictis sūmemus. qñqz ītercessit p furioso & p̄digo nullo mō tenet. qñqz p furioso ciuiliter & naturaliter obligato: & tunc tenet naturaliter: sed cōtra eos hz regressum. s. p actionez mādati: ut. l. si a reo. §. si a furioso. j. eo. qñqz intercessit p obligato naturaliter tm: & tūc tenet: sed nō hz regressum p actionē mādati. ¶ Ulterius op. hic By. & videt q̃ nō possit teneri ī plꝰ q̃ principalis: ut. l. grece. §. illud cōe. & §. si sicbuz. So. nō tenet in plus sed efficacius: ut. l. si pupillus. §. de v. obli. & ibi tibi dixi. Tñ op.ᵃ q̃ l. ista nō possit p̄cedere fm iura hodierna quia prius dz discuti p̄ncipalis: ut in auē. pñte. C. de fideius. sed hic nō pōt discuti principalis: ergo nō discutiet fideiussor. So. By. q̃ hec auē. dz ītelligi qñ de iure uel ō facto pōt discutiᵇ: quod hic nō ē. iō remanet hec. l. & p hoc. §. de duo. re. l. si ex duobus. & p hoc habes declarata. l. iij. §. si is p quo. §. qd qlqz iuris. q̃. l. patit eadem cōtraria. & tene mēti. ¶ Op. de. l. idē. §. & generaliter. §. mā. ubi si est aliqd beneficiū qd ꝓpeteret principali & nō fideiussori tūc p̄ncipalis dz sumere iudicium in se & opponere exceptionē ex p̄sona sua: & sic suscipiet pupillus inuito creditore: ut. l. p̄curator ad exhibēdū. §. i. j. rē ra. ha. & d. l. idē. §. & gñaliter. Bi. soluit q̃ ꝓtraria loquūt in eo q est habiturus regressum cōtra p̄ncipalē. & sic qñ p̄ncipalis defendit de necessitate qa fideiussor hz regressum cōtra eū. Et p̄dcā faciūt ad qōnē quā disputaui: de q̃ dixi in. l. p̄curator ad exhibendū. §. i. j. rē ra. ha. ¶ Ultimo Bi. distinguit ī materia. qd dic ut. l. bi q accessiōis. j. e.

i Ater fideiussores.

Si ante diuisionez unus fideiussoꝝ efficiat nō soluēdo uel sine herede decedit ad periculū ceteroꝝ spectat. h. d. ¶ Cōtra q̃ nō p̄tinet ad periculū ceteroꝝ. j. e. l. iter eos. §. cuz iter. So. ibi diuisio facta erat lz exactio nō secuta. hic vo dz ītelligi aī diuisionē fcāz. ¶ Quero qd si ipso iure ē diuisa. Et gl. dicit q̃ nō erit idē. Bi. allegat. l. cuz ita. §. idem rūdit legatorum. §. de le. ij. alias īcipit lex legatoꝝ. p hoc. §. ad. l. rho. de iac. l. ij. §. antepe. ibi p̄bat istaz distinctionez. Ex. l. sequenti.

¶ An hec. l. habeat locū cū fideiussores ītercesserunt separatim: ibi. Circa. Et an illud q̃ dr in fideiussoribus hēat locum in duobus reis: ibi. Quero. Et an actio reddat ipo iure uel p restōnem in ītegrū: ibi. Querit.

s I plures.

Fideiussor q tenet sub cōditione facit locū beneficio epistole. sed si tūc soluendo nō esset in alios fideiussores actio restituet. h. d. ¶ Circa. l. nam formant tres qōnes. Una est an ista. l. hēat locuz si ītercesserūt separatim. Glo. dicit q̃ nō. qa tunc nō bnt beneficiū diuisionis: ut. j. eo. l. si a ticio. & hāc tenet Spe. de re nun. & conclu. §. i. Bas Bi. & Ja. de are. tenent cōtra. & bene p. l. si ticius. j. eo. ubi uidet casus & ibi dicam. nec ob. l. si a ticio. quia ibi fideiussores erāt accepti a diuersis. & hoc tenet Ly. in. l. si fideiussor. C. e. ti. in fi. ¶ Quero utruz istud qd hic dr in duobus fideiussoribus habeat locū in duobus reis. Et glo. dicit q̃ nō. alle. l. si ex duobus. §. de duo. re. nō distinguit quo iure uel uetері vel nouo. Glo. in auē. hoc ita. C. ō duo. re. dubitat. Bi. determinat in. l. si ex duobus. dic ut ibi. ¶ Querit glo. an ipso iure vel restōne in integrum reddat actio. Et glo. dicit q̃ restōne in ītegrum. Sed quare nō ipso iure: ut. §. l. proxi. Et glo. dicit q̃ videt liberatus p epistolaz & absolutus p sniam: quia cū est condēnatus in parte videt in parte absolutus. & hoc īnuit tex. dū dicit actionē restituēdam. ¶ Sed cōtra hoc oppo. quia epistola nō tollit actionem ipso iure: ut. §. l. pxi. ergo nō est necesse q̃ restituat cum cōpetat. unde posset forte dici q̃ glo. nō bene dicit. Et q̃ hic dr actionē restituēdam. dic. i. exercitium actionis restituendū ipso iure cum apparet eum nō esse soluēdo. Pro hoc facit tex. qui dicit q̃ ei succurrit vt iterim nō cōueniat. ergo post pōt cōueniri. Bico q̃ siqdem sic esset p̄nūciatum vt iterim cōditione pendēte conueniat in uirilem: tūc conditione finita ipso iure posset agere: ut. l. iperator. ff. de postu. & de le. ij. l. statulibe. §. stichum. Sed si esset pronunciatū simpliciter actionē diuidēdam: tūc ipso iure tollere tur actio & opꝰ esset restōni. & ita loquit hec glo. Nec ob. §. l. proxi. quia verz est q̃ epistola nō diuidit ipso iure. sed postq̃ est opposita hec exceptio diuisionis & in ea est obtentū: tunc perimit ipso iure actionē pro parte cōfideiussoris: ut. j. e. l. iter eos. §. cum iter. & ideo diri hanc exceptionē eē peremptoriā: ut. l. si dubitet in. prin. §. e. Et p hoc apparet so. qōnis no. per Ly. C. de excep. l. exceptionē. s. vtrū actio perimat ipso iure p exceptionē postq̃ venit ad cōflictuz. Ja. de are. ᶜq̃ sic. Pe. ꝓtra: ut ibi patet. Tu dic aut ibi venit ad cōflictum p solā propositionē nec ē super ea obtētum & nō perimit actionē. qd patet: quia actio pōt replicatione adiuuari: ut isti. de replica. in prin. & ita ītelligit Pe. Fallit in exceptione cōpensationis que statim perimit cū opponit: qa habet vim solutionis. aut sup ea ē obtentū: & tūc perimit ipso iure. Casus ē hic & ita ītelligit dcm Ja. de ra. ¶ Item op. q̃ cōdēnatus in parte nō videat absolutus in alia parte: ut no. C. si aduer. rem iudi. l. i. So. istud iō quia cōtra aliam partem erat opposita exceptio peremptoria. ¶ Quero quid si nullo modo extitit conditio? Dicit glo. idem quod hic.

Preterea.

Fideiussoris hrdi & eiꝰ cōfideiussori dat beneficium epistole respectu ꝓfideiussoris. secus respectu rei principalis. & in bonis principalis cōputant vires fideiussoris. h. d. qd no. Glo. assignat ar. contra. & non soluit. & vide eaz que īcipit sic. C. ad vel. tt. ibi. §. soli. sed ibi est beneficiū mere p̄sonale. sic. §. so. ma. l. marituz. cū. l. se.

s I contendat.

ᶜ Ista. l. habet vnā singularem glo. ¶ Quero qd īplicat ista dictio ēt. Glo. dicit q̃ īplicat q̃ nō soluz ꝓpetit exceptio

ac.quod no. ¶ Circa fi.ibi ⁊ filētiuz ꝓponatur qd̄ no.bal.in.l.ij.C.ne fili.p pa.et in rubri.C.de cōdi. ex.l.in.i.col. ⁊ bal.in.l.i.eo.ti.in.iij.q.⁊ in.l. ſicut.de ꝓſcrip.xxx.an.p bal.⁊ ſali.in.l.iij.C.de ceſſi.bo.ubi glo.quā no. vt ibi p cum :⁊ ibi tex.q vbi qs timet grauari pōt petere vt ſilentiū ipo naf.do.an.in.c.ſi aūt.de reſcrip.vbi allegat iſtā glo.⁊ p dcm̄ Io.de imo. in.c.ſignificauit. de tēſti.vbi ēt diſtinguit iſtā glo.

ADDE ſz pau. de ca. Inno. in.c. abbate poſt prin.d vbo. ſi. vbi dicit q ſi eſſez in poſſeſſione alicui⁹ rei in qua nō haberez ius et dubitare in ea moleſtari a te ſciēs q ēt tu nō hēs ius in eadez q nō poſſuz agere ad declarāduz te nullū ius habere i illa re ſed tunc demū poſſum agere qñ p̄tēdo me iuſ hēre vt illd declarek: q dicē pau.ſingularik no. qz limitat ⁊ declarat illud ad qd̄ allegak hec .l. p quo dicto dicit videri caſum i l.i.circa pn. .§.ſi ꝓ heredi.

ſed ēt iudicis offm̄.⁊ q nō ſolū poterit agi vt fiat diuiſio ſz ēt excipi: qd̄ multū no.⁊ habeo iſtā glo.pro multum no.qa ſm iſtam poſſum agere ꝓtra te vt diuidatur actio:⁊ hoc ex epiſtola diui adri. Item offm̄ iudicis vt fiat diuiſio ⁊ ſilētium imponatur.⁊ de iſto habes glo.no.in.l. aureli⁹ .§.centum.s̄.de libe.le.plenius dixi in.l.ſi finita .§.elegāter.s̄.de dam.ĩfec.

s Ꝑ ſub ipoſſibili conditione.

¶ Mo.ubi aliqd promittik ſub cōditione ipoſſibili nec naturalis nec ciuilis obligatio contrahik: qa nō pōt fideiuſſor accedere: ut hic.⁊ q nō naſcatur ciuilis nec naturalis determinat Bi.in.c.impoſſibilium nulla ē obligatio.extra de regu.iu.li.vj.

e Ꝑ perſona.

Vide glo. q̄ incipit vt mādatoribus.ibi de ꝓpenſatio. ut.s̄.de ꝓpenſatio.l.ſi quis a fideiuſſore.ibi tanti temporis: ut .j.eo.l.ſi teſtō.§.i.

Ex.l.ſequenti.

¶ Utrū iſtantia poſſit in heredē vniuerſalē cōtinuari: ibi. Et iō. Et an iſtantia tráſeat in fideicōmiſſariū vniuerſalē: ibi. Quero. Et an tráſeat ad ſingularem ſucceſſorē: vide in ſi.

s Ꝑ eum hoiem.

Inſtātia cauſe[a] trāſit ad heredē quo nō defendēte cōmittik ſtipulatio ꝓtra fideiuſſorē datū a defūcto iudicatum ſolui: niſi heres ſeruus fuerit petitoris.h.d.

¶ Quero q̄ ſatiſdatio fuit iſta. Et dicūt qdā q de iudicio iſti.⁊ dz itelligi q iſtak i iudicio ille ſu⁹ q petik.alias ſi ipſe re⁹: tunc morte rei eēt extincta: ut.l.ſi deceſſerit.s̄.q ſatiſda.co.⁊ ſic glo. nō bñ diceret. Alij dicūt de iudicato ſoluēdo:⁊ hoc puto vex p tex.j.q dicit ob rē nō defenſaz. ¶ Op.iſti.[b] de ſatiſdā.§.ſed hodie.⁊.s̄. q ſatiſ. co.l.iul. Glo.dicit q hodie nō ſatiſdat de iudicato ſoluēdo.olim ſecus:⁊ uide in glo.eadē.ibi ſicut hax legū tpe ⁊c.habem⁹ glo.variātes: qa .j.iudi.ſolu.ſup rubrica ē glo.q̄ dicit q ſiue ſup reali ſiue ſup p̄ſonali[c] debeat ſatiſdare de iudicato ſoluēdo. Contraria glo.ē q ſatiſ.co.l.iul. vbi dicit q in reali tm̄ ſatiſdabak de iudicato ſoluēdo.⁊ illa ē vera: ut hic dicit By.⁊ in.l.i.⁊ ſup rubrica.j.iudi.ſol.⁊ p.l. ſed ⁊ he.§. defendere.s̄. de pcu.⁊.l.ſi pluriū.§.i.s̄.de noxa.l.hec aūt. in fi.s̄.ex qui.cau.in poſ.ea. ¶ Op.de.l.[d] ſi ꝓſtañ. .§.fi.s̄.ſo.ma.ub: mortuo reo perimik iſtā.⁊ nō trāſit ad heredē. Ia.de are.dicit q ibi loqtur in fiſco q nō ē vere heres. pbak in.l. quoti.in fi.j. de noua.⁊ glo.j.e.l.iter eos.§.fi. iſtud dcm̄ nō videk vex p.l.tā ex ꝓtractibus.s̄.de iudi. vbi in ſtañ.trāſit ad p̄em q nō ē heres ſed occupat iure peculij.⁊ iō.d. Ray.dicebat in.l.ſi ꝓſtañ. i fi. iudiciū parit[e] ſubaudi q̄tū ad mulierē. ſed in fiſcū trāſiuit. ſed tex.ibi nō patik. iō pōt dici q ſpāle ē ibi in fiſco q hz iudices[f] ſuos ſpāles vt coraz eis iudiciū agitek. ¶ Et ideo p hui⁹ declaratione q̄ro vtx iſtātia in heredē vniuerſalē poſſit cōtinuari. Rñdeo q iſtātia cauſe pme criminalis ñ trāſit. cā appellationis trāſit ñ p̄ciſe: lz cū diſtinctione q̄ eſt in.l.fi.ſi pendē.appellatio. mors interueñ.⁊.l.iij.ſi reus uel accu.mor.fue. ſed iſtantia cauſe ciuilis trāſit paſſim ⁊ ſine dubio ad heredes: ut hic:⁊.l.ſi ſeruus.s̄.de his q no.iſa.⁊.l. ſi in rē.s̄.de reiuē.⁊.l.ij.in fi.j. de p̄to. ſtipu.l.i. C.ſi pē.ap.mors iterue.l.i.⁊ tangik ibi p Ly.fallit in fiſco: ut.s̄.dixi. ¶ Quero an tráſeat in fideicōmiſſariū vniuerſalē. Rñdeo iſtantia iudicij q̄ erat icepta cū defūcto trāſit ad eū: ſed ea q̄ erat icepta cū herede non trāſit ad eū: ut.l.ij.§.i.s̄. ad trebel.⁊.l.cū hereditas.eo.ti.⁊ p hoc habui qōnem.qdā heres defuncti egerat ꝓtra quēdā ⁊ dederat libellū ⁊ ceſſit illā actionē alij hoc mōcedo tibi illā actionē quā habeo ꝓtra ticiuz: ⁊ q̄ mihi ꝓpetit tanq̄ heredi.[g] ceſſionarius fuit p̄ſecutus iſtantiā inceptā p heredē. Conſului q ñ poterit ſeq ꝓdēnatio: qa actō ſolū ꝓpetebat ſibi tanq̄ heredi ⁊ iure hereditario. iſtātia vero cōpetebat ſibi ſuo iure ⁊ ſuo facto. ideo non trāſit in fideicommiſſariū: ut.d.l.cuz hereditas.s̄.ad trebel. hic aūt fuit facta ceſſio ſolū de eo qd̄ ꝓpetebat ſibi vt heredi. ¶ Quero vtx iſtātia trāſeat ad ſingularē ſucceſſorē. Iſta q̄ſtio pōt dupliciter itelligi. Primo an iſtātia poſſit cedi. Rñdeo ſic: ut.l.in cauſe.§.ſed ⁊ ſi ex pte.s̄. de pcu. hoc vex niſi eēt vitiū litigioſi. de quo ti. de liti. loqtur. Scdo modo poteſt itelligi vtx ad eum ad quē trāſit res uel actio trāſeat iſtātia ſup re vel actione. Rñdeo q ſi res uel actio tranſit de neceſſitate tunc iſtātia trāſit: ut.l.in hoc iudicio fami.her.⁊ no.p Ia.de are.l.iter quos.§.i.s̄.de dā.ĩfec. Sic loquik.j.de iniu.l. ſed ⁊ ſi unus.§. filio.i fi.§.⁊ de rei vxo.ac.l.i.§.⁊ hoc ex rei. Aut eius nō poterit cōueniri. facit.l.neratius: cū ibi no.de regu.iu. Inno. tñ innuit ꝓrium in.c.ſignificaſti.de reſcrip.qui dixit q qñ nomē rei fuit expreſſum tranſit. ſecus ſi nō fuit expreſſum ſed cōtinebatur ſub illa clauſula ⁊ quoſcūq; alios: ⁊ ſequuntur doc.in.l. ſed ſi deceſſerit. qui ſatiſ. cog. ¶ Adde q vbicūq; ea res ſuper qua pēdet iudicium icohatum cōtra defūctum nō ē tranſitoria ad heredem vniuerſalez ibi: nūq̄ iudicium pendens ē tranſitorium ad heredē. Caſus eſt multuz no. in.l. ſi operaruz .s̄.de ope.libe. Et dicit Io. hic hāc eſſe ſuaz nouaz regulā. Adde Bal. in .l.i.C. ſi penden. appella.⁊ in.l. ſi ſeruus.de iſami.⁊ do. anto.i.c. qa .v. de iudicijs. ¶ Et nūquid ſola citatione dicatur iſtantia cepta vt tranſeat ad heredem: uide bal. q ſic in.d.l.i.C.ſi penden. appel. mors iterue.

a ¶ Ꝑ eum hoiem inſtātia cauſe. Adde tñ ſupra vbo iſtātia q lz iſtātia tráſeat ad heredem cū ſuis appendētiis ut hic: attñ dico q vbi qs veniret cōdēnādus in expēſis rōne cōtumacie: ⁊ moriatur añ ꝓdēnationē dictarū expenſax q̄ heres ſuus nō pōt dānari. tex ē in.l.i.§.fi. iuncta glo. in vbo penaz in prin. ſm primā lecturā. s̄.ſi qs ius dicē. nō obtēpe.⁊ p hoc facit qz cōtumacia delictū eſt. alibi dicik q ex delicto defūcti heres nō tenek: qd̄ nozz ſorte diriſſes ꝓrium ſi nō vidiſſes. Sed ꝓrium tenet bal.in.l.ſi pater.ſi pendē.ap.C. ¶ De hoc vtrum ⁊ qūo tranſeat iſtātia in ſucceſſorē: vide Ly.in.d.l.i.C.ſi pendē.ap.p do.an.in.c.qz.v.ex de iudi.p pau.de leaza.i diſputatione ſua icipit. lata ſnia.⁊ ibi plene p̄ſequtur. an tráſeat in ſucceſſorē ⁊ in dignitate.⁊ qd̄ notat bar.in.l.poſt ſniam.C.de ſuſpec.tu.⁊ in.l.ii. .§.fi.de p̄to.ſtipu.⁊ bal.in.l.ii.C.de vſur.⁊ fruc.lega.p imo.in.l.penales in pn.s̄.ad.l.ſal.et adde p Ly.in.l.i.in fi.§.ne ex delic.defun.⁊ ſbi tangit qd de inſtātia criminali de quo in.l.diui frēs.j.de accuſa.⁊ aliqd p bal. in.d.l.ſi ſeruus.de iſami. ¶ Et an iſtātia vel acta tráſeāt ꝓ heredem añ licōte. vide p bar.in.d.l.penales.alex. ¶ Et quot modis tráſeat iſtantia de uno ad aliū: vide bar.in.l.i.in fi.s̄.ad trebel. ¶ Et an inſtātia tráſeat ſi qs ingrediak monaſteriū: uide bal.in.d.l.i.C.ſi pendē.ap. ¶ Adde tñ q lz iſtantia cepta cū defuncto ad heredē tráſeat: illud eſt verū ſi facta ē coraz iudice. ſecus tñ ē coraz arbitratore ſm Imo.in.c.ex parte.de arbi.⁊ eſt rō in.l.dicē p̄ferre.in.§.i.de arbi. ¶ Sed an mortuo dño poſſet p̄curator litē p̄ſequi. Ia.bu.dicit q ſic in.l.nulla.ubi eſt tex.C.de p̄cu. ¶ Sed vtrū iudicium nundū ceptū detur ꝓ heredē vtputa. pone impetratū ē reſcriptū p qd̄ datur unus iudex ꝓ ticium: ticius moritur anteq̄z ſit citatus. heres

b ¶ Oppo. inſti. Adde quod voluit bar. in.l. hoc autē.§. ſi.qui.ex cā. in poſſeſ. catur et late p Bar. in rubri. j. iudi. ſol.⁊ ad hoc vide Bal. i .l. ij.C. de pac.qñ actiones paſſiue tranſeāt.

c ¶ Siue ſuper p̄ſonali. Adde quod no. Bal. in .l.ij.C. ne fili. pro pa. et vide Bar. in.l.i. in.iii. col.s̄. de cōdi.ex.l.

d ¶ Oppo. de.l. Alia fuit opi.quā ponit bar.in.d.l.ſi cōſtante.§.fi.Jaco.de are.ſed bal.⁊ Ange. ibi fuerunt in alia opi.quā ibi reprehēdit Imo.⁊ ipſe ponit aliam opinionem de quo ibi late. Et nunquid iſta materia habeat locum moriēte reo ſicut moriente actore: vide per doc.in.l.ſi cōſtante.§.fi.vnuz tamē dicūt Bal.⁊ Ange.ibi q quotiens ſucceditur bonis ⁊ nō perſone nunq̄z iſtantia tranſit in heredem. per hoc dicūt q in caſu auē. bona dānatorum iſtātia nō trāſit in heredem: quia nō ſucceditur perſone ſed bonis. quod no. ſi eſt verum quia perſona fuit annihilata. nec ob.opi.in.d.§.fi.quem reprehendunt doc.ibi ⁊ merito per rōem p eos allegatam: ⁊ ibi vide ludo. quo ad itellectum.d.§.fi.⁊ uide bal.in.l.ſi poſt finitum.de ſuſpec.tuto.

e ¶ Iudicium parit. iſtam approbat Ia.de ra.⁊ Ly.in.l.i.C.ſi pendē. appella.

f ¶ Habet iudices. Hāc ſolutionem etiam ſequitur Bar.in.d.l.ſi cōſtante.§.fi.⁊ An.de bu.et Imo.in.c.quia.v.de iudi.et Bal.in.l.i.C. ſi pēdē. appel. Et ange.in.l.tam ex cōtractibus.s̄.de iudi.et per hoc iſert domi. Anto.et Bal.in locis p̄allega.q in clericum ſuccedētem nō trāſibit iſtantia icohata cum laico quod pēdet a veritate harum ſolutionum.de q bus per doc.hic in.d.§.fi.quā ibi reprehendit Imo.ſed ipſe ponit aliaz. et alia fuit ludo.⁊ ibi uide late.

g ¶ Tanq̄z heredi. Adde bar.⁊ doc.in.d.l.cū hereditas.et uide no.p barto.i.l.poſt finitam.s̄.de ſuſpec.tuto.

nõ trãsit de necessitate: ⁊ tũc istãtia nõ trãsit: vt .l.ij.§.nõ solũ.C.de her.vẽ.⁊.l.si pigno.in fi.s. fami.her.⁊.l.ij.C.de her.vẽ.⁊ no.in fi. q iacẽte hereditate nõ cõmittit[a] clausula de defendẽdo.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ ẽ disparitas ĩ obligatione fideiussoris ⁊ ꝑncipalis an obligeẽ fideiussoris: ibi. Ut ergo. Et an cũ principalis ẽ obligatus simpliciter: fideiussor ꝓ ẽ obligat⁹ p instrm guarẽtigiarũ valeat obligatio fideidssoris: ibi. Quero. Et an si fideiussor renũciauit aliqbus exceptionibus q b⁹ ñ renũciauit ꝑncipalis an valeat: ibi. Tertio. Et qd si vere fideiussor ẽ principalis an possit ĩ plus teneri: ibi. Quarto. Et an ille q ꝑmittit ꝑncipaliter suscipiendo in se obligationem possit ĩ plus teneri: vide in fi.

a ¶ Nõ cõmittit. Adde qd̃ no. ang. ⁊ doc. in.l.iiii.§. ꝓ tor.s. d̃ dã. insec. et ludo. hic. sz an istãtia transeat et cõtineatur ĩ hereditate iacente: vide bal. in.l. fi. C. si pen. appella. mors interuene.

b Ꝗ qui accessionis.

In cãm leuiorẽ põt qs ĩtercedere nõ in grauiorẽ. b.d. ¶ Op. q nõ debeat attẽdi mors .s. de trãsac. l. cuz hi. §. fi. So. hic attendit id ad qd̃ res naturaliter tẽdit: ibi secus: lz gl. nõ soluat By. ¶ Op. de.l. grece. §. si is q stichum. ꝓ. marcellus aũt. s. eo. ti. glo. neutrobi soluit. Ja. d̃ ra. dicit ibi ponit casus ecõuerso: qa hic reus alternatiue. fideiussor pure. ibi ecõtra reus pure. fideiussor alternatiue. ⁊ iõ ibi fideiussor in cãm grauiorẽ est acceptus[b]. Videte fateor q̃tuz ad istã regulã de cã grauiori solutũ est ꝛtrarium. sz alia regula seu rõ ponit in.l. ꝛtra. ꝑpter quã ob. cõtrariuz. s. qa alia ẽ obligatio fideiussoris. alia ꝑncipalis. ⁊ sic fideiussio nulla qd̃ aliqñ mihi visuz est vez. ar. s. de ver. ob. l. iter stipulantẽ. §. si stipulãte. mihi mõ videt aliter: qa vez ẽ q talis diuersitas ĩter ĩterrogationẽ ⁊ rñsionem vitiat: qa alia obligatio est. nã in obligatione simplici res ẽ in obligatione simpliciter. in alternatiua ꝓ lz fit in obligatione trĩ soluẽdo aliã creditore iuito liberaret. ⁊ sic aliter est in obligatione. merito vitiat. sed talis diuersitas nõ vitiat obligationẽ fideiussoris. qa si principalis ꝑmittit stichum aut pãphilũ ⁊ fideiussor ꝑmittit stichum simpliciter: in dubio videt promittere eo mõ quo ꝑncipalis vt soluẽdo pamphiluz liberet: vt. j. e. l. si vt ꝑponit. Sed si hoc eẽt expresse actũ q soluẽdo pamphilũ nõ liberet: tũc videt adiectus in aliam obligationẽ ⁊ in duriorẽ cãm. ⁊ ita loquit .l. ꝛtraria: qa cuz fideiussor ꝑmittat alternatiue ⁊ principalis pure: tunc non põt dici q fideiussor teneat eo modo quo principalis: imo expsum est in ꝛtrarium. ¶ Ut ergo liqueat ista materia: sciẽdum est q circa istã materiã By. posuit vnam distinctionẽ. s. e. l. marcellus. que nõ est p fecta. ⁊ ideo ꝑut modo est mihi possibile dic sic. Qñqz in obligatione principalis ⁊ fideiussoris est oĩno paritas: tunc sine dubio valet: vt. s. e. l. .i. ⁊ quasi p totum. Qñqz in obligatione est disparitas ⁊ hic est aduertẽdum. qñqz est disparitas in tpe ꝛtrahende obligationis: ⁊ tunc nõ vitiat siue p̃cedat siue sequat: ut. s. e. l. si stipulat⁹ .§. adhiberi. ⁊ hoc dicebat By. Si vero ẽ disparitas in ipsa obligatione iam ꝛtracta: ⁊ tunc dico aliter q̃ By. qa aut est disparitas in efficacia obligatõis. aut in re in obligationẽ ꝛducta. aut in qualitate: aut in quãtitate. aut in tpe. aut ĩ loco. de quolibet videamus. ¶ Primus casus est qñ disparitas ẽ in obligationis efficacia: tũc siqdem obligatio rei ẽ efficacior: ut qa principalis vtroqz mõ est obligatus fideiussor vero obligatus sit naturaliter tñ ⁊ valet: ut ĩsti. q. mo. tol. obli. §. ꝑterea. j. ti. i. l. i. in fi. Si ꝓ ecõuerso obligatio fideiussoris est efficacior: idem vt. s. de ꝓbo. obli. l. si pupillus. s. eo. l. ij. ⁊ l. marcellus. ⁊ l. fideiussor obligari. §. fideiussor. s. eo. ¶ Circa secũdum quando est diuersitas in re deducta ĩ obligationem. tunc aut loquitur in obligatione dãdi ⁊ nõ tenetur fideiussor: ut. j. eo. l. si ita ⁊ ibi no. aut in obligatione faciẽdi. ⁊ dic vt. j. eo. l. si qs ꝑ eo. in prin. ¶ Circa tertiũ qñ est diuersitas in qualitate. istud põt cõtingere multis modis. nam qñqz ꝛtingit ꝑ appositionem ꝛditionis. qñqz ꝑpter alternationẽ. qñqz ꝑter generalitatem ⁊ spãlitatem. qñqz ꝑ adiectionez psone ad solutionẽ. Primo casu qñ ꝑpter ꝛditionez. aut principalis ꝑmittit pure fideiussor sub ꝛditione: ut. j. eo. l. si a reo. §. i. aut principalis ꝑmittit in diem fideiussor sub ꝛditione ⁊ est in pẽdẽti: ut. s. eo. l. fideiussor obligari. §. pe. aut ecõtra principalis sub ꝛditione fideiussor pure: ⁊ non tenet: ut. d. l. si a reo. §. i. j. eo. ⁊ ĩtelligo fideiussorem obligari pure si expresse hoc actũ est. alias simpliciter ꝑmittendo videt ꝑmittere sub ea cõditione qua principalis: ut. l. si vt ꝑponit. j. e. aut uterqz ꝑmittit sub ꝛditione: ⁊ tũc si qdẽ eẽt eadem ꝛditio nõ est dubiũ. si vero diuerse sunt dic vt. l. si a reo in ꝑn. ⁊. §. i. j. e. ¶ Scõo casu qñ diuersitas qualitatis ꝛtingit ꝑpter alternationez: tũc aut principalis ꝑmittit pure plures res ⁊ fideiussor alternatiue illas res ⁊ valet: ut. l. grece. §. pe. s. e. aut reus ꝑmittit vnũ simpliciter. fideiussor plura alternatiue: ⁊ nõ tenet: ut. l. grece. §. si qs stichũ. s. eo. aut ecõtra reus plura ꝑmittit alternatiue. fideiussor unum ex his simpliciter: ⁊ tunc aut fuit actum vt nõ possit aliũ soluere ⁊ nõ tenet qa alia obligatio est durior cõditio. aut ꝑmisit simpliciter: ⁊ valet qa melior ẽ eius cõditio: ut hac. l. in fi. ⁊. s. dixi. aut uterqz ꝑmittit easdem res alternatiue sed est diuersitas ĩ eligẽdi ꝑtãte: ⁊ tunc aut in obligatione rei ẽ electio creditoris. in obligatione ipsius est electio fideiussoris: ⁊ obligatio valet quia in cãm leuiorem: ut. s. e. l. grece. §. pe. nec videt alia obligatio: qa illum videt eligere creditor quem elegerit fideiussor. aut in obligatione rei ẽ electio rei. in obligatione fideiussoris est electio creditoris ⁊ nõ ualet: quia in cãm duriorẽ: ut. d. l. grece. §. idem iul. aut in obligatione rei est electio rei. in obligatione fideiussoris est electio fideiussoris ⁊ nõ valet: qa pñt discordare: ut. j. eo. l. stichum in prin. ¶ Tertio casu quãdo hoc cõtingit ꝑ generalitatẽ ⁊ specialitatẽ: tunc quia hoc nõ habemus expressum in tex. est eundum ꝑ rõnes. ⁊ ideo si principalis ꝑmittit stichuz. fideiussor hominem in genere: nõ valet quia cã durior. ar. d. .l. grece. §. si qs stichum. aut econtra ⁊ valet. ar. huius. l. in fi. ⁊ argu. j. e. l. si a reo. §. si reo. sed si uterqz ꝑmitteret genus ⁊ esset diuersitas in electione. dic ut. s. dixi. ¶ Quarto casu qñ diuersitas cõtingit ꝑ psonã adiectã in solutione. tũc aut in psona rei nõ adijcitur: in psona fideiussoris adijcit ⁊ valet. aut ecõtra ⁊ nõ valet: ut hic. aut in psona ꝑncipalis adijcit vnus. in psona fideiussoris alius: ⁊ tũc idem. qa nõ ualet. eo enim ipso q nõ hz facultatẽ soluẽdi illi psone cui põt principalis soluet durior cã ẽ: ut hic. dz. n. psona rei ĩspici: ut. l. si testõ. in fi. j. eo. Circa quartum qñ est diuersitas in quãtitate dic vt. l. grece. §. illud. s. eo. Circa quintum qñ ẽ diuersitas in tpe dic aut fideiussor ꝑmittit tpe lõgiori ⁊ valet: ut insti. e. §. item si ille. aut promittit tempore breuiori ⁊ nõ valet: quia videtur acceptus in duriorem cãm. fallit si fideiubeat cõstituendo: vt. l. lz

b Ꝗ qui accessionis. ẽ acceptus. vide ⁊ tene mẽti glo. no. in. l. sicut. j. e. in fi. glo. magne.

ADDE in quantũ bar to. j. proxi. dicit q obligatus ex ꝑcepto guarẽtigie dicit obligat⁹ efficacius nõ ĩ plus: q idez sequitur Ro. cõsilio. cxxj.

a ¶ Promisit penã. vtꝝ fideiussor ꝓmittere possit causã seu penaꝫ quã si ꝓmisit ꝓncipalis. adde glo. singularez. ⁊ ibi ange. ⁊ imol. i. d. l. sicut. j. e. que dicit ꝙ sic. quam sequit bal. i. l. si pro ea. i. vi. q. C. mãda. vide qd̃ no. bal. in. l. si testõ. §. fi. j. e. ⁊ idẽ tenet bar. i. l. centuꝫ. in fi. ij. col. s̃. de eo qd̃ certo loco.

b ¶ Concludit. vide ange. in. l. fi. §. fi. s̃. de eo pq̃ factũ ẽ.

c ¶ Renũciauit. vtrũ possit renũciari noue ꝓstitutioni. d̃ fideiusso. ⁊ epistole diui adriani ⁊ de alijs renunciationibus: vide ꝑ spec. i ti. de renũ. ⁊ cõclu. post medium.

d ¶ l. si fideiussor. ¶ Per glo. i auẽ. d̃ fideiusso. in pri. ⁊ Bar. sentit ꝙ sic i. l. cuꝫ quis. in. §. si quis ad si. de 'so. ⁊ de istis est ordi. ⁊ ibi docto. in. l. nisi. s̃. d̃ pactis. ⁊ d̃ bẽficio de duobus reis. no. gl. bal. i auẽ. hoc ita. C. d̃ duo. reis. et ꝫ sit renunciatũ oibus bẽficijs: nõ tñ intelligit renũciatum eẽ bẽficio cedendarum. bal. in. l. si diuisa. C. loca.

e ¶ Quinto q̃ro. Quid i eo q. ꝓ alio ꝓmittit suscipiendo obligationẽ i se. an possit in plus teneri. adde qd̃ de hoc dicto ẽ gl. no. i auẽ. d̃ fideius. §. fi. ⁊ facit. l. ficut. ⁊ ibi dixi. j. e. vid tñ qd̃ no. in. l. si paternã. C. ad velle.

⁊ si citeriori. s̃. de cõsti. pecu. ¶ Circa sextũ qñ ẽ diuersitas in loco. ⁊ tunc aut est diuersitas in loco in quo fit ꝓmissio. aut in loco in quo dꝫ fieri solutio. primo casu valet ⁊ habetur ratio loci ex persona vtriusqꝫ: vt. l. si testõ. §. fi. j. eo. secundo casu credo ꝙ nõ valet fideiussio. nã eo ipso ꝙ fideiussor põt cõuenirí alio loco q̃ ꝓncipalis: est eiꝰ cã durior ⁊ sic nõ valet: vt hic ⁊ in. d. l. si testamẽto. in fi. j. eo. ¶ Quero circa p̃dicta. pone ꝓncipalis est obligatꝰ simpliciter. fideiussor vero est obligatꝰ publico ĩstrumẽto cõtinẽte in se capitulũ guarẽtigie: ita ꝙ hꝫ paratã executionẽ sicut sñia: an valeat. Et videt ꝙ nõ: qa in duriorez cãꝫ ergo ⁊c̃. Cõtra credo. nõ enim est obligatus in plꝰ sed efficaciꝰ: vt. s̃. eo. l. i. ⁊ l. marcellꝰ. ⁊. s̃. de ꝓ. ob. l. si pupillus. ⁊ ibi no. ¶ Quero. secũdo pone ꝙ ꝓncipalis est obligatꝰ simpliciter fideiussor ꝓ ꝓmisit penaꝫꝰ: an teneat. Et videtur ꝙ nõ: q̃ si eiꝰ cã sit durior. ergo ⁊c̃. vt hic. Dico sic. aut fideiussor ꝓmittit penã pro mora rei: cũ ipse reꝰ nõ ꝓmisit: ⁊ tũc nõ tenet: qa cã durior: vt hic. aut ꝓmittit pro mora sua ⁊ tenet: qa nõ est incõgruũ ꝙ ex sua mora teneat ĩ plus q̃ ꝓncipalis: vt. l. mora. s̃. de ꝓ. ob. ⁊ l. si seruuꝫ. §. nũc videamꝰ. e. ti. Et ex hoc cõcludit ꝙ in obligatiõe facti in quibꝰ fideiussor ex sua mora teneri nõ põt ꝑm ea que dixi in. l. cũ filius. §. i. de ꝓ. ob. ꝙ tũc fideiussor nõ põt ꝓmittere penã si ꝓncipalis nõ ꝓmittit: ꝫ possit ꝓmittere ĩteresse: qa ad illud ẽt ꝓncipalis obligat: vt. j. e. l. si stipulatꝰ est. ⁊ no. j. eo. l. si quis pro eo. in princi. ¶ Tertio q̃ro qd si fideiussor renũciauit qbusdaꝫ exceptionibꝰ qbꝰ nõ renũciauit ꝓncipalis: an teneat? Rñdeo. aut sũt exceptiões ꝓuenientes ex ꝑsona fideiussoris que ad ꝓncipalez non trãseũt: ⁊ istis põt renunciari: vt. l. si fideiussorꝰ. §. quedã. ⁊ ibi no. s̃. mã. Si ꝓ o sunt exceptiones que cõpetebãt ꝓncipali. tũc si quidẽ sũt exceptiones dilatorie nõ valet fideiussio: qa ꝑm hoc debet plus tpe: vt dictũ est. Si ꝓ o eẽnt peremptorie in totũ vel in partẽ: ⁊ tũc idẽ: qa nõ valet fideiussio: qa sic tenet in plꝰ: vt. s̃. de duo. re. l. eãdem. §. i. ⁊. s̃. de consti. pecu. l. iij. §. i. ¶ Quarto quero. quid si in veritate fideiussor est ꝓncipalis ⁊ ad eũ ꝓncipaliter negociũ spectet: an possit teneri in plus? Rñdeo. quedã sũt que respiciũt effectũ. ⁊ in istis illud qd̃ est in veritate inspicit: vt. l. sed ⁊ iulianꝰ. §. i. ad mace. ⁊ ad velle. l. sed et si cũ. ⁊. l. aliqñ. ⁊. s̃. de pac. l. sed ⁊ si tñ. Quedã sũt que respiciũt formã fideiubẽdi. ⁊ in istis nõ curo quid sit in veritate. semp inspicimꝰ formaꝫ hoc est quis assumat vt principalis quis vt fideiussor. vnde cũ hoc sit de forma ꝙ fideiussor nõ obligeẽt ꝗ plus vt dixi i. l. grece. §. illud. puto ꝙ obligationẽ vitiaret: ⁊ hoc est qd̃ hic dicit. hi q accessiõis loco accipiunt ⁊c̃. sufficit enim ꝙ accipiat loco accessiõis: nec curo quid sit ĩ veritate. ¶ Quinto queroᵉ qd in eo qui pro alio ꝓmittit ꝓncipaliter in se suscipiẽdo obligationẽ an possit teneri ĩ plus. Glo. dicit ꝙ nõ. s̃. e. l. grece. §. illud. per illũ tex. qui generaliter loquit õ oibus qui pro alijs ĩtercedũt. Ego cõtra puto. aut. n. quis promittit pro alio animo nouãdi: ⁊ tũc cõstat ꝙ potest obligari ĩ plus: vt. j. ti. i. l. in diez. Idẽ si ab initio suscepit obligationẽ pro alio eadẽ rõne. Idẽ si ꝓncipaliter ꝓmittit pro alio remanẽte in obligatõe: vt patet in eo qui pro alio cõstituit se soluturuꝫ: vt. l. sed ⁊ si citeriori. s̃. de cõsti. pecu. ⁊ hoc ẽ qd̃ hic dicit tex. hi q accessionis loco ⁊c̃. q. d. secus in his qui principaliter assumuntur.

Ex. l. sequenti.

¶ Actio que est iutilis cedenti est vtilis cessionario. Et an exceptio que obstat cedẽti obstat cessionario. Et cũ creditor nõ vult cedere actionem quo iure põt agi.

c **Am is.** Fideiussori soluẽti debẽt actiones cedi: qa soluẽdo videtur eas emisse. h. d. ¶ Mo. ꝙ soluẽs videt emere actiões. Itẽ no. ꝙ actio iutilis cedenti est vtilis cessionario. ¶ Oppo. ꝙ post solutionẽ nõ possit cedi: vt. l. modestinꝰ. j. de solu. Glo. hic dicit ꝙ hic cessit incõtinenti: vel soluit hoc acto ꝙ cederet: vel dixi soluo vt cedas: qd̃ idẽ est. glo. diceret verũ in his q ꝓncipaliter tenent: vt. d. l. modestinꝰ. sed ĩ his q tenent accessorie semp soluẽs pro suis obligationibꝰ videt soluere: vt. l. sed ⁊ si filius. s̃. de in rẽ ver. ⁊. l. papinianus. s̃. manda. ⁊ per Bꝟ. in. l. modestinꝰ. j. de solutio. ¶ Oppo. de. l. nemo ideo. j. de regu. iur. Solu. ibi est regula a contrario sumpta. ¶ Oppo. ꝙ exceptio que obstat cedenti ⁊ cessionario: vt. l. apud celsum. §. de auctore. s̃. de do. exceptio. sed hic cedens poterat repelli exceptione. ergo ⁊c̃. Glo. dicit ꝙ istud ideo: quia iste cessionarius etiam sine cessione soluẽs erat habiturus actionem. Sed ista ratio concludit contra reum principalem non contra fideiussoreꝫ: vt. l. ut fideiussor. j. eo. Ideo dicit Bꝟ. inhereas rationi tex. Sed certe per rationẽ tex. non tollitur contra. ideo dic ꝙ quãdo illud qd̃ est causa exceptionis purgatur ⁊ tollitur facta cessione. tunc exceptio que obstat cedenti non obstat cessionario: ut hic. ⁊. l. fi. in princi. C. de iure do. alias secus: ut. l. apud celsum. §. de auctore. ¶ Querit glo. pone ꝙ creditor non vult cedere actionem quo iure potest agi? ⁊ remedia sunt ꝙ iudicis officio: vt. l. modestinus. j. de solutio. per Bꝟ. ⁊. l. si res. §. i. s̃. de lega. i. glo. hic dat remedium ꝙ potest condicere tanq̃ ĩdebitum quod no. ⁊ si opponeret creditor ꝙ est debitum: tunc dic ꝙ non cessit. ¶ Quero an in partem vel insolidum: ⁊ dic ut dicam in. l. modestinus. j. de solu. Ex. l. sequenti.

¶ An ille qui tẽpore est liberatus sit liberatus a ciuili ⁊ naturali.

s **I quis postquam.** Quero de quo errore. Et gl. dicit facti. Bꝟ. dicit uel iuris: ut. l. i. s̃. ut in pos. le. ¶ Quero quid si ex certa scientia. Et glo. dicit ꝙ teneretur: ut. l. sed ⁊ si quis. §. fi. s̃. si qs cau. ꝑm hoc ĩtelligas quod hic dicitur fideiussio est nulla. s. in effectu: quia liberatio potest condici: quia cõditio hic cessat propter scientiam. Sed si intelligeres ꝙ est nulla ipso iure quod uidetur uerius: ut. j. dicam: tunc fideiussor ex certa scientia non teneretur: quia non est obligatio cui accedat. ¶ Quero utrum ille qui est liberatus tempore sit liberatꝰ a ciuili ⁊ naturali uel a ciuili tãtũ. Et hic uidet casus ꝙ a naturali ⁊ ciuili: qa si a ciuili tñ: tũc teneret fideiussor qd̃ hic negat. In contrarium est ueritas: ut. l. obligationũ fere. §. placet. s̃. de ac. ⁊ obliga. ⁊. l. si pupillus. s̃. de admi. tu. ⁊. l. at q natura. ĩ ꝓn. s̃. de nego. ge. glo. tãgit. ⁊ ꝑ Bꝟ. i. l. ulti. j. rẽ ra. ha. ⁊ ibi plene dicã. ⁊ per Lꝟ. in. l. cũ qs. C. de iur. ⁊ fac. igno. ſz hic fuit error ⁊ ꝑ errorẽ ĩtercessit. ¶ Sz istud facẽ me plꝰ dubitare: qa si ẽ naturalis: tũc fideiussor dꝫ teneri ⁊ dꝫ ꝑdici liberatio: ut. l. i. in ꝓn. s̃. ut ĩ pos. le. Sed rñdeo ꝙ obligatio ẽ aliq̃: ſz nõ in effectu. Sed glo. in. d. l. i. sup uerbo ex testõ

⁊ qd̃ ibi singulariter g magistra i fi. Bal. in. l pe. i. v. col. C. de excerei iudi. ⁊ in. l. dictãtibꝰ. C. de testa. sed an cõstitutus ꝑ alio ⁊ etiã mãdatariusꝫ hẽant bẽficiũ de fideiussoribꝰ. vide bal. in rubri. de fideiusso. C. Lꝟ. in auẽ. psite. co. ti. Et de eo q constituit se ꝓncipalẽ. vide spe. de renũcia. ⁊ conclu. ver. sed si fideiussor. ⁊ glo. in corpore de fideiussoribus. i ꝓn. quã sequitur do. abb. in. c. ij. de fideius. ⁊ ꝑ imol. hic. ⁊ an habeãt ꝓncipales se obligãtes beneficiũ diuisionis. vide Lꝟ. i. l. si diuisa. C. loca. in. x. q. ⁊ vid bal. in. l. cuꝫ fideiu. d̃ nõ nupe. pecu. ⁊ i auẽ. hoc ampliꝰ. i pe. col. C. de fideiusso. §. q ille q ut principalis cum alio obligat non habeat hoc beneficium diuisionis. bal. i. l. pe. C. d̃ exerei. iudi. et i. d. l. dictantibus.

f Uꝫ is. actio i utilis. Et vid̃ bar. in. l. q se debere. de condi. ob cau. ⁊ vide bar. in. l. et heredi. in. d. §. nos autem. s̃. de pac.

s T fideiussori. tangit hic glo. Adde qd̃ pau. de ca. in quibusdaꝫ lec. dicit in. l. si nomen. ff. de heredi. uel acti. vendi. q̃ creditor debet se ostendere creditorem: ⁊ sic ostendere instrumẽtũ pricipalis debiti: alias non pot̃ petere executionẽ snie. ⁊ iõ si nãq̃ꝫ sniam obtinuit cõtra fideiussorẽ: nõ poterit petere executionẽ illius cũ nõ habeat qd cedat. Et ita dicit tenere albertũ galeoti i margarita. qd̃ est no. refert ergo in. l. sciendũ. d̃ uer. obli. qd̃ bonum eẽt si in instrumento fideiussionis fieret mẽtio d̃ debito principali: quia tũc non habebit necesse ostendere prin. instrumentũ. ADDE q̃ bal. ⁊ ange. i. d. l. sciendu. dicunt q̃ si petit executio instrumẽti ꝓtra fideius. nõ oportere ostẽdere instrumẽtũ p̃ncipalis dũmõ fiat d̃ eo declaratio in instrumento fideius. nõ ob. q̃ no. i autẽ. si qs i aliquo de edendo: qꝛ ibi loquit qñ p̃ducit instrumentuꝫ cõsectũ iter alias p̃sonas seu si inter easdẽ d̃ quorũ ptiũ volũtate cõsectũ est istrumentuꝫ p. l. optimaꝫ. C. de ꝓtraben. ⁊ cõmit. sti. ⁊ cum hac opt. ibi transit Imo. et pau. de ca. ⁊ ang. i auẽ. spõsalicia largi. §. ⁊ hoc insuper.

b C Idẽ tibi oppo. de. l. Adde bal. p illũ tex. i. d. auẽ. p̃sente. C. eo. uide aliquid per bar. ⁊ pau. d̃ ca. in. l. itere. ti. §. fi. j. e. ADDE ꝛm pau. de ca. licet ange. dubitet hic ut ipse refert qd̃ si statutũ dicat q̃ instrumẽta mittant executio. sicut sententie diffinitiue non obstante aliqua exceptione q̃ opponi non poterit beneficium diuisionis: quia impedit sniam: sed beneficium cessionis sic: qꝛ non impedit executionẽ fieri insoliduꝫ: dũmodo cedat. Sed si statutum non diceret non obstante exceptiõe: tunc etiam poterit opponi beneficium diuisionis: licet post sententiaꝫ obici non possit. latius hic uide.

tenet q̃ hic ipso iure est nulla. vñ oportet nos intelligere hanc. l. eo casu quo tẽpore tollit naturalis obligatio uel omnis eius effect. qd̃ dic vt plene dicã. j. rem ra. ha. l. fi.

s **I stichũ aut pãphilum.** Ibi quaten. noluisset: ſz simpliciter bene possum fideiussorem accipere: qa tunc non posset eligere aliud q̃ pricipalis: vt. s. e. l. grece. §. stichum. Rai.

A ticio qui mihi. Si tempore existentis cõditiõis nõ est res vel p̃sona que in obligationeꝫ deducat fideiussor nõ obligat. hoc dicit.

v **T fideiussori.** Fideiussori cõtra fideiussoreꝫ nõ dat actio nisi cessa. hoc. d. C Op. q̃ imo fit dãda: vt. s. e. l. fideiussoribus. C. e. l. cũ alter. So. nõ dat a lege ſz cedit a creditore: vt in cõtrario. qd̃ qñ fiat tangit hic glo. Sed dic vt dixi. s. e. l. cuꝫ is. C Op. imo q̃ sine cessione agat: vt de tu. ⁊ ra. distra. l. i. §. nũc tractemus. So. aliud in tutorib. ⁊ similib. Sz quero que ẽ rõ diuersitatis. Glo. assignat vnã rõnẽ: qa illi ex necessitate. hi ex volũtate obligantur. Sed hoc nõ cõcludit: qs ſm hoc nec cõtra reuꝫ principalẽ debẽt dari: qa voluntarie fideiuber. Itẽ vnus de correis hꝫ actionẽ cõtra aliuꝫ: licet volũtarie se obligent: vt. l. i. C. de duo. reis. Bar aliã rationẽ glo. qa fideiussor hꝫ regressuꝫ cõtra illũ: sed tutor ⁊ magistratus nõ. Et ista ratio nõ cõcludit. pone q̃ pricipalis nõ est soluẽdo vel nõ dat regressus cõtra pricipalẽ: vt. l. marcellus. s. eo. Quare dicũt doc. q̃ ratio est: qa fideiussor soluẽs negociũ principale gerit nec spectat ad cõfideiussorẽ in veritate: ideo cõtra euꝫ non dat actio nisi cessa. Cõtra ꝓfideiussores nõ subuenit: ſz i tutorib. ⁊ duob. reis secus: qa equaliter ad vtrũqꝫ spectat. Et glo. tangit i fi. magne glo. l. si ex duob. s. de neg. ge. ⁊ i. l. i. i fi. magne glo. C. de trãsac. ⁊ p Ly. i. d. l. cũ alter.

s **I fideiussores.** Si fideiussor in defectũ pricipalis accipit eo existẽte soluẽdo fideiussor nõ tenet. h. d. C Op. ⁊ videtur q̃ non fit curandũ: an heres sit soluẽdo vel nõ: sed statiꝫ pot̃ cõueniri: vt. l. fideiussor. §. fi. s. eo. ti. qd̃ soluit glo. q̃ ibi decessit sine herede: qd̃ nõ placet: vt ibi dixi. Hic ergo q̃ hic debet discuti heres sicut defunctus: qa fuit habitus respect. ad reꝫ. quod apparet: quia discussio dꝫ fieri ipo volente soluere: vt. l. decem. in fi. s. de ver. obli. sed in. l. fideiussor. in fi. fuit habitus respect. ad personaꝫ. qd̃ apparet: qa eo ipo q̃ est i mora stipulatio impleꝫ: licet sit soluendo.

Ex. §. sequenti.

C Exceptio q̃ nõ ipugnat sniaꝫ potest opponi post sententiaꝫ.

I dem tibi. Exceptio que nõ impugnat sniam pot̃ opponi post sniaꝫ. C Op. de. l. b pemptorias. C. sen. rescin. nõ pos. Glo. dicit q̃ speciale est hic. Sz illa ẽ veritas: qa iõ opponi pot̃: qa nõ ipugnat sententiaꝫ. alias nõ posset opponi. Ista fuerũt verba By. relata per Ly. in. d. l. i. C. de iuris ⁊ fac. igno. C Op. de. l. fideiussor. s. e. So. ibi impugnat sniam beneficiũ diuisionis.

Ex. l. sequenti.

C Si principalis promittit. x. corbes frumenti ⁊ fideiussor extimationẽ: an valeat.

s **I ita fideiussorem.** Si p̃ncipalis pmittit pecuniã fideiussor i aliã q̃titatẽ ñ tenet. h. d. Sz dr̃ hic fideiussor nõ pot̃ obligari i aliã rẽ q̃ p̃ncipalis. C Op. de. l. i. §. aũpe. s. d̃ ꝓsti. pe. So. illõ i ꝓstitutore. aliud i fideiussore. Ratio qa q ꝓstituit nõ ita accessorie tenet. C Querit glo. pone q̃ principalis p̃misit decẽ corbes frumẽti. fideiussor etimationẽ. Tex. uidet innuere q̃ ualet. Glo. dicit cõtra. i. l. grece. §. si qs sticbũ. s. eo. Sz cõtra istã glo. alia gl. ẽ. i. l. si qs p eo. i pri. j. e. ⁊ uidet casus. j. e. l. stipulat. es. Hic qñq̃ꝫ uenit i obligatiõe qd dari: ⁊ tũc loquit ista glo. sed si pricipalis p̃misit factũ: tũc fideiussor pot̃ p̃mittere pecuniaꝫ: ut in cõtrario. Et rõ est: qa in obligatiõe dari ñ uenit itereſſe sed in obligatiõe facti sic: ut. l. stipulatões nõ diuidunt. ⁊ iõ qa ẽ spes ut d̃ueniat ad extiationẽ fideiussor pot̃ pecuniã p̃mittere.

I a ticio. Fideiussores diuersorum non recipiũt beneficium diuisionis.

Ex. l. sequenti.

C An aduocatus i cã sua posset petere salariuꝫ qd̃ alteri aduocato daret.

T ipulatus es. Contractus cui nõ stat ꝓditiõe nõ ipleta nõ iducit penẽ cõmissionẽ. h. d. Tu hẽs hic tria notabilia multũ. Primũ q̃ si p̃ncipalis p̃mittit factũ fideiussor pot̃ p̃mittere pecuniã. ⁊ no. i. l. cũ filio. §. i. d̃ ꝓ. ob. Scõo no. q̃ ꝓtract. cui nõ stat non facit cõmittere stipulationẽ. Itẽ no. q̃ ẽ par si ego facio ac si alteri locasse. Et facit ad qõnẽ q̃ si emi domũ ⁊ fuit a me euicta: ⁊ ego fui aduocat.: an possꝫ petere salariũ meũ. Et uidet hic cas. q̃ nõ. Sz ista. l. nihil facit: qa hic tenet fideiussor sub illa conditiõe: qua fuit stipulatio ꝓcepta. s. q̃ti alii locassꝫ ⁊ c. Quidã tñ istud idꝫ tenet p. l. q̃ si dom. i fi. ⁊ l. habitatores. s. loc. Specu. tãgit istaꝫ. q. i ti. d̃ expẽ. §. postremo. ℣. qd si victor. ⁊ d̃termiat idẽ p. l. ſz ⁊ si lege. §. q̃ aũt i fi. s. d̃ peti. here. q̃ nihil facit: qa ibi expresse uere erãt facte. i. q. pposita nõ erãt facte expresse. iõ illa ꝓiectura hic nõ hꝫ locũ. Sz determino sic. i istis obligatõib. empti ⁊ uẽditi uenit itereſse. iõ agã ꝓtrã te ad itereſse: qa desij pp hoc lucrari ex alia aduocatiõe i qua ñ potui eẽ pp hãc cãꝫ: ⁊ iõ vincã. s. de ac. emp. l. i. i pn. ⁊ C. de euic. l. si cũ qõ. aut ego volo petere salariũ meũ ppriũ ⁊ nõ possũ: ut. C. de fruc. ⁊ li. expẽ. l. fi. ſz scõaꝫ lec. facit ad p̃dicta. l. nõ ignorat. C. d̃ fru. ⁊ li. expẽ.

Ex. l. sequenti.

C An fideiussor possit statim agere cum se obligauit per instrumentũ guarẽtigie.

f **I deiussor proueniat creditore.** Fideiussor postq̃ est cõdẽnatus pot̃ agere. hoc dicit. C No. cõclusionẽ libelli alternatiui: lꝫ tex. in. l. lucius. s. manda. uideatur dicere q̃ possit agere simpliciter: ut. l. libereꝫ. ſz illa supplet p ista. ⁊. s. mãda. l. fi mãdato meo.

c I ta fideiussoreꝫ. ter. uidetur No. q̃ fideiussor promittit aliud q̃ꝫ principalis. Adde. j. eo. l. si stipulatus. et glo. in. l. cuꝫ filius. §. i. in fi. d̃ uer. obque uidetur sẽsisse i multis uerbis illud q̃ sentit glo. ⁊ Bar. hic.

d Tipulat. es. petere salariuꝫ meuꝫ. l. fi. ad fi. de fruc. ⁊ li. expen. ⁊ ibi bar. i fi. ubi etiã ange. dicit q̃ nõ p̃cedit quando agit ad itereſse si forte aduocat. propter istã non potuit itereſse aliis aduocationibus. ⁊ uide bar. in. l. si qs domũ. s. loca. ⁊ ad de qd̃ no. addit bal. in. l. omnẽ bonorꝫ. C. quo. appel. nõ reci. Contrarium tamẽ tenet Ly. in. l. aretusã. s. d̃ sta. homi.

e Idẽ fideiussor agere simpliciter. Vide Bal. in. l. facere. s. solu. matri. ⁊ p spec.

in ti. de iudi. §. ſpiritualia. uerſi. fideiuſſor. per bal. in. l. ſi p̃ro ea. C. mãda. et in. l. lucius. ff. manda. in repetitione antiqua: et in. l. fi. C. de uſur. rei iudi. et ibi q̃rit qd ſi fideiuſſor iaz eſt cõdẽnatus qũo debeat formare libelluz. de forma libelli qſi fideiuſſor agit antequã ſoluat. adde bal. in. l. ſi p̃ro ea. in. iii. q. C. manda. et. l. ſi diuerſa. C. eo. et. l. ſi mãdato meo. §. i iudicio. ff. manda.

a ¶ Per inſtrumentuz. Circa eãdez. l. no. q̃ quãdo fideiuſſor obligat ſe p̃ inſtrumẽtũ guarentigiatũ hz executionez paratã: qz põt ico ̃trinẽti petere a p̃ricipali ſe liberari. idẽ tenet Bal. in. l. ſi p̃ ea. C. mã. in. ii. q. ſed Ludo. hic inuit cõtrariuz quod no. ad limitationẽ. d. l. luci⁹ hic alleg. et opi. Bar. ſeqtur Bal. et ibi Ly. in. l. certuz. in. iiii. col. C. ſa. herc. ubi idez dicit ſi eſt obligat⁹ p̃ ſcripturaz mercatoruz que ſm formam ſtatuti hz executionez paratã. et uide qõ no. Bal. i. l. luci⁹. ſ. mã. in repor. antiquis. cum Bar. tenet ange. imol. et de hac. q. hz in tractatu guaren. i vi. q. ii. ptis pricipalis.
ADDE q̃ pau. de ca. hic refert ange. reprobare Bar. i eo q̃ uult q̃ qſi fideiuſſor ẽ obligatus p̃ inſtrumẽtuz cõfeſſionatũ poſſit ſtatiz agere: quia ſciebat fideiuſſor a principio poſſe incipi ab executio. et nihilomin⁹ fidẽ dedit de ſoluẽdo unde decipere tur debitor ſi ſtatim ab eo poſſit moleſtari ipo a creditore ad huc non moleſtato. ideo cõcludit nõ poſſe agere niſi diu ſtetit in obligatione. qõ pau. placet. lz. d. alex. alleget ange. p̃ opi. Bar.

circa prin. ⁊ hic eſt ar. q̃ quando fideiuſſor obligat ſe per inſtrumentũ cõfeſſionatũ vel guarẽtigiatũ q̃ hz paratã executionẽ ſicut ſnia ex forma ſtatuti q̃ ſtatiz poſſit agere.

Ex. l. ſequenti.

¶ An quãdo lex reſiſtit ꝓtractui naſcat obligatio naturalis: ⁊ poſſit accedere fideiuſſor: ibi. Mis premiſſis. Et an cũ ſtatutũ dicit q̃ mulier vel minor nõ poſſint vendere ſine cõſenſu conſanguineoꝝ: an per hoc ipediatur obligatio naturalis: ibi. Sed iuxta.

c **Am lex.** Ubi lex reſiſtit venditioni nõ tenet fideiuſſor. h. d. ¶ Op. de. l. ⁊ ſi is. C. ꝏ p̃di. mi. So. hic loquit qñ lex reſiſtit odio emptoris: vt quia dolo vel metu extorſit venditionẽ. ibi vero reſiſtit p̃ſone p̃uilegio. ⁊ hec eſt vna lec. ſm quã dz hic intelligi q̃ ab initio fideiuſſor tenet ipſo iure: ſed liberat per actionẽ qõ metus cã. vel de dolo: ⁊ hz exceptionẽ: vt. ſ̃. qõ me. cã. l. ſi cũ exceptione. §. labeo. ⁊. l. metũ. §. ſed q̃ pretor. ⁊. ſ̃. de excep. l. exceptiões. §. rei. Vel ſoluit[b]. glo. hic lequit qñ lex reſiſtit p̃ pter naturã rei cui⁹ nõ eſt cõmerciuz: vt qa res ſacra vel religioſa vel liber homo. In cõtrario vero p̃ pter priuilegiuz p̃ſone: vt inſti. de ꝓtrahẽ emp. §. fi. ⁊ ſm iſtam lec. q̃ hic dicit liberat. expone. i. ab initio nõ tenetur. Vel dic vt ibi dicit glo. Sed non curo de ſolu. q̃ ibi ponunt. Tu potes dicere q̃ ſi in. l. ⁊ ſi is. lex nõ reſiſtit venditiõi: ſz reſiſtit alienatiõi hoc eſt trãſlatiõi dñij que nõ põt fieri. ideoqz obligationi p̃ſonali põt accedere fideiuſſor cũ p̃ hoc non p̃iudicetur minori. Ita tenet Pe. ⁊ Ly. refert. C. de legib⁹. l. nõ dubiũ. qõ ſatis placet: vt. ĩ. dicaz: lz etiã p̃dicte ſo. placeãt. ¶ Op. ad rationẽ hui⁹. l. nã vt cõfideiuſſori ſuccurrat cõtra principalẽ fideiuſſor nõ liberat: lz liberet p̃ncipalis: vt. l. i. C. de fideiuſ. mi. Dicit glo. fateor q̃ p̃ iſtã rõnẽ fideiuſſor nõ ſemp excuſat: qõ non placet: qa ſm hoc rõ nõ eẽt generalis. Dic ergo q̃ i. l. cõtraria minor põt in ĩtegrũ reſtitui cõtra fideiuſſorẽ ſicut cõtra reũ principalẽ. ideo fideiuſſori nõ ſuccurrit: qa in effectu nõ hz regreſſuz cõtra minorẽ. ¶ Op. cõtra ſecũdã lec. ſ̃. poſitã: ⁊ videt q̃ valeat vẽditio rei ſacre vel liberi hois: vt. l. liberi. ⁊. l. ⁊ liberi. ſ̃. de ꝓtrahẽ. emp. ſi ergo tenet p̃ncipalis non excuſat fideiuſſor: lz poſſit hẽre regreſſuz cõtra pricipalẽ. So. dicit glo. fateor ꝓtrariũ: niſi poneres venditorẽ ignoraſſe. alias fideiuſſor nõ põt excuſari p̃ pter reũ ſz p̃ ſe ſic: ſi ex p̃ſona ſua haberet aliquã exceptionẽ. ¶ Sz cõtra iſtã glo. op. ⁊ videtur q̃ ſcientia vel ignorãtia vẽditoris nõ dz attẽdi: vt. d. l. liberi. ⁊. l. ⁊ liberi. So. dicit By. q̃ nõ dz attẽdi q̃tũ ad emptionẽ ꝓtrahendã: vt ibi. ſed q̃tũ ad hoc vt ea cõtracta teneat venditor ad ĩtereſſe curat vt hic: ſed certe ſaltẽ ad reſtitutionez precij tenet: vt. l. emptorẽ. §. fi. de ac. emp. ergo ad illud ſaltẽ tenet fideiuſſor. ⁊ ſic hec ſo. nõ placet. dic ergo q̃ hic dicit in glo. venditorẽ ignoraſſe. ſubaudi ⁊ emptorẽ ſciuiſſe: vt. l. ꝓtrarijs. tũc p̃cedit hec

b Uz lex uel ſoluit. Collige ex hac no. glo. qñ dicitur res eſſe i cõmercio: et quãdo non. quod optime declarat Bal. in. l. et ſi dotis. i ultima col. C. de iure do.

c ¶ Non tenetur. Sed glo. et bal. i. d. l. ſi p̃dium. hoc intelligunt quãdo emptor ſciuit fundum eſſe dotalez. ſec⁹ ſi ignorauit. et ibi uide bal. quãdo interuenit conſenſus uiri: an ualidet uenditionem. ad bar. hic uide et pondera uerba bal. in. d. l. ſi predium. in. ii. q. in uerſi. nunc ſuccedit alia queſtio et ibi in fi. quid ſi interuenit iuramentũ contrarium tenet Bal. in. l. fi. C. in qui. cau. in integ. reſti. nõ ẽ neceſ.

d ¶ Quãdo lex reſiſtit. Et ad infra dicta p̃ bar. uide do. anto. in. c. cum cõtingat. de iureiurã. et ibi p̃ Imol. in. viii. mẽbro pricipali. et i. xlviii. charta cum ſequen.

e ¶ Statutũ dicit. uide ꝏ hoc qõ habetur i. l. i. j. de noua. per bar. in ulti. col. et bal. i. l. nõ dubiũ in pe. q. C. de leg. ubi oino uide in. xi. col. in v. ea q̃ ſupra dicta ſũt. et ibi etiã i pe. col. allegat bar. hic concordat bal. in. l. cuz qs. C. de iur. et fac. ignorã. Sed q̃ oriatur naturalis obligatõ uidetur i diſcurſu tenere bal. in. l. fi. C. de do. promiſ. et p̃ Imol. in. c. cũ cõtingat in. viii. mẽbro. de iure juran.
ADDE ad. q. formatã p̃ bar. Ro. cõſilio. cccc xxxvii.

f ¶ Nõ ipeditur. Et ad materiã adde q̃ ſi teſtator dat certã formã actui fiendo et nõ vltra p̃cedit annullando actuz forma nõ ſeruata nihilomin⁹ tenet cõtract⁹ quãdo alias talis act⁹ valeret de iure dicta forma non ſeruata ſm bal. in. l. ſi teſtator. ꝏ leg. ii. ſecus ſi lex daret ipſaz formã quia tunc licet lex ipſã vltra non procedat annullando actum non propterea, valebit contract⁹ per. d. l. non dubium. quã limita ſingulariter per glo. in cle. i. de iure patro. de hoc vide no. i. l. certa rõne. et ibi bal. C. qñ p̃uo. nõ ẽ neceſ. et bal. in. l. cõparatiões. C. de fi. inſtru. i. in. oppo. et vide qõ plene no. bar. in. l.

. l. ſine ſcrupulo. ¶ Quero qd in fundo dotali. Rñdit glo. forte idez qõ in minore ſm Jr. ⁊ ſic inuit q̃ teneat ſicut tenet pro p̃dio minoris vẽdito: vt. C. de predi. mi. l. ⁊ ſi is. In cõtrariũ videt glo. ſ̃. de teſta. mili. l. dotalẽ. que videt velle q̃ rei dotalis nõ ſit cõmerciuz ſicut nec rei ſacre vel religioſe. Idẽ no. C. de iure dotiũ. l. ſi p̃diũ. Ly. ibi tangit ⁊ bene dicit q̃ fundi dotalis non eſt p̃hibita vẽditio ſed alienatio fauore mulieris. ⁊ ideo ſi ipſa mulier vẽdit nõ tenet ipſa: nec fideiuſſor haberet regreſſuz cõtra eaz: qõ eẽt cõtra hãc. l. Ita dz intelligi qõ no. i. d. l. ſi prediũ. ⁊. C. de legi. l. nõ dubiũ. aut vendit maritus vel extraneus: ⁊ tũc tenet ipſe ⁊ fideiuſſor. Ita loqtur hic glo. p̃bat. ſ̃. de vſuca. l. cum vir. cum ſi. ¶ Mis p̃miſſis pro declaratiõe tex. ⁊ glo. videamus generaliter qñ lex reſiſtit[b] ꝓtractui: vtrũ ex illo cõtractu naſcat naturalis obligatio. ⁊ vtruz poſſit accedere fideiuſſor. ⁊ ex his apparebit declarata hec lex ⁊ materia tota. Pro cuius euidẽtia debes ſcire q̃ quattuor ſũt ſpẽs cõtractus. ſ. ꝓtract⁹. obligatio. actio. ⁊ executio. vñ lex qñqz reſiſtit cõtractui p̃cipiẽdo ne fiat. ⁊ hoc fit qñqz dirigendo preceptũ ad perſonas ne cõtrahãt. ⁊ tũc nõ valet nec orit obligatio ciuilis nec naturalis: nec põt accedere fideiuſſor: vt. C. q̃ res ven. nõ poſ. per to. C. de ſacroſan. eccle. l. iubemus. ⁊ auẽ. hoc ius porrectũ. ⁊. C. de agri. ⁊ cẽ. l. quẽadmodũ. li. xi. ⁊ nõ lice. ba. metro. lo. l. i. li. xi. ⁊ de cõpreſ. ⁊ luto dam. l. i. ⁊. ij. li. xi. ⁊ q̃ tali caſu obligatio naturalis nõ naſcat: p̃bat in. l. eos. §. i. C. de vſur. cõiũcta. l. ſi nõ ſortẽ. in prin. de cõdi. inde. ⁊ hoc caſu poterit loq hec. l. ⁊. C. de legi. l. nõ dubiũ. Idẽ ſi p̃hibitio fiat ex parte vnius cõtrahẽtiũ tm: tũc enim nõ põt queri obligatio ẽt naturalis: vt. C. ſi qſ alteri vel ſibi. l. fi. ⁊ ſ̃. de ꝓtrahẽ. emp. l. nõ lz. ⁊ hoc caſu etiã poterit intelligi hic ⁊. d. l. nõ dubiũ. Ratio p̃dictorũ eſt: qa obligatio naturalis dicit de iuregentũ: vt. l. ſtichũ. §. naturalis. ĩ. de ſo. ⁊. l. cũ amplius. in fi. de regu. iur. ſed de iuregen. debemus obedire maiorib⁹; vt. l. veluti. ſ̃. de iuſti. ⁊ iure. Ille ergo qui cõtrahit cõtra p̃cepta legũ facit cõtra iuſgẽ. merito nõ obligat naturaliter. Pro hoc facit qa peccat mortaliter: ⁊ ſic de iure naturali nõ obligatur: vt dicã. ĩ. eo. in. l. ſi quis pro eo. i prin. Et predicta tene mẽti pro ſtatutis terrarũ que prohibẽt certas perſonas contrahere: nam impedit cõtrahere naturalẽ obligationẽ. p̃ hoc. ſ̃ de cõtrahẽ. emp. l. ſi in emptione. §. i. ibi mores ciuitatis ⁊c. Preterea ſi interdictũ iudicis hoc operat: vt. l. is cui bonis. ſ̃. de ver. ob. ergo eadẽ rõne interdictũ legis. ¶ Sed iuxta p̃dicta quero. quid ſi ſtatutũ dicit[e] q̃ minor vel mulier non poſſit vendere ſine cõſenſu cõſanguineoꝝ: an per hec verba videat eis preceptũ factuz ne vẽdãt: vt ſic ipediat obligatio naturalis? videt q̃ nõ: nã. l. dicit q̃ alteri ſtipulari nemo poteſt: vt. ſ̃. de verbo. obliga. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ⁊ inſti. de inuti. ſtipu. § alteri. ⁊ tamẽ nõ impedit[f] obligatio naturalis: vt ibi no. Cõtra puto

si ita quis. in. §. ea lege. j. de verbo. obli. et. l. vniuersa. C. de precio impe. offeren. adde ad id quod dixi de. l. non dubium. C. de legibus. Quod limitatur per glo. in dicta cle. q̃ idẽ tenet glo. in. c. tue. de spon. duo. videlicet q̃ vbi lex non vltra procedit annullãdo actũ: actus est ipso iure nullus: forma iuris nõ seruata. d. l. nõ dubiũ. hoc est verũ si ille act⁹ habeat ꝓpetuã causam ꝓhibitionis. secus si tẽporalez: qa tunc nõ tenebit nisi opponat annullato: iuz decretũ. ita dicit. d. glo. nota. sed ad ea que. s̃. dixi ꝑm bal. vi de glo. not. in. d. cle. i. d iur. patro. ⁊ Io. an. in. c. fi. d resti. spolia. que glo. tz forte contrariũ. adde que no. bar. in. l. pretor. i ꝑn. de opere. no. nũ. ⁊ rubic et imol. hic. ⁊ qd̃ no bal. ange. ⁊ imol. in. l. i. s̃. de libe. et posthu. i gl. et glo. in. c. statutũ. sup vbo cõmitti tur circa me diũ d rescri. in. vi. et gl. i d. cle. i. allegaui tibi in ij. col. et ibi post bar. i. l. vniuersa. C. de preci. impe. offe. ⁊ gl. in. l. plataz. C. de sentẽ. quã gl. etiaz singularẽ facit pe. de ancha. in. c. statutũ. in fi. d rescrip. li. vi ad quã glo. facit qd̃ dicẽ bal. i. d. l. platã. in. ij. colũ. C. d sentẽ. idẽ in ordine vato a ꝓncipe. ⁊ vide bal. in. d. l. certi. q̃ vbi statutũ annullat: nec dat formam annullãdi actus nõ est stati nullus: nisi petatur annullari. ⁊ dicẽ Inno. i c. cũ dilecta de reseri. q̃ vbi datur certus ordo a papa et ille nõ seruat actus est ipso iure nullus.

vt. d. l. i. ⁊. ij. C. que res vendi nõ pol. ꝓterea dicere q̃ non possit ꝓtrahere nil est aliud q̃ auferre ptãtẽ ⁊ facultatẽ uẽdẽdi. Sz qñ auferẽ facultas cõtrahẽdi ꝓpediẽ obligatio naturalis: vt. C. de sacrosan. eccle. l. iubem⁹. ꝓiũcta. l. nõ dubiũ. C. de legi. ergo ⁊c̃. Nõ obstat. §. alteri. qa ibi lo qtur d̃ presenti. s. alteri stipulari nemo põt. ⁊ sic declarat q̃ ius nõ assistit illi obligatiõi. nõ autẽ aliquid ꝓhibet in futurũ nec aliquã facultatem aufert: sed dicit q̃ nõ põt. sed in questione pñti aufert potestatẽ in futurũ dũ dicit nõ possit ⁊c̃. Scõo dixi q̃ qñqz lex resistit obligationi: quia dixit lex aliquẽ ex aliquo cõtractu non obligari: an ex hoc ꝓpediatur naturalis obligatio? videẽ q̃ non: quia dicit. l. q̃ pupillus obligari nõ potest: ut. l. pupillus. in ꝑn. ⁊. l. obligari. in ꝑn. s̃. d̃ aucto. tuto. Sz predicta nõ faciũt: quia loquũtur per ꝗbum potest: qd̃ presentis tꝑis est. ⁊ sic nõ resistit: sed nõ assistit: ut dixi. s̃. proxi. Dic ergo q̃ quãdo lex resistit obligatiõi ꝓpedit ciuilez ⁊ naturalẽ obligationẽ: ut. s̃. e. l. sed ⁊ si serui. ⁊ ibi no. ⁊ ibi dixi. ⁊ ꝓbatur expresse. C. ad velle. l. antique. §. fi. Sed pone q̃ lex dicit q̃ talis contractus ĩter tales nõ valeat qd ꝓportat[a] hoc verbũ nõ ualeat? Rñdeo siquidẽ dicit q̃ nõ ualeat ab initio: tunc videtur ꝓhibita naturalis ⁊ ciuilis obligatio. hoc ꝓbat. s̃. de do. ĩter vi. ⁊ vxo. l. i. vbi dicit donationẽ ĩter viꝛ ⁊ vxorẽ nõ valere quod ĩtelligit etiã quo ad naturalẽ obligatiõez qd̃ patet: quia ei nõ põt accedere fideiussor: ut l. iij. §. si vxor viri. s̃. de dona. ĩter vi. ⁊ vxo. sic debet ĩtelligi. C. ad velle. auc̃. si qua mulier. ⁊ ĩ corpo. vnde sumit. Si ꝗo cõtractus ab initio valet sed si ex postfacto aliqd nõ obseruet lex dicit q̃ nõ valeat: tũc nõ impeditur obligatio: sed paratur exceptio. q. d. nõ ualet in effectu: ut. C. d̃ precio ĩpera. offeren. l. vniuersa. ⁊ ibi est expressuz. ⁊ ideo statutuz huius ciuitatis quod dicit q̃ ĩstrumẽta donationũ debeãt ĩsinuari infra sex menses: alias nõ valeant non irritat donationẽ ipso iure sed ꝓducit exceptionẽ. sed si lex diceret ex postfacto tales cõtractus cassamus ⁊c̃. tunc tolleretur ciuilis tm̃ ⁊ remaneret naturalis: vt dicã in rescripto principis. j. e. l. ubicũqz. ¶ Tertio dixi[b] q̃ lex qñqz resistit actioni seu petitioni: vt quia lex dicit q̃ ex tali contractu actio petitione non detur: vel talis non audiat. ⁊ tũc si ille act⁹ super quo lex sic loquitur erat talis ex quo alias de iure cõmuni oriebatur actio: tũc ꝓ dicta verba non ĩpeditur actio oriri: sz paratur exceptio: vt. s̃. ad velleia. l. iij. §. i. ⁊. s̃. ad mace. l. i. in ꝑn. ⁊ s̃. ad trebel. l. i. in ꝑn. ⁊. §. i. que sunt multũ notãda ꝓpter statuta. Si vero ex illo actu non oriebat actio sed solũ officiũ iudicis[c]. tunc dicta uerba inducunt ut nullo mõ audiat ut. C. qui ⁊ aduer. quos. l. fi. qd̃ patz: qa cũ nulla subsit obligatio sz solũ sibi detur audiẽtia per officiuz iudicis ea audientia denegata denegabit sibi totũ. ⁊ iõ bene dicit Ia. de are. q dicit q̃ in criminalibus dicta verba videlicet sibi nõ det petitio: ĩducũt q̃ ipso iure nõ audiat ⁊ bene dicit: quia accusatores nõ fiunt per actionem ⁊ obligationez sed per accusatiões: vt insti. de pub. iudi. in ꝑn. igit cum denegẽ audientia denegat totuz. facit. C. de bis qui ad eccle. cõfu. l. si seruus. ¶ Quarto dixi q̃ lex aliqñ resistit executioni. exemplũ. l. dicit q̃ res minoris nõ alienet ꝓ tutorẽ vel res dotalis. ex eo enĩ q̃ interdicit alienationem nõ interdicit cõtractum vel obligationem vel actiõez sed effectũ hoc ẽ trãslationẽ dominij qd̃ seqt̃ ex traditione que est executio obligationis. sed lz predicta nõ ꝓhibeant expresse tm̃ uident ꝓhiberi: qa sũt preãbula ad alienationẽ. ar. l. oratio s̃. d̃ spõ. ⁊ iõ est aduertẽdũ. nã tacite uidet ꝓhibit⁹ cõtract⁹ obligatio ⁊ actio q̃tenus se extẽdit ratio legis. unde in re minoris ei⁹ fauore ẽ prohibita alienatio ⁊ ꝓ cõsequẽs videt ꝓhibit⁹ cõtract⁹ obligatio ⁊ actio. ⁊ iõ si minor se obligaret nõ teneret ciuiliter nec naturaliter nec possz accedere fideiussor ut hic. sed si extrane⁹ ꝓmitret de euic. ⁊ daret fideiussorez teneretur: vt. d. l. si is. idem in muliere: vt. s̃. dixi.

a ¶ Quid ꝓportat. Adde bar. ⁊ quod ibi dixi in. d. l. vniuersa. idem not. bal. in. l. i. §. vbi aũt. in penulti. colũ. de cadu. tollen.

b ¶ Tertio dixi. Adde bar. in. d. l. i. §. i. ff. ad trebel.

c ¶ Officium iudicis. Et sic poterit tunc iudex ex officio compellere. vide Inno. in. c. nulli. de accu. et ad hoc vide bal. in. l. non dubiũ. in vlti. q. C. de legi. circa fi. l. vbi exẽplũ lex dicit. que res minoris ⁊c̃. Aduerte tm̃: quia qñ minor vẽdit prediũ suũ sine decreto ⁊ sine auctoritate curatoris lz cõtractus sit nullus in preiudiciũ minorũ. l. si ad resoluẽdã. C. de predi. mio. Et tũc an ex illo obligetur naturaliter. vide bar. in. l. j. j. de nouatõ ex dicto ꝗctu ligatur maior cõtrahẽs cum eo. vnde si minor fuerit factus perfecte etatis põt cogere aduersariũ ꝓplere illũ cõtractuz. Et idem si adhuc minor paratus sit facere solẽnia ⁊ necessaria ad ipsum interuenire ⁊ incontinenti per tex. in. l. iulianus. in. §. si quis colludẽte. cum seqẽ. de actio. empti. et insti. de aucto. tuto. in ꝑn. Idem dicunt cano. in eccle. fi. a ma. par. capi. adde quod de hoc expresse glo. in. c. i. ne sede vacan. ⁊ i l. cum hi. §. eam trãsactionẽ. s̃. d̃ trãsactio. lz ibi bar. ⁊ but. teneãt ꝗriũ. ⁊ no. bene. p q̃ adde glo. in. l. iurisgẽ. §. pretor ait in verbo dolo. ⁊ ibi ange. s̃. d̃ pac. et bal. in. l. j. in. iij. col. C plus valere quod agit. Idem glo. i l. a diuo. de ritu nuptia. quam singula. not. bal. i l. nõ dubiuz in pe. colũ. C. de leg. et glo. et doc. bal. in. l. iubemus. §. sane. el. i. C. de sacrosanctis eccles. Sed quid si contract⁹ ex parte minoris si potest valere: an saltẽ i ei⁹ ꝑsona valeat. dic q̃ sic ut no. bal in. l. non dubium. C. de legi. i. x. col. in. xi. oppo. et est tex. i. l. sed et si qs. et ibi bar. C de ꝓdijs mi. et predicta i tellige etiaz i doloso cõtrahente: vt no. do. abb. in. c. dilecti. de empti. et vẽdi. nisi cõtract⁹ esset a lege prohibit⁹: vt not. per glo. i. d. l. a diuo. et adde glo. et bar. in. d. l. elegãter. de dolo. s̃. in prin. et ideo dicit baldus i. l. nec tutores. C. de ꝗben. ⁊ cõmitten. stipu. q̃ statuta nolẽtia cõtractũ mulieris valere sine solẽnitate: intelligũtur de cõtractu alicuius solutionis. secus in lucratiuo: vt no. docto. in. l. ij. de nouatio. primã partem videtur expresse tenuisse Ioannes de ligna. in. c. constitutus. de rescrip. vnde potes illud dictum limitare vt ibi per imol. ⁊ istud dictum refert ⁊ sequitur bal. in preludijs feudorũ. Itẽ vide que scripsi post bar. i. l. pretor. in ꝑn. s̃. de oper. no. nun. ⁊ que dixi post bar. in. l. oẽs populi. in. q. an statutũ iuratuz reuocetur. Item facit glo. fi. in. c. venerabilem. de electio.

ADDE q̃ statutũ prohibens cõtractũ mulieris sine solẽnitate: nõ debet intelligi de lucratiuo. Ro. cõsilio. cclxxx. ⁊ de minore. ccccliij.

Ꝗ debitori deportato

Pro deportato ex maiori obligatione non potest accipi fideiussor. hoc dicit. ¶ Quero an liberet reus ab obligatione ciuili ⁊ naturali. ⁊ dic q̃ sic vt hic. ⁊ iure transfusionis quia in fiscum est translatum. dicam. j. eo. l. vbi cũqz. ¶ Op. de. l. fi. s̃. de duo. reis. So. pro fisco põt intercedere vel pro alia obligatione simpliciter. vnde potest accedere fideiussor ꝓ ipso reo deportato.

Si filius. Si fili⁹ numerat post emãcipationem acquiritur sibi actio lz tempore patrie potestatis fuerit stipulatus. h. d. de isto casu dixi plene in. l. filius. ⁊ in. l. quidam cũ filium. §. fi. s̃. de ꝗ. ob. ⁊. l. si dubitetur. §. filius. s̃. eo.

Ꝗticius. Fideiussor qui non potest effectualiter conuenire facit locuz beneficio diuisionis nisi confideiussor fuerit sciens vel errãs iniuste vel ex interuallo intercesserit: nisi his casibus fuerit in dolo creditor. h. d. Et hic est tex. ex quo fũdo vnã opi. d̃. l. si stipulat⁹ ĩ fi. s̃. e. q̃ si diuersis tẽporib⁹ itercedũt fideiussores vnus contẽplatiõe alteri⁹ nõ videt fideiubere. ⁊ ideo

d Ꝗticius. fundo vnã opinio. ⁊ vide bar. et alios oino in. l. si ex duobus. §. i. j. de duo. reis. Circa idem ibi alius fideiussor tenetur pro parte tm̃. adde quod no. bal. in. l. antique. C. ad velleia.

a ¶ Sed in minore. Ex hoc no. per gl. ⁊ docto. collige an cõtrahẽs cum minore ꝓsumatur eũ scire minorez. ⁊ no. in.l. q cũ alio. d regu.iur. ⁊ ad hic no. se remittit bal. i l.1.in fi.C.si aduer. crediddit not. p glo. ⁊ doc. i l.i.C. si minor se maiorẽ di. ⁊ adde q̃ habẽs curatorẽ hz prẽsumptionez pro se q̃ sit mior: vt no. bal. in.ij. §. quod obseruari. de iur. calũ. tu omnino vide i l.v.§.si a pupillo. vbi p bar. s. p empto. sz q̃ nullus ꝓsumatur mior nisi ꝓbetur est tex. ⁊ ibi bal in fi. in.l. si maior. C. cõmuni di. tu late vide p bal. in.l. cuz te. C. de probatio. qi qs dicatur minor vel maior: et cui incũbat onus ꝓbãdi. vide qd not. bal. in.l. de etate in.iij.q. ꝓn. de minori.

b ¶ Iteratamẽto. §. quod si duo. iterũ diuidi pot. vide bar. in l.i.s. de condi. inde. i vlti. col. ⁊ i. d. l. cum quis. C. de iur. ⁊ fac. igno.

non habet beneficiũ cedẽdarũ. Itez fundabat ex illo tex. s. e.l. sed si plures. q̃ si duo ex iterualo fideiusserũt q̃ habẽt bñficiũ diuisiõis qui pot alter effectualiter cõueniri. secꝰ si nõ posset effectualiter cõueniri: ut hic. ¶ Op. C. ad velle. l. si paternã. vbi mulier subducta d medio aliꝰ fideiussor tenet ꝓ parte tãtũ. Soluit glo. ibi intercesserũt ꝓncipaliter obligationẽ suscipiẽdo. ⁊ sic q̃ libet tenet ꝓ parte cũ nõ fuerit dictũ insolidũ. hic intercesserũt fideiubẽdo. ⁊ sic tenent isolidũ etiã si nõ sit dictũ. ¶ Op. C. de repu. q̃ fiũt i iudicio. l.i. So. fallit hic in odiuz dolosi creditoris. ¶ Op. d. l. q̃q̃. s. ad velle. So. ibi nõ fuit in dolo: hic sic. ¶ Querit gl. qd vult dicer tex. ꝓpter icertũ etatis ⁊c. dic ut in ea. ¶ Quero qd si minor ꝓmo scdo maior intercessit ex interuallo. ⁊ glo. dicit q̃ idẽ vult dicere qa dubitabã de minore ne restitueret. ideo scdz fideiussorẽ accipi. secꝰ qñ simpliciter fuit acceptus qa tũc respectu mutui periculi videt intercedere ⁊ haberet beneficiũ diuisiõis sicut si simul fuisset accepti. ¶ Quero que ẽ differẽtia inter mulierẽ ⁊ minorẽ: dic qa mulierẽ qs scit uel scire dz nõ posse intercedere uel errat i iure. sz in minore potest eẽ error facti. ⁊ sic probabiliter errat fideiussor. vnde si i muliere ponerem iustũ eẽ errorẽ eẽt idez qd in minore. si i minore ponerẽ errorẽ ꝓbabilẽ qa omnib aspectu videbat minor esset idẽ qd in muliere. Unde distingue qñqz fideiussor nõ potest ꝓueniri effectualiter. ⁊ tũc aut hoc cõtingit pp eꝰ inopiã ⁊ nõ est locus diuisiõi: vt. s. e.l. iter. aut alias: ⁊ tũc aut vnꝰ fideiussor fuit acceptꝰ pp timorẽ hũc ne alius iuuaret ⁊ nõ ẽ locus diuisioni: ut hic in glo. aut non fuit sic acceptus. ⁊ tũc aut intercesserũt simul aut vnꝰ post aliũ. ꝓmo cãu aut cõfideiussor sciuit aliũ nõ posse intercedere cũ effectu ⁊ nõ est locus diuisiõi. aut ignorauit eũ: ⁊ tũc aut fuit iusta ignorantia aut supina. ꝓmo casu ẽ locꝰ diuisioni: vt hic ꝓut loquit de minore. scdo casu nõ ꝓut loqtur hic de muliere. scdo casu quãdo vnus fideiussor intercessit ꝓmo alius postea: tũc ille q̃ primo intercessit nõ hz beneficiũ diuisionis ut hic. ille uero qui intercessit secũdo hz eodẽ modo quo quando simul intercesserũt per hãc. l. vbicũqz dixi diuisiõis bñficiũ nõ habere locũ fallit si dolo creditoris aliꝰ fideiussor fuit acceptꝰ ut hic in fine. qd nota. facit. j. de solu. l. q̃ res. §. huic.

Ꝑ testõ liberatũ.

Exceptio q̃ cõpetit ꝓncipali cõpetit fideiussori. hoc dicit. ¶ Op. de. l. si qs reũ. s. de libe. le. Sol. ibi fideiussor nõ habebat regressum cõtra principalem. hic sic.

Ex duobus.

Ubi solutuz põt reperi uel rdditũ tenere talis solutio nõ parit liberationẽ. h. d. Ibi ꝓterea q̃ creditor ⁊c. iste ver. nõ reperit alibi ita bene. ⁊ hic videt cãus q̃ naturalis obligatio q̃ quis tenet ad antidora ꝓpedit repetitionẽ indebiti soluti. sed glo. s. de iusti. ⁊ iur. l. ex hoc iure. circa fi. glo. magne. dicit q̃ nõ ꝓpedit semper: ut l. si nõ sortẽ. §. libertus. s. de cõdi. inde. q. d. regulariter impedit casualiter nõ. sed certe in. §. libertus. illa naturalis erat redacta ad prestandi necessitatez sz glo. ibi posita. vnde circa hoc sic dicas. aut talis obligatio est redacta ad necessitatez: ⁊ tũc aut talis obligatio est redacta p ius ciuile ad necessitatẽ. ⁊ tũc aut talis obligatio respicit prestationẽ certe rei uel facti ut est libertꝰ qui naturaliter tenet ad operas obsequiales. ⁊ isto casu ꝓpedit dictũ. §. libertus. sm alios qui intelligũt q̃ ibi opere obseqales erãt omnino idebite. nã si essent debite frustra tractaret de cõditiõe indebiti. facit. s. de cõdi. inde. l. cũ is. §. pe. ꝓut loquit ibi in matre. ꝓ hoc qa si naturalis ꝓcedẽs ex pacto nudo ꝓpedit: multo fortius ea que ꝓcedit ab ipsa natura q̃ fortior est adeo q̃ pacto non põt tolli: ut. l. iura sanguinis. j. de reg. iur. ⁊ de pac. l. ius agnatiõis. aut nõ respicit certã prestationẽ sed stat in suo genere: ut bñfaciẽti bñfaciam. tunc aut indebite soluitur illud idẽ uel tãtũdẽ ꝓpter quod fuit cõtracta obligatio naturalis ⁊ ꝓpedit repetitio: ut hoc ver. aut soluitur aliud ⁊ nõ ꝓpedit repetitio: qa talis effectus nõ reꝑitur in iure. facit. l. sed ⁊ si lege. §. cõsuluit. s. de peti. here. cuz glo. ⁊ glo. d. l. ex hoc. cũ enim ista obligatio ꝓtineat icertũ nõ est efficax ut. l. triticum. s. de ꝟbo. obli. de iure doti. l. cuz post. §. gener.

Ex. §. sequenti.

An tutus exceptione fauorabili repetat.

Quod si duo fideiussores.

Lex. xij. tabularꝝ diuidit obligationẽ inter heredes ipso iure: ideo qd soluitur vltra debitũ potest cõdici: secus in diuisiõe que fit ex epistola. hoc dicit. Iste. §. est subtilis ⁊ est de legibus. nũquid possit vnus ex heredib soluere partẽ suam. dixi in. l. ij. §. ex his. s. de ꝟbo. ob. ⁊ doc. i. l. iij. C. de nego. ges. ⁊ l. penul. de cõdi. iser. ¶ Secũdo no. q̃ exceptio epistole diui adriani nõ facit locũ repetitioni. ¶ Nota q̃ semel diuisum itez diuidi potest. ar. cõtra ad hoc. l. fi. j. rẽ pusal. fore. ⁊ ibi dicã. Op. tutus exceptiõe fauorabili soluẽs indebitũ repetit. l. qui exceptionẽ. s. de cõdi. inde. sed hic est tutꝰ exceptiõe fauorabili ergo ⁊c. So. hic fauorabilis sed nõ ꝓpetua: qa potest esse q̃ alter nõ est soluẽdo. sed By. dicit q̃ est dubia ⁊ ideo ꝓpetua: ut. l. sufficit. s. de cõdi. inde. nõ dicit plus. glo. insti. e. §. si plures. dicit q̃ nõ est sic fauorabilis q̃ possit repeti: ⁊ sic inuit q̃ sit odiosa. sed si illa glo. esset ꝟa: tũc nõ posset beneficio diuisiõis renũciari: ut. l. tã ⁊ si. s. ad mace. sed huic bñficio põt renũciari: ut in auẽ. de duo. reis. ⁊ auẽ. hoc ita. C. de duo. reis. l. si stipulatus. s. eo. ergo est fauorabilis. qd dicemus: dixi. s. eo. l. si dubitet. q̃ exceptio diuisionis respicit modũ exigẽdi nõ ipsaz obligatiõez ideo illa exceptio nõ parit indebiti repetitionez quia. l. vult ut tuũ recipias nõ venit principalit perimẽdo ius actoris effectualiter. ⁊ rõ est in. l. si dubitetur. s. eo. quia non est facilis nois emptio ideo diuidit. sz hic cessat illa rõ postq̃ enz soluit ⁊ videbat facilis emptio: vel hoc erat expressuz in epistola ut hic. ⁊ per hoc habes q̃ ius diuisionis respicit modũ ⁊ formã agendi nõ ipsam obligationẽ perimẽdo effectualiter.

Quesitum est.

Ex ꝓsona rei ꝓncipalis ⁊ fideiussoris habetur ratio taciti temporis propter locũ. hoc dicit. ¶ Extra glo. oppo. de lege mora. in fi. s. de ꝟbo. obli. ubi fideiussor tenet ex sua mora. hic dicitur contra. Sol. in his que ueniũt tẽpore stipulationis ꝓtracte nõ potest teneri fideiussor ex ꝓsona sua in plus q̃ principalis: ut hic sed in his que emergũt postea potest fideiussor amplius teneri ex sua mora. sed nõ propria obligatione fideiussoria tenetur sed vtili: ut ibi dicit tex. sm Oldra.

Ex lege sequenti.

Quando successio habet vim solutionis.

c ¶ Quesitũ op. de lege. Adde no. p bar. i. l. bi q̃ in vsi. ex his cõcluditur. s. eo.

s **I debitori credi-** tor. Pro qua quãtitate creditor debitori succedit ꝑ ea prãte solutionis obligatio extinguitur. h. d. ¶ Oppo. de. l. vrãnius. j. e. So. successio ⁊ solutio eqparant nõ per oia: ut hic. Eodẽ mõ rñdetur ad. l. si socer. in ꝑn. s̃. so. ma. dixi tibi i. l. heres a debitore. §. fi. s̃. eo. q̃ successio habet viz solutionis ut heres euitet dãnuz: ut. l. si ei. s̃. de euic. nõ hz vim solutiõis ut heres habeat lucruz: ut. l. heres a debitore. §. fi. s̃. eo. Itẽ nõ habet viz solutiõis si heres incideret in dãnũ: ut. l. vrãni⁹. j. e. sed qñ nõ affert dãnũ vel lucrũ haberet vim tũc utrũqz potest dicere iure ꝓfusiõis ⁊ ptãte solutiõis: ut. l. stichũ aut pãphilũ. §. aliqñ. j. de so. ⁊ istud vltimũ ẽ veri⁹ ut hic.

t Inter eos. §. fideiusso⁹. secus de equitate. vide in materia no. s̃. e. l. si ticius. ⁊ omnino bar. in. l. ex duob⁹ reis.

i **Inter eos.** Inter fideiussores qui tenẽtur insolidũ est loc⁹ epistole: sec⁹ si intercesserint in virili. hoc dicit.

Ex. §. sequẽti.

An creditor dicat eligere vel diuidere: ibi. Sz cum queritur.

Fideiussor. Iste. §. ẽ subtilis ⁊ nõ hz glo. hoc dicit. Nõ est solutũ nõ venit in diuisionis rõnẽ ex epistola de rigore: sec⁹õ eqtate⁹. h. d. ¶ No. ex isto tex. ⁊ isti. e. §. si plures. q̃ bñficiũ diuisiõis non põt opponi post lit. cõtes. ut qdã dicũt. ⁊ dixi. s̃. e. l. si dubitet. ¶ Op. C. de ꝓba. l. iij. So. in fideiussore qui tenet ex uolũtate ispicit tps litis cõtes. ut hic. i plurib⁹ tutorib⁹ qui de necessitate tenẽtur inspicit tps quo ꝑus ꝓueniri poterit: ut. l. iij C. õ ꝓba. ꝑ Ly. ¶ Quero q̃ est ista exceptio de q̃ tex. loqtur? glo. dicit de exceptiõe descendẽte ex epistola uel doli ꝓpter electionẽ. ꝑmũ est verũ qa cõtra id qõ dixerat. s̃. Itẽ ꝑm q̃ dicit doli ꝓpter electionẽ nõ bñ dicit: qa electio non ꝑiudicat: ut. C. e. l. reos. lz diuisio ꝑiudicaret: ut. l. libex. C. e. Cõiũgas ergo q̃ ista exceptio orit ex epistola ꝓiũcta cũ eqtate. tu dices mihi q̃ diuisio bñ parit exceptionẽ: sz hic nõ fuit diuisio sz electio. Cõtra. qa recipiẽdo ptẽ videor diuidere: ut. l. si creditores. C. de pac. sz hic partẽ recipit. ergo ⁊c. Ja. õ are. dicit ⁊ soluit q̃ hic soluit fideiussor simpliciter. sec⁹ si dixisset soluo ꝑ obligatiõe mea: ut. l. si creditores. Sed nõ placet ꝑ istũ tex. q dicit ptẽ suo noĩe ⁊c. Ol. soluit q̃ hic in duobus fideiussoribus. ibi in duobus reis. ⁊ hoc ideo: qa necessario habebã istud facere. s. partẽ accipe: qa habebaz bñficiũ diuisiõis. ⁊ iõ nõ videor diuidere ex quo iducat tacitũ pactũ quia nemo in necessitatib⁹ ⁊c. ar. l. fideicõmissa. §. si rẽ. s̃. de le. iij. ⁊ l. rẽ legatã. de adi. le. sed in duobus reis ꝑm ista tpa possuz insolidũ petere ideo videor diuidere: ut. d. l. si creditores. C. de pac. hodie in illis casibus in qbus duo rei haberẽt bñficiũ diuisiõis creditor ptẽ recipiẽdo non videt diuidere sz eligere. Ex ꝑdictis habes q̃ diuisio preiudicat: electio nõ: ꝑm veraz opi. Jo. in. l. reos. ⁊ l. liberũ. C. eo. ¶ Sed cũ q̃rit an videatur diuidere creditor uel eligere: sic distingue. aut creditor cõuenit in iudicio: aut pecuniam recepit extra iudiciũ. Primo casu: aut cõuenit omnes pro parte ⁊ videtur diuidere. aut cõuenit vnũ tm̃ ꝑ parte vel insoliduz ⁊ non videt diuidere sed eligere: ut. l. reos. ⁊ l. liberũ. C. eo. ⁊ ex hoc apparet glo. in. l. si creditores. C. de pactis. nõ bene in oibus dicere. aut recipit partem extra iudiciũ: ⁊ tunc aut recipit ab eo a quo poterat cogi partẽ recipere per beneficiuz diuisionis: ⁊ tũc videtur eligere ⁊ nõ diuidere: ut hic. aut ab eo a quo nõ poterat cogi partẽ recipere: ⁊ tũc videtur diuidere ptẽ recipiẽdo: ut. l. si creditores. C. õ pac. fallit fauore ultime uolũtatis. s̃. de lega. i. l. si ex toto. §. i.

Ex. §. sequenti.

An cũ plures fideiussores interuenerũt pro pluribus reis: an habeat locũ beneficiũ diuisionis. Et an fideiussores habeãt diuisionis beneficiũ ex persona principalium reorũ.

Duo rei. Inter fideiussores diuersorũ non est locus diuisionis beneficio. hoc dicit. ¶ Quero vnũ. pone q̃ plures fideiussores itercesserunt simpliciter ꝑ plurib⁹ reis: an sit locus beneficio diuisionis? ⁊ Ja. de are. q̃ sic: ut. l. si duo. in ꝑn. s̃. de admi. tuto. ¶ Secũdo quero ꝑm By. duo rei habẽt hodie beneficiũ diuisionis: an fideiussores habent ex persona principaliũ reoꝝ? Et By. dicit q̃ sic: ut l. pupillus. s̃. de fide. tuto. cõiũcta. l. fi. j. rem pupil. sal. fo.

Creditor. Nõ cogitur quis ꝑus pignus distrahere⁵ q̃ ad fideiussores uenire. h. d. ¶ Quero an corrigat ꝑ auẽ. de fideicom. Et glo. ibi dicit q̃ nõ. Bo. By. distinguit. aut pignus nõ põt uẽdi sine magna difficultate ⁊ ita loqtur ibi. aut põt uẽdi sine difficultate: ⁊ dicit By. q̃ prius debet uẽdi. ꝓbo ꝑ rõnẽ. qa fiscus debet ꝑus excutere bona õbitoris anteq̃ uenire ad fideiussores: ut. l. moschis. j. de iure fis. sic ꝑus cogitur pign⁹ vẽdere: ut. l. fideiussor magistratũ. §. j. j. eo. ⁊ hodie est ius cõe ut ꝑus ꝑncipalis q̃ fideiussor discutiat: ergo prius uẽdẽtur pignora. Sed credo distinctionem By. ueram esse.

b ¶ Creditõ pign⁹ distrahere. vtrum debeat vẽdi pignora anteqũz deueniatur ad fideiussores. ad de bal. i vno vbo in. l. obmissis. C. e. ⁊ Ly. in autẽ. presente. tz opi. By. hic. ⁊ Ly. allegat glo. in corpe de fideius. i autẽ. ADDE q̃ pau. de cabic dicit dictũ By. singulare ad limitationẽ illius autẽ. qz lz ꝑncipalis fit soluẽdo ⁊ bona imobilia non possint cõmode vendi: q̃ poterit cõuenirí fideiussor cui⁹ pecunia debetur creditori. ⁊ q̃ alibi nescit istud dictũ.

Cũ inter fideiussores.

Post factam diuisionẽ periculum pertinet ad creditorem. hoc dicit.

Ex. §. sequenti.

Fiscus an habeatur loco heredis.

Bonis dãnati. Fisc⁹ ut heres fideiussoris beneficiũ diuisiõis ĩplorare põt. h. d. ibi dãnati ꝑ pter õlictũ. ⁊ ꝑm hoc vno mõ legit hic. Alia lec. est q̃ hic nõ habet sz põit. C. e. l. fideiussor. q̃ fuit dãnat⁹ in cã fideiussoria ⁊ postea bona ꝑuenerũt ad fiscũ. vñ cũ fisc⁹ ꝓueniat iudicati petit diuisionẽ. ¶ Ad istã lec. op. C. e. l. fideiussor. Ja. de are. dicit q̃ speciale est hic priuilegio fisci. sed glo. i. l. fideiussor. C. e. dicit q̃ hic appellauerat. Sz hoc nõ ꝓcedit: qa post appellationẽ nõ possũt oppõi exceptiões q̃ debẽt oppõi añ litis ꝓtesta. ut. l. ita demũ. C. de ꝓcu. sz hoc ẽ de illis ꝑm opi. quã tenui in. l. si dubitet. s̃. e. Tene ergo q̃ ex cã delicti nõ fideiussoria erat dãnat⁹. ⁊ ista sine scrupulo ꝓcedit. ¶ Quero an dãnat⁹ debeat dãnari uel fisc⁹? Et glo. dicit q̃ ille ⁊ nõ fisc⁹: qa nõ ꝑ oia fisc⁹ habet loco heredis. ⁊ in hoc q̃ fiscus nõ habet ꝑ oia loco heredis bñ dicit glo. vt videbitis in. l. quotiẽs. i fi. j. ti. i. sz in eo q̃ gl. dicit q̃ fideiussor sic dãnat⁹ fuerit: nõ est veruz. qa postq̃ est in totũ liberat⁹ nõ põt dãnari: ut. l. si debitori. s̃. eo. nisi esset restitutus: ut. l. si debitor. C. de sen. pas. ⁊ resti.

c ¶ Bonis dãnati. Ad ea q̃ habent vide omnino bar. in. l. si vo ꝑ con dẽnato. s̃. q satisda. cog.

a **Missa ruina.** Dãnum amissi pignoris ad creditorẽ nõ spectat. hoc dicit.

d a Missa §. inter fideiussores Circa. l. faciunt no. per bar. in. l. i. j. de iure fisci.

Inter fideiussores ⁵Ibi dãnũ dabit nec restituit minor cũ vsus sit iure cõi: ut. s̃.

a Apitis determinatũ fuit. Cõtrariũ tz bar. in. d. l. si dubitet. circa pin. l. sed et si aliquis i pn. Et no. Dy. in. d. l. i ter eos. et i l. si vo. i pn. q satisda. co gan.
ADDE q pau. de cast. trãsit cũ de decisiõe ista.
ADDE q pau. ò ca. dicit mirari ò bar. qz ipe ꝯ riũ tenet i. l. si. de iureiuran. et in. l. adultis. §. si eo tpe. de adul. qz aliud in suia q̃ fertur ꝯ vtilitatẽ ptis. aliud in iuramẽto quod voluntate partis. et ita disputando tenuit Ricarmalũ. ct i cã crimiali: vt absoluto malefactore pncipali nõ sit absolut' mãdãs vel ali' accessorius.

l. proxi. §. cum inter. ¶ Op. de. l. etiam. C. si tuto. vel curato. interue. So. ⁊ hic non fuit lesus sed usus iure cõi: quia fuit facta diuisio eo tẽpore quo fideiussores erãt soluẽdo. sed tutores tenẽtur si fuerũt negligẽtes in exigẽdo. sed qñ fideiussores nõ essent soluẽdo tẽpore diuisionis: tũc minor esset lesus ⁊ restitueretur.

Fideiussores a colõis

Iste. §. habet duplicẽ lec. ⁊ hoc breuiter dicit secũdũ vnã. Fideiussor simpliciter acceptus tenetur ad precium instrumẽti fundi.

Plures eiusdẽ pecũie.

Absolutoria lata pro vno ex mãdatoribus aliis nõ prodest. h. d. Iste. §. debet intelligi ꝑm distinctionẽ. l. duob'. §. a fideiussore. ⁊. l. vlti. s̃. de iureiur. ⁊. l. j. §. si fideiussor. q̃. re. ac. nõ da. An absolutio fuerit facta tanꝯ nõ debitũ uel quia nõ pbatũ ẽ ⁊c. ⁊ dixi plene i. l. ex duob'. s̃. ò du. re.

Ex lege sequenti.

Si facta sit pax inter duas familias ⁊ dent fideiussores: ⁊ ab vna parte altera offendatur ita q ꝓpter offensionẽ ille qui offendit bãnitur tamẽ contra fideiussores agi potest.

c **Apitis.** Fideiussores tenẽtur lz capite pncipalis sit dãnatus. h. d. Bo. dy. dicit q q̃stio fuit mutine. due erãt dom' que habebãt inimicitias simul: fecerũt pacẽ ⁊ dederũt iter se fideiussores de nõ offẽdẽdo: vn' ex vna domoꝯ iterfecit xij. ex alia domo: mõ illi de domo iterfectoꝯ fecerũt exbãniri illũ iterfectorẽ: deide uolũt petere a fideiussoribus penã. fideiussores dicũt non potestis: quia vro facto fuit dãnat' talis. determiatũ fuit' q possit exigi pena ut hic. ¶ Sz qd si fisc' ageret ad penã sibi ꝓmissaz? Rñdeo fisc' habet loco heredis qñ sũt bona publicata fisco ut. l. inter eos. §. fi. s̃. eo. ⁊. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. qa qñ fisc' succedit debitori fideiussor nõ tenet ut. l. heres a debitore. §. fi. s̃. eo. ⁊. l. in fraudem §. principalis. j̃. de iure fisci. sec' si bona nõ sunt publicata: qa tũc põt a fideiussore petere penã: l. in fraudẽ. §. pncipalis. j̃. de iure fis. ⁊ hoc ẽ verũ de fideiussore de iudica. soluẽdo. sec' de fideiussore de iudicio sisti: qa in vna causa dãnatus in alia nõ tenet sistere: ut. l. sz ⁊ si qs. in pn. ⁊. §. ij. s̃. si qs cau. ꝑm Dy. qõ dic ut dixi. s̃. e. l. inter eos. §. fi. ⁊ hoc multotiẽs vidi q qñ fiũt paces dicũt sub pena tanti: cuius medietas sit partis: alia sit fisci.

b Ipignore non tenetur Sz an fideiussor q promisit in contractu teneatur ad resolutionẽ contract'. videbal. in. l. si pdiũ. ad fi. de edili. actio.

s **Ipignore.** Qui fideiussit i pncipali nõ tenet' in eo qõ venit in pignoraticia. h. d. Vide glo. q̃ icipit interest aũt. ibi. l. qui aũt. §. j. ⁊ de hoc interesse plene dic ut. s̃. de pigno. actio. l. cũ debitore. ⁊ ibi per glo.

s **Ita stipulatus.** Si verba sunt apta ad infinitatez tolerat infinitas. h. d. vide gl. q̃ icipit sic ibi. §. hoc ꝑmõe. sz hec ꝓba erãt apta ad infinitatẽ: ibi sec'. ⁊ ò hoc distinxi. s̃. de dã. infec. l. si finita.

Ex. l. sequenti.

An cũ principalis tenet ad faciẽdũ possit accedere fideiussor. ibi. Pro declaratiõe. Et an iuramẽtũ sit itroductoriũ obligationis de iure canonico. ibi. Sed quero. Et an tale iuramẽtũ de iure ciuili obliget naturaliter. ibi. Scõo. Et an qñ reprobat cõtract' qa ꝓtra bonos mores firmet iuramẽto. ibi. Primo. Et qd qñ cõtractus est ꝓhibit' ꝓncipaliter fauore publice vtilitatis ibi. Secũdo. Et qd qñ secũdario est reprobat' rõne publice vtilitatis. ibi. Tertio. Et qd qñ cõtract' est reprobat' in odiũ creditoris. ibi. Quarto. Et qd qñ ꝓhibet fauore debitoris. ibi. Quinto. Et qd cũ. l. non reprobat nec assistit. ibi. Sexto. Et an iuramẽto firmet ꝓtract' ꝓhibit' rõne solẽnitatis ꝓbatorie. ibi. Septimo. Et qd qñ ꝓhibet rõe solẽnitatis formalis. ibi. Octauo. Et an si iuramẽtũ iterponat sup re sup q̃ nõ habemus cõmerciũ an validet ꝓtractum. ibi. Nono. Et an cũ ꝓtract' ꝓhibet ꝓp alias ꝑbitoꝝ utilitates: ut sup alimẽtis firmet iuramẽto. vide i fi.

s **Iquis pro eo.** Iuramẽtuz nõ est modus iducẽdi obligationẽ i ingenuo: ideo ei nõ potest accedere fideiussor. h. d. Et aduertatis ad notabilẽ legẽ. ¶ No. q di xi in sũmario q iuramẽtũ nõ est modus inducẽ de obligatiõis in libero hõe: sed in liberto sic: ut. l. fi. s̃. de libe. cã. ⁊. l. ut iureiuran. in pn. s̃. de ope. libe. ¶ Secũdo no. q in obligatione facti põt accedere fideiussor si pncipalis esset obligatus. nã hic ideo tenet quia pncipalis nõ tenebatur. ¶ Ad hoc ultimũ op. de diuisiõe: vt i glo. q̃ incipit deficit. ibi stipulatio ista. in pn. ⁊. j̃. e. l. sicut. So. ut in glo. que hãc so. ponit magis pfecte q̃ aliqua alia. ⁊ dic ibi qui per aliũ facit. pro hoc est casus. s̃. de verbo. ob. l. cõtinuus. §. si ab eo. De ista materia uos habuistis vnã glo. in. l. cũ filius. §. j. s̃. de verbo. ob. sed illa pncipaliter loquit quãdo principalis tenetur ad non faciẽdum. hic loquitur qñ tenetur facere. Aliaz glo. habuistis. s̃. de duo. re. l. nemo est. Alia glo. est j̃. e. l. sicut. Alia ẽ i. l. int artifices. j̃. de sol. sz hec est melior aliqua alia. ¶ Pro cuius declaratione quãdo principalis tenetur ad faciẽdũ an fideiussor possit accedere. distigue: aut fideiussor accedit simpliciter dicendo fideiubeo ⁊ ualet. ⁊ intelligit fideiubere omni modo quo valere potest: ut. l. quotiẽs. s̃. de uerbo. obli. ⁊ no. in. l. cũ filius. §. j. eo. ti. aut in fideiubẽdo exprimitur illud quod ꝓmittit: ⁊ tunc aut promittit interesse aut ipsuz factũ. primo casu ualet: ut. l. si stipulatus est. s̃. eo. ⁊ no. hic in fi. glo. Nec ob. s̃. e. l. si ita. ⁊ qõ ibi no. quia ibi in obligatione dandi: ut ibi dixi. Aut promittit ipsum factũ ⁊ hic aduerte. et tunc aut habetur respectus ad ipsuz factum perfectũ: quia hoc est ad id quod resultat ex facto. puta ꝓmitto tibi dare librum manu talis scriptoris scriptũ ⁊ tũc valet: quia potero facere q per ipsuz fiet ⁊ dabo: ut. l. continu'. §. si ab eo. s̃. de ꝓbo. obli. ⁊ sic intelligo glo. hic ibi. in secũdo minime ⁊c. Si ꝓo habetur respectus ad ipsuz fieri seu ad ipsuz actũ faciẽdi: tũc aut fideiussor ꝓmittit q principalis faciet ⁊ non valet: ut. j̃. e. l. sicut. ⁊ hic no. in glo. aut promittit se facturũ ⁊ curatuꝝ q principalis faciet: ⁊ valet: vt. l. inter stipulantẽ. in pn. s̃. de verbo. obli. ⁊. l. stipulatio ista. §. si quis doluz. eo. ti. ⁊. l. quotiens quis. aut promittit se facturũ id quod pncipalis promisit. ⁊ tunc aut sunt eiusdez peritie ⁊ valet: ut. l. nemo. s̃. de duo. reis. alias nõ valz quia diuersum videtur promittere. ⁊ sic vitiatur fideiussio: vt. l. si ita. s̃. eo. ita debetis intelligere istã materiã. sum' expediti de glo. ¶ Extra glo. oppo. dicitur hic q iuramẽtũ non est modus iducende obliga. cõtra. s̃. de iureiurã. p to. So. q̃dã sunt iuramẽta litis decisoria vel alicui' dubietatis: ⁊ ex istis oritur actio ⁊ obligatio sicuti ex sentẽtia ex ti. s̃. de iureiurã. Sed iuramẽtum

a ¶ Obliget. ADDE an ex iuramẽto oriat obligatio tã de iure cano. q̃ ciuili: vide Inno. i. c. nouit. de iudi. & i. c. cũ vẽisset. de insti. & i. c. qntaualis. de iurciurãdo. Anto. de butri. in. c. cũ cõtingat. & in. c. i. de pac. archi. in. c. iuramẽti. xxij. q. v. et etiã no. p. q. vij. quotiẽs cordis oculus legistas vide in. l. iusiurãdũ quod ex cõuẽtione. §. de iureiurã. & in. l. iurisiurandi. de op. liber. et in. l. seruũ de ma. testa. & in. l. i. C. d̃ opis liber. & i. c. i. §. sacramẽta. de pace iura. fir. i vsi. feu. & i. l cũ antea. C. de arbitris.

b ¶ quis pro co lex precipet. Et ad materias adde q̃ licet statutũ nõ ꝓhibeat ꝑsonã si tũ i ualidat contractus non seruata forma certũ est q̃ iuramẽtũ ualidat: tũ si interueniat enormis lesio põt peti absolutio a iuramento. ita firmat petrus de ancha. in. c. canonũ statuta. i. v. qd dices de iuramẽto. faciũt ad hoc no. per imol. in l. supstitis. d̃ acqui. here. et plene per imo l. i. c. qntaualis: de iureiurã. in c. cũ contingat. in aũpe nul. charta. & p bal. i rubri. §. de iureiuran.

c ¶ Iuramẽto ꝓfirmari. hoc reprobatur cõiter p moder. i auten. sacramẽta. & ibi per do. Bene. ADDE q̃ paul' de castro in autẽ. sacramenta puberum. & hic reprehẽdit bar. & ita dicit sepi' cõsuluisse. de q̃ in. l. sei' & augerius p ipsum bar. ff. ad. l. fal. & in l. is cui bõis §. de verbo. ob. & i. l. modestin'. d̃ donatio. & in. l. cum hi. §. de trãsac. bal. i l. ij. C. de rescin. vendi. & i. l. qui habet. §. de tute. et in. l. i. de condi. fur. & in. l. fi. §. filius. C. de bo. que liber. bar. in. l. i. j. de solu. & in. l. pe. C. de dona. Io. an. in ti. de sen. in additõe in cipiẽte ad hoc que premissa sunt. in. §. vt autẽ. & in ti. de instru. edi. §. porro. in vltima additione p federicũ de senis. cõsilio. cclxv. & cclxxiij. & consilio. xxx. per ro. cõsilio. xli. & cccxxxvij. abbas cõsilio. viij. ij. li. & consilio xii. i. libro. pe. de ancha. cõsilio. cxxxvii. pau. de ca. cõsilio. cxli. & clxvii. & ccxv. & ccxviii. ange. consilio. clx. alexã. consilio. xlii. et. lix. i. libro. et consilio. liii. iij. libro. bal. cõsilio. clxxxi. iiii. libro. & cõsilio. clxxxiij. iij. libro.

d ¶ Peccat mortaliter. vide barto. i. l. nemo martires. C de sacrosan. eccle.

e ¶ Peccauit mortaliter. adde qd̃ no. bar. i auten. decernim'. C. de arbi. & ibi no. paul. & bal. i l. iurisgẽtius §. & generaliter. de pac. Ray. tamen hic simpliciter tenet cõtra bar. p. l. i. §. et cũ lege. C. de rei vxo. acti. iũcto. c. cũ cõtingat. de iureiurã. & vide bal. in. l. fi. §. fili' aũt. C. de bo. q̃ libe. & cõtra bar. tz fulgosius in. d. autẽ. sacramenta puberuz. & abbas i. d. c. cũ contingat. & bal. in rubri. ff. de iureiuran.

f ¶ Dictum hostien. vide quod scripsi post bar. in. l. si pdiũ. C. d̃ iur. do. & no. imol. i l. si extimatis. §. mã. in fi. & i. l. cum vir. §. d̃ vsucapio.

g ¶ Secũda alienatio. de hoc dixi i. l. i. et in. l. extimatis. solumatri. ADDE q̃ illud quod ꝗ dicẽ bar. q̃ si valz aliẽatio scã ꝓpter se cũdum iuramẽtũ obstãte primo est verũ quando emẽs hz noticiã ꝓmi iuramẽti. alias secus ꝗm bal. consilio cxviii. iii. li.

h ¶ Non cõfirmaretur. Contrarium tz hic paul. de castro. vide qd̃ scripsi in ti. C. ne fideius

introductũ p qd̃ uolo vnã obligationẽ de nouo ĩducere quã cõstat nũq̃ fuisse nõ est modus obliga. ĩducẽde: ut hic cũ si. ¶ Sz cõtra istud op. C. si aduer. vẽdi. auẽ. sacramẽta. So. ibi est iuramẽtũ cõfirmatoriũ cõtractus inualidi fauore iurãtis: qd̃ põt fieri ut ibi. nõ ãt põt p se ob. ĩducere: ut hic cũ si. & iõ glo. ibi dicit q̃ nõ oriẽ actio ex iureiurã. sz ex ꝓtractu q̃si cũ iurãmto ꝓtraheret. & sic habes tres casus. Iuramẽtũ quoddaz est declaratoriũ & litis decisoriũ. quoddã ẽ itroductoriũ ob. p se & ꝑncipaliter. quoddã est confirmatoriũ. Examinem' aliq̃ circa ista. ꝓmo dixi q̃ quoddã ẽ iuramẽtũ declaratoriũ & litis decisoriũ. de hoc nihil dico: qa hz ti. p se. Scõo ẽ iuramẽtũ ĩtroductoriũ obligatiõis. istud de iure ciuili nõ est modus ob. ĩducẽde: nisi in liberto: ut hic cũ si. ¶ Sz quero qd d̃ iure canonico. Inno. videẽ dicere q̃ idez. ex̃ de iudi c. nouit. & c. cũ uenissent. de isti. Eludio q̃ Io. an. in. d. c. cuz uenissent. tz ꝓtra sz Hosti. & hoc plus plz. cũ eni dicaẽ in cano. oẽ iuramẽtũ eẽ ꝗuãdũ nisi ꝗgat in dispẽdiũ & c̃. ut ex̃. de pac. c. q̃uis. li. vi. & i. c. cuz cõtigat. ex̃ de iureiur. & c. lz. eo. ti. li. vi. cũ si. Ex eo q̃ dicit ꝗuãdũ esse: pz q̃ oriẽ actio & exceptõ ex illo casu: ut. l. statuas. §. de acq. re. do. & no. ĩ dicta auẽ. sacramẽta. in glo. sup ꝗbo obꝗuabit. ¶ Scõo q̃ro vtrũ de iure ciuili tale iuramentum obligetꝰ saltẽ naturaliter. hic videẽ tex q̃ nõ: nã si naturaliter obligaret huic naturali posset accedere fideiussor: ut. §. e. l. ij. & sic teneẽ hic. & sic oportet te dicere q̃ nulla precessit ꝓmissio ẽt ex nudo pacto sz fuit simplex iuramẽtũ. nam si pactũ ꝑcessisset: saltẽ illi naturali obligatiõi accederet fideiussor. & ex hoc pz q̃ iuramẽtũ nõ hz viz pacti. nõ eni iurãdo ꝓmitto ꝑti sz magis deo. & ideo nõ est pactũ qd̃ ẽ duoꝝ ꝑsensus in idez: ut l. i. §. de pactis. merito nõ oriẽ naturalis. & hoc circa scõz. ¶ Venio ad tertiũ. dixi q̃ tertiũ iuramẽtũ est cõfirmatoriũ ꝓtractꝰ iualidi. Aduertatis qa qd̃ dicã alibi nõ inuenietis. sz aliq̃liter dixi ĩ. l. scius & augeri'. §. ad. l. fal. sz dicã nũc plenissime. q̃ñqz eni & ꝑmo cõtractꝰ reprobaẽ: qa ẽ cõtra bonos mores. q̃ñqz & scõo rõne publice utilitatis ꝑncipaliter. tertio rõne publice utilitatis secũdario. q̃rto in odiũ creditoris. qnto in fauorẽ debitoris. sexto quia lex nõ assistit sibi nõ aũt reprobat. septimo ex defectu solẽnitatis ꝓbatorie. octauo ex d̃fectu solẽnitatis formalis. nono ex defectu rei uel materiei sup qua ꝓtrahiẽ. decimo ꝓpter alias utilitates subiectoꝝ. Videamꝰ de quolibet. ¶ Primo dixi q̃ñqz reprobaẽ contractꝰ quia ꝓtra bonos mores. Isto casu nõ validaẽ iuramẽto: ut ĩ. c. nõ est obligatoriũ. de reg. iur. li. vi. iõ pactũ future successiõis p qd̃ inducẽ uotũ captãde mortis alteri' nõ ꝓfirmaẽ iuramẽto: quia contra bonos mores: ut. l. fi. C. de pac. Itẽ pactũ p qd̃ auferẽ libera testi factio: ut. §. d̃ ꝗbo. ob. l. stipulatio hoc mõ. & ibi dixi. Item pactũ p qd̃ auferẽ libertas matrimonij: ut. l. ticia. ĩ ꝑn. §. de ꝗbo. obli. & idẽ dico de q̃libet cõuẽtione turpi: ut. l. generaliẽ. & l. si plagij. §. de ꝗ. ob. & ibi dixi de ꝓtractu q cõtinet turpe. Si ꝗo esset turpiter factꝰ ut dolo uel metu. dic ut ex̃ de iureiurã. in. c. quẽadmodũ. ¶ Scõo q̃ñ reprobaẽ ꝓtractꝰ fauore publice utilitatis ꝑncipaliter: tũc nõ ꝓfirmaẽ iuramẽto: ut ex̃ de fo. cõpe. c. si diligẽti. circa fi. & C. de agris & cẽ. l. ij. & l. quẽadmodũ. & ibi no. li. xi. Et p hoc dico q̃ uẽditio reruz q̃ sunt affixe edibꝰ nõ cõfirmaẽ iuramẽto: qa rõne publice utilitatis est ꝓhibitũ: ut. l. certa. §. d̃ leg. i. & l. senatꝰ. §. de ꝓtrahẽ. emp. idẽ in pacto p qd̃ porrigaẽ istãtia litis quia nõ ꝓfirmaẽ iuramẽto quia ꝓtra utilitatẽ publicam: ut. l. ꝑperandũ. §. sed & siquidẽ. & qd̃ ibi no. C. de iudi. Idẽ ĩ. l. iurisgẽtiũ. §. si paciscar. §. de pac. & p hoc dicebã in ciuitate ista erat statutũ quo cauebatur sic ad litterã: ut ciuitas ista abũdet hoib'q possint soluere collectas & laborare ꝑdia: statuimꝰ q̃ si quis teneret dare frumẽtũ liberareẽ certaz dãdo pecuniã pro quolibet corbe: q̃ si p pactũ huic statuto renũcieẽ nõ ualet renũciatio ẽt cuz iuramẽto: quia ob publicã utilitatẽ ꝑncipaliter hoc fuit statutũ. Pro hoc est q̃si expressũ in. d. l. ij. cũ sua glo. C. de agri. & censi. li. xi. ¶ Tertio dixi q̃ q̃ñqz cõtractꝰ nõ ualet rõne publice utilitatis secũdario: ut ĩ aliẽatiõe fundi dotalis: cuz dos sit fauorabilis rõne publice utilitatis secundario. l. i. §. so. ma. tũc iuramẽto ꝓfirmaẽ ꝗm ius canonicũ. ex̃ de iureiurã. c. cũ ꝓtigat. & c. lz. eo. ti. li. vi. Et aduerte. lz illa capitula nõ dicũt ꝓtractũ cõfirmari: sed dicũt solũ iuramẽtũ esse seruãdũ: tũ satis puto cõtractũ remanere ualidũ q̃si iurãdo liceat alienare: ut in auẽ. sacramẽta. ĩ gl. sup ꝗ. obꝗuari. hoc iuestigari est magni effectꝰ: ut. j. dicã. Aduerte tũ quia ꝑdicta sũt ꝗa q̃ñ lex ꝓhibet ꝓtractuz uel aliẽationẽ tũ: ut in. l. iul. de fun. do. & sic nullũ ꝑceptũ dirigiẽ ad ꝑsonã. sed si lex ꝑciperetꝰ ꝑsone & diceret q̃ mulier nõ alienet: uel q̃ aliqs nõ emat: tũc talis cõtractꝰ non posset iuramẽto confirmariᶜ. ꝓbo hoc: qui facit ꝓtra ꝑceptũ legis facte ab hũte auctoritatẽ peccat mortaliterᵇ: q̃ñ scriptũ est. Qui nõ obediet ꝑncipi morte moriaẽ: ut ex̃ de ma. & obe. c. ij. Siue igiẽ alienando uel ille recipiẽdo peccauit mortaliterᶜ. iuramẽtuz igiẽ ĩterpositũ sup obseruatiõe pcti mortalis ẽ nulluz: quia ita demũ debet ꝗuari si ꝗuatũ non ꝗgit ad dispẽdiũ salutis eterne. Pro hoc ĩduco vnũ dictũ Host.ᶠ & Io. an. qui dicunt q̃ ubi mulier ꝑmo iurauit se non alienaturã fundũ dotalẽ: postea aliẽauit & iurauit de nõ veniẽdo ꝓtra: nõ ualz secũda aliẽatõᵍ. ita no. glo. in. d. c. lz. de iureiu. li. vi. & ꝗm hoc dico q̃ si fideiussor ꝓ dote ꝑseruãda dareẽ cõtra ti. ne fideius. do. den. q̃ talis fideiussio iuramento nõ ꝓfrmareẽ.ᵇ nã ibi ꝓhibitio dirigiẽ ad ꝑsonã. s. ne mulier det: nec vir recipiat. igiẽ si fieret ꝓtra esset factuz ꝓtra ꝑceptũ legis. & hoc videẽ sentire ibi glo. dicẽs q̃ illi legi nõ põt renũciari Et hoc uolo te multũ notare: ꝓpter statuta diuersa q̃ sunt per mũdũ: ut semp ĩspicias an statutũ ꝓhibeat ꝑsonas cõtrahere: utputa nullus ꝓtrahere audeat cũ muliere. uel mulier nõ ꝓtraso. dotium dentur. vide Imol. in dicto. c. cum contingat. in. x. membro. in. xi. charta. ADDE q̃ paulus de castro consuluit contrariũ eius consilio. clxix. cum sequenti.

a ¶ Pactũ. l. cõmiſſorie. An pactũ. l. cõmiſſorie validef iuramento. vide quod dixi poſt Bal. in. l. fi. C. de pac. pig. ⁊ de materia vide Bal. in rub. ſ. de iurciurando.

b ¶ Propter multa. Sz qd ſi aliqs iurauit ſoluere vſuras ⁊ poſtea fit abſolut⁹ ab epo a vinculo iuramenti: an intelligaf p illã abſolutionẽ abſolutus a vinculo ſolutionis adeo q̃ per illã poſſet obtinere. vide Bal. ⁊ imol. in. l. hec ſcriptura. in pn. de ꝓdi. ⁊ de. Itẽ in actore nõ ꝓcedit libellus dicẽdo peto me abſolui a iuramẽto ⁊ adverſariuz cõdemnari ſm Bal. in. l. edita. i. xxxi. col. de edẽ. ¶ Et no. q̃ ſi peto me abſolui a iuramẽto: vt dicã inſtrumẽtũ vſurariuz vel furtiuũ ſi obtineo abſolutionẽ debeo poſtea petere executionẽ inſtrumẽtoꝝ coram eodẽ epo ſz bal. in. l. ordinarij. i. i. col. C. de rei vẽ. ADDE an ſoluere iurãſ vſuraſ poſſit petere abſolutionem ab epo Pau. de ca. cõſilio. ccxvi.

c ¶ Cõtract⁹ fideiuſſionis ſi mulier intercedat cuz iuramẽto tenef. q̃ ſi mulier eẽt mior vide p inno. in. c. cũ contingat. in. x. mẽbro. i. iiij. q. de iureiu. i. lvi. charta. ⁊ b adde tex. in. c. ex reſcripto. ⁊ ibi doctores. de iureiurã. ⁊ do. ant. in. c. ſi diligẽti. de ſo. ꝓpe.

d ¶ Ad commodũ. Vide Bar. in auẽ. ſacramẽta. ⁊ in cõſilio incipiente. q̃ro dicit ſtatutũ q̃ minor.

e ¶ Quod dixi. Adde q̃ contractus non confirmatur tamẽ tenetur obſeruare iuramentum vel petere annullationem: vt ſ. dixi.

bat niſi ſic: ⁊ tũc nõ confirmarefˢ iuramẽto. aliaſ ſecus. ¶ Quarto dixi q̃ prohibef cõtractus in odium creditoris iſto cãu videf q̃ iuramentũ ſit ſeruandum: vt extra de pig. c. ſignificãte. vbi videf q̃ pactuz legis cõmiſſorie[a] in pignoribus quod eſt reprobatũ odio creditoris ſi iuramentuz ibi apponaf eſſet ſeruãdum. Et aduerte. dico q̃ iuramentũ eſt ſeruandũ nõ dico q̃ pactum confirmef per iuramẽtuz: vt videf tenere Inno. in. e. c. hoc ẽ magni effect⁹ ꝓpter multa[b]. Primo qa ſtatim cũ ego obſeruaui iuramentum meuz ego ſum abſolutus a iuramẽto meo: ⁊ apud creditorem remanebit res ſine cã. ⁊ ideo poterit ille qui iurauit petere q̃ liberef uel abſoluaf a iuramento ſi remaneret obligat⁹: vel poterit agere cõtra creditorẽ cõditiõe ſine cã. Exẽplum qũ qs iurauit ſe ſolutuꝝ uſuras: qõ pactũ eſt prohibitũ odio creditoris: ſi iſtud pactũ poteſt impleri ſoluẽdo ⁊ impleaf poterit debitor repetere: ſz ſic nõ haberet implemẽtum: vt ſi iuraſſet ſe nõ repetiturũ. ⁊ ſic nõ põt ipleri totaliter peteret debitor ſe abſolui a ſupiore ab illo iuramẽto: vt in. c. debitores. eẽ de iureiurã. ⁊ ideo dico q̃ ſi filiuſſa. renunciaret macedoniano q̃ ipſe poſſet ſoluere p pter timorẽ iuramẽti: ⁊ poſtea cõdiceret vel poſſet petere ſe abſolui ad cautelã. Idez dico in oĩbus cõtractib⁹ prohibitis odio vniius ptis tũ: vt ĩ officiali q̃ prohibef emere durante ſuo officio: vt. l. non lz. de cõtra. em. ⁊ l. fi. C. ſiqs alte. vel ſi. et iſta ſunt notabilia ad ſtatuta que ſunt in ciuitatibus q̃ qũiqz prohibẽt vnã ptem tũ: vt prohibent nobiles certos ꝓtract⁹ facere ⁊ ſimilia. ¶ Quinto p hibef cõtract⁹ fauore debitoris: tũc dico q̃ ꝓtractus cõfirmaf iuramẽto: vt in auc. ſacra. C. ſi ad uer. vẽ. ⁊ in corpo. vũ ſumif. Et ideo dico q̃ cõtract⁹ fideiuſſionis[c] fact⁹ a muliere cõfirmaf iuramẽto. ar. d. c. cũ ꝓtingat. nã ſenatuſcõſultũ velleianũ ſi ꝗba eius inſpicias nõ iubet mulieres nõ intercedere: ſed ſolũ dicit q̃ ſi intercedũt nõ teneanf: vt. l. ij. §. ꝗba. ſ. ad velle. Sz ſi ꝗba legis prohibẽtis prohiberẽt pſonã tũc aliud eſſet: nã põt eſſe q̃ prohiberet pſonã cõtrahẽtis creditoris nõ eius odio ſed fauore alterius. ſ. debitoris: utputa ſi dicit: nullus audeat ꝓtrahere cũ minore vel cũ muliere: ſine cõſenſu cõſanguineoꝝ. iſto caſu iuramẽtũ minoris: uel mulieris non põt ꝓfirmare cõtractũ q̃tũ ad cõmoduz[d] ipſius creditoriſ: qa ipſe prohibit⁹ eſt recipe etiã a volẽte. Pro hoc facit optime glo. in. l. inuit⁹. §. fi. circa fi. ti. j. de re. iur. ⁊ hoc caſu eẽt illud idem qõ dixi[e]. ſ. pri. qũ cõtract⁹ prohibetur odio creditoris. Si ꝗo prohibitio fieret ex parte debitoris: vt nullus minor: vel nulla mulier: vel ſimiles pſone poſſint aliquẽ cõtractũ facere ſine tali ſolẽnitate: tũc ꝓtract⁹ ñ cõfirmarefˢ tali iuramẽto pp pctũ mortale qõ ex tali iuramẽto ꝛſultat: ut dixi. ⁊ hoc tene mẽti bñ pp multa ſtatuta terraꝝ. Sz q̃ro[f] qd de ꝓtractu ei⁹ cui iterdictũ ẽ bonis tanq̃ pdigo: an ꝓfirmef iuramẽto. dixi in. l. ſi is cui bõis. ſ. de ꝗ. ob. ¶ Sexto dixi q̃ prohibef cõtract⁹: q: l. nõ aſſiſtit ſibi nõ aũt reprobat: ⁊ hic aduerte exẽpluz pone in. §. alteri. l. ſtipulatio iſta. de ꝗ. ob. tũc q: ex tali ꝓuẽ

bar. in. l. fi. C. de fideicõmi. lib. ⁊ qõ ibi dixi. ⁊ vtruz ꝗctus fact⁹ a minore ſine decreto. vide no. p Bar. i. l. i. C. ſi aduer. uẽ. ⁊ in auc. ibi poſita. C. e.

h ¶ Eſſe ſtipulatio. Et ad hec faciunt an renũciari poſſit legib⁹ puidentib⁹ de inſinuatiõe. de quo vide p bar. in. l. modeſtin⁹. in fi. ⁊ qõ ibi dixi. ſ. de dona. ADDE an iuramẽtũ ſuppleat defectũ iſinuatõis ⁊ in caſu quo ſuppleat poſſit peti relaxatõ iuramẽti. vide abb. ꝓfi. x. ij. lib. bal. cõſi. xcvij. ⁊ xcix. iij. lib.

i ¶ Qũ ꝓncipalis. vide bal. in. l. ſi pdiũ. i vl. col. v. ſed pone. C. de iur. do. ⁊ vide glo. i. c. ex reſcripto. in gl. fi. de iureiur. ⁊ ſeqtur bal. ⁊ ludo. in. l. i. §. ſiqs ita. de v. obli. vide ange. in. l. bi qui. ſ. e.

k ¶ Niſi ſit defect⁹. No. q̃ iuramẽtũ nõ opaf vt ea q̃ agunf trahãtur ad incogitata ⁊ icognita. Adde bar. in. l. ſciẽduz. ſ. de v. ob. ⁊ eſt glo. i. c. ad noſtrã el. ij. de iure iu. ⁊ p Inno. in. c. debitores. de iureiurã. in iuramẽtis aũt aſſertorijs nulla ſubintelligif cõditio: vt no. i. d. c. quẽadmodũ ſz an pdicta intelligaf ĩ iuramẽto pmiſſionis de futuro. no. i. c. quẽadmodũ. de iureiu. ⁊ p In. i. d. c dõbitores. Et ad pmũ addq̃ ipe no. i. l. iiij. §. q̃ſituz. i fi. ſiqs cautio. ⁊ Bal. i l. i. C. cõmo. ⁊ inno. in. c. veniẽs. ⁊ ibi eſt tex. de iureiur. ⁊ de oĩb⁹ tacitis cõditiõib⁹ i iuramẽto late Bal. in. l. fi. C. de nõ numpecu.

l ¶ Prohibetur pactum. Adde Bar. in. l. ſi ſtipulatio hoc mõ. de ver. ob. ⁊ in. l. ea lege. in. i. q. ſ. eo.

m ¶ Idem in donatõe. bal. tz ꝗriũ in. l. ſiqs ſiglinos. §. fi. de le. i. vide Bar. in. l. ſeius. ⁊ Ang. ad. l. ſal. ſed ſibimet videf ꝗriari Bar. in. l. cũ qs. §. pe. de le. iij. adde bar. in. l. i. ſ. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ibi Bal. ſeqtur opi. ꝗ Bar. idẽ bal. C. de dona. ante nup. in. l. cũ multa

tione orif obligatio naturalis: vt ibi notaui. Itẽ in pacto nudo puto q̃ de iure canonico p iuramentũ talis ꝗuentio validaf ſicut penalis ſtipulatio ſup ea apposita valet: vt. d. §. alteri. ⁊ C. de ꝓtra. ⁊ cõ. ſti. l. nuda. cũ ſi. ¶ Septimo prohibetur rõne ſolẽnitatis probatorie: ⁊ iſto cãu dico q̃ iuramẽto non põt firmari ſi talis ſolẽnitas deficit. ratio eſt: quia iſte ſolennitates ſunt introducte ob publicam vtilitatem: nec poſſunt pacto nec iuramento puatoꝝ tolli: vt. l. ius publicum. ſ. de pac. l. nemo põt. de le. i. ⁊ qõ. ſ. dixi in. ij. q. qũ cõtractus prohibef rõne publice vtilitatis. Ad vnuz tũ aduerte q̃ iuramẽtum interpoſitum ſup aliquo actu importat idem ac ſi diceret: ſi nõ valet iſto modo quo agif valeat oĩ mõ quo melius põt: et ideo ſi ſup teſtõ iurat: ⁊ ibi nõ eſt ſolẽnis numerus teſtiuz pinde ẽ ac ſi diceret: ſi nõ vz iure teſti valeat iure codicillorꝝ: vt. l. cũ pater. §. filius matrẽ[g]. ſ. de. l. ij. qõ no. ¶ Octauo prohibef rõne defect⁹ ſolẽnitatis formalis. exẽplũ in ſtipulatõe ĩ q̃ debẽt eẽ verba ex vtraqz parte ſi ex altera pte nõ rñdeatur non valet: vt. l. i. §. q pñs. ſ. de ver. obli. tunc puto idem q̃ iuramẽto non firmef: vt ſit ſtipulatio put agebatur: qa deficit forma q̃ dat eſſe rei: ideo non põt eẽ ſtipulatio⁹ tñ cũ ibi non valerz iure pacti nudi: tñ iuramẽto videf valere oĩ modo quo melius põt: vt. ſ. dixi. iõ puto q̃ in toto ti. de fideiuſ. in quo ſumus vbi dicim⁹ fideiuſſores nõ teneri qũ intercefferunt in duriorez cauſam: vel qũ pmiſerũt aliud: uel qũ principalis[i] nõ tenetur: q̃ iſtis caſib⁹ iuramẽto teneatur: nõ ut fideiuſſor: qa deficit forma fideiuſſionis: ſed vt ꝓncipalis pmiſſor: qa iurando videf velle teneri oĩ modo quo põt. Predicta q̃ dixi de effectu ſolennitatis formalis intellige ꝗa: niſi ſit defectus[k] circa cõſenſum: nã tũc ſi conſenſus deficiat totaliter vel eſt limitat⁹ certo modo vel certa cõditione eodẽ mõ intelligatur iuramentuz. nõ enim ſe extendit niſi vſqz quo conſenſum eſt: vt. l. fi. C. de non numerata pecu. ⁊ l. fina. qui ſatisda. cog. l. libertus. ſ. de ope. lib. ⁊ l. fi. in ꝓnci. j. ad muni. ¶ Nono dixi q̃ cõtractus prohibetur rõne rei vel materie ſup qua cõtract⁹ interponif ut ſi cõtrahitur ſup re cui⁹ nõ eſt cõmercium: tũc puto q̃ nõ ualidetur iuramẽto nec iuramẽtum obliget: q: videf cõtinere ĩpoſſibile de facto vel de iure: ut. l. apõ iul. §. fi. ſ. de le. i. ⁊ l. inter ſtipulantem. §. ſacrã. ſ. de v. ob. ⁊ q: ꝓſenſus priuatorum non põt ſupplere defectũ rei. ¶ Decimo prohibetur ꝓpter alias ſubditorũ vtilitates. exemplum in. l. cũ hi. ſ. de trãſac. vbi prohibetur tranſactio ſup alimentis. Itẽ prohibetur pactuz[l] per qõ qs renũciet ſucceſſioni future: vt. l. pactuz. C. de pac. ⁊ l. pactũ. C. de colla. ⁊ iſtis caſibus puto q̃ cõfirmaref iuramẽto de iure caõ. vt in. c. q̃uis. eẽ de pac. lib. vi. nõ enim ſunt prohibita iſta: q: ſũt cõtra bonos mores: ſed ideo qa de facili p modico remitteret illud ius futurũ. ideo lex volens vtilitatibus ſubditoꝝ puidere hoc ſtatuit nõ ꝓncipaliter ob fauorẽ publicum. Idem in donatione[m] puto inter virum ⁊ vxorẽ que prohibita eſt ne vnus efficiaf ditior alter pauꝓior ꝓpter nimiuz

f ¶ Sed q̃ro. Sed ꝗrium tz Bar. in auẽ. ſacramẽta. vide q̃ dixi poſt bart. in. d. l. ſtipulatio iſta. §. ſiqs inſulam. ⁊ quod dixi. ſ. e. l. fm Bar.

g ¶ Filius matrẽ. Adde iuramẽtum bẽre vim clauſula codicillaris. adde

i pe. col. & ibi tz q̃ non firmetur. Sed cum Bar. h̃ simpliciter transit Rapha. reprehẽdens rõnem Ang. tenẽtis ꝗ̃ bar. & idez dicit h̃ raph. si i instrumẽto marit⁹ cõstante matrimonio cõfitef dotez: qz valebit: vt dõatio p hoc no. p Bar. si iuramentũ ĩ interuenerit bal. in repe. l. ij. in p̃n. C. d̃ rescin. vẽ. tz cõtra Bart. & Sali. & Fulgo. in. d. l. i. d̃. de dona. inter virum & vx. Jo. an. in addi. spec. in rub. d̃ dona. inter vi. & vxo. in vl. q. si bene inspiciaf. sentit q̃ iuramentum ꝗfirmat. idẽ tz do. Lar. in cle. i. §. porro. in. v. q. d̃ iureiuran. et bar. in. d. cõsilio incip. q̃ro dicit statutuz. Ang. l. l. pe. §. mulier. ff. so. matri. tz opinibar. hic. idez tenet. Pau. de ca. i. l. pacta que ꝗtra C. de pac. vide p Bal. in repe. d. l. ij. i. ix. & x. char. d̃. de iureiu. & vide imol. i. d. l. fiqs in glinos. & barto. in cõsi. incipi. ex facto q̃ritur & consuluit Ang. i cõsi. liiij. concorda: vt p imo. in. d. c. cũ ꝗtingat. i vij. mẽbro. d̃ iureiur. put tenui in. d. l. donatõe. C. d̃ colla. & ibi vide omio.

ADDE q̃ donatio iter virũ & vxorẽ firmef iuramẽto tz abb. consi. xcv. ij. lib. vbi dicit eẽ cõem opi. & ita dicit cõsuluisse fede. Idem tenet Pau. d̃ ca. ꝗsi. xcviij. in fi. Cõtrariuz cõsuluit bal.

amorẽ quem hẽnt adinuicem. Hoc tz Guil. de cu. in. l. i. ff. de dona. inter vi. & vxo. & in. l. sed & si possessori. §. itẽ si iurauero. d̃. de iureiurã.

Ex. §. sequenti.

¶ An hodie ex cã aduenticia possit esse obligatio inter patrem & filium.

Item si filius a patre:

¶ Quero ꝓmo q̃ est rõ huius. §. Dicit gl. q̃ qñ filius stipulatur a pre illa obligatio q̃ pr obligatur filio acqrif ipsi patri. vñ ipsemet eẽt sibimet obligat⁹. iõ non põt intercedere fideiussor. Idẽ in seruo. Istud dcm̃ non videf verũ. nam pr obligaf filio & dñs suo naturaliter: q̃ naturalis nõ q̃ritur ipsi pri: vt no. in. l. frater a frẽ. d̃. de cõdi. ĩ de. in. i. glo. mag. circa fi. & l. l. si id qõ. eo. ti. Propter qõ debes scire q̃ glo. ista nõ dicit verũ put refert se ad naturalẽ obligationẽ: sed put refert se ad ciuilem dicit verũ. ¶ Sed cõtra hoc op. qz si naturalis q̃sita filio vel seruo remaneat apud seruum: ergo ei põt accedere fideiussor. & sic nõ erat obligat⁹ eidem pro eodẽ. Cõtra istũ tex. rñdeo. obligatio naturalis q̃ tenef pr ipsi filio nõ q̃ritur ipsi patri: vt in. d. l. frater a fre. sed obligatio naturalis & ciuilis q̃ tenef alius bene querif ipsi patri: ut no. in. l. ff a fratre. p regulaz q̃ vult q̃ qcquid q̃rit filius q̃ratur patri: vt. l. i. d̃. siqs a pa. fu. ma. l. placet. de acq. here. & ideo obligatõ q̃ tenef fideiussor ciuilis & naturalis q̃ritur ipsi patri. vnde remaneret fideiussor obligat⁹ eidez pro eodẽ qõ esse non põt: ut hic. ¶ Itẽ cõtra p̃dicta op. q̃ ex eadem cã q̃ stipulãdo ab alio mihi q̃ritur ex eadẽ cã ego ꝓmittendo tibi nõ obligor: ut. l. liber hõ. d̃. de ꝟ. ob. Modo ad ꝓpositum naturalis qua tenef alius ipsi filio q̃rif patri. ergo eadẽ obligatiõe pr ꝓmittendo filio nõ obligatur. Rñdeo regula posita i. l. liber hõ habet locũ in ciuili obligatiõe nõ in naturali ꝗz dy. ¶ Quero an hodie ex cã aduẽticia possit eẽ obligatio ciuilis inter prem & filiuz: ita q̃ fideiussor accedat. glo. hic dicit q̃ sic. sed allegat ar. cõtra i sti. d̃ inuti. stip. §. ei qui. So. loqtur ꝑm iura antiqua: sed ꝑm iura hodierna orif obligatio ciuilis inter prem & filium. cãus no. in. l. iubem⁹. §. i. C. ad tre. & no. in auc. vñ si parens. C. de inoffi. testa. & l. l. pactũ. C. de pac. cõuen. & no. in. l. frater a fratre. circa p̃n. mag. glo. d̃. de ꝗdi. inde. Sz qũo pater obligef filio ex cã aduenticia discutiamus p aliquos cõtractus. Et ꝓmo videam⁹ in cõtractu mutui. gl. fatef hoc in. l. frater a frẽ. q̃ mutuum cõsistit inter prem & filium in pecũia aduẽticia. hoc dictũ dz intelligi qñ patri nõ q̃ritur vsufruct⁹ illius pecunie: vel qz ac lege puenit ad filium: ut in auc. excipitur. C. de bo. q̃ lib. vel pr renunciauit vsufructui: ut. l. cũ oportet. C. d̃ bo. q̃ lib. nam si pri q̃ritur vsufruct⁹ cũ pecunia sit res que vsu consumif pr hẽret dñium & ꝓprietatem pecunie: qz aliter usufruct⁹ constitui non põt: ut hẽs p totũ ti. de vsufru. earũ re. que usu consu. iõ nõ consisteret mutuũ: qz accipet pr a filio pecuniam suã ꝓpriã pris. idem dico in contractu emptiõis & vẽditiõis. nã si filius emeret a pre: videdum est de q̃ pecunia soluit: nã si soluit de pecunia aduẽticia cuius dñium ptinet ad prem non esset soluere cũ ipsi pri deberz q̃ri tanq̃ ex causa ꝓfecticia: vt. d̃. ti. i. l. seru⁹ cõis meuij. §. fi. & per hoc potes q̃si discurrere p oẽs cõtractus in qb⁹ ex parte filij venit soluẽda pecunia: ut in locatione in societate & similib⁹. In alijs aũt cõtractib⁹ q̃ interponunf sup re que vsu nõ ꝗsumif ꝓcedit ista gl. sine scrupulo. cõtrahif. n. iter prez & filiũ ciuilis obligatio qõ est vex ꝑterq̃ ex causa donationis. nã pater ita demũ põt donare filio si precesserunt merita filij digna illa remuneratõe etiã si cuilibet extraneo hoc fecisset: qz tunc dr queri ex cã aduenticia ex opis suis: vt no. in auc. vnde si parens. C. de inof. testa. lz aliter videatur no. & nõ bene in. l. si donatione. C. de colla.

Si nummos.

[a] No. tex. ibi. i oẽz eni causam &c. gl. querit in. l. si a furioso. in p̃n. d̃. si cer. pe. qñ pecunia aliena mutuaf secuta cõsumptõe. vñ oriatur certi ꝗdictio: vel ex cõsumptiõe: vel ex numeratione p̃ambula: & dicit q̃ tex. est hic q̃ ex numeratiõe: ita dicit glo. ¶ Op. d̃. e. l. si in pignore. Solu. hic de obligatiõe que orif ex ipsa numeratione p̃ncipaliter. ibi secũdario. ¶ Itẽ op. de. l. lucius. §. pe. j̃. ad muni. So. eodẽ modo. qõ plene dic: vt in. l. q̃ro. d̃. loca. & l. centuz capue. d̃. de eo qõ cer. lo. ¶ Ultimo hic. §. inducif ad qõ. an cõtra fideiussorem possit fieri executio snie. & facit hic tex. q̃ sic. ibi dũ dicit in oẽm eniz causam &c. qõ dic vt dixi. j̃. iudi. sol. l. i.

Ex. §. sequenti.

¶ An populari actõi possit accedere fideiussor.

Pro furti actiõe.

¶ Op. d̃ l. si cui. j̃. de ver. si. So. in popularib⁹ actiõibus distingue duos casus. nã aut qs agit populari actione pro priuato cõmodo & põt accedere fideiussor. arg. l. licet. d̃. de pcu. alias ante litis cõte. non poterit recipe fideiussorẽ: vt hic. qz non est creditor. sed post li. cõte. põt recipe fideiussorẽ: vt in ꝗtrariis.

s

Ja colono.

Dixi de hoc. d̃. ti. i. l. seruus cõmunis meuij. §. fi. & l. stichũ. §. stipulatio. d̃. de ver. ob. dic vt ibi dixi.

Cum facto.

Habuistis in. l. si suũ. §. sequtur. d̃. de ꝟ. ob.

p

Dulus.

Hanc legẽ habetis. C. d̃ dolo. l. i. & dic: vt ibi.

Ex. l. sequenti.

¶ Exempla cum ciuilis tollif & naturalis remanet: vide infra.

v

Bicunqz.

[b] Lex ista ẽ multũ vtilis & subtilis et hoc intẽdit. Si debitor liberaf a ciuili fideiussor cũ effcũ tenef. secus si ꝓma: iure nouatõis tollaf h. d. Habetis ergo duas regulas. & ad ꝓmã propter quã est facta glo. magna. j̃. scripta. ¶ Op. & videf q̃ vbi ciuilis tollif & naturalis remãet q̃ fideiussori cõsulatur: vt. l. exceptiões. §. rei. d̃. de excep. Huius contrarij timore sunt hic due opi. vna est in fi. glo. q̃ tenef. sed nõ cuz effectu: & vide glo. ibi. quarto posset dici &c. sed ista so. est cõtra tex. qz esset idez in ꝓmo qõ in secũdo qñ ope exceptiõis liberatur. q̃ tex. innuit cõtrarium per aduersatiuaz que ponif in tex. dicit ergo glo. in p̃n. q̃ tollatur ciuilis bñficio ꝑsonali & coherẽti persone nõ coherẽti rei. & vide in glo. & sic gl. ponit q̃ttuor exempla in qbus qs liberatur a ciuili & remanet naturalis tm̃ & oritur exceptio coherens rei: q̃ exẽpla examinemus. vnũ est qñ est liberatus p prescriptiõem: & sic inuit q̃ sola ciuilis ꝑscriptione tollaf nõ dico hic. tetigi. d̃. e. l. si qs postq̃. dicam. j̃. rem ra. ha. l. fi. Scõm exẽpluz est in snia absolutoria tollitur ciuilis: vt. l. iuli. d̃. de ꝗdi. inde. sz ibi dicit verũ tex. qñ debitor erat obligat⁹ vtraqz obligatiõe: sed si erat obligat⁹ ciuiliter tm̃⁹: vt ex cã iudicati de q̃ dubitabaf: & sic agebatur: & fuit lata snia absolutoria: tunc tollif oẽ vinculum obligationis ciuile & naturale ficte

cõsilio. xxix. iij. lib. ubi declarat qualf dz itelligi q̃ iuramẽtũ seruandũ est qñ seruari põt sine iteritu salutis eterne.

a ¶ Si nummos. Nota tex. ad istum tex. vide no. p bal. in. l. fi. i fi. C. ad ma.

b v Bicunqz. ad banc. l. vide no. bal. i. l. tã mãdatori. in p̃n. C. de nõ nu. pe.

c ¶ Sola ciuilis. qõ re⁹ prescribit an ꝓ sit fideiussori. vide bal. i. l. tã mãdatori. C. de non nu. pe.

d ¶ Ciuiliter tm̃. adõ bal. i. d. l. tã mandatori. i. iiij. col. in v. q̃ro fideiussor intercessit. & ibidem in v. de vnoquoqz.

a ¶ In iureiur. Dic vt p ang. in repe. v. l. i. C. de iudi. ⁊ Moder. in. d. l. i. §. de condi. inde.
b ¶ Quartũ exẽplum. Adde bal. in. v. l. tã mãdatori. in ver. ō vno quero.
c ¶ . l. ſi debitori. vtrũ in deportato ⁊ bãnito remaneat naturalis obligatio. adde bar. in. l. i. C. e. ⁊ vide Bal. in. l. cũ qs. in. viij. col. C. de iur. ⁊ fac. igno. vbi allegat hãc gl. in exẽplo qñ bona ſũt publicata. ⁊ ad de bal. in. v. l. tã mãdatori. ⁊ i. l. ſi vo. in pn. qui ſatiſ. cog.
d ¶ Quartuz exẽplum. idẽ tz glo. in. c. ſi cut dignũ. eẽ de homi. ſed hoc ẽ falſuz: vt h p bar. ⁊ Ang. in. l. nemo carceres d exac. tribu. li. x. circa fi. vbi põit vnũ no. ad hoc. ⁊ idẽ bal. in. v. l. cũ qs i. viij col. C. d iur. ⁊ fac. igno. ⁊ bal. in dicta. l. tã mãdatori. in pe. col. C. de nõ nupecu.
e ¶ Quia priuilegiũ. Adde bal. in. v. l. tã mãdatori. in. iiij. col. ⁊ vide tex. ⁊ glo. ⁊ ibi no. in. l. ſi vn. in. §. ſi cũ reo. d pac. p quã decidit q ſi re. erat obligat. ad ſoluẽdum debitũ infra tpũ datũ fideiuſori demũ creditor plongauit terminũ reo nũqd fideiuſſor remaneat obligat. ⁊ videt q nõ p tex. i. v. l. itẽ q̃rit. §. q impleto loca. Hoſtiten ⁊ cõiter doc. in. c. cõſtitut. de fideiuſ. dicunt aut fideiuſſor obligauit ſe ad tpus ⁊ nullo mõ tenetur poſt tẽpus. aut obligatõ erat pura ⁊ ſol. erat dilata ad tpũ tũc remanet fideiuſſor obligat. proga to termio ẽt eo ignorãte: qz etiã abſq progatõe tenebat. ar. c. dilecti. d do. ⁊ cõtu. ⁊ i. l. celſus. de arbi. ⁊ ita tran ſit ibi glo. et abb. fic. ⁊ ibi vide Spe. i ti. de ap. §. i. v. illõ ãt queritur. alias eſt. § de fideiuſſore. ⁊ ibi vide p Jo. an. ⁊ bal. i addi. ⁊ facit qd no. bar. in. l. labeo ait ſi arbiter. alias icipit arbiter. §. i. ō. de arbi. ⁊ qd no. Bar. i. l. lutius. §. labeo. ō. de admitu. vbi ponit q̃ſtionem de caſtellano.
f ¶ Non credo. vide. ō. in pxi. col. in apoſtilla q incipit. adde Bal.

ſeu intellecte a iure: vel erat obligatus per reſcriptũ p̃ncipis: ⁊ tunc ſnia tollit oẽ vinculum qz eſt paris potentie. ar. l. de qbus. in fi. ō. de le. Item intelligo illaz. l. qñ abſolutoria ſequtur qñ non p bar: ſed ſi ſequereẽ abſolutoria exceptiõis pemptorie obiectum tũc tollit oẽ vinculuz: vt dixi. ō. e. l. ſi plures. ⁊ per doc. in. l. exceptiões. C. de pro ba. Tertium exẽplum eſt in iureiur[a]. inuit q tollatur ciuilis ⁊ naturalis remanet: nõ eſt vez imo naturalis tollitur ⁊ ciuilis elidit: vt. l. ſticbuz. §. naturalis. j. de ſol. ⁊ l. pe. ō. de iureiur. ⁊ l. ij. eo. ti. ſed dicit By. verum in iuramento voluntario ſed ſi loquimur in iuramento neceſſario delato a iudice parte inuita: tunc tollit ciuilẽ ⁊ naturalis remanet. ita itelligit Jac. ⁊ Guil. in. l. ij. de iureiur. Quartũ exẽplum[b] eſt in pacto: ſed nõ põt dari exemplum q tollat ciuilem: qz cauſat ex cõſenſu: ⁊ ideo tollit naturalẽ: ſed bene põt tollere pactũ vtrũqz: vt. l. ſi vnus. §. pact[o]. ⁊ l. ſi tibi decem. §. q̃dam. ō. de pac. ⁊ eo. ti. l. ab emptiõe. nõ ergo repio q tollat ciuilem ⁊ remaneat naturalis. dz ergo intelligi hec. l. qñ tollitur ciuilis ⁊ remanet naturalis ⁊ orit exceptio mere pſonalis. ¶ Quero exẽpluz glo. que eſt hic dat multa exẽpla pro maiori pte non vera. primũ eſt in deportato. nec ob. l. ſi debitor[a]. qz ibi poſtea fuit acceptus. ita dicit glo. dedi vobis glo. diſcordantes in. l. fi. ō de duo. re. ſed iſta glo. eſt cõtra caſuz. l. quotiẽs. in fi. iuncta. l. i. j. d noua. remanet ergo iſtud exemplũ non bonũ cũ oĩs obligatio tollat reſpectu pſone debitoris: ⁊ tranſfundit in fiſcuz vt dixi in. d. l. fi. de duo. re. ⁊ d. l. ſi debitori. Secũdum exẽplum eſt de relegato qd By. reprehẽdit: qz nulla tollitur p relegationẽ: vt. l. relegati. j. de interdic. ⁊ rele. Tertiũ exẽpluz eſt in capite minuto: qa dedit ſe ad arrogandũ: remanet naturalis ⁊ tollitur ciuilis: vt. l. ij. ō. de capi. dimi. ſz iſtud exẽplum nõ eſt bonũ: qa de iure ciuili: licz tollatur tñ ex edicto p̃toris de capi. di. reſtituit i eum vtilis: ſed tu poſſes dicere q nõ in totũ reſtituit: ſed inquãtũ facere põt per ti. ō. qd cũ eo. ergo in eo q non reſtituit adaptabitur huic. l. ſz dico q in totũ reſtituitur: nec per ti. qd cũ eo tollitur ciuilis in aliquo lz ꝓdemnatio moderetur: vt. l. pe. j. e. ti. ⁊ ſic non põt adaptari illud exemplum. Quartũ exẽplum[b] in cedente bonis q tollitur ciuilis ⁊ remanet naturalis. ſed tu habuiſti glo. in. l. heres a debitore. §. q ſi ſtipulor. ō. e. q vtraqz tollit ſed nõ eſt veruz: qz nulla tollit: ſed paratur exceptio: vt. l. ex cõtractu. de bo. auc. iudi. poſ. Item apparet q de poſtea acqſitis põt cõueniri per. l. is qui. ⁊ l. qui bonis. ō. de ceſ. bo. no. per Ly. in. l. i. in. viij. q. C. q bo. ce. poſ. Quãtum exemplũ eſt in debitore q ius iniquũ ĩpetrauit. By. Jac. de are. ⁊ Ray. iſtud exẽplum tenẽt tanq̃ verũ. ſed videt q nõ ſit verum qa priuilegium[c] p qd abſorbet in totũ ius alterius non valet: ut. l. quotiens. C. de p̃ci. impa. offe. niſi dicat q in p̃uilegio fuit poſitũ. nõ obſtante tali. l. ſciz. l. quotiẽs. ⁊ l. reſcripta. ⁊ glo. ſic ſo. i. l. iij. §. ſi is pro quo. ō. qd qſqz iuris. ¶ Item op. q ſi hoc ẽ verũ tũc fideiuſſor hẽbit regreſſum cõtra me: vt. l. cum lex. ō. e. ⁊ ſic p̃uilegiũ nullius erit utilitatis mihi. Mar. aũt dicit q opponã exceptionẽ ꝓtra fideiuſſorẽ: qz impetraui q a nullo creditore poſſim ꝓueniri. ⁊ ſic erat p̃uilegium: ſed ſi ponis: vt glo. inuit q cõtra creditorẽ hẽbam tãtuz priuilegiũ: tũc ex pſona mea ſubibo iudicium p fideiuſſore: ut. l. idẽqz. §. ⁊ gñaliter. ō. man. ⁊ ſic erit bonũ exẽplum: ⁊ hoc ſentit glo. duz alle. §. ⁊ gñaliter. Itẽ hoc intellige qñ in obligatiõe ẽ datio: ita q fideiuſſor põt cõueniri ex pſona ſua et eſſe in mora. ſecus ſi eſſet tale factũ q ſtipulatio nõ poſſet cõmitti niſi ex pſona p̃ncipalis: vt. l. cũ filius. §. i. ō. de v. obli. ⁊ qd no. p doc. C. de vſur. rei iu. l. fi. extra glo. põt dari exemplum in. l. i. C. de fide. mino. vbi p reſtitutionẽ ciuilis tollitur. hoc verũ eſt. tñ qdam dicũt cõtra ⁊ remanet naturalis cui accedit fideiuſſor ⁊ ipſe tenetur. Bat ſextũ exemplum glo. q pactũ pſonale ſit factuz q glo. nõ placet: qa tũc naturalis tollerẽt: non credo[f] q glo. bene dicat: qz nulla tollitur p illud pactũ pſonale: ſed eſt dilatoria ad tpũ incertuz. ⁊ ideo non credo q aliq̃ tollatur: imo ſubeſt naturalis ⁊ ciuilis cui opponit illa dilatoria: vt inſti. de excep. §. tp̃alis. naturalis tñ remanet qd exemplũ nõ eſt bonũ. Item non procedit hoc exemplum p. l. ſi vbi. §. pactũ. ō. de pac. vbi in vita rei p deſt fideiuſſorib[o]. Septimũ exẽplum glo. ẽ qa qdam ſunt q ponũt exẽplum qñ ſublata ẽ ciuilis naturali remanẽte cui acceſſit fideiuſſor: ⁊ tunc tenet: ⁊ differt iſta a p̃cedentib[o]. qz. ō. p̃mo fideiuſſit poſtea eſt ſecuta liberatio a ciuili remanente naturali. hic vo primo fuit liberat[o] a ciuili poſtea acceſſit fideiuſſor naturali. ¶ Sed op. ō. e. l. ſiqs poſtq̃. So. ibi errãter itercessit. Octauum exẽplum glo. eſt q fuit liberat[o] tpe non p̃ſcriptione ſed pacto qd glo. nõ placet: qz tũc eẽt exceptio coherens rei nõ pſone. p̃terea By. dicit q iſtud tacitũ pactũ tollit naturalem ſicut expreſſum pactũ: vt. l. eũ qui ita. ō. de ver. obli. vbi dr poſt tpus exceptio taciti pacti obſtat: ⁊ ſic eadem rõne impedit illud tacitũ qua rõne exp̃ſſuz vt. l. cũ qs. ō. ſi cer. pe. ¶ Quero q̃ pars eſt vera iſtius alternatiue: ⁊ dicit glo. q p̃ma gl. nõ bñ dicit: qz alternatiue. l. vtraqz eſt vera: vt dixi in. l. ſi is qui ducẽta. §. vtrũ. ō. de re. du. ⁊ doct. dicunt i. l. cũ qdam. C. de v. ſig. p. l. qntus. in fi. ō. de au. ⁊ ar. le. ⁊ l. i. ō. qd ui aut clam. eſt ergo vtraqz va i ſuis caſib[o]: qa nouatio qñqz tollit ipſo iure qñqz ope exceptõis: vt. l. pe. j. de p̃to. ſti. ⁊ ibi dicã.

Ex. l. ſequenti.

¶ An exñs in aliquo loco mãdans homicidiuz comitti in alio loco poſſit ꝓueniri in loco delicti cõmiſſi: ibi. Et hoc.

§ Jut proponitur.

Mandãs ſimpliciter vr mãdare in euz locũ in quẽ p̃ncipalis p̃miſit ſe ſoluturum. h. d.

¶ Not. q ſimpliciter mãdando tibi q mutues videor mãdare etiã q cõuenias cũ debitore de loco ſolutiõis: ⁊ ibi ego videor cõtrahere: ⁊ ſic tale mãdatũ non reſtringit ad certũ locũ. ſed videt referri ad locũ in quo ꝓtrahit vere vel ficte: vt hic. ¶ Et hoc facit ad qõnem[g] qdam exñs i ciuitate iſta mãdauit qbuſdã: vt interficerẽt quendam in ciuitate florẽtie. ſecutũ eſt homicidium. ¶ Quero an ibi vbi eſt cõmiſſum delictũ. ſ. florentie ille mãdans poſſit accuſari ⁊ conueniri. ⁊ Ja. de are. format iſtã. q. hic. ⁊ dicit q ſic[b] arguẽdo de ꝓtractib[o] ad delicta: vt. l. tã ex cõtractib[o]. ⁊ l. oẽz. ō. de iudi. p hoc videt caſus in auẽ. qua

facit ad queſtionẽ. Quidã exiſtẽs bononie mãdauit vni: vt interficiat quẽdam in ciuitate florẽtie ſequuto homicidio: an mãdans poſſit conueniri florẽtie. vrõ bal. in. l. fi. in pn. C. ſi a nõ ꝓpe. iu. ⁊ i. l. nõ ſoluz. §. ſi mandato. j. de iniur. ⁊ i. l. p̃tor. §. hoc aũt edicto. j. ui. bo. rap. per do. Ant. i. c. fi. de fo. ꝓpe. p gemi. in. c. fi. de homici. in. vi. p bar. i. l. ſi annua. ō. d anle. ⁊ bal. in. l. nõ ideo. C. d accu. vide q̃ dixi i. l. libellorũ. j. de accu. ⁊ in. l. qd ait lege. j. de adul. vbi videtur tenere opi. richar. d qua hic.

ADDE paulũ de ca. hic ⁊ bal. cõſilio ccxi. iiij. lib.

b ¶ Et dicit q ſic. Quid ſi p̃tãs bononie cõmittit p̃tãti florentino exaſatione teſtis florentini q corã eo dic falſum quis cognoſcet. bal. i. l. nullã. C. d teſti. dicit q p̃tãs bonõie ⁊ etiã vterqz ⁊ ibi etiã ſubdit qd ſi nũci[o] refert ſe citaſſe ⁊ non citauit. vbi dz puniri.

a ¶ Sed aduerte. Adde ꝙ si ego existens imole. vēdo tibi existēti bononie ꝑ nuncium vel per epistolā. vbi ꝛctus dicek celebratus bal. per illū tex. i. l. multū in pe. col. C. si qs alteri vel sibi. dicit ꝙ bononie. ADDE an delictū ceptū i vno territorio ⁊ finitū in alio debeat pūiri ꝑ iudicē vbi ceptū ē. vide bal. cōsi. cxxxix. iij. lib. Et an mādans puniat sicut faciens ꝑ eundē psi. lij. ij. lib.

b ¶ l. is qui opē. Lū bar. transit ¶ De. de anc. i cle. i. ut lit. penden. ad qd̄ inducit gl. ibi.

c f Ideiussor possit numerare vide bar. i. l. non solū. i. §. morte. in. ij. q. pn. dū tractat de ꝓtestatione ibi bitoria ⁊ maxime in. xiij. col. ff. de no. op. nū. ⁊ bal. in. d. l. ticius inherēdo illi littere nec facit mentionē de opi. bart. h. ⁊ per bal. i. d. l. tam mādatori. ad fi.

d ¶ l. tā mandatori. Et faciunt hec ad. q. fideiussor denunciauit creditori: vt ageret ꝗ debitorē: qz forte dissipabat bōa sua ⁊ aliter tenere nolebat nunqd creditor teneatur agere doc. cōiter i. c. cū ꝑ quoeꝗ eo. tenent ꝙ nō ꝑ istuz tex. nisi fideiussor eēt acceptat⁹ in id qd̄ nō posset exigi a debitore ꝓncipali. ar. l. fideiussores. j. e. sed fm abb. i. d. c. cū ꝑ quo. istud dictuz non ꝓcederz hodie ꝑ auē. ꝓnte. C. de fideius. vbi fideiussor hodie nō potest ꝓueniri: nisi in eo ꝙ non ꝓt exigi a ꝓncipali. iō eadem est rō in fideiussore si exp̄sse nō acceptato i eo qd̄ exigi non pōt. iō intelligitur dcm̄ doc. qñ fideiussor renunciasset priuilegio fm euz. ⁊ vide pau. d ca. i. l. si fideiussor. in pn. s. e. ADDE ꝙ pau. hic dicit ꝙ si cā superuenit de nouo ꝙ creditor dz abstinere a numeratione ꝓmissa ad denūciationē fideiussoris. qz etiā si nō denunciasset deberet abstinere ne fiat ꝓiudicētū ipsi fideiussori q censek fideiussisse aio recupandi a ꝓncipali nō fideiussurus si ꝓtrariū sciuisset: sed reb⁹ sic stantibus. Si vo cā nō supuenit: sed ipse fideiussor fuit negligēs inuestigare de qualitate illius. Si creditor sine vecō dia ꝓt abstiere dz facere qa sibi ñ nocet ⁊ alteri ꝑ dest alias ipe sentit iputandum fideiussori q diligēter nō iuestigauit.

in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi oz. fm vnā lec. idem videt tenere Ricar. ma. sed qdaz referunt By. dixisse ⁊ cōsuluisse ꝙ non pōt cōueniri: nisi in loco in quo fuit mandatū. ⁊ assignat rōnez: qa ibi fuit cōmissum delictū. ergo ⁊c. sed nō credo fuisse By. Sed aduerte⁹: vt hanc. q. intelligas opz nos scire vtrū mandans delictū cōmitti puniat ex delicto vel ex mādato. ⁊ glo. s. de seruo corrupto. l. i. §. psuadere. dicit ꝙ alias ꝓterq̄ in actōe sui corrupti mādās punit ꝓp mādatū: sz i actōe serui corrupti punitur nō ex mādato sed psuasione. idez no. insti. de ob. que ex delic. nas. §. ope. ⁊ hoc est qd̄. l. dicit ꝙ ille q ꝓstat opem furto tenetur furti: vt. l. is q opez⁹. j. de fur. q. d. tenetur ex furto ꝓp opez. ⁊ hoc est qd̄ dicit lex ꝙ tūc incipit teneri cū delictū cōmissum est: vt. l. siqs vxo. §. neqz ꝓbo. j. de fur. ⁊. l. siqs seruo. §. i. eo. ti. vñ ex delicto tenet nō ex mandato. Item videam⁹ an ratihabitiōe: qa ex ea nō oritur actio: sz ex nego. gest. pp ratihabitiōem fm veraz opi. vt dicit tex. in. l. si pupilli. §. itē q̄ritur. s. de ne. ge. lz glo. ibi aliter dicat. facit. s. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. deiecisse ⁊. §. seq. vnde sicut ratihabitio trahit ad me negociū ⁊ delictum ita mandatū. Sed cōtra hoc: qz videm⁹ in cōtractib⁹ vbi qs obligatur ex mādato. So. illud est verū in obligatiōe que oritur inter mādantem ⁊ eū cui mandat: vt in toto tī. mādati. sz in obligatiōe qua tenereť alteri: vtputa mādasti ticio: vt gereret negocia mea lz inter te ⁊ ticiū cōtrahat obligatio ex mādato: tñ inter te ⁊ me oritur obligatio ex negocio gesto ꝓpter mandatū: vt. l. ita autē. §. gessisse. s. de admi. tu. sed in delictis inter mādantē ⁊ eū cui mandatur nō orit actio mādati: qa est nullum: vt. j. e. l. si a reo. §. fi. ⁊. l. si reum. §. rei turpis. s. manda. ꝛclu ditur ergo ꝙ ex delicto punit. ¶ Item ꝛtra predicta facit. j. d pe. l. aut facta. in pn. sed solue: ut ibi. hoc ꝓmisso cum teneat ex delicto ⁊ delictuz est cōmissum florentie: ergo ibi dz puniri qa ibi deligt. dicaz. j. de iniur. l. non solū. §. fi mādato.

Ex. l. sequenti.

¶ An cū creditor differt agere in necem fideiussoris sibi ꝓiudicet: ibi. Sed q̄ro. Et an cum fideiussor denūciat creditori ne numeret possit numerare: ibi. Quero si. Et an cum ꝓmisi sub spe numerationis tenear tibi dare ⁊ tu accipere: ibi. Sed tunc.

f **Ideiussor.** Si ad denūciatōnem fideiussoris debitor idone⁹ nō exigitur creditori non iputat. h. d. ¶ Op. de. l. fideiussoris. s. e. Solu. ibi fuit accept⁹ in eo qd̄ a reo exigi nō posset hic simpliciter fm glo. rō: qz qñ est acceptus simpliciter tūc ꝓncipalem esse idoneuz: vel non: nō est cā dande actiōis in fideiussorē: ideo nō est qd iputetur creditori. sed in cōtrario ꝓncipalem nō esse soluendo est cā dande actōis in fideiussorez ideo ei⁹ denūciationi dz credi. ¶ Op. s. de euic. l. si cū venditor. gl. nō soluit. By. soluit ꝙ ibi habebat emptor cām a vēditore hic nō. sed Oldr. soluit ꝙ ibi nō fiebat denūciatio ad exigēdum: sed cū ad hoc tēderet fiebat: vt aliā actōem ītentaret. sed istud est diuersificare casum: sed fm rōnem adhuc durat. cōtra. q̄re. n. ibi dz sibi denunciantī credi hic nō. dic ergo ꝙ illō ibi agere erat cā dande actiōis cōtra denūciationē: ideo dz fi bi credi. ¶ Quero vtrū hec. l. sit correcta glo. tā git ⁊ non ꝑfecte. puto ꝙ ista lex sit correcta: qa hodie reum eē idoneū vel nō: non est cā dande actiōis vel denegāde cōtra fideiussores ꝑ auē. ō fideiusso. nisi eēt renūciatū illi bñficio. ¶ Sz q̄ro qd si creditor differt agere in necez fideiussoris. Rūdeo nocet sibi: vt. s. ō aq̄ plu. ar. l. i. §. idēqz. de rei vendi. l. in fundo. ſz glo. sed puto ꝙ tunc videat facere in fideiussoris necē qñ hoc ē cā dā de actōis cōtra fideiussores: vt dixi. alias nō: qa vtitur iure suo: sz eo casu posset uti fideiussor remedio. l. fideiussorib⁹. s. e. s. ꝙ offerat ⁊ petat sibi actiōem cedi vel vtat remedio. l. fideiussor. j. e. l. offerre. ¶ Quero fideiussor denunciauit creditori ne numeraret: an creditor possit numerare⁶: ita ꝙ nō noceat fideiussori. glo. dicit ꝙ ista qō est sabbatina. ista qō tangit per glo. s. de p:ocu. l. ticius. ⁊. C. de nō nu. pe. l. tam mādatori⁹. ⁊ ibi Ly. nil dicit. ⁊ in Spec. de fideius. §. i. ꝓ. qd si fideiussor. qdā dicūt talē denūciatōz valere: vt. l. i. §. sz si ego. s. qd̄ iussu. Alij distinguūt an fideiusso: hēat iustā cāz denūciādi aut nō: vt. s. mā. l. si boiez. ſz Uber. de bobio. Alij dicūt aut erat res integra aut nō. tu dic aut creditor erat obligatus numerare: ⁊ tūc denūciatio non ꝓdest aliqd fideiussori. aut nō erat obligat⁹: ⁊ tūc secus. ar. pro hoc. s. de pub. l. siqs ꝓhibuerit. ⁊ de consti. pe. l. vtrū cum. l. seq. ⁊ hoc cōiter tenet. ¶ Sz tūc quero ꝓmisisti mihi centū sub spe future numerationis: an sis obligat⁹ recipe⁶ ⁊ ego tibi dare. tex. videt ꝙ nō: vt. s. si cer. pe. l. qui pecuniā. sed dico ꝙ si creditoris interest debitor tenetur recipe vel interesse prestare: vt. s. de ver. obli. l. q rome. in pn. ⁊ quod ibi no. nā tpe quo se obligauit videt actū ꝙ recipiat. sed in creditore puto ꝙ teneat numerare si debitoris interest vel interesse p̄stare: vt. l. si penā. s. de ver. obli. ¶ Sed q̄ro vnde oritur obligatio qua creditor tenet. rūdeo ex stipulatiōe si intercessit: vt. d. l. si penā. alias lz tpe ꝓmissionis sit actum ꝙ numeret: tamē hoc pactū est nudū: nec pōt vestiri ad cōmoduz debitoris coherētia ꝓmissionis ⁶que est facta ꝑ aduersario. puto tñ ꝙ creditor possit soluere et fideiussorē obligatuz hēbit: quia cogit numerare: vt verecūdiam euitet que eēt ei non obseruare promissa: vt. l. qntus. s. man. ⁊ de ali. leg. l. pecunie. in fi. ⁊ no. s. de publi. l. siqs ꝓhibuerit. qd̄ puto verum si debitor est eiusdē conditiōis. secus si mutauerit statum: ut qa factus est nō soluendo tunc nō esset sibi verecūdia. ar. l. is a quo in fi. vt in pos. lega.

i **Ater creditorem ⁊** debitorem. ¶ Ex ꝓbis cōtractus colligitur fideiussorem tenere in id qd̄ minus ex venditione pignoris posset redigi. h. d.

s **Icut reus.** Etiā fideiubendo non pōt quis factū alienū promittere. h. d. Glo. que ē hic non eget alia recitatione: nisi vt dixi. s. e. l. si quis pro eo. in pn. vbi est bona glo.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter fideiussor dicat in culpa propter sē tentiā ꝛtra eū latam: ibi. Quero. Et an ſnia lata cōtra fideiussorē sine sui culpa noceat debitori: ibi. Scō. Et an ſnia lata cōtra ēptorē vel fide

c ¶ Obligat⁹ recipe. Quādo ō bitor teneat recipere pecuniaz. vide bal. i. d. l. si voluntate. C. de do. ꝓmis. fa. qd̄ no. bar. in. l. ij. §. mutui. s. si cer. pe. adde tam ꝙ qñ aliqs dz recipe aliqd ꝙ cursu tpis pōt deteriorari: vt vinū vel granum qd̄ nō cogit recipere ante tp̄s ⁊ istud ē dcm̄ guil. de cu. in. l. cōparatōes. C. de fi. instru.

f ¶ Coherentia ꝓmissiōis Et sic no. casum i quo pactum nuduz est efficax. ad de Bart. in d. l. quintus. Alexā.

g s Icut re⁹ No. tex. ꝑ cōi practica notariozū dicētiū in instrumento fideiussiōis talis ꝓmisit se facturū ⁊ curaturū ꝙ ticius soluet ꝙ lz ꝓmittat factum ꝓpriuz nihilominus vt fideiussor hēbit hodie excussiōis beneficiuz. pro quo vide qd̄ no. Bar. i. l. bi q. s. e. i fi. vide glo. i. h adde qd̄ le. ⁊ no. in. l. fi. in fi. s. si cer. pe ta. vide bar. i rub. j. iu. sol. prope finez.

iuſſorem p iniuriã noceat alteri quo ad actionẽ dandã contra aliũ: ibi. Quero. Et de qua culpa intelligat de eo q̃ ſupra dictũ eſt: ibi. Quero dixi. Et an culpa p̃ſumat: ibi. Quero ſecundo. Et an cũ fideiuſſor ſuccũbit in actione mãdati poſſit petere ſumptus litis: vide in fi.

e **Exceptione.** Iniurioſa ſnia lata ꝓtra fideiuſſorem ſui culpa nõ p̃iudicat debitori. h. d. In tex. ibi iniuria iudicis quẽ p̃uocaſti contra te dicendo ſibi vituperiũ Jac. de are. ¶ Op. q̃ iniuria facta vni nocet alteri: vt. l. ſi fundus. i fi. ſ. loca. ꝛ. l. ad eos. ſ. cõmo. glo. non ſo. tu dic q̃ hic nõ nocet alteri quo ad actionẽ dandã cõtra alterũ: ſed ibi nocet ad exceptionẽ parãdam cõtra aliũ: ſed nec etiã ad exceptionẽ p̃deſſet ſi ipe fuit cã iniurie: vt. l. ſi merces. §. culpe. ſ. lo. ꝛ hic ꝛ de hoc Ly. ponit diſtinctionẽ in. l. ſi de fundo. C. loca. ꝛ an quo ad exceptionẽ alteri noceat iniuria: dic vt ibi. ſed an quo ad actionẽ dãdaz ipe non bene dicit: ideo dicã hic. ¶ Op. C. qũ prouo. nõ eſt ne. l. i. So. hec ſnia nõ continet expreſſum errorẽ. ¶ Quero qũo fuit cõmiſſa culpa a fideiuſſore. dicit glo. q: dãnatus fuit ꝛ nõ appellauit: ꝛ iſtud exẽplum eſt bonũ in ſe: nõ tñ in iſta. l. q: nõ appellare non eſt cã dãnationis iniuſte: ſed ẽ cã nõ faciende reuocatiõis. Sol. dicit glo. q̃ exceptõez no noppoſuit qõ verũ eſt in ſe: p. l. ſi fideiuſſor. ſ. mãda. ſed nõ in hac. l. q: tex. dicit q̃ exceptõez vſus. Aliud exẽplum eſt q̃ nõ p̃bauit: vel per min⁹ idoneos teſtes: ſed iſtud nõ eſt bonũ: q: ſic ſnia eẽt iuſta: qa ſm p̃bata reſpectu iuſticie humane. dat ergo exẽpluz Ja. de are. q̃ fuit iniuriat⁹ iudici: ꝛ dixit ſibi vitupium: vel dic q̃ exceptionẽ oppoſuit ſed inepte: vel dic q̃ cõduxit aduocatuz min⁹ peritũ q̃ neſciuit allegare iura p̃tis vel nullũ cõduxit. ar. eius qõ no. ſ. ſol. ma. l. ſi ab hoſtibus. §. i. ¶ Secũdo q̃ro dicit hic ſi culpa tua: qd ſi ſine tui culpa. glo. dicit idez. ꝛ hic ſubaudi maxime ſm Ja. ꝛ idem By. contra videtur tenere glo. in. l. ſi per imprudentiam. in p̃nci. ſ. de euic. ꝛ glo. in. l. ſi quis prohibuerit. ſ. de pub. ꝛ Ja. de are. dicit q̃ glo. cõtrarie ſunt vere: ꝛ iſta no. ꝛ allegat. l. ij. §. ſolent. ſ. de here. vẽ. ꝛ idem Oldr. ſed in iſtis dictis duo ſunt inculcata. vnũ eſt vtrum iniuria facta fideiuſſori noceat p̃ncipali⁹. Scõm eſt utrum iniuria facta emptori noceat venditori: ꝛ in fideiuſſore ꝛ principali tene opi. Ja. de are. cõtra iſtaz glo. p iſtã. l. ſumptã a cõtrario ſenſu: ꝛ per. l. ſi p̃curator. §. ſi ignorãte. ſ. man. p̃bo per ſimile. negociũ illud nõ p̃tinet p̃ncipaliter ad fideiuſſorẽ ſed ad reũ p̃ncipalem. mõ ſnia lata contra eũ ad quẽ negociuz nõ ſpectat p̃ncipaliter non nocet ſibi: ſed dño licet iniurioſa: vt. l. etiaz. C. man. ꝛ ſic in fideiuſſore ꝛ p̃ncipali. In alio videlz de emptore ꝛ venditore male dicũt glo. cõtrarie ꝛ Ja. de are. ꝛ Oldr. qa dicũt cõtra. l. ſi per imprudentiã. in p̃n. nã q̃liter põt poni q̃ culpa p̃tis ſit iprudentia iudicis. certe nõ: ſed culpa ipſius iudicis ꝛ eius q̃ fecit eum eſſe in illo officio: ꝛ ideo nõ datur regreſſus ipſi emptori: qa p̃iculuz caſus fortuiti p̃tinet ad emptorẽ facta emptione: vt. l. neceſſario. ſ. de peri. ꝛ cõmo. rei ven. ꝛ. l. i. C. de peri. ꝛ cõmo. rei uen. ſed illud qõ fecit iudex fuit caſus fortuitus⁹ quo ad partes: ideo ad emptorẽ ſpectat. facit q̃ docto. tangũt in. l. emptori. C. de euic. nõ tñ dicunt iſta ad. l. ij. §. ſolent. ſ. de here. vendi. Rñdeo q̃ ibi ẽ cãus ꝓuerſus ad. l. ſi p imprudẽtiam: q̃ ibi fuit lata ſnia cõtra venditorem ad quẽ nõ ſpectabat p̃iculum rei. ¶ Quero ꝛ reuoco in dubiũ an ſnia cõtra vnũ lata per iniuriã noceat alteri quo ad actionẽ dandã contra aliũ. Boct. in. d. l. ſi de fundo. C. loca. dicunt indiſtincte q̃ nõ. Tu ꝛo dic. aut queris an noceat alteri hoc ẽ ei pro quo eſt lata: an cuidã exẽneo. Primo cãu aut eſt lata pro eo ꝛ ad eius vtilitatẽ ꝛ cõmoduz ꝛ poteſt ei nocere: vt ꝓtra eũ actio deẽ: q: nõ põt dicere ſententiã iniquã vel nullã: vt. l. ſi ſeruus pluriuz. §. i. ſ. de leg. i. ꝛ no. ſ. de ver. obli. l. ſtipulatio iſta. circa p̃n. in gl. magna. aut eſt lata pro eo ſed nõ ad eius vtilitatẽ: vt in cã crinali: ꝛ tunc iniurioſa ſnia nõ põt accuſatori p̃iudicare vltra id qõ per eũ petitum ẽ: vt ꝓtra eũ poſſit dari actio ex vigore eius ſnie: vt. ſ. de bo. libe. qui cũ maior. §. qd ergo. ¶ Secũdo cãu dic. aut ſnia fuit iniuſta culpa p̃tis ꝛ alteri nõ nocet: vt ꝓtra eũ detur actio: vt hic. ſic dz intelligi. l. ſi pro eo. C. mã. aut pars nõ fuit in culpa: ꝛ tũc aut ad illum cõtra quẽ eſt lata ſnia non p̃tinebat negociũ p̃ncipaliter: ſed ad alium. ꝛ tũc põt alteri nocere: vt cõtra eũ ad quem p̃ncipaliter p̃tinebat detur actio: ut hic a cõtrario ſenſu. ꝛ. C. mã. l. etiã. ꝛ. ſ. man. l. ſi p̃curator. §. ſi ignorãtes: niſi ei poſſit opponi culpa p̃uocationis omiſſe: vt. d. §. ſi ignorãtes. aut negocium p̃tinebat p̃ncipaliter ad eũ ꝓtra quẽ eſt lata: ꝛ tũc aut ad eũ cõtra quem eſt lata rei p̃iculum pertinebat: ꝛ tũc ſibi nocet ꝛ nõ alteri: vt. l. ſi per imprudentiã. ſ. de euic. aut ad aliuz pertinebat p̃iculum: ꝛ tũc ſibi nocet: vt. l. ij. §. ſolent. ſ. de here. vel ac. ven. ¶ Quero dixi ſi culpa ſua hoc accidit iputet ſibi de qua culpa itelligatur? Rñdeo de illa que venit ex natura cõtractus de quo tractat. ¶ Quero ſecũdo an in dubio preſumatur culpa. Glo. q̃ nõ ꝛ bñ. ꝛ lz alias dicat q̃ in dubio p̃ſumitur p̃ ſnia: vt. l. herẽnius. §. gaia. ſ. de euic. tñ hic ponit pro cõſtanti ſniam eſſe iuſtã: ſed dubitabat de culpa partis: an ille q̃ dicit dz p̃bare: ꝛ ſic ſit cautus aduocatus. ¶ Quero de qua exceptione loquitur hic? Reſpondeo de ea que p̃ueniebat ex p̃ſona rei: vel ei reo poterat p̃deſſe. alias ſecus: vt no. in. l. ſi fideiuſſor. §. q̃dam. ſ. mã. ¶ Quero an reus teneat dare fideiuſſori p̃bationes ad huiuſmõi exceptionez? Rñdeo ſic: vt. ſ. de ac. emp. l. ſi creditor. C. de fideiuſ. l. inſtrumẽta. ¶ Quero q̃ fideiuſſor ſuccumbit: an in actõe mãdati recuperabit ſumpt⁹ litis. Rñdeo ſic. ar. C. mã. l. etiã. ꝛ. ſ. manda. l. ſi mandato meo. §. ſi fideiuſſor. poterit etiã: vt puto pendente iudicio petere a reo: vt ſibi pecuniam pro expẽſis det: q: eius negociũ gerit: vt. l. ſi vero nõ remunerãdi. §. fi. ſ. manda.

Ex. l. ſequenti.

¶ Stante ſtatuto q̃ pro vulnere qs ſoluat. c. et pro homicidio mille. ſi accuſat⁹ de vulnere dedit fideiuſſorem de iudicio iſti: ꝛ iudicato ſoluẽdo poſtea vulnerat⁹ moriatur an fideiuſſor teneat ꝛ mille: ibi. Querit By.

f **Ideiuſſores magiſtratuũ.** ¶ Qui intercedit p̃ officiali ſimpliciter videt intercedere in ꝛtereſſe nõ in penaz ex maleficio ipoſitam. h. d. Mo. facit. j. ad muni. l. bertus. §. fi. ꝛ ideo fiunt hodie ſtipulatões magis large: vt p̃mittat ad intereſſe ꝛ penã ꝛ ſolvere oẽm cõdemnationẽ q̃ de eo fieret ꝛc. ¶ Querit hic By. ſtatutũ⁹ ẽ q̃ pro vulnere qs ſoluat. c. pro homicidio qs ſoluat mille. cõtingit q̃ accuſatus de vulnerib⁹ dedit fideiuſſorem de iudicio iſti ꝛ iudicato ſoluẽdo. poſtea vulnerat⁹ ẽ mortu⁹ ꝛ reus eſt ꝓdemnatus in mille: an fideiuſſor teneat. hic videt q̃ non. ꝛ. j. eo. l. fi. ꝛ. ſ. de in lit.

endũ eſt. dicẽ q̃ nõ p̃ iſtaz rõnem: q: videt ſe ad ſolita obligare. l. fiſtulas. §. frumẽta. ſ. de ſ. empti. dat etiã cautelaz ange. q̃ ſi qs ſtipulat⁹ fuiſſet de euictõne. ꝛ fecit in inſtrumento poni hec verba ꝛ qñz aliomõ ꝛ qualitercunqz: q̃ tunc vẽditor tenerek etiaz ſi res fuiſſet euicta p cõpromiſſum quo cãu: lz ſi ueniat euictio. l. ſi dcm̃. §. fi. ſ. de euicti. tñ ſi fuiſſet dictũ: vt. ſ. dixi tunc veniret euictio. gl. ẽ fin. in. l. cuz pẽa. ſ. de arbi. de qua etiã meminit bal. in. l. ſi dom⁹. in §. de euictõe. ſ. de le. i.

c ¶ Quero. ſi fideiuſſor ſuccubuit in lite an recuperet ſumpt⁹: ꝛ an pendẽte lite petere poſſit ſumpt⁹ p lite a reo. ad de quod no. bal. in. l. cum teſtõ. de teſta. ma.

e Exceptione. noceat p̃ncipali. vtrũ iniuria facta fideiuſſori noceat principali et vtrũ iniuria facta empto ri noceat vẽditori: vide plene in. c. fi. de emp. ꝛ vẽdi. Ly. i. l. ſi d ſucto. C. lo. ꝛ q̃ no. i. l. fi. C. d ac. ẽp. ꝛ vẽ. limita h niſi venditor fuiſſet p̃ns i iudicio ſm glo. no. in. l. emptor. C. d euic. ꝛ de fideiuſſore. vide Bal. poſt glo. in. l. ſi p ea. i fi. C. mãda. ꝛ Jo. an. in regula dãnum: in mercu. vbi tenet opi. Jaco. de are. ꝓ iſtam glo. Pau. d lea. i comento. c ſi vẽditori. in fi. de emp. ꝛ vẽ. in emptione tz iſtã glo. ſecutus Ly. in. l. emptor. C. d euic ꝛ de fideiuſſore vide Bal. in. l. pign⁹ in. iij. col. C. de pigno. vbi videtur tenere idẽ q̃ glo. h.

d ¶ Cãus fortuit⁹. Et ibi iuria iudicis appellat caſus fortuit⁹. Adde Bal. i. l. pign⁹. C. de pig. act. ꝛ ibi vide ꝛ generaliter ad quẽ talis caſus ſpectat. adde bar. i. l. ſi per iprudẽtiã. de euic. ꝛ bal. in. l. falſus. i pe. col. C. de fur. Et qd ſi qs promittit q̃ ẽt ſi p iniuſticiaz fuerit euicta res vult teneri ꝛ iudex tulit ſniaz non ſeruato ordine iudiciario vtz ille teneatur Ang. in ꝓ ſi. cap. xxvi. incip. incipi.

f Ideiuſſores. ſtatutũ eſt p bal. in. l. ij. cũ. l. ſeq. ff. q ſatiſ. cog. ꝛ ibi etiã Ro.

a ¶ Ecōtra videt p quo ē glo. fin. i. l. q ſtichū. s. ō cōſeſ. ſz bal. i. l. trāſigere. C. de trāſa. ⁊ vide bal. i. c. i. qui. mo. ſeu. amittat. an homicida in interim puniri debet.

b ¶ Itē qa habet. adde qd no. Bar. i. l. ſenatus. j. de accu. i pe. q. ADDE paulū de ca. b. q dicit inſpicie dū eē inqſitionem ſi logt de vulnere ſimpliciter: vt fideiuſſor nō teneat. ſi vo loqtur d vulnere mortali. tūc pp illaz aditiōz. ſi cenſet inqſitus ēt d morte ⁊ fidiuſſor tenebitur. ⁊ dicit pſuluiſſe in ciuitate Brixie: ⁊ ita fuiſſe iudicatuz: ſed qd ſi aliqs fideiubeat p aliquo q vulnerauit aliquē ⁊ vulnerat⁹ moriatur ille vo aufugiat nuqd in aliquo teneat fideiuſſor. vide bal. cōſi. cciiij. i. lib. ⁊ vide q voluit Joā., an. in addit. ſpe. in rub. d fideiuſ.

e ¶ Pro aurelio. Vide bal. in. l. fideiuſſor. C. eo. titulo.

iur. l. i. de eo qd cer. lo. l. cētum capue. ⁊ j. pri. §. facit de pe. here. l. itē veniunt. §. ſz cū pdiximus. Ecōtra videtur[a] q teneat: qa tunc videt mortuus cū fuerit vulneratus: vt. s. ad. l. acql. l. ait lex. ⁊ l. huic ſcripture. ⁊ de dam. infec. l. damni. §. ſabinus. Itē qz habet[b] pro facto qd de primo fiendum ē: vt. s. de teſta. mili. l. pe. ⁊ de excu. tu. l. nō tm. facit. s. e. l. ſiqs pro eo. §. ſi nūmos. cōiter cō ſueuit determiari aut tpe quo fideiuſſit apparebat vulnus mortale ⁊ teneat: vt. s. quoq le. l. ſi. in pn. ſi nō apparebat nō teneat. arg. s. ad. l. acquil. l. qui occidit. ⁊ l. in lege. ſm dy. ſed mihi videtur q debeamus aliter dicere. nam fideiuſſores iudicatū ſolul ⁊ ſimiles nō tenent: niſi cū eēt iudicatū ſeu cū proceditur ſup illa actiōe ſeu accuſatione in qua interceſſerūt: vt. l. cū qrebatur. j. iudi. ſo. Eſt modo videre an ſup eadē actione ſeu accuſatiōe ſit modo cōdemnat⁹ in qua fideiuſſor interceſſit: ⁊ de iure cōi bn diceret verum Dy. ut. l. dāni. §. ſabini. s. de dam. infec. qz fuit ītentata accuſatio ex. l. cornelia. cū mortaliter vulnerauit. teneī eni ſiue ſequatur mors ſiue nō: ⁊ tunc eſt ya opi. By. qz tunc dicit mortuus a tpe vulneris. ſed de iure ſtatutoz: qz vna ē pena vulneris: ⁊ alia occiſiōis fideiuſſor iteruenies ſup illo vulnere de hōicidio nō teneī: qa nō ſup eadē accuſatiōe eſt dānatus: vt. j. iudi. ſol. l. cū querebatur. dixi in. l. dāni. §. ſabin⁹. s. de dam. infec. ⁊ ibi vide: ⁊ pdicta ya ſi interceſſerit accuſatiōe iā ppoſita: ſed ſi nulla eēt ppoſita accuſatio ſz ſolum ſup vulnere pmiſit de iudicio iſti ⁊ iudicatum ſolui: tūc teneī. qz tunc videt fideiuſſiſſe in oēm cauſam que ex uulnere deſcēderet: vt. l. ſiqs pro eo. §. ſi nūmos. s. eo.

Pro aurelio. [e] Qui intercedit in ſūma nō teneī ad uſuras. h. d. dic de hoc: ut. l. qro. s. loca. ⁊ l. centum capue. de eo qd cer. lo.

t Utor datus. Si obligatō fideiuſſoris tpe tollitur in aliā traſſundit ⁊ pncipalis remanet ſolutio fideiuſſoris liberat pncipalez ⁊ mandati actionē contra eū parit. h. d. ⁊ eſt diffi/cilis in tex. ⁊ diuido eā. qz pmo format vnam. q. inter tutorē ⁊ pupillū. ſcōo ponitur qd inter pncipalem ⁊ tutorē eundēqz fideiuſſorē qn ſolutio eſt facta finita tutella. tertio ponit qd inter tutorem ⁊ pncipalem ⁊ ſoluit durāte tutela. ſecunda ibi: quis. tertia ibi: lz eni. ¶ Nota q vna actio i aliā tranſſundit: ut. l. quotiēs. §. ſi tpali. s. de admi. tu. ⁊ l. diuor. de neg. ge. ¶ Secūdo no. q inſpicitur cā non titulus actiōis. ¶ Itē no. q tutor non pōt ſe liberare ſe auctore pncipaliter: ſz per quādam ꝓnitiam ſic. ¶ Op. de. l. iij. §. idem ſcribit. s. de pecu. ubi inſpicit titulus ⁊ nō cā. gl. non ſoluit. Ly. C. ad mace. l. ſi filius. dixit ibi q ibi titulus nou⁹ nō trahit originē ab obligatiōe noua. hic ab antiq: ſed illō eſt nihil dicere: qz hic etiā ab obligatōe noua. ſ. ꝓtractu tutele. Tu dic q in cōtrario ex mutatiōe tituli mutat rō legis. ſed hic ex mutatiōe tituli nō mutatur ratio legis qd declara: vt. j. dicā. ¶ Op. de. l. ſi. s. d auc. tu. So. hic videt tex. rn dere q ſua auctoritate pncipaliter nō liberat ſed p qndam ꝓnitiaz. Sz cōtra hoc videtur. l. quotiēs. §. ſicut. de admi. tu. glo. dicit ibi cū iudice. By. dicit: dic ut. l. ſi. s. de auc. tu. vbi glo. dicit q ſe auctore tutor ſoluēdo pōt ſe liberare indiſtincte a pupillo: vt. l. quotiēs. §. ſicut. alio mō q per ſolutionē nō poſſet principaliter ſed per ꝓnitiā ſic: vt. l. i. s. de aucto. tu. ⁊ hanc tene. Et qd hic dicit q ſua auctoritate efficere nō poſſet ⁊c. intellige. ſ. alias q p ſolutionē glo. tn. s. ſi cer. pe. l. ſingularia. in prima gl. dicit q eſt ſpeciale in cā mutui qd eſt falſuz: vt. l. fiſtulas. §. i. s. de ꝓtra. emp. ¶ Quero qliter eſt fideiuſſor liberatus tpe. Rndet glo. qa ad tēpus fideiuſſit: ⁊ intellige q talis liberatio nō porrigebatur ad reū. alias hec. l. nō pcederz. facit. s. de admi. tu. l. pupillus. in fi. ⁊ qd ibi no. ¶ Quero qre hic nō mutatur rō ex mutatiōe tituli actōis: ſed ſec⁹ in. l. iij. §. idem ſcribit. s. d pecu. Rndeo pater cōcedendo peculiū videt velle q filius cōtrahat. ⁊ ſic equū fuit eū obligari ex eius cōtractibus de peculio. ſz nō vult q delinquat. ideo actione ex delicto non teneī. vn ſi ꝓtingit q illa actio q eſt ex delicto cōuertat in actionē deſcendentē ex cōtractu vel quaſi: ſupuenit ratio eqtatis que vult patrē teneri de peculio. que rō non erat pus. ſed in hac. l. nō mutat rō: quia ideo tutor incidit in ſecūdaz obligationē: qz tenebatur ex prima. Item ſoluēdo ex hac ſecūda liberat reum. vnde eqtas eſt, eadem cōtra reum dari actionem mandati ſicut ſi ſoluiſſet ex prima.

s **Jaceo** Pro obligato ſub conditione pōt accipi fideiuſſor ſub duab⁹ conditiōibus copulatiue conceptis. ſi vo diſiunctiue inſpicit qd prius extiterit. h. d. ¶ Op. s. e. l. grece. §. illud. So. dicit glo. refert an in qtitate vel tpe vel in qlitate ſit plus vel min⁹. q. d. hic ē plus qualitate ibi qntitate: vel tēpore qd nō placet: vt. s. e. l. hi qui accessionis. dic ergo ſm By. q hic cum pēdet conditio nullo tpe eſt obligatus in plus.

Sub diuerſis. Si inter obligatiōem pncipalis ⁊ fideiuſſoris eſt diuerſitas ꝓditionis inſpicitur que pcedit. h. d. ¶ Glo. op. de. l. ybis. s. ad le. fal. ⁊ nō ſoluit. Dic q hic euent⁹ inſpicit quo ad impediēdā actionē naſci ex hoc ꝓtractu nō quo ad tollendam aliā actionē ad eūdem effectū tendentem: vt no. per By. in. c. actus legitimi. d regu. iur. lib. vi.

Si reo. Si reus pmittat fundum poteſt accipi fideiuſſor in vſufructu. h. d. ¶ Dicitur hic q ſi principalis pmittit fundū ⁊c. ſed tex. videt dicere cōtra in. l. ⁊ p iuſ iurādum. j. de acceptil. §. illud. glo. nō ſol. dic q in accipiente vſufructū eſt ps fundi in remittente nō: vt ibi. ⁊ rō eſt: ſi teneris mihi ad vſufructū formalē qui tradit mihi a te ⁊ ab alio habeo proprietatem: tunc ille vſufruct⁹ formalis penes me efficietur cauſalis ⁊ erit illud idem: ſed in remiſſione hoc nō pōt cōmittere: teneris mihi ad fundum ⁊ libero te ab vſufructu tn remanes mihi obligat⁹ ad pprietatē qua tradita remanet apd te vſufructus formalis qui nunq fuit debitus. ⁊ ſic eris liberat⁹ ab eo qd non debet: ideo nō valet: qz alia res eſt: vt in cōtrario. facit. s. de y. ob. l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero ſi ticius. §. i. ⁊ qd ibi dixi.

Adeo. ¶ Op. quia ſi ipſe ſeruus interrogat videt fideiuſſor teneri p eodē apud eūdem cōtra. l. heres a debitore. §. i. s. e. ⁊ j. l. pri. ſol. vt in glo.

Si a furioſo. ¶ Op. s. eo. l. marcellus. Solu. vt ibi. ¶ Querit glo. qd ſi ſcienter interceſſit. dicūt qdam eū teneri. glo. cōtra: qa nō eſt pncipalis cui accedat qd placet: niſi iuraſſet: qz tūc videt actū vt valeat oī modo quo melius pōt: vt dixi. s. e. l. ſiqs pro eo. in pn. ⁊ ideo teneī vt pncipalis.

Ex. §. ſequenti.

¶ Non valet pmiſſio indēnitatis facta: vt ma-

d s Jaceo. §. id qd vulgo. p fin dicis. Sindicus non pōt petere ſibi caueri de indēnitate qd tene mēti. ⁊ vide bar. i auē. nouo iure. C. de pēa iu. q ma. iudi. ſecus tn i iudice: vt ſingu. dixit bar. i. l. ſiqs vxori. i §. ſi fugitiuū. j. de furtis. ADDE q pau. de ca. in ducit ēt ꝓ ſocios q faciūt pacta q ſi de maleficio veniēt ꝓdēnandi q qlibet cōtribuat qz tale pcn nō valz ⁊ qn valeat pmiſſio idēnitatis p delicto. vide bal. cōſi. cliij. iij. lib.

leficium committatur.

Id quod uulgo. Pro maleficijs non pōt accedere fideiuſſor: ſed ꝑ obligatōib⁹ deſcendẽtibus ex maleficio ſic.h.d. ¶ No. ſi promitto tibi ſoluere penã ſi cõmiſeris tale maleficiuꝫ non valet talis ꝓmiſſio. qō maxime eſt notandũ pro ſindicis cõmunitatis qui ad petitionẽ potentuꝫ non denunciant maleficia: ⁊ recipiunt ꝓmiſſiones de indemnitate: quia non valet. Sed an valeat pactum quod inuicem faciunt conſortes in tuſcia. ſ. q̃ ſi quẽ eoꝝ cõtingeret cõdemnari pro maleficio oẽs cõtribuerent. Et videt q̃ non: vt hic: qꝛ inuitant ad delinquendum.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ſi pẽdẽte ingſitione accuſator legitimus ſupueniat: an debeat ſupſederi ſup ingſitõe. Et an ſi accuſator fuit bãnitus debeat procedi: ibi. Querit By.

a v Ranniuꝰ. bona lex. Vide glo. no. in. l. debitori. de pac.

v **Rannius.** ¶ Iſta eſt bona lex⁹ ⁊ ſubtiliſ. ⁊. h. d. Per cõfuſionẽ ꝑſona ab obligatione eximit ⁊ eius acceſſorie obligatiões. ſec⁹ in correis ꝓncipaliter obligatis: qꝛ in obligatiõe rema net. h. d. vſqꝫ ad. §. ſi ponamus. Et diuide. Primo pōit thema ⁊. q. ⁊ alle. pro vna ꝑte. Secũdo ponit q̃dam cõferentia ad deciſionẽ. q. Tertio oſtẽdit iuriſcõſultus dubitationẽ: ⁊ ponit deciſionez. q. Quarto cõſuluit mãdatori de equitate. Quinto loqtur q̃liter cõtra correũ pōt agi. Sexto ponitur nouus cãus. ſ. ſi creditor fideiuſſori ſuccedat. ſecũda ibi: ⁊ qd. tertia ibi: ſed cuꝫ duo rei. quarta ibi: plane. qnta ibi: cũ altero autem. ſexta ibi: q̃ ſi creditor. ¶ Nota vnã regulam q̃ ſucceſſio hꝫ vim ſolutiõis. Itẽ q̃ apud eũdem ꝑ eodẽ non pōt eſſe fideiuſſor. ¶ Item no. q̃ ſucceſſio eximit ꝑſonã ab obligatõe. ¶ Itẽ no. q̃ q̃ ꝓpediũt cõtrahẽda ꝓpediunt iã ꝓtracta. ¶ No. illum tex. q dicit: aut ſunt ſocij: aut nõ. ¶ Et ex glo. op. qꝛ in ℣. ⁊ qdem. dicit q̃ ſucceſſio hꝫ vim ſolutiõis in ℣. ſed cũ duo. q̃ iure cõfuſionis eximitur ꝑſona. So. ſucceſſio vim ſolutõis hꝫ qñ ex hoc nullũ incõmodũ patit heres: vt in ℣. ⁊ quidem. ſed cũ eẽnt duo rei hẽret incõmodũ ſi hẽret vim ſolutionis ſucceſſio: ut in ℣. ſed cũ duo. ⁊. l. ſi ei. ſ̃. de euic. ¶ Venio ad glo. dicit hic q̃ que ꝓpediunt cõtrahẽda ⁊c. ¶ Op. de. l. pre furioſo de his q ſunt ſui vel alie. iu. ⁊. l. plurib⁹. §. ⁊ ſi placet. ſ̃. de ℣. ob. So. hic fuit defect⁹ cãe finalis in contrarijs ſecus: vt plene dixi in. d. §. ⁊ ſi placet. ¶ Op. ⁊ nunc venio ad oppoſi. fortes. dr hic q̃ fideiuſſor ſeu mãdator pōt eligere fiſcũ iſolidũ. cõtra: qa fiſcus non pōt itelligi obligat⁹ eẽ: cum ſucceſſio eximat ꝑſonam ab obligatõe: ⁊ ſic talis mandator nõ ſoluit ꝓ eo. huius timore dicit gl. q̃ fiſcus ſuccedẽs debitori ⁊ fideiuſſor ipſo iure nõ liberat ſed ope exceptõis: ſed hoc nõ eſt verꝫ. l. in oĩbus. j̃. de ſo. vbi dr q̃ obligatio ipo iure tollit ſucceſſione. ℣ritas eſt dicit Jac. de are. fateor q̃ ille nõ eſt obligat⁹: ⁊ ꝓ eo nõ ſoluit ſꝫ pro alio: ſi ſoluit tñ cõtra illũ hꝫ actionẽ mandati: vt j̃. pr. §. ⁊ liberatio ſupueniens vni ex correis nõ nocet mãdatori qñ hꝫ eũ obligatum actiõe mãdati inſolidũ. ¶ Op. q̃ mãdator nõ poſſit agere ꝓtra q̃nlibꝫ inſolidũ: qa nõ fuit actũ. ergo ⁊c. vt. l. reos. §. cũ in tabulis. ſ̃. de duo. re. Sol. dicit glo. eoipſo q̃ ipſi ꝓmiſerũt inſolidũ apparet ꝓ eis mãdatorẽ teneri iſolidũ: ⁊ ſic iſolidũ contra eos hꝫ actionẽ mãdati qō no. ¶ Extra glo. op. hic dr q̃ pōt fiſcuꝫ eligere iſolidũ: cõtra. qꝛ duo rei hũt beneficium diuiſionis: vt in cor. de duo. re. ⁊ ex ꝑſona eoꝝ mandatores: vt. l. inter eos. §. duo rei. ⁊. §. creditor. ſ̃. e. fuit no. per By. i. l. ſi pupillus. ſ̃. de fideiuſ. tu. So. dicit By. ⁊ qdã hũt: ⁊ qdã ñ: q̃ hic ꝓcedit ſꝫ iura ãtiq̃. ſec⁹ ſꝫ iura hodierna: qꝛ iputet ſibi ſi ñ oppoſuit bñficiũ diuiſionis. ſꝫ iſtõ ẽ veruꝫ ſi mãdator vellet agere cõtra aliuꝫ correũ cui fiſcus nõ ſucceſſit: ſꝫ cõtra ipm fiſcuꝫ ſecus qa fiſcus nõ poteſt obijcere culpam ex qua lucrũ ſentit: vt. l. cũ in fundũ. ℣. q̃ ſi mulier. ſ̃. de iur. do. nõ. n. pōt dicere debuiſti mihi opponere beneficiũ diuiſionis: ſed glo. in. d. ℣. q̃ ſi mulier. dicit q̃ agẽdo non poſſum culpã obijcere ex qua lucrũ ſentio: ſed excipiendo ſic: ⁊ ita fiſcus pōt opponere excipiendo q̃ non petijt diuiſionẽ: ſed nõ eſt verũ per. l. vendicantẽ. ⁊. l. ſeq. ſ̃. de euic. ⁊ qõ ibi no. Vt autẽ intelligas capias breuiter tria ℣ba: qñqꝫ culpa alteri⁹ ex q̃ lucrũ ſentio eſt cã actionis mee: ⁊ tũc non poſſũ ſibi opponere agẽdo: vt. l. cum in fundo. §. q̃ ſi mulier. ſ̃. de iure do. ⁊. l. nupta. §. i. ſ̃. ſo. ma. qñqꝫ culpa eſt cã exceptiõis mee: ⁊ tũc aut eſt commiſſa circa illam actionẽ cõtra quam volo ſibi exceptionem opponere: ⁊ tunc poſſuꝫ opponere: vt. d. ℣. q̃ ſi mulier. in gl. que ſic dꝫ intelligi. aut eſt cõmiſſa illa culpa circa aliud q̃ circa actionẽ ex qua agis: ⁊ tũc nõ poſſum obijcere culpã ex q̃ lucrũ ſentio: vt. l. vendicantẽ. ſ̃. de euic. vel verius ⁊ breuius dic: aut culpã ex qua lucruꝫ ſentio volo obijcere alicui ad cõſequẽdum vel retinendum illud lucrũ qō inde percepi ⁊ poſſum: vt in vſucapione ⁊ ꝑſcriptiõe que ꝑiunt actiõem ⁊ exceptiõem: ⁊ ita loqtur glo. in. d. l. cuꝫ in fundo. aut habito illo lucro occaſione illius culpe volo ad aliud cõtra te agere vel excipe ⁊ non poſſuꝫ: vt. d. ℣. q̃ ſi mulier. ⁊ glo. i. d. l. vẽdicantem. ⁊ ſic dꝫ intelligi qō. ſ̃. diri. ¶ Venio ad glo. magnaſ ⁊ cõtra illud qō dicit inſolidũ agi ſi nõ eſt ſociuſ obſtãt tres regule. ꝓma eſt: qa bona fides nõ patitur q̃ bis idem exigat. mõ fiſcus hẽbat ſolidũ ſuccedendo. Itẽ nunc hẽbit a ſocio ſoliduꝫ. habebit ergo bis idẽ. Alia eſt regula q̃ tenet cedere actionẽ contra correũ cui ſucceſſit qō non pōt ergo repellit exceptione: vt. l. ſtichum. §. pe. ⁊. l. modeſtin⁹. j̃. de ſol. ⁊ iſte tangunt in gl. Ex glo. ẽ alia regula q̃ ſi ſoluo ſolidũ: medietatẽ repetã a nõ ſocio actõe neg. ge. vt. l. i. ⁊ ibi no. C. de du. re. ergo obijciam fiſco q̃ non pōt me cõuenire ĩ ſolidum cũ poſſum a te repetere. hui⁹ cõtrarij timore. dicit glo. q̃ de rigore dicit verũ tex. ſed ō eqtate obſtat exceptio. ¶ Sꝫ contra hoc op. qa ſi hoc eẽt verũ: tũc idem eẽt in caſu qñ ſunt ſocij qa de rigore tenent inſolidũ: ſed qa ſocij: ⁊ pōt repetere: tũc de eqtate pro ꝑte cõuenitur. huiuſ ꝓtrarij timore dicit Ruge. q̃ nõ eſt dria: niſi qa magis apte hꝫ actionẽ ſocius q̃ ſi nõ eẽt ſocius qd dicem⁹: certe durũ vr mihi q̃ tãtus hõ quãtus Pau. fuit iuriſcõſultus auctor hui⁹. l. loqueretur ita ſtulte. ⁊ ideo dico q̃ hic loqtur qñ erãt duo rei debẽdi ex cã lucratiua: ⁊ ſic nulla regula obſtat. nã nõ ob. pria: qꝛ ꝑ ſucceſſionẽ nõ videt hẽre ſolidũ: qa nõ hꝫ vim ſolutiõis: vt dixi. Itez nec ſcõa: qa nõ dꝫ cedi actio: vt dicã. j̃. ti. ij. l. modeſtin⁹. Item nec tertia regula: qa non pōt repetere: vt. l. in. l. fal. hoc obſeruandũ. ſ̃. ad. l. fal. ſed huic ob. iſta. l. in ꝓn. q̃ loqtur qñ duo rei ſũt ex ꝓtractu mutui: ergo nõ ex cã lucratiua. ſed rñdeo q̃ lꝫ qõ ꝓponat in duob⁹ reis ex cã mutui: tñ ab illo ℣. ſꝫ cũ duo. loqt gñaliter ĩ duob⁹ reis ex cã lucratiua: ⁊ ſic nõ refert ad caſum ꝓpoſitũ vel ſi vis dicere q̃ ad ꝓpoſitũ ꝓmũ caſum refert dic q̃ hec pecunia tota ꝑuenit ad illũ correũ cui

a ¶ Confusio nõ hz. Adde glo.⁊ bar. in l. socer. solu. ma.⁊ in.l. heres a debito re.§.fi.ſ.eo. dum q̃rit an ſucceſſio hẽat vim ſolutiõis vel cõfuſionis tm̃: ⁊ qñ ſucceſſio hẽat vim ſolutiõis ⁊ q̃ ſit ratõ. vide bar. in.l. ſi is q pro ẽptore de vſuca. in xxiij.col. Itẽ fallit ĩ rei vẽdi. q̃ cõpetit heredi ꝗ defunctũ: quia nõ cõfundit ſm bal. no. ĩ l. ſi vxor. C. de bo. auc. iudi. poſſ. ⁊ ibi an cõfundãtur quo ad fideiuſſores ⁊ hypotecas ⁊ qñ ſucceſſio hẽat vim ſolutiõis. vide pau. d ca. cõſi. ccclvij. incipiẽ. notã dũ eſt ad cui dentiam.

b ¶ Quidã accuſauit. ſi ticius accuſauit ſeiũ poſtea ticius fuit bãnitus poſt accuſatiõem vtrũ poſſit pcedi ſup accuſatiõe ſtante ſtatuto q̃ bãnitus non audiatur. et bar. hic tz q̃ põt pcedi: ⁊ per ꝓfio tz q̃ exceptio iſta q̃ bannit⁹ nõ dz audiri nõ põt opponi poſt iudiciuz inceptũ: vt ĩ .q. iſta. ſecus ante. ſed adverte: qz bar to. tz ꝗrium .ſ. q̃ poſſit in quacũq; pte iudici opponi. in.l. elegãter. §. ſiquis poſt. de ꝓdi. inde. in v. qñ q̃ exceptio ſi purgat p cõteſtatiõez. qd no. ⁊ repit ĩ hac materia notabile cõſilium Frã. de alber. cexxx. ⁊ de hac. q. p ang. in.l. is q reus. in pnc. d pub. iudi. ⁊ p Imol. in i. charta. ⁊ p bal. in. l. i. in xvi. col. C. q

fiſcus nõ ſucceſſit: ⁊ ſic dicte regule nõ obſtãt eadem rõne. ¶ Alterius ꝗtra p̃dicta op. nã legata liberatõe acceptilatio facta vni ex duob⁹ reis ſocijs ꝓdeſt alteri in totũ: vt. l. iiij. §. nũc de effectu. ſ. de lib. le. q̃re nõ ſucceſſio q̃ loco ſolutiõis hr̃. Itez ſnia abſolutoria ꝓdeſt alteri: vt. l. ſi duo .ſ. de arbi. ⁊ ſic cõfuſio. So. dicit glo. q̃ cõfuſio non hz⁹ ſolutiõis vim: ſed iſtõ nõ declarat: q: pactum factũ vni non hz vim ſolutiõis ⁊ ꝓdeſt alij in totũ: ut. l. eãdem. §. i. ſ. de du. re. ⁊. l. iiij. §. nũc de effectu. ſ. de lib. le. vñ aduerte dixi tibi in. l. ex duob⁹ reis. q̃ eatenus q̃ten⁹ ſocius põt repetere a ſocio liberato eatenus ſibi ꝓdeſt pactũ: vt. l. eãdem. §. i. ſ. de duo. re. ⁊ facit. d. l. iiij. §. nũc de effectu. de lib. le. mõ ad ꝓpoſitũ qñ ſunt duo ſocij ſi vni eſt factũ pactũ: ſiue ab alia petat dimidia: ſiue etiã vn⁹ denarius ꝓtem iſtius q̃ ſoluit repetet a ſocio: q: oẽ cõmodũ ⁊ incõmodũ dz eſſe cõmune: ſiue ſint ſocij oĩum bonoꝝ: ſiue illius obligatiõis tm̃: ⁊ illud verũ qñ accidit durãte ſocietate. hic ꝗo iſta cõfuſio fit poſt mortẽ: ⁊ ſic ſocietate finita merito ꝓtem petet a ſocio. nã cũ ſocietas ſit finita non põt cogi cõicare id q̃d exegerit ſolum enĩ illud exigit q̃d ipſi q cõuenit ſoluẽdo in diuiſione obuenit. ⁊ ideo puto q̃ ſi facta diuiſione inter correos vni fiat pcm̃: illud nõ ꝓdeſt alteri in pte q̃ ſibi obuenit ſoluenda. ¶ Vltimo hec. l. inducit ad plures q̃nes. ꝑmo iducit per glo. an duo rei debẽdi videant inuicẽ fideiubere: dixi vobis. ſ. de duo. re. l. reos. in ꝑn. ⁊ Querit By. hic. ſi pendẽte inqſitiõe ſupueniat legitimus accuſator: an debeat ſupſederi in inqſitõe. Et videt q̃ ſic ꝑ iſtam. l. ibi. vt quẽadmodũ ⁊c. ⁊ de hoc ꝑ By. in. c. actus legitimi. de re. iur. li. vi. ⁊ dicam in. l. ſi marit⁹. §. i. de adul. ⁊ ꝑ Ly. ĩ. l. ea qdem. C. de accu. Deinde q̃rit By. qdam accuſauit⁹ alterũ. deinde fuit exbãnitus. mõ iſte accuſat⁹ dicit q̃ ſup accuſatiõe ſua facta ꝑ exbannitum nõ dz ꝓcedi ꝑ formã ſtatuti quo caueat q̃ q̃rimonie exbãnitoꝝ nõ audiant: ⁊ videtur q̃ nõ poſſit ꝓcedi per iſtũ tex. ibi: vt quẽadmodũ inciperet ⁊c. ⁊. l. ſi poſt finitã. ſ. de ſuſpe. tu. ⁊. l. hos accuſare. §. hoc beneficio. ĩ. de accu. ⁊. l. iij. §. pe. ſ. de libe. agno. Et cõtra videtur q̃ poſſit ꝓcedi poſt q̃ iudiciũ eſt iam inchoatuz: vt. ſ. d iuriſ. oĩ. iu. l. cũ q̃dam puella. ⁊ ita qdam hñt iſtã. q. inſolutam: tm̃ videt mihi q̃ ſit caſus in. l. negãda. C. q. accu. non poſ. ⁊. l. ſi is q reus. ĩ. de publi. iudi. vbi accuſatiõem de nouo non põt dare deportatus: ſed antiquã ꝓſequi. Ad cõtraria rñdeo. primo nõ ob. l. iſta: q: hic ſupuenit defect⁹ in cã finali. in q̃ne ꝓpoſita ſupuenit defect⁹ in ꝑſona. i. in accuſante nõ in cã finali: qa non definit delictuz eſſe: lz accuſator ſit exbãnitus. Nec ob. l. hos accuſare. §. hoc beneficio. ĩ. de accu. qa ibi ſupuẽit bñficium accuſato quo põt vti: ſz in q̃ne ꝓpoſita vtitur ex bãno accuſati: q̃d nõ lz per iura. ſ. alle. Non ob. l. iij. §. fi. ſ. de lib. agno. ⁊. l. ſi poſt finitam. ſ. de ſuſpe. tu. q: ibi ſupuenit defect⁹ in cã finali vel materiali: vt dixi. ſ. de ver. obli. l. ſi pluribus. §. ⁊ ſi placet.

Si ponamus. Pactũ factũ vni ex correis nõ preiudicat mandatori. h. d. ¶ Oppo. q: ĩputet ſibi mãdator ſi ſoluit: vt. l. ſi fideiuſſor. in ꝑn. ſ. mã. Solu. dicit glo. hic. mandator ſeu fideiuſſor fuit ignorãs. ſec⁹ ſi ſciens: vt in ꝗtrario: vel fuit pcm̃ ꝑſonale. ſed tex. aliter ſoluit. dic ergo q̃ hic fuit factũ pactũ vni ex correis debẽdi: ita q̃ nõ prodeſt alteri reo: ⁊ fideiuſſor ſoluit pro eo q remanet ſic obligatus hz actiõem etiã cõtra liberatuz

per rõnem in tex. qa nõ poterit auferre accuſatõnem mãdatori q̃ contẽplatõe vtriuſqz iterceſſit: vt. ſ. ꝑri. dixi.

Placet. Iſte. §. hz duas lectiões. Nõ. ſecũdam q̃ mandatũ põt impleri per aliũ q̃d procedit in caſu. §. noſtri qñ in mandato venit dari q̃d per aliũ põt explicari. C. de ca. tol. l. vna. §. ne aũt. ſecus ſi fieri: vt ibi.

s **Ĩ fideiuſſori.** Acceptilatio fcã fideiuſſori q̃ in obligationem non incidit nõ prodeſt fideiuſſori. hoc dicit.

c **Am procurator.** Cõtumacia rei nõ auget obligationẽ fideiuſſoris. h. d. hec lex loqtur in fideiuſſore rez ratã haberi. qd in fideiuſſore iudi. ſol. ⁊ an iurat in litez cõtra eũ: an intelligat in eo q̃ creſcit illa accuſatio ꝓpter iuramentũ. glo. in. l. i. ſ. de in lit. iurã. dicit q̃ ſic. ego rẽpondo gl. p. l. iudicatũ ſolui ſtipulatio certã. ĩ. iudi. ſo. ſed ſuſtinendo eã dic. q̃ñqz iuratur in litẽ in actiõe bonefidei: ⁊ tũc nõ datur niſi vna ſnia: ⁊ tunc ad id q̃d in illa prima deuenit tenet fideiuſſor: vt. d. l. iudicatũ ſolui. facit q̃d no. de act. emp. l. i. in ꝑma glo. magna. q̃ñqz finiunt due ſnie: ⁊ tunc fideiuſſor tenet ad id q̃d deuenit in prima: niſi forſan interceſſerit etiã in ſecũdo iudicio.

¶ De nouationib⁹ ⁊ delegationib⁹. Rica.

Ex. l. ſequenti.

¶ An p̃cedens obligatio poſſit nouari ꝑ ciuilẽ tm̃: ibi. Quero. Et an ſi ſeru⁹ ꝓmittit aĩo nouãdi nouet: ibi. Quero qd. Et q̃liter ſtipulatio ciuilis poſſit tollere obligatiõem iuriſgẽtium: ibi. Quero qũo. Qualiter aũt intelligat pupillus ꝓximꝰ pubertati: ⁊ femina ꝓxima pubertati ⁊ qualiter obligent: ⁊ qd de ꝓximo infantie ⁊ infante: ibi. Venio. Et q̃ ſit rõ q̃ infans nec infantie ꝓximus: nec pupillus cõtrahens cũ tutore: nec ꝓdigus cui bonis eſt interdictum: nec minor: nec mulier prohibiti per ſtaturum contrahere obligent naturaliter: ibi. Quero. Et an adult⁹ obligetur: vide in ſi.

Quatio. e Prio dicit qd ſit nouatio. Secũdo vñ dicat. Tertio q̃lis dz eſſe obligatio nouata. Quarto q̃lis dz eẽ obligatio nouãs: ſa ibi: nouatõ enĩ. tertia ibi: illud. q̃rta ibi: dũmõ. prima ⁊ ſcõa pars nõ egẽt ſũmario. tertia ⁊ q̃rta breuiter hoc dicũt. Per ſequẽtem obligatiõem etiã naturalem tm̃ nouat p̃cedens q̃liſcũqz obligatio fuerit h. d. ¶ No. ꝑmo qd ſit nouatio. ¶ Scõo vñ dicatur. Itẽ no. q̃ naturalis nouat p̃cedentẽ. Itẽ no. q̃ pupillus ſine tutoris auctoritate naturaliter obligat. ¶ Op. ꝑmo q: nouatio ẽ ſtipulatio ideo debuit diffinire nouatiõem ꝓut ſtipulationẽ: vt. l. v. §. ſtipulatio. ſ. de ꝟ. ob. So. nouatõez vocat hic nõ ipm cõtractũ. ſ. in mõ fiendi: ſz effectũ ipſius ꝓz glo. ⁊ iſtud diffinit hic. ¶ Op. ĩ. e. l. aliã. Sol. ibi loqtur de nouatõe neceſſaria. hic de volũtaria. ⁊ Quero vtrũ p̃cedens obligatio poſſit nouari ꝑ ciuilẽ tm̃: ⁊ glo. dicit q̃ nõ: q: ciuilis fit ex ſtipulatõe q̃ hz ꝓſenſum: ⁊ ſic naturalem parit: vt. l. i. in ſi. ſ. de pac. Sz glo. nõ bñ dicit q: poſſibile eſt q̃ ciuilis tm̃ nouet: q: teneris ad .c. ſub ſpe future nũeratiõis: ⁊ inde ẽ ante bienniũ obligatio ciuilis tm̃: ſm glo. nſam: vt no. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. cũ qs. ⁊. ſ. de ꝓdi. inde. l. i. ⁊

n

n

accu. nõ poſ. ⁊ vide q̃ no. bar. in. l. hos accuſare. §. i. ĩ. de accu. ⁊ bal. in. l. cum mulier. i vlt. col. ſ. ſo. matri. ⁊ caue an Bar. in. d. l. hos accuſare. §. i. ſit ꝗrius hic dictis adde q̃d pe. de anc. in. c. cũ inter. d excep. dicit idẽ in excõicato eſſe q̃d dicit Bart. hic in bãnito. ſz ꝓz Jo. an. forte diceret ꝗriũ eſſe verius nihil tamen allegat. ita dicit eẽ in. c. i. d accu. ⁊ ibi per Abba. ADDE q̃ pe. d anc. cõſi. ccccrvij. tz q̃ ſtãte ſtatuto q̃ ſtetur dicto denunciatoris q̃ ſi poſt denũciationẽ fuerit bãnit⁹ d̃nũciator q̃ vno dicto non ſit danda fides allegat inter alia banc. l. ⁊ ad hec vide Jo. an. in addi. ad ſpec. in ti. de accuſatore ṽ. excipitur.

¶ De nouationib⁹. rub.

c Quatio. et

n do tex tũ. de cuius itellectu. vid̃ bar. in. l. ſingularia. ff. ſi certe. ⁊ allegat Imol. l. ſcire debemuſ. de ṽ. obli. adde tm̃ q̃ ñ videt poſſe fieri nouatio ꝑ pcm̃ nudũ ex iter uallo iterpoſitũ. l. ſi ex p̃cio. ⁊ ibi bar to. C. ſi certe. lz hic dicatur q̃ ſufficiat q̃ oriri poſſit naturalis obligatio. ⁊ ad bar. hic. ⁊ p̃dicta adde pau. de ca. i. l. delegare. la. i. ĩ. e.

ideo si interim ꝓmittꝰ illa.c.sub spe future nũerationis
ẽt ꝑ ciuilem nouaḿ ꝓma ⁊ nihil repugnat. Dat glo. aliꝰ
exẽplũ ꝑ qꝰ lit.cõte.fit nouatio ꝑ ciuilẽ obligatõez tñ:
vt.j.e.l.delegare.sed certe ꝑ li.ꝓte.inducit nouatio ne
cessaria:⁊ de illa nõ loqtur hic.sz dicã.j.eo.l. aliã. qñqz
fit ꝑ lit.ꝓte.nouatio volũtaria:qꝛ volũtarie ꝓtestaris li-
tẽ de q̃ loqtur.j.e.l.delegare.in ista ẽt ẽ ꝓsensus:⁊ sic ẽt
naturalis obligatio subest:vt doc.dicũt in.l.i.C.de iudi.
¶Sz qro an ꝑ aliũ cõtractũ possit fieri nouatio ꝑcedẽ
tis obligatiõis q̃ per stipulationẽ:⁊ vr̃ q̃ nõ ꝑ.l.itẽ illa
in fi.s.de cõsti.pe.vbi iteruẽtu noue ꝓsone in cõstituto
nõ fit nouatio. Cõtrariũ ergo dico ⁊ do tex. quẽ nescio
alibi:vt.l.si mãdato meo.§.fi.s.man.tñ hic est plus:qꝛ
ꝑ stipulatiõem ꝓsumebaḿ nouatio in alijs.alias nõ ꝓsu
mebaḿ:nisi hoc agereḿ:vt.l.itẽ illa.i fi. s.de ꝓsti.pe.⁊.l.si
mãdato meo.§.fi.s.mã.¶ Quero qd si ꝓcurator ꝓmittit
aio nouãdi:an noueḿ.ꝓma glo.dicit q̃ nõ:qa cũ sit iter
cessio nõ obligaḿ ciuiliter nec naturaliter:vt.s.ti.i.l.ser-
uus inscio.⁊.l.se.de hoc hẽs tex.insti.e.§.ꝑterea. vñ pu
to q̃ si nõ esset itercessio:vt qꝛ ꝓmitteret ex cã peculiari
q̃ tũc fieret nouatio.¶ Quero qũo stipulatio q̃ ẽ actio
ciuilis põt tollere obligatõem iurisgẽtiũ:vt.j.ti.ij.l.an i
utilis.§.si acceptilatũ.⁊.l.si acceptilatuz.dic q̃ actio iu-
ris ciuilis q̃ directe tẽdit ad ꝑimẽdum obligatiõez non
põt eã tollere:sed actio ciuilis tendẽs ad eũdez effectũ
ad quẽ obligatio iurisgẽ.bñ põt tollere.⁊ sic ẽ mirabilis
ꝓditio:vt no.insti.e.§.itẽ ꝑ acceptilatiõem.in fi.§. per
glo.¶ Venio ad ꝟ.illud.Op.s.de ꝓdi.inde.l.q̃ pupil
lus.⁊.l.pupillus.s.de ac.⁊.obli.hui⁹ ꝓtrarij timore sũt
in glo.plures so.vna est q̃ hic loqtur in pupillo q̃ est ꝓ
ximus pubertati siue sit locupletior vel nõ:cõtraria lo-
quũtur si est ꝓxim⁹ infantie⁹ vel infans:⁊ dic q̃ ille dicit
ꝓxim⁹ pubertati q̃ hz.x.ãnos ⁊ dimidiũ qꝰ intelligo in
masculo. In femia ꝟo in.ix.ãnis cũ dimidio dr̃ ꝓxi. pu
bertati.nã cũ infantia duret vsqz ad.vij.ãnos.vt.C.de iu
re deli.l.si infanti.illud qꝰ supest ad pubertatẽ diuidit
ꝑ mediũ:⁊ sic apparebit:an sit ꝓximus infantie:vel ꝓxi
mus pubertati.ita dicit glo.j.de reg.iu.l.pupillũ.i ꝑn.
⁊ insti.de iuri.sti.§.sed qꝰ dixim⁹.alibi videt dici aliter:
vt.l.nõ tñ.s.de excu.tu.q̃ ꝓxim⁹ pubertati ẽ ꝓxim⁹ ꝑ.vi.
mẽses.sed in alio cãu ibi loqtur.stare huic gl. alius tex.
est in.l.i.§.pe.s.de lib.ho.exhi. q̃ ꝑma facie videt ꝓtra
ꝑdicta.sed si bñ inspiciaḿ nil facit[c].dicit gl.in hoc bene
sed in solutõe ꝓtrarij nõ bene dicit ꝑ.l.si pupillus.s. de
auc.tu.vbi ẽt ꝓxim⁹ pubertati ñ obligaḿ naturaliter dat
gl.aliã so.⁹qꝛ aut ꝑuẽit aliqd ad eũ ⁊ teneḿ naturaliter.
alias secus qꝰ nõ placet:qꝛ tũc teneḿ ciuiliter ⁊ natura-
liter:vt.l.si pupilli.j.de sol.⁊.s.cõmo.l.iij. Alij dicũt vt
Bar.q̃ vtrũqz reqritur.s.q̃ dz esse ꝓxim⁹ pubertati ⁊
locupletior.sz nõ bene dicũt:qa tunc teneḿ ciuiliter ⁊
naturaliter:vt.d.l.si pupilli.⁊.l.iij.in ꝑnci.s.cõmo.Alij
dicũt aliter aut pupillus hz tutorẽ:⁊ põt obligari natu
raliter cũ distinctione : tñ aut nõ habet tutorem:⁊ non
potest naturaliter obligari : ita no.C.de inuti. stipula.
l.fi.sed nõ placet:qꝛ qñ non hz tutorez facilius dz posse
obligari.ar.l.si curatorẽ.C.de in inte.re.vñ alij antiqui
aliter dixerũt.s.ecõtra:aut pupillus hz tutorẽ:⁊ nõ põt
sine eo naturaliter obligari:vt dictis.ll.aut nõ hz ⁊ po-
test obligari naturaliter:vt hic.ar.d.l.si curatorẽ. istam
opi.sibi appropriat Ja.de are.sed fuit antiquoꝝ: vt re
fert glo.in.d.l.pupillus.nec velle.j.de regu.iur.sed ista
opi.est ꝓtra casum.l.fi.s.de iur.iur. Non ob.qꝰ dicit q̃
eqparaḿ ꝓdigo:vt.d.l.si curatorẽ hñs.qꝛ nõ est verum
in oĩbus.nõ ob.qꝰ dicit q̃ ꝑm hoc ꝓtract⁹ põt valere iu
re retentionis si solueret:qꝛ in hoc pupillo succurrit ꝑ
.l.interdũ.s.de ꝓdi.inde.nõ ob.si dicis q̃ dãdo sibi cu
ratorẽ:videt sibi interdicta administratio:vt.j.dicã.vera
ergo so.est quã ponit gl.tua hic.⁊.d.l.pupillus nec vel
le.j.de re.iur.vt distinguaḿ sic.Aut pupillus ẽ infans ⁊
non obligaḿ ciuiliter nec naturaliter ẽt si aliqd ꝓueniat
ad eũ:vt.l.cõtraria.ꝑm glo.qꝰ intellige q̃ nõ teneḿ acti
one ex eo ꝓtractu:sz cõditiõe sine cã:vel ad exhibẽduz:
vt.s.cõmo.l.iij.⁊ qꝰ ibi no. Itẽ q̃ dico de infante itelli
go de ꝓximo infantie:vt insti.de inuti.stip.§.sz qꝰ dici-
mus.⁊ no.in.d.l.pupillus nec velle. Si ꝟo est maior in
fante ⁊ ꝓxim⁹ pubertati:tũc si ꝓmittat suo tutori:nec ci
uiliter:nec naturaliter obligaḿ:vt.l.pupillus.de auc.tu.
ꝑm glo.qꝰ intellige nisi sit locupletior:vt ibi pz:aut pro
mittit alij sine tutoris auctoritate:⁊ tũc obligaḿ natura
liter:vt hic.⁊ insti.e.§.preterea.ꝑm glo.qꝰ itelligo indi
sticte sit locupletior vel nõ:hẽat tutorẽ vel nõ:vt.s.de iu
reiu.l.fi.s.ad.l.fal.l.si pupillus.qñ di.le.ce.l. cũ illõ. §.
i.ad treb.l.si eius.j.ti.i.l.in numeratiõib⁹.⁊ si eẽt locu-
pletior obligareḿ ciuiliter:vt dicit hic glo.in fi.Si aũt ꝓ
misit cũ tutoris auctoritate:tũc obligaḿ ciuiliter ⁊ natu
raliter:sed põt restitui ꝑm glo.vt.l.ipuberes.s.de auc.
tu.ꝑm glo.ꝑdicta q̃ dixi pupillũ teneri ciuiliter ⁊ natura
liter itellige:nisi ꝓmissio sit facta de re cuius aliẽatio sit
interdicta:qꝛ tũc nec ciuiliter nec naturaliter obligaḿ si-
ne decreto:vt.l.si ad resoluẽdam.C.de ꝑdi.mi.rõnem.
j.dicam.¶ Quero de rõne ꝑdictoꝝ. Rñdeo infans ⁊ i-
fantie ꝓximus nõ obligaḿ naturaliter:qꝛ deficit consen-
sus.pupillus si ꝓmittit suo tutori ñ obligaḿ naturaliter
qa ꝓhibitus est tutor talẽ ꝓmissionẽ recipe imo punit:
vt.l.nõ lz.de cõtra.emp.⁊ no.C.de ꝓtra.ẽp.l.cũ ipse.vñ
lex resistit cõtractui:⁊ nõ nascit ciuilis vel naturalis ob-
ligatio:vt.l.si nõ sortẽ.in ꝑn.s.de cõdi.inde.⁊ ista ẽ rõ
quare ille cui est interdictũ bõis nõ obligaḿ naturaliter
qꝛ ei est interdictũ:⁊ sic lex resistit huic ꝓtractui seu ꝑce-
ptum iudicis factũ auctoritate legis.sed pupillo nõ est
interdictũ cõtrahere ꝑ legem:vel per iudicẽ:sed lex eo-
rũ cõtractꝫ nõ assistit. Item iudex sibi dando tutorez
non interdicit ei administratiõem :sed supplet defectũ
etatis:⁊ hoc ꝑncipaliter agit:vt suppleat defectũ qui ẽ
a natura:nõ vt interdicat ei id qꝰ naturaliter põt: vt.s.
de tute.l.i.⁊ ideo in casibus in qbus lex resistit eoꝝ con
tractꝫ:vt in alienatiõe cõuentiõe ⁊ ꝓmissione rerum
ĩmobilium:dico q̃ naturaliter nõ obligaḿ:qꝛ hoc eis in
terdicitur: vt.d.l.si ad resoluẽdam.C.de ꝑdi.mi. ar. s.
de cõdi.inde.l.si nõ sortem.§.fi.⁊ ideo dico q̃ si ex for
ma statuti alicuius ciuitatis eẽt ꝓhibitũ ne pupillus vel
alius minor cõtraheret sine solẽnitate certa:vel si eẽt fa
cta ꝓhibitio ex ꝑte ꝓtrabẽtis cũ eo:vt si statutũ esset q̃
nullus cõtrahat cũ minore:nisi tali mõ:q̃ tũc ex tali cõ
tractu pupillus:vel minor non obligaḿ naturaliter ꝑ ea
q̃ dicta sunt qñ pupillus cõtrahit hic cũ tutore : ⁊ ꝑ alia
de cõtractu iterdicto a lege. Preterea ꝑdicta ꝓbantur
alia rõne:qꝛ qñ in stipulatiõe:vel cõtractu vẽit id cuius
cõmerciũ est interdictũ ei cui ꝓmittit nõ cõtrahit obli-
gatio naturalis:vt.s.de ac.⁊ obli.l.i.§.si id qꝰ.⁊ ibi gl.
idem si est interdictũ cõmerciũ.hoc ẽ alienatio ex parte
ꝓmittẽtis:vt.d.§.si id qꝰ.⁊ in gl.⁊ qꝰ dixi.s.in ꝑdigo.
Non.ob.l.multũ.cũ si.s.de ꝟ.ob.qꝛ ibi loqtur qñ pro
missori nõ est cõmerciũ.hoc est non põt emere:nec sibi
acqrere.eadẽ rõne si est ꝓhibitus vẽdere.ad qꝰ facit:qꝛ
faciẽdo cõtra ꝑceptum.l.peccat mortaliter.⁊ sic nõ te-
neḿ id obseruare de iure naturali ⁊ dĩno:vt dixi.s.ti.i.l.
sigs pro eo.in ꝑn. Idẽ dico in mulierib⁹ ⁊ alijs qb⁹ ex
statutis terrarũ interdictũ est cõtrahere.vñ est aduertẽ-
dum q̃liter ꝟba ꝓcipianť:vt dixi.s.ti.i.l.cũ lex. ¶ Que
ro qd iuris in adulto.glo.dicit aut hz curatorẽ.⁊ idẽ q̃
in pupillo:aut nõ.⁊ tũc teneḿ ciuiliter ⁊ naturaliter:licz
posset restitui:vt.l.ipuberes.s.de ꝟ.ob. Sed cõtra.C.
de in inte.re.l.si curatorẽ.vbi equiparaḿ ei cui bõis est i-
terdictũ.qꝰ qdam tenẽt qꝰ mihi nõ placet q̃ plus obli
getur[e] pupillus q̃ adultus curatorẽ hẽns.dico ergo q̃
ꝑ dationẽ tutoris vel curatoris nõ interdicit alicui ad-
ministratio ⁊ ptãs administrãdi quã hz de iure natura-
li:vt supra dictũ est in pupillo:sed tollitur fomentuz qꝰ
dabaḿ a iure ciuili. Sed qñ bonis expresse interdicitur:
tunc tollitur oĩs potestas:vt.d.l.is cui bonis. Nec ob.
l.si curatorẽ.qa equiparaḿ ꝓdigo q̃tum ad ciuilem ob-

a ¶ Quid si ꝓcurator. Adde tex.in.l.i ꝑsonã.§.i.cũ ibi no.s.de pac.

b ¶ Proximus infantie. Quis dicaḿ ꝓxim⁹ pubertati vel infantie.vide de ꝟ spon. ipubere.i.c.cõtinebatur.ꝑ bal.in l.si qs in tantã.in .ij. col. C.vñ vi. gl. ⁊ ibi bal.i.l. fi. C.de ifan. exposi.⁊ cuz theorica bar to.ꝟ trãsit ange.i.l.ꝓperãdũ.§.⁊ siqdẽ .C.de iudi. ⁊ ibi ẽt bal.i.i. col.hoc seqt ꝑ bal.i repe. c.si pater.in viij.col. vbi pulchre.de testa.li.vi.⁊ dicta ꝑ bart.ꝟ limita : vt ꝑ bal.⁊ ro.i.l. excipiuḿ . ad fille. ꝑ illum tex.

c ¶ Nil facit. quia ibi dicit qꝰ sit ꝓximus pubertati.⁊ ibi no. Bar.

d ¶ Aliã solvtrũ ex ꝗctu minoris abs qz decreto naturaliter obligeḿ.adde qꝰ ipse no.i.l.cũ lex.s.de fideius.⁊ qꝰ no. bal.in.l .non dubiũ.C.de legi.i ꝓi.col. ꝑ Cy. in.l.i. C.de iuti. sti. ⁊ tex.⁊ quod ibi bar.i.l. si pupillus.s.de condi. inde. qꝰ no. ADDE q̃ posui in auẽ.sacramẽta pubeꝝ ⁊ in.d.l. cuz lex.

e ¶ Plus obligeḿ.vid cy. i.d.l.si curatorẽ hẽns.⁊ qꝰ no. bal.i l. potuit i.ꝓ. q.C.de iur. delibe. ADDE an inter pupillũ ⁊ curatorẽ possit fieri cõpromissum:⁊ an iter adultũ ⁊ curatorem bal.cõsi.ccc. xliiij.i.lib.

a o Omnes res. sed ⁊. C. de vita te h° glo. vide q̃ dixi i. l. q vsufructũ. de ver. ob.

b ¶ Puto q̃ sic. Facit qd no. bar. in. l. plane. el. i. §. i. ff. de le. i. ⁊ cũ bar. trãsit ũge. i. l. q vsufructũ. de v̊. ob. vide ibi vtrũ aũt hypoteca noue tur: dic ut in. l. creditor. i pn. ⁊ ibi per bar. ff. q po. in pigno. ha.

c q Vi bonis iterdictũ. ⁊ gl. ⁊ ista forte gl. videt verior qz tex. hic dicit q̃ stipulator dz facere meliorẽ ꝑdi tõez suã quã non põt dici facere nisi lucret. Itẽ tenẽdo istã gl. nõ dz subaudiri ad textũ maxie. si ob. tex. i. l. pupillo. qz ibi solũ est natura le remediũ ordinarium ad tollendaz oẽm obligatiõez etiã inuito credito re: vt in. l. q fic. ⁊. de solvti non ẽ verũ q̃ plus faueam° soluẽti q̃z nouãti obligationẽ. ita dicit frã. de ram. in. l. certi. ꝑdi. §. qm̃. si cer. pe.

d s I vsufruct°. op. insti. no. an ⁊ qs̃ p alienatiõez mei vsufruct° formalis vel rei ĩ qua vsufructũ hẽo amittã vsufructũ ⁊ finiat. videbal. ⁊ no. bartol. in. l. res quoq̃. C. de iur. do. ⁊ B i fi. ⁊ bal. in. l. i. C. si pig. pignoro. datum fit. ADDE bal. cõsi. cclxxxv. iij. lib.

e s I stichũ vid̃ no. p Bar. in. l. triticũ. §. de v̊. ob. in. l. si sti. in vltimis v̊. pn. e. ti. in eo. ibi. l. si prior. hoc sim.

ligationem. puto tũ q̃ si iudex interdiceret pupillo vel adulto administrationẽ ex cã: q̃ tũc nõ obligaret ciuiliter vel naturaliter. Vidim° qualiter obligetur pupillus ex cõtractu: qd si ex dolo ⁊ nõ est dubiuz: vt. l. i. C. si adver. delic. ⁊. l. i. §. an in pupillũ. s̃. depo. ¶ Quid in culpa: dic vt glo. habuisti in. l. iij. s̃. ti. ꝓri.

Ex. l. sequenti.

¶ Si dicat in instr̃o ticius ꝓmisit seio. c. in tali cã computato in hoc oĩ alio instrumento: an fiat nouatio. Et an actio in rem possit nouari.

o **Omnes res.** Dis obligatio põt nouari si tũ hoc agat. Bicitur hic dũmodo hoc agat: qualiter intelligit ⁊ agatur. dicit glo. siue tacite siue exp̃sse: vt insti. e. §. preterea. sed cõtra. C.° e. l. fi. So. dicit glo. q̃ hodie expressẽ dz agi. dic tũ q̃ vbicũqz oliz fiebat nouatio tacite. hodie fit ope exceptiõis. istã glo. hẽo pro v̊a. ⁊ idem tz gl. C. e. l. fi. ⁊ Azo in sũma huius ti. Bicitur hic q̃ erãt obligatiões due. ¶ Quero an vtraqz sit efficax: dic vt dixi in. l. qbus. s̃. de v̊. obli. per Ja. de are. ⁊ qualiter fiat nouatio dabo materiã in. l. pe. ⁊. de p̃to. stipu. ¶ Hic tũ q̃ro dr̃ in instr̃o: ticius ꝓmisit seio. c. ex tali cã cõputato ĩ hoc omni alio instr̃o. vtrum ex hoc videat facta nouatio p̃cedẽtium: puto q̃ sic° per. d. l. fi. C. eo. ⁊ ar. s̃. de le. iij. l. paulo calimacho. §. i. ¶ Sed q̃ro qualiter fiat tacite. Bic vt dixi de verb. ob. l. qui vsufructũ. ⁊ dicaz in. d. l. pe. ⁊. de preto. sti. ¶ Quero vtrũ actio in rẽ possit nouari. Bic q̃ sic: vt. ⁊. ti. ij. l. ⁊ vno. §. i. ¶ Quero nungd id quod venit per officium iudicis nouetur. dicam. ⁊. eo. l. emptor.

c **Vi bonis interdictum.**

¶ Quero qd si nec meliorẽ nec deteriorẽ suam cõditionẽ facit. Glo. dicit q̃ valet: vt. ⁊. de so. l. in pupillo. ⁊. s̃. de dolo. l. nõ dz. Contra glo. hẽtis. ⁊. e. l. nouare. By. tz istam per. l. quã alle. Sed ꝓtra istã determinationẽ. facit glo. s̃. e. l. iij. So. aut queritur de pupillo cõueniendo ⁊ exigẽdo: ⁊ tũc requiritur q̃ vere sit locupletior. alias si qd ab eo exigeret efficeretur paupior: ⁊ ita loqtur illa glo. aut q̃ritur: an sit locupletior quo ad alia ⁊ tũc sufficit q̃ nõ sit paupior: vt hac glo. ⁊. l. alle. in ea.

s **I usufructus debitorẽ**

Ista lex est subtilis. In obligatiõib° q̃ cõtrahuntur sup reb° inseparabilibus a p̃sona non cadit vera delegatio. h. d. in fi. ibi. coherenti. i. cõtracta sup re que p̃sone cohereat. ¶ No. q̃ debeo id petere cuius cõtrarium nõ eẽm postulaturus. Itẽ no. q̃ idem in alijs rebus q̃ p̃sone coherent. ¶ Op. de. l. mulier. §. ex asse. s̃. de iure do. quã glo. alle. Pro cõcordantia. vide glo. q̃ incipit. improprie ponit ⁊c̃. in fi. ⁊ ꝓcordat in eo qõ ibi dicitur q̃ non põt fieri delegatõ. In alio discordat qõ dicit q̃ non est liberat° debitor. hic dicit q̃ est liberat° saltem ope exceptionis. Bic q̃ ibi delegato nihil aberat: ⁊ ei cui facta est delegatio nihil aderat. hic aderat ꝑm Ja. s̃ are. ¶ Op. insti.° de usufruc. §. finit. q: non põt delegari vel cedi. Glo. dicit q̃ hic est spãle. Sz certe nõ video rõnem spãlitatis. vnde glo. soluit aliter q̃ hic nundum fuerat vsufruct° cõstitutus: ⁊ sic actio cedit. Glo. nõ dicit verũ: q: sicuti vsufruct° nõ põt cedi: ita nec actio: vt. l. corruptiõez. C. de vsufru. ⁊. l. oĩs. §. desinere. s̃. vsufr. quẽad. ca. ⁊. l. semproni° attalus. de vsufru. leg. nec potest delegari ipso iure: vt hic. q: alius est vsufruct° in p̃sona delegantis: alius in p̃sona eius cui facta ẽ delegatio: vt. l. stipulatio ista. §. siqs ita. de ver. ob. tũ ꝓpter cõsensum debitoris ⁊ creditoris liberat ope exceptõis: vt hic sed cessio nullo mõ valeret: qa nõ cõsensit debitor: ⁊ iõ si exigeret ab eo cui facta est cessio cogeret soluere aliõ pro alio iuitus. ¶ Sed cõtra hoc videt q̃ etiã in delegatione nõ liberet: vt. s̃. de ope. li. l. ope in rerũ. cũ. l. se. ⁊ se. So. non liberat ipso iure: vt ibi. sed ope exceptõis: vt hic. ⁊. l. fi. §. cum mihi. s̃. de v̊. ob. Item cõtra q̃ nullo modo liberet: vt. d. §. ex asse. rũdeo ibi delegatus nõ liberat a creditorib° ⁊ legatarijs hereditatis: q: illi nõ ꝑsenserũt delegatiõi: sed ꝑsensit solũ ille cui debebat fieri restitutio. Itez non liberat ab illo fideicõmissario: qa ei cui est delegatus nil q̃rit: nam in dicta restitutiõe operatur auctoritas senatusc̃ũsulti trebel. q̃ non hz locũ in eo cui facta est delegatio. ¶ Op. ⁊ videt q̃ vsufructus finiatur ex p̃sona cedentis: vt. l. necessario. §. fi. s̃. de pi. ⁊ cõmo. rei uen. Sol. ibi non fuit cessus vsufruct° sed cõmoditas utendi. hic v̊o fuit actio delegata ⁊ vsufructus fuit cõstitutus in p̃sona eius cui facta ẽ delegatio. ideo ex eius p̃sona finit. facit glo. s̃. so. ma. l. vsufructus.

i **A diem obligatio.** Obligatio pura põt nouari ad diez. ⁊ aĩ diẽ nõ fiet exactio. h. d. Bic ẽ ãphibologia q̃ v̊ba pñt dupliciter ĩtelligi: sz v̊a lec. est in summario. ¶ Quero si obligatio in diem nouatur in purã: an statim possit agi. ⁊ glo. hic dicit q̃ sic. contra glo. est. ⁊. eo. l. stichuz. §. i. ⁊ ibi videbitis. ⁊ By. hic tangit.

s **I ita fuero stipulatus.**

Obligatio fideiussoris non nouat p̃ncipalem. h. d.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter dicatur fieri incõtinẽti. Et an nũeratio dicatur facta cã implende stipulatiõis.

c **Am pecuniam.** Si vna cã vẽit ad implemẽtũ alterius agit ex iplemento nõ ex implente. h. d. ¶ Op. de. l. certi cõdictio. §. qm̃. s̃. si cer. pe. So. ibi fuit inutilis stipulatio. ¶ Op. de. l. i. §. ij. s̃. de sti. ser. Sol. ibi noie vnius fuit stipulat° ⁊ noie alterius numerauit. ¶ Op. de. l. qdam cũ filiũ. s̃. de ver. obli. ⁊ de. l. contra. s̃. ad mace. glo. so. q̃ numeratio fuit facta ex interuallo ibi. hic incõtinenti: sed nihil est dicere. Bic ergo q̃ contrarie. l. nõ vetat q̃ ex stipulatiõe nõ nascatur sed q̃ritur cui acquirat: ⁊ dic vt dixi in. l. qdam cũ filium. ¶ Quero qualiter ĩtelligat incõtinẽti. ⁊ glo. in diuersis p̃tibus dicũt: vel parũ ante: vel parũ post: vt. l. iij. C. ō edil. edi. l. iurisgen. §. qnimo. ⁊. l. in bone fidei. C. de pac. Ja. ō raue. dicit hic q̃ incõtinenti ĩtelligitur anteq̃ p̃tes hẽant cõtractũ pro absoluto: vt. l. cõtractus. C. de fi. instru. dicam de hoc. ⁊. ō sol. l. i. ¶ Quero qd in dubio: an numeratio videat facta cã implende stipulatiõis: vel ut ex ea oriatur actio: dic ut glo. sed doc. dicunt q̃ in dubio siue ante siue postea fiat stipulatio fit semp cã implende stipulationis numeratio: ⁊ nõ vere nec ficte ex numeratõe nascitur actio: ⁊ istud est vtile scire ꝓpter formationem libelli: an intẽtes actiõem ex numeratiõe vel stipulatõe. dixi in. l. si ita stipulat°. §. grisogon°. s̃. de v̊. obli. ⁊ per doc. de hoc. in. l. certi cõdictio. §. qm̃. s̃. si cer. pe. plene dixi ibi. ⁊ per Ly. in. l. si absentis. C. si cer. pe. ¶ Querit glo. qd si dixi me stipulaturum ⁊ nũero ⁊ postea non stipulor: an nascat ex numeratiõe actio: ⁊ certe sic: q: iutili stipulatione ĩterposita nascitur actio ex numeratiõe: vt. l. certi cõdictio. §. qm̃. s̃. si cer. pe. multomagis vbi ẽ nulla stipulatio: illũ modũ arguẽdi sequit impator in. l. i. post p̃n. C. de rei vxo. ac.

Ex. l. sequenti.

¶ An pena vel mora precedens videat repetita in obligatione nouante.

s **I stichum.** Stipulatio nouãs tollit p̃mã obligationez ⁊ purgat morã. h. d. ¶ Quero vtrũ in sequẽtem obligatiõem transeat mora p̃cedens. qdaz q̃ sic: nisi exp̃sse agat cõtrariũ. istud est verũ: q: iura ista sunt ĩmutata in hoc: q: hodie dz exp̃sse agi: vt p̃sumat nouatio. ¶ Sed circa hoc an pena vel mora p̃cedens videat repetita in obligatiõe nouãte: an sit ĩmutatũ dicã. ⁊. e. l. quotiẽs. ⁊ plẽius ĩ. l. si rẽ aliquã. ⁊. e. dixi ĩ. l. eũ q̃ ita. §. fi. s̃. ō v̊. ob.

Ex. §. sequenti.

¶ An ex stipulatiõe nouante obligationẽ in diẽ statim agi possit.

Legata. Obligatio ĩ diẽ vel pura põt statim nouari: sed cõditõ alis demũ in cõditionis euentũ. h. d. Hic dicit q̃ obligatio in diẽ statim nouat. ¶ Quero vtrũ ex stipulatiõe nouãte poterit statim agi. Glo. dicit q̃ non sed expectabit dies: ita dicit glo. sed. s̃. e. l. ĩ diem. no. cõtra. Dicũt qdã q̃ hic loqtur in. l. nostra. qũ exp̃sse fuit dies repetita. l. in diez. loqtur glo. qũ est dubiũ: vt sic in dubio nõ intelligat repetita. ar. l. alle. in glo. ita dicebat do. Old. cõtra istud dictũ videt casus in. l. q sic[a]. de ver. ob. vbi in dubio dies repetita videt. mihi videt q̃ debeamus dicere in dubio sic. aut in sequẽti stipulatione nulla fuit deducta q̃titas: sed sic dcm̃ qõ ex p̃ma stipulatiõe debes p̃mittis: ⁊ tũc dies intelligatur repetita. aut fuit exp̃ssa quãtitas: vt. c. quemihi debes p̃mittis: tunc dies nõ intelligit repetita. hoc p̃batur. s̃. de re iudi. l. nensenius. cum sua glo. in. l. si prior. cũ sua glo. s̃. sol. ma. nõ ob. l. q sic. q: ibi fuit fcã exp̃ssa cõmemoratio diei.

Si quis ita. Cõceptio stipulatõis nouãtis põt p̃cedere stipulationẽ nouatam. h. d. ¶ Op. eodẽ tpe nõ põt qd oriri ⁊ extingui: vt. l. ticio cũ moriretur. s̃. de usufr. So. qõ hic dicit eodẽ tpe non itelligas in eodem instãti. sed p̃cedit p̃mo obligatio ticij ⁊ segtur postea obligatio nouans.

Idem celsus. Actio iudicati nõ nouatur per stipulationem iudicatũ solui.

Si decem. Si debita duobus alternatiue p̃mittant nouatio nõ cõtingit. h. d. ¶ Op. glo. de. l. is cui decẽ. j. e. So. solue: ut ibi. Item cõtra. j̃. e. l. a te. sol. vt ibi. ¶ Circa istã. l. querunt duo. p̃mo quis fuit iste ticius. So. potest intelligi de ipso debitore: vel de quodã exneo: ⁊ sic erũt due lec. ꝑm hoc q̃ritur qd in dubio dicit gl. in dubio p̃sumo: vt. j̃. ti. i. l. ⁊ magis qõ in eo. vel ꝑm quosdam: vt inuit. j̃. e. l. a te. ⁊. l. is cui. Ista glo. est difficilis. nã ad hoc: vt p̃ma rũsio p̃cedat: oz te sic formare qõnẽ quid si iste ticius soluit simpliciter nõ exprimendo pro quo solueret: ⁊ intellige q̃ iste ticius erat ille idẽ debitor: nõ erat exne[o]: ⁊ tũc p̃cedit rũsio p̃ma q̃ in dubio videt soluere noie suo: vt. d. l. ⁊ magis. j̃. ti. i. sed si ille ticius fuisset qdam exneus ⁊ dubitaret in quã cãm caderet. sol. dic vt. l. i. ⁊. ij. j̃. ti. i. ¶ Scõo modo põt intelligi ista. q. q̃ in dubio hoc est vtrũ ista stipulatio p̃sumatur facta aio nouandi vel nõ: ⁊ tũc bene p̃cedit seqns rũsio: dic vt. j̃. e. l. is cui. ⁊. l. si a te.

Ex. §. sequenti.

¶ An qũ aliquis liberat me inuitum hẽat contra me actionẽ negociorũ gestorum: ibi. Quero.

Si ab alio. Põt alius me inuitum liberare. nõ aũt iuito mihi actõem auferre. h. d. Dicit hic q̃ erãt duo obligati: sed vno soluẽte liberat alter. ĩmo videtur sũma duplicari. qd enĩ p̃hibet q̃ tu debes mihi. c. noie dotis vxoris mee: ⁊ vxori alia centũ. vnde videt obstare[b] insti. de du. re. in p̃n. ⁊. s̃. de ac. ⁊ obli. l. lucio. So. intelligas q̃ hic fuit dcm̃ in p̃missione eandẽ pecuniaz: ⁊ sic apparet q̃ senserunt de eadẽ pecunia. ¶ Quero qũ aliquis liberat me inuitũ: an hẽat cõtra me actionẽ negociorum gestorũ. Glo. hic dicit q̃ nõ. cõtra tz glo. in. l. soluendo. s̃. de ne. gest. Alia glo. in. l. solu. j̃. ti. i. ĩtelligit illud qũ soluit p̃ ignorãte. sec[o] p̃ inuito. Guil. s̃ cu. dicit q̃ tunc qũ soluit p̃ inuito habet actionẽ nego. gesto. qõ probat p. l. at siquis. §. labeo. s̃. de religio. Item p̃bat. l. siqs mancipijs. §. fi. s̃. de pecu. ⁊ q: non esset equũ: vt quis locupletaret cũ aliena iactura: vt. l. nam hec natura. s̃. de cõdi. inde. ⁊ sic equũ est actionẽ dari: vt. l. quotiens. s̃. de prescrip. ꝓbis. ⁊ hoc tz Ly. ĩ. l. fi. C. de ne. ge. Ad. l. fi. de ne. gest. rũdet Guil[c]. q̃ qũqz p̃hibitio fit super tali gestione q̃ ꝓpter eã gestor incidit in delictum: vtputa p̃hibeo ne labores fundum meum: nec intres cã laborãdi: tunc si intras delinquis: vt. l. iij. s̃. de acq. re. do. merito nõ debes hẽre actiõem negociorũ gestorum: vt. l. sine hereditaria. s̃. de neg. gest. sed qũ prohibitio nõ facit gestorẽ delinquere: vtputa p̃hibeo tibi ne soluas pro me: si soluis tunc hẽbis cõtra me actiõem negociorũ gestorũ per dictas rõnes. qcqd dicat Guil. ipse dicit cõtra casum. l. pro te. s̃. man. ⁊ sic ista glo. dicit verũ. facit. l. si ex duob[o]. s̃. de neg. ge. ⁊ sic ista glo. verũ dicit: ⁊ gl. que est in. l. soluẽdo. intelligat in eo qui soluit p̃ ignorante. alias male diceret. non ob. l. at siqs. §. labeo. q: spãle est in expensis funeris. Nõ ob. l. siqs mancipijs. in fi. s̃. de pecu. q: ibi ideo qa seruus põt obligare dõm ĩuitũ de peculio: ita respondet glo. in. d. l. fi. C. de neg. ge. nõ ob. q̃ nõ oz locupletari cũ aliena iactura. ⁊ q: equũ ẽ actõnem dari: qa ĩmo non est equũ propter prohibitionem sibi factam: vt dictis. ll.

s **I pupillus.** Vide glo. que incipit videt superflua ibi. sed dicit q̃ nõ. ¶ Mo. arg. q̃ possum petere: vt fiat mihi instrm liberatõis: vt magis de facili possim liberationẽ ostendere: vt hic. ⁊. l. plures apochis. C. de fi. instru.

Qui sub cõditiõe. [c] ¶ Quero exẽplũ glo. ponit exẽplum si stipulor si antichristus nascetur. nã certũ est q̃ nascetur. ¶ Secundo mõ ponit exẽplum glo. si stipulor. c. cũ moriar: nam ista stipulatio est pura: ĩmo nõ est pura: qa licet hoc sit certũ q̃ moriar: nõ tũ est certuz qũ. ideo oz expectari dies. ita no. in. l. ĩ oibus. de reg. iu. q̃ re glo. ponit exemplũ qũ p̃mitto. x. si celũ tetigero digito. nã est certũ q̃ nunq̃ celum digito tangam. ideo est pura: vt. l. in illa. in fi. s̃. de v̄. obli.

Ex. §. sequenti.

¶ Quãdo p̃mo stipulor iter secundo actuz: an nouatio presumatur.

Qui actum. Si secunda stipulatio cõtinet min[o] non p̃sumit nouatio. sec[o] si cõtineat plus. h. d. ¶ Quero qd est hoc dictũ qũ scõo stipulor min[o] nil agitur. dicũt qdã q̃ nõ fit nouatio ẽt si est hoc actũ hoc est falsum: vt. l. q vsufru. s̃. de v̄. ob. Alij dicũt q̃ sequẽs stipulatio nullũ hz cõmodũ. tu dic nihil agitur: qa nouatio nõ presumit: ⁊ ita debemus intelligere cũ sumus in materia nouatiõis. Quero qũ stipulor p̃mo iter: scõo actum: an nouatio p̃sumat. glo. dicit q̃ nõ: qr aliud ẽ q̃ in secũda stipulatiõe deducit. videt q̃ ĩmo sit nouatio: vt p̃batur in. l. q vsufru. s̃. de v̄. ob. ꝑm verum ⁊ cõem intellectũ: ⁊ ita oz intelligi hic: vt sic faciat ad ti. nõ ob. qõ hic dicitur q̃ stipulatur aliud qa intelligo q̃ stipulat aliud. s. plus.

q **Si recte** ¶ Op. glo. s̃. l. noua re. j̃. e. ⁊. l. nõ iõ. Sol. dicit glo. hic. dicit q̃ fallit in adiecto. fallit etiã in qbusdã alijs. Rug. ꝓ vt ista cõtra. solut addit ad rgulã cui recte soluit. s. vt sibi debitũ: tũc ista regula nõ cõprehẽdit alios cãus enu

pliciter segt Pau. d ca. qué vide i. l. s̃. alleg. in fi. istud segtur pau. de cast. ibi dict[o] q̃ ĩ stipulatõe tã tũ necessaria videt q̃ dies sit repetita. l. i. §. sub cõditiõe sũt. vt lega. no. ca.

a ¶ In. l. q sic qz ibi fuit facta exp̃ssa ⁊ ẽ vel ibi nõ fuit exp̃ssa quãtitas in scda vt pz ex p̃dictis ꝑz pau. de ca. ⁊ ibi.

b ¶ Si ab alio. videt obstare. an ꝺbitor soluens creditori creditoris sit liberat[o]. videtur. in. l. si solutã. de pig. act. ⁊ ibi bal.

c ¶ Respõdz guil. adde q̃ dicit. s̃. i. l. ĩrẽ §. tigrũ. s̃. d rei vendi.

d s I pupillus. et ꝗ est casus vnicus ⁊ singularis q̃ iudex nõ oz ꝓdemnare reũ qui cõueniri poterat plurib[o] actio. nisi primo actor liberet reũ ab alijs formaliter. similiter qũ pluribus teneor debeo fuari indẽnis per cautõez legitimaz ab eo cui soluo: vt no. bal. i. d. l. cũ seruũ. ad fi. C. de serfu. ⁊ ad istuz tex. adde. l. si solũ. s̃. d rei vendi.

e ¶ Qui sub cõditiõe. de intellectu h[o] §. adde no. p̃bar. i. l. si cõstante. §. i. s̃. so. ma. Et ibi idistincte tz q̃ cõditio q̃ oino ẽ extitura: ita demũ ĩpedit natiuitatẽ obligationis si ẽ ĩcerta. an ⁊ qũ secus si est certa: an ⁊ ĩcerta qũ. hic est bon[o] tex. vltra quẽ adꝺ bonũ tex. i. l. iuri verũ debitorem. v̄. similem. ⁊ ibi no. glo. in v̄. solutõis. i fi. de ꝓdi. indebũ facit tex. ĩ. l. nisi finita. de tute. ⁊ rõ. distra. i p̃nc. vbi tz certuz sit tutelã finiri morte vel pubertate: tũ nõ orit actio nisi finita ea tutella. vt ibi. ⁊ plene p̃bar. i. l. ita stipulatus. i. ij. q. j̃. de v̄. obli. Et ad p̃dicta adde bar to. in. l. cẽtesimis. e. ti. ⁊ vide bart. in. l. heres me[o]. ꝺ condi. ⁊ demon.

a d Elegare.nõ videt.No.pro eo qõ dicit Bar.i.l.singularia.§.si cerpe.d cãpsore.qz istud facit ꝯ.⁊ ita tenẽt alij doc.in.d.l.q vsufructũ.§.de ver.obli.⁊ pro ista pte audio q̃ Bar.cõsuluit.vz q̃ nunq̃z fit noua tio p̃me obligatiõis necessario in p̃iudicium creditorie:sed tũc demũ cũ sua interest p̃ tex.no.in.l.cũ duob⁹.§.idem rñdit.§.pro so.⁊ qõ ibi Bar. ⁊ bal.in.l.cõmissorie. C. de pac.inter emp.⁊ vẽ. ⁊ in.l.i. C. de his que pene noie.⁊ qõ ipse no. in. l.si qñ.in fi.C.d inof.testa.⁊ i .l.i.in.ij.col. de publi. iudi.vide bar. i.l.i.§.i.de p̃to.sti.⁊ in.d. l.singularia. hẽtur an ius excipiẽdi possit nouari. ⁊ ad bar.h̃ vide glo.i.l.ij. C.e.⁊ bal.in .l.pecũia. §. si cer.pe.⁊ expresse glo.in .l.iiij.in glo. ibi.C. codẽ. ADDE pulchre bal.cõsili.ccxix. iij. lib.⁊ cõsi.ccxxxvij.eo.li.

b s Ꝯ quis delegauerit.no.textũ ibi. remittere exceptõnez pemptoriã est donatio:ideo procurator eam remittere ñ põt qõ intelligũt p bar.i .l.fi.§.que i frau.cre.⁊ i. no. i.c. cum olim. d offi. deleg. Et iõ non põt p̃curator i istrumẽto renũciare exceptõi p̃ẽptorie qõ tñ itellige:vt singu.p bar. in dcã.l.fi.⁊ bal. i.l. pcñ curatori. C. de pac.

c Et p̃sumitur ignorare .limita vt per bar.i.l.si tutor. C. de p̃icu.tu. ⁊ in .l.q funduz. §.fu⁹meus. §.d vsuca.p emptore.

d Longinquũ. itellige si certat d dãno vitando. secus si de lucro captãdo ita dicit bar. ⁊ ibi vide p⁹ eũ aliquid i materia i. l. q fundũ. §. fu⁹meus.§. p emptore. adde bar.in .l.celsus. de vsuca.⁊ in.l.non latet.de confes.⁊ Bal.in.l.i.in.xiiij.col. C.de ꝯfes. vbi singu.limitat.Sed in ꝯriũm ꝯ primã limitationẽ facit.l.magnã.de ꝯhẽ. ⁊ cõmit.stipu.⁊ qõ no.Bal.in.l.qui alienam.C.de lega.⁊ vide Ange. in dicta.l.qui fundum.in.§.seruum.

e q Uotiens venio ad secũdam.⁊ de intentiõe huius tex.in pte disputat late bal.i .l.i.in.ij.col. de execu. rei iudi.⁊ i.l.fi. in vlt.q.C.d ꝯ.emp.

f Fiscus hẽtur.et hoc sequitur h̃ ange.⁊ imol.et pau.de ca. ſz ro.in.l.si marito.in prin. §.sol.ma. tenet ꝯriũ per illuz tex.pro quo facit qz fiscus subit onera legatoꝝ seu fidei cõ.sub cõditiõe relictoꝝ .l.statius.§. fi.j.d iur.fis. Itẽ nõ videtur posse redi bona differẽtie ratio quare potꝰ ad eũ trãseãt actiões actiue q̃z passiue vt stati dicã. ideo bal.tz i .l.fi.C.de ꝯ. emp.q obligatiões oẽs actiue ⁊ passiue trãseant in fiscũ.⁊ ibi ad hunc tex. rñdet vt etiã rñdet in.d.l si marito. et prout ibi rñdet bar.⁊ gl. in ver. cõditio ni.in solutio.quaz approbat h̃ etiam Rai.nec ob.d.l.nouatio.p quam bar.§. reprehẽdit dictaz solu. glo. qz ibi loqtur in hereditate iacente. hic in bonis iacẽtibus iter que ẽ dfia.ar.eorũ q̃ no.bar. in rub.§. de acq.here.itẽ add ad bar. h̃.bal. in.l.si ꝯstãte.§.fi.§ sol.ma.⁊ i.l. tutoris. C. ad.l.iul.d vi. ⁊ vide bar.i ꝯsi. incip.colonus. ⁊ ibi no. hũc tex. ⁊ i.l.pesi. C. de excep. rei iudi.i.v.col. ⁊ vide q̃ per istũ tex.dicit bar.in.d.l.si qs arbitratu .§.fi.cũ concor.§. de v. ob.Itẽ adde glo.no. in.l.

meratos in glo.⁊ verũ dicit rug.tñ formãdo sic regulã exceptio nõ bñ adaptat ad regulã. Ꝯtez qbusdaz casib⁹ ille cui põt solui noie alieno põt nouare:vt in tutore in curatore ⁊ p̃curatore habente mãdatuz cũ libera.j.e.l.nouare.⁊.l.fi.j.e.

Ex.l.sequenti.

¶ An hec.l.sit correcta p.l.fi.C.d noua. Et q̃liter fiat delegatio. Et an facta delegatiõe p cõtestationem p̃cedatur sup eadẽ instantia.

d **Elegare.** Dicit hic delegare ẽ vice sua aliũ reum dare creditori.an hec lex sit hodie correcta p.l.fi.C.de noua.⁊ insti.e.§.p̃terea.certe nõ vt̃ᵃ:qz illa.l.nõ facit mentionez:nisi de nouatiõe nõ d delegatiõe.⁊ si tu dicis imo facit ibi mẽtionem de delegatiõe dũ corrigit iura antiq̃ q̃ dicebant q̃ iteruẽtu noue p̃sone noua nascit obligatio ⁊ inducebat nouatio qõ ad delegationẽ p̃pe videbat referri. qõ nõ ob.qz noua p̃sona posit interuẽire absqz iussu ⁊ delegatiõe debitoris. ſz si debitor delegat eũ:vel dat aliũ expromissorez forte nouatõ nõ inducit :nõ pono hoc p ꝯstãti. ¶ Uẽio ad scõm passũ.dr̃ hic q̃ fit delegatio p̃ sti.⁊ p lit.cõte.ꝯtra.j.e.l.delegare. Sol.i delegatiõe ẽ duplex actꝰ.vnꝰ est iter delegãtẽ ⁊ delegatum debitorẽ:⁊ iste talis actus fit nuda scriptura ⁊ similib⁹modis:vt.j.e.l.delegare. qdam est actꝰ q̃ fit inter delegantẽ:⁊ eũ cui fit delegatio: ⁊ iste actus solũ fit p stipulatiõem ⁊ lit.cõte.contra.qz solũ stipulatiõe fit:vt.l.i.C.e.Sol.subaudi ibi:vel cõtestatiõe.¶ Querit glo.p̃mo q̃liter fiet ista delegatio p cõtesta.Rñdeo qñ alius suscipit iudiciũ p̃ me animo nouãdi:tũc ego liberor:⁊ ille incipit teneri.vel ponamꝰ alio mõ dicit glo.q̃ ego cedo tibi actiõem cõtra debitorẽ meum:⁊ tu lit.cõte.es cũ ipso.ipse incipit teneri tibi ⁊ liberat a me.exẽplum istõ nõ est bonum:qa magis est exẽplum cessionis q̃ delegationis.vñ tene p̃mũ.¶ Sz q̃ro q̃ actio dabit ꝯtra d̃bitoꝝẽ sic delegatũ p ꝯte.dicit glo.q̃ dat illa vtilis q̃ cõtra debitorẽ dabat directa. Istã gl.tz By. Ja.d are.⁊ Cy.in.l.i.C.de iudi.⁊ nõ alle.aliõ nisi istã glo.¶ Quero facta cõte.vtrũ p̃cedatur sup eadem instãtia cõtra debitorẽ. Rñdeo vr̃ q̃ non: qz tpe dati libelli ista actio nõ competebat:sed incipit cõpetere in ipsa lit.ꝯte.ergo ⁊ c̃. vt.l.nõ potest.§. de iudi.cõtra dico q̃ ex eadẽ instantia sequit cõdemnatio:⁊ p̃cedit iudiciuz hoc mõ: qz oẽs actus formabunt cõtra illũ debitorẽ sic delegatuz ⁊ suscipientẽ iudiciũ defensorio noie rei p̃ncipalis seu tanq̃ cõtra defensorẽ aio nouãdi rei p̃ncipalis.p̃bat i.l.liberto.§.fi.§.d ne.ge.itadz intelligi.l.soluẽdo.e.ti.⁊.j.ti.i.l.solutio.

Ex.l.sequenti.

¶ Remittere exceptionez est donare:iõ p̃curator non põt exceptioni p̃emptorie renũciare nisi dcñ sit in instr̃o. Et in fcõ alieno p̃sumitur ignorãtia:⁊ etiã in suo cũ est valde antiquuz vel intrincatum.

e **Ꝯ quis delegauerit** Ista est bona lex.Delegatꝰ sciens sibi ex exceptionẽ ꝯpetere eã vr̃ remittere :ignorãs nõ põt excipe cõtra eũ cui facta ẽ delegatio: ſz ꝯtra delegãtẽ sibi succurrit.h.d. ¶ No.tex.ibi⁹ similis ei videbit q̃ dõat:qñ remittere exceptiõez vr̃ ⁊ c̃.⁊ sic no.q̃ r̃mittere exceptiõz ẽ dõare qõ tenemẽti.vñ aduerte i instr̃is p̃curatõis ⁊ i istr̃is fcis a p̃curatorib⁹ in qb⁹ renunciant tali ⁊ tali exceptõi. nã vr̃ q̃ ñ posz r̃mittere:qz renũciare exceptioni p̃emptorie est donare:nisi hẽrent mãdatum ad renũciandũ.¶ Op.de.l.iulia.§.de doli excep.So.hic loqtur qñ delegatio est facta ꝯo creditori:ibi qñ est facta creditori putatiuo vel aio nouãdi.¶ Querit glo.qd in dubio si non ẽ certũ vtrũ sciuerit vel ignorauerit. Glo.rñdet solenniter:aut exceptio cõpetebat ex facto suo ⁊ p̃sumit scire:aut ex facto aliẽo ⁊ p̃sumit ignorare qõ tenementi.simile no.in.l.si res.de le.i. Primum dictũ qõ ex facto suo p̃sumitur scire:intelligẽ nisi factum suũ esset multũ longinquuzᵇ:vt.l. peregre.in p̃n.§.de acq.pos.⁊ no.per By.in.c. p̃sumit qs ignorare.ex̃ de re.iur.li.vi. Itẽ intelligẽ nisi factũ esset valde ĩtricatũ:ita q̃ memorie de facili retineri non põt:vt.l.emptor.§.lucius. §.de pac.⁊.l.fideicõmissum.§.de cõfes.

Ex.l.sequenti.

¶ Fiscus in obligatiõe ꝯtracta br̃ loco heredis nõ in obligatiõe cõtrahẽda:ibi. Ex quo. Et an tp̃s existẽtis conditionis trahat retro ad tẽpus stipulationis.vide in fi.

q **Uotiẽs.** Ista est multũ solẽnis .l.⁊ diuiditur in duas p̃tes.p̃mo qñ stipulatio conditiõalis interponit ad nouandã puraz. scõo qñ stipulatio pura interponit ad nouãdam ꝯditionalez. scõa ibi:sed si qõ.⁊ breuiter.h.d.Stipulatio cõditionalis nouat puram in cõditiõis euentũ:sed statim morã p̃cedentis obligatiõis purgat. Ꝯtem stipulatio pura nouat cõditiõalem in cõditõnis euentũ:si tũc existat p̃sona in quã obligatio cadat.h.d.in sũma.tex.ibi egisse videat:qz per eaz recessum videt a cõditionali obligatiõe ſm mentem ꝯtrahentiũ.⁊ habes idẽ qõ hac.l.in.l.pecuniam.§.si cer.pe. ¶ Ad versi.vnde marcellus. Op.fortiter de.l.eũ qui ita.§.fi.§.de ver.ob.vbi per stipulatõem cõditionalẽ nõ tollitur mora p̃cedens.Sol.vt ibi dixi. ⁊ dicã in p̃xi. contrario. ¶ Ꝯtem op.de.l.si rem.j.e.Glo.dicit q̃ ibi fuit expresse actũ:vt mora sic purgaret.istud est diuinare.vel ibi loqtur qñ reo absente fuit facta stipulatio scõa aio nouandi:hic reo p̃ñte: ⁊ ista est vera ⁊ notabilis solutio:⁊ istã tenui in.l.eũ q̃ ita .§.fi.§.de v̄.ob.⁊ eam tz Jac.de ra.⁊ oẽs Modder.lz Ja.de ra.in.l.eum q̃ ita.§.fi.istam so. sibi appropriat:⁊ p̃batur ista sol.in.l.q decez.§. idẽ rñdit.j.de solu.¶ Uenio ad scõam p̃tez ⁊ videtur q̃ licet p̃sona sit deportata q̃ nouet obligatio.nam fiscus est heres:ideo est p̃sona q̃ potest obligari:vt.l.nouatio.j.e.So.dicũt qdã hic loquitur qñ post deportatiõem bona nõ erant ad huc a fisco agnita:⁊ sic nunduz erat heres. hoc nõ placet:qz idem est hereditatẽ iacere: vel aditam esse:vt.d.l.nouatio. vel aliter:⁊ istaz tz By. aliud est quẽ esse mortuũ naturaliter:aliud esse quẽ deportatũ.⁊ si tu dicis fiscus hẽtur loco heredis:dico q̃ nõ est verũ p oĩa.ita habuistis no. §.ti.i.l.inter eos.§.fi.que glo.p̃batur p̃ hanc.l. vt ibi dixi. ¶ Ex quo no.q̃ in obligatiõe iam cõtracta fiscus hẽtur loco heredis:sed in obligatione cõtrahẽda q̃q̃ ex cã de preterito nõ habet loco heredis:vt hic.¶ Ulterius q̃ro dicit hic q̃

nam ad ea.s.de condi.⁊ demon.q̃ vult q̃ obligatiões cõditiõales nõ trã
seant in fiscũ quã seqtur ibi bar.qui dicit illud ibi verũ intelligi in iurib⁹
proueniẽtibus ex vltima voluntate.secus in iuribus cõditionalibus ex ꝯ
ctu per.l.iter socerũ.§.fi.s.de pac.dot.ad hec allega.p bar.in.d.l.fi.C.d
contrahen.emp.⁊ i.l.i.C.de pac.conueniẽ.lz ang.⁊ imo.hic ꝗriũ teneant
⁊ illã glo. in d.l. nam ad ea. reputat singularẽ.i.l etiã. C.ad.l. fal.⁊ qd si fiscus accepit bona tãquaz vacantia.vide q̃ dixi p⁹ bal.i. l.iij.§. cum ex cã.j. de iure fis.et adde quod ad cũ nõ trã seũt:nisi que ad heredem extraneũ trã seunt ꝑm gl. in.l.i.vbi doc to. maxime Bart.C. de ope.li. Itẽ ñ hz ius accre scẽdi:vt hz v̄ sus heredes fisci.Bal. in l.i.in. iiij .q. C.quãdo nõ pe.par.⁊ vide p Bal.in l.iubem⁹. §. i.i.ij.col. C. ad trebel.⁊ i repe.c.fi pf. de testa.i.vt. in.xviij. col. ⁊ iura naturalia trãseũt in fiscuz hoc est obligationes naturales ꝑm Bal. in.l.tam mãdatori. in.ij. col.C.de nõ nu.pecu. dixi i.d.l.si marito. Itez an in fiscum trã seant bõa futura.i.questa post publicationem.vide Bar. i.l. i.j.de bonis dam.⁊ dixi i .l.iij.§.pe.s. qd qsq̃ iur. vbi Bal. et Ang.⁊ no.q̃ quicqd prohibitũ est in aliquem trãsferri id in eũ non põt per cõfiscationẽ trãsire:vt dixi in.l.si finita.§.si de vectigalibus. i ij.col.s.d dãno infe.⁊ ibi dixi pbando q̃ secus esset siquis pbiberetur vendere illd alicui quia illud bene in eum ex cõfiscatione trãsiret. Itez nũqd ꝓmoditates ꝓcesse alicui ad tp̃s trãseãt ad fiscũ ex publicatõe:dixi i d.§.fi de vectigalib⁹. Item adde q̃ fiscus q̃ succedit in locum filij bãniti non põt dicere testamẽtum patris sui nullũ in quo preterijt ip̃z pater:vt notã.vult Bal.in.l.si qua pena.s.de bis qui sunt sui vel alie.iur.qd dcm

deportatus nõ est p̃sona que obligat.quero an deportat⁹ obligeť naturaliter ⁊ ciuiliter.glo.hic dicit q̃ nõ obligat ciuiliter ſz naturaliter sic.hoc non est verũ in casu nr̃e legis:q: si obligareť naturaliter:p̃ma obligatio nouareť:vt.s.eo.l.i.qd̃ est cõtra istũ tex.dico ergo q̃ in casu nostre.l.nõ obligatur ciuiliter vel naturaliter.⁊ ideo aduerte tria[a].nã q̃dam sunt obligatiões de p̃terito cõtracte:⁊ ab illis per deportationem liberat fide iussor a ciuili ⁊ naturali ⁊ transfundit in fiscum: vt.s.ti.i.l.si debitori deportato.q̃dam sunt obligationes de nouo cõtrahẽde ⁊ in illis obligat deportatus naturaliter:vt.l.q̃dam.j. de pe. qm̃ retinet ea que iurisgẽ.sunt:vt ibi .q̃dam sunt obligatiões de nouo p̃ficiende:tũ ex cã de preterito:⁊ in illis nullo mõ obligant:vt hic. ¶ Vltimo.istam .l.[b] q̃ lz existens ꝯditio trahatur retro ad tẽpus stipulatiõis cõtracte:vt.l.qui potior.⁊ .l.qui balneũ.s.qui po.in pig.ha.tũ hoc est verum[c] si tp̃e existentis cõditionis repireť extremũ habile ad obligationẽ cõtrahendam.secus si reperitur inhabile:vel ex parte rei: vt hic. ij. rũso. vel ex parte persone:vt hac.l. vltimo rũso. tenementi perpetuo.

s **Ꝯ creditor.** Non itelligitur pena repetita ĩ stipulatione nouãte.hoc dicit.

d **Elegare.** ¶ Oppo.s.e.l.delegare.So.vt ibi.

n **Ouatione.** In stipulatõe nouante non intelligitur repetitũ pignus vel vsura.h.d.

Ex.l.sequenti.

¶ Exceptio que obstat deleganti non obstat ei cui facta ē delegatio:ibi.No. Et an mulier posit renũciare velleiano ⁊ minor beneficio restitutionis in integrũ:ibi.Secũdo cũ ÿsi.sequẽti. Et an cũ mutuo ꝓcuratori bẽnti mandatũ ad id:⁊ q̃ ꝯuertat in aliquã cãm: an debeam eẽ sollicit⁹ q̃ in illã cãm ꝯuertatur:ibi. Et p̃ hoc. Et an cũ aliquis est delegat⁹ creditori putatiuo:an exceptio que obstet delegãti obstet ei cui facta est delegatio:ibi. Primo. Et quid si delegatio est facta creditori uero:ibi.Secũdo. Et an exceptio ꝯpensationis banni:ex cõicatiõis que obstat delegãti obstet ei cui facta est delegatio. vide in fi.

d **Oli mali.** Ista est notabilis. l. ⁊ pfunda.⁊ breuiter h.d.Exceptio q̃ obstabat delegãti non ob.ei⁹ cui facta est delegatio:nisi cõtra eũ eadez ratio cõcedente exceptiõis subsistat.h.d. ¶ Nota ibi tex.diuersum si iam excesserit ⁊c.q: nõ habes alibi ita expſſuz.ex hac.l.no.q̃ exceptio que obstat delegãti.nõ ob .ei cui est facta delegatio. ¶ Scõo no. ver.diuersum[e] p̃ quẽ dicunt doc. vltramõ.q̃ mulier nõ potest renunciare beneficio velleiano.nã eodẽ mõ quo decipitur intercedẽdo eodem modo decipit renunciãdo.lz glo.dicant cõtra ⁊ cõsuetudo se hz ita.sed credo q̃ vltramon.dicũt verum de iure per hanc.l.de quo per Cy.C.de epi.⁊ cle.l.si quis in cõscribẽdo .⁊ in.l.vlti.ad velleia. ¶ Tertio no. ÿ.idẽqz.q̃ mi

non puto verũ:vt dixi in.d.§.fi de vectigalibus. ADDE an in fiscuz trã seant bona acq̃sita post ꝓfiscationẽ abb.cõsi.xci.ij.lib.⁊ an in legitima filij bãniti fiscus mortuo patre vel matre bẽat ius:⁊ an monasteriũ ⁊ fiscus equiparentur. vide ꝟ Pau.de ca.consilio.xxxij.

a ¶ Aduerte tria. Quid si fiscus accipiat bona tanq̃ vacantia an teneat legatarijs.vid in.l.iij.§.cuz ex causã.j .d iure fi.⁊ que ibi dixi.

nor non põt renunciare beneficio restitutõis:q: in renũciatione eodẽ modo decipitur .de quo ē glo.in.l.si intra.C.de in inte.resti.⁊.l.si iudex circũuento.s.de mino. ¶ Quarto no.ver. diuersũ est si iam.q̃ in his q̃ qs contrahit post.xxv.ãnos infra illud quadriẽniũ infra qd̃ potest petere restitutionẽ:tamẽ nõ restituitur ita habes hic. fallit in casu quẽ habes.C.de repu.here.l.fi. ¶ Vltimo no.q̃ qs nõ debz esse curiosus de negocijs alienis. ¶ Op.de.l.apud celsum.§.fi.s. de do. excep.Solu.aliud est in exceptiõe metus:vt ibi. qa est scripta in rem.aliud in exceptiõe doli que est in personã:vt hic ꝑm Azo.quã glo.reprehendit:quia etiã exceptionẽ met⁹ quis videť remittere ꝓmittens secũdo:vt.C.qd̃ me.cau.l.ij.⁊.s. eo.l.si quis delegauerit. Ista reprehẽsio glo. est verissima.nam ille cui facta est delegatio nõ agit ex prima obligatiõe cõtracta per metũ :sed agit ex secũda interposita sponte. ¶ Item op.de.l. sed ⁊ iulianus.§.nõ solũ.s.ad mace.Sol.vt ibi. ¶ Vlterius op.de.l.q̃uis.§.si mulier.s.ad velleia.So.ibi loqtur ꝑm opi. Marcelli que non approbat. ¶ Item oppo[f].ad fi.huius.l.⁊ videtur q̃ qs debeat eẽ curiosus de persona eius cũ quo cõtrahit:vt.l.iij.§.pe.s.de in rem ÿso.⁊.l.q cũ alio.j.de reg.iu.glo.dicit ibi in mutuãdo:hic aliter cõtrahẽdo nil est dictũ:vel dic ibi volebat alium obligare ex alterius ꝯractu hic secus.ista est optima si bene intelligat:nã in p̃iudiciũ ipsius cũ quo cõtraho nõ debeo eẽ sollicitus ⁊ curiosus qd ipse egerit:sed si ex illo actu volo alium mihi obligari:vel alteri p̃iudicare:tũc debeo eẽ curiosus:vt.l.contra.⁊ hoc modo dz intelligi illud qd̃ dicit q̃ imputat ei qui nimis fuit credulus:vt.s.de eo per quẽ factũ est.l.fi. ¶ Et p̃ hoc induco tibi ad.q.[g] aliquis est ꝓcurator ad accipiendũ pecuniam mutuo:⁊ eã ꝯuertẽdaz in emptionẽ instri:vel in fabricaz talis domus.procurator venit ad me ⁊ accepit pecuniã mutuo vtz debeo eẽ sollicit⁹ q̃ illa pecunia cõuertat in illã causam? Rũdeo si hz speciale mandatũ ad recipiendũ pecuniã mutuo ob hanc cãm sufficit ꝓcuratorẽ cãm asserere:vt.l.i.§.an aũt.s.de exerci.secus si nõ hẽat spãle mandatũ: vt.l.fi.j.e.ti. ⁊ Azo tz in summa illius ti.⁊ Inno.in.c.fi. extra de fideius. ¶ Vltimo ad plenã declarationẽ huius materie dy.posuit hic vnã sũmariã distinctionem satis planã que tũ in aliqbus deficit.ideo examinem⁹ eã per qõnes. ¶ Primo q̃rit qñ aliquis ē delegat⁹ creditori putatiuo vtrũ exceptio que ob.delegãti obstet ei cui facta est delegatio. By.dicit indistincte q̃ sic:vt.s.de doli excep.l. iulian⁹.i.rũ.⁊ de dona.l.ij.§.item si ei. Mihi videť sic dicendũ.aut exceptio q̃ ob.delegãti erat talis ex qua soluti p̃ errorẽ dareť repetitio.⁊ verus dicit By.p̃ dictas.ll.aut nõ dareť repetitio: vt quia exceptio erat odiosa.⁊ tũc non obstat exceptio ei cui facta est delegatio:sed ei soluetur ⁊ ab eo delegãs repetet:nisi aliõ obstet sibi : sicut si scienter ꝓmisisset:vt.s.de cõdi.ob cãm.l.q̃ se debere.ÿ.sed si cũ sciret. ¶ Scõo q̃ro qd si delegatio facta est creditori ÿo. By.distinguit .aut

b ¶ No.istaz legem.⁊ hoc dicit Bar.se in facto consuluisse.de q̃ in.l.post.j̃.i pr̃in.s.vt lega.no. caue.

c ¶ Tamẽ hoc est verũ. nolimitatõz ad .d.l. potior. ⁊ ad.l.q balneũ.bene faẽ ad hoc quod no.bar. in.l. sub cõditiõe i. ij. col.j .ti. pri.in. q.i.d confirmatione donationis.

d d Oli mali.obstat ei.Et quãdo exceptio auctoris noceat successori quo ad agẽduz. vide gl. no.⁊ ibi bal. i.l. vitia. C. d acq.pos.

e ¶ No. ver. diuersum.an mulier possz renũciare beneficio velleiani:⁊ minor beneficio restitutionis.d hoc vltra nota. hic no. ẽt in.c.si diligẽti.in glo. de fo.ꝯpe.adde qd̃ per istum tex.dixit no. bar.i.l. fi. §. pe.de condi. inde. ⁊ vide ad materiaz Jo.an.in spec.de resti.i integ.§. qualiter.ver.sed nunquid minor.⁊ io.ande emp.⁊ vẽdi.in.c. cum dilecti.⁊ barto.in.l. cum minor.j.rezratam habe. cõmunis opinio.est q̃ possit renunciare velleiano. ita Bar.i.l. ij.circa fi.s. titulo.i. EDDE Jo. an.in additionib⁹.ad spec.in ti.d renun.§.i. ver fi.cui ãt iuri.

f ¶ Item oppo. Ista faciunt ad no.q.de qua.j.

g ¶ Ad qõnem.pro ista qõne.vide tex.in.l.liberto.s.de ne.ge.⁊ ibi ang. ⁊ Bar.in.l.ciuitas.s.fi cer.pe.do.Ant.in.c.i.de positio.Inno.⁊ doct.in .c.quod quibusdam.de fideius.

delegatus sciebat sibi cōpetere exceptionē.⁊ videt eaz remittere:⁊ non pōt eā opponere:vt.s. e.l.si qs delegauerit.in pn.aut ignorabat:⁊ tūc aut fit delegatō ex cā lucratiua:aut onerosa.si lucratiua:tunc aut exceptio que ei cōpetebat erat in psonam delegātis ⁊ delegati.⁊ nō ob.ei cui facta est delegatio:qz non egredit psonam:vt.s. de dona.l.si id qō.§.si cū primus.ita dicit By. Sed hoc dz intelligi quādo delegat⁹ pmisit expressa certa quātitate.si vo pmisit simpliciter illud qō dz:tūc secus:vt no.s.sol.ma.l.si prior.⁊ de re iudi.l.nensenius.in pnc. Prosequtur By. aut exceptio erat in rez ex pte opponētis in psonam.aut ex pte illius cui oppo.vt exceptio doli: vt.s.de do.excep.l.ij.§.i.vel in rez ex pte vtriusqz:vt exceptio qō me.ca.vt.l.apud celsum.§.fi. s.de do.excep.⁊ tunc ob.exceptio ei cui facta est delegatio:vt.s.de do.excep.l.iuli.i.rñ.de dona. l.ij.§.item si ei ij.rñ.ita dicit By.qō intellige qñ promisit ignoranter tali errore ⁊ tutus tali exceptiōe ex qua ipsi deleganti solutū posset repeti: ⁊ pmissum cōdici:vt.l.iij.§.i.⁊ ibi no.s.de cōstipe. Prosequt By.aut fit ex cā ñ lucratiua:⁊ tūc aut subest eadē causa cōcedende exceptiōis contra eū cui facta est delegatio q̄ suberat cōtra delegantē:⁊ ob.exceptio ei cui facta est delegatio: vt hac.l.ver.diu ersum.⁊ ver.deniqz.⁊.s.ad velleia.l.q̄uis.§.si mulier.fz opi.Ja.que ibi approbatur in glo.ita dicit By.sed aduerte hic:qz ista exceptio q̄ ob.ei cui facta est delegatio:nō est eadem numero cū ea q̄ obstabat delegāti. est enim noua exceptio q̄ de nouo tēpore secūde pmissionis orit lz fit eadē gñe. Prosequtur By. aut nō subest eadē cā concedēde exceptiōis:⁊ tunc aut res est reditura ad delegātem dolosuz:⁊ tūc obstat exceptio ei cui facta est delegatio:vt.l. apud celsum.§.apō iulianū.⁊.l.pure.§.si cui.de do.excep.ibi nisi iam diuerterit.ita dicit By.qō intelligе si pmisit tali errore ex quo si pmisisset ipsi deleganti cōpeteret conditio:vt dictū est. Prosequtur By.aut nō est reditura ad delegantē:⁊ non ob.exceptio:vt.s.de do.excep.l.apud celsuz.§. sed ⁊ si mulier.⁊.§.auctoris.⁊.§.sed cū legitima. ⁊.j.e.l.pe.⁊.s.eo.l.siqs delegauerit.⁊ hac.l.⁊ ō cōdi.ob cā.l.si donatur⁹.⁊ hoc in exceptiōib⁹ psone coherētib⁹.in exceptiōib⁹ vo rei coherentibus vt dicēdū q̄ debeant obstare etiā habēti ti. nō lucratiuū:vt in.l.in hoc iudicio.§.si iter socios.s.cōi diui.⁊.l.idēqz.§.fi.s.pro so.l. si supat⁹ .§.per iniuriam.de pig.in.l.fi.de excep.rei ven. de excep.l.exceptiōes.de reg.iur.l.inuit⁹.§.pe. ita dicit By.Ista determinatio nō est va in delegatione:qz cōtra hāc.l.ibi idēqz in similib⁹.⁊ ibi p glo.⁊ apparet ex his q̄ supra dicta sunt de exceptiōe qō me.cā.⁊.ll.allegat.p dy.nō loquuntur in delegatōe sed in cessione. Rō differētie pz ex his q̄ dixi in pmo cōtrario.⁊ sic indistincte dixi eis hoc casu exceptiōem nō obstare. ¶ Prosequtur By.si vo est dubiū vtrū sciuerit vel ignorauerit.dicit gl.q̄ si exceptio ei cōpetat ex sua psona p̄sumitur scire:qz in facto suo nō est tolerabilis ignorantia:vt.s.ad velle.l.q̄q̄.si ex psona alterius p̄sumitur ignorare:qz in aliēo facto ⁊c. j.de reg.iu.l.q in alterius.pro suo.l.fi.⁊ no.s.e. l.siqs delegauerit By.sed hoc itellige:vt dixi in d.l.siqs delegauerit. ¶ Querit By.qd in exceptiōe cōpensationis? Rñdeo pz ex premissis.est enī exceptio rei coherēs:vt pz i.l.siqs a fideiussore.s.de cōpen.⁊ de excep.l.exceptōnes.By.sed illud nō pcedit in delegatiōe:vt.s. dixi. Item quia in exceptiōe compensatiōis tutus nō habz repetitionem indebiti:nisi put no.in.l.qui inuicem.s.de condi.inde.sed istud pcederet in cessione actionis.de quo per By.extra de reg. iur. c.siqs in ius.li.vi. Ly.C.de compē.l.eius.dic vt ibi. ¶ Querit dy[a].qd in exceptione bāni ⁊ excōmunicatiōis que poterat opponi cedēti? Respōdeo patet ex predictis:qz tūc habēt originez ex delicto cedentis:nec est delictū circa rez de qua agitur in acqsitione cōmissum.videt distingui: an cessio fiat ex causa lucratiua vel nō lucratiua: vt.d.§.de auctoris.⁊.§.sed cū legitima.⁊.d.§. si mulier.⁊.d.§.siqs aūt.ita dicit By.i.d.c.siqs in ius.Jac.de are.tz q̄ indistincte obstet.sed de hoc est glo.in.d.§.sed cum legitima:vt ibi dicā. ¶ Quero vtrū exceptio que obstat delegāti obstet ei cui ē facta delegatio.glo.dicit q̄ circa hoc est adhibēda distinctio q̄ colligitur ex qbusdam .ll.sed dy.ponit longā distinctionē que eget aliqua suppletiōe:sed causa breuitatis omitto ⁊c.

a ¶ Querit dy.⁊ an exceptio quā obstet cessionario.vio bar. i.l.heredi.§. nos aūt.s.de pac.

n **Quare.**

Pupillus. ¶ Op.q̄ pupillus possit nouare:vt.s.eo.l.iij.Solu. verum est si sibi expediat. ¶ Sed tūc op.ergo idem erit in pupillo hēnte tutorē:⁊ cuz tutor ita demū potest nouare si pupillo expediat:⁊ sic iter eos nō est differētia. dic gl.tutor pōt nouare qñ est dubium vtruz pupillo expediat vel non:sed in pupillo oportet q̄ sit certum q̄ faciat meliorē conditionē suam.⁊ hāc tenet By.Sed Jac.de are.dicit aliter ⁊ qō dicit tex.si pupillo expediat exponit.i.expedire putat ⁊ sic faciat bona fide:vt.l.cū plures.§.qui bona fide.s.de admi.tu.secus si faceret mala fide animo nouandi:vt.l.tutor ad vtilitatē.s.de admi. tu.⁊.l.si preses.C.de transac.fm eū:⁊ predicta intellige quādo ista nouatio iterponit sup aliqua obligatiōe in qua veniebat aliqd quod seruando seruari nō poterat. sed si poterat seruari nō posset nouari dicta obligatio:sicut nec res alienari sine decreto.ita no.per glo.C.si aduer. transl. l.i.⁊.ij.facit.C.de pdi.mino.l.siqs ad resoluendam. ¶ Quero qd si pupillus nouādo non facit cōditionē suā meliorē:nec deteriorē.glo. videtur hic velle q̄ hoc non possit facere pupillus sed tutor.cōtra.no.s.e.l.iij.⁊ illā tene.dy.

Ex.l.sequenti.

¶ Habens mandatū ad solutionē recipiendaz vel mutuum non potest obligare mandantem confitendo.

b ¶ Jdebitori.ad banc.l. vide Ly.in.l. falsus.i.ij. col. j.de fur.

c ¶ Non credo. Adde q̄ idē tz Jo.an. in addi. spe. in ti.d teste. §.i.v.fz pōe egi.i fi. Idē tz do.Ant.⁊ ab.i.c.fi cautio. de fi. instru.idem tz bar.⁊ bal.i.l. ij.§.fin. C.si cer.pe.⁊ bar to.i.l.nō abstulit. C. de noua. Idem tz ang.i.l. ij. §.fi.C.d quadri.pscrip.⁊ ro.in.l.pdia. s.d acq.pos. lz grīū tz ange.i.l.a diuo .§.tz si ēptor .s.d re iudi. quē sequitur Jmol. h. ⁊ i d.§.fz si emptor.idez tz fede.de se.in cōsi.lij.qd incipit.tici⁹ fecit pcuratorē.vide bal.i d.l.nō abstulit.⁊ bal. i.l. pecunia.C.d sol. ADDE q̄ pau.d cabic refert ange.sētire grīuz ⁊ illū seqē tñ eius cōsi. cccxcvij. tz pmaz opi. ⁊ bal.cōsi.cccxxiij.i.lib.

e **Jdebitorem.** ¶ Ratio est dicit Ja.d are.qz hic sunt inter se diuersa:⁊ sic est argu.q̄ qui hz mandatum ad recipiendā solutionem:nō habet mādatū ad remittendā solutionem qō no.licet enī pcurator sit ōstitut⁹ ad solutionem recipiendam nō credo q̄ sufficiat si confiteatur sibi solutū:vel solutionē recepisse.aliud est enim recipe aliud est cōfiteri recepisse. Idez in eo qui habz mandatū ad recipiendū mutuū. nam nō sufficit q̄ cōfiteatur se mutuū recepisse. differunt enī inter se:vt hic.⁊.l.ij.in fi.s.si certū pe.⁊ est tex.cum glo.in.l.i.§.si mutuā.s.siqs in frau.cre.pa.⁊ sic debet dicere in instro q̄ dedit ⁊ numerauit in presentia mei notarij.

n **Quatio.** ¶ Quidā dicūt q̄ hic est tex.q̄ hereditas sustinet psonam heredis:vt ibi.cuius sustinet ⁊c.sed nō dicit hoc hec.l.qz debes exponere ad heredē illius.s.defuncti cuius.s.defuncti personam interim ⁊c.

n **Onideo.** ¶ Not. q̃ filio ⁊ seruo pōt solui illud qō ipsi mutuauerunt: vt hic.⁊.j.ti.i.l.q̃ seruus.⁊ de pac.l.si vn°. in pn.⁊ deposi.l.q̃ seruus. sic ⁊ in monacho.naꝫ monacho potest solui illud qō ipe mutuat: vel deponit: nō tamen posset nouare vel alio modo remittere.tex.est hic. quod no.multum.

Ex.l.sequenti.

¶ Quando minor summa fit in obligatione.

s **Jis cui.** ¶ Ad istū finem op.s.eo.l.sticbū.§.si decem.⁊.j.e.l.a te. Sed rñdeo hic loqtur qñ fuit expresse actū: vel alternatiua ꝑ copulatiua poneret.alias secus: vt in cōtrarijs. ¶ Scōo oppo.fortius in alternatiua quātitatis mior tm sūma debet: vt.l.si ita stipulat° fuero.x.aut.xv. ⁊.l.si stipulatus fuero.s.de ꝓbo.obli.ergo minor summa videt nouata.glo.rñdet ⁊ male.dicit enī minor summa est in obligatiōe.verū est nisi eligatur maior. videte in alternatiua sūmarum minor sūma nō inest in obligatione: ⁊ etiā si obligat non pōt solui tanq̃ debita.sed ex causa donatiōis solueť: vt.l.si ita.in fi.deleg.ij.⁊ in.ll. alle.pro cōtrario. Quod est verū quādo in sūmis non cadit affectio: q: pmisse sunt simpliciter.semp enī videtur velle qō minus est: sed qñ ꝑpter aliquā adiectionem in summis caderet affectio: tūc vterqꝫ est in obligatiōe sicut in specieb°: vt hic est cāus in.l.nīa.forte iterest mea magis soluere.xv.que debet ticius q̃ decē que dꝫ scius. Idem si caderet affectio rōne loci vel ꝑsone adiecte: vt .j.ti.i.l.qui reis.§.qui stipulatur.

Ex.l.sequenti.

¶ An vsure ꝑteriti tēporis debeantur . ⁊ an q̃ venit ex officio iudicis possit in nouationem deduci.

e **Oiptor.** Buas lec.ponit glo.in hac.l. ⁊ vtraqꝫ est notabilis: ⁊ ſm ꝑmā.b.d. Cursus vsurarū: ex natura actionis ꝓcedens in stipulatiōe nouante nō intelligit repetit°. b.d. Secūdum banc lec.q̃ro an vsure rōne preteriti tēporis debeant.glo.que est hic videt dicere q̃ sic.nō tanq̃ vsura ſz tanq̃ sors.cū enim ꝑmitto q̃ ticio debeo ex cā emptionis ꝑmitto q̃ debebā pro sorte ⁊ vsuris.⁊ ideo ille vsure debent.vt sors. Istud ꝑbatur.j.rē pu.sal.fo.l.cū pupillus.⁊.l.seq.⁊ qō ibi no.alio modo legit hec lex: ⁊ breuiter.b.d. Vsure que debentur officio iudicis in stipulatiōe nouāte nō videnť deducte.b.d. Aduerte ista opi.posset esse ꝓba si ponerem° ista ꝓba nouationis esse cōcepta qcquid actiōe ex vēdito te dare facere oꝫ ꝑmitto.sed si ponerem° ꝓba cōcepta in rem qcqd occasione vēditionis: vel qcqd ex vēdito dare facere oꝫ: tūc debētur vsure ꝑteriti tēporis tanq̃ sors. ¶ Quero an id qō officio iudicis vēit possit in nouatione deduci. puto q̃ sic: vt.j.ti.ij.l.⁊ vno.§.i.

f **Vndum cornelianuꝫ.**

Si secūda stipulatio cōtinet aliud q̃ prima nouatio nō presumit. Item qñ estimatio debet iure actionis tpe cōtracte obligationis qñ officio iudicis tp̃s petitionis inspicitur.b.d. ¶ Oppo.de.l.si seruū.§.fi.s.d ver.ob.Sol.bene pōt fieri nouatio si hoc est actum : vt ibi.sed in dubio nō ꝑsumitur actū: vt hic. ¶ Itē oppo. de.l.si pupillus.la.ij.§.qui actū.s.e.ſm opi.quaꝫ tenui vbi aliud stipulabatur ⁊ ꝑsumitur nouatio. So.ibi non stipulatur: aliud oīno.sed est idem respectu cōmoditatis. ¶ Vlterius op.° ad ꝓ.itaqꝫ.de re.iur.l.bona fides. ⁊.l.locum.§.cōdemnatio.s.de tabu.exhi.Sol.vt ibi ꝑ glo.⁊ per Dy.in.c.bona fides.de re.iur.lib.vi. ¶ Tertio op.ad fi.de.l.vinum.s.si cer.pe.⁊.l.in hac.s.de triti ca.Sol.hec.l.distinguit oēs illas.q: aut estimatio debetur iure actiōis ⁊ obligatiōis: ⁊ inspicitur tp̃us cōtracte obligatiōis: vt hic.⁊.l.hoīem.s.mā.aut venit estimatio officio iudicis ⁊ hēnt locum distinctiones que in.l.contra.ponuntur.

Ex.l.sequenti.

¶ Que nouatio fiat per litis cōtestatiōem: ibi. Quero. Et an priuilegia ꝑme actiōis intelligant repetita i stipulatione nouāte: ibi. Quero vtrum.

a **J.iam.** Per litis ꝯte.nō fit deterius ius agentis. Item in stipulatione nouante intelligūtur repetita ꝑuilegia que fauore agētis: vel cause erāt in ꝑsona: nisi aliud sit actum.b.d. ⁊ ista.l.multū no.⁊ no.eā circa fi.⁊ aduertatis. ¶ Op. de.l.aliqñ.§.de pigno.s.ad velle.glo.signat eam ꝑ cōtrario.sed istō cōtrariū non debuit signari hic: sed .j.l. ꝑxi.⁊ ibi dicam. ¶ Quero q̃ᵇ nouatio fiat ꝑ lit.cōte. Rñdeo tu debes scire q̃ triplex nouatio est.q̃dam est q̃ est vnius obligatiōis in aliā transfusio: vt.s.eo.l.i.⁊ ista fit per stipulationē ⁊ per cōte.factā a volentib° animo nouādi: vt.s.e.l.delegare. Quedā est nouatio hoc est ad veterem actionē noue qualitatis adiectio.⁊ ista dicitur fieri ꝑ li.cōte. que fit necessario ab actore: vt hic.nō enī tollitur ꝑia actio: sed ei noua forma adijcit : q̃ ꝑia nō tollatur patet.s.de ver.ob.l.cū stipulati sumus.⁊.C.de iudi.l.i.q̃ noua qualitas adijciat patꝫ: q: si prima erat ꝑpalis per cōte.efficitur perpetua ⁊ trāsitoria ad heredes: vt hic cū si. Quedā est nouatio hoc est noue actionis ad veterē adiectio.⁊ ista fit per snīam.de hoc loquitur.l.si.C.de vsu.rei iudi.⁊ hoc tangit per doc.C. de iudi.l.i. ¶ Quero vtrū priuilegia prime actionis intelligātur repetita in stipulatiōe nouāte.tex.cuꝫ glo.videt hic dicere q̃ sic: nisi fit actuꝫ in ꝯtrarium. Tu dic circa hoc q̃ in actione prima nouata qñqꝫ insunt aliqua ad commodū rei: vt dilatio.⁊ ista an intelligant repetita dixi in .l.stichum.§.i.s.e.q̃dam insunt ad cōmodū actoris°: ⁊ tūc aut ista talia insunt ex cōuentiōe ⁊ dispositione contrabētium: vt fideiussores pignora ⁊ pene: ⁊ ista nō ītelliguntur repetita: vt.s.e.l.si creditor.⁊.l.nouatio.⁊.C. etiā ob cy.pe.in.l.i.q̃dam insunt ex legali dispositōe^c: ⁊ tunc aut ista insunt fauore creditoris vel cāe ⁊ intelligūtur repetita: nisi aliud actū sit: vt hic.qñqꝫ insunt odio debitoris morosi: vt vsure que veniūt in cōtractib° bone fidei: ⁊ iste nō intelligunt repetite: vt.s.l. emptor.⁊ in.l.nouatione.

p **Julus.** ¶ Op.de.l.aliqñ.§.de pignoribus.s.ad velle.So.vt ibi.q: nō tenuit nouatio cum effectu.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ ꝑ cedit obligatio ⁊ mora: an ꝑ sequentē stipulatōeꝫ purget mora ⁊ seq̃ns stipulatō comittat: ibi. Vltio

s **J rem aliquam.** Nō est aliqua .l. in corpore iuris que bēat fortiora ꝯraria q̃ ista: ⁊ hꝫ ista.l. iiij.lec.in glo.⁊ vnā ex glo.By.⁊ Ja.de are.tenēt tertiā lec.positā in glo.que lꝫ in se ꝓba est.tū ego teneo qntam lec.que nō est in glo. Et diuido istud ꝓncipium in tres ꝑtes: vt patet ex lra. Et ſm lec.tertiam positā in glo.b. d. Stipulatio cōditionalis nouat purā in cōditiōis euentum: si tūc res existat: vel ante secūdaꝫ stipulationē post moram defierit: vel post scōam facto debitoris petierit b.d. ¶ Op.ad litterā.de.l.quotiēs.ꝓ.vnde marcellus .s.e.huius timore sunt hic q̃ttuor lec.vna Rug.q̃ dicit q̃ hoc fuit actū: vt ꝑ sequentē stipulationeꝫ non nouet mora precedens. ¶ Sed ꝯtra istam op.ex ꝑma stipulatione non pōt agi pendēte cōditiōe: vt.l.pecuniaꝫ. s.si cer.pe. Item nec ex secūda ante cōditionis euentum: ⁊ sic nō poterit agi. Dicit Ruge.hoc eēt verum: nisi esset actum. ¶ Sed op.si res nō existat tēpore existētis conditionis non pōt cōmitti stipulatio.dicit Rug.verū est: nisi fit actū q̃ mora nō purget.videte ista lect.est vera ī se tamē diuinationē cōtinet. Alij ergo vt Jo.timore hᵒ soluūt aliter q̃ hec res perijt facto ꝑmissoris.vnde haberur ꝑinde ac si res extaret . ¶ Contra illam lectu.oppo.q: ſm hoc isti duo ver.s.ꝓ.si.nisi per ꝑmissorē.⁊ ver. ⁊ si ꝑus q̃ repeteret bis.idē dicit Jo.fateor tū ſm suuꝫ

a f Vndum cornelianū. vlterius oppo.ꝑ bar. in.l.plane.§.i.de le.i.⁊ in .l.ij.§. mela de vo.ꝑle.

b a Lī quero q̃.vide bart.in.l.i.s.de iudi.

c ¶ Quedā ē an dicta i ꝑmo ꝯctu videant repetita in secūdo. Adde not.ꝑ Bar.in.l.lꝫ. de le.i.ad fi. ADDE an dictū i ꝑmo ꝯctu videat repetitū in secūdo ꝓ.Pe.d anch. cōsilio cclxiij.

d ¶ Cōmodū actoris. de istis ꝑ ange.i .l.i.C.de iudi.in repe.ēt i lec.⁊ ibi reꝑhendit bar.

e ¶ Legali dispositiōe. vide q̃ no. moder.isti.d ac. §.fuerat in vij.char.i ꝓ. an aūt ⁊ qñ. ⁊ imo.i rub. so.ma.in. iij. col.ꝓ.itē aduerte q̃ ꝑuilegiū ⁊c.⁊ d adde no.bar to.in.l. si qꝫ cuꝫ aliter. ꝓ. q̃ro.circa secundum. de ver.obli.

dictū est cā maioris declaratiōis ⁊ euidētie: ⁊ ita ponit glo. tua in fi. que dz iungi cū dicto Jo. vide glo. q̄ icipit hoc totū. ibi Jo. aliter dixit: ⁊ ibi si tñ dicat prius ⁊c. et ita lege istā gl. Jsta opi. Jo. est ꝓa in se tñ est diuinare. Jtem ibi est absurdū q̄ bis repetat. idem cū non declaret magis in secūdo dicto q̄ in ꝑmo. Legunt alij tertio mō q̄ ver. nisi per ꝑmissorem loquat q̄ñ res perijt post moram ante secūdā stipulationē. nam hic pōt deduci ī stipulatiōem aīo nouandi: vt. l. inter stipulantē. §. pe. s̄. de ver. obli. ⁊ l. si seruū. §. fi. e. ti. sed ver. ⁊ si prius loquitur q̄ñ perijt post secūdam stipulationē facto ꝑmissoris ⁊ sic in illo ꝓ. si prius. tz opi. Jo. in precedenti nō. ⁊ hāc opi. tenet Jaco. de are. ⁊ By. ⁊ Old. ⁊ multi Moder. ⁊ est in se verissima. tamē quia glo. inter istam lec. interserit quādam aliam. ideo vide glo. vt eam iūgas prout debes. vide glo. ibi. vel potes ꝑmā partem vsqz ibi. alij dicunt ⁊ omitte versi. alij dicunt ⁊ assume ꝓ. q̄ aūt dicit dank: seqtur ⁊c. Jsta lec. in se est vera tamē cōtinet diuinationē in se. q̄re alij dicūt totum ecōtra ad istam lectu. q̄ in. l. cōtraria erat mortu⁹ post moram ante stipulationem. hic ꝓo erat mora ante stipulationē sed nō mortuus. ⁊ dicit glo. qō est verius: certe ista lec. est omnino falsa in qualibet sui parte. nam in ꝑma parte quando erat mortuus post morā ante secūdam stipulationē non potest loqui. l. cōtraria: q: tunc mora nō purgaret: vt. l. inter stipulantem. §. pe. s̄. de ver. obli. q̄ non pōt dici ficta obligatio cū iam esset mortu⁹: ⁊ sic non erat res super q̄ posset fingi: vt. l. q decem. §. idem rñsum. j. de so. Jtem secūda pars qua dicit hic loqtur quādo mora erat ante stipulationē secūdam. sed nō erat mortuus nō est vera: quia tūc mora purgat ⁊ desinit periculū ꝑtinere ad ꝑmissorem: vt. d. l. sticbū. in prin. ⁊ d. l. quotiēs. ¶ Quid ergo dicem⁹. breuiter gl. dat aliā lec. ī. d. l. quotiēs. ꝓ. vñ marcellus que est verissima. ibi loquit quādo quis fuit stipulatus post morā sub cōditione re presente. merito pōt habere vim obligatiōis: ⁊ intelligit mora purgata. hic vero debet intelligi re absente: vt. l. qui decē. §. idez responsum. de solu. ⁊ banc tenebāt Jaco. de are. Pet. Andre. de pisi. ⁊ do. Ray. ⁊ puto q̄ sit ꝓa: ⁊ licet contineat aliquam diuinationē: tamen hoc facimus ex distinctione quam facit tex. in. d. l. qui decem. §. idem responsum. de solu. ⁊ banc teneatis. ¶ Cōtra predicta oppo. de. l. parui. de condi. furti. Solu. stipulatio interposita animo nouādi pure purgat moram indistincte siue res sit presens siue non: vt in contrario. sed quādo interponitur sub conditione habet locum distinctio presentie: vel absentie. ¶ Jtem oppo. mora purgatur quādo per creditorez noua dilatio: concedit: vt. l. mora. s̄. de vsur. sed hic conceditur noua dilatio in conditionis euentū. ergo ⁊c. Solu. illud est verum quādo conceditur noua dilatio ꝑncipaliter. hic principaliter agebatur: vt libera ret a prima obligatiōe in euētum cōditionis. vnde dilationem habebat per quādam cōsequētiam alias non. ¶ Oppo. de. l. eum qui. §. fina. s̄. de verbo. obliga. vbi licet mora nō purgetur: tamen stipulatio conditionalis animo nouādi interposita nō cōmittitur re perempta. Solu. ibi loquit quādo vnus erat debitor: ⁊ ab alio suz stipulatus rem animo nouādi. hic quādo ab eodem debitore. vñ quātum ad eum videt res extare cum interijt post eius moram non purgatam. secus quo ad alium. ¶ Ultimo By. ponit hic vnā distinctionem imperfectā satis ideo esset reepilogāda: vt recolligamus predictas lectu. ideo pro declaratiōe distingue: quando precedit obligatio ⁊ mora: an per sequētem stipulationem purgetur mora: ⁊ sequens stipulatio cōmittatur. sic distingue. aut secūda stipulatio interponit non animo nouādi: aut animo nouādi. primo casu aut res erat presens ⁊ purgatur mora. aut erat absens: ⁊ tunc secus: vt. l. qui decem. §. idem responsum. de solu. ꝑm q̄ glo. intelligit illum. §. ⁊ l. parui. s̄. de condi. furti. aut fuit interposita animo nouandi: ⁊ tūc aut pure purgatur mora indistincte: vt. d. l. parti. aut sub conditione: ⁊ tunc aut res desierat esse ante secundam stipulatōnem post morā tamē. aut extabat. ꝑmo casu mora nō purgatur ⁊ nouatio fit: vt. l. inter stipulantē. §. pe. s̄. de ꝓ. ob. ⁊ l. si seruū. §. fi. e. ti. secūdo casu: aut res fuit ꝑsens: aut absens. ꝑmo casu mora purgatur: ⁊ sequēs stipulatio nō cōmittitur si res nō extat tpe cōditionis: vt. l. quotiēs. ver. vnde marcellus. s̄. e. fallit si esset actum q̄ mora nō purgaret: vt hic ꝑm lec. Ruge. secūdo casu q̄ñ res non erat ꝑs: aut res perijt postea facto ꝑmissoris. Jtez fallit si res periret facto ꝑmissoris: q: tūc stipulatio ꝓmitteret: vt hic ꝑm lec. Jo. ⁊ ꝑz. iij. lec. quā tēuit By. ⁊ Ja. ō are. qō ē vez q̄ñ ab ipso eodez debitore erat stipulat⁹ aīo nouādi. secus si ab alio. tunc enī licet mora nō purgetur. tamē sequēs stipulatio non cōmittitur: vt. l. eū qui ita. §. fi. s̄. de ver. obli. secūdo casu q̄ñ res nō erat ꝑsens: tunc mora non purgatur: ⁊ sequens stipulatio cōmittitur: vt hic ꝑz lec. quā tz glo. in. l. quotiēs. ꝓ. vnde marcellus. quā tenēt Moder. doc. ⁊ ꝓbatur in. l. q decē. §. idem rñsuz. j. de solu. intelligendo q̄ ibi secūda stipulatio fuit aīo nouādi. qō dixi q̄ scōa stipulatio ꝓmittit intellige si ab eodē fuerit stipulatus. secus si ab alio: vt. d. l. eū qui ita. §. fi. s̄. de ꝓ. obli. Jtem in hac. l. hētis. glo. que ponit casum ⁊ nō bene: vt ex ꝑdictis apparet ⁊ credo q̄ fuit additio ceruotina: ideo de ea non curo.

Si duo. Unus ex reis credendi pōt in alteri⁹ ꝑiudicium nouare delegare ⁊ nomina debitoris cedere. h. d. ¶ Contra hanc. l. op. de verbo ad verbū. s̄. de pac. l. si vnus. in ꝑn. dicūt qdam. ibi ī pacto. hic in nouatione nō est vez: quia tex. ibi loquitur de nouatione. alij dicunt id qō ibi dicit de duobus reis non tefertur ad oīa premissa. truffa est hoc dicere. alij dicunt q̄ ibi non erant socij: hic sic. truffa est: q: ibi dicit de argentarijs socijs. glo. dicit ibi loquitur de alia societate. ⁊ hāc sol. tz glo. hic. ⁊ ibi ⁊ vbiqz By. ⁊ Ja. ō are. ⁊ Old. ⁊ oēs excepto Guil. de cu. q dicit totū cōtrariū. ibi loqt ī duob⁹ reis socijs. hic ī duo. reis nō socijs. vide rōnem q̄ñ sunt duo rei socij qcquidab vno recipit insolutum deberet inter eos cōicari. nam vides q̄ vnus non potest alteri ꝑiudicare recipiendo solutionē eodez modo nec nouatiōe nec pacto. secus quādo non sunt socij: quia tunc pōt ꝑiudicare solutioni: ⁊ eadē ratione nouatione ⁊ pacto: vt hic. ⁊ l. in. l. falcidia hoc obseruandū. s̄. ad. l. falci. ⁊ hec opi. fuit renouata per Guil. que fuit antiqua opi. Azo. in. l. ex duobus. s̄. de duo. reis. Cōtra istam solutionem facit. l. si duo. s̄. de arbi. dic ut ibi dixi in materia de duo. reis.

f **Jticius.** Exceptio coherens ꝑsone q̄ obstabat delegāti: nō obstat ei cui facta est delegatio. h. d.

d **Abitari.** Qui bz liberez peculij administrationē potest nouare nisi animo donandi faciat. h. d.

In summa. ᵇ Una stipulatō ꝑt nouare plures stipulationes. h. d.

¶ De solutionibus ⁊ liberationibus.
Ex hac Rica sequenti

¶ Quid differt solutio a liberatione.

¶ Jsta rubrica ꝓtinuatur hoc modo. Dictū est. s̄. de nouatione obligationū. verū q: nouatio equiualet solutioni: vt. s̄. ti. i. l. si rem. §. fi. ideo ponit hic rubrica de solu. ¶ Querit glo. qd differt solutio a liberatiōe: ⁊ glo. rñdet q̄ solutio est facti: ⁊ sic ponit pro ipso actu solutōis liberatio est qdam effectus iuris q̄ñ qs absoluit ab obligatiōe. ¶ Cōtra istud op. primo dicit q̄ solutio est in facto. cōtra ímo solutiōis ꝓbum generale est: ut. j. eo. l. solutiōis. dicit glo. fateor q̄ qñqz ponitur largissime: sz hic ponitur stricte ad dñiam alterius liberatōis. qō qualiter intelligat: dicaz in. l. contraria. ¶ Secūdo op. hic dicitur q̄ solutio facti est. contra ímmo est iuris hoc est

a ¶ Jrē aliquā vnā distinctionē. an ꝑ sequentez stipulatiōem ꝓditōalē purget mora ꝑcedens. ⁊ qñ ꝑdicta stipulatio ꝓmittatur adō bar. ī. l. eū q ita. § fi. de ꝓ. ob. ⁊ dicit rapha. vt dicit dñs me⁹. i. l. scire ōbem⁹. §. fi. de ꝓ. obli. q̄ stipulatō purgat moram. vide ibi.

b ¶ Jn sūma. vide q̄ cōsuluit ro. cōsi. ccccij.

dñij trãslatio. nã si dñiũ nõ transferet nõ diceret solutio: vt. j. e. l. q̃ si forte. §. fi. sed trãslatio dñij dicit esse iuris: vt. l. vbi aũt. in fi. s. de ꝓb. ob. ergo &c. So. si nos accipim⁹ fcm̃ largissime: vt cõprehẽdat dationẽ: tũc ista glo. ꝓcedit sine scrupulo: vt. l. in facto. s. ō cõdi. & de. si ꝓo accipim⁹ stricte ꝓut ẽ spẽs distincta a datõe: tũc vtrũ solutio sit facti vel nõ dic: vt. l. si ita stipulat⁹. §. possuz. & ibi dixi. s. de ꝓb. ob. & q̃ so. sit facti: vide ĩ. l. cõsilio. in fi. s. de cura. furio. tñ debz intelligi dictus tex. ſm p̃dicta. habetis examinatã ꝑmaz opi. & verã. Alij ꝓo dicunt aliã dñiam inter solutionẽ & liberationẽ: q: dicit q̃ solutio est qñ obligatio tollit. liberatõ est qñ ab obligatõe eximitur remanẽte obligatõe in rerũ natura: vt in deportato: vt vidistis ĩ. l. si debitori ꝓportato. s. ti. .ij. qō glo. nõ multuz placz ſz satis pōt sustineri. Quero vtrũ iste ti. loquat de liberatiõibus que cõtingũt ipso iure: an de his que cõtingũt ope exceptionis glo. dicit q̃ de vtraqz & bene.

Ex. l. sequenti.

¶ Soluens potest. l. quam velit circa electionẽ cause dicer: ibi. Tertio. Et ĩ reb⁹ alienis extimatur culpa si nõ facit illud q̃ deberet facere q̃ libet diligens pr̃familias: nisi res aliena cõmissa sit eius arbitrio: ibi. Itẽ op. Et qualiter itelligat in re pñti & incõtinẽti: ibi. Quero. Et an creditor debeat eligere in cõtinẽti in quã cãm uelit ascribere solutionẽ: ibi. Scõo. Et an cuz creditor recipit pecuniã & dicit ego: ascribã ĩ talẽ cãz & debitor velit q̃ in aliã cãm quare disco: dãt an teneat reddere pecuniã debitori: ibi. Tertio.

¶ De solutiõib⁹. Rubrica.

a Uoti-
q ens. si minus diligenter. Qñ cõmissa est res arbitrio alicuius adde bal. in .l. i. C. e. fac tex. & qō ibi glo. in. l. i vẽditiõe. §. i. ō bo. auk. iud. possi. et ibi bar. vbi qui hz arbitriuz si tenetur de leui culpa ſz Imol. ꝗ tenentẽ exp̃sse ꝓtrariũ vid bal. i. l. i. i. ij. oppo. C. de bis q̃ pe. no. & p hoc posset limitari. l si vt certo. .§. nunc vidẽdũ. s. cõ.

Uoticns.

b Ista. l. continuat vsqz ad
q .l. in his. §. si duos & cõsueuit videri difficilis: tñ clara ẽ & diuidit ĩ q̃tuor ptes. Primo loquit qñ debitor solues eligit in quã cãm soluat. Scõo qñ nõ eligit debitor: ſz creditor. Tertio qñ dz fieri ista electio. Quarto qd iuris sit nemine eligẽte. ſa ibi. quotiẽs ꝓo. tertia ibi. sed cõstituere. quarta in. l. ceterũ. ꝓ. q̃ si forte. & durat vsqz ad. §. si duos. ¶ Op. C. eo. l. i. & de vsur. l. si vsuras. vbi prius videt solutũ in vsuras q̃ in sortẽ. glo. dicit intelligo istud ꝑncipiũ in plurib⁹ causis ꝑncipalibus. secus si vna ẽ ꝑncipalis alia vsuraria: vt in cõtrarijs. hoc nõ est vex q̃tũ ad ꝑncipiũ huius .l. sup quo posita ẽ gl. nã qñ debitor eligit ĩ illã cãm est solutũ in quã eligit nõ habita distinctiõe causax. ſz dictũ gl. ẽ uerũ qñ solutio ẽ facta simpliciter electiõe a nemine facta. ¶ Scõo op. j. l. ꝑri. Sol. qō hic dr̃ q̃ est in arbitrio soluẽtis est uerũ nisi creditor ꝓtradicat: ut dicã stati in. l. ij. ¶ Tertio op. videt q̃ soluẽs nõ possit dicere. l. quã ipse vult in soluẽdo: ut. l. in traditiõibus. & ibi gl. s. de pac. So. soluẽs pōt dicere legẽ quã uelit circa electionẽ cause in quã soluat. aliã ꝓo legẽ nõ posset dicere si soluit debitũ ciuilit & naturaliter: ut no. in. d. l. in traditionib⁹. s. ō pac. qō tenemẽti: q: singularis ẽ gl. ¶ Uenio ad secũdaz ptẽ & uidet q̃ arbitriũ datũ creditori nil iportet: q: debebit semp eligere cãm grauiorẽ: sicut elegisset debitor. & sic hec. l. vr̃ frustra posita. hui⁹ timore sũt in hac. l. due gl. vna est hic. alia in. l. ceterũ. in gl. magna q̃ pōit multas solutio. dicũt qdã q̃ ꝑdest in hoc: q: poterit eligere debitũ cui⁹ ꝑbationẽ nõ habebat. istõ nõ est uerũ ſm glo. & oẽs modernos: q: hoc faciendo nõ faceret negociũ debitoris: ut suũ. ꝑterea istõ debitũ est ĩ cõtrouersia: ergo istud nõ pōt eligere: ut hic in tex. Preterea nõ esse & nõ apparere paria sunt: ut. l. in lege. s. de ꝓtrahẽ. emp. & hoc tangit per Ly. in. l. i. C. e. in ꝑma opi. dat ergo glo. alias solutiões ostendẽdo quid hoc ꝑdest creditori. & ĩ oibus gl. bene dicũt. Tñ unũ not. inter cetera q̃ ista electio ꝑdest creditori ĩ hoc: q: pōt eligere in cãm leuiorẽ dũ tñ sic eligat ꝑut in re sua eligeret. qd enĩ si est hõ ita curialis & nobilis q̃ ipse citi⁹ solueret creditori sine usuris q̃ ei creditori q est cũ usuris. sufficit enĩ q̃ faciat negociũ debitoris: ut suũ negociũ gereret. ¶ Itẽ op. ō. l. ceterũ. j. e. ubi dicit q̃ semp uidetur debere cõputari in cãz durioẽ. Sol. illõ est uerũ in dubio. sed si cõstat uel per cõfessionẽ ꝑtiuz: uel ꝑ alias ꝑbatiões sic ipm̃ gerẽt negocia sua: & sic ꝑ se faceret & solueret si haberet solure satis est. ¶ Sz op. fatuitas creditoris nõ dz obesse debitori: ut. l. nõ dz de reg. iur. So. iputet sibi debito: q cũ potuerit creditori ab initio eligere & nõ eligit uel cũ potuerit creditori eligẽti in talẽ cãz nõ resistit: ut. l. qō qs. de reg. iu. ¶ Itẽ op. ō. l. si cõstante. §. si marit⁹. s. solu. ma. ubi culpa q̃ in reb⁹ ꝑpr̃ijs tollerat in alienis punit. Rñ. aduerte: q: hoc est multũ notãdũ. Culpa in reb⁹ cõibus estimat si aliqs nõ facit illud in cõibus sicut ĩ suis: ut. l. heredes. §. nõ tñ. s. fami. her. & l. si soci⁹ socio. s. ꝑ socio. in reb⁹ alienis estimat culpa: si nõ facit illõ qō deberz facẽt diligẽs paterfami. vt. d. l. si cõstãte. §. si marit⁹: & s. ō ac. & obli. l. i. §. is quoqz. qō vex ẽ: nisi res aliena sit ꝓmissa ei⁹ arbitrio. tũc enĩ ista ꝓba ei⁹ arbitrio hoc ipoꝛtãt: vt faciat illõ qō ĩ re sua faceret ẽt si min⁹ diligẽter faceret tex. ẽ hic cũ sua gl. qō ẽ valde notãdũ. vide tex. ibi quotiẽs ꝓo nõ dicim⁹ id qō solutũ sit ĩ arbitrio ẽ accipiẽtis &c. aliud ẽ ergo deponere cõmodare vel locare vnã rẽ simplicit. aliud ẽ ꝓmittere ĩ arbitrio tuo: q: tũc excusaris ſz male facias si ita facis sicut faceres ĩ tuis: viõ gl. q̃ incipit hec exẽpla &c. itẽ vide gl. in. l. cetex &c. q̃ incipit nec a creditore &c. ¶ Ulteri⁹ ꝑcedo. hic tex. vt̃ inuere q̃ dz eligẽt in id qō ꝑ alio qs fideiusserat. aut cui⁹ dies nõ ꝓuenerat. ſz iste nõ sũt cãe grauiores: vt. l. & magis. ergo &c. Sol. hui⁹ timore qdã itelligũt hũc tex. vt dicat nõ dz eligere debitũ qō ẽ liqdũ ſz ō bitũ qō ẽ in ꝓtrouersia. vñ cũ tex. dicit nõ eligat debitũ qō nõ ẽ in ꝓtrouersia bñ sequtur. aut illõ qō ꝑ alio qs fideiussit. aut cui⁹ dies nõdũ venit q̃si diceret ista ñ eligat & sic nõ ob. ꝓtraria. Ista lec. nõ placz: q: debitũ qō ẽ in ꝓtrouersia nõ pōt eligi donec liqdet. ar. C. de cõpẽ. l. fi. & ar. s. de re iudi. l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. & §. se. & iõ dz legi affirmatiue: vt dicam⁹ indebitũ qō nõ est in ꝓtrouersia. sed si ẽ liqdũ dz eligẽt solutũ. & qō sequtur baud ĩ illud ꝑ quo &c. ponat baud ꝑ non & sic cũ aspiratiõib⁹: vt sic baud ꝑ nõ ponat: et q̃ sequit aut cui⁹ dies &c. illõ aut stet ꝑpr̃ie.

¶ Uenia m⁹ ad tertiã ꝑticulã. sed cõstituere vr̃ q̃ ista lr̃a sibi ꝓtradicat. nã p̃io dicit q̃ dz fieri stati cũ solutũ est & sic re ꝑfecta. deide dicit cũ ĩ re agẽda. & sic vr̃ q̃ debeat fieri aĩ rẽ ꝑfectã. huius timore gl. supplet hic q̃ dr̃ in re agẽda supple q̃ fuit. alij aliter dicũt q̃ apparebit ex ōclaratiõe sequẽtis questiõis. ¶ Quero q̃liter itelligatur in re pñti. qdã dicũt parũ aĩ vel parũ post: & istud ẽ satis bñ dictũ: vt. l. iij. C. de edili. actio. & l. modestin⁹. j. e. cõiũcta. l. iurisiur. circa ꝑnciꝑiũ. s. ō oper. li. & l. in bone fidei. C. ō pactis. tñ Ja. ō are. dicit magis itelligibiliter. ea oia dicũtur incõtinẽti fieri q̃ fiunt anteq̃ cõtract⁹ vel alius actus sit a partib⁹ habitus ꝑ pfecto b & absoluto: vt. l. cõtractus. C. de fide istru. & hoc idẽ

b ¶ Pro p-
fecto. Sed bar. in. l. i bone fidei. C. ō pac. ſz ōriuz & ibi dixi. et adde bar. in .l. iur isgẽtiũ .§. qnimo. i fi. s. de pac. & de hac dictione incontinenti vide glo. & bar. et qō ibi dixi. i .l. iij. §. cum igit. s. de vi & vi. ar.

ADDE De dictiõe icõtinẽti bald. cõsilio. cccl. viiij. iij. li.

dicā in solutiōe hic anteq̃ solutio sit habita ꝑ perfecta & absoluta dz fieri ista electio. Ly. hoc refert. C. e. l. i. in ꝓma. q. & sic tex. qui hic dicit statiz atqz solutū est idest hoc est añq̃ res sit habita ꝑ absoluta & q̃ requirit in re agēda &c. eodē modo itelligo: qz res agēda dr anteq̃ sit habita: & ꝑ pfecta & absoluta a ptibus posito q̃ numeratio sit pfecta. ¶ Scōo q̃ro video q̃ debitor debeat eligere incōtinēti qd ō creditore an posit eligere ex iteruallo. glo. mag. in hac. l. cetex. in ꝓn. gl. magne vr dicere q̃ sic q̃ creditor posset eligere donec viuit nō postq̃ est mortuꝰ: qa nō trāsit ad heredē. alia gl. in hoc ꝟ. sz cōstituere. sup ꝟbo cōstituere. tz cōtrariū. istā puto verā ꝑ tex. q dicit si alio noie est solutū qs eoꝝ velit: ergo vr q̃ quilibz eorū debeat incōtinēti eligere. dz tamē aliquātulū spectare creditor debitorez eligentē cū ꝓus electio ad eū pertinz. Itē puto q̃ creditor debeat facere illā electionē pūte debitore: qz licitū est sibi ꝓtradicere. & ex hoc pōt ledi. ergo dz eē pūs: vt. l. nā ita diuꝰ. §. ō adop. ¶ Tertio q̃ro pone q̃ cū iaz pecunia eēt in manibꝰ creditoris ipe dixit ego ascribā tibi talē causaz. debitor ꝓtradicit imo ascribas ī talē cāz nec cōcordāt: an creditor teneat reddere pecuniaz debitore volēte. certe puto q̃ sic: & si nō reddit videt eū spoliare ꝑ viz illa pecunia. ar. l. iij. §. de pig. act. & hoc vr sentire gl. q̃ est hic in. l. i. sup ꝟbo indebitū. in fi. gl. ¶ Uenio ad quartā pticulā ibi q̃ si forte. & op. q̃ nō cedat in cāz durioré: vt. j. e. l. in his. §. iperator. Sol. ibi loqtur in pecunia redacta ex pignore vēdito: hic in pecunia soluta. ¶ Itē op.[a] de. l. i. C. e. & de vsur. l. fi vsuras. Sol. dicūt quidā istud dz intelligi qñ vtraqz cā est ꝓncipalis. secus si vna ē ꝓncipalis alia vsuraria: qz tūc ꝓus cedit in vsuras q̃ in sortē. & ita dicit pria gl. parua antiq̃ que ē sup. l. i. hodie est sup ꝓncipio legis ꝓme vna gl. magna q̃ fuit additio q̃ in fi. sui pōit aliā solutionē ad ista ꝓtraria: & dicit q̃ nō obstāt ille leges: qz vsura ē grauior cā: qz debitores tenaces qñ soluūt vsuras videtur sibi exhere oculos. & iō est melius q̃ cedat in solutionē vsurarū ne de cetero teneat soluere vsuras. Alij dicūt q̃ hoc nō ē verū: qz sors parit vsuras sz vsura nō parit vsurā. Tu tene ꝓmā sol. qz lz cā sortis sit durior: tñ videt ꝓus solutū in vsuras & hoc expssa cōstitutiōe ꝓncipū: vt in legibꝰ cōtrarijs. qd ē verū si vsura eēt debita ciuiliter & naturaliter: secꝰ si naturalit tñ: vt. d. l. in his. §. iperator. Et potuit eē ratio odiū debitoris q̃ passus ē vsuras cōcurrere sua mora ō hoc no. in. l. si vsuras. C. ō vsu. ¶ Ultimo habemus hic distiguere. nā de ista materia habetis glo. nouā positā in ꝓn. l. q̃ distinguit. & habetis gl. antiquā sup. l. ceterū. in fi. gl. magne q̃ similiter distiguit. Ly. etiā ō hoc pōit vnā suā dictionē. & Ly. C. e. l. i. q̃s omitto hic dicā forte in ꝓcessu ti. qz ille sunt iperfecte. ¶ Ultimo no. hāc. l. & magis. q̃ in dubio magis videt qs soluere vel aliū actuz suo noie facere q̃ alienoꝰ[b] retigi in. l. si stipulatꝰ. §. grisogonus. §. de ꝟb. obli.

Si duos. ¶ Op. plures fideiussores tenent insolidū: vt insti. de fideiuss. §. si plures. ergo si ꝑ vno soluit insolidū alter liberat: vt. l. ij. & iij. in fin. §. de duo. re. huiꝰ timore hic. §. legit[c] duobus modis. vno mō q̃ fideiusserūt qlibet ꝑ parte hoc expsso: & hec ē clara. Alio mō q̃ fideiusserūt simpliciter: & tūc obstat ꝓtrariū. sed rndet duobus modis. Primo q̃ fuit facta pticularis solu. creditore volente. Ista nō placz: vt dicā. j. Alio modo q̃ solutio fuit facta pticularis creditore inuito: qa cū qlibet esset soluēdo poterat ꝑ beneficiū epistole petere diuisionez: iō creditor cogebat admittere pticularē solutionē ꝑ fideiussore & ista est vera. Ulterius op.[d] si vnꝰ fideiussor ē liberatus creditor alteri fideiussori qui remāsit in obligatione nō poterit actionē cedere sz q̃ tenet: vt. l. vt fideiussor. & l. cū his. de fideiuss. & sic ꝑ cōsequētiaz alter videt liberatꝰ: vt. l. stichū. §. pe. j. eo. So. illud verū qñ creditor nō pōt cedere actionē facto suo: secus si facto debitoris eo inuito: vt hic. ita intelligit glo. hūc. §. s. ti. ij. in. l. si stipulatꝰ. §. fi. in fi. gl. magne. & iō non ꝓcedit illa solutio q̃ hoc cōtingit volūtate creditoris. Itē nō ꝓcederet iste. §. qñ fideiussores nō haberēt beneficiū diuisiōis: vel qz alter nō eēt soluēdo. uel qz eēt illi bñficio renūciatū: qz tūc pticularis solutio nō admitteret inuito creditore.

Imperator. ¶ Iste. §. diuidit ī duas partes qz prio loquit in pecunia redacta ex vēditōe pignoris. Scōo in pecunia soluta scōa ibi: sed & si forte. Itē q̃libet pars diuidit in alias duas pticulas: vt pz in tex. uide tex. ibi non habebūtur. & dic ī mo cedere dz ꝓus in usuras naturaliter & ciuiliter debitas: uel in sortē nō in usurā debitā naturaliter tm̃. ¶ Op. q̃ solutio cedat in diuersas cās usurarū ꝑ rata: ut. j. e. l. pupilli. §. pe. Sol. hic sūme debiti ꝓncipalis erāt eq̃les lz sūme de usur. diuerse. ibi nō erāt eq̃les sūme debiti ꝓncipalis ita itelligit dñs. Old. lz gl. nō soluat.

¶ Itē op. ō. l. si finita. §. cū aūt. s. ō dam. infec. Sol. illa magis cōcordat q̃ discordat: & q̃liter intelligat ꝟbū eq̃liter dic: ut ibi. ¶ Tertio op. j. e. l. paulꝰ. §. paulꝰ. So. hic loqtur qñ creditor nō elegit qd poterat: ut. l. ꝓtra. Ultimo tenementi. hunc. §. in fi. qui distinguit in. l. i. C. eo. & l. si usuras. C. de usur.

Apud marcellū. Qñ mēs legis ē certa ō ordine nō curat. h. d. ¶ Mo. tex. ī. l. nec enī. Ut de glo. q̃ incipit no. ordinē in fi. gl. dic ꝓm By. Sol. vbi certa intētio disponētis vel iuris cōis nō attēdit ordo: vt hic & §. s. ō. le. ij. l. cū pater. §. fideiussor. alias secus: vt in ꝓtrarijs. tu dic latiꝰ: vt dixi tibi ī. l. ij. §. si pus. ō vulga. & pupilla. sub. Ex. l. sequenti.

¶ Cā grauior dr famosa & q̃ debetur ex instro guarētigiato dicit deberi ex cā grauiori.

Iquid ex famosa. ¶ Mo. q̃ illa dr cā grauior q̃ est famosa. & iō si est aliqd debitū quo nō soluto qs incideret in excōicationē ex cōstitutiōe epi illa dicere cā grauior. Itē illd qd est debitū cū instro q̃ hz paratā executionē dr deberi ex cā grauiori q̃ illud qd debetur per libelluz: vt hic ꝑ put loquit de causa iudicati qd tenet mēti.

Illud. ¶ Quero qd si vna sūma ē maior altera. gl. dic nō eē curādū. vt. l. si ī duabꝰ. j. ō re. iu. Tu dicas hic. vt dicā in. l. pupillus. §. pe. j. eo.

Istipulatus. Si ꝓuus ē adiectꝰ nō pōt solui dño. h. d. Et rō huiꝰ ē: qz seruus adijcit ad simplex factū solutiōis recipiende. ideo non transit in dñm: vt. l. qui heredi. in pin. §. de condi. & demō.

Qui decez. In obligatione q̃titatis vel spēi certe. solutō partis liberat apte. secus in obligatiōe generis

a ¶ Itē op. ō hac materia vide vnū bonū verbuz ꝑ bal. in. l. i. C. e. hic alleg. & vide tex. no. & ibi bar. i. l. si ex plurib. §. i. i fi. j. e. & l. cū ex plurib. j. e. vbi plene.

b ¶ Suo nomine facere an ꝓsumat quis magis suo noie facere q̃z alieno. vid bar. in. l. post dotē. i. iij. & vi. lec. di. §. solmatri. & per bar in. l. i. §. nūciatio. §. de ope. no. nū. & qñ qs dicatur magis suo noie soluere quā alieno: vide bar. i. l. si pene. §. de cōdi. inde. Et limita vt ꝑ bar. in. l. mater. in vsi. ex glos. de rei vēdi. & ibi vide bal. in fi. An & qñ qs vēdit rē meam videatur vēdere noie proprio.

ADDE Iis vltimis verbis pau. de ca. cōsilio. cxxxvi.

c ¶ Si duos hic. §. legit. hoc nō ē alibi ꝓm bal. in. l. ꝑ heredi- tarijs. in. l. col. C. de heredi. act. q̃ lz q̃ si possit cogere creditorē ad recipiendū ꝑ tē tamē fallit quādo qs dedisset duos fideiussores nō insolidū quo casu licz debitor eiꝰ noie non possit soluere partez: tñ poterit noie fideiussoris: ita bal. in. l. acceptaz. C. de vsur. i. v. ij. op. alias. viij. colū. & imol. in. l. si stipulatꝰ. §. i. j. e.

d ¶ Ulteriꝰ op. vide qd dixi pꝰ bart. in. l. ex duobus in. i. colū. §. ō duoreis.

e Famosa ADDE & itellige q̃ si ī surgunt ꝗrie et diuerse actiones. sz vbi ex vna cā insurgunt diuerse actōes quaꝝ vna sit famosa alia nō intelligit soluere ex illa q̃ nō sit famosa: vt voluit specu. et Io. an. in ti. ō ac. & repe. §. sequtur ꝟ. si qd si ille satisfecit.

f ¶ Qui decem. Limita istū tex. in casu. d. l. si stipulatus fuero. §. si ticiꝰ de ꝟb. ob. et no. bar. in. l. stipulatiōes nō diuidūt. in. ij. q. §. de ꝟbo. ob. Itē dū littera dixit solutione partis ꝓtingere liberationē limita hoc verum si stipulor stichū dari: secus si stipulor stichū mihi tradi vel restitui qz solutione partis nō ꝓtigit liberatio ita bar. i. l. stipulatōes nō diuidūt i viij. op. §. de ꝟb. obli. & idē tz i. l. si duo. §. depositi.

8 Ero pcuratori. est alienare. Addo bar. in. l. iij. §. solu. mat. vbi allegauit aliū tex. Idē dicit I trāsactiōe per ea q̄ no. in. l. i. C. si aduer. transac. idem in renunciatione. vt in. l. magis puto. §. fundum de rebus eorū. ff. b ¶ An coniūctis psonis. hoc etiā firmat bar. per illū tex. in. l. nō solū. §. so. ma. & ꝛ nō posset ei solui: tñ poterit ipetrare ꝛtra debitorē: vt res debita seqstrek ita vicit Jave are. i. l. fin aūt. in prin. §. d neg. ge. allegat in argumētū. l. si reus parat°. §. de pcura. Bal. ibi referens Guil. d cu. rep̄hēdit Ja. de are. & dicē q̄ d. l. si reus non p. bat. qꝛ loquitur i debitore spōte offerente. vñ putat cōtrariū per regulā. l. 1. C. d phi. se quest. pecunie. nisi debitor: cēt suspect°: qꝛ tūc p cedit dictū Jac. de are. arg. d. l. fide iussor. §. fi. §. q satisd. cog. ꝛ. l. iperatores. in fi. j. d appel. qꝛ tūc magis dicit agere q̄z sibi solui. ad qd vide qd scripsi in. d. l. nō solū. so. mat. vbi limito qd dicit hic Barto. & ad bar. hic addo. i. l. q alie na. §. quāq̄z. §. d ne. ges. vide. l. iij. §. i. j. iudi. solve ibi bar. idē dicas d affine. p. l. cum maritū. C. d solu. cōiūcta. l. marit° de pcura. C. cū ibi no. posset etiā hec regula limitari: vt not. in pn. d. l. patri p filio. videlicet si sua interesset ꝛ videat ꝛ. d. l. si solū. §. solu. ma. & ad materiaꝛ adde bar. i. l. i. C. de pcu. & vltra predicta adde Bart. per illū text. sequētē opi. Bal. in. l. filius. C. de pac. & ange. in. l. itez magistri. ff. eo. Item posset forte dicta regula limitari in cōiuncta persona furiosi: quia tunc coniuncta persona potest facere ea que requirunt speciale mandatū. l. ij. cū ibi no. §. solu. matri. & videtur tex. in. d. l. patri p filio. §. de mino. & qꝛ filia tua nō pōt cōtradicere. & idē p cōiuncto minore vel pdigo per. d. l. patri. p filio. Et q̄ cōiuncte pſone nō possit solui regulariter est tex. & ibi bal. in. d. l. cū maritū. C. de solu. & vide Guido. no. & bal. in. d. l. finaūtē. i pnci. §. d neg. gest. & bal. in. l. i. C. quibus res iudi. nō nocet vide per ange. h & imol. videlicet an cum cautione d rato debeat sibi solui. Item q̄ cōiūcte persone nō possit solui ꝛ Speculator in ti. d cōiuncta persona in princi. in ver. an cōiuncte persone per. l. i. in pn. cū seq. §. vt leg. no. caue. Et dū allegaui. l. filie adde. l. si cuꝛ filio. in. §. i. fin intellectū doctoruꝛ. §. de cōpensa. qd no.

c ¶ Tāq̄z cōiuncta pſona. Non autem debꝛ dicere tanq̄z p curatori talis fm bal. & dñm Benedictū in. l. i. C. d pcura.

d ¶ Sed & si non. So. q̄z tuꝛ. No. ifra q̄tum tēp° qs debeat ratum habere & dicit bald. in. l. si tutor C. in q. caue in iteg. rest. per illū text. quod dictuꝛ temp° a die scientie incipit.

ADDE. J. q̄tum tempus debeat quis ratum habere sed. de senis. consilio. ccxxxv. iij.

nisi in eadē reliqua pars soluat. h. d. Not. text. ibi: deniq̄z hō. & c. ¶ Op. ad principiū q̄ nō admittat solutio partis: vt. l. tutor. §. lucius. §. de vsur. So. verū est creditore iuito. sed hic volēs recepit. ¶ Itē op. quādo ōficit aliqd in re debita nō cōtingit liberatio: vt. l. iulianus. §. i. §. d verbo. ob. So. hic pars rei erat soluta pfecte. ideo in illa parte cōtingit liberatio. ſz in. l. cōtraria tota res erat soluta impfecte. iō peti pōt tota res. ¶ Tertio op. q̄ tot° hō peti nō possit imo obligatio sit i pēdēti: vt. l. ij. §. i. §. d verbo. ob. & ibi not. So. vt ibi plene dixi: & ibi examinaui bene materiam huius. §.

q **Quod stipulatus.**

¶ No. q̄ adiect° nullo mō pōt liberare: nisi recipiēdo solutionez: vt hic. & l. cui recte. §. titu. primo.

s **J stipulatus.** In solutōne q̄ ad cōmodū pupilli nō cedit: tutoris auctoritas nō requirit. h. d. ¶ Op. j. eo. l. pupill°. So. ibi pupill° erat creditor. iō nō pōt sibi solui sine tutoris auctoritate: qꝛ reū liberat nō pōt sine tutoris auctoritate. ſz erat hic adiectus nō creditor. ¶ Ad hoc op. qꝛ etiā qui nō ē creditor: requritur tutoris auctoritas: vt. j. e. l. si suus daret d cē coniūcta. l. siqs sub cōditōe. §. siqs omissa cātesta. Sol. licet ibi nō esset creditor: tñ solutō sibi facta debebat cedere ad ei° cōmodū. iō tutoris auctoritas requirit ne p dat pecuniā. hic solutio cedebat ad cōmodū alteri°. ideo diceret si eēt adiect° ad sui pupilli cōmodū requirit tutoris auctoritas. ¶ Querit glo. de quo pupillo loquit. dicit glo. de primo pubertati. ¶ Quero vtrū tutori posset solui. habes hoc in. l. stichuꝛ. §. vsufructū. j. eo. dic: vt ibi. Ex. l. sequenti. ¶ An pcurator oiuꝛ bonoꝝ possit solutionē recipe. Et an possit solui coniūctis pſonis q pñt agere sine mandato.

v **Ero procuratori.**

Hec ē bona. l. & ponit in pn. duo dicta. & incipit iuriscōsult° tractare cui solui possit & ponit multū clare. ¶ Quero dī hic q̄ pcurator omniū bonoꝝ pōt solui. ¶ Quero an regratur q̄ habeat liberā. glo. dicit q̄ nō p. l. allega. i ea. viō eā que incipit & libera fm quosdā. & c. Aduerte alij dicūt cōtra quoꝝ opi. tāgit gl. in pn. nā recipe solutionē ē alienare°: vt insti. q. alie. ſz vel ñ. §. admonēdi. Sz pcurator oiuꝛ bonorū ñ pōt alienare: nisi habeat liberā: vt. l. pcurator cui libera. & l. pcurator totoꝝ. & l. mādato generali. §. de pcura. ergo & c. Rñ. q̄ hec alienatio fauore liberatiōis est admissa: vt. l. eius q in puicia. §. si cer. pe. ¶ Scōo q̄ro an ꝛiunctis pſonis^b q possūt agere sine mādato possit solui. dicit gl. q̄ nō: vt. l. iij. §. ſz si forte ex liberis. j. iudi. solui. Ista solutio ē verissima & ē casus in. l. ij. §. vt lega. no. caue. §. so. ma. & l. iij. & l. q hominē. §. si gener. j. eo. ti. & ex hoc debes ppēdēr formatione libelli qui qs agit tanq̄z cōiūcta pſona^c. nā cōcludet hoc mō. peto eū cōdēnari mihi tanq̄z cōiūcte pſone talis ad dadū & soluēdū illi p quo agit: vel alteri p eo legitime recipiēti. nā si diceret peto eū cōdēnari ad dādū mihi ꝛiūcte pſōe nō pceder: vt hoc tāgā in. l. hoc iure. j. e. ¶ Alteri° iste ꝟ. interdū vī cōtra eos q dicūt q̄ adiectus vī habere mādatū ſz sit abñs. nā hic apparet q̄ nō est pcurator: & sic nō habet mandatuꝛ de quo dic: vt. l. iulianus. §. i. §. de verbo. obli.

Sed & si quis. Hic ponūtur ēt alij duo casus et hoc dicit. Mādatū pōt reuocari. ſz nō facultas soluēdi adiecto. h. d. ¶ No. vnū q̄ si mādauero tibi q̄ ticio soluas nō ē necesse q̄ ego phibeā te ne ei soluas: ſz sufficit q̄ phibeā ticiū accipete sciēte. nā ex hoc videor phibere ne tu soluas. ¶ Cōtra hoc op. q̄ sciētia ōbitoꝛis nō reqrat: vt. l. si pater. §. d manu. vin. So. vt ibi per By. & Ly. C. mā. l. mādatū. ſz gl. nō so. ¶ Op. & vī q̄ possit phiberi ne soluat adiecto: vt. l. cū qs. j. e. & l. si stipulat° fuero decē in melle. j. e. So. hoc qd hic dicitur fallit si ꝛditio pmi adiecti sit mutata vel lis fit contestata: vt in cōtrarijs.

Ex. §. sequenti.

¶ Legatū q̄ icipit a pcedēti cōditōe negatiua stati ꝛmittit cū qs ē in mora faciēdi: ibi. No.

Sed & si nō uero. Op. de. l. qd ergo. in pn. §. d his q no. infa. gl. nō soluit. tu dic quādoqz ē limitatū tps certū in quo debeat cert° fieri: tūc in illo tpe ōbꝛ haberi ratū alias nō valet: vt. d. l. qd ergo. & l. obligari. §. tutor. §. de auc. tu. qñqz ē ōterminatū certū tps ifra qd oꝛ aliqd fieri: & tūc qñcūqz pt haberi ratū: dū tñ ifra illd tps ratū habeat: vt. l. bonoꝝ. j. rē ra. ha. & l. siqs alicui. §. de acq. here. qñqz nullū tps ē determinatū: & tūc pcedit ista ſgula ratihabitionē retrotrahi & mādato cōparari: quā ōclara put ōclarat By. i. c. ratihabitio. ex de reg. iur. li. vi. et Ly. in. l. vl. C. ad macedo. ¶ Ulteri° dī hic q̄ ratū habere oꝛ dñs cū pmū certio: fact° ē. imo vī q̄ qñcūqz ratihabitio seqt iducat liberatio: vt. l. dispēsatorē. j. eo. So. quātū° ad liberāduꝛ soluentez sufficeret sequens ratihabitio. sed q̄ꝫtū ad hoc ne cōmittat stipulatio de rato loquit hic qd dic: vt dicā. in. d. l. dispensatorē. Itez dicitur sicut in legato cuꝛ de repellendo loquit & c. qd ē hoc dictū. gl. ponit duas pncipales lec. prima q̄ itelligat de legato relicto a testatore: & sic neutralit. Scōa q̄ loquat d legato missō ab aliq̄ ciuitate. pm° intellect° subdiuidit i duas: qꝛ pōt itelligi d legato repellēdo. i. d repellēdo legatario a petitiōe pene i quā pmū legatū trāsfūdit: vt. l. eo. §. itē si ita. §. ad. l. fal. vel dic de repellendo legato. idest d repellēdo legatario a petitione legati sibi facti & translati. in alium si ipse nō accepit: vt. l. iij. §. si quis ticio. §. d adi. lega. Alij dicunt q̄ hic debet intelligi de legato repellendo. idest repudiando. q. d. qs legatū oꝛ repudiare statiz cū sciuit: alias videt agnoscer. ar. §. d le. i. l. si fundū sub cōditione. §. si tici°. Sz hoc nō placz. nō enī vī agnoscere nisi aliquē actū faciat q nō pōt fieri citra ius & nomē legatarij: vt. l. p herede. §. pap. §. de acq. here. cōiuncta. l. si quis ita. cū sua glo. §. de cōdi. insti. ¶ No. ergo fm pmā lec. quā posui hic super isto ꝟbo q̄ hic ē casus q̄ legatū qd incipit a precedēti cōditōe negatiua statiz cōmittit cū quis ē in mora faciēdi: nec spectat q̄ definat posse dari vel fieri. & ē hoc generale i hoc legato nō solū i pēa: vt hic.

a ¶ Sūt quidā. magistralis. §. bal. in. l. i. in. §. vbi autē. C. ō cadu. tol. allegat ista.

b ¶ Quero vtꝛ. Sz bal. in. l. cū quez post bar. C. de suspec. tuto. indistincte tenz q ipso iure administratio tutoꝛ accusato de suspecto fit interdicta. ⁊ vid pe. de ancha. in. c. oiꝑ potens de accusa. in v. quid i eo qui ē certꝰ ō crimine.

c ¶ Quero ergo vtrū reqraf. vide qd legiſ ⁊ not. i. l. illud. ō tuto. ⁊ cura. da. ab his.

d ¶ Pupillū. Iste. §. si habz locū in adulto scdm glo. no. in. l. i. §. fuit questū. ad treb.

e Ab cōditiōe. multū subtilis vid qd p istā. l. ō cidit bal. ad pulchrā. q. i. l. inter stipulantē. §. sacrā. de vbo. obl. i. i. grio.

f ¶ l. sequēs qd. adde gl. i. l. talis scriptura. ff. de lega. i. ⁊ ibi imol. dicit q videſ posse defensari opi. gl. d. l. se qns qd. qꝛ si videſ q etiā quo ad fructꝰ trahi possit retro cuz iudiceſ male fidei poss. qꝛ iure phibēte accepta uit donationē. l. si vxoꝛ filio ō donatiꝛ vi. ⁊ vx. ⁊ iure phibēte nō posset male fidei possessoꝛ fructꝰ suos facere. l. q sic. §. si. ō vsur. vsi videtur q si posset trahi retro q ad fructꝰ pp iuris phibitionem sic nec trahiſ retro q ad dñium pp iuris phibitionē sz tū ⁊. l. si peculiū. in fi. s. ō statu li. lz aliſ qdā dicāt: vt plene dixi in. l. ita stipulatꝰ. s. ō vb. ob. Itē alle. tua glo. ad ponendū exēplū hic. l. si heredita tē. §. i. s. mā. q nihil facit sz Ia. de are. Alia lec. ē q hic loquiſ in legato misso ab vna ciuitate: q lec. ē clara. vtō gl. q incipit neutraliſ. ¶ Uenio ad. l. q si forte. hic diciſ q cōpetit cōditio vel p scrip. v. actio vt fiat qd ē pmissū vel cōditio ob cām: vt. l. si pcuratoꝛ falso. s. de cōdi. ob cām. nō habetis hic alia. Ex. §. sequēti.

¶ Qui sint isti tutoꝛes honoꝛarij: ⁊ qd possint facere. Et an cum tutoꝛ est de suspecto accusatus fit interdicta administratio.

Sūt quidā. Hic ē valde magistralis. §.ª ¶ Op. ō. l. si ex plurib. s. de auc. tu. So. qñq vni cōcediſ administratio ita q ipse solꝰ administrat. ⁊ nō alij. ⁊ tē alijs vſ interdicta administratio. qñq vni ꝛcediſ administratio p hoc nō vſ interdicta alijs administratio: vt hic ⁊ pleniꝰ distinguiſ in. l. ꝛtra. dic vt ibi. Itē dſ hic tutoꝛes honoꝛarij. ¶ Quero que sūt isti tutoꝛes honoꝛarij. dicit glo. q sūt dati cā honoꝛis sui. alij dicūt dati a ptoꝛ sicut dſ ius honoꝛariū ius ptoꝛiū ita isti vocanſ tutoꝛes honoꝛarij. gl. tenet pmā q honoꝛarij dicunſ honoꝛis sui cā. qd itellige sui hoc ē pupilli. ita itelligit gl. in. l. iure nostro. §. i. s. de testa. tu. ⁊ illa verioꝛ. ¶ Quero. scdo qd pñt faceꝛ isti tutoꝛes honoꝛarij. dicit gl. nō cogūt administraꝛ: possūt tñ sivolūt: vt hic ⁊. l. iij. §. si parēs ⁊. §. tātūdē. s. ō auc. tu. ¶ Quero dſ hic ⁊ tene mēti q ei q ē postulatꝰ suspectꝰ ē interdicta administratio ⁊ alle. gl. cōcoꝛ. q reperiunt in. l. cū quē. C. ō sus. tu. ⁊ isti. e. §. fiqs. ⁊ hoc faciūt malitiosi aduocati: qꝛ qñ volūt ipedire tutoꝛē administrare faciūt eū accusari de suspecto. nā interi pēdēte cā ō suspitione ñ possūt administraꝛ. ¶ Quero vtꝛ[b] hoc sit verꝛ simpliciſ q ei q ē postulatꝰ suspectꝰ fit iterdicta admi. gl. dicē q sic. ⁊ dicūt idē in plato: vt no. in. d. §. fiqs isti. ō suspec. tu. Sz terꝛ. habemꝰ i ꝛtrariū ex ō offi. ōle. c. venerabilis: vbi dſ q adiūgiſ sibi aliꝰ cū quo administret. rō huiꝰ pōt eē: qꝛ platus p suspitionē ēt pbatā nō remoueſ sz aliꝰ sibi adiūgiſ: vt i. c. lz beli. ex de simo. merito iterī nō dz sibi administratio iterdici. ⁊ iō dico q si est talis tutoꝛ q accusaſ suspectꝰ q pp suspitionē ēt pbatā nō dz remoueri sz dz aliꝰ adiūgi sibi vtputa si ē ꝛiūcta psona: vt. l. si tutoꝛ aliquo. s. ō sus. tu. sz distictionē ibi positā. tūc nō eēt sibi iterdicta administratio pēdēte lite. sz deberet sibi alius adiūgi ne sit ōteriozis ꝛditōis q ē i casu dubij: q̃ q ē in casu certi: vt. l. oꝛdinata. de libe. causa.

Ex. §. sequenti.

¶ An cū curatoꝛ sbstituiſ i locū tutoꝛis reqraf tutoꝛis pñtia ⁊ an pñtia pupilli. ⁊ cū datꝰ ē sbstitutus tutoꝛi ipi solui plꝰ nō pt. cautelā ēt vtō qñ pcuratoꝛ possit gerere ēt po st aliū substituit.

Quid ergo si ci. ¶ No. terꝛ. ibi si modo nō est alius ⁊c. ¶ Itē no. terꝛ. in v. si. curatoꝛi ibi: sed si pupilli ⁊c. ⁊ tene mēti hūc casuz. ¶ Quero hic diciſ q curatoꝛ substituiſ in locū tutoꝛis. quero vtrū ad hoc requiraf pꝛesentia tutoꝛis: glo. dicit q sic: vt. l. curatoꝛ. s. de tu. ⁊ cura. da. ab his. tu dic melius: vt ibi no. ¶ Quero vtrū reqratur[c]. pñtia pupilli. gl. dicit q sic. qꝛ ipemet dz sibi petere ⁊ sic dz esse maioꝛ ifante. all. gl. l. ij. s. q pe. tu. melioꝛē terꝛ. habetis in. l. q hz. §. si pupil. s. ō tu. ¶ Ulteriꝰ no. q postq̃ ē aliqs substitutꝰ i locū tutoꝛis nō pōt tutoꝛi solui sicut si pcuratoꝛ q hz mādatū ad substituēdū pcuratoꝛē substituit pcuratoꝛē ipe pcuratoꝛ sbstituēs nō pōt āpliꝰ gereſ ⁊ ōsinit eē pcuratoꝛ: vt hic ⁊ ē casus i. c. iſ q ex de pcu. li. vi. ⁊ iō cautela ē q i mādato ponātur ista vba q possit substituef: ⁊ ēt cū substitutis remāeat pcuratoꝛ. idē forsā si dſ in mādato q possit sbstituē semel ⁊ pluries. nā p hoc q dſ pluriesvſ velle ꝛstituēs q pcuratoꝛ sbstituēdo ñ ōsinat eē pcuratoꝛ. ¶ Ultio no. q curatoꝛi pupilli pt solui: vt hic i v. curatoꝛi. i fi qd tene mēti

Pupillus. ª Op. dſ hic lz ⁊ si dederit: p qd inuiſ trāsfatuz dñiuz postea seqf vēdicari poterūt: ⁊ sic ꝛtradicit sibi. sol. expone ōderit. i. tradiderit. ¶ Scdo op. ō. l. iterdū. ō cōdi. ide. So. ibi soluit pupillꝰ trñ debitū naturale. hic soluit ōbitū ciuile ⁊ ista va. ō hoc dic: vt ibi no. ⁊. l. ij. C. si aduer. solu.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiſ. l. possit fingeſ sup ipossibili: ibi. Bicēdū. Et qñ due fictōes possint simul ꝛcurreſ: ibi. Sz ꝛtra. Et qd vtilitatis fit q̃reſ vtꝛ qs retro fingaſ liberatus: ibi. Quero. Et an cōditio apposita ipediat trāslatōez dñij: ibi. Reassume

Ab cōditiōe. s Ista. l. est multū sbtilis[e]. Debitoꝛ ꝛditiōalis solutiōe vera vel ficta tūc libaſ vere qñ ꝛditio extiterit retro tñ fingiſ libatꝰ. h. d. ⁊ diuidiſ i duas ptes. pma loqf i vera solutōe. ba in acceptilatōe. ¶ No. q retro fingiſ qs libatꝰ. ¶ Scdo no. q dñiū pecunie stati efficiſ accipiētis lz libatio ꝛtingat vere tpe ꝛditiōis exitis. ¶ Op. ille q nō ē obligatꝰ nō pt libari: vt. l. ōcem. s. ō v. ob. ⁊. l. quotieſ. s. ti. i. ⁊. l. qd i diē. j. ō accep. So. dicit gl. fateoꝛ q vere libaſ tpe exitis ꝛditiōis añ nō pōt libari: qꝛ nō erat obligatꝰ sz fingiſ retro libatꝰ. ita loqf iste terꝛ. ⁊ sz hoc nō ꝛtradicit sibi pmꝰ casus cuz scdo. nā i pmo loqf pm fictionē. i scdo loqf sz veritatē: vt apparet ex lra. ⁊ rō huiꝰ fictiōis ē: qa qs fingiſ retro obligatꝰ: vt. l. potioꝛ. i pn. ⁊. l. q balneū. s. q po. i pig. ba. eadē rōne fingiſ retro libatꝰ. ¶ Sz ꝛtra hoc op. fingiſ ipossibile q qs fuerit obligatꝰ ⁊ libatꝰ illo tpe quo nō erat. gl. fateſ istō qd fingiſ ipossibile circa finē pñe glo. istō nō vſ verꝛ. nā. l. nō pt fingere ipossibile: vt. l si pſ. i fi. ⁊. l. se. s. ō adop. ⁊. s. loc. l. q ad certū. ⁊. l. certe. s. ō pca. no. i. l. iij. s. p so. ¶ Bicēdū ē ergo q terꝛ nō pōt fingere ipossibile i suo genere: vt q filiꝰ sit ātiqoꝛ suo pñe vel q furiosus ꝛsētiat: vt i ꝛtrarijs: tñ bñ pōt facere illō qd i illo cāu pticulari ō quo loqmur nō ē possibile: vt q filiꝰ titij sit filiꝰ meꝰ. lz hoc nō pt eē vere tñ pt fingi. sz tñ i genere suo ē possibile: vt qꝛ tāte etatis q possit eē filiꝰ meꝰ. diri plene i. l. si is q p ēptoꝛe. ita i pposito possibile fuit retro quē fuisse obligatū. erat enī capaꝛ psōa obligatōis iō fingiſ retro libatꝰ. ¶ Sz ꝛtra hoc op. sz hoc due fictōes ꝛcurrūt hic q vſ ꝛtra gl. l. i. C. ō do. pmis. ⁊. l. cū pꝰ. §. gener. s. ō iure do. rñ. qñ sūt due fictōes q̃ rū vna venit i ꝛseqntiā alteriꝰ bñ pñt ꝛcurrere: vt isti. q mo. ius. pa. po. sol. §. si ab hostibꝰ. ⁊. l. cū due. j. ō capt. ita hic ex eo q fingiſ retro obligatꝰ i ꝛseqntia fingiſ ꝛtro libatꝰ. vel aliſ iste due fictiōes ꝛcurrūt circa diuersa. vna circa obligationē: ⁊ alia circa libationē simile i. l. singularia. s. si cer. pe. vel aliſ iste due fictiōes hñt oꝛiginē ex diuersis fōtibꝰ. vna enī causaſ fauoſ creditoꝛis. alia fauoꝛe debitoꝛis. faē qd habuistis i. l. si ꝓuꝰ cōis meuij circa pn. gl. ō stip. §. Subdit glo. vnū vbū q eodē mō pōt itelligi qd dſ i. l. añpe. C. ō do. iter vi. ⁊ vxo. vt fingaſ dña fuisse a tpe collate donatōis in eā. idē no. i. l. seqns qd. s. ō sz eūdē pōt dici q trahatur retro q ad vtrūqz: qꝛ i fictione trāslatiua ō tpe i tpo suſ fiē extremuz termini a q eē i essētia ⁊ extremū ad qd i potētia vt ē videre i fictiōe. l. cornelie: qꝛ fingit mortuuz apud hostes fuisse mortuum pma hora captiuitatis: vt in. l. si is q p ēptoꝛe. p bar. s. de vsucap. ⁊ iō lz dñiū nō fuerit trāslatū ab ipo initio istō ppterea erat: qa ius phibebat: qꝛ potuissz ēt statuere oppositū. vñ sufficit qd potuerit ex iuris dispositione trāsire dñiū videſ aūt hius velle q adueniēte cōditiōe cōfirmeſ dōatio p morte donantis. ⁊ ex nūc cēseatur res ipsiꝰ dōatarij. retro ēt fingiſ ipsius fuisse fiē ēt si alicui dareſ sūdꝰ sub ꝛditiōe iterī nō eēt eius dñiū cū posset ꝛditō suſpēdere ipz ⁊ possessionez. l. q abūti. ō acq. pos. ⁊ th adueniente ꝛditiōe icipiet tūc esse suū ⁊ retro fuisse suū fingiſ. vid imolā. in. d. l. talis scriptura adō qd notbar. i. d. l. si iſ q p ēptoꝛe. i. v. col. ⁊ ad de late pꝰ gl. i. l. i. ff. p dona. ⁊ p pdicta videſ dicēdum q si mulier vel vir putauerit dōationē valere trahitur retro q ad fructꝰ secꝰ si male fidei essēt ita pbatur i. l. ex anno. §. i. ⁊ ibi no. ⁊ i. l. de fructibꝰ. cū ibi no. ⁊ i. l.

lega.ij.cōtra no.in.l.ij.C.ō inoffi.do.& in.d.l. añpe.ſ.q̃ illa fictio nō ꝓcedit:niſi quo ad fructus & ille ſunt vere iſta nō:rō q: tēpore ꝓſtantis mrimonij mulier nō pōt eē dña rei donate & p ꝓñs nō pōt fingi retro eā fuiſſe dñaz eo tēpore quo ē ĩhabilis.deficit enī habilitas extremo:ũ ita no.in.l.ij.C.de inoffi.do.facit.l.quotiens.ſ.ti.i. & qō ſbi dixi vobis. ¶ Quero vtrũ hoc ꝓncipiuz habeat locũ in quolibz debitore cōditionali? Rñdeo nō niſi debitor ſub cōditiōe caſuali:nā ſi eſt debitor ſub cōditiōe poteſtatiua:ſicut exñte cōditione nō fingit obligatus retro: vt.d.l.potior.& l.q balneuz.ſ.qui po.in pig. ha.& l.i.e. ti.eadē rōne nō pōt fingi retro liberat⁹. idez dico ſi eſſet debitor ex cā legati.naz cuz nō fingat retro obligat⁹:vt .l.ſi mater.§.eadē.ſ.de excep.rei iudi. & l.i.§.i.ad ſyl.& dixi in.l.ſi is qui ꝓ emptore.ſ.de vſuca.eadē rōne nō pt fingi retro liberatus. ¶ Quero ad quid eſt vtilis hec iuueſtigatio:vt ſciamus vtrũ ꝛtro fingat liberat⁹ vel nō? dicit glo.ꝓpter duo.ꝓmo ꝓpter pauliana actionē reuocatoriaz.ſcōo ꝓpter cōicationē pecunie fiendā inter creditores miſſos in poſſeſſionē:qō dic:vt in glo. ¶ Quero qd in illis caſib⁹ in qbus nō fingit retro liberat⁹:vt in cōditione poteſtatiua vel ex teſtō:an erit locus pauliane vel cōi diui.inuit glo.q̃ ſic qō nō placet:q:.l.reſpicit factuz an ſit factū in fraudē.& ideo tp̃s facti dz iſpici:vt.l.ſi minor.ſ.de ſer.expor.& l.i.C.de iure fiſ.li.x.niſi ponas illō factuz eſſe cā fraudando futuro creditor:vt not.gl. .C.de do.ante nup.auk.ſed iaz neceſſe.facit.ſ.qui & a q. .l.ſz & ſi maritus.in fi. ¶ Venio ad ſcōaz ꝓtez dicit hic ĩ fi.dñiuz eſſe tranſlatuz incōtinēti.in cōtra.cōditio appoſita ſuſpēdit tranſlationē dñij in cōditionis euentū:vt.l. q abſenti.§.i.ſ.de acq.poſ.hic dicit ꝓtra.ergo male.huius timore ſūt in glo.plures ſolu.q̃ illud qō hic dicit an eius pecunia facta ē.i.facta fingit. Iſta eſt ꝓtra iſtū text. q vult expreſſe:vt ante tranſferat dñiuz q̃ liberet.ſi ĩtelligeres de ficta trāſlatione eodē modo retro fingit liberat⁹.& ſic eſſet idē in trāſlatione dñij & in liberatiōe. Alij dicunt ecōtra q̃ vere ſtatiz trāſfert dñiuz tpe traditiōis. qō in cōtrario dicit de tpe exiſtētis cōditiōis intellige ſz fictionē.iſtud ē cōtra tex.l.cōtra. Alij dicunt q̃ fuit data hec pecunia ſub modo.ſ.per vt ibi ſub cōditione & iſtaz tenet. Ia.de are.nec ob.iſte tex.qui dicit ea cōditiōe &c. q: ſi ſequit poſtea dictio vt:per hec ꝓba nō iducit cōditio ſed modus:vt.l.ij.§.fi.ſ.ō dona.& l. meuia.ſ.ō mateſt.ſed hoc nō placet nā illud eſt verū:niſi quādo cum cōditione:vt ĩmiſcet dictio ſi.q: tūc facit conditionē:vt .d.l.q abſiti.§.i.idez ſi ĩmiſcet dictio vt:cuz ablatiuis abſolutis:vt.l.ſi ego.§.i.ſ.de iure do.cū ergo hic dicat ea conditōe:vt ſi &c. apparet q̃ fuit cōditio nō modus.ſolvit glo.aliter q̃ hic nō fuit adiecta cōditio trāſlatiōi dominij ſed ceſſioni in ſolutū.quaſi dicat ſolutio fuit facta ſimpliciter:ſed fuit dictū q̃ cederet in ſolutū ſub conditione.iſta ē vera & hanc tz By.do.Old.& oēs moderni. ¶ Aduertatis cōtra p̃dicta op.traditio facta ſine cā nō tranſfert dñium:vt.l.nunq̃ nuda.ſ.de acq. re.do.ſz hic pendente cōditiōe nō hz caſuz vel titulū.ergo nō poteſt trāſferre dñiuz.So.nō habz ti.ꝓpriuz & ſpecialez ſed hz titulū ꝓ ſuo.eſt enī effectus dñs ꝓpter ſpez future obligationis cōmittēde & ſic habet interiz tituluz pro ſuo:vt .l.ij.§.ſi qs ſub cōditōe.& l.i.& l.ij.ſ.ꝓ dote.& hec vera. ¶ Ulterius op.& videtur q̃ cōditio appoſita titulo impediat tranſlationem dñij:vt.l.ſi ego.§.i.ſ.de iure do. So.dicit glo.hic fuit ſoluta pecunia in qua magis de facili tranſfert dominiuz:ibi vero alia ſpecies.iſtaz rep̃hēdit glo.per.l.ij.§.ſi pecunia.ſ.de do.tu.ſuſtine eam nec ob.§.ſi pecuniaz:q: ibi fuit appoſita conditio tranſlatōni dominij nō titu.ſpeciali. ¶ Item cōtra predicta extra glo.op.& videt q̃ ſimplex traditio dñium nō tranſferat in dubio:vt.l.cuz pater.§.pater pluribus.& ibi glo.ō le. .ij.So.ibi nulla ſuberat cauſa legitima re vel ſpe ad trāſferenduz dominiuz hic ſic. ¶ Item op.de.l.ſi ego.§.fi. .ſ.de iure do.vbi cauſa ſuberat.& tamen in dubio dñiuz non videtur tranſferri. Sol.hic fauore accipientis ſuberat cauſa.ſimile vides in depoſito:nā in dubio nō videtur tranſferri dominiuz:licet poſſibile ſit tranſferri excedendo terminos depoſiti:vt.l.lucius.ſ.depo. ¶ Reaſſume ergo predicta.quādoqz apponitur cōditio tranſlationi dominij.quādoqz apponitur titulo nō trāſlatiōi dominij.quādoqz nō apponitur nec titulo nec trāſlationi dominij ſed ſoluit ſimpliciter.ꝓmo caſu impedit trāſlatio dominij:vt.l.is qui abſenti.§.i.ſ.ō acqui.poſ.& l.ij. .§.ſi pecuniaz.ſ.de dona.ſecūdo caſu aut ſoluitur pecunia aut alia res.ſi pecunia nō impedit trāſlatio dominij:vt hic.ſi alia res tunc impedit:vt.l.ſi ego.§.i.ſ.ō iure do. Tertio caſu aut nulla cā ſuberat translationi dominij re vel ſpe & in dubio nō videtur[a] tranſferri dominium ſed magis tradi cauſa cuſtodie:vt.l.cuz pater.§.pater pluribus.ſ.de le.ij. Aut ſuberat aliqua cā re vel ſpe: & tunc aut illa ſuberat fauore dantis aut fauore accipientis.ꝓmo caſu nō videt tranſferri dominiū:vt.l.ſi ego.§. fi.ſ.de iure do.facit.ſ. depoſiti.l.lucius ſcōo caſu dñiuz videt tranſferri in dubio:vt.l.ſed hoc niſi.ſ.de iure do. & .ſ.ꝓ dote.l.i.non habetis hic alia.

c **Aſſius.** ¶ Op.ō.l.ſi quis vxori.§. iulianus.j.de fur.Sol. competit actio mandati:vt hic & etiaz furti:vt.l. cōtraria. ¶ Item op.de.l.ſi tibi.ſ.de dona.Sol.dicit glo.anteq̃ conſumat poſſum habere ratuz ego mādator:vt.l.cōtraria & ꝓdeſt mihi.tu dic q̃ ratihabitio mādatoris q̃tuz ad liberationez ipſius mādatoris nihil operat:quia ſuo noie nō eſt geſtuz.ſed bene operatur q̃tuz ad cōmoduz mādatarij qui ſoluit ſuo noie:& in preiudiciuz mādātis vt.l.mater.C.de rei ven.& l.ſi fundus.§.i.ſ.de pig.ſz.l. ſi tibi.ſ.de dona.loquitur in creditore qui anteq̃ cōſumat poteſt illaz pecuniaz ſibi ſolutaz retinere pro debito domini. ¶ Quero dicit hic ſi eos cōſūpſit ſine dolo malo quid ſi eos cōſumpſit dolo malo? Rñdeo tunc habētur ꝓ extantibus:vt.l.parez.j.de re.iur.

s **J quis ſeruo.** Si ad reuocationem mādati ſufficit vnuz illud ignorari oportet a debitore ſoluente.ſi requiruntur duo ſufficit ignorare vnū.vt liberatio cōpetat:licet recipiēs ſciēter furti teneat.h.d. ¶ Op.q̃ per manumiſſionē nō fit reuocatū mandatū ſicut nec p emācipationē:vt.ſ.de ꝓbo.obli.l.euz q ita.§.q ſibi.cōiuncta.l.cū quis.in pn.j.e.& videt expreſſū in.l.i eū.§.i. de inſti.quidā hoc fatent q̃ p manumiſſionē non videt reuocatuz mādatuz.cōtrariū eſt veritas:vt hic.& j.ō fur. .l.ſi is qui rez.§.iulianus[b].nō ob.q̃ dicit de emācipatione:q: aliud in filio aliud in liberto.eſt enī tanq̃ cōiūcta ꝓſona q̃ mādati reuocatio nō preſumit.non ob.l.in eū .§.i.q: ibi.iō q: apparebat durare dñi volūtatē. ¶ Ulteri⁹ op.[c] dicit hic furtū facit domino.ꝓtra ĩmo facit furtū debitori qui erat domin⁹ pecunie:vt.l.ſi vēditor.§.ſi titius.j.de fur.& l.ſi rez.§.fi.ſ.ō preſcrip.verbis. Sol.dicūt quidā fateor contrariū.& q̃ hic dicit domino furtū facit.intelligo:domino.ſ.pecunie & ſic debitori. Alij dicunt & melius:vt gl.refert q̃ debet inſpici quali animo ab initio acceperit:vt in glo. Iurta hoc poſſet dubitari qualiter potuit acquiri dominiuz pecunie per iſtuz cui⁹ mandatū erat reuocatuz.dicaz.j.e.l.cū quis.§.i.

f **Agitiuus.** Iſta eſt ſatis pulchra.l. ſolutio facta ſeruo fugitiuo ab ignorante euz liberat ſi pecunia ſoluta efficiatur domini.hoc dicit. ¶ Op.de.l.i.§.ſed & p euz .ſ.de acqui.poſ.So.per ſeruuz fugitiuuz nō acquiritur poſſeſſio:vt.l.contraria.ſed dominiuz ſic:vt hic & etiam ibi no. ¶ Itē op.j.e.l.qui hominez.§.ſi nullo.in fi.§.in glo.ponuntur plures ſolutiones teneas alteraz de duabus.vna q̃ ibi ſciebat fugitiuuz:hic non .vel aliter liberatur hic ō equitate non de rigore.tene quā vis ex iſtis. ¶ Item op.de.l.ſi madauero.§.fugitiuus.ſ.mā.dicit glo.aliud in venditione:vt ibi aliud in mutuo:vt hic q̃

ſi vxor filio. .ſ.ō do.iter vi.& vx.& i.l fruct⁹.ff.de vſur. Scōa aūt opi.nullo mō videt poſſe pcedere p ꝓ no.et p id qō le & i tur & no.i.d .l. p ēptore & i.l.cū pat. .§.pat filio. ō le.ij.bſi fac .l. ſi maior. ō ꝓ. expor. q: vbi lex reſiſtit nūq̃ retrotrahit ita i.l.iſta dixit. Oldr. Nec ob.qō dicit ō mala fide l poſ. qa iſto cāu nō dicere det dōatari⁹ eē i mala fiō q̃ poſſeſſorē tanq̃ l.reſiſtat.q: ē falſū & q̃tū ad poſſeſſorē ſalte tz dōatior vt in.l.i.§.ſi vir.ff.ō acq poſ.cū ſimilib⁹.& ad materiā vid an ge.& imol.i l.ſi fili⁹.ō v. ob.vltra no. bic.

a ¶ Nō videtur. An traditō fctā ſimplicit itelligat fctā aio transferendi dñiū. adde bar.i.l.ſi cōſtāte.i pn.ij. .q.viij.q.pnci.ſ.ſol.ma.

b J qs ſeruo .§.iulian⁹. Et i.l. ei⁹ q i.puncta.& ibi bar to.i.i.oppo. .ij.partis ſicer.pe. & eſt gl.i.l.cū qui ita.§. q ſibi i vbo emāci pato.ſ. ō v. ob.licz doc. ibi rep̃hendāt eā & male.& no. bal. i.l.mādatuz .C. māda.i .vi.col. ADDE alexā.ibi.i. d.l. cū q ita vbi plenius.

c ¶ Ulteriuſ op.adde no. bar. i.l. ariſto.§.labeo. ō dōa.& i.l. ſiqs aliaz.j. .e.& bar.i.d. .l.cum quis .§.hominez .j.eo.

a Ꝛ rez. predicta intellige. adde qd̃ no. bar. i. l. arist. §. labeo. ff. d̃ do. & in. l. siquis alia. j. eo. & bar. in. l. cuz qs. §. q boné. j. eo.

b ¶ Est ꝓ differẽtia. Et vide i. l. libera. C. de sen. j. e. l. si aliũ. et in. l. etiã. & in. l. si domus. §. d̃ euictõe. ff. de leg. i.

c Olutõ nez. Et dũ dicit hic q̃ qs possit me inuitũ defẽdere videt ꝛ̃ l. sepe. ff. de re iudi. vbi ille ad quẽ p̃mo loco spectat d̃fensio p̃ot illum ad quẽ ſcd̃o loco spectat d̃ fẽsio ꝓhibere defẽdere solue q̃ qs si p̃ot inuitũ d̃ fẽdere si velit se defẽdere vel ꝓcuratorẽ cõstituere: vt ibi et no. Inno. in. c. cũ sup. in gl. mag. & in. c. pen. vbi tex. d̃ re. iu. sec̃ si se non defẽdat vt ꝓ Itẽ intelligẽ nisi renũciaz liti vel cõsiteret ꝓz rapha. i. d. l. sepe.

d ¶ Liberat debitorem. Qd̃ no. & ad de bal. in. d. l. obsignatõné. p ang. in. l. tale pactũ. §. pe. d̃ pac.

e ¶ Judiciuz suscipiendo. adde qd̃ no. bal. p̃ bar. i. l. i. C. de iudi. vbi vide.

f ¶ Querit. dy. vtrũ iuito actore possit ꝓparere fideiussor rei aio nouãdi. add̃ q̃ no. p̃ bar. bal. i. l. i. i vl. colũ. C. d̃ sen. vide pau. d̃ liaza. i. ꝓmẽto. c. si vẽditorẽ. i. i. col. de ẽp. & vẽ. & ange. i. l. iulianus. i. ij. col. q satisd. co.

nõ placet. By. dicit q̃ l. illa per oia cõcordat. & ista vera si domiñ agat mãdati cõtra euz cui est facta solutio mãdato serui liberat̃ debitor: q: dñs agendo videt̃ habere ratuz. ff. de fideius. l. si seruus alienus. & ita loquit̃ ꝑmuz rñsuz. l. cõtrarie. sed si nõ agat mãdati nõ videt̃ habere ratuz & ꝓpterea debitor nõ liberatur vt hic: & in. ij. rñso. l. cõtrarie. vel dic ꝑm Ja. d̃ are. q̃ ibi soluebat mandato serui alteri recipiẽti ꝓ seruo & ꝓcuratorio noie ipsi̇ serui iõ videt̃ soluere ipsi seruo. hic soluebat alteri recipienti ꝓ seipso nõ ꝓ seruo & hoc etiã tenebat Old. ¶ Item op. de. l. cuz fundus. §. seruũ tuuz ímprudẽs. ff. si cer. pe. So. dico q̃ soluẽs alteri d̃ mãdato ꝑui nõ liberat̃ ipo iure: vt hic sed cedẽdo actionẽ dño sic: vt in cõtrarijs.

s **Ꝛem.** Si res nõ efficitur perfecte creditoris debitor nõ liberat̃. h. d. ¶ Op. de. l. si seruuz. §. sed & si fic. ff. de ꝟb. ob. So. aut debet̃ aliqua res in genere aut in spẽ. Si ĩ genere debz fieri accipiẽtis ꝓfecte sine dubio: vt. l. cũ quis. §. qui hominẽ. j. eo. & l. qui decẽ. §. fi. j. eo. & l. si a substituto. §. heres. ff. de le. i. Aut debet̃ in spẽ: & tũc aut causa ꝓpter quã pot̃ aduocari p̃cessit obligationẽ & liberat̃ soluendo eã talẽ qualis est: vt. d. l. si seruũ. §. sed & si fic. aut sequit̃ illaz cãm obligationis & tunc nõ liberat̃: vt hic. q̃ intellige si sequat̃ facto debitoris: vt. d. l. si seruũ. §. i. ff. de ꝟbo. obli. Ꝛem p̃dicta intelliige quãdo p̃cedit obligatio ex cã lucratiua. secus si ex cã onerosa: vt ex cã emptionis & vẽditionis: & tũc indistincte de euic. tenet̃ ꝓ ti. ff. de euic. Ꝛem aduerte: q: inter venditionẽ & emptionẽ & alios cõtract̃ q̃bus quis tenet̃ ad danduz ẽ hec differentia: q: in ẽptione re tradita quis liberat̃: vt no. in auth. sacr̃a puberuz. tunc incipit teneri de euictiõe re euicta: vt. l. euicta. ff. de euic. Sed in alijs cõtractib̃ nunq̃ liberat̃: nisi ita eaz faciat accipientis q̃ euelli ab eo nõ posset. vt hic cuz si. & ideo hic non agitur de euictione q̃si re euicta. ſz agit̃ p̃stina actiõe quasi ab ea nũq̃ sit liberat̃.

s **Ꝛ decez stipulatus.** ¶ Gl. hic querit de vno. qd̃ solue: vt in glo. & materiaz huius. l. plene dixi in. l. decem. ff. de ꝟbo. obli. Ex. l. sequenti. ¶ Si filius liberat debitorem paternuz: an si patri hr̃s existat obstat exceptio si agat.

f **Ilius.** ¶ No. istã. l. cõcor. sunt in glo. ¶ Querit By. filius liberauit d̃ bitorem paternuz. postea hr̃s extitit patri nunquid filio postea agenti obstabit exceptio. videt̃ q̃ nõ: q: liberatio ab initio nõ tenuit: ergo ex postfacto nõ cõualescit: vt in re. iur. qd̃ ab initio. Ꝛn cõtrariũ q̃ filio obstat exceptio ꝓbat̃. ff. ad trebel. l. filiaz fratrib̃. & l. cũ dominus. §. fi. ff. de pecu. le. & l. cũ vir. ff. de vsuca. & de fun. do. l. pe. & istud est veritas. dicit By. mihi videt̃ q̃ d̃beamus sic dicere. qñq̃z filius liberat debitorez ex cã lucratiua ita q̃ si debitor cõuenit̃ nullã hz actionẽ cõtra filium isto casu filius pot̃ eũ ꝓuenire nõ obstãte q̃ sit hr̃s p̃ris. ar. ad hoc. ff. qui & a qui. l. si seruo. & no. in. l. rẽ alienã. ff. de pig. act. quãdoq̃z liberauit debitorez filius nõ ex mera liberalitate: sed aliquid recipiẽdo vel aliter ꝓmittẽdo ita q̃ ipse est obligat̃ si a debitore aliquid peteret̃ tunc sibi obstat exceptio. ita loquũt̃ oẽs. ll. all. per By. plene dico in. l. cuz vir. ff. de vsuca. predicta vera cuz fili̇ remisit debitum patris in quo nullum ius filius habebat. secus si haberet ius in eo: vt in dote que est cõmunis p̃ris & filie: q: tunc filia remittẽdo sibi p̃iudicat: vt. l. ij. §. q̃ si in patris. ff. so. ma. & l. & heredi. §. filia. ff. de pac.

Ex. l. sequenti.

¶ An sit necesse creditorẽ esse volentẽ ad solutionẽ recipiendã. & an qui soluit ꝓ alio possit repetere ꝓ actionẽ negocioꝝ gestoꝝ vide in p̃n. Et an creditor cogat̃ recipere defensorẽ q̃ venit aio nouãdi: ibi. Circa p̃mũ. Et an ꝓ susceptionẽ iudicij qs liberet̃ ipso iure: ibi. Quero vtrũ. Et an cũ accipit̃ iudiciũ aio nouãdi an sit necesse q̃ hoc agat̃ exp̃sse: ibi. Quero. Et an qñ fit nouatio qs iurat̃ de calũnia: ibi. Querit. Et an ille q̃ subit̃ iudiciuz ꝓ alio repetat: ibi. Querit glo. Et q̃ actio intẽtat̃ cõtra eũ q̃ subit̃ iudiciũ aio nouandi: ibi. Querit By. Et an talis d̃fensor possit cõstituere aliũ d̃fensorẽ: ibi. Ꝛtez. Et an iste d̃fẽsor ꝓ p̃stitã satisdationẽ aũ litẽ cõtestatã possit d̃fensionẽ recusat̃: ibi. Ꝛtẽ querit. Et qualit̃ ſnia debz formari cõtra talẽ defensorem vide in fi.

s **Olutionem.** Hec est subtilis. l. et sũmat seipsaz & d̃ duobus tractat. ff. de solutione & d̃ iudicio. Tex. ibi ꝓ nobis. ff. liberãdis. q. d. hoc acto q̃ per hũc moduz liberemur. Tex. accipiẽdo. i. alio actũ solutiõis ꝓplẽte vel iudiciũ suscipiẽte. ¶ Op. in auth. vt oẽs obe. iudi. ꝓuin. §. fi ꝟo aliter. So. ibi loquit̃ in ꝓcuratore simplici q̃ nõ liberat nos. hic in eo loquit̃ q̃ suscepit iudiciũ aio nouãdi. Ꝛtez cõtra. j. de re. iur. l. inuito. So. ibi loquit̃ in ꝓuilegio hic in liberatione. ita dicit glo. de hoc etiã habetis in. l. hoc iure. §. nõ pot̃. ff. d̃ dona. & l. suus vetante. ff. de ꝟbo. ob. & ꝑ By. in. c. inuito. ex̃ de re. iur. li. vi. his cõtrariis p̃missis venio ad. q. ¶ Primo quero circa solutionẽ dicit̃ hic q̃ solutione debitor liberat̃ inuitus. ¶ Quero an sit necesse creditorẽ esse volẽtẽ. gl. dicit q̃ nemo pot̃ eũ cogere recipe solutionẽ: ſz pot̃ offerri & cõsignari & deponi & sic inuito creditore debitor liberat̃ solutiõe: vt. C. d̃ vsur. l. acceptã. tene mẽti istã gl. q̃ firmat hic q̃ oblatio & depositio facta ab eẽ neo liberat debitorẽ ipo iure de quo gl. dubitat. C. e. l. obsignationẽ. tñ ista gl. dicit ꝟ ita tẽ. casus ẽ exp̃ssus. j. e. l. q. x. §. cũ mihi. ff. quẽadmoduz si quolibz. & C. d̃ capti. l. cũ postliminij. ¶ Quero vtruz iste q̃ soluit ꝓ alio possit repetere ꝓ actionẽ neg. gest. dixi de hoc vobis. ff. ti. i. l. stichum. §. fi. dic: vt ibi. ¶ Quero vtꝝ solutiõe liberet̃ debitor ipo iure vel ope exceptiõis. gl. dicit & bñ q̃ ipso iure: vt isti. qui. mo. tol. ob. in p̃n. ¶ Venio ad iudiciũ. dr̃ hic q̃ iudiciũ suscipiẽdo liberamur iuiti. ¶ Quero vtꝝ hoc possit fieri creditore iuito. gl. dicit q̃ nõ: q: nemo cogit̃ agere. C. vt nemo iuit̃ & c. ¶ Sz circa hoc q̃rit By. qd si credito: vult agere an eo iuito admittat̃ defensor. & arguit ꝓ & ꝓtra. & p̃mo vr̃ q̃ admittat̃: vt. l. plane. in fi. ff. fa. her. ff. de. p. hr̃. l. sed & si lege. §. itẽ si rẽ distraxerit. in ꝟ. qd tñ. & ff. d̃ noxa. l. de illo. §. fi. cũ. l. se. Ꝛn cõtrariũ q̃ nõ admittat̃. ista duo sũt paria fieri nouationẽ & ꝓ stipulationẽ & ꝓ cõtestationẽ: vt. l. d̃legare. ff. ti. i. ſz per stipulationẽ nõ pot̃ qs cogi nouare: vt. l. i. C. d̃ noua. & l. nec creditores. ergo & c. ꝓ hoc vr̃ tex. in. l. actor. ff. d̃ ꝓcu. dicit By. q̃ dz distigui aut p̃ncipalis ẽ legalis: aut nõ. ita no. gl. in. d. l. plane. in fin. ff. fa. her. q̃si dicat si ꝑsona dñi ẽ legalis nõ admittit̃ talis d̃fensor: alias sic: vt. d. l. actor d̃ ꝓcu. & C. d̃ ꝓcu. l. fi. adõ q: etiã si dñs sciret ꝟitatẽ meli̇ & eẽt meli̇ iformat̃ posito q̃ nõ eẽt legalis: nõ deberet admitti ꝓcurator: vt. l. ij. & l. d̃fendi. & qd̃ ibi no. ff. ex q. cau. in pos. ea. ita debẽt itelligi ꝟba By. videte dñi ꝓ examiatiõe huius. q. duo sũt videẽda. p̃mo an creditor cogat̃ recipe d̃fensorez venientẽ aio nouãdi. & hoc nõ tetigit By. si d̃ isto intellexisset d̃termiatio sua nõ eẽt bõa: vt. j. dicã. Scõa qd̃ an creditor cogat̃ admittere d̃fensorẽ q̃ vult d̃fẽdere tãq̃ ꝓcurator in rẽ suã ita q̃ fiat ꝓtra eũ executio nõ aio nouãdi & liberãdi debitorẽ: vt. l. plauti̇. ff. d̃ ꝓcu. & i isto scõo ꝓcedit d̃termiatio By. cũ additiõe quã feci. ¶ Circa p̃mũ sũt opi. nã in. l. liberto. in fi. ff. d̃ neg. gest. gl. tz q̃ cogat̃ inuit̃ admittere. sed in. l. nõ solũ. in p̃n. circa fi. glo. mag. ff. de ꝓcu. vr̃ tenere ꝓtrariũ & hoc vr̃ verũ ꝓ tex. l. si mãdato. §. i. ff. mã. & hoc tz pe. & aliq moderni. vt Ly. refert. C. vbi in rẽ act. l. i. p̃dicta ꝟa sũt in d̃fensore q̃ venit ad d̃fendẽdũ cũ mãdato ſz qd si venit d̃fensor ad d̃fẽdẽdũ sine mãdato. Rñ. si venit ad suscipiẽdũ iudiciuz aio nouãdi idẽ qd̃. ff. ꝓ easdẽ leges. ſz si vult suscipe tanq̃ ꝓcurator i rẽ suã nõ aio nouãdi: tũc ab initio pot̃ creditor eũ nõ admittere ex causis supradictis. si nõ est ꝑsona ita legalis sicut dñs vel dñs scit meli̇ ꝟitatẽ. sed postq̃ eũ admisit non posset eum repellere. ar. l. pop. ff. de ꝓcu.

a ¶ Nec ꝑsumebat. Cōtrariū tz bal. in. l. post vēditionē. 7 ibi pau. d ca. C. de pac. b ¶ An talis d̄fensor. vide bar. 7 bal. in. l. qd̄ qs. C. de pac.
c Bi fideiussor. Adde tex. 7 ibi bar. 7 bal. in. l. si testm̄. §. fi. d̄ cōdi. isti. 7 in. l. si separati. §. i. d̄ appella. 7 qd̄ no. doc. in. l. scire debem⁹ d̄ v̄b. ob. faciūt plene no. ꝑ bar. 7 doc. in. l. q fundū. §. coheres. s̄. ad. l. fal. 7 qd̄ no. ange. 7 imol. i. l. q̄tiēs i stipulatiōib⁹. d̄ v̄b. obl. 7 in termis. Ange. 7 imol. in d. l. si separati. §. i. 7 bal. in. l. sācim⁹. §. siqs aūt. el. i. C. d̄ noua tio. ange. p istā gl. i. l. scire d̄bem⁹ de v̄b. ob. tz q ois bānt⁹ in eodē bāno i bis qnquagīta nō dicitur i cētū dānat⁹ 7 ibi ēt pa. de ca. ad de imol. i. l. siqs testō. in fi. p̄n. d̄ le. i. 7 barto. i. l. luci⁹. §. q habebat. s̄. ad trebel. 7 ad de ang. 7 alios in. l. si idē cū eo. s̄. d̄ iuris. om. iu. et bal. in. l. naz 7 si fur. §. i. s̄. si cer. pe. 7 pe. d̄ anc. 7 imol. i. c. i. de dōa. scripsi aliqd̄ p⁹ro. in. d. l. scire d̄bem⁹. d̄ v̄. ob. 7 ang. de are. i suo tractatu maleficior i v̄. dictū sēptoniū in ducētis libris. in p̄n. 7 in. d. l. scire d̄bem⁹ limitaui ista tz qd si ꝑ plurib⁹ si nimis darek vna actio tē vna snia est sec⁹ si ꝑ qualibz darek actio de ꝑ se: quia tūc erūt plures snie: vt no. bal. in libello. i. l. edita. i. xxix. col. i. v̄. xiij. 7 se. C. de edendo. qz a pari ꝓcedūt snia 7 libell⁹. l. vt fund⁹. ff. cōi diui. 7 l. fi. d̄ fideicō. lib. istis adē gl. in. l. etiaz. §. ex cā. i v̄. audiēd⁹. q dixit q tot cē. senk eē snie q̄ sūt cause ipsius p. d. l. scire: nec cōclusiōi d̄ bānito ob. l. fi. in p̄n. i v̄. q fi sepius. j. de abigeis: qz punit tanq̄z abige⁹ ille q sex oues surripuit eo dē mō qñ vel sepi⁹ vnā vel duas cōe studiū exercēs in eo. vt ibi no. dicūtur eni ibi sepi⁹ abegerit 7 dictio sepi⁹ verificat in bino actu. l. mariti. §. qui questū. j. de adul. 7 in hac. q. vide ange. 7 bal. per illū tex. in simili in. l. si plures. s̄. de pac.

d ¶ In snia dicat. adde ange. 7 bal. per illū text. in. l. si plures. s̄. de pac. quē cuz ibi no. videas. ꝑ cuius intellectu vide bar. in. l. ij. j de publi. iudi. 7 qd̄ ibi dixi 7 adde imol. in. d. l. si quis test. in fi. p̄n. s̄. d̄ le. i. vno addito q si iudex dicat cōdēno ticiū i qnquaginta que si nō solucrit. j. x. dies condēno ipsum in cētuz q isto casu nō soluerit est condēnatus in cētum 7 sic poterit ipune offendi. de q etiā ꝑ doc. i. l. ij. §. i. d̄ excu. tu. 7 in. l. i. C. q nume. tu. 7 ad istud faciūt no. per bar. in. l. ij. j. de publi. iudi. 7 qd̄ ibi dixi. 7 bis add̄ imolā. in. d. l. si quis test. in fi. p̄n.
ADDE ſm pau. de cast. q hec limitatō ang. nō est vera: qa illa centū q̄ veniūt si sūt pene maleficij sed cōtumacie in soluēdo p. l. i. d̄ in lit. iuran.

e ¶ Si debitor. nō placet Mo. q oblatione facta i iudicio non liberat ipse debitor tz ip se bar. videk cōtrariū tenere in. l. si rē. §. fi. 7 qd̄ ibi dixi de pig. act. vid̄ bal. in. l. acceptā. C. de vsur. in. iij. col. 7 cū bar to. h raph. i. d. l. interdū §. fi. j. d̄ fur. 7 Ray. concordant.

Quero vtrū ꝑ susceptionē iudicij qs liberat ipo iure vel ope exceptōis. Qld. dicebat q ope exceptiōis: vt. l. post vēditionē. C. d̄ pac. 7 de inter. ac. l. q ex parte gl. dicit q ipo iure liberat si ab vtroqz hoc agat: qz ista duo. s. solutio 7 litis susceptio ponūtur: vt paria hic 7. s̄. ti. i. l. d̄legare. 7. l. si ꝑ patre circa p̄n. s̄. d̄ in rē v̄so. ita dicit gl. Ad cōtraria rñdet By. nā in. l. q ex ꝑte non agebat a creditore q ali⁹ liberat quē ipse ignorabat esse heredē. vel dic q ibi nō d̄terminatur vtrū libereť ipo iure vel ope exceptōis 7 magis īnuit q ipso iure. ad. l. post vēditionē dic q ibi nō fuit acceptū iudiciū aio nouādi volēte creditore: 7 tūc nō est dubiū q libereť ipso iure debitor: vt hic. 7. l. d̄legare. s̄. ti. i. qñqz iudiciū suscipit: vt ꝑcurator seu defensor in rē suā nō aio nouādi: 7 tunc aut libell⁹ dat cōtra p̄ncipalē 7 ille se offert defensiōi. 7 tūc nullo mō liberat debitor: vt. l. si rē. s̄. e. 7. d. l. plauti⁹. s̄. d̄ ꝑcu. tz vnū intellectū. Qñqz ego do libellū ꝓtra illū ꝑcurato rē vel d̄fensorē ab initio tāq̄ ꝓtra d̄fensorē in rez suā. 7 tūc p̄ncipalis debitor liberat ope exceptionis. hic ē casus in. l. post vēditionez. C. de pac. Quero qñ iudiciū accipit aio nouādi vt sit necesse q hoc agat expsse. glo. dicit q oliz ꝑsumebat nouatio tz hodie ꝗririt q agat expsse: vt isti. q. mo. tol. ob. §. ꝑterea. videte dñi i nouatione que fit per lit. cōte. nihil ē hodie īmutatū. nā oliz ꝑsumebat nouatio hoc ē noue q̄litatis adiectio: vt fiat de actiōe tpali ꝑpetua: d̄ nō trāsitoria fiat trāsitoria in heredes: vt. l. aliā. s̄. ti. i. 7 hoc ita hodie sicut oli 7 ita oliz sicut hodie. tz nouatio hoc ē vni⁹ obligatiōis ad aliā trāsfusio nec ꝑsumebat nec oli nec hodie: vt. d. l. aliā. s̄. ti. i. 7 de re. iur. l. nō solū. 7. C. d̄ iudi. l. i. 7 ista inuestigatio ē magni effect⁹. nā si esset verū q oli ꝑsumebat: vt gl. dicit: ergo hodie fieret nouatō ope exceptiōis: vt no. i. l. ij. j. ti. i. 7. C. d̄ noua. l. si. tene ergo q i nouatiōe q̄ fit ꝑ lit. cōtes. nihil ē hodie īmutatū. Querit gl. qñ fit nouatio qs iurabit d̄ calūnia. dicit gl. ille ꝑcurator in rē suā vt. l. ij. §. sinaūt re⁹. C. de iura. calū. hoc examia: vt plene no. i. l. nō solū. in. ij. gl. mag. s̄. de ꝑcu. Querit gl. an ille q subijt iudiciū ꝑ alio repetat ab illo. dicit gl. q sic si accessit eo aio: vt repeteret ꝑ. l. siqs seruū. s̄. de iter. act. qd̄ ītelligo qñ suscipit iudiciū ꝑ ignorāte. sec⁹ si ꝑ īuito tz ea q̄ dixi in. l. stichū. §. i. s̄. ti. i. ¶ Suz expedit⁹ de gl. Querit By. q̄ actio intētabit ꝓtra eū q subijt iudiciū aio nouādi. By. dicit vtilis q̄ cōtra p̄ncipalē ꝓpetebat directa: vt no. i. l. d̄legare. s̄. ti. i. Itē q̄rit By. an talis d̄fēsor[b] possit ꝓstituere aliū d̄fensorē añ lit. cōte. 7 vt q nō: vt. l. neqz. 7. l. nihil. C. de ꝑcu. Preterea cū ꝑ lit. cōte. fiat hec nouatio: vt. d. l. d̄legare. añ lit. cōte. nō pōt facere d̄fensorē: qz añ nō ē dñs litis. 7 nō dñs nō cōstituit ꝑcuratorē: vt. l. i. s̄. d̄ ꝑcu. In ꝓtrariuz d̄terminat By. ꝑ. l. tici⁹. s̄. d̄ ꝑcu. vbi dicit q eo ipso q satisdedit loco dñi. habet de hoc in spe. de ꝑcu. §. i. v̄. tz nūqd defensor. Itē q̄rit By. an iste d̄fēsor post p̄stitā istā satisdationē añ lit. ꝓtes. possit d̄fensionē recusare seu renūciare. vt q sic: qz pōt a dño reuocari añ lit. cōtes. ꝑcurator q satisdedit: vt. l. añ litē. 7 ibi no. s̄. de ꝑcu. ꝓtrariū determiat By. ꝑ. d. l. tici⁹. s̄. de ꝑcur. Quero q̄liter formabunt acta 7 snia ꝓtra talē defensorē tali d̄fensorio noie ꝑ eo. 7 eodē mō in snia ꝓdēno talē d̄fensorē talis d̄fēsorio noie ꝑ eo. ita vt velle tex. i. l. liberto. §. fi. s̄. d̄ neg. gest. ita not. Anno. i. c. cām. añ fi. mag. glo. ex q fi. sint legit. ¶ Ulteri⁹ q̄ro an ꝓtra d̄fensorē talē fiat executio. dic: vt i. l. plauti⁹. s̄. d̄ ꝑcur. Ex p̄dictis hēs d̄clarata hāc. l. 7 ēt. l. soluēdo. s̄. de neg. gest.

Ex. l. sequenti.

¶ Stāte statuto q exbānit⁹ a cētū libris supra possit īpune offēdi an si qs hz plura bāna vnuz in. l. aliō i. xxv. aliud i. l. an possit īpune offēdi: Et si vna snia hēt plures condemnationes an fiet cumulus.

v **Bi fideiussor.** Quero vtz iter decē 7 d̄cē. 7. xx. sit aliq̄ d̄ria. gl. dicit q sic. vide gl. q incipit. i. vna d̄cē. in fi. Ex hac gl. d̄ termiaui qōnē. Statuto ciuitatis lucañ. cauebat q exbānit⁹ a. c. libris sup possit offēdi īpūe. mō qdā habebat plura bāna vnū in qnq̄gīta aliō i q̄dragīta aliō in qnq̄gīta bñ cumulata excedūt cētū: tz nullū ꝑ se efficiebat cētū. q̄rebat an possit īpune offēdi. ego dixi q nō: qz qnq̄gīta 7 qnq̄ginta nō sūt cētū. aliud ē eni qnq̄gīta 7 qnq̄gīta aliud. c. vt hac. l. Sz qd si in snia dicat⁹. ꝓdēnam⁹ eū in ducētis libris vz i qnq̄ginta ꝑ ꝑcussiōe in facie i qnq̄gīta ꝑ ꝑcussiōe i brachio: 7 sic d̄ singulis an iste dicet ꝓdēnat⁹ in. cc. si ꝓsideras sūmas ꝑ se singularit notatas nō ē ꝓdēnat⁹ in. cc. vt hic. si ꝓsideres cumulū p̄ aio notatū ē ꝓdēnat⁹ i. cc. puto q ille cumul⁹ nō dz attēdi. ita vt tex. cū gl. i. l. edilesi aiūt. cū sua gl. s̄. d̄ edi. edic. 7 facit optie. l. luci⁹. §. qui habebāt. s̄. ad trebel.

e **Ꝑ ꝑte.** Uidistis i. l. si ex testō. §. i. s̄. d̄ fideiuss. 7 dic vt ibi

s **J creditor.** ¶ Not. hunc tex. q si p̄ciuz pignoris soluat creditori vere vel ficte debitor liberat ficte per acceptilationē 7 per stipulationē animo nouandi.

e **Tiā.** Si i re soluta d̄fīc aliqd̄ ius liberatō nō ꝓtīgit. h. d.

¶ Mo. q res petit lz res habeat. d̄ hoc ꝑ gl. i. l. elegēter. §. nō solū. s̄. d̄ dolo. 7 ꝑ By. in. l. hmōi. §. si res. s̄. d̄ le. i. 7 ꝑ Ly. C. ad exhi. l. exhibitōis. 7 dixi i. l. iulian⁹. §. i. s̄. de v̄bo. ob.

c **Am stichus.** Obligatio speciez diuidit ꝑ quotas obligatō generis vel q̄titatis diuidit numero. hoc dicit. vidistis d̄ hoc in. l. stipulationibus. de verbo. obli.

s **J debitor.** ¶ Op. sola obligatiōe nō liberatur debitor: vt. j. e. l. si decem in p̄n. 7 .C. e. l. obsignatiōe. So. hui⁹ timore hec lex dz i telligi altero de trib⁹ modis ſm gl. p̄mo q hic obtulit 7 deposuit: vt in ꝓtrariis. scōo q hic obtulit tñ: tñ hec oblatio fuit facta in iudicio per quā oblationē debitor ipo iur liberat: vt. l. si rē. §. fi. s̄. de pig. act. 7 l. aliena. §. si per creditorē. e. ti. Sed certe iste casus nō placet[c]: qz lz ꝑ oblationē factā in iudicio pignora liberent ita q ꝑt agi pignoraticia tñ creditori nō denegat petitio pecunie debite ꝑ solā oblationē: vt. l. acceptā. C. de vsu. Fallit in duob⁹ casibus ibi no. ſm

glo. quos casus examinabo in l. q decē. j. e. i pn. Alio mō pōt legi q̃ hic pecuniā obtulit & pdidit eā absq; dolo & etiā culpa & sic cōcordat cū l. q decē. & hec posset eē bona & ēt pria. ¶ Item op. glo. duobus modis: & dic vt in ea habetur.

Ex. l. sequenti.

¶ An i dubio idustria psone videat electa.

a **Nter artifices.** Br̃ hic q̃ dz facere p se nō p aliū. ¶ Quero vtr̃ in dubio videat electa industria psone. gl. que ē hic vr̃ dicere q̃ sic: nisi ex q̃litate psone aliō appareat. si enī aliud appareret liberaret faciēdo per aliū primū q̃ in dubio videat actū q̃ faciat p se cū pmittit ipse facere. pbat in l. si fideiusso: §. fi. de le. ij. Scōm pbat in l. cōtinuus. §. si ab eo. s̄. de ꝓb. ob. ¶ Quero q̃liter i obligatione faciēdi vel nō faciendi possit accedere fideiusso: dixi in l. cū filius. §. i. ō ꝓb. ob. & in l. siqs p eo. in pn. s̄. de fideius. & in l. nemo est q nesciat. ō duo. reis. & glo. hoc tangit. dic vt ibi. ¶ Ultio facit ad qōnē an docto: possit legere p substitutū de q̃. q. dixi in. d. l. nemo ē qui nesciat.

b **I seruus.** Be hoc habuistis i. l. siqs duo. s̄. e. & c̄.

Ai sibi. Br̃ hic in pmo dicto q̃ hz actionē si euincit ptra imo nunq̃ fuit liberat̃: vt. l. iulianus. §. i. s̄. de ꝓb. ob. & l. si rē meaz. s̄. e. So. pcedo cōtra & q̃ hic dicit hz actionē. s. pmā que nū q̃ fuit sublata. ¶ Ad ſm dictū op. de. l. si seruū. §. i. s̄. de ꝓ. ob. So. dico q̃ hic fuit pmissus hō i generē vñ nō liberat dādo statuliberū: sz ibi fuit pmissus i spē quo casu dz distingui: vt ibi dicit

Ex. §. sequenti.

¶ Locator roncini nō tenet illuz accipe cū vis illū ōterioratū reddere. Et an creditor q recepit rem deterioratam possit postea petere preciuz ōteriorationis.

Qui stichū. Hic est notabilis. §. et breuit. h. d. So. vel oblatio rei ōterioratē facto debitoris eū nō liberat. h. d. Op. & videt q̃ talis debitor nō libereť: vt. l. eleganter. §. nō solū. s̄. de dolo. So. dico q̃ liberat ab actione pma nō ab actōe de dolo. & ita loquit hic & sic cōcordat cū illa. ista est vna so. ¶ Cōtra istā so. op. de. l. iij. §. si reddita. s̄. cō. et. l. i. §. si res. s̄. de po. So. ibi loquit in cōtractib̄ bone fidei in qbus nō liberat a pma. hic in contractib̄ stricti iuris. qō dic: vt. d. l. iul. §. i. s̄. ō ꝓ. ob. & fuit tractatū per gl. s̄. eo. l. ēt. Scōo modo soluit hoc cōtrariū q̃ hic nō soluit sz soluere nolebat. creditor aūt voluit recipe vulneratū: q̃ ñ offerebat exstiatio deterioratiōis: vt in glo. & sic ñdet ad cōtrariū q̃ ibi creditor recepit: hic nō vide gl. q̃ incipit hic & iferiorib̄ casib̄ ibi vel aliter. quā gl. tene mēti: q̃ ē casus notabilis. Et ꝓz hāc lec. hēs casuz locator rōcini qñ vis sibi restituere rōcinū deterioratū sine pcio deterionis pōt nō accipe. cāus ē hic ꝓz hāc lec. Soluit ēt alio mō hoc ptrariū de quo hic nō curo.

¶ Quero qd si creditor recepit rē deterioratam an possit postea petere pciū deterioratiōis. glo. hic vr̃ dicere q̃ sic. ita no. i. d. l. elegāter. §. nō solū. s̄. de dolo. Sz Ly. in. l. exhibitiōis. C. ad exhi. referendo dicta Pe. vr̃ aliter dicere. tu ꝓ dic latius. c aut debitor ōterioratuit rez p dolū & i pnitiē creditoris & tūc indistincte tenet de dolo: vt. d. l. elegāter. §. nō solū. s̄. de dolo. Si aūt nō in pnitiē creditoris: & tūc aut vitiū erat latens & tūc recipiēdo non videt remittere & pōt adhuc petere estimationē: vt no. in. l. i hac. circa pn. s̄. de triti. si ꝓ vitiū erat patēs: tūc aut estiatio deterioratiōis venit petēda iure actiōis & poterit peti. aut iudicis officio mercēnario & nō pōt peti. ar. C. ōpo. l. iiij. & ō eo qō cer. lo. l. fi. ita dz intelligi quod no. in. d. l. eleganter. §. non solum. facit. l. supra iter. §. cassius. s̄. de aqua plu. ar. lz Pe. dicat aliter in. d. l. exhibitionis.

Ex. l. sequenti.

¶ An si vnus ex reis credēdi recepit totum debitum teneat alteri cōicare.

d **Ai hominem.**

q **Si duo.** No. tex. ibi q̃: obligatio cōis efficiet & c̄. ¶ Aduerte q̃ro si vnus ex reis credēdi recipiet totū debitū an tenet alteri cōicare. gl. que est hic dicit q̃ sic. vide eā que incipit: iō q̃: cū sunt & c̄. idē videt tenere gl. in. l. frat a fre in pma mag. gl. s̄. de cōdi. īde. idē tz in. l. si ticio aut seio. s̄. ō le. ij. idē vr̃ tenere. By. C. de duo. re. l. i. & in aut. hoc ita. In ptrario vr̃ casus in. l. in. l. fal. hoc obseruandū. s̄. ad. l. fal. dic aut sunt socij oiuz bonoꝝ vel illi⁹ obligationis. & tūc dz cōicari: vt hic. aut nō sūt socij & tūc si quidē sūt duo rei credēdi ex cā mer̃ lucratiua: q̃ debitor volēs donare duob⁹ pmisit i solidū tāq̃ reis credēdi: tūc nō dz cōicari qō exactū ē ab vno. casus ē in. l. i lege fal. hoc obseruāduz. & iō gl. q̃ est in. l. si ticio aut seio: put se refert ad tex. illi⁹. l. nō bñ dicit: q̃: ibi sūt duo rei credēdi ex cā lucratiua. ¶ Ultio tu habuisti q̃ p lit. pte. facta ab vno ex reis credēdi ipe appropriat sibi totū debitū: vt. l. ex duob⁹. s̄. ō duo. re. ¶ Quero an ptis pceptiōe appropet sibi totū debitū. vr̃ q̃ sic: q̃: litis ptestatio & ptis pceptō eqparant̃: vt. l. iij. C. ō noua. In ptrariū habuisti casū hic lz enī vni soluat ps: alteri potest solui alia ps ad ptrariū rñ. q̃: ad aliud pcedit illa eqparatio.

Stipulatus. Hoc qō hic dr̃ q̃ liberat pmisso: itelligе hoc ope exceptiōis: vt. l. fi. §. i. s̄. ō ꝓb. ob.

Ex. §. sequenti.

¶ Qui facit pcuratorē ad solutionē recipiēdā videt debitoribus mandare. Et qualiter notificari debeat reuocatio pcuratoris.

Si ticiū. Hic ē notabilis. §. reuocatō mādati nō nocz ōbitori soluēti i cui⁹ noticia nō puēit. h. d. ¶ No. tex. no. ibi: nā is q̃ & c̄. Ex quo hēs q̃ ille q facit pcuratorē ad solutionē recipiēdā vr̃ mādare debitorib⁹ q̃ ei soluāt qō tene mēti. ¶ Quero qūo potero ego q reuoco pcuratorē notificare hoc oibus debitoribus? Rñdeo mod⁹ erit faciēdo pponi edictū i aliquo publico loco vel faciēdo p conizare. argumē. l. sed & si pupillus. §. prescribere. s̄. de instito. Circa hoc tamen dic: vt not. Ly. C. man. l. mandatum.

b **Si nullo.** ¶ No. hanc distinctionē aut soluitur pcuratori penitus falso: q̃: nunq̃ habuit mandatū & debitor nō liberat: vt hic. aut habuit mandatū: sed fuit reuocatuz & tūc distinguit. aut peruenit in noticiam debitoris soluentis. aut non: vt videbitis per multas. ll. huius ti.

Si gener socero. Hic hēs casuz q̃ solutio facta cōiuncte psone nō liberat debitorez. gs enī ē magis ꝓiūcta psōa q̃ pr̃ filie: & tū nō pt

a Nter i artifices. hāc. l. limita p ter. in. l. de polli citatiōibus. j. ō pollici. & qō ibi dixi & no. bar. i. l veteris. C. ō ꝓhē. & ꝓmit. stipu. ibi no.

b ¶ Obligatione facien di. An & quā do videatur electa indu stria psone & qd in māda tario & pcuratore vide in. l. mādatū vistrahēdoꝝ & qō ibi bar to. s̄. māda. & qō ibi dixi videas.

c Ui sibi q. §. qui sticbuz dic lati⁹. Et adde qō no. bar. in. l. op⁹ qō aiaduersiōe. s̄. loc. & bar. i. d. l. exhibitiōis et hāc distinctionē fac̄ pe. in. l. hmōi. §. i. de le. i. licz nō ita pfecte. & vid pau. de ca. h & sequit Jo. de pla. initi. de obli. in. l. cē. tū in fi. pn. s̄. de eo qō certo. lo. vbi dicit qō id qō dicit p⁹ solutionē nō peti iteresse itellige scōz bar. in. q. c. & in. l. iul. de ver. ob. & i. l. iij. §. in hac in. ij. q. s̄. de trib. & i. l. eleganter. §. ñ solū. in pen. q. s̄. ō dolo & i. l. fi. i pe. & vl. oppo. s̄. de eo qō cer. lo. plene in. d. l. exhibitiōis i fin. C. ad exhi. & vide Ly. i. d. l. accep. C. de vsur.

d Uti ro q minez. nō bñ dic. vid bar. i. d. l. ex duo b⁹. ff. ō duo. reis.

e ¶ An partis pceptōe. an ptis pceptio & litis ꝓtestatō opē tur & qd adde bar. in. l. cū decē. j. e.

f ¶ Si ticiuz reuocatio. mādati. vid no. p bar. i. l mādatuz. in vl. & pe. col. s̄. māda. & pau. de ca. h qui limitat hūc tex.

g ¶ Modus erit. No. ad reuocanduz mādatū adō bar. in. l. i. C de satis. & in. l. nō solū. §. morte. de ope. no. nunci. & vtrobi. qz dixi. vide in. l. si pcurator falso. s̄. de cōdi. ob. cau. i. iiij. q. princ. Et ad istū. §. vide qō no. dixit bal. in. l. cuz fund⁹. §. seruū tuū ipru dēs. i vl. col. si cer. pe.

h ¶ Si nullo limita sing. per bar. i. d. l. si pcurator falso. i. x. q. de cōdi. ob. cau. sed qd si debitor p sniam fuit coactus soluere falso pcura. vid no. bal. in. l. falsus. i. xiiij. col. C. de fur.

sibi solui. certe nullus. ¶ Quero que societas dicitur inter patrem & filiaz in dote. dic vt no. per glo. & By. in l. ij. §. so. mat.

Si debitorez. ¶ Querit gl. cuius sint interi isti nūmi & videt q̃ nulli⁹: vt gl. dicit. sed postea cū dñs ratū hz vel pecuniā recipit efficit sua & fingit retro fuisse. ō hoc etiā hētis gl. in l. si ego. §. de neg. gest. Nitas est q̃ interi pecunia remanet solutis: q: dñiuz nō p dit: nisi ei cui fit traditio acquirat: vt l. cū qs. §. si debitorē. j. e. & §. ex q. cau. ma. l. nec vtile. & ita tenz Cuil. i. d. l. si ego. Nō ob. l. qō meo. §. si a furioso. §. ō acqui. pos. q: aliud in possessione que facilius perdit q̃ dominiū: vt. l. si quis vi. §. dria. §. de acqui. pos.

Quidā filiū. ¶ Op. q̃ nō liberet: q: hereditas nō extat momēto penes filiū: vt. l. placz. §. de acq. here. So. ista est ya filio ve ē heres & per eū pt: vt. l. cū filio. de le. i. & istud qō dr q̃ hereditas nō remanet momēto penes filium est vex qñ tractat de iure inter patrē & filiū. secus inter extraneos: q: ius cōcessuz patri nō debz cōuerti in pniriem alioruz: vt. l. nec auus. C. de emā. liber.

Qui ppetua. Eadez solutio non pōt parere liberatōnem & repetitiōez. hoc dicit. ¶ Op. de. l. in numerationibus. j. eo. solue: vt ibi.

a Vtod ſ q u⁹. no. vid bar to. in. l. eū q ita. §. q sibi ad fin. ff. de vbo. obli.

Vod seruus. ¶ Mo. tex. ibi videt eni volūtate dñi & c. Mo. q̃ ille q pponit ad cōtrahēduz videt ppositⁿ ad solutionē recipiēdā tene mēti. ¶ Quero dicit hic nisi aliq̃ iusta cā intercederet. q̃ro que ē ista iusta cā? Rñ. si scit eū aliēatū vel si scit peculiū adēptū cū esset manumissus: vt. §. de cōtraben. emp. l. quotiēs & l. si quis seruo. §. eo. ti.

b Iſ pater.

Iſ pater. ¶ Quero qd si nemo nascit vtrū snia sibi p̃iudicet in totū gl. que ē hic dic q̃ sic sup ya. egisse. Sz ista gl. videt contra tex. & iō dic aut certū est neminē nasci añq̃ ferat snia: & tē p̃iudicabit sup toto. ar. l. si rē. §. fi. §. ō pi. ac. aut nō fuit certum: & tē snia nō preiudicat: nisi in pte. casus est hic.

c Voties sol uit simpliciter. idez tz bar. i. l. ex duobus i. i. col. §. ō duo reis. & ibi dixi.

Voties. Fideiussor soluens noie rei p pte sua se solū liberat. h. d. ¶ Op. & vī q̃ solutio fideiussoris pfit oīb⁹ p rata: vt. l. inter eos. §. i. §. ō fide. gl. ponit hic duas so. neutra tñ ponit ytatē. iō dic añ solutionē nulli⁹ fideiussor libera ipso iure. sz p exceptionē descēdētez ex epistola si sunt soluēdo: vt. §. e. l. iter fideiussores. aut p⁹ solutionē: & tūc aut fideiussor soluit p pte sua tñ hoc expmēdo. aut soluit simplicit c pmo casu p pte soluta liberat ipso iure. casus ē hic p alia pte q̃ respicit fideiussorez liberat ope exceptiōis taciti pacti: vt. l. si creditores. C. de pac. §. e. l. in his. §. i. Si vero soluit simpliciter: tunc loqtur. l. inter eos. §. i. §. de fideius.

Ex. l. sequenti.

¶ An adiecto q ingressus ē monasteriū solui possit. & an ex eo q̃ pcurator est effectus ribaldus sit mandatum reuocatum.

c Am quis.

Am quis. Ista. l. ē africani & iō difficilis & subtilis tota. & pn. h. d. Si pditio adiecti mutat in ōteri⁹ ei nō pōt solui. h. d. ¶ Op. de. l. eū q ita. §. q sibi. §. de ya. ob. dicūt qdaz ibi post mutata cōditionē pōt solui stipulatore volēte. sec⁹ eo iuito. vel meli⁹ ibi mutauit suā cōditionē in meli⁹. hic loquit qñ mutauit suā conditionē in deteri⁹. hec ya. ¶ Itē op. §. l. stichū. §. vsufructū. j. eo. Sol. vt ibi videbitis. ¶ Quero qd si adiect⁹ ingressus ē mōasteriū an pōt ei solui: vī q̃ sic: q: mutauit statū suū in meliorē conditionē: vt. d. l. eū q ita. §. q sibi. In ptrariū determinat oēs doc. p tex. istū siue p adoptionez & c. nā transit in pt̄atez alter⁹ cū intrat monasteriū: nā q̃tū ad exactionē: respectu creditoris trā sit in deterioreē cōditionē lz respectu sui trāseat in meliorē pditionē. ita tz By. Ja. ō are. & Ray. in sua disputatiōe. ¶ Vltio hec. l. facit ad. q. de pcuratore q mutauit cōditionē & fact⁹ ē qdā ribald⁹ vel baratator seu exbānit⁹ vtz videat reuocatū mādatū. de q̃. q. dicā j. e. l. si cū come.

d Vtz qs c mutat in deterius. not. q̃ adiectō pōt solui nisi mutauerit statū in pei⁹. qō limitar i i vna res eēt soluēda pncipali alia esz soluēda adiecto quo cāu lz mutet statū in pei⁹ tñ poterit ei solui. ita est no. text. in. l. stichū. §. vsum fruc. itē ḃ al leg. fm vnū intellectum Old. ḃ & ibi eng. & Inn. limitāt ḃ nisi sit pcurator ciuitatis vel vniuersitatis cōstitutus ab administratoribⁿ ciuitatis: qa pp mutatione status nō tollit neqz ō finit eē pcurator: vt in l. qō si forte j. e. & adde bal. in. l. mādatum. C. mādā. in. vi. colum.

Si debitorē. Hi ē valde subtilis & notabilis. §. & breuit. h. d. Post reuocatū mandatuz debitor ignorās soluēdo liberat ipso iure si recipiēs bonū aiuz hūerit: alias ope exceptiōis si soluēs cōditionē sit parat⁹ cedere. h. d. Hic inuit i pma pte q̃ p falsuz pcuratorē recipientē bono aio q̃rat dñiuz ei cui⁹ dicit se pcuratorē. iō cōtingit liberatio. ¶ Cōtra in. l. si ego. §. ō neg. gest. & l. si cōis suus. §. i. §. ō acq. pos. So. dicit gl. hoc cōtingit hic pp precedēs mādatū: vt. l. ij. §. si a furioso. §. p emptore. & l. semp. de reg. iur. & l. cuz putarē. §. fa. her. hoc nō videt verū: q: min⁹ pōt nobis acqri p pcuratorē reuocatū q̃ p pcuratorez q nunq̃ fuit: vt videbitis. j. e. l. dispēsatorē. & l. hic alle. in gl. hoc nō pbāt. q̃re dicit q̃dā glo. q̃ est i. l. acceptā. C. de vsur. q̃ in casu huius. §. nō q̃rit dñiuz creditori lz cōtingat liberatio. q̃ glo. ē expsse cōtra istū. §. vt apparet in ya. sicuti & c. qō tz gl. in. l. siqs suo. §. e. in gl. q̃ incipit. i. debitori. & hec ē veritas: q: dñiuz q̃rit creditori nō ob. cōtra. q: hoc ē spāle pp pcedēs mādatū & fauore liberatiōis. cū eni. l. voluerit debitorē liberari: p ꝓnis voluit dñiuz q̃ri creditori. sz in. ll. cōtrarijs nec mandatū pcesserat: nec erat fauor liberatiōis. ¶ Alter⁹ op. ad. ya. alioqn. & vī q̃ nūmi nō remaneāt debitoris: q: habuit aiuz pdendi dñiuz ergo & c. vt. l. qō meo. §. si a furioso. §. de acq. pos. hec glo. soluit notabiliter. aliud in dñio: vt hic qō nō pdit: nisi alij querat: vt. l. nec vtile. §. ex q. cau. ma. aliō in possessiōe: vt i. l. ptraria. ista ē ya & fac qō no. i. l. vir vxo. §. ō do. inter vi. & vxo. lz alit sentiat gl. & male. §. e. l. qui hoiez. §. si debitorē. & ibi dixi. & l. si ego. §. ō ne. ge. ¶ Itē op. si pecunia rem āsit debitoris ergo nō hz cōditionē furtiuā: q: nemo ꝓdicit rē suā: vt. l. fi. §. vsuf. quēad. ca. dicit gl. intellige q̃ hic erat pecunia cōsūpta. alias deberet pecuniā vēdicare nō cōdicere. vel veri⁹ cōtra furē cōpetūt iste due actiōes. s. cōditio & vēdicatio: vt insti. ō act. §. sic itaqz. & l. si p fure. §. de ꝓdi. fur. ¶ Venio ad ya. sicuti. op. de. l. vir. vxori. i fi. §. de do. iter vi. & vxo. dicit gl. ibi mulier accepit bona fide credēs donationē valere. sz hic recepit mala fide & ē satis bona. ¶ Itē op. ō. l. iij. §. fi. ibi certū debitorē & c. §. ō do. iter vi. & vxo. so. gl. eodē mō ibi mulier recipiēs credebat donationez valere. tu dic meli⁹ ibi mulier recepit pecuniā viro pñte. vñ viro videt soluta. merito libatio cōtingit: vt ibi sed qñ fuit soluta viro abñte babetur illa distinctio an habuerit recipiēs bonaz fidē vel nō: vt. l. vir vxori sup alle. ¶ Quero qd f si nō cōstat qualē aium pcurator falsus habuit vtrū ōbito: liberet? Rñ. sic. nā iste tex. reqrit q̃ habuit aiuz lucrādi sibi. ¶ Sz tūc q̃ro q̃liter p babit iste aius? Rñ. ex sequētib⁹. nā si noluit do

e ¶ Si debitorē. an iste. §. possit habere locū in pcura. in rē suā. adō bar. in. l. si pcur. post gl. §. de cōdi. ob cā. & dū hic dicit qō ē op⁹ q̃ reuocatio pueniat i noticiā creditorū & c. intelligē si fuerit reuocatū p mandātē. secus si facto mādatarij: vt q: effect⁹ sit vn⁹ ribaldus: q: tunc & si nō sit factū notū creditorib⁹ nō tñ liberant. ita dicit bal. in. l. rogasti. in. §. si fugitiuus. si cerpe. & qñ dz fieri notificatō reuocati: vide per bar. i. l. si pupilli. §. i. j. e.

f ¶ Quero qd. Aldō bar to. in. l. falsus. C. de fur.

mino restituere ꝑsumptio est ꝙ recepit aio lucradi sibi: vt.l.ſz iul.§.pinõ.s̃.ad mace. ¶ Vltimo q̃ro circa fi.§.dicit ꝙ cõditio cedit cõtra mulierẽ.q̃ro que ꝯditio.dicit gl.õ ꝯdi.fur.q̃dã rep̃hendũt istã gl.q: cõtra vxorẽ nõ dat cõditõ furtiua: vt.l.ij.⁊ ibi no.s̃. re.amo.vñ intelligũt hoc de cõditiõe sine cã.⁊ ita videbat hic dicere Ja.de are.tu potes dicere ꝑ cõditio furtiua nõ cõpetit viro cõtra vxorẽ cõstante mr̃imonio: vt .l.cõtra. Sz ex̃neo cõtra vxorez bñ põt cõpetere quã cedit viro: vt hic ⁊ ꝑbat.s̃. re.amo.l.iij.in pn. ¶ Vltimo scias ꝙ iste.§.ẽ quasi fundamentum materie.l.falsus.C.de fur.⁊.l.si procuratori falso.s̃.de condi.ob cau.

De peculio. Eadẽ so.ꝑdest ad diuersas causas obligatiõis tollẽdas.h.d.℣.⁊ magis dissimile ẽ ⁊ aliquãtulũ difficilis ꝑut ẽ in lr̃a simile.ſz ꝑut habetis dissimile lr̃a ẽ clara. ¶ Op.õ.l.q hoiez.in fi.s̃.e. So.eadẽ solutio ꝑdest ad diuersas cãs liberatorias: nõ ad vnã obligatoriã ⁊ aliã liberatoriã: vt in ꝯrario.qõ dic: vt dicã.j.e.l.in numeratiõib⁹. ¶ Venio ad fi.quero que dissimilitudo est inter ℣.primuz ⁊ fi.cum videatur dissimilitudo.dic vt in glo.⁊ clare.

Qui hominẽ. Iste.§.est ẽt subtilis.q hoiez dz ĩ genere soluẽdo statuliberũ nõ liberat: nisi cõditio libertatis eo viuo defecerit.sec⁹ si eo mortuo.h.d.tex.ibi.ꝙ si interi.i.añq̃ credito: agat: vel eo agẽte añ finitũ iudiciũ cõditio.s.libertatis alioqn dixi.s̃.ꝙ si qõ obstaculũ est ĩpediẽs liberatõ nẽ tpe solutiõis oz ꝙ tollat re exrite in rerũ natura: vt cõtingat liberatio: nõ aũt re pẽpte.alioqn.i.si quocũ qz tẽpore ĩpedimẽtuz cessãs faceret retro liberationez inductã ꝑpe erit ⁊c̃.vt in tex videaris: q: nũc eo mortuo õsinit vsufruct⁹ alien⁹ esse cũ res interi finiat: vt insti.õ vsufruc. §.finit.⁊ sic videt sublatũ obstaculũ ꝙ tpe solutionis liberatõi obstabat. Ibi õcessisset.nã ex hoc iteritu serui finit cõio que liberatiõi obstiterat ꝙ nullo mõ ꝑbãduz ẽ: vt.s̃.pri.dixi. ¶ No.ꝙ qñ ĩpedimentũ ꝑimũ cessat regrit rez extare. facit ad id qõ dixi in.l.quotiẽs.s̃.de dõa.⁊ plene examiaui ĩ.l.si is q ꝑ ẽptore.s̃.õ vsuc. ¶ Itẽ op.de.l.nerati⁹.s̃.de cõdi.inde.so.ibi hõ debebat in spẽ hic ĩ genere. Itẽ op.õ.l. statuliberuz meuio.§.pe.s̃.õ statulib.solue: vt plene no.ĩ.l. nerati⁹.s̃.alle. Vltimo q̃ro⁹ vtꝭ hoc fit vez simplicit ꝙ qñ res a creditore põt aduocari liberatio nõ cõtingat.⁊ loquo: qñ in obligatiõe ẽ rem dari.breuiter dico sic si res põt aduocari re vel spe rõne dñij vel vsufruct⁹ q ꝑs dñij est.casus ẽ hic: vt vidistis in.l.si ita stipulat⁹.§.i.s̃.õ ℣.ob. sed qñ res põt aduocari ꝑ aliquã actionez ꝑsonalẽ: vt per saluianã vel caluisianã vel forte ꝑ actionẽ hypothecariã.tũc tex.videt dicere idẽ ꝙ nõ cõtingat liberatio: vt.s̃.e.l.si rẽ meã.qõ ĩtellige qñ res simplicit soluit ⁊ de euictiõe nõ cauet.nã si de euictiõe caueat tũc liberatio ꝯtigit tex.ẽ q facit hãc distictionẽ ĩ.l.fi.s̃.õ ꝯdi.ob cã. facit ad hoc.j.e.l.q res.circa pn.℣.diuersum.

Ex.§.sequenti.

¶ Fideiussor põt accedere ꝑ eo q officio iudicis põt cõueniri: ibi. Op. Et an qñ ꝑ dationez fideiussoris ꝑpetuet actio: ibi. Dat gl. Et an q dat fideiussorẽ cõfiteat debitũ: ibi. Ex hac. Et an iterruptio ꝑscriptiõis facta cõtra ꝑncipalẽ ĩterrũpat ꝑscriptionẽ cõtra fideiussorẽ: ibi. Sed ꝯtra. Et an iterruptio facta cõtra vnuz ex tutoribus preiudicet alijs: ibi. Et per hec.

Si quis pro eo. Hic ẽ ita solẽnis.§.sicut aliqs qui sit in hoc ti. Pro eo cõtra quẽ põt in integrũ restõ postulari põt accedere fideiussor ⁊ cursus tpis q ꝑdest reo pñti nõ ꝑdest reo absenti.h.d.⁊ diuidit.ꝑmo ponit dictũ scõo õterminationẽ dicti.scõa ibi: ⁊ qdẽ ⁊c̃. Op.õ.l.si qs postq̃.s̃.de fideiuſ.vbi ꝑ liberato tpe nõ põt accedere fideiusso:. So.potes dicere ꝙ hic intercessit sciẽter ibi ignoraãter.vel veri⁹ ꝑm gl.hic potat restitui actio cõtra debitorẽ qõ no.nã ex hoc habes casuz ꝙ ꝑ eo q solo iudicis officio põt ꝯuenire põt accedere fideiusso:.dixi in.l.i.s̃.õ fideiuſ. ¶ Sz ꝯtra hoc op.õ.l.si debitori.s̃.de fideiuſ.nã cõtra deportatũ põt actio restitui ꝑ ti.vt .C.de sen.paſ.⁊ rest.ergo ꝑ eo põt accedere fideiusso: qõ ẽ ꝯtra illã.l.Rñ.q̃ daz est restõ q̃ dz cõcedi ex mera iusticia ex vigore.l.scripte: vt ea q̃ cõcedit ex ti.de minorib⁹.⁊ ex q.cau.ma.⁊ tẽ ꝑ tali põt accedere fideiuſ: vt hic.quedã ẽ restõ q̃ nõ põt cõcedi: nisi ex quadã mera misericordia: ⁊ tũc ꝑ tali nõ põt accedere fideiusso:: vt.l. cõtra. ¶ Itẽ op.dr̃ hic ꝙ post datũ fideiussorẽ restõ nõ põt peti: nisi ifra ãnũ tm̃. ¶ Cõtra per dationẽ fideiussoris interrũpit ꝑscriptõ: vt.l.cũ notissimi.§.sed ⁊ siqs.C.õ ꝑscrip.xxx.an.dicũt qdã hec corrigit ꝑ illã.ſz certe euitãda est leguz correctio.alij dicũt[b] ꝙ ibi loquit qñ fideiussor dat ante ꝑscriptionẽ finitã.hic qñ dat ꝑscriptõne finita.rõ q: res facili⁹ cõseruat q̃ res extincta resuscitet. No.hãc solutionẽ q: quottidie allegat hec.l.ad hoc.⁊ hãc tz By.⁊ eã seqbat Ol. ⁊ vera ẽ in se ⁊ ꝑ hec nõ soluit cõtrariũ.nã ꝑut respicim⁹ actionẽ primã extictaz ꝑscriptiõe ꝑcedit solutio.ſz ꝑut respicim⁹ officiũ iudicis ꝑ qõ ĩpetrat restõ in ĩtegrũ solutio nõ ꝑcedit: q: istõ officiũ adhuc nõ erat extinctũ.ſz pẽdebat: vt apparet ex tex.⁊ ex his q̃ dixi in pr̃io contrario.dat gl.aliã so.ꝙ hic fideiussor intercessit ignoraãte debitore.iõ nõ interrũpit ꝑscriptio.hec ẽ vera ĩ se ſz cõtinet diuinationẽ. ¶ Bat gl.q̃rtã so[c]. notabilẽ in ĩmẽsuz qõ illõ qõ dr̃ in.l.cõtraria.ꝙ ꝑ dationẽ fideiussoris ꝑpetuat actio ẽ verũ qñ ꝑ lit. cõte.ꝑpetuat.sed ea q̃ nõ ꝑpetuat cõtestatione nõ ꝑpetuat fideiussoris datiõe casus ẽ hic.nam restõ in iteg.ꝑ lit.cõte.nõ ꝑpetuat: vt.l. fi.C.de tẽp.in ite.resti.⁊ ẽ mirabilis sol.⁊ Pe.tz eã ⁊ est ℣issima. Alij dãt qntã sol.ꝙ hic dedit fideiussorẽ ꝑtestãdo ꝙ nolebat teneri ꝑ hoc ĩ plusq̃ apparebat eũ teneri ⁊ ꝑ hoc nolebat sibi ĩ aliquo ꝑiudicare.hec ẽ notabilis so.ad ꝑtestatiões q̃ tota die fiũt lz cõtinet aliquã diuinationẽ q̃re tene solutionẽ ꝑcedentẽ. ¶ Ex hac vltia solu.no. ꝙ illõ qõ dr̃ ĩ.l.cũ notissimi.ꝙ dãdo fideiussorẽ cõfitet debitũ verũ ẽ qñ dat fideiussorẽ simplicit secus qñ dat ĩ eo qõ apparuerit eũ debet in hac so.no. ¶ Itẽ op.vtilis ãn⁹ ñ currit abñte eo cũ quo dz agi: vt.l.i.s̃.õ diuer.⁊ tẽp.ꝑscrip.ſz hic fideiusso: erat abñs: ergo vtilis annus nõ currit tex.tñ dicit cõtra.hui⁹ ꝯtrarij timore ẽ facta gl. mag.q̃ est hic.dicũt qdã ꝙ in ℣.⁊ quidẽ iurisco sult⁹ mutat casũ suũ ⁊ sic. Jul.in ꝑcedẽtib⁹ male dixit.ſz certe nõ ẽ ℣isimile ꝙ Jul. male dixisset.vñ nõ placet hec sol.alij dicũt ꝙ hic dr̃ ꝙ annus ꝑterit.s.cõtinu⁹.nã ann⁹ vtilis nõ põt ꝑterire si nõ est ptãs cõueniendi fideiussorez ⁊ hec fuit so.Azo.quã sequebat Ol.vid gl.ibi alij: vt Azo.ista Azo.so.nõ placz: q: ſz hoc hec lex nullũ haberet dubiũ: q: nẽo dubitat ꝙ si ann⁹ vtilis nõ ã elapsus ⁊ sic restõ nõ põt peti ꝙ fideiussor nõ liberat.dico ergo sic ꝙ reus erat pñs ⁊ ideo

a ¶ Qui hominẽ. vltio quero. Addo no.ꝑ bar.in .l.nõ quocũ qz.in pn.de leg.i.⁊ in.l.iter stipulãtẽ .§.si rẽ.õ ℣. ob. Circa fi. istius.§.vid bar.in.l.siqs aliã i.ij. col. .j.c.⁊ qõ ibi dixi videas.

b ¶ Si qs ꝑ reo alij dicũt ibi videbar.in.l.fin. C.ex q.cau. ma.⁊ ibi bal alle.hoc.

c ¶ Quartaz so. Et hãc ꝑ sing.allegat bal.in.l.quotiẽs.i.iij.colũ.C.õ ꝑci.ĩ pe.offe.⁊ vide qõ no.de reg.iur.in.l. nemo.§.tẽporales.

currit ann° vtilis: q: est ptās cū eo expiēdi. fideiusso: ꝓ o erat abēs iō respectu fideiussoris non currit: q: ꝓtra eū nō poterat agi: nec cursus tpis poterat cōtra eū interrūpi. ¶ Sz cōtra hoc op. q: imo agēdo ꝓtra pncipalē video: interrūpe° pscriptionē cōtra fideiussorē: vt. l. vlti. C. de duo. re. & sic est qd iputeť mihi. So. hui° timore qdā recedūt ab eo qō. s. dixi. & dicūt q̃ de necessitate dz poni q̃ hic nō erat ptās experiūdi cuz reo: nec cū fideiussore. alias cōuentio facta cū reo induceret iterruptionē pscriptiōis etiā cōtra fideiussorē: vt. l. cōtra. & hoc tz ista gl. mag. ī fi. & idē tz gl. in. l. si fideiussor. §. fi. s. mā. alij dicūt q̃ interruptio facta cōtra pncipalē nō interrūpit pscriptionē cōtra fideiussorē. casus ē hic ſm lec. quā tenui vobis. nec ob. l. fi. C. ō duo. re. q: aliō in duob° reis. aliō in reo & fideius. Istā so. tz sequēs gl. q̃ incipit etiā p fideiussore quā vide q̃ ē multū no. nec ē alibi & hāc so. puto verā p tex. isti°. l. & hanc so. tz Ly. in. l. cōtra. lz ō hac gl. nō faciat mentionē. rō. est: q: duo rei tenenť eadez spē obligatiōis. sec° in reo & fideiussore: nā fideiussor obligať semp ꝓbis sz reus pōt alio mō teneri. Itē semp differūt in hoc: q: vna obligatio ē pncipalis alia accessoria. sed obligatō ē ī correorū sunt eq̃les: vt. l. si re°. s. de duo. re. & l. generaliter. ō fideius. ¶ Et p hoc ego dico q̃ iterruptō facta cōtra vnū ex tutorib° pīudicat alijs si ꝓtra eū actio erat iaz nota: q: tenenť eadē spē obligatiōis: vt. l. si pupill°. & ibi no. s. ō admi. tu. secus eēt in iterruptiōe facta cōtra vnū tutorē. nā nō interrūpit ꝓtra magſtatū ad quē deuenit in subsidiū: q: nō tenet eadē spē obligatiōis: vt. l. i. s. ō magis. ꝓue. ita intelligo. d. l. si pupill°. s. ō admi. tu. p hoc dico q̃ interruptiōe facta ꝓtra euz q̃ tenet directa interrūpit pscriptio ꝓtra eū qui tenet vtili & ecōtra: q: actio vtilis & directa vť ea dē: vt. l. actio. de neg. ges. & ē tex. in. l. cū heredi tas. s. ad trebel. ¶ Sz cōtra pdicta op. nā vť cōtra casuz. l. vbi dť q̃ interpellatio facta ꝓtra reū ppetuat actionē cōtra fideiussorē: vt. l. suū. §. sequit. & §. nūc videam°. s. de v̄b. ob. Rū. qñqz actio dicit ppetuari respectu rei q̃ est ī obligatōe: vt re empta re° nō libereť: & tūc si ppetuať cōtra pncipalē ppetuať cōtra fideiussorē: q: ad eā dē rez tenenť: vt. l. si ita. s. ō fideius. ita loquit. l. cōtra. qñqz loqtur de ppetuāda actiōe respectu ipsi° actiōis & obligatiōis. & tūc interruptio facta ꝓtra pncipalē non pīudicat fideiussori: q: diuersis actiōib° & diuersis obligatiōib° tenenť. ē casus hic. ¶ Itē ꝓtra pdicta op. qūo tractam° hic ō interruptiōe vel de ppetuatiōe cū officiuz iudicis ō quo hic loquit nō recipiat ppetuationē. Rū. fateor q̃ nō ppríe hic loqť ō interruptiōe sed p quādā simlitudinē: q: si hēo ptātē expiūdi cū reo video: hře ptātez expiūdi cum fideiussor vel ñ video: sz pdicta. ¶ Itē ꝓtra pdicta op. si ponim° reū liberatū fideiussor poterit oppōere exceptionē descendētē ex auť. pñte. C. ō fideius. hoc mō cōuenias pncipalē sz pncipalē cōuenire nō potes. ergo &c. Sol. exceptio ex auť. pñte nō hz locū qñ pncipalis nō pōt cōueniri sz ea q̃ dixi sz By. in. l. marcell°. s. ō fideius. ¶ Itē op. fideiussor poterit oppōere exceptionē cedēdarū actionū: sz actor nō poterit cedere ergo excludeť: vt. l. stichū. §. pe. ī. e. ti. So. hoc est verū nisi cū pōt fideiussori aliqd iputari: vt hic erat nō posset dicere creditor hoc cōtingit mihi pp factū tuū: q: si fuisses pñs cessissez tibi actionē. sz q: nō fuisti pñs nō potui te ꝓuēire eo tpe quo poterā tibi actionē cedeť & sic tibi iputes. sz hoc hodie creditori nō pdest: q: fideiussor pōt dicere etiā si fuissē pñs nō potuisses mepus cōuenire. vñ iputes tibi q̃re reuz pus nō cōuenisti. vñ hec. l. hodie pcederet si eēt renūciatū bñficio cedēdarū actionū vel bñficio de fideius. vt cōiter fit. ¶ Ulteri° ad fi. hui°. §. op. ō. l. si fideiussor. s. ō dolo. So. vt in gl. & plene dixi ī. l. mora. s. ō v̄. ob. ¶ Ultio esset vidēdū qualiť in hac restōne q̃ ipetrať cōtra fideiussorē eēt formādus libell° qō vide p te: vt ex tex. colligit.

Qui pro te. Si fideiussor debitori succedit oīs obligatio fideiussoria extinguit. secus ē in pignore. h. d. & ē singularis casus. ¶ Quero rōnē diuersitatis inter pmū casuz & ſm. dicit gl. rō ē: q: hypotheca hz suas cōditiōes: vt duret donec debitū sit solutū vel alias sit satisfactū: vt. l. grege. §. etiā. s. ō pig. p hoc optīe fac. l. debitor ī pn. s. ad treb. & l. ex sextāte. §. latin°. s. de except. rei iudi. istas aūt cōditōes nō hz fideiussor fideiussoris: & hec ē vna rō. Itē pign° pōt retinēri ob pecuniā cyrographariā: vt. l. i. C. etiā ob. cy. pe. multomagis poterit retineri hoc casu que rō cessat in fideiussore. sed rō ista pcedit quādo pign° est cōstitutū traditione. sz prima rō est magis generalis.

Ex. l. sequenti.

¶ An electio mali depositarij sit in culpa: ibi. Mo. Et qd fiendū cū vēditor & ēptor inuicez nō cōfidunt: ibi. Quero. Et facta depositione cuius sit periculuz: ibi. Quero facta.

s **Si soluturus.** Ista. l. diuidit in quatuor ptes. in pma iputať creditori culpa in male eligēdo. In ba iputať culpa ad pbationē retractādaz. In tertia pte iputať culpa sine cā oblationē recusando. In quarto & quito casu nulla culpa sibi iputať. scōa ibi. cū tū. tertia ibi. nā pinde. q̃rta ibi in qua spē. qnta ibi: his ꝓbis etiā tex. ibi nūmulariū a te cōsideráter electū. ¶ Mo. q̃ electio mali ōpositarij est in culpa & iō est piculū eligētis. & iō est tutū q̃ fiat depositio apud edē sacrā vel apud aliquē quē ōclarauit iudex ſm formā. l. acceptā. C. ō vsur. puto tū q̃ siqs elegerit nūmulariū talē de quo oēs diligētes cōiter ꝓfidissent q̃ satis sit: vt nō possit ī putari culpa. facit ad hoc. l. eum. §. fi. s. cōmo. ¶ Scōo no. q̃ oblatio dz fieri° ꝓgruo loco & tē pore ō hoc habetis in. l. mora. s. ō vsur. facit qō būistis in. l. cū fili°. in fi. s. de v̄b. ob. ¶ Tertio no. qñ ēptor & vēditor inuicē cōfidūt deuenitur ad ōpositū qō q̃liter itelligať dicaz ifra. ¶ Op. de. l. creditor. ī. e. so. vt ibi. ¶ Quero quādo emptor & vēditor inuicē nō cōfidūt qd est faciēdū gl. in. l. iul. §. offerri. s. de act. ēp. dicit q̃ ille pus dz adiplere cōtractū ex parte sua q̃ vult agere: sz ego itelligo adiplere adeo q̃ se nō ponat in piculo pdendi. si enī est psona de q̃ ñ ꝓfidit nō dz sibi tradere: vt hic. & p hoc habetis tex. in. l. sz & si alienare. in pn. s. ō fideicōmis. li. Ellibi habetis tex. ī quo dicit q̃ ēptor ante oīa dz adiplere ex pte sua qcqd dz: vt. l. ediles. §. fi. cū. l. se. s. ō edi edic. intellige tamē iplere tradēdo vel deponēdo si ō vēditore ñ ꝓfidit: vt hic. ¶ Quero c facta ista depositiōe cui° fit piculū? Rūdeo si ōponēti nō pōt iputari culpa male electōis debem° advertere vtrū sibi alia culpa possit iputari: vtputa: q: vēditor nō cauebat ēptori ō euictiōe ſm q̃ debebat. iō cōtract° nō pficiebať traditione tūc est piculū vēditoris: vt hac. l. ij. rūso. & eadē rōne ad eū vēditorē spectaret piculū rei q̃si ipe esset in mora. sed qñ neutri possit iputari culpa

a ¶ Videor interrūpe. An interruptio facta cōtra pncipalē videatur facta ꝗ fideiussorez. dic vt dixi in. d. l. si deiussor. §. fi. s. mandato. adde Ly. ange. & Bal. ī. d. l. fi. ī pn. C. de annaexcep. & ange. & imol. ī. l. si seruū. §. nūc videamus. de v̄b. ob. & ang. in. l. grege. §. fi. s. ō pign.

b ¶ Item cōtra predicta vide bal. in auť. sz hodie C. ō actio. & obli.

c ¶ Solutūrus. cōiter confidissent Et intellige in deposito facto in iudicio put i casu huius. l. Allias credo q̃ nō sufficeret. l. ij. cum gl. C. ō vsur. & no. bart. in. d. l. acceptā in fi. & qō ibi bal. in. i. col. sed qō etiaz in ēxiudicia li procedat no. bal. in. d. l. acceptā in viij. q. allegādo bart. ſ et adde ang. in. d. l. si a bōe fidei. s. ō rei vēdi. & vide bal. ī. l. si ita. §. i. ff. nau. cau. stab. vbi ponit ī simili singularez ōcisionē. & ēt vide q̃ not. ī. l. iudicia. C. de rei vēdi.

d ¶ Oblatio dz fieri. vīb bal. in. d. l. acceptā. marie in. r. q. & i. l. obligatione. C. de vsur.

e ¶ Quero. vide bal. in. d. l. acceptā. C. de vsur. in. r. q. circa fi. adde bal. in. d. l. acceptā. in. iiij. q.

a Eo ad de bal. in rub. .C. depositi. in. ix. q.

b Numerationibus habui. q. Add de qd idem not. in simili bar. i. l. sicut §. supuacuū ff. q. ino. pi. vel ypo. sol. ⁊ bar. i cōsilio qd icipit pcepit arbit vide bal. i. l. si qs ita .C. de pac. inter emp. ⁊ vēdi. vid ag. ⁊ ful. in. l. si qs he redē. C. d cōdi. isti. ⁊ spe. in ti. d arbi. §. sequit. v. sed pone arbiter. ⁊ bal. i .d. l. si qs he redē. ⁊ in. l. ticio centū i pn. j. d ꝓdi. ⁊ demō. ⁊ in .d. l. i. C. de bis q pene nomi. ⁊ i. x. col. ⁊ q not. bar. i. l. pmisceri. in. fi. §. de acq. pos. ⁊ bar. i. l. si fideiussor. §. si ff. de le. i. et cū bar. ⁊ ciaz trāseunt bal. ang. ⁊ pau. d ca. i. d. l. si fideiussor .§. pen. ⁊ bald. i .l. debitor in pe. col. C. de pac. bñ facit qd no. gl. in .l. st cū fūdū §. fi. gl. i fin. §. de pac. et gl. magistra. i. l. ab empto re. e. ti.

c Clauis q no. hāc .l. q nō est alibi q ip saz allegaui i .l. fin .C. de pac. pig. ⁊ ad hoc no. vide q ibi dixi et

tūc periculū pecūie est ēptoris ⁊ etiā piculū rei qd spectat ad eū tēpore cōtractus: vt. l. i. §. d pi. ⁊ cōmo. rei vē. ⁊ l. id qd. ⁊ l. necessario. ⁊ hac. l. i fi. ¶ Sed op. nōne facta ōpositōe pecunie debito: ē liberat⁹: vt. C. e. l. obsignatiōe. ⁊ .C. d vsur. .l. acceptā. so. verū est qñ deponit aio abdicādi a se dñiuz ⁊ q̄ creditor possit accipe qñ vult. sed hic nō deponit aio abdicandi a se dñiuz: sed ita demū si res sibi tradat vñ nō habuit aiuz trāsse rendi dominiū. ar. l. nō ois. §. si cer. pe.

s **I pro me.** ¶ Op. ꝓz hoc p libā psonaz acq/rat nobis actio cōtra. l. possessio. §. ⁊ si possessio. §. de acq. pos. so. p liberā psonā nō q̄/rit nobis actio sed p factū libere psone sequit: vt creditor iiuste retineat pp quā ōtētationē nobis actio cōpetit. tex. est i. l. phibere. circa pn. §. qd vi aut clā. vñ ex cōtractu nro ⁊ ex facto istius detinētis indebite q̄rit nobis actio pp factū tertij soluētis nō q̄ ex solutione tertij oriat actio.

r **Eo.** ⁸Alienatio necessaria nō iter dicit reo crimis. h. d. ¶ Op. de. l. fi. i fi. j. de reg. re. so. ibi re⁹ erat cōtumax hic vero ꝓparuerat. Materiā hui⁹. l. examinaui plene in. l. post cōtractū. §. de dona.

i **Noibus.** Tex. pmissores. i. fideiussores.

¶ Op. d. l. ⁊ hñdi. §. fi. cū. l. se. §. d pac. So. hic loquit qñ liberatio cōtigit ipso iure qd contingit multis modis dicit glo. vt no. in summa. azo. ⁊ insti. qui. mo. tol. ob. circa fi. ti.

Ex. l. sequenti.

¶ Lōdēnatus locare fundū sub pena modica vigor ꝓpromissi i quo sit magna pena an si locz deide ꝓtraueniat effugiat penā ꝓpromissi vio i fi.

i **Numeratōibus**

Una solutio pōt parere diuersos effectus nō ꝓtrarios. h. d. ⁊ ē no. tex. in fi. ¶ Op. qa in pn. dicit in numeratiōib⁹ ⁊ in pmo casu non pōit exēplū de numeratiōe ⁊ sic incōgrue loqt. Rñ. fateor q̄ de numeratiōe nō ponit pmū exēpluz ſz d remissiōe q̄ hz viz numeratōis. Itē op. de. l. q hominē. §. fi.. §. e. So. possum⁹ dicere q̄ ibi ponit regula: q: vna solutio nō parit diuersos effect⁹. ſz hic ponunt exceptiōes qd pz: q: in pncipio dr aliqñ vel alit. vna solutio pōt parer diuersos seu plures effect⁹ similes ⁊ eādē rōnez hñtes in. l. cuz qs. §. de peculio. §. e. Itē pōt parere plures effect⁹ hñtes diuersas rōnes nō tñ ꝓtrarias: vt hic. sed plures effect⁹ ꝓtrarios non pōt parere: vt liberationē ⁊ repetitionē eodem respectu: vt liberet tāq̄ solutū sit debitū ⁊ repetet tāq̄ idebite solutū: vt. l. ꝓtraria. ¶ Ultimo habui qōnez^b d facto semel qdā in laudo fuit cōdēnat⁹ locare alicui vnā apothecā ⁊ i cōpromisso erat apposita maria pena. mō ille locauit ⁊ in locatiōe fuit apposita modica pena postea vēit ꝓtra locationē q̄rit an ꝓmittat pena cōpromissi an pena apposita i instro locatiōis. determiaui p hāc. l. in fi. ibi tantūdē ⁊ c. q̄ locādo fuit liberat⁹ a pena cōpromissi: vt hic in fi. sed ista determinatio habet multa contraria difficilia de qb⁹ dixi. §. de le. i l. si fideiussor. in fi.

Ex. l. sequenti.

¶ Qñ valeat pactū sup pignore iter debitorez ⁊ creditorē: ibi. Lōtra. Et an valeat pactū q̄ facit vir de dādo isolutam rem maioris pcij q̄ sit dos: ibi. Quero. Et q̄ ē rō q̄ pactū debitoris ab initio nō valet ex post facto sic: ibi. Quero q̄. Et an pignora vel fideiussores possint dari pro dote reddenda vide in fi.

q **Iamuis.** ⁶Pactū d pignore dādo isolutuz nō piudicat creditori possidenti. h. d. Ista ē notabilis lex quā non credo eē alibi. ¶ Op. d. l. tici⁹. §. d pig. ac. So. gl. dicit hic qñ ille q pmisit dare isolutū possidz iō nō piudicat sibi. ibi qñ possidet creditor. ⁊ sic tale pactū nō valeret ad actionē ſz ad retētionē sic. ſm istā gl. no. Possem⁹ alit soluere hoc ꝓtrariū q̄ ista pmissio fuit hic facta ꝓstāte mrimonio. iō inquātū cōtinet spēz donatiōis nō valet ad actionē. ⁊ hec so. tāgit in gl. pua sup v. spopōderit. ſz ista so. nō placz: q: hic nō distinguit vtrū mrimoniuz fuerit solutū morte vel diuortio: q: si morte solutū eēt tūc donatio eēt cōfirmata. ⁊ iō tūc posset cogi dari isolutū iō tene pcedēte so. ¶ Contra hoc op. d. l. i. C. d pac. pig. quā hic alle. glo. p cōcor. vbi tale pactū indisticte nō valet. Rñ. ibi pactū de pignor dādo isolutū fuit appositū ab ipso initio iō nō valet: q: ē simile pacto legis cōmissorie. hic fuit appositū ex iteruallo iō valz vt. d. l. tici⁹. §. d pig. act. valet dico ad retētionē vt ibi nō ad actionē: vt hic. ⁊ iō itelligo hanc. l. qñ pactū ex interuallo fuit appositū. ¶ Contra hoc op. d. l. si fund⁹. §. fi. §. d pig. hui⁹ timore d/betis scire qñ apponit pactū de dādo pignore isolutū vel d pignore vēdendo creditori iusto pcio tūc tale pactū indisticte valet: vt. l. si fund⁹. in fi. §. d pig. iustū aūt pciū extiabit bon⁹ vir. i. iudex: vt. l. fi. circa fi. C. d iure do. ipe. qñqz apponit pactū^c de vēdēdo seu dādo isolutū p debito. ⁊ tūc si apponit ab initio tpe ꝓtracti debiti tale pactū ē nullū: q: ē simile pacto. l. cōmissorie: vt. l. i. C. d pac. pig. ⁊ hoc si agit de dādo isolutū ipsi creditori. sec⁹ si fideiussori: vt. l. fi. i pn. d cōtra. ēp. ⁊ no. i. d. l. i. §. d pac. pig. ⁊ p Guil. i .l. titi⁹. §. de pig. act. Qñqz apponit ex iteruallo ⁊ tūc tale pactū valz^f: vt. l. ij. C. d pac. pig. ſz vnā lec. valz dico quo ad retētionē: vt. l. titi⁹. §. d pig. act. nō quo ad actionē: vt hic. Qñqz fit pmissio de vēdēdo vel de dādo isolutū simplicit. nō adiecto iusto pcio vel p debito. tūc siqdē fiat pmissio de vēdēdo vel dicat pign⁹ sit ēptū vel similia ꝓba itelligit iusto pcio: vt. l. si fund⁹. in fi. §. d pig. si ꝓo dr dabo tibi pign⁹ isolutū vel hēas isolutū itelligit tūc p debito ⁊ tūc an valeat^g vel nō currit ad pcedētē distictionē. casus est hic. ¶ Quero qd si vir faciat pactū de dādo vxori i solutū aliqd nō obligatū p dote ⁊ ē pcij maioris q̄ dos? Rñ. tūc illud pactū nullā hz similitudinē cū pacto. l. cōmissorie. ⁊ iō siqdē fieret soluto mrimonio valeret: vt. l. si diuortio. §. d ꝓ. ob. Si ꝓo fieret cōstāte mrimonio cōtineret donationē. ⁊ iō nō valerz. nisi morte ꝓfimaret i lla donatio: vt ibi plene dixi. ¶ Quero q̄ est rō vtr pactū d dādo isolutū appōat ab initio vel ex postfacto. Rñ. ab initio debitor pmitterz qcqd vellet creditor: vt pecuniā haberet: ⁊ sic q̄si violenter: vt habeat pecuniā istō pactū fac: q̄ rō qñ pmtit ex p⁹facto cessat. ¶ Quero an illis casib⁹ qb⁹ dixi pactū nō valet ꝓfirmet iuramēto. dic vt dixi in. l. siqs p e. i pn. §. d fideius. ¶ Ultio vides hic q̄ pignora pñt dari^h p dote reddēda ⁊ eodē mō dicūt quidā q̄ pñt dari fideiussores p dote reddēda lz nō possunt dari p dote cōseruāda per ti. C. ne fide. do. den. ⁊ ibi tangit p gl. ⁊ per doc. ego tetigi plene in. l. si constante. §. quotiens. §. soluto matri.

Ex. l. sequenti.

¶ Quid operetur pactū cū dat res insolutū q̄ si

ang. in. l. si fisulā. in. ix. fal lētiaz regule negatiue. et ibi imol i. xi. fallen. victe regule. §. de v. obli.

d ¶ Op. d. l. i. vide bar. i .l. iij .C. de pig. in. iij. colū. in v. vlterius iuꝝ pdicta quero.

e ¶ Apponit pactū. Adde glo. in. c. i. et qd ibi bal. d seu. da. inuicē. l. cōmissorie. ⁊ in. d. l. fi. C. de pac. pigno.

f ¶ Valz vid q̄ dixi i. d. .l. pac. pig.

g ¶ An valeat. vide in. l. a diuo pio. §. si pignora. d re iud.

h ¶ Possunt dari. ſz ꝓriū tenuit ludo. in. l. si ꝓstāte ipn. sol. ma. §. add. l. res. §. de pign. ⁊ l. qd autez. §. i. §. d do. inter vir. et vxo. Sz cōtrariū tenet bal. in. d. l. si constante. ⁊ ro. vt dixi p tex. in. l. ij. .C. ne fideiu. do. denk ibi. nulla satisdatiōe sed vior est opi. gl. ⁊ bart. p .l. vnicaz. §. sed vt plenī⁹ .C. d rei vx. ac. ⁊ sicut pater pōt fideiubere p dote filij iuxta no. p bar. in .d. l. si ꝓstāte. §. quotiens ita ⁊ vir pōt dare pign⁹.

a ¶ Iquis alia nõ placet. vide bart. ⁊ doc. i. l. libera. C. d sen. ⁊ qd no. i. l. sicut. j. eo.

b ¶ Est verissimuz. Nota bonã cautelã qñ accipis rẽ insolutuz vt fues tibi iustuũ saluũ in cãu euictiõis ꝫ an dicta reseruatio extendat ad casũ rei ñ tradite. vide p bal. ⁊ doc. i. l. libera. §. alleg. ⁊ vide no. i. l. si rez. .j. e. ⁊ i. l. nõ quecũqz. §. de le. i. i pn. vbi dixi. ADDE an reseruatõ extẽdat ad casũ rei nõ tradite bal. ꝓ si. clxiiij. pmo volu.

c ¶ Accipientis faciẽdaz. vid bar. i. d. .l. libera. C. de sen.

d ¶ Cõtra pdicta. vide pleni ibi per bar. ⁊ ibi plene dixi post bal. vbi. sali. ⁊ bal. ꝗ bar.

e ¶ Liberat est. Sed aduerte qz ro. ⁊ imol. m. l. aristo. §. labeo. d vona. sequẽdo do. Fran. d ráp. in. d. l. vlt. §. de condi. ob cau. ⁊ enẽt q p cautionẽ d euictiõe nõ fit liberat a pmeua obligatiõe ⁊ dicũt hoc non pbari in. d. .l. vl. ⁊ sic tenẽt ꝗ barto. ad qd vid. l. si rẽ meã. cũ ibi no. §. e. ⁊ latiꝰ p imol. ⁊ ro. in. d. l. labeo. adde bar. i. d. l. cũ qs. in. §. qui boiez. §. eo.

f ¶ Infra illud. De qua p bar. in. l. q vsufructũ. i pn. d vsufru. lega. vbi plene refert se ꝓsuluisse speci ⁊ idẽ dicẽ bal. in. l. ij. in fi. C. d pac. i ter ẽp. ⁊ vẽ. ibi vide ⁊ in .l. ij. ⁊ i. l. cu. vsufructꝰ. §. de vsuf. leg. per bar. ADDE bal. cõsi. cccxxxiij. iiij. li. ⁊ bar to. eius cõsi. cxcv.

g ¶ Pupillo. d hac .l. vide cy. i. l. fi. C. de in i teg. resti. et gl. ⁊ doc. i. l. fi. C. d filiofa. mi. vbi p sali. adde qd no. in. l. ij. C. d neg. gest.

h Itia h l. ẽ no. vid qd dixi pꝰ bar. in. l. neqz. C. d cõpẽsa. et post bar. i. l. q vniuersas. §. qd p colonũ. de acq rẽ. pos. Sed an p datiõez insolutũ p betur possessio ⁊ dñium vide p spec. in ti. d loca. §. nunc aliqua. ver. lij. ⁊. lvij. ⁊ qd no. bar. in. l. .i. §. d vsucapio. ⁊ in terminis bar. i .l. legata. de adimẽ. legabonus text. etiã est i. l. fi liussa. §. diuꝰ ⁊ ibi ange. ⁊ imol. de leg. .i. ⁊ facit qd no. bar. in. l. ij. §. d noua. ⁊ limita hãc l. nisi iure familiaritatis fructus pceperit ⁊ sic ex coniecturis apparet: vt no. Bart. ⁊ imol. in. l. q iure de acq. pos. ⁊ d materia vid qd dixit bar. in .l. ad pbationẽ. C. loca. ⁊ cy. ⁊ bald. in .l. iudicia de rei vendi. ADDE huic apostille melius per bar. cõsi. cxxi. incipiente in causa questione domini ciuoli.

res euincat nõ itẽdit a pma actõe discedẽr: ibi. Alij. Et quando datur insolutũ vna res p alia re euicta agat pima actione: ibi. Et vt. Et an d nunciatio debeat fieri ei qui dedit insolutuz sicut venditori: ibi. Quero. Et cuz duo vendunt cũ pacto de retro vendendo an vno volente reemere partem suã teneatur emptor reuendere. vide in fine.

s **¶ Iquis aliã.** Si spẽs p specie soluta euicatur in totũ: vel in partez liberatio nõ cõtingit. h. d. ¶ Op. q debeat agi de euictione nõ actione pima: vt. l. si prediuz. C. d euic. ⁊ de pig. act. l. elegãter. in pn. Solu. hic nõ fuit facta res accipiẽtis ⁊ fuit euicta p hypotheca. hec so. nõ placet lz Pe. teneat eã. C. d sen. l. libera. rõ quare nõ placet: qꝛ eodẽ mõ nõ liberat soluẽs rez alij obligatã sicut soluẽs rez alienã: vt. l. si rẽ meaz. §. e. ti. ¶ Alij dicũt q hic soluit eo pacto: vt a pstina obligatiõe nõ discederet. hoc tangit gl. hic. ⁊ in. d. l. libera. qd est ꝓbissimũ in se: ⁊ est notabilis practica. qñ tibi aliqd dat isolutũ ap ponas pactũ q si cõtingat rẽ euici q a pma obligatiõe nõ discedat qd est vtile pp fideiussores q sunt in pma obligatõe: q forte nõ sunt in scõa. Itẽ pp hypothe. antiqorẽ in tẽpore ⁊ pp multa. tñ ista so. lz sit vera in se ꝓtinet diuinationẽ q re glo. sol. tertio mõ q hic soluit spẽs p spẽ. sz in cõtrario soluit spẽs p pecunia. ⁊ hec est vera rõ. quãdo soluit spẽs p spẽ est quedã pmutatõ in qua qs tenet ad dandũ ⁊ ad rez accipiẽtis faciendã: vt. §. de re. pmu. l. i. vñ si rez accipiẽtis nõfaceret nõ fuit a pma obligatiõe liberat. sz quãdo soluit spẽs p pecũia est qdã emptio: vt .l. iij. §. p emp. ⁊ l. fi. §. de bo. auẽ. iu. pos. i q qs tenet ad tradendũ. vñ eoipso q tradidit fuit liberatus. si euincat tenet vtili ex empto de euictione nõ pima. ¶ Sed cõtra pdicta op. de. l. q res. in pn. j. e. glo. neutrobi soluit hoc cõtrariuz Dy. dicit q fuit ibi soluta spẽs p spẽ sicut hic. iõ nõ ob. pdictis. hec so. est cõtra tex. ⁊ glo. ibi posita. vnde Ja. d are. videt dicere q põt agere p stina actione: vt hic ⁊. d. l. q res in pn. ⁊ etiã vtili de euictione: vt. d. l. si prediũ. ⁊. l. elegãter. i pn. pal. Istud dictũ est cõtra tex. in. d. l. elegãter. in pn. vbi dicit q tollit actio pma. iõ dico ad. l. qui res q est spãle ibi fauore dotis: vt spẽs p pecunia soluta: liberationẽ nõ pariat ab actione pima. simile in. l. si cuz dotez. §. si mulier. ⁊ qd ibi no. §. so. ma. ¶ Contra pdictaꝰ op. d. l. si p fundo. C. de transac. vbi spẽs soluta p spẽ ⁊ re euicta non põt agi actione pima. So. qcqd dicat Pe. veritas ẽ q ibi spãle fauore minuendaruz litiuz. simile in. l. q̃uis. C. de transac. vbi licz trãsactio sit cõtractus innominatus: tamẽ nõ habz locũ cõdictio ob cãm sed agitur actione prescriptis ꝓbis: vt cõtractus ipleatur fauore minuendaruz litiũ. ⁊ ideo: vt cõprehendã quosdã cãus quos in pdictis nõ nominaui. ¶ Et vt plene liqueat hec materia distingue: aut vnuz soluit p alio ex causa transactõis aut ex alia cã. primo casu re euicta nõ agitur actione prima fauore minuẽdaruz litiuz. vt. d. l. si p fundo. scõo cãu aut soluit spẽs p spẽ: aut genus p genere: aut spẽs p genere. aut genus p spẽ. pmo casu aut euincitur spẽs ex cã dñij ⁊ sine dubio põt agi actione. pma siue ab initio nõ fuit fctã accipiẽtis: siue ex postfacto desinat pp alicuius cõditionis euentũ: vt hic. ⁊. §. e. l. cũ quis. §. hominẽ. ⁊. C. d sen. .l. libera. Aut euincit per hypothecariã vel aliq̃ alia actione psonali: tunc aut ille q soluit d euictione pmisit ⁊ liberatus est actione pma ⁊ debz agere de euictione: vt. l. fin. §. de condi. ob cau. Aut de euictione nõ pmisit ⁊ debz agi actiõe pma a qua liberatus nõ fuit: vt. §. e. l. si rez. Si vero datur genus p genere: idẽ qꝛ debz agi actõe pima sm distinctionez precedentẽ: vt. l. deferre. §. fi. ⁊. l. se. j. de iure fis. tertio casu quãdo spẽs p genere: aut aliud genus cõsistebat in pecũia numerata: ⁊ re euicta nõ potest agi actione prima sed vtili ex empto: vt. l. si prediũ. C. d euic. ⁊ .l. elegãter in pn. §. de pig. act. Si vero nõ cõsistebat in pecunia tunc non posset eẽ emptio. iõ ageretur actiõe pma a qua nõ fuit liberatus: vt .l. q cõcubinaz. §. si heres. de le. iij. Quarto cãu quãdo soluitur genus p spẽ: tunc indistincte tenetur facere rez accipientis: vt. l. si substituto. §. heres. de leg. i. ⁊. d. l. q ꝓcubinã. §. si heres. iõ si nõ fecit debet agere actione pima. Predicta q̃ dixi q actio pima tollit ⁊ agitur de euictiõe fallit in duobus casibus fauore dotis: vt. l. qui res in pin. j. e. Item si eẽt actuz: vt actio pma non tollatur: vt hic sm vnaz so. posset esse vnꝰ cãus dubitabilis quid si soluitur spẽs p spẽ: ⁊ p pecunia simul ⁊ semel: ⁊ spẽs soluta euincatur cogitabitis. ¶ Quero quando illud qd est datuz in solutuz euincit vtruz debeat fieri denunciatio ei qui dedit insolutuz sicut venditori. de hoc hẽs tex. in. l. libera. C. de sen. ⁊. d. l. qui cõcubinã. §. si heres. de lega. iij. ¶ Vltimo op. ad hanc. l. et videtur q vna re euicta nõ debeat agi pima actione in totuz: vt. §. de euic. l. cuz plures. sol. ibi fuit cõtractus emptiõis ⁊ venditiõis. vnde tradita re actio erat extincta: qꝛ soluz ad tradendũ tenebat. merito nõ põt agi: nisi p re euicta tm̃. hic ꝓ actio pma nõ erat extincta. Vltimo p hãc .l. determinaui semel vnã qõnẽ. duo vẽdiderũt cuidã fundũ hoc pacto: vt ille teneat reuẽdere eis vsqz ad certũ tẽps infra illud vnus ex vẽditoribus voluit reemere partẽ suaz. ego determinaui q ille nõ tenetur reuendere partez illaz: quia emptor ille ab initio nõ emisset: nisi insolidũ habitur fuisset: vt hic. p hoc est tex. i. l. qd autẽ. §. fi. ⁊. l. se. §. de in diem adiect.

Sed ⁊ si quis. Iste. ꝟ. põt intelligi duob mõis. vno modo cũ dolus fuit adhibit a creditore q creditor induxit dolo debitorez ad dandũ insolutũ. iste modꝰ legẽdi nõ cõgruit littere: qꝛ si dolo creditoris intercessisset datio insolutũ valerz: ⁊ etiã debitor eẽt liberat si vellet ratazz habere dationẽ insolutũ: vt. §. de dolo. l. elegãter. i pn. ⁊ qd ibi no. ideo melius est q hoc intelligam in dolo adhibito ab ipso debitore in faciendo extimari rem vltra q̃ valeret.

i **¶ Pupillo.** Qñ aliquẽ eẽ locupletẽ ẽ cã actõis dãde vel denegãde lit. ꝓte. tẽs inspicit. ⁊ ille dr locupletior q nõ ẽ paupior. h. d. ¶ Op. q inspiciat tẽs snie: vt. §. d peti. her. .l. si a patre. §. quo tpe. dicit gl. fateor q ispicit tẽs quo petit ⁊ quo iudicat. ⁊ sic vtrũqz. tu dic qñqz aliquẽ locupletẽ eẽ vel nõ: est cã actõis dãde vel denegãde: tũc inspicit tẽs lit. ꝓte. vt hic cũ similib. Qñqz ẽ cã ꝓdẽnatõis moderãde. ⁊ tũc inspicit tẽpus snie: vt. l. cõtra. ⁊ l. rei iudi. in pin. §. de re iudicata.

Ex. l. sequenti.

¶ An recolligens fructus ⁊ vtẽs re: vt dominꝰ presumatur dominus.

t **Itia.** In ptorio pignore fructꝰ extenuãt debitum. hoc dic.

a Olutã s ꝟ. q̃ si. hanc. l. dicentẽ debitorẽ soluẽtem creditori creditoris ipso iure liberari. limita no. vt per gl. & bal. i. l. .i. C. de excep. & p bar. in. l. solutum §. solutã. de i gno. act. & ista nõ ẽ alibi fm bal. in .l. fi. in añpe. col. C. d̃ pactis & i. l. fi tibi. §. de pig. .ff. eo. & vide ad materiaz ter. cũ gl. i. l. cũ iussu. j. e.

b Atisfactio. q̃ fit differẽtia inter satisfacere & soluere vide doc. in. l. i. s̃. q satis. cog. & facit ad. q. de quib̃ ibi per eos.

c Olutionis. difficilis. Adde q̃ no. bar. in. l. .i. & q̃ ibi dixi. j. d̃ custo. reo. & g̃ tr̃ eo ricã bar. hic videt̃ facere tex. in. l. iiij. §. soluisse referẽdo istuz .§. ad. §. ait ꝓtor in ea. l. d̃ re iudi. fz ange. h̃. fz p g̃ria possz referri ille .§. ibi ad. §. figf cõdẽnatus. Aliqd p bal. in. l. i. s̃. q satisfa. cog. et qd̃ no. bar. i .l. itẽ liberat̃ .§. i. q. mo. pig. vel hypo. sol. q̃rit & bal. i. l. fi. C.

Dicit̃ hic in p̃n. oia pro domino egit. istuz tex. ꝟ ducunt quidaz q̃ si aliquis recolligit fructus: vt domiñ & vsus est re: vt dominus q̃ dñs p̃sumatur. ꝑ quo videtur tex. in. l. litibus. C. d̃ agri. & censi. de quo dic: vt dixi in. l. quidam in suo. in fi. s̃. de condi. insti.

s **Olutam.** ꝟ. q̃ si acceptilatuz subaudi. i. debituz. quid. i. pp qd̃ stipulationis noie. i. pp modũ stipulationis solutionis naturalis. de quo dixi in p̃n. lz gl. intelligat aliter. ¶ Op. ad p̃n. de. l. fi. §. fi. in pãn. s̃. de ver. obl. so. vt ibi ad fi. ¶ Op. de. l. solutionis. j. e. so. vt ibi dicam.

Ex. l. sequenti.

¶ An soluens indebitũ videat̃ donare.

s **J cũ aurum.** Indebituz solutũ scienter cõtra agentez ex eadẽ causa ope exceptionis repetit̃. hoc dicit. ¶ No. qd̃ dixi i casu & est simile in. l. eleganter. §. qui reprobos. s̃. de pig. act. ¶ Op. qui sciens soluit indebitũ vt̃ donare: vt. l. cuius per errorẽ. j. d̃ reg. iur. hic dicitur cõtra dicit glo. q̃ ibi dicitur donatio est expone. i. irreuocabilis datio. q. d. nõ est ꝓprie donatio. hunc passuz an sit ꝓprie donatio examinaui tibi plene in. l. i. s̃. de dona. ideo hic omitto. Ad cõtrariuz autẽ qualiter rñdemus videamus in se. cõtra. ¶ Op. indebitũ solutuz scienter nõ repetitur. sed hic fuit solutuz scienter. ergo non potest repeti. dicunt quidã q̃ per viaz actionis nõ potest repeti: sed per viaz exceptionis sic. casus est hic. sed hoc nõ est bene dictuz. nam quã docunqz soluit̃ scienter indebituz est vera dõatio: vt dixi in. l. i. s̃. d̃ dona. quare doc. dicunt q̃ quandoqz potest esse alia presumptio ꝓpter q̃ animus donandi deficiat & potest habere locuz repetitio. ita tangunt doc. in. l. falsus. C. de fur. ĩ mag. distinctione quaz ibi refert Ly. ĩ lec. d̃ hoc tangaz. j. e. l. dispensatorez. tamẽ quantũ ad ꝑpositu dico q̃ hic cessat animus donãdi: quia apparet q̃ dedit animo dissoluẽdi obligationẽ & ideo si ex eadem causa agitur ex qua soluit solutuz repetet ope exceptionis. secus si ageret ex alia causa: quia tunc exceptio non obstaret. Itẽ secus si ab initio sciuisset nullaz cãm subesse: qz tunc nullo modo repeteret: vt. l. i. s̃. de cõdi. in de. ¶ Item op. de. l. si id qd̃. s̃. de ver. obli. & de pig. act. l. i. solue: vt in q̃libet earuz dixi. ¶ Quero vtrũ istius eris soluti transferatur dñiuz in accipientez. Rñdeo sic: quia consensus est in corpore: vt. d. l. i. s̃. de pig. act.

d **Jspensatori.** Hanc. l. intellige: vt habuistis in. l. cuz quis. §. si debitorem .s̃. eodem titu.

s **Atisfactio.** b ¶ Op. qz aliõ ꝑ alio solui nõ põt creditore inuito: vt. l. ij. §. i. s̃. si cer. pe. so. intellige hic creditore volẽte: vt dicit gl.

s **Oluerc.** ¶ Op. C. de iure d̃ libe. l. nec emere. et ex d̃ reg. iur. c. inuito. li. vi. So. per obliquũ hic confertur beneficiuz in inuituz. quod dic vt no. in. l. hoc iure. s̃. de dona.

Ex. l. sequenti.

¶ Si ꝑmittis mihi. x. si vsqz ad calẽdas nõ solueris id q̃ mihi debes: & ego interiz ꝑ acceptilationẽ libero te an si nõ soluis naturaliter icidas in penam: ibi. Querit By.

s **Olutionis.** Ista lex est ꝑ aliquãtuluz difficilis. ¶ Op. de. l. solutaz. in p̃n. & in fi. s̃. e. vbi ꝟbum solutionis nõ cõprehẽdit acceptilatõem hic dicit̃ cõtra quare male dicit By. ꝟbuz solutionis accipit̃ large quãdoqz & ita hic. quãdoqz accipit̃ stricte & ita in. l. cõtra. Istud dictũ nisi magis declaret̃ nullius est effect̃. iõ dico sic. qñqz ꝟbuz solutiõis nõ ꝑferr̃ simpliciter sz cuz adiũcto. ꝟbi gra tu ꝑmittis soluere pecuniam: vel dicit statutũ si nõ solueris pecuniã & similia tũc accipit̃ stricte & requirit̃ naturalis solutõ rei adiũcte ad ꝟbũ solutiõis ita loquit̃. l. solutã. s̃. e. quãdoqz adiungit̃ ꝟbuz obligatõis. ꝟbi gra si soluta fuerit obligatio & ꝓsequit̃ aliquid dicit .l. vel ꝑmissio. & isto casu refertur ad oẽm oĩno liberationez ita loquit̃ hic. idez si verbuz solutionis sine aliquo adiuncto ꝑferr̃: qz referr̃ ad obligationez & quocũqz modo sit soluta obligatio sufficit. & hic est casus i. l. nostra. ¶ Querit By. tu ꝑmittis mihi dare. x. si vsqz ad calendas nõ solueris illud qd̃ mihi debes interiz libero te ꝑ acceptilationẽ. an si nõ solueris naturaliter incidas in penã. By. dicit q̃ non: qz verbuz solutionis accipitur large: vt hic. parcat ipse mihi: quia ipse nõ intellexit hanc. l. quare ego dico: fateor q̃ nõ icidit in obligationẽ seu in penaz: qz creditoris facto illud quod debebatur desijt esse ĩ obligatione: & eo volente nõ est solutum: vt. l. i executione. §. fi. s̃. de ꝟbo. obli. & l. ij. circa p̃n. s̃. si quis cau. nõ autez liberatur ideo qz soluisse videatur: quia in ꝓposita. q. verbuz solutionis fuit appositu cuz adiuncto. s. si nõ soluerit id qd̃ debet iõ eius naturalis solutio requirit̃. secus si fuerit appositũ simpliciter: vt si nõ solueret vel si obligatio non fuerit soluta: vt dictum est: et ista sunt multum no.

Ex. l. sequenti.

¶ An soluens: vt recipiat trãsferat dñiũm.

q **Ai sic.** Ista lex ẽ subtilis & notabilis. ¶ Op. d̃. l. q id q̃. §. ea lege. s̃. d̃ dõa. & l. si tibi. s̃. si certũ pe. dicũt glo. so. vt ibi. Ja. d̃ are. in. l. fuus dotalis. s̃. so. ma. Soluit vno ꝟbo qñ soluo eo pacto: vt recipiã an trãsferat dñiuz. dic aut ille q est redditurus nullũ est habitur̃ cõmodũ ex traditiõe sibi facta: & tũc dñiũ nõ trãsferr̃. casus ẽ hic. aut est habitur̃ cõmodũ & tũc trãsferr̃: vt in cõtra. & patz i. d. l. fuus dotalis. s̃. so. ma. Si velles dicere lati̇ ꝑ maiorẽ d̃claratiõe dicas sic. aut soluẽs dz recipe p̃ tp̃s. aut stati. si p̃mo cãu trãsferr̃ dñiũ: vt. l. si tibi areã. s̃. de p̃scrip. ꝟ. & ẽ rõ: qz accipiẽs q ẽ redditur̃ põt hr̃e cõmodũ medij tp̃is. scõo casu aut ille p̃mo dãs ex redditiõe sibi facta dz remãere obligat̃ reddẽti. aut ñ dz remãere obligat̃ reddẽti. p̃mo casu trãsferr̃ dominiũ de eqtate: vt. d. l. si tibi. s̃. si cer. pet. & l. q id qd̃. §. ea lege. s̃. de dõa. Rõ. qz reddẽs ꝓseqt̃ cõmodũ. scõo cãu aut ille q statim reddit ex illo momẽtaneo dñio cõsequit̃ aliqd̃ cõmoduz & trãsferr̃ dñiuz: vt. l. fu̇ dotalis. so. ma. Aut nullũ cõmodũ cõsequit̃ & dñij trãslatio ĩpedit̃ casus ẽ hic. ¶ Cõtra hoc op. j. e. l. siqs duos. so. p̃dicta oia q̃ dixi habẽt locũ qñ ille cui solut̃ tenet̃ reddere ex pacto. sz si stati ipse reddidit ex sua libalitate trãslatio dñij nõ ĩpedit̃: vt. l. ꝓtra.

Ex. l. sequenti.

¶ An cũ qs ꝑmittit. x. in frumento frumẽtum sit ĩ oblig. ibi. Ad p̃mũ. Et an ꝑ lit. cõte. qs per dat facultatẽ soluẽdi cum vnuz est in obligatõe aliud in solutione: ibi. Expedito.

s **J quis stipulatus.** c

ad. l. fal. iussus dare ex cã ꝓditõis ĩplende dat argentariuz ꝑmissorẽ ꝑte volente & acceptante. an videat̃ ĩplesse cõditionẽ & d̃ ꝟ. solutiõis vide bal. no. lo q̃ntẽ i. l. i. §. q satisd. cog. & ang. h̃. & g̃ bar. h̃ vide bal. in. l. ij. s̃. de iurisdi. iudi. bart. et bal. i. l. itẽ liberat̃ .§. i. .s̃. q. mo. pi. vel hypo. solui. abbas in rub. extra d̃ solutio.

d Ui sic. q Et ad hãc .l. vide bal. in auẽ. ei q in .ij. col. C. de bo. aut. iud. pos. & in. l. fi. .C. d̃ vsuca. & bar. ĩ. l. singularia. s̃. fi cer. pe. & no. per eum in l. lege ticia. de ꝟbo. ob. ꝟ. qd si in ꝟitate. & bal. in .l. fi. in. i. col. C. de spõsa. & qd̃ in possessione vide no. bar. i. d. .l. figs vi. §. differẽtia. ff. de acq. poss.

e J quis s stipulatus. vide bal. in. l. si quãdo. §. .i. in fi. s̃. d̃ le. .i. & i. l. stipulatões nõ diuidũtur. & ĩ .l. insulã. de ꝟb. obli.

¶ Ista est notabilis lex ⁊ nunq̃ credo me ĩtellexisse eo modo quo nunc. ⁊ huic. l. nescirem dare concor. nam. ll. quas gl. alle. ꝑ concor. sũt cõtrarie. Contestatio litis tollit facultatez soluendi circa rem adiectam ad solutionem ⁊ circa psonaz. hoc dicit. ¶ Nota hic duo. primo si stipulor. x. in melle vel in frumento ⁊ similia. x. sũt in obligatione mel in facultate soluendi. ¶ Secundo no. q̃ per litis contest. quis perdit facultatez soluendi ⁊ hoc nescio alibi. licet glos. alle. ꝑ concor. quasdaz ll. que vere sunt contrarie.

¶ Ad primuz dictuz op. ⁊ videtur q̃ possit ꝑmittere soluere speciem ꝑ pecunia: vel aliud ꝑ alio ⁊ est in obligatione: vt. l. i. §. an potest. s̃. de consti. pecu. ⁊ l. si funduz. in fi. s̃. de pig. Gl. vt arbitror huius timore dicit q̃ hec verba stipulationis fuerunt aliter concepta q̃ tex. sonat: qz fuit dictum ꝑmittis decez: aut mel ⁊ ita est bonum simile quod ponitur in fine. l. ita dicit glo. quidaz reprehendunt hanc so. qz vtrumqz est ĩ obligatione: ⁊ per consequens deberet dari libellus alternatiue. ⁊ etiaz sententia deberet fieri alternatiue ⁊ posset etiam post sniam soluere quid vellet: vt. l. eum qui certaruz. §. fi. s̃. de v̊b. obli. Ego sustineo gl. quandoqz vtraqz pars alternatiue est ita sufficienter cõposita q̃ ad obligationez sufficeret vtrunqz est in obligatione. ⁊ tunc ꝑcederet contrariuz. sed quãdo vna ps ẽ recte composita: qz continet certuz alia non: qa cõtinet incertuz. tunc ꝑcedit ista gl. nam ꝑmittis dare. x. in. decez cõsistit obligatio cuz adiecto. aut mel in melle nõ etiaz expressa q̃titate. iõ obligatio est nulla in melle: vt. l. triticuz. s̃. ỏ. v̊. obli. ⁊ l. ita stipulatus. circa prin. ⁊ ita debet intelligi. aut mel. scilicet soluens ꝑ illis decẽ. Qñqz ad obligationez mel non potest intelligi adiectuz propter incertitudinez. ⁊ tunc ꝑcedit exẽplum de adiecto: quia adiectus nõ potest videri ad obligationem cuz sibi non potuerit queri per liberaz personaz. ⁊ ideo videtur adiect° ad solutionem. ⁊ ita loquitur glo. nostra ⁊ est notabilis casus. tamen qa ista lec. continet aliquam diuinationez. ideo glo. intelligit hanc. l. ꝑ litera iacet: vt exponam° ꝑmittis. x. in melle hoc est. x. que mihi debes dabis in melle vel eorum solutionem facies in melle. Aduertatis ponendo casum hoc modo remaneret contra. primo signatuz: qz potest promitti solui aliud ꝑ alio ſz ad contra. Rñde q̃ ista verba nõ fuerunt adiecta seu relata ad verbum obligatiuũ hoc est promittis facere solutionẽ in melle. sed ad verbum obligationis executiuuz: vt posses facere solutionez in melle: vel liceat tibi facere solutionẽ in melle ⁊ similia verba. ⁊ ita appostillabat hic. d. Old. que v̊ba mihi satis placẽt: tñ aliquãtuluz faciũt violentiã. tex. iõ intellige simplicit̃ ꝑ ut iacet q̃ aliqs stipulat° fuit. x. in melle intelligitur mel adiectũ ad solutionẽ tm̃. rõ qz nõ cõtinet interesse agẽtis ſz magis interesse rei. qõ apparet: qz mel ꝑmissũ ẽ ĩ genere. Itẽ qz nõ ẽ taxatũ certũ preciuz mellis. iõ debebit̃ iusto precio merito ñ continet meuz. i. creditoris aliqõ interesse. sed soluz debitoris qui facilius põt soluere. ſz si ponerem° q̃ eẽt ꝑmissa certa aliqua spẽs: vt ꝑmittis dare. x. in tali fundo: tũc qz mea interesse potest hr̃e fundũ etiaz ꝑ iusto p̃cio ꝑpter aliquaz affectionẽ. tũc totũ esset in obligatiõe. s. dare. x. in illo fundo: vt. l. ⁊ si equo. s̃. ỏ le. i. ita loquunt̃ cõtraria. idẽ puto si eẽt taxata quãtitas in melle vtputa ꝑmittis mihi dare. x. in melle ad rõnem vnius floreni ꝑ quolibet cado seu mẽsura. tunc qz põt mea interesse: qz venderẽ plus diceres̃ tuz esse in obligatione: vt preallega. l. cõtra pro hoc facit qõ dicimus de loco adiecto. si ꝑmitto soluere in certo loco: qz mea põt interesse solui in illo loco nõ potes mutare locũ: vt. l. ij. ⁊ ꝑ totuz ti. s̃. de eo quod certo loco. facit. l. qui rome ĩ prin. de v̊bo. obli. ⁊ iõ si ꝑmitto tibi dare. c. libras in florenis floreni nõ sunt in solutiõe tãtuz ĩmo etiaz in obligatione? Rõ. qz floreni habent certaz cõem extimationez. vnde ꝑmitto dare tãtuz in florenis ſm cõem extimationẽ. ⁊ de ista extimatione limitata contingit quãdoqz lucrari. Sed pone q̃ dixi ꝑmitto tibi dare. c. in pecunia minuta quid fleuat istud. certe videt̃ q̃ nihil releuet: qz in obligatione est pecunia minuta: vt. l. nũmis. de le. iij. ergo adijcitur ad solutionẽ illud idez puto tamẽ q̃ aliquid operet̃. naz cum ſm consuetudinẽ põt solui ꝑ pecũia minuta florenus: vt no. in. l. figs argentũ. C. de dona. ⁊ dicaz. j. eo. l. paulus. operabit̃ illud. c. in pecunia minuta hoc est nõ liceat tibi soluere pecuniam grossaz ꝑ illis. c. sic enĩ per lit. cõte. possuz mihi preiudicare in eo qõ est in facultate soluẽdi ita possuz mihi preiudicare per expressionẽ istoruz v̊boruz. ¶ Expedito ꝓmo casu venio ad scõm[a] dicit̃ hic q̃ ꝑ per lit. ꝓte. quis pdit facultatẽ soluendi aliud ꝑ alio. cõtra. s̃. de peti. here. l. item veniunt. §. cuz prediximus. ⁊ l. miles. §. decẽ. s̃. de re iudi. vbi durat facultas soluendi donec iudicati agat̃. sed hic sufficit lit. conte. factã super ꝓncipali. iste ergo. ll. que hic alle. per glo. ꝑ concor. sunt directe cõtrarie. ⁊ sic ista. l. remanz singularis. Sol. dicunt qdaz q̃ in ipsa snia deducitur q̃ habeat facultatẽ souẽdi. Ista so. est vera in se: ⁊ nõ q̃tuz ad illas. ll. ⁊ per hanc so. dico q̃ in instrĩs cõfessionatis ⁊ ꝓtinẽtibus guarẽtigiã que habent executionez paratazz: sicut snia si ibi vnum venit in obligatione aliud in solutione durat facultas soluendi donec petatur executio illius instrĩ vel magis ꝑpte donec fiat litis cõte. vel quasi contes. super illa executione. ar. ꝑ dicti. §. cuz predixim°. ⁊. §. decẽ. Itẽ ex predictis dico q̃ libellus dz formari in casu nostre. l. ⁊ in ceteris similibus cõuentionibus hoc modo: vt petat̃ illud tantũ quod est in obligatiõe: nec habeat necesse acto: dicere q̃ ille aliud soluendo liberet̃. Si enĩ illud peteret acto: q̃ condẽnaret̃ ad. x. soluẽda in melle quis dubitaret q̃ etiã post sniam posset soluere in melle cũ hoc ỏuenerit in snia. x. ergo sunt petenda simpliciter. vel siquis vellet aduersariuz reddere certiorem posset dicere peto reũ condẽnari ad decẽ: ⁊ paratus sum recipere ante lit. conte. illa. x. in melle vnde solutionem predictã factaz ad cõtra. in se verã puto. ¶ Sed quero qd si in casu. ll. cõtrariarũ hoc in snia nõ fuisset dictuz? Rñdeo idez qõ noxe deditio esset in solutione quo ad cõueniretur iudicati: vt dictis. ll. ⁊ ar. ꝑ hoc expssuz. s̃. de doli excep. l. fideiussor euict. nõ ob.[b] hec. l qz hic loquit̃ quando vnuz est in obligatiõe aliud in solutione ex dispositione hois. secus si ex dispositione legis: qz tũc nõ precludit̃ facultas soluendi: nisi donec iudicati cõueniat̃: vt p̃dictis. ll. Rõ. eorũ ẽ qz miti° agit̃ cũ. l. q̃ cũ hoie: vt dicã in simili. j. rez ra. ba. l. ampli°. ⁊ ſm p̃dicta ĩtelligo. l. si vero. §. fi. s̃. so. ma. sic etiã possem° dicere in hypothecaria in qua figs cõdẽnat̃ ad rem restituendaz licet habeat facultatẽ cõuent° offerendi debitum principale: vt. l. mulier. s̃. q. mo. pig. vel hypo. sol. ⁊ idem in multis similib° quaz tene menti perpetuo. Tertio habetis hic q̃ facultas soluendi adiecto tollitur per litis cõte. ⁊ hoc est clarum.

a ¶ Venio ad scõm. Adde qõ no. bar. i. l. stipulationes nõ diuidunt̃. de v̊. ob. ibi nono restat. v̊. iuẽ p̃dicta. ⁊ vide in materia qõ cõsuluit bar. i cõsilio incipiẽte bar. ỏ tuderto ⁊c. ADDE que voluit bald. cõsi. cccvij. primo li.

b ¶ Nõ ob. adde bar. in. l. si maior. C. de transac. ⁊ in. l. stipulatiões ñ diuidunt̃ v̊. nono restat. ⁊ v̊. iuẽ predicta moueo vnũ dubiuz. s̃. ỏ v̊b. ob. ⁊ qõ no. bal. ĩ. l. p hãc. C. de temp. appel. ⁊ quid si ꝓpetat ex dispone testatoria dic vt in. l. si qñ. §. heres ỏ le. i. ⁊ ibi bart. et pau. de cast.

c ¶ Tertõ habetis. vide spe. in ti. de obliga. ⁊ solu §. i. v̊. qd si. ⁊ qõ ꝑ no. ĩ. l. si fundus. §. si plures. s̃. de pig.

s **Si quis offerēti.** De materia huius.l. dixi tibi in.l. falsus .§.i.ĩ. de furtis. Ex.§.sequenti.

¶ An successor possit hēre ratuz q factū ē noīe poris plati. Et an heres possit habere ratū q ē factuz nomine defuncti.

a **Si creditor.** Mo. ex pmo dicto q pī arrogator pōt ratū hēre illud qd gestū ē noīe filij arogati añ arrogationē. hoc fac ad.q.vtz successor possit habere ratū id qd ē factū noīe poris plati. Itē an hēs possit hēre ratū id qd ē factū noīe defūcti de quo plene vide p do. By. eī d reg. iur. c. ratuz vbi q̃ri pōt & videbitis i.l.si is cui bōis.ĩ.rez.ra. ba.in.ij.riso. ¶ Mo. q ego possū habere ratū eo tpe quo nō posset mihi solui simile videbitis.ĩ.e.l.cuz decez.§.ij.So.op.ĩ.rez ra. ba.l.bonorum.so. vt ibi dicam.

a Si qs. s §.si creditor. Adde no. bar. in.l. si pcura. falso. i.iiij.q. d cōdi. ob. cā. p istum tex.

s **Si ita stipulatus.** Per cōstitutū nō tollit facultas soluēdi adiecto. Itē adiecto a filio pōt soluere pī. & qd adiecto soluit pōt ꝯdici a dño .h.d. ¶ Op. q dīa sit: vt.l.aliō.ĩ.e.&.l.ꝯo.§.i.s.e.so. q hic dī nihil īte rest dic q̃tuz ad ea que hac.l.dicunt. sed q̃tum ad alia bene interest: vt.l.contrarijs.

i **Si qui.** Vsucapio creditoris p soluto libat debitorē solūtem hoc dicit. vel breuius. So. recōciliat vsucapione. h.d. cōcor. sunt in glo.

q **Notiēs.** Due cāe lucratiue nō pūt circa idē cōcurrē .h.d. ¶ Op. d.l.si is q stichū. s. d act. & ob. sol. itellige q ibi erāt due cause quar vna ī erat lucratiua. hic ābe erāt lucratiue.

Ex.l.sequenti.

¶ An q soluit cū sit mādatū reuocatū possit repetē & an possiz approbar quē semel reprobaui

d **Ispēsatorē.** Ista .l.ē multū no. & breuit hoc itēdit. Bebitū ī suitute ꝯtractū minuit peculiū. sec' si ē cōtract' ī libertate. Itē qd semel reprobaui postea approbare nō possū ad actionē ꝯsequēdā. h.d. & diuidit ī duas ptes. p ma qī debitores liberāt solutiōe. scda qī nō liberant solutiōe. sa ibi: si ꝯo nō liberant. Itē p ma subdiuidit: q qīqz soluit actori reuocato post libertatē qīqz añ libertatē. scda ibi: cuz ꝯo añ. ꝯ. si ꝯo nō liberant. & ē no. tex. ¶ Circa pmū dictū gl. format vnā qōnē dī in textu si debitores liberant. q̃ro qī hoc ē verū? Rñ. qī ignorāt creditorē mortuū eē qd dic vt d̃clarat tex. optīe in.l.siqs suos. s. e. ¶ Vlteri' q̃ro qd si aliqs soluit sciēs mādatū reuocatū eē dicit gl. nō pōt repeti a dño si ille pcurator recipiēs exactis psonis tenet ī eo q gl. dicit dispēsatorē non teneri dño. itellige qī nō recipit noīe dñi. & sic ab initio habuit malū aiuz. alias dñs possz habē ratū illā solutionē factā suo noīe: vt ī fi. isti'. l. Itē illud q dī q iste dispēsator tenet ex actis psōis soluētib' sciēter vī cōtra. l.i. s. de ꝯdi. ide. q: ille q sciēter soluit ī debitū nō ꝛpetit Ja. d are. C. de fur. l.fi. circa pn. distictōis mag. dic q illd ē vez q solutū nō repetit qī anim' donādi psumit. sz qī soluit falso pcuratori anim' donādi nō psumit. iō pōt repeti. & dicit ipe q ē opi. sua: tñ vt videat hoc tz gl. hic. Sz ꝯtra gl. habem' ī.l.si pcuratori falso. s. d cōdi. ob. cau. & ista ptem tz By. & pbat p tex. in.l.q fundū. §. fu' me'. ꝯ. q si sciēter. s. p ēpto. & d leg. ij.l. cū pī. §. meuio. p hoc etiā. s. d cōdi. inde. l. si nō sortē. §. si filio.

Sz ista gl. possz dicere vez qī qs soluit falso pcuratori sciēter hoc acto q eū faceret liberari sz siqs solueret sibi tāq̃ dispēsatori seu tanq̃ pcuratori cū sciret mādatū eē reuocatū tūc donare vī. ita loquūt cōtraria. ¶ Expedito d prio passu venio ad ſm dī hic qd semel reprobaui nō possū postea approbare.[b] ꝯtra in.l.quo eni. §. .i.ĩ. rē ra. ba. gl. soluit optīe qd semel reprobaui nō possū postea approbare q̃tū ad actionē cōsequēdā: vt hic. sz q̃tū ad exceptionē sic: vt.l.cōtraria. ita dicit gl. q̃ icipit. ĩ. rē ra. ba. & quā gl. multū no. Spe. in ti. d defensore. §. i. ꝯ. sz pone egisti. format istā. q. si semel nō habui ratū fctū a d̃fensore mō an nō possū postea ratū hēre. dic ipse q nō q̃tū ad mei cōmodū p.l.istā. & sic an quo ad exceptionē vī q nō pficiat ratihabitio si semel reprobaui ꝯz euz. qd dicem'. hūc passū dimitto nūc: dicā vobis cras. ¶ Vlteri' dī hic q reprobādo tollit actio neg. gest. cōtra ī.l. pōponi' scribit. s. de neg. gest. Sol. dic actio tollit .i. ei' natiuitas īpedit. & sic cessat cōtrariū.

b Ispendo satorez postea approbare. an qd semel reprobaui possiz postea approbare vid p bar. i.l. pōpo. de nego. ge. & ī dicit Bal. p illuz tex. i.l. falsus in.ij. col. C. de fur. q factū p pcuratorē reuocatuz nō possū ratū habere de quo dixi post bar. i.l. si tutor in q. cau. i integr. resti. & meli' p bal. in. d. l. falsus. in ꝯ. secdo querit nūqd factuz circa finē intellige: vt p bal. in.l. absētis. C. si cerpeta.
ADDE feder. consilio cexxviij.

s **Si pupilli.** Pupill' nō obligatur fctō suo: nisi in q̃tū est factus locupletior. h.d.

Ex.l.sequenti.

¶ An cū do & tu reddis statim presumatur pactum precessisse.

s **Si quis duos** Una res pt solui ex duabus causis lucratiuis. Itē in q̃titatibus nō hz locū regula d duab' causis lucratiuis. h. .d. ibi q̃ dedisse. sz ecōtra poti' dīdisse q̃ soluisse ex alio pcio pcedēte. ¶ Op. due cause lucratiue nō possūt cōcurrere circa idē: vt.l. meui'. §. duob'. s. de le. ij. dicit gl. ibi d stricto iure. hic de eqtate. vel ibi dbebat idē ex duab' causis lucratiuis. hic ex vna. sz certe hic possūt due cāe dici: q: quot sūt boies tot sūt stipulatiōes: vt.l. scire debem'. s. de ꝯb. ob. vel sustinēdo gl. dic q hic ē tm vna cā: q: dixit duos boies nō dixit stichū & pāphilū: vt.l.si ex toto. §. fi. s. d le. i. Sz instat si vna res nō pōt solui ex duab' causis lucratiuis multo min' dz posse solui ex eadē cā. q̃re tenerē pmā solutionē. q illd sit vez de rigore hic d eqtate: vt dicā. ĩ. e. l. q decē. §. stichū. ¶ Itē op. de dicto. §. duob'. sol. illa regula d duab' cāis lucratiuis nō hz locū in q̃titatib'. casus est hic & plene dico in. §. duob'. ¶ Itē op. d.l.q sic. s. e. so. ibi ex pacto se astrixit ad ꝛddēdū. hic ꝯo dabat ex mera liberalitate: vt ibi plene dixi. ¶ Quero qd ī dubio qī ego tibi do & tu stati reddis: vtz in dubio psumat pcessisse pactū. qdā q sic. ar. .l.si heres pecuniā. s. de sta. li. sz certe. l. illa non facit. & puto ꝯtra. verū p hāc. l. in fi. q̃ loqt qd fit psumēdū in casu dubio ex eo q dicit videri. cōtra hoc tñ facit. l. sz & iulia. §. pinde. s. ad macedo. so. fateor q si ego stati reddidi psumit q ego ab initio habueri aiuz ꝛddēdi nō tñ q psumat pactū cū creditore. & ita loquit qd dixi. s.

c Si quis duos. qd in dubio vide p bar. i l. singularia. fi cer. peta.

s **Si seruus.** Ista ē notabilis. l. & breuit. h.d. Conditio cōsistēs ī dādo in psona pupilli sine tutoris auctitate vel curatoris nō iplet. sec' si in faciēdo ꝯsistit. h.d. ¶ Op. d.l.si stipulat' fuero mihi decē. s. e. so. ſm verā lec. ibi pupill' erat adiect': & ei soluebat ad vtilitatē alteri' non ad vtilitatē ipsi' pupilli. hic ꝯo soluebat ad vtilitatē pupilli. ¶ Itē op. d.l. meui'. s. d ꝯdi. & dmō. sol. ibi ꝯditio nullo mō effectualit poterat adipleri. hic sic. ¶ Quero hic loquit d curatore furiosi & tutor ē pupilli qd d curator adulti' d hoc habetis no. tex. ī.l. luci'. s. d manu. te. dic vt ibi.

d Si su'. s quid d curatore adulti. vid bar. & docto. in .l. cōditionibus pupill'. .s. de cōdi. & demon.

s **I hominem.** Nõ liberatur quis dãdo suum pro noxa pignoratum uel in quo habetur usufructus. h. d. Ista. l. est aliquãtulũ fortis. ¶ Ad. l. istã op. s. l. si oleũ. §. ⁊ si tu. s. de dolo. so. q ibi dicitur de dolo dic. i. iudicati nomine doli. Ista so. nõ est bona: qa lex dz itelligi in dubio de actiõe de qua tractat ti. sub quo posita est: ut no. in. l. fi. in pn. s. de cõdi. inde. p batur in. l. impatores. s. de in diẽ adiec. ergo debet intelligi ibi de actiõe de dolo. So. ibi qa reus dedit suz p noxa fuit absolutus ab obseruatione iudicij. ⁊ sic qa cũ nõ fuerit lata snia cõdẽnatoria nõ potest agi iudicati. sed hic dedit seruum pro noxa post latã sententiã condẽnatoriam. ¶ Op. quia per hãc dationem p̃iudicatur creditori ⁊ usufructuario: ut. l. si ex duobus. §. fi. s. de noxa. ⁊. l. si noxale. e. ti. glo. põit duas so. accipio vltimã dico q ĩ cõtrarijs creditor ⁊ usufru. erat p̃sens tpe quo fuit iudiciuz agitatũ ⁊ secura cõdemnatio merito sibi p̃iudicat. hic vero nõ fuit p̃sens. Ista so. est ꝟa pbatur in tex. ⁊ gl. in. l. si is qui. s. de dã. infec. ⁊. l. si finita. §. si qua iura sũt. ⁊. §. si de uectigalibus. e. ti. ¶ Sz cõtra predicta op. de. d. l. si noxale. §. fi. e. ti. vbi preiudicatur creditori etiaz absenti: ut contra euz detur exceptio. so. ad hoc uadit pprie pria so. posita in glo. qa illud uerũ est quãdo dominus agit contra creditorez uel fructuariuz: ut aut cõferat ad extimationez litis aut dimittat ius qõ habet. hic ꝟo quãdo contra tales nõ egit. Ista so. non vt ꝟa quia finis. d. l. si noxale. loquitur etiã quãdo cõtra eos non ẽ actũ: ⁊ tamẽ cõpetit exceptio contra eos. vnde Ja. de are. dicit q veruz est q exceptio competit contra usufructuariuz ⁊ contra creditorẽ: tamẽ hoc nõ ob. potest agi iudicati: ut hic dr. iõ quia ille qui dz dare suum p noxa tenetur rẽ accipiẽtis facere. hic ergo lz accipiens habeat exceptiõem donec dãnuz sibi emendet: nõ tamẽ res est facta pfecte accipientis: merito agit iudicati: ut. s. de acq. pos. l. non uidet. ¶ Cõtra istud dictũ op. quia si hz exceptionez cõtra creditorẽ ⁊ fructuariuz: ergo pinde est ac si illi nõ haberẽt actionẽ: ut. l. si qs obligatione §. i. j. de reg. iur. Respon. sustinẽdo Ja. de are. q hoc nõ cõpetit huic cui suus est datus p noxa exceptio simpliciter: ut possit retinere: qa posset ille emẽdando. s. dãnuz suuz auferre merito: qa sibi habere nõ licet põt agere iudicati ac si traditus nõ esset. cõtra loqtur quãdo qs habet exceptionẽ que oino perimit actionẽ aduersarij. uel aliter dico q ille cui suus est datus p noxa habet exceptionẽ cõtra creditorẽ ⁊ fructuariũ: uez est si pbet de delicto cõtra eos. naz pbatio fcã cõtra dñm ip̃is absentibus nõ preiudicat: ut. d. l. is qui. ⁊. l. si finita. §. si qua sunt iura. ⁊. §. si de uectigalibus. s. de dã. infec. merito potest agere cõtra dñm iudicati ne grauet nouis pbationibus ⁊ nouo iudicio cõtra illos. ¶ Itẽ op. extra glo. de. l. statuliberũ meuio in pn. ⁊. §. illud. s. ō statulibe. vbi nõ fecit perfecte accipiẽtis: ⁊ tamẽ dando pro noxa liberat. Solu. ibi causa ex qua sperabat suuz auferri ab eo cui traditus erat talis qui habebat consumare actionẽ noxe: ⁊ etiaz dñium: ut libertas que sperabat. sed hic nõ erat talis causa que actionẽ noxe extingueret: iõ durat actio iudicati. pro hoc facit. l. pretor in pnci. s. de noxa.

q **Aod in diem.** ¶ Op. ō ctũ. §. l. si ita reli. pegasus. s. de le. ij. ⁊. l. ĩ fideiussore. §. cũ pollidius. s. de usur. so. illud cũ tp̃s apponit gratia debitoris. Itẽ op. s. de usufr. lega. l. si mihi usufructus in biẽniũ. so. glo. q ibi biennium erat taxatũ cã limitande obligatiõis nõ causa differẽ de solutiõis merito põt agi ante illã diem. satis est bona ista so. uel aliter ibi tempus nõ fuit adiectũ obligationi sed fuit adiectum ad limitandum tempus quo ad usufructus durare debebat.

c **Am decem.** Bona lex est ista. no. ex hac. l. cõiũcta. l. si quis stipulatus fuerit decem in melle in fi. s. e. q partis pceptio ⁊ litis cõtesta. nõ eqparãtur. simile habetis in. l. qui hominẽ. §. i. s. e. cõiuncta. l. ex duob⁹. §. i. s. ō duo. reis. Cõtra hoc facit. l. iij. C. de noua. so. alius casus est diuersã rõem hñs in quo cogita.

Si fideiussor. No. q ratihabitõ sequẽs post liberationem fideiussoris recõciliat solutionẽ factam falso pcuratori: sed cõtra. j. rẽ ra. ha. l. fi. §. fi. so. licet fideiussor hic esset liberatus tẽpore tamen reus remãserat obligatus: ⁊ sic eo tẽpore quo negociũ ratum habitũ fuit poterat rei noie solui: ⁊ ab eo repeti. ⁊ sic nõ ob. l. bonorũ. j. rẽ ra. ha.

Ex. §. sequenti.

¶ Si tu obligas rez meã primo: ⁊ ego eandem obligo scõo: ⁊ deinde ratuz habeo qõ fecisti qs sit potior. Et si ego habeo filium ex concubina ⁊ postea ducã uxorẽ ex qua nascatur filius q̃ moriatur ⁊ cõtraham cum cõcubina quis preferat in successione.

Item si ignorans. Actus medius interueniens facto hoĩs qui impediret negociũ geri: nõ impedit ratihabitionẽ retro trahi. h. d. ⁊ est no. casus. facit ad predicta. s. e. l. si quis offerenti. ¶ Op. de. l. bonorũ. j. rem ra. ha. so. ut ibi dicã Ja. de are. ĩducit hũc. §. ad duas. q. p̃mo si tu obligasti rẽ meã primo: ego scõo alteri obligaui: tertio rataz habeo obligatiõem tuã q̃ est potior. de hoc dicã. j. rẽ ra. ha. l. si indebituz alias incipit cũ indebitũ. §. i. ubi glo. tangit hãc q. scõo inducit ad aliã. q. ego habui filiũ ex concubina. postea duxi uxorẽ ex qua habui filiũ: tertio moritur uxor: illã p̃mã cũcubinã in vxorẽ duxi mihi: quero qs tanq̃ p̃mo genitus preferat in regno uel in ducatu: an natus ex cõcubina q̃ postea effecta ẽ uxor: an nat⁹ ex p̃ma uxore: quã. q. disputauit Ricar. malũ. ⁊ postea Jo. an. posuit eã in mercu. suis forte sub. c. ratihabitio.

Ex. l. sequenti.

¶ A qua culpa quis liberetur p oblationez.

q **Ai decem.** Re pempta p⁹ oblationem debitor generis liberatur ope exceptiõis spẽi debitor ipo iure. idem in debitore generis ex causa dotis. h. d. ¶ Aduertatis op. de. l. si soluturus. s. e. sol. ibi nõ fiebat oblatio cõgruo tẽpore ⁊ loco: hic sic. ¶ Op. C. de usur. l. acceptã ubi nõ liberatur debitor p oblationẽ. so. ibi res oblata⁵ nõ perijt sed erat apud debitorem: hic erat pempta. ¶ Cõtra hoc op. C. de cõdi. iser. l. fi. glo. dicit fallit ibi: ubi per solã oblationẽ debitor liberatur. certe dñi ibi nõ erat debitũ: sed erat in vim cõditiõis soluẽde. ideo oblatiõe fcã si ille cui debeat solui recusauit habetur cõditio pro impleta: ut. l. iure ciuili. s. de cõdi. ⁊ demõ. j. ō reg. iur. l. iure ciuili. ille ꝟo cui debebat solui actionez nõ habebat: ut. l. si quis sub cõditione s. si quis om. cau. te. ¶ Item op. de. l. si ex lega

a Vti de q cẽ. Ad de q hec. l. fallit i debitore generis limitati quo ad solutiõez: quia tũc etiã ipo iure liberat ꝟm Bal. in. l. acceptam in. i. colũ. C. de usur. ubi habetur etiam q oblatio cum cõsignatiõe semper liberat ipo iure. qõ no.

b ¶ Res oblata. Sz qd si pst oblationem factaz a ōbitore ip se ōbitor cõsignauit eaz ⁊ postea eaz recepit postea perijt: dic q perijt periculo debitoris. tex. est no. in. d. l. acceptam ĩ fi. ⁊ uid bar. in. l. cui fundus ō cõdi. ⁊ demõ. Sz quid si debitor nõ obtulit sed extraneus pro eo an debitor liberetur. vide bal. in. l. obsignatiõe ⁊ ibi glo. C. e. ⁊ bar. j. e. l. §. fi.

a ¶ Sz cōtra h. & p id qd dicit h in tex. ī. ij. riso pbat q ubi qs aliqd vz alteri ꝓferre ad finez: ut cōsequat actionē uel ñ incidat ī morā uel illā purget reqrit oblatio: vñ oblatio v̄balis rei i pūtia ñ extātis nihil hz opari. ut in l. fuus si heredi. §. fi. ff. d sta. lib. & no. i. l. ptor. §. si qs parat°. ff. d no. openū. & ibi no. bar. & qd ibi dixi p° gl. q: vbi op° ē scō ibi v̄ba ñ sufficiūt. c. i. de eo q mit. i pos. cau. rei v. sz illa regula forte limitari pōt nisi qs v̄beat offerre rē que momēto nō expedit: ut ē pbatio q: tē sufficit q v̄bo offerat se stati pbaturū. l. si is a q̄ in pn. s̄. ut i pos. le. & hoc videt de mēte Jn. & ho. i c. post electionē. d cōcess. pbē. & d. an. i. c. ex pte. lz Jo. an. uidetur sentire ꝓriū i. c. iter posita. i pri. de appel. qd not. & adde qd not. bal. in. l. i. C. ne lice. ter. pro uo. in. i. & ij. col. & qd no. gl. & bar. i. l. ij. C. de edic. diui adri. cū sibi. & de v̄itate huius dicti aliqd p imol. in. l. si dubitetur. i pri. s̄. de fideius. & qd si mulier non vult dotari a fratrib° vel a patre ne p statutū exclud at a successione. vide bal. dicentē q sufficit offerre dotē i l. fi. i. iiij. col. C. de pac. ad pdicta vide oino pau. d cast. in. d. l. si dubitetur. i pri. & id qd not. bar. i. l. iā tñ. §. nūc videam°. j. iudi. sol. vi de bar. in. d. l. si mora. & i d. l. acceptā. ADDE que posui i. d. §. si qs parat°.

b ¶ Ultimo q̄ro. bal. tñ i l. acceptā. i. vj. q. C. de vsu. & in. l. si mora. j. soma. aliter dicit videlz q vbi qs tenetur in genere offerēdo liberatur a duobus. s. a casu fortuito & a leuissima culpa p

ti causa. s̄. de v̄bo. obli. & l. si seruuz in pn. eo. tī. vbi uidetur q debeat liberari ipso iure. solu. ibi erat species debita hic erat debitum in genere. ¶ Sz cōtra hoc a op. de prin. huius. l. in. v̄. & sane: ibi aut nūmos & c̄. plures solu. ponūtur ibi ī glo. tene illaz q ibi fit speciale fauore dotis: ut quis facilius inuitetur ad offerēdū & ista placet: uel dic q ibi erat pecunia debita in specie. hoc ñ placet: quia deriuationem continet. ¶ Itē op. de. l. creditor. j. e. So. ut ibi. ¶ Itez oppo. de. l. celsus in fi. s̄. de ar. sol. ut in glo. ¶ Ultimo quero b hic dicit si ea fine culpa sua pierint. quero p oblationez a qua culpa liberatur quis. Respondeo si qdem ante oblationē quis tenebatur de casu fortuito: ut debitor generis. tūc per illā ab illo casu fortuito liberatur: & de omni culpa tenetur. c casus est hic. si ꝓ ante oblationem tenebatur tm̄ de culpa: tunc per oblationem liberat a leui culpa & soluz ō dolo & lata culpa tenetur. probatur hoc ī tex. & glo. s̄. so. ma. l. si mora. qd perpetuo tenementi.

Ex. §. sequenti.

¶ Liberatur debitor delatione alterius.

Si cum mihi. Stipulatio conditiōalis aīo nouanno tollit effectuz more si res erat presens. alias secus. h. d. & est no. §. forte non habes hoc alibi in tex. Nota ex hac d. l. idem esserem offerri & per stipulationē pmitti. ¶ Scōo no. q alius pro debitore efferendo liberat e ipm debitorem sicut si ipsemet debitor obtulisset. & sic est hic casus q̄ stiōis no. C. e. l. obsignatiōe. quā dixi vobis. s̄. e. l. si solutionē. facit. C. de capti. l. cuz postliminij. ¶ Ultimo no. distinctionē que hic ponit in tex. aut seruus est pūsens aut ignorās: quā nō habes alibi in tex. de qua questione dixi. s̄. de noua. l. quotiens. v̄. vnde marcellus. & l. si rem. in prin. eo. tī. ¶ Oppo. de. l. parui. s̄. de condi. fur. glo. sol. hic vno modo. sed ibi dicit melius: & in glo. illius. l. declarat iste. §. nā ibi stipulatio fuit interposita animo nouādi pure hic sub cōditione. & ideo hic distinguit. aut fuit seru° pūsens aut ignorans. Item potest hic intelligi quādo stipulatio fuit interposita simpliciter non animo nouandi ō quo dixi. in. d. l. si rem. in prin. s̄. de noua.

Stichum. Iste. §. diuiditur in tres partes. prima loquitur in obligatione alternatiua. secūda in obligatione generis generalissimi. tertia in obligatione generis subalterni. secūda ibi: sed ei. tertia ibi: at si ex his & c̄. principium loquitur in obligatione alternatiua. secūdum responsum loquitur in obligatione generis. ¶ Cōtra hoc op. de. l. meuius. §. duob°. s̄. de lega. ij. glo. dicit q ibi erāt due cāe lucratiue: qa duo hominē in genere legauerunt. hic erat tm̄ vna causa lucratiua. Ista so. est contra tex. illius. §. dic ergo q hic de eqtate potest solui de rigore nō: vt ibi. sed in obligatione alternatiua nō liberatur soluēdo neqz de rigore neqz de equitate: vt in prin. huius. §. ratio quia ī obligatiōe alternatiua sunt due regule impediētes. vna est: quia vtraqz res adijcit ad obligationē. & regula ē q res in qua non cōsistit obligatio nō consistit solutio: vt. l. si duo rei. s̄. de verbo obliga. Alia regula est de duabus causis lucratiuis que non possunt cōcurrere circa idē. licet ī obli

istū tex. ī v̄bo culpa: qz ī dubio debet itelligi de leui: vt ē gl. lz nō allegat ī l. i vēditione. v̄. de tēpo. de bo. auc. iudi. pos. sz teneo opi. bar. p not. in fi. per gl. i. l. si vt certo. §. cōmo. ff. ꝓmo. & i. l. i. de extra. acti. dicerē tñ i puncto iuris sustineri posse opi. bal. qz rō quare offerēdo speciē qs liberatur a culpa leui est qz illā oblationē nō recipiēdo videtur eē i culpa leui ideo

gatione generis nihil adijcitur ad obligationē. ideo nō est ibi nisi vna regula ipediens. s. de duabus causis lucratiuis. merito cōtra illā regulam de equitate dispensat: vt hic. sed cōtra hoc facit tex. qui dicit nisi quidē ipsa. & glo. exponit & ego etiā dixi. i. ipso iure. Respōdeo nō est incōgruū q ipso iure liberet & liberetur de eqtate. dixi de hoc plenius ī. d. l. meuius. §. duobus. ¶ Venio ad tertium respōsum & oppo. de prin. huius. §. solutio. dicūt quidā q in prin. huius. §. seruus ille desijt esse stipulatoris altero iā mortuo & sic obligatione iā extincta. vnde concordat cū vltimo. & hec fuit opi. Bu. quā recitat glo. in prin. huius. §. Alii dicūt q in isto tertio responso illi duo sunt mortui ante stipulationē interpositā. sed vt glo. dicit illud videt cōtra tex. soluamus ergo sic. principiū loquit in obligatiōe alternatiua. finis in obligatiōe generis subalterni ī qua nullū adijcit ad obligationē sicut ī obligatione generis generalissimi: vt supra dixi. & iō in qualibet cadit solutio. & hāc solutionē videtur hic ponere glo. in fi. fm Azo. que solutio ē bona. lz cōtra videtur dicere glo. in. l. stichum. in prin. s̄. de verbo. obliga.

Qui hominem. Qui soluit rez quā habere creditori nō licet nō liberat. secus si habere sibi lz q̄uis vilē. h. d. ¶ Op. ad fi. de. l. legato generaliter. s̄. de leg. i. & qd ibi no. so. q dicit vesptilionē aut turpē itellige de pūsona vili nō autē vilissima. ita q haberi nō expediat. tūc enim nō liberaretur talē soluēdo: vt not. in. l. contraria.

Ex. §. sequenti.

¶ Qui debet par caponū debet dare viuos.

Promissor. Per istū tex. determinat Guil. de cu. q si tu debes mihi dare oī anno unū par caponū q debes dare viuos: nec liberaris dando mortuos. tales enī debes dare q possum ad libertatē pducere eos. ita determinat p hunc. §. Guil. in. l. q te. s̄. si cer. peta.

Si ob triginta. Pecuniā redactā ex venditione pignoris potest creditor in quā cām vult cōuertere. h. d. ¶ Op. de. l. in his. & de. l. magis. s̄. e. cū suis cōcor. dicit. gl. ibi debebatur ex una causa tm̄. tu dic q contraria loquuntur in pecunia soluta hic in pecunia ex vēditione pignoris redacta: vt. l. ī his. §. imperatores. eo. tī.

Quod pene. ¶ Op. de. l. pūdia. s̄. de acti. empt. & p socio. l. si quis a socio. & l. apud celsum. §. labeo. s̄. de doli excep. so. id qd hic dicit id qd pene nomine intelligo de pena legali. & sic nō obstant cōtraria. & pbatur hec lec. s̄. de pig. acti. l. si pignore. & j. de fur. l. si debitor. secūdo modo potest itelligi de pena cōuentionali. & tūc dic q fuit dictum rato manente pacto ne obstent contraria.

Ex. l. sequēti.

¶ An cessio si facienda cū plures sunt obligati pricipaliter eadē specie obligatiōis: ibi. Prio. Et quo iure debeat fieri cessio & quo iure petat: ibi. Secūdo. Et iquātū sit fiēda cessio: ibi. Quarto. Et iquātū cedat unū ex pluribus tutoribus: ibi.

vna culpa alia cōpēsat l. si ābo. de cōpē. secus ī leuissima: qz nō debet cōpensari cū leui vñ si aliqz tenet de oī culpa & casu offerēdo cōstituit alium in leui culpa & ipe offerēs ōbz liberari a leui & multo magis a leuissima qd eēt min°: vt no. idē bal. ī d. l. acceptā C. de vsuris neqz de lata ad leuem fit cōpēsatio vt no. gl. in. d. l. si mora. & ibi vide bar. & bal. in. d. l. acceptaz. in vj. q.

c ¶ Culpa tenetur. Quid si sola mora ē cā vt qs teneat de casu an oblatio liberet ab aliqua culpa. vide bar. in pallega. l. si mora.

d ¶ Si cū mihi. Nota ex hac. Et adde q, stipulatio etiā nulla sequēs purgat morā pcedētē vt scripsi post imol. l. scire ōbem°. §. fi. vbi raf. no. vide limitationē p ang. in. l. si seruuz. §. fi. de v̄. obli. p tex. ibi quez dicit singularem.

e ¶ Offerēdo liberat. An' si extrane° offert p debitore liberet debitor fiē si ipe offerret. Adde bal. p° glo. in. d. l. obsignatiōe C. eo. & bar. & bal. in. l. cū postliminij. C. de capt. & adde qd no. bal. in. l. solēnib°. de rei ven. & in. l. arboribū. §. qui tñ. s̄. de vsufr.

f ¶ Promissor adde bar to. in. l. i. in fi. s̄. si qua.

Circa primũ. Et inquantũ cedat vni ex pluribus correis: ibi. Circa secũdũ. Et inquãtũ cedat uni ex pluribus fideiussorib⁹: ibi. Circa tertiũ. Et an cũ sunt tres rei uel tres tutores ⁊ unus soluit an debeat cessio fieri ĩsolidũ: ibi. Quero. Et an qñ ille agit ꝑtra unũ ex duob⁹ insolidũ ex actiõe cessa ⁊ ille dẽat cedere cõtra aliũ: ibi. Sz q̃ro. Et q̃ actio õbet cedi uide: ibi. Quĩto q̃ro.

m **Odestinus.** Non ualet cessio facta post solutionem contra correũ pariter obligatũ nisi pactũ de cedẽdo ꝓcesserit. h. d. ⁊ diuidit ĩ ꝑtes duas. primo qñ cessio fit post solutionẽ nullo ꝓcedẽte pacto. secundo qñ ante vel post fit ꝓcedente pacto. secũda ibi: q̃ si ante. ¶ No. q̃ post solutionem nõ ualet actionis cessio.[a] ¶ Scõo no. q̃ paria sunt aliqd ab initio fieri uel fieri ex postfacto si ab initio pactũ de faciendo precesserit. ¶ Op. ⁊ uidet q̃ tutor habeat cõtra tutorẽ actionem sine aliqua cessione etiã post solutionẽ: ut. l. i. §. nũc tractemus. s̃. de tu. ⁊ ra. distra. sol. cõcedo oppo. q̃ utilez habet a. l. non aũt sibi põt cedi a creditore. uide glo. q̃ ĩcipit. i. actori. ⁊ qõ dicit in rẽ utilẽ: dic. i. actionẽ utilẽ. ẽ enĩ hec glo. corrupta uitio scriptoris. ¶ Op. q̃ ex interuallo possit fieri cessio: ut. l. si minoꝝ. s̃. de admi. tu. so. ibi. fuit actũ tẽpore solutiõis q̃ cederetur ⁊ ita concor. cũ ista. sz hoc est diuinare quare dicas q̃ ibi loquit de duobus dispariter obligatis. nã unus tenebat quia gesserat tutelã. alĩ⁹ quia gesserat curã. hic uero ambo: qa tutelã gesserãt. hec so. no. in glo. j. e. l. sticbũ aut pã phĩlũ. §. si mãdato. ⁊ ẽ uera so. ¶ Secũdo op. de. d. l. sticbũ. §. si mãdato. j. e. so. ibi soluit ꝑ sua obligatione tũ ⁊ hoc cõstabat. Ista est uera so. sed est diuinare. vel ibi actũ fuit de cedendo. certe ⁊ hoc diuinare ẽ. dic ergo: ut no. in cõtrario: qa ibi loquit in pluribus dispariter obligatis: sz hic erãt obligati pariter ⁊ una actione. ¶ Itẽ op. de. l. dñs sticbo. s̃. de pec. le. in prin. so. dicit glo. soluit eisdẽ modis. tu dic q̃ hic loqtur de duobus pariter obligatis. ibi loquit de duob⁹ quoꝝ unus erat obligatus alius nõ: sed ex alia actiõe soluebat ut puta cã cõditiõis implende. uel si diceres ambos obligatos erant obligati dispariter. ¶ Itẽ op. de. l. alterius. s̃. de tu. ⁊ ra. dis. so. eodẽ mõ q̃ ibi loquit ĩ dispariter obligatis. ¶ Itẽ op. de. l. paꝑ. s̃. man. so. dicit glo. ibi loqtur ĩ mãdatoribus vel fideiussoribus in quibus dic: ut ibi. hic loqtur in pluribus tutorib⁹ ⁊ correis qui tenẽtur pricipaliter. certe ibi glo. ĩ oĩbus mẽbris dicit verũ ꝑterq̃ in uno. ĩ eo q̃ dicit q̃ mãdator uel fideiussor soluẽdo simpliciter ꝑmit oẽm obligationẽ adeo q̃ nõ põt fieri cessio nõ dicit ueꝝ ꝑ. l. cũ his. s̃. de fideius. nõ uiolãdo litterã ⁊ per. l. si filius. s̃. de ĩ rẽ uerso. rõ diuersitatis ẽ: qa pluriũ tutorũ ⁊ correoꝝ una uidet obligatio lz uere sint plures: ut. s̃. de duo. re. l. iij. in fi. ⁊ l. eandẽ. §. fi. eo. ti. sz pluriũ mãdatorũ uel fideiussoꝝ nõ dicitur una obligatio: nec unus soluens vĩ cõtẽplatione alterius soluere: ut. s̃. de fideius. l. ut fideiussor. ⁊ ibi diri. ⁊ hoc tenẽt cõmuniter oẽs docto. ¶ Itẽ op. de. l. si res obligata. in fi. s̃. de lega. i. dicit glo. ibi fuit facta cessio ante solutionẽ. sed istud est cõtra illũ tex. iõ dicas q̃ ibi loquitur ĩ duobus reis quoꝝ unus erat obligatus alius nõ. sed soluebat cã liberande ⁊ retinende rei sue. sz hic loqtur ĩ pluribus pariter obligatis. ¶ Pro declaratiõe igitur materie By. posuit hic unã distinctionẽ suã bonaz: tu tũ magis pfecte ⁊ magis late dic aut soluens soluit noĩe ullius cõtra quẽ fit cessio. aut illius ⁊ alterius ⁊ tũc cessio ẽ inutilis siue fiat ante solutionẽ siue in ipa solutione siue post ipam solutionẽ interueniẽte pacto: uel non: qa per solutionẽ tollitur oĩs obligatio: ut isti. qui. mo. tol. obli. i prin. ⁊ d. l. paꝑ. s̃. mã. ⁊ hic in prin. Aut soluit noĩe ipsius soluẽtis[b] tũ ⁊ hoc cõstat. ⁊ tũc ualet cessio facta post solutionẽ nullo interueniẽte pacto: qa actiões cõpetẽtes cõtra debitores principales nõ extinguũtur: vt. l. sticbũ. §. si mãdato. j. e. ⁊ d. l. paꝑ. si uero dubitatur cuius noĩe soluerit. tũc aut loqmur in pluribus obligatis pricipaliter. aut in pluribus quoꝝ unus ẽ obligatus pricipaliter alius accessorie. aut in pluribus obligatis tũ accessorie. aut in pluribus quoꝝ unus est obligatus alius non sed ex alia cã soluit. Primo casu aut plures sunt obligati pricipaliter eadẽ specie actiõis ⁊ ex eodẽ cõtractu uel q̃si: ut plures tutores ⁊ correi. ⁊ in his serua distinctionem istius. l. aut cessio fit ante solutionẽ uel in ipsa solutiõe uel post icõtinẽti uel ex iteruallo ꝓcedẽte pacto facto: ⁊ ualet cessio: ut hic. aut fit ex interuallo nõ ꝓcedẽte pacto ⁊ nõ ualet: qa ĩ dubio ꝑsumitur soluere ꝑ tota obligatiõe: ut hic in prin. aut sunt obligati dispariter: quia unus una actione alius alia actiõe uel unus ex uno q̃si cõtractu alius ex alio. tũc in dubio ꝑsumitur soluere ꝑ obligatiõe sua: ⁊ ualeret cessio statim post solutionem: ut. l. si minorũ. s̃. de admi. tu. ⁊ l. alterĩ⁹. s̃. de tu. ⁊ ra. distra. ¶ Secũdo casu quãdo loqmur in plurib⁹ quorũ unus est obligatus principaliter: alius accessorie. ⁊ in dubio uidetur ille obligatus accessorie ꝑ obligatione sua soluere: ut. j. e. l. si sticbũ. §. si mandato. ⁊. s̃. de ĩ rẽ uerso. l. si filius. ⁊. d. l. paꝑ. s̃. mã. ⁊ iõ cessio posset ẽt fieri ex postfacto. pricipalis uero soluẽs uidetur soluere ꝑ tota obligatiõe: ut. l. cũ quis. §. de peculio. s̃. eo. ¶ Tertio casu quãdo loqmur de pluribus obligatis accessorie soluẽs in dubio uidetur soluere ꝑ sua obligatiõe: ⁊ ideo cessio posset sibi fieri ex iteruallo: ut. d. l. paꝑ. s̃. man. ⁊. s̃. de fideius. l. cũ his. nõ uiolando litterã. ¶ Quarto casu qñ sunt plures quorũ unus ẽ obligatus alius nõ: sed ex aliq̃ cã soluit tũc idẽ: qa ꝑ cã sua ⁊ ad eũ ꝑtinẽte uidetur soluere in dubio: ut. l. ⁊ magis s̃. eo. ⁊ iõ ẽt ex postfacto põt fieri sibi cessio: ut. l. dñs sticbo. in prin. s̃. de pecu. le. ⁊. l. si res obligata. in fi. s̃. de. le. i. ¶ Expediuimus ꝑmã glo. que tãgit cõtraria. ueniam⁹ ad q̃stiões. ⁊ hic habemus uidere ꝑmo an ĩter ꝑdictos dẽat fieri cessio. scõo quo iure dẽat fieri cessio. tertio qñ dẽat fieri cessio. q̃rto inquãtũ est faciẽda cessio. qnto q̃rũ actionũ. sexto qd si cessio nõ põt fieri. ¶ Primo casu q̃ro an cessio sit facienda. q̃dã glo. in. l. unde q̃ritur. in fi. s̃. cõmo. dicit q̃ si ẽ renũciatũ beneficio diuisiõis nõ põt peti cessio. doc. illã glo. reprehendũt. nã q renũciat uni beneficio nõ uidetur renunciare alij: ut. l. si dñs. s̃. de. ser. ur. pre. iõ q renũciat beneficio diuisionis nõ ꝑ hoc uidetur renũciare beneficio cessionis. Preterea ego ꝓbo inter correos nõ erat olim beneficiũ diuisionis. ⁊ tũ unus postulat cessionez cõtra aliũ: ut no. in. l. i. C. de duo. re. unde dicendũ est q̃ inter ꝑdictos ẽ faciẽda cessio: ut hic. ⁊. l. fideiussoribus. s̃. de fideius. ⁊. l. sticbũ. §. si mãdato. j. e. ⁊. C. de fideius. l. ij. ⁊. l. cũ alter. cũ multis si. quas. ll. alleg. j. ĩ alijs q̃stionibus. fallit si cõueniatur ex dolo ꝑprio uel cõi: ut. l. si plures. s̃. de admi. tu. scõo fallit si unus cõueniatur ex ꝑpria culpa: ut. l. unde q̃ritur. s̃. cõmo. tertio fallit si eẽt huic beneficio renũciatũ: ut. l. si qs in cõscribẽdo. C. de pac. ⁊ ẽ expressum ꝑm unã lec. in. l. si stipulatus. §. i. s̃. de fideius. q̃rto fallit si sunt plures correi ex cã mere lucratiua: ut. l. in. l. falcidia hoc obseruãdũ. s̃. ad. l. fal. ⁊ ĩfra dicã. ¶ Secũdo q̃ro utꝝ de iure debeat fieri ⁊ quo iure[b] dẽat fieri ⁊ quo iure petatur. By. dicit hic aut iter eũ q postulat cessionẽ ⁊ eum a quo postulatur precedit aliquis cõtractus uel q̃si ex quo possit creditor obligari soluenti ⁊ agitur et illo: ut. l. sticbũ. §. si mandato. j. eo. alias aũt postulabitur officio iudicis: ut. j. de iure fis. l. i fraudẽ. §. q ꝑ alio. ⁊. s̃. de le. i. l. si res obligata. ĩ fi. ita ẽt refert Ly. C. de fideius. l. cũ alter. tu ꝓo dic clariue. quãdoqz cessio postulatur ante solutionẽ. quãdoqz post. ꝑmo casu aut hoc petitur a creditore agẽte ad suũ debitũ ⁊ petitur ope exceptiõis: ut. l. si fideiussores. §. fi. s̃. de fideius. aut petitur a creditore nõ agente ⁊ tũc petitur officio iudicis uel conditiõe ex l. fideius. s̃. de fideiusso. aut petitur hoc post solutionẽ

dru. da. se/cis. dica. ⁊ vide bar. in. d. l. qd̃ ait.

a Odestin⁹. actionis cessio. h̃ habes materiã cessionis ⁊ modũ consequẽdi cessionẽ post solutionez. uide ꝑ ang. in l. cũ his qui s̃. de fideius.

b ¶ Ipsi⁹ soluentis. Sed an tũc fideiussor possit agere mãdati cõtra reũ: bal. q̃ fic i. l. ꝑ ea. in. iij. col. C. manda.

c ¶ Aut loqmur. An qs ꝑsumat soluere nomie ꝑprio. uide qd̃ not. bar. in. l. si pene. §. q̃ruis. s̃. d̃ cõdi. indeb. ⁊ uide etiam in. l. i. §. nunciatio. de ope. no. nũci. in proposito glo. in. l. papi. s̃. mãda. que ẽ melior de iure secũdũ bal. in. l. i. i. ij. col. C. d̃ act. ⁊ obli. ⁊ ibi posui duo vba ad illaz glo. ibi in v. ij. opp. qd̃ ipse subdit.

d ¶ Quo iure. Sz an fideiussor qui soluit ꝑ condẽnato possit petere ab eo cui soluit ut caueat de cõseruando ipm fideius. indẽncm. uide bal. in. l. cũ eo: uz. C. de senten. ⁊ in. l. cuz uendẽte. C. ubi cãc fisca. in iiij. col. ver. quarto q̃ro inquantũ ẽ. uide glo. no. in. l. i. i fi. C. ad. l. rho. de iac.

in casibus in quibus pōt peti ut dictū ē. ⁊ tūc aut' p̄cessit aliqs cōtractus ex quo creditor posset obligari soluendo ⁊ illo pōt agi: ut. l. sticbū. §. si mādato. j. eo. aut talis cōtractus nō p̄cessit. ⁊ tūc aut illud qō soluebatur cōsistebat ī pecunia numerata aut ī alia specie uel quātitate. ꝑmo casu poterit agi actiōe ex empto qa emisse uidet illas actiōes: ut hic ī fi. ⁊. l. cū bis. s̄. de fideius. ⁊ l. si dubitet. ī prin. e. ti. si uero cōsistebat ī alia re tūc nō pōt eē emptio: ſz erit qdā cōtractus īnoīatus: ⁊ iō puto q̄ posset agi actiōe p̄scriptis ꝗbis: ut. l. i. §. si qs seruū. s̄. depositi. posset ēt hoc casu cōdici illud qō ē solutū cū sit solutū ob certā cām que nō ē secuta. ꝓ hoc habuistis glo. ī. d. l. cū bis. s̄. de fideius. Et p̄dicta ꝗa qñ loqmur in pluribus obligatis principaliter uel accessorie nō curo. sed qñ ē unus tm̄ obligat': sed alter nō: qui tm̄ soluit ex aliq̄ cā tūc illi officiū iudicis cōpeteret: ut sibi cessio fieret: ut. d. l. si res obligata. in fi. s̄. de le. i. ⁊. l. ī fraudē. §. q ꝓ alio. j. de iure fis. Predicta oia habēt locū ī casu p̄sentis. l. qñ soluēs postulabat sibi fieri cessionē cōtra aliū. alias aūt ex diuersis cāis ⁊ cōtractibus cessiōes postulātur: ut. l. is q puteū. §. si postea. s̄. qō ui aut clā. ⁊. l. q̄ sepe. §. si res. s̄. de cōtrahē. empt. Et seqtur ēt qs qñqz cessionē p̄ quādā cōsequētiā: ut l. cū qs. §. si debitorē. s̄. e. ⁊. l. si uēdidero. §. si ticius. j. de fur. ſz non ē nostra materia. ¶ Tertio q̄ro qñ dēat fieri cessio. rñdeo ut appet ex his q̄ dixi. s̄. circa cōtraria. ¶ Quarto q̄ro inquātū ē faciēda cessio istā qōnem disputat hic glo. ⁊ ī. l. i. C. de duo. re. ⁊. l. si plures. s̄. de admi. tu. qdā faciūt differētiā īter tutores ex una pte: qbus dz fieri cessio ꝓ pte. rō qa unꝰ hz actionē contra aliū: ut dictū ē. ⁊ plures correos ex alia pte qbus dz fieri cessio īsolidū. ſz glo. dic q̄ hoc nihil ē. uex dicit quia ēt correis dat actio sine cessiōe īuicē: ut. C. de duo. re. l. i. ⁊ ibi no. p glo. Est ergo eadē rō q̄ ē ī plurib' tutoribus. Alibi dicit glo. aut ē renūciatū bñficio diuisiōis ⁊ dz fieri cessio īsolidū. aut nō ē renūciatū ⁊ dz fieri cessio ꝓ pte: ita no. ī. l. si plures. s̄. de admi. tu. quā glo. By. rep̄hēdit ꝓ ut loqtur ī pluribus tutoribus: uel ī pluribus correis. nā cū unus habeat actionē cōtra aliū pro pte sua nō posset agere īsolidū cōtra eū: qa posset sibi cōuētus obijcere qūo petis a me solidū qa si soluissem a te possem repetere pte: ut. l. dolo. s̄. de doli except. ⁊ ita loqtur lex cū pupillus. s̄. de tu. ⁊ ra. dis. ⁊. d. l. si plures. s̄. de admi. tu. ſz ī pluribus fideius. By. approbat illā glo. qa unꝰ nō hz actionē cōtra aliū: ut. l. ut fideius. s̄. ō fideiusso. Ly. C. de duo. re. l. i. dicit q̄ ēt ī fideius. forte illa glo. nō bñ dicit nec dicit plus ⁊ uerū dicit: vt j. dicā. Alia ē opi. Jo. q̄ cōiter p glo. tenet q̄ ꝓ pte tm̄ cessio fiat: ut hac glo. p. l. alle. ī ea. doc. tñ. C. ō duo. re. l. i. distinguūt circa hoc. tñ qa īmpfecte distinguūt: iō ego examinabo hāc. q. p tres qōnes. ꝑma īquātū cedat uni ex plurib' tutorib'. ꝗa īquātū uni ex plurib' correis. Tertia īquātū vni ex plurib' fideius. uel mādatorib'. ¶ Circa ꝑmū aut cōuēit ex dolo ꝓ ꝓo uel cōi ⁊ tūc nō dz fieri cessio ī aliquo: ut. l. si plures. s̄. de admi. tu. aut ꝗuenit ex culpa. ⁊ tūc aut ex culpa ꝓ ꝓa tm̄ ⁊ ī nullo fit cessio. aut ex culpa alteriꝰ tm̄ ⁊ ī totū fit cessio. aut ex culpa cōi ⁊ fit cessio ꝓ ea pte q̄ cōtīgit cōtutorē tm̄: vt. s̄. ꝗmo. l. vñ q̄rit. ⁊. l. si plures. s̄. ō admi. tu. ⁊. l. cū pupillus. s̄. de tu. ⁊ ra. dis. facit. l. cū possessor. j. de cēsi. ⁊. l. q̄si tū. s̄. de peculio. ⁊ ad. l. rhodiā de iac. l. i. ⁊. l. ij. §. equissimū. ¶ Circa scōz. s. circa duos reos. dic aut ipsi sūt obligati ex mera liberalitate: qa nihil ad eos ꝓ illa obligatione puenit ⁊ tūc in illo fit cessio nisi sint socij: vt. l. in l. falci. hoc obseruandum. s̄. ad. l. fal. p quā. l. tenet hic Guil. aut sūt obligati ex alia cā: ⁊ tūc aut sūt plures correi ex cōtractu uel q̄si in quo uenit dolus uel culpa. ⁊ ō illa obligatiōe tractat. ⁊ tūc idē dic qō supra ꝓ primo dixi ī pluribus tutoribus. Aut sunt obligati alias utputa qa acceperūt pecuniā mutuo uel qa ꝓmiserūt ex causa emptionis uel simili. ⁊ sic de tali obligatiōe primitiua tractat nō de ea q̄ descendit rōne doli uel culpe. ⁊ tūc aut negociū ꝓtinet in totū ad cōuentū ⁊ ī nullo fit cessio. aut ī totū ad aliū correū ⁊ in totū fit cessio. aut ꝓtinet ad utrosqz cōmuniter ⁊ fit cessio tm̄ ꝓ illa pte ꝓ q̄ ꝓtinet tm̄ ad illū correū p. l. sup̄ allega. ⁊ p id qō nota. in glo. ī. l. uir uxori. §. fi. s̄. ad uelleia: ⁊ qō dixi uobis ī l. reos. ī princi. s̄. de duo. re. reprobata ī oībus p̄dictis distinctis. glo. posita ī. d. l. si plures. vz an sit renūciatū beneficio diuisiōis uel nō p rōnem By. supra dictam. ¶ Circa tertiū casū. s. circa plures fideius. By. tenet illā distinctionē. scz si ē renūciatū bñficio fit cessio īsolidū alias ꝓ pte. puto q̄ ista distinctio nō sit ꝗa. nā posito q̄ beneficio diuisiōis sit renunciatū: si opi. By. esset ꝗa ista actio quā creditor hz cōtra fideius. haberet ī se illud onus annexū q̄ actionē īsolidū teneretur cedere cōtra alios. cū ergo ista cā transiret ad fideiussores cui facta eēt cessio: ut. l. pōponius. §. cū qs. de acqui. posses. ⁊. l. apud celsū. §. de auctore. ⁊ qō ibi no. de doli excep. si igit fideiussor ageret ex actione sibi cessa īsolidū cōtra aliū fideiussorē diceret iste secūdo ꝗuētus cedas mihi actiōes īsoliduz cōtra alios. ⁊ sic haberet necesse cedere cōtra seip̄m. ⁊ sic peteret ꝓ parte sua qō redditurus esset cōtra. l. dolo facis. s̄. de doli excep. ⁊ sic ē ea dē rō ī pluribus fideius. que ē ī pluribus tutoribus. dico ergo q̄ fideiussori cōtra pricipalē ceditur ī solidū. cōtra fideiussorē ꝗo fit cessio ꝓ pte fideiussoris: ut dicā. j. pri. q. ⁊ q̄ hoc fit idē ī fideiussoribus qō ī tutoribus q̄si tz gl. ī. d. l. cuz bis. ⁊. l. cum fideiubeat. s̄. de fideius. ¶ Quero iuxta hoc pone q̄ sunt tres rei uel tres tutores uel fideiussores ⁊ unus soluit īsolidū. an saltē ꝓ duabus ꝓtibus ceteroꝝ fiat cessio īsoliduz. gl. que ē hic dicit q̄ sic ⁊ bene. ⁊ ē rō qa tale ius dz cedere q̄le ē apō euz: ut. l. sticbuz. §. pe. j. e. ⁊. l. ij. C. de fideius. ⁊ hoc ēt tz glo. ⁊ Ly. ibidē. C. de duo. re. l. i. Attū. Ja. de are. hoc ītelligit quādo alij duo sunt soluēdo. nā si alter eoꝝ soluēdo nō eēt tunc ōberet īuicē piculuz cōicari. ar. l. uex. §. si cum tres. s̄. ꝓ so. ⁊. l. si plures. s̄. de admi. tu. ſm ītellectuz Azo. ita ēt tz Ol. ⁊ Ly. tangit ī l. ij. C. ō duo. reis. ¶ Sed quero quādo ille cui facta est cessio cōtra alios duos īsoliduz agit cōtra unuz īsoliduz ex actiōe cessa: an ōbeat illi cedi actio sibi cessa contra aliuz. dicit By. q̄ sic: qa ēt vtilis cessa pōt cedi: ut s̄. ad treb. l. i. §. ō illo. ⁊. l. ex asse. ⁊ ibi no. eo. ti. ⁊. l. emptor. ⁊ ibi not. C. de heredi. uel act. uēd. ¶ Quero qnto^b q̄ actio dz cedi. respōdeo p̄sonalis ⁊ hypothecaria cōtra ꝓncipalē ⁊ cōtra fideius. ut. C. de fideius. l. ij. ⁊. l. cuz alter. ⁊. s̄. ō fideius. l. fideiussorib'. ⁊. l. cuz bis. Itē dz cedere officiuz iudicis qō cedi pōt: ut. l. si mīoris. s̄. de admi. tuto. ⁊. l. q̄ si minor. §. fi. s̄. de mino. Itē puto q̄ debeat cedere naturalē oblationē tm̄ si illā solaz hz: qa ⁊ cedi pōt: vt. l. si eius. s̄. ad trebel. ¶ Sz quero iuxta p̄dicta an in hac cessiōe regrātur ille solēnitates q̄ ponunt ī. l. p diuersas. ⁊ in. l. ab anastasio. C. mā. rñ. nō vt expresse dicitur ī tex. ī. d. l. p diuersas. ¶ Septimo q̄ro qd si creditor dictas actiōes nō pōt cedere. respondeo ut plene dixi in. d. l. si stipulatus. §. si ex duobus. s̄. de fideius. non sunt alia.

a ¶ Circa primum. Idem no. barto. ⁊ bal. ī. l. i. C. ō trāsac. post Ly.

b ¶ Quinto quero. uide que dixi pꝰ bar. in. l. per diuersas. C. manda.

s **Jalieni.** Cōmixtiōe nūmoꝝ reconciliatur solutio. h. d. ¶ Op. q̄ mixtione nō efficiātur recipiētis: vt. l. si frumētū. s̄. de rei ven. ⁊ īsti. de rer. diui. §. si frumentū. so. spāle ē ī nūmis ꝓpter singularia p̄cepta: vt. l. singularia. s̄. si cer. peta. ¶ Quero hic loqtur qñ bona fide accepit. qd si accepit mala fide. Rñ. ꝗmixtiōe nō recōciliari solutionē nec dominiū sibi acqri. ar. l. ō eo. §. si qs. s̄. ad exhiben. ⁊. l. rogasti. in fi. s̄. si cer. peta. ⁊. l. sed ⁊ si pater. in. fi. s̄. ad mace.

p **Ecuniam.** Per aspectū q̄ritur dominiū rei solute. h. d.

p **Kout quisqz.** Quelibz obligatio dissoluitur eo

a I stipulat⁹. §. si lacē. Istū tex. tene mēti singlr i fi. ad id qd no. bal. p illū tex. i auc. dos data. C. de dona. aſi nup. de depositario q i iudicio fecit reqrere deponētē cū uellet ei restituere depositū utq; ex pēse facte i iudicio debeāt restitui depositario ubi dixit q; sic & fac. qd no. bar. i. l. si reus parat⁹. §. de pcura. ꝟz imol. hic & oēs. ꝟz bal. i auc. q pro-

priā. i fi. d si nu. pe. tz q; si in pma citatiōe cōfiteat re⁹ nō cōdēnat i expēsis vt ibi pz in corpe ad qd uide no. per bal. in. l. non ignorat. C. de fruc. & litis. expens.

b Habes i gl. Adde gl. & doc. i. l. i. i fi. C. de anna. excep.

c I cū cornelius. Limita hāc l. ꝟz Io. an. i addi. spec. i ti. de deposito. i rub. ni si ereditor iā acceptauit illū i debitorē qz tē nō pōt mādās illud mandatū reuocare p. l. si ego. §. de ne. gest. ADDE q; idē tz pau. de cast. hic an. & ale. i. l. q usufructu. §. de vbo. obli. bal. i. l. fi. C. d nouat.

d Ibi nec cām. No. q; pactū inutile opat idez qd simplex mādatū. qd no. fm bal. i l. pe. in. vij. col. C. d act. & obli. sed q̄ hoc & q̄ illuz tex. bal. in. l. iij. C. d q̄bē. & q̄mit. stip. iducit illum tex. add bar. i. l. si cū fundū. de pac. & ad hāc. l. uide oino bar. i. d. l. i. §. de pac. hic alle. & tex. i. l. si cū tuā. C. d cōtraben. & cōmit. stip.

e Uel inimicus. Add bal. & imol. i l. cū q ita. §. q sibi. §. de vb. ob. & oino bar. i. l. i cōfirmādo. §. de cōfir. tuto. bar. i. l. falsus. C. de fur. bal. i. l. mādatū. & i. l. cū mādati. C. mādati: & bal. in. l. pater. §. fi. §. de legi. tuto. & ibi Ly. & bal. & facit qd no. i. c. ij. de pcur. li. vj. & bar. i. l. liberto. §. lar. de annu. leg. Et limita nisi debitor habeat facultatē soluēdi dño unū & pcuratori seu adiecto aliud qm̄ p mutationē status i psonā pcuratoris uel adiecti nō itelligiē mutata uolūtas dñi & sic nec potestas soluēdi illi. casus ē not. i. l. sticbū in. §. vsufru. ubi hoc no. ang. j. co. & vic ēt ut hēs p⁹ bar. §. e. i. l. cū qs & q. q̄ dixi i. d. §. q fibi. & ad bar. hic p istū tex. adde bal. in. d. l. pater. vbi istud itelligiē eē uerū quo ad debitores sciētes cōditionē deterioratā. ꝟz qd si effect⁹ fuerit furiosus: idē dicas fm bal. i. l. i. i ul. col. C. de senten. Et adde q; si mutat statū icōpassibilē mādato uel i quo pōt dñs minus q̄z pus reuocaē mādatū ꝟz bal. i. d. l. mādatū. m. vj. col. & ibi ponit multos casus.

f Oc iure. Jaco. de are. Itē cū bar. cui⁹ opi. ē uerior: tz bal. i. l. falsus. in. ij. col. C. de fur. & i. l. i. C. qui. res iud. nō no. & in. l. q; qs. in pri. C. de pcur. & i. l. nā & nocere. et ibi ang. §. d pac. & adde tex. i. l. solutū. §. solutā. §. de pigno. act. & no. i. l. fideicōmis. §. si rē. ff. de leg. iij. Contrariū tenuit spe. i ti. d pcu. §. ut aūt. ver. verū ad euitādas. p tex. & gl. i. d. l. iij. sed opi. bar. ē uerior & facit. l. uerbū exacte. d vbo. sig. & uide bal. i. l. itē magistris. i lec. antiqua. §. de pactis. & ibi alex. Et adde q; exigere ēt ueri ficaē i spōte soluēte. vt in d. l. si cū dotē. §. si post. so. matri. uide ibi imol. & uide bar. i l. i. i ulti. col. C. de sentē. & hāc. l. limita: nisi pcur. habeat liberā administrationē illius cāe: qa tunc poterit trāsigere & sortiⁿ solutionē recipe: ut i. ca. q ad agēdū de pcu. lib. vj. i fi. sec⁹ si in instrumēto continet. Cōcedimus i pdictis plenā & liberaz administrationē qa tūc intelligeē liberā soluz super instantia nō super cā. Nec pōt solutionē recipe ut singula. dixit bar. in. l. q rome. §. calimach⁹ de vbo. obli. & pdicta uera quādo habuit administrationē certe cāe specialiter nominate: secus si fuerit constitutus pcurator ad cām quā talis est habiturus cū tali: quia tunc intelligit solā de lite seu instantia: & quo ad illa tantū dicitur talis habere liberā administrationē fm bar. in. d. §. calimachus. quod bene no. & pungit raph. hic non tamen firmat. ADDE an habēs mādatū adagendū & exigendū possit recipere a sponte soluente. pau. de ca. cōsilio. xlvij.

g Plus placet. Adde quod habetur in. l. si procurator meus. & quod ibi no. barto. §. de procurato.

mō quo ligat. h. d. Op. de. l. sicut. & l. i oibus §. e. so. q; hic dr pōt dissolui nō negat qn & alijs modis possit dissolui: utputa cōfusione uel alijs modis.

s **I stipulatus.** Heres adiecti nō pōt solutionē recipe. h. d. Quero q̄ ē rō. dicūt qdā q; more adiecti vr reuocatū mādatū qd glo. reprēdit & bñ ut habes i glo. Dicit ergo q; rō ē ista: qa solutio put i psona adiecti cōferr ē mere facti: iō ad heredē nō trāsit: ut. l. q heredi. i prin. §. de cōdi. & demō. dixi i. l. eū q. §. qui sibi §. de verbo. obli.

Si lacē. Res idiuidua quo ad solutionē pōt qbusdā ex heredib⁹ solui mādato iudicis. h. d. ē pulcher casus & menti tenēdus. Quidā dicūt p hūc tex. q; actio depositi nō nascit nisi dolo cōmisso. ꝟz glo. dic & melius q; obligatio & actio ad rei restitutionē stati nascit facto deposito. sed actio rōne doli nō oritur nisi dolo cōmisso: qd dic ut habes i glo.[b]

Ex. l. sequenti.

Procurator cēsetur reuocatus si post mādatū effectus est ribaldus.

s **I cū cornelius.** Pactum de soluēdo tertio ex iteruallo appositū idē opat qd simplex mādatū. h. d. singularis lex & mēti tenēda quā nescio alibi. No. text. ibi nec cām[b] habuisset &c. No. q; dixi i sūmario. facit ad hoc. §. de dona. l. hoc iure. §. si qs ōdit. Op. §. e. l. vo pcuratori. so. aliud i adiecto tpe stipulatiōis cōtracte. aliud i isto pacto ex iteruallo apposito qd dic: ut dixi i. d. §. si qs ōdit. Itē op. C. de iure do. l. ij. & l. cū maritus. §. fi. §. de pac. do. sol. ibi ille cui ōbebat solui fuit stipulatus hic secus. Ultio ex hac. l. no. duo. prio hēs hic casū. q. not. §. de pac. l. i. q; si pmittis mihi q; dabis illi tertio nullū ius q̄rit. Itē p fi. h⁹. l. determinat dy. & alij doc. q; si p⁹ mādatū fcm pcu. ē fact⁹ qdā ribaldus uel inimicus[e] uel alias cōditionē mutauit i deterius: q; vr eo ipo reuocatū mādatū: ut hic & l. cū quis. i prin. §. eo. ti. & hoc tenet Li. C. de fur. l. falsus. i prima questione.

s **I tuo seruo.** Qui soluit ōbitū naturaliter tm̄ non repetit. h. d.

e **Sisti.** Op. de. l. cū qs. §. d peculio. §. e. so. itellige prin. huius. l. q; lis pēdet uel absolutus est dñs: qa i peculio nihil erat. uel soluit certā ptez non sufficientē ad debitū: secus si soluisset totū ut in contrario.

s **Olidū.** Ibi nō minus quāt i rate q̄ die. dic. iō si offeratur post diem non teneor recipe sine interesse secundū Ja. de are.

Ex. l. sequenti.

An pcu. hns mādatū ad exigēdū possit solutionē recipe: ibi. Tñ. Et an pcur. possit actionē iudicati itētare. Et an pcu. ad lites pñtes & futu. possit peteē sniaz executiōi mandari: ibi. Uero.

b **Oc iure.** Procuratori litis nō pōt solui nisi ad hoc datus sit. h. d. no. l. No. q; pcuratori litis nō pōt solui. simile i. l. ꝟz si tm̄. §. de pac. fo not. q; pcuratori nō daē actio iudicati. Ad pmū dictū op. de. l. iiij. C. de noua. & d solu. l. iductū. sol. Jaco. de are. ibi fuit dat⁹ pcurator ad exigēdū qd vbū iportat ab initio extorqre: ut. l. fideicōmissa. §. si rē. §. de. l. iij. iō ei pōt solui. hic fuit dat⁹ simpliciter ad agēdū fm euz: qd satis placet. Tñ ptra hoc op. de. l. iij. §. soma. & qd ibi no. ubi vbū exigēdi non cōtinet q; possit recipe solutionē. Rñ. mādatū de exigēdo qñqz fit suo uel alij q i iudicio eē nō pōt: & tūc sine dubio referr ut solutionē possit recipe. nā ad actū iudicialē nō pōt referri: qa suus nō pōt expiri i iudicio: ut. §. e. l. si qs suo. Aut referr ad liberū. & tūc aut referr simpliciter aut cū adiūcto. Prio casu itelligiē q; possit agere & solutionem recipe: ut. l. iiij. C. de dona. & l. iductuz. de solu. aut pferr cū adiūcto: & tūc aut adiūgiē actui experiūdi i iudicio: ut si dico facio pcuratorez ad agendū exigēdū &c. & tūc sine dubio iportat: ut solutionē possit recipe: alias nihil iportaret. aut adiūgiē vbū recipiēdi solutionē: ut facio te pcuratorē ad exigēdū & solutionē recipiēdū &c. & tūc sine dubio vbū exigēdi nō cōtinet q; possit solutionē recipe: qa ppter expssionē alteri⁹ appet pferētē noluisse sub illo vbo ad exigēdū cōprehēdi q; possit solutionez recipe. & ita loqr. l. iij. §. so. matri. Itē op. de. l. cū qs. §. si debito rē. & l. si vo pcuratori. §. e. So. ibi loquit i gñali pcuratore oium bonoz. hic loqtur i pcura. ad litē tm̄. & iō dico q; si pcurator esset ad lites & alias gñalis ei nō posset solui ex uigore illi⁹ mādati: qd hz ad lites: ꝟz ex uigore gñalis mādati ei posset solui: ut i cōtrarijs. Hoc ēt appet i tutore cui lz litis exercitiū sit mādatū: tm̄ ei pōt solui ex uigore gñalis administratiōis: ut. l. q; si forte. §. i. §. eo. Uenio ad fm dictū. dr hic q; pcurator nō hz actionē iudicati: imo hz lz ope exceptiōis repellaē: ut. l. si pcurator. §. de procur. ubi dr q; hz actionē iudicati: lz exceptiōe repellaē. potes dicere q; ibi loqtur de exceptiōe facti uel itētionis. uel dic q; pcurator hz actionē iudicati directā. utilis aūt cōpetit dño sine cessiōe: ut. l. i cāe. i fi. §. d pcur. iō pcurator agēs iudicati exceptione repellit. & qd hic dr q; ei actio iudicati nō datur: itelligo ope exceptiōis & hoc pl⁹ placet[g] qa repio ecōtra qñ pcurator ē cōdēnatus q; ipe teneē directa & dñs utili: ut. l. iiij. §. si ex cōuētiōe. §. de re iudi. & ibi no. in ulti. glo. §. & tm̄ cōstat q; in pcuratorē actio iudicati nō datur: ut. d. l. iiij. i prin. d regu. iur. Cōtra hoc op. de. l. ij. & iij.

a ¶ Formatione libelli. uide in glo. i. l. rescriptũ. ꝑ. de pactis.
b ¶ Solutione recipere. idẽ tꝫ bar. in l. si tãtũ. ꝑ. d pactis.
c Ilie. ¶ Ti de ad hº l. itellectũ. l. vo ⁊ qõ ibi scripsi. ꝑ. eo. ⁊ bal. in. l. q in aliena. §. quãq̃z. ꝑ. de nego. gest.
d ¶ Notabilis. l. Et no. hic tex. ꝙ mater nõ ẽ legitima administratrix bonoꝝ: vt alle. bal. in. l. qui alienã. C. de pcur. ⁊ d intellectu huius. l. uid bal. pº bar. in. l. si vt ppõis. C. de rei uẽ. bñ põt eẽ cõmissoria. i. si bi committi admistratio bonorũ: tã p tutores q̃z p alios. l. si mater. ⁊ ibi bal. C. ad uellei. ⁊ uide in. d. l. q i aliena. §. quãq̃z. de neg. ge. ADDE ꝙ pulcre cõsuluit bal. cõsilio. cccc. xxviiij. iiij. li. p quadam ducissa.
e I ex pluribus. una glo. Ad de bar. in. l. in stipulationibº. de do. ⁊ qõ ibi dixi ⁊ uide bal. i l. ẋctibus. in iij. q. in prin. C. de nõ nu. pe. ⁊ in. l. pecunie. C. de solu. ⁊ ibi inter alia dicit ꝙ talis confessio probat naturalẽ numerationẽ si nõ põt opponi exceptio nõ numerate pecunie. ⁊ uide bar. i. l. si ita stipulaꝰ. §. grisogonus. ꝑ. de ꝟ. obli. ⁊ pau. de cast. hic q clare loqtur ⁊ distinguit.
f ¶ Luius acceptil. Facta acceptilatione nõ potest opponi exceptio nõ nu. pecu. ⁊ circa ea q̃ hic dicit bar. uidetur forte cogitandũ. per id qõ ipsemet no in. l. aurelius. §. gaius. de li. be. lega. i ꝟ. idez p declaratione. ⁊ uide barto. ⁊ Imol. in. d. l. acceptilatũ §. i. j. tit. i. h allega. uide eum.
g ¶ Luciusꝰ ticiº. uide no. bal. in. l. i. C. eo. tit.
h ¶ Lucius. op. uide bal. i. l. iperator. de stat. ho. q allegat glo. istã p singu. Et no. ꝙ in instrumẽtis si opº ẽ debꝫ apponi hora ne uagek in icerto. ⁊ ita alle. bal. in. l. pscriptiõe. i viij. colũ. C. si cõtra ius uel uti. pub. uide qõ no. bal. in. l. petẽs. in. x. col. C. d pactis. ꝙ si reperiũtur aliqua instrumẽta cõfecta i codez dic ⁊ cũ eisdez testibus psumũtur facta incõtinẽti: unũ post aliud. et ad hanc glo. bñ facit qõ no. bal. in. d. l. si qs eũ. d vul. ⁊ pup. ⁊ de hoc an expediat i instrumento apponere horã. uide Jo. an. in addi. spe. de instru. edit. §. breuiter in addi. inci. hora ⁊c. qõ not.
i I debitor. mihi pro alio. Uide quod nota. bal. in l. si. C. de cõsti. pec.

ꝑ. de admi. tuto. so. tutor hꝫ administrationẽ generalẽ nõ solũ ad lites. ⁊ iõ põt actionẽ iudicati intẽtare ex uigore gñalis administratiõis sibi concesse. idẽ dico i pcura. q hꝫ mandatũ ad lites: ⁊ alias haberet gñale mãdatũ. nã ex uigore istius mãdati gñalis posset actionẽ iudicati itẽtare. et hoc ppetuo tene mẽti. nã semel i ciuitate ista diceba ꝙ pcurator ad lites non poterat petere ꝙ snia mãdareť executiõi. hoc tñ intelligo uez q̃ñ petit executionẽ snie i q̃ ipe fuit pcura. nã snia lata finitũ ẽ eiº mãdatũ. ita loqť hic ⁊ iã noua lis icepit eẽ. sꝫ snias latas añ mãdatũ sibi fcñ nõ uideo q̃re nõ posset petere mãdari executioni uel q̃re actionẽ iudicati itẽtare nõ possit cũ istud aliquo respectu possit dici lis ⁊ litis exercitiũ ẽ mãdatũ. Et idẽ dico si eẽt factº pcurator ad lites p̃sentes ⁊ futuras ꝙ petere possit executiõi snìam mãdari ⁊ actionẽ iudicati itẽtare ex uigore mãdati ad lites futuras nõ ex uigore simplicis mãdati. p hoc facit qõ no. gl. ⁊ ego clariº dixi i. l. dãni. §. si is q uicinas. ꝑ. de dã. ifec. ⁊ hec sunt multũ utilia ad formationẽ libelliª. nã pcurator q ẽ ad agẽdũ ⁊ nõ põt solutionẽ recipe dꝫ cõcludeť i libello reũ cõdẽnari sibi: ut. l. i. C. d sen. ⁊ dãdũ ⁊ soluẽdũ dño uel alij legitie recipiẽti p eo. nã si peteret reũ cõdẽnari ad dãdũ sibi nõ pcederet libellº nisi i casu i quo posset solutionẽ recipeᵇ: ut dcñ ẽ sup̃. ⁊ eodẽ mõ q̃ñ pcura. itẽtaret actionẽ iudicati uel peteret executionẽ snie. sꝫ si sibi ñ põt solui dꝫ petere cogi ad soluẽdũ dño. p hoc fac qõ dixi i cõjũcta psona i. l. vo pcura. ꝑ. eo. ti.

q **Uodlibet.** ¶ Op. de. l. si is cui. §. fi. j. e. t. so. ꝙ dť hic qõlibꝫ debitũ itellige qõ posit ab initio exigi. nã si ẽ debitũ qõ nõ possit exigi non uidetur mãdatũ ꝙ exigatur.

Ex. l. sequenti.

¶ An soluẽs negociorũ gestori bñ soluat. Et p cur. bñs mãdatũ ad uẽdẽdũ cẽseť habere mandatum ad solutionẽ recipiendam.

f **Ilie.** ¶ Ex re pupilli p exneũ nõ tutorẽ sibi nõ q̃riť nisi i subsidiũ. h. d. ⁊ ẽ notabilis. l. º ¶ Op. d. l. q i aliena. §. quãq̃. de neg. gest. ⁊. l. q hominẽ. §. si nullo. ꝑ. e. ⁊. l. si qs offerẽti. i prin. ꝑ. e. Sol. dicũt qdã hic ignorauit d̃bitor soluẽs istũ eẽ negociorũ gestorẽ i ꝯrarijs sciuit. sꝫ certe iste tex. loqť ẽt i sciẽte: ut i fi. l. pꝫ q̃re gl. soluit aliter ꝙ hic solutũ ẽ negociorũ gestori ex posteriori cõtractu: ibi ex pcedẽti. ita dicit glo. sꝫ qd vult dicere gl. ista? Rñ. hic solutũ ẽ ex posteriori cõtractu. s. celebrato cũ mere negociorũ gestore: ibi ex pcedẽte cũ gestore negociorũ nõ cõtracto. ista ẽ ꝟba so. quaꝫ no. nã de pcu. an sibi possit solui habuistis multa specialiter i. l. hoc iure. ꝑ. e. ti. Itẽ habuistis ꝙ pcuratori dato ad cõtrahẽdũ põt solui ex uigore illiº cõtractus. q. n. mãdat ꝙ cõtrahat uť mãdare ꝙ recipiat solutionẽ. ꝑ. e. l. ꝙ ꝟuus: ⁊ iõ qui hꝫ mãdatũ ad uẽdẽdũ hꝫ mãdatũ ad solutionẽ recipiẽdã: sꝫ de negociorũ gestore i nulla pte habes expssũ sicuti hic. aut eni soluiť neg. gest. illõ qõ alias d̃bebať dño absqꝫ fcõ sui gestoris ⁊ nõ põt solui ei: ut. d. l. q i aliena. §. quãq̃. ꝑ. de neg. ge. ⁊. l. q hoiem. §. si nullo. ꝑ. e. cũ si. aut d̃bebať dño ex cõtractu celebrato cũ ipo gestore. ⁊ tunc aut soluẽs ignorabat hoc ad dñꝫ ptinere ⁊ idistincte liberať: ut hic. aut sciebat: ⁊ tũc aut gestor ẽ soluẽdo ⁊ liberať: aut nõ ẽ soluẽdo ⁊ nõ liberatur: ut hic. ⁊ hãc doctrinã nescio alibi ita bñ sicẽ hẽmus hic. ¶ Ultio op. ꝙ isti argẽtarij i distincte teneanť pupille: qa ex re pupilli q̃ritur sibi actio p aliũ: ut. l. si ut pponis. C. de rei uen. ergo fuit illi pupille q̃sita actio icõtinẽti. qdã hoc fatẽtur. alij dicũt: ⁊ hoc tꝫ glo. hic ꝙ illõ ẽ uez i tutore p quẽ q̃ritur pupillo ex re sua idistincte ẽt si pupilli noie nõ cõtraheret: sꝫ p exneũ nõ q̃ritur pupillo nisi i subsidiũ. hic ẽ no. casus i. l. nr̃a. hoc ẽt tꝫ Ja. de are. ꝑ. qñ ex fcõ tu. l. ij. ⁊ ibi ipe hoc no. qõ tene mẽti.

Ex. l. sequẽti.

¶ Quid iportent ista ꝟba cõfiteor me habuisse ⁊ habere.

g **I ex pluribus.** ¶ Ista ẽ bona. l. ⁊ breuiter. h. d. clausula gñalis restringitur ad specificatã tñ si hoc põt fieri salua rõne recti ꝟmõis. h. d. no. l. ¶ Op. ꝙ clausula gñalis referatur ad oia: ut. j. ti. i. l. pluribus. sol. hic põt referri ad specificata tñ salua rõne recti ꝟmõis. ibi secº ita dꝫ itelligi qõ no. i. l. empt. §. lucº. ꝑ. d pac. ⁊ ibi plene dixi i. l. aureliº. §. gaio. ꝑ. d. libe. leg. ¶ Ulteriº q̃ro ista ꝟba ꝯfiteor me habuisse ⁊ hr̃e ⁊c. quid iportãt una glo. ᶜhic dicit ꝙ iportãt remissionẽ p pactũ. ⁊ ẽ gl. sup ꝟ. gaia. alia gl. in hoc eo. §. dicit ꝙ ista ꝟba bñt uim cuiusdã cõfessiõis facte sub spe future numeratiõis: ⁊ iõ infra. xxx. dies posset opponi exceptõ nõ numerate pecunie. ⁊ ẽ fi. gl. hº. §. qd dicemº. Rñ. ⁊ dico ꝙ i casu nr̃i. §. nõ vť fcã spe futuť nũeratiõis qõ appet qa dixit accepto tulisse cuiº acceptil. ᶠnatura ẽ ut qs cõfiteatur se accepisse lꝫ nõ accepit. nec põt oppõi exceptio nõ nume. pe. casus ẽ. j. d acceptil. l. si acceptilatũ. ⁊ iõ dicit donationez p acceptil. fieri: ut. l. mortis cã capitur in fi. ꝑ. d donatione. cau. mor. secus eẽt in alia simplici cõfessiõe.

Lutius ticius. ¶ Ille q hꝫ mãdatũ recipiendi solutionẽ ex certa cã nõ põt ex alia cã r̃cipe. h. d. ¶ Op. ꝙ d̃bitor possit eligere i quã cãꝫ vult: vt ꝑ. e. l. i. dicit gl. illud uez i creditoť p̃sente: sꝫ hic mißat pcura. in unã cãꝫ tñ. iõ in aliã cãm nõ põt sibi solui. ista solu. ẽ optia. uel dic soluẽs uolebat cãꝫ eligere ex interuallo qõ nõ lꝫ. cũ. n. pcessisset petitio limitata: ut solueret in certã cãm ⁊ fuerit secuta indeterminata: solutio dꝫ limitari secũdũ pcedẽtẽ petitionẽ: ut. l. fi fideiussor. §. i. ꝑ. de interro. ac. ⁊ insti. de inuti. stip. §. preterea.

Lucius. ¶ Simplex solutio referť ad cãm antiqorẽ si utraqꝫ ẽ usuraria: lꝫ una grauiorib̃ pregrauet usuris. h. d. ¶ Op. ᵇꝙ debeat inspici cã grauior: ut. ꝑ. e. l. i. cũ. l. se. Rñ. hic utraqꝫ cã erat usuraria nec attenditur ꝙ una p̃grauetur maiori põderi usuraruꝫ qõ ẽ no. ¶ Itẽ op. ꝙ. hic nulla sit cã uetustior: quia q̃libet est cõtracta eadẽ die: ut hic dicitur. so. nõ debet inspici dies obligationis cõtracte: sed dies solutionis. quod tene menti.

f **Ilius.** ¶ Solu. fcã ei heredi q postea p in iteg. resti. est absolutus liberat debitorem. h. d.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui pmittit mihi pro alio me mandante est tutus contra me doli excep.

s **I debitor.** ¶ Per nouationẽ debitor i uitus ⁊ ꝯtradicẽs poterit liberari. h. d. ¶ No. ꝙ ille q promittit mihi pro alio me mandante est tutus cõtra me doli. excep. tene mẽti.

s **I mihi.** ¶ Manumissio similis ẽ morti. h. d. ¶ Op. de. l. si hoiem. ꝑ. de edil. edic. So. manumisso nõ ẽ similis morti p oia: ut ibi. ¶ Itez opp. de condi. inde. l. neratius. solue ut ibi.

Ex. l. sequenti.

¶ An cũ cessionarius agit debeat exprimere utrũ agat utili uel directa. Et an de ĩstro cessiõis debeat fieri copia añ litem contestatam.

s **I duo rei.** ¶ Obligatio principalis p cõfusionẽ extĩguit accessoriã: secus ĩ alia pte pricipali. Itẽ cui ad idẽ cõpetũt due actiões dz exprimere quã intẽtat. h. d. ¶ Op. de. l. si duo. s̃. de arbi. ubi pactũ uni⁹ alteri nocet. so. hic nõ erãt socij ibi sic. qõ dic ut plene dixi sup õ de duo. reis. l. ex duobus. ¶ Circa hãc. l. formãt qdaz qõnẽ utrũ qũ cessionari⁹ agit debeat exprimere utrum agat utili uel directa. ⁊ Uber. de bobio dicebat q̃ õbebat exprimere p hãc. l. idẽ tz Bi. ĩ. l. si mihi. ĩ prin. s̃. de leg. i. ⁊ assignãt rõnẽ: qa põt esse q̃ cõtra utilẽ obstaret exceptio q̃ nõ obstaret cõtra directã ⁊ ecõtra. hoc ultimũ qõ põt eẽ q̃ exceptio q̃ obstaret directe actiõi ⁊ nõ utili. ⁊ ecõtra põit Bi. in. c. p possessore. de reg. iur. li. vi. ⁊ no. p glo. ĩ. l. quotiẽs. circa prin. s̃. de admi. tu. p baf p tex. ĩ glo. in. l. cũ mãcipiũ. circa fi. s̃. de edil. edic. de hac. q. habes in Spe. de pcura. §. seqtur. uer. sed si q̃raf. ⁊ ꝟsi. se. ego tñ cõsuet⁹ sum dicere q̃ ego non uideo q̃liter hoc possit pcedere. nã ille q ĩtẽtat directas actiões intẽtat eas pcuratorio noĩe cedẽtis: ut. l. plane. s̃. fa. herc. ille q intẽtat utiles: lz narrationẽ fundet ex psona alteri⁹: tñ cõcludit reũ condẽnari sibi uel simpliciter uel suo noĩe qõ ẽ idẽ: qõ pbaf. C. de pcura. l. q stipẽdia. uñ nõ possuz uidere q̃ ex libello nõ appareat q̃ intẽtet directã uel utilẽ. sz si ex libello nõ apperet tenerẽ opi. p̃dictoꝝ. ¶ Sz possz q̃ri an de ĩstrumẽto^b cessionis debeat fieri copia añ lit. cõte. Istã qõnẽ disputauit Jaco. bu. ⁊ determinauit sic. aut agit directo nomine cedẽtis. ⁊ tũc qa aut pcuratorio noĩe dz añ oĩa facere fidẽ de ĩnstro cessiõis: sicut alius procurator simplex: qa alias sua psona nõ ẽ legitima. aut agit utili nomine suo: ⁊ tunc nõ debet facere copiam. ⁊ istã. q. põit Spe. uidetur mihi ĩ ti. de cessi. acti.

s **I is cui.** ¶ Numeratio pecunie alienẽ liberationẽ uel obligationẽ nõ parit nisi ea cõsumpta uel dñio satisfacto. creditor tñ agẽs id restituere tenef. h. d. ¶ Opp. s̃. e. l. si alieno. so. hec supplef p illã: qa hoc ẽ uerũ nisi nũmi eẽnt cõmixti. ¶ Itẽ op. q̃ fideiussor possit agef anteq̃ cõueniaf: qa id sibi abesse uidef ĩ quo ẽ obligatus: ut. l. si mãdato. §. i. s̃. man. so. illud uez est qũ mediãte obligatiõe fideiussoris debitor ẽ liberatus: ut. l. cõtraria. ⁊. l. si is q negocia. s̃. man. sz hic p talẽ obligationẽ fideiussoris debitor nõ liberatur. ergo ⁊c.

Ex. §. sequenti.

¶ Debiti appellatiõe uẽit illõ qõ exigi põt. Et si testator mãdauit reddi cuicũqz debẽti recipere non debet audiri creditor qui except. potest repelli.

Flauius. ¶ Solutũ simpliciter uidef solutũ ĩ cãm efficacẽ. ⁊ mãdatũ de soluẽdo ad cãm efficacẽ uidef directũ. h. d. ista. l. no. tex. ibi qa nõ ẽ ꝟsimile ⁊c. ¶ Not. q̃ appellatiõe õbiti simpliciter fcã refertur ad debitũ qõ põt exigi. aliud nõ dr debitũ pprie sz abusiue: ut. l. si fideiuf. §. fideiuf. s̃. de fideiuf. ¶ Ultio no.⁹ q̃ mãdatũ simpliciter de soluendo referf ad debitũ qõ põt exigi. ¶ Cõtra pm ũ opp. de. l. qb⁹ dieb⁹. §. dñs. s̃. de cõdi. ⁊ de. so. ibi ꝟbũ debiti referf ad ꝟuũ q nõ põt teneri ciuiliter. uñ de necessitate dz ĩtelligi de naturali. ¶ Ultio iste tex. ĩ fi. facit ad qõnẽ de eo q mãdauit ĩ testõ suo reddi cuiqz debenti recipe q̃ ex illo testõ nõ dz audiri creditor q exceptiõe poterat repelli forte ppter cursũ decẽnij ex forma statuti b⁹ ciuitatis. p hoc. l. legaui. ⁊ ibi dixi. s̃. de libe. le.

Ex. l. sequenti.

¶ Quando electio est creditoris una re perempta an alia peti possit: ibi. Habes ergo. Et quid quando electio est debitoris: ibi. Reassume.

s **Tichum.** ¶ In obligatione alternatiua sine culpa debitoris altera re pempta ĩ supstite obligatio tãtuz durat. idẽ si ultior pijt ei⁹ fcõ. ⁊ p iteritũ alteri⁹ postea cõtingentẽ liberaf debitor a directa: sed ad extimationẽ prioris utiliter conuenif. h. di. Ista lex diuidif. prio qũ erat electio creditoris. ꝟo qũ erat electio õbitoris. ꝟa ibi. q̃ si pmissor ⁊c. Itẽ ꝟa subdiuidif ĩ tres ptes. pria quãdo una ex reb⁹ alternatiue õbitis pijt sine culpa pmissoris. ꝟa qũ pijt culpa pmissoris. tertia qũ una pijt culpa pmissoris alia sine culpa. ꝟa ibi eniuero. tertia ibi tñ ⁊ si alter. tex. ibi nõ cõmiserit stipulationẽ. i. nõ fuit ĩ mora. ¶ Examinem⁹ hoc prin. p pticulas. Ex prio dicto no. q̃ qũ ẽ electio creditoris una re pempta illa q̃ supest põt peti nisi mora p̃cesserit: quia tũc mortu⁹ tm põt peti. ¶ Op. q̃ possit peti ẽt mortu⁹: ut. l. si ꝟuũ. §. fi. s̃. de ꝟbo. ob. solu. ibi loqtur qũ decessit post morã. sz istud prin. qũ añ morã õcessit. ¶ Secũdo op. q̃ quãdo decessit p⁹ morã possit creditor petere eũ q supuiuit: qa lz ei uariare: ut. l. si qs stipulatus sit stichũ. s̃. de ꝟ. ob. so. istud dz ĩtelligi qũ p̃cessit electio ⁊ õbitor fuit ĩ mora p lit. cõte. ita q̃ creditori uariaf nõ lz. alias posset uariare ⁊ eligere uiuentẽ: ut. l. ꝯtra. posset ẽt ĩtelligi hoc qũ aliqs eẽt creditor ex testõ quo casu fcã electiõe uariare nõ põt: ut. l. huiusõi. §. stichũ. s̃. de le. i. ¶ Habes ergo hic qũ electio ẽ creditoris. aut una ex rebus pijt ante electionẽ ⁊ ãte morã: ⁊ solus q supest põt eligi: ut hic ĩnuit. aut post electionẽ ⁊ post morã. ⁊ tũc aut creditor habebat facultatẽ uariãdi: ⁊ tũc adhuc poterit uariare petẽdo uiuẽtẽ uel mortui extimationẽ: ut. l. si qs stipulatus fuerit stichũ. s̃. de. ꝟ. ob. aut non habebat ptãtẽ uariãdi: ⁊ tũc solus ille q ẽ mortuus poterit peti: sic si solus fuisset ĩ obligatiõe: ut ĩ hoc prĩ. ¶ Venio ad ꝟaz ptẽ. dr hic q̃ supest eq̃ põt peti. cõtra ĩ alternatiuis utrũqz dz peti: ut. l. ubi aũt. §. q illõ. s̃. de ꝟ. ob. so. ibi qũ utraqz res supẽ hic quãdo una erat iterẽpta. ¶ Cõtra hoc op. de. l. cũ res. §. q̃ rõne. s̃. de le. i. so. fateor q̃ ille tñ q supuiuit dz peti: vt dictũ ẽ. tñ ille pmissor cuius erat electio liberaf soluẽdo mortui extimationẽ: ut. l. ꝯtra. ¶ Itẽ op. ⁊ vr q̃ debitor sit liberatus p uniusiteritũ absqz sui culpa. p. l. hmõi. §. stichũ. s̃. de le. i. ⁊. l. statulib. §. fi. s̃. de le. ij. gl. dicit hic q̃ hoc ẽ ueruz quãdo una ex reb⁹ pijt ãte electionẽ debitoris: secus si post: ut. ll. cõtrarijs. Aduertatis. ll. cõtrarie loquũtur ĩ ultia uolũtate q̃ electiõe facta stati fit executio a iure: ⁊ trãsferf dominiũ ĩ legatariũ merito ad eũ spectat picu lũ iteritus: sz ĩ cõtractibus nõ ẽ sic. ⁊ iõ re pempta debz pire ipsi debitori cuius ẽ dominiũ: ut. C. de pig. ac. l. pignus. facit. s̃. de le. ij. l. si is cui. sustinẽdo tñ glo. dico q̃ loqtur glo. qũ res pijt post electionẽ õbitoris ⁊ morã creditoris. ⁊ sic merito ad eũ spectabat periculũ. ar. ĩ prĩ. h⁹. l. ⁊. l. si ꝟuũ. §. seqf. s̃. de ꝟ. ob. ¶ Venio ad ꝟ. eniuero. ⁊ ĩ isto ꝟ. ẽ q̃dã gl. sup ꝟbo iterim. que ĩtricat istũ tex. q de se pcedit clare ⁊ plane: iõ de illa gl. nõ curo. ¶ Op. ad tex. nã ꝟz hoc seq̃ref istud icõueniẽs q̃ si mortu⁹ eẽt lõge p̃ciosior nõ posset peti ei⁹ extimatio. ⁊ sic delictũ õbitoris cedet ad cõmodũ ei⁹ qõ ẽ ꝟ hoc pncipiũ ĩ fi. Breuiter gl. itelligit: ut ista absurditas euitef q̃ eo casu quo mortu⁹ erat maioris p̃cij illo casu poterit peti: ⁊ hoc colligif ex rõe tex. ibi qn id p petitore ĩ penaz pmissoris ⁊c. ¶ Ex quo no. q̃ debitor ppter culpã suã priuaf facultate eligẽdi: ⁊ trãsferf ĩ creditorẽ. ¶ Secũdo op. de. l. cũ res. §. q̃ rõne. s̃. de le. i. So. ibi res pijt absqz pmissoris culpa. ¶ Quero circa istũ ꝟ. qũ mortu⁹ erat p̃ciosior qd petet creditor. uf q̃ possit petere solũ uiuẽtẽ: ut hic ĩ tex. ibi q̃uis iterim nõ ali⁹ ⁊c. ꝟz hoc seq̃f istud mirabile q̃ petẽdo uiuũ cõseq̃tur extimationẽ mortui. vel meli⁹ dico q̃ petã mortuũ: ut ei⁹ extimationẽ cõseq̃tur. simile ĩ. l. si ꝟuũ. ĩ fi. s̃. de ꝟ. ob. ⁊ qõ ibi dr ĩ tex. q̃ põt peti solus ille q uiuit: itellige qũ mortu⁹ erat melior. ⁊ istud placet. ¶ Venio ad ꝟ. tñ ⁊

a I duo rei. formãt. q. Quãdo alicui cõpetũt due actiões: an cogaf exprimere qua agit. adõ qõbar. i. l. naturaliter. §. nihil cõe. i. xvj col. s̃. de acq. poss. all. Cy. i. l. fi. C. cõia dele. ⁊ uidebar. i. l. gall⁹. i. §. si ei⁹. in fi. s̃. de li. ⁊ postbu. ⁊ ĩ l. i. i prin. i fi. s̃. de edẽ. ⁊ qõ õbeat exprimere. tz bal. i. l. i. i fi. C. de acti. ⁊ obli. ⁊ in. l. si qs in rẽ. s̃. de procura.

b ¶ Instrumento. uidebar. i. l. q stipẽdia. C. de pcurato

c I is cui. §. flaui⁹. uide no. bartolo. i. d. l. i. circa fi. s̃. si certum pe.

d ¶ Ultimo no. uide tex. in. l. hoc iure. §. si qs ꝟuo. s̃. de dona. fallit ubi debituz non posset õvificari: nisi i naturali õbito. l. dieb⁹. §. dñs de cõdi. ⁊ dmõ.

e ¶ Facit ad q. Si testator mandat solui oĩa debita an ueniant debita p scripta: uide bal. i. l. id qõ paupib⁹. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ illud etiaz tz ⁊ sequitur ludo. i. d. l. si deiusso: obligari. s̃. de fideiusso. Ad cui⁹ ueritatẽ ẽ uidẽdũ an p̃scriptio tollat ipso iure actionez. de quo p bal. ⁊ ang. i. l. i. C. si aduer. cre. ⁊ qõ ibi dixi. ⁊ hic adõ Imol. i. c. fi. de p̃scrip. in xxvij. col. et xij. col. ibi: vbi tz ꝯ bartolo. ⁊ ꝟ de. de ancha. in. d. c. si propter tua debita. de rescrip. i. vj. ⁊ sequif idẽ

in. ca. ad nostram. el. ij. de iurciur. ⁊ vide i. c. ad aures. el. iij. de pscrip. ⁊ dic: ut p ange. i. l. seqf. §. si uiā. s. ō usuc. ⁊ bar. in extrauag. ad reprimē. in ver. fine fig. i fi. ADDE q cū testator mandat solui debita q debz intelligi de efficacibus pau. de cast. consilio. cc. xlv.

a Licbuz. §. aditio naturalis obligatio. Ad de quod no. uoluit bart. in. l. si is qui heredem. de cōdi indeb.

b ¶ Quod vulgo. Et no. glo. hic i v. duntaxat. que vult q appellatione rei ueniant fideiussores quā dānat ludo. in. l. i. s. de fideiuss.

c ¶ Nō transeat. hoc bñ no. p limitatione. d. l. i. s. de fideiuss. ꝑm pau. de cast. ibi sed hic tz cōtrarium.

si alter. op. ⁊ uī q alia re mortua absqz sui culpa: mero iure possit cōueniri pp culpā admissā ī pria: ut. l. si seruū. ī prin. s. de v. ob. solu. illud ē uez qñ una res tm ōbebat. ℔ qñ plures ōbebātur alternatiue. ex quo no. q mora cōmissa ī una ex reb⁹ alternatiue ōbitis nō uī cōmissa ī alia re qō tene mēti. ¶ Ulteri⁹ ad hūc v si. op. dicit ℔ q daī de dolo. ⁊ ꝯra. in. l. mora. s. de v. ob. so. ut ibi. ⁊ l. si fideiussor. s. de dolo. ¶ Reassume ergo qñ ē electio debitoris. aut pijt una de reb⁹ alternatiue debitis. aut utraqz prio casu. aut pijt añ electionē uel p⁹. si añ: aut absqz sui culpa: ⁊ tūc creditor pōt petere solu3 eū q supuiuit: ut hic. debitor v o pōt soluere extimationē mortui: ut. l. cū res. §. q rōne. s. de le. i. si v o sui culpa: tūc aut res q pijt erat uilior ⁊ solū p illū q supest potest peti ⁊ solui: ut hic ī v. eniuero. aut erat pciosior: ⁊ tūc pōt peti ēt mortu⁹ ut ei⁹ extimationē ꝯseqtur: ut ex rōe h⁹ tex. colligī. Si v o pijt p⁹ electionē: tūc aut erāt res debite ex testō ⁊ peūt piculo creditoris cuius erāt iā fcē: ut. l. hmōi. §. sticbū. de le. i. ⁊ l. statulib. §. fi. s. de l. ij. ⁊ l. apud aufidiū. de opti. le. idez itellige nisi culpa ōbitoris pierit. ⁊ tē teneī. l. acqli. qa rē alienā iteremit. Si v o erat ōbitor ex cōtractu. tūc aut p⁹ electionē creditor fuit ī mora recipiēdi: ⁊ idē qa pijt piculo creditoris: ut hic no. ī gl. qō itellige nisi ōbitoris culpa ītercesserit: ut. dixi. ī. l. q decē. ī prī. s. e. si v o creditor nō fuit ī mora: tūc pijt piculo debitoris cui⁹ erat: ut. s. dictū ē. Secūdo casu qñ ābe res pierūt. tūc aut utraqz pijt culpa debitoris: ⁊ tūc trāsferī electio ī creditorē: ut hoc §. eniuero. aut una pijt sui culpa: alia sine culpa. ⁊ tūc aut fuit culpa cōmissa ī re q ultio loco pijt: ⁊ illa tm debebit de stricto iure peti sicut si sola fuisset ī obligatione. ar. h⁹. l. cōiūcta. l. si fuū. ī fi. s. de v. ob. Si v o culpa cōmissa fuit ī re q prio pijt: tūc re ꝑo casu pempta debitor liberaī mero iure: ꝯ actiōe de dolo teneī: ut ℔. ī fi. ¶ Ultio uos habetis ℔ ī fi. h⁹. §. q fideiussor tenetur de eqtate qñ ōbitor sine herede ōcessit. Cōtra ímo uī q teneatur de rigore: ut. l. mortuo. s. de fideiuss. so. illō ē uez hereditate iacēte q sustinet psonā defuncti. merito de rigore fideiussor accedēs teneī. ꝯ ℔ loqtur qñ ōsijt eē spes aditiōis quo casu dicūtur bōa uacātia nec ē psona v a uel ficta ī quā obligatio sustēteī: iō dī de eqtate teneri: ut. l. fine here. ī prī. ō admi. tuto. faē ad hoc qō no. p doc. ī. l. itelligeī. C. ō lui. pig. ¶ Quero dī hic q qñ debitor decessit sine herede fideiussor tenetur. ¶ Quero an de nouo possit itercedere fideiussor q añ nō ītercesserat: ⁊ dic ut dixi ī. l. postq̄. ī prī. ut le. no. ca.

Ex. §. sequenti.

¶ An aditio extīguat obligationē: ⁊ an successio hēat uim solutionis. Et an ille q iefficaciter ē obligat⁹ directa succedat ⁊ efficacī obligato utili cōfirmeī directa. Et an mulier succedēs pncipali amittat bñficiū uelleāi.

Aditio. ¶ In isto. §. ponūtur tres effect⁹ aditionis hereditatis. nā qñqz obligatio extīguitur iure cōfusiōis. qñqz. n. extīguitur iure solutiōis. qñqz obligationē cōfirmat. Ex prio dicto no. q aditio extīguit obligationē iure cōfusiōis qō ē uez qñ p hoc heres nō dānificatur nec ē necesse ei ut habeatur loco solutiōis ad euitādū danū: ut dixi. s. ō fideiuss. l. uráni⁹. ⁊ l. heres a debitore. §. fi. e. ti. ¶ Ex v o dicto no. q successio extīguit obliga. iure solu. qō ē iō qa hic tractabaī ō ponēda rōe iter heredes ⁊ legatarios p deducēda fal. uel trebel. ⁊ iō nisi uim solutiōis hēret hereī dānificareī: qa naturalis obligatio alias effectū hē nō pōt nisi fiat solutio. merito loco solutiōis cedit: ut. l. si ei. s. de euic. ⁊ qō dixi uobis ī. l. uráni⁹. ¶ Ex tertio dicto no. q qñ ille q teneī directa iefficaciter succedit ei q teneī utili ⁊ efficaciter pria directa ꝯfirmaī. sicuti enī pncipalis extīguit accessoriā: ut. l. si duo. ī fi. s. e. ⁊ l. generaliter. s. de fideiuss. ita directa extīguit utilē: ut hic: ⁊ l. si heres. ī prī. s. ad treb. rō aūt q̄re illa exceptio extīguī ē: qa cessat ei⁹ eqtas. ¶ Ulteri⁹ no. q qñ mulier itercedēs succedit reo pricipali extīguī exceptio uell. rō qa cessat ei⁹ eqtas. ¶ Ad istud op. ímo qñ fideiuss. succedit pncipali extīguī accessoria ⁊ remanet pricipalis: ut. l. si duo. ī prī. s. e. ⁊. l. gñaliter de fideiuss. so. itellige q mulier hic ītercessit pncipaliter ī se obligationē suscipiēdo: ut gl. dicē. ¶ Itē opp. q ab initio nō ualet: tractu tpis nō cōfirmaī: ut. l. qō ab initio. eī de reg. iu. li. vj. gl. soluit: uel melius dic ut no. p Bi. in. c. nō confirmatur. extra de regu. iu. li. vi.

Ex. §. sequenti.

¶ An cū fideiussor succedit ōbitori extīguaī obli. fideiussoria: ibi. Reassume. Et cū fideiussor succedit pricipali cū beneficio iuētarij: an teneaī: uide ī fi.

Quod uulgo [b] ✦ Iste ē difficilis. §. multū ⁊ iste. §. ī v. ecōtrario bz duplicē lfam. fz unā ē ibi una tm negatio. ꝑm aliā ē ibi negatio duplex, put ē una negatio. Iste. §. diuidiī ī duas ptes. pria loquiī qñ fideiussor succedit debitori efficaciter obligato. ꝑa loqī qñ fideiussor succedit debitori tuto exceptiōe trāsitoria ad heredes nō ad fideiuss. ꝑa ibi ecōtrario ⁊c. ⁊ ꝑm istā pone casū ⁊ lege lfam. tex. ibi dūtaxat. dicē gl. ī. oīno subaudi ita q nulla obstet exceptio: ut ī fi. eiusdē gl. ¶ Ulcio ad v si. ecōtrario, put ē una negatio tm. tex. dicē sic ecōtrario nō pōt dici tolli fideiuss. obli. ⁊c. fz quā lfaz ista ps subdiuidiī ī duas ptes. pria pōit dcm. ꝑa exēplū. ꝑa ibi. nā si miori ⁊c. ꝯ fz aliā lec., put ē hic duplex negatio dicē sic: ecōtrario non pt dici nō tolli fideiuss. obli. ⁊c. ⁊ fz hāc lec. legiī duob⁹ modis. uno mō q prio loqī iste v. ecōtrario qñ fideiussor succedit debitori tuto except. psonali nō trāsitoria ad heredes neqz ad fideiussores. Secūdo istud pbaī p simile qñ fideiussor succedit ōbitori tuto except. psonali trāsitoria ad heredes nō tm ad fideiuss. ut bñficiū restitutiōis ī ite. ista lec. tāgiī ī glo. puula sup v bo ōfensionē. alio mō legi pōt q totū loqī uno casu. ⁊ primo pōat dcm ī gñe. ꝑo exēplū. ⁊ ista lec. tāgiī ī glo. sup v bo ecōtrario. tex. ibi retineī. i. cōꝑuare fz io. uel. i. ipedire quomin⁹ sortiaī effectū suū: sicē dī ī vulgari. teneas ipz ne faciat tale qd. i. ipedias ipz fz Ruge. ita apostillabat dñs Oldra. Aduertatis pmā lec., put ē una negatio tm tz Ruge. ex q̄ no. q pp bñficiū restitutiōis in itegrū qō cōpetit pricipali cōseruaī obli. fideiuss. ne extīguaī successiōe. ¶ Cōtra istā lec. op. de lfa q dicē retinere fideiuss. obli. fz Ruge. expōit retineī. i. ipediī quomin⁹ sortiaī effectū suū: ut dixi. ¶ Itē ꝯ istā lec. op. de lfa q dicē ī fine q auxiliū restōnis fideiussori cōpetit. dicē Ruge. uez ē si ꝯueniaī: ut heres. sec⁹ si cōueniaī ut fideiussor. Itē ꝯ istā lec. ē alia lec. h⁹. §., put ē hic duplex negatio. fz ad istā lec. rñdet Rug. q nō ē bōa. alij tm p hāc lfaz, put ē duplex negatio dānāt opi. Rug. ⁊ ēt pp v bū retineī ⁊ pp finē h⁹. §. ⁊ sic tenēt opi. directe ꝯriā q bñficiū restōnis qō cōpetebat pricipali nō īpedit qn extinguaī obligatio fideiuss. ¶ Ad hāc lec. op. ⁊ uī q bñficiū restōnis nō trāseat ad fideiuss. ut. l. si mior. s. ō pcur. ⁊ C. de fideiuss. mi. l. i. ⁊ ij. soluūt qdā q illō uez ē nisi fideiussor succedat miori. ⁊ istā opi. tenet gl. ⁊ q̄si oēs. alij dicūt q hoc dz itelligi ī illis casibus ī qb⁹ bñficiū trāsit ad fideiussorē: ut si dol⁹ creditoris ītercessit: uel aliaī: ut no. ī. ll. ꝯrijs. Sz ista lec. eēt v a ī se: tm nō haberet dubiū. qd dicemus. cōiter teneī opi. gl. mihi v o uī q q̄libz opi. pōt eē v a ī suo casu. nā tu ōbes scire q tūc cōmū successiōe extīguiī obligatio fideiuss. qñ p hoc cōditio creditori ōterior nō fit: ut. l. heres a ōbitoī. §. q si hic ꝑu⁹. s. de fideiuss. ⁊ l. debitoī. s. de sepa. Ad p positū lz bñficiū restōnis nō trāseat ad fideiussorē. tm si fideiussor eēt habitur⁹ regressū ꝯ minorē minor posset assumere defēsionē p fideiussoī suo ⁊ uti ꝯ creditorē iuitū bñficio restōnis: ut. l. idēqz. §. gñaliter. s. man. sec⁹ si nō eēt habitur⁹ regressū. ⁊ isto casu itelligo opi. gl. ⁊ alioz q dicūt obli. fideiuss. extīgui: qa p hoc cōditio creditoris nō fit deterior: qñ ipsemet uel ei⁹ heres

posset creditorē eiꝰ excludere ab actiōe intētata contra fideiussorē. sed si ponerem⁹ q̄ fideiussor nō erat habiturus regressū cōtra minorē: tūc minor nō posset assumere eiꝰ defensionē ⁊ uti suo bñficio: ut dixi ꝑm Bi. in l. marcellus. §. de fideiuss. ⁊ isto casu sit ꝯva opi. Ruge. q̄ fideiussoris obligatio nō extinguat ⁊ q̄ nō hz bñficiū restōnis: ut fideiussor. rō ne p hoc fiat deterior ꝯditio creditoris. ¶ Reassume ergo sic. aut fideiussor succedit debitori efficaciter obligato ⁊ sine dubio extīgui tur fideiussoria: ut hoc. §. in prin. cū si. aut succedit ōbitori naturaliter tm̄ obligato: ⁊ sine dubio nō extinguit obligatio fideiussoria: ut. l. heres a ōbitore. §. q̄ si hic seruus. §. de fideiuss. aut succedit debitori obligato naturaliter ⁊ ciuiliter: sed tuto exceptiōe: ⁊ tūc aut erat exceptio q̄ trāsit ad fideiussorē ⁊ heredē ⁊ sine dubio extinguit obligatio fideiussoria: qa p hoc nō fit deterior cōditio creditoris. aut erat exceptio q̄ nō transit neqz ad fideiussorē neqz ad heredē. ⁊ idē qa extinguit accessoria: qa ⁊ p hoc nō fit deterior cōditio creditoris: ut hic. ī ꝯ. ecōtrario. ꝑm una lec. aut erat exceptio q̄ trāsit ad heredē nō ad fideiussorē: ut bñficiū restōnis. ⁊ tūc ī hoc sunt opi. q̄s cōcordat: ut sup̄ dixi. ¶ Ultio formo qōnē[a]. fideiussor succedit ōbitori efficaciter obligato: ⁊ fec̄ inuētariū. nūc si cōuenit ut fideiussor dicit q̄ obligatio fideiussoria ē exticta: qa succedit pricipali si ꝓuenit ut pricipalis. heres dicit hereditas nō ē soluēdo ⁊ fecit iuētariū. Querit qd iuris. Bi. posuit hāc. q. §. de fideiuss. l. gñaliter. ⁊ determinat q̄ fideiussor nō possit vti ista exceptiōe q̄ eiꝰ obligatio sit exticta. nā p hoc fieret cōditio creditoris deterior qō esse nō dz: ut. d. l. debitor. de sepa. ⁊ l. heres. §. q̄ si hic ꝑuus. §. de fideiuss. ⁊ hoc. §. ꝑterea bñficiū uni cōcessū nō dz ad alteriꝰ iniuriā extēdi: ut. l. ipuberū. §. de admi. tu. hoc idē tz Li. ī l. scimus. §. in cōputatione. circa prin. C. de iure deli. ⁊ Spe. in ti. de fideiuss. §. i.

Ex. §. sequenti.

¶ An p restitutionē in integrū tollatur obligatio fideiussoria. Et quo iure fuit inducta obligatio naturalis.

Naturalis obligatio[b]. ¶ Naturalis obligatio pacto ⁊ iureiurādo tollit ipo iure qō pdest fideiussori. hoc dicit. ¶ Op. ꝑm glo. de. l. si un⁹. §. pactus ne peteret. §. de pac. so. pactū obligatoriū cōtrario pacto tollit ipso iure: secꝰ ī pacto liberatorio rō qa prōptiores ⁊c. ut. l. arrianꝰ. §. ō ac. ⁊ ob. ¶ Cōtra hoc ē glo. op. ⁊ vt q̄ p iuramētū sola obligatio ciuilis tollat ficut p sniam: qa eiusdē ptātis ē: ut. l. ij. §. de iureiurā. cōiūcta. l. iulianꝰ. §. de cōdi. ide. solu. intelligo istā ō iureiurādo uolūtario delato a pte pti: ⁊ sic hz cōsensū. facit. l. q iuraſſe. ī fi. §. de iureiurā. secꝰ ī iuramēto necessario: qa tūc haberet eādē rōnē: quā hz res iudicata. ¶ Itē op. §. pri. ꝯ. bñficiū restōnis nō pdest fideiussori. solu. aliud ē ī bñficio restōnis: ut ibi. aliō ī pacto uel iureiurā. ut hic. ⁊ hoc uoluit dicere iuriscōsultꝰ cuz hic posuit hūc. §. pꝰ ꝑcedētē: qō appet: qa ēt hic loqtur in minore cui fcm̄ ē pactū. ¶ Sz cōtra hoc fortiter op. nā p restōnē ī itegrū cogit qs liberare pupillū: ⁊ sic deuenit ad pactū. ergo p ꝓsequēs fideiussor liberat: ut hoc §. Iac. de are. ⁊ Li. C. de fideiuss. nu. l. ij. circa fi. uariāt multū ī sol. hꝰ. §. dicētes: q̄ p restōnē ī integ. nō tollit obligatio: sz psona eximit qō nō placet: cū tale bñficiuz ad heredes porrigat: ut. l. nō solū. §. de īteg. resti. ergo psona tm̄ nō eximit. uel dicūt ipsi q̄ hoc casu erit idez qō ē qñ pricipalis sine herede decessit. quo casu fideiussor tenet lz principalis nō sit: ut. §. e. l. circa fi. pricipij. qcqd ipsi dicāt tex. habemꝰ hic q soluit hāc cōtrarietātē. dico q̄ p restōnē ī integrū tollit ciuilis obligatio: ⁊ remanet naturalis. sed p pactū tollit ēt naturalis qō pdest fideiussori. ⁊ hoc pbat in. l. ij. §. sz utrū. §. de mino. ⁊ si dicis q̄ p restōnez deuenit ad pactū. ergo ⁊c. Rñ. q̄ ī pacto hoc dz expri mi nē porrigat ad fideiussorē: ut. d. §. sed utrū. de hoc dicā. ī. de acceptil. l. ⁊ p iusiurādū. §. si legatoꝯ. Item posses dicere nōne bñficiū restōnis ē ex eqtate sicut p pactū: ut. l. i. §. ō mino. solu. illa eqtas ē limitata quatenꝰ se porrigit ad minorē: nō q̄tenꝰ porrigit ad fideiussorē uel ad ptē. ita ēt pactū qñ limitaret sic nō porrigitur ad fideiussorē uel ad aliū. ¶ Ultio dī hic naturalis obligatio. q̄ro quo iure fit īducta naturalis obligatio. glo. dicit de iure gen. Ja. bu. disputauit de hoc. īsti. de act. ī prin. breuiter p ista glo. habemꝰ casū. ī. ō reg. iur. l. cū āplꝰ. ī fi. licet ipe nō alle. hāc glo. nec illū tex.

Quesitum. ¶ Tūc pater adijcit a filio ad solutionē cū pri actio nō q̄rit. sz filiꝰ īdistincte a pre adijcit. h. d. ¶ Circa pri. q̄ro qñ ē hoc q̄ p filiū stipulātē nō q̄rit actio pri. rñdeo qñ filiꝰ ī castrēsi peculio stipulat. ¶ Quero qd si filiꝰ stipulat si bi aut patri ī casu ī quo pri acqrit. qdā dicūt q̄ stipulatio nō ualet. glo. dicit cōtra ⁊ bñ ut habes ī ea. ¶ Itez q̄ro qñ pr stipulat filio eo casu quo patri nō pōt acqri: an stipulatio ualeat. gl. dicit q̄ nō. sz nō dicit uez. imo illo casu filio acqritur utilis: ut. l. qōcūqz. §. i. §. de ver. obli. ⁊ dixi plene. in. l. quod dr. eo. ti.

Ex. §. sequenti.

¶ An usufructus tollatur capitis diminutione.

Usufructum. ¶ Iste. §. est aliquātuluz īticatꝰ. ꝓmo loqt an possit solui adiectio capite minuto. ꝯo an possit solui uel cā cōditiōis iplēde dari ei q repsentat psonā adiecti ratiōe administratiōis. tertio an hoc possit fieri ī psona eiꝰ q repsentat psonā adiecti rōne dñij. ꝯa ibi. nā si furiosi. tertia ibi. ceterū q ꝯuo. tex. ibi erit dari. si ergo ī id tps pōt cōferri. ergo talis casus supueniēs nō ē de modis tollēde: vt. §. de usufr. l. ticio. de usufru. le. l. usufructus inutiliter. ¶ Ad ꝓmū dictū op. de. l. cū qs. in pri. §. e. dicūt qdā q̄ hic fuit spāliter actuz q̄ p capite minuto posset solui: sed illud ē diuinare. Itē ē cōtra tex. q dicit stipulari possumꝰ ⁊c. ⁊ nō dicit q̄ sic fuerit fcm̄: sed qa sic pōt fieri. uel dic glo. q̄ est spāle ī usufructu. ista non placet aduerte nā qñ stipulator usufru. mihi aut ticio. aliꝰ ē usufructꝰ ī psona ticij: ⁊ aliꝰ ī psona mea: ut. l. stipulatio ista. §. si qs ita. §. de ꝯbo. ob. ⁊ iō ne auferat facultas soluēdi aliā rē: iō durat facultas q̄ possit sibi ad huc solui. Itē ē alia rō fortior. nā usufructꝰ nō q̄rit dño p mediā psonā procuratoris: ut. l. q ita. §. i. ⁊ ibi no. §. ad trebel. ⁊ iō cū stipulor mihi aut ticio usufructū non uideor stipulari sibi ut ꝓcuratori meo: iō capitis diminutiōe ista facultas soluēdi nō tollit: uel dicꝰ q̄ hic fuit minutꝰ capite p emācipationē: ⁊ sic statuz suū mutauit ī meliuz. ¶ Quero utrū usufructꝰ iā cōstitutꝰ tollat capitis diminutiōe. gl. dicit q̄ sic ꝑm Hug. Tu dic vt habes hodie ī. l. corruptionē. C. de usufr. ¶ Venio ad ꝯaz ptē ⁊ op. de. l. lucꝰ. §. tutela. ⁊. §. fi. §. de admi. tu. so. aliud ē soluere tutori debitū. aliud est dare cā iplēde cōditiōis uel ei soluere: ut adiecto. Itē op. de. l. seruus. §. e. so. illa intelligitur secundum istam.

Si creditor. ¶ Sola puētiōe rez facta ad creditorē nō liberat debitor nec fideiussor. h. d. ¶ Op. ⁊ vt q̄ liberet fideiussor uel debitor saltim ope cōpēsatiōis: ut īsti. de ac. §. ī bonefidei. qdā fatent istud cōtra: q̄ nō liberat ipso iure sed ope cōpensatiōis. tu potes dicere q̄ liberat ope cōpēsatiōis eo q̄ illud quod ad euz peruenit apud eū non durauit: sed coactus fuit restituere.

Dolo. ¶ Perceptiōe rei oēs liberāt. sz pceptione pcij nō liberat possessor rei. h. d. ad istā. l. facit. §. de pe. here. l. ēt. §. penul. qō dic ut ibi. facit ēt qō dixi ī. l. locū. §. cōdēnatio. §. de ta. exhi.

Si mādato. ¶ Qñ obligatiōes sunt dispares soluēs ēt ex īteruallo pōt petere q̄ sibi actiōes cedantur. h. d. ⁊ hz multū de fundamēto. l. modestinꝰ. hec lex. tex. ibi tutori q negle

a ¶ Formo q. Adde q̄ no. dixi post bart. in. d. l. generaliter.

b ¶ Naturalis obligatio. Limita ⁊ intellige: ut p bar. ī. l. q exceptione. §. fi. de condi. inde.

c ¶ Tollit ciuilis: uidebar. ⁊ no. in l. vbicūqz. ō fideiuss. sed bar. ꝯriuz tz in. l. iulianꝰ. de cōdi. idebi. i. xij. col.

d ¶ Usufructū: uel dic. Vel dic q̄ fuit hic diminutio capitis.

¶ Per capitis diminutionē tūc dicitur statꝰ mutari quādo obuenit ꝓpter emancipationē. in e. ī fi. Et no. q̄ ī casu isto pupillo soli solui nō poterit qō bal. dixit esse singu. qō not. Et ad istum tex. dū videtur uelle q̄ ita ōmū posset ipleri cōditio in psonā tutoris si in utilitatez pupilli fuerit uersuz ut de ro. pꝰ bar to. i. d. l. iul. §. de condi. inde. qui dicit q̄ hic debet subaudiri maxime.

rit cõuer⁊ debitorẽ pupilli. no. q̃ ex iteruallo agit ut actio ceda⁊. ¶ No. secũdo q̃ iure actionis cessio petit qõ plene examinabo in. l. modestin⁹. ſ. e. ¶ Itẽ op. ſ. l. modestin⁹. ſ. e. ubi dr q̃ ex iteruallo nõ põt fieri cessio. ſo. hic obligationes sunt dispares. ibi pares. Ista ſo. est uera. ⁊ plene ibi dicam.

a ¶ Si creditor. ADDE uide bal. cõsilio. cccvij. ꝑmo lib.

Si creditor[a]. Iste. ſ. ẽ bñ no. Si creditor nõ põt cedere actiones mãdatori uel fideiussori exceptione cedẽdaꝫ actionum repellit. h. d. ¶ Op. de. l. si stipulat⁹. ſ. si ex duob⁹. ſ. de fideiuss. solue: ut ibi plene dixi. ¶ Quero dr hic sua culpa. q̃ro qd si sua culpa accidit ne possit actionẽ cedere. ſo. si hoc cõtingit p̃ sniaꝫ iniustã quã creditor haberet ꝓtra se: idẽ qa exceptio rei iudicate trãsit ad mãdatorẽ ⁊ fideiussorẽ: ut. l. exceptiones. ſ. de except. nõ ergo dꝫ opponere exceptionẽ cedẽdaꝫ actionũ: ſꝫ exceptionẽ rei iudi. ſꝫ si alias sine sua culpa accidisset sibi: tũc ei nõ iputat: ut plene dixi in. d. ſ. si ex duobus.

Si inter emptorẽ. ¶ Gl. op. ſ. l. cũ emptio. ſ. de rescin. uen. ſo. ut in glo.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter i cãu h⁹. l. subueniat pupillo cõtra tutorẽ. Et q̃liter cõtra ob̃itorẽ. Et q̃liter ꝓtra creditorẽ pupilli q̃ fraudem participauit.

p **Pupilli.** ¶ Delegatio tutoris liberat debitorẽ pupilli ita demum si fuerit facta bõa fide. h. d. ⁊ ẽ bõa. l. ⁊ ei⁹ principiũ ẽ singulare nescio alibi. ¶ Op. ⁊ uidet q̃ debitor soluẽs sit ipo iure liberat⁹: ut. l. q̃ si forte. ſ. i. ſ. e. ⁊. l. lucius. ſ. fi. ⁊. ſ. tutele. ſ. de admi. tuto. ſo. illud ẽ uer. q̃ soluit bõa fide. sec⁹ si mala fide: ut hic. Cõtra hoc op. qa si bona fide soluit debitor subuenit pupillo p̃ ti. C. si aduer. sol. ſo. dicũt qdã q̃ ibi loquit q̃ soluit pupillo cũ tutoris auctoritate. sec⁹ si ipsi tutori. truffa est p̃. l. ẽt. C. si tutor uel cura. iterue. uñ fateor cõtra: qa ſꝫ ipso iure libereꝫ trñ pupillus põt restitui si ẽ lesus. ¶ Quero i casu hui⁹. l. q̃liter subuenit pupillo cõtra tutorẽ. certe p̃ actionẽ tutele: ⁊ hoc sine dubio. ¶ Secũdo q̃ro q̃liter subueniat pupillo cõtra debitorẽ. Rñ. uel ipso iure q̃si pria obligatio nõ sit sublata q̃ñ debitoris supuenit dolus. uel q̃ñ bõa fide p̃ restitutionẽ i ite. ¶ Tertio q̃ro q̃liter[b] subuenit pupillo cõtra creditorẽ pupilli qui fraudẽ pticipauit. hic dr q̃ subuenit iterdicto fraudatorio. ſꝫ qõ iterdictũ istud sit dubitat. nã qdã dicũt q̃ hoc iterdictũ nõ reperit alibi: ⁊ dicũt hoc iterdictũ sic olim fuisse. gl. rephẽdit ⁊ dicit hoc iuenim⁹ in. l. si postulãte. in prin. ſ. ad trebel. ſꝫ de hoc aliqs titul⁹ nõ repiat. alij dicũt q̃ istud iterdictũ fraudatoriũ p̃ se non ẽ iterdictũ: ſꝫ ẽ titul⁹. ſ. de his q̃ i frau. cre. Io. an. i arbore uñ uoluisse qõ istud sit iterdictũ p̃ se: ⁊ huic interdicto fecit spãlẽ cellulã. Roff. ẽt i libellis suis pseqt iterdictũ hoc spãliter. vnde ego puto q̃ istud iterdictũ sit spãle: nec alibi repiat q̃ hic. nec ob. si dicis q̃ hic loqt de iterdicto. de his q̃ i frau. cre. qa istud hꝫ locũ q̃ñ qs alienauit res suas. sed hic tutor nõ alienauit rẽ pupilli nec ob. l. si postulãte. qa fateor q̃ ibi iterdictũ fraudatoriũ accipit p̃ iterdicto. de his q̃ i frau. cre. ⁊ hoc uñ tenere ẽt ia. de are. si igr uis itelligere banc. l. q̃ creditor pticipauit fraudẽ cũ tutore: ⁊ ꝓpter illã fraudẽ cõueniat de necessitate: dicem⁹ q̃ ẽ spãle iterdictũ qõ ẽ hic: ⁊ nõ ẽ alibi i tex. ſꝫ i glo. C. si uẽ. pig. aga. l. i. ⁊. C. de iure fis. l. iij. in glo. mag. sed si uellem⁹ dicere q̃ creditor pticipauit fraudẽ cũ debitore soluẽte: tũc qa ille debitor i fraudẽ alienauit res suas. posset hic accipi iterdictũ fraudatoriũ p̃ illo. ſ. de his q̃ i frau. cre. ⁊ isto respectu illa lec. procederet: ſꝫ p̃cedẽs lec. plus placet.

Ex. ſ. sequenti.

¶ Cũ r̃cedit a trãsactione possit agi actione pria uide i fi.

Si cum pupilla. ¶ Trãsactione rescissa ex q̃ iducebat exceptio tollit exceptiõis effect⁹ p̃ trãsactionẽ iduct⁹. h. d. ¶ No. hic q̃ trãsactio fcã a tutore nõ põt rescidi a pupilla aduersa pte iuita. ¶ Secũdo no. q̃ pte uolẽte põt rescidi quo ad oes ei⁹ effect⁹. ¶ Aduertatis op. q̃ ista pupilla possit istã trãsactionẽ rescidere: ut. l. i. ⁊ ij. C. si aduer. trãsac. ſo. uer. ẽ si eẽt lesa: qa haberet i integ. rest. ſꝫ hic nõ fuit lesa: imo negociũ fuit utiliter gestũ. ergo ⁊c. ut. l. nã postea. ſ. si minor. ſ. de iureiurã. ⁊ lꝫ gl. dicat q̃ hoc fit iõ qa ipa nõ fec: ſꝫ tutor. tñ ista rõ nõ ẽ bona q̃ eodẽ mõ restitutio dat siue tutor interueniat siue nõ: ut. l. ẽt. C. si tu. uel cu. iterue. dic ergo q̃ ẽ iõ qa nõ fuit lesa. ¶ Ad ꝑm op. q̃ actio nõ cõpetat: qa actio semel extricta nõ põt ampli⁹ resuscitari. l. q res. ſ. areã. ĩ. e. dicit glo. q̃ hic actio ꝓma sublata ẽ exceptiõe nõ ipo iure: qa si ipo iure nõ posset resuscitari: ut i contrario. glo. mouet hãc. q. C. de trãsac. l. si diuersa. mihi uñ q̃tũ ad casuꝫ. l. ꝓpposite q̃ glo. nõ dicat uer. nã hic magrat⁹ tenebat ex delicto. ⁊ actiones descẽdẽtes ex ẽlicto tollũtur p̃ pactũ ipo iure: ut. l. si tibi. ſ. q̃dam. ⁊. l. si unus. ſ. pact⁹ ne peteret. ſ. de pactis. dico ergo q̃ tex. uoluit directo soluere q̃ actio utilis restituit q̃ pri⁹ fuerat directa. ⁊ sic qõ dr q̃ actio extricta nõ resuscitat. fateor eadẽ: ſꝫ utilis sic: ut hic. ⁊ uidebitis in. d. ſ. areã. Hic ergo tria ꝗba qñ recedit a trãsactiõe an possit agi actiõe ꝓma[c] uel q̃liter. dic aut p̃ trãsactionẽ fuit sublata actio ope exceptiõis: aut ipso iure. prio casu põt agere ꝓma actiõe: ut hic. ꝑm istã gl. q̃ dicit uerũ i se. aut fuit sublata ipo iure. ⁊ tũc aut ẽ talis actio q̃ nõ põt ptiũ cõuentiõe restaurari: ut actiones descẽdẽtes ex ẽlicto. ⁊ tũc a lege restituit ꝓma: ut hic aut põt restaurari ptiũ conuentiõe: ⁊ tũc dꝫ agi cõditiõe sine cã uel ob cãm: ut se reponat i ꝓstinã obligationẽ: ut. l. si qs accepto. ⁊ quod ibi no. ſ. de cõdi. ob cau.

Soror[d]. ¶ Periculũ nomis cessi ptinet ad cessionariũ. h. d. ¶ Op. ſ. ſo. ma. l. si cũ dotẽ. ſ. si mulier. dicẽ gl. spãle est ibi in dote. tu dic aut loqris de piculo inopie subsecute p⁹ cessiõeꝫ ⁊ loqtur iste. ſ. aut loqris de piculo inopie subsistẽtis tẽpor cessiõis ⁊ loqt cõtraria. l. ⁊ qõ plene dixi in. l. q satisdare. ſ. de fideiuſ. i noie ꝗo uẽdito cuius sit piculũ. dic ut l. si noie. ⁊. l. se. ſ. de her. uel ac. uen.

Cum in eodẽ. ¶ Dicit hic q̃ pciũ cõuertit p̃ rata in quolibꝫ creditore. cõtra. ſ. e. l. i bis. ſ. impator. ſo. ut ibi. ⁊ dic ut ibi dixi.

q **Aires.** ¶ Euicta re p̃ alio debito i solutũ data ꝓma actiõe agit nisi dolus creditori iputet. Itẽ ad liberatiõeꝫ sufficit rẽ p̃ se cte solutã ex postfacto creditoris fieri. h. d. ualde singulariter. ꝓncipiũ ẽ hoc. ⁊ diuidit i q̃ttuor ptes. pria q̃ñ res data i solutũ euicit ⁊ recipiẽti eã i solutũ nõ põt dolus uel culpa iputari. secundo q̃ñ põt ei iputari culpa. tertio q̃ñ põt ei imputari dolus. q̃rto q̃ñ res data insolutũ ab initio creditoris p̃ fecte nõ efficit. ꝑa ibi. diuersũ. tertia ibi. huic applicat. q̃rta ibi. rẽ aũt. ¶ No. ex ꝓmo dicto q̃ euicta re p̃ pecunia i solutũ data agit ꝓma actiõe. cõtra i. l. si p̃diũ. C. de euic. ⁊. l. elegãter. i prin. ſ. de pig. acti. hui⁹ timore dicẽ Bi. q̃ glo. q̃ ẽ hic itelligit q̃ fuit data i solutũ res p̃ pecunia. nõ dicit uer. ſꝫ Bi. itelligit q̃ dos erat i specie: ⁊ sic fuit soluta res p̃ re. Sꝫ hoc uidet cõtra tex. Ia. de are. aliter dicit: ut dixi in. l. si qs aliã. ſ. e. tu dic hic esse spãle fauor dotis. arg. ei⁹ qõ no. in. l. si cũ dotẽ. ſ. si mulier. ſ. solu. matri. iõ dixi q̃ iste ẽ casus singularis nec credo eẽ alibi. istã materiã tractaui plen⁹ in. l. si qs aliã. ſ. e. ¶ Venio ad uer. diuersũ. cp. q̃ qs teneat re euicta extraordinario iure: ut. ſ. de euic. l. minor. ⁊. l. si cũ uẽditor. ſ. si is. hui⁹ timore glo. itelligit hũc ꝗ. q̃ñ libert⁹ donauit alicui fundũ: iõ re euicta nõ tenet de euictione: qa fuit donatio: ut. l. ad res donatas. ſ. de edil. edic. certe ꝑm hoc iste ꝗsi. nõ haberet dubitationẽ: nec faceret aliqd

a ¶ Si creditor. ADDE uide bal. cõsilio. cccvij. ꝑmo lib.

b Pupilli. ktio qualiter. Nota. de interdcõ fraudatario ⁊ adde bar. in. d. l. i. C. si vẽ. pig. aga. ⁊ ibi ponit libellum.

c ¶ Si cũ pupilla. actiõe prima. Si ꝗ cõsensu partiũ recedit a transactione an agat actione pria. Add de bar. in. d. l. si diuersa. ⁊ scripsi post Saly.

d ¶ Soror. Uide bar. p istuꝫ tex. no. i. l. pretorie. la. ij. de preto. stip.

e Ui res. vt dixi i l. Hic est speciale fauore dotis ⁊ etiã idẽ tꝫ bal. in l. libera. C. ꝗ senten.

ad pmissa: nisi sustinendo glo. uelis dicere q̃ donatio hic incepit a pmissione & soluit libert°. unde re euicta alias tenereť de euic. ut no. in. l. aristo. in fi. s̃. de dona. sz qñ reuocatur p fauianã de euic. nõ teneť. & hic ẽ singularis casus. tñ lz hec lec. ĩ se possit sustineri: nõ tñ cõgruit lře in pposito. nã ꝑm hoc res q̃ debeť soluiť. sed materia huius. l. ẽ quãdo soluiť aliud p alio. iõ alij ponũt hic casũ q̃ libert° suo creditori cui debebat decem dedit ĩ solutũ rẽ ualẽtẽ. xx. in fraudẽ pfoni. unde illud qõ ualet ultra decẽ reuocat patron° actio. fauia. & tamẽ creditor nõ põt agere actiõe pma: ut hic. Sz cõtra hoc op. de. l. si qs aliã. s̃. e. ubi pte euicta agiť actiõe prima. so. fallit illud qñ euinciť p actionẽ fauianã: ut hic. ratio põt eẽ ꝑm q̃ dicit Bi. qa creditori põt iputari culpa in eo q̃ recepit a libero rẽ maioris pcij p minore. uñ propter sui culpã hoc cõtingit. nã sciendo suas ꝛditiones hoc debuit cogitare: ut. l. q cũ alio. j̃. de regu. iu. & ideo dico si creditori nõ põt iputari culpa: qa p hoc nõ debebat uerisimiliter credere pfonũ fraudari: tũc duraret pma actio re euicta: ut. d. l. si qs aliam. s̃. eo. uel age ret de euict. si ẽ pmissũ: ut. l. fi. s̃. d cõdi. ob cau. ¶ Venio ad ꝓ. huic applicať. hic habes lz minor restituatur nõ tñ restituiť actio creditori. cõtra. C. de repud. q̃ fi. in iudi. ĩ integ. resti. l. i. & l. ĩ cãe. la. i. in fi. & l. se. s̃. de mio. huius timore qdã dicũt q̃ istud qõ hic dř in tex. huic applicať & c. applicať pricipio. l. nõ pxio pcedẽti rñso: & sic cõtrario cõcor. certe hoc nõ uř de mẽte iuriscõsulti. ẽ enĩ uiolare lřam. uñ dic ꝑm glo. q̃ applicet pcedẽti rñso. ad cõtrariũ rñdeo q̃ hoc: iõ qa minor fuit circũscriptus dolo creditoris. qõ not. qa p hoc limitať tota illa materia de repu. que fiunt in iudicio ĩ itegrũ resti. nec habes hũc casuz ĩ terminis nisi hic. sed rõnẽ habes in multis locis. argu. ad hoc. l. si tica°. s̃. de fideiuſ. facit l. ppter ueneni. §. neptis. s̃. ad sill. ¶ Venio ad uer. rẽ aũt. dř hic q̃ soluẽdo rẽ castrẽsis peculij uideť soluere rẽ alienã. cõtra. j̃. de castrẽ. pe. l. hereditatẽ. §. pr̃ ĩ pri. & §. cũ filio°. gl. nõ soluit. Bi. dicit q̃ ĩ prin. illi°. §. libertas tenuit ppter pñs ius patris. in fi. ꝓo dz intelligi sz istã. l. ¶ Itẽ op. de. l. q rẽ. in fi. C. de euic. Sol. ibi ĩ uẽditiõe ĩ qua nõ reqriť q̃ qs faciat rẽ accipiẽtis. sufficit q̃ tradat nisi esset in dolo: ut. l. ꝑuus quẽ. ĩ fi. s̃. de acti. emp. ¶ Quero utrũ sint plures casus ĩ qb° ex futuris ĩ pteritũ extimam°. gl. multos enumerat. dic ut in glo.

Mihi decẽ dare. ¶ Lã leuior uel durior adiectionẽ nõ uitiat hoc dicit. ¶ Op. nõ põt eẽ plus ĩ accessorio q̃ in pricipali: ut. l. hi q accessiõis. s̃. de fideiuſ. & l. grece. §. illud. e. ti. so. nõ põt eẽ plus ĩ accessoria obligatione: ut in contrarijs. sed hic loquitur in adiecto in quo nulla obligatio fundatur.

Ex. §. sequenti.

¶ Quare ĩ sũmarũ alternatiua id q̃ est minimũ fit in obligatiõe. Et an uideatur adiectum ĩ fraudẽ usurarũ cuz dico pmittis mihi dare ticio. x. hinc ad pasca: & si nõ dederis pmittis. xx. noie pene.

Qui stipulatur. ¶ Iste ẽ. §. difficilis. pmo loqtur qñ ppter adiectũ stipulatio ẽ conditionalis. & hoc colligiť ex dictiõe si. secũdo qñ ẽ cõditionalis: & hoc appet ex mẽte expressa. tertio qñ de hoc nihil appet. q̃rto ponit unuz casũ qñ adiectus adijciť ad maiorẽ quãtitatẽ q̃ principalis. secũda ibi. & iõ. tertia ibi. & ubi. q̃rta ibi. cõtracta. ¶ Op. ad fi. qa in accessorio nõ põt eẽ plus: ut. l. grece. §. illud. s̃. de fideiuſ. & insti. de fideiuſſ. §. nec pl°. so. ut dixi. s̃. pxi. §. nã hic ĩ adiecto q̃ nõ apponiť ad obligationẽ. ¶ Itẽ op. qñ alternatiua cadit ĩter sũmas sp̃ mior ẽ ĩ obligatiõe: ut. l. inter stipulãtẽ. §. si stipulãt e. & l. si ita stipulatus fuero. x. aut. v. de ꝓbo. ob. so. ibi ei dẽ debebãt solui. x. aut. v. hic diuersis. ita dicit glo. & bñ. rõ in alternatiua summarũ: iõ minimũ est in obligatione qa inter summas nõ cadit affectio. sz ubi effectio ca deret utrũq̃z esset in obligatione: ut. s̃. ti. i. l. si is cui. x. & ibi dixi. sed hic rõne adiecti põt mea itereſſe. forte facilius soluerẽ uni alteri. x. q̃ tibi. v. uel ppter affectionẽ quã habeo ad pfonã adiecti: q̃ anteq̃ restituat tibi aliquod cõmodũ sentiet uel ppter aliã rõnẽ. sed ubi ẽ eadẽ pfona ista affectio nõ cadit. ¶ Extra glo. op. ad secũdũ rñsum. & uř q̃ in quãtitatibus nõ possit pena esse maior sorte. qa sic eẽt ĩ fraudẽ usuraz: ut. l. cũ allegas. C. de usur. hic dř cõtrariũ: qa si nõ soluo qnqz: pmitto dare decẽ. solu. illud in obligatiõib° dãdi mere. sz istud nõ uideť mera datio qñ cõfertur datio ĩ pfonã alteri°. uel si dicas q̃ fit mera datio: tñ hz eãdẽ naturã quã hz obligatio facti: ut uidistis in. l. liber hõ. ĩ fi. s̃. de ꝓ. ob. & l. si penã eo. ti. & p hoc possunt usurarij facere fraudẽ ut dicãt sic pmittis dare ticio. x. hinc ad pasca: & si non dederis pmittis mihi uigiti noie pene. nã tũc nõ uidetur adiectũ ĩ fraudẽ usuraz p hanc. l. ul. rñ. ¶ Quero postq̃ qnqz sunt soluta adiecto reliq̃ qnqz q̃liter petẽtur. nã adiectus nõ hz actionẽ. pricipalis stipulator nõ uideť hře actionẽ: qa illa qnqz ultra uř stipulat° alteri nõ sibi. Rñ. stipulator pricipalis hoc petet: qa interest sua ut soluať suo pcuratori. cõstat hũc adiectũ eẽ pcuratorẽ suũ qõ appet: qa eũ cõuenit actiõe mãdati: ut. l. liber hõ. §. fi. de ꝓbo. ob. & l. stipulatio ista. & l. si qs isulã. e. ti. sz si nõ eẽt pcurator suus haberet maiº dubiũ.

Mihi rome. ¶ Iste. §. diuidiť ĩ tres partes. pma loqtur ĩ obligatiõe mixta dãdi & faciẽdi. ꝑa qñ ĩ obligatiõe mere dãdi. tertia qñ ĩ obligatione mere facti. secũda ibi. liberaretur. tertia ibi. aut ubi.

Si seruus. ¶ Hũc. §. habuim° ĩ. l. i. s̃. de stipulatiõe seruorum.

Ex. §. sequenti.

Aliud ẽ obligationẽ extingui: aliud obligationẽ cessare. Et actio extincta nunq̃ reuiuiscit.

Dream. ¶ Hũc. §. habuistis expeditũ ĩ. l. inter stipulãtẽ. §. sacrã. s̃. de ꝓ. ob. nam hic habetis eadẽ argumẽta & easdẽ rõnes q̃s habuistis ibi & breuiter. h. d. Exẽptio speciei debite de rex natura uel cõi cõmercio obligationẽ pimit nec reuiuiscit impediměto submoto. trãslatio ꝓo ĩ corpus itegrale obligationẽ nõ pimit: sz res ipa dz peti extimatio ꝓo pstabiť creditori. h. di. ¶ Nota aliud ẽ obligationẽ extingui. aliud ẽ obligationẽ cessare. de hoc dixi ĩ. l. ij. §. i. s̃. de ꝓb. ob. ¶ Secũdo no. q̃ obligatio extincta nũq̃ suscitať. ¶ Tertio no. q̃ area pmissa cui edificiũ ẽ superimpositũ põt peti: lz extimatio debeat pstari. ¶ Op. q̃ si iterũ fact° ẽ seruus iterũ possit peti: ut. l. si chorus. §. fi. s̃. de le. iij. so. põt peti ex noua uolũtate nõ ex pma. & ista ẽ ꝓa. ¶ Itẽ op. q̃ actio extincta resuscitet: ut. l. pupilli. §. i. s̃. eo. ti. & l. q̃uis. §. si mulier. ad uell. & l. ij. §. fi. s̃. si ex noxa. cau. aga. & l. si cũ qs. §. fi. j̃. de fur. dicit glo. ista ẽ regula cõtraria sunt spãlia. tu dic ut plene dixi ĩ repetitiõe. l. meuius. §. duob°. de le. ij. ¶ Itẽ op. d̃ l. ꝑuũ filij. §. si aree. s̃. de le. i. so. aliud in legato aree: ut ibi. aliud ĩ pmissiõe aree: ut hic. ¶ Vltio. qa glo. alle. hic q̃dã p cõcordãtia q̃ sunt cõtraria. iõ uide glo. & eã corrige q̃ icipit põt determiare. & ibi: ut. j̃. d̃ fur. l. si cũ. §. fi. dic q̃ ista cõtradicit: iõ debuit eã ponere cũ alijs: ĩ qbus fallit regula. Itẽ ibi. de ser. ur. pdi. l. si qs edes. in istis duab°. ll. de capi. di. & ĩ. l. si qs edes. nõ fallit regula. uñ d̃buerũt poni sub cõcordãtijs q̃ faciũt regulã.

Ex. l. sequenti.

¶ De qua pecunia uideať fcã pmissio uide ĩ prin. Et an una pecunia p alia iuito creditore solui possit: ibi. Secũdo. Et cui° expẽsis dz fieri approbatio monete cũ sint officiales ad hoc d̃putati: ibi. Quero. Et an cuz moneta mutatur de qua debet fieri solutio: ibi. Quero quid. Et cum do tibi pro dote centum florenos de beam recipere extimationem secundũ q̃ currebat floren° tũc tp̃is: uel ꝑz q̃ currit tpe solutiõis: ibi. Sz q̃ro.

a ¶ Qui stipulatur. habet eandem naturaz. Et sic nota cautelã singularez si uis facere qõ usura possit excedere sortem. Et per ista limitantur. no. per bart. in. d. l. stipulatõ ista in. §. alteri., de ꝓbo. obl. & ea que no. bar. in. l. cuz seru°. d̃ pdi. & demõ. & in l. rogasti. §. fi. ff. si cert. peta. & hoc sequitur an. lz do. io. hic distinguat ĩ cõsueto fenerari uel non uide qõ no. moder. inst. de act. in. §. oẽs autẽ. tu de hoc uide bal. restrigẽtẽ in. l. cũ allegas. in. v. col. & in ꝓsi. oppo. C. de usur. Cum quo concordat roma. in d. l. stipulatio ista. §. alteri. rapha. ĩ d. §. alteri. tz opi. bart. hic nisi stipulatus essem dare pcuratori meo: qa uideor stipulari mihi. d. l. stipulatio ista. §. si qs isulã. & uide tamẽ gl. ibi in uer. uireo habebit. roma. in. l. sed & si. s̃. si qs cau. tz opi. bal. in cõsueto fenerari. & p hac cautela est tex. ĩ l. fi. in fi. C. de cõtrahẽ. empt. iuncta l. i. C. de pact. pig.

a Aulus rñdet. alia moneta. An aūt qs teneat accipe monetā pro ea extimatiōe q̄ est taxata a publico. dic q̄ ſic. alias puniturut nobar. i. l. q fal ſū. j. de fal. al le. tex. in. l. i. C. d̄ fal. mone. ibi uide qd ſit moneta fal. ⁊ qua pena puniat eā expēdēs: uide. l. lege cornelia. coti. de fal.

b ¶ Secūdū ꝓſuetudinē. Adde bar. i l. ſp. de reg. iur.

c ¶ Cogit recipe. Adde qd̄ not. bal. p̄ petrū i. l. nō ap̄liuſ. §. fin. de le. i. Quid ſi reliquo alicui. xx. lib. boloninoꝝ bōnoniēſiū: qꝛ iſtd̄ ē genus ſub certa ſpecie iclusū nō poteſt fieri ſolutio de mutinēſib̄ ꝛ ſint eiuſdē ualoris ⁊ materie. idē d̄ argēto: niſi ſe aliter habeat conſuetudo. p no. i. d. l. ſi qs argē. ſm Imol. Ite ſi pecunia currit pariformiter hoc nō erit de iure: ex quo eſt paritas materie: ⁊ nō intereſt creditoriſ. p l. q̄z extrinſecus. de ver. ob. Et huic l. adde quod no. bar. i. d. l. i. i fi. d̄ aur. ⁊ ar. le. ⁊ dicit bar. i. l. talis ſcriptura in fi. prin. referendo. ibi dy. de leg. i. q̄ ſi pecunia debeat: ut ſpecies: vt pecunia q̄ ē in tali ſacco uel burſa nō poteſt fieri ſolutio alterius pecunie: licet eſſet eiuſdē materie ⁊ forme. quod bene no.

d ¶ Alterius

p **Aulus reſpondet.** ¶ Alias incipit creditorē. Quero quando ꝓmitto tibi cētū libras: de q̄ pecunia uideor ꝓmittere. Rñ. de moneta q̄ currit i ciuitate cui⁹ reſpectu d̄r ſolidus ⁊ libra: ut l. nūmis. de le. iij. ¶ Sz q̄ro qd ſi i ciuitate ſunt due monete q̄ruz reſpectu d̄r ſolid⁹ ⁊ libra: ut ē florentie. nam qñqz d̄r ſolidus ⁊ libra reſpectu florenorū minutoruz ātiquorū: de qb⁹ ualet floren⁹ auri. xxix. ſolidos. Item ē alia moneta⁹ eoruz noua: ut floreni noui: de qua ualet floren⁹ tres libras: de qua itelligēt ſi ꝓmitto tibi cētuz lib. Rñ. ſm cōſuetudinē⁹ ciuitatis ⁊ ꝓuiſimilitudinē iudicabuntur iſta. q̄ dico ſz ꝓſuetudinē: iō dico: qa ē ibi cōſuetudo q̄ in pānis ⁊ i ſerico appellatio ſolidi ⁊ libre referat ad florenos minutos antiquos. ⁊ i alijs reb⁹ intelligat de florenis nouis. Item q̄ dixi ⁊ ꝓuiſimilitudinē. dico qa ſi itelligerem⁹ appellationē ſolidi ⁊ libre referri ad monetā nouā contingeret q̄ res magni p̄cij daret ꝓ modico uel ecōtra. ſi intelligerem⁹ de moneta antiq̄ contingeret q̄ res uilis p̄cij daret ꝓ magno. vñ ſp debem⁹ inſpicere hāc ꝓuiſimilitudinē ex q̄litate rei: ut. l. ſp i ſtipulatiōib⁹. ⁊ ibi not. de regu. iur. ⁊ facit pro hoc. l. imperatores. s̄. de cōtraben. emp. ¶ Secundo q̄ro uidi q̄ pecunia itelligat ꝓmiſſa utrū poſſit debitor unā pecuniā ꝓ altera ſoluere. hic iuriſcōſult⁹ uidet uelle q̄ nō ſi creditor eſt ex hoc ſenſurus aliqd̄ icōmodū. ergo a cōtrario ſenſu ſi nullū icōmodū ē ſenſurus: creditor uī uelle q̄ ōbitor qa poſſit ſoluet unā pecuniā ꝓ alia. Sz contra aliud ꝓ alio iuito creditore ſolui nō poteſt ut. l. ij. §. i. s̄. ſi cer. pe. ⁊ l. eū a quo. e. ti. vñ dixerunt qdā: ut glo. dicit. q̄ ſp cū creditor non vult: d̄r ſentire incōmodū: qa fit cōtra uolūtatē ſuā. iō ſibi ſolui nō poterit. ar. inſti. de ac. §. p̄terea. certe nō credo q̄ iuriſcōſultus ſenſerit hic de tali icōmodo. Preterea iuriſconſult⁹ dicit hic dānū qd̄ ē diminutio p̄rimonij: vt. l. ij. ⁊ iij. s̄. de dam. infec. ſz ſz nō ꝓpleat uoluntas creditoris: nō tñ ꝓ hoc minuitur ei⁹ p̄rimoniū. ergo ⁊c. uñ alij dicūt q̄ cogit recipe⁹ ſi aliqd̄ dānū nō patit. Ad id qd̄ d̄r q̄ aliud ꝓ alio ⁊c. rñdeo q̄ nō d̄r ſolui aliud ꝓ alio fictione h⁹. l. imo idez uidet ſolui: ſz alia ſit forma. ar. l. ſi qs argētū in prin. C. de dona. ⁊ l. i. in fi. ⁊ l. ticie amice. de au. ⁊ argen. le. declaro hic pecunia d̄z eſſe talis q̄ p̄beat ſuā utilitatē i forma eq̄liter ſicut in materia: ut. l. i. s̄. de cōtraben. emp. ⁊ iō ſi tu debes mihi boloninos de argēto ⁊ tu dares mihi aliā monetā argēteā eiuſdē lige: hoc ē eiuſdē bonitatis i materia: ſz eſſent diuerſe forme: tñ idē uī ſolui: ut. ll. cōtrarijs. ſed ſi tu dares monetā alteri⁹ materie⁹: q̄ nō eſſet eiuſdē lige de iure poſſet creditor licite refutare qa aliud pro alio ſolui non pōt: ut dictū ē. uñ qd̄ hic d̄r in tex. in aliā formā. intelligatis tñ de eadē materia. igit ſi tu q debes pecuniā minutā uelles dare florenos uel ecōtra licite poſſem recuſare de iure: ſz de cōſuetudine obſeruet cōtrariū in ciuitate iſta ⁊ in multis alijs: ut no. in. l. ſi qs argentū. C. de dona. cui cōſuetudini debem⁹ ſtare: ut. l. impatores. s̄. de contraben. emp. ¶ Quero qñ moneta approbatur ab his q appoſiti ſunt a cōi: oportet q̄ aliquod expēdat. Quero cui⁹ expenſis d̄z fieri uel ſoluētis uel creditoris. Rñ. expeñ. cōib⁹: ut. l. iij. §. i. s̄. fini. regū. ¶ Quero qd ſi moneta eſt mutata: de q̄ moneta debebit ſolui. Rñ. hec mutatio pōt duob⁹ modis cōtingere uel q̄ mutet materia uel forma: ita q̄ in bonitate aliqua mutatio cōtingit uel q̄ nō mutet materia uel forma: ſed mutat ei⁹ bonitas in hoc q̄ floren⁹ auri uel alia moneta de argēto groſſior ualeret pl⁹ hodie q̄ cōſueuerat. ꝓmo mō dicūt noſtri doc. ⁊ bñ ſi qdē de moneta antiqua repiat: ⁊ ei⁹ curſus nō eſt reprobat⁹: poterit ⁊ debebit de illa moneta antiqua ſolui. ſed ſi nō reperiat uel eius curſus eſt totaliter reprobatus d̄z ſolui extimatio illi⁹ monete antique: ut. l. elegāter. §. q reprobos. s̄. de pign. act. ⁊ ē exp̄ſſum in. c. olim cām. d̄ cenſi. ⁊ no. ꝓ Li. in. l. in minoris. C. in q. catu. i iteg. reſti. nō ē neceſſ. Secūdo mō cōtingit mutatio: ut dixi. ⁊ hic eſt aduertēdū ſi qdē debitor non ē in mora: tūc liberatur ſoluēdo illā monetā abſqz dubio: qa uariatio nulla cōtingit circa bonitatez rei itrinſecā. nā i eadē forma ⁊ materia reddit ſm q̄ d̄z: ut. l. res in dotē date. s̄. de iure dot. ⁊ l. cū qd. s̄. ſi cer. pe. ſed contingit mutatio reſpectu extimatiōis: qd̄ nō iputat debitori q nō ē i mora: ut. l. uinū. s̄. ſi cer. pe. ſz ſi debitor fuiſſet i mora diceres tu icōtinēti oē detrimē tū inde ꝓtingēs a tpe more ad eū: ut. d. l. uinū. ⁊ iſtud ē ſubtile ⁊ difficile uidere. ¶ Aduertatis: nā uos ſcitis q̄ quādo qs ē i mora in nō ſoluēdo: ipe nō tenet de interesse: qd̄ cōſiſtit i lucro: ſz de ꝓtereſſe qd̄ cōſiſtit in dāno: ut. l. ſi ſterilis. §. cū p uēditorē. de acti. emp. mō uideam⁹ in caſu ꝓpoſito utrū creditor ē dānificat⁹ q̄ſi pecunia minuta ſit minus bona in ſui extimatiōe. an ꝓ o ꝓdiderit lucruz q̄ſi ſi ab initio habuiſſet illā pecuniam emiſſet ex ea plures florenos q̄ poſſet emet mō: ſic fuiſſet lucratus tñ. nā ſi hoc eſſet ꝓtereſſe nō attenderet: ut. d. §. cū p uēditorē. Aduertatis res d̄r d̄teriorari q̄ ei⁹ extimatio reſpectu pecunie ē uilior: ut. d. l. uinū. s̄. ſi cer. pe. ⁊ iō in ceteris ſpecieb⁹ q̄ extimat ꝓ pecuniā: ut l. ſi ita. s̄. de fideiuſſo. illud ē facile uidere. ſz i pecunia q̄ nō extimat p res: ut. d. l. ſi ita ē uidere utrū una pecunia ꝓ aliā extimet. breuiter mihi d̄r q̄ pecunia auri uel argēti groſſa extimet p minutā. ⁊ hoc appet ad ſenſuz. minuta aūt nū q̄ extimat p groſſiorē. nō enī poſſū dicere q̄ p florenū extimet un⁹ nūm⁹ puus. ⁊ p conſequēs nec duo nec tres: ⁊ ſic de ſingulis in infinitū. aceru⁹ aūt nūmoꝝ uel una ſumma nūmoruz bñ poſſet extimari p florenū: ſed ipi nūmi ſingulariter cōſiderari nō: ⁊ hoc pz ad ſenſū. Item ꝓbatur. illa res d̄r extimare aliā q̄ ē cōuertibilis ⁊ pmutabilis i aliā quācūqz: ut. l. i. s̄. de contraben. empt. ſz moneta pua ē pmutabilis in oēm maiorē. ergo p illā extimat maior. ſz moneta magna nō ē cōuertibilis i oēm minorē. ergo p monetaz maiorē nō extimat minor. mō ad ꝓpoſitū. ſi debes mihi cētū lib. pecunie minute: dico q̄ pecunia mutata nō d̄r d̄teriorata reſpectu extimationis ſue: qa nō hz aliqd quo extimet. iō creditor diceret amiſiſſe lucrū non paſſū fuiſſe dānū. merito hoc nō iputabit debitori: ut. d. §. cū p uēditorē. Nec ob. l. nūmis. de i lit. iurā. qa ſz in nūmis ueniat intereſſe extra rē uerū eſt i eo qd̄ non conſiſtit i lucro. Sed ſi tu poneres q̄ ego deberē tibi dare centuſ. flo. auri in cal. iañ. ⁊ floren⁹ ualebat tūc quattuor lib nūc cū ſoluis ualet minus. dico q̄ a tēpore more pertinet piculū ad debitorē: ut. d. l. uinū. rō qa cū florenus extimetur p pecuniā minutā: ⁊ extimatio floreni ē mutata apparet q̄ florenus eſt deterioratus in extimatione. ſicut dicimus in uino ⁊ in alijs ſpecieb⁹. Idē dico de qualibet moneta groſſa q̄ p minutā extimat. Unuz tñ uolo te ſcire q̄ augmētū uel diminutio extimatiōis floreni uel alterius monete que modico tēpore duraiuit: ut una die duob⁹ uel pluribus diebus: uel qñqz nō eſt attēdenda: ut. l. p̄cia rerū. circa fi. ⁊ qd̄ ibi not. s̄. ad l. fal. ¶ Sed quero qd ſi ego mutuaui tibi uel in dotez dedi tibi centū lib. in florenis: nunc uis mihi reddere: an ego cogar recipere uel tu dare in eadem extimatiōe que erat tūc: an in ea que eſt nūc tēpore ſolutiōis. Rñ. iſta ꝓba ſoluo centū lib. in florenis: hoc eſt dicere iſtos florenos do tibi in ſolutū pro cētū lib. ut. l. ſi ſtipulat⁹ fuero. x. in melle. s̄. e. ⁊ iō nō poſſunt peti niſi centū lib. ſicut ſi aliqua res eſſet data in dotē pro extimata: ut. l. cū dotē. C. de iure do. ⁊ l. ſi extimatio. s̄. ſo. ma. ⁊ dānū ⁊ lucrū in florenis cōtingēs pertinet ad eū qui recepit. iō illa uerba non operant aliquid. ſed quid eſſet in depoſito ſi depono apud te centū lib. in florenis quid teneris reddere? breuiter dico idē. nā hic ego uideor tibi illos florenos uendere pro illis cētū libris ⁊ preciuz apud te deponere: ut. l. certi conditio. §. fi. ⁊ l. ſeq. s̄. ſi cer. pe. facit. l. ſi ex p̄cio. C. ſi cer. pe. Sz qd ſi fuit dictū

materie. Adde bal. in. l. si diuortio in. §. ob donationes. ff. so. mat. & quod no. bal. i. d. l. fin. in. iiij. q. C. de cōpe. cū bart. hic ad litteram trāsit pe. de anch. in cle. si bñficiorū. ad fi. de decimis. quē oino uide ubi multa & diuersa ponit in materia. & ad. q. de penis legalib⁹ uel statutor. quā ibi pōit. Pe. uidelicet de qua moneta solui debeāt. uide bal. post gl. i. l. quicūq; in ulti. colū. C. de ser. fu. & in. d. l. fi. in prin. C. cōia delega. & ibi ēt qd i contractib⁹. de ista materia uide per Oldra. in cōsi. xiij. & i cōsi. xxxviij. & cōsi. clxviij. tex. in cle. fi. de decimis. bal. i. l. illud. in fin. C. de sacrosan. ecc. spe. i ti. de solu. §. nūc aliqua. ver. fi. & ibi Io. an. Anto. de butri. in. c. quāto. d iureiu. & Albe. d ro. in. l. cū quid §. fi cer. peta. ADDE q Ro. tenet ꝓtū eius qd cōsuluit oldra. in dicti cōsilijs eius ꝓsilio. cxxiij. de quo ēt uide abb. cōsilio. lviij. ij. li. De quo ualore monete debz solui officiali cū moneta tpe dati officij ualebat uno pcio & tpe solutiōis alio uide bal. cōsilio. cxxxvij. prio vol.

c ¶ Quero qd. Et adde no. p bar. & bal. in. d. l. si qs argentū. in. iij. col. C. de dona. & p bar. i. l. acceptū. in. xvij. q. C. d usur. ¶ Respondeo: uide in l. cū quid. & & in. l. qd teff. si cer. pet. & de materia in. d. l. uinuz p bal. in. l. illud. in fi. C. de sacrosan. eccle. & in. l. ij. C. cōia de le. per cano. in. c. quāto. de iureiu. & i. c. cū oli. d cēsi. & in cle. si bñficior. de decimis. & uide quod ipse bar. no. in. l. min⁹. d i lit. iur. & spe. i tit. de sol. §. nunc aliqua. v. fui. & hic p ang. & pulchre i. c. penul. de cēsi. & uide quod no. bar. in. l. vbi aūt non apparet. i fi. prin. de ver. ob. & qd no. in materia. bal. in. l. uoluntas. C. d fideicō. vbi si aliqs se cōfitet habuisse centū lib. an intelligatur de grossis uel minutis: & quid si tibi do cētū libras in pecunia minuta. §. e. in. d. l. si qs stipulat⁹ fuerit. x. in melle. in. iiij. colū. uide oino āge. in. l. eris alieni. C. de dcolla. li. x. & q̄ no. bal. in. l. qcūq; ad fi. C. de ser. fu. & de hac mutatiōe mōete qd tps ispiciat: uide no. p Di. i. l. uxori fue. in pri. de le. iij. pone mercatores emētes pecunias p certa quātitate pecunie si p ista mercātia uolunt soluere florenos ad illā rōnē quā ualet florenus i mercātijs fm cōsuetudinē regiōis an debēt audiri. Iz mercantiā p pecunia emerit. ange. dicit q sic. i. l. eris alieni. C. de colla. li. x. & ibi adde qd no. bal. i. l. fi. C. de nō nume. pecu. Sz qd si debitor alicui⁹ i certa quātitate pecunie currētis i loco sit: & illa postea p supiorē sit reprobata & alia noua fiat an liberet debitor. Ly. p illū tex. i addi. i. d. l. i rōne. §. diligēter. §. ad. l. fal. tz q̄ sic. sed ro. i una addi. Dicit q̄ cōiter tenet ꝓtū: & ita tz ꝯ Li. & adde qd no. bar. in. d. l. cū qd. & Ja. bu. i sua disputatiōe in cip. iur. q̄stio est talis quidā colonus.

depono apud te cētū lib. in florenis: hoc acto q reddas in florenis sub eadē estimatiōe: tūc sub eadē estimatiōe dz reddi. pbat in. l. pe. §. fi mācipia. §. so. ma. sed si nō eēt dictū in eadē estimatione. puto q debeat reddi i estimatiōe cōi: que esset tēpore quo dz fieri solutio: ut. d. l. si stipulatus fuero. x. in melle. §. eo. ti.

Ex. l. sequenti.

¶ An q pmisit certo loco soluere, possit cōueniri in loco contractus.

q **Uero.** ¶ Solutio ptinet ad illos qui habēt administrationē loci ubi ē faciēda: nec loc⁹ cōtracte obligatiōis ispicitur: nisi aliud actuz sit. h. d. Per istā. l. fundant due opi. doc. pria ē. multe sunt species progationis iurisditionis: q̄ ponūtur in. l. ij. §. si iudex. §. de iudi. sed dubitatur an possit fieri prorogatio de loco ad locuz[a]. doc. iducūt hāc. l. q̄ sic. ita refert Li. C. de epi. audiē. l. si q ex cōsensu. & uide Guil. de cu. in. d. l. ij. §. si iudex. Secūdo iducit ad aliud. uos scitis q ibi qs uidet cōtraxisse ubi ē fiēda solutio: & ibi pōt cōueniri: ut. l. cōtraxisse. §. de act. & obli. sz dubitat utrū in loco cōtractus possit cōueniri. glo. uidet uelle q nō. C. ubi cōue. q cer. lo. da. pro. l. i. & §. de bo. au. iu. pos. l. iij. alibi glo. uacillat in. l. eū q. §. iuli. §. de cōsti. pe. ꝓtas est ista q i loco cōtract⁹ nō ispicit[b] & ibi nō pōt ꝓueniri. sed solū locus solutiōis faciēde ispicit: nisi aliud actū sit. casus ē hic. & hāc. l. allegat ad hoc Pe. de bel. perti. in. l. cōtraxisse. de act. & obliga.

p **Iulus.** ¶ Solutū qd pōt repeti nō parit liberationē. h. d. ¶ Quero utr hoc qd hic dr sit uerū siue pignus sit obstrictū, p illa naturali obligatiōe siue nō. glo. ponit opi. ꝓtas est q hoc dz intelligi q̄ pignus erat obligatū pro illa naturali obligatiōe uel nō. ita uī pbari. §. eo. l. pupillus.

Ex. l. sequenti.

¶ Si una ps expellit de ciuitate & alij exigāt debitores exiticiore an sint liberati debitores. Et an cū debitor taliter exact⁹ cōuenitur a creditore debeat probare q p uim fuerit exactus.

c **Reditor.** ¶ Si creditoris uel tutoris culpa nō pcessit piculū pecunie ptinet ad debitorē uel pupillū. h. d. ¶ Op. post oblationē ē piculū creditoris: ut. l. q decē. in prin. §. e. so. hic creditor noluit recipe: qa cōgruo loco & tēpore nō offerebat. ista ē uera so. Alij dicunt q istud ē spāle cū respu. aufert. prima placet. Ista. l. inducitur per doc. in arg. ad. q. quotidianā. expulsa ē una pars de ciuitate: illi qui remāserūt exigunt oēs debitores illoz exiticiorū. utrū per hoc debitores soluentes sint liberati[c]. & uidetur q nō. p hāc. l. & p. l. si hoīem. §. si nullo. §. e. ti. Itē qa piculū casus fortuiti ptinet ad debitorē: ut. l. i cēdiū. C. si cer. pe. In cōtrariū uidet q sint liberati: ut. l. paulo calimacho. in fi. §. de le. iij. & l. liberto. §. luci⁹. §. de annuis leg. Istā. q. mouerūt doc. antiqui. s. Uber. de bobio. & Albert. papiensis. & Di. et ponit & dicit debitorē liberari facta solutione cōitati p. d. l. liberto. §. luci⁹. d annuis lega. & l. paulo cali. in fi. de le. iij. Non ob. hec. l. qa hic fuit accepta pecunia: ut debitoris: sed in qōne ppōsita fuit accepta pecunia in iniuriā creditoris. ergo nō debet nocere debitori: ut. l. si merces. §. culpe. §. loca. & l. pe. in prin. §. so. ma. Et hoc qñ bona nō sunt publicata: alias nō eēt dubiū p. l. bonoz. de uer. sig. ita dicit Di. Spe. ponit hanc. q. in ti. de obli. & so. §. ij. uer. illud ēt. in prin. & ibi uidetur se referre. aut respu. habebat bona d̄bitoris obligata uel nō. tu ꝓ dicas sic⁹. aut respu. habebat bōa illi⁹ creditoris: cui⁹ debitor est exact⁹ obligata ex aliquo contractu: uel ex aliqua cā & tūc nō ē dubiū q solutiōe fcā respu. debitor liberat: ut. l. nomen. C. q̄ res pig. obl. poss. si ꝓ nō habebat obligata. tūc aut bona illi⁹ creditoris erāt publicata ex aliq̄ iusta cā: & idē: qa nō ē dubiū q d̄bitor soluēs liberat: qa fisc⁹ habet loco heredis: ut. l. si debitor depor. §. de fideiuss. & l. ij. C. ad. l. iul. de ui. si ꝓ bona nō erāt publicata uel erāt publicata iniuste: tūc aut respublica, exegit i iniuriā debitoris: aut i iniuriam creditoris: aut simpliciter exegit nō habita cōtēplatione ad iniuriā alicuius. pmo casu est piculū d̄bitoris: ut hic. secūdo casu ē piculū creditoris: ut. l. si merces. §. culpe. §. loca. & l. pe. in prin. so. ma. ita loqtur. l. paulo cali. in fi. de le. iij. & l. liberto. d annu. le. Si ꝓ accepit simpliciter: qa accepisset cuiuscūq; fuisset. tūc aut erat spēs debita aut quātitas. si spēs ē piculū creditoris[e]. si quātitas ē piculū debitoris. hoc pbatur in. l. lectos. & l. seq. §. de peri. & cōmo. rei uen. & i glo. ad idē. l. fi. i fi. de pig. ac. facit. l. luci⁹. §. de euic. & l. itē si ꝓberatū. §. i. §. de rei uen. ¶ Itē quero an fit idē si pecunia exigeret ab aliquo priuato. certe nō: qa tūc debitor nō liberaret. rōnē colligē ex. l. ij. in fi. cū. l. se. §. si qs cauti. ¶ Tertio q̄ro[f] utrū debitor qñ hāc exceptionē opponit creditori q ipse fuit exactus a re publica debeat pbare se exactū p uim. an ꝓ sufficiat ad executionem debitoris ostendere ordinamētū ciuitatis factū sup hoc penale & graue. certe puto q sufficiat ordinamentū ostēdere. est enī iustus timor: ut. l. fi. §. i. & §. se. §. qd me. cau. & l. i. §. q̄ oerande. §. q̄. re. ac. nō da. ꝓsi. & in sūma. facit qd not. C. de transac. l. interpositas. ad idē optīe facit. §. cutiua cōtractus: ut dānorū datorū & expēsarū que ueniunt accessorie: ut i capi. dilecti. de foro compe. & ibi abbas.

a Uero q ad locū. An possit fieri prorogatio d loco ad locuz. Adde quod no. in. c. litigātes. i glo. de offi. ordi. i. vj. & d materia progatiōis. uide i. no. i. c. secundo reqris. d offi. dle. spe. in ti. de obl. §. progari. & §. fi. & ptra istud tz bal. i l. i. C. de iurisd. om. iudi. p. bar. et alios i. l. fi. d iusti. & iu. et cy. & bal. i. l. fin. de iurisd. om. iudi. et bar. in. l. ij. i fi. prin. de iudi. bar. & alios in. l. fi. de excusa. tuto.

b ¶ Nō inspicitur. Adde qd ēt poterit cōueniri i loco ꝯctus si ibi domicilium habeat. ter. ē expssus fm bal. ibi i l. heres absc. in. §. fi. ff. de iudi. & ibi in glo. de hoc i. c. nō ergo d so. cōpet. in. vj. facit qd no. i. l. i. §. d eo qd cer. loco. & ad bar. hic uide Li. i. l. i. C. vbi d cri. agi oz. ubi Li. plene & barto. & ibi dixi in. l. iij. §. de bo. auc. in. pos. & glo. in. c. romana. §. contrahētes. de fo. cōpe. lib. vj. & glo. i. l. i. d eo quod cer. lo. & adde q rōne d stinate solutionis fortē qs forū etiā quo ad cōse

c Reditor. sint liberati. Et facit tex. i. l. si maritus. §. so. ma. & not. bal. in. l. falsus. circa fi. de fur. C. & no. bar. i tractatu de tyrānide. i. vij. q. & qd no. uoluit bal. i. l. ij. C. qd me. cau. & bal. i. l. q̄ prius. C. qñ fis. uel priua. p Guid. de su. i. q. icip. pone q de sctō qdā de pte eccle. tē. & p Li. in. l. cū te. la. i. C. qd me. cau. & p bal. i. l. si te bonis. C. de iure delibe.

d ¶ Dicas sic. Ad materiā adde qd no. bal. p illū tex. de pa. constan. i ver. snie quoq; ubi dixi q snie p impator̄ late cōtra rebelles occasiōe rebellatiōis rescidūtur fcā pace. secus si non occasione rebellatiōis: sed aliter iuste sunt late puta ex causa mutui uel depositi: & ille. §. est ualde nota. ad exiticios ciuitatū: ut sciam⁹ q pcessus ꝯ eos facti rescindant eis ad ciuitatē reuersis: utrū dicti tales expulsi possint cōueniri i domicilio: de quo sunt expulsi: uide p bal. i. l. ij. C. d iurisd. om. iudi. Et pdictis adde bar. no. i. l. fi.

ſ. de in interesti. Et eo casu quo teneãtur dicti exiticij compere an possint cõparere per pcuratorem: vide ang. plene in. q. bono. & ẽ. in. iij. & iiij. q. pri. & adde hic q̃ not. imo. & moderni. i. l. regulare. in §. si qs alio. ff. ad trebel. ADDE an exiticioꝝ uel bannitoꝝ ꝺbitores liberent soluendo fisco bal. cõsi. ccxcix. ij. lib. Et an bãnit⁹ possit citari ad ciuitatem ad quã ẽ exbãnitus: uide bal. consilio ccxxxviij. i. libro.

e ¶ Periculum creditoris. Ad hoc faciunt optime not. per Di. i. l. si qs uxori. §. apꝺ labeonẽ. de iniur. & ibi barto.

f ¶ Tertio q̃ro. Not. pro debitoribus bãnitoꝝ qui soluũt fisco uel camere. & contingit plurics ꝺ facto. adde q̃ si iussu magistrat⁹ soluit p̃sumit̃ coactus soluisse de acquirẽ. re. domi. l. liber hõ. & ibi ang. p Dy. i l. liber hõ. in prin. ſ. de he re. isti. faciũt nota. in. l. cũ te. C. q̃ met. cau. & quod not. uoluit bar. i. l. si mulier. §. i. ff. rerum amo. & bal. in. l. falsus. i pe. col. C. de fur. & q̃ istud statutum iducat iustuz metũ. tz bal. i. l. oẽs in fin. C. ad treb. & vide Hosti. & moder. in. c. l. ꝺ offi. dele.

a ¶ Cũ de sorte nõ ꝓnunciauit. Not. q̃ lz in causa app. nõ pronunciet be-

q. ex cau. ĩ poss. ea. l. fulcinius. §. qd sit latitare.

Cum de sorte. ¶ Pecunia cedit in cãm exp̃sam a soluẽte. h. ꝺ. Ho. nouũ modũ ꝓnũciãdi ĩ cã appel. nã nõ ꝓnũciauit⁹ hic bñ iudicatuz uel male ſm formã datã ĩ. l. eos. C. de appel. sed aliter dixit. ad hoc facit qꝺ dicã in. l. cũ apud sempronium. j. iu. sol. facit. l. offidi⁹. & ibi gl. ſ. ꝺ le. iij.

Valerianus. ¶ Solutũ in dubio cedit ĩ cãm antiquiorẽ. h. ꝺ. ¶ Nota istũ. §. q̃ ex libro & scriptura recipiẽtis solutionẽ probat̃ ĩ quã cãm ipse recepit si aliud non apparet.

Ticius mu. ¶ Quod in cãm ĩdebitã est solutũ cedit in debitũ. h. ꝺ. uide glo. q̃ incipit facit. ſ. ibi. C. de fideiuſ. l. i. sz ibi spãle fauore ultime uoluntatis & alimẽtorũ. hic aũt in odiũ usurarũ. Itẽ. l. cũ de ĩrem uerso. ſ. de usur. so. ut ibi.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter una causa dicat̃ grauior altera.

c **Am ex pluribus.**

¶ Ego dixi uobis. ſ. eo. l. i. q̃ Bi. ibi summabat istã materiã. Sz ego ꝓ declaratione p̃sentis materie: & eoꝝ q̃ no. glo. i. l. i. ſ. eo. & qꝺ ibi no. Bi. & ꝓ declaratiõe eoꝝ q̃ no. C. e. l. i. debes uidere q̃ qñqz dubitat̃ in quã cãm debeat cõuerti pecunia soluta. qñqz dubitatur de pecunia ex pignorũ uẽditiõe redacta. Circa primum dico: aut sunt plures cãe principales: aut plures cãe usurarie. aut ẽ una cã principalis & usuraria ĩ seipsa. prio casu aut debitor soluẽs soluit p̃ pcuratorẽ aut p̃ seip̃m. si p̃ pcuratorẽ: aut habebat mãdatũ limitatũ ad soluẽdũ ĩ certã cãm: & ĩ aliã cãm nõ põt itelligi solutũ: ut. ſ. e. l. si ex plurib⁹. §. i. Aut nõ habebat mãdatũ limitatũ: & tũc idẽ qñ soluit p̃ seip̃m. Si ꝟo soluit p̃ seipz: & tũc aut elegit ĩ quã cãm soluit & creditor cõsensit uel tacuit: aut nõ elegit. ꝓmo casu si qdẽ cã quã elegit cõtinebat debitũ ĩ illã cedit: ut. ſ. e. l. i. i prin. & l. p̃ri. in pri. si ꝟo cõtinebat ĩdebitũ pinde ẽ ac si nõ elegisset: ut. ſ. l. p̃ri. i fi. Si ꝟo nõ elegit tunc aut creditor ipe elegit in quã cãm accipet debitore cõsentiẽte: & in illã cãm cedit: ut. ſ. e. l. i. §. i. & hoc si cã ẽ certa. sed si electio cãe eẽt dubia recurrim⁹ ad cãm antiquiorẽ pinde ac si nulla electio eẽt facta: ut. ſ. l. p̃ri. §. pe. Si ꝟo un⁹ elegit & alter cõtradicit: & tũc ipedit̃ solutio: ut. ſ. e. l. i. in fi. cũ. l. se. & tũc debitor habebit offerre & cõsignare ĩ quã cãm vult: ut liberet̃: ut. l. obsignationẽ. C. e. ti. aut neuter aliqd dic̃. & tũc aut una cã ẽ grauior altera: & cedit ĩ cãm grauiorẽ: ut. ſ. e. l. in bis. Cã aũt grauior cõsiderãda ẽ circa quatuor. nã q̃da cã ꝺ̃ grauior: quia ledit statuz uel famã nostrã: ut cã famosa: & in ista ĩ dubio sp̃ primo itelligit̃ solutũ: ut. ſ. e. l. si qd ex famosa. & l. cũ ex plurib⁹. & dico plus q̃ si inter istas cãs eẽt una grauior altera: qa p̃ unã solutionẽ qs custodit famã suã p̃ aliã custodit mẽbrũ uel uitã: certe itelligit̃ solutio facta ĩ grauiorẽ cãm. ar. l. i. j. ꝺ bonis eoꝝ q̃ mor. sibi cõsci. Qñqz ꝺ̃ cã grauior q̃ respicit nostrũ p̃rimoniũ: ut qa est penalis uel usuraria. & in ista p⁹ p̃cedẽtẽ pri⁹ itelligit̃ solutũ: ut. ſ. e. l. cũ ex plurib⁹. tñ ĩ hoc aduertẽdũ: qa si una cã cõtinet maiorem penã pecuniariã q̃ alia uel maiores usuras: ista grauitas q̃ ẽ ĩ maiori uel mĩori quãtitate nõ ĩspicit̃: ut. l. si ex plurib⁹. §. fi. ſ. e. ¶ Tertio dicit̃ cã grauior respectu ualidioris obligatiõis: vtputa qa una debet̃ sub pignorib⁹ & hypotheca & alia fine: & ĩ ista uidet̃ solutũ post illas: ut. ꝺ. l. cũ ex plurib⁹. ſ. e. ti. Idẽ si debeo cũ fideiussore: ut. l. & magis. ſ. e. ti. ¶ Quarto ꝺ̃ cã grauior respectu affectiõis: qa ĩ una cã teneor p̃ me in alia p̃ alio. certe ĩ illa q̃ teneor p̃ me uidet̃ solutũ post p̃cedẽtes: ut. ſ. e. l. cum ex plurib⁹. & l. & magis. ſ. e. ti. ¶ Quito ꝺ̃ cã grauior respectu facilioris exactiõis: qa una põt exigi ĩcõtinẽti: qa hz forte patã executionẽ. alia nõ: & in ista uidet̃ pri⁹ solutũ post p̃cedẽtes: ut. l. si qd ex famosa. & hac. l. ¶ Sexto dicit̃ cã grauior: hoc ẽ grauioris quãtitatis: & istud nõ attẽdit̃: ut l. si in duab⁹. j. de reg. iur. Si ꝟo nulla cã est grauior altera. tũc aut una ẽ antiquior: & cedit ĩ antiquiorẽ: ut. ſ. eo. l. in bis. §. fi. & l. cũ ex plurib⁹. in fi. ſ. e. & ſ. l. p̃ri. §. pe. & intelligo cãm antiqorez nõ ĩspecto tẽpore cõtract⁹: sz tp̃e quo ꝺz fieri solutio: ut. l. si ex plurib⁹. §. fi. ſ. eo. ti. si ꝟo nulla ẽ antiquior: tũc ĩ quãlibet cãm p̃ rata cedit: ut. ſ. e. l. illud. & l. pupilli. §. pe. ꝺũ tñ in cãm q̃ ꝓtinet debitũ naturale tñ ĩ dubio nõ uideat̃ solutũ: ut l. si is q. §. fi. ſ. e. ti. ¶ Secũdo casu pricipaliter qñ sunt plures cãe usurarie. aduerte aut ex una cã ꝺbet̃ naturaliter ex alia ciuiliter: aut ex utraqz ciuiliter. ꝓmo casu uidet̃ in dubio solutũ ĩ cãz q̃ ciuiliter debet̃: ut. l. i bis. §. impator. ſ. e. ¶ Secũdo casu qñ ex utraqz cã ciuiliter debebat̃. tũc aut una cã erat antiqor alia: & in illã prius cedit: ut. l. si ex plurib⁹. §. fi. si nõ erat antiquior: tũc cedat in quãlibet cãm p̃ rata: ut. ꝺ. l. illud. ſ. eo. ti. ¶ Tertio casu pricipali qñ ẽ una cã pricipalis & usuraria. tũc si usure debẽtur ciuiliter & naturaliter: ꝓmo uidet̃ solutũ ĩ usuras q̃ ĩ sortẽ. sed si debet̃ naturaliter tñ: prius in sortẽ: ut. ꝺ. l. i bis. §. impator. ſ. e. & l. si usuras. C. de usur. ¶ Restat uidere ꝺ pecunia redacta ex uẽditiõe pignoris. isto casu distingue. aut creditor vult illã cõuertẽ̃ pri⁹ in debitũ p̃ quo pignora nõ sunt obligata & nõ põt: ut. ſ. e. ti. l. paul⁹. §. i. & ibi no. i. l. pupilli. §. pe. ſ. e. Aut uult cõuertere ĩ cãm p̃ qua pignora sunt obligata. & tũc aut una cã ẽ antiqor altera: & in illã ꝺz cõuerti cõuertendo pri⁹ ĩ usuras q̃ ĩ sortẽ: ut. ſ. eo. l. pupilli. §. pe. Si ꝟo una cã nõ erat antiqor altera. tunc aut iste cause erãt eq̃lis sũme in sorte aut disparis. ꝓmo casu cedet in quãlibet cãm eq̃liter nõ attẽta disparitate usurarũ: ut. ꝺ. l. in bis. §. impator. ſ. e. Si ꝟo quãtitates erant dispares: tunc cedũt p̃ rata quãtitatis sortis: ut. l. pupilli. §. pe. ſ. e. ti. sp tñ cõuertit̃ dicta quãtitas prius in usuras q̃ in sortẽ: etiã si usure essent debite naturaliter tñ: ut. d. l. in bis. §. impator. ¶ Quero circa hãc materiã qd ꝺ pecunia quã creditor ꝺz suo debitori: an possit sibi eã cõpẽsare in quã cãz vult. Rñ. si qdẽ creditor habebat bona debitoris obligata p̃ cõsequens nomẽ suimet: tũc põt ipse soluer̃ sibiipsi: & puto q̃ põt iputare in quã cãm vult: sic̃ dicim⁹ in pecunia exuẽditiõe pignoris redacta. & idẽ dicerẽ in pecunia exacta a debitore debitoris: cuius nomen erat obligatũ: ut. l. nomẽ. C. q̃ res pig. ob. poss. eadẽ enĩ ẽ rõ. sed si nomẽ obligatũ nõ erat: tũc illa pecunia non cedit ĩ solutũ: nisi apposita cõpẽsatiõe: ut no. i. l. iij. ſ. de cõpẽsa. & sic erit in electiõe ꝺbitoris: ĩ quã cãz cõpẽsationẽ oppõat.

a **Ante restitutã.** ¶ Op. ꝺ l. fin. §. si aũt auaritie. C. cõia de le. Rñ. hic loqt̃ ĩ alienatiõe necessaria ibi ĩ uolũtaria. ar. ad hoc ſ. e. l. reo. uel aliter spãle ẽ istud fauore dissoluẽdarũ obligationũ: ut. l. arrian⁹. ſ. de acti. & obl.

q **Quod dicimus.** ¶ Not. tex. ibi nõ

ne uel male iudicatũ: tñ ualet sententia. Idem tenet. Sal. i. l. eos. C. ꝺ appel. ver. iuxta predicta quero.

a Quod dicimus. nõ ipedit: uide barto. ⁊ Imol. in. l. ita stipulat°. i prin. ⁊ que dicti. s. d vb. obli. in. i. q. bar.

b Liud ē. Add bar to. in. l. si cũ fundũ. s. de pactis. ⁊ i. l. hoc. in. §. penul. j. de dona. vbi limitat hãc. l. nisi fieret pactũ gratia creditoris. p. d. l. hoc iure. §. si quis dederit.

c Iq mandato. itē op. s. Adde bal. in. l. fi. C. de cõsti. pec. qd si cõstitui soluere id qd̃ ticius relinqt in testamẽto si tici° reuocat testamentũ nõ tenebit in. d. l. cũ qs decedẽs. §. i.

d Quidam scholaris. Et facit ꝙ si fenerator i testamẽto pmisit usuras restituere: d̃ inde recõuaiescit ⁊ eas vult retinere an possit tex. l. si pak. d̃ iure doti. facit ꝙ fic. d̃ quo per Ly. in. l. generaliter. C. d̃ nõnu. pec. ⁊ uide bar. in. l. cũ qs. §. codicillis. d̃ legat. iij. Et ad q. bar. h uide bal. in. l. mãdatum. i iiij. colũ. C. man.

e l. mortis. Adde bart. i. l. ij. §. si qs s. de dona. ⁊ uide bal. i l. mãdatũ in p. col. C. mãda.

f Extendebat p° mortẽ. utrũ mandatũ cõferri possit p° mortem meaz ⁊ de hoc uide late p ange. i repet. bui° l. per eundez in dispu. suaastensis miles. i primo dubio: ⁊ ibi dicit ꝙ fic. ⁊ dũmõ manderi cũ sacco ⁊c. dicit hic cũ aliquo. s. tẹperamento. Quero qd sit istud tẹperamẽtũ. dicit glo. ꝙ est decẽ dierũ: ut. l. pmissor. s. de cõsti. pe. uel ē tẹpus arbitrio iudicis: qõ magis itellectu pcipitur q̃ exprimi possit: ut. s. e. l. ratũ. ⁊. l. i. §. itez si ita. s. ad. l. fal. ⁊ ista ē uera. uñ debetis scire ꝙ ē quoddã tẹpus qõ inest obligationi: ⁊ illud pducit exceptionẽ sic: ut añ diẽ male agat. quoddã ē tẹpus qõ miseratiõis gra idulget solum: ⁊ istud nõ ipedit quẹ agere nec cõpensare: ut. l. si cũ militi. s. de cõpẽsa. q tex. facit istaz distin. De isto ultimo debetis scire ꝙ a iure repit limitatũ i duob° casib° uel forte i tribus. prim° i re iudicata: ut. l. fi. C. de usur. rei iu. ⁊. s. de re iudi. l. iiij. §. si qs cõdẽnatus. secũd° in cõstituta pecunia: ut l. pmissor. s. de cõsti. pe. terti° i dote: ut. l. i. §. ãn exacti. C. de rei uxo. ac. in ceteris casib° istud tẹps ē arbitrio iudicis: ut hic: ⁊ insti. de inuti. stipu. §. fi. Vltio per hãc. l. ⁊ eius rõnẽ nos dicim° ꝙ euẽtus cõditiõis nõ cõstituit quẹ in mora: quia absurdũ ē dicere ꝙ in eo puncto quo qs obligatur teneat soluere: ut hic. de hoc dixi in. l. quotiẽs in diẽ. s. de vbo. obli. ⁊ scripsi in. l. ita stipulatus. e. ti. in. q. illa qñ stipulatio incipit a pcedẽti cõuentiõe que non habebat diem.

a **Liud est.** b Ius q̃sitũ ex conuentione nõ tollitur uni° ptis reuocatiõe. sec° i mãdato. de hoc dixi. s. eo. l. vo pcuratori. Op. ad primũ dictũ de. l. si qs stipulatus fuerit decẽ i melle. s. e. ti. So. p litis contestati. põt tolli facultas soluẽdi adiecto: ut ibi no. p simplicẽ renũciationẽ nõ: ut hic. nec ẽt p ptis receptionẽ: ut. l. cũ d̃ cẽ mihi. in prin. s. e. ti. Secũdo op. ad idẽ. de l. si cũ corneli°. s. e. ti. Rñ. ꝙ ibi loqtur qñ cõuẽtio de soluẽdo alteri fuit facta ex post facto. sed hic qñ inest in ipso tẹpore cõtracte obligatiõis. Ex. l. sequenti.

Si scholaris ueniẽs ad mortẽ pecuniã quã hz ad campsorẽ faciat alicui monasterio pmittere ipo qualescẽte reuocat pmissio: ibi. Et p hoc.

e **I qui mãdato.** Buas ptes hz ⁊ finis ei° ē aliquãtulũ fortis. pterea in pmo casu huius. l. fuit mãdatũ alicui ꝙ stipularet ⁊ stipulat° ē. in secũdo fuit mãdatũ ꝙ sibi solueret nec fuit solutũ. Contra pmũ dictum op. de. l. si cũ corneli°. s. e. t. rñdeo ibi fuit factũ pactũ iter creditorẽ ⁊ debitorẽ ꝙ tertio soluere tur. vñ illi tertio nullũ ius fuit quesitũ: sed hic ille terti° fuit stipulatus. vñ ius fuit sibi quesitum. Itẽ op. s. c de le. iij. l. cũ qs. §. i. Solu. ⁊ aduerte qa ē difficile ⁊ utile cõtrariũ: ibi ille terti° adhibit° fuit stipulat° sibi cõtẽplatione legati qõ sibi faciebat testator uel cõtẽplatiõe donatiõis causa mortis. ⁊ iõ sicut legatũ ē donatio põt reuocari. sed hic fuit stipulat° simpliciter nõ cõtẽplatiõe legati uel donatiõis cã mortis. f Et p hoc põt determinari questio q̃ fuit bonoñ. cõtra fratres pdicatores. Quidã scolaris° ueniẽs ad mortẽ habebat pecuniã penes cãpsorẽ ⁊ fecit eã pmitti fratrib° pdicatorib°. mõ ille euasit. fratres pdicatores uolebãt pecuniã. p eis facit hec. l. i prin. Cõtrariũ ē vitas: qa eis fuit facta pmissio cõtẽplatiõe cuiusdã relicti qõ scolaris facere uolebat si decederet quo relicto finito finit promissio: ut. l. cũ qs decedẽs. §. i. s. de le. iij. Venio ad secũdã ptẽ op. de. l. si ego. §. si res. s. de iure dot. dicit gl. spãle i dote. ⁊ dic plenio: ut ibi. Itẽ op. s. de dona. cã mor. l. mortis c cã. §. ticia. glo. soluit. ibi mãdatũ fuit collatũ post mortẽ. hic uero fuit collatũ i uita: ⁊ ista ē va. Sz cõtra hoc uidet tex. iste ad litterã. sed glo. legit tex. trãspositiue: ut vba illa post mortẽ meã determinãt vbũ soluit. q. d. iussi ꝙ sibi solueretur in uita ei nõ recte soluitur post mortẽ meaz. ⁊ sm hoc non obaliud ꝙtrariũ de. l. si vo nõ re. §. fi. ⁊. l. seq. s. mã. Itẽ op. de. l. cũ pater. §. meuio. de le. ij. dicit glo. ibi fuit mandatũ collatũ in uita: tamen effectus eius extendebatur post mortẽ. iõ ibi eligit quedã media uia: ut ibi pz. quã glo. tene menti. Sed lz iste solutiones uere sint in se: tamẽ faciũt uiolẽtiam littere: qa illa uerba post mortẽ uidentur determinare uerbũ soluere. Vnde quidam alij dicunt: ꝙ licet mandatũ cõferatur post mortem: tamẽ morte finitur. Ad cõtraria respondeo. primo ad. §. ticia. quia ibi speciale est in donatione causa mortis. ⁊ eodẽ modo respondeo ad. l. si uero nõ re. §. fi. ⁊. l. se. Sz iste sol. nõ sunt bone: quia regula est ꝙ mandatũ collatum post mortẽ nõ finiatur morte: ut. l. cõtrarijs. Quare dic ꝙ iste tex. uoluit dicere ꝙ si mandaui alicui solui post mortẽ meã ei nõ recte soluitur me iuito. quod apparet: quia finita est uolũtas: sicut i alijs mãdatis simplicibus mandatũ morte finitur: quia finitur uoluntas. ⁊ sic est rõ h posita in fine quia mandatũ morte dissoluitur non refertur ad mandatum: de quo supra proxime dixerat: sed ad subauditum: ut dixi. supra.

De acceptilationibus.

Cõtinuationẽ h° rubrice collige ex. l. i. s. ti. i.

a **Lceptilatio.** Bicit hic p mutuã interrogationẽ. cõtra immo nõ est nisi una interrogatio et una rñsio: ut. l. ⁊ uno. §. i. j. e. ti. gl. dicit iterrogatio scilicet iterrogãtis: ⁊ interrogati vult dicere mutuã iterrogationẽ. s. p mutuam vboz expssionẽ ⁊ iterrogãtis ⁊ iterrogati. Vel dic ꝙ hoc dicit ispecta nouatiõe que regulariter acceptilationẽ pcedit. ⁊ sic ē duplex iterrogatio. una creditoris i nouatione. alia debitoris in acceptil. Itẽ dicit h ab eodẽ nexu: ⁊ sic innuit ꝙ liberentur debitor ⁊ creditor. Cõtra creditor nõ est obligatus: ergo ei nõ cõtingit liberatio: ut. s. de uerbo. obli. l. decẽ. ⁊. s. ti. i. l. decẽ. dicit glo. i debito ē quedã obligatio: qua unus tenet ⁊ ali° tenet. unde statim cũ liberatur ille q tenet dicit liberari ille qui tenet. alle. l. cũ antiquioribus. C. de iu. deli. sed ista. l. cum antiquioribus: nõ facit aliqd. sed bene faciunt alie. ll. quas allegat glo. uidelicet. l. i. §. non aũt. s. de exerci. ⁊. l. quotiẽs. §. sicut de admi. tu. ⁊ eas allegat Azo in summa huius tit. Alij dicunt ꝙ uterqz inuicẽ debebat. dicit glo. ꝙ hoc nõ placet: quia essent due acceptilatiões. Ja. de are. dicit ꝙ in uno debito qlibet tenetur. nã debitor tenetur dare creditor accipet: ut. l. fideicõ. §. si rẽ. de le. iij. ⁊ isto respectu põt dici ꝙ uterqz est debitor: ⁊ uterqz liberat.

p **Upillum.** Op. glo. cũ debeat pcedere obligatio per acquilianã stipulationez quõ poterit obligari pupillus. dicit glo. ꝙ poterit obligari cũ fiat ad suũ cõmodũ. ⁊ sic no. ꝙ pupillus potest se obligare quãdo est cõmodum suũ. glo. tñ uidet alibi dicere ꝙ ex tali obligatiõe pupillus obligatur naturaliter tñ: quia naturalis est efficax ad tollendas pcedẽtes obligatiões q̃ naturalis postea tolletur per accept. ita no. in. l. dans cũ herede decesserit. alias extiguitur quoniã cum hec sint bona uacantia nõ representãt psonaz defuncti sicut hereditas. l. i. §. an bõa. j. de iure fis. ⁊ sic talis pcurator nec nomine vñi ueri: nec domini putatiui representari per hereditatẽ possz actũ gerere. casus est singu. sm eũ i. d. l. i. fz unaz lec. C. de act. ⁊ ob. ita dicit d̃ facto fuisse iudicatum florentie i fauorem egregij militis domini pauli d̃ seruit. ⁊ uide bar. i. l. ij. s. de dona.

De acceptilationib°. Rubrica.

§ a **Lceptilatio.** An acceptilatio probet solutionem. uide in. l. aurelio. in fine de libe. leg. ⁊ bar. ⁊ bal. in. l. i. C. de reuocan. his que in fraudẽ. ⁊ an acceptilatio p appositionẽ diei uitietur p bart. in. l. diem. j. eo. An acceptilatio, facta p procura. nõ habentẽ speciale mãdatum habeat uim pacti. bar. ꝙ sic i. l. an inutilis. i prici. j. e. ista uerba confiteor me habuisse acceptumqz tuli non probãt numerationem ⁊ uidentur poti° dicta ad solẽnizandũ acceptilationem q̃z ad aliud: ut notat barto. in. l. si i stipul. s. d̃ vo. ⁊ uide bar. i l. fi ex pluribus. in prin. s. ti. pri.

obligari.in prin.s. de auc. tuto. ¶Op. pupillus nõ liberaret soluẽdo: ut.l. q̃ si forte.§.fi.s. ti.i.ergo nec per accept.ut.j.e.l.i die.rñdeo pupillus nõ liberaret soluẽdo.uerũ est:nisi cõsumptione secuta.acceptilatio ergo equiparatur solutioni: cui solutione secuta est postea consumptio ita debet intelligi hic.

p **Er procuratorẽ.** ¶Quero quod mandatũ requiratur. Rñ.qdã dicũt spãle mãdatũ: ⁊ ista ẽ uera. Alij dicunt q̃ sufficit generale mandatũ cũ libera. ⁊ ista nõ est uera. ná tutor habet generale mandatum cũ libe.ut no.in.l.mãdato generali.s.de ꝓcura.⁊ tamẽ nõ potest accepto ferre:uel ei accepto ferri:ut.l.⁊ ꝓ iusiu.§.tutor.j.e.¶Sed quero que est ratio q̃ ꝓ procuratorem nõ potest nobis q̃ri liberatio ꝓ accept.dicã.j.e.l.⁊ ꝓ iusiurã. §.tutor.j.e.ti.Itẽ q̃ro utrũ accept. inualida ꝓp defectũ ꝓcu.hẽat vim pacti.dicã.j.l.an iutilis.

Ex.l.sequenti.

¶An acceptilatio fit nulla ꝓ appositiõez diei.

i **A diem.** ¶Op.de.l.q̃ i diẽ. j.e.ti. So.acceptilatio nõ recipit diẽ uel cõditionẽ expressam: ut hic.sed tacitã sic:ut in cõtrario.¶Secũdo op. solutio potest fieri sub conditione: ut.l. sub conditione.s.ti.i.ergo eodẽ modo acceptilatio que eius exẽplo est inducta.Aduerte dicas sic solutio prout est actus nõ potest fieri sub conditione.s. quia vere statim soluitur: sed effectus liberationis potest conferre sub cõditione: ut.l. contraria ita hec uerba acceptilationis non possunt esse conditionalia: ut habeo acceptũq̃z fero si imperator uenerit in italiã:ut glo.exemplificat.sed si diceret sic habeo acceptũq̃z fero pure hoc acto:q̃ ista acceptilatio liberet te si imperator uenerit in italiã:certe credo q̃ ista acceptilatio ualeret exẽplo solutionis:ut.l.contraria.unde debes inspicere utrũ cõditio apponatur ipsi acceptilationi an effectui:ut uidemus in solutione.nã ipsi solutioni uel acceptilationi nõ potest apponi:quia si ibi sit repugnantia seu contradictio.quod enĩ ego receperim i presenti uel i ꝑterito:⁊ q̃ hocidẽ pendeat ex futuro euentu ẽ cõtradictio.ideo nõ recipit cõditionẽ uel diem. sz effectus liberationis bene põt pendere ex futuro:ut.s.dixi. Quero dicitur hic q̃ acceptilatio non recipit diẽ. quero utrũ acceptilatio sit nulla per appositionẽ diei:an annullet appositio diei ⁊ acceptilatio remaneat ualida. dicunt quidam acceptilationez remanere ualidã exẽplo solutionis. Alij dicunt aliud in acceptilatione aliud in solutione quãtum ad hoc. rõ quia in solutione creditor habet uere. merito contingit liberatio incontinenti. sed in acceptilatione nõ habet uere.⁊ ista placet mihi.rõ qa quãdo i acceptilatione apponit dies uel cõditio ẽ peccatũ i forma: qa i ipsa forma ẽ cõditio:ut sup̃ dixi.merito nullã liberationẽ parit:ut.j.e.l.an inuti lis.in prin.

p **Luribus.** ¶Acceptilatio generalis referr ad oia:nisi appareat eẽ sensũ de certis. h.d.¶No.q̃ ꝓba liberatiõis generalia referũtur ad oẽs obligatiões:ut hic.⁊ dixi.s.ti.i.l.si ex plurib̃.§.i.plenius dixi i.l.aurelĩ.§.gaio.s.de libe.leg. Ex.l.sequenti.

¶An acceptilatio facta ꝓ ꝓcuratorẽ nõ habẽtẽ speciale mãdatum ualeat ut pactum.

a **A inutilis.**[a] ¶Hic est duplex littera una negatiua:alia affirmatiua.⁊ ꝑm utrãqz. h.d. Si acceptilatio peccat i forma nõ hz uim pacti. secũ si peccat i materia: hoc dicit.ꝑm unã lec.hz uim pacti.ꝑm aliã nõ.¶Quero q̃ ẽ ꝓior lectura. gl. hic disputat finaliter: ⁊ bñ ꝑm oẽs determinat. aut acceptilatio peccat i sui forma:qa sub cõditiõe uel i diẽ uel iter abñtes:⁊ nõ habz i se tacitũ pactũ:ut h.aut peccat i materia:⁊ tũc hz i se tacitũ pactũ:ut.j.e.§.accepto ferri.⁊.l. si accepto latũ.j.eo. ¶No.ergo q̃ maĩ̃ ẽ peccatũ in forma q̃ i materia.¶Quero qd si ẽ peccatũ i cã efficiẽti:qa scã ẽ ꝓ ꝓcuratorẽ nõ habentẽ spãle mãdatũ:ut.s.eo.l.iij. certe puto q̃ uim pacti habeat. ꝓ hoc iduco.s.de ꝓcu.l.q̃cũqz rõne.⁊ p̃dicta intellige nisi faciẽs acceptilationẽ fuerit prudens sciẽsqz nõ ualere nõ facturus si sciret ualere.⁊ de hoc oz q̃ constet.ná lz nõ p̃sumat ignorare ius: tñ qa ius vult hãc cõuẽtionẽ i casib̃ p̃dictis saltim ualere iure pacti p̃sumit hoc sciuisse ⁊ q̃ uoluisset hoc mõ ualere prout ualere põt. de hoc dixi plenius.de ꝓbo.obli.l.i.§.si quis ita.

Seruus cõmunis. ¶Seruũ cõis q̃ querit obligationẽ potest q̃rere obligationis liberationem.h.d.

Accepto ferri. ¶Op.de.l.si acceptolatũ.j.eo.⁊ l.cũ emptor.s.de resci.uẽ.So.nõ põt tolli ꝓ acceptilationẽ ptãte acceptilatiõis. sz ui pacti sic: uñ hz uim pacti.Itẽ op.j.e.l. ⁊ ꝓ iusiur.§.⁊ si fideiussore.So.ut ibi.¶Itẽ op.C.ō transac.l.ut responsum. dic ut ibi.

Filiusfamilias. ¶Obligatio ciuilis tollit ꝓ acceptil.nõ ꝑtoria. Itẽ sublata principali tollunt accessorie uñcũqz ĩducte.h.d.¶Op.de.l.si qs reũ.§.idẽ iul.ubi pr̃ põt liberari ꝓ acceptil. Soluerũ ẽ iure pacti nõ iure accepti. rõ qa nõ tenet ciuiliter: sz ō peculio. ¶Sz cõtra hoc op.j.pri. rñ.ubi dñs liberat ꝓ accepti.lz dñs teneat de peculio.So.dñs accepto ferẽdo ipse sibi nõ põt liberari iure acceptilatiõis:sic nec pr̃:ut h. sz ꝓ acceptilationẽ factã a seruo:liberato seruo q̃ tenet ꝓbis:⁊ ꝓ ꝓsequentiã quandã liberat dñs: ut h. idem esset in patrono: ut.s.pri.rñ.¶Item op po.[b] q̃ actus ciuilis tollat obligationem iuregẽtiũ uel de iure pretorio:ut uidemus in nouatione: ut.s.de noua.l.i.So. nouatio tẽdit ad eundẽ effectum ad quẽ tẽdit prima obligatio.s. ad obligãdũ. iõ quelibet obligatio patit se primi et nouari ꝓ aliã obligationez: sed acceptil. directo tendit ad p̃imẽdum.uñ nõ põt p̃imere:nisi obligationem que de iure ciuili est uerbis ĩducta.ita no.hic.⁊ insti.qui.mo.tol.obli.§.i. Dicit hic q̃ accepti.est iuregentiũ.cõtra ĩmo ẽ iure ciuili ĩtroducta a Gallo aquilio: ut.l.uno.§.i.j.e. ti. So. dicunt quidã iuregẽtiũ approbata hoc non placet nõ enim potuit approbare iusgẽtiũ id quod non cognouit.uel dic dicit glo.q̃ est iuregentiũ ꝓpter pactũ quod hz in se. ista ẽ satis bona. uel aliter est iuregẽtiũ ꝓ fictionẽ. nam acceptilatio ẽ imaginaria so. sed solutio de iuregẽtiũ est:ut.s. de cura.fur.l.cõsilio. in fi.⁊.s.ti.i.l.pe. ergo ⁊c.

p **Ars.** ¶Istam.l. ⁊ sequẽtem declara ut dicam.j.eo.l. ⁊ per iusiurandum.§.i.

q **Uod in diem.** ¶Opp. de.l.acceptilatio.⁊.l.in diẽ.s.eo. Solu. hic habet diem uel conditionem tacitam: secus in die expressa:ut ibi.

codicillũ.C. de testa.ꝓ cano. in ca. significasti.de homi.

b ¶Filiusfa. Itẽ opp. Acceptilatio ꝑimit obligationem iurisgentium: nisi deducat in stipulationẽ aio nouãdi factam. ⁊ de ratiõe vide bal. post glo.i.l.fi.C. eo. ⁊ uide Sal.post gl. ⁊ Ja. bu.i.l. actiõe.C.de trãs. in prin.

a A inutilis.ui de bal.i.l.nõ

Et per iusiurandum.[a]

¶ Op. qd nõ est ꝓtractũ verbis: non põt tolli verbis: vt. s. e. l. an iutilis. §. accepto ferri. So. obligatio que ꝓtrahit iureiurãdo ꝓtrahit verbis: ita dicit gl. Ja. de are. videt dicere q̃ hoc nõ est verũ: qa iuramentũ obligationẽ nõ inducit: sed obligationẽ iã inductã quis per iuramentũ cogit obseruare: sed hoc puto verũ in oibus ꝑterq̃ i liberto. nã libertus solo iuramẽto obligat: vt plene dixi. s. de fideius. l. si qs pro eo. i pri.

Ex. §. sequẽti.

¶ Aliquas regulas circa acceptilationẽ tam affirmatiuas q̃ negatiuas vide in fi.

Si id quod i stipulationẽ.

¶ Legaz tex. vsqz ad. §. eũ qui. ⁊ postea tradaz vobis regulas per quas apparebit declaratio istius materie. ¶ Op. de. l. loci. §. i. s. si ser. ven. ⁊. l. qui in sella. in pri. . s. de ser. rusti. pdio. So. ab initio põt separiz cõstitui iter ab actu: sed postq̃ act⁹ est cõstitut⁹ vel pmissus nõ põt ab itinere separi per acceptil. vt hic. ¶ Ulteri⁹ op. ad. §. illud. ⁊ videt q̃ vsufruct⁹ fit ps fũdi: vt. s. ꝺ vsufruc. l. iiij. ergo videt q̃ possit p acceptil. tolli. So. lex ꝓtra loquit in vsufructu formali q dicit ps fundi. hic loquit in vsufructu causali qui erat in obligatiõe q vsufructus causalis nõ dicit ps. ꝑterea cũ acceptil. fit ꝺ vsufru. fit de vsufru. formali put est separatus a pprietate: sed ille non erat in obligatiõe: sed erat in obligatione vsufructus causalis. ¶ Sz ꝓtra hoc op. extra glo. s. de fideius. l. si a reo. §. de eo. vbi fideiussor potest accedere in vsufructu: lz pricipalis pmiserit fundũ. ergo apparet q̃ nõ est aliud. Solu. aliud est in actu obligationis: qa pmittẽdo vsufructuz habet respect⁹ ad causalez vt vniat cũ pprietate: q causalis erat in obligatiõe: sed in actu liberatiõis cũ tractat de separatiõe ⁊ pprietate ⁊ necessitate habet respect⁹ ad formalẽ q in obligatione nõ erat. possum⁹ etiã soluere alio mõ ꝓtrariuz de. d. . l. iiij. s. de vsufru. vt dicam⁹ q̃ vsufructus est ps fũdi. sed integralis: qa ex vsufructu ⁊ pprietate cõstituitur fundus sicut cemẽta: ⁊ paries est dom⁹: vt hic dicitur: sed illud qd tex. hic dicit q̃ q accepto facit dz totuz vel partẽ accepto facere. dz intelligi de parte discretiua: vt . iij. iiij. v. ⁊c. vt. s. e. l. pars. vel de aliq̃ parte certa: vtputa de tali dimidia a tali pte sic ꝓfinata. ¶ Sz cõtra hoc videt qd hic dicit in tex. parietẽ vel dietã. in eo q̃ dicit dieta est quedã pars discretiua: ergo videt q̃ possit accepto ferri. So. intellige de dieta que per se nõ cõsistit nec coheret solo: ita q̃ partẽ discretiuã non faciat: sed magis est q̃daz accessio seu supficies: vt uidistis in. l. si duo. §. labeo. s. vti possidetis. ¶ Uenio ad. §. si quis vsufructũ. ¶ Oppo. de precedẽti. §. nã sicut se habet vsufruct⁹ ad fundũ totũ: ita hz se vsus ad vsufructum: ergo ista acceptilatio hic nõ dz valere: sicut in ꝑcedentib⁹ dictũ est: ꝑterea ꝓm hoc remanet fructus sine vsu: qd esse nõ põt: vt. l. per seruũ. §. i. s. de vsu ⁊ ha. huius timore dicit glo. q̃ lz tollat vsus per accep. tamen remanet ei⁹ ꝓmoditas. certe ꝓz hoc ista acceptilatio nihil releuaret. q̃re glo. dicit q̃ ista remissio valet ad hoc q̃ pprietari⁹ possit alijs ꝓstituere vsum: ⁊ ego qui prius habebã vsufructũ: habeo cõmoditatẽ vsus ⁊ vsufruct⁹ in eo qd supest. alias nihil habeo si nihil superest: sz ꝓz hoc nõ tenebit iure acceptilatiõis extinguẽtis vsum: sz magis iure cuiusdã pmissionis pmittendo aliũ ꝑferri mihi qd satis placet. Sz de vno dubito: an idẽ sit i precedentibus ut videar pmittere debitori meo q̃ alij cõstituat vsufructũ: vel iter p accept. ꝑdictas. dicũt qdaz q̃ sic: qd mihi videt oino cõtra mentẽ tex. qui facit expressaz differentiaz inter ista: ⁊ iõ Jaco. de are. dicit q̃ sit aliud hic: ⁊ aliud i ꝑcedẽtibus. ratio acceptilatio fit verbis: iõ in ea ꝟba multũ attendunt. sz qũ ego pmitto vsufructũ: ⁊ postea tu liberas me ab vsu saltim acceptilatio cũ obligatiõe ꝓcordat cũ ꝟbis: qa vsus erat in uerbis obligatiõis sicut in uerbis accept: sed i ꝑceden tibus secus: naz si pmisisti mihi fundũ ꝓm ꝟba vsufructus in obligatiõe nõ venit. Itẽ si pmisisti viã ꝓm ꝟba iter i obligatiõe nõ est: ita dicit Jaco. de are. ¶ Uenio ad. §. si is qui hoiem. op. de. l. si vnus. §. sed ⁊ si generaliter. s. de pac. So. dicũt qdã hic voluit in totũ renũciare obligatiõi ibi nõ. Alij dicũt aliud i accept. vt hic: aliud in pacto: ut ibi. ⁊ ista uera. ratio qa acceptilatio ẽ imaginaria. so. vñ sicut p solutionẽ uni⁹ tota obligatio soluit ita p accept. ut hic. ¶ Itẽ op. de. l. hoiem. s. de opt. leg. So. aliud i repudiatiõe: ut ibi. aliud i accept. ut hic p rõnẽ predictã. ¶ Ultimo ex pdictis i materia acceptilatiõis collige aliqs regulas negatiuas: ⁊ aliqs affirmatiuas. Pria uidelicet q̃ ualet acceptilatio ptis in obligatiõe diuidua: ut hic: in uer. plane. Secũda q̃ ualet acceptilatio qñ fit de oibus ptibus ĩtegralib⁹: ut hic: in ꝟ. finaũt iter ⁊ actus. Tertia q̃ ualet acceptilatio si fit de toto ĩtegrali: ut in. §. illud. Quarta q̃ ualet acceptilatio si fit de eo qd nõ est i obligatiõe: tñ potest solui creditore inuito: ut in. §. si is q hoiem. Bo regulas negatiuas. Pria nõ ualet acceptilatio ptis i obligatiõe idiuidua: ut hic. in. §. i. Secũda nõ ualet acceptilatio ei⁹: qd nõ est in obligatiõe: ut in. §. illud. Tertia nõ ualet acceptilatio uni⁹ ptis integralis eius qd ẽ in obligatiõe: ut. d. §. illud. in quo tñ distingue. aut acceptilatio concordat cum obligatiõe saltim uerbis: et non ualet: ut supra dixi.

Cum qui fundum.

¶ Op. de. l. si unus. §. illd. s. de pac. So. aut dolus est cõmissus: ⁊ põt accepto ferri: ut i ꝓtrario. aut loqmur de dolo cõmittẽdo: ⁊ ñ põt accepto ferri per rationẽ positã in tex. ⁊ quia esset contra bonos mores.

Si stichum.

¶ Si acceptilatio nõ ualet in expresso nõ ualet i tacito. ¶ Op. de. l. si unus. §. si stipulat⁹. s. de pac. rñdeo ibi stipulatio erat pura: ⁊ sic acceptilatio ualet i expresso. hic uero in expresso non ualuit: quia in rerum natura non erat tẽpore existentis conditionis.

Et si fideiussori.

¶ Acceptilatio interposita sup obligatiõe uerborũ p ꝓsequẽtiã tollit obligationẽ alio mõ ꝓtractaz. b. d. ¶ Op. s. e. l. an iutilis. §. accepto ferri. So. hic cõsequit reus per aliũ qd per se nõ posset: ⁊ sic per ꝓsequẽtiã quod pncipaliter non posset. ¶ Op. j. proxi. §. So. ut ibi uidebitis. ¶ Item oppo. j. e. l. i. §. qui ita. So. ut ibi uidebitis.

Ex. §. sequenti.

¶ Que est rõ q̃ acceptilatio facta fideiussori pendẽte cõditiõe cũ existẽtia nõ fingit quẽ retro obligatũ porrigat ad ipm fideiussorẽ: ibi. Quero q̃. Et an si facta ẽ acceptilatio reo trahat ad fideiussorẽ: ibi. Sz q̃ro. Et qd si ẽ liberat⁹ fideiussor acceptilatiõe: ita q̃ porrigat ad reũ pncipalem: an possit repetere a reo ac si soluisset: ibi. Quero quid.

Si legatorum.

Qui ita.

¶ Glo. uariat i ĩtellectu istoꝝ. §. Acceptilatio facta fideiussori pẽdẽte cõditiõe cuius exñtia nõ fingit quẽ retro obligatum non pdest pncipali. b. d. ¶ Op. s. pri. §. ubi acceptilatio facta fideiussori pdest pncipali. dicit glo. hic i psona fideiussoris tñ uult dicere hic fuit actuz q̃ acceptilatio eẽt psonalis: nec porrigat ad reũ pncipalẽ. istã so. tenemẽti: nã i ti. de libe. lega. l. iiij. hẽs q̃ sp cũ qs non uult acceptilationẽ porrigi ad pncipalẽ dz liberare fideiussorẽ pacto nõ acceptilatiõe. sed hic habes q̃ etiã acceptilatiõe põt liberari unus: ita q̃ nõ porrigat ad aliuz qd satis placet[b]: quia hoc uideo i solutõe q̃ fieri potest uni: ita q̃ nõ porrigat ad aliũ: ut. l. i his. §. i. s. ti. i. ergo

a T per iusiur. Adde bar. i. l. q iurasse in pri. de iureiurã. in ver. possumus etiaz soluere ⁊c. vide bar. in . l. q vsufru. de ver. ob.

b ¶ Si legatorũ. §. qui ita. satis placet. põt acceptilatõ fieri principali cũ hoc q̃ ñ trãseat ad fideiussorem: ⁊ hoc sequit Jmo. in. l. si heres pecuniã. ad treb. vbi etiã roma. lz ange. ibi ꝓtrariuz tenuerit. sed fulgo. in. l. i. ad fi. C. de trãsac. tenet cõtra istam glo. contra quã etiã hic tenet cuma per tex. in. l. si is q reuo . s. de libele. sed rñde vt ibi p bar. ⁊ adde glo. ⁊ bar. in. l. si cũ excep. §. labeo. s. qd me. causa. ⁊ bar. i. l. a sentia. i pri. j. de appel.

idē ī acceptila. q̃ ē imaginaria.solutio:vt.j̃.e.l.si ex plu ribus:⁊.s̃.de noua.l.si rez.§.si duo.sz lz ista solutio sit ꝓba in se:tm̃ nō cōgruit huic littere q̃ est hic in.§. q ita. Aliā rōnē assignat.s.ne reus liberet acceptil. antiqore q̃ fit obligatio.dat ergo gl.aliā so.ut ponat casus hic put ponit ī.l.pe.s̃.de fideius.sz ista casus positio nō ē bona:qa ꝑm hoc acceptilatio eēt iutilis.q̃re glo. dicit q ē spāle in legato ꝓditiōali videte hoc nihil est dice re:vt.j̃.pri.§.q ita.ergo ꝓba est ista.reꝰ nō pōt liberari p acceptilationē fideiussoris antiqori obligatiōe.sed ī legatis qs dī obligari exīte ꝓditiōe nec retro fingitur obligatꝰ:ut.l.i.§.i.s̃.ad sil.⁊.l.si mater.§.eadē.ō exce. rei iudi.merito acceptilatio facta fideiussori ad reuz n̄ porrigit.Idē in.§.q ita.nā obligatio q̃ pēdet ex ꝓdi tione ptātiua nō trahit retro ꝓditōe exīte:ut.l.potior in prin.⁊.l.i.s̃.q po.ī pig.ha.sz hic loqtur de cōditiōe ptātiua.s.qō ticio credidero dare spondes.merito cuz hodie fit obligatꝰ reꝰ:nec fingat retro obligatus:acce ptilatio antiqor nō pōt ꝓdesse.secus eēt in ꝓditiōe ca suali:qa tūc retro fingeret obligatꝰ ⁊ liberatꝰ:ut.l.sub ꝓditiōe.s̃.de so.ita debetis ītelligere istā materiā ⁊ eo dē modo ītellige.j̃.e.l.si ex pluribus.iō assume hic tria ꝓba qn̄ acceptilatio fit fideiussori:aut acceptilatio est nulla ⁊ pricipali nō ꝓdest:ut.l.pe.de fideiusso.aut est aliq̃:⁊ tūc aut tpe facte acceptilatiōis principalis erit obligatus uere uel ficte:ut qa sub ꝓditiōe q̃ retrotrahi tur q acceptilatio ꝓdest ꝑncipali:ut.s̃.pri.§.⁊.j̃.eo. .l.si ex pluribus.qō intellige nisi ꝓtrariū actū sit expres se:ut hic ꝑm vnā solutionē.aut nō erat tunc obligatus uere uel ficte:ut in legatis ⁊ ꝓditiōe ptātiua:⁊ ad euz nō porrigit liberatio.casus est hic.¶ Quero que est rō q porrigit ad ipm fideiussorē cui ē facta ⁊ nō ad aliū. dicit Ol.qa nō est tante potētie acceptilatio respectu eius ad qō solet porrigi per ꝓnntiaz quante est respectu pricipalis.⁊ iō dicit qn̄qz q ꝑncipalis liberat ipso iu re:sed ille ad quē porrigit per ꝓnntiā ope excep.vt.l.re scriptū.§.plane.s̃.de pac.Itē est rō naturalis:qa actꝰ uiolentus nō est tante potētie q̃te actus naturalis:sed ut fideiussor liberet cui est facta acceptilatio est actus naturalis:sz ut porrigat ad reū est actus uiolentus:iō nō est tāte potētie.¶ Sz q̃ro qd ecōtra si facta eēt acce ptilatio reo ī casu istius.§.an porrigeꝰ ad fideiussorē? Rn̄.nō ꝓtute acceptilatiōis per rōnes p̄dictas:sz pu to q fideiussor liberaret per aliā regulā:qa fideiussor nō pōt teneri pro eo q nullo mō est obligatus:ut.l. fi deiussor obligari.in prin.s̃.de fideius.¶ Quero qd si fideiussor est liberatus acceptilatiōe:ita q porrigatur ad reū ꝑncipalē:an ipse pōt repetere a reo ac si soluis set.qō uidet qa acceptilatio hz vim solutionis.certe de hoc habetis tex.q distinguit ī hoc:ut.l.deniqz.§.fi. cū .l.se.s̃.mā.Ad rōnē cū dicis acceptilatio hz vim solu tionis:rn̄de ut glo.dicit in simili.in.l.si duobus.§.a fi deiussore.s̃.de iureiur.vbi dicit q iuramentū hz vim solutionis:⁊ ideo iuramentū fideiussoris prodest pri cipali:⁊ tamē nō poterit repetere.dic ut ibi in glo.qa ē notabilis ad hoc multū.

Ex.§.sequenti.

¶ Que est ratio q tutor curator ⁊ similes nō possunt accepto ferre.

Tutor. ¶ Munq̃ potui uidere que rō mouit iuriscōsultū ad dicendū hoc.¶ Sed q̃ramus que est rō q tutor ⁊ curator ⁊ similes nō pnt accepto ferre cū eis possit solui:ut.l. ꝓo ꝓcuratori.s̃. ti.i.⁊.l.q si forte.§.i.e.ti.possumus dicere hec accepti latio est imaginaria so.⁊ sic ē quedā solutio ficta. Alia fictio est q tutor ⁊ curator ⁊ ꝓcurator hn̄tur loco dn̄i: ut.s̃.pro emptore.l.q fundū.§.si tutor.Itē debes sci re q aliqd fieri pōt ad fictionez qn̄ illud fieri cōmode pōt.ar.l.qa rō.s̃.de cōdi.insti.⁊ dixi hoc in.l.si is q ꝓ emptore.s̃.de vsuca.sed isti pnt nouare:⁊ sic nō erunt tot fictiōes.merito.l.nō ꝑmittit eis acceptilationē:nisi prius nouent.¶ Secūdo quero que est rō q tutor et curator nō pnt liberari acceptilatiōe.possumus dicere q acceptilatio est actꝰ ciuilis:iō alteri per alterū n̄ pōt q̃ri directo:ut.l.q̃ ciuiliter.s̃.de acq.re.do.sed uidemꝰ q ꝓcurator nō q̃rit dn̄o directo:ut.l.rescriptū.in fi.s̃. de pac.nec tutor pupillo:ut.l.quotiēs.ī prin.de admi. tu.ista rō nō placet per.l.iij.in fi.s̃.e.vbi p ꝓcuratorez pōt q̃ri p acceptil.si hz ꝓcurator spāle mādatū:⁊ tm̃ p ꝓcuratorē nō pōt q̃ri actio directa.q̃re potest dicere q est rō ne due fictiones ꝓcurrāt:ut supra dixi:sz ista ea dē rō nō ꝓpediret ꝓcuratorē hn̄tē speciale mandatū. que ergo est rō:rn̄deo qa sic placuit iuriscōsultis: naz nō uideo aliquā rōnez vrgentē.

Ex pluribus. ¶ Istū.§.ōclara: vt dixi ī.l.ex duobꝰ.s̃.ō duo. re.

n **Si consensu.** ¶ Si in acceptila tione uenit aliō q̃ fit in obligatiōe:nō valet.h.d.De materia hu ius.l.dic ut dixi.s̃.l.pri.§.i.

s **Is qui stichum.** ¶ Adiectō vltra ōbitū acceptila.non uitiat.h.d.

s **Ex pluribus.** ¶ Acceptilatio ne facta vni ex pluribus reis debēdi ceteri liberant sicut solu tione.h.d.¶ Op.glo.de le.ij.§.si tamē hominē.s̃. de ꝓ.ob.dicit glo. hic fuit facta acceptilatio in rē ibi ī per sonā:sz dic ut ibi:qa ibi nō sūt duo rei:ut ibi no.

Si iudicati. ¶ Op.de.l.⁊ per iusiur.§.si legatoz.s̃.e.gl.soluit duobꝰ modis.tu dic ut ibi dixi.

q **Ai hominem.** ¶ Pars vniꝰ ex rebus alternatiue debitis:pōt p acceptil.ab obligatiōe subduci. .h.d.Aduerte qa est difficilis.¶ Op.qa qnqz solutis in nulla pte ꝓtingit liberatio:ut.l.si stipulatꝰ.§.q decē .s̃.ti.i.⁊.l.ij.§.i.s̃.de ꝓ.ob.⁊.l.si nō sortē.§.qui decem .s̃.de ꝓdi.ide.hui timore hec.l.legit duobus modis. ꝑmo qa hec sit alternatiua.l.n̄ hois.⁊ sic loquat ī obli gatiōe simplici nō alternatiua:ut qa ōbebas mihi ho minē simpliciter:vel debebas decē simplicit:⁊ sz hoc nō obstāt ꝓtraria q̃ loquunt ī obligatiōe alternatiua. alio mō legit:⁊ ista cōgruit magis huic littere q hic lo quat ī obligatiōe alternatiua:sz gl.nō soluit hoc ꝓtra riū bn̄ nec hic nec alibi:iō dic q aliud ī solutiōe: ut in ꝓtrarijs:aliud ī acceptilatiōe:ut hic.rō solutio ptis nō parit liberationē:nec si solueret ps in alia re sequeret incōueniēs qō ponit ī.l.ī execu.§.p pte.s̃.ō ꝓ.ob. qō icōueniēs nō pōt hēre locū qn̄ qs liberat per accep.vt hic:idē in eo q a pte absoluit p snntiaz:vt.l.ij.§.si tm̃ ho minē.s̃.ō ꝓ.ob.⁊ ibi Pe.hoc tenet:⁊ ibi dixi.

c **Tuno.**

Eius rei. ¶ Mo.ex hac.l.q officiū iudicis ⁊ actio ī rē pōt nouari: qō q̃liter ī telligat.j̃.dicā ti.i.§.i.¶ Scōo no.q obligatio ⁊ acce ptilatio qn̄ hoc agit pōt porrigi ad oēs obligatiōes et q̃s qs ignorauit si hoc agat.¶ Op.q hic sint aliqua ꝓba supflua.glo.insti.qui.mo.tol.ob.§.i.hoc fatet.tm̃ n̄ ē icōgruū q ī ꝓtractibꝰ apponant aliq̃ ꝓba supflua ad maiorē ōclarationē:ut.l.q̃ dubitatiōis.j̃.ō reg. iur. sz sceuolaᵇ rephēdit gallū acqlitū ō supfluitate ⁊ breui tate ī illa forma testamēti quā ōdit ī.l.gallꝰ.¶ Op.q res mea nō pōt ꝑmitti mihi:ut.l.nemo rē suā.ō ꝓ.ob. dicit glo.hic nō ꝑmittit res mea:sz p̄ciū rei mee.

s **Acceptolatum.** ¶ Op.s̃. eo.ti.l. an iutilis.in principio.So.ut ibi dicit.

Ex.l.sequenti.

¶ Mō reqrit numeratio vbi acceptilatio ītерponit:⁊ ei non potest opponi exceptio non nume.pecu.

a Tuno .§. eius rei.Ui de quod no. bar.post gl. in.l. aurelꝰ .§.meuia.s̃. de libe.le.

b ¶ Sed sce uola. Ad de gl.⁊ ibi bar. ī.l.ut rhisum .C.ō trāsac. quod no.

s Iego Item op. et uide omnino bar. post glo.i.l.si cõuenerit .s. alleg.p bar. b Cauetur statuto.adb bal.i .d.l.si. .C.d cadu. tol.z ibi dixi.z bal.i.l. nemo marti res.C.de sacrosã.eccle. Adde quod d.abb.siccu lus.in prin. in.ca.i.loca. in glo.super vbo sub cõdi.vie colligе ex glo.q pena apposi ta in vno ex correlatiuis nõ extendit ad reliquus vbi gl. vult q pena apposita i vno ex correlatiuis.s. cõductori non extenditur ad locatorez.et ad idẽ ẽ alia glo. iuncto tex.in cle.i. de cõsanguinita.et affi. vbi apponitur pena cõtrahẽti matrimoniũ cũ moniali et eadem pena replicatur i ipsa moniali quasi pẽa apposita in masculo nõ bz locum in ipsa femina cõtrahẽte.z vide ibi gl. in ver. contra.refert tamen q hic Bar. et in .d.l.si.tenet cõtrariũ:vñ facit distinctionẽ no.z cõcludit idẽ abb.q aut si est omnino eadez rõ in correlatiuis et nõ dz pena extendi: ut pz.et no. in.c.super d vsur.ubi pena apposita mutuãti ad vsuras:non tamen extẽditur ad recipientem: quia non est eadez ratio: vt ibi no.et sic refert qd uoluit bar. in.d.l.si.licz hic simpliciter loquat. Aut est eadẽ

s **Iaccepto.** ¶ No.q vbi apponit acceptilatio nõ requirat numeratio:z ei non põt opponi exceptio nõ numerate pecunie.z adde banc.l.pro casu ad id qd dixi.s.ti.i.l.si ex pluribus.in prin.z ibi adde banc.l.

Ex.l.seqnti.

¶ An stãte statuto q null⁹ possit emere frumẽtũ sub pena:an idẽ de vẽditore statutũ ĩtelligat

s **Iego.** ¶ Resoluta vna pte ꝓtractus tot⁹ ꝓtract⁹ resoluit. .h.d. ¶ Op.de.l.cũ emptor.s.de resci. ven.dicit glo.hoc nõ cõtingit natura accep.sed magis ptãte cõuẽtiõis. ¶ Itẽ op.ᵃde.l.si cõuenerit.s.de pac.So.gl.hic erat res ĩtegra ibi ñ: vel tu dic breuiter q ibi remisit preciũ aĩo donãdi hic nõ:z eodẽ mõ solue ꝓtrariũ d.l.si tibi habitationẽ.s.locati. ¶ Itẽ op.de.l.si celsus.§. si fundũ.s.de ꝓtrahẽ.emp.So.ut in glo. ¶ Ultimo no.hãc.l.ad.q.cauet statutoᵇ:q null⁹ possit emere frumentũ sine licẽtia officialis:de venditore nihil dicit:an idẽ videt statutũ in venditore.hic tex.cũ si.facit q sic.pro hoc.C.de ĩdic. vidu.l.si.vbi statutũ in muliere intelligit d viro. pro hoc videt exp̃ssiuz.C.de cup̃ssis z lucro dã. .l.ij.li.xi.in ꝓtrariũ facit.C.si quis alteri vel sibi .l.vl.sed si rõnẽ legis ꝓsideras nõ est ꝓtra.

¶ De p̃torijs stipulatiõib⁹.

Retoriarum.

p ¶ Hec.l.diuidit ĩ ptes quattuor.ꝑmo poit diuisionem stipulationũ.scõo quãlibet ptez diuisiõis ꝓsequit. tertio dicit q̃liter debẽt ĩterponi.q̃rto ad cuius iurisdi.spectat cognitio sup eis. scõa ibi:iudiciales. tertia ibi:stipulationũ.q̃rta ibi:q si sit. ¶ Op.hic ponit p̃toria vt genᵒ.iudicialis vt species.sz iste sũt spẽs coequeue:ut.l.v.s.de v.ob.z ĩsti.de diuisi. stipu.ergo male dicit hic. ¶ Et eodẽ mõ.op.de cõibus huiᵒ ti.dicit glo.diuersimode accipit iudicialis z cõmunis hic q̃ ibi.glo.hic z ĩ.d.l.v.d v.ob.z ĩnsti.de diui.stipu.ꝓsequit suũ errorez: nõ.n.bñ ĩtellexit diuisionẽ stipulationũ:vt dixi ĩ .d.l.v.sed q̃tũ ad ꝓpositũ dico q eodẽ mõ accipit p̃toria stipulatio hic z ibi.s.q̃ est introducta ab edicto p̃toris.Ad ꝓtrariũ duz dicis ergo est spẽs coequeua ad iudicialẽ:rñdeo q ibi ponit diuisio stipulationũ in genere:sz hic diuidit solũ illa spẽs diuisiõis stipulationũ p̃toriaꝝ. z iudicialis ibi accipit vno mõ.s.iuenta a iurisc̃sul. vel ab alijs ꝑtis viris nõ a p̃tore:sz hic loquit d iudiciali:hoc est de inuẽta a p̃tore:vt iudicium fit ratũ:merito est q̃dã spẽs istius generis subalterni:qd est p̃toria stipulatio:z eodẽ mõ dico d cõi. ¶ Itẽ op.q spẽs stipulationuz sũt q̃ttuor: vt ibi.hic dicit q est vna tñ.q̃re male.rñdeo ibi diuidunt oẽs stipulatiões:hec vna tantũ.

Ex.§.sequenti.

¶ Stipulatio cautiõalis ĩ quo differt a iudiciali:ibi.Quero.Et qd fit dicere q iste cautiones hñt istar actionuz:ibi.Quero qd.Et qd nouet stipulatio legatoꝝ qñ hoc agit:ibi.Et ꝑmo.Et qd nouet ĩ actiõe tutele: ibi.Secũdo.Et quid nouet p stipulationẽ rẽ ra.hẽri:ibi. Tertio. Et qd d stipulatiõe dãni ifecti:ibi.Quarto. Et an exceptio nouet:ibi.Examinemᵒ.Et q̃re alique stipulatiões dicant cões:ibi.Quero. Et qd est dicere faciã te cautũ z securũ vide ĩ fi.

Iudiciales. ¶ Op.ad ꝑmũ dictũ dicit hic q stipulatio iudicialis dicit q̃ ĩterponit ut sit ratũ iudiciũ:vt iudicatũ solui z c̃.ꝓtra stipulatio iudi.sol.ĩterponit vt sit rata sñia:nõ ut sit ratũ iudiciũ.dicit gl. ꝓcedo q hic accipit pro sñia:z iõ oĩs stipulatio p̃toria q̃ respicit effectũ sñie dz dici iudicialis:z iõ stipulatio de ope.no.nun.ĩterponit d opere dmoliẽdo:q̃tenᵒ per sñiaz apparebit iuste edificatũ:z iõ qa respicẽ effectũ sñie:iõ dicit iudicialis:ut.l.stipulatio.§.hz aũt.s.d ope.no.nũ. Itẽ dicit hic cautiõales z c̃.cõtra oĩs stipulatio põt dici cautiõalis:ut.j.v.z sciendũ. Sol.ꝓcedo q largo mõ sumẽdo oĩs stipulatio põt dici cautionalis:sz hic accipit stricte. ¶ Quero ĩ quo differt cautiõalis a iudiciali:Rñ.qa cautiõales nõ ĩterponunt respectu alicuᵒ sñie: sed iudiciales sic. Itẽ dr hic q iste cautiõales hñt istar actionuz. ¶ Quero qd est hoc dictũ.dicit glo.qa sicuti p actionẽ agimᵒ:ut qd nobis det uel fiat z ab iuito extorquemᵒ:ita istas stipulatiões exigimᵒ ab inuitis.fallit ĩ stipulatiõe rẽ ra.ba.q̃ nõ exigitur ab iuito:ut.l.mutᵒ.§.pena.s.d ꝑcu. vbi causatiue cogit cauere qs d rato si vult admitti nõ p̃cise.Bi.rep̃hẽdit hãc gl.nã nec alie stipulationes d qbᵒ hic loqt exigunt ab iuito:ut pz ĩ stipulatiõe legatorũ quã nõ cogit p̃stare ille qui vult pati ĩmit.ĩ possessionẽ. Idẽ ĩ stipulatiõe dãni infecti:ut.l.p̃tor.in prin.s.de dã.ĩfec.q̃re By.sustinẽdo glo.dicit q glo.habuit hũc ĩtellectũ q oẽs stipulatiões d qbᵒ hic loquit p̃nt p̃ncipalit peti:z iõ hñt istar actõis p̃terq̃ stipulatio rẽ ra. ba.q̃ nõ petit p̃ncipaliter:sz per modũ except. qs eã ꝓseqt:ita uoluit dicere glo.credo q glo. habuit hũc ĩtellectũ:tñ ego puto q idẽ fit ĩ stipulatiõe rẽ ra.ba.qd ĩ alijs vt possit p̃ncipaliter peti:nã hic nõ loqt ĩ stipulatiõe rẽ ra.ba.que interponit ĩ iudicio.illa.n.uel eẽt iudicialis: quia respicit effectũ sñie:uel eẽt cõis:qa respicit processuz z sñiam:sz loqt d ea q̃ ĩterponit extra iudiciũ:utputa qñ soluit ꝑcuratori:uel qñ ĩterponitur super alio actu q fit extra iudiciũ ut apparebit ex eadẽ glo.pone ꝓtraxi tecũ' tanq̃ cũ ꝑcuratore uel solui tibi tãq̃ ꝑcuratori possũ agere ꝓtra te ut ostẽdas te ꝑcuratorẽ uel caueas d rato.casus est hic vbi dicit cautio hz istar actionis:hoc est põt exigi ab iuito p officiũ iudicis. ꝑbo ille q uendidit tanq̃ creditor dz docere se creditorẽ eẽ:ut.l.i.C.credi.euic.pi.nõ de. ita q ꝓtrahit:ut ꝑcurator dz docere se ꝑcuratorẽ eẽ: z ibi Ja.bu.hoc tenebat. Itẽ ille q vẽdidit nomẽ ut creditor:dz ꝑbare se creditorẽ eẽ: ut.l.si nomẽ.s.d here.uel ac.uẽ. Itẽ ille q locat ut vsufructuariᵒ dz docere se vsufructuariũ:ut.l. si qs domũ.§.i.ergo eodẽ mõ ꝑcur.q ꝓtrahit:ut ꝑcurator dz docere se ꝑcuratorẽ: ut hic: uel caueat d rato:ut hic:z.l.i.C.d procur.z iõ non est dicendũ q id qd dicit hic fallat ĩ stipulatiõe rẽ ra.ba.qa eẽt dicere q iurisconsultus male diceret hic. Itẽ dicit hic ut sit nouatio.q̃ro q̃ nouatio fit per istas stipulatiões.duplex est opi.qdã dicũt q fit nouatio:hoc est noue act. adiectio: q ꝑma nõ tollat sicut ĩ nouatiõe q̃ fit per li.cõ. z per sñiaz ut dixi ĩ.l.aliã.s.d noua. Alij dicunt q fit nouatio ꝑprie.ꝑma opi.ẽ va:nã iste stipulatiões q̃ ex necessitate ĩterponunt non nouãt: nisi expresse agat.ut.l.pe.j.e.probat ĩ.l.stichuz .§.si legata.s.de noua. ¶ Quero posito q est actũ q interponat aĩo nouãdi qd nouabit per istas stipulatiões. ¶ Et primo q̃ro de stipulatione legatoruz qd nouat qñ hoc agit?Rñ. nouat actionẽ ex testõ ĩ euẽtũ ꝓditionis uel diei.ut.d. .l.stichũ.§.legata.s.d noua.glo.dicit ueruz q

rõ: puta vt frumentum vel simile ñ vẽdatur sub pena:et tũc cadez sit emptor:i et venditori z c̃.vi de ibi p eũ: et vide que dixi pᵒ bar. i.l.nemo.C. de sacrosan. eccle.et ut de pe.de an cha.in cle.i. de hereticis. z uide bal. in .l.i.C. de seruo commanu. vide bar.in.l.bona fides.s. de ac.em. et bal..i.l. dolum .C. de peri.z ꝓmorei ven. z bal. in auc. q semel.C. qõo z qñ iudex. z vide post Sal. q dixi in .l.p̃erandũ .§. .i.de iudi. ADDE an correlatiuorum sit idez ius.bal. cõsilio.xiiii. li. secundo.

¶ De p̃to. stipu. Rub. c Retoriarũ. .§.iudiciales.pone ꝓtraxi tecum. Adde bar. in.l. ꝑcura.q pro euictiõe .s. de procu. et ibi bal.

a ¶ An sit uerũ.vtruz exceptio possit nouari:uide ꝗ ⁊ no. bar. i.l.ita stipulat°.i.v.op. vl. ptis. de uer. obli. et ange. in.l.si isulã.c.ti.

b ¶ Deniqz. Uide alex.i .l.i. q satis. cogan. an si promitto liberare fideiussorem ab obligatione quã recipit pro me crit remediũ: vide fing.bal. in.l.ii.C. de senten. que sine cer.quã tita. ⁊ quid est securitas uide bal. in auc.agricultores .C. q̃ res pig.obpos.⁊ hic ad de bal. in.l. sancim° .C. de uer. sig. ⁊ spec.d ẽp. ⁊ uen.§.i.v. sed qd si in istrumento: uide ange. in.l.papi. in .§.si qs mortis.s̃. de in offi.testa. et pau.de ca.⁊ bal.in.l.i.s̃. qui satisda. cog.⁊ adde q̃ si pmitto te facere securũ an liberer per simplicẽ pmissionez.adde q̃ tex.in.l.i. .s̃.q satisda. cog.videtur pbare q̃ teneor dare fideiussores: uel pignora qd̃ itelligit ange. ueruz q̃ post promissionẽ factã per aliquẽ ego pmitterem te facere tutuz ⁊ securũ:qa tunc itelligitur cũ fideiussore uel pignore:alias nihil importaret.l.q bis idẽ.ff. d uer.obli. de quo ibi uid̃ per eum: et hoc etiaz tenet ang. hic et est tex. in .l. pretor.§. hoc interdicto. in fi.s̃. de ope. no. nun.vbi per roma. quez uide.

nouat in euentũ ꝑditiõis q̃ñ legatũ erat ꝑditionale. Itẽ in euentũ diei q̃ñ hoc est actũ:põt eñ agi ut obligatio in diẽ nouek incõtinẽti:ut dixi i .d.l.stichũ.§.legata. Itẽ hec stipulatio põt interponi sup legato puro:ut.l. hec stipulatio.in prin.⁊.l.etiã.s̃.ut le.no.ca.⁊ tũc nouaret incontinẽti sine dubio. ¶ Scõo hoc videam° in stipulatione de tutela qd nouet si hoc agik. Rñ. ista est stipu.rẽ pup.sal.fo.q̃ nouat actio.tutele q̃ dz oriri tutela finita:ut.l.si pupillus.s̃.de noua.qõ dic ut ibi fuit dictũ. ¶ Tertio videam° in stipulatiõe rẽ ra.ha.qd nouet.dicit glo.q̃ nouat ꝑditionẽ idebiti q̃ cõpeteret cõtra suũ ꝓcuratorẽ si stipulatio nõ eẽt iterposita:ut.l.si sine.in prin. .j.rẽ ra.ha. Ex hac glo.habes q̃ nõ loqk de solutiõe q̃ fit i iudicio iudice ꝓcipiẽte:nã tũc non hẽret locũ ꝑditio idebiti:ut uidebitis in.d.l.si sine:⁊ pbak in.d.l.i.C.de cõdi.inde. ¶ Quarto videam° de stipulatiõe dãni ifecti qd nouet q̃ñ hoc agik.glo.dicit q̃ per hãc nouak iterdictum qõ vi aut clã.cõpetẽs aut ꝑpetitux si facias op° qõ mihi noceat:pro quo illud iterdictuz ꝑpeteret:⁊ ista est bona opi. Alij ut Bar. Jo. Azo ⁊ Hugo dicũt nouari actionẽ.l.acql.uel in factũ q̃ cõpeteret si illa stipulatio nõ esset iterposita: qõ nõ uidek uerũ:nã stipulatio dãni infecti non porrigik ad ea dãna:pro qb° posset agi.l. acql. ut.l.fluminũ.§.pterea de dã.infec. Alij dicũt q̃ nouak quedã exceptio q̃ cõpetit dãnũ passo cõtra dñm dom° ruinose:ut non aliter dñs tollat nisi oia tollat:⁊ d̃ dãno futuro ⁊ pterito caueat: ut.l.pretor.in fi.⁊.l.seq.s̃.dã.ifec. No.mirabilẽ glo.ꝑm quã habes q̃ nouak exceptio. ¶ Examinemus hoc an sit verũ°:nouatio est vni° obligationis in aliã trãsfusio:ut.s̃.de noua.l.i.ergo exceptio nõ nouak:qa nõ est vni° obligationis in aliã trãsfusio.glo.in.l.rescriptũ.§. si pacto.s̃.d̃ pac.dicit q̃ pactũ ꝓducit istos effectus:nã tollit naturalẽ elidit ciuilẽ:⁊ obligat quẽ naturaliter nõ petere:ut.l.si vn°.§.pact° ne peteret.s̃.d̃ pac.mõ illa naturalis obligatio que iest i pacto põt nouari:ita dicit glo.i.l.rescriptũ.§. si pacto Aduertatis:licet illa naturalis obligatio possit trãsfundi i aliã obligationẽ ꝑ nouationẽ:tñ alij effectus resultãtes ex pacto nõ pñt trãsfundi in aliã obligationẽ. Preterea ponam° q̃ est exceptio que nõ orik ex pacto.sz ex alia eqtate:ut.l. qui equitate de doli excep.qũo nouabik ista:videte.dico q̃ nõ põt ꝓprie nouari:hoc est i aliaz obligationẽ transferri:sed põt per stipulationẽ cõtractã tolli illa equitas que excep.ꝓducebat: ut in exẽplo posito hic in glo. habebã excep.ut dñs ñ tolleret rudera nisi oia tolleret ⁊ caueret de dãno pterito ⁊ futuro:certe itepositа stipulatione dãni infecti tollik illa equitas qua inducebatur illa exceptio:⁊ ista dicik nouatio:vide i simili habebat marit° exceptionẽ ne cõueniak nisi inquantũ facere põt:ꝓmittit so.ma.aio nouãdi certe tollik equitas que exceptionez ꝓducebat. Idẽ in muliere que cauit:secũdo q̃ ꝑdit excep. .l.velle. Idẽ in herede qui cauẽdo ꝑdit excep. .l.fal.ut.l.vlti.C.ad.l.fal.⁊ eodẽ mõ dico in eo qõ dixi.s̃.ti.i.l.⁊ vno.§.i.q̃ officium iudicis et rei uendi.nouak nõ ꝓprie q̃ sit vni° obligationis in aliaz transfusio cũ officiũ iudicis ⁊ rei uẽ. nõ ꝑsupponãt obligationem.sed dicik nouari: hoc est nouã actio.induci:ꝑ quã illa equitas ꝑ quã officiũ inducik:ꝑmik:⁊ idẽ dico in rei ven. Alij vero dicũt q̃ nouak quoddã iterdictuz qõ datur ei qui dãnuz passus est:per qõ dñs cogik aut rudera tollere aut edes pro derelicto hẽre

qõ uocak iterdictũ de ruderib° tollendis:d̃ quo habes in.l.pretor in fi.s̃.de dã.infec.⁊ ista põt eẽ satis bona. ¶ Venio ad.§.cões:dicik q̃ hic oẽs stipulatiões sunt que fiũt in iudicio sistendi cã. ¶ Quero quare uocank cões.glo.rñdet tribus modis.primo qa partiz respiciũt ꝓcessum iudicij:partiz respiciũt sniaz:ista est bona:ut pz in exẽplo hic posito de iudi.sisti. Alij dicũt q̃ dicitur cõis iõ:qa iterponik tã ab actore q̃ a reo.d̃ hoc possum° ponere exẽplũ per auc.generaliter de epis.⁊ cle.⁊ de li.cõte.auc.libellũ:sed hoc nõ placet q̃ hec.l.exẽplificek per illas:quoniaz ille nõ sunt cau.ꝑtorie a ꝑtore inducte: de quibus tractat hic ti.sed possumus sustinere vt dicank ꝑtorie:qa ab inuitis extorquentur ut intelligak prima glo.huius.l. Alij dicunt q̃ dicunk cões: qa iterponunk tã in iudicio q̃ extra iudiciũ:sed nõ placet:qa ille que iterponunk extra iudiciuz non sunt pretorie:de qbus hic titulus tractat. ¶ Venio ad ꝗ.⁊ sciendũ.dicik hic ut quis cautior sit ⁊ securior.vides q̃ idẽ videnk iportare ista ꝗba:facere me cautũ ⁊ facere me securũ:et subijcik in tex.iterposita stipulatiõe:⁊ sic fideiussor nõ requirik:alibi ꝗbũ cautõis cũ fideiussore accipitur:ut.l.pretor.§.deniqz°.de ope.no.nũ. ⁊.s̃.qui satisda.cog.l.i.⁊ ex hoc dicit Ja.d̃ are. in.q.illa si promisi te facere securũ liberor ꝓmittendo per simplicẽ stipulationẽ:qa verba cautionis in dubio itelliguntur d̃ eo qõ minus est: sed hic verificantur in sola stipulatiõe:ergo ⁊c̃. hẽs de hoc gl.i.l.si mãdato ticij.i fi.s̃.man.

Ex.§.sequenti.

¶ Aliquos casus i quib° requirik satisdatio cũ fideiussore i euictiõe uide in prin. Et q̃ñ iminet euictio debeat dari fideiussor ꝑ illa tantuz que eminet an generaliter:vide in fi.

Stipulationum.

¶ Op.d̃.l. ꝑtor.§. deinde.s̃.de ope.no.nũ. So.ut ibi. ¶ Itẽ op.de .l.i.in prin.s̃.de ripa munie. So.ut no.e.l.§.i. ¶ Tertio op.d̃.l.si finita.§.deceteris.s̃. d̃ dã. infec. So.qõ hic dk de edibus:intellige de edibus priuatis.secus de publicis:ut in.l. ꝓtraria. ⁊ iõ glo.que hic itelligit de edibus publicis uel priuatis:nõ bñ loquik ꝑm Bi. ¶ Venio ad.§. stipulatio duple.op.q̃ requirak satisdatio cum fideiussore:ut.l.si post.C.de euic.dicit glo. illõ uerũ q̃ñ i limine ꝓtract° iminet euictio:⁊ sic sũt duo casus.vnus q̃ñ hoc cõuenit:ut hic dicik in tex.ali° q̃ñ euictio iminet i limine ꝓtract°:ut.l.si post.C.de euic.⁊.l.pe.s̃.de peri.⁊ cõmo.rei uẽ. Itẽ est tertius casus in.l.i.in fi.C.de bo.ma.q̃ñ pater uẽdit de bonis filij:lz quidã doc.aliter iu telligãt. Quart° casus est q̃ñ uẽditio per rescriptũ principis ꝓfirmarek.ar.l.vniuersa.C.de p̃ci.impe.offe. Quint° casus est:qa dz satisdare si est ꝓsuetudo:ut.l.q̃ si nolit.§.qa affidua°.s̃.de edil.edic.⁊.l.si prius.§.i.s̃.de aqua plu.arcen. ¶ Sed quero q̃ñ iminet euictio:an dabunk fideiussores tantũ pro illa euictione que iminet: an generaliter quocũqz mõ euicerek. By. dicit quocũqz mõ euincerek.ar.l.fi.§.i.s̃. de rescin. uen.⁊ idez tenẽt doc.[c] in.l.si post.C. de euic.lz glo.non declaret in.d l.pe.§.i.de peri.⁊ ꝓmo. rei uen. Secũdũ hoc inuẽta est fraus:per quaz uenditor cogetur satisdare:qa emptor facit sibi moueri qõnẽ:tũc nõ cogetur emptor sibi soluere preciũ:nisi sibi satisdetur ꝓ oi euictione.sz an cõtra istã fraudẽ sit aliquod remediũ: dicaz cras. ¶ Ultimo q̃rit glo.q̃ñ iminet euictio:vtz fideiusio petatur ꝑncipaliter:an ꝗo ope excep.

ADDE qd si statutum dicat q̃ iter affines fiat cõpromissũ recepta securitate:an debeat itelligi cũ fideiussoribus uel pignoribus. bal.consilio .cliii.li.v.

c ¶ Stipulationum.op. q̃ requirak. Quando dz caueri d̃ euictione.adde etiam ultra hic not. per bar.aliquos casus notatos per glo. in.l.qui rez .C.de euic.

d ¶ Quia assidua.Adde .l.si fundus .s̃. de euic. ꝑm glo.i.§. quod autẽ. in auẽ.de fideiuss.⁊ ibi i tex.ponitur alius casus i quo satisdatur d̃ euiqui reassumitur i auẽ. nisi.C.de euictio.

e ¶ Tenent docto. Add̃ bal.in.l.non iccirco.C.d̃ cõtrahẽ.ẽp. ⁊ bar.i.d.l. si post perfectam.

a ¶ Quod si sit aliqua pulchrum tractatuz. Quomodo intelligatur summatim: uide plene bar. in extrauagan. ad reprimen. in uerbo sumarie: et plene in. d. l. a diuo pio. in. §. si super. de re iudi. ⁊ per eundez in. l. iudices. C. de iudi. ⁊ in. l. si constante. i. i. q. s. solu. ma. post predicta adde q̃ vbi requiritur libellus ibi non requiritur processus ordinarius ſm bal. l. c. i. §. insuper ⁊ in. c. cũ super. de phi. seu. alie. per fede. ⁊ vid qd no. bar. i. l. nec qcq̃z. §. de plano. §. de of. p. cõsul. ⁊ leg. ⁊ ibi dixi. et adde q̃ in istis causis sumariis: in quibus proceditur sine figura iudicii publicatio attestationuz est necessaria. ca. fi. a ꝓtrario sensu de heredi. lib. vi. quod no. ad ea q̃ no. i. d. l. platã. C. d senten. qd tũ intellige quando ille contra quez sunt ꝓducti testes hoc petit. si autem hoc non petit nõ uidet necessaria: quia semper videtur nota iudici dicta testiũ: ut no. glo. i. d. ca. fi. de hereti. ⁊ in. c. qualiter. §. debet. de. accu. ⁊ q̃ hic per bar. dicitur ponit specu. in ti. de offi. iudi. §. postremo uer. v. ⁊ i. v. vi. ⁊ se. qd no. bar. in. l. iii. §. sciendũ. s. ad exhiben. ⁊ si a statuto fit mẽtio q̃ cã cognoscat sumarie que ꝓbatio requratur: ⁊ an tunc i sumariis requiratur plena ꝓbatio ⁊ ad materiã uid bal. i. l. i. C. ut in posses. lega.

ꝓtra petentẽ p̃ciũ: qd vltimũ ẽ verꝫ: ut in glo. Ex. §. sequenti.

¶ Sũmatiz cognoscat q̃liter dz itelligi: ibi. Tu dic. Et an snia qua ꝓnũciat satisdandũ sit interlocutoria uel diffinitiua: ibi. Ad ꝓtraria. Et qñ iterlocutoria possit reuocari: ibi. Sed tũc.

Quod si sit aliqua. ¶ Hic ponitur tertia pars i q̃ ponit cuius sit iurisditio sup istis stipulationibus: ⁊ diuidit hic. §. primo loqt qñ mouet ꝓtrouersia tpe stipulatiõis iterponẽde: ⁊ an debeat iterponi. scdo qñ mouet post stipulationẽ iterpositã uel añ. s. q̃liter debeat iterponi. scdo ibi: sz ⁊ si qd. dicit hic q̃ sũmati ꝑtor cognoscit. ꝓtra imo plene: ut. l. iiij. §. si forte. s. de dã. infec. dicit gl. qdã dicũt hic fallit qñ fit missio ex secũdo decreto: uel aliter ibi nõ q̃rit an sit satisdatũ uel nõ: sz qa nõ ẽ satisdatum dubitat an missio sit faciẽda: ⁊ bona est ista so. Circa sũmariã tñ cognitionẽ dic: ut no. i. l. iij. §. sciendũ. s. ad exhi. ita dicit glo. sz certe p id qd dicit ibi nullũ itellectũ hẽbis. do. Io. fagioli de pisis fecit d hoc vnũ pulchrũ tractatũ quez Spe. ponit de ꝓbo ad ꝓbũ i ti. de of. iu. dicatis ut ibi. By. dat hic vnã suã doctrinã i duob ꝓbis: ⁊ dat talẽ regulã: ⁊ dicit q̃ regula est q̃ vbicũqz agit de cã sup q̃ snia lata ẽ tribuit ius finale: ⁊ aufert plenuz ius vni ⁊ dat alteri. ibi desiderat plena cãe cognitio: sz vbi ecõtra nõ desiderat plena cause cognitio: sz sufficit semiplena: ut. l. ij. s. qs or. in bo. pos. ꝓue. ⁊ l. iii. §. si cã cognita. s. de bo. pos. ita dicit By. ¶ Tu dic si lex dicit sũmatiz cognosci in casu in quo snia lata nõ parat plenũ p̃iudiciũ: ⁊ tũc sũmatiz itelligit tã i ordine q̃ etiã i ꝓbatiõe: qa sufficit semiplena ꝓbatio: forte etiaz p iuramẽtũ: ut. l. thesaur. s. ad exhi. ⁊ iõ i ꝓmo decreto nõ regrit plena ꝓbatio: ut no. i auc. de exhi. ⁊ itro. reis. §. suscepto. Idẽ dico i cã alimẽtorũ i q̃ cognoscit sũmatiz si remanet cã filiationis: ⁊ idẽ i similib: sz si lex vtit isto vocabulo sũmatiz i cã q̃ plenũ p̃iudiciũ parat: ⁊ tũc itelligit sũmatiz quo ad ordinẽ: sz ꝓbatiões requirunt plene: ut. l. de submersis. C. de naufra. li. x. ⁊ ita itelligit. c. sepe. de ꝓ. fig. in cle. ⁊ iõ i secũdo decreto qd parat plenũ p̃iudiciũ reqrit summaria cognitio: tñ ꝓbatões debẽt eẽ plene: ut. l. iiij. §. sed ⁊ si forte. s. de dã. infec. ⁊ plene dixi in. l. si finita. §. iul. ⁊ l. fulcini. §. i. qb ex cau. i pos. ea. ⁊ hoc mõ dz itelligi i. d. l. iij. §. si cã cognita. s. de bo. pos. ⁊ l. ij. s. qs or. i bo. pos. serue. Qñqz lex nihil dicit circa cognitionẽ: ⁊ tũc itelligit d plena cause cognitiõe: ut. l. iudices. C. de iudi. nisi eẽnt cãe breuiores: ut i auc. nisi breuiores. C. d sen. ex peri. reci. ¶ Ad secũdũ dictũ op. ⁊ videt q̃ postq̃ snia est lata iudex est funct officio suo nec põt addere uel ãtrahere: ut. l. iudex. ⁊ l. paulus de re iudi. hui timore iste ꝓ. legit duobus modis. ꝓmo q̃ hic dicat addi uel detrahi añ stipulationẽ iterpositã ⁊ añ iussũ factũ de ea interponẽda: ⁊ dicat addi minui: addi q̃ ꝑtor mortuus dixit: ⁊ sic nõ ob. ꝓtrariũ. ¶ Sz ad istã lec. op. de. l. i quẽtionalib. s. de ꝓ. ob. So. verꝫ ẽ q̃ nõ põt addi uel detrahi. s. ab alio q̃ a ꝑtore: sed a ꝑtore sic: uel aliter ⁊ melius nõ põt addi uel detrahi ẽt a ꝑtore viuo: nisi q̃tens ꝓcederet d mẽte ꝑtoris mortui: ut. l. si finita. in ꝓn. s. de dã. iu-

b ¶ Iubet satisdari. an sententia qua pronunciatur satisdanduz esse uel nõ esse interlocutoria sit uel diffinitiua. ⁊ ad no. hic per bar. bene facit quod no. doc. in. c. fi. de re iudi. in illo articulo an sententia super possessione sit diffinitiua. ⁊ no. bal. in ru. de re iudi. C.

c ¶ Reuocari. Tene menti que interlocutoria potest reuocari ⁊c. ⁊ facit quod hic dicitur ad no. in. l. ad principem in fi. §. de appel. ⁊ no. hãc gl. q̃ snia interlocutoria lata que altas nõ potest reformari nec corrigi: põt tamẽ de consensu ꝓtium ut alle. bal. in. l. si diuersa de trãsac. secus tamẽ i diffinitiua: ut ibi p glo.

fec. ⁊ ita põt itelligi hic. secũdo mõ põt itelligi q̃ hic addat uel detrahat post iussuz factũ a ꝑtore ante stipulationẽ interpositã. ¶ Ad ꝓtraria rñdeo q̃ funct ẽ officio suo: verꝫ ẽ i snia diffinitiua: sz ista ẽ iterlocutoria p quã iudex iubet satisdari uel nõ satisdari: ergo ⁊c. ut. l. qd iussit. s. de re iudi. ſm hoc uidet q̃ iste uer. dz itelligi qñ satisdatio petit icidẽter. nã si petereꝫ pricipalit ista eẽt snia diffinitiua que decideret illã cãz: tñ etiã si esset diffinitiua putarẽ idẽ: qa in istis que expediunt mero iudicis officio: ita durat officiũ iudicis postq̃ semel iudicauit si subest equitas sicuti ꝓmo ut appet hic: ⁊ j. e. l. pe. ⁊ dixi plene i. l. qd iussit. circa fi. s. de re iudi. tertio mõ põt intelligi q̃ hic addat uel detrahat post stipulationẽ iterpositã. ¶ Sed tũc op. qa videt q̃ hoc iudex nõ possit facere: ut. l. sed ⁊ si qs. §. fi. s. si qs cau. So. dico q̃ nõ põt post stipulationẽ iterpositã: nisi uolẽtib ꝑtib: uel nisi cã cognita ꝓpt iustũ errorẽ uel ex alia iusta cã: ut. d. l. sed ⁊ si qs. §. fi. ⁊ j. e. l. pe. qd no. multũ. habes enim q̃ snia iterlocutoria põt p iudicez reuocari anteq̃ sit executiõi mãdata: ut. l. qd iussit: sz postq̃ ẽ executioni mãdata nõ põt reuocari: nisi uolẽtib partibus: uel nisi cã cognita ex iusta cã: ita no. hic: vide glo. que incipit adit añ eã ibi. Itẽ qd. quã glo. nõ. multũ. Plenius dixi in. l. qd iussit. s. d re iudi. qd hic dicit q̃ qñ iterlocutoria est mãdata executiõi facto hois: idẽ puto qñ secũ trahit execu. vtputa iudex ꝓnũciauit te nõ audiendũ uel nõ eẽ te admittendũ ad ꝓbandũ ⁊ similia que hois execu. nõ requirũt. cũ enim a lege fiat execu. nõ poterit reuocari: nisi sicut hec cã cognita uel ꝓtib uolentib: ut. l. si is. s. d le. ij. ⁊ l. apud aufidiũ in fi. de opt. leg. q̃rto põt itelligi hic qd iudex addit uel detrahit. addit q̃ dicit aliq ꝓtiũ: qd satis põt ꝓcedere. ar. l. de die. in prin. s. qui satisda. cog. ¶ Quero qd si mutata ẽ i aliã formã q̃ ꝑtor dixit? Rñ. tunc nõ erit ꝑtoria: ut hic dicit glo. ⁊ plenius dixi in. l. in cõuẽtionalibus. s. de verbo. obliga.

d ¶ Iudex ꝓnũciauit. Seqt pau. de ca. i. l. qd iussit. de re iudi. ⁊ p hoc dicit q̃ non põt reuocari iterlocutoria qua ꝓnũciatur nõ esse ꝓcedenduz sup libello tanqz inepto: uel si absoluit ꝓs ab instantia nã trahũt se cũ executionẽ: qa faciũt ut nõ sperek amplius diffinitiua super cã illa sicut qñ est facta executio per hominez. ad de bar. in. d. l. qd iussit i qbusdã lec.

p **Retorie.** ¶ Mo. q̃ qñ in stipulatione venit factũ indiuiduũ ad quẽlibet heredum trãsit insolidũ: ut. l. ij. §. ex his. s. de ver. ob. ⁊ l. eadez. §. fi. ⁊ l. in execu. §. secũda spẽs. e. ti. ¶ Secũdo no. q̃ stipulatio que cõtinet q̃titatẽ diuiditur inter heredes ꝓmissoris: ut. l. ij. §. i. s. de ver. ob. ⁊ l. eadẽ. §. fi. ⁊ q̃ hic dicitur q̃uis possit dici aduersatiue ponit ñ correctiue. ¶ Op. ⁊ uidet q̃ stipulatio iudi. sol. ꝓtineat certã q̃titatez: ut. l. iudi. sol. j. ti. ij. So. ꝓtinet incertã q̃titatẽ añ sniam: sed post sniam certã q̃tiratem: ut ibi. ¶ Vltimo no. q̃ idẽ est ꝓmittere iudi. sol. ⁊ ꝓmittere solui iudicatũ: ut hic ſm diuersas litteras: nam quidam habent iudicatũ solui: ⁊ q̃dam solui iudicatum: hoc tenet Pe. ⁊ Ly. refert. C. vñ legitimi. l. fi. in. i. q.

Retorie idẽ est ꝓmittere. Ad de imol. i. l. i. §. si quis ita. ad fi. s. d uer. obli. et bal. in. l. iul. s. qui satis. cog. vbi q̃rit an sit idẽ promittere soluere ꝓdẽnationẽ qd eẽt si ipe idẽ promitteret soluere iudicatum.

Ex. §. sequenti.

¶ An ille solus qui possidet debeat ꝓueniri cũ defunctus cõuẽtus rei vendicatiõe decessit pluribus heredib relictis: ibi. Reassume. Et an cũ cõueniꝫ ille qui possidet reo defuncto ante litez ꝓtestatã ꝓcedeꝫ sup eodẽ libello porrecto defuncto: ibi. Quero. Et an cũ ille qui possidet insolidũ possit ꝓdẽnari pro hereditaria portione

ex eadē instantia reo defuncto post litez ꝛte. an actor possit icipe nouā istantiā: ibi. Quero qd.

Sed si unus. ¶ Iste. §. est subtilis: ⁊ diuidit in partes tres sm lec. veriorē ⁊ cōem. in ꝑma decedit qs rei uen. ꝙuent⁹ añ li. ꝛte. ⁊ queritur q̄liter heres q totaz rez possidet in rei ven. ꝙdēnet. In secūda q̄liter heres ꝙdēnet ī stipulatiōe iudicatū solui. In tertia decedit re⁹ post li. cōte. ī rei ven. ⁊ q̄rit q̄liter ꝙdēnet heres q totū possidet in rei uē. scōa ibi: inquātū. tertia ibi: sz si lit. lec. quā. s. posui fuit lec. Mar. Io. Azo. ⁊ hi discordant a p̄dictis. ⁊ dicūt q ēt post li. ꝛte. possessore defuncto: ille solus heres tenet q possidet: ⁊ hunc uer. sz si lite. itelligūt ī stipulatiōe iudicatū sol. ⁊ iō pro ista. q. declarāda uideam⁹ rōnes ꝑ vtra qz ꝑte: ⁊ finaliter ꝙcludem⁹[a] id qd nobis videbitur. Mar. ⁊ alij dicūt q si possessor ꝙuentus rei vē. decedit añ li. ꝛte. ille solus heres tenet q possidet si post li. ꝛte. qlibet tenet ꝑ hereditaria portiōe: lz vn⁹ possideat: ⁊ ita itelligūt hanc. l. ꝑ eis videt casus ī. l. si possessor. s. de rei ven. vbi tex. not. dicit añ iudiciū acceptū. ꝑterea hic tex. dicit sz li. ꝛte. ⁊c. ⁊ sic ponit dictionē aduersatiuā: sed ei⁹ natura est aduersari ꝑcedētib⁹: ut. l. ij. s. ne qs eū q ī ius voc. ⁊ ibi no. ⁊. l. hoc ampli⁹. §. de his aūt. s. de dā. infec. ergo in ꝑcedenti. §. dixit qñ decessit añ li. ꝛte. vt aduersatio sit bona. ꝑterea actiōes hereditarie trāseūt ad heredes ꝑ hereditarijs portiomb⁹: ut. l. ꝑ hereditarijs. C. de here. act. vñ si possessor ōcedit ante li. ꝛte. solus ille heres q possidet tenet: qa defūctus nulla obligatiōe tenebat cuz nulla obligatione sit obligat⁹ q rei ven. ꝙuenit: ut insti. ō ac. §. ī. sed cū decedit iā li. ꝛte. cepit teneri ōfunct⁹ ex illo q̄si ꝛtractu q celebrat ī illa ꝛtestatiōe: vt. l. iij. §. idē scribit. s. de pecu. merito ad heredes trāsibit ꝑ hereditarijs portionibus: ita dicunt Mar. ⁊ al. ¶ Sz op. q ista rō nō fit ꝟa: nā ī. §. idē scribit. dicit q q̄si ꝛtrahit ī iudicio per sniaz nō ī ꝛte. Rūdet ista glo. ⁊ illa dicit vez. nā ꝑ li. ꝛte. qs obligat ei q in snia deuenit: ⁊ sic ī vtroqz casu q̄si ꝛtrahit: ut ꝑbat hac glo. ꝙiūcta cuz illa qd no. q̄rto ꝑbāt ipsi ī eo q dolo desijt possidere distinguit an ōcessit añ li. ꝛte. an post: ut. s. de rei ven. l. cū aūt. ⁊ heredes post li. ꝛte. tenent oēs: lz nullus possideat. ergo eadē rōne hic illi q nō possidēt tenebunt. iste rōnes sūt eoz. Ad. l. in ꝛtrariū alle. rūdeo q oēs illas itelligo ī eo q decedit añ li. ꝛte. ut ī glo. tū ista rūsio ē ꝑfecta ut oūdā allegādo istas. ll. ꝑ alia ꝑte: ut infra dicaz. Alij ut Io. Azo ⁊ Hug. dicūt q etiā si decedit añ li. ꝛte. ille q possidet solus tenet pro eis. facit. s. de rei ven. l. si possessor. certe ibi decedit añ li. ꝛte. ut ibi dicit ī tex. Itē pro eis facit. s. cōmo. l. sed mihi. §. heres. dicit Mar. ⁊ Al. ibi decedit añ li. ꝛte. ista nō est bona so. nā ibi in. §. heres defunct⁹ erat obligat⁹ ad rē restituendaz ex ꝛtractu: ergo qlibet heredū dz teneri ꝑ ꝑte: sicut Mar. dixit in eo q decedit post li. ꝛte. sed ꝑ Mar. rūdeo q illud ibi spāle ī ꝛtractib⁹ bone fidei: sed rei ven. nō est de istis. ergo ⁊c. nec obligatio que orit ex illo quasi ꝛtractu qui celebrat in iudicio. hoc tetigi in. l. eadez. §. cato. s. de ꝟ. ob. ⁊ doc. tangūt in. l. ꝑ hereditarijs. C. ō here. act. tertio facit pro Io. l. si plures. s. ō vi ⁊ vi ar. So. dicit Mar. ibi decessit añ li. ꝛte. non videt ꝟa ista so. eadē rōne: qa ibi defunctus tenebat obligatiōe ⁊ actiōe ꝑsonali: hoc est iterdicto vñ vi. ergo debuit trāsire ad heredes sicut Mar. ⁊ seq̄ces dicūt ī eo q decedit p⁹ li. ꝛte. sed rūdeo pro eis ꝑ ea q̄ no. ꝑ By. ī. l. q funduz. §. si tu ex ꝑte. s. ad. l. fal. vbi dicit q ibi iō: qa actio ꝑsonalis bz cōcomitantiā cū rei ven. ⁊ iō trahit ab ea: vt ꝙtra illū det insolidū q possidet: sz nos ñ possumus sic hic dicere ī illa obligatiōe: q̄ orit ex li. ꝛte. nā ista bz ortū ꝑ se sepatū ⁊ distinctuz a rei uen. nec orit simul cū ea. Itē facit ꝑ Io. ⁊ seq̄cibus: qa si possessor li. cōte. desijt possidere sine dolo: ⁊ culpa est absoluend⁹: ⁊ ecōtra si incipit possidere est dānādus: ut. l. finaūt. §. ī. s. de rei uen. per qd̄ uidet q heres q est eadē ꝑsona cuz defuncto q desijt possidere nullo mō teneat: et ille q icepit possidere teneat īsolidū. Ad hoc respōdet glo. ꝑ Mar. multū notabiliter q illud qd̄ dicit. heres est eadē ꝑsona cū defūcto ē uez ꝑ ea ꝑte ꝑ qua ē heres ꝑ alia ꝑte dicit extrane⁹ ut ꝑbat ī. l. cū a matre. C. de rei ven. simile dicimus ī seruo q representat ꝑsonā dñi ꝑ ꝑtibus dñicis q alijs est extraneus: ut. l. seruus cōis sit oium. s. de stipu. ꝟuo. ⁊ iō si ad vnū ex heredib⁹ ꝑuenit tota possessio ē ꝑinde ac si ꝑuenisset ad extraneū ꝑ portiomb⁹: ꝑ qbus nō est heres: et iō ex illo iudicio teneri nō pōt: vñ gl. tenet opi. Mar. ⁊ Al. ⁊ idē By. hic ⁊ Ly. ī. l. ꝑ hereditarijs. C. ō hre. ac. Sed ꝙtra p̄dicta facit: qa si ad vnū ex heredib⁹ ꝑuenit tota possessio facto testatoris videt sua culpa desijsse possidere: q̄ culpa venit post li. ꝛte. ut. l. si hō. s. de rei vē. sed si ꝑuenit sine facto testatoris ñ videt q aliqd sit heredib⁹ īputandū: qa ōsierūt possidere absqz sui uel defuncti culpa ꝑ ea q̄ dicta sūt. s. videte gl. magnā. vltimo videt istud ꝑbare. ¶ Mihi ñ videt q qñ res ꝑuenit[b] ad vnuz facto testatoris uel heredū q nō debeamus distinguere: vtrū lis fuerit cōte. uel nō: maxime sm iura hodierna sm que ꝑ solā libelli oblationē fit res litigiosa: ut in auc. litigiosa. C. de liti. ⁊ iō si testator legaret vni rē adhuc tenent heredes: ut. l. ij. et auc. nunc si heres. C. de liti. idē ergo si vni ex heredibus plegat: qm̄ pro alia portiōe dicit extraneus: ut dixi. qñ vero ꝑuenit ad vnū absqz facto defuncti uel heredū: tūc fateor q illi q nō possident nō pnt cōueniri: desierūt enim possidere absqz dolo uel culpa. sed est ille q possidet īsolidū ex eadē instātia īsolidū cōueniri nō posset: sed q illa obligatio instantie nō tenet eū: nisi ꝑ hereditaria portiōe: ut supra dictū ē. ¶ Reassume igit p̄dicta sic: qñ cōuentus rei uen. decedit relictis pluribus heredibus. aut cōueniebatur vtili q̄si dolo desijsset possidere. aut cōueniebat quia uere possidebat. primo casu aut ōcedit añ li. cōte. ⁊ heredes tenent ī factū. Aut post: ⁊ tūc qlibet tenet vtili: ut. l. cū aūt. s. ō rei ven. cum. l. p̄ce. secūdo casu si possessio ꝑuenit ad quēlibet ex heredibus pro hereditaria portiōe non esset dubiū. sed si ꝑuenit ad vnū tm̄: seu ad aliquos tunc dic. aut ille reus decessit ante li. conte. aut post. primo casu aut ꝑuenit ad vnū tm̄ facto testatoris: ⁊ qlibet ex heredibus tenet: ut. d. l. ij. ⁊ auc. nunc si heres. C. de liti. aut absqz testatoris uel heredū facto: ⁊ tenet solū ille q possidet ut hoc. §. in prin. ⁊ de rei ven. l. si possessore. Si vero decedit post li. cōte. tunc aut possessio ꝑuenit ad vnū facto testatoris uel heredū: ⁊ qlibet tenet ꝑ parte hereditaria: ut hac glo. ⁊ d. l. ij. ⁊ auc. nūc si heres. Si vero ꝑuenit absqz facto testatoris uel heredū: tunc ille qui possidet ex eadem tenet pro parte hereditaria tm̄. Alij q nō possident absoluunt ut supra dictū est. ¶ Quero dic[c] q ante li. cōte. reo defuncto ille solus q possidet tenet aliquo casu: an sup eodē libello

a ¶ Sed si vnus. Finaliter cōcludem⁹. Sal. in. l. pro hereditariis ī. xi. op. C. de here. act. dicit q lite cōtesta. conueniuntur pro parte hereditaria et illo quasi contractu: sz istantia.

b ¶ Res peruenit. Circa ista vide angel. ⁊ Imol. in. d. l. si euz hominez. in fi. s. de fide iusso. dixi in. l. i. in prin. s. ad treb.

c ¶ Quero dic. Nūd angel. q tenet hic ꝛtrariū.

a ¶ Quero qd. vtrũ de functo reo post li. ꝓte. possit actor de nouo incipere ꝓtra heredẽ: ⁊ illi primo iudicio renũcia re. qd tenemẽti ad no. in. l. edita. ⁊ adde not. p Imol. i. l. penalis. j. ad. l. fal. i pri. ⁊ facit ad ea q̃ habentur in. l. si cuz hominez. s̃. de fideius. ⁊ vide bal. in. l. seruus. s̃. d infami.

b Retorie. ¶ Ti de ale. remissiue in. l. ii. in prin. ⁊ ibi ange. ⁊ ange. in. l. fi ab arbitro. q satis. cog.

c ¶ Soror. Idem tenet ange. in. l. fi ab arbitro. q satisda. cogan. ⁊ bar. i. l. iii. circa fi. d fideius. ⁊ qd i fideiussore tutoris uel curatoris: vide gl. ⁊ ibi per bal. in. l. mulier. C. d iure do.

d Retorie. Opp. ad pmã lec. Qñ qs tenetur satisdare utrũ liberek si vult dare pignora: et nõ fideiussores. glo. sũt cõtrarie: ut hic p bar. ⁊ i. d. l. i. quas tamen doc. ibi post bar. uidenk concordare: videlicz q gl. hic ⁊ similek pcedant qñ simplicik p. fertur verbũ satisdare a. l. uel ab homine. secus si dicak satisdetur cuz fideiussore: quia tũc forma ẽ seruãda: ⁊ tũc pcedunt glo. cõtrarie. facit. l. paulus. s̃. de solu. ⁊. l. deteriorẽ. de vsu et habitatione uel glo. hic loquitur qñ procederek porrecto cõtra defunctuz videk q nõ: qa pro alijs partib' p sonã defuncti nonrepresentat: ut dictũ est supra. In cõtrariũ videk q iste tex. alias nullã cõtineret dubitationẽ: puto q sup eodẽ libello pcedak: tũ debebit ĩ pro cessu liqdari qũo ipse possideat insolidũ: lz ipse sit heres pro pte: ⁊ hoc mõ cũ eo fiet li. ꝓte. per istũ tex. ¶ Secũdo q̃ro dixi q post li. cõte. reo ꝓdũcto ille q possidet ĩsolidũ cõdẽnak soluz p hereditaria portiõe eadẽ istãtia. ¶ Quero qd' si actor velit nouã instantiã reincipe. By. videtur tenere q possit. in ꝓtrariũ facit. C. qũo ⁊ qñ iudex auẽ. q semel. ⁊ in cor. vñ sumik. puto By. verũ dicere: nã q semel actionẽ pponit cogik in ea pfistere ꝓtra eundẽ: lz nihil phibet ꝓtra aliũ dirigere petitionẽ suã ⁊ renũciare prime uel nõ renũciare: ut. l. iij. in fi. s̃. de duo. reis. ita in proposito cũ libellũ do ꝓtra heredẽ possidentẽ ĩsolidũ do libellũ tanq̃ ꝓtra possessorẽ: nõ tanquã ꝓtra heredẽ. ut. l. de eo. in fi. s̃. ad exhi. ⁊ sic cõuenio eũ tanq̃ extraneũ. ¶ Venio ad secundũ dubiũ de stipulatiõe: ut ponik in tex. ¶ Quero q̃liter isti heredes ꝓueniank ex stipulatiõe. iurisc̃ũsul. hic non determinat. vna glo. dicit q reus pncipalis ⁊ fideiussor tenenk insolidũ. heredes ꝗo p pte: ⁊ istud dicit glo. parua posita sub verbo ꝓmittak: alia glo. magna in fi. dicit aliter. aut pmissor decessit añ li. ꝓte. ⁊ ille q possidet tenek ĩsolidũ: sed ꝓdẽnak pro pte. Alij q nõ possidẽt tenenk ⁊ cõdẽnank p ptibꝰ tñ. post li. ꝗo ꝓte. oẽs tenenk pro ptib' tñ: ⁊ dicit gl. q ĩ hoc oẽs cõcordãt. Mihi ꝗo videk aliter q hec stipulatio eatenꝰ teneat quẽlibet ex heredi. q̃tenꝰ tenet ipsa actio pncipalis: ⁊ inquantũ in pmo iudicio qlibet heredũ ꝓdẽnak in tantũ hac stipulatione tenenk. tex. est in. l. penales. §. iul. s̃. ad l. fal. rationẽ huiꝰ dixi in. l. eadẽ. §. cato. s̃. d ꝗ. ob. facit. l. in depositi. s̃. depo. ꝑm hoc totꝰ iste. §. loqk in cõuẽto rei uẽ. licet pdicta sint vera posset aliter itelligi q hic. §. loquak ꝑm pcedentia qñ qs cõueniebak iterdicto de ope. no. nun. i quo. venit res: hoc est operis restitutio. q̃ actio cũ fit in rez scripta: ut. l. pe. de op. no. nun. eadẽ ibi dicenda q̃ erunt dicta sunt in rei vendi.

Ex. l. sequenti.

¶ An qui satisdedit ⁊ fideiussor effectus est nõ soluẽdo itez teneak satisdare.

b ¶ Cõcor. sũt i gl.

p Retorie.

¶ Quero qd in eo qui tenek satisdare ex pmissiõe ⁊ satisdedit: ⁊ fideiussor est factꝰ nõ soluẽdo: an itez teneak satisdare: certe puto q non: quia piculum inopie subsecute ptinet ad creditorẽ: ut. l. pupilli. §. sororc. s̃. de so. aliud est i istis ptorijs stipulatiõibus que interponunk officio iudicis: nam finita pma fideiussiõe adhuc subest equitas que inducit officiũ iudicis ad faciendũ eã itez interponi: sed qñ promisi satisdare ⁊ satisdedi finita prima obligatione nulla remanet actio: p quaz possiuz cogi ad itez satisdandũ.

Ex. l. sequenti.

¶ Quid uertatur in cãe cognitione ad hoc vt dño q̃rak sine cessione: ibi. Quero.

i

A omnibus preto'

rijs. ¶ Ex stipulatione ptoria per pcuratorẽ q̃rik actio dño sine cessiõe cã cognita: sicuti ex ꝓtractibus institoris. h. d. ¶ Op. ⁊ videk q indistincte in ptorijs q̃rak dño sine cessiõe: ut. l. in cause. in fi. s̃. de procu. ⁊ l. si pcurator. e. ti. So. dicit Ja. de are. illud est vez ĩ stipulatiõibꝰ iterpositis in iudicio. secus si eẽnt iterposite extra iudiciũ: qa tũc nõ dak dño sine cessiõe nisi cã cognita: ita loquik hic. ¶ Quero qd vertak ĩ cãe cognitiõe. itellige si pcuratoris copia haberi ñ possit. ita q nõ põt cedere ppter eiꝰ absentiam uel mortẽ: sicut dicimꝰ in institore: ut. l. i. in fi. s̃. de insti. ⁊ hoc in fi. ⁊ l. dãni. i fi. ⁊ ibi no. s̃. d dã. infec. ⁊. C. de act. ⁊ ob. l. i. ⁊ sic vides q inter ptorias stipulatiões iterpositas extra iudicium ⁊ alias q̃tũ ad acqsitionẽ nõ est differẽtia. ¶ Secundo q̃ro q̃liter hec stipulatio fuit cõcepta. dicit glo. intellige q pcurator fuit stipulatus dño ad instar tutoris uel curatoris. secus si sibi noie dñi: qa tunc idistincte sibi q̃rit: lz dño cedere tenek per actionẽ mãdati. videte si pcurator stipularek ipsi dño: stipulatio esset ipso iure nulla: ut no. s̃. de ver. obli. l. stipulatio ista. §. si qs insulã: ⁊ ibi dixi. facit qd no. in. l. i. s̃. d stipu. ser. simile vides in snia que nõ valet si cõferk in psonaz dñi absentis: ut. l. i. C. de sen. vñ intellige hic qñ procurator est stipulatus sibi nomine domini: alias non valeret.

i

A omnibus preto'

rijs. Vides hic q licet de natura pretoriarũ sit ut cõmittak ad interesse: ut. l. ij. §. icertã. s̃. e. tamẽ si pena apponik cõmittik ad penam: nec desinit esse pretoria: quia pena apponik loco interesse de mẽte ptoris: ut hic: ⁊. j. e. l. fi.

Ex. l. sequenti.

¶ An uerũ sit q cũ quis fideiubet uel dat fideiussorez teneak delegare oia bona sua. Et an cũ qs pmittit idonee caueꝰ sufficiat nuda pmissio.

p

Retorie.

¶ Hec. l. legik i gl. duobus modis ꝑm vnaz lec. dicit. In pretorijs stipulationibus nõ põt quis dare pignora uel depositũ facere loco fideiussoris: sed fideiussores tenentur dare. ꝑm aliã lec. dicit q nõ cogik quis dare pignora uel facere ꝗpositũ pro fideiussore: potest tamẽ si vult. tex. ibi fingitur. i. fingi põt ꝑm vnaz lec. vel fingik. i. fingi cogik: potest tamẽ si vult ꝑz aliã lec. ¶ Op. ad primã lec. ᵒ ve. l. promissor. §. fi. s̃. de cõsti. pecu. So. aliud cuz promitto satisdare: ⁊ sic teneor ex mera cõuẽtiõe: ut ibi. aliud cũ teneor ex edicto ptoris: ut hic. istã lec. tenet prima glo. istud idem tenet. j. de regu. iur. l. i eo. §. nemo per glo. ⁊. C. de li. cõte. auc. offeratur: vbi tenet q quis nõ põt dare pignora uel facek ꝗpositũ si vult. ⁊ qui tenẽt hoc assignant rõnez: qa ptorie stipulatiões sunt ita limitate: ⁊ ita certa forma est eis data a q̃ nõ est recedẽdũ: ⁊ hoc vidi quãdoqz tenere Ja. bu. hec opi. non est vera per. l. i. §. an pignoribus. s̃. de colla. bo. quoruz leg. l. fi. §. si legatarij. q̃. ll. expresse loquũtur in pretorijs stipulatiõibus. pro hoc videk tex. i. l. habere. §. i. j. de ver. signi. nec ob. hec. l. quia debet exponic. fingitur. i. fingi cogik: ⁊ istud tenet secũda glo. hic: ⁊. s̃. qui satisda. cog. l. i. ⁊ in auẽ. de exhiben. ⁊ intro. reis. §. suscepto: ⁊ hoc tenebat Bar. sill. quod puto verũ per. l. plus cautionis. j. de reg. iur. ¶ Ulterius op. q nõ requiratur fideiussor: ut. s̃. e. l. i. §. stipulationum. So. regulariter requiritur fideiussor. fallit in casibus: ut ibi. ¶ Itẽ op. q qñqz pignora de necessitate requirank: ut insti. de satisda. §. si vero aliquis. dicunt quidaz ibi speciale qñ dñs satisdat pro suo procuratore: uel uerius ibi nihil dicitur de pignore qd tradak: lz dicik de hypothecа: vñ cogik bñ qs obligare bona: nõ tũ pignora tradere: ut hic. ¶ Quero an hoc sit verũ in creditor uelit. cõtraria loquunk qñ creditor nolit cogita. ut de ẽt bal. in. d. auc. offeratur. in. v. col. ⁊ dixit sing. bar. q si ptãs tenek satisdare añ itroitũ officii q si ẽ idoneus soli cautiõi cũ hypotheca bonorũ: creditor ita dixit i. l. qcũqz. C. d fũ. patrimo. li. xi. dicit ẽt singu. bal. i. l. sciendum. C. quorum ap. q si statutũ dicit satisda. prestari ꝑm qualitatez psone q si est honeste vite: ⁊ p bate fidei sufficit sola cautio: ⁊ ad. q. bar. hic an in satisd. pretoriis ptes possit q detur pignꝰ p fideiussore: vide glo. in. l. i. C. d fideius. ⁊ ibi bal. i. ii. col. q sic ⁊ tunc nõ erit ptoria: sed dicetur cõuẽtionalis: ut per glo. ⁊ bar. i. l. i. in fi. ⁊ in. l. in cõuentionalibꝰ. s̃. eo. ¶ An autez pte iuita hoc fieri possit. Jaco. bu. in. d. l. i. de pcura. et in. d. l. i. q satisda. cogã. tenet q non. uide Cy. in. d. l. i. C. de procura. et ibi ẽt Flo. q limitat qñ lex vteretur verbo satisdare seu cauere. lz vbi lex expresse diceret de fideiussore: tũc secus eẽt q̃ limitatio fuit Sali. ibi in fine.

e ¶ Debz exponi. Idem tenet glo. in. l. i. C. d procura. vid ibi est qd dixi i. l. i. q satisd. cogan.

a ¶ Approbat consuetudo. Item tenet bar. in. l. si prius. in. ii. q. s̄. de ope. no. nun. ⁊ imol. ⁊ pau. de ca. in. l. diuortio. §. interdum. s̄. solu. ma. ⁊ ang. in. l. i. s̄. qui satisda. cogan. facit tex. in. §. si quis aut pro pecuniaria. ī auc̄. de san. epis. sed contra tenuit mo. in. d. l. si prius: ⁊ hoc quia per tex. in. d. l. filio: ut lega. no. ca. apparebat illam cautionem mediocrem ⁊ non nudam: ⁊ primā opi. tenz bar. in. d. l. i. qui satisda. cogan. ⁊ vide ibi alex. ⁊ quis teneat cauere cum pena: vide glo. ī. d. l. ii. §. si dubite tur. s̄. d iudiciis: ⁊ dixi in. l. sancim⁹. C. de verbig. p⁹ bar. ⁊ bar. j. e. l. fi. ⁊ dixi p⁹ bar. in. d. l. i. in fi. q satis. cogan.

b ¶ An sufficiet. uide alexan. in. l. ii. ī prin. q satis. cogan.

c ¶ Nō puto uerū. hoc tenet spe. de pigno. ⁊ aliis cau. ⁊ ibi p io. ca. ⁊ bal. in. l. executore. C. d exerei iu. pau. d ca. in consi. xxxviii. ici. in christi nomine amē p satū testū. ⁊ uide in cōsi. cexxxvi. circa finē. l. qui dicatur con grua caute la: ⁊ qui d̄bet cautio pstari arbitrio iudicis qualiter d̄bet arbitrari. vide bal. in. l. fi. ī. iiii. col. C. de peti. he. ⁊ in. l. sancimus. C. de uer. signi. ADDE oldra. cōsilio. lxviii. vbi dicit q papa semel in ꝓsistorio dixit q cū dicitur idonea cautio non sufficit obligare fūdos.

d Alerianus. p sumit nouatio. Qualiter et quando fit nouatio. uide qd̄ not. bar. i. l. si pecuniā. si cerpe. in fi. ⁊ q no. bal. in. l. pacta nouissima. in. v. col. C. d pactis.

e ¶ Loquimur in stipulationibus. Et adde quod semper ex consensu partium potest restringi effectus stipulationis nouantis ⁊ nouate: videlicet ⁊ non fiat ipso iure nouatio uel similia: sm glo. no. quā ibidem no. bar. in. l. in personam. §. i. s̄. de pac. ⁊ ibi est singu. glo. uolens q stipulatio nouans tollit primam ipso iure: quando simpliciter in personam transfunditur. secus si cum alia misceatur per istum tex. sz bar. ibi tenuit cōtrariū.

f ¶ Presumebatur nouatio. Bar. idem tenet ī. l. q bis idē. ⁊ in. l. scire debemus. ī princi. s̄. de uerbo. obli. ⁊ bar. in. l. ita stipulat⁹ eo. ti. in op. vlti. partis. tex. ad intellectū. l. duo societatē. ⁊ ī. l. singular. si cer. pe. in. iiii. colū. et uide in materia que remissiue scripsi in. l. delegare. s̄. de nouatio.

g ¶ Hodie nouatio. Cōtrarium tenuit bar. in. l. certi condictio. §. si nūmos. in duobus locis si cer. petat: ⁊ forte melius Jade bel. ī sua disputa. que incipit ī xpi nomine cauetur. l. municipali. ⁊ ī. l. postq̄z liti. C. de pac. ⁊ Jac. bu. ī. l. fi. C. d nouatio. ⁊ ray. in. l. si pacto quo penam C. de pac. et Guil. de cu. ⁊ bal. in. l. rescriptum. §. si pacto. s̄. d pactis. ⁊ ful. in. d. l. fi. et bal. in. d. l. rescriptum. Idem tenet Imol. et cuma. et pau. de ca. hic: et idem tenet Imol. in. d. l. delegare. s̄. de noua. et Fulgo. in. d. l. certi cōdictio. ⁊ Li. et Ray. in. d. l. fina. et imol. cuma. et Pau. de ca. in. d. l. ii. s̄. de noua. et uide omnino ange. in repe. l. i. C. de iudi. et qd̄ dixi q per interuē

distincte q qs cogat obligare oia bona sua cum fideiubet uel dat fideiussorē. glo. nō determiat: puto hoc eē arbitrio iudicis remittendū: vt. s̄. e. l. ii. in fi. q iudex arbitrari dz qui dñis p suo p curatore satisdat: ut in. §. si ꝯo aliqs. Itē qui qs nō teneat nisi ad simplicē cautionez: ut. l. si filio. s̄. ut le. no. ca. ⁊ hoc idistincte approbat ꝯsuetudo[a]: ut semp bonorum obligatio interseratur. ¶ Quero qd si dat fideiussorē aliquē q nō possidet īmobilia an sufficiet[b]. By. īmittit ad nota ta ī auc̄. de exhi. reis. §. sancimus. dic ut ibi. An aūt si idē si aliqs pmisit cauere idonee: vtrū tūc sufficiat nuda pmissio cū hypotheca bonoꝝ. gl. puula videt dicere q sic: in. l. si mādato ticij. in fi. s̄. mā. sed nō puto vez[c]: qa promissio cū hypotheca dicit nuda pmissio: ut. d. l. filio: ⁊ q teneat ad nudā pmissionē: teneat ad hypothecariam: ut supra dixi. dz ergo ꝯbum idonee aliquid operari. aut ergo glo. illa non bene dicit. aut aliter debet intelligi.

p **Nulus.** ¶ Ad euidentiā debetis scire q heres īstitut⁹ sub pendēte ꝯditiōe pōt petere bonorū possessionē: ut. l. ij. §. si sub ꝯditiōe. s̄. d bo. pos. sm tab. ¶ Op. de. l. iter oēs. s̄. q satisda. co. bu ius timore hec. l. legit duob⁹ mōis. pmo Paulus no. approbādo qd̄ seqt. alio mō Pau. no. reprobādo qd̄ seqt: ut glo. clare dicit q dicit bñ ī oibus preterq̄ in fi. ibi dū dicit q vbi agnouit bo. pos. nō satisdat ⁊c. que glo. est cōtra. l. inter oēs: nā sine dubio teneat satisdare: ut ibi.

i **A pretoriis.** ¶ Op. de. l. de die. in pn. s̄. q satis. co. dicūt qdā q ibi loqt ī stipulatiōib⁹ īterponēdis. hic ī stipulatiōe iā īterposita. tu dic siue sit stipulatio īterposita siue īterponēda ptoris ē īterptatio: tñ ī his q ptinēt ad paratoria iudicioꝝ īterptat p actore: ut. d. l. de die. ī alijs īterptat put ei suggerit eqtas. ¶ Op. s̄. d pac. l. veterib⁹: ⁊ l. stipulatio ista. §. ī stipulatiōib⁹. s̄. d ver. ob. So. aliud ī ꝯuētiōalib⁹ stipulationibus: ut ibi. aliud ī pretorijs: ut hic: ut dicit tex. in. l. ī ꝯuentionalibus. s̄. de ver. ob.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter ⁊ qui psumat nouatio: ibi. Et ideo. Et an nouatio sit facta si pmo pmitto. x in kalendis Maij. secundo ī kalendis Augusti: ibi. Quero. Et an nouatio dicat: cū pmo dedi fideiussorē d iudicio fisti ⁊ iudicato soluēdo: dei dedo alios fideiussores. uide in fi.

v **Alerianus.** ¶ Ista. l. est difficilis ⁊ subtilis. ⁊ alias īcipit valerian⁹. ⁊ alias īcipit pses ⁊. h. d. In stipulatiōib⁹ pretorijs īteruētu noue psone: nouatio non presumitur ipo iure: sz ope exceptionis. h. d. ¶ Op. q secūda stipulatio nō valeat: ut. l. q bis. s̄. de ver. ob. ut dicit glo. non ualet ambe: qa ex vtraqz nō pōt exigi insoliduz: tñ vtraqz ualet ⁊ hz effectū. tu dic veri⁹: ut ibi dixi sm Ja. d are. qa secūda nō ualet qñ ꝯtinet tñ q̄tū pma. hic ꝯo ꝯtinet aliud: iō ualet secunda. ¶ Itē op. de. l. iudex. s̄. de re iudi. So. hic loqt in snia īterlocutoria: ibi in diffinitiua: certe idez puto si ista eēt diffinitiua: sm qd̄ dixi in. l. i. ī fi. s̄. e. ti. ¶ Op. ⁊ nūc ītro materiā nouationū quā materiā pmisi me dictuꝝ hic: ⁊ videt q p noua tionem tollatur prima ipo iure nō ope exceptionis prout hic dicitur: vnde videt obstare. l. i. s̄. de noua. ⁊ insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. dicit glo. hic pretor voluit facere istam nouationem non contrahentes: nam si cōtrahentes voluissent prima esset ipso iure sublata. ¶ Cōtra hoc oppo. quia īmo stipulator hoc voluit: cum īteruentu noue persone sm ista tēpora presumebat nouatio: ut. C. de noua. l. fi. ⁊ insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. So. dicit glo. distingue tres casus. aut agitur expresse q fiat nouatio ⁊ fit. aut agitur expresse q nō fiat: ⁊ vtraqz obligatio remanet: ⁊ non fit nouatio: ut. l. iiij. §. si ex conuentione. s̄. de re iudi. aut agitur tacite: ⁊ tūc remanet vtraqz: sed prima ope excep. reijcit: ut hic: nisi sit actum q remaneat. ar. l. fideiussor. in pn. s̄. qui satisda. cogā. istud quod glo. dicit q qñ tacite agitur non fit nouatio ipso iure: est cōtra tex. ⁊ glo. s̄. de noua. l. i. ⁊. ij. prout loquimur ꝯz hec tēpora: ideo Guil. de cu. dicit hanc glo. dicere vez in stipulationibus pretorijs. nam ī cōuentionalibus: siue agatur tacite: siue expresse fiebat nouatio: ita no. ipse in. l. rescriptum. §. si pacto. s̄. de pac. quod satis placet. Pe. trū vt refert Ly. C. de noua. l. vl. dicit q hoc est ideo: qa stipulatio interponitur cuz alijs personis: ideo nouatio ipso iure non presumitur: quod nō placet: quia interuentu noue persone magis de facili deberet presumi nouatio: ut. d. §. preterea. insti. qui. mo. tol. ob. ⁊. l. vl. C. de noua. ⁊. j. dicā. ¶ Itē op. q nullo modo fiat nouatio nisi agat expresse: ut. l. vl. C. de noua. ⁊. d. §. preterea. gl. que est hic dicit vnum mirabile q in modo faciendi nouationem nihil est īmutatū: quia tacite ⁊ expresse poterat fieri oliz ⁊ hodie: sed ī modo presumēdi nouationē fieri tacite est īmutatū: facilius enim presumebatur olim ⁊ difficili⁹ hodie. ⁊ hoc tenet Ja. de ra. ⁊ dicebat esse suaz opi. ut refert Ly. in. l. vlti. C. de noua. tñ qcqd dicat est contra cusum. d. l. vl. ⁊. d. §. preterea: ⁊ contra id qd̄ tenet glo. in. l. ij. s̄. de noua. ⁊ ideo dico q hodie est īmutatū: quia nouatio non fit nisi expresse agatur. ¶ Et ideo pro declaratiōe pñtis materie si queris qualiter ⁊ qñ presumit nouatio⁹ dic. aut loqris sm iura antiqssima ante tpa. ff. ⁊ tūc siue addebat siue detrahebat īteruētu cuiuslibet noue psone psumebat nouatio: ⁊ d̄ iure isto fit mētio ī. l. fi. C. d noua. ⁊ ī. d. §. preterea: ⁊ ibi glo. aut loqmur sm tpa ffoꝝ: ⁊ tūc ī stipulatiōib⁹ ptorijs nō fiebat nouatio ipo iure nisi expsse ageret hoc a ptib⁹: ut hic: sed fiebat ope excep. Si ꝯo loqmur ī stipulatiōib⁹ ꝯuētionalib⁹: tūc aut scda ꝯtinet plus q̄ pria: aut min⁹ aut tantūdē: aut aliud prorsus. Prio casu psumebat nouatio. Scdo casu nō psumebat: ut. l. q vsufructū. s̄. de ver. ob. ⁊. l. si pupill⁹. §. q aūt. s̄. de noua. qd̄ itellige qñ scda ꝯtinebat minus re. Si ꝯo ꝯtinebat min⁹ tpe dic ut dicā īfra ī qōnibus. tertio casu qñ ꝯtinet tātūdē: tūc aut īteruenīebat noua psona ⁊ psumebatur nouatio[f] nisi eēt actū q eēnt duo rei: ut. l. iij. in pri. s̄. d duo reis. aut nō īteruenīebat noua psona: ⁊ non psumebat nouatio: ut. l. scire debemus. in pn. s̄. de ver. ob. q̄rto casu nō psumebat nouatio: nisi expresse hoc ageret: ut. l. fundū cornelianū. s̄. de noua. si ꝯo loqris ꝯz iura hodierna. C. nūq̄ plu

tum noue persone nõ fiat nouatio tacite: pbatur ꝗm quosdam p.d.l.fi. ibi vel aliam psonam adhibuerit: et ibi nihil penitus prioris cautele inouari. naz dictio nihil est vniuersalis negatiua. l. si is qui ducenta. §. vtruz ibi nihil. s̃. de re. dub. et in. l. ii. s̃. cõmuni diui. et dictio penitus importat idem q̃ omnino. l. ii. C. de edic. diui adri. tol. no. arch. in. c. i. de sup. neg. prela. lib. vi. sed ita est q̃ negatiua iũcta dictioni oĩno idez q̃ nullo modo. l. i naue sau scli. cum gl. in verbo oĩno. s̃. loca. ꝗ cõ. l. qui vsu fructum. s̃. de ver. ob.

a ☾ Utrum videat. Qñ prime obligationi adijciuntur vel adduntur fideiussores noui an fit facta nouatio. Adde q̃ pro opi. bar to. est tex. cũ glo. in. l. iiii. §. ex cõuentione. in gl. i verbo pig. s̃. de re iudi. et ibi limitat pau. d ca. nisi in secunda datõ ne fideiussoris diceret: do istos fideiussores vel ista pignora ꝗm quod p̃mum erant vel quod p̃mis per. l. si rem. §. oẽs d pigno. ac. et vide bal. i. l. nouatiõe. C. de fideiusso. et imo. hic in. xii. limitatione: ⁊ vide que dixi in. d. l. iiii. §. si ex cõuẽtione. s̃. eo. ADDE que sensit bal. p no. in hac. l. cõsi. clxiiii. libro primo ⁊ vide Ro. cõsilio. cxxi.

b Nhuiusmodi. q̃rit glo. Adde bar. i. d. l. ii. §. fi. p bal. i. l. sancimus. C. de verbo. sig.

c ☾ Penaz promittere: vide bal. i. l. iii. i prin. de cõdi. ob cãz ⁊ i. l. vniuersa. C. de pci. impa. offer. et in. l. sancimus. de verbo. figni. et in. l. executorem. in. v. col. C. de execu. rei iud. ange. et imo. et pau. de ca. in. l. diuortio. §. iterdum. so. ma. et imo. in. l. si prius de oper. no. nun. et bar. in. d. l. ii. et. §. fi. insti. de ac. §. actionum p moder. glo. in. l. ii. §. si dubitetur. s̃. de iudi.

d ☾ Arbitrio iudicis. vide bar. in. d. §. quãuis. et no. bal. in. l. vniuersa. in. ii. colũ. C. de preci. impe. of. et bal. in. l. sancimus. de verbo. si. et in. l. iii. in prin. de condi. ob. cau.

e ☾ Dicit glo. Et est alia glo. in. l. ii. §. si dubitetur de iudi. que est fin. ꝗm ange. et imo. in. l. diuortio. §. interdum. ff. so. ma.

f ☾ Secundo querit Dy. Adde bal. in. l. i. C. de sen. que pro eo quod iter est. in. iii. colũ. et Bal in auc. iubemus. C. de iudi. et qõ no. bar. in. l. theopompus. de do. plega. et ia. bu. ⁊ bal. in. d. l. iusiurandu q̃ ex cõuentione et p do. bar. in ꝓsi. icipi. qdã bñs bona cõia: ⁊ aliquid p imo. i. l. custodia. §. i. et. §. fi. fi. s̃. d pu. iu. et an. de bu. in. c. finez litibus. in pecol. de do. ⁊ cõtu. et i. c. ii. de fide istru. et spec. de teste. §. restat. uer. hoc tñ ibi. xxiii. Sz an istud pactum trãseat ad singularez successorem: vide Guil. de cu. in. l. cum ẽbitorez. C. de iudi. in fi. et quid in successore vniuersali. p Ro. in. l. si eximendi. §. fi. s̃. ne quis eum qui in ius vocan. est: et istud facit an valeat pactum q̃ stetur priuate scripture. de quo p Imol. in. c. cuz. p. tabellio. de fide instrumẽ. per Bal. in. l. iperator. de sta. ho. ⁊ qõ viri p bal. in. l. nuda. in. iii. colũ. C. de dona. et illud dictuz Innocen. refert et Bal. in. l. de quibus. C. de legi. et Ange. in. l. pactum inter heredez. de pac. s̃. et vide Ro. in. l. i. s̃ de iureiurã. et in. l. i. §. fina. s̃. de verbo. obliga. et istis adde Bar. in. l. fz et si quis. §. quesituz. s̃. si quis cautio. et Bar. in. d. l. iusiurãdũ qõ ex cõuentione. §. fi. et in. l. si qs in cõscribendo. C. de pac. et Joan. in ti. i. de pba. §. fi. v. qd si de hoc.

g ☾ Ade nõ obliget ro. in. l. i. ne qs cuim q in ius voca. et in. l. q bona. §. qdam. de dã. ifec. et ante eũ Guil. de cu. in. l. cũ ẽbitoris in fi. C. de iudi. in discursu videtur tenere q̃ ista cõuentio sed: nõ transeat ad heredẽ. Et no. q̃ papa non põt facere q̃ stetur dicto partis ꝗ aduersarium. tex. est. iii. q. ix. indicas.

mit nouatio: nisi hoc actũ sit exp̃sse: ut. l. vl. C. de noua. ⁊ d. §. p̃terea. tñ vbicũqz oliz p̃sumebat nouatio tacite: hodie nouatio fit ẽt ope excep. vt. l. ij. s̃. de noua. Predicta omnia sunt vera ĩ stipulationibus coequalibus. sed si vna esset stipulatio principalis: alia esset penalis an fiat nouatio. dixi plene in. l. stipulatus. circa cõtraria vltime partis. s̃. de verb. ob. ¶ Quero quid si ego promisi tibi dare decem in foro maij: postea p̃misi dare decem in foro augusti: an poteris agere ex prima stipulatione. dicit glo. q̃ nouatur p̃ma ope excep. cõtra. cum scõa cõtinet minus tẽpore cum p̃mittatur in tẽpus lõgius. ergo non presumitur nouatio: ut. l. qui vsufructum. Rñ. illud verum quãdo cõtinet minus re. sed si continet minus tẽpore: quia p̃mittit in tẽpus lõgius semp videt fieri termini progatio: vt. l. cum stipulatus sum mihi a pculo. s̃. de verbo. ob. merito nouatio fit ope excep. ☾ Ultimo quero aliqs dedit fideiussorẽ de iudicio fisti ⁊ iudicatum solui: postea iterato dedit alios fideiussores vtrum videatur a prima obligatione recessum vt p̃mi fideiussores sint liberati: videt q̃ sic ope excep. p̃ hanc. l. sed nõ puto. nam hic debet itelligi qñ obligatio principalis ẽ renouata ⁊ noui fideiussores dati: ⁊ ideo puto q̃ si ille q primo rñdet accusationi ⁊ dedit fideiussores si iterato respõdeat ⁊ p̃mittat: ⁊ iterato det alios fideiussores primi sunt liberati ope excep. per hanc. l. sed si post p̃mos fideiussores datos alios daret: ⁊ iterum alios daret nulla facta mentione prime obligationis: tunc primi fideiussores non essent liberati: ⁊ secundi eis accederent. argu. l. si ticius. s̃. de fideiusso.

Ex. l. sequenti.

☾ An in stipulationibus si p̃misi stare tuo simplici sacramento de expensis ⁊ interesse: an valeat: ibi. Querit dy.

i **Nhuiusmodi.** ☾ Opp. de. l. non aũt. s̃. de arbi. glo. dicit q̃ ista. l. continet cõsilium q̃ certa pena iseratur: non autem q̃ si omitteretur stipulatio vicietur. facit ad hoc. s̃. e. l. in omnibus. el. ij. ☾ Querit glo. b vtruz quis cogatur promittere penam: ⁊ arguit glo. pro ⁊ contra multum soleniter: vt in ea patet. finaliter determinat q̃ quis penam promittere c nõ cogatur nisi velit: vt. l. ij. §. fi. s̃. qui satisda. co. ⁊ l. sed ⁊ si quis. §. fi. s̃. si quis cau. idem tenet glo. ĩ. d. l. ij. §. fi. s̃. qui satisda. cog. Bar. sil. dicebat indistincte cogendum certam penam promittere hodie propter cõsuetudinem: vt. l. q̃ si nolit. §. quia assidua. s̃. de edil. edic. ⁊ idem tenebat Jabu. Alij dicebant distinguendum: an hec stipulatio iterponatur super re extimabili: ⁊ loquitur ista glo. an super re inextimabili cogatur p̃mittere certam quãtitatem: vt. l. procurator ad exhiben. §. fi. j. rem ra. ha. ⁊ l. iiij. j. de custo. reo. Alij vt Oldra. dicunt hoc totum relinquẽdum arbitrio iudicis d: vt. l. ij. in fi. s̃. e. ti. mihi videtur q̃ omnes bene sentiant. vnde dico sic: an pena debeat inseri vel nõ: hoc est arbitrio iudicis relinquẽdum: vt. l. ij. in fi. s̃. e. ti. hoc autem debet iudex arbitrari in casibus. primo si interponatur super re inextimabili: vt. d. l. procurator. ad exhi. §. fi. secundo quãdo sufficit nuda cautio sine fideiussore: quia hoc fideiussori est facile: ita dicit glo. e no. in. l. iij. §. quãuis. s̃. si cui plus q̃ p. l. fal. tertio quãdo hec satisdatio interponitur ad purgandam moram: seu ad euadendam aliquam penaz vel obligationem in quã iciderat: tunc equum est q̃ certa pena promittatur ⁊ magna: ita dicit glo. nota. in. l. iij in fi. s̃. de ali. iud. mu. cau. fac. Quarto si est cõsuetudo: vt. l. q̃ si nolit. §. quia assidua. s̃. de edil. edic. ⁊ l. si de pignore in fi. s̃. de pig. ac. ⁊ l. si prius. §. i. de aqua plu. ar. Querit By. secundo f quid si in stipulationibus promisit stare de expensis ⁊ interesse tuo dicto vel tuo iuramento an valeat: ⁊ quid operatur talis stipulatio: certe valet: ⁊ si arbitrabitur bene stabitur suo dicto. aliaz reducetur ad arbitrium boni uiri: ut. l. hec venditio. j. de contraben. empt. ⁊ l. in personam. §. generaliter. j. de regu. iur. ita dicit By. Spec. de proba. §. videndum. ver. quid si dr: uidetur dicere q̃ talis cõuentio nihil operetur. dñs Ly. in. l. si quis in conscribendo. C. de epis. ⁊ cle. dicit q̃ talis conuentio nõ ualet: quia per hoc quis inuitaret ad delinquendum: vt. l. cõuenire. s̃. de pac. do. non ob. l. iusiurã. quod ex cõuentione. s̃. de iureiur. quia post debitum cõtractum bene possum alicui deferre iuramẽtum: sed de debito cõtrahendo iuramẽtum deferri nõ potest. arg. eius quod dicimus de pacto. l. cõmis. s. an interponatur ab initio uel ex postfacto: ut. l. quãuis. alias incipit calipodius. s̃. de solu. nõ ob. l. theopompus. de dote prele. quia illud in vltimis uoluntatibus: ⁊ hoc tenet Pe. Alij dicũt q̃ id quod dicit By. q̃ reducatur ad arbitrium boni uiri non procedit: quia uerba stipulationis promitto stare dicto tuo uel simplici uerbo tuo: uel tuo iuramento: que uerba importãt meram uolũtatez: ideo nõ est locus reductioni ad arbitrium boni uiri: ut. l. cum qdam. de le. ij. ⁊ l. fideicõmissa. §. quã q̃. de le. iij. ⁊ l. utrum. §. i. s̃. de re. du. ⁊ l. fideicõmissa in fi. s̃. de fideicõ. liber. Quid dicemus puto q̃ si p̃mitto stare simplici tuo dicto: seu ꝓbo uel tuo iuramẽto: q̃ istud me nõ obliget g qn ego possim hoc reuocare anteq̃ tu declares. casus est in. l. si qs iusiurã. C. de re. cre. ⁊ iureiurã. ubi erat facta declaratio in iudicio que hz vim stipulationis: ut. l. cum ostẽdimus. s̃. de fideiusstu. ⁊ tñ põt reuocari: multomagis si hoc est fctñ extra iudicium. sed postq̃ qs declarauit dico q̃ ualet eius declaratio: tñ dz reduci ad arbitriuz boni viri: ut. l. si libertus. s̃. de ope. li. ⁊ no. in. l. pe. s̃. de arb. ⁊ l. si pro ea. C. de do. pro. ⁊ qõ ibi no. per glo. ⁊ per doc. nõ ob. si dicis q̃ per hoc inuitatur ad delinquendum: quia arbitrium boni uiri tollit cõtrariuz. nõ ob. si dicis q̃ qñ ꝓferẽt

a ¶ Facit ꝓ Dy. Mo. q̃ arbiter ꝑsumitur in dolo si enormiter ledit: ⁊ sequ tur bal. i. l. i. i. viii. col. C. de his q̃ pe. no. et in rub. C. de pena iudi. q ma iudi. p bar. in. l. si societatem. §. arbitror. ff. pro socio. et cum bar. transit et in hoc do. an. de bu. in. c. finem in pe. col. de dolo et cōtu. et bal. in. c. i. §. item sacramēta in. iii. col. de pa. iur. fir. allegat no. p bal. hic q̃ si enormiter ledit ꝑsumitur in dolo.

¶ Rem pupilli saluam fore. Rub.

b ¶ Pupilli. Mo. q̃ paria sunt promittere tutelam saluā fore ⁊ rem pupilli fore saluaz: ut. l. iii. C. de tuto. et cura. qui satis nō dederūt. ⁊ bal. in. l. i. co. ti.

c ¶ Pupillus stipulatione notarij. Adde Bal. in. l. penul. i. v. col. de execu. rei iudi. facit. l. quotiens. in prin. de admi. tu.

d ¶ Quid in cōuentionalibus. vtruz in cōuentionalibus q̃ratur vtilis p notarium sine cessiōe sicut in pretorijs: vide etiaz per doc. in. l. pe. ff. si quis cautio. et adde de hoc gl. sing. et meliorem de corpore iuris ꝓm ange. in. l. huiusmodi. in pn. ff. de le. i. et insti. de inuti. stipu. §. si quis: ⁊ in. l. pe. ff. de nego. ge. et facit quod no. glo. in. l. multum. C. si quis alte. vel sibi. bal. in. l. i. in. vj. colū. C. per quas perso. nobis acqritur. dicit q̃ si est consuetudo q̃ notarius stipuletur procedat opi. Bar. alias non. ⁊ dicit Bal. in. l. si quis emancipatum. C. de dona. q̃ si notarius recipit ꝗctum et cōstōnem precarii p me acquirit mihi directum dñium p. l. C. p quas pso. no. acqri. et adde imo. in. l. stipulatio ista in. §. alteri. de ver. ob. q̃ tenet opi. bar. et imo. in. l. huiusmodi. de le. i. ⁊ p anto. de bu. in phemio grego. in vlti. charta.

e ¶ Per stipulationem notarii. Quid in arbitro stipulante penam p parte parente laudo an valeat. glo. tenuit q̃ sic. in. l. litigatores. §. quod ait p eoz. ff. de arbi. quod sequtur ange. in. l. v. §. fi. de verbo. ob. et ibi plene tenet idem imo. hic: et in. c. dilecti. de arbi. sed spec. tenuit ꝗzium in titu. de arbi. §. fi. ver. sed quid si stipulatus est: q: eius nō interest. ergo ⁊c. dic vt in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de verbo. ob. cum simi. istam opi. sequitur imo. in. d. ca. dilecti. de quo vide in. d. l. v. §. fi. p alex.

f ¶ Officialis publici. p stipulationem nuncii vel alterius publici officialis nobis q̃rit stipulatō vtilis et qd de notario iudice vel sacerdote: vide bal. post bar. in. l. i. §. huius studii de iusti. ⁊ iure. et bal. in auc. generalit. C. de episc. et cle. i. viii. col. et in. x. ⁊ bal. i. l. post q̃z. C. de pac. vbi oino: vide. ⁊ vīd bar to. in. l. possessio. §. i. de acqr. pos. et imo. i. d. c. i. de eo q mit. in pos. cau. rei ser. fac. c. q̃z q̃z. de vsu. lib. vi. et i. c. cum pridez. de pactis. et qd no. bal. ⁊ ange. in. l. cū pro quo. p illuz tex. ff. de in ius vocā. Et qd si iudex sibi stipulatur an acqrat partibus: vide Gui. de su. i. l. si quis maior. C. de trās ac. ⁊ qd etiaz queratur absenti: tenet glo. in auc. matri. ⁊ auie. C. quando mulier officio tu. fun. po. i verbo velle. et dixi in. l. in cause. de procura. et uide omnino Bal. qando iudex stipulatur in. l. i. C per quas p. so. no. acquirun. i pe. colū. pe. anch. in. c. i. de renun. dicit q̃ illud quod geritur i presentia iudicis aduersario non presente: ita verum preiudicat gerenti officiuz si iudex ad hoc tendat vt suum impendat offiū ⁊ nō alias. allegat no. per Ly. in. d. auc. sacramenta. et cū Bar. etiaz hic tenet bal. in. l. nō aliter. de adop. ⁊ in. l. i. §. exigere. de magistra. cōue. p ludo. in. l. stipulatio ista. §. si stipuler. de verbo. ob. bal. in. l. ii. in fi. C. vt in pos. lega. et do. anto. in prohemio decreta. in vlti. col. per Bar. in. l. si quis vxori. §. si fugitiuum. j. de fur. sed an iudex querat non subditoruide in. l. i. §. si quis. de verbo. obli. et vide spec. in ti. de arbi. §. i. versed qd si stipulatus. et qd no. ange. et imo. in. l. i. §. fi. et ibi dixi. de verbo.

in simplicem voluntatē nō habet locū arbitriuz boni viri: quia semp itelligit: dū tñ dolus absit: vt. l. creditor. §. lucius. ff. man. sed dolus presumeret si plus debitor arbitrareť. ergo ⁊c. ¶ Ultimo hec. l. facit ꝓm By. q̃ sit triplex iteresse. s. interesse singulare ⁊ cōe ⁊ cōuentionale. videtis hic q̃ pmittit certa q̃titas p iteresse. Alij dicūt q̃ hic est casus in ꝓtrarium. s. q̃ nō est nisi vnuz iteresse. hoc aūt estimet diuersimode: qñqz estimatione singulari: qñqz cōi: qñqz estimatiōe cōuēta: vt hic. ⁊ hoc Pla. ꝓsueuit tractarj. C. ō sē. que pro eo qd iterest. ⁊ By. ponit in. c. mora. de re. iur. li. vj. ⁊ gl. ponit in. l. i. in prin. ff. de ac. ēp.

¶ Rem pupilli[b] vel adolescentis saluā fore.

Ex. l. sequenti.

¶ An ex stipulatiōe notarij deť utilis pupillo sine cessione: ibi. Quero. Et an in ꝓuentionalib q̃ratur vtilis sine cessiōe: ibi. Quero cum. Et qñ notarius stipulať sit necesse q̃ stipuleť tanq̃ publica ꝑsona: vide in fi.

s **I pupillus cum. l.** sequē. ¶ Mo. melius est, pprium q̃ cōe: ⁊ ideo hic fit vt stipuleť pupillus p se vel p seruum vt sibi querať directa. nam qñ stipulať per alium q̃ritur sibi vtilis ⁊ apud alium est directa. ¶ Quero vtz ex stipulatione notarij deť pupillo vtilis sine cessione. ⁊ tex. hoc nō exprimit. dy. dicit q̃ sine cessione ⁊ nihil allegat. habes tex. in. l. ij. C. de ma. cōue. ¶ Quero cum hoc sit vez in stipulationibus pretorijs ⁊ iudicialibus q̃ ex contractu nobis queritť vtilis qd in ꝓuentionalib de hoc sunt opi. Inno. in. c. dudum de conuer. cōiu. tenet q̃ hoc nō habeat locum in cōuentionalibus: quia oēs leges que de hoc loquunť: loquūť in pretorijs ⁊ iudicialibus: vt hic. ⁊. l. nō aliter. ⁊. l. his verbis. ff. de adop. idem uidetur tenere glo. Io. an. in. c. quāq̃ de usur. li. vj. glo. nostra uidetur cōtrarium tenere q̃ indistincte per notarium queratur dum ponit hunc casum iter alios quibus queritť utilis: ⁊ no. insti. de inuti. stipu. §. si quis alij idem tenet By. in. l. i. §. exigere de ma. cōue. idem tenet Gui. de cu. in. l. nō aliter. ff. de adop. ⁊ alle. l. gaius. ff. de usur. que lex pōt facere uno modo itelligēdo. quid dicemus teneo idistincte q̃ per stipulationez notarij uel cuiuscūqz alterius officialis publici possit nobis queri actio utilis. de notario cōstat hic: ⁊. l. non aliter. ⁊. l. his uerbis. ff. alle. de alijs officialibus probatur in auc. ut sine probi. ma. cre. ⁊ debi. §. quia uero. ⁊ ibi no. ⁊ in auc. de his qui cōue. ⁊ re cō. §. i. ⁊ ibi no. unde sumitur auc. libelluz. C. de li. cōte. ⁊ ibi etiam no. ⁊ in auc. de liti. §. ad excludendas. unde sumiť auc. generaliter. C. de episc. ⁊ cle. ⁊ ibi etiam no. ⁊ in auc. de here. que ab inte. defe. §. ex his. unde sumitur auc. matri ⁊ auie. C. quādo mulier tuto. offi. fungi potest. ⁊ ibi ēt no. Preterea q̃ idem sit in cōuentionalibus p bo. nam in modo acquirendi nō est differentia inter stipu. cōuentionales ⁊ pretorias interpositas extra iudicium. sed in pretorijs interpositis extra iudicium nobis queritur per notarium: ut institu. de satisda. §. si uero aliquis. ergo idez in cōuentionalibus. ⁊ hoc puto uerum. puto tamē q̃ cōsilium sit q̃ si notarius est presens facias tibi cedi: quia ad hoc cogetur: ut. l. possessio. §. ⁊ si possessio. ff. de acqui. pos. si uero nō posset haberi: tunc sine dubio competeret tibi utilis sine cessione: ut. l. i. in fi. ff. de institu. ⁊. l. i. C. de acti. ⁊ obli. ⁊ no. in. l. damni infecti in fi. ff. de dam. infec. ⁊ dixi. ff. ti. i. l. in pretorijs. el. i. ¶ Quero quādo notarius stipulatur: utrum est necesse q̃ dicat promittis mihi notario tanq̃ publice persone recipienti noīe omnium quorum iterest ⁊c. Respō. fateor q̃ si nō stipularetur tanq̃ publica persona nō posset alij querere. sed ego presumo q̃ si stipulatur tanq̃ notarius q̃ presumať stipulari tanq̃ publica persona ⁊ noīe omnium quorum interest: ut. l. cum post. §. i. de admini. tuto. ⁊. l. ulti. de insti. §. illud.

Ex. l. sequenti.

¶ Quare tutor cogitur gerere. ⁊ an tutor q̃dazz gessit q̃dam nō: p nō gestis teneatur.

n **On quasi.** ¶ Mo. hic q̃ ea q̃ stricti iuris sunt extensionem nō recipiunt. nam hic uides q̃ qui promittit rem pupilli saluam fore non tenetur nisi ad id quod uenit in actione tutele directa: nō ad id qd venit in actione utili. facit ad hoc. l. si pregnans. ⁊. l. si vacce. ff. de euic. ⁊ de lega. i. l. nō quocūqz. §. fi. cum sua glo. ¶ Secundat offiū ⁊ nō alias. allegat no. per Ly. in. d. auc. sacramenta. et cū Bar. etiaz hic tenet bal. in. l. nō aliter. de adop. ⁊ in. l. i. §. exigere. de magistra. cōue. p ludo. in. l. stipulatio ista. §. si stipuler. de verbo. ob. bal. in. l. ii. in fi. C. vt in pos. lega. et do. anto. in prohemio decreta. in vlti. col. per Bar. in. l. si quis vxori. §. si fugitiuum. j. de fur. sed an iudex querat non subditoruide in. l. i. §. si quis. de verbo. obli. et vide spec. in ti. de arbi. §. i. versed qd si stipulatus. et qd no. ange. et imo. in. l. i. §. fi. et ibi dixi. de verbo.

obli. qs aūt possit tabellionem creare: uide p Inno. in. c. cuz. p. tabellio. ⁊ spe. i ti. de istru. edi. §. restat. v. qs aūt posset: et no. bar. i. l. nec. n. d adop. ADDE qs possit creare notarios. Old. cōsi. lxxv. ⁊ an ex eius stipulatiōe agi possit sine cessione. et qcqd qñ in istrumēto est iuramentū ⁊ preceptū guarentigie: vide Ro. cōsilio. lxxvi.

a ¶ Hac stipulatione z. Ad hunc tex. uide bar to. i. l. ita stipulatus. i. ii. q. de verb. ob. et d isto tex. facit festum bar. in d. l. ita stipulatus.

b Eruuz Non ē alibi secūdū bal. in. l. donationibus. de acq. pos.

c ¶ si ad species datus ad litem. Curator ad lites: an satisdet: et an faciat iuentarium vide qd dixi post bar. i. d. l. de creationibus: et bal. in. l. nulli. hic alleg. bal. in. l. qui habz. §. si pupillus. s. de tutel. ⁊ bar. in. l. si hereditas. in pn. C. de tes. tu.

d ¶ Iudicatum solui. Rubri.

e ¶ Querūtur plura. in quo differat ista cautio ⁊ clauz de re defendēda ab illa de iudicio sisti: ⁊ nū quid pcurator rei teneatur cam prestare: vide q dixi post bar to. in. l. si filius. q satisda. co. Et quō debeat fieri instrumētuz in hac cautōne: uide bar to. in. l. i. de in li. iur. sed quid in forē se q recessurus est i salutato hospite si nihil possidet an habeat hāc cautionē pstare vide bal. in auc. ei qui. i prin. de bo. auc. iu. pos.

do no. tex. eius quod querit Bi. in. l. i in prin. s. de admini. tuto. quare cogitur tutor gerere: qa etiam nō gerens teneat vtili. ibi danť plures actiones: vnam habes hic. ⁊ ad hoc vt possit teneri ex stipulatione rem pupilli saluam fore. querit glo. an teneat vtile ex stipulatione: qdam dicūt q̄ sic: vt Bar. glo. dicit cōtra ⁊ bene. ¶ Quero qd si tutor q̄dam gessit q̄dam nō: an p nō gestis teneat hac stipulatione: puto q̄ sic: quia teneť directa. ar. l. si tutor. in prin. s. de auc. tu. cōiuncta. l. i. in prin. s. de admi. tuto. ⁊ hoc §. tenementi hunc. §. quia notabilis est.

Hanc stipulationem.

¶ No. q̄ tutor pōt cōueniri demū finita tutela. sed curator statim. cōtra. de admini. tu. l. actus. Solu. vt plene no. C. de admini. tu. l. aduersus. dic vt ibi plene quia est longa materia.

Si tutor.

¶ Quero ꝓtra quez ageť: dicit glo. ꝓtra defensorem eius vel ꝓtra curatorem datū bonis. ⁊ hoc vltimum placet. id vero quod dť de defensore q veniret in iudicio noie capti ab hostibus pcederet si ille captus reuertereť. si vero ibi morereť qd gestum est nō valeret: vt. j. que sen. sine ap. re. l. i. in fi. ar. ad hoc in. l. si seruus cōis meuij. §. seruus capto. s. de stipu. seruo.

Si quis curator.

¶ Op. q̄ ēt si nō gerit teneat: vt. l. ij. in fi. s. de cur. bo. dā. glo. dicit aliud in curatore dato bonis: vt ibi. aliud in curatore adulti: vt hic. Vel dic sm Bi. ibi gessit ex volūtate: hic ex necessitate. ar. l. iij. §. in eo. de admi. rer ad ciui. pti. ¶ Quero q̄ est rō differētie i ter tutorem ⁊ curatorē. dic vt in glo. ¶ Quero quid ē hoc dcm in se reuoluiť. due sunt opi. vna idest sepius stipulatio cōmittiť. s. quotiens male gerit: ⁊ ista est vera. Alia vt dicamus reuoluiť. i. obligatio vna deuoluiť in aliam vltimaz. ꝓbi gra. pro mala administratione tenebar tibi dare cētum: statim cum nō exigo illa cētum prima obligatio ꝓuertiť in aliam scōam qa nō exegi. ⁊ sic de singulis. iz hoc nō placet: qa vna actio deuoluiť in aliā. ita demum si actoris interest: vt. l. diuorti o. s. de ne. ge. sed hic actoris nō interest. ergo ⁊c. q̄re tene pmam. Sed ad illā op. de. l. si duo. s. de arb. So. ibi mera pena: hic interesse.

Eruuz.

b ¶ Op. de. l. i. in pri. s de ꝓbo. ob. Solu. fallit hic: ut hic dť p glo. ⁊ dixi plene in. d. l. i. in prin. s. de ꝓ. ob.

Ex. l. sequenti.

¶ An curator ad lites teneat satisdare: ⁊ an inūtarium facere.

¶ si ad spēs.

¶ Quero vtꝝ curator datus ad litē teneat satisdare. glo. dicit q̄ sic p hāc. l. quā tene mēti. sed an teneat facere iuētariū. glo. tz q̄ nō in. l. de creationib⁹ C. de epis. audi. ar. ad hoc. l. nullū. §. cū aūt. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ ar. l. hoc iure. s. de so. nā cū curator ad lites nō possit solutionē recipe: vt. d. l. hoc iure. ergo nō dz facere iuētariū qd fit postq̄ recipit: ut. d. §. cū aūt. Alij dicūt q̄ teneť facere iuētariū: qa saltez ad eū pueniūt istra cause. ar. hui⁹. l. ⁊ l. cyrographis. in pn. s. de admi. tu. ⁊ l. tutores. C. de admi. tu. ⁊ illa instra dz ponere in iuētario. Alij distinguūt. aut loqmur in pcuratore actoris: ⁊ tūc qa ad eū debēt puenire instra pupilli dz facere i uētariū. Aut loqmur in curatore ex pte rei: ⁊ tūc qa nō bz aliqñ aliqd facere nisi negare: ⁊ tūc nō dz facere iuētarium. hāc distinctionē ponit Ol. sed nō placet: qa qñqz ex parte actoris nō sunt i stra sed solum testes, pducunť ⁊ fiunt iterrogationes. ex parte rei sunt qñqz instra: sed de consuetudine nō faciūt iuentarium. de hoc in speculo de actore. §. pubes. ⁊ §. sequē.

f ¶ Quod intellige. An aūt sit differētia inter stipulationem iudicatū solui: et stipulationem solui iudicatum: vide bar. et ibi dixi in. l. ii. in prin. de pæto. stipu. Et de clausula iudicatum solui de re defendenda et de iudicio sisti: vide no. per bar. et ibi oino pau. de ca. in. l. si cum hoiem. s. de fideiusso. et dixi in. l. grece. in prin. s. de fideiuso. ubi dixi q̄ q promittit defendere promittit sistere ⁊ adde pau. de ca. i. l. iudicatum solui. la. i. j. co.

Am pupillus.

¶ Innuit hic q̄ noia nō sint in patrimonio. ꝓtra. j. de ꝓbo. si. l. bonoꝝ. So. fateor q̄ noia sunt in patrimonio. sed ea q̄ a debitore debēt exigi nō sūt in pmonio: ⁊ eo rspectu sic loqtur hec. l. ¶ Quero vtꝝ vsure veniāt in hac stipulatione. qdaz q̄ nō. tu dic ꝓtrariū: vt in duabus. ll. seq.

Postea cuz. l. seq.

¶ No. q̄ fideiussor simpliciter acceptus teneť in vsuras que veniunt officio iudicis ex natura ac. de hoc in. l. quero. s. loca. ⁊ l. cētum capue. s de eo qd cer. loco. ⁊ ibi dixi.

Plures.

¶ Hec lex diuidiť. pmo ponit vnū dictū q̄ fideiussor vni⁹ tutoris nō bz bificiū diuisiōis. scōo rndet cuidā tacite obiectioni q̄re sec⁹ fit in plurib⁹ tutorib⁹. tertio format vnā obiectōnē ⁊ ei rndet q̄re secus i fideiussorib⁹ alioꝝ. scōa ibi nec qsq̄. tertia ibi cetez. ⁊ est pulchra ⁊ notabilis. l. ista. ¶ Op. s. de fideius. tu. l. si pupill⁹. So. ibi erāt plures fideiussores diuersoꝝ tutorū. hic erant vnius tm tutoris fideiussores.

g ¶ Alieno noie. secus si alium defendat suo noie nam tūc nō tenetur satisdare. tex. et exemplū habes i. l. si cū vno. si ex noxa. ca. aga. s

h ¶ Sed hodie. Adde glo. ⁊ qd ibi no. in. l. si p cura. s. de p cura.

i ¶ Tertio q̄ro. Sed pone q̄ aliquis promisit se stari iuri vtꝝ videatur pmittere iudicatum solui dic q̄ sic etiam sistere pmittere videtur. glo. ē quā ibi multum no. ange. in. l. si cōmissa. j. rem ra. habe. Quid si promisit parere mādatis curie. An sit idem: vide Bal. in. l. eū pro quo. de in ius vocā.

¶ Iudicatum solui.[b]

Ex hac rubrica.

¶ Qñ dz iterponi ista cautio ⁊ a quo dz pstari: vide in pn. Et an debeat a pcuratore pstari: ibi. Tertio. Et an cū pcurator pmittit ⁊ pncipalis p eo in quē prius sit fiēda executio: ibi. Querit dy. Et qd si dñs q pcuratorē releuauit nō possidet īmobilia qualiter fiet: ibi. Querit dy. Et an pcurator possit releuari a cautione de defendēdo in instro: uide in fi.

¶ Glo. cōtinuat. dixit de pretorijs stipulationibus in genere ⁊ psecutus est unā spēm. nūc psequitur aliaz spēm. Et circa rubricam q̄runť plura[c]. Primo qñ debet iterponi ista cautio. dicit glo. ante li. ꝓte. ut. l. de die. §. si seruus. s. q satisda. cog. idez no. isti. e. ti. §. si vero. qd itellige[d] nisi pcurator iteruenire post li. ꝓtesta. quia tūc etiam iterponeretur: ut. l. ij. C. de cōsor. eiusdez litis. ⁊ no. in. l. pōponius. §. rati. s. de procura. Secūdo quero a quo debet prestari ista cautio. dicit glo. olim a quocūqz suo vel alieno nomine[e] cōuēto reali uel personali actione. hodie nō prestatur ab eo qui suo nomine conuenitur: ut i sti. de satisda. in prin. ⁊ §. sed hodie[f]. in eo q̄ dicit q̄ olim prestabatur a ꝓuento suo noie pſonali nō dicit verum: ut dixi uobis scōm By. in. l. si cum hominem. s. de fideiusso. ¶ Tertio quero[g]

a ¶ Releuatus. No. tñ cautelam quã tradit ange. in. l. si filius. q satisda. co. que est ꝙ si dñs est multum longinquus a loco iudicij ꝙ poteris opponere ꝙ ille dñs qui fideiussit ꝑ ꝓcu. nõ possidet imobilia ⁊ si ea possidet in loco longinquo a iudicio ⁊ eã retulit in. l. §. possessio. co. ti. qd̃ no. qr de facili poteris euadere iudiciuz si petis a ꝓcu. actoris ꝑcaueri de iudicio sisti et iudicatũ solui i eã recõuentiõis: vide bar. circa pe. col.

b ¶ Loqtur in cautione Sed qd si ꝑcura. cõparet ⁊ ad vnũ articuluz in eã: an debeat satisdare. allegaſ glo. ꝙ nõ. in. l. x. in ꝑn. de regu. iur. quã alle. doc. in. d. l. si filius qui satisda. cogũ.

c ¶ Un° modus. Modũ releuãdi ꝑcuratorẽ de satisdatione: vide. j. et dicit bar. i. d. l. si defũct° §. i. qd aũt si daret i releuatione fideiussorẽ alterius fori ⁊ ꝑmitteretur ꝑ iudicẽ seu notariũ alterius fori: vide sing. per Ly. et ꝑ bal. in. l. ii. C. per quas perso. no. acqr. Et ꝑ isto modo releuãdi vide ang. in. l. fideiussor: obligari. in prin. de fide et fulg. i. d. l. si filius. q satisda. co. ADDE Jo. an. in addi. spec. in ti. de ꝓcura. §. vt aũt. versi. sz nũqd talis.

d ¶ Querit Dy. Quando principalis fideiussit fore ꝑ ꝓcur. de iudicato soluendo an hẽat beneficium excussionis. Et ad de ꝙ tales ꝑsone ꝓprie dicũtur ex-

vtrum prestet ista cautio a procuratore q habet mãdatum. glo. dicit ꝙ sic: ut. C. de satisda. l. i. in fi. ⁊ fideiubet ꝑ suo ꝓcuratore dñs si est ꝑsens. si vero esset absens ꝓcurator inuenit sibi fideiussores. primum quod dicit: siue habeat mãdatũ siue nõ est verum: lz fit secus in cautione de rato que nõ prestatur cum est certum de mãdato: vt. C. de procu. l. i. ⁊. j. ti. i. l. nec satisdatio. rõnez dic: ut. l. nõ solum. §. qui alieno. s̃. de ꝓcura. ⁊ ꝑ doc. in. l. i. C. de ꝓcura. ꝑm ꝙ dicit si est absens dñs procurator sibi inueniat fideiussores. dicit Dy. est verum nisi esset a dño releuatus[a] per ꝑmissionem factam notario recipienti noĩe quorum itererit prout cõsuetudo est. ⁊ tex. dicit in sti. de satisda. §. si vero aliquis. ⁊ isto casu dñ dominus fideiussor: quia etiam ꝑ absente ⁊ ignorante potest quis fideiubere: vt. l. fideiubere. s̃. de fideiusso. ⁊. l. ex mandato. §. i. s̃. mã. ¶ Sed circa hoc queritur an saltim nuda cautione teneatur procurator ꝑmittere: lz fit a dño releuatus. Spec. in titu. de satisda. §. expedito. circa prin. §. tenet ꝙ nõ. sed cõtra hoc facit quia obligatio fideiussoria non põt esse sine principali: ut. l. fideiussor obligari. in prin. s̃. de fideiusso. sed hic nõ est principalis. ergo dñs nõ potest dici fideiussor. Quidam volẽtes sustinere istam opi. dicunt ꝙ hic fideiussor accipitur sine principali vt no. in. l. ij. §. i. s̃. qui satisda. co. ⁊ ita loquitur. l. si barsatoram. C. de fideius. sed hoc nõ est bene dictum: quia speciale est in cautione de iudicio sisti vt dicatur fideiussor sine principali: ut no. in. l. ij. §. i. s̃. qui satisda. co. ⁊ ita loquitur. d. l. si barsatoram. sed nostra. l. loquitur in cautione[b] iudicatum solui in qua requiritur principalis ⁊ fideiussor: ut. s̃. tit. ij. l. pretorie. Unde alij volentes hoc sustinere dicunt ꝙ procurator est principalis qui obligatur per li. ꝯte. in qua si cõtrahit: vt. l. iij. §. idem scribit. s̃. de pecul. ⁊ no. ĩ. l. ij. §. fi. s̃. ti. ij. Hoc nõ est bene dcũ. nam ꝑ li. cõtesta. quis obligatur instantie: nõ autem obligatur ei quod in sentẽtia venit quod apparet: quia in procuratore nõ fit executio: ut. l. plauti[a] s̃. de procura. hic autez loquitur in cautione iudi. sol. in qua nullo modo procurator reperitur obligatus: ⁊ sic esset fideiussoria sine principali. Alij volentes hoc sustinere dicunt ꝙ hoc nõ est mirum ꝙ fideiussor fit sine principali sicut aliaſ quãdo principalis sine herede decedit: vt. l. stichum aut pamphilum. circa fi. prin. s̃. de so. ⁊. l. sine herede. s̃. de admini. tuto. sed hoc non est bene dictum: quia ab initio nõ potest contrahi obligatio fideiussoria sine principali: lz ex postfacto possit quãdoqz sustinere: ita no. s̃. depo. l. i. §. idem pompo. probat in. l. postquã. in ꝑn. vt le. no. ca. Bi. hic non bene se firmat. dicit tamen ꝙ est argu. ꝙ procurator ipse debeat caue re nuda cautione. s̃. de vsufruc. earum reruz que vsu consu. l. tribus. ⁊ argu. l. filio. ⁊. l. si quando. §. i. s̃. vt le. no. ca. Dominus Ly. in. l. i. C. de satisda. mouet istam. q. ⁊ dixit me audiente ꝙ ista fuit prima questio que fuit sibi commissa postꝙ redijt de bononia: ⁊ determinauit ꝙ procurator debet cauere iudicatum solui: vt sic ipse sit principalis dñs fideiussoris. hoc probat per. d. §. si vero aliquis. insti. de satisda. vbi dicit ꝙ dominus fideiubet pro ꝓcuratore suo. ergo procurator est principalis. pro hoc. s̃. de ꝓcura. l. minor: vbi dr minori ⁊ fideiussoribus succurritur. ergo apparet ꝙ ꝓcurator est obligatus. Ja. de are. tangit hanc qõnem. j. e. titu. l. si ad defendẽdum. ⁊ ibi dicit sic. modus releuãdi procuratorem potest esse duplex. vnus modus ꝙ dñs ꝑmittat procuratori suo notario recipienti noĩe eorum quorum itererit ⁊ det vnum fideiussorez ipsi notario: tunc sufficeret quia esset principalis ⁊ fideiussor: vt. d. l. et si ad defendẽdam. j. e. l. melius facit lz ipse non alleget. l. si defunctus. s̃. de procur. Alio modo releuatur ꝙ dñs ipse promittat simpliciter nec dat fideiussores: tunc nõ sufficit sed ꝓcurator debet cauere nuda cautione: ut. l. i. §. exigere. s̃. de ma. cõue. quod mihi placet: vt. d. l. tribus. de vsufruc. earum reruz que vsu cõsu. ⁊. l. si quãdo. §. i. s̃. vt le. no. ca. hoc sentit glo. in. l. iij. §. quãuis. s̃. si cui plusꝙ. per. l. fal. lz ita sit de iure: tamẽ etiam in multis partibus consuetudo obseruat contrarium: nec vidi vnꝙ obtineri sup ista exceptione. ¶ Querit di.° quãdo promittit procurator ⁊ principalis fideiubet pro eo in quẽ prius fiet executio? dicit Bi. reuera dñs est principalis: ⁊ ideo cõtra eum fiet prius executio ⁊ cõtra fideiussorem in subsidium: ut in auc. de fideiusso. in prin. ⁊. §. i. facit ad hoc. s̃. de pac. l. fideiussoris. cum. l. se. ⁊. l. de die. §. qui mulierem. s̃. qui satisda. co. quod intellige nisi esset ꝓcurator in rem suam. argu. predictaruz legum. ¶ Querit quid si dominus qui ꝑ curatorem suũ sic releuauit nõ est soluendo nec possidet immobilia. Respõdeo[c] nõ videtur idoneus fideiussor: ut no. in auc. de exhi. ⁊ intro. reis. §. sancimus. ⁊ saltem nõ potest releuare procuratorem suuz a cautione de iudicio sisti: quia ipse dominus si esset presens cogeretur eaz prestare: vt. l. sciendum. s̃. qui satisda. cogũ. ¶ Quero vtrum possit releuari procurator in instrumẽto procurationis a cautione de defendendo. Spec. in titu.[f] de satisda. §. expedito. versi. item queritur. videtur dicere ꝙ nõ: quia si dominus promittit de defendendo quod debebat facere procurator promittit factum alienum quod non potest. debet ergo dicere sic. promitto me facturum ⁊ curaturum ꝙ defendet ⁊ sic procederet. cõtrarium puto ꝙ promittendo de defẽdendo simpliciter sufficit. nam in pretorijs stipulationibus talis ꝑmissio resoluitur: vt videatur promittere se curaturum ⁊ facturum: vt dixi in. l. quotiens. s̃. de verbo. obli. ⁊. l. stipulatio ista. in prin. e. titu. ¶ Sed quero vtrum promissio ista facta per procuratorem sufficiat substituto ab ipso procuratore. rñ. non: ut. l. si ante acceptum. j. e. ti. ⁊ ideo ꝯsuetudo est vt dicatur ꝙ ipse ꝑmittit pro ipso procuratore ⁊ pro substituto ab eo ⁊c.

Ex. l. sequenti.

¶ An sententia lata contra principalem possit mandari executioni sine nouo processu contra fideiussorem contractus: ibi. Quero utrum. Et an sententia lata contra principalem mãdetur executioni contra fideiusso. iudi. sol. ibi. Et quero. Et quid de fideiussore de iudicio sisti: ibi. Quero an. Et an exacto fideiussore iudicatum solui sit necesse agere cõtra dñm via ordinaria: vide in fi.

promissores: ut no. glo. in. l. in eo. in prin. de regu. iur. et no. in. l. ii. in ꝑn. qui satisda. co. et vide que no. j. proxime et quod dixi in rub. post Bar. §. de fideiusso. Et an habeat locum beneficium excussionis in fideius. iudi. solui. bal. in. l. cum eorum. C. de sen. vbi dicit ꝙ nõ regritur excussio. Cõtrarium tenuit ipse et rectius. in. l. fi. C. de vsur. rei iudi. qd in constitutore. glo. tenet ꝙ habet locuz. §. si qs igitur. in auc. de fideius. adde ꝙ lz pater ꝗuentus de peculio habeatur loco fideiussoris iudi. sol. tamẽ nõ habz in eo locum beneficiũ excussionis: ut no. Bar. et doc. in. l. cũ filius. in ꝑn. de ver. obli.

e ¶ Rñdeo. Adde bar. in. d. l. sciendum in fi. ꝑn. et ibi bar. et in. l. ꝑtorie. la vl. ad finẽ d ꝑto. stipu. bene facit. l. i. s̃. de i ius uocã. ꝑ ang. in. l. si filius. qui satisda. co. et in. l. si defunctus. de ꝓcura. et vide. s̃. in. i. col. in fi.

f ¶ Spec. in ti. Adde bar to. in. l. i. i fi. C. de satisda. et qd ibi dixi ⁊ ꝙ hoc operetur: vide bar. in. l. si defunctus. s̃. de ꝓcur. ADDE an stãte statuto ꝙ nullus ꝓcu. defensor rei audiatur nisi ꝑmo satisdet. d̃beat admitti ꝓcura. pro quo dñs fideiussit. No. cõsilio. lxii. et ibi vide ad apostillã. alex. s̃ in vbo vnus modus.

a M stipulatione.qro vtrum. An snia lata ꝗ principalē posset postea fieri excussio ꝗ fideiussorem:et qd ecōtra. An si sit lata ꝗ fideiussorē videatur cōdēnatus pncipalis:vide bal.in.d.l.fi.in.ij.col.C.de vsur.rei iudi. Adde q̄ no.in.l.cum filius.de ver.ob.et in simili. Quid in fideiussore rē ra.ba.vide bar.j.ti.i.in.l.si sine.§.cum aūt.ad fi. Quid in fideiussore de descendendo:uide .j.e. in .l. si qs.§.si plures. p guid. d suza.i.d.l. pūti .C. de his qui ad eccle. cōfu. et bal. in.l. duobus. in .§.q iurauit .ē. de iureiurā. ⁊ in.l. grege.ē. de pig.hic alle. Et vide gl. in.c.i.de iureiu. li.vj.⁊ archi .xi. q. i.c.i.c. qdaz ⁊ Imo.in.l. a snia.in pn. de ap.et aliqd p euz in .l. in duob⁹ in.iiii.col. d duo.reis. et plene p bal. insti.de satisda.§. fi. vbi tādē residet cum bar. p bal.no.i addi.spe. in ti. de senten.in .xvj. col. et bal.in.l.siue in duplum. alias est.l.ii. in.§.fi.cum .l.seq.ē. qui satisda.cog.

b ¶ Habet aliquas exceptiones.no. q fideiussor pōt opponere ex psona sua aliquas exceptiones quas nō potest pricipalis tene mēti hoc. Et q possit opponere fideiussor cōtra exceptionē sententie:tenet bal.post iacbu.in.d.l.fi. §.i.i.ii.col. versi.quero nunqd i ista cum seq. de vsur.rei iudica.

i **M stipulatiōe.** ¶ Op.de .l.l. cedere diē.j.de ꝓ.si.dicit glo.fateor q dies cedit sed nō venit.glo.nō dicit vez.nā tps qd dat iudicatis miserationis gra idulget solutioni: nec ipedit diē obligationis cedere ⁊ venire:ut.l. si cū militi.ē.de ꝓpē.sed.l.cedere diē.loqtur de die q̄ est obligationi. ¶ Op.q aū snia cedat dies: ut.l.cū q̄rebat.j.e.so.hic loqtur cū stipulatio cōmittit ex clausula qd ꝓbū sonat. Sz clausula de defendēdo vel d dolo malo pōt cōmitti aū snia z ut.l.ꝓtraria.⁊ pbat.j.e.l.iudi.sol. ¶ Quero dr̄ hic sz exactio in tps reo pncipali idultuz differt. ¶ Quero vtr⁹ snia lata ꝗtra pncipalē possit mādari executōi ꝗtra fideiussorē sine nouo pcessu. gl.in.l.vl.C.de vsu.rei iu.simpliciter dicit q sic. idē Ja.de are.ē.de fideiuss.l.si qs.p eo.§. si nūmos.tū sm oēs illud nō hz locū i fideiussore cōtract⁹ sed in fideiussore iudicij:⁊ q i fideiussorē ꝗtractus ñ fiat pbat i.l.grege.§.si a debitor.ē. de pig.⁊.l.a snia in pn.j.de ap.⁊.C.de his q ad eccle.ꝗfu.l.pūti.§ adijciētes.hoc tz Old.⁊ spe. in ti.de execu.snie.§.seqt.ꝓ.sed nūqd snia.hoc tenuit Garsias ⁊ dns Jo.an.in.c.i.de iniur.⁊ d dā.da.li.vj.⁊ Ly.in.d.l.vl.de vsu.rei iu.⁊ guil. de cu.in.l.ii.in fi.ē.q satisda.co.vū teneo hoc p ꝓo q in fideiussorē ꝗtractus nō fit executio sine nouo pcessu. Sed an i fideiussorē iudicij. d hoc sunt opi.⁊ iō hic reuoco in dubiū. ¶ Et q̄ro an i fideiussorē iudi.sol.fiat executio.glo.dicit q sic in.d.l.vl.de vsu.rei iu.⁊ vr̄ tex.hic in hac.l.pterea si aliter diceres seqrēt istud q res abiret in infinitū.nā ꝗtra fideiussorē dares de nouo libellū ⁊ ipse rūderet p pcuratorē ⁊ daret fideiussorez iudi.solui:⁊ tūc itez hres necesse dare libellum ꝗtra illū fideiussorē.⁊ sic de singulis vsqz in īfinitū ⁊ nunq̄ fieret executio. ⁊ ista ē vna opi. Alia fuit opi. Odof.q in fideiussorē iudicatū sol.ex clausula qd ꝓbū sonat fiat executio sine nouo pcessu:ut hic in.d.l.vl.C.de vsur.rei iu.sz ex clausula de defēdēdo vel de dolo nō posit fieri executio sine nouo pcessu:qd apparet:qa nō hz expditā quātitatē:sed cōmittit ad itereſſe qd ē īcertū:qd secus ē in clausula iudica.sol.ut.j.eo.l. iudicatū sol.el.ij.⁊ hoc tz Guil.de cu.in.l.ij.i fi. ⁊.l.se.ē.q satis.co.p illū tex.alij sunt q dicūt simpliciter q in fideiussore iudi.so.nō fiat executio ⁊ hoc dicebat Ja.bu.p.l.duob⁹.§.ergo si qs iurauerit.ē.d iureiu.vbi ipe dicebat eē casuz. Preterea pōt esse q fideiussor hz aliq̄s exceptiōes⁵ q̄s nō hz pncipalis:ut.l.idēqz.§.gnaliter.ē.mā da.⁊ plene no.in.l.fideiussor.§.q̄dā.eo.ti. Preterea res iter alios acta ⁊c.vt.C.res iter alios acta ⁊c.⁊ hoc tenebat dns Rai.⁊ dicebat eē casuz in.l.ista:vbi dr̄ q cedit dies stipulatōis:nō dicit q snia mādet executioni.qd dicemus. puto q ꝗtra fideiussorē iudicatū solui acceptū i iudicio ex clausula qd ꝓbū sonat fiat executio sine nouo pcessu.hoc pbo p tex.d.l.vl.C.d usu.rei iu. ubi dicit statim ex quo ꝓbo sic arguo. ꝓbū statim⁶ significat sūmariā cognitionē absqz ordine iudiciario:ut.C.vū vi.l.momentanee.ergo apparet q nō dz fieri nouus pcessus ordinarie. Preterea ꝓbum statim seu cōfestim īportat vt nō reqrat noua snia:ut in auē.de īces.nup.§.i.col.ij. ⁊ ibi no.ergo ⁊c. Preterea nō ē dubiū q ꝗfessio fcā corā iudice merēt executi.⁷ absqz noua snia: ut.l.i.C.de ꝗfes.ibi nā ⁊ soluere cogit.⁊.l. si debitori.ē.de iu. Sed iste q in iudicio pmisit iudicatū soluere iā ē ꝗfessus se debere illud qd iudicabit.ergo ⁊c. Preterea debitū ē liqdū iudici: ut iudici:ergo merēt executōez:ut.l.ij.C.de execu.rei iu.ñ ob.l.si duob⁹.§. ergo si qs iurauerit: nec illd qd dr̄ q fideiussor posset hr̄e exceptōez quaz nō hēbat pncipalis:qa hoc ꝗcedo. tū hoc exaiabit in illa sūmaria cognitiōe q̄ fit tp̄e executionis:ut.l.a diuo.§.si sup reb⁹.ē.de re iu. ⁊ sic fideiussor nō ledet.nō ob.q dr̄ res iter alios acta ⁊c.qa hoc nō ē vez īdistincte spāliter qū actum ē cuz alio te volēte ⁊ ꝗsentiēte:ut.l.sepe.de re iudi. Nō ob.hec.l.q̄ dicit in stipulatione ⁊c. qa fateor q snia lata ꝗtra pncipalē nō mandat executioni ꝗtra fideiussorē.sed stipulatio q̄ fideiussor obligat⁹ ē iudicatū soluere declarata per sniam illa merēt executionē⁸ sicut snia.⁊ iste ē casus in.l.nra.vū aduerte modū quo executionē petes:ut pz ex pdictis. ¶ Quero an⁹ in fideiussor de iudicio sisti fiat executio. Guil.de cu. q nō.i .d.l.ij.in fi.ē.q satisda.co. Reperij q dns Jo. fagioli de pisis in q̄dā sua disputatiōe tenuit cōtra p.l.sancimus.C.de fideiuss.qd mihi satis plz duob⁹ ꝗcurrentib⁹. Primo q certa pena sit pmissa si non steterit iudicio.⁊ sic stipulatio hēat certā quātitatē ⁊ liqdā. Scdo q sit apposita certa dies sistēdi in iudicio.ita loqtur.d.l.sancim⁹ qd pbo qa tex.ibi dicit statim.ergo ⁊c.ut.ē.dixi de ꝓbo statim. Itē tex.ibi dicit oino psoluat q̄ denotat execu.si uero hret diē limitatā: tū non hret certā penaz:sed cōmittereē ad itereſſe. adhuc dico idē q mereat execu.per rōnes q̄s dixi supra in fideiussore iudi.sol.qa vr̄ cōfessus se debere itereſſe si nō steterit. ⁊ si dicas quō merēt executio:cū quātitas nō sit certa:Rñ.in ipa executione certificabit ⁊ declarabit istud itereſſe sicut apparet qū ferē snia īcerta in uniuersalibus iudicijs:qa certificabit in execu.ut no.in.l.i. in pn.in prima glo.magna.ē.de edē.sic dz itelligi .l.i.C.d sen. q̄ fi. cer.quāti. Et ita ēt practicam⁹ quotidie i instrīs guarētigionatis seu ꝗfessionatis q̄ merēt executionē ex forma statuto p italie. nā si nō ꝗtinēt certā quātitatē merent nihilominus executionē declarata prius ⁊ limitata q̄titate.si ꝓo nō ꝗtineret diē sistēdi in iudicio ñ merēt executionē.casus ē in.l.iij.in fi.j.eo. rōnē ibi dicā īcōtinēti.idē dico de clausula⁹ de defendēdo.nā si hz certū ⁊ limitatuz tps in quo debeat defendere mereat executionē:alias nō:ut.j.e.l. .iij.in fi.⁊ ibi dicā.in clausula ꝓo de dolo dico simpliciter mereri executionē:ut dicā statiz.j.e. l.iij.in fi. In oib⁹ casib⁹ pdictis in qb⁹ dixi execu cutionē mereri itelligo¹⁰ si sit talis stipulatio iter posita in iudicio coram iudice alias secus. ar.l. .ij.C.de execu.rei iudi.⁊.l.minor.xxv.annis.cui fideiuss.ē.de mino.rō qa tūc nō ē liqdū iudici: nec vr̄ cōfessio facta corā iudice. ¶ Quero qd de stipulatiōe rem ratā hr̄i.an mereat executionē.dicam.j.rē ra.ba.l.si sine.§.i. ¶ Quero qū fideiussor iudicatū solui ē exactus facta contra eū executione:utrum ipse habeat necesse agere contra dūm via ordinaria.ē. actione mandati.

c ¶ Verbum statim. Verbū statim significat summariā cognitionem ⁊c. Idem dicas de verbo illico ⁊ quāto citius et q̄z celerime:ut in.l. si qs. et ibi bar.C.depositi.⁊ de dictione statim:uide bar.tex.et ibi imo.in.l.diuortio.in.ii.col.ff.so.ma.istis adde oino ange.in auc.de litigio.circa pn. Adde bar.in.l.iperator.j.de iure fisci.qd de verbo ptinus:vide no.in.l. ii.per Bal. .C.vt li.pendē.et ibi qd si in istrumēto apponit verbū ptin⁹ et istrumentum istud sit pēale iudex illico producto eo poterit sine alio pcessu et solēnitate illum condēnare. Et de ista dictione est tex.i.l.iii .§.in amittē da.de acqr. possē.

ADDE an fideiussori d iudicio sisti sit offerēdus libellus Joan. in addi. ad spec. i ti. de fideiusso. .§.sequit in prima addi.

d ¶ Mereat executi. Ad de bar. in.l. .i.ad fi.ē.de confes.

e ¶ Mereat executionez Ange.hic.⁊ ēt Bal.in.l. duobus .§. qui iurauit de iureiu.

f ¶ Quero an:uide bal. in.l.q crimē in. vj. q.C. qui accu. ñ possunt plene p Ja. de bel.in disputatione:quā ponit i.l.sancimus in.ii. q.C.de fideiusso. ⁊ uide qd no. in.l. eum p quo. de in ius vocā.⁊ i.l.ii.§. fi.q satis.co.

g ¶ De clausula:uīd bar to.in.l.pinde .§. no.ē. ad.l.acql.

h ¶ Intelligo. Adde bar.⁊ qd ibi dixi in.l.tale pactuz .§.q puocauit.ē de pactis.

a ¶ Rñdeo sic. An aūt si fideiussor capiatur p debito possit p eundē iudicē facere capi ꝑncipalē icidēter: lz alias nō esset suus iudex. bal. videt vel le q̃ sic in fideiussore iudicii: nō aūt ꝓctus ꝑm eum no. vt in. l. cū eorū. C. de sen. ⁊ in. l. fi. C. de vsur. rei iudi. et qd ibi dixi post bal. in fi.

b Um lite ꝑma acta. Que acta pereāt pempta īstātia: uide bal. in. l. ii. C. de edē. et in. l. ꝓperandū. p cy. C. de iudi. ⁊ qd si finita est iurisdi tio delegati qz reuocat° ē an acta pe reāt: et d̄ no uo ordinari us cogno scat: et an ex cisdez actis: vide bal. i. l. edita. in. viii et. ix. q. C. d̄ edē. et uide no. verbum Bal. in. l. ii. C. de fruc. ⁊ li. expē. et in d. l. gesta. in. i. col. et vi de bal. in ti. de pa. cōstā. in ver. i cau sis. ⁊ ibi de citatione an pereat et cū ibi oino uideas: uide q̃ dixi in. l. i. C de fruc. ⁊ li. expen. et an iurisditio d̄ legati pere at pempta ī stantia: uide glo. ⁊ doc. i. c. pe. de iudi. et ange. ⁊ imo. in. l. iudex. in prin. d̄ re iudi. ui de bar. in. l. ii. §. i. ff. vi bo. rap. uide inno. i. c. q̃z uis. de re iu di. et i. c. cāz q̃ de testi. ⁊ qd̄ no. bal. in. l. eos. C. de sal. Adde bal. in. d. l. p erandū. §. si qdez. et in no. in. c. con suluit de of. dele. Quid aūt si pp in eptum libel lum secuta est absolutoria. dic q̃ oia peunt ꝑm bal. in. l. ii. C. de fru. ⁊ li. ex pē. ⁊ adde q̃ sp acta ⁊ snia lata inter alios ꝛ̄ tertiū aliquale ꝑiudiciū infe rūt: lz nō plenā ꝓbationē ꝑm glo. in. l. si duo patroni. in prin. de iurciurā. et in. l. iiii. in prin. de ap. bar. in. l. admonendi. in. xi. col. de iurciuran.

an vero possit cōtra dñm īpetrare executionem Nñ. sic° sine, ꝓcessu ordinario. tex. ē ī. l. fi. in fi. C. de vsu. rei iu. id qd̄ dixi q̃ ī fideiussorē iudicio si sti fit executio ītellige si nō steterit tpe debito in iudicio: nō si p snīam fuerit iudicatū: qa p snīaz liberat: vt. l. grece. §. ⁊ post litē. s̄. d̄ fideiusso.

Ex. l. sequenti.

¶ An pempta īstātia pereāt oia acta: ibi. Ulteri°. Et an cū peunt acta ꝓtinētia ad litis ordina tionē peat effectus ipsoꝝ actoꝝ: ibi. Sz q̃ro. Et an fcā in vno iudicio faciāt fidē in alio: ibi. Que ro. Et an dcā testiū faciāt fidē in alia īstātia: ibi. Uideamus. Et an cū aliqs ē accusatus de crimi ne publico ⁊ sup accusatiōe exaiati testes: si peat īstātia ⁊ supueniat alius accusator an testes rece pti ī ꝑma faciāt fidē in scōa: ibi. Juxta. Et an q̃ī sunt exaiati testes pñte parte ⁊ publicati in cōtu macia an faciāt fidē iter alias ꝑsonas: vide in fi.

c **Um lite.** ¶ Perēpta īstātia li berat fideiussor iudi catū solui. h. d. ¶ Quero q̃liter lis pierit dicit glo. lapsu triēnij ⁊ īstā tene. ⁊ Ulteri° dicit glo. q̃ finita cā triēnio ꝑma acta^b ñ valēt. doc. di cūt aut sūt acta ꝓtinētia ad decisionē cause vt cō fessiōes ⁊ attestatiōes ⁊ similia: ⁊ tūc ñ pereūt sz ꝑsunt ēt in scōa: ut. l. iubem°. C. de li. cā. ⁊. l. cuz antea. §. fi. C. de arbi. ⁊. l. ul. de testi. ⁊ no. in. l. p erandū. §. fi. C. de iudi. hoc in attestationib° vī esse vez ꝑm Ja. de are. si in ꝑma īstātia dcā testi um fuerūt publicata: alias secus: ut. l. gesta. C. d̄ re iu. ⁊ ita ītelligit ipse glo. q̃ ē. s̄. de his q̃ ī frau. cre. l. iij. circa fi. ⁊ ita refert cy. C. de iudi. l. ꝓpe rādū. §. fi. Inn. tñ vī velle ꝛtrariū ei de testi. c albericus. sed. j. dicā. aut sūt acta ꝓtinētia ad li tis ordinationē: vt libelli oblatio citatio ⁊ fide iussoꝝ datio: ⁊ ista peūt. ita loqtur hic ⁊ ita dz ī telligi qd̄ no. in. l. si vt ꝑponis. C. qūo ⁊ qñ iudex ⁊ ibi p doc. ⁊ hoc tz Inno. ei de testi. c. cām. el. i. ⁊ Sed q̃ro lz acta ꝓtinētia ad litis ordinationē peant an peat effectus eoꝝ. vbi gra p li. ꝛte. qs efficit malefidei. actio ꝑpetuat. Itē trāsit in he redē. Itē fit liti. res: an pempta īstātia peūt oēs isti effectus: glo. in. l. ii. C. de fruc. ⁊ li. expē. dicit q̃ sic. sed in. l. ꝓperādū. §. i. dicit ꝛtrariū: ⁊ ista ē va quā ēt tz Inno. ī. d. c. cām. ꝓbat ergo ex p̄di ctis q̃ acta ꝓtinētia ad ordinationē litis peūt p ēpta īstātia quo ad effect° futuros: lz quo ad effe ct° iā pfectos ⁊ ꝛsumatos remanēt illa acta ⁊ eo rū effectus. ⁊ ista p hui°. l. lectura scholastica suf ficiant. ¶ Ut aūt p̄dcā oia clarius intelligātur. ⁊ Quero vtꝝ acta facta in vno iudicio faciāt fi dē in alio. de quo p gl. ⁊ cy. C. de edē. l. is apud quem. ⁊. l. si vt ꝑponis. C. qūo ⁊ qñ iudex. tu dic q̃ñqz q̃rit an actū sit. q̃ñqz q̃rit d̄ effectu actoꝝ. Primo casu cū q̃rit an actū sit ⁊ acta fcā ī uno iudicio faciūt fidē in alio quocūqz ⁊ iter q̃scūqz ꝑsonas. postq̃. n. notari° reduxit ī publico īstr̄o: sic libellū datū: sic li. ꝛte. sic rñsum: sic iuratū: sic snīatū: ⁊ similia ī quocūqz iudicio: ⁊ iter q̃scūqz ꝑsonas. de hoc q̃rit hoc publicū instr̄m facit fi dē: ut. C. de re iu. l. gesta. ⁊ de ꝓba. cū res. ei de ꝓba. c. qñ ꝛtra. ⁊ isto respectu nūq̃ pēpta īstā tia peūt acta. sp. n. ꝓbāt sic actū esse. Q̃ñqz q̃rit de effectu actoꝝ. ⁊ tūc scias q̃ q̃dā sūt acta q̃ p tinēt ad litis ordinationē. q̃dā ad ꝓitatis īdaga tionē. q̃dā ad litis decisionē. primo casu dico q̃ dcā acta hūt quosdā effect° q respiciūt ipam^d in stātiā. ⁊ isti effect° siue sint pfecti siue pficiēdi pe unt pēpta īstātia. ⁊ ita loqt̄ hic. exēpluz datio li belli ⁊ li. ꝛte. ⁊ datio fideiussoꝝ ⁊ similia hūt ef fectū q̃ ex his pōt pueniri ad diffinitiuaz: ⁊ hic effect° ē de futuro ⁊ pit: ut hic. nec ob. qd̄ dixi. s̄ de re iu. l. cū q̃rebat: qa ibi īstātia ñ perierat: qa snīa erat nulla. Itez hūt effectū q̃ ampli° dilato rie vel declinatorie ñ pñt opponi: ut. l. fi. C. d̄ ex cep. l. pō. §. rati. s̄. d̄ ꝓcu. ⁊ iste effect° erat pfect° nihilomin° pit: ut. l. bos accusare. §. hec bñficia. j. de accu. Hūt ēt quosdā effect° q respiciūt po ti° cām q̃ īstātiā: ut q̃ actio ꝑpetuet. q̃ res fiat litigiosa. q̃ possessor fit male fidei: ⁊ isti effect° re manēt: ut. s̄. dixi. tñ isti effect° se ñ extēdūt ad ali as ꝑsonas: ut. l. cū notissimi. §. sz ⁊ si qs. C. de p scri. xxx. an. ⁊ ibi no. ⁊. C. d̄ ꝑscri. lō. tē. l. i. Itē nō extēdūt se ad īstātiā q̃ fit ex alia cā: ut. l. fisc° ī qō ne. j. de iu. fis. ⁊ ibi ē casus. ⁊ ibi dicā. Extēdunt ergo se solū ad aliā īstātiā ex eadē cā ⁊ iter easdē ꝑsonas uel q̃ habeant loco eiusdē. Quedā sunt acta q̃ ꝓtinēt ad ꝓitatis īdagationē ut testes ⁊ cō fessiōes. ⁊ Uideam° ꝑmo de effectu^e testiū. ⁊ dic q̃ si nō sūt publicata ñ faciūt fidē in alia īstātia ꝑm Ja. de are. ut. l. gesta. ⁊ ibi no. C. de re iudi. verūtñ ī illis casib° ī qb° si eēnt publicata facerēt fidē: ut statim dicam. in illis casibus pōt peti ēt a iudice alteri° īstātie vt illa dicta publicet^f: ⁊ ita an vero possit cōtra dñm īpetrare executionem Nñ. sic° sine, ꝓcessu ordinario. tex. ē ī. l. fi. in fi. C. de vsu. rei iu. id qd̄ dixi q̃ ī fideiussorē iudicio si sti fit executio ītellige si nō steterit tpe debito in iudicio: nō si p snīam fuerit iudicatū: qa p snīaz liberat: vt. l. grece. §. ⁊ post litē. s̄. d̄ fideiusso.

Ex. l. sequenti.

¶ An pempta īstātia pereāt oia acta: ibi. Ulteri°. Et an cū peunt acta ꝓtinētia ad litis ordina tionē peat effectus ipsoꝝ actoꝝ: ibi. Sz q̃ro. Et an fcā in vno iudicio faciāt fidē in alio: ibi. Que ro. Et an dcā testiū faciāt fidē in alia īstātia: ibi. Uideamus. Et an cū aliqs ē accusatus de crimi ne publico ⁊ sup accusatiōe exaiati testes: si peat īstātia ⁊ supueniat alius accusator an testes rece pti ī ꝑma faciāt fidē in scōa: ibi. Juxta. Et an q̃ī sunt exaiati testes pñte parte ⁊ publicati in cōtu macia an faciāt fidē iter alias ꝑsonas: vide in fi.

c **Um lite.** ¶ Perēpta īstātia li berat fideiussor iudi catū solui. h. d. ¶ Quero q̃liter lis pierit dicit glo. lapsu triēnij ⁊ īstā tene. ⁊ Ulteri° dicit glo. q̃ finita cā triēnio ꝑma acta^b ñ valēt. doc. di cūt aut sūt acta ꝓtinētia ad decisionē cause vt cō fessiōes ⁊ attestatiōes ⁊ similia: ⁊ tūc ñ pereūt sz ꝑsunt ēt in scōa: ut. l. iubem°. C. de li. cā. ⁊. l. cuz antea. §. fi. C. de arbi. ⁊. l. ul. de testi. ⁊ no. in. l. p erandū. §. fi. C. de iudi. hoc in attestationib° vī esse vez ꝑm Ja. de are. si in ꝑma īstātia dcā testi um fuerūt publicata: alias secus: ut. l. gesta. C. d̄ re iu. ⁊ ita ītelligit ipse glo. q̃ ē. s̄. de his q̃ ī frau. cre. l. iij. circa fi. ⁊ ita refert cy. C. de iudi. l. ꝓpe rādū. §. fi. Inn. tñ vī velle ꝛtrariū ei de testi. c albericus. sed. j. dicā. aut sūt acta ꝓtinētia ad li tis ordinationē: vt libelli oblatio citatio ⁊ fide iussoꝝ datio: ⁊ ista peūt. ita loqtur hic ⁊ ita dz ī telligi qd̄ no. in. l. si vt ꝑponis. C. qūo ⁊ qñ iudex ⁊ ibi p doc. ⁊ hoc tz Inno. ei de testi. c. cām. el. i. ⁊ Sed q̃ro lz acta ꝓtinētia ad litis ordinationē peant an peat effectus eoꝝ. vbi gra p li. ꝛte. qs efficit malefidei. actio ꝑpetuat. Itē trāsit in he redē. Itē fit liti. res: an pempta īstātia peūt oēs isti effectus: glo. in. l. ii. C. de fruc. ⁊ li. expē. dicit q̃ sic. sed in. l. ꝓperādū. §. i. dicit ꝛtrariū: ⁊ ista ē va quā ēt tz Inno. ī. d. c. cām. ꝓbat ergo ex p̄di ctis q̃ acta ꝓtinētia ad ordinationē litis peūt p ēpta īstātia quo ad effect° futuros: lz quo ad effe ct° iā pfectos ⁊ ꝛsumatos remanēt illa acta ⁊ eo rū effectus. ⁊ ista p hui°. l. lectura scholastica suf ficiant. ¶ Ut aūt p̄dcā oia clarius intelligātur. ⁊ Quero vtꝝ acta facta in vno iudicio faciāt fi dē in alio. de quo p gl. ⁊ cy. C. de edē. l. is apud quem. ⁊. l. si vt ꝑponis. C. qūo ⁊ qñ iudex. tu dic q̃ñqz q̃rit an actū sit. q̃ñqz q̃rit d̄ effectu actoꝝ. Primo casu cū q̃rit an actū sit ⁊ acta fcā ī uno iudicio faciūt fidē in alio quocūqz ⁊ iter q̃scūqz ꝑsonas. postq̃. n. notari° reduxit ī publico īstr̄o: sic libellū datū: sic li. ꝛte. sic rñsum: sic iuratū: sic snīatū: ⁊ similia ī quocūqz iudicio: ⁊ iter q̃scūqz ꝑsonas. de hoc q̃rit hoc publicū instr̄m facit fi dē: ut. C. de re iu. l. gesta. ⁊ de ꝓba. cū res. ei de ꝓba. c. qñ ꝛtra. ⁊ isto respectu nūq̃ pēpta īstā tia peūt acta. sp. n. ꝓbāt sic actū esse. Q̃ñqz q̃rit de effectu actoꝝ. ⁊ tūc scias q̃ q̃dā sūt acta q̃ p tinēt ad litis ordinationē. q̃dā ad ꝓitatis īdaga tionē. q̃dā ad litis decisionē. primo casu dico q̃ dcā acta hūt quosdā effect° q respiciūt ipam^d in stātiā. ⁊ isti effect° siue sint pfecti siue pficiēdi pe unt pēpta īstātia. ⁊ ita loqt̄ hic. exēpluz datio li belli ⁊ li. ꝛte. ⁊ datio fideiussoꝝ ⁊ similia hūt ef fectū q̃ ex his pōt pueniri ad diffinitiuaz: ⁊ hic effect° ē de futuro ⁊ pit: ut hic. nec ob. qd̄ dixi. s̄ de re iu. l. cū q̃rebat: qa ibi īstātia ñ perierat: qa snīa erat nulla. Itez hūt effectū q̃ ampli° dilato rie vel declinatorie ñ pñt opponi: ut. l. fi. C. d̄ ex cep. l. pō. §. rati. s̄. d̄ ꝓcu. ⁊ iste effect° erat pfect° nihilomin° pit: ut. l. bos accusare. §. hec bñficia. j. de accu. Hūt ēt quosdā effect° q respiciūt po ti° cām q̃ īstātiā: ut q̃ actio ꝑpetuet. q̃ res fiat litigiosa. q̃ possessor fit male fidei: ⁊ isti effect° re manēt: ut. s̄. dixi. tñ isti effect° se ñ extēdūt ad ali as ꝑsonas: ut. l. cū notissimi. §. sz ⁊ si qs. C. de p scri. xxx. an. ⁊ ibi no. ⁊. C. d̄ ꝑscri. lō. tē. l. i. Itē nō extēdūt se ad īstātiā q̃ fit ex alia cā: ut. l. fisc° ī qō ne. j. de iu. fis. ⁊ ibi ē casus. ⁊ ibi dicā. Extēdunt ergo se solū ad aliā īstātiā ex eadē cā ⁊ iter easdē ꝑsonas uel q̃ habeant loco eiusdē. Quedā sunt acta q̃ ꝓtinēt ad ꝓitatis īdagationē ut testes ⁊ cō fessiōes. ⁊ Uideam° ꝑmo de effectu^e testiū. ⁊ dic q̃ si nō sūt publicata ñ faciūt fidē in alia īstātia ꝑm Ja. de are. ut. l. gesta. ⁊ ibi no. C. de re iudi. verūtñ ī illis casib° ī qb° si eēnt publicata facerēt fidē: ut statim dicam. in illis casibus pōt peti ēt a iudice alteri° īstātie vt illa dicta publicet^f: ⁊ ita

rium eius qd̄ hic. nā vult ibi q̃ attestationes nō publicate nullo mō faci ant fidem in alia īstātia nec possint publicari p iudicē alterius īstātie. Et idē uidetur velle cy. post Ja. de are. in. d. l. ꝓperandū. in. §. fi. et bar. in. l. i. cum duab° seq. s̄. q̃ in frau. cre. q̃ ita ītelligit gl. ibi in. l. iii. facit qd̄ no. glo. et bar. in. l. solā. C. de testi. et bar. in. l. ii. C. de edē. et exp̄sse hoc tenet Ja. d̄ mata. et bal. in. d. l. fi. C. de te sti. et cy. ibi trāsit cū bar to. hic pla cet mihi opi nio. do. an. et sequaciuz per. d. c. cuz cām. cū glo. bñfacit: qd̄ no. gl. et bar to. i. l. admo nēdi. in. xiii col. de iure iur. in v̄. q̃. ro qd si dicta testiū: ex quo ifertur q̃ quādo at testatōes nō sunt publica te illud qd̄ dicitur ī ar bitro ī. d. l. fi. hz locū in iudice ex idē ptitate rōis q̃z maio: ita te: sz quādo sūt publicate coā iudi ce nō hz lo cū qd̄ dicit in. d. l. fi. qa attestatiōes īdistincte fa ciūt fidez in alio iudicio. c. cām. el. i. de testi. ⁊. d. l. gesta. ꝑm ia. bu. ⁊ bar. in. d. l. fi. ⁊ p bar. in. l. per hāc ad fi. C. de tē. appel. et in. d. l. ii. C. de edē. et hic inno. in. c. cū in tua de testi. ⁊ in d. c. cāz. sul. ⁊ ꝓPau. de ca. in. d. l. ii. C. de edē. et bal. ī. d. l. fi. ubi assignauit bonā rō nem differē tie: licet ipse met Bal. et

a ¶ Rñdeo sic. An aūt si fideiussor capiatur p debito possit p eundē iudicē facere capi ꝑncipalē icidēter: lz alias nō esset suus iudex. bal. videt vel le q̃ sic in fideiussore iudicii: nō aūt ꝓctus ꝑm eum no. vt in. l. cū eorū. C. de sen. ⁊ in. l. fi. C. de vsur. rei iudi. et qd ibi dixi post bal. in fi.

b Um lite ꝑma acta. Que acta pereāt pempta īstātia: uide bal. in. l. ii. C. de edē. et in. l. ꝓperandū. p cy. C. de iudi. ⁊ qd si finita est iurisdi tio delegati qz reuocat° ē an acta pe reāt: et d̄ no uo ordinari us cogno scat: et an ex cisdez actis: vide bal. i. l. edita. in. viii et. ix. q. C. d̄ edē. et uide no. verbum Bal. in. l. ii. C. de fruc. ⁊ li. expē. et in d. l. gesta. in. i. col. et vi de bal. in ti. de pa. cōstā. in ver. i cau sis. ⁊ ibi de citatione an pereat et cū ibi oino uideas: uide q̃ dixi in. l. i. C de fruc. ⁊ li. expen. et an iurisditio d̄ legati pere at pempta ī stantia: uide glo. ⁊ doc. i. c. pe. de iudi. et ange. ⁊ imo. in. l. iudex. in prin. d̄ re iudi. ui de bar. in. l. ii. §. i. ff. vi bo. rap. uide inno. i. c. q̃z uis. de re iu di. et i. c. cāz q̃ de testi. ⁊ qd̄ no. bal. in. l. eos. C. de sal. Adde bal. in. d. l. p erandū. §. si qdez. et in no. in. c. con suluit de of. dele. Quid aūt si pp in eptum libel lum secuta est absolutoria. dic q̃ oia peunt ꝑm bal. in. l. ii. C. de fru. ⁊ li. ex pē. ⁊ adde q̃ sp acta ⁊ snia lata inter alios ꝛ̄ tertiū aliquale ꝑiudiciū infe rūt: lz nō plenā ꝓbationē ꝑm glo. in. l. si duo patroni. in prin. de iurciurā. et in. l. iiii. in prin. de ap. bar. in. l. admonendi. in. xi. col. de iurciuran.

c ¶ Quero vtrum. Materiā istam plenissime tractaui in. l. ii. C. de eden.

d ¶ Qui respiciūt. Et ad materiā adde q̃ lz cōfessio dñi ī una cā ꝑiudicet in alia: secus ē in cōfessione ꝓcu. ꝑm cōposte. et Jo. an. in. c. p inqsitionez de elec. et seqtur imo. in. c. i in. iiii. col. ut li. nō cōte. cōfessio in uno iudicio nō ꝑiudicat allegāti ꝛ̄ziā in alio. glo. ē no. in auē. itez possessor. ⁊ ī cor pore. C. q po. in pi. ha. et uide bar. et bal. in. d. l. ii. de edē. et id qd̄ ibi dixi et an cōfessio um° in uno iudicio ꝑiudicet alteri in casu in q̃ snia lata cum uno nocet alteri: uide bar. j. pri. et p do. an. i. c. q̃z uis. de re iu. ⁊ ibi p ab. in pe. col. et uide bar. in. l. plusozios. §. i. de ap. et uide q̃ dixi in. l. sepe. i. iii. q. de re iu.

e ¶ De effectu testiū: uide bal. ī addi. spec. in ti. d̄ īstru. edi. in vi. col. in v̄. acta. et p do. an. in. c. albericus. de testi. ubi tz ꝛ̄ bar. et pleni° p eū in. d. c. cām. el. i. circa pe. col. co. ri. videlz q̃ iudex alteri° īstātie nō possit iudicare ad finē: ut in alia īstātia fidē faciāt: sed debēt testes ite rū ꝓducī: nisi mortui eēnt ꝑm distinctionē. l. fi. C. de testi. et. c. pūtata. ei. c. ti. p q̃ alle. tex. in. c. cū cām. c. ti. in fi. cum glo. in v̄bo iure voluerūt. et tenent bal. et sali. in. l. gesta. in. i. col. C. de re iudi. p. d. l. fi. de testi. do. ab. in. d. c. cuz cām. tenet opi. bar. hic: et dicit q̃ tex. ibi ītelligit in arbitro. ⁊ adducit alia satis leuia. idē tenet imo. in. d. c. cum cām. motus rōne ne fa cultas ꝓbationū angustet p. l. qm̄ in fi. C. de her. sed bar. in. d. l. gesta. tz ꝛ̄

ange. in. l. ii. in. ii. col. C. de edē. et in. d. l. ꝓperādum. §. fi. teneāt ꝛ̄zium. s. q̃ bēat locū distinctio. d. l. fi. ut no. glo. in. d. l. ꝓperādū. §. fi. et nō bene: ut ibi ēt p cy. et ange. et ita ītellige no. p cy. in. d. l. ii. C. de edē. et hoc ēt tenet late bar. in. d. l. ii. §. i. ff. vi bo. rap. Sed an attestationes nō publica te in cā principali faciāt fidē coā iudice appellationis. dixi post sali. in. d. l. ii. C. de edē. et tenui q̃ sic. et dicit bal. in. l. si qs in hoc gen°. C. de epis. et cle. q̃ cōfessio spōtanea de crimine nō facit fidē in alio iudicio si in pri mo cōfessus fuerit absolutus. alle. inno. in. c. mulieri. de iurciur. facit qd̄ dixi in. l. iterdū. §. i. in. i. col. ff. de fur. Et qd in testibus examinatis in lo co lōginquo: uide bar. in. l. ii. C. de naufra. li. xi. et qd̄ no. in. l. cū ab initio et in. l. si qs ex signato: ibus. quēad. te. ap. uide ino. in. c. cum in tua. de te sti. et bal. in. d. l. ii. C. de eden. Et istis adde bar. in. l. admonēdi. in v̄. q̃ro qd si dicta testiū. s̄. de iurciu. q̃ dicit q̃ dicta testium recepta ꝛ̄ alios faci unt semiplenā ꝓbationē si mō nō possūt exaiari: alias secus. et in materia uide glo. et bar. in. l. reus. j. de cri. expi. heredi. et bal. in. d. l. gesta. i. i. col. et in materia adde glo. et no. ibi p doc. in. c. cum dilectus. de o: cog. et ibi an acta facta in iudicio sumario faciāt fidē ī plenario. et inno. in. c. fi. c. ti. an ꝓbationes facte in dilatoriis ꝓbent in principali. et uidetur dice re q̃ nō: nisi in cōfessione. ad qd̄ uide do. an. in. c. i. de ꝓba. et no. p bar. in. l. ii. ff. vi bo. rap. et qd̄ dixi. insti. de ac. §. sequens.

f ¶ Dicta publicet. Ista fin. limita in casu primo p bar. in. l. eos. circa pn. j. de sal. et adde bar. in. l. fi. et bal. in. i. col. C. de testi. uide q̃ dixi ad ca q̃ dixit hic bar. post ab. in. c. cām. de testi.

a ¶ In alia istãtia. Et mutato statu psone vt est glo. no. et ibi bar. in. l. si filio. la. ij. ẗ. so. ma. b ¶ Qd itellige. Alias secus vt dicit ang. ⁊ fulgo. in. l. ii. C. de edẽ. p. c. ueniẽs. el. ii. de testi. et do. an. in. c. cãm. el. i. de testi. sed bar. in. d. l. ii. §. i. vi bo. rap. hoc reprehendit et rndet ad. d. c. veniens: ⁊ pp hoc cy. et bal. in. i. col. l. ii. C. de edẽ. dicũt ⁊ melius q̃ facta in vna cã faciũt fidez i alia iter eas dẽ psonas: ut ibi p eos alias secus qñ pcedens cã sic se hz ad scẽam q̃ lata snia in vna parit exceptionẽ rei iudi. in alia. secus in confessiõe ut ibi p bal. ⁊ istud ẽt pbant iura allegata p bar. i. d. l. ii. vi bo. ra. in v̊. quero vtruz iũctis hic no. p cũ in v̊ si. venio ad lec. placẽtini. et istud teneo qz regula ẽ q̃ cui nocet snia nocẽt acta: vt hic ẽt p bar. tñ abb. dicit q̃ pbatio scã in cã sperata: ⁊ sic iniqua i alia snia si parit excep. rei iudi. sz nõ plz ex pdicto. c. veniẽs. ⁊ vi de ab. in. d. ca. cãm. c ¶ Qd piudicant. Et p hoc uidet q̃ testes pducti ẗicium sup nullitate pcessus vel istrumti aut similiũ probẽt quo ad oẽs. sicut p. dest omnib̊ snia ẗicium lata fm no. p i: no. ⁊ io. an. in. c. i nostra. de pcu. et expssius p anto. de bu. in. c. pe. v̊. secũdus pncipalis casus de re iu. et i c. cãz q̃ el. ii. in pe. col. q si. sint legi. ⁊ imo. in. l. sepe. in. vii. colũ. de re iu. et ẽt tex. i. c. inter dilectos et quod ibi no. abb. ad id qd̃ dicit hic bar. d̃ fide istru. Et an cõfessio in uno iudicio piudicet i alio: uide q̃ dixi. ẗ. pri. et i pn. buius. l. in ẗ

itelligo dictum ino. in. c. albericus. nisi esset aliqua iusta cã impediẽdi publicationẽ. extra de testi. c. cõstitutis in presentia. ⁊ ibi est casus. si vero testes sunt publicati tunc habẽt duplicẽ effectum. primo q̃ eis credat. scõo q̃ alij testes non recipiant. primus effectus durat in alia istantia[a] iter easdez personas fm glo. C. de edẽ. l. is apud quẽ. nõ iter alias: nisi loco eiusdez hẽant: ut ibi no. tu dic aut sunt recepti ab arbitro: ⁊ tunc faciunt fidem in alia istantia: ut. l. cuz antea. in fi. de arbi. seruata distinctione que ponit. C. de testi. l. fi. si vero sunt recepti corã iudice: tunc faciũt fidem iter easdem psonas in cã ciuili nõ seruata distinctione. l. fi. C. de testi. ⁊. l. gesta. de re iudi. ⁊ ita tenet Inn. extra de testi. c. cuz in tua. lz gl. videt dicere cõtra. in. l. pperãdum. in fi. C. d̃ iudi. ⁊ hoc tenebat Ia. bu. quod itellige[b] si alia cã tendit ad eũdem finẽ. alias dic ut dicam in. l. ij. §. i. j̃. vi bo. rap. ⁊ hoc in ciuili. In cã vero criminali an faciãt fidẽ: dicã in. l. ij. p̃al. §. i. vi bo. rap. si vero queris an faciãt fidez iter alias personas do regulã q̃ in illis casibus in qbus snia lata inter alios alijs preiudicat in illis preiudicant ille pbationes. casus est. ẗ. de iureiu. l. sed ⁊ si possessori. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ hoc tenet Inno. extra de testi. ca. causa. ⁊ idem cõsuluit Bi. vt dixi i. l. si mater. §. fi. de execu. rei iudi. ⁊ idem dico de cõfessione: ut. l. iubemus. C. de li. cã. Sed cõtra p̃dicta facit de excu. tu. l. spadonẽ. §. qui absolutus. ⁊ de vaca. mu. l. i. §. q excusat. ideo qdam limitãt p̃dicta vera esse in his q̃ cursu tpis nõ mutant. alias ⁊ iter easdẽ psonas nõ faciũt fidem: ut dictis. ll. ⁊ ita dicit By. in. d. §. q absolutus. ⁊ cy. i. l. si vt pponis. C. quõ ⁊ qñ iudex. sed nõ bñ loquunt. nam ibi in primo iudicio pbabat tũc liberos viuere. ⁊ ideo si in scõo q̃rerẽt an illo tpe liberi viuerẽt. illa prima acta pbarent iter easdẽ psonas: ut dcm̃ est. sed quia in scõo iudicio q̃rit an nunc viuãt liberi: ⁊ sic de alio q̃ fuerit dcm̃ i primo. ideo in hoc nõ pbat. imo ⁊ si in eodẽ iudicio testis diceret q̃ vidit iam sunt anni viuere liberos nõ sequeret: ergo hodie viuũt: ut. d. ll. Secũdus effectus. s. an in alia istãtia possint de nouo pduci sup eodem nõ obstãte publicatiõe facta in prima: dicaz. j̃. ui bo. rap. l. ij. §. i. qa aut testes pducũtur ad eũdem finem ⁊ nõ pñt. aut ad alium finem ⁊ possunt: ut ibi dicã. Quedam sunt acta ptinẽtia ad lit. decisionez vt snie. ⁊ iste vtrũ alijs pstint vel noceãt nõ est nostra materia hic: sed. ẗ. de re iudi. l. sepe. ⁊. C. qbus res iudi. nõ no. l. i. ¶ Iuxta premissa q̃ro aliqs fuit de publico crimine accusatus ⁊ fuerunt recepti testes ad offensionẽ ⁊ defensionẽ deinde perit istãtia supuenit de nouo ad accusandũ qdam q suam iniuriam pseqnt ⁊ docet se ignorasse. an testes recepti in prima faciãt hic fidẽ. ⁊ videt q̃ testes ad offensam pstint: qa cõdẽnatoria si fuisset lata in primo sufficeret huic scõo accusanti. testes vero ad defensam videt nõ posse iduci: qa absolutoria lata huic nõ piudicaret: ut. l. si cui. §. hisdem. de accusa. Sed dico si accusator vult uti testibus ad offensaz cogit admittere testes ad defensam: vt. l. petẽde. C. de tem. in iteg. re. ⁊ qa si põt p parte ratum hre: ut. l. in cause. in prin. ẗ. de pcu. ⁊ quia dz vti adminiculo auctoris cum sua cã: ut. l. pãpo. §. cum qs. de acq. pos. ¶ Secundo quero certum est q̃ in illis casibus in qbus snia est lata cõtra vnum alteri nocet est verum si est lata cõtra presentem. secus si cõtra cõtumacem: ut. l. pap. §. meminisse in fi. ⁊. l. qui repudiantis. de inof. testa. ⁊. C. de pig. l. si preses. pone ergo q̃ testes sunt recepti parte presente qñ iurauerunt: sed in illa publicatione pars fuit cõtumax quid erit in alio iudicio: certe quantum ad easdem personas nõ est dubium q̃ preiudicant[c]. sed quãtum ad alias personas videt q̃ examinatio preiudicet: sed nõ publicatio: qa facta parte cõtumace sicut nõ preiudicaret sententia scõm ea que dicta sunt. ⁊ sic esset necesse q̃ quo ad istas partes iterum publicent: quod põt fieri ẽt ab alio iudice: ut dictum est. ⁊ predicta faciũt. pone q̃ tertius cuius itereſt appellat an poterit itez testes pducere: forte tãgam in. l. a snia. j̃. de appel.

s **I quis apud aliquez.** Ista lex qualiter debeat itelligi declarabitur j̃. e. l. cum apud sempronium. ideo hic non insisto.

Ex. §. sequenti.

¶ An in coniuncta persona sit idem q̃ in procuratore.

Stipulationem. ¶ Hic. §. diuiditur.

Primo dicit q̃ possunt istam stipulationez utiliter exigere procurator tutor ⁊ curator. Secũdo format aliquas. q. circa procuratorem. Tertio format questiones circa tutorem. Quarto format questiones circa curatorem. secunda ibi procuratorez. tertia ibi sed ⁊ q̃ de tutore. quarta ibi sed ⁊ curatorem. in tex. ibi stipulari possunt. dic. idest exigere vtiliter: ita q̃ vtilem ex stipulatione acquiratur ei cuius personam in iudicio representat: ut. ẗ. de procura. l. in cause. §. ul. ⁊. l. si procurator. ita dicebat oldra. ¶ No. in. §. procuratorem. ver. sed ⁊ si ratum. q̃ in illis casibus quibus p pcuratorez queritur vtilis in eisdem queritur per gestorem ratihabitione secuta. Idem in ver. sed ⁊ si forte. ibi vir vxoris noie dic. s. interuenit ⁊ cautionem iudicatuz solui recepit. ¶ No. tex. ibi q̃ enim eis ⁊c. tex. ibi cauendum quasi nunq̃ fuerit cautuz. secus si verus procurator cautionem recepisset ⁊ dñs litez incoharet. nam tunc cũ transiret cautio in dñm nõ esset de nouo cauẽduz: ut. ẗ. de pcu. l. in cause. §. fi. ⁊. l. si pcurator. ¶ No. etiã ex isto v̊. q̃ cõiuncta psona[d] nõ est pcurator. ⁊ sic facit ad id quod dixi vobis. q̃ enim cõiuncte persone non põt solui: ut dixi in. l. vero pcuratori. ẗ. de solu. Op. de. l. si añ acceptũ. j̃. e. ti. So. ut ibi. ¶ Secundo op. q̃ cõiuncte psone possint agere sine mandato: ergo videtur idem in eis quod in pcuratore: ut. l. sed ⁊ be. in prin. ẗ. de procu. ⁊. l. maritus. C. de procu. So. lz mãdatum nõ exigatur tamẽ eorum factum non preiudicat dño nisi mandet vel ratum habeat: ut. C. quibus res iudi. non nocet. l. i. ⁊ hoc in tex. ⁊ ideo cautio recepta per eos non transit in dñm. quod secus esset in vero procuratore vt dixi super tex.

Ex. §. sequenti.

¶ Tutor habet necesse exprimere q̃ facit tutorio noie ad hoc vt preiudicet pupillo.

rium facit. l. si plusozio. §. i. in ver. qd si illi. et qd̃ ibi no. de ap. et. l. a snia. §. i. et p solutione dic q̃ aut q cõfitet erat pncipalis in cã qua litigabat ⁊ pcedit dcm̃ bar. hic et in. d. l. ii. in fi. C. de edẽ. videlz q̃ piudicat quo ad oẽs cos qbus piudicasset snia. facit. l. postbumus. §. si qs ex his. ẗ. de inof. te. et qd̃ no. imo. in. d. c. cãm. q fi. sint legi. sed si q̃ris an cõfessio sua piudicet alteri: tunc pcedit opi. bar. in. d. l. si plusozio. ⁊ ita vt dixi volũt do. an. ⁊ ab. in. d. c. pe. d̃ re iu. qcqd dixerit cy. i. d. l. vnica. i vii. q. C. de cõfes. Si autẽ ille q erat in lite nõ est pncipalis ad quẽ cã p tineret exẽplum in casibus. l. sepe de re iuditũc videtur q̃ confessio sua preiudicet scientib̊ ⁊ patientib̊ eum esse i lite si confitẽdo per modum cõtentiose iurisdictionis. d. l. sepe. ⁊ ibi dixi i questio. ⁊ per hoc uidetur clarũ quod dixi. ẗ. c. apostilla. in prin. de testibus pductis ⁊c.

d I qs apud aliquẽ §. stipulationem. cõiuncta persona. Cõiuncta p sona dicitur pcurator sz iproprie fm glo. in. l. sed et hec ⁊c. Et ideo bene dicit bal. in. l. i. C. de pcu. q̃ cõiũcta psona nõ põt agere tã q̃z pcur. per istum tex. et ibi no. bal. i l. i. i. vii. col. C. de acti. et statutum loquẽs in pro cu. nõ verificatur in cõiuncta pso na: uide bal. in. l. i. C. q. res iudi. nõ nocet. et an pcur. in rez suaz dicatur pptie pcur. uide glo. in. l. i. in prin. C. de pcu. et bal. in. l. q stipẽdia. C. eo.

Sed ⁊ si cuz tutor.

¶ Ibi administrabat: idest administrare poterat de iure. Et no. notabile casum in v. sed ⁊ si qdez: q̃ illud qõ facit tutor est necesse q̃ faciat tanq̃ tutor: ut pupillus teneat. ¶ Cõtra hoc op. de. l. post mortem[a]. §. i. ⁊ qõ ibi no. s. qñ ex facto tuto. ⁊ l. cum post. §. i. s. de admi. tu. So. qñ tutor ignorat se tutorẽ: tũc sine dubio nõ facit ut tutor: ut. l. pe. s. de eo q pro tu. ne. ge. sed qñ scit se tutorẽ datum si qdem facit mẽtionẽ officij: vt qa dicit talis tutor: lz non dicat tutorio noie facere videt: ut. d. l. cum post. §. i. de admi. tuto. ⁊ l. ul. s. de ĩsti. si vero nõ facit mentionẽ de officio si qdem cõtractus celebrat sup re ptinente ad pupillu3 videt in dubio facere tutorio noie si vterq3 contrahẽtium sciret ipm tutorẽ: ut. d. l. post mortez. §. i. ⁊ qõ ibi no. s. qñ ex facto tu. secus si alter cõtrahẽtiũ ignoraret uel aliud exprimeret: ut hic. tutius ergo est q̃ semp in oibus actibus apponat tutorio noie. facit ad pdicta qõ dixi in. l. i. §. nũciatio. s. de no. ope. nun. ⁊ l. si ita stipulatus. §. grisogonus. s. de vbo. ob. In iudice aũt an requirat q̃ sciat se iurisditionẽ habere dic vt dixi in. l. multũ. s. de cõdi. ⁊ demon. ¶ Ex v. si tutor. no. q̃ quo ad res que nõ sunt de administratione tutoris ipse habet vt exneus. facit ad hoc s. de admi. tuto. l. vel ex parte. ⁊ l. si duo. ⁊. s. de so. l. quero. ¶ Contra hoc op. de. l. per tutores. s. de admi. tu. So. aliud ex parte cõuenti ut ibi aliud ex parte agentis: ut hic.

a ¶ De. l. p̃ mortem. vide bar. in. l. q in aliena. §. si is q. de acq. heredi. Qñ tutor: et similes psumantur facere noie officij vel pro prio. adde q̃ no. bal. in. l. post dotẽ. in. iij. et meli[o] in. v. lec. solma. et in. l. i. §. nũciatio de ope. nonũ. vide bar to. i hac materia hic et i. d. l. post dotẽ. in. v. lec. et in. l. post mortem qñ ex facto tu. et in. d. l. §. nunciatio: ⁊ in. l. qui mihi donatuz et bal. in. l. ñ. s. si quis ca. variat. d̃ qbus oibus vide ro. i. d. l. post dotẽ q tenet opi. Dy. q̃ quez tenet Bar. ibidẽ. in. vj. lec. et in oibus aliis locis predictis dic vt ibi dixi.

Si reus.

¶ Usqz modo iuriscõsultus tractauit de psonis que pñt istam stipulationẽ recipere que stipulatio habet in se tres clausulas: ut. j. eo. l. iudicatũ solui. Hic icipit tractare de prima. s. de clausula de defẽdẽdo. ⁊ de hac tractat hic. ⁊ in duabus. ll. sequen. ¶ Op. ad ver. ob rẽ. sm hoc ista stipulatio nũq̃ cõmitteret: qa semp existeret aliqs qui eũ defenderet cum qlibet extraneus admittat ad defendendũ: ut. j. e. l. iaz tũ. §. iul. Rũ illud qõ hic dr̃ existere põt: itelligatis. i. existat de facto: ut sic vbum põt denotet actũ magis q̃ potẽtiam: ut. l. iij. §. si qs sic acceperit. s. de statuli. uel aliter ⁊ melius dico q̃ tunc uidebit nõ posse extare qñ facta solẽni reqsitione cõsanguineoꝝ ⁊ amicoꝝ nullus ẽ qui eum defendat sm formã. l. item ait pretor. §. fi. ⁊ l. se. s. ex qui. cau. ma. ⁊ l. hoc aũt. §. i. s. qui. ex cau. in posses. ea. ⁊ hoc sentit glo. ⁊ doc. tenent. Ex. §. sequenti.

¶ Postq̃ facta est executio siue a iure siue ab hoie tollitur facultas purgãdi moram.

Si plures.

¶ Mora ꝓmissa ĩ nõ defendẽdo põt purgari vsqz ad sniam post sniam vero uel solutionẽ purgari nõ põt. h. d. Et est iste ualde notabilis. §. ⁊ allegaui ipsum multũ fortiter in materia. l. si ĩsulam. s. de verbo. ob. in tex. in. l. is aũt. ibi absolui debet: dic. s. ab obseruatione iudicij. Item in. l. iam tũ. ibi solutum est: qõ est falsum ⁊ iniquum. ¶ No. primo q̃ post li. ꝓte. põt purgari mora. ¶ Cõtra hoc op. de. l. si ĩsulam. de ver. ob. glo. nõ solu. dicũt qdam ibi in cõtractibus hic in iudicijs: uel ibi loquit in principali cõuento hic in fideiussor. truffe sunt. So. ergo dicit Pe. ⁊ idẽ sequebat dñs Anto. de pisis in repetitione. l. si ĩsulaz[b]: hoc ideo. qa stipulatio citius cõmittitur q̃ debeat. ideo in alio releuet: ut vlteriori tẽpore admittatur purgatio. declaro hoc qñ qs tenetur ad fcm̃ nõ cõmittit stipulatio ad totale itereſſe: nisi cum trãsierit tũ tẽpus quo factuz illud pfici potuerit: ut. l. si stipulatus essem abs te. ⁊ l. stipu. nõ diui. §. plane. de vbo. ob. vnde hic nõ deberet stipulatio[c] ob rem nõ defensam cõmitti nisi trãsierit tm̃ tẽpus quo iudicium potuerit pfici. sed quia istud icertuz uel forte expectare eẽt lõguz: ideo cõmittit stipulatio ab ipso initio ad itereſſe totale: ⁊ quia reus in hoc grauat: iõ admittit purgatio lõgiori tẽpore. s. usqz ad sniam. ¶ Scõo no. q̃ cõtra fideiussorẽ de defendẽdo opus est noua istãtia. nam hic uides q̃ cõtra eũ sit de nouo li. conte. ¶ Cõtra hoc op. de eo qõ dixi vobis. s. e. l. i. So. hic nõ erat limitata certa dies qua deberet sistere ⁊ defendere. ideo cum citius cõmittat stipulatio lõgiori tẽpore admittitur purgatio: vt dictũ est. ne ergo auferat reo facultas purgãdi morã suam sm beneficiuz huius. l. requirit q̃ de nouo fiat pcessus. auferetur enim sibi si hic stipulatio haberet paratã executionẽ. sed si esset limitata certa dies: tunc putarẽ q̃ haberet executionẽ ⁊ non admitteret purgatio ultra li. cõte. ut dixi. s. eo. l. i. ¶ Tertio in. l. iaz tũ in prin. no. q̃ facultas purgãdi moraz pimitur post solutionẽ factaz. ⁊ ideo dico q̃ post q̃ facta est executio siue a iure siue ab hoie tollitur facultas purgãdi moram: ut hic. ⁊. l. qui obrem. s. de cõ. ide. que cõcor. cum ista. ⁊ plene dixi in. l. si ĩsulam. s. de ver. ob.

b ¶ Si plures. l. si insulam. Et ibi bar. i. ii. op. ii. partis.

c ¶ Nõ deberet stipulatio. Adde bar. in. l. stipulationes i. v. seu. x. q. s. de v. ob.

In hac stipulatiõe.

¶ Stipulatio semel commissa ad itereſſe totale vlterius nõ cõmittit. h. d. ¶ Op. j. e. l. fi. So itellige hic qñ est cõmissa ex una clausula ad totale itereſſe: ⁊ q̃ totum exigat. secus si nihil exigatur: quia prima purget. vt. s. l. iij. in fi. uel si nõ exigat: nisi p parte: ut. d. l. fi. j. e. tunc enim alia clausula poterit cõmitti in alia parte.

Ex. §. sequenti.

¶ Cum fideiussor venit ad defendẽdum vtruz debeat satisdare. Et an sufficiat q̃ quis dicat se paratum defendere.

Nunc uideamus.

¶ No. tex. ibi si vo extrinsecus ⁊c. quia ẽ notabilis tex. Itez no. casuz in ver. q̃ si qs cum ⁊c. ¶ Quero qñ fideiussor uenit ad defendẽdum utrum debeat satisdare. tex. dicit hic q̃ nõ. ⁊ hoc uidet tenere Rog. j. p ri. §. si ex fideiussoribus. glo. tenet hic ꝛtrariũ. ⁊ ẽt ibi qõ placet: quia tales fideiussores nõ habẽt mãdatum de defendẽdo sed de soluẽdo: ut. j. ea. l. §. in hac. ideo tanq̃ extraneus debet satisdare. ¶ Sed quero hic tex. distinguit aut offert se defensuz cuz satisdatione aut sine. ¶ Quero utrum sufficiat q̃ qs dicat se paratum defendere ⁊ satisdare: an vero ẽ necesse q̃ habeat fideiussores ad manus: ⁊ puto q̃ sic: nec sufficiat vbo tm̃ offerre: ut. l. seruus si heredi. in fi. s. d̃ statulibe. ⁊ ar. s. de so. l. qui decẽ. §. idem rñdit in fi. §. circa qõ dic: ut. s. de op. no. nũci. l. ptor ait. §. si quis paratus. Item dr̃ hic istius stipulationis nullam partem cõmitti. ¶ Quero quare dicit nullam partem. dic ut in glo.

Si ex fideiussoribus.

¶ Quero quid est hoc dcm̃ ceteraqz eadem eẽ hic sũt tres opi. una Hug. scõa Jo. ⁊ q̃libet ista rũ est uera. tertia fuit Rog. ⁊ illam reprobaui. s. pri. ⁊ de his tractabit. j. e. l. si ante acceptum.

Ex. §. sequenti.

¶ An q defendit sine mãdato si succũbat repetat sumptus: ibi. Cõtra. Et quid de eo qui defẽdit cum mãdato: ibi. Scõo.

In hac stipulatione. Iste ē notabilis .§. ⁊ in multis locis allegaui in ꝟ.qd tñ ⁊c̄. ⁊ ē gl. multaꝫ.ll. ⁊ ē male ĩtellect⁹ iudicio meo. ¶ No. tex. ibi q̄si iuxta mādatū ⁊c̄. dr̄ hic q̄ si succubuit repetit qō soluit: nō tñ repetit sūpt⁹. ꝯtra qa ēt illud qō soluit nō vr̄ posse repetere. nā sntia nō ligauit dñm: vt. j̄. e. l. si añ. ⁊ l. plauti⁹. s̄. de pcur. ⁊ l. iiij. in pn. s̄. de re iudi. So. nō repetit q̄si eū liberauerit ab obligatōe pstina q̄ tenebat ⁊ repetat neg. ge. vt. l. de q̄ re. §. fi. s̄. de re iudi. ita debetis intelligere hic. ¶ Itē dr̄ hic si obtinuit repetit sumptus[a]. secus si succubuit. ꝯtra. C. mā. l. ēt. ⁊. s̄. de pcura. l. q pprio. §. litis. dicit gl. ibi loquit de mādatū hñte. hic de eo q mādatum nō hz. ¶ Cōtra hoc it ex. op. qa ēt si nō hz mādatū sufficit negociū vtiliter eē ceptū: vt. l. sz an vltro. §. i. s̄. de ne. ge. So. gl. hic nō bene exprimit: sz alibi dicit aliud in cōtractibus: aliud in iudicijs. ita no. in. l. ex pte in pn. s̄. fa. her. Pe. ꝟo in. d. l. ēt. vr̄ tenere q̄ idē sit in ꝯtractib⁹ qō in iudicijs: non tñ vltra declarat. nos tñ declaremus istā materiā sic. ⁊ pmo videamus de eo q defēdit sine mādato gerēdo negocia alterius. dic qñq; ꝯstat q̄ vtiliter defendit: lz succubuerit qō pōt eē: qa ĩterest rei: vt sntia condēnatoria dek pp stipulatōez de euic. vt. l. vtiqz. s̄. de rei vē. ⁊. l. at q natura. §. cū me. s̄. de ne. ge. isto casu sine dubio sūptus repetent: qa vtiliter gestū est vsqz ad fi. vt. d. l. sz an vltro. §. i. ¶ Itez pōt ꝯtingere si expediebat reo magis defendere q̄ sntiam pati in nō defensum: vt in cā noxali ⁊ dāni infecti. isto casu similiter repetent expēse: vt. l. ptor. §. his ꝟbis. s̄. ō bo. auc. iu. pos. ⁊ idē dicemus hic si forte erat pena pmissa si nō defenderet longe maior q̄ sit id qō est iudicatū. nā ꝯstat q vtiliter gessit licet succubuerit. Qñq; vtiliter gessit ab initio: sed iutiliter finiuit: qa succubuit. ⁊ hoc pōt ꝯtingere si ab initio ppo site actiōis nō debebat reus ꝯdēnari. sz pēdente iudicio aliqd supuenit pp qō reus fuit iuste ꝯdēnatus. qō cōtingit in casibus no. in. l. nō pōt. s̄. de iudi. ⁊ isto casu expēse facte vsqz ad id tps quo vtiliter gerebat repetunt. sz expēse facte postea nō repetunt. ar. l. si qs inficiatus. s̄. de po. qñq; ꝯstat q inutiliter cepit ⁊ inutiliter finiuit: qa succubuit: ⁊ tūc expēse non repetunt. casus est hic. ⁊ si diceret iste defensor q ab initio ipse hēbat iustā cām ignorātie: nō pp hoc diceret vtiliter cepisse. nā debuit ꝯsiderare anteq̄ ad defensionez accederet diligēter: vt. l. q in alterius. j̄. de reg. iur. nā lz iste aliū defendat: tñ finaliter tēdit ad actōem q̄rendā sibi ꝯtra aliū: ⁊ ideo debuit sibi ab initio diligēter pspicere: vt. d. l. qui in alterius. In dubio ergo sntia declarat ipm nō vtiliter ab initio cepisse. ⁊ ita loquit hic. ¶ Scōm hoc si q̄ris an dr̄ia sit inter iudicia ⁊ ꝯtractus. dico q nō in effectu. sz in iudicijs est hoc plus q apparet sntia: ex q̄ declarat inutiliter ab initio gestū. qō nō est in eēiudicialib⁹. ¶ Scō q̄ro de eo qui defendit cū mādato an repetat sumptus litis. breuiter dic aut iste defendit vtiliter: qa obtinuit ⁊ sine dubio repetit expē. casus est hic. sed si inutiliter: qa succubuit: tunc aut hūit spāle mādatū ad defēdēdū in tali cā ⁊ repetit: vt. l. ēt. C. mā. ⁊. l. qui pprio. §. litis. s̄. de pcur. ⁊. s̄. mā. l. qui mutuaz. §. fi. ⁊ ibi no. ⁊. l. i. §. fi pcurator. s̄. fi qs iusdi. nō ob. si ꝟo hēbat mādatū ad soluēdū nō ad defendēdū: tūc est idē qō si nullū hēbat mandatuz: vt hoc. §. Si ꝟo hēbat mandatū ad soluēdū: tūc si qdē assumpsit ab initio defensionē iniustā calūniose ⁊ euidēter sūptus litis nō repetit: alias repeteret: vt. l. nō est ignotū. C. de admi. tu. facit. s̄. de le. ij. l. qui solidū. §. ēt. rō qa ex eo q hēbat necesse soluere incūbebat sibi de necessitate q iusticia debiti examinaret. ⁊ sic nō vr̄ se defensioni sponte offerre sicuti in pcedētibus casibus. sed si hūisset mādatū ad defendēdū gñiale tm: tūc puto esse idē qō qñ mandatū nō hz. nā in hoc mādato generali nō venit vt inutiliter defendat: vt. l. si pcurator. s̄. de cōdi. inde. ¶ Sed contra pdicta op. nā qsi vincit recupat expen. a victo. p. l. pperādū. §. sinaūt. C. de iudi. ergo nō vr̄ posse agere ꝯtra pncipalē. So. intellige hic qñ non potuit recupare expeñ. forte qa aduersarius hēbat iustaz cām litigandi. Quero in casu huius. §. quādo obtinuit q̄ actōe expen. repetet. glo. innuit q vtili mandati q̄si iuxta mandatuz fecerit: licet mandatum non fuerit: vt dicit tex. quod est notabile verbum. ar. pro hoc. s̄. man. l. fi. §. fi.

Ex. §. sequenti.

¶ Plures defensores admittunt vbi qs ꝯueniṁ pluribus actionibus: ⁊ ideo si accusatus de pluribus criminibus ⁊ vnum sit per qō ingeratur pena sanguinis in alijs debet procurator admitti: ibi. Op.

Si tamē plures. ¶ Hic ē notabilis .§. no. tex. ibi ōsiderāte. s. hoc actore. ¶ No. ex tex. in eo q dicit desiderante hoc. s. actore q in his q̄ ptinēt ad vtilitatē ptis iudex nō dz ĩterponere suū offm: nisi ad ptis petitiōez facit. s̄. de iudi. l. ad pemptoriū. pro hoc. s̄. de dā. infec. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ⁊ ibi hūc passuz plene examinaui. ¶ Secūdo no. q ex parte rei defēsio nō pōt diuidi in plures. ¶ Tertio no. q ex pte actoris actio pōt diuidi. ¶ Op. de. l. oīum[b]. s̄. de pcu. Sol. dicit gl. mirabiliter quando aliqs ꝯueniṁ plurib⁹ act. tūc pūt ĩteruenire plures defensores pro q̄libet acti. sz si ꝯueniṁ vna: tūc defensio illius non dz scindi in plures. ita loquit hic quod tene menti: ad qōnē quā vidi de fcō. Unus accusabat de pluribus criminibus ĩter q̄ erat vnū qō ĩgerebat pena sanguinis. cōparuit pcurator. iudex pnūciauit ipm nō eē admittēdū pp illā penā corpalē ꝑm materiā quā dixi. j̄. de pub. iudi. l. pe. §. ad crimē. certe male fecit. nā debuit eū admittere in alijs criminib⁹ q̄ penā sanguinis nō ĩgerebāt: qa ista defensio pōt scindi. ar. d. l. oīuz. ⁊. j̄. ad turpil. l. i. §. si plura. ¶ Scōo op. s̄. de pcur. l. si qs cum pcura. §. vnius. breuiter si iudiciū est ceptum cū defūcto cogunt hr̄des[c] dare unū defensorē: vt hic. alias nō viderent defendere. sed si nō est ceptū cū defūcto: tūc cū p. l. xij. ta. diuidat actio inter hr̄des poterit iudiciū diuidi: vt in. l. ꝯtraria. ⁊ ita ibi gl. vr̄ sentire. ¶ Tertio op. ad id qō dicit de hr̄dib⁹ actoris ⁊ op. q cogant simul agere: vt. s̄. de edili. edi. l. q si nolit. §. q si plures: ⁊. s̄. fa. her. l. si familie. So. istud vex: nisi natura negocij exigat q p vnū agat: vt in. ll. ꝯtrarijs. lz glo. alleget istas. ll. pro concor. ¶ Itē op. de. l. hmōi. §. fi. s̄. de leg. i. So. plures hr̄des nō cogunt agere vna actōe: vt. l. ꝯtraria. ¶ Ultimo iste .§. facit q si ex pte rei ꝯstituant plures pcuratores insolidū: ita q nō sit melior ꝯditio occupātis vt moris ē: q talis procurator nō debeat admitti⁹. circa quod dic vt determinat hodie per cano. in. c. si duo. de pcura. li. vj. tangam. j̄. eo. l. si ante acceptum.

i **Iudicatū.** ¶ Istā materiā de re defendēda habuistis expeditaz. s̄. l. proxi. §. pe. ⁊ vsqz huc materia de re iudicata incipiet statim. j̄. l. proxi.

Ex. l. sequenti.

¶ Que est rō q stipulatio iudicatū solui facilius cōmittitur qñ ꝯtingit mutatio ex pte actoris q̄ ex pte rei: ibi. Hic ergo. Et q̄liter fiat mutatio p quā mutat iudiciuz: ibi. Alduertatis. Et an cū pcurator q satisfecit substitut it aliū extinguant stipulatiōes. Et qd operet ponere in instr̄is pcurationū q melior nō sit cōditio occupātis: sz qō vnus incepit alius possit psequi vide in fi.

e **Iā ēte acceptū.** ¶ Ista ē difficilis. l. sicut est aliqua q̄ ē in isto libro. ⁊ diuidit ĩ ptes tres. pmo pōit vnū dcm bimēbre. ꝟo ponit rōnē. tertio ponit duas illatiōes ex rōne. ꝟa ibi. nā vt cōmittat. tertia ibi. ⁊ iō. Et breuiter hoc dicit in sūma. Mutata cōditiōe defensoris ⁊ rei de hñte mandatū ad nō hñtē: vel econtra vel ipm pncipalē actore sciente stipulatio iudicatū solui cōmitti nō poterit. secus actore ignorāte. h. d. ista. l. valde notabilis ⁊ subtilis. ¶ Op. ⁊ vr̄ q postq̄ pro pcuratore fuerit satisdatū nō possit reuocari: qa res nō est ite-

a ¶ In hac stipulatione repetit sūptus An defensor succedēs repetat sūpt⁹. Adde bar. ĩ. l. ij. C de negotio. gest. ⁊ i. l. iij. §. pe. s̄. de ꝯtio iudicio tutele.

b ¶ Si tamē plures. opp. de. l. oium. Sz an quis posset agere per plures pcuratores. Et an iudex debeat ipos admittere: vt de bal. i. l. i. i. xxiij. col. C. de cōfes. ⁊ in nocē. in. c. in nostra. de pcur. ⁊ bar. ꝟ adde bal. in. l. fi. C. si plures vna sen. ⁊ i. l. ij. s̄. de exercitoria. ⁊ in. l. non tñ. de pcu. Sed qd in tpe si actor velit cōstituere[e] pcura. soluz p duob⁹ mensibus ⁊ nō ad totā cām: an reus debeat audiri. Gui. de suza. q fi in. l. iij. C. de pcu. vtrū ēt possit qs accusari de pluribus criminibus vnico libello. vide. l. libellor. i. §. fi. de accusa.

c ¶ Cogunt heredes. Ad ista adō bal. in. l. si pdiuz in. iiij. col. C. de edil. acti. ⁊ quod no. bar. in. l. iiij. §. cato. in. ꝟ. q. de v. obl.

d ¶ Non debeat admitti Facit quod no. bar. in. l. si marituz. j̄. de adulte. et vide bal. i. l. si qñ. C. de testi. ⁊ vide in. l. pluribus. de pcu. ⁊ gl. no. ij. q. vi. c. forma.

e Iā ēte acceptū. op. de. l. in cause. Cōtrariū tenet pau. de ca. in. d. l. iul. ĩ pn. iiij. col. ĩ v. ut qñ cōtingit mutatio ex parte rei ⁊c. quod singulariter li-

mita fm ag. in.d.l.iul. q satisda. cog. qñ agereturactõe famosa p tex.not. in.l.Faus.in fi.ē.de infami. vide ibi latius p euz.

a ¶ Nõ extinguit. Et male fm ange. ibi quem videas.

b ¶ Sustinere. Tu adde fm ange. ibi dẽ dicẽtez se nescire quis spũs reuelauerit illi gl. hoc. vide p eum.

c ¶ Retrotrahit. Et sic no. i.d.l.iul. cũ gl. p quã colligit q̃ p dationẽ legitimi,pcuratoris dñs videt ratuz habere qd̃ gestuz fuit per falsuz,pcuratorem.

d ¶ Seqrek q̃ .l.ista. Et hoc ẽt clariꝰ tenet ang.in d.l.iul.rep:o bãdo glo.ibi per ea q̃ diẽbar.B. naz illa glo. videt velle q̃ in,pcur.rei eo qz iudiciũ tenebat etiam si agat sine mãdato q̃ si pꝰ ratificet nõ trahat retro nã diẽ ange. hoc cẽ ꝗ generalitatẽ .l. lz.ē.de iudi. vide bal. in .d.l.iul.in fi. p:in.

e ¶ Nõ vã ẽ. Et de hoc ẽ no. gl.i.d.l. iul.in addit. quam ibi cõmuniter tenẽt doc. Ad dũt tñ q̃ põt alia ratio assignari videlz q̃ ois,pcurator veniens ex pte actoris semp el leg. mãdatũ ꝛ venit tãq̃z pcur. iõ mãdatuz supueniẽs nõ alterat cõditõez psone:immo ipsaz vificat si ex pte rei venit sine aliquo mãdato ꝛ nõ tanq̃z,pcurator.¶ Mãdatuz supueniẽs bũ alte-

gra:vt.l.si defũctꝰ.ē.de,pcu.¶ So.satisdatio ĩpedit reuocationẽ tacitã q̃ fit morte:vt.d.l.si defũctꝰ:ꝛ quo ad illã reuocatiõe facit rẽ nõ eẽ ĩtegrã:ſz nõ ĩpedit reuocatiõez exp̃sse.ita no.in.l.añ litẽ.ē.de pcu.ꝛ q̃ ĩtũ ad hoc satisdatio nõ facit rẽ nõ eẽ ĩtegrã.nã satisdatio est qd p̃parato/riũ ad iudicia.ꝛ p̃paratoria nõ faciũt rẽ desinere esse ĩtegrã:vt.l.si pecuniã.de ꝓdi.ob cãm.¶ Scõo opp.dñ hic in p̃n.stipulatõez cõmitti.ꝗ.ar.a diuisiõe:aut dicis stipulatõez cõmitti ex clausula de re iudi.ꝛ male dicis:qa talis snia nõ ligat dñm:vt.l.plautius.ē.de ,pcu.ꝛ per ꝓñs nec fideiussores datos ab eo.aut dicis cõmitti ex clausula de re defendẽda:ꝛ male dicis:qa fuit defensuz:vt hic dñ in tex.aut dicis cõmitti ex clausula de dolo.ꝛ male dictũ est:qa nullus dolus ĩteruenit.huius timore.l.ista tribus modis ĩtelligit.qdã vt Rog. dicunt q̃ cõmittit ob rẽ non defensam.Alij q̃ cõmittit ob clausulã de re iudi. Hug.ob clausulã de dolo. Iste lec. tãgunt in glo.mag. se. Rog.dicit q̃ hic cõmittit stipulatio ob rẽ nõ defẽsaz: nec ob.qõ hic dñ q̃ hec res fuit defensa:qa verũ est:sed mutata fuit ꝓditio psone.ideo nõ vñ defendi. Ista opi: est falsa:qa ex̃ne"penit"veniẽs ad defensionẽ ĩpedit istã stipulatiõem cõmitti:vt.l.iam tũ.ē.nũc videam".ē.e.ergo multomagis si idẽ defẽdat:lz q̃litas mutet.vñ legit alio mõ fm Io.q̃ hic cõmittat ex clausa iudicatũ solui. Ad hoc qõ dñ q̃ hec snia nõ ligat dñm.dicit Io.hoc est in odiũ reuocantis q nõ certiorauit actorẽ.ista opi. Io. placet:ſz nõ rñsio .nã hec snia lata ꝓtra talẽ ,pcuratorez reuocatũ actore ignorãte ligat reũ sicut si nõ eẽt reuocatus:vt.l.si,pcuratorẽ.ē.de,pcu.ꝛ ibi no.ꝛ.l.i.C.de satisda.ꝛ ibi no.ꝛ ista est vã opi.fm omnes.Tertia opi.fuit Hug.q dicit q̃ hic cõmittit ex clausula de dolo.Ad illõ qõ dñ q̃ hic nullus dolus ĩteruenit.rñdet q̃ dolus est,pcuratorẽ reuocare nec certificare de hoc actorẽ.sed hoc nõ placet.nã hec stipulatio ob clausulã de dolo cõmittitur ad ĩteresse: vt.l.iudicatũ solui.ꝛ ibi no.ĩ.e.ꝛ.l.nouissima.ſz cũ snia liget eũ eodẽ mõ quo ligaret si ,pcurator reuocatus nõ eẽt:vt supra dixi.ergo nõ interest actoris. Preterea cũ ista stipulatio cõmittat ad totale interesse ex clausula iudicati:vt supra dixi nõ põt cõmitti ex clausula de dolo:vt.ĩ.eo.l.cũ q̃rebat.vñ dat alia rñsio q̃ hic fuit cõmissus dolus ex pte rei:vt pro se daretur snia.nec hoc multũ placet.nã hic dolus nõ hũit effectũ si ponamus fm p̃cedẽtẽ lec.eẽ latã snia;z pro actore. Preterea rõ q̃ hic ponit in tex.nã vt cõmittat ꝛc̃.locũ nõ hẽret:teneamus ergo opi. Io.q̃ hic loquat de clausula iudicati.Sumus expediti de p̃mo ver.venio ad ver.q̃ si quis. ¶ Op.de p̃n.huius.Sol.dicit Rog.q̃ qñ actor scit stipulatio nõ cõmittit ob rẽ nõ defensam:q̃uis nõ defendat:qa nõ est illud indiciũ in quo fideiussores se obligauerũt.ꝛ sic istud non defendi cõmittit in alio iudicio q̃ in eo:in quo fuit facta,pmissio.sed in p̃n.lz sit aliud iudiciũ:tñ est qd ĩputet reo qui ,pcuratorez reuocauit.Ista glo.Rog.,psequit opi.suam.qõ.ē.reuocaui.ideo dicas q̃.ē.in p̃n.l.snia tenet eas psonas q̃s teneret si reuocatio secuta eẽt.secus in hoc ver.qñ actor sciuit:quia tunc snia reũ nõ ligat:ideo fideiussores nõ tenent.Quid aũt velit dicere Rog.cũ dicit q̃ est aliud iudiciũ declarabo vobis.¶ Venio ad ver.nã vt cõmittat.ꝛ op.de p̃n.huius.l.vbi mutat cõditio psone:tñ stipulatio cõmittitur. So.dicit glo.q̃ illa rõ nõ est sufficiẽs.ſz est rõ:qa qñ actor fuit sciẽs reus q reuocauit ,pcuratorẽ nõ fuit in dolo sed in p̃n.l.fuit in dolo fm Hug.ista glo. prosequit lec. Hug.quã supra reprobaui:ideo dicas q̃ in p̃n.non vñ mutata ꝓditio ,pcuratoris cũ eodẽ mõ reus ligaret per sniam sicut p̃mo.¶ Venio ad versi.ꝛ ideo op.ē.de his qui no.infa.l.fuus.vbi est idẽ iudiciũ:ꝛ tenet si fideiussor vel,pcurator succedit dño.So.glo.nõ sol.Alij dicũt q̃ remanet idẽ iudiciũ quo ad p̃ncipales psonas:vt ibi nõ quo ad fideiussores:vt hic. Tu dic q̃ lz sit idez iudiciũ:tñ nõ est eadez ꝓditio psone qõ requirit ad hoc:vt hec stipulatio cõmittat.¶ Venio ad vltimũ rñsuz ꝛ hic

pẽdet totũ.¶ Op.de.l.iul.ē.qui satisda.cog. vbi si cõtingit mutatio de nõ hñte ad hñtẽ mandatũ stipulatio nõ extinguit.dicit glo.fm quosdã q̃ hic mutatio cõtingit añ li.ꝓte.qõ ,pbat p tex.q dicit si añ acceptũ ibi post ꝛ eodẽ mõ soluat.ē.de ,pcur.l.in cause.§.fi.hec so.non est vã.nã post li.ꝓte.maior dñ mutatio fieri q̃ añ:ꝛ ideo facilius deberet extingui fm glo.in.d.l.iulia. Preterea dicit By.in.l.iulia.dñ petiturus fũdũ.ꝛ sic appet q̃ lis nõ erat ꝓte.cũ vtat p̃ticipio futuri tp̃is:ſz erat ꝓtestãda. Preterea hec so.erat cõtra casum.l.i.§.fi.ē.q.mo.pig. vel hypo.sol.soluamus ergo istud ꝓtra.eodem mõ quo soluemus.ĩ.,pri.¶ Opp.de.l.in cause.§.si ex pte.ē.de ,pcu.ꝛ.d.l.iul.So.ad.d.l.iul.fm quosdam ibi loquit in stipulatiõe de iudicio sisti.hic in stipulatiõe iudicatũ solui:q̃ lec.an sit vã q̃ tũ ad illã.l.examinetis:vt ibi:tñ q̃ tũ ad istã.l.nõ est bona so.naz cautio de iudicio sisti facit extinguit q̃ cautio iudicatũ sol.vt.l.grece.§.ꝛ post litẽ .ē.de fideius.vñ si ista extinguit mutatiõe psone:multo magis extinguit illa.ſz vt illa.l.itelligit in cautione iudicatuz solui ,pcederet oppositio de illis duabꝰ.ll.so.glo. ibi loquit qñ ꝓtingit mutatio ex pte actoris:hic qñ ꝓtingit ex pte rei. Istã tenet glo.hic ꝛ ibi oẽs tenẽt eã.sed videre rõnẽ est difficile.glo.ponit hic duas rõnes p̃ncipales.p̃ma qa in.l.nr̃a psona mutata nõ defẽdit legitime in.ll.ꝓtrarijs legitime est in iudicio. Ista rõ est falsa per versi.ꝛ ideo.in eo q̃ loquit de,pcuratore q heres extitit dño. Itẽ est ꝓtra vltimũ rñsum cũ fit mutatio de nõ habente ad hñtẽ mãdatũ.vel cũ defensor succedit dño in oib"istis casib"legitime defendit.ꝛ tñ stipulatio non cõmittit:vñ glo.assignat aliã rõnẽ qa in.ll.ꝓtrarijs nõ põt ĩputari dño vel eius,pcuratori.q̃re itez nõ exegit cautionẽ:qa eẽt nimis graue reo q̃ totiẽs ab eo exigeret ex facto ipsius actoris.ſz hic põt ei ĩputari.nã mutata psona dz petere cautiõem de nouo cũ mutatio psone cõtingat fcõ ipsius rei.ꝛ sic est qd reo ĩputet.Ista nõ est vã.nam ,put hic loquit de morte cuz procurator reo hr̃s extitit. nõ est qd ĩputet reo qñ decessit.vñ gl.in.l.iul. ponit duas alias rõnes.p̃ma qñ mutatio ꝓtingit ex pte actoris ñ dñ mutatio,pp̃e.nã qñ nullũ hẽbat mãdatum ñ poterat agere:ꝛ sic iudiciũ nullũ. merito qõ nullũ est nõ põt mutari.ſz ex pte rei põt fieri defẽsio ẽt sine mãdato:ꝛ iõ vz iudiciũ.ꝛ ideo supueniẽte mãdato dñ mutari iudiciũ qõ erat aliqõ.hec rõ sic ĩtellecta non vñ vã p.l.iij.§.si forte ex liberis.ē.e.vbi ex pte actoris erat aliqõ iudiciũ:qa cõiũcta psona agebat.ꝛ tñ supueniẽte mãdato vel ratihabitiõe nõ extinguit[a].vñ nõ plz ista rõ:lz gl. videat illã vel le sustinere[b].in.d.l.iul.do. Mar.sill'.itelligit istã rõnez alio mõ:vt dicam" sic.ex pte actoris ñ põt qs venire ĩ iudicio:nisi actoris noie.ꝛ iõ supueniẽte mãdato vel ratihabitiõe retrotrahit[c]:ꝛ fingit negociũ semp ad actorez ptinuisse:vt.l.si pupilli.§.vñ q̃rit.ē.de ne.ge. merito stipulatio cõmittit:qa nulla variatio.ſz ex pte rei põt quis venire ad defẽdẽdũ aliũ suo noie.vñ supueniẽte mãdato eũ defẽdit alieno noie:ꝛ sic cõtingit mutatio:nec põt retrotrahi cũ eiꝰ noie ñ sit gestũ.fm istã rõnẽ seq̃ret q̃.l. ista[d]ñ hẽret locũ:nisi cũ aliqs vẽit ad defẽdẽdũ sine mãdato suo noie aĩo nouãdi.secꝰ si vẽiret vt,pcurator lz nõ eẽt.vel si vẽiret ad defẽdẽdũ tãq̃ gerẽs negocia rei:qa tũc supueniẽs ratihabitio vl' mãdatũ rei traheret retro ꝛ nulla ꝓtigeret mutatio fm eũ: qõ tz guil.de cu.in.d.l. iul.hoc ñ plz mihi p istuz tex.q loqt gñaliter. Preterea qñ aliqs defẽdit sine mãdato p sniaz ꝓtra eũ latã.ipse solus dñẽsor obligat.ꝛ,p illa fideiussor ĩterceſſit.ſz qñ supueniẽt mãdatũ snia ligat dñz:vt.l.plautiꝰ.ē.de ,pcu.ꝛ,p illa obligatõe fideiussor nõ ĩterceſſit.merito nõ dz teneri.nec curo si ipse defẽsor ĩteruenit tãq̃ gestor negociorũ:qa fideiussor nullũ hũit respectũ ad illã obligatõem que oritur ex illo negocio gesto:ſz solũ ab obligatiõez q̃ oritur p sniaz q̃ mutatur pp supueniẽs mãdatuz.¶ Dic ergo q̃ rõ vã ẽ[e]:qa qñ ꝓtigit mutatio ex pte actoris nõ mutatur ille respectꝰ:cuiꝰ respectu fideiussor interuenit.

mita fm ag. in.d.l.iul. q satisda. cog. qñ agereturactõe famosa p tex.not. in.l.Faus.in fi.ē.de infami. vide ibi latius p euz.

a ¶ Nõ extinguit. Et male fm ange. ibi quem videas.

b ¶ Sustinere. Tu adde fm ange. ibi dẽ dicẽtez se nescire quis spũs reuelauerit illi gl. hoc. vide p eum.

c ¶ Retrotrahit. Et sic no. i.d.l.iul. cũ gl. p quã colligit q̃ p dationẽ legitimi,pcuratoris dñs videt ratuz habere qd̃ gestuz fuit per falsuz,pcuratorem.

d ¶ Seqrek q̃ .l.ista. Et hoc ẽt clariꝰ tenet ang.in d.l.iul.rep:o bãdo glo.ibi per ea q̃ diẽbar.B. naz illa glo. videt velle q̃ in,pcur.rei eo qz iudiciũ tenebat etiam si agat sine mãdato q̃ si pꝰ ratificet nõ trahat retro nã diẽ ange. hoc cẽ ꝗ generalitatẽ .l. lz.ē.de iudi. vide bal. in .d.l.iul.in fi. p:in.

e ¶ Nõ vã ẽ. Et de hoc ẽ no. gl.i.d.l. iul.in addit. quam ibi cõmuniter tenẽt doc. Ad dũt tñ q̃ põt alia ratio assignari videlz q̃ ois,pcurator veniens ex pte actoris semp el leg. mãdatũ ꝛ venit tãq̃z pcur. iõ mãdatuz supueniẽs nõ alterat cõditõez psone:immo ipsaz vificat si ex pte rei venit sine aliquo mãdato ꝛ nõ tanq̃z,pcurator.¶ Mãdatuz supueniẽs bũ alte-

nã ipse sp pmisit respectu iuris qõ ẽ: vel erat apõ actorẽ: ⁊ siue iudiciũ exerceat p actorẽ vel eius pcuratorẽ: vel p eĩ⁹ ꝓiũctã pſonã: ſp illõ ius actoris ĩ iudicio deducĩt. sed qñ ꝓtigit mutatio ex pte rei mutat iste respect⁹: cuius respectu fideiussor pmisit. Ecce ĩ exẽplis. l. nñe qñ bñs mãdatum õdit fideiussores pmiserũt fideiussores respectu snie q̃ ligaret dñz ⁊ ferek in pcuratorẽ secuta reuocatiõe mãdati: si iste respect⁹ ñ mutat: qa actor ignorauit ñ extiguitur satisdatio. sec⁹ ẽ si mutat: qa actor sciuit: qa tũc snia ñ tz nisi illũ õfẽsorẽ sine mãdato. Idẽ ĩ alio ex⁹ qñ pcurator bñs extitit dño. nã reuocatũ est mãdatũ cũ ipse idẽ rei sue pcur. eẽ ñ possit: ⁊ sic ĩ eũ tãq̃ in pcuratorẽ factũ snia ferri ñ põt. Idẽ ĩ tertio rñso qñ õdit fideiussorẽ õfẽso: sine mãdato. nã intercesserũt fideiusso:es respectu snie: q̃ ipz õfẽsorẽ tñ ligaret secuto mãdato ligat dñz. ⁊ sic ñ ẽ illa snia p q̃ intercessit. merito satisdatio extinguit. ¶ Ad vnũ tñ aduerte q̃ illa ꝓba solutõis glo. q̃ ĩ ꝓrijs ꝓtingat mutatio ex pte actoris: ℔ ex pte rei sũt bõa q̃tũ ad casũ. ll. ꝓriax. sz tu potes loq gñali⁹ ꝑm pe. vt dicam⁹ q̃ ibi ꝓtigit mutatio ex pte recipiẽtis satisdatiõem: ℔ ex pte satisdãtis. Per ℔ volo dicere q̃ si actor õdisset satisdatiõem ꝑm formã auẽ. gñaliter. C. õ epi. ⁊ cle. ⁊ ꝑm formã auẽ. libellũ. C. õ li. ꝓ. si ex ei⁹ pte ꝓtigeret mutatio extiguerek datio fideiussoris: qa mutarek respect⁹. ¶ Ulteri⁹ op. õ. l. iij. §. stipulatõez. §. e. So. eodẽ mõ ibi ex pte actoris ꝓtigit mutatio ℔ ex pte rei. ¶ Itẽ op. s̃. õ iudi. l. lz. So. ibi õ satisdatõe nihil dic̃. Expedit⁹ õ ꝓrijs vẽio ad qões. ⁊ ꝑmo q̃ro ℔ dr̃ si añ iudiciũ. Quero qd si post li. ꝓ. ꝓtigat ℔ mutatio. gl. dic̃ idẽ p rõez q̃ põit ĩ tex. Alij dicũt ꝓ: qa p⁹ ꝓhibere ñ põt. ita dr̃ ĩ gl. i. p cui⁹ õclaratiõe duo sũt videda⁹. ꝑmo an p⁹ li. ꝓ. possit fieri ex pte rei ista mutatio. Rñ. q̃ qñ icepit õfẽdere pcurator p⁹ li. ꝓ. nõ ꝓt reuocari eo iuito sine cãe cognitione: sz eo volẽte põt reuocari ẽt ignorãte actore: vt no. i. l. si pcuratorẽ. i fi. s̃. õ pcu. i fi. vltie gl. sz qñ ab initio õfẽdit aliqs sine mãdato tũc puto q̃ aduersario iuito ñ possit fieri p⁹ li. ꝓ. ista mutatio. nã cũ ille õfẽsor cepit eẽ obligat⁹ actori ista actio ñ põt auferri ab iuito: vt. l. stichũ ĩ fi. s̃. õ noua. ¶ Hoc pmisso vẽio ad aliõ: vtꝫ si ꝓtingat mutatio ex pte rei p⁹ li. ꝓ. liberenk fideiussores dic̃ q̃ sic: vt ℔ dic̃ gl. ⁊ ẽ tex. i. l. i. in fi. s̃. q. mo. pig. vel hypo. sol. ¶ Quero qd si dñs satisdedit p seipo ĩ casib⁹ ĩ qb⁹ suo noie ꝓuẽt⁹ oliz satisdabat vt dixi vobis ĩ. l. si cũ hoiez. s̃. õ fideius. si postea dat pcuratorẽ: an fideiussores teneank. gl. ℔ ĩ vltia pte. l. sup ꝓbo satisdederit: dic̃ stipulatõez ñ extigui: ⁊ bñ dic̃ qa nõ mutat ille respect⁹ cui⁹ respectu intercessit fideiussor. nam ipe intercessit p snia q̃ teneret dñz. sz snia lata ĩ pcuratorẽ tz dñm. ergo ⁊c̃. sec⁹ si supueẽisset defensor sine mãdato. ¶ Ulteri⁹ q̃ro. nos hẽm⁹ ℔ ĩ plurib⁹ gl. q̃ p talẽ mutationẽ mutat iudiciũ. ita no. ĩ ꝑma gl. mag. q̃ ẽ sup ꝓbo contrac. post ꝑn. idẽ dr̃ ĩ alia glo. mag. q̃ est sup ꝓbo ꝓmitti. que icipit q̃uis. idẽ dic̃ vlt. gl. mag. circa ꝑn. qd dicem⁹. ¶ Aduertatis: ista mutatio põt fieri altero õ trib⁹ mõis. ⁊ ℔ ñ õclarãt doc. alicubi. vno mõ ꝑm q̃ no. ĩ. l. mutari. s̃ de pcu. q̃si oia acta õ nouo fiãt: lz vno momento. sic recipio libellũ put recept⁹ fuit. ⁊ sic li. ꝓ. ⁊ sic rñ. isto casu dr̃ mutari iudiciũ: ℔ ẽ istãtia. ⁊ ℔ casu extinguerenk satisdatiões: tã ex pte actoris q̃ ex pte rei: vt. l. ij. s̃. e. ⁊ l. iij. sz et si forte ex liberis ĩ fi. dẽret ergo isto casu ex itegro pmitti: vt. d. ll. Qñqz fit ista mutatio p cessiõem iure istãtie: vt no. ĩ. d. l. ĩ cãe. §. si ex pte. s̃. õ pcu. ⁊ iõ hui⁹ cessiõis ẽ: qa ad ℔ vt snia valeat reqrik q̃ pcedat libell⁹ ⁊ li. ꝓ. vt. l. plata. C. õ sen. vñ si vn⁹ ẽ effectus dñs istãtie snia ñ posset ferri: nisi ad illũ altũ ptineret ius istantie. iõ fit ista cessio isto casu. si ex pte actoris fiãt ñ extiguũk stipulatiões q̃s ipse recepit vt ibi. sec⁹ ĩ pmissiõib⁹ q̃s fecisset: vt sup̃ dixi. sz ex pte rei extiguerek satisdatio: vt hac. l. tñ diceret idẽ iudiciũ ⁊ eadẽ istãtia. ⁊ qõ ĩ istis gl. dr̃ q̃ ñ ẽ idẽ iudiciuz dz itelligi: ℔ ẽ ñ ẽ eadẽ snia pp diuersitatẽ effect⁹: vt dixi sup̃. Tertio mõ fit ista mutatio ℔ mõ⁵: pcuratori ꝓpetit directũ ius istãtie dño ꝓpetit vtile. põt dñs pseq eãdẽ in istãtiã respectu iuris sui vtilis absqz aliq̃ cessione sibi fcã: vt. l. paul⁹. s̃. de pcur. ⁊ l. dñs litis. C. de ap. ex pte ꝓo rei põt pseq ẽt qlz si ad eũ ius istãtie ñ ptieat: qa qlz põt venire ad õfẽdẽdũ: vt. l. iã tũ. §. nũc videam⁹. s̃. e. ⁊ isto casu ẽt dr̃ idẽ iudiciũ: ℔ ẽ eadẽ istãtia. ⁊ qõ ℔ dr̃ q̃ ẽ aliõ iudiciũ dz itelligi. i. alia snia pp diuersitatẽ effect⁹. ¶ Ulteri⁹ q̃ro qd si ꝓtigat mutatio ℔ mõ: qa pcurator q satisdedit substituit aliũ: an extiguenk stipulatiões. Rñ. aut pcurator substituit aliũ ex ꝓtute mãdati sibi fcã de substituẽdo: ⁊ tũc ille substitut⁹ vr̃ ꝓstitut⁹ a dño: vt. l. i. circa fi. s̃. de pcu. ⁊ iõ sic̃ mutatiõe pse pcuratoris extiguerek satisdatio. ita ℔. sz si pcurator substituit eũ ex ꝓtute iuris sui sibi q̃siti p ꝓtest. tũc ñ extiguit⁹ sicuti qñ re⁹ satisdedit pro seipo. ⁊ ipe idẽ õdit pcuratorẽ: vt no. ℔ ĩ gl. ⁊ dixi. s̃. Et iõ dico qñ re⁹ õdit plures pcuratores ℔ adiecto⁹: q̃ nõ sit melior cõditio occupãtis: sz qõ p vnũ ceptũ fuerit ali⁹ possit pseq. ⁊ si lis fuerit cepta p vnũ q̃ õdit fideiussores. si postea fuerit p aliũ termiata extiguit fideiussoris datio: qa ille ali⁹ supueniẽs ẽ dat⁹ a dño ñ a pcuratore. ⁊ iõ ẽ satisdãdũ p alio supueniẽti. ¶ Ultio circa istã materiã q̃ mutatio faciat extiguere istã stipulatõez distingue: vt dicam plene. j. eo. l. cum apud sempronium.

i **Udicatũ solui.** ¶ Hãc. l. õclara vt in glo.

s **I ad defẽdẽdũ.** ¶ Ista ẽ bona. l. ¶ Quero qñ ℔ est q̃ dñs teneat satisdare p suo pcuratore. Rñ. qñ dñs ẽ pñs ĩ ciuitate vel ĩ ortis ꝑm gl. vt. l. et qui ĩ foro. de pcu. sec⁹ ergo si dñs eẽt ab ñs. ¶ Sed q̃ro qd ppositũ vtꝫ dñs satisdet vel ali⁹. Aduerte ℔ est vtile pp dilatões. nã si pcurator cũ mãdato peteret dilatõez ad faciẽdũ cõparere dñm: vt p eo satisdet dareк sibi iste termin⁹ si affereret dñm eẽ pñtẽ: alias sec⁹. defẽsor ꝓo sine mãdato ñ põt istã dilatõez ipetrare: qa ipsemet dz sibi inuenire fideiussorem. ita itelligit hãc. l. Iaco. de are. ¶ Quero an sufficiat illa satisdatio quã dñs fac̃ in istro pcurationis. dic vt dixi. s̃. e. super rubri.

s **I seruus.** ¶ Op. gl. de. l. si qs tibi ꝑuum. C. de euic. Sol. ibi decessit añ li. ꝓ. ℔ post. ⁊ eodẽ mõ soluit. l. si seruus. s̃. de euic. rõnem huius vide vt no. in glo. s̃. de rei ven. l. vtiqz.

s **I reus.** ¶ Op. j. e. l. vir bonus. dic vt ibi uidebitis.

Ex. l. sequenti.

¶ Que sint exceptiones que impediant litis ꝓtestationem ⁊ qualiter debeant proponi.

c **Am querebatur.** ¶ Ista. l. diuiditur in ptes qnqz. ꝑmo põit vnã. q. ꝑo oñdit dubiũ q̃ois. tertio facit vnã allegatõez ĩ q̃oe. q̃rto q̃oez õterminat. qnto põit vnã nouã q̃oez. ꝓa ibi. dicebã. tertia ibi. ecce enĩ. q̃rta ibi. pinde videdũ. qnta ibi. pinde ⁊ si forte vsqz ad. §. fi. ⁊ breuiter. h. d. Diffinitiua lata ꝓtumacẽ extiguit actõez cõpetẽtẽ ob rẽ nõ defẽsaz: nisi sup ea fuerit ꝑus lis ꝓte. Itẽ quocũqz mõ desinat actio cõpetere vel lis fuerit terminata stipulatio ob rẽ ñ defẽsam finit. h. d. ista. l. notabilis. tex. ibi vnã clausulã dic. i. vnã ꝓbo rũ ꝓceptionẽ. ¶ Itẽ ibi vna clausula. i. ad vnũ itereẽ cõmittat. By. vel dic vna clausula. i. una ꝓborũ cõceptio. Itẽ ibi cõmitti possit ⁊ vr̃ q̃ ñ ecce enĩ ⁊c̃. ut sequit. Itẽ tex. ibi cepit ñ defẽdi. ⁊ iõ cũ ñ uideat cõmissa ex clausula ob rẽ non defẽsam ꝓstat cõmissam eẽ ex clausula iudicati. ¶ Op. C. de secũ. nup. auẽ. sed ⁊ si qs. So. ibi obligatio sepi⁹ cõmittit a lege ñ ex pcõ. ¶ Itez op. j. ti. i. l. si pcurator. ⁊ l. ñ q̃si. §. si qs curator. s̃. ti. i. So. stipulatio semel cõmissa ad totale intereẽ ñ põt ãpli⁹ cõmitti: vt ℔. sec⁹ si eẽt cõmissa ad itereẽ pticulare. qõ dic vt plene dixi ĩ. l. si sic. s̃. de ꝓ. ob. tãgã put ad pñtẽ. l. ptinet. j. e. l. fi. ¶ Itẽ op. dr̃ ℔ q̃ ob rẽ ñ õfẽsaz stipulatio cõmittit cum sup ea fuerit lis ꝓte. ꝓimo cõmittit statĩ cũ ñ defendit:

rat ciue poſ tionẽ. ⁊ ideo extinguit iſti pulatio fideiuſſoria: qõ ſatis placet. ſed nõ videtur de mẽte Mar. fill. vt refert bar. s̃ proxi.

a ¶ Duo sũt videda. vide bal. i. l. iij. C. de app.

b ¶ Hoc mõ Adde quod no. bar. in. l. pcurator p̃sentis. ẽ ob. ob. ⁊ bar. in. d. l. mutari. s̃. de pcur.

c ¶ Non extinguit. Sz qd si fiat mutatio rei: eo qa ingredit monasteriuz vel det se in arrogatõem vide p doc. in. d. l. iul. q satisda. cog. ad hoc bene fac̃. l. ij. ⁊ qõ ibi no. de cura. bo. dam. An autẽ iste substitutus posset reuocari a pcur. vide bar. in. d. l. post litẽ in fi. s̃. de pcura.

d ¶ Hoc adiecto. Adde bar. i. l. si qs in fi. s̃. eo.

e Udicatũ solui. Sed an ista. l. debeat intelligi de obseruatiõe ⁊ oblig. vide in. d. l. si reo paratus. de procura.

a **Ir bonus.** Vide quod no.bar.in.l. nõ videt.ꝛ i .l.i.§. de re iudi.ꝛ ibi vide.

b ¶ Impedit litis contes. ¶ No. ꝺ exceptionib⁹ litis ingressum impedientib⁹. Adde notabal.in.l.excep.ad fi.C. de ꝓbati.Et ad materiaꝫ adde ꝓ exceptio transactiõis. excesol. ꝛ excep. accep.ꝛ exceptio rei finite. Item qñ cautum esset hoc mõvidelꝫ nõ deꝗ actio ꝛ similia Itẽ exceptõ iurisiurãdi i pediunt:qꝺ vltimũ limita ꝛ amplia: vt dixi in.l. .ij.in fi.§.de iureiur. Itẽ limita vt ibi dixi qñ impeditur litis ingressus in.l. postquaꝫ liti .C.ꝺ pac.qꝺ duplicit ẽt limita. primo qñ ñ fuit ſcã mentio litis pẽdentie vt cõsuluit pede ãch.apud ferariaꝫ i cõſi.vij. incip. apud ferariã Itẽ nisi exceptio pemptoria eẽt notoria:qꝛ in notorio ñ attẽdit iuris oꝛdo.c.vestra. de coha.cle. ꝛ mulie. ita tꝫ archi.ꝛ sequit lapus. ꝛ do. car.in .c.sup litteris.ꝺ rescri. Itẽ ibi opp. qꝛ statutũ ẽ obscurũ. ita no.tꝫ Inno. in.c.cũ iter. de ꝓsue.ꝛ sequit bal. in .d.l.postquã liti. Item ñ op. exceptio tua ñ iterest ꝑm bar.in.l. posthumus. in.§.ñ quis ex his .§. de inof. te.ꝛ vide q̃ ibi diri Itẽ ñ op. exceptio tibi ñ cõpetit ius agendi ſcꝺꝫ bal. in.l.mꝛ

vt.§.e.l.iij.§.ob rẽ.So.ꝗe cõmittit.ſꝫ ſecuta ſnia creditꝝ nõ cõmissa fictiõe iuris:nisi fuerit lis cõte.ita loquit hic. ¶ Sꝫ op.ꝓtra.hoc li.ꝓte.nõ ipedit purgari morã ſtipulatiõis ob rẽ ñ deſẽſam.imo quocũqꝫ deſẽdẽte vſqꝫ ad ſniaꝫ extinguit:vt.l.iij.§.ñ.ꝛ.l.an tñ.§.nũc videam⁹.§. .e.ſꝫ ille ĩ quẽ ferꝝ ſnia ex hermodicio vꝝ cõpere:ꝛ ſe deſẽdere:qa ei⁹ abũtia dei repleꝝ pñtia:vt.l.ꝓperandũ.§. ſinãt re⁹.C.de iudi.ergo et post li.ꝓte. ſecuta ſnia extinguit ſtipulatio.Sol.qñqꝫ post rẽ ñ deſẽſaꝫ qs ñ cõparet ad deſẽdẽdũ vel ꝗe vel ficte:ꝛ tũc ſtipulatio cõmittit cũ effectu:vt.l.iij.§.ob rẽ.§.e.qñqꝫ cõpet ad defendẽdũ ficte:ꝛ tũc extinguit ſtipulatio.ita demũ ſi lis ñ fuerit ꝓt.vt hic.qñqꝫ cõpet ad deſẽdẽdũ ꝗe:ꝛ ſtipulatio ob rẽ ñ deſẽſaꝫ extinguit nisi ſup ea fuerit lata ſnia vel ſolutio fcã: vt.l.ꝓtraria. ¶ Quero hic dꝝ q̃ reqrit li.ꝓte. q̃ro ſuper quo reqrit li.ꝓte.glo.vacillat. dic q̃ reqrit li.ꝓte.ſup ſtipulatiõe ob rez ñ deſẽſam:vt pꝫ ex tex. ¶ Vltiõ aduerte ad vnũ.dꝝ in.c.i.de li.ꝓte.li.vj.q̃ exceptio rei finite ipedit li.ꝓte.ſꝫ in hac.l.in ꝗſi.ꝑinde ꝛ ſi forte.colligit q̃ exceptio ſolutiõis trãſactiõis ꝛ acceptilatiõis eſt exceptio rei finite.ergo li.ꝓte.ipedit.ꝛ de exceptiõe trãſactõis ñ ẽ dubiũ:vt.l.elegãter.§.ſi poſt.§.de ꝓdi.ide.ꝛ.l.frãs.C.ꝺ trãſac.Idẽ puto de exceptiõe ſolutiõis ꝛ acceptilatõis. ꝛ de q̃lꝫ alia ꝑ quã ꝓcludit actori actõez ñ cõpetere.hoc ꝓbat. Prio ꝑ iſtã.l.q̃ dicit iſtas eẽ exceptiões rei finite. Scõo ꝓbat ꝑ.l.ſi pupilli.§.videam⁹.§.de ne.ge. vbi dꝝ ſine actione nemo expit.ipedit ergo.l.ipm expiri:ꝛ ſic ĩpedit ne qs expiat ne agat:ipedit ergo ꝓte. ſimile videtis in.l.nã poſtea in ꝓn.§.de iureiu.vbi ꝓtor dicit actõez nõ dabo.idẽ ẽ dicere q̃ nõ patiar eũ agere.ꝛ iõ exceptio iuriſiur.ipedit li.ꝓte.hoc tñ ita demũ eſt verꝫ ſi iſte exceptiões pñt ꝓbari icõtinẽti.alias ſi reqrerẽt altiorẽ idagine rebuarent poſt li.ꝓte.ita no.in.l.nã poſtea in ꝓn.§.ꝺ iureiur. Eſt tñ aduertẽdũ in mõ ꝓponẽdi iſtã exceptõez nã dꝫ qs dicere.dico ñ potes agere:qa ñ bẽs actõez.ſec⁹ ſi diceret.dico q̃ ñ foues iuſticiã:qa ſolui:qa tũc nõ opponeret ad ꝓceſſuꝫ:ſꝫ magis ad merita cãe. ¶ Vltimo no.hic q̃ ſicut fideiuſſio de iudicio iſti extinguitur lata ſententia:vt.l.grece.§.ꝛ poſt litem.§.de fideiuſſo. ita fideiuſſio de defendendo.

Si fuero. ¶ Mutatio actiõis vel rei ipedit ſtipulatõez iudicatũ ſol. ꝓmitti.b. .d. ¶ Op.q̃ poſtq̃ vna actio fuit ſemel ꝓpoſita ñ potuit alia ꝓponi:vt in auẽ.q ſemel.C.qũo ꝛ qñ iudex. Sol. dic q̃ iſta ſtipulatio fuit iterpoſita añ libellum:vel dic q̃ poſt libellũ ꝓductũ fuit iterpoſita.ꝛ loqꝝ hic ꝑm iura antiq̃:ꝑm que licebat mutare vſqꝫ ad li.ꝓte.vt.l.edita actio .C.de edẽ.vel dic q̃ actio ñ fuit mutata:ſꝫ fuit alia actio cumulata ꝑm materiã in.d.l.edita.ꝛ ſup actiõe cumulata fuit iudicatũ:merito ñ cõmittit ſtipulatio. ¶ Itẽ op. de.l.ꝛ an eãdẽ.§.de excep.rei iudi.vbi variatio actionis nihil opat.So.dic q̃ hic fuit variatꝫ actio ꝛ res:vel fuit variata actio ꝛ cã:lꝫ ñ res ꝑm glo.vel ꝗus ſufficit ſi fuit variata actio tñ:ſi ſup ea notiatiꝫ fuerit iterpoſita ſtipulatio.ſecus ſi ſtipulatio fuerit iterpoſita ſimpliciter ſuper cauſa:quia tunc procederet illud quod dicit glo.

s **I ex duobus.** ¶ Opp.ĩ.e.l. exclauſula.Solu.fateor q̃ contra quẽlibet fideiuſſorem ſtipulatio committitur inſolidum:tamen ipſi habent beneficium diuiſionis.

Quotiẽs. ¶ Bon⁹.§.ẽ ꝛ no.q̃ qñ fideiuſſor repetit a dño id qꝺ ſoluit dꝫ docere dñm liberatum vel cauere de eo defendendo:quod no.

e **Ñ iudicatũ.** ¶ No. q̃ q pat⁹ ẽ ſoluere ñ cogit ſuſcipere iudicium:vt hic.ꝛ.l.ſi debitori.§.de iudi. ꝛ.l.ſi re⁹.§.de ꝓcur. ¶ Quero quid ẽ hoc dcñ:neqꝫ enim eſt equũ aut iudicio ꝛc.glo.ſe inuoluit. Iſta eſt ꝗtas vt dicas non eſt equũ iudicio aſtringi:ſcilicet iaꝫ incepto aut ad inſtitutionem cõpelli.ſ.noui iudicij.

e **Ñ clauſula.** ¶ Op.ꝛ vꝝ q̃ ex clauſula doli ñ cõmittat in ſolidũ:vt.ĩ.e.l.nouiſſima. So.q̃ hic dꝝ iſolidũ declarat in tex.qa ꝑ ꝓte litis põt cõmitti ꝛ ꝑ ꝓte nõ. Itẽ dꝝ iſolidũ reſpectu fideiuſſoris:qa qlꝫ tenet inſolidũ:lꝫ hẽat bñficiũ epiſtole.ñ aũt ĩtelligas iſolidũ:hoc eſt a toto tale intereſſe:qa iſtud nõ hꝫ locũ in clauſula de dolo:lꝫ hẽat locũ in alijs clauſulis vt vidiſtis in.l.cuꝫ querebat.

Ex.l.ſequenti.

¶ Exceptio que cõpetit ꝓtra aliquẽ ꝓpter rez quã hẽre ſibi non licet impedit litis ingreſſum.

v **Ir bonus.** ¶ Iſta eſt notabilis.l. Op.§.e.l.ſi re⁹. Vuius timoꝝ ſũt ꝗ plures opi. lec. ꝓma q̃ ibi loqꝝ qñ qs ñ cogit ſe deſẽdere ꝓuilegio ꝑſonali cõpetẽti ipſi reo.hic ꝗo qñ qs ñ cogit ſe deſẽdere ꝑ naturã actiõis ĩtẽtate:vt qa ꝓtra pꝝez ꝛ pꝝonũ ĩtentabat actio famoſa: vel rõne rei petite:vt qa iude⁹ petebat mãcipiũ xpianuꝫ vel petebat liber iprobate lectiõis. Iſta ſol.ẽ ſatis bona ſm quã nota:q̃ iſta exceptio q̃ cõpetit pꝝi ꝛ pꝝono ne intẽtet actio famoſa ipedit li.ꝓte.qa tex.hic dicit ꝓtor iudiciũ accipe ñ cogit. ¶ Itẽ no.q̃ illa exceptio q̃ ꝓpetit ꝓtra bꝝtcũ vel iudeũ vel ꝓtra aliũ petentẽ rẽ quã ſibi habet ñ lꝫ ipedit li.ꝓte.ᵇſm bãc lec.quã tene mẽti ꝑ ſtatuta terraꝝ q̃ ꝓhibẽt ñ ſubiectos ꝛ nõ alliberatos hẽre poſſeſſiões in territorio. ¶ Scõo mõ legit q̃ hoc intelligit qñ lis erat finita trãſactiõe ſolu.vel accep.vt.l.cũ querebat.§.ꝑinde.§.e.ꝛ ita ĩtelligit Io. q̃ no. qa ſm hoc eſt exꝑſſũ hic q̃ exceptio ſolutiõis ꝛ acceptilatiõis impedit li.ꝓte.nã hec glo.ſe refert ad illos caſus q ponunt in.§. ꝑinde.ꝛ ſic oẽs illi caſus q ibi ponunt ipediũt li.ꝓ. Alij ſoluũt ꝓtra aliter ꝛ dicunt.refert an exceptio ſupueniat poſt ſatiſdationẽ datã ꝛ qs dꝫ deſẽdi:vt.l.ꝓtraria.an cõpetebat tpe iterpoſite ſatiſdatiõis:ꝛ tũc ñ dꝫ deſẽdi:vt hic. ¶ Ad iſtã lec.vꝫ ad ꝓmũ mẽbrũ op.§.e.l.hec ſtipulatio.vbicũqꝫ qñcũqꝫ ſupuenit cã ꝑ quã qs ñ dꝫ defendi ſtipulatio cõmittit. So.ibi loqꝝ in cã ꝑemptoria que ius agẽtis ꝑimit:vt ſolutio trãſactio ꝛ ſimilia.ſꝫ.l.ſi re⁹. loqꝝ qñ ſupuenit quoddã bñficiũ tẽporale ꝛ perſonale. ¶ Itẽ ad ſcõm mẽbrũ op.qa ſi exceptio cõpetebat tpe iterpoſite ſtipulatiõis ſatiſdãdo vꝝ renũciare:qa ꝑmittit iudi.ſol.ꝛ ꝑ ꝓñs ꝑmittit deſẽdere:ꝛ ſic deſẽdere dꝫ. alias ſtipulatio cõmittitur.Sol.gl.de hoc dubitat.ĩ.qñ ap.ſit.l.ſi.an ꝑ ſatiſdatõez iudi.ſol. videat renũciatũ exceptõi fori:vt ibi pꝫ. ꝗtas ẽ q̃ ñ vꝝ renũciatũ nisi exꝑſſe qs renũciet.caſus ẽ in auẽ.offeratur.C.ꝺ li.cõte.de hoc tãgit ꝑ Ly.C.de ſportu.l.vl.circa fi.facit.§.ſi qs in ius voca.nõ ie.l.i. ¶ Quarto mõ legit iſta.l.q̃ hic ſupuẽit cã in ꝑſona ipſi⁹ deſẽſoris ꝑ quã ipſe deſẽdere ñ cogebatur.q̃ cãe ponũtur in.l.mut⁹.§.ſi. cũ.l.ſe.§.de ꝓcur. ꝛ tũc ad ꝓtrariũ reſpõdetur q̃ ibi ſupuenit exceptio ĩ ꝑſona ꝓncipalis hic in ꝑſona deſẽſoris. ¶ Quinto mõ legitur in legato q hꝫ ius reuocãdi domũ:vt.l.ij.§.legati .§.de iudi. ¶ Contra iſtã lec.poſſet oppõi:qꝛ vꝝ ꝑ ſatiſdatõez huic beneficio renũciare:ſꝫ nõ ẽ verꝫ:vt ſup dixi. Reaſſume ergo materiã hui⁹.l.ſic.aut ſuperuenit exceptio q̃re quis nõ cogatur ſuſcipere iudiciũ in perſõa ipſius defenſoris.aut ſuperuenit in reo ꝓncipali.ꝛ hoc ꝗo caſu aut ſuperuenit exceptio ex natura actõis ĩtẽtate vel rei petite.aut ſuperuẽit ex ꝓuilegio ꝑſonali cõpetẽti ipſi reo.ꝛ hoc ꝗo caſu aut tale priuilegium cepit cõpetere ex poſtfacto.aut cõpetebat ab initio.vt ex predictis patet.

n **Quiſſima.** ¶ Hec lex diuiditur in tres ꝑtes. ꝓmo loquitur ad q̃ tpa porrigatur ſtipulatio doli.ꝗo ad q̃s ꝑſonas.tertio ponitur declaratio primi dicti.ꝗa ibi itaqꝫ. tertia ibi doli aũt.ꝛ.b.d.clauſula doli cõmittitur ꝑ dolũ cõmiſſũ ab initio ſtipulatõis vſqꝫ ad finẽ iudicij ex dolo ꝓncipalis ꝛ hꝝdis ei⁹:ꝛ ẽt eꝝnei ſi pẽa fuit adiecta.b. .d.tex.ibi fcñ demõſtrat.q̃ſi diceret ꝓtinet dolũ futuro tpe cõmittẽdũ.vel dic ſm Ja.de are.demõſtrat ceſſatio

ter.ꝗ.de inof.te. Itē si statuto sit cautio ꝙ nō soluēs collectas si audiat .c.qz frustra.de vsur.⁊ no.bar.in.d.l.nā ⁊ postea.⁊ ang.in.l.scire.C.de bo.vac.li.x.p hoc tñ videbis oino bar.in.l.sequif.§.si viā.de vsuc. Itē exceptio solutiōis vt dicē tex.⁊ bar.in.d.l.semel.C.de appo.pu.li.x. Itē exceptio cessiōis bo.ita albe.⁊ āg.in.d.l.ex ꝛctu.C.de bo.auc.iudi.pos. alleg.tex.singul.in.l.itez si vnꝰ.de arbi.in princi. Itē exceptio ꝙ quis allegat ꝛria: vt dixit no. āg. in.l.fi.C. de codicil.facit c. sollicitudinē.de appel. C Itē exceptio inuētarij. pro hoc allega. dñs bar.in.l.cuz fideicō.§.de ꝛsef.⁊ bal.in .l.i.C.d iur. ⁊ facti igno. C Itē exceptio pacti d nō agēdo vt dixit Inno. in.c.i.de lit. ꝛt.i.vj. Itez pcñ de non adeūdo iudicē.l.dedi in ꝑn. de cōdi. ob cau. Itez exceptio loci nō tuti.c.ex pte.de ap. Itē exceptio qz tutela ē finita.⁊ sic nō poterit cōuenirivt tutoz.c.ex pte.de ap. Itē exceptio ex qua pz actionē nō cōpetere actozi: ita dicē bar.in.l.cū q̄rebat.§.e.⁊ ita dicē debere intelligi.c.i.de li.cōte.li.vj. Itē exceptio laudi emologati.ita no.pe.de anch.in.d.c.i.de li.cōte.p.c.p tuas.de arbi.⁊ p.l.cū ātea.C.e.ti. Itē dicit in laudo arbitratozis qd hz vim: vt in auē.vt diffe.iudi.§.si vo.c.qntauallis.de iureiur. Itē exceptio bāni.ita dicē bal.in.l.aditos.C.ne de stadefunc.⁊ vide bal.in.l.fi.C.de edic.diui adri.tol.in.xiiij.col.⁊ in.l.exceptionē ad fi.C.de pba.⁊ in.d.l.postq̄z liti.⁊ ibi cōnumerat.x.de qbꝰ per ꝑe.de ancha.in.d.c.i.⁊ no.dictū archi.in.c.vt circa de elec.in.vj.vbi dicit ꝙ oīs exceptio pemptoria ēt nō notoria ipedit li.ꝛgressuz si opponēs offerat se icōtinēti pbaturū: vt in.l.iij.§.ibidē.§.ad exhi.de q̄ dicto do.abb.in.d.c.sup litteris de rescrip.facit maximū festū.vtrū aūt ꝑscriptio ipediat litis ꝛgressuz posuit bar.in.l.fi.no.§.p suo. Et adde ꝙ in.l. .i.§.fi.ibi lōgo.ad ter. Nosti.ꝙ sic. Io.an.ꝗ allegat gui.in spe.dicētē curiā ro.ꝗriū fuasse. Et lz domi.de mi.multa vba effudat pōt sic ꝛcludi.ꝙ aut ꝑsuptio opponik ad pcessum ⁊ opponēs offert se pbaturū: ⁊ tūc pcedit opinio Nostiē.ita tz bar.in.l.fi.p suo. Et adde no.tex.⁊ ibi bar.in.l. .i.§.fi.ibi lōgo ⁊c.§.ad tertul.alias pcedit opi. Io.an.p.l.emptoz.C.de ꝑscrip.lō.tēp. Quid aūt in snia pcepti reus ꝛfessus est debitū coraz iudice ⁊ recipit pceptū de soluendo: vtrū possit opponere exceptionē li. siue post.x.dies.j.quos nō fuit appellatū.do.de rota in.cclxxxij.ꝛclusiōe cōcludūt ꝙ nō: qz ex snia pcepti oriē actio: vt no.in.l.fi.§.necessitatē.C.d bo.q̄ libe.vtrū aūt pcedat in cā matrimoniali.doc.tenent ꝙ nō: qa snia in talibꝰ causis nō trāsit in rē iudicatam.c.latoz.⁊.c.ꝛsanguinei.de re iudi.qd limita quo ad ptē: qz nedū diffinitiua sz ēt iterlocutoria transit in rē iudicatā q̄ztū ad ptē respectu pbatiōis facte in illa cā.do.āto.in.c.cū dilecti de elec.dicit cē ibi casum meliorē de iure quod dictū limita: nisi emanassent tres snie.glo.est prēgnās ꝗm abb.in.c.fraternitatis.in ver. fornicatio.de frigi.⁊ malefi.qd dictū glo.ea.sic itellecta nō est verꝫ ⁊ eū reprehēdit do.an.ibi.⁊ est rō qz nullū vinculū pōt facere ꝙ illud quod nō est matrimoniū sit matrimoniū.vñ forte posset dari alius itellectus: qz lz dixerit glo.ꝙ post tres snias in cā matrimonij nō posset appellari: nihilominus poterit q̄relari: maxime si cēt notorium de iniusticia: vt est glo.in.d.c.fraternitatis.q̄ oia tene mēti.qz vtilia sunt. Itē adde ad ꝑdicta qd dicit bal.in.c.i.de ꝛtrouer.inter do.⁊ vasallū ꝙ exceptio ꝑiudicialis ad pcessum q̄ respicit: non solū merita cause: sz merita iurisditiōis litē ipedit ꝛtestari: qz oppositū eius infert hoc qd no. Itez adde qd no. bal.in ti.de pa.ꝗstā.in vbo ex volētibꝰ.p illū tex.dicit ꝙ exceptio pacti iuramēto firmati ipedit litis ꝛgressum.idē si nō sit iuratū sz factū lite pēdēte.ar.§.de pac.in.l.tale pcñ.§.qui puocauit.⁊ in.l.postq̄z liti.C.eo. ti.⁊.C.de fideiu.l.iij.⁊ qd no.in.c.i.de li.ꝛte.in nouella.in.vi. Itē adde qd Io.an.in.c.fi.de libel.obl.videt velle post Inno. videlz ꝙ licet exceptio pemptoria nō ipediat li.ꝛte.nisi fit de priuilegiatis: de qbus in.c.i. de li.ꝛte.in.vj.⁊ sup dictū est.tñ istud fallit q̄n ēt notoria.idem voluit spec.in ti.de excep.ver.ut aūt.⁊ sequif do.anto.in.c.fi.de libel. obl.posset tñ dici ꝗm Io.de imo.ibi ꝙ hoc pcedat in exceptiōe excussionis: qa ista ꝛcludit tus agēdi nō cōpetere: ideo pōt opponi ad pcessum.per noper bar.in.l.cū q̄rebat.§.e.secus q̄n nō ꝛcluderet ipso iure actionez nō cōpetere.⁊ per hoc rñdet ad ꝑdictū dictū Io.an.⁊ ēt dico ꝙ spec.non videt illud firmare: qz ꝗ dictū arguit de.d.c.i.de li.ꝛte.in ver. dictum tñ Imo. in se est equuz.⁊ vide que dixi in.d.l.ꝑscrip.C.si ꝗ ius uel utili publi.⁊ dixi in.l.aretusa.in fi.de sta.bo.ꝙ allegatio iuris cōis uel municipalis impedit ꝛtest.litis: qz nō indiget pbatione.secus vbi est questio facti.c.i.de li.ꝛte.⁊ iste exceptiones impediūt litis ingressuz si opponēs offert se incōtinenti pbaturū: alias nō.ꝗm gui.de suza.in.l.i.C.de iur.⁊ fac.igno.his etiā adde quod no.bar.in.l.si fuus.C.de his qui ad eccle. cōfugi.uidelicet ꝙ ubi est pmissum homicidiū a lege uel statuto: uel aliqd aliud talis exceptio impedit litis ingressum ⁊ accusationē recipi quod no. Item dicit bal. in.l. .ij.C.de form. ꝙ exceptio ineptitudis ⁊ omnis exceptio que non requirit probationez impedit pcessum qd no. bar. in.l.i. in .ij. colum.C.de lit.contesta. C Itē dicit bal. in.l. peremptorias. in .iij. colū. .C.de sentē. rescindē. nō poss.ꝙ exceptio laudi ꝛpedit processum. Itez in exceptiōe de

nē doli ꝑpetuo ꝑmanētē. q̄si nec nūc nec in futurū cōmittat dolus. Itē ibi ad principiū stipulatiōis ⁊ nihilominus ad mediū ⁊ ad finez: vt sup̄ dictū est. C Op.⁊ vī ꝙ si hec stipulatio p vno dolo sit cōmissa p alio futuro cōmitti nō possit: vt.l.cū q̄rebat.§.e. Sol.ibi loquif in stipulatiōe ob rē ñ defensam q̄ ad itereē totale cōmittit.hic in stipulatiōe doli q̄ cōmittit solū ad illud qd interest ī pfiti dolū ñ eē cōmissum.vñ si pp tuū doluz aliquo tpe res est dilata vel aliq̄s expeñ.feci ad illud solum ītereſſe cōmittit stipulatio doli. C Ultimo vide gl.q̄ icipit post stipulationē.ibi .l.ꝗbū erit. So.hic factū ꝑteritū erat finituz: iō sub futuro nō cōprehēditur.ibi ñ erat finitū: vt ibi no.p By. C Itē op.q̄ stipulatio simpliciter iterposita nūq̄ cōmittat p fcō exnei: vt.l.stipulatio ista.in ꝑn.§.de ꝗ.ob. So.vt ibi: ⁊ in.e.l.§. si qs.⁊ vt ibi dixi.⁊ ita intelligas hanc.l.

Ex.l.sequenti.

C Iudex appellatiōis nō dz simpliciter pnūciare male appellatū reo absoluto si actor appellauit: sz dz eū ꝛdēnare: ibi. Item. Et cautio interposita corā prio iudice ñ ꝛmittit corā iudice appellatōs: ibi. Tertio. Et an cū nomē iudicis ñ ē exp̄ssū corā prio ꝛmittat corā iudice appellationis: ibi. Quero ergo. Et an cū corā vno iudice fuit satisdatū cuz successor iudicat: an stipulatio ꝛmittat: ibi. Quero pōe. Et an cū ordiari apō quē satisdedi ꝑpo noie ñ exp̄sso delegat: an cōmittat stipulatio: ibi. Quero. Et an stipulatio ō iudicio sisti mutato iudice extīguat: ibi. Quero hic. Et qd de stipulatiōe ō rato: ibi. Quero qd. Et an stipulatio ꝛcepta ꝗm ꝛsiliū claudij cōmittat ī cā ap.ibi. Quero. Et qua mutatione extinguatur satisdatio iudiciorum: ibi. Ultimo.

c **Um apud.** [a] C Fideiussor accept' in pria cā ñ tenet ī eo ꝙ iudicat ī cā ap.nisi aliud actū sit.h.d.ista notabilis.l.⁊ hēo hāc.l.pro singulari.l.vide tex. C Mo.sniaz eē ferēdā in de fēsorē: vt h.⁊.l.libert'.§.fi.§.de ne.gest.⁊.l.i.C. de sen. C Itē no.ex eodē vbo ꝙ reo absoluto si actor appellat ⁊ fouet iniustā cām iudex appellatiōis dz eū ꝛdēnare: nec dz simplr pnūciare[b]: qua in autentica presente.C.de fideussoribus ꝗm bal.ibi eodem etiam modo exceptio.tu frater non confers bona que habes in cōmuni: ideo agere non potes.impedit processum per.l.posthumo .⁊ quod ibi not. Bal.C.de colla.Adde ad id quod dixi supra referendo opinio. Ioan. and.⁊ dominus antonius.in.c.finali.de libel.obla.quod idem sequitur dominus antonius in.c.super litteris.de rescriptis.⁊ in.c.ex parte de foro competenti.⁊ in.c.i.de ordi.cog.⁊ in.c.exceptionem.⁊ in.c.pastoralis.de excep.⁊ ludo.romanus.in.l.si uero.§.de uiro.in.xxrij.fallentia .§.solu.matri.in cōtrariū facit: qz si spāle est in exceptione rei iudi.dicto .c.i.de li.cōte.in.vj.cuius pbatio est promptissima resultās ex sententia que inducit notoriū.ergo in cōtrariū debet esse ius cōmune: qz tamen nullus tenet cōtra dictā opinionē. ideo illa sequenda est ꝗm ludo.in dicto.§.de uiro. Itē exceptio ꝙ ego sum accusatus ab alio de hoc crimine uel absolutus impedit litis ingressum: ut in.l.senatus.ꝗm bar. ibi de accusa.⁊ de exceptione inuentarij de qua dixi.§.⁊c. Adde bal. in.l.fi.§. ⁊ si prefatā.C.de iure delib. Et quid si opponat exceptio ꝙ durat tempus cōficiendi inuentariū: an impedit litis ingressum.uide bar.in.d.l. fi.§.donec. Quid in exceptione quē de euictione tenet actio ⁊c. Dic ut per bar.in.l.instrumenta.C.de fide instru.⁊ iur.haste fis.lib.x. Quid de exceptione ꝙ cōtinentia cause nō pōt diuidi.dic ꝙ impedit li.ingressuz uide in.l.nulli.in vbo audientia prebeat ꝗm ibi.C.de iudi. Itē ubi lex prohibet ⁊ annullando pcedit: uel a lege: aut a statuto fuit tēpus prefixū ad agenduz iam elapsum: uel ubi prescribitur iudicio semper resultat exceptio impediens litis ingressum ꝗm Bal. in.l.i.in.iij.op.C.de edic.diui adriani tollen.

ADDE an elapso termino assignato ad opponendum oēs exceptiones dilatorias possit quis opponere ante litis cōtesta. exceptiones litis contesta. impedientes de qbus in dicto.c.i. Spec. in ti.de dilati.§.i.versi. item queritur ⁊ ibi Ioannes andreas.⁊ abba.in.c.pastoralis. extra de exceptio.⁊ dum Alexā.allegat ꝗDe.de ancha.ꝛsilio.vi.ego habeo.xvi. incipiente.viso processu in consilio.vi.vide de exceptione inuentarii ⁊ de istis exceptionibus vide ꝗPau.de ca.consilio.clxiii.⁊ exceptio rei finite quomodo differat ab exceptio.rei iudicate ⁊ trālactionis. vide Federi.consilio.clxv.⁊.cclxxxiii.⁊ ꝙ exceptio requirēs altiorem indaginez debeat admitti cum quis offert se incontinenti illam pbaturum voluit ro.consilio.ccxliiij.

a Um apud. Adde quod hec.l.ꝗm bal.in.l.fi.in.x.q.C.de cōtra-
c emptio.non procedit in iudice coraz quo petita esset reductio ad arbitrium boni viri: ⁊ etiam pro intellectu huius.l.vide in specula.de officio delega.§.finali. versiculo. sed queritur ⁊ in titulo de accusatio.§.quando autem.⁊ cano.in.c.querelam.de electio. ⁊ in cap. causam que de testi.

b C Simpliciter pronunciare. ꝗPotest autem iudex appellationis reformare sniam male latam: vt no.Ly.in.l.omnem.C.quando prouo. non est necess.⁊ in.l.i.C.ne liceat tertio prouoca. Et ad materiam adde bar. in.l.eos.C.de appella.⁊ quia barto.allegatur contrarius: vide moder. in dicta.l.si expressim.j.de appella.in questiōe que incipit quero de forma sententie: ⁊ late Joan.an.in specu.in titulo de senten.§.vt autem.⁊ no.ludo.in.l.i.ad fi.de re iudicata.dixi post bar. in.l.i.in fine.C.quādo prouoca.nō est neces.⁊ pro hoc.l.emilius.de mino. ⁊.c.significauit.de exceptionibus.facit.l.finali.quod cum eo.⁊ quod scribitur per Imo.in .l.in summa.§.de re iudicata in principio.⁊ ibi glo.⁊ adde barto.in.l. eos.C.de appellationibus.

male appellatū ⁊ bñ iudicatuz ſm formā.l.eos .C.de ap.hoc,pbat hic.⁊ no.in.l.offidius.s.de leg.iij.⁊.l.cyrographis.§.i.⁊ ibi no.s.de admi. tu.facit ad hoc.s.de solu.l.creditor.§.i.qō tene mētī.¶ Tertio no.q cautio iterposita corā p/ mo iudice pme cause nō cōmittitur corā iudice appellatiōis.¶ Quero ergo pro huius declara tiōe qd si in stipulatiōe nō est expressum nomē iudicis:an cōmittat in cā appellationis. Bar. syll.disputauit hanc.q.⁊ determinauit q cōmit tat:qa q̄tū ad ista que respiciūt dilatorias exce ptiōes cā appellationis vī eadē cū pma:vt.l.ita demū.C.de,pcur.ſz dare istos fideiussores respi cit exceptiōes dilatorias:vt.l.pōpo.§.rati.s.de procu.ergo ⁊c. Ista fuit opi. Bar.syl.sed dñs Guil.de cu. dicit q ista.l.loquit qū reus q satis/ dedit fuit absolut⁹:⁊ actor appellauit:secus si ipse fuit ꝯdēnatus:⁊ ipse appellasset:qa fideius sor ipse tenerēt ne fit in sua ptāte se ⁊ suos fide iussores liberare : vt.l.ne in ptāte.s.de arbi. ita no.Guil.in.l.iul.s.q satisda.cog.dñi glo.or.in .l.ij.C.de ,pcu.tz indistincte q in cā appellatio/ nis nō cōmittit:⁊ hoc ibi tex.vī,pbare q simpli/ citer loquit hic.vī tex.insti.de satisda.§.si ꝟo ali qs in fi.§.,pbatur p rōnē pmutatione instātie li berātur fideiussores:vt.l.ij.s.e.ti.ſz cā appella/ tiōis dī alia instātia a pma qō appet:qa post pu blicatiōez noui testes recipiūtur qō nō posset fi/ eri si eēt eadē instātia:vt colligitur ex.l.vlt.C.de testi.⁊.l.p hāc.C.de tēp.ap.⁊ ibi p doc. Nō ob. qō dicit Bar.syl.qa q̄tū ad exceptiōes dilato rias vī eadē cā appellatiōis cū pncipali:qa hoc fateor:⁊ iō q hoc nō petijt in prima nō pōt hoc petere in ſa:ſz nō q̄tū ad ipsas satisdationes.se parata enī est exceptio seu petitio satisdationis ab ipsa satisdatione[b]:nō ob.l.ne in ptāte:quam Guil.allegat:qa iputet sibi actor q nō petijt de nouo satisdari in cā appellationis in q̄ defensor nō audiretur sine noua satisdatiōe:vt.d.l.ij.C. de,pcur.⁊ in.d.§.si ꝟo aliquis.insti.de satisda. hoc appet p rōnē.nā si iudex appellatiōis ꝯdē/ nat:oritur actio ex ista snia ꝯdēnatoria nō ex p/ ma q̄tūcūqz confirmata:vt.l.furti.s.de his qui no.infa.⁊ no.in.l.eos.C.de ap.sed pro illa snia nō satisdedit.ergo ⁊c.fateor tñ q si reus victus appellasset ⁊ appellationez nō fuisset,psecutus: q: fideiussores tenerētur:quia tūc ex snia prima oritur actio nō ex ſa:in q̄ iudex ꝯfirmat primaz quia appellatiōem nō est ,psecutus:vt.l.fi.C.de tēpo.ap.¶ Quero pone q corā vno iudice fuit satisdatū:iudicauit successor eius:an stipulatio cōmittatur vī q nō:vt.l.iij.in pn.s.e.⁊ hic. Tu dic breuiter qūqz post iterpositā satisdationem est recessum a pmo iudice:⁊ itur ad aliū iudicez alterius tribunalis:⁊ tūc stipulatio nō ꝯmittit: vt in.d.l.iij.in pn.s.e. Qūqz itur ad aliū iudicē eiusdē tribunalis forte ad collegam vel successo rem. Tūc est aduertēdū an in stipulatiōe fuerit adiectū,ppriū nomē iudicis:⁊ tūc stipulatio nō cōmittitur:nisi eēt adiectū quiue in eius locum successit vt hic.si ꝟo,ppriū nomē nō fuit exp̄ssū: tūc stipulatio cōmittetur:quia idem iudex vī ⁊ idē iudiciuz:vt.l.,pponebatur.s.de iudi.⁊ hoc vī tenere Spec.in ti.de offi.iudi. delega.§.exci pitur.ꝟ.quid si plures.¶ Quero satisdedi apud iudicē ordinariū ,ppo noie nō exp̄sso qui demū cāz delegauit an fideiussores teneātur. Rñdeo sic:quia vī idē iudiciū:vt.l.vbi acceptū.s.de iu di.⁊ qō ibi no.¶ Quero hic loquitur de stipula tiōe iudicatū solui.quid de stipulatōe iudicio si sti:an mutato iudice extinguatur. Rñ.idem qō in ista:vt in auc.de his q ſgre.ad ap. circa pn. col.vj.terigi in.l.grece.§.post litē.s.de fideius. ¶ Quero quid in stipulatione de rato:vtrū mu tato iudice extinguatur. By.ꝯsuluit q extīguit nec durat in cā p.l.istā.⁊ insti.de satisda.§.si ꝟo aliquis.⁊,pbatur p tex.d.l.ij.C.de,pcura.q̄.l.lo quitur simpliciter de q̄lz satisda. ¶ Quero posi to q eēt ꝯcepta stipulatio ſm ꝯsiliū claudij po/ sitū in fi. huius.l.an cōmitteret stipulatio in cā appellatiōis. Rñdeo ista ꝟba dicūt quiue in ei⁹ locū substitut⁹ erit.credo q nō cōprehēdant iu dicē appellatiōis qui est maior.nec collegā:sed solū successorē vel delegatū in ei⁹ locū positum. ar.l.ꝟbis ciuilib⁹.s.de vulga.⁊ pup. ¶ Quero vtrū defēsor qui satisdat cogat adijcere in stipu latiōe,pmitto soluere iudicatū p hūc iudicē:uel per iudicē appellatiōis.vī q sic:ne alias eēt fru stra cōsiliū hui⁹ .l.Breuiter de substituto cogit ,pmittere:vt insti.de satisda.§.si vero aliquis.si cut nec cogit cām appellatiōis,psequi:vt.l.inui tus.C.de,pcu.¶ Ultimo quia videtis hic q iu/ dicis mutatiōe qūqz extinguit stipulatio iudica tū solui:⁊ de multis alijs mutationib⁹ sup̄ vidi/ stis. Pro declaratiōe hui⁹ distingue[c]:cū q̄ritur qua mutatione extinguitur satisdatio iudiciorū distingue.aut ꝯtingit mutatio rei petite:⁊ extin guitur satisdatio:vt.l.cū q̄rebatur in fi. ſm vnā lec.s.e.ti.aut cōtingit mutatio actiōis ,pposite: ⁊ tūc aut fuit mutata actio tm̄:⁊ nō cā:⁊ tūc aut fideiussor fuit datus simpliciter:aut expresse in illa actione:vt dixi in illo fi.§.aut ꝯtingit muta/ tio iudicis:⁊ tūc aut mutatio contingit per mo dū cuiusdā recessus:quia recedo ab vno iudice ⁊ vado ad aliū.aut p modū appellatiōis.aut p modū cuiusdā surrogatiōis. Primo casu stipu latio extinguitur:vt.l.iij.in prin.s.e.ti.qō intel/ ligo si vado ad aliū iudicez alterius tribunalis. sec⁹ si iré ad collegā pmi:quia tunc dicvt dicā. in tertio casu qū p moduz surrogationis.Scō casu qū p modū appellationis:idem quia extin guitur satisdatio:nisi aliud fit expresse actuz:vt in auc.de his qui ingre.ad appel.in princ.⁊ ibi no.⁊.C.de,pcur.l.ij.⁊ insti.de satisda.C.si vero aliqs reprobata distinctiōe guil.de cu.⁊ Bar. syl.vt supra dixi.de quo etiaz tangit Ly.in.d.l. .ij. Tertio casu aut fuit exp̄ssum nomē propriū ⁊ extinguitur datio fideiussoris.aut non fuit ex pressum ⁊ nō extinguitur:quia idē est iudiciuz: vt.d.l.,pponebatur.s.de iudi.⁊.l.vbi acceptū. ⁊ ibi no.e.ti.⁊ qō no.in spec.de iudi. dele.§.ex/ cipitur.ver.quid si plures. Qūqz ꝯtingit muta/ tio circa psonas litigantiū:⁊ tūc aut ꝯtingit mu tatio circa substantiā psone:aut circa qualitatē. pmo casu aut illa psōa repūtat eādē q̄ pus litiga bat:vt quia eius hr̄s vel eius,pcurator ⁊ stipula tio nō extinguitur:vt.l.ij.in fi.de preto.stipu.et qō no.in.l.si ante acceptū.in glo. super ꝟbo sa/ tisdetur.s.e.ti.si ꝟo illā personā nō representat tūc satisdatio extinguitur: vt.l.iam tñ.§.videa/ mus.⁊.§.se.⁊.s.e.ti.scō casu qū ꝯtingit muta/ tio circa q̄litatē.dic aut cōtingit mutatio ei⁹ que recepit satisdatiōez ⁊ nō extinguitur satisdatio: ut.l.in cause.§.si ex parte.s.de ,pcu.⁊.l.iulia.s. qui satisda.cog.aut cōtingit circa personā satis/ dantis:⁊ tunc aut ex tali mutatione cōmutatur effectus snie:⁊ satisdatio nō extinguitur:vt.l.si ante acceptū.primo rñ.s.eo.ti.aut mutatur ef/ fectus snie:⁊ tunc extinguitur satisdatio:vt di/ cta.l.si ante acceptum.ij.rñ.⁊ per omnes alios casus illius.l.⁊.l.i.in fi.s.qui.mo.pig.vel hyp. sol. Qūqz ꝯtingit mutatio instantie:⁊ tūc datio

ADDE Jo. an.in addit. ad spe. in ti. de satisdādo .§. expedito ver.hec aūt.

a ¶ Tene mē ti.Adde hic tex. quez ibi ad hoc not. abb. in.c.cū Joā.de fi.in stru. Et ibi dicit abb.in vlti. colum. q iudex pōt reformare sniam nō solum ad peti tionē appel lantis:sed ēt ad petitionē appellati: licet videatur dicenduz,ip sum appella tum per taci turnitatē cō firmasse sen tentiam : vt in.l. fi.C.de sen.que fine cert.quā.qō not.

ADDE q panor in .c. cuz causam extra de re iudi. dicit ꝯ bar.cē glo.i .l.preses.C. de sentētiis. que dicit q iudex appel latione infir mando sen / tentiam quā reus fuerat absolutus vi detur tacite illum condē nare : ita q nō est opus alia condem natione:⁊ il laz glo.dicit secutuz cal. in .c. signifi cauerunt ex tra de exce ptione . ⁊ in .c. rainald⁹. ex̄ de testa. latius ibi vi de.

b ¶ Ab ipsa satisdatione. in.ii. colun. An satisdatō debeat pstā ri i causa ap pella. Adde bal.in.l.eos .§.cautione qui est.§.fi. in princi.C. de ap. q idē tenet quod bar.b preter quaz in satis datione de causa appel lationis pro sequēda per illum tex.et saly . in.l.ii. .C.de ,pcu. secutus ver ba Jac.but. ibi tz idē qō bar.hic.

c ¶ Distin/ gue. Et ad i tellectū isto ruz hic vide aliqua p Li. in.l.ii.C. de procurato.⁊ vtrum extin guat virtus iuramēti ca lumnie:⁊ de materia ple ne per bal.⁊ ang.⁊ ibi de materia.s.q satisda. cog.

fideiussoris extinguitur: vt.l.ij.s̃.eo.ti.

Ex.l.sequenti.

¶ An stipulatio iudicatum solui semel cõmissa iterum cõmittatur.

s **Iunus.** ¶ Lex nra ꝑmo ponit duo dicta. ꝑo respõdet cuidã tacite obiectioni. ꝑa ibi: quoniã in vnius ꝛc̃.ꝛ in fi. huius.l. sũmat seipsaꝫ hoc mõ. Hec stipulatio ex duabus clausulis põt cõmitti ꝓtra diuersos: ſz ꝓtra eũdẽ nõ: ſz ꝑualet cã iudicati. h.d. ¶ Op. de.l. cũ q̃rebat. s̃.e. Sol. tex. in fi. vult soluere: qa ꝓtra eũdẽ non pñt cõmitti isti due clausule: vt ibi: lz ꝓtra diuersos sic: vt h̃. Et ideo vt ista materia tibi liqueat distingue. cũ q̃ritur vtrũ stipulatio iudicatũ solui semel cõmissa iteruꝫ cõmittat. aut q̃rit de iteratione ex eadem clausula: aut ex diuersis. Primo casu nõ cõmittitur amplius q̃ semel: vt. s̃.e.l. iaꝫ tñ. §. in hac. fallit in hac clausula de dolo: vt. s̃.eo.l. nouissima. ꝛ est rõ: qa cõmittit ad particulare ĩteresse: vt ibi vidistis. Scõo casu aut q̃rit de iteratione cõmissionis quo ad effectum exactionis: aut de iteratione ꝑm rigiditatẽ iuris. ꝑmo casu aut contra eũdẽ ꝛ semel cõmissa iterum nõ cõmittit: vt hic: ꝛ.l. cũ q̃rebat. s̃.e. aut ꝓtra diuersos: ꝛ tunc aut est ꝓsecutus totũ ĩteresse: ꝛ amplius non cõmittit: ꝛ cõmissa nõ exiget: vt. s̃.e.l. si ex duob⁹ §. quotiẽs. aut est ꝓsecutus ꝑtem: ꝛ tũc põt pluries cõmitti: vt. d.l. si ex duob⁹. ꝛ. d.l. ex iudicatũ. ꝛ hac.l. in ꝑn. Scõo casu qñ q̃rit de iteratiõe ꝑm rigiditatẽ iuris: ꝛ tunc dico q̃ põt sepius cõmitti: vt hic in fi. Sed dubitat que ꝑualeat: ꝛ in hoc est aduertẽdũ. post q̃ clausula ob rẽ non defensaꝫ. est cõmissa. aut res incipit defendi post q̃ sup ista clausula est iudicatũ vel solutuꝫ: aut añ. ꝑmo casu ꝑualet clausula ob rẽ nõ defensam: vt .l. iam tñ in ꝑn. s̃.e.ti. si ante. ꝛ tũc aut post li. cõte. aut ante. si post: aut incipit defendi ꝗ ꝛ ꝑualet clausula iudicati: vt hic in fi. ꝛ.l. iij. in fi. s̃.eo. aut incipit defendi ficte: ꝛ preualet clausula ob rem non defensam: vt. l. cũ querebatur. si ꝗ añ litis ꝓte. defenditur sine dubio preualet clausula iudicati: vt dicta. l. iij. in fi. s̃.eo.ti.

¶ Rem ratã hẽri: ꝛ de ratihabitione. Rica.

¶ Duas partes habet hec rubrica. primo rem ratam haberi. hoc est de illa stipulatione rem ratam haberi. secundo dicit de ratihabitione. hoc est qualiter possit haberi ratum.

¶ Rem ra. ha. Rubri:

a Vtꝫ qs.

c quomodo ꝺbeat cauere ꝓcuratẽ ra. ha. vide bonũ tex. in.l. nõ soluꝫ. §. ꝓuentuꝫ. de ꝓcu. ꝛ ad materiã ratihabiti. vide bal. in.l. obꝑuare. §. post hoc. ff. ꝺ of. proconsul.

b ¶ De rato vide differẽtiam iter ratuꝫ ꝛ firmũ per bar. ꝛ salꝟ. in.l. id qꝺ pauperibus de epi. ꝛ cle. ꝛ vide q̃ dicit in.l. si quis maior. C. de trãsac. ꝛ formã huiꝰ cautionis vide per bar. in.l. procur. cum petere. j.e. ꝛ Cy. in.l. i. C de procur. ꝛ allegata ibi. ꝛ no. q̃ ista stipulatio cõmittit qñ ꝑmittit potiꝰ facere q̃ curare q̃ dñus hẽat ratuꝫ ꝛ nõ facit. ita no. bal. in. c. i. §. ad hec. in ti. hic finitur lex. de in de incip. cõsue. re. quod no.

Ex quis. ¶ Qñ cõuenit iste cui exceptõ rei iudicate ꝓeteret: si ꝗus ꝓcurator exegisset stipulatio de rato ꝓmittit. h.d. Tex⁹ ibi pro dño exponit By. i. pro eo q stipulatus fuit de rato[b]. ¶ Op. ad id qꝺ dicit de ꝓfideiussore stipulatio ista cõmittit ad ĩteresse: vt. l. si cõmissa. j.e. ꝛ. j.e. .l. ꝓri. ſz cõfideiussoris nõ ĩterest si alter fideiussor cõuenit. vt. l. vt fideiussor. s̃. de fideius. ergo hec stipulatio nõ cõmittit. So. intellige q̃ isti fideiussores erãt socij: ꝛ sic qꝺ in fi. dr̃ de duobus reis referat ad vtrunqꝫ: vel aliter dicas q̃ tex. ꝛ glo. hic hũit respectũ: qa si fideiussor ꝓuenit deberet sibi cedi actio: ideo molestaret ille q ꝗus fuit absolutus ꝑm By. ſz ꝑcedens so. magis placet. Et ꝑdicta sunt ꝗa ꝓut nos ponimus hic q̃ iste ꝓuẽtus fuit absolutus. Itẽ possemus ponere q̃ iste ꝓuẽtus fuit ꝓdẽnatus ꝛ solvit: tũc sine dubio ĩterest eius ne fideiussor ꝓueniat. nã fideiussor ꝓuẽtus bẽret regressum ꝓtra ꝑncipalẽ debitorẽ: ſz iste fideiussor ꝑmo ꝓuẽtus q̃ soluit ad hoc: vt possit repetere per actiõeꝫ mãdati ꝺz ꝑncipalem debitorem defendere: vt. s̃. titu. i. l. si ex duobus. §. quotiens. ꝛ sic eius ĩterest fideiussorem non conueniri. non habetis hic alia.

c

Ex stipulatiõe. ¶ Vos habetis vnã magnã glo. q̃ nõ tẽdit nisi ad positionem casus. ꝛ hꝫ hic tex. duas lec. ꝑncipales. ꝑa ibi circa fi. glo. ibi. ꝑo pone casum: tñ ꝑm primã expositiõeꝫ littere lec. huius. l. variat q̃tuor vel quinqꝫ modis: tamen tu tene secũdã expositionem littere que est clara ꝛ plana.

Ex.l.sequenti.

¶ An ꝓcurator minoris siue ꝗus siue falsus teneat cauere cũ adiectione q̃ si minor petet restitutionẽ in integrũ dabit q̃ti ea res erit: ibi. Secũdo. Et an qui ꝑmittit ratazꝫ hẽre ſniam arbitri sub pena petẽdo restitutionẽ in integrũ: vel eaꝫ reduci ad arbitriuꝫ boni viri incidat in penam. vide in fi.

c

Am minor. ¶ Ista ẽ notabilis. l. ꝛ diuidit in ꝑtes q̃tuor. Primo loquit in ꝓcuratore ꝗo minoris. Scõo in ꝓcuratore falso mĩoris. Tertio dat ꝓsiliũ circa vex ꝓcuratorẽ. Quarto dat ꝓsiliũ circa falsum ꝓcuratorẽ. ꝑa ibi idemqꝫ. tertia ibi ꝛ ideo. q̃rta ibi mandato ꝗo ꝛc̃. tex. ibi alioqn si nõ ꝓueniat. dic. i. si hec clausula de prestãdo ĩteresse si restitutio petat nõ apponeret. Itẽ ibi ꝓsentiat. i. ratũ hẽat. Itẽ ibi dari oportebit de iure cõmuni minore nõ hũte ratũ nec petente restitutionẽ. ¶ Op. ꝛ vr̃ q̃ minor nõ possit ꝓstituere ꝓcuratorem: vt. l. neqꝫ. C. de ꝓcu. dicit glo. dic q̃ hic ꝓstituit cũ auctoritate tutoris vel curatoris: vel dic q̃ illa in iudicio: sed ista ex iudiciũ. dicit glo. hec põt ẽ ꝗa si ponis minorẽ nõ hẽre curatorẽ. nã sicut ipse possit solutiõeꝫ recipe: vt. l. si curatorẽ. C. de in inte. resti. eodẽ mõ poterit ad hoc ꝓcuratorẽ ꝓstituere. ar. l. diuus. ꝛ qꝺ ibi no. s̃. qui petãt tu. ꝛ. l. ẽt. §. absens. s̃. de ma. vin. ꝛ qꝺ no. ex ꝺ resti. spo. c. ex ꝑte. ¶ Quero duo. ꝑmo qd velit dicere tex. ibi alioqn si nõ cõueniat ꝛc̃. glo. vacillat. tu expone ꝑm qꝺ dixi circa tex. ¶ Scõo q̃ro an cogat ꝓcurator falsus. ꝛ etiam ꝗus cauere cũ hac adiectiõe q̃ si minor petit restitutionẽ in inte. dabit q̃ti ea res erit. q dã vt Old. dicunt ꝓcuratorẽ falsum nõ debere cauere: nisi ꝓsentiat vt hic. ꝛ ꝑm hoc ꝗus ꝓcurator astringit plus q̃ falsus ꝑm eũ: ſz Rog. dixit minus ĩtelligũt q hoc signãt: q̃si dicat malus intellectus est q̃ plus astringat ꝗus ꝓcurator q̃ falsus. Io. ꝗo posuit hic glo. suã breuẽ sic nõ ꝑoĩa rectũ ꝓsiliũ dat Io. q.d. nõ est ratũ ꝓcuratore nolente cauere cũ nõ cõpellat. vñ glo. dicit ꝓcuratorẽ vex ꝛ ꝓcuratorẽ falsum posse cogi prestare istã cautionẽ si minor petet in inte. restitui ꝛ causatiue: vt ei aliter non soluat: nisi caueat. ꝑdicta ꝗa nisi debitor nõ curet cauere sibi: quia tũc non caueꝫ nisi ꝓueniat ꝛc̃. ꝛ ita loquitur iste tex. Alij dicũt q̃ ista est mala lr̃a ꝛ corrupta. gl. tñ residet in ꝑcedẽti ꝑm quã bẽs notare q̃ ꝓcurator minoris ꝗus vel falsus cogit cauere si minor petit restitutiõem in ĩteg. qꝺ no. qa hoc oppões adhuc ad mille instãa: ꝛ hoc probatur per By. ꝛ spe. de ꝓcu. §. rõne quoqꝫ ꝓstituẽtis. ver. Itẽ q̃ ꝓstituẽs. Ia. de are. tenet ꝓtrariũ. nã nõ ꝺz defẽsor vel ꝓcurator cogi ad illud ad quod nõ cogeret ꝑncipalis ꝑterq̃ quo ad illã cautionẽ de qua loquit. l. ſz ꝛ hec. §. defendere de ꝓcu. ꝛ. l. minor. §. qñ. eo. ſz ipe minor nõ cogeret

renũciare bñficio restitutiõis. ĩmo nõ vz si renũciaret: vt. l. si intra. ⁊ ibi no. C. de in ite. resti. ⁊ l. si iudex circũuẽto. s̃. de mino. ⁊ l. doli exceptio. ver. diuersuz. s̃. de noua. ego puto ꝙ glo. ista dicat verũ in casu suo. s. in solutiõe. nã nõ cogitur qs soluere ꝓcuratori nisi caueat ꝑ dicta cautõe. Rõ qa minori posset taliter soluere ꝙ bñficium restitutiõis cessaret. s. soluẽdo iudicis auctate: vt. l. ait ꝑtor. §. ꝑmittit. s̃. de mino. vñ ꝓ aduentũ ꝓcuratoris nõ dz eius ꝓditio fieri deterio:: vt vidistis in. l. ij. §. defẽdi. s̃. ex qui. cau. in posses. ea. sz in ꝓcuratore q venit ad litigandũ: puto ꝙ vez dicat. Ja. de are. ꝙ nõ cogit ꝑstare istã cautionẽ quã nõ cogeret ꝑstare ꝑncipalis. qõ dico in ꝓcuratore ꝓ vo: idẽ itelligo in ꝓcuratore falso.

¶ Ultimo[a] iducit hãc. l. in ar. ꝙ si minor cõpromittit in arbitrũ ⁊ ꝓmittit penã si ñ parebit sniẽ ꝙ petẽdo restitutiõez in inte. nõ icidit in penã. Itẽ dico si aliqs ꝓmittit se biturũ ratã sniam arbitri ⁊ eã petit reduci ad arbitriũ boni viri nõ icidit in penã. nã ratã hz q hoc petit. ⁊ iõ dz exp̃s se adijci ꝙ nõ petet reduci ad arbitriũ boni viri que clausula qd opet no. ꝓ By. i. l. qdã cũ filiũ. s̃. de ver. ob. ⁊ c. scienti. de reg. iur. li. vj.

Falsus. ¶ No. notabile tex. ꝙ ille q appellat hz ratã sniam. ratio qa alias nõ ꝓpeteret sibi ius appellãdi: nisi sniã eẽt aliq̃: vt. l. si exp̃ssim. j. de ap. vñ ꝓfirmat sniaz tãq̃ sic latã nõ tãq̃ bñ latã. facit. l. pãpo. scribit. s̃. de ne. ge. an aũt appellãdo videat qs approbare sniam nullã. dic vt. d. l. si exp̃ssim. ¶ Bicit hic cũ ad auxiliũ cõe. Quero qd vult dicere auxiliũ cõe. dicit glo. cõe oium cõdẽnatoꝝ vel cõe rei ⁊ ꝓcuratoris. ¶ Quero qd si decursuz sit ad auxiliũ spãle restitutiõis in iteg. dicit glo. idẽ: vt. s̃. ꝑi. qa illud auxiliũ est cõtra ius cõe. secus si eẽt ꝑm ius cõe: qa peteret in iudicio vel ex iudiciũ. glo. nõ hũit maluz respectũ: sz ꝓba sua ñ sũt gñalia. ideo est aduertẽduz an aliqs venit cõtra ea rõne q̃ posset ẽt si verus ꝓcurator litigasset ⁊ nõ vĩ ꝓbare: vt hic. ⁊ in ꝑn. huius. l. sec̃ si venit ꝓtra ea rõne q̃ si verus ꝓcurator non sit.

Procurator. ¶ In hac l. gl. ponit casum duob̃ modis. ¶ Op. ꝙ cautio de rato hodie nõ possit cõmitti: qa dñs iurat de calũnia: vt in auẽ. ꝑncipales. C. de iura. calũ. ergo vĩ hre ratũ factũ a ꝓcuratore. glo. rñdit: certe post iuramẽtũ põt ꝓcuratorẽ reuocare ⁊ ei cõtradicere. tu dic vt no. ⁊ melius in. l. pompo. §. ⁊ si is. s̃. de ꝓcura. ⁊ vide glo. q̃ incipit q̃liter ibi: sz ar. ꝓtra. sz in oĩb̃ est repire fauorẽ vel aliaz iustã cãm. ¶ Quero qñ dñs videat hre ratum. Rñ. qñcũqz facit illud quod facere nõ potest: nisi illud sit ratũ quod factũ est a procuratore: vt in exemplo hic posito. facit. l. pro berede. §. pomponius. s̃. de acquiren. here.

Atore. ¶ In cã suspecti ꝓcurator ex pte rei cogit cauere de rato. h. d. ¶ Op. ⁊ videt[c] ꝙ ex pte actoris ꝑstet ista cautio: sz ex pte rei sufficiat cautio iudicatũ solui: vt. l. non solũ. §. q alieno. ⁊. §. se. s̃. de ꝓcur. So. spãle est in cã suspecti tutoris. ⁊ in qbusdã alijs q ponunt in. §. si stat̃ ⁊. §. se. in. d. l. nõ solũ. rõ qñ ꝑ cautionẽ iudicatũ solui est cautuz actori nõ dz interponi cautio de rato. qd enim interest sua dñs hẽat ratũ vel nõ si sibi soluit: certe nhil. sz qñ dño nõ est cautuz: vt in cã status vel suspecti: vt hic. tũc etiã ex pte rei debet caueri de rato: vt hic.

Is cui. ¶ Hrs nõ põt ratũ hre qõ factũ est noĩe defũcti in his q̃ ad hr dẽ nõ trãseũt. h. d. ¶ Op. de. l. si qs offerẽti. §. fi. s̃. de solu. So. ibi in his q̃ ad hr dẽ trãseũt hic in alijs: vt no. ꝑ By. de reg. iur. c. ratũ. in pe. q. li. vj. ⁊ l. pãtoni̊ s̃. de acq. here. dicã plen̊. j. e. l. bonoꝝ. ¶ Itẽ op. de. d. l. pãtonius. So. spãle in resti. in integ.

Procurator. ¶ Propositio actõis ꝓtra quã exceptio rei iudicate non obstaret si dominus verus egisset non facit stipulationem de rato cõmitti. h. d.

Ex. §. sequenti.

¶ Si ꝓiũctus meus petit rẽ ab eo cui ego vẽdidi ⁊ ꝓmisi de euictiõe ego possuz cõparere ⁊ petere cõpromissuz vigore statuti loquẽtis de causis inter ꝓiũctos cõpromittẽdis: ibi. Per hoc. Et an ex debito naturali possit obijci compnesatio: ibi. Secundo.

Si procurator. ¶ Hic ẽ mtuz singlaris. §. ⁊. h. d. Defensor ex necessitate[b] põt exceptionẽ ex sua ꝑsona ꝓponere. h. d. aduerte. ¶ Op. ⁊ vĩ ꝙ postq̃ dñs recepit pecuniaz a ꝓcuratore vĩ hre ratũ factuz ab eo: vt. l. qdã. s̃. de euic. ⁊ l. cũ indebitũ. C. de ꝓdi. inde. ⁊ sic postea nõ põt ĩprobare. So. ĩtellige hic post ĩprobationẽ fcãz sibi solutũ. ¶ Itẽ op. ꝙ ista exceptio doli q̃ cõpetit ꝑncipali cõpetat ẽt ipi ꝓcuratori: ut. l. quoeniz. §. iul. j. e. So. dicũt qdã: vt Ja. de are. hoc eẽ vez ꝙ ẽt ꝓcuratori cõpetat[c]: qõ mihi nõ placet. nã exceptio doli q̃ cõpetit ex ratihabitiõe facta postea post ĩprobationẽ cõpetit ipsi ꝓcuratori sicut dño: vt. l. ꝓtraria. ⁊ no. in. l. dispensatorez circa finẽ. s̃. de solu. sz hec exceptio doli non causat ex ratihabitiõe. nõ enim põt hre ratũ: qa termini sũt mutati: vt. l. cũ indebitũ. j. e. ⁊ l. bonoꝝ. sz causatur ista exceptio ex debito naturali quod ipsi dño nõ ꝓcuratori cõpetit. Cõtra hoc op. si cõpetit dño ⁊ nõ ꝓcuratori: ergo dñs qui defendit ꝓcuratorẽ nõ poterit vti ista exceptiõe cũ nõ õbeat melior ꝓditio eẽ ꝓcuratoris seu defensoris q̃ dñi: vt. l. si minor. §. qñ. s̃. de ꝓcur. Rõ ibi loquit in defensore volũtario. hic loquitur in defensore necessario. necessitate tñ causatiua: qa si ꝓcuratorẽ nõ defẽderet ꝓcurator haberet regressum ꝓtra eũ: vt hic dicit: vñ põt exceptionẽ ꝓpõere ex ꝑsona sua. simile in. l. idẽqz. §. gñaliter. s̃. mã. ⁊ facit. l. sz ⁊ si lege. §. item. s̃. de peti. here. qõ no. ꝓ By. in. l. marcel. ⁊ ibi dixi. s̃. de fideius. ¶ Per hoc ego determinaui[f] ꝙ si ꝓiũctus meus petijt rẽ ab exneo cui ego vẽdidi ⁊ cui de euictione teneor ꝙ ego cõparẽs possum petere ꝙ fiat cõpromissum ex vigore statuti loquẽtis õ qõib̃ cõpromittẽdis iter ꝓiũctos. In contra. fortiter facit. l. vẽditor. s̃. de iudi. qõ dic vt in disputatiõe mea q̃ incipit ꝓsiliũ ciuitatis pisane decreuit. ¶ Quero dicit hic ꝙ stipulatio cõmittit. q̃ro ad qd cõmittat. dicũt qdam ad sũptus litis tñ: vt. l. si sine. §. cũ aũt. ⁊. §. marcell̊. glo. dicit ꝙ cõmittit ad totã q̃titatẽ: ⁊ ad

a ¶ Ultimo. ADDE pau. de ca. dicit vba bar. cẽ notãda vũ dicit ꝙ promittẽs ratã biturũ saiam arbitri nõ incidit in penã si petit reductionez. dicit tñ ꝙ ang. tenet ꝓriũ ꝑ glo. in. l. tale pactũ. §. i. s̃. de pac. q̃ dicit ꝙ ille q promittit stare sniẽ iudicis ⁊ nõ venire ꝓ videt renunciasse bñficio appellãdi: ergo ⁊ bñficio reductõis ad arbitriuz boni viri. nõ obstat iste tex. qz ib illa ꝓmisio põt referri ad differentiaz mãdati ꝙ ñ veniat ꝓ ex illo capite ñ aũt ꝙ nõ veniet ꝓ rõne iniqtatis sentẽtie. sed qñ actus gerit per seipsum nõ põt bẽri respect̊: nisi ad iniqtatez sniẽ vel laudi: vñ ꝓmittẽdo venire ꝓtra vel age scere censet ꝓmisisse nõ petere reductiõez ad arbitriuz boni viri rõne iniquitatis. alias nihil oparet ipsa ꝓmissio. iõ nõ dz distingui an subcũbat vel nõ sicut si expresse renũciasset dicte appellationi ⁊ hoc plz. dic pau. qequid dicit bar. ⁊ By. licet coꝝ dcñ frequentius allegatur tu Adde ꝙ dictũ bar. in ꝑmo sequitur bal. consilio. lxxxxij. i. li.

b Um c minor. §. falsus. de itellectu huius. §. vide Jmo. in. d. l. nemo põt. d leg. ⁊ bar. p̃ bal. in. l. i. C. de arbi. ⁊ in. l. posthumo. C. de col. p bar. ⁊ bal. et vide bar. et doc. i. l. si tutor. C. in q. cau. in interest. ⁊ bar. in. l. ij. C. si ex fal. istr. ⁊ ibi per gl. ⁊ bal. ⁊ an appellã do videar fateri iudicẽ a quo fuisse iudicẽ meũ. vide bal. in. l. eos in prin. in vl. col. C. de app.

c Utore. Op. ⁊ videt. Qñ ꝓcurator rei nõ tñ ꝓcur. actoris. Addẽ bar. in. l. de pupillo. §. meminisse. s̃. de noui ope. nũcia.

d Procurator. defensor ex necessitate. Et vide qd no. dixit bal. i. l. quotiẽs ad fi. C. de ꝑci. iper. off. ⁊ in. l. tã mãdatori. C. de nõ nu. pe. in. v. col. ⁊ quis dicat defensor ex necessitate. vide bal. in. l. ij. C. de pac.

e ¶ Cõpetat Adde glo. ⁊ bar. in. l. cuz his. §. fideiussor. ⁊ in. l. iterdũ. ⁊ ibi bal. de cõdi. indebi.

f ¶ Determinaui. ad hãc. q. vide bal. in. l. i. C. vbi in rẽ actio ⁊ post bal. ibi q̃ dixit bar. in. d. l. vẽditor. ꝑ bal. in. l. eptori. C. de euict. pe. de anch. i. c. significasti. de so. cõpe. An aũt clericus defẽdẽs actorẽ possit declinare forũ. gl. ponit. xj. q. i. clericũ. spe. in ti. de ꝑmo decreto. §. restat. ver. qd si dominus. ⁊ guil. õ cu. in. d. l. cũ clericus. C. de epi. ⁊ cle. Ad de qõ dicit bal. in. l. si q̃. s̃. de bis q sunt sui vel alie. iuris. ꝙ pater in casibus in qbus ex dicto filij põt dãnũ pati poterit ĩpune declinare forũ: sz filij̃ forte clericus hoc si posset: de q̃ per cũdẽ i. l. reos. C. de accu. ⁊ bar. i. l. pen. §. ad crimẽ. de publi. iud. i. vj. col. ⁊ ad bar to. hic vide guil. de cu. i auẽ. clericus. C. de epis. ⁊ cler. ⁊ glo. x. q. i. clericũ.

a ¶ Exceptio doli. Sz hoc nõ videk verũ p no. per bal. in. l. ij. C si aduer. sol.
b ¶ Si qs a pcur. op. q vide in. l. tuf iurãdũ q ex cõuẽtiõe. cũ duab⁹ seq. in glo. mag. ad fi. de iureiu.
c Ctor. a quali ter ꝓstituak. Vide aliqd per bar. in. l. si actor. C. d appel.
d ¶ Sequak decretũ. Et adde qd legik ⁊ no. ma xime p bal. l. oẽs. C. d epi. ⁊ cle. sed ad quẽ ptineat iuenire actorez seu curatorem an ad minorem an ad aduersariuz ⁊ an ad iudicem spectet illũ dare adulto ad lites nemine petẽte: ⁊ qñ tutor hz cuz pupillo lites vide de istis per bal. in. l. mut⁹. §. is q. §. de pcu. ⁊ actor a tutore ꝓstitutus dz pducere actoriã ⁊ tutelã simul ⁊ qñ: vtrum simul oppo. p pte. vid bal. j. de ne. ge. i. l. liberto. § qzqz. Itẽ an possit minor ad curatorẽ ⁊ actorẽ petẽdũ cogi p dbitores vel creditores. vide bal. i. l. ait ptor. §. i. ff. de mino. vbi dicit q fic. ⁊ an actor posset cõstitui ad futura. vide bar. in. l. cui eoz. §. sed si ita. ff. qd cuiusqz vni. nomi. ⁊ ibi bar. in. iij. col. intelligit pdicta q aut est dat⁹ ab vniuersitate: et põt qz itelligik actor. i. findic⁹: aut est dat⁹ a priuato ⁊ si poterit. si autẽ dak ad cãs simpliciter intelligitur ad

totũ itereſſe. ⁊ hoc vk velle tex. hic tñ plenius dicã in. d. §. cũ aũt. ⁊. §. marcellus. ¶ Scdo quero certũ est q secuta absolutoria a ꝓo debito remanet debitũ naturale. vtz ex tali debito possit opponi cõpẽsatio. fm gl. q̃ est hic vk casus q cõpẽsatio possit opponi in glo. sup ꝓbo excepti. hoc tenebat Dy. doc. oẽs nri tenẽt cõtra. p. d. l. quoenim. ⁊ qd ibi no. ad hãc. l. rñdẽt q hic est exceptio doli⁹ nõ cõpẽsatiõis. nã cõpẽsatio est debiti ⁊ crediti ꝓtributio. ⁊ sic oz q actor ⁊ reus iuicẽ sint debitores ⁊ creditores. hic aũt est vnũ debituz qd petik ⁊ de quo exceptio oppõik. ita tenẽt doc. C. de compẽsa. l. ex cã. ⁊ ibi plene vide Ly. ¶ Quero vtrũ dñs iste possit suscipe defẽsionez istius pcuratoris eo inuito. glo. q̃ est hic dicit q nõ. ¶ Sed ꝓtra hoc op. de. l. solutionẽ. §. de so. Rñ. ibi loquik qñ suscipiebat aio nouandi: ⁊ volẽte actore reo inuito. secus vt ibi dixi. ¶ Itẽ cõtra hoc op. glo. de. l. si pcurator. §. de pcur. glo. nõ soluit. dicas q ibi ambo ꝓcurrũt in iure iam q̃sito dño. hic loquimur in iure q̃rẽdo q pcuratore inuito nõ põt q̃ri dño. ita ĩtelligik dcũ Jo. ¶ Quero an isto casu cũ pcurator nõ patik dñz defendere possit agere cõditione indebiti vel sine causa ꝓtra dñm. rñdeo nõ: qa dãnũ illud sentit sua culpa ⁊ dãnum quod quis sua culpa ⁊c.

Si quis a procurato

re. ¶ No. tex. ibi: sed labeo ⁊c. ¶ Op. q pcurator ex pte rei nõ caueat d rato: sz ex pte actoris: vt. l. nõ solũ. §. qui alieno. §. de pcu. So. spãle in cã status: vt dixi. §. e. l. tutorẽ. ¶ Op. q⁹ in cautione de rato nõ cogak qs inserere certã sũmaz: vt. l. fi. §. de pto stipu. Sol. hic spãle: qa iterponik sup re inestimabili. ¶ Vltimo no. q ista stipulatio cõmittik eoipso q dñs ratum nõ hẽat. de quo dicam. j. e. l. quo enim. §. i.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter actor tutoris ꝓstituak: ibi. Venio. Et an cã reqrak in ꝓstõne actoris: ibi. Scdo. Et an actor iste debeat cauere de rato: ibi. Hoc pmisso. Et qñ pupillus ratum hẽbit: ibi. Quero. Qualiter aũt ꝓstituak actor ciuitatis: ibi. Vẽio. Et an cũ pupillus ꝓstituit pcuratorẽ cũ auctoritate curatoris possit tutor illuz solus reuocare: ibi. Sed iuxta. Et an psumak decretũ cũ findic⁹ vel actor ab vniuersitate ꝓstitutus est: ibi. Vlterius. Et an findicus debeat cauere de rato: ibi. Hoc pmisso. Et qd de magistratu ciuitatis: ibi. Venio ad tertiuz. Et an in curatore dato bonis cũ cõsensu creditoz requirak decretũ vide in fi.

a **Ctor.** ¶ In hac. l. iurisc̃sult⁹ facit mẽtionez de q̃ttuor psonis quaz prima tenek cauere de rato: tres nõ. ¶ Op. de. l. item eoz. §. actor. §. qd cuiusqz vniuer. So. si ꝓstet de mandato actoris vniuersitatis nõ cauet de rato: vt hic. sec⁹ si non ꝓstet: vt in ꝓtrario. ¶ Venio ad qõnes ⁊ primo circa actorẽ tutoris q̃ro q̃liter cõstituak ⁊. rñdeo dz ꝓstitui solẽniter ⁊ cũ decreto: vt insti. de cura. §. fi. ⁊ ita dicit hic glo. circa pn. sz infra in. e. glo. circa mediũ dicit q modus ꝓstituẽdi est q pcedat mandatũ tutoris ⁊ sequak decretũ⁹ iudicis. hoc est q tutoris mãdatũ iterueniat. ⁊ qd tutor ipse ꝓstituat actorẽ cũ decreto iudicis: vk pbari in tex. hic cuz dicit actor a tutore datus q̃si ipse tutor det. hoc vk pbari in. l. solent. §. de tutelis. vbi tutor dat pmittente iudice. In ꝓtrariũ vk q ipse iudex dz dare ad petitionem tutoris: vt. l. si actor. C. de ap. lz glo. ibi aliter sentiat: ⁊. d. §. fi. insti. de cur. ⁊ hoc sentit hic glo. parua sup ꝓbo

datus. duz dicit. i. dari petitus q̃si iudex det ad petitionẽ tutoris. Vitas est q vtraqz pctica ẽ bona. vel q tutor ipse ꝓstituat actorẽ ⁊ iudex interponat decretũ. vel q iudex ipse ꝓstituat ad petitionẽ tutoris: vt no. glo. in. l. neqz. C. de pcu. eo aũt absente nõ posset ꝓstitui: vt. C. q da. tu. pos. l. curatorẽ. ¶ Scdo q̃ro vtrũ reqrak cã in ꝓstõe actoris dico q sic⁶: vel cã necessitatis pp ifirmitatẽ vel abũtiã necessariã: vel cã voluntaria pbabilis tñ: vt pp honestatem: vt in muliere vel alia egregia psona: vt. l. decreto. §. de admi. tu. ⁊. d. §. fi. isti. de cu. ⁊ qd no. in pdicta. l. curatorẽ. C. qui da. tu. pos. ¶ Hoc pmisso q̃ro vtrũ talis actor debeat cauere de rato. glo. dicit hic q qñ cõstat de mãdato tutoris tñ: ⁊ ñ de iudicis decreto: tũc oio dz cauere. ita loquik hic dũ dicit tex. actor a tutore dat⁹: nec aliqd dicit de decreto. Si ꝓo de vtroqz ꝓstaret: tunc nõ caueret. ar. l. i. C. de pcu. ⁊. l. ne satisdatio. j. e. ti. Roff. in libellis suis in ti. de acti. ex sti. rẽ ra. ha. dicit q actor oimõ dz cauere ẽt si cõstet de decreto. ⁊ dicit q hoc tenuit qdã suus doctor q vocatus fuit Karolus. Pro hoc facit iste tex. q dicit oimõ. ⁊ rõnẽ dicit ipse iter actorẽ ⁊ alios q hic noiank: qa actor cõstituik a nõ dño: alij a dño. do. Ol. dicit idẽ q ẽt si ꝓstat de mãdato ⁊ de decreto dz cauere actor. rõ qa in ꝓstõe actoris reqrik cã vt dictũ est. vñ si cã eẽt surreptitia decretũ eẽt nullũ: vt. l. cũ ꝓo. §. subuẽtũ. §. d fideicõ. li. ⁊. l. i. §. hec ꝓba. j. ne vis fiat ei. vñ adhuc est dubiũ de mandato an sit validũ mãdatũ actoris: lz ꝓstet d decreto ⁊ de mãdato. inuit ergo q si de cã ꝓstaret legitime q tũc nõ caueret. ⁊ ista sua opi. plz mihi multũ. ¶ Quero d quo cauet iste actor tutoris. glo. dicit q dz cauere q minor ratũ hẽbit. ⁊ fm Rog. dz pmittere certã sũmã pecunie si minor restitutionẽ petat: vt. l. iij. §. i. §. e. ti. de hoc ꝓo dic vt dixi ibi. tñ de pmo dubitak ⁊ vk q nõ debeat cauere q pupillus ratũ hẽbit: sz q ratuz hẽbit tutor qui eũ ꝓstituit: vt. l. ij. §. i. de cu. bo. dã. p hoc facit qa nõ dicik ipe actor agere: imo tutor agit p actorẽ: vt. l. i. C. de acto. a tu. dã. videte dubito in hoc: tñ finaliter p mõ dicerẽ adueretẽdũ ad modũ ꝓstituẽdi. nã si qdẽ tutor ipe ꝓstituit cũ decreto iudicis: tũc teneak cauere rẽ ratã tutorẽ hiturũ: vt. d. l. ij. §. i. de cu. bo. dã. nisi forte eẽt dubiũ de tutela. nã tunc sicut ipse tutor tenek cauere: vt. l. vulgo. §. de admi. tu. ita actor ꝓstitut⁹ ab eo: qa tm durat offm actoris q̃ tũ durat offm tutoris: ⁊ eisdez modis regulak: vt no. in. d. l. neqz. si ꝓo actor eẽt ꝓstitut⁹ a iudice petẽte tutorẽ: tũc ipse gerit negocia pupilli: ⁊ p pupillo tutoris piculo. tũc puto q ista glo. pcederet q caueret rẽ ratã hiturũ pupillũ. hoc est vtile scire: qa qñ tutor vult releuare in instro actoris actorem ob onere satisdã. tũc si pmittit pupillũ ratũ hiturũ: qd faciet actor cũ debeat pmittere se ratũ hiturũ. tutius est tñ q pmittat se ⁊ pupillũ ratũ hiturũ: vt sic cõprehẽdank tã tutor q̃ pupillus. ¶ Quero qñ poterit pupill⁹ ratũ hre. rñdeo fact⁹ adult⁹: vt. l. si pupill⁹ in pn. d noua. Quero vtrũ bona istius actoris sint obligata pupillo p admistratiõe. Rñ. si qdẽ ẽ cõstitut⁹ a tutore: tũc ipse gerit ꝓtẽplatiõe tutoris ñ pupilli: vt. d. l. i. C. de acto. a tuto. dã. ⁊ ar. l. mãdasti. §. de ne. ge. iõ bõa tũc eẽnt tacite obligata sicut bõa tutoris: vt. C. de admi. tu. l. p offõ. p hoc facit. §. de pui. cre. l. dabim⁹. §. i. ⁊ quod ibi no. facit. C. de iudi. l. pperãdũ. §. pe. ⁊ hoc sufficit circa pmũ. ¶ Venio ad actorẽ ciuitatis. pmo q̃ro⁸ qualiter ꝓstituak. glo. dicit q in istis nõ re-

presentes.
e ¶ Dico q sic. Cõtrariũ dixit bar. in. l. neqz tutores. C. de pcur. ⁊ ibi dicẽ q cã non est necessaria.
f ¶ Sint obligata. an bõa actoris sint obligata pupillo vel administratori vide bal. i. l. pperãdũ. §. fi. C. d iudi:
g ¶ Primo q̃ro. Qualiter ꝓstituak actor ciuitatis. vid bal. per illũ tex. i. l. oẽs in fi. pn. C. d epi. ⁊ cle. ⁊ vide bal. i. l. neqz. C. de pcur. ad fi. ⁊ de h an reqratur decretũ. vid per bal. in. l. i. C. de ser. reipubli. manu. ⁊ dicẽ bal d⁹ i. l. si cautiões. in. iij. colũ. C. q accu. non pos. q vbi sit findicus alicuius collegij psonaz non requirik auctoritas indicis: qz est mãdatũ priuatũ nõ publicũ. sec⁹ in findico ciuitatis vel castri: qz ẽ publicus. adde bar. ⁊ Imo. in. l. i. §. fin aũt collegiũ per illũ tex. ad trebel. et Imo. i. c. petitio. in glo. de procur. ⁊ bal. refert in. d. l. nulli. in penul. colũ. Imo. i. c. fi. de procur. ⁊ bar. i. l. ij. C. de largitio. li. x.

a ¶ Rei ppte. Itē de rebus que seruando seruari nō possunt ſm bal. in dicta.l.nulli.⁊ Imo.in.l.i.in.§.finaūt collegiū ad trebel.

b ¶ Excōicatus. Utrū si supior est excōicatus possit decretū iterponere: ⁊ vtrū hēat vocē in numero decurionū. vide Inno.in.c.nulli.de electi. ⁊ in.d.c.psuluisti.de pcur.⁊ reassumpsit bal.in.l.item.§.si actor.s.quod cuiusq; vniuersi. ⁊ nobar.in.l.oēs populi. circa fi.i.q.pncipalis. d iusti.⁊ iure.

quirit solēnitas.q.d.decretū supioris nō exigit: vel si exigit psumit itercessisse: qd est notabile dictū. Videam⁹ pmū dū dicit q decretū ñ reqrit. ptrariū no.in.l.nulli.s.qd cuiusq; vniuer.no.p .l.i.C.de serui.reipu.ma.⁊ illud tz By. Guil.de cu.in.d.l.tz ptrariū.s.q ñ reqrit decretū supioris: ſz sufficiat ipm decretū decurionū. hoc ē ipa ordinatio ⁊ pstō decurionū: vt.l.itē eoꝝ.§.si decuriōes.⁊.§.actor.s.qd cuiusq; vniuer.no.⁊ ita loquit ti.de decre.ab or.fa.⁊.C.de decre. decu. Preterea dicit ipse ea q reqrunt ad pstōnē a cuius actus reqrunt ad distinctionē: vt in auc. de defen.ciui.§.ſz interim.⁊.l.si vt ppōis.C.de nup.⁊ de diuor.auc.ptra si liberi.sed ego video q in reuocatiōe actoris vniuersitatis sufficit solū decretū decurionū: vt.d.l.itē eorūz.ergo ⁊ in pstōne. Nō ob.l.i.C.de suis reipub.ma. qa ibi loquit in actu odioso.s.in alienatiōe rei ppe: in qua reqrit decretū supioris.ita dicit ipse.⁊ hoc puto verꝝ qd tz Inno.ex de pcur.c.vl.⁊ de iura. calū.c.cū cām.⁊ ē magni effect⁹.nā si supior eēt excōicat⁹: ñ posset pstitui actor seu sindicus ab vniuersitate. imo plus q si iterponeret decretū suū supior excōicat⁹: ſz nō fuerit necesse de iure: tm ñ vz pstō talis actoris ⁊ sindici: vt.d.c.vlti.de pcu.⁊ ibi p Inno. Predicta va qn pstituit sindicus seu actor ad ea q ptinent ad vniuersitatē tm. secus si ptinent pariter ad vniuersitatē ⁊ ad supiorē: vt no.in spe.de sindi.§.i.v.itē.qd ē pstitutus.facit ex de rescri.c.edoceri. Sz iux pdicta formo vnū dubiū.pone q ē pstitut⁹ sindic⁹ vel actor decreto supioris: vel pone in alia materia q pupillus pstituit pcuratorē auctate tutoris ſm formā.l.neqz.C.de pcur. an tutor solus⁹ poterit reuocare vel vniuersitas sola. Guil. de cu.ſm rōnē suā quā sup recitaui: vt tenere q nō possit reuocare.⁊ p hoc facit optie tex.in.l.si qs mācipiū.§.si pupill⁹.s.de insti.tm ibi idē Guil. dicit aliter videlz q solius tutoris reuocatio sufficiat p.l.si epistolā.s.de acq.here.ñ ob.§.si pupillus: qa ibi loquit in institore: cuius mādatuz non finit. hoc ēt tz Inno.ex de testi.c.ad hec.q erat olim exuagās posita hodie in.c.pitiuz.de testi.li.vj.vbi dt q abbas solus pōt reuocare sm dicū pstitutū ab eo vna cū capl'o. Nō qa ēt ipse solus hz exercitiū actiōis sicut ⁊ tutor: vt.d.l.si epistolā. Et iō i hoc aduerte: an ille qui reuocat hēret solū exercitiū: ⁊ tūc solus reuocare pōt.⁊ alias nō. Ulteri⁹ venio ad scōm. dt hic i gl. ēt si decretū reqrat q psumit decretuz⁹. dñs Ol. dicit ptrariū: qa ē solēnitas: vt.l.qcūqz.s.de publi.⁊ dixi in.l.sciēdū.s.de v.obl.⁊ p ista glo.vt casus ex de his q fi.a pla.c.ea noscit.vbi dt q illud qd facit plat⁹ psumit facere cū cōsensu capituli⁶: ſm glo.⁊ Inno. ibi.tm audiui q doc. moderni aliter hodie illud capitulū itelligūt: vt nō psumat qd plz magis. possum⁹ tm sustinere istaz gl. isto mō. vos scitis q vniuersitas ñ dz coadunari: nisi de mādato supioris: vt.l.ij.C.de ōcu. ⁊.l.si aliqs libert⁹.⁊ de leg.l.si qs in legatis.li.x. vii si appet vniuersitatē eē coadunatā.⁊ hoc de mādato supioris posset dici q psumat ōcretū. imo ipm coadunare ad hoc.⁊ hoc pmittere est ipm decretū.ar.d.l.solēt.s.de tutelis. Hoc pmisso qro an talis actor debeat cauere de rato vel sindic⁹.rñdeo aut pstat de mandato ⁊ nō tenet cauere.alias sec⁹: vt.d.l.itē eorū.§.si actor. an aūt in istro sindicat⁹ reqrant noia pstituētiū: dicā vobis.j.de albo scri.l.i. Venio ad tertiū .s.ad magratū seu magrm vniuersitatis.⁊ breuiter in eo dico idē p oia qd in actore ⁊ sindico ciuitatis: vt.l.ciuitas.⁊ qd ibi no.s.si cer.pe. Qualiter aūt possit eē vniuersitas vel ciuitas vel collegiū sine actore tāgā vobis.j.d col. illi.l.i. Venio ad qrtū.dt hic q curator dat⁹ bonis psensu creditoꝝ nō cauet. Quero vtrū in tali curatore reqrat decretū supioris.glo.hic in fi. dicit q nō. In ptrarium vt tex.in.l.ij.circa pn.s.de cu. bo.dā.p ista glo.facit.l.vl.s.de cu.bo.dā. Sed qñ curator dat bonis absentis: reqrit q det a iudice: vt.l.ij.s.de cu.bo.dā.⁊ ibi dixi.sed si datur bonis alicuius qui cessit bonis: tūc pōt dari a creditoribus: vt.d.l.fi.de cu.bo.dā.

c ¶ Tutor solus. Si pupillus constituit pcuratorem cū auctuto. An solus tutor possit pcura. reuocare. add qd no. bar.i .d.l.p epistolam.⁊ bar.i .d.l.neqz.ad de Inno. in .c. bone. in glo. tenere. de postu. plat. vbi pōit an pcur.cōstitutus a capitulo posset reuocari per singulos de quo etiā per bal. i.l.ij.in .xvij.q.C.d seruitu.

d ¶ Presumitur decretū vtruz decretū presumat itercessisse. adde tm q bal. in.d. .l.nō aliter. de adop. dicēno. q vbi decretū qd est necessarium ad cōfirmationē actus reperit iterpositū semp psumitur q cognitio et ordo iuris p cesserit. nisi ptiū probet in decreto fori ptentioli: vt no.in.l.i. C.de fide.instrum.⁊ iure haste fis.li.x. Et vid doc. in.d.c.cū dilectus.de cōsue.⁊ quod no.bar.in.l. .i.C.de edē. ⁊ dicit bal. i .l.preses.C. qūo ⁊ qñ iudex.q decretum psumit soleniter cū cause cognitione interpositū. Allegat ē no.⁊ an decretū psumat interpositū ex iustis causis. vide bal.in.l.fi.C.de pdijs mino.⁊ qd ibi dixi.⁊ adde bal.in.l.quecūqz.§. fi.de publi. ADDE que posui in.l.sciendum.j.de ver.obli.

e ¶ Cōsensu capituli. Fede.de tenis in psilio.ccviij.⁊ cōpostellan⁹ i.c.cū dilect⁹.de psue.tz illā glo.dic tm hoc cōpostel. pcedere si ptes referant .q.an psensus interuenerit.alias sec⁹. Inno.⁊ egidi⁹ qs videt seq Io.an. dicūt q aut fit ꝗdictio añ iuestituram ⁊ ñ psumit psensus.aut post ⁊ psumit: vt in.l.i.cū ibi no.C.de fi.instru.⁊ iure haste fis.li.x.nisi ptium pbet. idē dic qñ opponit ꝗ pcuratorē pstitutū ab abbate: qz añ finiaz ñ psumit psensus: sec⁹ post.do.anto.ibi ēt dic q si in istrumēto ptinet q iteruenit psensus: ⁊ tūc psumit.l.i.cū ibi no.C.de fi.instru.⁊ iure haste fi.⁊ videt tex.in.c.tertio loco.de pba.si vo in istrumēto nihil ptinet ⁊ nihil opponit: tūc psumit psensus ſm qd dic cōpost.si vo negat: tūc aut sumus in actib⁹ in qb⁹ sufficit tacit⁹ psensus ⁊ psumit: vt in.d.c.ea noscit.si vo requirit expssus psensus: ⁊ dic tūc q in actib⁹ in qb⁹ est dare quasi possessionē psumit p possessore si sit tāqz re⁹.ar.c.cū venissent.de insti.ſz si stat tāqz actor si psumit: nisi possessio sit antiqua. sac .c.illud. d p sup. In alijs aūt actib⁹ dicit q nō psumit psensus nisi forte factū sit antiquū iux no. per Inno. i .c.inotuit.d eo q surtiue or.susce. Cōtra tm istā distinctionem multuz facit tex.i.c.i.⁊.ij. de his q fi.a pla.vbi expsse subscriptō reqrit. Itez tex. i.c.i. de re.cc.si alie. i.vj. vbi tractat⁹ nō psumit ſm qd dicunt doc. antiq ibi si mō pdicant illi d capitulo dbito tpe vt in.c.ij.e. ti. Si vo s dicat ab exneo: tūc sec⁹ ſz abb.i.d.c. ea noscit.aliter dixit. iō ad hoc.vide oino abb.siculū in.d.c. ea noscit. ⁊ ad materiaz vide qd no. bar.in auc.si qs i aliq.C. de edē.⁊ vide ludo.i dicta.l.sciēdū. de ver.obli. in.tiij. charta.

f ¶ Nonenz .§. rem ratā haberi.probatio. Quid si litem incepisti absqz mādato: deinde lite pendente vedi tibi mandatū an videar ratū habere ante gesta.tex.est cum glo. q sic in.l.iuli. .ff.qui satisda. co. ⁊ ibi vid ADDE quid si mādato reuocato patiar procurator ē agere: an videar de nouo ipsum cōstituisse. vide ro.consilio.lxxvj.

g ¶ Tu dic sic. Quando cōmittatur stipulatio rem ratam haberi. vide glosam singularem.⁊ ibi Bartolus in.l.id quod pauperibus.C.de episcopis ⁊ clericis.

h ¶ Est approbare. Istis adde que dixi post bar.in.l.i.j.de procura.ſm Innocen.⁊ nota etiam bal.in.l.si tutor.C.in quibus causis in integruz resti.nō est necess.istis adde.l.ne in arbitris.C.de arbi.⁊ quod ibi notat bal.post bar.ista limita no.per.l.si filius.⁊ ibi bal.in fi.C.de here.⁊ ista sequitur do.abbas in.c.nōne.de presump.ad fi. istis adde no.per Joā. an.in.c.i.ad fi.de despon.impu.libro.vj.

Aterdum.

¶ Dicit hic q ex iudiciū pstatur ex quētiōe.q.d.in iudicio ex necessitate hoc vult dicere q ex iudiciū ex pte eius cui caueat ⁊ cauētis dt ex quētione: qa q̄tū cunqz caueat de rato ñ tenet vēdere vel ptrahere.ſz i iudicio ē qdā necessitas causatiua ex pte cauētis: qa non audit nisi caueat. Itē ex pte eius cui cauetur: quia habet necesse se defendere vel pati.

Ex.l.sequenti.

¶ Si gerit actus me absente ⁊ ego cognoui ⁊ taceo an videar approbare.

Ao enim.

Rē hēri.

Quero qūo fiat ista pbatio dicit Rug.nō iprobare ratihabitiōi par ē. Cōtra istā glo.vt tex.in.l.pcurator.ad exhibēdū in fi.s.e.ti.vbi ñ approbare ē iprobare.ad idē.j.pri.§.tu dic sic⁸.qñqz gerit aliqs act⁹ me pnte.⁊ in hoc vtrū pns videat cōsentire vel dissentire ñ ē nra materia: ſz de ea habes p glo.in.l.fili⁹.§.iuit⁹.s.de pcu.⁊.l.gai⁹.s. de pig.ac.⁊ p By.i.c.is q tacet.de reg.iu.li.vj. ⁊ p Ly.C.de pcu.l.iuit⁹.⁊ ego pleni⁹ in.l.q dotis.s.so.ma. Qñqz gerit aliqs actus me abnte. tūc si ego cognoui ⁊ taceo an videar approbare vel iprobare ē nra materia in q dic. aut gerit aliqs actus ptinens ad acqsitionē ⁊ ad mei cōmodū.⁊ tūc ñ iprobare ē approbare⁶: vt.l.si absen

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Est iprobare. Et qd si qs pducit scripturā q̄ dicit me obligatuz ego nihil ꝗ̄ ipsam oppono: an videar approbare. Ja. de are. dicebat ꝙ sic: vt refert bal. in. l. fi. C. si cer. pe. ſz bal. ibi videt tenere ꝗ̄riū. ⁊ vide bal. in. l. si ex cautione in. iiij. q. quod no. bene. C. de non nume. pecu.

b ¶ Est approbare. Cautela tñ est i hoc casu mathei. de mathe. in. xxj. no. ꝙ littere pre sentent cōtestib⁹ q sciāt tenorē litterax ⁊ testes ibi stēt dōec ille apparuerit nihil tñ allegat.

c Jqs s vni. duob⁹ reis. Qualiter in iure itelligā tur duo rei. adde glo. et ibi bar. i. d. l. si duo. in pn. si qs cautio. ⁊ h̄ est si gnād⁹ casus ⁊ notād⁹ ſm ag. ⁊ adde q̄ no. ag. in. l. si expressim. s̄. de appel.

d Mpli⁹ a nō peti verbū peti. No. ad. q. positam per bal. in. l. i. in pn. C. de li. ꝛ. ⁊ ibi de v̄ bo postula/re. vide bar. in. l. eū. ⁊. l. i siue libertus. ff. d iurepa. bal. i auc. habita. ad fi. re probat opi. bar. ⁊ dic̄ ꝙ aut v̄bux petere pfertur respectu obligationis: ⁊ tūc hz locuz lex si decez. aut respectu iudicij: ⁊ tūc hz locuz ista lex. ⁊ dic̄ bal dus no. in. l. ab eo. C. q̄/mō ⁊ qñ iudex. i. ij. col. ꝙ qñ v̄bum petere appenit in preparatorijs vel amonitorijs nō reqritur li. ꝛ. ⁊ iō si pmittis mihi vbicunq; fuerit petitū ñ reqrit li. ꝛt. de verbo postulare per bal. in. l. fi. in. §. illud. in pn. de tē. ap. ⁊ bal. dic̄ ēt in. l. fi. in vl. col. C. d bo. auc. iu. poss. ꝙ qñ v̄bum petere ordinat ad interlocutoriā itelligit p libellū. vbi v̄o ad diffinitiuā reqrit li. ꝛt. Adde bar. in. l. ticia. de ꝛdi. ⁊ demō. ⁊ dicit Saly. in. l. si q s maior. de trāsac. rñdēs solutiōi bar. ꝙ v̄bū petere semp videt referri ad creditorē. ideo dic̄ ꝙ si v̄bū petere negatiue pfert hz locū. d. l. si decē. cū distinctione. de qua ibi per cū: ⁊ dicit instanter petere ille qui cū aliqua importunitate petit ſm bal. in. l. eos. §. apostolos. C. de appella. in ver. ex hoc ⁊c.

tis. C. si cer. pe. ibi p gl. ⁊ p doc. ⁊ hoc casu pōt vex dicere. Ru. qñq; gerit actus q pōt respicer meū p̄iudiciū vel respicit: ⁊ tūc qñq; superuenit simplex scia ⁊ eo casu nō approbare ē iprobar⁹ vt. l. pcura. in fi. s̄. e. ti. ⁊ j. pri. §. qñq; supuenit scia cū aliquo actu: vt cū pūtatōe lrax vel istri ⁊ dñs recipit: ⁊ tūc nō iprobare ē approbare⁵: vt l. si filius. s̄. ad mace. facit ex̄ de pcu. c. i. ⁊ j. fur. aduersus nau. cau. sta. l. i. §. fi. Predcā fallūt in. l. fi. s̄. q ⁊ a qbus. ⁊. l. in spōsalibus. s̄. de spon. ¶ Quero vtrū qs possit hre ratuz absente pte. Ru. sic: vt no. in. l. pōpo. scribit. s̄. de nego. ges.

Julianus. ¶ Op. de. l. dispēsatorez in fi. s̄. de so. So. ibi quo ad actionē nō pōt hēri ratū qō semel reprobaui h̄ quo ad exceptōez sic: qō plene dic: ut ibi dixi.

s **J cōmissa.** ¶ Op. imo vr ꝙ itereē ñ hēat rō lucri: ut. l. si sterilis. §. fi p uēditorez. s̄. de ac. ēp. So. ibi petit intereē pp nō fcñ. hic pp malefactū. male enim fecit agere tāq̄ pcurator cū nō esset. ita no. ſm Guil. de cu. ibi.

s **J quis vni.** ¶ Hic hēs ꝙ eqpat stipulatio rē ra. ha. ⁊ āplius nō peti quo ad ea que hic dicunt. quo ad aliā tñ differūt: ut uidebitis. j. l. pri. ¶ Scōo hēs hic q̄liter accipit q̄si per totum corpus iuris: ubi dicitur de duobus reis⁶: si sūt socij. nā intelligitur in hoc tex. ꝙ sufficit si sūt socij eiusdē obligatōis: ⁊ ꝙ oē cōmodū ⁊ icōmodū qō ꝓtigit ex obligatiōe sit cōe: ut h̄.

Ex. l. sequenti.

¶ Qñ cōmittat stipulatio cū qs pmittit nō cōtrauenire: vel nō petere: ibi. Et iō. Et an cū marit⁹ multa legat vxori si nō repetierit dotez: an si recipiat dotem a spōte solutib⁹ amittat legata: ibi. Quero p declaratiōe. Et an q pmisit soluere cū iuramēto si cōpēsat totuz liberet a piurio: ibi. Juxta. Et an excōmunicatus possit cōpensationem obijcere vide in fi.

a **Plus non peti.**

¶ Ista ē valde solēnis. l. ⁊ ē multuz singularis. no. tex. ibi hoc enī nō petit ⁊c. Et breuiter. h. d. Petitio cū ꝓtestatiōe solutiōis receptio: ⁊ ꝓpēsatio stipulatiōez āpli⁹ nō peti cōmittere faciūt. sec⁹ si neutruz eox iteruenit. h. d. ¶ Op. ꝙ sine ꝓtestatiōe ⁊ solutiōe hec stipulatio cōmittat: vt. s̄. e. l. pcurator in fi. ⁊. l. quo enī. §. i. ⁊. §. fi. s̄. e. ti. So. aliud in stipulatiōe rē ra. ha. q̄ citi⁹ cōmittit: vt in ꝓtrarijs. aliud in hac stipulatiōe q̄ ꝓmittit tardi⁹. Nec ob. s̄. l. pri. vbi eqpant iste stipulatōes: qa quo ad aliud ibi loqt. ¶ Op. ꝙ v̄bū peti v̄ificet p simplicē petitiōez factā ex̄ iudiciū vt. l. si decē cū petiero. s̄. de v̄. ob. So. dicit glo. aliud ibi ⁊ aliud hic. Ex hoc nō hēres itellectuz q̄re dico sic. qñq; verbū peti⁹. refert ad eū cui ex petitiōe dz acqri: ⁊ tūc v̄ificat ex simplici petitione ex̄ iudiciū: vt in. l. ꝓtraria. qñq; refert ad euz qui ex petitiōe dz obligari. ⁊ tūc regrit li. ꝛ. ⁊ alit. C. de euic. Et est glo. in. l. i. §. si v̄o. per illum tex. s̄. de libe. exhiben.

e ¶ Mitiⁿ agit. An mitiⁿ agat cū. l. q̄z cū hoie. Adde q̄ no. bar. in. l. si isulam. de v̄. ob. in fi. i. ptis. ⁊ qd opi. bar. sit va pbat in. l. si qs maior. C. de trāsac. ibi vel iterpellādo iudicē. iūcta. l. q maior. s̄. de bo. lib. ⁊ no. bar. i. d. l. si qs maior. ꝗ aūt bar. videt tex. i. d. l. si quis. ſz ray. i. d. l. in fuitute: videt dicere qō ē spāle odio deierātis: vel ibi nō dixit petere ⁊c. hoc plz: lz bal. ⁊ Sali. i. d. l. si qs maior teneant illā solutionē. s. ꝙ lex si qs maior. loqt qñ promisit ñ ꝗuenire. pe. i. d. l. si quis maior. dicit ꝙ ibi spāle est rōne piurij: vt ibi dicit Ly. ⁊ h̄ addo. ātō. i. c. si diligenti. de so. cōpe. vid̄ que in materia no. bar. i. l. i criali. C. de iurisd. omi. iu. ⁊ illud qō dicit ꝙ mitius agat ⁊c. limita vt p Sal. i. l. i. in. iij. q. C. de insa.

f ¶ Respicit ānullatiōez. Hoc dcñ pt pcedere respectu iudicis supioris ibibētis: qa duri⁹ agitur alienatōe rei quo ad nullitatē act⁹ cuz. l. q̄z cuz bomie iux no. in. c. raynald⁹. de testa. ⁊ i. l. filiuss. §. diui. d le. i. Sz respectu mādati pncipis. ita ānullat illud sic̄ lex: vt no. Jnno. i. c. fi. de accusa. ⁊ idē no. i. d. c raynald⁹. et Jo. an. in. c. cōstitut⁹. de ꝓcess. pbē. p quo. c. ut nostrū. de ap. ⁊ c. si soli. ⁊. c. si capitulo d ꝓcess. pbē. li. vj. ⁊ gl. i. c. eo tēpore. d elec. li. vj. et ita p pdictaz abb. limitādo bar. h i. c. dilectus. de preben.

g ¶ Mō mouere. Qñ qs pmittit controuersiā nō mouere. adde. l. luci⁹. §. tres heredes ad trebel. ⁊ ibi bar. ⁊ in. l. i. C. si aduer. vendit. ⁊ quid importet. vide bar. in. l. cum postea. C. de pac. ⁊ adde. l. i. ⁊ quod ibi bal. C. de testi. ⁊ in. l. i. in princ. C. de prescriplon. temp. ⁊ do. anto. in. c. si diligenti. de foro cōpeten. ⁊ per bal. in. l. causas. de transacti. ⁊ vide in seq. apostilla. ⁊ plene per Saly. in. l. qui fidem. C. de transactio. ⁊ bar. in dicta. l. i.

a ¶ Qōnē nō mouere. Adde bar. in. l. i. C. de ꝓscrip. lō. tē. ⁊ ibi ēt de ꝗrimonia. plene vide no. p Sal. in. d. l. si qs maior. ⁊ ibi de eo q ꝓmisit se nō moturū qōnē vel ibꝛigaturū. vide bal. in. l. nō solū. §. si status. s̄. de ꝓcu. ⁊ no. q ꝓmittēs qōnē vel ꝯtrouersiā nō mouere semp poterit petere oia que veniunt ex natura ꝯctus: vt in. l. ꝗro. §. inter locatorē. s̄. loca. Adde bal. in. l. i. in vl. col. C. de vsufru. ⁊ qd si ꝓmisit nō turbare. dic q ꝯuenit ēt ꝯtra resistendo: vt no. in l. extat. s̄. qō me. ca. ⁊ no. bal. in. l. i. C de testi. qd aūt si ꝓmisit firmū vel ratū hēre. vid sing. bar. in d. l. id quod paupib⁹. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ qd si ꝓmisit molestiaꝫ nō inferre. vide bal. i. l. i. C. de nundi. ⁊ in. l. i. i vj. col. C. de his que peno. ⁊ i. l. i. C. de vsuris. ⁊ Pau. d ca. in proposito hui⁹ qōnis i ꝓsi. clxxx. et Imol. i. l. lucius. §. tres heredes. ff. ad trebel. et qd si ꝓmitto nō agere. vi de bal. in. l. si qs maior. ff. de transac. ⁊ do. an. in. c. si diligenti. de foꝯpe. quem oino videas Ly. ⁊ frāciscus. in. d. l. si qs maior. ⁊ que ibi scripsi remissiue Quid aūt si ꝓmisi defendere de iure ⁊ de facto. vide bal. in. l. stipulatio ista in pn. de vb. obli. Et adde q si qs ꝓmittit non ꝯuenire cōmittit stipulatio ēt si excipiat: vt est glo. i termino. in. l. qui bona. §. cū iter ⁊ ibi no. de dā. infec. barto. in. l. si vn⁹. §. pact⁹ in. v. col. s̄. de pac. in. c. constitutus. de rescrip.

ꝓmittit nō petere. qō dic vt hac. l. aut vbuꝫ peti referr ad creditorē aut debitorē. aut hoc venit ī obligatiōe legali aut in ꝯuētiōali: vt suꝑ dixi. fallit in casu. l. i. C. de plus peti. qa ibi ꝑꝑ duplex ō lictū. qñqꝫ qs ꝓmittit qōnē nō mouere⁹: ⁊ istud est dubiū. nā glo. in. l. ij. ⁊ iij. C. fini. reg. vī itelligere. q. ꝑ li. ꝯ. alibi in. l. q fidē. s̄. de trāsac. vī itelligere quocūqꝫ mō moueat ꝯtrouersia ēt añ lite. ꝯte. dubito. finaliter possum⁹ dicere q qū vbuꝫ qōnis ꝓferr a lege: tūc ītelligat ꝑ li. ꝯ. vt. d. l. iij. C. si. reg. si ꝓferr ab hoie⁶: tūc ītelligit ēt añ lite. ꝯte. vt no. in. d. l. q fidē. ⁊ l. luci⁹. §. tres hēdes. ad trebel. lꝫ qñqꝫ hoc vbū qō in iure aliter assumat. ponit enim qō. i. dubitabilis ꝓpositio: vt. l. qōnē. C. de fideicō. ⁊ l. vlti. C. de pac. cū si. qñqꝫ ponit ꝑ tortura: vt in ti. de qōnib⁹. C. ⁊ ff. qñqꝫ qs ꝓmittit cām vel litē nō mouere: tūc q̄liter intelligat. dic vt. C. de trāsac. l. cās. ⁊ l. i. in prin. de testi. qñqꝫ qs ꝓmittit in ius nō vocare: tūc ꝓmittit ꝑ solam citationē: vt. l. q̄uis. s̄. de in ius voc. qñqꝫ ꝓmittit hēre licere: tūc ēt cōmittit ꝑ solā cōtrouersie motionē⁶: vt. l. stipulatio ista. §. i. s̄. de ver. ob. ⁊ hic no. in fi. glo. Vñ intelligas q nota rij nō sine cā apponūt in instrīs ⁊ ꝓmisit nō mouere qōnē litē ⁊ cōtrouersiā ⁊c. ¶ Venio ad ꝟ. si vo soluta ⁊c. dī hic q ꝑ solutionē factā ex iudiciū cōmittit hec stipulatio. ꝯtra ꝑ actū factuꝫ voleti nō ēcidit qs in penaꝫ: vt. l. q̄uis in fi. s̄. de in ius voc. ⁊ de regu. iur. c. sciēti. li. vj. vñ ꝑ solutionē factā voleti recipe a volente vī nō cōmitti pena. Preterea tutus exceptione ꝑ emptoria ⁊ fauorabili soluēs scienter vī donare: vt. l. i. s̄. de ꝯdi. inde. l. q exceptionē. e. ti. ⁊ l. si qs delegauerit. s̄. de noua. vñ iste cui erat facta ꝓmissio āpli⁹ nō peti erat tutus exceptiōe. merito soluēs scienter vī donare nec ad penā pōt agere: ſz hic dicit ꝯtrariū. ergo male. So. ad vtrūqꝫ dico q hic dꝫ ītelligi in eo q soluebat ignoranter: qō appet ex ꝯtinuatiōe p̄cedētis. l. ad cuius declarationē facta est hec. l. nā ibi fuit factū pactū āpli⁹ nō peti vni ex duob⁹ reis: ⁊ ab alio petit. ita hic ītelligo q ab alio ignorāte soluebat. sec⁹ si a sciente ꝑ rationes p̄dictas. ¶ Quero ꝑ declaratiōe⁶ marit⁹ legauit vxori multa si dotē nō repetierit: mō ipa recepit dotē ab hēde spōte soluēte ⁊ sciēte: vtrū ista vxor videat dotez recepisse ⁊ repetisse: ⁊ sic ipsa videat defecta ꝯditio. vī q sic per hūc tex. In ꝯtrariū facit qō mō dixi: qa solutū est a sciente sed nō ob. qa qō suꝑ dixi hꝫ locuꝫ in eo cui est factū pactū āpli⁹ non peti ex quo ipsi reo acqrit exceptio. ſz hic nō peti venit in ꝯditione: ex quo soluenti nulla exceptio q̄rebat: ſz adhuc soluere tenebat: īmo est qd iputet mulieri cui debuit denūciare se patū liberare hēdē acceptilatione vel cauere de nō petēdo: vt. l. mulier in pn. s̄. de cōdi. insti. ⁊ l. mutiane. s̄. de condi. ⁊ de. ¶ Venio ad ꝟ. nā ⁊ si qs. hic hēs q ille q cōpēsat vī solue re. Itē ille q cōpēsat vī petere. ¶ Iux ꝓmuꝫ q̄ro ⁊ vide q̄ no. bar. i. l. iuit⁹. j. de re. iur. Ang. ꝟ dic q opi. bar. est vā si vxor nō ꝑdixit se patā accepto ferre heredi: ſz si ꝑdixit ⁊ nihilomin⁹ heres soluit vā ē opi. bal. ⁊ vide bar. i aliqb⁹ lec. i repeti. quē. hoc locuꝫ. C. si secūnup. mulier. vbi q̄rit qd si i termio hui⁹. q. mulier alteri cessit actōeꝫ de dote: an vicat exegisse ⁊ icidat ī penā: ⁊ ꝯcludit q si: vt i. l. debitor. ⁊ i. l. vbū exacte. de ver. sig.

aliqs ꝓmisit tibi soluere certā q̄titatē: ⁊ hoc iurauit: nūc cōpēsat totū: nūqd ꝑ hoc liberat a ꝑiurio⁶ ⁊ Breuiter vī dicere q nō. ex de iureiurā. c. ad nrām: qa iuramētū dꝫ ipleri in forma specifica. Ego puto ꝯtrarium. nā ꝯditio dꝫ impleri in forma specifica sicut iuramētum: vt. l. q hēdi. in pn. ⁊ l. meuius. s̄. de ꝯdi. ⁊ demon. sed ego video q iussus dare seu soluere iplet ꝯditionē cōpēsando: vt. l. si peculium. §. i. s̄. de sta. lib. ergo ⁊c. Preterea si ego impedior iusta de cā facere qō ꝓmisi nō suꝫ ꝑiurus: vt. l. vl. s̄. q satisda. cog. ſz si ego nō soluo tibi qñ tu debes mihi tātū dez ego ipedior a te: qa ideo tibi nō soluo: qa tu nō soluis mihi: vñ q̄si facto tuo ipeditus nō debeo esse ꝑiurus. hāc rōnē facit tex. in. l. iij. circa prin. ver. vñ q̄rit. s̄. de sta. lib. ¶ Circa secundū q̄ro⁶ excōicatus nō pōt petere: sed pōt excipe: vtrum possit cōpēsationē obiicere. hic vī tex. q nō: qa qui cōpēsat petit. pro hoc facit. l. qm̄ alexandrū. C. de adul. hoctꝫ Ol. ⁊ Jaco. de are. ⁊ Jnno. ⁊ Ber. ex de excep. c. cū inter. possumus ēt dicere per hāc. l. q ille q opponit cōpensationē debiti soluti incidat in penā statuti loquētis de eo qui petit debitum solutum: vt hac lege probatur.

J indebitum.

¶ Quero qñ ꝓmisit ꝑcurator rē ratā dñm hīturuꝫ ad qd possit agi ꝯtra eū. Rñ. si qdē trāsiuit tm̄ tp̄s quo dñs potuit hēre ratū pōt agi ad interesse: vt. l. ꝑcurator in fi. e. ti. ⁊ l. quo enim. §. iul. ⁊ l. si cōmissa. ⁊ hoc si est certū. si vo est dubiū: tunc pōt agi ꝯtra ꝑcuratorē q dñs ratū hēat: ⁊ tūc li. ꝯt. suꝑ hac stipulatiōe ad interesse: ⁊ poterit agi contra ipsum ꝑcuratorē ad interesse. ⁊ hoc nō pōt intelligi hic: vt dinoscat qd sit faciendū nō q hec sit ꝯclusio libelli: ſz venit ꝯsecutiue. nā si dñs añ li. ꝯte. ratū hēat ipse ꝯueniet. alias si nō hēbit ratū certū est cōmissam esse stipulationē ꝯtra procuratorem. eodē modo potest intelligi. s̄. de ac. emp. l. iul. §. si quis colludēte. vbi tex. videt ponere similem modum petendi.

Ex. §. sequenti.

¶ Si dñs rē quā ꝑcurator alienauit ipse ignorans vendidit: an dñs possit venditionem ꝑcuratoris ratam habere.

Si procurator.

¶ Bon⁹. §. est. Factum eius q cām hꝫ a me censetur factū meū. h. d. iste. §. ¶ No. qō dixi in sūmario. ¶ Quero quid si dñs ignorās vēdidit ⁊ post factū alienationē a procuratore sciuit ⁊ hꝫ ratuꝫ: an ista ratihabitio sufficiat. gl. dicit vī q nō. naꝫ nō dꝫ nocere ei cui prius vendidit. In ꝯtrariū vī q sic: cū ratihabitio retrotrahat ⁊ nō allegat aliqd. no. istaꝫ glo. multū quia ista qō est quotidiana. ⁊ q ratihabitio retrotrahat nō obstāte actu medio. s. venditionis vī ꝓbari in. l. si qs offerēti. §. fi. s̄. de so. ⁊ l. cū mihi. x. §. i. ⁊ ij. e. ti. ⁊ ibi ꝑ Ja. de are. trāgit ⁊ vide de ca. fi plꝫ opi. ang. ſz dic esse distinguēdum aut precessit petitio vxoris ēt ex iudicialis ⁊ tē si hēdes spōte soluunt vxor perdit legatū ꝑ istū tex. ita ītellectū. aut si p̄cessit petitio vxoris: ſz oblatio heredū ⁊ tūc secure poterit repetere ēt si nō fuerit ꝓtestata ⁊ ēt si nō obtulit se heredes liberaturaꝫ si pdit legatū. ⁊ ita dic ꝯsuluisse florētie de q eius cōsilio. ccxlviij.

b ¶ Ab hoie. Vide de his verbis ⁊ q̄ꝫpluribus similibus per Ly. bal. ⁊ Saly. in. l. si qs maior. C. de trāsac. ⁊ ibi q̄ꝫplurimas remissiones dedi.

c ¶ Motionē. Quid si ꝓmitto non agere. vide glo. in. l. si postea. ff. de pecul. ⁊ in. c. si diligēti. de foꝯpe. bal. ⁊ saly. in. d. l. si qs maior. C. de transac. ⁊ bar. in. l. nam ⁊ postea in prin. ff. de iureiur. ⁊ bar. in discursu. in. l. si prius. in. viij. op. i. partis. s̄. de ope. no. nun. vbi videt tenere q idem fit in pacto nudo de non agendo: quod est in pacto de non petendo.

d ¶ Quero ꝑ declaratōe. Bal. hāc. q. mouet in. l. i. C. de le. ⁊ in. l. i. C. de his q̄ pe. no. in. x. col. in. q. icip. pone testatorē. ⁊ in. q. icip. qd tñ si heres ꝓmittit nō petere. qō dic vt hac. l. aut vbuꝫ peti referr ad creditorē aut debitorē. aut hoc venit ī obligatiōe legali aut in ꝯuētiōali: vt suꝑ dixi. fallit in casu. l. i. C. de plus peti. qa ibi ꝑꝑ duplex ō lictū. qñqꝫ qs ꝓmittit qōnē nō mouere⁶: ⁊ istud est dubiū. nā glo. in. l. ij. ⁊ iij. C. fini. reg. vī itelligere. q. ꝑ li. ꝯ. alibi in. l. q fidē. s̄. de trāsac. vī itelligere quocūqꝫ mō moueat ꝯtrouersia ēt añ lite. ꝯte. dubito. finaliter possum⁹ dicere q qū vbuꝫ qōnis ꝓferr a lege: tūc ītelligat ꝑ li. ꝯ. vt. d. l. iij. C. si. reg. si ꝓferr ab hoie⁶: tūc ītelligit ēt añ lite. ꝯte. vt no. in. d. l. q fidē. ⁊ l. luci⁹. §. tres hēdes. ad trebel. lꝫ qñqꝫ hoc vbū qō in iure aliter assumat. ponit enim qō. i. dubitabilis ꝓpositio: vt. l. qōnē. C. de fideicō. ⁊ l. vlti. C. de pac. cū si. qñqꝫ ponit ꝑ tortura: vt in ti. de qōnib⁹. C. ⁊ ff. qñqꝫ qs ꝓmittit cām vel litē nō mouere: tūc q̄liter intelligat. dic vt. C. de trāsac. l. cās. ⁊ l. i. in prin. de testi. qñqꝫ qs ꝓmittit in ius nō vocare: tūc ꝓmittit ꝑ solam citationē: vt. l. q̄uis. s̄. de in ius voc. qñqꝫ ꝓmittit hēre licere: tūc ēt cōmittit ꝑ solā cōtrouersie motionē⁶: vt. l. stipulatio ista. §. i. s̄. de ver. ob. ⁊ hic no. in fi. glo. Vñ intelligas q notarij nō sine cā apponūt in instrīs ⁊ ꝓmisit nō mouere qōnē litē ⁊ cōtrouersiā ⁊c. ¶ Venio ad ꝟ. si vo soluta ⁊c. dī hic q ꝑ solutionē factā ex iudiciū cōmittit hec stipulatio. ꝯtra ꝑ actū factuꝫ voleti nō ēcidit qs in penaꝫ: vt. l. q̄uis in fi. s̄. de in ius voc. ⁊ de regu. iur. c. sciēti. li. vj. vñ ꝑ solutionē factā voleti recipe a volente vī nō cōmitti pena. Preterea tutus exceptione ꝑ emptoria ⁊ fauorabili soluēs scienter vī donare: vt. l. i. s̄. de ꝯdi. inde. l. q exceptionē. e. ti. ⁊ l. si qs delegauerit. s̄. de noua. vñ iste cui erat facta ꝓmissio āpli⁹ nō peti erat tutus exceptiōe. merito soluēs scienter vī donare nec ad penā pōt agere: ſz hic dicit ꝯtrariū. ergo male. So. ad vtrūqꝫ dico q hic dꝫ ītelligi in eo q soluebat ignoranter: qō appet ex ꝯtinuatiōe p̄cedētis. l. ad cuius declarationē facta est hec. l. nā ibi fuit factū pactū āpli⁹ nō peti vni ex duob⁹ reis: ⁊ ab alio petit. ita hic ītelligo q ab alio ignorāte soluebat. sec⁹ si a sciente ꝑ rationes p̄dictas. ¶ Quero ꝑ declaratiōe⁶ marit⁹ legauit vxori multa si dotē nō repetierit: mō ipa recepit dotē ab hēde spōte soluēte ⁊ sciēte: vtrū ista vxor videat dotez recepisse ⁊ repetisse: ⁊ sic ipsa videat defecta ꝯditio. vī q sic per hūc tex. In ꝯtrariū facit qō mō dixi: qa solutū est a sciente sed nō ob. qa qō suꝑ dixi hꝫ locuꝫ in eo cui est factū pactū āpli⁹ non peti ex quo ipsi reo acqrit exceptio. ſz hic nō peti venit in ꝯditione: ex quo soluenti nulla exceptio q̄rebat: ſz adhuc soluere tenebat: īmo est qd iputet mulieri cui debuit denūciare se patū liberare hēdē acceptilatione vel cauere de nō petēdo: vt. l. mulier in pn. s̄. de cōdi. insti. ⁊ l. mutiane. s̄. de condi. ⁊ de. ¶ Venio ad ꝟ. nā ⁊ si qs. hic hēs q ille q cōpēsat vī solue re. Itē ille q cōpēsat vī petere. ¶ Iux ꝓmuꝫ q̄ro ⁊ vide q̄ no. bar. i. l. iuit⁹. j. de re. iur. Ang. ꝟ dic q opi. bar. est vā si vxor nō ꝑdixit se patā accepto ferre heredi: ſz si ꝑdixit ⁊ nihilomin⁹ heres soluit vā ē opi. bal. ⁊ vide bar. i aliqb⁹ lec. i repeti. quē. hoc locuꝫ. C. si secūnup. mulier. vbi q̄rit qd si i termio hui⁹. q. mulier alteri cessit actōeꝫ de dote: an vicat exegisse ⁊ icidat ī penā: ⁊ ꝯcludit q si: vt i. l. debitor. ⁊ i. l. vbū exacte. de ver. sig. ADDE q pau. de ca. fi plꝫ opi. ang. ſz dic esse distinguēdum aut precessit petitio vxoris ēt ex iudicialis ⁊ tē si hēdes spōte soluunt vxor perdit legatū ꝑ istū tex. ita ītellectū. aut si p̄cessit petitio vxoris: ſz oblatio heredū ⁊ tūc secure poterit repetere ēt si nō fuerit ꝓtestata ⁊ ēt si nō obtulit se heredes liberaturaꝫ si pdit legatū. ⁊ ita dic ꝯsuluisse florētie de q eius cōsilio. ccxlviij.

e ¶ Liberat a periurio. Utrū iurās soluere si cōpēsat liberet a piurio. ad de qō h ēt al legat tex. in. c. ex pte. el. ij. d cle. si re fi. vbi ficte residēs si dicit piur⁹. ad de Imol. p⁹ bar. in. l. iul. la. i. de ꝯdi. ⁊ de. ꝑ h fac qꝫ vtute iuramēti agit: ⁊ si ob. exceptio dolo facis. c. ōbito res. ⁊ ibi doc. to. de iureiur. no. bal. i auē. ei q i fi. in pe. col. C. de bo. auc. iu. poſ. ſz certe ꝯ bar. videt tex. i. c. ad nostrā. ⁊ ibi doc. el. ij. de iureiu. ꝑ q fac qō dicim⁹ q si aliqd facere tenemur ex iuramēto possum⁹ precise ꝯpelli: nec liberamur solūdo itereē: vt scripsi p⁹ bar. i. l. pecuniā. s̄. de ꝯdi. ob. ca. ⁊ ad id qō pōit h bar. vīd moder. i. l. fi. j. q. ap. si lꝫ. i. q. an si statutū ꝓmittit oppōi exceptōeꝫ solutiōis: an possit oppōi exceptio acceptilatōis. ſz Jo. fa. i. §. i bōefidei. isti. d actio. videt tenere exp̄sse opi. bar. q si icurrat piuriū: nec excōicatiōes q̄ ad pene ꝯmissiōeꝫ euitādā fit ꝯpēsatio ipo iure absqꝫ eo q oppōat: vt i. l. si ādo. de cōpēsa. sic i debito vsuraꝝ: vt i. l. cū ārt. s̄. d ꝯpēsa. ⁊ no. i. l. si qs. e. ti. qꝫ vbi nulla petitio ibi nulla mora. l. lecta i fi. si cer. pe. adō circa h vnū qō hēs in. l. iiij. § soluisse. s̄. de re iu. ADDE an excōicat⁹ possit ꝯpēsare Fc. d senis ꝯsi. cxiij. ⁊. cxvj.

f ¶ Quero. adde bal. i. l. cū pap. C. de sen. i fi.

ista qō. In ꝓtrariū ꝙ retro nō trahat.facit qa actus medius iteruenies ipedit ratihationē trahi retro.nā tūc dz ratū hēri:cū ille actus possit celebrari:vt.j.e.ti.l.bonoꝝ ⁊ de ap.reci.l.i.§.i.Sz postq̄ res erat effecta dñi alteri⁹: nō posset talis actus geri p dñm in p̄iudiciū alteri⁹ ergo ⁊c. Et hoc tenebat.d.Ol.⁊ do.ray.⁊ guil.tāgit hāc.q.ī simili in.l.aliena in p̄n.s.de pig.ac.⁊ determinat idez ꝙ ratihabitio nō p̄iudicat ei cui res p̄mo erat vēdita vel pignorata:vt.l.si ptē in fi.quēad.ser.amit.⁊.l.potior in fi. .s.qui po.in pig.ha.hāc ptē teneo ad.l.si qs offerēti.⁊ .l.cū mihi.x.nemo rūdit:sed ego rūdebo.j.e.l.bonoꝝ. dic vt ibi. ¶ Querit glo.qd si dñs vēdidisset añ sniaz latam inter ꝓcuratorē ⁊ eum cui vendebat.dicit glo.idez ⁊ bene.nā idē est dicēdū qō dixi supra proxi.questione.

c **Am debitore.** ¶ Op.de.l.cāe in p̄n.s.de ꝓcu. vbi nō pōt ꝓ pte hēri ratū ⁊ ꝓ pte nō.glo.non soluit.dicunt qdā ibi loquitur in ꝟo procuratore hic in falso.vel dic nō pōt pro pte ratū haberi ꝓcuratore inuito:vt.l.ꝓtraria.sz eo volēte ⁊ ad eius cōmodū sic:vt hic.

s **J procurator.** ¶ Stipulatio que ad ꝓticulare interesse cōmittit pōt sepius cōmitti.h.d. ¶ Op.ꝙ ratū ꝓ pte hēri nō possit:vt.l.ea.§.cato.in fi. .s.de ꝟ.obl.glo.ponit hic plures so.dic vt ibi. ¶ Item op.ꝙ stipulatio semel cōmissa āplis cōmitti non possit: vt.l.si duo.s.de arbi.⁊.l.cū q̄rebat.s.ti.i.so. hic cōmittit ad ꝓtilare ītereſſe.in ꝓtrario secus qō dic vt dixi in.l. si fic.s.de ꝟ.ob. ¶ Vltimo ex hoc tex.no.ꝙ qs⁹ repetit expēsas q̄s facit in aduocatis.⁊ hoc ꝓut exponit aduocat.i.aduocatis ministrat. Item no.ꝙ quis repetit id in quo damnificatur ex eo ꝙ a suis negocijs aduocat ſm aliam expositionem eiusdem littere.

n **E satisdatio.** ¶ Cautio de rato nō ītēponit cū est certū de mādato.secus in cautiōe iudi.sol.h.d.rō est in ꝓmptu:qa cautio de rato ītēponit ex pte agētis:vnde reo est cautū cū est certū de mādato.qñ si est absolutus possidet ⁊ hz exceptionē.secus est in ꝓcuratore ex parte rei:qa lz actor vincat adhuc:tū actor vadit q̄rēdo qō petiit:de hoc ꝓ doc.in.l.i.C.de ꝓcu.⁊ vide glo.in.l.nō solū.§.q alieno.s.de ꝓcu. ¶ Vltimo no.ꝙ ꝓcurator ꝓstitutus apud acta nō dz cauere.de hoc ī.l.i.C.de satisdā.

s **J sine.** ¶ Hec.l.vsqz ad.§.fi ꝓcuratori diuidit ꝓ By.in duas ꝓtes.prima loquit ī ꝓcuratore falso exigēte vsqz ad.§. cū aūt.ibi in ꝓcuratore ꝟo. Itē hec p̄ma pars diuidit in q̄ttuor ꝓtes.p̄ma loquit de ꝓcuratore falso exigēte idebitū ex iudiciū.ꝟa loquit de falso ꝓcuratore exigēte debitū ex iudiciū.tertio de ꝓcuratore falso exigēte indebitū in iudicio.q̄rto de ꝓcuratore falso exigēte debituz in iudicio.ꝟa ibi:ꝙ si ꝓcurator.tertia ibi:ꝙ si ꝓcurator ꝓ iudicē.q̄rta ibi:ꝙ si debitū. ¶ Op.j.e.l.cum aūt.so.qō hic dz de ꝓcuratore ītelligas.s.falso vel ad alia ꝓstituto. ita ꝙ nō hēbat mādatū:sz in.§.cū aūt.loqt de ꝓcuratore ꝟo. Itē op.ꝙ ꝓtra ꝓcuratorē nūq̄ dest ꝓditio indebiti:sz ꝓditio ob rē:vt.l.falsus.C.de fur.so. ītellige hāc.l. ſm distinctionē q̄ ponit in.l.falsus.§.i.j.de fur.⁊.l.cum qs.§.si debitorē.s.de sol. ⁊ hic no.in glo. ¶ Itē op.ꝙ nouatio nō fiat nisi hoc exprimat:vt.l.vl.C.de noua.ergo ꝓditio īdebiti nō tollit ꝓ istā nouationē.qdā fatent ꝓtra hodie.tu dic ꝙ hec ꝓditio īdebiti nouatur.hoc est eius natiuitas īpedit.ita ēt ītelligit.l.i.post p̄n.s.de pre to.sti.⁊ sic de hac.l.nihil hodie corrigit. Item dz hic ꝙ agit ex stipulatu.ꝓtra ímo certi ꝓditiōe ex stipulatione. dic ut in glo. ¶ Venio ad ver. ꝙ si ꝓcurator ꝓ iudicez. op.de tex.ad seipsuz.nā p̄mo dicit nō agi.ꝟo dicit ꝓtra. so.dicit glo. p̄mo loquit de rigore.ꝟo dicit de eqtate:sz est videndū:vñ descēdit iste rigor vñ ista eqtas.glo.dicit rigor apparet ex rōnib⁹ positis in tex.qa negociū ꝓtinet ad dñm.ideo nō pōt ratū hre.⁊ qa nō interest stipulatoris ꝙ ratū hēat.naz cū fit soluta auctoritate iudicis etiā dño ratū hīte nō posset repetere:vt.l.i.C.de ꝓdi.ī debi. Eqtas ꝟo insurgit ex hoc qa lz nō hēat ꝓditionez indebiti ꝓtra dñm hīte ratū:tū hēret ꝓditionē sine cā: vt.l.si fideiussor.§.oīb⁹.s.man.ita dicit glo.hic.tz ergo ista glo.ꝙ indebitū solutū ꝓ sniam possit repeti ꝓ conditione sine cā.idē tz in.d.§.oīb⁹.⁊ in.l.i.C.de ꝓdi.inde. doc.tenēt ꝓtra ⁊ bene:qa tūc pōt repeti ꝓditiōe sine cā: qñ ꝓ hoc nō infringit snia:sz eius cā deuenit ad nō cāz: vt.l.si fullo.s.de ꝓdi.sine cau.nā si fui tibi cōdēnatus ⁊ solui qa rē nō restituebā:si res postea ꝓuenit ad te:tunc cā deuenit ad nō cām.⁊ agēdo nō dico sniam nullā vel male iudicatū.īmo dico bene iudicatum:tū cā illa deuenit ad nō cām.idē si dolus actoris īteruenerit:vt.l.si ꝓtor.§.marcel.s.de iudi.idē si illa exceptio ꝓ quā apparet indebitū nō potuit examinari in p̄mo iudicio:vt dixi in.l.i.§.i.s.qō vi aut clam.hoc tenēt doc.in.l.i.C.de cōdi.inde.hoc esse vez probo ꝓ hūc tex.nā si vez esset ꝙ dñs ratū hñs tenerēt ꝓditione sine cā:de rigore cōmittereť stipulatio:qa īterest soluentis ꝙ dñs ratū hēat:vñ ista rō glo.non est ꝟa.q̄ ergo ē rō istī⁹ eqtatis. Rñ.qa ꝓcurator q obtinuit nō pōt allegare illā pecuniā fuisse indebitā.⁊ sic se obtinuisse ꝓ iniuriosam sniam:vt.l.si fu⁹ .§.i.s.de le.i. ¶ Expediui p̄ncipiū omisso ver.ꝙ si debitā:vñ venio⁹ ad ꝟsi.ꝙ si debitā.dz hic ꝙ si fideiussor tenet insolidū.idē dictū est.s.,pxi.ꝟsi. ꝙ si fideiussor tenet. Quero ad q̄tuz.glo.dicit in id qō stipulator actori p̄stiterit uel circa iudiciū expēderit.qō qdā exponūt actori.i.procuratori falso.ſm Ja.de are.⁊ Ol.certe ista expositio ꝟa est in se:tū huic gl.nō ꝓgruit:qz.j.dz ꝙ hec ē opi.Rug.sz exponendo hoc mō eēt ꝓtra opi.Rug.quā hūistis in.l.,ꝓcurator ad exhibē.§.i.s.e.vbi dz ꝙ solum in expēsis cōmittit stipulatio:vñ alij exponūt istā gl.sic: in id qō stipulator actori p̄stiterit.i.dño postea agenti.⁊ ſm hoc posset esse opi. Ru. tamen tex. congruit magis precedenti opi.

Ex.§.sequenti.

¶ Procuratori de cuius mādato dubitat pōt solui si cauet de rato:ibi.Scōo. Et an cū ꝓcurator falsus egit ⁊ succubuit ad qd cōmittit stipulatio ꝓtra ipsuz ꝓcuratorē ⁊ eius fideiussorē:ibi.Scōo. Et decē ꝓbinationes qñ stipulatio cōmittatur qnqz in ꝓcuratore falso ⁊ qnqz in ꝟo vide:ibi. Et ideo. Et an actio descēdēs ex hac stipulatiōe sit p̄toria uel ciuilis:ibi. Pro declaratiōe. Et an stipulatio rē ratā hēri hēat executiōez ꝓtā:ibi. Vltimo.

Cū aūt. ¶ .§.iste diuidit in ꝓtes duas.primo loquit qñ nō hñs ratū factū ꝟi ꝓcuratoris obtinuit.ꝟo qñ succubuit.ꝟa ibi.marcellus.⁊ queli bet istaꝝ ꝓtū hz duas lec.p̄mo qñ ꝓcurator ꝟus egit ⁊ obtinuit.ꝟo qñ ꝓcurator ꝟus egit ⁊ succubuit.dñs ꝟo nō habēs ratū egit ⁊ obtinuit in istis duob⁹ casib⁹.scōa pars similiter hz duas lec.qñ ꝓcurator verus egit ⁊ succubuit:vel qñ egit ⁊ obtinuit.sz dñs postea agēs succubuit. ¶ Antēq̄ intrē glo.op.tu ītelligis hūc.§.in ꝟo ꝓcuratore.ꝓtra ꝟus ꝓcur.non cauet de rato:vt.l.ne satisdatio.s.e.ti.sz hic dz ꝙ cauet de rato.ergo ⁊c.sol.lz hic eēt ꝟus ꝓcur.tū dubitabat de mādato:ideo fuit p̄stita cautio.ita ītelligit glo.hūc.§.s.e.l.,ꝓcu. ad exhibē.§.i. ⁊.s.de iureiurā.l.alias. ¶ Scōo op. ꝓcuratori de cuius mādato dubitat etiā cū cautiōe de rato non pōt solui⁶: ut in auc.de col.§.eos.ita tz glo.in.l.nō solū.§.qui alieno.s.de ꝓcu.⁊ Ly.C.de ꝓcu.l.i.in.viij.q.sz hic dz ꝙ ꝓcuratori cauēti de rato fuit solutū ergo ⁊c. rñdeo possumus dicere ꝙ non cogit qs soluere ꝓcuratori:de cuius mādato dubitat:ut ibi:sz sponte hñ pōt soluere:ut hic. Ad hoc qō facit.s.e.l.īterdū. breuiter istud dz ꝓtra p̄n. istius.l.in uer.ꝙ si ꝓcura.ꝓ iudicē.ubi loquit qñ exegit ab inuito nō a spōte soluente.⁊ ꝓtra.l.iij.§.i.s.e.⁊ ꝓtra.l. ꝓcur.ad exhi.§.i.⁊ ideo credo⁶ ꝙ possit solui ꝓcur.de cuius mādato dubitatur si de rato cauet. ¶ Nō ob.§. eos.qa ibi loquit ī exactore publico cui nō dz credi:nisi

fz bar. ꝓtiuz tz in.l.ij. de excep.⁊ bal. in.d.l. quoniā alexā. in p̄n.vl: col.⁊ vide pau.de ca.h ⁊ in cō si. lxiiij. vbi pificat agere ⁊ ꝓpēsare ADDE ꝙ cōpēsatio ñ fit ꝓprie exceptio ro. cōsilio.lxxvj.

a Vlz d bitore. pro pte. An qs possit ꝓ pte tñ hēre ratum. vide aliqd ꝓ bar. i.l.cū q̄rit.s.de admi.tu.ꝓ bal. in.l. obſuare.§.p⁹ hec. de of.pcō.⁊ leg.vbi plene hēs per bal.materiā ratihabitionis.

b J ꝓcu s ratoz. no. ꝙ quis. De hoc per bar.post gl. i.l.i.s.d aliiudi.mu. cā fac. ⁊ vide hic ꝓ pau. d ca.que no.

c J sine s ꝓbo ꝓ istū tex. Ad de oio q̄ dixi post bar.i .l.iul.vez d bitorē.s.de ꝓdi.inde.in fi.v.col.

d ¶ Vñ venio. sed an isto casu:qa falsus ꝓcurator ꝓ sniam exigit dbitū liberet debitor.vid bal. in.l.falsus.i xxiiij.col.C. de fur.

e ¶ Cū aūt. nō pōt solui. Vtrū possit solui ꝓcuratori cauenti de rato: de cui⁹ mādato dubitat.vid per doc.magie moder.ī .l.i.C.de ꝓcu.⁊ ibi bal. in fi.dicit ꝙ nō:⁊ ibi plene dixi bal.ī .l.nō solū.§. qui alieo.s. de ꝓc.aliqd per Jmo.in .l.apud iul. §.vtrum.s. ad trebel.

f ¶ Et iō credo.bar.h tz cōtra cōem opin.videlz

q̃ posset solui ꝓcuratori: de cuius mãdato dubitat cũ cautione de rato ⁊ pro sua opi. facit qd̃ no. spe. in ti. de ꝓiũcta ꝑsona: ⁊ qd̃ retuli. s̃. in. l. si ꝟo ꝓcuratori. de solu.

oñdat mãdatũ ⁊ lr̃as publicas: vt. l. i. C. de mã. ꝓn. Nec ob. qd̃ ibi dr̃ in tex. ex ꝑuatis negocijs ⁊c̃. qa ibi loquit ĩ exactore publico ad exigẽdũ id qd̃ ꝑtinet ad publicũ vl̃ ad ꝑuatũ: vñ mãdatũ publicũ ꝑtẽdebat. ⁊ sic dz ĩtelligi in. d. l. nõ solũ. §. q alieno. sec̃ qñ ꝑtẽdit mãdatũ ꝑuatũ: vt H. cũ si. ¶ Itẽ op. ⁊ nunc intro glo. de. l. ꝓcurator ad exhi. §. i. s̃. e. vbi dr̃ q̃ stipulatio cõmittit ad totũ. so. ſm Rug. illa ĩtelligit ſm istã: vt ibi no. Sed Io. dicit aliter ⁊ melius q̃ ibi cõmittit ad totũ: vt pz in tex. l. ꝓtrarie. in ver. sed cũ debitor. nec ob. hec. l. qa ibi loquit in ꝓcuratore falso cui põt ĩputari cur exegit ab inuito. H loquitur in ꝓcuratore ꝟo cui nõ põt ĩputari si dñs obtinuit: quia hoc ꝓtingit vel culpa debitoris vel iudicis iniuria: ſz solũ litis ĩpẽdia pñt sibi ĩputari: qa ista debitor euitare nõ potuit. ¶ Quero de duab̃ qõnib̃ q̃ sũt in glo. sup ꝟbo hoc casu. ꝑmo qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit. dñs postea egit ⁊ obtinuit ad quid cõmittat stipulatio. dicit glo. ad totuz qd̃ dñs exegit ⁊ nihil allegat. ꝓbat in. l. iij. §. si. ¶ Secũdo q̃ro retẽto eodẽ themate. ꝓcura. falsus egit ⁊ succubuit ad qd cõmittit stipulatio de rato cõtra falsuz ꝓcuratorẽ ⁊ eius fideiussorẽ. Io. dicit q̃ similiter cõmittit ad totuz ĩteresse qd̃ ꝓbat ꝑ tres rõnes H in glo. ꝑmo simpliciter qñ ꝟus procurator egit postea dñs nõ hñs ratũ egit: tũc siue obtineat dñs siue succũbat ad tã tũdẽ cõmittit stipulatio: vt H. in. §. cũ aũt. ⁊. §. marcell̃. ergo eodẽ mõ in falso ꝓcuratore. ſz ꝗstat q̃ si dñs obtinuisset cõmitteret stipulatio in totuz: vt dixi. s̃. in ꝓxi. q. ergo ⁊c̃. ¶ Preterea sufficit ab initio interesse: vt. l. qui aũt. §. i. s̃. si qs cau. Sed pone q̃ debitor q fuerat absolutus ꝟe erat debitor in. c. statim dñio agẽte incipit interesse sua. in. c. ergo lz dñs postea succũbat ad totuz. c. dz agi. ¶ Preterea iniuria facta vni alij non dz ꝓdesse vel obesse: vt hoc. §. cũ aũt. ⁊. l. excep. s̃. de fideicõ. ſz H dñs qui postea egit succubuit ꝑ iniuriã iudicis. ergo ista iniuria nõ dz ꝓdesse ꝓcuratori: vt teneat̃ ad minus. iste sunt rõnes glo. quã glo. vide q̃ incipit. s. cum H ibi: sicut ergo nõ ago ⁊c̃. Istud tz glo. s̃. e. l. procu. ad exhibẽ. §. i. in fi. ꝑme glo. mag. ꝓut ibi dicit maxime. hoc tz exp̃sse in. ll. allegatis. s̃. de iureiur. Hoc. cõiter tenẽt ꝓtrariũ ⁊ bene. nã stipulatio ẽ rato ñ cõmittit: nisi ad id qd̃ interest: vt. s̃. e. l. si cõmissa. ⁊. l. in stipulatiõe. sed ego sum absolutus a dñio ⁊ a ꝟo ꝓcuratore nõ interest mea: nisi in sũptib̃. ergo soluz ad sumptus cõmittet. pro hoc vr̃ casus. j. e. l. fi. in ꝑnc. ¶ Preterea si reus fuit absolutus a dñio non põt dicere se absolutũ ꝑ iniuriã iudicis: vt. l. si ꝟuus pluriũ. §. i. s̃. de leg. i. ⁊ qd̃ no. in. l. stipulatio ista. §. qd̃ si forte. s̃. de ꝟb. obl. ⁊ sic nõ põt allegari ꝓtra ꝓcuratorẽ sua interesse in toto debito. ¶ Preterea qñ ex postfacto desinit interesse ⁊ cessat dãnũ de ꝑterito non sufficit ab initio interesse: vt. l. si cũ. §. qui iniuriaꝫ in fi. §. s̃. si qs cau. ſz H secuta absolutoria cessat dãnũ de ꝑterito. ergo ⁊c̃. Et ꝑ hoc apparet rñsum ad oẽs rõnes Io. nõ enim ob. ꝑma rõ: qa nõ ꝓcedit illa similitudo inter ꝓcu. falsum et verũ ꝑ diuersitatẽ rõnũ. Nõ ob. scõa rõ. qa nõ põt reꝰ docere sua interesse in toto debito: qa diceret ꝓtra sniaz pro se latã: ⁊ qa cessat dãnũ de ꝑterito: vt dixi. Et eodez mõ nõ ob. tertia rõ: qa nõ põt allegare sniaz latã pro se esse iniuriosam. nõ ob. l. ꝓcur. ad exhibẽ. §. i. s̃. eo. ꝑ quã glo. hoc tz in. l. alias. s̃. de iureiur. qa ibi loquit qñ falsus ꝓcur. obtinuit ⁊ exegit ⁊ dñs succubuit. merito interest debitoris in toto: eo qd̃ soluit ꝓcuratori. q̃stio nr̃a loquitur qñ falsus ꝓcurator succubuit: ⁊ etiã dñs: ſz si velles ĩtelligere qõnẽ istius glo. ibi dũ dicit. q̃ eq̃ insolidũ dz cõmitti: etiã vbi ego dñm iniuste sup aui ⁊c̃. q̃ ꝓcurator falsus me vicerat: tũc ista glo. diceret verũ ꝑ dictã. l. ꝓcur. ad exhi. §. i. ¶ Et ideo pro declaratione huius materie debes assumere q̃ttuor ꝓbinatiões in ꝓcura. ꝟo: ⁊ quattuor in falso. In ꝟo ꝓcuratore ꝑma ꝓbinatio est quãdo ꝟus ꝓcur. ꝑmo egit ⁊ succubuit. dñs postea egit ⁊ obtinuit: certe cõmittit stipulatio ad expẽsas lit. tm̃: vt in. §. cũ aũt. ſm vnã lec. ¶ Scõa ꝓbinatio est qñ ꝟus ꝓcura. egit ⁊ obtinuit. ⁊ dñs postea egit ⁊ similiter obtinuit. tũc vr̃ idẽ q̃ solũ ad expẽsas litis cõmittat stipulatio ista: vt in isto. §. cũ aũt. ſm vnã lec. Hoc tũ intelligo qñ illi ꝓcuratori fuerat solutũ: qa hẽbat mãdatũ ad solutionẽ recipiendã: ⁊ sic sentit glo. alias in nullo cõmitteret stipulatio. nã etiã si ipse dñs egisset ⁊ obtinuisset non facta solutiõe nõ obstaret sibi exceptio rei iudicate: vt. l. euidẽter. s̃. de excep. rei iudi. sic nõ dz nocere si egit ꝟus ꝓcura. ⁊ obtinuit. ⁊ sic stipulatio nõ cõmittit: vt. j. e. l. §. si ꝓcura. Idẽ si soluisset illi ꝟo ꝓcuratori nõ hñti mandatũ ad recipiẽdã solutionẽ. nã tũc hec stipulatio nõ posset cõmitti: ideo qa dñs egit ⁊ iudicatũ vel sniam ratã nõ habuit per eãdẽ rõnẽ: ſz hñ põt cõmitti: qa nõ hz ratã solutiõez si sup hoc fuit cautũ. ¶ Tertia cõbinatio est qñ ꝓcurator ꝟus egit ⁊ obtinuit ⁊ dñs egit ⁊ succubuit: ⁊ tũc cõmittit stipulatio aũ expẽsas litis tm̃: vt H ĩ ver. marcell̃. ſm vnã lec. qd̃ intellige si ꝓcuratori fuit solutũ: vt hẽbat mãdatũ ad hoc: alias secus: vt sup̃ dixi. ¶ Quarta ꝓbinatio est qñ ꝓcurator ꝟus egit ⁊ succubuit: ⁊ dñs similiter egit ⁊ succubuit: tũc nõ potest cõmitti stipulatio: nisi ad litis ĩpẽsas: vt H in ver. marcell̃. ¶ Possum̃ addere qntã cõbinationẽ qñ ꝓcurator ꝟus egit ⁊ obtinuit siue succubuit non curo: ⁊ dñs postea egit: nec obtinuit: nec succubuit: ſz lis pẽdet vel ꝑempta est istãtia vel alio mõ finita rei interitu isto casu nõ cõmittit stipulatio: nisi ad expẽsas. ita põt ĩtelligi H ꝟsi. marcell̃. ſm vnam lec. quã tangit H glo. sup ꝟbo admiserit. ¶ Videam̃ de falso ꝓcuratore. ⁊ in eo ꝑma cõbinatio est qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit dñs egit ⁊ obtinuit cõmittit stipulatio ad interesse totale. ad id qd̃ dñio est solutũ ⁊ ad expensas: vt. l. iij. in fi. s̃. eo. ti. ⁊ no. H in glo. ¶ Scõa ꝓbinatio est qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ obtinuit: dñs egit etiã obtinuit. ⁊ idẽ qa ad totũ interesse cõmittit. ar. d. l. iij. in fi. s̃. e. ti. ¶ Tertia ꝓbinatio est qñ falsus procurator egit ⁊ succubuit. dñs egit ⁊ similiter succubuit. ⁊ ĩ hoc sũt opi. vt vidistis sup hac glo. ego tenui q̃ solũ ad impẽsas cõmittit: vt in. l. fi. in ꝑn. s̃. e. ti. ¶ Quarta ꝓbinatio est qñ ꝓcu. falsus egit ⁊ obtinuit. dñs egit ⁊ succubuit. ista sub distinguit in duos casus. aut iste falsus ꝓcurator exegit ĩdebitũ: ⁊ stipulatio de eqtate cõmittit ad totũ interesse. ſz de rigore ad nihil: vt. s̃. hac. l. ꝟ. q̃ si ꝓcurator ꝑ iudicẽ. aut iste ꝓcurator exegit debitũ. ⁊ tũc sũt opi. in. l. procur. ad exhi. §. i. s̃. e. ti. ꝟitas est q̃ ad totũ interesse cõmittit: ⁊ ad totũ id qd̃ illi falso ꝓcura. est solutũ: vt. d. l. procu. ad exhi. §. i. ⁊. s̃. ꝟ. ꝓxi. q̃ si debitũ. ¶ Quinta cõbinatio est qñ falsus ꝓcura. egit ⁊ obtinuit siue succubuit. dñs postea egit: nec ad finẽ litẽ ꝓduxit. isto casu si qdez ꝓcu. egerat ⁊ exegerat statiz cõmittit stipulatio ad totũ: qa in toto interest rei statim cũ nõ habet ratũ: vt. l. ꝓcurator ad exhi. in fi. ⁊. l. quo enim. §. i. ⁊. §. iul. s̃. eo. ti. In casu tñ nõ põt ex ea stipulatiõe agi: nisi post sniam: vt. d. l. ꝓcu. ad exhi. in fi. s̃. e. ti. ſz si ꝓcurator egit ⁊ nõ exegit: tũc statim cũ dñs agit cõmittit stipulatio ad litis impensas. ⁊ si postea plus impendet vel dñs exigeret ad plus cõmitteret: vt. l. si ꝓcu. s̃. e. ti. qd̃ dixi in dñio agẽte: idẽ ĩtelligas in eo q hẽret ab eo cãm: vt. l. cũ ĩdebitaz in fi. s̃. e. sec̃ si ageret alius q ab eo cãz nõ hẽret: vt. j. e. l. ꝓcu. ¶ Restat in glo. vna qd̃. ꝓcu. ꝟus egit ⁊ exegit. dñs similiter egit ⁊ exegit: vtrũ dñs posset repetere a ꝟo ꝓcuratore illud qd̃ ipse exegerit. glo. H sup ꝟbo iniuria in fi. tz q̃ nõ: qa si dñs hoc cõsequeret a debitore ⁊ a ꝓcuratore eẽt iniuria. ⁊ sic qdã ĩtelligũt istũ tex. ista lectura reprehẽdit ꝑ. l. q negocia. s̃. de ne. ge. ⁊ ꝑ. l. q. ꝓpria. §. ꝓcura. vt in ceteris. s̃. de ꝓcu. ⁊ ꝑ. l. ex mãdato in prin. s̃. mã. ¶ Cõtra oiå ꝑdicta opp. venire ꝓtra de facto non facit stipulationẽ cõmitti: vt. l. ꝓtinuꝰ. §. cũ qs. s̃. de ꝟb. obl. ſz si ꝟus ꝓcurator egit: dñs nõ põt postea agere de iure. ergo egit de facto: vñ non dz cõmitti. glo. hec q̃ est posita sup ꝟbo ĩpẽsa. fatet q̃ hec stipulatio est hui̊ nature q̃ cõmittit ẽt si aliqs solũ de facto agat. mihi vr̃ q̃ hic nõ agat̃ de fcõ: ĩmo de iure: qa res iudicata cũ ꝓcu-

a ¶ Contra oia. vide ẽt oino H q̃ habes. per me in. l. si quis maior. C. de transac. vbi no.

a ¶ Qui patris. cōprehendi. vide glo. bal.āg. ⁊ Imo.in.l. .ij.§.fi.soluma.

b Onorum. scribi litteris. Et vide ꝙ per hanc.l.dicit dñs āto.i.c. cū venissent in fi. d restispo.⁊ limita vt p bal.i.l. labeo. de iureiurā.⁊ aliter vt p āg. ⁊ pau.de cahic.⁊ Jaco. bu.⁊ bar.in .l.i.C.q admitti.⁊ aliter vt p āg. in.l.si is qui pro ēptore. ⁊ ibi Imol. in.xvij. col. de vsucapi.

c ¶ Ratihabitionē.vtꝫ ratihabitio retrotrahat et mandato cōparet.vide barto. et bal.in.l.obseruare.ē. d offi.pcon.⁊ limita: vt p barto.in.l.si vxor.§.si qs vxorē.j.de adul. ⁊ vide āg.i.l.si ego .ē.de ne.ge. Sz vtꝫ mādatū supueniēs p' actū ceptū ⁊ non pfectū retrotrahatur ad gesta.tex.est not.ꝙ sic.in l.iul.vbi no. p gl.⁊ doc. .ē.q satisda. cog.secus si act' cēt iam ꝙsumat': vt in.l.si vo nō remunerādi in.§. si post creditam.ē. mā.⁊ voluit bar.in.d.l.si vxor.in.§.si qs vxorē de adulte.⁊ voluit angel.⁊ bal.i.d.l.iulianus. ꝙ si gnāter mandant notari. Itē adde ꝙ mādatū supueniens: ita demū trahitur retro: vt .ē.dixi.⁊ ratificatio iducit qñ mandās sciuit iudiciū ichoatū noīe suo. alias non videt ratificatore nō pemit actionē dño ꝙpetētē ipso iure: sz ope exceptiōis. ¶ Preterea posito ꝙ eēt actio pempta solutiōe: adhuc agit de iure: qa vz ⁊ tz instātia: lz nō hēat actionē: vt.l.cū putarez.ē. fami.her.⁊ eī de re iudi.c.abbate sane.li.vj. Nō tñ p hoc ipugno: qn ēt si agatur de facto tñ: vt corā iudice incōpetēti vel ex alia cā ꝙ cōmittat stipulatio saltim ad sūpt': vt.l.vbi.C.de trāsac. Nō ob.l.ꝙtinu'.§.cū qs.ē.de ✓.obl.vt ibi dixi. ¶ Itē op.snia ꝙtra sniam est ipso iure nulla: vt .l.i.C.qū.puo.nō est neces.sz ℔ si.pcur.pmo obtinuit vel succubuit non pōt valere snia lata postea cū dño ꝙtra pmā vel etiaz ꝑm pmā ꝑm alios modernos in.d.l.i.C.qū.puo.nō est ne.dz itelligi qū ex eadē instātia ferunt due snie: qa tūc prima tm valet.sec'si ex duab' instātijs: qa tūc pōt valere vtraqz: vt ℔.⁊.ē.de excep. rei iudi.l.duobus.⁊ qō ibi no.in glo. ¶ Pro declaratione huius materie q̄ro duo. pmo vtrū actio descendēs ex hac stipulatione sit ptoria vel ciuilis. Roff.in libellis suis sup hoc ti.dicit ꝙ est ciuilis.s.certi ꝙditio ex stipulatōe vel actio ex stipulatu.⁊ ideo dī ptoria ℔ stipulatio: qa p ptorē est īducta: eo ꝙ qs cogat eā pstare: nō ꝙ actio sit ptoria.pro hoc facit.ē.de bo.pos.he.pe.l.i.⁊ quod ibi no. ¶ Ultimo q̄ro an stipulatio rē ra. ha. hēat patā executionē cōtra fideiussorē.vī ꝙ sic: sicut in stipulatione de iudicio sisti: vt dixi.ē.ti.i.l.i. ¶ In ꝙtrariū vī ꝙ debeat nouo iudicio agi: vt.ē.e.l. pcurator.ad exhi.§.i.ibi.sz cū debitor ex stipulatione agere cepit ⁊c.⁊.ē.e.l.circa pn.ibi existimo actione hac cū eo agēdū: ⁊ sic īnuit nouū iudiciū eē inchoādū. Breuiter dico aut ista stipulatio īterponit ex iudiciū: ⁊ est opus nouo iudicio.ita loquit.ē.e.l.in pn.nec pōt fieri executio. ar.pro hoc.ē.de re iudi.l.a diuo pio.§.sz si emptor.sed si eēt īterposita in iudicio.tūc puto ꝙ hēret paratā executionē p rōnes q̄s dixi i stipulatione iudi.sol.ē.ti.i.l.i.⁊ p rōnes quas dixi in stipulatione de iudicio sisti ⁊ similibus.

Si procuratori.

¶ Nota ꝙ factuz noīe defūcti pōt hēri ratū per heredē ꝙtra.ē.e.l.si is cui.so.vt ibi dixi.⁊ dicaz.j.e.l.bonoꝫ. ¶ Op.si iste fuit ✓us pcur.stipulatio nō pōt cōmitti: nisi ad īpēsas: vt.ē. pri.§.so.itellige ꝙ pcu.erat fūditus falsus: vel si erat ✓us: erat reuocat' morte dñi: ⁊ soluēs sciebat eū mortuū: als eēt liberat': vt.l.cū qs.§.i.⁊.l.dispensatorem.ē.de solu.

Si in stipulatione.

¶ Hūc finē itelligit glo.ꝙ p īprudētiā stipulatoris cōmittebat pmittēte cōmittēte dolū.⁊ itellige ꝙ dolus fuit in hoc cōmissus: qa fuit in stipulatiōe adiecta dictio tñ: vt luciū ticiū tñ ratū hiturū.nā si hoc nō eēt dictū simplex stipulatio ō hēdib' itelligerē: vt vidistis.ē.de ✓.obl.l.stipulatio ista.in pn.vñ ppter hoc clausula doli non posset cōmitti.

Si procurator.

Nō.istam regulā q̄ ponit hic ibi plerunqz enim ⁊c.

Quis patris.

¶ Mutatiōe psone extinguit cautio rez ra.ha.⁊ ideo in stipulatiōe fūt cōprehendēde p sone ad quas ✓similiter iudiciū dz trāsire.b.d. Ad euidētiā scias ꝙ ex iniuria facta filio ꝙpetit actio iniuriaꝫ pri seu auo: q eū hz in ptate ⁊ ipsi filio.tū pī seu auus hz exercitiū vtriusqz actōis. Scōo scias ꝙ pre mortuo seu filio emācipato ī stātia istius actōis iniuriaꝫ trāsit ad filium q̄ q̄ nō sit heres: vt.j.de iniur.l.sed si vnius.§.filio. Hoc pmisso pone casuz in terminis: vt lra iacet no.ꝙ mutatiōe psone cauētis extinguit cautio de rato.⁊ ideo de necessitate dz alia persona cōprehēdi'. ¶ Op.de.l.nō solū.§.si pī.ē.de pcu. so.ibi agebat ipse pī: hic alius pcuratorio noīe pro pre: de cuius mādato dubitabat.ista est ✓a solutio. ¶ Quero circa hāc.l.quā actionē intentabat iste pcur.dicūt qdā ꝙ intentabat actionē iniuriaꝫ ptoriā cōpetētē pri pro iniuria facta filio. ¶ Alij dicūt ꝙ intentabat actionē iniuriaꝫ ex.l.cornelia.que cōpetit ipsi filio.primā opi.tz glo.scōa huius.§.⁊ glo.magna sup ✓bo filij.nā cū ℔ pcu.ageret noīe pris nō pōt dici ꝙ intētet actionez ex.l.cornelia.que pri nō cōpetebat ꝑm istā glo.vel ✓ius dico ꝙ ℔ intentabat actio ex.l. cornelia cōpetēs filio.sz qa pī illius actionis habebat exercitiū: ideo pcu.pris intentabat illam actionē sicut poterat ipse pī: ⁊ istā puto veram. nā si iste pcu.egisset actōe cōpetēti ipsi pri illius actiōis instātia nō trāsiret in filiū.sz post li.ꝙte. trāsiret in heredē.aut mortuo pre extinguerē: vt.l.iniuriaꝫ.j.de iniur.⁊.l.si eū.§.qui iniuriaꝫ .ē.si qs cau.⁊ ideo hoc itelligit ꝙ ℔ intentabat actio cōpetēs filio: cuius exercitiū cōpetit patri. ita intelligit glo.℔ sup ✓bo ad filiuz. ¶ Querit glo.vtrū sufficeret si in stipulatione diceret promitto ratum habiturum eum ad quem ea res pertinet.dicit glo.ꝙ nō: quia illis verbis solum heredes cōprehenduntur.⁊ bene dicit glo.

Ex.l.sequenti.

¶ Formā stipulationis interponende de rato.

p **Procurator.** ¶ Ista est notabilis lex ⁊ clara.⁊ breuiter.h.d. Factuz falsi pcuratoris non facit cōmitti stipulationē de rato ab alio interpositā.h.d. ¶ No. tex.ibi.nā in stipulatiōe cauetur ⁊c.no.ꝙ dixi in summario. ¶ Scōo no.formā stipulatiōis īterponende de rato: lz Ly.de hoc disputet in.l.i.C.de pcura. allegat bene hāc.l.dz tñ in hac forma stipulationis adijci clausula doli ꝙ pmittat dolū malum abesse abfuturūqz eē: vt.ē.l.pri.§.in stipulatione. Itē dz adijci qñqz psona alterius ad quē iudicium pōt verisimiliter trāsire: vt.ē.l.pri.§.fi. ¶ Querit glo.vtꝫ hoc casu saltē hec stipulatio cōmittat ad īpēsas.gl. dicit ꝙ nō.⁊ aliud est in ✓o pcuratore: vt vidistis.ē.e.l.fi fine.§.cū aūt.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ supueniēs defectus īpediat ratihabitionē: ibi. Pro declaratiōe. Et qd si defectus supuenit ⁊ postea cessauit: an īpediat ratihabitiōez: ibi. Sed q̄ro. Et an factū noīe defūcti possit haberi ratū p hēdez: ibi. Quero. Et an gesta noīe alteri' q postea īgressus est mōasteriū possint haberi rata p abbatē: ibi. Quero vtrū. Et an gesta noīe plati possint per successorem hēri rata: ibi. Quero vtruz. Et an gesta nomine canonici per eius successorem rata haberi possint vide in fi.

b **Onorum.** ¶ Hec lex deberet scribi litteris' aureis. Breuiter hoc intendit. Si supuenit defectus ex pte ratū hītis: ratihabitio impedit.secus si ex pte gerētis.h.d. ¶ No.l.⁊ no. bene ⁊ mēti tene.ver.an aūt ⁊c. ¶ Op.de.l.qui mihi.x.§.i.ē.de sol.glo. nō soluit.tu dic ibi tpe quo ratū hīe poterat geri negociuz: qa poterat solui pro reo obligato: lz fideiussor eēt liberat'. ¶ Secūdo op.C.ad mace.l.fi.⁊.l.si filius ⁊ de alijs legib' q̄ dicūt ratihabitionem retrotrahi ⁊ mandato cōpari.so.dicit By. ℔ ⁊ in.c.ratihabitio.de reg.iu.li.vj.⁊ Ly.in.l.vlti.C.ad mace.ꝙ re si ignorat per.l.si quis ita.§.fi.ff. d testa.tu. ꝑm quodvoluit sing. Jo.an. in addi.spe. in ti.de pcurato.§.i.vbi etiaz allegat .d.l.iuli.⁊ i iudicijs qualiter ratihabitio posset opari. vide no.p āg.i.l. si defūctus .ē.de pcur. Et an ℔ ratihabitio retrotrahat ēt in casib': in qb' requirit spāle mādatuz. Jo.an. dicē ꝙ sic. in .c.cupiētes. de elec.i.vj. pbat p tex. in.c.i.de homi.eo.lib.et no.doct.i.l. lz.ē.d iudi. ⁊ in.l.fi.C. ad macedo. ad mādatū. adde q̄ dixit archi. in .c. cōstitut'.de ver.si. li.vj. ꝙ si auctoritas ēpi que dz inesse statuto p capitulū facto a prin.fuerit ꝙ ēps notificādo statutuz capituli illud nō cōfirmat: quia est diuiduuz omne id qd requirit ad solēnitatez. ita refert bal dus in.c.i. i pnc.de alie. seu. ad hoc vide melius no.per bal. in.l. si quis mihi bōa.§. iussuz.de acquir.here.⁊ in supdicta materia vid que ibi dixi ad limitatiōnē huius regule. vide bar. i.l.si pecuniā.de ne go.gest.C.sz vtrū reprobatio retrotrahat ⁊ reprobatōi eq paret. vide bar. in.l.pō po.la.i.ē.de neg.ge.⁊ an ratihabitio retrotrahat in ꝓiudiciuz tertij. vide no.p bar. et bal.i.l.ordo in fine.C. d execu. rei iu

dica.ꝛ Barto.hic.ꝛ adde ꝙ vbi lex requirit mandatum pro forma non equiparatur ratihabitio mandato.sed Baldum nota.in.l.penultima.in quinta columna.de executione rei iudicate.ꝛ nota ꝙ ratihabitio nõ trahitur retro in preiudicium iuris iam quesiti sententia secundum Baldum in autentica ei.C.de tempo.appellatio.ꝛ vide nota.in materia per glo.Barto.

ꝛ que ibi dixi in.l.si vero.C.i quibus causis i integruꝫ restitu.non est ne.per Baldum in .l. si vxorem .C. de condi.in ser.ꝛ vide p istam legem in materia. nota.glo.in capi.ratihabitio.de regulis iuris. in sexto.vbi bonum no. ꝛ vide plene Jaco.de belui. in .l. per fundum .s. de seruituti. rusticoꝝ predioꝝ.ꝛ per Joannez andreaz in regula ratihabitio.de regulis iuris. Sz quid de illo brocardo scientie an sint paria a principiscere et postscire ꝛ peti. vide Balduz in.l.cuz ancillis in fine.C.de incestis nupt. ꝛ quantum tempus requiratur ad ratificandũ. vide in.l.ratum.s.de solutionibus. Utruz ratihabitio trahatur retro. vide Bart. in .l. aliena. in principio .s.de pigno ratitia actione.ꝛ Bartoluz in.l.si fũduz.s.de pigno. ꝛ in.l. qui ergo in principio.s. de his qui notantur in famia.ADDE an ratihabitio retrotrahatur ꝛ quãdo tertio possit p̃iudicare. Balduz cõsilio.xc. primo libro.

istud est ideo:quia potest huic ratũ habenti imputari culpa tacite repudiationis.nam tacẽdo[a] per centum dies videtur repudiare:vt.l.i.§.ita autem.s.si ta.tes.nul.exta.facit quod no.in.l.si ego.s.de nego.ge.istud non placet mihi. quid enim si mortuus est iste cuius nomine petita est bonorum possessio.certe nulla culpa potest sibi imputari.ꝛ tamen non heres potest habere ratum:vt.l.si is cui.s.eo. Preterea hic sunt duo. primum est ius petende bonoruꝫ possessionis. ꝛ de hoc loquitur By.quia videtur tacite repudiare.scõm est agnitio facta per istum gostorez. ꝛ ista nunquam fuit repudiata:quia de hac non dicitur.constat enim ꝙ si semel repudiasset non posset postea ratum habere:vt.l.dispensatorem in fi.s.de sol.sed ego video quãdo quis expresse repudiauit primuꝫ ius super quo actus est celebratus non impeditur ratihabitio:vt.l.cũ mihi decem.§.ij.ꝛ.l.si quis offerenti.§.fi.s.de sol. ergo hoc non impeditur propter tacitam repudiationem.sol.ergo quantum ad signata cõtraria:dico ꝙ ratihabitio retrotrahitur quãdo ratum habetur tempore quo[b] negociuꝫ potest geri.secus si defectus superueniat.ita loquit hic. ¶Sed contra hoc op.de.d.l.cum mihi decem .§.ij.ꝛ.l.si quis offerenti.§.fi.sol. licet dubitem hic superuenit defectus ex.l.dispositione.ibi ex dispositiõe hominis.ratio quia in his que respiciunt nullitatem ipsius actus durius agitur cuz .l.q̃ cum homine:vt.l.si libertus.de iurepatro. ꝛ dixi in.l.amplius.s.eo.ti. ¶ Et ideo pro declaratione huius materie distingue. quãdoqz supuenit defectus ex parte gerentis.quandoqz ex parte ratum habentis.quandoqz ex parte rei.p̃mo casu ratihabitio nõ ipeditur:vt hac.l.ij.rñ. secũdo casu aut superuenit defectus ex.l.dispositione ꝛ ratihabitio impeditur:vt hac.l.i.rñ.et .l.seq.in fi.aut superuenit defectus hominis facto.ꝛ tunc aut quis vult ratum habere in preiudicium eius qui gessit illum actũ:quia ratus habetur:ꝛ tunc non impedit ratihabitio:vt.l.cuz mihi decem.§.ij.s.de solu. aut in preiudiciũ tertij.ꝛ tunc aut ille tertius fingitur vna psona cuz gerente.ꝛ idem quia potest ratum haberi.exemplum in duobus reis.in.l.si quis offerenti.in fi. .s.de sol.aut est persona prorsus extranea:ꝛ in eius preiudicium non potest ratum haberi:vt .l.si partem.§.fina.s.queamdmo. ser.amit.ꝛ.l. potior in fi.s.qui poti.in pig.ha.ita intelligitur quod dixi in.l.cum indebitum.§.fina.s.e.titu. Tertio casu quando superuenit defectus in re: super qua aliquid agitur ratihabitio impedit: vt.l.necessario.§.ꝙ si pendente.s.de pericu.et cõmo.rei ven.ꝛ.l.eum qui ita.§.fi.s.de verbo. obli. ꝛ.l.quotiens.s.de noua. ¶ Sed quero qd si defectus impediens ratihabitionem superuenit:ꝛ postea cessauit:an impeditur ratihabitio. Respondeo non.sufficit enim extrema esse habilia.nõ curo de medio: vt.l.existimo.s.de ꝓb. obliga. ꝛ.l.sed ꝛ si in conditione.§.solemus.s. de bere.insti.facit quod dixi in materia fictionis translatiue in.l.si is qui pro emptore.s.de vsuca.ꝛ per hoc possumus determinare q̃stionez[c]. aliquis habuit cõcubinam ꝛ filium ex ea:postea accepit vxorem que mortua est:nunc vult accipere concubinam in vxorem. an matrimonium impediat legitimationem filij primo nati.ꝛ per predicta videtur dicenduz ꝙ non:ꝛ ita videtur ponere pro constanti in quadaz sua disputatione Richar.malũb.quam disputationem ponit Joannes andreas in mercu.suis scilicet in.c.sine culpa.de regulis iuris. libro sexto. ¶ Quero vtrum factuz nomine defuncti[d] possit haberi ratum per heredem. By.tractat in cap. ratum.in penulti.q.de regulis iuris.libro sexto.ꝛ ibi determinat ꝙ aut fuit gestus actus q̃ non solet trãsire ad heredem:ꝛ non potest per heredem ratum haberi.l.si is cui.s.eodem.ꝛ arg. huius.l. in princi.aut est actus transitorius ad heredez: ꝛ potest per procuratorem ratum haberi:vt.l.si is cui.s.eodem. ꝛ.l.si sine.§.si procuratori.ita dicit ipse ꝛ bene. ¶ Quero vtrum gesta nomine alterius possint haberi rata per abbatem monasterij:quod ingressus est postea. Respõdeo sic: sicut dicimus de patre arrogatore.s.de solu.l.si quis offerenti.§.si creditor. ¶ Quero vtrum[e] gesta nomine prelati possint rata haberi per successorem in prelatura. By.dicit ꝙ sic in dicto.c. ratum.in vltima questione si fuit gestum nomine prelati tanquam prelati:ꝛ sic contemplatione ecclesie vel dubitatur.ar.eorum que supra diximus de herede qui representat defunctum:vt .l.annua.§.vltimo.de annu.lega.secus si nomine prelati tanquam priuate persone:quia ratuz alius habere non potest:quod eius nomine nõ est gestum:vt.l.si pupilli.§.sed si ego.s.de neg. gestis.quod satis placet. ¶ Querit vltra By. vtrum gesta nomine vnius canonici possint rata haberi per canonicum qui ei postmoduz successit. Innocen.dicit ꝙ non. nam in iuribus canonicis succedit capitulum:licet alius succedat in prebenda.ita no.per Innocen.extra de elec. .c.ꝙ sicut.in glo.super verbo propter bonum. quod est notabile non habetis hic alia.

p **Ater.** ¶ Ista est notabilis lex:ꝛ breuiter hoc itẽdit. Quãdo quis succedit ei quem promisit ratum habiturum successio pro ratihabitione habetur.hoc dicit notabilis lex ꝛ mẽti tenẽda. Et facit ista lex ad ea que dixi in.l.cum vir.circa finẽ .s.de vsuca.

Ex.§.sequenti.

¶ An tutus prescriptione.xxx.annorũ soluens repetat:ibi. Nota.

Procurator. Defect[f] supuẽiẽs ex pte ra.ha.ex.l.

a ¶ Naz tacendo.Nota ꝙ tacens ꝛ permittens labi tempus videtur tacite renũciare iuri suo .l.ij.C.in quibus causis.Quod intellige veruz in iure querendo.sed in iure quesito cursus prescriptionis non inducit consensum renuncianti:vt no.in.l.fi.j.eodem.ꝛ no.Bal.in.l.i.C.de in integruz resti.ꝛ etiaz vide que dixi post Bar.in.l.si quis arbitratu.de verborum obligatiõe.ꝛ est tex.in.l.alienationis verbo.de verborũ significatione.quo ad p̃mũ dictum hic allegat Bar.l.finalem.ff.in quibus causis in integruz resti.ꝛ.l.factam.§.si quis bonorum.s.ad trebel.quam ad hoc allegat Bal. in.l.i.in.xvj.col.C.quando non pe.vbi dicit ꝙ in iure obtinendo cursus temporis habet vim efficacissime repudiationis.

b ¶ Habetur tpe quo.Limita vt per bar.in.l.i.C.qui admit.in pe.col.

c ¶ Determinare questionem.vide Balduz in.l.cum quis.C.de na.li. ꝛ Imolã. et Baldũ.in.l plãe.§.vxor solu.ma.vide tex.no.in .c.tanta.qui fi. sint legi. ꝛ vide pau. de castro in .l.pompo. i .§.quesituz .s.de acqr. posses. ꝛ ibi dixi p̃ imol. facit qd̃ no. bar.in.l.euz qui.s.d̃ stahomi.ꝛ vult allegare Joan.i mercu. in regula sine culpa.

d ¶ Nomine defuncti. Et vtruz heres posset ratificare pro defuncto:et quod posset est tex.ꝛ ibi Bal. in.l. si ab vno.d̃ nego.ge.

e ¶ Quero vtrum.Adde no.in.l.si tutor .C. in quibus causis in integ. resti.non est neces.

f Ater .§.p curator.remanet obligatus. vid̃ late balduz in .l. cũ quis in.vij. colũna.C.d̃ iuris ꝛ facti ignorãtia in .q.statuto cauetur . et in .c.si qs per triginta si d̃ seu.fu. controuer.inter do . ꝛ vasal. Imol.in dicto.c. fi. de prescrip. tenet cõtra dicta p Bart. hic. de quo plene p̃ do. antoniuz.et Imol. in.c. ad aures.de prescri.ꝛ vide Hosti. in .c.significauit. de cen. vbi dicit ꝙ si cõtra censum fuerit p̃scriptuz poterit nihilomin[o] de nouo induci census quasi non fuerit in totum sublatus.vide moderniores de hoc:vt p̃ Imol.in.c.fi.de p̃scrip.ꝛ in.c.ad aures.c.ti.ꝛ bal.in auẽ.ad hec.in.v.col.C.de vsur.ꝛ limita p̃m bal.ꝛ ang.in.l.bene a zenone.C.de quadri.p̃scrip.nisi statutũ diceret oĩs obligatio ꝛ actio.ad hoc.vid̃ bar. in.l.sequit.in.§.si mã.de vsuc.ꝛ q̃ ibi dixi referendo bal.in.d.c.si qs.ꝛ p ang.in repetitiõe.l.i.post mediũ.C.de iudi.ꝛ in statuto inducente p̃scriptionẽ.an tollat naturalẽ.vide no.bal.in.c.eccle.sancte marie.de p̃stitu.

dispositione impedit ratihabitionem.h.d. ⁊ est aliquantulum difficilis. ¶ No.hic ar. ſm glo.q̃ tutus exceptiõe.xxx.an.ſi ſoluat repetere poteſt ar.ſ.de admi.tu.l.ſi pupillus.vbi dicitur q̃ prescribens ſimilis eſt ſoluenti. cõtra liberatus tpe adhuc remanet obligatus naturaliter:vt.l.obligationuz fere.§.placet.de act.⁊ obli.⁊ ꝗ fideiuſ. l.vbicunqz ⁊ ibi no.ſ.de neg.geſ.l.at qui natura in prin.⁊ ibi no.ergo ſoluens nõ repetit.So.dicit By.q̃ licet tpe non tollat naturalis tollit :tamen omnis eius effectus.⁊ ſic poteſt reperi ſolutum vt hic. Idez tenet By.C.de iu.⁊ fac.igno. l.cum quis.ſed Guil.de cu.in.l.i.in fi.ſ.qꝗ quiſqz iur.videt dicere ſimpliciter q̃ remaneat naturalis cum ſuis effectib⁹.Spe. tangit de hoc ꝗ p̃ſcrip.§.i.ꝗſi.i. Mihi videtur circa hoc dicẽdũ. quandoqz quis liberat tpe ex cõuentione: q: voluit eſſe obligatus uſqz ad tp̃s tantuz non vltra: ⁊ tunc iſta conuentio habet uim pacti: vt.l.eum qui ita.§.qui ita.ſ.de uerbo.ob.merito naturalis obligatio tunc tollit ⁊ ciuilis remanet ſicut p pactuz:vt.l.ſi vnus.§.pactus.ſ.de pactis. quandoqz quis liberat tpe:q: tenet actione temporali.⁊ tunc dico q̃ tollit ciuilis tantum ⁊ remanet naturalis:vt.d.l.at qui na.in prin.⁊ qꝗ ibi no.ſ. de nego.geſt.quandoqz quis tenet actione perpetua:ſed liberat[a].xxx.an.vel.xl.an.prescriptõe: tunc dico q̃ liberat a ciuili.naturalis uero remanet q̃uis ciuilez tollere non poteſt:vt inſti. de iure natu.gẽ.⁊ ci.§.ſed naturalia quidem.tollitur tamen omnis effectus eius obligationis naturalis:vt.l.ſicut.⁊.l.oẽs.C.de prescri.xxx.an. vbi dicit ſit pleniſſima munitione ſecuruſ.⁊ ſic oĩs effectus naturalis obligationis tollit: ⁊ hoc vltimũ tenent vltramontani vt refert Ly.in.l. vlt. C.ex qui.cau.ma. Nec ob.p̃dictis.l.ſi quis poſtq̃.ſ. de fideiuſ.q: eam intellige:vt ibi dixi . Qualiter ergo hanc.l.intelligemus dico q̃ poſſumus[b] eã intelligere ſm primum modũ q̃ liberatus eſt tẽpore ex ꝓuentione:tunc cum tollat naturalis nõ impedit ciuilis:ſed competit repetitio. ¶ Sed contra iſtã lec. op. q: actus medius impediens ſuperueniens facto hominis non ĩpedit ratihabitionem:vt dixi.ſ.l.pr.Solu. que ibi dixi hãt locum q̃ ſuperuenit actus medius poſt celebratum actũ.de quo rato hũdo tractat hic factũ hominis:hoc eſt ꝓuentio ipſa preceſſit illud qꝗ poſtea ſecutũ eſt ſoluz ex iuris effectu.Scõo modo poteſt intelligi hic q̃ quis liberat tpe actiõe tẽporali.Sed tunc ob.q: cum remaneat naturalis obligatio:ergo repetitionẽ impedit indebiti ſoluti.vt.l.error.C.ad.l.fal.⁊.l.cũ quiſ.C. de iur.⁊ fac.igno.Rũdeo hic non repetit: q: fuit ſolutuz falſo ꝓcuratori cui nullo modo debebat:⁊ ideo concedo q̃ ſi dñs ſuperueniret ⁊ defenſionẽ iſtius ꝓcuratoris ſibi ſoluentis ſuſcipet poſſet doli exceptionẽ opponere:vt.l.ꝓcu.ad exhi.§.i.ſ.e. Tertio mõ põt intelligi q̃ eſt liberatus tpe prescriptione.xxx.uel.xl.an.tunc poteſt repeti cum omnes effectus naturalis obligationis ſint ſublati:⁊ hoc prout habet reſpectus ad iura hodierna. tamẽ illa lec.nõ congruit bene huic.l.q: ſz hec tpa ffoꝛ.prescriptio.xxx.an.erat incognita: vt no.ĩ.l.qui occidit.§.i.ſ.ad.l.acql. ⁊.l. iul.alias incipit non ſolum.ſ.ex qui.cau.ma. ⁊ in auẽ. vt eccle.ro.gau.prescrip.c.an.§.i.facit qꝗ dicam in.l.in omnibus.ſ.de diuer.⁊ tem.prescript.nõ ſunt hic alia.

¶ Sequitur de priuatis delictis. l. ix.

¶ Glo.continuat.dictuz eſt ſupra de obligationibus deſcendentibuz ex contractibus.ſequitur videre de actionibus deſcendẽtibus ex delictis: q: ex delictis quandoqz oriunt actiones ⁊ obligationes ad priuatam vtilitatem . Item oriunt quandoqz accuſationes priuate:quãdoqz oriũtur accuſationes publice:premittit hic de priuatis delictis: q: maiorem cõformitatez habent cũ ꝓcedentibus . in ſequenti libro dicit de publicis iudicijs. Ex.l.ſequenti.

¶ Quãdo actiones deſcendentes ex delictis nõ dant ꝓtra heredes:licet dolus cõmittat ex ꝓtractu ſiue delicto:ibi.Veritas. Et an actio penalis det cõtra heredẽ in actionibus deſcẽdẽtibus ex delicto:ibi.Et ideo. Et an actio penalis det cõtra ſucceſſorez prelati:ibi.Quero. Et an iure naturali teneant heredes ꝗ delicto defuncti:ibi. Item. Et an confeſſio defuncti in criminali tranſeat ad heredem:ibi.Item quero. Et an de iure ciuili heredes vſurarij teneant ad reſtitutionẽ vſurarũ:ibi.Ulterius.

¶ De ꝓuatis delictis. ru.

Iuilis ¶ Hec lex diuidit ĩ tres partes principales primo loquitur quando accuſationes ex delicto tranſeunt contra heredem.Secundo quãdo trãſeunt ad heredẽ . Tertio q̃ tranſeunt contra eundez mutata conditione.ſecunda ibi:heredes.tertia ibi:non tantum. Hec prima pars ſubdiuidit in duas partes. prima loquitur de actione penali.ſcõa ꝗ p̃ſecutoria.ſcõa ibi:ſed q̃uis. ¶ Op.ſ.de nau.feno.l.ſi.ſo.ibi de actionibus penalib⁹ que deſcendũt ex cõtractu. hic uero ex delicto. ¶ Scõo op.de.l.ex cõtractibus.ſ.de act.⁊ ob.ſo.dicit glo.hic loquitur quãdo delictum cõmittit circa contractũ.l. cõtraria loquit qꝗ delictum cõmittit extra ꝓtractum.ita dicit glo. Aduerte videte glo.C. ex delic. de.l.i. que ponit quoſdaz caſus ſpeciales:in quibus dicit actiones deſcendentes ex delictis nõ dari cõtra heredes:licet dolus cõmittat ex cõtractu ſeu delicto. Idem no.in.l.ſi hoiem.§.dat.ſ.depo.

¶ Veritas eſt iſta.ſi quidem delictũ uenit purgãdum p actionẽ deſcendentẽ ex ꝓtractu trãſit cõtra heredẽ.ita loquit.l.ex ꝓtractib⁹. ⁊.l.ex depoſiti.ſ.de act.⁊ ob.⁊.d.l.ſi hoiem.§.dat.cũ ſimi. ſi ꝗo dolus venit purgãdus p aliã actionẽ ex cõtractu:tunc ſiue dolus ſit cõmiſſus in ꝓtractu ſiue extra nunq̃ dat cõtra heredẽ.ita loquitur inſti.de ꝓpe.⁊ temp.act.§.aliqũ. ⁊ oẽs caſus enumerati in.d.l.i.C.ex delict.de ⁊ in.d.§. datur.

¶ Itẽ op.⁊ videt dictuz heredem teneri:vt.C. ex delic.de.l.i.ſo.poſt lit.ꝓteſt. non tenet:niſi ꝗ eo qꝗ ad eum puenit:⁊ hoc modo loquitur hic ⁊ ſic concordat cũ illa. ¶ Sed ꝓtra hoc op.ĩ.ad .l.iul.re.l.ij.ſol.fallit ibi ſm diuerſas lec. ¶ Itẽ op.de.l.ſi ꝓfure.in fin.ſ.de ꝓdi.fur. vbi conditio furtiua datur etiam in eo qꝗ non peruenit.dicit glo.ibi q̃ conditio furtiua nõ orit ex delicto: ſed ex varijs figuris cauſaruz qꝗ eſt falſum:vt.l. ſi mulier.§.fi.ſ.re.amo.⁊.l.ſi ambo.§.quotiens .ſ.de compenſa. Dicendum eſt ergo q̃ fallit ibi propter frequentiam furtorum:vt ar.ĩ.de penis .l.aut facta.§.fi.⁊ hoc tenet By. Ja. de are.⁊ omnes. Item extra glo.op.ſ.ad ſil.l.gaius.ſol. dicunt quidam ibi loquitur quando delictum cõmittitur in non faciendo:tunc pena trãſit ad heredes.hic quando delictum cõmittitur in faciendo.ego puto q̃ ſit truffa:q: hoc non habet rationem.quare veritas eſt iſta. ibi propter non vindicatam mortez defuncti fuit inflicta pena ipſo iure.qꝗ apparet:q: poſſeſſor conueniri poteſt

[a] ¶ Sed liberatur. Adde bal.in.l.ſi pene.ſ.ꝗ con. inde.qui dicit q̃ licet in contractib⁹ prescriptio .i.lapſus preſiti temporis a iure nõ tollat naturalẽ obligationẽ vt hic. tamẽ dicit ipſe ſecus in delictis in quib⁹ p̃ſcriptio ipſo iure perimit obligationem:q: lex dicit cauſam in totum aboleri.d.l.ſed ſi vnius.§.ſi ante de iniurijs.

[b] ¶ Dico q̃ poſſumus. No. etiaz q̃ p̃ſcriptio nõ tollit tus ipſo iure : ſed ope exceptionis.vt not. bal.⁊ ang.in l.i. C. ſi aduer.cre.vide que ibi dixi. ⁊ per bal. in .l.ſi.i.ij. op. C. ꝗ edic.diui adri.tol.

a ¶ Ad.l.iul.repe. Item limita nisi pena veniret imponēda per viā excep tionis.tex.est fm vnuz intellectū in.l.iij.§.qd autem.q quisqz iur.

b ¶ Successorem prelati.vtrum successor in prelatura teneatur.adde qd no.in.c.cum dilectus.de ordi.cogni.τ bal.in.l.i.C.ex delic. defunct.per anto.de butri.in.c.i.§.qbus.de priui.Li.in.l.i.§.si pcura.si qs ius dicē.

non obtemper Joā.an. in.c.i. vt lit. non cōtesta.

c ¶ Fuit cōfessus. Et fie nota q si latro confitek se mihi subtraxisse τ ante condēnationem moriak talis cōfessio nocet heredi.adde bal.in.l.vnica.in.iij. colum.C.ex delict. defunc. vbi dicit q idem erit sine ꝓfessione si sit cōclusū in cā τ vide imo.in.l.defūcto. de publi.iudi τ q̄ dixi post bar to.in.l.inter dū.§. qui furem.j.d fur. Item adde q sola oblatio libelli absqz lit. contesta. videtur facere penaz trāsire ad heredem. glo.est sing. fm ange.i.§.penales. insti. de ppe. τ tē.ac. ADDE p spec.Joā.an in addit.i ti. de accusa.in quarta pte. §. i.versi qd si latro.

d ¶ Heredes vsurarij.vtr heredes vsurarij tenean tur ad restituendas vsuras.dic q fic τ vide bal.i .l.i.in. vi.colum.C.ex delic. defunct. τ in auc. ad hec . C. de vsur. in. vij. col.versi.qd dicek here.τ qd sing.cōsuluit Fede. cōsi.xi. τ qd dixi in.l. q̄uis.C.si pen den. appel. post bar.ubi dixi q inquirik ꝑ vsurarium post mortem. τ adde q Jo.an.fin gu. in ti. de cōfes.i.§. po stremo. versed nunquid confessus dicit q si desū

a fisco petitione hereditatis: vt.l.i.C.de his qui. vt indi.τ not.in.l.in cognitione.s.ad sil.τ sic nō agitur ad penam imponendam: sed ad penam a iure impositam exigendam.merito transit contra heredem.simile habetis in.l. commissa.s.de publi.τ.l.ij.§.q autē.s.q quisqz iur. ¶ Et ideo reassume breuiter: aut pena interponitur ipso iure a lege τ transit contra heredem: vt dictum est aut imponitur ab homine. τ tunc aut delictum cōmittitur circa contractum.aut extra cōtractū. si circa contractum aut purgatur per actionem descendentem ex contractu: aut per aliam vt dictum est.si extra contractum: tunc aut lis erat cōtest.τ datur contra heredes: vt.l.i. in prin. C.ex delic.de. Fallit in.l.ij.j.ad.l.iuli.repet.fm vnam lec.aut lis non erat conte.τ tunc datur cōtra heredem: in id qd ad eum peruenit: τ non vltra.fallit in conditione furtiua. Item fallit in.d.l.ij.j. ad.l.iul.repet.[a] fm aliam lec.tamen in hoc est differentia quando lis non est contesta. contra defunctum.si quidem actio que competebat cōtra defunctum erat ciuilis: illa eadem dabitur contra heredez: vt.d.l.si pro fure.in fi. Si vero erat pretoria si quidem actio denominabatur a delicto vt unde vi: τ vi bo. rap.τ si.τ non dabuntur contra heredem ille actiones: sed actio in factū: vt.l.ij.in fi.j.vi bo.rap.τ unde vi.l.i.i fi.sed si nō denominank a delicto: tunc datur cōtra heredez in id qd ad eum peruenit per.d.l.i.C.ex deli.de. ¶ Circa hoc habem[a] aliqua querere. dixi q nō datur actio penalis contra heredem in actionibus descendentibus ex delicto quid in descēdētibus ex quasi delicto? Respondeo idez: vt.s.de iudi.l.si filius.in fi.cuz.l.se. ¶ Quero quid i delictis que purgantur per officium iudicis: qd deseruit actioni intentate.dic vt.s. de rei uen.l.si i rem actum sit. ¶ Quero vtrum detur contra successorez prelat[a] ista actio penalis. videtur q nō. nam hic dicit ceteros successores quidem ꝛc.veritas est ista si quidem prelatus tenebatur ex delicto suo nomine non dignitatis nomine vel prelationis: puto q in sequentem non detur: nisi in q̄tum ad eum peruenit.τ quatenus est locupletata prelatura sua.ita habes in.l.licet.§.si ex cā. s.de pecul.sed si prelatus tenebatur nomine dignitatis: tunc successor tenebitur insolidum: qz est eadez dignitas.ita intelligo extra de ordi.cogni.c.cum dilectus.τ qd ibi no.per Inno. ¶ Itē hic dicitur ciuilis constitutio est. Quero quid d iure naturali.dicit glo.idem. Contra hoc videk q de iure naturali teneantur heredes satisfacere de delicto defuncti: vt extra de rap.c.i.so.quedaz sunt actiones penales ex vtraqz parte: τ ille non transeunt contra heredes aliquo iure: nisi fm distinctionem precedentem.quedaz sunt actiones penales ex parte rei sed pſecutorie ex parte actoris: tunc hoc casu differt ius ciuile a canonico nam de iure ciuili non datur: nisi quatenus ad heredem peruenit.sed de iure canonico datur insolidum: vt.d.c.i.de rap.τ qd ibi per doc. no. ¶ Item quero dixi. nisi sit lis contesta.cum defuncto.quero quid si fuit confessus[c] in iudicio.certe videtur idem etiam si hoc esset confessus in iudicio criminali.ita tenet Spe.in ti.de accu.§.i.versi.quid si latro.quod satis puto veruz in confessione vera.nam in confessione ficta: secus regula riter: vt.l.eius qui delatorem.j.de iure fis.fallit in casu.l.ij.in prin.j.de bo.eo.q mor. sibi consci. ¶ Ulterius quero vtrum de iure ciuili heredes vsurarij[d] tenean k ad restituendas vsuras videtur q non: nisi q̄tum ad eos peruenit: qz ex delicto agitur: vt hic.contrarium est ueruz. nam usure non repetuntur per actionem descēdentem ex delicto: sed per conditionem indebiti uel sine causa: vt.l.si non sortem.in prin.s.de condi.inde.τ no.per Inno. extra de usu.c.michael. Ulterius quero quid si non est lis contesta.sed processum est contra cōtumacem ad primum decretum: an habeat vim contesta.vt faciat actionem transitoriam contra heredes.videtur q non: vt.l.i.in fi.j.de requi.re.sed ibi loquitur in delictis publicis: in quibus non sufficit cōtestatio: sed requiritur sententia: vt.l.ex iudiciorum.j.de accu.sed in actionibus ciuilibus puto q sufficeret ad faciendum actionem transitoriam contra heredes per.l.vt perfectius.C. de anna.excep.uel saltem ad faciendum q possit petere restitutionem in integ.qz per defunctum stetit quominus[e] lis contestaretur: vt.l.i.s. ex qui. cau.maio. ¶ Ulterius in uersi.sed q̄uis.dicitur rei vendicatione tenebitur re exhibita.τ sic innuit q actio ad exhibendum debet precedere rei vendi.nec possint proponi in eodem libello.de quo dic ut.s.ad exhiben.l.i.τ.l.quid de inofficioso.in fi.magne gl.s.de inoffi.tes.τ.l.i.de interro.act.τ p Ly.C.de rei uendi.l.ordinarij.in prima questione.

Ex.§.sequenti.

¶ Que actiones penales transeant ad heredē.

Heredem autez. ¶ Quero que ē ratio differentie inter actionem iniuriaruz τ alias.gl. dicit q actio iniuriarum non intelligitur esse in bonis nostris.s.ante lit.conte.vt.l. iniuriaruz actio.j.de iniur. Sed quare non est in bonis nris sicut alie actiones penales? Respondeo qz competit ad vindictam.sed alie penales prosequuntur rem familiarem non vindictam. Quomodo autem hoc cognoscatur: dicetur.j. vi bo. ra.l.ij. §.i.vbi de hoc per By. ¶ Circa istam regulam dicas sic[f] quedam sunt actiones penales que cōpetebant defuncto tanq̄ cuilibet de populo.τ ille non transeunt ad heredem: nisi lit.contesta. vt.l.si cui.j.de uerbo.sig. Quedam sunt que cōpetebant sibi tanq̄ proprie: τ ille si quidez competunt ad vindictaz non transeunt ad heredes: nisi lit.contesta.vt hic.in fi.τ.l. iniuriarum.j.de iniur.si uero competunt ad rem familiarem: tūc regula est q transeunt ad heredes: vt hic.τ insti.d perpe.τ tempo.act.§.i.fallit in.l.hec actio. s.de calum. ¶ Possemus hic querere quid de iure accusandi criminaliter ex delicto priuato vtrum transeat ad heredem vidistis in.l.ex iudiciorum.j. de accu.sed an transeat ad heredem

scopus declarare creditores τ q̄titates a quo non poterit appellari nec de enormitate dici.τ talis declarata cōfessio poterit exequi ꝓtra heredez licet nihil ad eū puenerit quia non ex delicto agik sed ex cōfessione.τ sic limitat.c.fin.de sepul.τ hoc sequitur do.anto.in.c.cum speciali.§.i. de appel.τ qd not.bal.in.l.furti.C.de fur.dicit tñ q de iu cano.tam iudiciali q̄z penitentiali heres d functi tenek iuxta vires hereditarias p delicto defuncti: licet nihil ad euz peruenerit. ADDE an heredes vsurarij teneantur ad restituendas vsuras abb. ꝓsilio.cxiij.ij.li. τ an bōa usurarij sint obligata illis q soluerūt usuras vide federi.cōsilio.cexxi.

e ¶ Quominus. Et sic no.q si quis est in mora vel subterfugio lit.cōtepinde est ac si lis esset cōtesta. Adde tex. i.l.si euz .§.q iiuriaꝝ si quis cauff.τ qd not. in.c.i.d eleli.vi.pro hoc facit: quia si per factum τ cauillatōes aduersarij fit q tps labak nusq̄ pscriptio currit.l. ꝓtra miores .C.de inoff. testa. τ in.l. intra vtile d mino.τ in.l. cum ipse institueret de excus. tu. τ ita not.guil. de suza. in.l. scimus. C.in qui.cau. in i te.rest.non ē necess. τ in.l. petende. C. de i ite. restpe.τ in.d.l.si eum.§.qui i iuriarum τ bal.in.d.auten. habita in vl.colum. τ etiam cum bart.hic concordat bald. in.l.i.in ver. vl. C. ex delic. defun.facit qd not. bar.in.l.i.§. sz aristo. ꝛc. quod vi aut clā.vide que dixi p pau de cas. in.d. .§. qui iniuriarum. ADDE an cum instantia labik dolo aduersarij dek restitutio ro. consilio. cexx.

d ¶ Heredes vsurarij.vtr heredes vsurarij tenean tur ad restituendas vsuras.dic q fic τ vide bal.i .l.i.in. vi.colum.C.ex delic. defunct. τ in auc. ad hec . C. de vsur. in. vij. col.versi.qd dicek here.τ qd sing.cōsuluit Fede. cōsi.xi. τ qd dixi in.l. q̄uis.C.si pen den. appel. post bar.ubi dixi q inquirik ꝑ vsurarium post mortem. τ adde q Jo.an.fin gu. in ti. de cōfes.i.§. po stremo. versed nunquid confessus dicit q si desū

f ¶ Heredē dicas sic. Utrū actiōes ex delicto trāsmittank ad heredes ac-

riue. vide bal. in. l. i. l fi. §iij. colũ. cũ seq. ⁊ etiã vl. colũ. C. ex delic. defuct. ⁊ bar. n o. in. l. fi. j. eo.

a Unquaz plura. est pluralitas. ⁊ si quis fuit cũ vna comitiua quam
n coadunauit ad occupandũ castrum ⁊ in pugna interuenit homici diũ an coadunator teneat duplici pena. ſ. l. iuli. de vi. ⁊ de homicidio. vide in .l. quoniaz. ⁊ ibi bal. C. ad .l. iul. de vi. vbi omnino vide in. i. q.

b ¶ Itẽ opp. adde bart. ⁊ q̃ ibi not. in .l. vulgaris. j. de fur. vbi omno vide ⁊ q̃ ibi dixi.

¶ Punit totiẽs. Sed adde qd̃ bal i. l. fi qs non dicã. in. iiij. col. C. d̃ epi. ⁊ cle. dic̃ no. q̃ pena ꝓstitutionis ex multiplicitate actꝰ multiplicatiõe penarũ non resultat. secus in pena ministerio iudicis imponenda. facit qd̃ habet in. d. l. inficiando. §. i sans.

d ¶ Pro mille ageretur. Et ad materiã vid bar. in ꝓsi. in cip. anto. cõ misit adulteriũ nẽ. ⁊ post eũ Cy. ⁊ vid pe. de anch. in cle. i. §. q. bus. de priui le. late distinguentẽ post iac. de are. ⁊ iac. butri. ⁊ ponit v̄ba sere oia illi cõ filij bar. p lõgaz ⁊ latã distinc. ⁊ dicit sic q̃ aut sũt plura facta aut plura delicta respiciẽtia diuersas spẽs delictorũ ⁊ hz locũ .C. de fur. l. aduersus. idẽ si respiciunt diuersas psonas q̃ idẽ cõsiliũ nõ ꝓtici pauerũt. idẽ etiaz si respiciant diuersas res. vt in .l. agraria. d̃ termio mo. factũ aut est vnuz ⁊ delicta plura ⁊ hz locũ. C. d̃ acc. l. q̃ d̃ crimine. cũ no. per doc. ibi.

dicam. j. eo. l. fi.

Non tantũ.

¶ Quero in quo seqk noxa cap̃. Rñdeo vt cõtra eum agak actione illa apud quẽ seruꝰ ẽ vel cõtra ipsuz eũdẽ si liber est effectus: vt insti. de noxa. §. sed in criminalibꝰ. qñ cõtingit mutatio personaꝝ de uno statu ad aliũ. dic: vt. l. i. j. de penis.

Ex. l. sequenti.

¶ Quando sunt plura delicta ex pte inferẽtis ⁊ recipientis in personã: an p pluralitate delicto rum debeat puniri: ibi. Modo. Et q̃liter intelligank exempla huius. l. ibi. Uenio. Et qñ quis fecit plura vulnera ex quibus secutum est homicidium possit tm accusari de vulnere: ibi. Et an secuta pcussione declarek ex insultu actionez natam nõ esse an uero fuerit nata sed confusa cum pcussiõe: ibi. Juxta. Et si qs vno ictu faciat plures pcussiones q̃liter debeat puniri: ibi. Sequik.

n Unquam plura.

¶ Hec est vna notabilis lex. ⁊ glo. hãc .l. diuidit in duas ptes. ꝓmo ponit regulã. secũdo pbat eã octo exemplis. sed in ꝓtate nõ põit octo exẽpla: qz vnũ dictũ ponit hic qd̃ non est exemplũ regule. sed est vnũ dictuz circa p̃dicta. iõ diuide in q̃ttuor ptes. ꝓmo ponik regula. Scõo probat eã q̃ttuor exẽplis. Tertio format vnã qõnem circa p̃dicta. Quarto redit ad regulã ⁊ probat eã trib̃ alijs exemplis. secũda ibi. q hoiem. tertia ibi. itez q̃stitũ. q̃rta ibi. item si qs. ¶ Circa istã materiã intendo tenere hũc ordinem. qñqz plura delicta cõmittunk ex parte inferẽtis ⁊ recipiẽtis circa psonã. ⁊ de hac materia tractabo hic qñqz plura delicta cõmittunk ex pte cõmittentis circa rẽ. ⁊ de hoc nõ dicã hic p̃ncipaliter. sz dicã j. ti. i. l. inficiãdo. §. infans. qñqz cõmittunk plura delicta ꝓbo. de hoc dicã. in. l. item apud labeonem. §. conuitium. j. de iniur. quãdoqz cõmittitur vnum delictuz ex parte inferentis: sz est pluralitas ex parte recipiẽtis: vt si aliquẽ pcutio cũ bidente vel forcipe. de hoc dicam. j. arboꝝ fur. ce. l. fi gemina. qñqz cõmittunk plura delicta propter plures psonas cõmittentes. de hoc dixi. j. d̃ sicca. l. fi in rixa. qñqz cõmittunk plura delicta p pter plures psonas recipiẽtes. de hoc dicã in. l. si plures. j. ar. fur. ce. qñqz cõmittik vnũ factum tantũ: ex quo resultant crimina plura. de hoc dixi in. l. senatus. j. de accu. ⁊ l. si adulteriũ cum incestu. j. de adul. ¶ Mõ ad ꝓpositũ redeam qñ sunt plura delicta ex parte inferẽtis in personã.

¶ Op. de. l. fi. C. de modo mulcta. vbi dk q̃ nõ põt imponi pena: nisi ter. dicit gl. ibi: in extraordinarijs criminib̃: hic in ordinarijs. hoc nõ plz. nam crimen furti de quo loquik hic punik extra ordinem ⁊ crimen iniuriaꝝ: ⁊ quasi oia priuata delicta. vt. j. l. pr. ⁊ j. ti. i. l. fi. ⁊ l. fi. j. de iniur. vnde dicit gl. alibi q̃ ibi loqtur in mulcta. hic in pena. hoc dicit gl. in. l. quicunqz. C. de ser. fu. ⁊ illã tenet Jac. de ra. ideo qz si iudex haberet in mulcta nimis largas habenas posset partem multũ grauare. Bi. vero aliter sol. ⁊ dicit ibi loquitur in delicto qd̃ non vertitur ad alicuius iniuriã: sed habet tantum coertionem morum. Jac. de bel. in quadam sua disputatione dicit aliter q̃ ibi dz intelligi quando contumacia continuatur circa idez: tunc iudex non potest mulctare vltra ter. secus si circa diuersa. ar. huius. l. ⁊ ideo si iudex facit citari aliquem q̃ compareat in iudicio ad respondendum positionibus sub certa pena. ⁊ iterum facit citari non potest imponere penam nisi ter. sed si ex diuersis causis fuerit citatus quotiens delinqueret posset impõi pena. Iste tres solutiones placent mihi si coniunctiz accipiantur: vt dicamus sic. ibi loquitur in mulcta que imponitur pro delicto: qd̃ non vertitur in alterius iniuriam principaliter que non potest imponi: nisi ter si illud delictum committitur circa idem. ita loquitur ibi alias quotiens deliquerit totiẽs puniatur: ut hac. l. ¶ Secũdo oppo. de. l. nemo ex his. §. quotiens. s̃. de re iudic. ⁊ l. qui seruum ⁊ .l. plura. s̃. de act. ⁊ obli. so. hic plures actões descendunt ex diuersis factis ibi ex vno facto. ideo una tantum agi potest. ¶ Contra hoc op. de. l. cum ex vno. s̃. de acti. ⁊ ob. ⁊ l. i. j. vi bo. rap. sol. qd̃ dixi ex vna tantum agi intelligi põt: nisi quatenus plus sit in vna q̃ in alia. ita dicit gl. qd̃ an sit verum. dic vt dixi in. l. i. §. dixerit aliquis. s̃. de publi. ⁊ ibi plene per Bi. Itẽ op. s̃. loca. l. si vulneratus. ⁊ de actio. ⁊ ob. l. qui seruũ. §. si is. Ista gl. soluit q̃ ibi est vna ex delicto. alia ex cõtractu hic ambe ex mero delicto. preterea ibi ambe sũt pscutorie. hic saltez altera est penalis. tu dic verius q̃ ibi ambe dantur ex eodez facto: hic ex diuersis factis: ut dictuz est in solutione precedentis contrarij ꝓm Bi. ⁊ Ol. ¶ Itẽ op. b de. l. inficiando. §. infans. j. ti. i. so. dicit glo. ista. l. loquitur quando sunt diuerse species delictorum. secus si sunt plura delicta eiusdem speciei: qz non puniuntur: nisi pro uno: vt in contrario. Istud dictuz gl. reprehendik per Bi. p. l. quicunqz. C. de seruis fu. ⁊ j. ti. i. l. inter oẽs. §. fi. quare dicit Bi. qñ sunt diuerse species delicti punik totiẽs c quotiens deliqt: vt hic. sed si sunt eedẽ spẽs: ita demũ põt agi pro qualibet uice si sepius agentis interest: vt. d. l. qcũqz. ⁊ l. inter omnes. in fi. alias gñaliter ageret pro una vice tm: ut. d. l. inficiando. §. infans. Mihi vr̃ q̃ Bi. ⁊ gl. dicãt ꝓtra illam. l. inficiando. §. infans. nã ibi est vnuz furtũ tantũ: merito pro uno agitur. sed si essent plura furta etiam si essent mille pro mille ageretur. d vt hic. ⁊ l. inter omnes. in fi. ⁊ in. l. quicunqz. sed p Bi. ⁊ glo. q̃ sint plura furta videtur tex. in. l. q̃uis. j. ti. i. circa prin. Pro quarum. l. solutiõe debes aduertere q̃ sicut in contractibus sunt quidam contractus nominati: ⁊ quidam inominati: ita in delictis sunt quedaz delicta nominata e: quedam inominata: vt no. j. ad turpi. l. ⁊ in priuatis. quedam enim delicta habent nomina a iure vt furtum. naz ex animo lucrandi ⁊ ex ꝓtractatione colligitur unum qd̃ appellatur furtũ. Itez homicidium ex percussione secuta ex animatione vocatur homicidium. Idez de adulterio. naz iterando nouum adulteriũ iteratur pena. l. si diuturno. j. de penis. ex quo concludit cum glo. in. d. l. vulgaris. ⁊ istud est verum etiam si pena pecuniaria interponatur. ⁊ de materia etiam per bar. ⁊ doc. in. l. quid ergo. §. pena grauior. de infami. Adde qd̃ bal. in. l. si quis non dicã rapere. in. iiij. colum. C. de epis. ⁊ cler. dicit q̃ in pena constitutionis ex multiplicatione eiusdem actus nõ resultat multiplicatõ penarũ. secus in pena misterio iudicis infligenda. facit qd̃ habetur in. l. inficiando. §. infans. j. ti. i. ⁊ quãdo ex vno facto resultant plura crimina: vel vnus ledit plures quot penis teneatur. vide in. q. generaliter vrgeri in regula delictum. de regu. iur. in vi. ⁊ Pe. de ancha. in. d. cle. i. ⁊ vide bar. in. d. cõsilio. Et si statutum dicat q̃ puniatur pena manus an debeat intelligi de ambabus. vide bar. C. d̃ primi. in. l. preclaraz. li. xij. vbi tenuit q̃ sic per gl. ibi sed adde q̃ ipse not. in. l. vulgaris. de fur. ⁊ ad materiam bart. hic. vid Joan. in spe. de seten. versi. sed pone. ⁊ bar. i. l. senatꝰ ⁊ i. l. seq. j. de accusa.

ADDE an qui vno ictu plura infert vulnera pluries debeat puniri bald. consilio. cix. vi. v. li. ⁊ an prestans auxilium pluribus teneatur una pena uel pluribus vide bar. consilio. ccxxxiij.

e ¶ Delicta nominata. Nota q̃ quedam sunt delicta nominata: ⁊ quedaz innominata: sicut in contractib̃. nota. bart. in. l. senatus. j. de accusa. ⁊ i. l. i. §. vnde q̃ritur. d̃ publi.

Aut sunt plura facta ⁊ vnum delictum ⁊ hoc contingit quãdo primo durante scõm sequitur iterato circa idem ⁊ in eadem specie criminis: ⁊ tũc vna tantum pena imponitur: vt in. l. ei qui. j. de fur. ⁊ ita intelligitur glo. in. d. l. vulgaris. e. ti. istud est verum ꝓm bar. ⁊ sali. nisi pena esset soluta ex primo delicto: vel saltem lis esset contesta. ante delictum. hoc enim casu ⁊ in. l. i. in. xxiij. col. j. ad turpil. ⁊ bal. in. l. nõ ideo i fi. v. colũ. de accusa. C. bar. in. l fi quis id qd̃. §. i. ⁊ l. si familia. ff. de iurisdi. om. iudi. in. iiij. col. in ver. per hoc concludo q̃ si ego vulneraui te ex proposito quando dicatur vnum delictum ⁊ quãdo plura vide. s̃. proxi. colum. ⁊ que no. bal. in auẽ. sed nouo iure. in. ij. ⁊ iij. col. C. de ser. fugi. ⁊ bal. in. l. aduersus. C.

de.fur. ⁊ vib
.j.co.

ex illa fornicatione habito respectu ad matrimo
niū colligit hoc nomen qd appellatur adulteri
um. Alia sunt delicta inominata. vt pcutere ver
berare: domuz introire ⁊ similia: vt.l. cornelia.j.
de iniur. Ista enim sunt nomina actus nō delicti
qz possum pcutere etiam sine delicto: ⁊ ingredi
domū etiam sine delicto. sed nō possum cōmitte
re furtum vel adulterium sine delicto. Hoc pre
misso lz pluries ego contractē rem tuam accipiē
do furtum: prout est nomē iuris vnuz furtū est.
ita loquitur. l. inficiando. §. infans. sed si tu acci
peres furtū pro ꝓtractatione sola: fateo ⁊ q sepi
us cōtractat: ⁊ hoc mō dicit fieri sepius furtum
hoc est sepius fit ille actus: ex quo seqtur furtuz.
tñ qz animus est magis cōtinuatiuus q̄ reiterati
uus ꝓpte dz dici vnum furtū. ita dz intelligi. l. q̄
uis. j. ti. i. ¶ Itez op. de. l. fz ⁊ si furripuerit. j. ti.
i. so. ut ibi. ¶ Itē op. s̄. ad. l. acqli. l. illd. §. fi. so.
dicit glo. hic fuerunt ista plura delicta cōmissa ex
interuallo. secus si simul ⁊ semel. Vide hāc glo.
q̄ esset notanda si esset va. Ista glo. si esset vera
destrueret totū mundū. nam si pcuterē aliquem
pluribus pcussionibus simul non tenerer: nisi d
vna qd est cōtra tex. hunc in prin. ibi dū dicit plu
ra delicta cōcurrētia. ergo fuerūt simul plura fa
cta. Ad. l. illud rñdet Bi. ⁊ bñ q ibi plura deli
cta tendūt ad vnū finalē effectum: hoc est plura
vulnera ad vnū homicidium. secus si quodlibet
delictum p se tēderet ad suū effectuz vt pcussisti
aliquem pluribus pcussionibus. nā ex pluribus
pcussionibus teneberis ita dicit Bi. ⁊ bñ. ¶ Ve
nio ad scōam ptē. ⁊ op. de. l. qui seruū. in fi. s̄. de
act. ⁊ ob. Quidam dicunt q hic potest agi actio
ne. l. acql. i eo q plus est i ea q̄ in cōdi. furtiua.
Alij vt Bu. dicunt q hic agit insolidū ex vtraqz
qz ex diuersis factis descendūt. pcedēs opi. cōi
ter tenet: vt no. insti. si q̄. pau. fe. di. ⁊. l. idēqz. §.
fi. s̄. nau. cau. sta. ¶ Secūdo op. ⁊ videt q in cō
ditione furtiua inspiciat q̄ti plurimi fuerit a tē
pore furti facti. vt. j. ti. i. l. inficiādo. §. infans. dic
vt in glo. ¶ Venio ad aliqs qōnes qñ plura deli
cta cōmittunt ab eodē cōtra eundez in psona. di
xi q si tendūt ad eundē effectum vna pena tan
tum imponit. Exemplū in pluribus vulneribus
ex qbus seqtur homicidium. hoc dictū glo. intel
ligit si fiant eodē tpe: secus si ex interuallo. puto
q glo. bñ intellexit sed male locuta est. imo de
bemus dicere. aut oia ista fiunt eodē impetu aut
non vt. d. l. illud. ad. l. acqli. Per hoc ꝛcludo q
si ego vulneraui te ex proposito nolens plus fa
cere: tñ propter aliqd dictū uel factum a te super
uenit impetus ꝓpter quem te occidi tenebo: de
vulnerato ⁊ de occiso: qz non eodē impetu lz in
cōtinenti. ⁊ ecōtra si te vulneraui ⁊ psecutus suz
te p plures horas ⁊ finaliter te occidi teneo: de
occiso tñ: licet ex interuallo: qz eodē impetu. vt
. l. qd ait. §. fi. j. de adul. ⁊ sic debes itelligere om
nia exempla huius. l. ¶ Quero circa[a] hoc qd si
volo te accusare de vulneribus nō de occiso. dico
q possuz facere: vt. l. ꝓtor edixit. §. i. j. de iniurijs
tñ iudex non dz hoc pati ut ibi dicitur. qz si esset
punitus de uulneribus non posset postea puni
ri de homicidio ⁊ ideo puto q si esset maior pe
na de uulneribus q̄ de homicidio vt pluries cō
tingit in ciuitate ista tūc iudex pati dz q accuset
de uulneribus. non enim vnū delictum ob aliud
delictum dz minuere penā: vt hic. in prin. ¶ Se
cundo pone exemplū qñ tendunt ad eundē effe
ctum[b] in insultu ⁊ percussione. nam non punitur
nisi de percussione tñ: vt no. in. l. qui de crimine.
C. de act. ⁊ ob. l. illud. ¶ Iuxta hoc q̄ro vtruz[c] se
cuta percussione declaretur ex insultu actionem
natam non esse: an vero fuerit nata. sed confun
datur cum percussione. videtur q non fuit nata
ex insultu: vt. l. veruz. j. ti. i. sed certe ibi non fuit
nata actio furti: quia ad illā requiritur limitatus
animus lucrādi qui ibi nō fuit: sed ad accusatio
nem sufficit addesse simpliciter animus iniuriā
di: ⁊ ideo statim facto insultu nata est actio iniu
riaꝝ[d] que tamen confundit secuta pcussione tā
q̄ accessoriū cum suo principali. vt. l. generaliter
s̄. de fideiuſ. Et ex hoc dico q si de insultu esset
maior pena q̄ de percussione q posset puniri de
insultu. nam principale non extinguit accessori
um: in eo q accessorium affert plus vtilitatis q̄
ipsum principale: vt. l. heres a debitore. §. q si hic
seruus. s̄. de fideiusso. ⁊. l. debitor. s̄. d separa. pu
to q hoc possit fieri in eadem instantia vel diuer
sis: qz si est accusatus de uulnere potest accusari
de insultu: in eo q plus est: qz in eo non est facta
confusio. Dices tu hoc est contra id qd dixi: qz si
quis est punitus de homicidio non potest puni
ri de uulneribus vel econtra? Respōdeo qz si pu
nitur de homicidio homicidiuz tanq̄ genus cō
prehendit omnia vulnera precedentia. ideo nō
punietur de cetero. ⁊ si est punitus de uulneri
bus non punietur de homicidio: qz homicidiū
non est actus simplicis separati a uulneribus. fz
de uulneribus omnib' est punitus. ergo illa uul
nera amplius in iudicio deduci nō possunt. sed
insultus est separatus a percussione: merito licet
pena sit secuta: ex quo potest ex alio sequi: qua
tenus non est facta confusio. Possent dari plu
ra exempla: puta si quis coadunauerit gentem ⁊
miserit illam ad aliquem locum: certe cum isti ac
tus tendant ad eundem effectum non punietur
nisi ex vno: vt. l. iij. j. ad. l. iuli. de vi. ¶ Sequitur
videre quando sunt plura delicta tendentia ad
diuersos effectus. Circa qd quero[e]. quid si aliqs
percussit aliquez vno ictu vel simul pluribus ala
pis vel pluribus percussionibus an debeat puni
ri pro omnibus an pro una. ⁊ fm gl. hic videtur
q pro una tantum: qz sunt plura delicta eiusdē
speciei. ut no. hic in glo. magna. circa fi. sed illaz
glo. reprobaui: ideo de ea non curo. Preterea
q una pena tantum inferatur videtur uelle alia
glo. que est hic super verbo occiderit: que dicit
aut fit hoc eodem tempore aut ex interuallo. sed
illam glo. reprehendit Bi. vt dixi. ⁊ ideo dicit ip
se q cum ex pluribus istis delictis sequūtur plu
res effectus: q plures pene veniant imponende
vt. l. iij. j. de termi. mo. nec ob. j. de iniur. l. pretor
. §. si mihi plures: qz recte intelligendo facit p.
nam debet illas plures iniurias quis coniunge
re in eo libello: tamen ex qualibet per se pena im
ponitur: vt. l. non est nouum. s̄. de ac. emp. ⁊ di
cetur in. d. §. si mihi plures. Pro hoc. l. si adul
terium cum incestu. j. de adulte. si eniz ex vno fa
cto sequuntur plura delicta punitur ex quolibet
vt ibi. multomagis si ex pluribus factis sequun
tur plura delicta. nec ob. l. illud. s̄. ad. l. acqui. vt
supra responsum est: qz ibi plura facta tendebāt
ad eundem effectum. ⁊ ita tenebat Bi. ia. d are.
dicit aliter in. l. apud labeonem. §. conuicium. j.
de iniur. ubi dicit ipse aduertenda esse verba sta
tuti. nam aut dicunt puniri pro quolibet uulne
re: ⁊ pro qualibet alapa seu pro qualibet per
cussione. ⁊ tunc fateor dictum. Bi. aut dicunt si
quis alapauerit uel percusserit: ⁊ tunc pro omni
bus imponitur una pena: qz est unus actus ala
pandi seu percutiendi. licet sint plures alape. vt
. d. l. item apud labeonem. §. conuitium. ubi ex

a ¶ Quero circa. Bñ fa ciūt not. per bar. i. l. senat° d accus. ⁊ i. l. ꝓtor edixit. j. de iniur. ⁊ vide spec. in ti. de accu. §. i. v. fz si vulnerat° cum seq. ⁊ i termi nis tz bal. in. l. qcūqz. i. ij. col. C. d ser. fu. idez seqt bal. in. l. cum ancillis. in fi. colum. C. de incest. nup.

b ¶ Eundez effectū. No. q si producunt testes ⁊ istru mēta falsa in ꝓbatiōe vni us cause nō dicitur com missum: nisi vnū delictū falsitatis fm bal. no. l. qui cunqz. in. ij. col. C. d ser. fu. ⁊ si statu tū punit portātez arma ⁊ ticius pcus. fit te cuz ar mis: an pu niatur de de licto armoꝝ ⁊ de pcussio ne. bal. q nō in l. aduersus C. d fur. vbi vide.

c ¶ Quero vtruz. Et an quis puniat de insultu ⁊ percussione. Adde tamē q si insultus sequit post p cussionez pu nitur p vtro qz fm bal. i. d. l. aduers° C. de fur. ⁊ ibi qd si i'in qsitiōe dicit q qs pcussit ⁊ insultuz fe cit. ita etiam testes dicūt nec apparet qd pri° ⁊ po sterius an po terit puniri de vtroqz. ⁊ dicit q not. Inn. etiaz si essent ista vba postea uul neraui non suffiē fz bal. ⁊ Imo. in. l. quotiens. §. si quis post de here. isti. qd sing. no. est.

d ¶ Actio in iuriarū. Adde qd nota bal. in. l. ij. §. similiter. q. mo. seu. ami. ⁊ p bar. in. l. respiciendū. §. delinquūt de pe. j.

e ¶ Circa qd quero. vide que no. bal. in. d. l. aduer sus. C. d fur. ⁊. l. quotiēs. C. vbi sena. vel claris.

a ¶ Vnum conuitium. vide bar. in. d. l. item apud. §. sed qd adijcitur.
b ¶ Nec ob. ratio. Et ad materiaz adde bal. in consi. incip. in christi nomine eiusqz beate viginis marie: ⁊ michaelis archangeli ex consultu ⁊ pcussione: in quo consuluit q̃ si ticius fecit insultum cum bastone contra. b. ⁊ eum percussit propter qd rumor factus est in ciuitate q̃ punitur de uulnere. itē punitur de cōcitatione rumoris ex forma statuti uolentis quencunqz concitantez homines ad rumorē seu clamantem ad arma tali pena puniri: eo qz non confundit vnuz crimen cum alio per hāc. l. nūqz ⁊. C. qui accusa. l. qui de crimini. ⁊ alle. C. d sepul. vio. l. qui sepulchra. ibi geminum facinus ⁊ q̃ nota bart. in. l. senatus de accusa. ⁊ vide que dixi i. l. si quis ingenuam. j. de cap. Itez dicit bal. in. d. l. aduersus. per illam. l. q̃ si statutuz imponit penaz de liga. ⁊ tractatu ⁊ plures fecerunt ligam ⁊ tractatuz postea ex interuallo processerunt ad actum: ad quē finaliter intendebāt q̃ puniuntur d vtroqz propter interuallum tpis. faciunt no. per barto. s. e. l. iij. ⁊. v. col.

c J quis actiōes quero vtrum. vtrū de istis criminibus priuatis possit accusare quilibet extraneus. late per bal. in rubr. C. qui accu. l. iiij. ⁊. v. colum. vbi tenet ꝓtra barto. ⁊ bal. in. l. aduersus. C. de fur. ⁊ ibi an accusatio furti. ⁊ vtrū

pluribus verbis fit unum conuitium[a] ego teneo opi. Bi. per iura allega. per eum. nec ob. §. conuitium: qz questio nostra loquitur in legibus seu statutis que puniunt delictum sub nomine alicuius actus: vt pro percussione pro vulnere ⁊c̄. seu si quis percusserit ⁊c̄. non curo. sed. §. conuitium loquitur in quodam delicto qd recipit nomen a iure. appellatur enim conuitiū aliqua oratio seu vociferatio significatiua iniurie alterius: vt ibi. vnde omnia verba ibi prolata tendunt ad eundem effectum. secus si tenderent ad diuersos effectus: vt ibi dicam. nec ob. ratio[b] que mouit euz quando statutū dicit si quis alapauerit: vel si qs percusserit q̃ vna sit percussio. immo in veritate sunt plures percussiones: licet simul facte: vt. l. ter enixa. j. de uerbo. signi. ⁊. l. lex cornelia. §. fi. j. de iniur. ad qd facit. l. scire debemus. s. de uerb. obli. cum suis si. ⁊ hoc obseruat ꝓsuetudo. Pre dicta uera: nisi per impositionez vnius pena cōsumeretur: vtputa si essent duo crimina simul cōmissa ⁊ ex quolibet illorum deberet imponi pena mortis. non enizz posset occidi nisi semel: ⁊ iō semel tantum punietur: vt. l. vulgaris in prin. j. ti. i. ⁊ ibi dicam. Letera autem pertinētia ad hāc materiam dicam in locis consuetis.

Ex. l. sequenti.

¶ An pro furto possit agi criminaliter: ibi. Quero. Et que sit pena in delictis pro quibus non ē apposita certa pena: ibi. Quero qd. Et q̃liter cognoscatur iudicium ciuile ⁊ criminale: ibi. Quero qūo. Et an de criminib' ꝓuatis possit accusare quilibet extraneus: ibi. Quero vtrum. Et qui dicunt extranei i hac materia: ibi. Quero dicit. Et an vbi ꝓ dāno dato habz locum actio. l acq lie possit qs accusari criminaliter: ibi. Querit gl. ⁊ an ꝓ rapia habeat locū accusatō priuata vid i fi.

s **J quis actiōes.** ¶ In hac. l. non sunt contraria. ¶ Sed quero de q bus maleficijs loquitur hic? Rūdeo de ꝓuatis: de publicis enim non est dubium q̃ quis se subscribit: ut. l. si cui. in prin. ⁊. l. libellorum. in prin. ⁊. §. i. j. de accu. ¶ Quero an pro furto possit agi criminaliter glo. dicit q̃ non: nisi contra furē nocturnum. sed contrariū tenet glo. j. de fur. Bal. in. l. i. ⁊ bene. nam ꝓtra furem nocturnum augetur pena: vt. l. aut facta. §. tpus. j. de penis. tamē de vtroqz potest accusari: vt. j. ti. i. l. fi. ¶ Quero hic dicitur ad ius ordinarium remittendus est. Sed quid est istud ius glo. dicit q̃ id qd oli erat in titulo de formulis. vel dic ad ius ordinarium. i. ad penam ordinariaz dupli uel quadrupli. tu dic ⁊ verius. i. ad ordinem qui est in publicis iudicijs. ¶ Quero quid in crimine iniuriarum. ⁊ in alijs in quibus non est certa pena apposita que est pena ordinaria. dicit glo. arbitrio iudicis: vt no. in. l. iniuriarum estimatio. j. de iniur. ⁊ puto q̃ sit ordinaria pena illa: que pro illo delicto cōsuenit apponi: ut. l. quid ergo. §. pena grauior. s. d his q no. infa. ⁊. l. hodie. j. de penis. ¶ Quero quomodo cognoscaz vtrum sit iudicium ciuile vel criminale? Respōdeo aut quis agit ad penam applicandam sibi: ⁊ est iudicium ciuile. aut agit ad penam applicandam fisco vel inferēdaz parti in corpus: ⁊ tunc est iudiciuz criminale. ita no. hic ⁊. l. iij. in prin. j. de sepul. vio. ¶ Quero q̃

d ¶ Accusari criminaliter. An ista accusatio sit publica vel priuata. ⁊ quid si accusans de crimine priuato non probat de interesse suo. adde ioan. an. in' addi. spe. de accusa. vi de omnino bal. in. c. i. §. iniuria. d patiura. fir. ⁊ bal. no. in. l. ea que. i. iij. col. C. de cōdi. inde. dicit q̃ pro dāno dato vi aut clam agitur criminaliter dic esse glo. no. ⁊ ibi subdit q̃ ista pena criminalis nō crescit per inficiationem.

¶ De furtis. e ¶ Furtis. Vtrum furtum etiaz capitale dicat priuatum delictum dicit glo. q̃ sic. in. l. pen. de cōdi. ob cau. vi de que dixi i. l. ij. j. de bo. dā. in fi. apostille magne ⁊ no. bal. i. l. i. in pe. colū. C. ex delict. defunct. que autem dicat robaria ⁊ qs sit depdator dixi post barto. in. l. capitalium. §. famosos. d penis. ibi etiaz quis sit pdo ⁊ similis.

f Vrtuz f ab ethimologia. Quādo procedat ar. ab ethimologia adde barto. in. l. i. d acquiren. pos. ⁊ i. d. l. omnes populi ⁊ in rub. sol. ma. ⁊ scripsi post bar. in. d. l. i.

iuis accrescendi transeat ad heredem. vide bal. in. l. i. in. vl. colum. C. ex delic. defun. vide in. l. i. § fi. s. e. ⁊ bal. ad hoc in. d. l. i. in vl. col. ⁊ ibi tenet cōtra bar. hic. C. ex delic. defun.
d ¶ Accusari criminaliter. An ista accusatio sit publica vel priuata. ⁊ quid si accusans de crimine priuato non probat de interesse suo. adde ioan. an. in' addi. spe. de accusa. vi de omnino bal. in. c. i. §. iniuria. d patiura. fir. ⁊ bal. no. in. l. ea que. i. iij. col. C. de cōdi. inde. dicit q̃ pro dāno dato vi aut clam agitur criminaliter dic esse glo. no. ⁊ ibi subdit q̃ ista pena criminalis nō crescit per inficiationem.

liter fiat ista subscriptio. dic vt dixi in. l. si cui. in prin. j. de accu. ¶ Quero an ciuilis actio tollat per criminalem. dic vt dicetur in. l. i. §. i. j. vi bo. rap. ¶ Quero vtrum[c] de istis criminibus priuatis possit accusare quilibet extraneus. gl. que est hic videtur dicere q̃ nō. Bi. intellexit hanc gl. quando ex delicto venit pena imponenda pecuniaria. alias quilibet de populo posset accusare. ita dicit Bi. ita no. gl. j. de popu. ac. super rubri. ⁊ notatur etiam in. l. fi. C. de litigi. qd qualiter intelligatur dicam super rubrica. j. de popu. act. ¶ Quero dicit glo. ista q̃ extranei non admittūtur. quero qui dicuntur extranei? Respōdeo intelligo q̃tum ad propositum q̃ admittant omnes illi qui propter illam iniuriam videntur iniuriam pati: vt consanguinei ⁊ affines qui ponūtur in. l. lex cornelia circa prin. j. d iniur. ⁊ qd ibi no. in gl. uel dic aliter omnes illi admittuntur: qui in eum inuiti testimonium dicere non coguntur: vt. l. ij. ⁊ qd ibi dixi. j. de accusa. Et p hoc apparet soluta questio. an ius accusandi de priuato crimine transeat ad heredem. ⁊ dico q̃ nō trā sit ad heredem vt heredem: quia non erat i bonis defuncti: vt. l. iniuriaruz. j. de iniur. sed bene potest accusare heres tanq̃ persona cuius interest: ⁊ qui prosequitur propriam vindictam: cum prosequitur iniuriam defuncti: vt. l. i. §. ij. j. de iniur. ¶ Querit glo. an pro damno dato vbi habet locum actio. l. acquil. possit quis accusari criminaliter[d]: ⁊ constat q̃ si damnum est datum per vim habet locū accusatio. l. iulie. de vi publi. sed questio nostra debet intelligi quando damnum est datum leuissima culpa: que venit in. l. acquil. vt. l. in. l. acquil. s. ad. l. acquil. vtrum tunc possit accusari criminaliter. Li. in. l. si quis non dicam rapere. circa fi. C. de epi. ⁊ cle. videtur tenere q̃ nō sed habuistis contrarium no. in. l. respiciendum. §. delinquunt. j. de penis. ⁊ ibi dixi uobis. ꝓbatur. s. de legi. l. i. ibi sponte uel ignorantia ⁊c̄. ⁊ qd ibi no. in glo. ¶ Quero an pro rapina habeat locuz accusatio priuata de publica. constat. j. ad. l. iul. de vi publi. uel priua. glo. non declarat istud. ueritas est ista q̃ in casu potest esse pro rapina accusatio priuata: ut. l. si quis ex domo. j. ti. i. ⁊ no. in. l. infamem. j. de publi. iudi.

De furtis[e] Rubrica.

¶ Dixit supra de priuatis delictis in genere sequitur uidere in specie. sed quia delictum furti frequentius committur: ideo de furtis p̄mittit.

Ex. l. sequenti.

¶ An sola cogitatione quis committat furtuz: ⁊ an ualeat argumentum ab ethimologia uocabuli. Et quid sit contractare.

f **Vrtum.** ¶ Pōit tres deriuationes furti. prima est a tempore. secunda est ab animo. tertia est ab actu corporeo. i uersi. sola cogitatio. pone casum. ¶ Quero vtrū ex sola cogitatione quis committat furtuz. uidetur q̃ sic: qa furtuz dicitur a fraude: ⁊ sic ab animo iurisconsultus determinat contrariū. ¶ No. ergo q̃ ar. ab ethimologia[f] uocabuli non est ualidum. ⁊ potest esse ratio: qa huic repugnat diffinitio sequens. simile in. l. i. s. de tute. ⁊. l. ij. §. appellata. s. si cer. pe. ⁊ insti. de testa. in prin. dixi i

a ¶ Diffinitio furti. Et qꝛ hic dicit inuito dño. limita in casu no. l. si qs ꝓuo. C. e. itē intellige sane p no. p bal. i. l. mala fide. C. de cōdi. ex. l. i rubꝛi. C. de ꝓdi. ob tur. cau. ⁊ in. l. icēditū. C. si cer. pe. ⁊ q̄ scripsi in. l. ei. q. C. de fur. ⁊ pulchre declarat archi. xiiij. q. v. penale. vbi oīno vide. ⁊ ibi qd ī dubio p bar. in. l. iter oēs. §. recte. j. eo. ⁊ qs fit fur manifest⁹. vide. j. e. i. l. si ī seruitute. ⁊ p Li. ⁊ bart. in. d. l. falsus. ⁊ qd ibi bald. in. iiij. oppo.

b ¶ Ur est. f māifestuz. ad ulteriū manifestuz p bar. in. l. ij. i fi. de adul. vide. j. e. l. fi in seruitute. p Li. in. l. falsus. ē. e. ⁊ ibi ēt bar. i pn. ⁊ seqt etiam bal. in. d. l. falsus i. iiij. op. vbi idem tenet qd bar to. bene facit quod habetur in. l. si quis adulterijs. ⁊ spe. ī ti. d psum. §. i. ⁊ bal. in auct. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. in fi. ⁊ in terminis io. an. in ti. d pba. §. i. vsi. xiij. de quo imol. in. l. fi. ē. d here ist. ⁊ p bal. in. l. fi. in. iij. colum. C. de proba.

c ¶ Gladio euaginato. hoc approbat bal. i. l. neqz natales. i fi. i. col. C. d p ba. ⁊ qd dicē bar. h d gladio euaginato reprehendit ange. hic ⁊ vide ange. in. l. fi. in pnci. quod me. cau. C.

d ¶ Usurarius māifest⁹. Quis dicat vsurari⁹ manifestus adde pulcbruz

.l. i. ē. de testamentis. in prin. in versi. furtum. ponit diffinitio furti dicit hic q furtū est cōtractatio. ¶ Quero qd est ꝓtractare? Rñdeo de loco ad locū admouere: vt. l. rei. §. si rem. ē. de acqui. pos. Itē dicit hic lucri faciendi. qd si non intendat lucrari sibi sed alteri. respōdeo sufficit: vt. l. si quis proferendū. in prin. j. e. Cetera circa hāc diffinitionem. dic vt in glo.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter delictum dicatur manifestum. vide in pn. Et qualiter quis dicat manifestus usurarius: ibi. Ista. Et qualiter intelligat statutū disponens q aliquid fiat in pnci. officij: ibi. Quero.

f **Ur est manifestus.**

¶ Ex hac. l. no. q delictū dicit esse manifestum qñ qs deprehendit in ipso delicto uel ī aliquo actu ꝓpinquo ad delictū. ita vides hic si deprehendit qs cum re furtiua lz nō fuerit visus furari est manifestus fur. Idē dico si aliqs deprehendit in domo alicuius ubi pulchra mulier est. certe facit hūc adulterū manifestū⁹. ita dz intelligi. l. capite qnto. j. de adul. Item si aliqs fuerit uisus effugere cum gladio euaginato⁶. ⁊ repitur aliqs mortu⁹ certe ex hoc est homicidiū manifestuz qd talis fecit. ¶ Scdo q̄ro an ad hoc q fur sit manifestus reqrat apprehensio seu captura. quidā dicunt q sic per hāc. l. sed cōtrariū est verum: qꝛ sufficit q fuerit uisus cū re ⁊ cōtra eū acclamatū: vt. l. si quis in seruitute. §. i. j. eo. ⁊ no. p Li. ē. de fur. l. falsus. in. iij. op. ¶ Ista. l. facit ad q̄stionem. dicit decretalis q nō valet testamentuz vsurarij manifesti. Quero quis dicat vsurarius manifestus⁹. videt q requirat apprehensio vel acclamatio ꝓtra eū in ipso actu: vt hic. glo. tamē dicit aliter ex de usuris. c. vsurariū: ⁊. c. q̄q̄. li. vi. vbi dicit q ille est vsurarius manifestus q tenet altare paratū ad mutuandū. vel de hoc est cōfessus vel conuict⁹. tu de hoc dicas: qñqz q̄rit vtrū quis dicat delinquens seu peccatoꝛ manifestus: vt fur vsurari⁹. vel alio mō respectu certi ⁊ limitati delicti. ⁊ tunc reqritur apprehēsio seu acclamatio cōtra eū in ipso actu delinquendi vel in his q̄ sunt ꝓxima delicto: ut in istis. ll. ¶ Qñqz q̄ritur vtrum aliquis sit manifestus peccatoꝛ: alicui⁹ delicti in genere. ⁊ tūc nō sufficit q faciat semel aut bis illud delictuz: sed requirit q stet publice paratus ad illud delictū faciendū: vt facit meretrix in pstibulo vel vsurarius ad banchū: vt. l. palaz. in pn. ē. de ritu. nupt. ⁊ qd no. in. d. c. vsurariuz. Idē si non facit ita palā sed quasi: vtputa mutuat in camera sua cuilibet volenti. ar. d. l. palā. ⁊. l. iij. circa prin. ē. ad maced. ita intelligo hāc materiaz. Famosus aūt fur q̄liter intelligatur vidistis in. l. capitaliū. §. famosos. j. de penis. ⁊ sic est differentia inter manifestū ⁊ famosum. ¶ Ulteriuſ no. in. l. q̄uis. illud qd dicit glo. initiū appellat illud totale tp̄s quo ducit ad locū destinatū. Istd facit ad q̄stionē. dicit statutū⁶ q ptās teneat aliquid facere seu aliquā iquisitionez in principio sui officij. ¶ Quero quō itelligit in principio sui officij. hic videt glo. q pncipiū intelligat prima dies: vt hic. l. quo destinauerit. j. e. ⁊ p hoc videtur tex. ē. de aq̄ quoti. ⁊ esti. l. i. §. estaté. ⁊. §. seq. In cōtrariū videt q principiū dicat vsqz ad medium sui officij. a medio retro dicat finis: vt no. ē. si qs ius di. nō obtē. l. i. breuiter puto dicendum sic. q pncipiū dicat pma pꝛs rei. ⁊ iō si res de qua agit bz diuisionē ⁊ distinctionē ptiū intelligo in pncipio. i. in pma pte: vt. C. de iudi. auē. ad hec. nam iudiciū diuidit in tres ptes. pncipiū vsqz ad cōtestationē inclusiue. mediū vsqz ad ꝓclusionē cause. post ꝓclusionē vsqz ad sniam intelligit finis. vñ in pncipio intelligit. i. in pma pte facit. l. si qs in pncipio testamēti. de leg. iij. nā ibi intelligit in pncipio. i. in pmo capitulo. eodē mō si qs diceret in pncipio seculi intelligit de prima etate q̄ fuit ab adā vsqz ad noe: qꝛ sic est diuisum seculū p etates. sed qñqz res de q̄ agit non bz ptes: vt in casu ꝓposito: vt qꝛ fit furtum. nā quāto tpe fuit furtū ignorat: ⁊ quāto tpe duret fur cū furto ignorat: iō intelligit de pria die. Ad ꝓpositū cū statutū dicat q ptās teneat facere aliqd ī pncipio officij sui: ⁊ officiū ptātis duret. vi. mēsib⁹ itelligā ī prio mēse: qꝛ bz sex pncipales ptes. Itē si duraret āno. itelligerē ī pncipio. i. ī pria pte. i. ī prio mēse: qꝛ ānus bz ptes. xij. sz qd dices in re corpali: ad quam refert hec appellatio pncipij. Rñdeo q̄libet res corpalis diuidit diuisione legali in ptes. xij. ut. l. seruū. §. hereditas. ē. de here. isti. iō dicā fieri ī pncipio platee: illud qd fit ī pma pte ea diuisa in. xij. ptes. ⁊ ī fine dicā fieri: id qd fit in ultia pte. Predicta va nisi cōis usus loquēdi aliter se hēret q certā ptē appellaret pn

fuerit occultus fenerator: ⁊ post mortē incepit esse palam: qꝛ testamentuz valet. ⁊ pbat per text. in. d. c. quāq̄z dicentē q nullus manifestorū vsurariorum interfit testis. postea subdit q testamenta vsurariorum manifestorum facta nō valent. vnde qualitas mandati iuncto ver. nemo significat ꝓm tp̄s vbi. ff. de noxa. l. in delic. §. si exneus. ⁊ in. l. i. §. qd ait. ē. quo. bo. ꝓm eum qd no. in practica. adde qd nota. bal. in. d. l. i. in. vi. colum. C. de execu. rei iudic. ⁊ in. l. postbumo. i fi. de contra tabu. ⁊ in. l. i. C. d fal. cau. adie. leg. Itē an ille q probatur per cōiecturas vsurarius dicatur vsurarius manifest⁹ ⁊ sic dicatur satis probatum. licet nō per dictas probatiōes. bal. per glo. ibi ī. l. cum proponeretur. d lega. ij. tenet q sic. allegat qd habetur in. c. vl. d succes. ab intetu etiam potes ꝓz Imo. ibi allegare qd habetur in. c. cum in diocesi. de vsur. li. vi. ⁊ p glo. in. c. i. ⁊. ij. c. ti. ⁊ qꝛ dicet vsurarius manifestus per ange. in. q. astē. fis. in. i. charta. ⁊ bal. in. l. i. C. de sacro san. eccle. in lec. ⁊ in repeti. ⁊ cy. dixit in. l. ea qdez. C. de accu. q vsurarius manifest⁹ dicitur ille qui in presentia decem testium fenerauit ⁊ vide no. p bar. in. l. iter positas. C. de transac.

⁊ qualiter p famā ⁊ argumēta ꝓbet quē esse vsurariū vide tex. cū gl. i. c. cū ī diocesi. de vsur. ⁊ no. p Fede. ꝓsilio. xi. Et no. q lz ꝓbet quē eē vsurariū: nō tñ p hoc pōt rescindi ōct⁹ fact⁹ cū eo: nisi ꝓbet vsurariū fuisse ī illo ōctu ꝓm bal. in. l. iterpositas. in pn. de trāsac. ⁊ dicit bal. ⁊ cy. in. l. i. C. de pba. q si vn⁹ q erat ꝓsuet⁹ fenerari. xx. p cētenario q mutuauit mihi cētū q̄ sibi solui: an psumat vsuras habuisse: ⁊ dicūt q nō: ⁊ quō ꝓbetur quem vsurariū. adde bal. in. l. cū allegas. in vi. col. C. de vsur. ⁊ in. l. ij. §. si miliqz mō. C. de lati. liber. tol. ⁊ in. l. scripturas. C. qui po. in pi. ha. ⁊ ī materia vide bal. in. l. i. C. de testa. vbi no. loquitur. ⁊ an per solam confessionem: qꝛ in iudicio quis confessus est se vsurarium probet vsurarius manifestus: vide bal. no. in. l. i. ad fi. de confes. sed q per coniecturas non ꝓbet qs esse vsurarius no. in. l. auos. C. de ap. Sed an in genere si sibi probanti resultat cōmodum admittet q testificat talem sibi mutuasse sub vsura. vide bal. in. l. dictantibus. C. de test. ⁊ ille qui mandat restitui vsuras si reperiatur aliquas habuisse non conuincitur vsurarius. allegatur fede. i consilio. lxij.

ADDE q cōsilium ange. est. x. in ordine de quo ēt p bal. ꝓsilio. xvij. iij. li. ⁊ ibi. an possit pnūciari māifest⁹ a iudice laico ⁊. cxxxi. ij. li. ⁊ cōsi. xxv. ⁊ cccl. xxv. prio. li. p fede. ꝓsilio. viij. ⁊ an p ꝓfes. de restituendis vsuris qs p bet vsurari⁹ vid p eūdē ꝓsi. lxiiij. p abb. ꝓsilio. cxiij. Et d eo q tenuit bar. dmō itelligat pncipiū vid pe. d anc. ꝓsi. xcviij. vbi approbat doctrinā bar.

e ¶ Dicit statutū. vide aliquid per bar. in. l. iiij. in fi. de tēp. app. p bal. in rubꝛi. ff. d re. diui. in afip. col. ⁊ alex. i. l. i. ff. si quis ius dicē. non obtemp.

a Si quis in seruitute. vlterius opp. In oibus casibus qbus pōt capere furem. vide bar. in. l. i. C. vnde vi. ⁊ ad intellectū huius. l. vide .ū. eo. l. fur est manifestus. b ¶ Iuxta hoc q̄ro. vtrū laicus posset capere clericū delinquentē ⁊ ipsuz ducere ad ptātē. adde bal. in. l. si qua p calūniam. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ dixi post bar. in. d. §. si debitorem. ⁊ no. bar. in. l. si miles. de exhiben. reis. ⁊ per ca no. in ca. cū non ab hoie de iudi. lap⁹ allegat'. exx vi. alias. exx ij. vide no. p ange. ⁊ doc. i. l. i. §. ne qs cū. ⁊ qd̄ not. inno. in. c. si qñ. de of. de leg. adde qd̄ bal. in. c. i. §. si quis. d̄ pa. iura. fir. dic̄ q̄ capi possunt clerici delinquētes vt presententur episcopo ⁊ ibi eum oi no videas. allegat Inno. ⁊ Io. an. i. c. vt fame. de sentē. excōi. ⁊ hoc in ipo actu delinqn di vel imediate post. sz ex iteruallo nemo pōt eos cape: nisi ex cōcessiōe epi vt no. ex. de iudi. c. cū nō ab hoie. sed do. an. in. d. c. cū non ab hoie. in hoc tz ꝗ hosti. in. d. c. vt fame sz Inn. tenet do. an. adde tñ q̄ clerici vel monachi in sacris ꝓstituti non pñt capi etiā per iudicē ecclesiasticū p debito ex ꝗctu vel quasi: vt no. Io. an. i. c. si cleric⁹. de sentē. exc. in. vi. ad qd̄ allegat tex. i. c. lator pignora. ⁊ i. c. vt fame. de sent. excō. secus si sit debitor ex delicto vel ex ꝗctu rōne doli: vt i. c. i. de deposito. ⁊ hoc ibi tz do. an. sic etiā videm⁹ in doctorib⁹. i. l. medicos. C. de pfes. ⁊ medi. li. x. ⁊ eor filijs ⁊ vxoribus. ⁊ iō dic̄ bal. ange. ⁊ imo. in. l. qd ergo. §. si heres de leg. i. q̄ pater iueniēs clericū adulterantē cū filia: si ipm occidit nō incurrit penā canōis. vide. c. si vo. el. i. ad fi. d̄ sen. excōi. ⁊ ad no. p bar. h̄ vide no. p moder. in. l. de pupillo. §. meminisse de no. ope. nū. ⁊ in hac materia ad bar. h̄ adde q̄ p bono publico qlibet pōt cape fugiētē: vt est tex. in. l. gñali. de decu. li. x. ⁊ bñ facit tex. i. l. fi. C. d̄ male. ⁊ ma. ⁊ no. p bar. in. l. neminē. C. de exhib. reis. sed interest rei publi. vt delicta nō remaneāt impunita. ergo qlibet pōt cape clericū: vt euz pñtet suo iudici: vt i auē. de defen. ciui. §. nos igit. ⁊ i auct. vt indi. sine quo quo suffragio. §. vitatē. sz aduerte q⁹ ꝗ doctrinā do. abb. in. d. c. cum non ab hoie. facit tex. in. d. c. si vo. in fi. de sen. excō. vbi expsse dicit q̄ non licz clericum inuētū in adulterio vel stupro cape ⁊ ei violētas man⁹ imponere: nisi sint psone q̄dam ꝓiūcte q̄ ibi notant. ⁊ q̄uis posset ad illū tex. rñderi q̄ p cedat qñ cleric⁹ nō est i fuga vel non est vīsimile q̄ fugiat: hoc tñ multū restringit illā rōnē cū i dubio manifestū est seu verisimile q̄ deprehensus in maleficio timore ne capt⁹ ponatur ad torturā q̄ ipse fugiet. vt

cipiū. tūc standū est cōi vsui. vt. l. i. circa pn. ē. de flumi. ¶ Sz q̄ro a q̄ pte faciem⁹ pncipiū. certe a pte supiori. inferior aūt ps ad quā descēdit cursus aq̄ dicit finis. ar. l. i. in fi. ē. de aqua plu. ar. ¶ Vlterius oppo. j. l. prori. so. vt ibi videbim⁹. Ex. l. sequenti.

¶ Laicus pōt capere clericū delinquētē: ut illuz ducat ad suū iudicē ⁊ qlibet pōt iuuare offensū.

s **Si quis i seruitute.** ¶ Hic ponit nou⁹ casus sz gl. ¶ Op. ad pncipiū. ē. l. pri. vbi vt q̄ sufficiat aliquē capi tota illa die anteq̄ pferat ad locū destinatuz. due sunt solutiones. vna q̄ hic loquit qñ qs isto medio tpe mutauit statū. ⁊ hoc tz gl. in. l. pcedēti. Alij dicūt q̄ istud pncipiū corrigit p ver. idē pōpo. ita dic̄ gl. hic. ⁊ hāc solu. tz Bi. q̄si mutatio ꝓditiōis psone nil releuet: vt. l. i. j. de penis. ¶ Possum⁹ sustinere glo. ut illud qd̄ fac̄ mutatio diei faciat mutatio stat⁹ psone. nō ob. l. i. j. de penis: q⁹ ibi loqtur ī pena iā ꝓmissa: in q̄ nō nocet mutatio stat⁹. hic ī pena ꝓmittēda seu alterāda. ¶ Vlteri⁹ op.ª de. l. ī oīb⁹ causis. j. de regu. iur. glo. no. soluit. Bi. dic̄ hic q̄ pōt aduersario ī putari culpa: q⁹ fuit nimis timid⁹: ibi nō. uel ibi vis iferk ab alio qd̄ hic fur nō facit. ¶ Vltio no. fi. b⁹. l. ibi qlibet trāsiēs ⁊c̄. ex quo bēs q̄ qlibet pōt occurrere ad deph̄ēdēdū delinquētē. simile vidistis. ē. e. l. iij. ¶ Iuxta hoc q̄ro ᵇ vt p laic⁹ possit cape clericū delinqntē. puto q̄ sic: vt eum ducat ad iudicē: nō ut ipse euz detineat. ar. l. ait p̄tor. §. si debitorē. ō his q̄ ī frau. cre. ⁊ l. capite qnto. j. de adul. ⁊ qd̄ no. insti. de act. circa pn. hoc tāgit Inno. in c. vt fame. ex. de sen. excōi. ¶ Vltimo ex hoc tex. dico q̄ qlibz pōt iuuare ⁊ defendere aliquez offensum. nam si qlibet potest me iuuare ad defensionē rep: vt hic dicit tex. multo magis pōt me iuuare ad defensionez persone. Ex. l. sequenti.

¶ Si facio pactū de nō agēdo furti: an ex noua cōtractatiōe oriat actio furti: ibi. Vlterius.

s **Si qui furti.** ¶ Hec est multum notabilis lex. ⁊ diuidit ī tres ptes. p̄mo ponit vnū dictū. secū do ponit aliud. s. qd̄ sit officiū iudicis qñ p̄mo agit ꝓtra furem rei vē. Scōo qd̄ sit officium iudicis qñ pus fuit actuz ꝓditione furtiua. ⁊ tūc agit rei vēdi. secūda ibi. sed si eā. tertia ibi. q̄ si ex ꝓditiōe. text⁹ ibi decreuisset id est decrescendo puenisset seu pmāsisset. ſm Iac. de are. de p p̄ietate cognoscit. s. ī q̄ licet iudici qd̄ ex arbitrio equū videbit decernere: vt inst. de ac. §. pterea.

est casus nota in. c. vt fame. ē. allegato. ⁊ ad hoc facit tex. ī. l. i. ff. de bo. eorū q̄ sibi mortē ꝓsciuerūt ⁊ ibi p bar. vbi pbat q̄ accusatio est iustus metus accusato si fugit ppter quē ille q̄ fugit pſumit fugisse: eadē rōe faciet q̄ verisimile sit accusatū debere fugere. ⁊ si custodiat q⁹ iustus timor p̄sumitur mouere quēlibet ad faciēdū vt euadat a p̄iculo vt

q̄ si ex ꝓditōe vbi nullū iudex potuit exercere arbitriū cū nō sit arbitraria. ⁊ sic nō coegit petitorem ad remittēdā rei vēdicationē ibi sustulerit. nūc aūt ꝗuenit rei uēdi. q̄ est arbitraria in ea erit officiū iudicis. qd̄ seqtur ut aūt ⁊c̄. ¶ Op. ad pncipiū de. l. inter oēs. §. fi. ⁊. l. si dñiū. j. eo. so. hic intelligit ſm illas. s. nisi res ad dñiz sit reuersa vel dñium mutatū. Itē videt q̄ re restituta extīgui tur ꝓditio ipso iure. vt. j. e. l. si pignore. §. cū furti. so. verū est si ꝓsecut⁹ fuisset qs rē. sec⁹ si extīationē. ut hic. ¶ Vlteri⁹ oppo. ⁊ videt q̄ ista cautio sit supuacua. seu ista remissio cū hēat exceptionē. so. vt in gl. ¶ Vltio op. ad fi. de. l. ei⁹ rei. ē. de rei vē. vbi videt q̄ ille q̄ soluit litis estimationē efficiat dñs adeo q̄ nō possit ꝗueniri rei vendi. solu. hic in fure. ⁊ sic ī male fidei possessore q̄ nō habuit causam ab actore. ibi secus. Et intelligo hic q̄ tpe solute estimationis nō erat possessio penes furem. alias secus: vt no. per Bi. in. c. p possessore. extra de regu. iur. li. vi. in. v. q. uel si dicit q̄ erat penes furē: intelligo actore ignorāte ita dic̄ Iac. de ra. ut no. p Li. C. de cōdi. furti. l. i. in. iiij. q. dixi in. l. litis estimatio. ē. pro empto. ¶ Vlterius q̄rit gl. pone q̄ feci tibi pactuz de nō agendo furti. utrum ex noua cōtractatione oriatur actio furti. uidetur q̄ non: ut hic. ꝓtrariū determinauit gl. q⁹ nō esse natā actionē. uel esse natā ⁊ sublatā esse paria sunt: ut. l. si dari. ē. de uer. ob. sed si nō esset nata ab initio nasceret furti actio ex noua cōtractatione: ut. l. i. C. de nox. ⁊. l. serui ⁊ filij. j. e. ti. ⁊. l. iij. ē. re. amo. ergo ⁊c̄. Preterea p hoc uidetur casus. j. e. l. si quis uxori. §. si qs iurauerit. ita dicit glo. Contra istā gl. uidetur alia gl. in. l. euz qui. §. in popularibus. ē. d iureiur. ⁊. l. qui iurasse. §. ij. e. ti. ⁊. l. si a te. de excep. rei iudi. dicunt qdam hanc glo. dicere vitatem. ⁊ alias gl. esse falsas. tu dic illas ⁊ istā esse ueras. nam hic loqtur quando post factū pactū iteruenit nouus actus. s. contractationis ⁊ anim⁹ lucrādi: merito actio furti nascit. sz glo. ꝓtrarie loquūtur qñ nullus act⁹ de nouo superuenit: sz durat qd̄ antiqt⁹ erat. p hoc induco. d. §. si qs iurauerit. Vltio hec lex fac̄ ad qōnem q̄ si aliquis fecit furtū in ciuitate florētie: ⁊ hic deph̄endat cum furto: q̄ hic nō possit puniri: quia assidua cōtractatione actio furti non nascitur postq̄ in pncipio nata fuit. dicā. j. e. l. si dominium.

i **Si cuius.** ¶ Istā regulaz glosat hic iurisconsult⁹ ⁊ in. ll. sequentibus. sed glo. limitat hāc regulam. ⁊ declarat in. l. manifestissimi. in p̄ima glo. C. eo. dic ut ibi.

p̄ phēbus ī crimine pſumit fugitiu⁹ ⁊ legio dispositō faciēs regulā dz adaptari ad ea q̄ cōiter cōtingūt ut in. l. nā ad ea. ff. de legi. vñ si text⁹ ille ī dicto capit. si vo. uoluisset in illo casu: quo cleric⁹ nō possz fugere: uel nō cēt uerisimile q̄ fugeret nō licere eū capi non erat simpliciter ponenda regula negatiua cū iste casus ꝓtigat de facto ⁊ sic quodāmō ꝗ natura dep̄ hēsiōis ī delicto psonali sz dz poni regula affirmatiua cuz ista exceptiōe: sic̄ fit cōiter ī delictis ꝓhibitis vñ nō plz itellect⁹ ille ad illā decretalē: ⁊ uidet potl⁹ distinguēdū: ut distinguit abb. ī. d. c. si vo ut dicam⁹. aut cleric⁹ rept⁹ in delicto cōtinuat delictū siue nō desisteret a delicto: nisi capetur p laicū: ⁊ tunc liceat unicuiqz laico cape cū ⁊ ligare si aliasſ si possz ꝓpulsare iniuriaz ſm Inn. ibi pone exēplū qñ cleric⁹ fugeret cuz re quā surripuit: nec ex solo clamore dimitteret rez. tūc enī laico lz cape eū: q⁹ ꝓtinuat delictū vñ tūc sola captura nō ē p maleficio puniēdo: sz dicit fieri p defensiōe rei uel psōe. ⁊ hoc sp fieri pōt: ut. ē. dictū ē. ⁊ ista rōe pōt ꝓcedi q̄ si familia iueniat clericū de nocte: possit ipsū cape ⁊ pñtare epo ſm abb. in loco p̄alle. ⁊ i. c. ut fame. e. t. pōt etiā assignari alia rō: q⁹ si cleric⁹ pmitteret abire noctis tpe malū remaneret impunibile: q⁹ nō posset postea cognosci: ut. l. si is q̄ rē. in pn. ⁊ ibi no. j. eo. Aut cleric⁹ deph̄ēsus ī delicto desistit ab eodē. ⁊ tūc pbabilior uidet esse opi. host. q̄uis fugiat uel sit vīsimilis fuga q̄ nō posset capi p laicū ⁊ si p laicū punīat. ⁊ illa ꝓclusio pbat fortī rōne: q⁹ tex. in. c. uniuersitatis. ō sentē. excōi. dic̄ q̄ plat⁹ nō posset vberare clericū p se q̄ztūcūqz subsit vitas vberādi p aliū pōt. sz nō pōt executio ꝓmitti laico p platum si ergo nō p mittit laico vberare clericū de mādato plat: etiā qñ aliter crime nō pōt puniri. multo fortī laico nō pmitteret clericū cape ppria auctate. nō est tñ vuz q̄ si cleric⁹ fugiat delictū remaneat ipunitū: q⁹ ꝗ ipsū: lz abūtē poterit pcedi multiplicter iuxta ea q̄ būtur i. c. vitatis. de dolo ⁊ ꝓtu. Itez hēbit locū remissio ad petitionē iudicis: i cui⁹ loco delinqt. iuxta no. in cle. pastoralis. de re iudi. vel si cleric⁹ alibi ꝓstituat domicilū: ibi poterit

de hoc delicto accusari. l.i. ⁊ ibi habetur. C. vbi ō cri. agi opoz. ⁊ no. in. c. fi. j. ti. primo. nō obstat dictā Inno. d. c. si vo. ⁊ vo. abb. hic in secūda rōe adducta p euz: qz dico q̄ termini nō sunt pares. Nā illud argumētuz bñ valet. s. defendere priuatū. multo fortiꝰ publicū vel circa publica. xriij. q. iij. c. fortuito. ⁊. c. nō inferēda. sed nō valet istud argu. licet defendere priuatū. ergo lz ad vtilitatē publicā capere malefactorē vt puniat: qz per hoc res publica nō defendit: lz potius curat vtilitas publica capiendo defensionē ppriā. i. p ut repellit in iuriā q̄ inferi vellet.

a Taqz i fullo. Nemo cōsequitur. Vide post Ci. bal. in. d. l. i. in. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. colum. C. e. in fi. pn.

b ¶ Et sic innuit. Et adb bal. in. l. si cū exceptione. §. ij. qd̄ mecau. ⁊ an furtū sit spoliatio. vide hic ⁊ in. l. rem q̄ nobis. ⁊ in. l. si rem mobilez. s. d̄ acq. pos. ⁊ in. l. si colōi. d̄ agri. ⁊ censi. li. xi. ⁊ in. l. sticho libertas. in pn. d̄ sta. lib.

c Vm q e q̄ non lz. No. q̄ si subtrahorem mihi debitam nō tātuz teneor furti in quadruplum. lz predo suz. ⁊ hoc tz bart. i. d. l. si ex stipulatione. ad de tex. in caduduz eccle sia rotomagen. de elec.

Ex. l. sequenti.

¶ Rapina ⁊ uiolentia cōmittitur in personam: furtum uero non.

Taqz fullo.

¶ No. ex iniqtate sua nemo ꝓsequit actionem. ¶ Op. de. l. i. §. si. predo. ⁊ l. bona fides. §. i. s. depositi. l. ita vt si fur. s. cōmo. glo. so. q̄ ibi ex ꝓtractu suo nō ex iniqtate. ⁊ sic nō est cā proxima actionis sed remota cā iniquitatis. ¶ Item op. de. l. i. §. q vi a me. s. de vi ⁊ vi ar. gl. magna notabiliter soluit ⁊ sic innuit[b] q̄ rapina uel uiolentia fit delictū qō committitur in psonam. furtum ꝯo non cōmittit in psonam: ut no. de quo plene dicaz. in. l. licitatio §. q̄ illicite. s. de pub. Istud dictum licet sit uerum in se: tamen solu. cōtrarij non est ꝯa: qz idē est in uiolentia qō in furto: ut l. ij. §. generaliter. j. vi bo. rap. ideo glo. in. d. l. i. §. si predo dat aliam solutionem: q̄ licet habeat apparentiam: tamen nō cōgruit rōni posite hic. s. ne ex improbitate sua cōsequeretur ⁊c̄. Et ideo alibi soluit aliter. ⁊ sic q̄ in. §. q vi a me agitur furti ad possessionem: q̄ sibi vi abzepta est qō potest. ne habeat actionē ex improbitate sua sed auferētis. hic nō potest agere fur furti actione ad duplū uel quadruplum: q̄ actio furti daf ad interesse agentis. ut. ll. cōtrarijs. sed hoc interesse non est sine sua improbitate. ergo ⁊c̄. Et ideo si fur uellet possessionem repetere actione triticaria posset: ut. l. ij. s. de triti. ⁊ ita intelliguut qdam. l. inficiādo. §. infans. j. eo. ⁊ ibi aliquid tangam. hanc solu. ponit glo. j. de reg. iur. l. cuz pater. §. i. Ci. tangit ⁊ non ita clare. C. eo. l. fi. in prin.

Si cui ex stipulatu.

¶ Nota q̄ id qō dicit. s. e. l. is cuius interest. intelligit si interest rōne possessiōis uel iuris realis. secus si rōne actiōis personalis. ita gl. istam. l. intelligit. vtrum autem hic debitor actionem cedendo liberetur. dic ut in glo.

Am qui.

¶ Hec est multum notabilis lex. dicitur hic q̄ emptor actionem furti non habz cōtra. qz sua interest non furripi. ergo ⁊c̄. ut. l. is cui[c] interest. s. e. so. hic interest rōne iuris personalis. non rōne iuris realis uel possessiōis: ut dixi. s. l. pri. ¶ Scōo op. ad fi. l. de. l. si ex stipulatione. s. de acqr. pos. ubi dicit q̄ nō lz accipere rez ppria auctoritate: etiam p̄cio soluto. so. cōcedo q̄ nō lz accipe. ⁊ non dicit bone fidei possessor: imo p̄do: ut ibi. tū furti actione nō tenet: qz nō interest uenditoris: ut hic. Item dicit hic q̄ emptori dz cedi actio: qz eius periculum est. quero quidꝰ si est periculum uenditoris. dic ut in. l. uenditor ex hereditate. in fi. s. de here. uel acti. uen.

Preterea.

¶ Op. q̄ colonꝰ sit dominꝰ fructuū ut. l. si apes. §. fi. ⁊ l. fullo. §. fructibus. j. e. glo. dicit hoc est uerū postq̄ fructus sunt percepti ⁊ separati a terra: ut in cōtrarijs. ante aūt secus: ut hic. ⁊ hoc dicit gl. in colono ptiario ⁊ in colono qui colit nūmis. quod an sit uerum dicam. j. e. l. si apes. §. fi.

Is autem apud quez.

¶ Ex improbitate: ergo sua depositarius actionem furti nō cōsequtur. ꝯtra. j. e. l. q uas. §. si ego. glo. dat duas sol. secūda est uera: qz hic depositarius cōmisit furtū utendo re uel interuertēdo possessionē dñi per usum eius. in ꝯtrario ꝯmisit furtū alij cedēdo. ita q̄ dño retinebat possessionem. ista ē ueritas ut dicaz in ꝯtrario. ¶ Quero cum depositarius teneatur de lata culpa ⁊ latiori: ut. l. q̄ nerua. s. deposi. ⁊. C. depositi. l. i. an ūlo casu ipse habeat actionez furti uidet q̄ nō: qz dolo compatur. Contrariū est ueritas nam uerus dolus furis p̄ponderat culpe depositarij: ut. l. ire si obstetrix. in fi. s. ad. l. acqli. ita tz ia. d̄ are.

Papinianus tractat.

¶ No. q̄ in odiuz furis inspicimus illud qō euenire pōt: lz ꝯsimiliter res nō tendat ad hoc. fac. l. diuortio. s. de neg. ge. brocardum istud bene solui. s. de ꝯbo. ob. l. inter stipulantem. §. sacrā.

Idem scribit.

¶ Circa hūc. §. q̄rit glo. dicit hic q̄ credito: poterit agere actiōe furti. ¶ Quero ad q̄tū. utrū duplabit creditū an extimatio rei subtracte. glo. circa hoc distinguit hic plene. ⁊ uide eam q̄ incipit insolidū. ⁊ no. eam. ¶ Secūdo q̄rit glo. quō potest hic agi actiōe furti ad decem cū essent. x. debita. uidet q̄ debeat agi ad duplū. s. ad. xx. gl. fatet: qz qui petit uiginti petit. x. uel dic q̄ seruus ualebat tū quinqz. iō agebat ad. x. actiōe furti. nam illud qō dicit q̄ dz duplari debitū est uex qñ res subtracta ualet plusq̄ debitū ualeat. ⁊ ita uidet hic sentire dominus. Oldra.

Ex. §. sequenti.

¶ Si plures res una uice subtrahuntur dicitur vnum furtuz: q̄ facit ad statutum q̄ pro primo furto fustigetur: pro secundo amputetur auricula: pro tertio suspendatur.

Idem dicitur.

¶ Opp. q̄ occasione cuiuslibz in totum agat: ut. s. e. l. §. papinianus. so. hic simul factum fuit. ⁊ ideo dicitur totum furtum unum ita dicit glo. quam nota ⁊ menti tene. ¶ Nota q̄ si plures res simul subtrahuntur dicitur vnuz furtum q̄tum ad actionem penalem[e]. Et hoc facit pro statuto quo cauetur: ut pro primo furto fustigetur. pro secundo amputetur auricula. pro tertio suspendatur. q̄ si plures res furetur quis totum hoc dicatur unum furtum. ¶ Ulterius q̄rit glo. quare non probatur ibi in. §. papinianus alter retentus quantum ⁊ hic alter amissus: vt. s. pro parte ibi agatur. Respondet glo. qz ibi ille q remansit remanet periculo creditoris hic uterqz transit in periculum furis. ista ratio non est semper uera: qz periculo creditoris perit ita demuz si perit sua culpa: vel si hoc esset actum. unde rationem assigna que ponitur in tex. dicti. §. pap.

Idē pomponius.

¶ Quero quid si cōmodatarius non fuit in dolo utrum habeat actionem furti. dic q̄ est electio domini contra quē agat: ut. l. fi. §. i. C. eo. ti.

An pater.

¶ No. vbi interest ratiōe obligatiōis personalis qs furti actionem non habet ut hic. ⁊. s. e. l. in prin. ⁊. s. l. proxi. ¶ Scōo no. q̄ patre qui paratur fideiussori: ut hic. ⁊ habetis. in. l. cum filiussa. in prin. s. de uerbo. obli.

Si filiussamilias

¶ Opp. pater non habet in filium dominium nec possessionez: qz liber homo non possidetur. ergo ⁊c̄. ut. s. l. proxi. Respondeo dicit glo. huius timore q̄ habet actionem furti pater: hoc est accusationem criminalē non ciuilem. ita notatur insti. de obli. que ex deli. nas. §. interdum. Ista so. est contra istum tex. qui expresse dicit de actione furti. Ad contrarium respondeo sic. pater non habet dominium uel possessionē ꝯcedo. sed habet quasi dominiū

vbi ille q nactus est possessionez bñ ficij sine auctoritate superioris dicitur fur ⁊ latro. ⁊ tenementi q̄ licez statutum loquatur de p̄done vel fure non verificabitur in istis. vt colligitur in caducum.

d ¶ Quero qd. vide barto. in. l. si qs vxori. §. itez apud labeonem. j. e. vbi hoc colligit ⁊ adde q̄ no. i. d. l. si ex stipulatione. ⁊ quis dicatur p̄do vel fur. vide que habes post barto. in. l. capitalium. §. famosos. j. de penis.

e ¶ Idez dicitur. actionem penalez vide bald. in auē. sed nouo iure i. iij. colum. C. de ser. fugi. ⁊ vide bar. in. l. si familie. s. de iurisdi. om. iudi. ⁊ bal. i. l. quid ergo. §. ait p̄tor. de bis q no. insa. Itē quid si eodē tempore qs interficit plures hominesꝰ an debeat puniri pena statuti punientis facientez plura homicidia. vide q̄ ibi no. dicuntur per bal.

ideo datur vendicatio patri: vt.l.i.§. per hanc. s. de rei ven. ¶ Item op. q̃ nõ possit agi furti cũ liberũ corpus nõ recipiat estimationẽ: vt.l.liber hõ. s. ad.l.acqli. ergo nõ reperit qd duplex vel quadruplex. dicunt qdam q̃ duplabit illud pro q̃to iurauerit se nolle carere illo filio. ⁊ istam so. tenet glo. in.l. ⁊ tm̃. s. de ser. corrup. tũ hic gl. re probat eam ⁊ bñ. q: in actione furti nõ haberur rõ lucri vel affectionis: vt dicit glo. q̃re solvit aliter q̃ duplabit estimatio operarꝝ p ditarus a patre ꝓpter furtũ. Istam so. tenet Bi. istam etiam tenet Li. C. e.l. si qs seruo. ⁊ istã teneatis. ¶ Itẽ op. j. e.l. mater. so. põt agere actione furti: vt ibi. sed pater sic. ⁊ ratio est duplex: q: mater non habet ius potestatis in filio. Item matri opere nõ debentur. secus in patre.

Ex. §. sequenti.

¶ An vendito equo videatur vendita sella.

Non solum. ¶ Querit glo. vtrum possit p cõdictionẽ in certi cõmodatarius repetere illam suã detentationem dicit glo. q̃ sic. hoc qõ dicitur de cõdi. incerti rep̃hendit p glo. C. eo. l. fi. §. sed cũ in secũda. ⁊ illa verior. dixi in.l. acqlius. s. de dona. ⁊.l. rem q̃ nobis. s. ō acqr. pos. iste. §. facit ad. q. si vẽdo tibi equũ: an videor tibi[a] vendere frenuz ⁊ sellam ⁊ similia. ⁊ hic videtur q̃ sic. dic ut.l. ediles aiunt. in prin. s. de edili. edic. ⁊ per Guil. de cu. in.l. si ut certo. §. vsqz adeo. s. commo.

Ex. §. sequenti.

¶ An quis possit esse nuncius in re propria. Et quando mãdatarius teneat de leuissima culpa.

Si epistola. ¶ No. tex. ibi ⁊ si custodiaz. ⁊ in vsi. finge ⁊c. ¶ No. q̃ dicit in principio de dñio epistole ad quem ptineat cõcor. sunt in glo. ¶ Scõo no. in versi. sed ⁊ si interfuerit q̃ qs põt esse nunci[a] in re ꝓpria. nã hic vides q̃ qs portat litteras ad sui vtilitatẽ. hoc tangit p Ja. de are. in.l.i.§. de nunciatio. s. ō no. ope. nun. ⁊ ego dixi in.l. iuste. s. de acq. pos. ¶ Tertio no. q̃ ille q accipit rem pferendam tenet de piculo rei in duobus casibus si suscipit custodiam: ⁊ si accepit p̃ciuz ita vides hic. ¶ Cõtra qõ op. q̃ mandatarius teneatur etiã de leuissima culpa[b]: vt.l.a ꝓcuratore. C. mã. so. qcqd dicatur ista est v̄itas. qñqz in mandato venit aliqd qõ reqrit exactissimam diligentiam vt facere ꝓcuratorẽ ad iudicia. tunc ꝓcurator tenet de leuissima culpa[c]: q: videtur afferere se pitum in illa pitia: q̃ in iudicio reqtur suscipiẽdo mandatũ. ita loqt. l.a ꝓcuratore. ⁊ qõ not. p Bi. in. c. imputari. de re. iu. li. vi. Quanqz mandatur aliqd qõ requirit diligentiam nõ tantã. ⁊ tũc tenet de lata ⁊ leui: q: ita diligentẽ videtur se assere: ꝓut illa res cuius mãdatũ suscipit requirit: vt.l. in re mandata. C. mã. qñqz mandat aliquid qõ nullã reqrit diligentiam: q: oẽs scirent facere vt portare unaz litterã seu epistolã uel aliqd aliõ de uno ad alium. ⁊ tunc non tenet nisi de dolo ⁊ lata culpa: nisi precium suscepit: seu custodiam in se receperit: vt hic. simile in mandato qõ uidetur fieri fideiussori q̃ soluat. nam fideiussor non tenet nisi de dolo ⁊ lata culpa: ut.l. si fideiussor. circa prin. s. man. facit bene.l.ij. s. de pig. contra istud vltimũ. ita debetis itelligẽ hãc.l.

Reditori.

Dominus. ¶ Nota q̃ dicit quasi pignoris loco. ¶ Quero circa hoc quid si cadat a possessione vtrum habeat hypothecariam. certe nõ quia tex. dicit quasi pignoris non pignus propie ad qõ facit. s. de le. i.l. si domus. la picola. cũ.l. se.

Et cum filio. ¶ Op. q̃ sit ciuilis cõstitutio: ut in. §. hi qui insti. e. so. ut in gl. ¶ Item op. in.l. si quis vxori. §. sed si filius. j. e. so. ibi de castrensi uel quasi castrensi.

Erui ⁊ filii. ¶ Videes q̃ nõ potest agi furti ciuiliter: sed an possit agi furti criminaliter. dic ut in.l. respiciendum. §. furta domestica. j. de penis.

Illud quesitum. ¶ Iste. §. legitur duobus modis in glo. primo in bone fidei possessore. ⁊ ꝓ ista lectura faciunt multe solutiões cõtrarioꝝ. ꝓ hoc facit etiam tex. q dicit de vsucapiõe: q̃ vsucapio in dño vero nõ caderet. Secũdo mõ legitur hec.l. in v̄o dño. ꝓ qua facit tex. q expresse in dño loquitur. ponamus ergo casum vt littera iacet: ⁊ in contrarijs expediemus. ¶ Op. C. eo.l. apud antiquos. §. si autez desinat. so. hic loqtur in bone fidei possessore: quod appet ex eo q̃ dicit de usucapione. ibi v̄o loqtur in v̄o dño. ⁊ qõ hic dicit in tex. pluribus locis dño expone. .i. bone fidei possessore. ita itelligunt quasi omnes glo. hic posite. sed ꝓut intelligeres hanc.l. in v̄o dño. ad.l. apud antiquos. Rñdeo prout hic dicit in secunda solutio. quia ibi seruus fuit postea reuersus apud uerũ dñm. hic nõ. ¶ Secundo op. s. ad.l. acquili. l. si seruus seruũ. §. seruui. secundo rñ. So. hic glo. vno mõ q̃ aliud i acquilia. aliud in actione furti p rationẽ quam hic assignat ibi. so. aliter ⁊ melius. ideo tene illaz so. ¶ Item op. s. e.l. in prin. ubi dicit q̃ dñs non habet actionẽ furti pro furto serui. so. prout intelligis hic in bone fidei possessore. non ob. ꝓtrarium prout intelligas hic in v̄o dño. tunc gl. solvit q̃ hic intelligatur de furto qõ commisit dum esset apud secundum bone fidei possessorez. tũc enim cum dominus non posset eum seruum cohercere cessat ratio que ponitur in prin.l.

Ex.l. sequenti.

¶ Qualiter formandus sit libellus ⁊ q̃liter res certa debet poni in libello. Et an cum peto vas argenteum debeo ponere de qua liga. Et quid operentur illa uerba in libello plus minusue.

A actione. ¶ No. moduz formandi libellum q̃liter res certa debet poni in libello. ¶ Op. s. depo. l. i. §. siqs argentum. dicit gl. aliud in deposito: vbi deponẽs potuit sibi ꝓuidere qõ non est in furto. ¶ Sed tũc op. quomõ poterit duplari uel q̃druplari si nescit pondus alicui[e] uasis. Rñdeo qõ hic dicit sufficit q̃tuz addandũ libellum: non q̃tũ ad cõdẽnationem ferendam: nisi postea i processu declaretis[e] de põdere: ut not. in. d. §. si quis argentũ. ⁊ hic in vltima gl. in prin. huius.l. super v̄bo petet. puto q̃ licet in actione depositi ꝓcederet qõ dictum est tñ ꝓtra furem probato furto de extimatione statur iuramento actoris. C. vnde vi.l. si quãdo. dicam in.l. quidam tabulaꝝ. j. eo. ¶ Ulterius q̃ro cum materia argentea sit diuersaꝝ specierum alia est enim liga pusina alia liga senensis ⁊ alia est liga uenetorum. utrũ debeã ponere in libello: de qua liga sit. Rñdeo sic. hoc enim totuz pertinet ad declarationem materie. ⁊ si hoc ignoratur non potest sciri extimatio: ut.l. cum auruz. s. de au. ⁊ ar. lega. ¶ Ultimo no. q̃ hic dicitur in tex. aureos tot plureſue q̃ admittit libellus qñ pono aliqd certũ. ⁊ adijciã clausulã illã ⁊ plꝰ. tñ ista clausula plures ve nihil operatur[f]: nisi po-

a ¶ Non solum. an videor tibi. Vendito equo: uidetur vendita sella. ⁊ adde q̃ non solũ veniet sella: sed ornamenta q̃ erãt in equo tempore venditionis ⁊ ante per duos dies. d. l. ediles. §. vendẽdi. quod bene no. ⁊ viõ que dixi i. d. §. vsqz adeo. s. commo. istis adde qõ no. bal. in.l. ij. in fi. i. col. de edi. ac.

b ¶ Leuissima culpa. de qua culpa teneatur ꝓcurator ⁊ quid i nũcio. vide bal. in.l. a ꝓcuratore. C. manda.

c ¶ Leuissima culpa. vide bal. in. d. l. quod nerua. ff. depositi. versi. iij. q̃ro: in antepenul. colũ.

d Erui ⁊ filij. vide b q̃ inter dominũ ⁊ seruum nõ oritur obligatio quid i ter abbatem ⁊ monachũ. vide bal. i. l. cuz affirmes. C. de libe. cau.

e In actione. in processu declaretis In processu potest ⁊ debet libellus ambiguꝰ declarari. videbar. in.l. inter stipulantez. §. i. de v̄. ob. ⁊ in.l. nõ solum. §. sed ut probari. ō ope. no. nun.

f ¶ Nihil operatur. Ista v̄ba plus: minus apposita in libello nihil operantur vide omnino tex. ⁊ bal. in.l. publia. §. ticius depositi. ⁊ ō libello vide in simili de hac incertitudine. In no. in. c. ex pte abbatisse. de priui. gl. in. c. cum interdum. de verbo. sig. ō ista autem dictõe plus vide i. l. ab hostibus. §. sed qõ simpliciter ex q. cama. ⁊. ff. si qs cau. in.l. ⁊ si post tres.

ADDE an procedat libellus q̃ talis surripuit ⁊ celauit animo furandi: ⁊ contractã di res ⁊ bõa que ascendũt ad extimationez. c. saluo erroze calculi bald. consilio. cvi. primo li.

a Vlgaris pena ponetur. Adde not. in l. inficiando. §. infans. j. co. vi de ioã. cal. ⁊ io. de ligna. i consi. incip. vnuz an multiplicãda pena. ⁊ aliud incipit. i. q. huius thematis rei ⁊c. ⁊ notbar. in l. nunq̃z plura. ⁊ ibi Imol. s. de pri. deli. vide gl. ⁊ ibi bar. in l. mariti. §. vi. mẽsium. j. de adulte. ⁊ glo. ⁊ bart. in l. diuortio. de penis. ⁊ glo. ⁊ bar. in l. mariti. videlicz q̃ tot dicuntur delicta q̃ tiens luxuriatum est ⁊ sequitur saly. i. l. i. §. quibus de priui. quẽ videas. ⁊ vi de bart. in l. ei qui. s. e. ⁊ que dixi i. d. l. nunq̃z plura ⁊ vide gl. ij. q. vi. mutãte. ⁊. xxviij. q. i. c. virginibus.

ADDE vt p bal. cõsilio ccxlvi. p̃mo lib. ⁊ melius cõsilio. ccclxxiij. secundo lib. vbi põit de intelligẽtia statuti q̃ p tribus furtis qs damnetur ad furcas.

b ¶ Debeãt amputari. vide que notbarto. in l. si gemina. j. arbo. fur. cesa. ⁊ p doc. i. l. si fugitiue. ⁊ sequen. C. de ser. fugi. ⁊ vide qd̃ notabar. in l. sanctio. in fi. j. d̃ penis: ⁊ qd̃ not. bal. in l. i. in vlt. col. in fi. versi. sz nunqd. C. d̃ sentẽ. que p eo qd̃ interest.

stea pbet aliqd certũ: vt. l. cũ furti. s. d̃ litẽ iurã.

Qui rem. ¶ Op. de. l. si rez. §. fi. s. de presc. ℣. ⁊. l. si uẽdidero. in fi. j. e. so. q̃ hic dicit nõ possidebat. intellige si aliquo tpe creditor ceperit possidere. debitor tamẽ postea rogauit a creditore p̃cario. ⁊ sic creditor saltem ciuiliter possidebat alij vt Jr. dicũt etiam si nunq̃ creditor possedit cõmitt tit furtũ debitor: qõ potest procedere quãdo spãliter res erat obligata ut uidetis. j. e. l. si is qui. i pn.

c **Ames.**

Si bona ¶ No. casum in quo fit furtum ⁊ competit actio furti. ⁊ non est res furtiua. de hoc vide glo. in l. sequitur. §. si rem. s. de usuc. ¶ Op. de. l. si de eo. §. fi. de acq. pos. so. alio casu logtur. ita dicit gl. qõ declara. naz ibi dicit q̃ rei ꝓprie qs non est clandestinus possessor: nec dicit clãdestia possessio. ita hic non dicit furtiua possessio: nec res furtiua. ⁊ ideo si ꝓueniret interdicto uti possidetis: uel utrobi. iste dñus nõ posset sibi obijcere q̃ possessio ista sit clandestina: sed bñ teneret furti. ¶ Op. de. l. ij. §. hac actione. j. vi bo. rap. so. ibi non fuit in dolo: q: putauit sibi licere. ¶ Op. j. e. l. q iniurie. §. fi. Rñdeo ibi hẽbat ex cã lucratiua ille cui res est surrepta: ita q̃ sua non intererat si res eẽt surrepta. secus si sua intereẽt: vt ibi pz. ¶ Alteri op. q̃ vsucapio hic fit interrupta pp naturalẽ interruptionẽ. vt. l. naturaliter. s. de vsuc. so. hic ñ interrũpit vsucapio. q: res sit furtiua: sz pp interruptõez possessiõis posset ergo de nouo incipere possidere ⁊ vsucapere.

Ex. l. sequenti.

¶ Stãte statuto q̃ siqs percussit aliquẽ cũ sanguie i platea amputet sibi manus si aliqs p cutiat aliquẽ cũ sanguie pluribus p cussiõibus debeant ambe manus amputari ibi: Quero.

v **Algaris.** ¶ Hec. l. diuidit i tres ptes. primo ponit qõ. scõo rñsio offilij ⁊ eius rõ ⁊ illatio. tertio ponit rñsio iurisco̅sulti auctoris hui̅ l. ⁊ pbatio p exẽpla. scõa ibi offilius. tertia ibi sz vex. ¶ Nota tex. ibi q̃ auriculã ⁊c. ¶ Pro declaratõe hui̅ tex. q̃ro q̃liter iste versi. nã ⁊ si qs iducit ad pbationẽ determinatiõis iurisco̅sulti. Rñdeo q̃ sz q̃ sentit gl. ⁊ Bi. cũ iste text. dicat eiusdẽ rei manifestus fur erit ⁊ nõ manifestus. videt dicere q̃ ꝏ alijs nõ ẽ fur. vt. l. cũ pro: s. de iudi. ¶ Op. de dicto offilij ad dictũ vlpiani. so. gl. offilius logt de rigore: sed vlpia. logt ꝏ eqtate. puto q̃ offilius nõ dixerit vex: nec ꝏ rigore: nec ꝏ eqtate. nõ obstat rõ sua: q: q̃ aurẽ alicuius tetigit ⁊c. q: illud logt i toto itegrali qd̃ cõsistit vno spũ seu vna alimẽtatione: nec diuidit. sed qõ nostra logt i toto qd̃ ꝓsistit i ptibus sepatis: ⁊ qd̃ diuidit vt aceruus frumẽti. ¶ Ad idẽ op. j. de in cẽ. rui. ⁊ nau. l. ij. §. senatus. solu. ibi est alius casus. p̃terea ibi i toto perijt dño. vñ ꝏ toto interest. ¶ Itẽ op. dr̃ hic i fi. q̃ eiusdẽ rei ẽ fur manifest̃ ⁊ nec mãifest̃ ℣. imo ex p̃ma ꝓtractatõe tñ tenetur: vt. l. ei q. s. e. dicit gl. fateor q̃ ex p̃ma tñ cõtractatõe tenet: sz tñ plura furta sunt. nã ex q̃lz ꝓtractatõe ẽ vnũ furtũ: sic plura sũt adulteria si pluries accedis ad vxorez alterius: tñ vna pena tñ iponet reo ita dicit gl. q̃ incipit imo vr̃ q̃ tñ ex p̃ma ꝓtractatõe ⁊c. ¶ Ista so. duo dicit. primo q̃ plura furta sunt. sed illud ẽ contra casum l. inficiando. §. infans. j. e. nec ob. l. q̃uis. s. eo. vbi dr̃ q̃ sepe furtũ fit: q: intelligo. i. sepe contractat: tñ vnũ furtũ ẽ: vt dixi. s. ti. i. l. nunq̃. dicã in §. infans. Secũdo dicit glo. q̃ si pluries ad vxorẽ alterius accedis vna tñ pena iponet̃ contra hãc hẽs glo. in l. mariti. §. sex mẽsiũ. j. de adult. ⁊ l. si qs diuturno. j. de penis. rñdeo fateor q̃ ex quolibet coitu nascit accusatio. l. iuli. d̃ adult. q: nunq̃ plura ⁊c. vt. s. ti. i. l. nunq̃. sed quia pena nõ ẽ reiterabilis: qñ pena capitis iponit̃ p adulterio: vt. l. q̃uis. in fi. C. de adul. p tãto dicit gl. q̃ vna tñ pena iponit. ita dz intelligi ista glo. lz ergo glo. ista i ista pte dicat vex. tñ so. i se ad cõtrariũ nõ est vera: vt pz ex p̃dictis. vñ glo. soluit alio mõ q̃ incipit eiusdẽ rei cũ dicẽ q̃ assidua cõtractatione nõ nascit actio furti. veruz ẽ nisi res itex reuertat̃ i dñi ptãte. vt. j. e. l. inter oẽs. in fi. sed hic fuit ꝓtractatio facta ⁊ res dimissa in dñi ptãte: postea itex ꝓtractata: merito ex q̃libet nascit actio furti. ar. l. seqt̃. §. itẽ labeo. s. de vsuca. ⁊ hoc tz Bi. ⁊ hoc vos teneatis. ¶ Opp. cũ oẽs res hic fuerit ꝓtractate: ergo p oib̃ ꝓpetit actõ furti cũ furtũ sit ⁊c. vt. s. e. l. i. in fi. rñdeo licz oẽs res fuerint ꝓtractate: nõ tñ fuit animus lucrãdi nisi in vna re tñ. scz in exportatis. vt. j. l. pri. §. i. reqrit̃. n. animus lucrãdi: vt cõpetat actio furti vt. l. i. in fi. s. e. ¶ Quero statutũ ẽ in hac ciuitate q̃ si quis p cusserit aliquẽ cũ sanguine in platea amputet̃ sibi manus. mõ qdã p cussit aliquẽ pluribus p cussionibus cũ sanguine. an debeant amputari[b] plures manus. Habui hanc q̃stionẽ de facto. ista glo. facit q̃ nõ. sed intellecta: vt dixi vobis q̃ hoc iõ fuit: quia pena nõ recipit reiterationẽ nõ faceret qñ manus sunt due: vita aũt est vna vñ vr̃ dicẽdũ q̃ si qdẽ statutũ dicit amputet̃ manus simpliciter ⁊ indiffinite nõ dicit q̃ manus. s. dextra vel sinistra. ⁊ tũc potuerunt amputari ambe. sicut. n. genus generalissimuz: vt pena q̃ ẽ in quãtitate recipit multiplicationez ita hic genus subalternũ recipit multiplicationẽ donec durat. ar. l. in ratione. §. diligenter. s. ad. l. fal. sed si dicit manus dextra hic ẽ aduertẽdũ. si qdẽ illa plura delicta p̃cesserũt anteq̃ de aliquo fieret ꝓdẽnatõ: tũc sufficit amputari vnã manum p oibus: sicut hic dr̃. ar. eius. q̃ dr̃ q̃ si vnus seruus cõmittit plura delicta vna datione[c] illius indiuidui dñs liberat̃: vt. l. si qs a multis s. de noxa. ⁊. s. ti. i. l. nunq̃ plura ℣. si seruus. sz si primo facta eẽt cõdẽnatio de vno delicto postea cõmitteret ille aliud delictũ. tunc posset iudex alterare penã: vt amputaret̃ altera manus cũ illa pena amputationis manus dextre nõ posset amplius imponi: vt in l. hos accusare. §. omnibus. j. de accu.

Si is qui. ¶ Differt iste. §. a p̃cedẽti q: s. fuit exportatio tñ in pte: hic fuit exportatio in toto: tñ animus furandi fuit i pte. ¶ Op. j. pri. §. so. vt statim videbitis

Si quis es. ¶ Dr̃ in. §. si qs es. q̃ inspicit potius veritas q̃ opinio[d]: sed in. §. precedẽti ⁊ se. dr̃ ꝓtra. q̃ inspicit potius opinio q̃ veritas. so. dicũt doc. hic in. §. si qs es. inspicit potius veritas. q: est circa eãdẽ rẽ i. §. p̃cedẽti ⁊ se. inspicit poti̅ opinio: q: ẽ circa diuersas res. ita dicũt doc. C. ad. l. iuli. de vi. l. qñ multa. dixi in. l. diuus. j. de sicca. vel ꝏm glo. magis rõnabiliter i. §. si qs es: fuit error circa q̃litatẽ q̃ error nõ facit cessare animũ furãdi: sed in. §. p̃cedẽti ⁊ se. fuit error circa dñium: ⁊ facit cessare animũ furãdi. ¶ Contra hoc op. ꝏ. l. in actione. in fi. s. e. so. ibi sciebat ius alienũ esse: lz suã crederet. ⁊ eodẽ mõ rñde. s. l. pri. i fi. Itẽ op. in ℣. sed si cãm: vbi error in dñio non ipedit furtũ. so. ibi loquitur in toto integrali nõ diuiso

c ¶ Vna datione. vide q̃ dixi post bart. in l. nũ quã plura i prin. iiij. col. s. tit. i. sz qd si statutũ dicat q̃ amputans manuz dexterã puniatur i manu dextera q̃ i deliquẽte postea nõ repitur: an poterit iudex mutare penaz. Bal. videt̃ dicere q̃ sic. in. c. i. §. iniuria. ℣. seu furtũ. de pa. iura. fir. i q. incip. quero qualiter debeat puniri ille q̃ abscidit alicui manuz. ⁊ vi de Bar. ⁊ q̃ ibi dixi in. l. hos accusare. §. oibus s. d̃ accusa. sed qd si statutuz punit eruentẽ oculum non videntem dic q̃ non inclu ditur i statuto ꝏm bal. i l. cõuenticulã. in. iij. col. de epi. ⁊ cle. cuz bart. hic trãsit Imol. ⁊ ang.

d ¶ Si quis es q̃z opinio. An i delictis inspiciat̃ potius veritas q̃z opinio ⁊ ecõtra adde pulchraz distin. bal. in. l. si quis seruo C. d̃ furtis.

de se: nec p furẽ. iõ ps accedit ⁊ error in dñio excusat ab illa pte. ⁊ iõ ẽ aduertẽdũ. p declaritiõe materie qñqz totũ ꝓtractaꝫ: sed ps exportaꝫ: tũc illius ptis tñ fit furtũ siue sit totũ qõ ꝓsistit ex ptibus separatis. ut hac. l. in prin. ⁊ hic i ver. sed ⁊ si de naui ⁊c. siue sit totũ itegrale ꝓsistẽs ex ptibus coherẽtibus: vt. s. l. pri. in fi. qñqz totũ exportaꝫ: sed animus nõ ẽ in toto. tũc aut animus errat in qualitate rei: ⁊ totius fit furtũ: vt in. §. si qs es: aut errat in dñio. ⁊ tunc aut erat totũ itegrale ⁊ totius fit furtũ: vt in ꝗsi. sed ⁊ si ō naui: aut illud totũ ꝓsistebat ex ptibus separatis ⁊ illius ptis tñ: i q̃ animus fuit fit furtũ: vt i istis. §. dr.

a ¶ Qui furti. Allegat istum textuz bal. in. l. si qs ad se. i. ij. colum. seu. ij. nota. ⁊ in vl ti. colum. C. ad. l. iuli. de vi. ⁊ adde glo. no. i materia: ⁊ bal. in. l. si consti te. C. fini. regundo.

b ¶ Extra ordiné vide q̃ diri in. l. pe. j. d extraor. crimini.

Qui furti. [a] ¶ Op. q delictũ habeatur, p facto: vt. l. si quis nõ dicã rapere. C. de epi. ⁊ cle. so. illa materia. s. punit affectus: ẽt si nõ seq̃tur effectus hz locum quãtũ ad accusationẽ criminalẽ: vt in cõtrario. nõ quãtũ ad ciuilẽ actionẽ: vt hic. ita no. ſm ia. de ra. ⁊ pe. vt refert Li. in. d. l. si qs nõ dicã rape in. iij. op. ⁊ in. l. si quis ad se fundũ. i. iiij. q. C. ad l. iul. de vi. tñ in casu huius. l. nõ credere q posset puniri criminaliter de furto: qz nõ habuit affectũ furãdi aliquã rẽ precise: sed int rauit aio furandi simpliciter. iõ punitur extra ordiné [b] tanq̃ extraordinario de crimine: vt. l. pe. in prin. j. de extraor. cri.

Item si quis. ¶ Glo. intelligit q totius est fur quando contractauit: vt oẽs tolleret. ista expositio uideꝫ cõtra tex. ibi licet soluerit: vt singulas ⁊c. puto glo. dicere verꝫ: ⁊ q dicit licet soluerit: intelligo vt tolleret singulas: hoc ẽ singulariter quãlibet rẽ non oẽs simul forte: qz si oẽs simul portaret viderentur ⁊c.

Si duo. ¶ Simile habetis in. l. ita vulneratus in fi. s. ad. l. acquilia.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui coloni habeant cõdictionẽ furtiuã: ibi.

Pro huius.

Japes. [s]

Item constat. ¶ Op. de. l. cum in plures. §. messem. s. loca. huius timore glo. distiguit inter colonũ qui colit nũmis ⁊ colonũ ptiariũ. vide gl. que incipit hic ẽ. ⁊ ibi dũ dicit ipse solus: dic vt supra diximus: in eo q glo. dicit q fructus pcepti a fure sunt coloni qui nũmis colit dicit male. nã tales fructus ita demũ efficiunt coloni si sũt pcepti ab eo vel ab alio eius noĩe: ut. j. e. l. si seruus cõis. §. locaui: sed fur nõ pcepit iure coloni. ergo ⁊c. Preterea fructuarius hz plus iuris q̃ colonus. ⁊ tñ fructus nõ efficiunt sui pcepti a fure. ergo nec coloni: ut. l. si fur. s. de usufruc. Ex hoc sequit q colonus talis cõdictionẽ furtiuã non hz: ⁊ sic male dicit glo. nõ ob. iste text. hic. qz hic non dr q fructus pcepti a fure sunt coloni: sed dicit q colonus hz actionẽ furti: qz sua interest. Interest aũt coloni in hoc: qz si fur non accepisset q̃ primũ fructus fuissent pcepti a colono: uel ab alio suo noĩe fuissent sui. unde est ipeditus colonus p furem: ⁊ istud est suuz interesse. ⁊ ista ẽ uera rõ tex. quã tenet Ja. de are. In eo uero q intelligit glo. de eo qui conduxit ad non modicũ tps dicit uerũ: qz ille habet utile dominiũ. Itẽ in eo q glo. intelligit. §. messez in colono partiario hic: ⁊ ibi non dicit ueruz: qz ibi dr q agitur ex locato. ergo loquit in eo qui colit nummis. nã partiarius ageret actione pro socio: ut. l. si merces. §. uis maior. s. loca. ⁊ l. cuz duobus. §. si in coeũda. s. p so. Preterea glo. alibi nõ facit differẽtiã inter colonũ ptiariũ: ⁊ eũ qui colit nũmis: vt. l. eũ qui. §. pterea. s. e. ti. Sz illa glo. non dicit verꝫ in eo q dicit fructus q pcipiunt p furẽ effici coloni. ¶ Pro huius igitur declaratione debes scire q reperiunt coloni q̃druplicis tpis: quidã ꝓducũt ad nõ modicũ tps ⁊ isti sine dubio habẽt actionẽ furti ⁊ ꝓditionez furtiuã: qz habẽt vtile dñiũ. quidã ꝓducũt ad tẽpus modicũ: ⁊ isti qñqz nũmis colũt: qñqz dãt pensionẽ in alia materia. vt tñ de frumento: vino ⁊ oleo nõ inspecto eo q pcipitur ex fundo. qñqz ẽ colonus ptiarius: ⁊ inter istos ẽ differentia: qz primus agit locati. secũdus ꝑscriptis verbis agit q̃si ex cõtractu innoiato: lz qñqz appellet locatio: vt. l. si olei. C. loca. tertius agit actõe pro socio: vt dicto. §. vis maior. Itẽ duo pmi nullo mõ faciũt fructus suos: nisi ab eis vel eorꝫ nomine sint pcepti: vt. l. si seruus. §. locaui. j. e. ⁊ iõ si surripiant nõ habent condictionẽ furtiuã: qz non efficiuntur dñi: sed habent actionẽ furti: qz sua interest: vt hic. tertius eodem modo si haberet actionez furti: non condictionẽ furtiuaz. tamen differt a pcedentibus: qz non hz actionem furti: nisi p parte sua: qz pro illa dimidia sua interest. alij habent actionem furti insoliduz.

Ex. l. sequenti.

¶ Notarius põt scribere instrumentum in papiro in tabulis de ligno: vel cera. ⁊ stante statuto q habens instrm donationis testamenti vel codicillorꝫ a. x. libris supra teneatur illud insinuare dz intelligi si tãta quãtitas eẽt legata: vel pmissa: lz debitor non esset soluẽdo. ⁊ an creditor possit cogi ad restituendũ instrm debiti soluti. ⁊ an instrm cancellatũ pbet debitũ pcessisse. Et an creditor possit cogere debitorẽ postq̃ redit i strumẽtũ ad faciẽdũ instrz q̃liter debitũ pcessit: ⁊ qualiter est solutum.

q **Ui tabulas.** ¶ No. text. ibi quid si iã erant inanes. qz solutũ ⁊c. Pro declaratione. l. ⁊ glo. q̃ro pmo quid uult dicere text. circa pncipiũ dũ dicit: ⁊ si tanti interfuerit? Rñdeo dicũt qdã forte. qz ps debiti erat soluta: ⁊ sic p illa pte interest. hoc ẽ falsum: qa ẽt toto debito soluto dr interesse: ut in ꝗsi. q si iã. dicẽdũ ẽ ergo q hoc ideo dicit: quia si forte alie pbationes eẽnt de pte uel de toto nõ interesset in tñ ita intelligit glo. qõ an sit uerꝫ: dicã incõtinenti in se. §. ¶ Quero qñ debitũ ẽ solutũ quid duplat. glo. respõdet ⁊ bene q totũ: qz possibile ẽ sua interesse in totũ qõ ibi ꝓtinet: ut. j. e. l. fullo: ⁊ l. sarcinator. ¶ Hoc pmisso hẽs notare prio q si notari' scriberet istrz i tabulis ō ligno: uel ō cera q faceret fidẽ: ut hic i pn. ⁊ l. i. in pn. s. de bo. pos. ſm tabu. ⁊ l. incõmodato. §. sicut. s. cõmo. ⁊ ibi p guil. de cu. ¶ Secũdo no. hoc ar. ad statutũ cõis perusij quo caueꝫ si quis habet instrm donationis testamenti uel codicillorꝫ a. x. libris. s. teneat insinuare: ut intelligat etiaz a. x. libris si tãta quãtitas ẽ pmissa uel legata nõ inspecto. utrũ debitor sit soluendo uel non soluendo: ut uidebitis hic. lz. n. debitor soluendo non esset. possibile ẽ q pueniret ad pinguiorez fortunã: ⁊ sic uerꝫ est q instrm est de tanta q̃ritate quanta ibi contineat. ¶ Tertio tu habes hic q debitor põt a creditore petere sibi reddi instrm debiti soluti: ut hic: ⁊. C. de cõdi. sine cã. l. dissolute. Ex hoc habes casuz contra Azo. q dicebat q actor non edit reo ad exceptionẽ fundandã. ita no. in. l. i. §. edendi. s. de edẽ. ⁊ l. si.

a Vti tabulas.p instrumentuz Mo.q istrumentum cãcellatuz pbat olim debituz fuisse ⁊ psumit satisfcñ. Adde bar.in.l.in
q offerẽdis.C.de appel.⁊ etiam no.bal. in rub.C.de fide istru. in.xiiij.colũ.ver.iuxta hoc quero:no.bart.in.l.pluribus.ſ.d bis que i testa.dele.p barto.latius in.l. qui fullo.§.qui tabulas .j.co. ⁊ fac q not. bar.d sentẽ. cãcellata :in .l.acta de re iudi. ⁊ bal.i .l.emancipatione.C. de fi. instru. tu vide omnino bar.in.l. i.§.simili : d lati.liberta. tollen.

ADDE q voluit bald. cõsilio.cexx. q liber rõnũ mercatorũ cãcelatuz dicatur cõis inter ipm:⁊ creditoris:⁊ debitoris:qz lz sit cãcellatus: tñ probat debituz pcessisse.

b C Vlteriꝰ q̃ro.An debitor possit cogi instrumentũ facere.vide bar. in.l si finita .§. elegãter d dã.insec. ⁊ i.l.ij.ſ.soma.⁊ i.l.de di:in pri.de cõdi.ob cãz ⁊ qd no.do. Jo.i.d.l.buiusmodi .§. si ita d legat. i.vide bar.⁊ bal. in.l.nostrã:i.iiij.colũ .de testa. C.⁊ not.extra de testi. in ca.significauit.⁊ in.c. albericus .⁊ i.l.sicut datã.C.de lib. cau. ⁊ dicit bal.per illuz tex. i.l.fi.C. de pac.ꝓuẽ. q qñ curator edidit instrumẽta domino cogit dñs ipe facere instrumẽtuz de suscepto.⁊ hic ad de qd dicit bar.in.l.plures apocis. ⁊ seqtur ibi bal.C.de fi. instru.⁊ vide barto .⁊ bal.i.d.l.nostrã.C.de testamẽ.

ADDE q etiã debitor potest cogere heredes creditoris : vt faciãt sibi instrumẽtuz qetatiõis de solutis de. C.de edẽ.certe hic ẽ casus q reꝰ petit ab actore sibi reddi instrm debiti:vt possit fundare exceptionẽ suã.ſ.se soluisse.C Vltio habetis hic q p istrmꝰ quãq̃ cãcellatũ:⁊ iane,pbat debitũ pcessisse.nã hic iõ retinet credito: instrm:vt posset,pbare fuisse debitũ:vt videbitis.j.e.l.fullo: ⁊.l.sarcinato:.C Quero circa hãc materiaz qñ debito: petit sibi reddi instrz debiti soluti:⁊ creditor nõ haberet ipm ad qd ꝓdẽnabit creditor certe vt eũ liberet p acceptilationẽ:vt.l.ab omnibꝰ.§.i.ſ.de leg.i.C Vlterius q̃roꝰ qñ creditor reddidit instrm debiti:vtrũ possit cogi debitor facere instrz p qd appeat debitũ pcessisse:⁊ d bitũ soluisse.certe:sic alias eẽt captio creditoris vt hic videtis.,pbat.C.d fide instrumẽ.l.pluresꝰ apochis.

Ex.§.sequenti.

C An debeat extimari quanto minus creditor venderet nomẽ debitoris pp instrm subtractuz q habebat executionẽ paratã:⁊ tũc nõ pot nisi p testes probari.

Inde potest queri. C In hoc ysi. forma casum.dictũ ẽ.ſ.,pri.q duplat illud qd ꝓtinetur in instro si mõ tñ intersit inde q̃ro ⁊c. C Mo.ergo q si sunt alie,pbatões de debito nõ videt interesse.ꝓtra hoc op.q: alie,pbatões possunt depire.ergo videt i totũ interesse:vt.ſ.e.l. eũ.§.papinianꝰ.Dicit Hug.ista ysba iurisconsulti.q̃ dicũt:sed mihi videt ⁊c.q male sibi videt ita dicit hic Hug.rõnes:ergo pcedẽtes sunt meliores.alij:vt Pla.dicũt q bñ vr iurisconsultus locutus:⁊ qcqd ẽ dcm.ſ.ẽ dictuz philosophice ⁊ disputando:hic yo loqtur determinando:sz mihi vr ⁊c.Bi.⁊.d.Oldr.videntur tenere opi. Hug.glo.tz opi. Pla.hic ⁊.ſ.in.iij.glo.l.Ego credo glo.dicere ytatẽ.pmo p tex.huius.l.secũdo p casuz i.l.qdã tabulaꝝ.j.e.vbi ẽ exprssum q si tpe furti eẽnt alie,pbationes nõ vr interesse.nõ ob.§.papꝰ.l.eũ.ſ.e.q: ibi agit de extimãdo iure qd hz in re hic de iure extimando qd hz ex rem. Preterea ibi inspicit qd euẽire pot.ſ.mors serui q̃ pot contingere sine culpa creditoris.sed q alie,pbatões peant non pot ꝓtingere sine culpa creditoris q hz i sua ptãte agere ꝓtra suũ debitorẽ.Quero qd si hẽbat instrm ⁊ testes:subtractũ ẽ instrz qd hẽbat paratã executionẽ sm formam statutoꝝ:vel saltẽ hẽbat,pbationẽ patã de iure cõi:nonne creditoris interest.certe puto q sic:q debeat extimari sua interesse quãto minus vẽderet illud nomẽ pp illas,pbationes subtractas. argu.l.i.§.si heres:ad trebellia.

Sed si quis. C Bñ hic q q corrũpit tabulas tenet actione furti.contra.ſ.ad.l.acqli.l.si qui testm §.fi.ſo.dicit Rug.hic subaudit q non amouit .ſ.tm:⁊ hãc tz Bi.alij dicunt q qñ qs delet istrz aio lucrãdi sibi:q: erat obligatꝰ in illo istro:vel aio lucrãdi alij quẽ diligebat.ar.l.si qs,pferẽdũ .j.e.ti.tũc tenet furti:q: delectio illa ñ pt fieri sine ꝓtractatiõe.sed si nõ fecit aio lucrãdi:sz aio iuriãdi:⁊ nocẽdi creditori:tũc nõ tenet furti:sz dãni iniurie.ita debetis itelligere:ista.n.ẽ ysa.puto ẽt q si qs sine ꝓtractatõe deleret:vt q: deiceret oleũ:vel aquã i loco vbi istrz iacet:q tũc nõ tenet furti:sed.l.acql.sm pcedẽtẽ solutionem. fũcto:vel q reddat istrumẽta cãcellata.vide,bal.ꝓsilio.cxlix.⁊ an creditor teneat facere generalẽ liberatõez debitoris.vide p,cũdẽ ꝓsilio.cccxlix. eo.volu .i.

c i S qui opem.opẽ homicidio. Tene mẽti pro statuto:an prestãs opẽ homicidio dicat homicida.adde q no.dixit bar.in.l.nihil C.de sicca.

d C Qualiter pũiat.Quero qualiter puniat pstãs opem .vide bart.in.l. in furti.§.ope. j.e.⁊ qd no. bart.in.l.nõ solũ.§.si mãdato. marie ad fi.j.de iurisdi:⁊ bal. i.l.nõ iõ minus.i.vi.colũ.C.de accu.Sz qualiter dz i accusatione dici: vide oio bar.in.l.oẽs d agri.⁊ cẽ. lib.xi.vbi dicit q dz dici q sciens feẽ Item no.q Inno.in ca. cõtinẽtia: d cleri. pcuss. dixit q illi q sunt simul videnk vnꝰ alteri dare auxiliũ: qd est not.⁊ reassũ psit bal.i.c. i.de bñficio fratris:⁊ dicit ibi Inn. q q stat armatus cũ alios:lz nulluz actũ faciat: dicit facere opez.qd dié bal.mẽti tenẽdũ i.l.raptores.C. d epi.⁊ cle.⁊ i l.i.in.ij.col. C.d ser.fu.⁊ vide bal.i.l. i.i.vlt.charta.C.vñ vi. i repeti.i q bus locis tz idẽ q Innocen.vbi.ſ.⁊ statutum dicẽs:si qs occiderit non ꝓficabit in dãte opez.l. nihil interest: ⁊ ibi bal.j.d sicca. Adde ẽt hic q ille dicit opẽ pstare q suis ybis robur prestat:⁊ adversarijs timorẽ icutit sm Inno.i c.i.d homici.⁊ gñaliter vide bar.i.l. in furti .§. opc.⁊ in.l.si is q rez.§.si tu i fi.j.e.⁊ bal.in.l.si familie.ſ.d iurisdi.om.iu. ⁊ i.l.i.C.de

C Scdo dr hic delẽdo nihil ad penã adijcit.cõtra.ſ.ti.i.l.nũq̃.ſo.glo.duobꝰ modis:⁊ bñ primo hic duo facta fuerũt eodẽ momẽto:ibi separatiz:qd satis placet:q: illa duo tẽdũt ad vnũ ⁊ eũ dẽ effectũ.vel dic q nihil adijcit.ſ.ad penã:bñ tñ tenet noua actõe.ſ.ex.l.acq.⁊ est ẽt bona so. C Jtẽ habetis hic q pot agi interdicto quoꝝ bonoꝝ.ꝓtra iterdictũ quoꝝ bo.nõ cõpetit ꝓtra debitorẽ:vt.l.vltra.ſ.quoꝝ bo.so.expone qd dicit quo.bo.i.iterdicto:d tab.exhibẽ.qd ẽ ppatoriũ illius interdicti.

Vidã tabularum.

q C Ista ẽ notãda lex ⁊ pulcherria. In hac.l.hẽt casuz exprssũ q si tpe furti facti sũt alie pbatões ñ dr interesse.C Quero qñ deletũ ẽ instrm i quo erat debitũ cõditionale:vtꝝ ageat ad totũ an fiet executio stati.dic:vt.l.i.l.acq.si deletũ.ſ.ad.l.acq.⁊ dixi i.l.locũ.§.ꝓdẽnatio d tab. exhib.C Quero vtꝝ sint alij modi,pbãdi interesse q̃ illi q ponũt hic:⁊.l.argẽtariꝰ.§.cũ aũt.ſ.d edẽ.rñdeo i.l.acq.si ponimꝰ dãnũ eẽ datũ culpa nõ puto q sit aliꝰ modꝰ,pbãdi nisi illi q ponũt his.ll.sz qñ furtũ ẽ fcñ vel dãnũ eẽt datuz dolo: tũc credere q,pbato furto,pbaret interesse p iuramẽtũ:vt no.i.l.i.§.hoc iterdco.ſ.d vi ⁊ vi ar. ⁊.C.vñ vi.l.si qñ:q̃,pbatio aduersus ꝓncipalez debitorẽ nõ sufficeret.

Ex.l.sequẽti.

C An pstãs opẽ furti dicat fur:⁊ homicidio homicida:⁊ pcussori pcussor:ibi.Ad hoc.Et qlit puniat pstãs opẽ ad maleficiũ:ibi.Quero.

S qui opẽ. C Ista ẽ notãda lex:⁊ aduertas:vt tu itelligas:ar.qd hic facit iurisconsultꝰ debes sic itelligere:actio furti manifesti: ẽ ptoria:vt isti.d ppe.⁊ tẽp.ac.§.i.⁊ editũ requirit:vt si qs teneat illa actiõe q sit fur manifestꝰ: sed ille q pstat opẽ:nunq̃ ẽ manifestus.imo q plus ẽ nunq̃ ẽ fur:q: nõ ꝓtractat:vt hic dicẽ gl. ⁊ pbat isti e.§.iterdũ.merito nunq̃ pot teneri furti manifesti.dico ẽt q si cõphẽdat i illo actu pstãdi opẽ q nõ ẽ fur manifestus.imo nec fur : vt dixi:merito illa actõ nõ cõpetit ꝓtra eũ.C Ad hoc op.d.l.hec yba.j.d adul.rñdeo:vt dixi verba edicti sunt cõcepta in psonã:vt fur manifestus teneatur illa actione furti manifesti.non autem dicebãt illa verba pro furto manifesto:sed dicebant fur manifestus.sed prestans opem nõ est fur.ergo ⁊c.facit .l.aut qui aliter:in fi.ſ.qd vi aut clã.l.si seruum.§.amouisse.ſ.de acquirẽ. heredi.merito ille qui prestat opem non punitur illa actione:sed ista. Et ex hoc sequitur q ille qui prestat opem homicidioꝰ non est homicida.licet teneatur de homicidio. Jtem qui prestat opem percussori non est percussor.licet puniatur de percussione:vt manifeste probatur in glo.huius.l.canoniste tamen quantum ad repellendum aliquem a ministerio altaris appellant homicidam illum qui prestat opem homicidio qd exploretis ab eis.C Quero circa hanc .l.in casibus in quibus prestans opem comprehenditur.vel quia verba essent scripta in rẽ:vel hoc esset.l.expressuz:qualiter puniaturꝰ prestãs opem. Li.tangit.C.de nili agge.non rumpen. .l.i.⁊ ibi nil determinat.tamen referunt quidaz

ser.fu.⁊ an distinguat an faciēs alias facturū eēt.vide ang.in.l.i.de eo p quē fac.erit:⁊ qs dicat pstare fauorē:vide bal.i.l.ob hec vba.s̄.de isa.⁊ qd si i pncipali pena ex postfacto augmētat:vel minuitur qd i pstāte opē vide qd̄ no.bar.i.l.si libertus la.ij.§.posthumis.de alimē.le.⁊ dicit bar. in.d.l.raptores.C.de epi.⁊ cle.⁊ ibi bal.⁊ bar.in.l.i.C.de rap.vir.in qui busdā lec.q̄ si aliqs accusat d̄ auxilio ds deduci q̄ tpe delicti p̄buit auxiliū. sed qd si prestat auxiliuz nō criminised crimino so.dic vt in cle.i.d̄ penis ⁊ qd si statutū dicit si qs suis manib⁹ occidit an puniat opez pstās.habes q̄ nō.i.d.c.ꝓtinentia. ⁊ adde q̄ tamē diceret pstare opez fm bar.i.l.qcūq;.j.ad.l.iulia.maie.Et qd si i accusatione dicatur alter alteri prebuit auxiliū.d̄ q̄bus itelligatur.vid̄ bal. i.l.ācille.C. de fur.⁊ faciūt no.per bar.hic i fi. Et an qs associādo simpliciter dicatur prestare auxilium vltra predicta vide.l.i.C. d̄ his qui latro.⁊ tex.in d.l.i.d̄ rap. v̄gi.⁊ bal.in d.l.raptores ad fi.⁊ qd habet i cle. i.d̄ pe.⁊ qualiter punit q̄ prebet auxiliū ꝓsiliū ⁊ fauorē.vide bonum tex. xxiij.q.v.cū bō.⁊ in.c.si qs cū seq.⁊ xxiij.q.vl. q̄ alioq̄.⁊ tex. de pe.di.i.i.c. piculose. ⁊ si occidi aliquē:an socij puniant q̄ mecū erāt vide Inno. d̄ homici.in .c. ficut dignū.⁊ hosti. e.ti.c.qr pena. ibi agit ⁊ ibi qd ergo:p io.an. d̄ elec.i.c.cupiētes.alias cetez.in.vi. adde qd̄ no.

q̄ dy.consuluit q̄ opē prestās[a] puniatur media pena eius q̄ punirēt principalis p̄ hanc.l.q̄ determinatio est mala p.l.is cuius opē.j̄.de adul. ⁊ p.l.nihil.j̄.de ficca.facit.l.i.§.incidit.j̄.ad turpil. Rai.dicebat aut agitur ciuiliter:⁊ est verus dictū Dy.vt hic.aut agitur criminaliter:⁊ tunc eadē pena puniat:vt dictis legibus:⁊.l.si quāq̄ C.de epi.⁊ cle.qd̄ non placet pone in casu nr̄e l.q̄ principalis fur non fuit deprehensus:certe in tm̄ tenetur opē prestans quantuz principalis vt.l.sepe.circa fi.de ver.sig.Quid ergo dicemus videte dñi.ego dico q̄ regula ē q̄ prestans opē punitur eadē pena q̄ principalis punitur:vt.ll. .s̄.alleg.fallit in casu.l.raptores.C.de rap.vir.⁊ d.l.i.C.de nili.agge.nō rūpē.q: sic est ibi expressum. Item fallit qñ q̄litates pp quas pena debz augeri vel minui reperiuntur diuerse[b] in psona faciētis:⁊ opem prestantis:vt hic.qd̄ tm̄ intellige:vt statim dicam ad hoc:vt cessent contraria. Pro cuius declaratione debetis scire q̄ quedā sunt qualitates ex quibus augent q̄ superuenerunt preter propositum delinquentium ex post facto extra ipsum delictum:vt deprehensio:de qua hic dr̄.⁊ tunc qlibet punitur fm q̄ illa qualitas inest in eo:vt hic.pp qd̄ dico q̄ si principalis offendens est ꝑdēnatus in plus:q: negauit vel q: fuit contumax.certe si opem prestans fuit confessus:vel pñs non condēnabitur in plus,p pter contumaciam principalis:q: in eo iste qualitates cessant.Quedaz sunt qualitates que insunt tpe delicti fm ꝓpositum delinquentium.⁊ iste quidem insunt in psonis delinquentium.Exemplum principalis occidens erat filius:opem prestans erat extraneus.isto casu opem prestans punitur in plus propter qualitatem inherentem ipi filio principali:vt.l.vtꝫ ad.l.pompe.de parricidijs.⁊ ideo dico q̄ si popularis prestaret opem nobili qui punit̄ in plus fm statuta hui⁹ ciuitatis:vel ciuis prestaret opē forensi:q̄ punietur in plus propter qualitatem inherentem principali delinquenti. Quedam sunt qualitates que insunt tpe delicti ratione loci vel tpis:vel psone eius in quē delinquerunt. Exemplū ego prestiti tibi arma ad homicidiuz cōmittendū de die:tu cōmisisti d̄ nocte.vel ego prestiti tibi opem stando ad tui securitatē extra plateā:vel extra ecclesiā:⁊ tu cōmisisti i ecclesia: vel ego prestiti tibi opē:hoc est arma ad interficiendū titiū qñ erat priuatus.tu interfecisti euz qñ erat in dignitate positus.vtrū opē prestans puniat̄ in plus pp illas q̄litates inherentes ipi delicto. Ista qd̄ iacet in hoc an prestās opē obligetur ex delicto:tunc cū opē prestat:an tunc cuz delictū pficit.certe tunc cū delictū pficit:vt.j̄.e. .l.q seruo.versi.plus pōpo.⁊.l.si qs vxori.§.ne qz vbo.j̄.e.⁊ vr̄ glo.velle alibi q̄ obligetur ex delicto pp mandatum:seu propter precedentē opem.ita sentit glo.in.l.i.§.psuadere.s̄.de ser. cor.⁊ insti.e.§.opē.si ergo tunc obligetur:ergo in prestante opem insunt ille qualitates:quia d̄

sunt de facto.statutū dicat q̄ q̄ fecit.⁊ adde q̄ etiā ille q̄ mecum stat a remotis armatus si p eū efficiar audacio: ⁊ offensus timidio: dicitur prestare opē mihi.bal.in.l.nō iō minus.in.iij.colū.C.de accu.An prestans opē teneat̄ pena pacis rupte:sicut principalis.vide Io.an.in addi.spe,i ti.de treu.⁊ pa.§.i.i vlt.addi.⁊ imo.i.l.si stipulatus fuero.d̄ vb.ob.⁊ ad materiā vid̄ oio ang.hic q̄ limitat in hoc materiā ⁊ bal.in.l.i. C.d̄ nili agge.nō rūpē. ⁊ angel.⁊ sly.i.l.i.C. d̄ rap.v̄.⁊ req rit̄:vt opem pstās sit i dolo.bar.i.l.sepe in fi.d̄ v̄. sig.⁊ dat angel.practicē in auc.de teste.in.§.si vero absūt ad pbādū me ñ pstitisse opē: q: debeo p̄ducere testes q̄ deponant se fuisse presentes in homicidio ⁊ ñ potuisse me prestare opē qn ipsi vidissent. fac̄ qd̄ no.p cano.i c.ex tenore. d̄ testi.

nocte incepit obligari ex delicto ⁊ in platea:⁊ ī hoīe:⁊ in dignitate vī deliquisse:sicut principalis.⁊ ideo equali pena punietur.de hac ope dicā aliqua.j̄.e.l.in furti.§.ope.⁊.l.q seruo.§.fi.

r **Ꝑquis perferēdū.** Vides hic q̄ si duo delinquunt circa idem.⁊ in vno subest qualitas augment̄ādi penam in alio cessat.in vno augmentatur qualitas:in alio non. Op.⁊ videtur q̄ ille qui accepit rez perferendam non teneatur furti:quia non facit animo lucrandi:ergo ⁊c̄.vt.l.i.§.fi.s̄. eo.so.non facit aīo lucrandi sibi:sed alij.vnde sufficit q̄ faciat aīo lucrandi alteri.

q **Vi seruo.** Qui pstat opem furto irregulari ñ tenetur furti:nisi furtum regulare sequitur. Mo.tex.ibi tūc tm̄ incipere teneri. Ad primum dictum op.de.l.neratius.§.q̄uis.s̄.de ser.cor.dicit glo.q̄ ibi secuta fuit fuga:hic non. hoc non est verum:vt pz in ver.plus pompo.veritas est q̄ ibi fuit secuta fuga:⁊ ille qui persuaserat recepit seruum fugientem.vnde furtum regulare cōmisit retinendo eum.merito furti tenetur:ar.l.eos.C.e. Item op.de .l.consilij.j̄. de reg.iur.so.gl.tunc de malo consilio qs obligatur de dolo:qñ non cadit in speciale nomen maleficij:⁊ interest eius cuius consilium est datum.sed hic non interest eius:q: fuga non ē secuta.⁊ si esset secuta daretur alia actio specialis .s.serui corrupti:merito non cōpetit de dolo.in eo q̄ glo.dicit hic q̄ fuga non ē secuta:dicit male:vt pz in ver.plus pompo.sol.ergo sic ibi loq tur qñ ipe cui datum est consilium malum vult agere contra dantez.hic vero qñ vult agere alius in cuius perniciem ē datum consilium.facit ad hoc.l.si cum scires.s̄.de dolo. Item op. seruus fugitiuus facit furtum suiipius.ergo ille qui persuasit videtur prestare opem furto:⁊ sic obligatur .l.i.C.de ser.fu.glo.soluit tribus modis.primo verum est q̄ seruus fugiendo facit furtum sui:si alius eum apprehendat.alias secus.cum enim non sit qui principaliter teneatur non potest quis teneri accessorie tanq̄ prestans opem. Ista sol.non ē vera in se per.§.item placuit.j̄.proxi.illud tm̄ qd̄ dicit glo.q̄ prestās opē tenetur accessorie qualiter procedet:dicam i sequē.§.Secundo modo soluit q̄ fit furtū ad impediendam vsucapionem:nō quo ad alia. Tertia so.est q̄ ideo hic non fit furtuz:q: seruus hic non aufugit.⁊ sic contractatio non est secuta. hanc reprobaui:q: fuga fuit secuta:vt in versi. plus pompo.quare so.fm Ia.de are.q̄ seruus fugiendo facit furtum sui.tamen hoc vocatur furtum irregulare:q: inter furem ⁊ rem subtractam debz esse diuersitas.sed in seruo fugitiuo est vnum ⁊ idem fur ⁊ res furata:ideo furtum irregulare est.⁊ ideo qui ei prestat opem non tenetur furti.secus si esset furtum regulare:vt in ver.sed si alius.⁊ in ver.plus pompo.vbi dicit

ADDE q̄mō qs dicatur opē prestare.bal.ꝓsilio.ccxx.iij. lib.⁊ qualiter tenearis si aliqs venit ad te dicens volo ticium interficere: ⁊ tu respōdeas facias cito aliter res tibi ñ bñ succedet: vide ang.ꝓ.xxij. ⁊ an assistēs cū armis dicat opē ferre vide Ro. cōsi.cxvij.⁊ qualiter qs dicat dare auxilium bāñito vide pau.d̄ ca.cōsi. ccxcvi. ⁊ qualiter puniat parans venenuz cā occidēdi.vide bal.ꝓsili. cxxi .v.libr. Et qualiter puniat associās ad delictū.lz ipe nihil cōmiserit p eundez consil.cccc. xxxvi.i.libr.

a Opē prestās. An prestās opez teneat d̄ dāno dato ab alijs.vide bar.post gl.i.l.i.§.si is q nō hoies.j̄.vi bo.rapt.⁊ de materia huius.l.vide p Imo.⁊ Inno.in.c.sicut dignū.de homici.⁊ glo. in cle.i.de penis.in vbo defensant.⁊ vide oino bal.in.l.ob hec vba.d̄ in fa. Itē an procedat vt cōtra prestantē opē si qs consentiat maleficio.tractat bar.in.l.si is q.in fi.j̄.e.

b Reperiuntur diuerse. An qualitas q̄ est in faciente dicatur etiā esse in prestāte opē. Quid in mādāte.

bar.i.l.si vēdidero.§. raptor.j̄.e.⁊ i.l.fi.j̄.d̄ ficcari.⁊ i.l.fullo.la.ij.j̄. e.⁊ an prestās testionū p aliquo dicat̄ prestare auxiliū.vide bar.i.l.post legatū.i.§.his vo.i fi.d̄ his q.vt indig.⁊ supradictis adde q̄ lz aliqs sit pñs ⁊ assistat alicui simpliciter nō dicit̄ opē prestare:vt in.l.i.§.si in eo.⁊ ibi bar.s̄.ad fill.⁊ si statutū punit certa pena cōmittētē maleficiū an vī ficeat in prestāte ꝓsiliū:⁊ auxiliū.dic vt p Guid.de fuza.in sua.q.incip.pone q̄

vide bar.in .l.non soluz .§.si manda to.ver.quero vnde oritur.j.de iuri.ꝛ oino bar.in.l.veruz.j.ꝺ parri.ꝛ bal.i.l. nõ eo min° de accuſ.C. in .vi.col. ꝛ qũ pena talis minoraꝶ ꝑp talẽ qualitatez an videatur inceẽ in preſtante opem. vide bar.in.l.qui ſeruo.§. idẽ placuit .j.e. ꝛ iſtis adde bal. in.l.i.in iiij.cõtrario .C.de rapt. virg.ꝛ vide bart.in.l.ob hec ꝟba .s. ꝺ infa.ꝛ i.l. cum mulier in.iiij.colũ. ſolut.ma.vi de moder.i c.i.in.xx. coiũ.de off.iudi.dele.

ADDE an mãdans ita puniatur ſicut executor. Stante ſtatuto ꝙ nullus corporaliter puniatur niſi.l. municipali caueatur .ꝛ alio ſtatuto caueatur ꝙ occidens occidatur. ita ꝙ ſtatiz moriaꝶ. bal.cõſi.lij.iij. lib.

a ¶ Si ſeruo.§. itẽ placuit.tenebiſne. De preſtante opem an teneatur vt principalis: vel acceſſorie.dic:vt ꝑ bart.in.l. ſed ſi vnius in vl.q.j.de iniuri.ꝛ ibi quid in mãdante.ꝛ idẽ tz ſali.in.d. l.i. de rapt. virgi.

ꝙ ille q ꝑſuadet vel mandat maleficium cõmiti non obligatur: niſi tunc cum maleficium committitur. facit.l.ſi quis vxori.§.neqz verbo .j.e. qõ tene menti. Quero qũ quis perſuadet alicui ꝙ fugiat. vtrũ eſt neceſſe ꝙ habeat animum ꝙ capiatur ab alio glo. hic videtur dicere ꝙ nõ ſufficit ꝙ ſit ſecuta rapina vel furtũ ab alio. iſta opinio. videtur ꝑbari in.l.verum.j.e. ti.ꝛ ideo gl. videtur velle ꝙ quis habeat animũ ꝙ rapiatur ab alio: non dico ab alio certo: ſed ab alio in genere. ita intellꝛgitur glo.j.l.ꝓxi.ꝛ.l.in furti.§. ope.j.eo.ti. Ex.§.ſequenti.

¶ An attẽdatur qualitas principalis delinquẽtis: vt minoretur vel augeatur pena eius q preſtitit opem.

Item placuit. ¶ Habes ꝙ licet principalis non teneatur: punitur tñ preſtans opem. Contra preſtans opem acceſſorie tenetur: vt habes.s.in prin.l.ꝛ probatur in.l.non eo minus.C.ꝺ accuſi ſic. ergo non põt teneri: niſi teneatur principalis: vt.l.grece.§.illud.s.de fideiuſ.ſo. quantum ad iſtum.§.dico ꝙ principalis tenetur naturali obligatione: vt.l.ſed ſi dãnum.§.ſiue autem.ꝛ §.ſe.s.de pecul. ergo ei põt accedere obligatio: vt teneatur quis acceſſorie efficacius: vt.l.ſi pupillus.s.de ver.ob.ꝛ hoc videtur innuere tex: i l.ſi quis id qõ.§.ſi.s.de iuriſ.om.iud. vbi nullo modo principalis tenetur: ꝛ tñ preſtans opem teneẽ. Pro cuius declaratione debetis ſcire ꝙ ꝑſtãs opẽ ꝺõ teneri acceſſorie ñ ꝙ obligatio accedat obligatõi: q: q̃lz obligatio ẽ ꝑ ſe ꝑncipaliſ ꝙ appet: q: vno ſoluẽte alter nõ liberaꝶ: vt.d.l. ſi quis id qõ.§.ſi.ꝛ.l.ſe.ꝛ põt in plus teneri vn° q̃ alius: ut.l.is qui opem.s.e.ſed ꝺõ teneri acceſſorie: q: factum accedit facto. nõ.n. quis põt ꝑſtare opem alteri facto: niſi illud factuz fiat: ut l.ſi is qui.§.ſi tu titiũ.j.e.ꝛ ideo merito ſufficit ꝑncipaliter feciſſe illud factũ ad hoc: ut ꝑſtans opẽ teneatur: nec reqritur principalẽ eẽ obligatum. non enim obligatio accedit obligationi: ſed factũ facto. Iuxta hoc pone ꝙ ĩ cõmittente maleficium eſt quedam qualitas ꝑp quã pena eſt minor in ꝑſtante opem.ꝛ quedam ẽ qualitaſ ꝑp quam pena ẽ maior. exemplum nobilis ꝑſtitit opem populari delinquenti. uel forenſis preſtitit ciui opem tenebitur ne° in minus ꝑſtans opem. certe non. ĩmo qualitas que ẽ in perſona eius ſemp inſpicitur. nec minorabitur ꝑp ꝑſonam principalis delinquentis: ut hic.ꝛ.l.ſi quis id qõ. in ſi.ꝛ ꝑbatur.j.ad.l.põp.de parri.l.i. ubi ſi aliqua de coniunctis ꝑſonis mandaret extraneo ut interficeret coniunctam ꝑſonam: ſimiliter tenetur de parricidio: ut ibi patet: dum dicit cuius ue dolo malo ꝛc̃.ꝛ differt hec.q.ab eo qõ dixi heri in.l.is qui opem.s.e.q: ibi dixi quãdo in ꝑncipali delinquente erat qualitas que augebat. hic quando in ꝑncipali ẽ qualitas que minuit iſta tene menti.

Idẽ pomponius. ¶ Op.de prin. hui° l. reſpondeo hic aufugit cum rebus: ꝛ ſic eſt ſecutum furtum regulare: quia alius eſt contractans: ꝛ alius res cõtracta.ꝛ hoc ẽ qõ dicit tex. q: opem.ꝛ conſilium contractationi tulerit ꝛc̃.

Ex.§.ſequenti.

¶ Si duo interfecerunt unum: an qlibet teneatur de homicidio.

Si duo. ¶ No.§.ꝙ quis tenetur de ope:ꝛ auxilio inuicem ꝑſtito. Facit ad queſtionem. duo interfecerunt unum queritur utrum quilibet teneatur de homicidio:ꝛ auxilio inuicem preſtito. hic uidetur eſſe tex.ꝙ ſic. breuiter ego determinaui ꝑ hunc modum. quandoqz plures cõmittunt unum maleficium ut unum homicidium uel furtum unuz: ut omnes ſimul ſubtrahendo trabẽ. tunc quilibet tenetur ut principalis: ut.s.e.l.uulgaris.§. pe.ꝛ.l.ita uulneratus circa ſi.s.ad.l.acquilia.ꝛ ideo non poteſt teneri acceſſorie: ut.l.generaliter[b].s.de fideicom.ꝛ licet poſſes dicere duo facta fuerunt ꝛ homicidium:ꝛ auxiliũ: omnia iſta tendunt ad unum effectuz.ꝛ ideo una pena imponitur: ut.l.illud in ſi.s.ad.l.acquil. quãdoqz plures cõmittunt maleficia diuerſa: utputa furãtur diuerſas res: uel unus facit unum uulnus ĩ capite.ꝛ alius in brachio. tunc poteſt teneri[c]: ut principalis de uulnere: uel de furto ſuo: ut opẽ preſtans uunleri: uel furto alterius.ꝛ hic eſt caſus in noſtro.§. Aduerte tamen hoc ſecundo caſu qualiter formetur accuſatio: uel inquiſitio. nam ſi ego dicerem titius percuſſit gaium in capite:ꝛ martinus in brachio.ꝛ ad predicta committenda preſtiterunt ad inuicem auxilium ꝛ fauorem ex hac accuſatione non poteſt ſequi condemnatio de auxilio: quia non exprimitur qualiter preſtiterunt auxilium: vel fauorez.ꝛ ideo cũ verba debeant intelligi in benigniorem partem vt.l.ſi preſes: de penjs. intelligetur ꝙ percutiendo preſtitiſti mihi opem: ſeu auxilium .ꝛ ego tibi preſtiti ſimiliter auxilium percutiendo:ꝛ ſic actus meus fuit auxilium tibi:ꝛ tuus mihi: ſed ꝺ iſto actu ego punio: vt principalis non puniar tanquam preſtans opem: ſed debet dicere accuſatio: vel inquiſitio ꝙ vnus preſtitit opem alteri aſſiſtendo vnus alteri: vt habilius cõmitteret: ꝛ ſic preſtitit opem per alium actum: q̃ per illuz: de quo principalis accuſatur. ergo ꝛc̃. vt hic: ſz ſi in accuſatione vel inquiſitione diceretur auxilium preſtitit:ꝛ conſilium:ꝛ fauorem: ex eo ꝙ dicit conſilium poſſet puniri tãquã preſtans opẽ: quia perſuadens videtur preſtare conſiliuz: qõ eſt preſtare opem: vt probatur per totam hanc .l.licet tex. videatur inter opem ꝛ conſilium facere differentiam: vt.j.e.l.in furti.§.ope.ꝛ.§.cõſilium:ꝛ ibi dicam:ꝛ iſtud conſilium de neceſſitate preſupponit alium actum q̃ illum de quo accuſatur. merito poteſt puniri: ita debetis intelligere: tene menti.

s **I pauonem.** ¶ An autẽ requiratur ꝙ ille qui perſecutus ẽ ſuppoſuerit euz qui cepit. dic ut in glo.ꝛ ibi dixi.s.l.ꝓxi.§.itez placuit.

m **Iter.** ¶ De materia hui°.l.mater.ꝛ.l.ſi filius. dic ut dixi .s.e.l.eum qui.§.ſi filius.

Ex.l.ſequẽti.

¶ Qui rapit meretricem per uim non punitur per tit.de rapt.uirgi.ꝛ ſi feciſti pacem cum aliquo ſub promiſſione de non offendendo nõ ineris de pace rupta: ſi adulteras uxorem cauſa libidinis. Similiter ſi facias ei furtum ꝛ tenen liberam mulierem per uim per.xx.horas cauſa libidinis non poteſt accuſari ꝺ plagio. ſed poſt .xx.horas de carcere priuato poteſt accuſari.

u **Erum eſt.** ¶ Dicitur hic ꝙ inſpici debz animuſ° non factuz. Contra.s.e.l.uulgaris §.ſi quis es.ſol. ibi preter animum ſuum incidit in eãdem ſpeciem delicti grauiorem q̃ cogitaret: ideo inſpicitur euentus. hic uero in-

b ¶ Si duo.l. generaliter. An damnatus ꝑ furtum ſeu per fracturam hoſtij videaꝶ condẽnatuſ ꝓ violentia compulſiua pau. de ca. in conſi. xxxiij. incip. In xpi noſe viſa queſtione ꝛc̃.

ADDE qſi plures committunt maleficiũ qualiter teneanꝶ bal. ꝓ ſi. xxix. iiij.li.ꝛ cõſi. cccxi.iij.lib. ꝑ alex. conſ. xv.i.li.

c ¶ Tũc põt teneri. Et adde qõ nota. bar. in.l. ſi in rixa. in pe.col. verdaꝶ bis reg. .j.de ſiccar. ꝛ vide qõ. no. bal.i.l.ſi ideo minus C.de accu. in.xiiij.col.i ꝟ. ſed iuxta hoc venit q̃ ſtio. cuz ſeq. ꝛ limita no. vt dixi not. poſt bart. in d.l.ſi in rixa ꝑ ange.in.l. ſi reos.i ꝑn. de duo.reiſ.

d ¶ Erum eſt. inſpici dz animꝰ. uide bal.in.l. ſi qs non dicã rapere. in vi. colũ. de epi.ꝛ cle.

cidit in aliam speciem delicti q̃ cogitaret: ideo non inspicitur euentus: vt dixi in.l.diuus.j.de sicca. ¶ Scdo op.glo.j.e.l.fullo.§.qui ancillaz plures sol.dãtur.illa est vera: hic erat meretrix: ibi nõ.ideo hic cã quare istud faciebat: licet eẽt mala: tñ erat a iure ipunita: q: coitus cum meretrice a iure ẽ impunitus[a]: vt.l.i.de concubi.sed causa pp quam surripuit ẽ punibilis de iure: iõ si facit vltra cum ab initio daret operã rei illicite tenebit. ¶ Quero p rebus subtractis non tenetur furti.q̃ro an actione.l.acql.teneatur? Rñdeo q̃ sic quasi videatur dedisse occasionez dãni: vt.l.qui occidit.§.in hac.s̃.ad.l.acquil.hec lex facit ad tria. Primo q̃ ille q rapuit p viz meretricem nõ teneatur pena illius ti.de rap.vir.z no.in.l.i.in pn.C.de rap.virgi. ¶ Secundo facit q̃ tu fecisti pacem cũ aliquo z ,pmisisti eum non offendere: z postea cõmisisti adulteriuz cũ vxore eius.an incidas in penam[b] Guil.de suza. determinauit q̃ nõ p hanc.l.q: non facit aio iuriandi: sed cã libidinis.z sic nõ facit cã vindicandi seu retractandi inimicitiã iam sopitã.sed si faceret cã vindicandi: q: forte ipe passus ẽ similem iniuriam: de qua facta ẽ pax: tunc sine dubio incideret in penam. Contra istam determinationem facit.x.coll.q̃ fuit pma cã bene.amit. .§.pterea.z.§.se.vbi vasallus p dit feudum pp adulterium cum uxore: vel cum filia dñi: sed ibi in vasallo qui ,pmittit dño fidelitatez. Isti vero facientes pacem nõ ,pmittũt: nisi solũmodo nõ offendere occasione pcedẽtis brige. facit qõ dixi in.l.aut facta.§.causa.j.de penis. Et eodem modo facit si aliquis facit furtum ei cum quo fecerat pacez q̃ non incidat in penã: q: non facit aio vindicandi: sed aio lucrandi. p hoc facit: q: licet furtum sit iniuria seu offensa: non ẽ offensa in psonam: vt no.in.l.itaq; fullo.s̃.e.z dixi plene.s̃.de publi.in.l.licitatio.§.q̃ illicite. Itez facit hec.l.q̃ si aliquis liberam mulierem tenuerit causa libidinis non possit accusari ꝺ plagio seu de priuato carcere. sed hic loquitur de meretrice. sed in alia muliere libera p vim detenta putarem aduertendum vtrum detinuerit eã p.xx. horas: vel non: vt.l.capite qnto.j.de adul.

q **Vi iumenta** ¶ Glo.querit si sic facit furtum. quid duplabitur: vel quadruplabitur. vtrum precium rei: vel preciũ vsus. hic sunt opi. quidã dicunt pcium rei: quidam pciũ vsus.z ista scda opi. est vera.z glo.tenet eam hic z insti.e.in prin.pro hoc facit qꝺ no.s̃.de cõdi. fur.l.q furtum.circa fi.glo.z hoc tenet Li.C.ꝺ ser.fugi.l.i.in prima.q. ¶ Quero vtrum res efficitur furtiua: vñ q̃ non: q: nõ fit furtuz rei: sed vsus ipius. pterea res non desijt esse in potestate dñi. ergo non incipit esse furtiua: vt.l.sequit̃ §.labeo.s̃.de vsuca.q: p istum cõmodatarium dñs possidet. sed si postea interuerteretur possessio: tunc inciperet res furtiua esse: z non ,pcederet: vsucapio. vt.d.§.labeo.

s **I seruus.** ¶ Dicitur hic q̃ actio est vulgaris formula. Contra insti[c].ꝺ ac.in princi. dicunt ibi quidam.z ita dicit ibi tex.aliud erat olim actio aliud hodie qꝺ non ẽ verum: q: actõ erat idem olim qꝺ hodie: vt.l.nihil.s̃.de acti.z ob.sed solẽnitas z forma impetrandi ẽ sublata hodie p ti.C.de formu.z respectu illius solẽnitatis ista actio appellat̃ formula vulgaris. Itez oppo.actio descendens ex delicto non datur ꝺ peculio: vt.l.i.§.cũ seruus.s̃.de his qui deie.vel effu. hic dicitur contrarium. so. ex hoc habebis intellectũ huius.l. debes scire q̃ ex edicto nau. cau.sta.descendit actio qũq; ex recepto: z sic ex contractu: vt qñ est p ditum aliquid absq; facto exercitoris naute vel cauponis.z ideo tũc dat̃ actio de peculio que durat infra annuz etiaz seruo manumisso: vt hic.qñq; illa actio descendit ex delicto: vt si res perijt facto naute cauponis. z tunc non datur actio de peculio: sed noxalis. que actio sequitur caput serui. ita loquitur hic. probantur predicta.s̃.nau.cau.sta.l.licet.§.possumus.

f **Falsus.** ¶ Lex ista in sui prin.ẽ subtilis. ¶ Opp.de to to ti.de condi.indebi.vbi soluens per errorem habet condictionem indebiti.z sic trãsfertur dominium: quia nemo rem suam condicit. dicit glo. hoc debet intelligi quando quis labitur in personam. asserebat enim se esse ticium cum non esset: vt.j.eo.l.si quis vxori.§.cum ticio. dicit Bi. ista solu. non est necessaria: immo siue labatur in personam siue non nunquã trãsfertur dominium in falsum creditorem scientẽ: vt hic.z.l.quoniam in prin.s̃.de condicti.furti. Non ob.ti.de condi.inde. nam nemo condicit rem suam preterq̃ a fure: vt.l.fi.s̃.quẽad.vsufruc.ca. sed contra furẽ degenerat omnis actio. z sic contra eum poterit dari cõdictio indebiti: sed gl.cõmuniter tenet qꝺ prius dixi: vt hic no. z.d.l.qñ.mihi videtur dicendũ sic[d].qñq; falsus creditor simulat se creditorem: z sic suo facto inducit debitorem ad soluendum indebitũ isto casu facit furtum pecunie: vt hic dicit text.z d.l.qñ.in prin.de condi.fur. videtur enĩ soluere sub conditione si est creditor. Quãdoq; ipe non simulat se: sed debitor errat absq; facto creditoris z soluit ei indebitum sua sponte nõ creditoris suggestione. isto casu videtur soluere pure: z simpliciter z transfertur dominium.z hoc modo potest loqui alia opi.z sic intelligatur totus ti.de condi.inde. ¶ Vltimo vide glo .que incipit. videtur enĩz sub quadã zc.ibi.l.qꝺ meo §.i.so. vt ibi: z.d.l.si me in vacuã.

Falsus. ¶ Hic est not.§. ¶ Oppo. de.l.qui mihi donatum.s̃.de dona. Sol. vt ibi patet. ¶ Quero quando fiant nummi procuratoris. glo. que est hic dicit in duobus casibus. primo quando credo eum procuratorem in rem suam. Secundo quando hoc agitur: vt sui fiant z ipse faciat me liberare.z ex istis glo.in.l.si procuratori falso.s̃.de condi.ob cau.z.l.falsus.C.e.distinguit sic. quandoq; solutur falso procuratori: vt ipe portet creditori. z tunc sine dubio fit furtuz contractãdo: vt hic. z isto casu habet locum actio furti z condi.fur. Quandoq; soluitur falso procuratori credens eum procuratorem im rem suã.z tunc hz locuz condictio indebiti: vt.l.creditoris.C.ꝺ condi.in inde.qñq; soluitur falso procuratori: vt faciat liberari debitorem.z tunc habet locuz condictio ob cau.z ita intelligit̃.l.si procurator falso. Ista distinctio vera est in se. tamen q̃ hic sit intellect̃ illius.l.si procuratori non est verum. naz hec distinctio loquitur quando datur ꝺdictio ob cau. ideo quia nõ fecisti me liberari ꝗz q̃ promisisti. ita loquitur hec distinctio. sed.l.si ,pcuratori loquitur quando quis soluit procuratori falso: ut procuratori simpliciter. quo casu uidetur agi inter soluentem z procuratorem recipientem q̃ debitor statim liberetur si recipiens est procurator: uel q̃ dñs habeat ratum: z sic liberetur rati

ADDE q̃ dicta bar. sequitur Rosil. clxxxiij. c ¶ seruo uus. j̃ insti. Ad intellectũ ti. ꝺ formu. vide bal. in.l. edita. in princ. .C. de eden. z no. bal. in l. si predium in pe. col. C. de edi. acti.

d Alius. f dicendus sic. Idẽ dicit bar. in .l. qñ .s̃. de condi. fur. z facit ad materiam. l. falsus. C. ꝺ fur. z. l. procurfalso. de condi. ob cau.

a ¶ Est impunitus. Et an z qñ coitus cum concubina sit licit[e]. vide texno. i. l. si vxor in princ. de adul. j. z qd si erat nupta z hic adde glo. z bart. i l. i. C. ꝺ rap. virgi. vide no. gl. z bartol. in. l. qui adulterium .C. de adul. vbi ponit ꝺ meretrice nupta.

b ¶ An incidas i penã. An adulterare vxorez alicuius sit offẽsa. z hoc itelligit hic ang. qñ constat q̃ soluz ad finem libidinis. alias secus: q: pſumptio ꝺ generat cõtra libidinẽ facientem. ar. l. i. C. de sicca. vbi. n. act[o] ad plura delicta põt se habere odio delinquentis fit interpretatio cõtra cũ in partẽ duriorẽ allegat not. per Di. in regula in obscuris. de regu. iur. in vi. z hic addo bonũ ar. in. c. cuz voluntatez de sentẽ. excõ. z bal. in. c. i. in prin. i pecol. qui. mo. seu. amitt. z de ista. q. vide p Jo. an. i regula frustra. in mercuria. p pauluz de ca. in .l. qui seruũ de ver. obl. .ff. dicit hic Ang. qꝺ credit bar. itelligere qñ ꝺtinet cã libidinis. z q̃ nihilominus dicto bart. videtur contrariari. l. penul. iuxta fi. .j. ꝺ plagiariis.

habitione: nec transfertur dñium in procurato rem: sed creditur per ꝓcuratorem transferri in dñm: vt.l. qui mihi donatum. s. ꝺ dona. ideo ratihabitione non subsecuta cōpetit contra ꝓcuratorem condictio ob cām: qr non fecit dñm ratum habere ſm q tacite conuentum fuit. Item pōt agi furti: qr illam pecuniam inuito debitore contractauit. ita loquitur. d. l. ſi ꝓcuratori falſo. ¶ Op. ꝺ. l. ij. §. ij. s. ꝓ empto. So. ibi soluit falſo procuratori ſciens eum eſſe falſum: qꝺ examina vt ibi. ⁊ l. diſpenſatorem. s. ꝺ ſolu. cetera que pertinent ad hanc materiam non dico hic. dic plene p doc. in. l. falſus. C. e. ⁊ in. d. l. ſi procuratori falſo

Sed ſi is. ¶ Quero que ē ratio huius. l. dicit gl. qr breui manu ⁊c̄. videtur enim ſolutuz ipſi creditori qñ ſoluitur alteri eo mandante: ⁊ ſic videtur ipe contractare. qꝺ tene menti. Iſta autem fictio nō poteſt habere locum contra abñtem: vt. l. qui decē. §. idem reſponſum. s. de ſolu. facit qꝺ not. in. l. ſingularia. s. ſi cer. peta.

a ¶ Sed ſi is per iſtū terbart. in 2ſil. incip. inquiſitione ꝓpoſita ſolū ⁊c̄. Quid ſi vn⁹ teſtis deponat ticiuz cē tuz mutuaſſe ſēpronio. alius deponat q ticius ꝺ mandato ſēpronij numerauit alteri q iſti teſtes ſunt cōteſtes ad ꝓbandum eē numeratuz ſempronio.

Si quis. ¶ Op. de. l. ſi quis vxori. §. cum ticio. j. e. So. ibi mentitus eſt circa ſubſtantiam perſone hic circa qualitatem. Item dicitur hic in fi. ſi alia actio non ſit contra ſemp eſt alia actio generalis: vt certi condictio. in pn. s. ſi ſer. pe. So. non intelligitur de alia actione generali: ſed de alia ſpeciali. ¶ Itē op. qr cōpetit alia actio. ſ. certi condictio ſpecialis ex mutuo. dicit glo. q poteſt eſſe q non competit: vt in ſeruo ⁊ filio. alij dicunt q nō reperiē certi condictio ſpecialis ex mutuo qꝺ dic vt ſolet dici in rubrica. s. ſi cer. pe.

Ex. §. ſequenti.

¶ Ad incurrendā penā ſtatuti ꝓhibentis occupare alterius rem ſufficit q ſciat rem eē alterius abſqz eo q ſciat dominū. Et an ſufficiat q quis putet nō ſubeſſe dñiuz ad hoc: vt nō teneatur furti: ⁊ q neſcit cui reddat fructus quos ꝓcepit poſſit licite retinere: ⁊ an ꝓ quentione rei qs furtum faciat accipiendo ꝑciuz.

Qui alienum. ¶ Qñqz res aliena iacet ī publico abſqz cuſtodia ꝓdita caſu: vt hoc. §. qñqz iacet ī publico ꝓiecta ſponte: vt in. §. ſi qs ſponte. qñqz iacet proiecta voluntate coacta: vt. §. ſi iactū. ¶ No. tex. ibi neqz eniz furtū fit ⁊c̄. ¶ Itez no. tex. ibi: nec hic vī no. ī pn. §. ꝓ ſtatutiſ diuerſis q̄ dicunt: ſi qs intrauerit vel occupauerit rē alteri q non ē neceſſe q qs ſciat dñm. ſufficit. n. rē ſcire alterius eſſe. facit ad hoc. l. ſi is q in puteū. §. ſi qs cōputat. s. qꝺ vi aut clā. ¶ Secundo not. q rei q̄ non hz dñz nō ſit furtū: qr repugnat diffinitio: cū non poſſet fieri inuito dño. ¶ Tertio no. q ſufficit q quis putet nō ſubeſſe dñm. rō ē tunc qr cōtractatio non ē fraudulosa. ſed iſtum tex. intelligo q qs dicat ſe putare motus aliqua rōne. alias ei nō crederet cū iuris ꝑſumptio ſit contra eū: vt. C. vnde vi. l. cū q̄rebat. dicā. j. e. l. inter oēs. §. recte. ⁊. j. e. l. §. ſi iactū. ¶ Ulterius no. q ille q accipit redditus nō teneť furti. ſed circa hoc q̄ro qd ſi nō reperiť cui reddat an poteſt ſibi licite retinere eā? rñdeo ſi qdē putabat eā habitā ꝓ derelicta pōt licite retinere ⁊ vſucapere eā ti. ꝓ derelicto: vt. s. ꝓ derelic. p totū. ſed ſi nō putauit hoc: dz eā dare pauperibus ꝓ aīa[b] eius cuius fuit. ar. in auc. oēs pegrini. C. cōia. de ſuc. ¶ Ulteri⁹ habetiſ hic ꝺ libello q ꝓponiť q p ꝓteſtationem manifeſtatur animus. ¶ Ultimo habes hic q qs non pōt petere ꝑciū inuentionis: qꝺ no. ꝓtra hoc vī tex. in. l. idē ſi. §. ſi ob iudiciū. s. de condi. ob tur. cau. So. qñqz res ꝓdita ē iam inuenta. ⁊ tunc nō poſſum petere ꝑciū inuentionis: vt hic. cū. n. debeo facere gratis accipiendo pecuniā turpiter facio: vt. l. pe. s. de cō. ob tur. cau. Si vero non eſt inuēta. ſed inuenienda: tunc poſſum petere ꝑcium inuentionis: vt. l. ij. s. ad. l. rho. de iact. ⁊. d. §. ſi tibi ob iudiciū. puto etiā q ſi pro re tua inuenienda aliquid expendi tenearis mihi ad illud reddendum actione neg. geſt.

b ¶ Pro anima. adde q voluit federi. conſil. cvij.

Ex. §. ſequenti.

¶ Qñ ꝓ iactum ꝑſumatur q qs rem habeat ꝓ derelicto.

Si iactū. ¶ Notabilis ē iſte. §. No. ex. §. iſto q q ſcit rē quā ꝓiecit ꝑturā hīe ꝓ derelicto vī. ¶ Op. ad hoc. s. de acq. re. do. l. q̄ rōne. §. fi. ⁊. l. q leuande. ⁊. l. ij. §. fi. s. ad. l. rho. ꝺ iac. So gl. no hic ex q̄litate proiciendi appet aīu s: vt puta: qr ꝓiecit libruz aptū. ſed ſi ꝓieciſſet inuolutū in pānis cereis nō ꝑſumereť hūiſſe illū animū qꝺ tene mēti: qr eſt multū notabile. ¶ Itē op. rei q̄ nō poſſideť nō fit furtuz: vt. l. hereditarie. j. e. ſz res iſta iactata nō poſſideť: vt. l. rē q̄ nobis. ꝺ acq. poſ. ergo ⁊c̄. ſo. rei q̄ nō poſſideť nec vnq̄ fuit a dño poſſeſſa nō fit furtū: vt rei hereditarie: vt ibi. ſed hic dñs habuit iā poſſeſſionē: licet nunc nō habeat ad hoc. facit qꝺ no. ꝓ doc. in. l. ſi abducta. C. e. ¶ Ultimo no. ſi. §. ibi q ſi putāſ ⁊c̄. ex quo no. q ſi aliquis interrogatur quid cogitaſti. putaſti ne rē habitam pro derelicto. pōt rñdere circa hoc nihil tunc cogitaui. qꝺ ē notādū ad multa.

c ¶ Si iactū non fit furtum. Qualiter rei non poſſeſſe fiat furtum no. plene ꝓ bar. in. l. nec legatario. de condi. furt. ⁊ in. l. ſi abducta: ⁊ ibi bal. C. eo. ꝺ fur. ⁊ quid ſi ſuſcipiēte rē que mihi cecidit an faciat mihi furtū. vīd imo. in. l. interdū. §. i. de acq. poſ. ff. ⁊ vīd qꝺ not. bal. in. d. l. ſi. C. vnde vi.

s **I ſocius.** ¶ Op. ꝺ. l. merito. s. ꝓ ſocio. So. dic q in dubio nō preſumitur furtū facere rei cōmunis: licet hoc poſſet facere. hoc qꝺ dixi q non preſumitur eſt verum qñ vtitur re ad eū vſum ad quem eſt deſtinata. ſecus ſi vteretur aliter: ita q ſocio auferetur cōmoditaſ partis ſue: vt. d. l. merito: ⁊. l. ſabin⁹: ⁊. l. que edes. ⁊ qꝺ ibi no. s. cōmuni di.

d Alter omnes. §. recte. q̄ro iudex. not. iſtā q. adde bar. in. l. tranſigere. C. de tranſac. i. iiij. col. bene facit qꝺ not. bar. i. l. i. §. ⁊ poſt operis. de ope. no. nun. ⁊ q in ſimili no. bar. in. l. i. §. vſqz adeo. i prin. j. de iuri. ⁊c̄. qꝺ ibi dixi. ⁊ cū dictis bart. videtur ſatis cōcordare bald. in. l. falſus. in. iij. col. C. e.

i **Alter omnes.** ¶ Actō noxalis ñ extinguitur: licet ex poſtfacto deſinat intereſſe. h. d. ¶ Aduertatis opp. ⁊ vī detur q ſi deſinit intereſſe extinguat actio: vt. l. vbi. s. ꝺ edē. ⁊. l. q aūt. in pn. ⁊ qꝺ ibi not. ſi qs cau. So. hic in actionibus mere penalib⁹. ibi in actionibus q̄ dank ad intereſſe. ¶ Op. ⁊ vī q non ſit ſimilis manumiſſo ⁊ mors: vt. l. ſi hominez. de edil. edi. ſo. quo ad q̄dā ſūt ſimilia: quo ad q̄dā diſſimilia. ¶ Itē op. ⁊ vī q nō ſit idē in cōdictione furtiua: ut. l. ſiue. §. fi. ⁊. l. ⁊ ideo. s. de ꝺdi furti. So. q hic dī in tex. re extincta durare cōdictionē furtiuam: intellige ſine facto dñi furtū paſſi. alias ſecus: ut in contrarijs. ¶ Opp. ultimo de. l. fullo ſi actōe. j. e. ſo. ut in glo.

Si ſeruus. ¶ Iſte. §. vſqz ad. §. recte. hoc dicit. plurib⁹ cōpetit actio furti ſi pluriū ītereſt. h. d. ¶ Glo. op. vide eā que incipit: ⁊ ita pluribus. in. l. ſi plures: expone vt ibi.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si iudex inqſiuit de furto: ⁊ cōparet dñs rei ſubtracte: ⁊ dicat furtū cōmiſſum eius voluntate: an iudex poſſit vltra ꝓcedēr: ibi. iuxta. Et qd ſi fur dicat ego putabā q dñs alias fuiſſet cōceſſur⁹: ā liberet: ibi. Quero. Et an q occidit bāni tū habeat neceſſe docere q ſciuit ipm bannitū ibi: vltimo. Et in maleficijs non dz rñderi ꝓ verbum credit: ſed de veritate.

a ¶ Non preiudicat. Adde qd no. bal. in. l. falsus. in. iii. op. C. eo. ⁊ q̃ no. bal. ⁊ ang. in. l. q iure familiaritatis. ff. de acqui. pos. ⁊ bal. in. l. si fine. i. iij. q. C. ad uelle. ⁊ oino bal. in. l. i. in ult. col. C. cõia de leg. uer. itẽ si testator ⁊ in. l. transigere. C. d trãsac. ⁊ uide oino salu: i. d. l. si nõ cõuicij. C. d iiur.

b ¶ Ñ breuius. Uide Inno. in. c. ij. de cõsti. uide bal. in. d. l. falsus. ⁊ no. q lz iuramẽtuz sufficiat ad pbanduz ignorãtiam vel ea q̃ pendent ex animo nostro. Adde tamẽ pᵒ bart. h q istud fallit nisi aliqua p̃ sũptio iuris essz ꝗ iuran tẽ vt no. io. an. post in no. in. v. c. ii de consti. ⁊ faciũt no. in regula ꝓsumit. in. vi. ⁊ p pau. de lia za. in cle. cõstitutus. de elect. ⁊ vide glo. in cle. i. ad fi. in vbo cõmode. de penis. ⁊ vid io. an. in. v. c. ij. ⁊ bar. in l. ij. §. fi d pupillo p emptore. ⁊ plene no. i. c. significasti. el primo. d homici. ⁊ dicit bal. i. l. ij. §. pe. in fi. ff. si qs cautio. q̃ si notificatõ dilatõis fuit fctã ad domũ stat iuramẽto tuo q̃ ad tui noticiã nõ pueit adde glo. in capi. dudũ. extra d elec. in ver. furtum.

c ¶ Utrũ habeas. Utrũ occidens exbãnitũ debeat habere p̃miũ statuti licet nesciret occisũ bãnitũ esse. vide bar. in. l. oẽs populi. d iusti. ⁊ iure. in v. q. prin. vide qd not. bar. in. l. genero. de his q no. insa. ff.

d ¶ De vĩtate. In maleficijs debeo respõdere d veritate: sic est vel nõ est facit qd no. bar. in. l. de etate. §. nihil. in vl. dicto. ff. de in interro. actio.

e ꝗ dñiuz. sed ꝗ tibi dico. Adde qd ꝗziuz ꝓsuluit Io. de lig. bar.

f de sa. bal. Gaspar. calde. Adde bal. i. l. i. de ꝓses. i. xij. col. q tenuit cũ bar. si res nõ est vendita ⁊ eã secũ hz: qd no. bal. in. l. cunctos populos. in. xviij. col. ver. iuxta hoc. iij. q̃ro dicit statutum

Recte.

¶ Hic est notãdus. §. ⁊ breuiter. h. d. Indelictis lz allegare ignorãtiam ad commodũ ignorãtis: non ad incõmodũ. hoc. d. tene mẽti. ¶ Op. de. l. si qs p suaserit. C. eo. so. spãle est i casu illo. ¶ Itẽ op. de isto tex. ad seip̃m. dicũt quidã q̃ põponius corrigitur p fine nr̃i. §. ⁊ hoc placet. Alij dicũt q̃ põponius loquitur in casu. d. l. si q seruo. qd nõ placet. qa illa est ꝓstitutio noua: quã põponius ignorauit ut pbatur. insti. e. §. placuit. Alij dicũt q̃ furtũ fit: sed nõ hz locũ actio furti. nec hoc placet: qa repugnat diffinitio. nõ eñ fit inuito dño. ergo nõ ẽ furtũ: lz hec glo. teneat istã opi. ⁊ male. sed melius dicit. insti. eo. §. placuit. ¶ Quero circa hãc. l prio de uolũtate dñi: utrũ in dubio p̃sumat uolẽs uel ꝓtradicẽs. dicit gl. ⁊ bñ q̃t in dubio p̃sumit ꝓtradicere. ut. j. eo. l. q uas. §. uetare. ¶ Juxta hoc q̃ro iudex inq̃siuit ꝓtra aliquẽ de furto: cõparet dñs rei subtracte corã iudice: ⁊ dicit illud factũ fuisse eo uolente utrũ ꝓpter hoc ille liberet ab actõe furti. uidet q̃ sic p hũc tex. ⁊ hoc disputãdo tenuit Ja. bu. ⁊ dicebat sic. offm̃ iudicis ingrẽtis succedit i locũ ptis: ut. l. pperãdũ. §. ⁊ si qdez. C. de iudi. ⁊ l. si ob cau. C. de euic. sed furtũ est delictũ priuatũ. uñ nõ posset accusare alius inuito dño. eadẽ rõe iudex q repñtat pson̄ dñi nõ poterit ingrere dño iuito ⁊ cõtradicẽte. breuiter qcqd ipse dicat uos debetis scire q̃ ex eo q̃ fit priuato q̃ritur ius reipublice ad uidictã: ut. l. licitatio. §. qd illicite. ff. de pub. sicuti ex facto serui ⁊ filij q̃ritur p̃ri ⁊ dño: ut. l. ueluti. ff. de iusti. ⁊ iure: ⁊. l. postliminiũ. §. filius. j. de cap. Nõ ego uideo q̃ cõfessio serui uel filij in his q̃ depẽdent ex factis eoꝝ nõ nocet patri uel dño: nisi appareat alia indicia: ut. l. quero. in fi. ff. de edil. edic. ⁊. l. cũ pbatiões. ff. de pba. ⁊ ibi no. facit quod no. in. l. ij. ff. si ex noxa. cau. aga. ita cõfessio istiᵒ dñi nõ p̃iudicat publico: nisi appareat aliqua indicia de suo cõsensu: ut qa erat sibi cõsanguineus uel amicus: ⁊ res erat pua. uel cõsuetus erat talia ꝓcedere ⁊ similia. alias qs de facili euaderet unũ furẽ: quod esset absurduz. ad id quod Ja. but. dicebat q̃ iudex ingrens assumit offm̃ ptis cõcedo: nõ officiũ ptis ꝓncipaliter iniuriate: ut dixi in. l. ij. §. si publico. j. de adul. ¶ Quero circa uolũtatẽ furis. qd si fur dicit se putasse dñm cõsensuꝝ. gl. dicit hic q̃ credit furi q̃tũ ad hoc ut liberet ab actione furti. sed ad hoc ut teneat actione alia inspicimus utrum debuerit credere. p hac glo. facit insti. de act. §. alie. ubi in his que dependẽt ex uolũtate nostra stat dicto nostro cũ sacramẽto. sed ꝑm hoc nunq̃ puniretur aliquis fur de furto: qa semp diceret credebam dñm pmissurum. Breuiter glo. insti. e. §. placuit dicit melius. aut qs habuit rem ab initio dñi uoluntate: ut qa dñs sibi cõmodauit equũ usqz ad uillam. tunc de facili põt credere dñm pmissurum in iter longius. sed si ab initio subtrahit domino ignorante: tunc nõ est credenduz furi. hoc satis placet. Tamen breuius possumus dicere q̃ ꝓtra furẽ est presumptio iuris q̃ ipse credit dñm non pmissuruz: cũ nemo presumatur iactare rem suã ⁊ pecuniã suã: ut. j. e. l. q uas. §. uetare: ⁊ ideo nisi fur ostẽdat aliqua indicia uerisimilia ꝓpter que sit credendũ ipsum putasse dñm pmissurũ nõ credereꝯ ei. nec ob. glo. in. §. alie. qa illud est uerũ in his: in quibus nõ est iuris presumptio cõtra asserẽtez. ar. C. de iniur. l. si non cõuicij. ¶ Ultimo hunc. §. allego ad duo ualde notãda. primũ est q̃ tu interfecisti aliquẽ bãnitum quẽ lz occidere. utrũ habeas tu necesse docere te sciuisse ipsuz esse exbãnituz tpe quo occidisti. puto q̃ nõ. imo etiã si ignorabas iusta ignorãtia: ⁊ credulitas tua nõ põt tibi allegari ad incõmodũ tuũ casus est hic. ⁊ insti. eo. §. placuit. facit. l. ⁊ ideo. ff. de his q no. infa. Sed ecõuerso ad cõmodũ tuum põt allegari dicẽdo putabam eũ exbãnitũ: cuz ipse nõ sit qd̃ dicis: ut. l. pe. j. de adul. ¶ Secũdo dicebã p hanc. l. q̃ in maleficijs nõ debet rñderi positionibus p credit: ⁊ nõ credit. sed debz rñderi de ueritate. sic est: uel nõ est. naz uides q̃ in maleficijs credulitas nõ inspicit ad incõmodum accusati: sed ueritas: ut dicit tex. hic. ibi se facet sciuit: ⁊ ibi per ꝓtrariũ ⁊c. ⁊ sic dz rñderi de ꝓitate ñ de credulitate. de hoc dixi plene i. l. marcellᵒ. ff. re. amo.

Si furtiua.

¶ Op. ff. e. l. ei. q. Soibi fuit assidua. ꝓtractatio nõ interrupta. hic uero fuit interrupta.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Si qs furtũ fecit florẽtie ⁊ hic repiat cũ re subtracta an possit puniri: ibi. Et aduerte. Et an si arbitratores ceperũt cognoscere ut arbitri de ide allegãt tertiũ p q̃ vñ nouũ cõpromissuz an possint rdir̃ ad uiã arbitri: ibi. Ultio. Et an assumẽdo tertiũ uideat nouũ ꝓmissũ uide in fi.

s

J dominium rei

¶ In teruẽtu noui dñi assidua ꝓtractatõe nascit actio furti. h. d. i sum. ¶ Op. ⁊ vñ q̃ assidua ꝓtractatõe nõ nascat actio furti: ut. l. ei q. ff. e. so. dicũt qdã hic ideo: qa ex p̃ma ꝓtractatiõe nõ habebat actionẽ: ⁊ sic hec. l. ꝓcedit clare in legatarijs: put ꝗ loqtur in heredibus ⁊ bonoꝝ possessoribᵒ: ⁊ pñe adoptiuo nõ hz actionẽ ex noua cõtractatõe sed ex ueteri. ita intelligit Rug. hic cuius opi. tz glo. in. l. si abducta. C. e. sz ista opi. Rug. est cõtra mẽtez huius. l. ⁊ glo. reꝑhendit eã hic ⁊ etiã in. l. sz nec legatarius. ff. de ꝓdi. fur. Ad ꝓtrariũ rñdeo assidua ꝓtractatõe nõ nascit actio furti noua. ueruz est nisi ꝓtingat mutatio dñij: ut hic. ista ꝗa est. hẽbit ergo heres bonoꝝ possessor ⁊ pñ duas actões furti p eadẽ re. unã p cõtractatõe facta in uita defuncti. aliã p ea q̃ est facta postq̃ ad eũ puenit dñiũ: ⁊ istud ẽ uale notandũ. Et aduerte aliqs fecit furtũ florentie reperit hic cũ re subtracta. poterit ne puniri hic. cõiter diceret q̃ nõ de iure: qa assidua ꝓtractatõe nõ nascit actio furti. sz ꝓtra tibi dico per

rius nõ ꝗ. l. iij. §. fi. cuz trib̃ seq. ff. e. nisi sustinendo. bar. dicas ꝗz eũ q̃ itez cõditio furis fuerit mutata: vt de seruo liber factus fit in itinere vel nisi dicas q̃ imo furti actio nõ fit nata: vt i dictis iurib̃: vel qz i ipso initio fur fuerit eo aio vt se in alio territorio trãsferret sue securitatis cã. in his trib̃ casib̃ tenet opi. suã an. sz opi. bart. tz bal. in. l. si abducta. C. e. ⁊ spec. de cõpe. iudi. adeun. §. i. i vlt. ⁊ penul. col. in versi. sz pone qdã lucanus. ibi p̃sertiz si spolia. ⁊ guil. ⁊ bal. in. d. l. si furẽ. ff. d stabo. ꝗziũ ꝓsuluit Oldr. ⁊ collegiũ bononiẽse. p q bᵒ vide tex. i. c. i. de rap. ⁊. l. ificiãdo. §. infans. j. e. ⁊ no. bar. i. l. nũq̃ plura. i. iij. ⁊. iiij colũ. in ver. itẽ op. de. l. inficiãdo. ff. ti. i. ⁊ qd̃ dixit glo. not. in. l. i. §. nẽo. C. d anna. excep. ⁊ verior videtur hec opi. nisi in vagabundis. l. iiij. §. ait pretor. ⁊ qd̃ ibi bart. de dã. infec. ⁊ qd̃ no. i. d. l. si abducta vel nisi pro gauerit iurisdictionem itẽ nisi p ꝗ. ctationẽ primo loco factã nõ esset nata actio furti priuato. exẽplũ in. l. falsus. §.

q aliena ⁊ in. l. inter oẽs. §. recte. j. e. Itẽ nisi eodẽ die furti in aliud territoriũ ꝗctasset p. l. qd. n. ff. e. qd̃ no. Cy. in. l. vulgaris. ff. e. ⁊ in. l. i. de crisa. tñ põt puniri de ꝗctatõe: qz celare res alienas ẽ delictũ. l. iij. §. q merces. j. de cri. stel. ⁊ hoc casu est delictũ innoiatũ ꝑm bar. in. l. nũq̃ plura. ff. de priua. delic. Idẽ tz bar. in. l. sed nec legatarius. de ꝓdi. fur. lz bal. ⁊

sali. teneat cõtrarium. in. d. l. si abducta. C. de fur. ⁊ oino adde ꝙ bal. i. e. .l. §. iniuria. ⁊ in. §. siue furtũ. de pac. iura. fir. quesiuit aliqs cũ armis fecit rapinã perusij: postea cũ re rapta captus est mediolani: vtrum debeat puniri tanq̃ꝫ latro: an tanq̃ꝫ simplex fur cũ ibi nõ fecerit rapinã. an nullo modo. vide ibi oino bal. vbi ét q̃rit an iudex q̃ hꝫ ius cõe ⁊ statuta possit seruare ius cõe tñ. Et adde ꝙ opi. bar. hic seqt̃ do. anto. in .c. i. de rap. ⁊ hoc tenebat fran. de alber. d̃ are. p. l. ifiçiãdo .§. ifans .j. .e. ⁊ idẽ do. salustius de perusio alle gat. l. vex in p̃n. de mio. ⁊ in. l. i. C. d̃ noxa. ⁊. l. iij. in p̃n. s̃. re. amo. ⁊ gl. in .l. de his. C. de fur. ⁊ qd̃ no. bar. in. l. si. C. e. ⁊ per ang. de are. in tractatu maleficiorũ in v̄bo ⁊ ve stẽ celestrez: qd̃ est vex si ꝓtat rẽ nõ p̃ciũ ex ea. l. q̃ vas. §. si. .j. e. p cano. in. c. i. de rapt. fi. d̃ fur. vide oio an ge. hic.

ADDE ꝙ opi. bar. dicit bal. de iure verã. licꝫ de facto nõ seruet eiꝰ cõ silio. cl. v. lib.

a ¶ Qd̃ iteruentu. Sed ꝙ in assũpto tertio possint arbitratores redire ad viã arbitramẽti videtur velle bart. in. d. l. neqꝫ natales in fi. C. de p batio.

b ¶ Videat nouũ. Vide que dixi in .l. si vnꝰ. §. p̃ncipaliter. s̃. de arbit.

hanc. l. nam sicut mutatione dominij nascit̃ noua actio furti ad penã applicãdaꝫ parti: sic mutatione territorij ⁊ iurisditionis noua nascit̃ actio seu accusatio furti ad vindictaꝫ publicam p istam. l. no. ⁊ tene menti. ¶ Op. rei nõ possesse non fit furtum: vt. l. hereditarie. j̃. e. sed istaꝫ rẽ nunq̃ꝫ possedit heres: ergo non fit furtuꝫ. respõdeo quãdoqꝫ quis nunq̃ꝫ possedit rem facto furis. ⁊ tunc nõ impeditur nasci actio furti: vt hic ⁊ l. si abducta. C. eo. ⁊ ibi glo. quandoqꝫ nunq̃ꝫ possedit rem. ratio quia non apprehẽdit absqꝫ facto furis. ⁊ tunc non nascitur actio furti: vt. d. .l. hereditarie. ¶ Vltimo Bi. inducit in ar. hãc .l. ad. q. ꝙ si arbitratores inceperunt cognoscere tanq̃ꝫ arbitri de iure: ⁊ postea assumpserunt tertium ꝙ interuentu[a] noue persone videatur nouum cõpromissum. ⁊ ideo possunt redire ad vias arbitri vel arbitratoris: ⁊ eligere aliam uiã procedendi. sed. l. ista facit multum a longe. de hoc ponit By. ⁊ ibi dixi in. l. iij. s̃. de testa. mili. ⁊ in Spe. ti. de arbi. §. sequitur. ver. quid si cõpromissum. ¶ Vtrum autem assumendo tertiuꝫ uideatur nouum[b] compromissum esse. uos debetis scire ꝙ quando tertius assumitur ab ipsis arbitris uel a iudice ꝙ non est nouuꝫ compromissum: certe nec ille tertius est arbiter. sed est quidaꝫ tertius assumptus ad concordandum eos adeo ꝙ ipse non debet sentẽtiare. sed arbitri cogentur sententiare ꝑm consilium suum: vt. l. nõ distinguemus. §. pe. s̃. de arbi. ⁊ qd̃ nota. in glo. ⁊ clarius in specu. ti. de arbi. §. fi. versi. sed nunquid iste tertius. Si vero ille tertius assumeret̃ a partibus: tunc satis puto ꝙ ille tertius sit arbiter: ⁊ nouũ compromissum uideatur. ar. l. pedius. in fi. s̃. de arbi. facit ad hoc. s̃. de iusti. ⁊ iure. l. ius ciuile. hoc autem est uerum de iure cõi. iura tñ municipalia in quibusdã locis dicunt assumendum tertium arbitrum: tunc qa ius municipale appellat eum arbitrum. dicenduꝫ est ꝙ est arbiter ⁊ cogetur sententiare.

Ex. l. sequenti.

¶ Licet quis dicat rem maioris ponderis q̃ꝫ reperiat̃: tñ debet sequi cõdemnatio. ⁊ an vas debeat exhiberi: vt illud testes recognoscant.

q **Si vas.** Op. ⁊ uidet̃ ꝙ dñs auferẽdo rem perdiderit ius suum: ut. l. extat. s̃. qd̃ me. cau. ⁊. l. si quis in tantã. C. vñ vi. Glo. dat multas so. sed vltima so. est uera. nam hic dicit̃ ꝙ nõ obstante violentia furti debet cõdemnare ad penam circa quam nullum delictũ cõmissum est auferẽdo rem. sed secus eẽt in ꝓditione furtiua circa quã delictum fuit cõmissum auferendo rem: qa conditio furtiua est ex re. ⁊ ideo auferendo rẽ amisit ius suum. sed actio furti est extra rem. ⁊ hanc opi. tenet Ly. C. vñ vi. in. d. l. si quis in tantaꝫ. ¶ Item op. ꝙ quis non teneatur dicere pondus vt. s̃. e. l. in actione. so. hic sponte dixit. Ex hac. l. no. duo. primum est ꝙ si quis dicat rẽ maioris ponderis: ⁊ reperiatur minoris ꝙ nihilominus debeat sequi cõdemnatio: prout reperitur. sicut cum peteret. x. ⁊ non probat nisi in qnqꝫ. debet in parte condemnari: ⁊ in parte absolui: ut. C. si aduer. rez iu. l. i. ⁊ qd̃ ibi no. ¶ Quero quando est contentio de aliquo vase. vtrum actor possit petere: vt illud vas exhibeat: vt testes illud recognoscant ⁊ videatur de pondere vasis ⁊ qualitate materie. tex. iste facit ꝙ sic. tu dic ut dixi in. l. si cum exhibuissent. s̃. de pub.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter teneatur celans furem: ⁊ an illum indicare teneatur.

Qui furem. ¶ Quero qualiter teneatur celans furez. aduerte quandoqꝫ quis celat furem hoc est seruum fugitiuum. ⁊ tunc non est dubium: quia tenetur furti cum distinctione tñ que est. j̃. proxi. .§. facit. l. i. in prin. s̃. de ser. fugi. quãdoqꝫ quis celat alium furem: tunc aut celat eum cuꝫ re furtiua. ⁊ tunc tenetur furti tanq̃ꝫ prestans opẽ furto: ut. C. eo. l. eos. sed si celat furem simpliciter non tenetur furti. sed tenetur pena illius ti. s̃. d̃ receptato. ¶ Vltimo uidetis hic ꝙ quis non cogitur iudicare furem hoc est uerum ꝙ nõ cogitur a parte uel a lege: ut hic. sed a iudice põt cogi: ut no. ĩ. l. ciuilez. C. e. ⁊. l. idẽqꝫ. §. si tibi ob iudicium. s̃. de cõ. ob. tur. ca.

Vetare[c]. Non ꝓsentire est uetare. ista materia tangitur hic per gl. ⁊ plenius in. l. filiuff. §. inuitus. s̃. de procu. plenius per By. in. c. qui tacet. de reg. iu. li. vj. ⁊ p Ly. in. l. inuitus. C. de procu. dixi plenissime in repetitione. l. que dotis. s̃. solu. matri.

Si ego. Op. de. l. eum. §. is apud quẽ s̃. e. ti. ⁊. §. idem pompo. glo. nititur soluere: ibi. tu dic ut statim dicaꝫ. ¶ Itẽ op. s̃. nau. ca. sta. l. sed ⁊ ipsi. gl. so. uno modo. tu dic ⁊ aduerte ꝙ quando res peruenit ad furem ab initio contra domini uoluntatem. ⁊ tũc nunq̃ꝫ habet actionem furti occasione illius rei ut. l. itaqꝫ fullo. s̃. e. quandoqꝫ res peruenit ad furem ab initio domini uoluntate: ut quia est sibi cõmodata locata uel simili modo concessa. ⁊ tunc aut ipse est fur eiusdem rei respectu proprietatis eiusdem: quia dominum priuare uolu it proprietate: ⁊ tunc actionem furti non habet ⁊ ita loquitur. l. eum. §. is apud quem. ⁊. §. idez pompo. s̃. eo. sed si est fur respectu usus: ut qa alij cõmodauit. ⁊ tunc poterit agere furti. casus est hic. ratio quia hoc secundo casu cõmodatarius non priuat dominum possessione: ut. l. qui uniuersas. §. fi. s̃. de acqui. pos. ⁊ ita tenent docto. C. eo. l. fi. circa princi. facit quod no. insti. e. .§. furti. ¶ Op. dicitur hic idem in pecudibus contra ĩmo fetus pecorũ statim efficiuntur[d] bone fidei emptoris: ut. j̃. proxi. §. uer. ex furtiuis. Rñ. illum uer. idez in pecudibus referas ad p̃nci. §. non ad proximum precedentem casum.

¶ Item op. de. l. si aliena. §. fi. s̃. de usuca. so. qdam dicũt ꝙ illa corrigitur per istam. tu dic ꝙ ibi fuit conceptum apud furis heredez qui erat bone fidei: hic fuit conceptuꝫ apud ipsuꝫ furẽ. ¶ Quero que est ratio quãdo partus est natus apud bone fidei possessorem conceptus apud furem est furtiuus: sed non nascitur actio furti. respondeo qui est in utero quantũ ad sui cõmodum habetur pro nato: ut. l. qui in utero. s̃. de sta. ho. sed de cõmodo partus est ꝙ non possit usucapi. ⁊ sic dñium nõ ĩmutet: ut. l. generaliter .§. fi. de fideicõ. li. ideo est furtiuus: ⁊ a fure erit contractus. sed ꝙ actio furti cõpetat: hoc non est ad cõmodum partus. ideo quantum ad ac-

Adde quod bal. in. l. si. in. x. q. C. de ꝓhen. emp. dicit lꝫ tertius assumatur tñ pena cõpromissi coꝝ eo locũ habet. ⁊ an ille tertius dicat̃ arbiter. no. p bal. in. l. i. in. ij. op. C. de his que pene no. Et ad bal. hic adde bar. in. l. si societatem. §. arbitroꝝ. ff. p socio. in trac. ad repriẽdaꝫ. in verbo possit p ro. in rub. de arbi. in. x. charta. ⁊ no. bal. in. l. nec coducillũ. in fi. C. de testa. ⁊ no. bal. in. l. i. C. de fur. ⁊ ang. i. l. i. ⁊. ij. s̃. d̃ iudi. ⁊ ant. d̃ bu. in. c. qn. tauaḷis. d̃ in reiurãdo. ⁊ guid. de suza. in. l. si q̃ ex ꝓsensu. d̃ epi. audien. ⁊ no. ꝙ etiã assũpto tertio p̃sit arbitri redire ad viã arbitramẽti: vt videtur velle bal. in. l. neqꝫ natales. ĩ fi. C. de p batio.

ADDE an tertius assũptus dicat̃ arbiter. pe. de anch. ꝓsilio. cclxxvij. Et an tertiꝰ electus habeat eandez potestatẽ q̃ꝫ alij duo vide bal. consilio. x. v. lib.

c Vti vas q̃ §. vetare. Et istum tex. limita nõ habere locũ in filio vel alia p̃sona rõne cõiunctiõis ꝑm bal. in. l. si fine. C. ad velleia. ⁊ ibi late de materia. ⁊ vide bar. ĩ. l. si cũ dotẽ. §. pen. solu. matr. ⁊ bart. in. l. i. s̃. de eden.

d ¶ Si ego. statiꝫ efficiũtur. Adde bar. ⁊ quod nota. dixit bal. in. l. ancille. C. de fur. i. v. col.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Luz fur. dic tu. Dic ē argumentū p dicto bar to. in.l.i. in .viij.col.C. de cōfes. vbi vide.

b Ñ furti duplatur i tereſſe an i maleficijs i tereſſe poſſit excedere duplū. vide bart. i.l.i. in .x.col. de ſē ten. q̄ p eo. in.§.ope. in .i. col. in v̄ qñq; punit auxiliū reſpectu certi actus ibi i.l. .iiij. poſt p̄n ci. ad.l. iuli. maie. ꝛc. ꝛ i .l. ſi ſciente. ꝛ ibi bart. j. ad.l. pōpe. d parri. p illuz tex. ꝛ ibi dicit q̄ ēt mutuans pecuniā nō dicit p̄ſtare opez ſeu fauorem idē dicit bar to. i. d.l. iiij.

c ¶ Videor p̄eſtare. Et aduerte qz bar. in.l. p legatū. §. ſūt qui. de his q. vt indi. tz q̄ aduocat vel fideiuſſor bāniti dicit p̄eſtare auxiliuz vel opem.

d ¶ P̄eſtat ferramenta. Adde tñ qd ſi cōcedo armā vel ſamulatū tibi dicēti te ire in villā ꝛ iuſſi ad occidendum hoiem nō teneor vt p̄eſtās opez ideo oportz cōſtare d ſcientia. l. qcūq; ꝛ ibi bal. in pe. col. C. de ſer. fugi.

tionem furti non uidetur contractus. Circa p̄tinentia ad hanc materiam dic plene: ut per gl. ꝛ docto. in.l. ſi ego. §. partus. s̄. de pub. ꝛ. C. e. .l. ancille.

Cum fur. ¶ Op. de.l. ſi res. s̄. de iur. do. glo. non ſoluit. dicunt quidam ibi ſpeciale uel ibi ponitur caſus econtra. dic tu q̄ in uniuerſalibus iudicijs precium ſuccedit loco rei ſicut in petitione hereditatis: ꝛ in fideicommiſſis uniuerſalibus: ut.l. ſi ꝛ rem ꝛ precium. ꝛ quod ibi no. de pe. here. s̄. ꝛ.l. imperator. §. ſi. cum.l. ſeq. s̄. de leg. ij. ſed dos eſt quoddam uniuerſale ſicut hereditas peculium ꝛ ſi. ut.l. quod dicitur. s̄. de impen. ꝛ ibi no. dixi plenius. s̄. ſolu. matri. ſuper rub. in. q. illa quid ſit dos.

i **N furti.** ¶ Op. d.l. ſi quis fur. §. qui lancez. ꝛ.l. qui tabulas. s̄. e. gl. dicit. ſubaudi hic tñ. q.d. ſit in electōe actoris quid dupletur. dic tu quod duplatur intereſſe[b] uerum ꝛ cōmune non ſingulare hoc eſt affectionis. P̄ro cuius rei gratia debetis ſcire. quādoqz quis uult agere furti rōne dominij rei ſubtracte. ꝛ tunc fit duplatio uel q̄druplatio reſpectu ueri dominij: ut hic. Itē reſpectu intereſſe: ut.l. qui tabulas. ꝛ.l. ſi quis uxori. §. pe. ꝛ.l. ſi uendidero. in prin. Quādoqz qs uult agere furti reſpectu alterius intereſſe. ꝛ tūc ſemper duplatur uel quadruplatur illō itereſſe ut. d.l. ſi uendidero. §. i. ¶ Sed ſi queratur qō eſt iſtud intereſſe qō duplat. Rñ. nō loqmur de itereſſe ſingulari affectiōis: ut hic: ſed de alio intereſſe ꝛ extra rem ꝛ etiam cōſiſtente in lucro ſine alterius iniuria: quia bene ueniet duplandū ut. d.l. ſi quis uxori. §. pe. lz quedam opi. ſit hic in glo. que innuit cōtrarium ꝛ male.

Ex. §. ſequenti.

¶ Qualiter intelligatur q̄ quis p̄eſtat auxiliū.

Ope. ¶ Ad id quod hic dicitur inimicitiaruz tñ caſua. Op. de.l. qui iniurie. j. e. So. hic ſciebat alios facturos furtuz certos uel incertos nō curo. ibi ſecus. ſimile habui ſtis. s̄. e. l. qui ſeruo. §. plus pompo. ꝛ.l. ſi pauonem. Circa .l. iſtam eſſent' querenda duo. primo de conſilio. ſecundo de ope. materiaz de cōſilio ponit By. in. c. nullus ex conſilio. extra de regu. iu. lib. vj. ꝛ glo. in.l. conſilij. j. de regu. iu. dicam plene. in.l. non ſolum. §. ſi mandato. j. de iniur. ꝛ de auxilio ꝛ ope dicam hic aliqua.

¶ Aduerte debetis ſcire q̄ punitur quandoqz opem ꝛ cōſilium ſimpliciter datum alicui non contemplatione certi actus. utputa dicit ſtatutum quicunqz dederit opem uel auxilium exbānito puniatur in tñ. quandoqz punitur auxiliū reſpectu certi actus: ut puta qui dederit auxiliū ad maleficiū p̄mittendū. p̄mo caſu auxiliū intelligit multuz late pro quolibz adiutorio ſiue mutuet pecunia: ſiue pariter aſſocietur: ſiue quid aliud faciat quod ad eius utilitatem pertineat hoc probatur in.l. iiij. in prin. j. ad.l. iul. ma. ibi cuius re opera ꝛc. Tamen circa hoc eſt aduertendum: quia quandoqz prebetur tali auxiliuz ſciente ſuperiore implorando ſimpliciter miſericordiam ut ſi procuro hic q̄ aliquis exbāniatur iſtud eſt licitum regulariter: ut.l. ſi fuerit. s̄. de re. du. ꝛ.l. in metalluz. j. de penis. ꝛ.l. diuus. fallit in eo qui eſſet damnatus pro crimine lexe maieſtatis pro quo non licet ſupplicare: ut.l. qſ quis. C. ad.l. iul. maie. quandoqz hoc fit coram ſuperiore in uia iuſticie: ut quia peto pronūcia-

ri bannum nulluz. uel peto caſſari allegans aliquam cauſam iuſticie. ꝛ pone q̄ cum ſuccumbā an ego qui fui procurator uel aduocatus in curia uideor p̄eſtare[c] auxiliuz. ad hoc facit quod ponit multum late Inno. extra de ſentē. ex. c. ſolent. in glo. magna. ¶ Quandoqz p̄eſtatur auxilium extra iudiciū ignorante ſuperiore: ut mutuando pecuniam uel aliud adiutorium: ꝛ tūc punitur: ut. d.l. iiij. j. ad.l. iul. maie. ꝛ hoc de primo. ¶ Venio ad ſecundum: ꝛ debes ſcire quādoqz quis p̄eſtat auxilium ante maleficium: ut ſi p̄eſtat ferramenta[d] uel ſcalam cauſa faciendi furtum uel pecuniam cauſa inueniendi aſſaſſinum uel domum ubi ſtet ad talia faciendum: ꝛ ſimilia: ꝛ tunc uidetur p̄eſtare opem maleficio ut. j. eo. l. ſi pignore. §. ferramenta. ꝛ.l. utrum. j. ad.l. pompe. de parrici. ꝛ. j. de adult. l. qui domum. ꝛ iſte punietur eadem pena qua principalis delinquens habita tamen diſtinctione qualitatis ſecundum quod dixi in.l. is qui opem. s̄. eo. In accuſatione tamen que fieret de tali auxiliante non eſt neceſſe q̄ ponatur tempus illi' auxilij antea p̄eſtiti: ſed ſufficit tempus delicti: ꝛ locus delicti: quia illo tunc obligatur: ut. s̄. e. .l. qui ſeruo. ꝛ ibi dixi: ꝛ. j. eo. l. ſi quis uxori. §. neqz uerbo. Quandoqz quis p̄eſtat auxilium in ipſo actu quo maleficium committitur aſſiſtēdo malefactori: ut habilius committatur ꝛ tūc idē punit tanq̄ p̄eſtans opez. ꝛ eadē pena ſemper cum diſtinctione quam dixi in.l. is qui opez .s̄. eo. probatur in.l. i. C. de rapt. uir. que eſt notabilis. l. ad iſta. Quandoqz p̄eſtatur auxilium poſt maleficium[e]. utputa quidam p̄eſtitit auxilium homicide ad euadendū: uidi iam aliquos aſſeſſores illos punire tanq̄ p̄eſtantes opez homicidio. arg. d.l. raptores. ſed mihi non placet naz ſi bene reſpicis hanc.l. requiritur q̄ p̄eſtet auxiliū ad ipſum homicidiū ſeu maleficiū committendū. ſed in. q. noſtra non fuit p̄eſtituz auxilium ad cōmittenduz ſed ad euadendum: ꝛ ideo puto q̄ teneat ex illo ti. C. de his q. latro. ꝛc. l. i. ꝛ ulti. uel ſi impediret familiā[f] capere teneretur. l. iul. de vi. ut in.l. lege iul. j. ad.l. iul. de ui. pub. ꝛ in auc. ut omnes obe. iu. §. pe. dixi i.l. .ij. in fi. j. ad.l. cor. de ſicca. hoc probat. d.l. raptores. punitqz aliter iſtos qui p̄eſtant auxiliū ad euadendum q̄ eos qui p̄eſtant auxiliuz ad maleficium committendum. predicta uera niſi preceſſiſſet conſilium ante: puta facias: quia ego adiuuabo te ad euadenduz: quia tunc illa ſpes data eſt auxilium ad maleficium committendum: ut hic dicitur. Quero utrum[g] ille qui dat conſilium uidetur p̄eſtare opem. reſpon. tex. in.l. qui ſeruo. uerſi. idem pompo. s̄. e. uidetur dicere qd ſic. ſed hic uidetur dicere contra. Breuiter large ſumendo omnes qui dant conſilium dant opem. eſt enim quoddam adiutorium ꝛ quedam confortatio iſta talis impulſio ꝛ conſilium. ſed ſtricto modo loquendo differt conſilium ab ope: ut hic: ꝛ.l. ſepe. j. de uer. ſig. Alia plura circa opez dic ut dixi in.l. is qui opē .s̄. eo. ꝛ.l. qui ſeruo. per to. legem.

ꝛ vide bar. in.l. oēs. C. de agri. ꝛ cē ſi. li. xj. ꝛ de materia p̄eſtantis auxilium. vide plene ſali. in .l. i. C. de ra. virg.

c ¶ P̄ma leficiuz. Ad de bar. p illaz. l. m. l. iij. .§. ſi quiſqz. ad ſille. ꝛ ad de bal. in.l. nō iō minus in pe. col. de accu.

f ¶ Impediret familiaz vide bar. in .l. furti. j. e. bal. ꝛ ange. in.l. ij. C. de his q latro. ꝛ in.l. nō iō minus. C. d accu. in pe. col. ꝛ qd de receptāte rē furatam vel ipſum furē. uide bar. in .l. furtū. j. e.

g ¶ Quero vtrū. An p̄ſtās p̄ſilium videat p̄ſtare opē. ſali. i .l. i. in. i. col. .C. de ſer. fugit. ꝛ habes ibi qūo ꝛ qñ qs teneat d cōſilio. adde bar. in.l. nō ſolū. §. mandato. de iniur. in verſi. quero vtrū in p̄ſuadente. ꝛ in fi. illius. §. ADDE an p̄eſtans cōſilium dicat p̄eſtare opē bal. conſilio .ccxx. iij. lib. ꝛ bar. p̄ſilio .clxv.

b J quis uxori. .§. apd labeonem. ſi ſine culpa. Adde bal. i .l. falſus. in fi. viij. col. .C. e.

s **J quis uxori.** ¶ Op. dicitur hic q̄ uxor tenetur rerum amotarum. ¶ Contra. C. eo. l. ſi. §. ſi. So. intellige rerum amo. hoc eſt in factuz propter res amotas ſm Ja. de are. ꝛ no. in.l. contraria. ¶ Item op. de.l. ꝛ ideo. ij. reſpon. s̄. re. amo. glo. ſol. q̄ ſeruus ibi non cōmiſit furtū: quia erat bone fidei. ideo tanq̄ pre

a ¶ Posuit in scolis. Sz qd si scolaris ad domũ ꝓpriam doctoris sui legẽtis libꝫ portauit: ⁊ ibi relassauerit nec aliter custodiri mãdauit ⁊ sit ꝓditus an doctor teneat dic qõ non. ita tz bal. in auẽ. habita ad si. C. ne fi. pro patre ⁊ est tex. per arg. a spãli i. l. i. §. parui. s̃. nau. caus. ta. quia doctor tenetur ad legendum nõ ad custodiẽdũ librũ. Et ad istas quest. bñ facit glo. no. i. l. rogasti. in pr. in. in ver. alij. s̃. si cerpe. Quid ãt si in domo amici mei reposui rẽ meam vel aliter eã custodiri mãdaui si sit ꝓdita an teneat. dic ꝙ nõ �means Cy. ⁊ bal. in l. in uitus. C. de ꝓcu. ⁊ ẽ tex. in l. si ego. i fi. ibi si custodit ⁊c. de iure do. ⁊ Joan. in rubri. de posi. i addi. spe. q alle. tex. instit. qui. mo. re ꝫ bi. obli. §. ꝑterea. ⁊ hic l. l. i. in prin. ff. depo. bal. etiã ponit in. d. auẽ. hita. in fin. ⁊ not. bal. in l. certi. C. loca. ⁊ ibi cy. ⁊ bal. in l. filius. i. §. inuitus. de ꝓcu. nisi rõ cõiũctõis sanguinis iducat tacitũ cõsensuz. vt. d. l. seruus cõis. de doiter vi. ⁊ vx. ⁊ ita repio

stans opez mulier non potest teneri. hic vero fecit furtum. ¶ Item op. ad id quod dicit de cõsilio ⁊ uidetur ꝙ tex. sibiꝑsi contradicat. so. dicunt quidam ꝙ sequens responsum corrigit ꝑcedens. vel uerius primo loquitur quando filiꝰ castrense peculium non habebat. secundo quãdo habebat. ¶ Op. ꝙ in patrem actio famosa non detur. so. fateor ꝙ nõ datur actio furti nec alia actio famosa: sed datur actio in factum.

¶ Ultimo tene menti distinctionem hic positã in glo. ⁊ l. sequitur. §. si rem. s̃. de vsucap. circa qõ vide qõ no. Cy. in. l. i. in. viij. op. C. de ser. fugi. ⁊ quod dixi in. d. §. si rem. Principiuz huiꝰ. l. inducebant quidaz ad. q. ꝙ quando pro furto imponitur pena corporalis puniatur filius subtrahens patri quoniam habet vnde soluat. scilicet corpus suum sicut cum habet castrense peculium. sed de hoc habuistis tex. in. l. respiciẽdum. §. furta. j. de penis.

Si sulphurarie.

¶ Circa materiam huius. §. dic: ut habuistis. s̃. e. l. si apes. §. i.

Ex. §. sequenti.

¶ An teneatur bidellus si alius q̃ famulus scolaris capiat librum ibi dimissum.

Apud labeonem.

¶ Hic. §. est singularis nec repeirtur alibi. circa. §. nostrum queritur vtrum iste uenditor filigis liberetur cedendo actionem. quidam dicunt ꝙ sic: ut rug. nec aliquid allegat. sed pro eo allegat dy. s̃. e. l. euz qui. in princi. ⁊ l. cum quis. §. si debitorem. s̃. ꝺ sol. ⁊ l. si quis seruo. Alij dicunt contra. nam si iste filiginarius erat debitor in genere: ergo nõ liberatur interitu. ita dicit glo. Ad. ll. contrariaſ respondet dy. quia in. l. eum qui erat debitor speciei: merito interitu liberatur si sine culpa desinit possidere. Ad. §. si debitorem. ⁊ ad. l. si qs seruo. respondet ꝙ ibi fuit speciale mandatum de soluendo certe persone. hic autem fuit mandatum generale: ut quia non designata certa ꝑsona cui solueretur. ista opi. est glo. ⁊ By. ⁊ ista satis placet. arg. pro hoc. s̃. de so. l. si hominez. §. si nullo. ¶ Ulterius ista. l. inducitur in arg. ꝑ scolari: ut si alius q̃ famulus suus uadat ad bidellum pro libro: ⁊ ipse sibi tradidit non liberetur bidellus. ita dicit dy. ⁊ non plus dicit. sed certe hic. §. loquitur in eo qui est debitor generis. sed bidellus est debitor speciei certe: ⁊ ideo est aduertendum. quandoqz scolaris recedit ⁊ assignat librum bidello specialiter ⁊ tunc videndum est cui bidellus reddidit. aut enim reddidit famulo consueto aut socio consueto: ita ꝙ si bi culpa non potest imputari ⁊ non tenetur: ut. l. eum qui. §. fi. ⁊ l. argentum. s̃. commo. ⁊ idez puto eadem ratione si reddidit alteri apportãti aliquod signum cui deberet bidellus uerisimiliter credere: sed si librum non assignauit bidello. sed simpliciter posuit in scolis[a] an teneatur bidellus. tex. videtur ꝙ sic in. l. i. in fi. s̃. nau. cau. sta. sed certe ille tit. loquitur contra nautas cau. ⁊ stabularios specialiter contra ius commune: ut. l. iij. in fi. eo. ti. ⁊ ibi no. ⁊ habuistis. s̃. e. l. qui vas. §. si ego. vnde cum bidellus non sit de illis de iure communi nõ tenetur. sed magis dicerem in eum debere dari actionem ſm distinctionem. l. dominus horreoruz. in prin. s̃. loca. ⁊ l. ex diui. C. loca.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter itelligatur ꝙ qui iudici dederit uel promiserit aliquid ut pro se ferat sententiam incidit in penam falsi ⁊ cum aliquis reperitur in carceribus ⁊ nescitur ad cuius instantiam sit debet fieri bannimẽtum: ⁊ si nullus cõparet debet relaxari.

Si fugitiuum.

¶ Hic est etiam bonus ⁊ singularis casus. Aduerte circa. l. istam primo not. ꝙ custodes carcerum qui aliquos dimittũt de mãdato rectoris non tenentur. sed tenetur rector cuius mãdato dimittit. sed si qua actio dari debeat dabitur contra ipsuz qui facit dimitti: ut. l. ne qs. j. de cust. re. ¶ Ulterius dicitur hic ꝙ datur actio in duũuiros vt ipsi cedant actionem. Contra immo actio competit ipso iure ex stipulatione istorum officialium sine cessione. vt. l. i. §. exigere. s̃. de magi. conue. So. dicit glo. concedo de utili. sed hic loquitur de directa. doct. dicunt ⁊ bene ꝙ. l. ꝺtraria loquitur quando officials stipulatur nomine alterius ⁊ ad vtilitatẽ alterius. secus si stipulek ad cautellam ⁊ defensionem sui. tunc nulla actio competit nisi cedatur ita loquitur hic. ¶ Sed quero que cautio fuit ista quam duumuiri receperunt. glo. dicit ꝙ ista fuit cautio de rato. potius puto ꝙ ista fuit cautio de conseruando duumuiros indẽnes uel de defendendo eos: ut. l. cum idez. s̃. ꝺ pet. here. quaz glo. alleg. ⁊ l. si is a quo. s̃. de rei vẽdi. ⁊ secundum hoc habes hic casum satis pulchꝫ tu habes ꝙ qui iudici dederit aliquid uel promiserit sibi ad hoc ut habeat sententiam incidit in penam falsi: ut. j. ad. l. cor. de fal. l. i. §. ij. sed illud debet intelligi quando promittitur aliquid per quod sibi acquiratur. ita loquitur. l. i. ⁊. ij. s̃. de calũ. sed si promittitur tantũ defensio de conseruando[b] eum indẽnem. tunc nõ incidit in crimen falsi: vt hac. l. ¶ Tertio uos habetis hic in fine ꝙ si duũuiri non receperunt fideiussores ꝙ ipsi duumuiri nullo modo teneantur. Contra qui incaute dimittit seruum alienuz detentum in carcere tenetur ei cuius interest. arg. in. l. mancipia. circa fi. C. de ser. fugi. ⁊ l. fi. in fi. j. de custo. reo. So. debes hanc. l. intelligere ꝙ iste seruus vt fugitiuus detinebatur in carcere. ⁊ ignorabatur cuius esset: vt. l. liminarche. s̃. de ser. fugi. ⁊ sic cuidaz reposcenti fuit redditus tã q̃ proprius cũ alius contradictor: vt dominus non appareret. quod no. ꝑ rectore qui quãdo aliquem reperit in carceribus nec reperitur causa quare sit ibi: si factis bannimentis non reperitur aliquis qui faciat eum detineri poterit euz licite relaxare: vt hic. ⁊ iaz ego pluries fieri feci.

Si quis de manu.

¶ Quod hic diẽ alꝰ intelligas siue alius sit ab eo suppositus siue nõ ut. l. in furti. §. opem. s̃. e. ⁊ ibi dixi.

Si quis massam.

Que erat ratio dubitandi. dicit glo. ratio est quia uidebatur ꝙ desisset esse dominus per specificationez. sed hoc non est verum: quia non specificauit bona fide ⁊ ista ratio est generalis ad totum. §. preterea in massa ⁊ in poculo est alia ratio: quia potest reduci ad aliam rudem materiam: vt. l. adeo. §. cum quis. s̃. de aqui. re. do.

Neqz uerbo.

¶ By. ponit casuz per. l. si is qui simulabat. j. e. de bac. l. vidistis. s̃. eo. l. qui seruo. in prin. ⁊ in. §. plus pomponius. tenementi.

Si quis asinum.

¶ Ibi furãdi animo. i. non soluendi qõ pro tali vsu consueuerat dare.

qõ trãsit ro. i. l. q̃ dotis. so. ma. in si. sed ego ꝓsidero. ꝙ i. d. l. si ego erat rõ cõiũctionis: qz maritus ⁊ vxor sunt cõiũcti. l. mãifestissimi. §. si. C. ꝺ furt. ⁊ tñ ibi non ꝑsumit cõsensisse ꝑ opi. cõi facit qz est spãle i nauta ⁊ caupõe. l. ij. §. recipit. s̃. nau. cau. sta. in ꝯriũ videk cẽius cõe qõ not.

b ¶ Si fugitiuũ. de ꝓseruãdo iudex anteq̃z sentẽtiã ferat põt petere sibi caueri ꝺ idẽnitate intelligas tñ ſm bal. i. l. i. C. de cõdi. ob turp. cau. ut ibi ꝑ cũ. qõ sin. tene mẽti. Et qd in sindico. vid bar. in. l. si a reo. §. si. de fideiuſ. ff. ⁊ i auẽ. nouo iure. C. de petiudi. ⁊ bart. in. l. i. in fi. de calũ. per bal. i. l. si cõstitit ꝺ pena iudi. vbi ẽt dicit si dederit pignꝰ ad de gl. ⁊ bal. in. l. i. C. de magi. cõuc. vide pau. de ca. in. l. eũ ꝑ quo. ad fi. ꝺ inius voc. ⁊ ibi bal. in lectu. antiqua

Cum ticio. ¶ Hoc est uerum si erratur in persona. secus si in qualitate persone: ut. l. falsus. §. si qs mihi. ſ. eo.

Si maiora. ¶ Hanc materiaz habes. ſ. de dolo. in. l. arbitrio. §. dolo cuius. ſ. de dolo.

Si linea. ¶ In hoc quod dicitur hic de margaritis q̃ debz dici numerus debes intelligere de margaritis grossis que venduntur ad numerum. sed de margaritis minutis debet dici pondus uel mensura: sicut ī vino frumento ⁊ similibus: quia est eadez rō.

a ſ Jq̃ iurauerit Vide bald. in. l. si in. iij. opp. in pri. C. eo. ⁊ i. d. l. is cui.

Si quis iurauerit[a]. ¶ Intellige hunc. §. ſm ea que dixi. ſ. e. l. ei qui.

Si seruus. ¶ Hic est bonus. §. ¶ Op. q̃ in actiōe furti nō habeatur ratio lucri: ut. l. si is cui. j. e. Glo. ſo. hic multum no. non habeatur ratio lucri p̃cipiendi cum alterius iniuria: ut in contrario. ſz hic percipit sine iniuria alterius. hoc tenet By. ſ. de dā. infe. l. proculus. ⁊ oēs. ⁊ sic glo. que est in. l. i. C. de sen. q̃ pro eo quod interest. que dicit q̃ hodie indistincte habetur ratio lucri. non dicit uerū: imo hodie distinguitur sicut ⁊ olim.

Si statuliberum. ¶ Opp. ſ. l. inter oēs in prin. ſ. e. ſo. hic extitit conditio añ aditam hereditatem. ⁊ sic nō potuit cōmitti furtum ⁊ hec est una lectura. ⁊ secundū hanc lecturam hec. l. non haberet dubium. ideo dicunt alij q̃ hic fuit res subrepta post aditam hereditatē. ante tamen q̃ adiretur iudex ꝯdictio extitit uel res perijt. ⁊ sic ob. contrariuz. sed glo. rñdet q̃ hic extinguitur act. furti cōdictiōe furtiua. sed. l. contraria loquitur in actione penali. Alij ut Ly. sequendo ultramō. q̃ hic loquitur quando desijt interesse ex causa que retrotrahit. ibi ꝯo secus ut ar. pro hac solutio. j. l. si uendidero. §. titius uer. q̃ si pecunia. ita no. per Ly. C. de fur. l. fin. circa prin. hoc non placet q̃ in legatis conditio existens trahatur retro: ut. l. si mater. §. eandem ſ. de excep. rei iudi. ⁊ l. i. §. i. ſ. ad. sil. ideo tene ſo. glo. ¶ Item op. de. l. si uendidero. §. cū aūt j. e. ſo. fateor q̃ consideratur uerum preciū rei. sed uerum precium est q̃ti res uendi potest hoī qui sciat conditionem ⁊ qualitatem eius: ut hic ⁊ l. mortis causa capio. §. fi. ſ. de don. cā mor.

b ſ Jq̃ ex domo. singularis lex Habes hic An robaria posset fieri absenti ad quaz. l. si ita remittit bal. in. c. i. §. si duo de pateně. ⁊ uide bald. in. l. si quis in tantam. in. viij. col. C. vnde vi ⁊ bal. in. d. l. i. vi bo. rap. ⁊ hanc l. allegat gl. ⁊ barto. i. l. infamez. in prin. de pu. iudi. vtrum raptor tene q̃ furti manifesti. maxime si depre-

f **Jquis ex domo**[b].

¶ Hec est singularis lex: nec habet concordantez. ¶ Op. j. ui. bo. rap. l. i. ⁊ insti. ui bo. rap. in prin. ubi qui rapit ui tenetur furti. dicit Pla. ſo. spāle in ista rapina que cōmittitur sine uiolētia persone cū persona nō inuenit. hoc non placet glo. ⁊ ideo dicit q̃ hic dicitur actionem furti tolli. intellige per exactionem que est facta per actionem ui bo. rap. alias secus. Item scias q̃ Pla. per hāc. l. fundabat unā suaz opi. q̃ raptor non tenetur furti manifesti etiaz si ipe deprehendatur. sed ipse dicit contra casum. l. si vendidero. §. cuz raptor. j. e. ¶ Ultimo scias q̃ glo. dicit q̃ hic est casus specialis[c] in quo rapia est priuatum crimen. ita habuistis no. j. de pu. iudi. l. infamem.

q **Vi iniurie causa.**

¶ Opp. de. l. in furti. §. ope. ſ. eo. solu. ibi habuit animum: ut furaretur res ab alio certo uel incerto: ut ibi dixi. alias secus.

Si seruus. ¶ Hic. §. ē aliquātulū difficilis. Dicit hic q̃ actio furti euanescit si desinat actoris interesse cōtra de. l. inter omnes. in princi. ſ. eo. dicit glo. expone furti actione. i. condictiōe furtiua. Ista expositio non potest sustineri. nam cōdictio furtiua datur solum domino nō commodatario: vt. l. i. ſ. de condi. fur. ⁊ l. si. §. sed cum in secunda. C. eo. dicendum est ergo prout no. in. l. contraria. quia ibi loquitur quando agitur actione furti ratione dominij. secus si ratione alterius ī tereſſe ut. l. fullo. §. si actione. j. e. Rationez aūt diuersitatis cogitetis per uos. hodie aūt istud procederet sine scrupulo cum cōmodatario nō detur actio furti nisi conueniatur commodati: vt. d. l. si. C. eo. unde si dominus est paratus actionem remittere nunq̃ uidetur nata actio furti cōmodatario. ¶ Item oppo. q̃ iste actiones inuicem tolli debeant compensatione quaten' concurrunt ut. l. i. ⁊ ij. ſ. de compen. solu. hic licet ex utraqz parte debeatur: q̃titas tamen ex vna parte est datio pro noxa in solutum. ⁊ ideo quodd ā modo species uidetur deberi cum sit ī electione ōbitoris: merito compensatio nō pōt obijci. uide glo. que incipit. i. ꝯditio ibi. sed quare ⁊c. contra hoc uidetur tex. in. l. si seruus cōis §. i. j. eo. ideo intellige hanc glo. ut ibi dicam. ¶ Circa secundum responsum querit glo. que est ratio q̃ ex contractatione serui commodatarij non nascitur actio furti: sed ex cōtractatione ipsius cōmodararij oriretur. glo. non rñdet: sed dic q̃ potest esse ratio secundum doc. quia quando cōmodatari' ꝯtractat est persona que potest obligari cōmodanti cui danda est actio. sed quando seruus contractat non est persona que potest obligari cōmodatario domino suo: cui tunc daretur actio. certe ista ratio procedit secundum hec iura hodierna cum non debeat dari actio cōmodatario: sed ipsi cōmodanti si vult: ut. d. l. si. C. eo. dicendum esset hodie obligari commodatarium ex persona sui.

Qui ferramenta. ¶ Hec materia huius §. dixi. §. e. l. in furti. §. ope.

c **Cum creditor.** ¶ Hec ē ēt notāda l. contra hanc. l. op. C. ui bo. rap. l. iij. dicunt quidam hic loquitur in dubio. ar. l. merito ſ. pro socio. sed ibi loquitur in casu certo: qa cōstabat q̃ habebat animum lucrandi. uidete ista ſo. est uera in se q̃tum ad actionē furti. q̃ in dubio nō uidetur auferre animo lucrandi sibi: sed ut incumbat pignori suo. sed q̃tum ad penam. l. si quis in tātam uel ad penaz edicti diui marci in. l. extat. quod me. cau. ⁊ l. creditores. j. ad. l. iu. de vi priua. Ista ſo. non est bona: quia non licet sibi ius dicere etiam ut pignori incumbat. quare dicit glo. q̃ hic accepit ex ꝯuentione uel iudicis auctoritate. ⁊ hanc sol. tenet Ly. in. l. si quis in tantam. in. vi. cōtrario. C. vnde vi.

d Cum creditor. l. si quis in tā tā. Vide ibi gl. ⁊ bar. ⁊ doc. q̃ hoc tenent. ⁊ vide omnino bar. in. d. l. iij. in prin. C. de pig. in sua lec.

Interdum. Iste est notabilis. §. ⁊ non est alibi.

Ex. §. sequenti.

¶ An liber hō possit se dare alteri ut torqueatur: ⁊ per criminalem causam an tollatur ciuilis et an iudex maleficiorum possit incidenter cognoscere de causa ciuili: ⁊ an procedat libellus de damno dato si dico peto eum puniri et condemnari ⁊ rē mihi restitui seu damnū emēdari.

datur. vide gl. in. l. marcellus. de v̄. si. que dicit q̃ rapina requirit raptorem rapinā ⁊ rez raptā.

c ¶ Casus specialis. vide casum spālē in quo rapina est crimen priuatum. ⁊ vide bar. no. in. l. si. i. si. ſ. ⁊. ii.

a ¶ Qui furē. habes hic. Vide q̃ p istũ tex. dicunt bar. ⁊ bal. in. l. si ab hostibus. solu. ma. in. §. i. ⁊ scripsi insti. de ac. §. fuerat in. iiij. charta. ⁊ vtrum iudex inquirens posset dãnare inquisitũ ad restituẽdũ dãnũ passo. vide ang. in. l. si vacantia in vlt. q. C. de bo. va. lib. x. ⁊ vide bar. in. l. si defuncto. in fi. j. de pub. iud. ⁊ l. pe. s̃. de calũ. ⁊ bal. in. l. ij. ad fi. C. de edẽ. adde qd̃ no. bal. in. l. qd̃ euitãdi. de ꝑdi. ob tur. cau. ⁊ in. l. si quis ad se fundũ. i vlt. col. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ q̃ ibi dicit. ¶ An q libet possit cape malefactorẽ. dic q̃ sic si cõmisit crimẽ publicũ: p quo q libet posset accusare: vt. l. g̃ialiter. ⁊ ibi bar. C. de decurioli. x. ſz pone latro accusatus cõfessus est se palam furtũ ⁊ plura delicta fecisse. deinde suspẽdit an ista cõfessio ꝑsit alijs q̃z accusatori q̃ ad bona furto subtracta ꝛo. an. iaddi. spe. i ti. d̃ accusa. in. iij. p te. §. i. v̇. qd̃ si latro: videtur dicere q̃ solũ accusatori si p viã inq̃sitionis. de quo dic vt p bal. i. l. ij. ad fi. C. d̃ eden. ⁊ ang. in. l. i. s̃. ti. i. ⁊ bal. in. l. i. i. iiij. col. C. de iud. in. l. penul. ⁊ i. l. mercalẽ. C. de condi. ob tur. cau. per bar. in. l. i. in. iij. col. de p̃ua. delic. s̃.

b ¶ Ptãsto: quendi. Bene facit qd̃ no. bart. in. l. alia. §. i. solu. matri. vbi bal. ⁊ ange. rep̃hendũt istã glo. qd̃ no.

c ¶ Vt. l. iij. §. i. Et p sali. in. l. si qs ad se fundũ. C. ad. l. iul. de vi ⁊ ibi no. p Ly. ⁊ bal.

d ¶ Vt incidenter faciat. iudex maleficior̃ pōt incideuter cognoscere de cã ciuili facit. l. quotiens. C. de iudi. facit q̃ de conuerso no. in. l. nullum. C. de testi. ⁊ ibi bar. ⁊ no. Inno. in. c. cum oporteat. de accusa. ⁊ dicit hic bar. in eodem libello addẽ eundẽ. l. i. C. qñ actio ciuilis. ⁊ adde q: bal. in. l. de possessione. C. vnde vi. tenet ꝯ bar. dicẽs q̃ in criminali nõ venit incidenter interesse nisi i casu hui⁹. §. Et adde ad materiã bal. in. d. l. si qs ad se fundũ. ⁊ i. l. ꝑctos populos. v̇. incidẽter. iuxta hoc q̃ro an ex vi statuti cõ. vltra medietat ez repetat. C. de fũ. tri. ⁊ ti de ca. ⁊ p eũ dẽ in. l. i. in vlt. col. C. si a nõ ꝑpe. iudi. in. l. ij. §. hoc edicto. j. vi bo. rap. p bar. ⁊ bal. in. l. qui de crimine. in vlt. col. C. q accu. qui dicunt q̃ i crimiali nõ potest venire condãnatio ad restituendũ rẽ ablatã nisi qñ d̃ maleficio ꝑstat p ꝑfessionez ⁊ nõ alias. ⁊ q: iudex inq̃sitionis pōt incidẽter cõdẽnare ad restitutionẽ ſz bal. in. l. ea q dem. in. xvi. col. C. q accu. ⁊ de materia adde tex. in. l. pe. si aduer. liber. ⁊ ibi nota. bar. ⁊ i. l. si liberti. C. de admi. tu. ⁊ adde ad materiã i. l. i. s̃. fi. regũ. ⁊ an eꝯ iudex in cã ciuili possit cognoscere incidẽter de cã crimiali. dicit bar.

e ſ Seruus. §. idẽ. q̃ sic in. l. hoc iure. §. si. d̃ aqua. qnot. ⁊ esti. dicẽdũ q̃ro qd vult Ad d̃ qd̃ no. voluit bart. in. d. l. si. i fi. de ꝑdi. in. de. s̃.

Qui furem.

¶ Habes hic[a] q̃ licet capere furem ⁊ ducere eum ad iudicem. Contra nemo debet sibi dicere ius: vt. l. extat. s̃. quod me. cau. ⁊. l. si quis in tantam. C. vnde vi. ⁊. l. vlti. C. de exhi. reis. Sol. speciale est hic: quia si non liceret capere ipe aufugeret ⁊ pro hoc facit. s̃. eo. l. si quis in seruitute. §. fi. ⁊. l. capite quinto. j. de adult. ⁊. l. ait pretor. §. si debitorem. s̃. de his que in frau. credi. ⁊. C. de iude. l. nullus. ista est vna sol. ⁊ vera. alij dicunt q̃ hic fuit datus a domino: vel ipemet se dedit si erat liber vt eum torquerem ⁊ crimen i̇quirerẽ non q̃ darem iudici. sed ego dedi: vt. l. cum seruus. s̃. de condi. ob cau. inquantum gl. dicit de seruo. verum dicit per. d. l. cum seruus. sed inquantum dicit de libero homine videtur mirabile q̃ ista glo. tenet q̃ liber homo potest se dare alteri: vt eum torqueat ad crimen inueniendum. nam videtur contra: quia nemo ẽ dominus membrorum suorum: vt. l. liber homo. s̃. ad. l. acquil. Preterea potestas torquẽdi[b] ẽ meri imperij: ut. l. defensores. C. de defen. ciui. ⁊ in auẽ. de testi. §. scimus. quod tenet Guil. de cu. in. l. imperium. s̃. de iurisdi. om. iudi. sed ea que sunt meri imperij non possunt pactis pretorum concedi: ut. l. priuatorum. C. de iuris. om. iudi. ergo male dicit glo. Preterea quis nõ potest se committere priuato: ut sibi faciat iniuriã ut. l. i. §. vsqz adeo. j. de iniur. ⁊ ibi dicam. vnde in libero homine puto q̃ ista glo. non dicat veritatem. ¶ Secundo habetis notare q̃ per criminalem accusationem tollitur ciuilis. cõtra. C. quando ciui. acti. cri. pre. l. i. glo. dicunt speciale in casu huius. §. quando sic ciuiliter ⁊ extraordinario modo duxit ad iudicem. ita tenet glo. hic ⁊ ubiqz dicam in. l. ij. §. i. j. ui bono. rapto. ¶ Tertio habetis. dicitur hic q̃ pecunia subrepta fuit restituta de mandato iudicis: hoc est presidis vel prefecti vigilum. inquantum loquitur de preside est planum: sed inquantum dicit de perfecto vigilum uidetur contra: quia de re ciuili cognoscere non potest: ut. l. iij. §. i.[c] supra de officio. perfect. vigi. Respondeo in hoc est mirabilis. §. iste q̃ iudex maleficiorum cognoscat de re ciuili: qui de re ciuili cognoscere nõ pōt: ut. l. solemus. §. latrunculator. s̃. de iudi. tamen incidenter poterit cognoscere de questione ciuili descendente ex eodez facto: de quo criminaliter cognoscit iubendo rem restitui. hic est tex. ⁊ in. l. iiij. §. si dicatur. s̃. fi. regun. Et per hoc dico q̃ quando formatur libellus seu accusatio. de dam. dato. uel de robaria facta dicendo peto eum puniri ⁊ condemnari. ⁊ rem mihi restitui seu damnum emendari q̃ talis libellus procedit: nec uidetur intentari ciuilis ⁊ criminalis in eodem libello contra. l. interdum. j. de publi. iudi. sed uideor intentare criminalem tãtum: ⁊ incidenter implorare officiuz iudicis: ut incidenter faciat[d] rem mihi restitui seu damnuz emendari ſm formam huius. §. ⁊. d. §. si dicat̃ sic intelligo. l. medicos. j. de va. ⁊ extraor. cog. ⁊. l. pe. s̃. de calum. ⁊. l. quod euitandi. C. de cõdi. ob tur. cau. cum multis si. facit ad hoc quod no. per Ly. C. ad. l. iul. de vi. l. si quis ad se fundum. ¶ Sed contra hoc op. de. l. defuncto. §. i. j. de pub. iud. Respondeo contra ipsum delinquentem contra quem iudex maleficiorũ potest criminaliter cognoscere contra eundem potest cognoscere in ciuili incidẽter: ut hic. sed cõtra tertiam personam non: ut. l. contraria. quod tenementi.

Ihis qui rem.

¶ Opp. de. l. in actione. §. si rem. s̃. eo. glo. non sol. so. ibi habebat retentionez occasione debiti. idẽ ⁊ hic qñ habet retẽtionez ob aliquam causam occasione debiti. ¶ Item oppo. s̃. eo. l. cum es. §. i. sed ibi habebat causam ab alio q̃ a fure ſm dyputa ibi intererat sua retinere propter actionez de euictione. facit quod nota. s̃. e. l. qui iniurie. §. fina.

I seruus cõmunis.

f ¶ Hec. l. diuiditur in vi. partes. prima loquitur in seruo communi surripiente. secunda de seruo pignorato. tertia d̃ seruo redibito. quarta de seruo certo empto mandato alicui⁹. quinta de seruo deposito. sexta de seruo commodato. secunda ibi: is etiam ⁊c̃. tertia ibi: idez dicendum. quarta ibi: quod uero ad mandati actionem. quinta ibi: idqz euidentius. sexta ibi: circa commodatum vsqz ad. §. locaui. not. tex. ibi communi diuidundo contineri ⁊c̃. quia not. est tex. ¶ Oppo. de. l. falsus. §. fi. s̃. eo. sol. actio furti non nascitur: immo nata extinguitur si aliquis dominus efficeretur partis: ut. l. contraria. sed nascitur actio communi diuidundo: ut hic. contra hoc uidetur iste tex. ij. responso. ubi dicit q̃ ptẽ suaz alienauit remanet actio. so. intellige q̃ partem suam alienauit socius nõ ille cui erat furtum factum. naz si ille alienaret nõ haberet communi diuidundo: quia alienauit: nec haberet actionem furti: quia fuit dominus partis: ut. d. l. falsus.

Is etiam illud.

¶ Hoc est uerum nisi sciens dederit: ut. j. in uer. q̃ si sciens.

Idem dicendum.

¶ Not. tex. ibi q̃ in his quod amplius sit aduerte. ¶ Oppo. de. l. si heres generaliter. s̃. de lega. primo solu. glo. dicit aliud hic. quia hic sua sponte heres se obligauit. aliud in contrario: quia obligauit se de necessitate ut heres. sed certe idem est ibi qd̃ hic: ut ibi not. ¶ Quero quid uult[e] dicere illa littera dum dicit nisi q̃ in his ⁊c̃. pro cuius declaratione debetis scire q̃ qñqz in extimatione damni uel datione pro noxa est plus q̃ sint fructus: quia seruus ualet plus q̃ sint fructus. tũc non cogitur restituere fructus opposita compẽsatione. idem ⁊ si tantum sit in sola noxe deditione quantuz sint fructus. ⁊ plus est in extimatione damni. si uero sit tantum in extimatione damni quantum est in fructibus minus autem est in noxe deditione. tunc non potest obijcere compensationem propter facultatem quam habet dominus dandi pro noxa. ita dicit gl. hic. ¶ Contra istam glo. ⁊ tex. uidetur alia gl. in. l. qui iniurie. §. i. s̃. eo. Possumus dicere q̃ illa i̇telligitur ſm istaz uidelicet q̃ noxe deditio: tũc

impediat compensationem quando in extimatione serui est minus q̃ sit debitum. certe istud non uidetur uerum: quia speciei ad quantitatē non admittitur compensatio: ut.l. si conuenerit de pig.act.⁊ ideo non est curandum quantū sit in extimatione serui: siue modicum siue multum. Quare Ja.de are.oicit q̃ ista glo. non dicit uer̃ simpliciter:⁊ quod hic dr̃ in tex. nisi qd in his amplius.exponit in his:scilicet negocijs: quia sciens furem dedit uel furem non esse promisit: ut infra sequitur. ita intelligit Ja.de are. Videte credo q̃ ista glo.posset sustineri quando ex vna parte est debitum quantitatis simpliciter ex alia parte est debitum quantitatis ⁊ speciei alternatiue: vel ē debituz quantitatis: sed est species in solutione: ut in causa noxali. si quidē quis vult obijcere compensationem simpliciter ⁊ vult compensare inuito tali debitore non potest.ita loquitur glo.in.l. qui iniurie.§.i. sed si vult obijcere compensationem conditionaliter hoc modo si eligeres mihi soluere quantitatem oppono tibi compensationem.tunc non potest oppoui:⁊ ita loquitur ista glo.hoc probatur p duas.ll.no.ad hoc prima est in.l.si debes.s̃.de compensa.ubi loquitur in debito alternatiuo.⁊ .C.si maior fac.ra.non ha.l.v.ubi loquitur ī debito quantitatis quando species est in solutiōe.

Ex.§.sequenti.

¶ In actione mandati contraria uenit leuissima culpa ⁊ in actione depositi cōtraria: que datur depositario contra dominum uenit leuissima culpa: ut in prin.lect. Et an ambasiatorib⁹ captis uel mortuis cōmune teneatur ad emendam :ibi .Ultimo.

Quod uero ad mādati

¶ Noat.tex.ibi iustissime enim ⁊c̄. primo not. q̃ officium suum nemini debet esse dānosum. ¶ Ad hoc oppo.glo.C.de dolo.l.i.so.vt in gl. ¶ Secundo no.⁊ tene menti: quia alibi non reperies q̃ in actione mandati[a] contraria uenit leuissima culpa. ¶ Tertio habes hic q̃ in actione depositi contraria que datur depositario cōtra dominum uenit leuissima culpa quod alibi non reperies:⁊ quod ueniat leuissima culpa p̄batur: quia dominus ad id tenetur ad quod tenentur homines diligentiores.istud autem ut scitis est leuissima culpa:⁊ plene dicam in.l. qō nerua.s̃.deposi.⁊ dicaz in.l.contractus.j̃.de regu.iu. Quarto no.q̃ in actione commodati cōtraria non venit nisi dolus tm̄ : ut hic.⁊ habetis in.l.penult.s̃.commoda. Ultimo hec.l.inducitur in argu.ad.q.de ambasiatoribus[b] qui fuerunt capti uel in itinere mortui: an commune teneatur ad emendam.hec questio fuit bononie de facto in persona Jo.an. tempore legati qui missus ad curiam in reditu fuit captus ⁊ derobatus:tunc legatus uoluit scire utrum de iure teneatur emendare damnum ⁊ omnes doct. dixerunt q̃ sic de curialitate:non de iuris rigore: ut.l.inter causas.§.non omnia.s̃.man.⁊ ibi no. sed alius antiquus doctor reperitur: qui tetigit istam.q.multuz solēniter: vt Jo.fasioli de pisis: cuius additionem habui de libro domini Ly. ⁊ dicit primo uidetur q̃ non debeat fieri emenda de iure: ut.l.inter causas.§.nō omnia.s̃.mā. Preterea ambasiatores habent certuz salariū. ergo ⁊c̄.ut.l.idemqz.uersi.sed ⁊ si ad uecturaz .s̃.manda.preterea cuz debeat facere istas operas suo sumptu ⁊ suo periculo: ut.l.suo sumptu de ope. liber. Preterea debuit cogitare hoc posse euenire : ut.l. si quis domum .§. primo. In contrarium quia officium suum non debet esse sibi damnosum: ut hic.⁊.s̃.quēadmo.testa. ape.l.hic si quis ex signatoribus. pretera officium legationis est munus necessarium : ut.l.i. .§.i.j̃.de mune.⁊ bono.⁊.l. muneruz.§. legati. ergo non debet ei esse nociuum in aliquo: ut.l. post legatum.§.aduocatum.s̃.de his qui.ut indig.⁊.l.cum postulassem.in fi.s̃.de dam. infec. ⁊ per hoc uidetur esse responsum ad omnia iura contraria que loquuntur de procuratoribus cuius officium est uoluntarium. Finaliter distinguit sic do. Jo.aut illa ambasiata fuit procurata:tunc nō dz sibi emendari:sicut nec procuratori:ut.d.l.inter causas.§.non omnia. pro hoc induco.s̃.de excusa.tu.l.tria onera[c] ibi non affectata:⁊ quod ibi no.si uero non fuit procurata ista ambasiata:⁊ tunc aut portabat res non necessarias ad ambasitam. utputa propter pompam sui duxit plures equos q̃ deberet uel alias res:tunc non debet sibi emendari:ut hic : quia est quod sibi imputetur:ut hic.in uersi. hec. ita puto uera.si uero portauerit res necessarias ad ambasiatam:tunc ista debent sibi emendari:ut .l.cum duobus.§.damna:⁊.§.quidam sagariā s̃.pro so.qui tex.probant istam distinctionem. ita determinat ille solēnis doctor.sed hoc ē uerum si dicte res perierunt non alias periture. secus si alias periture fuissent naturaliter:ut in.d. .ll.probatur ꝑm eundez do. Jo.fasioli de pisis.

Locaui. ¶ Solēnis.§.est iste. ¶ Oppdicitur hic q̃ conuenit q̃ fructus essent pignori.contra immo etiam sine cōuentione sunt pignori:ut.l.in predijs.s̃.in qui. cau.pi.ta.contra.so.dicunt quidam q̃ uerum ē q̃ fructus sunt tacite obligati pro mercede.sed tamen ista tacita obligatio non sufficeret:ut eiʼ causa dominus haberet furti actionem.requritur eniz q̃ res fuerit expresse obligata:ut.l.si is qui.j̃.eo.⁊ ideo hic ponit q̃ fuit expresse conuētum.glo.hoc reprobat ⁊ dicit q̃ tacita obligatio sufficit ad hoc ut competat actio furti.l. qui seruum.§.si is qui.s̃.de actio.⁊ obliga.⁊ q̃ hic dicit conueniat scilicet causa dubitationis tollē de.idez tenet in.d.l.si is qui. Contra uidetur tenere.s̃.eo.l.in actione.§.fi.scilicet q̃ requiratur expressa obligatio.⁊ istam opi.veram puto per .d.l.si is qui.in princi.⁊ q̃ tacita obligatio non sufficiat.est tex.in.l.interdum accidit ubi apparet q̃ uxor non habet actionem furti pro re dotali:licet sit sibi tacite obligata.nō ob.l.si seruū. .§.si is.s̃.de actio.⁊ obliga.ubi dicit q̃ colonus surripuit aliquid ex fundo:⁊ tenetur furti. nam ibi intelligo q̃ surripuit aliquid ex fructibus p̄tinentibus ad dominum quod apparet: quia ibi subijcit de act.l.acquilie: que domino nō daretur pro fructibus qui essent effecti coloni. ita intelligo.l.istam ꝑm istam glo.que dicit tacitaz sufficere ad actiouem furti.⁊ glo.que est.j̃.e.l.si is qui in prin.non dicit uerum. ¶ Item oppo. dr̃ hic in uer.sed ⁊ si tu. q̃ si emptor fructʼ p̄cipit incidit in causam furtiuam. contra emptor percipit bona fide ⁊ iusto titulo.ergo non facit furtum: quia non contractat animo furandi : ⁊ sic fructus non sunt furtiui. huius timore dicit quedam glo.hic: dic ut.s̃.e.l. falsus.§. sed si is vult dicere q̃ hic emptor percepit presente co-

emendando dicit q̃ nō: qr in hoc cō tractu nō cō uenit casus fortuitus.ꝗ diseret' dñs bene faceret cōpatiendo sibi in emendando damnū iuxta gl. .l.iter casus .§.nō oia. ℏ allega. ⁊ vide p odo.in .l.i.C.de le. ⁊ p Jnno.in .c.sicuti. de iureiu. sic̄ si lucrarek ⁊ nō lucraretur : ⁊ ad hāc .q. bene faciūt no.p bar. in .l.i.C.de sēten.que pro eo q̃ iteresse in.viij. col. in.q.an habēda sit rō i teresse extrī secus p spe. in ti.de iud. .§. spāliter ad fi. ⁊ facit qō no. doc. in.l. qm̄.C. ad.l. iul. de vi. vide ad hāc.q.l. socium q in co. .ff. p socio.

c ¶ .l. tria onera : facit tex.in.l.uniuersi.C. de le.li.x.⁊.l. q data opera. ex q.ca.ma.

a ¶ Quod vero actiōe mādati. Idē videk p̄bari in actōe mādati ḡria: ut no.bar.in.l. qō nerua.s̃. deposi.ver. viij.⁊ versi. sed quero.⁊ in ver.ix. p̄ncipaliter q̃ro. vide i.l. .iiij .§. mutat .s̃. nau. cau.stabu.

b ¶ De ambasiatorib⁹. An ambasiatoribus captis vel robatis debeat emēdari dānū. Adde q̃ ditti post bar. in.l. legatum.j̃.de adi.lega. ad de qō bal.in .c.i.an agnatus vel filiʼ i fi. questiuit si duz vasallus vadit ad seruitia dñi derobat in itiere.an dominus teneatur sibi de

a ¶ Innoiatis. Fallit i ꝛctibus innoiatis ſm bal. in. l. traditionibus. in. i. col. C. de pact. Et adde. glo. ⁊ bar. in. l. i. §. de re. pmu. ⁊ bal. in. d. l. i. C. de re. pmu. licꝫ bal. teneat ꝓtra bar. ibi ⁊ ſali. in. d. l. traditionibus. ⁊ hoc p tex. in. d. l. ſabinus. d ꝛbē. empt.

b ¶ Ad. §. ⁊ mꝫtū. Eſtꝫ videndū qd no. i. l. idem C. loc. p illū tex. ⁊ in. l. ſi ſeruꝰ meuij. §. ſi. de ſtipu. ſeruo. ⁊ bal. in. l. traditionibus. in. i. col. C. de pactis. ⁊ bal. i. l. ij. C. de re. pmu. tenet cōtra iſtam glo. ēt quo ad caſū huius. §. ſed bal. i. l. licet. in. iij. op. C. loca. tꝫ iſtaꝫ glo. videlicꝫ q̃ fruct' fiūt coloni: niſi mercede ſoluta vel habita fide de ea.

lono: ⁊ ſic colonus ipe uidetur percipere: vt. d. §. ſed ſi is. hoc non placet: quia ſm hoc tam in primo caſu q̃ in ſecundo fieret furtum ab ipſo colono reſpectu pignoris: ſed tex. ⁊ gl. hoc hic non vult: quia primo caſu fit furtuꝫ reſpectu pignoris. in ſecundo reſpectu dominij. Dicendū eſt ergo q̃ iſte emptor ſciebat fundum locatum ⁊ fructus percepit obligatos: ⁊ ita ꝛtelligit Ja. de are. ¶ Tertio oppo. dicitur hic q̃ colonus percipiendo fructus facit eos ſuos. contra non ſoluto precio uel mercede non aufertur dominium: ut inſtitu. de re. diui. §. uendite. Solu. intellige q̃ hic erat precium ſolutum vel fides habita de precio. ita dicit glo. quam uide ⁊ no. bene. ¶ Videamus an iſta glo. dicat uerum in ſe. ſcō an dicat uertuꝫ quo ad iſtum. §. in ſe innuit q̃ non ſolum quo ad contractum emptionis ⁊ uenditionis: ſed etiam in alijs contractibus debeat precium eſſe ſolutum. vel fides de eo habita: ut hic uides in contractu locationis. idem in contractibus innominatis [a] tenet glo. in. l. cum proponas. C. de dolo. in glo. ſuper verſi. remāſit. contra tenet glo. C. de pact. l. traditionibus. in prima glo. C. de re. permu. l. i. q̃ ſolum in cōtractu emptionis ⁊ uenditionis habeat locum. §. uenditi. allegat glo. in alijs tranſfertur dominium precio etiam non ſoluto: uel fide de precio non habita. puto iſtam glo. dicere ueritatem reprobatis alijs per tex. in. l. iij. §. de pig. ac. vbi ſi redditur res pignorata non recepta ſolutiōe uel habita fide d̃ ea nō remittit pignus: ⁊ ſic nō trāſſertur ius qd̃ erat apud dantē. nō ob. §. vendite: quia intelligo ibi uenditionem large pro quolibet contractu: ex quo debet tranſferri dominiuꝫ: ⁊ ſic large: ut. l. a ſtatuliberi a ceteris. §. fina'. §. de ſta. libe. Ad predicta facit. l. procurator. §. plane. §. de tribu. ⁊ quod not. per doc. in. l. inciuile. C. de rei ven. ¶ Secundo videamus an iſta glo. dicat uerū quo ad. §. ⁊ inq̃tuꝫ [b] glo. dicit q̃ merces ſit ſoluta non dicit uerū: qa illo caſu iam domini non intereſt: ⁊ ſic non haberet actionē furti: ſed in eo q̃ dicit uel de p̄cio fides habita dicit bene: quia dominus pmittebat colono fructus percipere anteq̃ ſibi penſionem ſolueret: ⁊ iſtud permittere eſt habere fidē de precio ſeu de mercede: ut no. in. d. §. uendite. ⁊ in. d. §. plane. ¶ Quarto oppo. dicitur hic q̃ quando fructus percipiuntur ab alio q̃ a colono non efficiuntur coloni. Contra. §. eo. l. ſi apes. §. i. vbi fructus percipiuntur a fure ⁊ efficiūt coloni. ſo. gl. dicit alius pcepit ex volūtate coloni ibi ꝓtra volūtatē. videte ſm hoc colonuſ efficerēt citius dñs qū fructus pcipiunt ꝓtra eiꝰ voluntatē q̃ qū fructus pcipiunt eiꝰ uoluntate quod eſt abſurdum. ⁊ ideo dico q̃ in. l. ſi apes fructus non efficiunt coloni: vt ibi dixi. ¶ Quinto oppo. q̃ fructus efficiantur emptoris. naꝫ cū colonus haberet ius percipiendi eos: ⁊ faciendi ſuos poteſt hoc ius in alium tranſferre: ut. l. in edibus. §. i. §. de dona. ⁊. l. in uenditionibus. in princi. ⁊. §. i. §. de bo. auc. iu. poſ. Reſpōdeo illud eſt uerum quando colonus haberet ius pcipiendi fructus ſimpliciter: ⁊ eſſet merces ſoluta. ſed mercede non ſoluta non uidetur q̃ habeat poteſtatem vendendi fructus alteri cum debeant remanere in fundo obligati domino p mercede. ita debetis intelligere. l. iſtam.

f **Artum.** ¶ Oppo. §. d ſer. corrup. l. i. in princi. ⁊. §. p

ſuadere. glo. dicit intellige q̃ hoc fecit in odiū domini: vel vt eius iram euitaret non ut ſeruus aufugeret. hoc eſt truffa. quare dic q̃ hoc ideo: quia hoc ſcilicet aufugere eſt furtum irregulare ideo preſtans opem huic furto irregulari non tenetur furti: niſi furtum ſit ſubſecutum: ut. §. eo. l. qui ſeruo: ⁊ facit iſte tex. ad id quod dixi. §. e. l. in furti. §. ope. q̃ ille qui preſtat opem ad aliquem euadendum: non videtur preſtare opem maleficio iam facto: vt dixi. ſed cōtra hoc uidetur. l. eos. C. eo. ubi receptauit euꝫ poſt furtum factuꝫ: ⁊ tenetur tanq̃ preſtans opeꝫ. Solu. illud [c] quod dixi habet locum in delicto iam cōſumato perfecto ⁊ finito. ſed. l. eos loquitur in furto. quod delictum: licet ſit conſumatum: tamen adhuc durat: quia fur ſemper furatur donec rem contractat: ut. l. inficiando. §. infans. j. eo. ideo recipiendo furem cum re dat opem furto: quia illo tempore cum furez recipit facit furtum: ideo tenetur.

n **On poterit.** ¶ Hoc intelligе niſi cauſa [d] cognita pena fuerit aucta uel minuta: ut. l. quid ergo. §. pena grauior. §. de his qui not. infa. ¶ Queritur an ſententia ſola ſine cauſa infamet. glo. tangit hic ⁊ in. l. ſi. j. de pub. iudi. dic ut ibi. Conſueuit queri [e] an condemnatus ex. l. municipali uel ex inquiſitione ſit infamis. dic ut dixi in. l. infamen. de pub. iudi.

Ex. l. ſequenti.

¶ Dominium a quo tempore tranſeat in legatarium.

a **Ticio.** ¶ Nota q̃ dominiuꝫ rei legate directa via [f] tranſit in legatarium. ¶ Contra hoc oppo. de. l. cum uero. §. fi. §. de fideicommiſ. liber. ſol. ut ibi. ¶ Item oppo. de ſeruitute. l. pomponius. dicit glo. ſolue: ut ibi: quia ibi teſtator legauit rem heredis non ipſius teſtatoris: tunc enim nō transit dominum in legatarium niſi traditione facta: ut ibi. ⁊ in. l. ſi quis inquilinos. §. ſeruum. §. de lega. i. ⁊ no. in. l. ſi heredis ſeruus. eo. tit. ⁊ ibi plene dixi. licet glo. aliter dicat in. l. ij. C. cōmunia de lega. tamen reprehenditur per doct. ¶ Quero dicitur hic q̃ dominiuꝫ recta uia trāſit in legatarium. quero a quo tempore tranſit? Reſpondeo ficte a tempore mortis: ut. l. i. ⁊. ij. C. communia de lega. uere a die adite hereditatis: ut. l. ſi tibi homo. §. cum ſeruus. §. de lega. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ In delicto conſumato ſit locus penitētie ibi reaſſume.

q **Ai ea mente.** ¶ Breuiter hoc intēdit. Qui tenetur ex delicto actiōe penali originaliter non liberatur penitentia. hoc dicit in. l. ſi quis nō dicam rapere doct. ſolebant tractare de hac materia. ego hic tractabo an ſit locus penitentie. ¶ Oppo. de. l. ſequitur. §. itē labeo. §. de vſuca. dicit glo. ibi vendidit ⁊ non tradidit: ⁊ ſic non contractauit. vnde delictum non fuit ibi perfectum. hic ſic. hoc eſt falſum quantū ad. l. illam. dic ergo ut ibi not. quia ibi ex penitētia purgatur uitium rei: quia deſinit eſſe furtiua ſi rediit in domini poteſtatem non autem liberatur fur ab actione penali furti. ¶ Secundo oppo. §. de ſer. fugi. l. i. §. i. ſolu. glo ibi ignorauit ipſum eſſe fugitiuuꝫ qui receptauit: ⁊ ſic fuit in culpa hic in dolo. hoc eſt contra caſum illius

a ¶ Innoiatis. Fallit i ꝛctibus innoiatis ſm bal. in. l. traditionibus. in. i. col. C. de pact. Et adde. glo. ⁊ bar. in. l. i. §. de re. pmu. ⁊ bal. in. d. l. i. C. de re. pmu. licꝫ bal. teneat ꝓtra bar. ibi ⁊ ſali. in. d. l. traditionibus. ⁊ hoc p tex. in. d. l. ſabinus. d ꝛbē. empt.

b ¶ Ad. §. ⁊ mꝫtū. Eſtꝫ videndū qd no. i. l. idem C. loc. p illū tex. ⁊ in. l. ſi ſeruꝰ meuij. §. ſi. de ſtipu. ſeruo. ⁊ bal. in. l. traditionibus. in. i. col. C. de pactis. ⁊ bal. i. l. ij. C. de re. pmu. tenet cōtra iſtam glo. ēt quo ad caſū huius. §. ſed bal. i. l. licet. in. iij. op. C. loca. tꝫ iſtaꝫ glo. videlicꝫ q̃ fruct' fiūt coloni: niſi mercede ſoluta vel habita fide de ea.

c Virtū.

f ſo. illd Nota. ad itellectuꝫ. l. eos. C. e. ⁊ ideo puniтur recipiēs rē furatā. ſicut ipſe fur. l. crimen: ⁊ ibi bal. C. ad. l. iul. de vi.

d On poterit. niſi cauſa. Vide barto. in. l. certi ꝓdictio. i pnci. ſi certum pe. vbi pōit remedjuꝫ q̃ poſſꝫ fur euitare infamiam.

e ¶ Conſueuit q̃ri. An cōdēnatꝰ ex. l. municipali vel inqſitione ſit infamis. dic ut dixi in. l. ifamē. j. de pu. iudi.

f Ticio.

a directa via ⁊ lꝫ dñium trāſeat: non tū trāſit poſſeſſio. glo. ē ⁊ ibi bar. in. l. i. §. vetere. §. de ac qren. poſ. in donatiōe cā mortis. in qua trāſit a die mortis dñium ipſo iure. tex. eſt ⁊ ibi uid̃ nota. p bar. j.

a Cti ea mente. Item op. Adde in materia q̃ si statutũ pimit faciẽtem
q actũ cũ exercitio nõ cõprehẽdit faciẽtẽ actum ⁊ illũ nõ exequentez
vt est glo. in .c. auaricie. de elec. in vi. quã ibi ita declarat. d. domi. ſz
in materia pone q̃ lex punit conatũ: an puniat sicut ⁊ factũ p̃ncipale. vi-
de p̃ spec. in ti. de accu. §. i. ver. quid si ⁊ in materia est tex. in. l. i. §. fi. ⁊ ibi
p ang. ẽ. qd̃ qſq̃ iur. ⁊ i .l. i. de eꝯ di. cri. ⁊ qd̃ babet. in .l. aut facta. §. euẽtus. j. de pe. cui adde q̃ in crimie lexe maie. ⁊ patriã impugnare volẽtis punit solus conatus ſm ange. in .d. l. i. in fin. qd̃ qſq̃ iur. quod reassumit archid. .xvij. q. i. si ergo. ⁊ not. in. l. si qs nõ dicã rapere de epi. ⁊ cle. ibi late per bal. ⁊ in materia vide cy. in. l. is q cũ telo. d̃ fica. Adde qd̃ spe. in locis pal. videtur sing. dicere q̃ oia iura ⁊ .ll. puniẽtes conatũ tãq̃ factuz p̃ncipale sunt hodie correcta p gñalẽ constitutionem de quo per bar. i. l. i. §. diu⁹ de sicc. ⁊ p inno. in materia i. c. ppetuo. de elec. li. vj. ⁊ tene menti multũ glo. no. ⁊ ibi bar to. in. l. fi. s̃. de re. diui.
ADDE an stãte statuto q̃ q adulteriũ nixus fuerit capite puniat ⁊ aliqs sentiens rumorẽ aufugiat debeat capite puniri. bal. consilio. cccvj. .iij. li.

b Qui cogitauit. quãdo i delictis babeat locũ pnia. de qua in hac. l. ad qd̃ vide bal. in. l. i. C. de plus peti. ⁊ in .l. si qs in suo: de inofſi. testa. ⁊ io. an. de iure patro. c. cuz laici. sup prima gl. i qua ponit casus in qbus nõ cõsumato d̃ licto penitẽ-

do quis euadit penã. Et sunt qdã casus in qbus pnia nõ ꝓdest: vt in beretico. de hereti. in. vi. in. c. ad abolendã. ⁊ in .c. excõicatus. §. credentes. in crimine lexe maie. l. qſqs. C. ad. l. iul. maie. in cõsẽtiẽte sibi mortẽ. ff. de bo. eo. l. iij. i. rñ. in extrahentẽ fugientẽ in ecclesia. C. de his q ad eccle. cõfu. in. l. fi. §. similiter. Itẽ in casu huius. l. qui est nouus casus. adde q̃ pena q̃ imponitur ipso facto vel ipso iure nũq̃z ipomit ꝓ actu impfecto sed ꝓ consumato. nec sufficit ipsectus actus i atrocioꝛib⁹ ſm pau. de liaza. in cle. .i. de sta. mona. in glo. ⁊ similiter no. in. c. ppetua de ele. li. vj. ⁊ est argu. q̃ in. l. ij. §. remouet. d̃ postu. ⁊ no. i l. sed ⁊ ptus. qd̃ me. cau. vide bal. i. l. .i. de cõdi. i de. põit bal. in. l. si qs nõ dicã rapere .C. de epi. ⁊ cle. qñ ãt dicat ipõi pẽa ipo iure uel ipo facto. vi de in .l. i. s̃. de infami. Et add̃ q̃. l. si is qui cuz telo cũ fimi. nõ hz locũ i penis statutoꝛ ſm bal. i. l. i. §. diu⁹. .ff. de sicca. ⁊ bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fug. ⁊ i. d. l. si qs ñ dicã rape. ⁊ i materia vi de glo. ⁊ ibi bal. i. l. si cõstiterit. C. fi. regũ. vbi dicit qd̃ quando agit ciuiliter reqrit factũ consumatũ. Et nota. q̃ si statutũ puniat volẽtẽ violare itelligitur. i. voluntarie violantẽ ſm glo. in. l. fi. ⁊ ibi bar. C. d̃ re. diui. qd̃ no. ⁊ ibi dixi ⁊ dixit bal. i .l. data opa. in. xxiij. col. .C. q accu. non pos. q̃ vbi iponit p sonalis pena reqrit act⁹ cõsumat⁹. secus in minori pena quia tunc sufficit actũ inchoatũ esse: ⁊ viõ qñ dicatur actus ichoa

.l. in princi. ubi dicit q̃ est fur. Alij dicunt q̃ ibi loquitur in mulcta: hic in pena quod non placet: quia cum ibi sit certa quantitas statuta non potest proprie dici mulcta: vt. l. aliud. j. de uerbo. significa. quare dic q̃ ibi delinquit quis incitatus a re super qua delinquitur: quia seruus fugitiuus iuit ad eum vt eum retineret: ⁊ ideo dicerez q̃ si in domo tui scolaris ueniunt pulli alieni ⁊ tu retines eos mala fide animo comedẽdi: postea penitẽtia ductus reddis q̃ admittit penitentia. Item oppo. s̃. de in ius vocan. l. q̃uis. fol. ibi speciale. ratio specialitatis est vt quidam dicunt: quia ibi pater uel patronus non leditur. uel melior ratio est ista q̃ statuatur ibi aliquod speciale contra filium uel libertum facilius admittitur penitentia. ista potest esse ratio. Item oppo. a de. l. si conuenerit. s̃. de iurisd. om. iudi. fo. illa. l. nihil ad propositum. nam ibi loquitur in facto invalido: in quo locus est penitentie. hic uero loquitur in delictis perfectis ⁊ consumatis. Ulterius opp. de. l. i. C. de cri. stel. glo. que est hic dicit fallit ibi. tu dic melius q̃ ibi non fallit: sed sequens penitentia facit cessare presumptionem precedentis doli. nam primo videbatur decipere nunc cũ oibus satisfaciat apparet q̃ non habuit animum decipiendi. Item oppo. de. l. si adulterium cum incestu. §. i. j. de adult. solu. eodem modo: quia ibi penitentia sequens declarat ab initio delictum non fuisse: ut ibi dixi. Item op. C. ne tu. uel cu. vecti. condu. l. i. fo. eodem modo ibi penitentia sequens facit cessare presumptionem doli in p̃terito. uel aliter ibi statutum est specialiter ꝓtra tutorem aliquid. ideo facilius admittitur penitentia: ut. s̃. dixi de filio ⁊ liberto. prima tamen placet. Itez opp. de. l. i. §. si fecerit. de publi. dicit glo. fallit ibi. ⁊ hoc satis placet. ratio fallendi est: quia ibi remanent alie actiones per quas actori est consultũ. uel actio ex illo edicto de publicanis non est ab origine penalis: ut ibi patet. Item oppo. s̃. quod metus causa. l. si cũ exceptione. §. satis clementer. dicit glo. fallit ibi. tu dic quod ibi loquitur in actione que ab origine non est penalis: ⁊ ideo satisfaciendo ⁊ penitendo potest quis facere ne in penam incidat. hic vero actio que ab initio est penalis: ⁊ est cõmissa commisso furto. Itez oppo. de. l. cogitationis penam. j. de penis. solu. hic loquitur in delicto perfecto ⁊ consumato. ibi in eo qui cogitauit b tantum ⁊ non perfecit: ⁊ sic non est nostra materia. Itez oppo. C. de sum. trinita. epistola inter claras. ubi dicit q̃ ecclesia nũq̃ claudit gremium redeunti. fo. By. in. c. peccatum. extra de regu. iu. li. vj. dicit q̃ aliud est de iure diuino in foro conscientie. aliud de iure nostro in foro seculari. ratio dicit By. quia de iure diuino facilius delinquitur. s. sola cogitatione ⁊ deliberatione: ⁊ ideo quia facilius delinquitur facilius ei remittitur: sed de iure nostro quis non delinqt cogitando. Item oppo. C. de apostatis. l. hi qui sanctam. fo. licet ibi loquatur in delicto ecclesiastico: tamen ibi loquitur in delicto puniendo in foro ciuili: non in foro cõscientie. merito non admittitur ibi penitentia. Preterea debes scire q̃ aliter accipitur penitẽtia hic: aliter in foro conscientie. nam hic accipitur penitentia qñ

res potest reponi in pristinum statum: sed in foro conscientie accipitur pro sola animi cõtritione. sed penitentia de qua hic loquitur non habet locum in. l. hi qui sanctam: vbi res ad pristinum statum reduci non potest. Item oppo. de. l. ex hoc edicto. §. penul. s̃. de aliena. iudic. mu. cau. fac. fo. dicit glo. ibi loquitur in extraordinarijs criminibus: hic uero in ordinarijs. hoc est contra. l. i. j. de extraordi. crimi. dicit glo. q̃ ibi actio que oritur ex delicto oritur ad interesse sed quia ex penitẽtia desinit interesse merito penitentia admittitur. hic vero loquitur in delicto in quibus oritur actio ad penam. Item op. in auẽ. ut iudi. sine quo. suffra. §. si tibi. col. ij. gl. dicit q̃ ibi fallit. mihi uidetur q̃ ibi nihil sit speciale. nam ibi dicitur q̃ nisi admoniti non emẽdent puniuntur. vnde ibi delictum non est perfectum nisi cum admoniti non emendauerint: merito est locus penitentie. Item oppo. C. d̃ non nume. pecu. auẽ. contra qui propriam. ⁊ in corpore: unde sumitur de trien. ⁊ se. so. dico eo modo q̃ delictum ibi non fuit consumatuz. nec in penam inciderat: quia penituit anteq̃ partẽ aggrauaret probatione. Item oppo. s̃. de in offi. testa. l. papinianus. §. meminisse: ⁊ C. d̃ his qui. ut indig. l. aliam. Respondeo ibi delictum omnino non est perfectum anteq̃ sit deuentuz ad sententiam. merito est locus penitentie. hoc probatur. in. l. qui cum maior. §. accusasse. s̃. de bo. liber. ⁊ l. in seruitute. §. petisse. eo. ti. ⁊ sic debet intelligi. C. loca. l. conductores: ⁊ l. non abre. C. unde vi. Ultimo oppo. in auẽ. sed nouo iure. C. de pena iudi. qui male iudica. fol. est ibi speciale. ratio quia illa delicta corrumpẽdo iudicem cõmittuntur. ita occulte q̃ expedit reipublice concedere ueniam alicui: ut producat ea in lucem: ⁊ eodem modo responde ad. l. edicto. j. de iure fisci: ⁊ C. de his qui se de. per totũ titu. lib. x. ¶ Reassume ergo breuiter quantum pertinet ad materiam nostram in delicto perfecto: ⁊ consumato: an sit locus penitentie. distingue aut loquimur de iure diuino: ⁊ conscientie aut humano. primo casu est locus penitẽtie: ut in epistola inter claras: ⁊ per By. in. c. peccatũ. ⁊ hoc indistincte. sed contra. nonne dicit apostolus qui peccauerit in spiritum sanctuz nunq̃ ei remittetur. ergo ⁊ in foro consciẽtie est aliqd̃ delictum quod ex penitentia non remittit. Respõdeo dicũt theologi ⁊ ẽt magister sententiarum q̃ peccare in spiritum sanctuz est nunq̃ uel le penitere: ⁊ sic ẽ ultima desperatio: merito nõ remittitur cum nunq̃ peniteat. Secundo casu aut ex penitentia declaratur in preterituz nõ fuisse delictum: ⁊ admittitur penitentia: ut .l. i. .C. de cri. stelli. ⁊ l. i. C. ne tu. uel cu. uecti. cõdu. ⁊ l. si adulterium cum incestu. §. i. j. de adult. si uero non declaratur: ⁊ tunc aut est tale delictũ quod per penitentiam non potest reduci in pristinum statum: ut homicidium ⁊ similia. ⁊ sine dubio penitentia non admittit. ut. d. l. hi qui sãctam. C. de aposta. si uero potest reduci in pristinum statum. ⁊ tunc aut quis delinquit incitatus a re super qua delinquit ⁊ admittit penitentia: .l. i. §. i. s̃. de ser. fug. Aut delinquit alias: ⁊ tũc aut ex tali delicto oriebatur actio ad interresse aut ad penam. primo casu locus est penitẽtie si

tus ⁊ qñ consumatus. ⁊ an mandans teneat de attentatis mandatarij p bal. in. l. nõ ideo minus in pe. col. de accu. ⁊ adde tex. ⁊ ibi bar. i. l. q seruo. s. e. an accusator vt euitet penã talionis posset penitere etiaz in crimine heresis. vide bal. in. l. fi. C. de accusa. ⁊ statutum dictans si quis accesserit ad castrum nõ cõprehendit illum q est in via ⁊ nõ peuenit ad castrum fm bal. in. l. cuz te. d. do. añ. nup. ⁊ d ista materia plene p Jac. de bel. in. d. l. fi quis non dicam rapere ⁊ Jo. an. in. d. regula. i penis i mercu. ⁊ do. anto. de eo qui mit. in posc. ã rei f. i. c. i. i vlt. charta. Et quid si statutũ punit cũtez ad ecclesiã capiẽdã: an cõprehendat cũtẽ ppe ecclesiã ⁊ metu aduersarioz recedẽtẽ ⁊ nõ audẽtẽ capere vide bal. in. q. incip. Accusatis. d vi turbatiua. i fi. itẽ qñ est pena imposita ipso iure nunq̃z hz locuz pnia. ita dicit bal. in auẽ. habita. in vl. col. C. ne si. p pa. allegat glo. in. d. cle. i. d sta. mo. adde tex. glo. ⁊ bar. i. l. si fugitiui. in verbo deprehẽdant. C. de ser. fugi.

ADDE q voluit Jo. an. in additionibus ad spec. i rẽica de ꝓstitutionibus q stãte statuto q si qs fuerit inuẽtus portare bladuz ex districtũ illud amittat ⁊ aialia q si qs inuẽtus fuerit reuertẽdo qa penituit q debet min⁹ puniri.

a Jis q f rẽ. §. si tu ticium. nomen iuris. Adde qd legitur ⁊ no. ⁊ ibi per doc. in. d. l. i. §. secisse. s. de eo p quem factum est.

per eam desinit interesse: vt. l. ex hoc edicto. §. pe. s. de alie. iudi. mu. cau. fac. aut oriebatur ad penã. ⁊ tunc aut illa actio erat penalis ab origine ⁊ non admittitur penitentia: ut hic cuz si. fallit i. l. q̃uis. s. de in ius vocã. ⁊ in auẽ. sed nouo iure. C. de pena iudi. qui ma. iudica. rationes dixi. s. aut actio non erat penalis ab origine: ⁊ tũc locus est penitentie: ut. l. i. §. q si fecerit. s. d publi. ⁊ l. si cuz exceptione. §. satis clementer. s. qd me. cau. Et predicta in delictis iam cõsumatis. In delictis vero non cõsumatis dic ut dicitur p Ly. C. de epis. ⁊ de. l. si quis non dicam rapere. sed an in contractibus sit locus penitentie. dic vt per Ly. ⁊ glo. in. l. sicut. C. de act. ⁊ ob. in vltimis uoluntatibus. dic ut plene dixi in. l. si quis. in prin. testa. s. de leg. iij. ⁊ p Dy. in. c. qd semel placuit. extra de regu. iur. lib. vj.

Jis qui rem.

¶ Dicitur hic spãliter. ¶ Quero vtrum de actione furti requratur specialis obligatio. uidet q sic: ut hic. ⁊ l. si ab eo.. C. de ser. pi. da. ma. Alij dicunt q sufficit generalis obligatio: ⁊ hoc tenet hic glo. ⁊ quod hic dicitur speciali pactiõe. i. expressa ⁊ hoc placet. tacita aũt non sufficeret: vt dixi in. l. seruus cõis. s. eo. §. locaui.

Si is cui.

¶ Dic plene in. l. si dominium. s. e. titulo.

Ex. §. sequenti.

¶ Quando ꝓcedit cõtra auxiliantem oportet q prius cõstet de delicto principalis.

Si tu ticium.

¶ Videtis hic q si ille qui accipit nõ est in dolo ⁊ ille qui facit accipi non tenetur furti. ¶ Contra hoc oppo. s. de iurisd. om. iudi. l. si quis id quod. §. fi. sol. ẽ ista vt alias dixi. furtuz ẽ nomen iuris[a]: quia est cõtractatio rei aliene ⁊c. ⁊ ideo nisi sit animus furandi in faciẽte non est furtum. si furtum non est factum non potest dici opem prestitam esse furto. sed in contrario ẽ nomen actus: utputa si quis corrumpit album pretoris ⁊c. nam sine dolo[b] siue sine dolo albuz corruptum sit uere corruptuz est. ⁊ ideo potest quis teneri faciens corrumpi tanq̃ prestans dolum ad corrumpendum album vel tanq̃ faciẽs corrũpi: licet principalis faciens nõ sit in dolo. ¶ Contra hoc oppo. j. ad. l. cor. de sicc. l. nihil cum sua glo. nam ibi homicidiuz non est nomẽ iuris. ⁊ principalis faciens ibi non fuit in dolo. ⁊ tamen tenetur tanq̃ prestans opem. Respondeo licet ibi faciens non sit in dolo tñ nõ impeditur quin sit homicidium. sed hic propter defectum doli impeditur q non est furtum. vnde non potest quis teneri tanq̃ prestans opem. nã vt dixi vobis ille qui prestat opez tenetur necessario: quia est necesse q factum accedat facto: licet obligatio obligationi non accedat. dixi. s. e. l. qui seruo. ¶ Item oppo. de. d. l. qui seruo. §. item placuit. s. eo. ⁊ l. si quis vxori. in prin. s. e. sol. ibi committit furtum: lz nõ nascat actio uel obligatio furti. vnde potest teneri tanq̃ prestãs opem. hic uero furtum nõ cõmittitur. ¶ Vltio ex isto. §. no. practicam maleficioꝝ quando proceditur contra aliquem q ipse prestitit opez uel auxilium ad aliquod maleficium oportet q prius constet de maleficio pricipali: ⁊ oportet q constet in processu qui fit contra auxiliantem. lz enizz principalis sit contumax uel alio modo cõtra ipsuz de maleficio constet: tamen hoc nõ nocet auxilianti: ut. l. denunciasse. §. fi. j. de adulte. ⁊ ibi dixi tene menti.

Si stipulatus.

¶ Vidistis. s. e. l. cuius interest: ⁊ l. itaqz fullo. ⁊ l. sequen.

Aficiando.

¶ Oppo. ad fi. ⁊ videtur q requiratur contractatio omni modo: vt. l. iij. §. si rez. s. de acqui. pos. solu. fateor contrarium. ⁊ quod hic dicitur in fi. p suo habere destinauit: intelligo ⁊ contractauit. hec est vera solutio solu. dantur in glo. que ueritatem non continẽt ⁊ cõtra. d. §. si rem.

Si tibi.

¶ In actione furti habetur ratio interesse quod est extra rez hoc dicit. de hoc dixi in. l. in furti. in prin. s. eo.

Ex. §. sequenti.

Qualiter in delictis que negligendo cõmittũt in rem extra psonaz possit cognosci: an sint plura uel unum: ibi. Circa primũ. Et quid quãdo ꝓmittũt plura delicta faciẽdo: ibi. Qñqz. Et an stãte statuto q si qs luserit ad azarduz debeat certa pena puniri. si qs vno sero cũ pluribus ludit: an debeat pluries puniri ibi. Sz p. Et an p hibitus ducere vltra tres famulos si ducat. xx. an sit vnũ delictũ. ⁊ an cum statutum prohibet in conuiuio nuptiali q nõ possint adesse nisi. x. domine si pater ⁊ filius uno die ducant uxorẽ: an possint in ꝓuiuio esse. xx. mulieres uide in fi.

Infans.

¶ Hic est bonus. §. ⁊ breuiter hoc intendit. Pro toto tẽpore furtũ vnũ ẽ[c]: nisi fuerit possessio iterrupta. Item in actione furti inspicitur quanti res plurimi fuerit a principio a tempore furti facti hoc dicit. ¶ Opp. ad hanc. l. ⁊ uidetur q plura furta sunt: ut. l. q̃uis. s. eo. circa principium. ⁊ glo. in. l. uulgaris. in princi. s. eo. Respon. plura furta sunt: hoc est plures contractationes. tamen i ueritate unum furtum est continuatum per plura tempora. sic expresse patet in hoc. §. in prin. ⁊ in fi. ideo semel põt agi furti. Jtez dicit hic q duo furta plura sunt quãdo possessio fuit interrupta ab alio fure. ⁊ tamen semel tantum potest agi furti. contra. s. titu. i. l. nunq̃ plura. Respondeo fm ueritatem sunt plura furta: quia uere fuit possessio interrupta. fm fictam possessionem nunq̃ uidetur perdidisse: quia eam poterat re-

b ¶ Nam sine dolo. Adde qd in simili. no. bar. in. l. si qs obrepserit. in. i. q. j. de fal. ⁊ ad ista vide bal. ⁊ Jmo. in. l. cum mulier. in. iij. col. so. matri.

c ¶ Quod prius cõstet. Jta qñ iudex ꝓcedit ẽ aliquẑ tanq̃z auxiliũ prestiterit dz primo in ipso ꝓcessu cõstare principalẽ deliquisse. ⁊ no. bñ istud dictuz: qz oẽs sequũtur. ⁊ ita lz ⁊ practicaẽ. maxime id qd dicitur in fi. ⁊ cõcordat. l. i. §. itẽ sciẽdũ ad fille. Jtẽ adde qd tunc nõ sufficeret confessio principalis fm bal. in suo cõsilio qd incipit in xpi noie d accẽso delicto. ⁊ hic repetit ang. ⁊ doc. ante sali. in. l. i. C. d rapt. virg. q̃uis enim esset facta probatio cõtra pncipalem nõ hz obesse opẽ prestãti: nec snia lata cõtra cũ. l. si veteris. de fide instru. est ergo necesse contra ipsum pbare furtũ pncipale ⁊ opẽ. ⁊ hoc vltimũ tz bal. in. l. uris. in fi. C. qbus res iudi. nõ nocet. vide pe. de ancha. in cõsilio. ccvj. in fi. ⁊ sali. in. d. l. i. C. de rapt. virgi. in pe. col. ⁊ vide bar. in cõsi. ccxlv. i uer. absoluto pncipali posset qs cõdẽnari d auxilio in fauorẽ. vid bar. i. l. adult. §. si eo corpe. de adulte.

ADDE an cõfessio pncipalis delinq̃ntis noceat accessorie delinquẽti bal. psilio. xxxv. v. lib.

d Aficiando. i §. isas vnum furtũ est. Et ista faciũt ad. q. q si quis sit dãnatus ad stãdũ in carceribus: ẽt vltra decẽ dies possit appellare: qa grauamẽ est cõtinuũ ita dixit bal. in. l. ij. de epis. audi. alleg. spec. in ti. de appel. §. restat. ver. sed qd tu dices cũ ver. seq. bene facit. l. ij. ff. qui. ex cau. ma. Jta no. bal. p illã glo. magnaz ibi in. l. ij. C. d p. ⁊ aqua. idẽ not. bal. p illã gl. magnã ibi i. d. l. ij. C. de epis. audien. Bene facit qd no. bart. in. l. pretor. §. fi. d opere noui nũcia idem tz Jo. an. in. c. dilectus. el. ij. d rapt. ⁊c. vbi dicit q quotiens iterlocutoria hz actum executiuuz: vt i casu illius ca. qz tũc semp grauatur appellare põt. sed illud dicit esse verũ dñs Pe. d ancha. quando quis gra

a quolibet semp poterit appellare. alias fm eũ sequeret absurdũ: qz si qs est dãnatus in ꝑpetuũ uel ad tps ad stãdum in carceribus q semp posset appellare. qd nõ est dicẽdũ. sed aduerte qz bal. post spec. expresse tenet ẽ: ut. s. dixi. sed post cogitaui q illud dictũ bal. nõ videt oino uerum. Nam videmus q si qs est dãnatus vltimo supplicio statim efficit seruus: ⁊ sic semp grauat: ut in. l. qui. vl. de pe. ⁊ tñ solũ infra. x. dies põt appellare: ut patet ex ibi no. p bar. ⁊ similiter est in dãnato de furto q efficitur ifamia

.l.nõ pōt.s.e.⁊ in.l.furti.in prin.s.de infa.pōt tñ sotũ appellare.j.x.dicē vt no.doc.in.d.l.furti.facit qd no.in.l.fi.si a nõ cõpe.iudi.C.⁊ capi. pastoralis.§.i.de appel.ideo dicemus ꝙ neqꝫ a snia lata exprimi esse ꝙ aliqs sit insanis possit semp appellare.⁊ ideo videt opi.d.pe.mihi verior cũ opi. bal.⁊ cũ spe.trãsit ang.in auc.hodie de app.⁊ Mar.filimani.in suo tractatu concor.⁊ matas.i suo tractatu de carcere.balet in.l.i.ad fi.C.snia rescin.nõ pos.⁊ p snia balbũ fac qd idem no.in.l.ius.C.de pbatu intellige: vt p bal i.d.l.i.C.sentẽ rescin. non poss. Adde qd no.anto de bu. in.c. fi.i.iiij. col. de fur.

ADDE ꝙ ange.cõsilio .cclvj. si dicit ꝙ snia p petui carceris ẽ nulla ⁊ a iure ciuili reprobata.⁊ ꝙ talit damnatus pōt agere iniuriarum ꝯ magistratum et si beat arbitrium plenum.

a ¶ Exẽplum .l.auc. Ista faciũt ad nota. in. d.l. si qs id qd.cũ fi.⁊ in.l.si fami.de iurisdi.iudic.⁊ qd no.bart. .j.de sepul. viola.i.l.iij. .§.si plures.

b ¶ Exẽplum aliqs. qd in accedẽte plures ad vxorẽ alterius: vt in.l. vulgaris.s. eo. dic ꝙ punit vna pena tãtũ.⁊ si statutũ dicit ꝙ retinẽs vxorẽ alicuius puniat in cẽtũ vnus retinuit per duos mẽses continue multiplicabitur vna pena ꝓ ꝫ bal. i.l.si duo ad fi.§.i. s. de arbi. Ité ad materiã vide bar. in.l. libellos d ac cus.⁊ bar.in .l. pōpo. de nẽgo.gest.⁊ qd dixi post bar.in.l.nũq̃ plura. in .iij.col.s.de prima.delic. vide q̃ dixi post bart. in .d.l. vulgaris. Add qd oia cõmissa in vna rixa puniũtur p vno maleficio: etiã quo ad oẽs: ut no.bar.i.l.hos accusare.§.lege.de accusa.⁊ bar.in.l.i.in fi.C.vnde vi.⁊ bal.in.l.cũ rõnibus.in.iij.⁊.iiij.q.C.q accu.nõ pos.⁊ ut no.hic ange.⁊.s.retuli ad id qd dicit hic bar.de pducente plures testes falsos. Adde bal.in.l. qcunqꝫ in .ij.col.C.de ser.fugi.⁊ ibi qd si cũ testibus pduxit instrumẽta falsa. ⁊ ibi et qd in muliere rapta cũ vestibus phibitis.

c ¶ Plures terminos. Hoc intelligit verũ hic ang. si eodẽ tpe termios euulsit seu testes pduxit: qꝫ idẽtitas tpis facit idem esse delictũ. ut no. gl. in.l.i.C. vñ vi. secus si diuersis tẽpoib⁹: qꝫ diuerse erunt pene. ⁊ plures.l. vulgaris.in prin. .s.e.optime ad.l.acquil. .l.illud.§.fi.

d ¶ Causaꝫ successiuam dicit hic ange. ꝙ dicit vnũ delictũ quo ad penã: sed sunt plura respectu tpis pcedẽdi ⁊ alioꝫ ut no. bart. reprobando glo.in.l. euꝫ qui in popularibus.d iureiur.

ADDE ibi animus plurimũ operatur pe. d ancha.ꝑ si.v.

d ¶ Dicatur unꝰ ludus. Fallit nisi unus a bancho ludi recesserit qui mutato proposito redeat: lꝫ icõtinẽti dicit bis d linquere: ut .l.i.§.si rẽ.s depositi. fm ang. hic. idẽ i dponẽte arma mutato ꝓposito: ⁊ ea reassumẽte ꝓ cũ. idẽ dicit si statutũ nõ punit ludẽtem uel arma ferẽtẽ sed inuẽtum cũ armis uel ad ludũ: qꝫ tũc si qs plurics inuenit punit: lꝫ sit cõtinuatus ludus: qꝫ ad i uẽtũ fit relatio: ut .l. qd ergo. in pn. de insa.s. facit. C.d ser. fugi.l. si fu-

cuperare: ut.l.si quis in princi.⁊.l.non uidetur .s.de acquiren.posses.⁊ ideo uidetur vnum furtum. merito semel tantum potest agi. sed in contrario sunt plura delicta uere ⁊ ficte. ¶ Iuxta hoc quero. dixi ꝙ fur potest recuperare possessionem ab alio fure. quero quo iure. tex. hic dicit ꝙ eã recuperat ab altero fure: nec dicit quo iure. glo.j.eo.l.qui rem.§.i. dicit ꝙ recuperabit de facto. Ego dico ꝙ etiam de iure potest recuperare: ut ibi dicam. Modo circa istum.§. quia uos uidetis hic ꝙ continuatio temporis non sequitur pluralitatem delictorum. ideo quero circa hanc.l.quando fiunt delicta circa rem extra personam quomodo possum cognoscere: an sint plura delicta uel vnuꝫ: ⁊ sic an ueniãt imponende plures pene uel vna. Circa qd debes aduertere: quia quedam delicta committuntur negligendo: quedam faciendo. ¶ Circa primum scias ꝙ in delictis que negligendo cõmittuntur si quidem precessit dispositio seu preceptum de faciẽdo: ⁊ si non fiat imponatur pena: tunc dicitur esse commissa negligentia quando est elapsum tempus statutũ in dispositione: uel si nõ est appositum quando est elapsuꝫ tempus tantum quod commode potuit explicari: sed si inciperet a conditione: tunc diceretur esse cõmissa negligentia qñ desijt posse dari uel fieri ut.l.ita stipulatus.s.de uerbo.obliga. ⁊.l. si ita stipulatus essem abs te: ⁊.l.insulam.⁊.l.continuus.§.item qui insulam.cum simi.eo. tit. hoc tenet Inno.extra de preben.c.extirpande. hoc et probatur per iura infrascripta. Hoc premisso dico ꝙ si aliquis fuerit negligens per longissimum tempus totum hoc est vna negligentia ⁊ meretur unam penam: nisi ex pluralitate terminorum statutorum inducerẽtur plures negligẽtie: probo primum: aliquis negligit uindicare mortem defuncti: uel negligit petere curatoreꝫ patri furioso: uel negligit redimere patrem captum ab hostibus: totum hoc est una negligentia. ut.l.i.C.de his quibus ut indig.⁊.C. de episco.⁊ de.auc.si captiui.⁊.C.de episco. audien. auc.liberi furiosi.⁊ ideo si sindicus comitatus qui maleficia tenetur denunciare staret per plures menses nõ dicerent tot negligentie commisse quot menses fuerunt. sed una tantum negligentia. dixi predicta uera: nisi pluralitas terminorum statutorum aliud induceret. exemplum .l.auc.[a] credentes. C. de hereti. ubi per primam cõtumaciam excommunicatur postea si fuerit contumax per annum plus punitur. simile in missione in possessioneꝫ: que fit in actione reali. nam pro prima contumacia fit missio si est postea contumax infra annum nõ auditur postea: nisi de proprietate: ut.l.si quis.§. sed ⁊ si quis. .C.de prescrip.xxx.anno.⁊ ideo si per iudicem uel per.l.essent statuti certi termini ad aliquid faciendum pro quolibet termino posset dici vna neglgentia ⁊ vna cõtumacia: ⁊ pro qualibet imponitur noua pena. ¶ Quandoqꝫ committuntur plura delicta faciendo. hic est aduertẽdum: quia quedam sunt delicta momentanea. quedã sunt delicta successiua momentanea. exemplum aliquis[b] produxit plures testes falsos uel euulsit plures terminos[c] punietur ne pro quolibet Dy. tãgit hoc in.l.nũq̃ plura.s.titu.i.⁊ ibi dicit si sic quidẽ plures testes pducantur ad vnum effectuꝫ vna ẽ productio: ⁊ pro vno tantum delicto puniet.ar.l.illud.s.ad.l.acquil.⁊ quod dixi in dicta.l.nunq̃ plura.s.titu.i.sed si producãtur ad diuersos effectus tunc pro quolibet punietur. argu.l.agraria.j.de termi. mo. ⁊ in.d.l. nunq̃ plura.s.titu.i. Idem dico si testis dixerit falsum super diuersis articulis. si illi articuli tendunt ad unam conclusionem ⁊ unam uictoriaꝫ vnum delictuꝫ est: si tenderent ad diuersos effectus essent plura. Idez dico de euellente terminos. si quidem essent plures lapides in vno loco vnus terminus diceretur euulsus: tunc pro uno termino tantum puniretur: quia tendunt ad eundem effectum si illi lapides essent in diuersis locis: tunc pro quolibet puniretur: quia tenderent ad diuersos effectus: ut dicta.l.agraria. quedam sunt delicta que habent causam successiuam[d]. ⁊ hic aduerte quia istorum delictorum quedam sunt in quibus animus plurimum operatur. exemplum ut i heretico: ut i dicta auc. credentes. Item exempluꝫ in furto ubi requiritur animus lucrandi. Item exemplum i retentione possessionis ubi requirit animus: vt .l.iij.in prin.s.de acquiren.posses.in istis p toto tempore unum maleficiuꝫ est. casus est hic nisi possessio interumpatur. ad idẽ facit.s.de usucapi.l.si is qui pro emptore.§.penult.⁊.l.q bona fide.§.fina.eo.titu. ⁊ ideo si ego accusarem te ꝙ tu occupasti uel tenuisti per vim aliquam meam possessioneꝫ. uel retinuisti per uiꝫ aliquã ciuitatem uel castrum contra dominum. uel retinuisti seruum meum si per plures annos eum tenueris unum delictum est: nisi ista retentio esset interrupta: ut hoc.§.⁊.l.quicunqꝫ.C.de seruis fugiti. Quedam sunt in quibus animus nõ tantum operatur: sed magis actus corporeus: ut portare arma uel portare uestes siricas ⁊ similia: ⁊ que actuꝫ persone mere concernunt. tũc puto: quia ista naturaliter interrumpãtur: ⁊ tũc debeamus dicere ꝙ pro quolibet die fit unum delictum: vt.l.foramen.s.de serui.urba. predi. facit.s.eo.titu.l.quo destinauerat: ⁊ de ope. libe.l.i. Quidam sunt actus qui habent quandã successioneꝫ ex reiteratione. uerbi gratia. prohibitum est ne uinum uendatur vltra.viij.denarios pro qualibet foglicta seu mensura tota una die uendididisti. certe puto quot personis uendidisti: ⁊ quot mensuras singulariter uendidisti tot sunt delicta. ut.l.cuꝫ mãcipiuꝫ.s.de edil. edic.⁊.l.scire debemus.s. de uerb. ob. ¶ Sed pro huiusmodi declaratione quero dicit statutum si quis luserit ad azardum puniatur ad tãtum. modo lusi uno sero cuꝫ pluribus ⁊ pluries vici ⁊ perdidi: an uideantur plures ludi ⁊ plura delicta? Respondeo ex pluralitate uincendi ⁊ perdendi non sunt plura delicta: sed puto ꝙ totus iste dicatur unus ludus[e] donec sit habitus pro completo ⁊ absoluto recedentibus lusoribus: ut.l.contractus.C. de fide instrumen. nec enim possum dicere perfecte uicisse donec ludus non sit perfecte completus: quia adhuc superest spes perditionis. multa enim possunt accidere per que pecunia quam uici perdam ⁊ recedat a me: vt.l.naturalem: ⁊.l.in laqueũ.s. de acquiren.re.do.facit.l. qui cum maior.§. accu-

gittui serui. adde ꝟ bal. in.l. quicunq; in.ij.col. eo.ti.

a ¶ Rideo licet. Adde qd̃ ang ꝗriũ tenet quem videas.

b Ereditarie. quero vide no. per glo. ange. ⁊ bart. in.l.fi. C.vnde vi ⁊ qd̃ no. bar to. post glo. in.l. sed nec legatarius. de ꝑdi. fur. vbi oino videas.

c Iis cui. § eiꝰ rei alteriꝰ iniuria. Nota q̃ nõ dicit iter esse meuz si ego lucrum qd̃ capiebaz cũ alterius iniuria amitto adde glo. in .l. si qs vxorẽ. §. pe. s̃. e. quã ad hoc nota. allegbar. in.l. parẽtes in pn. .C. d testibꝰ vbi dicit q̃ qs nõ dicit nocere fisco lz q̃rat ipsuz ꝑuare lucro sibi aduenie te cuz dãno vel iniuria alteriꝰ. ⁊ ad hoc add̃ nota. p bart. in .l.i. in. x. col. versi. venio ad vlti. ptez de senten. q̃ ꝑ eo qd̃ iter est. adde tñ q̃ qñ lucruz est radicatũ priuatio lucri dicit dãnuz ꝟm bal. ⁊ Ly. i.l. cũ te. in .i. col. C. de dona. ante nupt. ⁊ ad no. ꝟ adde bal. in.l. fina. in pnc. in.iij. oppo. .C.e. ⁊ ꝑuare fiscum pena sibi debi-

sasse. s̃. de bo. liber. ⁊ l. in seruitute. §. petijsse. e. titu. ⁊ ideo aliud est hic q̃ dixerim. s̃. in vendi tione uini: quia ibi in persona cuiuslibet ⁊ in q̃ libet mensura est perfecta uẽditio. nec superest spes rescindẽde illiꝰ uẽditionis. Itẽ circa ludũ dico q̃ ex pluralitate personarum cum quibus vna simul ego ludo nõ dicantur plura delicta. nam ille persone cum quibus ego ludo non dicuntur offense a me. sed magis offẽditur respublica. ideo vnuz est delictuz: ut. l. si plures. s̃. ar. fur. ce. Eadem ratione dico. dicit statutum q̃ nullus possit ducere vltra tres famulos ⁊ aliqs duxit. xx. certe vnum delictum est: non autez est vnum delictum pro quolibet famulo vltra numerum debituz ducto: sed pro omnibus ẽ vnuz cum ipsi offendãtur ex tali ductione. sed magis respublica que est vna offenditur ab vno ducente vltra numerum. Eadem ratione si statutum dicit q̃ nemo possit habere ad conuiuium vltra decem personas sub certa pena. certe si habuit .xxx. uel. xl. unum delictuz est pro omnibus qui excedunt numerum: ut dictuz est. ¶ Juxta hoc quero de questione quam uidi de facto pisis. Dicebat statutum q̃ ad nuptias nõ possunt cõuitari seu inuitari nisi. xij. domine. modo quidẽ ducebat uxorem ipse ⁊ filius suus: utruz possint cõuitari. xxiiij. domine: tanq̃ sint due nuptie an .xij. tantũ. Respondeo lzꝰ duo sint matrimonia: ⁊ isto respectu possunt dici due nuptie: tamen quia fit uno tẽpore simul quo ad solẽnitatẽ vnice nuptie dicuntur: ut. l. patris ⁊ filij. s̃. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ qd̃ ibi no. ⁊ hec sufficiant.

b **Ereditarie.** ¶ Non habz quis per aliuz quod per se habere nõ potest. hoc dicit cum duabus. ll. sequentibus. ¶ Opp. de. l. eos in fi. C. de usuris. glo. hic dat duas solutiones: ut in ea habes. aliam solutionem dat glo. in. l. labeo. in fi. s̃. de usucapio. de hoc per By. in capi. quod alicui non licet. de regu. iur. lib. vj. ¶ Quero^b que est ratio q̃ rei hereditarie nõ fit furtum nisi in istis casibus? Respondeo furtum est cõtractatio rei aliene inuito domino ⁊c̃. sed res hereditaria non habet dominum ergo ⁊c̃. sed in istis casibus est persona cõmodatarij creditoris ⁊ usufructuarij qui representat personã ⁊ ideo fit furtum in his casibus rei hereditarie.

f **Jis cui.** ¶ Oppo. de. l. rei cõmunis. s̃. pro so. ⁊ l. q seruum. §. si is. s̃. de actio. ⁊ oblig. solu. q̃ hic dicit furti. dic idest cõditione furtiua. nã actio furti penalis non tollitur per persecutoriam: lz hodie forte secus ut glo. dicit. ¶ Quero que est ratio q̃ actio commodati tollitur per cõdictionem furtiuam ipso iure. sed ꝑdictio furtiua per actionem commodati ope exceptionis. Respondeo quia condictio furtiua est plenior ut glo. dicit.

Eius rei. ¶ Hic est. §. notandus ⁊ est glo. multarum legum. ¶ Oppo. de. l. cum es. §. i. s̃. eo. solu. bene potest agere actione furti bonefidei possessor: sed non quod extimetur dominiuz ac si usucepissz. Item oppo. ⁊ uidetur q̃ etiam habeatur lucri ratio: ut. l. si quis uxor. §. penult. s̃. eo. sol. ibi loquitur in lucro quod percipitur sine alterius iniuria. secus in lucro quod percipitur cum alterius iniuria^c ut usucapiẽdo: ut hic quod est notabile multum.

f **Empronia.** ¶ Quero qd cõtinebant isti libelli due sunt^d glo. prima dicit q̃ erat libellus repudij alij dicũt q̃ erat libellus quo ꝓtinebat quidaz debitor sempronie q̃ postea aufugit ꝑ hanc oppositionez ista scõa placet. ¶ Scõo q̃ro unde nascatur actio ista furti. glo. dicit ex eo q̃ legit istum libellum: hoc non est ueruz: ut. l. si quis uxoris. §. neqz uerbo. s̃. eo. dicendum est ergo q̃ ista actio furti nascatur ex furto. ⁊ ex cõtractatione ipsorum libellorum.

q **Ai re sibi.**

Si quis alteri.^e ¶ Dicitur hic q̃ fur por nõ potest agere. contra. s̃. e. l. inficiando. §. infans. dicit glo. q̃ ibi recuperauerit de facto. Videte domini. immo potest fur possessionem recuperare de iure uel condictione certi uel triticaria. .s̃. de condi. tritica. l. ij. Circa hoc uide qd̃ not. per Ly. C. eo. l. fi. circa princi. ibi sequitur ex honesta ⁊c̃. ¶ Ulterius dicitur hic in fi. q̃ potest agere contra vtrunqz condi. furti. contra. C. de condi. furti. l. i. solu. glo. ⁊ dicit q̃ hic debz distingui aut prius fuit consecutus rem a primo ⁊ nõ tollitur condictio furtiua contra alium. aut prius fuit consecutus extimationem: ⁊ tunc condictio tollitur. uide banc glo. que incipit alterius iuiuria. ista gl. ẽ corrupta scriptoris uitio ⁊ vult dicere totum contrarium ⁊ debet dicere sic. aut prius fuit consecutus extimationem ⁊ non tollitur condictio furtiua. aut prius consecutus fuit rem. ⁊ tunc tollitur.

q **Ai saccum.** ¶ Opp. furtuz non committit sine animo: ut. l. i. §. i. s̃. eo. hic dicitur cõrarium. ergo male. Respondeo lz hic nõ sit animus principaliter furandi saccum accessorie est tamen talis animus. simile habetis. s̃. eo. l. cum qui. §. non solum. Item istam. l. habetis canonizatam in decretis. l. distin. capitu. qui saccum. ¶ Ultimo nota casus in quibus non committitur furtum. uide glo.

f **J debitor.** ¶ Puto tamen circa hanc. l. q̃ si debitor anteq̃ cõdemnetur paratus sit soluere debituz q̃ liberetur ab actione furti: ut .l. fullo. §. qui ancillam. j. eo. l. qui iniurie. §. i. s̃. eodem.

Ex. l. sequenti.

¶ Quãdo agitur furti ratione dominij extimatur dominium. ⁊ quando ratione interesse extimatur interesse.

f **J uendidero.** ¶ Ibi cuz autez. No. q̃ quando agitur actione furti ratione dominij extimatur dominium. quando agitur ratione interesse ipsuz interesse extimatur. tenementi. de hoc plene dixi. s̃. eo. l. in furti.

Ex. §. sequenti.

¶ An omnis raptor sit fur manifestus.

Cum raptor. ¶ Hic est bonus ⁊ singularis text. ibi furti. scilicet manifesti. ¶ Quero vtrum^f omnis raptor sit fur manifestus quidam dicunt q̃ sic: quia publice ⁊ manifeste rapit. ueritas est in contrarium: quia ad hoc ut quis sit fur manifestus requiritur q̃ reprehendatur uel post eum clametur: nec sufficit sola uisio: ut. s̃. eo. l. ij. ⁊ l. si quis in seruitute. unde raptor ita demuz erit fur manifestus si contra eum clametur seu occurrat. ¶ Ulterius hic dicitur q̃ ille q̃ prestat opẽ raptori non tenetur furti manifesti: contra .j. vi

ta non dicit lesio sed sola turicia dicit ꝟm bal. in. l. milites. i fi. .C. de testami. adde gl. bar. ⁊ doct. in. l. iij. §. labeo. de acq. pos. ⁊ qd̃ dicit hic de lucro radicato adde qz verius no. i .l.i. §. si quis .ff. de itenere actuq; ꝑua.

d Empronia. due sunt gl. Uide bal. in .l. si ea. C. q accusa. non pos.

e Uirem. § si qs alteri. bal. no. in. l. ab anastasio in ver. extra q̃rit. C. mã. allegat hũc tex. ꝟm eum valde nota. q̃ fur habet remediũ ad recuperãdũ possessionem contra furẽ. adde ẽt bal. in. d. l. fina. in. i. col. .C. eo. ⁊ est tex. in. c. i litteris. de resti. spoli. adde Salice. ⁊ Ly. i. l. i. C. de ꝑdi. fur.

f J vendidero. § cuz raptor: quero vtrũ. An raptor sit fur manifestus. vide. s̃. eo. l. si quis ex domo.

f Illo .§. qui tabulas. rñdeo si quidē. Qūo pbet instrumentuz cancellatū uide l. l. labeo. §. de pactis. ⁊ ibi dixi. ⁊ qd ibi no. bart. in. l. tabulas. §. eo. ⁊ qd ibi dixi bar. ⁊ sētit q illa sit plena probatio uidelicet si instrumētū cancellatuz repiat penes debitorez qui nō sit domestica psona. p. bet debituz esse solutuz. idem sentit bar. ⁊ expressius fulgo. i. d. l. labeo. ⁊ do. anto. in. c. clerici. el. ij. ut lite pēden. ⁊ Cy. i. d. l. si d possessione. contrariū sentit gl. in. l. postq̄. in fi. glo. mag. d pac. quā ibi seqt guil. de cubal. tac. but. ⁊ tenēt q si debitor erit psona suspecta poterit' dferri sacramentū i supplemētū. p. bationis: ut no. gl. ⁊ bal. in. d. §. ille. pau. de cast. i. d. l. labeo. aliter dicit' puto opinionez bar. esse uerioē per istum tex. ⁊ d. l. cyrographum. in v. libertus. ubi presupponit q ista psumptio sit tanta ut iducat liberationez in effectu. ⁊ ad predicta adde q no. tartus nō tenet reddere instrumētuz debiti debitori sed creditori p gl. ⁊ doc. in. l. p tor. circa pnci. i uer. meuz. ff. d edē. ⁊ debito soluto creditor tenet dare instrumētū debiti debitori. l. dissolute. C. de cōdi. sine cā ⁊ hic adde ange. in. l. si unus post Cy. C. de testa. ⁊ discrepat ange. ibi ab his q dicit bar. uide io. an. ⁊ do. anto. in. c. accepimus de fide instru. ADDE q bart. sequit bal. consilio. cclxxxj. primo lib. de q uide p cūdē cōsilio. cciij. iiij. lib.

b Eminisse. No. hic tex. q p furto potest qs extraordinarie ꝛ ūiri criminalit bal. in. l. si p°. gl. §. ti. i. ADDE pede ancha. cōsilio. cviiij. i ultimis uerbis.

bono. rapto. l. i. glo. dicit. fateor q tenetur furti nec manifesti: licet plura dixerit contra. sed furti manifesti non tenetur nisi deprehendatur. Istud vltimum quod glo. dicit non est uerum. nam etiam si deprehendatur opem prestare nō est manifestus fur: ut dixi. §. eo. l. is qui opez. nō habetis hic alia.

Si ticius. ¶ Iste. §. est notandus. primo loquitur quādo falsus procurator indebitum recipit. secundo quādo recepit debitum. tertio ponit quasdam questiones circa predicta. secunda: ibi. Quod si pecunia. tertia ibi. Falsus autem. uide litterā. Hic dicitur q nomine eiusdem quantitatis habz locum condictio indebiti: ⁊ condictio furtiua. ¶ Contra condictio indebiti presupponit dominium esse translatum: ut. l. fi. §. de usufru. quē admo. caue. vbi nemo condicit rem suam ⁊c. sz condictio furtiua presupponit dominium non esse translatum: ut. l. i. §. de condi. furti. Sol. cōdictio furtiua fuit nata tempore solutiōis: quo tempore soluens erat dominus. sed condictio indebiti nascitur tempore ratihabitionis quo desinit esse dominus. ¶ Sed contra hoc opp. si desijt esse dominus: ergo extinguitur condictio furtiua: ut. l. ⁊ ideo. §. de condi. furti. solu. hic desinit esse dominus absqz suo facto. ergo non extinguitur dicta condictio furtiua: vt. d. l. ⁊ ideo. ¶ Item oppo. dicitur hic in secundo responso. q per ratihabitionem extinguitur actio furti. contra. in. l. inter omnes in principio. §. e. solu. hic desijt interesse ex causa que retrotrahitur. ibi nō. ¶ Vltimo circa materiam huius. l. dic ut in. l. falsus. §. eo. ⁊. l. si procuratori fal. §. d condi. ob cau.

Qui rem ticii. ¶ Nota text. ibi neqz dominiū neqz possessio. ¶ Oppo. q ille qui non habet dominium uel possessionem habeat actionem furti: ut. l. si is qui in principio. §. eo. ⁊. l. rem inspiciendam. §. eo. solu fateor q hic tex. debet suppleri q non habeat ius in re nec ad eum pertinebat periculum rarione custodie. ¶ Vltimo quero dicitur hic q habet locū condictio indebiti ⁊ condictio furtiua. ¶ Quero ad quid dentur ille actiones. Azo in summa de cōdictio. in debi. in. §. datur. dicit q condictio indebiti tātum datur ad possessionem que statim fuit trāslata in illum falsum procuratorem. sed cōdictio furtiua datur ratione dominij ipsi soluenti. ⁊ sic diuersis respectibus iste condictiones dantur.

f **Illo qui ancillam.**

¶ De hoc dic: ut in. l. verum. §. eo.

Ex. §. sequenti.

¶ An per instrumentum debiti cancellatum p betur solutio debiti.

Qui tabulas. ¶ Hic est bonus §. ⁊ notabilis. no. tex. ibi: quia ex his debitum ⁊c. Ex quo habes q per instrumentum cancellatum probatur debitum solutum. ¶ Quero an hoc sit ueruz. Respondeo si quidem[a] tabule cancellate reperiuntur penes creditorem ille tabule probant debitum precessisse: ⁊ solutuz esse. hoc modo potest intelligi hic. sed si reperiuntur penes debitorez tunc si debitor esset persona domestica creditoris non probaret debitum solutum: nisi probaret illud sibi redditum: ut. l. i. §. ille autem. C. de lati. li. tol. sed si nō ē domestica psona probat d bitum solutū: vt. l. si cyrographuz. §. de proba. ⁊ nota. per Jaco. de are. ⁊ Cy. in. l. si de possessione. C. de probatio. eadez ratione si instrumētum cancellatum reperitur penes tertiam personam presumitur debitum precessisse ⁊ solutionem esse factam. §. eo. l. qui tabulas. Et per hoc iaz dixi duo uerba. primo ego solui pro ticio cōdemnationem: ⁊ reperitur condemnatio cācellata: ⁊ pecunia soluta in camera communis. certe licet sit cancellata condemnatio. tamen presumitur cōdemnatio precessisse. preterea tota die in curia episcopi per instrumentum cancellatuz redditum debitori ꝓbatur debituz esse solutū.

f **I quis ex bonis.** In fine ibi una facti. idest iudicij facti super furto simul commisso.

i **S cuius interest.**

Item is cui. ¶ Oppo. dicitur hic q is q habet ex testamento actionem: non habet actionez furti. Cōtra. §. eo. l. si dominiuz: ⁊. l. si is qui. §. i. sol. intellige hic q res erat sibi obligata sub conditione uel non erat res hereditatia: ut not. in. l. si is q. §. i. §. eo.

f **I libertus.** ¶ Nota istaz. l. q quādo isti domestici furantur nō oritur actio furti qd est uerum si res modica subtrahatur: ut. l. respiciendum. §. furta domestica. j. de penis.

c **Reditori.** ¶ De hoc dic ut plene habuistis. not. in. l. eum qui. §. idem scribit. §. eo.

f **Illo.** ¶ De hoc dic: ut. l. iter omnes. §. eo. ⁊. l. qui iniurie. §. i. §. eo. titu.

Nemo. ¶ Exemplum ponit gl. per. l. impuberem. §. i. §. eo. ¶ Opp. j. de parrici. l. utrum. Respondeo hic debes intelligere in eo qui non potest facere furtum propter defectum consilij ⁊ intellectus: ⁊ ideo non potest teneri tanq̄ prestans opez furto: quia nō est talis persona que posset fingi q faciat furtū sed in. l. contraria alia ratione non poterat committere parricidium.

m **Eminisse**[b]. ¶ Hec lex est bona ex quo habes q pro furto agitur criminaliter. ⁊ qualiter imponatur ista pena criminaliter vidistis. j. de penis. l. capitalium. §. famosos.

¶ Rubrica de tigno iniuncto.

¶ Glo. continuat rubricam[c]: dic ut habetis in ea. Supra dictum est de furtis in genere. sed qaquedam sunt in specie. ideo ponit titu. de tigno iniuncto. Item dicit glo. q rubrica ponitur familiariter. uel potest dicere ⁊ addere de furto p tigno iniuncto. ⁊ hec est uerior vt patet ex prin. l. i. j. eo. quod est utile ꝓpter ea que infra dicā.

Ex. l. sequenti.

¶ Quot actiones dentur contra eum qui dolo malo iniunxit tignum alienum in muris suis.

Ex. xii. tabularū

l ¶ Oppo. de prin. huius. l. ad finez Respondeo non potest vendicari res tanq̄ a possidente: ut in princi. sed tanq̄ ab eo qui dolo desijt possidere sic vt in fi. Itez nō possum te cōuenire ut omnino restituas: ut in prin. sed ut contra te iurē in litez

¶ De tigno iniūcto. Rubrica.

c ¶ Rubrica. Practica huius tiuide in spe. in ti. de consecra. eccle. uel alta. uer. ⁊ quod ⁊c. ⁊ ibi uideas.

ſic:ut.l.q res in fi.s̄.de ſo. ¶ Quero quot actiones dant ꝑtra iſtuz qui dolo malo iniuxit tignū alienum in edibus uel muris ſuis.glo.dicit quqz.ſ.actio furti. cōdictio furtiua.actio de tigno iniuncto.ꝛ actio ad exhibendum.ꝛ rei uendicatio. Sed quero an vna iſtarum per aliam tollat dicam.j̄.l.proxima.

Ex.l.ſequenti.

¶ Cum quinqz actiones cōpetant contra iniuꝫgentem tignum quomodo vna per aliaz tollat. Et an ſi tignū abſqz deformitate ediuz poſſit ſe parari an debeat tolli.

Ed ſi proponas.

¶ Oppo.s̄.l.pxi.in princi.Sol.nō poteſt uendicari ut extimatur ut ibi:ſed ut iuretur in litem ſic:ut hic.ꝛ.l.qui res.in fi.s̄.de ſolu.

¶ Secundo oppo.extra glo.ꝙ per actionem tigni iniuncti tollat rei vendicatio:ut inſti.de re.diui.§.appellatione.glo.ibi ſoluit ꝙ hic fuit actum non tū exactum:ꝛ ſic nō tollitur electione vna iſtaꝝ actionum per aliam ſed perceptione ¶ Quero cum quinqz actiones competant cōtra iſtum ut uidiſtis.s̄.eo.l.proxima.quomodo tollatur vna ꝑ aliam.glo.in.l.in rem.§. tignum.s̄.de rei uendi.tractat plenius iſtam materiam q̄ alibi.ꝛ etiam in.d.§.appellatione.dicit ꝙ rei uendicatio ꝛ actio ad exhibendum ꝛ condictio furtiua tolluntur ad inuicem:quia ſunt rei ꝑſecutorie. Item tollitur actio tigni iniuncti in eo ꝙ in iſto duplo continet ipſam rez nō in pena. actio uero tigni iniuncti tollit perſecutorias ꝑceptione cū in illo duplo inſit res: ut dictuz ē actionem vero furti non tollunt actiones dicte rei ꝑſecutorie.nec actio de tigno iniuncto tollit actionem furti:niſi in eo ſimplo qō eſt pena.eodē modo actio furti cum ſit mere penalis nō tollit perſecutorias:ſed tollit actionem tigni iniuncti in eo qō eſt penalis. Pe.de bel.perti.in hoc ꝙ dicit de iſtis actionibus penalibus dicit contra glo.nam qū ſunt due actiones penales que habent ſe ut genus ꝛ ſpecies:tunc uerum diceret glo.ꝙ vna tolleretur ꝑ aliam quatenus concurrunt:ut.l.i.j̄.vi bo.rapt. Sed quando ſe habēt ut excedentia ꝛ exceſſa:tunc vna per aliam non tollitur in aliquo:ut.l.i.§.de tutela.s̄.de tute.ꝛ ra.diſtra.ꝛ.l.ſi adulteriū cum inceſtu.j̄.de adulte.ꝛ dixi in.l.i.§.dixerit aliquis.s̄.de publi. ſed actio de tigno iniuncto ad actionē furti hz ſe tanq̄ excedentia ꝛ exceſſa. nā poteſt eſſe tignum iniunctum ꝛ furtum non eſſe cōmiſſum. ꝛ poteſt eſſe furtum commiſſuz ꝛ tignū nō iniunctuz. ita dicit ipſe. Tu tene glo.nam iſta actio non eſt ꝑpoſita:niſi pro tigno iniuncto furtiuo ſeu ꝑ furto de tigno iniuncto:ut patet in princ.huius.l. cum glo.ſuper rubrica:ꝛ ſic habent ſe ut genus ꝛ ſpecies.nam furtum eſt genus:furtum tigni iniuncti eſt ſpecies.Sed contra hoc opp.naz ego uideo ꝙ ille q iniuxit bona fide:ꝛ ſic nō cōmiſit furtum ꝛ ille qui habet iniunctū tenetur:ut no. hic in glo.ꝛ.d.§.tignum. ergo non eſt uerum ꝙ ſemper requiratur furtum factuz. rñdeo ō natura actionis tigni iniuncti:ſm uerba.l.xij.tabu.requiritur furtum factum: ut hic patet.ꝛ illud ꝙ glo.no.eſt ex extenſione ꝛ interpretatione propter alias leges nō ex uerbis.l.xij.tabu. Letera circa iſtam materiam dic ut no.in.d.§.tignum. ¶ Quero quid[a] ſi tignum poteſt a domibus uel a muris ſeparari ſine deformitate vl ſine dāno:an poſſet agi vt ſeparetur. Pe.dicit ꝙ ſic: quia ceſſat ratio huius legis.ergo ꝛc.arg.l.adigere.§.q̄uis.s̄.de iure patrona.mihi uidet cōtra:ut.s̄.eo.l.proxi.§.tigni.ubi dicitur ꝙ tigni appellatione continentur tegule ꝛc.ꝛ quis dubitat ꝙ tegula poſſet accipi ſine deformitate ꝛ alia poni.certe nemo.ad ſuam rationem cuz dicit ceſſat ratio.dico ꝙ non ceſſat ratio. eſt enim alia ratio:quia tegule per ſe nō cenſentur: ut.l. rerum mixtura.s̄.de uſucapio.ꝛ.l.euz qui edes eodem titulo.

a Ed ſi ꝑ ponas quero quid uide i .l.ij.C.ō rei ven.

¶ Si quis teſta. li. eſſe iuſſus fuerit Rubrica.

¶ Si quis teſtamento liber eſſe iuſſus fuerit.

Rubrica.

¶ Glo continuat[b] ut in ea habes. Itez dicit gl. ꝙ hec rubrica non ponitur materialiter ſed ſignificatiue.uel ponit uerba edicti.hoc non placet:ut.j̄.eo.l.i.§.non autem.uel ponit ſummarium titulum.de iſtis duabus tene quam uis: vt dicam in.d.§.non autem.

b ¶ Glo. cōtinuat. Formā aūt libelli. vide i ſpe. de furtis. §. .i. ver. pone plerunqz.

Ex.l.ſequenti.

¶ Prefectus romanus non liberatur a debitis dolo contractis per incoronationem breui fiendam de imperatore nec illi qui feſtinant ad delinquendum propter pacem fiendam de proximo debent gaudere beneficio pacis.

I dolo malo.

¶ Hec autem actio.quero que ē actio.dicūt quid actio in factū q̄ deſcendit ex quolibet edicto:ut.l.iiij.§.an tamen.s̄.ō dam.infect.ꝛ.l.fina.s̄.de eo per quem fac.eſt. Alij dicunt ꝙ eſt condictio ex.l.ut.s̄.de condi. ex lege.l.i.quod non placet:quia illa.l.intelligitur quando actio introducitur noua lege: ſcilz ciuili.ſecus ſi pretoria:quia tunc ſemper competit actio in factuz in dubio ut dictū ē. ¶ Quero vbi eſt pretoris edictum in hac materia dicunt quidam ꝙ eſt in rubrica.quod non placet.ut dixi ſuper ea. Alij dicunt ꝙ non habemus uerba edicti ſed eius mentem:ut hic in principio. qō ſatis placet. ¶ Quero dicitur hic ꝙ pro tali furto ceſſat actio furti ciuilis:quid de actione furti manifeſti que eſt pretoria.glo. dicit idem: licet Bar.dixerit contrarium. ¶ Ultimo nota iſtū textum contra dominum prefectum de vrbe romana qui coronat imperatorez.nam de conſuetudine imperator tunc ſatiſfacit omnibus creditoribus ſuis:ꝛ eum a debitis liberat: ꝛ ipſe prefectus quando ſentit aduentuz principis audacior factus cōtrahit multa debita propter ſpez liberationis fiende a principe:ut ab iſtis debitis non debeat liberari. Item facit iſte tex.contra eos qui ſentiunt pacem promulgandam de proximo ꝛ propter hoc feſtinant ad delinquendum propter ſpem immunitatis.

c I dolo ſ Itē facit. Ad de ludo. i .l. ſi vero.§.de viro.in.xxij. ſallentia.ſomatri.

Ex.§.ſequenti.

¶ Cum per ſtatutum imponitur pena pro aliquo facto an requiratur dolus uel ſufficiat lata culpa:ibi. Iuxta. Et an debeat abſolui qui contra ſtatutum ingreſſus eſt poſſeſſionez alicui[c] ſi doceat de aliqua iuſta ratione:ibi. Et per hoc.

Non autem.

¶ Nota textum ibi. ſed culpa dolo ꝛc.

Ex quo nota ꝙ lata culpa equiparatur dolo in maleficijs.Sed contra.j̄.ad.l.corne.de ſicca.l. i.l. cornelia. ꝑ huius declaratōe ſunt glo.varie vna eſt in.l.in actionibus.s̄. de in litem iuran. que dicit ꝙ ubi tractatur de pena corporali lata culpa[d] non equiparatur dolo:ut.l.contraria. alias ſecus.ut hic. Iſta non eſt perfecta ſolutio. nam etiam vbi tractatur de pena pecuniaria lata culpa non equiparatur dolo:ut.s̄.ne vis fiat ei.l.i.§.ſi quis ideo.ꝛ quod ibi nota.ꝛ.j̄. vi bo.

d ¶ Nō ārt lata culpa. Qñ lata culpa equiparetur dolo. adde bar. in. d.l. qd̄ nerua. ꝛ qd̄ ibi dixi. ꝛ que habent in.l. reſpicie duz.§.delinquunt.j̄. de penis. eſt ēt alius caſus no.in.l.ij.cū ibi no.s̄. qd̄ quiſqz iur.

a ¶ Aut.l.expresse. Ita etiã tenet ang.in.l.si moza.solu.matri. ⁊ ibi etiam vide per bal.

b ¶ Per statutum imponitur. Quando statutũ imponit penaʒ ꝓ aliquo facto an sufficiat lata culpa. vide bal.in.l.i.§.de legi. vide ang.in.l.in accusationibus.§.de in litem iur. vbi rñdit bar.qꝛ si statutum nõ fecit mentionẽ de dolo. dicit bar. ꝙ subaudiꝯ cõtrariũ. ibi tenet ipse ꝓ tex.in.l. si qs in aliquo.§. aborsiu⁹.§. de penis. ⁊ ita secutum fuit collegiũ paduanum.

c ¶ An requratur dolus. vide remissiue que dixi in.l.iij.§. fi. §.ne qs eũ q in ius vo. ⁊ dicta hic ꝓ bar. sequiꝯ ꝓ cisse bal. i.l. i.C.de noxa. adde bal. i.l. data opa. C. q accus. nõ poſ. veritẽ statutum ꝓcise punit homicidiũ. ⁊ q̃ dixi post bar. in.l. qd nerua depositi.

d ¶ Infertur ꝓncipaliter. Ad hoc bꝰ faciũt no. ꝓ glo. ⁊ doct. in.l.iij.§.si. in verbo cesset.§. ne qs eũ qui in ius vocã. lʒ bal. in.l.in actionibus. de in litẽ iurã. ⁊ i repetitio. c. ij. de cõstitutio. lib. vj. teneat ꝗriuʒ. §. ꝙ taʒ lata culpa q̃ʒ dolus debʒ puniri. cogita ⁊ bal. videꝯ sequi ro. in dicta.l.in actionibus. uide docto. in dicto capi. ij. de consti.

e ¶ Et per hoc dico. hanc questionem format Barto. in.l.iuste. in fine de acquiren. possessio. ⁊ ideo dixit Angelus ibi ꝙ requiritur dolus ⁊ ignoratia iuris que est iniusta: ut in.l.libellorum.§.notantur. cum ibi nota. de infami. non facit euʒ puniri. ita dicit notabiliter Angelus in.l.si quis id. per illum textum. in.§.doli. de iurisditio. om. iudicum. ⁊ Baldus ⁊ Angelus in.l.ficut. in fine de prescriptio. xxx. annorum. uide glosam in.l. plagij. la. ij. C. de plagi. que uult ꝙ quelibet causa etiam iniusta excusat a dolo presumpto ⁊ ibi Baldus. ⁊ Bartolus in.l.penultima. de adulte. j. si ãt.l.non requirit doluʒ uide que notan. institu. de actioni. §. penales. ⁊ id quod tenet Bartolus in.d.l.iuste. in fine. de misso in possessio. ⁊ in consilio incipiente in questione uertente in curia. ⁊ ¶ Pe. de ancha. in consilio. cxvij. ⁊ quod not. Barto: at in.l.in actionibus. de in litem iuran. ⁊ adde bonum textum in.l.si quis aliquid. §. qui abortionis. j. de penis. ⁊ dicto. §. limita. per.l.iij.§.si senatus. de ficca. Istis adde que dixi post Bartolum in.l.respiciendum. §.i.ff. de penis. Adde alios casus similes in.l. qui multa. ad.l.iulia. de vi. in principio. collige rationem ex nota. in.l. omne delictum. de remi. §. exploratores. ⁊ in.§. qui in acie. ⁊ in.§.si caligati. ⁊ in.l.penultima. de incen. rui. nau. ⁊ quando.l.requirit dolum non tamen excusabitur quis a culpa. quia ex ea punietur criminaliter. casus est in.l. ij.§.hec actio. j. ui bonorum raptorum. hoc dictum fuit. Barto. in.l. penulti. j. ad.l.iuli. de adulte. vbi etiam allegat concor. Adde Bartolum' i .l.si mulier. §.i.ff. reruʒ amo. ubi dicit ꝙ si statutum punit amouentem rẽ intelligitur etiam si sine dolo. secus si furtum. istis adde notata per bart. in.l.sina. j. de adulte. ⁊ dicit Angelus in.l.si uacantia. C. de bonis uacã. libro decimo. ꝙ semper in facto illicito presumitur dolus: ut in.l. prima C. de ficcarijs. ideo dicit ꝙ non est necesse ꝙ i inquisitiõe dicatur dolose commisit ⁊c. facit quod notatur per bartolum in.l.nec exemplum. C. de rapto. l.ij.§.hac actione. vnde glo. in dicta.l.lege cor. dicit ꝙ in criminalibus lata culpa non equiparatur dolo: ut ibi. in alijs secus ut hic cum similibus. hoc non placet: quia etiam hic in criminalibus loquitur licet agatur ciuiliter ad idẽ .l.i.§.i.§.si mensor fal.mo.dixe. ⁊.l. finali.§. de edendo. vnde glo. alibi dicit ueritatem. in.l.magna negligentia. j. de uerbo. signi. quam glo. cõiungas cũ glo. d.l. in actionibus. ⁊ dicas sic. vbi tractatur de pena corporali lata culpa nõ equiparatur dolo: ut.l.in lege cor. j. ad.l.corneli. de siccarijs. ⁊ nota. in.l.in actionibus. §. de in litez iuran. vbi uero tractatur de pena pecuniaria siue sit criminalis accusatio siue ciuilis actio. dic aut.l.expresse[a] requirit dolum ⁊ lata culpa non equiparatur dolo: ut.j. vi bonorum rapto .l.ij. §. hac actione. ⁊.l.i.§.si quis ideo.§. ne vis fiat ei. ⁊ nota. in dicta.l.magna negligentia. Aut.l. expresse dolum non requirit. ⁊ tunc lata culpa equiparatur dolo: ut.l.i.§.i.§.si mẽsor. fal. mo. dixe. Sed hec solutio uidetur contra istum textum. nam expresse hec.l.requirit dolum: ut patet in rubrica ⁊ in principio eiusdem.l. ⁊ in principio huius.§. ⁊ tamen lata culpa equiparatur dolo. Solu. dico ꝙ non habemus uerba edicti in hoc titulo: ⁊ ꝙ in uerbis edicti nõ fiebat mẽtio doli licet iurisconsul. referendo mentem edicti dixerit hic. alias oporteret te dicere ꝙ hoc ꝓcedit ex extensione iurisconsul. magis q̃ ex natura uerborum edicti. ¶ Iuxta hoc quero quid si pro aliquo facto per statutum imponitur[b] pena utruʒ pro illo facto requiratur dolus[c] uel sufficiat lata culpa. Respondeo si statutuʒ facit expressam mentionem de dolo non sufficeret lata culpa. idem si tractaretur de pena corporali: ut dictum est. Sed si loquitur simpliciter hic est aduertendum. nam quedaʒ sunt uocabula que important dolum: utputa dicitur. si quis fecerit furtum uel falsitatem uel similia que habent in se dolum: vt.l.i.§. de furtis. ⁊.l. nec exemplum. .C. de fal. tunc lata culpa non sufficeret. Quedam sunt uocabula que non important dolum in se. ⁊ hic aduerte. aut statutum punit actum qui infertur principaliter[d] in personam: ut si qs percusserit aliquem tunc requiritur dolus: quia talis iniuria non potest inferri in personaʒ sine affectu facientis: ut.l.iij.j. de iniurijs. Si vero punit actuʒ qui infertur in re: tunc puto ꝙ lata culpa equiparetur dolo: ut hic. ⁊.l.i.§. primo.§. si mensor. fal.mo. dixe. cum similibus. ¶ Et per hoc dico[e] in accusatione de turbata possessione inducta ex forma statutorum. ⁊ an debeat quis absolui si doceat se ingressum esse aliqua ratione: ita ꝙ dolus malus absit. Assessores communiter dicunt siue iustis siue non iustis rationib⁹ absoluendus est: quia cessat dolus: ut.l.i. in fin. j. de abigeis. ⁊.l.igitur.§. primo.§. de libe. cau. sed in.ll.illis est ratio: quia requirebatur dolus. ideo putarem aduertenda esse uerba statuti. nã si dicunt si quis turbauerit aliquem in possessione sua vel molestauerit aliquem uel per similia uerba que denotant actum illatum in personam: ut molestiam uel turbationem illatam in aliquem. tunc requiratur dolus per ea que supꝝ dixi: ⁊ tunc veniet absoluendus: nisi probetur dolus. Sed si punit actum illatum in re: utputa si quis ingressus fuerit in possessionem alterius: uel si quis occupauerit possessionem alterius uel turbauerit. ⁊ tunc non requiritur dolus sed sufficeret lata culpa per ea que supra dicta sunt. pro hoc institu. vi bonorum raptorum. §. quia tamen. ⁊ per legem si quis in tantam. C. vnde vi. Aliud est igitur dicere. si quis turbauerit aliquez in possessione sua: ⁊ aliud est dicere si quis turbauerit possessionem alicuius. ⁊ ideo tunc non excusaretur si non esset motus rationibus iustis.

Hoc itaqz. Iste est pulcher textus Nota hic in versi. quid tamen. ꝙ actio introducta in subsidiuʒ non habet locum contra euʒ qui iure ordinario potest coerceri. ⁊ ideo puto ꝙ de iure communi domi

fal. ⁊ quod nota. in.l.dolum. C. de dolo. facit quod dicit in.l.iniuriarum. .j. de iniurijs. ⁊ Bal. in auẽ. habita. in. vj. colum. C. ne filius ꝓ patre. in .vj. col. dicit ꝙ ubi qualitas exprimenda in libello tacite inest ex natura facti procedit libellus absqz expressione illius qualitatis. uide ibi. ⁊ dicit Bal. in.l.i. de confess. ꝙ in furto ⁊ homicidio semp inest dolus. ⁊ decisionem Bart. h limita notabiliter vt colligitur ex nota. ꝓ guil. de cu. in .l. extat quod metus causa. Et ad q̃stionem tactaʒ in principio huius v̊ si. adde qd̃ vbi sumus i materia act⁹ qui indifferenter põt esse factus cum dolo ⁊ sine dolo ꝙ tunc quelibet causa iniusta excusat a dolo. vnde tit. questio. bar. hic est: an accusatus de turbata possessione i ducta a statuto d̃beat absolui si dicat se ingressuʒ aliqua rõe: ita ꝙ dolus absit. ⁊ dicit ꝙ sic. si statutum loquat in personã: vt qꝛ dicat si quis turbauit aliquẽ in possessione ⁊c̃. ⁊ ad nota. ꝓ bar. hic vide gl. in .l.i.ff. de itine. actuqz priua. super verbo vsus sit: que videtur velle ꝙ ad hoc ut qs excusetꝯ a vi sufficit ꝓbare se ex aliqua cã motum esse: que si vera foret ipsum releuaret a lata culpa. ⁊ per consequens a dolo: ⁊ per consequens a pena. Sed dic ꝙ ad illam glo. posset respõderi ꝙ in penis pecuniarijs tantum procedit arguendo de lata culpa ad dolum. l. in lege. ⁊ ibi Barto. ff. ad.l.corneli. de ficca. sed ubicunqz imponit pena pecuniaria sufficit nedum lata culpa. sed etiam leuis ad hoc vt cadat in penam. vt visum fuit in precedenti appostilla. ergo illa glo. nõ facit aliquid ad propositum. bar. dicit ꝙ stante statuto ꝙ homicida occidatur intelligatur de doloso ⁊ culpabili non casuali: quia statutuʒ debet glosari ꝓm ius commune ⁊ remittit ad not. per se in.l.ij. C. de noxalibus. ad idem quod not. do. Flozen. in capitulo latoꝛ. de homi. vbi refert accidisse de facto ꝙ duo in vna naui erant ⁊ alter cum ligno in quo erat ferruʒ ad trahendum ramos arborum casu percussit socium ⁊ mortuus est. dicebat statutum ꝙ homicidio puniatur. dicit fuisse consultum ⁊ bene ꝙ non tenetur de homicidio si alias sibi adhibuit diligentiam: quia statutuʒ debet intelligi de homicidio doloso ⁊ culpabili. allegat not. in.d.l.ij. de noxalibus. ⁊ in capitulo in nostra. de iniurijs. addendo quod dixi in.l.respiciendum. §. delinquunt. ff. de penis. ⁊ notat hoc expresse Cy. ⁊ Bal. in dicta.l.ij. C. de noxalibus. ⁊ Bal. in.l. data opera. in. v. colum. C. qui accu. non poſ. in sexta colum. Angelus in male. in versicu. quas si non soluit infra decem dies amputetur sibi manus. sed vtrum procedat libellus: accuso te eo ꝙ culpa occidisti talem. Baldus in.l. que fortuitis. in. v. colũ. C. de pig. actio. tenet ꝙ sic: qꝛ intelligitur de latissima: hoc est dolo. ⁊ dicit baldus ibidem in vltima colum. ꝙ si statutum punit delictum nec doli facit mentionem ꝙ nec nos facere debemus: ut in.l. prospexit qui ⁊ a quibus: nisi per statutum atroꝛ pena imponeretur. quo casu saltem lata culpa requiritur. vide tamen notata. per bartolum in.l.prima. C. d̃ strat. libro duodecimo. ⁊ baldus in.l. quicunqz C. de ser. fugi. qui videntur concordare huic dicto vt apperet. j. eodem. l. labeo. in appostilla magna

circa principium. ¶ Et ad materiã adde Bar. hic in fine. ꝙ nedum lata culpa sed leuis sufficeret ubi cẽt pena pecuniaria ꝓm bal. i. d. l. data opera. in fi. in. v. col. vide bal. ⁊ pau. de cast. in. l. i. de litigi. ⁊ bal. in. l. ij. §. qd̃ pretor. ne quis eum qui. ⁊ vsis Anto. in. c. ij. de consti. per bal. in. l. i. ⁊ in. l. si seuerior. i. iij. col. C. de infami. ⁊ limita p Salu. in. l. ij. C. de noxa.

ADDE an iusta cã excuset a pena turbationis possessionis pe. de anch. ꝓsilio. cxxvj. bal. consilio. cccl xxxj. i. lib. Et an homicidiũ requirat dolũ si statutũ dicat q̃ occidens occidatur vide q̃ posui in. l. i. C. de ser. fugiti.

a ¶ Hec actio. quãdoqz vna actio. Et hanc materiam sequitur Ly. in. l. si creditori post glo. de lega. i. ⁊ per Dy. in dicta. l. quod debitori. ff. de dona. cau. mor. ⁊ etiaz póit ista pe. in. dicta. l. si creditori. ⁊ Angelus ⁊ barto. ⁊ bal. in. l. si cum. §. qui iniuriarum. si qs cautio. Et ad materiaz quod subrogatum debz esse eiusdem nature ⁊c̃. vide no. per

nus non posset concedere represalias contra vniuersitatem sibi subditam quaz potest iure ordinario coercere. eadem ratione non potest ciuitas seu commune concedere represalias propter factum sui subditi quem potest iure ordinario coercere. in argu. hoc induco non determino. Ad hanc legem oppo. j̃. eodem. l. fina. solu. vt ibi.

Si seruus pure. ¶ Oppo. in stitu. de nexalibus. §. si seruus. solu. contra dominum non potest agi actione ordinaria. sed hac actiõe sic. Item contra. ista actio non est introducta nisi contra eum qui liber esse iussus est: ut hac. l. in principio. solu. etiam contra eum qui est legatus inducitur per extensionem iurisconsul. ut hic.

Ante aditam. ¶ Supra exposita sũt uerba si qs testamento liber esse iussus fuerit. nunc exponũtur uerba ante aditam hereditatem.

Ex. §. sequenti.

¶ An actio subrogata sapiat naturam eius in cuius locum subrogatur.

Hec actio. ¶ Nota textum ibi naz ⁊ si in locum ⁊c̃.

¶ Quero vtrum hoc sit uerum indistincte q̃ actio subrogata in locum alterius sapiat eius naturam. Istam materiaz tetigit Iacobus de are. in. l. qui id quod in principio. s̃. de dona. ⁊ modicum dixit. dominus Ly. tetigit eam. C. de rei vxo. actio. l. unica. §. iij. glo. aliquantulum dicit in. l. certi condictio. s̃. si certum peta. in prima glosa magna. circa finem: quidam alij extraordinarij doctores etiam distinxerunt. mihi uidetur latius ⁊ clarius dicendum sic. quandoqz vna actio[a] subrogatur in locum alterius per modum suppletionis: quia actio producta certis casib[a] non competebat. vnde suppletur alia in illis casibus in loco deficientis actionis. Quandoqz hoc fit per modum substitutionis: quia in locuz alterius actionis extincte alia introducitur. quãdoqz fit per modum cumulationis: quia actiõi iam inuente ⁊ nate alia actio cumulatur in eodem casu ⁊ ad idez. primo casu aut queris vtrũ sapiat eandem naturam circa id qnod actio trahit ex natura efficientis seu introducentis eam. ⁊ tunc ita demum sapit eandem naturam si sunt idez efficientes. secus si diuersi. exemplũ in hac. l. ista actio est introducta ad supplendam actionem furti ciuilem: vt. s̃. eodem. l. i. §. i. cum ista est pretoria: ut hic. illa est ciuilis: ⁊ hec parit diuersos effectus propter inuentores varios. naz vna est perpetua. alia est temporalis. idem in similibus legibus allegandis. j̃. Aut queris an sapiat eandem naturam quo ad alia. ⁊ dico q̃ sic regulariter: ut hic. ⁊. l. penultima. §. finali. s̃. si quadrupe. paupe. fecis. dica. ⁊. l. quemadmodum. §. magistratus. s̃. ad. l. acquiliam. ⁊. C. ad. l. acquiliaz. l. de pecoribus. Fallit primo in his propter que prima actio non competebat: vt apparet in hac. l. cum similibus. nam hec lex habet locum in casu in quo non habebat locum actio furti. Item fallit in his que in actione subrogata specialiter sunt expressa: ut probatur in hac. l. ⁊. s̃. ea. l. §. primo cuz sua glo. nam hic specialiter est statuta pena dupli. ideo non habet eandem naturam quam habet actio furti: ut si deprehendatur fit pena quadrupli: quia hic pena specialiter est expressa. ut nota. s̃. in. §. primo in glo. super uerbo ciuilis. quod nota propter multa statuta. ¶ Secundo casu[b] principali quãdo actio subrogatur per modum substitutionis in locum actionis extincte hic aduerte. aut ista substitutio fit a lege aut ab homine. Primo casu aut fit contra ius commune ⁊ non habet eandem naturam specialis quo ad uitam: ut apparet in actione vtili rescissoria restituta: ut. l. in honorarijs. versicu. sed cum rescissa. s̃. de actioni. ⁊ obligatio. ⁊. l. finali. C. ex quibus causis maio. sic intelligo. l. i. ⁊. ij. C. si aduer. transi. Aut substituitur secundum ius commune: ⁊ tunc aut ad idem ⁊ sapit eandem naturam: ut. C. de rei vxo. actio. §. i. ij. ⁊. iij. ⁊ institu. de actio. §. fuerat. aut circa diuersam rem: ⁊ tunc non sapit eandem naturam si rei diuersitas diuersitatem rationuz inducat: ut. l. cum in fundo. §. cũ fundus. s̃. de iure doti. Aut substituitur per hominez. ⁊ tunc aut queris an sapiat eandem naturam quo ad executionem: ⁊ dico quod non sapit eandez naturam si prima habebat executionem paratam. ut. C. de executio. rei iudica. l. si causam. ⁊. l. iiij. §. si ex conuentione. s̃. de re iudica. si uero queris quo ad alia. dic ut in. l. aliaz. s̃. de noua. Tertio casu principali quando subrogatur per moduz cumulationis: tunc aut accumulatur accessorie aut principaliter. primo casu sapit eius naturam: ut. l. si eum. §. qui iniuriaruz. s̃. si qs cau. ⁊. l. i. §. si quis sub conditiõe. ut lega. no. ca. Aut accumulatur principaliter. ⁊ tunc aut ex diuersis principijs aut ex vno. Si ex diuersis principijs: tunc non sapit eandem naturam regulariter: ⁊ diuersa principia intelligo siue oriãtur ex diuersis factis: ut. l. iii. §. idem scribit. s̃. de peculio. ⁊. l. tutor. s̃. de fideicõmis. siue ex eodem facto diuersis tamen obligationibus: ut. l. rei cõmunis. s̃. pro socio. ⁊. l. si duobus. §. si colonus. s̃. d̃ iureiur. cũ si. predicta uera quando cumulatio ista fit per. l. Idem si fiat ab homine: ut. l. item illa. §. quod adijcitur. s̃. de consti. pecu. ⁊. d. l. iiij. §. si ex conuentione. s̃. de re iudicata. ⁊. l. si creditori. de lega. i. ⁊. l. fideicommissa. §. plerunqz. s̃. de lega. iij. fallit in. l. qui id quod. s̃. de dona. Ratio est ne ex liberalitate sua ⁊c̃. ut. l. ne ex liberalitate de re iudicata. Si uero[c] descendit seu accumulatur ex eisdem principijs tunc aut vna accumulatur ꝓpter aliam: aut quelibet per se principaliter. primo casu illa que ꝓp aliaz accumulatur sapit eius naturã: ut. l. ⁊ tm̃ in p̃n. s̃. de ser. cor. qd̃ intelligo de natura quã ipsa actio primordialiter habebat: non de ea que supuenit ex accidenti: ut. l. item ueniunt. §. sed cum prediximus. s̃. de pe. here. Itẽ preterq̃ quo ad infamiã: ut no. in. l. certi ꝓdictio. in p̃n. in fi. magne glo. p̃me. s̃. si cer. pe. Si vero quelibz ꝓp se principaliter cumulat: tunc nulla sapit naturaz alterius: ut. l. cum filius. §. uarijs. de le. i. ⁊. l. i. ⁊. ij. C. cõia de le. ⁊ insti. de leg. §. nostra aũt. ubi tres actiones accumulãtur ꝓp legata principaliter. ⁊ quelibet habet propriam naturam.

Sceuola ait[d] Bcm̃ ē. s̃. pr. §. q̃ ista actõ ꝓtineat ad furta

bal. in. l. parabolani. C. de episc. ⁊ clericis. vbi dicit q̃ nõ potest in locum iudicis subrogari iudex qui eligi non potest ad illud. vtrum autem inhabilis posset constitui ad substituendum. vide in clemen. religiosus. de pro cura. ⁊ ibi per docto. ⁊ facit ad qnestionem. passagium debet ponti qui postea fuit destructus ⁊ remittitur: an nouo ponti debetur. de quo per bal. i. l. ij. C. de priui. fis. Itẽ facit ad q̃stionez: an episcop[a] succedens i executiõe in locuz executoris negligentis debet seruare formaz impositaz ꝓ executorem primi executoris. d̃ quo vide bal. q̃ sic. i. l. si. C. si mãcip. ita fue. alie. ⁊ no. bal. in. l. si. i. vij. col. C. vnde legi. q̃ si potestas ē aliquo cãu substitutus capitanei qd̃ tñ debebit seruare tẽpora assignata potestati ꝓ statutũ ⁊ nõ tpa signata capitaneo. quod no. bene.

b ¶ Sed̃ casu. Dicas q̃ qñ succedit ꝓ locuz a remotis non põt assimilare naturã iã extincte actionis: qz quẽ admodũ illa est extincta ita ista. ita dicit bal. in. l. pactũ qd̃ dotali. in. xviij. q. C. d̃ col.

c ¶ Si uero. Etiã ꝓ hoc est gl. l. certi ꝓdictio. i. i. glo. ff. si cer. pe. quã bar. dicit ibi no. ⁊ non repiri alibi ita expresse.

d ¶ Sceuola ait. vide bal. in. l. iij. C. fa. hercis. nã hereditas bñ ꝓtinet in se iura ⁊ dominia. l. i. §. i. s̃. c. ⁊ no. bal. i rub. C. fami. her.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a Abeo si statuit termin' accusatori: ⁊ post terminū tm̄ venit in noti l cia eius an adhuc accusare possit. vide alex. post bal. in. l. fi. C. d dolo. ⁊ vide quod no. bal. in. l. genero. ff. de his q not. infa. vbi tz q nō: q: paria tūt pscripsisse ⁊ absolutū ee: vt pbat i. l. ſz si vni'. §. ſz si aſi. d i iur. p q fa. ista. l. ⁊ qd no. i. d. l. gno. nec ob. q dlictū remanet ipunitū: qa omne illicitu nō punit p. l. i. d isa. nec ob. §. hoc interdictū hic allegatus: qr ibi nō ageba tur ad uindictā: ſz d infamia. actōes sūt ad vindictā sunt magis odiose: iō restringēde: vt in. l. auxilium. ff. de mino. Item qa actōes ad vi dictā nō sūt in bōis nostris a prin. iō nō est aliqd i cōmodū: vt in. l. si emancipati. §. emācipati. de colla. ⁊ vide qd no. bar. i. l. eū q in popularibus. l vl. q. de iure iurā. ⁊ faciūt ista ad no. p bal. in. l. i. si qs cau. vbi ārit qd si a iudice dat' est terminus pti an currat a tpe dati termini an d a die notificatiōis ⁊ scie ⁊ dic q a die scie facit qd no. bar. in. l. labeo. §. d iureiur. ⁊ facit tex. in. l. d pupillo. §. memini sse. ⁊ ibi p ludo. de ope. no. nū. ⁊ ad. q. bar. hic vide bar. in l. i. C. de strato. li. xij. ⁊ fa. qd dixit bal. in. l. qcunqz C. d ser. fug. vbi dicit q statutū puniens aliqd d delicto dz intelligi si scie ter dlinqt nō si ignoranter vide ad ista bal. in. l. fi. C d dolo. ⁊ fa. tex. in. l. i. q vi aut clā. ⁊ habet in. l. si qs in graui ad fyl. ⁊ vide in. l. si procur. qui mili. nō pos. li. xij. ⁊ in. l. i. C. de effrac. eo. li. ⁊ ang. hic ⁊ tex. l. dist. nulla. ⁊ bal. in pfi. clij. q. alle. gl. xi. distin. c. qcunqz. ⁊ vide bal. in. l. id qd pauperibus. de epi. ⁊ cle. in. iiij col. vbi dicit q tpus statutū executori nō currit ignorāti. in quo et tenuit bar. q nō. in. l. qnquaginta. C. de excu. tut. In termino vero pfixo a statuto hoc mō videlicet q de delicto nō possit cognosci p' sex mēses intellige siue delictū fuerit occultū siue manifestū: qr a die delicti cōnumerat tps: nō a die scientie. tex. est in. l. fi. ⁊ ibi bal. C. de dolo. istis adde bal. in. l. si qs nō dicā rape. C. de epi. ⁊ cle ⁊ q dixi in. l. iij. de calū. ⁊ qd dixi post bar. in. l. fi. de pscri. lō. tē. adde pau. de cas. ⁊ quosdā alios doc. quos ipse alle. in pfi. incip. ptās nō hz in sindicatu suo. ⁊ dicūt q qdam sūt crimina q p diligentē inuestigari potuissent seu p inuestigatōz generalē potuissent in noticiā ptātis deuenire: qr nō fuerunt occulta facta ⁊ tūc si iudex in hoc nō fuerit diligēs ignorātia nō ipedit tps statuti currere: qr cū potuit scire ⁊ē. imputat sibi. l. q potuit. j. de re. iur. c. fi. de ele. q dā sūt crimina occulte cōmissa: vt ē crimen falsi q nō potuissent p gnā lē ingsitionē reperiri. ⁊ tūc tal is ignorātia cōseruat ius inquirēdi. l. sē p. §. si eius b alleg. ⁊ ē bo. tex. in. c. sin q ma. accu. pos. sed per do. fran. de albergot. de aretio in pfi. suo qd incipit sup infra scriptis dubijs cōsult' distinguitur aut delictus erat respectu plone delinquētis ⁊ dlicti icognitū: vt i crie falsi: tūc nō currit termin'. aut delictū erat notū: ſz pſona ignorabatur delinquētis: ⁊ tūc currit termin'. ⁊ hāc distinctōz dicit p bari i hac. l. cū hic no'. p bar. ⁊ ludo. d vt. in. l. i. §. occisoz ad fyll. dicit q ſz bar. hic nō dcidat qd ip se decidit in d. §. in popularibus. q a die currit tē pus. §m bal. ibi ⁊ in. d. l. genero tenet ōriū. qr i pducēda liberta. currit pscriptio et i ignorāte: vt l. si ptē. §. si p fūdū. quē ad. §. amit. ⁊ qr paria sūt quē ee absolutū vel pscriptū: imo sortius etiā si p' tpus fieret pfessio nō posset fundari i qsitio. ſz de hoc vltimo scripsi i. l. absente. j. d penis. ⁊ in. l. ſz si vni'. §. ſz si aſi. d iniu. quē. tex. alle. bal. pse. ludo. i. d. §. occisorū. nūc et ad. §. si p fūdū q ibi loq tur i pscriptōe extraiudiciali. sec' in pscriptione facti. vt ibi tz bal. ⁊ pe. d ancha. in. c. canonū statuta. d. ſz alij hūt. bar. tenet q ista tēpa currant a tpe scietie. vide bal. in. l. qdiu. C. q admit. ⁊ no. p eū in. l. iure. i fi. c. ti. ⁊ similiter in statuto dicēte q instrumēta debeāt infra certū tps insinuari. intelligit a tpe scietie: ⁊ ignorantia psumit: vt declarat bal. in. l. pe. d picu. tu. ⁊ vide q dixi p' bal. in. l. qdiu. C. q admit. ⁊ i. d. l. fi. C. d dolo. ⁊ moder. i. c. tua nos. §. i. de homi. adde q ſz dicat i fi. hui'. l. dubiū ee: tñ i. l. qnquagita. de excu. tu. tps pteruari ignorāti: ⁊ ius qd et ibi tz gl. ADDE an termin' currat officiali ignorāti crimē commissū pe. de anch. consilio quinto.

mō q̄ritur utrū pprie ad furta ptineat. ⁊ rñdetur: ut i tex. ¶ Op. q rei nō possesse nō fiat furtum: ut. l. falsus. §. si iactū. s̄. de fur. so. ut ibi. ¶ Itez op. q aditio transferat possessionē in heredē: ut. l. cū miles. s̄. ex q. cau. ma. so. ut ibi. ¶ Itē op. de. l. qa seruo. in fi. s̄. d act. ⁊ obli. so. ibi hereditas nō possideť pprie ſz iproprie. qd dic: ut dixi. s̄. de usuca. l. si is q p emptore. sup uer. q si seru'. ¶ Quero utrū ista actio hēat locū in cōmissis p' aditā hereditatē aſi apphēsaz possessionē. hic vr q sic. ꝯtrariū est ꝯitas cū sta ti seru' sit liber adita hereditate: ut. s̄. e. l. §. aſi aditā. qd est uerū si libertas sit relicta pure. sec' si sub ꝯditione: ut. j. e. l. fi. et. s̄. e. l. §. ſz si fideicōmissaria. ¶ Ultio q̄ro ad qd sceuola hoc dixit? hic rñdeo qa dictū est. s̄. istā actionē ptinere ad furta: hic declarat q iproprie dixit furta. unde magis pprie dixisset ptinere ad intercepta: qm̄ iacēte hereditate non fit proprie furtum.

Ex. l. sequenti

¶ An ignorātia excuset a pena: ⁊ an conseruet ius alicui.

i **Abeo** ¶ Op. s̄. pr. l. si paulo aſi so. ibi diu stetit in seruitute p' furtum factū: ſz diūs ignorauerit. hic autē statim furto facto peruenit ad libertatem. ¶ Quero dicit statutū q ptās possit pcedere de maleficijs cōmissis retro p annū. cōtingit q fuit cōmissuz qdā maleficiū occultū: utputa fuit factū unū instrumētū falsuz secrete: qd in noticiā peuenit p' annū. an d hoc possit pcedi. uideť de hoc tex. q sic in. l. ann'. s̄. de calū. et. s̄. qd ui aut clā. l. semp. §. hoc interdictū. ¶ In ꝯtrariū uideť hec. l. pr. pcedēs: q̄ incipit si paulo aſi: p quo fa. s̄. de diuer. ⁊ tē. pscri. l. fi. i fi. ubi ignorātia nō ipedit currere pscriptōz. in hac. q. dubito ⁊ est de facto. mō in his terminis dimitto nūc: qa uolo meli' cogitare. Ad unū tm̄ aduerte: qa an ignorātia excuset aliquē a pena: de hoc non est dubiū q sic: ut dixi in sindico in simili in dicto. §. hoc iterdictū. ſz an ignorātia ꝯseruat ius alicui de hoc loqť q̄stio nostra. ⁊ d hoc ē dubiū.

Furti aduersus nautas caupo. stabu. Rub.

Ex Rica sequenti.

¶ Que sit dfa inter hunc titulum ⁊ titulum. s̄ nau. cau. sta.

¶ Glo. q̄rit q̄ est dfa inter hunc titulū ⁊ titu. s̄. nau. cau. sta. qdam ponūt hic unā differentiaz quā differētiā gl. rephēdit: vt hēs in gl. ſz i rub. illi' ti. gl. ponit alias tres differētias. Pria est qa ibi tractať d actiōe i factū: q ē ex ꝯtractu. s. ex recepto: ⁊ de ea q̄ est ex quasi maleficio. hic de ea q̄ est ex maleficio tm̄. hec ē bona dfa. pterea ibi loqť qm̄ arguiť factū certe psone: vt. l. pe. §. i. eo. ti. hic qm̄ factū certe psone ñ arguiť. ¶ Itē ibi totū duplum est pena: hic in isto duplo simplū est rei psecutio: ita dicit ibi gl. Sz certe puto q gl. poti' voluit dicere ōriū q hic totū sit pēa ad instar actōis furti: ibi in vno duplo cōtineť simpluz. Rof. in libellis suis sup hoc ti. dicit q inter titulū istū ⁊ illum nulla est dfa. ⁊ si dicas quare fecit duos ti. Rñ qa hic tractabat de quibusdā furtis specialiter. ⁊ iō voluit facere titulū spālem q̄ in alio ti. ponūť incidēter. hec opi. mihi multū placz. sed opi. gl. cōiter teneť. ¶ Quero q̄ actio oriať ex hoc edicto qdam dicūt actio furti manifesti vel nō manifesti aduersus nautas caupo. stabula. By. ⁊ Rof. intelligūt hic q agať actōe i factū aduersus nautaſ caupōes ⁊c.

i **Neos**[b]. Primo pōit mētē edicti vsqz ibi ad ver. nauigandi. ¶ Quero q̄ est illa actio. dicit gl. prio casu qm̄ ipsi faciūt furtū est actō ciuilis: qa ex eoz facto ꝯueniunť. ¶ Scdo casu qm̄ ꝯueniunť ex facto alieno: ē ptoria actio ex q̄i delicto: vt insti. de obli. q̄ ex quasi delicto. §. fi. gl. dicit verū in se q actio furti ciuilis pōt cōpetere aduersus nautā: vel eū q ꝯueniť ex suo furto. sed si qs ex hoc edicto vult agere semp erit ptoria. ar. p hoc. l. i. in prin. ⁊. §. dixerit aliqs. s̄. de publi. ⁊. s̄. nau. cau. sta. l. idē ait. §. ex hoc edicto.

Ex. §. sequenti.

¶ Postq̄ hospes exposuit signū teneť hospitare: nisi ex cā multitudis vel alia: vt dicimus d notario q teneť cōficere instra cū est rogat': nisi sit multitudine oppssus: ibi. Scdo. Et qd si hospes dicat sibi surreptā pecuniā in hospitio: an sibi credať: ibi. Quero. Et qd si dedit valisiā sigillatam: ibi. Secundo.

Serui Glo. signat vnū ōriuz. dic: vt in glo. Mo. q de facto viatorū caupo nō teneť. ō. i. l. i. §. fi. ⁊ l. sicut. s̄. nau. cau. sta. solu. ibi recepit saluū fore hoc est fuerūt sibi assignate ⁊ ipse recepit. hic nō. ¶ Scdo no. hic q q nō iprobat approbat. qd dic: vt dixi in. l. quo eni. §. i. s̄. rē ra. ha. Itē dr hic q qs nō pōt repellere iter agētes ō. l. i. i prin. s̄. nau. cau. sta. vbi dr q est in eorum arbitrio nō recipere. so. dicit Guil. de cu. q ab initio est in eoz arbitrio nō retineť hospitiū: vel stabulū vel similia: vt. l. ōria. nō eni qs cogitur recipeť hospites regulariter: nisi in casu aduenientis multe militie: vt. l. i. C. de meta. li. xij. ⁊. l. ij. ⁊ facit. C. de epi. ⁊ cle. l. i. ſz postq̄ quis cepit tenere hospitiū: ⁊ quis posuit signa hospicij: tunc hospites cogitur recipere: vt hic. ⁊ fa. l. in cōmodato. §. sicut. s̄. cōmo. nisi ex causa recusaret: vt propter multitudinē hospitantium: sicut dicimus d notario qui ſz cogatur i pscriptōe extraiudiciali. sec' in pscriptione facti. vt ibi tz bal. ⁊ pe. d ancha. in. c. canonū statuta. d. ſz alij hūt. bar. tenet q ista tēpa currant a tpe scietie. vide bal. in. l. qdiu. C. q admit. ⁊ no. p eū in. l. iure. i fi. c. ti. ⁊ similiter in statuto dicēte q instrumēta debeāt infra certū tps insinuari. intelligiť a tpe scietie: ⁊ ignorantia psumiť: vt declarat bal. in. l. pe. d picu. tu. ⁊ vide q dixi p' bal. in. l. qdiu. C. q admit. ⁊ i. d. l. fi. C. d dolo. ⁊ moder. i. c. tua nos. §. i. de homi. adde q ſz dicat i fi. hui'. l. dubiū ee: tñ i. l. qnquagita. de excu. tu. tps pteruari ignorāti: ⁊ ius qd et ibi tz gl. ADDE an termin' currat officiali ignorāti crimē commissū pe. de anch. consilio quinto.

¶ Furti aduer. nau. cau. sta. Rub.

b i Neos. §. serui. non potest repellere. Caupo teneť recipere hospi-

tes nisi ex cā vide q̄ dixit bar.in.l.mariti.§.i.d̄ ad ul. ⁊ multas fallētias vide in.l.i.vel i l.ij.in appostilla magna C.e.

a ¶ Cogat facere.adō bar in.l.munerū .§. iudicādi. .j.de mu. ⁊ ho. Item limita: vt dicē bar. in.l.i .d̄ tabu.li.xi. ⁊ ipse no. post .gl.l.fi.§ .fi. de eo p̄ quez fac.ē.⁊ bar. in.l.semp.§. fi i sepulchro .§.q̄ vi aut clā. p ex.in. l.fi. §.ne qs eū q iius vo. p āge: bal ⁊ pau.d̄ ca.i.l. si duo. §. fi. §.si qs cau.⁊ an notari⁹ no lens facere i strumentum possit priua rio officio bal. videt velle q̄ sic in.l.p̄uidendū. C. de postu. ⁊ io.an.in.c.si cut ne cle. vel mo. ⁊ vi de no.p bar. in rub.de fi. instru. in.ij. col.adō glo. in.l.argētari us.i prin .§. de eden.

b ¶ Tamē ex cusat. limita nisi notarius esset adept⁹ dignitatem ſm bal.in .l. neqz .C. de ope.lib.⁊ vi de io.an.i ad di.spe.i rub. d̄ istru.edic. in.v.col.

c ¶ Quidam peregrinus. vide barto. in.l.i.§.si ci sta .§. depositi.⁊ qō ibi dixi.⁊ qō no. doct. cano. in.c.i.de cō moda.⁊ bal. in rubri.C.d̄ positi. ⁊ qō no.bart.i .l. in actionib⁹ ad si.§. de i lit.iurā.adō

tur facere[a] instr̄a: vt.C.de colla.fūdo.pa.l.placuit.li.xi. tñ excusat[b] ppter multitudinē contractuū: vt in auten.de tabel.circa mediuz.col.iiij. ¶ Quero qd si hospes itrauit hospiciū ⁊ in mane dicit subtractā sibi eē pecuniā vel alias res sz p̄bationē nō hz. Hāc q̄stionē ⁊ se. ponit Rof. in ti.§.nau.cau.sta.⁊ guil.in.l.i.§:nau cau. sta. sz nō allegat Rof.sz iaco.de ra.⁊ dicūt ipsi q̄ in qbusdā p̄tib⁹ est ꝯsuetudo q̄ credat hospiti .⁊ tūc illud est seruandū. Sz qñ ꝯsuetudo nō apparet est videndū de ꝯditōe hospitātis si est hō male ꝯditionis vel nō.⁊ de ꝯditōe hospitati: vt si est qdam p̄egrin⁹[c] qui vadit romā vel ad sē dē scti iac.⁊ d̄ q̄ntitate pecūie quā dicit se amisisse. de modica q̄ntitate credet suo iuramento p̄pter p̄dictas p̄sumptiones. est enī verisimile q̄ tantā pecuniā portauerat q̄ sibi sufficiat p eundo ⁊ redeūdo. ar.l.admonēdi.§.de iureiu.⁊ in .l.i bone fidei .C.d̄ iureiu. mihi videt q̄ hoc nō sit verū. nā caupo vel stabularius nō tenet nisi de facto suo ⁊ eorum quos in naui vel caupona sua hz qñ nō recipit saluū fore: vt hic. vñ posito q̄ sint oēs ille p̄sumptiones: tñ nulla p̄sumptio est q̄ magis fecerit hoc caupo vel alij familiares sui q̄ alij viatores. vñ ꝯ eū non video q̄ possit deferri iuramentū. qō aūt sit remediū dicā. j. ¶ Scō q̄ro⁹ qd si hospitat⁹ dedit cauponi ualisiā vel fardellū: ⁊ in mane dicit hospes aliqd sibi subtractū d̄ valisia. dicit Rof. si qdez valisia fuit data signata ⁊ sigillata ⁊ reddit sigillata nō hz hospes de quo cōqueraf. Si vero nō fuerit data sigillata vel reperit nō sigillata tunc eodēmō recurrendū est ad p̄sumptōz: vt.§.imo plus hoc casu cū ꝯstet de maleficio stabit iurameto hospitis.ar.l.si qñ.C.vñ vi .ita dicit Rof. ⁊ guil. hoc sentit.ar.l.semp.§.hoc iterdicto. §. qō vi aut clam. mihi vero vt q̄ qñ valisia reddit sigillata q̄ ipse dicat verū. cessat enim omis suspicio qñ signa nō sunt mutata: vt.l.vlti.C.d̄ edi. di.adri.tol.. Sed qñ reddit dissigillata tūc nō credo q̄ stet ei⁹ iurameto[e]. nā.l.si qñ.⁊.l. semp §.hoc interdicto. loquūtur in eo q dolū cōmisit ⁊ hoc cōstat: vt p̄batur extra qō me.cā.c. vlt. sz hic nō ꝯstat utrū ipse caupo fecerit an ali⁹.⁊ sic non constat an ꝯueniat ex facto suo uel ex quasi maleficio ex facto alterius. uñ leges ille nō hñt locū uñ p̄bari dz recte qd sit in ualisia: ut.l.i. §. si cista.§. depo.⁊ ibi no.sz qualiter poterit fieri ista p̄batio. in hoc dico q̄ dat cōsiliū a.l.qa iudex hz sup hoc petestatē tormētādi familiares dom⁹ ⁊ alios q erāt in domo ⁊ p̄cedendi super hoc sūmatim: ut.C. de naufra.l.quotiēs.⁊.l.de submersis .e.ti.⁊ ita de fctō obseruaui cū pisis mihi occurrisset de facto.

¶ Si familia furtū fecisse dicat Rub.

¶ Ad euidentiā debes scire q̄ iste titulus nō i ducit nouā actionē sed est quedā additio per quā pena minuit: ut.j.uidebitis.

Ex.l.sequenti.

An cū plures mandant uni q̄ committat delictū unius solutio liberet alium.

u **Tilissimum** Opp.d̄.l.familia ⁊.l. quotiēs in fi.j.e.vbi dñs delinqt: ⁊ tñ habet beneficiū huius edicti: glo.nō soluit. So. hic loqtur qñ dñs delinqt circa ipm maleficiū cōmissū. ibi qñ ex post facto delinqt desinendo dolo possidere. ¶ Itē op.de.l.ij.§.i.⁊.l.si ex duobus.§. de noxa.⁊.l.iiij.§.cum dominus.eo.ti.so.vt ibi. ¶ Circa hanc.l.q̄ro prio qñ dñs sciuit vtrū ipe teneat suo noie. gl.rñdit aut dñs iussit: ⁊ tūc ēt ipse tenet suo noie ⁊ etiā noie seruoꝝ: vt.l.ij.§. i.⁊.l.si ex duobus.§.de noxa. aut sciuit tñ ⁊ tūc suo noie nō tenet: sz tenet noie seruoꝝ: nec hz beneficiū huius edicti ⁊ ita loquit hic. intellige hoc nisi in illis casibus in qbus ex sola scia quis punit: de qbus vidistis.j.ad.l.pōpo.de parri.l. vtrū. in fi. ¶ Quero hic loqtur d̄ furto ⁊ dāno: q̄ro qd de iniuria illata in p̄sona certe videt secus: vt.l.si familia. in fi.§.de iur.o.iu. vel verius ibi. in iniuria: vt ibi pz.⁊ tex. expone: vt ibi qō hic tz By. ¶ Quero extra gl. qd si vna familia hoiuz liberoꝝ deliqsset an sufficeret tñ p̄stari q̄ tū si liber fecisset. By. q̄ sic: vt ipse no. in.l.semp.§.i.§.qō vi aut clā. ¶ Cōtra dico q̄ istud edictū est statutū in fauorē dñoꝝ. vñ in liberis hoibus q nō hñt dñm cessat rō huius edicti. hoc ēt apparet: qa si essent plures serui diuersoꝝ dñorū p̄ quolibet deberet p̄stari solida pena: vt. j. d̄ iniur.l.si plures.⁊ no.in.d.l.si familia.i fi.glo. ma.§.de iurisd.o.iu. ¶ Quero vtrū ista.l.habeat locū qñ plures serui de vna familia accusant crminaliter. rñdeo q̄ nō. Primo p̄ tex.d.l: si familia. nā qñ agit ad vindictā publicā nō hz locū edictū istud: vt ibi dr. ¶ Scō p̄bo p rōnē accusatio ex qua ꝯponeret pena pecuniaria nō cadit in seruū[g]: vt.l.hos accusare.§.oibus.j.de accu. sz deberet illa pena alterari in corporalē q̄ caderet in seruū: vt.d §.oibus. in fi. sz qñ tractatur de pena corporali nō hz locū istud edictuz qō est introductū in fauorē dñi ne cogat nimiū soluere. ⁊ sic vbi de solutōe nō tractat nō habet locū. Ex p̄dictis ēt apperet q̄ qñ plures homines liberi accusant crimialiter nō hz locū istud edictū: qa agit de vindicta publica: vt.d.l.si familia. Tu habes hic q̄ qñ dñs sciuit ⁊ iussit tenet insolidum suo noie p̄ vno iussu. ¶ Quero qd ecōtra si plures iusserūt vni: vt faceret aliqd maleficiū an debeat vna p̄stari pena ab oibus. q̄ videt p̄ tex.in.d.l.si familia. sz certe ibi loqt tñ in familia seruoꝝ. sz si plures liberi iusserunt vni qlibet tenet insolidū: nec vnius solutio aliū liberaret: vt.l. si pluriū seru⁹.⁊ ibi no.§.d̄ noxa.

Ex.§.sequenti

¶ Si pena imponitur respectiue ad aliam intelligit cum omnibus qualitatibus illius pene ad quā fit relatio.

Cum plures. Si secundum iudiciuz ita se habz ad primum q̄ condemnatoria lata in primo ⁊ exactione secuta tollatur secundum interiz differtur ⁊ cumulatio impeditur.h.d. ¶ No. nouam regulam impediēde cumulationis quam dixi in sūmario: quam dy.nō ponit in.c.nullus pluribus.de re.iur.li.vi.nec pe.in.l.edita actio. C.de eden.de hac regula feci mentionē in.l.naturaliter.§.nihil cōe.§. de acquir.pos.in repetitione quā feci de illo.§. ¶ Quero dr hic pene nomine duplum ⁊ conditione simplum. quero quid si familia fecit furtum manifestū. dicit gl. dz prestare quadruplum sicut si liber homo fecisset. ¶ Ex hoc tex.cū glo.no.q̄ qñ vna pena imponitur respectiue ad aliam intelligitur cum omnibus qualitatibus illius pene ad quam fit relatio.⁊ per hoc erat hoc anno questio. Dicit statutū q̄ nobilis puniatur pena quadrupli ei⁹ in quo puniretur popularis. cōtingit q̄ nobilis deliqt de nocte vel in platea. querit vtrū debeat quadruplari pena simplicis maleficij an ꝯo pena maleficij sic q̄lificati.⁊ hic ē casus q̄ pena maleficij sic q̄lificati q̄druplicetur: qa ad illā refert cū oib⁹ suis q̄litatib⁹[h]. ¶ In ꝯtrariū facit.

qō hospes si tenet nisi p̄ betur q̄ co sciente ꝯposita est hospicio: vt ē gl. in.l.i.in ver.i nauē.§. nau. cau.sta.⁊ bal. in.l.certi.C. locati.

d ¶ Scō q̄ro. Et qñ hospitator vel nauta teneat ad res perditas: ⁊ an ꝯ cū p̄sumāt. vide bal.in.l.i.C. locati. et vid de oibus in spe.in ti. de fur.§.i.ver. pono. ⁊ ibi videas.

e ¶ Eius iuramēto. vide bal.i rub.C. d̄posi.⁊.i.l.i. .C.locati. ⁊ no.i.d.l.i.§. si cista.ff.d̄ posi.⁊ posuit lu do.in.l.i acti ombus.C.d̄ in lit.iurā.⁊ bald.i.l.certi.C.loca.

f ¶ De facto obſuaui.no. qz quotidie seruat tormētant familia res cauponū Adde bar.in l.i.in prin.d̄ offi.p̄fect.vigilum.fa.qō no.bart.i .l. dñi horreoꝝ §.loca.sz spec.videt tenere q̄riū in titulo d̄ fur. §.i.uer.pōe. ¶ Adde uidēduz pe.de anch.cōsilio cclxxxviii.

¶ Si fami. fur. fe. dicarub.

g u Tilissimū.nō cadit i seruum. uide bar.in.l.hos accusare .§. oib⁹.j.de accusat.q̄.uidē ipse tenere q̄ pena pecūiaria cadit in ſ uū sz ipe q̄riū hic teneat.

h ¶ Omnib⁹ qualitatibus adde qō no. in.l.i.i prin. j.d̄ receptato.

.l.in furti.in.prin.s.de fur.de hoc plene scripsi in.l.sanctio legū.j.de penis.

q **Notiens.** Hec.l.ē difficilis.⁊ diuidit ī duas partes.primo an solutio dñi prosit hñtibus causam a dño.secūdo an solutio hñtiū causam a dño prosit dño.secūda ibi. ꝙ si prius:nunq̄ legi istā.l.ꝙ non daret mihi laborē.¶Op.⁊ videtur ꝙ solutio dñi nō prosit manumisso.quia hz titulū lucratiuū:vt.j.seqtur in eadē.l.Solu. dicunt qdam ꝙ hic fuit manumissus data pecunia.certe non plz:qa seruus cū ex suo facto:⁊ ex suo delicto conueniat non pt hre regressum contra dñz:⁊ ideo non video qd opereť datio pecunie vel nō.¶Alij dicunt ꝙ iste ỷ .idemqz erit.refertur ad casū subauditum. quasi diceret solutio dñi prosit emptori dū taxat subaudi nō donatario.⁊ qō seqtur idem erit in manumisso subaudi ꝙ in donatario.⁊ ī hoc gl.residet. Tu potes dicere ꝙ prin.l.loqtur qñ dñs soluit cuius solutio ꝓdest manumisso.secūda pars.l.loqtur qñ manumissus soluit cuius solutio nō ꝓdest dño.Sz contra hoc facit qō dr in hoc principio ꝙ prodest emptori dūtaxat:quasi diceret nō hñti causam lucratiuam.sed manumissus hz causam lucratiuā.ergo ⁊c.vñ sic dicerē:aut dñs soluit anteq̄ alienaret.⁊ tunc cum illa solutione oēs serui sūt liberati ꝓderit postea manumisso vel alienato quocunqz titulo.Si vero dñs soluit post alienationē:tunc nō prodest nisi emptori dūtaxat.ita intelligo hanc.l.non enim nisi factū dñi prodest ei qui hz causam ab eo si ipsius dñi non interest:vt no.in.l.rem alienam . s̄ . de pig.ac.¶Venio ad secundā partē.Op.ꝙ solutio manumissi prosit dño:vt.s̄.de noxa.l.de illo.in fi.⁊.l.se.So.ibi cum vn⁹ seru⁹ delinqt: hic qñ delinqt tota familia.rō qñ vnus delinquit a quocunqz soluat illius delicti ⁊ persone nomine seu contēplatione soluitur.secus qñ delinqtur a familia.ita loqtur hic.⁊ eodē modo rñde ad.l.si seru⁹ nauem.§.fi.s̄.de fur.ad qō facit .l. si seruū.s̄.de interro.ac.¶Op.de.l.etiā.§.pe. .s̄.de pe.here.vna.gl.dic hic.sol.vt ibi.alia gl. mag.intrat in vnam distinctionem satis longā. Timore huius contrarij ꝙ nec clare:nec hñ expedit.ideo tu dicas qñqz quis teneť ad rem ⁊ ad penam promissam ex conuentione:tūc an solutio vnius tollat obligatōz alterius nō ē nostra materia hic.lz gl.tangat sz plene examiaui in . l. ita stipulatus in cōtrarijs vltime partis.s̄.ō ver. obli.qñqz vnus[a] dz rem ⁊ alius penā vel alius extimationē ex dispositione legis.⁊ ista est materia nr̄a in qua dic.aut actio ē realis vel mixta cū illa qua uterqz teneť:⁊ tunc aut primo ꝓsequor rē ⁊ postea nō possuz agere ad extimationē: vt. .l.stichū.§.dolo.s̄. de.sol.⁊.l.nec vllā.§ . pe. s̄ de pe.here.Aut primo ꝓsequor extimationem ab vno.⁊ tunc aut ille a quo exactū est fuit cōuētus ⁊ exactus rōne doli.aut fuit exact⁹ rōne doli:sz nō cōuētus.aut fuit conuent⁹ rōne doli sz nō exactus:aut neqz cōuentus neqz exact⁹ rōne doli. primo casu qñ fuit conuentus ⁊ exact⁹ rōne doli:puta qa dolo desijt possidere fuit cōuētus ⁊ exactus.⁊ tunc aut possessor q postea ꝓuenireť esset habiturus regressuz cōtra ipm solutē:⁊ iterū ad rem nō poterit agi.ar hui⁹.l.⁊ no. in.d.l.nec vllā.s̄.de pe.here.Aut nō esset habitur⁹ regressuz ⁊ poterit agi ad rē cōtra possessorez:vt.d.l.nec vllā.§.pe.⁊.l.stichū.§.dolo.s̄. ō solu.Scōo casu qñ fuit exactus rōne doli. sz nō cōuent⁹.exēplū egi ꝓtra possessorē:⁊ sic fuit cōuent⁹ rōne possessiōis:sz qa nō restituebat fuit facta exactio extimationis.⁊ sic fuit exact⁹ ꝓpter dolū:⁊ tūc ad rem nō poterit agi:vt.d.l. stichū .§.dolo. Tertio casu qñ fuit cōuent⁹ rōne doli sz nō exact⁹.exemplū egi cōtra eū q dolo desijt possidere nō fuit exact⁹ ꝓ sniam:sz deuenimus ad transactionē vel pactū.⁊ tunc ꝓderit possessori:vt nō possit cōueniri si hret causaz a me siue esset habitur⁹ regressuz ꝓtra me : qa emptor siue nō qa donatarius:vt.l.si tibi.§.ꝓuentū. s̄. de pac.Si vero nō hret cām a me tūc sec⁹ :vt.l. si vnus.§.ante oia.s̄.de pac.⁊.l.nā postea.§.fi. ⁊.l.se.s̄.ō iureiuran.Quarto casu[b] qñ nec cōuētus nec exact⁹ rōne doli.sz forte soluit rōne culpe:vel alias.⁊ ꝓderit possessori si hz cām ab eo alias sec⁹ per iura p̄alle.Qñqz cōtingit ꝙ actio qua vterqz cōueniť est actio ꝑsonalis.⁊ tūc aut cōpetit ad spem:⁊ ad eadē est adhibēda distinctio ⁊ no.C.de ꝓdi.fur.l.i. per gl.lz Ly . aliter ibi dixit.Aut cōpetit ad q̄titatem.⁊ tunc aut q̄titas debeť simpliciter.aut respectu certe spēi. primo casu a quocunqz soluat nō poteſt ab eo vel ab alio peti:vt.s̄. de re iudi.l. si quis dolo. .§.i .Secundo casu aut q̄titas debetur respectu vnius speciei ⁊ determinate:⁊ solutio facta ab vno liberat omnes:vt.l.de illo in.fi.s̄.de noxa .⁊.l. si seruus nauem.in fi.s̄.de fur.aut debetur respectu pluriū specierum:vt vnius familie. ⁊ tunc aut queris an vnius solutio facta ab vno prosit alijs.⁊ hz locuz materia.l.nr̄e in qua dic aut ille alius cōtra quē vis agere est eiusdem cōditionis cuius erat primus soluēs:vtputa:quia est alius dñs socius ignorans sicut primus :⁊ illi proderit:vt.l.si familia .j .eo.⁊ ibi videbitis. Aut nō est eiusdem conditionis:vt qa est alius dominus soci⁹ qui soluit sciēs:lz primus eiusdē conditionis fuerit ignorans.⁊ dic:vt.d. l. si familia.aut est alius hñs causam a dño:⁊ tunc distingue.aut primo soluit anteq̄ eum alienaret vel manumitteret:⁊ ꝓdest oibus hñtibus cām ab eo etiam si hret titulū lucratiuū:vt hac. l . in prin.ver.idēqz erit.aut soluit postq̄ eū alienauerat:vel manumiserat:⁊ tūc nō ꝓdest nisi ei q haberet titulū ñ lucratiuū:vt hac.l.ī prin.Si vero ille primo soluit:qui hz causam a dño q̄ ipse dñs.tūc aut soluēs erat talis q habebat regressuz ꝓtra dñm ⁊ eius solutio ꝓdest dño aut nō: ⁊ tunc sec⁹.vt hac.l.ỷ.ꝙ si prius.¶Qñqz ꝓtingit ꝙ vn⁹ ad extimationē exactus est : ⁊ cōuēt⁹ actione ꝑsonali cōtra aliū vult agere ad rē actione ꝑsonali.⁊ tunc aut ille q cōuenitur ad rē hz cām a primo cōuēto:⁊ non poteſt cōueniri:vt.l. illicite.s̄.de re.eo.aut nō hz cām ab eo.⁊ tūc secus.exemplū si ego egi cōtra cōmodatarium ⁊ habui extimationē potero agere cōtra possessorē rei lz postea habita re tenear illi reddere extimationem:vt.l.si fullo.s̄.de condi.sine causa.⁊ l.in cōmodato in fi.s̄.cōmo.⁊ per dy.in.c. pro possessore.de reg.iuř.li.vi.¶Vltimo in gl.ma. est quedam glo.corrupta vicio scriptoris .vide eam ⁊ corrige eam ibi in nō socijs.si ab vno rez peto dz dicere si ab vno penā peto:⁊ ab alio rē nihilominus peto.non habetis hic alia.

f **J familia cōis.** Ista .l. diuidit ī tres ptes.primo loquit qñ familia pluriū delinqt vno sciēte:nō tñ iubente.scōo qñ ō linqt vno iubēte.tertio ꝓpetit qō dixerat ī prin. ⁊ circa illud ōterminat vnā qōnē.scōa ibi:⁊ si ꝑuus. tertia ibi.si ergo.versi.ꝙ si ille.legit in gl. duob⁹ modis.tene quā vis:qa vtraqz est bōa.

a Notiēs q quando qz vn⁹. qñ vnus dz rē ⁊ alius penā an p executionem facta ꝑ vnum alius sit liberat⁹.sz qd si vn⁹ tenebat ad interesse alius ad penā.vide bar. no.post gl.i. .l.fi.§.fi.s̄.ō eo.p quē factū est.⁊ vid bar.in.l.sem p.§.in sepulchro. ff. qō vi aut clam.

b ¶Quarto cāu.Et faciūt ista an iudex faciēdo litez suā si soluit liberet principalē.vid q̄ dixi p⁹ ange. i.l.pe.§. fine qs cū q. ī ius uoc.⁊c.⁊ in.l.si qs dolo.§.i.s̄.ō re iudi.

c f J familia .gl. hic . Et p istā gl.uidet limitāda glo. in.l.liber hō ad.l.acq.ubi in atrocioribⁿ filius uel seru⁹ si tenē tur parere dño uel patri.alias si pareāt tenenť. hoc est uerū nisi alias essent pituri si nō fecissent. ita uidet gl. multū no .B adde qō no. bar.i.l.si seruus.s̄.de noxalibus.

Arbor furtiz cesarum Rub.

a ¶ Rub. practicā hui⁹ tiuiō p specu. de iniur. §. ij. ver. itē q i cidit vel decidit arbores plures.

b J furtiz ſ ⁊ qñ est silua icisa ⁊ ligna exportata an cōpetat remedium hui⁹ titu. vel. l. acquil. viō bal. ī. l. i. C. ad. l. acql.

c Edere. §. c is cui⁹ cōpetit emphiteote. Adde tex. in. l. sed ⁊ ppuetas. ad. l. acql.

d Aciēda. ſ. l. cū pretor. §. fi. idē dicit bar. in. d. l. cū ptor. §. fi. ē. ō dam. infec.

e J gemi- ſ na. Ad hūc tex. vide qd̄ noscribit bar. ī. l. vulgaris. in. fi. de fur.

f ¶ Utrū veniat. ō hac. q p io. an. ī ad di. spec. ī tit. de sen. §. species. vēr. sed pone. Ly. ⁊ bal. in. l. qcū qz. in. iij. col. C. ō ser. fug. ⁊ bald. in. l. si familie de iuris. om. iu. ⁊ spec. de ptu. §. nūc dicemus ō. ſz pone iudex. ⁊ io. an. ī regula delictuz ī mercuria. ſz qd si aliquis pijcit aquaz putridā ⁊ in facie ⁊ in gula: an puniat de facie ⁊ gula. bal. in. d. l. qcunqz. in iij. col. q̄ sic. ⁊ p dy. in. l. qd̄ dicit. la ī. ō ver. obli. ⁊ in simili p pau. de liazē. in. q. in cip. episcop⁹ monuit.

¶ Op. ad prin. ⁊ videt q̄ ille q̄ sciuit nil ꝓpetat a socio: vt. l. si ex duobus. §. de noxa. sol. ibi loqtur in iubēte. hic in sciēte simpliciter. ¶ Venio ad secūdā partē. dī hic si mō cū eo ex. l. acql. vel ex. l. xij. tab. agi potest. ¶ Quero vtrū aliquo casu possit seru⁹ delinq̄re quo nō agat ī dōm sociū ignorātē gl. hic se[c] iuoluit circa hoc. ⁊ pōit multos casus ⁊ notabiliter loqtur sic. Aut ille q̄ est ignorās nō possidet: nec dolo desijt possidere ⁊ nō tenet: vt. l. quotiēs. §. ptor. §. de noxa. ⁊ isto casu si soluisset repeteret: qa spōte soluit nō ex necessitate. aut possidebat eū: ⁊ tūc aut seru⁹ delinqt coact⁹ ab altero dño iuuit⁹ ita q̄ aliter facere nō poterat. ⁊ tūc dñs ignorās nō tenet: qa nullū est ōlictū serui. aut potuit aliter euadere. ⁊ tūc aut delinqt delicto leui: ⁊ idez qa aliter socius nō tenet: cū seru⁹ in hoc deberet dño p ere. si vero cōmisit delictū atrox tūc tenet seru⁹: qa ōliqt seru⁹ qñ parere non ōbuit seru⁹ ī hoc: vt. l. ij. §. his q. §. ō nox. ita colligit hic ex gl. nr̄a

¶ Arborū furtim cesarum. Ru.[a]

ſ **J furtim** [b] Hāc. l. ōclara p ea q̄ dicta sūt m. l. i. §. dixerit aliqs. §. ō publica. tangam ī. l. i. j. ti. i. Bartol.

c **Edere.** Vide glo. q̄ incipit ſz q̄ lis ibi sic. n. ptor. dicimo fuit lex. xij. ta. vt. §. e. l. i. ⁊ j. e. l. furti. §. si qs radicitus Itē vide gl. ibi ſz certe ptor intelligebat. no. istā gl. q̄ lz lex vtat verbo pūtis tpis in puniēdo actū: intelligit de tpe pteriro ⁊ plus q̄ perfecto.

Ex. §. sequenti.

¶ Emphiteote ⁊ feudatario cōpetit hec actio.

Is cuius. Op. ō. l. itē mela. §. fi. §. ad l. acql. So. ibi hz vtilē: ita hic vsufructuari⁹ hēt istā actionē vtilē. Sz tūc op. de eo. qō hic dī ō ēphiteota. Rū. ēphiteota qui hz dñiuz vtile hz istā actionē directā: qō tene mēti: qa actō. l. acqlie directa: ⁊ ista actō directa cōpetit ēphiteote[c] ⁊ feudatario ⁊ similib⁹. quod no. bar.

ſ **J plures.** Mo. ſz dy. q̄ ex pluralitate delinq̄ntiuz pena delicti multiplicat. qō dic: vt plene dixi in. l. si ī rixa. j. ad. l. cornel. de sic. ⁊ dixi. §. ti. i. l. i. Scōo no. q̄ ex pluralitate eoꝝ in quos delinqtur pena nō multiplicabit. qō nō dico hic: quia hora non patitur: dicam in. l. ij. §. si ad plures. j. de sepul. viola.

Si radicibus. Circa hoc ō istis radicib⁹ dic: vt ī. l. i. C. de interdic. facit qō dixi in. l. ō pupillo. §. meminisse de no. ope. nū. ad fi. hui⁹. l. op. insti. ō re. diui. §. si vicin⁹. ⁊ l. adeo. §. fina. §. ō acq. re. do. glo. pōit multas sol. tene primā vel secūdā.

ſ **Aciēda.** Mo. hūc tex. in princi. Pro hoc dicebā in q̄dam qōne dicit statutū castri plebis q̄ si alicui est diruta domus q̄ sibi dānuz emendet. mō qdam cui erat domus diruta pbauit domū esse dirutaz. Itē pbauit q̄ domus tātuz valebat. ego dixi q̄ iste nō pbabat q̄tū erat dānum: qa nō est dānū totus valor dom⁹ seu rei ſz illud qō supest ōducto valore soli ⁊ ōductis cemētis dī dānū: vt hic. ⁊ hēs similē tex. in. l. cum pretor[c]. §. fi. §. de dam. infec. quod no. ad formationem articulorum.

Ex. l. sequenti.

¶ Cū ex pte inserētis est vnus actus ⁊ ex pte recipientis resultant plures an ueniat vna pena ī ponēda: ibi. Venio. Et qd si vno cultello pcussi quē bis in eodez loco eodē īpetu an bis puniendus sim: ibi. Sz. Et cū accusator dicit q̄ pcussit plurib⁹ pcussionib⁹ de quot intelligat uide in fi.

ſ **J gemina.** [c] Querit gl. q̄re fuit facta ista. l. dicit glo. hoc est vtile scire ppter. l. saltui datā vt p arbore succisa certa pena pstetur. ¶ Quid vult dicere ppter. l. saltui datam. dic hoc est pp statutū factum super saltib⁹ seu pdijs. ⁊ isto vocabulo vtit. l. ij. C. de noxa. ¶ Venio ad tractādū materiam nostram qñ ex parte inferentis est vnus actus: ex parte recipiētis resultant plures. vtrū veniat īponenda vna pena vel plures. exēplū aliquis percussit te cū bidēte vel forpice. an puniat vna pena vel pluribus: ⁊ videtur q̄ vna per banc. l. In contrarium videtur q̄ pluribus. qa act⁹ dz ꝓsiderari respectu recipientis: vt. l. i. ī. fi. j. ō iniur. ⁊. l. si adultertū cū icestu. j. de adul. ⁊. l. qñ multa facinora. C. ad. l. iul. de vi. pterea resultant plures effectus: ergo p pluribus punitur. vt. l. nunq̄ plura. §. de priua. delic. So. lz dubitetur: tamen est aduertendum qñq̄z lex vel statutum punit actum nō illatū in alterum. ſz put fit seu agitur ab agente. verbi grā. Statutuz dicit si quis sagittauerit ī rure puniatur ī. x. ⁊ siqs admenauerit alicui puniatur in. xv. tūc si vno ictu semel aliquis sagittauerit plures sagittas si vno ictu admenaret cū bidente vnus esset act⁹: ⁊ pro vnico actu puniretur: quia solū actū agētis. l. respicit. ar. pro hoc. l. tria onera. §. de excu. tu. qñq̄z punitur actus a lege prout in alium infertur: vt dicit statutuz. si quis percusserit aliquē in hoc est dubium propter opi. ia. de are. ō qua feci mentione in. l. nunq̄ plura delicta. §. ō priua. delic. qui distinguit aut statutum dicit q̄ p percussione seu pro vulnere. ⁊ tunc quot sūt vulnera pro tot punietur. Aut dicit si quis percusserit ⁊ punietur p vno tm̄: quia vnus est actus percutiendi. Sz ego puto[g] q̄ puniatur pro pluribus. quia cum. l. puniat actum qui infertur in alterum non potest considerari ex parte agētis quin etiam consideretur ex parte patientis. ⁊ iō p pluribus punietur per iura. §. alle. facit ad hoc. l. ticia. §. fi. §. de ver. ob. ⁊. l. plurib⁹. ī prin. Et pdicta vera si ista fiant vnico ictu. ſz si fierēt successiue: vt pcussi aliquē in capite ⁊ descēdit ī brachiū ⁊ postea in crus plura sunt facta successiue: lz nō vno momento ar. l. ter. enixa. j. ō ver. si. ⁊. l. aretusa. §. de sta. ho. ī fi. Idē dico q̄ si vno ictu pcussit in pluribus digitis. nā ex diuersitate locoꝝ dicunt percussiones diuerse: vt. l. de pupillo. §. si qs nunciat. §. de ope. no. nū. ⁊ facit. l. si seru⁹ seruuz. §. rupisse. §. ad. l. acquil. Sz si pcussi aliquē in vno loco ⁊ fregi os ⁊ os fractum fecit vulnus in alia parte corporis an puniatur p vno vulnere an p duobus. Rū. duo vulnera sunt vnum primo aliud subsequenter: vt. l. si seruus seruuz. §. si vulnus. §. ad. l. acql. hoc si agat de vulnerato. secus si de osse fracto agerēt: qa tunc non posset puniri de vulneribus: qa vulnera pcedentia tendunt ad illum effectū. ſ. ad frāgendum os. ⁊ ideo de solo illo puniretur: vt. l. illud. §. ad. l. acquil. ¶ Quero quid[b] si te fugaui ⁊ dum fugeres cecidisti: ⁊ cadendo uulnerasti te in aliqua parte corporis an teneor quasi uulnerauerim. Rū. non: ſz quasi uulnerari fecerī: ut. l. q̄ actiōe. §. pīnō. ⁊. l. si obstetrix. §. si seruuz ⁊. l. si ex plagis. §. fi. §. ad. l. acquil. quod no. ¶ Quero qd si ego percussi aliquem in ceruleria ⁊ repercussio ceruilerie fecit uulnus ī frō

g ¶ Ego puto. Sz flo. i. l. iiij. §. ad. l. acql. dicit q̄ cōiter tenet opi. ia. ō are. mod. ⁊ viō iac. ō bel. C. ut intra certū tēpus in iij. q. prin. i. q. q̄ icipit. qō disputata est. l. municipali cauetur tē.

Adde videndū ang. cōsilio. cx c.

b ¶ Quero qd si te fugaui ⁊ dū fugeres cecidisti. ⁊ cadēdo te vulnerasti: an tenear: ⁊ quō ⁊ idē dicit ⁊ bal. in. l. de ptoribus. C. ad. l. acql. dicit q̄ si ō pcussiōe facta cū sanguinis effusione non pōt fieri concordia: ⁊ ego te pteci ī terraz ex quo super lapidē capite leso fregisti caput cū sanguinis effusione: q̄ ō hoc poterit fieri concordia. ⁊. de hoc no. p bartol. in. l. ſz vnū in. iij. col. j. de iniur.

ADDE qd si cū eq̄ quē calcarib⁹ pmebaz te fugiētē cadendo pessundaui rexiuit sanguis eo qa pede ferrato eq facta sūt duo vulnera an hoc erit vnuz maleficiū vel plura vide bal. consilio. cviiij. secundo vol.

aQuid si accusator. si dico pcussisti me pluribus pcussionib⁹. ō quot intelligiť. qd si dicať multis percussionib⁹. viō bar. in.l.i.§. hoc rescriptum ad sill. qui dicit q̃ vificať in duab⁹ vel tribus. de quo i gl. in.c. ad nostrā. ō re. ec. nō alie. vide tex in.c. xpiano. xxxiiij. dist. vbi not. q̃ lz duo dicanť plures: nō tamē plurimi sūt ita not. ab. in. d. c. ad nostraz. ⁊ q̃ libellus i quo fit mētio q̃ me plures pcussisti intelligať de duob⁹ vulneribus. ⁊z bal. p illū tex. i. l. de fideiusso. §. si qs. x. de le. iij. ⁊ i. l. ⁊ si post tres. i. x. col. §. si qs cau. ⁊ dicit Ang. p illū tex. i auē. ō tri. ⁊ semis. in. §. ⁊ qō sepe. cū glo. in ver. filioz. q̃ si testis dicat q̃ plurimis vicib⁹ pcussit itelligitur de tribus. si vero dicat ō pluribus intelligitur de duob⁹. ⁊ vide q̃ scripsi in .l.iij.§. ex plurimus. s̄. de acq. pos.

CVi bo. ra.

b Vi rez q .l. si qs ex domo. ⁊ quomodo fit rapina. vide tex. in. d. l. si qs ex domo q̃ ē singula.

cQuero statuto. an p pnā statutariā fit sublata pena iuris cōmunis. adde Jo. an. de pena te. lit. i fi. ⁊ Bal. in .l. j. in. xj. opp. C de summa tri. ⁊ bal. i. l. data opa. C. q accus. ⁊ in l. placet. C. ō fa. san. eccle.

te uel in capite an uideor uulnerasse. puto q̃ sic vt. l. itē mela. i prin. s̄. ad. l. acqui. qō apparet qa teneor directa acqlia. ¶ Sz quero qd ecōuerso percussi aliquē bis in eodē loco cū culltello vno īpetu an punior ,p duobus vulneribus vel pro vno. rñdeo cōsideranda sunt verba statuti. aut statutū īponit pnā ,p vulnere: ⁊ tūc veritas est q̃ vnū vulnus est ⁊ vna scissura lz ampliata p secundā pcussionē. Aut imponit pnā ,p percussione. ⁊ tunc qa plures sūt pcussiones ⁊ plures ictus ,p pluribus puniet: vt. l. nunq̃ plura. s̄. ō priua delic. CQuero qd si accusator[a] dicat q̃ percussit aliquē pluribus pcussionibus de quot intelligiť. certe ō duabus ad minus: vt. l. vbi numerus. s̄. de testi. nec possumus itelligere ō pluribus: vt. l. si preses. ⁊ l. interptatiōe. j. de penis. sz si diceret pluribus ⁊ plurib⁹ pcussionibus puniret ,p quattuor ar. d. ll. ⁊ hoc cōiter obseruať. verū tū magis proprius mod⁹ loquēdi esset vt diceremus pcussit pluries qa cū dico pluribus intelligiť vno impetu ⁊ vno ictu: sz cū dico pluries intelligitur de diuersis ictibus.

q **Vi agrum.** Vide glo. q̃ incipit de arboribus in fi. imo dicas q̃ ibi cōpetebat actio de dāno futuro. ideo transit ad emptorē. hic ,p dāno pterito aū vēditionē. ⁊ ideo remanet penes venditorem.

Ex. l. sequēti.

CStante statuto q̃ ,p homicidio imponať pena centū si aliqs sit punit⁹ p statutū an possit p l. corneliam accusari. Et an p statutuz fit sublata pena iuris cōis. ⁊ an imposita pena statuti imponi possit pena iuris cōis.

CVi bonorum raptorum.

q **Virem** Qñ duo delicta ex eodē facto descendētia se habent: vt genus ⁊ spēs pene tollunť inuicē q̃tenus cōcurrunt. h. d. COpp. q̃ ,p rapina agať furti manifesti: vt. s̄. de fur. l. si vendidero. §. cū raptor. sz hic dr cōtrariū. quare male. Solue intellige q̃ hic in rapina nō fuit deprehēsus: vt qa iuit coadunatis gētibus ad domū alteri⁹ ⁊ neminē inuenit: vt. l. si qs ex domo[b]. s̄. de fur. p quā. l. dz poni casus hic. CJtē op. ō. l. ptor. §. i. j. de iniur. so. ibi q̃libet actio cōpetebat ad vindictā. vñ vna per aliā tollit simpliciter. hic vero vtraqz psequebať rem familiarē. qō plene dic p dy. in. l. i. §. dixerit aliqs. s̄. de publica. ⁊ plen⁹ ibi dixi. CQuero statuto[c] cauet q̃ ,p homicidio sit pena centū. mō aliqs est punit⁹ pena statuti: vtrū poterit accusari. l. cornel. de sic. vt puniatur in eo qō plus est. Bi. ponit istā qōnē hic. ⁊. Ly. ponit eā in. l. q sepulchra. C. ō sepul. vio. breuiť ista qō hz duo dubia. Primo an p. l. nouam. s. an p statutū sit sublata pena iuris cōis: qō quidā dicūt. ar. l. q cuz vno. §. qui post desertionē. in. fi. j. ō re mili. ⁊ ar. s̄. ad. l. acquil. l. i. vbi per. l. acquiliam fuit oībus legibus anteriorib⁹ derogatū. ita hic fiet p statutū. sed cōtrariū est veritas: vt. l. quotiens. s̄. de ac. ⁊ ob. nō enim videtur a lege veteri recessum nisi nominatim sit dictū. facit. C. de noua. l. fi. Idez si apparet aliqbus presumptionibus tacite voluisse a lege antiqua recedi: qa tunc accusatio ex. l. antiqua tolleret saltem ope exceptionis: vt habuistis notatū. s̄. de noua. l. ij. fać. s̄. ō adi. le. l. iiij. Et iō cū ī multis ciuitatibus italie sint statuta q̃ dicunt q̃ vbi pena nō est determinata in statuto procedatur de similibus ad similia. ⁊ vbi non reperitur simile recurrať ad ius cōe ex hoc apparet q̃ volunt pnā iuris cōis in subsidium imponi. vnde putarem tunc penam iuris cōis esse sublatā p. l. nouā in qua penaz expresse imponit. sed dubiū est vtrū postq̃ imposita est pena per statutū possit imponi pena iuris cōis. ⁊ in hoc omnes ꝓcordāt q̃ non. nā vtraqz actio tendit ad vindictā. ⁊ ideo indistincte vna tollitur per aliam: vt. l. ptor edixit. §. i. j. de iniurijs. nec obstat hec. l. cum similibus. quia iste actiones persequūť rez familiarem: vt dixi.

p **Retor.** Quero quot capita hz istud edictū. rñdeo tria. duo ponunť hic. tertiū in. l. ptor. §. i. j. e. CQuero q̃ est differentia inter ista capita. rñdeo dr̃iam inter primū caput ⁊ secundū dic: vt hic i gl. tertiū differt ab istis manifeste. CQuero vtrū in quadruplo insit simplū rñdeo sic indistincte lz quidam aliter dixerunt.

Ex. §. sequenti.

CQñ ciuilis ⁊ criminalis actio non possint simul concurrere: ibi. Opp. ⁊ an sniā lata in vna pariat preiudicium in alia: ibi. Tamen. Et an probationes facte in vna ,psint in alia: ibi. Quero. Et an qui ,pduxit testes in vna debeat audiri si velit ,pducere in alia super ijsdez articulis: ibi. Quero quid.

Hoc edicto In hoc. §. iacet tota lectio nra primo pōit unū dictū. secundo ponit opinionē quorundā. circa unū dubiū descendēs ex edicto. tertio ponit determinationē illius dubij. secunda ibi: neqz debere. tertia ibi. sz vtilius. ⁊ legitur iste. §. in gl. tribus modis. CProsequamur primo lecturam io. tanq̃ veriorem sm quā breuiter hoc dicit, Qñ ex eodem facto oritur ciuilis ⁊ criminalis ,phibeť qs eas simul. intentare. sed vna p acta poterit ad aliam redire. h. d. ⁊ pone casuz. Quesitum fuit quare pretor fecit hoc edictum cum contra raptores cōpeteret accusatio. l. iul. de vi. rñdetur q̃ pretor per hoc edictum introduxit actionem ciuilem lz ei cōpeteret cuius bona sunt rapta accusatio criminalis. per. l. iul. de vi. CJn uer. neqz debere. queritur utrum proposita actione ciuili impediatur quis proponere actionē criminalem. per. l. iul. de ui. Quidam dicebāt q̃ non. in uer. sed utilius. iurisconsult⁹ rñdet q̃ iterim donec penderet actio ciuilis nō potest quis intentare criminalem accusatōz. tū post latam sniam super ciuili nō prohibetur intentare actionem criminalem. h. d. uide tex. ibi consuluit pretor dic actionem ciuilem inducendo: licet accusatio criminalis antea competeret vt statim sequitur. Jtem ibi experiri. dic. s. criminaliter. Jtem ibi neqz debere dic criminaliter. Jtem ibi publico iudicio. dic q̃ est casus datiui uide tex. ibi preiudicari dic etiaz interiz ibi priuata fiat die si interim pendente actione ui bo. rap. proposita. ibi deneganda actione dic. i. accusatione. ibi priuatā persecutionez. dic. i. actionem ui. bo. rap. ciuilem. ⁊ hoc ea finita sm Joā. ¶ Opp. eligendo⁹ ciuilem interim nō preiudicatur in criminali. ut. l. rerum amotarū actio. s̄. re. amo. Solue sm By. hic loquiť quando ciuilis ⁊ criminalis actio descendunt ex eodē facto: ibi quando ex diuersis. hec nō uidētur uera per. l. j. C. quādo act. ciui. preiu. cri. prout ibi loquitur de liberto qui ꝓuenitur ciuiliter de operis ⁊ accusatur ex lege uiscellia que iudicia oriunť ex diuersis factis etiā contra. l. preses. C. de plagia. possumus dicere sustinēdo By. q̃ ille leges loquūtur quando sunt duo facta se inuicem con-

⁊ in. l. ⁊ si seuerior. C. de insa. ⁊ quod no. Jnno. in c. j. de cōstit. ⁊ qō Bart. i l. sanctio. j. ō pe. ⁊ qō no. insti. de act. §. quadrupli ⁊ ibi vide q̃ dixi. ⁊ in. l. q cunqz. C. de ser. fugi. post Bart. ⁊ bal. in. l. in eū. C. de fur. ⁊ dicē bal. in repe. l. qd ergo. §. pēa grauior s̄. de insa. ⁊ i l. non est nouū. s̄. ō legi. q̃ indisticte pena statuti est sequēda ⁊ nō pena iur. cōis. ⁊ ē rō: qa potestas iurat seruare statuta ⁊ iuramētuz obligat in forma specifica. vt i. c. ad nostrā. cl. j. ō iureiur. ⁊ vide spec. ⁊ Joā. and. in addi. spec. in ti. de pena te. liti. §. fi. ⁊ ō hoc vide p sali. i l. qui de crimine. C. ō accusa. no. per bar. i. l. senatus. j. de accu. ⁊ no. bar. in. l. sanctio legū. i prin. de penis. ⁊ bal. i. d. §. pena grauior. vnū verbuz p Jmo. in. l. ij. i. ij. carta. de pub. iud. ⁊ q̃ pēa statuti faciat cessare penam legis cōis. tenet Bal. in d. l. data opera. cui⁹ opi. sequiť ēt pe. de ancha. in c. canonū statuta. versi. q̃ ro vtrū sicut statutū secūdum. ⁊ vide Jmol. in. l. cū mulier. s̄. so. ma. in. ix. col. ver. itez non obstat ⁊ Jo. an. in addi. spec. in ti. de fur. ⁊ vide no. p Bar. ⁊ doc. in. l. j. in iij. colū. de ope. no nun. ADDE q̃ iudex qui iurauit ꝓuare statuta pōt moderare pnā

in minorē quā sit imposita a statuto put cōsuluit ro.cōsilio. ccccxxviiij. ⁊ an per penā statutariā sit sublata pena iuris cōis vide Bal.ꝯsi.cxx. in pe.col.iij.vol.

d Retor.§.hoc edicto.op.eligendo. Si pro crimine agit ciuiliter
p an possit p eodē agi criminaliter.adde Imo.in.l.interdū.j.de pu.

iudi. ⁊ no.bar. in.l. pretor.§. fi. C. de iniur. ⁊ qd no.glo. ⁊ bar.in.l.ex morte.C.ad .l.acqui.⁊ vi de bar.in.l.si ab eo. ff. de calū.⁊ in.l.q euitādi.C. d cōdi.ob turcām.adde tū q si agat ciuiliter nō p delicto sed p debito poterit p eo q accideritin dicta cā ciuili agi criminaliter ⁊ interi supsedet i ciuili. puta si ad pbandum pduxi testes quos tu accusas de falso. ita dicit bal.i.l. si qs testibus. C. de testa. in pe.col.⁊ no. in.l.satis apte.p cy.C. d fal. ⁊ in.l. j. .C. q accus. ⁊ de hac materia qñ ciuilis actio possit cumulari cū criminali. vide bal.i.l. j.in.ij.col.v. sz cōtra hoc C.de appel. ⁊ ibi ponit nouā conclusionē. videlz q vbi qs venit dānand' ad mortem p cedit ciuilis ⁊ criminalis accūulata. ⁊ ibi et in. iiij. col. dicit q illa regula qñ ciuilis accusatio ⁊c. si hz locū in iudice ingrete ⁊ uid bal.i.l. edita.i repe. perusina. in xxxiij.ibi qd si vult prio libello renūciare. C. de edē.vid barto. ⁊ ibi dixi post cum in dicto.§. qui furem.

e Absolutoria lata. An absolutoria lata in ciuili pariat exceptionē in criminali.⁊ cuz bar.h ⁊ cy. concor. bal. in.l. ex morte. C.ad .l.

tingētia.ita q snia lata in vno pareret exceptionē rei iudicate in alio.sed so.dy. loqtur quādo sūt duo facta penitus separata. Videte domini ciuilis ⁊ criminalis,phibentur,pponi eodē tpe rōne piudicij: qa absolutoria lata in vno pōt pare re exceptionē rei iudicate in alio.ita itelligit do. dy.in.c.nullus plurib'.de reg.iur.li.vj.⁊.j.dicā. ⁊ isto respectu uerum dicit By.quia qñ oriunt ex diuersis factis separatis ista regula nō est impedimento.,phibet etiā ꝯcursus ciuilis ⁊ criminalis rōe maioritatis:ut.l.p minorē.s.de re iudi .⁊.l.fi.C.de or.iudi.⁊ isto respectu non dicit verum By. qa ciuilis ⁊ criminalis nō pnt ꝯcurrere: ut dictis legibus. Nō ob.l.rerū amotarū qa intelligo eā secundū aliā lecturā ibi positaz. Scōo op.q pnt simul intētari:ut.C .qui accusa.nō pos.l.qui crimē.vbi simul ⁊ semel petoquē puniri ⁊ cōdemnari mihi in expensis. et sic ,pponit criminalis in eo q venit pena applicanda fisco. ⁊ ciuilis in eo q pene veniūt applicāde parti.ut no.i.l.ij.j.de sepul.vio.so.dicūt quidā q ibi loquitur qñ ciuilis ⁊ criminalis oriunt ex eadē.l.tūc pnt simul intentari. alias secus et ita dicebat do.iac.bu.hec so.nō placet naz cum regula sit q ex quocūqz maleficio potest quis accusari criminaliter ex eodem pōt agi i factuz ciuiliter:vt.l.que nomine.j.de fal.⁊.s.pro socio .l.nec qsq;. ergo semp posset proponi ciuilis ⁊ criminalis:qa ex eadē.l.preterea predicte rōes: qa absolutoria lata i vna pōt parere preiudiciū in alia:⁊ et rōne maioritatis hūt locū siue ex eadē lege siue ex diuersis.vnde dico sicut alias dixi si aliqs vellet itētare ciuilē actionē ⁊ criminalē accusationē nō pōt vt hic.⁊.l.iterdū.j. de pu. iudi.Sz si velit intētare accusationē criminalem principaliter ⁊ petere restitutionem rei ablate incidēter p officiū iudicis:vel restitutionē expēsarū bene posset.ita loqtur.C.q accu. nō pos.l. q crimē.⁊.l.interdū.§.q'furē.⁊ ibi dixi.s. d fur. ⁊.l.q euitādi.C.de cōdi. ob cāz.⁊.l.iiij.§. si dicātur.s.fi.regū.⁊.l.pe.s.de calū.⁊.l.medicus.j. de va.⁊ extraor.cogni.Sz si quis vellet pricipaliter intētare ciuilē ⁊ criminalē accessorie nō posset cū in ea reqrant ,pbationes lucidiores: vt.l. sciāt.C.de,pba. Ulterius op.dicit hic q pacta vna pōt ad aliā redire.cōtra in.l.pretor edixit.§.i.j.de iniur.solu.ibi vtraqz cōpetit ad vindictā.s.ciuilis ⁊ criminalis.hic vero ciuilis ,psequtur tm rē familiarē.qd qualiter itelligatur dicā ibi. Sumus expediti de lectura Jo.venio ad lec. Pla.ꝯm quaz hoc breuiter dicit. Absolutoria lata [a] in ciuili parit exceptionez rei iudicate in criminali cā.secus ecōtra.h.d. In prima pte nō mutatur casus:sed in secunda ⁊ tertia est variatio.videte est ne vera lectura Pla. certe nō. nec repio aliquē qui teneat eā:qa est cōtra oēm rōnē.nā si absolutoria lata i ciuili parit exceptionē rei iudicate in criminali ꝯm euz cū multo magis absolutoria lata in criminali in q̃ fit examīatio plenior pariet exceptionem in ciuili.⁊ sic magis deberet ecōtra.tene ergo lecturā io. Tū,p declaratione lec. Pla.quero vtr snia lata i vna pariat preiudiciuz in alia? Rūdeo aut vtraqz tā ciuilis q̃ criminalis tēdit ad vindictā ⁊ snia lata in vna parit preiudiciuz in alia: siue fuerit cōdēnatoria siue absolutoria:vt.l. pretor edixit.§.j.

acq.glo. ⁊ bal.in.d.l.j.C.ad.l.fauiā.de pla.dicit q absolutoria in ciuili nō preiudicat in criminali.nisi in ciuili icidenter fuisset deductū crimē ⁊ fuerit lata absolutoria exclusiua criminis.de quo p imo.⁊ io.an.in.c. de his.de accu.⁊ p alios in.c.dilectus.de pur.can.alias d iure pa.alias de iura.cal.p imo.in.d.l.interdū de pu. iudi.vide aliqd p Barto.in.l.si

duo. §. ita iul.s.de iure iuran.

ADDE an absolutoria lata qa nō pbatuz pariat exceptionez rei iudicate si d codē crimine accusetur ro. cōsi. cccxxiij. vbi dicit q iura q̃ alle.barto. nō ,pbant intētionē suaz.

f Quero vtr.vtr cōfessio de crimine in ciuili preiudicet i crimiali.vide in spe. de cōfes.§. nūc uidēdū ad finē.vbi et dicit idē quod bar.h p doant.in.c.causamqz. de testi.⁊ uid bal. in auē. sz nouo iure in fide pe.in.qui male iu. ⁊ q acta facta in ciuili cā faciant fidē i cā criminali.vide bal.i.l.qd euitādi.C. d ꝯdi. ob turcau.p bal.in l.ij.C.d edē. p imol. in.l. iterdū. d publi.iu. p cy. in .l.j. ad fi. qñ ciui. actō preiudi. cri. bal. i.l. negāda.in.xj.col. .C.q accusa. nō pos.⁊ uid abb. in.c. at si clerici. in ,pn.de iudi.⁊ limita p bar. ⁊ dixi ibi p' eū.i.l. pe.C. d calū.⁊ ab. i.d.c.at si clerici.de iudi. dicit q ꝯfessio facta i iudicio ciuili p iudicat i criminali. alle. inno.i.c.inq sitioni. de elect.ꝯsumatur ex his q̃ tradūt inno. ⁊ doc.i.c.cū dilect'.d or. cog.vbi dē inno. q ꝯfessio fcā i iudicio sūmario facit fidez in plenario. facit optime glo.⁊ qd ibi ponūt doct. moder.in.c.

j.de iniur.si vero ciuilis actio prosequt rem familiarē.⁊ tūc aut super vna fert absolutoria sup facto q̃si crimē nō sit cōmissuz.aut super iure quasi nō sit ,pbatū.aut est lata absolutoria simpliciter. Primo casu obstat exceptio rei iudicate.p mo p tex.in.l.preses.C.de pla.scōo per rōez:qa qñcūqz illud qd est examinatuz ⁊ decisū in vno iudicio veniet examinādum in scōo obstat exceptio rei iudicate:vt.l.si qs cū totum.§. plane.⁊ §.si ancillā.s.de excep.rei iudi.⁊ hoc tz dy.in.c. nullus pluribus.de re iu.li.vj.⁊ etiā alij docto.si vero absolutoria fert sup iure q̃si non ,pbatum nō obstat exceptio rei iudi.ar.s.de iureiurā.l.ex duobus.§.a fideiussore.⁊.§.si quis iurauerit.⁊ .l.fi.e.ti.⁊ hoc etiā tenēt dicti doc.in dictis locis dy.in.d.c.nullus pluribus.⁊ Ly.in.l.i.C. qñ ciui.ac.cri.pre.aut dubitat:⁊ tūc videt prima facie iudicatuz esse sup facto.vt no.in.l.fi.s.de iure iur.⁊.l.j.§.si fideiussor.s.quarū re.act.nō datur.sed certe iste leges loquūtur in iuramēto.tū in snia mihi cōtrarium visū est q in dubio qs videatur absolutus:qa nō,pbatuz p.l.iul.in pnci. ⁊ qd ibi no.s.de cōdi.inde.vbi videtur casus in .l.,pcurator ad exhibēduz.§.j.s.rē ra.ha.⁊.l.si i ter me ⁊ te.in fi.s.de excep.rei iudi.rō differētie inter iusiurādū ⁊ sniam est.primo qa iusiurādū hz vim solutionis qd nō est in snia.scōo qa ille q iurat:iurat de eo qd scit ⁊ de facto suo.vñ pōt recte scire ⁊ iurare esse factū vel nō eē factuz vel eē cōtractū vel nō cōtractū.iudex vero iudicat de facto alieno.⁊ iō nō pure pōt dicere factuz esse: vel nō esse factuz vel eē cōtractuz vel non eē cōtractū.ar.l.cum falsū.s.de acq.here.si vero seq̃ret snia cōdēnatoria super vna:tūc nullo mō ,pbibetur ad aliā redire.casus est hic ꝯm lec. Jo.⁊ verā.vt.C.qñ ciui.act.pre.cri.l.j. Predicta vera qñ iudiciū est finitū snia diffinitiua.sz si eēt finitū abolitione:tunc nullo modo ipediret intētare aliam actionem.vt.l.j.C.de gene.abo.facit C.de fide instrumē.l.ij.⁊.l.si docueris.C.de fal. Quero absolutoria lata sup facto parit exceptionem rei iudi.in alia accusatione. vt.s. dixi. Quero an hoc sit verū etiā alio agēte seu accusante.videt q sic:vt.l.q denunciasse.§.fi.j.de adul.sz ibi spālis est casus in muliere.vñ contra. puto alio accusante:vt hic ⁊ ē casus.C.de accu. .l.qui de crimine.cū gl.sua:i eo q pmittit q accusatione intētata ab vno sup vno crimine pōt intētari accusatio ab alio sup alio crimine ex eodē facto nō ab eodē.rō qa qñ ab eodem absolutoria lata in pma pōt parere exceptionē rei iudicate in secūda qd non hz locū qñ ab alio.⁊ illa ē rō illius.l. Quero vtruz [b] ,pbationes facte in vna istarū cārū ,psint i alia.breuiter aut ,pbationes sūt facte ad absolutionez ⁊ ,psunt in alia.vt l.preses.⁊.l.j.C.de plagi. Aut facte sūt ad cōdēnationē.⁊ tūc aut ,pbationes sūt facte in cā ciuili pncipaliter circa dlictū:⁊ nō ,psunt in cā criminali.ita tz gl.in.l.si qs ad se fundū.C. ad.l.iul. de vi.⁊,pbat in.l.iij.§.idē diuus.s.de testi.ibi testibus nō testimonijs.⁊ est rō:qa in criminalib' reqruntur ,pbationes luce clariores meridiana. qd dico nō faciunt fidē:intelligo.s.plenā tū administrātur.ar.l.qro.in fi.s.de edili.edi.⁊.l. capite qnto.j.de adul.aut ,pbationes sūt facte i cā ciuili sup aliquo adminiculo ad crimē: vt super

veniens.el.ij.de testi.⁊ hoc est verũ si cõfessio fiat principaliter in iudicio ciuili.ſz qd ecõtra si fiat icidẽter.ꝺclarat bal.fing.i.l.merchalẽ. in si. C.de ꝓdi.ob tur.cãm.vide ad materiã qꝫ iple ſcribit in.d.l.j.in ſi.C. de re iudi.⁊ vide abb.in.c.cãm q̃.el.ij.de testi.⁊ vide bal.i.d.l.ſi qs ad ſe fũ dũ.C.ad.l.iul.de vi.⁊ facit tex.⁊ ibi iac.bu.i.l.ij.C.de edẽ.⁊ qꝫ no. bar. in.l.locuz.§. ſi qs duo.de ta.exhi. ⁊ an acta facta in vno iudicio faciãt fidẽ in alio in criminali.adꝫ qꝫ no. bal. in.l. naz ⁊ postea i.§.ſi minor .ff.de iurciu ran.⁊ bar.in extrauag. ad repri.in versũmarie. ad ſi.ꝺ his latiꝰ diri i.d.l. ij. .C.de eden.

a ¶ Cõtraria loquũtur ad de iac.bu.in l. ſi ex falſis C.de trãſac. ⁊ i.l.ſi.C. ex falſis instrumẽtis ⁊ seqẽ Ꝓmo.in.d.l. diuus i.xvj. col.de re iudic. in.q. an viuẽte illo q principaliter falſuz cõmiſit poſſit primo ⁊ principaliter agi ꝓtra illũ qui vſus eſt falſo instrumento quod tenuit bal. i.d.l. ſi. .C. de ſi.instru.ad finẽ.

b ¶ §. hominẽſ.⁊ nõ dicitur ad hoc. vide bar.i.l. heredes palã .§. i testamẽtis.de testa.

c ¶ §. ſed ſi vnus. ſtatuto cauek.vide bar. in.l. iij. .§. negocia ff.ꝺ neg.geſ. idẽ tz bal. in l.gallꝰ.§. qꝫ ſi is. de lib.⁊ poſthu.⁊ per glo.ibi in ſi. deinde in ſi. adde bar. in d.l.negocia. de neg. geſt. ⁊ in.l.j.ſ.de ꝓcur.pe. de ancha. in .c. relatũ .el. ij. ꝺ testi. ⁊ i.c. .i.de lit.ꝓte. ⁊ vide gl.in gle.ij. de reſcri.⁊ iſta faciunt ſi teſtator mãdauit bona ſua diſtribui inter pauperes p ticium q ticius poſſz diſtribuere in vnũ tm̃ ſz cõtrariũ voluit bar.p ea que

dñio.⁊ facit fidẽ in criminali: vt.l.j.⁊.l.p̃ſes.C.ꝺ pla.aut pbationes ſũt facte in criminali: ⁊ tunc pſũt in ciuili: qꝫ itelligo iter eaſdẽ pſonas: vt.l. is apud quẽ.C.de edẽ.⁊ ibi no.⁊.l.cũ antea. circa ſi.C.ꝺ arbi. Itẽ iter alias pſonas qbus p̃iudicaret ſnia: vt diri in.l.ij.ſ̃.iudi.ſol.ſz videt q̃ debeat diſtingui.aut ſm iudiciũ tẽdit ad eundẽ finẽ cũ prio ⁊ faciũt fidẽ an ad aliud: ⁊ tũc nõ faciũt fidẽ: niſi de nouo examinẽtur: vt extra ꝺ teſti.c.veniẽs.⁊ no.p gl.⁊ inno.extra de or.cog.c. cũ dilectus.vbi pbationes facte ſup exceptione nõ pſũt ſup actiõe niſi de nouo pbet.dico q̃ illa diſtinctio an ad eũdẽ finẽ tẽdat: an ad alium mihi nõ placet i pposita qõne.ſz puto ſic dicendũ an prie pbationes fuerũt facte in cã vbi ſufficit ſũmaria cognitio: vel fuit facta non ſeruato iuris ordine: vt añ litẽ ꝓteſtatã ſuper aliq̃ dilatoria: ⁊ tũc nõ faciũt fidẽ in alia cã etiã iter eaſdez pſonas.hic eſt caſus in.d.c.veniẽs: ⁊ ita põt itelligi qꝫ no.in.d.c.cũ dilectus: qa ille exceptiões fuerũt dilatorie.ſecꝰ puto in pbatione fcã ſuper exceptione pemptoria.p hoc qa ẽt victoria ſup exceptione q̃ſiqz facit fidẽ in actiõe: vt diri in.l. q rome.§.duo frẽs.ſ̃.de ver.ob.⁊ ita videt itelligere Ꝓnno.extra de ordi.cog.c.ſup ſpoliatione circa finẽ glo.mag. ¶ Quero qd ſi ille q pduxit teſtes in vna cã velit eoſdẽ vel alios pducere in alia cã ſup eiſdẽ articulis an debeat audiri.videt q̃ nõ iuito eo cõtra quẽ pducũt: vt.l.fi.C.ꝺ teſt.⁊ qꝫ no.in.l. pperãdũ.circa finẽ.C. ꝺ iudi. Aduerte in vna ⁊ eadẽ iſtãtia poſt didicitateſtificata nõ p̃ñt teſtes pduci ſup eiſdẽ articulis: vt in autẽ.q ſemel.C.de pba.⁊ in autẽ. de teſti.§. q̃ñ ꝺo.ſi ꝺo eſt alia iſtãtia ſi qdẽ ẽ ſup eoſdez ⁊ ad eũdẽ finẽ: tũc aut teſtes fuerũt p̃mo recepti corã arbitris ⁊ ẽ locus diſtinctioni.l.ſi.C.de teſti.ſi vero fuerũt recepti corã iudice ordinario: tũc indiſticte p̃mis atteſtationibꝰ eẽt ſtãdum dimiſſa diſtinctione.l.ſi.C.de teſti.qa dicta taliuz teſtiũ ſemp faciũt fidẽ: vt.l.geſta.C.de re iudi.⁊ ita tenebat iac.bu.⁊ Ꝓnno.tz extra de teſti.c. cũ in tua.lz gl.aliter ſentiat in.d.l.pperãdũ.i ſi.C. de iudi.ſi vero alia inſtãtia tẽdat ad aliuz finez: vt in caſu.l.nſe.tũc idiſtincte põt qs producere nouos teſtes ⁊ ẽt teſtes antiquos ſup eiſdẽ articulis: vt ex̃ de te.c.veniens: ⁊ in.d.c.cũ in tua.⁊ ibi no.p gl.⁊ p inno. ¶ Venio ad tertiã lecturã antiquorum ſm quaz breuiter .h.d. Bonec poteſt agi criminaliter nõ p̃t agi ciuiliter.h.d. Iſta lec.ponit in gl.ſup ver.putãt.⁊ hec lec.non applaudet littere.preterea.l.videt velle idiſtincte q̃ qs poſſit eligere quã vult.ſ.vel prius ciuilem vel prius criminalẽ: vt.l.i.q̃ñ ciui.ac.cri.p̃iu.⁊.l. interdum.j.de pu.iud.vbi prius ciuilis põt itẽtari.⁊ ſic iſta lec.nõ videt vera. Sed cõtra qa p iſta lec.videt caſus in.l.pretor edixit.§.j.j.de iur. Rñ.ſm q̃ glo.ibi exponit tex.nihil facit vel dic q̃ ſpãle eſt i.l.cornel.de ſicc.vt nõ poſſit fieri preiudiciũ p actionem ciuilẽ iniuriaruz: vt ibi dicã. Item pro iſta lec.videtur caſus in.l.i.§.ſi. ⁊.l.ij.ſ̃.ad carbo.⁊.C.vbi cau.fiſ.l.j. Rñ.hic loquitur quãdo ciuilis ⁊ criminalis competũt cõtra eundẽ delinquẽtem quo caſu poſſum eligere quã volo.ſz cõtraria loquũt [a] quãdo volo intentare ciuilẽ contra aliũ q̃ cõtra delinquentez quo caſu nõ poſſum viuo delinquente ſm iaco.

ibi babenk in.l.ij.de optio.le. Itẽ faciũt ad id qꝫ diri poſt bar.in ſimili de pteſtatione facta corã vno vicino tm̃.in.l.de pupillo.§.ſi qs ipſi pretori.in.ij.col.de ope.no.nũ.adde q̃ no.bal.in .l.ij.C.de cõdi.iſer.⁊ bal. in.l.iubemus.§.ſi aũt.C.ad trebel.⁊ vide no.per Bal.in.l.quicũq3.in ij.col.C.de ſer.fugi. vbi no.querit in caſu.q. Bar.hic quid ſi pduxi teſtes ⁊ instrumenta falſa: an ſit vnum fallũ.⁊ tenet q̃ ſic.⁊ ad bar.hic adꝫ imo. idẽ dicẽtẽ in .d.c. relatum.vbi allegat alberi.de ro.i.ij. pte ſtatutoꝝ i .q. xxvj. ⁊ idẽ dicit ecõtra per illum tex.⁊ vide bart. in.l. ſi. i ver.ſz q̃ro j.ꝺ queſtio. ADDE q̃ ꝗ hec facere videtur q̃ conſuluit oldra. ꝗſi.cxlij. q̃ ſi teſtator inſtituat poſtumum vel poſtumos ⁊ dei de ſubnegãt ⁊ cãu quo cõtigat eẽ plures ⁊ moriãtur in pupillari etate ſup uiuentẽ p̃mo rienti ſubſtituo ⁊ ſi oẽs mori contigerit i pupillari etate vel alias q̃cũq3 ſine herede ex ſuo corpe ſa.a.⁊.b. ſororeſ ſuas eiſdẽ poſtumis ſꝺſtituo eqs portionibus ⁊ ꝓtingat q̃ vnus ſolꝰ naſcat ⁊ moriatur q̃ ſubſtituto euaneſcit nec reſoluit plularitas in ſingularitatẽ.

d ¶ Si qs nõ hoies. Ille q coadunauit hoies ⁊ ꝺederit dãnuz tenet de dãno ſuo ⁊ coadunatoꝝ qnos adunauit. ſi vero coadunatꝰ det dãnũ tenet de dãno tantuz ſuo.⁊ vide p Ꝓnno. in .c. ſi.quod mecã.⁊ in.c. in noſtra. de iur.⁊ de dãno dato.⁊ vide Bal.in.l. nõ iõ minus in.x.q.C. de accuſa. ⁊ ad bart.ꝺ adde bar.gl. tex.⁊ doc.i.l. quoniã. C. ad.l. iuli.de vi. ⁊

de are.⁊ no. Ly.C.de ſi.instru.l.ſi.

¶ Ex.§.ſequenti.

¶ An teſtes preſumantur rogati ſi dicit vocatis ⁊ rogatis lz nõ dicat ad hoc: ⁊ cũ dicit inſpectis ⁊ cognitiſ ꝟbis teſtamẽti dz itelligi ad hoc.

Homines. Notabilis eſt.§. iſte. ⁊ facit q̃ q̃ñ in inſtr̃o dicitur teſtibus vocatis ⁊ rogatis ⁊ nõ dicitur ad hoc [b] nõ valet.qa debent eẽ rogati ad hoc: ſed dic q̃ preſumunt eſſe rogati ad hoc: vt ſcripſi in.l.ſciendũ.ſ̃.de ver.ob. Item facit ad hoc.l.ꝺ bis.ſ̃.de tranſac.que dicit q̃ nõ põt trãſigi: niſi inſpectis ⁊ cognitis verbis teſtamẽti: dz intelligi ad hoc.⁊ hoc examinaui in.l.q rome.§. duo frẽs.ſ̃.de ver.ob.qꝫ eſt notãdũ ad multa.

¶ Ex.§.ſequenti.

¶ Stãte ſtatuto q̃ ſi qs pduxerit falſos teſtes puniat hz locũ in producẽte vnum.

Sed ſi unus. No.ar.ſm dy. q̃ ſi ſtatuto cauet [c] q̃ ſi qs pduxerit falſos teſtes ⁊c̃.habeat locũ etiã ſi vnũ falſũ tm̃ teſtẽ pduxerit: vt hic ⁊.j. eo.l. q̃ ait p̃tor ⁊.ſ̃.de neg.geſt.l.iij.in eo q̃ dicit negocia.i.negociũ. facit.ſ̃.de lib.ho.exhi.l.iij.§.qd ergo.⁊ de le.iij.l.qui ꝓcubinã.§. ſi ſeruꝰ. ſz dy.

¶ Ex.§.ſequenti.

¶ Ad poſitionem generis nõ ſequitur poſitio ſpeciei ſed ecõtra ſic.

Doli mali. No.hic q̃ genus ꝓtinet in ſe ſuã ſpeciez.nã doluſ eſt genus: ⁊ ꝓtinet in ſe doluz.q fit vi ⁊ q fit ſine vi. Scꝺo no.q̃ ad poſitionem generis nõ ſequitur poſitio ſpeciei.ſz ad poſitionem ſpeciei seqẽt poſitio generis: vt.l.ſi qs.§ interemptum.ſ̃.de le.iij.⁊.l.inter agnatos.ſ̃.vñ legi.

¶ Ex.§.ſequenti.

¶ Qui eſt iter coadunatos nõ tenet niſi de dãno q̃ ipſe dedit.

Si quis non homines.

No.q̃ ille q eſt pricipalis ⁊ homines coadunauit [d] tenet de dãno qꝫ dedit ipſe ⁊ de dãno qꝫ dedit alius. Item nota q̃ ille q eſt iter coadunatos nõ tenet de dãno.niſi q̃ dedit ipſe: non de eo qꝫ dederũt alij.qꝫ tenementi in foro conſcientie. ⁊ ſic dicit gl. hic eſt ar.q̃ comes albertꝰ nõ teneat de dãdo dato a bãnitis ſi ipſe nõ dedit dãnũ.rõ qa ipſe nõ coadunauit ſz dedit eis opem. ¶ Vltimo op.glo.de.l.iij.§.ſz ⁊ q.j. ad l.iul.de ui pub.dic q̃ ibi eſt factũ tãtũ q̃ ſufficit ad naturã accuſationis.ſz hic nõ eſt factũ tãtuz q̃ ſufficiat ad naturã iſtius edicti.ſm dy.

In hac actione. Iſtud qꝫ dicitur q̃ intereſſe nõ quadruplat intelligas de intereſſe affectionis: vt.l.in furti actione.ſ̃.de fur.cõiuncto.§. ⁊ generaliter.j.e.l.

Hec actio. Iſtum.§.⁊ ſequẽtẽ examina vt in gl. Bar.

¶ Ex.§.ſequẽti.

¶ Occidẽs bãnitũ cuius bãnũ nõ tenebat excuſatur a pena homicidij: ſed aliter mulctabitur.

Hec actio. No.tex.ibi ſz aliter mulctabit ⁊c̃.facit ad id qꝫ diri.ſ̃.ſi qs teſ.lib.eſſe iuſ.fue.l.j.§.ij. Itez facit ad q̃nẽ de exbãnito cuius bãnũ nõ tenebat: vt lz qs excuſetur a pena homicidij.ſz tm̃ aliter mul

bal.in .l.i. in vi.col.C. de ser.fug.⁊ ibi qd dicat caporalis ⁊ pncipalis.⁊ ad de.l.in hoc.⁊ ibi no. de ser. corrup. An aut si aliqd dānū passus est coadunatus possit ipse illud repetere a caporali. vide in.d.l.qm.
ADDE quo teneat coadunator bal. cosi. xxviij. lib.iiij.

a ¶ Et generaliter. plus delinqt. An puniatur qs delinquens palaz plusq̃z clā. Et q̃ dicatur crimē occultū. vide tex. hic ⁊ archi.in ti.d hereti.c.i fide.in lib.vj. ⁊ doct. in .l. nemo clericus. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ archi.in.c.p petua.d elec. li.vj.⁊ quod ibi habes qd de maleficio cōmisso de nocte ⁊c̄. ⁊ facit ad declarationē eius qd dic̄ bart. in.l. fi. si qs testa. li. esse ius. fuc. istis adde iac. de bel.in.l.fi. d ri.nup.⁊ vid que no.bart. in.l.nō intelligit.§. tacita.j. de iur. fis.⁊ adde qd ibi iudicis vel superioris auctoritas requirit semp. ⁊ tali auctoritate nō iterueniēte dicitur fieri clā.⁊ casus est fm bart. in.l.ij. C. de his q ex purō. ⁊ ibi vid ⁊ de dictis clā.⁊ d palā. vide in .l. si adulteriū cū incestu.j. de adul.⁊ ad cā dē materiaz vid bal.i.l.ea qdē in. viij. col.C.de accus.⁊ qd ibi diri per moder.i rub.eē de eo q fur. ordi. su. ⁊ no. in .l.i.j. ad.l. iuli. de

ctabitur: vt dixi in.l.pe.j. de adul.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ Genitiu' de necessitate nō importat dñium.

In hac actione. Dictuz est in edicto siue cuius bona rapta ⁊c̄. mō querit vtrum genitiuus cuius denotet dñiuz.⁊ hoc intēdit hic iuriscon sultus. ex quo no. q genitiuus de necessitate nō significat dñium. habes de hoc i.l.ij.s. de religi. ⁊ sū.fu.⁊.s. nau.cau.sta.l.ij.in prin.⁊.§. qd aut. dixi de hoc.s. de ope.no.nū.sup rub. Scdo no. differētiā iter in bonis: ⁊ ex bōis. de quo hēs i.l. rē in bonis.s. de acqui.re.domi.⁊ insti. eo.ti. §. in hac actione.

Et generaliter. Glo. signat vnuz ar. in cōtrariuz. dicit hic q plus delinquit [a] q facit palā q̃ q facit clā. cōtra i.l.fi.s. de ritu nup.⁊.l. pupillus.§. sane.s. de auc.tu.⁊.l.nō intelligit.j. de iure fis.⁊.l.nō existimo.s. de admi.tu. glo. non solu it. By. dicit aut id qd fit est oino ꝓhibituz per .l. vt furtū ⁊ similia.⁊ tūc magis punit palā faciens q̃ clā: vt hic. aut nō est oino ꝓhibitū: vt matrimonium ⁊ vēditio.⁊ tunc magis punit clā faciens: vt in cōtrarijs fm By. tu dic latius vt no. Ly. C. de sūma tri.l.nemo clericus. i fi. ¶ Op. hic inuit q pro re deposita etiā si nō intersit hz locū actio vi bonorū rap. sed.j. stati in ver. si qs igitur inuit q ad hāc actionē requirit q iterfit agētis saltez modice. Mui' timore iste. §. ibi vtilius visum est ⁊c̄. legit duobus modis. prio q hic loquatur qñ actio furti cessat ꝓ re deposita: qa nō iterest: tūc ad ver. si qs igit. Rñ. dū dicit i terest sua vel modice. subaudi maxie. ista est vna lec. in gl. Scdo modo legit qd dicitur i isto ver. vtilius. tñ si cesset actio furti ob rē depositā: itellegatis rōne psone: vt qa libertus vel familiaris q ꝓ modico furto nō pōt ꝓueniri furti sz actiōe vi bo.rap. pōt conueniri pro modico interesse. Ista secunda est vera simpliciter. sed posset ne pria sustineri. videt: q nō: qa si nō interesset sua nō eēt qd quadrupletur. ⁊ ista actio datur ad q̃ drupluz: vt.s. e.l.i. in prin. ergo nō competit si simplū non repetit. sed possumus dicere q simpluz est extimatio rei: vt.s. e.l.§. in hac actione. nec pōt cōuentus referre actori qōnez dominij. vt.l.si qs emptiōis.§. sed hoc sup his. C. de prescrip. xxx. an. ⁊ hoc mō ꝓcedit ista lec. sz si poneres q actor ꝓsiteretur rē sibi depositā: ⁊ nō iter esset sua: non video qualiter ista actio posset cōpetere sibi.

Hec actio. No. q actio ex delicto q̃ denominatur ab ipso delicto nō dat cōtra heredes etiam in eo qd ad eos peruenit. qd diri in ꝓl.j.s. de priua. dlic.

f **I seruus.** Qñ vna actio dat ꝝ diuersos negligētia adhibita ꝝ vnū ꝓiudicat cōtra aliū. h.d. ¶ No. tex. ibi qa cū quocūqz ⁊c̄. sed dicitur hic si actuz est cū dñio nō pōt agi cū manumisso. an hoc est verū siue dñs fuerit condēnatus siue absolutus. dicit glo. q si dñs fuerit ꝓdēnatus ⁊ solu it sine dubio hoc est verum. qd dic: vt diri in.l. quotiens.s. si fa.fur.fe.di. Idez si fuit absolut': vt.l.licet.§. fi.s. nau.cau.sta. ¶ Op. C. de inof. testa.l.cōtra maiores. glo. nō soluit. tu dic ibi nō erat negligēs: sed ꝓsequebatur illud ius q credebat sibi ꝓpetere. preterea ibi erāt plura remedia. hic vnū tātū: lz cōtra diuersos. Scdo oppo. de.l.itē. in prin.s. de alie.iu.mu.cau.fa. vbi negligentia cōtra vnū nō preiudicat cōtra aliuz. Ut

ius timore dic tria verba. quādoqz est vna ⁊ eadē actio numero que cōpetit cōtra diuersos. tūc negligētia adhibita cōtra vnum preiudicat contra aliū: vt hic. quādoqz sunt actiones diuerse. ⁊ tunc aut cōpetunt cōtra diuersos ex dispositiōe cōtrahētiuz. aut ex dispositione legis prio casu vtrū negligētia [b] adhibita cōtra vnum preiudicet cōtra aliū. dic vt diri in.l.cū quis.§. si quis ꝓreo.s. de solu. scdo casu aut negligētia adhibita contra vnū tollit illud qd erat cā dande actiōis cōtra aliuz: ⁊ tūc ꝓtra aliū preiudicat: vt.l.fi. C. de his qui a nō do.ma. aut nō tollit illud qd est cā dāde actionis cōtra aliū ⁊ non preiudicat: vt .l.itē in pri.s. de alie.iud.mu.cā fa.⁊ ibi de hoc per glo. ex hoc patet q falsa est gl. C. qd me.cā. l.iij. que dicit q si est emptor liberatus prescriptiōe nō pōt agi cōtra metū inferētē. naz cū dominiū nō sit cā actiōis qd me.cā. sed metus: nō debet tolli actio qd me.cā. prescriptione dñij: vt d.l.item. ⁊ ita tenent doc. in.d.l.iij. ⁊ bene.

Ex.§. sequenti.

¶ Quot homines cōgregationē faciāt ⁊ quot populum ⁊ quot gentem.

p **Retor.** Hic ponit tertiū caput edicti ꝓtoris. No. quot hoies faciūt turbā [c]. ¶ Op. d.l. nerati'. j. d ver. sig. So. ibi loqt de collegio qd fit ex trib'. p i dē dicit gl. i vniuersitate p illā. l.i.l. sic. §. pe. s. qd cuiusqz vniuer. no. ⁊ in familia. ita no. in.l. de testō. §. fi. j. de verb. sig. hic loqtur de turba. ¶ Scdo op. insti. de iur. pso. in fi. gl. non soluit. Tu dic q hic exponit qd sit turba. ibi vero exponit qd sit multitudo q̃ pōt esse maioris ⁊ minoris numeri: vt ibi no. Quero quot homines faciūt cetum: certe hic habes in textu q idez est dicere cetū hominū ⁊ turbā hominum. Quero quot homines faciūt ꝓgregationē. glo. que est extra de elec.c.i. dicit q duo homines faciūt cōgregationē. Quero quot homines faciūt populū credo q ad minus requirant decē. ita no. gl. extra de elec.c.i. pro hoc ista.l.⁊.l.oues.j. d abige. cōiuncta.l.rerū mixtura.s. de vsuca. Quero qd de gente quot hoies faciunt gentē. iam vidi qōnē de facto in ciuitate ista. Dicebat statutū si qs coadunauerit gētez. Rñdeo est idē qd populus. qd ꝓbatur.s. de iusti.⁊ iur.l. oēs populi. cōiūcto.§. oēs populi. insti. de iure natu. gen. ⁊ ciui. nā in vno loco dicitur gens: ⁊ i alio dicit populus. ⁊ ponunt pro eodē. ergo ⁊c̄. puto tñ q si qs coadunauerit homines equites minori numero diceret gens forte quattuor vel qnqz. ar. d.l.oues.j. de abigeis.

Hoc autez edicto. No. ad istud qd diri tibi q dz inspici locus vbi est maleficiuz cōmissū non locus vbi quis mandauit cōmitti maleficiū. vt hic. facit.l.si vt proponitur.s. de fide. ⁊ ibi diri. dicam in.l. non solum.§. si mandato .j. de iniur.

¶ Ex.§. sequēti.

¶ Stāte statuto q si qs coadunauerit gētē puniat hz locū ēt si p spaciū distēt vn' ab altero.

Hoc edicto. Dicit hic si intra turbam sit ⁊c̄. contra.s. §. pri. vbi sufficit etiaz si est absens. glo. dicit q turba pōt cōtinere magnum spacium vnde requiritur q qs sit in turba: licet nō sit in eodem loco vbi dānum datur aduerte ⁊ mēti tene. Dicit statutū si quis coadunauerit gētē: requiritur ne q oēs sint coadunati i vno loco: vel i vna domo: vel in vna ecclesia. Rñ. nō sufficit eni si sint coa

abitu. ⁊ qd no. bal. in.l. cū fratrē. C. de his qui. vt indi.

b ¶ I seruus vtrum negligentia. vtrū negligentia quoqz ad vnū preiudicet quoad aliuz. vide in l. heres. ⁊ qd ibi bar. s. de cōdi. ⁊ dmō. ⁊ bal. in.l. cōtra maior. C. de mof. test. ⁊ qd no. bar. in.l. si prius. in. ix. col. s. de ope. no. nun. ⁊ similiter diligēs i vno ꝓsumit diligens in alio. ut notat Bar. in.l. fi. C. d his qui a nō domio ma.

c Rre p tor. faciunt turbā. Quot homines faciāt turbam vel collegiū d quo i rub. j. de colle. illici. adō ino. i. c. i. de elec. qui tenet q duo ꝓgregationem: tres collegiuz. x. populuz. xx. turbaz. quattuor vel qn qz porci gregem. x. oues gregez. ⁊ ibi vide quot faciūt vnionē: ⁊ est glo. i. d. c. i. ⁊ qd est populus. vide bal. in .l. etiā i. iij. col. C. d execu. rei iudi. ⁊ quot faciant cetū. vid cy. ⁊ bal. in .l. i. ⁊ qd ibi bal. d tu. ⁊ cura. illustriū pso naruz. ⁊. x. faciunt parrochiā. xiij. q. vnio. vide bar. i. l. sicut s. qd cuiusqz vniuer. no. ⁊ qd i familia. vide bal. in.l. iube m'. §. sinaūt. C. ad trebe. ⁊ gl. no. x. q. i. c. i. pōit d his que h dicunt. ⁊ vide bar. in.l. i. s. de pha quot faciant gētē ⁊ quot faciāt exercitū vel

tegione vide glo. ⁊ doc. in l. ij. C. d. isa. ⁊ quot faciat gentes. vide bal. in. l. i. in fi. ff. de iusti. ⁊ iur.

a ¶ Si qs ad uentu. no. q̃ lꝛ. No. q̃ offenso licꝛ clamare succurrite. qd de clamante: ad barma. vi eũ i. l. capitaliũ. §. solet. j. de penis. ⁊ ad bar. hic facit qd ipse no. ĩ. l. vt vim. de iusti. ⁊ iur. s. adde bar. i. l. phibitũ. C. d. iur. fis. li. x.

b ¶ Eritqꝛ ꝶ differentia. repetita. an dicta in precedẽti capite ĩtelligant̃ repetita in sequenti. facit. l. si qs filiũ §. fi. de mos. testa. ⁊ ibi p doct. ⁊ vide bar. no. in. l. fi. de re. du. per do. ant. i cle. i. d. sup. nc. pla. ⁊ omnino bar. i l. doli. in prin. de ser. corrup. vbi qualitas sequẽs refertur ad omnia precedẽtia. do. an. ⁊ imo. in. d. cle. i. approbant oia dicta p bar. hic: ⁊ adde q̃ no. glo. in. c. cũ singula. i ver. priorati bus. de p̃bẽ. li. vj. Et quãdo dictuꝛ in vno ĩtelligatur repetituꝛ in alio. vide aliquid per bal. in. l. i. C. d. legi. here.

dunati: lꝛ distẽt p magnũ spaciũ. ita vides hic in hac glo. ⁊ iõ si vnus famulus staret ĩ vna domo ⁊ alius in alia. ⁊ sic de singulis eẽt coadunatio. lꝛ sint in diuersis locis. sed lꝛ glo. soluat istud cõtrariũ multũ notabiliter: tũ iac. de are. soluit istõ cõtrariũ aliter. ⁊ sic. s̃. §. proxi. loquit̃ de eo q cõmisit dolũ in coadunatione turbe. hic cuꝛ eẽt in turba dolo fecit: vt dãnũ dare t̃. fateor tũ q̃ idem locus nõ debet sic stricte accipi, p eo pũcto: vt latius examinabo iu. l. j. §. ex incendio. j. ti. j.

Si quis aduentu.

No. q̃ lꝛ misericordiam clamare offenso dicendo ⁊ clamando succurrite succurrite. Itẽ no. q̃ qũ plures determinationes respiciũt vnũ ꝓbũ q̃libet p se determinat ꝓbũ: nec d̃terminãt iuicẽ iste d̃terminationes. d̃claro. dicit̃ in edicto p̃toris. pretor ait cuius dolo malo ĩ turba dãnũ qd datũ vel factũ eẽ dicet̃ istud participiũ datũ vel factũ esse hꝛ istas duas determinatiões q̃ sit datum in turba: ⁊ q̃ sit datũ dolo malo. tũ nõ requiritur q̃ turba sit coadunata dolo malo: vt hic. quod tene menti ad multa.

¶ Ex. §. sequenti.

¶ An dicta in vno capite intelligant̃ repetita ĩ sequẽtib⁹: ibi. Latiꝰ. Et stãte statuto q̃ iudex d̃beat ferre sniam cũ ꝯsilio et alio statuto q̃ d̃beat in qbusdã casibus ꝓcedere sũmarie dꝛ intelligi tamẽ cum cõsilio sapientis. vide in fi.

Eritqꝛ hec differentia

No. hic q̃ dicta in p̃cedẽti capite in subsequẽti nõ ĩtelligunt̃ repetita [b] nã verbũ coactis hominibus nõ ĩtelligit̃ repetitũ vt hic. vel raptũ etiã nõ coactis ⁊c̃. Cõtra. s̃. ad. l. acquil. l. quẽadmoduꝛ. in fi. ⁊ insti. ad. l. acql. §. hoc tũ capite. Rñ. dicta in precedẽti capite q̃ ptinẽt ad dispositionẽ in sequẽti ĩtelligũtur repetita: vt in ꝯtrariis. secus ĩ his que ptinẽt ad facti narrationẽ vt hic. ¶ Cõtra hoc op. q̃ etiã ea que ptinent ad facti narrationẽ ĩtelligunt̃ repetita in sequẽti: vt. j. ti. i. l. i. in prin. coniũcta. l. iij. §. q̃ ait pretor. eo. ti. ¶ Breuiter dic qñqꝛ lex disponit circa plura in diuersis oratiõibus. ⁊ tũc dictũ in vna oratione nõ intelligitur repetitũ in alia oratione circa facti narrationẽ: vt hic. qñqꝛ lex disponit circa plura in eadẽ oratione: ita q̃ oia illa regunt̃ ab eodẽ verbo. tũc dictũ ĩ vno ĩtelligit̃ repetitũ ĩ alio. ita loqtur. l. i. §. i. coniuncta. l. iij. j. ti. i. §. q̃ ait p̃tor. nã cũ oia ab eodẽ verbo reguntur qualitas que respicit illud verbũ respicit ipsum vniformiter quo ad omnia. ita debetis intelligere hũc articulũ: pro hac solutione. s̃. de fũ. istru. l. seie. §. gaio. ¶ Latius ergo in ista materia distigue sic: vtrũ dicta in vno capite ĩtelligant̃ repetita in sequentibus dic: aut est vna. l. hñs plura capitula. aut sũt plures leges separate ⁊ distincte. prio casu aut queris de his que ptinẽt ad facti narrationẽ. aut de his q̃ pertinẽt ad iuris dispõnẽ. prio casu aut illa plura capitula inferũt̃ sub diuersis ofonibus: ⁊ nõ intelligunt̃ repetita in sequentibus: vt. l. ij. in prin. s̃. eo. ⁊ hoc. §. Aut inferũtur sub eadẽ oratione ⁊ intelligũtur repetita: vt. l. i. in prin. cõiuncta. l. iij. §. ait pretor. j. ti. i. ar. l. seie. §. gaio. s̃. de fun. instruc. Scõo casu qũ queris de his que pertinẽt ad iuris dispositionẽ: ⁊ tũc aut dicta in precedẽtibus sunt contra ius cõe: ⁊ exorbitãt a iure cõi: ⁊ nõ intelligunt̃ repetita in sequẽtibus. ar. ad hoc. l. vxori. §. vxori. de le. iij. qõ no. per glo. in. l. talis scriptura. in fi. de le. i. facit extra de reg. iur. c. ea que a iure cõi. li. vj. ⁊ l. qõ vero: ⁊ l. in his. s̃. de leg. Et per hoc posset d̃ terminari q̃ttestio quã disputauit Jac. de bel. in vno capitulo statutorũ cauetur q̃ habeat locuꝛ in preteritis ⁊ futuris. certe hoc exorbitat a iure cõi cũ natura legis sit dare formã futuris negocijs. vt. l. leges. C. de legi. ⁊ iõ in sequẽtibus nõ ĩtelligeretur repetita. ⁊ ita determinat Jaco. de bel. lꝛ p alias rõnes: ⁊ eius dispositionẽ hẽtis in auẽ. vt cũ de ap. cog. circa prin. Si ꝓo non exorbitãt a iure cõi: tũc aut queris vtrũ ĩtelligãtur repetita in sequẽtib⁹ capitulis ꝓximis ⁊ intelligũt̃ repetita [c]. vt. l. quẽadmoduꝛ. in fi. s̃. ad. l. acql. ⁊ ĩsti. ad. l. acql. §. hoc tũ capite. ⁊ j. d̃ adul. l. mariti. §. hoc qnquẽniũ. aut queris vtruꝛ ĩtelligant̃ repetita ĩ alijs capitulis distãtib⁹ mediatis a pluribus alijs capitulis: ⁊ nõ intelligunt̃ repetita: vt ꝓinsti. de re diui. §. itẽ lapilli: ⁊ ibi ita no. p glo. quã no. bene. ⁊ hoc est verũ: nisi ꝓut statuꝛ dicaꝛ in diuersis legibus separatis. Scõo casu principali qũ diuerse leges seu diuersa statuta: aut vna lex ꝓcedit per modũ regule ⁊ ĩ oibus alijs ĩtelligitur repetita. arg. l. regula. circa fi. de iur. ⁊ fac. igno. exẽpluꝛ ĩ. l. de vnoquoqꝛ. s̃. de re iudi. vbi ponitur regula q̃ in vnoquoqꝛ negocio dꝛ ꝓcitari. superuenit postea. l. ij. C. de sen. ex pi. reci. que tradidit formã q̃liter feraꝫ snia: ⁊ nõ repetit de citatione ptis: ⁊ certe illud ĩtelligit̃ repetitũ: qa in alia lege p modũ regule est tradituꝛ: ⁊ p hoc [d] Old. disputauit ⁹ vnã questionẽ. dicebat primũ statutũ q̃ iudex teneat̃ dare quãlibet sentẽtiã cũ cõsilio sapiẽtũ. demũ aliud statutũ dicebat q̃ in qbusdã casibus iudex debeat ꝓcedere sũmarie. certe ĩtelligit̃ repetitũ q̃ iudex det sentẽtiaꝛ cũ cõsilio sapientis. qa illud primũ statutũ ꝓcedit per modũ regule. si vero nõ ꝓcedit p modũ regule: ⁊ tũc aut vna lex venit ad interp̃tationẽ alterius: ⁊ tũc oia que dicũtur in lege interpretata intelliguntur repetita in. l. interpretãte: vt. l. nihil. s̃. de coniungẽ. cũ emã. lib. ⁊ ĩ auẽ. de filijs ante instru. do. na. §. i. si vero vna. l. nõ procedit ad interpretationem prime. tũc dicta in vna nõ intelligunt̃ repetita ĩ alia: vt. l. i. §. meminisse: ⁊. §. qd tamẽ. s̃. de ven. inspi.

Hec autem actio.

Aduerte glo. ĩ hac. l. signat cõtra. ⁊ non soluit. vide gl. que incipit sie. j. ibi: sed argu. contra ⁊c̃. so. hic agitur rõne dominij. ibi rõne alterius iuris: quod qs habet in re vel ex re. ar. l. si vendidero. §. i. s̃. de fur. nõ habetis hic alia.

Docereqꝛ.

Facit ad ea que dixi in. l. denunciasse. §. qd tũ j. de adul. ⁊ dic vt ibi.

n **On prodest.** De hoc dic vt. l. ea mẽte s̃. de furtis.

q **Uod ui.** Oppo. ⁊ videt̃ q̃ sufficiat reuerti ĩ potastãte violẽtiã passi. vt. l. cetere. §. i. s̃. d̃ preca. ⁊ ibi no. so. intellige q̃ hic fuit vi possessum aliqd mobile: ita q̃ cadit in uicium furti. alias secus. vt in contrarijs.

¶ Bincendio ruina naufragio. Rub.

Retor.

Bicit̃ hic q̃ dãnue dedisse dicetur.

p ¶ Quero utrum sufficiat dicere tũ uel requiratur ꝓbatio. rñdeo q̃ dicit dicetur subaudi ⁊ ꝓbabitur. vt no. in. l. pretor. in prin. s̃. ti. i. ⁊. l. i. in princi. s̃. si quadru. pau. fecisse di. quod est uerum. ⁊ tene menti ad multa.

c ¶ Et intelliguntur. repetita. Et hoc est verum in his que sunt expresse disposita: secus si sunt subaudita. vt no. bal. in lec. antiqua in. l. i. in prin. i gl. in ver. si qs. ⁊ ibi remisi. s̃. quod quũ qꝛ iur.

d ¶ Oldradꝰ disputauit. vide bo. glo. i cle. i. i vercurã. de sup. neg. prela. ⁊ facit qd no. Bar. in. l. i. §. ij. s̃. ad. l. falci. ⁊ in. l. oẽs populi. ĩ iiij. q. vj. arti. principalis. Cõtrariũ videntur velle bal. ⁊ ang. ⁊ imo. in. l. coheredi. §. q patrem. de vulg. ⁊ pup. q si bene confiderẽtur nõ obstãt. tu vide qd notabal. in. l. i. C. ne lice. tertio ꝓuo. ⁊ dominus anto. ⁊ imo. in cle. i. de sup. neg. prela. vi de gl. in cle. sepe in ver. non obstãtibus. de ver. signifi.

¶ De incendio ruina ⁊ nauf. Ru.

a Metor.§.ex incendio cām proxim ī. Idem dicit bar. de dictione
p si:que denotat cām proxim ī.dictio vero ab:denotat remotaz ita
dicit bar.in.l.nō soluz.C.de legi.vbi videas.⁊ Bal. in.l.ex hoc iu
re.s.de iusti.⁊ iure.⁊ ancha.in.c.si propter tua.de rescrip.li.vj.gl.in.c.
pe.§.fi.de of.dele.in.vj.⁊ no.in.l.qua actione.§.celsus.s. ad.l. acqui.

ADDE de istis dictiōibus Oldra. consi. xlviij. plene.

b ¶ Ad.q. no.q. de eq̄ vulnerato ī stipendio: q postea mori tur in ciuita te:an debeat emēdari sicē si mortuus esset in bello facit qd̄ no. bar. in.l. qd̄ ait lex. de adul.qd̄ no. bū. ⁊ ad hāc q. vide in.l. in bello amis si.s.de excu. tu.in lec.an tiqua: ⁊ ibi bal.no.loqn tez.idē in.c. .i. qui. mo. seu. amit. ⁊ qd̄ no.bal.in .l.i.C.de nū di.⁊ in.l. trā figere.C. de transac. ⁊ in .l.dāni.§.fa bini.s.d dā. infec. ⁊ bar. in.l.itē mel la.§.si plures .s.d excusa. tuto. ⁊ in.l. nō solū .§. sz vt pbari. s. de ope. no. nunci.

c ¶ Itē ait p̄. tor. istud p. bari. adde bar. in.l. nō solū.§. sz vt probari. de ope. no. nū. ⁊ ibi alleg. istu m text. ⁊ no.Bar.i.l. .i.in princi. .s. d aleato.

d ¶ Vo
q naufra giū .§. deinde. abla tiui absol uti vide.l. si qs id quod ver. quod si duz. ⁊ ibi doc.s. de iur. om. iudi.

e Edius
p §.diu' pi'. pu niatur nobi lis.an punia tur magis nobilis. per bal.in.d.l.si. post Cy. ⁊ plene in.i.c. cū quidā. de iureiur. ⁊ p tac.de bel.in d.l.presbyte ri. per glo. .xliij.distin. non cogūt ⁊ vide bart. ⁊ gl.in.l. fi.s.de re.diui.

f ¶ Rei valor ponatur.no.q in inquisitione debet apponi extimatio rei furate.adde ro.in.l.si quis id quod.s.de iur.om.iudi. ⁊ in.l. magistra tibus.eo.titu.

ADDE bal.psilio.cvj.lib.i.vbi ponit an pcedat libell' i q̄ narrat q talis aio furandi subtraxit tot res ⁊ bona q̄ ascendūt ad valorē cētū saluo errore calculi:⁊ cō cludit q nō procedat

g ¶ Iquis
f .§.d eo quoqz facit iste tex. ad.q.de qua diri in .l.iij. .§.armis de letum .s. de vi ⁊ ui arma.

h Eqd.
n q̄ro qd no.qua liter teneat dns de delic to familie sue vel colo ni:sed nūqd qs tenet de facto sui do mestici. dic q non:ut eq̄ de resti. spo. in.c.cū ad se dē:⁊ qd̄ no. bar .i.l.i. C. de epi.⁊ cle. doc.i.l.ad in uidiā .C. qd̄ me.cā. Istis adde bar. in .l. si seruus seruū.§.pcu lus. p illum tex.⁊ ibi flo. .s.ad.l.acq. nā per istum tex.⁊ p.l. ui deamus .s. loca. limitāt hic dicta:ni si famulus d liquisset in re cuius cu stodia specta bat ad domi nū.⁊ de oib' uide do.ant. in.d.c.cū ad sedē.d resti. spo.

i ¶ Secdo q̄ro. adde qd̄ no.bal.in.c. .i.in.§. cōtē ticlā.de pe. iur. fir. ut i dixit q exi gentes peda gia debēt re tinere itine ra tuta. uī fm eum si fi ant aliq ro barie in eor curia territo rio seu di strictu ab eis possesso: ubi exigūt peda gia a trāsēū tibus tenen tur restitue re ⁊ malefa ctorē exhibe re allegat gl. cum tex.⁊ ar chid. ita no.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ An equus vulneratus ī bello ⁊ mortuus ī ciuitate debeat emendari perinde ac si in bello esset mortuus.

Ex incendio. Not. q dictio ex hic significat cām remotam.ponitur enim ex incendio .i. propter incendium.regulariter est cōtra quod denotat causam proximam:vt.l.non dubium.C.de legi. ⁊.l.i.C.si seruus exte.⁊.l.eo tempore.in fi.s. de pecu. Idem de dictione de.vt.l.i.§.nunc videa mus.s.de coniung.cum emā.li.eius simile in di ctione de:q denotet causam remotam:vt.l.si fi nita.§.i.s.de dam.infec.ibi.de eo opere ⁊c. cuz glo.sua.licet regulariter denotet causam proxi mam [a] vt.s.dixi. ¶ Vltimo iste ver.quēadmo dum consueuit induci ad questionē [b] de equo vulnerato in bello qui postea moritur in ciuita te an debeat emēdari sicut si fuisset mortuus in bello fm pactum factum cum stipēdarijs:⁊ hic est argu.q sic.facit.l.ait lex.⁊.l. huic scripture. s.ad.l.acquil.⁊.l.damni ifec.§.sabini.s.de dā. infec.ita dicit By. ¶ Vltimo vide glo. super isto ver.si suspitio.que icipit.no. ergo ⁊c. ibi.§. is quoqz.so.dic vt ibi:quia ibi in odium denun ciatoris superuenientis. Item ibi.§.quod dici citur.so.dic vt ibi. Item ibi.l.si quis: ⁊.l. q̄uis. sed ibi est legis suspitio.hic hominis nō habēs adminiculum iuris:vt.j.de pe.l.absentem. By. item ibi:sed ibi solues.dic q loquitur in accusa tione criminali.hic in actione ciuili.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ Quando ad actum requiritur certus locus: ⁊ certum tempus illud debet probari.

Item ait pretor. In fi. cuz.l. sequē. Not. q quando ad aliquem actuz requiritur certus locus ⁊ certum tempus debet istud probari [c] vt hic quod tene menti.

¶ Ex.§.sequenti.

Ablatiui absoluti verificantur in presenti.

q **Vo naufragium.**

Deinde. No.q ablatiui abso luti [d] lz sint preteriti temporis verificantur in presenti.nam dicit hic rate naue expugnata:⁊ tū sufficit si fiet dū expu gnatur.quod tene menti.

Non solum. No.q iste qui recipit exbannitum ignoran ter nō tenetur pena statuti:vt hic.pro hoc.j. de recep .l.ij.⁊.j. de penis.l.metrodoruz:⁊ quod ibi dixi.

Quod autē ait pretor.

Istū.§.intelligatis fm q habuistis in.l.si alius §.est ⁊ alia.s.qd̄ vi aut clā.

Senatus. Vide glo.que incipit.'⁊ merito.

¶ Ex.l.sequenti.

¶ Si factus sit pcessus ꝗ rapiētē ex naufragio nec valor rei sit apposit' que pena sit iponēda

p **Edius.**

Diuus pius. No.tex. ibi. neqz aut di uus.no.ex hoc.§.q maleficium extimatur gra uius ⁊ leuius respectu rei rapte. Item respectu persone rapientis. ¶ Opp.circa primuz ⁊ vide tur q plus puniatur nobilis [e] q̄ ignobilis: vt .C.de epis.⁊ cle.l.presbyteri. glo.nō sol. tu dic: vt per cy.C.de sū.tri.l.fi.⁊ dixi.j.de pe.l. quedā delicta. ¶ Quero factus ē pcessus ꝗra istū ra pientē ex naufragio q abstulit rē talē ⁊ de rei va lore nō apparet que pena erit imponēda. certe cōsilium est q rei valor ponatur [f] in processu: vt simus certi vtrum pena maior vel minor de beat imponi.naz si valor rei apponitur tūc assu mimus penam que est minor:vt.j.de penis.l.p ses:⁊.l. interpretatione: ⁊ .l.hec enim.s.de su spec.tu.qd̄ tene menti propter statuta huius ci uitatis:que limitant penam actionis furti ꝗz va lorem rei subtracte.

f **Iquis.**

De eo quoqz. [g] No hūc §. tu hēs q ex naufragio dicit fieri quod fit trepidatione naufragij:⁊ sic parum ante naufragium:vt.s.,p ri.l.in princi. Item q fit ī ipso naufragio vel sta tim post vt hic:⁊ eundem intellectū habent ista verba rate naue expugnata.hic est participium preteriti temporis:⁊ tamen requiritur q fiat in ipso actu instantis expugnationis vel modicuz ante vel modicum post:vt hic.quod est mirabi le.non dico nunc plus.ista sufficiāt ad presens.

¶ Ex.l.sequenti.

¶ An dominus territorij teneatur ō damno da to in suo territorio.⁊ quid de villa castro comit tatu:ibi. Quero. Et qualiter cōtra euz probabi tur damnum vel contra villaz:ibi. Quero tunc. Et quando villa tenetur an quilibet teneat in solidum:ibi. Quero. Et qualiter fit imponēda collecta pro solutione talis cōdemnationis:ibi. Sed quero.

n **E quid.** In prima parte huius rescripti dicitur q pos sessores locorū vbi fit naufragiū nō dūt aliquid recipere:⁊ ab eis potest repeti. ¶ Que ro inq̄tum contra eos detur iudicium istud.gl. dicit q in quadruplum si ibi rapuerint:vt.s.eo. l.i.in prin. ¶ Quero quid [h] si illi quoruz ope ra vtitur vt coloni ⁊ alij positi ad custodiā illius agri vel ville recipiuut qualiter domini locoruz tenebuntur. Glo. dicit q forte eodem modo. argu.insti.de obli.que ex quasi delic.nas.§.fina. Istud non placet mihi.nam domini non tenen tur ex delicto suorum familiarium:nisi quando ipsi delinquunt in ministerio in quo eorum ope ra vtebat dns:vt si publicanus proposuit fami liam ad exigendum vectigal de delicto cōmisso circa exactionem vectigalis tenetur non de alio vt.s.de pub.l.i.§.familie. Item ille qui prepo suit aliquem cauponez tenetur de delicto facto in caupona:si circa illud deliquit per titulum furti aduersus nau.cau.vnde puto q de facto colonorum non teneatur dominus.sed si pone res aliquem esse prepositum ad custodiā totius territorij ne furta ⁊ robarie cōmittantur:⁊ tunc tenetur de facto istius rapientis: quia deliquit circa id ad quod prepositus ē. ¶ Secūdo que ro [i] an dns loci tenetur de robaria facta ibi p

xxxiij.q.v. si quis peregrinos. quod ē no. ꝗz cū. ad de quod noscribit inno. ⁊ doct. in.c. fi.qd̄ me.cā. qd̄ dictū allegat bal.i.l. accusare. C. de eden.⁊ retuli scd̄z bar. in.l.iniuriaꝝ de iniur. ⁊ istud dictuz ino.no. bal. in.l. fi.C. de pena iudi. q ma. iudic. ⁊ dicit bal.i.l. fi.d̄ capti. ꝗ si fiat robaria prope castrū obtinēs castrū tenek succurrere.⁊ ꝓhibere ne fiat.adde lu do.ro.in.l.i. §.i.s.d̄ pu.

a ¶ Glo. dicit adde io. an. in regula nō debz in mercuria.

b ¶ Quero ⁊ reuoco. An uilla ⁊ castrū teneanť de dāno dato.⁊ dicit bald.ꝗ sic in.l. si qs fi dicā rape. in.iiij. colū. .C.de epis.⁊ cle.nisi quando villa non posset custodire: vt qa d̄ nocte dānuz fieret p vnū hostiū.ꝗ no.

c ¶ Sz quero vide inno. i c. grauē. de sen.excō.

d ¶ Leuato uello. ⁊ de istis causis q̄ debēt examinari leuato uello. uide Bald. in .l. secunde. de spor.

extraneum glo. dicit[a] ꝗ sic si fuit sciens tenek in simplum: qa dñs tenebak ad custodiaz sui loci: vt.l.j.§.fi.C.de fal.mo.et de his qui latro.oc.l.i. §.dñi etiā prediorū.vide istā.l.que est multū notabilis que icipit rapiētib⁹. ¶ Quero ⁊ reuoco[b] in dubiuz vtrū dñs teneatur de robaria facta in territorio suo. Itē quero de villa vel castro ⁊ comitatu an teneanť.tex.⁊ gl.in auē.vt nulli iudi. §.qm̄ vero.colla.ix.dicit ꝗ nō tenek.⁊ ibi etiam hoc videk tenere do.iac.de bel. In cōtrariuz facit iste tex.glo.hic videk distinguere mirabiliter ꝗ sciens teneak in simplū. ignorās nō: quasi teneak ad custodiā. vt dictuz est qd̄ examinemus. Primo in eo ꝗ dicit dñm teneri: de quo domino loquak hic.an de dño possessionis vnius forte de quodā rustico: an de dño vniuersali: vt de dño castri vel ville vel de ipsa vniuersitate. text. hic videk dicere de dño agri.dū dicit iter fines agri.⁊.j.seqk a dño quoqz possessionis ⁊c. Credo ꝗ de vtroqz posset itelligi d̄ dño agri si ipse est sciens intellige ⁊ ꝓhibere valēs: vt.s.fi fami. fur.fe.di.l.i.in fi. Et iō si ipse erat hō ita modice potētie ꝗ hoc ꝓhibere nō poterat nō tenebitur: ⁊ eodē mō dico de dño vniuersali castri vel ville vel d̄ ipa vniuersitate si factū eēt ipsis scētibus ⁊ ꝓhibere volentibus ꝗ teneak in simpluz: vt hic no.qd̄ est mirabile: qa alias sola scētia nō facit quē teneri de maleficio: nisi iteruenīat iussus: vt.l.i.s.fi fa.fur.fe.di.⁊ ibi dixi: ⁊ l.fi scēte. de parrici.⁊ quādo delinqtur sua sola scētia faciet ipsū teneri ciuiliter.crimialiter vero nō tenetur nisi in casibus quos dixi in.l.sciendū.j.de p uari.facit ad hoc.C.de here.auē.fi ꝗ dñs temporalis: ⁊ itelligo vniuersitatē hoc scire quādo maleficiū factū est ita palā ꝗ sciuit maior pars vniuersitatis: vt.l.qd̄ maior.j.ad munici.⁊.l.aliud.j.de re iu.§.referk. Sed tu dices qualiter rñ debis ad tex.qui dicit intra fines agri? Rñdeo agri.id est ville.simile in.l.sciēdū.ij.rñ.qui satis. cog.vel accipias ꝓprie ⁊ sic ꝓgruit vtriqz dicto. vides ergo qualiter tenek de iure cōi: sed i multis ꝓtibus italie sūt statuta de hoc: ꝗ cōia comitatū teneanť emēdare dānū i territorijs eoꝝ. ¶ Quero tūc quādo agik cōtra villam vel cōtra dñm qualiter ꝓbabik dānū cōtra eū. dicūt qdā ꝗ ꝓ iuramētū: vt.l.si qñ.C.vñ vi. Boc. determinat cōtra: qa illa loqk qñ agik cōtra ipsum delinquētē. secus qñ alius cōuenitur ex quasi maleficio ꝓpter alterius delictū: vt.l.i.s.qñ ex facto tuto.⁊ ibi per dy.⁊ per cy.in.d.l.fi quando.C.vñ vi. dixi vobis in.l.i.s.fur.aduer.nau.cau.sta.⁊ ꝓbabik ergo eodē mō quo ibi dixi. ¶ Quero quādo tenek villa: vtruz teneak qlibet de villa insolidū? ⁊ videk ꝗ sic: qa in delictis qlibz de villa insolidum tenetur: vt.l.si quis id quod.§.fi.⁊.l.sequen.s.de iurisd.om.iudi.cum similibus.dy. de terminauit cōtrariū: qa vno soluente omnes liberantur: quoniam ex delicto alterius tenētur: vt.l.ex maleficijs.§.is quoqz.s.de ac.⁊ obliga. ¶ Sed quero[c] in vniuersitate debet imponi collecta pro soluēda ista cōdēnatione: qualiter imponetur an imponetur per solidu ⁊ libram an p capita.⁊ videk ꝗ p capita: qs vniuscuiusqz par delictum est. ergo ⁊c. vt.l.si quēqz.C. de epis.⁊ cle. In contrarium ꝗ imponatur ꝓ q̄titate patrimonij.facit.l.j.C.de mune.pa.li.x.⁊.l. fi.de naufra.C.li.xi.⁊ hoc dicit By.esse verius. idē videk tenere Spe.i ti.de rap.§.i.ver.sed pone vniuersitas.tetigi in.l.aut facta.in fi.j.de penis.plenius examinaui in.l. iiij.§.si actor.s.de re iudi. ¶ Demo ad ver.de his autē: ⁊ opp.de .l.pedius.s.eo.rñdeo ibi loquitur in eo qui semel tm̄ tale delictū cōmisit.ille vero qui pluries cōmisit puniretur tanq̄ latro vt hic. ⁊.j. de pe. .l.capitalium.§.famosos. ¶ Item dicitur hic: vt facilior sit probatio de hoc apud prefectum debet testari.quero qualiter fiet ista testatio. dicit glo.ꝗ debet hoc coram testibus notificare. hec expositio non videtur vera: quia per notificationem factaz presentibus testibus maleficiū non probatur: vt.l.metum.C.quod me.ca.non iactationibus.ꝗz tex.hic dicit debere hoc fieri: vt sit facilior ꝓbatio.⁊ ideo alij intelligūt hic testari.i.apud eos testes ꝓducere: ⁊ sic casus erit specialis in quo testes producuntur ante lit.cōtest.qd̄ satis placet.argu.l.de submersis.C. de naufra.vbi dicit ꝗ iste cause debēt examinari leuato vello[d] hoc est sūmarie.dicitur hic vel vincti vel sub fideiussoribus ad presidē mittantur. ¶ Quero de quo preside hic loquitur.dicit gl. de preside cui subest actor.vide glo.⁊ sic est casus specialis in quo reus sequitur forū actoris. doc.dicunt contra istā glo.ꝗ imo mittik ad presidē eius prouincie in qua deliquit ꝓm Jac. de ra.⁊ Pe.⁊ Ly.⁊ refert.C. vbi de cri.agi. opor. auē.qua in prouincia.in.iiij.q.qd̄ magis placet. tm̄ tenendo lec.glo.allegabā istuz tex.ad qōnē. ciuitas ista facit statutū ꝗ qcunqz offenderit perusinum[e] in quacunqz parte mundi possit puniri hic.an valeat tale statutū. d̄termiaui ꝗ nō: qa facit statutū de eo quod ad suā iurisditionez nō pertinet. Fallit in casu huius.l.ꝓm lec.glo.facit qd̄ no.per inno.extra de fo.cōpe.in.c.significasti.tu dic ꝓut dixi plene in repetitione mea.l. cūctos populos.C.de sū.tri.⁊ fide ca.

r **Atis.** Oppo. ⁊ videk ꝗ de dāno preterito teneri non debeat cū non fuerit in culpa: sed hic fuit casus cui nō potest ꝓuideri: vt.l.contractus.j.de reg. iur.ergo ⁊c. So. hic ꝓsequik retinēdo iusk retentionis quod iure actionis consequi nō possit ꝗz By.fa.quod no.in.l.celsus.§.sed ⁊ si rates .s. ad exhiben.⁊ rō est: quia cum quilibet sit in pari causa potior est conditio retinentis ⁊c. vt.l. si seruum.§.sequitur.s.ad.l.acquil. Ultimo est in arg.ista.l.ꝗ si inuenio pecus tuū dans mihi dānū in meo ꝗ ipsuz possum retinere.sed de hoc habes casuz ꝗ non potest retineri in.l. quintus s.ad.l.acqui.⁊ est ratio quia domino prediij est ꝓsultū alia actiōe q̄ pet retentionē.dic vt ibi[f].

q **Vi edes.** [g] Opp.s.e.l.si fortuito.so.intellige hic casu: culpa tamē precedēte. Circa materiā huius.l.qualiter imponak pena incēdiarijs.cy. ponit vnā distictionem satis longam.C.qui accu.nō pos.in.l.data opera.dic vt ibi. ¶ Ultimo no.ꝗ pro culpa pena criminalis imponitur. de hoc dixi in.l.respiciēdū.§.delinquūt.j.de pēis.

¶ De iniurijs ⁊ famosis libellis. Rub.

i **Niuria. Iniuriam.** [b] Opp. ⁊ vk ꝗ actiōes ex delicto semper oriantur ex re non ex verbis: vt insti.d̄ obli.que ex delic.nas.in p̄n. so.qd̄ ibi dicit ex re dic.i.ex ipso maleficio.

Et si forte. No.ꝗ qñ aliqs ifamat d̄fūctū ē iniuria hrdis. ¶ Ex.§.sequenti.

¶ An si iniuria est remissa ꝓ parte an possit iniu

e ¶ Offenderit perusinū an ualeat statutū ꝗ occidens puniak in qualibet parte.mūdi. adde gl. no. in.c.i.de priui.in.vj.vsi. ex empto. ⁊ bal.in.l.si.s. de iur. omiudi. ⁊ not. bart.in .l.fi. C.de iudeis ⁊ uide bar.i .l.cū un⁹ .§. pe.s.de bo. auē. iudi. pos.⁊ ꝓ do. an.i.c.postulasti.de fo.cōpe.⁊ bal.i.l. cūctos populos.

f Atis. dic ut ibi. latius ꝓ bar.i .l.hoc āpli⁹ .§.de his. d̄ dā. infe. ubi uideas bald. in.l.ij.C. de ter.fugi.

g Vi edes q circa istā.l. ui de do. an.in c.ij.de cōsti. ubi allegat istū tex. ⁊ ibi do.abb. ⁊ ꝓ bar.in.l.apd̄ de offi.ꝓfec. uigi.

¶ De iniur. Rubrica.

b Niuria. §.i iuriam. Formā libelli ut de in spe. de iniur.§. iniuria.⁊ not.in stitu.de ac.i prin.⁊ bald. i.l. iniuriaꝝ. j.eo.⁊ de pena leuis iniurie uide bal. in.l.athletas §.item si qs de infa.s.

a ¶ Accusari criminaliter.in q̃ est veritas p istũ tex.si remissa ē iniuria an posset iniuriano criminaliter accusari.facit ad no.j̃.de fur.in.l.iter omnes.§.recte:ꝛ ibi bart.ꝛ vide bar.in.l.i.§.si ea.de ven.in pos. mit.ꝛ qd̃ no bal.post bar.in.l.trãsigere.C.de transac.ꝛ in.l.i.C.de aboli.ꝛ qd̃ ibi bar.ꝛ faciũt no.in.l.nõ solum.§.i.eo.ti.ꝛ an p recõciliationẽ ꝛ pactũ factũ iter vñm ꝛ fideles ciuitates itelligãtur cassata dãna ꝛ pdẽnationes vide bal.in.l.filius a patre .C.de libe.ꝛ postbu.in.§.fi.ꝛ qd̃ ibi dixi:ꝛ in.l.i.de iure fisvbi videas j̃.ꝛ no.p bal.in.l.fi qs in hoc genus .C.de epis.ꝛ cleri.

ADDE in materia hui⁹ apostile ang. pfilio. cclvj.

b ¶ Quero qd.Et faciũt in simili no. in.d.l.oẽs.§. recte. d̃ fur. ꝛ vide cy.de epis.ꝛ cle.in .l.raptores. ꝛ vide in.l.i terdũ.§.i.de fur.ꝛẽ.an fiat iniuria in volẽtẽ. adde qd̃ dixit bal. in.l.oẽs populi in. vij. col.in. q. de barbitõsore ꝛ adꝺ.l. lege cornelia .§. plane.j.d̃ fica.ꝛ qd si ali qd d̃ficit vel aliqs fecit se toxicari. vid̃ bal.i.l.ij. C. q tes.sa. pos. ꝛ vid̃ ad materiaꝫ bar.in .d.l. interdũ .§.i. ꝛ quod no.ang.in.l. q̃ꝫuis.s̃.de i ius vocã. ꝛ doc.in.c. venieus. d̃ iureiur. bal.in .c.i.§. inter pares de.l. conradi.

c ¶ Permittit tibi rusticus an valeat pactũ qd̃ facit rusticus q̃ si inuenio eũ in vinea mea possim euꝫ verberare. adde qd̃ dicit bald.in auẽ.sacramẽta.C.si adver.vẽdi. dicẽs q̃ nõ valet pactũ q̃ liceat vidictã facẽ vel rũpe pacẽ.qd̃ no.ꝛ uide q̃ no.i.l.cũ donatiõis.de trãsac.ꝛ ibi bal. an valeat cõsuetudo q̃ offendẽs debeat se põere i manibus inimici.vide bar.in.l.sed si vnius.§.ptor.j.e.ꝛ glo.ꝛ ibi bar.i.l.pe. vbi dixi.s̃.de ar.valet tũ statutũ pmittẽs cõpetẽtẽ vindictã.fm bal.in.l. is penes.C.depositi.

ADDE an valeat statutũ permittẽs uindictam ang.consilio.cclv.

d ¶ Iniuria clerico.Si fiat iuria clerico:an ꝛpetat actio episcopo ꝛ sic d̃ riãs accusari criminaliter ꝛ qd si ab initio qsre cepit alapã volũtarie an poterit accusari. Et qd si rusticus facit pactuꝫ q̃ si inuenis eũ in vinea possis illuꝫ verberare:an valeat.

Asqz adeo. Notabilis ē.§. ¶ Oppo.q̃ iuria fiat in uolẽtẽ:vt.C.de rap.vir.l.i.ibi siue volẽtibus ꝛcẽ.so. ibi iõ qa psumit̃ subducta ꝛ decepta:vt no. per dy.in.c.sciẽti.de reg.iur.li.vj. ¶ Quero pone q̃ iniuria est remissa p partez.vtꝫ poterit accusari criminaliter [a] vel iudex inqrere vt iponat penaꝫ applicãdã fisco.et videt̃ q̃ nõ:vt.l.nõ solũ.§.i. j̃.e.ꝛ insti.de iniur.§.fi.ꝛ.s̃. ad sil.l.ij. ¶ In ꝗ riuꝫ est veritas p istũ tex. qa ista remissio ꝓdest tũ quo ad actionẽ cõpetẽtẽ ipsi remittẽti.secus quo ad vindictã publicam.facit.j̃.ad.l.iul.de vi pub.l.q cetu.§.q vacãtẽ.ꝛ d̃ pac.l. iurisgẽtiũ .§. si paciscar.ꝛ ita tenet dy. ¶ Sz q̃ro.s̃. ꝓxio dixi quãdo iniuria est remissa:q̃ro quid [b] si ab initio qs recepit alapã vel aliã pcussionẽ volũtarie an poterit ex hoc accusari ad penã applicãdã fisco ꝛ videt̃ q̃ nõ : qa ĩ volẽtẽ nõ fit iniuria:vt hic:ꝛ .l.iij.j̃.e. In cõtrariũ facit iste tex.in prin.videte dñi ista est ꝗitas qñq̃ꝫ qs patit̃ iferri in corpus suũ id qd̃ de iure pati nõ põt:vt aliqd p qd̃ corpus suuꝫ scindat̃ vel os frangat̃ vel similia. hoc enĩ si ipse sibimet faceret puniret̃:vt.j̃.de bo.eorũ q mor.sibi ꝓsci.l.fi.§.si qs autẽ. Eodẽ mõ nõ põt alij pmittere hoc:qa nemo est dñs mẽbroꝫ suorũ:vt.s̃.ad.l.acql.l.liber hõ.isto cãu poterit criminaliter accusari:vt hic.ar.dictarum legum. Qñq̃ꝫ qs pmittit id qd̃ sibi lz pmittere.s. vt sibi deb̃ alapa uel aliqd p qd̃ corpus nõ frãgat̃ neqz destruat̃:ꝛ tũc nullum eẽt maleficiũ:ꝛ iõ nõ posset accusari ad vindictã publicã:vt.l.fi.j̃.e.sz cõsensus eius sibi preiudicat quo ad ciuilez actionẽ iniuriarũ:ita loqtur hic.pmisit enim filius se hic vẽdi qd̃ nõ poterat.facit qd̃ no.per Guil.de cu.s̃.de pac.i.l.si vn⁹.§.pacta q̃ turpem.p̃dicta vera si volũtas adest tpe quo pcutit̃. ¶ Sz qd si in initio adest volũtas:sz tũc cũ percutit̃ abest volũtas.verbi gratia.pmittit tibi rusticus [c] q̃ si eũ inuenies in vinea tua q̃ posses eũ verberare certe tẽpore verberatiõis nõ adest volũtas.ideo tale pactũ nõ valet:vt.l.nõ est singulis.j̃. d̃ reg. iur.ꝛ.l.generaliter.s̃.de ver:ob.qñ cõtinet turpe.s.q̃ maleficiũ posset cõmitti:ꝛ p hoc apparet q̃ quedã cõsuetudo que est Pisis est cõtra ius videlz q̃ offendẽs debeat se ponere in manibus inimici:ꝛ q̃ inimicus possit ei facere signuꝫ in manu vel in vultu.nã nõ põt se de iure cõmittere in manibus inimici:ꝛ pati hoc ĩ corpus suũ de quo est expressum extra de sen.excõ.c.contingit.el.j.

Quotiens. Op.isti.de perpe.ꝛ tẽ. acti.§.non aũt oẽs.sol. vt in glo.

¶ Ex.§.sequẽti.

¶ Si fiat iniuria clerico famulo vasallo cui an famulo.sed qd si fiat iniuria colono uel uasallo. an cõpetat dño:dico q̃ duplex iniuriarũ actio orit.s.q̃ fit uasallo ad bursale cõmodũ eius:ꝛ ista nõ cõpetit dño sine mãdato:alia est iniuria q̃ ꝓcernit dñiuꝫ de interesse applicãdo sibi dño.ꝛ istã sibi põt intẽtare.ita tz inno.in.c.dilect⁹ de ap. bal.in.c.i.§.iniuria.de pa.iu.fir.ꝛ uide oino glo.de priui.in.c.accedẽtibus.an autẽ prelat⁹ possit remittere iniuriã illatam sue ecclesie. vide bal.i.l. qui accusare .C.de edẽ.ꝛ gl.in.d.c. accedẽtib⁹.cano.ꝛ ibi maxime abb.in .c.parrochiano ꝛ i.c.cõtigit de sentẽ. excõi.ꝛ dum tradit̃ hic q̃ de iniuria viri nõ dat̃ accusatio vxori ꝛcẽ . dic q̃ fallit i vxore accusante d̃ morte mariti.vt no.bal. i.l.ij.i.xxiij. col. ver. sup .iij.C.qui accus.nõ pos.ꝛ si fiat iniuria vni consorti videt̃ toti cõsortarie fcã: vt no. bart. .C. de agri. ꝛ cẽsi. i.l. cũ simus ꝛ no. in.l.ex cornel.i prin. ꝛ qd̃ ibi dixi.j̃. .e.ꝛ in.l.seq. .§.si qs.j̃.eo. ꝛ vide in .l. aut fcã.j̃. de penis . ꝛ ad materiã ino. in.c.lz. de p batio.

ADDE ad quez ptineat actio iniuriarum fcã monacho an ad abbatẽ mõasterij an ad supioẽ federi.ꝓsil.cxiij. ꝛ. ccviiij. an iiuria fcã.fratri dicat̃ fcã sorori ꝛ ecõtra vid̃ alex. ꝓsi.lxxxviiij. scdo volu . ꝛ ꝓfilio . xxiiij. ibi an iniuria fcã vni d̃ agnatis censeat̃ fcã oibus ꝛ ꝓfilio ẽt.cxij.ij.vol.

e **Ilud.** i cũ enim vide in .l.aut fcã. de penis.ꝛ imo. in.l.respiciẽdũ.e.titu.an aũt plat⁹ possit remittere iniuriã sine capitulo.vide bal.i.d.l.q accusare.

competat actio epo dño ciuitati.

Idem ait. No.hic q̃ lz filiafa.sit nupta adhuc remanet in ptãte patris:vt hic:ꝛ.l.si vxorẽ.C.de cõdi.inser.trãsit enĩ in ptãtẽ mariti quo ad opa ꝛ seruitia maritalia:ut no.insti.ad tertul.§.ij. ¶ Quero qd si fiat iniuria famulo an cõpetat actio dño.vel si fiat iniuria clerico [b] an cõpetat actio epo. uel si fiat iniuria ciui an cõpetat actio ciuitati.ꝛ uidet̃ q̃ sic:qa dñi iniuriã patiunt̃ p tales:ut extra de re iudi.c.ad apostolice.li.vj.ꝛ ibi gl.sup uer. offendere. ¶ In ꝗriũ uidet̃ determinãdũ q̃ aut fit iniuria famulo in cõtumeliã dñi uel clerico in cõtumeliã epi uel ciui in ꝓtumeliam ciuitatis: ꝛ tũc dño cõpetit actio iniuriarũ ciuilis q̃si p iniuria illata sibi:ut.j̃.e.l.itez apud labeonẽ.§. pe.ꝛ fi.sz si nõ fit in cõtumeliã dñi tũc secus:ut ibi.criminaliter aũt dñs bene posset accusare: qa sua iterest.idẽ si fiat iniuria colono.de hoc p inno. extra de appel.c.dilecti.ꝛ extra de senten. excõ. c.cõtingit.

i **Ilud.** Not.tex.ibi cũ enim [c] ꝛcẽ. Itẽ no. tex.ibi.aut dũ certat ꝛcẽ.istã.l.hẽs canõizatã. xv.q.i.c. illõ No.hic licere hoibus inuicez certare:ꝛ habes. s̃.ad.l.acquil.l.si seruus seruũ.§.si qs in colluctatiõe. ¶ Querit glo.utrũ in dubio psumat̃ fieri p iocũ.glo.dicit q̃ nõ nisi pbet̃. habes in.l. si non conuicij.C.e.

s **I cũ seruo.** No.istuꝫ casũ q quotidie euenit pre manib⁹:ꝛ ē rõ:qa nõ habui animuꝫ pcutiẽdi te. Itẽ qa dabã operã rei licite:qa pcutere volebã seruũ meũ. ¶ Sz qd si volẽs pcutere illũ quẽ non licebat mihi pcutere:ꝛ pcussi te: cogitabitis sup hoc.

Ex.l.sequenti.

¶ Cõsanguine⁹ an possit eẽ testis de iniuria fcã cõsãguineo:ꝛ an ptãs possit eẽ iudex de iniuria facta familie.

l **Ex cornelia.** ¶ Op. ꝛ vt̃ q̃ hẽat locuꝫ actio iniuriaꝫ ĩ istis casib⁹:vt.j̃.e.l.§.illõ.gl.fatetur ꝗ q̃ ista ꝛ illa actõ hẽant locũ. ¶ Sz tũc op. ergo ista ē supstua:vt in pria ꝓsti.C.§.qbus.sola nõ est supstua:qa ĩter illã ꝛ istã multe sũt diferẽtie:ut gl.dicit. ¶ Ulterius uenio ad scõz caput ad uer.q̃.l.d̃ hic ꝓpri⁹ ue eoꝫ. Cõtra.in.l. nõ facile.§.grad⁹.s̃.de gra.sol.q̃ hic d̃ ꝓprius ue eoꝫ nõ referas ad affines ĩ qbus nõ ē grad⁹ ut gl.dicit. ¶ Itẽ op.s̃.de iudi.l.in priuatis. de arbi.l.qn etiã.sol.dicũt qdã hic ĩ crimiali.ibi ĩ ciuili.certe ista actio ē etiã ciuilis:ut uidebitis.j̃. e.l.ptor.§.i.dic ergo q̃ hic loqt̃ qñ agit̃ de delicto cõmisso circa pson̄ã quo casu siue criminaliter siue ciuiliter agat̃ nõ põt eẽ iudex cõsanguineus uel affinis ut hic.ibi qñ de tali ẽlicto [f] non agit̃:ꝛ ē rõ ꝗz gl.qa qñ iiuria fit uni d̃ cognatione toti cognatiõi uĩ fieri. Pro q̃ gl.fac̃.l.i.cũ.l.

f Ex cornelia.tali delicto.Cuꝫ fit iniuria vni de cognatis. adde qd̃ dixit bal.in.l.i.in.ij.col.C.de rap.virgi.q̃ si fiat iniuria vni d̃ domo:itelligit̃ fcã iniuria toti casate.ꝛ tõ nullus de casata poterit testificari.vide bal.p illũ tex.i.l.i.C.si quacũq̃z pdi.pote.i duob⁹ locis.bar. in.l.cũ scim⁹.C.de agri.ꝛ cẽsi.li.xj.Et vide bar.i.l.si ita stipulat⁹.§. grisogon⁹.de ver.ob.ꝛ qd̃ no.bar.in.l.iij.§.si tutor.s̃.de suspe.tuto.ꝛ dixi

in.l. de pupillo. in. §. si qs ipsi ptori. ff. de ope. no. nũ. ⁊ qd de iniuria fcã vni ex trãsuersalibus. vide bal. in. c. i. §. similiter. qui. mo. seu. amit. ⁊ qd̃ dixi in. d. l. tutor i. §. si tutor inimicus. s̃. de excusa. tuto.

a ¶ Vltimo facit. Adde Ly. latius in. l. i. C. ne qs in sua cã. ⁊ tradit in. l. qui iurisditioni. s̃. de iur. om. iudi.

b ¶ Domus. an appellatione dom⁹ habitatiõis veniat cãpana. vide q̃ dixi in. l. pleriq; . ff. de in ius uocan.

c ¶ De familia. Quilibet d̃ familia pt ꝓhibere neqs igrediat domũ ⁊ si in teriz igrediatur pot agi actione iniuriaruz. tex. j. e. l. in versi. attamẽ dicẽ dũ. ⁊. j. e. i. l. si iiuria. ⁊. s̃. d̃ fur. i. l. vulgaris. §. qui furti.

d ¶ Si tũ fundũ scholaris habeat. adde bal. i. l. q̃sitũ d̃ le. iij. ⁊ qd̃ no. ang. i cõsilio qdaz victor d̃ castro ubi dicẽ q̃ sola habitatio nõ facit quẽ de foro: nisi appareat q̃ ibi bitãs v̊o aio uel p̃sumto incolatuz cõtrahat. ⁊ d̃ v̊o aio dicit constare ubi stetit p decẽniũ: ut no. gl. in. l. est ueruz . C. de incoli. x. Itẽ p̃sumit si ibi habitaret cũ maiori pte suaz fortunaz: ut in. l. abstẽtẽ: ⁊ ibi gl. mag. de iudi. ⁊ i. l. ciues. C. de icolis. ⁊ uidetur hoc uoluisse no. cy. in. l. ij. ubi sena. uel clarisqd̃ no. innoue foro ꝓpe. c. ex pte. de hoc aliqd p to. an. in pri. decretaliũ. ⁊ latius habet in. c. si qs ꝗ. de so. cõpe. uide bar. i. l. ij. ubi d̃ criagi opor. ⁊ do. an. i. c. q̃ clerici. d̃ so. cõpe. ⁊ vide cano. ⁊ maxime abb. i. c. si. de parrochijs: ⁊ vide bar. in. l. predia. de su. instruc. ⁊ vide Imo. in. d. l. ex facto. la

se. d̃ li. cau. q̃ no. ⁊ p H̃ dicim⁹ q̃ lz ꝓsãguinei possit eẽ testes, p ꝓsãguineis: ut no. i. l. pẽtes . C. d̃ testi. ⁊. s̃. d̃ testi. ⁊. l. lege iul. tũ i tali crimie testis eẽ nõ pt: qa uĩ eẽ testis i cã, ppa: qa oib⁹ uĩ eẽ fcã iniuria p hũc tex. ñ tũ dĩ fieri iuria toti cognatiõi: ut p hoc cuilibet ꝓpetat actio iniuriarũ ciuilis: qa nõ ꝓpetit nisi ei q hz ipz i ptãte: vt. l. i. i fi. s̃. e. sz qd̃, ppter hoc admitteret ad criminaliter accusãdũ: lz sit puatũ crimẽ: tetigi i. l. fi. s̃. de priua. d̃ lic. ¶ Op. de. l. senat⁹. s̃. de offi. p̃si. so. ibi i subsidiũ usqz ad lit. cõte. pot eẽ iudex ne actio peat. ¶ Vltio facit [a] hec. l. q̃ ptãs nõ pot eẽ iudex d̃ iniuria fcã familie. qd̃ dic: ut dixi j. de pe. i. l. si qs forte. §. i. q̃liter ãt formet libellus i actõe iniuriarũ ex. l. cornel. dicem⁹ i. l. iniuriaz extimatio. j. e.

¶ Ex. §. sequẽti.

¶ Quilibet d̃ familia pot, ꝓhibere aliquẽ ne domũ ingrediat: ⁊ si ingredit hz actionẽ ex. l. cor.

Lex itaqz. ¶ Opp. dicit hic hospitõ. Lõtra. j. pr. §. i fi. so. itelligas hic recept⁹ nõ tũ ad momẽtũ: sz vt ibi habitaret p tps. Ex quo no. q̃ nõ solũ dñs domus [b] hoc est pncipalis bitator domus ⁊ caput familie: sz qlibet de familia [c] pot, ꝓhibere aliquẽ ne domũ igrediat ⁊ ꝗ igrediẽtẽ eo iuito hz actõnẽ ex. l. cor. ¶ Op. ad id qd̃ dicit d̃ colono. j. p. pri. §. sol. hic logt qñ colonus habitabat in fũdo cõducto. secus si nõ habitaret. vt. j. pri. §.

¶ Ex. §. sequẽti.

¶ Scholaris an ꝓstituat domiciliũ: ibi. Venio. Et si statutũ dicat si qs fecerit isultũ ad domuz q̃liter d̃beat itelligi dom⁹: ⁊ si reqrat citatio ad domũ an ualeat si fiat ad apothecã.

Si tamẽ in fũdũ. Iste. §. diuit. primo ponit dictũ labeonis. scõo rñsionez dicti. tertio pot vnã determinationẽ generalẽ circa pmissa. scõa ibi: ego puto. tertia ibi: tãtũ igit. ¶ Prio op. ad rõnẽ labeõis ⁊ videt q̃ qs posset hre domiciliũ i plurib⁹ locis: vt. l. assũptio. §. viris. prudẽtib⁹. j. ad munici. ⁊ l. si qs a pluribus. so. dico q̃ labeo q dicit quẽ nõ posse hre domicilium p oẽs villas suas itellexit de habitatiõe: qa qs nõ pot habitare in pluribus villis nõ itellexit d̃ domicilio: put accipit i ti. ad muni. vel si de illo intellexisset male dixisset. ⁊ de hoc fuit reprhensus vlpianus: vt pz i exẽplo de eo q est rome cã studiorũ. Itẽ si itellexisset de habitatiõe similiter reprhẽdit de hoc: vt pz in fi. §. ¶ Ad scõm dictũ op. ⁊ videt q̃ male reprhẽdat labeo. qa dñs fũdi locati nõ hz actionem ex. l. cor. vt. s̃. pri. §. Sol. dicũt qdã hic fũdus colebat p operarios suos quos mittebat in fũdũ dietim. s̃. colebat p colonũ ppetuũ. vel ibi logt d̃ colono partiario. hic de eo q nũmis colit. ⁊ iste so. ponunt i gl. super ver. colebat. q̃ solutiões nõ bñt in se rõnez. Alij dicũt q̃ labeo reprhendit in rõne sua nõ in dicto. alij dicũt q̃ hic dñs colebat p se. s̃. pri. p alios: ⁊ iste alie so. ponũtur i gl. sup ver. nõ posit. tu dic sm Ia. de are. nõ refert p quẽ colebat sed. s̃. pri. logt qñ colonus bitabat i fũdo. meritos sibi ꝓpetit ista actio. sz hic logt qñ colon⁹ nõ habitabat i fũdo: sz ibi dñs qñqz bitabat. ¶ Venio ad ver. ponam⁹. ⁊ op. q̃ scholaris hẽat⁹ domiciliũ: vt. l. ij. C. d̃ icol. so. dicit gl. ꝗriuz logt qñ scholaris stetit p decẽniũ. By. dicit q̃ hoc nõ ẽ verz: qa ẽt si p mille ãnos staret semper hz aium

grãda. de here. insti. do. an. i. c. qd̃ clerici. de so. cõpe.

ADDE an qs dicat sortiri forũ rõne incolatus bal. cõsilio. cexij. uiij. li.

e ¶ Ad duas. q. nũqd hẽbit locũ in domo cõi. vide bal. in duabus pmis. q. ⁊ ibi dixi i. l. i. C. q testa. fa. pos. vbi etiã vide qd si est offensus filius vel vxor de quo p bal. ⁊ ang. in. l. i. §. domus. ff. ad fil. Adde bar. in. d. l.

reuertẽdi ad domũ: ⁊ sic nũq̃ ad locũ studij videt ꝓstituere domiciliũ. ar. s̃. d̃ le. iij. l. q̃sitũ. §. i. ⁊. l. nihil. j. de capti. Videte do. spe. videt tenere glo. nam in ti. de reo. §. i. i ver. porro scholaris. tu dic q̃ qñqz ẽ certũ q̃ scholaris figit sedes suas: nec hz aiuz recedẽdi. tũc sine dubio cõstituit ibi domiciliũ: vt. l. domiciliũ. j. ad munici. qñqz est certũ q̃ hẽat aiuz redeũdi: ⁊ tũc si p mille annos staret nõ ꝗheret domiciliuz sm dy. ⁊ bñ qñqz ẽ dubiũ: ⁊ tũc ex cursu. x. annoz p̃sumit q̃ in de noluerit recedere ⁊ q̃ ibi domiciliũ ꝓtrahat: ⁊ hoc teneatis. ¶ Vlteri⁹ venio ad vltimũ dictũ ⁊ videt q̃ in vltimo dicto labeo bñ dixerit. nam habitatio ppetua nõ pot eẽ in plurib⁹ locis: sed H̃ reqrit habitatio perpetua. ergo ⁊c̃. so. itellige habitatio ppetua hoc est nõ ad modicũ tps. ita exponit. s̃. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. §. pe. Ex hoc cõcludo q̃ si qs in qbusdã locis habitat in estate: in qbusdã in hyeme. in qbusdã i vno anno: ⁊ in qbusdã i alio. ⁊ sic introitũ i illã bitationẽ hz actionẽ ex. l. cor. ¶ Op. qa istd̃ vr ꝓtra id qd̃ H̃ dicit q̃ ad meritoria vl stabula nõ ptinet: qa in bis qs habitat ad tps. rñdeo i meritorijs ⁊ stabulis nõ videt qs stare cã habitãdi ⁊ qescẽdi ibi: sz magis cã lucrãdi ⁊ laborandi. iõ reassume sic. q̃dã est domus in q̃ qs ppetuo bitat: ⁊ p ista fine dubio hz locũ. l. cor. vt in. §. domũ. ÿ. ⁊ si dñs. cõpeteret: tũ ista actio alteri inbitanti colono vel simili: vt ibi. q̃dã ẽ dom⁹ in q̃ qs bitat ad tps: ⁊ ad tps non habitat: ⁊ dic. aut habitat ibi cã laborãdi ⁊ q̃rendi: nõ tũ ibi qescit cũ familia. ⁊ tũc nõ hz locũ ista actõ. aut ibi cuz familia. sua quiescit aliquando: lz non tunc qesceret cũ ibi ẽ itroitũ: ⁊ hz locũ ista actio: vt. §. isto. ¶ Vltimo ista materia iducit in ar. ad duas. q. [c] pria dicit statutũ si qs fecerit isultũ ad domũ alteri⁹ puniat certa pena: certe dom⁹ itelligit: vt hic dicitur. facit. j. de adul. l. cui domũ ⁊. s̃. de alea. l. i. §. domũ. ¶ Scõa qõ est. pmittit i qbusdã casibus a iur: ⁊ ẽt a statutis q̃ citatio fiat ad domũ [f]. mõ q̃rit vtz citatio fcã ad domũ uel ad apothecã valeat hic vr eẽ tex. q̃ nõ. in. ÿ. igit tãtum ad meritoria: ⁊ ẽ tex. exp̃ssus in. l. i. §. i. s̃. de lib. ag: In ꝓtrariũ facit. j. e. l. itẽ apud labeonem. §. cõuitium vero. sed ibi sol.

Hac lege. Quero vtruz reus possit hoc iusiurũdũ sibi d̃latuz referre [g] ⁊ videt q̃ nõ. in. l. marcell⁹. s̃. re. amo. So. qdã sũt d̃licta d̃ qb⁹ pot eẽ cert⁹ reus ⁊ nõ actor: vt d̃ furto. ⁊ isto casu re⁹ nõ pt referre actori: vt. d. l. marcell⁹. Quedã sũt d̃licta i qbus vter qz pt eẽ eq̃liter cert⁹: vt i iniuria fcã d̃ die i facie: ⁊ tũc pot eq̃liter referri. ar. l. d̃lata. C. de iureiur. sz si iniuria diceret fcã de nocte vel de retro vel p ꝓiectionẽ lapidis: ⁊ sic a lõge: ita q̃ actor nõ pot eẽ certus: tũc nõ pmittit relatio: vt. d. l. marcellus. De hoc vtz i crialib⁹ possit iuramẽtũ deferri. no. p gl. i. l. iiij. de iureiur. ⁊ vidistis i. l. marit⁹. j. d̃ qõnib⁹. ¶ Vltio H̃. l. facit q̃ i crialib⁹ debeat qs rñdere positiõib⁹. tetigi i. l. inter oẽs. §. recte. s̃. d̃ fur. plen⁹ dixi i. l. marcell⁹. s̃. re. amo.

¶ Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter qs dicat, idicare ⁊ qñ crimẽ ẽ q̃ nõ comittit in certã psonã: tũc accusatio ꝓpetit cuilibet de populo.

Si quis libellum. [b] Hic incipit tracta

a ¶ Vltimo facit. Adde Ly. latius in. l. i. C. ne qs in sua cã. ⁊ tradit in. l. qui iurisditioni. s̃. de iur. om. iudi.

b ¶ Domus. an appellatione dom⁹ habitatiõis veniat cãpana. vide q̃ dixi in. l. pleriq; . ff. de in ius uocan.

c ¶ De familia. Quilibet d̃ familia pt ꝓhibere neqs igrediat domũ ⁊ si interiz igrediatur pot agi actione iniuriaruz. tex. j. e. l. in versi. attamẽ dicẽ dũ. ⁊. j. e. i. l. si iiuria. ⁊. s̃. d̃ fur. i. l. vulgaris. §. qui furti.

d ¶ Si tũ fundũ scholaris habeat. adde bal. i. l. q̃sitũ d̃ le. iij. ⁊ qd̃ no. ang. i cõsilio qdaz victor d̃ castro ubi dicẽ q̃ sola habitatio nõ facit quẽ de foro: nisi appareat q̃ ibi bitãs v̊o aio uel p̃sumto incolatuz cõtrahat. ⁊ d̃ v̊o aio dicit constare ubi stetit p decẽniũ: ut no. gl. in. l. est ueruz . C. de incoli. x. Itẽ p̃sumit si ibi habitaret cũ maiori pte suaz fortunaz: ut in. l. abstẽtẽ: ⁊ ibi gl. mag. de iudi. ⁊ i. l. ciues. C. de icolis. ⁊ uidetur hoc uoluisse no. cy. in. l. ij. ubi sena. uel clarisqd̃ no. innoue foro ꝓpe. c. ex pte. de hoc aliqd p to. an. in pri. decretaliũ. ⁊ latius habet in. c. si qs ꝗ. de so. cõpe. uide bar. i. l. ij. ubi d̃ criagi opor. ⁊ do. an. i. c. q̃ clerici. d̃ so. cõpe. ⁊ vide cano. ⁊ maxime abb. i. c. si. de parrochijs: ⁊ vide bar. in. l. predia. de su. instruc. ⁊ vide Imo. in. d. l. ex facto. la

domũ: ⁊ qd̃ dixi in. l. i. §. de cloacis: ⁊ an uerificet in domo cõducta. tex. est in . d. §. domũ ⁊ quid si statutũ dicit q̃ non possit capi i domo an possit capi in apothecã. Vtd̃ paude ca. in cõsi. incip. in xpi noie amẽ. vi so puncto p̃dicto ⁊c̃. ⁊ qd̃ est. xli.

f ¶ Ad domũ utrũ citatio fcã ad stationẽ ualeat. ui de bar. in. l. iiij. §. totiẽs de dã. insec. ⁊ qd̃ no. bar. i n. l. pleriq; . s̃. de in ius uo. ⁊ in. l. i. d̃ libe. ag. ⁊ bar. in. l. meminis se. d̃ of. pcõ. in princi. ⁊ bar. in. l. cuz quidã. de fũ instru. ⁊ bal. in. l. iusiurandũ ⁊ ad pecunias. s̃. de iureiurã.

g ¶ Hac lege: delatũ referre. Quando hoc iuramẽtuz possit referri ⁊c̃. ui de bar. in. d. l. iusiurãdũ. ⁊ ad pecũias. in. §. pretor. post pe. s̃. de iureiuran.

h ¶ Si qs libellũ. Ad intellectũ hui⁹. §. ⁊ ciuſ materie uide q̃ dixi i. l. diu⁹ in. iij. col. j. d̃ custo. reo. ⁊ allegat iste tex. cuz gl. in c. tũ ex litteris. de in interesti. p aliqd̃ qd̃ i cã criminali ciuiliter mota nõ deferf iuramẽtum

a ¶ Nã idicare. Not. q̃ dicit idicare q̃ accusat. qd̃ facit p̃ statuto. adde qd̃ no. s. de cõdi. ob turcau. in. l. iij. §. si. & fa. l. si barbitosolã. C. d̃ fideius. & l. si pignore. s. de fur. in. §. q̃ furez & de cuius substãtia debẽt solui ista p̃mia an malefactoris rei cõis. dic: vt p̃ ang. hic reporta. & bar. in. l. corne. i fi. p̃ illuz tex. s. ad fil. dixi in. l. diuus. i. ij. colũ. j. de custo. reo.

b ¶ Ad vindictã. Qñ actõ ciuilis & criminalis tendũt ad vindictã vna tollit aliã qd̃ itelligẽ si integra pena fuit imposita. altaõ sec̃ ꝓm bal. i. l. nullũ. C. de testi.

c ¶ Cõpetit cuilibet. Ad detex. i. l. manicheos. C. de hereti. & vide in. l. itẽ apud. §. cui. & ibi bart. j. eo. & ibi videas.

d Retor p̃ edixit. fac̃ ad. q. de qua p̃ ang. in. l. i. d̃ lib. & posth.

e ¶ Siue infamat. adde bar. & doc. in l. edita. C. de edẽ. in. ij. col. & bar. i. l. an edẽ. §. actiones. ff. de excep. rei iud. & qd̃ no. bar. i l. pcuratorẽ. ff. de obse. & in. l. viro. sol. mat. & in. l. i. §. hoc interdictuz. in iij. col. s. vti poss. & adde bald. in. d. l. edita. in. vj. col. in. iiij. oppo. & etiaz in. xxviij. q. & oino in. c. i. in pri. in vj. col. qb̃ mo. seu. amitti. & bar. in. d. l. neratius. ad. l. acql. & p̃ do. de rota. decisio xxvi. & adde quod aliq̃ dicebãt q̃ iura p̃ que re de scõa p̃te rub. s. de famo. lib. & prio p̃oit verba senatusc̃õsulti. scõo exponit aliq̃liter illa ꝗba in. l. qd̃ senatus. ¶ Opp. in isto. §. dicit q̃ de ea re agere liceret. & sic inuit q̃ ẽ actio ciuil. sz i. l. q̃ senat̃ dr̃ q̃ ẽ accusatio crimialis So. expõe agere B. i. accusare. ꝓm Jac. de are. ¶ Quero circa istũ. §. si qs libellũ. dr̃ B ei q̃ idicasset daf̃ p̃miuz q̃liter qs dz idicare sufficit ne ire ad iudicẽ vl̃ ad notari ũ: & dicere sibi. certe nõ. nã indicare d̃ dicit qs accusando: vt. l. idicasse. j. de ꝗbo. sig. qd̃ tene mẽti p̃pter multa statuta. ¶ Ad. l. q̃ senatus op. dicit B q̃ ẽ publica accusatio ex B senatusc̃õsulto. cõtra qa nõ iurat̃ in litẽ: vt. j. d̃ pub. iudi. l. i. so. vt ibi dixi. ¶ Itẽ opp. q̃ actio ciuil p̃ criminalẽ nõ tollit: vt. l. fi. C. de or. iud. So. ibi i tẽtabat̃ vicissim hoc ẽ vna ab vno: alia ab alio. sz hic vtraq̃z ab vno eodẽ. ¶ Itẽ op. C. qñ ciui. ac. cri. p̃iudi. l. i. & l. ij. §. i. s. vi bo. rap. ꝗ lec. io. So. hic logt̃ qñ ciuilis & crialis p̃tinẽt ad vindictã. b ibi: qñ ciuil p̃seqt̃ rẽ familiarẽ. B p̃bat̃. j. l. p̃ri. §. i. & ibi stati dicã. ¶ Vltio no. ex hac. l. q̃ qñcũ qz est crimẽ qd̃ nõ cõmittit in certã p̃sonã: tũc accusatio cõpetit cuilibet c de populo: vt si dicat statutũ qcũqz maledixerit deo vl̃ portauerit cultellũ vel de nocte iuerit vel si. q̃ non cõmittũt in certã personã. dixi in. l. i. j. de pub. iudi.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Qñ d̃ delicto agat̃ ciuiliter debeat inseri loc̃ & tẽpus ꝓm formam. l. libellorum.

p **Retor edixit.** d ¶ Op. q̃ p̃cedat libellus incert̃: vt. s. l. p̃ri. so. fallit ibi vbi nõ cogit̃ dicere p̃sonã passi iniuriã sz p̃sona inferẽtis iniuriã semp debz dici: vt B. ista est vera. Alij dicũt ibi in accusatiõe criminali B i actõe ciuili. truffa ẽ. nã multo magis i accusatiõe criali dz qs ponere certũ: vt. l. libellorum. j. de accu. Alij dicũt q̃ dz dicere certũ. s. geñ iniurie qd̃ in idẽ recidit cũ pria. ¶ Quero vtr̃ qñ de delicto agit̃ ciuiliter debeat inseri loc̃ & tp̃s ꝓm formã. l. libellorũ. j. de accu. Rof. qñ format libellũ super actiõe iniuriar̃ nõ ponit locuz vel tẽp̃. spe. in ti. de iniur & dã. da. cũ format libellũ in actione iniuriarũ p̃oit locũ & tp̃s: sz cũ format libellũ i actione. l. acql. de dãno dato nõ ponit do. Ly. in. l. si nõ ꝗuitij. C. eo. nil tetigit vbi ponit materiã de iniurijs. tu dic q̃ qñcunqz agit̃ ciuil̃ aliq̃ actiõe q̃ ifamat tũc debeo ponere certũ ponendo tp̃s & locũ: vt hic. & l. idẽ exigit. s. de dolo. & in. c. tue extra de p̃cu. & itelligo siue ifamat e de iure siue d̃ facto. hoc dico p̃ iura q̃ volũt q̃ ẽt in exceptiõib̃ cõtinẽtibus delictũ iserat̃ loc̃ & tẽpus: vt. c. p̃sentiũ: extra de testi. li. vj. dixi in. l. j. s. de excep. sz si ẽ actio ciuilis q̃ nõ ifamat: tũc nõ cogit̃ qs dicere locũ & tp̃s: qa tũc cessat rõ bui̇ . l. & l. idẽ exigit. s. d̃ dolo. nã tex. dicit q̃ famosaz accusationez & c. & sic eadẽ rõ ẽ qñ nõ est famosa que i alijs ciuilib̃ descẽdẽtib̃ ex cõtractib̃ in q̃bus nõ iserit̃ locus & tp̃s: vt. s. de edẽ. l. i. in pnc. & ibi no. In gl. mag. & ex hoc seqt̃ q̃ cũ actiões d̃ scẽdẽtes ex q̃si maleficio nõ ifamẽt nõ est necesse q̃ iserat̃ loc̃ & tẽpus. pbo forti̇. certũ ẽ q̃ p̃sona deliquẽtis dz exprimi in libello vt hic quasi agit̃ ex delicto qd̃ ifamat: sz si agit̃ ex q̃si delicto nõ cogor certã p̃sonã delinquẽtis exprimere: vt. l. licet. §. pe. s. nau. cau. sta. & qd̃ ibi no. fa. ad B. l. si cũ exceptione. §. in hac actiõe. s. qd̃ me. cau.

¶ Ex. §. sequẽti.

¶ Qñ actio dicat̃ ꝗpetere ad vindictã & qñ ad rez familiarẽ: ibi. Opp. Et que sit differẽtia iter actionẽ. l. acquil. & iniuriarum: ibi Quero.

Si dicatur. f Iste. §. bonus ẽ & solẽnis: & diuidit in ꝑtes q̃tuor. prio ponit duas. q̃. & rñsiões. scõo opponit & soluit. tertio p̃oit aliã. q̃. & rñsionẽ. q̃rto fit̃ ponit aliã. q̃. & rñsionẽ. scõa ibi. at qn. tertia ibi. qd ergo de lege. q̃rta ibi. qd ergo si qs. pria p̃s legit̃ vno mõ ꝓm gl. alio mõ ꝓm ia. de are. i scõa & tertia p̃te legit̃ vniformiter ꝓm oẽs. i q̃rta p̃te legit̃ duob̃ modis ꝓm gl. tertio mõ ꝓm ia. d̃ are. & ꝓm gl. iste. §. h. d. Si actũ ẽ actiõe ciuili q̃ ꝗpetit ad vindictã tollit̃ accusatio crimialis. secus si ad rẽ familiarẽ ciuiliter fit actũ. h. d. ¶ Op. s. vi bo. rap. l. ij. §. i. & C. qñ ac. ci. cri. preiu. l. i. so. habetis in tex. B loqt̃ qñ vtraq̃z competit ad vindictã: ibi qñ altera p̃seqt̃ rẽ familiarẽ. Pro hac solu. ẽ videdũ qñ actio dicat̃ cõpetere ad vindictaz & qñ ad rẽ familiarẽ. By. s. l. p̃ri. dicit sic. nõ est dubiũ q̃ accusatiões criminales sũt p̃dite ad vindictã: vt. l. licitatio. §. q̃ illicite. s. de pub. & l. fi. s. de p̃ua. delic. & l. fi. s. de fur. & j. e. l. vlti. sed de actiõib̃ ciuilibus dubitat̃: sz dic g aut agit̃ p̃ delicto cira rẽ extimabilẽ cõmisso & non dicit̃ p̃dita ad vindictã: sz ad p̃secutionẽ rei vel dãni rei familiaris: lz rõe delicti deẽ vt in actiõe vi bo. rap. & l. acql. & furti. aut agit̃ p̃ delicto circa rẽ inextimabilẽ cõmisso: & tũc dr̃ ad vindictã p̃dita: vt i actione iniuriarũ: vt hoc. §. & s. l. p̃ri. & l. penales. ad l. fal. ita dicit dy. B displicet in prio mẽbro. qa vr̃ ꝗ casũ hui̇. §. nã B agit̃ de delicto circa seruũ cõmisso: & tũ si agit̃ iuriar̃ dr̃ ꝗpetere ad vindictã. ¶ Itẽ displicet i scõo mẽbro: qa p̃ furto filij p̃t agi actiõe furti: vt. l. eũ q. §. si filius. s. de furtis. & tũ ꝗstat q̃ actio furti p̃seqt̃ rẽ familiarẽ: vt. l. i. s. vi bo. rap. Cõtra dy. fac̃ ẽt. s. de li. ho. exhi. l. ij. §. i. dicam̃ igit̃: vt dicit gl. nr̃a notabiliter in. l. ij. §. emãcipatus fili̇. s. d̃ colla. nã qñqz ago ad extimationẽ ꝓtumelie & iniurie: qa dico p̃ tauto nollẽ eẽ passus talẽ iiuriã: & tũc dr̃ p̃dita ad vindictã: aut agit̃ ad extimationẽ dãni simplicẽ vel peto illã extimationẽ duplari vl̃ q̃druplari: & tẽ dr̃ qs p̃seq rẽ familiarẽ B p̃bat̃ exp̃sse B i versi. qd ergo de lege. nã cum dãnũ sit diminutio p̃ri monij & rei familiaris: vt. s. de dã. infec. l. dãnũ. merito q̃ p̃seqt̃ emẽdationẽ dãni p̃seqt̃ rẽ familiarẽ. ¶ Op. ad ver. qd ergo: & vr̃ q̃ in actiõe iniuriarũ veniat extimatio dãni: vt. C. e. l. dñz. sol. vt dicã. j. e. l. itẽ apud labeonẽ. §. si qs seruo. ista est lec. quã tz gl. in vltimo rñso hui̇. §. gl. ponit vnã aliã lec. quã nõ p̃sequor: qa nulli̇ ẽ effect̃. ista lec. gl. lz in se sit vera tũ nõ aplaudet lr̃e. naz lr̃a hic nõ q̃rit utrũ si actũ est vno iudicio possit agi alio. ĩmo p̃ cõstãti p̃oit q̃ nõ possit agi alio: sz p̃ vnũ alteri p̃iudicat̃. sz. q. tex. ẽ an p̃tor debeat hoc p̃mittere q̃ p̃ponat̃ accusatio iniuriaruz p̃ quã p̃iudicetur accusatiõi. l. cor. & iõ ꝓm ia. de are. h lex ista breuiter B itẽdit. nõ dz p̃tor p̃mittere actionẽ ciuilẽ p̃ponī p̃ quã p̃iudicet̃ accusatiõi criminali ex. l. cor. de sicca. descẽdẽti. h. d. ꝓm eũ. ver. at qn solem̃. i hoc ver. potes legere uniformiter ꝓm oẽs vt dixi. Itẽ p̃ot mutari p̃se quẽdo lecturã iac. de are. & sic pone casũ ꝗ. nonne ẽ licitũ itẽtare p̃mo quã uult ciuilẽ vel criminalem: vt. s. l. p̃ri. & l. ij. §. i. s. vi bo. rap. & C. qñ ci. ac. cri. p̃iu. l. i. ad hoc rñdet iuriscõsult̃: vt i tex. vide tex. ibi publicã executionẽ. i. ad vindictam boĩs occisi. ia. de are. in uer. qd ergo. d̃ lege nõ mutat̃ casus. ¶ Op. & vr̃ q̃ possit itẽtare primo quã vult: vt. l. ij. §. i. s. vi bo. rap. & C. qñ ci. act. cri. p̃iu. l. i. Rñdeo ibi qñ ciuiles nõ p̃iudicãt ad inuicẽ nõ interiz qa altera p̃seqt̃ rẽ familiarẽ: sz hic qñ p̃iudicãt inuicẽ. ¶ Cõtra B op. s. l. p̃ri. So. dico q̃ spãle est i. l. cor. de sicca. & veneficis: vt p̃tor ñ d̃beat p̃mittere intẽtare actionẽ ciuilẽ p̃ quã ei p̃iudicetur. sec̃ si esset alia accusatio criminal: & hoc p̃bat̃ exp̃sse B in fi. huius. §. vbi in fundat bart. hoc nõ p̃bat̃ sz potius possent retorq̃ri cõtra cũ. & ad. c. tue. de procu. rñdet q̃ ibi constabat delictuz eẽ mere criminale. vide licz in crimine adulterij: ex qno puniebat̃ ad separationem thori. in contrarium etiã vide aliqd p̃ fulgo. in. l. i. in prin. ante pe. col. d̃ edẽ. per bal. in. l. lz. ff. nau. capo. stabu.

ADDE an i libello i quo intẽtat̃ actio famosa debeat apponi tp̃s bal. con. lio. cccxvij. lib. i.

f ¶ Si dicat̃ istũ. tex. limita: vt p̃ bar. in. l. nõ ipossibile. s. de pa. & limita oino: vt per moder. in. c. de his. de accusatio.

g ¶ Sed dic. Qñ actio dicat̃ prodi ad vindictam & qñ ad p̃secutionẽ rei vel dãni. p̃ imo. in. l. interdũ de pub. iud. per bar. in. l. i. C. qñ ciuilis actio preiu. crimi. imo. & ibi gl. in. l. p̃ hereditate. §. si. i gl. si. de acquirere.

h ¶ Jaco. de are. Not. q̃ iudex nõ potest p̃mittere aliquẽ agere iniuriarũ ciuiliter ne tollat̃ accusatio. l. cornelie de sicca. & adde bar. in. l. qd ergo. §. pena grauior ad fi. s. de infa. & in. l. i. C. qñ ciuilis actio preiudi. crimi. p̃ imo. in. l. iterdũ. ff. de publi. iu. vbi imol̃. & glo. hũc tex. volũt itelligi qñ finito iudicio prio in tẽtato ad vindictaz nũqz̃ in ꝑpetuum posset agi criminaliter. qd̃ no. & adde imol. in. d. l.

p hered. §. fi. ubi ē alia gl. ī fi. d ac. he. a ¶ Quero q̄. adō bal. i. c. i. §. iiuria. ō pa. iur. fir. q̄ dixit q̄ iiur. q̄ ñ cadit ī ſpāle nomē dlicti tñ cadit ī atrocitatē ſci poterit duplicīt pūiri: ⁊ ibi tu oio uidas. ⁊ uid cy. i. l. dñz. C. e. ⁊ an poſſit cedi actio iiuriar uid i. l. fi C. d. he. uel actōe uēdit. ⁊ an dicat ī bōis noſtris. dic ut i. l. cū emāci. emā cipat⁹. d col. bo. b ¶ Atrocē iiuriā. q̄ ēt dicat atrox iiuria uid no. i. c. ſolet ⁊ ibi p

vāna. vid vy. i. l. ſi vn⁹. §. ſi aſi. j. e. ⁊ bal. i. l. ſi tibi. §. q̄dā. d pac. ⁊ vtrū remiſ. poſſit fi eri abñti vid bal. i. l. ij. i pe. col. C. d lib. ⁊ eo. lib. ⁊ ibi qd ī pte. ⁊ qualit remittat iiu. vid bal. i. c. i. s̄ al. ⁊ pl⁹ dic bal. no. i. d. l. filio quē pat d lib. ⁊ po. vz q̄ ſi aliqs ſaluta uit inimicū ſuū q̄ videt fcā recōciliatio. al. c. cū oēs. xiij. q. i. ⁊ vid bal. i. l. i. ipt⁹. C. fa. ber. itē p tactū palmarū: ut ē gl. quā ibi bñ pōderat bal. ad h i. l. i. i pn. s̄. d pac. ⁊

nuit q̄ alii accuſatōi poſſit p̄iudicari p̄terq̄ accuſatōi. l. cor. d ſic. ⁊ hāc lec. puto ꝓvaz ⁊ ꝓvissimā. ¶ p d̄claratōe p⁹ q̄ro an ille ti. C. qñ ci. ac. cri. p̄iu. hēat locū ī p̄uatis crib⁹ h tex. fac q̄ ñ. ſz tu dic: vt no. i. d. l. i. C. qñ ci. ac. cri. p̄iu. ¶ q̄ro q̄ⁿ dr̄ia ē ī actōz. l. acq. ⁊ actōz iiuriar. gl. dic dr̄ia ē ī formatōe libelli: qa qñ ago actōe. l. acq. d̄beo exp̄mer certā q̄titatē dāni. ſz qñ ago actōe iiuriar ñ d̄beo certaz q̄titatē exp̄mer. vid gl. q̄ icipit: ⁊ iō ceſſat q̄ no. ſi iſta gl. eēt ꝓa d̄ſtruerēt mlti libelli cū ī eis dicat: peto mihi dā nū emēdari cū dānū ñ extiet ī libello. vide id qd gl. dic d actōe. l. acq. ñ puto eē ver d neceſſitate nā actō. l. acq. ꝓpetit ad itereē ⁊ q agit ad itereē ñ cogit certā q̄titatez exp̄mer ī libello: vt. l. certi ꝓditō. ⁊ ibi no. s̄. ſi cer. peta. ⁊ ego tēui ī. l. qdā. ⁊ ī. l. ſtipulatōes ñ diuidūt. s̄. d ꝓ. ob. ſz q̄ dr d actōe iiuriar an d̄beat exp̄mi certa q̄titat. dicā. j. e. l. iiuriar extiatio. ¶ p̄terea no. h ī ꝓ. nec. n. p̄tor ferre dz q̄ iudex p̄t iſtū libellū ſua auēte reiicer. fac. s̄. de iur. do. l. ſi exne⁹. ⁊. l. ſi ſu⁹. C. d hiſ q ad ec. ꝓſu. itē no. q̄ iſta exceptō q̄ iiuria ñ ē atrox p̄t oppōi añ lit. ꝓte. ¶ circa ſi. h⁹. §. q̄ro qd ſi pr filio ī prāte ꝓſtituto feē atrocē iiuriā b certū ē q̄ ñ p̄t agi ciuilr vt h. ſz an criair poterit accuſari ⁊ puto q̄ ſic. ar. j. de penis. l. reſpiciendum. §. furta domeſtica. ⁊. j. ad. l. pompo. de parri. per totum.

Quod ēt. ¶ No. q̄ alī natō idūcīcertitudinē. ſo no. q̄ icertitudo uiciat libellū. ¶ Cop. q̄ valeat ſtipulatō alī natīa: vt. l. vbi ēt. §. q illō. s̄. d. ꝓ. ob. ⁊. l. ī ſtipulātē §. ſi ſtipulāte. e. ti. ſo. illō ver ī bis q̄ ꝓcedūt ex volūtate ꝓhētiū. idē ī legato q̄ ꝓſiſtit ex mera volūtate legātis: h ī libello q vaī iuito. ¶ Itē ꝑ qa libell⁹ ⁊ ſnia alī natīa ad admittūt: vt. l. eū q certar ī fi. s̄. d. ꝓ. ob. ⁊ iſti. d ac. §. cu rar. ſo. illō ē ver qñ actor ñ p̄t exp̄mere certū: qa ñ ē ei⁹ electio: ſz h p̄t exp̄mere certū: vt. l. vbi ēt. §. q illud. s̄. de verbo. ob. Ex. §. ſequenti.

¶ An cū vn⁹ ī vno libello d plib⁹ dlictiſ an cuilibet dlicto ſit atribuēda diſticta ſūma ī cōdēnatōe: an p oīb⁹ vna ſūma. ⁊ an cū plures iiurie ſunt facte ⁊ vnā p̄ſecutus eſt an alium poſſit proſequi.

Si mihi. Op. d. l. ñ ē noū. s̄. d ac. ēp. gl. ñſo. tu dic q̄ cogit oēs p̄ppōere ī uno libello tñ ex q̄libet ſeq̄t ꝓdēnatio ac ſi p̄ponerēt ī diuerſis libell: vt. d. l. ñ ē nouū qd ibi no. ¶ Cop. d. l. illō. s̄. ad. l. acql. ſo. aut ex plib⁹ acti b⁹ ſeq̄t vn⁹ effect⁹ ⁊ ille ſol⁹ p̄uit: ut ibi. aut ſequūt plēs effect⁹. ⁊ tūc ex quolibz p̄uit. ita loq̄t h. ⁊ p h. §. iſte idu cit ad illā. q. d eo q dēdit alicui plēs alapas ſimt. d q̄ dixi ī. l. nūq̄ pla. s̄. d p. dlic. ¶ q̄ro aliqs ē accuſat⁹ ī vno libel lo d plib⁹ dlictiſ an cuilibet dlicto ſit attribuēda diſticta ſūma ī ꝓdēnatōe: an p oīb⁹ vna ſūma. cy. p̄oit hāc. q. C. e. l. ſi ñ ꝓuitū. ī. xii. q. breuit qcqd ipe dicat puto eē ꝓviſſimū q̄ vtrūqz p̄t faceē. h pbat exp̄ſſe ī. l. i. §. i. j. q̄ ſē. ſine ap. re. ¶ Po q̄ro q̄ cū plēs iiurie eēnt ſit fcē tm vnā qs ē p̄ſecut⁹. poſtea vult p̄ſeq aliā an poſſit. R. q̄ oēs iiurias poneē cogit ī vno libello. h ē faciēdū reo poſtulāte. ſz ſi re⁹ nil diceret tē iudiciū p̄cederet ī diuerſis libellīſ h poſ ſet peteē. ar. p h. s̄. iudi. ſol. l. ita. tñ. §. pe. Ex. §. ſeq.

¶ Quid ſit vuln⁹ ⁊ an tumefactio ſit vulnus.

Re atrocē. Br h ī fi. ſi vuln⁹ illatū ſit qd dicat vulnul⁹. R. vuln⁹ dr qñ fit ſciſſura ſeu ſepatō ī corpe h ē tex. ad lr̄az ī. l. ſi ſu⁹ ſuū. §. rupiſſe. s̄. ad. l. acq. ſz q̄ro qd ſi fact⁹ ē tumor ſeu tumefactio utr dicat uuln⁹. R. ſi qdē ſit tūor c⁹ cā ſit fcā ſciſſura ſeu ſepatio ītriſec⁹ ſz ñ appareat vl⁹ q̄ rūpat qa fac ſanē tūc ēt dr vln⁹. ut. d. §. rupiſſe. Ex. §. ſequēti.

¶ An ſcindere ueſtes ſit iniuria in corpus.

Ed ⁊ ē q̄ōis. ¶ no. hūc tex. q̄ qñ ſcidit veſtim tū dr iiuria fieri ī corp⁹. ꝑ. s̄. d his q die. vl effu. l. i. §. h āt ꝓba. ſo. ī illo edcō reqrit q̄ ſit nocitū corpi qd ñ fit ſciſſis veſtimtis h āt ſuffic iiuriā fieri corpi qd fit ſciſſis u eſtimētis. d h plene dixi ī. l. licitatio. §. illici te. s̄. d publi. Ex. l. ſequenti.

¶ Statutū loq̄ns ī faciēte an hēat locū in fieri faciente.

On ſolū. ¶ Cop. q̄ ille q feē mādato alteri⁹ ñ n teneat: ut. l. liber hō. s̄. ad. l. acq. ſo. ibi in p̄ſōa q̄ hēbat neceſſe pere ⁊ dlictū erat leue. ſtatiz dicā. j. i. §. ſi mādato. ¶ q̄ro utr iſte q mandauit p̄cuti aliquē teneat iiuriar ex. l. cor. vl teneat iniuriar p̄toria. gl. dic q̄ teneat p̄toria. qa ñ fac directe ſz p ꝓnitiā: ut. l. lex cor. §. illō. s̄. e. ¶ no. gl. q̄ ſi ſtatutū loq̄t d faciēte nō porrigit ad fieri faciētē. qdā tñ rep̄hēdūt iſtā gl. p. l. ſz ſi uni⁹. §. ſu⁹ me⁹. j. e. breuit ci. tractat h ī. l. ñ eo min⁹. ī. v. q. C. d acc. q̄tū ad. q. dico q̄ iſta gl. ñ dic ver: qa imo te net. l. cor. directa. nā ſi ꝓba. l. cor. reſpicis ſūt ſcripta ī rē ex pte offēdētis. in p̄ſoā ex pte offēſi. ſz in eo q̄ dic pul ſatū ip̄ſōalr appet q̄ ē ī rē ex pte offēdētis: ut. l. aut q alr. §. pe. ⁊ fi. s̄. qd ui aut clā. ⁊. l. h ꝓba. j. d adl. ſz ex pte iniriā passi ñ ꝓtiet qd patit iiuriā p ꝓnitiā: ut. l. lex cor. §. illud. s̄. e. dicā tñ de hoc pleni⁹. j. e. l. §. ſi mādato meo.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si aliqs ī teſtō remiſit iiuriā ⁊ ꝓualuit ñ p̄t illā fuocare. ⁊ an ſit p̄bata iiurie remiſſio ex eo ſolo q̄ ille q fcēpit ſit ꝓfeſſ⁹ pctā ſacerdoti. ⁊ an cū eccl̄ia fmittit rebellibus oēs iiurias cū pcō q̄ ſi d̄cetero ſilia attētabūt q̄ ī easdez pēas reicidiſſe itelligāt an ualeat.

Iniuriar actō. ¶ Cop. q̄ actō iiuriar ſit ex delicto ñ ex bono ⁊ eq⁹. iſti. d ob. q̄ ex dlic. naſ. ī pnc. ſo. ibi loq̄t ex pte rei. nā cauſat ex dlicto ſz ex pte actoris ex bono ⁊ eq⁹. uel dicas q̄ ex pte rei ē eqtaſ q̄ ipe p̄uiat ⁊ p h dico q̄ ī obligatōe ex dlicto ī eſt obligatō natural⁹ ul ē d iur gētiū qd appet qa ē ex bono ⁊ eq⁹: vt h vides. ¶ Cop. ᶜ q̄ ñ ſufficiat fmiſſio patiētis tñ: ſz fqrat utriuſqz ꝓſēſ⁹: ut. l. pōpōi⁹ ſcribit. s̄. d ne. ge. ſo. illō qd h dr ē ꝓx ab ipo initō q⁹ tpe ſuffic diſſimulatō ſola ñ reuocat ad aiuz ex poſtfcō ꝓo reqrit fmiſſio alr. ſ. cū p̄ñtia ptis. ita no. iſti. e. circa fi. ul alr ſic ex bono ⁊ eq⁹ iſta actio ē īducta ita eadē eqtate ſola fmiſſiōe ⁊ diſſimulatōe ēt ſine p tis p̄ñtia tollit actō iiuriar ab initio ul ex poſtfcō. ita vr uelle h tex. ᶠ ⁊ p h dic gl. ī. d. §. fi. iſti. e. ᵍ q̄ ſi aliqs ī teſtō ſuo remiſit iiuriā ⁊ poſtea ꝓualuerit ñ p̄t ageē actōe iiuriar. ¶ q̄ro iur h ego ꝓuēt⁹ actōe iiuriar facio ad mei d̄fēſionē talē poſitōz q̄ tu p⁹ illā iiuriā fceptā fuiſti ꝓfeſſus tāq̄ fideēxp̄ian⁹ pctā tua tu ꝓfiteriſ h an ex h ſit p̄bata iiurie fmiſſio. guil. d cu. tāgit ī. l. ſi tibi. §. q̄dā. s̄. d pa. ꝓvitas ē q̄ ñ ul fmiſſa actō iiuriar: qa d neceſſitate ad ſalutē aīe ſue ñ teneē fmitteē actōz iiuriar: ſz bñ teneē remitteē rācorē⁵ quē hz ī aio ad offēdēdū: ita dic guil. ego repi ī li⁹ ſniar dr ī oīoe dñica. dimitte nob d̄bita nra ſic ⁊ noſ dimittim⁹ d̄bitorib⁹ nriſ ⁊c. ex h colligit q̄ ſic mihi ñ dimittit niſi petā ita ñ teneor dimitteē inico meo niſi petat. tñ utr h ſit ꝓx ul ñ ñ affirmo. tñ ſi eēt ver eēt deē miatō p̄dcē. q. qa ñ teneor tibi fmitteē ſi a me nō petis. ¶ Vltio iſte. §. fac ad. q. iſti offāles ecclie ꝓſueueēt faceē pacta ⁊ quētōes cū rebellib⁹ fdeūtib⁹ ad obediētiā hoc mō. libam⁹ ⁊ fmittim⁹ uob oīa dlicta ⁊ oēs ſnias oēs penas ſpūales ⁊ tpales q̄s īcurriſtis uſqz ī p̄ñtē die h acto q̄ ſi d cetero ſilia attētabitis reicideris ī oēs iſtas ſnias. ¶ q̄ro an ualeat iſta adiectio ut poſſint ī dcās ſnias reicideē: ⁊ ul q̄ ñ. nā iſte obligatōes ex dlicto bñ p̄ñt tolli pcō ſz ñ p̄ñt fuuiſci pcō: ut h ⁊. l. ſi un⁹. §. pact⁹ ne peteret. s̄. d pac. uidi magnā. q. d hoc nō examino modo.

Si mādato meo. ¶ Iſte. §. ē no. ⁊ diuidit ī ptes q̄ tuor. p⁹ loq̄t ī eo q mādauit eēneo q̄ dlictū cōmitteret ſo loq̄t ī ꝓducēte. ſz ī mādāte ſbditiſ ſibi p̄ſōis q̄rto loq̄t ī p̄ſuadēte: ſa ibi p̄cul⁹. ſz ibi. idēqz. q̄rta ibi. attilian⁹. ¶ Cop. ⁊ vr q̄ mādās nec ꝓducēs teneat qa rei turpis nlū ē mādatū ⁊ null⁹ ē ꝑct⁹: ut. l. ſi ꝓo ñ fmūerādi. §. rei turpis. s̄. mā. ⁊. l. a reo. §. fi. s̄. d fideiuſ. nullū eſt mādatū ul ꝑct⁹ ē null⁹ q̄tū ad actōz p̄iēdā iter mādātez ⁊ mādatariū: ꝓducētē ⁊ ꝓductū. ſz q̄tū ad actōz p̄iēdaz ī c⁹ p̄nitiē mādat vl aliqs ꝓduc ſic: ut h. ¶ Cop. ī eo qd di

cūt ſi fuerit p batū q̄ biberūt ſimul. itē p ꝓfet. ſcāz facer do. ⁊ remiſ. fa ctā ī ſo. pe. videt remit. actio iiur. d q̄ vi de io. an. i ti. d iſtru. edi. §. nē vo aliqua. ⁊ ā to. d bu. imo. ī c. d his d ac. ⁊ bal. in. l. ij. ad fil. ⁊ ī. l. ij. C. d lib. ⁊ e. lib. vide remiſſiue d alijs mōis remit. iiur. q̄ di xi in. l. i. circa pn. s̄. d pac. ⁊ ad p̄mū adde bar. ī. l. ſi tibi §. q̄dā d pac. ⁊ gl. iſti. e. §. fi. quā al. i aūt. ſi dicat. C. d te. i. v. col. ⁊ ī. l. i. ad fi. C. cōia delega.

f ¶ Hic tex. ⁊ fac ad no. i. l. i. s̄. e. ⁊ p q̄s act⁹ pbet pax. vide i. l. athlete s̄. d ex. tu. ī pn ci. ⁊ gl. alle. p bar. ſeq̄t bal. ī l. id qd pauperib⁹ in. x. col. de epiſ. ⁊ cleri.

g ¶ §. fi. iſti. e. ſtū tex. al. bal. ī aūt. ſi dicat ī iij. col. C. d te. ⁊ ī. l. i. ad fi. C. cōia de lega.

h ¶ Remitt. rācorē. ⁊ ad bar. h adde bal. h no. diſtiguētē aut ē fcā plēa remiſ. ī fo. pe. ⁊ cū iurāmto ⁊ pdest ī fo. iudi. qz potuit p̄ſbit p alio ac grere. ut ī. l. i. §. r⁹ publicū ⁊ quā ibi bar. d iu. ⁊ tur. ⁊ ma xie ī libe. iuxta no. i gl. i. l. nō ſolū. §. libera. d lib. le. aut tā tū rācor ē remiſ. ⁊ tē actio iiur. q̄ dat ad penā itereē nō dicit remiſſa: aut dubitam⁹ ⁊ tē dicit q̄ in dubio ſuffic q̄ alterū remittatur al. d ꝓ. vr. p̄di. ⁊ ibi bal. ī l. ſi mihi. ⁊ ī. l. ſi dom⁹. ⁊ ad. q. bar. h vide io. an ī addic. ſpec. d iſtru. edic. §. nē aliq̄ ⁊ p lo. i. l. ij. ad fil. ⁊ dic bal. ī. l. i ipt⁹. C. faber. q̄ p grata fuitia dicit iiur. remiſſa. ⁊ ibi vid vtrum

sufficiat remissio scā vbis gñalib⁹. i ¶ Isti officiales. vid ag. i sua. q. q̃ incipit exorta guerra. & bar. i ꝓsi. icipi. videt mājor frater minor. a ¶ Si mā. meo. q̃ sit dria & vid bar. J. e. §. fi. i fi. q ārt dicāt ꝓsiliarij socij vel aliter pticipes i ōlicto. vid i ele. i. d pe. i gl. mag. & qd hētur i. l. i. C. si rector pum. & pl⁹ ōlinqt mādās q̃z ꝓsulēs: vt dixit bal. i. l. i. i. ij. col. C. ō ſ. fu. & vid ad pdcā bal. i. l. ob hec vba. ſ. ō isa.

b ¶ Quid si aliqs. si aliqs mādat nec secutū ē maleficiū an teneat. qd aūt si mādatari⁹ sol⁹ attētauit an mādās teneat vid bal. i. l. fiō min⁹ i vl. col. C. ō ac. & qd si excessit formā mā. & ad bar. ſ adō bar. i. l. fi qs id qd. §. fi. & ibi glo. & bar. & doc. de iu. o. iu. & ſ ad de bal. i. l. i. in iij. col. ō ſ. fu. & qd i pluadē te. vid bar. j. e. §. fin. ADDE an teneat mādās maleficiū q̃ ñ ē secutū bal. ꝓsi. ccc xxiij. li. iiij.

c ¶ Sz q̃ro. qñ qz arcusat rōe cāe si ē talis cā q̃ a iure sortit. effectū lz punit. ut est tex. & bar. ibi. & oēs doc. i. l. iij. §. i. q̃ qsq̃z iur. & fac ad. q. de q̃ ibi ag. & faciūt ſ ad. q. an p. cur. teneat tā q̃z pncipa. ad vsur. resti. vid ō ſ alex. i. d. l. iij. §. i. q̃ qsq̃z iu. vbi plene ō oib⁹ alijs. & faciūt ſ ad. q. si statu. pmittit alicui se vindicare an possit alij mādare & vid q̃ ñ p ea q̃ hēs ſ qd videt tenē bal. i l. ac. C. qd me. cā. & i. c. i. §. si vo de pa. iur. fir. & i. d. l. ad offiñ i fi. C. cō mūi. di. & i. l. & vi. ō iu. & iur. & i repe. l. i. C. vñ vi lz bal. g̃riū dixerit i. l. grach⁹ p illuz tex. C. ō adul. p pe. ō ācha. i rep. c. canonū statuta ō ꝓsti. ad fi. v̄. & ſ sb iūgi p pau. de ca. i. l. fi cū dote. §. trāsgredi amur. so. ma. p lu. i. l. iij. §. si mari. ff. ad sil.

d ¶ Qūo q̃ dicūt. q̃ dicāt ōlicta leuia & q̃ grauia. ad de q̃ dixi. ſ. e. l. ptor. §. pterea p⁹ bar. & q̃ no. bar. i. d. l. leuia. & ō graui. vid i. l. iij. C. ō epis. au. & ſ 5 to. an. i. c. sedes ō rescrip. & i. c. at si clerici ō iud. & i gl. i. l. ad ea ō re. iu.

cit ō filio ō. l. li. hō. ē. ad. l. ac. so. ibi i leuib⁹ ſ i graub⁹ dicā j. ¶ Cop. dī ſ i fi. al' noleti. ꝓ i. l. i. §. pſuadet. ē. ō ſ. cor. so. dñt qdā subaudi ſ maxīe. alii dñt ibi loqt i ōlicto qō sola corruptōe aī ꝓmittit: ſ i bis i qb⁹ regrit fcz qō satis plz q̃tū ad. l. ꝓriā. j. trū plem⁹ dicā. ¶ vēio ad mām. §. & p ei⁹ ōclaratōe q̃ro q̃ sit dria⁸ it mādātē & ꝓducētē & pſuadētē ō qb⁹ loqt iste. §. ℟. mādator dī ille q mādat ōlictū ꝓmitti pp seipūz mādātē & ad satisfactōez uolūtatis sue nlla data pecūia. ꝓductor dī ille q ſ fac data pecūia. pſuasor dī ille q pſuadet alicui pp ipz cui fit pſuasio. & iō ñ curo qb⁹ vbis utat siue mādo siue rogo siue qbuscūqz vbis si ſ fit gra ei⁹ cui fit mādatū seu pſuasio. istō nō dī mādatū sz dī pſuasio seu ꝓsiliū. ar. p ſ i. l. ii. ē. mā. ſ pmisso q̃ro circa mādatū seu circa psōaz mādatoris qd si aliqd⁹ mādat nec secutū ē maleficiū an teneat. & ut q̃ ñ ut. j. e. l. itē apō labeonē. §. si curauerit. & j. ō v̄. si. l. sepe i fi. & qō ibi no. & §. ope. isti. ō ob. q̃ ex ōlic. nas. i ꝓriū ut q̃ sic i. l. i. i pn. j. ō ex⁹or. cri. breuit aut ē ōlictū atrox & tūc ex solo mādato qs tenet ut ex⁹ordiarie pūiat: ut. j. ō ex⁹or. cri. l. i. ñ ut pūiat ex ipo ōlicto qō mādat fieri. aut ē ōlictū leue: & tē ñ tenet: ut. d. l. itē apō labeonē. §. si curauerit. & ibi p di. ¶ Iz q̃ro q̃ ē secutū ōlictū an teneat mādans. ℟. certū ē q̃ tenet tā ipe q mādat q̃ ille q mādatū suscipit: ut ſ: nisi ille q mādatū suscipit excuset. ista ārt excusatio ꝓtigit qñz rōe pſōe ei⁹ cui mādat qa mādatari⁹ ñ putabat ōlictū. qñqz rōe mādātis cui ōbebat obedit. ¶ circa pmū dic aut illō q̃ mādat poterat eē simplr licitum & mādatari⁹ excusat. vbi gra mādaui tibi: ut laboraresī tali fūdo ut i tali domo seu uinea q̃ tu putabas eē meā. certe excusaris: ut no. i. l. i rē. §. tignū. ē. de rei uē. qñqz illō qō mādat ñ ē licitū nisi certe pſōe ei⁹ priuilegio. utputa marit⁹ pt occidet adulterū uīlē inētū cū uxor. certe cū ſ sit ex pūilegio ꝓcesso pſōe ñ pt ſ mādat alteri: nisi forte filiis suis: ut. l. grach⁹. C. ō adl. ¶ circa sz qñ mādatari⁹ ptēdit excusatōz: qa hēbat necesse pet. ſ ē vz i leuib⁹ secus i graub⁹: ut. l. lib hō. ē. ad. l. acq. & qō ibi no. & l. fi fuus. ē. ō ac. & ob. ¶ Iz gra h⁹ q̃ro q̃ dicūt ōlicta leuia & q̃ grauia. gl. tāgūt i. d. l. lib hō. & l. auxiliū. §. i ōlictis. ē. de mio. & j. ō accu. l. leuia. & ō re. iur. l. fet i oib⁹. & l. ad ea. e. ti. tu vo dic clari⁹ q̃ q̃dā sūt ōlicta leuia: q̃dā grauia. q̃dā grauiora. q̃dā grauissima. leuia ōlicta sūt illa i qb⁹ ñ fqrit dol' ut dānū iuria datū: ut. d. l. lib hō. & ibi no. et. ē. bac. e. l. i pn. & ibi gl. itē ē ōlictū leue illō i q⁹ reqrit dolus trū ꝓmittit circa modicā rē ut furtū rei modice: ut. l. ad ea. & ibi no. j. ō re. iur. fac. l. fi libt⁹. ē. ō fur. j. ō pen. l. fspiciēdū. §. furta dōestica. sūt ēt cria leuia ō qb⁹ pōit exē plū. j. ō accu. l. leuia. q̃dā sūt ōlicta grauia: ut cria pnata q̃ reqrūt dolū & magnū piudiciū pariūt & merēt magnā penā ut furtū rei magne: ut. d. l. respiciēdū. §. furta. & d. l. auxiliū. §. i ōlictis. ē. ō mio. & no. i. d. l. ad ea. j. ō re. iu. idē puto ō q̃libz iuria q̃ iferī i pſonā q̃ dicat grauis. ut ſ. §. i eo q̃ dic teneri filiū lz obediat pri ex q⁹ seqt q̃ est maleficiū graue. p q⁹ fac qa q̃libz iuria pſonalis ē grauior q̃uis reali: ut. l. i suoz. i fi. j. ō pēis. q̃dā sūt delicta grauiora: ut ōlicta publica p qb⁹ ñ ipōit pē a mortis. q̃dā sūt ōlicta grauissima: ut ōlicta publica p qb⁹ ipōit pena mortis: & i istis duob⁹ loqt gl. i. d. l. auxiliū. §. i ōlictis. ē. ō mio. ¶ q̃ro dixi q̃ tenet mādās & mādatari⁹. q̃ro an teneāt eadē. l. & an sit idē ōlictū utriusqz ō ſ tetigi. ē.

.e. l. i pn. dicā i. l. sz si un⁹. §. fu⁹ me⁹. j. e. ¶ q̃ro vñ orit obligatio q̃ tenet mādās an ex mādato an ex ōlicto postea sbsecuto. & ut q̃ ex mādato ad similitudinē ꝓctuū: ut i toto ti. ē. māda. ad idē i. l. i. §. pſuadet. ē. ō ſ. cor. i ꝓriū est vitas p c⁹ōclaratōe ōbes scit q̃ nos ñ loqmur ſ ō obligatōe q̃ orit iter mādātē & mādatariū q̃ nlla ē: ut dixi. ē. i ꝓriis. & ita titul⁹ mādati nihil ad ppositū. sz ſ loqt de obligatōe q̃ qs tenet ei i c⁹ pnicē mādat: ut sicuti cum mādo cū aliq⁹ ꝓbi celebrato ꝓctu illi obligor pp mādatū ē ex mādato⁸. ita ſ obligor ex ōlicto pp mādatū ñ ex mādato. ſ tz gl. i. d. l. i. §. pſuadet. ē. ō ſ. cor. p quā apparz rūsio ad illū. §. idē tz. isti. ō ob. q̃ ex ōlic. nas. §. ope. ſ pbat i. l. fi qs uxori. §. neqz vbo. ē. ō fur. & l. q suo. §. i. j. e. ti. ubi appet q̃ tē tenet cū maleficiū ē ꝓmissū. & ex ſ seqt q̃ i accusatōe dz pōi loc⁹ & tps ꝓmissi maleficii. nā loc⁹ & tps mādati pbat. ē. ui bo. rap. l. ptor ait. §. ſ autē edcō. sic ēt ispicit loc⁹ & tps ꝓmissi⁹ ōlicti q⁹ ad penā ōlicti augēdā ut minuēdā: ut. d. §. & appet q̃ ibi dz puniri ubi ōlictū ē ꝓmissū: ut dixi i. l. fi ut pponit. ē. de fideius. ¶ q̃ro qd si tibi mādaui: ut alii mādares. an tu tenearis dixi i. l. i. §. icidit. j. ad turpit. & l. aut q alī. §. pe. ē. qō ui aut clā. q̃ro mādaui tibi: ut tu ōlinq̃res & diu p⁹ ea tu cō misisti ōlictū an ego teneor. ino. pōit istā qōnē ex ō hōi. .c. ad audiētiā. & dic q̃ sp teneat mādās nisi mādatū sit ꝓuocatū tacite ut' exp̄sse: ut qa fec pacē cū inimico suo vl parētela. ar. l. iiii. ē. ō adim. le. & ſ sufficiāt circa mādatū ¶ vēio ad ꝓductorē q̃ro utz iter ꝓducētē & mādantē sit aliq̃ dria. ℟. p⁸ dria ē qa i ꝓductōe dat pecūia. i mādato ñ. trū q̃tū ad ei⁹ pſonā i quā ōliqt nlla est dria sic dici m⁹ i mādato licito. si ego mādo tibi aliqd ñ iterueniēte mercede ē mādatū & actō mādati iter te & me. si iterueniente pciū ē locatō & ꝓductō & actō locati & ꝓducti iter te & me: ut. ē. mā. l. i. sz q̃tū ad eū cū q⁹ ꝓbit ut cū q⁹ agit nihil ad ppositū. eodē mō obligat p unū sic p aliū. & eoō mō acqrit nob p unū sic p aliū. ē. ō pscri. j. l. nālis. §. penul. ut' añpe. i ſ trū ē pl⁹: qa qñ aliqs fac ut fieri fac mediante pecūia dī ōlictū magis atrox. & pp ſ pēa possz augeri & ō fcō uidem⁹ augeri i istos q i uulgari dicūt assassim⁸. ar. j. ō pēis. l. cicero. & l. uēales. C. qñ puo. ñ est ne. & ut' exp̄ssū hodie ex ō hōi. c. i. li. vi. uñ ſ excepto oia q̃ dixi. ē. i mādāte & i mādatario itelligas ꝓpetita i ꝓducēte et ꝓducto. ¶ vēiam⁹ ad pſuasorē. & q̃ro utz differat a mādator. certe sic ut dixi i. i. q. nā pſuadet ē pp ipz cui fit pſuasio. ¶ q̃ro utz i pſuadente debeam⁹ distiguet⁹ an ille cui fcā erat pſuasio erat als factur⁹ ut' ñ. gl. ſ ut tenet q̃ ñ dū subaudit ſ maxīe. idē i. l. ꝓsilii. j. ō re. iur. idē tz di. i. c. null⁹ ex ꝓsilio. ō re. iur. li. vi. ꝓ. no. isti. ō ob. q̃ ex delic. nas. §. ope. & ē. ō ſ. cor. l. i. §. pſuadet. & l. sepe. i fi. j. ō v̄. si. qd dicem⁹. qdā dicūt q̃ i maleficiis leuib⁹ dz distigui utz erat als factur⁹ ut' ñ. & ita loqt ſ tex. & gl. ē. all. i graub⁹ sec⁹. & ita itelligit dēz di. & gl. ſ. hoc ñ plz qa ſ loqt i maleficiis graub⁹. qō apparet. qa iussus pris ñ excusat filiuz & iō ñ est nou⁹ iste itellect⁹. alii dicunt aut loqmur i maleficiis q̃ ꝓmittunt circa rez: ut i furto. & tē hz locum dēa distictio erat als factur⁹ vt' ñ & ita loquūt gl. ꝓrie aut i maleficiis q̃ ꝓmittuntur circa pſonā: & ista distictio nō hz locuz. & ita loqtur ista gl. que ut presupponere hoc. uide gl. q̃ incipit als uolenti & tē ibi dum dicit. ut in furto. & sic p̄supponit q̃ i furto illa distictio sit adhibenda

g ¶ Illō ex mā. & sic q̃litas q̃ ē i mādāte ñ ē i mādata. p bal. i. l. nō iō min⁹. C. ō ac. & ibi qd i pstāte opē. & vid i. l. fi is q opē. ē. de furtis. qō no. bar. in. l. verū de parici.

h ¶ Et tps cō. missi. adō q̃ dixi i. l. fi vt ppo nit. ē. ō fidius. & pe ō anch. in repe. c. postul. ō fo. ꝓpe. & in mā vid no. p bal. i. l. metū. i f. C. qō me. cā.

i ¶ Sēp teneat sz pau. ō ca. in l. fāci. C. de te. dic ꝓriū eē benigni⁹ & eq⁹ p l. i. vtilitatib⁹. ō ꝓfir. tu. vide l. fi mādasse. ē. mā. & ad ſ f. ē qō i simili no. bar. i ciuili i. l. iij. §. vñ q̃rit ē. ō manu. i ꝓriū videt gl. i §. ope insti. de obli. q̃ ex ma. lefi. na. & in. l. i. §. pſuadere. ō ser. corrup. & limita dictū bar. vbi mādatū si fuisset acceptatū sz bal. i. l. fi litteras. ſ fi. C. man. vbi vid. & bal. i. l. fi iō min⁹ in fi. C. de accusū.

k ¶ Dicūt assas fini. no. q̃ assas finos. an ārt q̃ eos posset agi ad pecuiaz q̃z acceperūt. vid bal. in lectu. & pau. ō ca. i. l. i. §. fi. ff. ō eo p quē fec. er. & ibi alex. & vid i. l. cido. j. de pe. & q dicāt assas. vltra bar. ſ vid archi. & pe. ō an. & do. i. c. i. ō ho. i vj. & alb. in suo dictio. i. v̄. assas. & vid ag. i. l. q sepul. C. de sevio. & aliqd ō assas. vide per bal. i. l. i. §. ſ v̄ ba. qō qsq̃z iu. ADDE assas finus qs dicat

bal. ꝓsi. lxxxij. uol. iij. l ¶ Quero vtz. & dic bal. in. l. i. i. ij. col. C. de ſ. fu. q̃ magis deliqt mādās q̃z ꝓsulēs. & ō pſuasore institore: hortatore: auctore. & fautore vide pulchre bal. in. l. ob ſ v̄ba. de infa. & in. l. cū qs de dolo. & de suggerēte vide tex. in. l. i. §. si curatorē. & ibi bal. in sūmario. ē. de magist. ꝓue. m ¶ Debeam⁹ distinguere. vide bal. in. l. data opa in. xxiij. col. C. q accus. & ibi qd in dubio pſumat. & in l. i. C. de ser. fu. & uide bar. i. l. fi. eiusdē ti. ubi limitat. n ¶ Alias factur⁹. & qualiter cogno. pos. an mādā. ēt alias fectur⁹ seu nō. vide. j. in vlt. apost. in fi. but⁹. q. sup. v̄. nō erat factur⁹. & vide bal. in. l. metū. C. qō me. cā. vbi dic q̃ si mādatari⁹ fuisset alias factur⁹ si trū mādatari⁹ fcē noie mādātis tenet alle. c. cū qs de sē. excōi. li. vj. & uide bal. in. d. l. ob ſ v̄ba. C. de infa. & uide sal. in. l. i. C. de rap. utrgi. i. v̄. q̃ro an pſuadēs uide qō dixi i. l. io q opē i fi. magne apost. ē. de fur. & uide inno. in. c. q̃rela. ō elec. i gl. subtract⁹. ADDE qñ qs aliter erat facturus q̃ posui in. l. i. C. de ser. fugit

a ¶ Ego tenerem.sed aduertēdum est:q: ꝯ opi.dy.et bar.videtur multū obstare ille sing.tex.in.§.ope.et ibi glo.tenet ꝯ bar.ísti.de obli.que ex delic.nas.sed opi.bar.videtur seq Jo.de ligna.in.c.mulieres.extra de sen.ex cō.quā ēt retulit matesolanus in suis no.dictis.no.lxxvi.plene ēt ī.d. .l.i.de rap.virgi.

b ¶ Persuadetur illud. Quod si dixi famulo meo ꝙ talis fuit mihi iniuriatus nū quā redeas domum nisi aliqd sentiā: iste famulus iterfecē iniuriantem an ꝑ hoc videar mandasse vide bar. in .l.si quis mihi bona.§.ſz qd si mādauit.de acqr. bere.

c ¶ Si tibi. vide tex. et bal.in.l.i.de eo per quez fac.erit

d ¶ Nisi gratia mandantis.vñ si fuisset alias facturus videretur ⁊ diceretur ꝓsuadere:et ꝓbatur ipsuz alias facturus minat[d] fuerit se tale qd facturuz añ mandatū:uide q̄ dixi in .l.metuz.C. qd me. cau. ⁊ quō cognoscak an esset alias facturus:vel nō: vide ange.ī .l.i.§. de eo ꝑ quem fcm̄ erit. bal.i.l.

in alijs nō:ita videtur sentire glo.ego tenerem[a] īdistincte opi.dy.ꝙ ista distinctio sit alias facturus vel nō hēat locum:istud ꝓbak.j. ad turpil. .l.i.§.īcidit:ibi aūt qui īstigat ⁊c.⁊.j.de adul.l. hec verba:ibi ꝓsuasit ⁊c. Preterea ꝓsuadere ⁊ dare cōsilium est opē prebere:ut.l.q seruo.ver. plus pompo.§.de fur.sed ī prestāte opē absqz dubio nō adhibek distinctio ꝑdicta ergo ⁊c.ꝑdicta vera qñ ꝓsuadek illud[b] qō cadit ī delictū. si uero ꝓsuasio siue ꝯsilium fieret circa aliud qō in delictum nō cadit tūc adhibek illa distinctio. aut fecit dolo aut ñ: ⁊ an alias erat facturus uel nō:ut.l.si eū sciret.§.de dolo.⁊.§.mā.l.ij.in fi.⁊ .l.si remunerādi.§.si tibi[c].§.mā.ista aūt distinctio an erat alias facturus vel nō:nō hz locuz in mādatore:qa ꝑ certo ꝓsupponik ꝙ nō erat facturus nisi gra mādantis[d]:ut.§.dixi. ¶ Quero an puniak.e.l.faciens ⁊ ꝓsuadēs seu dans cōsilium.dicam.j.e.l.sed ⁊ si vnus.§.seruus meus. ¶ Quero q̄re ista ꝓsuasio ⁊ istud cōsiliuz nō possint reuocari[e].uidete mandatuz sola volūtate ⁊ ꝓhibitiōe reuocak:qa est verisimile cū gra mei facias ꝙ statim cessabis cū ꝓhibeo:sed ꝓsuasio ⁊ cōsilium fit gra tui:⁊ ideo si ex meo ꝯsilio ⁊ ex mea ꝓsuasione solū ꝯcepisti hoc facere:oportet ꝙ tibi ꝓsuadeā cōtrarium[f] ꝙ sim certus te mutasse ꝓpositū.alias debeo denūciare ei in cuius ꝓsonam dz maleficiū cōmitti ꝙ se custodiat ne offendak:ita tenet Inno.in.c.ad audientiaz.ex̄ de homi. ¶ Quero utrū aliqua dria sit iter persuasionē cōsilium īstigationē ⁊ īstructionē: ⁊ si. certe nō.oīs.n.actus q fit ꝓbis tm̄ fit gra facientis nō gra cōsulētis:seu īnstruentis pōt dici cōsilium:ut ꝓbak.§.de fur.l.in furti.§.cōsilium:ſz qñ ꝑuenit ad actū:tunc dr̄ qs prestare opē ⁊ auxilium:ut.d.l.in furti.§.ope.⁊ ibi plene dixi de ope ⁊ de auxilio.ꝑdicta uera qñ tractak de aliquo puniēdo de maleficio cōmisso mādato uel ꝓsuasione ꝑcedēte.sed si tractarek de puniēda īpsa ꝓsuasione:tūc distinctiones ⁊ opi.ꝑdicte ñ hōt locum:sed simpliciter punirek:ut.§. de seruo corrupto.l.i.§.ꝓsuadere.

Ex.§.sequenti.

¶ Stāte statuto ꝙ bānitus nō audiak ciuiliter nec criminaliter:an si sit percussus iudex possit īquirere.

Quanquā. Quero statuto[g] cauetur ꝙ q nō soluerit collectā nō audiak neqz in ciuili:neqz ī criminali: mō cōtingit ꝙ nō soluēs collectā fuit ꝑcussus:de q̄ ꝑcussione iudex īqrit. querik vtr̄ possit:qō vr̄:qa statutū denegat sibi audiētiam[h] nō aūt denegat iudici qn inquirat.arg.pro hoc.l.i.§.vsqz adeo .§.e.In cōtrarium uidetur casus hic.nam si nō pōt īpse cōqueri nec respublica conqueri pōt: ⁊ ita disputando determinauit Ja.bu.

i

Iniuriarum.

Is qui iure. No.ꝙ id quod fit ex ꝑcepto iudicis nō cadit in actionem iniuriarum.

Idem labeo. ¶ Op.§.e.l.§.si qs ꝑ iniuriā.So.ibi loqtur de pte q̄ ꝑcurat aīo iniuriādi:ut aliqs uocek ad tribunal iudicis: uel aliter ibi ꝯstabat ꝙ iudex ibi faciebat aīo iniuriandi in dubio nō ꝓsumik. vñ dz cōueniri actiōe in fcm̄ ex q̄si maleficio nō actione iniuriarum.

Ex.§.sequenti.

¶ Ueneti ex lōga cōsuetudine habēt iurisditionem in mari. Et turbato in iurisditione cōpetit īterdictum vti possidetis.

Si quis. Hoc.dicūt ꝙ ꝑ violētia turbatiua nō ē ꝑdita aliq̄ accusa.nō pos.per Bal.in.l.i.in.iii.col.C.si a non compe.iudi.plene per Ange.in.d.l.si vacantia.in ulti.q.⁊ dixit Bal.in.c.i.in prin.in ti.hic incipiunt constitu.reg.ꝙ lz bānitus non posset audiri:tamē ꝯ cū posset īquiri de delicto per eum cōmisso:ut no.in.l.i.C.si tutor nō gesse. ⁊ facit quod no.bal.in.l.nō dubium.C.de legi.fm Jaco.de bel.in.q.īcipien.statuto cauek: qui dicit ꝙ si adulteriuz cōmittak in uxorem illius talis non soluētis collectas hoc ñ obstante poterit inquiri ⁊ talis remissio pene ī casu isto nō potest fieri per pactum:vt ī .l.transigere .C.de transi. ergo nec ꝑ statutū imo etiam si statutum diceret bānitum posse īpune offendi ñ posset offendi ꝑ moduz adulterii. ꝑ tex.in autē. de leno.§.i. ⁊ rō ē: quia ex hoc nō tātum iniuriatur maritus sed consanguinei ⁊ res publica: ut .l.i. §. vsqz adeo.⁊ in.l. ii.cū ibi no. .§.eo. vnde cum inquisitio fiat ob vindictā publicam.§. si delinquentes.in autē. de mā.prin. ⁊ ꝓꝑ iniuriā factā reipubli.ut in.l.li citatio.in.§. quod illicite.§.de publi.poterit inquiri ⁊ puniri:⁊ si diceretur:ergo idē esset in quolibet maleficio:quod est absurdum:⁊ ꝯ mētem statuti.Rñ.ꝙ spāle est in adulterio.d.autē.de leno.§.i.⁊ uide bar.in cōsi.incipi. a dño ey.de ca.sancti petri.⁊ cum bar.hic transit Ange.quādo statutum faceret delictum īpunibile.secus si solum remoueret bānitum querelando ꝑ glo.in.l.q̄relam.in glo.mag.C.de fal.⁊ uide bal.in.l.cum mulier in vl. car.sol.ma.ꝑ Pe.de ancha.in.c.nulli.de accu.ubi transit cū bar. hic. ADDE ꝙ opi.bar.sequtus ē Ro.cōsilio.ccxiiii.īcipiente.Venerabilis limitans nisi talis fuerit percussus ante tempus solu. fiende de collectis ⁊ effectus fuerit malpagus tēpore quo iudex debebat inquirere:qz iam ius erat acqsitum fisco qō malpagi negligentia tolli non pōt.allegat bal. in.d.l.cum mulier:⁊ ibi uide aliquas remiss.ultra hic positas:⁊ ꝯ bar. est glo.quā sequitur panor.de eius dicto faciens mētionez in.c. nulli episcopoꝫ extra de accusa.qz ex dilecto acquiritur ius priuato:⁊ reipublice lz priuatus nō possit agere ꝑ hoc alle.ꝙ idem bar.no.in.l.iter oēs.§.recte.§.de fur.alle.ēt ꝙ uoluit glo.in.c.i.de iudi.li.vi. ꝙ iudex ex officio suo debeat repellere ꝓcuratorem in criminali:lz alias parte nō opponente ualeat iudicium.

a Ego tenerem.sed aduertēdum est:q: ꝯ opi.dy.et bar.videtur multū obstare ille sing.tex.in.§.ope.et ibi glo.tenet ꝯ bar.ísti.de obli.que ex delic.nas.sed opi.bar.videtur seq Jo.de ligna.in.c.mulieres.extra de sen.ex cō.quā ēt retulit matesolanus in suis no.dictis.no.lxxvi.plene ēt ī.d. .l.i.de rap.virgi.

b ¶ Audientiam.fa.quod no.Bar.in.l.transigere.C.de transi.⁊.in.l.iter omnes.§.recte.§.de fur.⁊ Bal.in.l.si quis in hoc genus.C.de episco.⁊ cle.⁊ latius per Bal.in.l.nō dubium.in ul.q.C.de leg.⁊ Bal.in.l.i.§. offilius.§.ne quis eum qui in ius uo.⁊ Bar.in.l.quesitum.de in ius uo. ⁊ in.l.i.§.quod aūt.de alcato tenet idem quod hic:uide alex.in.d.l.quesitum.§.de in ius uo.ubi uideas oīno.⁊ ad hoc an statutum denegans audientiam in ciuilibus uideatur denegare īqsitionem iudici.adde q̄ no. in.l.i.in prin.§.ad trebel.

i Iniuriarum.§.si qs.ꝑ intellectu istius.§.est no.ꝙ ꝑ uiolētia turbatiua nō est ꝑdita actio publica:⁊ uide in.l.item apud.in.§. si qs bona.j.e.sed ꝙ turbās dicitur maleficiū cōmittere qñ dolo: uel lata culpa.fa.no.bal.in.l.fi.C.fi.reg.⁊ ꝙ ciuiliter puniatur.alle.l. seruus nō in oībus.ff.de accu.⁊ ꝙ iniuriam faciēs dicatur cōmittere maleficiū:habes in.l.sed si unius.§.qdam.j.e.⁊ bal.in autē.sacramēta in ul.col.C. si aduer.uē.tractat multū no.bal.in.l.si qs ī tantā.C.vñ ui.q dicit ꝙ statutū uolēs ꝙ de maleficiis nō cognoscatur iter cōiunctas ꝓsonas dz īntelligi de maleficiis cōmissis circa ꝓsonas nō circa res:ut in uiolētia possel

data opera.in.xxiii.col.C.q accusa.nō pos.et in.d.l.metum:et uide.§.in apostil.in prece.col.

e ¶ Possint reuocari.qualiter ꝓsuasio cōsiliū et mandatū possint reuocari.et adde glo.in.c.cum qs.de sen.excō.li.vi.et no.ꝑ pe.de ancha.in cle. .i.de renū.et qō no.in.l.i.in fi.de ꝯben.ēp.et pe.de ancha.in.d.cle.i.seqtur opi.bar.hic et inno.in.d.c.ad audiētiā:et uide in.c.mulieres.de sen. excō.et bal.in.l.nō ideo minus.C.de accu.q̄ no.ēt an si mādatarius executus est mandatū post multū tēpus īteligatur deliqsse vigore mandati:et an tale mandatū possit reuocari.et se remittit ad inno.in.d.c.ad audiētiā:et ad bal.hic et in.l.mandatū.C.man.ad fi.et in.l.ob hec uerba C.de ifa.et uide bal.in auc.sed nouo iure.C.de ser.fugi.et qd si aliquis īstigat ut ꝑcutiatur clericus an ꝑcussione secuta teneatur ex canone si qs suadēte.xvii.q.iiii.bal.an.⁊ cy.⁊ Imo.in.l.qd ergo.de leg.i. tenet ꝙ fic.adde que no.bar.§.e.l.ver.quero unde oritur ⁊c.

f ¶ Persuadeā ꝯsium.Aduerte tñ fm bal.in.l.nō ideo minus.C.de accusa.ꝙ nō debeo sibi denunciare ꝓsonam que debet īpm offendere rōne scandali.⁊ bal.idem dicit in.l.mandatū.ad fi.C.manda.et adde bar.in.l. si pecuniam.§.si seruus.de condi.ob cām.

g ¶ Quanq̄.quero statuto.Si statuto cauetur ꝙ q non soluit collectas nō audiatur si alicui denegatur audientia in ciuilibus ⁊ in criminalibus videk denegata īqsitio iudici:qō est ꝓꝑtuo no.et adde qō no.in.l.i.in prin.§.ad trebel.idem qō Bar.hic tenēt doc.i.l.i.§.de his q fūt sui uel alie.iur.per glo.ibi in uer.reqritur.⁊ ibi quoad cōmodum ⁊c.⁊ ꝓbatur in.l.dñm.C.de iniur.nō ob.ꝙ qñq̄z ꝓmittur iudici īqsitio in casibus in qbus nō competit actio:vt patet ex rōne.l.q̄relam.C.de fal.qz pōt dici ꝙ illud ex postfacto nō euenit:sed ab origine:⁊ ita transeunt doc.in.d.l. .i.⁊ ita ponunt doc.in.d.l.quesitum.de in ius vo.⁊ Bar.post glo.in.l.i. C.si tutor nō gesserit:sed ꝯ hanc doctrinam uidetur facere tex.in.c.ad nostram.el.ii.de iureiuran.quem in proposito allegant doc.in.d.l.de pupillo.§.fi.et ibi dixi post Bar.§.de ope.no.nunci. Item limita hoc dcm̄ vt per Ange.in.l.iurisgentium.§.si paciscar.de pac. Item ꝯ Bar.videtur tenere Jaco.bu.in.l.qui adulterium.C.de adul.⁊ Ange.in.l. si vacātia.C.de bo.vacan.li.x.Sali.in.l.ea quidem.C.de accusa.ubi distinguitur per Bar.facit quod ipse no.in.d.l.querelam.C.de fal.⁊ ꝯ Bar.uidetur glo.expresse in.l.falsi.⁊ ibi Bal.C.de fal.⁊ in.l.i.C.de calū.⁊ in.l.i.C

fionis & in furto. quod no. & ꝙ pro vi turbatiua sit prodita actio publica tenet Bal. in. l. momentanee. C. unde ui. & sic ꝯ Bar. hic Bar. in. l. extat. §. quod me. cau. in pe. col. tenet idem qꝯ hic. & idem Ange. & Imo. in. l. cum filius. §. i. in prin. de ver. ob. & sic remanet magis cõis opi. ꝙ pro vi turbatiua nõ est prodita accusatio de vi publica cuius est alia pena q̃z in actione iniuriarum: ut i. l. qui dolo in fi. cuz ibi no. j. ad. l. iulia. de vi. iũcta. l. fi. j. e. si quis autẽ uellet tenere opi. bal. i. d. l. momẽtance. posset alle. tex. in. l. hoc iure. in prin. de reg. iur. vbi uide Bar. plene & p Bal. in. q. inci. accusatus ꝯ vi turbatiua.

a ¶ In mari cozuz. sed an in mari possint iponi passagia: uide bal. in. l. pe. in pecolũ. C. de nau. fe. & ange. in. l. fi. §. de vsu. & io. de pla. i. l. diligenter. C. de aqueduli. x.

satio publica. ita dicit Ja. de are. j. de reg. iur. l. hoc iure. sed actio iniuriaꝝ ciuilis & ẽt criminalis: vt hic. ¶ Vltimo in. l. sane si maris. No. pro venetis q dicunt ex lõga cõsuetudine se hr̃e iurisditionem in mari eoꝝ[a]. No. ẽt ꝙ qñ aliqs turbatur in iuribus & iurisditionibus suis ꝓpetit si bi iterdciñ vti posi. ut hic expresse dr̃ in tex.

Ex. l. sequenti.

¶ De admenatione.

i **Item apud.**

Si quis pulsatus. Nota. hic ꝯ admenatione[b] qꝯ tene mẽti: quia nescirẽ forte tibi dare cõcordantiã. dr̃ hic vtili iniuriaꝝ. Quero qua actione pretoria vel ciuili. glo. que ẽ hic dicit ꝑtoria. certe ꝑtoria tenek directa. vñ deberet exponi vtili. i. efficaci. vel dic ꝓprie ꝙ tenek vtili ex. l. cornelia: q̃ ꝑtinet ad oẽm iniuriaz manu factaz: ut. l. lex cornelia. §. apparet. ſm Ja. de are.

Ex. §. sequenti.

¶ Stãte statuto ꝙ ꝑ quolibet ꝓbo iniurioso qs puniatur certa pena: qualiter intelligatur verbum: & qualiter iniuriosum: ibi. Pro hui[c]. Et an inter blasphemare & maledicere sit dr̃a: ibi. Quero. Et an blasphemia sit ꝓbum iniuriosuz: vide in fi.

Ait pretor. No. hic ꝙ lz sit ꝓborũ pluralitas tñ vnam vociferationẽ & vnum cõuiciũ facit: sicut multa verba faciũt vnam stipulationẽ: vt. l. ticia. in fi. §. de ver. ob. ita dicit Ja. de are. & ꝑ hoc dicit ipse qñ aliqs dat plures alapas simul debemus aduertere qualiter statutũ loquat: vt recitaui tibi in. l. nunq̃ plura. §. de priua. delic. ¶ Pro huius declaratione pone dicit statutum[c] ꝙ ꝑ quolibet ꝓbo iniurioso qs puniat in certa quãtitate q̃liter intelligat ꝓbum: & q̃liter intelligat iniuriosum. Ad primum dico ꝙ ꝓbum intelligit vna oro significatiua. hic est casus. & §. e. l. i. §. ꝓbis. & ideo puto ꝙ si illa oratio idem significãs pluries repetat ꝙ vnũ ꝓbum fit: ut. §. de testa. l. unũ. & l. cum filius[d]. §. euz. §. de le. ij. & C. de testa. l. testã. sed si sunt diuerse oꝛones significantes diuersa tũc dñr plura ꝓba iniuriosa: uel si esset una oꝛo cõtinens plura tendẽtia ad diuersos effectus: ut. d. l. ticia. §. fi. de uer. obli. & l. pluribus. in prin. e. ti. Idem puto qũcũqz apponat vnũ nomen tñ significatiuũ: vt nomẽ meretrix vel latro: certe dz itelligi tu es: vt. l. i. §. de here. isti. & l. ꝓbuz volo. C. de fideius. sed si in oꝛone apponeret aliqua dictio ad q̃lificationẽ alteri[e] nõ credo ꝙ faciat ꝓbum iniuriosuz[f]. vt puta dico ꝙ iterfecisti aliquẽ ꝑditorie. Videamus qd sit ꝓbuz iniuriosum[c]. Rñdeo qũcũqz tibi reiprop o aliqꝯ maleficium ꝑ te cõmissum vel aliqꝯ crimẽ cõmissum ꝑ te: ut probat in. l. i. in fi. §. de obseq. patro. ꝑs. Idem si tibi reimpropat aliqua iniuria in te uel in tuos cõmissa: vt. l. si inimicitie. §. de his q. ut i di. & ibi no. et hoc puto verꝝ siue exprimat male ficium seu iniuria: siue in genere dicaz latro homicida fur & similia: ut no. in. l. iij. in prin. §. de libe. & posthu. & iõ puto ꝙ si dr̃ tibi tu mẽtiris[f] qꝯ est ꝓbum iniuriosum: qa tibi reimproperat maleficiũ. an tñ hic sit distinguenduz an illud qꝯ ꝓperat sit uerum uel nõ. dicã. j. e. l. eum q nocẽtem. in prin. ¶ Quero utrũ iter blasphemare & maledicere sit aliqua differẽtia[g]. Rñ. put ista ꝓba referunt ad deum uel ad sanctos dei oẽ maledictuz de his est blasphemia: ut ꝑbatur extra de cleri. male. c. i. & in euangelio qũ princeps sacerdotum scidit uestimẽta sua & dicit. audiuistis blasphemiam: qa filiũ dei se dicit: sed put ista ꝓba referunt ad hoies in vsu cõi. maledicere ẽ dicere aliqd mali de preterito uel ꝑsenti: blasphemare est optare aliqd maluz in futuro: & iste est usus cõis loquẽdi. ¶ Sz quero vtrum blasphemia est ꝓbum iniuriosuz: & puto ꝙ sic. primo qa dr̃ cõtra bonos mores ciuitatis ut hic. Item ꝑ pter hunc tex. qui dicit ad ifamiam uel ad inuidiam alicuius spectaret. in eo ꝙ dicit ad ifamiam loquitur de eo qui dicit malum de presenti uel de preterito sed in eo ꝙ dicit ad inuidiaz loquitur de eo qui optat malum in futuro ꝓpter inuidiam quam ei habet.

Ex. §. sequenti.

Statutũ puniens faciẽtem ĩsultum ad domum qualiter itelligat. Et valeat citatio facta ad stationem si debet fieri ad domum.

Conuitium. Dicitur hic ad domuz. ¶ Quero qualiter itelligatur ad domum: certe nõ debes itelligere ꝙ domum itrauerit: qa tunc tenek. l. cor. nõ actione pretoria: ut. l. lex cornelia. §. e. sz sufficit ꝙ uenerit iuxta domuz. Et ꝑ hoc dicit Ja. de are. ꝙ statuta q̃ dicũt de faciẽte[b] ĩsultã ad domum verificãtur in eo qui uenerit in pertinẽtijs domus: ut. §. quod vi aut clam. l. si uitẽ. §. q ad ianuam. & facit. l. qui filium. §. i. §. ad trebel. glo. tñ alibi uidetur dicere ꝙ illud fit ad domum qꝯ fit ꝓpe per. v. pedes: ut no. in. l. qdaz iberus. de ser. vr. pre. facit ad hoc. §. que sint pertinẽtie domus. l. ul. §. fi. regũ. decretiste tñ habent unũ decretum quo cõtinetur ꝙ de circũstãtijs ecclesie sũt. xxx. pedes circum circa ecclesiam. ¶ Venio ad fi. §. in eo ꝙ dicit de statione. facit ꝙ ualeat citatio ad stationem cuius cõtrarium tibi dixi ĩ. l. lex cornelia. §. si tñ. §. eo. rõ quare citatio ẽ facienda ad domum in qua habitat: quia est ueri simile ꝙ ibi sit familia que ei referat que rõ cecerit tanq̃z cessantem & fugitiuum cũ nõ sit teneatur ac. iniuriarum ꝑ eũdez cõsilio. ccviii. Et uitans aliquem tanq̃z excõicatum: q de pluriḃ[f] fuerat ligatus doceat vnã sniam abso. nõ pot ab ipso reputato excõicato. conueniri ac. iniuriarum vt ꝑ eũdem cõsilio. ccclxxvii.

f ¶ Tu mẽtiris. & si sit dcñ saluo honore tuo: ut dixit bar. in. l. si qs extraneus. in pn. §. de acquirere. sed qd si dicatur tu dicis falsuz: an sit uerbũ iniuriosum. sali. ꝙ nõ. in. l. de tutela. de in integ. resti. mi. et ibi limitaui hoc nisi direrim tu mẽtiris: qz puus mihi dixisti quod eram homicida: ut no. bar. i. l. q̃ oia uer. sed si aduersarius. de ꝑcura. §.

ADDE ꝙ dicere tu mẽtiris non est iniuria qñ ille q dicit facit ad defensionem innocẽtie sue ita uoluit Bal. cõsilio. xlv. tertio libro.

g ¶ Aliqua differentia. quid sit blasphemare: uide que diri post bar. i. l. turpia. de lega. i. ang. in. l. bis ꝓbis. de here. isti. & uide. xxiiii. q. v. c. q capit. & de clemal. c. i. & ii. & do. bal. in. l. ii. C. ꝯ recredi. q dicit ꝙ faciẽs iuramenta scelerata dicit blasphemare: & uide eũdem in. l. ignorãtia ad fi. C. de cristel. & adde qꝯ Bal. no. in ꝓsi. incip. in xpi noie amen. an dicatur maledicere: uel blasphamare ille q dicit: maledito sia dio uel a despecto ꝯ dio & uide ꝙ sic ꝑ tex. i auc. ut nõ luxu. q̃ naturaz: & in. c. ii. de maledic. & in. l. i. C. si qs ipera. male. & xxv. distinctio. in. c. qualis. q̃ rium uidetur ex cõi usu loquẽdi: qz sunt ista uerba potius iniuriosa q̃z maledica. ar. §. de here. insti. l. quotiens. §. si qs nomẽ: ſm intellectuz ange. nõ ergo oꝛis cõtumelia est blasphemia uel maledictio: maxime ſm cõem usum loquẽdi istius patrie bononiẽsis in istis sermonibus scelerati: & uide Imo. in. d. l. bis ꝓbis. §. i. Que aũt sit pena ꝑcutientis imaginem dei aut sanctorũ: aut scindentis imaginẽ ligni: uide tex. in. c. ii. §. certum. de of. ordi. li. vi. & Ly. ẽt in. l. qsqs. C. ad. l. iul. maiest. plenius in. l. se natusconsulto. j. de siccar. & etiam puniri possit pena mortis. Que autẽ sit pena blasphemantis deum: uide de clerico ꝑcussore in. c. statuim[a]. & xxii. q. i. si quis per capillum: uide que diri in. l. damni infecti: ubi uideas: §. de dam. infec.

b ¶ Cõuitium. faciente insultum. Quis

d ¶ Verbũ iniuriosum. uide bar. in cõsi. incipi. in cã uertẽte inter dñz nicolaũ & sarã eius filiã. & ad hic ꝑ bar. dicta adde alberi. in simili in. ii. parte statutorũ. v. q. & que hẽs in. l. si familia. §. de iurisdom. iudi.

e ¶ Verbum iniuriosum. & uide aliqua ꝓba iniuriosa ꝑ tex. & ibi bar. in. l. iii. §. de li. & posthu. & in. l. turpia. in prin. de lega. i. & uide oino Azo. in sũma. C. de infa. in. i. col. ubi dicit ꝙ si diri te nõ esse de legitimo matrimonio natũ uel calũniatorem ꝙ dicor te infamare infamia facti. l. obligatione. C. de infa. & uide qd sit diffamare. in. d. l. turpia. de le. i. in prin.

ADDE an iniuria que fit ꝑ scripturã dicatur ꝓbalis No. ccclxxviii. & an inculpans aliquem de eo ꝙ nõ est uerũ. §. ꝙ portauerit aliquas merces si bonas teneat acti. iiuriarũ ꝑ eũdẽ cõsilio. xcvii. & an si qs aliquẽ citari fe

dicak facere insultum ad domum: vide Ja. de are. bar. ⁊ Bal. in. l. cetera .§. hoc senatus de le. i. ⁊ ibi post bar. dixi.

a ¶ Si qs virgines. vberat clericum. q pcutit clericum nõ incedentẽ in habitu nõ tenetur. Idem tenet dy. in. l. gerit. de acq. her. Et prædcã vera nisi pcutiens sciuisset eũ fuisse clericum: qz in penis ꝓponderat culpã: vt in. l. si fructꝰ ⁊ i. l. q dcũ .§. fi. ff. ad. l. acql. Sed qd si verberauit portãtem habituz ⁊ tonsuram tũ ñ erat clericus vtz teneat. dy. ubi .s̃. tenet q ñ ar. l. fi. d̃ crimi. expi. bere. ⁊. l. cuz q .§. si iniuria .j̃. e. ⁊ ĩõ dicit in. c. i. q. bus mo. seu. amit. ⁊ ibi bal. post gl. q si qs insultat dñz quẽ nescit eẽ domũ suũ nõ pdit feudu suũ nisi esset ignorantia crassa ⁊ supina: qz paria sũt scire: uel scire debere. l. quod te. si cer. pe. idem dicit ibi gl. q si cõcubuit cuz vxore dñi sui nesciens eã vxorem q nõ pdit feudum. Item q cognoscẽs monialem nesciens eã monialẽ nõ punitur tanqz d̃ stupro monialis. quaz glo. tene mẽti fm' bal. et facit. l. si qs ignorãs .s̃. loca. ⁊. j̃. de adul. l. pe. et qd̃ dixi ibi: ⁊ quod diri de ser. fugi. i. l. qcunqz: ⁊ adde no. i. l. i. s̃. d̃ legi. ⁊ qd̃ no. bal. i. l. nemo. s̃. d̃ in ius vo. ⁊ p bal. in. l. si qs si dicaz i fi. v. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ cum bar. cõcordat ẽt Bal. in. l. si qua p calũniam. in prin. vbi oio uide .C. de epis. ⁊ cle. ⁊ q habitus faciat p sumptionez tenet ẽt bal. in. l. directi C. de manu. test. ⁊ ad istã materiã: vide Jo. an. i regula cum qs. in merce

sat in statione: sed hic siue cõuitium fiat ei in domo: siue ad stationem: eadem rõ est: quia nõ debet ei denunciari.

Cui non sine. ¶ No. q si cõuitium nõ fit certe persone nõ punit. Cõtra in. l. lex cornelia. §. fi. s̃. e. so. ibi in famoso libello hic in quitio. puto tamẽ q si appareret q diceret de aliquo lz nõ expmeret: vel diceret de aliquo ⁊ intelligeret de alio ⁊ hoc appareret punireẽ: vt. d. l. lex cor. §. fi. s̃. eo.

Si curauerit quis. ¶ Nota. q ex solo mandato nõ secuto effectu quis nõ tenetur: quod est vez in leuioribus. secus in grauioribus: ut. l. i. j̃. de extraor. cri. dixi in. l. nõ solum .§. si mãdato meo. s̃. eo. ¶ Vltimo vide glo. q̃ icipit non sufficit. ibi. l. iij. §. sufficit. sed ibi in q̃si cõtractu: hic in delicto. item ibi. j̃. ti. i. sed hic in delicto leui: ibi in atroci: ut. s̃. dixi.

Ex. §. sequenti.

¶ An verberans clericuz in habitu laicali sit excõicatus.

Si quis uirgines. Talis qs esse presumitur in quali habitu reperitur. h. d. facit ista. l q ille qui verberat clericum[a] quem credit laicuz qa vadit in habitu laicali q nõ teneẽ. ⁊ no. in. l. si ignorans. s̃. loca. ⁊ est tex. qui allegat hanc. l. extra de sen. excõ. c. in audientia.

Aliud est. ¶ No. tex. ibi. assidua enim frequentia ⁊c̃.

Hoc edictum. ¶ No. tex. ibi ea enim que notabiliter ⁊c̃.

Ex. §. sequenti.

¶ Propositio libelli in quo cõtinetur delictũ alicuius est infamare.

Si quis libello. No. q q̃ tu ꝓponis libellum cõtra aliquem in quo cõtineẽ delictum alicuius ꝓpositio libelli est infamare eũ. tene mẽti.

Idem ait. No. q iniuria q̃ fit officiali: vt officiali põt vindicari p seipsum. tetigi in. l. lex cornelia. in prin. s̃. eo. vide ibi.

Ex. §. sequenti.

¶ Pro uiolẽtia ablatiua: vel turbatiua competit actio iniuriarum: ⁊ in ea venit restitutio.

Si quis bona. No. q p[b] violẽtia ablatiua vel ẽt turbatiua põt agi actione iniuriaz: ita ẽt vidistis in. l. iniuriaz. §. si qs. s̃. e. Item aduerte cuz ista iniuria de qua loqtur hic habeat cãm manẽtem cum semp detines rem meã mihi facis iniuriam venit in actione iniuriaz restitutio rei per quãdam cõsciam: quia debet ab iniuria desistere sicut in interdicto retinende possessionis per quãdam cõsequentiam venit restitutio: ut no. i. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ⁊. l. naturaliter. §. nihil. s̃. de acqui. pos. ⁊ no. per Inno. extra de sen. excõ. c. contingit.

Ex. §. sequenti.

¶ Verbum video põt referri ad oculum intellectus: ⁊ an iudex de omni iniuria ingrere possit.

Si quis sic fecit. No. verbuz video[c] referria. ⁊ qualiter pbek v̊gitas: uel ñ v̊ginitas: uide ab. i. c. ꝓposuisti. de pba. ⁊ uide bo. glo. xxiii. q. v. q̃ instituit patrẽ puelle ad pbandũ v̊gnitatẽ: vt in. c. hec imago. q̃ dicit q si prima nocte repta sint linteamina sanguinolẽta pbatur virgo: ⁊ ibi ẽ alia rõ in v̊. seq. q̃ dicit si nõ fuerint repta sãgui nolẽta nõ psumitur v̊go. dic vt ibi ⁊c̃.

b ¶. §. si qs bona. no. q. r. in aũt p vio. ẽt a turbatiua ⁊ ablatiua agi possit iniuriaruz: vide in. l. q pendẽtẽ .s̃. de ac. ẽp. ⁊ no. q ex ui expulsiua pt agi iniuriaz vt i. l. vulçaris. in. §. qui furtis .s̃. de fur. ⁊ nota. bal. in. l. si qs a se in. ii. no. .C. ad. l. iul. de vi vbi videas ea que dicta sunt.

c ¶ Si qs sic fecit. v̊bum video. facit ad no. p bar to. in simili de teste. in. l. i. in prin. d̃ no. ope. nũ.

d ¶ Si quis seruo. vl. gl. op. Adde qd no. bal. in. l. i. in fi. s̃. e. in. §. idez si liberũ. ⁊ q iuria fcã famulo vel pastori itelligatur fcã dño tenet glo. et bal. in. l. si qs homicidij .C. de accu. quid aũt de iniuria fcã socio itineris. Bal. i. l. q̃ñ. C. de testi. videẽ vel le q socius posset agere si iniuriã reuocauit ad aium. alleg. hanc. l. ⁊ no. p bar. i. l. iii. .§. si tutor. d̃ suspec. tu. s̃.

e Ed si vnius agit i virtute. vide quod no. bar. i. l. si gẽmã. s̃. arbo. fur. cesa. ibi quero qd.

ri ad oculum intellectus: sic. l. si ticio ⁊ mihi. de lega. ij. ⁊. l. videamus in prin. s̃. de vsuris. ⁊. l. videamus. s̃. de in litem. iuran. cum fi. ⁊. s̃. de acquiren. posses. l. antepe. circa fi. Item no. distinctionem huius. §. aut quis verberatur in iniuriam dñi aut in iniuriam ꝓpriam. Item allegant qdam hunc. §. q iudex põt de omni iniuria ingrere ⁊ p officium suum: vt hic. ibi inulta a preto re relinqui ⁊c̃. ⁊. j̃. §. pri. ⁊ dñ ibi iudicem debere inquirere. tu dic circa hoc vt dixi i. l. ij. §. si publico. j̃. de adul. Ex. §. sequenti.

¶ An in actione iniuriarum habeatur rõ dãni.

Si quis seruo. Oppo. ⁊ videẽ q in actiõe iniuriaz habeat rõ dãni: vt. l. qui seruum. s̃. de ac. ⁊ obli. so. ista itelligitur fm illam. ¶ Itez op. de. l. si colonus. s̃. ar. fur. ce. so. vt ibi. Item op. de. l. dñm. C. e. so. dicũt qdam q ibi loqtur in actione. l. acquil. hic iniuriaz. ⁊ sic est simplex relatio. alij dicunt q loqtur ibi in actione iniuriaruz in qua dãnum venit scõario quod glo. reꝓhendit: quia tũc agendo vna repelleret alia. mihi videtur q in actiõe iniuriaz habeatur rõ dãni tũ diuersimode q̃ in actione. l. acquilie. nam si iniuria habet actum manentem habeẽ rõ dãni: qa alias non põt desisti ab iniuria: vt dixi. s̃. e. l. §. si p iniuriam. Item si nõ habet cãm manẽtez põt haberi rõ dãni per quãdam cõsequẽtiam. nam cum hec actio deẽ ad extimationem iniurie: hoc est ad id p quãto quis nollet esse passus talem iniuriam. in hoc põt cõsiderari dãnum videlz ĩtrinsecum vt debilitatio seruit ⁊ expense facte ĩ curando seruum. sed in actione. l. acquil. venit etiam plus quia veniũt dãna extrinseca: vt si hereditatem amisit: vt. l. inde neratius. §. idez iul. .s̃. ad. l. acquil. ⁊. s̃. de cõdi. fur. l. cum dicatur: ⁊ ideo lz sit actuz actione iniuriaz põt agi. l. acql. in eo quod plus est. ⁊ si est actum. l. acquil. põt agi iniuriarum in eo quod plus est: vt. l. qui seruum. s̃. de ac. ⁊ ob. vbi est casus. ¶ Vltimo glo. oppo.[b] de. l. illud. de acqui. hered. vbi eligendo vnum ius videẽ alij renunciare. so. ibi sunt iura prorsus cõtraria hic diuersa.

Item si liberum. Quero qd si fuit facta iniuria procuratori uel gestori negociorũ meorum uel familiari meo libero: an competat actio iniuriaz. Rof. tangit hoc in libellis suis. Ly. tãgit in. l. si nõ cõuitij. in. iij. q. C. e. ⁊ Inno. in. c. dilecti. extra de ap. ⁊ in. c. cõtingit. eẽ de sen. excõ.

Si seruum. ¶ Op. insti. e. §. si cõ. glo. ponit plures solu. solutio vera est. aut fit ad sigillationem dñoruz: ⁊ loquiẽ. l. ꝓtraria. aut ñ fit ad sigillatiõez dñoz ⁊ loquitur hic. facit ad id qd̃ dicaz in. l. i. §. si ad plures. j̃. de sepul. vio.

s **Ed si unius.**

Ex. §. sequenti.

¶ An qui mandat aliquid fieri secuto facto dicatur vere facere: ibi. Quero. Et an mandãtis ⁊ facientis idem sit delictum numero. Et an q mandat teneatur vt principalis: vel ut prestans opem: uide in fi.

Seruus meus. Op. dñ hic in fi. q agitur de

a ¶ Necessitate ciuili. no. ad titulu. ff. ad. l. acquil. ⁊ vide hic que no. per Ange. ⁊ qd no. bar. in. l. i. §. diuus. de siccar.

b ¶ De necessitate imperauit. Adde no. p Bar. in. l. iii. §. si pcura. qd qſ qꝫ iur. ⁊ in. l. si is q p emptore. in. xxiii. col. ff. de vsuca. ⁊ bal. in. l. i. in vlti. col. C. de sen. ⁊ bal. in dicta. l. iii. §. si pcur. qd qſqꝫ iur. ⁊ bal. in. l. nō iō minus. C. d̄ accusa. in. vii. q. ⁊ vide oi no bar. in. l. diuus. §. scribere. de fal. ⁊ vide bal. i. l. si familia in aliquibus lectu. ff. d iurisdi. om. iu. ⁊ Ange. hic ⁊ bal. bal. in dicta. l. iii. §. si pcur. ⁊ ibi ange. ⁊ pau. de ca. ⁊ dicit Bal. p illuꝫ tex. in autē. eo. decursuꝫ C. de dona. ante nup. ꝙ illud dicitur fieri in psona mea qd fit meo noie

c ¶ Dñs punit. limita tñ hoc esse uex nisi lex vel statutū dicret qcūqꝫ p se seu psona liter opposuerit ⁊c. quia tunc non cōprehenditur faciēs p alium. glo. est no. in cle. i. in v. publice de vita ⁊ hone. cle. ⁊ no. bal. i. c. si qs dixerit. in ti. si d̄ seu. fue. cōtrouer. inter dona. ⁊ agna. ⁊ bal. in. c. i. in fi. prin. in ti. q. bus mo. seu amit. ⁊ in. c. i. §. iniuria. de pa. iura. fir. ⁊ p bar. i. l. p hāc. C. de ero. mili. anno. li. xii. bene fac tex. in. l. i. §. ne aūt. i v. suis manibus. C. de cadu. tol. p hoc facit quod no. io. an. i. c. sicut dignum. de homi. vbi dicit ꝙ si statutū punit homicidiuꝫ factuꝫ manib⁹ suis nō punitur mādans bene fac tex. de pe. di. i. in. c. periculose. ⁊ dicit bar. in. l. quē admodū. C. de agri. ⁊ cē fi. li. xi. ꝙ statuta punientia facientes

dāno dato. cōtra in actiōe iniuriaꝫ nō venit dāni extimatio: vt. l. item apud labeo. §. si qs seruo. ff. e. so. itellige hic i fine ꝙ agit. l. acql. ¶ Vltio scias ꝙ qdaꝫ dicūt ꝙ hic est casus ꝓtra glo. quē habuistis in. l. nō solū. in pn. ff. e. vbi dicit ꝙ ille q fieri facit non tenet cornelia: sed tenet ꝓtoria qd videt cōtra hanc. l. in eo ꝙ dicit ꝙ agit iquātum iudici videbit. ⁊ sic ē ex. l. cor. vt. l. cōsti. i fi. j. e. si enim ageret pretoria ageret inquātū pars extimaret: ut no. in. l. iniuriaꝫ. j. e. ꝟitas ē ꝙ hic agit pretoria. qd apparet: qa hic agit dñs nō iniuriaꝫ passus in se: ut. l. lex cor. §. illud. ff. e. ad id quod dr ꝙ tunc deberet agi inquātū pars extimaret. dicā. j. e. l. iniuriaꝫ. ¶ Quero circa hāc. l. vtꝫ ille q mandat aliqd fieri secuto facto dicat ipse vere facere vel dicat facere iterpratiue: videtur ꝙ vere faciat: sicut ille q aliquē pcutit cū pila vel sagitta vere pcutit: vt. l. item mela. in prin. ff. ad. l. acql. qd apparet qa tenet directa. l. acql. vt ibi. ita eadem rōne ille qui te p aliū pcutit vere percutit. p hoc vr tex. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. qd igit. ibi ceterum: si iussit ipse vi deiecit ⁊c. lꝫ gl. vi deat illum tex. destruere. p hoc. ff. de manu. vindic. l. pr in fi. ibi cetex ipse manumittit. p hoc in. l. si qs id qd circa fi. ff. de iur. om. iu. expresse et de sen. excō. c. mulieres. In cōtrariuꝫ facit. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. deiecisse. ibi facere uidetur. ⁊. l. si pr. ff. de his que in frau. cre. ⁊ ibi no. exp̄ssum. ff. ad. l. acql. l. item si obstetrix. in prin. ⁊. §. i. vbi ille qui p aliū facit nō dr facere sed dr cām prebere. Quid dicemus. istam materiā alias tetigi in repetitione. l. si is qui p emptore. ff. de vsuca. in. q. illa de fictione trāslatiua de psona ad psonā. imo tū latius ⁊ itelligibilius dico. qdaꝫ sunt actus q nō possunt expediri per instrm separatuꝫ ab ipso corpore: vt adulteriū: tunc q p alium facit ipse ꝟe ñ facit. ⁊ hoc uoluit dicere glo. in. d. l. i. §. quoti. ff. de vi ⁊ vi ar. C. de cad. tol. l. i. §. ne aūt. interp̄tatiue bene pōt cōmitti p aliuꝫ: ut ibi dixi. idem dico in falso testimonio. cum. n. requirat actum psone testificātis nō pōt pprie cōmitti p alium eadē rōne. q̄dam sunt facta q̄ possunt explicari p instrm separatū a corpore: ut pcussio homicidiū ⁊ si. q̄ possunt ppetrari sagitta uel lapide emisso. ⁊ hic aduerte. qñqꝫ illud istrm quo mediāte talis actus ppetrat agit de necessitate nec pōt nō agere: ⁊ tūc q facit mediāte tali istro uere facit. ita loquit. l. item mela. in prin. ff. ad. l. acql. qñqꝫ illud instrm quo mediāte ppetratur actus agit in ꝟtute libertatis sue: ut si mādo homini hūti intellectū pcutias uel occidas talem: tūc ille libere occidit merito ipe ꝟe facit: ſz ego q mādo dicor p̄bere cām: qa mandatū meū nō est cā necessaria illius actus. ita loqtur. d. l. item si obstetrix. ⁊ multe alie. ll. ff. ad. l. acql. mō ad p positū qñ ego mādo tibi aliqd qd possit suscep tum mandatū: tu hēs necesse facere necessitate ciuili: quia es obligatus ad hoc: utputa si mādatur tibi aliqd qd est honestū: uel si dñs mandat seruo aliquid qd nō cadet i graue delictū: ⁊ tūc ille uere facit cuius mādato fit. qñqꝫ instrꝫ quo mediante agit de necessitate agit. dico necessitate ciuili: hic est casus in. l. pater i fi. ff. de manu. vindi. ⁊. ff. qd quisqꝫ iur. l. iij. §. si pcurator. lꝫ. n. ꝟba illius edicti loquātur in psonam qd quisqꝫ iur. statuerit ⁊c. tñ habet locum in eo qui ipetra

delictū hīt locū i mādāte vigore extēsiōis ne delictū remaneat ipunitū. ADDE ꝙ stante statuto ꝙ homicida decapitetur ita ꝙ statim moriat ꝙ mandans non decapitabitur: ita cōsuluit bal. cōsilio lii. tertio. li. Mediolani vbi est tale statutum.

d ¶ Quero vtrū. vide tex. in. d. l. certe. §. i. de preca. p ang. clare i tractatu maleficiorū i glo. i. v. semp: oniuꝫ mādatorē: ⁊ vide. j. d adulte. in. l. hec verba. ⁊ adde q̄ dixi i. l. nō solū i. §. si mandator: qz hic debebam ponere. ff. e. sed q̄ro pone accuso te ꝙ me a possessiōe deiecisti ⁊ i ueritate eiici fecisti an sufficiat. dic in nocē. ꝙ non quod verus est si dico ꝙ p te fecisti. secus si simpliciter. sm Jo. mona. q ita no. in. c. q per aliuꝫ. de reg. iu. li. vi. vbi oio videas: ⁊ vi de oino bal. in. c. i. §. iniuria in fi. de pa. iura. fir. ⁊ vide bal. de pa. cōstā. in v. opizoni. ⁊ adde no. p bal. in. l. i. C. d̄ seruꝫ. ⁊ i auē. sed nouo iure. e. ti. ⁊ i. l. quicūqꝫ. eo. ti. ⁊ uid bal. in. l. i. §. ne aūt. C. de cadu. to. ⁊ bal. in. l. si familia. ff. de iur. om. iudi. et no. in. l. non eo minꝰ. C. de pcur. An aūt statutuꝫ ꝓcedens pacem fieri pcussori verificet in mādante: vide no. p bal. in. l. trāsigere i fi. C. d̄ trās ac. iūtis etiaꝫ adde qd no. Bal. in. l. accusationes. qd me. cā. p cuius itellectu vide etiam bal. i. c. i. in. §. si vero. de pa. iura. fir. ⁊ Ludo. in. l. si qs in graui. §. si marit⁹. ff. ad fil. ⁊ Ly. in. l. ii. circa vlti. q. C. vñ vi. ⁊ dixi p⁹ bar. in. l. cuꝫ fūd⁹. de vi ⁊ vi ar. ⁊ bar.

uit per pcuratorē. cum. n. mandatū de ipetrando sit licitum ille pcurator de necessitate ipetrauit: ⁊ sic dñs uere ipetrauit: ⁊ est casus. ff. de admi. tu. l. ita aūt. §. gessisse. p hoc dicebaꝫ in. q. de facto. assisij statutū dicebat si qs pducerit exceptionē aliquā cōtra instrm cōfessionatū: nec pbauerit puniat in tm. mō quidā pduxit exceptiōeꝫ cōtra instrm p pcuratorē habentē mandatū ad hoc nec pbauit. dico ꝙ ex ꝟbis statuti dñs punitur: qa uere dñs pduxit: qa pcurator tālē istrumētum hoc fecit de necessitate. s. ciuili: nec tunc debet ispici utrū uerba statuti loquātur in psonam uel in rē: sed si mandatū nō esset licitū: ⁊ iō ille p quē qs fecit: nō fecit hoc de necessitate natura: qa libeꝫ habet arbitriuꝫ: nec ex necessitate legali: qa rei turpis nullum est mandatū: tūc ille q mādat nō facit uere sed iterpretatiue: ita loqtur. l. i. §. deiecisse. de vi ⁊ vi ar. ⁊. ff. de his que i frau. cre. l. si pr. ⁊. d. l. si obstetrix. ff. ad. l. acql. ⁊ oēs. ll. que hoc dicūt debēt itelligi sm modū p dictum. Nō ob. c. mulieres. extra de sen. excom. ubi dicit ꝙ uere facit. dicūt qdam canoniste vere facit. s. quātum ad peccatū. uult dicere qa canoniste magis cōsiderāt aīum q̄ actum sed nos magis actum q̄ aīum: ut no. p By. in. c. peccatum. extra de regu. iu. li. vi. ⁊ ideo q̄tū ad peccatū mortale in foro cōscientie ille uere facit: quia cōsistit in aio. sed respectu actus quē nos ispicimus uere nō facit. ¶ Quero utrum mādantis ⁊ faciētis sit idem delictū numero. istā. q. cōsuluit dy. ⁊ determinauit ꝙ sic. Ly. refert in. l. non eo minꝰ. C. de accusa. ⁊ p. l. i. C. si re. uel accu. mor. fu. mihi vr dicendū ꝙ ista. q. pōt cōsiderari. primo sic utrū sit idem delictū hoc est utrum ex eo dē delicto teneat mādans ⁊ faciens. ⁊ dico faciens imediate fieri faciens pp mandatū: ut dixi. ff. e. l. nō solum. §. si mādato. scō modo pōt intelligi utꝫ sit idē delictū numero hoc est utꝫ sit eadē obligatio: ⁊ ad hoc rñ. ꝙ ñ. nā tot sunt obligationes quot sunt psone delinquentiū: ut. l. si plures. j. e. ⁊. l. si id qd. §. fi. cuꝫ. l. se. ff. de iu. om. iu. cū si. tertio pōt itelligi utꝫ sit idem delictuꝫ. hoc est utꝫ eadē accusatione: uel actione puniātur. ⁊ hic est aduertendū. aut loqmur in casibus in qbus ille q mādat fieri uere facit: ⁊ tunc sine dubio eadē. l. punit nō attento utꝫ ꝟba sint scripta in rē uel in psonam. aut loqmur in casib⁹ in qbus ille q mādat fieri nō facit uere: ⁊ tūc distingue. aut uerba sunt scripta in rem aut in psonā: ut. l. hec uerba. de adul. ⁊. l. iij. in fi. ff. qd vi aut dam. ⁊. ff. de acq. her. l. si seruum. §. admonere. ¶ Quero utꝫ ille q mandat fieri teneat: ut pncipalis uel ut p̄stans opē. hanc. q. tangit Ly. in. l. nō eo minus. C. de accu. finaliter nil est dcm. nam faciēs est principalis. mādans tenet ut mādans. p̄stans opē tenet ut p̄stans opē. ⁊ oia ista sunt distincta ⁊ separata: ut dixi tibi in. l. nō solū. §. si mādato. ff. eo. Et aduerte qa obligationes qbus isti tenent q̄libet p se ē pncipalis: nec obligatio accedit obligationi lꝫ fcm accedat facto. quod dic ut. l. qui seruo. §. i. ff. de fur. ¶ Sꝫ quid de eo qui p̄stat opem an uideatur uere facere. dic ut dixi in. l. is qui opem. ff. de fur.

Quedam iniurie.

¶ Mo ꝙ ispicimus psonam facientis iniuriam.

n.l.vt uim.de iusti.⁊ iu.vide bal.in auc.ad offiñ in fi.C.cõi diui. ⁊ vide bal.in auc.habita.in.vii.col.C.ne filij p pa.p tex.in.l.qõ sepe. in.§. si qs aio.de ꝯhẽ.ẽp.⁊ uide in.l.graccus.C.de adulte.⁊ ibi bal.ad materiã vi/ de bar.in.l.verũ.s̃.de parici.et bal.in.l.fi.in prin.C.si a nõ cõpe.iudi.et bal.in.l.pemptorias.in.v.col.C.de sen.rescin.nõ pos.

a ¶ Si ante iudicẽ. Mo. mirabilẽ tex. q̃ istigãs iudicẽ ut iniuriãtẽ sibi torq̃at. ex hoc uidet remisse iniuriaꝫ facit.l. interdũ.§.q̃ furẽ.s̃.de fur. et vide bal. et doc.in.l. ab hostib̃ .§.i. .s̃.so.ma.

b ¶ Filiofa. qz põt remittere.hoc verũ nisi iniuria fuisset facta a p̃sona cõiuncta:ut no.in.l.lucius sol.ma. facit quod legi.⁊ no.in.l.papinianus de i. of.te.⁊ iuno. in.d.l.luciusin fi.⁊ ibi lu do.in v̄. opponit q̃ nõ possit pater remittere in p̃iudiciũ.ad de gl.⁊ bar. p illũ tex. in .l.p̃sonaꝫ.s̃. de pac.⁊ no. Inno. in.c. nõ dubiũ.d̃ sen.excõ.ubi qd in tutore ⁊ curatore an possint remittere iniuriã fcãm pupillo: vide bal.in.l. pactuꝫ curatoris.C.d̃ pac. ⁊ in .l. p̃ses .C. de transac.vbi ẽt ponit an abbas cuꝫ capitulo possit remittere iniuriã.

c ¶ Quero quid adde Bal. in.l.ex facto.§.si qs rogatus ad trebel.s̃.

d ¶ Procuratorem. ad istum tex.uide bal. in.l. eos.C.de accusa. in .xii. col.in.q. an reqratur speciale mãdatuꝫ in criminalibus:⁊ in .l.seruuꝫ .§. publice.ff.d̃ procura.

e ¶ Pot agere.l.in putneciali.§.si ego de ope.no.nun.⁊ Imo.in.c.fi. extra de.pba.⁊ facit tex.in.l.cum clericis.circa medium.C.de epi.⁊ cle.

f Vm q̃ nocentẽ.vide de hoc p cy.in.l.iii.de lib.⁊ posthu.⁊ hosti. in sũma de iniur.§.s̃ nos.⁊ p cano.in.c.accedẽs.de pur.ca.p Oldra. plene cõsilio.liii.incip.cõsueuit dubitari.p azo.in sũma.C. de insa. ⁊ uide Bal. in.l.cõsti.C. in pn. i.iiii. op.⁊ q̃ñ possit ipune iniuria dici:ui de remissiue p alex.i.l. fi. qd̃ qsq̃ iuris. ⁊ qd si dico tu es p iurus. p ange.in.l.iii. d̃ li.⁊ posthu. ⁊ q̃ no. bar. ⁊ ange. in.l. que oia de p̃cura.s̃. et no. guil. de cu.⁊ pau.de ca.⁊ Bal. ⁊ ange.in.l.fi. qd̃ qsq̃ iur. ⁊ oldra.i.d. cõsi. andre. de seruia. in c.i.§.p̃terea que fuerit p ma cã bene. amit.p cy.⁊ pe. ⁊ alios.i .l.fi nõ cõuiti.C.e. glo. et.q.i.in primis p ab.et alios . in .c. cuꝫ te. de re iudi.

ADDE post cõsilium oldra. Pe.de ancha.consilio.ccxxvi.⁊ Ro. cõsilio .xcvi.

g ¶ Si iniuria.uide no. p bal. in.d. .l.si quis nõ dicam rapere. in.i. col. .C. de epi.⁊ cle. et in .l. diuus .j. de ficca.

remitti:⁊ uide circa hunc.§.qd̃ no. p glo.s̃. de pac.l.in p̃sonã.⁊ p ino.extra de sen.excõ.c.non dubiũ. ¶ Venio ad ver.iterdũ.no.q̃ q̃ñ pater est vilis p̃sona nõ pmittit ei q̃ remittat iniuriaꝫ filij.p hoc ego dicebã in.l.ij.s̃.de vul. ⁊ pupil.i materia substitutionis pupillaris. q̃ q̃ñ pater ẽ vilis non põt filio pupillariter substituere. sicut enim ei auferr administratio bonoꝝ filij in uita: ita i morte : vt hic ⁊.l.fi.C.de sen.pas. ¶ Venio ad v̄.si pater.dr hic q̃ transferr iudiciũ de p̃sona patris in filiũ. Quero an sup eadẽ istantia debeat p̃cedi.glo.determinat q̃ sic:ut.l.tã ex p̃tractibus.s̃.de iudi.⁊.l.i.§.uideamus. de rei vxo. ac.⁊ bene dicit p hũc tex.⁊.l.sciendũ.s̃.de ac. ⁊ obli. ¶ Venio ad fi.glo.itelligit hũc tex. q̃ñ filius fuit emãcipat̃ post iniuriã sibi fcãꝫ. ¶ Quero qd si iniuria erat facta tpe quo erat emãcipatus vtq̃ ex tali iniuria cõpetat actio iniuriaꝝ patri.glo.uidet q̃ sic .isti.e.§.patimur.cy.hoc tractat in.l.si nõ cõuitij.C.e.in.iiij.q.

Ex.§.sequenti.

¶ Procurator oium bonoꝝ põt agere:licet in mãdato nõ sit dictum.

Procuratorem.

d Mo.tex.p curator aũt ⁊c. Mo.q̃ p̃curator oium bonoꝝ põt agere lz i mandato nõ sit dcm̃ ad agendum ⁊ defendendum ⁊c.ut hic ⁊.l.iij.§.i.s̃. iudi. sol. ⁊ de hoc ẽ casus extra de.p̃cu.c.q generaliter.li.vj. facit.s̃. de.p̃cura.l.q.p̃prio.§.fi.⁊.l.nam ⁊ nocere.s̃.de pac.⁊ per Inno. extra de fideius.c.fi. circa p̃n. mag.glo.de hoc in spec.ti.de p̃cura.§.i.v̄. pe.

Ex.§.sequenti.

¶ Cum aduocatus est diu absuturus alius est q̃rendus nõ danda dilatio.

Quod aũt.

Tene menti: uos scitis q̃ p̃p absentiã aduocati dar dilatio parti:ut.l.ait p̃tor.§.fi.s̃.ex q.cã. ma.hoc aũt itellige si aduocatus est reuersurus de.p̃rimo:ut hic.secus si esset lõgo tẽpore absuturus:tunc deberet sibi alium aduocatũ querere.ar.huius tex.pro hoc.j̃.de excusa.mu.l.pe.§ fi.Demum no.tex.ibi.ad cuius inqt offiñ ⁊c.⁊ ĩ uer.idẽ iul.no.ibi oibus enim qui ⁊c.

Ex.l.sequenti.

¶ Proferens verba que reipublice manifestari nõ expediunt tenet actione iniuriaꝝ.

Am qui nocentes.

e ¶ Mo.rõnes hui̇ tex.⁊ p hoc dicũt doc. q̃ si nõ expediret reipublice talia q̃ per iniuriaꝫ dicunt manifestari deberet proferẽs talia v̄ba puniri.v̄bi gra.aliqs dixit tibi: tu es cecus uel claudus:tunc teneret actione iniuriaꝝ:quia rei pu.nõ interest. ¶ Sed qd si dixit alicui tu fuisti mitriatus pro falso uel es spurius:certe puto q̃ si est ueꝝ nõ teneat:qa interest reipu.q̃ ifamia illius manifestet ne admittat ad testimoniũ. Itẽ ne spuri̇ admittat ad dignitates quaꝝ nõ ẽ capar.circa hoc uide cy.C.e.l.si ñ cõuitij.i.viij.q.

Si iniuria.

f Q̃ñ iniuria cõferr i aliquez p̃ncipaliter ispicit potius ueritas q̃ opi.at cum ifertur in aliquem per ꝯñtiã ispicitur potius opio q̃ ueritas .h.d. ¶ Op.j̃.proxi.§.so.hẽtis in sũmario. ¶ Item op.de.l.illud.§.fi.s̃.e.so.ibi nõ hẽbat aiũm ife/

a Miuriarũ. scdo quero. Mo. formaꝫ libellandi in actione iniuriaꝝ: vide sali. in. l. si non cõuitii. C. e. ⁊ qd in partialib⁹ iniuste se iniuriãtibus nũqd teneant ad restõnez dãnorũ ⁊ extimationis iniurie. vic ꝙ sic: vt extra de iniur. i. c. vlti. p imo. ⁊ bal. i. c. i. §. iniuria. de pa. iur. fir. ⁊ de libello vi de spec. i ti. de iniur. §. iuria. no. insti. de iniur. in pn. Et ad dcm bal. vide qd scripsi post bar. i. l. i. ⁊ ii. de incen. rui. ⁊ nau. et do. cy. in. l. si nõ cõuitii. C. e. q dicit ꝙ ꝛz dici in libello ꝙ vba plata fuerunt aio iniuriandi. ange. dicit ꝙ et sine illo valet si nõ opponat. l. fi. C. ò anna. except. p quo facit qd no. bar. in. l. nec exẽplu. C. de fal. ⁊ dixi in. l. i. si qs testamento li. cf. iuss. fue. ⁊ ad formam huius libelli. adde bal. in. l. ii. i fi. ò sen. q fi. cer. quan. ⁊ ibi sali. et p sali. i. l. actione. C. e. per spec. in ti. de iniuriis. circa prin. ADDE an in libello iniuriarũ reqratur locus ⁊ tẽpus alex. cõsilio. ccix.

rẽdi iniuriã alicui: hic sic. ¶ Itẽ op. s. ex. q. cau. in pos. ea. l. fulcini⁹. §. si aduer. glo. nõ sol. so. ibi latitatio nõ erat fraudulosa cõtra illas psonas q̃s fraudare nolebat: sed hic erat animus iniuriandi ꝓtra eum cui fecit iniuriã. ¶ Itẽ op. C. de here. isti. l. si pater. glo. nõ sol. tu dic. lz ibi testator errauerat heres istitutus nullũ passus est dãnum. vii ꝓtra testatoris ꝓpositũ agere nõ pot. hic uero lz iferẽs iniuriã errauerit tñ iniuriatus passus est dãnum ⁊ iniuriã: ⁊ ideo agit ne alterius error fit sibi dãnosus. ¶ Itẽ op. de. l. si per errorẽ. s. de iur. om. iu. so. glo. ibi loqtur in actu in quo reqritur cõsensus duoꝝ hic ñ. ¶ Venio ad. §. at cum aliqs. ⁊ op. de. l. item apud labeonẽ. §. iterdum. s. e. dicit gl. aliud in seruo: vt ibi. aliud in filio: vt hic. nã in seruo loqtur ꝙ qs scit cui⁹ seruus sit: qõ est ueꝝ si dñs uult agere tã q̃ sibi sit facta iniuria. ⁊ est rõ: qa ad hoc vt cõpetat dño actio suo noĩe oportet ꝙ ad iniuriaꝫ dñi seruus sit pulsat⁹: ut. s. e. l. item apud labeonẽ. §. si qs fecerit. sed si iniuria fiat filio uel uxori ẽt si nõ fiat ad iniuriã patris vel uiri: patri ⁊ uiro cõpetit actio suo noĩe.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter fiat extimatio iniurie: ⁊ an actor debeat se referre ad dãnum. Et an certa quãtitas debeat exprimi in libello iniuriaꝝ.

i **Miuriarũ.** Facit hec. l. ad ea q̃ dixi in. l. i. j. de penis. Itẽ facit ꝙ in libello debeat ĩseri tẽpus facte iniurie. dixi de hoc in. l. ꝓtor edixit. in prin. s. e. ¶ Quero q̃liter fiet ista estimatio iniurie. glo. dicit ꝙ aut agit ꝓtoria ⁊ fit estimatio p iuramentũ actoris. aut agit. l. cor. ⁊ fit estimatio officio iudicis: ut. l. cõstõnibus. §. fi. j. e. Istã opi. tz gl. in. l. lex cor. in prin. s. e. ⁊ isti. e. §. pena. idem tenet Rof. ⁊ cy. in. l. si nõ cõuitij. C. e. in. x. q. Cõtra hoc vt expresse. s. e. l. sz si vn⁹. §. seruus meus: ubi agit ꝓtoria: ⁊ tñ estimat iudicis offõ. so. illi qui volũt sustinere hanc opi. dicunt ꝙ in pretorijs estimat iniuria p iuramentũ actoris taxatũ tñ p iudicẽ. sicut dicimus in iuramẽto in litem: ut. l. uideamus. circa fi. s. de in li. iurã. azo in sũma tñ huius ti. uidet dicere ꝙ idẽ fit in pretoria qõ in ciuili. ⁊ istam opi. putarẽ veriorem de iure p. d. l. sed si vnus. §. seruus meus ⁊ p. l. item apud labeonẽ. §. quod ait pretor. ¶ Scõo quero⁸ retẽta illa opi. ꝙ estimet iniuria p iuramẽtum actoris vtrũ actor debeat se referre ad dãnum: hoc est ꝙ dicat potius uoluissem esse passus tñ dãnum q̃ pati tãtam iniuriaꝫ: uel debet se referre ad lucrũ vt dicat noluissem esse lucratus tñ ⁊ pati tantã iniuriã. qdam dicũt ꝙ nõ ꝛz referri ad lucrum p. l. si sterilis. §. cuꝫ vẽditorẽ. de ac. emp. sed nõ ob. cũ. n. hic agat ꝓpter maleficiũ habet rõ cuiuscũqz itereſſe ẽt extrinseci. vnde teneas glo. ¶ Tertio q̃ro vtrum certa quãtitas debeat exprimi in libello cum agat iniuriaꝝ. qdam dicũt ꝙ sic p istũ tex. cum glo. sed glo. habuistis contrariã. s. e. l. ꝓtor edixit. §. i. in glo. sup v. sortiat. breuiter puto sic dicendũ. eo casu quo ꝛz fieri extimatio p iudicẽ nõ debet poni certa quãtitas in libello: qa pars nõ ꝛz ponere ꝓ certo illud qõ non est in ea. sed si extimatio ꝛz fieri ab ipsa parte tũc in libello ꝛz poni certa quãtitas: ut. l. cõtinuus. §. q illud: aut illud. s. ò uer. ob. ⁊ l. i. §. qõ aũt. s. quoꝝ le. ¶ Vltimo vide glo. q̃ icipit alias ac. ibi mãdati. sed ibi actio dat ad itereſſe quo variato variat ⁊ actio. hic uero agit ad vindictã q̃ nõ uariatur ex varietate p sone. Item ibi. §. diui fratres. sed ibi ex augmẽtatione rei crescit extimatio futura: sz hic ex augmẽtatione dignitatis nõ crescit extimatio iniurie iam facte. Ex. l. sequenti.

¶ In pro iuxta.

s **I statua.** ⁵¶ Opp. j. de sepulcro. l. ij. So. ibi erat ĩ monumẽto hic iuxta monumentuz: ⁊ sic ponit in p iuxta. ⁊ sic no. ꝙ cã euitãde cõtrarietatis in ponit p iuxta. ⁊ ideo facit ad cõcordiaz testium quoꝝ vnus dixit hoc fuit in hostio. ali⁹ dixit iuxta hostiuz. de hoc dixi in. l. gallus. §. ille casus. s. de libe. ⁊ posthu.

Ex. l. sequenti.

¶ An actio iniuriaꝝ possit cedi: ⁊ an qõ non est trãsmissibile sit cessibile.

i **Miuriarum.** ¶ Op. ꝙ sit ĩ bonis nrĩs: qa eam exercemus p ꝓcuratorẽ: ut. s. e. l. sz si vnius. §. idem ait ⁊ si nepoti. solu. quãtum ad trãsmissionẽ nõ est in bonis nostris: quãtum ad alia sic. ⁊ sic actio iniuriaꝝ põt cedi vt hic no. et no. in. l. si nomẽ. s. de here. vel ac. ven. ⁊ l. vl. C. de her. uel ac. vẽ. p glo. ⁊ ẽt ibi Cy. tãgit. ¶ Sz op. illud qõ nõ est trãsmissibile non est cessibile: ut. l. si ex pluribus. s. de admi. tu. sed actio iniuriarũ nõ est trãsmissibilis: ergo nõ est cessibilis. so. l. cõtraria loqtur in eo qõ nõ est trãsmissibile simpliciter: sed hic loqtur in eo quod fit trãsmissibile per cõtestationem.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui magistratus possint cõueniri.

n **Ec magistratus.** ¶ Op. C. ad. l. iul. repe. l. iubemus. So. qdam sunt magistratus sola dignitate sine administratione: ut qdam q vocant comites marchiones ⁊ si. ⁊ isti sine dubio pũt cõueniri: ut. l. ij. C. vbi sena. uel cla. qdam sunt hãtes dignitatẽ cum administratione: isti si qdẽ delinquũt in offõ pũt cõueniri: vt. l. iubem⁹. C. ad. l. iul. repe. ⁊ in auc. vt diffe. iu. §. si tñ. ⁊ in auc. vt iudi. sine quoquo suf. §. necessitate aut nõ delinquunt in offõ: ⁊ tũc distingue: vt hic. de hoc p doc. i. l. si p̃ses. C. de epi. au. ⁊ pleni⁹ ĩ. l. senat⁹. s. de of. pfi.

q **Vod reipublice.** Pone exemplũ in ciuitate ĩ mitriatis ob falsitatẽ.

Ex. l. sequenti.

¶ Simul fieri dt ꝙ fit successiue.

s **I plures.** ¶ Mo. tex. ibi: imo ẽt. ¶ Op. de. l. si familia. s. de iur. om. iu. So. itellige hic qñ erãt serui pluriũ dñoꝝ. si. n. essent vnius dñi tũc haberent beneficiũ. s. ti. si fa. fur. fe. di. qõ dic vt no. in. d. l. si familia. ¶ Vltimo no. tex. ibi dũ dicit: occiderũt simul. ꝙ dt fieri simul qõ fit successiue vnum post aliud. quod facit ad dicta testiũ ⁊ itelligitur actu successiue cõtinuato tñ: ut. l. antiqua. s. si pars here. pe. ⁊ C. de testi. l. testiuz: ⁊ ibi p Cy. de hoc in. v. q.

s **I quis iniuriaz.** Quero vtꝝ õbeat ad hoc fieri unu ꝓcessus tñ vel duo: ut sic feranꝫ due snie. Rñdeo vt ꝙ due snie. prima in q̃ fiat cõdẽnatõ pecuniaria. scõa in q̃ cõuertat pecuniaria in corporalẽ: ideo qa soluere nõ põt: vel hoc fiat vno ꝓcessu vt cõdẽnetur ĩ pecunia quã si soluere nõ põt fustigetur. pro hoc. C. vnde vi. l. nõ ab re. ⁊ l. conductores. C. loca. de hoc per cy. C. eo. l. si non conuitij. in. xv. ⁊ xvj. q.

Ex. l. sequenti.

b I statua ad de bar. in. d. §. ille casus.

c Miuriarũ. ⁊ no. i. l. Et no. p cy. i. l. si. C. de her. vel ac. vẽdi. sed an p iniuria illata abbati agat successor: vide bal. in. l. fi. §. i. C. de bo. que lib. vbi oio videbis: vide gl. isti de ac. in pn. in ver. debetur. in verite op. de. l. iniuriarũ. ADDE Joan. i ti. ò ac. et peti. in. §. iuxta v. vt ꝓ agẽs. ubi ponit an actio iniuriarum actio. possit cedi.

d Ec magistratibus. hãc. l. limita: ut dixi in. l. pars litterarũ. s. de iudi.

1 Iuus. Et hic habes q̃ dãnatus actione iniuriarũ ẽ ifamis: vt in.l. decuriones. C. de infami. quod est verus si fuit atrox. alias nõ. c. cũ te. de re iudi. ⁊ no. Bal. in. d. l. decuriones. adde bar. in. l. si quis in prin. testamenti. §. i. de le. iii. ⁊ in. d. l. ex militari: ubi vide.

b E iniuria. q̃ro vtrũ. Adde bar. in extraua. q̃ sint rebelles: ⁊ vide q̃ dixi p⁹ Bal. in. l. reos in. ix. col.

¶ In casibus in quibus patri nõ cõpetit usufructus nõ est legitimus auctor minori filio.

¶ De extraordinariis criminibus. Rub.

c Ollicitatores. vide in hac materia que dixi in. l. i. in fi. quod q̃sq̃ iur. ⁊ ẽt materiam hui⁹. l. hoc est de effectu siue conatu. bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fug. ⁊ in. l. arboriub⁹. §. de vsufru. i. l. data opera. C. qui accusa. si pos. in. x viii. col. vel circa. ⁊ i. l. qui autez operas. de i fa. ⁊ vide. d. anto. in. c. i. i vlt. charta. de eo q̃ mit. in pos. causa rei seruã. specu. in ti. de accu. §. i. v. quid si post. ⁊ ange. in. l. i. in fi. quod q̃sq̃ iur. ⁊ vide Bar. i. l. i. §. diuus. ⁊ in. l. fi. ff. d ficca. ⁊ Bal. in. c. i. §. iniuria. in vlt. col. de pa. iura. fir.

d ¶ Peruenit ad colloquia. Mo. ẽt de alloquiis ⁊ basiis. clericus tamẽ amplectens mulierez cẽsetur facere causa benedicendi. xii. q. iii. c. absit ⁊ ad hoc vide no. p bal. in. l. si q̃s nõ dicam rapere. C. de epi. ⁊ cle. in. iii. col. ⁊ glo. in. c. perpetue d elec. li. vi. ⁊ Bal. i. d. l. si quis nõ dicam rapere. tenet istã glo. quaz reprhẽdit bar. hic põt dici q̃ si solũ osculum interuenit procedit illa glo. ⁊ Bal. secus autem si interuenit amplexus. ⁊ ita loquitur Bar. ⁊ vide bal. in. d. c. i. quibus mo. seu. amit.

J filii noĩe.

s Quero que ẽ rõ huius. l. q̃ pater ⁊ eius filius cogitur satisdare. dicit glo. quia pater nullum vsumfructum habet. ⁊ p hoc dico q̃ in casibus in quibus patri non competit vsufructus nõ est legitimus auctor filio minori. dixi in. l. fi. §. i. s̃. de uerbo. ob.

Onstitutionibus.

c §. ẽt. de hoc ver. dic ut dixi in. l. iniuriaz. s̃. e. Ex. l. sequenti.

¶ An valeat reseruatio quã facit iudex q̃ notarius possit cõficere instrumẽta cum eum dãnat.

Juus.

d ¶ Oppo. de. l. ⁊ si seuerior. ⁊. l. ⁊ si possidoneũ. C. de his qui no. infa. solu. ibi fuit pena minuta causa cognita hic sine cause cognitiõe. Et per hoc dicimus q̃ si iudex reseruauit notario ius faciendi instrumẽta siqdem fecit causa cognita ualet: alias si sine cause cognitione tũc nõ valet. pro hoc in. l. si quis. in prin. testi. §. miles. s̃. de lega. iij. ⁊. l. ex militari. de mili. test. C. ⁊ ibi per Ly. Ex. l. sequenti.

¶ Pena alternatiue imponitur cum agit criminaliter actione iniuriarum: ⁊ an quis dicatur obligatus cum alicui infertur pena ad vindictã publicam.

E iniuria

d Mo. quãdo agitur criminaliter actione iniuriarum que est pena ⁊ videtis q̃ hec pena ponitur alternatiue scõm qualititatem personarum. ex qua. l. cõiuncta. l. fi. C. e. ¶ Mo. q̃ vbicunq̃z est possibile penam corporalem imponi nõ admittitur ꝓcurator. ¶ Quero vtruz[b] ad penam que infertur alicui ad vindictam publicam quis dicatur obligatus. dicam in se. lec. Ad hanc. q. rñdeo q̃ nõ: quia illa pena infertur officio iudicis: vt insti. e. §. in sũma. ⁊ sic nõ presupponit obligationem: vt. l. cum postulassem. in prin. s̃. de dam. infec. ⁊. l. qui per collusionem. s̃. de ac. emp. verũtamen largo modo sumẽdo obligationem potest dici obligatus. ⁊ ita no. in glo. l. rescriptum. in prin. s̃. de pac. in glo. super ver. hypothecas.

¶ De extraordinarijs criminibus.

¶ Glo. continuat rubricam duobus modis vt habes in ea.

Ollicitatores.

s ¶ Oppo. ĩmo dñt puniri quatenus si persecissent: vt. l. si quis nõ dicam rapere. C. de epi. ⁊ cle. lz glo. alle. eam pro cõcor. Solu. ſm pe. ibi peruenit ad actum facti. hic puenit solum ad actum verbi. ⁊ ſm hoc glo. que est hic: que dicit q̃ puenit ad colloquia[c] vel ad basia male dicit in eo q̃ dicit basia: quia tũc puniretur ac si esset pfectum delictum. p. d. l. si quis nõ dicam rapere: quia puenit ad actum facti. ¶ Item op. de. l. qui aũt. in prin. de his qui no. infa. so. vt ibi. ¶ Item op. de. l. i. in fi. s̃. q̃ q̃s q̃z iur. dicit glo. ibi in atrocioribus ibi in leuioribus: vel aliter ibi loquitur in eo quod delictum nõ cõtinet. circa hoc vide Ly. in. d. l. si quis nõ dicam rapere. in. ij. oppo. ¶ Item op. de. l. cogitationis. j. de penis. solu. ibi non peruenit ad aliquem actum: sed hic peruenit ad actum verbi. ¶ Vltimo distingue: vt doc. distinguunt in. d. l. si quis nõ dicam rapere. C. de epi. ⁊ cleri.

e ¶ Qui puero. Allegatur iste. §. per bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. in. ii. col. q̃ delictum non cõsũmatum non punitur.

f Vb pretextu. collegiũ dissoluere. Mo. q̃ ꝓpter mala statuta licitum collegium põt cassari. ⁊ hoc dictum sequitur Bal. in. c. i. §. cõuenticulam. de pa. iur. fir. vbi ẽt dicit q̃ cogenf ẽt isti edere sua statuta epo. ⁊ epi z̃ malas cõuẽtiões hñt iurisditionem a iure: ut. d. §. cõuenticulã qd̃ no. secdm bal. ibi ⁊ cum bar. hic transit bal. in. l. i. C. de monop. ⁊ in. l. collegium. C. de her. insti.

Qui puero.

¶ Opp. ⁊ uidef q̃ ꝓ stupro mulieris nõ sit pena capitis: vt insti. eo. §. item lex iulia. solu. intellige q̃ hic interuenit aliqua violentia ĩterpellando vel cõducendo eam: uel cõmittendo. alias secus: vt ibi ſm Ja. de are. Ex. l. sequenti.

¶ Capitanei terrarum possunt videre statuta disciplinatoz: ⁊ si viderit aliquid q̃ nõ spectat ad religionem dissoluere collegium.

Vb pretextu.

s Per hãc. l. puto q̃ potestates ⁊ capitanei terraz possunt videẽ statuta ⁊ ordinamẽta istoz disciplinatorũ: ⁊ si reperierint ibi aliquid quod nõ spectat ad religionem possunt illud collegium dissoluere[f]. Ex. l. sequenti.

¶ Partus quando dicatur animatus.

Juus.

d ¶ Op. ⁊ vĩ q̃ teneaf. l. põpo. de parici. q̃si suũ filiuz interfecerit: ut. l. i. j. ad. l. põp. de pari. sol. dicit glo.[g] aut hoc fuit fcm̃ anteq̃ partus eẽt aiatus: ⁊ pcedit hec. l. ⁊. j. ad. l. cor. de ficca. l. si mulierem. qd̃ itellige nisi hoc fecisset p pecuniã: qa tũc puniref capite: vt. l. cicero. j. d penis. si vero post partũ aiatum tunc teneref. l. põpo. de paricidijs: ut. j. ad. l. põpo. de pari. l. i. Istam distinctionẽ de partu animato hẽs extra de homi. c. si cut. ¶ Quero in q̃to tẽpore dicaf partus aiatus. glo. hic videf dicere q̃ post. xl. dies qd̃ ẽ verum in masculo partu. alias audio q̃ aiatus partus dñ post. lx. dies. hoc relinquo naturalibus. Ex. l. sequenti.

¶ Boĩes locupletes an cogantur vendere frumentum.

Anonã.

a [h] Quero q̃ ẽ pẽa boiuz locupletũ q frumẽtuz nolũt vẽdere. glo. dicit nulla: nec. n. vendere cogunt nec puniunt si nõ vẽdũt. alij dicũt q̃ boĩes locupletes nõ puniunt si nõ vẽdũt pcio iniusto: ut. l. annoná. j. ad. l. iul. d an. ſz iusto pcio cogunt vendere: ut hic. ⁊. l. i. §. cura carnis. s̃. de of. pfe. vr. ⁊ si pcepto ñ pareret posset puniri: ⁊ hoc puto uez de ultimis. f. de adulterinis stateris. dic ut no. i. l. arbitrio. §. d eo. s̃. d dolo. Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter puniaf expondẽs monetaz falsam ⁊ qui animo furandi iuit: ⁊ nõ furatus est

Accularii.

s [i] Ex pn. hui⁹. l. no. q̃ ille qui expẽdit monetã falsaz nõ punif. l. cornelia de falsis: sed punif pena extraordinaria. casus est hic ſm unaz lec. qd̃ est uez nisi in casibus enumeratis in. l. lex cor. j. de fal. ⁊ ibi dixi. Ex scõa parte ordinez: nec alibi est melius q̃z hic. ſm bal. in. l. si quis non dicam rapere in. i. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ bar. in. d. §. qui furti.

g Juus. solu. dicit gl. Mo. d pena faciẽtis abortũ. ⁊ est glo. ii. q. v. cõsulusti. ⁊ glo. ii. q. i. missas xi. q. i. c. si q̃s nõ naturalis ⁊ i. l. cicero. j. de pe. ⁊ p bal. in. l. qd̃ dicitur. s̃. de lib. ⁊ postu. ⁊ adde qd̃ ẽt tenetur. l. acql. vt i. l. si seru⁹. §. si mulier. s̃. ad. l. acql. vi de plene i. l. pe. vbi late. C. de ficca. ADDE qualiter puniaf prebẽs recipiens, poculum: lz nõ sequatur abortus. barba. cõsilio. xxiii. li. secundo.

b Mono nã no. qñ q̃s cogef vẽdere. ⁊ uide in. l. nec emere. C. d iure deli. ⁊ qd̃ ibi dixi plene in. c. i. de emp. ⁊ ven. ⁊ per doc. maxie Bal. in. l. i. C. d epi. audi. ⁊ tex. cuz glo. no. i. c. sicut. xvii. disti. ⁊ no. bar to. in. l. i. §. cura carnis de offi. pfec. vr. ⁊ vid gl. Bar. ⁊ doc. in. l. ii. s̃. de bis qui sunt sui vel alieni.

i Accularii. Mo. q̃ qui ingreditur domum aio furandi ⁊ non furaf punitur cꝗ

a ¶ Sunt quedã.more puinciarũ. No.tex.in eo ꝛc.q delicta puniant ꝑ cõsuetudinẽ.adde bal.in.l.si qs nõ dicã rapere.in.iii.col.C.de epi.ꝛ cle. ꝛ in.l.ꝛ si seuerior.in.iii.col.C.de insa.ꝛ in.l.qd ergo in.§.pena grauior .ff.de his q no.insa.ꝛ in.l.ii.in fi.de nox. b ¶ Secm morez. vide bar.in.l.i.C.de sum.tri.ꝛ fide ca.ꝛ bal.in auẽ.qua i puincia.C. vbi de crimi.agi opor.ꝛ bal. i.l.i.C. d ad uo. div. iu. in .l. qcũq. de ser.fu.C.

De sepulchro vio.

c Retor p ait. pena criminalis. adde qd vo.ab.si culus i ru. de iudi.credit ꝗriuz videlz q et qñ pena applicat parti iudicuz dicat criminale sp p.c.p tuas. et de sy mo. ꝛ in.c.super his.de accu. vñ ipe aliter dicit. videlz q aut agit pena ordinaria delicti ita q p illaz puniat delictũ maiori pena q̃z sit pena statuti:ꝛ tũc sp dicit agi criminaliter siue pena applicet fisco siue parti.si vero agat ad penã delicti nõ ordinariã sed accidẽtalẽ. ꝛ tũc sp iudiciũ fit ciuile: et si pena applicet fisco.ꝛ iducit alia d qbus ibi sed ista sua doctrina aliquo mõ nõ pcedit:eo qz qñ pena applicat parti agitur d cõmodo priuato. ex hoc pz q iudiciũ e ciuile.ita videtur dicere tex.in.l.infame.in ul.rñso. de pub. iudi.ꝛ bene facit tex.i.l. q senat. .ff. de iniur. vñ ꝗ natura attributã legibus e q ubi pena applicat parti et principaliter agit ipm iudiciũ fit criminale.vñ puto dcñ ab.nõ esse verũ:nec e veruz ꝑm cũ:dũ dicit q si pena venit applicãda fisco dũmõ nõ sit ordinaria pena delicti dicit agi ciuiliter:qz hoc est ꝗ.l.si qs falsam.in pn.ff. ad.l.cor. de fal.vbi pz q si qs cõmittit ꝗ iudicẽ qui hz ptãtem ciuilẽ ꝛ nõ criminalem q lz remitti ad iudicẽ criminaliũ.ergo pz q vbi punitur pena extraordinaria:ut est in casu hui. .l.nõ agitur ciuiliter.non ob.d.c.p tua: quia possumus rñdere dupliciter:videlz q ibi verbũ duplicter stat ipropriez .l.no.q ille q uadit aio furandi ꝛ nõ furatur:lz ciuiliter nõ teneatur: ut.l. uulgaris.§. qui furti .s.de fur.tñ extraordinarie punitur.casus e hic.

Ex.§.sequenti.

¶ Delicta debẽt puniri ꝑm morem prouinciarum ubi fiunt.

Sũt quedã.

No.tex.in eo q dicit mor puiciaz ꝛc.no. in hoc.§.q delicta debẽt puniri ꝑm morẽ puinciaz vbi delicta cõmittunt nõ ꝑm morẽ loci vbi de delicto cognoscit vt hic.habuistis p dz.in.l. si cui in fi.j.de accu.ꝛ p cz.in.l.cũctos populos C.de sum.tri.i.i.q.ꝛ ego pleni i repetitõe illi .l.

¶ De sepulchro violato.

s

I sepulchra.

¶ Op. de .l.si statuta .s.de iniur.so.vt ibi.

Ex.l.sequenti.

¶ Qñ dicat ciuiliter vel criminaliter agi.

p

Retor ait.

¶ Op. q dcã pena fit.x.pondo auri:vt.C.e.l.q sepulchra. Sol. dicit glo.ibi qñ agit criminaliter ad penã iferẽdã fisco hic qñ ciuiliter ad penã iferendã pti. No. ex hac glo.q tũc dr ciuiliter agi qñ parti dz applicari id qd petit.sed qñ dz applicari fisco tunc dr pena criminalis. alibi vr dicere gl.q ciuiliter dr agi qñ iponit pena pecuniaria. criminaliter qñ iponit pena corporalis.ita no. in.l.si q p calũniã.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ.l. q sepulchra.C.e.ꝛ.l.i. C.qñ ci.act.cri.pĩu.ꝛ in glo.sup ꝟ.ciuiliter.ꝛ.C de his q ex pub.ra.l.fi.li.x.ꝛ.l.obstuare.§. pficisci in fi.ma.glo.s.de offi.pcõ.ꝛ le.alibi vr velle glo. q qñcũq agit de crimine siue ad penã applicãdã parti siue ad penã applicãdã fisco dicatur agi criminaliter:qa de crimine agit.ita no.i .l.lex cor.circa prin.s.de iniur.lz ibi reprobauerim.sed veritas e qd in hac glo. dr ꝛ oes tenent hoc.ꝛ p hoc.c.tue.et de pcura. Ite aduerte qa hoc e vez qñ pena ifert alicui ex accusatiõe.ꝛ sic applicat fisco. secus si fisci noie aliq actio moueret:vt petitio hereditatis ꝛ similia:qa tunc dicetur ciuilis:ut.l.i.C.de his qui.ut indi.ꝛ.l.i.ꝛ .l.deferre.ꝛ quasi p totũ ti.j.de iure fisci.

Si quis i hereditariũ.

¶ No.q testator põt iura sepulchroz vni heredum applicare.fa.C.de le.l.monumenta.

Diuus adrianus.

¶ Not. ꝟ. qd tñ no.q.l.generaliter corrigit statutum spãle pcedẽs.facit ad idẽ.C.de testa.l.fi.lz illa cũ violẽtia ad hoc iducat.ibi.n.dr q rustici obseruẽt cõsuetudinẽ eoz in testamẽtis suis ordinãdis.q̃si innuat q p.l.hac ꝟsultissima eet ei cõsuetudini derogatũ nisi spãliter eet p ea statutũ.ꝟtra hoc tñ vr casus et de cõsti.c.i.li.vj.so.istã.q. exaiat cz.i.l. fi.circa fi.C.de testa.ꝛ.l.ij.C.q̃ sit lõ. cõsue.in vl ti.q.principali.circa prin.cõiter tenemũs q debemus itelligere q hic iperator spãlem mẽtiõez fecit de illis statutis:ut no.in.d.c.i.de ꝟsti. li.vj.

vel voluit sentire q illa pena nõ applicat fisco neqz parti i remoto ab os. illa qz ibi est pena spẽs.ita dicit tex.formaliter in.c.qualiter ꝛ qñ. in pn. de accusa.ꝛ in euãgelio ibi allega.ad quã penã agit ciuiliter:ut ibi dicit ꝛ pbat tex.in.l.iii.§.tutor q ad aliẽta.ff.de suspec.tu.ꝛ no.bar.in.l.i.C. vbi cã fisca.ꝛ adde bal.in.l.i.C.de legi.p glo.ibi dicit q istud qd hic dicit veruz est qñ pena venit applicando fisco ex d licto. secus si veniret applicãda ex illicito ꝗctu: qz tunc non dicit accusatõ.dic ut ibi d ¶ Ita no. adde ad materiã vo.an. in rub.ex de iudiciis:ꝛ ibi imo.p glo. ꝛ vide bal.i .l. trãsigere C.de trãsac. ꝛ cz.ꝛ bal.i .d.l.si qua p calũniam.in pn. hic alle. ꝛ si iponat pena pecuniaria applicãda fisco ꝛ alia applicãda pti:dic p pte q̃ applicat pti dicet cã ciuilis:ut colligit ꝑm bal.in.l.i. in .iiii.col.C.d iud.ꝛ ꝑz do. an. in.d.ru. de iudi. appellat causã mixta :ut est tex.ꝛ ibi no. in.c. tue. de pcura. ꝛ ibi scripsi post Imo.ꝛ vide .s. in appostilla posita supra istã ꝛ cognoscetur an qs ciuiliter agat vel criminaliter ex forma cõclusionis libelli:ut si d co accuso te ab.in.c.series.de testi.ꝛ ad hoc no. vide.d. glo. in.l.fi.C. de priua. delic.

e ¶ Velle gl. Et p glo.est tex.quẽ põderat ibi bar to.in.d.l. licitatio. i.§. qd illicite.d publica.

f ¶ Glo.dicit.ꝛ e similis glo.in.l. .i. de sepulcro.ꝛ i.l.aut dãna.in pn. de penis.

g ¶ Fisco.

Qui de sepulchri.

Oppo.ꝛ videt q ista actio nõ det ad itereſſe sed ad vindictaz: ut .l.sepulchri.ꝛ.l.q̃situm.j.e.so.nõ datur ad interesse:sed datur ad vindictã pp id qd interest.

Ex.§.sequenti.

¶ In accusationibus publicis plures admittũtur qñ pluriũ interest.ꝛ si plures accusãt valeat p cessus si nõ opponat:vide in prin. Et an cũ delictum cõmittit in plures qlibet possit agere vel accusare:ibi. Iuxta. Et qd quãdo plures vni inferunt iniuriaz:ibi.Quero. Et an cum.x. hoies .x.faciunt insultuz sint plures insultus. vide i fi.

Si ad plures.

¶ Glo. hic format unã.q. quaz solue:ut in glo.p.l.istã ego dico q lz in accusatiõib publicis nõ admittant plures:ut.l. si plures.j.de accu.hoc e vez nisi pluriũ iterfit eqliter p hũc tex. Itẽ dico q si plures accusauerũt ꝛ nõ fuit opposita exceptio q accusatio pcedit:ut .l.si accusatorib. C.de accusa.ꝛ ibi no. ¶ Iuxta hãc.l.q̃ro qñ delictũ cõmittit i plures: vtz qlibet posset agere:uel accusare vt pena iferat iso lidũ ex psona uniuscuiusqz.hic vr tex.ꝛ glo.q ñ sed iter oes una pena.p hoc facit.l.si plures. in pn.s.ar.fur.ce.mihi vr sic dicẽdũ.qñqz delictũ cõmittit pncipaliter in iniuriaz eoz in quos cõmittit:ꝛ tũc qlibet hz actionẽ p se isolidũ:ut.l.i. in fi.s.de iniur.ꝛ.l.eũ q nocẽtẽ.§.si nupta.e. ti. qñqz delictũ cõmittit pncipaliter circa res:ꝛ tũc oes quoz interest habent loco uni : ut hic. ꝛ.d. .l.si plures.s.ar.fur.ce.ꝛ.l.itẽ apud labeonẽ .§. fi.cũ.l.se.s.de iniu.p hoc reducam in practica. dicit statutũ plures sũt possessores uni fũdi: ali qs igredit possessionẽ illã ꝛ turbat illã possessionẽ:utz qlibet ex dñis possessorib possit agere p se ut iponat pẽa isolidũ ex psona uniuscuiusqz. puto aduertẽda ꝟba statuti.aut denotãt actũ p ut ifert psone:seu i psonã:qa dicit statutũ si qs aliquẽ turbauerit i possessiõe sua:uel si qs turbauerit alicui possessionẽ ꝛc.ꝛ tũc cũ uez sit quẽlibet et turbatũ qlibet poterit accusare isolidũ sicut cũ un seru ꝟberat in iniuriã pluriũ dñoz q libet actiõe iniuriaz agit suo noie: ut.d.l.apud labeonẽ in fi.ꝛ ibi no.s.de iniur. Si ꝟo statuta denotãt actum,put ifert in rez nõ habito respectu ad psonã:ut qa dicit statutũ: si qs itrauerit in possessionẽ alteri:tunc oes dñi uni psone uicez repũtant:ut hic.ꝛ.d.l.si plures.s.ar.fur. ce. ¶ Quero qd ecõtra qñ plures iferũt iniuriã uni. certe sine dubio oes tenent:ut in.l.si plures.s. de iniur.qd plene exaiaui tibi in.l.si in rixa.j. ad .l.cor.de sic. ¶ Quero qd si plures plurib fecerũt iniuriam.ꝛ pono unum exẽplum.x. hoies fecerũt isultũ ꝟtra.x.hoies:punient ne isultantes de tot isultibus quot sunt psone insultantes:credo qd no.in.l.si mihi ꝛ tibi.§.fi.ff.de leg.i.ꝛ bar.latius in extraua. ad repri.in ver.nõ obstantibus.ad fi.ubi oino vide.

h ¶ Corrigit statutũ. An lex generalis tollat statutum speciale precedes. adde Bar.in.l.si quisi id quod.s.de iuris.om.iudi.ꝛ quod no.bar.in.l.i ficiando.§.infans.de fur.

i ¶ Si ad plures.ego dico:ꝛ ista faciunt ad no.in.l.si qs id.§.fi. cuz.l.se. .s.de iur.om.iudi.ꝛ qd no.bar.in.l.inficiando.§.infans.de fur.

a Timur. securitas veniẽdi. Ad materiã salui ꝓduct⁹: vide in. l. si lege
v ad. l. iul. de adul. Adde qd̃ no. bar. i. l. i. j. ad. l. iul. maie. ⁊ no. bar. in
. l. i. C. de naufra. li. xi. ⁊ p illũ tex. ⁊ qd̃ no. i. c. fi. de treu. ⁊ pa. ⁊ in. c.
statutum. §. i. de rescrip.

b Epulchri violati. an exce. An re⁹ cõtũax possit opponere exceptiões
s litis pẽdentie corã alio iudice: vide p tac. d̃ belui. disputãtẽ in . l. i. C. vbi d̃ cri. agi. o. et bal. i. l. i. de le. i. ⁊ vide q̃ diri p⁹ bar. in. l. vbi ceptũ. de iudi. ⁊ i. l. q̃uis i pe. col. d̃ dã. insec. ⁊ que no. bar. in. l. cũctos populos. C. d̃ sũtri. ⁊ bal. in . d. l. i. in. ii. col. C. vbi d̃ cri. agi. o. et qñ oppõi debeat exceptõ litis pẽdẽtie vid̃ bar. i. l. pemptorias ad fi. C. senresci. fi pos. ⁊ ad Bar. hic ad̃ bal. i. d. l. senat⁹ . C. q accu. nõ pos. q idẽ tenet: et ꝙ ista exceptio preuẽtionis d̃beat oponi añ li. ꝓte. tenet bal. in auẽ. ſz nouo iure . C. de ser. fugi. in . iii. col. ⁊ disputauit ia. de bel. i. d. l. . i. vbi d̃ cri. agi. o. ⁊ bal. in. l. si pluribus. de le. i. ⁊ ibi qd̃ si i casu isto penaz subit in vno loco an teneat i alio ⁊ hic adde imol. i. c. de his d̃ accu. vbi trãsit cũ bar. ⁊ adde qd̃ bal. in. c. sancim⁹. i ti. quo tpe miles iuestituraz petit. dicit ꝙ sicut oia reuocantur attentata appellatione pendente ita attẽtata dolo oia reuocãt uel male a partibus ptinẽt ad officiũ iudicis ut illa corrigat ⁊ refirmat. nec ẽ speciale in causis appellatiõis ſm ipsum. qd̃ est no. Et adde ꝙ pendente lite i curia seculari super cõtractu possuz habere recursuz sup obseruatiõe iuramẽti ſm bal. in. l. i. C. de re. cre. De materia vide per bal. in. c. i. de cõt. seu. iter pares termi. per ꝓſpe. de ancha. in repe. c. postulasti. de so. cõpe. in. vi. q. et etiam uide doc. in. c. cum. c. laicus de so. cõpe.

c ¶ Secũdũ est uidendũ. Adde qd̃ dicit bal. in. l. si quis nõ dicã rapere. i . iii. ⁊ . v. col. C. de epi. ⁊ cle. in. l. ii. C. vbi de cri. agi opoz. ⁊ i. l. nullũ. ad fi. . C. de testi. ⁊ in. d. l. senatus. C. qui accu. nõ pos. ⁊ qd̃ si per duos iudices inquirit de eodẽ delicto vtrũ vnus debeat remittere cognitionẽ ad alterum vbi nõ apparet de preuentione. bal. in. d. l. nullũ. C. de testi. determinat ꝙ sic. alias se impediũt. qd̃ si vnus iudex ꝓuenit in citatione verbali alius in reali: qa cepit cũ ꝓsonaliter ꝓpter delictũ qs erit potẽtioz. ad istã . q. uide bar. in. l. iii. j. de custo. reo. ⁊ in. l. i. de pe. ⁊ bal. in. l. i. C. vbi d̃ cri. agi opoz. facit qd̃ no. io. an. in. c. i. de obli. ad ratio. ⁊ bar. i. l. diuisim. j. ad turpil. ⁊ qd̃ no. bal. in addi. spe. in ti. de cõtumacia. §. sequit in uer. sed pone: ⁊ oino bal. i auẽ. ſz nouo iure . C. d̃ ser. fuer. ſz pone i ciuitate pusii. ⁊ uidetur ꝙ potẽtior sit iudex q hz reũ captũ qa põt ad libitũ executionẽ facere maxime si ẽ pena corpalis. ⁊ maxie cũ hodie de ꝓsuetudine non fiat remissio: ut notat bar. j. in . l. pxi. ⁊ ita etiã determinat ange. de are. doc. moder. i tractatu maleficiorũ. i uer. iudex cõmisit ꝙ gaius: ⁊ uide quod diri i. l. si qs postea. d̃ iudi. ⁊ bal. i. l. sancim⁹ . C. qui accu. nõ pos. et q̃rit bal. in . d. l. nullũ in vl. col. C. de testi. qd̃ si testis de crie falsi põt puniri i duob⁹ locis. an si fuerit punitus in vno loco excludatur alius locus: et ibi tenet ꝙ sic. facit qd̃ no. bal. in. l. pe. in. vii. col. d̃ execu. rei iudi. et bal. et doc. in . l. si pluribus de leg. i. Adde ꝙ ſm formam inquisitionis sine citatione nõ dicitur preuenire. bal. i . l. i. in . viii. col. C. de cõfes. sed p cõfessionem factaz non formato processu dicit preuenire. bal. in. d. l. si domus. §. i.

do ꝙ sic: qa certũ ẽ ꝙ qlibet insultantiũ fecit insultũ ꝓtra quẽlibet eoꝝ q̃ sunt ĩsultati: ut. d. l. si plures. §. de iniur. cõiuncta. l. si qs in graui. §. si omnes domini. ad sil.

Si is cuius.

Mo. ꝙ admittit penitẽtia añ li. ꝓte. ꝓtra . j. d̃ adul. l. si marit⁹. §. si negauerit. solu. ut ibi. ¶ Itẽ op. C. q accu. nõ pos. l. accusatio: ⁊ l. si ea eo. ti. ꝓpitas est ꝙ ibi destitit postq̃ accusationez ꝓposuerat. vñ postq̃ desistit ñ põt postea accusare: ut. l. q desistit. j. ad turpil. hic ꝓo accusatio nẽ nõ ꝓposuit. ¶ Itẽ op. de. l. postq̃ liti. C. de pac. so. ibi litẽ ĩchoauit ⁊ ei expresse renũciauit: hic aũt solũ dixit se nolle accusar. ¶ Itẽ op. d̃. l. nõ solũ. §. i. s̃. de iiur. so. dicit glo. aliud i actiõe iiuriaꝝ q̃ facili⁹ remittit. nõ plz: qa eodẽ modo tollit actio iiuriarũ sicut alie actiões ex delictis: ut. l. si tibi. §. q̃dã. s̃. de pac. nõ ob. l. ꝓtra. qa fateor ꝙ actio iiuriarũ tollit dissimulatiõe. hoc est ei⁹ natiuitas ĩpedit: ſz postq̃ ẽ nata tollit sicut alie actiões criminales: ut isti. de iiu. §. fi. ¶ Querit glo. vtrũ si qs renũciat expsse huic actioni an tollat. Io. dicit ꝙ nõ: imo postea volens agere audit: vt. s̃. d̃ pac. l. iurisgẽtiũ. §. si paciscar. Alij dicũt ꝓtra: quos puto verũ dicere: qa actio iniuriaꝝ nõ cõpetit ꝑncipaliter ad vindictã: sed ad ꝑuatũ cõmodũ: ⁊ sic nõ ob. §. si paciscar. de hac materia hui⁹. §. dic plene ut dixi i. d. §. si negauerit. ¶ Ultio vide glo. que incipit siue dicas i fi. ibi ar. ꝓtra. s̃. d̃ fur. l. q ea mẽte. ⁊ vi bo. rap. l. nõ prodest. so. ibi in delicto ne maleficia remaneãt impunita non est locus penitentie ex parte delinquentis: hic ex pte eius qui petit puniri. Itẽ vide glo. ibi. §. stichũ. so. ibi fuit statiz ius quesitũ ex sola electiõe. hic nõ nisi secuta renũciatiõe.

Ex. l. sequenti.

¶ Si alicui ẽ ꝓcessa securitas ueniẽdi videatur cõcessa securitas recedẽdi.

Timur eo iure.

Nota istã gl.
v q̃ ĩcipit. i. circuit⁹ uel ambit⁹ ⁊c. ꝙ si cui cõcessa est securitas veniẽdi uideat eẽ ꝓcessa securitas recedẽdi: ⁊ hoc puto verꝝ. nõ aũt venit secure ille q nõ põt recedere: ut. l. sciẽdũ. §. i. j. d̃ le. ⁊ l. de etate. s̃. ad trebel. de hoc tetigi in. l. relegati. j. de penis.

Ex. l. sequenti.

¶ Si aliqs ẽ ꝓdẽnat⁹ d̃ maleficio i min⁹ ꝓp aliquã q̃litatẽ omissaz ⁊ soluit nõ põt d̃ nouo accusari: ibi. hec. l. Et an si pusin⁹ cõmittat delictũ i ducatu: ⁊ ibi quẽiat ⁊ fit ꝓtumax: an possit pusij ꝓcedi ꝓtra eũ. et an pendẽte ꝑmo ꝓcessu possit ꝓcedi pusij: ibi. Circa ꝑmũ. Et an iudex q prio icepit possit opponere ꝙ iudex secũd⁹ nõ dz ꝓcedẽr: ibi. Scõo. Et an ille q ꝑmo accusauit possit opponere ꝙ corã secũdo ñ ꝓcedat: ibi. Tertio. Et an cũ snia est lata ꝓtra eũ tãq̃ ꝓtumacez secũd⁹ iudex possit ꝓcedere: ibi. Circa. Et an si i ꝓtũaciã a duob⁹ fuerit ꝓdẽnat⁹ possit exigi: uiõ

Epulchri uiolati.

s ¶ Op. ꝙ absens reuersus possit itez accusare si doceat se ignorasse: vt. l. si cui crimẽ. §. hisdẽ. j. d̃ accu. so. ibi loqt̃ qñ fuit re⁹ absolutus: hic qñ fuit ꝓdẽnat⁹ ⁊ soluit. ¶ Nec. l. ẽ ar. ꝙ si d̃ maleficio ẽ aliqs ꝓdẽnat⁹ i min⁹ ꝓpter aliquaz q̃litatẽ omissaz ⁊ soluit ꝙ occasiõe illi⁹ q̃litatis ñ possit d̃ nouo accusari: qd̃ pz qa ista accusatio datur ad pl⁹ qñ dat dñio q̃ qñ dat exneo: ut. s̃. e. l. . iii. §. q d̃ sepulchri. ⁊ tñ hic simpliciter dñio denegat si semel fcã ẽ ꝓdẽnatio: de quo plene dixi . j. de accu. l. senat⁹. Itẽ ẽ ar. ad. q. i q̃ pluries cõsului. aliqs ꝑusin⁹ cõmisit maleficiũ i ducatu ꝓcedit ibi ꝓtra eũ: ⁊ ẽ ꝓtumax demũ accusat hic. q̃rit an possit. Ista. q. hz duo pũcta ꝑncipaliter. ꝑmo an pẽdẽte ꝑmo ꝓcessu possit ꝓcedi hic in loco origis. scõo an lata snia ꝓdẽnatoria: ibi cõtra ꝓtumacẽ obstet hic exceptio. ¶ Circa ꝑmuz est videndũ an excep. li. pẽ.[b] uel ꝑuẽtionis possit opponere ipe re⁹ ꝓtumax: ⁊ dico ꝙ nõ. cũ. n. corã eodẽ iudice corã quo ꝓtumax ẽ ipe nõ potest vti illa istãtia: nisi suã ꝓtumaciã purgauerit ⁊ expẽsas reficiat: ut. l. sancim⁹. C. d̃ iudi. multo minus poterit vti bñficio illi⁹ istãtie corã alio iudice: ⁊ sic nõ põt vti bñficio illi⁹. l. vbi ac. s̃. d̃ iudi. ꝑterea si hoc eẽt seq̃reꝙ i ei⁹ ptãte eẽt eludere penã: nã hic ñ posset ꝓuenire: qa ꝓcessus ẽ alibi cept⁹: ibi nũq̃ ꝓpareret: ⁊ sic penã eluderet. qd̃ eẽt absurdũ. ar. s̃. d̃ ar. l. ne i ptãte. ¶ Scõo ẽ videndũ[c]: an istã exceptionẽ possit opponere iudex q ꝑmo icepit: ut dicat p secũdũ nõ posse ꝓcedi cũ ipe ꝓuenerit. Rñ. iudicib⁹ ꝓcessũ ẽ iurisditionẽ suã d̃fendere: ut. l. i. s̃. si qs ius di. ñ ob. ⁊ si qs turbat i sua iurisditiõe hz iterdictum vti pos. vt dixi i. l. vl. s̃. vti pos. facit. l. sane mẽtis. s̃. d̃ iiur. ⁊ ex de of. dele. c. i. vñ si p ꝓcessũ scõi iudicis ꝓcessus ꝑmi ĩpediret quoquo mõ ipse possz opponere ⁊ ĩpedire. ĩpedimẽtũ aũt ẽ manifestũ de iur cõi ſz qd̃ fit remissio reoꝝ: ut i auẽ. vt nulli iu. §. si qs ꝓo ꝓprehẽsoꝝ: ⁊ l. si cui. §. fi. j. d̃ accu. ſz ſz ꝓsuetudinẽ italie ſz quã remissio nõ fit⁹ nõ video ꝙ ĩpedimẽtũ ꝑmus iudex patiat: ⁊ sic primus iudex ĩpedire non posset: libere enizꝝ ꝓcedit nõ obstante processu secũdi. ¶ Tertio est videndum: an ille qui coram primo iudice accusauit possit istam exceptionem opponere corazꝝ secũdo iudice ne corã eo procedat cũ corã prio in accusando ꝓuenit. Rñ. idez qd̃. s̃. si per hoc ꝓcessus ei⁹ quoquo mõ ĩpediret hẽret istã exceptionẽ: alias sec⁹. ar. ad hoc. j. d̃ adul. l. ii. §. fi. cũ . l. se. ſz ñ uideo ad qd ꝓcess⁹ ei⁹ ĩpediat: cũ i prio iudicio ille sit ꝓtũax. fateor tñ ꝙ si re⁹ i prio iuper illũ tex. de lega. i. et de materia plene per ꝓſpe. de ancha. in repetitio. . c. postulasti. de so. compe. ubi omnino uide. et uide que habentur in dicta. l. si pluribus. in materia inquisitionis. de lega. i. et in. l. de dic. §. iubet qui satisda. cogan.

ADDE quis sit potioz si duo iudices ꝓuenerũt ad cõdẽnationẽ de uno delicto. s. iudex originis et iudex cõmiss. delicti. bal. cõsi. cxc. li. iiii. et uide io. i ti. de cõpe.

d ¶ Remissio non fit. Nota ꝙ ſm cõsuetudinem italie non fit remissio in delictis. limita tamẽ ut per bal. in. l. ii. C. de ser. fugi. Adde gl. i. cle. pastoralis de re iudi. allegat bal. in. l i. i. xi. col. . C. de execu. rei iudi. et cum Bar. hic concordat Bal. in. d. l. i. i decima col. C. de here. insti.

a ¶ Circa ſecundũ. vide qd̃ no. bar. i.l. ⁊ ſi amici .j. de adul. ſz qd ecõtra ſi fuit punitus ⁊ cõdẽnatus in loco originis: an poſſet puniri in loco delicti. bal. q̃ ſic: i.l.pe. i.vii.col.C. de execu.rei iudi. ⁊ ibi ẽt vide i .viii. col. uel circa. Adde. d. an. in.c. de his d̃ accu. ⁊ imola ibi q̃ uideas: vbi ẽt ponit ſi vigore ſtatuti loci delicti ꝓtumax habebat ꝑ confeſſo: an poſſit virtute dicti ſtatuti: ⁊ virtute dicte confeſſionis in alio loco puniri. et iſtis adde bal. in .l. ⁊ ſi ſeueri or. i. v. col. .C. de infa. ADDE q̃ bal. i ꝓxime allegato cõſilio tenet q̃ punit' i loco delicti non poſſit pũiri i loco originis: ⁊ vid ẽt q: cõtrariũ ſenſit eiuſq̃ hic dicẽ bar. q̃ ſi a duobus fuerit cõdẽnatus i cõtumaciaz q̃ ambo poterũt exequi q: ipſe bal. aliter ſentit.

b ¶ Puto q̃ ſic. no. mirabile q̃ qd̃ põt ꝑ eodez delicto bis cõdẽnari: et bis fit executio: vide no. ꝑ bal. ⁊ bar. in.l. is q̃ re'

dicio cõpareret ⁊ cõtumaciã ſuaz purgaret: tũc poſſet iſtaz exceptionez opponere: qa ceſſarent rõnes p̃cedentes: ⁊ intereſt ſua ne de eodẽ delicto ſepius cõtra eũ queraf: ut.l.pe.§.ſi.s̃.nau. cau.ſta. ⁊ l.ſenatuſ.j.de accu. ¶ Circa ſecũduz[a] quãdo eſt lata ſententia cõtra euz tanq̃ contra cõtumacẽ an ꝓcedi poſſit coraz ſecũdo iudice. Iſtam.q.diſputauit Jaco.de belui. ⁊ eaz ponit in ſolutiõe cõtrariorũ. i.l.i.C. vbi d̃ cri.agi opor. ⁊ determinauit q̃ poſſit iterũ procedi ⁊ cõdẽnari. ar. huius.l. vbi dicitur q̃ litis extimationez ſuſtulerit. Si ergo primã ꝓdẽnationẽ ſoluiſſet haberet exceptionẽ ex ea. ſed ille qui fuit ut contumax condẽnatus non ſoluit cõdẽnationẽ ex ea. ergo ⁊c̃. pro hoc etiã. j. de cuſto. reo. l. diuus. ℣. ſic ⁊ diuus: vbi apparet q̃ non obſtante q̃ quis ſit contumax exbãnitus pro maleficio nihilominus debet de maleficio iterum conſtare: ſed ibi loquitnr de iure cõi: ſm qd̃ abſens nõ põt cõdẽnari in criminibus grauioribus: ut.l.abſentez.j. de penis. ſed de iure municipali ſm qd̃ abſens habetur pro cõfeſſo, ⁊ poteſt cõdẽnari non eſſet neceſſe facere nouũ proceſſuz: ut ibi dixi. tamen puto verã determinationez do. ia. primo per. l. euidenter. s̃. de exce. rei iudi. vbi nõ prodeſt exceptio rei iudicate: niſi ei qui cõdẽnationẽ ſoluerret. ſecũdo ar. l. qui repudiantis. s̃. d̃ inof. teſta. vbi ſnia lata contra abſentẽ nõ põt preiudicare alteri niſi abſenti: ita hic per hanc cõdẽnationẽ nõ preiudicatur alteri iudici quin poſſit procedere: ⁊ ita pluries de facto iudicaui aſſedẽdo et cõſulendo. ¶ Quero iuxta predicta quid ſi in duobus locis fuerit cõdẽnatus tanq̃ contumax de eodẽ maleficio: an poſſit cogi vtranqz condẽnationez ſoluere. puto q̃ ſic[b]. ⁊ imputeſ ſibi cur hoc paſſus eſt. ar. ad hoc. s̃. rẽ ra. ba. l. ſi fine. §. cum autem in eo qui cõdẽnatus eſt dño ⁊ procuratori: vt ibi dixi.

Ex.l.ſequenti.

¶ An filius accipiendo pecuniam de morte patris occiſi videatur adire.

q **Queſitum.** Facit ad. q. filius fecit pacem de morte patris accepta pecunia: vtrum per hoc videatur adire hereditatem: vel pone ſtatuto[c] huius ciuitatis cauetur q̃ occidens cõdẽneſ in certa q̃titate cuiuſ medietas applicetur filio. an filius accipiendo illam medietatem videaf adire: ⁊ habetis hic tex. q̃ non: ⁊ l. ꝑ herede. §. ſi. s̃. de acqui. he. vbi eſt idẽ caſus.

r **Ei ſepulchrorum.**

¶ Op. q̃ puniaf in. x. põdo auri: vt. C. .e.l. qui ſepulchra. ſo. qñqz pro ſepulchro violato agitur ciuiliter qñqz criminaliter: qd̃ dic vt hic in glo. ⁊ l. qui ſepulchra. C. e.

¶ De concuſſionibus. Rrubrica.

s **J, ſimulato.** Glo. ponit exẽpluz in nuncijs cõis. ¶ Quero quis teneatur hoc crimine. dicit glo. q̃ quicunqz concuſſionem intulit habens officium uel etiã ſine officio: ut. j. l. ꝓxi. quero q̃to tẽpore duret hec accuſatio: certe q̃dam habent hic in tex. omni tẽpore: ⁊ tũc ẽ hic ſpãle q̃ iſta accuſatio eſt perpetua contra regulam poſitam in. l. querelam. C. de fal. alij habẽt huiuſmodi tempore: ⁊ tunc nullum continetur ſpeciale. tenerem primã lec. ſz quã habes aliqd ſingularitatis. ¶ Querit glo. que eſt pena hui' criminis. dicit glo. q̃ eſt pena extraordinaria. tu dic q̃ eſt pena ſm modũ qui dicef. j. l. proxi.

c **Oncuſſionis.** Glo. ponit duas lectu. vna eſt azo. io. ⁊ bug. ⁊ aliorum gloſatoruz. alia eſt accur. ⁊ eſt ꝓpria opi. accur. quã no. quia in paucis locis reperies ſuas ꝓprias opi. vide glo. i. huius. l. que icipit ſemp. Facit ad. q. ſtatutum punit aliqd̃ maleficiũ publicuz vtrum accuſatio ex illo ſtatuto ſit publica vel priuata: ſm azo. videtur q̃ ſit publica. ſz accur. ſecus. qd̃ dic: vt. l. i. j. de publi. iudi. ⁊ ibi dixi. ¶ Quero quot modis puniatur qui hoc crimẽ ꝓmiſit. dic ut hic in glo. ⁊ plenius in. l. i. s̃. de calũ.

¶ De abigeis. Rubrica.

¶ Quidam habent de ãbigeis: alij habent de abigeis ⁊ iſta melior: deſcẽdit enim ab abigo gis idest ſubtraho ſubtrahis.

d **E abigeis:**

Quanquã. Videtis hic q̃ magis punitur ignobilis q̃ nobilis. quod dic: vt. j. de penis. l. quedam ſunt: et in. l. pedius. s̃. de incen. rui. nau.

Qui pecora. Quero quid ſi in iuſtis. gl. dicit idẽ. ar. .s̃. d̃ lib. cauſa. l. igitur. §. ij. ¶ Ad hoc op. inſti. vi bo. rap. §. qa tamẽ. ſo. hic ideo: qa iſta accuſatio requirit dolum. ibi ſecus: ⁊ dic vt dixi. s̃. ſi qs teſt. li. iuſ. eſſe fue. l. i. §. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ Qualiter quis dicaf abigeus: et quot oues faciant gregem: et quot porci: et que ſint aĩalia minuta ⁊ que groſſa

e **Oes.** ¶ Op. q̃ ſubtrahẽdo vnuz nõ eſt abigeus: ut. s̃. e. l. i. §. .i. ſo. qñqz quis ſurripuit totũ gregẽ: et tunc ſine dubio eſt abigeus ut hic: qñqz ſurripuit vnũ vel alterũ aĩal: ⁊ tũc aut ſurripuit ſepius quaſi artem de hoc faciendo: ⁊ eſt abige': vt hic: ⁊ l. i. §. i. s̃. e. aut nõ ſurripuit ſepius: ⁊ tunc aut ſurripuit vnũ ex aĩalibus groſſis: ut equum uel boue: ⁊ tũc abigeus eſt vt hic. aut ſurripuit vnũ ex aĩalibus paruis: ⁊ tunc non eſt abigeus: ut. s̃. e. l. i. §. ſed qui porcũ. ¶ Vltimo no. q̃ in ouibus. x. faciunt gregẽ[d] in porcis. v. faciũt gregem: in equis nõ dicitur hic: ſed glo. dicit idẽ q̃ quattuor uel qñqz faciũt gregẽ. qd̃ tene mẽti ad id qd̃ dixi i. l. p̃tor edixit. §. i. s̃. vi bo. rap. q̃ q̃ttuor uel qnqz boies eqtef faciũt gẽtẽ: ſz i pediti bus reqrerenf plures: ut ibi dixi. ¶ Vltio nota hãc. l. ꝓiũcta. l. i. §. ſz q porcũ. s̃. e. ad ſtatuta q̃ diſtinguũt beſtias minutas a groſſis. nã vides q̃ porci numeranf iter beſtias minutas: ſz equus bos ⁊ mulus numeranf iter beſtias groſſas.

Receptatores. Op. d̃. l. i. j. ti. i. ſo. ut ibi dicaz.

¶ De preuaricatoribus. Rubrica.

Ex. l. ſequenti.

¶ An aduocat' q accepta pecunia uidit inſtrã vni' ꝑtis: deinde cũ alia facit pcm̃ de quota ꝑte litis ⁊ aio ⁊ corpore illi aſſiſtit: an teneaf crimine falſi uel preuaricationis.

p **Reuaricator.** Quidam aduocatus[e] florentinus promiſerat preſtare patrocinium in quadam cauſa ⁊ pro hoc accepit certam pecunie quantitatem: ⁊ vidit iſtrumẽta oia ꝑtis: demũ habuit aliaz partem ⁊ oia ſecre-

ad fi. de publi. iudi. Cõtrariũ videf uelle bal. in .l. i. i. iii. col. .C. vbi d̃ crimine agi. o. ⁊ bal. d̃ hoc dubitat i'. l. ſi pluribus. de le. i. adde aliuz caſum per bal. i. l. i. in fi. C. vbi d̃ cri. agi. o.

c Teſtũ. pone ſtatuto. vide bar. in. l. filij' qui patri. de vul. ⁊ pupil.

¶ De abigeis. rubu.

d Oes. faciũt gregẽ Que aũt ſit differentia i ter gregez ⁊ armentũ: uide bar. in. l. fi. C. d̃ milituef. li. xii. ubi oio vide: et his adꝺ no. in. c. ii. de ordi. co. ⁊ bar. in. l. ſicut. §. .i. s̃. qd̃ cuiuſqz uniuer. no.

¶ De ꝑuaricatorib'.

e Reuaricator. aduocatus. qua pena punif ad uocatuſ qui iuſticiam ſui cliẽtuli reuelat alteri ꝑti ſub pacto d̃ quota litis: uid i. l. ſicut la. iii. d̃ extra or. cri. ⁊ qd̃ no. guid. de ſuza. in. l. ꝓuidendũ. de poſtula. ⁊ an titulus iſte bẽat locũ in ꝓcuratore: vide glo. et fulgo. i ru. .C. d̃ ꝓcu.

p Reuaricationis. sed emergens tē. vide Cy. ⁊ Bar. in. l. si quis homicidii. C. de accusa.

a ¶ Quero quādo. quid in aduocato cōdēnato de puaricatiōe: an noceat principali: ut ille defensiones ꝓbent cōtra principalē: vide bar. in. l. i. in fi. C. de aduo. diuer. iudi. vbi dicit ꝙ nō: ⁊ in. l. cū filius. de ver. obliga. plene: ⁊ ita i. d. l. i. per ia. d are. ci. ⁊ bal. i. d. l. si quis hōicidii. C. de accusa. ⁊ ibi etiaz qd in aduocato corrupto.

b ¶ Nō dicimus. vide bar. ⁊ bal. in. l. i. de fideius. ⁊ bar. in. l. denūciasse. §. fina. de adul. ⁊ tangit Cy. i istis locis. qd de snia lata cōtra falsos testes: ⁊ vide in. l. lucius. ff. de insa. ⁊ inno. in. c. cum causaz post mediū q fi. fint le. Idem tenet bal. in. l. fi. i vl. col. C. de fi. instru. sed an snia lata ꝓtra aduersariuz faciat fidem cōtra mandantez: vide bal. i. l. i. in fi. C. q res iudi. et an sententia lata pro mādatario ꝓsit mandāti: vide dy. in regula ratihabitio ꝙ bar. in. l. adulte. de adulte.

c ¶ Si iō qs Adde bal. i rub. C. qui accusa.

d ¶ Pena turpilliani. de pena accusantis: et postea desistentis: vide late ꝙ bar. i. l. i. j. ad turpil. §. si quis autem.

ta prime partis reuelauit secunde parti: ⁊ facto pacto de quota litis cū secūdo qui ī veritate nō fouebat iusticiā: ⁊ fuit cū eo palā coram iudice ⁊ coraz eo petitionē dictauit ⁊ ꝓduci fecit ⁊ sententiā obtinuit. querit vtrū iste aduocatus commiserit crimē falsi. dicebat ꝙ nō: sed crimē puaricationis. Consului cōtra: nā crimē puaricationis est qñ tu es cū vna parte corpe cum alia aio vt hic: ⁊ l. athletas. §. puaricator. s̄. de his qui no. infa. sed in. q. ꝓposita in totū primā partem dereliquerat: ⁊ cū secūda erat aio ⁊ corpe: ergo nō est preuaricator: ſz crimē falsi cōmisit ꝙ tria. primo qa pecuniā accepit vt faceret falsaz accusationē cū ꝓsciret se nō fouere iusticiaz: ut. l. i. §. ij. ad. l. corne. de fal. secūdo qa faciendo pactū de quota litis cū sciret eum nō fouere iusticiā facit societatē in necē inocentū ꝙ incidit in. l. cor. de fal. vt. d. l. i. §. i. j. ad. l. cor. de fal. que videtur hēre locū siue hoc fiat in accusatōe criminali siue in ciuili actiōe: ut. l. ex senat°. j. ad. l. iul. de vi priua. lz ꝓtra hoc faciat. C. ad. l. iul. repe. l. iij. facit ad hoc qō no. in. l. i. §. i. s̄. ō calū. vbi disputat ēt glo. an hoc sit verū siue ista societas fiat in actione ciuili siue in actiōe criminali. secūdo incidit ī crimē falsi: qa reuelauit secreta partis: ut. l. i. §. his qui deposita. ad. l. cor. de fal. ⁊ de pe. l. si qs aliqd. §. si quis instrumentū. Itē incidit ī. l. cor. de fal. qa ꝙ obreptionē ipetrari fecit ⁊ obtinuit sniam: ⁊ sic icidit in. l. si qs obrepserit. j. de fal.

Ex. l. sequenti.

¶ Modū agendi per uiā exceptiōis de puaricatione vide: ibi. Op. Et qñ primus accusator accusat de preuaricatiōe: an preiudicet reo: ibi. Quero. Et quid si fuit absolutus uide in fi.

p **Reuaricationis.**

¶ No. qñ accusator est puaricat° ī crimine publico crimē est publicū aliaſ est priuatū. ¶ Itē no. ꝙ sup replicatiōe puaricatiōis debet ꝓnūciari. ¶ Op. sup icidēti nō ꝓnūciat: vt. C. de or. iudi. l. i. hic dicit cōtra. ergo male. dicit gl. speciale est hic ꝙ sup icidēti ꝓnunciat. tu dic ꝙ ista nō est incidēs: sed emergēs. nā opponit ad processuz: cū. n. me accusas ego excipio nō eē ꝓcedendū sup accusatiōe: qa sum absolut° ō eodē crimine: tu replicas ꝙ fui absolutus per puaricationē: vñ hic disputabat an sit ꝓcedenduz: uel nō: nō enī disputabat de meritis cause: ſz de processu: ⁊ hic est vnus modus quo de puaricatione cognoscit. s. per modū replicatiōis. Itē ē alius modus. s. ꝙ accusationē hoc modo. tu accusas me: ego excipio ꝙ fui absolutus. tu dicis me fuisse absolutū per puaricationē ⁊ vis accusare primū accusatorē de puaricatione: certe pēdente illa accusatiōe puaricatiōis supsedebitur sup ista accusatiōe secūda. istos duos modos ponit glo. hic que incipit. hic speciale ē. ¶ Quero qñ° prim° accusator accusat de puaricatiōe: ⁊ cōuincit: vtrū hoc preiudicet reo. Rñ. ꝙ non nisi ipe fuerit citatus ut illi iudicio adesset: vt. l. denūciasse. §. fi. j. de adul. pro hoc optime facit glo. l. cū miles. s̄. ex qui. cau. ma. pro hoc qō dicimus° de snia lata cōtra notariū de falso nō ꝓiudicat parti: si nō fuit citata: ut. l. si docueris. C. ō fi. instru. pro hoc qō no. ꝙ cy. C. qui accu. ñ pos. l. i. in vl. q. ⁊ facit qō no. per cy. ī. l. i. C. de aduo. diuer. iu. ⁊ per cy. in. l. si quis homicidij. C. ō accusa. ¶ Quero quid si primus accusator de puaricatiōe fuerit absolutus. glo. dicit hoc indistincte. si ꝓnunciat nō preuaricatū siue sup replicatione siue super accusatiōe de cetero nō poterit redargui de puaricatiōe: ita dicit gl. ⁊ nihil allegat. de hoc habes casum. s̄. ō collu. detegē. l. fi. in prin.

e ¶ De receptatoribus. rubrica.

e Essimum genus. adde bal. in. l. fi. C. de ope. lib. vbi dicit ꝙ recipiēs uel occultans delatorē uel bānitū ne capiatur: nō tenetur soluere ꝓcis. qñ autē ⁊ qualiter puniatur receptator: delinquentis: vide plene per flo. in. q. iua inquisitus in. ii. dubio. caupo autem dans bānito ad comedēdum non tenetur. l. seye. s̄. de fur. inst. i. §. idez qsiit. et ista pena receptatoris ē canonizata. de pe. disti. i. c. aut facta: et vide que habent in. l. eos. C. de fur. et qs dicatur receptator: vide tex. in. l. i. §. qō autez ait prētor ō ser. cor. ⁊ nota in. d. l. fi. adde q̄ no. ī rubri. s̄. ne quis eum.

f ¶ Pene duplicent. Si statutuz dicē ꝙ pene duplicentur de nocte: vide bar. in. l. hoc genᵒ. s̄. de condi. et demon. et i. l. i. §. lex falcidia. s̄. ad. l. falci. et in extrauagā. ad repzimē. i ver. pinde et ange. i. l. si finita. §. i. de dā. infec.

¶ De receptatoribus. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

¶ Stante statuto ꝙ fugiens añ familiā puniat perinde ac si iuentus fuerit cū armis ⁊ ꝓ armis est statutū ꝙ pene duplicent de nocte: an fugiēti de nocte pene sint duplicande.

p **Essimū genus.** ¶ Op po. ō. l. fi. s̄. de abige. so. dicit glo. spāle est in recipiēte abigeū. hic in eo qui recipit alios fures. uel dic ꝙ istud ꝓinde nō inducat oīmodā similitudinē. q. d. sicuti punit delinquēs ita receptator nō tñ eadē pena: qō est notandū. dicit statutū ꝙ qui fugerit ante familiā puniat perinde ac si inuētus fuerit cū armis: ⁊ pro armis est statutū ꝙ de nocte pēe duplicēt°: vtrū huic fugiēti de nocte pene duplicent: ⁊ videt ꝙ nō: ut hic: quia dictio perinde nō refert ad qualitatem: vt eodē mō puniat: tñ hoc nō puto verū: quia iste dictiones referuntur ad oēs qualitates: ut. l. a filio. §. pe. s̄. de ali. lega. nō ob. hic qa hoc ē vez cā tollēde ꝓtrarietatis. simile de dictiōe ꝓinde habes. j. ad. l. iul. pecul. l. sacrilegij. §. his aūt: ⁊ ibi glo. magna dat multas ꝓcordan.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter qs teneat si ñ accepit latronē: ⁊ an ignorās teneat aprehendere latronem.

In pari. ¶ No. ꝙ in duobus casibus quis tenetur si non apprehendit latronem cum possit videlicet si accepit pecuniam uel partem reruz surreptarum. Sed

a ¶ In pari. intellige in eo vide bar. in. l. oēs. C. de agri. ⁊ cen. li. xi. ⁊ in. l. i. C. de effrac. li. xii. ⁊ in. l. i. C. de colleg. illi. eo. li. ⁊ in. l. i. §. ii. de incen. rui. ⁊ nau. ⁊ in. l. metrodorū. C. de pe. ⁊ bal. in. i. data opera. C. qui accu. non pos. ⁊ ange. in. l. i. C. de nili aggeribus nō rūpendis. ⁊ do. in. c. quicunqz de here. li. vi. ⁊ per bar. in. l. ii. C. de littor. ⁊ iti. custo. li. xii. ⁊ bal. in. l. ii. C. ō his qui latro. ⁊ in. l. q cunqz. in. ii. col. C. ō ser. fugi.

ADDE q̄ statutuz puniens receptatorez incēdiarii uel fugitiui nō habet locuz in receptatore ignorāte ut etiam voluit ro. cōsi. cccclxxiii.

quid si gratis dimiserit eū ire. dicit glo. tūc sec⁹. istam glo. intellige in casibus ī quibus quis nō tenet defendere territoriū suū ſm ea que dixi in. l. ne quid. §. i. s̄. de incen. rui. nau. Jtē intellige in eo⁸ qui nullo modo receptauit: quia tunc ille teneret qui receptauit per. l. i. C. de his q latro. ⁊. s̄. pri. §. in prin. l. dimisi vnaz. q. hic in princi. habes q̄ receptator ⁊c̄. quero an hoc sit verum in sciente ⁊ ignorante. dicit glo. in sciente tantū quā glo. no. ⁊ pro ea est casus in. l. ij. §. sed etenī. s̄. de incen. rui. nau. ⁊. j. de penis. l. metrodox. Sed qualiter ꝓbabit q̄ receptator hoc sciuit. dicit glo. q̄ hoc ꝓbabit si est notoriū per ꝯtrata qō no. simile habes ī. l. pe. C. de pericu. tu. qō tene menti pro statutis loquentibus de receptātibus exbānitos. Rubri.

Ex. l. sequenti.

¶ An statutum puniens receptantez bānitum puniat eum qui recepit bānitū agnatum.

e **Os apud.** Aduerte dicit statutuz qui receptauerit exbānitū puniat in certa q̄ntitate: an habeat locū[b] in receptante exbānitū agnatū uel cognatū suū: ⁊ hic videt q̄ non: videte dñi. si quidē exbānitus ē talis qui pōt īpune occidi ex forma statuti: tūc dicit hostis ciuitatis: ⁊ sicut perdit eū ciuitas ita eū agnati ⁊ cognati ꝑdūt: ut. l. postliminiū. §. filiū. j. de cap. facit qō dixi in. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. j. de adulte. q̄ si nō pōt īpune occidi: ⁊ sic nō est hostis ciuitatis: tūc si quidē per statutū est ōterminata pena certa illa esset imponēda pena: nec ob. ista. l. quia hic loquit de iure cōi quo non est limitata certa pena: tamē iudex si uellet vti arbitrio per legē sibi cōcesso ſz. l. quid ergo. §. pena grauior. s̄. ō his qui no. infa. causa cognita posset penā minuere.

¶ De furibus balnearijs.

f **Ures nocturni.** Hic hēs duplicē litteraz. vno modo extra ordinem audiendi sunt: hoc est per officiuz iudicis. Scitis enim q̄ vbi. l. dicit extra ordinē intelligitur iudicis officio: vt. l. si cui. s̄. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ ſm hoc habes q̄ cōtra fures nocturnos ⁊ balnearios pōt iudex īquirere ex suo officio. ¶ Venio ad. l. ij. dicitur hic q̄ remittit ad ius ordinariū. quid est hoc dictū. dicit glo. i. ad actionē ciuilē ut puniatur in dupluz uel ī quadrupluz. Sz an grauius puniat criminaliter. glo. dicit q̄ sic: ut. l. fi. s̄. de priua. delic. tu dic plene ut dixi in. l. capitalium. §. famosos. j. de penis.

¶ De effractoribus ⁊ expilatoribus. Rub.

Ex. l. sequenti.

¶ Quando pena non est limitata a iure remanet īponenda officio iudicis. et quādo al. imponant plures pene alternatiue cui sit electio.

d **Ebis.**

Expilatores. [c] No. tex. ibi iccirco ⁊c̄. q̄ quando pena nō est limitata in iure remanet imponēdā officio iudicis. qō tene menti.

¶ Op. q̄ nullus sit improbior fur q̄ raptor: vt insti. vi bo. rap. in prin. ⁊. l. si te. C. ex qui. cau. in fa. irrog. so. fateor ⁊ debetis scire q̄ quidā ē fur improbus: ut simplex fur. quidā est improbior fur: ut ille qui expilat hereditatē: ut hic quidam sūt īprobissimi ut raptores: ut. l. ꝯtraria. ¶ Quero quādo. l. īponit plures penas alternatiue cuius debet eē electio. tex. hic videtur dicere q̄ sit electio iudicis⁹. cōtra videt tenere gl. ī. l. qcūqz. C. de ser. fugi. Ly. variat. nam aliud dicit in. l. quicūqz: ⁊ aliud in. l. si fugitiui. e. ti. tu vero dic sic: quādoqz verba. l. sunt directa ad iudicē: qñqz sunt directa ad reū: qñqz sunt simpliciter plata. si sunt directa ad iudicem: tunc est electio iudicis. hic est tex. in. l. si fugitiui. C. de ser. fu. naz tex. dicit aut pede amputato ōbilitent: aut alia pena afficiant ⁊c̄. ⁊ sic verba referūt ad iudicē. si vero referunt ad reū: tūc rei est electio: ut. l. q cunqz. ibi reddat: ⁊ sic refert ad reum. aut sunt verba simpliciter prolata: ⁊ tunc dubito: nā hec. l. videt velle q̄ sit electio iudicis: tamen cum cause cognitiōe dicit debere eligi. Jn dubio putarem esse electionem rei. ar. l. interpretatiōe. j. de penis. similem distinctionem facit glo. in verbo testator. l. lucio. s̄. de le. ij.

¶ De crimine expilate hereditatis. Rubrica.

s **J quis.** ¶ Quero que est pena[a] expilantis hereditatē. habuistis ī. l. i. §. expilatores. s̄. ti. i. ¶ Quero vtrū pro isto crimine sit inducta aliqua actio ciuilis. glo. hic dubitat. ꝓbitas ē q̄ sic saltiz actio in factum: ut plene no. in. fi. C. eo.

s **J expilate.** Istā. l. prosequere: ut in glo.

r **Es hereditarias.**

¶ Op. q̄ gesta[f] cū vno ex heredib⁹ non prosunt nec nocēt alteri: ut. l. vl. C. qui res iudi. nō nocet: ⁊. l. sepe. s̄. de re iudi. dicit glo vex est q̄ alijs prodest quo ad presūptionē non q̄ habeatur pro plena probatione: ⁊ assignat mirabilem rationem. sicut enim producenti tibi testes non prodessent nisi fuissent: ita illa dicta nō possunt alij prodesse. alij dicunt q̄ prodest quo ad plenam probationem: quod posset esse veruz si poneres istam cām esse talem q̄ pro parte expediri non potest. tunc enīz quilibet socius posset insolide rem in iudiciuz deducere: ut. l. si oēs. s̄. de ne. ge. ⁊. l. si seruo. s̄. si ex noxa. cā aga. ⁊. l. heredes. §. itē si vn⁹. s̄. fa. her. merito facta ꝑ vnuz heredum alij coheredi prodesset: quia saltim in hoc habet mandatū a lege.

Ex. l. sequenti.

¶ Sciētia occidētis bānitū non debet attēdi.

b **Ereditariā.** ¶ No. bonū casuz. no. tex. ibi: ⁊ nihil mutat ⁊c̄. facit ad qōnez ego interfeci exbānitum quē poterā occidere impune an debeat distingui vtrū ego sciueriz uel nō: certe nō: nam scientia mea non debet attendi: dixi in. l. inter omnes. §. recte. s̄. de fur.

b Os. an habeat locuz: an statutum puniens recipientē bānitū habeat locū in receptante agnatum uel cognatuz. bal. in. c. i. §. conuenticulaz. de pa. iu. fir. tenet idem qō bar. hic. ⁊ addit istō fallere videlicet q̄ recipiēs cognatum bānitū non tenetur pena de recepta. in receptante cognatum uio latorem pacis: quia tūc eis nō idulgetur nisi p ignorantiaz receptarēt: ⁊ ibi oio videas. ADDE pau. de ca. eius consilio. ccxcviii. vbi tenet q̄ si aliqui ī capitulis pacis faciant capitula q̄ non debeat vna pars dare auxilium inimicis alteri⁹ partis q̄ nō debet intelligi de coniunctis: quia illis possit impartiri auxilium nō obstante q̄ sint inimici alterius partis. allegat no. hic.

¶ Jtem limita hāc penam ī vxore recipiēte virum bannitum que impune poterit. ar. l. si cū dotem. §. finautez in sceuissimo. ff. soluto matri. ⁊ i. l. i. C. de diuor. ⁊ i. d. c. inter alia. de sen. excō. ⁊ ita tenet spe. de dona. inter vi. ⁊ vxo. §. fi. Jtez fallit si talis bānitus infert violentiam receptatori: ut eum acceptaret: ut no. bal. per illum tex. in. l. in delictis. circa prin. de noxa. ⁊ ibi sequitur ludo. ⁊ in. l. i. §. in eo qui ad sil. ⁊ de. q. de qua hic per bar. etiam vide imo. in. l. fi. j. de publi iudi. ⁊ dixit Ly. ⁊ Bal. i. l. i. C. ō his qui latro. q̄ minor pena imponitur receptanti p̄ximū uel patronum q̄z si alias nō esset cōiuncta persona qō no. ⁊ adde q̄ contra decisionem bar. hic fa. qō no. archi. in. c. ii. ō delictis puerorum.

¶ De effra. ⁊ expila. ru.

c Ē his. §. expilatores. vide q̄ dixi p⁹ bar. in. l. eos. j. ō custo. reo. et adde q̄ exiens de carcere animo redeūdi nō dicitur fractor carceris ſm bal. in. l. i. C. de ser. fugi. qō no. pro retētio in palatio qui recedunt ⁊ statim redeunt q̄ non incidunt in penam: ⁊ vide de ista materia in auē. si captiui. C. ō epi. ⁊ cle.

ADDE ro. ꝯsilio. cxciii. de recedente ō palatio ⁊ reuertēte.

d ¶ Electio iudicis. ⁊ vide bar. in. l. quicunqz. ⁊ ibi etiā bal. ⁊ vide bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. ⁊ limita ut no. per bal. i. d. l. cū ctos populos. in. vii. col.

¶ De crimine expilabere. ru.

e J quis pena. Quando cōmittatur pena expilate hereditatis: ⁊ tale crimē: an ante hereditatē aditam uel postea: ⁊ an cōcurrat cuz alio remedio: vide in. l. iii. et ibi Bal. C. fami. here. ⁊ ad materiā huiⁿ. l. an statutū loquēs de furto habeat locū in crie expilate hereditatis. adde no. i. l. de his. C. ō fur. vid bal. ⁊ ro. qui po

f ¶ Res hereditarias q̄ gestate. Tene mēti qūo itelligat q̄ gesta cū vno ex heredib⁹ si noceāt nec ꝑsint alteri: vid bar. i. l. i. C. q̄ res iu. si no. ⁊ bal. i. l. ii. in prin. ii. col. C. eo. ti.

¶ De crimine stellio. Rubrica.

a Tellionat'.q tenet hac pena uel nó:vtó bal.i.l.ii.C.ó murile.li.xii.
b Ité si qs.hũc tex.vide alle.p ange.i.l.ob hec uerba.ó his q no.isa.
c E piurio.iudex secularis ar.istius glo.pót declarare qué eé piurũ. facit qó no.i.c.testimoniũ de testi.ꝛ i.c.lz de iureiurã.ꝛ qó no. Jo. an.i.c.cũ.c. laicus ó so. cõpe.i.vi.et .v.anto.i.c. cũ sit generale de so. cõpe. qó est uerũ qñ clarũ est ó piurio.sec' vbi est dubiuz: qa tũc non posset.c.q̃zto.ó iurciu. ꝛ de elec.ue uerabilem.

¶ De ter. amo. Ru. d Graria.detur fisco. Cõtrariũ tz bar.in .l.i.i.iii.col. .s.de pu.iu. e ¶ Penaz simpliciter. De hac materia vide imo.i ru.s. de pub.iu.ꝛ alex.i.l. si qs id qó ó iur. om. iu. vbi babes nũq d pena q́ pót exigi ab emptoribus gabellarũ propter fraudatas gabellas applicek eis ꝛ ibi babes duas limitationes ad dicta per bar. hic: ꝛ uide abb.in ru.ó iudi.ꝛ adde q pena ipósita a iudice itelligitur ipósita seu apposita in fauoré ipsius uel erarii:ut .d.l. mulctarũ.ꝛ qd i pena cõuẽtionali.dic q in dubio videtur apposita loco itereſſe partis in fauoré ipsi' si ut applicetur fisco. ita dixit io.an.i mercur.i re

¶ De crimine stellionatus. Rubrica.

Tellionatus. ¶ Op. ó .l.quid ergo.§.fi.s.de his qui no.infa.so. vt ibi.

s **Tellionatus.**

Maxime. ¶ Op.de.l.si duobus.j.ó fal.so.aliud si duobus vendidit: quia tunc incidit in falsum: ut.l. cõtraria. aliud si duobus obligat uel promittat: ut hic.

Ex.§.sequenti.

¶ Qui vadit ĩ plateá:ꝛ de re venali ꝓmittit pl' debito: ut alij sic emát teneť crimine stellionat'.

Item si quis. b Dicitur hic si quis ipósturam. quid est hoc dictũ.dicit glo.i.bonis viris mendacia ipósuit.hoc non placet: quia tunc tenetur iuriaz: quia infamandi alterius causa hoc fecit: vt.l.ité apud labeonem.§.ait pretor.s. de iniur. vnde dicit impósturam fecit: hoc est impósuit preciũ alicuius rei: nam ibat in plateam ꝛ promittebat de frumento plus debito: ut alij sic emerét: vel ĩ aliqua ꝓmissione ꝓmisit plus debito in alterius detrimentũ: ita itellige banc.l.qó est notandũ.

Qui merces. Op.de.l.si is q rez in prin.s.ó fur. sol. intelligas hic merces nõ esse obligatas vel obligatas generaliter ꝛ eas non tradiderat creditori: alias incideret in crimen furti: vt.l.ꝓtraria.

d **E periurio.** c Op. q soluz deum habeat vltorez: vt.l.ij.C.de re.cre.so.hic iurauit aliquo non deferente: vt alium deciperet. Sz.l. cõtra.loquitur in eo qui iurauit aliquo deferente ad litis decisionem: quod dic vt ibi per Ly.

¶ De termino amoto. Rubrica.

d **Iuus.** ¶ Op.de.l.si quis id qó .§.doli.s.de iur.om.iudi. so.intellige hoc fortuito q in hoc fuit casus fortuitus q ignorabat illum lapidem eé terminũ: tamen habebat animum furandi: ꝛ ideo opinio circa qualitatez rei non attenditur .s.ti. .ij.l.fi.alij dicunt q illud qó hic dicitur ignorantia ꝛ fortuito debet intelligi negligentia ꝛ culpa precedente: ut.l.qui edes.s. de incen.rui.nau. Hic dicitur qualiter puniuntur splendidiores. quero qualiter puniuntur alij qui sunt conditionis inferioris: rñ.iste tex.potest legi duobus modis.vno modo vt distinguatur vtrum splendidior hoc fecit causa sui vel causa gerendi negotium alterius: ꝛ tunc de alijs hominibus iferioris conditionis nil dicitur hic: sed hec lec. non placet: quia castigatio ꝛ cedere verberibus é pena remota a nobilioribus: ut.l.i.§.i.s.de effrac. ꝛ.l.pedius.s.de incen.rui.nau.legas ergo istaz .l.aliter: vt in isto ver.si vero alij incipiat loqui ó personis inferioris grad': ꝛ apostilla sic tex.ibi. si vero alij.s.homines non splendidiores: ꝛ sic alij est casus nominatiui pluralis.ibi negociũ.s. ꝑdictũ occupãdoꝫ finiũ.qó seqť ĩ tex.é claruz.

Ex.l.sequenti.

¶ Pena amouẽtis ĩminũ cui applicek. Et cui applicek pena cũ al.simplicik ipóik: ꝛ an ꝓducek plures falsos testes ꝓ quolibet debeat puniri.

a **Graria.** ¶ Op. ꝛ videtur q nulla sit pena pecuniaria statuta: vt.s.e.l.prima.so. ante hãc.l.nulla erat pena pecuniaria statuta: sed post banc.l. incepit pena esse statuta. ¶ Item oppo.de.l.i. .C.de accu.vbi idem dicitur q pena pecuniaria non erat.so.dicit glo.si quis euulserit terminos inter edes ꝛ edes nulla est pecuniaria pena statuta tempore antiquo: nec per.l. agrariam: que loquitur solum de agris ut ibi.sed si euellantur termini inter agros: tunc sic ut hic.alij aliter dicunt: ut Ly.refert in.d.l.i.C.de accu.ꝛ ideo distingue: vt ibi per eum: ꝛ hic in vlti.glo. ¶ Quero cui applicetur ista pena.l.aureorum: videtur q fisco: quia tex.hic dicit in publico dare: in cõtrarium videtur q parti: quia hic dicit actionez ꝛ actio est ius prosequendi in iudicio quod sibi debetur: ergo pars petit quod sibi debetur.reneo q detur fisco': ut hic dicitur. ad rationez in contrarium respondebo incontinenti. ¶ Quero quando.l.imponit penaz simpliciter' cui applicetur ista pena vel fisco uel parti: ꝛ videtur q parti vt in omnibus popularibus actionibus: vt.l.si cui ex popularibus.j.de verbo.signi.ꝛ.s. de sepul.vio.l.iij.circa princi.ꝛ no.i.l.si quis id quod.s.de iurisdi.om.iudi.in quadam glo.parua: ꝛ videtur tex.in.l.fi.s.de litig. In contrariũ q applicetur fisco: videtur tenere glo.in.l.iubemus.§.his iudicibus.C.de sacrosan.eccle.ꝛ videtur tex.in.l.mulctarum.C.de modo mulcta. ꝛ.x.colla.que sint regalia.ca.i.ꝛ hic alibi videtur velle q medietas applicetur parti alia medietas fisco: ut.l.iij.§.hoc autem.s. de his qui deie.vel effu.ꝛ.l.lege cornelia.s.ad fil.ꝛ tangitur hic in glo.dico sic.quandoqz.l.imponẽs penam introducit actionem: quandoqz introducit accusationem: quãdoqz simpliciter loquit'. primo casu regula est q applicatur parti: ut.l.si cui.j.de verbo.signi.ꝛ.l.iij.circa princi.s. de sepul.vio.ꝛ.l.si quis id quod.s.de iurisdi.om.iu. fallit si in.l aliter exprimeretur: ut hic: ꝛ.l.fi.s. de litig.ꝛ.l.lege cornelia' in fi.ad fil.quandoqz introducit accusationem: ꝛ tũc applicatur fisco: vt.d.l.mulctarum.C.de modo mulcta.ꝛ.x.col. que sint regalia.ca.primo.facit ad hoc glo.in.l. .iij.in princi.s.de sepul.vio.nisi aliter exprimeretur.quandoqz lex simpliciter loquitur: ꝛ tunc puto q in dubio introducat accusationem ꝛ penam fisco applicandaz': vt.d.l.iubemus.§. his iudicib'.C. de sacrosan.eccle.ꝛ.d.l.mulctarum .C.de modo mul.ꝛ.x.col.que sint regalia.ca.i. ¶ Ultimo By.inducit banc.l.q si aliquis plures testes falsos produxerit q pro quolibet puniat.tu distingue: an isti plures testes ꝓducunť ad eũdẽ effectũ an ad diuersos: vt dixi ĩ.l.ificiãdo.§.ifãs.s.ó fur.ꝛ.l.nũq̃ plura.s.ó pua.ólic.

¶ De collegijs illicitis.

¶ Querit gl.quot cõstituãt collegiuz': ꝛ rñdeo q tres: ut.l.neratius.j.ó ver.signi.ꝛ dicit bene. vide tñ que dixi in.l.ꝓtor post prĩ.s.vi bo.rap. secũdo glo.querit que sit differẽtia ĩter collegiũ ꝛ corpus.so.collegium dicik ꝓprie qñ simul habitãt: qa sic dictũ est qñ simul colligunť.corp' dĩ ꝓprie siue simul hitãt siue nõ': hñt ẽt ex consuetudie alia noia: nã q̃dã collegia appellãť societates: ut.s.q cuiusqz vni.no.ĩ.l.i.circa ꝑn.q̃dazappellanť fraternitates: vñ illi de illo collegio dicunť ꝓfratres: ut videbitis in.l.fi.j.e.q̃dã gula bonafides.alle.l.si duo.§.pe.in fi.s.si qs cau.ꝛ qó applicetur parti: est tex.optimus in.l.si quis maior.C.de transac.ꝛ ibi bal.ꝛ adde qó no. imo.i.rub.ꝛ in.l.i.de publi.iudi.ꝛ no.bal.i.l.si ecclesia venerabilis.C.de epis.ꝛ cle. Quid aút in pena cõuẽtionali: dic ut dixi: ꝛ adde que dixit glo. ꝛ bal.in.l.i.C.de his que pe.nomi.videlicet q qñ aliqs priuatur iure suo pp delictuz illó applicari dz aduersario non fisco.ad idem .l.fi.s. de litigio. ADDE an q exigak a fraudantibus gabellas applicek eis. bal. cõsilio.clui.

f ¶ Simpliciter loquitur bal.i.l.si ecclesia venerabilis.C. ó epi.ꝛ cle. dicit ciuiliter intentari et criminaliter pená iponi: ut i.l.i.§.expilatores. ó effrac.ꝛ i.l. de periurio de crimine stellionatus supra.

g ¶ .l.come. Adde ꝛ i.l.i. .§.fi.s.si qs ius dicẽ.nó obtem.ꝛ ibi bar.

h ¶ Fisco applicandam. Quid si pena uenit ex dispositione defuncti cui applicek. vide bar.ꝛ qó no. ibi in.l. uxorez.§.heres de lega. .iii.ubi no.

¶ De collegiis illi. ru.

i ¶ Cõstituát collegium. Quot constituant collegiũ: ꝛ quid sit collegiũ: uide bal. in ru.C. ꝓ so. ꝛ hic adde bonã glo.in .c. dilecta: ꝛ ibi doc. de excel. plato.

k ¶ Siue fi. uide que dixi i.l.i.§. fin aút in prin. s. ad treb.

appellantur sodalitia: vt in.l.i.in prin.ĩ. vnde il li de colle.dicuntur sodales: habent etiam alia nomina que consuetudo eis attribuit ſm diuersitatem regionum non sunt alia.

Ex.l.sequenti.

¶ Collegia sunt sub iudicib⁹ secularibus: ⁊ milites collegia facere non possunt.

m **Mandatis.** ¶ No.q̃ ad officium presidis spectat ne sint ista col.prohibita: ⁊ ex hoc apparet q̃ collegia sũt sub istis iudicibus secularib⁹. ⁊ hoc tenet Inno.extra de excess.prela.c.dilecta in fi.magne glo. ¶ Secundo no.q̃ milites non possunt facere istas collegationes ⁊ societates insimul. ¶ Contra hoc op.quia imo sunt legiones ⁊ ale militum: ut habes plene i.l.ij.s̃.de his qui no.infa.solu.non potest fieri sine mandato ducis belli cũ eius mandato sic: ut in cõtrario.

Sed permittitur. ¶ Nota q̃ pauperibus militibus conceditur facere collegium cã procurandi ea: vnde debent viuere.ad alia effectus huius col.extẽdi nõ põt.dicã.j̃.e.l.fi.

Ex.§.sequenti.

¶ Collegia q̃ pietatẽ respiciũt sũt approbata.

Sed religionis. ¶ No.q̃ cã religiõis collegia sunt permissa de iure cõmuni: ut hic.⁊.l.i. circa prin.s̃.qõ cuiusq̃z vni.no.⁊ ibi no.vñ collegia disciplinatorum ⁊ ista collegia misericordie ⁊ fi.que pietatem respiciunt sunt approbata de iure cõi. ¶ Secundo no.q̃ pretextu huius nõ dũt tractari alia que respiciant ad regimen ciuitatis ⁊ similia: ⁊ si hec fierẽt punirentur: ut.l.ij. de extraor.cri.s̃.⁊ dicã.j̃.e.l.fi.

Ex.§.sequenti.

¶ An illud q̃ est vniuersitatis sit singulor̃.

Non liceat. ¶ No.q̃ quis nõ põt esse in pluribus collegijs.quod qualiter intelligatur dicam.j̃.e.l.fi. Secundo no.q̃ illud quod est vniuersitatis est singulorum.quod apparet: quia quilibet recipit partem suam. Ad hoc op.s̃.de re.diui.l.i.tã tum.§.vniuersitatis: ⁊.l.sed ⁊ si hac.§. qui manumittitur.s̃.de in ius vo.quedam dicunt concedo q̃ que sunt vniuersitatis sint singulorum nec ob.cõtra.quia in qualibet illarum statutum est ꝓpter magnũ impedimentũ qõ alias eẽt: ita dicunt quidam: ut glo.refert: sed ista opi.nõ est uera.nam qõ est vniuersitatis nõ est singulorũ: quoniam vniuersitas est persona repñtata ꝑ se: ut.l.mortuo.s̃.de fideius. Nec ob.iste tex.quia fateor q̃ quãdo dissoluitur vniuersitas quo ad omnes: vel quo ad vnum tantum res que erant vniuersitatis efficiunt̃ singulor̃: ut hic. ¶ Quero ⁊ reuoco in dubiũ quãdo quis recedit ꝑ vniuersitate: de quibus rebus debet habere partẽ. glo.tangit hic.dicam de hoc.j̃.e.l.fi.

Ex.l.sequenti.

¶ Qualiter teneant̃ faciẽtes collegia illicita.

Vis illicitum. No. q̃ illi qui faciũt collegia illicita: ⁊ sunt auctores huius tenentur.l.iulia maiestatis: ut hic in tex.⁊ glo. Itẽ tenent̃.l.iul.de vi publica: quasi hominibus armatis ⁊ coadunatis hoc fecissent: vt hic dicitur in tex. Item hec est pena actoris. que autem sit pena aliorum de colleg. videbitis. j̃.proxi.l.

c **Collegia.** No.q̃ licet auctores collegij puniantur: tamen homines de collegio non puniunt̃ aliter nisi quia collegiũ dissoluitur vt hic. ¶ Secundo no.quando dissoluitur collegium ⁊ res que sunt in collegio diuiduntur inter eos.dicaz .j̃.l.fina.

In summa. No.regulaz q̃ omnia collegia sũt illicita: nisi reperiantur permissa.

Seruos. No.q̃ serui possunt esse in collegio volẽte domino nõ aliter: ⁊ intellige q̃ sit tale collegium cui status seruilis non repugnet: ut hic vides.

Ex.l.sequenti.

¶ Scholares tres uel quattuor simul habitantes: an faciant collegium: ibi. Ex vltima. Et quibus constitui possunt collegia: ibi. Secũdo. Et ex quibus causis collegia de iure communi sint permissa: ibi. Videam⁹. Et per quas personas debẽt regi collegia permissa: ibi. Quero. Et coram quibus cõueniantur ista collegia: ibi. Quero coraz. Et que persone possint esse i collegio: ibi. Quero que. Et an monachus possit ingredi aliquod collegium sine consensu superioris: ibi. Quero vtrum. Et an quis possit esse de duobus collegijs: ibi. Quero an. Et an quis possit exire de collegio q̃ intrauit: ibi. Quero. Et sup quibus possunt collegia statuta facere: ibi. Quero super. Et qualiter collegia dissoluantur: ibi. Quero qualiter. Et collegio dissoluto quid fiẽdum de rebus collegij: ibi. Quero quid. Et an pereant priuilegia destructo collegio: vide i fi.

s **Sodales.** ¶ Quidam non habent in tex. nisi vsq̃z ibi: si autem plebis: quia abinde.j̃.est interpretatio greci ⁊ diuiditur: quia primo ponit qualiter vocentur qui sunt de vno collegio.secũdo dicit quid possunt facere inuicem collegiati. tertio dicit vnde predicta habuerunt originem .s.a lege solonis greca.quarto ponitur interpretatio illius.l.grece.secunda ibi: his autez.tertia ibi: sed hec lec.quarta ibi: siuaũt plures. ¶ No. q̃ illi qui sunt de eodez collegio vocantur sodales vt hic: in princi.vocantur etiam confratres: vt hic.in vltima parte dixi.s̃.eodez super rubri. ¶ Item no.ex secunda parte q̃ collegia possũt facere statuta ⁊ leges inuicem inter eos: ut.j̃.dicam. ¶ No.tertio ex particula tertia q̃ predicta sumpserunt originem ex lege greca. ¶ Sed quero quid est hoc quod dicitur in tex.ibi: nam illicita est eadem ⁊c̃.glo. dat plures expositiones.quidam dicunt illicita est eadem.s.talis res uel talis societas: vel si habes in accusatiuo casu.s.illicitam esse eandem intellige.s. legem vel societatem: ⁊ quod dicit illicita.dic.i. valde licita: ut.l.gallus.§.ille casus.s̃. de libe.⁊ posthu. vel dic illicita.i.non licita: q̃tum esset contra publicas leges. ¶ Ex vltima ꝑte no.q̃ simul habitantes possunt facere collegium licituz: ⁊ sic possent facere sindicum.⁊ ſm hoc habes casum illius.q.quã format glo.in.l.ij.§.i.s̃.quod cuiusq̃z vniuersi.no.vtrum tres vel quattuor scholares simul habitantes faciant collegiuz: certe sic: hic dum dicit simul habitantes. Item quia permittitur tenuioribus pro eorum victu habendo: vt .s̃.e.l.i.ij.responso: ⁊ hoc prout habes hic i littera simul habitãtes: alij habent q̃ multi simul habitaturi sunt exponen̄.⁊ omnes qui multa habent facere ⁊ tractare simul possunt facere collegium approbatum de iure cõmuni: vt hic.⁊ ista Inno.allegat extra de excess. prela.ca.dilecta.

¶ Venio ad materiaz ⁊ primo quero quot ꝑsone ꝓstituãt collegiũ.dic ut dixi.s̃.e.super rubri.

a ¶ Odales secūdo quero ex quibus causis possunt constitui collegia. adde qd̄ no.bar.⁊ que ibi dixi in.l.cum senatus de re.du.vbi vide.

b ¶ Sit permissuz. Collegia permissa de iure gentiū hēs hic.⁊ adde qd̄ no.bar.in.l.si quis a filio in fi.de le.i.⁊ vide bar.in.d.l.senatus de re.du.⁊ adde ꝙ burgus dicit vniuersitas approbata ꝑm bar.i.l.si heres.§. vicis. de le. .i. idē bar.i .l.ii.de uer. sig. ⁊ quod ipse tradit i extrauag. q̄ sint rebelles in uerbo lōbardie: vide per.d.anto. ⁊ alios in.c. cū ab ecclesiarū. de of. or.⁊ ancha. in.c.dilecta d̄ excess. pla. ⁊ pau. d̄ ca. in repe.l. ex hoc iure. de iusti.⁊ iure.

c ¶ Sit ciuitas. Quid sit d̄ esse ciuitatis vel castri ⁊ vil e. vide in.d.l.ii.j.d̄ ver.signi.

d ¶ Populus cēt.i cōtrariū ē tex. in cle.si sum mus. d̄ sen. excō. ꝑm ludo. in.d.l.i. §.hoc autē. l.ii.de ope. no.nun.

e ¶ Approbank d̄ iure. Collegia approbata d̄ iure ciuili in materia collegiorū vltra infrascripta: vid̄ no. in.c.fi.d̄ reli.do.⁊ ino. de dona. in .c. inter dilectos. ⁊ q̄ sūt collegia approbata: vide vltra hic scripta p bal. in autē. habita. C.ne fili. pro pa.i .xviii.col.in ver.iii.queritur quare vniuersitas scholariū.

ADDE que dicank collegia approbata. abb. cōsi. .lv.li.prio.

f ¶ Collegiū doctorum. Collegiū doctorū ⁊ scholariū est approbatū de iure ciuili. adde q̄ no.i .l.fi.C.d̄ iu. om.iud. per bal.i.d.auē.habita.⁊ gl.i.d.l.fi.de iur.om.iu.

¶ Scdo q̄ro ex qb̄ cāis p̄ūt ꝓstitui collegia. regula, ē ꝙ oīa collegia sūt ꝓbata: nisi appeant ꝓmissa: ut.s̄.e.l.pri.§.i sūma. ¶ Videam ergo ex qb̄ cāis collegia d̄ iure cōi sūt ꝓmissa. ꝑ cui euidētia d̄bes scire ꝙ q̄dā col. sūt ꝓmissa de iure gētiū q̄dā d̄ iure ciuili. De iure gē. collegiuz qd̄ appellat popul̄ vnī ciuitatis castri uel ville: ut .l.ex hoc iure.s̄.de iusti.⁊ iure. ibi edificia agris ꝗmūnis positis ⁊c̄.⁊ hoc tz glo.i.l.ii.§.i.s̄.qd̄ cu iusq̄z vni.no.ino.tū i.c.cū ab ecclesiar̄.ex d̄ ordi. vt tenere ꝙ nō gaudeat ꝓuilegio ciuitatis castri uel ville nisi approbet a supiore: ſz ñ puto ꝙ ista approbatio sit necessaria cū a iure gen. sit ꝓmissū[b]. Itē a iure ciuili nō ē reprobatū: nisi qm̄ illa edificior̄ collectio tēderet ad emulatōez alicuī ciuitatis: ut.l.op̄.s̄.d̄ ope.pub.⁊ l.p puni cā.C.d̄ edi.ꝓua.⁊ ista ꝓa q̄tuz ad hoc: ut dicat popul̄. q̄tū ꝓo ad hoc ut illa edificior̄ collectō sit ciuitas uel castrū seu villa reqreret auctas superior̄. nā i vsu nro ñ appellat ciuitas nisi vbi ep̄atū hīs: ſz ep̄atū hre ñ posset sine superioris aucte dicere tū castrū terra seu cōmunātia ſz moduz diuersū loquēdi ⁊ popul̄ēt seu collegiuz licitū. fatet tū Inno. ꝙ tale collegiū ciuitatis castri uel ville eēt approbatū: eo ipso ꝙ supior sibi rescriberet tā q̄ ciuitati castro uel ville: ita dic ipse tū ut puto nulla ꝓfirmatio reqrit. Quedā collegia approbāt d̄ iure[c] ciuili: ut collegia q̄ fiūt cā religiōis: ut.s̄.e.l.i.§.ſz religiōis: vū collegia discipliator̄ ⁊ collegia misericordie ⁊ collegia iuuātiū oppressos ⁊ similia sūt approbata de iure cōi. ¶ Sz ꝓtra hoc op.ex d̄ reli.do.c. religionuz diuersitas.li.vi.vbi nullū collegiū religiōis pōt institui sine aucte sūmi ponti. So. aut qs vult instituere collegiū cā religiōis: ita ꝙ remaneat ꝑsone seculares: ut sūt collegia disciplinator̄ ⁊ alia d̄ qb̄ sup̄ feci mēcionē: ⁊ sūt ꝓmissa d̄ iure cōi ut hic. aut vult qs istituere collegiū cā religiōis: ita ꝙ ecclesiastice ꝑsone efficiank: ⁊ istud nō pōt fieri sine aucte sūmi pōti. ut i ꝓtrario. Itē ē approbatū d̄ iure ciuili collegiū doctor̄[f] ⁊ scholariuz: ut.C.ne fi.ꝑ pa. auē. hīta.⁊ ex d̄ rescri.c.aūpe. ⁊ d̄ ꝓcu.c.sup his. Itē approbata sūt d̄ iure cōi collegia pluriū faciētiū vnā artē in vna ciuitate uel loco: ut hac.l.fi. adeo qd̄ dicit glo.i.l.i.s̄.qd̄ cuiusq̄z vni.no.ꝙ oēs iste artes q̄ enumerank.j. d̄ iure īmuni.l.fi.hīt collegiū approbatū. Permittit ēt d̄ iure cōi paupib̄ ꝑsonis[g] facere collegiū simul ad sustētationē eor̄ uite: dū tū ñ ꝓueniāt pl̄ q̄ semel i mēse: ut.s̄.e.l.i.§.i. oīa alia collegia ⁊ oēs alie secte ⁊ colligatōes sūt ꝓhibite: ⁊ iō iste secte q̄ fiūt i ciuitatib̄ q̄ ñ fiūt sup̄ his que hīt simul tractare. Itē iste lige q̄ fiūt iter ciuitates ⁊ iter ꝑncipes ⁊ barōes ñ ualēt[h]. ita tz ino. i .d.c.dilecta. ex d̄ excess. pla. nec ob.l.ñ dubito.j. d̄ cap. vbi dr̄ ꝙ ciuitates inuicē federank ⁊ colligank: qa istō ē ver̄ qm̄ ciuitates alie ñ amice, uel libere federank populo romano hīti ꝓiuz: ſz plures ciuitates uel plures barones q̄ eēnt sub vno rege dīo uel ꝑncipe nō p̄ūt iuicē facere illaz federationē. Ista. n. sunt sodalitia ⁊ collegia ꝓhibita: ut.s̄.e.l.i.⁊ ex istis colligit ꝙ ciuitates tuscie[i] que nō recognoscūt de facto i tꝑalib̄ superiorē p̄ūt iuicē simul federari tanq̄ libere. Sz plura castra uel ville q̄ eēnt sub vna ciuitate vel vno dīo hoc ñ possent: vt dictū ē. ¶ Quero per q̄s ꝑsonas regenk ista collegia ꝓmissa. pro cuius d̄claratiōe d̄bes scire ꝙ de esse collegij[k] non ē ꝙ hēat rectorē: pōt. n. eē sine rectore seu ꝓre: ita no. Inno.i.c.cū nō. ex de prebē. tū si uolūt p̄ūt sibi iuicē rectorē facere: vt.l.fi.C. d̄ iur.om.iu. ⁊.s̄.de pac.l.itē magistri.⁊.s̄.l.pri.§.fi. ibi curatores hoz corporū ⁊c̄.⁊ hac.l.i eo ꝙ ꝓmittit iuicē facere leges. ¶ Sz circa hoc dubitat si est collegiū clericorū vel laicor̄ simul: ut.ē vniuersitas scholariū: ⁊ iste vniuersitates disciplinatorū an possit fieri rector laic̄[l]: videt ꝙ ñ: qa nulla pōt hēre iurisditionē i clericos: vt i auē. statuimus. C. de epi.⁊ de.⁊ ex d̄ fo.cōpe.c.si diligēti. So. d̄betis scire ꝙ q̄dā sūt collegia quor̄ rectores hīt iurisditionē ut rector scholariū ⁊ rectores artificū: vt.d.auē.hīta.⁊.l.fi.C.d̄ iur.om.iu. i istis nō pōt[m] effici rector laic̄: ita ꝙ hēat iurisditionē i clericos q̄ sūt de collegio: ut.d.iurib̄: fateor tū ꝙ si aliqs laic̄ eligeret ut rector esset: tū illi clerici eēnt ab eī iurisditiōe exēpti: ⁊ iō ñ cogunt iurare mādata eī: qa nō p̄ūt se subijcere eī iurisditiōi: nec ē nouū ꝙ aliq d̄ collegio sint exēpti ⁊ ꝓuilegiati: ut.l.i.j.ad muni.⁊ ibi tangit in gl. q̄dā sūt collegia quorū rectores nullā hīt iurisditionē: ſz magis hīt q̄dā ēminentiā fraternalē: vt i istis collegijs q̄ cā religiōis celebrātur: nā ꝓres eor̄ nō p̄ūt ad ius aliquē eor̄ trahere iuitū: ſz corripiūt ipz volētē ⁊ si ñ vult obedire ñ pōt grauari vltra nisi expellat d̄ collegio. Ista ꝑtās ē similis illi ꝑtāti quā hz frater maior q̄ dr̄ dīus dom̄: ut.l.ꝓnūciatio.§. familie.j. de ver.sig. Itē exēplū in collegio tenuior̄ q̄ ad sustētādā eor̄ vitā faciūt collegiū: nā rector illius collegij hz illā curā vt ꝓgreget ⁊ ut inueniat pro alijs. i istis dico ꝙ ēt laic̄ poterit eē rector ⁊ punire clericū delinq̄ntē: nō. n. punit eū vigore iurisditiōis ſz magis amore fraterno: ut dictū est. ¶ Quero corā qb̄ ꝓuenienk ista collegia ⁊ corpora. rīi. corā supiorib̄ iudicib̄ secularib̄ si sūt collegia scholariū: ut.s̄.e.l.i.i ꝑn. uel corā iudice ecclesiastico si ē collegiū clericor̄[n]: ut.d. auē. statuim̄. ⁊ auē. cleric̄ lite pulsat̄. e.t. Sz si collegia sūt clericor̄ ⁊ laicor̄ simul: hic aduertēdū ē si qdē maior ꝑs ē laicor̄ dicet collegiuz laicor̄. qm̄ maior ꝑs trahit ad se totū: ut.l.qd̄ maior.j. ad mu.⁊ iō possz ꝓueiri corā iudice laico. h. dico si ꝑ reb̄ tꝑalib̄ ꝓueiat: nā d̄ reb̄ spūalib̄ iudex laic̄ ñ se ītromittit ꝗz iura ca. si ꝓo ꝑs maior eēt clericor̄ ꝓueniret corā iudice ecclesiastico eadē rōne. Si ꝓo eēnt eqles̄ uel eqlis eor̄ ꝑtās: ut ē nibus ꝓhibitis. uide tex. ⁊ qd̄ ibi bar. i.l. nullus. C. de sū. tri. ⁊ adde bal. i ru. ꝑ socio. i.ii.col. ⁊ de pa. cōstan. i uer. itē societatē. itē semp ꝓsumit facta mala cā nisi aliud ꝓbetur: ita dicit abb. allegā. vincentiū i.c.fi. d̄ testi. cogē. ⁊ qualiter puniāt clerici faciētes ꝓiuratiōes ꝓtra cp̄m. vide ad hoc ibi gl. vide bal. i.l. collegiū. C. de here. isti. ⁊ ibi etiā pau. de ca. q̄ ponunt d̄ istis fraternitatibus. et ibi pulchraz .q.vid̄ ꝑ cū.

i ¶ Ciuitates tuscie. ciuitates tuscie q̄ nō recognoscūt supiorē p̄ūt federari adē qd̄ dixi ꝑ illū tex. de pa. cōstā. in uer. dāna ꝙ lige ⁊ ꝓsedera. faciūt uniuersitatē.

k ¶ De esse collegii. d̄ eē collegii non est ꝙ habeāt rectorē. vid̄ bal. q̄ hoc limitat i auē. hīta. imo videt tenere ꝗ bar. ibi. i. vii col. v. ii. q̄ritur. C. ne fi. ꝑ pa. adde bal. i ru. C. ꝑ so. q̄ tenz idē qd̄ bar. hic ēt si maior decessisset: ⁊ subdit ꝙ magis dignus hētur loco ꝓpositi ⁊ hic adde glo. ⁊ bar. i .l. nulli. C. qd̄ cuiusq̄z vniuer. noie ⁊ bal. in.l.i. §.i.e.ti.

l ¶ Fieri rector laic̄. si i vniuersitate scholariū sunt clerici: an possit eligi rector scolaris seu laicus. ꝑ bal. i .d.auē. hīta i.viii.col. et ibi ēt cuius etatis d̄beat esse rector vniuersitatis. et dicit ꝙ.xx.an. Et ad ꝑmū dictū. vid̄ bal. i ꝓhemio. ff. §.hec autē tria. vid̄ unū verbuz per abb. i.c.ceterū. de iudi.

m ¶ Nō potest. Clerici nō iurant i manibus rectoris laici: ſz sint scholares. ſz qd si scholaris ē ꝑ ꝓbediētiā ꝑuat̄ d̄ matricula an possit aliquo mō āplius̄ rematriculari: vide bal. in.l.acceptā. in.xviii.q. de vsur.

n ¶ Collegium clericorum. Et hoc etiam sequitur abb. siculus in.c.i. de loca. ꝑ glo. ibi in uer. excōicatus: ⁊ vide ad materiā bal. in.d.auē. habita. in.xviii.col. sed quid si sunt matriculati in diuersis actibus, coram quo cōuenientur: vide bal. in.l.pe. in vl.col. C. de cōsti. pecu.

o ¶ Essent equales. uide ad hoc qd̄ no. bar. in.l. ꝓcipim̄. §. codē de ap. et no. bal. in.d.auē. habita. C. ne fi. pro pa. ubi allegat ſpecu. in ti. de reo. v. sed qd si scholaris clericus: ⁊ uide io. de ligna. in.c. ex litteris. de cōsti.

g ¶ Paupib̄ ꝑsonis. ꝓmittit de iure paupib̄ facere collegiū illorū qui d̄seruiūt hospitali ad curā pauperū. d̄ quo vide Inno. i.c. iter dilectos. d̄ dona. ⁊ qd i fraternitatib̄. vide. xliii. di. i.c.si qs. ⁊ i.c. dilecto. hic alle. x. .q.v.si clericorū. refert bal. in auē. hoc ius pozrectū. i.ii.col. C. de sa. san. eccle. ⁊ i.l.si qs ad declinandā i.xvii.col. C. de epis. ⁊ cle.

h ¶ Nō ualēt. itē secte i ciuitate: ut ꝑ bar. vbi uide i tractatu q̄ sint rebelles. i uer. occulte. ⁊ no. bal. de pa. iur. fir. i.c.i. in. §. ad hec. ibi quero vtrū apud fiscū. ⁊ bar. i extraua. i uer. rebellādo. ⁊ de istis sectis ⁊ cōgregatio.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Quero an. Et ista faciunt ad ea que no. dixi post bar. in. l. si consul de adop. ⁊ tunc coram quo possit conueniri: vide simpliciter bar. in. l. vl. C. de cõsti. pecu. sed cui collegio debeat quis magis obedire: uide bar. i. l. queritur. ff. de sta. ho. b ¶ Quero vtrũ ⁊ ista possunt te dubitantem reddere. quid si aliquis huius collegii volens ad aliud collegiuʒ transire facit se cãcellari a matricula illius primi collegii: an gaudeat priuilegio illius collegii vsqʒ quo ad matriculã alterius collegii positus fuerit: ⁊ dic ꝙ sic. casus est no. in. l. i. §. fi. d̃ bo. pos. q̃ ex testa. mili. qd̃ est no. ⁊ illũ tex. alle. rosin. vii. ⁊ ix.

c ¶ Quero sup quib⁹. quis autem possit videre statuta coruʒ et ca annullare: et si iniqua sunt collegia dissoluere. uid̃ bar. in. l. sub pretextu. s̃. de extraor. crimi. Et ad bar. hic adde bal. in. l. i. C. de monopo. ⁊ ino. in. c. cuʒ accessissent. et in. c. si oẽs d̃ ꝓsti. et dixi post bar. in. l. fi. de iur. om. iu. et requirunt ta-

in ciuitate ista collegiuʒ misericordie quo regiꝯ hospitale vbi tantã potestatẽ hũt clerici q̃tam laici: tunc puto ꝙ debẽt cõueniri corã iudice ecclesiastico quasi pars clericoꝝ dignior trahit ad se partẽ laicorũ. ar. l. quicquid. §. cũ partes. s̃. d̃ acq. re. do. ⁊ l. q̃ religiosis. s̃. de religio. ¶ Quero que persone possũt esse in collegio? Rñ. oẽs masculi ⁊ etiã femine: si tamẽ illud cuius causa collegiũ celebraꝯ nõ repugnet statui mulieruʒ. naʒ in collegio decurionũ nõ posset esse mulier: ut in collegio doctorũ: ut. l. femine. j. d̃ reg. iur. est enim eis docendi ⁊ iudicandi officiũ iterdictũ ꝑm apostolũ: sed in collegijs que celebranꝯ ut denꝯ elemosyne optime possunt esse: sicut ẽt ut videmus ꝙ sunt collegia mulieꝝ religiosaꝝ. ¶ Quero vtrũ monachus uel clericus possit ingredi aliqd̃ collegiũ sine licentia superioris. rñ. ꝙ non: sicut nec seruus sine licentia dñi: ut. s̃. l. proxi. in fi. ⁊ qd̃ habuistis notatũ. j. de regu. iur. l. ex penalibus: ⁊ dixi in. l. i. s̃. de sti. ser. ¶ Quero an[a] aliqs possit esse ĩ duobus collegijs. tex. s̃. e. l. i. §. nõ licet. videtur dicere ꝙ non. tu dic ꝙ quedã sunt collegia que subalternanꝯ adinuicẽ ⁊ hũt se vt totuʒ ⁊ pars seu ut corpus ⁊ mẽbra. exẽplum in vniuersitate nostra est tota vniuersitas que diuidiꝯ in mẽbra: videlicet vniuersitas vltramõtanoꝝ ⁊ citramõtanoꝝ: ⁊ diuidiꝯ etiam per nationes. Isto casu potest esse quis in toto ⁊ in vno mẽbro illius totius: sicut potest esse qs de vno populo ⁊ de vna puincia uel de vno burgo sub vna ciuitate ⁊ si. Quedã sunt collegia q̃ habent se vt spẽs separate. in istis est aduertendũ. aut queris vtrũ quis possit esse in vno collegio necessario ⁊ in alio voluntario: ⁊ potest poni exẽplũ. tu es ciuis istius ciuitatis origine: et sic es de collegio istius ciuitatis necessario: certe poteris effici alterius ciuitatis uel collegij voluntarie: ut. j. ad munici. l. domiciliũ: ⁊ l. assumptio: ⁊ l. nihil. Si vero queris an possit esse ĩ pluribus collegijs voluntarijs. dico si quidẽ exercitium ei⁹ ad qd̃ vnũ collegiũ fit est ĩpedimẽto ad exercitiũ alteri⁹ ad qd̃ aliud collegiũ celebraꝯ: ⁊ tunc nõ põt eẽ ĩ pluribus collegijs: ut. d. l. i. §. ñ licet. s̃. e. Si vero exercitiũ unius non est ĩpedimento exercitio alterius. verbigratia. tu es d̃ collegio vnius artis qd̃ nõ ꝓhibet ꝙ sis d̃ collegio disciplinatorũ: certe nõ video. ar. j. ad munici. l. assumptio. §. viris prudentibus: ⁊ l. libertus. §. prescriptio. e. ti. facit. C. de postu. l. quisquis: ⁊ d̃ assef. l. vl. ¶ Quero vtrũ[b] quis possit exire d̃ collegio qd̃ intrauit: ⁊ ĩtrare sine ꝓtradictõe cuiusq̃. Rñdeo in collegijs istis voluntarijs põt qs libere ingredi ⁊ pacta seu leges collegij que eẽnt de admittendis tm̃ certis personis ⁊ nõ vltra eẽnt. ll. ĩprobate: vt. l. i. C. d̃ monopo. nisi hoc fieret ex causa legitima: vt quia vellet ĩgredi aliquis rixosus vel turbulẽtus hõ: ut. l. fi. s̃. de offi. ꝓcurcesa. Itez exire potest qs libere: ut. s̃. eo. l. i. ĩ fi. ¶ Quero super qbus[c] possũt facere statuta seu leges talia collegia? Rñdeo super his que ptinent ad artẽ suã nõ super alijs: ut. l. fi. C. de iur. om. iu. ⁊ ibi no. ⁊ hac. l. ita tamẽ ꝙ nõ faciãt inuicẽ legẽ per quã alij preiudiceꝯ: vtputa si faciunt legẽ vt certe persone possint tantũ illã artez exercere ⁊ nõ alij: ⁊ ꝙ quibusdã doceaꝯ ⁊ qbusdam nõ. Itez si faciunt pactũ ut post ceptum ab vno

lia statuta ꝓfirma. superiores ꝑm bal. i. d. l. fi. et istis adde bar. i. l. oẽs populi in. i. q. prin. ff. d̃ iusti. ⁊ iure. et bal. no. in auẽ. habita. C. ne filius pro pa. i. iii. col. ſz ꝙ nõ requirũt cõfir. tenʒ bal. i. l. repetita. in. ii. col.

d ¶ Alius non perficiat. Adde quod no. bar. in. l. si quis a filio. §. fi. de le. i. et Bal. et Ly. in. l. nec. C. de ꝓcura.

alius nõ ꝓficiat[d] iste eoꝝ. ll. sũt reprobate: vt. d. l. i. C. de monopo. Itẽ possunt facere sindicũ ⁊ eoꝝ coadunatiões pro eoꝝ iusticia ꝓseruanda de his que simul habẽt facere: ut no. in. l. i. s̃. qd̃ cuiusq̃ vniuer. circa prin. de alijs vero nõ: vt dictũ est. ¶ Quero q̃liter collegia dissoluanꝯ. Rñ. quedã est dissolutio que fit oĩbus d̃ collegio uolentibus. ut. s̃. e. l. i. in fi. vel oĩbus mortuis nullo remanẽte: vt. l. sicut municipiũ. s̃. qd̃ cuiusq̃ uni. ⁊ quod no. ĩ. l. eius. in fi. j. ad muni. quedaʒ est dissolutio inuita que fit mandato superioris ꝓpter aliqd̃ d̃lictũ collegiatoꝝ: vtputa si ꝑtextu collegij liciti cõmittant illicita: vt. l. pri. in prin. ⁊ l. i. ij. respon. s̃. e. ⁊ s̃. de extraor. cri. l. senatus. ¶ Quero quid fiet[e] de rebus collegij dissoluto collegio? Rñ. quedã sũt collegia que possũt habere in cõi ⁊ nihil ĩ ꝑticulari: vt collegia religiosorũ ⁊ in istis dissoluto collegio remanet apud superiorẽ vel cui ipse ꝓcesserit: ⁊ ita fuit obseruatũ qñ fuit destructũ collegiũ tẽplariorũ ꝑ sũmũ pontificẽ: sunt enĩ bona vacãtia: ⁊ sic debenꝯ fisco: vt. l. i. j. de bo. vac. ⁊ l. i. j. de iure fis. quedaʒ sunt collegia que possunt habere aliqd in ꝑticulari ⁊ in cõi. Et hic est aduertendũ: quia quedã sunt collegia que habẽt aliqd in remuneratione laboꝝ: vt collegiũ vnius ecclesie: habent enĩ bona[f] propter officium ⁊ ꝓpter laborẽ quẽ sustinẽt pro ciuibus ⁊ parrochianis: ⁊ tũc dissoluto collegio siue in totũ siue quo ad vnũ recedentẽ bona eorũ nõ cõsequũꝯ: ſz remanẽt apud ipſz collegiũ vel eo in totũ destituto remanent apud superiorẽ: cessante enĩʒ labore dz cessare premiũ: vt. l. seio. in prin. s̃. de an. leg. fa. ad hoc qd̃ no. ĩ. d. l. sicut municipiũ. s̃. qd̃ cuiusq̃ vniuer. q̃daʒ sunt collegia que habẽt aliqd nõ ꝓpter se: sed vt distribuãt ĩter alios: vt collegiũ misericordie qd̃ hʒ bona ut nutriat pueros ⁊ alat ĩfirmos: et tunc etiã destructo collegio non remanet apud eos: ⁊ si aliquis exit nihil inde extrahit: non enĩ habent hoc ꝓpter eos sed magis ꝓpter vtilitatẽ publicã ciuitatis: ut. l. ciuitatibus. s̃. de le. i. et illi de collegio sũt quodãmõ nudi ministri apd̃ quos nullũ debet remanere cõmodũ: ut. l. si qs ticio. s̃. de le. ij. qñqʒ sunt collegia que habẽt aliquid ꝓpter se: ⁊ hic aduerte. qñqʒ est in cõmuni aliqd ꝓpter se principaliter ⁊ directo. exẽplum in pecunia quã simul ꝓferũt tenuiores: ut inde ematur aliqd ad eorũ victũ: ut. s̃. l. proxi. §. seruos: ⁊ s̃. eo. l. i. ij. rñso: tũc si aliquis recedit uel collegiũ dissoluitur debet recipere de ista pecunia prout eũ pro rata tangebat: ut. d. l. i. in fi. s̃. e. ⁊ isto casu proprie ĩtelligiꝯ illa. l. i. in fi. eodeʒ modo dico si erat in cõi aliqua res deputata ad ꝓpriuʒ vsum ei⁹: vtputa in fraternitate disciplinatorũ est uestis ad cuiuslibet propriũ vsuʒ deputata: certe ille qui recedit debet illã vestez sibi habere: ut. d. l. i. in fi. s̃. e. Si vero habent aliqua ad cõmoditatẽ vniuersitatis: nec respiciũt cõmodũ singulorũ principaliter: ut sunt redditus ⁊ predia pascua ⁊ nemora: que habenꝯ ab vniuersitatib⁹: ex quibus onera vniuersitati incũbentia ꝑsoluunꝯ. isto casu si aliquis idẽ recedit nihil inde debet habere: ratio quia tex. in. l. i. in fi. s̃. e. dicit ꝙ debet accipere illud quod ei cõpetit ex rõne: sed hic ex rõne nihil sibi cõpetit sed ipsi vniuersitati ꝓpetit. ergo ⁊c. ad hoc facit

c ¶ Quero quid fiet. vi de bar. in. l. ficut. i fi. qd̃ cuiusq̃ vniuer. no. adde de excess. prela. in. c. dilecti. ⁊ docto. in. l. i. §. fi. ff. de acq. pos. qd aũt si maior ꝑs renũciat collegio siue societati: an minor pars ꝓueniri possit que remanet ⁊ possit vti suo signo consueto vniuersitatis seu societatis: vid̃ Bal. in. l. fi. C. pro so.

f ¶ Debent diuidi. An bona diuidantur per solidum et libraʒ: vide in. l. iiii. §. si actor. de rei udi. ⁊ i. l. ii. C. de ãno. ⁊ tri. li. x. et in specu. de censi. quem sequiꝯ bal. in. l. omnibus. C. de vectigal. et cõmis.

a¶ Quero ō structo.bñ facit quod nobar.in.l.i.§.fi.ō acq.posadde qd nobar.⁊ doc.in .l. iter sti. §. sacrā.de vb. ob.⁊ io. an.i c.priuil. per alex. de regiur.i.vj. per dy.i.l.pater filiū.§. tuscu lanus. de le. .iij.p bal.i.l. fi grege.⁊ ibi viri p° imol. de le.i.p ūg. in.l. ꝓponebatur de iudi.p gl.in.d. c.ꝓuilegium de re.iur.in vj.bal.de pace cōstan. in ver.nos.⁊ in auc. habita. C.ne filius p patre.⁊ in .l. 1.§.fi.qd cuiusqꝫ vniuer. nomi.⁊ in .l. seruitutes.§ solutū.⁊ ibi ang.ē.de seruitu.urb.ꝑdio. ⁊ bal.i.l. vsu fruct° citāti. q.mo.vsufr. amit. ⁊ ang. i.d. §. sacrā. ⁊ in.l.q res. §.areaz. ō solu.adō q' dixi p° bar. i.l. fiqs filio. in §.fi.⁊ qd ibi bal. ⁊ imol.i fi.verbis.de iniuſ.testa.⁊ ē.ō extraor. cog.in.l. stellionatus.

¶De popularibus actōibus. Rub.

b¶ Glo. ḡrit vide qd no. bal. in.l. pe. in.xij.q.C.ō execu.rei iu. Qui āt dicātur de populo. vide que scripsi post bar.in.l.in p uinciali.§.fi. de oper. nonunci.

c¶ Tertio q̄ro vtrū p crimine ꝑuato admittat qlz ō populo ad accusanduz. vide imol.in l.i.j.ti.i.⁊ an qñ pena veniat applicāda fisco quilibet admittat vide in rub. C.q accuſ.l. iiij.col. ⁊ gl. ⁊ bal.in. l.fi. C. de litigi.

.l.in tantum.§.vniuersitatis.ē.de re.diui. ⁊.l. sz ⁊ si hac.§.qui manumittit.ē.de in ius voc. ⁊ ita obseruatur de facto.si vero vniuersitas dissoluatur in totū: isto casu dz diuidi inter eos ō vniuersitate: vt.ē.e.l.iij.in prin.⁊ ideo quedā vniuersitates qñ aliquis ingredit specialē cōuentionem faciūt: vt si contingeret eū inde recedere nil posset repetere: ⁊ vendicare de rebus illaꝫ vniuersitatum. ¶Sed quero isto casu qūo bona debēt diuidi inter eos: vtrum diuidunt p capita an p solidū ⁊ libram? Rñ. quedā sunt bona que habz vniuersitas ex collatione eoꝫ ꝓpria: ⁊ tunc debent diuidi hīto respectu ad modū ꝑm quem cōtulerunt: vt.d.l.i.in fi.ē.e.⁊ quod ibi no. in glo. fa.insti.pro so.§.illud. q̄dā sunt bona habita ex largitione aliorꝫ qui legauerūt vel donauerūt: ⁊ isto casu dz fieri diuisio ꝑm eum modū ꝑz quez deseruiebāt oneri vniuersitatis: vt no.in.l.i.cola j̄.ad munici.ar.ad boc.ē.ad treb.l. nōnunquaz ⁊.d.§.illud.insti.pro so. sed oneri vniuersitatis deseruiebāt illa per solidū: ⁊ librā: q: cū collecte im ponant per librā: vt.l.oēs.C.de op.pu.⁊ ista bona minuebant onera collectaꝫ. ergo apparet q̄ per solidū ⁊ librā deseruiebāt vniuersitati. igitur eodē mō fiet diuisio. si vero nō appeat q̄liter vniuersitas habuerit dicta bona presumēdū est q̄ fuerūt habita ex alioꝫ largitiōe. ita tz Inno. extra de testa.c.relatū. ¶Quero destructo° collegio an pereant priuilegia ipsius collegij? Rñ. quando collegiū destruit per superiorez ꝓpter illius collegij defectum: tūc pereunt oia ipsi° priuilegia: vt.l.qui vsufru.ē.qui.mo. vsufruc.amit. videtur enim pati maximā capitis diminutionē: ⁊ sic eius iura in totū ꝓsument: vt.l.cognitionuz in fi.j̄.de var.⁊ extraor.cog.qñqz collegiū nō destruitur: sed dispergit. verbi gratia. vniuersitas hui° studij tpe mortalitatis: recessit totaliter: ita q̄ nulla erat vniuersitas studij perusij. vel pone ꝓpter aliū casum vniuersitatē vel collegiū recedere isto casu priuilegia ⁊ iura nō pereunt: imo ipsa iura dicuntur retineri per illū locū a quo denoiabatur vniuersitas. ꝑm opi. moysi nota. per glo.in.l.sicut municipium. quod cuiusqz vni.facit ad predicta qō no.p Inno.extra de ope.nonun.c.ij.⁊ de ÿ.fig.c.abbate in vlti.glo.

¶Be popularibus actionib°. Rica.

Ex Rica sequēti.

¶An actiones populares sint rei p̄secutorie: ⁊ quare dicant populares ⁊ an p pena iponenda pro crie priuato admittat quilibet accusator: et cui applicetur pena qñ agit actione populari.

¶Glo.querit^b vtrum actiones populares sint rei persecutorie. vel tendāt ad vindictā. dicit gl. q̄ tendūt ad vindictā ⁊ bñ. ¶Scōo querit glo. quare dicunt populares. dicit glo. q: cōpetunt cuilibet de populo. ¶Tertio quero^c vtruz pro pena iponenda ex crie priuato admittat qlz accusator. glo. dicit aut agit ad iponendā penam corporalem: ⁊ tunc nō admittit° quilibet. sz ille tm̄ admittit cuius interest. aut agit ad penā pecuniariā: ⁊ tūc quilz de populo admittet. sed si plures veniunt: admittit idoneior. qō no. multum pro statutis que iponunt p delictis penam pecūiariaz: vt admittat ad accusandū^c qlibz de populo. quod tene mēti. ar. ad boc. l. sepulcbra. C. de sepul. vio. fa. j̄. de iure fisc. l.i. ibi ab accusatione recessuz ⁊c. ꝑiuncta. l. iij. §. fi. ē. de preuari. fa. ēt dicta. l.i.j̄. de iure fis. ibi. vel aduersus. l. ⁊c. ⁊ ibi: vel rem litigiosam ⁊c. iuncta. l. fi. C. de litigiosis. ⁊ ibi per glo. que idē dicit quod ista. nec ob. quod no. ē. de priua. delic. l. fi. q: illā glo. intellige ꝑm istā: vt ibi dixi. nec ob. si dicis. ergo est accusatio publica que cōpetit cuilibet de populo: q: nō est veruz: vt dixi. j̄. ti. i. l. i. ¶Quero cui applicet pena qñ agit actiōe populari. dic vt dixi. ē. ti. ij. l. agraria. Cetera que sunt in hoc titu. prosequere per teipsum.

¶De publicis iudicijs. Rica.

Ex continuatione Rice.

¶Quare ista iudicia dicant publica ⁊ quare dicantur iudicia.

¶Glo. cōtinuat rubricā ad precedētia. Dictū est. ē. de accusationibus que pecunialiter mouētur. Nunc prosequit de accusationib° que mouentur in corp°. ⁊ quidā hīt hic de actionibus: alij habēt de accusationib°. si hēs de accusationibus: dic tūc: vt. ē. dixi: q: dictū est. ē. ō accusatōibus pecuniarijs: nūc ꝓsequitur de accusationib° corporalibus. sed ista cōtinuatio nō est bona: q: etiā in precedētibus dictū est de accusationibus que mouent in corpus: vt.l.diuus. ⁊.l.vlti. ē. de iureiur. ⁊.l.vlt. de fur. ⁊.l.vlt. de priua. delic. ⁊ ō extraor. cri. per multas. l. itē. ⁊. j̄. e.l.ij. tractat de accusationibus pecuniarijs. ⁊ etiā. j̄. ad.l.iul. de anno.l.ij. vnde. ē. ⁊. j̄. tractat de accusatōib° pecuniarijs ⁊ corporalib°. vnde hec cōtinuatio nō est bona: q̄re alij hīt in glo. de actōibus: ⁊ ista ē melior: q: dictū est. ē. de accusatōibus ciuilibus que intētant ad ꝑtis profectuz. nūc seqtur videre de accusationib° crialibus q̄ mouētur ad vindictam: ⁊ si dicis supra dictū est ēt de accusationibus crialib°. Rñ. nō dicitur. ē. de accusationibus ꝑncipaliter: sed accessorie. sed hic ⁊ in toto isto libro dī de accusatōibus ꝑncipaliter. Item dat glo. aliā continuationē. dictū est. ē. de ꝑua. delic. seqtur hic de delictis seu de iudicijs publicis: vt in toto hoc libro. ¶Querit gl. q̄re ista iudicia dicant publica? Rñ. gl. dicunt publica: q: cuilz de populo ꝓpetūt: vt insti. eo. in ꝑn. ⁊.l.iij. §. ꝑñs. ē. de suspe. tut. hoc declarabo. j̄. eo.l.i.

¶Quero q̄re dicunt iudicia cū in hoc ti. nō tractet de iudicijs. hoc est de instātia. sed de.ll. qb° iudicia ītētant. dicit gl. expone de iudicijs hoc ē de.ll. publicoꝫ iudicioꝫ. vel aliter hoc ē de accusationib° publicoꝫ iudicioꝫ. ⁊ ista est bōa expositio. sicut etiā in iudicijs ciuilib° sunt prodite accusationes: que sunt ius ꝓsequendi ⁊c. vt insti. de act. in ꝑn. ita in crialibus prodite sunt accusationes. h.d. tex. insti. e. in ꝑn. tractat ergo totus iste liber de accusatōibus que oriunt ex delictis publicis seu de.ll. qbus delicta publica puniuntur. ¶Ultrio scias q̄ alibi dicit iperator q̄ iste liber est terribilis. terret enim hoies ne delicta cōmittant: vt.l.ij. §. septima. C. de vet. iure enu. nō babetis alia circa rubricam.

Ex.l.sequenti.

¶Quot mōis iudicia dicūt publica: ibi. Ex gl. Et q̄ alio instro fabricato falsoqz testō dicatur publicū iudiciū: ibi. Quero. Et qd ō.l. uiscellia ⁊ qd de.l.flauia de plagi. ibi. Itez ⁊ ÿ. fi. quero. Et an accusatio ex senatusco consulto turpiliano sit publica. Et qd de accusatiōe suspecti tutoris et quot mōis iudiciū dicat publicū: ibi. Quero vtꝫ Et qd de.l.agraria: ⁊ qd de crie q̄ punit p. l. fi quis in hoc genus: ibi. Quero cū versi. sequēti. Et an cū pena taliū criminū est alterata p statutū desinat eē publicū iudiciū: ibi. Ulteri°. Et an si restringatur q̄ nō oēs possint accusare an desinat eē publicū iudiciū: ibi. Quero qd. Et si statutum dicat q̄ quilibet possit accusare: sequatur q̄ crimen sit publicum accipiendo publicū: put hic dicitur. vide in fi.

d¶ Non admittitur. Ad de bal. ⁊ pe. i.l. si quis id qd. ē. de iuris.o.iu. q̄ pp offensā fcām iurisdictioni iudicis vbicunqz a lege iposita est pena qd dicūt esse menti tenendum.

e¶ Ad accusandū. vtruz possit qlz admitti qñ pro delicto iponitur pēa pecuniaria. vide bal. i.l. ad uersus. C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ in. l.i. C. q accu. ⁊ imol. i.l.i. j̄. ti. i. an forensis admittat vide bald. ⁊ imo. i.l. siqs reus. j̄. ti. i. sz vtrū accusatio iiuriaruz sit publica qñ iiuria nō bz spālez ti. cri. vide bal. i. c. i. §. iiuria. de pa. iura. fir. ⁊ bar. i.l.i.i ti. i. ⁊ in. l. lex corne. in fi. ē. de iniur. ⁊ in.l.i.§.si qs eo.ti.

¶De publicis iudicijs. Rubr.

On omnia. Hec.l. diuidit in duas partes.primo ponit regulā seu q̃dā verba ex qbus colligit regula. scōo ponit exceptionē a regula. ptes p se patent:⁊ breuiter.h.d. Omnia delicta sunt p̄uata exceptis qbusdā hic enūeratis.tex.ibi venūt: pinde est ac si diceret oia delicta sunt priuata nisi ea que ex legib⁹ ⁊c̄. By.no.qō dixi in sūmario ⁊ probat hec regula ⁊ exceptio hic.⁊.s̄.de p̄ua. .l.preuaricatores.in fi.⁊ insti.eo.p totū. ¶ Op. ⁊ vt̄ q̄ sint alia publica iudicia q̄ ea que numerant hic:vt.l.iul.ō sacrilegijs ⁊ residuis. Rñ.gl. ſm pla.q̄ cū dicit de.l.iulia maiestatis.cōprehēdit ēt de residuis.qō satis plz. posses etiā dicere q̄ oia publica iudicia nō sunt hic enumerata. ¶ Itē op.q̄.l.iulia repetundarū.⁊.l.iul. de āno na.nō sint iudicia publica:sed sint iudicia ex̄ordinaria:vt.j̄. ad.l.iul. rep.l.lex iulia.§.hodie.⁊. s̄. ō ex̄or.cri.l.i annonā. Rñ.ñ repugnāt qn sint publica:vt hic.⁊ q̄ ex̄ordinaria pena īponatur: vt ibi.hoc vult dicere glo. super ver. repetundarum licet non allega.l. ¶ Extra glo. oppo. et videtur q̄ sint alia iudicia publica.vt.l.q̄ senatus.s̄.de iniur. Jaco.de arena. videtur tenere q̄ iudiciū illud de famoso libello sit publicū. et hec.l. supplet p illā. ⁊ ita sentit glo.j̄. ad turpil.l.ab accusatione.§.fi.ſz dñs azo intelligit melius:⁊ dicit sic q̄ iudicia dicunt publica qūqz q̄ ex.l.publicorū iudicioruz descendūt. ⁊ hoc mō sumit hic.Alio mō dicunt iudicia publica oia q̄ ad vindictā publicā ꝓponunt.⁊ hoc modo oīs crimialis accusatio pōt dici publicū iudicium:⁊ hoc modo sumit in.l.q̄ senat⁹. Ita tenet Azo ī sūma.insti.de pub.iud.in prin. ¶ His expeditis venio ad q̄oes.hic dicit q̄ cornelia de test.dī publicū iudiciuz[a]. ¶ Quero qd de alio instr̄o fabricato falso dicit Pla.q̄ tūc nō est publicū iudiciū.hoc ꝓbat per hāc.l.que restringit se ad.l. corneliā.de testis.itez ꝓbat p.l.paulus.i.rñ.j̄.ō fal.⁊.j̄.ti.i.l.ij.§.i.Azo fuit in cōtraria opi. ⁊ dicit q̄ ꝓ quolibet instr̄o falso ꝓpetit.l.cor.de fal. et est publica accusatio:vt īsti.e.§.itē.l. cornelia de fal.⁊.s̄.de ꝓcussio.l.ij.i.rñso.⁊ ꝓbat. C.q accu.nō pos.l.senatus ⁊.l.fi.vt ꝓponis.C. si reus vel act.mor.fue.⁊.l.fi a te.C.de fal. ⁊ plene no. C.de fal.l.eū q.⁊ ibi.glo.⁊ doc.tenēt istā opi. ⁊ bene.nō ob.hec.l.q: supplet de alijs īstrīs ut dicit azo. Itē nō ob.l.paulus:vt glo.dicit. ¶ Itez querit glo.qd de.l.fauia de plagiarijs. qd de viscellia.⁊ de turpil. ⁊ de crimine suspecti tutoris vtrū sint publica vel priuata.examinem⁹ ō quolibet p se.⁊ videam⁹ ꝓmo vt ꝓ.l.fauia sit publica vel p̄uata. Pla.q̄ sit p̄uata accusatio: q: hic nō nūerat.Azo cōtra p.l.plag.C.ad.l.fa.de pla. ſz pla.rñdet q̄ ibi loquitur tm̄ qñ liber hō plagio adducit:sec⁹ in alijs.ſz azo dicit meli⁹.⁊ ꝓbat ī sti.e.§.pe.⁊ etiā apparet:q: illa.l. fauia ponit ⁊ enūerat in hoc libro:vt pz.j̄.ad.l. fauia de pla. glibet appellat publicorū iudiciorū :vt.l.ij.§. post originē.C.de ue. iu.enu.nō ob.quod dicit pla.q̄ hic nō enūerat:q: fateor q̄ hic nō enumerant oia publica iudicia q: alia sunt. ¶ Quero ō.l.viscellia.qdā dicūt q̄ est publica accusatio. q: in.C.pōit inter publica iudicia.C.ad.l.iul.viscel.Alij dicūt q̄ nō est publica accusatio:qa nō ponit hic.hāc scōaz partē videt tenere By.sed Ja.de ra.vt̄ tenere q̄ sit publica accusatio.nam reipublice interest ne dignitatū ordo turbet qō respicit.l.iul.viscellia:vt.l.i.§.pe.s̄.de vē. inspi. ⁊.l.ō statu.C.de qō.videte ⁊ aduertatis.ego puto q̄ sit publicū iudicium.nā.l.viscellia punit libertū:q tāq̄ ingenuus dignitatē assumit:vt.l.i. C.ad.l.iul.viscel.sed assumere dignitatē quā qs hīe non pōt est crimē falsi:vt.l. eos.§.fi.j̄. ad.l. cor.de fal. ergo ⁊c̄. ⁊ sic apparet q̄ illa.l.punit crimē publicuz.⁊ lz illa.l.sit noua vel separata a .l.cornelia de fal.tñ nō desinit eē publica accusatio ⁊ crimē publicū:vt.j̄.latius dicā.⁊ hoc videt sentire glo.C.qñ ci.ac.cri.p̄iu.l.i.vbi solū furtuz dicit ibi poni ut p̄uatū crimē. ¶ Quero vtrū accusatio ex senatusc̄ōsulto turpilliano sit publica qdā dicūt q̄ est publica ⁊ est truffa.tex.est q̄ est priuata:vt.l.iij.in fi.s̄.de p̄ua. ¶ Sed op.nōne glibet pōt accusare de suspecto tutore q incidit in turpil.vt.l.i.j̄.de iure fis.ergo ē publica accusatio:vt.d.l.iij.§.ꝓseqns.de suspec.tu.⁊ dixi.s̄. in rubri. Rñ.hoc non est verū ut dicā.j̄.in se.q. ¶ Quero vtrū accusatio suspecti tutoris sit accusatio publica vel p̄uata. dicit glo q̄ est publica:vt insti.de suspec.tu.§.ꝓñs.⁊.l.iij.§.ꝓñs.s̄.ō suspec.tu.⁊ in hoc residet glo. In cōtrariū facit qa pōt ī illo crimine īteruenire ꝓcurator:vt.l.ñ solū.in fi.s̄.de ꝓcur.ergo nō est publicū crimē: vt.j̄.e.l.pe.§.ad crimē. Breuiter q̄tum ad hoc vtrū possit interuenire ꝓcurator ⁊ qualiter dicā in.§.ad crimē.ſz q̄tū ad propositū dico q̄ accusatio suspecti tutoris nō est publica accusatō:q: nulla.l.reperit q̄ sit publica.ergo ⁊c̄.vt. l.iij. in fi.s̄.de p̄ua.⁊ qa nō enumerat hic.⁊ est expressū j̄.ad turpil.l.i.§.suspecti.non ob.§.ꝓsequēs.qa ibi loquit de accusatōe suspecti tutoris ciuili qñ agit ad remouēdū nō ō criali qñ agit ad puniēdū:vt dicā in.§.ad crimē. Preterea nō seqt qlibet pōt accusat ergo ē iudiciū publicū. ¶ Pro cui⁹ declaratōe debes scire q̄ iudiciū dī publicū tribus modis.vno mō largissime:vt oē iudiciuz qō fit ad vindictā:seu ad utilitatē publicā dicat publicū.⁊ isto mō accipit.j̄.e.l.interdū.⁊.l.q̄ senatus.s̄.de iniur.⁊.l.licitatio.§.qō illicite.s̄.de publi.Alio modo dicit large[b] quādo quilibz de populo pōt accusare.hoc modo accipit in.§.cō sequēs.insti.ō suspe.tu.⁊.l.q̄ senatus.s̄.de iiur. Circa qō do tibi regulā vnā quaz no.Omne iudiciū qō ñ respicit offensaz certe p̄sone principaliter de illo pōt accusare quilz de populo. Exemplū dicit statutū siquis iurauerit per corpus xp̄i puniat.in.c.⁊ si.ista nō respiciunt offensaz certe persone p̄ncipaliter:sed malos mores ⁊ qlz pōt accusare.⁊ ita loqtur.l.q̄ senatus.s̄.de iniur.nō aūt iste talis punit pena infamie sicut ꝓdēnatus de publico iudicio stricte sūpto. ¶ Tertio mō accipit publicū iudiciū stricte.et hoc mō accipitur in hoc libro ⁊ hac.l.⁊ ista sunt iudicia de quibus dānatus statim efficit īfamis:vt.l.i.s̄.de his qui no.infa.vñ nō seqtur glibz pōt accusare: ergo est publicū iudiciū:put accipitur hic: vt fiat infamis:⁊ sit strictū publicū iudiciū :⁊ ita sentit Azo in sūma de instito.eo.ti. Et si dicas ego reperio q̄ dānatus crīe suspecti tutoris est infamis vt.l.iij.in fi.⁊.l.hec enīz.s̄.de suspe.tu. Rñ. non est infamis ex edicto pretoris posito in. l.i. s̄ de his qui no.infa.qō pz:q: in multis casibus dānatus de crīe suspecti tutoris nō efficitur infamis: vt ibi dicit. ¶ Quero qd[c] de.l.agraria.an est publicum iudiciū. Pla.in sūma de publ.iudi.dicit forte q̄ sic:q: hec accusatio competit cuilibet de populo:vt..l.agraria.s̄.de ter.mo.Sed veritas est in contrarium:q: ex.l.agraria nō est introducta accusatio.sed actio ad partis profectum : vt ibi videbitis.Sed nos loquimur de publicis iudicijs que intētantur ad publicam vindictam.⁊

a ¶ Publicū iudiciū. que sint publica iudicia. ⁊ ad de q̄ qñ offēditur ecclesia vel clericus est publicum crimē:vt.l.si in hoc.C.de epi.⁊ cleri.et ibi p bart.et ō crimen simonie est crimē publicuz vt.l.si anti.e. ti. ⁊ ibi vide bar.⁊ bal. in ru.C.qui accu.nō pos.in iiij.⁊ pe.col. ⁊ bal.in .l.re os.i. vj.col. C. ō accusa. adde glo. et bar.in.l.i.§. hui⁹ studij ō iusticia ⁊ iu.

b ¶ Dicit large.vrō ī rub. s̄.ti.i. ⁊ bar. i.l.lex corne. i fi.s̄. ō iiur.

c ¶ Quero qd an accusatō ō.l.agraria sit publica.⁊ vide hic imo.q̄ ōriuz tz ⁊ bar. i.d. l.agraria.qd āt ī verberā. te aliquez an sit crimē publicum.vide bar.in.l. iul. ad.l. iuli.de vi publi.

ideo nō est ponēda in hoc ti.sed in ti. de popu
la.act.differt eniz popularis actio a publicis iu
dicijs.Quero qd ō.l.remia.dic vt.j.ad.l.turpil.
l.i.§.i.¶Quero qd de crie preuaricatōnis: dic
vt.l.iij.in pn.s.de pua.¶Quero qd de crie qō
punit per.l.siqs in hoc genus.C.de epi.z cle.di
cunt qdaz q illud est crimē publicū:z per illā.l.
illud adijcit huic.l.z ita dicit Ja.ō are. breuiter
ego dico q hoc nō est verum q p illā.l.aliquid
addat huic.l.q: per illā.l.punit quoddā crimen
sacrilegij.sed crimē sacrilegij est numeratum hic
sub.l.iul.maie.vt hic dicit gl.z appet.j.i pcessu
libri.ergo pz q nullū nouū publicū iudiciuz ad
ditur huic.l.p.l.illam.¶Ulterius qro[a] statuto
alicui° ciuitatis est alterata pena hōicidij z falsi
tatis z similiū delictoz an desinat esse crimē pu
blicū:z iudiciū publicū:z hui°qōnis effectus est
magn° pp.l.pe.§.ad crimē.j.e.ti. Itē ppter ifa
miam quā incurrit dānatus de publico iudicio.
Ja.bu.disputādo vnā.q.determinauit q nō de
sinat eē crimen publicū :lz per statutū sit altera
ta pena.z hoc pbat sic.alterata est pena.l.iul.de
adul.p.l.q̄uis.z auc.sz nouo iur. C.ō adul.z tñ
nemo dicet q desinat esse crimē publicū crimen
adulterij.lz pena sit alterata per.ll.illas. Prete
rea alterata est pena.l.iulie peculatus.z tñ nemo
dicet q desinat eē crimē publicū. Itē alterata est
pena.l.iul.repetūdaz:vt.j. ad.l.iul.repe.l. lege
iul.§.hodie.z tñ nemo dicet q desinat eē crimē
publicū. Item pbatur per.l.siqs in hoc genus.
z auc.ibi posita.C.de epi.z cle. ¶Sz cōtra hoc
vt cāus in.l.nra : q: illa dicunt publica iudicia q
ex.l.iudiciozū publicozū descendūt.sed nūc vide
tur q nō accuset p homicidio ex.l. cor. de sic.sz
ex illo statuto.pterea cōtra Ja.bu. vt casus in.l.
.i.s.de ꝛcuss.sm opi.gl.sed sm opi.azo.est cāus
pro eo.Quid dicemus.aduerte qñqz[b] per statu
tum seu per aliā.l.nouā efficit aliquod delictuz:
qō prius nō erat delictū.exēplum dicit statutum
siqs iuerit de nocte in tñ puniat . isto casu ille q
accusatur:accusatur accusatiōe descēdente ex.l.
municipali.qñqz per statutū seu per aliā.l. nouā
iducit noua spēs delicti z nouū nomen delicti.
z tūc ex illa.l.noua puniet.hic est casus in.l.i.s.
de ꝛcuss.sm lec.glo.ibi eniz dī q quidā falsitati
nomē iposuit nouū.s.cōcussio.z ideo nō est pu
blicū iudicium:vt ibi no.qñqz statutū nō iponit
nouū nomē delicti:sed solū penam alterat:z tūc
nō accusatur ex statuto seu ex.l.illa noua. sz ex.l.
antiqua publicozū iudiciorum cui° pena per sta
tutū est alterata.probatio hui°.nā hoc videmus
in iuramēto:si aliqs iurat formiter[c] se emisse vel
locasse datur actio ex illo cōtractu nō ex illo iura
mento:vt.s.de iureiur.l.si duo patroni.§. idem
iul.et. §.sequē.sed si iurat informiter: tūc datur
actio ex iureiurando.ita est in proposito si statu
tum disponit sup certo delicto noiato agetur ex
illa.l.antiqua nō ex statuto alias ageretur ex illo
statuto .preterea si lex disponit sup certo cōtra
ctu:vt circa emptionem locationē z similes con
tractus:tunc ex illis cōtractib° agitur:vt in ti.de
contraben.emp.z in ti.loca.z si.sed si.l. nouum
contractum iducit:agitur ex nouo contractu cō
ditione ex.l.exemplum in contractu emphitheo
tico:vt.C .de iure emphi.l.i. z isti.loca.§.adeo.
Similiter doc.dicunt in.l.ij.C.que sit lon.cōsu.
in consuetudine.nam dicunt aut consuetudo di
sponit formiter aut informiter.sicut in iuramen
to.pro hoc habes exēplum insti.eo.ti. §. item si
.l.iulia.de vi.z.§.sequē.vbi apparet q lz raptus
virginis puniatur per.l.raptores.C .de rapt.ñ.
tamen dicitur publicū iudiciū.l.iul.de vi . cuius
pena alteratur per.l.raptores.ratio q: nō indu
cit nouum delictum nec nouum nomē delicti :sz
pena tantū alteratur super eodem delicto .Mūc
ad propositum si per statutū alteratur pena sup
homicidio nō accusatur accusatione descenden
te ex statuto:sed accusabitur ex.l. publicozū iudi
ciorum.s.ex.l.cor. de sic.cuius pena est alterata
per statutum.sed si statutum inducit nomen no
uum delicti:z nouam speciem:vtputa:q: iponit
falsitati nomen baratariaz seu mogobellū : tunc
accusatur accusatiōe descendēte ex statuto z dā
natus nō efficeretur infamis:q: nō est dānat° pu
blico iudicio.¶Quero qd si per statutū seu aliā
.l.restringatur accusatio ex aliqua.l.publici iudi
cij:vt nō omnes:sed certi possunt accusare desi
nit ne esse publicū iudiciū.breuiter dico q non.
casus est.j.de falsi.l.lege corne. §. de partu. z.l.
q̄uis.C.de adul.Ex hoc apparet verificatuz id
quod.s.dixi q nō est bona cōsequentia. quilibz
potest accusare.ergo est crimen publicū : q: nō.
est verum:vt.s.dixi accipiendo publicum stricte
prout accipitur hac.l.z in toto isto libro.nā mul
ti nō possunt accusare z tamen est crimen publi
cum. Quero in statuto dicitur q quilibet pos
sit accusare vtrum ex hoc q dicit q quilibet pos
sit accusare:sequat q crimen sit publicum acci
piendo publicum:prout hic dicit tex.videtur q
sic:vt.l.iij.in fi.s.de preua.cōtra.puto q ex hoc
nō sit publicum iudicium quantū ad effect° pu
blici iudicij:de quibus videtur in processu.ratio
quia hoc nō dicitur hic nec i toto isto libro terri
bili.sed est crimen publicum quantū ad alios ef
fectus assumendo publicū alio modo:put.s.di
xi. Itē quod dixi de infamia dicā latius in. l.infa
mie.alias incipit nō ex omni.j.e.

Ex.l.sequenti.

¶Qualiter crimē dicatur capitale:ibi. Quero.
Et an cuz pro crimine imponunt due pene qua
rum vna est capitalis alia non.an in dubio crimē
sit presumendum capitale:ibi.Quero quid. Et
quid si pena nō est alternatiua: sed conditiona
lis:ibi.Secūdo. Et qualiter cognoscatur q au
gumentatio pene fiat vigore eiusdem.l.seu offi
cio iudicis.et an stante statuto q quis debeat p
falsitate condēnari i certa quātitate:z q̄rto plu
ri quā si nō soluerit ifra.x.dies amputetur sibi lin
gua si in fortiā:cōmunis peruenerit. an cōdēna
tus si perueniat in fortiam cōis peruenerit z ve
lit soluere quantitatem nō quartū plus:sed pro
illo remanere i carcere:an possit:ibi. Pro hui°.
Et an cuz per statutū quis possit ipune offendi.
an pena sit capitalis:ibi.Ulterius. Et an excōi
catio sit pena capitalis:ibi. Quero. Et qd si ali
quis est damnatus ad perpetuum carcerem .vel
ad opus publicū:an pena sit capitalis:ibi.Que
ro aliquis cum sequenti versi. Et an mēbri absci
sio sit pena capitalis:ibi. Sed quero . Et quid
appelletur membrum:ibi.Sz q̄ro. Et an debili
tatio mēbri sit pena capitalis ibi.vide in fi.

p **Ublicorum.** [d]Illa sūt iu
dicia capita
lia ex quibus perditur vita ciuitas vel li
bertas.alia non.h.d.Et diuiditur hec lex i tres
partes.primo ponit diuisionē bimēbrem. secun
do prosequitur primū mēbrum . tertio prosequit
secundum mēbrum.secunda ibi.capitalia.tertia
ibi:nō capitalia.z no.q siue sit mors naturalis
siue ciuilis:dicitur crimē capitale:vt hic.z.l.edi
cto.§.rei capitalis.s.de bo.pos.z.l.sed z siquis.
§.rei.s.siquis cau.z.j.de penis.l.rei capitalis.z

a ¶Ulterius q̄ro. Mo.qñ statutū limitat penā vnū scias i materia de qua h q si statutuz iponit penaz capitale non dicit publicū iudiciuz: q: statuta dicunt leges p uatoz iudicioz. ita die bal.i.l.ij. C. q test.fa.po. z qd si p pena corporali iponit a statuto pena pecuniaria . vide guido. de suza.in.l.trāsigere. C . de trāsac.z adō qō no. bar.i l. ifamē. j.e. z ad bar.hic adde bal.i.l. reos.i. viij. col.C. de accu.z i.c.si qs filiū.ō pa.tenē.z ex his q bar.h voluit videt q statutū possit p mutare penā homicidij si penā pecūiaria.sz q̄riū voluit host.i.c. si.de accu.z tācre . in sua ꝛpendiosa.z imo.h z vid q no.bal.i.c. i.§.iniuria.ō pa.iur.fir.et vide bar.qui idē velle videt in.l.i. s. vi bo. rap. z i.l. nūqz plura. de pua.ō lic.z no. per bal.i. d.l.trāsigere.in.vj. col.vt.si.iuxta istā pmā. C. de transacti.

b ¶ Aduerte qñz.vid bal. in ru. C.qui accu.i.v.sed q̄ro an forensis.z in .v.sz qd si statutū.

c ¶Jurat formiter.Adde bar.in.l.oēs populi.i.vij. q.pn. ff.ō iusti.z iur.z in l.i.de ꝛdi.ex lege.

d Ublicorū.not. que sit pena capitalis.z iō q̄rit h imol. an si statutū impōit penā capitis verificetur i exilio

a ¶ Quero quid si alternatiue iponitur capitalis ⁊ non capitalis. an dicatur pena capitalis. adō bal. i. l. reos. in. iij. col. de accu. ⁊ bal. i. l. si. de iiur.

b ¶ Sed cōditionaliter. Si pena capitis iponitur cōditionaliter: an crimē dicat capitale. bar. videtur velle ōriuz in. l. duob⁹. §. idē rñdit. ē. p so. ⁊ ad hoc viō q̄ dixi in. l. vbi fideiussor de so. ſcdz bal. p⁹ bar. ibi p imol. i. l. ita sti. in. v. charta. de v̄. ob. ⁊ bal. in. l. trā figere. in. v. col. in duab⁹ q. C. ō trāsac. vnū tene mēti q̄ eo casu quo post lapsum tpis res publica acceptasset penaz pecuniariam videt renūciasse pene capit ali. l. q̄zuis la. ij. ⁊ ibi bald⁹. C. ō vsu. ⁊ bal. i. l. data opa. in. v. col. C. q accus. ⁊ i. l. reos i. v. col. C. ō accu. ⁊ bal. i. l. i. in pe. col. vbi q̄rit si statutū dicit q̄ bannit⁹ in p sona nō possit succedere ⁊ aliqs fuit bānit⁹ in cētuz sub ꝑdi. si venit i fortiaz cōis ⁊ si soluerit ifra. x. dies furcis tradatur an possit succedere.

c ¶ Sz augeť si pēa augmētatur pp ꝑtumaciā an dicat pena pp delictū. adō q̄ si ēt illa nō soluat venit puniēdus capitaliter. viō oio bar. in. l. i. §. fi. si quis ius dicē. per cy. in. l. i. C. de cri. stel. ⁊ bart. i. l. ⁊ iō. de ꝑpensa. ⁊ bal. i. l. ij. C. ō regrē. reis ⁊ in. l. an inutilis. ē. de accepti. sz pone q̄ i. l. vel statuto nihil disponit: sed iudex i snia mādat solui sub pena quarti pluris an illud quartuz erit pena delicti vel cōtumacie: ⁊ viō ħ ang. et bal. in. l. qcunqz. C. de regrē. reis. ⁊ an valeat talis sentētia. viō āg. ⁊ imol. hic. ⁊ bal. in. l. cum iudex. C. ō iudi. ⁊ ad p̄dicta viō bal. i l. ij. C. de regrē. re. ⁊ āg. in. l. nemo carcerē. de exac. tribu. in p̄n. ⁊ bal. in. l. data opa. in. iij. col. ⁊ in l. cū si. C. de sepul. viola. ⁊ bal. in addi. spe. in ti. de sen. in. xiij. col. ⁊ ō hoc vide per bald. in. l. ⁊ multis. C. de app. p bal. aliqd in. l. iij. §. fin. q satisfda. cog. p gl. in. l. iij. c. ti. ad supradicta vide ang. de aretio i tractatu suo maleficio. in v̄. si nō solueris infra. x. dies.

etiā. l. capitalium. ¶ Op. q̄ exiliū non sit mors: vt. l. nemo. in fi. C. de epi. audi. ⁊ l. exiliū. de iter dic. ⁊ rele. dicit glo. ibi dicit exiliū improprie.

¶ Op. de hac. l. ad seipsam. nā hic dī in fi. q̄ cohertio in corpus nō est crimē capitale. sed mors est cohertio in corpus. ergo mors nō est crimen capitale. So. q̄ dicit in fi. cohertio dic. s. modica alias est crimē capitale. ¶ His expeditis venio ad p̄mū mēbz. s. ad cria capitalia. ¶ Quero hic dī q̄ ex gñie pene dī crimē capitale. vel ñ. ¶ Quero qd⁹ si pro crie iponunt due pene alternatiue vna capitalis ⁊ alia nō. vtrū in dubio dicet crimē capitale. Rñ. sic pp vnā ptem alternatiue q̄ hoc cōtinet. sicut enim legatū dī cōditionale qñ vna ps alternatiue est pura altera cōditionalis: vt. l. cū illud. ⁊ l. cū ita. qñ di. le. ce. ita hoc erit crimē capitale totū cuz vna pena sit capitalis. fa. l. si ex tota. in fi. ē. de le. i. ¶ Scdo quero quid si nō ipo nitur pena alternatie sed ꝑditionaliter⁹: q: dicit statutū q̄ pro homicidio qs puniatur i. v. libris ⁊ si nō soluerit infra. x. dies puniat in capite. an est crimen capitale. By. ponit hanc. q. hic. ⁊ quidaz habēt. j. e. l. pe. §. ad crimen. ⁊ mouet eā etiā i. l. si qñ. §. heres. ē. de le. i. ⁊ dicit q̄ est capitale. ratio q: pecunia nō soluta remanet caput in obligatione: vt. l. i. ē. de pe. le. l. i. §. item si ita. ē. ad. l. fal. ita dicit by. ⁊ ita alij ptranseunt. Contra hoc vī tex. exp̄sse in. l. i. ē. de in litez iur. videte: puto By. dicere veritatē. nō ob. l. i. ē. de in lit. iurā. q: ibi loqtur qñ illa augumētatio venit ex officio iudicis nō ex natura obligationis principalis. sz in casu nostro pena capitis venit ex virtute eiusdez. l. ⁊ eiusdē accusatōis. vnde ex eadē. l. venit nō iudicis officio. hec so. pbatur p. l. centum capue. ē de eo qō cer. lo. ¶ Pro hui⁹ declaratōe habem⁹ videre. p̄mo qñ cognoscemus vtruz augumētatio pene fiat ex vigore eiusdē. l. ⁊ accusatiōis: seu officio iudicis. Circa hoc do vobis hanc doctrinaz. qñqz hoc exprimit in. l. q̄ hoc fiat officio iudicis: tūc nō est dubium: vt. l. quicūqz de ser. fu. C. qñz hoc nō exprimit i. l. tūc siquidē ista augumentatio pene iducitur ex alia. l. q̄ ex illa ex qua inducit prima pena. ⁊ tūc hec p̄ma pena dz ispici: nō hoc q̄ pōt augeri vel minui. ar. ad hoc. ē. de iniur. l. siqs iniuriā. ⁊ d. l. i. ē. de in lit. iurā. Si vero inducit eadē. l. tunc aduerte siqdem pena prio loco iposita transfundit in secundaz: ita q̄ prima p̄mitur ⁊ in secundā transfundit: tunc ē verū quod dicit by: q: totū quod seqtur est pēa delicti cū pria pena sit nouata ⁊ in secundā trāslata: vt. l. i. ē. de pe. le. ⁊ l. i. §. itē si ita. ē. ad. l. fal. ⁊ l. obligationū fere. §. fi. ē. de ac. ⁊ ob. sicut ē in casu ꝓposito: si nō soluerit āputet caput. sed si p̄ma pena nō perimit sed augeť[c]. exēpluz dicit statutū puniat in tm̄: ⁊ si nō soluerit ifra. x. dies puniatur in quarto pluri. istud quartū plus erit ne pena delicti: an pena cōtumacie: q: nō soluit. dico q̄ tu debes ꝑsiderare hec verba statuti. nam quandoqz soluere debere infra certū terminum venit in dispositiōe. qñqz venit in ꝑditione tm̄ ñ in dispositione. exēpluz in dispositōe dicit statutuz puniatur in tantū: ⁊ q̄ debeat soluere ifra. x. dies: ⁊ si nō soluerit puniatur in q̄rto pluri. tunc si nō soluerit illud quartū plus ē pena cōtumacie: q: nō soluit. vt. d. l. i. ē. de in lit. iur. ⁊ l. fi. C. ō vsu. rei iu. qñqz hoc nō est in dispositione: sed in conditione tantū. exempluz puniat in centuz: ⁊ si nō soluerit infra. x. diez puniatur in q̄rto pluri: ⁊ tunc quartū plus est pena maleficij qualificati cum hac conditione si nō soluerit infra. x. dies. quod apparet: q: cum nō sit in dispositione soluere infra. x. dies: nō pōt dici deliquisse ille qui ifra. x. dies non soluit: q: illud quod est in ꝑditione nō est in obligatiōe aliqua: vt. l. si quis sub cōditione. ē. si quis om. cā tes. est ergo pena maleficij nō pena cōtumacie. ar. ad hoc. l. in ista stipulatione si calēdis: cōiuncta. l. si homo mortuus. de ver. ob. hoc habui examinare infinitis vicib⁹. ⁊ maxie tuderti. Nam tuderti fuit qs cōdemnatus in certa q̄titate pro falsitate: ⁊ in quarto pluri: si nō soluerit infra. x. dies. ⁊ dicebat statutum si puenerit in fortiam cōis amputetur sibi lingua. mō ille venit in fortiam cōis: ⁊ volebat soluere sine quarto: ⁊ euadere linguaz ⁊ remanere in carcere pro quarto. Querebatur vtrū possit: ⁊ sic q̄rebatur an illud quartuz esset pena maleficij vel contumacie. Item dicit statutum hic q̄ pro falsitate non posset fieri excōputatio in apodissis: modo querit an possit fieri in illo quarto pluri. ⁊ doctrinā babes ex predictis. ¶ Ulteri⁹ quero⁹ aliquis ex vigore statuti propter aliquod delictū pōt ipune offendi. exēplum dicit statutum siqs declinauerit iurisditionem potestatis vel capitanei possit impune offendi. an est pena capitalis ex eo q̄ potest impune offendi. videtur q̄ nō: q: donec viuit caput nō eximitur de ciuitate: q: pōt ire per ciuitatē si aliquis eū nō offendit. ergo ⁊c. vt hic dicit. contra. puto q̄ sit pena capitalis. nā illud quod hic dicitur propter quod caput eximitur de ciuitate: hoc est ab his que sunt iuris ciuilis. sed per istam penam q̄ posset ipune offendi perdit ea que sunt illius ciuitatis: q: nō obediuit ciuitati: vt. l. amissione. §. qui deficiunt. de capi. di. ergo erit pena capitalis: ⁊ hoc intelligas vt. j. dicam. ¶ Quero vtrum excōmunicatio sit pena capitalis. glo. videtur dicere q̄ sic in. §. media. insti. de cap. di. vbi dicitur q̄ excōmunicatio equiparatur deportato. Contra. dico per tex. extra de senten. excō. c. cum medicinalis. lib. vj. vbi illa pena excōmunicationis dicitur medicinalis non mortalis. ⁊ ideo dicitur medicinalis: quia illa pena nō imponitur ppetuo: sed vt a delicto desistet ⁊ emendet quod facit. simile dicerem: si per statutum ciuitatis: vt solet fieri exbānitus a centum libris supra potest offendi impune: erit ne pena capitalis. certe non: quia imponitur: vt delictum purget ⁊ emendet soluendo penam. ⁊ sic est pena medicinalis non mortalis. sed quando pena imponitur declinanti iurisditionem pena est perpetua: ⁊ nō potest purgari. ideo est pena capitalis. ¶ Quero aliquis est dānatus ad ppetuum carcerem[e]. an est pena capitalis. certe licet de iure nostro quis non debeat damnari ad perpetuum carcerem: vt. l. aut damnum. §. solēt j. de penis: tamen si damnatur ad perpetuū carcerem. vel in perpetuis vinculis erit pena capitalis: quia equiparatur damnato in metallum. ita tenet Inno. in. c. q̄liter ⁊ qnando. extra de accu. ¶ Quero quidam erat damnatus perpetuo ad opus publicum: vt erat quidam bononie q̄ erat damnatus: vt damnatos ad mortem ipse cruciaret. an est pena capitalis. Respondeo. aut hoc

d ¶ Ulterius q̄ro. si ex forma statuti aliqs ipune p̄t offendi pena est capitalis. idē si opponitur pena q̄ si audiat. Jacobu. dixit q̄ si interuenit p curator nō ē capitalis. et vide ang. in l. ij. §. qui ħ. ē. de adul. ⁊ bal. i. l. data opa. i. xxvij. col. C. q accu. ⁊ i. l. reos i pe. q. de accusa.

e ¶ Perpetuum carcerez ō dānato ad ppetuū carcerē adde ppetu⁹ carcerē ppetua fuit⁹: vt i. l. ij. ō li. bo. exhi. facit. l. ticio. §. i. de ꝑdi. ⁊ ō mon. ⁊ vide qō no. bart. in. l. iperiuz: ⁊ ibi bal. ff. de iur. o. iu. ⁊ p bal. i. l. i. C. q accu. si pos. sed nūqd iudex secularis posset dānare ad ppetuos carcere? dic q̄ nō: vt i. l. seruo. C. de penis. ⁊ i l. incredibile eo. ti. ⁊ iō si ibi morietur nō efficerek i testabilis. ita dixit ang. et imo. in. l. siqs mihi bona. §. i. de acqr. her. ⁊ ad oia ista vide de his q ad lib. pue. nō pos. in. l. i. ⁊ bald. in. l. reos. in ij. colū. C. de accu. videtur tñ q̄ valeat snia perpetui carceris: licz posset reuocari fm glo. in. d. l. incredibile. ⁊ ibi bal. ADDE q̄ bal. consi. cccl. xx. iij. li. dicit q̄ snia iudicis secularis ad perpetuos carceres est ipo iure nulla in reliqs trāsit cū bar. ⁊ inno.

a ¶ Secūdo quero . vide cy.in.l. reos C. de custo. reo. ⁊ in.l.i. C. d̄ dilatio. ⁊ in.l. siquis nō dicā rape re.i.ix. opp. C.de epis. et cle.⁊ in.l.trā figere in.iiij. q.C.d̄ trāsa. add̄ bal.'i ru bri.C.d̄ iure fis.lib.x.⁊ de pa.tc.§.sigs aliū.⁊ in.d.l. reos. in. iij. col.⁊ sal.i.d. .l.trāsigere.i pn. ⁊ an pēa fustigationis sit pena capi talis vid̄ bal. ⁊ sal.i.d.l.trā figere . qd d̄ pēa tertie p̄ tis bonoruz. vid̄ gl.s̄. qd̄ me.cā.i.l.isti quidē.§.fi.q̄ dicit ꝙ ñ dicitur capitalis: qd̄ bart. repetit. s̄.de excu. tuto.l. athlete.§.dat remissionem p̄ text.in. l.i. C.d̄ reis po. liix.sed forte bñ dicit glo. p̄ tex.istū qui dicit ꝙ relegatio nō ē ca pitalis : ⁊ tñ pōt contine re dānat' p̄ tes bonoruz j̄.de'iterdic. ⁊ rele.l.iij.in fine.

b ¶ Utr̄ digi tus:vtruz di git' sit men brū.vid̄ bar. bald. marti. sil.sali.⁊ odo fre.in.l.ñ sūt liberti.de sta tu. ho . vide bal.in. c.i.in pn.d̄ no.for. fide.⁊ bal.in auc . ſz nouo iure.C.d̄ ser. fu.io. d̄ ana. in.c. cū ex in iuncto de be re.bal.i.l.re. os.C.d̄ accu. ⁊ an mamilla hois vel mu lieris : ⁊ an barba vel la bia: ⁊ an di gitus sit mē brum. adde bal.in.l.data opa in. xxij. col. q accus. ⁊ an statutuz puniēs debi litātē mēbrū puniat debi litātez mēbr̄ inutile. vide bar.in.l.i.ad finē.de edi

fuit impositum in penam in perpetuum: aut ad tempus. primo casu equiparatur damnato i me tallū: quia perpetuo debet deseruire huic negocio. ⁊ sic est seruus pene: ⁊ est pena capitalis . secundo non: vt.l.capitalium circa princi.⁊. l.qui dam sunt.j̄.de pe.⁊ hec sufficiunt circa istaz primam particulam. ¶ Venio ad secundam partē hic dicitur ꝙ non capitalia sunt ex quibus pena pecuniaria aut cobertio in corpus infertur.

¶ Quero exemplum que sunt publica iudicia: in quibus est pena pecuniaria? respōdeo. habes exemplum in.l.ij.j̄.ad.l.iul.de anno. ¶ Scōo q̄ro[a] vtrum mēbri abscissio sit pena capitalis : vel non. videtur ꝙ non: quia illa tantuz dicuntur ca pitalia ex quibus mors naturalis infertur : vel ci uilis: vt hic dicitur. sed per membri abscissionem infertur cobertio in corpus. ⁊ sic nō est crimē ca pitale. In contrarium determinat Dy. quia mē bri abscissio equiparatur morti. alle. §. ad hoc. ī auctē. de colla. ⁊ no. in.l.ij.C. de offi. eius qui vi. alte. obti. alij dicunt contra per hanc. l. non ob. iura prealle. per Dy. quia loquuntur quo ad iu dicis competētiam. ille enim potest mēbrum ab scindere: qui potest auferre vitaz: videlicet q ha bet merum imperium: nō tamen est capitalis pe na. ⁊ ita pertranseunt. mihi videtur ꝙ mēbri ab scissio nō fit pena capitalis proprie loquēdo: qz per hoc caput de ciuitate non eximitur ciuiliter: vt dixi. s̄. quod patet: quia ille cui amputat' ma nus vel pes potest facere testamentum : vt.l.cui manus. s̄. de testa. cuz ergo nō perdat ea que iu ris ciuilis sunt: ergo pena capitalis nō est. ſz lar go modo loquēdo potest dici ꝙ sit pena capita lis: quia licet nō inferatur mors toti corpori: ta mē moritur membrum quod abscinditur. ⁊ hoc respectu potest dici pena capitalis improprie. et ideo tanta potestas ⁊ auctoritas requiritur in iu dicante super membri abscissione: quanta requi tur in iudicante sup̄ toto corpore: quia requirit merum imperium: vt.l.alle. per Dy. ¶ Sed que ro quid appelletur membrum vtruz digitus[b] sit membrum. videtur ꝙ non. tex. enim cum glo. in l. non sunt liberi. de statu. ho . probat ꝙ digitus est officium membri nō mēbrum. ad idem. l. idē offilius. s̄. de edil. edic. vbi ponitur alternatiua inter digitum ⁊ membrum: ergo sunt diuersa. na tura enīz coniunctionis est: vt cadat inter diuer sa: vt no. in rub. de iur. ⁊ fa. ig. ⁊. l. si is qui ducen ta in prin. s̄. de re. du. ad idez facit. l. queritur. §. si digitis. s̄. de edil. edic. In contrarium facit: qz eadem ratione diceremus ꝙ neque lingua neqz oculi sint mēbra: quia sunt partes capitis: ⁊ offi cium ipsius capitis prestant. quod tamen videt contra. l. is cui lingua de edil. edic. quid dicem'. ad hoc facit extra de cor. vicia . c.i. aduerte dico sic. membrum dicitur a metior metiris quod est partiri ⁊ diuidere : vnde mēbrum dicitur quasi corporis pars. ita dicit Hug. sup̄ verbo metior. mō si largo mō assumim' mēbr̄ p̄ q̄libet p̄ticula corp̄is quelibet particula corporis dicet mēbrū. nam sicut dicitur domus: ⁊ quilibet lapis ē pars domus: vt no. in.l.eum qui edes de vsuca. ita in p̄posito quelibet pars corporis potest dici mē brum largo modo sumēdo. sed proprie loquen do illas appellamus partes rei que distinguunt per partes officiorum seu ministeriorum . verbi gratia: domus habet plures partes cameraz co quinaz aulam: in vna manducatur in alia coquit in alia dormit. ⁊ iste p̄prie dicuntur dom' p̄tes vt.l.si finita. §. ex hoc edicto. s̄. de dam. infec. ℣. sed ℣ in plures. ad idem facit. l.i. C. de edifi. pri ua. ibi edifices ⁊ concameres. modo in proposi to illa dicuntur proprie membra que habent di uersa officia: vt pedes ad ambulandum . aures ad audiendum. oculi ad videndum: ⁊ man' ad palpandum ⁊ si. ista alia que coadiuuant offici um membri proprie appellantur officia nō mē bra. probatur in auc̄. sed nouo iure. C. de seruis fug. vbi manus appellatur mēbrum. quid si ali quis priuatur dente nunquid dicitur mutilatio membri vel debilitatio. dic ꝙ non : vt.l.cui dēs. de edil. edic. ⁊ dic predicta vera nisi de mente di sponentis aliter appareat: vt aliaſ dixi. verbi gra tia. dicit statutum qui abscideritalicui membrū simile membruz sibi abscindatur. modo si absci dit sibi digitum: similis digitus debet sibi absci di ex relationis qualitate. argu. ad hoc in. l. non nunquā. s̄. ad trebel. ¶ Circa hoc quero vtrum debilitatio' membri sit pena capitalis. Respon deo ꝙ non. ille enim cui debilitatur non morit: vt.l. qua actione. §. siquis seruum ad.l. acquili. ⁊.l. ita vulneratus. eo. ti. ¶ Sed quero quid est debilitare de quo loquuntur quotidie statuta? Respondeo membrū dicitur tūc debilitari quā do officium membri aliqualiter impeditur: vt.l. item offilius. s̄. de edi. edic.

p **Ublica.** Quidam habent i lit tera perimit alij hēnt permittit. ſm primā lec. habes ꝙ mor tuo accusato vel accusata accusatio extinguitur. ſm aliam lect. dicitur ꝙ reo seu accusato : vel rea defunctis actio permittitur. ⁊ sic durat . ⁊ sic iste littere sunt contrarie. ſm primaz litteram exami nabo materiam. j̄. eo. l. defuncto. ſm secūdaz lit teram examinabo. j̄. e. l. accusatore.

i **Nterdum.** Pendente iu dicio super ac tione ciuili non potest proponi accusa tio criminalis super eodem crimine. h. d. Ista. l. ¶ Oppo. de. l. ij. §. hoc edicto. s̄. vi bono. rap. ⁊ C. quando ac. ci. preiu. cri. l. i. vbi per actionez ci uilem nō preiudicatur criminali. solu. in tantum preiudicatur: quia pendente vno iudicio nō po test aliud intentari: vt hic. secus eo finito[c]: vt ibi plene dicaz in. l. ij. §. hoc edicto. s̄. vi bono. rap. ⁊ per glo. ⁊ doc. C. quando ci. ac. cri. preiu. l. i.

¶ Item opponitur ⁊ videtur ꝙ per actionez ci uilem non preiudicetur criminali . sed econtra: vt. l. fi. C. de ordi. iudi. Respondeo. ibi loquitur quando a diuersis partibus proponūtur: vt pu ta ab vno ciuilis ab altero criminalis. hic ꝙ quā do ab eodem proponitur ciuilis ⁊ criminalis.

¶ Item opponitur extra glo. de . l. rerum amo tarum actio ob adulterium. s̄. re. amo. vbi illa q̄ est ciuilis nō differtur per aliam que est crimina lis. Dicit dy. ꝙ hic loquitur quando iste actōes ciuiles ⁊ criminales descendunt ex eodem crimi ne: vt hic. secus si a diuersis criminibus. ita dicit Dy. hic ⁊ ibi ego consueui per illam. l. respondere aliter: vt plene dicam in. l. ij. §. hoc edicto. s̄. vi bono. rapt. ¶ Item oppo. extra glo. s̄. de iu iur. l. pretor edixit. §. i. vbi dicitur ꝙ iudex nō de bet permittere ꝙ per ciuilez preiudicetur crimi nali. Respondeo ſm vnam expositionem quam ibi ponit glo. illa. l. non est contra. sed cōcordat. sed ſm lectu. quam ibi ponit Jaco. de are. ē spe ciale in. l. cor. de sic. vt ibi videbitis. ¶ Venio ad aliam glo. ⁊ oppo. dicitur hic furto. ⁊ c̄. Con tra ex furto nō descendit publicum iudicium: vt .l. vlti. s̄. de fur. ergo per actionem furti ciuilem non potest fieri preiudicium iudicio publico: qz ex ea nō descendit publicum iudiciuz. sed hic di

acti. vbi autē ⁊ quō cōpre hendat' debi litatū mēbrū vide bal i.l. si fug. C. d̄ ser fu. ⁊ vid̄ mo der. i. c. i qui busdā. de pe. vbi referunt ꝙ figs ē dā natus ad mu tilationē mē bri: intelligi tur d̄ manu. allega. tex. in auc. de mō. pn. §. coges iuncta glo. ⁊ sa. tex . i auc. vt nulli iudi. §. i. ADDE ꝙ digitus sit mēbruz bar cōsi. ccj. inci pien'. q̄ritur an digitus.

c ¶ Utrū de bilitatio. vtz ꝙ debilitatio ne mēbri ipo nat' pena ca pitalis. dic ꝙ nō ⁊ bñ: qz ñ eqpollet mor ti. fallit tamē quo ad penā irregularita tis. c. fi. d̄ ho mici. in. vj. ⁊ hic ad d̄. c. cū accusasti. cuz glo. fin. ⁊ ibi moder. d̄ ac cu. ⁊ vid̄ bal. i.l. si fugitiui i fi. C. de ser fug. vbi hēs post cū.

d i Nter dū. sec' eo finito. fini to iudicio ci uili pōt intē tari criale. d̄ quo tamen ℔ vide imo.

citur contra. quare glo. dicit hic intelligas de tali furto ex quo erit crimen publicuz: vt in plagio alicuius serui: ⁊ bene dicit. ſz potes dicere ꝙ hic publicum iudicium accipitur largius. ſcz ꝑ quolibet iudicio criminali: quod ad vindictam publicam proponitur: vt dixi. s̄. eo. l. i. materiaz autem huius. l. dicemus. s̄. vi bo. rap. l. ij. §. ex hoc edicto.

Ex. l. sequenti.

¶ An accusatus possit suum accusatorē reaccusare: ibi. Pro declaratione. Et an quando primus accusator prosequitur suam iniuriam. secūdus possit reaccusare suā iniuriam prosequēdo: ibi. Quero quomō. Et quando nomen rei dicatur receptum inter reos: ibi. Quero quādo. Et quare sit ꝙ cum litis contestatio non fit absente parte ꝙ accusatus respondet accusationi parte absente: ibi. Sz. Et an si sit omissa exceptio reaccuso meum accusatorem an valeat ꝓcessus: ibi. Quero. Et an post sententiam qs possit suum accusatorem reaccusare: ibi. Quando igitur. Et an cum in accusatione nō debeat poni dies criminis commissi si quis ponat ⁊ nō probet debeat cōdemnari: ibi. Venio. Et qualiter reus probabit de innocentia: si dies cōmissi criminis nō ponitur in accusatione: ibi. Sed quero. Et an si exbannitus accusetur de alio crimīe iudex debeat sibi dare licentiam veniendi: ibi. Ulterius. Et in casibus in quibus seruus potest esse in iudicio in illis potest procuratorem constituere: ibi. Ulterius habes. Et an si accusator est bannitus debeat super accusatione supsederi. vide in si.

i **S qui reus.** Ista lex est ita difficilis sicut aliqua que sit in hoc libro: ⁊ nunquaz vidi eam ꝙ nō mihi difficilis videretur. Et diuiditur principaliter in duas partes. prima loquitur vtrum accusatus posset accusare suum accusatorem pendente iudicio. secunda vtruz possit reaccusare post sententiaz. secunda ibi: illud. Itez secūda subdiuiditur in alias duas partes: quia prima loquitur vtrum post condemnationem posset de nouo reaccusare. secunda an posset prosequi accusationes iam inchoatas. secunda ibi: ichoatas plane. Et breuiter hoc intēdit Receptus inter reos nō potest suum accusatorem reaccusare[a] nisi fuerit absolutus. secus si fuerit condemnatus pena que auferat ciuitatez vel libertatem: poterit tamen accusationem inchoatam perficere. hoc dicit. No. tex. ibi constitutionibus enim. ⁊c. notabilia sunt clara. ¶ Oppo. ad primam partem ⁊ videtur ꝙ quis possit reaccusare suum accusatorem: vt. l. i. C. qui accus. nō possunt. sol. dicit gl. ꝙ nō potest eū reaccusare ō pari vel minori crimine. sed de maiori crimine posset: vt. l. contra. vide glo. que incipit. scilicet accusatorem suum. ¶ Ad istud oppo. lenocinium est maius adulterio: vt. l. athletas. §. ait pretor. s̄. de his qui nota. infa. sed accusatus de adulterio non tamen reaccusat de lenocinio: vt. l. ij. §. si extraneus. j̄. de adul. ergo solu. precedēs est falsa. respondet glo. ꝙ solu. precedens debet intelligi ante nomen rei receptum inter reos. postea enim non potest reaccusare etiam de maiori: vt. d. §. si extraneus ⁊ hic. Intelligit ergo gl. nostra ꝙ nullo modo quis reaccusat suuz accusatorem post nomen rei receptum inter reos. ita etiā sentit glo. magna in distinctione Rug. ibi posita breuiter domini non est dubium ꝙ. l. nostra loquitur[b] post nomen rei receptum inter reos: quia tex. dicit hic. is qui reus ⁊c. Sed tamen. l. i. C. qui accu. non poss. non debet sic distingui: ſz debemus sic dicere. ibi loquitur quando accusatus reaccusat accusatorem suum de crimine preiudiciali. ad primuz ꝙ potest indistincte. hic vero loquitur quando reaccusat de crimine nō preiudiciali. ideo quando crimen preiudiciale proponitur ex eo resultat quedam exceptio peremptoria: vt in isto exemplo glo. posito. in. d. l. i. C. qui accusa. non possunt: ⁊ posito hic in glo. vlti. Sed exceptiones peremptorie possunt opponi quandocunqz ante sententiam: vt. l. si maritus. §. prescriptione. j̄. de adulte. ergo. ⁊c. ⁊ istud teneas quicquid dicat Pe. ⁊ Ly. ⁊ etiam Rug. hic. ¶ Tertio opponitur de. l. neganda in fine. C. qui accu. non possunt. vbi indistincte permittitur reaccusatio. solu. siquidem accusatus vult accusare suum accusatorem: vt procedatur sup accusatione non potest: vt hic. Si vero vult accusare: vt differatur effectus illius accusationis: hoc potest: vt. l. contra. effectus illius accusationis est: quia post condemnationem poterit euz prosequi. casus hic in fine. hoc dicit glo. ij. in fi. ¶ Venio ad alias glo. que tangunt primaz partem: ⁊ videtur indistincte ꝙ accusatus posset reaccusare suum accusatorem: vt. l. i. C. de calum. respondeo. ibi non accusat: sed officium iudicis implorat: vt puniatur ille qui calūniose accusauit. ita dicit glo. ⁊ optime hic: ⁊. l. i. C. qui accus. nō possunt. vel dic ꝙ ibi accusando de calumnia prosequitur suam iniuriam sibi factam in accusando calumniose: quod potest: vt. l. neganda: vel dic ꝙ ibi loquitur quando vnum crimen qō refertur est connexum crimini proposito. quod potest fieri: vt statim dicam. quelibet istarum so. est vera. ¶ Quinto oppo.[c] de. l. ij. §. si publico. j̄. de adulte. vbi refertur crimen etiam post nomen receptum inter reos. gl. magna. dicit ibi nō accusat: sed excipit. ⁊ ita no. etiaz in. l. neganda. Ista solu. nō est bona. nam exceptio est proprie actionis exclusio: vt. l. ij. s̄. de exceptio. sed in. §. si publico illa exceptio proposita nō repellit accusantem: sed facit eum puniri. ergo habet magis vim accusationis ꝗ exceptionis. dicit Pe. ⁊ bene ꝙ ibi loquitur quando crimen quod refertur est cōnexuz crimini primo loco proposito: sicut est adulterium ⁊ lenocinium eiusdez adulterij. ⁊ hoc videtur etiam sentire glo. in. d. l. ij. §. si extraneus quod placet. ¶ Sexto oppo.[d] de. l. neganda. C. qui accu. non possunt. vbi indistincte accusare permittitur accusatorem suum de maiori crimine. Aduerte quoniam intellectus illius. l. in nulla parte. C. declaratur. sed iste glo. declarant eam. l. illa neganda potest intelligi duobus modis. Primo quando accusatus vult reaccusare suum accusatorem: tunc sol. contrarij est ꝙ hic loquitur post nomen rei receptum inter reos quo casu non potest reaccusare etiaz de maiori. ibi vero loquitur ante nomen rei receptuz inter reos. et ita intelligit secunda glo. huius. l. hic in fi. secūdo modo legitur. l. illa ꝙ ibi loquitur quādo accusatus vult reaccusare extraneum quo casu distinguitur de miori vel maiori: vt ibi. hic loquitur quando vult reaccusare accusatorem suū ista lectura ponitur in glo. super ver. inchoatas. ibi: porro. et potest esse vera. ⁊ ꝑm hanc lect. habes ꝙ accusatus potest reaccusare extraneuz de crimine maiori non distincto vtrum nomen receptum sit inter reos vel non. Cōtra hoc videtur tex. in. l. reum. C. de procu. propter quam. l. quidam damnant hanc opi. sed in veritate ista opi. est vera. nam suo nomine etiā accusatus recept°

a S qui i reus reaccusare. an ꝑ. l. habeat locuz si accusator reconueniat ei uiliter. vide bart. i auē. et ꝓfiter in v̄ si. quero. ij. vt ꝓ actor. C. de senten.

b ¶ . l. nostra loqtur. Sed bal. in. l. i. C. qui accus. tz contrarium: vt ibi per eū in. ij. col.

c ¶ Quinto op. vide bal. in. l. negāda. C. qui accus. nō pos. i. quibusdā lec.

d ¶ Sexto oppo. ſz an in casu. d. l. iudex poterit iqui rere. viō no. per bar. in. l. ij. §. si pub. ō adul.

inter reos potest accusare.secus si aliuz vellet defendere vel alio nomine accusare.probatur in.l. penul.j.titu.i.¶ Pro declaratione istarum glo. quia docto.hanc materiam non bene sumarunt vt hec materia tibi liqueat distingue[a]. aut accusatus vult alium accusare ante nomen receptum inter reos.aut post nomen receptum inter reos ante sententiam.aut post sententiam. primo casu aut accusando prosequitur suam vel suorum iniuriam:z potest indistincte:vt.l.neganda.aut non:z tunc aut accusat de maiori crimie: aut de minori vel pari.primo casu potest.secundo casu nō potest accusare:vt procedatur.sed potest accusationem proponere:vt differatur: vt.d.l.neganda.in omnibus tamen casibus in quibus dicam q̃ post nomen rei receptum inter reos potest reaccusare in illis potest reaccusare ante periura que.j.proxi.dicaz.secundo casu aut vult reaccusare suum accusatorem aut extraneum. primo casu aut reaccusat implorando officiuz iudicis aut excipiēdo aut reaccusando principaliter primo casu potest:vt.C.de calum.l.i.secūdo casu aut est exceptio peremptoria:z potest proponi.aut est dilatoria:z tunc secus:vt.l.si maritus. §.prescriptionez.j.de adulte. tertio casu dicunt quidam q̃ indistincte non potest reaccusare.ita sentit glo.hic z Pe.z Ly.C.qui accusa. nō possunt.l.i.z ibi no.Tu vero distingue . aut crimen q̃ secundo refertur est preiudiciale ad primuz z potest:vt.l.i.C.qui accu.nō possunt.ratio: q: ex hoc resultat quedā exceptio peremptoria: vt.s̄. dixi.aut non est preiudicialis:z tunc aut crimen quod secundo proponitur est primo crimini cōnexum : z potest accusare:vt.l.ij.§.si publico.j. de adulte.z no.in.§.si extraneus.e.l.aut non est cōnexum primo:z tunc aut vult reaccusare:vt procedatur:z indistincte nō potest:vt hic:nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur:vt.l.negāda. C.qui accu.nō possunt. aut vult solum se inscribere:vt differatur post sententiā:z potest: vt.d. l.negāda.in fi.si vero vult reaccusare extraneū: tunc stamus distinctioni.l.neganda.aut vult reaccusare de maiori:z potest indistincte. aut vult reaccusare de pari vel de minori:z nō potest nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur . potest tamen accusationez proponere:vt differatur:vt d.l.neganda.¶ Expeditus de contrarijs venio ad.q.dixi q̃ potest reaccusare suum accusatorez si suam vel suorum iniuriam proseq̃tur.¶ Quero quid si primus accusator suam prosequatur ĩiuriam.an secundus poterit reaccusare suam iniuriam prosequendo.glo.hic dicit . q̃ nō idez tz glo.C.eo.l.neganda.Odof.z Jaco.bal.tenent contrarium q̃ indistincte accusatus potest reaccusare suum accusatorem prosequendo iniuriaz suam:etiam si accusator primus prosequatur suam iniuriam.allegat.l.qui cum maior.§. si libertus.s̄.de bo.liber.z.l.si quis in graui.§.vtrū.ad sylle.hoc etiaz tenuit Gui.de suza. dicens q̃ nō est congruum q̃ per.l.assiduis.que.l. loquitur ĩ contractibus:z sic in ciuilibus determinētur iura que loquuntur in crimialibus. By. reperitur in quibusdam additionibus q̃ tenuit glo.in quibusdam q̃ tenuit contra.Jaco.de ra.z pe.tenēt glo.vt refert Ly.in.l.neganda.q̃ sicut quando neuter prosequitur suam iniuriā:z sic sunt in pari causa nō permittitur reaccusatio: ita eadez ratione quando vterqz prosequitur suam iniuriā: q: in pari causa remanent. Cōmuniter seruatur contrarium per omnes partes italie z maxie bononie.ideo aduerte quandoqz crimen quod secundo obijcitur:est cōnexum primo:q: tu accusas me:z ego te de criminibus factis in eadez rixa:z tunc nō est dubiuz q̃ reaccusatio admittit: q: propter vnitatem temporis.videtur vnum factum z vnum delictum:vt not.glo.C. vnde vi.l. i.in fi.mag.glo.z.s̄.dixi. quod quando crimina sunt cōnexa indistincte permittitur reaccusatio: sed si crimina essent separata : vt q: accuso te de crimine cōmisso hodie:z tu accusas me de crimine cōmisso ante : z tunc habent locum predicte opi.finaliter tamen ego credo q̃ illud quod cōsuetudo obseruat:sit verius q̃ opi. glo.z Jaco. bal.z odofr.dicunt verum per.l.per eos allega. Ad cōtra.respondeo:z primo ad.l.assiduis: q: ibi quod secundo daretur: denegaretur primo. ideo primo nō aufertur.sed in.q.proposita vtriqz cōceditur q̃ possit accusare z nemini aliquid aufertur.sed ibi alteri aufertur:si secundo cōcederetur cum nō possit vtriqz concedi. ¶ Ad id quod dicit q̃ remanet in pari causa:vt dicit Ja. z Ly.z Pe.Respondeo q̃ paritas cause quando vterqz prosequitur suam iniuriam:nō habe eandem rationem que est quando neuter prosequitur.quod patet:q: quilibet prosequitur vindictam ꝓprie iniurie.z ideo prosequitur quodā modo proprium interesse:z ideo admittitur reconuentio sicut in ciuilibus:vt.l.cum papinian[a] auē.z consequenter.C.de sen.z interlo. om .iu. nec ob.si dicis qui prior appellat prior agat: q: credo q̃ prius terminabitur prima q̃ secūda. ſz super vtraqz simul procedetur:z poterit vtraqz accusatio eadem die terminari ſm materiaz conuētōis z recōuentōis:vt.l.cū pap.z auē.z ꝛnter z no.i.l.qui prior.de iudi.dicitur hic post nomē rei receptum inter reos.¶ Quero quādo nomē rei dicitur receptum inter reos[b].glo. videtur dicere q̃ recipitur post lit.ꝛtest.ita no.j.de adult. l.si maritus.§.prescriptiōe.z.C.de adul.l.adulteram.idez no.j.ti.i.l.hos accusare.z.§.i.z.l.absentem.j.de penis. Pe.vero videtur dicere q̃ hoc fit per lit.contest.sicut enim in ciuilibus facta lit.contest. nō possunt proponi dilatorie exceptiones:ita in criminalibus:vt.l. peremptorias C.sen.rescin.nō pos.sed hoc nō videtur verū:q: reo absente nomen eius recipitur inter reos : vt l.miles.§.ij.j.de adul.z.l.adulteraz. C.de adul. ergo non fit per lit.contesta.que requirit partis presentiam.Alij vt Ja.de are.dicunt q̃ tunc dicitur recipi inter reos quando contra reum incipit esse aliqua presumptio: ita q̃ habz se necesse purgare.sed certe potest esse q̃ etiam est contra eum aliqua presumptio ante contestationem: z potest esse q̃ nō erit presumptio contra euz vsqz ad sententiaz.By.vero dicit q̃ tria sunt tēpora. vnum ante lit.contest.aliud post lit.contes. quo ad recipitur inter reos: z est tertium tēpus quo recipitur iter reos:quod potest fieri absente parte.q̃liter autem z quando hoc fiat nō dicit. Pe. dicit q̃ post litis contesta.fiebat quoddam preceptum seu preconium.exempluz pateat oibus q̃ talis accusatus comparuit z lit.contesta.est.z dicit q̃ hoc preconium est recipi inter reos. z dicit q̃ si nō fieret per lit.cōtest.diceretur recipi inter reos:sed diuinare est.Ja.bu.dicit q̃ porrigitur accusatio:z notarius ponit in filza z omnes citationes quod reus comparet reo comparēte ponit eum in libro reorum z omnes citatiōes scribit in libro accusationum z omnia acta.z tūc dicitur recipi iter reos:sed nihil est:q: multi notarij statim scribunt in libro reorū z omnia acta. quare dico q̃ proposita accusatōne proponunt

a ¶ Distigue vtrū accusatus possit accusare accusatorē suum. vide q̃ dixi post bar.in.l. ij.§.i.j. d̄ adulte.no.tñ q̃ si accusatus uellet reaccusare accusatorez suū corā iudice incōpetenti q̃ ad recusatum q̃ tūc hoc non poterit fieri: nec tūc hz locuz auē.z cōsequēter. C. de senten.ita nota. voluit bar.ibi i. iij. col. Sed an reaccusās tenet se inscribere eo casu quo pria accusatio nō tenebat. vide bal.i.d. auē. ad fi.alias in .l.fi.ad fi.co. titu.

b ¶ Dicit receptū iter reos.qñ nomē dicitur receptū inter reos.vide bal. i.l.i.in .xvij. col.z i.l.neganda. C. q̃ accu.i pe.collū.z i.l.q̃ quis C. si pēden. ap.z bar.i.l. .ij.C.vt nēo pua.z ibi sul. z bal.in.l.cū mulier. soluma.in.xi.op. z ibi p imol. in.iij.col.z p bar.i.l.adulterij accusatus per illuz tex.C. de adulte.z vide p bal.i.d.l.q̃ quis.vbi dicit meliorez esse tex.ſm oldr. z ro.ibi.AD DE Jo.anplene in ti.d accusato . §. primo v̄. Itē ꝗ agentē . in addi. incipiēte receptum.

a ¶ Nõ ob.l.adulterã. fac̃ qd̃ no.bar.i pri.ṽ.ꝛ bal.in.l. i.in .xvij.ꝛ.xviij. col.ṽsi.iiij.q̃ro cũ se.C.q acc. b ¶ Sz q̃ro qũo ꝛ an si reꝰ accusatꝰ cõpet accusatore abs̃te iducat lit.ꝓtest.bar.hic q̃ fic quez seqtur.bal. in.l. i.in xvj.col. C.q'accu . fac̃ qd̃ no.bar. s̃.§. pri.ꝛ bal.i.l.i.C.de lit.cõtesta.ꝛ i .l. pemptorias.i.v.col.sen. rescin.nõ pos.i.ṽ.quãdo ergo q̃ritur vtrum pact.vtrũ accusatꝰ de furto possit accusare de bõicidio.bal.i.l. i.in.vj.op.q accu. ADDE an si accusatꝰ de plurib⁹ delictis eodez libello cõfiteat vnũ de alijs dicat se nõ culpabilem per hoc fit lis cõtestata.bar.ꝓsilio cxv.incipiente sup quo q̃ritur.

c ¶ Faciũt iurare.no.q̃ facias in p̃ncipio iurare ac cusatorẽ q̃ si accusat anio calũniãdi.ad de bal.in.l.i. C.de iura.calũ. vbi idẽ tz in reo:ꝛ not. p̃ticam hodiernã qd̃ iudi.faciũt sibi dari licẽtiam tã ab accusatore q̃z reo expediẽdi p cessuz eis absentibꝰ.ꝛ fac̃ qd̃ no.bal.in l.vt pfectius .C.de anna. exce.in. viij. col. ꝛ i.l.iiij. C.d̃ acc. vbi b expresse dicit.qd ãt si iudex moneret ipz: vt singulis diebꝰ ꝛ horis si data iudici tali scia. dic q̃ reꝰ posset d̃ tali monitõe appellare qd̃ no.per imol.i.l.q afi calẽdas.d̃ ṽ. ob.ꝛ bar. ad rep̃mendã. i ṽsi.p edicta. pe.de ãch.in cle.i.d̃ fo. cõpe.ad q̃ vide no.p bar.i.l. iter accusatorẽ.in fi.j.eo. talis practica nõ ẽ bona:vt p bald. i. l.si qsi.i.iij. col. C.d̃ test.ꝛ ibi dicit bald.q̃ põt dari licẽtia iudici etiã abs̃te pte q̃ recipiat iuramenta testiũ ꝛ ita dic̃ pra

exceptiones dilatorie:videlicet q̃ accusatio non procedat.vos nõ estis iudex.ꝛ similia:ꝛ tunc discutitur an super accusatione sit procedendũ: ꝛ tunc nõ debet recipi inter reos. sed si pronũciat iudex esse procedendũ:tũc dicitur recipi iter reos:ꝛ põt recipi absente reo.ꝛ ita loqtur hic.ꝛ in §.prescriptione.ꝛ de hoc est tex.in.l. accusatiõe adulterij.C.de adulte.nõ ob.l.adulterã⁹. C. de adulte. qz intelligo aliter q̃ glo. videlicet q̃ ibi erat accusatio inchoata per accusatõis ꝓpositionem.sicut in fine hui⁹.l.ꝛ erat reus absens inter reos receptus per pronuntiationem: de quo.s̃. dixi.fateor tamen q̃ si dicta pronunciatio nõ p̃cessit lit.contest.habet vim receptõis inter reos. ¶ Sed quero qũo⁵ cum.s̃.dixerim q̃ lit.contest. nõ fit parte absente.quid est hoc q̃ tota die videmus q̃ accusatus cõparet ꝛ respõdet accusatiõi parte abs̃te:ꝛ postea procedit:cũ contest. debz fieri per interrogationez ꝛ responsionẽ vtriusqz partis:vt.l.i.C.de lit.contest.Rñ.in criminalib⁹ sup processu iudex põt assumere si vult ptes accusatoris ꝛ eius ptes sustinere:vt dicã.j.e.l.pe. in prin.ita hic quando iudex interrogat reuz sustinet vices accusatoris.vnde ex interrogatione iudicis ꝛ responsione ptis videt facta lit.contesta.pro hoc:qz nõ refert in litis ꝓtesta.interrogz iudex vel pars glo.est Ber.extra de dolo ꝛ contu.c.prout.ꝛ ideo assessores q̃ñ comparet accusator faciunt iurare⁶ q̃ non proposuit animo calũniandi: ꝛ facit sibi dari licentiaz expediendi p cessum eo absente:ꝛ eandem licentiam facit sibi dari a reo.sed si nõ esset data ista licentia . iudex posset interrogare absente parte:vt dicam.j.e.l. pe. ¶ Quero quid si ista exceptio essz omissa : qz reaccuso meum accusatorem : ꝛ ipse non excipit an valeat processus.dicit glo.q̃ sic in.l.reum.C. de procu.idem in fi.no.in.l.ij.C. cõmuni.di.ꝛ.l. si mancipium. §.i .s̃.de euic.nõ habetis hic alia circa primã partem. ¶ Venio ad secundaz partem ꝛ oppo.hic dicitur q̃ si per sentẽtiam nõ p̃diderunt ciuitatem vel libertatem possunt reaccusare de nouo. ¶ Opp. ille qui est dãnatus de publico iudicio est infamis:vt.j.e.l.infamen.ergo nõ potest accusare:vt.l.qui accusare.j.ti.pr. ergo male dicit glo.so.infamis non potest alium accusare : nisi accusatorez suum.alium vero non nisi suam vel suorum prosequatur iniuriaz: vt.l. qui cum maior.§.si libertus.de bo.lib. ¶ Secũdo oppo.q̃ ille qui est semel calumniatus nõ admittitur iterum ad accusandũ:vt.l.si cui.§.isdez j.ti.primo.sol.ibi loquitur quando est calũniatus accusando:hic quãdo est calumniatus se defendendo.tunc non prohibetur ab accusando. ¶ Venio ad aliam glo.dicitur hic ichoatas accusationes potest prosequi. Contra immo dicit tex.q̃ ex euentu iudiciorum apparebit vtrũ possit:qz si fuerit condemnatus nõ posset inchoatã prosequi:vt.l.i.C.qui accus.nõ possunt.hic ꝛ ibi sunt multe opi.illa est vera q̃ ibi crimen secũdo loco propositum erat ad aliud prefudiciale. exẽplum ponit glo.ꝛ ista est vera solu . ꝛ omnes sequuntur eam. ¶ Itez oppo.quomodo poterit prosequi accusationem inchoatam : si perdiderit vitam vel libertatem vel ciuitatem.gl.dicit est videndum an pena sit differenda vel nõ:vt prosequatur accusationẽ inchoataz. glo. arguit pro

a ¶ Nõ ob.l.adulterã. fac̃ qd̃ no.bar.i pri.ṽ.ꝛ bal.in.l. i.in .xvij.ꝛ.xviij. col.ṽsi.iiij.q̃ro cũ se.C.q acc. b ¶ Sz q̃ro qũo ꝛ an si reꝰ accusatꝰ cõpet accusatore abs̃te iducat lit.ꝓtest.bar.hic q̃ fic quez seqtur.bal. in.l. i.in xvj.col. C.q'accu . fac̃ qd̃ no.bar. s̃.§. pri.ꝛ bal.i.l.i.C.de lit.cõtesta.ꝛ i .l. pemptorias.i.v.col.sen. rescin.nõ pos.i.ṽ.quãdo ergo q̃ritur vtrum

ꝛ contra.finaliter glo.dicit aut imponitur p sententiam pena mortis ꝛ non differtur pena: vt.l. cum reis.C.de penis.ꝛ ideo accusatus non prosequitur:ꝛ de hac sententia hec.l.nõ loquitur. Aut nõ imponitur pena mortis:ꝛ tunc aut ẽ crimen quod potest prosequi per procuratorem ꝛ nõ differtur pena.aut est tale crimen quod non põt prosequi per ꝓcuratorem ꝛ differtur: ꝛ ipse stabit ad prosequendum. quãdo ergo queritur vtrum post sententiam accusatus possit reaccusare suum accusatorem.sic distingue. aut fuit absolutus:ꝛ sine dubio potest reaccusare:nisi propter aliud impediatur:vt hic.in prin.ꝛ.l.qui accusare.j.ti.i.aut fuit condẽnatus:ꝛ tunc aut illa condẽnatio infamiam nõ irrogat.ꝛ idem:vt.l.q accusare.aut irrogat infamiã:ꝛ tunc aut vult accusare extraneuz: ꝛ nõ potest nisi suam vel suoꝝ iniuriam prosequatur:vt.l.qui accusare. j.ti.i.sz inchoatas potest prosequi:vt hic.ꝛ.l. neganda. C.qui accu.nõ possunt.aut vult accusare suuz accusatorem ꝛ potest:vt hac.l.nõ obstante q̃ sit infamis.aut pena ademit ei vitam ciuitatem vel libertatem:ꝛ tunc de nouo nõ potest accusare in accusationibus antea ichoatis.distingue aut accusatio ex qua fuit cõdemnatus erat preiudicialis ad aliam:ꝛ non poterit prosequi illam:vt.l.i. C.qui accu.nõ possunt.aut nõ erat p̃iudicialis: ꝛ tunc si est pena per quam perdit ciuitatẽ vel libertatem poterit prosequi per se vel per ꝓcuratorem:vt hac gl.dicitur.aut iponitur pena mortis ꝛ nõ poterit prosequi:vt.l.sicut reis.ꝛ.l .si vi dicari.C.de penis.fm glo.sed doc. in hoc passu oẽs cõcordant cõiter in contrario . rõ qz eadem ratione per quã differtur deportatio que ẽ mors ciuilis per eandẽ debet differri mors naturalis. nõ ob.l.cum reis.ꝛ.l.si vendicaueris.quod enizz ibi dicitur q̃ mors nõ debet differri : fateor nisi ex causa:vt probatur in.l.i.C.de bo.dam. ꝛ.s̃.d̃ publ.l.si.in princi.ꝛ.l.pregnantis.j. de penis. ꝛ ita tenet Jac.de ra. Pe. Ly. ꝛ Rai.ꝛ omnes.ꝛ hoc puto verũ. ¶ Venio ad questiones circa gl. hic in vltima glo.ponitur exemplum q̃ te accusabam pro delicto cõmisso tali die.quero cum in accusatione de necessitate non debet poni dies cõmissi criminis:vt.l.libellorum.§.i.j.tit.proxi. aliquis posuit diem:ꝛ non probauit diem an debeat succumbere:ꝛ videtur q̃ non: quia dies de necessitate non debeat apponi:vt.l. libellorum. contrarium determinauit⁹ Ri.malum.imputet enim sibi⁶:quia se ad diem astrixit:vt.l.habebat in princi.de insti. Pro hoc:quia variatio diei facit videri diuersam rem esse propter temporum varietatem:vt in.c.abbate sane ante finez .extra de re iudi.lib.vj.fa.in arg.l.si nõ sortem.§.libertus de condi.inde.si facit videri aliud maleficiũ ergo.ꝛc̃.vt.l.denũciasse. §. quid tamen.de adulte.ꝛ.l.pretor.§.docere.s̃.vi bono.rap.ꝛ hoc puto verum. ¶ Sed quero cum in accusatione non debeat poni dies criminis d̃ necessitate: quomodo reus poterit probare⁶ defensionem suam : vt recte concludatur.exemplum.tu accusas me q̃ ego vulneraui te tali mense. Ego volo me defendere ꝛ ꝓbare q̃ fecisti insultũ tu:ꝛ sic volo ꝓbare p meos testes q̃ feci ad mei defensionẽ.vel dico q̃ feci ad vindictam incontinẽti : cum statutum hoc permittat : ꝛ produco testes ad probandũ

cticari in cãis crialibus.ꝛ adde pe.de bella pti.in.l.statu liber.ff. d̃ sta.li. d ¶ Contrariũ determinauit.hic idẽ tz bart.in.l.pantoni⁹.de acq.here.ꝛ gl.in.q.ix.negãda.bal.in.l.i.q accu.in.xxviij.col.bar.i.d.l.denũciasse. §. qd tñ ꝛ in.d.l.libellorꝝ.ṽ.vnũ tps.ꝛ bal.in.l.i.C.q accu.adde tñ q̃ si in libello accusatõis nõ sit apposita dies:sed in capitulis fic:lz nõ probet seqtur ꝓdemnatio sz bal.in l.pe.C.de accusa.sz si ponitur vna dies ꝛ ꝓbatur de alia nõ sequitur cõdẽnatio.bal.i.l. ij.in. iij. col. C.de proba.

e ¶ Imputet enizz sibi. Cõtra istã determinationẽ vt dek tex.ꝛ bar to.ibi in fi.in .l.cũ te.C.de pba.i ṽsi.si astrigo me ad ꝓbandu3 id qd̃ de necessitate.ergo nõ debebã ꝓbare ꝛ nõ ꝓbo mihi ñ noez.

f ¶ Reus poterit ꝓbare. not.qualiter reꝰ dz suaz p bare defensionẽ:si in causa nõ dz põi dies cõmissi cris.vide qd̃ no.in.l. libellorꝝ.p bart.ꝛ doc.j.d̃ acc. ꝛ i.l.pãtoni⁹ d̃ acq . here. ꝛ ad dictã d̃ sensionẽ rei bene facit q̃ reiteratio de lictorum vel pluralitas nõ presumit.ita dicit bal. i.l. si duo.§.i .d̃ arbi.p gl. in l.vulgaris.d̃ fur.ꝛ qd̃ no. bar.in.l.inficiãdo .§. infans.eo. ti.ꝛ gl.in.d .l.cũ qui.§.in popularib⁹. de iureiu.ꝛ bal. in.l.iij.de p. ba.ꝛ in.l.i te stamẽto . C. de testa. ꝛ vide qd̃ dixi in l.diuus.d̃ custo.reo.ꝛ bal dus in.l.i.in xv.col.C.de confes.

a ¶ Faciat talem interrogationem. adde quod sali. per. d. l. penul. que nititur equitati. dixit q̃ non putat bene iudicem facere si prius accusatorem ad certiorandum reum compellet q̃z reus iudicem certiorasset de die ⁊ tempore sue absentie: vel de alio simili: propter quod intentionem accusatoris vellet excludere. ⁊ hoc ideo ne quid malignaretur circa testes q̃ voluit equitare. v. l. libelloruz. que accusatorez noluit arctari ad ponendũ diem vel horaz. ar. d. l. i. §. edictiones ⁊ pro hoc facit: q: petẽs sibi aliquid ipleri debet p̃ ius impleuisse. p̃ pte sua: vt in. l. iul. §. offerri. de act. empti. ⁊ contra bart. hic tz imol. ⁊ forte melio vide bal. i. l. i. in fi. C. de re iudi.

b ¶ Licentiaz veniẽdi. vtz iudex possit dare licentiã bannito: vt veniat. adde tex. in. l. relegati. in fine. de pẽis. ⁊ ibi vide Joan. an. in titu. d̃ accusatio. l. tertia parte. in versi. seqtur. ⁊ versi. si bannitus. ⁊ gui. ⁊ Ly. in. l. ij. §. non fuit de dolo ⁊ ibi' dixi p̃ barto. vide omnino bal. d̃ pa. 'constã. in versi. sed dispẽsari. ⁊c. Item adde quod tex. in c. ex transmissa. de restitu. spolia. dicit q̃ quis nõ tenetur credere saluo conducto: vt se cõmittat capitali inimico. ⁊ habetur in. c. accedẽs vt lit nõ contesta. vide ludou. in. l. iij. §. si serui. de acquirẽ. possessione. ⁊ in. l. recusare. §. si quis alio ad trebel. ⁊ vide glo. iij. questione p̃ma. horta/mur. bart. ⁊ Ange. in. l. i. j̃. ad. l. iulia. mai. Barto. in. l. sed si filius. §. si penã de in ius uocan. dicit q̃ nõ potest dari securitas bãnito venendi ad agẽdũ ⁊ vide gl. xxiij. q. ij. c. siue alias sicut. ⁊ in. c. ex parte. el. i. de appel. ⁊ in. c. ad apostolice. de re iudi. in. vj. in glo. in ver. tutam.

c ¶ Quod iudex potest. adde quod Ang. in. q. banniti. in. v. q. dicere videtur contrarium maxime in iudice qui superiorem habet. ⁊ vide barto. in L. reos in. xij. col. in ver. itẽ quero an p̃cura. C. de accu. adde q̃ bannitus habens securitatẽ ad tẽpus semper tamen dicit durare bãnitus. vt notbal. in. l. pe. C. de curafur. itẽ p̃ hãc glo. habes q̃ ille qui detinetur in carcere non põt citari ⁊c. vid alex. in. l. cuz quis. de i iusvocã. ⁊ facit ista glo. an si aliquis bãnitus est propter contumaciam in vno loco ibi possit citari. Joand. tenet q̃ non in spec. de accusa. §. tractandum versi. quid si bannitus. ⁊ vide in spec. ad fin. de sepul. viola. et latius p̃ ang. in. q. bonoñ. in. iij. q. notdo. anto. i. c. de his. de accus. ADDE q̃ ang. cõsuluit de vno qui erat i stãcijs florẽtie qui fuit citatus ad sniaz vt dẽret mittere p̃curatorez si ꝯmode poterat alias eẽt cõtumax vide ei' cõsil. lxv.

d ¶ Efuncto no. hãc l. qz faẽ ꝯ illos q̃ faciunt suspendi mortuos. de quo per imo. b ⁊ alex. in. l. ij. C. qui tes. fa. pos. ADDE q̃ si heredes tenẽtur ex ꝺlictis defunctoruz io. an. i addi. ad spec. §. i. v. qd si latro.

meã defensionez. quomodo testes mei poterũt probare defensionem cum testes tui accusatoris probent q̃ ego te vulneraui: ⁊ testes mei dicunt q̃ ego feci ad meam defensionem. potest enim esse q̃ in vno mense fuerunt plures rixe ⁊ vulneraui te insultatus a te ⁊ alia vice feci non insultatus a te. vidi quosdam aduocatos qui petunt q̃ vulneratus debeat exprimere diem ⁊ horam cõmissi criminis seu maleficij: vt reus possit se defẽdere. pro hoc: quia libellus debet esse ita certus q̃ reus sit instructus velit credere vel contendere: vt. l. i. in principio. s̃. de eden. ⁊ ar. eius quod not. e. l. §. editiones. scilicet q̃ debet edi dies ⁊ consul: quãdo qs vult redarguere de falso circa diem ⁊ consulem: ⁊ argu. etiam. s̃. q̃ vi aut clam. l. aut qui aliter. §. i. ⁊ hoc puto satis equũ q̃ vbi equitas mouerit iudicem q̃ ipse faciat talem interrogationem[a]. argu. l. penul. s̃. de inter. actio. ⁊ arg. l. certum. s̃. de confessio. ⁊ l. pretor edixit. in principio de iniurijs. ⁊ debet iudex hoc facere: quia in libello debent exprimi ea per que defensio non auferatur reo: vt. l. iij. §. i. s̃. de eo qd certo loco. si nautem iudex accusatorez nollet cogere ad hoc: tũc si quidẽ delictum p̃batur p̃ meam confessionem tantum: tunc intentio rei confitentis est optime fundata: quia eius confessio debet intelligi secundum suam intentionem: vt. l. si quis intentione. s̃. de iudi. ⁊ ideo debet intelligi ipsum esse confessum de illo vulnere: quod probauit postea ad sui defensionem se fecisse. Si vero crimen probatur contra reuz per testes tunc si reus vult q̃ eius exceptio concludat: debet esse cautus in formãdo articulos: vt concludat sic dicendo q̃ vna tantum rixa interuenit inter me ⁊ te: in qua fuerunt presentes testes tales in accusatione ascripti. Item q̃ in illa rixa ego fui prius insultatus a te. testes ergo primi ex parte accusatoris hoc de facili probabunt: scz vulnus eẽ factum si veruz est. ⁊ alij testes poterunt probare defensionem: vt. d. c. cum Joannes. de fide instrumen. in dubio autẽ si non apparet de prioritate ⁊ posterioritate: quid iuris sit dixi i. l. non solum. §. sed vt probari. s̃. de noui. oper. nũcia. Item dicitur hic inchoatas. quero qualiter dicitur hic prima accusatio inchoata. dicit Jac. de are. hic per lit. contesta. ego puto satis esse inchoatam per solam inscriptionez: vt. l. neganda in fine. C. qui accusa. non possunt. alias inscriptio quam permittit illa. l. nihil operaretur. ¶ Ulterius quidam determinant per hanc glo. scilicz vltimam huius. l. vnam notandam qõnem. quidam exbãnitus est de ciuitate ista in persona accusatur de aliquo crimine de nouo hic. vtrum iudex possit sibi dare licentiam veniendi[b]. quidaz dicunt de hoc esse casum in auten. de man. prin. §. neqz autem homicidium. col. iij. Sed illa. l. nihil facit: quia loquitur de fidantia que datur a parte. sed questio nostra loquitur de ea que datur a iudice. Preterea ibi loquitur quando datur fidantia: vt effugiat cognitionem delicti qõ non põt fieri. hic vero de fidantia que datur: vt cognoscatur de delicto. ⁊ ideo videtur q̃ possit dari per hunc tex. cum gl. que dicit q̃ ille qui debet deportari differtur eius pena: vt possit accusare ⁊ permittitur ei stare in ciuitate. Old. disputauit hanc questionez ⁊ determinauit sic. aut est tale crimen in quo nõ admittatur p̃curator ⁊ debet dari fidantia: vt. l. i. §. remouet. s̃. de postu. vbi deportatus remouetur a postulando nisi p̃ pter se. Item probatur per glo. istam. si vero est crimen in quo potest procurator interuenire nõ potest dari fidantia per hanc glo. probatur per. l. papinianus exuli. s̃. de mi. Si enizibi esset certus casus de fidantia: tunc ille iurisconsul. qui reprehendit alterum de insufficientia deberet reprehendi etiam ipse de insufficientia cum tantũ posuerit duos casus in quibus aliuz iurisconsul. reprehendit de insufficientia. dico tamẽ q̃ fidãtia si datur est seruãda: ita dicit ipse. licet dari nõ debeat. ego autem dico q̃ iudex potest dare indistincte fidantiam: si velit. argu. huius. l. cum sua glo. nam inuestigando crimen presentia p̃sone multũ facit qua trepidatiõe quo vultu loquatur: vt. l. de minore. §. tormenta. j̃. de questionibus. ⁊ ideo cum sint quedam que per procuratorem nõ possunt expediri: iudex si vult potest dare fidantiam per hanc. l. cum sua glo. ¶ Ulterius habes ex hac gl. q̃ in casibus in quibus seruus potest esse in iudicio illis casibus potest dare procuratorem. nam vides q̃ ille qui amisit libertatem potest dare procuratorem ad accusanduz per hanc generalitatem: q̃ quicunqz habet actionem in ea potest constituere procuratorem siue sit seruus siue liber. facit. l. si dom[o]. §. penulti. s̃. de iniur. pro hoc etiam. s̃. rem ra. habe. l. iij. circa princi. ad idem facit de ma. vindic. l. etiam §. absens. ⁊ quod no. in. l. diuus. §. fin. s̃. qui petuto. ⁊ extra de resti. spolia. c. ex parte. ¶ Item per hanc glo. habes q̃ ille qui detinetur in carceribus cõmunis propter aliquam condemnationem si citatur ibi ⁊ non comparet: imputet sibi cum possit procuratorem mittere hoc tangã. in. l. ij. circa fi. de custo. reo. ¶ Ultimo facit. l. nostra in arg. ad. q. aliquis accusauit aliquem pendente actione: accusator est exbãnitus: an debeat super accusatione procedi. hic tex. facit q̃ sic ibi: inchoatis ⁊c. dicam in. l. vrãnius. de fideius. Ultimo vide gl. super verbo inchoatas. ⁊ dic ibi est infamatus: imo ⁊ si fuerit infamatus cũ accusatio fuerit inchoata ante damnationem: vt dictum est. s̃. e. glo. quando accusabat accusatorez suum. Item istud quod dicitur q̃ potest contra alium inscribere accusatio. ante damnationez. dicit Pe. est verum ante damnationem ⁊ antequã sit i causa conclusum: quod satis placet. pro hoc iduco. c. pastoralis. extra de cau. possi. ⁊ proprie ⁊ dixi circa hoc i. l. naturaliter. §. nihil cõe. de acqui. posse. nõ habetis hic alia.

Ex. l. sequenti.

¶ Pena pecuniaria an transeat ad heredes defuncti.

d **Efuncto** [d] Not. q̃ defuncto reo est extincta pena. simile habuistis. s̃. e. l. iij. p: out est in littera perimitur. ¶ Oppo. de. l. ex iudiciorum. in princi. j̃. titu. i. solu. glo. hic loquitur in reo defuncto ante sententiam. sed contraria loquitur in reo defuncto post sententiaz. tunc enim remanet pena pecuniaria in quibusdam etiam casib[o] etiam mortuo reo ante sentẽtiã durat pena: qui casus in illa. l. enumerantur. ¶ Item oppo. ⁊ videtur q̃ pena duret indistincte: vt. l. defunctus.

C.si reus vel ac.mor.fue.⁊.l.ſi.j. de bo.eo. ſolu. hic loquitur in eo qui moritur caſu.contraria loquuntur in eis qui ſe occiderunt vel mortem ſibi conſciuerunt.¶Oppo.⁊ iſtud contra. eſt in ſe. §.⁊ videtur q̃ pena pecuniaria ĩdiſtincte duret: vt.l.fina.C.ſi reus vel ac.mor.fue.⁊.l.iij. ſi pen. ap.mors inter.Aduerte circa hoc ſunt opi. quidam:vt Hug.fatentur contra.q̃ hic debet intelligi in pena corporali: ib i in pecuniaria .alij vt Lyprian' antiquus gloſator dicit q̃ hoc debet intelligi ĩ pena corporali ⁊ in pecuniaria. gl .hic non bene ſe firmat.ſed.j̃.titu.proxi.l. ex iudicorum.in fi.tenet expreſſe opi.Lypriani.Ly. tangit hanc queſtionem.C.ex delict.defunc.l.i.⁊ ibi dicit multa verba:⁊ finaliter nihil cõcludit . ego teneo opi.Lypriani quam tenet glo.j̃.proxi. in .l.ex iudiciorum.in fi.q̃ hic intelligatur de pena corporali ⁊ pecuniaria.hoc probo per.l.ex iudiciorum.j̃.titu.proxi.in principio que dicit q̃ ex publico iudicio pena nõ tranſit contra heredes niſi facta cõdemnatione.ſed in publicis iudicijs etiam eſt quandoq3 pena pecuniaria:vt. s̃.eo.l. ij.⁊.l.ij.j̃.ad.l.iul.de anno.ergo patet q̃ contra heredes pena pecuniaria non tranſit . preterea eſt caſus recte intelligendo.l.eius qui delatorẽ. j̃.de iure fiſ.non ob[a].ll.cõtrarie.videlicet.l.vlti. C.ſi reus vel accu.mor.fue.⁊.l.iij.C.ſi pẽ.ap.qa ille.ll.intelliguntur:quando iam lata eſt ſententia a qua eſt appellatum. ſimile habetis in. l.iij. §.idem ſcribit.s̃.de pecu.vbi ex delicto non datur actio de peculio niſi condemnatõe ſecuta.rõ quia ſecuta condemnatione iaz incipit teneri ex quaſi contractu.ideo tranſit cõtra heredem.

a ¶ Non ob. .l. ibi ſimile hẽtis in.l.iij. §.idẽ ſcribit no.q̃ ratiõe quaſi ꝗctus qui dicitur celebrrat inter defunctuz ⁊ fiſcum pena i criali tranſit in heredẽ. ſz bal. i.l.i.C.ex delictis defun. in.v .colũ .⁊ bar. in exua. qui ſint rebelles.in .v̊.rebellãdo. ⁊ facit ꝗ aſſeſſores q̃ faciũt mortuos ſuſpendi:vt debeant puniri de iniuria vide.qõ no. in v.l.ij.C.qui teſta.ſa.⁊ ibi dixi ⁊ p imo. hic.

In quacunqz. No.§.eſt iſte. pone caſuz. reus p̃ncipalis mortuus eſt:volo agere contra heredez ex hoc edicto.an debeo agere coram iudice cauſarum ciuilium . Reſpon. iuriſconſulti q̃ debeo agere coram iudice cauſarum ciuilium. ¶Opponitur ſi crimen eſt extinctum. ergo de eo non debet cognoſci:vt.s̃.proxi.ſo.non debet cognoſci criminaliter.ſed poteſt cognoſci agendo ciuiliter contra heredez in caſibus in quibus poteſt agi contra heredem vtiliter:vt contra defectum vel ſi ad heredem aliquid peruenit : vt.l.i. C.ex delic.defunc.¶Secundo extra glo.oppo.q̃ iudex maleficiorum debeat cognoſcere de re reſtituenda:vt.l.interdum.§.qui furem.s̃. de furtis ſolu.quando principalis delinquens viuit:tunc iudex maleficioruz cognoſcit principaliter de delicto ſecundario ſeu incideret de re reſtituenda: vt hic.⁊.l.ſolemus.§.latrũculator.s̃.de iudi.tene bene menti.

Ex.l.ſequenti.

¶Ictus fuſtiuz an ifamet:ibi.Aduerte. Et an dãnatus de crimine publico ſit ifamis:ibi. Quero.Et an damnatus ex inquiſitione ſit infamis: ibi. Item quero vtrum . Et an damnatus pena alicuius ſtatuti ſit infamis:ibi.Alterius. Et an confeſſus crimen ſit infamis:ibi.Et ibi.Quero. Et damnatus de paucis verbis iniurioſis ſit infamis:ibi.Quero vtrum. Et quis poſſit ſuper ĩfamia diſpenſare:ibi.Quero quis. Et an ciuitas poſſit infamiã irrogare.vide in fi.

i **Afamem.** Damnatus publico iudicio eſt ĩfamis.ſecuſ ſi priuato:niſi ſit tale crimẽ cuius ciuilis actio infamaret.hoc dicit. Et diuitur in duas partes.primo ponit vnum dictuz in publicis iudicijs.ſecundo aliud in iudicijs priuatis.ſecũda ibi.itaqz.⁊ ẽ iſta.l.multum notãda

¶Nota. q̃ condemnatus de maleficio ſit infamis.dicitur hic q̃ damnatus publico iudicio ſit infamis.contra.s̃.de ritu nuptia.l.palã.§.ſi qua dicit glo.ibi eſt infamis in veritate . ſed non habetur tanquã infamis quo ad matrimonium: et bene dicit.¶Item oppo.j̃.e.l.fina.vbi damnatus ex publico iudicio nõ eſt infamis .ſo.ibi ſpãlis caſus eſt in patre.¶Item oppo. dicitur hic q̃ damnatus de priuato crimine:non eſt ifamis contra.damnatus de crimine priuato cõmuniter cohercetur in corpus: vt.l.vlti.s̃.de iniur.⁊. l.vlti.s̃.de fur.ergo videtur infamis:vt. l. ictus s̃.de his qui notan.infa.dicit glo.q̃ hic dicit dãnatum:intellige non punitum: tunc enim eſſet ĩfamis ex genere pene. ¶Aduerte videte lz quis ſit punitus ⁊ ex punitione ſequatur ictus fuſtiuz vel alia cohertio in corpus : non tamen eſt infamis:niſi cauſa precedens ſit talis ex qua infamaretur ſi ordinarie dãnaretur:vt.l.ictus.in text. ⁊ glo.vnde hic non curo ſit punitus vel nõ : quia ictus fuſtium non infamat : niſi precedat cauſa habilis ad infamiam inducendaz. Item dicitur hic niſi id crimen ex ea accuſatione deſcẽdat ⁊c. ⁊ ſic innuit q̃ crimen ex accuſatione deſcendat. contra immo accuſatio deſcendit ex crimine : vt inſtitu.de ob.que ex deli.naſc. in rubro ⁊ nigro ⁊.l.ex maleficijs.de actio.⁊obl.huius timore gl. exponit hoc duobus modis:vt in ea habetis.

¶Item oppo.dicitur hic veluti furti vi bono. rapto.iniuriarum innuit q̃ actio vi bono . rapt. deſcendat ex crimine priuato . contra immo deſcendit ex crimine publico cum raptus ſit crimẽ .l.iulia. de vi publi.vel vi priua.vt .j̃.ad. l.iulia. de vi publi.⁊ vi priua.dicit gl. intellige de tali rapina que non cadat in crimen publicum : vt.l.ſi quis ex domo.s̃.de fur. vt ſi aliquis iuit ad domum cauſa rapiendi ⁊ neminem iuenit. ¶His expeditis venio ad queſtiones glo. ¶Quero dicitur hic damnatus de crimie publico eſt ifamis quero an ſit veruz ſiue ciuiliter ſiue criminaliter agatur cum in crimine poſſit agi ciuiliter : vt i.l. qui nomine.j̃.de fal.dicit glo . ſiue ciuiliter ſiue criminaliter condemnetur ſemper eſt ifamis. ita dicit glo.quidam reprehendunt hanc glo. nam cum in iudicijs publicis agat actione in factum ciuiliter : vt .l .qui nomine. j̃. de falſis . actio in factum non infamat. ideo datur contra patrem vel patronum que non infamat :vt .l.non debet s̃.de dolo.⁊ ideo ſi ciuiliter condemnetur non ẽ infamis.ita dicit Jaco. de ra . videte actio in factum que datur contra patrem vel patronum tẽperatur verbis:vt bone fidei mẽtio fiat:vt. l.nõ debet in fine ſupra de dolo.quaſi dicat cõtra patrem concluditur per medium bone fidei :quia bone fidei non congruit:vt ipſe cuz aliena iactura locupletur:ideo non infamat . ſed actiones ĩ factum que nõ temperantur verbis. ſed directo oriuntur ex delicto alterius infamant:quia ſufficit q̃ habeant cauſam publici iudicij: vt hic dicitur.licet non ſit publicum iudicium.ideo gl . bene dicit[b]. Item dicitur hic niſi ſit crimen ex quo actio ciuilis infamat.quero que ſunt crimina ex quibus actio ciuilis infamat:⁊ que nõ.tu habes hic glo. que ponit exempla clariſſime. Extra gl. procedo:⁊ quero vtrum ſit aliquod crimen publicum quod non infamet.glo.vacillat de. l.iul. de vi priua.finaliter determinat q̃ infamat . ita no.in.l.ſi preſes.j̃.de penis.¶ Item quero[c] vt p̃ damnatus ex inquiſitione ſit infamis .glo. s̃.de de ſuſpec.tuto.l.iij.§.preterea.videtur tenere q̃ non ⁊ Dy.ibi dicit q̃ illa glo . non eſt alibi . ſed

b i Afamẽ bſi dicẽ dicẽ cy. ⁊ bal. in.l.ſz tutor. C.de inter.matri. in fi.q̃ ꝗfeſſ. in actõe ciuili famoſa eſt infamis.

c ¶Itẽ quero De hac. q.⁊ ſol. vide m.l. etiã.C.d̃ fur. ⁊ ang.in.l. ſi vacãtia.in fi. C.de bo.va. li.x.⁊ bal.i.l. ictus.de iſa. ⁊ ibi ẽt bar. in fi. ⁊ adde bal.in.l. edi- ta.C.de edẽ. in.vij.col.et ſpec. in ti.de ſen.§.i.v̊.qd de iſtis.p ſa- lt.in.l.ea qui dem.v̊ſi.que pp:⁊ v̊. viti. quero de accu.⁊ bal. i.l. certa . C.qſi puo. non eſt neceſ.⁊.in.l. i.C .de calũ. ⁊ in.l.fi.C.d̃ ſuſpec.tu.gl. ⁊ bart.in.l.i. .C.ſi tutor ſi geſt . ⁊ vide bal.⁊ ang.in .l.ij. de infa. ⁊ glo. in hac materia in.l. ij.C.de req. reis.⁊ gl.i.c. ſuſpe. d̃ acc.

a ¶ Inquisitio succedit. Adde quod voluit bal. in auc. ci qui. aliaſ qcunqz in fin. de epiſc. ⁊ clc. dũ dicit q̃ bãniti q̃zq̃z perdant ea que ſunt iuris: tũ non ſunt infames: niſi de facto. facit qd̃ no. in. l. i. C. de mõ mulc. ⁊ in. l. iureiur. in pe. col. C. de teſti. dicit tũ q̃ tales dãnati ſm veram opi. nõ iunt vere infames infamia iuris: qꝛ bãnuz nõ eſt pena ſed mulcta pp cõtumaciam. ⁊ vide ang. ⁊ imol. hic. ad fin. ⁊ bal. in. l. ictuſ fuſtium de iſa. bal. p illuz tex. ⁊ gl. in. l. fi. de req. reis. bal. in. l. i. C. de calum.

b ¶ Dy. ſic tenuiſſe. Adde bar. vbi ſcripſi in. l. i. s̃. e. ⁊ q̃ nõ fit infamis reperitur dy. ꝓſuluiſſe: vt reſert bart. in ſuo ꝓſi. inci. ſed io. vbi dicit hanc eſſe cõem opi. et ibi ponit an dãnat⁹ abſis efficiat infamis. de quo per ſpe. in ti. de ſen. §. i. ṽ. qd de iſtis. ⁊ qd̃ hẽtur i. l. fi. d̃ req. reis ⁊ vide bal. in l. i. C. de ſer. recipu. manu. ⁊ qd̃ no. bal. in. l. ẽt. C. de fur. ⁊ in. l. acta. C. qſi pro uo. vbi etiaz cõdẽnato ex̃ ordiez ex forma ſtatuti. et bal. in. l. i. C. d̃ cal. ⁊ ĩ. d. l. ẽt de fur. C. ⁊ plene per bal. in. l. cum mulier. in aſi pe. ⁊ vlt. col. s̃. ſo. ma. ⁊ vide bal. in addi. ſpec. in ti. de ſen. pla. i iiij. col. cũ ſe.

c ¶ Ut ſoluat qſi qs ingrik de delicto ne efficiat infamis dz prio ſoluere. ⁊ fic vide. l. fi reuſ parat⁹ de p. cu. adde bal. in. l. i. C. d̃ dolo. ⁊ bar. i. l. ea que. C. de cõdi. inde. in fi. ⁊ in. d. l. fi reus. p bald. in. l. vtiq. de rei ven. vide aliã cautellã. pro cuitãdo ifamiã. i. d. l. fur. s̃. de iſa. in. §. alieno. in fi. vbi bar.

idem tenet in. l. vltima. C. de ſuſpec. tuto. ⁊. l. ij. C. de modo mulc. Cy. tenet opinionem Dy. in dicta. l. fina. C. de ſuſpec. tuto. tali ratione quando iudex grauat reum plus debito videtur ſup infamia diſpenſare: vt. l. quid ergo. §. pena grauior. s̃. de his qui not. infa. ſed inquirẽdo iudex grauat reum: quoniam de maleficijs non debet ſine accuſatore cognoſci: vt. l. reſcripto. §. ſi quis accuſatorem. j̃. de mune. ⁊ bono. Ex hoc concluditur q̃ non ſit infamis. Contrarium videtur tenere. Oldr. ⁊ Andre. de piſis. ratio: quia non debet inſpici ordo procedendi: quia ſi hoc eſſet verum: nullus hodie condemnatus etiaz per accuſationez eſſet infamis: quia ceſſat ordo antiqu⁹ vt. j̃. l. proxima. ego aliter dico: ⁊ fic. quãdoqz qs eſt damnatus ex inquiſitione: ⁊ punitus aliqua cohertione q̃ eũ infamat: ⁊ tunc eſt infamis: vt. l. ictus fuſtium. vnde illi qui hodie mitriantur: puto q̃ ſint infames. licet mitrientur ex inquiſitiõe ſi autem non eſt punitus: ſed ſolum condemnatus. aduerte quandoqz inquiſitio permittit̃ tanquam iudicium per ſe ſeparatuz a iudicio publico. exemplum in. l. nullum. C. de teſti. ⁊ quod ibi nota. in vltima glo. vbi dicitur q̃ ille qui tulit falſum teſtimonium damnatur officio iudicij. quia aures iudicis offendit. non autẽ. l. cor. de fal. ſz ſolũ: qꝛ aures iudicis offendit officio iudicis puniť: tũc non infamatur. rõ: qꝛ nõ eſt dãnatus publico iudicio. ergo non eſt infamis: vt hic. Si vero inquiſitio ſuccedit directo in locum actionis publici iudicij: tunc damnatus eſt infamis: ⁊ p̃bo per tex. cum glo. in. l. athletaſ. §. calumniator s̃. de his qui notan. infa. videbitis. j̃. e. l. vlti. per locum a ſpeciali. nam ibi eſt ſpeciale in patre q̃ non efficitur infamis. ergo in contrarium ẽ ius commune. preterea licet varietur modus procedendi non variatur pena: vt. l. nec expreſſum eſt in. l. j̃. eo. Item penam ipſam. l. imponit que ex poteſtate iudicis non dependet: quia queſtio facti in arbitrio iudicis non eſt iuris auctoritas: vt l. i. §. i. ad turpil. preterea non diſpenſatur ſuper infamiam ex modo procedendi: ſed aliter cauſa cognita: vt. l. quid ergo. §. pẽa grauior. s̃. de his qui notã. infa. preterea verba edicti pretoris dicunt damnatus publico iudicio eſt infamis: vt l. i. s̃. de his qui no. infa. ſed damnatus ex inquiſitione eſt dãnatus de publico iudicio. ergo ⁊c. ſuccedit enim inquiſitio in locum accuſationis: vt. l. ij. §. ſi publico. j̃. de adulte. ergo eiuſ naturã ⁊ officium aſſumit: vt. s̃. ſi quis cautio. l. ſi euz. §. qui iniuriarum. non obſtãt contraria in. l. i. C. ſi tu. non geſ. quia non dicitur q̃ non ſit infamis. non obſtat glo. in contra. alle. quia debent intelligi ſecundũ hanc diſtinctionẽ. non obſtat quod dicitur q̃ propter grauamen: iudex videtur diſpenſare cum infamia: quia grauamen conſiſtẽs in ordine procedẽdi non diſpenſat cũ infamia: vt. j̃. e. l. ordo. ¶ Ulterius quero vtrum damnatus pena alicuius ſtatuti ſit ifamis. communiter aduocati dicunt q̃ non: quia conditio non infamat: vt. l. ceſſat. de actio. ⁊ obligatio. ſed in caſu propoſito dãnatus eſt cõdictione ex. l. ergo ⁊c. ⁊ iſtud dicunt quidam Dy. ſic tenuiſſe⁶. Aduerte: vt alias dixi regula eſt q̃ damnatus publico iudicio eſt infamis: vt. l. i. s̃. de his qui notan. infa. ⁊ probatur hac. l. ſi ergo aliquis damnatur ex

d ¶ Eſt infamis. vide in. l. decurionẽs. ex qui. ceu. infa. irro.

e ¶ Solus princeps. vtrũ princeps poſſit reſtituere infamẽ. adde qd̃ fr̃s de piſis diſputãdo dixit q̃ fic: niſi illa infamia ſit contracta certo loco. qa de ea nõ videnť legũlatores cõſideraſſe. ar. l. cũ acquil. de trãſa. ⁊ all. tex. optimũ i. c. dſio guerrã. in. ti. hic fi. lex cõradi: ibi vel a rege. ⁊ fuit cõſultũ verone p ſingulares viros. ⁊ vide p arch. ij. q. iij. c. nundũ per pau. d̃ liaza. ⁊ per imol. i. c. veniẽs de fil. preſby. et aliqd in. c. diuerſis fallacijs de clericõiu. ⁊ i. c. ſũmus põtifex de ſen. ex. archi. xj. q. i. c. ſiqs. ⁊ xij. q. in. c. eos. ſz an poſſit peti per procu. vide per ſpe. in ti. de reſti. in inte. §. ſiquis ãt. ṽſi. qd de co. alexan. de imol. ADDE q̃ Bal. conſuluit q̃ eps clericuz dãnatum de crimine falſi nõ põt reſtituere: qꝛ reſtituere fame eſt de reb. p̃ncipi adẽ eiuſ conſi. ccc. iij. libro.

forma ſtatuti videndum eſt an ſit damnatus publico iudicio. de hoc dixi. s̃. e. l. i. ⁊ ſi reperitur dãnatum publico iudicio eſt infamis. alias non. ¶ Quero vtrum confeſſus de crimine ſit infamiſ ſi non eſt ſecuta ſententia. glo. in. l. ictus fuſtium videtur tenere q̃ ſic. Idem azo in ſumma. ⁊ idẽ videtur tenere Inno. extra de pe. c. ſuper his qd̃ videtur probari per. l. quoniam. s̃. de his qui notan. infa. In contrarium videtur tex. in. l. ſi reos s̃. de procu. vbi dici videtur in tex. q̃ cõfeſſus de crimine non ſit infamis. Aduerte confeſſus de crimine extra iudicium in duobus tantum caſibus eſt infamis. primus ſi poſt confeſſionem ſecuta eſt caſtigatio: vt. l. ictus fuſtium cũ ſua glo. Secundus ſi hoc confitetur paciſcendo de crimine: vt. l. quoniam ⁊ videtur colligi ex verbis p̃toris. in. l. i. s̃. de his qui notan. infa. que dicunt damnatus pactuſue. alias ſecus. Si vero confitetur in iudicio non eſt infamis. nam edictũ pretoris requirit ad hoc vt quis ſit infamis q̃ ſit de crimine damnatus: vt. l. i. de his qui notan. infa. modo in accuſatione criminali confeſſus de crimine non eſt damnatuſ nec habetur pro damnato: vt. l. ſi confeſſus. j̃. titu. ij. ergo nõ eſt ifamis. ſed in ciuilibus cum confeſſus habeatur pro cõuicto ⁊ condemnato: vt. l. i. C. de confeſſ. dicerem eum infamem. ⁊ fic intelligo glo. predictas ſi poſſent ad hoc adaptari. alias male dicerent. non obſtat. l. ſi reus. s̃. de procu. quia aliud ẽ cõfiteri. aliud ſoluere. ille enim qui confitetur vel cõfitetur vt damnetur. vel vt habeatur pro damnato. merito cum ſit damnatus efficitur infamiſ ex edicto pretoris. ſed ſi vult ſoluere: tunc non confitetur: vt condemnetur vel pro condemnato habeatur. ſed vt propter ſolutionem iudiciuz euadat. ⁊ iſte non eſt infamis ex edicto pretoris quia non eſt damnatus: ſed videtur magis abſolutus. abſoluetur enim ab inſtantia iudicij: vt inſtitu. de perpe. ⁊ tempo. ac. §. fi. ⁊ ideo remediuz eſt: ſi aliquis debet damnari: vt ſoluat⁶ ante condemnationem: vt iudicium euadat: ⁊ fic abſoluetur: quia ſoluit ⁊ non erit infamis: vt. d. l. ſi reus. s̃. de procura. ⁊ tene menti hanc practicam. Item dicitur hic damnatus de crimine iniuriaz̃ eſt infamis⁶. ¶ Quero vtrum damnatus de crimine iniuriarum pro modicis verbis iniurioſis fiat ifamis. Rñ. tex. videtur q̃ fic. in. c. cũ teſt. ex̃ de re iudi.: ⁊ ideo tũc ne aliquis ſit ifamis erit remedium q̃ ſoluat anteq̃ cõdemnetur: ⁊ tũc abſoluetur: qꝛ ſoluit: vt. l. ſi re⁹. ¶ Quero quis poſſit ſuper ifamia diſpẽſare. Rñ. tex. dicit q̃ ſolus princeps⁶ vel ſenatus: vt. l. i. §. pe. s̃. de poſtulã. Idem dicemus de papa in terris eccleſie: quia poteſt cum ifamibus diſpenſare. idẽ in collegio cardinaliũ vacãte paſtore. ſecus in regibus ⁊ p̃ncipibus. ita tenet. Inno. in. d. c. cũ teſt. de re iudi. ¶ Quero vtrum ciuitas vna poſſit ifamiam irrogare vel ſuper ifamia diſpenſare. videtur q̃ nõ: quia ciuitas vna nõ poteſt fecere ſtatutuz ſuper his que nõ ſunt ſue iuriſditionis: vt. l. fi. ⁊ ibi no. s̃. de iuriſ. om. iudi. ⁊. l. cum vnus. §. pe. s̃. de bo. auc. iudi. poſ. ſed cauſa infamie non eſt de iuriſditione ciuitatis cum ſit reſeruata principi: vt. l. i. §. pe. de poſtu. ergo. ⁊c. ſol. dicerem⁶ cũ queli bet ciuitas Italie hodie ⁊ precipue ĩ Tuſcia dominum nõ recognoſcat in ſeipſa habet liberum

f ¶ Sol. dicerem. Qd̃ an ſit vez ⁊ an poſſit ſup infamia diſpenſare. adẽ qd̃ idem voluit bar. in. l. iij. i fi. de teſti. ſz Friuz voluit i. l. i. §. d̃ quaſ. s̃. de poſtu. ⁊ i. l. acta. §. ob ampliãda. s̃. de iudi. ⁊ ad de qd̃ ex verbis bal. in. l. gñaliter. C. de ſen. paſ. dicte cõtrarietates poſſent reduci ad cõcordiã. vz q̃ ciuitas põt reſtituere honorẽ illi⁹ loci: non ãt famaz ſimpliciter: ⁊ ita etiã in hoc vltio intelligiť qd̃ voluit in. d. l. acta. ⁊ vid bal. in. c. iiuria. de pa. iura. fir. ⁊ bal. i. l. ij. i vl. col. C. de pe. iudi. ⁊ bal. i vl. ⁊ aſipe. char. in. l. cũ mulier. ſol. mat. ⁊ bar. i. l fi. C. de ſen. paſ. ⁊ de hac. q. vide ino. in. c. cũ ea. verſus fi. de re iudi.

populum ⁊ habet merum imperium in seipsa. ⁊ tantam potestatem habet in populo: quátam ĩperator in vniuerso: vt.l. hostes. ⁊ ibi nota. j. de capti. an autez tales infames pñt cõficere instrã. dicam. j. ad. l. iul. repetũ. l. eadem.

o **Rdo.** No. q̃ licz varietur ordo procedendi nõ tamẽ variatur potestas. l. tene menti.

Ex. l. sequenti.

¶ Trina citatio q̃liter fiat: ibi. Procedo. Et an hodie dilatio triũ diez̃ sit ampliata: ibi. Quero. Et cum citatur reus: debet sibi mitti tenor citatiõis: ibi. Pro declaratõe. Et an sit necesse q̃ actor compareat. ⁊ rei contumaciaz accuset: ibi. Itẽ. Et accusato nõ comparente quid faciet iudex. vide in fine.

a Mter ac i cusatorẽ q̃ro qualiter. not. de mõ citandi. ⁊ vide imol. in. l. q̃ añ calẽdas. de. v̊. ob. ⁊ qd̃ no. bar. in eẋua. ad repri. i. v̊. ⁊ per edicta. Itẽ no. q̃ statutũ põt dare certũ mõz citãdi ſz bal. i. l. i. i. ſj. col. . C. qũo ⁊ qñ iu. p bald. pᵒ gl. i. l. ſi accusatoribᵒ. i. ij. col. ⁊ ibi cy. . C. de accuſ.

Mter accusatorez.

Difficilis. l. est. ⁊ habet duas lectu. in gl. ſm primam. lectu. l. ista diuiditur in duas partes principales. primo vnum dictuz ponit. secundo ponit aliud dictum distinctum ⁊ separatuz a primo dicto. ⁊ secundum istam pone casum. Et ſm hanc lecturam primo no. q̃ quilibet admittitur pro absente ad allegandas causas absentie. de hoc tamen dicam in. §. ad crimen. ideo hic obmitto. ¶ Secundo nota. q̃ trina citatio non sufficit ad faciendum aliquem condemnari. ⁊ ſm hanc lectu. habetis in littera nec. Secunduz aliam lectu. hec. l. diuiditur in duas partes. primo ponit vnum dictum. secundo ponit effectum illius dicti: ⁊ secundum hoc debetis habere in littera: ne per triduum ⁊c̃. ⁊ ibi est secunda pars ſm hanc lectu. ¶ No. q̃ absens post trinam citationem non condemnatur: ſi aliquis alleget causas absentie. secus ſi non allegaret causas absentie. Vides ergo q̃ hec secunda lectura contradicit prime. quare pro declaratione quero que istarum sit verior. quidam tenent vnam: ⁊ quidam tenent aliam. ⁊ glo. se nõ firmat. tu vero dicas sic ſi quidem intelligis nostram. l. q̃ accusatio esset proposita de crimie cuius pena esset a relegatione supra: in qua absens non potest damnari: tũc prima lect. procedit sine scrupulo: quia post trinam citationem non damnabitur reus vel accusator. Si vero intelligas in crimine: cuius pena est a relegatione infra: in qua absens potest dãnari. Hic aduerte. aut tu vis reum absentem cõdemnare solum ex illa causa: quia ter citatus nõ comparet: ⁊ tunc nõ potest fieri. ⁊ hoc modo p̃cedit prima lectu. Si vero velles eum damnare: quia citatus nõ comparet ⁊ iudex contra euz absentem de maleficio plenas probationes inuenerit. tunc absens potest condemnari: vt. l. absentẽ j. de pẽis. nisi aliquis accusator iustas causas absentie allegaret: quia tũc expectaretur: vt hac. l. ⁊ hoc modo secũda lec. procedit. ¶ Procedo vlteriᵒ: dicitur hic nec post triduũ per singulos dies ⁊c̃. quero qualiterᵃ fiat ista citatio. tres opi. sunt. quidam dixerunt q̃ citatur tribus diebus nouem vicibus. scz per singulos dies ter. alij intelligunt q̃ intelligatur de. ix. diebᵒ ⁊ per singulos dies citetur semel. ⁊ ita videtur sentire glo. vide glo. que incipit: alias neqz. Tertia opi. est Jac. de are. qui intellexit hanc. l. aliter. scilicet q̃ per nouez dies citetur tribus vicibus. ⁊ sic tribus citationibus. ⁊ post singulas citationes expectet per tres dies. ⁊ sic erunt nouẽ dies ⁊ tres citationes. ⁊ expone tex. sic ne post triduum. s. expectatus per singulos dies ⁊c̃. ⁊ hãc opi. videtur etiaz tenere Spe. in titu. de ac. §. i. ver. sed qualiter citatio. ⁊ hoc placet mihiᵇ: quia. l. absentem. j. de pe. dicit q̃ ad instar priuatorum iudicioruz fit citatio in criminalibus. sed in priuatis fit citatio illo modo scilicz per tres denunciationes. vel pro omnibus vna: vt. l. ad peremptorium cũ. l. seq. §. de iudicijs. ⁊. l. tres denũciationes. C. quomo. ⁊ quando iu. ergo ⁊c̃. hoc seruat cõsuetudo. ad predicta facit quod no. C. de accu. l. ſi accusatoribus. ¶ Quero vtrum ista dilatio trium dierum hodie sit ampliata: vt debeat esse. x. dierum vel xxx. sicut in ciuili: vt. l. properanduz. §. i. C. de iudi. ⁊ in autẽ. qui semel. C. quomodo ⁊ quãdo iu. glo. que est hic videtur tenere q̃ sic. Aduerte istud non videtur esse verum. nam ex identitate rationis non inducitur legis correctio: vt probatur. C. de appellatio. l. precipimus. ⁊. l. ſi vero. §. de viro. §. solu. matri. ⁊ no. in aucᶜ. quas actiões C. de sacrosan. eccle. cum ergo dilatio sit mutata in ciuilibus: non debet intelligi mutata in criminalibus. licet sit eadem ratio. Respõ. dico hanc glo. dicere veritatem: nec fit mutatio per hominem. sed per. l. antiquam que dicit q̃ eodez modo debet dari dilatio in criminalibus sicut in ciuilibus: vt. l. absentem. j. de pe. sed in ciuilibus dãtur. xxx. dies. ergo ⁊ in criminalibᵒ. ad hoc fa. quod no. in. l. quod vero. §. de leg. que dicit q̃. l. ſiquis seruo. C. de fur. que ẽ. l. noua trahitur ad filium per. l. antiquas. ¶ Pro declaratione q̃ro quando citatur reus ad quid debet citari: ⁊ vtrum debeatᵇ sibi mitti tenor accusationis vel ĩquisitionis. videte in ciuilibus vtrum libellus debeat mitti cum citatorio est questio satis prolixa quam Cy. refert in autẽ. offeratur. ⁊ cõmuniter tenemus q̃ nõ. ⁊ idem dico in criminalibus. naz dico q̃ debet quis citari: vt veniat responsurus accusationi: nec est necesse q̃ mittatur copia seu tenor accusationis. probatur extra de accuſ. c. lz in beato petro. Contra. tamen seruatur in curia perusina. pro cuius obseruatione est glo. ordinaria in. c. i. extra de dila. lib. vj. Secũdo quero vbi debet citari iste reus. dicunt quidam q̃ debet citari personaliter. ita q̃ ad eius noticiam peruenit. ⁊ hoc refert Spe. tenuisse. Odofr. vt refert in ti. de accusa. §. i. ver. sed nunquid sufficit. veritas est q̃ sufficit q̃ citetur ad domum. vel alibi: ita q̃ verisimile sit: q̃ ad eius noticiam peruenerit. hoc probatur. j. de requi. re. l. i. ¶ Item quero vtrum sicut in ciuilibus requiritur q̃ in quolibet termino actor representet se ⁊ rei contumaciam incuset: vt reus sit contumax. ita eodẽ modo sit necesseᶜ in criminalibus. Respon. q̃ ſz cõsuetudinem italie vbi iudex recipit licentiam ab accusante ⁊ ab accusato perficiendi processum. ⁊ sic iudex sumit locum accusatoris: vt dixi in. l. is qui reus: non est necesse q̃ accusator se representet cum ibi sit iudex qui eius personam representat. sed alias est necesse q̃ se presentet cum in istis procedatur ad instar iudiciorum ciuilium: vt dicta. l. absentem. ¶ Vlterius quero ᵈ accusato non comparente quid faciat iudex. Respondeo siquidem est crimen in quo imponitur pena a relegatione. §. tunc iudex non procedit ad condemnationem: sed procedit ad annotationem bonorum: vt. l. i. j. de requir. re. in criminibus vero quorum pena est a relegatione infra iudex examinabit testes: ⁊ procedet ad condemnationem habita fide de maleficio: vt. d. l. absentem. j. de penis. sed ſm statuta Italie etiam elapso termino bãni indistincte habetur pro confesso ⁊ tanquam confessus condemnabitur. predicta in accusato absente. Sed quid fietᵉ accusato

b ¶ Plz mihi. abſntez pt citare iudex in crialibus vna vice pro oibus. qd̃ tenuit bal. in. l. ij. in vl. colũ. ad fi. C. qũo ⁊ qñ iudex. vbi sequitur archi.

c ¶ In autẽtica. vide not. bar. in. d. auten. q̃ semel. in. i. col.

d ¶ Vtrũ debeat. vtrũ in citatione debeat mitti copia ĩquisitõis vide p bar. i eẋua. ad rep. mẽ. i v̊bo super dicto crimine. Pe. d̊ anch. i cle. i. de for. cõpe. imo. b ⁊ sali. i. l. abſntez. C. de acc. bal. in l. ij. C. de exhi. re. aliqd p imo. in. l. ſi finita. §. ſi plures. i. vj. col. de dã. infec: sed gl. in. c. p̃terea. d̊ dila. ⁊. vij. q. ij. c. ſi primates tz q̃ dz mitti de quo hẽs plures remiſ. in rub. C. de

eden. ⁊ vide bar. in eẋua. ad repri. i. v̊. super dicto crimine.

ADDE q̃ panor. i. d. c. lz dicit dictũ bar. posse p̃cedere qñ qſ citaſ de propiquo. alias secus p. c. ſi primates. v. q. ij. non obſt. d. c. lz: q: dicẽ q̃ ibi cria fuerũt expſſa i citatione.

e ¶ Sit necesse. Adde bal. in. l. ſi tutor. C. de iterdima. vid̊ imo. hic ⁊ bar. i eẋua. ad repri. i. v̊. neglexit.

f ¶ Vlteriᵒ q̃ro vtrũ reus dẽat p̃sonaliter citari vel nõ. bar. i eẋua. ad rep. in v̊. ⁊ p edicta bal. i. l. ⁊ pᵒ. i p̃n. de iudi. ⁊ ibi bart. ⁊ q̃ dixi post cũ. i l. i. in p̃n. §. ſi qs ius dicẽ. ⁊ cy. alias sali. in. l. abſntẽ C. de accu. ⁊ que dixi post bart. i. l. i. C. de req. reis. bal. in. l. ſi accusatoribus C. de accu.

g ¶ Sz qd fiet. qd fiet p iudicẽ abſnte accusatore. Adde bart. post gl. in. l. papi. §. i. de inoffi. testa. ⁊ imol. in. c. lz de loca. ⁊ ad de meliorez ter. i. l. q̃zuis idubitati. C. de adulte. ⁊ bar. in eẋua. ad repri. i. v̊. neglexerit. ⁊ Imo. hic.

a Astodias.hanc.l.limita inquãtuz vult ꝙ aduocati debent citari ad
c videndũ iudicia nõ habere locũ in testib⁹ torquẽdis ſm bart..in. l.
diuus.§.index.j.de q̃sti.ꝛ ad hac.l.vide bar.in.§.reus in ca.l.ꝛ i.l.
ſi.co.ti.de q̃sti. ADDE ꝙ bal.cõſi.cclxxv.iij.li.dicit ꝙ cũ aliqs grauiſſi
me torquef bene eẽt adhibere medicos:qz alij moles carne alij duri.

b ¶ Obſeruat cõis conſuetudo. idez tz bart. in. d.l. ſi poſtulauerit.§. queſituz.hic.alias in verſi.quero que eſt ratio huius diuerſitatis.dicas ꝙ iſtud ẽ diuinare:ſed eſt no. fauore abſolutõiſ vt in ſimili i l.fina.C.vbi ſena. vel cla.

c ¶ Põt renunciare. ad de ꝙ bald.in l.ſi accuſ. C. de accuſa.videtur velle ꝙ poſſit renunciari:ꝛ ꝙ repertus i fragranti crimine poteſt renũciare dilationibus ſuis: quia nulla debet ſibi dari dilatio. ſm bal. in.l. vt vim de iuſti.ꝛ iu. vide gl.in.l.ictus ſuſtiuz. i pn. ff.de inſa. iuꝛta finem. in vltimo. ver. vtrũ re⁹ poſſit renũciare dilatõibus ſibi datiſ: vt citi⁹ ꝛdẽnet.ꝛ in eo qd tenz bart.qd not. adde bal.i.l. .i.C.de yſeſ. in. xi. colũ.ꝛ bald.in.l.pactũ iter he.s̃ d pac.vbi dicit ꝙ nõ põt renũciari defenſionibus. ꝛ idẽ bal.i.d. l.i.plus dicit vz ꝙ ſi fit renunciatio iurata non valet ꝛ i ꝓpoſito vide qd no. bal. in.l. raptores.de epiſ. ꝛ cle. et i autẽ. habita.C. ne filiꝰ ꝓ pa. ſz ꝛtra bar.h tz bal. in ſi.ff.de ſerijs.i quo vide ro.in rub. de arbi.i.vj. char. põt tñ reus in criminalibus renunciare exceptionib⁹ declinatorijs fori.ſm bal. in.d.l.i.C.de pac.ꝛ bal.in auẽ.iubemus.C.de iudi.ꝛ vide gl.ꝛ ang. in.l. i.de fur.balne.ꝛ in.l.i.C.qui accu.in.v.ꝛ ꝓmitto.ꝛ imo.hic ꝛ bal.in.l .cũ reis.C.de penis.ꝛ in.l.i.in.xx.col.C.qui accu.nõ poſ.ꝛ dicit ang.in.d.l. pactũ inter heredẽ.ff.de pac.ꝙ qñ certũ eſt reuz nullũ hẽre defenſionem ꝙ valet renũciatio.vnde infert ibi ꝙ qñ iudex maleficioꝝ facit renũciare termio ꝛ defenſionibus debet facere reũ confiteri ſe nullã aliam hẽre defenſionẽ quare renũciat:qz defenſiones nõ hz.vnde ſentit ipe ꝙ iſta renũciatio ſaltem ſit vtilis q̃ztum ad terminũ: q̃ztuz vo ad defenſiões certuz eſt eã cẽ inutilẽ cuz nullas defenſiões hẽat:vt ipſe preſupponit.ꝛ ſic videtur dicere idẽ qd bart.hic pro certo iſte tex.nõ ꝓbat opi.bar. qz hic non differtur ꝓbatio ſnie cõdẽnatozie:pz qz reus nõ poſſet renũciare: niſi qz ſic ſtatutũ eſt in caſu iſto.vnde tex.iſte ꝓ bar.allegat⁹ nõ ꝓbat opi. eius nſi itelligatur cõiuncta gl.in ver.volẽte.quã bar.examiat h in verſi.fin.cuius quidẽ declaratio magis eſt violare iſtũ tex.q̃z declarare et in propoſito inquit bal.in l.i.C.qui accu.qd re⁹ nõ põt in crib⁹ renũciare defenſioni que reſultat ꝛ ſũdatur ſuper iuregentiuz: ſed executiobus que iducunt a iure poſitiuo cõi vel ſtatutario bñ põt renũciari alle. gl. in.l.ſi accuſatorib⁹.s̃.all. C. de accuſ. Aduerte tñ ꝙ lz ipſe bal. dicat ibi ꝙ il la executõ tolli nõ põt q̃ fũdit⁹ tollit crimẽ tñ idẽ videk dicendũ ſi modificaret penã vũmõ ſit fundata i iure ex q̃ videk ꝙ conclusio bar. h falſa ſit.ꝛ vid q̃ hẽs in materia. i autẽ. iubemus.C. de iudi.i cãu ꝑdicto. ang. qñ certuz ſit nullas reũ d defenſiões hẽre ꝛ ſic ꝓ fnũciationẽ termini nõ auferk defenſio ꝓ q̃ optie fac qd dicit bal. i.l. i.§.officilius ff.de req.re. q ibi ꝛcludit ꝙ ſtatutũ in cã crialı põt auferre reo defenſiões ꝛ exceptiões q̃ reſpiciũt apices iuris.ꝛ ñ negociũ ꝓncipale.ꝛ forte idẽ poſſet dici i renuncia. vz ꝙ q̃z uis defenſio ꝛpetens ſit introducta de iure ciuili. ſi tamen reſpiciat renũciacris in totuz non poſſit ei renunciari.hoc ꝓbatur:qz appellatio formalis eſt introducta de iure ciuili.l.i.ff.de appel.ꝛ tñ illa renũciatio tolli nõ põt.l.nõ tñ.ff.de ap. item pro hoc facit regula vulgaris.l liber hõ.ff.ad.l.acq l.que hz ꝙ nẽo ẽ dñs mẽbroꝝ ſuoꝝ.ſed qñ certũ eſt reũ hẽre defenſi.tũc ſtat ang.cũ bart.p.d. l.pactũ inter he.ſed ſi eſt dubiũ.dicit ꝙ vz ſi reus fateretk ſe nõ hẽre defẽſiones per.d.l.i.ff.de furi.balnea.pro quolibet intellectu vide in.d.autẽ. iubemus.C.de iudi.

d a Accuſatore.iudex põt.no.accuſatore defuncto que lit. ꝓſecutio fiat.facit quod no.bar.in.l.iter accuſatorẽ.in ſi.s̃.e.an oia acta

a Accuſatore. Hic hẽtis tres litras et ſm vnã habetis iudicante.alij habent incboata. alij iudicata.Scõm prias duas litteras hec.l.dicit ꝙ accuſatore defuncto iudex põt⁹ proceſſum proſequi et ipſuz finire ꝛ terminare. Cõtra hoc vt expreſſe in.l.libelloꝝ.in ſi.j.ti.i.ꝛ ibi dicã. Secundum tertiã litteraz habes ꝙ res iudicata ab dam partem ꝛ opponitur ꝙ diebus feriatis nemo trahitur inuitus:vt.l.i.ꝛ.ij.s̃.de ferijs.ſolu. glo.intelligit hoc volente reo.vel aliter illud qd ibi dicitur:loquitur in perſonis non detentis in carcere que perſone non poſſunt occupari circa meſſes vel vindemias.in iſtis autem detentis in carcere iſte ferie non obſeruantur ꝓpter ſe:niſi forte diceremus obſeruari propter aduocatos: ꝛ alias perſonaſ que debent adeſſe.tamen iſtud erit ſpeciale hic ꝙ volente reo etiam accuſatore inuito procedet iſtis diebus feriatis. ¶ Itez opponi.s̃.de fer.l.ſi feriatis.ſolu. hoc intelligo de ferijs inductis ob neceſſitatem hominuz non in honorem dei:niſi in caſu ſpeciali in.l. prouinciarum.C.de fer.ſed hodie ſecundũ ſtatuta Italie communiter ferie meſſium vel vindemiarum ad caſus criminales non porriguntur. ¶ Ulterius dr hic ꝙ iſtis dieb⁹ feriatis inocẽtes dimittat nocẽtes differat. Quero que eſt ratio hui⁹ diuerſitatis. Reſpõdeo ratio forſan eſt:quia cum iſta examinatio fiat volente reo ꝛ aliter non: vt.s̃. dixi iſtis ferijs ꝛ dilationibus poteſt renunciare ad ſui commodum:vt abſoluatur. ſed ad ſui damnum:vt citius condemnetur:non poteſt renunciare.iſti ergo qui damnantur ad mortez non videtur ꝙ poſſint iſtis dilationibus inductis a.l. ſeu a ſtatuto renunciare:vt hic. pro hoc.l.nõ tãtum i nfra de appell.non tñ hoc pro certo dico.

Ex.l.ſequenti.

¶ Que ſit ratio ꝙ ex parte rei non admittitur ꝓcurator in criminali:ibi. Quero. Et que ſit ratio ex parte actoris:ibi. Videamus. Et an in caſib⁹ in quibus abſens poteſt damnari an poſſit ꝓcurator interuenire:ibi. Sed primo. Et an in accuſatione priuati iudicij admittatur ꝓcurator:ibi. Quero. Et an ad vnum articulum poſſit conſtitui procurator:ibi. Secundo. Et an cum per ſtatutum imponitur pena pecuniaria pro homicidio poſſit interuẽire procurator:ibi. Quero extra. Et quas excuſationes debet proponere qui cõparet ad allegãdas cauſas abſentie:ibi. Quero ꝛ intro. Et quas exceptiones poſſit opponere procurator i crimine publici iudicij:ibi. Quero quas. Et an debeat admitti ꝓcurator ad examinandum exceptionez ſuper qua dubitatur in facto:ibi. Quero quid. Et quid ſi exceptio veniat examinanda ſeparatim a crimine:ibi. Quero. Et ſi procurator qui nõ debuit admitti:fuit admiſſus faciat proceſſum corruere.vide in ſi.

facta cum ipso accusatore ipso mortuo pereant. vide gl. vbi bal. in. l. i. C. si reus vel accu. mor. fue. a¶ Detineri i carcere b°. Adde q̃ de ptãte ordinaria papa vel iperator nõ pót procu. admi. ex parte rei. tex. est in. c. venien. extra de accusatio. iõ nec delegat° pót. c. i. de offi. iudi. li. vj. iũcta gl. in. v. crialí. ⁊ iõ non tenet rescrip. q̃ procur. admittatur: vt in. l. fin. s. d iiur. ⁊ imo. hic. in cã tñ capitali admittit pcur. ad probati. notorij: vt no. bal. in. l. ij. C. vt ne. p̃ ua. Item ad de nota. per bar. in. l. i. in prin. de dã. infecto. ⁊ bal dus in. l. ele ganter. §. si dolo. ff. d dolo. qui dicũt q̃ si dubitat an vulnus sit letale poterit interuenire procura. sub conditio. si appuerit vul nus non esse letale. quod nota. Item vbi agitur d crimine post mortem: vt damnet memoria homi nis admittit procura. fm glo. xxxiiij. q. v. c. sane. p hoc: quia talis est senten tia declarato ria cuz pena i talibus cri minibus. vt in. l. iulia ma ies. ⁊ similibus fit impo sita ipso iure nimirũ si ad mittatur p. cura. vt in si mili not. bal. in. l. reos de accu. ⁊ in ter minis pe. de ancha. in. d. l. seruũ. §. pu blice. itez ad de q̃ vbi ad mittitur pro cura. cõdemnatur domi nus non p:o cur. gl. ⁊ do cto. i. l. nihil. C. de procu. ⁊ in. l. ij. C. d accus. ⁊ in. l. seruuz. §. pu blice ad si. ff. de pcur. itez adde ⁊ tene menti perpe tuo. quidam dicunt q̃ ad hoc: vt admi tatur defen sor in cã cria li requiritur q̃ non tantũ pena sit pecu niaria. sed q̃ defensor cõ fiteatur con tenta in inq̃ sitiõe allegãt tex. ⁊ ibi no. in. l. q seruuz

alio potest executioni mandari per presidem et accusatore defuncto ⁊ nõ petente. hoc enim facit ex suo officio. vide gl. que incipit: alias iudicãte.

Ad crimen. Hic. §. diuidit in duas partes. pria loqtur de eo qui venit ad prosequendũ crimẽ publicuz. se cunda de eo qui venit ad allegandas cãs absentie. secũda ibi. sed excusationes. Itez prima sub diuiditur in duas ptes. in prima loqtur de pcu ratore ex parte actoris. secũda in procuratore ex pte rei. secũda ibi: multomagis. Itẽ secũda sub diuiditur in duas partes. prima ponit dictũ. se cunda effectũ illius dicti. secunda ibi: ⁊ si iustaz. ⁊ breuiter hoc dicit. in crimie publici iudicij nõ pót interuenire pcur. ad allegandas cãs cause. sed ad allegandas cãs absentie admittet. h. d. Notabilia hẽtis ex his que dixi in sũmario. Venio ad declarationem materie que est multuz p funda: ⁊ habz multas opi. ⁊ habet modicas. l.

¶ Quero primo antẽq̃ opp. quare procurator non admittit ad crimen publici iudicij. dicit gl. in reo potissime est ratio: q: procurator dz dãna ri: vt. l. i. C. de sen. ⁊ ideo nõ esset congruũ q̃ p curator damnaretur ad mortẽ vel ad aliã penaz ista ratio nõ est bona. nam quod dicit q̃ procu rator damnatur vel absoluit est verum: quãdo i pcuratorez potest cadere sentẽtia. alias nõ: vt. l. vlti. C. de iniur. ⁊ plene no. in. l. nihil. C. de pcu. pro hoc quod no. in. §. publice. ⁊ facit. l. ij. C. de accus. que est ergo rõ videte ex parte rei. assignãtur iste rõnes per doc. iudicia nõ debent esse de lusoria: vt. l. si pretor. in prin. s. de iudi. Sed si p curator interuenerit ex pte rei iam sequeret iudi cium eẽ elusorium: q: reus si videret se damnari nunq̃ cõpareret: ⁊ absens nõ pót damnari: vt. l. absentez. j. de penis. ¶ Itez alia ratio est ne ma leficia remaneant impunita: vt. l. ita vulneratus. ad. l. acql. Adde aliam rationez: ideo nõ admit titur procurator etiã ex parte rei: q: ipse diligen tius defendet causam suaz q̃ procurator: vt. l. i. in fine. s. ad carbo. ¶ Videamus rationẽ ex par te accusatoris. dicebat Ja. bu. ratio est quando crimen est publicuz: ⁊ sic accusatio competit cui libet de populo nõ potest constitui procurator: q: hec causa ita pertinet ad procuratorem sicut ad cõstituentem: vt. l. lz. ⁊ ibi no. s. de procu. hec ratio est bona nõ tamen est generalis: quia con cludit quãdo accusaret tanq̃ quilibet de popu lo. sed pone q̃ accusator accusaret prosequẽdo suam iniuriam. ista ratio cessat: vt. d. l. lz. quid er go. dicunt alij ratio est: quoniam si accusator re periretur in calũnia condemnaretur in similitu dine supplicij. Item accusator debet detineri in carceribus[a] sicut accusatus: vt. j. ad turpil. l. i. §. i. ⁊ C. de accu. l. si. vnde sunt eedẽ ratões in accu satore que in accusato dicte sunt. satis hoc plz de iure cõi. sed cum hodie de iure statutorum non puniatur accusator in pena talionis: nec ponit i carcerem accusator sicut accusatus: iste rões ces sant. Sed alia ratio est q: verisimiliter diligenti° aget causam suam per se q̃ per procuratorẽ: qa quis pprio dolore mouetur ad agenduz diligẽ tius cãm suam q̃ aliená: vt. l. ij. §. si. j. de adult. ⁊ sic eedẽ rõnes habẽt locũ ex parte accusatoris ⁊ accusati. ¶ Op. in crie suspecti tutoris pót iter uenire pcurator: vt. l. nõ solum. §. si. s. de pcur.

de inter. ac. Itez quid si in iure cõi pena sit corporalis: vt prõ homicidio sed per statutũ facta est pecuniaria vtrum poterit iteruenire procu. vide Gui. de suza. in sua. q. icipi. q. talis est: cõtinetur i statuto ciuitatis. ⁊ bart. in. l. i. in. i. col. s. eo. Item vtrũ in actiõe populari ciuili admittat pcur. vi de bal. in. l. aduersus. ⁊ qd ibi post cũ dixi. C. de furti. ⁊ qd in tutore. vide bal. in. l. reos C. de accus. in. xi. col. ⁊ i l. pe. C. d aucto. pstan. ⁊ vtrobiqz dixi post euz: ⁊ an ius accusandi ex pua to d licto post fit in aliũ cedi. vide per bal. i. l. per diuersas. i. xvj. q. C. man. ⁊ q̃ ibi post cũ. ADDE qd si pẽa erat arbitraria ⁊ effecta ẽ pecũiaria ponẽdo i bãno q̃ si si cõparet an p curator poterit iteruẽ re vide pe. d ancb. consi. cclxxiij.

sed crimen suspecti tutoris est publicũ: vt no. s. e. l. i. ⁊ probatur in. l. iij. §. cõsequens. s. de susp. tu. ergo male dicit iste. §. huius timore dicit gl. hic dz intelligi de tali crimine publico cui° pena sit a relegatione. s. quantũ ad pposituz puto q̃ hec sol.[b] nõ sit bona. nam quandoqz accusat aliquis de suspecto solũ: vt remoueat: tunc ista cã dicitur ciuilis nõ crialis: quoniã per eaz nihil applicatur reipublice: vt. l. iij. s. de sepul. vio. Item agitur ad vtilitatẽ priuatam. s. pupilli. ergo ẽ ciuilis. sed. §. noster. loquitur qñ criminaliter accusatur quis. ⁊ q̃ hoc sit verum q̃ illa causa dicat ciuilis canoniste habẽt expressius q̃ nos. casus ẽ in. c. tue. de procura. ⁊ de testi. c. ex pte. ⁊ ibi glo. sed si poneremus q̃ tutor accusaret suspectus: vt puniretur: tũc esset causa criminalis: q: agitur ad vindictam: vt. l. i. s. de suspe. tuto. cũ. l. sequẽ. ⁊ l. i. §. solent. de offi. prefe. vr. ⁊ C. de admi. tu. l. nisi. ⁊ l. si liberti. tũc isto casu nõ admitteretur procurator sicut in accusatione iniuriaꝝ. sed sicut nec in alijs accusationib° priuatoꝝ criminũ vt. j. videbitis. ¶ Secundo op. de. l. sed ⁊ he. §. i. s. de procu. vbi libertus accusat: vt ingratus: vt reuocet in seruitutem ⁊ admittitur pcurator. ⁊ dicit glo. eodẽ modo vbi pena iponitur ifra relegationem. hic supra. hoc nõ plz ad. l. illam: qa ibi imponitur pena supra relegatis: q: seruit° q̃ est mors: vt. l. ij. s. e. ⁊ l. capitaliũ. j. de penis. ⁊ l. seruitutẽ. ⁊ l. q̃ attinet de regu. iur. quare dic q̃ ibi qñ actio est ciuilis: q: ad partis cõmodum redigitur in seruitutem. hic loquitur in crialibus. ¶ Tertio op. de. l. seruum quoqz. §. publice. s. de procu. vbi dicit q̃ vbicunqz absens pót condemnari admittit procurator. sed in quibusdaz cribus pót dãnari qs absens: vt. l. absentez. j. de penis. ergo ⁊c. hui° timore glo. stat in so. prima q̃ hic. §. restringat qñ in crialib° venit iponẽda pena supra relegationẽ. secus si infra relegationem. arg. l. i. j. an per alium cã appellationis. vide illã. l. Istam opi. tz gl. in hoc. §. ad crimen. ⁊ latius in. §. publice. ⁊ latius in. l. i. j. an per aliuz cã appel. ⁊ hãc opi. tenet Ja. de are. Odo. Jac. bu. ⁊ Guil. de cu. dñs Ra. ⁊ oẽs quasi Ja. de ra. videt tenere cõtrariũ. ⁊ eũ seqtur Pe. ⁊ Mar. fili. qa. Ja. dicit q̃ in crie publici iudicij vel non publici nõ curo nõ potest interuenire pcurator: nisi qñ causa est pecuniaria. vnde si pena imponeret relegationis nõ poterit interuenire pcurator. ⁊ illud vsqz quod ponitur in. l. i. j. an p aliuz cã appella. ponit inclusiue fm eos. ⁊ per illũ tex. hãc opi. probat. ⁊ q̃ ponatur inclusiue: probat ibi dũ dicit capitalis. nã capitalis causa est q̃ admit vitã libertatẽ vel ciuitatem: vt. s. eo. l. ij. ⁊ dicunt ipsi si vsqz poneret exclusiue ille. ver. sed si ea nihil iportaret. quoniã cum dicit capitalis cã oia ista cõprehendit. ita dicũt ipsi. preterea probatur per hunc tex. q gñaliter loqtur de crie publici iudicij prosequẽdo: nec dicit de qua pena. Itẽ probat per. l. ij. C. de pcur. cũ dicit rẽ pecuniariã. ⁊c. ergo si nõ est pecuniaria nõ pót interuenire pcurator. preterea dicũt. casus est in. l. vlti. C. de iniur. vbi est spãle in personis illustribus q̃ admittit pcurator in crie iniuriaꝝ ergo in cõtrariũ est ius cõe. sed in crie iniuriarum pót iponi pena relegationis: vel alia infra relegationez. ergo ⁊c. vt. l. vlt. s. de iniur. ita dicũt ipsi. Ly. i. l.

a¶ Detineri i carcere b°. Adde q̃ de ptãte ordinaria papa vel iperator nõ pót procu. admi. ex parte rei. tex. est in. c. venien. extra de accusatio. iõ nec delegat° pót. c. i. de offi. iudi. li. vj. iũcta gl. in. v. crialí. ⁊ iõ non tenet rescrip. q̃ procur. admittatur: vt in. l. fin. s. d iiur. ⁊ imo.

b¶ Puto q̃ hec so. idẽ in priuato crie qñ ex genere pene rõ eadẽ est: vt est tex. in. l. si. in pn. ⁊ ibi bal. C. vbi sena. vel clariss.

c¶ Tenet gl. ⁊ hanc cõem opi. seq̃ videtur etiã bar. in. l. si. C. de iiur. ⁊ de materia vid cy. referentẽ plures opi. in. l. ij. C. de procura.

aC Poterit ne tūc. qñ pt ferri snia in abñtē: an tūc admittat p cu. ⁊ ꝛcludit q̃ non. vide bar. in cūua. ad repri. i. v. ſtelligit. ⁊ vide qd no. bar to. i. l. is q̃ reus. i vl. colū. s. e. ⁊ idē cōſuluit dy. vt refert io. an. in addi. ſpec. i ti. de pcu. ⁊ do. an. i. c. veniēs de accu. itē adō q̃ regula b°. §. fallit qñ vniuerſit as accuſat vel accuſat. ſcdz bar. i. l. ij. i vl. reſpō. alias. q. j. ti. i. ⁊ gl. in. l. ſz ſi ac. in gl. fi. de iius voc. ⁊ in materia hui°. §. vide imo. i. c. lz in beato petro. d acc. ⁊ bar. in. l. ſigs apd. §. ſi plures. ff. iudi. ſol.

b C Videte fateor. Adde bal. idē tenētē in. l. filius. de his q̃ ſunt ſui. vel alie. iur. ⁊ i. l. reoſ in. viij. colū. C. de acc. ad de bar. i. l. pcu. §. pcu. §. rē ra. ba. ⁊ id ſali. i. l. ij. C. de accu. vel i l. reos. ēt moder. in. l. cū i iuria. §. tutor j. de appel. ⁊ bar. i. d. l. ij. ⁊ qd no. ag. in. l. ab administratore. C de leg. ⁊ vid no. bar. i. l. ſi qs ſub ꝛditi one. §. de cōdi. iſti. ⁊ vid ag. i ꝛſi. xxv iij. icipi. ruſi.

c C Eſt in carcerib°. reus i carceratus pōt ſe p pcu. defēdere. ad de bart. i. l. ſi tñ. §. de ap. ⁊ ibidē vtrū re° carcerat° poſſit p pcu. ꝛpere odoſ. ⁊ gui. d ſuza. tz q̃ ſic. vt refert gandi. in tractatu maleficiorū. i. l. ſi cuidā. C. e. et bal. i. l. ſeruū quoqz. §. publice. de pcu. dicit q̃ ad qſdā act° pote-

reos. C. de accu. nō dicit pl° niſi q̃ opi. gl. ſeruat per cōſuetudinē Italie. Ad. §. publice rñdet q̃ ille. §. nō diuidit in tres ptes: put gl. legit. ſz totus ille. §. loqtur in eo q̃ venit ad allegandū cās abñtie. iſta eorū opi. reprobat a nſris modernioribus. nā in. §. publice. dr̄ inocentiā excuſantem ⁊ ſic loqtur de eo q̃ venit ad excuſandū inocētiā nō ad excuſandas cās abñtie: ſed ad allegādas cās cauſe. ⁊ ita dicebat Ja. bu. ad. l. i. j. an p aliū cā appel. rñdebat Jac. de are. vide illū tex. duz dicit capitalis. ⁊ expōit tūc ſtricte accipe p ea q̃ vere ingerit penā mortis vel ſanguis: vt. C. de trās ac. l. trāſigere. poſtea addit de alijs capitalib° q̃ ꝛtinēt dānationē in metallū vel deportationez. Jn. ỷ. ſed ſi ea. ita dicebat Jac. de are. Ol. ⁊ oēs illi q̃ tenēt opi. gl. nō ob. §. ad crimē q̃ loqtur generalr: q: diſtiguit p alias. l. eodē mō rñdeo ad. l. ij. C. de pcur. nō ob. l. vlt. C. de iiur. ꝛiuncta. l. vlti. s. de iniur. q: ad illā rñdet Gui. de cu. ſic id qō dr̄ i gl. nſra q̃ qñ pena iponit a relegatōe ifra pōt iteruenire pcurator: itelligo in pena puatia vt relegatōis vel remotōis ab ordie ⁊ iterditōis ⁊ ſi. ſed qñ iponit pena afflictiua in corp°: vt ict° fuſtiū: ⁊ ſi. tūc nunq̃ pōt iteruenire pcurator. ita loquunt ꝛtraria. ⁊ ſi dicis qūo in. l. cōtraria. ſ. vl. de iniur. s. qñ iponit pena exilij vel alteri° iterdictiōis. Rñ. ſufficit q̃ poſſet iponi pena afflictiua ⁊ q̃ ſit dubiū. ⁊ iō cū in crie iniuriaꝝ poſſit iponi pena afflictiua arbitrio iudicis in dubio ñ poterit itervenire pcurator. qd dicem°. cōiter tenemus opi. gl. nſroruz ⁊ minie imutanda ſunt q̃ interptationē certā ſemp habuerūt: ⁊ ſic iudicarē: tñ qcqd eēt tenendū grā diſputatiōis ⁊ forte de iure. j. dicā. ¶ Sed pmo qro. pone q̃ in cā vbi inferr̄ pena mortis pōt abñs dānari ſicut eſt in tri b° caſibus. vn° eſt. j. ad. l. cor. de ſic. l. lege cor. ỷ. ⁊ q: hoc crimē. ali° eſt. C. de pe. l. ne diu. expſſe i q̃da cōſtitutōe hērici iperatoris quā ipſe fecit i ciuitate piſarū i qua ſtatuit q̃ in crie leſe maieſtatis abñs pōt dānari. poterit ne tūc^a iteruenire pcurator. dices tu caſus eſt q̃ ſic. i. §. publice. Aduerte qñ qs pōt ꝛdēnari abñs ⁊ qlz q̃ vult allegare p eo cās inocentie admittit: vt i. §. publice. ipſe ēt iudex ſi nēo allegaret p eo dz q̃rere de eius inocentia: vt. l. i. in fi. j. de qōni. ⁊ l. ſi nō defēdat. j. de penis. ⁊ eſt iſta regula vbicūqz pōt ferri ſnia diffinitiua in abñtez: tūc iudex de facto pōt ſupplere ⁊ q̃rere ei° defenſionē: vt i auc. q̃ ſemel. C. qūo ⁊ qñ iu. ⁊ l. āpliorez. de ap. lz gl. dicat ibi q̃ eſt ſpāle in cā ap. ⁊ male dicit: q: hoc eſt ius cōe hoc ēt ſentit Jnno. in. c. veniēs. eī de accu. ⁊ ego dixi plene hoc i. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. s. de dāifec. in repetitōe mea. tñ lz qlz admittat ad allegāduz pro eo cās inocētie: iſte nō eſt pcurator q̃ hoc facit. ſicut dr̄ in. l. nō tñ. j. de app. ſi enim vellet facere aliquē actū p quē fieret pīudicium reo abñti nō poſſet. rō: q: ad crimē publici iudicij fruſtra pcurator iteruenirет: vt hic ⁊ in. §. publice nō loqtur de pcuratore: ſed gñalr de quolibet. nā ſi pcurator eēt preiudicare poſſet dño: qō tñ nulla. l. reperit. ⁊ q̃ hoc ſit verū pbatur in l. i. j. an per aliū in cā ap. ſnia pōt ferri abñte pte vt. l. fi. §. illud. C. de tē. ap. tñ in cā appellationis in crie capitali pcurator nō admittit. dico ergo q̃ i. q. ppoſita nō admittit procurator q̃ poſſet dño obeſſe ⁊ pdeſſe. caſus eſt hic. ⁊. j. an p aliuz cā app. l. i. ſz poſſet venire tāq̃ qlz ad allegandū p abñte cās inocētie crīs: vt in. §. publice. Hoc pmiſſo in. q. q̃ eſt iter vltramōtanos ⁊ gl. dico q̃ vr̄ q̃ vltramō. dicāt meli° q̃ glo. q̃ in cribus nō poſſet iteruenire pcurator: niſi vbi iponit pena

pecuniaria ⁊ illud vſz ponit īcluſiue. caſus eſt ibi ⁊ qa gñalr loquit hec. l. ad. §. publice. rñ. qlz pōt interuenire: ꝛcedo q̃ pōt interuenire ad excuſādum eū. nō tñ tanq̃ pcurator: vt poſſet dño obeſſe ⁊ pdeſſe: ⁊ hoc grā diſputatōis ſit dictū. preterea caſus eſt. s. de iniur. l. vl. cōiuncta. l. fi. C. de iiur. nō ob. rōes guil. vt dicā. j. i ſe. q. ¶ Op. de l. reoſ. C. de accu. Rñ. ibi loqtur de eo q̃ venit ad allegandū cās abñtie. ſm gl. ¶ Itē op. de. l. iter accuſatorē. s. e. Sol. eodē mō. q: ibi venit ad allegandū cās abñtie. ¶ Itē op. de. l. lutius. j. de app. ⁊. l. ſi cuiuſdā. C. de accu. ⁊. l. ſeru°. s. e. ⁊. l. ſciendū. So. dicūt quidā q̃ in illis. ll. admittitur dñs ad defendendū ſeruū pro ſuo itereē. videte fateor^b hāc ſo. q̃ dñs admittat pro ſuo itereē eadem rōe pr̄ pro filio. abbas p monacho. arg. ad hoc. s. de libe. ho. exhi. l. i. qō eſt notandū pp ſtatuta quarundā ciuitatū que dicūt q̃ ſiqs accuſatus vel inqſitus de crie declinauerit iuriſditionē ptātis vel capitanei poſſet īpune offendi. qd ergo faciet clericus inqſit° nō declinabit ipſe. ſz abbas vel ſupior. ⁊ eodē mō pater declinabit pro filio pro ſuo intereſſe. ⁊ ſic penam euitabūt. poſſumus ēt dicere alio mō ⁊ eſt verum ⁊ conſuetudo approbat: accuſati ponunt in vinculis ⁊ in vinculis agūt cauſam: vt. j. ti. ij. l. ij. mō qñ quis eſt i vinculis admittit procurator pro eo ad allegandum cās cauſe. ergo in crie capitali. per. l. s. allegatam. Itē probatur rōe: q: oēs rōnes ſupra dicte ceſſant: q: iudiciū nō erit eluſoriū. Item per alios ⁊ p ſe maturius defendet cauſaz ſuā q̃ per ſe tantum: q: alij magis poterunt adeſſe. ⁊ ideo poterit interuenire procurator etiaz in crie capitali. ⁊ hoc eſt vera ⁊ conſuetudo approbat. licet Odof. dixerit cōtra. ¶ Quero dr̄ hic publici iudicij: q̃ro qd in accuſatione priuati iudicij. gl. arguit pro ⁊ contra. finaliter dicit. ⁊ ſic tenet glo. idē in priuatis dūmodo īponatur pena ſupra relegationē. ⁊ ita tenerē cōſulēdo: quia hoc ſeruat conſuetudo. ſed gratia diſputationis dico. ⁊ hoc omiſi. s. q̃ ſi īponitur pena relegatōis pcurator nō pōt iteruenire. caſus eſt in. l. vlti. C. de iniur. cōiuncta. l. vlti. s. de iiur. non ob. rō Gul. de cu. qui dicit q̃ ſufficit q̃ ſit poſſibile q̃ īponat pena afflictiua. nā quando i ponit pena pro delicto: arbitrio iudicis: illa pena videtur determinata que pro tali delicto conſueuit īponi: vt no. in. §. pena grauior. l. qd ergo. s. de his qui no. īfa. vñ poteſt eē talis pſona que debet relegari. ⁊ tamen nō pōt interuenire pcurator. preterea pena relegationis eſt qñqz: vt qs debeat certo loco morari: vt. l. relegatorū. circa prin. j. de iterdic. ⁊ rele. ergo eadē rō eſt in relegato que eſſet in deportato: q: nunq̃ veniret: vt poneretur in certo loco. ¶ Secūdo quero vtrum ad vnū tantū articuluz poſſit cōſtitui procurator in cā capitali. ⁊ iſta qō eſt in gl. hic. By. vr̄ tenere q̃ pcurator poſſet cōſtitui ad oēz articulū preterq̃ quo ad ſniaz. Speculator tangit in ti. de pcur. §. i. ỷ. ſed nunquid. ⁊ eſt glo. ordinaria extra de accuſa. c. lz ⁊ Jnno. hoc ponit in. c. veniens. eo. ti. Breuiter puto ſi ille ē in carceribus^c poteſt conſtituere procuratorem ad omnem articulum preterquā ad ſententiam: vt dixi. s. ſed ſi nō eſt in carceribus nō poſſet cōſtituere pcuratorem etiam ad vnum articulū p regulā: quia a quo remouet genus ⁊ quelibet ei° ſpēs: vt. l. i. in fi. de ſuis ⁊ legi. naz hic indiſtincte dicitur q̃ ad crimē publici iudicij proſequendū nō poteſt iteruenire procurator. ſed examinatio vnius articuli eſt examinatio crīs. ergo etiam ad vnuz articulū tantum nō pōt conſtitui procura-

rit interuenire: ad quoſtdā nō: vt i atib° p ſonali b°: vt tortura. ſnia. ⁊ litꝛte. vide euz i. l. eos. §. qd ſup his. C. d ap. ⁊ i. l. reos C. de accu. ⁊ ad merita cāe puta oppone re exceptōez pemptoriā. p ducere teſtes inſtrumēta: ⁊ ſimilia: dicē ēt bal. in dcō §. publice. q̃ ſorte pēptoriā. ſi poterit opponere: ſz dilatoriā ſie. ſpec. in ti. de pcu. tz q̃ ad merita cauſe admittat: qō itellige qñ reus eſt in carcere. ſec° ſi alius p eo: vt no. cy. i. l. reos. ⁊ ibi bal. C. de accu. ⁊ hāc opi. q̃ ad merita cauſe idiſtincte poſſit admitti. tz io. an. in ti. d pcu. §. i. ⁊ inquit q̃ nō ſolū procu. ſed qlz cīneus ⁊ forti° cōiuncta pſona dz admitti etiā ad plenaz rei capitalis detēti in carcerib° excuſationez: vt ꝛclu. do. clxxxix. alias. cci. pe. de anch. i. d. §. publice. d. flo. ⁊ abb. in. d. c. veniēs. tenēt ꝛ bar. ⁊ vide qd not. Jnno. i. d. c. cū dilecto filio. de teſtico. ⁊ bal. i. d. l. reos. i. xiij. col. ⁊ bal. i. l. iij. C. ad. l. fal. de plagi.

tor. ¶ Quero extra gl. quid si pro homicidio ponitur pena pecuniaria per statutum an poterit ꝓcurator interuenire. Breuiter ex genere pene iudicatur crimē capitale vel nō. plene dixi. s̄. eo. l. ij. Cum ergo pena sit pecuniaria poterit interuenire procurator. ita tenet Bynus. hoc vex ex parte rei: sed an ex parte accusatoris possit interuenire procurator est videndum an sit crimē publicuz vel non: vt plene dixi. s̄. e. l. i. ⁊ si est publicuz non potest interuenire procurator simpliciter: nisi secundum distinctionem. Licet. s̄. de ꝓcurato. ¶ Quero quid si in defectuz pene pecuniarie imponitur pena corporalis? Respondeo: vt dixi. s̄. eo. l. ij. ¶ Quero ⁊ intro materiaz. l. nostre: ⁊ tango secundam partem. Dicitur hic ꝙ excusationes absentie ⁊c̄. ¶ Quero[a] quod est officium istius excusatoris quas excusationes proponet Inno. in. c. veniens. extra de accusa. dicit sic. quidam est simplex excusator sine mandato: ⁊ iste non potest proponere excusationē: nisi circa factum: vt quia est infirmus ⁊ fuit impeditus. ⁊ si. ⁊ de tali excusatore loquitur hic. ⁊. l. inter accusatorem. s̄. e. ⁊. l. liberto. in fine. de nego. gest. Excusator vero circa ius: vtputa nō venit: quia non tenetur venire: vt tu es excommunicatus: ⁊ si. excusationes circa ius nō possunt proponi ꝑ simplicem excusatorem: sed oportet ꝙ habeat mandatum. probatur in. d. c. veniens. ⁊ de dolo ⁊ contuma. c. dilecti. Aduerte ad euidentiaz premitte ꝙ talis excusator qui nō habet mandatū: non curatur an sit mulier[b] vel minor: vt nota. in dicto. §. publice. Item non tenetur cauere de rato. ita nota. in. l. in eo ꝙ. §. i. j. de reg. iur. ⁊ Innocenci. in. c. veniens. Dico ergo sic ꝙ quedam sunt excusationes necessarie. que impediunt reū venire velit nolit: vtputa infirmitas. vel est ab alio incarceratus: vel non potest transire ꝑ iter. Iste cause possunt allegari per quēlibet. nec requiritur ꝙ caueat ō rato: quia velit nolit absens pur sic est. Quedam sunt excusationes probabiles[b] que eum excusant a veniendo probabiliter. posset tamē venire si vult: vtputa: q: in illo loco hēt inimicitias: ⁊ sic excusatur a veniēdo: vt. l. de etate. ad trebel. ⁊ de lega. l. sciendum. §. i. tamen si vult venire potest. tunc talis excusator simplex non admittitur sine mandato ad allegandum talem excusationem: quia nescit quid ille absens velit. Quedam sunt excusationes mere voluntarie: vtputa: tu nō es meus iudex. hoc casu si vult reus potest prorogare iurisditionem. ideo accusator non potest proponere sine mandato cum hoc consistat in voluntate absentis. ita debent intelligi predicta. c. ⁊ dictum Innocē. Vidi ꝙ predictarum excusationum: quedam possunt proponi sine mandato. quedam non. ¶ Quero procurator habens mandatum: quas exceptiones poterit proponere in crimie publici iudicij. Aduerte quedam[c] est exceptio dilatoria ex quo nullo modo crimen tangit: vtputa dico ꝙ libellus non procedit: tu non es meus iudex. Item accusator non potest accusare: et si. vt per totum titu. qui accusare non possunt. ista possunt proponi per procuratorem per regulam. l. i. §. vsus. s̄. de procurato. nec obstat iste. §. quia loquitur tāntuz in istis exceptionibus per quas crimē examinatur Quedā sunt exceptiones q̄ lz opponantur ad processum. tamen tangunt crimen. verbi gratia opponitur exceptio rei iudicate: non potest procedi: quia de crimine iam est condemnatus vel absolutus: vel nō potest accusari: quia interfectus poterat impune occidi[f] ex forma statuti. tunc quid iuris sit aduerte. Istam questionez disputauit Jaco. de are. ⁊ finaliter sic determinauit. Aut est notorium illam exceptionem esse veram ⁊ admittitur procurator. alias secus. argu. ad hoc in. l. fulcinius. §. si quis actione. quibus ex cau. in poss. ea. coniuncta. l. eo tempore. s̄. de pecu. ⁊ quod dicit in solu. cōtrariarum. ll. arg. ꝑ hoc. l. q cū maior. §. si libert° de bo. lib. hoc etiā tenet By. in. l. reos. C. de accu. ⁊ hoc tenet Jac. de bel. in quadam. q. quam disputauit: ⁊ ita consuluimus pisis do. fran. tig. ⁊ ego etiā cōsului in ciuitate ista. ⁊ addidi talem rationem. ratio hui° est quando est notorium ꝙ non debet procedi iudex ex se nemine petente debet absoluere reuz vt. d. l. qui cum maior. §. si libert°. ⁊ quod ibi no. s̄. de bo. liber. ⁊ quod nota. in. l. vbi pactum. C. de transactio. sed quando esset dubium: tūc nō admittitur procurator ne factum procuratoris possit reo nocere: vt. s̄ vidistis. Si vero esset exceptio peremptoria: tūc procurator sine dubio non posset interuenire: quia discutitur crimen: quia pronunciatur super crimine nō super ea. vt l. i. C. de ordi. iudi. ¶ Quero quid si est dubium de illa exceptione propter ius nō propter factū: vt quia nō est dubium an quis sit exbannitus: sz est dubium an sit exbannitus de iure an possit interuenire procurator ad examinationez illius exceptionis ⁊ ad examinandum illud dubiuz. Respon. nō. sicut enim cum est dubium super facto non potest interuenire procurator: vt. s̄. dixi. ita non poterit interuenire: si est dubium super iure quod probo per. l. cum prolatis. s̄. de re iudi. et quod no. s̄. de legi. l. non possunt. ⁊. C. de legi. l. cum de nouo. ⁊ in prima const. C. §. quibus. vbi expresse dicitur dubietas super iure equiparatur dubietati super facto. ⁊ ibi no. in glo. ¶ Quero quid si ista exceptio dubia quam dixi non posse examinari per procuratorem veniat examinanda separatim a crimine. Ista est questio de ranagese que fuit iter. d. Ja. bu. ex vna parte. ⁊ ia. de bel. ex parte alia que talis est. quidam ranagese nomie fuit interfectus. filius eius accusauit occisores. illi excipiebant ꝙ poterat occidi: quia erat exbannitus: reperiebatur cancellat° de banno. sz erat dubium an cancellatio valeret: quia iudex maleficiorum modicum sciebat. Consilium ciuitatis cōmisit examinationem illius exceptionis tantum collaterali: queritur an possit interuenire procurator coram collaterali. Jaco. bu. disputauit banc. q. ⁊ determinauit ꝙ sic. ⁊ ratio finalis quam ipse fecit est talis. Exceptio que tangit crimen quandocū qz venit examinanda separatim a crimine in ea potest interuenire procurator: vt l. i. ⁊. l. preses. C. ad. l. fal. de plagia. sed ista exceptio venit examinanda separatim a crimine: quia tantuz de ea cognoscit collateralis. ergo ⁊c̄. Ja. de bel. disputauit contrarium. ⁊ ratio potissima fuit ista. Illud quod dicitur ꝙ quando exceptio que tangit crimen venit examinanda separatim a crimine potest interuenire procurator. est verum quando examinatur ad alium finem q̄ ad examinationem ⁊ decisionem criminis. ita loquitur. l. i. ⁊. l. preses. C. ad. l. fal. de plagia. sed quando questio examinatur separatiz a crimine tamē tendit ad excludenduz crimen seu tendit ad decisionez cris vī vna causa ⁊ vnū iudiciū cū crie ⁊ corā eodē iudice dz examinari: vt. l. arbitro. ⁊. l. ab arbitro. s̄. q satis. cog. ⁊. j. a q. app. non lz. l. fi. pro hoc. C. de iudi. in autenti. ad hec. ⁊ ita fuit obtentum ⁊ determinatum: quod satis mihi placet ⁊ pro ista parte multa consilia venerunt.

a ¶ Quero. ⁊ vid qd dz facere talis excusator. per bar. in. l. q̄situm. ff. de re iudi. ⁊ bar. ꝗ adde ang. in dispu. sua bo noñ. qdem ⁊ bal. i. l. reos. in pe. col. C. de acc. pau. de liaza. in. c. rainutius. de testa.

b ¶ Sit mulier. in. vij. col. ⁊ not. ino. in c. venienſ de accu. ⁊ ang. i. l. exigēdi. in princi. C. de procu.

c ¶ De rato. bal. i. l. exigere. C. d̄ ꝓcu. in. v̄. iij. q̄ro hic ⁊c̄. ⁊ i. xx iij. col. bal. in l. reos. in pe. col. de accu.

d ¶ Excusationes. probabiles no. ꝙ qñ reus est i vinculis potest i qualz cā criali interuenire ꝓcur. idē voluit bar. in. l. nō tñ. de appella. ⁊ vide apost. sequ. ⁊ imol. ⁊ mo. i l. cū iniuria. de ap. ⁊ bar. in. l'. reos. in vij. col. C. de accu. ⁊ bart. j. c. l. i. ij. col. in. v̄. quero.

e ¶ Aduerte q̄dam. Vide bal. in. l. i. i. i. col. qūo ⁊ qñ iu. ⁊ bal. in. l. reos. in. xij. col. ⁊ se. d̄ accusa.

f ¶ Impune occidi. Et sic in exceptōne bāni. adde q̄ hūtur i apo. in. l. fuū quo q̄. §. publice de procura. bal. in. c. i. §. iiuria. de pa. iur. fir. bar. ⁊ bal. in. l. vbi pactū. C. de trāsac. ⁊ an q libet admittatur: vt aliqs exrimatur de bāno ad i pediendū executionē bāni vide bald. in rub. C. d̄ iur. fis. lib. x. ⁊ ad bart. ꝗ adde bal. i. l. i. i. ij. col. qūo ⁊ qñ iu. ⁊ bal. in. l. ꝑemptor. C. ient. restin. nō pos. ⁊ i. l.

g ¶ Ad reos. in. xiij. col. in. v̄. itez q̄ro an procu. cūver. se. C. d̄ accu.

a ¶ Quero qd Ly. in. d. l. q̃uis. post Frã. accur. tz istaz opi. & cano. no. i. c. i. de iudi. in. vi. & tenet q̃ pcessus valeat. & idẽ do. de ro. cõclu. sua. cli. bal. i. l. seruũ quoq̃. §. publice. de pcu. q̃ dicit q̃ pcessus fact' anteq̃z exceptio opponat semp fit validus: sz in quacũq̃z parte iudicij repellit procu. psecutionẽ cãe. sicut in exceptõe excõica. q̃ semp ĩ quacũq̃z pte iudicij repellit agentẽ: sz iudiciũ ꝓ habitũ ratuz manet. c. pia d excep. i. vi. & vid qd no. p bar. i. l. absentis. §. si qs post. de ꝛdi. inde. & dictã opi. Bal. tz Io. an. i. d. c. i. post innoc. adde qd no. bal. i. l. ita de mũ. C. de pcu. vbi tz idẽ vz q̃ pcessus valeat q̃z uis ipse aliter loquat in. l. lz. in. iij. col. C. de pcu. vbi no. etiã dicit q̃ post nega. & lit. ꝛte. pot re' opponere ipsi iudici in grenti q̃ nõ pot ingrere. & sic de nullitate ingsitionis oppõere adde bal. i. l. reos. i. viij. col. de accu. ang. vo i. d. l tz q̃ ista exceptio pot opponi p' li. cõte. nisi crimẽ eet liqdatuz de quo cum ibi vide.

¶ Quero qd [a] si pcurator non debuit admitti: & fuit admissus? R. hãc. q. format glo. i. l. q̃uis. C. de adul. & in hac. q. dubito. Ego cõsueui dicere aliaſ. aut pcurator fuit admissus ex pte accusatoris: aut ex pte rei. Si ex pte accusatoris valet pcessus. rõ q: ps & iudex pot remittere accusatori penã calũnie: & solũ pp penã calumnie erat q̃ deberet admitti pncipalis. Si vo ex pte rei: tũc nõ pot interuenire: nisi post cãe ꝛclusionẽ: vt. l. q̃uis. Nũc dubito & forte esset melius dcũ q̃ pcessus nõ valeret: q: vna de rõnib' q̃re pcurator accusatoris non pot iteruẽire est q: diligẽti' agit qs suã cãm per se q̃ p alium. eet enĩ in detrimentum rei pu. q̃ pp pcuratoris factũ re' absoluere tur. Preterea p hoc iste. §. q dicit ad crimẽ publici iudicij frustra & c. & sic nullo mõ potest iteruenire. secus si posset iteruenire si nõ repellerek exceptiõe: qa tũc nõ esset frustra: & hoc nisi post cãe ꝛclusionẽ: vt. d. l. q̃uis. ñ hẽtis alia circa hũc. §. q fuit repetit'. p. d. bar. die. xxij. mẽsis octob.

Ex. l. sequenti.

¶ Accusat' de furto q̃ non cõmisit nõ infamatur: & q̃ sit euidens calumnia.

§ **Eneri.** [b] Snia iiusta pkez pseqntem necẽ filij nõ infamat.

b. d. ¶ No. q̃ pk accusat de morte filie sine metu calũnie. ¶ Scdo no. q̃ iniusta snia psidis pkem nõ infamat. ¶ Ad pmũ no. op. de. l. si pk. j. de adul. Sol. de euidenti calũnia tenek: vt ibi. alias nõ: vt hic. ¶ Vltio no. q̃ accusatus de furto qd nõ cõmisit nõ infamak. Glo. nka tz contrariũ. & hic plene: vt in ea notatum hẽs: & vide dcãm glo. ¶ Quero dicis q̃ pk tenek de euidenti calũnia. q̃ro que dicak euidens calũnia. R. illa q̃ apparet ex actis vel legittimis psumptõib'. pbatur in. l. lz. de leg. i. vbi dk euidens q̃ ex psumptionib' & ꝛiecturis pz. facit. l. sigs locuples. de ma. tes. ergo snia fuit nulla. Itẽ induco in ar. ad. q. scitis q̃ seru' nõ infamak: q: famã non hz: vt l. si. j. de va. & extra. cog. Et mõ dic sigs accusat suũ & calũniose d publico crie ĩfamak: vt hẽs: q: hoc ẽ spãle in pke. ergo ĩ cõtrarium est ius cõe.

¶ De accusatõibus & inscriptionibus. Rica.

¶ Continua rubricã sic. Dictũ est. s̃. de pub. iudi. verũ q: publica iudicia exercenk p accusationes. iõ ponik rub. de accusatiõib'. Itẽ q: in accusatiõib' ponik inscriptio. iõ seqtur de inscriptõibus. de qbus hẽtis. j. e. l. libellox. & l. si cui. i pn.

n **Dn est permissum.**

Quia. l. ista glosak p sequẽtem. iõ hic nihil dico. sed dicam in. l. seq.

Ex. l. sequenti.

¶ An mulier possit accusare de morte mariti. & an spuria & naturalis filia admittak ad vndicãdũ necẽ parentũ. Et q̃liter itelligak ꝛiũcta psõa.

b § Eneri. secũdo nota. inq̃ztũ allegauit gl. l. si semina. C. ad turpil. q̃ ponit q̃ veniunt appellatiõe suox ex materiã suitatis. iõ dic aut nos loqmur quoad mãdatum. & vt in glo. fz no. p bar. s̃. l. pri. aut nos loqmur qũ qs vẽit ad d fendendũ: & dic vt in. l. i. & ij. d lib. cã. & i. l. i. i fi. cũ seq. de iniur. aut pncipaliter vẽit quis agẽdo & appellatiõe suorũ veniẽt oes emãcipati. l. i. i fi. cũ. l. se. d iniur. & ibi no. Ang. ex aũt has psonas ibi enũeratas veniẽt oes vsq̃z ad quartũ gradũ. p. l. peti. circa medi. C. de aduo. diuer. iu. & ibi bal. ad dicta oino. vide. iiij. q. fi. c. i. & bellissime in pposito inqt Spe. in ti. de aduo. §. obijcik. & §. i. de accu. §. iij. d. i. & ij. & de rescrip. pũtata. in. §. noie quoz ipetrantis. & ibi etiã ponit q̃ admittank ad impetrandũ rescriptũ absq̃z spãli mandato: quos enũerat etiã Ang. i. d. l. i. in fi. de iniur. itez vide que hẽntur in. l. ij. in fi. de accu. & in. l. i. C. si rector puin. & do. Ant. in. c. de cetero. de testi. & ad glo. in. d. l. si facta. vide guil. post glo. s̃. de ius vo. in. l. iij. §. pentes. vide etiã late bal. in. l. i. in. xxj. col. C. qui accu.

De accusationib' & inscriptionibus. Rub.

c Ertis accusare. Et ad materiam quis possit accusare: an adulatores & facilis litigator possit accusare. & videtur casus q̃ sic in. c. similiter. in d. litigabũt. iij. q. v. qd de inimico. vide Ang. & Imo. in. l. is q reus. s̃. ti. i. in pe. char. & glo. & Bal. in rub. C. de accu. ad idem vide ro. in fin. xxvij. & accusatio dicik illaudabilis. ij. q. vij. sigs. de quo vide no. in. c. i. ĩ glo. i. ij. q. vi. vbi accusatores appellãk emuli. & d. c. sigs. allegat Ab. moder. in. c. ex parte. in fi. extra eodem.

c **Ertis.** Nota hanc notabilem. l. No. bene tex. ibi veluti si morte & c. ¶ Op. dk hic q̃ mulier nõ pot accusare[c]: nisi ĩ istis crib'. Cõtra ĩ. l. in qõnib'. j. ad. l. iul. maie. So. q̃ hic dk q̃ mulier nõ pt accusare. fallit ĩ casib' hic positis. Itẽ fallit ĩ alijs casib' pp imanitatẽ crinis q̃ cãus ponunk ĩ gl. p ordinẽ quã vide. Itẽ dk hic d testõ pkni liberti. sed qd ad ppositũ. nõne d quolz testõ pot mulier accusare: vt. s̃. pri. ergo ad qd fuit posit' iste vers. So. hic alia rõ videbak ipedire mulierẽ: q: ꝛtra eũ cogi iuita nõ poterat dicere testimoniũ. ergo eodẽ mõ videbak q̃ nõ posset accusare q̃ hic remouek. Hec rõ nõ est bõa. si. n. nõ pot dicere testimoniũ. ergo magis dk admitti ad accusandũ: vt in pn. hui'. l. Quare dic sm Iac. de are. q̃ hic senatuscõsultũ nõ fuit necessariũ: q: nõ solũ pot accusare ex hoc senatuscõsulto: sz ẽt ex pn. l. de iure cõi ex pcedẽti regula. ¶ Quero vtrũ [d] mulier possit accusare de morte mariti. R. q̃ sic. naz de morte soceri pot: vt in pn. huius. l. ꝛiũcta. l. lege iul. s̃. d testi. ergo multo magis de morte viri: q: est ppinqor: vt. d. l. iul. Itẽ vos videtis hic. & s̃. l. pri. q̃ sigs pseqrek suã vel suox iniuriã pot accusare. & tex. dicit d liberis & pentib'. ¶ Quero qd[e] de filia naturali: vel spuria. vtrũ admittak ad vindicandũ necẽ pentũ. Breuiter hãc. q. tangit Inno. in. c. nõnulli. ex de rescrip. circa fi. & ibi finaliter se nõ firmat. Ego dico q̃ filia vel pk naturalis: vel mk naturalis admittik. ar. l. iij. s̃. de lib. cã. vbi dk tex. sed de spurijs pot dubitari: qa filij spurij nõ sunt noiandi: vt in auẽ. ex ꝛplexu. C. d ĩce. nu. & in corpe vñ sumik. Itez dubito de filio sacerdotis: vel monachi: q: illi sunt nefarij: & nõ pũt demonstrare pkem: vt. l. vulgo. & qd ibi not. s̃. d sta. ho. Finaliter ego credo oes istos admittẽdos tanq̃ idoneiores q̃ si ppẽsiore dolore ad hoc accedat. ar. l. ij. i fi. j. de adul. Pro hoc ego video q̃ ad mkimoniũ isti tales naturales & spurij dicunk ꝛsanguinei & affines: vt no. i. l. nõ facile. §. affines. s̃. d gradi. Preterea. ll. loqntes de hac materia loquunk quodã vocabulo naturali. s. pentũ & liberox: vt hic. sz qñ. l. istis vocabulis vtik nõ attẽdim' dispositiõz iuris ciuilis: vt. l. tutelas. s̃. de cap. di. Preterea iure naturali oes liberi & legitimi nascebank: vt ĩ auẽ. q. mo. na. effi. sui. §. lz. cũ ergo. l. vtak vocabulo naturali: vt hic pz. & l. tutellas. ergo & tales liberi admittẽk. ar. p dictox iuriũ. ¶ Scdo q̃ro quid in alijs crinibus non mortis vtx possit accusare de publico crine cõmisso in pke: vel similes psonas. hic enĩ nõ loquik: nisi de morte & de testõ. certe puto q̃ idem ar. l. i. & l. seq. s̃. de lib. cau. ꝛiuncta. l. lege iuli. s̃. de iniur. ¶ Quero cũ dicak in. l. sed & hec. s̃. de pcu. q̃ ꝛiũcta psona admittak p ꝛiũcta ad agẽdũ sine mãdato q̃liter itelligek ꝛiuncta psona[f]. ri: q: nõ dicik ꝛiuncta psona. & ad ea q̃ no. bar. ẽ. vide oino nõnulli. & ang. in. l. i. & ij. C. de lib. cã. & qd no. Spe. in ti. de aduo. §. obijcitur. & §. i. & i ti. de accu. §. i. & i ti. de accusa. §. iij. ver. i. & ij. vide. l. cui eorũ. §. affinita. de postu. & ibi Bar. & Imo. in. l. ex facto. §. sigs rogatus. ad treb. Bar. & Bal. in. l. cũ aliena. C. de leg. bal. in. l. pe. §. egredientes. de aduo. diuer. iudi. & in. l. i. in fi. ff. de postul. & in. l. i. & iij. d iudi. imol. Bal. in. l. i. C. q̃ accu. & aduerte: q: ꝛiuncta psona in linea trãsuersali non dicik vltra. iiij. gradũ. tex. ẽ ĩ. l. pe. §. quartũ gradũ. d aduo. diuer. iu. q̃ ãt dicãk primiores ꝛsanguinei: recurre ad bar. i. l. si tertì'. d aqua plu. ar. & bal. i. l. exigẽdi. ad fi. C. d pe. bal. i. l. fi. §. fi. C. d fur. & q̃ spuri' ñ admittak sine mãdato. voluit bal. in. l. id qd paupib'. in. x. col. de epi. & cle. Bal. in. l. cũ acutissimi. C. de fideicõ. imo. in. d. l. ex facto. §. sigs rogatus. & que dicantur

d ¶ Quero vtrũ. p bal. i rub. C. q accu. & ibi dixi & Ly. & bal. i l. de crine. c. ti. & qñ q̃s admittat ad vindicandã suoruz iniuriam adde glo. in. c. i. §. hoc ãt qui feu. dapos.

e ¶ Quero qd add bar. in. l. cũ scim' de agri. & cẽsi. li. xi. & bar. p illũ tex. i. l. hos accusare. §. oib'. in vl. col. j. e. & imol. in. l. ex facto. §. sigs rogatus. ad tre. & facit si statutũ dicit q̃ pẽa remittitur si offensus hũit pacẽ a filijs offensi vtrũ filius spurius possit facere pacẽ. ꝛcludi tur q̃ naturalis pot: spurius nõ. & qz ius vindicãdi morte defũcti spectat ad heredes. l. i. & ij. C. de his q. vt idi. sed tales nõ pũt eẽ heredes. ergo & c. & vide cy. & bal. i. l. gsqs. C. ad. l. iuli. maiest. & ad bart. ẽ adde bal. in. l. i. in xxij. col. C. q accu. in v. q̃ ad scdz. vide bal. i. l. id qd paupib'. i. x. col. de epi. & cle. & in. l. ne ganda. ad fi. C. q accu.

f ¶ Cõiuncta psona. q̃ dicak ꝛiuncta psona. imol. in. c. michael de fi. psby. ĩ. c. nõnulli. d rescrip. q̃ filius spurius non pot sine mãdato erpi Inno. i. d. c.

Xxxx

necessarie psone habek in.l.i.⁊.ij.s̄.de in ius vo.vt eant.⁊ in.l.benignius de lib.cā.vide bar.in.l.lex cornel.in pn.ff.de iniur.⁊ in.l.cum scimus.de agri.⁊ censi.li.xi.ADDE q̄ stante statuto q̄ ꝓiunctis usq̄ ad quartū gradum:⁊ illis de domo.permittatur vindicta q̄ spurius poterit vindictā sumere: vt voluit bal.consi.cxix.v.lib.

a ¶ .l.si femina.q̄ ponit q̄ veniāt appellatiōe suorū ex̄ materiam suitatis.ideo aut nos loqmur quo ad accusandum ⁊ dic.vt i.d. glo.scd̄z no. p bar.hic.s̄. xxi.aut nos loqmur quā do qs venit ad defendendū.⁊ dic :vt in.l.i.⁊.ij.de li.cau.⁊ in.l. i.in fi.cū se. s̄.d̄ iniu.aut p̄ncipaliʳ venit qs agendo ⁊ appellatiōe suoꝝ veniunt oēs enumerati in .l.i.i fi.cū se. ff.de postul. ⁊ ibi ang.no. ⁊ ex̄ illas pso nas ibi enumeratas veniunt oēs vsq̄ ad quartū graduz. p.l. petit . circa me.C.de ad uo.diuer.iu. ⁊ ibi bal. ad p̄dicta .vide oio.c.i.iiij.q fi.⁊ no.spec. d̄ aduo.§.ob ijcitur .⁊. §. i.de accu.§. iij.ver.i.⁊.ij de rescrip.p̄ sen.§ .ratiōe qualibet impetrātis.vbi etiā admittā tur ad ipetrā dū rescriptū pro alio fine ſpāli manda to quos enumerauit etiā ang. i.d.l.i.i fi.Itez vide q̄ hētur i.l. ij.in fi.de accu.⁊ i. l.i.C. fi rector pui ci.⁊ do.ant.i .c.de cetero de testi.⁊ ad glo.in.d.l. fi femina.vide guil.⁊ bart.i .l.i.post glo. s̄.in ius vo. vt eant.late per bal. in.l. i.C.q accu. in.xxi.col.

b ¶ .§.pupillus.q de adulto. vtrum adult⁹ possit accusare.ad de no.p bar to.i.l.d̄ pub. in p̄n.de op. no.nū. guil. de su. in. l.i.

ītelligek ne ſm istā.l.certe satis vī facere ad hoc qō no.in.l.si femina.[a] C.ad turpil.tū Innoc.videtur dicere q̄ cōiuncta psona intelligatur vsq̄z ad illū gradū quo pōt succedere.ita no.ipe ī. d. c.nōnulli.de rescrip.⁊ forte tenetur.

Ex.§.sequenti.

¶ An adultus sine curatore possit accusare occissores pris:ibi.Querit.Et qī tuto: accusat cuius noie accuset: ibi. Ex̄.Et an tutor cū accusat tanq̄ tutor ⁊ ꝓsanguineus defuncti bū accuset: ibi.Quero. Et an sindicus p vniuersitate possit accusare.vide in fi.

Pupillus. Videes q̄ pupilli pūt accusare de morte pris cū consilio tutoꝝ:vt hic videtis. ¶ Op.q̄ non pupillus accuset sed tutor:vt.l.ij.C.q accu.nō pos. Glo.dat plures solu.sed illa est ꝛa.aut pupillus est maior infante:⁊ pōt accusare cuz auctoritate tutoris.alias tutor accusat. ¶ Querit glo.qd de adulto[b].certe dicūt qdam q̄ adultus poterit accusare cū non ꝓhibeatur nisi pupillus. Sed cōtra hoc facit.l.in testimoniū.s̄.de testi. vbi minor xx.ānis ad testimoniū nō admittitur in crine publici iudicij. Hug.hic fatek q̄ non admittat :nisi sit.xx.annoꝝ.hoc tz Ja.de ra.⁊ Pe.vt refert Ly.in .l.ij.C.qui accu.nō pos.⁊ Ja.but.⁊ oēs.⁊ Spe.in ti.de accu.ver.qd de accusa. ¶ Quero hic p̄mittit exeq de morte aui ⁊ de testō pris.qd ergo de testō aui ⁊ de morte pris.dicit glo.idez ⁊ multo magis. ¶ Extra glo.q̄ro dī hic q̄ tutor accusat:q̄ro quādo tutor accusat cuius noie accusat: Tex.in.l.ij.C.q accu.non pos.videk dicere q̄ accusat suo noie non noie pupilli. cōtrariū videk in.l.polla.C.de his qui.ut indi. vbi videk dicere q̄ accusat noie pupilli. sed glo.in.d.ll.exponit q̄ accuset noie pupilli.i.noie suo ad vtilitatez pupilli. Ego dico q̄ tutor pōt accusare tutorio noie pupilli.cāus est in.l.polla.⁊.l.tutorē. Non ob.d.l.ij.qa fateor q̄ inscribit se noie suo: tamen noie pupilli accusat.simile q̄ vn⁹ accusat alter se inscribit:vt.l.vl.C.de iniur. Et istaz opi. tz Ric.mal. qd puto vez d̄ iur̄. Quid ergo faciet aduocat⁹ caut⁹ qī tutor accusat. R̄. dicet talis tutor accusat: ī dicet tutorio noie.⁊ ex hoc ſuabik vtraqz opi. Si.n.dz accusare tutorio noie ex hoc q̄ dic̄ tutor ītelligik tutorio noie:vt.l. cū p⁹.§.i. s̄.d̄ admi.tu.⁊.l.si post mo:tē. in p̄n.s̄.qī ex fac. tu. Sed si non posset accusare tutorio noie intelligeretur ꝓprio noie:prout pōt. ¶ Quero qd si tutor accusat tanq̄ tutor pupilloꝝ:⁊ tanq̄ consanguine⁹ talis defuncti:an admittek talis accusatio. Certe sic:q: ex utraqz parte pōt accusare: sed ad petitionez cōuenti tenek eligere quo iure accusat:qa ītereſt cōuenti:quia si tanq̄ tutor accusat non tenek nisi de euidenti calūnia:vt.l.tutorem:⁊.l polla.prealleg.sed si accusat tanq̄ cōsanguineus tenek de calūnia sicut qlibz ex̄neus. ideo cū ītereſt ꝓuenti debet eligere:vt.l.si duobus.s̄.de solu.facit.l.quotiēs.in p̄n.⁊ quod ibi no.s̄.de admi.tuto. ¶ Ultimo q̄ro vtruz sindicus[c] pro vniuersitate possit accusare Dy. consuluit hanc.q.⁊ determinauit q̄ sindicus pro vniuersitate non pōt accusare sindicario noie:sicut nec tutor tutorio noie.naz eqparanī sindicus ⁊ actor:vt.l.i.§.qb⁹.s̄.qd̄ cuiusqz vniuer.no. Itē equiparat actor ⁊ ꝓcurator:ut.l.item eoꝝ.§.ac

C.de ꝓci.impe.off. Bal.in rub.C.q accu.ī.iij.col.⁊ ī.l.ij.e.ti.bar.in.l.q accu.j.eo.an aūt accusatio facta ab istis psonis ibabilib⁹ sit ipso iure nulla.vide bar.in.l.i.§.accu.j.ad turpil.ADDE Jo.an.in ti.de accusatore. §.i.v̄.sed qd de pubere.⁊ ibi vide rōnem diuersitatis quare minor etas sufficit in accusando q̄z in testimoniū ꝓhibendo.

tor itaqz.e.ti.sed per procuratorē nō pōt qs accusare:vt.s̄.ti.i.l.pe.§.ad crimen.ergo ⁊c̄. Breuiter quātum ad ꝓpositum puto q̄ sindic⁹ possit accusare noie vniuersitatis:sicut tutor nomie pupilli:vt.s̄.dixi.ar.ad hoc.l.orphanotrophos .C.de epi.⁊ cle.p hoc ēt facit.l. tam collatores. C.de re mili.li.xij.sed illa.l.loqtur magis in sindico vniuersitatis accusate q̄ accusantis.

Ex.l.sequenti.

¶ An in accusatōe debeāt inscribi āni dñi ⁊ impatoris nomē:ibi.Quero. Et an in accusatione debeat poni loc⁹ loci:ibi.Quero ex̄. Et qd si sūt duo castra eiusdem nois:an debeat expresso nomine demōstrari:ibi.Scdo. Et q̄liter d̄beat certificari locus :ibi. Quero. Et quid si aliqs fuit vulnerat⁹ in vno loco in alio est mortu⁹ qs locus debeat inseri:ibi.Sed q̄ro. Et qd si existens in vno loco ꝓcuriat cū balista existētem in alio loco qs locus inspicietur:ibi.Ulterius. Et qs locus cōfinabitur:cū aliqs mittit gentem ad vicinā ciuitatem cōtra statutū sue ciuitatis:ibi. Item. Et cū volo accusare aliquē q: aliquā ciuitatez occupauit.quē locū debeo apponere in accusatione: ibi.Quero. Et an sit vez q̄ mēsis nō dies debeat inseri:ibi. Circa tp̄us. Et si qs de die fugauit aliquē:⁊ illū ꝓsecutus est vsq̄z ad sonū campane ⁊ vulnerauit quis loc⁹ debeat inseri:ibi. Sed q̄ro. Et qd si aliqs fuit vulnerat⁹ ante natiuitatē ⁊ accusator post natiuitatē.⁊ dicit̄ de hoc anno de mēse decēbris:an ꝓcedat accusatio:ibi.Quero aliqs. Et an cū aliquis per annū tenuerit aliquā ciuitatatē occupatā debeat poni mēsis: ibi. Sz pone. Qualiter aūt circa psonam debeat formari accusatio.vide in fi.

l **Ibellorum.** Vidistis d̄ materia qui accusare nō possunt.hic incipit de materia accusationis. ¶ Op.de duob⁹ modis.⁊ videk q̄ debeat inseri dies ⁊ hora:vt.l.aut q aliter.§.i.s̄. quod vi aut clam. Glo.nō soluit:vt ibi. ¶ Secūdo oppo.q̄ persona nō sit inserenda:vt.l.iij. in p̄n.j.de appel. Glo.non soluit.tu dic q̄ ideo nō debet inseri psona:q: ex actis prime cause apparet psona cū qua lis est mota.hic vero nō apparet psona que accusatur:nisi in libello apponatur. ¶ Quero vtrū debeant scribi āni domini ⁊ nomē impatoris. Glo.videk velle q̄ sic:vt hic ⁊ no.in.l.ī causis.C.eo.ar.in auc̄.vt prepo.no. ī pera.in p̄n. Veritas est q̄ tex.hic hoc non decidit:nec vtimur ista solēnitate : sed āni dñi ⁊ nomen impatoris:scriptū est in p̄ncipio q̄terni notarij videntur hic repetita:non tamē vtimur illa solennitate. Dicit̄ hic cōsul.q̄ro de quo consule hic loquat? Rūdeo dicunt qdam de cōsule apd̄ quem accusatio producit̄.hoc est falsum:vt apparet ex tex.vbi accusatio ꝓducitur corā pretore:vel p̄side:⁊ tamē nomē consulis apponebatur:quare dic q̄ hic loqtur de consulib⁹ populi romani:q hodie non sunt in vsu:⁊ ita dicit glo. ¶ Quero de qua die hic loquat? Rūdeo de die dati libelli:non de die cōmissi criminis.nam ille non debet inseri⁹:vt hac.l.sed dies dati libelli in criminalib⁹ debet inseri ab accusatore in ciuili a reo:vt in auc̄.de exhi.re.§.suscepto.tamē ista solennitate nō vtimur:sed notarius ipse scribit diem in qua accusatio porrigitur:⁊ illud sufficit.

c ¶ Utrū sindicus. adde bar.in eūua. ad repri.i v̄. vel legitime ⁊ vide glo.l l.sed ⁊ si hac d̄ in ius vo. ⁊ bal.i.l. pol la.d̄ his qui. vt indi.⁊ i.l. ij.C.q accu. ⁊ in.l.seruuz quoqz.§. publice.de pro cu.⁊ in.l. reos.C.de accusa.⁊ qualiter rīdebit ī terrogatoris necessarijs no.in.c.presentium . de testi.in. vi. ⁊ ang.⁊ imol. in.l.pe.§. ad crimē.de publi.iu .in. xi. cbar. ADDE q̄ō cōuenienda sit vniuersitas si delinqt an ge. ꝓsi.clxv. Jo.an.in ad di.ad spec.in ti.de accusatore.§.i.v̄.si. itē duos. vbi tz.⁊ ita dicit p quā plures fuisse ꝓsultū q̄ sindicus si pōt noie vniuersitatis accusare ſz nomine suo ad vniuersitatis comodum.

d l Ibelloꝝ nō dz inseri.Si tamē fuerit insertus dz ꝓbari:vt no. maxime bal.i.l. i.C.q accu. cum tp̄s apposito sit de substātia probatiōis.l.ob carmē.s̄. de testi.qd ītellige verū: nisi dixerit ī fine accusationis q̄ nō intēdit se astrīgere: nisi ad ea q̄ sufficiūt ad victoriaz cāe :vt not. ange.in.l. in cāis.C.d̄ accu.p.l.diu⁹. de re iudi.⁊ l.ꝓtor.§.doctum vi bo rap.

a ¶ Apponi locus. vtrũ locus debet poni. adde Bar. in. l. de pupillo. §. q opus. de oper. no. nũcia. Quid aũt si qs cõmiserit maleficium in mari: qs locus confinabit. vide Bal. in. l. si testamentũ. C. de his q. vt indi. & quid si qs prestitit opem: vel auxilium qs locus cõfinabitur. vide Bar. in. l. in furti. §. de fur. & vide ad hic dicta que habes post Bar. in. l. qd ait lex. §. i. j. de adul. Quid in mã dante qs locus & dies. vide in. l. nõ solum. §. si emancipato. de iniur. adde q si accusatur testis d falso debet poni locꝰ iuramẽti non depositiõis. ꝟm bal. in. l. i. ad fi. C. de sac. san. eccl. Item in crimine falsi p ceditur licet locus nõ ponatur: clamdestine committit: vt nota. insti. d publi. iudi. in pn. & alibi nõ reperitur ꝟz Bal. in. c. i. circa fi. qui. mo. se. amit. & quãdo testis cõmittit falsum tacẽdo veritatez qs locus debet poni i libello. vide bal. in. l. presbyteri. C. de epi. & cler. & bal. in. l. illa i stitutio. de heredi. institu. & in. l. ij. d epi. & cler. et qd si maleficium est cõmissuz in cõfinibus duaruz ciuitatũ. vide Dy. et Bal. i. l. fine. §. i. de lib. agno. & per Bal. in. l. ij. C. vbi de crimi. agi opor. p do. anto. i. c. fi. in prin. d fo. compe. & bar. in. l. iurisperitos. §. cũ ostẽdimꝰ. de excu. tu. & ad materiam vid bal. peristuz lex. & glo. in. l. i. C. vbi d criagi opor. & i confi. incipi. in puncto. ponitur q ticius accusauit seuz ꝛc. bal. i. l. actor in vltima colũna. C. de pba. bal. i. l. nullũ. C. de testi. an inqsi. reqrat locus & tẽpus. vide bal. in. l. iubemus. in. ij. col. C. de pba. ADDE Alex. cõsi. cli. & clxxij. ij. volu. vbi q̃ sit ponẽda in libello in crinali per Ro. cõsi. lr. vbi dicit q in mandato dato ad accusandũ necesse est ponere diem & locũ cõmissi delicti.

b ¶ Eiusdez nominis. Quid si sint duo loca eiusdẽ nois: an vicietur. adde Bar. in. l. quotiẽs. j. de ver. ob. & ista faciũt ad. q. de citatõe facta de vno cum duo sint eiusdem nois. de quo per Bal. in. l. cũ quem temere. §. de iudi. & cũ Bar. hicqtransit Ang. in. l. si in rem. §. de rei vẽ. vide Bar. in. l. ita fidei de iure fis. & in. d. l. q̃ cõditio. §. fi. vbi aliter videt loqui.

c ¶ Quero qualiter. adde bar. in. l. demonstratio. & ibi de cõdi. & demon. adde. l. cũ pater. §. fi. de leg. ij. & ibi p Jmo. & vide in. l. i. de lib. & posthu. aretinus refert in suo tractatu maleficiorũ cõtrariũ fuisse in facto terminatuz hic bononie. dũ ibi esset.

d ¶ Quis locus. vide cy. in. l. quid de crimine. C. de accusationi.

e ¶ Ulterius quero. Si quis sagittauit aliquem cum balista quis locꝰ inspiciatur. p Cy. & Bal. i. l. i. C. vbi d criagi oportet. p do. Anto. in. c. fi. de fo. cõpe. adde que diri i. l. ait lex. j. d adul. Bal. i. l. siquis nõ dicã rapere. de epi. & cle. in. vi. col. vide Jo. an. in specu. de inquisitio. §. nunc tractemus. in pn. quid si aliqs rapuit puellam in vno territorio et eam cognouit i alio. baldus in. d. l. si quis non dicam rapere. in prin. C. d epi. & cleri. & quid fit i cõgregante gẽtes i vno territorio & in alio destruit ecclesiaz. vid bal. i. l. ij. C. de eunuchis. ADDE an maleficium inceptum in vno loco & finitum i alio possit i vtro qs loco puniri bal. cõsilio cexi. iiij. lib.

f ¶ Quero volo. vtrum in delictis negatiuis regratur locus q̃ sic. vid gl. in. l. si mora. in ver. ne facta. solu. maquã imo. diẽ ad hoc not. vdie Jo. an. in Spec. de accusa. in. iiij parte. Bal. i. l. i. ad finem de his qui. vt indig. & in. l. actor. in sexta colum. C. de probatio. & in. l. presbyteri. C. de episco. & cleri.

g ¶ Sic dicendum. si autẽ non apparet dies accusationis porrecte: vel inquisitionis formate: an vicietur processus. vide no. Bar. in extrauag. ad reprimẽ. in versi. inquisitionis: & an dies omissus in accusa. possit supplerí in pbationibus. vide que diri post Bar. in. l. i. §. idem scribit. §. depo. vide Bar. in. l. si presos. §. de penis.

¶ Quero ex glo. hic dicit q ponitur locus tpus ex psona. Primo ergo quero vtrũ in accusatiõe dz apponi locusᵃ loci: vt in tali domo: & i tali camera: an sufficeret soluz dicere in tali loco. videt q̃ sufficiat dicere in tali domo: qꝛ aliud est domꝰ: & aliud est camera: vt. l. i. §. eo. ãt tecto. §. ad fille. & tũ hic non dicit nisi de domo. Breuiter dico si q̃ñqz factum de quo qs accusatur est vniformiter punibile in q̃cunqz parte loci crimẽ fiat: tunc sufficit ponere domuz: nec habemꝰ ponere locũ loci: vt hic. sed si non esset punibile vniformiter vbi gratia. potest homo ingredi palatiuz ciuitatis in aula inferiori: sed in superiori non sine pena: tũc siqs vellet accusare me de introitu palatij dz dicere q̃ intraui in superiorẽ aulaz. & sic dz ponere locũ loci: vt concludat. ar. l. de pupillo. §. q nunciat. §. de ope. no. nunc. ¶ Secũdo q̃ro hic dicitur ciuitas: qd si sunt duo castra: vel due ciuitates eiusdem noisᵇ vtrũ debeat expresso nomine demonstrari. Breuiter dico sic. siqdez vna tñ ciuitas ptinet ad iurisditionẽ iudicis coram quo fit accusatio: & intelliget de illa ciuitate castro: vel villa que ad eius iurisditõez ptinet. hoc probat in. l. q cõditio. §. fi. §. de cõdi. & demon. Sed si ambo castra: vel ciuitates equaliter spectant ad iurisditionẽ illius iudicis. vbi gratia. in ducatu sunt duo castra: & quodlibet vocat gualduz: & in ista ciuitate sunt plures ville eiusdẽ nominis: sed diuersificant per agnomen: tũc dz declarari & certificari: ita q̃ certus sit libellus de q̃ villa: vel ciuitate sentiat. alias libellus nõ valz tã q̃ incertꝰ & obscurus: vt. l. ita fidei. circa fi. j. d iure fis. lz faciat in cõtrariũ. l. que cõditio. §. i. §. de condi. & de. so. vt ibi. facit. c. fi. extra de rescrip. ¶ Quero dixi q̃ dz inseri locus. q̃ro qualiterᶜ dz certificari. cõiter aduocati dicũt q̃ dz poni locus maleficij certꝰ ponendo duo cõfinia: vt. l. forma. j. de censi. qõ puto verũ nisi ille locus sua demõstratione est ita certꝰ q̃ alia demonstratiõe non idiget si dico in palatio ptãtis: vel capitanei: vel in ecclesia. naz tũc non eget alia demonstratiõe: vt. l. i. circa fi. §. de do. ple. ad idem. l. q fundũ. in fi. de cõtra. emp. ¶ Sz q̃ro aliquis percussit ticiũ in platea qui postea morit in alio loco accusatur de homicidio. quero qs locusᵈ debeat inseri? R. locus percussionis: nõ locꝰ vbi moritur: qꝛ ibi videtur interfectꝰ vbi est pcussus: ut. l. ait lex. §. ad le. acql. & l. i. §. ex incẽdio. §. de incen. rui. nau. & ex hoc statim segtur ad multa. nam si maior pena imponit in platea q̃ alibi. certe locus vbi qs percutitur inspicit non locꝰ vbi moritur. ¶ Ulterius q̃roᵉ qd si aliqs existens in platea cũ balista pcussit aliquem ex plateam qs locus inspicietur Pe. in simili. C. vbi de pos. agi opor. l. i. videtur tenere q̃ debeamꝰ inspicere locũ vbi erat percutiens. ar. d. l. ait lex. §. ad le. acql. Certe mihi nõ videt hoc esse verũ. naz in homicidio inspicimꝰ locũ vbi quis pcutitur: qꝛ ex actu percutiendi qs punitur: ex quo segtur postea mors. Dicit enim homicidium a cede seu a cedendo: vt. l. ita vulneratus. §. ad legẽ acquil. ideo inspicitur locꝰ vbi quis percutitur. sed in q̃stione proposita debemus aduertere ad verba statuti. Aut enim statutum punit sagittantẽ: vt si quis sagittauerit contra aliquem puniatur in tantum: tunc est verum Pe. quia actus sagittãdi fuit factus in loco vbi erat pcutiẽs. s. in platea. ideo ille locus inspicit. Si vero statutum punit percutiẽtem: quia dicit siquis percusserit puniat in tantũ: tũc actus percutiendi fit extra plateã: licet sagittatio fiat i platea. percutere enim est tangere cutem que fit extra plateam: ideo ille actus inspicitur: & ille locꝰ vbi quis percutitur punit. ideo ille locus debet inspici. puto tamẽ q̃ de cautella fit q̃ vtroqz casu uterqz locus inserat. ¶ Item quero dicit statutum huius ciuitatis. siquis miserit gentem cõtra aliquã terram vicinam puniat in tantũ. accusatio fit contra mittentẽ gentem qs locus confinabitur. si confinabimꝰ locuz vnde mittitur eẽt nimis durum. si confinabitur locus per quẽ iuit gens adhuc esset durũ: quia forte iuit gens per plura loca. si cõfinabimus locũ ad quem iuit forte non est locꝰ delicti: veritas est q̃ locus ad quẽ mittitur confinari debet: quia in istis que habẽt causam successiuam tẽpus & locꝰ perfecti delicti debet inspici: ut. l. semp. §. annus. §. quod vi aut clam. ¶ Quero uoloᶠ accusare aliquem qa occupauit aliquã ciuitatem quomodo formabit accusatio: ita q̃ procedat cũ debeat inseri ciuitas & domus? Respõdeo quãdo maleficiuz respicit vniformiter totã ciuitatem: nõ puto q̃ sit necesse q̃ demonstret locus particularis ciuitatis. ar. l. de pupillo. §. qui nunciat. §. de ope. no. nunci. Predicta in maleficijs que cõmittunt in faciendo. Sed quid in maleficijs que comittunt negligẽdo seu omittẽdo qualiter ponetur locꝰ. Ego reperi By. dicentem in vno cõsilio q̃ in alijs maleficijs negatiuis non debet apponi locus & nihil allegat. Breuiter puto sic dicẽdum ᵍnegationes seu ꝓuationes nõ cognoscũtur nisi respectu habitus: vt. l. si decem. de solu. & l. decẽ. de uer. ob. & §. de iu. & iu. l. mãumissiones. aut ergo illõ quod est omissum seu neglectũ debebat fieri certo loco: vt sindicus ciuitatis debebat denũciare maleficia in curia potestatis & malefactores ibi presentare: vel aliquis debebat fecere custodiaz in tali loco & non fecit: tunc debet inseri locus: vbi debebat fieri: quia est ibi omissum & neglectum: vbi debebat fieri & non alibi. argumẽ. ad hoc. j. de re mili. l. desertorem. §. quis stationis. & §. sequenti. Si vero illud quod debebat fieri non habebat locum determinatum: tunc nõ debet inseri locus: quia non est. Nec obstat. l. ista: quia vt videbitis statim. j. eadẽ. l. versi. sed si aliud. Istud quod dicitur de loco & mense & similibus intelligitur in adulterio & maleficio simili siue positiuo. secus in dissimili: vt ibi videbitis. Et hec sufficiant circa locum. ¶ Circa tem-

a ¶ Circa tẽpus quero. Adde nota. Bar. in. l. nõ solum. §. sed vt probari ⁊ ibi doc. de ope. no. nun.

b ¶ Quero aliquis. Quero si accusat aliquis q̃ occidit hominẽ ⁊ nõ dicitur quem: an sequetur condemnatio si accusatus cõfiteatur. vide in. l. i. §. item illud. ad sil. pcy. in. l. ea q̃. C. de condi. inde. bal. i. l. si cuz excep. §. in hac. qõ me. cau. ⁊ in. l. data opera i. xx. col. C. q accusa. ſz qd si non apparet q̃ persona produxerit accusatõ. an possit seq condẽnatio. bal. q̃ nõ. in. l. pe. C. eo.

c ¶ An libellus iste. Adde bal. ⁊ imo. in. l. diuortio in prin. in v. item si messes per gl. ibi. s. solu. matri. ⁊ imo. ⁊ ludo. in. l. de diuisione. e. ti. i v. ex opposito. De ista. q. ⁊ qõ sustentet talis libellus vide bal. i. d. §. item si messes. i. l. diuortio. solu. ma. per gl. i. ⁊ ibi ⁊ idem dicit voluisse iac. bu. isti. d act. in prin.

d ¶ Debeat intelligi. Et sic no. q̃ bar. hic vult q̃ et in criminali verba libelli intelligantur ſm libituz libellantis. per. d. l. si quis i tenti. cuius contrarium voluit roma. in. l. diuortio in prin. solu. ma. licet de bar. mentionem non faciat vide alexan. in. d. l. diuortio. reprehendẽtez ro.

e ¶ Concludat aliquid. In criminalibus non requritur conclusio libelli. ad de bart. in. l.

pus quero. hic dicit q̃ mensis nõ dies debet inseri. quero an est vex simpliciter? Respõdeo aut factum de quo qs accusatur est vniformiter punibile in q̃cunqz parte mensis: tũc non debet inseri dies. sed si in aliquo die illius mẽsis illud factum nõ est punibile: tũc inseri debet dies: vel q̃lificatio iuris: ita vt cõcludat illud esse delictum verbi grã. nam q̃dam sunt delicta in festo sancti Herculani q̃ in alio tẽpore nõ sũt delicta: tũc debet iseri dies. Idẽ dico de hora: qa p statuta terrarũ q̃dam sunt delicta aliqua hora que alia hora nõ sũt delicta: iõ hora dz inseri. alias nõ cõcluderet q̃ sit delictum. arg. pro hoc. l. eũ actum. ⁊ qõ no. s̃. de nego. gest. ⁊. l. actor. C. de ꝓba. ⁊ qõ no. in. l. nõ solum. §. sed vt ꝓbari. s̃. de oper. no. nũcia. ⁊ extra de rescrip. c. fi. in de. ad idem facit. s̃. de incẽ. rui. nau. l. i. §. fi. Eo tamẽ casu quo dixi q̃ quis nõ cogit diem: neqz locũ inserere in accusatiõe cõcedo q̃ ad petitõem partis iudex potest cogere declarare de qua die intellexit: vt reo sit defensio: vt dixi in. l. is qui reus. s̃. ti. i. non tamen per hoc accusator cogit ad probandũ diẽ: sed cogit declarare: vt reo possit se defendere: ⁊ hoc est qõ dicit tex. neqz aũt diem: neqz horã iuitus comprehẽdet ⁊c. ¶ Quero aliqs percussit aliquez vno tẽpore ex qbus ꝑcussionib̃ est mortuus alio tẽpore: dz certe iseri tp̃s ꝑcussionis nõ mortis: vt. l. damni. §. sabini. de dã. infe. ⁊. l. huic scripture. §. i. s̃. ad. l. acql. cum si. ¶ Sed q̃ro aliquis insultauit aliquẽ de die: ⁊ fugauit illũ ꝑ magnũ spaciũ: ita q̃ eũ percussit de nocte post pulsationẽ campane qõ tempus ponat in accusatõne glo. in. l. qui ꝺ crine. C. eo. videt velle q̃ insultus cõfundatur cũ percussione: ⁊ idez ibi Ly. q ponit hanc qõnem: vt inspiciat tẽpus percussionis. Ego dico q̃ debem̃ inspicere verba statuti qualiter dicãt siqdem dicũt siquis percussit: tũc ispicitur tẽpus percussionis. Sed pone q̃ dicat siqs fecerit insultuz cõtra aliquẽ ⁊ secuta est percussio puniat in tantũ: tunc isto cãu insultus punitur ꝑncipaliter: sed agrauatur ꝓpter percussionem: tũc debet poni locus insult̃ ⁊ tẽpus insultus: nõ locus ⁊ tẽpus ꝑcussionis. ar. eo: ũ que. s̃. dixi. debet enim inspici qd punit lex: vel statutũ. ¶ Quero aliqs percussit aliquẽ per aliquos dies ante festũ natiuitatis. demũ porrexit accusationem per aliquos dies post festũ natiuitatis: ⁊ dixit sic. talis accusat talem de eo q̃ hoc ãno: ⁊ q̃ de ꝑsenti mense decẽbris eũ percussit ⁊c. Quero cum ãnus mutet a die natiuitatis: an libellus iste ꝓcedat ita q̃ cõprehẽdat maleficiuz cõmissum ante natiuitatem: videt q̃ non: qz non fuit hoc anno. Ja. but. posuit hanc qõnem. insti. de act. in ꝑn. ⁊ ibi dicit ipe. debetis scire q̃ duplex ẽ ãñ. vñ legalis q est. cccl xv. diez: vt. l. cũ heredes. §. stichus. de sta. lib. ⁊. l. ita vulnerat̃. s̃. ad leg. acql. ⁊ isto modo loquẽdo qcquid est factũ iter istos. cccl xv. dies põt dici factum hoc ãno. Quidaz est ãnus cõmunis ⁊ vulgaris qui denoiatur a natiuitate dñi: ⁊ isto respectu non põt dici maleficium cõmissum hoc anno. Cũ ergo verba libelli debeant itelligi ꝺ ſm intentionẽ ꝓferẽtis: vt. l. siqs intentõe. s̃. de iudi. intelligim̃ de anno legali: vt cõprehẽdat maleficium. Istud tamẽ nõ videt verum eẽ. nam cũ in accusatõe debeant inseri anni dñi ſm opi. glo. ⁊ nos dicamus q̃ anni dñi qui ponũtur in principio quaterni ponãtur in loco ãnorũ qui debent inseri in accusatiõe. de necessitate seqtur q̃ si dicatur hoc anno debet itelligi hoc millesimo qui millesim̃ debet inseri i ꝑncipio accusationis: ⁊ est insertus in principio

quaterni: ideo putarẽ q̃ libellus illud maleficiũ non cõprehendat. ¶ Sed pone q̃ aliquis tenuit occupatam aliquaz terram per vnum annum. ⁊ ego volo accusare eũ. l. iul. mai. qa tenuit cõtra principẽ: sufficit ne dicere q̃ tenuit per annũ. an debeo dicere etiam mensez videt q̃ debeaz dicere mẽsez: vt hic. Sed credo q̃ hoc qõ dicit de anno ⁊ mense intelligi debeat de maleficijs momẽtaneis. sed i maleficijs que habẽt causam cõtinuam vel successiuã credo q̃ sufficit annum exp̃me re vel mensem ſm q̃ ipse tenuit. ar. C. de hereti. autẽ. credentes. ⁊ auẽ. si verus dñs temporalis ¶ Sumus expediti de tpe. Circa personaz quero qualiter debeat exprimi? Rñ. debet ꝑsona ita exprimi q̃ reddat certa per duas demonstrationes: vt petrus talis de tali loco. vel si esset ita singulare nomen q̃ redderet certa sufficit: vt. l. hac cõsultissima. ⁊ ibi no. C. q testa. fa. pos. ¶ Quero vtrum est necesse q̃ accusator formet libelluz in persona prima seu tertia persona. vt ego talis accuso. vel talis accusat ⁊c. hic est tex. cum gl. qõ non est curandũ. ita dicit glo. s̃. ver. lutius. ⁊ etiã in. l. pe. C. e. ¶ Vltimo no. ex. l. ista q̃ non uidet q̃ sit necesse q̃ in libello criminali pars concludat aliquid ꝓ iudici q̃ dicat q̃re peto talez puniri ⁊c. sufficit enim q̃ dicat talem commisisse maleficium pro hoc facit. j. ad turpillia. l. i. §. primo ¶ Vlterius esset videndum quid de inquisitione an debeat continere ista. de hoc dicam. j. de adul. l. ij. §. si publico: vbi de inquisitione tractabimus.

Ex. §. sequenti.

¶ Aboleri quid sit.

Quod si libelli. Not. ex hoc. §. q̃ qñ libell̃ non est bñ conceptus absoluit accusatus ab instãtia iudicij. ⁊ ſz q̃ vos videbitis videtur hac. l. q̃ nõ sit necesse q̃ pars hoc opponat. sufficit enim q̃ libellus sit male format̃. ⁊ ita obseruat̃ ¶ Quero quid est dicere aboletur. dicit glo. i. cancellat ⁊ ista cancellatio fit a notario diuersimode. Vel dic q̃ aboleri est illa pronunciatio qua iudex ꝑnunciat non esse procedendum propter ineptitudinem libelli. An autem ista absolutio ab obseruatione iudicij sit interlocutoria uel diffinitiua videbitis. j. e. l. cum ticia. Bar.

Item subscribere. Aduerte ista subscriptione non vtimur sed notarius pro quolibz accusante subscribit. Qualiter autem debeat fieri hec subscriptio glo. hic dicit. dicam. j. eadem. l. si cui.

Ex. §. sequenti.

¶ An quis possit simul ⁊ semel quẽ accusare de pluribus delictis. Et stante statuto q̃ uolens desistere ab accusatione soluat. x. cõmuni. an cũ qs accusauit plures simul debeat plures soluere vel semel tantum.

Sed ⁊ si aliud. Iste. §. duobus modis legit. primo q̃ formetur sic questio. ¶ Quero nunquid qõ diristis in accusatione adulterij q̃ debet formari cum illis solennitatibus. an habeat locum talis solennitas in alijs criminalibus. dicit iurisco sultus q̃ sic. ⁊ ſm hanc lec. breuiter hoc dicit. Eodez modo debet formari libellus in alijs criminibus similibus: sicut ⁊ in adulterio. Secũdo modo legitur aliter ⁊ hoc dicit. non soluz de crimine adulterij: sed etiam de pluribus alijs simul quis poterit accusari. hoc dicit. Circa hanc secundam lecturam quero vtrum quis posset ac-

quid ergo. §. pena. s̃. de iusa. vide bar. i. l. hos accusare. §. omnibus. j. co. ⁊ bal. in. l. ij. C. de proba. facit ad hoc q̃ liez cause criminales expediãtur per accusationem: dicuntur tamen expedire officio iudicis. ſz bar. in. l. imperiũ de iuris. omiu. in ver. videam̃ ergo primo: i quo non requiritur q̃ conclu datur partis. ſm bar. in. l. i. in. ij. col. de iuris. omiu.

f ¶ Qõ si libelli. necesse q̃ pars. Adde bart. in. l. edita. i. ij. collũ. C. de edẽ. sed contrarium videtur ꝑ. l. fi. ibi reo postulante. j. e. ⁊ qõ ibi gl. i. ⁊ qõ voluit hosti. ⁊ ioã. an. post ino. in. c. fi. ꝺ purgat. cano. ad qõ vide omnino bald. in vi. ⁊. xij. col. i. d. l. edita. ⁊ ibi fulgo. bar to. in. l. ⁊ an eandem. §. actiones. ff. de except. rei iudi. ⁊ qõ dixi in. l. elegãter. §. fi qs post rem. de condi. ide. ⁊ bar to. in. l. i. §. accusanter. ff. ad turpil. baldus in addi. spec. in ti. de sen. i. xx. col. cum seq.

g ¶ Obſuatur. iudex potest reicere libellum inceptuz. concordantie sunt i. l. i. s̃. si mensal. mo. di.

a ¶ Sed & si aliud. simul & semel. Dicit tamen Jaco. but. in. l. i. si reus vel accus. mor. fue. q̃ siquis pluries accusatur in eodem libello accusatio est nulla. cõtra quem est cõtra. glo. lxxxvi. di. maximianus. & quod legitur & notat in. l. siquis homicidij. in co. ti. & adde ad Bar. hic. quod no. Bal. in. l. eos. C. si certũ pe. & Bar. pro limit. predi. in. §. i. accusatus. j. ad turpil. & an vnꝰ possit a pluribus accusari in eodem libello vel diuersis. vide in. l. vnus. in fi. C. d̃ adul. cy. in. l. i. C. si reus uel accu. adde qd̃ no. bar. in. l. fi. alias. ij. §. fi. j. de adultatiꝰ in. l. hos accusare. §. lege. j. e. bal. in. l. edita. in. xviij. col. d̃. C. d̃ cdẽ. ale. ibi in. xiij. colũ.

b ¶ Dicit statutum. vide bal. in. l. ordinarij in fi. C. de rei ven. & qd̃ not. bar. in. l. si cuz exhibuissent. in fi. d̃ pub. bar to. in. l. i. i fi. mag. glo. C. vnde vi. bal. in. l. edita. in. xxx. col. & in. xiij. q. C. de eden. bar. in. l. i. in fi. ff. d̃ tes. hoc plene sali. in. l. si qs homicidij. C. e. & bal. in. l. i. i penul. colum. C. de fideius.

c ¶ Potest repeti. quando nomẽ rei est abolitum an possit repeti accusatio. & an i ea requirat nouus libellus glo. videtur q̃ non in. l. aut priuatiz. & ibi bart. j. ad turpil. & q̃ exceptiones possint i hac repeti. opponi vide in. l. hos accusare. §. i. j. eo.

cusare simul & semel quẽ de pluribus delictis. Glo. que ẽ hic vacillat. & dicit q̃ Azo dicit q̃ de diuersis delictis potest de vno non: vt. l. qui de crimine. vult dicere q̃ de diuersis delictis descẽdentibus ex diuersis factis potest quis accusare vnum simul: sed de diuersis delictis ex eodez facto descẽdentibus: tunc quis nõ potest vnum simul accusare: vt. l. qui de crimine. Doctores tangũt & glo. in. l. qui de crimie: & nõ bene declarãt. Quid dicemus. Aduerte: quãdoqz alicui obijciuntur plura delicta que puniuntur eadem lege: tũc de oib̃ potest accusari simul. argu. l. nõ ẽ nouum. s̃. de act. emp. & l. cum duobus. §. si plures. s̃. pro soc. & fami. herci. l. heredes. §. de plurib̃ ad idem. s̃. de iniur. l. pretor. §. si plures. si vero ista delicta puniuntur diuersis. ll. tũc bene fateor q̃ potest de omnibus accusari simul. hoc ẽ eodem tempore oportet: nõ eodem libello. argu. ad hoc. l. non est nouũ. & quod ibi no. s̃. de acti. emp. Et predicta vera quãdo ex diuersis factis oriuntur. secus si ex vno: vt dicta. l. qui de crimine. & ibi no. ¶ Juxta hoc quero dicit statutumᵇ q̃ quicũqz vult desistere ab aliqua accusatõe soluat tantũ cõmuni & possit desistere. modo quero accusaui aliquem de pluribus criminib̃ vno libello: & volo desistere: an soluã pro vna accusatione: quia vnꝰ libellus: an soluã pro pluribus accusationib̃: quasi tot sunt accusationes quot sunt crimina. Breuiter Jaco. butri. cõsuluit hãc q̃stionem. & dixit sic & multũ bene. hoc vocabulum accusatio potest sumi duob̃ modis. primo ꝑm q̃ accipitur in iure: & tũc accusatio est idẽ qd̃ ius accusandi. sicut actio est idem qd̃ ius agendi & prosequendi in ciuilibus: vt insti. de publi. iudi. in pn. & hoc mõ quot sunt delicta tot sũt accusationes: sicut quot sũt res in ciuilib̃ tot dicũtur actiones & obligatiões: vt. l. scire debemꝰ. §. penul. s̃. de verbor̃ obli. & l. si plurib̃. eodez ti. Alio modo accipit accusatio ꝓ libello seu charta in qua accusatio describitur: & tũc debet accipi pro vna accusatione: & sic dicit ipe q̃ pars desistens debet probare q̃ cõmunis vsus loquẽdi sit q̃ ipa charta in qua ponitur dicat accusatio licet sint plures accusationes: tamen appellatur vna: & hoc vsu loquẽdi probato soluat pro vna accusatione. alias tot dicerent accusatiões quot sunt crimina.

Ex. §. sequenti.

¶ Cum accusatio est nulla ifra quãtuz tẽpꝰ possit repeti: ibi. Venio. Et quid quãdo accusator nõ potuit accusare: an possit repeti: ibi. Ulteriꝰ. Et q̃ sit officium iudicis reo non postulante q̃ non procedat cũ accusatio est nulla: ibi. Dicitur hic. Et an si iudex velit possit causaz istius accusationis prosequi: ibi. Item quero. Et qualiter intelligatur q̃ reus ifra. xxx. dies põt repeti: ibi. Sed quero. Et qualiter itelligatur impedimentum accusatoris: & q̃ dicitur in prima instantia cum accusator mortuus est habeat locum cum mortuus est pendente appellatiõe. vide in fi.

Si accusator. Accusatore defũcto: vel aliter impedito rei nomẽ aboletur: & infra. xxx. dies repetitio conceditur tex. ibi accusare. i. prosequi accusationem. Iste est difficilis. §. & glo. ipũm nõ declarat. ¶ Oppo. C. de aboli. l. i. vbi post factam abolitiõem nõ conceditur repetitio. Solu. glo. opti. quedam est abolitio priuata que postulatur ab accusatore: & in illa non permittitur repetitio rei aliquo tempore: vt. l. cõtraria. Quedaz est abolitio generalis que fit a principe: vel legalis que fit a lege: vt in cãu nostri. §. & in. l. abolitione. cuz. l. sequẽti. j. ad turpil. tũc permittitur repetitio infra. xxx. dies. ¶ Venio ad aliaz glo. quero pone q̃ nomen rei est abolitum: quia libellus non erat bene conceptus infra quãtum tempus potest repeti. quidam dicunt infra. xxx. dies: vt hic & hoc vult dicere tex. ibi alia ve causa. s. libelli male concepti: & sic referatur ad omnia. Glo. tenet contrariũ & bene. Aduerte. l. illa que limitat terminuz. xxx. dierũ ad repetendũ. loquitur quãdo tenuit prima accusatio: vt. l. aut priuatim. §. i. et ibi no. j. ad turpil. Sz quãdo accusatio fuit nulla: tunc potest repeti ex integro. hoc est infra tantum tẽpus infra quãtuz durat ius accusandi: vt. l. querela. C. de fal. & probat per tex. l. accusaturus. j. de adulte. quod videtur sentire glo. s̃. e. l. versi. q̃ si libelli. & etiam hic. ¶ Ulterius quero quid si nomẽ rei aboletur id est pronũciatur nõ esse procedendũ: ideo quia accusator accusare non põt. qd iuris poterit ne repeti reus tũ ifra xxx. dies vel semper. videt tantũ infra. xxx. dies. habet locum quãdo accusatio tenuit: vt hic. ibi quominus accusare possit. ¶ Contrariuz est veritas. nã ut dixi ista materia de repetẽdo reo ifra xxx. dies habet locũ quãdo accusatio tenuit: sed quãdo quis nõ potuit accusare accusatio nõ tenuit. ideo &c. Et ideo debes expõere quod hic dicitur quo minus accusare possit. i. accusationẽ prosequi: vt dixi super tex. ¶ Dicitur hic q̃ pronũciatur non esse procedendũ postulante reo. quero quid si reus hoc nõ petit que erũt partes iudicis. Dicũt qdam q̃ iudex tũc nõ potest abolere eius nomen. argu. huius. l. a cõtrario sensu. veritas est in cõtrarium. nam vt dixi in criminalibus etiam reo nõ postulante iudex potest sumere partes rei: & eius defensionẽ: vt. l. si non defendatur. j. de penis. & l. i. in fi. j. de questi. ideo poterit iudex si vellet pronunciare non esse procedendum. ¶ Item quero an iudex si vult potest causam istius accusationis prosequi: & ad finem producere videtur q̃ sic: vt. l. ij. C. de aboli. In cõtrarium facit hec. l. & ita tenent quidam. Alij dicũt vt Jaco. de are. q̃ hoc non est verum: quia abolitio de qua loquitur hic est abolitio legalis: vt. l. aut priuatim. §. i. j. ad turpil. In hac ergo abolitione solum declarat iudex abolitum: non autem abolitionẽ. facit cum. l. ipa abolitionẽ faciat. merito si iudex vult procedere non põt. cũ. l. faciat abolitionẽ de reo: vt. l. aut priuatiz. §. i. Non obstat. d. l. ij. C. de aboli. ibi enim loquit in actore desistẽte absqz iusta causa. merito lex abolitionem non facit. ita dicit ipe. Puto contrariũ q̃ iudex possit prosequi hanc causaz. ꝑ hoc habuistis tex. ꝑm vnã lecturam. in. l. penul. in pnci. s̃. tit. i. Nec ob. hec. l. & similes: vt infra dicaz. ¶ Sed quero quid est hoc dictum q̃ infra. xxx. dies tantuz iste reus potest repeti. nõne accusatio durat regulariter. xx. annis: vt. l. querela. C. de falsis. quomodo ergo finitur. xxx. diebus.

d ¶ Ad finem producere. vtrum iudex possit ex officio accusationez abolitam prosequi. quid autem si non esset abolita: sed accusator differt prosequi: an iudex ex officio possit prosequi. dic q̃ sic. l. si accusatoribus. C. e. l. quãuis indubitati. C. de adul. & est tex. in autẽ. de sanct. §. siquis ad ordinem. vel dic q̃ est verum in casibus in quibus iudex per inquisitionez ꝓcedere possit alias non ita intelligatur. j. de muneri. & bono. i. l. ex rescri. §. si quis accusatus. Itẽ si reus est in carcere. nam vt protinus absoluat vel condemnet iudex ex officio potest ꝓsequi. l. i. j. d̃ custo. reo. & etiaz cogere partes. vt ꝓsequantur. l. i. C. d̃ aboli. & vide no. ꝓ bar. i. l. si maritus la. i. §. i. de adulte. & vtrum accusatore renunciante iudex possit ꝓseq. adde qd̃ iudex alteri mandare potest vt accusa. prosequatur citra penam talionis tex. ꝑm bar. in. l. ij. C. de dilatio. li. x. vbi dicit sic dicendum eẽ in omni casu vbi publica vtilitas procuratur. facẽ qd̃ not. bar. in. l. cuz. j. e. & istis adde no. per bal. in. l. i. C. qui accusa. & que no. bart. in. l. vicia. ad fi. s̃. ti. i.

ADDE post apostillaz alexan. consilio lxiiij. ꝑmo li.

Glo. nõ declarat Pe. vt refert Ly. C. eo. l. qui de crimie. in. ij. q. dicit sic: q̃ id qõ hic dicitur de .xxx. diebus. loquitur de abolitione impetrata a principe ⁊ ab eo concessa. secus si princeps non concesserit. tunc potest accusare infra tp̃us infra qõ durat accusatio: vt. l. querela. sed certe non loquitur hic de abolitione concessa a principe: nec hoc dicitur in. l. aut priuatim. §. i. ad turpil. quare Ja. de are. dicit sic. repetere proprie est ad pristinam accusationem redire. ita itelligit glo. j̃. ad turpil. l. aut priuatim. §. xxx. dies. Aut ergo quis vult repetere reum hoc est primam accusationeꝫ prosequi. ⁊ hoc potest facere tantuꝫ infra. xxx. dies. ita loquitur hic. Sed contra hoc facit tex. qui dicit ex integro ⁊c̃. ⁊. l. si quis repetere. j̃. ad turpil. ⁊. d. l. aut priuatim. §. xxx. dies. Si vero vellet de nouo accusare principaliter ⁊ per se. ⁊ tũc potest infra tp̃s infra qõ durat accusatio: vt. l. accusaturus. j̃. de adul. ita dicit ⁊ bñ. nec mireris quo modo fiat translatio instantie inchoate per vnũ in alium: q: simile videtis. s̃. de iniur. l. sed si vnius. §. interdum. ⁊ in. §. fi. Sed cõtra videtur fortiter id qõ habetis. e. ti. l. publica. prout est ibi in littera perimitur vbi dicitur q̃ perimitur instantia. Nñ. ibi loquitur in reo defuncto. hic in accusatore. accusatore ergo defuncto non perimitur instantia si aliquis reum infra. xxx. dies repetere velit. Cõtra hoc videtur tex. ⁊ gl. in. l. fi. §. i. C. si reus vel accu. mor. fue. vbi dicitur q̃ sicut perit ĩstantia mortuo reo: ita perit mortuo accusatore ⁊ per hoc apparet esse verum qõ. s̃. dixi in iudice q̃ iudex potest hãc accusationẽ perficere si vult: vt. l. accusatore. s̃. ti. i. Qõ dixi de iudice puto eẽ verum maxime ſm canonistas per. c. i. ⁊. ij. extra de collusio. ⁊ etiam ſm opi. quaꝫ teneo q̃ vbicũqꝫ maleficium non inotescit iudici potest iudex postea ex suo officio per inquisitionem procedere: vt videbitis in. l. ij. §. si publico. j̃. de adulte.

¶ Procedo vlterius. dicitur hic accusatore defuncto: vel alia causa impedito. Quero de quo impedimento debeat hoc itelligi. Glo. in. l. aut priuatim. §. i. intelligit de tali impedimento per quod duo ãni labantur. ita intelligit in. l. aut priuatim. §. i. credo sic esse dicendum: aut est impedimentũ verisimiliter recessurũ de proximo: ⁊ talis abolitio rei nõ perimitur. Aut est ipedimentum duraturũ verisimiliter longo tẽpore: ⁊ perimitur abolitio de qua hic dicit: probatur. j̃. de lega. l. pe. §. fina. ¶ Quero hic loquit̃ accusatore mortuo durãte prima instãtia. queritur qd si accusator moritur pendente appellatiõe post latã sententiã. Dicit glo.[a] q̃ idem quod instantia appellatiõis perimitur. ita no. s̃. ti. i. l. publica. veritas est. Aut pẽdebat appellatio: quia reus erat condemnatus ⁊ appellauerat. ⁊ verũ dicit glo. Aut pendebat appellatio: qa reus erat absolutus ⁊ accusator erat cõdemnat° ad penam talionis. Eadeꝫ distinctio seruatur in accusatore que in accusato: an sententia ademerit bona etiam expresse vel non: vt habuistis. s̃. ti. i. l. defuncto. ⁊. d. l. publica.

i **S qui iudicio.** Clara lex est.

¶ Oppo. ⁊ videtur q̃ damnat° de publico iudicio possit alium accusare: vt. s̃. ti. pmo. l. is qui reus. Solu. vt ibi dixi. ⁊ etiam hic dico accusatiões inchoatas posse perficere. Item suum accusatorem potest accusare: vt ibi extraneũ non nisi suã: vel suorum iniuriã prosequatur. ita dicit glo. hic ⁊ ibi. ¶ Item oppo. q̃ ifames possint accusare: vt. j̃. titu. ij. l. famosi. Sol. infames pñt accusare in quibusdam casibus exceptuatis de quibus videbitis. j̃. e. l. qui accusare. Fallit si est infamis: ideo quia damnat° publico iudicio tunc nõ potest accusare: nisi mortem suorũ exeqũtur. ita dixit gl. quã tenemẽti: an veruꝫ dicat nõ dico modo non habetis hic alia. Item dicit hic iudicatus fuerit. ¶ Oppo. q̃ non est necesse q̃ sit iudicatus: sed sufficit[b] q̃ sit cõuictus: vt. l. testium. §. penul. s̃. de testi. Solu. illud est veruꝫ si tractetur de repellendo aliquem a testimonio. hic tractamus de repellendo aliquem ab accusando. Vel dicit glo. eadẽ est equitas: vt quicũqꝫ repellit̃ a testificando repellat̃ ab accusando. ita dicit glo. ⁊ optime: ⁊ q̃ dicit iudicatus subaudi: vel conuict°. ad idem facit qõ habuistis. s̃. e. l. ij. §. i. ⁊ videbitis. j̃. e. l. qui accusare.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui probibetur accusare liberum probibet accusare seruum: nec exbannitus exbannitum accusare potest.

s **Eruos.** Quia lex ista ponit quinqꝫ cãus. ideo nõ summo: ⁊ habet vnum bonum notabile in verficu. sed qui probibetur. ¶ Nota mirabilem casum q̃ ille qui probibetur accusare liberum probibetur accusare seruum. Seruus ergo licet sit infamis hoc est sine fama: tamen potest alteri obijcere[c] non potes me accusare: quia tu es seruus: tu es infamis: tu es mulier. Et ex hoc sequitur si exbannitus accusaretur ab alio exbannito potest dicere nõ potes me accusare quia es exbannitus: nec ille potest replicare cõtra accusatum: ⁊ tu es exbãnitus. tex. est hic ⁊ idem in excõmunicato. nã excõmunicat° defendere potest se a me si accuso eum ⁊ poterit dicere: non potes accusare quia es excõmunicatus: nec ego potero replicare contra eum dicens: tu non potes excipere: quia es excõmunicatus: vt hic: ⁊ est casus in. c. cum dilecti. extra de rescrip. licet facit in contrarium glo. in. l. iij. §. lege iulia. s̃. de testi. quod examinaui plene in. l. cum mulier. s̃. solu. matri.

Ex. l. sequenti.

¶ Que dicantur leuia crimina: ⁊ qualiter debeat intelligi de plano: ⁊ qualiter sit praticãda hec lex. ⁊ stante statuto q̃ potestas nõ faciat cõdemnatiõem sub pena centum librarum prius a reo factum fuerat depositum. si potestas fecerit condemnationem de. xx. solidis absqꝫ deposito nõ incurrit penam.

l **Euia.** Hec est aliquãtulum difficilis. Pro declaranda hac. l. primo quero que sunt leuia crimina°. glo. que est hic dicit. Leuia crimina sunt: vt puto. l. iulia. de annona. est ne verum: videte crimina dicuntur leuia: vel atrocia ſm qualitatem pene: vt. l. ij. s̃. titulo pmo. Sed quandoqꝫ in accusatione. l. iulie. de annona. imponitur pena grauior: vt. l. in annonam. s̃. de extraordina. crimi. ergo non est crimen leue. sed dic q̃ in. l. iuli. de annona imponitur in quibusdaꝫ pena leuis: ⁊ in quibusdam pena grauis: vt dicta. l. in annonam. s̃. de extraordina. crimi. ⁊. l. ij. j̃. ad. l. iuli. de annona. ⁊ ſm hoc saluabitur glo. quia in casibus intelligitur vbi imponitur pena leuis. Item ponit exemplum glo. in priuatis criminibus q̃ sint leuia: hoc exemplum non est verum simpliciter. naꝫ quãdoqꝫ in priuatis delictis homo suspenditur: vt pro furto: vt. l. capitalium.

a ¶ Dicit gl. adde qõ no. glo. ⁊ bal. in in. l. fi. C. si reus vel accusa. mor.

b S qui i iudicio sed sufficit. vtruꝫ regratur q̃ criminosus sit damnat°: vt reuocetur ab accusãdo. vide etiaꝫ in. c. sup eo. el. i. d testi. ⁊ in. c. i. de accusat. p moder. in. c. i. extra eo.

c s Eruos. alteri obijcere. Nõ va

les agere potest excipere d'incompetẽtia actoris. vide per flori. in. l. iij. §. lege iul. ff. d testi.

d l Euia. leuia crina Que sint leuia crina ⁊ q̃ sint atrocia. adde Bar. i. l. non soluꝫ. §. si mãdato. s̃. de iniu. ange. in. l. si vacantia. in materia inquisitionis. C. de bo. va. lib. x. ⁊ dicit glo. i l. iij. s̃. de vi ⁊ vi ar. q̃ oif violentia cõmissa cuꝫ armis appellatur immane crimen. ⁊ dicit Jac. but. in. l. i. C. de his qui si. aseri. qõ nullum delictũ quod punit̃ absque dolo enumeratur in atrocioribus sed iter leuia. ⁊ idem ang. hic. ⁊ dicit ange. q̃ si communis ẽ opi. in regione aliqõ crimen esse leue: vt florentie percutere cum pugno semper dicit̃ leue. nihil algat. licet barto. ſm eum i d. l. non solũ. §. si mandato. dixerit q̃ delictum in ps̃ona sit graue: ⁊ non bene: vt dicit se ibi dixisse. sed ibi nõ reperio q̃ ang. aliquid dixerit. ⁊ dic̃ barto. in. l. solo. C. de libe. cã q̃ omnis offensa p quaꝫ filius posset exheredari dicitur grauis: ⁊ exemplum de pugno. vide in. l. quicunqꝫ. in. iij. col. de ser. fugi.

§.famosos.j.de penis.quandoqz amputat manus:vt auten.sed nouo iure.C. de seruis fugiti. quandoqz grauius punitur:vt.x.col.de pa. iur. fir.§.siquis furtum.tamen sustinendo glo. intellige in priuatis criminibus:vbi leuior pena imponitur. Item dat glo.exemplum in crimine de submersis nauibus:vt.l.de submersis.C.de nau frag. Hoc non videtur bonum exemplum.nam pro tali delicto imponitur pena grauis:vt.l. pedius.§.i.s.de incē.rui.naufra.ergo ꝛc. Sed potes intelligere hic quādo quis abstulit modicaz rem:etiam sic erit crimen leue ꝑm distinctionem .l.pedius. Item ponit glo.exemplum in crimīe abigeatus:vt.l.i.C.de abigeis.hoc exemplū nō videtur bonū generaliter loquēdo.l.ij.s.de abigeis.vbi imponitur pena grauis. Item dat exēplum ꝙ sit crimen leue.s.cognitio custodum:vt .l.vnius.§.fi.j.de qō.hoc nō videt bonū exēplū vt videbitis.j.ti.pxi.l.nō est facile.sz intelligam⁹ de custodib⁹ hoc ē de custodiētib⁹:nisi ponam⁹ ꝙ aliquid facile fecerit circa psonas custoditas: vt.l.i.C.de custo.reo. Item si diceremus de personis custoditis si cōmittant aliquid leue: quia erit crimen leue. Item ponit glo.exemplū in crimine lenocinij.hoc exēplum nō videtur verum. nam lenociniū grauius est adulterio:vt.l.athletas.§.ait pretor.s.de his qui no.infa.sed adulterium est graue crimen:vt.l.auxiliū.s.ō mino. ergo ꝛc. Sed sustinēdo glo.potes dicere ꝙ itelligitur de lenocinio cuius adulteriū non est perfectū:vel de lenocinio vilis persone: & sic est crimen extraordinarium :vt.l.i.s. de extraordina. cri. Item dat glo.exēplum in.l.nec quicq̄. §.de plano.s.de offi.procō.& lega.vt si filius patri libertus patrono non est obediens. istud est crimen leue:& de plano cognoscitur : & est bonum exēplum. Potes etiam ponere exemplū de iniurijs leuibus:vt.l.non solum.§.quanq̄ .s. de iniur. Vel ponas exempla quotidiana que sunt in ciuitate.aliquis est cū cultello repert⁹ :vel repertus ire de nocte:vel repertus ludere. & si ista talia sunt leuia crimina de quibus ista.l.loquit. tene menti. ¶ Sed cōtra hoc facit quomodo appello crimina leuia ex leuitate pene :nōne ictus fustium est grauior pena q̄ queuis pecuniaria: vt.l.i seruorū.j.de penis.nō ergo ex leuitate pene debent intelligi leuia:sed aliunde.Sol.intellige.l.nostrā quādo fustigatio fit in locum pene pecuniarie:quia ille non potest soluere:vt.l. qui edes.s.de incen.rui.nau.& s.de iniurijs.l. siqs iniuriam:vel erat talis persona cui illa fustigatio pena modica est. ¶ Quero quomodo debet intelligi de plano. Glo.que est hic dicit de plano .i.sine libello. Vel ꝑm alios sine inscriptione interueniente tamen libello.sed glo.dicit ꝙ in oibus est necessaria inscriptio. Aduerte tex.facit expositionē huius verbi de plano.in.c.sepe contingit.de verb.signi.in clemē.& doc.in.l.nec qcq̄.§.de plano.s.de offi.procō.& le.& bona est expositio glo. Ego sic practicabam[a] hanc.l.in istis leuib⁹ criminibus:quia faciebam solū scribi ꝙ talis erat repertus ad ludendum : & statim postq̄ hoc fuerat confessus precipiebam ꝙ solueret tātum.& si non potest soluere ꝙ fustigeē. nō enim debet fieri processus in istis causis breuioribus: vt in auc̄.nisi breuiores,C.de sentē.ex peri.reci. & per hoc feci absolui hic quēdam capitaneum. dicit statutū ꝙ nulla condemnatio fiat a capitaneo:nisi ꝓus fiat a reo depositum sub pena quinquaginta librarū:modo capitane⁹ cōdemnauit quendam in viginti solidis non facto prius deposito a reo. postea in sindicatu agebatur contra capitaneum ad penam quinquaginta librarum ex eo quod nō fecit depositū fieri a reo anteq̄ reum cōdemnaret.ego dixi[b] ꝙ non poterat agi contra capitaneum:quia in istis criminibus leuib⁹:nō debet fieri processus:nec requiruntur iste tales solennitates que requiruntur in grauibus:& fuit absolutus per hanc.l.

Ex.l.sequenti.

¶ An sit differētia iter inscribere & subscribere. Et qualiter fiat subscriptio. Et an qui opponit crimen per moduz exceptionis debeat se subscribere.

s **I cui.** ¶ Quero vtrū sit differētia[c] inter inscriptionem et subscriptionē. Glo.dicit ꝙ sic. Guil.de suza. reprehendit glo.hanc dicens ꝙ nō est differentia inter inscriptionē & subscriptiōem. Breuiter gl. dicit veritatem:quia inscriptio est ipe libellus accusatorius cōtinens crimina:vt.l.libellorū.Sed subscriptio est que fit in fine in q̄ se subscribit ꝛc. vt hic.& .l.libellorū.versi.item subscribere. tamē quādoqz vnuz ponitur pro alio:vt.l.i.C.qui accusa.non pos. ¶ Secūdo quero que debet esse forma istius subscriptionis.glo.tractauit in.l.libellorum.versi.item subscribere. Itez tractatur in hac glo.& quattuor forme[d] ponuntur de subscriptione.ꝓma ꝙ qs subscribat se perseuerature in crimīe vsqz ad finem:vt in hac.l.Alia forma est ꝙ quis subscribat se ita professum esse sicut scriptū est:vt.l.libellorū.ver. itē subscribere. Tertia forma ꝙ qs ꝓfiteat se velle sustiere simile penā si in ꝓbatione defecerit:vt.l.ij.C.de fide instrumē.& .l.vltima.C.eo. Glo.nō firmat se hic.sed in.l.ij.C.de fi.instr.firmat ꝙ dz scribere: ꝓut hic dicitur:neqz debet subscribere se profiteri ꝙ sustinebit penam talionis:quia hoc intelligitur etiam si non sit dictum. Idem not.C.qui accusa.non possūt.l.iij.tex.extra de procu.c. tue duas formas ponit:vt quis profiteatur se perseueraturum vsqz ad sentētiam:& se velle pati similem penam.facit.c.super his.extra de accusati.& hanc formam sequitur Specu.in ti.de accu .tamen ꝑm cōsuetudinem non vtimur ista subscriptione:sed in curia romana forte est in usu.

¶ Querit By.[e] vtrum ille qui opponit crimen per modū exceptionis debeat se ad penā talionis subscribere:videtur ꝙ sic:q: ille contra quez excipit punitur:vt.l.ij.§.si extraneus.j.de adul. Preterea qui excipit agit:vt.l.i.s.de exceptio. Preterea pro hoc videtur tex.in.l.vlti.C.de fide instrumē. ¶ In contrariū videtur ꝙ actiōis verbo non continetur exceptio:vt.l.verbū oportebit.§.accusationem.j.de verborū signi. Preterea quando crimen opponitur per moduz exceptionis quis non punitur:vt.l.lutius.s .ō his qui notā.infa.& .l.ij.§.si publico.j.ō adulte. Et hanc partem By.tenet & Ly.C.qui accusa.non pos.l.iij.in.i.& .ij.q. Non obstat.l.fi.C.de fide instru.quia ibi opponebatur falsum per modum accusationis:ita dicit ipe. Mihi autem videtur sic dicendum quādoqz exceptio criminis opponitur solum ad repellendum aliquem:tunc non debet quis subscribere se.sz quando opponitur non solum ad repellendum aliquem:sed ad eū puniendum:vt in casu.l.ij.§.si extraneus. tunc debet se quis subscribere:sicut in accusatōne: qz est eadem ratio.probatur in.c.super his. de accu. Et eodem modo si quereretur quando cri-

a ¶ Practicabā.no.practicaz ꝓcedēdi in crinalibus : & lz gl. hic sentiat ꝙ vbicūqz pōt ꝓcedi de plano nō fit necessaria inscriptio. Io.andixit ꝙ de ꝛ suetudie iste inscrip . non seruant:& sētit ꝙ hodie nec expresse nec tacite habeat locū inscriptio : vt ipse no.i spe. in rub.q accu.qd̄ ꝓbat bal. in.l. q crimē.C.q accu.& no.in crinib⁹ leuibus nō reqritur libellus nec ꝓcessus: sed in ordiarijs bene reqritur libellus & inscriptio ēt in mō inqrendi :vt no.ang.in.l. si vacātia.C. de bo. vacā. lib.x.& dicit bar.i.l.ij.C. de spor. ꝙ si nunci⁹ delinquit i officio pōt absq̄ ꝓcessu ꝓuari: qz in istis cō

b ¶ Ego dixi. hoc ēt tz ange.hic.

c s I cui differētia. q̄ differentia sit iter inscriptiōem & subscriptōnem.adde ꝙ hec iscriptio locuz hz etiā si vilissima ꝑsona:vt ꝓuus accusat . sed an tūc inscribens puniat minori pena vide bal.i.l. ij.C.de fi.instru.& bal. in l.qui crimen in.ij.q. C. q accusa.

d ¶ Et quattuor forme.adde cy.ange.& sal.in.l. iij.C.qui accu.adde ꝙ i hac pena talionis habet consideratio ꝓuilegij.tex. est.& ibi bal. in.l.fi.C.vbi sena.vel clarif. adde ꝙ vbi de crine agit ciuiliter nō hz locum inscriptio:vt no.bal.i.l.ij. C.de fi. istr. & est tex.& ibi doc.i.l. mōtanee. C. vñ vi. vide spe.de accu. §. qualiter. ver.porro.& de accusa.in quarta pte.i pn. Itez no. ꝙ vbi procedit pro materia inqsitōis vel denūciationis nō requiritur inscriptio . ꝑm bal.i.l.q crimen.i. i.col. C.q accu. & ibi in. ij.col. dicit ꝙ omissio iscriptionis nō viciat ꝓcessum.vide ibi glo.& an in priuatis ōlictis requiratur inscriptio.Ly. ꝙ sic. in.d.l. iij.alias. l.ij.

e ¶ Querit by.adō bar.

in.l.penul.§.ad crimen.in prin.ij.col.s̄.ti.i.⁊ Specu.in ti.de accusa.§.i. versi.item quod nō recte.⁊ dixi in.l.leuia.s̄.co.⁊ vtrū opponēs crimen per modum execu.debeat se subscribere.⁊ q̄ nō.tenet Bal.in.l.fi. in p̄n. C.de fi.instru.per glo.⁊ doc.in.l.qui crimen.C.qui accu.

a ¶ Nisdem.ad intellectum huius.§.in.ij.parte.in eo qd̄ dixit q̄ per calumniam semel me de vno accusauit non pōt me amplius de alio accusare. vide ange.⁊ imol.in .l.bis q reus in.viij.char. in ver.in ea. glo.ibi in v̄. aliud est. s̄. ti.i. ADDE Roma.cōsilio. ccxiij. ⁊ ccxxiij.

b ¶ Volo p̄bare.⁊ sic nota.q̄ si lex dicit p̄bari posse ignorantiam per iuramentum tamen post iuramentū potest aduersarius probare contrariū ⁊ ibi glo. in .c.ij.in ver. equipol. de tempo.ordi. lib. vi. ⁊ ad hoc ipsam allegat Imol. in.l. qui bona.§.quidaz .s̄.de dam.i sec.vbi eum videas.⁊ vide quod hēs in.l. i. alias. ij.s̄.si ex nora.cau.aga.⁊ facit qd̄ habetur in.l. si quando. C. vnde vi. et quod ibi dixi. adde qd̄ nota. glo. in c.significasti el.p̄mo.d̄ homi. ⁊ quod dixi.in.l.fin: s̄.d̄ recepta. ⁊ addde q̄ ignorantia p̄batur per cōiecturas: et sufficit.i.qō. i.c.siquis qz ⁊.c.i. ⁊.c. vt circa.de electio.in.vi.et quod not.in c.p̄resumitur de regu.iur. in.vi. ⁊ vide que not.bal. in.l.i. de legi.⁊ Bal.in .l.ij.s̄.de iurisdi. om.iudi.⁊ glo.i.c. ad audientiam.el secundo.de rescriptis.in glo. magna.⁊ gofre. in summa.d̄ excep. §.sz sciendū.

men opponitur in modum exceptōis: vtruz posset interuenire procurator: quia debz distinguī. aut crimen opponitur ad aliquem repellenduz ⁊ potest interuenire: vt videmus in crimie suspecti tutoris. aut opponitur ad aliquez puniendū ⁊ non potest interuenire procurator: vt extra de accusa.c.super his in fi.hoc tetigi in.l. pe.§. ad crimen.in.i.⁊.ij.cōtrario.s̄.ti. p̄ri.

Ex.§.sequenti.

¶ Quomodo quis probet de sua ignorātia. Et quid si iurat q̄ ignorauit quomodo ego possuz probare q̄ sciuit. Et an in absoluto per inquisitionem habeat locum distinctio huius.l.⁊ quid de absoluto super exceptiōe ⁊ de absoluto transactione.⁊ quid de absoluto per iuramentum: ⁊ an qui semel malus semper presumatur malus.

Nisdem. Absolutus nō potest de eodem crimine accusari ab eodem: vel ab alio nisi fuerit ignorans ⁊ suam iniuriam prosequatur. Item idem accusator nō potest ibi de alio crimīe accusare: nisi suaz p̄sequat iniuriam.secus in filio eius.hoc dicit vsqz ad.§. idem imperator. ¶ Venio ad primū dictum.dicitur hic q̄ absolutus ⁊c. Quero que sit ista magna causa. Glo.dicit magna causa est si doceat de preuaricatione primi.hoc non videt verum: quia sola preuaricatio sufficit ad tollendam exceptionem rei prius iudicate: vt.l.iij.s̄.de preuari. Dicit glo.hoc quod dixi verum est si incipias ab ignorantia: quia requirunt duo: sed si incipias a preuaricatione sufficit vnum tantū. Breuiter siue incipias a prio siue a secūdo vnuz tantū sufficit.ita tenet glo.s̄.de lib.ho.exhi.l.iij.§.si tamen.⁊ idem ibi By.⁊ hic.hoc etiam probat de adulte.l.si maritus.in fi.⁊ facit quod no.in.l.q de crimine.C.eodem. sufficit ergo q̄ vel probet preuaricatio: vel probetur ignorantia ab eo qui suum dolorem prosequitur: ⁊ qd̄ hic dicit in tex. ⁊ ex magna causa subaudi maxime ſm vnaz opinionem positam in glo.⁊ est vera. Item dicitur hic doceatqz se ignorasse. quero quomodo poterit docere de sua ignorātia. Dicit glo.ignorantia probatur eoipso q̄ non probatur cōtrariuz: vt.l.super seruis.C.qui mili.non pos.quia quilibet ignorare presumitur: vt.l. verius.s̄. de probati.vel doceat de ignorātia suo sacramento.tenementi hāc glo. ¶ Quero dicit ipse se ignorasse: ⁊ iurat.ego volo probare q̄ sciuit quomodo potero probare. Respondeo hoc probabo probando q̄ erat proxim⁹ ⁊ vicinus in loco: quia ex vicinitate loci presumit scientia: vt in.c.i.⁊.ij.extra de presump.vel probando publicam famaz q̄ erat publica fama.de hoc in loco vbi versabatur hoc no.in glo.i.l.v.C.de pericu.tu.quod tenementi. ¶ Quero hic loquit de absoluto per accusatiōem.quid de absoluto per inquisitionē vtruz habeat locū distinctio huius.l. Respōdeo sic: quia inquisitio succedit in locū accusationis: vt dicam in.l.ij.§.si publico.j.de adult.pro hoc optime facit tex.⁊ quod ibi dicit per Inno.in.c. cum dilectus.circa fi.extra de elec. ¶ Quero qd de absoluto super exceptione. Respōdeo aut exceptio fuit proposita ad eundem finē ad quem proponitur accusatio.s.ad puniendū: ⁊ tunc p̄ceditur sicut hic: vt.l.quod in diem.§.si rōnem.

per.c.pastoralis.ibi allega.per ēum.adde tamē ſm Bal.in.l.i.C.ad maiorem.q̄ licet ignorantia probetur per sacramentum. tamen secus vbi tractatur de iustitia ignorantie: vt ibi habetur.⁊ an positio ignorantie sit affirmatiua: vel negatiua.vide no.Barto.in.l.ab eo.in.vlti.col.quomodo ⁊ quando iu.qui tenet q̄ est negatiua.

s̄.de compensa.si vero ad alium finem p̄ponit: tunc secus.argu.l.vendicantem.cū.l.sequēti.s̄. de euictio. ¶ Quero quid si aliquis est absolut⁹ transactione.glo.remittit ad no.in.l. trāsigere. dicam in.l.si maritus.§.si negauerit. j.de adul. ¶ Quero quid de absoluto per iuramentū glo. remittit ad no.in.l.eum qui.§.in popularibus. s̄.de iureiurā.dicā in.l.marit⁹.j.de questionib⁹. ¶ Venio ad secūdam partem.dicitur hic qui semel est malus semper presumit esse malus ⁊ ecōuerso. Sed cōtra de.l.cum te.C.de probat. Respōdeo ibi loquit in his que cursu solo tēporis mutantur: vt in etate.argu.ad hoc in.l.spadonē .§.qui absolutus ⁊ quod ibi dici cōsueuit.de execu.tuto. In alijs vero que solo cursu tēporis nō mutant debes dicere sic vtrum de preterito presumam⁹ in presens tēpus quedam sunt que de facili perduntur ⁊ nuda voluntate: vt possessio. de hoc hic: vt in.l.siue possidetis.C.de probati. quedā sunt que nō perduntur ita de facili: ⁊ tūc siquidem presens quasi possessio rei habet se cōtra illud quod res fuit in preterituz: tunc dic vt plene dixi in repe.l.si prius.s̄.de noui oper. nūcia. Si vero presens quasi possessio rei nō habet se in cōtrarium ad id quod fuit in preteritū: tūc loquitur.l.nostra.⁊ quod not.per By.in.c. qui semel malus.extra de regu.iur.lib.vi. ¶ Itē oppo.dicitur hic q̄ delictum patris filio nō noceat contra.in.l.siquis.C.ad.l.iul.magna glo.nō so. dic q̄ ibi est cāus specialis. Dicitur hic nō facile. ¶ Quero quare dicit hic nō facile? Respōdeo quia si prosequitur suam: vel suorū iniuriam admittetur: vt.l.hi tamen.in prin.j.eo. Item vidi q̄ de preterito presumitur in presens. quero an ecōuerso de presenti presumatur in p̄terito fuisse qualis est nunc: dic plene in.l.i.§. magistrat⁹. s̄.de mag.conue.

Idem imperator. Ibi debet quis puniri vbi qs deliquit. ¶ Querit By.scōz quas .ll.punitur.an ſm.l.loci vbi deliquit: an ſm.l.loci.vñ est. By.determiat q̄ debet puniri ſz.l.loci vbi deliquit.ita determinat hic. ⁊ de hoc per Ly.in.l.i.C.de sūma trini.⁊ fide ca.⁊ ibi hoc dixi in repetitione mea.

Ex.§.sequenti.

¶ Vnus iudex per quem potest cogi ad remittendum alteri: ⁊ an cū delictum est factum in ecclesia per quem debeat puniri: ⁊ an capt⁹ in vno territorio per officialez territorij vicini: an possit repeti dominiū territorij in quo fuit captus. ⁊ si potestas habet vnū in carcerib⁹ pro delicto possit per capitaneum recōmēdari. Et si aliquis fecit plura maleficia ī alia ciuitate ⁊ vnū ī hac ciuitate: an possit pūiri ⁊ d̄ maleficijs alibi comissis.

Cum sacrilegium. Quis debet p̄ us suum processum expedire q̄ reū etiā pro maiori crimine ad iudicem alterū remittere hoc dicit. ¶ Oppo.q̄ iudex nō cogatur remittere reū ad petitiōem alterius iudicis: quoniā par in parem nō habet imperiū: vt.l.nam magistrat⁹.s̄.d̄ arbi.⁊.l.ille a quo.§.tempestiuū.ad trebel. dicit glo.speciale in duobus casib⁹.p̄m⁹ in naufragio vt.l.ne quid.de incē.rui.nau.alius casus est hic.

c ¶ Semel malus. Qui semel malus semp presumitur malus intellige i eodem genere mali ſm barto.i.l. cassius de sena.⁊ vide bart.in.l. si prius.i.ix. oppo.tij.partis.de oper. no. nunci. p Bal. in.l.fi. ff.de heredi. institu.quod no.docto.in .c. insinuatū de simo. bene saciūt nota.p Bal.i.l. ex persona. C.de prodi. late per Ja. de bel. in.l. omnes.alias ei⁹.C.d̄ inof fi.testa. et limita: vt per Sali. in.l. si minorez.C. de in integresti.⁊ Bal. in.l.non igitur dabit.C. ad exhi.bar. in.l.ij.de bo. poss. in fan. vel fu.dela.

d ¶ Cum sacrilegiuz.ad de Bal.in.l. ij.C. de ser. fugi.qui dicit q̄ siquis est indebite captus ⁊ in alieno territorio ⁊ contra eum fuit sententiatuz vel facta executio q̄ oia tenēt nisi fuerit appellatum.

a ¶ Remissio. vtrum in delictis habeat locum remissio quo ad recognitionem & quo ad executionem. vide Bal. in l. ij. C. de ser. fugi. & in l. ij. C. man. & in l. fi. in prin. C. si a non compe. iudi. vbi ponit ad quez iudicem fiat remissio. Adde Ange. in l. heres absens. & que ibi dixi. ff. de iudicis. & de materia vide Glo. et Docto. in c. i. de raptoribus. & glo. in clementina pastoralis. in glo. q̃ si publice. & ī glo. de more. de re iudica. & Bal. in c. i. de controuer. feu. apud pares termi. & an iudex remittēs possit cognoscere de causa quare remittat. vide Bart. in l. fi. §. fina. d̃ publi. & bar. in l. non dubito. d̃ cap. & postli. reuer. & in l. cūctos populos. C. de sūma tri. & Imol. in l. penul. in pn. j. tit. i. plene per Joā. cal. in repe. c. de illis. de rap. in. i. qō. & ibi per Moder. Pet. de ancha. in repe. c. postulasti. de for. compe. & vide qd̃ habes in l. a diuo pio. §. sententiam. s̄. de re iudi. & no. q̃ d̃ cōsuetudine nō fit remissio ī delictis: vt dicit Bart. in l. sepulchri. C. de sepulcro. & glo. in dicta clemē. pastoralis. et Imol. in l. i. tra accusa. s̄. de publi. iudi. Et Sali. ī auctē. si non de adulte. & glo. & Bart. in l. i. C. vbi de crimine. & hoc signanter limitatur per Bal. in l. penulti. in vij. colū. C. de execu. rei iudi. nisi esset cōdemnatus: & per quē possit peti remissio. vide ibi eum in. viij. col. & que fuerit rō quare in delictis fiat remissio. vide Bal. in l. cū archimedorā. in. ij. col. C. vt in pos. lega.

sed certe qualiter intelligatur. l. ne qd ibi dicam sed quātum ad. l. nr̄am. dico q̃ hic nō est specia le. vel dicit glo. q̃ iudex hoc facit ex vrbanitate: nō ex necessitate. Ly. sequēdo Pe. in auc̄. qua ī puincia. C. vbi de cri. agi opor. in. iiij. q. dicit q̃ hec est truffa. sed q̃ iudex hoc faciat ex necessitate: q: tex. in. §. si vero qs comprehēsoruz in auc̄. vt nulli iudi. & ponit in auc̄. si vero crinis. C. de adulte. quā allegat glo. ponit verbū iubem⁹ q̃ est verbū necessitatis: & hoc puto veruz. ¶ Sed q̄ro per quez poterit cogi vn⁹ iudex ad remittēdum alteri. videt q̃ non per aliū iudicez: q: par in parē cē. & ita sentit glo. sed Ly. sequēdo Pe. dicit q̃ par cogat eū: q: in hoc est maior: sed hoc nō placet: q: tex. in cor. dicit q̃ debet adiri ī perator cuius auctoritate hoc fiat: & punitur iudex si non remisit malefactorē & sic cogetur per imperatorē ¶ Quero delictum aliqō est factū in ecclesia: an debz punire iudex laicus: vel ecclesiastic⁹. certe iudex laicus nec dz fieri remissio [a] ad iudicem ecclesiasticū: vt. l. sīqs in hoc. C. de epi. & cleri. & pro hoc optime ex̄ de īmu. eccle. c. īmunitatem [b]. ¶ Secūdo quero aliqs est captus per rectores terre vicine in territorio huius ciuitatis: an talis homo pōt repeti p̄ ciuitatē istam: cū nō potuerit iure capi. pro quo facit. s. q̃ non potuerit. l. quis sit fugitiu⁹. §. idē celsus. s̄. de edil. edi. dico q̃ pōt repeti [c]: vt extra d̃ ȳ. signi. c. ex parte. ¶ Vltimo facit hec. l. q̃ si potestas bz aliquem recōmendatū in carcerib⁹ pro aliquo delicto qō capitaneus pōt facere eum recōmendari p̄ alio delicto: ita tamē q̃ processus potestatis prius ī choatus nō impediatur: vt hic videt: q: tenetur remittere expedito prius processu criminis de quo cognoscit. dixi in qōne: quaz disputaui. tangā in. l. ij. in fi. j̄. ti. p̄ri. Omisi hic vnam q̄stionē quā format By. ¶ Quero si vnus fecit vnū maleficium in ciuitate ista & alibi plura maleficia cōmisit vtrū in ciuitate ista hic possit puniri de maleficijs alibi cōmissis. videtur q̃ non per istū tex. & ita tenet dy. Istud dictum By. intelligo esse⁹ verum: nisi in ciue istius ciuitatis qui rōne originis hic pōt puniri de delicto cōmisso alibi: vt. l. i. C. vbi de cri. agi opor. Item dictū By. intellige q̃ delictū alibi cōmissum nō potest puniri p̄ncipaliter hic: sz potest penā delicti hic cōmissi aggrauare. nam fures publici & famosi suspendun tur: vt. l. capitalium. §. famosos. j̄. de penis. mo/do si aliquis alibi fecit plura furta: & hic vnuz tā tum: tunc propter furta alibi cōmissa hic acrius punitur: quia suspenditur. nam furta alibi commissa qualificant furtum factuz hic: vt acrius puniatur quia suspenditur: vt. l. iij. circa finem. C. d̃ epis. aud. & l. seruos. C. ad. l. iuli. de vi. & l. i. s̄. de iure patro.

c ¶ Potest repeti. Adde oīno Bal. in l. i. C. de fuis fug. & dixi post glo. in. d. §. idem cecilius. & Bal. in l. sicuti. §. aristo. per illum tex. ff. si ser. vē. & qd̃ dixi post Bar. in l. quod ait. j̄. de adulte.

d ¶ Intelligo esse. delictum alibi cōmissum aggrauat penam delicti. & vide quod not. multū singu. Salic. in l. seruos. C. ad. l. iuli. de vi. aliquid in. l. iij. C. de episco. audiē. vide Jo. and. in additionib⁹ Specu. in ti. de fur. in rubri. & hoc est verum etiā si dicta furta fuerunt etiam alibi punita. & quia perseuerauit in delinquēdo. d. l. seruos. & ibi Salic. in. d. l. iij. de episco. audiē. & in l. capitalium. §. solent. j̄. de penis. & hoc tenebat Ubertus de bobio. & cū Bar. hic transit Pe. de ancha. in clemē. p̄ma. de pe. adde no. Bal. in auctē. qui semel in. v. col. in ver. in glo. paucis quero. C. quomodo & quādo iu. sed aliter loquit in. l. i. in. iij. col. C. de edili. actio. & adde Bal. in. l. certum. ff. si certū pe. & vide Bal. in auctē. sed nouo iure. C. de seruis fugi. & vide ad hoc tex. in. c. i. de cler. pcusso. & quod ibi doc. & vide Petrū de ancha. in regula semel malus. in. vi. vide Ange. in tractatu maleficiorū. in ver si. existēs florentie. in p̄nci. & ad bart. hic. & ad predicta vid oīno Ludo. in consilio. cxl. incip. vt premissa consultatio cl̄ram decisionē accipiat cē. & vide vnuz verbum per Archi. in. c. cuz non ab homine. de iudi. in princi. Pet. de ancha. in. c. canonum statuta. i. iij. char. in versi. querit alibi. idez Bal. cē. extra de consti tu. vbi refert Bal. in decā auctē. qui semel. Itez ibi ponit: quidā occidit banitum: postea non banitum. vide bal. i. l. graccus. C. de adulte. vide eū ibi. ADDE quomodo ī telligatur q̃ furta ēt puni ta aggrauāt delictū. quodam consilium inter illa Bal. cccl̄xxiiij. iiij. lib.

Vi accusare.

q ¶ Cognito vno de cōtrarijs cognoscit aliud. & cōtrariorū eadem est disciplina. vel aliter. Omnes regulariter possūt accusare: nisi persone hic p̄hibite. hoc dicit. ¶ Mo. tex. ibi: vt sunt qui minus cē. ex quo hēs q̃ pauper [e] dicit q nō habet. l. aureos in bonis. ¶ Quero hic aliqua dubia. dicitur hic q̃ mulier ab accusando repellitur: an est verū simpliciter. Solu. si suā vel suorum iniuriā prosequatur pōt accusare: vt. l. i. & ij. s̄. e. ti. alias nō: vt hic. nisi in casib⁹ notatis hic in glo. & no. etiā. s̄. eo. l. ij. Item quero de pupillo an est verū indistincte. Respō. aliquādo admittunt ad accusandū cuz tutoris auctoritate: vt. s̄. e. l. ij. ī fi. & ibi no. & etiā generaliter si suā: vel suorū iniuriam prosequat: vt. j̄. e. l. hi tamē. & s̄. ti. ij. l. mulieri. alias non: vt hic. ¶ Sed quid de adulto. Respō. potest si est maior. xx. annis: vt no. s̄. e. l. ij. §. fi. & etiam not. hic. alias nō admittit: vt hic. non ob. l. qui cum maior. §. sed si mi. s̄. de bo. que lib. & l. post legatum. §. etati. de his q. vt indi. q: intelligo de minore. xxv. an. maior tamē. xx. hec solu. ad illas. ll. non est bona: q: loquūtur etiā de pupillo. vnde. ll. ille debēt intelligi in casu in quo etiā pupillus admittit ad accusandum. Item dicitur hic de īfamibus: an est verū indistincte q̃ repellant [f] ab accusando? Respōdeo qdaz sunt infames de iure: qa condemnati publico iudicio: & isti nō admittunt: nisi suā: vel suorum iniuriā p̄sequant: vt hic. vel nisi in casib⁹ exceptuatis: vt. l. mulier. j̄. eo. & l. famosi. j̄. ti. ij. & nisi cōtra suuz accusatorem: quia tūc damnat⁹ de publico iudicio admittitur ad accusandū suum accusatorē: vt. l. is qui reus. s̄. ti. i. Infames vero [g] de facto: nō reputur in corpore vnde sumitur. in eximia vero paupertate dicitur ille qui stat in hospitali. l. si quis ad declinandam de episco. & cleri. & vide quod not. in auctē. de fide instrumētoz. §. finali. Item quantitas dicitur magna et parua iudicantis arbitrio: vt in auctē. de iudi. §. ne autez. & vide que no. Archi. in. c. fina. de testamē. in. vi. Ange. hic. & Bartol. in. l. si societatem §. arbitrorum. in. v. alias. vi. col. ff. pro socio. & Hostien. in. c. quod super his. de voto cē. & Bal. in dicta. l. si quis ad declinandam. in. iij. col. & glo. & Bar. in auctē. minoris debitor. C. qui da. tu. poss. & in dicta. l. admonē di. & quis dicatur testis pauper. vide glo. no. in auctē. de heredi. & fal. §. si vero abfint. & ibi per Ange. & differētia est inter pauperem & inopē. quia pauper est qui parum habet. inops qui nihil. fm Dy. & Pau. de cast. in dicta. l. id quod pauperibus & differentiam inter pauperem & in penuria cōstitutum vide per Archi. in. c. peri. de sta. reg. in. vi.

e q Vi accusare. pauper. adde Bart. in. l. fi constante. solu. mat. alibi dicit diues vel pauper fm q̃ iudex estimabit. auc̄. preterea. C. vñ vir & vxor. licet aliter loquatur glo.

f ¶ Quod repellantur. vtrum infames admittantur ad accusandum. vide Ly. & Sali. in. l. si magnum. C. qui accu. & Bart. in. l. ij. §. si publica. in versi. vlterius quero. de adul. cano. in. c. i. extra eodem. & vide. s̄. no. in. l. qui iudicio.

g ¶ Infames vero. adde Bal. & Imol. in. l. is qui reus. s̄. ti. i. in. ij. char. ta. per Specu. in ti. de accusa. §. i. versi. sed quid de his q. & Imol. in. c. i. & in. c. omnipotens. extra eo.

q̃ repellant ab accusando: ⁊ de istis infamibus de facto tangit Spec. in ti. de accu. §. i. versi. sed quid de his. ¶ Item hic dicitur de eo qui habz plures accusatores. hoc examinabo in. l. hos accusare. §. lege. j̃. e. ¶ Quero vtrũ sint alij qui repellant ab accusando q̃ numerati. hic glo. ponit plures inter quos numerat socios eiusdẽ criminis: vt. l. si filiũ. de lib. cã. ⁊ bene dicit. ¶ Sed qualiter poterit opponi exceptio tu es socius criminis nõne ꝑm hoc videt excipiens confiteri crimen. de hoc hẽs glo. q̃ hoc declarat in. l. si filiuz. ⁊ ex̃ de testi. c. i. lib. vi. circa fi. p̃ Io. an. ⁊ plures alios q repellunt ab accusando. vide Spe. de accu. Item dicit in. l. nulli. q̃ pauper est qui nõ hz. l. aureos in bonis. qõ tene mẽti ad modũ, pbandi paupertatẽ. hoc plene examinaui in. l. fi ꝓstante. in p̃n. s̃. sol. ma. in repe. quam feci. ¶ Venio ad. l. [b] hi tamẽ. ⁊ oppo. ad eaz. j̃. ea. l. §. fi. Rñ. fallit in liberis ⁊ libertis: vt ibi videbitis. ¶ Itez op. de. l. si maritus fit in ma. in prin. j̃. de adul. Rñ. q̃ ibi etiã fallit q̃ non põt accusare suã vel suoꝝ iniuriã, psequẽdo. vide gl. que incipit: vt mulier. ¶ Op. s̃. pxi. So. fallit in istis ꝑm quosdaz. alij dicunt q̃ isti etiã in grauibus crinibus cõtra eos cõmissis possunt eos accusare: vt. l. ꝓpter. C. eo. qõ glo. nr̃e nõ placet excepto crine maiestatis et adulterij. Iac. de are. videtur hic dicere hoc esse verũ in distincte vbicũqz atrox iniuria in istas p̃sonas ifertur: vt mutilatio mẽbri vel si. vt. l. si adulterium cũ incestu. §. liberto. j̃. ꝺ adul. ¶ Quero vos videtis q̃ q̃dam p̃sone sunt que ab accusando repellunt. quid si nõ fuit eis oppositum: an valeat, pcessus. Breuiter de hoc dicam. j̃. ad tur. l. i. §. accusatorem. ⁊ ibi videbitis tex.

a ¶ Quero vtrum. adde bal. i rub. C. q accu. ⁊ ibi glo. bar. i. l. i. §. si seruuo. ꝺ q̃stio. ⁊ vide bal. i. l. si magnum. C. q accu. ⁊ in. l. si filium. de li. causa.

Ab alio. De hoc qualiter accusat⁹ possit ab alio accusari videbitis. j̃. e. l. senatus. de eo cuius nomẽ est abolitum qualiter possit accusari. vidistis. s̃. eodem. l. libellorum. §. finali.

b ¶ Vtẽio ad. l. an pater possit accusare filiũ. vide bar. in. l. iaudicium. in p̃n ci. j̃. de ficca.

Ex. l. sequenti.

¶ Exceptio nõ possum accusari est dilatoria.

b Os accusare. [c] Vidistis qualiter accusatio dz formari. Item q̃ persone possunt accusare ⁊ que nõ. hic aũt incipit dicere que persone possunt accusari ⁊ que non. ¶ Mo. tex. ibi legatum prouinciale. i. de puincia missum ad ciuitatem romanã seu ad principem. ¶ Oppo. q̃ ille qui est in officio posset accusari: vt. l. si adulterium cum incestu. §. fi. j̃. de adulte. Solu. potest accusari nõ vt procedatur: sed vt differatur donec desinat eẽ officialis: ⁊ ideo in ciuitate ista priores possunt accusari: non vt procedatur: sz vt differat quousqz desinãt esse priores. ¶ Quero quid si ista exceptio non possum accusari sit omissa: vtrũ, pcessus remaneat validus. Respõ. ista est exceptio dilatoria. ⁊ ideo non potest obijci: nisi vsqz ad lit. cõte. seu quousqz nomen est receptum inter reos: vt. l. si maritus. §. prescriptõe. j̃. de adul. ⁊ probatur. j̃. proxi.

c b Os accusare. limita: vt p Bar. i. l. marito. §. illud. j̃. de adul.

Hoc beneficio. Iste est valde no. §. ego dixi. s̃. q̃ iste exceptões ego non possuz accusari debent opponi ante nomen rei receptum inter reos non post. ¶ Quero ergo quid si istas exceptiones ego non opposui ante nomen receptuz inter reos demum facta nominis receptione nomen fuit abolitum: ⁊ alius vult me repetere ꝑm. l. libellorum. in fine. ⁊. s̃. proxi. in fi. an cõtra repetentem potero istas exceptiones obijcere respondet iurisconsultus q̃ sic. hoc dicit. ¶ Nota q̃ post nomen rei receptum inter reos iste exceptiones q̃ quis non possit accusari: non possunt opponi: nisi abolitio fit facta: ⁊ de nouo repetatur. ¶ Oppo. de. l. si quis repetere. j̃. ad turpil. dicunt quidam hic loquitur extraneo repetẽte. ibi repetente primo accusatore. Alij dicũt q̃ hic loquitur in dignitate superueniente post nomen receptum inter reos. ibi vero in dignitate que competebat ante nomen rei receptuz inter reos. vnde imputet sibi si non excepit ante. quelibet istarũ solutio. est vera: ⁊ ideo coniunge eos simul ⁊ habebis hãc doctrinam satis bonã. aut dignitas ex qua ista exceptio dilatoria seu declinatoria cõmuniter superuenit post litẽ cõtesta: seu post nomen rei receptum inter reos: ⁊ tũc indistincte potest opponi ista exceptio: vt hic ꝑm vnam lecturam. ⁊ argu. C. de cõsor. eiusdem litis. l. ij. Si vero ante nomen rei receptum inter reos erat illa dignitas ⁊ non fuerit opposita exceptio: tũc aut vult eam opponere in eodem iudicio ⁊ non potest: vt. l. si marit⁹. §. prescriptio. j̃. de adulterijs. aut vult eam opponere cum repetitur post abolitionem concessam: ⁊ tunc aut prius accusator repetit ⁊ non potest opponere: vt. l. si quis repetere. ad turpil. aut est extraneus repetens: ⁊ potest opponi: vt hic ꝑm vnaz lecturaz ⁊ ꝑm predicta videtur hic cãus q̃ si post lit. contesta. quis est effectus clericus: vel presbyter q̃ potest opponere exceptionem declinatoriam iudicij. casus est hic ꝑm illam lecturam q̃ si dignitas superuenit post lit. cõtesta. ⁊ hoc nõ examino hic: sed examinabo in. l. i. in fine. j̃. de pen. ¶ Quero qualiter fiat receptio inter reos. dicit glo. post lit. cõte. dixi plene in. l. is q reus. s̃. ti. i. Item hic loquitur de repetito. an loquitur de repetito ante triginta dies: vel post. quidam de repetito post triginta dies. sed tunc nullum esset dubium: quia tunc non posset repeti: nisi super nouo processu: vt diximus in. l. libellorum. in fine. s̃. eodem. intellige glo. de repetito infra triginta dies.

Ex. §. sequenti.

¶ Quãdo plures vno libello accusari possunt. ⁊ cãu quo plures accusari non possunt si nõ fuit oppositum: an valeat processus.

Lege iulia. ¶ Opp. fortiter q̃ possit quis cõqueri de duobus: vt. s̃. eodẽ. l. qui accusare. versi. alij propter turpem. vbi inuit q̃ duo possunt accusari ab eodem. Tres sunt solutiones⁹. prima q̃ vnus non potest accusare duos vno libello: sed pluribus sic. alij dicũt q̃ nec diuersis libellis possunt duo ab eodem accusari. Nõ obstat. l. cõtraria. q: ibi fuit factũ: licet fieri non debuerit. ex hac solutio. no. q̃ si duo accusantur ab eodem licet non possit fieri valet iudicium si non opponatur. ad idẽ facit quod not. in. l. si accusatoribus. C. eodem. ⁊. l. i. C. si reus vel accusa. mor. fu. Tertij soluunt hic de diuersis criminibus ibi ex vno. qualiter hoc debeat intelligi dicam incontinenti. ¶ Oppo. q̃ vno libello possunt accusari duo: vt. l. qui pupillam. §. finali. ⁊. l. vim passam. §. incesti. j̃. de adulterijs. Glo. soluit ibi. ⁊ intelligit ibi in diuersis libellis. Breuiter hoc ẽ truffa: veritas ẽ. [e] aut quis vult accusare plures de vno delicto: qa aliquid simul fecerunt: tunc etiam si essent mille possunt accusari vno libello regulariter: vt dicta. l. vim passam. §. incesti. ⁊. l. qui pupillam. in fi. ⁊. C. si reus vel accusator mor. fu. l. i. ⁊ itelligo

d ¶ Lege iul. tres sunt so. vide q̃ dixi i. l. libellorꝝ. §. pe. s̃. ꝺ adul.

e ¶ Veritas est. procedit cumulatio si non opponatur. adꝺ bal. in. l. cum rõnibus. C. qui accu. ⁊ bar. in. l. pe. j̃. ad turpil.

a ¶ Vnum delictum. Quomodo cognoscatur an sit vnũ delictuz: vel plura. adde Bal. in. l. cum rõnibus. C. qui accusa. & an mandans & facienes possint vno libello acccusari tanq̃z sit vnũ factum. vide bal. in. d. l. cũ rõnibus. in. i. & iij. q. & in. l. i. C. si reus vel accu. mor. fue.

b ¶ Accusare diuersos. Sali. in. d. l. homicidij. C. eo. colligit ibi ex glo. q̃ quis eodem libello põt accusare plures de diuersis criminib⁹ simul. i. adinuicem sociatiz cõmissis: sed intellige simul: vt. s̃. h. §. per bar. & dicit hic Ange. q̃ quãdo accusant plures ad prosecutõnem sue vel suorum i iurie si delicta sint diuersa ex diuersis factis reqrunt diuersi libelli: sicut dicim⁹ in ciuilibus per not. p cũ i. l. supra iter. §. cassius. ō aqua plu. ar. adde no. per Barto. in. l. edita. i. q. an requirantur diuersi libelli. C. de edẽ. & hoc dictuz ab alio exp̃ssius si legi. qd̃ no. Pro intellectu hui⁹ tex. in si. & vide Alex. in. l. si idem cum eodez. de iuris. om. iudi. ADDE q̃ iste qui fecit hanc apostillam non vidit alex. in. l. edita. qz duz Bart. ibi dicit de cumulatõe quãdo actões sũt diuerse numero & specie ō bere preponi diuersis libellis pau. ō cast. ibi dicit imo. eodẽ libello p. c. q̃. relã. de elec. & tot dicenẽ libelli quot cãe & q̃ i eodem libello possit cumulari plures acti. ex diuersis cãis ad diuersa ẽt si nõ sint vniformes & eiusdẽ generis. dicẽ ipse eẽ tex. in. l. si idẽ cum eodẽ. s̃. ō iuris. om. iudi. qz illa. l. si hẽret dubiuz si loquerẽt in diuersis libellis. Itẽ dicit

vnum delictum *etiam simul plura facta: vtputa plures percusserũt vnũ diuersis pcussionibus simul: vn⁹ cum gladio alius cum baculo: vel duo se inuicẽ pcusserunt: totũ hoc reputo vnũ factuz ad hoc: vt vno libello possint accusari. tex. videẽ. C. eo. l. siquis homicidij. arg. ad hoc quod no. C. vñ vi. l. i. in fi. magne glo. Item intelligo vnũ factum mãdantis & facientis. tex. ẽ i. l. nihil. §. fi. j. de adul. facit. C. si reus vel accu. mor. fue. l. i. et qõ ibi no. doc. lz se multũ inuoluãt. dicam in. l. nihil. Fallit quod. s̃. dixi in crimine adulterij: vbi duo nõ possunt simul accusari masculus & femina: vt. l. si maritus. §. fi. j. de adul. & C. de adul. l. reos. & rõ colligitur ex. l. denũciasse. §. fi. j. de adul. Si vero vult accusare diuersos ᵇ & de diuersis crinibus diuersis tẽporibus cõmissis: tunc duos põt: vt. l. cum rõnibus. C. eo. & s̃. e. l. qui accusare. non tamẽ vno libello: vt hic. plures vero non posset accusare: nisi suam vel suoꝝ psequatur iniuriam: vt hic. & d. l. cũ rõnibus. tene ista menti. ¶ Quero qd si plures ᶜ accusanẽ vno libello cuz non possint accusari: nec est oppositũ an procedat iudicium. glo. hic ꝑm vnã solutionẽ tenet q̃ sic. ad idem facit. l. si accusatorib⁹. C. eo. & quod ibi no. In cõtrarium facit. l. si maritus. §. fi. j. de adulte. vbi videẽ q̃ nulluz sit oino iudiciũ. Sol. potes dicere q̃ in illo crimine est spãle. nõ habetis hic alia dicenda.

Si seruus. ¶ Oppo. ō. l. domicianus. j. ad turpil. & l. ij. j. ti. i. Solu. in custodia carcerali fallit. ¶ Itez oppo. C. de adulte. l. quoniã. Sol. glo. fallit in illa exceptione lenocinij quaz liber potest opponere & nõ seruus. Breuiter exceptio lenocinij si opponat̃ ad grauãdum accusatorem nõ potest opponi per seruũ: vt ibi. sed si opponitur ad defensionem: tunc potest opponi per seruuz: vt hic. & . l. seruos. s̃. eo. ti.

Et. §. sequenti.

¶ An pena abscisionis membri vel dãnationis in metallum cadat in seruũ. Et an pena deportatiõis & pecũiaria cadat in ꝑuuz: & stãte statuto q̃ facienti sanguinẽ in platea amputetur sibi man⁹ dextra: si illam nõ habet delinquẽs iudex altera bit penam.

Omnibus autem. Iste. §. scholaribus videẽ difficilis: sz mihi videẽ utilis & clarus. & diuiditur in tres ptes. ꝑmo qũ pena non cadit in seruũ: ideo qz non põt priuari bonis que non hz. qñqz pena nõ cadit in seruũ: qz non põt priuari statu quẽ non habet. qñqz pena nõ cadit in seruũ: qz in eũ ꝓba. l. nõ cadũt. istis tribus casib⁹ loqtur hec. l. secũda ibi. idẽqz dicendũ. tertia ibi item nec. l. pomp. q̃rto redit ad primuz ibi. item cornel. qnto consulit in oĩbus predictis. ibi: sed durior. & sic qnqz particulas hz. Aduerte videẽ q̃ iste pene cadant in seruũ quãdo hz aliquid. s. peculium: vt. s̃. de peculio. p to. Sol. peculiũ nõ auferẽ dño: vt. l. i. & l. si filius. C. de bo. prescrip. ¶ Secũdo oppo. dicẽ hic q̃ serui. l. iul. de vi ꝑua. accu. nõ pos. cõtra. C. ad. l. iul. de vi. l. seruos. & l. si crinis. Respõ. non põt accusari seruus: vt puniat̃ in bonis: sed vt puniat̃ corporaliter sic. & ideo est inspiciẽda cõclusio: qz si dicis quare pe-

hoc eẽ manifestũ p iura que volunt petitoriũ & possessoriũ recupande vel adipiscende posse simul eodem libello cumulari: vt. c. cum ecclesia. & c. pastoralis. de cã pos. & pprie. vñ ꝓpter hec in. d. l. edita. ō. Alex. dicit q̃ opi. pau. de ca. est multũ substãtabilis & q̃ suã opi. tz glo. in cle. dispẽdiosaz in vbo psonalib⁹ de rescrip. & Sali. in. l. sigs homicidij. C. h. eo. ti. vbi dicit q̃ opi. bart. iure nõ pbat̃ & eẽ tex. ꝓtra ipm in. d. l. si quis homicidij iuncta glo. in v. putauerit. in fi. cũ hac ẽt opinio. dicit cõcordare bal. ibi i repe. paduana i. xviij. q. cũ qb⁹ oĩ b⁹ ipse ẽt trãsire videtur qd̃. vo qspos fit vno libello diuersos ex diuersis cãis cõuenire tenuit Ly. i. l. co q̃ a multis. & C. si cer. pe. quez Ly. refert. & sequtur ro. cõsilio. ccxl. lz de pdictis ꝑ fati doc. mẽtionẽ non faciant q̃ autẽ sit rõ q̃ sec⁹ sit in crinalibus: vt in. d. l. cũ rõnibus collige ex dictis in. d. cõsilio.

c ¶ Quid si plures. adde bar. i. l. edita & ibi p alexũ i antepe. col. de eden.

d ¶ Oib⁹ aũtez q̃ nullo casu cadat in ꝑuũ tz ang. h. sali. i. l. ij. C. de accus. de quo late per imo. in. l. ꝑui. s̃. ō appel. & vide oio bar to. in. l. i. s̃. si fa. fur. se. dic vbi videẽ tenere ꝗriuz p quo i. l. i. s̃. ō bo. lib. i pn. potest enĩ si vult ad euitandũ penaz corporalem serui soluere p eo penã pecuniariã p. l. agraria. de termi. mo. iuncta. l. itez venũt. §. recte. de pe. be redi.

to puniri in tertia parte bonoꝝ nõ concluderes. Si ꝓo simpliciter peteres eũ puniri intelligerẽt de pena corporali: put dicũt pce. ll. s̃. alle. Itez dicitur hic q̃ pena capitis nõ cadit in seruuz: vt hic in fi. sed cõtra. qz in prin. dicit ꝓtra. So. qdã hñt i lr̃a ꝓuẽit qdã hz i lr̃a nõ ꝓuenit. gl. dicit sic pena capitis q̃tũ ẽ ad penã corpalẽ cadit i ꝑuũ: sed quãtuz ẽ ad adẽptionẽ bonoꝝ non cadit in seruũ. ¶ Itẽ oppo. q̃ pena relegatiõis cadat in seruũ: vt. l. ij. s̃. qui & a qb⁹. & l. ij. C. de sepul. vio. So. quãtum ad penã corporalem cadit in ꝑuuz sed non q̃tum ad ademptionẽ bonoꝝ. ¶ Pro declaratione quero ꝑmo vtrũ pena capitalis ad delictũ loquendo: vel mẽbri abscisionẽ cadat in seruũ? Rñdeo sic: vt hic. & l. si fugitiui. C. de ser. fugi. & in auẽ. sed nouo iure. & l. si crinis. ad. l. iuli. de ui. & l. seruos. & insti. de pub. iudi. §. item. l. cor. de fal. ¶ Quero vtrũ pena dãnatiõis in metallum cadat in seruũ. videẽ q̃ nõ: qz per penaz damnationis in metallũ pdit quis ciuitatem & libertatẽ: sed seru⁹ non põt perdere ciuitatẽ vel libertatem. ergo &c. ¶ In cõtrariũ est veritas: vt. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. & l. aut dãna. §. fi. j. ō pe. & si dicis qd facit dãnatio in metalluz seruo? Respondeo qz est magis astrictus & affligitur in corpus ꝓpter onus metalli. Item pdit spem libertatis cõsequẽde a dño: quoniaz ẽ seru⁹ pene. ¶ Item q̃ro vtrũ pena deportatiõis & relegatõnis cadat in seruũ. Respõ. q̃tum ad hoc: vt perdat ciuitatẽ vel libertatem nõ cadit in eũ: qa nõ hz: & hoc vult dicere iste tex. sz q̃tũ ad hoc: vt pdat spez hẽnde ciuitatis & libertatis cadit in eũ: vt. l. ij. s̃. qui & a q. & l. ij. C. de sepul. vio. ¶ Quero vtrum pena pecuniaria cadat ᵇ in seruũ. Rñ. q̃dam est pena pecuniaria p respectũ ad bona serui: ut tertia ꝑs bonoꝝ publicẽt: vel oĩa. & ista nõ cadit in seruo: vt hic in prin. q̃dam est pena pecuniaria in genere: ut puniat̃ in. c. libris: vel mille: & ista pena nõ video q̃re nõ cadat in seruũ: qz seruus põt habere pecuniam: quã dabit cõniuẽtibus oculis dñi: uel alius dabit pro seruo: vt. l. iiij. in prin. & §. i. & ij. s̃. de manu. & idẽ dico i monacho: qz lz pena pecuniaria respectu bonoꝝ oĩum: uel quote partis bonorũ non cadit in eum: quia bona nõ habet. tñ pena pecuniaria in genere bene cadit in eũ: qz alius põt soluere pro eo. hoc tangitur in Spe. de reo. §. i. ver. sed an monachus. & Inno. alibi uidẽt uelle q̃ oĩa iura que loquũtur de seruis pñt trahi ad monachũ: vt ex de priui. c. cũ olim. sed cõtra pdicta multuz facit ista. tex. q dicit. Idez ẽ dicẽdũ in ceteris legibus qbus pena pecuniaria erogatur. Sed ego intelligo pecuniaria. s. publicatiõis bonorum oĩum: vel certe partis. secus si ꝓnit̃ certa pecuniaria pena simpliciter nõ p respectũ ad certa bona. si enĩ seruus põt se redimere: quare non põt redimere penã non video. Itez dicitur hic nec pompeia. de parri. ¶ Oppo. q̃ cadat in seruũ. nam seruus põt hẽre patrem & matrem: ut. l. iij. s̃. de lib. cã. & de in ius vo. l. parentes. So. debes scire q̃ ista noĩa pater & mater pñt accipi dupliciter. ꝑmo q̃ sint significatiua cognatiõis: que est de iure gẽ. & isto modo nõ cadit in seruuz: qa nõ habet cognatiõem: ut insti. de ser. cog. in prin. Secundo possunt accipi: ut sint significatiua natu-

a ¶ Alterabitur pena. no. ꝺ alteratio. pene ipōsita a. l. vel a statuto. ⁊ vide bal. i. c. i. de phi. seu. ali. p lotha. ⁊ qꝺ no. i. d. auč. ſz nouo iure. ⁊ i. l. ſi fugitiui. C. de ſer. fu. ⁊ i. l. ij. C. ſi ifra. cer. tē. ⁊ imo. i. l. ij. ſ. de pub. iu. ⁊ q̄ dixi i. l. vulgaris. ſ. de fur. ⁊ qꝺ no. bal. in. l. i. i vl. col. v. ſed nūqd pena. de ſen. q̄ p eo qꝺ inter. ⁊ qd ſi man° eſt arida. vide bal. in. d. l. ij. vt infra cer. tē. ⁊ adde Io. an. i regula. i penis. la. i. in mercuria.

b s Enat°. q̄ro exē pla. vide q̄ dixi. ſ. e. in. l. i bellox. §. ſz ſi aliꝺ. in p̄n. ⁊ id qꝺ dicit ꝺ ſcō ſuo nō cē ſepi° i mediū ē vex poſtq̄z ē ꝺdēnat° aſſic. ſm gl. de heretiſ. p ꝺ i vi. ⁊ vide ad bart. ꝺ plene p glo. bart. ⁊ doc. i. l. q de crine. C. eo.

c ¶ Opp. tex. dicit. ⁊ qd ſi p. ll. ſeq̄ntes iponat maior pena q̄ p p̄cedentes. dic q̄ vtraq̄z tenebitur: vt not. decidit bar. i. l. ſi. C. de aq̄duc. li. x. alias. xi. vi de i. l. ſactio. j. ꝺ pe. ⁊ q̄uo cognoſcatur an maleficiū eadem. l. vel alia puniatur vide bal. i. l. ſiqs nō dicā rape in ſi. de epi. ⁊ cleri. ⁊ bal. i. l. ij. i vltī. col. ꝺ pba. Et circa hāc materiā. viꝺ ang. i. l. ſi vacātia. p° mediuz. de bo. va. li. x. dum tractat de. l. nullū. C. ꝺ teſti. ⁊ qꝺ not. bart. i. l. pri. ad ſi. ⁊ vide bal. i. l. cūctos populos. in vij. col. C. de ſū. tri. ⁊ in. l. plz. C. de ſac. ſan. ec. ⁊ i. l. ſi ſepulchri. ꝺ ſepul. vio. ⁊ qꝺ no. bal. i. l. ſiqs nō dicā rape i. iiij. ⁊. v. col. C. ꝺ epi. ⁊ cleri. ⁊ no. bal. i. l. ⁊ ſi ſeuerior. i. vj col. C. de iſa. adde et q̄ ſi nō eſt adhuc īpōſita pena eōrdinaria poterit īpōi ordinaria: ⁊ vbi ē īpōſita īegra pena pōt iterato puniri: vt cō

re: ut pater dicat generator: filius generatus: ⁊ iſto mō cadit in ſeruum: ⁊ ita loquit iſte tex. no. q̄ ät iſta ꝓba pater ⁊ mater ſint ſignificatiua natura: ⁊ naturaliter p̄ſonas deſignent. p̄batur in. l. tutelas. ſ. de capi. dimi. ⁊ ſm hoc facit optime. §. iſte. ad id qꝺ dixi. ſ. e. l. ij. ſ. q̄ filius ſpurius ⁊ filia ſpuria admittant ad accuſandū. ⁊ hanc. l. ibi adiunge. ¶ Vltimo ibi: ſed durior. No. mirabilem caſum q̄ quādo pena que imponit a. l. non cadit in ſeruū: tunc officio iudicis alterabitur pena a. qꝺ perpetuo tene menti ad qōnez. ſtatutum dicit q̄ qui fecerit ſanguinē in platea amputabitur ſibi manus dextra. q̄ ſi nō habet manuz dextrā: certe nō cadit in eū iſta pena: ⁊ iō punietur extra ordinē arbitrio iudicis: cāus eſt hic doc. tangunt in auč. ſed nouo iure. C. de ſer. fu. Sed licet alia pena arbitrio iudicis imponatur. quero vtrum erit accuſatio ex illa. l. antiqua: vel erit noua accuſatio extraordinaria. Reſpondeo erit accuſatio ex illa. l. cāus eſt in. l ſi criminis. C. ad. l. iul. de vi: ꝺiuncto hoc. §. ⁊. l. ſeruos. C. e. ti. facit qꝺ dixi. ſ. ti. i. l. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ An exceptio ego ſum accuſat° de iſto delicto impediat ſecundi accuſationē: ibi. Circa. Et an cū in primū iudiciuz eſt omiſſa vna qualitas poſſit propter illam omiſſam nouū iudicium incho ari: ibi. Extra. Et cū ſecūda accuſatio admittit propter omiſſam qualitatem q̄ erit officiū iudicis: ibi. Quero. Et cū quis de eodem crine accuſatur a diuerſis tamē eſt diuerſitas in loco: vel in confinibus quid faciendum. vide in ſi.

8 **Enatus.** Hec eſt vna ſolēnis lex. Pro declaratōe quero exempla ᵇ. l. glo. ponit exemplū in eo qui occidit filiuz. tenetur enim. l. corne. de ſic. ⁊ l. pōpeia. de parrici. ſz lz vtraq̄z. l. teneat. tñ nō pōt vtraq̄z. l. puniri. ⁊ qꝺ dicit glo. nō tollit vet° per nouā: verū eſt quo ad originez: quoniā vtraq̄z. l. tenet ſed quātum ad executionē tollitur: vt dicit in tex. ¶ Ad hanc caſus poſitionē op. tex. dicit ᶜ ob id crimen: ſed caſus poſitio p̄dicta loqtur de duob° crimibus. ſ. homicidio ⁊ parricidio lz ex vno facto oriant. ergo iſta poſitio caſus lē nō cōgruit. Preterea iſta caſus poſitio videtur falſa: qa q̄ ex vno facto oriunt duo crimina ex vtroq̄z punitur: vt. l. ſi adulterium cuz inceſtu. j. de adul. Suſtinēdo hanc lect. poſſumus dicere q̄ textui applaudet. nam qꝺ dicit ob id crimen. intelligo. i. ob idem factum. ad. l. ſi adulteriū cū inceſtu. Reſpondeo. ⁊ aduerte quādoq̄z ex vno facto reſultant duo crimina ſeu duo ti. criminis que ſe habēt: vt genus ⁊ ſpcies: vt homicidium qꝺ eſt genus: ⁊ parricidiū qꝺ eſt ſpecies homicidij°. iſto caſu non pōt puniri: niſi vna. l. tantum hic eſt cāus. hic no. ſm hanc lectu. ⁊ ad idem. l. pretor edixit. §. i. de iniur. Si vero reſultant duo crimina que ſe habēt: vt ſpecies ſeperate ⁊ diſtincte: tunc ex vtraq̄z parte punit. caſus eſt in. l. ſi adulterium cum inceſtu. j. de adulte. Exempla de hoc poſſunt eſſe plura. pone exemplum in delictis nominatis. aliqs interfecit vnum hominez in eccleſia: ⁊ ſic vno actu homicidiū cōmittitur: quia occidit hominē ⁊ ſacrilegium: quia turbat diuina officia: vt. l. ſiquis in hoc. C. de epi. ⁊ cle.

cludit bal. poſt glo. in. l. nullū. C. de teſti. Cy. ibi ⁊ Bar. videnk velle ōrīū itē adde caſum in quo qs duplici pena punit p eodē: vt ſi fui ꝺdēnat° i. c. poſtea ex forma ſtatuti debeā relegari fui relegat° vtrū repetā. c. bal. in. l. ſi. C. de fideicō. lib. p illā glo. tz q̄ nō rōne cōtumacie. Itē an in duobus locis poſſit qs puniri. vide bal. i. l. pe. C. de exe. rei iudi. in. vi. ⁊. viij. col. ⁊ i. l. data opa. i. ij. col. C. q̄ accu. i. l. ācille. C. de fur. i vlti. ⁊ penul. col.

tunc reſultant duo crimina diſtincta ⁊ ſeparata: ⁊ ex vtroq̄z punietur. Item pone exemplū in delictis nō nominatis ᵉ: vt quia extrahēdo tibi cultellum de manu vulneraui te ⁊ derobaui te: tūc ex vno actu reſultant duo crimina diſtincta ⁊ ſeparata ⁊ ex vtroq̄z venit puniendus: nec habet locum hec. l. ſecus ſi illa duo crimina ſe habent: vt genus ⁊ ſpecies: vt hic. alij ponunt exēplum i eo qui fecit ſocietatem cōtra innocētez qui tenetur. l. iuli. de vi priua. ⁊. l. cor. de fal. ſm quoſdam quod exemplum glo. reprobat: vt in eadem haberis. Tertio poteſt poni exempluz in eo qui accepit pecuniam ob negocium faciendū: vel non faciendum qui tenet. l. iuli. repetundarum. ⁊. l. cor. de fal. hoc exemplum eſt optimū: quia ex eodez facto nō reſultant plures tituli criminis: ſed vnum crimen pro plurib°. ll. poteſt puniri. vnde vna. l. tantū poteſt puniri ⁊ accuſari: vt hic dicitur. ¶ His ſic premiſſis anteq̄ veniam ad alias queſtiones oppo. de. l. cum ex vno. ſ. de actio. ⁊ obli. Reſpondeo ibi loquit quando agitur ciuiliter. hic quādo criminaliter ad vindictā illo cāu cum ciuiliter agitur. ponit By. diſtinctiōem plenam in. l. i. §. dixerit aliquis. de publi. ¶ Itez oppo. C. eo. l. qui de crimine. ij. reſpō. Solu. dicunt quidaz a diuerſis p̄ſonis poteſt quis accuſari diuerſis. ll. vt. l. qui de crimine. a cōtrario ſenſu nō ab vno ⁊ eodē. tu dic. l. q ꝺ crimine loquitur quādo ex eodem facto plura crimina oriuntur ſeu tituli criminis que ſe habent: vt ſpecies ſeparate. hic q̄ ex eodē facto plura cria oriunt: vel ſi plura crina oriunt hēnt ſe: vt genus ⁊ ſpecies: vt dixi. ¶ Item oppo. C. quādo ci. ac. cri. preiu. l. i. So. ibi. vna actio erat ciuilis alia crinalis ꝗ vtraq̄z erat crinalis. ¶ Itez op. C. ad. l. fal. de pla. l. i. Reſpondeo ⁊ ibi oriuntur diuerſa crimina. ſ. plagium ⁊ rapina. ¶ Circa hanc. l. quero vtrum iſta exceptio ego ſum de crimine accuſat° impediat proceſſum accuſatiōis ſecūdo loco propoſite. ⁊ ſic eſt dilatoria. an vero eſt exceptio peremptoria ⁊ vēiat examināda ⁊ determināda p diffinitiuā ſniaz. In glo. ſunt tres opi. vna q̄ talis exceptio proceſſum impediat: ⁊ iſta eſt vera p tex. qui hic dicit. ne quis ob id crimen pluribus legibus reus fieret. nō dicit ne puniatur plurib°. ll. quia tunc reſpiceret condemnationē. ſed hic dicit reus fieret: ⁊ ſic nō poteſt accuſari ⁊ p̄ceſſus impeditur. ad idem. l. penul. in ſi. ſ. nau. cau. ſtabu. vbi dicit q̄ nō debet de delicto eiuſdez hominis ſepius queri: ⁊ ſic impedit p̄ceſſum: ⁊ ſic modus proponendi talez exceptionē ad proceſſuz eſt talis. dico q̄ hec accuſatio nō eſt admittēda: nec eſt procedendum: quia ab alio ſum accuſatus. alij dicunt q̄ iſta exceptio proceſſum nō impedit: ſed procedetur ſuper vtraq̄z accuſatione. ſed facta condemnatiōe ſuper vna tolletur accuſatio ſuper alia. hoc nō eſt verum: q: contra tex. huius. l. vbi impedit proceſſum. Tertij dicunt q̄ iſta exceptio impedit proceſſum quatenus pene cōcurrunt: ſed nō quatenus pena vnius. l. aliam excedit: vt. l. plura. ſ. de actio. ⁊ obliga. ⁊. l. idem. §. penul. ſ. nau. cau. ſtabu. Iſtorum opi. eſt falſa: quia in accuſationibus que dant ad vindictam nō inſpicitur vtrum ſit plus in vna q̄ in alia: ſed ſumpta vindicta ex vna. l. alia lege non

d ¶ Spēs homicidij. adꝺ bar. i. l. i. §. i. i. iij. col. ſ. de op. no. nū. et bar. i. l. doli. ſ. de v. ob. ⁊ bar. i. l. ſactio. j. ꝺ pe. ⁊ q̄ poſſit qs duplici pēa puniri viꝺ bar. ⁊ doc. i. l. i. §. q̄ aduerſus. ⁊ ibi ē tex. in materia. ſ. ꝺ poſtu. i crina lib° viꝺ bar. in. l. i. §. dixerit aliqs. ſ. ꝺ publi. ⁊ iſtia adde gl. xxvij. q. i. c. virginib°. ⁊ bal. i. l. plz. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ i. l. cūctos populos. in vi. col. de ſū. tri. ⁊ ſi. ca. ⁊ iſtiſ adde ſali. i. l. q ꝺ crine. C. de accu. ⁊ ibi p bart. ⁊ per Bal. i. l. q ſepulchri. C. ꝺ ſepul. vi. ⁊ an ſi i foro eccleſiaſtico quis fuerit punit° puniat in foro ſeculari. viꝺ p. d. ant. i. c. tue. de p cu. ⁊ in. c. de his. ex eo. ⁊ vide bar. i. l. qd ergo. §. pēa grauior. ꝺ iſa. ⁊ i. l. data. C. q accu. circa me. ⁊ i l. data. C. de dona. an parricidiū vēiat appellatione homicidij: ⁊ ſibi ōrī° ē in dcis iurib°.

e ¶ Delictis nō noiatis. ⁊ de iſtis delictis innoiatis vide bar. in. l. nunq̄z plura. de priua. delic.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Quero si vno. si in accusatiõe est omissa qualitas. q̃ro an ex illa possit nouũ iudiciũ inchoari. bar. ℔ qd̃ sic. qd̃ sequtur bal. & vide bal. i. l. iij. §. p̃ nau. cau. sta. & p̃ ista opi. bar. fuit ꝛclusum p̃ collegiũ pusinũ apd̃ ciuitatẽ assisij. sed ang. ℔ ipugnat opi. bar. quẽ oino vide. ſz Ja. bu. ꝛsuluit ꝛ̃ bar. vt refert bal. i. l. & si seuerior. l. vi. col. C. d̃ ifa. & adde q̃ si in ingsitõe eẽnt illa ṽba sup qb̃ oib̃ & singulis ꝛnexis & emergentibus vepẽdẽtib̃: & ex̃neis posset semp qualificari p̃cessus. d̃ quo p̃ ang. in. l. si vacãtia. C. d̃ bo. va. li. x. & vide p̃ bar. i. l. p̃ses. in fi. j̃. de pe. & vide bal. i. l. i ciuili. ad fi. de fur. & in. l. ij. C. q. res iuno̅ nocet. i fi. & adde ꝗz in no. i. c. cũ dilect̃. de purcano. in gloma. in ṽ. & dicũt qdam q̃ absolut̃ ab i qsitione' p̃ot accusari: qa ad diuersa tẽdunt p̃ bal. i addi. spec. in ti. d̃ sen. i. xxij col. facit qd̃ no. bar. i. l. si marit̃. §. sin aũt ex̃neus. j̃ de adult. qd̃ no. bar. i. l. si qs i hoc. de epi. & cleri. & iõ remediuz est qd̃ dixi in. l. ij. §. si publico. in. vi. col. j̃. d̃ adul. & vide bal. in termis. in. l. ea qdẽ. i pe. & vl. col. i ṽs. q̃ro. an si iudex. & in. l. si quis homicidij. & ibi per Ly. & gl. C. e. & vide docto. maxime imo. i. c. d̃ his de accu. ADDE huic apostille alex. consi. lxxiij. & cxxi. pau. de ca. cõsi. cxix.

b ¶ In g̃riũ videt̃. ſz Flo. i. l. ita vulnerat̃. ꝗ. ad. l. acql. tz opi. Spe. ꝛ̃ bart. per. l. pretor edixit. hic allega. p̃ bar. i. §. i. & qd̃ de dicta qualitate nõ possit amplius i qri. dicit 'ipse q̃ est casus i. l. sepulchri violati actõ. ff. de sepul. vio. & ẽt allegat hãc. l. ꝗz primũ exemplum. glo. hic & probat. pone pro simplici vulnere est pena irretractabilis apposita: puta amputatio auricule. certe est incõueniens q̃ iterum possit inquiri & puniri. ad hoc etiã facit qd̃ no. bar. in. l. nunq̃z plura. de priua. delic. in ver. ad hoc quero. nec iura but. obstant. qz agitur ad prese. rei familiario. & istis adde Bali. in. l. q de crimine. C. e. in ṽsi. item iuxta p̃dicta quero.

potest puniri: vt. l. pretor edixit. §. i. de iniur. vñ prima opi. est vera: qz processum impedit: vt ℔. si quis tamen esset ita stultus q̃ non opponeret eam ad processum: sed ad cõdemnationem dicens talez non esse condemnandũ de hoc crimine: quia est ab alio accusatus: tunc procederz secunda opi. & iudex procederet super quacũqz vellet. sed facta condemnatione super vna non posset super alia condemnari. expediui omnes glo. ¶ Extra glo. quero. si vno̅ iudicio est omissa vna qualitas: an possit ꝓpter illam qualitatez inchoari nouũ iudicium. Exemplum tu es accusatus q̃ vulnerasti ticium: sed ibi non est dictuz q̃ vulnus ẽ tale q̃ remanet cicatrix: an propter cicatricem posset nouum iudicium inchoari. vel non fuit dictum in p̃ma accusatione q̃ maleficium fuit cõmissum de nocte. vel nõ fuit dictum q̃ ex illo vulnere ille moriebatur. Rogo q̃ aduertatis quia iste passus est mihi difficilis. nam quãdoqz secũda accusatio cũ illa qualitate producitur post primã ante nomen receptuz inter reos: tunc iudex debet audire ꝗm accusantem omissa prima accusatione. Iusta enim causa est admittendi secundũ potius q̃ primum: quoniam magis ponit veritatem: vt videbitis. j̃. e. l. si plures. & j̃. de adulte. l. ij. §. fi. cum. l. sequẽti. quãdoqz illa secũda accusatio superuenit post nomen receptum inter reos super prima accusatõe: tunc idez qz supersedebitur super prima: & procedet̃ super secũda: quia grauior ẽ & preiudicialis. nõ enim debet fieri preiudicium per minorẽ maiori: vt. l. per minorem. s̃. de iudi. & l. i. C. qui accusa. nõ poss. quandoqz superuenit ista noua accusatio post sentẽtiam latam super prima. Hic est aduertendum quãdoqz prima sentẽtia fuit absolutoria. & in isto cãu loquitur. l. in delictis. §. si detracta. s̃. de noxa. & quid iuris sit tunc dicam i. l. denũciasse. §. quid tamen. j̃. de adulte. quãdoqz prima sententia fuit condemnatoria: & hoc videtur dicere spe. q̃ non debeat admitti accusatio secunda: licz adijciatur illa qualitas vltra. ita tenet in tit. de accusa. §. i. circa princi. per vnam col. allegat. l. pretor edixit. §. i. s̃. de iniur. vbi si actum est iniuriarũ nõ potest agi de occiso. vide te pro ista sua opi. videtur casus in. l. qui seruuz. in fine. s̃. de actio. & obliga. In cõtrariuz videt̃ b casus expressus in. l. vnde queritur. in fine. s̃. cõmo. ꝗm cõmunem litterã: quid dicemus crederem q̃ possit accusare de nouo propter illaz qualitatem omissaz in p̃mo iudicio & accusabitur de toto crimine cum adiectiõe illius qualitatis. argu. d. l. vnde queritur. in fine & arg. in. l. iulian̅. §. i. s̃. de verbo. obli. & de solu. l. etiã. & delega. i. l. huiusmodi. §. edes. & quod no. in. l. eleganter. §. non solum̅. s̃. d̃ dolo. Preterea ego video q̃ factum procuratoris colludẽtis nõ debet nocere domino: vt. l. eleganter. §. si p̃curator. s̃. d̃ dolo. eadem ratione factũ accusatoris omittẽtis illam q̃litatem nõ debz nocere fisco & rei publice: quia prosequũtur suam vindictam. Preterea si de toto crimine esset absolut̃ & probaretur preuaricatio iterũ possz accusari sine dubio: vt. l. iij. s̃. de preuari. ergo eadem ratione si est preuaricatum in ista qualitate pro hoc: quia vt alias est q̃ quãdo ista talia omittantur a fraude & dolo p̃ sumũtur omitti: vt. l. ij. §. i. j̃. de iure fis. quod maxime puto verum si ille secũdus venerit qui addit illã q̃litatẽ p̃sequitur suam̅: vel suorũ iniuriã & primũ processuz ignorauit: vt. l. si cui. §. i. s̃. e. Non obstat. l. pretor edixit. §. i. s̃. de iniur. & aduerte quia ego intelligo illum tex. quãdo in prima accusatione iniuriarũ fuit expresse dictum q̃ erat occisus: & sic qualitas fuit expressa in primo iudicio: licet vindicta esset minor per actionem iniuriarũ q̃ p̃. l. cor. ℔ ꝗo in prio iudicio q̃litas fuit omissa: vl̃ dico ẽt ibi si illa q̃litas nõ eẽt exp̃ssa ĩ p̃mo iudicio: ſz soluz fuit dcm̃ q̃ talis p̃cussit talẽ q̃ nõ potest accusari. Secũdo p̃p adiectõez qualitatis: quia ista qualitas mortis de iure communi nõ debebat exprimi: qz illa. l. cor. de sic. nõ requirit q̃ percussus moriatur: sed sufficit q̃ qs percusserit animo occidendi: ideo illa qualitas de occiso si postea addat̃ nihil operabit̃: sed ꝗm formam statutorũ que requirũt q̃ aliqs vere occiderit esset necesse q̃ in primo iudicio de illa q̃litate eẽt cognitum: ad hoc vt secũdo nõ posset agi seu accusari. arg. ad hoc quod no. in. l. i. & ij. C. si ex fal. instr. ¶ Quero quãdo̅ secũda accusatio admittitur propter illius qualitatis adiectionem. quod erit officium iudicis super secũda accusatione. aduerte siqdem pena imposita in prima habet similitudinẽ cum pena imponẽda in secũda ꝗm minus & plus: verbi gratia p̃ vulnere simplici imponit̃ pena centũ. pro vulnere cuz cicatrice imponitur ducẽtoꝝ pena: tũc officium iudicis erit punire eũ per secundã sententiã in tantũ inquãtum fuit omissum in p̃ima. arg. l. vnde queritur. in fi. s̃. cõmo. & l. iulian̅. §. i. s̃. de ver. obliga. cũ similib̅. Si vero pene p̃dicte differũt specie. puta pro vulnere simplici est pena centũ cũ cicatrice est pena man̅: tunc officium iudicis erit cõdemnare ex secũda integra. prima aũt pena si non est soluta non soluet̃: quia deuenit cõdemnatio ad nõ causam: vel si est soluta repetit̃ per condictionẽ sine causa: vt. l. si fullo. s̃. d̃ condictio. sine causa. & l. incõmodato. §. fi. s̃. ꝛmo. sed si eẽnt iste pene differẽtes specie & prima cõdemnatio exacta nõ posset repeti. puta pro vulnere simplici debz fustigari: sed pro cicatrice est pena manus si nõ est facta executio prime clarũ est. sed si est facta iam executio qd habebit facere iudex: punietur ne iste de eodez delicto bis videtur absurdum: in hoc est cogitandũ. ¶ Quero quid ecõtra̅ aliquod factũ est deductum in p̃mo iudicio per modũ cuiusdam qualitatis vtrũ de eadem qualitate posset principaliter accusari: si de ea resultat crimen per se. dicã. j̃. e. l. pri.

¶ Ulterius q̃ro. accusatur quis de eodez crimine a diuersis. tamen est ista differẽtia q̃ vnus nominat locum vno modo. alius nominat alio modo: vel vn̅ ponit quedã latera. alius ponit alia: quid erit faciendum. vel pone q̃ maleficiũ ẽ reiterabile nõne potest esse q̃ bis eodẽ mense ego percussi te eodem loco. certe in istis casibus ego consulo q̃ tu qui formas exceptionem declares in exceptione tua & facias articulos ad p̃bandũ quomodo talis locus sit laterat̃ in prima accusatione: & locus laterat̃ in secunda accusatione est vn̅ & idem locus: & quomodo talis r̃ixa de q̃ fit mentio in p̃ma accusatiõe: & in secũda est vna

c ¶ Non solũ ad. q. bar. vide Bal. in. l. i. §. in tutela. in fi. ṽbis. C. de tu. & ra. distra.

d ¶ Prosequtur suam. & ℔ vide an ex inquisitõne de vulnere possit sequi condemnatio de morte. adde no. bar. in. l. nunq̃z plura de priua. de. i ver. quero. circa hoc qd si ꝛc̃. & bart. i. l. dam. §. sabini. d̃ dã. in sec. & in proxi. col.

e ¶ Quero quando & bene faciunt q̃ voluit bar. i. l. dam. §. sabini. de dã. i sec. hic adde no. bal. in. l. ij. in. i. col. ṽ. on. modo. C. qui. res iud. nõ no. vt in aliquo nõ tz bar. hic.

f ¶ Quid ergo̅ cogita ſz no. q̃ potest iteruz iudex punire sed leuius arbitrio suo. ar. l. hos accusare. §. oibus. s̃. eo. ADDE ṽsi. sequenti ange. cõsi. cxc.

⁊ eadez. ⁊ hoc mõ faciẽdo tu re° posses absolui.

Ex. l. sequenti.

¶ An iudex possit cogere reũ: vt accuset eũ q cõmisit maleficium. ⁊ an si accuso te q̃ damnũ dedisti hominib° coadunatis: an possum agere de coadunatione tantum.

i **Acum.** Non cogitur quis omittere actionẽ ciuilem ⁊ ponere criminalẽ descendentem ex eodẽ facto. ¶ Oppo. s̃. ō iniur. l. ꝓtor edixit. §. i. Breuiter ſm opi. glo. ibi positam non cõtradicit. sed ſm lectu. Ja. de are. cõtradicit. Respõ. q̃ est speciale in. l. corne. de sicca. nõ enim debet permittere iudex q̃ per actionẽ ciuilem preiudicetur accusationi. l. corne. de sic. que punit de occiso. est enim mali exempli. ¶ Quero cõmissum est maleficium: reus non vult accusare: an iudex potest eum cogere q̃ accuset°. Specu. ponit in ti. de accusa. §. i. versic. quid si nullus. ⁊ ibi videt dicere q̃ non potest cogere de iure per. l. i. C. vt nemo inui. ⁊c̃. Sed dicit q̃ bene faciet iudex si coget. Breuiter dico q̃ iudex non potest cogere: cãus est hic. fallit vtputo in crimine homicidij in quo iudex potest cogere accusare: vt. l. ꝓtor. §. i. s̃. de iniur. ſm lecturã Ja. de are. ⁊ tex. est expressus si glo. non destrueret ipũm in. l. si quis homicidij. C. eo. ti. Item probo per rationez. ego video q̃ . l. punit eum. s. heredem si nõ accusat: quia perdit hereditatem defuncti si eius mortem non vlciscitur: vt. l. i. de his qui. vt idig. C. ⁊ per plures leges illius ti. ergo iudex potest ipũm cogere accusare ne delinquat. hinc est q̃ si iudex videt q̃ tu vis delinquere potest te cogere ne delinqual: vt. l. i. in fi. s̃. de offic. prefec. vrb. ⁊. l. congruit. de offi. presi. ſz in alijs criminibus nõ puto q̃ quis posset cogi accusare. ¶ Item pone q̃ ego accusaui te q̃ mihi dedisti damnũ hominibus coadunatis. Istõ quod dixi hominib° coadunatis venit: vt qualitas ad qualificandum istud delictũ: quia dedisti damnũ. an potero te accusare de coadunatione tantũ quod est crimen. l. iuli. de vi publi. vt. l. vlt. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ videbitis. j̃. ad l. iul. ō vi. l. i. vel an potero te accusare de hoc qõ est deductum in ꝑmo iudicio per modum cuiusdam qualitatis. Breuiter puto q̃ non. qui enim egit de toto q̃ fecit damnum hominib° coadunatis non potest postea agere de parte. s. de coadunatione: vt. l. si quis cum totũ. de exce. rei iudi. pro hoc. s̃. l. proxi. ne de eodem delicto quis bis puniat: non habetis hic alia.

a i Meũ cogere q̃ accuset. iudx põt cogere i iuriatũ accusare. adde qd odof. in cõsi. incip. ticius aliquẽ iterfecit ⁊ filius iterfecti timz accusare iterfectorem pp suã potẽtiaz dixit q̃ ptãs q̃ nõ poterat ꝓcedere ex officio nisi p accusa. bñ facit si cõpulerit istũ ad accusandũ. q̃z uis. l. non cauat. qz expedit rei pu. ne male ⁊c̃. l. ita vulneratus. cũ si. s̃. ad. l. acquil. ⁊ pp scãdalũ multa ꝓcedũtur . l. pe. ff. ō fic. ⁊ qz si maleficiũ non puniret res esset mali exẽpli. l. obseruãdum . ff. ō offi. ꝓfi. l. diu°. ff. ō reiu. ⁊ si timet potẽtiam aduersarij: faciat dari sibi securitatẽ. l. ꝓsẽti. circa fi. ⁊ . l. fi. C. ō his q̃ ad ec. ꝓfu. ⁊ vide q̃ dixi in. l. libellozꝫ . §. fi. s̃. e. ad bart. hic adō spe. i ti. de accusatore. §. i. in ꝑn. i v. qd si nullus. sed ꝗ bar. ħ tz ange. ⁊ raph. ⁊ doc. i. l. figs homicidij. p tex. in. d. l. dinus. j̃. e. ⁊ qō no. gl. exꝑsse xxij. q. i. figs p calũniaz. ⁊ xj. q. vij. quapp. ⁊ iiij. q. v. imol.

Ex. l. sequenti.

¶ An plures accusatores possint dare vnũ ꝓcuratorem. Et si plures accusant vnũ: ⁊ non opponatur valet iudicium.

s **Iplures.** ¶ Nota tex. ibi. vt alia iusta cã. ¶ Oppo. de. l. i. §. si ad plures°. s̃. de sepul. vi. vbi plures admittuntur. Solu. ibi. pluribus interest principaliter. ideo plures admittuntur: iõ si essent plures filij vnius patris occisi omnes simul ad accusandũ admitterentur: quia cuiuslibet interest ꝑncipaliter. sed quãdo duo veniunt ⁊ nullius principaliter interest: tunc iudex eligit vnum: quia tantũ interest vnius quãtuz alteri°. ⁊ ita loquitur hic. ¶ Quero quomodo° itelligit hoc si plures existãt: an est necesse q̃ veniãt plures simul: vel est necesse q̃ vnus veniat. Respondeo hoc debet intelligi si plures veniãt ante nomen rei receptum inter reos. ita not. in. l. qui de crimine. C. eo. ⁊. l. reos. ¶ Quero qd si plures accusatores vellent dare vnum ꝓcuratorem. an possent Inno. q̃ sic in. c. sicut olim. extra de accusa. sed nõ placet: quia aut omnium interest: et tunc quilibet potest accusare. si vero nullius iterest: tunc nullus potest dare ꝓcuratorem: vt. l. licet. s̃. de procura. ¶ Quero quid si plures accusauerunt vnum: nec fuit exceptum? Respondeo si non fuit exceptum procedet iudiciũ: vt. l. si accusatoribus. ⁊ ibi no. C. eo. Item dicitur hic iusta causa. ¶ Quero que erit iusta causa? Respõdeo si vnus ponit magis omnes circunstantias maleficij q̃ alius iusta causa erit magis admittẽdi istum q̃ alium: vt. l. ij. §. finali. cum. l. sequen. j̃. de adulte.

b s Ipluresꝫ . §. si ad plures. ⁊ vide bar. ibi in materia.

c ¶ Pluribꝰ intererat. vide bal. i. l. i. i xxiiij. col. C. q̃ accusa. ⁊ q̃ dixi. s̃. in. l. libellozꝫ. §. sed ⁊ si aliud. ⁊ bal. i. l. senat° . C. q̃ accu.

d ¶ Quero qũo. vid cx. in. l. senatus. C. q̃ accus. ⁊ ad hic no. vide bal. i. l. ij. §. fi. j̃. ō adulte.

Ex. l. sequenti.

¶ An sentẽtia ab obseruatione iudicij sit diffinitiua vel interlocutoria: ibi. Unde. Et an a sentẽtia absolutoria ab obseruatiõe iudicij possit appellari: ibi. Quero. Et an cũ fertur sentẽtia absolutoria ab obseruatione iudicij debeat pars citari: ibi. Quero vtrum. Et an iudex possit statuere accusatori terminum ad ꝓbandum seu accusandum: ita q̃ de cetero non audiatur: ibi. Quero vtrum. Et iterlocutoria postq̃ nõ speratur diffinitiua habet auctoritatẽ rei iudicate: vt in fi. l.

t **Icia.** ¶ Hec est. l. solennis. ⁊ in glo. legitur duob° modis. primo in glo. magna. secũdo in gl. parua. ⁊ ſm primam lecturã pone casum. Ticia accusauit aliquem q̃ testamẽtum falsificauerat fratris: ⁊ quia libellus non fuit bene conceptus: fuit accusatus absolutus ab obseruatione iudicij: deinde iudex statuit terminuz ticie: vt accusaret infra certum tẽpus si vellet: que non accusauit. ideo iudex pronũciauit non esse audiendã. queritur cuz ticia non appellauerit a iudicis pronũciatione: an iterũ possit accusare. ⁊ dicitur q̃ nõ. Ex hac. l. no. q̃ iudex potest statuere tempus accusatori infra quod possit accusare. Secũdo nota q̃ iudex elapso termino potest pronũciare eũ non esse audiendum. Tertio nota q̃ ab hac sentẽtia potest appellari. Quarto no. q̃ si nõ appellatur talis sentẽtia transit in auctoritatem rei iudicate. His visis venio ad examinationem glo. ⁊ ſm istam lecturã fuerunt date due sententie.

e t Icia. materiã huius. l. examinat bar. i. l. fi. C. q̃ accusa.

¶ Oppo. a sententia interlocutoria nõ appellatur: vt. l. penul. quo appel. non re. ⁊. l. ij. j̃. de appel. re. hic dicitur cõtrariuz quare male. In glo. sunt tres opiniones. prima q̃ hic fuerunt due sẽtentie ⁊ quelibet diffinitiua. ¶ Contra hoc oppo. q̃ sententie diffinitiue nõ possunt ferri circa idez: sed consonantes sic. certe istam opinio. nõ tenent ibi docto. vel aliter due sentẽtie non possunt ferri circa idem. verum est ex eadem instantia sed ex diuersis sic: vt. l. duobus. s̃. ō excep. rei iudi. sed an sint diffinitiue: vel nõ. j̃. dicaz. alij dicunt q̃ iste fuerunt due sententie ⁊ quelibet interlocutoria. ¶ Ad ꝓtrariũ rñdeo ab iterlocutoria nõ põt appellari. verũ ẽ nisi hẽat vim diffinitiue ſz ħ hz vim diffinitiue. ergo ⁊c̃. ⁊ ista ẽ opi. Al. ⁊ est satis bona: sed an sint interlocutorie. j̃. dicã. ¶ Tertia est opi. glo. q̃ hic fuerunt due sententie quarum prima fuit interlocutoria ab obseruatione iudicij propter libellum male conceptum ⁊ ab illa non potest appellari. ita dicit gl. nostra. ¶ Pro examinandis istis opi. habemus examinare duo. ꝑmum cum hic due sententie sint ambe absolutorie ab obseruatiõe iudicij. prima absoluo te ab obseruatione iudicij propter libellũ male conceptum. secũda absoluo te: quia accu-

a ¶ Quero an sententia. Adde ꝙ glo. in clemẽ. fina. de appel. tenet ꝙ sententia lata super instantia cause per iudi. appella. fit interlocutoria: quia non diffinit eam pro quo est glo. in clemẽ. ꝑma. de sequen. posses. ⁊ fruc. Lapus dicit hoc verum ad principale negocium. secus quo ad instantiã nam cum ipam diffiniat poterit illo respectu esse diffinitiua: ⁊ sic refert sibi ascripsisse Joan. and. allegat nota. i Spec. de offi. iudi. §. deseruit. versi. quid si opponens. vbi si reus absoluitur ab obseruatõne iudicij. propter ineptam actionem ꝙ dicitur interlocutoria. ⁊ b vltimum tenet Jo. mo. post alios. in .c. examinata. de iudic. per Archi. in ꝛx. distin. §. i. in versi. in absolu. ¶ De de ancha. in dicta clemẽ. fi. decidit ꝯz no. per Barto. b. ⁊ ideo dicit ꝙ si iudex appellationis pronunciat sup instantia scilicet ꝙ appellans appellare non poterit: quia absorbet nõ solum instantiam: sed etiaz causam principalem cuz accedat ad naturam diffinitiue non interlocutorie. vide Roma. ⁊ que ibi dixi in rubri. de re iudi. ⁊ Bal. in. l. ij. C. si aduerrez iudi. ⁊ in auctẽ. hoc sacramentum. de iuramẽ. calũ. Item adde quod Jaco. butriga. ⁊ Bal. in. l. p. peranduz. §. ⁊ si quidem. d iudi. ⁊ bal. in auctẽ. qui semel'. quomodo ⁊ quãdo iud. semp fine distinc. sequunt glo. in dicta. l. harum. sed Barto. hic male loquitur. ⁊ vide clemẽ. fi. de appella. ⁊ no. in. c. auditis. de restitu. in integrũ. ⁊ ꝙ est interlocutoria tenet Bal. in. l. fina. C. si tutor vel cura. ⁊ Bal. in auctẽ. qui semel. i. iiij. col. quomodo ⁊ quãdo iudex. vbi dicit ꝙ habet vim diffinitiue quãdo per eã imponitur perpetuum silentium: vt in cãu illius auctẽ. aliao autez est interlocutoria: vt vult ipe in ea auctẽ. in vlti. colũ. versi. ibi ab obseruatione iudicij. ⁊ vide in fine huius col. ADDE an sentẽtia absolutoria ab obseruatione iudicij propter libellum male conceptum: vel eo qz non probatum sit interlocutoria vel diffinitiua. vide ¶ Pau. de cast. consilio. ꝛcvi. cccꝛcij. Ange. consilio. cꝛv. ⁊. cꝛc. ⁊ ¶ Pau. de cast. cõsilio. cꝛix.

b ¶ Solennitates. Barto. hic nõ bene loquitur. ⁊ eum reprehendit Alex. in. l. iuste. de acquirẽ. pos. in. iij. colũ. ⁊ adde ꝙ quelibet interlocutoria respectu illius actus potest dici diffinitiua. glo. repu. fingu. in. l. generaliter .C. de reb. cre. adde glo. in auctẽ. de litigio. §. ad excludendas. ⁊ Bal. in .l. intra vtile. de mino.

c ¶ Iterum citari. Quando fertur absolutoria ab obseruatione iudicij vtrum quis debeat citari. vide quod no. Bart. in. l. ne quicqz. §. vbi decretum. de offi. proconsul. ⁊ in. l. si opus nouum. ff. de oper. noui nuncia. ⁊ vtrobiqz dixi.

d ¶ Quero vtrum. adde in ꝑmis omnino Bald. in. l. diffamari. C. de ingema. ⁊ Imoli. c. super eo. de appella. ⁊ an iudex possit dare terminum ad ꝓsequendum appellationẽ ficut ad accusandum. vide Bal. in. l. i. C. vt infra cer. temp. et tex. in. l. si ea. C. qui accusa. ⁊ ad Barto. hic. adde glo. no. ⁊ ibi Barto. in. l. papinia. §. i. ff. de inoffitestamen. et quod not. in .c. cum i tua qui ma. accusa. pos. et vide Bald. in. l. qui licitum. C. vt lipendente. et Bal. in auctẽ. ad hec in penul. colũ. de vsu. versicu. quero. ⁊ no. ꝙ nunquam iudex per suam interlocutoriam potest silentiuz imponere si facta sit ꝑ per iudicem ipsi cui silentium imponitur bina monitio de qua in actõne appareat ꝯz glingu. ⁊ ibi Ange. in auctẽ. de heredi. ⁊ fal. §. i. ⁊ vide Bal. in. l. i. vt nemo inuitus. ⁊ vtrum a tali sententia i qua imponitur silentiuz possit appellari: ⁊ an sit interlocutoria vide Bal. in d. l. diffamari. ⁊ Ange. in. l. i. C. vt ne. inui. ⁊ in. l. ⁊ si post tres. in antepenul. colũ. §. si quis cau. ⁊ Imol. in. l. si insulam. in qnta colũ. ꝑme regule. in versi. ob. de verbo. obliga. Ange. autem in dicta. l. i. dixit ꝙ iudex non potest non agenti alteram penam imponere q̃z silentium nisi tutori. per .l. tutor qui reperto. §. si deponi. de administratiõe tutorum. ⁊ vide glo. ⁊ docto. in. l. diffamari. ⁊ Barto. in dicta. l. mancipiorum. Ludo. in. l. ij. de re iudicata.

e ¶ Limitari tempus. adde Bal. in. l. si ea. in prin. ⁊ in fi. ij. colũ. C. qui accusa. ⁊ Bal. in. l. minoribus. C. de his qui. vt indi. ⁊ vide Imo. in. l. stipula. alie. de verbo. obliga. in princi. ⁊ vide do. Anto. in. c. tue nobis. de appella. ⁊ Jo. an. in. c. peruenit. el. ij. de appel. qui cõtrarium tenet. ⁊ ad hoc etiam Barto. in. l. ne quicqz. §. vbi decretum. de offic. proconsu. ⁊ vtrũ sententia lata ab obseruatione iudicij sit interlocutoria. adde no. in. c. cꝛa

sator non potest accusare: quia infra terminum te non accusauit. quare non est vna diffinitio sicut alia. ¶ Vnde pro declaratiõe quero an sententia[a] absolutoria ab obseruatiõe iudicij sit diffinitiua vel interlocutoria? Respondeo sentẽtiã esse diffinitiuaz potest assumi duob'modis. vno modo quo ad solẽnitatem ti. C. de sentẽ. ex peri. reci. ⁊ isto respectu sentẽtia absolutoria ab obseruatione iudicij non est diffinitiua: quia nõ requiruntur ille solẽnitates[b]: nec est necesse ꝙ feratur in scriptis. ⁊ isto respectu est interlocutoria: vt dicitur in hac glo. ⁊. l. harum. §. si ser. vend. ⁊. l. iuli. in princi. magne glo. §. de condi. inde. ⁊ ad idem. l. properandum. §. sed ⁊ si quidem. C. d iudi. vbi dicitur ꝙ si liquet ex actis absoluitur diffinitiue. alias ab obseruatione iudicij. facit. l. diui. §. de lib. causa. secundo modo potest videri an sit diffinitiua: hoc est que diffiniat causam imponendo finem. ita ꝙ de cetero non agatur. ⁊ isto respectu est quedam diffinitiua. quedam interlocutoria: interlocutoria vero est qua lata potest iterum accusare: vt absoluo te propter libellum male conceptum: vel propter absentiam accusantis. naz potest iterum accusari. ita loquitur hec glo. ⁊. l. properandum. C. de iudi. §. sed ⁊ si quidem. quedam est absolutoria ab obseruatione iudicij que imponit finez controuersie sic: vt de cetero agi non possit: vt absoluo te: quia alias absoluisti. vel quia occisus poterat impune offendi: ⁊ isto modo potest dici diffinitiua: quia finem controuersie imponit. ita loquitur secunda glo. facit insti. de perpe. ⁊ tempo. ac. in fine. ¶ Quero vtrum a sentẽtia absolutoria ab obseruatione iudicij posset appellari. glo. videtur hic velle dicere ꝙ non: nisi quãdo est talis interlocutoria que causam diffiniat ꝙ de cetero nõ posset agi. ita dicit glo. Breuiter inquantum glo. dicit posse appellari dicit verum: vt hic. sed inquantum negat ab iterlocutoria que non diffinit causam totaliter non posse appellari mihi displicet: quia regula est ꝙ ab interlocutoria postquã nõ speratur diffinitiua possit appellari. ita est tex. hic. prout habes in littera quas. ita tenet glo. in auctẽ. habita. C. ne fili. pro patre. pro hoc. l. ait pretor. §. permittitur. §. de mino. ⁊. l. intra vtile. eodẽ ti. ¶ Preterea ab interlocutoria illa potest appellari quando grauamen illatum per eaz nõ potest reparari per appellationem a diffinitiua: vt. l. arbitro. ⁊. l. ab arbitro. §. qui satisda. cogan. ⁊. l. ij. ff. de appel. re. vbi plene dicam. ⁊ dicta. l. intra vtile. sed quando alia diffinitiua non fertur: tunc non potest reparari per appellatiõem a diffinitiua illud grauamen illatum per interlocutoriam. ergo ab ista interlocutoria poterit appellari. ¶ Quero de duabus questionibus. primo dixi ꝙ absolutoria ab obseruatione iudicij non est diffinitiua respectu solẽnitatis. quid si iudex vult solenniter procedere ⁊ sentẽtiaz in scriptis proferre? Respondeo potest ⁊ erit interlocutoria diffinitio modo prolata. ¶ Quero vtruz quando fertur sententia absolutoria ab obseruatione iudicij debeat iterum citari[c] pars. aduerte quando absoluitur reus ab illo termino hoc potest fieri non citato actore: vt. l. ⁊ post. §. circunducto. §. de iudi. sed quando absoluitur a toto iudicio: tunc est necesse ꝙ pars citetur: vt nota. Innocẽ. in. c. consuluit. extra de offi. delega. dic vt ibi. Secundo modo legitur hec lex. ꝙ hic fuerunt due sententie tales. Prima qua iudex statuit terminum ad probandum crimen. et ista fuit prima sententia interlocutoria. Secunda sententia interlocutoria fuit qua iudex pronunciauit post terminum non esse procedendum hec lex collígitur ex quibusdam glo. paruis. vide glo. super verbo minaretur. ⁊ alia ẽ super verbo impleuit: ⁊ potest esse bona. ¶ Quero vtruz[d] iudex possit statuere accussatori terminũ ad probandum seu accusandum: ita ꝙ de cetero non audiatur. glo. hic ꝙ sic. ⁊. l. si ea. C. qui accusare non pos. By. hic. ⁊ in. c. indultum. de regu. iur. lib. vi. videtur dicere ꝙ accusatori potest statui terminus fine cause cognitione. reo vero nõ potest statui terminus ad suas defẽsiones: nisi causa cognita: vt. l. ij. §. de re iudi. Ricar. malum. videtur velle ꝙ nec etiam accusatori potest limitari tempus[e]: nisi causa cognita. ⁊ hoc videtur tenere glo. in. l. i. C. vt ne. inui. quod plus placet. facit. l. si quis instituatur. §. de hered. institu. ⁊. l. mancipiorum. de oper. leg. ⁊. l. i. de cura. bo. dã. est autem iusta causa statuendi terminum. si vadis tu me infamando: ⁊ ego accusabo te de tali crimine: vel petam talem possessionem: tunc est iusta causa statuendi terminum tibi infra quem accusare possis. alias nõ audieris: vt. l. diffamari. C. de inge. manu. ⁊ hoc dum dicit arguere minaretur ⁊c. ⁊ pro hoc tex. C. de adulte. l. ob cõmissa. in fine. ⁊ hoc tenet Innocen. in. c. conquerente. in glo. ij. extra de offi. ordi. Item sunt alie cause: vt no. glo. in. l. i. C. vt ne. inui. sed si iudex statueret istum terminum fine cause cognitione: tunc posset appellari ⁊ per appellatõnem rescinderetur. ¶ Vltimo nota ex. l. ista ꝙ interlocutoria postquã non speratur diffinitiua trãsit in auctoritatem rei iudicate. secus in alia interlocutoria: vt no. in. l. quod iussit. §. de re iudi. ⁊ in. c. cũ cessante. extra de appel.

minata. d iudi. vbi dicit q̃ dz i ea exp̃ mi cã. & sm do. Ant. ibi aliter nõ valet. alle. §. oz in auc. de iudi. & qd not. Io. an. i. c. fi nez litib⁹. de do. & ꝓtu. qd an indistincte ꝓcedat põit ibi imol. & vi de bal. i. d. l. si ea. in prin. in fi. §. colũ. C. qui accu.

a D Iui frẽs vide in .l. i. in fi. C. ex dlic. defũ.

b e ℣ iudicioꝝ. nota. ad materiam huiꝰ. l. q̃ lz reus accusatus p̃ mortez liberek q̃ ad psonã. vt .C. si reꝰ vel acc. mor. fu. tamẽ si heres voluerit ad purgationez defũcti q̃ declarek defunctũ nõ cõmisisse delictuz põt hoc petere p̃ tex. fin. i .l. filio. §. seia testõ. de adimẽ. le. ꝗz bal. in. l. i. ex deli. defunc. & ad materiã huiꝰ .l. vide bal. ĩ l. i. C. ex deli. defun. in. ij. iij. & iiij. col. vbi not. glo. hic qd si reꝰ decedat ifra tp̃s appellandi. vide bal. i d. l. i. i. vi. colũ. & bar. i. d. l. si qua pena de v̊. fi. & bar to. & bal. in. l. iij. C. si pen. ap. q̃uo autẽ formek snia mortuo reo: seu quo mõ: aut q̃bus v̊bis vtek heres pro defẽsione. vide bal. in. d. l. i. in. vij. col. & qd̃ habetur p̃ doc. i. l. nulli. de ꝓcura.

c C Scdo q̃ro vid̃ bal. ang. & imol. i. l. q̃ a latronib⁹. i §. i. de testi. & bal. in. l. i. C. ex deli. defũ. & bal. i. l. si q̃s filio. §. si cuz d̃ iniu. testa. & imol. i. l. de functo. s̃. de publi. iudi. & nio ad secũdam ptẽ videk q̃ i crine lese maiestatis nõ transeat pena ad heredẽ: vt insti. de pub. iudi. §. ij. So. hic dz intelligi sm illaz. s. in duobꝰ casibus. s. si contra ꝓncipem vel rẽ pub. C Quero vtrũ sint alij cãus in q̃bus pena trãseat ad heredem mortuo accusato. Rñ. sic. & glo. enumerat. sed q̃ glo. dicit de septio cãu. s. d̃. l. lutius. dic vt ibi no. Itẽ qd̃ dicit gl. de. §. cũ absente. q̃ alio casu loqtur dicit verũ. Itẽ adde ad glo. ibi. itez alius: vt. j̃. de bo. eo. l. fi. Itẽ est alius cãus. s̃. de adi. le. l. pe. §. seia. C Venio ad tertiã ptez & op. s̃. de solu. l. reo. So. glo. ibi loqtur in crine non exceptuato: vel aliter ex glo. ibi loqtur in alienatione necessaria. H̃ in alienatiõe volũtaria: vt no. in. l. q̃ pene. de manu. C Itẽ op. de. d. l. q̃ pene. de ma. breuiter hãc materiã q̃liter possit fieri alienatio ab accusato. dic plene in. l. post cõtractuz .s̃. de dona. & ibi dixi. C Venio ad q̃rtã ptem dicitur H̃ q̃ in alijs pena icipit ab herede lit. ꝓte. q̃ro vtrũ sit verũ siue ciuiliter siue crinaliter agak. opi. sunt in glo. sed v̊itas est q̃ iste v̊. vltimus dz itelligi qñ ciuiliter agitur. ita intelligit glo. s̃. ti. i. in. l. defuncto. & ibi plene examinaui.

c Apitis. C Op. de. l. reũ. C. de p̃cu. so. fallit hic fauore fisci. ad alterius enĩ vtilitatẽ cãm agere nõ posset. C Quero qd ẽ dcm̃ suspenso crine? Rñ. q̃ crinalis cã p̃ istã dilationẽ differak. lz cã aliaꝰ crinalis faciat differri ciuilẽ: vt. l. fi. C. de ordi. iudi. tñ hic ecõtra ciuilis faciet differri crinalem fauore fisci. qõ ꝓbo: q: qñq̃z faciet differri penaz & executionẽ pene: vt in dilatiõib⁹ iaz inchoatis sicut in accusatiõe: vt. l. deferre. circa ꝓnc. j̃. de iur. fis. ꝓiũcta. l. is q̃ reus. s̃. ti. i. & qõ ibi no. ĩ vlt. glo. & hoc tñ ego puto veruz: nisi iudex videret q̃ cã differendi p̃ponerek ista dilatio: tũc iudex non deberet admittere: vt. l. si cũ reis. C. de pe. & l. ij. C. de fal. ex̃ de in inte. resti. c. sciscitata.

a Iterius. C Oppo. imo videtur q̃ miles debeat remitti ad eum sub quo militat: vt .l. i. j̃. de re mili. Solu. dicit glo. intellige in milite qui commisit crimen cõmune & graue. secus si commisit delictum militare: quia tũc remittitur ad eum sub quo militat: vt ibi.

C De custodia & exhibitiõe reorũ. Rica.

C Dictum est supra de accusationibus verum: quia accusati custodiuntur & exhibentur: ideo ponitur hic ista rubrica.

Ex. l. sequenti.

C Accusatus de crimine propter quod venit pena corporalis imponenda debet detineri sed in modo detinendi est differentia: vt hic in sequenti ꝓncipio. Et an cum venit imponẽda pena pecuniaria & in defectum corporalis: an debeat reus personaliter detineri: ibi. Quero. Et an qui semel confessus est crimen debeat iterum cõfiteri. vide in fine.

E custodia. Accusatus custo

d ditur arbitrio iudicis causis inspectis: que hac. l. ponuntur. hoc dicit. C Oppo. & videtur q̃ debeat statim mitti in vinculis: vt. l. iij. j̃. e. dicit glo. aut accusatus confitetur de crimine: & statim ponendus est in vinculis. aut nõ confitetur de crine: & tunc aut est valde graue scelus quod obijcitur: & ponek in carcere custodiendus: vt. j̃. e. l. diuꝰ. aut nõ est valde graue scelus: & tũc adhibek di

d Iui fratres. C In prima pte nota q̃ instantia accusationis criminalis nõ transit ad heredem accusatoris. an posset heres tanq̃ quilibet extraneus admitti: dic vt vidistis .s̃. eo. l. libellorum. in fi. Itez dicitur in secunda parte q̃ non compellitur quis accusare plures: an hoc est verum indistincte? Respondeo vt dixi. s̃. eo. l. in eum. quia in crimine homicidij est speciale: vt si plures sint occisores cõpellit̃ quis accusare omnes: vt ibi dixi.

Ex. l. sequenti.

C An si reus moriatur non interposita appellatione infra tamen illos decem dies qui dantur ad appellandum. an idem sit ac si appellasset: ibi. Secundo. Et an cum fertur sententia in absentem bannitum sm statuta Italie lite non cõtestata pena transeat ad heredes mortuo reo: ibi. Quero.

e ℣ iudiciorum. C Bona est. l. & diuiditur. Primo ponit vnam regulam in accusationibus criminalibus. Secundo ponit exceptionem. Tertio ponit vnam determinationem dubij dependentem ex predictis. Quarto & vltimo ponit vnam regulam in ciuilibus. secũda ibi. exceptio. tertia ibi. adeo. quarta ibi. ex ceteris ℣o. sicut sunt iste q̃ttuor partes. ita & quãlibet partem per se examinemus. C Circa primam partem quero quid si lata sententia est appellatum: & pendente appellatione decedit reus. certe de hoc tex. est qui distinguit ĩ. l. iij. C. si pendẽ. appella. & l. finali. C. si reus vel accusa. mor. fue. ¶ Secundo quero quid si reus decessit post latam sententiam infra decem dies qui dantur ad appellandum: non tamẽ est interposita appellatio. dicit glo. idem. & forte ista q̃stio non reperitur alibi & ipsam simpliciter By. tenet. vide glo. que icipit. que secuta ibi. si apppellatum non est: est tamen infra tempus appellandi quod no. quia sic alibi non inuenies. ita dicit By. Iaco. de raue. est in contraria opinio. dicit ipse si reus decedat interim infra tempus quod datur ad appellandum: & ipe non appellat verificatur princi. l. nostre. quia decedit lit. contesta. & condemnatione secuta. ad hoc igitur: vt heres hoc beneficium habeat debet appellare & appellationem prosequi: vt dicta. l. iij. C. si penden. appel. & Ly. hoc refert in. l. finali. in. ij. questione. C. si reus vel accusa. mor. fue. quod satis placet. ¶ Quero pone q̃ sm statuta Italie pfertur in absentem exbannitum sententia diffinitiua lit. non contesta. ex solo bãno vtrum mortuo reo ad heredem pena transeatꝰ. Breuiter videtur q̃ non. quia tex. requirit duo copulatiue. scilicet q̃ lis sit contesta. & secuta sententia. sed in questione proposita nõ fuit lis cõtesta. ergo &c. By. non dicit plus. Breuiter in cõtrariũ est veritas: quia sufficit condemnatõnem esse secutã. ideo enim hic ponit̃ de lit. contesta. quia sm hec iura aliter non potest fieri condemnatio. probo hoc. ego video in casibus in quibus infertur pena a. l. ipo iure. sine condemnatione q̃ pena trãsit in heredem: vt. l. cõmissa. s̃. de pub. vnde hec .l. respicit & requirit q̃ pena cum defuncto inceperit. quod fit regulariter lit. conte. & secuta sententia. sed si ponerem⁹ casum in quo nõ reqrere tur cõtestatio sufficit snia. Idem si reperiremus casum vbi nõ reqrerek lit. cõte. nec sentẽtia: vt in casib⁹ in q̃b⁹ pena ipso iure inferk: vt dixi. C Ne

hanc glo. approbat sali. ĩ l. siue. C. si reus vel accu. idẽ bal. i. l. iij si pen. appel. moro inter. in ver. q̃ro si deportatus. & vid̃ rapha. in. l. fi. si pen. ap. & plene p̃ quendã moder. nomine Ang. de are. in suo tractatu malefi. in vlti. verbo.

d C Pena transeat. breuiter sententia banni trãsit ad heredẽ sed bal. ꝓtra i. l. i. in. v. colũ. C. ex deli. defunc. & vide Bald. et Imo. in. l. q̃ a latro. §. i. s̃. de testa. & bal. in. l. si q̃s filio. §. eiꝰ. d̃ iniu. testa. & Bal. in auc. bona dãnatoruz. C. d̃ bo. dã. & in. l. data opa. i. xxv colũ. C. q̃ accu. vbi videtur seq̃ Mosti. Bar. q̃rium tenet i. l. pe. in. x. col. de cõdi. iser. & vide bal. ĩ d. l. i. in. vij. col. & qd̃ dicitur in. l. lutius. j̃. de iure fisci.

C De custodia & exhibitiõe reorum rub.

e ℣ Custodia

d pro q̃ crine q̃s sit carceranduſ, & p̃ quos debeat detineri. vide bal. ĩ .l. ij. C. d̃ epi. audi. & vide bal. in auc. si q̃s. C. de adulter. vbi dixit q̃ iudex: siue ptãs potest cõmittere q̃ in quocũq̃z loco sb̃ dito ciuitati detineak donec mittet p̃ ipso familiaz & si appellauerit reꝰ condemnatus ĩ q̃bus carcerib⁹ dz mitti bal. late in. l. furti. i pri. d̃ isa. & nõ sol.

uit. sed pe. de ancha. ibi tenet ꝙ debet stare in carceribus iudicis a quo. .c. cum teneamur. de appel. vide tamen bar. in. l. eos. §. si super his. C. de appe. ⁊ quod no. ipse in. l. ab executore. C. quorum app. ⁊ bald. in auk. si quis. C. de epis. audi. ⁊ adde quod pe. de ancha. in cle. frequens. de appel. alias de excess. prela. c. frequens. postea dixit ꝙ si appellatur ab interlocutoria super captura nec appellatur a diffinitiua ꝑ̃z carceratus detineri per iudicē ad quē quia tota iurisdictio est translata ad iudicem appellationis. ergo ad ipsum est ꝑ̃oluta custodia quia carceratio est ꝑ̃ processu facit. l. si is ad quem. C. de eden. vbi p̄cessus traditur ipsi marime cuz ad ipsum spectet executio si contingat per ipsuz sententiam iudicis a quo confirmari. ⁊ hoc no. in .c. romana. de ap. in. vi. ⁊ tenet bar. in. d. §. si sup his. tu caue: quia pē. app. nihil debet innouari sed omnia debent reduci in moduz quo erant tē pore late sententie. ⁊ tūc si quis ꝓsequitur ius quod tunc erat non debet innouari secundum glo. no. in. c. non soluz ꝑ̃ appel. in. vi. ⁊ ideo videtur ꝙ iudex possit ⁊ debeat remittere ci. hoc videtur velle bald. in. d. auk. si quis ⁊ ita seruat. facit qꝑ̃ not. Inno. in. c. vt fame. de sen. excō. et per moder. in. l. si expressim. de app. in. vi. car. et per Bal. in. l. minime. C. de app. ⁊ vide bald. in. l. fiquis p̄ de te. ⁊ ange. in. d. l. more. ff. ꝑ̃ ferijs: quē oio videas. Itē adde ꝙ si quis semel exiuit de carcere perdit beneficiuz ꝓ crimine ꝙ datis fideiussoribus relaxetur glo. est fin. ⁊ ibi roma. i. l. lege cornelia. ff. ad sil. ⁊ bal. in. l. iij. ad fi. de epis. audi. ⁊ ad predicta vide omnino bal. in. l. i. C. de exhi. re. Itē adde qꝑ̃ bal. in auk. l. generaliter in vl. col. C. de epis. ⁊ cle. dixit ꝙ nullo mō pōt excusari iudꝫ q ab accusato vel inqsito nō accepit fideiussores: qꝛ forma est tradita a lege per illuz tex. bene facit. l. i. ꝑ̃ magi. cōue.

stinctio que ponitur in hac. l. aduerte quō ē istō cum nos videmus tota die ꝙ ꝓ quolibet crimine ex quo venit inferenda pena in corpus quis carceratur. Ja. de are. intelligit hanc. l. aliter et intellectui suo applaudet consuetudo etiaz forte. l. vt dicamus sic. quādocūqz venit aliqua pena inferenda corporalis quis debet personalit detineri ne alias penā eluderet. sed in hoc ē differentia: qꝛ si ipse cōfitetur crimez nō solū ponitur in carcere: sed etiam ponitur in vinculis aut cathenis vel cipis: vt. j. e. l. si cōfessus. idez si nō cōfitetur ⁊ est graue scelus. ita loquitur. l. diuus. j. e. si vero crimen non cōfitetur nec est scel'ita graue: tunc potest poni in carcere nō ꝙ vinculetur vel cōmittetur custodiendus militibus. vel cōmittetur fideiussoribus qui erūt fideiussores de stādo ī certo loco ꝙ accusat' stabit ⁊ inde nō recedet. nō autem erunt fideiussores ꝑ̃ repētādo. istaz differentiaz carceris ⁊ vinculoruz facit tex. in. l. verum est. j. de ver. sig. ꝓ qualibet ergo causa ex qua venit imponēda pena corporalis ꝑ̃ tineri debet: sed in modo detinēdi est differentia: vt. §. dixi. ¶ Quero quid si venit imponenda pena pecuniaria ⁊ in ōfectuz venit pena corporalis imponenda. vtruz tūc debeat personaliter detineri. puto ꝙ sic: qꝛ possibile erit penaz illā imponi ex hoc delicto: vt dixi. §. ti. ij. l. ij. ⁊ iō tenendus est eodez modo quo. §. dixi. Sed qd si vult dare fideiussores idoneos: vel vult facere deposituz de illa pecunia in qua venit cōdēnandus: an tunc est relaxādus fideiussoribus? Rñ. non est relaxandus fideiussoribus. cuz enim pena corporalis debeat solui[a] in defectum si soluere non poterit pecuniariam penaz: possibile est ꝙ fideiussores efficiantur interim nō soluendo vel pecunia deposita forte periret: ⁊ sic si ille re' non esset pñs pena deluderetur. ⁊ per hoc apparet rñsum ad. l. nemo dubitat. j. de reg. iu. qꝛ fateor ꝙ ille qui facit depositū vel dat fideiussores est soluendo tunc cum dat eos. sed non est certum ꝙ erit soluendo tempore facte cōdēnationis. quis ergo erit modus si vult non detineri illo casu. Rñ. ꝙ soluat pecuniam fisco transferendo dominium in eum sub hac conditione: si condemnabitur: vt. l. si sub conditione. §. de sol. tunc enim non potest accidere ꝙ pena non sit soluta: quia non est deposita in specie: sed iā soluta in q̄titate. ⁊ sic perire non potest. ¶ Ulterius pro examinatione glo. quero vtrum confessus de maleficio semel sit necesse ꝙ iteruz cōfiteatur.[b] dicit gl. ꝙ sic: vt hic ⁊ l. si quis ī ea. C. .e. breuiter. Fran. accur. etiam hoc tenebat. sed azo in summa. C. de confes. dicit. aut quis confitetur crimen sponte ⁊ sufficit vna confessio. aut confitetur metu tormentorum: ⁊ requiritur ꝙ perseueret in confessione. hoc probatur. j. e. l. si confessus. probatur etiam. j. de qō. l. i. §. qō. et. §. si quis vltro. ita etiam sentit Ly. in. l. si quis in capitali. C. eo. ⁊ ita tenet Gui. ꝑ̃ suz. ⁊ Odo. ⁊ ita seruat consuetudo.

a ¶ Debeat solui. Adde bar. in. l. nemo dubitat ꝑ̃ re. iudi. ⁊ pro hac decis. facit tex. in. l. iiij. §. ait de re iudi. ⁊ ibi omnino vide ange. adde ꝙ simplex tenuta vel captura persone eo qꝛ non soluit nō re uocatur. quod tene menti. etiaz si prestat satisdatio. ꝓz bar. in. l. euz qui. de p̄ ui. cre. ⁊ in. l. si pecunie: vt in pos. le. ⁊ p̄dictis adde quod no. voluit bal. ⁊ ibi ange. in. l. qui satis. ⁊ quod no. bar. in. l. solutionis. §. de solu. ⁊ vide plenius Barto. in. l. item. §. i. ff. qui. mo. pign. vel hypo. solu. ⁊ adde ad predicta. l. ⁊ si forte. vt leg. no. ca. vbi habetur ꝙ quis ñ auditur volens sibi solui pecuniam alteri debitā ⁊ conseruari indēnem soluentez. ⁊ ad hanc. q. viꝑ̃ quod no. in. l. si quis ab alio. in prin. §. de re iudi. ⁊ viꝑ̃ bar to. omnino per illū tex. i. l. statuliberos. §. ꝑ̃ stalibe. ⁊ ꝑ̃ hac materia viꝑ̃ bal. i. l. data opera. C. q accusa. ⁊ si statutum dicit ꝙ nolēs soluere pecuniam pdat p̄ uilegium. vide no. bal. in. l. si pendēte. C. ꝑ̃ edi. ac. in. iij. col. itē adꝑ̃ ꝙ si qs est accusatus de crimie capitali ⁊ positus in vinculis debet pristine libertati restitui si constet eum non deliqsse non expectata sententia. idem in incarcerato ob debitum quem constat non debere. tex. est nota. in. l. nullus. ibi dum dicit interim detineri. de exhi. re. ⁊ ibi Bald. ⁊ no. Jaco. butri. in. l. si is. alias sed si hi. ff. de in ius vocando. et adde quod no. Bartolus in. l. si quis vltimo infra de questio.

b ¶ Iterum confiteatur. vtrū confessus semel ꝑ̃ maleficō sit necesse ꝙ iterum confiteat. vide quod no. Bal. in. l. si quis ꝑ̃ hoc. ꝑ̃ epis. ⁊ cle. ⁊ dicit Inno. in. c. conquerente. de offi. delega. per hanc. l. ꝙ confessus de crimie nō pōt puniri nisi sequatur sñia limitata. vt per bald. in. l. i. in. iij. col. C. ex delic. ꝑ̃ fun. ⁊ adde bar. in. l. pe. j. de qō. ⁊ talis cōfessio ꝑ̃z esse specificata sm bal. in auk. sed nouo iure. C. de ser. fu. ⁊ cum bart. trāsit spe. in ti. de cōfes. §. effectus. ad fi. vt refert ange. in. l. i. de cōfes. ꝑ̃z glo. cōtra. in. l. i. C. de cōfes. sm euz. ⁊ ibi vide bar. in. i. col.

c glo. cōtra. in. l. i. C. de cōfes. sm euz. ⁊ ibi vide bar. in. i. col.

• J qs seruus. §. q exhibēdi. detinet. Ponit ꝑ̃ ang. q. unā. de quaper ro. in. l. sti. ista. §. inter certam. in p̄n. de uerbo. obli.

J quis seruus.

In causis capitalibus seruus ex vinculis causam dicit: nisi pro eo dominus vel extraneus satisdederit ad quod admittentur etiam postꝙ seruus fuerit vinculatus. hoc dicit in. §. solet ponitur bonus casus. ¶ No. ergo ex. l. nostra illud quod dixi in summario. Secundo no. ver. illum dubitationem auget. ꝙ abolitio generalis non refertur ad eos qui sunt in carceribus. quod prestat ar. ad. q. ꝙ quando fit statutum ꝙ exbāniti possint exhibere de banno soluta certa q̄titate nōpozigat' ad exbānitos: qui fūt capti ⁊ carcerati. dicā de hoc. j. ad turpil. l. domicianus. ¶ Item op. .j. e. l. prozi. Respondeo ꝙ istud quod hic dicitur de fideiussoribus non habet locum vbi est graue scelus. ¶ Item op. ⁊ videtur ꝙ serui nō posset accusare ꝑ̃ crimie capitali: vt. l. hos accusare. §. oibus. §. ti. i. so. vt ibi dixi. Item videtur ꝙ in crimine capitali non admittatur alius: vt. l. penul. §. ad crimen. §. ti. ij. solu. vt ibi dixi. itez quod hic dicitur de satisdatione intellige de satisdatione de stando in certo loco: vt dixi. §. l. ꝓxima.

Ex. l. sequenti.

¶ Quādo quis citatur ex duab' causis an vtriqz teneatur respōdeī: ibi. Pro huius. Et an si iudex contra eum qui ꝓpter iustam causam nō tenebatur comparere processit: an valeat ꝓcessus: ibi. Circa. Et an positus in carceribus ex vna causa possit ex alia recōmendari: ibi. Ulteriuſ. Et quid si vna recōmēdatio ē factaꝓ executionem alia ꝓ processu: vtrū scōa recomēdatio impediat primam vide in fi.

Qui exhibendi.

Hic est valde no. §. qui ꝓpt vnuz crimen detinetur[c] vel ad iudiciuz euocat' propter aliam causam euocari nō debet. h. d. ¶ Op. de. l. sed ⁊ si quis. §. illud. §. si quis causo. pro crimine ante admisso non potest citari: vt hic. secus in crimine cōmisso post: vt. l. cōtra. cum enim ex suo delicto ⁊ sua culpa accidit ꝙ ꝑ̃ nouo trabatur ad iudicium ⁊ quid sibi iputet'. ¶ Secundo op. de. l. qui de crimine. C. de accusa. due possent esse solutiones vtraqz est verissima. prima citatus ob vnā cām non potest citari ob aliaz ꝓ alio eodez termino: vt hic ⁊. l. quicunqz. in p̄n. §. de in ius vo. sed ꝓ alio sic. vnde vna die respōdebit alteri cause qꝑ̃ pōt fieri: vt. d. l. q de crimine. ⁊ ita intelligit glo. ⁊ bñ. vel aliter ibi loqtur quādo citatur coā eodē iudice: hic ñ quādo citat' coraz diuersis iudicibus: ⁊ etiā est vera so. ¶ Item op. de. l. cōtra pu. §. q ad mai' .§. de re iudi. Rñdeo ibi loquit' quādo vnū tribunal est mai' altero: tūc ad illud ꝑ̃z accedere. hic vero loqtur qñ ista tribunalia sunt equalia.

a ¶ Qñ quis citat. Quero si citatus est aliqs p duabus causis vtrũ ad ambas teneat rñdere & si p cedat: an p cessus sit nullus. sed qd si accusat coram diuersis iudicib⁹ ꝺ eodẽ crimie coram quo ꝓparere teneat vide bal. i. l. senat⁹ C. q accusa. & de hac materia per gui. de cu. & bal. i. l. ij. alias iij. §. i. ꝑ. si qs cau.

b ¶ Loc⁹ gratificatiõi. ad de ange. i. d. l. ꝓtra. §. i. de re iudi. et ange. in. l. senatus. C. q accusa.

c ¶ Et ibi tetigi. Adde bar. in. l. ij. i fi. ꝑ. de i ius vocan.

d ¶ Ulterius quero. vtrũ qs possit recõmẽdari in carcerib⁹. vide i. l. si cui. §. sacrilegiũ ꝑ. de accu. & bar. & doc. i. d. l. i. j. nil no. pen. ap. bal. in. l. ſz si hac. de i ius vo. vid ratb in. d. l. i. nil noua. & vide ange. in. l. nemo carcerez in fi. de exacto. tribu.
ADDE an qs possit recõmẽdari in carcerib⁹ et cautelaz ne recõmendet p bal. cõsi. cccl xxxiiij. li. secundo.

e ¶ Sed põe Adde bart. i. l. ſz eximẽdi. §. itez si qs. ꝑ. ne qs cũ. & bal. in aut. ei qui. in. iij. col. C. ꝺ bo. auc. iud. pos. & bal. in. l. legata inutilit ꝺ le. i. & bal. i. l. fi. §. pe. et fi. p⁹ bart. ꝑ. qd me. cau.

f ¶ Qs vides ergo. vid bar. in. l. i. ꝑ. e. & bal. in. l. i. C. ꝺ exhire. & qd not. vide glo. que incipit. s. cũ in ꝓma cã. ¶ Pro huius declaratione licet alias dixeriz in. l. cõtra pupilluz. §. qui ad maius. tamẽ ex hoc distinguit qñ quis citat⁹ p duab⁹ causis vtruz p vtraqz ꝺ beat respõdere. dic sic aut cã aliqua ppter quaz citat emergit suo facto post primã citationez: & tunc iputet sibi: qz in vtraqz rñdere tenet: vt. l. sed & siqs. §. illud. ꝑ. si quis cau. aut vtraqz causa emergit ante: & tunc aut citat coram eodẽ iudice aut coram diuersis. ꝓmo casu in vtraqz rñdere tenetur: vt. l. qui de crimine. C. de accu. Secundo casu aut vnuz auditorium est maius altero: tunc debet accedere ad maius auditoriuz: vt. l. cõtra pupilluz. §. qui ad maius. ꝑ. ꝺ re iudi. aut auditoria sunt equalia. & tunc aut vna cã est tpe pitura: alia nõ. & ad illaz debet cõparere: vt hic aut nulla cã est pitura tpe. & tunc aut vna cã est maior & grauio: altera: & ad illaz tenet rñdere: . l. cõtumacia. §. i. ꝑ. de re iudi. si vero cause sunt equales: tunc siquidẽ citationes pcesserunt successiue vna post aliã debet cõpere coraz primo: vt hic & l. quicunqqz. ꝑ. ꝺ in ius vo. si vero pcesserũt simul citatiões: tunc est locus gratificationi⁹. qz debet ad vnã prius accedere quã vult ar. . l. si qs in graui. §. si plures. ꝑ. ad syl. vbicũqz autez dixi vnaz cãm preferendã intelligas non: vt alia cã simpliciter relinquatur: sed pendẽte necessitate prime citatiõis nõ rñdeat alteri cause. postea ad aliaz cãm rñdeat. ita dicit glo. hic & i . l. qui de crimine. C. ꝺ accus. ¶ Circa hoc quero quid si iudex cõtra talẽ qui ppter iustã cãm nõ tenebat ire pcessit tanq̃ contra ꝓtumacẽ an valeat pcessus vel sit ipso iure nullus. Rñ. siquidẽ iudex cãm istã sciebat: tunc pcessus est null⁹ ipso iure. alias deberet irritari per appellationez. ita no. p gl. in. l. quesitũ. ꝑ. ꝺ re iudi. & ibi tetigi⁶. facit qꝺ dixi in. l. cõtra pupillũ. §. qui ad maius. de re iudi. ¶ Ulterius quero⁹ vtrũ positus i carceribus ex vna cã posset ex alia cã ibi recõmẽdari. p qua. q. examinãda sciendũ est q̃ qñqz quis ponitur in carceribus ad executionẽ criminũ faciendã. quãdoqz quis ponit in carceribus ad pcessuz donec pcessus expediat. Circa primuz ẽ aduertendũ. quãdoqz vtraqz executõ ꝺz eẽ corporalis. & hic aduerte. quãdoqz cã ppter quã ꝓmo incarcerat habet extiguere executionẽ scõe cause. vbi gratia. ꝓmo est carceratus ppter vnã condẽnationẽ capitis. Scõo carcerat pp vnam cõdẽnationez furcarũ. & isto casu debet aduerti: vtrũ executio fiat propter illud crimen quod erat grauius. & ideo illa recõmẽdatio ꝑualebit que fit propter grauius crimen. pbatur i. l. i. §. fi. j. nil innoua. ap. pen. si vero executio facta ex prima causa nõ absorbet executionẽ que ꝺz fieri ex secunda: qz ꝓmo est recõmẽdatus pp vnã cõdẽnationez que reperit in amputatione man⁹. Secũdo recõmendatur propter cõdẽnationez que reperitur in amputatione pedis. tunc etiaz prima recõmendatio ꝑualebit: vt prius executio illius condẽnationis fiat. Itez scõa valebit: vt facta executione condẽnationis prie fiat executio condẽnationis secunde. etiã si fiat a diuersis iudicibus: vt. l. si cui. i fi. ꝑ. ti. i. quãdoqz vna executio est pecuniaria. alia corporalis. vbi gratia recõmendatus est quis in carceribus: qz dãnatus in capite. alius facit eum ibi recõmẽdari p pecunia. vel vt reddat rõnem alicuius administrationis. tunc isto casu siquidez habita modica dilatione executionis pene corporalis posset esse consultuz ei qui petit executionẽ eius pecuniariaz cõcedet ista dilatio. alias secus: vt. l. i. . C. de bo. dã. fa. l. fi. circa prin. ꝑ. de publi. qñqz vtraqz executio est pecuniaria. vbi gratia vn⁹ facit poni aliquẽ in carceribus p debito. ali⁹ facit etiã ibi recõmẽdari p eodẽ debito vel ex forma statuti: vel de iure cõi ſm. l. i. C. qui bo. ce. pos. et isto casu sine dubio vtraqz recõmẽdatio tenet. nõ enim est aliqd qꝺ repugnet: sicut enim in vna re pñt mitti plures creditores: & vna res obligari plurib⁹: vt. l. si finita. §. si plures. ꝑ. de dã. infec. & l. cũ vnus. ꝑ. ꝺ bo. auc. iud. pos. ita eadẽ rõne hic. videam⁹ ergo qñ recõmẽdatio fit ad pcessuz seu pp pcessuz. & hic aduerte qñqz vterqz pcessus est criminalis: & hic semp ꝑualet recõmendatio ꝓma: vt super ea ꝓus pcedat etiã si sit crimez leui⁹: vt. l. si cui in fi. ꝑ. ti. i. recõmẽdatio vo scõa valebit: vt finita ꝓma cã pcedatur sup scõa: vt hic no. ſm glo. & l. qui de crimie. C. ꝺ accu. et hoc siue fiat ab eodez iudice: siue a diuersis iudicib⁹: vt. l. si cui. in fi. ꝑ. ti. i. qñqz vtraqz cã est pecuniaria: tũc dicas idẽ qꝺ. ꝑ. dixi in citatiõe vbi. qñqz vna cã est pecuniaria alia corporalis & criminalis: tũc preferet criminalis ciuili: vt. l. p minorẽ. ꝑ. de iudi. & l. fi. C. de ordi. iudi. qꝺ intellige nisi cã pecuniaria esset tpe peritura: vt hic i fi. ¶ Tertio est videndũ qd si vna recõmẽdatio est facta p executiõe. alia est facta p pcessu. vtz scõa recõmẽdatio ipediat ꝓmã executionẽ. breuiter absqz dubio: vt dixi vtraqz recõmendatio valet q̃tenus inuicem se nõ ipedirẽt. sed si inuicẽ se ipedirent exẽplũ pro pena capitis ẽ recõmendat⁹ qs & accusat de alio crimie ex quo iponit pena capitis certe executio ꝓma differt si cã sup qua ꝺz scõo cognosci erat delictũ graui⁹ q̃ esset ꝓmũ delictũ: vt. l. i. in fi. j. nil no. ap. pen. q̃ tenemẽti: qz poterit vobis essz vtile qñ velletis facere differri ꝓmã executionẽ. ¶ Modo habes qñ qs põt in carcerẽ recõmẽdari: & ex qua cã & ea q̃ dixi p alios nõ dicunt. ꝑ. dicta vera qñ vna incarceratio fuit facta iuste. sed pone⁶ ꝓmo fuit incarcerat⁹ iniuste. an põt pp aliã iustã cãz recõmẽdari: ibi videatis i disputatõe mea q̃ incipit lapus.

d **Iuus pius.** Istã. l. intelligas ꝺ fideiussoribus de non separando se de loco: vt dixi. ꝑ. e. l. i. plene.

Ex. l. sequenti.

¶ Fideiusso: q simplicit pmisit de iudicio sisti vsqz ad q̃ tps liberet pñtãdo: & qd si pmisit pñtare qñcũqz: ibi. Circa. Et an talis fideiusso: cogat pmittere certã pecunie q̃titatẽ noie pene: ibi. Quero. Et quãta debeat eẽ ista q̃titas: ibi. Scõo. Et an veniat aplicanda ista pẽa: ibi. Itẽ Et an pena debeat exigi a fideiussore dato libello. vide in fi.

e **I quis.** Hec ẽ bona. l. text. ibi pena pecũiaria plectitur. dic q̃ erat q̃ta fuit pmissa vel q̃tũ est ꝓsuetudo vel q̃tũ iuꝺx ꝺcreuit ab initio vel arbitrio iudicis: vt. j. in. ꝑ. ſz si neqz. quẽ hic iũge tex. ibi statuet. & hoc qñ sine dolo. si ꝑo cũ dolo: tũc hz locũ. ꝑ. puto tñ &c. quẽ hic i fi. l. habes vides ergo⁶. l. istã q̃ ponit distictionẽ suã pfecte q̃lit veniat puniẽd⁹ ille q nõ exhibet reũ quẽ pmisit. ¶ Cõtra hoc op. q̃ qs veniat puniẽdus i similitudie supplicij q̃ pena debebat puniri ille q debebat exhiberi: vt. l. ad cõmẽtariensez. C. e. & j. . e. l. milites. ꝑ. hic loqtur in fideiussore q se obligauit q ex suo cõtractu nõ põt se⁶ obligare ad penã mortis: vt. l. liber hõ. ꝑ. ad. l. acql. Sed cõtraria loquunt in officiali quẽ. l. ad hãc penam obligat. ¶ Itẽ op. de. l. ij. C. ad turpil. Rñ. illa

ro. iu. l. i. ff. si cer. pe. & qꝺ dixi ſm ãg. i. l. more romano. ff. de serijs. & vid ang. i. l. si qs post. ff. ꝺ testa. & ter. i. e. clericꝰ ꝺ sen. excõ. in. vi. & per abb. in rub. de fideius. & ibi qd si aufugit pncipalis ad penam mortis ad qd teneatur fideius.
ADDE q̃ cõsuluit bal. de eo q fideiussit p famulo q aliuz vulneraueraueraut & famulus aufugit & vulnerat⁹ mortu⁹ est qualit fideiussor teneat vid et⁹ cõsi. cciiij. i. libro.

g ¶ Nõ põt se. no. q fideiussor nõ pt se obligare ad penã mortis vide pe. de ancha. in rub. de fideius. & ibi imolã. & legit et no. in. c. cuz hõ. xxiij. q. v & per doc. in . l. sciẽdũ. §. pe. q satisd. cog. vid bal. q allegat illũ tex. i. d. c. cũ hõ. in. l. i. . C. ne fideius. do. dent in. l. pe. C. ꝺ pac. i. iij. col. & bald. in. l. quot. in ꝓn. ꝑ. ꝺ nora. & oino bal. de pa. cõstan. in v. ab vniuersitate. & ad materiã vid qꝺ no. i. l. sepe. ꝺ re iud. & bart. in. l. quot. ꝑ. de noxali.

a ¶ Accipit de pñtando. siqs pmisit pñtare qñcunqz placuerit. vid q̃ no. dixi in. l. grece. §. si post lite. s̃. de fideius. ⁊ bar. j. e. l. ⁊ ad h qd no. Dy. in. l. cõtinuus. §. cũ qs sub hac. d vb. ob. vbi tz cõtra bar. ibi. vt refert bal. in. l. q de crimie. C. q accus. ⁊ vide aliqd p ro. in. d. l. grece. ⁊ i. l. si finita. i pn. ⁊ ibi p alex. in pn. de dã. insec. ADDE Si qs pmisit pñtare curie qñcũqz voluerit Ro. cõsi. cxxxvij.

b ¶ Quere. vtrũ. sz quid si fideiussor pmisit q̃ staret vel pareret mãdatis iudicis. dic q̃ ẽt expirat lata snia. ꝓz bal. in addi. spec. in ti. de reo. in pn. in v̊si. sed qd si qs. facit qd no. dy. in. d. §. cuz qs. ⁊ ad pdicta vi de oio cy. si. ⁊ qd ibi pulchre p bar. i dist. sua. i. l. pen. C. d fideius. ⁊ si fideiussor pñtauerit pnci palẽ ⁊ postea aufugerit d carcere an sit liberatus bal. q̃ sic. in. l. q crimen. in. x. col. C. qui accu. et de eo q pmi sit pñtare an liberek vnica presẽta. vi de oio pau. de ca. in. l. ij. §. si. s̃. q sacog. vbi oio videas. sz an si in casu bu ius. l. pmittak certa pena i magna q̃ntitate an valeat si excedat modũ. d. l. eos. C. de mo. mul. bal. q̃ sic. in. l. q crimen. in. viij. q. C. qui accu. et etiã videtur tex. hic.

c ¶ l. sicim⁹ ⁊ itellige ꝓz. l. pen. e. ti. ⁊ ibi vid bar.

d ¶ l. sicim⁹ vide bal. i. l.

debet intelligi sm istaz. ¶ Circa hanc. l. formantur alique. q. primo vsqz ad quod tẽpus fideiussor tenetur repñtare istuz. glo. dicit vsqz ad snĩam non potest: vt. l. grece. §. an vero. s̃. de fideius. ⁊ ita dicit glo. videte ego puto q̃ glo. dicat. veritatez quando fideiusso: est simpliciter receptus de iudicio sisti. lata enim snia nõ est necesse q̃ amplius sistat. sed requiritur q̃ talis fideiusso: sit in mora ante sniam: vt. ll. contra. sz qñ fideiusso: accipitur de pñtando[a] eum quandocunqz curie placuerit. tunc isto casu non est simpliciter fideiusso: de iudicio sisti. cum ergo pson̄a rei etiam post sniam requiratur: vt in eũ possit fieri executio credo q̃ teneat̃ sistere. alias tenetur pena que hic ponitur. sicut dicimus in eo apud quem res deponitur in sequestrum: q: tenetur sequester ad illam reddendaz ei cui iudex iudicauerit: vt. l. si oleuz. s̃. de dolo. ⁊ l. proprie. s̃. depo. ⁊ l. se. ⁊ l. ei apud. §. in sequestruz. e. ti. ¶ Quero vtrum[b] fideiusso: iste cogatur promittere certam pecunie q̃ntitatez. Dy. videtur dicere q̃ non: vt. l. i. s̃. d preto. sti. breuiter iustis causis vbi pena corporalis vertitur cum ibi non cadat extimatio interesse debet quis promittere certam penam: vt pbatur per tex. s̃. rem ra. ba. l. procurator ad exhibendum. §. finali. ¶ Sed quero q̃nta erit ista q̃ntitas. glo. hic dicit q̃ illa q̃ntitas nõ potest excedere modum positum in. l. eos. C. de mo. mul. ¶ Item quero cui applicabitur ista pena pecuniaria. hic reperitur quedã additio. Dy. qua videtur dicere q̃ applicek actori si fuit pñs ⁊ fuit stipulatus: vt. l. si pcur. s̃. si quis cau. sed consuetudo obseruat q̃ iste pene applicentur fisco: sicut quando pcurator stipulatu: applicatur domino ⁊ semper habek respect⁹ ad personaz domini: vt. l. si pcur. s̃. si qs cau. ¶ Quero ifra q̃ntuz tẽpus iste fideiusso: cogak hunc exhibere Dy. dicit q̃ post. vi. menses: vt. l. sancim⁹[c]. C. de fideius. videte. l. illa loquik i fideiussore de iudicio sisti. sed hodie ista fideiussio fit alio modo: quia promittit representare p̃tem statim ⁊ renunciat expresse beneficio. l. sancimus[d] ⁊ alijs beneficijs que fideiussoribus competunt. ⁊ ita consulo q̃ faciatis. ¶ Quero vtz pena ista debet exigi ab isto fideiussore dato sibi libello per sindicum cõis ⁊ secuta sententia: vel si iudex hoc faciat ex suo officio. hic videtur in fi. q̃ iudex faciat ex suo officio quod satis puto esse verum. facit arg. quod no. in. c. ad nr̃am extra de iureiur. vbi dicitur in querendis bonis fiscalibus iudex potest ex suo officio procedere argu. ad hoc. C. de bo. vac. l. i. li. x.

Ex. l. sequenti.

¶ Si processus sit inualidus an valeat cofessio facta: ⁊ an sit potens ad cõdẽnationem.

e **I confessus.** Videtis h̃ q̃ confessus de crimine non habetur p̃ condẽnato contra. C. de confes. l. i. Rñ. ibi in ciuilibus. hic in criminalibus. ¶ Item op. s̃. l. proinde. §. fi. s̃. ad. l. acquil. so. vt ibi. ita dicit glo. sed est veritas q̃ q̃tum ad onus faciende pbatiõis ab aduersario habetur pro conuicto: vt in contrario: sed non quo ad condẽnationez. debet enim cõdẽnatio sequi: vt hic. ¶ Item op. s̃. de confes. l. iul. sol. ibi extra iudicium. ¶ Circa hãc. l. formo tibi vnam. q. notabilem. ponamus q̃ pcessus est inualidus ratione accusatoris vel alia rõne: reus est confessus crimen vtrum ex sola confessione posito q̃ processus sit inualidus[f] possit condẽnari glo. nostra iuris ciuilis videtur dicere q̃ non in. l. si filium. C. de lib. cau. Inno. tenz expresse cõtra extra de accu. c. qualiter ⁊ quando. breuiter veritas est quandoqz quis ꝓfitetur extra iudiciuz: ⁊ tunc ex illa confessione non precedente processu non potest condẽnari: vt videbitis in. l. capite quinto. j. de adul. facit quod no[g]. in. l. ictus fustium. s̃. de his qui not. infa. ad idem. j. l. prori. in prin. sed si confitetur in iudicio: tunc aduerte. aut confitetur delictum principaliter ⁊ per se. aut confitetur delictum per q̃dam cõtñiam incidenter. primo casu potest cõdẽnari. casus est hic. ⁊ quod no. Inno. in. d. c. qualiter ⁊ quando. extra de accu. facit extra de accu. c. i. li. vi. Secundo casu non potest condẽnari[h] nisi precederet processus ita loquitur glo. in. l. si filium. C. de lib. cau. ad hoc facit quod dicam in. l. ij. §. si ex publico. j. de adult. videlicet quando est aliquis cõfessus crimen super exceptione vel aliter cõuictus an debeat cõdẽnari.

Ex. l. sequenti.

¶ Ex confessione facta coram officiali remittẽti: an possit quis condẽnari ab eo cui remittitur vt si per abbatem monachus confessus remittatur ad legatum vel per inquisitorem heretic⁹ remittatur ad iudicem secuiarem: ibi. Ex pma Et an cum exbannitus capitur debeat formari nouus processus: ibi. Ulterius. Et quis possit con

bal. in. l. ij. C. q testa. fa. pos. ⁊ de. q. de qua h̃ per bar. adde p spe. in ti. d te ste. ver. sed nunqd. archi. ij. q. i. c. multi. ⁊ c. in j mis ⁊ vide ange. i. l. si vo. §. de viro. so. ma. ⁊ h̃ faciunt q̃ ea que voluit vo. ant. in. c. examinata. d iudi. quẽ ibi etiã reprobat imol. per ea q̃ voluit Imo. d. c. qualiter. bar. h̃ ⁊ vide q̃ dixi in. l. publia. §. ij. d po. ⁊ p opi. bar. est tex. in. c. pisanis. de resti. spo. quez no. allegat. bal. i auk. offerat. in fin. C. d lit. pte. ⁊ vid q̃ in simili. no. bar to. i. l. si i pn. s̃. d ctẽ aliaſ i. l. i. i fi. pn. co. ti. ⁊ pdicta itellige ꝓz glo. no. ⁊ ibi dixi. j. de q̃sti. in. l. pc. et ad pdicta vi de oino flo. in. q. sua incip. inq fit⁹ d deciõe pmi dubij. ⁊ vid q̃ dixi in. l. li bellorũ. i. q. qualit dz ex pmi pson̄a. s̃. ti. i. ⁊ bal. i. l. itẽ exigit de dolo. ⁊ cle. cõstit. de elec. ⁊ bal. in. l. i. si mens. sal. mo. dixe. ⁊ qd si emanet ficta cõfessio superiepto pcessu: vt qz vigore statuti cõtumax habek. p cõfesso. vi de bal i. l. ij. §. si actor. d iur. ca. ⁊ dixi i. l. absẽtẽ. j. de penis. et vide bal. i. l. ict⁹ fustiũ. d ifa. ⁊ adõ qd bal. i. l. i. C. d iudi. dicit q̃ vbi pcedik q̃ confessũ nõ requirik ordo iuris tanq̃z sup notorio. alle. bal. in. d. c. super inquisit. ⁊ p dicta ẽt sunt vera vbi qs cõfitetur in casu in quo inquiri non posset. c. euidentia. d accusa. et vide

f ¶ Sit inualid⁹. vide Inno. in. c. p ing. de elec. ⁊ in. c. cũ sup de cõfes. ⁊ bar. in. l. magistratibus. s̃. d iur. om. iu. ⁊ bal. in. l. i. i fi. v̊bis. de iur. om. iud. ⁊ bal. in. l. quok. C. d iudi. ⁊ in. l. iusiuran. qd ex cõuentiõe. s̃. de iureiur. ⁊ i. l. mercalẽ. C. d cõdi. ob. tur. cã. ⁊ adde do. an. ⁊ abb. in. c. at si clerici. d iudi. ⁊ do. ant. in. c. cũ oli. de rescri. vid ẽt q̃ dixi post bar. i. l. certi pdi. §. si nũmos. si cer. pe. in fi. ij. col. ⁊ adõ q̃ etiã in ciuili cõfessio facta sup libello iepto valz sdm qd voluit bal. i. l. ij. ad fi. C. d re iu. si tñ cõfessio facta eẽt nõ in forma iudicij nõ valz: vt p gl. i. l. iubem⁹. C. d lib. cau. ⁊ ad bar. h̃ etiã adõ ca q̃ p illũ tex. no. bart. in. l. si debitor. §. si i vẽdi. q. mo. pig. vel hyp. sol. Itẽ ex p cessu nullo qs põt dãnari si sequak cõfessio. c. qualit. ⁊ qñ de accu. ⁊ Inno. i. c. ij. de cõfes. Itẽ intellige nisi cõfessio resultet ex morte cõfitẽtis q̃ casu cuz nõ possit aliter cõdẽnari habek p cõdẽnato. tex. ẽ ⁊ ibi hoc tenet

ang. in. l. i. ff. de cõfes. ⁊ limita predicta. nisi cõfessio emanaret post actuz factũ puta post sniaz: vt no. bal. in. l. debitor. in fi. C. de here. ac. ⁊ qd dixi in. l. nõ tantũ. de ap. q̃ hoc facit qd vult bal. ⁊ ange. in. l. ij. de lib. ⁊ posthu. ⁊ ibi refert alex. itẽ adde qd ang. in dispu. bastẽsis miles. dicit q̃ cõfessio generalis inducit notoriũ: vt voluit spe. in ti. de noto. cri. §. iaz v̊. notoriũ. ⁊ bal. in. l. i. in. l. pperandũ. in fi. pn. C. de iudi. ⁊ qd si instãtia est finita postea est cõfessus. vide bal. in. l. pperandũ. in fi. iij. col. C. de iud. ad hoc adde glo. in. c. ex penitentib⁹. l. dist. ⁊ est addi. g ¶ Facit qd no. Adde q̃ cõfessus nõ põt opponere de ineptitudie libelli. fm bal. in. l. ij. C. de re iudi. p. c. pisanis. de resti. spo. ⁊ idẽ bal. in. l. cũ mulier. ff. so. ma. ⁊ in. d. l. mercalẽ. C. de cõdi. ob tur. cau. ⁊ hic vide bar. ⁊ ad hic no. vide doc. in. c. at si clerici in prin. de iudi. ADDE vt per bal cõsilio. cxlvii. ij iiij. lib. h ¶ Non põt cõdẽnari. an ex inordinato pcessu possit qs condẽnari cuz bar. hic tenet bal. in. l. i. ff. de iur. om. iu. ⁊ in. l. q iurasse. d iureiur. ⁊ allegat no. in. l. ait pretor. §. pmittik. de mino. cõtrariuz videk velle idez bal. in. l. ij. §. qd obseruari. de iura. cal. ⁊ in. l. vnica. C. de cõfes. vbi alle. Inno. dicere q̃riũ eius ad qd allegak per bal. in. c. p ing fit. d ele. sed q̃ istã doctrinã videk facere cõis doctrina. doc. in. c. i. de accusa. i. vi. vbi dicũt non valere cõfes. vide bonũ dictuz bal. in. l. i. in fi. pn. ⁊ in. l. pperandũ. C. d iud. vbi vult q̃ pempta instãtia rõne cõfessiõis iudex possit

condemnare. & est addi.

ADDE q̃ ange. consilio. clxxviij. tenet glo. in. d. l. filium & ita dicit se alias etiam obtenuisse in sindicatu cuiusdam domini rainerij Infranchi de pisis potestas perusij qui q̃ndam absoluerat a confes. facta super inepti-
a tudine libelli. d̃nuo iquisit. formauerat & i sindicatu molestabat

d Iuus. iudice non competenti. Sed adde q̃ ista talis confessio facta coram incompetenti iudice operatur q̃ cogatur existere reos: nisi diceret se aliter intellexisse secundum Inno. in. c. per inquisit. de elec. facit q̃d ipse no. ī. c. cuz dilec. de succes. ab inte. & p̃ omnes in. c. at si clerici. d̃ iudi. & ange. in. l. magistratibus. d̃ iur. om. iud. & ange. in. l. i. C. de confes. et ibi bald. in penul. colũ. & adde q̃ lz delictum sit notoriũ etiã per confes. nunq̃z tamẽ potest exeq̃ a iudice icõpetenti. secũdz bal. in. l. magisterie. C. d̃ iur. om. iud. & an compellatur persistere in tali confessione. vide bald. ī. l. in bone fidei. C. d̃ rec. in versi. item quero & in. l. claruz de auc. pstã. & bald. in. l. i. in penul. col. de cõfes. vbi dicit q̃d facit iudiciũ & vide de his la ius per alexan. in. d. l. magistratibus. post doc. ibi.

stituere denũciatores: ibi. Primo q̃ro. Et q̃ sint constituendi denunciatores: ibi. Secundo. Et quis sit effectus denunciationis: ibi. Tertõ. Et an qui denunciat ita debeat se subscribere sicut qui accusat: ibi. Quarto. Et q̃ sit officium iudicis super denunciatione: ibi. Ulteriꝰ. Et an absolutoria lata super denunciatione prosit reo: ibi. Ulterius quero. Et an sit excusatus denunciator: q̃ malefactores ignorauit: ibi. Ulteriꝰ circa. Et quid si denunciator fuit pũctus ocm psonã teneatur denunciare: & an illud delictuz q̃ d̃ quo nõ venit imponẽda pena vide in fi.

o **Iuus.** Nec est vna no. l. Denunciatoribus non est credendũ quo ad condẽnationẽ: sed ex eis potest procedi ad inquisitionez & veritate cõpta absoluet vel condẽnabit denunciatum. & diuidit hec. l. in tres partes. nam in prima dicit q̃ denũciatio non prodest quo ad condẽnationez. & hoc probat duobus exemplis. Secundo dicit q̃ denunciatio prodest vt perueniatur ad inquisitionem: & hoc probat duobus rescriptis. Tertio dicit quale debet esse iudicis officium super processu quem facit super inquisitione. secũda ibi: sz etiam caput. tertia ibi: & ideo cuz quis. ¶ Ex prima parte. l. habetis q̃ ex confessionibus factis coraz officiali remittenti non põt quis cõdẽnari ab eo cui remittitur. quod facit ad multa que occurunt quotidie. Specialiter facit vnum dubium. abbas sancti petri cepit monachos suos qui confessi sunt crimen coram eo. demũ eos remisit ad legatuz cum eorum confessionibꝰ querebatur an ex illa confessione essent condẽnãdi a legato: dictum fuit q̃ nõ. casus ẽ hic. sed dicetis vos nõ esse dubiuz q̃ iste confessiones nõ p̃ sunt ad aliquem condẽnanduz tanq̃ facte coram iudice non cõpetentiꝰ: vt. l. ij. C. si a non cõpe. iu. per totuz. & extra de iudi. c. at si clerici. sz posset dubitari quid de confessione facta coram iudice cõpetenti. exemplum inquisitor heretice p̃uitatis processit cõtra quẽdã: & eum condẽnauit de heresi & eum tradidit iudici seculari: an iudex secularis debeat credere illi sñie & illi processui: & sic executionez facere. an vero debeat d̃ nouo formare processum. tex. videtur q̃ debeat executionez facere. ī. e. l. non est dubiuz. Guil. d̃ cu. tãgit hanc. q. in. l. mgratibus. s̃. de iur. om. iu. finaliter veritas est ista: q̃ casus est q̃ iudex non habet necesse illi processui cõsentire. sed põt de nouo facereᵇ processum & de nouo crimẽ examinare: & sm q̃ sibi videbitur poterit euz punire: vt in auk. de san. epi. §. si vero crimen. col. ix. ¶ Ulterius vos videbitis hic in ver. & sic & diuꝰ pius: q̃ annotati non debẽt haberi p̃ condẽnatis: sed debet ex integro queri p̃ hoc dicit Bynno. q̃ nunq̃ alibi inuenies q̃ exbãnitiꝰ non debeant statim puniri cuz capiũtur: & non habentur p̃ confessis nisi contineat. in. l. municipali. sed debet queri de crimine quasi d̃ re integra lz multuz faciat cõtra eos fuga. videte dñi quid operatur fuga. non dico hic sed dixi in. l. lege. corne. s̃. ad sil. & si ibi non dixi alibi repetam. Spe. tangit hoc dubium in ti. de acc. §. sequit ver. sed pone. a. & ibi videtur dicere idem que d̃ ba sine dubio vera sunt sm iura cõia. sed sm statuta ciuitatum italie sm que exbãniti hñtur p̃ confessis & snia fertur in eos tanq̃ in confessos: tunc cum sint capti post condẽnationez non ẽ opus nouo processu sed sola executio. & hoc pluries practicaui q̃ exbãnito p̃ducto coram te facias reperiri bãnum & facias confiteriꝰ q̃ est ille talis qui reperit exbãnitus & condẽnatus p̃ tali crimine & tali tẽpore & facias postea executionez quando vis. ¶ Ulterius de istis denunciatiõibus queramus aliqua. ¶ Primo quero qs possit constituere istos denũciatores? R̃ñ. quilibet iudex vel vniuersitas que haberet merum imperiuz nõ mixtuz. naz isti possunt istos denũciatores cõstituere: vt. s̃. de off. pre. vr. l. i. §. quies. facit. C. de curios. l. i. li. xij. facit ad hoc. l. ista & l. ab accusatore. §. d̃nunciatoresᵉ. ī. ad turpil. & l. ea quidez. C. d̃ accu. ¶ Secundo quero qui possint constitui denunciatores. breuiter circa hoc do vnam regulaz q̃ quicunqz nõ potest eẽ accusator: ille non potest esse denunciator. vnde illi qui non admittuntur ad accusandum q̃ pount. s̃. ti. i. l. qui accusare: illi non admittuntur ad denunciãduz. hoc ponit text. & glo. Ber. ī. c.

imperator. in fi. apo. mag. ī. de iur. fis. sed bal. in consi. suo breui incip. cũ apparet de condẽ. petri gilidini. de tali loce licet non sit articulatum de corporis vnitate si non constat plures eiusdem nominis esse non presumitur pluralitas: alias sequeretur sententiam tanq̃z obscuram semper nõ valere: quod est ridiculuz. fa. ad hoc. l. quid tũ. ff. de arbi. & l. duo sũt ticij. ff. de testa. tu. & vbi est nois cõformitas ibi est corporis identitas & nisi aliter probetur. de redu. l. qui hẽbat. de mãu test. l. qui hẽbat ad idem quod nota. in. l. qui iurasse. §. qui patri. de iureiur. & eo. ti. l. cum qui. §. in pluralibus. vbi nõ presumitur pluralitas. & ad hoc fa. q̃ no. cy. & bal. in. l. siqua per calumniam. de epis. & cle. et dicit q̃ bar. hic loquitur de cautela. & si aliter itellexisset non plene considerasset hũc punctum sicut speculatori accidit in fi. lec. & vide bar. in. l. i. C. si vnus expluribus. ap. & ita etiã q̃ in nomie non presũatur pluralitas reperit consuluisse. ange. & vide ad materiaz que dixi i. l. si is qui reꝰ. s̃. de publi. iud. in. ix. colũ. & de hac pluralitate. nõ presumẽda not. pulchre per Ja. bu. in. l. ij. de erro. aduo. & ibi bald. de quo vide bal. in. l. edita. in penul. colum. C. de eden. & dicit Bal. in. l. fi. C. de re. cre. q̃ nõ presumitur quẽ testamentum fecisse nisi semel tantum. tamen in hoc vide quod no. bar. & bal. in. l. ij. C. de testa. & de hac pluralitate vide quod no. Bal. in. l. neqz natales. in prin. iij. colum. C. de proba. facit quod simpliciter nota. Barto. in. l. ii. in fi. quemad. test. ape. & bald. in. l. in exercendis. in. iiij. colum. C. de fide. instru. & vide quod no. Imo. post barto. in. l. scire debemus in fin. prin. de verbo. obli. & non presumitur nisi vni cum dominiũ & vnicus contractus. alias vnitas. c. cum ioannes. de fide instru. secundum Bald. in. l. i. in. ij. colum. C. quando prouo. & in nomine nominis non presumitur pluralitas nisi ostendatur. & ita sufficit allegare nomen sine cognomine. l. si rem. in ver. licet & ibi no. Bar. ff. de rei ven. Itẽ nõ presumitur pluralitas nisi ex propositionibꝰ partium contrarium appareat: puta quia vna loquitur de contractu solemniter facto. alia pars dicit solẽniter non factũ & sic de alijs actibus contrarijs. vel si vnus de facto vno dicit alius de alio. ita intelligit per Ja. bu. & Bal. in. l. ij. C. de bo. pos. secunduz tab. & ibi etiam Barto. & dicit do. anto. in. c. in presentia esse ibi tex. in ver. neroni. q̃ actuum multiplicatio non presumitur. idem bu. in. l. optimã. de contrahen. & cõmit. sti. et no. bal. in. l. conuenticulam. in. v. col. cum sc. de epis. et cle.

ADDE an pluralitas presumatur Bal. cosilio. lxxiiij. v. lib vbi reprehendit Barto. hic.

e ¶ Hoc ponit tex. adde q̃ denunciatores debent in prin. eorum officij iurare sm ang. in. l. si vacantia. in prin. de bo. va. li. x. Item adde q̃ q̃ nõ potest accusare poterit tamen denunciare. l. i. et ibi bal. C. si tu. nõ ges. et an denunciator puniri possit. adde q̃ nõ punitur etiã in casu de quo per bal. in. l. ij. C. de erro. aduo. et vide oino sali. in. l. ea quidem. C. de accu.

d ¶ Facias confiteri. no. q̃ iudices faciunt bannitos confiteri se esse tales de quibus in banno: vt inde exequi possint condẽnationez absqz alia noua cõmissione. adde quod voluit bar. in. l. inter sti. §. i. in fi. de verbo. obli. & in. l. demonstratio falsa in fin. de condi. & demon. & quod dixi. in. l.

b ¶ Nouo facere. contrarium tenet ange. in. l. i. C. de exhi. reis. per. c. presidentem. extra de here. & c. inquisitiones. §. nunq̃z. c. ti. in. vi. vt no. Inno. in. c. pastoralis. de offi. delega. & in. c. cum in iure peritus eo. ti. & sic cum ibi legi tenui opi. contra Barto. & etiam contra barto. tenet ange. in. d. c. inqsitiõis. & an. & Imol. in. c. i. de offi. ordi. & est ẽt addi. c ¶ Qd exbãniti. No. q̃ alibi nõ repies q̃ bãniti nõ sũt stati puniẽdi nec stati habent p̃ confessis. vide bal. in. l. error. ad. fi. C. de iur. & fac. ign. & in. l. ita demun. C. de procura. & in. l. ij. §. fina. s̃. de iura. calũ. & Barto. in. l. quicũqz. C. e. & vide glo. in. l. i. & ibi Bal. post Ly. C. de requi. reis. & bald. in. l. neganda. in penul. colum. C. qui. accu. & adde ad hanc materiam barto. in. l. illicitas. §. fin. de offi. presi. & que contumacia requiratur vt quis bãniri possit. vide bar. in. l. i. §. fi. ff. si quis ius dic. non obten. & qualiter reuocetur. vide que dixi in. l. relegati. ī. de penis. item istis adde que no. in. l i. ī. de requi. re. in glo. mag. in prin. & adde glo. in. l. i. §. fina. in glo. magna in prin. si quis ius di. non obtẽ. vbi dicit q̃ mulcta nõ potest peti iure act. in factum & ad hoc adde omnino ibi bald. & vide practicam banni. per cano. in. c. ij. de consti. & quod no. pau. de liaza in probe. cle. & vid̃ ī. de requi. re. in. l. i. & late ang. in dispu. incip. duo ad inuicem litigãtes.

ADDE q̃ Jo. an. in addi. ad spec. loco all. per bar. format. q. d̃ eo q̃ fuerat per iudicem condẽnatus ad truncat. capi. ob contumaciam q̃ nihil ominus si caperetur potest de innocencia. docere sm gui. de suza. in. l. suum. §. si publice non habentur.

Item punitur pena falsi. l. lege cor. & ibi bar. j. de fal. & punitur in expensis fm bal. in. l. sancimus. in. xij. q. C. de iudi.

a ¶ Se sic inuenisse. quero statutum dat premium accusatori vtrum id habeat denunciator. gui. de suza. in. q. statutorum. in. q. que incipit. sed pone statutum est regi q accusans ludentes ad taxillos &c. dicit q sic arguendo ad vtramq; partem. alle. de iur. patr. l. eum q. §. non tantum. l. i. §. incidit ad turpil. & q die specu. in tit. de inquisit. §. nunc tractemus qualiter. ver. ex quo de vicum se. & facit. C. de accu. l. si quis. & tex. bonus in. d. l. eum qui. ff. d iurpatr. nō ob. de bo. lib. l. qui cuz maior. §. accusasse. & l. i ser uitute. §. si pacifici. & q babetur i. l. i. C. si tu. nō ges. quia illō est verum i spectis verbis edicti q̄ hic non sūt limitanda: quia statuta recipiunt distinctio. & determiatiōem legis. l. creditor. i. rñ. q po. in. pig. hab. l. sed si leg. §. vt gradatim. d mu. & bono. & vide sali. in. d. l. ea quidem. C. de accu. & ange. hic & bal. in. l. i. C. de ope. lib. & spe. & io. an. in ti. d renū. §. i. sed an isti dnuciatores possint corrigere errorem suum vide text. q sic in. c. preterea. de testi. cogen. itē no. q isti denunciatores denunciare maleficia nō debent que non sunt cōmissa eorum tempore. ar. c. episcop. xxxv. q. vi. & an possint esse testes super eo q denunciant. vide tex. in. c. in omni. de testi. & no. bar. j. c. l. i fin. ADDE an si statutum det premium denuncianti maleficium illud habere debeat syndicus denuncians bal. cōsilio. cij. v. li.

in omni extra d testi. ¶ Tertio quero quis sit effectus denunciationis & videtur q denunciatio hēatur p plena pbatione: creditur enim nūcio & creditur officiali i officio: vt. l. si quis d curio. C. de fal. & l. magis puto. §. nō tamē. s. de re. e. In cōtrariuz videtur tex. huius. l. in pri. ij. rñ. & C. de curio. l. i. li. xij. & l. ea quidez. C. de accu. breuiter q̄ truz ad ppositum ista est veritas. q̄dam sunt maleficia grauia: & in istis denunciatoribus nō credit: nec alteri iudici coequali creditur: vt. s. dixi. hoc pbat hic & l. i. C. de curi. et pal. l. ea quidem quedā sunt maleficia non grauia: & hic aduerte. quādoq; ponitur denunciator ad denunciandum illud quod re ipsa inuenit & vere & illud quod vidit ipse. Exemplum mittit aliquis ad perscrutandum per ciuitatem ludētes vel portantes arma & similia leuia: & in istis creditur tali officiali referenti se sic inuenisse[a]. ita loquitur. l. i. §. quies. s. de offi. p. vr. facit. s. ti. i. l. leuia. si vero officialis nō mittitur ad referēdū illud quod videt: sed illud quod reperit ex auditu & fama aliorum: tunc istis officialibus non creditur sed sufficit ad inquirendum nō ad puniendum. ita potest intelligi. l. ista. & si. s. all. q̄ tū vero ad inquisitionem faciendam super ista denunciatione: tunc talis dnūciatio pdest: vt hic. ¶ Quero vtrum[b] ille qui denunciat debeat se subscribere sicut ille qui accusat. breuiter tex. habetis q non: vt. l. ea quidem. C. de accu. & extra de accu. c. super his. sed dicetis vos hoc est contra hanc. l. in fi. vbi si non pbat punitur. & idem dicitur in. l. ab accusatore. §. denunciatores[c]. j. ad turpil. so. fateor q denunciator qui nō pbat punitur: q̄ debet ad pbandum assistere denunciationi: vt hic & l. ab accusatore. §. denūciatores. sed non punitur ad penam talionis sed punitur extra ordinem: vt hic dicitur. hoc probatur extra de calū. c. fi. & quod ibi no. ¶ Ulterius quero qd sit officium iudicis super denūciatione. ego dico q iudex super denūciatione potest pcedere duobus modis. vno modo super dnūciatione simpliciter pcedendo: & isto casu possent opponi omnes exceptiones que contra accusatorem possent opponi dicendo talis nō est legitimus denūciator & si. vt. s. dixi. potest etiam iudex pcedere per inquisitionem quam facit propter illam denūciationem: tunc ille exceptiones cōtra personam denunciatoris cessarent. hoc pbatur per tex. extra de simo. c. licet heli. ¶ Ulterius quero vtrum absolutoria lata super denūciatione pfit reo sicut absolutoria lata super accusatione: vt dixi in. l. si cui. §. hisdem. s. titu. i. tex. videtur hic velle q nō. nam si bene respicias tex. si iudex nō reperit veritatem maleficij sic denunciati debet pnunciare illum denunciatorem non bene denūciasse: non dicit q debeat reum absoluere: vt dicitur hic irrenarchā minus retulisse &c. finalit credo idem iuris esse siue quis absoluatur sup denūciatione siue super accusatione siue super i quisitione: vt dixi in. d. §. hisdem. pter idētitatem rationis. non ob. tex. iste. q tex. iste tantum loquitur de pnunciatione que fit respectu ipsi denunciatoris: vt sic ipse veniat puniendus vel nō. sed respectu rei denunciati tex. iste nō dicit. ¶ Ulterius circa litteram nostram quero quid si talis denunciator non denūciauit: quia malefactores ignorauit breuiter excusat est: vt. l. si iō. C. de his qui. vt indi. sed quid si nō denunciauit infra tēpus sibi statutū: q̄ maleficium fuit cōmissum occulte & clam. Rñ. nō venit puniēdus[e]. vt. l. omnes. s. de calū. & l. i. §. occisorum. s. ad syl. & l. semp. §. hoc interdictum. s. quod vi aut clā. ¶ Quero quid[f] si talis denunciator nō denūciauit preuentus ab alio forte ab iniuriato accusāte. certe si nō fuerit negligens non punitur: vt. l. edicto. §. cum autē. j. de iure fis. & l. i. §. elegāter de lib. ag. ¶ Ulterius quero an denunciatores isti teneantur denunciare[g] delictum illud de quo non venit imponenda pena de hoc dic vt dixi. s. d pub. l. i. §. diui fratres. dixi in. l. si qs in graui. s. ad syl. ¶ Item quero vtrum isti denunciatores teneantur denūciare omnem personam delinquentē? Rñ puto q nō: q̄ illā personam quam denunciator non potest accusare non tenetur denunciare: vt. l. pe. & vl. C. qui ac. non pos. & per multas. ll. illius ti. & etiam illas personas in quas inuite testimonium nō dicūt nō possunt denunciare: quoniā denunciatio habz vim accusatiōis & attestationis: vt. d. c. i omni. extra de testi. Et ex hoc q dicit denūciationē habere vim testis: si iudex pcedit super crimine denunciato per inquisitionem potest dictum denunciātem in testē admittere[h] quod non est in accusatore: vt in. c. licet heli. extra de simo. ¶ Ultio no. ex hac. l. in prin. fm iaco. de are. q delictum nō potest probari per instrumentum. de quo dicam plene in. l. senatus circa pri. j. ad turpil. vidistis plene de denunciatione.

e **Olent.** De hac remissione dic: vt dixi. s. ti. i. l. si cui. i fi.

d **E militibus.** Vidistis de hoc. s. ti. i. l. fi. in fi. & videbitis in. l. i. & ij. d re mili.

n **On dubiū.** [i] Vide gl. que incipit alias cōstituit: ibi. i. pnunciatum est vult dicer pbatum. vel vult dicere. i. pnunciāduz. & scōm istam litteram fm quam videtis q remittitur executio. facit q iudex secularis cui traditur condēnatus ab inquisitore debeat solum exequi & punire sine alio pcessu: vt dixi in. l. diuus. in pn. s. e. sed pōt respōderi q hoc est verū respectu

b ¶ Quero vtrū. vid bar. i. l. ab executiōe. §. nūciatores. j. ad turpil.

c ¶. §. denunciatores. alias ad turpil. & ibi vide bar.

d ¶ Quero qd. Adde tex. & ibi bal. in. l. i. C. de priua. carce. adde tamē q etiā postea quādo scit tenet denūciare. l. i. cū ibi no. per. bal. C. d fal. mo. & bal. in. l. i. de his qui latro. occul. & ibi quādo p̄sumat scire & qd no. bal. in. l. i. §. occisorū. s. ad syl.

e ¶ Puniēdus. Adde q p̄riū vult bal. in. l. duob. §. fi. d iureiur. & sali. in. l. ea qdē. C. de accu. & dicit bal. no. in. l. i. C. ad macedo. q requirit q cōstet d diligēti inqsitiōe findici denunciantis. Sed qd si statutū dicit q teneat infra tres dies denūciare maleficia ptestata. dic q icipit dies currere a die ptestata nō a die cōmissi maleficij. l. fi. & ibi bal. C. de neg. ges.

f ¶ Quero qd. quid si denūciator preuētus ē ab aliquo &c. adde bal. in. l. sororē. C. d his q. vt indi. & ibi etiā barto. & adde ad materiā qd pulchre no. barto. in. l. i. §. accusatorem. ad turpil. et vide quod ipe no. i. l. cū quidā. §. qd dicit. ff. de acq. here. et quod notat. bal. in. l. siqs non dicam rapere. in vij. colum. C. de epis. & cle. vbi etiam dicit q tales denunciatores tenent d exactissima diligentia. & ad Barto. hic adde sali. hoc idem tenentem in. l. ea quidem. C. de accu. sed roma. in. l. penul. ff. ad fil. dicit q si aliquis minus bene denunciauerit licet puenerit denunciatorem ipse denunciator tenet ad interesse rei pu. ita tz alber. de rosa. in. q. suis: vt ipse refert. sz qd si aliquis vt qlibet de populo denūciauit postea creatus est findicus & iterū nō d nūciauit an incurrat penam statuti dic q nō fm bal. & imo. p illū tex. in. l. siqs heres ff. d iiu. & irritest. & coram q̄ iudice teneātur dnūciare. vid bal. i. l. i. C. de p̄ua. carce.

g ¶ Teneant denunciare. Sz vtrū teneant seipsos dnūciare. dic q nō fm bal. in. l. i. in fi. C. in q. cau. in ite. resti. nō est neces. & h adde gl. & sali. i. l. ea qdē. C. d accu.

h ¶ In testē admittere. vt iudex possit admittere denūciātē in testē. ad d qd sali. in. l. ea qdē. C. d accu. dicit ea q̄ dicit hic bar. esse vera si iudex nō pcedit sup denūciat. sz ingrit pp denūciationē & famā ad eī aures reuerberantē. ita q q̄dāmō sub dissimulat. trāsiri nō pōt. & ita loqtur tex. i. d. c lz oli. alle. p bar. h sz vbi sup denūciat. pcedit tūc dnūciator dz pbare p testes idoneos & nō p se. qd pz: q̄ si dnūciator nō pbat incidit in penam vt no. bar. s. e. l. & p pñs nō est legitimus testis.

i n On dubiū. qd si tps nō est appositū infra q d debeat denūciari q debeat hoc fieri: & qd si ad eī notic iā finito officio vel aī puener

an possit purgare morã. vide bal.in.l.cũ ancillis.in.iij. col.C. de incest. nup. ⁊ ad materiã i simili dictũ qd̃ habes in.l.fi.s̃.de iur.om.iu.

a Ni eos. No.ex.l.in eos q̃ est pe.s̃ frãgentes carcerẽ. ⁊ iste tex videtur destruere id qd̃ no.voluit bar.in.l.i.j̃.de bo.eo.q mor.sibi ꝓscriue.tex.in.l.milites agrũ.§.pe.ad fi.de re mili.⁊ de pena effractoris carcerũ. vid̃ ange.in.l.i. de effrac.⁊ spe. ⁊ io.an. i ti. de p̃sump.§ .ij.v̄. violentia.⁊ v̄.quid de frãgentibus ⁊ adde ꝙ exiẽs carcerẽ inueniens apta hostia nõ tenetur pena carceris effracti ſm ang.p illũ tex.in.l. verũ.la.ij.s̃. de fur. ⁊ in .d.l.d̃ effra. ⁊ qd̃ no.in.l. si qs.s̃.eo.p bar.ſz bal.in cõſi. qd̃ ici. in xpi noie pũctus ⁊ articul⁹ .q. talis est an fugiens ⁊c̃.dicit ꝙ dũ hic dicit ꝙ aufugiẽs de carcere habet p cõfesso ẽ verũ ſi p ſpãli inqſitõe erat in carcere secus ſi p generali imo ſi p ſpãli est requirit ꝙ ad ħ vt habeat p cõfesso ꝙ aufugerit cũ cõſpira. vt ħ ſi v̄o ſiſi. tũc nõ habet p cõfesso ſz punit p motu iudicis. vt not.guil.de cu.in.l. succurrit .ff. ex q.cau.maio. ⁊ ibi bal. ⁊ i .l. admonendi.in.ix.col. .s̃.d̃ iureiu. ⁊ an q latitat ne carcerẽ dicat aufugere. dic ꝙ nõ ſm bal.i .l.i.in. iij.colũ.d̃ edi.ac. vbi dixit qd ſi aufugiens de vna clausura remãet in alia an dicat aufugiſſe ⁊ qd d̃ muliere q̃ aufugit cã cuitãde libidinis. vel ſi mulier exiuit cũ lnia custodis cã explicandi rẽ. ⁊ an custos possit ei dare lniaz. Itẽ qd ſi exiẽs carcerẽ cito reuertat an dicat aufugere. dic ꝙ nõ. bal.in.l.i.i.vi.col.C.de ser.fu.de materia vide cano.in .c.a nobis de apost. ADDE ꝙ cõſiliũ bal.ẽ.ccxxx.i.li.⁊ icipit p̃m⁹.qz articulus ⁊ adde io.anto.in addi.ad ſpec.in titu.de p̃ſump.in prima addi.mag.vbi ẽt ponit qd ſi s̃ instrumẽtũ,pductũ ab actore oppõit falſitas ⁊ accusat notari⁹ q aufugit an ei⁹ fuga noceat actori. ⁊ an fuga faciat quẽ haberi p cõfesso vide old.cõſi.lxv.icipiẽte hic igit. b ¶ Personis custoditis.adde ꝙ ſi repit aliqs mortu⁹ in carcere tenet iudex ſm gl.in.l.cũ ita.§.ſpẽs.s̃.de le.ij.⁊.l.quead.§.iurat⁹.⁊ ibi flo.s̃.ad.l.acql. vtrũ autẽ cimilit teneant tales custodes ad debitũ fugiẽtis.matet.dicit referẽs ita tenuisse guil.de cu.in.l.q̃tiẽs.C.de exac.tribu.ꝙ ſic ⁊ qdẽ ex

remittentis.nam remittens ſolaz executionem remittit.ſed ille cui remittitur nõ habet hoc facere neceſſe:ſed poteſt de nouo facere ,pceſſuz: ⁊ eſt expreſſuz in auk.de ſan.epi.§.ſi vero crimẽ de quo plene p guil.s̃.de iur.om.iu.l. magiſtratibus.⁊ hoc in criminalibus in ciuilibus autem dic:vt.l.a diuo pio.§.i.s̃.de re.iu.

m **Milites.** No.caſum in quo ex d̃licto cõmiſſo ſine dolo quis punitur ad mortem.

Ex.l.ſequenti.

¶ Qui eruptis carceribus fugiunt puniũtur d̃ effractione carceris illa pena quaſi maleficium ve comiſiſſent pp ꝙ in carcerez ſunt miſſi.

i **Ni eos.** [a]Vos habuiſtiſ.s̃.qualiter puniantur perſõe que nõ cuſtodierunt bene.nunc ſequitur videre de perſonis cuſtoditis[b]. Et no.hanc .l.ꝙ ille qui eruptis carceribus effugiunt puniuntur de effractione carceris illa pena in qua punirentur ſi vere illud maleficiuz ꝓmiſiſſent,pter qd̃ i carcere ſũt miſſi.videbitis.j̃.d̃ effra.l.i.

n **On eſt facile.** [c]No.hanc .l.⁊ teñ mẽti ⁊ no.ver.interduz.ꝙ ſi vnus d̃ cuſtodibus fugit cum perſona cuſtodita ꝙ parcitur alteri cuſtodi remanenti.

¶ Ad.l.iul.maieſtatis.

¶ Dixi.s̃.in genere.ſ.de publi.iudi.nunc ſequitur in ſpecie.⁊ primo incipit dicere de grauioribus criminibus.

Ex.l.ſequenti.

¶ Quotuplex ſit ſecuritas ⁊ an data ſecuritate veniendi videatur conceſſa ⁊ recedendi.⁊ ſecuritate cõceſſa veniendi ⁊ recedẽdi intelligatur,p vna vice vel pluribus

p **Rorimum.** [d]No.gl. que incipit.i.eos qui acceperunt ⁊c̃.⁊ ponit hic duas lec.⁊ vtraqz eſt notãda:vt.j̃.dicã. Tu habes hic ꝙ crimez leſe maieſtatis eſt illud qd̃ fit aduerſus ſecuritatez[e] populi romani. ¶ Cõtra hoc op.ꝙ ipune hoſtis populi romani poſſz offendi ⁊ fides data hoſti nõ eſt ſeruanda:vt.l.i. .§.nõ fuit.s̃.de dolo. Rñ.fides data a priuato hoſti ⁊ inimico ciuitatis nõ eſt ſeruanda:vt ibi. ſed fides data a ciuitate vel a magiſtro exercit⁹ eſt ſeruanda:vt hic ⁊.l. cõuentionuz.in prin.s̃. de pac. ¶ Circa hanc.l.quero de qua ſecuritate loquitur hic.rñdeo debes ſcire ꝙ quedaz eſt ſecuritas que datur de iure gen.vt legatis ⁊ ambaſiatoribus.⁊ iſti de iure gen.hñt ſecuritatem ⁊ nemo ipune põt eos offẽdere:vt.l.fi.j̃. de le.⁊ .l.ſanctũ.s̃.de re di.quedaz eſt ſecuritas que datur per iura ciuilia. exẽplũ vt quicũqz vadit ad nũdinas nõ debet inquietari:vt.l.i.C. de nũdi. tũc iſta ſecuritas que dat per iura ciuilia nõ porrigitur ad hoſtes:vt.l. mercatores.C.d̃ cõmer. ⁊ mer.⁊ iõ lz ſtatuto huius ciuitatis detur ſecuritas veniẽtibus ad nũdinas: nõ tamẽ poterũt venire exbãniti huius ciuitatis ex vigore illius ſecuritatis:niſi expreſſe ſit actuz ꝙ exbãniti poſſent venire.⁊ ita põt itelligi hic.ꝙ ſi populo romano detur expreſſe ſecuritas hoſti eſt ſeruãda fides. ¶ Quero[f] fuit data ſecuritas per hanc ciuitatez cuidaz ⁊ ſocijs ſuis ſecuz veniẽtibus. mõcum illo veniebat quidaz iudeus ⁊ fuit capt⁹ et derobatus an illa ſecuritas porrigatur ad iſtuz ⁊ qualiter itelligatur[g] ⁊ ſocijs ſuis nõ dico nũc: q: pendet de facto.ſed tangaz in.l.itez apud labeonez.§.tenetur.s̃.de iniur. ¶ Tertio quero ſi eſt data ſecuritas alicui veniendi an videt data ſecuritas recedendi. iſtaz.q.tetigi vobis.s̃.d̃ ſepul.vio.l.vtimur.dic vt ibi. ¶ Quarto quero data eſt alicui ſecuritas eundi ⁊ redeũdi.an intelligatur iſta ſecuritas ,p vna vice[h] tantuz an,p pluribus.do. Old. diſputauit quandam.q.in ſimili ⁊ ex illius ſo.poſſumus ſoluere hanc ſic. Quandoqz ſecuritas fuit determinate petita ⁊ determinate data:tunc qõ non habet dubiuz: quia ſtamus certo:vt.l.continuus.§.cuz ita.s̃. de verbo.obli.quandoqz illa ſecuritas fuit determinate petita ⁊ indeterminate data: tunc intelligitur illa indeterminata conceſſio ſm d̃terminataz petitionem:vt inſti.de inu.ſti.§.preterea.⁊.l.ſi ſine.§.qui interrogatus.s̃.d̃ interro. act.quandoqz fuit indeterminate petita ſed fuit determinata cõceſſio.⁊ tunc ſtamus cõceſſioni determinate:vt.l.i.s̃.de ſo.ſicut iudex q indeterminatuz iuramentum tarat ⁊ limitat:vt.l. i.§.pe.s̃.de in litem iuran. eſt enim in poteſtate iudicis limitare indeterminataz petitionẽ. Itẽ eſt in ptãte eius concedere vel nõ.ſi vero fuit ideterminata petitio ⁊ indeterminata ꝓceſſio:tũc intelligitur ,p prima vice[i] tantuz:vt.l.boue.§.ħ ſermone.j̃.de ver.ſig.cuz ſi. ita dicit old.p̃dicta intelligo vera niſi cõceſſio ſi. facta ,p certa cã vtputa conceſſa eſt ſecuritas veniẽdi ⁊ redeundi ,p pace fienda:tunc debet intelligi ꝙ poſſet ire ⁊ redire[k] donec pendet iſte tractatus pacis ar.l.continuus.§.qui inſulaz.s̃.de ver.obli. facit.l.veteres.cum.l.ſe.s̃.de iti. actuqz pri.⁊ hec ſufficiant circa primaz ſecuritatez.item põt itelligi hec.l.in ſecuritate.hoc eſt quando due ciuitates faciunt pacem in ſimul ⁊ concordiam hec eſt longa materia quando aliquis offendit aliquez de ciuitate cũ qua eſt facta pax videtur ꝙ

illa.l.⁊ vide.C.e.l.ad cõmẽtariẽſes.⁊ qd̃ ibi bal:vbi dicit ꝙ hec.l.hz locũ in cuſtode caſtri.⁊ vide que dicam.s̃.e.l.ſi is cui.⁊ oldr.in conſi.lxxxij.l.

c cip.quidam ⁊c̃.

n On ẽ facile.vide hũc tex.allegari ,p fin.p ro.in not.ſuo.xxxi.⁊ vide .j̃.No.ꝙ hãc.l.nõ eſt facile.q̃ i.l.fi.ſume no.bal.in.l.ſi qs filio exheredato.§.ei⁹ .s̃.de iniuſt. te.⁊ adde ꝙ ħ ẽ caſus ſingulariſſimuſ ꝙ cuſtoſ carceris nõ tenet d̃ facto ſocij.⁊ ħ iõ: qz iuſte cõſiſus erat d̃ ſocio.qd̃ no.p caſtelanis q ſepe ſũt pditi a ſocijs vt nõ teneãt d̃ facto ſociorũ.qd̃ tenemẽti.an aũt fuga aut fugietiſ ſola ſit ſufficiẽs pbatio s̃ cõmentariẽſẽ.bal.i cõſi. icip.in xpi noie pũct⁹ ⁊ articul⁹.q.⁊c̃.dicit ꝙ nõ. qz fuga vni⁹ ⁊ cõtumacia nõ nocz alteri niſi cõmẽtariẽſis eẽt in dolo.⁊ lata culpa.l.q̃tiẽs .C.de exact. tribu.li.x.ꝙ no. dy.i.l.i. C.qſi ex fac. tu. ⁊ p̃dicta pbatio ſi extẽdit ad altũ in q̃ par culpa nõ requirit ad qd̃.l.i.s̃. de iureiur.⁊ .l.ei⁹ q.j̃.de iur.fiſ. ⁊.l.q repudiãtis i fi.s̃.de inof. teſt.⁊ vid̃ gl. no.i.l.cũ ita .§.ſpẽs.d̃ le. ij.⁊ add̃ bal. i.l.ad cõmẽtariẽſẽ.C.e. ⁊ gl.in.d.§. ſpẽs.aleg.ange.de are.in ſuo tractatu maleficior.i v̄.q iudex dictũ ticiũ detieri ſeẽ ⁊c̃. in.ij.col. ADDE qñ cuſtos carceris teneat d̃ facto ſocij: bal.cõſi. ccxxxvi.iij.li. ¶ Ad.l. iul. maie.rub.

d Rorimũ.⁊ d̃ eo q facit s̃ ſecuritatẽ datã.vid̃ bar.i.l.iij.§.fi.j̃.d̃ ſiqquunt nõ extedit ad d̃liquẽtes i crimie leſe maieſtatis.vt voluit ang. i diſ.incip.exorta guerra.de q̃ p alex.i.l.d̃ pupillo.§.ſi plurib⁹.d̃ ope.no. nũ. e ¶ Quero fuit ⁊ d̃ ſaluo ꝓductu vid̃ bar.i.l.is q re⁹.s̃.d̃ pub.iu. ⁊ vid̃ bal.i hac materia i.l.pũtes.C.d̃ his q ad eccle.ꝓfu. f ¶ Qualit itelligat.qualit intelligat ⁊ ſocijs ſuis ⁊ ſic qñ ꝓcedit alicui ſecuritaſcũ ſocijs q cõpẽdãt vid̃ ꝙ no.bal.i.l.ſpadonẽ.§.idẽ ãt.s̃.d̃ excu.tu.p ãg. i.d.l.vtimur.d̃ ſepul.vio.vbi belliſſime logt i materia. g ¶ Vna vice tñ.vide do.abb.ſicu.plene diſtiguẽt in.c.iuenim⁹.qd̃ ẽ.c.vl.eẽ d̃ treu. ⁊ pa. h ¶ Pria vice tñ.idẽ bar.i.l.dotis.s̃.d̃ iur.do.⁊ ang.i.l.vtimur de ſepul.vio.⁊ in.l.grece.§.poſt lit.s̃.de fideiuſ. i ¶ Pria vice tñ.idẽ bar.i.l.dotis.s̃.d̃ iur.do.⁊ ang.i.l.vtimur de ſepul.vio.⁊ in.l.grece.§.poſt lit.s̃.de fideiuſ. k ¶ Ire ⁊ redire.adꝺ

q̃ saluus cõduct⁹ dat⁹ vsqz ad tpꝰ nõ itelligit p vna vice tm̃ sz q̃ quotiẽs voluit accedere pp tpis adiec. ⁊ ita dz limitari bar. h̃ per. l. si cũ i annos. C. q. mo. vsufru. ãmit. fm rapha. in. l. si mihi ⁊ ticio. d̃ v. ob. p ibi no. p bar. ⁊ p ang. i. l. vtimur. s̃. de sepul. vio. p io. calde. i vis. sua incip. ex octo studẽtib⁹. vbi facit mẽtionẽ d̃ dispu. old. ⁊ p h̃. l. grece. §. ⁊ post lit. s̃. d̃ fideiuſ. ⁊ vid̃ p itellectu. d. l. bõe. i p. posito nostro oio bal. i. l. iuit⁹. C. de pcu.

incidat in. l. iul. maiesta. vt hic dicitur. sed quia longa est materia nõ dico hic. Item dicitur hic q̃ armantur homines. quero aliquis cõgregat gentẽ in alia ciuitate q̃ in ciuitate romana. an ĩcidat in. l. iul. ma. dicit glo. q̃ nõ habet locuz in alia ciuitate[a]: q: cuz hic dicat de vrbe intelligit de ciuitate romana: nõ autẽ intelligitur de alia ⁊ all. suas. ll. sed aduerte q̃ qui facit cõgregationez gentis in alia ciuitate tenetur. l. iul. de vi. vt. l. i. cum se. j̃. ad. l. iul. de vi. ⁊. l. vl. C. ad. l. iul. de vi. ¶ Vltimo no. q̃ illi qui mittunt nunciũ[b] vel litteras hostibus incidunt in hanc legem.

a ¶ Alia ciuitate. Sz qñ ciuitas ñ recognoscit supiorẽ essz idẽ qd̃ i ciuitate romana. p no. p bar. i. l. pria ⁊ vid̃ q̃ dixi in. l. si qs p ꝓo. ⁊ ad de qd̃ hẽs p do. nellũ de sãcto gemi. i suo tractatu bãnitoꝝ i. i. pte scd̃i tpis q. xvi. q. refert no. p fil. bal. ⁊ vide p moder. i. l. si familia. s̃. de iur. om. iu.

ADDE qñ cõmittat crimẽ lese maiestatis old. cõsilio. xliij.

b ¶ Mittũt nũciũ. qd de his q portãt litteras. vid̃ bar. i. l. i. §. i cidit ad turpil. ⁊ no. q̃ i h̃ crie icidit q̃ fac̃ papaviuẽte d̃ papatu ꝓuẽticulã fz io. an. i. c. vt me⁹ de testi. Itẽ no. q̃ nõ subdit⁹ ñ incidit i crimen: vt no. bal. i. l. ij. C. d̃ fal. mo. et tenẽs castꝝ rebellatũ vel ꝓeisãs populũ d̃ rez publi. ñ incidit in hãc penaz vid̃ i. l. i. ⁊. ij. ⁊ ibi bal. C. de sedi.

ADDE qd d̃ his q spoliãt nuncios apostolicos an icidãt i h̃ crimie ro. cõsilio. cccxv. ⁊ q̃ nõ subditus ñ committat crimẽ lese maiestatis vid̃ q̃ in facto ꝓsuluit old. cõsi. xliij. ⁊ an posit⁹ ad cõsinia q̃ fuit mobediẽs dicat icidisse i hoc crimie vide bal. cõsi. cxxxviiij. i. li.

c Uiusqz mutuat. mutuãs pecuniã dicit pstare auxiliũ. ⁊ ad h̃ vid̃ q̃ dixi i. l. ñ. s̃. de publi. iud. d ¶ Abstulit a familia. qualiꝑ punit q̃ abstulit a familia aliquẽ ꝓdẽnãdũ. vide bal. in. l. aditos. C. d̃ epi. au. et ibi cy. ⁊ vide q̃ scripsi in. l. iij. §. trãsfugas. j̃. de ficca. ⁊ qd̃ no. aretin⁹. ꝓsti. de act. §. penales. ⁊ ad d̃ qd̃ no. ino. in. c. sane. d̃ offi. dele. ⁊ doc. i. l. aditos de appel. ⁊ vide bar. in eꝗua. ad repmẽdũ. in v. tãgit. qd ãt de eo q̃ recep tat vel occultat bãnitũ vel debitorẽ an capiat. bal. in. l. ñ. de optio. vel al. C. de ope. lib. dicit q̃ nõ tenet ad delictũ. ⁊ vide q̃ hẽs in rub. s̃. ne qs eũ qui in ius vo. est vi exi. ⁊ an teneant ad debitũ custodes carcerũ creditorib⁹. vide q̃ scripsi in. l. ñ. s̃. ti. i. d ¶ Puniat eripiẽs. vide bar. i. l. i. §. is videt in ñ. s̃. ñ qs ius dicẽ. ⁊ vide bal. in. l. fz eximẽdi. §. itẽ ñ qs. s̃. ne qs cũ. q̃ in ius vo.

e i Ex qstiõibus. Aduertatis. q: vbicũqz admittunt isti tales admittũt sine tormentis hec ad accusãdũ. sec⁹ qñ admittũtur ad testificandũ. quia tũc ñ admittunt sine tormẽtis. ita singu. voluit i. no. in. c. cũ p mãconella. eꝗ de accu. i glo. i. ⁊ vide bar. ⁊ ibi dixi in. l. ex libero. d̃ qsti.

f ¶ Quero vtrũ. Et pp hoc sin. dixit bal. in auk. si dicat in vlt. col. C. de testi. q̃ ñ statuto cauet q̃ i famis possit pbare adulteriũ q̃ licet adulterium nõ possit eẽ sine matrimonio q̃ nõ potuerũt tales infames pbare matrimoniũ. et h̃ faciũt an disponẽte statuto q̃ stetur iuramẽto dãnum passi q̃ nõ stet iuramento suo ⁊ vide in hac. q. ⁊ in multis similibus bal. i. d. auk. si dicat. C. d̃ testi.

g ¶ c. p tuas Aduertatis fm ang. hic q̃ illud ibi ñ dicitur nec hoc ibi placet q: ñ admitterentur ad factũ id ẽ ad accusanduz. ergo admittũtur ẽt ad pbãdum oia admicula sine qbus accusatõ sua non sortiret effectũ. vt. l. ad rẽ. ⁊. l. ad legatũ. s̃. de pcur. c. veniens. de accus. creditũ bar. dicere verum in his adminiculis que nõ sũt de substantia ad fundamẽta accuiationis. ⁊ ad bart. hic adde benedic. de plũbi. in. l. etiã. §. absẽs. in ñ. s̃. de manu. vidic.

¶ Mo. q̃ aurifex qui reficit calicez iaz consecratuz vel ecclesiaz iaz cõsecrataz nõ incidit ĩ. l. iuli maies. Item ille qui vendit calicez nõ consecratuz non incidit in. l. iul. maie. alias ñ est cõsecratus vendere nõ potest: vt. l. sancimus. C. d̃ sac. san. ec.

f **Amosi.** Uides hic q̃ infames admittuntur ad accusanduz in hoc crimine. sed an admittantur ad testificandum. Respondeo sic: vt. j̃. e. l. prori. et ibi statiz dicam Ex. §. sequenti.

¶ Mine an inducant iustum metum.

Hoc tamẽ crimẽ. Not. tex. ibi: nec lubricuz tẽ. no. aut quis delinquit cõtra principẽ verbo ⁊ habet locum. l. i. C. si quis ipe. male. aut quis delinquit aliquo facto vel tractatu: ⁊ tũc si est de capitibus exp̃ssis. s̃. l. i. ij. iij. ⁊. iiij. tunc debet puniri: vt ibi. si vero nõ est de alijs capitibus tũc debz puniri inspectis qualitatib⁹ q̃ hic ponunt. ¶ Ulterius no. ar. vtrũ mine alicui⁹ induc ant iustuz metuz. certe ex qualitate psone minãtis iuducit iust⁹ met⁹: alias nõ. vt hic. ⁊. l. i. C. si quis imperat. male. ⁊ glo. not. in. l. metum. C. quod me. causa. Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter intelligatur q̃ in hoc crimine q̃ famosi ⁊ alij qui non habent ius testificandi: nec accusandi admittãtur.

i **A qõnibus.** Uides ergo q̃ illi q̃ alias ad accusãdũ vel ad testificãdũ nõ admittunt tm̃ admittunt i hoc crimie. ¶ Quero[f] q̃liter dz intelligi q̃ famosi ⁊ alij q̃ nõ hñt accusandi ius nec testificãdi admittunt in hac cã? Rñ. d̃ testimonio loquor. q̃dã est cã q̃ repellit aliquẽ a testificãdo: q: l. timet ne dicat mendaciũ ꝓtra reũ forte q: est su⁹ inimic⁹. ⁊ ĩ isto casu nõ admittet ẽt ⁊ in istis crimiib⁹ exceptuatis. qdã sunt q̃ repellũt a testimoio pp aliquã cãz q̃ nõ respicit singularit inimicitiaz ⁊ odiũ accusati. ⁊ isti admitterent. hãc distictionẽ facit. c. p tuas[g]. eꝗ d̃ simo. ¶ Itẽ dr̃ hic q̃ in qõib⁹ lese maie. admittũtur iste psone. q̃ro vtꝝ admittãt ad pbãdũ q̃dã alia admicula. exẽplũ in crimie lese maie. volo pbare q̃ rector puicie nõ admisit successorẽ veniẽtẽ. certe bñ admittet q̃si testes q̃ ille noluit admittet. fz an admittũt isti ad pbãdũ admicula. s. q̃ ille q̃ venit erat ltm⁹ successor certe nõ admittũt q: admittũt ad pbãdũ ea q̃ respiciũt tm̃ delictũ: nõ aũt ad pbãdũ admicula. ita dicẽ. c. p tuas. eꝗ de simo. qd̃ ppetuo tene mẽti.

e **Orũ.** Dp. C. d̃ bo. li. l. i. ⁊. l. iij. C. d̃ interdic. ⁊ rele. so. vt hic ĩ gl. ⁊ dicem⁹ in. l. iij. j̃. de inter. ⁊ rele.

i **S qui ĩ reatu.** [g] Qualiter autẽ

g i S q̃ in reatu. no. qñ possit dãnari memoria alicui⁹ defuncti: vt bona publicent. ⁊ vide q̃ dixi in. l. q̃ crimẽ. q̃ accu. nõ pos. fz q̃zto tpe duret facultas accusãdi post mortẽ delinq̃ntis. vide tex. i. l. ij. d̃ aposta. ⁊ ibi bar. dicit q̃ facultas puniẽdi ⁊ accusãdi hereticũ mortuũ finit qnquẽnio fz idẽ dicas i delinq̃nte i pncipis maiestate. fz gl. mẽti tenẽdã in. l. manicheos. C. d̃ here. fz an debeat mitti cadauer ad iusticiã qñ vn⁹ semetipz interfecit. vid̃ cy. ⁊ but. in. l. ij. C. q̃ testa. fa. pos. lz bal. ibi dicat q̃ h̃ possint facere iudices si volũt de q̃ late p ang. ⁊ imo. i. l. defũcto. s̃. de pub. iu. et

bal.in.l.i.C. ex delic. defunc .in .ij. col.⁊ ang.in .l.fi.C.si re⁹ vel acc.mo. fue. fa.l.i.et .ij.⁊ qd ibi bar.d cada. puni.modus aut snie ē vt pnuncietur quē esse he/ reticus et q̃ p pñs ei⁹ me moria dānek ⁊ multos ca sus in quib⁹ dānak me- moria vide enumeratos p go.in.l.ex testō.C. d re sta.manu. et excōicat⁹ et vsurarius p nunciat⁹ an possit queri post mortez no.bal.in.l. post mortez. la.i.C.de li- cau.⁊ casus in quib⁹ dānek memo- ria enume- rat etiā gl.in .l.i.in v.exti ctus.C.si re us vel accu.

a ¶ De succes.dic alias de here.que ab itest. vbi gl.ponit qñ qs possit p⁹ mortem ac- cusari.

¶ De adul- terijs. Ru.

b ℵ lege e iul.no. ꝗ accusatorē criminaliter obijcitur exē plo lenocinij de q̃ per dy. in.l.viro so. ma.⁊ ī regu la pari.d re- gu.iu.in.vi. Itē dico q̃ pōt opponi exceptio cri minosa de ī habilitate p sone puta q̃ est excōicat⁹ vel infamis. facit.l.quos pbibet.s.de postul. ita tz mol.in.d.l. viro vbi ipe subdit q̃ ista sūt va d iure ciuili sz d iu re cano.dicē q̃ ꝗ accusa, torē ad ipm repellēdū pt

ferattur snia contra mortuum in crimine lese ma iestatis ⁊ si.plene habes insti.de succes.⁹ab itest. .§.per contrarium.

¶ Ad.l.iul.de adulterijs ⁊ stupro.

¶ Continua rubricaz: q: crimē adulterij ē gra uius crimen: q: omne crimē ꝗmittitur extra cor pus.fornicatio vero cōmittitur in corpus: vt p̃ ma ad corinthe. vi.cap̃. circa fi.ideo ponitur ℟ rubrica ad.l.iul.de adul. ¶ Quero quid conti nebat.l.iul.de adul. Rñ. eius precepta ⁊ capitu la habes.s.de mino.l. auxiliuz.

b **Ec lex.** Op.⁊ videtur qd si hoc est veruz er go ab auctore debet denomiari.⁊ sic debet denomiari.l. augusta nō .l.iul.cum autez auctor suus vocetur diu⁹ augu stus ergo ⁊c.vt insti.de dona.§.alie.so.vt in gl. duobus modis.vel dic: et ista est vera q̃ ille qui hanc.l.inuenit vocabatur iulius. nec ob.qd hic dicitur: q: quilibet imperator vocatur diuus au gustus.de hoc per cy.C.e.ti.sup rubrica.

e **ℵ lege iulia.** bIsta .l.trac tat quasdaz exceptiones que opponuntur contra crimen adulterij.⁊ primo ponit de quadam ex ceptione de qua videbitis.j.e.l. denunciasse.et no.tex.ibi peregisset autē ⁊c.

Marito. De hac exceptiōe videbitis .j.ad turpil.l.qui desistit.et .l.abolitionibus.C.ad turpil.

Ex.§.sequenti.

¶ Lenociniuz est duplex.

Lenocinii. Hic loquitur de tertia exceptione.s.lenocinij. ⁊ in hac.l.ponunt due spēs lenocinij. vnuz ma nifestuz quando dat operaz: vt vxor sua adulte retur: vt inde aliqd lucrarek. Secūda species: lenocinij quādo vxorem adulteraz retinet.⁊ de his duabus specieb⁹ loquitur hic.§.⁊ hic qdaz habēt nō confligitur.alij habent confligitur.

¶ Op.de vna littera ad aliaz.sol.vt in gl.

Qui hoc crimen. Op.de.l.si vxor.§.in dex.⁊.§.fi.j.e.so.ille.§.intelligitur sm istuz.§. q: post nomē rei receptū inter reos nō pōt obij ci hec exceptio. ¶ Itē op.s.so.ma.l.cuz mulier ⁊.l.si marit⁹.§.prescriptiōe.j.e.⁊.C.eo.l. ita pu dor.breuit ista exceptio lenocinij est dilatoria ñ peremptoria.ideo oz opponi an nomē rei rece ptuz inter reos: vt in.d.§.prescriptōe.cetera cir ca hanc exceptionē dicā.j.e.l.§.si publico.

Ex.§.sequenti.

¶ Lenocinij exceptio quādo possit oppōi: ibi. Pro declaratione. Et qualiter crimen possit ī quiri circa primuz.⁊ an in inqsitione debeat po ni ānus mēsis locus: ibi. Quero. Et an inquisi tio debeat habere cōclusionem: ibi. Tertio. Et an cōtra iudicez possint opponi ille exceptiōes que cōtra accusatorē: ibi. Querit. Et an inqsiti one possent testes examinari post didicita testi ficata: ibi. Ulterius. Et an iudex possit assume re ptes accusatoris ꝗsequētis suaz vel suorū in iuriaz: ibi. Ulteri⁹ qro. Et an q̃ hic dicit q̃ pro bata exceptione lenocinij punit maritus habe at in alijs exceptionib⁹ crimialibus: ibi. Venio Et an exceptione opposita super eodem facto tollatur accusatio sup eodē facto: ibi. Ulteri⁹.

Si publico. cExceptio lenocinij opposita a muliere ī ter reos recepta marituz nō repellit sed euz pu niri facit.sed si obijciatur ab extraneo nihil im portat.hoc dicit ista.l.⁊ habeo hūc.§.⁊ ei⁹ ma teriaz multuz ꝗ subtili.⁊ diuiditur iste.§. in q̃tu tuor partes primo ponit vnuz dictuz.scōo illati onē ex dicto tertio determinat vnā.q.ex predic tis dependentez.quarto ponit aliud dictum.se cunda ibi.lenociniuz igitur.tertia ibi.vnō que ri potest.quarta ibi.extraneus autē. ¶ Op.⁊ vī detur q̃ exceptio lenocinij marituz accusantem repellat: vt.l.ita pudor.C.e.⁊.l.cuz mulier.s.so lu.ma.so.illud veruz quando ista exceptio obij citur ante nomē rei receptuz inter reos.secus si postea. ¶ Itez ad idez op.de.l.viro⁹ atqz vxor .s.so.ma. Rñ.ibi loquitur quādo agit ciuiliter tunc enizilla exceptio vel replicatio lenocinij ē peremptoria.merito post lit.cōte.vēit examinā da: vt ibi.sed hic quādo accusatur criminaliter tunc illa exceptio lenocinij est dilatoria. ideo de bet ꝗponi ante nomē receptuz inter reos.quō autē hec exceptio hic sit dilatoria ⁊ ibi sit perē ptoria ex teipso perpendas quoniā ibi perimit cām: hic differt. ¶ Venio ad.§.si extraneus.et op.⁊ videt q̃ quilibz extraneus possit oppone re exceptionez lenocinij: vt.C.e.l.quoniā alexā druz. glo.soluit duobus modis.p̃mo hic oppo nebatur hec exceptio post nomē rei receptuz in ter reos.ibi ante.⁊ ista est vera. rōnē dixi.s.dat glo.aliaz so.q̃ lenociniū pōt oppōi triplick.vel q̃ maritus consensit vxori adulterate.vel post adulteriuz ipsam retinuit ⁊ ipsius viciuz appro bauit ⁊ hec exceptio semp pōt opponi: vt in cō trario. ¶ Tertio modo op.q̃ duxit vxorez con dēnataz de adulterio: tunc potest opponi tātuz ante rei nomē receptuz iter reos.ego miror: mul tuz de hac secūda so.q: est cōtra hunc tex.s.§.q hoc dicit naz precedens.§.loquitur de crimine lenocinij quando vir consēsit vxori adulterate: ⁊ tamē extraneus non potest hanc exceptionez opponere post nomen rei receptum inter reos. Item est contra hunc.§. qui loquit quādo vir retinuit deprehensaz ⁊ dānataz in adulterio: et tamē hec exceptio nō pōt opponi ab extraneo quare tene precedētē solutionez. ¶ Itez op.s. de.§.si publico.ad.§.si extraneus. So.aliud in muliere obijciente marito.aliud in extraneo.rō dñe est ista.si mulier obijcit marito lenocinium qd eius voluntate fecit presumit mulier seduc ta a marito: vt.l. raptores.C.d rap.vir.iō tanq̃ ꝗsequens suaz iniuriaz admittitur ad hanc ex ceptionez que habet vim accusationis quoniaz ex ea maritus punitur.⁊ hoc etiā post nomē rei receptum inter reos: vt plene dixi in.l.is qui re us.s.de pu.iu.in.l.negāda.C.qui ac.non pos. hoc autē ī extraneo nō pōt dici: q: ex hoc extra neo nō est illata iniuria si maritus fuit leno vxo ris sue.preterea si nos diceremus de alia excep tione lenocinij q̃ vxorez adulteraz retinuit ad huc potest obijci a muliere ad maritum puniē duz: quoniaz hec duo crimina se contingunt ad inuicez: q: vnuz ab altero descēdit. ideo admit titur mulier ad hoc proponendū: vt dixi ī.d.l. is qui reus.⁊ est istud crimen cōmissuz inter eas dem personas: quoniā illa mulier que accusat est illa que ab accusatore retenta est.sed in extra neo non possumus hoc dicere.q: licet illa crimi na se inuicez contingant tamen inter diuersas personas cōmittuntur quoniā lenociniuz respi cit vxorez ⁊ eius iniuriaz.⁊ ideo potest opponi a multere sed non ab extraneo accusato cuz ei⁹ personaz non respiciat. ¶ Pro declaratiōe hu

obsici de qui bet crimine vt in .c.i.eq̃ de accus.ple ne in.l. is q .s. de pub. iu.

c ¶.§.si pu. blico.in ma. teria inquisi tionis vide ange. in re- pe.l.si vacā. tia.C.d bo- nis.vac.li.x. ⁊ adō quod bal.in.l.i.§. magistrati- bus.de ma- gistra.cōue. dicit q̃ licet ptās teneat ingrere tam excusat si si fuerit denū ciatū.alias si nō sit noto- riū.⁊ tz bal. i.l.data opa .C.q. accu. q̃ p leui cul pa nō iputa tur.⁊ ibi vid eum in mate ria incendij. Itē adde q̃ ꝗ pducentē falsum testē. vel instrum̄. tuz iudex pt ingrere. sm cy.in.l.vbi. .C.de fal.et est tex. i.l.iu bemus.C.d pba.itē no. q̃ ludētes ⁊ blasphemen tes licz pfidi ⁊ epo ingre re de iure.l. alearū vsus .C. de alea- to. Itē ꝗ in- iurias fac- tas scolarib⁹ vt in auk.hi ta.⁊ vid bal. in.vitij.colū. .C.ne fi.pro pa.qñ sit licī tū inquirere ⁊ vtrū epo possit inqui rere de adul terio q̃ ad penam ipo- nēdaz. vide qd dixi post bar. in rub. .C.eo.

d ¶ Op. de l.viro. vide p bart.i.l. si marit⁹.§.p̃- scrip.j. eod vbi glo.

a ¶ Modum inquisitionis.no.materiam inquisitionis.et adde bal.in.l.i.C.qui admit.et bar.in.l.congruit.de offi.presi.Quid autez sit inquisitio vide bar.in.l.transigere.in.iiij.colũ.C.de transac.et bal.in.l.ea quidez in xij.col.C.de accu.et adde quod eo tempore quo finiretur accusatio est impedita inquisitio.vt no.bar.in.l.querelam.C.de fal.et tene menti quod glo.ij.q.v. alias. vi.c.presbiter si a plebe.in glos.q̃ incipit hic colligitur ꝙ nunq̃z iudex per viam inquisitionis procedit nisi prius citato offenso an velit accusare qui maius et potentior ius habet ideo preferendus iure comuni.l.q̃zuis indubitati.C.e.l.i.§.denunciare de vẽ.inspi.fa.l.senatus.et ibi hoc not.dixit bal.C.q accu. quod satis videt hic de mente barto. et maxime i v̊. vlterius cuz iquisitus assumit partes accusatoris.et ita puto d̊bere intelligi hoc quando inquireretur ad vtilitatem priuatam alias dic vt hic p barto.et ad̊ ad materiaz no.j.e.in.l.iij.et vid̊ ꝙ legitur et nota. in.c.i. vt ecc. benefi. vbi glo.magna alias magistra.et vid̊ bar.in extraua.ad repti. in versi. per inquisitionẽ et ang. in repe.l.si vacãtia.C.d̊ bovacã.li.x. et bar.in.l.fin.j.de q̃.et aduertatis: quia iudex antequam inquiratur debet assignare terminum volentibus accusare.d.c.presbiter si a plebe.ij.q.v.et vide glo.ij.q.vi.c.si quis de pluribus.Item adde ꝙ in causis ciuilibus non habet locuz inquisitio nisi in causa vsurarum.vt no.Inno.i.c.si quis ad nostraz.de iureiur.et nisi in cã suspecti:vt.C.de pcu.l.cum et.§.d̊ sus.tu.l.iij.§.preterea.et.l.i.e.ti.vbi dicit ꝙ in inquisi. videtur esse necessarius libellus:nisi vbi persona vnius fauorabilis vel ipsa pietas iudicẽ ad collationez inquisit.inducat.vt no.i.l.miles.per cy.C.si manci.ita fue.alie. quod dictum non est alibi in iure.et bal.in.c.i.§. tres vel plures. de patenen. Item nisi fauore fisci secunduz bal.in.l.fi.de bo.vac.li.x.itez fauore miserabiliuz personarum ꝓm cy.in.l.miles.si manci.ita fue.alie.item bal.in.l.sancimus la.ij.C.de sacro sanc.ec.dixit ꝙ in ciuilibus fauore ecclesie admittitur inquisitio.et est speciale ibi.in alijs secus.alle.inno.in.c.ad nostrã.de iureiu.la.ij.et in crimialibus et in ecclesiasticis idẽ per illũ tex.in.l.si quis in hoc de epis.et cle.post barto.et in materia per io.an.in.c.felicis.de penis et bald.in.l.iubemus.C.de proba.et quod dixi post barto.in.l.aut facta.§.fi.j.de penis.

ius distingue.aut exceptio lenocinij obijcit marito agenti ciuiliter:aut obijcit eo accusante criminaliter.primo casu potest semper opponi:vt .l.viro atqz vxore.s̃.so. ma. Secundo casu aut obijcitur ante nomẽ rei receptũ inter reos aut p̃. primo potest obijci a quolibet extraneo nisi sit seruus accusatoris:vt.l.quoniaz alexandrũ.C. eo.aut obijcitur post nomẽ rei receptuz inter reos:et tunc aut obijcitur ad repellenduz marituz accusatorẽ.et tunc nõ potest fieri:vt hoc.§.t.s̃. pri.aut ad ipsuz marituz puniendus.et tũc aut a muliere et potest aut ab extraneo et opponi nõ põt. ¶ Op.dicitur hic ꝙ sine accusator fuit punitus.cõtra sine accusatore nemo d̃natur:vt.l. rescripto.§.si quis accusat̃.j.de mu.et ho.dicit gl.ꝙ regula est ꝙ sine accusatore nemo punit. fallit hz in alijs casib̃ no.i gl.quã vid̊. ¶ Pro declaranda glo habemus videre duo .primo q̃ liter crimen possit puniri per moduz inquisitionis.secũdo qualiter possit puniri per modum exceptionis. ¶ Circa primuz cõis doctrina gl.ẽ ꝙ regulariter de crimie nõ põt ingri.fallit in casibus no.hic. Idez no.in.l.iij.§. preterea.s̃.de suspe.tu. Idez sentit spe.in ti.de inqsitione.§. .ij.idẽ sentit By.hic et cõiter oẽs doc.ego tm̃ in hac materia vidi vnuz dcm̃ do.nic.de mat.in q̃dam sua disputatione q videt mihi ꝙ tetigerit melius ¶ vitatez huius materie q̃ alij.iõ sequẽdo eius doctrinã et addẽdo aliqua debetis scire ꝙ quedã inqsitio est q̃ fit ad priuatã vtilitatem.et ista aliquãdo fit ad crimẽ inueniendũ:aliquando ad crimẽ puniendũ.ad crimẽ inueniẽdũ fit triplicit.pmo faciẽdo denũciatores et alios officiales q denũcient maleficia q̃ cõmittũt.de quibus vidistis plene.s̃.ti.ij.l. diũ .et.l.i.§. ges.s̃. de of.pfec.vr.et.l.i.C.d̊ decur.li.xij. qñqz fit ista inqsitio per inspectionẽ oculorũ vadit enim iudex psonalit et inspicit quẽdã:vt.l.fi.C.d̊ custo.reo. et.l.iudices.C.de epi.au. Tertio mõ hfit p inqsitionẽ generalẽ in q̃ inqrunt latrones et alij male cõditiõis et fame:vt.l.cõgruit.s̃.de of.p̃. Ista tamẽ inqsitio generalis põt fieri trib̃ mõis generalit.pmo modo generalis quo ad psonas et quo ad d̊licta:vtputa iudex inqrit a testib̃ si est in ciuitate ista aliqs hõ male cõditionis:vt furlatro homicida etc.quãdoqz est generalis de psonis.de d̊lictis ¶ vo est spãlis:vtputa si ẽ in ciuitate ista aliquis qui fecerit tale crimez.et de ista inquisitiõe scõa potest intelligi.l.i.C.de preuari.et .l.fi.C.ad.l.iul.de vi.et.j.ad.l.iul. pecul.l.iiij.§. .i.potest etiã esse generalis quo ad delicta:specialis quo ad psonas. Exempluz inqro contra tutorez de suspecto.tunc interrogabo an cõmiserit in administratiõe doluz vel culpã vel negligentiã.et sic crimẽ nõ exp̃sit.ita põt intelligi.l. hic enim in pn.et qõ ibi no.in glo.s̃.de suspe.tu.et .c.fi.extra de pur.ca. Isti sunt tres modi ad inuenienda maleficia nõ ad punienda:qz ex neutro istorũ sequit cõdẽnatio sed solũ crimẽ inuenit. quãdoqz fit inqsitio ad maleficiuz puniẽdum. et hic aduertendũ est lz glo.et By.hic teneãt ꝙ regularit inqsitio ista nõ põt fieri tamẽ veritas aliter se habet:qz.ll.q̃ hic ponunt:vt casus speciales faciunt regulaz:vt.j.dicã.naz scitis ꝙ nõ permittit alicui de facili accusare:vt.l.si cui.in pri.n.s̃.de accu.ita nõ permittit de facili iudici ingrere.sed in qbusdã casibus in qb̃ d̊ facili pmittit accusatio sine metu calũnie.ex eisdẽ rõibus inqsitio d̊ facili permittit.do ergo regulas Prima est ꝙ iudex põt ingrere pp officialis d̊ nũciationẽ:vt.l.diuus.s̃.ti.ij.et.l.ea qdẽ.C.de accu.et de decur.l.i.cũ si.et.l.i.C.d̊ cu.reo.huius rõ est:qz sicut tutor excusat a calũnia rõne officij si est instigatus a matre et ab alijs ꝛsanguineis et alijs affinibus:vt.l.tutorẽ.s̃.de his q.vt indi.ita eadez rõne iudex excusat a p̃sumpta calũnia pp officialis denunciationẽ. Secũda regula est iudex põt ingrere pp incidentẽ cognitionez.regula enim est ꝙ vbicũqz iudex incidẽter cognouit de crimine de illo crimie ipse põt p inqsitionẽ cognoscere.exsus est hic ꝓbatur optie i .l.pe.C.si aduer.li.simile vides ꝙ pp incidentẽ relationẽ criminis quis excusat a metu calũnie: vt.l.q cũ maior.§.si libertus.s̃.de bo.li. Tertia regula est ꝙ iudex põt ꝓcedere p inqsitionẽ,p pter p̃cedentẽ generalẽ inqsitionẽ.vbicũqz enim iudex in generali inqsitione cõperijt aliquẽ d̊liquisse in eodẽ casu põt ad inqsitionẽ specialẽ d̊scendere et illũ reuz cõdẽnare.et ita debet intelligi.l.congruit.tex.,pbat exp̃sse in.l.iiij.§.i.ad.l. iul.pecul.ita põt intelligi in auth.de col.§.iubemus.vides similes in accusatore si accusator repijt in testõ eius cui̇ hr̃s est ꝙ talis fecit tale d̊lictuz excusatuz a p̃sũpta calũnia si accusat illuz d̊ quo testator dixit et hoc pp notificationẽ testõris:vt.l.q cũ maior.§.fi.s̃.d̊ bo.liber.et.l.mt̃.C. de calũ.ita hic et i p̃cedẽti.alia regula ẽ pp notificationẽ factã iudici pp incidẽtẽ cognitionez vel ꝓpter generalẽ inqsitionẽ. põt inqrere et d̊scẽdere ad specialẽ inqsitionẽ. Quarta regula est ꝓpter magnuz doloẽ seu magnã offensaz. vbicũqz enim crimẽ cõmittit coram iudice de illo

b ¶ Tertio modo. Ex his ergo tenet bar.hic ꝙ si inuenitur aliqs occisus et nescitur a quo.vnde iudex inquirendo generaliter inuenit ticiuz occidisse ꝙ ex testibus receptis super tali inquisitione generali nõ poterit eũ cõdẽnare.qz istud nõ est iudicium cũ non sit fundatum ꝓtra aliquez et iõ subsequi debet inquisitio specialis et vide bar.i .l.fi.in fi.j. de questi.et seqtur bald. in.c.iniuria. v̊.sed furtuz d̊ pa.iu.fir.

c ¶ Non permittitur. sz vtruz in causa inquisit. vbi iudex ꝓcedit ex officio suo habeat locum cõdẽnatio expensaruz. vide per doant. post gl. in.c.dilecti. ad fi.de do. et contu. cy. in.l.sancim̃ de iudi.

d ¶ Officialis d̊nunciationem.quo casu si iudex non inquirat facit litem suam.secunduz bal. in.l. iubem̃ in. iij. colũ. .C.de probatio.

e ¶ Alijs cõsanguineis. adde bald. in.l. athletas.j.de fal. et Bald. in aut.ad hec. de vsur. vbi dixit ꝙ ingrens excusatur a presũpta calũnia vide Bald. in.l.i.in fin. .l.C.ne quis in sua causa. et in.l. edita. in. vi. colũ. .C.de eden. et quod not. Barto.in.l. si maritus. .§.i.j. eo. et bal.in.l.iubemus.in vlti.col.C.de ꝓba.et Inno.in.c.cuz clamor.de test. et adde ꝙ si quis de delicto ciuiliter punitus fuerit talia acta operant̃ viz denunciationis et fame.adeo ꝙ postea ex illis actis tanq̃z ex denunciat. vel fama iudex posset criminaliter inquirere ¶ bal.in.l. quod cuitandi. .C.de condi.ob tur.cau.

f ¶ Tertia regula. Sed aduertatis: qz bal. i.d.l.edita.in.iiij.alias.vij.colũ.voluit qcquid hic dicat barto.et inno.i .c.bone de elec:ꝙ ex ꝓbationibus receptis sup generali inqsit.possit seq ꝛdẽnatio.adde bal.i.l.iubem̃.in.iij.col.C.de ꝓba.et qõ no.bar.in.l.fi. .j.de qõ.et ꝛ bal.i.l.edicta tz simplicit abb.ficu.in.c.graue.de ꝓben.sed qd si aliqs est absolut̃ ab inqsitiõe generali an possit ꝛ eũ ingri ¶liter bal.ꝙ sic in.l.fi.in pe.col.C.de pe.iud.et ad h̃ dicta vide bal.in.l.ea qdẽ i.tr.col.d̊ accusa.pau.d̊ liaza.tz opi.ino.i cle.ꝓsti.d̊ elec.et vid̊ bal.et bar.i .d.l.i.s̃.de susp.tu.et ange.in.l.libellor.s̃.d̊ accu.et vide casuz in fi.d̊ collu.dete.vbi itez inqrit ꝛ pmo inqsitũ.et in materia inqsitiõis vide aliqua que dixi et scripsi imediate post ti.d̊ reg.iur.et post bar.h̃ in pe.colũ. in v̊.vlteri̇ sciao qñ crimẽ etc.

g ¶ Quarta regula. Add̊ bar.in.l.figs

obrepserit.circa fi.j.de fal.⁊ quod leuato velo tunc possit procedi absq; processu.ponit bal in.l.ij.de spor.c.euidentia.per doc.de accu.

a ℂ Exp̃mẽda.adõ bar.in exua.ad rep.in v̊.per inq̃sit.⁊ bal.in.l.edita.C. de edẽ.in repeti.paduana videt tenere ꝫ bar. B.⁊ bal.in.l.illa istitutio ꝺ here.istit.dicit i inq̃sitiõe ꝺ falso ꝺz poni locꝰ ⁊ dies ⁊ vide in.l.ij.in pn. .C.de edẽ.⁊ in.l.edita.in vi.col.e.ti.⁊ sali i.l.ea qdẽ.C.de accu.vbi tz ꝙ requirat in inq̃sitiõe speciali vel generali. adde cy. in.l.i.C. vbi cõue. q cer.lo.⁊ bal. in.l.i. i.iiij. col.C.q accu.⁊ in.d.l. ea qdẽ.i.xvi col.ſz vtrũ i inq̃sit.reqratur lit.cõte. inno.ꝙ nõ i .c.cũ oli.de testi.secꝰ videt qñ quis executorẽ admittit ad inq̃sit. pseqẽ daz ſm cuz qꝺ no.⁊ vid oio bal.in.c. .i.§.iniuriã. in v̊.seu furesꝺ pa.iur. fir.vbi voluit ꝙ ꝺz lis cõtestari si hz pmotorẽ.et vide io.an.i .c.vl.de fo. ꝛpe.i nouella.⁊ inno.et do.anto.i.c. qñ.§. sũt et alij.vt lit.nõ cõte.⁊ bal.i .l.i.in fi.C. vbi de criagi.oz.⁊ i.l. negãda. i.i. col.C.q accu.⁊ an vbi cũqz iudx p cedit ex offo requiratur lit.cõte. vid per ino.⁊ anto.de bu.in .d.c. qñ.§. sunt ⁊ alij.et vide ang.in .l.si vacãtia. .C.ꝺ bo.vacã. li.x.⁊ inno.i .c.ij. de resti.in integ.

b ℂ Tertio q̃ro.vid bar. in.l.reruz.ff.re.amo.⁊ bal.in.l.edita.in.iij.col.ꝺ.edẽ.⁊ bar.i.l.libelloruz .s̃.de accus.bal.in.l.si qs se.C.de accu.⁊ de hac clausula sup qbus oibꝰ ⁊c.vide bal.in.l.i.C.q accu.in vl.car.⁊ in.l.⁊ si seuerior.de infa.⁊ in.l.et de pba.⁊ bar.in.l.cũctos populos.de sum.tri. in pe.col.

c ℂ Seu statutoꝝ vide bal.in.l.i.de ꝛpes.⁊ an teneat libellꝰ tanq̃z dubius pp dictionẽ vel:dic ꝙ forte:sic q: põt ipropriari p ⁊:⁊ vel p id ẽ.l.ij.C. ꝺ adul.facit.l.si olei.C. loca.⁊ aliqñ illa copula ⁊ resoluit in disiũctiuã p vel:vel p id ẽ.l.i.ff.ꝺ pac.⁊ ibi glo.in v̊.placitus ⁊ consensus.

d ℂ Querit vtrũ.adde sali.in.l.ea qdẽ.C.de accu.vide bald.in.l.lz.C.de pcur.in.iiij. col.in ver.an post lit.cõte.

e ℂ Inno.tenz ꝙ sic.Qꝺ i inq̃sitione testes possint pducí post didicita testificata.idẽ tz do.ant.⁊ io. an.in.c.qualit ⁊ qñ de accu.secꝰ ſm eos si iudex pcederet ad instãtiã accusatoris secꝰ in pte.vt no.dicit bal.in auk.q semel circa fi.C.ꝺ pba.⁊ vi de ibi bal.in.i.col.⁊ bal.in.l.ea qdẽ.in.xv.col.C.ꝺ accus.⁊ vide ang.in.l. si vacãtia:post mediũ.C.ꝺ bo.vacã.li.x.⁊ spec.in ti.ꝺ inq̃si.§.nũc tractemus.v̊.ſz nũqd publicat.⁊ bar.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ꝺ dã.iscc.⁊ vi de oino imo.post bar.i.l.inter accu.ꝺ pub.iu.⁊ bar.i exua.ad repm̃.in v̊.neglexerit.⁊ i auk.q semel.C.de pba.dicit ꝙ lz agẽs crimialit renunciauerit pbatiõibꝰ.vel lz cõclusũ sit in cã:tamẽ pũt semp examiari testes. ita dicit ibi i.iij.col.⁊ vide q̃ dixi post bar.in auk.q semel.C.ꝺ pba.

f ℂ Assumere ptes.an iudex possit inqrere i locũ accusãtis pseqntis suã vel suoꝝ iuriã.vide qꝺ no.i.l.negãda.C.q accu.⁊ no.i.l.is q reꝰ.s̃.de pub.iu.⁊ vide ãge .i.l.si vacãtia.post mediũ.ꝺ bo. vac.li.x.vbi et circa primũ dicẽ ꝙ si iudx vult aliquẽ absoluere ꝺz citare offensũ ad ꝫ dicẽdũ:aliaſ talis absolutio nõ ꝓiudicat offenso qn accusare possit.⁊ forte et ſm euz iudex in findicatu tenet tu et in absolu.facias citari findicuz ꝺ cuiꝰ ꝓiudicio agit.vid et q̃ scripsi i .l.senatꝰ.circa pn.ꝺ accu.⁊ adde bar.B.bal.i .l.ea qdẽ.in xv.col.ꝺ accu.⁊ adꝺ qꝺ no.bar.i.l.iter oẽs.§.recte.s̃.ꝺ fur.

g ℂ Ulteriuſ q̃ro.vid dofrã.ꝺ are.in .c.ij.et ꝺ te. circa.iij.col. ⁊ vid.j. imediate post ti. de reg.iur.

b ℂ Quero vtꝝ an crimẽ possit pũiri p viã exceptiõis vid ci. i.l.si magnã ⁊ ibi sali.C. q accu.⁊ bar to .i.l.q accusare .s̃.de accu. ⁊ ad gl.B q̃ reputat sing.vid gl.⁊ bal .i.l. falsũ.i. fi.C. si ex sal. instru.i.l.fi.in pe.col.co.ti. i.l.fi. i pn.ꝺ fi.istru.⁊ qd si ꝫ accusatũ vel inq̃situs opponat ꝙ

pũire culpabile reptũ ſm formã iuris ciuilis vel statuti. ¶ Querit vtrũꝰ ꝓtra iudicẽ inqrẽtẽ possint oppõi ille exceptiões q̃ pũt oppõi ꝫ accusatorẽ:puto ꝙ sic:excepta exceptõe illa ꝙ mgratũ hz:cũ enĩ iõ pmittat inqrere:q: hz mgratuz: nõ ꝺz eẽ idẽ cã admissiõis ⁊ repulsiõis:vt.l.cuz bis.§.i.s̃.de ꝛdi.ide.⁊.l.qui hoiez.§.fi.s̃.ꝺ sol. Idẽ puto ꝙ illa exceptio ꝙ hẽat plures reos ꝺ latos:de q̃ loqtur.l.q accusare.s̃.de accu.nõ hẽat locũ in iudice inqrẽte. nã pp offiũ in eo cessat turpis suspicio:vt.l.i.s̃.de of.p̃.⁊.l.fi.C.ad l.iul.repe.alias aũt exceptiões puto inqrẽti posse obiici.p hoc optie fac eĩ de cle.ꝛiu.c.diuerſ. ⁊ qꝺ ibi no.vbi dĩt ꝙ inqrẽti põt oppõi ꝙ ẽ inimicꝰ sicut põt oppõi accusatori vel testi. ¶ Ulterius q̃ro vtrũ i inq̃sitiõe testes possint examiari post didicita testificata vel de nouo pducí.ino. tz ꝙ sicꝰ.in.c.cũ clamor.eĩ de testi.q: cessat metus subornatiõis cũ semp iudici testes fuissent apti.ego plꝰdico ꝙ in q̃libz cã criminali iudex ex offo suo et post apturã testiũ põt testes ꝺ nouo recipe tã ad offensã q̃ ad ꝺfensã:vt.l.iij.in fi.j. de qõ.⁊ tãgã ibi. ¶ Ulteriꝰ q̃ro cũ inq̃sitiõe iudex assumat ptes accusatoris vtrũ possit assũeĩ ptes accusatoris pseqntis suã vel suoꝝ iniuriã. vel simpliciter ptes accusatoris cuiuslbz.rñ.cuz inq̃sitio nõ pmittat ad ꝓuatã ptis vtilitatez:vt s̃.dictũ est nõ põt assumere ptes accusatoris p sequẽtis suã vel suoꝝ iniuriã:nisi qñ suũ officiũ est ꝓncipalit offensũ:vt i falso teste et calũniatoribꝰ ⁊ si.hoc aũt scire ẽ magni effectꝰ pp multa ad q̃ admittunt illi q pseqnunt suã vel suoꝝ iniuriã.⁊ alij nõ.⁊ hec sufficiãt de inq̃sitiõe.nã spe.de hoc modicũ tractat. ℂ Ultio sciaſ ꝙ qñ crimẽ eet notoriũ iudex põt indisticte pcedere p inq̃sitionẽ:vt.l.ea qdez.C.ꝺ accu.⁊ gl.hic dicit.⁊ materiã ꝺ notorio crimie dic de hoc p spe. i ti.ꝺ noto.cri.tãgã aliqd in.l.ab accusatore.§. ꝺnũciatores.j.ad turpil. ℂ Ulteriꝰ q̃roꝰ vtrum supueniẽte accusatore cesset inq̃sitio.dicã in.l. .iij i fi.j.e. ¶ Venio ad scõaz materiã ꝺ exceptõe crimis q̃ro vtrũꝰ qꝺ hic dĩt de exceptiõe lenocinij ꝙ ista exceptiõe pbata punit maritꝰ sit vez in alijs exceptiõibꝰ crimis:vt falsa charta ⁊ similibꝰ dicit gl.ꝙ nõ:q: exceptio lenocinii tollit accusationez lenocinij.ſz exceptio falsi nõ tollit accusationẽ falsi. Examinemꝰ hãc glo. dy.dicit hic finalit ꝙ per exceptionẽ falsi nõ tollit accusatio falsi vĩ pbari p.l.ſz ⁊ si exceptio.s̃.ꝺ euic. Itẽ facit p gl.q: hic tm̃ de lenocinio dicit ergo

testes sũt falsi:⁊ pducit accusatio ꝫ eos an supsedeat in pria iq̃sitiõe.vid cy.⁊ bal.i.l.i.C.q accu.⁊ bal.i.l.i.de qõ.⁊ sali.i.l.si ad eiꝰ de fal.⁊ qꝺ no. bar.i.d.l.vl.ꝺ fal. Ex opposito adꝺ B dictis ꝙ qñ crimẽ ẽ notoriũ iudex pt pcedere p iq̃sit.ꝺ q̃ p ino.i.c.bõe.ꝺ elec.⁊ ꝺclara:vt p bal.i.l.ea qdẽ i fi.xij.col.C.ꝺ accu.⁊ an possit ꝫ aliquẽ pcedi ꝺ homicidio notorio omisso tramite ordiario.vid bal.i.c.i.§.iiuria.i v̊.seu furtũ.ꝺ pa.iura.fir.⁊ an circa famã pcedat iuris ordie nõ ſuato.vid ino.i.c cũ i tua.ꝺ spõsa.⁊ an in notorijs reqrat citatio.vide bal.i.l.pseiteri.de epi.⁊ cle.dixi i.l.ẽptorẽ vbi vid de act.ẽp.⁊ istis adde ino.i.c.statuimꝰ.ꝺ of.ꝺle.⁊ bal.i.l.addictos.ꝺ epi.au.⁊ qñ i notorio reqrat ordo iudicij vid bal.i.l.postq̃.i.iij. col.ꝺ pac.⁊ no.bar.i.l.i.§.fi.ꝺ var.⁊ exor.co.⁊ bar.i.l.ab hostibꝰ.§.ſz ꝙ .ff.ex q.cau ma.dicit tñ bal.i.l.i.C.ꝺ iudeis.ꝙ i notorijs pcedit iuris ordie nõ ſuato.alle.ino.in.c.fi.ꝺ coba.cle.⁊ mul.facit qꝺ habet i.l.si ꝛfessus.ꝺ custo.reo.⁊ bal.i.l.pperãdũ in fi.pn.ꝺ iud.no.ãge.i.l.si vacãtia.in v̊.venio ad ſm articulũ.i pn.ꝺ bo.vac.li.x.⁊ bal.i.l.ea qdẽ.i.xij.col.vbi plene.C.ꝺ accu.⁊ de materia notorij.vid sali.i.d.l.ea qdẽ aliqd p gl.et bal.i.l.ciues.C.ꝺ appel.⁊ p gl.i.c.p tuas.de coba.cle.⁊ mu.⁊ vtꝝ inq̃si-

tuz sufficiat citari ad domũ.dic q̃ ꝑsonaliter dz citari aut per edicta publica.vt fin.voluit inno.in.c.si aduersaria.de eo q̃ mit.in po.cã rei fuã. et vide doc.in.l.i.de reg.re.et an i ingsit.regrat citatio.bal.q̃ sic.i.l.iiij. §.i.de cõdi.ob tur.cãm.vide q̃ dixi in.l.de vnoq̃q̃z. de re.iudi.pone q̃ iudex cõtra ingsit.tulit sniam postea petit reuocatio snie an iudex sit citãdus. ino.i .c.in nostra. de ꝑcu.tenz q̃ sic in glo. fi.circa fi.al leg.c.cũ speciali.circa fi. de ap.recurre ad alex.in .d.l.de vno quoq̃z.d̃ reiu. et ē addi. a ¶ In.l.lucius.vid̃ oino que late scripsi post ti.j. de regiur. et adde bonũ text.in .c.ij.circa fi. extra de or. cog.ad id q̃ deducitur p modũ exceno.bar.in.l. .i.§.sed si is de ope.nouinũ.p q̃ optima glo.iũcto tex. in.l. circa. de ꝑba.et iõ secretur q̃ iudex pronunciare possit super nõ excep.quando reus ꝑbauit cõtra libellũ actoris: vt puta contra agentez rei ven. re⁹ nõ probauit se dominuz eē an iudex debeat ꝑnunciare q̃ dominiuz debeat ad eũ spectare. ad ℔ fa.no.p glo. in.d.l. auia. et ibi text.et no.inno.i.c. ex cõquestione.d̃ restitu. spo.adde ēt bal.in.l. hereditas mea .C.de peti. her. fa.l. si iter me et te .s̃.d̃ exce.rei iu.et ista disputatio non bz locũ i duplicib⁹ iudicijs.l.si d̃fũ. §.fi.d̃ ꝑcu. et in vti pos. gl.ē multuz not.i.l.i.i v. ꝑcario.et ibi barto.C.vti

et.vt.l.si ꝓo.§.de viro.s̃.so.ma.sz cõtra glo.sacit.C.d̃ ꝑba.l.iubem⁹.et de fal.l.vbi.et.j.de fal.l. diuus pius.sed põt dici ꝑm io.q̃ vbi i modũ ordiarie accusatiõis ꝑponebat exceptõ falsi q̃ vr̃ bene dictũ.ad.l.vbi põt rñderi per lr̃az q̃ ibi dicit:nec accusatiõi tm̃ et.ad.l.diuus pi⁹ põt rñderi q̃ loquat in eo falso qd̃ sine accusatore punit:vt in falsa charta.vt dcm̃ est.si enī nemie opponẽte posset puniri multomagis aliquo opponẽte in modũ exceptiõis.concludo ergo sic. aut crimẽ in modũ exceptiõis obiectũ et ꝑbatũ poterit puniri sine accusatore:aut nõ:vt ex p̃dictis patet.ita dicit dy. ℙe.alter dicit:vt refert cy.in.l.vbi.C.de fal.vbi recitat istã opi.dicit.n. ibi ipse q̃ exceptio põt opponi q̃ñq̃z ad repellẽdũ accusatorẽ:q̃ñq̃z põt opponi ad eũ punienduz.ꝑmo casu nunq̃ puniet ille cõtra quẽ exceptũ est.arg.ad hoc in.l.luti⁹.s̃.de his q̃ no.infa.et qd̃ no.hac glo.si ꝓo opponit ad eũ cõdẽnandũ tũc poterit eũ cõdẽnare ita loquit ℔.vñ dicit ipe q̃ ista exceptio q̃ opponit hic opponebat ad hunc finẽ:vt cõdẽnaret:et ita intelligit hũc tex.C.e.in.l.ij.dictũ ℙe.nõ ē verũ p.l.qñ alexandrũ.C.e.vbi dicit q̃ ꝓuus nõ põt exceptionẽ lenocinij opponere.rõ est:q: ꝓuus nõ põt dñm accusare:eadẽ rõne nec exceptionẽ opponere ex q̃ dñs veniret puniẽdus.sz si hec exceptio simplicit opposita nõ faceret dñm p̃uiri opponi possz a ꝓuo sicut a libero:vt.l.ꝓuos.s̃.d̃ accu.qd̃ tamẽ illa.l.oino ꝑhibet. Cõcludo ergo q̃ quocũq̃z mõ sit opposita ista exceptio lenocinij facit accusatorez puniri.qd dicem⁹.breuiter nos hẽmus d̃ hoc tex.in iure canonico.et d̃ excep.c.i.et.ij.[b] vbi dicit q̃ si crimẽ qd̃ obijcit cãm cõtingit d̃ qua agit q̃ tũc põt iudex ex eo punire alias secus.itelligo aut istud crimẽ cõtingeret cãm si respicit illud idem fcm̃ d̃ quo ꝑncipaliter agit et easdez ꝑsonas:vtputa testis dicit falsuz in hac cã cõtra me:excipio q̃ est falsus testis.itẽ ꝑduxisti falsuz instrm̃ contra me: excipio q̃ instrm̃ est falsuz.vel dico q̃ feci adulteriũ te volẽte.cũ ergo exceptio cõtingat id d̃ quo agit et easdẽ personas iudex põt punire:vt hic.sec⁹ si diuersas personas cõtingeret:vt hic in ꝓ.exneus tũc enī iudex ex vigore eiusdẽ exceptiõis ñ posset punire.sz fateor q̃ ex hoc et cognitione hita posset inqrere iterũ et sup inqsitiõe punit ex nouo ꝓcessu.et ita obseruat. ¶ Ulteri⁹ q̃ro ꝑ d̃clarationẽ glo.vtrũ exceptiõe ꝑposita sup eodẽ facto tollat accusatõ sup eodẽ facto.breuit ista.q. põt intelligi triplicit.vno mõ vtrũ exceptio tollat accusationẽ pendẽte iudicio.et hoc puto q̃ nõ.sicut inqsitio nõ tollit accusationẽ:vt dicaz in.l.si marit⁹.i fi.ita nec exceptio:vt ibi dicaz.fa. .l.sz si añ.s̃.de excep.et qd̃ ibi dicã.Scõd̃ põt intelligi vtrũ exceptõ tollat accusationẽ postq̃ ab

et in ciuili iudicio põt p̃uiri.sz io.an.ibi q̃ qz exceptõez obijciẽs nõ fatet .c.cũ venerabilis.d̃ exce.itẽ qz crimẽ exceptũ nõ dz puniri:cũ ad ℔ non agat et mod⁹ agẽdi ispiciẽd⁹ sit.c.ij.de or.cog.et optic in.c.sup his.d̃ accu.do.ant.dicit ibi gl.saluari posse qñ crimẽ est ꝓnexũ ei de q̃ agit.iuxta no.i.c.i.d̃ exce.c.ij.de ꝓfes.nec ob.ꝑmũ ar.io.an.qz id qd̃ ē in ipa exceptiõe excipiẽs bñ fatet licz nõ fateat tacite iclusuz: vt no. doc.i d.c.cũ venerabilis. do. ab.dicit q̃ si bi placz dcm̃ do.an.qñ actũ fuissz i ꝑncipali iudicio crimiali ter.sz qz gl. ibi loqt qñ actũ erat ciuiliter.iõ dicit durũ esse tenere glos. marie ꝑ id qd̃ habet in .d.c.sup his et remittit simiiter se ad no. i.c.ij.de cõfes. marie ꝑ eũ.addo q̃ no.bar .i.d. .l.si cõfessus d̃ custo.reo. et de hac materia vid̃ ēt aliqd ꝑ bal. in.d.l.ꝓsoiteri.C.de epi. et cle.et i aut. nouo iure. .C.pe.iud.et ꝑ ro.i.l. cuz mulier.s̃.soma.

solutio secuta est sup exceptõe.ad qd̃ rñ. vt dicã in.l.ex duob⁹.s̃.d̃ exce.rei iud.et a liquãtulũ tangã in.§.duo ffes. Tertio mõ põt intelligi vtrũ exceptio tollat accusationẽ postq̃ obtẽtũ est super exceptiõe.et ℔ dico q̃ super exceptione põt obtineri duob⁹ modis.vno mõ q̃ accusator simplicit repellat.et isto casu nõ p̃iudicat in accusatiõe qm̃ ad aliũ finẽ tendit.nã sicut ciuilis et crimialis nõ tollunt exceptiõe.nã vna aliã nõ ꝑedit:vt.l.i.C. qñ ci.ac.cri.p̃iu.qñq̃z est secuta victoria sup exceptiõe:q: accusator punit⁹ est.tũc gl.videt dicere q̃ exceptio nõ tollat accusatõez vt hic.et.l.nullũ circa fi.C.d̃ testi.sz gl.ibi rep̃hẽdit a doc.et bñ.cũ enī ista sint duo iudicia ad vi dictã tendẽtia vnũ indistincte tollit ꝑ aliud nõ attẽto vtrũ sit plus i vno q̃ i alio:vt.l. ꝓtor.§.i. .s̃.d̃ iniur. Circa p̃dicta tãgunt multa q̃ faciũt ad hoc et de pur.cano.c.pe. ¶ Quero vtrũ qñ opponit crimẽ per modũ exceptõis debeat poni locus et si.dic: vt in.l.i.s̃.de exce. Item an in exceptiõe crimis debeat se qs inscribere. dixi i .l.si cui.in p.in.s̃.de accu. Ex.§.sequenti. ¶ Qualiter intelligat q̃ plurib⁹ cõcurrẽtib⁹ index idoneiorẽ p̃fert. et q̃ sit cã potẽs ad p̃ferendũ idoneiorẽ et qualiter ꝑbatur adulteriũ.

Si simul. ¶ No.hic q̃ id qd̃ dicitur .s̃.d̃ accusatorib⁹ q̃ simul pluribus cõcurrẽtibus p̃tor idoneiorem eligit dz intelligi plurib⁹ veniẽtib⁹ añ nomẽ rei receptuz inter eos:vt hic in ꝓ.intãtũ.et ꝓ.sz et quotiẽs hoc ēt no.C.de accu.l.q d̃ crimie. Itẽ in.l.si plures dt q̃ iudex ex cã p̃fert vnũ alteri certe cã ponit hic.q: si reperijt vnũ colludere vel eē ifamẽ p̃fert aliũ.et ex hoc dico q̃ si ꝑplqor accusat occisores simplicit alius accusat illos adiecta aliq̃ qualitate ꝑ quã puniunt acri⁹ tũc iudex põt vlteriorẽ p̃ferre ꝑpinqor si apparet iudici illã q̃litatẽ esse verã.ar.hui⁹.l. ¶ Itẽ no.q̃ si ego accusor a plurib⁹ hẽo exceptionẽ sine dubio:vt non possiz accusari pluries de eodẽ crimie:vt.l.si cui .§.hisdẽ.s̃.d̃ accu.et.l.q de crimie.C.d̃ accu.sed nũqd ꝑmus accusator põt dicere scõus accusator nõ debz admitti.sed certe hic vr̃ tex q̃ sic:vt hic.nisi ergo pr̃ et.dicã lati⁹ .j.l.pri. ¶ Itẽ dr̃ hic ꝑbatiõibus insistẽte.q̃ro qualit ꝑbabit ad ulteriũ⁹. Rñ.nõ põt ꝑbari directo aliq̃ rõe:qa si videres in camera duos vel i lecto nescires tm̃ qd facerẽt.sz dico q̃ ꝑbat ex p̃sumptiõe: vt in .c.p̃terea et de testi.et de p̃sump.c.litteris.et.c. tertio loco tene mẽti p̃dicta. Ex.l.seq̃nti. ¶ Qñ duo p̃nt admitti ad aliqd̃ dõec vn⁹ p̃ocupet vtriq̃z cedũt tpa. Et si cõcessa sit p̃benda vacatura q̃.j.mẽsẽ duxerat acceptandam quãdo incipiat currere mensis.

s **I maritus.** Ad euidẽtiaz hui⁹ .l.d̃betis

a solutio secuta est sup exceptõe.ad qd̃ rñ. vt dicã in.l.ex duob⁹.s̃.d̃ exce.rei iud.et a liquãtulũ tangã in.§.duo ffes. Tertio mõ põt intelligi vtrũ exceptio tollat accusationẽ postq̃ obtẽtũ est super exceptiõe.et ℔ dico q̃ super exceptione põt obtineri duob⁹ modis.vno mõ q̃ accusator simplicit repellat.et isto casu nõ p̃iudicat in accusatiõe qm̃ ad aliũ finẽ tendit.nã sicut ciuilis et crimialis nõ tollunt exceptiõe.nã vna aliã nõ ꝑedit:vt.l.i.C. qñ ci.ac.cri.p̃iu.qñq̃z est secuta victoria sup exceptiõe:q: accusator punit⁹ est.tũc gl.videt dicere q̃ exceptio nõ tollat accusatõez vt hic.et.l.nullũ circa fi.C.d̃ testi.sz gl.ibi rep̃hẽdit a doc.et bñ.cũ enī ista sint duo iudicia ad vi dictã tendẽtia vnũ indistincte tollit ꝑ aliud nõ attẽto vtrũ sit plus i vno q̃ i alio:vt.l. ꝓtor.§.i. .s̃.d̃ iniur. Circa p̃dicta tãgunt multa q̃ faciũt ad hoc et de pur.cano.c.pe. ¶ Quero vtrũ qñ opponit crimẽ per modũ exceptõis debeat poni locus et si.dic: vt in.l.i.s̃.de exce. Item an in exceptiõe crimis debeat se qs inscribere. dixi i .l.si cui.in p.in.s̃.de accu. Ex.§.sequenti. ¶ Qualiter intelligat q̃ plurib⁹ cõcurrẽtib⁹ index idoneiorẽ p̃fert. et q̃ sit cã potẽs ad p̃ferendũ idoneiorẽ et qualiter ꝑbatur adulteriũ.

Si simul. ¶ No.hic q̃ id qd̃ dicitur .s̃.d̃ accusatorib⁹ q̃ simul pluribus cõcurrẽtibus p̃tor idoneiorem eligit dz intelligi plurib⁹ veniẽtib⁹ añ nomẽ rei receptuz inter eos:vt hic in ꝓ.intãtũ.et ꝓ.sz et quotiẽs hoc ēt no.C.de accu.l.q d̃ crimie. Itẽ in.l.si plures dt q̃ iudex ex cã p̃fert vnũ alteri certe cã ponit hic.q: si reperijt vnũ colludere vel eē ifamẽ p̃fert aliũ.et ex hoc dico q̃ si ꝑplqor accusat occisores simplicit alius accusat illos adiecta aliq̃ qualitate ꝑ quã puniunt acri⁹ tũc iudex põt vlteriorẽ p̃ferre ꝑpinqor si apparet iudici illã q̃litatẽ esse verã.ar.hui⁹.l. ¶ Itẽ no.q̃ si ego accusor a plurib⁹ hẽo exceptionẽ sine dubio:vt non possiz accusari pluries de eodẽ crimie:vt.l.si cui .§.hisdẽ.s̃.d̃ accu.et.l.q de crimie.C.d̃ accu.sed nũqd ꝑmus accusator põt dicere scõus accusator nõ debz admitti.sed certe hic vr̃ tex q̃ sic:vt hic.nisi ergo pr̃ et.dicã lati⁹ .j.l.pri. ¶ Itẽ dr̃ hic ꝑbatiõibus insistẽte.q̃ro qualit ꝑbabit ad ulteriũ⁹. Rñ.nõ põt ꝑbari directo aliq̃ rõe:qa si videres in camera duos vel i lecto nescires tm̃ qd facerẽt.sz dico q̃ ꝑbat ex p̃sumptiõe: vt in .c.p̃terea et de testi.et de p̃sump.c.litteris.et.c. tertio loco tene mẽti p̃dicta. Ex.l.seq̃nti. ¶ Qñ duo p̃nt admitti ad aliqd̃ dõec vn⁹ p̃ocupet vtriq̃z cedũt tpa. Et si cõcessa sit p̃benda vacatura q̃.j.mẽsẽ duxerat acceptandam quãdo incipiat currere mensis.

s **I maritus.** Ad euidẽtiaz hui⁹ .l.d̃betis retricẽ.vid̃ bal.in.l.ij.d̃ collu.d̃tegẽ.et adde q̃ testes d̃ponẽtes d̃ adulterio tenent reddere rõnẽ nõ interrogati.de q̃ vid̃ bar.i.l.capite qnto.j.e: Qualit ꝑbat aliquã mihi eē vxorẽ.vid̃ qd̃ scripsi.j.e.l.si vxor.§.sz si ea.

e ad quod recurrere et ibi no.bar.

s I marit⁹.§.si aut exne⁹.cesset inqsitio vtꝫ supueniẽte accusa.ante sniaz cessz inqsitio adde ino.i.c.sup litteris.d̃ rescrip.q dicit q̃ tanq̃z ex ordiariũ cessat et plene ang.i.l.si vacãtia post mediũ.C.d̃ bo.vac.li.x.vide spec.i ti.de inqsi.i.iij.pte.§.nũc dicam⁹ v.si heres.et io.an.ibi: et sciatis q̃ si inqsitio ē magis p̃iudicialis respectu debite qualitatis q̃z fit accusatio p̃fert accusatõi.ij.q.vi.c.si qs d̃ plurib⁹.et vid̃ gui.d̃ suza.in.l.si qs in ℔.de epi.et cle.et sali.in.l.ea qdẽ v.sed qz pp d̃nũciat.d̃ accu.et bal.

b ¶ c.c.i. et.ij. Cõtrariũ videt tenuisse bar.i.l.i.§.sz si is.s̃.d̃ opno.nũ. et ibi vide q̃ dixi i .§.ne in op.

c ¶ Duo iudicia. vide bar. et bal.in .d.l.nullũ.et bal.in.l. vbi in fin.C. de fal.

d ¶ Si simul ꝑbabit adulteriũ.qualit ꝑbabit adulteruz. adde bar. i.l.ij.§. .i. de aqua plu. arcẽ. in ꝓ.qd̃ aut lex. in p̃n.et i.l.i. d̃ exor. cog. et bar.i.l.i.in p̃n.d̃ fur.bñ facit qd̃ no. bal.i.l. neqz natales d̃ ꝑba.in ꝓ.alij. Et quõ ꝑbet aliquã eē me

ang.⁊ raph.i.l.si suus pluriũ de le.i.⁊ an formata ingsit.offēsus possit i-sistere ⁊ cõparere ⁊ illã ifirmare.bal.q̃ sic in aut.nũc si heres.d litigi.sed qd si ofēsus dic̃ iudici nolo accusare.sz demũ ingsitiõe formata vult:an audiat.bal.q̃ nõ.i.l.accusatorẽ.i.ij.col.C.q accu.⁊ i.l.ea qdẽ.i pe.col.d accu.de q̃ vltio vide q̃ dixi i.l.senat°.post bar.i.i.col.de accu.⁊ vid bal.i .d.l.ea qdẽ. i.xvi.col. ⁊ i vl.⁊ vid gl. ⁊ bal.i.l.i. d li.⁊ eo. libe. ⁊ bal.i addi. spe.i ti.d accusa. in. xxi. co.i aut.absẽ te acusatore ꝗbat hermo ditiũ. vide i no.in.c.lz in beato petro de accusa.et q̃ hãtur i.l. libellorũ. de accu.in.l.in tra. de pub. iud.⁊ tex.in .§. phibem° in auk. d col la.⁊ dic̃ bal. in.d.l.figs i hoc.q̃ debz differri ingsitio nõ q̃ve niat vel venire possit accusator vi de bal.i.d.l. edita. in.xxvij. col.i v. q̃ro.d edẽ. vbi q̃rit an possit cumu lari.Et vltimo scias an accusator iu pueniẽs pos sit coꝝã alio iudice accusare q̃z coꝝã illo q ia insti tuerat ingsi. vide bal.i.l. ea qdẽ ad fi. de accu.⁊ vi de bar.i.l.ea lege.ad fi.et ibi scripsi.et vide bart.h v̄sus fi.⁊ an ingsitõ dica tur remediũ iudicialium vel ex̄iudicia riũ.vid bal. i.l.nullũ .C. d testi.⁊ i.l. vbi.C.d sal.

a ¶ Nõ tendũt add qd idẽ voluit i/ no.i.c.cũ di lecto.extra d pur.cano.in gl.sua mag. in v.⁊ dicũt qdã.vid.s.l. pri.§.si publico.v.vt ꝛ ingsitio.

b ¶ Retardãte.vide q̃ di xi post bar.i l.libellorꝛ.§. fi.s.d accu.

c ¶ Cõtrariũ puto.sic no. q̃ accusator superueniẽs pẽdẽte ingsitiõe põt ac cusare coꝝ alio iudice ⁊ idẽ tenet bal.in.l.ea quidẽ.in fi.C.de accu.⁊ ibi etiã an accusator vel ingsitor repellatur ope exceptionis vel ipso iure.

d

i Nter liberas.adde fm ange.q̃ de iure poli serui cõtrahunt matrimoniũ.vt in.l.cum ancillis.C.de incest.nu..⁊ in.l.serui.C.e.⁊ ideo ꝓponi poterit accusatio adulterij fm eum,in tex.ibi pcedit.adde fm Ange.q̃ stuprates ancillas alias sclauas quibus i domibus vtimur nõ iponũk pene ordinarie stupri cõmissi i libera.l. fi.d offi. presi.et etiam fm eũ dicit iac.de are.q̃ etiam puniri poterunt vtili accusatione .l. iul.de adul. sed nõ erit illa accusatio publica sed priuata.scilz domi.⁊ fm euz tene mẽti qd ẽt erit alia pena stuprantis sclauã d qua ibi per cũ.sz ius accusãdi nõ cõpetit cuilibz d populo

e Filiussa

f milias. filiussfa in publicis iudicijs admittitur sine consensu patris verũtñ aduerte: qa si esset verũ sequerek q̃ d oi crimie puato de q̃ agit crimialik filio° possz accusare sine ꝓsẽsu patris cũ patri tũc nihil q̃rat sz fisco aplicek .l.agraria.d termi. mo. qd ẽ falsũ ni si absinte patre accusarz vt no.i.l.lege cor.§.lex cor.s.de iniur.⁊ nisi pater fit vilis persona .l.sz fivn°.§.filio e.ti. vñ dic idẽ in crimine publico qd in puato qꝛ ẽt p crimine publico põt agi ciuilik ad interesse.l.q crimẽ .j.d falsis vñ i publicis crimib° sicut i puatis q̃ri põt ⁊ q̃ritur vsufruct°patri.sz ang.h q dicit se de facto ita obtinuisse. sed bal.p° bar.i .l.filij d his q sũt sui vel alic.iur. dic

multa videk dicendũ sic.si quidẽ ingsitio est inchoata ad petitionẽ accusatoris superueniẽtis vel ad eius instigationẽ.vel est inchoata accusatore negligente ⁊ retardante° ⁊ tunc nõ admittitur accusator superueniẽs ar. huius.l.⁊.s.e.l. .ij.in fi.ad hoc facit qd no.in spe.d ingsit.§.pe. v.pe.in fi.si vero ista nõ possent opponi accusatori superueniẽti.si quidẽ accusator supueniẽs prosequatur suam iniuriaz prefertur:vt hoc.§. ⁊.l.si cui.§. hisdem .s.de accu.nisi iudex videat q̃ accusator superueniat cã transigendi aut colludẽdi sup crimine:vt.s.l.pri.si vo suã iniuriaz nõ psequtur tunc similiter dico accusatorez esse prefendũ pendẽte iudicio p illaz rationem qꝛ superueniẽte ordinario auxilio cessat ex̄ ordinariuz: vt.l.in puinciali.s.de ope.no.nũ. ⁊ qd no.p dy.in.c.actũ legitie.extra de re.iur.li.vi.ni si ⁊ hoc apparet iudici accusatorẽ venire animo colludẽdi vel trãsigendi super crimie:vt.l.s.p ri.⁊ iõ putarez in istis casibus q̃ iudex licite posset de hoc interrogare accusatorẽ an itẽdat illi accusationi renũciare qd erit forte fm statuta terrarũ:⁊ si hoc reperit nõ admitterz eũ:vt.s.l.pri.pdicta vera de iure cõi.sed cũ per formã statutorũ quarundã terrarũ ingsitio sit auxiliũ ordinariũ:qꝛ indistincte pmittit iudici ingrẽ etiã nõ existibus illis causis q̃s dixi in.l.ij.§.si publico.s.e.tunc dicerẽ accusatorẽ supueniẽtẽ nõ tollere ingsitionẽ pcedẽtẽ sic nec aliã accusationẽ ltime istitutã. ¶ Quero re° põt obijcere istã exceptionẽ ne pcedat super ingsitõe:qꝛ superuenit accusator:vt hac.l.⁊.l.si cui.§.hisdẽ.s.de accu. sed an poterit eã opponere accusator: casus vt q̃ sic.s.l.pri.certe nõ videt dubiũ quãdo iudex nollet admittere sup accusatione.sed vt nra qõ sit dubia pone ingsitionẽ fieri a capitaneo accusationez porrigi coꝝã ptãte.vnde ptãs admittit accusatorẽ vtrũ ille accusator possit opponer coraz capitaneo ne pcedat sup ingsitione:videk q̃ nõ quasi sua nõ interfit cũ sup accusatiõe ñ admittat.ꝓtrariũ puto[c].nã si capitane° pri° illũ reũ puniret:tũc obstarz illi accusatori exceptõ rei iudicate:vt.l. sepulchri violati accusatio.s.de sepul.vio.⁊ accusator ex sua accusatiõe nõ posset reportare sniaz.iõ sua interest. Idẽ puto i iudice q̃ iudex ipse coꝝã quo ꝓposita ẽ accusatio pt opponere alteri indici ingrẽti ne pcedat sup inquisitiõe qñ illa cã pẽdet coꝝã eo.interest enim sua:vt ofendat suã iurisdictionẽ:vt.l.i.s.si quis ius di.nõ obtẽp.facit.c.si duo extra d offi.or.

i **Nter liberas.** [d] Querit gl.q̃ est pena adulterij.certe pena adulterij ẽ.C.e. .l.q̃uis.⁊ aut.ibi posita qd ẽ verũ sz iura noua: sz fm iura antiq̃ est alia pena:vt.l.siqs viduã.j. de q̃stio. ¶ Itẽ q̃ro que ẽ pena stupri ⁊ q̃ incestus ⁊ q̃ lenocinij.dic vt in gl. Ex.§.seq̃nti. ¶ Consensus patris nõ requiritur in his in q̃bus patri nõ querit vsuffructus.

Filiussfamilias. [e] Not.ergo ex hac.l. casuz cõtra gl.que est in.l.fi.§.necessitate.C.de bo.que lib.q̃ in publicis accusatiõibus filius admittit sine cõsensu pris:vt hic.⁊.l.post legatũ.§.si filius.s.d his q.vt indi.⁊ hoctz dy.qꝛ in his q̃ publici iuris sũt nõ curat pria ptãs:vt.l.naz q̃.s.

q nõ reqrit cõsensus patris . nisi ex forma statuti.alias reqreret alit ob ligaret pat ex dicto filij ꝛ vide bal.i .l.pen.C.de nora.ꝛ bal.i .l.cũ oz.§.fi. ad fin.C.de bo. q̃ lib. et vid dy. bal. ang.ꝛ imo.i l.fi.§.fi.d v. ob.i.l.qt.la. .ij.de nora. ADDE an valeat accusatio filij tacũ consensu patris bald. cõsi. lyviiij. v.li.

a Vi pu q pillam. certa dote. adde bar.in .l.ticio cẽtũ .§.genero.d ꝓdi.ꝛ dmõ.

b C.l.cũ plures.§.i.idez ibi bar.ꝛ andre.d pis.in .c.i.de phi. feu. alie.

c E si amicis. post ea iterfectus no.ꝗ facientes tractatũ vt qs occidat vid.c.i. d homici .li. vi.ꝛ punitur mandato: lz homicidiũ si sequat. vide q̃ dixi i.l.sed sciẽdũ.d paricidijs.ꝛ vide arc.i tractatu suo maleficiorũ.i v. exis floren/tie in vl.q.

d C Dicim d insultu.nota. limitationẽ ad.l.q de crimie .C.d accu.ꝛ ad.l. illd.ꝗ. ad.l. acql.ꝛ vid et bona glo.ꝛ bar.ad limita.d.l.illd.in d.l.q de crimie.ꝛ vide bal.i.c.i.§.i iuria. de pa. iur.fir.q dicit q si quis vulnerauit aliquẽ i vno territorio et i alio occidi tur q vbiqz pot puiri.ci. ꝛ ray.q i loco vulneris i.l.i.C.vbi d cri.ꝛ vid oino bald.i.d. .§.iiuria. ad limitationez notatorẽ i.d ad treb.Spe.variat.nã i ti.de accu.vt tenet istd idẽ in ti.de actore vt tenere ꝓriũ ꝛ illi q dicũt ꝓ riũ dicũt q hec.l.corrigit.vt hic tãgit p glo.fm vnã opi.veritas ẽ q iste.§.nõ corrigit.nã tũc ẽ verũ q pris cõsensus reqrit cũ agit de rebꝰ in q bus pri q̃rit vsufructꝰ.alias secꝰ: vt not.in.d.§. necessitate.fm vnã lec.ꝛ verã opi. Otto.p qua est hodie casus in.c.fi.extra de iudi.li.vi.

Ex.§.sequenti.

¶ An ex eadẽ cã plres vno libello accusari possint

Maritus. Quero quid est dictũ qm̃ ex cã nõ cedit in numerũ ꝛc.rñdeo q: suaz iniuriaz plequit.ergo ꝛc.vt.l. hos accusare.§.lege.s.d accusa. ¶ Quero vtꝝ ex eadẽ cã eodẽ libello possent accusari plures. glo.hic videt tenere q nõ: sed dicit q reqrunt plures libelli.hoc etiã tz.j.l.pxi.in fi.ꝛ.l.vi passaz.§.fi.cõtrariũ est verũ vt no. gl.C.si re. vel accu.mo:.fue.l.i.ꝛ pbatur.j.l.pxi.in fi.ꝛ.l.vi passaz.§.fi.j.e.ꝛ hoc tz dy.per rõnez arguẽdo d cõtractibus ad delicta: vt.l.oẽm.s.d iudi.ꝛ i aut. vt oẽs obe.iud.puin.§.ꝛ hoc cõsiderãtes.ꝛ.l. .ij.§.fi.C.de custo.reo.ꝛ in cõtractibꝰ videmus q plures obligati eadẽ obligatione pnt cõuenire eodẽ libello: vt in aut.de duo.re.§. sinautẽ.ꝛ .C.de duo.re.aut.ibi posita: ergo idez in delictis.de hoc dixi in.l.hos accusare.§.lege.s.d accusa.

Ex.l.sequenti.

¶ Dotata qualiter intelligatur

q **Vi pupillã.** No.tex. ibi desponsatã vel destinatã vel testõ ꝛc.arg.ad statutũ quod dicit q mulier dotata nõ succedat quod intelligatur de dotata a patre vel si est tradita nuptui vel desponsata seu destinata sub certa doteꝰ.vel si dos est cõstituta in testõ.vt hic p hoc fa.l.cuz plures.§.iꝰ.s.de admi.tu.

Incesti. Nõ dicit simul itellige eodẽ libello: vt dixi.s.e.l.pxi.in fin.

Ex.l.sequenti.

¶ Insultꝰ ad domũ dt fieri ẽt ad domũ ꝓductã

q **Vi domũ.** Not.q dicitur in fine q appellatõe domus cõprehenditur habitatio.quod facit ad statuta que dicunt si quis facit insultuz ad domuz: vt intelligatur domus siue sit ppria siue sit cõducta: vt hic ꝛ.l.lege cor.§.domuz.s. de iniur.ꝛ insti.de iniur.§. domũ.

Ex.l.sequenti

¶ Ubi debet puniri qui ordinauit venetijs aliquez occidenduz padue.ꝛ qui prestat domum ad colocandũ de maleficio tenet ꝛ ipse.

e **E si amicis.**

Sed ꝛ si. ¶ No.casuz istũ.ꝛ facit ar. ad.q.q si aliquis tractauit ꝛ ordinauit hic q aliquis iterficeret qui fuit pꝰ ea interfectusꝰ florentie q de isto tractatu ꝛ ordinatione pot puniri hic.ꝛ intellige q puniat de ordinatione ꝛ tractatu facto aliter q̃ in mente sua: q: sola cogitatio nõ puit hoc autẽ spãlit i mãdatore. vtꝝ puniat in loco mãdati vel i loco delicti.dicã in.l.nõ solũ.§.si mandato.s.de i iur. Item predicta vera in eo qui ordinauit cuz alio: vt ab alio quis occideretur: sed si ipse ordinauit hic q occideret alium ipsemet ꝛ alibi occidit videtur q pena tractatus ppter sequens homicidiuz sit extincta: vt.l.illud in fin.s.ad.l. acquil.ꝛ ar.eius quod dicimus de insultu ᵇper cussione secuta: vt no.in.l.qui d crimine.C.d accu.sed potest rñderi ꝛ non male q istud est veruz si de homicidio esset punitus ꝛ condẽnatꝰ vel posset puniri ꝛ condẽnari.sed si est ꝓtumaxᶜ in loco homicidij ppetrati: ita q ex homicidio pena nõ potest habere effectum: tũc satis pbabiliter pot dici q ex contractu veniret puniẽdꝰ tunc enim pncipale extinguit accessoriuz quando principale habet accusationis vim.alias secus: vt.l.heres a debitore.§.si hic seruus.s.d si deiuf. ¶ Ultimo no.q ille qui prestat domum aliquibus: vt cõmode possit loqui de maleficio cõmittendo videtur dare auxiliuzᶠ ꝛ fauorez ad illud maleficium cõmittendum: vt hic.quod tene menti

m **Ater.**

Mulier. Querit glo.vtrũ per hoc euitetur pena adulterij si est publica meretrix vel lena ꝛ est nupta.dicit q nõ sz euitatur pena stupri.dicã.j.e.l.si vxor.

m **Iles.**

Eaqz. Per istuz.§.dicunt quidã q receptio iter reos fiat aliter q̃ per lit.cõte.quoniam abnis inter reos pot recipi: vt hic de hoc dic: vt dixi in.l.is qui reus.s. de publi.iudi.

Ex.§.sequenti.

¶ Non solum ab accusando repellitur qui destitit ab accusando sed qui destitit a professione qua professus est se accusaturuz.ꝛ vir nõ lucrat dotem nisi se subscribat.

Socer. ᵍ¶ Op.ꝛ videt q ista.l.nullã recipiat dubitationẽ.nam q semel dstitit accusare itexꝝ nõ pot: vt.s.e.l.ij.§.i. So.fateo: cõtrariũ sed hic nõ dedit libellũ.sed .l.cõtra loquit qñ dedit libellũ i quo dicebat se velle accusare in futurũ nõ q accusaret mõ.ita dicit dy. ¶ Ulterꝰ dicit hic q maritꝰ non iniq̃ repellit.q̃ro a quo repellit.dic gl.q repellit ab accusando fm hãc lec. ¶ No.q ab accusando repellit nõ solũ ille q destitit ab accusatiõe: sed ẽt ille q destitit ab illa pfessiõe qua est pfessus se accusaturꝝ ᵇqd est notãdũ.an aũt qui destitit añ lit.cõte.incidat i turpil.gl.tãgit hic ꝛ dy.dicã in.l.in senatꝰ.§.q post.j.ad turpil. Itẽ pot i/telligi q hic dt nõ iniq̃ repellat a petitiõe dotis ꝛ hoc videt q̃ri in tex.ꝛ hoc ẽ vexꝝ qm̃ nisi vir accuset ꝛ se inscribat dotez nõ lucratꝰ: vt in aut.vt lic.ma.ꝛ a.§. q: vo plurimas.col.viij. ꝛ not.in .l.cõsensu.C.de repu.

Quidã. ¶ No.q dies qbus qs est i custodia nõ ꝓputantᵏ ꝛ hoc iõ est verũ: q: ista cã p pcuratorẽ nõ poterat agitari.alias secus: vt.l.papi.exuli.s.d mino.ꝛ hũi stis no.i.l.si is q reꝰ.s.de pu.iu. Ex.§.seqnti.

¶ Sic libellꝰ die feriata pt offerri ita rei exceptio: termius tñ ad pponẽdas exceptões ñ pt dari die feriata.ꝛ lz pcessus agitatꝰ die feriata corruat ñ corruit libellꝰ.ꝛ an si testõ: testõ dit mrẽ tutricẽ filijs ꝛ dide illã cassauit an mr admittat tanq̃ legitima

Seragita dies No.tex.ibi qm̃ d plano quoqz ꝛc. ¶ Op.gl.s.si qs i iuf vo.nõ ie.l.ij.§.fi.dicit gl.spãle ẽ hic.ꝛ sic no.casũ mirabilẽ q libellꝰ pt dari die feriato.ꝛ itelligũt doc.eẽ vexꝝ i q̃libz cã ẽt i ciuili.vt no.i spe.d ferijs.§. sequit. ꝓ.ij.ibi. itẽ libellꝰ ꝛc.ad hoc facit.C.d ferijs.l.i.Et per

l.q d crimie ꝛ qd cõsuluit do.frã.d are.apd sera riã.vt hẽ re citatũ p moder.i.l.si familia.d iur. om.iud.

e ¶ Cõtumax si aliqs ẽ cõtumax i loco homicidij pot puiri in loco tractatꝰ ꝛ vide bar.i .l.sepulchri. d sepul. vio.

f ¶ Dare auxiliũ.d pstante auxiliuz ꝛ fauorẽ.vide bar.i.l.furti .§.opẽ.s.de fur.ꝛ i.l.q cũqz.s.ad.l. iul. maie.

g Iles. m .§. socer.iste.§.hz tres no.itellectꝰ.ꝛ d etꝰ itellectu vid late p bal.et moder.i.l.lutiꝰ.so. ma.et ibi ro.ꝛ per bal.ꝛ imo.in .l.cũ mulier e.ti.ꝛ ibi dixi

b ¶ Se accusaturũ.adde .c.lz fm moder.d accu.

i ¶ Nõ lucratur. nota q maritꝰ si accusãnec se i scribẽs accusatiõi d adulterio sz simplicit accipiens d adulterio nõ dz lucrari dotem bal.ꝗ ꝛ ibi p imo.i.l.cum mulier.ff.soma.ꝛ vid ro. i.l.lutiꝰ.e.ti. ꝛ sic ꝗ bar.ẽ cõis opi.dic vt p alex.i.l. cum mulier so.ma.

k ¶ Quidã si cõputãt.vid bal.ꝛ imo.i .l.pen.§. ad crimẽ. in .x. charta.i.vij limita.s. de pub.iu. vbi vide bar.

a ¶ Seraginta. dari die feriato. vide q̃ dixi p⁹ barto. i. l. i. §. nũciatio de op. no. nũ. ⁊ i. l. nec qequã. §. ō plano ō offi. pcõ. ⁊ no. bar. i. l. diuus. s̃. de ferijs. ⁊ vide glo. i. l. ij. s̃. si qs i ius vo. nõ ic. ⁊ bar. ⁊ Bal. in rub. de i ius voc. ⁊ bal. in. l. i. v. q. qui admit. cuz his que hẽs in dictis locis. ⁊ gl. ⁊ bald. in. l. iure. C. e. s. de adult. alias de in ius vocan. per barto. ⁊ glo. in l. i. in vſi. cõpellendi. s̃. ō ferijs. ⁊ bal. i. l. fi. C. de feriis. ⁊ ẽ text. in. c. placita secularia. xvi. q. iiij. et dic̃ no. b. l. in. d. l. i. i. v. op. C. q admit. q̃ sola oblatio libelli possit fieri sed si vltra oblationem requireretur vel fieret aliqua petitio per quam petatur aliquid dari nõ potest illud fieri, ⁊ intelligē q̃ libell⁹ potest dari die feriato ipsi iudic i nõ autem parti. vt tenuit hostien. quem refert do. anto. post Inno. in. c. ij. extra de dila. ⁊ vide bal. i. l. ij. C. de sac. san. ec. ⁊ i. d. l. i. C. q admit. ⁊ huius ratio forte ẽ quia datio libelli nõ habet vim litis contes. ⁊ sic alicuius p̃ncipij. l. libertus aduersus. cum ibi no. C. de ius vocãdo ⁊ not. glo. et imo. in. c. fi. extra de iudi. ⁊ fac iunt ea que habẽtur in. c. i. de lit. conte. ad de glo. in. l. i. in ver. appellandi. s̃. de ferijs. q̃z ad hoc alle. specu. in ti. de lib. concc. §. videamus. circa princi. adde q̃ executio sententie bene pōt fieri die feriata ob boim reuerẽtiã. vt i. d. c. fi. ō iudicijs. Quid aũt tpe feriarũ repẽtiarũ io. an. i. d. c. fi. tz q̃ sic. in 3riũ videk gl. i. cle. sepe ō v. fig. quã ad ō alle. do. an. i. d. c. fi. quã ibidẽ videk seq imo. i ferijs vo i honorẽ dei tz idẽ sed. ō senis suo cõsil. cxxxix. ſz circa ſ vide bo. di. io. an. i addi. ſp e. in ti. ō lib. 2ce. §. nũc restat alias nũc dicẽdũ. v. xxv. ADDE ic.

hoc ego semel hũi ō fcõ cũ cã erat agitata dieb⁹ feriatis p̃nũciatũ fuit p̃cessuz eẽ nullũ vsqz ad datõem libelli exclusiue q̃si datio libelli tenuit. Itẽ pl⁹ dico q̃ sicut libell⁹ pōt dari die feriato ⁹ p actorem eadem ratione exceptio possit dari per reum die feriata: vt. l. non debet de re. iur. terminus tamen ad proponendas exceptiones non potest dari feriata die. nam cum terminus debz dari ⁊ limitari causa cognita: vt. l. ij. s̃. ō re iud. non potest dari die feriata. ¶ Vltimo finez huius. §. alleg. dy. ad. q. maritus dedit vxorem in testamento tutricem filijs suis: postea cassauit illam perticulam. vtrum vxor possit admitti ad tutellam tanq̃ legitimaz hic videtur q̃ sic. naz licet excludat̃ a testamentaria tutela: tñ remãet aliud ius commune. scilicet q̃ sit legitima. argumẽ. huius tex. ⁊ alleg. etiam. l. i. §. quibus. s̃. de suc. edic. contra determinauit per. l. scire. §. i. de tu. ⁊ cu. da. ab his. ⁊ l. cum hi. §. cum lis. ō transac. ⁊. s̃. quarum re. ac. non da. l. i. §. exceptiones. sed ego puto dy. dicere verum. si ideo illam perticulam cassauit: quasi eam indignam reputauit. sed si illam perticulam cassauit volẽs intestatus decedere q̃tum ad illam tutellam: tunc secus. arg. l. cancellauerat. s̃. de his que in testa. delen. ⁊ quid in dubio collige ex ibi no.

Ex. §. sequenti.

¶ Si aliquis contrahat matrimonium cum minore. xij. annis ⁊ deinde aliam maiorem dicat: ⁊ illa moriatur pubescente minore matrimoniuz non confirmatur.

Queritur. ¶ Istam. l. indu cit dy. i argu. ad. q. vos scitis q̃ si aliquis contrahit sponsalia vel matrimoniuz cum minore. xij. annis ea pubescente tacite matrimonium confirmatur: vt. l. si vxor. §. si minori. j. e. sed pone q̃ sponsus anteq̃ puella perficeret. xij. annos duxit aliam vxorez que est mortua. queritur an illa puella pubescẽte matrimonium reconualescat. Dy. q̃ non: quia illud est verum si spes primi matrimonij non fuit finita. pro quo facit. s̃. de condi. ob cau. l. q̃ seruius. ⁊ quod ibi no. sed per secundum matrimonium fuit spes primi matrimonij finita. hic ergo nunq̃ reconualescit: vt. l. qui res. §. aream. s̃. de sol. ita determinat dy.

Defuncto. ¶ Op. s̃. ᵇ de ven. i pos. mit. l. antepe. Respondeo: vt plene no. C. de fal. l. i. ⁊. s̃. ō car. edicto. l. i. §. penul.

Volenti. Vxor non repudiata nõ potest de adulterio accusari. ſ dicit. ¶ Oppo. j. e. l. vim passaz. §. nupta. So. vt ibi. Secundo. op. C. e. l. q̃uis Solu. quidam dicunt q̃ ibi loquitur in certis personis. alij dicunt q̃ ista per illam corrigitur. quidam alij dicunt q̃ illa secundum istam debet intelligi hoc est post matrimonium solutum. ⁊ q̃ ibi dicit cõnubia debet intelligi secunda contracta. tene quãuis. ¶ Item op. in auk. vt lice. ma. ⁊ auie. §. quia vero plurimas posita. C. e. auk. nouo iure. dicit glo. per illam auk. corrigitur ista. l. quia etiam constante matrimonio de adulterio pōt accusari: vt ibi dicitur.

Licet ei. Adultera secundo nubens non potest accusari nisi p̃ conuicto adulterio hoc dicit.

Ex. §. sequenti.

¶ Fama publica excusat a dolo.

Mulier. Hic. §. est notandus. fama excusat ᵃ a dolo: nisi habuerit originem ab eo qui propter famam se vult excusare. hoc dicit iste nota. §. ¶ Not. ex isto. §. q̃ fama publica excusat quem a dolo. pro hoc fa. l. i. in fin. s̃. de arbi. ⁊ quod ibi no. ⁊ ad. l. faui. ō plagia. l. si plagij. tamẽ ad hoc: vt fama hic quẽ excuset videtur requirere hoc. l. duo. primo q̃ fama ista longo tempore fuerit: vt hic. ibi longo tpe ⁊c̃. ⁊ glo. dicit. idest vel. x. vel. xx. annis. ſ autem q̃to tempore debeat durare fama dicaz. j. de qõ. l. de minore. §. tormenta. tetigi vobis hoc anno. in. l. labeo. de suppel. leg. tamen q̃tum ad propositum spectat q̃to tempore mulier debeat exspectare virum dic plene. C. de re pu. auk. sed hodie. secundo videtur requiri ad famam q̃ non sit fama procurata seu immissa ab eo qui procurat eam: sed debet esse immissa ab alijs personis fidedignis: vt hic dicit. dicaz in. d. §. tormenta.

Ex. §. sequenti.

¶ Si testator legat fratribus centum si eum in tali loco sepelierint: ⁊ facto defuncti ibi non potest sepeliri fratres debent habere legatum.

Ream. Non videtur in culpa qui dimittit eam quam retinere non potest: vt hic. Dy. inducit hũc. §. ad. q. qdã reliqt fratribus ᵇ predicatoribus. c. si eum sepelirent in tali loco in ecclesia. ille occidit seipsum: vel est repertus excommunicatus ita q̃ non potest sepeliri in sacro an fratres debeant habere legatum licet ibi eum non sepeliant. determinauit Dy. q̃ sic cum facto defuncti ⁊ eius culpa hoc acciderit: vt hic nec obstat. q̃ non sit impleta conditio sub qua legatum est relictum: quia illa conditio est impossibilis que legatum non viciat: vt. l. obtinuit. s̃. de condit. ⁊ demonstratio.

Ex. l. sequenti.

¶ An q̃ suasit vel mãdauit vel fieri fecit teneatur ex propria significatione verborũ.

b **Ec uerba.** ¶ Hec ẽ solennis. l. nota q̃ hic dicit littera hec verba pertinent ad eum qui suasit: ⁊ sic innuit q̃ ille qui suasit vel mandauit ⁊ fieri fecit tenetur ex propria verborum significatione non ex interpretatione. ¶ Contra hoc ᶜ ergo oppo. de. l. prima. §. deiecisse. s̃. de vi ⁊ vi armata. vbi dicitur q̃ ex interpretatione tenetur ille qui fieri facit. Solutio est ista. quandoqz verba legis sunt scripta in rem. tunc per propriam significationem comprehendit etiam eum qui fecit fieri: vt hic. dicit enim adulterium stuprum ve

an. i. addi. ad spec. i ti. ō lib. cõcef. §. nũc videam⁹ i vbo seragita vbi pōit an in casu in q̃ ẽ locus puentioni sufficiat si offert libell⁹ die feriata ⁊ an citatio q̃ nõ tenet ppetuet iurisdictionẽ. ⁊ in q̃ztuz allegat sede. adde q̃ est. cxliij. Quo vo ad. q. bar. vltio formatã vide q̃ in terminis cõsuluit bal. cõsilio. clxxv. incipiente testator in testamento primo volu.

b ¶ Detũcto oppo. s̃. no. q̃ licet maritus probet vxorem adulterasse tamen filij natus in matrimonio censetur natus ex eodem patre. ⁊ ita alleg. old. in. l. filium ō his qui sunt sui ⁊ bal. i rub. C. de pba. in vlti. colij. ⁊ bal. in. l. si vicinis. C. ō nup. ⁊ fin. ſz bald. in. l. si a matre. de suis ⁊ legit. q̃ etiam ita decidit bal. ADDE q̃ idez decidit consilio. lv. ij. tij. lib.

c ¶ Mulier fama excusat. fama publica excusat a dolo. facit tex. not. in. l. illud. de lib. cau. ⁊ notat. Barto. in. l. cum quidaz. §. quod dicitur. de acqui. here.

d ¶ Ream. quidam reliquit fratribus. Quod relinquens fratribⁿ si eũ sepelierint si se occidit: ita q̃ nõ potest sepeliri in ecclesia ō bent fratres nihilominus habere relictũ. Contra hãc conclu. bar. ōterminat cuman⁹ p tex. illũ i. l. cũ tale. §. falsã. de ꝓdi. et de. i. ij. rñ. ad de quod no. bar. i. l. apō iul. §. fi. ō le. i. ō hac. q. p bal. i. l. i. ō isti. ⁊ substi. sub ꝓdi. fac. i. xi. q. ⁊ imo lã i. l. i testõ. la. ij. ō ꝓdi. ⁊ de. ⁊ ibi bar. facit. l. q̃ sub ꝓdi. §. qt. ō ꝓdi. isti. q̃ vi def ō raph. ⁊ vide bal. i. l. si qs ad ō clinãdã i vl. col. ō epis. ⁊ cle. in simili. q. ⁊ in. l. i. de his q no. insa. alias de his que pene no. i. vl. colũ. no. p inno. alias p imo. in. c. filius. de testa.

e

b Ec vba cõtra hoc vide bar. i. l. nõ solum. §. si marito. s̃. de i. iur. ⁊

in.l.sed si vnus.§.primo eo. titulo.et Barto.in.sua questione que incipit bernardus de turdeto in primo dubio.et Bart.in.l.transigere. in fine de transac.et Barto. in.l.prima de seruis fugitiuis.et in.l.prima de senten.et Bal.in.l.non ideo minus de accusa.et in.c .si quis decesserit.si de seu.fue.contro.inter dominum et agna.et Baldum in ti.de paconstan. in ꝓficiulo opizoni.et Bal. in.l. qui sepulchra .C. de sepul. vio. et vide baldum in dicta.l.fz si vn° et Ange. in .l.tertia.§.si procurator. qd qsqz iur.

a Juxor s accessus ad concubinā.not. ꝙ licet habens coitus cum concubina soluti nō possit accusari ab eo qui eam tenet: hoc tamen fallit: nisi esset concubina patroni ꝑ istus textum. no. adde tamen ꝙ iusta causa exheredationis est si filius concubuit cum cōcubina patris vel ecōtra .§. aliud quoqz i auk. vt cum de appel. cog. et nota. plene in.c.quinta/uallis de iureiuran. Et que pena sit rapienti per vim meretricem: vt eam per vim cognoscere vel ea potiri possit. vide tex. in.l.verum. el.secūdo de furtis et no. mathe. in suis not. dictis no.cy. Quid autez de eo qui cognoscit seruam. vide in .l. penultia. .j. eodem et .l. miles .§. penulti. eodem titu. et vide que dixi in.l. inter liberas.s.e. Quid in habente rez cū famula libertinaria. vide in.l.que adulterium et ibi gl.et barto.C. eo.et quid in muliere que meretricio more viuit. vide ibidem.et quid si patronus coeat cum ancilla seu sclaua. vtrum ex hoc sit consecuta libertatem. vide que habes in.l.sed si hac.§.si liberta.s.de in ius vo.

factum iudex non impunitum relinquit. et sic .l.respexit factum et factum punit. quandoque verba.l.sunt scripta in personam. verbi gratia si quis vim fecerit: tunc ille qui vim fieri fecit nō proprie facit sed ex interpretatiōe: vt.l.prima .§.dececisse.s.de vi et vi armata. hāc distinctionem. facit textus. in.l.aut qui.§. fina.s. quod vi aut clam. Jaco. de are. tetigit hoc in.l.si seruum.§.amouisse.s.de acquiren .hereditate.

¶ Item no. hunc tex. in eo ꝙ dicit si iussit. et sic innuit ꝙ suasio facta etiaz ei: qui alias erat facturus veniat punienda: quod dicam in.l. non solum.§.si mandato.s.de iniur.

Ex.l.sequenti.

¶ Accessus ad concubinaz alterius quando sit punibilis et an ille qui tenet concubinaz debeat accusare de adulterio vel stupro.

Juxor. Circa primum responsuz no.ꝙ accessus ad concubinam [a] alterius ē punibilis quando illa concubina est talis que nomen matrone hoc est honeste mulieris non perdebat: vt quia erat concubina patroni sui. alias est coitus impunitus sicut in alia meretrice: nisi ponas ꝙ violēter fuerit factus coitus. ¶ Querit glo. vtrum isto casu patronus possit accusare de adulterio vel de stupro. quidam de adulterio. alij de stupro. et hoc puto veruz: quia adulteriū proprie cōmittitur in nuptam: vt.l.inter liberas.§.i.s.e.

¶ Venio ad secundum responsum dicitur ꝗ mulier siue iusta siue iniusta. Quero qualiter intelligatur de muliere iniusta. glo. dat tres expositiones et quelibet est bona. tamen aduerte: quia secundum tertiam expositionem secūdum quam exponitur iniusta. idest non legitima. dic ꝙ non posset accusare iure mariti sz iure extranei: vt.j.proximo.§. ¶ Venio ad tertium responsum: dicitur hic ꝙ vir qui habet vxorem que fuit vulgaris potest accusare de adulterio. contra. C. de adulte. l. que adulterium. et.l.si ea. glos. dat hic tres [b] solutiones. vna ꝙ ibi non erat vxor et ista comuniter tenetur ibi. aliam solu. ponit hic: et hec plus placet et multi doctores tenent ipsam ꝙ ibi loquitur in ea que licet esset vxor: tamen constante matrimonio erat meretrix. hic loquitur in ea que iam fuit meretrix tū fctō matrimonio incepit esse honesta mulier. ¶ Ultimo nota. ex hoc text. in.l.si.ꝙ ea que semel fuit vulgaris si postea stat innupta sine viro accessus ad eam est impunitus secundum hoc delictum remanet impunitum. ¶ Ad quod opponitur glos. de .l.ita vulneratus .s.ad.l. acquil. Respondeo propter vtilitatē vite: delictum hic habetur ꝑ non delicto.

Ex.§.sequenti.

¶ Quid est dicere remittit omne ius ꝙ habz vel habere sperat.

dā. dato. in addi. spec.

c ¶ Diuus. pluries dixi. vide barto. in.l.qui rome.§.duo fratres. in.vij. colum.s.de verbo.o.li. et bald. in.l.pactum. in.iiij. colum. de colla. et bar. in.l.post emancip.§.i de lib.leg.

d ¶ Sed si ea sufficit probare. No. ꝙ ad probanduz ꝙ aliqua sit vxor sufficit probari ꝙ habebat et tractabatur: vt vxor et vide ang. in.l.prima de questio. et nota. in.c.illud de presump. et bald. in.l. non ignoret in.iiij. colū. qui accus. et in.l.si eius. .C.e. et barto. in.l.in cōcubinatu. i pn. et ibi glo. de concubi. in auk. per instrumentuz dotis probetur matrimonium. vide baldū. in auk. si quis in aliquo. in .ij. colum. .C. de eden. et ꝑ de. de ancha. qui seqtur bald. in clemen. prima. de probati. et vide Jo. an. in.c. ex tenore. q filij sint legitimi. et quod no. bald. in l. filium. de his qui sunt sui. et vide i no. in.c. veniens. de verborū signi. et vide ro. i nota. suo. liiij. et bal. i.l. neqz fili. C. de nuptijs. et bart. in dispu. sua incip. quidā habens filiū naturalē et cē. nā instrumētum non fit principalit. super matrimonio. et lz vir et vxor iuicē se appellent nō ꝓbat plene matrimoniū lz illud ꝓsumatur. c. illud de ꝓsump. et ibi hoc idem tz ber. host. et io. an. Sed ꝙ non ꝓbet per verba enūciatiua matrimonium. nec ꝑ aliquā possessionez matrimonij tz inno. in.c. ex pte de resti. spo. et bal. in.l.nō epistolis. in vlti. col. de ꝓba. et bal. in.l.ij. de fur. alias de seruitu. in.xix. col. in v. nunc de qnto puncto. et in.l.ij. ad fi. de execu. rei iu. et i.l. .i. in vlti. col. de priuil. do. et ad ꝓbandū matrimonium an stetur iuri ciuili vel canonico vide bal. in.l. et si contra. C. de nup. vide bar. in.l. filiuz de his qui sunt sui vel alie. iur. qualiter autē ꝓbetur cōcubinatus. vide in

Diuus. Nota ꝙ dicit neque spez ad id quod pluries dixi [c]. nā pluries in instrumento dicitur remisit omne ius quod habebat et habere sperat. quid est dicuz sperat. certe spes pro prie dicitur ex aliqua causa de presenti vel que habebat dependentiam de presenti. sic hic spes matrimonij dicitur quando sponsalia sunt contracta de presēti. secus si non essent contracta sponsalia. nazz tunc non diceretur spes matrimonij: vt.j.e.l. .§.si quis vxorem. pro hoc. l. ꝙ seruius. s. de conditio. ob causam. pro hoc optime in.l.prima. s. de sta. lib. vnde illa verba remittit omne ius quod habet vel habere sperat debent intelligi habere sperat scilicet ex causa de presenti: quod tene menti: et hoc pluries consului.

Ex.§.sequenti.

¶ Quid debeat ꝓbari ad hoc: vt aliquis puniatur de adulterio.

Sed si ea. ¶ Nota. quando accusans aliquem de adulterio: ad hoc vt ille puniatur de adulterio sufficit te probare [d] ꝙ illa mulier hābatur et tractabatur vt vxor. non enim requiritur ꝙ sit vxor vere: et hoc quando accusas iure extranei. sed si vis accusare iure mariti: oportet te probare ꝙ vere sit vxor: alias nō potes accusar iure mariti. ita dicit iste textus quem tene menti. tamē aduerte eoipso ꝙ probas ꝙ ipsa habebatur et tractabatur vt vxor: presumitur vxor vt.l.in libere .s.de ritu. nup. et.l.in concubinatu. de concubi. si ergo ex alia parte scilicet ex parte accusati rei fieret probatio ad probandū ꝙ illa non poterat esse vxor non releuat qn condemnetur de adulterio. sed debet probare ꝙ non tractabatur nec habebatur vt vxor: et hoc probato reus absoluetur: vnde scias facere articulos tam ad probandum adulterium q̄ ad defensionem: quod tene menti.

Judex Vides ergo ꝙ exceptio lenocinij aggrauat marituz nō mulierem releuat: quod est verum post nomē rei receptuz inter reos: vt vidistis. s. e. l. ij. §. si publico. ante nomen vero receptum inter reos dico ꝙ exceptio lenocinij repellit maritum ab accusando: non tamen mulierem liberat: vt vi debitis. j. l. prox. §. i. et l. si maritus. §. prescriptiones. j. e. ti. et ibi dicam.

Ex.§.sequenti.

¶ Ad hoc vt quis possit accusare iure mariti oportet ꝙ tempore adulterij sit maritus. et si quis fecit pacem pro se et suis complicibus: et anteq̄ haberet ratuz vnus ex complicibus fuit offensus: an ratihabitio trahatur ad delictū commissum ante: et qualiter articulandum sit cum vis probare ꝙ talis talem per vim cognouit.

Si quis uxorem. Ex isto .§. no. ad hoc

auk.de trien.⁊ semis.§.consideramus.⁊ bal.in.l.iij.de lib.⁊ posth.in pn
a ¶Si quis vxorem.rebus integris.limitatio ad iura dicentia ratihabi
tio retrotrahi:q⁊ talis ratihabitio impeditur propter medium inhabile
interuenientis:vt.d.l.bonorum rem ra.habe.⁊ no.bar.⁊ bal.in.l.i.C.q
admit.⁊ barto.in.l.is qui pro emptore.s̄.de vsuc.⁊ bal.in.l. obseruare.
.§.proficisci.

de of.pcō.⁊ in.l. fi.C.ad mace.⁊ vide no.in.l.eum actum.s̄.de nego.gest.⁊ in.l.matrem C.de pba.p bar.raph.et imo.in.l. nō solum.§.sed vt pbari de oper.no.nū. ⁊ cano.in.c. mandatum. de rescrip.⁊ in.c.si eo tē pore.de cle. in.vi.⁊ i cle. d̄ reseri. vbi per scri.ioh. ⁊ adde q̄ si quis appo/ nat costodes q̄ per custo diam longi temporis in telligeꝯ man datum custo diendi iter- uenisse .l. si filius .C.de peti.here .et ibi bar. ⁊.l. qui in aliena .§.sed si non adduxerit d̄ acqui. here. ⁊ ad bart.h̄ vide cy. et bal.in.l.i.C. per quas p. so.ang. in.l. .i.C.de acq. pos.⁊ vid ad pdicta ang. i.l.si ego.s̄. de neg.gest. post Jaco.d̄ are.ibi i ad- di.

b ¶Ad .q.fa cit glo. in.l. .i.§.deiecis- se.de vi ⁊ vi ar.ad̄ bal.i .l.si ad mace.⁊ qui vi/ cātur sequa- ces ⁊ cōplices.vid̄ tex. secundū bal. fin.in.l.vni- ca.C.si rec. pu in.et ibi bar.ad.q.de qua per bar. hic.vid̄ pau. de ca.i.l. bo norū.s̄.rem ra.ba. ⁊ qui dicātur cō plices ⁊ qui sequaces. vi de que scrip si in.d.l.vni ca.

ADDE qui dicantur cō plices adhe- rentes ⁊ se- quaces ang. consilio. ccl- v.

q̄ quis accuset iure mariti oportet q̄ tempo/ re adulterij commissi esset maritus.⁊ ideo sic deberet poni in libello q̄ tempore cōmissi ad ulterij erat eius vxor. ¶Secundo no.q̄ con/ firmatio sequens non operatur:vt d̄ tempore antecedēti possit accusare.contra hoc facit.l. si quis plane.sed respondeo ibi loquitur d̄ ea que ab hostibus est reuersa.⁊ sic fictio post li/ minij fingit eam retro fuisse in ciuitate. sed in istis tribus primis casibus loquitur quādo fic tio non vendicat sibi locu. ¶Cōtra hoc op/ po.⁊ non videtur bene dictum.nam quando concubina nupsit amasio retro fingitur fuisse vxor ⁊ filij legitimantur:vt insti.de nup.§.fi.⁊ .l.penul.⁊ antepe.C.de natu.li.Sol.ibi trahi/ tur retro quo ad legitimationem liberorum nō quo ad alia. ¶Item oppo. ad versum vel in filia ratihabitio sequens retrotrahitur:vt.C. ad mace.l.fina. ergo consensus patris debet retrotrahi. Respondet illa regula q̄ ratihabi tio retrotrahatur loquitur in his que nomine nostro gesta sunt.sed hic matrimoniū contra ctum per filiam nomine patris non fuit cōtra ctum.vnde illa regula q̄ ratihabitio retrotra hitur ad hunc casum nō porrigi[illegible].vel aliter ratihabitio retrotrahitur: verum est extrinsis rebus integris[a].secus si alia mutatio superue nit argu.l.bonorum .s̄. rem rata haberi. Et hoc inducit By.in arg.ad.q.[b]siquis fecit pa/ cem pro se ⁊ suis complicibus ⁊ sequacibus:d̄ mum vnus ex complicibus fuit offensus aliq̄ ratum haberet q̄ ratihabitio sequens non porrigatur ad delictum cōmissum ante ratiha/ bitionem.hoc non examino modo. ¶Ultio volo[c]vos scire vnum.aliquis accusauit aliquē q̄ per vim cognouit q̄dam mulierem qualiter debet verba concipere. vidi quosdam qui sic dixerunt q̄ cognouit talem violenter:certe nō bene dicit:quia verbum violenter potest intel ligi actiue ⁊ passiue.nam potest intelligi q̄ fe/ cit violenter:vel quia fecit vim mulieri:vel q⁊ passus fuit vim ab ea.nam ista nomina verba lia possunt intelligi actiue ⁊ passiue:vt.l.filius .s̄.de testa.⁊.l.ij.⁊ ibi no.s̄. de duo.re. Idem si diceret cognouit talem per violentiam:ideo debet dicere in libello expresse q̄ talis cogno/ uit talem passam ab eo vim cōmittendo adul terium:vt dicitur hic ⁊.l.vim passam.j.eo.

Si minor. [d]¶Not.q̄ illa que est minor.xij.annis excre/ scendo penes maritum in etate legitima inci/ pit esse vxor.quod intellige nisi spes spōsalio/ rum esset soluta:vt dixi.s̄.e.l.miles.§. quereba tur.no.tex.in fi.ibi aboleuit enim ⁊c.

Idem dicendum. Nota. tex.ibi secundo enim accusat ⁊c.

Ex.l.sequenti.

¶Mandatoris pactionum illicitarum eadē pena tenentur qua ipsi facientes.

i **Si cuius ope.** No.ergo q̄ isti mandatores istarum pactionum illicitarum tenentur eadem pena qua tenent ipsi facientes.quod tene menti.

c ¶Ultimo d̄ solo.adde bar.in.l.ij.in fi.s̄.de duo.reis.⁊ in.l.scio'quosdam .s̄.de ma.test.⁊ pro hoc facit glo.in.l.i.in prin.gl.i.C.de pcur.

d ¶Si minor.quō autem puniatur qui puellam minorem.xij. annis deflorauit. vide bal.in.l.siquis non dicam rapere in vltima colum.de epi. ⁊ cle.⁊ io.an.in.c.i.de d̄spon.ipu.in.vi.in nouella.

Si uir. Videes ergo q̄ lenocinium mariti non excusat mulierem licz ista exceptio repellat marituz ab accusando si opponatur ante nomen rei receptum inter re os.⁊ ex hoc patet q̄ ista exceptio est dilatoria non peremptoria licet glo.dicat contrariuz.j. .l.pri.§.prescriptiones.⁊ ibi dicam.

Iure mariti. Oppo. ⁊ videtur q̄ ille qui accusat iure mariti teneatur de calumnia:vt.C.e.l.q̄/ uis.⁊.l.iure mariti.⁊.l.auxilium.s̄.de mio.gl. dat plures solu. breuiter iunge primam cum vltima ⁊ erit vera.aut accusat post.lx. dies.et tunc tenetur de calūnia maritus:quia non ac/ cusat iure mariti sed iure extranei:vt.l. miles. .§.sexaginta.s̄.e.titu.aut accusat. infra.lx.di/ es.⁊ tunc non tenetur de calūnia presumpta: vt in contrarijs.sed de euidenti calūnia bene tenetur:vt hic. ¶Quero quod priuilegiū ha bet pater ⁊ maritus.dic:vt in glo.⁊ bene.

Ex.l.sequenti.

¶Quando duo habent equale ius:an sit lo/ cus preoccupationi.

s **I maritus.** [e]Tene men ti istud prin. quando duo habent equale ius:⁊ est locus preoccupationi si vnus impeditus est i peditur socius.ita vides hic quod est notan/ dum.quid ergo dices in ciuitate ista potestas ⁊ capitaneus quilibet habet equalem iurisdic tionem in maleficijs:est ne locus preoccupatio ni:Item in quibusdam terris vidi:vt pisis q̄ duo domini habent iurisdictionem: videlicet: vt ille qui preoccupauerit ille sibi hēat cogni/ tionem de maleficijs.vacante ergo officio po testatis hic poterit ne preoccupaꝯ capitaneus hic videꝯ textus esse q̄ nō.cogitabitis tamen.

Ex.§.sequenti.

¶An aliud sit quem esse ciuem vel haberi,p ciue.

Legis iulie. Aut est absens cau sa reipublice ⁊ i alia prouincia aut in eadem.primo casu aut fuit ab sentia procurata ⁊ sibi non prodest alias pro/ desset:vt contra eum non procedatur secun/ do casu potest cōtra eū procedi:vt hic.d̄ ⁊ h̄ est vna de alle. que possunt fieri per excusato/ rem:vt dixi in.l.penul.§.ad crimen.s̄.d̄ pu/ blicis iudicijs.Item nota.[f]in hac.l.aliud est quem esse absentem.aliud est vice absentis ha beri:vt ⁊ aliud est meretrix.⁊ aliud est haberi loco meretricis:vt.l. meretrix.j.de verborum significatione.⁊ aliud est remissio:aliud est vi ce remissionis haberi:vt.l.pretor.§. primo.s̄. de operis noui nūciatio. pro hoc.s̄. de suis ⁊ legi.l.prima.in princi.⁊ sic facit ad.q.q̄ aliō est quem esse ciuem aliud loco ciuis haberi. Aduerte in his que sunt facti vere.aliud est ta le esse.aliud est haberi pro tali:vt hic. aliud ē esse absentem.⁊ aliud haberi pro absente:vt hic dicitur.ñ enī posset facere lex q̄ ille qui est presens esset vere absēs.sed potest faceꝯ q̄ ha beaꝯ ,p absente:vt.l.in bello.§. facte.j.d̄ cap. ⁊ postli.reuer.sed in his q̄ sūt iuris idē est esse tale vel haberi,p tali:nisi rōne ꝯrietatis aliō di caꝯ.exēplū qō vide.dicit statutū q̄ filia nupta

e Si mariti ad de.c.si duo.de procur.in.vi.et quod hēs i .l.ij.de ver. obliga.adde bar.in.l.stu- dentibus p illum tex.de offi. prefec. viz.⁊ ange. in.l.si vacan tia. de bo. vac.li.x.⁊ q̄ no.bar.in.l. .ij.§.equidē ad tertul.et vide bart.in .l.i.de of.p. con.⁊ adde quod ange. hic contra- rium tenuit per.l.i.d̄ of. procon. qō est verum ni si prioris iu dicis aliquid interessz: vt quia debet habere spor tulas.

f ¶Legis iu lie.item no. facit tex.i.l. rei iudi. so. ma. cum si. mi.vbi aliō est quem eē patrem ⁊ ali ud haberi p patre vel lo co patris eē vt in.l.inter dum .§. qui tutelam.ff.d̄ fur.⁊ in.l.i. .C.de bis q̄ sub modo.

a ¶ Rñdeo. vide bar. in. l. si is qui. p emptore de vsuc. ⁊ bal. in. l. si nõ spãli. C. de testa. ⁊ bar. in. l. deo nobis. de epi. ⁊ cle. p iac. de bel. in auc. q. mona. essl. sui. in sua disputa. ⁊ qõ no. bar. in. l. iii. §. si emãcipat⁹. ff. de ꝓtrata. ⁊ bal. in. l. si rufin⁹ de test. mili. nã tale statutũ ñ facit quẽ hẽri ꝑ ciue quo ad originalia. de quo uide bal. in auc. ⁊ oio. C. ne vxor pro, marito. ⁊ vid bal. i. l. siue possidetis ò ꝓba. Bal. i. l. pignus. i. vii. col. de pig. dicit ẽt bal. i auc. ad hec. ò vsur. q statutũ dicẽs talẽ haberi ꝑ ciue origiario denotat fictionẽ ñ aũt ueritatez. ⁊ dixit bal. in. l. ciues ò ap. q appellatione ciuiuz nõ ueniunt nisi ciues originarii non ciues ex priuilegio: ubi agit ò odio. secus si ò fauore. bal. in. l. q in adoptiuis. §. i filio. in prin. dixit q ille ordo q seruatur i officiis i ciuitate origis seruatur ẽt ciuibus ex priuilegio. adò tex. ⁊ ibi bal. i. l. i. C. ad. l. iul. maie. et bal. in. l. oẽs populi. i pe. col. ff. de iusti. ⁊ iure. et quis dicat ꝓprie ciuis uel ò patria. uide bal. i. l. si nõ speciali in. iii. col. de testi. ⁊ bar. i. l. iii. §. hec uerba. ò rege. ⁊. d. an. i. c. ex parte. i pri. de spõ. ADDE que pulchre consuluit Bal. cõsilio. cccl. xviiii. incipiente uisa petitiõe. li. iiii. ⁊ ro. cõsilio. lxii.

in oibus habeat ut sui iuris. Ego dico q ista est uere sui iuris: qa statutũ põt hoc facẽ: ut i auc. ꝓsti. q̃ ò dig. p totã ꝓsti. ⁊ i auc. sed epãlis dignitas. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ idẽ dico i oib⁹ q̃ sunt iuris: vbi lex dicit q factũ habeat ꝑ nõ facto: qa uere nõ est factũ quo ad id qõ iuris ẽ: qa obligatio ñ nasci: ut. l. nõ dubiũ. C. de le. sed si ex eo resultaret ꝓtrarietas: tũc est aliud esse tale ⁊ aliud hẽri pro tali. exẽplũ filiussa. in castrensi peculio habetur: ut paterfa. ut. l. ii. §. ad mace. nõ est uere paterfa. qa nõ põt esse pro ꝓte paterfa. ⁊ pro ꝓte filiussa. quia sic resultaret ꝓtrarietas qõ esse non dz: ut. l. si pariter. in fi. §. de lib. cã. hoc dico plenius in. l. si is qui pro emptore. §. de vsuc. ad. ꝑpositũ si statutũ huius ciuitatis dicat q aliquis habeat pro ciue qd ĩportẽt ista ꝓba. hic eẽnt videnda duo. primo an ex hoc ille sit uere ciuis et ex ꝑcedentib⁹ põt colligi: ⁊ dixi plene in. l. si is qui pro emptore: sz nũc nõ examino. ¶ Scõo ẽ uidendũ posito q nõ eẽt uere ciuis qd ĩportẽt hẽri pro ciue. Rñdeo[a] i his que ciuitas ista posset ꝓcedere ciuibus habere pro ciue: ⁊ ut ciuis tractabit: sed in his que habẽt ciues istius ciuitatis aliũde q̃ ex cõcessiõe ciuitatis: utputa rescripto ꝑncipis uel pape: tũc nõ haberetur nec tractaret pro ciue. hoc ꝓbo per. l. codicillis. §. fi. §. de le. ij. vbi dixit testator q uolebat uolũtẽ suã hẽri ꝑ legitime facta. illa uerba ĩportãt ĩ his que põt testator. s. ut valeat iure codicillo⁹: nõ aũt ĩportãt q solẽnitas testamẽti videat diminuta que veniebat aucte. l. vt. l. nemo põt. §. de le. i. Ideo cũ ciuitas ista habeat ꝑuilegiũ a sũmo põtifice: ut ciues huius ciuitatis nõ possent trahi ad iudiciũ extra ciuitatẽ. istud priuilegiuz nõ trahit ad terras subditas q̃rũ ciues habent pro ciuibus huius ciuitatis: sed habet locũ tantum in ueris ciuibus huius ciuitatis.

Ex. §. sequenti.

¶ An desistere seu ranũciare ꝑcessui inchoato ĩpediat iudicẽ ꝓsequi: ibi. His. Et an renũciare seu trãsigere faciat reũ hẽri ꝑ cõfesso: ibi. Scõo Et an desistere faciat icidere ĩ turpilianum: ibi. Tertio. Et an qui desistit admittat iterũ ad accusandũ: ibi. Quarto.

Si negauerint. Iste. §. habet duas lec. principales. ꝑma i eo qui renũciauit aũ accusationẽ ꝓpositã. secũda i eo qui renũciauit post accusationẽ ꝓpositã. ¶ Op. dicit hic q ille qui negauerit nõ audit postea: ⁊ sic ĩnuit q pactio de nõ accusando de adulterio ualeat. ꝓtra i. l. trãsigere. C. ò trãsac. dicit glo. hic nõ fuit trãsactio nec pactũ: sed fuit quedã illicita repudiatio: ⁊ ẽ rõ: qa repudiãdo accusator videt dicere se non habere ius: ut. l. si aduersarius. C. de fide instru. qõ nõ fit per trãsactionẽ. videte dñi ista sol. nõ placet mihi: nã ista ratio bene ꝓcluderet inter renũciationẽ ⁊ trãsactionez: sed in pacto simplici est eadẽ ratio que in renũciatiõe. nã paciscẽdo sine pecunia reus nõ dicit crimẽ confiteri: ut. l. furti. §. si pactus. §. de his qui no. infa. sed. l. trãsigere. dicit trãsigere uel paciscí: ⁊ sic loquit ò pacto simplici ⁊ de trãsactione. qd ergo dicem⁹. dico prout. l. ista intelligit in eo qui negauit post accusationẽ ꝓpositã. Rñ. q hic nõ audit: ideo qa desistendo est infamis: ut. l. qui desistit. j. ad turpil. ⁊ l. accusare. C. qui accu. non pos. ¶ Ultimo q̃ro vtrũ hoc sit verũ de iure canonico. dic ò hoc ut no. ꝑ Inno. extra de collu. c. ij. dic ut ibi.

Ex. §. sequenti.

b ¶ Si negauerit. op. de. l. iii. Ad hoc uide glo. ⁊ qõ no. ibi in. l. iurisgẽ. §. si paciscar. ff. de pactis.

c ¶ Dicunt speciale. adde qõ no. bal. in. l. transigere in. v. col. C. de trãsac. vbi dicit q licet accusator nõ possit renũciare accusationem: tamẽ ex renũciatione dicitur confiteri se ius nõ habere. ⁊ sic cõfitetur reũ innocentẽ et istud ꝑ iudicat sibi solu: et ibi uide per eum post bar.

pil. ⁊ l. ij. §. i. §. e. ⁊ C. qui accu. nõ pos. l. accusationẽ. trãsactio tũ nunq̃ ualuit: ut. l. transigere: vnde nõ obstat illa. l. sed ꝓut hec. l. itelligit ĩ eo qui desistit ante accusationẽ ꝓpositã. So. vt dicaz. j. ꝑ. pri. cõtrario. ¶ Op. de. l. iij[b]. §. si is. §. de sepul. vio. So. plures dant. vna est q ibi distulit hic oino desistit ista bona est in se: uel aliter hec intellgitur ꝑm illã q nõ audit. s. si est ab alio ꝑuentus. ⁊ hoc intelligẽdo q dixit se nolle agere ante accusationẽ ꝓpositã. ⁊ ꝑm hoc nõ ob. l. trãsigere. alij ut Io. dicunt spãle[c] in crimine adulterij: vt qui dixit se nolle agere decetero nõ audit. hanc opi. puto uerã probat per casum. §. e. l. miles. §. socer. Itẽ ꝓbat per rõnẽ. ille enim qui negligit vindictã dom⁹ sue quodãmõ in crimẽ lenocinij icidit: ut habuistis i. l. ij. §. ij. §. e. ꝓz hoc respondet ad. l. transigere q nõ ualet trãsactio cũ ille qui transigit repellerẽt nõ ex vigore trãsactionis: sz qa suspect⁹ est in accusatiõe. ¶ Ulterius op. de. l. qui desistit. j. ad turpil. Sol. illa. l. facit pro. ¶ Itẽ op. de. l. si quis libellos. C. ò appel. Rñdeo ibi fuit iusta penitẽtia. hic iiusta. eo dẽ modo respõdet ad. l. nõnũq̃. §. de colla. bo. ¶ His visis quero de tribus. q. prio quero vtrũ istud desistere seu renũciare ꝑcessui iã inchoato ĩpediat iudicẽ[d] ꝓsequi crimẽ sup eodẽ ꝑcessu. Rñ. aut est crimẽ super quo licet transigere: et tũc impediet iudicẽ ꝓsequi crimẽ super eodem ꝑcessu: ⁊ hic est casus in. l. trãsigere: ⁊ l. fi. §. de ꝑuari. si uero nõ licet trãsigere: ⁊ tũc iudex sup eodẽ ꝑcessu poterit crimẽ ꝓsequi: ut. l. ij. C. de abo. ¶ Secũdo quero vtrũ istud desistere seu renũciare ⁊ paciscí seu transigere faciat reũ haberi pro ꝓfesso[e]. Rñ. aut sunt casus in qbus licet trãsigere ⁊ nõ habet pro cõfesso reus: ut. l. fi. §. de ꝑuari. ⁊ d. l. transigere. aut sunt alij casus: et tunc aut ò̃sistit accusator recepta pecunia a reo ⁊ habetur reus pro cõfesso. alias sec⁹: ut. l. athletas. §. fi. ⁊ l. se. §. de his qui no. ĩfa. ¶ Tertio eẽt videndũ an istud desistere seu renũciare faciat incidere in turpil. desistentẽ. ⁊ hic esset videndũ. aut renũciauit ante accusationẽ ꝓpositam. aut post accusationẽ ante li. cõte. aut post li. cõte. de fistat. primo casu nõ incidit in turpil. ut. l. miles. §. socer. §. eo. secũdo casu ⁊ tertio dic: vt in. l. senatus. §. qui post. j. ad turpil. ¶ Quarto est videndũ vtrũ ille qui ò̃sistit seu renũciauit admittatur iterũ ad accusandũ: ⁊ est hec nostra materia in qua distingue. aut loquimur in casibus in quibus licet transigere: ⁊ decetero nõ admittet ut. l. transigere. aut in casibus in quibus nõ licet transigere: ⁊ tunc aut renũciauit anteq̃ accusatio ꝓponeret aut post. primo casu si quidez est ab alio ꝑuentus ⁊ nõ admittit ad accusandum iterum: ut. l. iij. §. si is. §. de sepul. vio. si non est ꝑuentus[f] admittetur ad accusandũ: ut ibi. fallit in crimine adulterij ut hic: ⁊ probat in. l. miles. §. socer. §. eo. secũdo casu quando desistit post accusationẽ propositã: tunc decetero non poterit accusare nec auditur. nõ q̃ pactio illa de fistẽdo ualuerit: sed repellitur propter suspitionem ⁊ propter infamiaz: ut. l. qui desistit. j. ad turpil. ⁊ l. accusare. C. qui accu. non pos. ¶ Ultimo q̃ro vtrũ hoc sit verũ de iure canonico. dic ò hoc ut no. ꝑ Inno. extra de collu. c. ij. dic ut ibi.

Ex. §. sequenti.

d ¶ Impediat iudicem. vtrũ i accusatiõe renũciata per accusatorẽ possit iudex ꝓsequi. adde que dixi p⁹ bar. i. l. libellorũ. §. fi. de accu. aliqd per moder. in. c. licet de accusa.

e ¶ Pro cõfesso. ADDE quid si accusat⁹ de adulterio cõponit se pro pecunia cuz iudice. an ꝑ hoc uideat cõfessus crimen. pau. ò ca. consilio cxviiii.

f ¶ Preuentus. Sz aduerte: qa videtur q oio repellat ab accusãdo ꝓz bar. in. d. l. trãsigere. ẽt si dicis q trãsactio facta ante accusationẽ de crimine ò quo nõ põt trãsigi repellit transigentẽ ab accusãdo ⁊ uide no. in. l. libellorũz. §. fi. §. ò accusa. et glo. ⁊ bal. in. l. accusa. C. ò accusa. ⁊ bar. i. d. l. miles. §. socer. §. eo. ⁊ moderniores in. c. fi. de accu. ⁊ glo. in. l. iurisgen. §. si paciscar. §. de pac. vbi per bar.

¶ Lenocinij exceptio an minori possit objici. et que sint exceptiões que accusatori objici pñt.

Lex iulia. Minor nõ põt accusare de adulterio nisi de cõmisso cũ vxore sua: ⁊ in eo de facili calũnia nõ presumitur. h.d. No. in prima parte q̃ minor. xxv. annis nõ põt accusare de adulterio ⁊ est speciale ĩ hoc crimine. alias de publico crimine potest accusare si est maior. xx.[a] ánis: vt. l. ij. ⁊. l. qui accusare: ⁊ ibi no. s̃. de accu. Secundo habetis q̃ suaz iniuriã ꝓsequenti nulla exceptio objicitur. Cõtra. s̃. e. l. in pri. vbi objicit ei q̃ est magistratus. huius timore dicit glo. q̃ due exceptiões. s. etatis ⁊ lenocinij nõ objiciunt minori: ſz cetere exceptiões sic. aduerte istud qõ glo. dicit q̃ exceptio lenocinij nõ objicit minori est vex. sicut nõ objicit maiori. s. post nomẽ rei receptũ ĩter reos sed eo casu quo potest objici maiori potest objici minori: qa est doli capax: ⁊ in eo cadit õlictũ. ergo in hoc delicto punietur ut maior: ut. l. ĩpuberẽ. j. de fal. ⁊. l. auxiliũ. §. in delictis. s̃. ꝺ mino.

¶ Pro declaranda hac glo. aduerte quedam sunt exceptiões que mere respiciũt personã accusatoris: ⁊ iste nõ opponunt suã iniuriaz ꝓsequenti. casus est hic. fallit in illa exceptiõe q̃ sit magistratus: ut hac. l. in prin. ratio quia magistratus põt esse reo terribilis: ⁊ etiã quia hoc rei publice ꝑiudicaret: ut. l. qui accusare. s̃. de accu. quedã sunt exceptiones que respiciũt ipm delictum tantum: vt exceptio ꝑscriptionis vel alia q̃ respicit delictũ: ⁊ ista potest opponi cuilibet accusatori: ut dicit glo. ⁊ bene. quedaz est exceptio que respicit ꝑsonã accusatoris ⁊ accusati mixti: ut quando filius uel libertus accusat patrez vel patronũ: uel seruus dominũ. ⁊ iste exceptiones possunt objici ꝑm q̃ vidistis ĩ. l. hi tamen. §. i. s̃. de accusa. si autẽ vultis scire in quibus casibus minor. xxv. annis tanq̃ maior admittatur in iudicio: vide Inno. extra de resti. spo. c. ex parte ĩ glo. super ꝝbo minor. ¶ Ultimo in. §. minorẽ: vide glo. que incipit. s. fic. s̃. de mino. l. iij. ⁊c̃. ibi ar. ꝛtra ⁊c̃. so. ut no. ĩ. l. iij. §. minorẽ. s̃. ꝺ mino.

Prescriptiones. [b] Hic ẽ bonus. §. multum. ¶ Oppo. C. seu. rescin. non pos. l. peremptorias. glo. dicit fateor hoc esse verum in exceptionibus dilatorijs. peremptorie vero possunt opponi vsqz ad sententiam sicut ĩ ciuilibus. hec est vera opi. alij dicunt q̃ in criminalibus peremptorie debent opponi semper ante nomẽ rei receptum inter reos. hoc non placet: quia idem modus procedendi ĩ criminali est sicut ĩ ciuili: ut. l. absentem. j. de penis. preterea defensiones reorum perquirunt: quandoqz post sententiaz: ut. l. i. in fi. j. de questi. multomagis ante sententiam: qõ etiam apparet quia in criminali dantur plures dilationes q̃ in ciuilibus: ut. l. ĩ pecuniarijs. s̃. de ferijs: ideo tene primam sol. ¶ Sz cõtra hoc oppo. de. l. ij. §. si publico. s̃ eo. Sol. dicit glo. speciale est ĩ lenocinio que exceptio licet sit peremptoria tamen post receptum nomẽ rei inter reos non potest opponi. hoc non est bene dictum: quia exceptio lenocinij nõ ẽ peremptoria: quia per eam delictuz non perimitur: sed accusator ab accusando repellitur: ⁊ sic tantũ persona reijcitur: ut. s̃. l. proxi. §. i. ⁊. l. si vxor. §. iudex: ⁊ sic nõ est peremptoria sed dilatoria: ideo debet opponi ante nomen receptum ĩter reos. ¶ Item oppo.[c] diximus eodem modo proponitur exceptio in criminalibus sicut in ciuilibus. cõtra in criminalibus exceptiones dilatorie proponũtur tantum ante li. contesta. vt. l. exceptiões. C. de probatio. ⁊. l. fi. C. de excep. ⁊. l. põponius. §. rati. s̃. de procura. sed in criminalibus proponũtur post li. contesta. quo ad nomẽ recipiendum inter reos. quod fit post li. contesta. ut no. hic: ⁊. s̃. ea. l. §. i. ⁊. l. absentem. j. de penis. l. adulteraz. C. ea. ⁊. l. hos accusare. §. i. s̃. de accusa. ergo apparet q̃ dilatorie opponunt post li. conte. By. fatetur q̃ hoc est plus in criminalibus q̃ vsqz quo recipitur nomen inter reos possunt dilatorie exceptiones opponi: videte ista questio pendet ex illa quando dicatur nomen rei recipi ĩter reos. de quo diximus in. l. is qui reus de publi. iudi. nam tenendo opinionem By. ipse dicit veritatem: sed tenendo aliam opi. quã ibi tenui. dicũt idem est in criminalibus qõ in ciuilibus. de hoc diximus ibi: ideo hic non insisto.

Si quis adulterum. [d] Hic est bonus casus ⁊ pluries fecit me dubitare. ¶ Oppo. j. ad turpil. l. i. §. accusationez. dicit glo. verum est q̃ nihil agit: sed necesse habet petere abolitionem. de hoc dicam in. l. cõtraria: sed quãtum ad propositum hoc speciale puto ĩ adulterio q̃ iste libellus non procedit etiam si non apponatur. sed in alijs puto q̃ si nõ apponatur iudicium procederet: ut. l. si accusatorib⁹ ⁊ ibi no. C. de accusa. ⁊ By. s̃. de accu. l. hos accusare. §. lege.

Ex. l. sequenti.

¶ Sufficit denunciationem fieri extra iudiciũ.

Si uxori. [q] Diuiditur cum. l. sequenti. primo ponit vnum dictũ. secundo circa illud format. v. q. per ordinem vsqz ad. §. queritur. in. l. ꝺnũciasse. ⁊ ista est solẽnis materia: ⁊. l. denunciasse. est glo. l. qui vxori. ¶ Nota q̃ sufficit denunciationem seu protestationem fieri extra iudicium quod tene menti. Item nota. per glo. s̃. de ver. obli. l. qui rome. §. coheredes in glo. parua sup verbo testamento. idem no. in. l. fideiussor. §. fi. s̃. de fideiusso. in glo. super verbo reus. fa. s̃. ꝺ libe. agno. l. i. circa prin.

Ex. §. sequenti.

¶ An venditori sciẽti litẽ motã sit denũciãdũ.

Quid ergo. [e] ¶ Nota q̃ libellus non habet vim denũciationis: et ideo si aduertatis bene omnes. ll. que tractant materiam more dicunt q̃ nisi precedat mora incipit tenere de interitu a die lit. contesta. non dicunt a die libelli dati: ut no. ĩ. l. mora. s̃. de vsur. ⁊. l. q̃ te. s̃. si cer. peta. ⁊. l. vinũ eo. ti. ⁊. l. in hac. s̃. de tritica. ⁊ potest esse ratio: quia ante li. contesta. non dicitur quis petere ſz velle petere: ut. l. amplius. s̃. rem ra. ha. libellus enim tibi offertur vt deliberes vtrum velis cedere vel contendere: ut in auẽ. offeratur. C. de litis contesta. ⁊. l. i. in prin. s̃. de eden. ¶ Secundo habes hic alia nota. q̃ licet quis sit certus tamẽ debet ei denunciari. quod facit ad. q. quam ponit glo. in. l. emptori. C. de euic. vtrum venditori scienti litigium debeat denunciari: quam. q. tractat ibi Ly. multum leuiter. ⁊ By. in. c. eum qui certus. extra ꝺ regu. iur. li. vj. ⁊ ibi By. post multa dicit sic. quãdoqz denũciatio ẽ de substãtia: ⁊ tunc simplex scientia non sufficit. ita loquitur hec. l. quandoqz sola scientia est de substantia non denunciatio: ⁊ tunc in istis casibus denunciatio non est necessaria[f]: ut. l. i. in fi. s̃. ꝺ ac. emp. ⁊. l. i. §. intelligitur. s̃. de edil. edic. ĩ dubio dicit By. presumendum videtur scientiã poti⁹

a ¶ Maior .xx. ADDE Jo. an. in addi. ad spe. in ti. de accusa. versed quid de pubere: ⁊ ibi que est rõ q̃ minor etas sufficit in testificãdo q̃z ĩ accusãdo.

b ¶ Prescriptiones. ad de quod notat bal. in. l. absentez. ad fi. de penis. ⁊ bal. in. l. fi dubiũ. ĩ vl. .q. de legi. ⁊ bal. i. l. pemptorias. C. sen. resci. nõ pos. i. v. col. ⁊ i. l. i. i. xvi. col. C. q accu. ⁊ gl. bal. in. l. adultis. C. e. ⁊ bal. ⁊ ange. i. l. i. C. si aduer. cre.

c ¶ Itẽ op. vide bal. i. l. i. §. accusa. circa pri. j. ad turpil. et bal. i rub. q accusa. i. iii. col. quid autem in declinato: nisi vide bal. i. l. i. qui accu. i. xxv. alias. xxii. et. xiiii. col.

d ¶ Si quis adulterũ. vide que dixi i. l. absentẽ. i fi. j. ꝺ penis. adde tamen ad hũc ter. q̃ ad thori separa. bene potest fieri accusatio eodem libello. ii. q. v. c. statuit quẽ tex. alleg. ludo. in nota. cclxxvi. alias. cclxx.

e ¶ Quid ergo. adꝺ bal. ⁊ ange. i ru. s̃. de in ius vocan.

f ¶ Necessaria. uiꝺ bar. i. l. ii. §. uolũtate. in vltimis uerbis. so. ma. ⁊ ibi oino bal. et bar. i. l. non solum. §. fi. de ope. nonun. et vide q̃ ibi diximus.

a ¶ Vt quis sciat.no.quia facit ad materiam denũc.Aende venditori in cã euictionis in quo vide ange.⁊ imo.in.l.cũ ex ea.de ver.ob.⁊ in.q.hic posita p bar.vide cũ i.l.ẽptor.C.de euic.⁊ i.l.i.C.de peri.⁊ 2mo. rei uẽ.

b ¶ Dicit tex. Item vide glo.ibi fm ange.contra de ac.emp.s.in fi.sz an hec denũciatio sit de substantia dixi in pcedenti versi.

c ¶ Quid tamen d̃ adulterio. Quid de qualitate superueniẽte persone: vt si canonicus sit effectus cps an cognoscet d̃ his que fecit canonicus: vide bal.i.l.i.§.solet.j. qñ appel.fit

d ¶ Inducit in arg. vide alexan.late i.l. diuus in.ii.col.de re iudi.⁊ ibi vide bar.qui i ista pbatiõe qualitatis si aliter loquitur q̃z hic.d̃ quo p alex. ibi i.vii.col. vide plene d̃ hac.q. cum sua materia per bar.i dispu.sua incipiẽ.iure municipali cauet q̃ si aliquis percussor ⁊c.⁊ no. bal.in fi.iii. col.in.l.si qs nõ dicaz rapere.C. de epis.⁊ cle.et per Bar.et imol.in.l.diuus.s. d̃ re iudi. p bal. i.l.i.C. si ex fal.instru.et sali.i.l.ii.C. ad.l. iul. de vi.flo. in.d. §.si detracta.bal. i.d. l.ii.C.d̃ pba.⁊ i.l. edita.in ver.itẽ pricipaliter queritur in perusina repe.C.d̃ edẽ. ⁊ vide bar. in.l. cũ qui. ⁊ qd̃ ibi dixi de iureiurã. bal.in.l.contra negantẽ .C.ad.l. acquil. Quid autẽ sit qualitas ⁊ i quibus cõsistat in materia ista: vide plene bal.i.l.eaque.C.d̃ cõdi.indebi.et bal. in.l.ii.i .ii.col.C.de repu.⁊ in.l.i.in.x.col.C.de cõfes.⁊ pdictis adde bal.i.l.i.i.xxiii.col.i uer. sed cũ q̃rit.C.q accu.⁊ bal.⁊ imo.in.l.ticia.so.ma.⁊ io.an.in addi.specu. in rub.de accu.in vlti. parte.et bar.in.l.is qui reus.in ver. venio ad.q. .s.de pub.iudi.⁊ bal.in.l.⁊ si seuerior.C.de insa.in pe.col.⁊ q̃ dixi post bar.in.l.iii.§.hoc autẽ.s.de iti.actuqz pri.sed vtrũ qualitas omissa in libello possit suppleri in pbatiõe: vide que dixi in.l.libellorũ.s.de accu.et latius in.l.i.§.idem scribit.s.depos.⁊ bal.in.l.iii.in pe.col.C. de insa.et vide ad pdicta que no.bar.in.l.edita.in.ii.⁊.iii.col.C.de eden. Sz pone statutũ reqrit pbari vuln°:⁊ pbatur q̃ quis aliũ peussit cũ ense ⁊ cũ sanguinis effusione: tamẽ nõ cõtinet in scriptura q̃ fecerit vulnus: an sufficiat: vide bal.in.l.edita.in.xxi.col. Item adde aliqs accusat aliquẽ de pluribus criminibus.qd̃ an facere possit: vide in.l.libellorũ.§.sed si aliud.s. de accu. an si vnũ ex his non probet sustineat penã accusatoris nõ pbantis: vid̃ ino. in.c. pe. de elec. ⁊ vide bal.i.l.ii.C. de proba. sz pone aliquis accusat de iniuria simpliciter et probatur iiuria nõ tamẽ pbãtur circũstãtie aggrauantes iiuriam: an seq possit cõdẽnatio in simplici iniuria. Ly.q̃ sic in .l.si nõ conuicii.C. de iniur.⁊ segẽt bar. in.l.senatus.s. de accusa.⁊ vide bal.plene in.l.ii.C. q. res iudi.nõ no.⁊ bal.i.l. ex hoc.§. fi. nau.cau.sta. ⁊ bar.i.l.qd ergo.§. pena grauior. d̃ insa.⁊ hic ⁊ quid si statutuz punit vulnus cuz cicatrice de formi:⁊ probatur d̃ simplici cicatrice: an sufficiẽ dic q̃ nõ:qz duplex est cicatrix: d̃ formis.⁊ nõ: ut no.in.l.fi.et ibi flo.C.de his qui d̃ie. uel effu.⁊ facit de fideius.l.locũ.§. .i.et no.q̃ cicatrix ppzie est que post sanatũ vulnus remãet ⁊ d̃turpat.i. .q.i. accusatus.de quo uide bal.i.l. si quis metallos.C.de penis.Et qd si accuso plures de vno delicto uel pluribus: et probo cõtra vnum: vide bal.in.l. edita.in fi.C.d̃ eden.Et quid si accusatur aliqs de sanguinis effusione postea probat q̃ vna tantũ gutta sanguinis exiuit: dic q̃ non sufficit fm glo.in.c.cum illorum.de sen.excõ.cũ sanguinis effusio nõ intelligatur i gutta.vnde dicit bal.in.l.pe.C.de edi.acti.q̃ statutũ puniens vulnus intelligit de magno vulnere ⁊ non de vulnusculo aut sgrafignatura uel scissura.⁊ no.ange.in .l.si pignore.§.si furem.s.de fur.⁊ in.l.i.ad fi.s.ad fil.⁊ in.l.i.§.sed sciendum.s.de edil.edic.qui dicit q̃ tũc punit quis extra ordinem arbitrio

esse de substantia q̃ denunciationez: cum denũciatio fiat ut quis certificetur:⁊ in isto casu dubij loquitur illa regula: eum quẽ certus est amplius certiorari non oportet ⁊c̃.ista verba licet uideantur multum pulchra habent tamen modicum saporis. In isto casu dubij domini dico inspicienda esse verba legis.quandoqz denunciatio fit solum ad hoc: ut quis sciat[e] aliquid qd̃ est de presenti ne fiat aliquid de nouo.isto casu requiritur denunciatio.casus est hic.nam maritus debet denunciare vxori ne nubat ⁊ q̃ abstineat a nubendo: quia intendit eam accusare: ut hic dicitur.nam ex sola scientia q̃ vir vult accusare vxorem non inducitur illa denunciatio ne nubat.modo ad propositum i materia emptio. ⁊ uendit.l.i.C.de peri.⁊ cõmo.rei vẽdi. dicit q̃ emptor debet denunciari vẽditori q̃ venditor veniat ad suscipiendum iudicium:⁊ ad eum defendendum: non ergo fit ei denunciatio solum ut sciat: sed ut aliud fiat propter illud quod scitur: ideo denunciatio requiritur.casus est hic: quia ex sola scientia venditoris q̃ mouetur litigium non inducitur denunciatio q̃ vẽditor ueniat ad defendendum: prout dicit.l.i.de peri.⁊ cõmo.rei ven.ideo denunciatio requiritur.

Ex.§.sequenti.

¶ In denunciatione requiritur causa.

Quid ergo. ¶ Mo.q̃ in denũciatione seu protestatione requiritur causa: nec videtur q̃ sit necesse q̃ specificetur causa: sed generaliter ponatur.fallit in nunciatione noui operis: vbi non debet inseri causa nisi petatur: ut.l.i.in princi.⁊ ibi no.s.d̃ no.ope.nun.hunc passum de insertione cause tractabo cum tractabo materiam protestatiõis. ¶ Vltimo in hoc.§.dicit By.q̃ habemus glo. corruptam que incipit: quia nõ decedit.ibi no. admitti denunciationem ⁊c̃.⁊ dicit q̃ est corrupta vitio scriptoris: quia debet dicere no.nõ admitti.sed nos possumus dicere glo.dicere veritatem non admitti denunciationem sine causa .s.expressa ⁊ specificata: quia sufficit q̃ in genere fiat mentio de adulterio.sed si omnino omitteretur: tunc non valeret: ut dicit tex.[b] Item vide glo.ibi: sed argu.contra.s.de actio.emp.l.i. in fi.sed hec denunciatio est de substantia. dixi i preceden.versi.

Ex.§.sequenti.

¶ Si accusatur aliquis de percussione cum aliqua qualitate: sed illa non probatur sed tantuz delictum: an debeat sequi condẽnatio: ibi. Itẽ. Et an variatio loci uel temporis faciat videri aliud delictum: ibi. Primo. Et an adiectio uel detractio qualitatis imutet actionẽ: ibi. Videamus. Et an absolutoria secuta propter qualitatem non probatam possit de nouo accusari: ibi. Quero. Et quid si qualitas non fuit proposita in primo an possit de nouo accusari: vide in fi.

Quid tamen. Pone casum.ego vidi q̃ sufficit q̃ causa inseratur in genere.sed quid si in denunciatione inseruit causam limitate. dixit enim q̃ accusat talem de adulterio[c] commisso cum tali. dicit iurisconsultus q̃ tunc habet illam necesse prosequi: nec potest prosequi aliam ex vigore illius denunciationis.hoc dicit. Iste.§. facit q̃ non debeat inseri dies in accusatione: ut.l.libellorum.s.de accusa.tamẽ si accusator inserit diẽ debet illum probare: ut hic dixi in.l.is qui reus .s.de publi.iudi. ¶ Item iste.§.inducitur in argu.[b] ad questionem quotidianam.aliquis accusauit aliquem de percussione cum sanguine: vel de percussione de nocte: uel de alio delicto cuz alia qualitate que qualitas non probatur: sed probatur tantum delictum: quia probatur percussio: sed non cum sanguine vel de nocte: vtrũ ex illo delicto possit sequi condẽnatio. Istaz.q. ponit Ly.C.de probationibus.l.iij.⁊ ibi videtur tenere q̃ non possit sequi condemnatio per banc.l.⁊.l.pretor.§.docere.s.vi bo.rap. Guil. de cu.ponit eam i.l.quid ergo.§.pena grauior .s.d̃ his qui no.infa.⁊ ibi videtur dicere q̃ possit sequi condemnatio.argu.l. bouez.§. aliquãdo.s.de edil.edic.alij consueuerunt dicere q̃ illa qualitas debet detrahi pendente iudicio: et hoc modo sequatur condẽnatio de delicto: ut .l.in delictis.§.si detracta.s.de noxa.mihi autẽ videtur dicendum quandoqz illa qualitas que non probatur facit cessare propositam actionẽ seu accusationem: et tunc deber sequi absolutio ita loquitur.l.pretor.§.docere.nam nisi homines sint coacti uel sit factuz in turba non habet locum illa accusatio.quandoqz illa qualitas nõ facit cessare accusationem propositam: ⁊ tunc quandoqz alterat factum seu crimen: quia facit illud esse aliud factum.tunc nisi qualitas probetur non potest sequi condẽnatio.casus est hic. quandoqz non alterat factum: tunc ex eodem processu potest sequi condẽnatio. casus est hic. tamen hic est aduertendum: quia si effectus cõdemnationis est diuersus propter illam qualitatem debet detractio illius qualitatis fieri pendente iudicio.alias non potest sequi condẽnatio: vt.l.in delictis.§.si detracta.s.de noxa.nec ob.l.bouem.§.aliquando quam alle. Guil. de cu.quia ibi uerba petitionis possunt adaptari ad redhibitoriam sicut ad actionem q̃to minoris.naz quod nihil est minus est: ut ibi patet: ita debetis intelligere hanc materiam. Tamen p declaratione oportet nos videre que sunt illa que mutant delictum et alterant actionem. aduerte bene. ¶ Primo ergo quero vtrum variatio[a] temporis uel loci faciat videri aliud d̃lictũ. videtur q̃ sic.C.de testi.l.testiũ:⁊ quod ibi no. in glo.facit ad hoc.s.de incẽ.rui. nau.l.ei.§.fi. In contrarium probatur sic.duo rei nõ possũt

iudicis. facit qd no.bal.i .l.ii.aliaſ.iii. .C.quo. ap. de leui tortura.⁊ bal.i .d.l.i.§. ſed ſciendum.d edil.edi. ADDE dictis huius apoſtille q̃ ñ eſt alex.bar. cõſi.cviiii.⁊ .cxvii.⁊. ccxriii.

a ℂ Utrũ uariatio. vide bal.in.l.ii.d proba.⁊ i.l. .i.in. xxviii. col.C.q accu.⁊ bar. in .l.ſi is q re' i uer. venio ad .q.ſ. de publi. iudi.

b ℂ Utrum adiectio. ad de bal.i.l.i. .C.q accu.

c ℂ Utrũ ſtatuta. uide bar.in.l. ſanctio legũ.j. de penis.

d ℂ Ulteri' quero. vide bali.in.l. q d crimine .C. d accu. ADDE pau. de ca. conſilio .cxviiii.

e ℂ Sed ⁊ ſi p. pcuratorem. proteſtatio.vtruz pteſtatio fieri poſſit per pcuratorez ⁊ an requiratur ſpãle mãdatũ.vid in.l. de pupillo.§.nunciatio d op. no.nun.

cõſtitui ſi teneantur ad diuerſa:ut.l.ſi id quod .ſ.de duo.re.ſed diuerſitas temporis uel loci non impedit conſtitutionem duorum reorum: ut.l.ex duobus.el.i.⁊.l.eandem. in fi.ſ.d duo. re.ergo ⁊c. Reſpondeo.quoddam eſt tempus in quo aliquid fit:⁊ iſtud facit videri diuerſam rem eſſe ⁊ diuerſum factum:ut.d.l.teſtium:⁊.l. .i.in fi.ſ.de incen.ru.nau.quoddaz eſt tempus in quod confertur effectus alicuius rei: utputa ſolutionis effectus:⁊ iſtud non facit videri rem diuerſam. Idem dico de loco per eadem iura. nunc ad propoſituz.ſi ego dicerẽ q̃ ticius interfecit ſeiũ tali die ⁊ probaretur de alio non poſſet ſequi condemnatio:quia alia res eſt:nec poſſet fieri detractio:quia eſſet nouaz rem in iudicium deducere:⁊ non eſſet adijcere uel detrahere qualitatem.primo ſed ſi ego poſuiſſez i libello accuſatorio diez effectus q̃ ex tali vulnere tali die eſt mortuus poſt:tunc diem iſtum poſſum mutare:quia nõ facit videri nouũ delictuz neqz alterat ipm per iura preallega.⁊ idem dico in loco.per ea tamẽ que dixi non denego quin quando menſis eſt tantũ propoſitus nõ poſſet declarari dies illius menſis:quia illud nõ eſt mutare tempus:ſed magis declarare ⁊ limitare. hoc autem poſſe fieri dixi in.l.is qui re'.ſ.d pub.iudi. Videamus vltra vtruz adiectio' vel detractio qualitatis imutet actionem:naz qualitas nõ imutat ſubiectũ:ſed an actionez imutet:vt faciat videri nouã actionez dubito.ſed tamẽ aduerte quandoqz.l.diſponens ſuper certa qualitate delicti imponit penaz per ſe ⁊ nõ reſpectiue ad penaz que imponit pro delicto ſimplici:tunc inducitur noua actio ⁊ noua accuſatio. Exemplũ.p percuſſione ſimplici eſt actio iniuriarũ.pro percuſſiõe facta hominib' coadunatis eſt actio.l. iulie de vi.que eſt alia pena:vt.l.iij.C.ad.l.iul.d vi.illa ergo qualitas coadunatis hominib' iducit actionẽ nouam. Idez in paricidio:quia punit homicidiũ ſub illa qualitate:quia filiũ occidit:⁊ eſt noua accuſatio:ut habuiſtis in.l. ſenatus.ſ.de accuſa.ſed ſi pena propter illaz qualitatez augereẽ vel minuereẽ reſpectiue ad penaz que imponitur pro delicto ſimplici:tunc nõ eẽt noua actio uel accuſatio:ſed eſſet adijcere qualitatem veteri actioni.exẽpluz.actio.l.acquil.datur in ſimplũ ⁊ contra negantẽ in duplũ ppter negationem.ergo augetur pena ad duplũ eius quod erat primo.quoniaz pena imponitur' reſpectu ad primã nõ per ſe ſimpliciter. Itẽ aliud exemplũ.pro delicto ſerui tenetur dominus:tamen ſi fuit ſciens exigetur inſoliduz:ſi fuit ignorans poteſt liberari de pena dando ſeruum pro noxa. Iſte qualitates non diſponunt per ſe ſed reſpiciunt primã penã:ideo dicuntur adiectiones:ut.l.i delictis.§.ſi detracta.ſ.de noxa. Idẽ in contractu.pro contractu ſerui dominus tenetur actione ex contractu:⁊ ſi iuſſit tenetur inſolidum prima actione:quia iuſſit.ſi non iuſſit de peculio tenetur:ſi nõ eſt peculiũ tenetur quatenus eſt in rem verſuz:⁊ ſic iſte qualitates diſponunt circa primã actionez ⁊ circa exactionẽ eius quod ueniebat in prima actione:⁊ ideo non dicuntur noue actiones ſed adiectiones primarũ accuſationũ:vt.l.ſi filius in fi.ſ.de in rem verſo ⁊ in.l.iij.§.cui congruit.ſ.de pecul. no.in.l.iij.i fi.ſ.de exer. Modo ex predictis habes perpẽdere ſtatim vtrum ſtatuta' propter aliquaz qualitatẽ imponũt penam:vt ſi nobilis interficeret popularem puniatur in tantuz:tunc eſſet noua accuſatio:ſi vero dicerent ſtatuta pena quadruplicetur:tunc eſſet adiectio noue accuſationis: ⁊ iſta qualitate probata uel nõ ſcies quid habes facere detrahere uel nõ. Quero ſi abſolutoria eſt ſecuta propter qualitatez adiectaz non probatam an poteſt de nouo iterum accuſari detracta illa qualitate:⁊ videtur q̃ non:ut.l. in delictis.§.ſi detracta.ſ.de noxa.in contrariũ q̃ ſic. i.l.habebat in prin.ſ.de inſti.breuiter dico ſic. ſi quidez abſolutio eſſet ſecuta ſuper facto:quia factum non erat probatũ:tunc cõcedo q̃ de nouo nõ poteſt accuſari ppter qualitatẽ.ut.l.ſi qs in totum.§.ſi ancillam.ſ.de excep. rei iudi.⁊.l. egi.eo.ti.ſed ſi per illam qualitatez tantuz fuiſſet ſecuta abſolutio cũ factum eſſet de ſe verum: tunc ſi quidẽ aliquis cõuenitur ex delicto alteri' cõcedo q̃ iterũ nõ põt accuſari:ut.d.§.ſi detracta.ſed ſi cõueniret ex proprio delicto:tũc valõ bene poſſet accuſari de illo facto.ar.d.l. hẽbat. in prin.⁊.ſ.ſi fa.fur.fe.di.l.i.§.i.⁊ facit ad hoc ar.quod no.in.d.§.ſi detracta. Ulterius q̃ro' pone q̃ qualitas in primo iudicio non fuit propoſita vtrum propter illaz qualitatem poſſet de nouo accuſatio itẽtari.certe ſi ex primo iudicio ſuper facto ſimplici eſſet ſecuta cõdẽnatio.dixi i .l.ſenatus.ſ.de accu.ſed ſi ex primo eſſet ſecuta abſolutio.hic eſt aduertenduz.ſi quidem iſta talis adiectio que de nouo fit alterat delictum:qõ quando fit patet ex his que.ſ.vidiſtis: tũc ſine dubio poteſt accuſatio de nouo proponi: quia alia res eſt:ut.l.cum queritur.ſ.d exce.rei iudi. ſed ſi non alterat delictuz:ſed alterat accuſationem ſeu cõdẽnationez:tunc aduerte vt dixi.ſ. aut fuit ſecuta abſolutio:quia nõ factum ⁊ non põt de nouo accuſari.aut ideo fuit ſecuta abſolutio:quia illa qualitas que fuit neceſſaria non fuit propoſita.tunc poteſt de nouo accuſari:vt .l.habebat.in pri.ſ.d iſti.⁊.l.i.ſ.ſi fa. fur.fe.di. fallit ſi ex delicto alterius cõueniatur quis:ut.l. in delictis.§.ſi detracta.ſ.de noxa.

f ℂ Querit i maleficiis. i maleficiis et cõnexis condẽnato vno ex ſociis nõ ſequitur cõdẽnatio alterius.⁊ per hoc in facto fuit iudicatum q̃ poccupata iuriſdictione contra vnuz ex ſociis ſi fuit preoccupata cõtra alios.vid que dixi p' bar. .j.l.proxi.et uide Cy.et Bal. in.l.i. .C.q accu.

g ℂ Falſos teſtes. adde bar.in.l. lucius.de his qui no. iſa. ⁊.l.ii.de pe uarica.⁊ ibi dixi.⁊ bal.i .d.l.ii.de p. uarica.⁊ i.l. .i.C.de ſal. ⁊ in.l.i.C.q accu.⁊ i.l.i. in.iiii.colũ. .C.ne fi. p pa.⁊ bar. in .l.cũ filius. de uer.ob.⁊ uide bar.i.l. ex duobus i .iiii. col. de duo.reis.

Sed et ſi per procuratorem.

ℂ Utrum denunciatio ſeu proteſtatio' poſſet fieri per procuratorem:⁊ nũquid requiratur per ſpeciale mandatum. By.tractat in.l. de pupillo.§.nũciatio.ſ.de no.ope. nũc.⁊.e.l. .§.qui procuratorio.⁊ ibi hoc tetigi. facit.l.aut qui aliter.§.i.ſ.quod vi aut clam.⁊.l.i.§.i.ſ.de libe.agno.

Ex.§.ſequenti.

ℂ Dãnato adultero non eſt dãnata adultera: nec condẽnato qui produxit falſos teſtes de neceſſitate non ſequitur q̃ ſunt falſi: ⁊ licet notarius ſit condẽnatus de falſo non preiudicat dño ad quem pertinet inſtrumẽtũ.

Queritur. ℂ Oppo.q̃ mulier non ſit abſoluta d adulterio: ut.j l.proxi.in fi.ſolu.abſoluta eſt donec durat nupta:ut ibi dicetur. ℂ Ultimo tene menti.l. noſtraz.primo q̃ in maleficijs' ita cõnexis:⁊ ita cõiunctis ſicut eſt adulterium inter adulterum ⁊ adulterã tamen condẽnato vno non eſt cõdẽnatus alius:ex quo habes q̃ licet producẽs falſos teſtes' ſit condẽnatus non ſequitur de neceſſitate contra teſtes q̃ ipſi ſint falſi:⁊ eodem modo licet notarius condẽnatus ſit de falſo inſtrumento non preiudicat dño ad quẽ ſpectat inſtrumentũ:vel ſi eſt condẽnatus de falſo vn' ex correis ſtipulandi non preiudicat alteri: ut .l.ſi docueris.C.de fi.inſtru. ℂ Ultimo hẽs hic caſum ſpecialez de ſententia abſolutoria que lata pro vno ſocio non pdeſt alteri ſocio eiuſdez

a Dulter.q̃ relegatus vtruz bãnitus possit cõueniri in loco vbi fuit
a bãnitus: vide ludo.in.l.recusare.§.si quis ad trebel.⁊ adde ange.in
sua.q.incipien.bononiensis quidam est bãnitus.

b ¶ Si eo tempore.causa priuilegii. Causa priuilegii superueniens lite pẽ
dente non excusat: vide in.c.fi.extra ut lite pendente.

c ¶ Utrũ ab soluto. vide bal.i.l.iuris ad fi.C.quires iudi.nõ no.⁊ bar. in .l.i.§.si quis ultro .j. de questioni.

d ¶ Nihilominus. adõ qõ idem tenuit bar. in .l.a furioso ⁊ in.l. fi. de iureiuran. ⁊ in .l. aduersus. ỏ arbi. sed cõtrariũ uoluit in.l. ex duob⁹ de duo.reis.in .iiii.q. ⁊ i.l. admissi.§.fi. ỏ fideiusso. ⁊ uide bal.i .d.§. a fideius.⁊ bal.in .l.non ideo ad fi.⁊ ioan. an. in regula ratihabitio.⁊ no.q̃ ob cause cõnexitatẽ vnius cõfessio ꝓiudicat alteri.gl.lxiii. di.c.ordinatos: ⁊ vide que no.s̃.l. pxi.§.fi. an autem absoluto principali possit condenari quis de auxilio ⁊ fauore. dic q̃ sic.tex.est no.in.l. eos .C.de fur.⁊ uide ang.p⁹ bar.i.l. is q reus .s̃. de pub.iudi. et bal.in.l.iur. ad fi.C.quires iudi. nõ nocet.

e ¶ Principali.uiõ bar to.in.d.§. a fideius.⁊ oino in.l.fi.§. fi.de iureiuran.ff.

f Atri. p puto q̃ sic. cõtrariũ tenet bal. i.l. .i.§.i.in p̃n. .C.de bo.q̃ libe.

criminis.regulariter fallit in muliere: vt hic.qõ facit ad.q.quã dicam in.l.proxi.§.si eo tẽpore.

Ex.l.sequenti.

¶ An bãnitus possit conueniri in loco a quo ẽ bannitus.

a **Dulter.** Vide gl. super verbo pena. alia dicit glo. vt relegationis uel similis.innuit ergo ista glo.q̃ relegatus[a] non.potest conueniri in eo loco vnde est relegatus quod facit pro bãnito q̃ non possit conueniri ibi vnde exbãnitus est: ꝛ contrarium est veritas: quare dic: ut no.in.l. ei⁹ in fi.j.ad munici.

Ex.§.sequenti.

¶ An clericatus superueniens excuset reum.et an absoluto malefactore videatur absolutus mandator.

Si eo tempore. Iste.§.facit ĩ ar.q̃ cã priuilegij[b] superueniens lite pendente non prosit: ꝛ prodesset subsistens ab initio.⁊ sic facit q̃ clericatus superueniens non excuset reum.cuius cõtrarium videtur sentire glo.s̃. de accusa.l.hos accusare.§.hoc beneficio. de quo dicam vobis .j.de pe.l.i. Secundo facit ad.q.quandam quã Dy.ponit in.c.ratihabitio.extra de reg.iur.lib. .vi.vtrum absoluto[c] malefactore uideatur absolutus mandator.⁊ ibi distinguit Dy.aut absoluitur: ideo quia pronunciatur delictum nõ fuisse cõmissum.aut absoluitur: quia pronunciatur ipsum non fuisse in culpa.primo casu ꝓdest mãdatori.secundo nõ. alle.Dy.de re.iur.l.duob⁹ .§.a fideiussore: ⁊.§.si ei.istud est dictum dy.in eo qõ dicit si absoluitur: quia non erat in culpa: ⁊ sic pronunciatur super iure nõ super facto. dicit bene probat̃.j.ad.l.cor.de sic.l.nihil interest ⁊ quod ibi no.in glo.nam licet furiosus absoluetur: nihilominus[d] mãdator tenet̃.sed ĩ alio mẽbro quo dicit pronunciationem absolutoriam latam super facto prodesse mandatori male dicit ꝓm Ri.ma.quia hoc determinauit ipse ĩ publica disputatione per banc.l.nam hic vides de lictũ ita coniunctuz sicut est adulteriuz ĩter adulterum ⁊ adulteram: ⁊ tamẽ absolutoria lata pro vno non prodest alteri nisi in casu speciali mulieris nupte tempore quo cõmittit̃ adulterium: ut hic dicitur.non ob.l.duobus.§.a fideiussore quia ibi loquitur in iuramento quod habet vim solutionis: ut ibi dicitur.aliud in sententia: quia sententia lata pro fideiussore non prodest principali[e]: ut.l.aduer.s̃.ỏ arbi.ita dic̃ Ri.ma.⁊ bñ.

Ex.§.sequenti.

¶ Scholaris qui iurauit non exire ciuitatẽ sine licentia creditoris: si cũ licentia semel exeat possit vltra exire.et an factus monachus ⁊ liberat⁹ a debitis: si exeat reincidat in illa.

Nupta. No.cessante causa cessat effectus.istum tex.inducit Dy. in ar.ad.q.quidam scholaris iurauerat creditori suo non recedere sine eius licentia de studio: q̃ scholaris habuit licentiazꝛa creditore eũdi mutinam ⁊ iuit ⁊ reuersus est: vtrum posset de nouo recedere.⁊ dy.dicit q̃ non.ar. huius littere: quia illa licentia videtur esse concessa q̃diu illõ ire ⁊ redire fiat nõ vltra.ad hoc facit.l.plane.s̃. de ope.lib.tu vero distingue ĩ hac.q.vt dixi ĩ.q.

g Ec in ea lege. No.q̃ pater nõ põt occidere filiam adulterã ĩ domo aliena. Itẽ requirit aliud de quo in.l.nihil.j.c. Itẽ requirit q̃ sit nupta.sec⁹ si vidua ꝑ tex.huius.l.i.ii.rñso.hoc firmat angẽ.areti.ĩ suo tractatu maleficio.in uer.tu mai adultetato la mia dõna. Sz qd si filia est ignominiosa: ⁊ pater uilis ꝑsona. vide bar.l.l. ꝓxi.§.illud.⁊ an possit occidere sociũ criminis: vide bal. in.l. .i.C.vñ vi ĩ uer.vi. q̃ro qẽ. Et vtruz patri liceat occidere agnatũ iuentum cũ filia uide no.i.c. si vero.el.i. de sen.excõ.

h ¶ Multo magis. vide ang. ⁊ alex. in prin.i.l.i suis.ỏ lib.⁊ post.⁊ an statuta que permittunt aliquos occidi ipune dicantur ꝑmittere uerberari ⁊ contumeliis affici. uide Ly.in.l. .i.ad fi.C. q̃ sit longa cõsue.⁊ bal.in .l.si quis nõ dicam rape .C. de epis. ⁊ cle.et no. per bal.i.l.i. ad fi.C.ỏ ex bi.⁊ ĩtrodureis.⁊ in.l. pe. ad fi.C. de ꝑua.car. adde bal.in .l.iii.i. fi.s̃. de adi.le. et bal.in repe. .l.in suis.et ibi ange. et imol.s̃.de li be.⁊ post.et .d.an.i.c.fi. extra ỏ consue.i.i.fallẽ. ⁊ io.an.i ad di.spe.ĩ ti.ỏ ꝓsue.§.i.i fi. ⁊ imo.i.l. si ỏo.§.ỏ uiro so.ma. alex.

i Quod q̃ ait.l. fallit si repiat̃ cũ clerico eam osculãte: q̃ ꝑsumit̃ facere cã caritatis. gl.xi.q. .iii.c. absit. vide bal.i.l. qd ergo.§. si heres. de lega.i.

securitatis.in.l.i.s̃.ti.i. Secundo inducitur per Dy.in ar.ad aliam.q.aliquis factus ẽ monach⁹ propter quod liberatus est ab omnibus debitis ⁊ monasterium tenetur per auẽ ingressi.C. ỏ sa. san.ec. queritur si monasteriuz exeat an reicidat in obligationem.videtur q̃ sic: quia illa liberatio sibi prodest q̃diu manet monachus: vt hec questio determinatur per dy.per.l. seruus effectus.⁊ qõ ibi no.s̃.de ac.⁊ obli.

Ex.l.sequenti.

¶ Appellatione patris an veniat auus.et an si pater ingrediatur monasterium an filij efficiantur sui iuris.

p **Atri.** ¶ Quero quid est dictum simul cũ filia. Rñdet glo. duobus modis: ⁊ vtraqz expositio est bona. Item in.l.sic eueniet.no.tex.ibi enim in sua potestate ⁊c̃. ¶ No.q̃ appellatione patris non cõtinetur auus.hoc tamen videtur verum in ista materia sic odiosa.alias sic: quando eximitur ex potestate: ut.l.iusta de ver.sig.⁊ sic facit ista.l.q̃ .l.quisquis.C.ad.l.iul.ma.que loquitur ĩ patre non habeat locũ in auo. ¶ Venio ad.l.sic eueniet. Oppo.q̃ filiussa.possit habere aliquem in potestate: quia potest esse tutor: ut isti.de le.tu. .§.i.sed tutor habet in potestate pupillum: ut.l. .i.s̃.de tute.ergo ⁊c̃. So.ille qui est in potestate alterius non potest habere aliũ in sua potestate verum est in potestate eiusdem speciei: sed ĩ potestate separata ab illa ĩ qua ipse est bene potest habere: ut.l.contraria. ¶ Vltimo hec.l.facit ad .q.si pater ingrediatur monasterium: an filij efficiantur sui iuris.puto q̃ sic[f]: quia ipse efficitur potestatis alterius totaliter: ergo alium in potestate habere non potest.efficitur enim potestatis alterius eiusdem speciei. ĩmo maioris: quia qcqd querit: monasterio querit: ⁊ velle suuz possuit in velle monasterij.

Ex.l.sequenti.

¶ Bonus qualiter intelligatur: ⁊ qui põt occidere potest contumelijs afficere.

Ec in ea lege. [g] ¶ Nota tex.ibi: sed domus. ¶ Item no.ver.sz qui occidere. ¶ Item no.tex.ibi q̃ plerũqz ⁊c̃. ¶ No.qualiter intelligitur domus.s.pro habitatione: ut hic ⁊.l.sed amici.§.i.s̃.e.⁊ ideo sufficit q̃ in domo habitet: licet non sit sua sed cõducta uel gratis accepta: ut.l.lege cor.§.domũ.s̃.de iniur. Itez non sufficeret domũ esse ꝓpriam nisi habitaret ibi: ut.l.proxi.§.i. ¶ Secundo no.q̃ ille q̃ potest occidere multomagis potest contumelijs afficere.hoc est notandũ ad statuta que permittunt aliquos occidi impune: nam si possunt occidi impune multomagis[h] poterunt ĩpune verberari ⁊ cõtumelijs affici: ut hic qõ tene mẽti.

Ex.l.sequenti.

¶ Statutum q̃ liceat uiro occidere adulteruz deprehensuz cũ vxore qualiter intelligatur.

q **Quod ait lex.** [i] Tex.ibi occisuz.i.non sine causa uel sine ministerio ꝓm Jaco.ỏ are. ⁊ sic habes hic quid sit verbum occisuz. ¶ Querit glo.que dicuntur res ueneris.glo. respõdet multum bene.in ciuitate ista est statutũ q̃ liceat viro occidere adulterum deprehensuz cũ vxore

a ¶ Quod ait lex. Iste.§.no.limitatur ⁊ declarat per alexã.in.l. pleriqꝫ.in .iiii.col.de in ius vocan.vbi reprehendit bal.in.l.cũctos populos.i.viii. col.C.de sũma.tri.⁊ fi.ca.qui inducit istũ tex.ad.q.no.

b ¶ Per horas.adde bal.in.l.i.C.vnde vi.in lectu.

c ¶ Inspicitur initiũ. Ad materiã qñ initiũ tpis:vide.q. notabiles quas ponit bal.in .l.si tutor.s̃. de tu.⁊ ratiõis.

d ¶ Percutiẽs i platea. adde qd̃ io. an.in addi. spe.in ti. de accusa.§. fi. in.iii.parte. in addi.que icipit. oldr. querit:tenet cõtrariũ.al leg.pro casu .l.qd fit fugitiuus .§. idem celsus de edil. edi. ⁊ idem tenet ange.hic vi de bal.i auẽ. item nulla. ad fi.C. de epis.⁊ cle.et in.l. si quis non dicam rape.e.ti.

e ¶ Extra plateam. hic faciunt ad.q. statuto cauetur q̃ iudex inquirat in loco maleficii:⁊ vnus i vno territorio est captꝰ in alio territorio ẽ spoliatus: quis dicatur locꝰ maleficii: vide bal.in.c. .i.§.iniuriã. de pa.iurafir.in .v̊.seu furtim:⁊ vide bar. in.l. .i.de incen. rui.nau.⁊ in .l.libelloruꝫ .s̃.de accu. adde etiã q̃ dicta p̃ bar. hic faciunt ad.q. quam posuit bal.i .l. cunctos populos. circa medũ.de sũma tri.videlicet q̃ lꝫ qs pro delicto ciuili nõ possit i domo capi: tñ si fuerit captus extra domũ:⁊ aufugerit i domũ q̃ poterit licite extrahi ratiõe initii.⁊ vide Ly.in auẽ.si quis.C.co.⁊ no.per bar.hic adde bal.in.l.i.C. vbi de cri.agi opor.⁊ faciunt no.per bar.in.d.l.libellorũ.⁊ ibi dixi.s̃.de accu.⁊ quid si in confinibus ciuitatis est factũ maleficium:quis cognoscet ⁊ puniet.bal.in.l.i.C.vbi de cri.agi oportet.dicitq̃ iudex vtriusqꝫ loci:⁊ voluit Dy.⁊ Bar.in.l.iurispitos.§.oriundus.de excu.tu.⁊ vide io. an.in regula in obscuris in mercur.in.vi.⁊ quid si testis ad inquisi. sui iudicis falsum deposuit coram iudice non suo corã quo debet accusari:vide io.an.in spe.de cri.fal.in prin.⁊ an quis cũ sequitur fugientem ⁊ eum in alio territorio cepit possit puniri:vide bal.⁊ flo.in.l.sicuti.§. aristo.ff. si ser.uẽ.⁊ bar.i.l.si cui.§.fi.v̊.ii.q̃ro.s̃.de accu.⁊ ange.i.l.nemo carcerẽ. de exac.tri.li.x. Itez adde q̃ iste tex.facit ad.q.disputatã per ricar.malũ.

sua:certe intelligitur deprehensus si reperirek cum vxore in camera ĩ istis rebꝰ veneris. ¶ Itẽ no.ista talia preparatoria veneris:quia per ista verisimilia probatur adulteriuꝫ:vt dixi.s̃.e.l.ii. in fi.⁊ dicaꝫ.j̃.l.capite quinto.

Ex.§.sequenti.

¶ Stante statuto q̃ percutiens aliquẽ ĩ platea puniatur ĩ.x. an si quis capiat aliquẽ in platea ⁊ exportet in alio loco ⁊ vulneret an inspiciamꝰ initiuꝫ: ⁊ quando in maleficijs initium uel finis sit spectanduꝫ uel spectandus.

Quod ait lex.

a ¶ No.hunc tex. in fi.quia est notabilis valde. ¶ Item no.q̃ in maleficijs dicitur incõtinẽti fieri quod fit vno impetu licet durat per horasᵇ illa rixa. ¶ Secundo no.q̃ inspicitur initiumᶜ quo ad locuꝫ ⁊ quo ad tempus.nã vides hic q̃ patri permittitur occidere domui sue tantum uel generi sui:ut.s̃.l.proxi.§.ius occidendi. Item incontinenti tantuꝫ lꝫ occidere: ⁊ tamẽ hic habes q̃ si illo fugiẽte per horas alibi interficiatur videtur in illo loco ⁊ illo tunc.i. illo tempore interfectus.sed contra omnia ista precedẽtia ad homicidiũ cõfunduntur cuꝫ homicidio ⁊ homicidium tantum inspicitur:ut.l. illud.in fi.s̃.ad.l.acquil.⁊ ideo videtur q̃ ispicere debeamus locum homicidij non locuꝫ uel tẽpus incepte rixe:ut dixi in.l.libelloruꝫ.s̃.d̃ accu. ad hoc respondeo q̃ ista sunt vera quãdo vtrũqꝫ ⁊ initiũ ⁊ finis fuerunt illicita:nam tunc inspicimus finem.⁊ hoc est fauore rei ne d̃ vtroqꝫ puniatur.sed quando principium est licitum ⁊ hꝫ cãm licitam:tunc illud principium inspicimus: ut hic:pro hoc facit optime.l.qui cuꝫ maior.§. .i.s̃.de bo.lib.⁊ hoc facit ad multa.pone qdam cepit aliquem per personaꝫ in platea ⁊ portauit eum extra plateam:⁊ ibi percussit eum an puniatur tanq̃ percutiens in plateaᵇ. iste tex. facit q̃ sic:tamen in contra.est veritas:ut apparet ex p̃dictis. Idem si aliquis insultaret alium in platea ⁊ fugaret eum vsqꝫ extra plateamᶜ:⁊ ibi euꝫ percuteret non percuteret in platea: sed pone alium casuꝫ. Cauetur statuto huius ciuitatis q̃ quis possit offendere alium ingredientem ĩ possessionem suaꝫ in ipsa possessione sine pena:modo aggredior illum ingredientem possessioneꝫ meam ⁊ illum fugientezꝫ prosequor extra possessionem meam:⁊ ibi eum percutio:certe licite p̃cutioᵈ seu occido:ut hic:rõ quia initium fuit licitum:tene predicta menti.

Ex.l.sequenti.

¶ Patri licet occidere magistratum adulterũ non marito.et an cum vxor est ducta contra.l. liceat occidere adulterum uel est ignominiosa. et an pater uel maritus uiles possint adulterum interficere.

videlꝫ q̃ crimiales cause debeãt tractari alias terminari isra.lx.dies.⁊ si nõ fuerit terminate ptãs icidat i penã. mõ pendẽte.q.criminali icidit.q. falsi:qꝫ testes redarguunt de falso:ita q̃ qõ pricipalis nõ habet suũ finẽ: an ptãs ueniat puniendus.certe iste tex.facit q̃ nõ arguẽdo de tempore ad locũ :ut i.l.vinũ si cer.pe.bñ fa.l.iuste.ff.de minori.⁊.l.petende de in inte.resti. et ibi no.⁊ qd̃ hab.ff m.l. ꝓperãdũ. in pri.de iudi. ⁊ p̃ hoc qd̃. no.bal.i.l.i. .C.d̃ iur.ca. i.ii.col.⁊ expresse ci.rai. ⁊ bal. in.l.i. .C.q accu.⁊ no.i simili p bal.i.l. ꝓtra maiores.C. d̃ iof.te.⁊ in termino re fert bal.dictã dispu.in .l.fi.C.d̃ fi. instru.

f ¶ Licite p̃cutio. adde qd̃ io.an. in addi.spe. in ti. de accu. .§.sui.in.iii. pte.in addi. mag.q̃ icip. oldr. querit tenet cõtrariũ ⁊ i addi. hoc qd̃ hic dicit videamus.v̊. illiꝰ alle.p cãu.l. qd fit fugitiuus.§.itẽ.⁊ .§. idẽ celsꝰ .s̃. de edil. edi.⁊ idem tꝫ ang.hic.⁊ ui de bal.i auẽ. si qs nulla.i fi.de epis.et cle.⁊ in .l.si qs nõ dicaꝫ rape.e.ti. et .s̃.ẽ i alia colũ.hoc idem repetitũ. Ex opposito nota.⁊ facit ad .q. capti in domo:ſz cepit fugã extra domuꝫ. cõtrariuꝫ tꝫ bal.i.l. pleriqꝫ.d̃ in ius uocan.

g ¶ Arito m .§.illd̃ dico ꝓtrariũ.vtꝫ pater possit occidere magistratũ iuẽtum cum filia.adde no. i.c.si v̊.el.i. d̃ sen. excõi. d̃ marito cõcludit ber. ibi q̃ nõ.

m Arito.

Illud. ¶ Quero vtrum patri liceat occidere magistratum inuentum cuꝫ filia sua.dicunt quidam q̃ non quia magistratꝰ non potest accusari iure mariti:ut.l.si maritus. in princi.s̃.e.⁊.l.hos accusare.s̃.de accu.ego dico contrariuꝫᵍ:nam q̃ magistratus non potest accusari verum est:nisi accusatio tempore esset peritura:tunc secus:ut.d.l.hos accusare:⁊.l.se natus.s̃.de of.presi.intantũ q̃ si esset causa que cõtestatione non perpetuaretur ageretur causa vsqꝫ ad sententiam:ut no.in.l.sed ⁊ si restituat .§.sed ⁊ si dies.s̃.de iudi.nunc ad propositum ius occidendi adulterũ est tempore perituruꝫ: nam nisi ille qui tunc occidat non potest occidere postea:ut.s̃.l.proxi.in fi.⁊.j̃.l.proxi. sicut ergo potest accusare si accusatio est tempore peritura:ita poterit interficere cum istud ius occidẽdi sit tempore periturum.predicta uera ĩ patre. marito uero non licet magistratuꝫ occidere:qa non est turpis persona magistratus. ¶ Quero vtrum si vxor est ignominiosa uel ducta cõtra.l. an liceat occidere adulterum marito uel patri. videtur q̃ non:quia nõ potest accusare iure mariti:ut.l.si vxor.§.plane.⁊.§.sed ⁊ si ea.s̃.e. ergo non potest occidere:⁊ hoc est verum:lꝫ glo. dicat cõtra ⁊ male.j̃.ad muni.l.pe.§.fi. ¶ Quero quid si ipse maritus est uilis homo uel pater vtrum liceat adulterum occidere. Rñ.non: qa si est vilis persona non potest accusare iure mariti:ut.l.iij.s̃.e.⁊ ibi no.in glo.ergo non licet ei occidere.

Ex.l.sequenti.

¶ Confessio facta extra iudicium facit indiciuꝫ ad torturam:⁊ quando aliquis dicatur cõmittere priuatũ carcerem:⁊ an tenere aliquem in priuato carcere sit offensa in personam.

c Capite quinto.

b ¶ Op. q̃ testimonium de quo loquitur hic nõ releuet aliquid.nam testis non poterit dicere nisi q̃ vidit eum captum:⁊ dicebatur q̃ erat deprehensus in adulterio:⁊ sic erit testimoniuꝫ de auditu qd̃ non ualet:ut.l.testium.C.de testi.dicunt quidã speciale hic q̃ testimoniũ d̃ auditu valet. Pla. dicebat hoc testimonium non multum approbo:ut.l.metũ.C.qd̃ me.cã.glo.dicit q̃ testes dicentᵏ q̃ viderunt eum captuꝫ ⁊ q̃ audierunt eũ confitentem q̃ fuit captus:quia fuit deprehensus in adulterioᵏ:⁊ sic confessio sua extra iudicium valet ut possit poni ad torturam:non q̃ faciat plenam probationem:quod tenetenti. tenet ergo glo.q̃ confessio facta extra ius est sufficiens indicium ad torturaꝫ. qd̃ placetˡ.ar.l.q̃ro in fi.s̃.de edil.edic.facit quod no.in.l.fulcinius

b Capite qnto.hãc.l.alle.bar.i.l.admonẽdi.i.viii.col.d̃ iurcturã.q̃ cõfessio facta abfite pte iducit semiplenã,pbationẽ. i ¶ Testes dicẽt adde bal.i.l.i bonefidei.s̃.d̃ re.cre.⁊ adde q̃ cõfessio facta extra iudiciũ est sufficiẽs ad penã extraordinariã iponendã.l.ictus fustiũ.d̃ insa. Itẽ adde qd̃ i criminalibꝰ cõfessio facta i act.i alio iudicio est sufficiẽs ad formãdũ iqsitionẽ ꝓz bal.i.l.mercalẽ.d̃ ꝓdi.ob tur.cãz.fac.l.nullũ.d̃ test.

c

h ¶ In adulterio. Et adde q̃ ad hoc vt dicat ꝓbatũ adulteriũ dz ꝓbari matrimoniũ fuisse.alias succũberet ꝓz bal.i.l.ita demũ.d̃ ꝓcu.ad fi.facit qd̃ no.bar.i.l.si cui.§.i.de le.i.⁊ vide bar.i.l.ii.i pri.d̃ fur.⁊ i.l.ii.§.si.s̃.e.et ange.i.l.i.j̃.de extraor.crimi.vide bar.i.l.ii.§.itẽ ab eo d̃ aqua plu.ar.

l ¶ Qd̃ placet.vtrũ cõfessio extra indiciũ sit sufficiẽs indiciũ ad torturã.

adde qd idē uoluit inno.in.c.sicut.de testi.⁊ bal.in.l.ictus fustiū.d infa. ⁊ Flo.in.c.at si clerici.de iudi.⁊ do.de ro.sua decr.cxxii.⁊ uide bar.in.l. admonēdi.de iureiuran.⁊ ad materiā vide glo.in.c.q̃z sit graue.d excess. prela.vbi ēt Inno.⁊ Imol.in.c.pro inquisitis.de elec.⁊ in.c. qualiter et qñ.de accu.⁊ in.c.dilecti de or.cogni.⁊ in.c.ii.de confes.⁊ do.an.i.d.c. at si clerici.

cōtrariū uoluit dicēs talem cōfessionē idē opari in crimmali qd in ciuili: q: confessio extra iudicium facta ꝗz terminos.l. ſi cautio. de fide instru. facit plenaz fidem.qd tñ ibi reprobat Imol.Item ista faciunt: an confessio facta in curia iudicis probet delictum:d qua bal.in.l.ſi.j. de proba.et faciunt que scripta sunt in.l.senatus in princi.ad turpil.⁊ i simili dixit ange. in repe. .l.ſi vacātia .C.d bo. ua can.li.x. videlicet cautus iudex ſi accipiat diffamationez rei culpabilis in camera sed in tribunali. Inno.tñ.in.ca.cū illa tua.q matri.accu. pos.dicit ꝙ iudex ex officio recipit i formatiōes infamie ⁊ d notorio nulla ptis citata facta in camera.facē qd no.bal.in.c. ſi intra.d cō sue.rec. seu. alias est de .l.cōradi. et de cōfessiōe in camera uide aliquid per bal.in.l. ictus fustiū. de infa.⁊ ꝙ ꝛfessio extra iudicialis faciat plenum ꝓiudiciū.tenet bal.in.l. .i. in.v.col. de cōfes. fallit i delictis que ptinent ad iudiciuz ecclesie i fauorē aiaruz ſm Bal.i.l. .i.i. iiii. col. de fal. cau.

§.s.i.ex q.cau.in pos.ea. ¶ Circa.l.nostrā quero que sunt sufficientes probationes adulterij. glo.hic dicit ⁊ bene ꝙ sit inuentus in rebus veneris. Nota ergo ꝙ si testis dicit ꝙ eum inuenit in rebus veneris: vt quia inuenit eum in camera solum vel osculantē vel tangentem: quia ista sufficiunt ad probationem adulterij: vt hac glo.canoniste habent expressius.extra de testi.c.preterea.de presump.c.litteris.⁊.c.tertio loco. ¶ Ulterius nota hanc.l.ad aliud quando aliquis dicatur aliquez detinere in priuato carcere.de quo habemus ti.de priua.car.C. Breuiter circa hoc aduerte ad tria verba. quidam priuati sunt qui habent ius capiēdi ⁊ detinendi: vt dominus seruum:⁊ pater filiuz: vt.l.j.⁊.l.ij.C.de pa.po.⁊.s. de li.ho.exhi.l.iij.§.j.⁊.ij.⁊ isti sine dubio priuatum carcerem nō cōmittunt.tāgitur in.l.j.C. de priua.car.quidam sunt qui habēt ius capiendi non detinendi.⁊ isti ita demum videntur cōmittere carcerem priuatum si vltra.xx.horas detineant[a]. hic est casus in.l.ista. vnde si aliquis capit falsificatorem monete ex forma.l.j.C.de fal.mone.vel si caperet furez ex forma.l.itaqz.ad.l.acqli.⁊.l.ſi quis in serui.circa finē.s.de fur.⁊ similibus casibus non potest retinere vltra.xx.horas. alias diceretur cōmittere priuatuz carcerē. Idē dico de eo qui capit debitorem fugientem: vt.l. ait pretor.§.ſi debitorem.s.de his que in frau. credi.ad quod facit quod nota.insti.de ac.i prī. quidam sunt qui nō habent ius capiendi nec detinendi.in istis est aduertendum ob quam causam aliquem capiant.ſi enim capiunt vulnerant ⁊ occidunt incontinenti inspicimus solum illud delictum propter quod capiebant: vt.l. illud.s. ad.l.acqui.sed ſi ex iteruallo occiderint tunc de vtroqz tenentur.ſ.de priuato carcere:⁊ de occiso: vt.l.nunq̃.s.de priua.delic. ¶ Quero vtruz tenere aliquem in priuato carcere sit offensa in persona dic de hoc per Inno.extra de senten.ex cōmu.c.nuper.in prima glo.[b]

Ex.l.sequenti.

¶ Cum causa cōmittitur consulenda cuius expensis debet cōmitti vide in ſi.

s **Ipostulauerit.** ¶ Op. hic inuit ꝙ seruus est accusatus de adulterio dū dicit: seruo adulterij accusato.⁊.j. innuit alium esse accusatum.cum: dicit tantam pecuniaz adulterij ꝛc.sed duo accusari simul de adulterio non possunt: vt.l.reos.C.e.⁊.l. ſi maritus.in ſi.s.eo. ergo male.huius timore legitur hec.l. duobus modis. Uno modo ꝙ hec lec.ponitur in ſi.glo. ꝙ accusatur mulier de adulterio ⁊ seruus accusatur de auxilio seu de cōsilio quod potest: vt.j.e. .l.nihil in ſi. Alia lec. est ꝙ hic solum extraneus accusabatur ⁊ nō seruus:⁊ ꝙ hic i littera dicitur in seruo adulterij accusato.legunt sic: vt puncte tur dictionez seruus.⁊ quod dicitur adulterij accusato.dic.ſ.aliquo alio.alij habent litteram: vt hic sit adulteram: que littera nullo modo cōgruit.ideo glo.nō prosequitur eam.retēta ergo hac ꝙ seruus non fuit accusatus tunc op. ꝙ ille qui in testem eum produxit solum debeat soluere cōdemnationē: vt.l. quoniā.C.de tes. Quidam fatentur cōtra.ſ.ꝙ tantum debeat soluere accusator si succubuit q̃tum accusatus.ſ. quando ipse succubuit:⁊ ille qui succubuit debet soluere.pro hoc facit.j.e.l.§.pe. Ista lec.est vera habito respectu ad finem.ſ.tempore diffinitiue sententie: in qua victus victori in expensis condemnatur etiam in causa criminali ſm opi.veram: prout est casus in.l.ſi.C.de fruc.⁊ lit.expen.⁊ facit.l.q crimen.C.qui accu.nō pos.de qua opi.dicam i materia.j.ad turpil.sed principium.l.nostre loquitur quando quis debeat soluere illo tunc cū petitur torqueri.quare alij dicūt ꝙ quilibet soluit totam cōdemnationem.ſ.accusator totum precium serui ⁊ accusatus totum precium serui qd est cōtra casum.j.e.l.in ſi.l.alij dicunt ꝙ vterqz soluit dimidiam.⁊ hāc lec. tenet glo.j.e.l.§.pe. in ſi.⁊.C.e.l.verba.ad.l.quoniam.nō respōdent tu vero respōdeas sic. aliud est in productione testis: aliud cuz seruus petitur torqueri. rō quia in productione testis ille solū prebet causaz qui producit. sed quando quis petit aliquē torqueri prebet causam vterqz tam producens q̃ etiaz accusatus cōtra quem oportet ꝙ appareant aliqua indicia anteq̃ perueniatur ad torturam: vt .l.j.in prin.⁊ per multas.ll.j.de questio.pro hoc facit optime.l.iiij.§.j.s.ſi.regū.vbi expresse mēsuratori debet solui de cōmuni.⁊ ideo quando cōmittitur questio cōsulenda sapienti cuius expensis debet cōmitti: tunc distingue[c]. aut iudex sentiebat pro vna parte:⁊ alia pars petit consilium sapientis tunc debet cōmitti expensis illius qui petit consilium quoniā ille solus prebet causam huic cōmissioni.ſi vero iudex visis allegationibus vtriusqz partis sup questione dubitat tūc si questionem cōmittit cōsulendam sapienti debet fieri expensis cōmunibus quoniā vtraqz ps prebet causam cōmissionis.⁊ idem dicas in similibus actibus qui fiunt in iudicio per ea que dixi .s.⁊ facit.l.generaliter.§.his de presentibus.C. de iureiuran. tene menti.

Sed dispiciamus. Dicitur ꝙ bonefidei possessori ⁊ creditori datur hic contra.in .l.j.§.j.s.ad sil.⁊ de edi.edic.l.sciendum.§.deide.glo.non sol.sed dic ibi lex loquitur de domino hic de eo ad quem ea res pertinet que verba sunt latiora. ¶ Item op.de.l.nō solum.§.queritur.s.de procura. Respō.ibi actio queritur per hominē hic vero datur per.l. ¶ Itez op.⁊ videtur ꝙ ista pena debeat diuidi iter dominū ⁊ bonefidei possessorem: vt.l.furtiua.s.de furtis. gl. que est hic concedit cōtra.sed istud est cōtra istū tex.in quo totum tribuitur domino.dicendū est ergo ꝙ ibi loquitur in eo quod est mera pena. vnde vnicuiqz duplatur prout sua ītereſt hic vero loquitur in precio vero rei quod totum bonefidei emptori datur vt hic: qō intelligo quando nō apparet dominus: quia tūc ipse preferretur:

a ¶ Detineant adde qd no. per glo. i.c.cū nō ab homine. de iudi.⁊ qñ aliquis alium capere possit.uide plene bar. in.l. cuz eo.j. ad .l.iul. pecu. ⁊ an qs possit tenere bānitum q potest impune offendi i priuato carcere bal.ꝙ sic i.l. .i.de priua. carce. ⁊ ad id quod diē bar.hic d capiente debitorem fugitiuum.adde bal. in auē. ino. de ac. ⁊ obliga. et scias ꝙ si alīquis posuerit in carcere ꝓuato aliquem ꝙ potest carceratus aufugere si vult: nec tenetur d fracto carcere. dictuz fuit ro.in.l. admonēdi. de iureiurā.

b ¶ In pria glo.uide ro. i'.l. licitatio .§. quod illicite.de pub.

c Ipostulauerit.tūc distingue. Adde.l.eos. ⁊ quod ibi habetur .C. de appel. et in.l.ſi.C. de prin. agen.i re.li.x.⁊ qd no.glo.in.l. eos.§.pe.de vsur.⁊ i hac .q.adde ioan.in ti. de assessore .§. salarium. et .l.iiii .C. de sta.⁊ imagi. ⁊ no.i.c. statutum.§.assessores. de rescrip.i.vi. et no.bal.in .l. hac.l.C. de sen. expi. reci.⁊ i.l.ii. i.iiii.col.C. de ede. ⁊ in .l. generaliter.§. his.d re. credi. et iō dicit bal.in.l.eos.§.apostolos.de appellationibus ꝙ apostoli debent dari expensis petentis: et cum Bar.hic tenet Bal.in.l.iii.C.e. et inquātum dicit eum uisis allegatis: uide bar.hic in.l.ille aut ille.de lega.iii.et ad materiā circa expensas fiendas: uide in.l.pretor.§.i.s.e.i.⁊ bar.in.l.

adde qd idē uoluit inno.in.c.sicut.de testi.⁊ bal.in.l.ictus fustiū.d infa. ⁊ Flo.in.c.at si clerici.de iudi.⁊ do.de ro.sua decr.cxxii.⁊ uide bar.in.l. admonēdi.de iureiuran.⁊ ad materiā vide glo.in.c.q̃z sit graue.d excess. prela.vbi ēt Inno.⁊ Imol.in.c.pro inquisitis.de elec.⁊ in.c. qualiter et qñ.de accu.⁊ in.c.dilecti de or.cogni.⁊ in.c.ii.de confes.⁊ do.an.i.d.c. at si clerici. cōtrariū uoluit dicēs talem cōfessionē idē opari in crimmali qd in ciuili: q: confessio extra iudicium facta ꝗz terminos.l. ſi cautio. de fide instru. facit plenaz fidem.qd tñ ibi reprobat Imol.Item ista faciunt: an confessio facta in curia iudicis probet delictum:d qua bal.in.l.ſi.j. de proba.et faciunt que scripta sunt in.l.senatus in princi.ad turpil.⁊ i simili dixit ange. in repe. .l.ſi vacātia .C.d bo. ua can.li.x. videlicet cautus iudex ſi accipiat diffamationez rei culpabilis in camera sed in tribunali. Inno.tñ.in.ca.cū illa tua.q matri.accu. pos.dicit ꝙ iudex ex officio recipit i formatiōes infamie ⁊ d notorio nulla ptis citata facta in camera.facē qd no.bal.in.c. ſi intra.d cō sue.rec. seu. alias est de .l.cōradi. et de cōfessiōe in camera uide aliquid per bal.in.l. ictus fustiū. de infa.⁊ ꝙ ꝛfessio extra iudicialis faciat plenum ꝓiudiciū.tenet bal.in.l. .i. in.v.col. de cōfes. fallit i delictis que ptinent ad iudiciuz ecclesie i fauorē aiaruz ſm Bal.i.l. .i.i. iiii. col. de fal. cau. adiec.leg. Item adde ꝙ glo.hic fin.dixit ꝙ licet alias confessioni facte in tormentis non debet citari.l.i.§.diuus.j.de questio.fallit nisi de eodem processerit bina confessio extraiudicialis. Itez probat hec glo.quia licet alias non probet vna confessio extraiudicialis tamen est geminata ꝓbat. ⁊ facit dictum bar.in.l.cum scimus.de agri.⁊ censi.lib.xi. Sed an cōfessio facta a subdito extra territorium coram suo iudice ꝓbet.vide qd habes in.l.ſi.s.de iurisdi.om.iu. Item adde qd hāc glo. allegauit bar.in.l.ſi circa indicia specialia.j.de qōnibus. ADDE qñ cōfessio extraiudicialis iuncta cū aliis argumētis sit sufficiens ad cōdēnādū.bal.cōsil.cxxii.lib.i.

ꝙ seruus non fuit accusatus tunc op. ꝙ ille qui in testem eum produxit solum debeat soluere cōdemnationē: vt.l. quoniā.C.de tes. Quidam fatentur cōtra.ſ.ꝙ tantum debeat soluere accusator si succubuit q̃tum accusatus.ſ. quando ipse succubuit:⁊ ille qui succubuit debet soluere.pro hoc facit.j.e.l.§.pe. Ista lec.est vera habito respectu ad finem.ſ.tempore diffinitiue sententie: in qua victus victori in expensis condemnatur etiam in causa criminali ſm opi.veram: prout est casus in.l.ſi.C.de fruc.⁊ lit.expen.⁊ facit.l.q crimen.C.qui accu.nō pos.de qua opi.dicam i materia.j.ad turpil.sed principium.l.nostre loquitur quando quis debeat soluere illo tunc cū petitur torqueri.quare alij dicūt ꝙ quilibet soluit totam cōdemnationem.ſ.accusator totum precium serui ⁊ accusatus totum precium serui qd est cōtra casum.j.e.l.in ſi.l.alij dicunt ꝙ vterqz soluit dimidiam.⁊ hāc lec. tenet glo.j.e.l.§.pe. in ſi.⁊.C.e.l.verba.ad.l.quoniam.nō respōdent tu vero respōdeas sic. aliud est in productione testis: aliud cuz seruus petitur torqueri. rō quia in productione testis ille solū prebet causaz qui producit. sed quando quis petit aliquē torqueri prebet causam vterqz tam producens q̃ etiaz accusatus cōtra quem oportet ꝙ appareant aliqua indicia anteq̃ perueniatur ad torturam: vt .l.j.in prin.⁊ per multas.ll.j.de questio.pro hoc facit optime.l.iiij.§.j.s.ſi.regū.vbi expresse mēsuratori debet solui de cōmuni.⁊ ideo quando cōmittitur questio cōsulenda sapienti cuius expensis debet cōmitti: tunc distingue[c]. aut iudex sentiebat pro vna parte:⁊ alia pars petit consilium sapientis tunc debet cōmitti expensis illius qui petit consilium quoniā ille solus prebet causam huic cōmissioni.ſi vero iudex visis allegationibus vtriusqz partis sup questione dubitat tūc si questionem cōmittit cōsulendam sapienti debet fieri expensis cōmunibus quoniā vtraqz ps prebet causam cōmissionis.⁊ idem dicas in similibus actibus qui fiunt in iudicio per ea que dixi .s.⁊ facit.l.generaliter.§.his de presentibus.C. de iureiuran. tene menti.

Sed dispiciamus. Dicitur ꝙ bonefidei possessori ⁊ creditori datur hic contra.in .l.j.§.j.s.ad sil.⁊ de edi.edic.l.sciendum.§.deide.glo.non sol.sed dic ibi lex loquitur de domino hic de eo ad quem ea res pertinet que verba sunt latiora. ¶ Item op.de.l.nō solum.§.queritur.s.de procura. Respō.ibi actio queritur per hominē hic vero datur per.l. ¶ Itez op.⁊ videtur ꝙ ista pena debeat diuidi iter dominū ⁊ bonefidei possessorem: vt.l.furtiua.s.de furtis. gl. que est hic concedit cōtra.sed istud est cōtra istū tex.in quo totum tribuitur domino.dicendū est ergo ꝙ ibi loquitur in eo quod est mera pena. vnde vnicuiqz duplatur prout sua ītereſt hic vero loquitur in precio vero rei quod totum bonefidei emptori datur vt hic: qō intelligo quando nō apparet dominus: quia tūc ipse preferretur:

a ¶ Detineant adde qd no. per glo. i.c.cū nō ab homine. de iudi.⁊ qñ aliquis alium capere possit.uide plene bar. in.l. cuz eo.j. ad .l.iul. pecu. ⁊ an qs possit tenere bānitum q potest impune offendi i priuato carcere bal.ꝙ sic i.l. .i.de priua. carce. ⁊ ad id quod diē bar.hic d capiente debitorem fugitiuum.adde bal. in auē. ino. de ac. ⁊ obliga. et scias ꝙ si alīquis posuerit in carcere ꝓuato aliquem ꝙ potest carceratus aufugere si vult: nec tenetur d fracto carcere. dictuz fuit ro.in.l. admonēdi. de iureiurā.

b ¶ In pria glo.uide ro. i'.l. licitatio .§. quod illicite.de pub.

c Ipostulauerit.tūc distingue. Adde.l.eos. ⁊ quod ibi habetur .C. de appel. et in.l.ſi.C. de prin. agen.i re.li.x.⁊ qd no.glo.in.l. eos.§.pe.de vsur.⁊ i hac .q.adde ioan.in ti. de assessore .§. salarium. et .l.iiii .C. de sta.⁊ imagi. ⁊ no.i.c. statutum.§.assessores. de rescrip.i.vi. et no.bal.in .l. hac.l.C. de sen. expi. reci.⁊ i.l.ii. i.iiii.col.C. de ede. ⁊ in .l. generaliter.§. his.d re. credi. et iō dicit bal.in.l.eos.§.apostolos.de appellationibus ꝙ apostoli debent dari expensis petentis: et cum Bar.hic tenet Bal.in.l.iii.C.e. et inquātum dicit eum uisis allegatis: uide bar.hic in.l.ille aut ille.de lega.iii.et ad materiā circa expensas fiendas: uide in.l.pretor.§.i.s.e.i.⁊ bar.in.l.

.li.§.defendi.ʒ.ex qui.cau.in pos.ea.vbi habes post eum.

a ¶ Questioni.aduocatus. An ⁊ qñ examinationi testiũ debet aduocatus esse presens.vide Bar.in.l.ii.de sacrosan.ec.⁊ scripsi in.l.custodes.de publi.iudi.

b ¶ Aduocatus presens. An aduocatus debet esse presens qõni quando pars respondet positiõibus.adde ꝙ aduocat⁹ nõ debet partẽ instruere:vt no.gl.⁊ bar. in.l.ii.de iura.calũ.⁊ ad de no. ꝓz hosti.in.c.dilecti. de iudi. ꝙ iudex poterit iterdũ ꝓmittere ad uocatum re spõdere positionibus si videt reũ nimis simplicẽ qui possz decipi i rñiõe. sa.c. pastoralis.eo.ti. qõ seqt Imol.⁊ doc. in.d.c. dilecti.⁊ videtur velle Inn. ⁊ doc. in.d.c.pastoralis.⁊ refert etiã Bal. in l.ii. de iura. calũ.in pn.⁊ vide abbatẽ in.c. pastoralis in fi. Ex oppo. vide doc. in.c.ii. de cõfes. in .vi. ⁊ vide bal. tenentẽ ꝙ nõ debeat esse presens in.l. proxi.d̃ his que i testa.delẽ.⁊ in .l.nõ solum .s̃.de ꝓcur. qõ limita nisi pars sit ꝑsona rustica siue idiota. ita dixit hostien.in.c.dilecti.de iud. ita tenẽt cõiter cano. in .c.pastoralis eo.ti.d̃ iudi. ⁊ vide bar. in.l. custodias.s̃. de accusa.⁊ bar.i .l.proxi.⁊ in .l.solum .s̃. alle.

vt.l.bona fides.s̃.depo. istud autem qõ hic dicitur ꝙ soluit creditori: itelligas creditori eius vt.l.inter omnes.in fi.s̃.de fur.

Ex.§.sequenti.

¶ An ex sententia interlocutoria oriatur actio in factum.

Si liber homo. ¶ Quero ad qd deẽ ista actio vtilis. Rñ.ad estimationẽ operarũ amissarũ ⁊ amittendarũ:quoniã liberũ corpus non recipit estimationẽ:vt.l.ex hac.s̃. si qua.pau. fe.di. ⁊.l.que actio.§.i.s̃.ad.l.acql. ¶ Item hic dicit datur actio vtilis . quero que sit ista actio utilis. quidam dicunt ꝙ cõdictio ex.l.ut.j̃.l.proxi.sed condictio ex.l.habet locũ quãdo in.l.non est expressum de alia:ut.l.i.de condi. ex.l. sed in.l.est expressum ꝙ ex sententia iudicis datur actio in factũ seu iudicati:ut.l.iiij.per totam.l.s̃.de re iudi.quidam dicunt ꝙ hec concurrit cuz illa . Alij dicũt ꝙ sunt casus diuersi: ⁊ hoc placet. si enim iudex precepisset pecuniam dari: haberet locuz actio in factum. sed hic loquitur quando iudex non precepit:uel si estimabit istum liberũ tanq̃ seruum:⁊ sic sententia iudicis non precessit. Ex hoc no.ꝙ ex sentẽtia interlocutoria iudicis orit actio in factuz: vt plene dixi in.l.a diuo pio. §.i. .s̃.de re iudi.

Haberi questionez: Huc usque habuistis quãdo petitur torqueri seruus extranei: hic quãdo petitur torqueri seruus ꝓprius accusati: ⁊ etiã qñ petit torqueri seru⁹ extranei. ¶ Op.s̃.qui ⁊ a qui.l.ꝓspexit. dicunt quidam ꝙ hic dicit de seruis extraneorũ haberi questionem est uerum:si ⁊ ipsi sunt traditi ad usum mulierum . Alij dicunt ⁊ melius ꝙ illud quod in.l. prospexit deficit de seruis extraneorũ suppletur hic.uel.l.ꝓspexit.loquitur q̃tũ ad impediendã libertatẽ:ut non possint manumitti: qõ in seruis extraneorũ non habet locum:sed solum in proprijs. ⁊ hoc puto uerum.glo.summat hanc materiam.C.e.l.ꝗba.

Ex.§.sequenti.

¶ An aduocati debeant esse presentes examinationi testium:⁊ responsioni positionum.

Questioni. Qualiter aduocatus[a] debeat interesse qõni dixi ĩ .l.custodias.s̃.de pu.iudi.qa debet itelligi hoc ẽ estimationi an debeat torqueri .⁊ eodẽ modo ꝙ hic dr ꝙ patroni possint interrogare itelligo .i.interrogatoria facere ꝑm que examinatur iste qui erit testis,ꝑductus. de istis interrogatorijs habemus extra de testi.c.i.li.vi.⁊ in spec.in ti.de testi.Ad hoc ꝙ aduocati ⁊ partes debeant iteresse examinationi testium facit iste tex.sed cõsuetudo seruat ꝙ iuramento sint presentes partes non aũt examinationi:quia illa debent fieri in secreto:vt.l.si qm̃.C.de testi.⁊ ibi no.⁊ ita obseruatur.Item allegat ista.l.ꝙ qñ rñdetur positionibus per partem:debeat esse aduocatus presens[b].sed in qbusdam terris hoc obseruatur in qbusdam nõ.vnde serua cõsuetudinem. sed mihi placet ꝙ aduocatus debet esse presens.serua tamen cõsuetudinem.

Sortiri via in probat

De eo quoqz. ¶ Op.⁊ videt ꝙ in isto.§.ꝙ seruus

c ¶.§.si de vectigalibus.sed ibi nõ ponit hanc vlti.q.⁊ istud vltimũ limita nisi pater patiatur capi.diminu.per quã vsufructus amittatur.ita vult bal.limitando predicta in.l.corruptionem.de vsufruc.in vna addi. in vlti.col.⁊ vide Bar.in.l.iii.§.sed vtrũ.s̃.de mino.ꝙ deportatis vel publicatis alicuius ego nõ priuer vsufrucu.vide tex.in.l.sed si minor.s̃. de pignno.l. si superatus eo. ti.per Bal. in.c.i.de cõtro. inuesti. nõ ob.l. lex vectigalis. de pigno.vi de tamẽ ibi Alex.in.x. ⁊ .xi. col. vbi late ponit.

d ¶ Sed ⁊ si negauerit. corrigere,dictum suum. Et qñ ⁊ qũo testis possit corrigere dictũ suũ vide bar.⁊ qõ ibi habes in.l. eos.j̃.de fal. Et no. ꝙ si testis vnum dixit sine tormẽtis ⁊ aliõ in tormẽtis stat vltimo dicto:ut hic vult Bar. quez sequit Bal.in.l.iii. in.i. col.C. .e.ti. ⁊ bar. in.d.l.eos.⁊ qd si in tormentis nõ ꝑseuerauerit: vide bal.i.l. fi.de qõ.

e Ariti m .§. gnquẽnium.ꝓpositionem libelli.ꝑ solã dationem libelli interrũpitur prescriptio in criminalibus. bal. s̃ distinguẽdo in.l.i.C. qñ li. prinda.⁊c.d̃ hoc ꝑ Ro.in.l.i. in pn. de arbi. ꝑ bar.in .l. naturaliter.ad fi. de vsucap.

alicuius dicatur esse in quo habet vsufructũ:uel ei bona fide seruit. cõtra in.l.i.§.qui seruum.s̃. ad syl.⁊ ea.l.§.serui appellatione:⁊.§. sed ĩ eo. ad vtrũqz rñdeo.ibi tractat de pena inferenda seruo.⁊ ideo significatio dñi restringitur.hic vero loquitur de veritate indaganda.⁊ ideo significatio dñi extenditur.

Iubet. ¶ Quero dr hic ꝙ publicabit. ¶ Querit glo.an fiscus dabit p̃cium serui publicati.⁊ dic ꝙ sic:vt in glo. ¶ Alter⁹ iste.§.facit ad.q.de filiofa. delinquẽte vtꝗ publicet,ꝓprietas eius quã hz ⁊ facit ꝙ sic.Idẽ si publicant bona patris :vt publicetur vsufructus ꝑceptio quã hz pater in bonis filij.ego hãc .q.latius examinaui in.l.si finita.§.si de vectigalibus[c].s̃.de dã.infec. Ex.§.sequenti.

¶ An testis possit dcm̃ suum corrigere.

Sed ⁊ si negauerit. No. ꝙ lz testis anteq̃ torq̃atur dicat vnum:⁊ postq̃ torquetur dicat aliud:est ei credẽdum:qõ tene mẽti. ¶ Scõo no.ex hoc tex.ubi uidet casus expressus ꝙ testis posset corrigere dcm̃[d] suuz:ut si primo dixerit mẽdacium postea possit dicere ueritatem.glo.trñ in auẽ.de testi.§.q vero. videt dicere ꝙ posset corrigere dcm̃ suum incõtinenti. sed si iret ⁊ loq̃retur cum partibus nõ posset postea corrigere dictum suum.ita no.ibi:⁊ ita cõiter obseruat.sed illa glo. loqtur in correctione dicti qõ facit testis sponte.sed si metu tormẽtorum uellet corrigere dcm̃ suum puto ei stãdum semper ante publicationem per hunc tex. tamẽ boni assessores faciunt ꝙ nõ repetitur nisi unuz dictum.s.illud qõ dicunt post tormenta.

Ex.§.sequenti.

¶ An uictus uictori debeat cõdẽnari in expensis in criminalibus.

Si reus. ¶ Op.ꝙ fiscus soluat p̃cium.⁊ sic extimari nõ dz:ut no.in.§.iubet. Rñ.fiscus soluit p̃cium serui qõ est post torturam.⁊ ideo fit extimatio vt sciatur q̃tum ualebat plus ante torturam. ¶ Ultimo no.hic quasi casum ꝙ in criminalibus uictus uictori debeat cõdẽnari ad expensas ⁊ ad alia dãna sicut in ciuilibus:ut.l.nõ ignorat.C.de fruc. ⁊ li.expẽ.⁊ facit qõ dixi.s̃.e.l.in prin. ⁊ uidetur tex.ꝑm unam lec.in.l.fi.C.de fruc.⁊ li.expen. facit.l.q crimẽ.C.q accu.non pos.

q **Aod ex his.** No.ꝙ ti.d̃ cõditio. ex.l. hz locũ in.ll.istis antiqs.⁊ trñ.l.i.C.de cõdi.ex.l. dicit ꝙ si ex noua.l.causat obligatõ hz locũ ꝗditio ex.l.⁊ sic iste.ll.digestoꝝ.dñr noue.ll.dic ut ibi.

m **Ariti.** Hec.l.corrigit hodie ꝑ autẽ.ut lice.ma.⁊ auie.§. si ad ulterã.positã.C.e.ti.auc.nouo iure.

Ex.§.sequenti.

¶ An q semel receptauit aliquem q amisit aliqd receptator teneat ꝑ titulũ nau.caupo.stabu.

Qui questum. Iste .§. facit ad q.aliqs est hospitatus aliquez semel tũc ille talis semel receptus aliqd perdidit.q̃ritur an ille talis hospitator teneatur ex illo ti.nau.caupo.sta. Gu.de suza.tenet ꝙ sic ꝑ hũc tex. Ego ꝗsueui dicere cõtrariũ qa ista noia ꝗbalia q̃ sunt significatiua alicuius

officij quod qs assumit sua auctoritate: ut mercator ⁊ hospitator: ⁊ similia nō verificanť ex actu vno sed requirit assiduitatē: vt.l.i.§.i. de tributoria: ⁊ ideo nō tenetur illa actione directa sz vtili sic: vt ibi dī. dixi plene in.l.legatis seruis.in prin.s̄.de le.iij.⁊ ibi videatis.sed in istis noīb' que sunt significatiua delicti vt effractor raptor expilator ⁊ si.vno actu verificāť: vt hic plene dixi in prealle.l.legatis seruis.in prin.

Ex.§.sequenti.

¶ Si aliquis stetit in adulterio p triēniuz a quo tēpore incipiatur tempus.

Sex mensium. §.iste legiť duobus modis ī gl. pone casum.aliqua cōmisit adulteriuz,ppter qō fuit dimissa a viro suo.queriť sex mēses a quo tēpore īcipiunt currere. Rñ.si qdem ista repudiata durauerit vidua īcipiunt currere a die cōmissi criminis.si vero nupsit scōo a die diuortij. hec lec.poniť circa prin.glo.vide glo.que incipit de adulterio.⁊ ibi: sed in adultera dic: hic īcipit ponere casum.⁊ ibi dū dicit.j.,pri.§.dic hec eadez lec.poniť.j.ea.glo.ver.vel verius. ¶ Scōo modo legiť ista.l.vt ponat casum sic. quero a quo tēpore īcipit currere tp̄s sex mēsium. Rñdet iuriscō.q̄ si qdez fuit vidua illa que cōmisit crimē a tēpore criminis cōmissi: si fuerit nupta a tpe diuortij.hec lec.poniť in glo.ibi: vel forte loquiť in vidua ⁊c̄.hec lec.nō placet glo.⁊ bene ⁊ rō ē: qa in accusatione filie vidue nō sunt statuta tpa sex mēsium in qbus vir accuset ifra.xl. dies iure mariti: ⁊ ifra alios q̄ttor mēses iure extranei: vt .l.nec in ea.§.i.s̄.e. ¶ Querit glo.qd si aliquis stetit in adulterio cōtinuo p triēnium quo tpe īspicinuus tp̄s.dicūt qdam a principio: vt.l.ei q .s̄.de fur.alij dicūt q̄ ab vltimo.⁊ sic videť dicere glo.q̄ de quolibet adulterio possit accusari. no.bene hanc glo.q̄ glo.videtur cōtra id quod no. in.l.vulgaris.

Hoc quinquennium. No.q̄ tēpus statutū in fi.l.videtur q̄ porrigať ad oīa capita.l.de hoc tangā.s̄.vi bo.rapt.l. ait pretor.§.si quis aduentu.

Ex.§.sequenti.

¶ Prescriptio statuta accusationi criminali interrumpiť p solaz libelli oblationē.secus ī ciuili.

Quinquēnium. Nota.ex.l.ista q̄ p̄scriptō statuta accusationi criminali interrūpiť p solā,ppositionē libelli ⁊ sic ppetuať.ad qō facit.j.,pri.v. ibi: postulationis dies prima.⁊.s̄.e.l.miles.§.sexaginta.qō secus est in ciuilib' vbi requritur citatio vel litis cōte.qō est notādū. Itez ex v. se.no. q̄ ciuilis īterruptio que fit p dationē libelli non ꝓdest nisi interrūpenti.plene no.in.l.sicut.§.illo.C.de p̄scrip.xxx.an. ¶ Lōtra hunc.§.op. q̄ tp̄s accusationis alterius profit alteri accusanti: vt.j.e.l.quinquēnium.so.vt ibi dicam ⁊c̄.

Ex.§.sequenti.

De dictione aūt.

Eum autem. ¶ Quero an post quinquēnium dz accusari.l.iulia de adul.vel dz accusari.l.iulia de vi publica vel priuata. Rñ.qdaz dicūt.l.iul. de vi. sed glo.dicit.l.iul.de adul.⁊ hoc innuit ista aduersitiua aūt.dicit.n.eum aūt ⁊c̄.qō no. Ex hac glo.no.q̄ significatio hui' cōiunctionis aūt.est aduersari: vt.l.hoc amplius.§.de his aūt.s̄. de dā.ifec.⁊ eius natura est aduersari his q̄ sūt eiusdez generis: vt hac glo.⁊ ideo si dicerē sic.scholares legūt: petrus aūt currit: intelligeť petrus .s.scholaris: vt aduersetur his que sunt eiusdem generis.

p **Ater.** ¶ Op.de.l.fi.s̄.de pub.iu. so.ītellige hic de euidenti calūnia: vt plene dixi in.l.is cui' ope.§. fi. .s̄.e.

Ex.§.sequenti.

¶ Idem est dicere a die diuortij q̄ ex die.

Sexaginta. Dic hic.lx. dies a diuortio: sz.s̄.l. ,pri.§. sex mēsium.dī a die diuortij.⁊ sic est idem dicere ex die diuortij ⁊ a diuortio.⁊ sic vī q̄ in vtro qz ꝓtinueť tp̄s de mōēto ad mōētū': vt.l.i. .§.biduum.⁊.§.se.j.qū appel.sit quod tene mēti pro statutis.

q **Quinquēnium.** ¶ No. q̄ istud quinquēniū est cōtinuum quo ad,pcessum sed ē vtile quo ad initiū. ¶ Op.s̄.l.,pri.v.hoc amplī'. ubi tp̄s accusationis alterius nō cōnumerať. Breuiter ibi loquiť qū secūdus accusator non detulit accusationi primi: imo ab accusando eum remoueri fecit.hic vero loqtur qū accusationi primi detulit: ipse tamen postea non est ,psecutus vel est preuaricatus.

Ex.l.sequenti.

¶ An producens testes falsos: testes cum ipsis possit eodē libello accusari.

n **Ibi.** [b]Ibi: non tamen ⁊c̄. By. cōsuluit vnam questionē an producens falsos testes ⁊ etiam ipsi testes possint eodem libello accusari: ⁊ determinauit q̄ sic per.l.i.C.si reus vel accusa. mor. fue. ⁊ ibi per Ly.de qua questione videtur hic casus. facit.j.de fal.l.athletas.ad hoc facit glo.l.si post. in prin.s̄.e.in fi.magne glo.

Ex.l.sequenti.

¶ Sicut ante litem contestatam nō debent recipi testes: ita nec debet aliquis torqueri.

s **Ī quis adulteriuz.** [c] Nota.dicit hic Jaco.de are.q̄ sicut ante li.cōtesta.non debent recipi testes: ita nec debet aliquis torqueri ante li.cōte.in preiudicium alicuius accusandi. ¶ Quero quid vult dicere tex.in preiudicium eius.glo.dicit vno modo ⁊ bene. Item exponit secūdo modo ⁊ male in.l. seruos.§.fi.s̄.de accu.

Ex.§.sequenti.

¶ Si ciuitas fuit damnata ad destructionem muri: an perpetuo murus debeat esse destructus.

Si quis adulterum.

¶ Oppo.hic dicitur diuortium factum debet durare perpetuo.contra.j.de penis.l.sine prefinito.Solu.ibi tempus propter imperitiam fuit omissum: vt ibi dicam. Facit ad questionez'. Ciuitas vel castrum fuit condēnatum q̄ destruerētur muri ⁊ fuerunt destructi: an possint reponi. By.dicit q̄ fuit determinatum q̄ non: quia qō hic dicitur debet intelligi q̄ sint destructi perpetuo. facit.l.seruus.C. de penis. vbi damnatus seruus ī vinculis stare ītelligitur perpetuo. ⁊ ibi Ly.hoc ponit.contra hoc videtur in.c. ex litteris.extra de consti.Sol.si pena imponiť ob cōtumaciam: tunc cessante contumacia cessat ⁊ pena[c]: vt dicto.c.ex litteris.⁊ ibi Inno. hoc tenet.sed si ob aliam cām pena imponitur: tūc loquitur precedens determinatio.

a Ater p §.sexaginta ad momentū: vide moder. in.d.§. biduum.iuncto eo qō dicitur i.§. dies sed qū dicitur ex die q̄ nō comp̄hendať de mōēto ad mōētuz.tz Bal.in.l.fi. de iure do. impe. vide bar. in.l. lex hoc iure. in prin. de iusti.⁊ iure.

b Ibi. n ⁊ vide Barto.in.l. bos accusare.§.lege.s̄. de accusa.⁊ p istum tex. dixit bal. in .l. iuris. ad fi.qui.res iudi. nō no.q̄ sinia lata ꝗ occisores nō p̄iudicat mādatariis. Et nota.ex, hoc tex.q̄ pluresť possut accusari eodē libello: ⁊ vide bar. in .d.l. bos accusare.§.lege.s̄. de accusa.

c s Ī quis adulterium.⁊ facit qō no. bar. in.l. fi.j. de qō. an quis possit torq̄ri ante publicatas attestationes: uide bal.in.l.milites. de qō. Ex op.hac.l. allegat bar. in.l. maritꝰ. in v. vlteri' .j.de qō.

d ¶ Si quis adulterū. facit ad.q. Si ciuitas fuit dānata ad d̄ struc. murorum an postea poterit reficere. facit qō no.in .l.in op'. de ope. pub. ⁊ bar.⁊ alex.i .l. pmisceri .j.de acquipos. ⁊ vide bar.⁊ bal.in .l. seruus.C. de penis. et uide de ista .q.p ang. in .l.in numeratis.j. de solu.p Imo.i .l.si fideius. sor.in.§. meminisse. de le.i.⁊ tangit ,ꝗde. de ancha.i.c.i. de vsur.i.vi. facit,tex. et ibi bar.i.l.sicut .§.supuacuū qui. mo. pi. vel hy.so. et adde q̄ p.c. ex litteris. qō hic alle. bar.dicebat Bal.in.l.ii. C.de postu. q̄ bānuz qō ferť ex cōtumacia bānito cōparēte in legitimo termino reducť ad simplicē citati. qō intellige vt per cū in .l.ita demuz .C.de ,pcut. ⁊ no.in.l.absentē.de penis.

e ¶ Cessat ⁊ pena. Cessante contumacia dz cessare pena .l.i. .§.si sup.s̄. de col. bo.⁊ no. Bal. et doc.in.l. puto.§.i.d̄ po. .c.ex litteris de ꝓsti. ⁊ qū pena iponiť an p̄sumať ī posita ob crimen an pp cōtumaciaz do.an. ⁊ io. de ligna. in .d.c.ex litteris.dicē q̄ ob crimen p̄sumiť iposita. alle. Inno.i .c.cuz bone de eta.⁊ qualī.sed Imo. dicit q̄ Inno.hoc non dicit. et qō hoc dictum nō est verus p.l. si preses ⁊.l.si de interpretatione ī rōne fui.j.,d penis.⁊ hoc dicē satis voluisse gos.et Jo. an. post eum.in.d.c. ex litteris.,p cuius intellectu: uide bal.in.c. acceptā.i.ix.q. .C.de vsur.

Lcusaturus.qro de quibus.Et vide qd no.bar.in. l.edita.in.ii.col. .C.de eden.⁊ Bal.in.l.qui accusare.C.qui accusa.non pos.

ADDE q alex.in.l.qcqd astringēde de ver.ob.alle.hunc tex.q appellās recte appellat si dicit habeas p expressis causis grauaminis vsqz cras qz dabo tibi in scriptis si tñ illa dies sequens sit intra tpa appellādi ⁊ ita ēt dicit hoc vltimum tenere Bal.in.l.ii.C.d epali audi.⁊ ang. ⁊ Imo. i.d. l.qcqd astringende idem velle.

b C.xxx. anno. Adde bal.in.l.mater.ne d sta. defunc. ⁊ in .l.cum notissimi.de prescrip.xxx. anno.

c C Alde cōcepti.vtrū p libellum male cōceptum interrumpatur prescriptio. Adde alex.in.l. iuste.ff.de acq ren. pos. ad fi.⁊ quid in minus solēni citatione: adde Bal.i .l.⁊ post edictum.de iudi.⁊ no.que dixi in.l.cuz notissimi.C. de prescrip. .xxx.anno.⁊ dicit bal. q non requiritur pempto rium edcñ ad iterrumpēdum: sed sufficit vnica citatio: ⁊ cuz bar. hic transit bal. in.l.edita.C de eden. in .xii.col.

ADDE an p citati. minus solēnez iterrumpatur prescriptio Bal.cōsilio .clxvii. primo li.

d C Auē.osceratur.⁊ ibi Bal. qui aliter loquitur in.vii.col. ⁊ vide bal. in .l.i.in.i.col. ne ex delic. defun.

e C Solā citationez.Vt de Bal.in.l. .i.in.iii. col. .C.de fruc. ⁊ li.ex. vbi dicit q etiā in prescrip. que interrūpitur per li. cōtesta.si libellus fuit ceptus cuius vigore secuta fuit absolutoria omnia perimunt ⁊ ēt interruptio.

Ex.l.sequenti.

C An p porrectionem libelli male cōcepti interrumpatur prescriptio.

a **Lcusaturus.** Hec est bona.l.⁊ .h.d.

Per porrectionē libelli male ꝛcepti nō interrūpitur prescriptio adulterij.h.d.ista lex. C Oppo.s.de arbi.l.qui arbiter ⁊.l.si is cui.s. de lega.ij.glo.non soluit.sed respōdeo. ibi totū ius suum consumpserat ille qui volebat mutare ⁊ variare.hic vero secus. C Vlterius quero dr hic si tempora largiantur.quero de quibus[a] tēporibus loqtur.hic glo.dat tres rñsiones. ꝓmo q loquitur de tempore statuto a iudice: vt.l. tícia.s.de accusa.⁊ hec est satis bona.alia q loqtur de tempore.xxx.dierum.de quo loquitur l.libellorum in fi.sed ista est falsa:⁊ reprobat in.l.libellorum in fi.tertia so.est q hic loqtur de tēpore quinquēnij de quo loquit.l.quinquēnium.s. .e.⁊ ista est bona. C Sed cōtra hoc op. per porrectionem libelli fuit ista accusatio ꝓpetuata:vt .l.mariti.§.qnquēniuz.s.e.So.ibi libellus erat bene cōceptus hic male. C Sed cōtra hoc op. ego video q pscriptio interrūpitur p solam citationem:vt.l.cum notissimi.C.de pscrip.xxx. anno.[b] ergo multomagis p dationem libelli lz male cōcepti[c]. Circa hūc passuz habetis glo. i auc. offeratur[b].⁊ ibi se nō bene firmat ⁊ ponit varias opi.ideo dico sic.q̄dam est pscriptio que p dationem libelli interrūpitur:⁊ in illa respicit vtr libellus sit bene cōceptus vel non. casus est hic cōiuncta.l.mariti.§.qnquēnium.s.eo. q̄daz est pscriptio que p solam citatiōez[c] interrumpit: vt pscriptio.xxx.an.⁊ in illa ispicit an citatio[f] sit bene facta.nō curo utr libellus sit bene cōceptus vel nō:ut.l.cum notissimi.C.de pscrip.xxx.an. ⁊ ita loqtur opi.illoz in auc.offerat.q̄dam est prescriptio que p solam li.cōte.interrumpit:ut.l.ii. in fi.s.pro emp.⁊ in ista ispicimus an lis sit bene cōtestata:ut in auc.offerat.fm aliam opi.⁊.l. si pater.C.ne de sta.defunc.

f **Iliumfa.** C No.q in publicis iudicijs pōt esse filius sine patris volūtate:ut hic.⁊ habuistis i .l.inter liberas.§.si filius.s.e.⁊ ibi dixi.

Ex.l.sequenti.

C An qs possit puniri de incestu ⁊ stupro:ibi. Vlterius. Et qd releuat q qs teneat de incestu ⁊ stupro cū sit equalis pena: ibi. Quero. Et an cum qs ꝓtrahit matrimoniū errando in iure naturali vel gētium excuset:ibi. Et ideo. Et qualiter error iuris probet:ibi. Vltimo. Et an cū qs p ignorantiā excusatur aliter puniat: vide in fi.

g **Iadulterium.** Hec ē bona.l.⁊ subtilis ⁊ difficilis.si cōmittit adulterium cū icestu mulier punit vt vir.idez si cōmittit stuprū ⁊ incestus.sed ab icestu excusat ꝓpter ignorantiam que psumit in muliere minore:⁊ statim penitēte.h.d.vsqz ad.§.iperatores.⁊ diuidit principaliter in tres partes uel quattuor. Primo loquit qñ cōmittitur adulteriū cuz icestu. scdo qñ cōmittitur stupruz ⁊ icestus a masculo.tertio qñ cōmittit stuprum ⁊ icestus a muliere sub colore matrimonij.quarto qñ masculus aliqualiter excusat.quinto qñ in totum liberat. Scda ibi:stuprum.tertia ibi.quare mulier.quarta ibi:nōnunq̄.quinta ibi.frēs deniqz. C Op.ad primā partem imo aliter punit mulier q̄ vir:ut in auc. sed hodie.cōiuncta.l.quāuis.C.e.solu.in adulterio simplici hec.l.est correcta.sed in adulterio cum incestu nil est innouatuz per illa iura.ar. ad hoc j.l.pxi.§.pscriptione.⁊.§.incesti. C Querit gl. que est pena icestus. glo.dicit q eadē pena ē in cestus que est adulterij:vt hic colligit:⁊ habuistis notatū in.l.iter liberas.§.i.s.e. nō habetis alia circa pmam partē. C Seqtur.§. stuprū vbi est scda pars ⁊ difficilis.§.⁊ legit duob[o] modis in istis.gl.primo q hic loqtur simpliciter de adulterio ⁊ icestu.scdo modo q loquat de stupro ⁊ icestu.⁊ q hec.l.loquit de adulterio ⁊ icestu. primo facit tex.q dicit an adulterij pena sufficiat.huic lec.applaudet glo. sup verbo stupruz ⁊ glo.sup verbo filiā.⁊ gl.sup ꝓbo cōcurrūt. scdo modo legit hec.l.vt dixi de stupro ⁊ icestu.pro hac lec.facit tex.q dicit stuprum.huic ēt applaudet gl.sup verbo adulterij.⁊ glo.sup verbo duplex.⁊ glo.sup ꝓbo errore. C Quero igit q̄ istarum lec.sit uera. Rñdeo hic loqtur de stupro ⁊ incestu.de adulterio enim ⁊ icestu non pōt loq: quia cum in nupta nulla cadit excusatio: vt.j.e. .l.ver.fratres. C Vlterius qro p declaratione.l. vtrum de vtroqz delicto puniat.s.de stupro ⁊ icestu:uel de adulterio ⁊ incestu.glo. dicit q sic ⁊ bene.⁊ hoc vult dicere tex.hic ibi:quia multū interest.vbi soluit hanc.q.qa videtur velle q qñ facit sciēter puniatur de utroqz.facit.l.qd de crimine.C.de accusa. C Ad hoc op.de.l. senatus .s.de accusa.Solu.ibi dicit ob id crimē. hic vero sunt diuersa delicta lz ex eodem facto descendant. C Cōtra hoc[g] op.de.d.l.senatus.put loquit in parricidio ⁊ homicidio qu e sunt delicta diuersa:⁊ tamē nō pōt qs puniri de vtroqz. Rñ. illa delicta habēt se vt genus ⁊ spēs. sed delicta de quibus hic loquitur habent se vt excedentia ⁊ excessa:seu vt species separare. C Sed contra hoc op.de.d.l.senat[o].put hic loqtur de stupro ⁊ incestu.nam stuprum uidet genus ad oēm coitum illicitum. Rñ.nō est uex.imo stuprū ē spēs separata:quia nō cōmittitur nisi in viduam vel in uirginem:ut habuistis.s.e.l.stupruz .§ i.⁊.l. inter liberas.§.i.dixi q tenetur de utroqz.s. de adulterio ⁊ icestu:seu stupro ⁊ incestu. C Quero qd releuat de utroqz teneri.si enim ē equalis pena:qa ē pena capitis:nil releuat teneri d utroqz:cū semel tñ possit decapitari: ut.l. uulgaris. in pn.⁊ ibi dixi.s.de furtis.rñ.istud ē utile.prio qa si seqt absolutoria sup uno poterit ab alio sup alio crimie accusari:ut.l.q de crimine.C.de accu. Itez si sequat cōdēnatoria prodest i hoc: qa fm tpa hec nō erat pena capitis sed minor: ut no.in.l.filius.§.miles.s.de his qui no. infa. ⁊.l.si quis viduam.j.de questioni.⁊.j.de re mili.l.qui cum vno.§.adulterij.⁊ ideo prodest etiam.

in.l.i.§.i.ibi:⁊ no.de seriis. Adde bal.in auc.oēs.C.si vt se ab her.abstin. ⁊ in auc.offerat.in.vi.col.C.de li.cōte.ubi ad hoc alle.istā glo. sed certe glo.ibi expsse tenet ꝛtium arbitro: Bal.ibi esse corruptū.⁊ vide alex.in .d.l.i.de seriis.in pn.⁊ tenēdo q spōtanea cōparitio validet citationem: tunc qro an sola cōparitio sequēs interrūpat an solū cū deuētū ē ad li.cōte.pōt.n. ē interuallum magnū iter cōparitio. ⁊ li.cōte. ⁊ obiectionē dilatoriaruz q obiectus pscriptionē si iterrūpit.c. cū dilectis. de or. cog.⁊ in hoc Pe. de ancha. in .l.i.de seriis tenet q p solā spōtaneaz cōparitiōez interrūpat: qz hz vim citatiōis ⁊ maiorē:ut pz ex his q̄ habentur ⁊ no. in .d.§.i.⁊ i.c. fi.de elec.in .vi.qd ē no. Adde bal.in addi. in spe. in ti.de cita. ⁊ ibi no. dixit q meminit se legisse q citatio realis interrūpat pscrip. Et ad pdcā dicit bal. in .l.pperāduz .§. fiqdez.d iudi.q si citatio nō sit legitime scā snia lata ꝛ actorē sit ipso iure nulla et an libelli oblatio cuz executoris missione corā arbitro iterrūpat pscrip.si ꝓpto missuz nō tz uide Gui.de suza.in.l. cū antea.C. de arbi.⁊ tenet ibi q non p .l.si paterne ne de sta. de func. et ad bar. hic vide Alex. in rub.ff. de in ius vocā.cū concor.

ADDE q citatio generalis:et i discreta iterrūpit pscrip.et scā ēt in alio loco q̄z domicilii pscribētis vt voluit bal.cōsi. .clxvii.pmo li.et an p oblationē ceptī libelli p eundē in additionibus ad spec.in ti.de citatione.

d C An citatio. No.q citatio nulla nō interrūpit pscriptionē.⁊ an cōparitio sequēs citati. nullā validet eā adeo q interrūpat pscrip.vide bal.no.

g I adulteriū.§.stupzū.ꝛ hoc uide plene gl.in auc.de iceſ.nu.ubi ponit qd sit iceſt[o] et qd nefari[o] coit[o].et uide glo.isti.de nup.§.si aduersus.

a ¶ Huius declaratione. Ex hic dictis habes qs coitus sit prohibitus: ⁊ qs sit pmissus: ⁊ qd in nouerca. ⁊ vide glo. insti. de nup. §. si aduersus. Quid in alio simplici fornicatore: vt solutus cũ soluta. qdã dicebãt q̃ ista simplex fornicatio nõ erat prohibita de iure ciuili: sed de iure canoni. tm̃. ⁊ iõ erat crimẽ ecclesiasticũ. allegant Fede. in cõsi. sed põt saluari dcm̃ Federici in fornicatione p̃sbyteri: ut no. in .c. cos. xxii. distin. Itẽ põt saluari in puro cõcubinatu q nõ est prohibitus a iure ciuili: ut. ff. de concubinis. p totuz. sed regulariter oĩs alia fornicatio punitur. no. Bar. in. l. i. de concubinis. Quid i iudeo habẽte coituz cũ xp̃iana an puniat a iudice seculari. vel ecclesiastico vide glo. in c. sepe. xxviii. q. i. ⁊ qd̃ habet in. c. archiep̃i. d̃ rapto. ⁊ cõsuluit Ja. cald. in suo p̃silio qd̃ ponit in ti. de fo. cõpe. in consi. xii. ⁊ repetiit in consiliis sub titulo d̃ iudi. ⁊ ꝓde. de ancha. in consi. xiiii. ⁊ Jo. an. in. c. gaudemus. de diuo. q̃ no. ⁊ qua pena puniatur iudeus hs̃ rem cũ xp̃iana: ⁊ qua pena hs̃ rem cũ brutis. ⁊ qua pena puniat mulier faciẽs offm̃ bois: uide q̃ dixi in. l. euz vir. de adul. ⁊ glo. in. c. iter opa charitatis. de sponsa. dicit q̃ crimẽ meretricii sub dissimulatione ꝑtrãsit: ⁊ meretricari est peccatuz mortale. xxxii. q. iii. in. c. meretrices. Quid in habẽte rem cũ bestiis: uide tex. i. c. si mulier. alias cũ mulier. xvi. di. quẽ pro fin. alle. Ro. in. l. si vero. §. de viro. i. xxxvi. alias xlvi. sal. ff. solu. ma.

ADDE q̃ Oldra consilio. cccxxxiii. dicit q̃ iudeus cognoscens crimen debet puniri ex̃ordinarie ⁊ dicit q̃ illi iudeo p̃ quo ipse cõsuluit fuerunt incisa virilia.

b ¶ Si vero q̃ris. Adde glo. ⁊ Bal. in. l. si iusta. alias in. l. si. de cõdi. sine cau. ⁊ Jo. an. in. c. ex tenore. q fi. sint legi. ⁊ que no. in. l. si. j. eo. ⁊ an filii ex legitimo matrimonio nati. alias illicito inter ignorãtes sint legitimi: vide singulu. bal. post gl. in. l. qui cõtra. C. de incest. nup.

am scire propter statuta ciuitatis que hodie minorem penam imponunt pro adulterio. Item quãdo ista delicta sunt simul cõiuncta vnius pena augef̃ ꝓpter aliud: vt. j. e. l. proxi. Item dicitur hic an errore ⁊ c̃. quero de quo errore loquitur hic. dicit glo. de errore facti iustissimi. alij dicunt de errore iuris: ⁊ tunc dic q̃ loquitur de errore qui declarabitur inferius. ¶ Quero quid vult dicere contumacia iuris ⁊ contumelia sanguinis. Rñ. vult dicere q̃ sciebat ius: ⁊ sciebat parentelam: ⁊ vtrunqz contemnit. non habetis alia hic circa hanc partem. ¶ Sequitur tertia pars que incipit: quare mulier. ex hoc. §. no. q̃ si mulier contrahit matrimonium contra iusgẽtium punitur. sed contra ius ciuile excusatur. ¶ Oppo. ⁊ videtur q̃ etiam quando contrahit contra ius gentium excusetur mulier. j. e. l. ver. fratres. Solu. hic hoc fecit scienter volens contrahere matrimonium: sed in versi. fratres fecit ignoranter cõtrahendo matrimoniuz quod credebat se cõtrahere licite. ⁊ hoc eodez modo de ea que ignoranter fecit debet intelligi ver. nam si sola: qui ponitur hic: vt. j. dicetur. ¶ Expeditus videlicet de tertia parte venio ad quartam que incipit: nõnũquã. hic non habetis alia. naz eius materiam. j. proxi. §. dicam. ¶ Sequitur quinta pars que incipit: fratres. ⁊ diuiditur in partes quattuor. primo ponit rescriptum quãdo quis excusatur ꝓpter etatem. secundo ponit aliud rescriptum quãdo quis excusatur ꝓpter penitentiam ostensam per diuortium. tertio ponit aliud rescriptum quãdo quis excusatur propter pniam ostensam per supplicationem. quarto iurisconsul. reassumit omnia precedentia. Secũda ibi. idem imperatores. tertia ibi. idem pollioni. quarta ibi. testium autez. ¶ Oppo. de. l. qui cõtra. C. de incest. nup. huius timore glo. distinguit hic dicẽs q̃ ibi errauit in facto. hic in iure. ⁊ annectit glo. vnum verbuz q̃ in incestu si quis errauerit in iure naturali vel gentium nullo modo excusatur lz aliq̃liter releuetur. hoc dcm̃ non placet mihi per tex. in ver. idez imperatores. nã matrimonium cõtractum cum nouerca est illicitum de iure gen. quia illa matrimonia dicuntur de iure genti. illicita que sunt prohibita ratione cõsanguinitatis vel affinitatis. ita intelligit Azo in summa de incest. nup. ⁊ in summa de interdicto matri. in prin. ¶ Et ideo pro declarãda ista materia volo vos scire q̃ habetis tres glo. i hac materia. vna est hic. alia est in. l. qui cõtra. C. de incest. nup. alia est que est perfectior ⁊ melior in autẽ. de incest. nup. §. i. col. ij. sed tamen nõ bene declarat. ideo pro huius declaratione[a] volo te scire q̃ quãdoqz coitus sit sine colore matrimonij: tũc isto casu punitur indistincte iste talis coitus. ⁊ puto q̃ punitur secũduz illud quod est in veritate nõ secũdum illud quod putabat. si erat consanguinea punietur de incestu. si nupta puniet de adulterio: quoniaz dabat ab initio operam rei illicite: ⁊ erat in dolo. arg. s̃. de fur. l. vulgaris. §. si quis ea. ⁊ s̃. de iniurijs. l. eum qui. §. si iniuria. quandoqz iste talis coitus fit sub colore matrimonij: ⁊ hic est aduertẽduz. aut tu queris vtrum ipse puniatur. l. iulia. de adulte. ⁊ de stupro ⁊ de incestu. aut tu queris an puniatur ex constitutionibus que puniunt cõtrahentes nuptias incestas. primo casu aut ipsi sciuerint ius ⁊ factum: ⁊ puniuntur vt hic in. §. stuprum. ibi: contumacia iuris ⁊ sanguinis: quia punitur de stupro ⁊ incestu: vt hic dicit. aut ignorauit vterqz: ⁊ sunt excusati: vt. l. qui contra. C. de incestu nup. ⁊ hic prout dicit errorem matrimonij illiciti contrahabatur. aut ignorabat factum ⁊ sciebat ius. ⁊ tunc idem q̃ excusetur: vt hic prout dicitur errore. ⁊. d. l. qui contra. C. de incestu nupt. aut econtra sciebant factum ⁊ ignorabant ius. ⁊ in isto casu siquidem mulier est excusatur: ut hic in ver. fratres. ⁊ in ver. quare mulier. ibi: nam si sola ⁊ c̃. si erat masculus. tunc aut minor ⁊ excusatur: vt. d. ver. fratres. aut maior: ⁊ tunc si statim cum cognouerit eum penituerit: que penitẽtia ostenditur per diuortiuz uel per supplicationem ei parcitur. similiter vt hic in ver. idem pollioni. ⁊ in uer. idem imperatores. aut statim nõ penituit: ⁊ tũc punitur sed mitius: ut in uer. nõnũquam. aut dubitatur utrum sciuerit uel ignorauerit. ⁊ tunc aut matrimonium est cõtractum clam: ⁊ persumitur scientia: ut. l. ulti. s̃. de ritu nup. ⁊. l. i. C. de interdicto matrimonio. secũduz intellectum glo. quem ponit hic ⁊ ibi. aut fecit palam: ⁊ tunc presumitur ignorantia: ut. d. l. ulti. de ritu nup. que maxime presumitur in mulie re. ⁊ minore ⁊ in eo quem statim penitet facto diuortio uel supplicatione porrecta: ut uidistis hac. l. si uero queris[b] qualiter quis puniatur illis constitutionibus que puniunt incestas nuptias est aduertendum: quia in hoc est triplex pena. una est q̃ matrimonium non ualeat: ⁊ ista indistincte habet locum ⁊ excusatur ignorantia uel etate: ut. l. i. C. de interdicto matri. ⁊ hac. l. uer. fratres. ubi omnino precipiunt coniunctionem distrahi. alia est per quaz amittitur lucrum seu a lucro repelletur. ⁊ in hac. l. distinguitur. aut fuit sciens ⁊ habet locum illa pena. aut ignorans. ⁊ tunc aut fuit ignorantia iusta: ⁊ tunc a pena excusatur. aut iniusta ignorantia: ⁊ tunc non excusatur: ut. l. qui contra. C. de incestu nup. Et ex hoc sequitur q̃ si errent in iure cum esset ignorantia iniusta: nihilominus tenerentur pena illius. l. qui contra. C. de incestu nupt. Tertia est pena per quaz punitur ⁊ in persona ⁊ in bonis: ⁊ illa pena non habet locum nisi tales nuptias contraxerit dolose ⁊ scienter. ⁊ ideo quecunqz ignorãtia ab illa pena excusaret. ita loquitur auten. incestus. C. de incestu nup. ⁊ autẽ. de incest. nup. §. i. ⁊ quod ibi no. ¶ Querit glo. quid si unus sciuit alter ignorauit. dic ut nota. hic in. l. qui cõtra. C. de icest. nup. que in sciẽte habet locum: ut. s̃. dixi. ignorans excusat: ut ibi: ut. s̃. dixi. ¶ Ultimo ex hac. l. nota duo. primo qualiter iuris error probat: ⁊ habes q̃ probatur ex istis qualitatibus quia fecit palam ⁊ statim cum fuit sibi dictum dimisit: uel erat minor. ex istis presumitur error iuris: ut hic ⁊ in uer. fratres. ⁊ §. incestum. plene dixi in. l. ij. s̃. de confes. Secundo no.[c] q̃ nõ sufficit q̃ appareant p̃sumptiões suf-

c ¶ Secũdo nota. Juris ignorantia vel error: nõ sufficit nisi allegef̃. idez glo. fin. i cle. appellãti. de appel. in notorio: uide q̃ dixit Alex. i. l. i. p̃ Bal. C. ut que de sunt aduo. vbi omnino vide. Adde Bal. in. l. super longi. in. iii. col. de p̃scrip. lõ. tempo. ⁊ an sufficiat allegare postq̃z est cõclusuz i causa: uide doc. in. c. puenit. de emptio. ⁊ vendi. ⁊ ibi an iudex possit supplere: et an cõsuetudo debeat allegari: vide bal. in. l. venia. de in ius vocã. et no. in. l. si quis non dicam. in. iii. col. de epis. et cle. et i. l. quicũq̃. de serui. fugi. ⁊ dum hic tãgitur de iure presump. vide barto. et ibi scripsi in. l. i. de excepti. ⁊ quotuplex est p̃sumptio: vide glo. magnam in. l. si. quod me. cau. et glo. in. c. cum hi qui. de spõ. ⁊ facit hic. §. idem pollioni. ad ea que nota. refert Alexan. in. l. a diuo. §. si super rebus. in. iiii. colũ. de re iudi. et bonuz dictum de cõsuetudine: vide p̃ barto. in repetitio. l. de quibus. in. x. questio. princi. s̃. de legi. vbi dicit q̃ creditur excellẽtissimo doctori vsquequo p̃betur in ꝯrium.

ADDE dictis bar. in hoc ṽ. Scõo q̃ro Ro. cõsi. lxxvii. ubi pulchram limitationez ponit.

a ¶ Vltimo possemus. Qui facit excep. de presumptionibus erroris videtur errorem allegare. pro hoc facit quod no. Bar. in l. i. in. iii. col. s. de excep.

b ¶ Liberto. puto verum. Saly. etiam tenet q̃ sic in. l. i. C. de his qui paren. vel liber. occide. vt ibi plene per eum. Et ad istã qõnẽ allegat Imo. ⁊ Ange. de are. in. l. triticum. ad finẽ de verbor. obligationi. vbi concludunt filium posse interficere patrem hostem ciuitatis. ⁊ dicit ipse fuisse in facto in baldazo. ⁊ facit ad hãc questionem barto. hic tex. in l. minime. ff. de religio. ⁊ qui cecidit pro patria ĩcternuz creditur viuere. Insti. de excu. tuto. § in bello. et no. Bar. in dicta. l. minime.

ADDE q̃ pp hoc. ſ. q̃ filio liceat occidere patrem hostẽ ciuitatis ab. cõsuluit q̃ filiꝰ talis possit testari: et sit liber a patre vt etꝰ cõsilio apparet ciiii. p̃mo li.

c ¶ Mercimine Bal. dixit p hunc tex. in. l. i. in. xvii. col. C. qui accu. q̃ in criminali non dantur dilationes ad p̃bandũ.

d ¶ Sine dilatiõe. Probationes facte nõ data dilatione ad probanduz nõ valent. ⁊ adde Jo. anto. in. c. licet causaz in. xi. col. extra de proba. ⁊ ibi tenet q̃ possunt iste probationes fieri usqz ad cõclusionez in causa: per ea que habenk in. c. militis. de procura. ⁊ in. c. cum dil. de fide instru. Bal. in. l. si quãdo. ⁊ in. l. cum a nobis. de dila. Bar. in extrauagã. ad repri. in v. fine figura. Bal. in. l. fi. s. de feriis. tenet indistincte per banc. l. valere p̃ bationem fine termino dato. imo ⁊ post terminum p̃m eum nisi opponatur. de quo in. l. municipium. de postul.

e ¶. §. cogniturum. ⁊ ibi vide Bar.

f I ex lege. Ad banc. l. vide quod no. bal. in. c. i. in prin. quibus mo. seu. amit.

g ¶ Allegatur ad. q. Adde Bal. in. l. nostram. in. iii. col. C. de testi. ⁊ in. l. i. ff. de testi. ⁊ qõ no. doc. in. l. huiusmodi. §. si ita cui. de lega. i. p ang. in. l. ex iudicati. C. si ex fal. instru. ⁊ per Ro. post Ange. in. l. duo. ff. de acquirere. ⁊ Jo. an. in ti. de accusa. §. nunc sequitur. ver. quartum aũt mẽbruz ⁊ Bal. in. l. vir. C. qui admitti. Adde quod no. bar. in. l. nõ solum. in. iii. col. de ope. no. nun. ⁊ ibi tangit Alex. ⁊ quod dixit Bar. in. l. i. §. ⁊ periu. quod vi aut clam: ⁊ vide bal. in. c. domino guerram. i ti. hic fi. l. comunum tenementi ppetuo. qõ singula. voluit saly. in. l. nulluz. C. de iudi. q̃ si aliqs est bãnitus ⁊ stat in ciuitate ⁊ tolerat q̃ si aliquis occidit ipsum punitur non obstante statuto. ⁊ vide Ange. in. d. l. fi duo et do. anto. in. c. quia circa. de cõsan. ⁊ affi. sa. qõ no. gl. de tabellione cõdemnato postea tolerato in auten. de tabellio. §. i. ver. nõ potest. Et ad. q. Bar. hic facit qõ no. bar. i. l. libertas. de statu homi. ⁊ retuli i. l. i. §. trãsfugas. de sicca. Et quid si occidit descriptus in bãno q̃ erat cancellatus sed ignorabatur. Ang. in. l. filio. de libe. ⁊ post. hu. dicit q̃ i pune potuit offendi. faciunt no. per bar. in. l. nõ solũ. §. morte. i. xiii. col. de ope. no. ⁊ bal. in. l. nostrã. d testa. ⁊ vide Alex. in. l. i. §. si seruus. de acq. pos. q̃ examinat. q̃ si occidit bãnitꝰ q̃ appellauit appellatiõe pẽdẽte. adde bal. in. l. i. C. si a nõ cõpetiudi. ubi vide plura no. ⁊ facit quod uoluit ang. i. l. i. ad fi. de bis q̃ in testa. delen. ⁊ cũ bar. hic trãsit bal. in. l. ex morte. ad. l. acq. l. ⁊ gui. de suza. in. q. incip. In ciuitate statutũ est q̃ si aliqs offendit: tenet q̃ non punit. ⁊ vide bal. in. l. cũ qui. de adul. ⁊ in. d. l. i. in. iii. col. C. si a nõ cõpetiudi. ⁊ in. l. i. C. de penis. p bar. in. l. ii. ff. si qs in ius voca. p Saly. in. l. senatus de bis q̃ sibi ascri. p bal. in. l. qd si fugitiuus. §. apud labeonem. de edil. edi. p Jo. an. in regula qõ qs. in mercu. ⁊ Saly. in. l. eum q duas. de adul. ADDE an occidẽs bãnitũ q̃ hẽbat saluum cõductũ puniatur pau. de ca. cõsilio. xxxiii. de quo ẽt per ang. cõsilio. clxxxvii.

ficiẽtes ad probationem erroris nisi etiaz error allegetur. h. d. hic in fi. tex. notabiliter ibi. vtiqz si error allegatur ⁊ c̃. vnde memẽto q̃ facias positionem erroris quod perpetuo tene menti.

¶ Vltimo possemus[a] etiam dicere: q̃ ille qui faceret exceptionez de presumptionibus erroris: tunc hoc faciendo videretur allegare errorem: sicut dicimus in libello: vt. l. omnes. §. lucius. s. de his que in frau. credi. ¶ Oppo. hic videtur q̃ ex penitẽtia quis cõsequatur impunitatez de licti. cõtra. s. de fur. l. qui ea mente. Solu. hic penitentia ostendit ⁊ declarat in preterito nõ fuisse dolum: ibi vero secus. ¶ Vltimo quero. ego uideo q̃ pp ignorãtiaz quis excusatur. ſz an puniatur alia pena extraordinaria. videt q̃ sic: ut. l. respiciendus. §. delinquunt. j. de penis. ⁊ l. ij. §. hac actione. s. vi bono. rap. In cõtra. est ista. l. nisi in casu: vt. s. dixi. sed rñdeo. quando delictum nõ committitur in iniuriam alicuius principaliter: tunc si cessat dolus nulla pena venit ĩponẽda: vt hic. secus si in alicuiꝰ iniuriã respiceret p̃ncipaliter: vt. j. e. l. pe. videbitis ⁊ ibi tãgã.

Imperatores. Tene mẽti hũc casum: quia bonus casus est.

Ex. §. sequenti.

¶ Filius põt p̃rem bãnitum occidere stãte statuto q̃ bãnitus possit ĩpune offendi.

Liberto. No. tex. ibi. nam cuiꝰ fame ⁊ c̃. By. dicit q̃ ar. huius. §. dici põt q̃ si cõtineatur in statuto q̃ exbãnitum quis possit occidere: q̃ nõ ideo eius vigore filius poterit occidere p̃rem exbãnitum: sicut nec libertus patronum: nec vasallus dñm. pro hoc facit in autẽ. de incest. nup. §. i. de obse. pa. pres. l. pe. facit. l. mutus. §. manẽte. s. de iure do. sed aduertatis ista questio fuit semel facta tuderti: ⁊ cum esset cõmissa cuidam collegio fuit cõsultum q̃ filius potuit patrez impune occidere: ne scio per que iura. ⁊ hoc puto veruz[b] q̃ filius tũc possit patrem occidere impune. nam lz hic libertus reperiat patronuz in adulterio remanet patronus ⁊ habet iura patronatus. sed nõ sic in exbãnito qui efficitur hostis ⁊ transfuga ciuitatis: vt. l. amissione. §. qui deficiunt. s. de capi. dimi. ⁊ sicut ius p̃dit̃ ciuitati ita p̃dit̃ filio: vt. l. postliminiũ. §. filius. j. de capti. ⁊ postli. reuer. ad qõ facit. j. l. eos in fi. j. de re mili. ⁊ est casus expssus. s. de reli. l. minime.

Ex. l. sequenti.

¶ An habens potestatem dispensandi cũ spuriis item incestuosis: an possit spurium ⁊ icestuosum simul legitimare.

Im passam.

Prescriptione. Hic est notabilis. §. facit ad. q. que fuit disputata bononie. legatus hẽbat ptãtem dispẽsandi cũ spuriis ⁊ ĩcestuosis. Nõ qdaz erat spurius ⁊ ĩcestuosus simul ⁊ semel natus e cõsanguinea vxorata: an possit dispẽsare. hic videt q̃ nõ: qa ea que dicũt in separatis nõ bñt locum in simul iunctis: vt hic dixi in. l. ij. in prin. s. de v. ob. ⁊ l. si ita. s. de libe. ⁊ posthu.

Ex. l. sequenti.

¶ Probatões facte nulla dillatõe data valent.

A crimine. ¶ Oppo. q̃ in criminalibus dẽtur plures dilationes: vt. l. fi. s. de feriis. dicit glo. speciale est in adulterio vbi nulla dat̃ vel saltim datur vna tñ scõm istam lec. glo. habes ex hac. l. casum q̃ probationes facte nõ data dilatione ad probandum valeant. nam hic vides q̃ in crimine adulterij nulle dantur dilationes ad probandum: ⁊ tamẽ in eo fiunt probationes: vt. l. ij. in fi. s. e. ⁊ l. capite quinto. s. eo. ergo apparet q̃ probationes facte sine dilatione[e] data valent. pro hac alle. Jaco. de are. j. de qõni. l. unius. §. cogniturum[c]. ad quod facit qõ no. spec. in ti. de dila. §. videndum. ver. vtrum. ¶ Sed scõm istam lec. quero vsqz ad quantum tempus poterit probare accusator: videtur dicẽduz q̃ possit probationes ĩducere quoad durat instantia cause criminalis: hoc est infra totũ biẽnium: vt. l. i. C. vt intra certuz tempus: nisi ex causa vellet iudex dilationem statuere: vt hac. l. d̃. ⁊ hic posset esse unus modus legendi. alias si aliter diceres ista. l. contineret̃ absurdum. alij uero cõtinentes absurditatem huius. l. que absurditas in hoc cõsisteret. si enim per totum biẽnium posset probationes inducere: ergo causa adulterij esset longior. sed. ll. faciunt causam adulterij breuiorem: ut. l. quinquẽnium. s. e. cõiuncta. l. querela. C. de fal. Huius timore legũt hãc. l. aliter q̃ hic nõ loquatur de his dilationibus que dantur ad probãdum: sed de ea que datur ad accusandum scõm. l. ticia. s. de accusa. ⁊ l. si ea. C. qui accu. nõ pos. ⁊ ponunt casum sic. ad accusandum seu ad proponẽdaz accusationẽ nulla datur dilatio cum sufficiat dilatio legalis. hoc uerum nisi iudex statuerit ex causa aliud. hanc lec. ponit Pe. quã Ly. refert. C. de dila. l. i. ibi: modo accedamus ⁊ c̃. ⁊ utraqz lec. est bona. Itẽ dicit̃ hic nisi dilatio detur ad exhibẽdas personas. que est ista dilatio? Respõdeo quod est ista dilatio que datur per. l. ij. C. de exhi. reis. hic nõ habetis alia.

I is qui ius. No. q̃ illi qui impetrant ius anulorum aureoruz habentur ut liberi. cõtra hoc tamen facit. s. de excu. tuto. l. cum ex oratione. glo. non soluit: sed ibi apparet so. si bene ĩspicietis. Ex. l. sequenti.

¶ An ĩterficiens nõ legitime exbãnitũ puniat.

I ex lege. Hec lex quotidie allegatur hic i fi. ⁊

¶ Ad.l.iul. de vi publi. Rubrica.

a Lege iulia. Mo. bene q̃ ét p vi turbatiua p̃cedit accusatio ex hac .l.fm Bal. no.in.l.mométanee.C. vnde vi.vide qd ibi vi xi.⁊ Bar.in .l. iniuriarū .§.si qs. de iniur. ⁊ quā do hēat locū uide bar. in.l.si crimē .C.eo.

b ¶ Secūdo no.vtrum liceat portare arma. Iuxta hoc dubitat quid si statutū punit violentiā cū armis vel sine an cōprehēdat mulieres Bal.p illuz tex.iūcta gl. in.l.si cōstante.§.fi.soluma.dicit qd sic.qd no.

c ¶ Non lz. No.q̃ ille q̃ portat arma vetita dz illa pdere. Itē portans arma presumitur habere maluz aiuz: nisi portet licata. ⁊ licitum ē portare arma vt qs se defendat a latronibus. ⁊ ad placitū cōis uel comitis

est duplex littera. vna est ne is. alia est sine ne. ideo reuoco in dubium hanc litteram. aliquis sciens aliquam repudiatam non iuste duxit eaz in vxorem: vtrum cōmittat adulterium secūdū vnam lr̃am cōmittit adulterium ſm aliam lr̃am non.sed glo.concordat istas litteras: vt si habetis non cōmittit.dic veruz est vt puniatur ea pena qua puniuntur alij adulteri: sed mitigatur. quia sub colore qualis qualis matrimonij fuit factum.si habetis hic affirmatiuam tunc idem: sed non punitur tanta pena quāta puniretur si sub colore matrimonij non esset factum. Hec.l. allegatur ad.q.de eo qui interfecit nō legitime exbānitum:⁊ dicunt si interficiens hoc sciebat tunc punitur :secus si hoc ignorabat per hāc.l. ita dicit By.pro hoc q̃ sciens puniatur facit.l. .iiij.§.cōdēnatum.s̄.de re iudi.⁊ ibi ponit hoc By.pro alia parte q̃ ignorans non puniatur: quia deceptus est auctoritate publice scripture. facit optime.s̄.de ventre inspi.l.i.§. ceterum. ⁊ ibi hoc etiam ponit By.in.l.de etate.§.si ex causa.s̄.de inter.acti.⁊.l.quis sit fugitiuus.§.apud labeonem.s̄.de edil.edic.mihi tamen videt vt alias dixi vobis q̃ in casu in quo sciuit dicit veruz By.sed in casu in quo ignorauit dico q̃ nō punitur tanq̃ de homicidio facto dolose. sz qa fuit in culpa q̃ non vidit bānum adhibēdo cōsilium vtrum bānum fuit recte latuz tunc ex ista culpa punietur:vt.l.ij.§.hac actiōe.s̄. vi bono. rap.⁊.j̄.ad.l.corne.de sicca.l.lex cor.⁊ quod ibi dicam.⁊.l.respiciendu.§.delinquunt.j̄.de pe. maxie cū ignorantia seu error iuris sit lata culpa:ut.l.libellorum.§.notanf.⁊ ibi glo s̄.de his qui no.infa.preterea si ille qui contrahit cū alio est in culpa nisi diligenter exploret cōditionem persone:ut.l.qui cum alio.j̄.de regu.iu. multo magis quia alium occidit propter eius cōditionem.de hac cōditione debet esse certus.pro hoc facit optime.l.qui in alterius.j̄.de regu.iur. vbi ille qui agit semp est in culpa:nisi de suo iure bene deliberet:ét si ageret ex p̃sona alterius.

¶ Ad.l.iul.de vip ublica.

Ex.l.sequenti.

¶ An liceat habere arma:⁊ illa portare ac illa vendere:⁊ an stante statuto q̃ damnatus p̃ violentia non possit appellare:an damnatus ex eo quia habuit hoīes cōgregatos in armis sit prohibitus appellare.

Lege iulia.

a Tractatur hic de istis armis. ideo formo tres.q. primo vtrum liceat habere arma. tex. est hic q̃ non liceat habere arma nisi rōne itineris vel venationis.hodie vero idistincte nō lz habere arma:vt in autē.de armis.p totam illam cōstitutionem.sed illam cōstitutionez vsus cōmunis nō approbat. ¶ Secūdo quero b vtrū liceat portare arma. Rñ.hic est triplex ius. nam de iure digestoz. siqdem aliquis vult portare arma extra ciuitatez eundo per itinera: tūc potest vt hic.ibi:itineris.aut vult portare per ciuitatem uel in aliquo loco in quo fit adunatio gentium.aut in aliquo loco vbi fit forum iudicij ⁊ hoc nō lz c:vt hic in.l.iij.§.i.j̄.e.l.qui dolo malo.§.i.sed ad hoc est aduertēduz q̃ istud est verum de armis offendibilibus.nam iste.ll.prohibentes nō loquūtur nisi de telo quod est ad nocendum:ut in eis apparet.sed arma defendibilia nō reperitur q̃ sint prohibita portari p̃ hec iura:imo etiam offendibilia potest portare ille cui expedit:vt.j̄.e.l.pe.§.fi.⁊ hoc de iure digestoz.sed de iure.C.indistincte non lz arma portare nisi de principis licētia.C.vt armoruz vsus .l.i.lib.xj.de iure vero auc.exprimitur plus quia exprimuntur etiam arma defendibilia: vt scuta ⁊ similia:ut in autē.de armis.§.pe.fallit in gladijs paruulis qui non sunt in vsu nocendi:⁊ quibus quis in prelio non utitur:sed sunt ad īcidēdum panem uel ad temperandum calamum ⁊ similia:ut in autē.de armis.§.pe. Aduertendū est in hoc ne fiat fraus ne quis dicat se portare cultellum aptum ad incidendum panem:cuz sit ad offendenduz:quia tunc talis cultellus armorum appellatione continetur:cum sit talis q̃ nocere potest:ut.j̄.e.l.armatos.⁊.l.pe.§.telorum. sed per statuta ciuitatum non punitur ille q̃ portat nisi cum eis sit inuentus de qua inuentione dixi.s̄.de acquiren.posses.l.i.in prin.⁊ tangunt doc.in.l.licet.C.de acquirē.posses. Tertio est videndum vtrum liceat vendere arma.tex.hic videtur q̃ sic.in.l.excipiuntur.sed hodie est correctum.quia nemini lz facere arma uel uendere: nisi personis deputatis ad hoc:ut.d.autē.de armis.⁊ no.C.de fabri.super rubrica.tamen consuetudo secūdum q̃ vos uidetis hoc nō approbat. ¶ Quero.uos uidetis hic q̃ qui homines habuit in armis hac.l.tenetur.quero utrum possit puniri iste de publico delicto:quia homines habuit ī armis:⁊ quia habuit arma.puto q̃ nō: quia ista duo tendunt ad eundem finem. nam arma non habentur nisi vt habeantur homines in armis.ergo ⁊c.ut.l.illud in fi.s̄. ad.l. acquil. ⁊ quod no.in.l.nūquam plura.s̄. de priua. delic. ¶ Ulterius quero dicit statutuz cōmunis tuderti q̃ damnatus pro violentia non potest appellare.aliquis fuit condemnatus quia habuit homines congregatos in armis:utrum dicatur condemnatus pro uiolentia.tex.uidetur q̃ sic hic ⁊ in.l.fi.C.eo.nam ut uidetis tenetur.l. iul. de vi.sed puto ꝯtra quia ad hoc ut uiolentia sit facta impetus requiritur cui resisti nō potest:ut .l.ij.s̄.quod me.cau.sed hic nullus impetus factus fuit in alium.ergo nō potest dici uiolentia. est tamen quid preparatorium ad uiolētiam.iō punit hac.l.

Eadem lege.

Tribus modis fit iniuria mihi existēti in domo uel in castro meo.primo modo expellendo me per uim.⁊ hoc uult dicere cuz dicit deiecerit.alio modo dando mihi preliuz lz me nō possit uincere.⁊ hoc uult dicere expugnauerit. tertio modo faciendo aliquez redimi dicendo: depredabor te nisi dederis mihi tantam pecuniam.⁊ hoc uult dicere ꝯcusserit.hoc est p uim pecuniam extorserit:ut.l.i.s̄.de ꝯcussio. nā oēs isti talia faciētes ⁊ qui adhibent hoīes:ut hec fiant hac.l.tenenf.⁊ hec.l. facit cōtra perusinos qui mittūt gentem ad talia faciēdum extra ciuitatem:quia tenenf hac.l.ut hic:ibi.homines cōmodauerit.

q Vicetu.

Si de ui.

¶ Oppo.q̃ hoc sit superfluum quia idem dicitur in prin.⁊ in fi.glo.so.q̃ in p̃n.respicit ad alteri po stulationē:postea decernit,pprio motu. ¶ Op. q̃ sit in arbitrio actoris eligere prius ciuilē uel criminalem accusationem:ut.l.i.C.qñ ci.ac.cri. preiu.quidam fatentur cōtra.sed hic ideo sic di

nō licitū portare arma: vt est glo.in .c.i.§. si qs rusticus. ⁊ ibi Bal. de pa. tenen. ⁊ no. Ludo. ī no. cclxvii. sed vtruz sit licitum portare arma p occidēdo bānitos.dic q̃ sic vt terminat Melus de scō Gemi.ī suo tractatu bannitorū. hic bo noñ. disputet sequitur Ro. in.l.iii. .§.sed vtrū. ad fil. ⁊ no. q̃ qs punit si ducat secū suos armatos.l.fi. ⁊ ibi Bal.C. eo. ⁊ an sit licitum facere vel vendere arma ponit hic.j̄. Bar. ī hac ea.col. in ver.iii. videndum.

d Vi cetu q tu vtz quero. Utrū remissio facta per patrē valeat ⁊ vīd no.i.l. .i. circa p̃n. .s̄.de iniur.

a Lege iulia. de ui. Officiales si admittẽtes appellantes tenent hac .l. & sunt isames. Itẽ ad de q punitur pena capitis ꝯ bal. in.l. si qs of filio.§. hisq ꝑ.de iniusto testa. ꝓ De.ꝑ ancha. i cle. .i. de excess. pla. dicit q in criminali b°.s. ubi agitur de pena capitali tenẽtur pena buius.l. & pena de qua no.i .c.cum dilectus.extra ꝑ ordi.cog. in gl.i.in cã ciuili punitur .xxx. põderibus auri.l. qm̃ iudices .C.de ap.clericus aũt de pont .ii.q. .vi.c.decreto. ita dicit d. ꝓ De. post in.l. iudices C.de appel.

b Ui dolo q lo. vide bar to. in.l.i. in ꝑn.j. de sic.

c Ieq.p s hãc.l. Et. C eo.armatos & in.l.i.§.i. & qꝑ ibi dixi .s.de vi & uiar.adde q ꝯ veniũt lapides & fustes & alia ad nocendũ:tũ illud est iproprie ꝯm ange.in.l. si pignore.§.furẽ.s.de fur. ubi uide tex. & seqtur Ludo. in.l.i.§. occisoruꝫ.in ꝑn.s. ad sil. & ideo nõ cõprehendẽtur in statuto:ut ẽ glo. fin. in cle.i. ver.arma. ꝑ sta.mo. & ui de tex. in.§. occisoruꝫ. & si mittit officialis ad inqrenduꝫ arma portantes nõ uenit scholaris ha

quia accusatio de ui prius erat instituta:uel dic ꝯm By.q hic proponebatur criminalis accusatio ab uno & iudicium ciuile ab alio. ¶ Itez oppo.C.de appel.l.i.ubi dicitur q causa proprietatis & possessionis simul agitari non possit.hic uidetur contra.Solu.quidam dicũt q ista duo videlz possessiõe vel dñio,p vno ponunt: vel exponamus:ut in glo.dicit dñio.i.,pprietate. & qꝑ dicit,p possessione.i.,p iure possessionis: vt vsufructus vel emphiteosis & si.¶ Itez op.de.l. ordinarij.C.de rei vẽ.& de iterdic.l. icerti.solu. eo modo vel possumus intelligere & erit alia lec.& ꝓcor.cum illa vt dicamus q hic dr̃ si de vi & possessione:hoc est de violẽta possessione seu violẽter turbata.& qꝑ seqtur vel dñio.i. ,pprietate: & ꝯm hoc ponit hic ordinez petitorij & possessorij. ita loqtur gl.s.de iudi.l.si de vi.¶ Tertio mõ põt legi q cum aliqs ꝓueniret iterdicto recuperande possessionis:ut iterdicto vti pos.& opponebat exceptio dñij dr̃ certe hic q prius cognosci debet de vi seu de violẽta possessione q̃ de exceptione.hoc aũt qualiter debeat itelligi q exceptio dñij repellat agẽtez possessorio dixi in.l.naturaliter.§.nihil cõe.s.de acqui.pos.

Ex.§.sequenti.

¶ An valeat transactio facta de raptu.

Et si pater. ¶ Quero vtrum remissio facta p prẽm valeat.dicit glo.dic vt in.l.si maritus.§. si negauerit.s.ti.i.certe ibi dr̃ de adulterio nõ de raptu. ¶ Quero utꝯ ualeat transactio facta de raptu. glo.mouet hãc.q.in.l.trãsigere.& ibi ponit opi. .C.de transac.qdam q sic.alij q nõ.allegat.l.i. .C.qui ,p premio liber.ac.sed doc.ibi tenent q nõ põt transigi de raptu:quia pater transigens punitur:vt.l.i.§.pe.C.de rap.vir.ergo nõ ꝯ trãsigere.ego puto ꝓtrarium per.l. transigere: ubi nõ excipit nisi adulteriũ:ergo ꝯ transigere. Itẽ ,pbo per.l.i.C.qui,p premi.liber.acci.inducẽdo eam,put inducit Io.preterea rõ quare non põt transigi de adulterio est,ppter frequẽtiam q̃ rõ in rapina cessat.nõ ob.l.i.§.pe.C.de raptu vir. quia fateor q transigens punitur ex parte accusatoris:quia nunq̃ sibi pmittit:sed ex parte accusati bene ꝯ transigere.

Ex.l.sequenti.

¶ Mitriatuꝫ mittens tenet hac.l.& cum aliqs uerberat aliquem nõ est crimen publicum:nisi i tribus casibus.

l **Lege iulia de ui.** Tenementi istud pncipiũ:qa isti tales officiales q nõ edũt tũc appellãtes tenẽt hac.l.& ꝓdẽnati erũt infames.Scõo no.tex.ibi:aut quid in collum iecerit.q quãdo aliquis mittit aliquem:ad aliquem iudicem seu ad eꝑm cum mitra in capite q tenetur hac.l.¶ Tertio ad ver.item ad legatos.no.q si aliquis verberat aliquem nõ est crimen publicum nisi in tribus casibus. primo qñ aliqs eẽt ambasiator vt hic.scõo qñ appellasset ut hac.l. Item qñ hoc factum esset hoibus coadunatis:ut.j.e.l.qui dolo.§.pe. & j.tit.i.l.ij. & .C.eo.l.iij. Item qñ aliquis hoc fecerit aio occidendi ꝯ nõ occiderit:ut.j.ti.ij.l.i.§.i.

q **Ui dolo.** [b]Nota cõtra possessores huius ciuitatis q minantur rectoribus ne iudicẽt sicut debent:qa tenentur hac.l.

l **Lege iulia cuꝫ.l. armatos.** De hoc dicam.j.e.l.pe.§.teloꝝ

Ex.l.sequenti.

¶ Appellatione teloꝝ & armorum quid continetur.

h **Iqui. Telorum.** Dicunt quidaꝫ q appellatione armorum continentur tantũ arma offendibilia per hanc.l.sed nõ est uerum:quia hic dicit teloꝝ.& fateor q appellatione telorum nõ cõtinentur nisi arma offẽdibilia:sed appellatione armorum cõtinent ẽt defendibilia:ut.l.armorum.j.de ver.signi. & dr̃ in auc.de armis expresse.

¶ Ad.l.iul.de vi priuata. Rub.

E ui. ¶ Oppo.q ille q aufert aliquid ex naufragio teneatur.l. iul. de vi publica: ut.s.ti.i.l.iij.in fi.Solu.ibi cum armis:hic sine armis.¶ Item quero vtrum ista publicatio bonorum fiat ipso iure uel per sniam.hic sunt opi.sed puto ueram opi. q per sniam.nõ enim dicit tex.publicata sint: ꝯ dicit publicantur:quod denotat q per sniam: ut.l. i criminali.C.de iurisd.om.iu.¶ Quero dicitur hic:in eum ordinem sedeat & c.dicitur hic q dãnatus hac.l.nõ potest esse iudex. quero de hac exceptione que opponitur iudici:quia non potest esse iudex quia infamis. Rñdeo ut dixi i .l.quidam consulebant.de re iudi.¶ Quero si hoc non opponitur: an procedat iudiciuꝫ: dic ut no.in spec.de iudi.dele.§. excipitur.ver. sed nunquid infamis.

n **Ec interest.** Nota.tex. ibi: nec minus & c. ex quo habes q cõuocati tenẽtur hac.l. & eodem modo tenentur sicut ille qui conuocauit.Secundo no.q quãdo committitur vis ablatiua non requiritur q homines sint coadunati.secus videtur in vi expulsiua:ut.j.e.l. si quis aliquem.

Ex.l.sequenti.

¶ Quis dicatur cõmittere vim priuatam:qualiter puniatur qui abstulit familie reum cõdẽnatum & confessum.

l **Legis iulie de ui.** ¶ Mo.bene hanc.l.nam tota die de facto occurrit.nam ille dr̃ cõmittere vim priuataꝫ qui facit coadunari gentem ne aliquis producatur ad iudicium.simile in auc.ut omnes obediant iudi.prouin.§.arripiant.sed quãdo quis arripit aliquem cõdẽnatum ad mortem tenetur .l.iul.maie.ut.l.cuiusqꝫ.s.ad.l.iul.maie. facit.l. addictos.C.de ap.& l.addictos .C. de epi.audi.an aũt liceat occidere exbãnitum qui producitur in ius.By.ponit in.l.in laqueum.s. de acqui.re.do.dicam.j.ti.i.l.iij.in fi.

Ex.l.sequenti.

¶ An ad hoc ut habeat locum istud decretum sufficiat probare q intrauerit possessionem tantum:an etiam q animo possidendi intrauit. Et an dolus requiratur ut habeat locum istud decretum. Et an requiratur sentẽtia ad hoc ut qs ꝑdat ius crediti sui.

c **Reditores.** [c]Hec.l. hꝫ eũdem tex. quez hꝫ.l.extat.s.quod me.cau.& ibi hoc decretum plene declaratur.¶ Oppo.s. de fur.l. qui uas.circa prin.solu.ut ibi.¶ Item op.s.de

bẽs pẽnisex cum tẽpera torio:nec rusticus habẽs cultellũ ad i cidendũ panẽ. ꝯm glo. fin.in auc. ꝑ armis .§.fi. & no. Bar. in .l.i.s. eo. Item no.q appellatiõe armorũ p, ptie nõ cõtinent arma ad defendẽdum sed ad offendendũ & que sũt apta ad nocendũ.qꝑ no.p statuto:qꝫ si venit lorica & scutum:ut fuit de mẽte bar.in.l.i.s. .e.& Ro. in .d.v. occisorũ. Quid ãt si sint arma & ad offendẽduꝫ & ad defendenduꝫ: vide bar.in .l.pediculis §.argẽto.s. de auro & argẽ. le. ꝓ De. de ancha. in .d.cle.i.

¶ Ad.l.iul. de vi pri.

d E vi.

ꝑ An ista accusatio de qua i hoc ti. procedat ẽt p vi turbatiua bal.no. q sic.in.d.l. momẽtance .C.vnde vi. Bar.s. in.l. iniuriarũ.§. si quis. de iniur.

e Reditores. e Reditores. debeat intelligi. Adde Bar. in.l.i.s.si qs testa. liber es.iuf.fue.

¶ De siccarijs. Rubrica.

a Lege corne.tenet.l.cor. No.q ptãs non pót cogere iudicem vt ferat malaz sniam: imo si facit tenetur. bene facit qò no. Inno. in.c. pastoralis.in ver.iniustam.extra de of.dele.facit.C.de decu.l.oẽs vide Bar.in.l.qui dolo.⁊ in.l.i.s.ad.l.iul.de vi pub.et adde qò Bal.in c.i.de pa.te. in prin.dixit q falsus testis ɔz puniri ea pena quã subiret reus de crimine intẽtato pena capitis uel furcarum.qò no. Item istum tex. alleg. ét Bal. p fin. in .c.i.§. iniuria in fi.d pa.iura. fir. q falsus testis in cã criminali puta homicidii puniet tãqz homicida si deposuit ꝗ i nocẽtem de dolo malo. per tex. hic fin.ibi.ne qſ falsuz dicat. ⁊ de pena testis vide ét Bal.in.l. pſ byteri.in.ii. col.C.d epi. ⁊ cle. ⁊ bal. in.l.ii.C. de re.cre. et in .l.data opera.i.xii. col. in ver.bis interpositis.C qui accu.Ex op.ad no.p bar. hic adde ange. de aretio i tra. maleficiozũ. in ver.de cõsensu ⁊ deliberatiõe omnium iudicum.

b ¶ Diuus. veritas est ista: uide barto. in .l.i.j. de var.⁊ extraor.cri. vi de Bal.i.l. si qs nõ dicam rapere. de epi.⁊ cle. Hosti. i summa de penis .§.in qbus. p Io.an.i regula.i penis in mercu. p eundẽ in.c. ppetue. de elec.in.vi.in nouella. per bal.in.l.si fugitiui.C. de fer. fugi. ⁊ i .l.arboribus .§.ius.s.de vsufruc.⁊ in l.data i.xxiii col.C. q accusa.⁊ in.l.qui autez operis his que in frau.cre.l.ait pretor.§.si debitorẽ. ⁊ .l.nullus.C.de iudeis. Rñdeo ibi non poterat hri copia iudicis.erat enim periculũ si expectaret q iret ad iudicem: ideo pmittit q sua auctoritate faciat. ¶ Ulterius op. de.l.i.§. redigunt .s. quoz lega.so. vt ibi vidistis: qa ibi loqtur i re vacãte a nemine possessa. ¶ Item op. de.l.si qs in tantã.C.vñ vi. dicit glo. illa est magis generalis q̃ ista. ¶ Item op.C.vi bo.rapt.l.iij. dic de hoc: vt dicã in.l.creditores.s.de fur. ¶ Itẽ op. de.l.generaliter.C.de decu.so.spãle ẽ ibi: qñ nõ põt hri copia iudicis. ¶ Querit glo. qd si aliqs accepit aliquã rẽ nõ sibi debitã. gl. de hoc disputat in.l.extat.s.qò me.cau.dic vt ibi. Extra glo. q̃ro de duabus.q.primo ad hoc: ut hẽat locum istud decretũ vtruz sufficit, pbare q ĩtrauerit possessionẽ tñ. an hẽat necesse q pbet q ĩtrauerit ⁊ q aĩo possidẽdi ĩtrauerit. p primo tex. in pn. videt esse q sufficiat q pbet solũ introitũ. ſz puto q debeat intelligi etiaz de possessione: vt possideat: vt apparet ex verbis decreti ibi: tenere ⁊ possidere. ¶ Scõo quero vtruz regratur dolus ut habeat locuz istud decretũ. certe videt q nõ: qa tex. dicit temere. ⁊ dñia est ĩter temeritatem ⁊ dolum seu calũniam: vt.l.i.§. queri põt. j. ad turpil. ¶ Ultimo q̃ro dñ hic ius crediti nõ hẽat. q̃ro vtrum ad hoc regrat snia: vt quis perdat ius crediti. Rñ. puto q ex hoc decreto quis habeat exceptionem ipso iure. Item habeat actionẽ ne iure crediti priuetur. p hoc induco.l.metum.§. sed q pretor.s.quod me.cau.

s **I creditor.** Differt hec.l. a precedẽti: quia ibi loquitur de pena que iponitur ciuiliter ex decreto. hic loquitur de pena: que imponitur criminaliter.

¶ Ad.l.corne.de siccarijs ⁊ veneficis.

Ex.l.sequenti.

¶ Si ptãs, pcurat cum suo iudice vt ferat sniaz iniustam tenetur. l.cor. de sicca. Et idem si priores facerent vt ptãs ferret.

l **Lege corne.** Circa hãc.l. q̃ro: qd ẽ hoc dcñ q qs falsum iudiciũ ꝓfiteat. dicit glo.i., put, pferret falsam sniaz. ſm hoc habes si vnus magistratus vtputa ptãs facit cum iudice suo vt ferat malam sniam tenet.l.cor.[a] de sicca. idem si priores hoc facerent cũ ptãte vt falsam sniam ferret: qa tenet hac.l. Itẽ tenet.l.iulia.de vi publi.vt.s.ti.ij.l.q dolo malo. alij exponũt q qs falsum iudiciũ, pfiteret.i. falsum testimoniuz, pferret. ⁊ ſm hoc habes casum contra ptãtes ⁊ rectores terraz qui cogũt testes p tormenta: vt dicant falsum qa tenent hac.l.corne. de sicca.

Ex.§.sequenti.

¶ Statuta nõ puniũt aĩum nisi sequat effectus ⁊ qualiter animus occidendi, pbandus sit.

Diuus. No. hũc.§.q ponit duo dicta vsqz ibi: ⁊ ex re. ⁊ in ſſi. ⁊ ex re. ponit q̃liter fiat, pbatio animi. tex. ibi cucuma. ⁊ est q̃dam pars freni: vt.C.ut nulli lice. in fre. aut in po.l.i. ¶ Cõtra hũc.§.op.ꝗ ꝗsuetudie q̃ nõ seruat hoc p totã italiam. ad hoc rñdet Spec. lz .l.caueat tñ cõsuetudine nõ ſuat: vt no. i Spec. de accu.§.i.ſſ. sed qd si post. Ja. de ra. rñdet alit. C. de insa. p do. An. in.c.i. in vlti. charta. extra de eo q mit. in pos. cã rei ser. Spec. in ti. de accusa. §.i. in v. quid si primo. ⁊ p bar. ⁊ Bal. in.l. is q cum telo. C. eo. ⁊ p bal. in.c.i.§. iniuria. vlti. col. de pa. iura. fir. Ludo. in .l.dãni.§.sabini.in.ii.col.de dã. infec. Ex opposito no. qualiter sit deroga tum.l.cornelie p statuta. ⁊ dũ hic dicitur q statutũ hic nõ verificatur nisi morte secuta. adde barto. in.l.senatus. in vlti. col.s. de accusa.

c ¶ An cum gladio. Sed qd si occidi aliquem manu vacua an debeã puniri acsi cum gladio eum occidissez dixi in.l. ptor .§. preterea .s. de iniur. ⁊ de ista materia: uide i .d.c. significasti.el.ii. in v. no. q moderamẽ. ⁊ ét in glo. fi. et istis, adde tex. ⁊ ibi bal. in.l.i.C. de emẽ. ser. ubi qd si calce p cussit: ⁊ vide ad predicta bal. in.c. .i.§. vel furtum. de paiura. fir.

d Iusdem .§. adiecto. Et ita limitatur. d. .§. q abortiuis: ⁊ ita sequitur ſſlo. allegãdo istũ tex. p multũ no. in sua .q. ingsitus qdam in vltimo dubio. ⁊ vide q talis dicit pdictor ſm bal. in.l.fi.C. de sum.tri.

e ¶ Trãsfugas. licite occidere. et ad de q p istuz tex. dicit ange. in cons. nos carolus q assasini possunt a priuato occidi si cõstat de eoz crimie. ⁊ vide bal. i .l.si qs non dicam rapere. in.iii.col. .C. de epi. ⁊ cleri.

ter. dicit.n. q .l.cor. tenet: tñ miti' punit qa nõ est secutus euentus: q euẽtus cõsideraf in delictis: vt.l.aut facta.§. euẽtus. j. de pe. dñi qcqd ipsi dicant veritas est ista[b]. p italiaz maleficia puniunt ſm statuta nõ ſm.ll. ⁊ ideo cũ statuta dicant si qs occiderit ⁊c. statutũ illud nõ verificat nisi morte secuta. ideo animus occidendi nullo mõ attentit. simile videbitis in.l. acql. ubi dr si qs occiderit. vt.l.ii.s. ad.l.acql. si aliqs nõ occiderit sed alias mortis cãm pbuit nõ tenet directa.l.acql. qa ꝗba hoc nõ sonãt: ut.l.item si obstetrix. in prin.s. ad.l.acql. ⁊ videbitis no. j. e.l. nihil. sed in.l.cor. de sicca. erat expſſum de eo q habuit aĩum occidendi. merito ista.l. tenet. ita debetis itelligere istã.l. ¶ Scõo quero qualiter animꝰ occidẽdi, pbabit. dicit tex. hic ex qualitate pcutiendi. ita, pbat ẽt. C. e.l.i. ⁊ .iii. debemus enim ispicere prius, ppositũ vtꝫ hoc faciat ex, p posito an fiat ex rixa: uel ex quodã ĩpetu: ut hic apparet. Item si in rixa fiũt debemus inspicere cum quo percussit: an cum gladio' an cum baculo uel lancea: ⁊ si cũ lancea: aut cum ferro aut cũ hasta: ut glo. dicit. ⁊ si cum bastone: aut pcussit ĩ capite aut in alia parte corporis. ita no. glo. ĩ. c. significasti. in fi. extra de homi.

Item diuus. De materia hui'. §. vidistis in.l.si marito. s. de adul. ⁊ l.si adulteriuz. §. si iperatores.

i **Nauditum.** ¶ Quero qd uult dicẽ tex. inauditũ filium. dicit glo. inauditũ filiũ .i. suppositũ filium: ita q nõ ẽ filius: ⁊ sic nõ põt eum accusare ⁊ dicere q nõ erat filius. intellige si erat doli capax: qñ fuit suppositus ut filiꝰ: qa forte pater erat absens. hec est una expositio gl. Allio modo exponit glo. inauditũ. i. nõ accusatum: uel inauditũ. i. cõmittentẽ aliqd inaudituz .i. graue scelus cõtra pr̃em. ¶ Sed contra hoc op. q qs nõ possit accusare psonã ita cõiunctã: ut.l.hi tñ. §.i.s. de accu. si q̃ris an filiꝰ possit accusare pr̃em. dic ut.d.l.hi tñ. sed si queris an pr̃ possit accusare filium: tũc siqdez delictũ eẽt graue ⁊ cõmissum cõtra ipm pr̃ez põt ipm accusare ut hic. sed si delictũ esset leue uel cõmissum ꝗtra alios pater accusare nõ posset: ut.l.pp. ⁊ l.si magnũ. C. q accu. nõ pos. ¶ Itẽ op. q pr̃i liceat occidere filium: ut.l.nec in ea in fi. s. de adul. So. in casu illo lz occidere. in alijs secus ſm hec tpa: lz olim indistincte licebat occidere: ut.l.in suis. de libe. ⁊ posthu. nõ habetis alia.

e **Iusdem.**

Adiectio. Vides q triplex ẽ spẽs veneni: ut i tex. apparet p totam.l. que tractat de medicamentis ⁊ uenenis. ¶ Op. de.l.si qs aliqd. §. qui abortionis. j. de pe. ubi ille q dedit tenet ⁊ punit ultimo supplicio. So. hic a prin. dedit medicamẽtũ cã conceptionis: ⁊ sic cã rei licite. sed hic cã abortõis: ⁊ sic cã rei illicite. ⁊ hãc.l. de q̃ op. alle. gl., p ꝓcor.

Ex.§.sequenti.

¶ An qui occidit bãnitum in manibus familie teneatur.

Trãsfugas. Vides ergo q transfugas ⁊ hostes quis potest licite occidere. Statutum est q possit

a ¶ Manibus familie. Si bānitus interficiat dū ē captus a familia: an occidens teneat. ange. p illum tex. in. l. publius. §. i. de cōdit. ⁊ demō. tenuit opi. Dy. q̃ possit offendi. ⁊ Imo. ibi tenet Fruz sequēdo bar. hic. qd aūt si nō interficiat sed eripiatur: vide no. tex. ⁊ ibi p Bar. in. l. cuiusq̃ in fi. ·ē·. ad. l. iul. maie. ⁊ de. q. Bar. hic vide Bal. in. l. libertus. de sta. ho. p illū tex. ibi seruare nō occidere q tz idem q̃ bar. hic. secus dicit ip se si esset captus a priuato. ⁊ ita itelligit ·d. l. in laqueū. ⁊ ibi qd iuris si occidat bānitus citat' dū cōparet. ⁊ tz q̃ possit ipune offendi nisi sibi sit data securitas. ⁊ de ea cōstet occidēti. sed qd si ducentes eum timore ne arripiat eis ipsum occidant an ipune faciāt: vide bal. in ·l. aditos. C. de epi. audi. p Flo. in. l. quēadmodū ·§. magistratus: ⁊ i. l. seruus. ē. ad. l. acql. p bal. i ·l. fi. C. ·ē ma lesi. Quid āt si quis occidat unū qui ducebat ad furcas vtrū teneatur de homicidio: vide bal. i. l. fideicōmissa. §. si qs. ē lega. ii.

exbānitus impune occidi ⁊ fuit captus a familia. quero vtrum in manibus familie[a] possit ipune occidi. By. ponit hanc. q. in. l. in laqueum. ē. de acquirē. re. do. ⁊ ibi se nō bene firmat. Finaliter videtur dicere q̃ melius est q̃ ipse puniatur quia hoiem de familie manibus arripuit: vt in auc. vt omnes obe. iudi. prouinci. §. arripiant. ⁊ .l. lege iul. ē. ti. i. q̃ q̃ puniatur de occiso. Ja. de are. disputauit hāc. q. ⁊ determinauit sic q̃ ñ possit occidi. ⁊ hoc ꝓbat sic. per casum huius. l. hostes lz occidere: ut hic. sed postquā hostis est captus non pōt occidi. ſz debet seruari: vt. l. ⁊ seruoruz. ē. de sta. ho. ergo exbānitus postquā ē captus non pōt occidi. ita dicit ipse cuius determinatio mihi placet. primo quia homines positos in carceribus non lz occidere: vt. l. fi. ē. de custo. reorum. sed iste qui est a familia detentus vel ducitur potest dici incarceratus: vt. l. qui neqz. j. de verbo. signi. ergo ⁊c. preterea illi qui veniūt ad ciuitatem de necessitate dicūtur habere securitatem interim a lege: vt dicimus in legatis: vt. l. fi. ·j. de le. ⁊. ē. de iudi. l. ii. §. legatis: vt etiam dicimus in testibus qui testimonij causa in iudicio vocantur: vt. d. l. ij. §. eum qui testimoniuz. ē. de iudi. sed iste qui ducitur a familia venit de necessitate. ergo debet habere securitatem. ille ergo qui occidit ipsum facit cōtra securitatem datam a. l. ⁊ sic incidit in. l. iul. maiesta. vt. l. i. ē. ad. l. iul. maie. facit ad hoc. l. vlti. C. de male. ⁊ mathe.

b Lege cornelia. q̃ rectores. rectores tormēta inferētes ꝗ iustitiam puniunt vide bal. i. l. qōnis. j. de qō. idem si exequuntur sniam criminalē pendente appellatōne: qr decapitant ſm bal. i. l. si qs filio. §. hi q ·ē. de iniuſ. testa. ⁊ bal. i ·l. aditos. C de epi. audi. adde bal. nota. in. l. i. i. xi. col. C. ne ex deli. defunc. ⁊ tex. no. i. l. lege iulia. §. hodie. j. ad ·l. iul. repe. ⁊ dicit bal. in rub. ē pe da. iudi. ⁊ in ·l. i. in. ii. col. q̃ si iudex ē facto aliquē

l Lege cornelia. Vides ergo q̃ lz .l. permissum nō sit q̃ rectores[b] qui torquent testes vel reum cōtra iusticiam: ut ex hoc aliquis moriatur tenentur hac. l. vt hic ⁊ etiam vidistis. ē. e. l. i. in prin. ⁊. §. i.

Luz quidaz. Be hoc videbitis .j. eo. l. in lege.

Et qui hoc crimine. No. hūc ver. vide glo. que incipit. quia nō veniunt ⁊c. gl. nō dicit verum imo puniuntur. l. cor. de sicca. ⁊ hic est casus specialis in quo absens dānatur in pena que est ultra relegationem: ⁊ q̃ pena sit ultra relegationem apparet ex precedentibus ⁊ ēt .j. ea. l. in fi. alium casum habetis C. de peti. l. ne diu. habemus hodie tertium casum in quadam cōstitutione henrici imperatoris quā ꝓmulgauit Pisis in qua cōtinetur q̃ in crimine lese maiestatis absens pōt dānari.

i A lege. In penis corporalibus lata culpa nō equiparatur dolo sed mitius punitur. h. d. ¶ Oppo. ē. l. lege cor. §. i. Rñ. q̃ hac. l. nō punitur vt hic: sed punitur extra ordinez iudicis officio minori pena: ut ibi. ⁊ l. respiciēdum. §. delinquunt .j. de penis. ¶ Ulterius oppo. ⁊ videt q̃ nullo modo puniatur ꝓpter latam culpam: ut. l. si adulterium cum incestu. §. nōnunq̃[c]. ⁊. §. imperatores. ē. de adulte. Rñ. hic loquitur de delictis que principaliter in adulterium cōmittuntur. in .l. vero cōtraria loquitur de delictis que personam alicuius principaliter nō respiciunt. nam ꝓpter stuprum vel icestum nō dr offendi aliquis principaliter: vt. l. nec in ea. §. i. de adul. ¶ Itez op. de. l. i. §. i. ē. si mensor fal. mo. di. vbi lata culpa equiparatur dolo. Rñ. ut glo. dicunt hic ⁊ in .l. in accusationibus. circa prin. ē. de in litem iuran. ⁊ ponit etiam in. l. si culpa. ē. solu. matri. tamen veritas est prout dixi in summario q̃ in penis corporalibus lata culpa nō equiparatur dolo. in aliis aūt quid iuris sit dicam in. l. i. §. i. ē. si quis testa. libe. esse iussus fue. dic ut ibi dicā. hic non habes alia.

s I mulierem. Be hoc dic plene p gl. in. l. diuus. §. i. de extraor. crimi.

Ex. l. sequenti.

¶ Quādo liceat occidere furem: ⁊ q̃liter intelligat cū moderamine inculpate tutele.

f Arem. ¶ Oppo. q̃ indistincte possit occidi dummodo cum clamore testificetur: vt. l. itaqz. ē. ad .l. acquil. dicunt qdam q̃ hic dicitur si parcere ei ⁊c. subaudi maxime. Alij dicunt q̃ illa. l. loqtur scōm rigorem. l. xij. tab. hic scōm equitatem iurisconsultorum que equitas preualet. Alij dicunt ⁊ ista est vera opi. q̃ furem nocturnuz ego possum indistincte occidere si nō possum euz dimittere sine periculo persone vel rerum. sic propter res lz hoiem occidere: ⁊ hoc in fure nocturno. Sed in fure diurno nō est periculum: quia si ego eum cognosco potero rehabere. propter hoc dicūt doctores nostri attenta ista rōne q̃ si de nocte cognoscerem furem nō liceret eum occidere. ⁊ ecōuerso si de die eum nō possem cognoscere: eum tanq̃ furem nocturnum lz occidere: ita tenēt doc. C. e. l. si vt allegas[e]. habes ergo ex. l. ista q̃ pro defensione rerum mearū ego possum hoiem interficere. pro hoc alias dixi ⁊ dico nūc. dr in. l. i. C. unde vi. q̃ quis pōt defendere vim cuz moderamine iculpate tutele. quo modo itelligitur cum moderamine. glo. ibidez ponit multa verba. sed tex. in. l. scientiam. §. qui cum aliter. ē. ad. l. acquil. hoc declarat. dicit enī sic. cum aliter se defendere nō posset: tunc dr in culpata tutela. hoc aūt intelligo sic. cū aliter se defendere nō posset a periculo rerum uel persone. vnde nō debeo pati q̃ me dānifices ī aliquo si dānum esset irrecuperabile. alias secus vt hic. Et ex hoc cōsequitur aliud: q̃ si nō possum effugere quin me percutias nisi ego te iterficiaz: possum te interficere per hanc. l. cum si. rō est cum enim quelibet iniuria personalis est maior quauis reali: ut. l. in seruorum in fi. j. de pe. ⁊ ꝓpter iniuriam realem irrecuperabilem possum occidere. igitur multomagis ꝓ personali. quod tenemenri.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter puniat q plus delinqt circa res q̃ cogitauit. Et quid si deliqt ī plus circa ꝓsonaz: ⁊ quid si plus deliquit incidendo in aliam speciem delicti.

d Iuus. [f] Pro declaranda hac. l. quero exemplum ⁊ tria exempla possunt poni. primum quādo aliquis nō habuit animum delinquendi tamen delinquit. certe iste nō tenetur vt hic: ⁊. l. i. §. diu[d]. ē. eo. hic tamen an puniatur mitius ꝓpter culpam ⁊ qualiter: dixi vobis. ē. e. l. in lege. ⁊ videbitis .j. de pe. l. respiciendum. §. delinquunt. secundo modo pōt poni exemplum in eo qui habuit animuz delinquēdi tñ nō perfecit delictū.

suspendit punitur simili supplicio. si aūt de facto torquet tenet iniuriam punicēdus ꝓ motu iudicātis. qō no. ⁊ uide ēt qō no. ibi bal. in v. q̃ro utrū iudex q nō admittit defensionē de facto torquēs: quō puniat: uide etiam bal. in. l. decuriones. C. de qō. et uide Saly. in. l. fi. C. de pe. iudi. qui mandat iudi. ADDE qualiter teneat iudex de eo q̃ mouetur in tortura. bal. cōsilio. cccxxxvii. quarto.

c ¶ §. nōnūq̃z. vide etiā ibi Bar.

d Urez.

f Hāc. l. ⁊ similes volentes occidi posse furē noctur nū ꝓ vitādo periculo rerū limitat: nisi imineret periculū p. ditionis rei uilis: qr tūc nō est licitū occidere nec vulnerare. l. si ex plagiis ·§. tabernariue. ad. l. acql. et dici pōt res vilis a duob' aureis .j. si enim parcit fame hois p re vili. l. si oleum. §. fi. et. l. seq. ē. ē dolo. multo magis vite parcēduz ē. ad qō optime facit. l. si adulterium §. liberto. ē. de adul. fm mate. in suis notabi. not. ·cxiii. ⁊ uide extra de homicidio. c. ii et. c. suscepimus. ⁊ istud est ēt dictuz bal. in. l. i. C. locati. ⁊ arti. isti. de ac. in. §. i. alias ·ii.

e ¶ l. si vt allegas. et ibi ēt dicit bal. et doc. q̃ ēt si cognoscā furem diurnum sed nō possuz aliter res furatas habere qr ē discessurus q̃ possuz occidere eum. et ideo dicit q̃ ē debitor fugitiuus si telo se defendat pōt occidi.

f Iuus d No. hic qñ aliqs deliqt plus vel minus q̃z cogitauerit. de q̃ uide p Bal. in. l. si qs nō dicam rapere. in. vi. col. de epi. ⁊ cle.

Et circa istã materiã generaliter videlz an i delictis ispicia tur opinio: vel veritas vel ecõtra: vrõ pulchrã distinctionẽ Bal. in.l. si qs seruo.C. de fur.⁊ no. p bar. p totam hanc.l. ⁊ Joã.an.in regula cum qs in ius in mercuria. ⁊ q̃ dixi post Barto.in.l. itez apud.§. si quis virgines .s̃. de iniur. ⁊ aliqd ẽt p Joan.in regula quod qs in fi.in mercu.

nam punitur ꝑm animũ non ꝑm effectum: vt.s̃. .e.l.i.§.diuus.¶Sed cõtra hoc op.gl.j̃.de pe. .l.cogitationis.Rñdet glo.ibi stetit in finib⁹ cogitationis.hic puenit ad actum.¶Item op.de .l.i.in fi.s̃.quod qsqz iuris.So.ibi loqtur in leuioribus:hic in grauioribus.vel aliter ipetrare rescriptum nõ est delictũ:ideo nõ facit ad ppositum.¶Item op.de.l.q falsaz.j̃.de fal.So.ibi potuit delictum pficere ⁊ noluit:hic nõ potuit. hec cõtraria tangunt in glo.⁊ materia ista expeditur p multos in.l.si qs nõ dicam rapere.C.de epis.⁊ cle.⁊ tangit.s̃.de extraordi.cri.l.i.⁊ ibi dicaz.tertio põt poni exemplũ de eo qui voluit delinquere ⁊ tñ deliquit plus q̃ vellet: vt cuz vellet tñ pcutere interfecit:vel aliquid aliud quid iuris sit:tunc glo.hic nec alibi tangit.doc.tãgũt in.l.qñ multa facinora.C.ad.l. iul. de vi. quam materiã volo expedire per plures qõnes. Primo quero qd si aliquis deliqt plus q̃ cogitaret circa res.distingue tres casus:qa aut delictũ qõ facere,ppositum ad hoc tendit:⁊ tunc ispicitur delictũ seu euẽtus ⁊ nõ animus: vt.l. qñ.C. ad .l.iul.de vi.⁊ ideo ibi violẽtia punit ꝑm euẽtuz: qa verisimiliter illud delictuz tendit ad verbera ⁊ homicidia ⁊ si.vnde si aliqs proposuisset mittere icendium in domo vna:⁊ pp hoc essent cõbuste plures alie:tenet de oibus:quia oẽ icẽdium ad hoc tendit verisimiliter q̃ domus contigue conburant similiter:vt.l.i.§.ex incẽdio .s̃. de incẽ.rui.nau.Si vero delictum nõ tendit ad hoc.⁊ tunc aut delinqt in plus circa eãdem rez: ⁊ inspicitur euẽtus:vt.l.vulgaris.§.si quis es.s̃. de fur.⁊ ideo si qs furaret vas cõsecratũ cuz putaret nõ consecratũ:tunc ispicit quod est secutũ non qõ putabat.si vero delinquit in plus circa diuersas res:tũc ispicitur animus nõ euẽtus: vt .l.vulgaris.§.sed ⁊ si quis.¶Secũdo q̃ro quid si aliquis delinquit in plus circa psonam offensam.hic est aduertẽdum. nam q̃dam.ll. vident velle q̃ inspiciatur animus:vt.l.itez apud labeonem.§.si qs virgines.s̃.de iniur.⁊ qõ no.in.l.si ignorans.s̃.loca.In cõtrariũ videt.l.eum q nocẽtem.§.pe.s̃.de iniur.⁊ istam vltimã partez veram puto q̃ inspiciat euẽtus.nõ ob.§.si qs virgines:qa ibi in nullo habuit aium cõmittẽdi aliquod punibile.credebat.n.illas ꝓgines esse meretrices quas appellare nõ est punibile. sed nostra qõ loquit in eo qui ab initio,ppositum delinq̃re.nõ ob.glo.l.si quis ignorans.s̃.loca.qa illud itelligo esse vez in pena excõicationis:seu i quauis alia pena.s.spũali vbi anim⁹ ⁊ cogitatio magis ispicitur.sed in pena tẽporali euẽtus ispicit. predicta vera qñ delinqt qs in plus circa psonã ipsam que principaliter offendebat.sed si delinquit in plus circa psonas alias.istud põt esse dupliciter.vno modo q̃ vtrãqz psonam offendit: vt cum vellet pcutere vnũ pcussit duos: tunc de vtroqz tenet:vt.l.sciam.§.qui cuz aliter.s̃.ad.l. acquil.facit.d.l.eum q nocẽtem.§. pe.⁊ si.s̃. de iniur.Si vero nõ offendit aliuz tangedo eũ sed per quãdam cõsequentiã vtputa faciẽdo iniuriam filio vel vxori:per cõsequẽtiam facit iniuriaz patri vel marito:⁊ tũc videt animus ispici debere potius q̃ euẽtus.ꝑm quod dr̃ in.l.eũ qui nocentez.§.pe.⁊ si.s̃.de iniur. Sed de vno posset dubitari.qd si non apparet de quo cogitauerit qa percussit quẽdam nec aliqd apparet:vtrũ cogitauit de patre vel de viro:vel utꝫ sciuerit hoc .s.habere pcussum pr̃em vel marituz:qd in dubio.Rñ.sufficit de hoc nõ cogitasse vel nesciuisse hoc:vt.l.eũ qui nocentẽ in fi.s̃.de iniur. ⁊ facit optime in.l.falsus.§.si actum in fi.§.¶Quero quid si delinquit in plus icidendo in aliã speciem delicti.hic aduerte si qdem delictũ qõ principaliter facere,ppositum tendit ad illũ finem qui secutus est:⁊ tunc ispicimus euentũ.casus ẽ no. in.l.fi.s̃.de crimine expila.heredi.⁊ extra de homicidio.c.fi.li.vj.facit.l.qñ multa facinora.C. ad.l.iul.de vi.si vero ad hoc nõ tendebat delictum qõ principaliter facere,ppositum:tũc non tenetur:vt.l.vex.de fur.⁊.l.qui iniurie.in prin. .e.ti.tene predicta menti.

n **Ihil interest.** ¶Opp.de l.itez si obstetrix.in prin.s̃.ad.l.acquil. Sol. aliud in .l.acquil.⁊ aliud in.l.cor.rõ est: quia hec.l. punit expresse eum qui habuit aium occidendi: lz nõ occiderit.sed in.l.aeqlia.dr̃ expresse si qs occiderit.que ꝓba nõ verificant in dante opez.qõ tene menti.¶Secundo quero exempluz eius qui mortis cãm prebuit.dicit glo.pone exẽpluz in illo qui posuit gladium in manu furiosi vt se vel alium occideret.ita dicit glo.Sed op. cũ.n. furiosus nõ teneatur:vt.l. infans .s̃.e.⁊ j̃.ti.i.l. fi.⁊.l.diuus.s̃.de offi.presi.ergo videtur q̃ prestans opem nõ possit teneri:vt.l.is qui.§.si tu ticium.s̃.de fur.dic ut ibi dixi.⁊.l.is qui opem.e. ti.⁊.l.si quis uxori.§.neqz.de fur.⁊ no.p glo.in .l.si quis id quod.§.pe.s̃.de iurisdi.om.iudi.

n Ihil interest. vide in .l.i.§. diuus.s̃.eo. ⁊ bar. in.l. is qui opez. in prin.de fur.

q **Ei cedem.** ¶Opp.de.l.decurionũ.C. de penis.ubi uane uoces populi nõ sunt exaudiende.Rñdet By.,ppter tumultuz populi nõ occiditur ille qui nõ est culpabilis:ut.l.cõtra. sz pena põt bene accelerari.casus est hic.

Ex.l.sequenti.

¶Qualiter plures delinquẽtes faciũt alios punire pp sua delicta:ibi. Et iõ. Et stãte statuto q̃ uilla teneat capere malefactorez sub pena cẽtũ:si plures cõmiserint maleficium:⁊ uilla nullum ceperit:an debeat pluries soluere centum:ibi. Et per hoc. Et an si quis prestitit auxiliuz duobus teneatur tanq̃ unum maleficiuz:ibi. Secundo. Et qualiter puniantur plures delinquẽtes: ibi. Quãdoqz.

s **In rixa.** Videtis q̃ oportet cõtemplari ictus uniuscuiusqz:ut ille qui occidit teneatur alij non. ¶Oppo.q̃ ictus nõ sit contemplandus sed animus:ut.s̃.e.l.i.§.diuus.⁊.s̃.e.l.diu⁹.gl. dicit q̃ ideo iurisconsultus dicit hic caute in rixa:quia si iuissent ex proposito occidẽdi omnes tenerentur[b]:lz unus tantũ percusserit. ita dicit glo.tua in fine.intelligit ergo ut uides q̃ hic nõ fuit ex proposito.¶ Sed contra hoc facit qõ dicit in hoc collectoruz:ergo uidetur q̃ ad hoc fuerunt coadunati:⁊ ex proposito fuerit factũ. Rñ.intelligo collectorum in hoc ex quodam accidenti nõ ex proposito ut euenit in rixa.ita debet intelligi hic.¶Sed adhuc ob.contra. licet non precesserit propositum per tempus potest esse q̃ illo tempore tunc quilibet habuit animũ occidendi:⁊ ideo non debet inspici ictus sz animus ut in prealle.l.Rñ.dico q̃ ictus inspicitur ad hoc ut uideamus quem animum habuit qs occidendi uel nõ:ut.d.l.i.§.diuus.s̃.e.Aduerte istud dictum glo. uidetur uerum de iure cõmuni in.l.cornelia.in qua habetur plus respectus ad animum q̃ ad actuz.sed in.l.acquil.que magis respicit actum q̃ animum inspicitur ut uideamus ex quo ictu secuta ẽ mors: nõ ut uideamus animum principaliter.ut.l.item mela.§. sz

b In rixa.oẽs tenerent. Adde Bar. in.l.i. §.diuus.s̃. eo. ⁊ Ly. in .l.is qui cuz telo.C. eo. ADDE bal. cõsilio.lxxxi. quinto li.

a ℂ Jura municipalia. Adde bar. in.l.i.§. diuus.ſ.eo.ꝛ bar.ꝛ bal.ꝛ q ibi dixi. in.l.is qui cū telo. C. eo. an hēat locū in eo q emit venenū: uide bar. in.l.i.j.ti.i. ADDE Alex. cōſilio. xiiii. tertio vol. ꝛ bal. cōſi. cxxi. li. qnto.

b ℂ Dy. determinauit. Adde bar. in.l. cum ſe exhibuiſſet in ſi. ꝛ quod ibi dixi. ſ. de publica.

c ℂ Cōmittentibus homicidiū. an tot penis affligat quot fuerūt malefactores. adō bal. in.l. cū rōnibus. C. qui accuſa.

d ℂ Teneat. vide bar. i.l. q ſeruo. §. fi. .ſ. de fur. et facit ad ea q habent in.l. is qui opez. eo. tit. et de hac materia vide q no. bar. in.l. nūqz plura. ſ. de pri. delic. io. an. i ſpe. i ti. de penis. §. i. ꝛ qō tāgit bal. in.l. cuz rōne. circa fi. C. q accuſa. ꝛ i ſpe. in ti. de homici. v. ſz pone ꝛ in ti. de teſte. §. i. v. ſed qd ſi qs in rixa. per Archi. xxiii. .q. vlt. c. fi. p Inno. ō homicidio. c. ſicut dignuz. Dy. in regula in obſcuris. Cy. ꝛ ſali. in.l. qm̄ multa faci nota. C. ad .l. iul. de vi. ꝛ quod dicit bal. in.l. i. C. ad ſil. ꝛ bal. i .l. edita. in xxx. col. i v. .xiii. querit .C. de edē.

e ℂ Qſiqz tractat. Et ad. de q cōcitator ſocietatis tenet de homicidiis i pugna commiſſis: ꝛ etiam homicida de eodez tenet: ut no. glo. ꝛ doc. i .l. qm̄. C. ad .l. iul. de vi.

f ℂ Habent p vno. bar. in.l. auferk .§. fi. de iure fiſ. et i.l. magiſtrat. ad munici.

g ℂ Prestās auxiliū. No. de eo q punitur tanqz prestās auxiliū. ꝛ adde bar. in.l. q ſeruo. ſ. de fur. ꝛ Saly. in.l. i. C. de rap. virgi. in v. vi. quero.

h ℂ Formare inquiſitionē. Et adde q hec verba aſſiſtēda ꝛc. debent apponi in inquiſitione. alias. n. ſi diceretur q vulnerauit ꝛ auxilium homicidio preſtitit nec diceretur aſſiſtendo homicidio nō puniretur tanqz p. ſtans auxilium homicidio niſi p actum vulneris: ꝛ ita intelligitur p no. p Bar. hic niſi diceretur q p̄ſtitit cōſiliū ita dicit fin. bar to. in.l. q ſeruo. §. fi. ſ. ō fur. limita tñ iſta p no. pulchre p bal. i.l. data opera. in. xxviii. col. C. q accuſa. vbi dicit q ſi ticē rixabatur cū ſeio cognato: ꝛ frater ſeii ſuperuenit ꝛ occidit ticium aſtante ꝛ preſente ſeio: non puniret ſeiē de auxilio q: ſeius primo uenerat: nec frater eius de voluntate ſua ſuperuenit. qō bene no.

i ℂ. §. ſi plures. Et vide in.c. ſtatutū extra de ſepul. ꝛ extra de elec. c. cupientes. §. certū glo. ſuper verbo i. culpabilis li. vi. xvi. di. c. quieſcamuſ. in glo. fina. Ray. in ſumma de homicidio. §. qd ſi plures. ſpecu. in ti. de lega. §. iuxta v. qd ſi qs.

ſi plures. ſ. ad.l. acquil. ℂ Querit gl. quid ſi nō poteſt apparere cuius ictu: prout dicit glo. oēs tenentur: vt in.l. itez mela. §. ſed ſi plures. ita dicit glo. cōtra iſtam glo. videtur glo. in.l. item mela. §. ſed ſi plures. ſ. q in dubio debent abſolui per.l. abſentez. j. de penis. Dy. in.c. in obſcuris. circa finem regule li. vi. tenet iſtaz glo. Alij doc. moderni dicunt q ſiquidem maleficium fuit factū ex p̄poſito. loqtur glo. iſta. alias ſi non ex p̄poſito loquit glo. cōtraria: vt ſi nō apparet cui' ictu perijt omnes debent abſolui. ꝛ hoc verū in .l. corne. que requirit doluz. ſed in.l. acquil. in q̄ venit leuiſſima culpa tunc omnes tenētur: ut. d. .l. item mela. §. ſed ſi plures. ꝛ hoc tenet Cy. C. ad.l. iul. de vi. l. qm̄ multa. in vlti. q. Iſtud dictū ſatis p̄cederet de iure cōmuni ſm qō punit animus: lz homicidium nō ſequat. ſed ſm iura municipalia punīunt homicidium tm̄ ſecutuz. iſta verba ſunt valde dubia. ¶ Ideo p declaratione huius materie de pluribus delinquētib' ad euidentiam debetis ſcire. quādo plures delinquūt qñqz tractatur de puniēdo alios p̄ter illos delinquētes: tunc omnes illi cōmittentes vnū delictum reputant pro vno: vt. l ſi cuz exhibuiſſent. §. fi. ſ. de publi. ꝛ. l. i. ꝛ per totuz. ſ. ſi fa. fur. fe. di. fallit in caſu. l. ſi familia. ſ. de iuriſ. om. iudi. ¶ Et p hoc poſſumus determinare. q. villa tenetur capere malefactores: tenet etiam denunciare: ꝛ ſi nō fecerit certam penaz ſoluat. contingit q plures fecerunt vnum homicidiū: villa nō cepit eos: tenebitur ne pluribus penis pro quolibet homicidio: vel vna tantum? Dy. determinauit q vna tm̄ teneatur pena: non tamē per rōnē predictam: ſed per aliam: quia ſtatutuz quod loquitur idefinite equipollet vniuerſali. ꝛ ideo cū dicit: ſi non ceperit malefactores reſoluitur. i. ſi omnes malefactores nō ceperit. ergo ꝛc. vt. l. ſi plures. ſ. de le. iij. ꝛ. l. ſi piuribus. ſ. de le. ij. Ita determinauit Dy. ¶ Secūdo facit ad illud. vn' preſtitit auxilium duobus cōmittentibus homicidiuz: punietur pro quolibet homicidio pena ſua quaſi cuilibet per ſe preſtiterit auxliuz: ꝛ ſic preſtiterit duo auxilia. ꝛ cōſuluit Dy. q tantum vna pena teneatur per eandem rōnem: quia ſtatutum quod dicit: ſi quis dederit auxilium malefactori reſoluitur in vniuerſalem: hoc eſt malefactoribus omnibus. pro hoc etiam facit regula quā. ſ. tradidi: quia cum tractatur de puniendo alio p̄ter maleficium cōmiſſum a pluribus: illi plures habentur pro vno: vt. ſ dixi. ℂ Sed contra hoc facit. ſ. ſi fami. fur. fe. di. l. i. §. i. vbi ſi dñs fuit ſciens tenetur pro quolibet ſeruo non tanqz pro vno: ſed iſte preſtans auxilium fuit in dolo. ergo ꝛc. Rñ. illa. l. facit pro. ſi enim dñs cōuenit ſuo nomine pro ſuo iuſſu vnus eſt iuſſus: ꝛ vnum maleficiuz reputatur. ſed ſi cōueniretur nomine ſerui: tūc teneretur pro quolibet ſeruo. pro hoc facit q habuiſtis. ſ. ti. i. l. iij. vbi coadunans tenetur: ꝛ tamē dī coadunans non tenet niſi vna. l. pro vno delicto. nō autem tenetur p̄ quolibet coadunato. ꝛ per hoc poteſt ſolui qō q ſi quis mandauerit pluribus vt faciant homicidium vel aliud delictum: vt ſit ſemper vnuz delictum per ea que. ſ. dixi. ſecus ſi mādaret vt facerent diuerſa delicta: tunc pro quolibet delicto tenetur: nec eſt noſtra materia. ¶ Quādoqz tractatur de puniendis ipſis pluribus delinquentibus. ꝛ tunc qñqz iſti plures delinquentes habebant officium publicum: tūc oēs habent p vno ꝛ vna pena puniuntur: vt. l. ſi multi. ſ. de publica. ꝛ. l. tres tutores. de admini. tuto. ꝛ ibi no. tangam vobis in.l. ſacrilegij capite. §. i. ad.l. iul. pecu. ꝛ ex hoc vidi ſemel in ciuitate iſta quattuor cōmentarienſes qui preerant carceribus qui extorſerunt aliquā pecuniam indebite. ſm formaz ſtatuti: debebant condēnari in quadruplo: certe omnes debebant condēnari in vno quadruplo non quilibet per ſe: vt. ſ. uidiſtis. quādoqz plures delinquentes ꝛ cōmittentes vnum delictum non ſunt officiales. ꝛ hic aduerte ſi quidez omnes equaliter delinquūt omnes equaliter puniuntur: vt. l. ita vulneratus in ſi. ſ. ad.l. acquil. ꝛ. l. ſi plures. ſ. de iniu. ꝛ. l. ſi plures. ſ. arbo. fur. ce. ꝛ. l. iij. ſ. ti. i. ꝛ. l. vulgaris. §. ſi duo. ſ. de fur. Si vero delinquūt inequaliter: tunc quilibet punitur ſm qualitatem delicti ſui. ꝛ ad hoc factum vniuſcuiuſqz debet contemplari: vt hic ꝛ. l. item mela. §. ſed ꝛ ſi plures. ſ. ad.l. acquil. datis his regulis ad. q. propoſitam accedamus. plures p̄cuſſerunt vnuz ꝛ ille mortuus eſt. dicūt doc. aut ex p̄poſito: ꝛ omnes tenent. alias ſecus. dic vt dixi uobis propoſitum ſm ſtatuta italie: non ita attendit ſicut factum. ideo debemus dicere ſic. quādoqz apparet cuius ictu deceſſerit. iſto caſu ſi qdem inferens uulnus mortale percuſſit primo: alij inferentes alia uulnera percuſſerūt ſecūdo: tunc quilibet tenet de occiſo. nam iſta uulnera ſecūdo illata lz in homine ſano nō eſſent mortalia: tamen in homine iam debilitato per primum uulnus mortale uulnus eſt: ut. l. qua actione. §. ſi quis ſeruum egrotum. ſ. ad.l. acquil. ad idem facit. l. ita uulneratus. in prin. eo. ti. Si uero percuſſerūt prius illi qui intulerunt uulnera non mortalia: tūc tenetur de occiſo tantū ille q intulit uulnus mortale: nam ex illius ictu perijt: ut hic. ꝛ. d. l. item mela. §. ſed ſi plures. tamē aduerte quia ille qui primo percuſſerit poterit puniri tanqz preſtans auxilium homicide aſſiſtendo ſibi ad maleficium cōmittendum: ut. l. in actione. §. ope. ſ. de fur. poteſt puniri etiam quaſi coadunatus ad hoc. ſ. ad homicidium committenduz: ut. ſ. ti. i. l. iij. ꝛ ſufficit etiam ſi ſolus un' eſſet ad hoc coadunatus: ut. l. ij. §. ſed ꝛ ſi unus .ſ. ui bono. rap. ꝛ per hoc ſcies qualiter debes formare inquiſitionem ꝛ accuſationem. Si vero non poteſt apparere quis primo: ꝛ quis poſt percuſſerit: dic ut. j. dicam. quādoqz non poteſt apparere cuius ictu quis deceſſerit: ꝛ hoc pōt contingere duobus modis. primo quia nullum uulnus per ſe erat mortale. ſed uulnera utriuſqz ſimul iuncta erant mortalia. iſto caſu omnes puniuntur de homicidio quia omnes occiderūt: ut. l. item mela. §. ſi plures trahē. ſ. ad.l. acquil. ꝛ. l. ita uulneratus in fi. e. ti. arg. ſ. arbo. fur. ce. .l. ſi plures. hoc tenet Inno. in.c. ſignificaſti. extra de homicidio. quādoqz nō poteſt apparere cuius ictu perierit quia ignoratur quis eorum illam percuſſionem fecerit. conſtat enim q omnes percuſſerunt. ſed non conſtat quis eorum illam percuſſionem fecerit que eſt mortalis: nec conſtat de prioritate uel poſterioritate. ꝛ iſto caſu dico q omnes punientur. naz omnes preſumū

a ¶ Per iteruallu3. vide Bal. in phe. digesto3ū. circa prin. iii. col. ⁊ vide oino bal. in. l. si ab hostibus. §. i. s̄. so. ma. ⁊ ibi Imol. ⁊ Bal. in. c. i. q. mo. feu. amit. ⁊ qd̄ no. cano. in. c. significasti. el. ii. de homicidio. Quid aūt si bos vel equus venditus moriē ifra triduum post vēditionē. qd iuris. vi de Io. an. in addi. spec. in ti. de emp. ⁊ vē. §. sciendū. v̄. ⁊ no. ꝙ in uendi. ⁊ Ang. ⁊ imo. i. l. si quis cū aliter. de v̄. ob. ⁊ bal. i. l. ii. i. iii. q. C. de rescin. vēdi. ⁊ opi. io. an. sequi[illegible]r Flo. i. l. paci sci. s̄. d̄ pac. idez abb. in. c. iustuz. de re. permu.

b ¶ l. ꝓparationes. uide qd̄ habes in. l. duos. de re iu. ⁊ raph. in. l. iperatores. eo. ti. Et ad predicta vnū sing. tene menti. ꝙ snia lata ꝑm dcm̄ periti i arte nunq̄z trāsit in rem iudicatā ꝑm do. an. in. c. ꝓposuisti. j. de ꝓba. q refert Io. an. ita tenētē in addi. spe. in ti. d̄ homi. § i. v̄. sed pōe ꝙ vulnerauit ⁊c. Imo talis snia alio melio dicēte posset retractari. ex quo posset iferri ꝙ snia lata d̄ alio cōsi. sapiētis nūq̄z trāsit in rez iudicatā sed sp alio melius cōsulēte posset retractari: ⁊ vide bal. in. l. si ab hostibus. s̄. so. ma. ⁊ do. an. in. c. qd̄ cōsultatiōez de of. dele. ⁊ qsi plures sūt periti an sit standū dicto pitioris vide bar. in rub. d̄ ꝓtro. iuesti. vbi dicit ꝙ sic. et vide bar. in. i. cōsti. digestoruz in fi. prin. ⁊ in. l. i. in prin. s̄. de vē. ispi. ⁊ in. l. teopōp de do. ꝓtele. ⁊ in. l. fi. s̄. d̄ preto. sti. ⁊ Bal. ⁊ alii i. l. hac edictali. §. his illd C. d̄ secū. nu. ⁊ uide plene ꝑ moder. in. c. significasti. el. ii. d̄ homicidio. quantū ad primū dcm̄ vide Ro. in consi. ccxxxii. incip. ꝑ prima discu. ⁊ vide Ludo. in. l. cū qdam. §. qd̄ dicitur. de acq. here. Et adde ꝙ snia ēt lata ex ꝑsumptiōibus nunq̄z trāsit in rē iudicatā. de quo habes post tex. in. l. si qs adulterii. C. de adul. ⁊ post bar. in. l. i. C. sen. rescin. nō pos. Et que snia ꝑ pena corporali trāseat in rē iudicatā: uide que habes post bar. in. l. nō tm̄. j. de ap.

tur simul vulnerasse: sicut alibi vbi de ordine nō apparet presumuntur simul decessisse: vt. l. si inter virum: ⁊ l. sed in illo. s̄. de re. du. ⁊ ideo oēs tenenē: vt. l. item mela. §. si plures trabē. ⁊. §. sz ⁊ si plures. scdo rnso. ⁊ l. ita vulneratus in fi. s̄. ad. l. acql. ⁊ quod dixi. s̄. primo mēbro: qm̄ nullum vulnus erat ꝑ se mortale. Sed huic ifurgit dubiū an hoc sit verꝫ in statutis. nam. l. item mela. §. sed si plures dicit ꝙ si nō apparet oēs quasi occiderint tenenē: ergo non tenenē de occiso cū dictio quasi sit nota diminutionis. ⁊ hoc By. videē tenuisse in quodam suo cōsilio. mihi autē hoc nō placet. sed dico ꝙ dictio q̄si. est expressiua veritatis ibi: qm̄ eoꝫ est oēs occidisse: cū oēs simul ꝑcusserunt: ⁊ ꝑcussisse simul presumanē: vt. s̄. dixi. ⁊ quod istud sit verꝫ apparet ex. d. §. sed si plures. i. rnso. vbi dr̄ ꝙ ille cuius ictu decesserit quasi occiderit: tenē. certe illud quasi ē veritatis expressiuuz. ⁊ ita ibi in rnso. ij. debetis ergo esse instructi qm̄ formatis accusationē seu i qsitionem vtrū accusetis vnuz de homicidio ⁊ alios dedisse auxiliū ⁊ fauorem. an vero dicatis oēs homicidiuz cōmisisse simul: vt ex predictis pōt ꝑpendi. Possemus q̄rere quid si aliqs percussit aliquē qui postea ꝑ iteruallu3 decessit: vtꝫ ex illis vulneribus presumat̄ ōcessisse. glo. C. de emē. seruo. l. i. videē dicere ꝙ in dubio si surrexit ⁊ ambulauit post triduū nō videē decessisse ex illis vulneribus. tex. est etiam extra de cle. percus. c. ij. dicit ꝙ ex diuturnitate tēporis nō presumitur decessisse ex illo vulnere. ista possent esse vera in dubio. in casu certi staremus certo ⁊ in hoc ⁊ in cōtemplatione percussionū esset recurrēdū ad iudiciū medicoꝫ: vt. l. si semel. C. de re mili. li. xij. ⁊. l. i. §. i. de ven. ispi. ⁊ l. cōparationes[b]. C. de fide instru. ⁊ expresse in hoc casu extra de homicidio. c. significasti. ⁊ si plures medici nō reperirenē stamus dicto vnius: vt in aūt. de nō alie. §. qd̄ aūt. col. ii. Habetis ergo ex ꝑdictis expeditam materiā de pluribus delinquentib. materiam vero de pluribus cōtra quos delictū committē dicam in. l. si plures. s̄. arbo. fur. ce. materiam vero de pluribus delictis ab vno cōmissis vnico actu habuistis tractatā in. l. senatus. s̄. de accusa. ⁊. l. si adulteriū cum incestu. s̄. de adul. sz materiam de pluribus delictis cōmissis ab vno pluribus actibus dixi in. l. nunq̄z plura. s̄. de priua. delic. predicta que dixi de plurib. delinquētibus in hac. l. intelligas quo ad criminalem accusationē: sed quo ad actionē ciuilem dicā. s̄. qd̄ vi aut clam. l. semp. §. ij. nō habetis hic alia.

¶ Ad. l. pompeiam de parricidijs.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui emit venenum causa dādi: lz nō dederit punitur.

l **Ege pompeia.** Hec. l. diuidit in quinqz partes: vt glo. dicit. Primo dicit de eo qui occidit ascendentes. secundo de eo qui occidit collaterales. tertio de eo qui occidit affines. quarto de eo q occidit illum cui debē reuerentia patronalis. qnto de eo q occidit descendētes. scda ibi. frēm. tertia. ibi. vxorē. quarta ibi. patronum. quinta ibi. sed ⁊ si mater. ¶ Oppo. dr̄ hic ꝙ tenē pena que est. l. cor. de sic. cōtra. j. e. l. fi. ⁊. C. e. l. i. ⁊ insti. de pub. iu. §. alia. glo. que est hic dat multas so. sed ista so. mihi placet de iure antiquo qui occidebat ascendētes puniebatur pena speciali. alij puniebanē. l. cor. de sicca. vt. j. e. l. fi. que. l. distinguit ⁊ declarat istam. hodie vero indistincte omnibus ꝓponitur vna pena que ponitur in. d. l. i. C. e. ⁊ l. fi. j. eo. ⁊ insti. de pu. iu. §. alia. ¶ Vltimo no. tex. huius. l. in fine ꝙ ille qui emit venenuz: ut daret alicui lz nō dederit: puniē perinde ac si dedisset[c]. qd̄ no. cōtra illos monachos q dicunē voluisse venenare abbatem sancti petri.

f **Mater.** Nota casum in quo ex sola scientia qs punitur hoc declarabo. j. eo. l. vtrum.

s **Ed sciendum.** No. bene hunc tex. ꝙ lz faciat mentionem de his q sunt in gradu vlteriori non refert se ad eos qui sunt in gradu propinquiori scōm verba nec scōm mētem seu sententiam: nisi extendatur per iuriscō. habentes auctoritatem extendendi. ita dicit gl. quā no. Istud dictuz glo. que dicit ꝙ ante martianuz non cōtinebantur illi qui sunt in pari vel propinquiori gradu. hec sententia non placet mihi: nam non posset facere iurisconsultus nec imperator ꝙ illud quod primo non continebatur in sententia nunc contineatur. sed bene potest extendere[d] si uult: non ꝙ in sententia illa cōtineatur: ut. l. iij. in fi. cum. l. se. s̄. de leg. tuto. facit ad hoc. s̄. de usufruc. ea. re. que usu consu. l. ij. dico ergo ꝙ ante continebatur ex sententia: q̄ sententia per martianū est declarata. ¶ Quero ergo[e] nunquid illi qui occidunt eas personas que comprehenduntur ex sententia non ex uerbis accusentur. l. pompeia de parri. an accusabūtur ex. l. ista mar. Rn̄. ex illa pompeia: quia illud quod est ex sentētia legis est ex. l. ut. l. nominis ⁊ rei. §. uerbum ex le. j. de uer. signi. aliud ergo ē esse ex. l. ⁊ aliud ex uerbis. l. ⁊ in statutis in quibus secūdum quosdam non recedimus a ꝓbis. iste persone que comprehenduntur ex sententia nō cōtinenē: quia nō cōtinenē uerbis: sed sententia ⁊ mente.

Ex. l. sequenti.

¶ An pater ⁊ mater sponsi contineantur appellatione socerum: ⁊ appellatione uxoris cōtinetur sponsa.

c **Am pater.** Hec. l. continuatur cum precedēti. ⁊ ponit unam rōnem dicti in precedēti. l. ⁊ pone casum sic. quia sponsa continetur ex sententia. l. Rn̄. in hoc sic ꝙ pater ⁊ mater sponsi continenē appellatione soceri: sicut sponsi uel sponse filioꝫ cōtinētur appellatione generis. eadem ergo appellatione uxoris continē sponsa. ¶ Quero utrum sit ex ꝓpria significatione uerbi uel ex interꝑtatione. Rn̄. ex interpretatiōe: ut. l. non sine. C. de bo. que lib. ⁊. l. lege iulia. s̄. de fundo dota.

Ex. l. sequenti.

¶ Filius qui adulterat uxorem patris sui ꝑdit priuilegium paternum: idem si committat ali-

¶ De parricidiis. rub.

c **Lege** l pōpeia. ac si dedisset. sz ꝑ bar. tenet Saly. in. l. i. C. de ficca. ⁊ moder. in rub. ⁊ ēt in d. l. fi. de paq filu. distra.

d **Ed sciē** s dū. pōt extēdere: uide glo. i. §. alia. isti. de pub. iud. ⁊ in. l. i. C. d̄ his q pa. uel liber. ⁊ an iste tit. hēat locū i agna. ⁊ cogna. ⁊c. vide Saly. i. d. l. i. cū gl. q tenet ꝙ si. ⁊ dicit ipse ꝙ pena parricidii d̄ qua in. d. §. alia n̄ est in usu hodie sed decapitantur.

e ¶ Quero ergo. sed nū qd dicat̄ parricida ille q ꝑcurat malā captionez puta carcerē fratri suo ita ꝙ veniat saltē priuandus feudo: uide bal. i. c. i. §. deniq̄z q̄ fu. prima cau. bn̄. ami. ⁊ ibi oino uide. et adde no. in. l. et si amici. de adulte. Itē no. ꝙ aliud ē cē aliq d ex lege. ⁊ aliud ex v̄bis legis. qd̄ no. ꝑ statutis qz nō cōprehēdūt mentē. l. ⁊ uide bal. in. l. si quis non dicam rapere. in fi. C. d̄ epis. ⁊ cle. et qd̄ no. bar. in. l. ꝑ. ff. de legi.

a Juus. Et adde q̃ ita punitur occidens patrem spũalem sicut occidens patrem naturalem. de pe. distin. i. c. aut facta. in glo. ꝓ Paulo. J ibi quod ius hodie sublatum est cc. uide Bar. in. l. mandatũ. in pn. .ff. titu. i.

b ¶. §. causas. Qui adulterat vxorez patris sui perdit priuilegia filii. ⁊ occidens filiuz talem nõ punitur pena parricidii. ſz quid si esset bãnitus: vide Bar. i. l. si adulteriuz cum incestu in fi. ff. de adulte.

c Truz. u qua punietur nobilis. Cõtrariuz tenet bal. in. l. non ideo. in .vi. col. cum seq. C. de accusa.

d ¶ Conscius tenetur. An cõscii puniantur. Ad de bar. in. l. .i. §. in eo. ff. ad fille.

e ¶ Dicam° sic. vide qd̃ no. bar. in. l. omnes .C. de agri. ⁊ cẽsi. li. xi. ⁊ qd̃ no. Bar. et quod ibi dixi in. l. metũ .§. sed lz. ff. qd̃ me. cã.

f ¶ Ciuitatis sue. no. q̃ sciens proditõnes concitãtes: ⁊ nõ reuelans tenetur pena cc. ſz bal. apud florentiã de do. donato de barbadoris cõsuluit ꝓtium. ⁊ iõ dicit q̃ anima Bar. ⁊ omniuz qui eum sequuntur cruciak in inferno. ⁊ no. cano. in .c. fi. de his qui fi. occi. ⁊ de hac reuelatione vide ẽt quod no. Joã. an. in. c. petrus. de homi. et spec. in ti. de lega. §. iuxta in. iiii. col. in uersi. quid si amici. ⁊ qd̃ dixi p° Bar. in. l. ciuile. C de fur. uidetur tamẽ q̃ pater non tenetur reuelare filiuz. p tex. in. l. mili

as causas ingratitudinis: ideo pater illum occidens non tenetur de parricidio. sic et econtra.

d **Juus.** ¶ Ro. tex. in fi. ibi: nam patria potestas. ¶ Oppo. q̃ pater debeat totaliter excusari: vt. l. marito. ff. de adulte. so. ibi loquitur quando euz inuenit in rebus venereis. ¶ Item oppo. q̃ debeat excusari indistincte: vt. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. Sol. hic interfecit vt latro non vt pater. ita dicit glo. vel verius illud verum de iure antiquissimo: quod ius est hodie sublatum: vt .l. ij. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Item videtur q̃ debeat puniri pena. l. pompeie. que ẽ maior deportatione: vt. j. e. l. fi. ⁊ vidistis. ff. e. l. i. ab illa pena pater excusatur propter filij adulterium. filius ergo qui adulterat vxorem patris sui perdit priuilegium filij. idem habes in auten. vt cum de app. co. §. causas[b]. ⁊ quod hic dicitur de adulterio nouerce. idem de illo filio qui cõmisit aliquas causas ingratitudinis: propter quas potest exheredari: vt perdat priuilegium filij: nec ꝓpter eius mortem habet locum. l. pompeia. Jtez probatur alia rõne: quia propter illas causas perdit ius alimenta petendi: vt. l. si quis a liberis. §. si quis ex his. ff. de lib. agno. ⁊ denegare alimenta est necare: vt. l. necare. e. ti. ergo patet q̃ propter omnes illas causas pater excusatur a pena parricidij. Jdem puto si pater committeret aliquam cãm ꝓpter quam põt a filio exheredari q̃ perdet ius paternũ. ⁊ filiuſ patrẽ occidens nõ tenetur pena parricidij. idem dico de collateralibus.

Ex. l. sequenti.

An qui per alium facit per seipsuz facere videatur. Et si popularis mandat nobili q̃ cõmittat homicidiuz punietur pena qua nobilis punietur. Et an ex sola scientia quis teneatur.

e **Trum.** Ro. tex. ibi perinde cc. ⁊ vide glo. que incipit plus punitur. ¶ Quero quomodo est hec. l. dicit: qui per alium facit per se facere videtur: vt. l. i. §. deiecisse. ff. ỏ vi ⁊ vi ar. sed si ipse occidisset non teneret. l. pompe. de parri. quomodo ergo tenetur hac pena? hec glo. hic miratur ⁊ institu. de pu. iudi. §. alia. ⁊ Azo in summa huius ti. addo causam admirationis. nam est quedam fictio. qui per alium facit per seipsum facere videtur. ⁊ in fictionibus requiruntur extrema habilia: vt no. in. l. ij. C. de inoffi. dona. ⁊ probatur. ff. ad. l. acquil. l. huic scripture. cum ergo nõ potest facere parricidium per se quomodo potest fingi fecisse per alium. Respõdeo fictio requirit extrema habilia. s. in genere suo non in casu illo de quo loquimur. sufficit ergo q̃ ille qui mandauit hoc vel fuerat conscius potuit cõmittere parricidium in genere in parentes: vt plene scripsi in. l. si is qui pro emptore. ff. de vsuca. circa fictionem translatiuam. Et istam. l. in parte ista induco ad. q. fi popularis mandat nobili q̃ faciat homicidium: vel ei prestet auxiliuz punietur pena qua punietur nobilis lz ipse sit popularis: vt hac. l. casus est hic: quia inspicitur qualitas: que est in faciente non qualitas que est in mandante vel auxiliante. hunc passuz de diuersitate qualitatum inter facientem ⁊ auxiliantem ⁊ fi. dicaz

tes agrum. §. desertorem. de re iudi. Et an ex simplici cognitione siue ordinatione de faciendo tractatum quis debeat puniri: vide in. l. ⁊ si amici .ff. de adul. ⁊ his adde bar. in. l. i. §. occiso: ũ. ff. ad sylle. Et no. q̃ si statutũ punit tractatũ faciẽtem nõ requritur cõsumatio delicti. ita dicit abb. sicu. in. c. tua nup. extra de his que fi. a pla. p tex. et glo. ibi. ⁊ quod no. bal. in .l. aduersus .C. de fur.

g Ena p parricidii. Gui. de cu. vide bar. in .l. ut vim. ff. de iusti. ⁊ in re. et cundẽ in repe. l. i. :C. vnde vi. in vlti. car. ⁊ vide ꝓ Ede ancha. in cle. i. extra d homicidio. et vide Flo. in. d. §. fi fornicarius. et Gui. de cu. in. l. diu° .ff. de of. ꝓsi. et uide gl. xv. .q. i. c. sane. et. c. merito et uide Ro. in. l. i. §. adipiscimur. de acqui. pos.

b J sciẽte. Ad de tñ q̃ glo. in. c. sicut nec sua et ibi archi. xiiii. di. dicit q̃ si qs haberet ꝓcuratorẽ uel factorẽ ad bãchũ ꝓ mutuãdis pecuniis sub vsuris. q̃ tales ꝓcuratores uel factores nõ tenẽtur ad restõnẽ dictaruz usurarũ. ad hoc facit qd̃ no. bar. in. l. nõ solũ. ff. de siccariis.

i ¶ No. glo. Et ad gl. hic adde Jnno. et Jo. an. in .c. michael. de usur. vide lapũ. allegatis ij. et Ro. nota. cclxxv.

¶ De falsis Rub.

in. l. is qui opem. ff. de fur. Jtez dicitur q̃ hic cõscius tenetur[b] de parricidio. cõtra: quia de scientia sola quis non debet puniri: vt. l. culpa caret .j. de reg. iur. ⁊ c. non est sine culpa. de reg. iur. li. vj. glo. huius timore dicit hic cõscij. subaudi. ⁊ participes ⁊ nil allegat. forte mota ẽ per illud quod no. in alijs. ll. Contra hãc glo. videtur casus in. l. ij. ff. e. Sol. dñi si volumus sustinere gl. dicamus sic[c]. q̃ ex sola scientia quis non debet puniri nisi quando maleficium debet cõmitti in personam cuius potestati est subiectus: vt si seruus est sciens de morte dñi: vt. l. i. §. si seruus. ff. ad syl. vel in filio si fuit sciens de morte patris: vt. ff. e. l. ij. Jdem de vasallo si fuit sciens de morte domini eadem rõne. Jdem de eo qui fuit sciens de turbatione ciuitatis sue[f]: vel de alio cõmisso in ciuitatem suam vel in principem: vt. l. quisquis in fi. ad. l. iul. maie. Jn alijs autez videtur q̃ non sufficiat sola scientia nisi sit particeps delicti: vt no. hic ⁊ dicta. l. culpa caret. ⁊ in dicto. c. non est sine culpa. sed contra hanc glo. videtur tex. fortiter insti. de pub. iudi. §. alia. vbi ponit de ꝓscijs per se ⁊ de ꝓticipibus per se. sed possumus eam intelligere secundum distinctionem precedentem: licet videatur fieri violentia illi littere.

Ex. l. sequenti.

¶ Dormiens delinquens an puniatur.

p **Ena parricidii.** Hic possumus formare questionem de dormiente qui dormiendo alium percussit. dicam alibi ⁊ videtur q̃ teneatur: vt. l. si seruus seruum. §. si fornicarius. ff. ad. l. acquil. Jn contrarium videtur q̃ non: quia parcendum est vitio naturali: ut. l. fluminum. §. vitium. ff. de dam. infec. Solu. ſm Guil. de cu.[g] nam aut iste talis sciebat hoc euenire sibi. ⁊ tũc sibi debet prouidere vt iaceat solus vel nemo sit in camera sua. ⁊ si non fecit est in culpa: ⁊ propter culpaz tenetur sicut putator arboris qui non admonuit transeuntes: vt. l. iij. .ff. titu. i. ⁊ l. si putator. ad. l. acquil. Si vero hoc nõ sciebat sibi euenire tunc ei parcitur. naz dormiens equiparatur furioso: vt. l. i. §. i. ff. de acq. posses. ⁊ ibi no. sed furiosus non tenetur: vt. l. in fans. ff. ti. i. ergo cc.

e **J sciente.** [b] Nota hãc. l. q̃ qui mutuat pecuniam ⁊ ista talia videtur dare auxilium ⁊ fauorem. simile habuistis in. l. iiij. ff. ad. l. iulia. ma. ¶ Vltimo no. glo.[i] que dicit no. argu. cõtra p senetas.

¶ Ad. l. corne. de falsis. Rub.

Ex. l. sequenti.

¶ Testis accipiendo pecuniam vt uerum dicat cõmittit falsum.

p **Ena legis.** Diuiditur ĩ tres partes. Primo loquitur de eo qui vere falsum commisit: ⁊ in hoc ponuntur septem uel octo casus. Secũdo loquitur de eo qui commisit quasi falsum. Tertio ponitur pena falsi ⁊ quasi falsi. Secunda ibi. ad te

a Ena legis.vtrum testis accipiens pecuniam ut verum testimoni
p um dicat puniatur.⁊ adde quod ē verum etiam si pars sponte
offerret.ꝓm Ja.de bel.in auē.vt iudi.sine quoquo suffra.§.i.et
tex.in.l.deuotum.de re milit.li.xii.⁊ adde Bar.in.l. diuus.s̄. de
re iudi.qui tenet idem ꝙ hic:lz Jmo.z̄:ut ibi per euz.⁊ hic vide an testis
qui nō uenit citatus ad testificandum possit puniri de falso.⁊ ēt per Jnno.i c.i.d̄ crimi. fal.faciūt no ta.in .l. prescrip.in fi.C fi z̄ ius vel vti.pub. ⁊ d̄ pena testis dicenti s falsum vide an ge. in .l.i.s̄. de sicca.⁊ vi de bal. in.l. data opera. in.xii.col.C qui accu. et ad Bar.hic adde ꝙ in te ste qui nō ac cepit pecuni am sed ꝓmi sit certuz te stificari ꝓm bal.in.l. da ta opera. in xxi.col.C. q accusa. ⁊ ad glo.⁊ barto. hic adde cy. in .l.si qs.in xi.q.C.de te sti.et spec.et Jo.an.in ti. de teste.§.i. ver. sz quid si testis. et Jmo.in.d.l. diuus.in.v. col. Jtē his que dicit hic bar. de iudi ce.adde bal. in.l.i.C. de ꝓdi.ob tur. cām.⁊ bar.i .l.si qs vxori.§.si fugiti ui.C.de fur. quod tamē limitat eē ue rum de iure ciuili. secus de iure ca no.ꝓm glo. .xi.q.iii.c. q rede.⁊ vide bal.omnino in.c.i.si de i uesti. inter do.et vasal. lis oriaf: et adde quod ille qui cele- riter anteq̄ articulus le gatur respō dit presumi tur falsuz di cere.casus ē sing.v. q.v. §.illud quez allegat Ro. in suo sing. cccccxxxix.alias.ccccexxii.

stamēta.Tertia ibi.pena. Et dic prima pars lo quitur in scribente falsuz:vel in eo qui tradidit dicta testium falsa iudici.de falso teste dicam.j̄. ¶Quero.quid si quis accepit pecuniam:ut di cat testimonium uerum[a]. dic tenetur pena falsi. sicut dicimus in iudice qui accepit pecuniam ut veram sententiam det:ut.l.ij.s̄.de cōdi.ob tur. causam.ratio est quia audientes testes debent facere gratis non ob pecuniam.ut.j̄.proxi.§.er go ⁊c̄.nam quicquid debet fieri gratis si fit per pecuniam turpiter fit:vt no.in.l.iiij.§. si tibi.s̄. de cōdi.ob tur.causam.cōtrarium videtur nota re.Jnno.in.c.lz causam.extra de proba. sed in telligo vt hī in.l.diuus.s̄.de re iudi.

Ex.§.sequenti.

¶Si quis facit vt testes nō veniāt ad ꝑhibendum testimonium tenetur.l.cor.de fal.

Sed ⁊ si quis. Habes hic ꝙ si ue iudex accipiat pecuniam ob recipiēdum vel remittēdum testi monium tenetur.l.cor.de fal.idem si testis recipit pecuniam vt dicat testimoniū vel non: quia tenetur.l.cor.de fal.⁊ ideo[b] si aliquis facit ꝙ te stes nō veniant ad deponendum testimonium: tunc tu assessor facias processum cōtra testem ꝙ accepit pecuniam ob testimoniuz nō dicenduz: qa tunc poteris eum condēnare.l.cor.de fal.hu ius timore ductus veniet ad testificandum.

Qui in rationibus. [c] Istaz .l. d̄be tis intelligere quādo aliquis cōmisit falsum ī ali qua re scriptura vel cōsignatione que aliquaz fi dem faciebat vel ꝓbationem saltem semiplenaz vel iudicium:alias secus:vt no.in.l. damus .C. .e.in glo.super verbo priuatas.

Is qui deposita. Nota bonū casum cōtra notarium[d] aduocatum vel ꝓcuratorem qui istru menta vnius partis ostendit alteri:vt teneaī cri mine falsi.

Ad testamenta. Hic incipit se cunda pars in qua īcipit tractare de crimine quasi falsi. ¶Ad uerte oppo.ꝙ milites possint testari quomodo velint:⁊ quomodo possint:vt.l.i.s̄.de testa.mi li.ergo ibi potest alium sibi ascribere.Nū. priui legium datum militi non habet locuz nisi in his que per ipsum militem sunt expedienda. ad ea vero que expediuntur per alium priuilegiuz mi litis se non extendit:vt hic ⁊ in.l.in fraudem.§. si quis se.de testa.mili.

Ex.§.sequenti.

¶Que dicatur subscriptio specialis. Et quali ter debet intelligi spāle mandatum.

Inter filium. [e] ¶Oppo.de.l.fili us.j̄.e.⁊.l.diuus.§. .i.huius timore glo.distinguit plene:vt in ea ha betis.¶Jtem oppo.ꝙ filio parcatur indistin cte:vt.C.e.l.ij.dicit glo.Solu.ut ibi veritas est: ibi loquitur in hereditate que erat filio delata ēt nullo cōdito testō.hic vero loquitur de legato. vnde si filius de hereditate plus sibi ascriberet q̄ ei ab intestato deberetur esset eadem rō que in legato.Jtem dicī hic ꝙ subscriptio fit quā doqz generaliter: quādoqz specialiter. Quero que dicatur[f] subscriptio specialis: vtruz est neces se ꝙ exprimatur persona legatarij ⁊ res legata an sufficit simpliciter nominare personam dicen do quod ticio legaui approbo.gl.se nō firmat. veritas est ꝙ sufficit nominare simpliciter perso nam legatarij.hoc probatur hic dum dicit:ꝙ il li dictaui ⁊ recognoui approbo.lz glo. contradi cat.s.ꝙ tunc sit generalis subscriptio.sed ⁊ con tra hunc tex.ibi dū dicit dictaui ⁊ recognoui ⁊c̄. ⁊ contra glo.l.ij.C.e.sufficit enīz ꝙ persona sim pliciter nominetur. secus si generaliter diceret que in testamento dictaui approbo ⁊ confirmo: quia illa est generalis subscriptio.putarem tñ ꝙ ista generalis subscriptio haberet vim specialis subscriptionis quādo testamentū haberet vnuz solum casum:ut.l.i.s̄.de li.⁊ posthu. tene tamē menti hāc glo.ad.q.in casibus in quibus debet habere procurator speciale mandatuz qualiter debet intelligi speciale mādatuz:ut no.s̄. de ne go.ge.l.pomp.an debet exp̄mi causa ⁊ persona cum qua debet lis agitari an sufficiat causam ex primere simpliciter.predicta faciunt ad hoc qō dixi hoc anno in.l.si quis mihi bona.§.iussuz.s̄. de acqui.heredi.⁊ scripsi in.l.si filiussa.s̄. de do na.⁊ docto.ponunt in.l.i.C.etiam per procura. in inte.resti.pe.pos.

Ex.§.sequenti.

¶An pena subscribētis se in testamēto hēat lo cum in testamēto nūcupatiuo. Et si testamētuz sit scriptum per heredem:⁊ traditum notario q subscripsit.Si postea fiat statutuz ꝙ cedule alio rū manu scripture: a notario debeant publicari an hec publicabitur.

Ex illa quoqz. Legitur duob[g] modis.vno mo do ꝙ fit.§.alio mō ꝙ nō fit.§.⁊ glo.legit hunc tex.duobus modis.¶Querit glo. vtrum pena scribentis se in testamēto habeat locum in testa mento nuncupatiuo[h].querit glo. ⁊ non soluit. Aduerte Odo.tenebat ꝙ nō.nam testamētum nuncupatiuum coram testibus ꝓmulgaī ⁊ oēs testes sciunt ꝙ in eo continetur.unde ita de faci li falsitas in eo cōmitti nō pōt.hoc tangit spec. in ti.de instru.edi.§.instrumentum.ver.quid er go.By.determinauit cōtra.ar.j̄.e.l.diuus.⁊.l.ī puberem.§.qui codicillos.ubi apparet ꝙ teneī ille qui sibi ascribit in codicillis:nec ibi dī ꝙ sint celebrati in scriptis.ꝓ hoc facit.C.de te.l.dictā tib[i].vbi videī ꝓmissum dictare.sed scribere nul lo modo est ꝓmissum.preterea ēt in testō nūcu patiuo videī ꝙ subsit rō falsitatis:sicut in testō

ADDE ꝙ Bal.cōsilio clxxxvii.p̄mo li. cōsu/ luit per hūc .§.quēdaz q cāzelauerat quādam cō demna.de li bris tribus in libro pu- blico esse de falso puniē- dū.

d ¶Is qui deposita. cō tra notariuz vide tex. et Bar.ibi: di xi post cū in .l. si quis ali quid .§. pe. .j̄.de pe.

e ¶Inter filium.hic videī tex. ꝓm Ange. ꝙ ta- bellio potest scribere in- strumentuz in fauorē sui parte volen te: ⁊ spāliter ꝓ subscript. instrumētuz cōfirmante. ⁊ quod filij[s] tabellio pōt scribere volente patre ī strumentuz z̄ patrem in fauorem filij dum tamen pater sub/ scribēdo sal tem genera- liter īstrumē tum confir- met. naz nō sufficit uolū tatez expres- sam probari per testes.j̄. eo.l. filius. ꝓm Ange. hic:⁊ ad hoc vide.l.si pa- ter. cum ibi no.j̄.e.⁊ qō dixi.Utrum autem nota rius possit scribere ꝓ- priuz instru- mentum: vi de Bal. ꝙ sic.in.l. si cō sul.s̄.de ad op.per.l. nō putauit.§.si quis sua ma nu.s̄.de cō tra tabu.vi de Bal. in .l.si consul. preallega. ⁊ in.l.si seru[s]. de testa.

f ¶Quero

col.in ver.sed queritur si subscribit falsum. et similiter producens scripturam priuataz pōt puniri de falso.l.fi.et ibi Bal.C.de fi.instru.et in.l. si quis.C.e.et uide primum cōsilium pau.de ca.circa hanc materiam ꝙ scripsi in.i.pagina huius uoluminis et incipit.in cōtrarium uidef dicen- dum ꝙ dictus presbyter ueniat puniendus ⁊c̄.

a ¶Sed et si quis.et ideo.uide bal.in.l.presbyteri.C.de epis.et cle.et in .l.data opera.C.de accusa.

c ¶Qui ī rōnibus.Istum tex.no.Alle.bal.in.l.ticia.j̄.ad municip.de ab radente nomen alterius et ponente nomen suum.et ꝙ inscribens falsum in libro rōnum puniatur:vide Bal. in rubrica.C.de fide instru.in.xviii.

ꝓ ꝓ ꝓ ꝓ iij

lectum bar. in.l. diu°.§. fi.j.co.
ADDE bal. cõsi. ccclxxx vj.scdo vol. de eo qui legatum patri ascripsit.

in scriptis secundum opi. de consuetudine approbatam que dicit q̃ testamentuz probatur p̃ instrumentum: vt no.C.de fideicom.l.vlti.ꝛ.l.i. .C.de testa. Ly.in.l.i.C.de his qui se ascribunt in testamento.videtur tenere idem dicendo fic. si quidem est testamentum nuncupatiuuz quod probatur per instrumentum: tunc est eadem rõ quod in testamẽto in scriptis.secus si esset testamentuz nuncupatiuuz quod probaretur per testes: quia tunc cessat ratio que est in testamento in scriptis.ita dicit Ly.quod placet.ꝛ ita vult dicere By.ꝛ ideo concludo q̃ si heres scripsit totum testamentuz manu sua ꝛ ipsum tradidit notario qui de hoc fuerat rogatus: tunc heres in penam falsi non incidit: quia testamentuz non probatur per suam scripturam: sed per scripturam notarij: ꝛ pena falsi haberet locum quãdo quis scripsit sic q̃ illa scriptura probet ꝛ fidez faciat vt ei sterur. Quero heres scripsit testamentuz defuncti ꝛ tradidit notario: ꝛ notarius in eadem cedula scripsit se dicens actuz sic ꝛc̃. demũ moritur notarius[a] ꝛ factum est statutuz isto tempore mortalitatis q̃ ille cedule aliorum manu scripte ꝛ subscripte a notario publicentur. vtruz heres poterit petere istam cedulaz publicari: videtur q̃ non nisi sit filius: quia subscriptio generalis non valet: vt.s̃.e.§.inter filium. vnde ipse videtur incidisse in penam falsi: quia ex illa scriptura hodie vigore illius statuti probatur testamentum.contra credo.naz illa scriptura ab initio nõ fuit facta vt ex ea ꝓbaretur testamentum nec vt ex ea ageretur.lex ergo superueniens que illam scripturã validat non debet scribenti nocere.ar.ꝑ hoc optimũ.j̃.e.l.de ea.§.fi.facit.l.iubemus in fi.C.de testa.

a ¶ Moritur notari°. Et quid fiendũ de instrumẽtis cõpletis mortuo notario: vide i spec.in ti.de istru. edi.§. ostensio.v̄. quid si tabellio.cum seq.

Tutores. Hic ponit de alio q̃si falso. ille ergo qui est obligatus pupillo si rõnem non reddit punitur perinde ac si falsum cõmisisset.

Ex.§.sequenti.

¶ An qui contrahit cum fisco sit excusatus a tutela.

Sed ad illos. ¶ Quero quid vult dicere tex. excusationez admisisse. ſz fraudẽ exclusisse gl.i pri. ponit duas expositões: aliã ponit i fi.ꝛ illã tertiã teneatis vt dicas fic. ꝓnceps nõ admittit excusationez a tutela: quia quis est obligatus fisco. sed excludit fraudem que esset si esset obligatus pupillo ꝛ contraheret cum fisco. ¶ Quero an ille qui cõtrahit cum fisco habeat ꝓpter hoc excusationez a tutela. glo. arguit ꝑ ꝛ cõtra. ꝛ finaliter tenet q̃ nõ. ꝛ hic est casus hic. ad idez. l. coloni. C. de excu. tu. nec ob. l. i. C. ne tu. ꝛ cura. vectigal. ꝗdu. vt ibi. ¶ Ultimo nota q̃ hic est magis priuilegiatus fiscus q̃ pupillus: vt in glo.

Ex.§.sequenti.

¶ Nobilis succedẽs in aliqua actione alicui populari non prohibetur illa vti per statutuz qõ disponit q̃ nullus nobilis possit recipere cessionẽ cõtra popularem.

Sed si iure. Tenementi hunc casum. dicit hic statutuz q̃ nobilis nõ possit recipere cessionẽ ꝗtra popularem. ꝛ habes ti. ne lice. po. C. sed quid si succedit nobilis in aliqua actione iure hereditario cõtra popularez. certe non incidit in statutum. casus est hic.

Pena falsi. Hic ponit tertia pars de pena falsi ꝛ quasi falsi. ¶ Oppo. q̃ sit pena dãnationis in metalluz: vt.j̃.de penis.l.si quis aliqd.§.qui vnã. So. qõ hic dr̃ de deportatione habet locum in hoie nobili ĩ dignitate posito in quo est pena õportationis. sed in alio plebeio est pena dãnationis ĩ metallum. in seruo ẽ vltimuz suppliciuz: vt hic. Br̃ hic falsi vel quasi falsi. quero qd est[b] istud quasi falsum. dicunt qdam q̃ quasi falsum est quãdo quis non facit falsum instrumẽtuz. sed vtitur eo. ista expositio quantũ ad hanc.l.nõ est bona: vt .j̃.e.l.falsi.§.ordine. quia ꝑ illo minor pena imponitur. sed in se vera est expositio. quare exemplum põt esse de eo qui se ascribit in testamẽto: vt vidistis.s̃.e.§.ad testã.ꝛ.j̃.e.l.diuus: vel ẽ exemplum de tutore vel curatore: vt dixi.s̃.

Ex.l.sequenti.

¶ Qui aperiens lras teneat pena falsi.

q **Si testamentum.** Bi cit hic ille qui receptat tenet pena falsi. contra.j̃.e.l.falsi.§.i. Solu. intellige istam ꝑm illam q̃ miti° puniatur. ¶ Item oppo.j̃.de penis.l. si quis aliquid.§.testamentuz. Solu. ibi testamẽtum quod fuit subtractuz erat nullum ipso iure. Item dr̃ hic q̃ ille qui resignauit testamentum .i. sigilla aperuit hac.l. tenetur. ¶ Quero quid[c] de eo qui aperuit aliquas lras. Rñ. si quidaz alias lras aperiret ꝛ aduersario mittentis ostenderet: tunc incidet in penam falsi: ut.s̃.l. proxi.§. is qui depositam. si aperuit ipsemet ꝛ vidit non alij ostendit: tunc non puto q̃ incidat in penaz falsi. quod apparet quia est spãle in eo: q̃ aperuit testamentuz: sed punietur aliter extra ordinez crimine stellionatus. ꝑ hoc facit optime extra de of. dele. c. cum olim magister.

b ¶ Pena falsi. quero qd est vtruz is qui vtit ĩstrumẽto falso incidat in cãm falsi: vide Ja. bu. ꝛ Bal. in. l. iubemus. §. sane. de sacro sanc. eccle. ꝛ glo. i auẽ. de non alie. §. qz. ver. versus. ii. col.

c ¶ Vi testamẽtuz q̃ro qd. Quid de pena aperientis litteras: vide oino bar. i. l. ticia. j̃. ad municip. ꝛ qd̃ habet. j̃. e. l. paulus.
ADDE qualiter puniantur aperientes litteras Ro. cõsilio .cccl.xv.

q **Si ignorans.** De hoc vtrum ille qui produxit instrumentuz posset postea dicere nullum vel falsuz. dixi plenissime in. l. post legatum. in prin. ꝛ §. i. s̃. de his qui. vt indigni. nam hic vides q̃ si ignorans produxit possit postea dicere falsum vel nullum: dic plene vt ibi dixi.

s **Si quis cum falso.** Ro. hic turpia lucra extorquenda eẽ ab heredibus. cõcor. sunt in glo.

Ex.l.sequenti.

¶ Si notarius conficiat instrumentum falsum q̃ sit nullum propter aliud vitium: an possit de falso puniri: ibi. Hoc premisso. Et an testis debeat puniri de falso cum eius dictuz non valet: ibi. Iuxta. Et quid si testis deposuit non iurat°: ibi. Quero. Et quid si deposuit extra articulum an dicatur peccare in forma: vide in fi.

d s ¶ Si qs cum falso. Et nota. hic casuz q̃ filiꝰ dlẽdo testm̃ patris ꝓuat sua legitima ꝛ est rõ. qz uidet illũ ꝑhibere testari. g̃ ꝛc̃. l. i. ꝛ ꝑ totum si qs ali. te. ꝑhibu. lz socius sit qui filius ascribit sibi in testõ. p. l. pri. §. fi. et ibi no. C. c. ꝛ ita dicẽ An ge. in. d. l. pri. §. si patronus. dicit tñ in hac. q. nõ figo pedes.

s **Si quis legatum.** Hec ẽ bona. l. si legatum est inualiduz rõne rei legate vel alterius vitij inuisibilis ascribens pena falsi tenetur. secus si vitiuz esset visibile. h. d. nota prin. no. tex. ibi: nam id testamentum esse falsum dr̃. ¶ Oppo. ad prin. q̃ si delictuz non habeat: effectuz non sequitur pena: vt. l. i. §. i. in fi. .s̃. quod quisqz iuris. Solu. ibi in leuiorib°: sed hic in atrocioribus. Itez videtur q̃ interdictuz de tabulis exhibendis habeat locuz pro quolibet testamento quãtũcũqz nullo vel non iure facto vel iperfecto: vt. l. i. §. i. s̃. de tab. exhibẽ. ꝛ. l. .ij. §. i. s̃. quẽadmoduz testa. aperi. dicit glo. illa .l. debet itelligi ꝑm istaz: quia ibi loquit de testõ

a ¶ Iqs legatū.locum interdictum. Adde bar.in.l. qd ergo .§. cuz actum.ē.de infami.

b ¶ Notariꝰ fecit. Si notarius fecit instrumentū falsuz quod alias erat nulluz an puniatur de falso: vide bal.i.l. .i.C. de sep. vio. ⁊ q̄ no. Io.an. in regula nō ē sine culpa. ad fi.i fi.ii. col. in ver. vos debetis scire ꝙ instrumentum ⁊c. adde bal. in .l.fi post.C. de iur. ⁊ facigno. Et dicit bal. in.l. si qs testibꝰ. in.iiii.col.C de testibꝰ. ꝙ lz alias q̄ñq̄z illud qd̄ est falsum dicat nullū.l.paulus.de ver. sig.tū ꝓprie illud dicitur nullum qd̄ nō valet: sed fit verum.illud aūt dicatur falsuz qd̄ non est sed si esset aliquid esset: vt est hic tex.

c ¶ Debitaz formā. adde q̄ dixi in.l.in fraudē.§.ne qz instrumēta.j. de iur. fis.

d ¶ Quid in teste. de teste deponente falsum nulliter. ⁊ vide bar.in.l.domus.C. eo. adde bal.in .l.fi.in fi.C. si ex fal. istr. ⁊ Io.an.i regula.non est fine.in mercu.

nō iure facto vel iperfecto quantū ad preteritionem: vel exheredationē. tamen testū habet debitam formā testamēti.s.solēnem numer testiū ⁊ si.alias iterdictuz de tabulis exhibēdis nō haberet locum. Alij vero aliter dicunt, ꝓ testamēto falso ⁊ iperfecto ꝙ si vtrūq̄z concurrit non hꝑet locum nec ista.l.nec iterdictuz de tabu. exhibē. vt hic. sed q̄ñ testamētum esset falsum ⁊ ꝓfectuz vel verum ⁊ iperfectum haberet locū vtrūq̄z. ita dicunt qdaz. mihi videt ꝙ debeamus dicere sic. q̄ñq̄z testū est imperfectū impfectione volūtatis: quia testator incepit facere testamentū ⁊ nō ꝓfecit morte preuētus vel alia cā. tunc nō habet locum nec ista.l.nec ēt iterdcū de tabu. exhibē. ita loqtur hic tex. facit.l.si is qui. ⁊ qd̄ ibi no.ē. de testa. q̄ñq̄z testamentū est imperfectū ꝓpter defectum solēnitatis: tū voluntas perfecta fuit. ⁊ isto casu si qdem ibi ascribitur aliqd ad quod sufficit testū imperfectū vtputa iter liberos: vt .l.hac ꝙsultissima.§.ex impfecto.C.de testa. vel etiam alias: vt dicta.l.hac consultissima.§.si qs autē. ⁊ in casu.l.vltime.ē.de re.eo. ⁊ in casu.l.i. .C.de fideius. ⁊ in casu.l.in testamēto.C.de fidei cō.liber. ⁊ in relictis ad pias causas ꝑm cano. vt in.c.relatum.extra de testa. tunc in casu isto puto ꝙ hēat locum iterdictumᵃ de tabu. exhiben. ⁊ ēt hec.l.qa quo ad hoc habet pro tostō: vt in dictis.ll. ⁊ hoc casu pōt loqui.l.i.§.hoc interdictum.de tabu.exhibē. ⁊ l.ij.§.i.ē. quēadmoduz testa.aperi.qa cum ille actus cōtineat interesse oportet ꝙ illud quod petit in ea intersit exhiberi. Si vero illa voluntas imperfecta nihil contineat validum ad aliqd tunc nō habet locuz hec .l.nec iterdictum de tabu.exhiben. ⁊ hoc modo pōt intelligi hic. si vero fuit volūtas ꝓfecta: sed ē testamētum iualidum nō ex defectu solēnitatis sed ex alio defectu intrinseco: vt ex cā exheredationis vel preteritiōis: vel alterius testamēti uel ꝓpter capitis diminutionem testatoris. tūc habet locum iterdictum de tabu.exhiben. ⁊ etiam hec.l.vt patet hic.in prin. ⁊ l.ꝙtrarijs. ¶ Hoc p̄ missio hec.l.iducitur per By.ad qōnem. Notarius fecit istrumētum falsum: quod instrumentum ꝓpter aliud vitium erat nullum. queritur vtr notarius possit de falso puniri. ⁊ hic in ver. ceterum. est argu. ꝙ nō. ⁊ j. de penis.l.si quis aliqd .§.testamētum. ad idez.j.e.l. ipuberez.§.i. ⁊ §. si ei seruo. econtra ꝙ sic. ē. de extraor. cri.l.i. cuz si. ⁊ hac.l.in prin. nam tabellio peruenit ad aliquem actuz ⁊ ad perfectionez instrumenti quāuis sit inutile: nec ex eo posset aliquid peti. ⁊ sic debet puniri ex quo scienter fabricauerit ⁊ hec est ipsa veritas. dicit By. Vult ergo dicere ipse ꝙ lz delictum non sit perfectuz tamen sufficit ꝙ incohauerit cum hoc sit de delictis atrocionbꝰ: solet dici in.l.si quis non dicaz rapere.C. de episco. ⁊ cle. Ly. format hanc qōnem. C. de sepul. vio.l.i. ⁊ non stat in determinatione By. sed dicit sic ꝑm vltramontanos. aut vitium est visibile ⁊ notarius non punitur de falso. aut uitium est inuisibile ⁊ tunc punitur de falso per hanc.l.sed hoc non videtur bene dictuz per principiuz huius.l.ubi ponitur de uitio visibili: quia legauit rem sacram vel funduz albanum. naz satis ex ipso legato hoc uisibile est: ⁊ tamen punietur. qd dicemus? Ricar. malū. disputauit hanc qōnem. ⁊ dicit sic. quādoq̄z est peccatuz in materia ⁊ nō in forma ⁊ substantia: ⁊ propter hoc instrumentum reddit nulluz: ⁊ tunc fabricans falsum instrumentuz tenetur: ut hac.l.i.in principio. ⁊ facit.l.i.C.de sepul.uio. quādoq̄z est peccatum in solēnitate instrumenti. ⁊ tunc quedaz est solēnitas instrumenti qua cessante instrumentuz non habet formaz suam. exempluz si ibi non est dies ⁊ consul. ⁊ isto casu non punitur tanq̄ de falso: ⁊ hic est casus hic prout loquitur de testamento imperfecto non signato. ¶ Si vero est ibi aliud vitium extrinsecuz. pone non interuenit tutoris auctoritas ⁊ si. tunc notarius punietur de falso per hanc.l.prout loquitur de testamento defectiuo ex causa preteritionis. ista verba sunt satis bona. sed per hoc non apparet responsuz ad rōnem By. qui dicit ex eo ꝙ incepit licet non perfecerit debet puniri cum sit de delictis atrocibꝰ. ideo ego utor alijs uerbis non recedendo multum a predictis. vos debetis scire ꝙ instrumentum continet quedaz que pertinent ad notarium: ⁊ ista ē solēnitas instrumenti. quedam sunt que pertinent ad partes: ⁊ ista est solēnitas contractus. Aduerte appello instrumentum ipsam chartam continentez id quod partes faciūt. cōtractum uero appello id quod partes faciūt: vt emptionem uenditionē ⁊ locationez ⁊ si. nō autem appello contractum ipsuz instrumentū seu chartam. aut ergo instrumentuz est inualidum hoc est contractus qui continet in instrumento ē inualidus: sed instrumentum in se habet debitam formazᶜ ⁊ suas solēnitates. ⁊ tunc idistincte notarius cōmittit falsum siue defectus iste sit visibilis siue inuisibilis. casus est hic in prin. ꝓfecit enizᵈ ipse notarius in eo quod est in se. q̄ñq̄z instrumentuz ē nulluz, ꝓpter defectum ipsius istrumenti. tunc si qdem ē nullum oīno: ita ꝙ ex eo nullum preiudiciuz possit alteri parari: tūc non punitur de falso casus ē hic. prout dicit de testamento nō signato. rō quia notarius nō perfecit quia noluit cuz posset ꝓficere ergo nō punitur: ut.l.qui falsum.j.e. sed si ex hoc posset aliquod preiudicium parari: vt qa lz non esset publicum esset tale ꝙ posset peti ꝙ publicet vel si ꝓcederetur ad cōparationē vel ad aliquod aliud: tūc notarius punietᵉ. hic ē tex. cum glo. C.e.l.damꝰ. ¶ Iuxta hoc quero quid in testeᵖq deponit falsum testimoniū cum eius dcū nō valeat vtrum puniat. dñs Ricar. mal. in dicta disputatiōe sua dixit idem de teste qd̄ in istrumēto. aut.n. dcū suum ē nulluz ex defectu forme. verbi gra testis nō deposuit in iudicio sed corā quodā notario dixi: scribe ꝙ ego testificor sic: tūc in casu isto nō punit. ar. huius.l.qa testimoniū istud nō est testimoniū. ad quod facit qd̄ no. in.l.hac cōsultissima.§.pe.C.de testa. Sed si dcū testis haberet debitam formā sed alias esset iualidum tūc puniret vt hic. ¶ Quero ꝓ huius declaratione testis deposuit nō iuratus dicet ne hꝑe formā debitā? uidet ꝙ nō: ut.l.iurisiurandi.C.de testi. cōtra. dicit idem Ricar. malū. nam iuramētuz pōt remitti a partibus: ut no. in.l.i.ē. de ferijs. ergo apparet ꝙ iuramentū nō ē de forma uel substātia testimonij. ꝑterea dicit ipse iuramentū non ē itroductum in fauorē iudicis: sed partiū: quod apparet: qa si in fauorē iudicis esset itroductuz partes nō possent remittere. ergo testes dicēdo falsum testimoniū lz non iurati ēt aureis iudicis offendūt: ut.l.nullū.C.de testi. ergo merito punient. ¶ Quero quidᶠ si testis deposuerit aliqd extra articulū: ⁊ ꝓ hoc non valet vtr istud testimoniū dicat peccare in forma. Ly. tāgit in .l.i.C.de sepul.vio. sed nō examinat: puto ꝙ nō peccet in forma: quia dcū testis extra articuluz ideo nō valet qa in eo deponere uidetur nō iuratus: ideo ē eadem rō que ē in qōne precedēti.

e ¶ Quero vide ꝓ Io. an. in regula. nō est sine culpa. i mercu. ⁊ bal. i.l. iusiurādi. C de testi. ad fi. ⁊ Ly. et bal. in.l.i.C. d̄ sepul. vio. Io.an. in.c. cuz cām. de testi. tenet ꝙ testis nō iuratus falsuz deponēs puniatur d̄ falso. ꝓ Bal. in d.l.i.C. de sepul. vio. sed qd si iurauit nō tū corporaliter vide Bal. in.l.fi. in fi.C. si ex fal. instru. ⁊ hic adde qd̄ no. bal. in.l. ex his in.ii. col.C. de testa. mili. ⁊ gui. de suza. in.c. testimonium. in pe. col. de testi.

f ¶ Quero quid. Quid si testis d̄ponit extra articulum an peccet i forma: uide qd̄ dixi pᵒ bar. i .l. lucius. ē. de infami. ⁊ no. ꝓ glo. et Bar. in.l. fi duo patroni. §. idē iul. .ē. de iureiuran.

a ¶ Si patronus. vide glo. Adde glo. in.l.iii. in prin. s. de bo. lib. ⁊ tex. in .l.fi. v. non enim patronus. ⁊ ibi glo. ⁊ bal. C. de inof. te.

b l Lege cor. minori lega. Et adde Bar. in.l.cor. j. eo.

c ¶ Quero vtrũ. Qua pena puniat ille qui expẽdit monetã falsam ⁊c. que sit falsa moneta vide bar. in.l.q falsam. j. eo. adde q̃ nõ punit expendens falsaz monetã quã accepit ab alio. fm Ly. C. de fal. l. minor. ⁊ vide Ly. C. de fal. mo. in.l.i. ⁊ adde do. abb. i. c. quãto. de iureiuran.

d ¶ Qui delatorẽ. Mo. q̃ denuncia tores nõ denũciãtes delicta, put ive ritate cõmissa sunt q: in currũt in penã falsi. de q̃ p Bal. in.l. duob⁹. §. fi. s. de iureiurã. ⁊ facit ad no. in.l. diu⁹ s. de custo. reo. ⁊ bar. in .l. ab accusatore. §. nunciatores. ad turpil.

ADDE plene per alex. cõsilio. ciiii. li. primo.

e ¶ Determinãt doc. Si notarius rogatus successit rogãti: an possit illud istrũ cõficere. certe sic. qd̃ no. Joã. an. in regula. cuz qd. in mercu. i. vi. dicit qdam notarius. p curator me⁹ ad pbandu z de iure meo pduxit in iudicio instrũ sua mãu scriptum an valeat: ⁊ q̃ sic: si instrũ est pfectum ad exercitiu z p curatoris. ⁊ idem si ptãs necessitate sui officii. idẽ si pars non esset spãliter noiata: sed i psequentiã. ⁊ dicit q̃ ista q. nõ tangit p aliquos in iure ciuili. sz pe. d ancha. ibi dicit q̃ imo tangit p By. i hac .l. ubi dicit esse casum.

Si patronus.

¶ Oppo. de.l.i. C. e. Solu. ibi in filio hic in patrono. hereditas enĩ patris est magis debita filio q̃ hereditas liberti patrono. ex hoc habes q̃ filius equiparatur vero creditori ⁊ non patronus. vide glo. [a] que incipit: secus in filio. in fi. glo. de hac gl. dixi vobis in.l. patron⁹ .s. de dona. tamen quedam glo. est in.l. iij. C. de iur. ⁊ fac. igno. que dicit q̃ id quod dr̃ q̃ hereditas patris filio debita est debet exponi. i. quasi debita. per tex. in.l. fi. §. i. de cura. furi. ⁊ ibi no. ⁊ est etiam tex. in.l. ⁊ quia plerũ qz. s. pro socio.

q **Vicunqz.** ¶ Oppo. C. de fal. mone. l. i. ⁊ ij. glo. q̃ est hic nõ so. breuiter si aliquis falsat monetam ciuitatis punitur vt ibi. fi falsat monetam principis aliter punitur vt in eo. ti. l. ij. ille. n. q aliter radunt vel tingũt puniunt: vt hic dr̃. ⁊ extra de iureiur. c. quãto.

Ex. l. sequenti.

¶ Artifices qui aurum ⁊ argentum conflant non ad legaz ciuitatis puniũtur de falso. Et an expendens monetam falsam teneatur de falso.

l **Lege cor.** Mo. cõtra aurifices qui faciunt aurum ⁊ argentum de minori lega[b] q̃ ciuitas requirat vt puniantur de falso. ad quod hic dr̃ cõflauerit. i. de nouo fecerit. alio modo conflauerit. i. factos ⁊ bonos destruxerit. hoc modo potest puniri de falso si facit dolose vt ille nummos occultet. Tertio habes q̃ qui potest prohibere ⁊ non prohibuit tenetur hac pena. rõ potest eẽ: quia facere nũmos adulterinos ledit principaliter rempublicaz: ⁊ ideo consciĩ debent indicare alias puniuntur fm ea que dixi. s. titu. i. l. vtrum vel dicamus speciale in istis atrocioribus criminibus: vt. l. iulia. maie. ⁊ l. quisquis in fi. C. ad. l. iulia. ma. ⁊ in crimine parricidij: vt. d. l. vtrum. ⁊ in falsa moneta vt hic. quod dixi in.l. vtrum. magis placet. ¶ Quero vtrum[c] ille q expendit falsam monetaz teneatur crimine falsi. hic videtur casus q̃ sic: vt hic in eadem.l. exprimitur ⁊c. tamen credo q̃ tunc demum committitur falsum ⁊ incidit in.l. corne. de fal. quando expendit nũmos nominatos hic plumbeos vel stanneos: alias non incidit in.l. cor. de fal. sed punitur extraordinarie: ut. l. saccularii. circa pn. ⁊ ibi no. s. de extraordi. crimi. ⁊ per hoc plures feci euadere a pena. l. cor. de fal. Item dicit hic dolo malo ⁊c. quero quare dicit dolo malo. Respõ. quia potest emere quis bona fide causa calculandi rationem: ⁊ tunc non tenetur. l. cor. de fal. tamen illi nũmi causa calculãdi non debent esse forma publica percussi.

Ex. §. sequenti.

¶ Sindici qui accipiunt pecuniam vt aliquem falso denuncient tenentur pena falsi. eodẽ modo ciues qui procurant vt aliquis falso denuncietur.

Qui delatorem.

[d] Nota hunc §. contra sindicos comitatus qui accepta pecunia aliquem denunciant falso. ¶ Item cõtra ciues qui faciunt aliquem denunciari falso vt teneantur pena istius. l. quod tenementi.

f Si pater. instrumentum pro filio. An pater possit conficere istrumẽ
s tum pro filio ⁊c. q̃ vide. s. e. l. i. §. inter filiuz. ⁊ an filius in causa patris conficiat instrumentum: vide spec. in ti. de instru. edi. §. instrumentum. v. item q̃ est domesticus. de hoc. iii. q. v. c. consanguinei. xxxv. .q. vi. c. in summa. ii. q. iiii. in sũma. iiii. q. iii. §. item q̃. no. Jo. an. in spec. in ti. de isti. edi. §. instrumentum. v. quid ergo. ⁊ generaliter an psona domestica possit conficere instrumẽtuz pro domestico ⁊ amico suo: uid̃ bal. in.l. istrumẽta. ad fi. C. d̃ proba. ⁊ vide in.l. vtori. j. eo.

ADDE an pater possit conficere testamentũ in quo filij⁹ factus est executor Bal. consi. cclxii. li. secundo.

g ¶ Et cum matri. conficere istrumẽtuz. adde qd̃ videt q̃ nõ: quia nõ potest testificari pro matre .l. parentes .C. de testi. vnde instrumentum nõ scribitur vt hic dixit.

h f Alsi nominis. de ista mutatiõe nominis: uide bal. in rub. prime cõstitu. C.

d **Eco** scilicet filio vel seruo. ⁊ dicit glo. puta ticio: ⁊ dic. s. patri vel domino. Hic dicitur q̃ committitur in.l. sed per quem an per patrem: vel per filiuz. dicunt quidam q̃ filius ⁊ seruus incidunt in penam: quia filius ascribendo acquirit sibi cum dicatur quodammodo bonoruz patris dominus vnde est suum commodum. item seruus ex hoc sperat cõmodum. Alij dicunt q̃ tenetur illa pena pater vel dominus. Aduerte ista est veritas. prima opi. habet locuz quando pater ⁊ dñs nõ iussit. argu. j. e. l. ipuberem. §. item non continetur. ver. imo magis. scõa opi. habet locum quando pater vel dominus iussit secundum Jaco. de are.

Ex. §. sequenti.

¶ Si notarius rogauit instrumentum pro eo cui ipse postea successit illo potest vti ⁊ illud cõficere.

Illud constat.

Hic est notabilis casus ⁊ menti perpetuo tenendus. ¶ Oppo. j. de decurio. l. ij. §. in filijs. glo. non respondet. breuiter hic tractatur de odio: ibi d̃ fauore. ¶ Per istam.l. determinant doc.[e] vnam notabilem. q. quidam notarius fuit rogatus de quodaz instrumento cuiusdam sempronij. demum notarius qui est rogatus successit illi sempronio: an notarius ille qui est modo heres possit illud instrumentum conficere. By. dicit q̃ sic: ⁊ illo instrumento vti potest. ita dicit By. per hanc.l. sufficit enim q̃ ab initio fuit rogatus pro alio: ut hic: quod tenementi. Ex. l. sequẽti.

¶ An pater possit conficere instrumẽtum de cõtractu filij: ⁊ quid econtra.

s **J pater.** Per hanc.l. dicunt doc. q̃ si pater est tabellio potest facere instrumentuz pro filio emancipato. sed an possit conficere instrumẽtum pro filio[f] in potestate existente in aduentitis: videtur q̃ sic: sicut potest in castrensibus: vt hac. l. circa hoc tamen dic: ut. j. e. l. impuberem .§. i. ¶ Sed contra hoc oppo. de. l. parentes. C. de testi. Rñ. ⁊ dico q̃ lz pater non possit pro filio testificari potest tamen tanq̃ notarius istrumentum filij scribere. rõ quia hoc instrumentuz scribitur de mandato partiuz: ⁊ sicut partes cõsentiendo possunt patrem in iudicem ⁊ in arbitrum eligere: ut. l. quinetiam. s. de arbi. ita possunt partes eligere patrem in notarium: que ratio cessat in teste. ¶ Quero an econuerso filius possit esse notarius ⁊ instrumentum scribere de contractu patris. tex. videtur q̃ non. s. l. proxi. in prin. quod est verum in filio in potestate: ut ibi vidistis. de quo per By. in.l. quod dicimus .§. fi. s. de auc. tu. ⁊ in spec. de instru. edi. §. postremo. ver. item quod est domesticum.

Et cum matri.

Mo. casum q̃ filius potest conficere instrumentum[g] pro matre. rõ quia nõ ẽ in ptãte matris: sicut. s. l. pxi. dixi de filio emãcipato. Ex. l. sequenti.

¶ Mutatio nois an fieri possit.

f **Alsi nominis.** [h] ¶ Op. C. de mu.

a ¶ Pena grauior. ⁊ glo. in.l.ii. in prin. j. de decurio. lz glo. cõtrariũ sen serit. in.l.iii. in. v. certis rationibus. C. de infami. ⁊ Cy. in.l.iii. in prin. C. de infami.

b

f Filius. §. sequens. q. notari⁹ scripsit. Qñ notari⁹ possit eẽ rogatus de eo qd sibi cõmittit. vide Bar. in.l. ex sentẽtia. de testa-

tute. ⁊ in.l. ꝓ uus cõis. el .i. §. de sti seruo.

c ¶ Cõtra se creditur. Sed contra st valent: vt .l. impubere j. eo. in fi. ⁊ ibi Bart. ⁊ vide que ibi dixi. ⁊ que dixi. in.l. i. §. nam si fi lium. §. eo. ⁊ ꝙ notarius possit scribe re instrumẽ tum contra se tenet bal. in auc. contra qui pro priam. in fi ne prie col. C. de nõ nu me. pe. ⁊ ꝙ non possit i suum fauo rẽ scribere te net Bar. in .l.i. C. d bis q sibi ascri. ⁊ in.l. si con sul. §. de ad op. ⁊ in.l. si seruus. de testa.

nominis .l.i. Respondeo. debetis scire quod nomina imponuntur ad homines recognoscẽdos. C. de inge. ma. l. ad recognoscendos. aut ergo ista mutatio nominis fit fraudulose: ⁊ ad alium decipiendum ⁊ tunc mutãs nomen punitur .l. cor. de fal. aut fit ob aliã causam nõ fraudulose. ⁊ tunc fieri potest: vt ibi. nam quando quis mutat statum semper mutatio nominis fit puta qñ efficitur miles vel doctor.

Ordine. ¶ Op. ꝙ tãto tẽpore dẽatvacare q̃to tpe pena durauit: vt. j. ad muni. l. ordine in pri. So. dicunt quidã hec intelligitur ꝑm illam. alij dicunt ꝙ aut fuit cõdemnatus de crie qõ ifamat: aut de alio. gl. istã reprehendit: qñ. l. cornelia: cũ sit publicuz iudicium ifamat. ¶ Vltimo glo. soluit ⁊ dicit sic. nouum honorem non põt quis aspirare nisi tanto tempore vacaret q̃to tempore durauit pena. sed veterem vacantem incontinenti recuperat cum pena cessauerit. ¶ Contra hanc so. videtur tex. in fi. vbi loquitur de honore creando de nouo. Respondeo ꝙ lz possit creari decurio intelligo tamen ꝙ debet vacare tanto tẽpore q̃to tpe pena durauit: ita intelligo .l. istam. ¶ Sed op. si iste est infamis ergo nullo modo potest eligi ad dignitates: vt. l. ii. C. de digni. gl. que ẽ i. l. qd ergo. §. pena grauior.[a] intelligit ꝙ pena fuit aucta vel minuta. ita ꝙ vr cũ infamia dispensatum. ita intelligit hunc tex. glo. ibi.

f **Filius.** No. ꝙ filius emãcipatus nõ excusat ꝓp iussũ pris sed filius i ptãte exis excusaretur. ⁊ ẽt seru⁹. dicã. j. e. l. §. fi. vidistis. §. e. l. i. §. iter filiũ. Ex. §. sequenti.

¶ Si notarius scribat instrũ qõ ꝓtinet ad eum ⁊ ad alium. i. ad comodum suum ⁊ alterius an illi sit standum. ⁊ quid si notarius scribat se ⁊ alium obligatos insolidũ an huic instrõ credat.

Sequens questio. Hic ẽ no. §. aduerte ꝓ declaratione tex. q̃ro qñ aliquis ascribit sibi ⁊ ticio legatum vtrũ aliquid acquiratur ticio. iurisco. hic non dicit. glo. determinat ꝙ acqrat sibi ⁊ ticio portio sua ⁊ portio alterius ꝓ ius accrescendi. ⁊ istud est verũ. nam tex. videtur lo q ꝙ legatũ nõ valeat qñ persona illa i qua principaliter consistit legatum subducitur tanq̃ falso ascripta. sed qñ aliquis ascribit sibi ⁊ ticio ꝑsona ticij nõ subducitur tanq̃ falso scripta. ⁊ ex hoc hẽs so. multaruz. q. notarius scripsit[b] istrũ qõ ptiet ad eũ ⁊ ad aliũ. i. ad cõmodũ suũ ⁊ ad cõmodũ alterius. stabit ne illi instr̃o? R. aut illõ instr̃m respicit directo personã notarii: ꝓ ꝗntiã ad aliõ porrigit: ⁊ tunc in pte illa vz. vtputa si stipularetur seruitutẽ fundo cõi vel aliquid aliõ faceret ex quo commodum deberet hr̃e socius licet nõ eẽt nominatus. sed si notarius ascribe, ret nominati sibi ⁊ alteri ita ꝙ istrumentũ substantialiter i se ⁊ in alio pricipaliter: tunc q̃tum ad se nõ valet: sed q̃tũ ad alium sic. casus ẽ hic no. Scõo facit ad. q. quã vidi de fcõ. qdã notarius scripsit se ⁊ aliũ eẽ obligatos ĩsolidũ: q̃rit an huic istr̃o credat. certe cõtra se credit[c]. alias nõ: vt. l. ñ putauit. §. si qs sua manu. §. de cõtra ta. Itẽ credit cõtra extraneũ iq̃tũ istud instr̃m faceret ꝓ ipso notario: vt ipse notari⁹ ex eo possit correũ cõuenire. istud instr̃m nullũ effectũ haberet vt hic: ⁊ videbitis. j. ꝓxi. §.

ADDE ꝙ notarius possit scribere instrumentum contra se bald. consilio. xliii. iii. li.

d Juus. vide ad hanc. l. Di. in regula ignorãtia. de reg. iur. in vi. in fi. prin. ibi. ex hoc habes ꝙ valet statutum quo cauetur ꝙ qs nõ possit allegare ignorãtiã illius ⁊c. Adde ꝙ plus videtur dixisse Bal. in.l.i. §. d legi. videlicet ꝙ valet statutum dictans ꝙ qs non possit allegare ignorãtiam. de quo late per ro. in .l. de pupillo. §. nunciat. de ope. no. nunci. ⁊ an dictum bar to. hic vltra istum textuz procedat ad de tex. quez omnino vid in auẽ. vt in medio litis. §. penultio col. viii. altas. ix. ⁊ tex. in.l. sicut. in fine. C. de ꝓ scrip. xxx. anno. ⁊ tamen vide Bal. i l.i. in pricipio. i. iii. col. C. de cadu. tollen. ⁊ tex. i auẽ. vt fac. no. consti.

Maritus. Hic ẽ difficil. §. i tex. ⁊ diuidit i. v. ꝑtes. primo ponit thema ⁊ qõnẽ. scõo ponit duo euidẽtialia ad solutio. tertio ponit so. qõnis. q̃rto ponit vnum dictũ cõtra so. ⁊ illud soluit. qnto ponit aliud dictũ: ⁊ illud determinat. secũda ibi. respondi. tertia ibi. ergo. q̃rta ibi. an iõ. qnta ibi. an ideo. ¶ Ad euidẽtiã ꝑmitte ꝙ si maritus manumittat ꝓuũ dotalẽ vz manumissio. tñ soluto matri. tenetur mulieri reddere quicquid eius occasione ad eum puenerit: vel dolo malo fecit quomin⁹ peruenirẽt: vt. l. dotalem. §. so. ma. ⁊ l. si. vero. §. i. ⁊. §. dabit. e. ti. ita dicit dy. ¶ Op. ad primũ ⁊ uidet ꝙ filius emãcipatus se ascribẽs teneat ut. §. e. l. i pri. huius timore. uer. ⁊ filiũ emãcipatũ. legit duobus modis. uno mõ ꝙ fili⁹ emãcipatus ascribens se heredẽ põt petere bo. pos. ꝑm ta. ⁊ in hoc differt a pr̃ono: ut hic. ⁊. C. e. l. i. lz qdã hẽant eã ꝓ scõa. tũc ad pri. huius. l. rñdeo ꝙ ibi loquit i legato: hic in hereditate que erat sibi debita si alius nõ restituat. uñ secus puto si hereditas sibi debita nõ eẽt. nec ob. qõ dr ꝙ filius põt preteriri: qa lz possit ꝑteriri tamẽ ab itestato succederet pri. Item itelligo ꝙ sibi ascribat illã ꝑtẽ tñ quã ab itestato hr̃et: alias i cideret i. l. sicut qñ sibi legatã ascriberet eãdẽ rẽ Itẽ legit ꝑo mõ. v. ⁊ filiũ: ut loq̃tur de bo. pos. q̃ datur filio pr̃oni i bonis liberti. de hac lec. nõ curo teneatis primã. Itẽ dr hic i fi. ꝙ ille q ascribit sibi cũ onere fideicõmissi nõ põt petere legatũ cõtra. §. de ioffi. tes. l. papinianus. §. memisse ⁊. l. legatari⁹. §. d excu. tu. l. i. §. fz ⁊ si legatũ. §. si qs ali. tes. ꝓ. ibi. ubi legatario datur petitio ut alij restituat. So. ibi delictũ legatarij nõ faciebat legatũ ꝓ nõ scriptũ: fz faciebat ipz legatariũ idignũ q̃ idignitas nõ attẽditur cũ alij dẽat restituere. fz hic legatũ efficitur ꝓ nõ scriptũ. ¶ Sz tẽ op. quõ ꝓ nõ scriptũ remanet cũ onere apõ heredẽ. cõtra. l. i. §. in primo. C. de cadu. tol. R. ueritas ẽ hic. legatũ primũ ẽ ꝓ nõ scriptũ: quia ꝑsumitur testatorẽ hoc nõ dixisse. deducitur. n. legatũ tanq̃ falsũ: ut. §. ꝓx. §. merito remanet fideicõmissũ qõ ab herede debetur. fz i. l. cõtra legatũ erat ꝓ nõ scriptũ ex defectu persone legatarii nõ ex defectu uolũtatis defuncti.

Ex. l. sequenti

¶ Valz statutũ ꝙ qs nõ possit allegare ignorãtiã illius statuti.

d **Juus.** [d] Ista lex tota tractat de isto q̃si falso. no. ex isto ꝑn. ꝙ ignoráti nõ ꝑcit i hoc delicto. ¶ Cõtra hoc op. C. de his q ascri. se in te. l. pe. R. ibi fuit ignorãtia ⁊ sexus muliebris. ¶ Itẽ op. de .l. ij. C. d bis q se ascri. in tes. So. ibi in filio emãcipato i quo est spãle: ut uidistis. §. l. ꝓxi. in fi. ¶ Tertio op. sic falsum regrit dolũ: ut. l. nec exemplum. C. e. ergo per ignorãtiam dz excusari ab isto dolo: ut. l. si qs in graui. §. si quis ignorãs. §. ad syll. ⁊. l. si qs id qõ. §. dolo. §. de iurisdi. om. iudi. glo. so. dicit. n. ꝙ nõ lz ignorare istud edictum sed istas .ll. sic. hoc nihil ẽ dicere. q̃re dic ut in. l. nec exẽplũ. C. e. ubi dicis ꝙ falsum regrit dolũ: quia uerũ ẽ i eo qõ ẽ uere falsum. secus i eo qõ ẽ q̃si falsũ: ut hic i. l. i. i fi. §. e. ⁊ sic ap

a ¶ Scribere. s. in pricipio Et ad idem posset argui de tex. in. l. si p alium in principio. s. ne quis eum qui i ius vo. est vi exi. sed potest respōderi vt per Barto. in. l. i. in principio. s. de eo per quez fac. erit videlicet q̃ non comprehendatur faciens per alium nisi hoc fit expresse in. l. cautum ⁊ vide q̃ no. Bal. in. l. nihil in prin. s. de ficca.

b ¶ Itē senat' rñdeo nō Bal. grium tenuit i auc. si quis i aliquo. C. de eden. ⁊ vide Ange. ⁊ q̃ ibi dixi p' Bar. i. l. ista sti. §. grisogon' de v. ob. vio bar. i. d. auc. si qs i aliquo i v. certe si ille notarius postea i fi. se subscribit vi cēdo ⁊c. vio bart. i. l. qdā §. nihil. s. de edē. ⁊ Inno. in. c. qm̄ ꝯ. d pba. ⁊ Io. an. in ti. de i stru. edi. §. i strumentuz i addi. q̃ in cipit i glo. ⁊ adde bal. in auē. sz nouo iure. C. si cer. pe. ⁊ vio bal. in. l. testaméta. C. d testi. ⁊ qd notat bar. i. l. cū sniam. C. de sen. ⁊ qd ibi dixi. et cle. i. d offi. delega. Ex op. tz bal. cōtrariū i auē. si qs. C. de edē ⁊ Ang. in. l. ista sti. §. grisogon' de v. ob. vbi p ipsū. vide de subscribē te an sit idez acsi totam scripturā fecisset idē ponit i. l. cū antiqtas. C de testa. Itē vide domi. de sācto gemi. in. c. si p pte de rescriptis in. vi. vbi vult fore satisfactū statuto requirenti ppriā scriptura si scā ē per tertiā psonam de volūtate tñ obligati. ADDE d sz scribente se cedule. pau. de ca. stcon filio. cccxxx. ⁊ cccl. Ro. cōsi. ccciii. ⁊ de notario q̃ ꝯmisit alteri instrm̄ scribendū. vide pau. de ca. consilio. ccxxx. ⁊ bal. cōsilio. lxxxv. secūdo li. ⁊ cccxlii. iiii. vol.

c ¶ Qñ notarius. Et ista intelligas vt per bar. in. l. ii. §. ideo. s. de his que in tes. delen. ⁊ Bar. in. l. si vnus. C. de testa. ⁊ in. l. fi. in. i. vel. ii. col. C. de edic. diui. adde qd not. Bar. i. l. tabularū. §. i. mo. q. testa. ape. ⁊ vide tex. cū glo. no. in. c. cū venerabilis. ex de reli. domi. qui etiam voluit q̃ vbi i aliquo instrumēto est aliquid suspectū nulla fides adhibeat. Et contra bar. hic tz Bal. i auc. si quis in aliquo. in. iii. col. C. de eden. Bal. i auc. cōtra qui proppriā. in. ii. col. C. de nō nu. pecu. dicit q̃ q̃ se subscribit vi detur totā scripturā scripsisse. tex. est in. l. cū antiquitas. C. de testa. ADDE. q̃ nō statur verbis notarii decancel. uel rasura. ut voluit pau. de ca. cōsilio. cxxviii.

d ¶ Nō porrigeret. Circa hoc vide q̃ dixi post Imol. in. l. qui dotis. in fi. solu. matri. i fi. §. et circa pdicta scias q̃ subscriptō dz esse vltimus act' ⁊ per illuz scriptura accipit pfectōez ⁊ iō si volo agere ex aliqua scriptura ⁊c. p aliū scripta vno tpe ⁊ subscripta p te alio tpe: debeo facere mētō nē de tpe sb scriptiōis: qz ex tūc recipit vigorē cōtra te nō a tpe quo fuit scripta. ⁊ ita iducebat florentie semel do. Mel lus. l. hac cō cōsultissima in prin. i v. siue aūt. ⁊c. C. q testa. fac. pos. ita refert ibi do. Ipsau. d ca. adde q̃ i simili no. bar. i. l. repetita. s. de fide instru. ⁊ adde qd no. dixit Bal. i. l. si qs cū. §. sz si suo testō. s. d vulga. ⁊ pu. vbi dixit q̃ si act' durauit p plures horas nōri' i i strō dz apponere horā in qua ꝯct' fuit bit' p pfecto nō horā i q̃ ꝯct' būit initiū. qd no. ⁊ de eo q̃ plurics se subscripsit vide tex. ⁊ gl. i. l. luci'. s. de libe. cau. ⁊ spe. i ti. d cōfes. §. i. v. qd si prio. ⁊c. dixi ꝯriū ei' qd prio dixi. ⁊ adde qd xit bar. i. l. si testm̄. C. de testa.

e ¶ Matri quoqz. Nōs in tex. q̃ mulier pōt scribere testm̄ lz i eo si possit eē testis. ⁊ no. bar. j. e. l. ipuberē i pri. ⁊ tex. ⁊ ibi hoc no. ang. i. l. si qs legatū. §. si patron'. s. eo. Itē pōt scribi p seruū ⁊ filiū ⁊ omnē ifamē: vt. s. e. l. §. inter filiū. Item potest quis suuz testamētū scribere manu sua. l. ii. C. de his q̃ sibi ascrib. per Bar. i. l. seruus. s. de testa.

f ¶ Si qs duob'. duabus ꝯditōibus No. q̃ ascribēs sibi sub geminata cōditione nō punitur: qd etiam sequitur Ludo. in. l. si uero. §. de uiro. solu. matri. in. iii. fal. ⁊ in. l. i. in prin. s. de uer. ob.

g p Aulus. vide que notantur ⁊ que ibi dixi in. l. in fraudem. §. quotiens. infra de iure fisc. ⁊ quod notatur in glosa in. l.

paret responsio ad alia ꝯtraria. nā ignorātia excusat a delictis in quibus verus dolus reqritur. sz i isto delcto ñ reqrit verus dolus. ergo ⁊c. dic de hoc p Dy. i. c. ignorātia. extra de re. iur. li. vi. Ex hoc habes q̃ valz statutū quo caueē q̃ qs ñ possit allegare ignorātiā illi' statuti sicut hic fit.

Scribere. Vides ergo q̃ q̃ sibi ascribit per filiū vel p seruū tenetur hac. l. hoc ē verū qñ filius vel seru' ascribit eo mādante: vt habuistis no. s. e. l. de eo. in prin. ¶ Sed op. verba edicti sunt scripta i psonā: dicūt enī si qs sua manu ascripserit: vt. s. in prin.[a] ergo euz qui facit per aliū nō ꝯprehēdit: vt. l. aut q̃ aliter in fi. s. qd vi aut clam. ⁊ dixi i. l. hec verba. s. de adul. Rñdeo possum[b] dicere q̃ ista verba huius. §. scribere. sunt verba edicti diui claudij. ⁊ hoc videtur sentire glo. que est. j. su p verbo dari. in ver. nec generalē. que dicit q̃ vsqz illud durāt verba edicti. sm hoc ista nō est interpretatio iuriscōsulti sed constitutio principis. vel aliter puto q̃ interpretatio iuriscōsulti i cipit hic: scribere aūt ⁊c. Ad cōtrariū rñdeo q̃ videē facere p se q̃ facit p aliū. s. p fictionem. ⁊ ita dicit hic. dicit enim videri. ⁊ sic per fictionez nō autem q̃ verbis comprehendatur: vt in contrariis

Plane. Vides q̃ spālis subscriptio prodest ad euitādā penaz ⁊ ad capiendū relictum. sed generalis subscriptio prodest tm̄ ad penā euitandam.

Ex. §. sequēti.

¶ Qualiter debeat fieri subscriptio cedule aptibus. ⁊ q̃ subscriptio habeat p̄iudicare. Et an notarius possit alij committere scribēdū īstrumentum: ⁊ qualiter debeat se subscribere: ⁊ quid qñ cassat aliquam particulam.

Item senatus. No. q̃ generalis subscriptio pdest quo ad oia filio vel seruo scribente. secus in extraneo scribente quia non prodest vt hic i ver. q̃ tamen. ⁊. s. e. l. §. inter filium. nisi ad euitādam penam: vt. s. e. ver. nec generalem. ⁊. C. e. l. si testamento. Istud prodest ad infinita. Aliquis scripsit vnam cedulam in qua continē tur quedam facta in fauorem sui: ⁊ in fauorem mei ego subscripsi me dicens omnia dicta approbo ⁊ mea voluntate esse scripta dico ⁊ confirmo. valet ne ista cedula cōtra me? Respōdeo non[b]: sed debet sequi subscriptio specialis. hoc modo dicendo. qd factum est de tali contractu inter me ⁊ talem approbo. ista enim dicitur specialis subscriptio: vt dixi. s. e. l. i. §. inter filiuz Item quando notarius est multum impeditus ⁊ ipse non potest scribere potest aliis scribendū committere. arg. l. i. s. de offi. eius cui man. est iuris. ⁊. C. de iure deli. l. fi. §. si autem dubius ibi: uel scribere impeditus ⁊c. certe si ille notarius postea in fine se subscribit dicendo q̃ omnibus que. s. scripta sunt ipse interfuit: ⁊ de eis fuit rogatus debet facere subscriptionem specialem dicendo omnibus que. s. scripta sunt inter talem ⁊ talem. non autem debet facere generalez per hanc. l. nisi committeret filio suo: ut per hanc. l. Item facit ad aliud q̃ quando notarius[c] in fine instrumenti facit unam subscriptionem dicendo qd. s. rasum uel cancellatum est ⁊c. secundum formam. l. i. s. de his que i tes. delen. certe est utile ⁊ forsan necessarium q̃ faceret subscriptionem specialem. alias subscriptio generalis non porrigeretur[d] ad ea de quibus esset dubium: an essent manu sua facta p hanc. l.

Queri tamen debet. Pone casum. quid si aliquis ascripsit sibi de mandato testatoris: puta filius uel seruus qui necesse habebat ei parere: an ista necessitas obedientie eum excuset. respondetur iusta excusatio ⁊ honesta est ut excusetur a pena non tamen habebit legatum. Tex. ibi subsequendi. i. obediendi necessitas subaudi excuset. ⁊ sic apparet q̃ loquitur in filio uel in seruo qui habet obedire necesse. ⁊ in alijs que. j. dicentur honesta nūc respondet. Item ibi q̃ non sit concessum. q. d. satis est quod excusentur quo ad penam. licet non capiat legatū: ut probatur. C. e. l. ulti. ⁊. s. §. proxi. ⁊. s. e. l. proxi. in prin. ⁊ no. s. e. l. i. §. inter filium. cū se.

Matri quoqz. ¶ Ex hac ergo l. uos habetis q̃ excusatur a pena falsi qui sibi ascribit propter generalem subscriptionem. specialis non sufficeret etiam quo ad capiendum: ut. s. §. plane. Item pp necessitatem obediendi. Item pp iuris errorē: ut in muliere: ut hic. in masculo sec' ut uidistis. s. ea. l. in prin.

Si quis duobus. ¶ Op. s. e. l. i. §. ad testaméta. ⁊. s. e. l. in prin. R. hic loquitur i eo q̃ sibi ascripsit sub cōditiōe: in contrario sibi ascripsit pure. ¶ Sed contra hoc op. j. eo. l. impuberem. §. i. Respondeo. hic in eo qui sibi ascripsit sub duab' ꝯditōib': iō parcit sibi quo ad penam ⁊ quo ad capiendum. ibi uero ascripsit sub una conditione tantum. ⁊ hec uera. omnes alie solu. que ponuntur in glo. diuinationē continent.

Ex. l. sequēti.

¶ Qui celat aliquid simpliciter ut nemini appareat īcidit in penā falsi. itē q̃ extruncat bulas ex litteris papalibus.

p **Aulus.** Vides hic in prin. q̃ q̃ subtrahit instrumentum testaméti nō incidit in penam falsi nisi i

si quis affirmauerit.ſ.de dolo.⁊ ibi bar.⁊ quomõ poſſit criminaliter cõtra ſurripientẽ inſtrumẽta.vide glo.quã ibi ſequitur Bal.in.l. inſtrumẽta.C.ad exhi.⁊ ad intellectũ iſtorũ vide Ang.⁊ Imol.in.l.i.i.charta .ſ. de pub.iudi.⁊ qñ celans inſtrumẽtũ puniat de falſo.vide plene Bal.i.l. eũ qui.C.eo.⁊ in.l.finali.in penul.col.C.de eden.

a ¶ In crimine falſi. Qui celat aliquid vt vex nõ appareat icidit i falſũ adde bonuz tex.in.c.oliz de reſcrip. late in.c. lz. eẋ eo.⁊ qd ibi no.i glo. .i.magna.

b Xori. v Mari tus tabellio põt cõficere iſtrumẽtũ p vxore.qd ſeqt Ange. i.l. ſi pat.iſi.ſ.eo.

c ¶ Qui ſe filio.executor datiuus. Ad de Bar.i.l. ex ſtia.ſ.de teſtamẽ.⁊ qb no.Io.an ꝺ iſtrũ.edi.§.i ſtrumentuz ver.qd ergo

d Vti ſal q ſam.talis i forma.q̃ dicat falſa' mõeta ⁊ q̃ pena puniatur eam expendens. vide Bar.⁊ q̃ ibi dixi i.l. lege cornelia.ſ.eo. Adde plene ipm alex.ꝓſilio.ciiij.primo vol.

e ¶ De publico. Iſta faciũt ad nota p barto. i.l. paulus. de ſolutõib⁹

f ¶.l.vltima Adde oino bar. in.l. ſi. hic allega.

teſtamento .ſecus in alio inſtrumẽto.cõtra .j. e. l.in fi.ibi ſurripuerunt.glo.ſoluit ⁊ bene .ex furto ſolo nõ incidit quis in penaz falſi.ſed ſi qs furat ⁊ corrũperet iſtrũ ponẽdo illõ i ignẽvel alio mõ deſtruit:tũc p quolibet iſtrõ ſubtracto ⁊ ita deſtructo quis incidit in falſum.ita loquitur finis. Item vides in hoc.§.q̃ qui celat aliquid vt vex nõ appareat incidit in crimen falſi [a].hoc debes intelligere i eo qui celat aliquid ſimpliciter vt nemini appareat .ſecus ſi celaret contra vnã perſonam tm̃:vt.l.iij.§.ſi quis dolo.ſ.de tabu. exhi. Item dicitur hic reſignauit. Nota q̃ quicunqz detruncaret bullas de litteris papalibus vel de alijs litteris in penã falſi incideret:vt hic. nõ habetis hic alia

c **Am quidam.** Pro non ſcriptũ iſtõ ergo remanet apud heredes cuz onere ſuo.de quo dic:vt.l.filius.i fi.ſ.eo.

Ex.l.ſequẽti.

¶ Vir tabellio põt iſtrumẽtũ pro uxore cõficere nõ aũt teſtificari.

v **Xori.** [b] No. dicit hic By. ex iſto prin.q̃ vir tabellio põt conficere inſtrumentum pro uxore ſua:ſed non poſſet eſſe teſtis tanq̃ domeſtica perſona. rationem differentie inter teſtem ⁊ notarium di xi.ſ.eo.l.ſi pater. Ex.§.ſeq̃nti.

¶ Licet teſtis qui ſe ĩgerit p̃ſumatur ſuſpectus tamen admittitur ꝓbatio in cõtrarium.

Qui ſe filio. Hic eſt no.caſus. No. tex.ibi conſenſiſſe ⁊c̃.

¶ No.ex.l.noſtra .ar.opti.q̃ teſtis qui vltro ſe offert ſit ſuſpectus:⁊ eius dictum non valet: vt hic:ibi:q̃ vltro tutelã ⁊c̃.facit.l.que omnia .ſ. de ꝓcu.dixi in.l.poſt legatum.§.is vero.ſ.ꝺ hiſ qui.vt indi. ¶ Secundo no.ar.qꝺ dicit gl.q̃ ſi aliquis aſcribat ſe fideicommiſſariũ ⁊ executorez in teſtõ nõ põt poſtea illã fideicommiſſariã recuſare.ſecundũ hoc ille qui ſe aſcribit fideicõmiſſum erit executor datiuus [c] non executor teſtamentarius .de quo executore datiuo loquitur .l.iij.ſ.de ali.⁊ ciba.le. ¶ Vltimo no.q̃ ille qui ſponte ſe ingerit p̃ſumit̃ ſuſpectus.tamẽ nõ eſt preſumptio iuris.⁊ de iure: quia admittitur probatio in cõtrarium .caſus eſt hic ibi: ſi idoneus eſſe approbetur.tene mẽti.

Ex.l.ſeq̃nti.

¶ Moneta qualiter debeat fieri ab eo q̃ habz auctoritatem faciendi ne dicat̃ moneta adulterina.⁊ an quis cogatur accipere monetam p ex timatione q̃ taxata eſt a publico.

q **Vi falſam.** ¶ No.q̃ ille qui inchoauit delinq̃re ⁊ non perfecit quia noluit excuſatur. ſecus ſi non perfecit: quia non potuit. de hoc per doc.in.l.ſi quis nõ dicam rapere.C.de epiſ. ⁊ cle.dixi in.l.qui ea mẽte.ſ.de fur. ¶ Quero que dicatur moneta falſa. R̃. que non fit ab eo qui habet auctoritatem faciendi a principe:vt l.ij.⁊ vlti.C.de fal.mone. ¶ Secundo quero q̃liter debeat fieri moneta ab eo qui habet auctoritatem faciẽdi ne alias dicat̃ moneta falſa ⁊ ad ulterina. Inno.in.c.q̃to.extra de iureiur. dicit q̃ moneta debet eſſe talis in forma [d] qualis ẽ in materia deductis expẽ.cudẽdi. ⁊ hoc obſeruat

q Vi duobus. Adde q̃ hec.l.nõ vendicat ſibi locũ i ſtendante rẽ duobus ſm Bal.p illũ tex.in.c.ſi quis fecerit.quo tpe miles.⁊ vide ad materiã hui⁹.l.bal.oino i.c.ſi forte.ſi de ſeu.fuc.cõtro. ⁊ itellige hãc.l.qñ primus emptor non ceſſabat i ſolutõe pretij. alias ſecus ſm Odofr.qui ita no.in.l.venditor hereditatis.de here.vel acti.vẽ. ⁊ refert bal. i.l.quotiẽs. C.ꝺ rei. vẽ. p hoc faẽ.l. q̃ziu.de diſtrac.pigno. Itez non habet locum i pignorante rem duobuſ ſecũdũ bar. in.l. ſi quis ſ.de pignoactio.⁊ vtrũ petens iterũ debitum ſolutuz puniatur pena falſi,vide Bal in.l.i. C. de ꝓdictio. ide bi. Itẽ limita vt p Ange.⁊ Imol. in.l.a diuo. §.ſi poſt. ſ. de re iudi. ⁊ in.§.ſz ſi emptor.

g Impuberem. vid dy. ⁊ Bar.in.l. i.§.ſi impubes.ſ.ad ſil le.

h ¶ Si ei filio Per hunc textuz dicit Di.q̃ ſi quis credens occidere hominem occidit aſinum non punitur ⁊ fuit de facto ſecundũ ange.hic.

cõſuetudo. Sz tex.l.videt̃ dicere cõtra quia moneta debet eſſe talis in forma qualis ẽ i materia non deductis expen.cudendi.⁊ ſic videt̃ q̃ expenſe cudẽdi debeãt fieri de publico [e]: vt.l.i. circa prin.⁊ ibi glo.ſ.de cõtraben.ẽp. ¶ Quero vtrum aliquis cogatur recipere monetam p ea extimationem qua taxata eſt a publico.caſus ẽ hic q̃ ſic.⁊ ſi non recipit punitur: vt eſt caſus.

C.de vete.nummiſ.poteſta.l.vlti. [f] li.xi.

q **Vi duobus** [g]. ¶ Op.ſ. de crimine ſtelli. l.iij. Breuiter ibi vendidit rem alteri obligatã. hic vero vendidit rem alteri venditã. Et aduertatis iſtam .l.ego intelligo ſtricte prout iacet q̃ quis vẽdidit rez duobus diuerſis contractibuſ. ſecus putarẽ ſi duobus in diuerſis cõtractibus rẽ donaret vel alios cõtract⁹ faceret.nã lz ĩcidat ĩ crimẽ ſtellionat⁹:vt.l.iii.ſ.de cri.ſtel. nõ ĩcidit ĩ crimẽ falſi.⁊ qꝺ dico de alijs contractibus q̃ nõ incidit in crimẽ falſi eſt verũ ſi nõ dixit aliqd de donatõe prima vel de obligatiõe. ſecus ſi interrogatus dixit ſe nõ donaſſe vel non obligaſſe alteri prius ⁊ mentitus eſt: quia incidit in crimẽ falſi:vt.j.e.l.ſi a debitore.⁊ ideo aduerte ſi in ĩſtrumento eſt poſita illa clauſula q̃ de dicta re nemini ius dedit q̃ p̃iudiciũ fieri poſſet ⁊c̃. tũc ſi alteri donauerit prius vel obligauerit punit̃ pena falſi:vt.j.e.l.ſi a debitore.

Ex.l.ſequẽti.

¶ An pp̃ poſſit aſcribẽt̃ filio ĩ prãte ĩ aduẽticiis.

Si ei filio. [h] ¶ Op.q̃ non inſpiciatur euentus ſed ſufficit aſcriptio: ut.l. ſi quis legatum.ſ.e. in prin: dicunt quidam hic illud legatum erat qua.' ſi conditionale:ibi purum:nihil eſt. quare dic ibi aſcribebat directo ſibi:hic per obliquum. ratio quando aſcribit directo ſolum inſpicitur qꝺ ſibi aſcribat:⁊ nõ curatur utrũ ei queraꝗ uel nõ. ſed quando ſibi aſcribit per obliquũ ſenat⁹ nõ ĩſpicit aſcriptionẽ qm̃ ſibi nõ aſcripſit: ſz iſpicit euẽt⁹ an ei queraꝗ uel nõ. ¶ Venio ad ſecundũ hic dicit̃ q̃ filio emãcipato põt pater aſcribere

a ¶ Quero vtrũ. Pater nõ põt ascribere pro filio in aduẽticiis in quib⁹ patri queritur vsufructus. ⁊ hoc quia in consequentiam sentit lucrum. ita habes hic glo. quam nescio alibi. Et facit ad questionem. vtrum quando clericus ascribit legatum ecclesie sue possit ⁊ valeat. in quo scias ꝙ licet clericus nõ possit esse tabellio. l. vniuersos. C. de decurio. li. x. in. c. sicut extra ne clerici mo. tamẽ valeat si fac̃ ꝑm bar. in. l. vniuersos. bñ facit. l. si qs decurio. ⁊ ibi no. de al. ⁊ iõ videt ꝙ tale legatũ valeat cũ cleric⁹ possit eẽ testis i cã ecclesie. c. cũ nũcius eẽ ꝺ testi. ⁊ ꝙ teneat ⁊ non puniat pena sibi ascribẽtiũ i testõ. tz Pau. multũ no. l. c. cũ inter de re iudi. lz i ꝓtiũ faciat gl. de qua hic cuz clericus in cõsequẽtiaz videatur lucruz sentire Cogita ⁊ ad id qõ dixi de sacerdote vel clerico adde bar. i. l. seruus. s̃. ꝺ testa. ⁊ gl. l. c. cũ offm̃ de hereti. in vi. dixi ꝙ ꝑt vetera extẽdere nõ noua facere nõ postq̃ẽ ẽ clericus. alias ẽ. c. ingsitionis. §. ad cõscribendas. ⁊ Imol. in. l. falsa. §. sed si cui. s̃. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ ibi dicit bal. ꝑ illum tex. ꝙ tabellio effectus doctor nihil omin⁹ tanq̃ẽ tabellio poterit cõficere instrumẽtũ ⁊ Ly. in. d. l. si quis decurio. ⁊ Bar. hic vide que dixi in. l. i. §. item filium s̃. eo.

¶ Quero vtrũ [a] hodie possit ascribere filio in ptãte constituto in aduenticijs cum patri non queratur proprietas. quidem ꝙ sic. glo. ꝙ non quia saltem patri queritur vsufructus. quaz gl. signa. Contra hanc glo. videtur qõ no. s̃. ꝺ auc. tu. l. i. vbi videtur dici ꝙ valeat quo ad proprietatem non quo ad vsufructum qõ quidam dicunt. sed non puto hoc verum. cum enim nom̃ filij quasi falsum subducat: vt. l. filius. §. sequẽs s̃. eo. nihil ex illo legato põt deberi alicui: vt ibi. pro hoc facit tex. j. e. §. si dominus. vbi ille qui ascribit nullo modo debet suum commodum aspicere. fateor tamen ꝙ si pater ascribendo filio dixisset ita ꝙ ipsi patri non querat vsufructus: tunc excusatur pater: quia esset eadem ratio que in emancipato. ¶ Venio ad ꝟ. ⁊ si ei. Op. ꝙ inspiciatur animus non effectus: vt. l. diuus. s̃. ad. l. cor. de sicca. glo. non so. Rñdeo hic loquitur de quasi falso qõ nõ põt committi ascribendo alij nisi ascribenti queratur. ⁊ ideo cum ad perfectionem delicti requiratur euent⁹ acquisitionis: ideo inspicit euent⁹ nõ anim⁹. sz in. l. cõtraria ad pfectionẽ illi⁹ delicti sufficit animus cũ aliquo actu: vt colligit ex verbis. l. cor.

Ex. §. sequenti.

¶ Quod sit cõsilium vt pater possit euitare penã cũ scripsit testm̃ i quo fili⁹ est heres istitutus.

Eadem et de filio.

By. dicit hic ꝙ q̃dam mulier habens generum ⁊ ex filia ꝑmortua instituit nepotem heredẽ isto genero patre istius nepotis scribente testamentum. ⁊ addidit in fine ꝙ testamentum scriberet ad sensum cuiuslibet sapientis ⁊ in eodem testamento illuz nepotem heredem instituit. iste gener accusabatur de falso: quia ascripsit hereditatem filio suo. dicit By. dedisse consiliũ ꝙ ꝑꝑ illa uerba posita in fine testamenti ꝙ pater qui scripserat testamentum adiiceret illa verba ꝙ filium ⁊ nepotem quo ad testatricem instituebat sub conditione si emanciparetur ab eo patre. ⁊ sic euasit penam pater ascribens. ita dicit By. Aduerte mihi videtur ꝙ cum ipse pater prius incideret in quasi falsum. By. dedit sibi consiliuz ꝙ ĩderet in verũ falsum. nam per illa verba ꝙ testamentum scriberetur ad sensum sapientis ista extrinseca nõ possunt addi: vt dixi plene in. l. illa institutio. s̃. de here. insti. ⁊. l. ex ea parte. i pric. s̃. de ver. ob. ⁊ no. in. l. si mãdato ticij. s̃. man. in fi. ⁊ ideo apponendo illa verba incideret in verum falsum. sed rectius consilium esset ꝙ ipse emanciparet filium suum ante aditam hereditatem. ⁊ sic cum sibi patri nil quereretur nõ puniretur. ⁊ hoc uult dicere tex. hic eadem ⁊ de filio postea emancipato ⁊c̃.

Qui codicillos.

¶ Op. ꝑ cõfirmationem codicillorũ mihi nihil acqrit cũ codicilli remaneat firmi: vt isti. de re. di. §. sz tñ. so. hic loquit ꝑm iura antiqua sz que codicilli antea facti erãt nulli: nisi expresse cõfirmarent. hodie vero cum per confirmationẽ ascribenti nil quereretur nõ incideret i crimen falsi. venio ad versi. hoc ita. Quero quid vult hoc dicere. ⁊ op. ꝙ siue volẽte siue nolente testatore illa ascriptio nihil valeat: vt. l. diuus. s̃. eo. quidã dicũt ꝙ iste ver. hoc ita nõ debet esse hic. alij dicũt ꝙ debet esse: nec debet uacare. ⁊ rñdent ad cõtra. ꝙ ista talis adẽptio libertatis si ẽ facta sine testatoris voluntate seruo non nocet. ⁊ incidit in penam ascribẽs. sed si est facta cũ domini uoluntate ualet quo ad preiudicium serui non quo ad commodum ascribentis. hoc tñ placet si de uoluntate domini probaretur aliter q̃ ꝑ illã ascriptionem. nã cũ illa ascriptio subducatur ut falsa: nõ põt ꝑdesse ascribẽt i nec alteri: ut. l. fili⁹. §. sequẽs. s̃. eo.

ADDE an pena ascribẽtis habeat locũ in testamẽto nũcupatiuo. Io. an. i addi. ad spec. i ti. de instru. edic. §. postremo. versi. Quid ergo.

b ¶ Si testamẽtari⁹. ꝙ notari⁹. Notari⁹ põt scribere istrũ contra se. ⁊ uide qõ no. bar. in. l. filius. §. sequẽs. s̃. eo. ⁊ quid si in testõ. vide bar. in. l. seru⁹ s̃. de test. ⁊ adde que no. voluit bar. in. l. ex sentẽtia. de test. tu. ⁊ in. l. seru⁹ cõmunis. s̃. ꝺ stip. ser.

Qui liberti.

Quid uult dicere ꝙ ñ tenet uerbis sz snia senatuscõsulti. glo. dicit ꝙ uerbis tenent illi qui ascribunt res extimabiles. sed libertas nõ est res extimabilis: ergo ⁊c. Cõtra hoc facit. j. ꝑ. §. ubi ille qui ascribit libertatem tenetur: licet libertas sit res inextimabilis: ut. l. libertas. j. de regu. iur. Respondeo ergo aliter in se. consul. i cidit ille qui ascribit in testamento legatũ uel fideicõmissum: uel aliquid pertinens ad ultimã uoluntatẽ. sz assignatõ liberti ñ ꝑ ꝑtiet ad vltimã uolũtatẽ: ut. l. assignare. s̃. de assigna. libe. ergo ⁊c̃. ⁊ ideo dicerẽ ꝙ si aliquis ascriberet in testõ cõtractuz ꝑ se ꝙ ipse incideret in penã falsi ex snia se. cõsulti: nõ ex uerbis: ut hic. facit ꝙ no. i. l. heredes palã. in fi. s̃. de testa.

Ex. §. sequenti.

¶ An notarius possit instrumentum conficere quo ipse obligetur.

Si testamentarius.

Qui autem.

¶ Quero quomõ nõ tenet uerbis: nõne sibi aliquid ascribit? Rñdeo tex. in. l. i. §. ad testamenta. s̃. eo. ⁊. l. diuus. in prin. s̃. e. loquit de eo q sibi ascribit legatum uel fideicõmissum. sed exheredatio nõ est legatũ uel fideicõmissum. ergo ⁊c̃. preterea natura casus datiui ascribit sibi ⁊c̃. ẽ ut significet ꝑ modũ acquisitiõis. sed ille q ascribit exheredationẽ nõ ascribit aliquid positiuũ qõ acqrat. merito nõ cõtinetur uerbis nec snia. ¶ Vltimo no. ex hoc tex. By. dicit ꝙ notari⁹ [b] possit instrm scribere quo ipse obligetur alteri nõ quo alter obligetur sibi. facit. l. uxori. §. i. s̃. eo. uel nõ putauit. §. si quis sua manu. de cõ. ta. ⁊ qa ei cõtra se ẽ adhibẽda fides: ut. l. publia. §. fi. s̃. depo. An autẽ pater notarius possit scribere instrm pro filio dixi. s̃. eo. l. si pater. ⁊ tãgit per By. in. l. qõ dicim⁹. in fine. s̃. de auc. tu.

Ex. l. sequenti

¶ Falsum quot mõis dicat: ⁊ stãte statuto ꝙ condemnatus ex falsitate nõ admittat ad officia: dz itelligi de falsitate stricto modo accepta.

q

Qid sit falsum.

Alias ẽ immutet. et tunc est plana. alias est immutetur. ⁊ tunc expone quia conatur litteras facere eadem forma qua facit alius: ⁊ subscribere nomen suum secundum Ia. de are. ¶ Op. omnis mutatio ueritatis est falsum: ut in auc. de instru. cau. ⁊ fide. circa prin. Respondeo falsum [b] uno modo dicitur largissime. ⁊ istud est omne qõ non est uerum siue dolose dicatur siue sine dolo. ⁊ hoc modo sumunt dyalecti ci: ⁊ probatur in. l. si is qui ducenta. §. utrũ. s̃. de re. du. secũdo mõ dicit falsuz large oĩs mutatio

c Qid sit q falsuz. Respõdeo falsum. quid sit falsũ: adde bar. iu. d. l. nec exemplum. ⁊ bal. i. §. vtrũ per illũ tex. dicit ꝙ large instrumẽtum simulatũ dicit falsum. qõ etiã intelligit ꝑcedere in statutis. cuius cõtrariũ sentit hic bart. et an nõ solenne et falsum equiparentur. uide qõ no. bal. in. l. non dubium. in. vij op. C. de testa. et ille q dicit tibi falsum dicis: si dicitur tibi afferre iniuriam: qz nõ intelligitur ꝙ dicis ex ꝑposito falsũ. ꝑm saly. in. l. de tutela. C. de in itere. rest. mi. ⁊ ad de ꝙ quis põt etiã mẽtiri sine dolo. ita dicũt moder. in. l. quid si fugitiuus. §. idẽ celsus. s̃. de edi. edi. ubi uide. A.

ADDE alex. cõsilio. lxxiij primo li.

a Theletus. secūdo no. vtrū instigatiōes releuēt accusatorem a pena qō no. p sindicis cōmunitatis q istigati denūciāt. ⁊ no. gl. i. l. pol la. de his q. vt indign. ⁊ istis oibus Adde Bar. post glo. i. l. athle tas. §. calumniator. ē. de infami. vtrū aūt si iudex inquirat ad denuncia- sindici faciat litē suā sicut si motu ꝓprio inquireret. Bal. videtur velle ꝙ sic in. l. ii. §. si presco ē. de magi. conue. qō no. ly cōtra rium videa tur expresse in. l. ii. §. si publico. ē. de adulte. ⁊ dicit Ly. ibi ꝙ fama seu iudicia releuāt iudicem quātūcunqz indebite pro cedentē ⁊ in quirentē: vt ibi per eos in. xii. q. ⁊ dicit Bal. in. l. si. i. iii. col. C. de p ba. ꝙ semi plena pro batio rele uat accusa torem a calū. nisi reus contrarium plene ꝓbet. ⁊ dicit Bal. in. l. si. in. ii. col. C. de te sti. ꝙ testes examiati ex iudicium p sindicū sup inqsitōe sua ipsum excu sat. allegat glo. quā re putat multū no. in. l. si ea questio. C. de his qui. vt indi. ibi in domo nō in iudicio: ⁊ de iudice p calumniam iquirente vi de bal. i. l. i. C. d re iudi.

veritatis que in se habet dolum: vt in. d. auc. de instru. cau. ⁊ fide. circa prin. facit. l. nec exemplū. C. eo. ⁊ hoc modo loquendo omnis ille qui committit dolum posset dici ꝙ committeret fal sum. sed hoc non est verum q̄tum ad accusatio nem de falso. tertio modo dicitur falsum stricte. ⁊ tunc illud dicitur tantum falsum qō incidit in aliqō caput. l. cor. de fal. casus est hic. vnde non puto ꝙ pro quolibet dolo ⁊ qualibet deceptio ne quis incidat in falsuz: vt puniat. l. cor. de fal. vel in capitulis expressis in hoc tit. ⁊ puto ꝙ sta tuta que dicunt ꝙ condemnatus p falsitate nō admittatur ad officia ⁊ similia. intelligo de cō demnato pro falsitate ex aliquo capitulo qō nu meratur in hoc ti.

Ex. l. sequēti.

¶ An mādans ⁊ fieri faciens possint uno libel lo accusari. ⁊ an instigatio releuet accusatorez a pena. ⁊ an in sniā qua iudex absoluit reum possit iudex condemnare accusatorem.

a **Theletus.** In crimine falsi pōt quis libere desistere ante sniam ſm glo. Et in hac. l. ponit dy. casum. quidam instituit duos in vnde cim vncijs: filiā in vna: at heleto reliquit liberta tez. Item duas vncias dandas ab illis heredi bus. cetera sunt clara. ¶ Op. de. l. post lega tum. §. an libertas. ē. de his qui. vt indig. So. ibi tulit testimonium: hic vero dixit quedam ꝓ ba. s. se probaturum: qō tamen non fecit. ¶ Itē op. j. ad tur. l. i. §. incidit. Respondeo. dicit glo. speciale in hoc crimine vt ante sententiam liceat desistere. ista est vera. licet glo. videatur aliter dicere in. l. lucius. j. ad turpil. ⁊ ibi dicam. ¶ Item op. de. l. post legatum. §. sunt qui pu tant. ē. de his q. ut indig. Respondeo. l. istam in tellige ꝙ ibi perseuerauit vsqz ad sententiam: hic non. ¶ Ex hac. l. nota primo ꝙ videtur hic esse casus illius questionis: an mandans ⁊ fieri faciens possit in eodem libello accusari ⁊ hic vi detur casus ꝙ sic: quia inscribit simul ⁊ semel cō tra scriptorem ⁊ contra proculum coheredem. pro hoc. l. nihil. in fi. ē. de adul. ⁊ per doc. in. l. i. C. si reus vel accu. mor. fue. ¶ Secundo no. ꝙ instigatio serui non releuat accusatorem a pe na: qō tene menti. secus esset in eo qui accusaret ex necessitate officii. ⁊ tunc iste instigationes eū a calumnia releuarēt: vt. l. tutorem. ē. de his q. vt indig. Item puto ꝙ secus esset si iste instiga tiones fuissent facte a personis quibus deberet verisimiliter credi: vt. l. qui cum maior. §. pe. ⁊ fi. de bo. liber. Et ista nota pro sindicis comi tatus qui denunciant maleficia ad aliorum insti gationem. debet enim eis instigantibus credere vel non credere secundum qualitatem persona rum. ¶ Tertio nota in hac. l. casum istius que stionis. dicit statutum qui non probauerit accu

b ¶ Credi. Et no. bar. in. l. i. in pn. in fi. si. col. j. ad turpil.

c Vti no q mine. Allega tur ista. l. p Bui. d fuza. ꝙ si aliquis se secit nota riū q si erat tenet omni bus roganti bus eū de in strumentis ad interesse. facit. j. e. l. eos. §. fi. C. de tab. l. ge nerali. ⁊. l. fi. C. de mag. cōue. Item no. ꝙ nūci curie citās aliquē falso sine mādato iudicis similiter punit pena falsi criminaliter ⁊ ciuiliter ad intereē ptis citate. vide cy. bal. ⁊ sa ly. in. l. fi. C. de requi. reis. ⁊ qō no. p moder. instit. de acti. §. quadru. ⁊ adde ꝙ in citatōe dz apponere de cōmissōe iudicis: ⁊ sufficeret eī sigillū ſm Inno. in. c. qm̄. de pbatio. ⁊ vide Bar. ⁊ q ibi dixi in. l. i. §. circa. ē. d offi. pfec. vr. dicit tū Inno. in. d. c. qm̄ ē. in v. citat. ꝙ si de relatōe nūcii publice appet sufficit lz nō appareat de cōmissōe ⁊ ꝙ reqratur cōmissio iudicis tenere videt Bar. ⁊ Ja. de are. in. l. cū clericus. C. d epis. ⁊ cle.

d Os q. Habes argumētū ex hoc tex. ꝙ tabellio faciēs diuersa signa e in diuersis instrumētis lz dicat se ignorāt fecisse punit pena falsi. ꝙ no. ⁊ ita Bal. in. l. cōparati. in pe. col. C. de fi. instru. an āt signū sit de solēnitate uide Bar. in pbe. tforū. ⁊ ad pdcā vide bar. in. l. ad testamē tū. §. si q testib. ē. de testa. ⁊ qō. ē. notaui de notario mutāte ⁊ utēte di uersis signis tēuit bal. p Ja. bu. in p he. C. in. ii. col. ⁊ guil. d cu. in. d. l. cō para. ⁊ adde q no. Inno. in. l. si ita sti pulatus. §. grisogonus de v. ob. ꝙ li ceat notario mutare signū alteri nōrū dūmō nō fi at in fraudē tēuit bal. in l. i. C. q res vēdi nō pos. Itē adde ꝙ si inf duos mercatores ē ptētio d si gno: ꝙ q a git lite pēdē te nō pōt vti tali signo. bal. i. l. i. C. ne lice. ipo. ¶ Ex oppo sito ⁊ ad ma teriā hui. l. adde oino ang. in cōsi lio. cclxxii. ꝙ incipit: qdā dīa marga rita ⁊ in cōsi lio. clxxxix. ⁊ ad abb. in. c. litteris p illū tex. d pba. ⁊ ibi gl. ⁊ vide Bar. i. l. q p salutē i fi. de iureiu. ⁊ in auc. at qui semel. de p ba. ⁊ adde ꝙ bal. p istā. l. i c. i. §. fi. n. dīo qd sit iues. dixit ꝙ lz testis ex iu diciū vel coram iudice vi cat se fi inf fu isse: tū i iudi cio dbeat co gi ad rīden dū vitatē: ⁊ stat illi rīsio ni lz bar. no tet ē rium i hac. l. eos ⁊ male ꝓz eū. Et ē bar. cō suluit bal. in quodaz suo cōsilio ꝓuo allegādo gl. i. d. c. cūcāz ⁊ tex. i. d. c. i. qd sit iuesti. ⁊ icipit eū: i xpi noie amē. lz assessores p

sationē condemnetur in. x. libris. vtrum in ea dem sententia qua absoluit reum possit iudex condemnare accusatorem. casus uidetur hic ꝙ sic. ibi pronunciauit ⁊ maximillam ⁊ c̄. ad qō fa cit. C. de calū. l. i.

Ex. l. sequenti.

¶ Nuncii faciētes falsas relatōes hac. l. puniūt

q **O inomine.** Mo. cōtra nun cios facientes falsas relationes ⁊ citationes falsas. puniuntur enim hac. l. ¶ Secundo no. ꝙ ex iudiciis publicis oritur actio in factum ciuiliter: ut hic. ⁊. l. nec qcq̄. ē. p. so.

s **I quis patris.** Mo. di cit glo. ꝙ propter delictum patris aufertur he reditas nepoti. ar. contra. dicit glo. ē. de sena to. l. emancipatum. in fi. ⁊. ē. de in ius vocā. l. ad optiuum. in fi. glo. non sol. So. vt nota. ē. de iu re patro. l. diui. ⁊ p di. i. c. nō debet aliqs. de re gu. iur. li. vi. Ex. l. sequēti.

¶ Dictum testis ī vna cā facit fidem contra eū in alia contra eūdē testē: ibi. Opp. Et qī testis possit se corrigere: ibi. Item. Et an stet prio vel secūdo dicto testis: ibi. Et iō. Et q̄ dicantur fal sa testimonia q̄ varia ⁊ q̄ aduersa: ibi. Pro. Et si testis q ōposuit super uno articulo ī una causa ꝓducat in alia super eodē articulo dicat dico, p ut dixi: an valeat eius dictum: ibi. Quero. Et an si testis dicat extra iudicium se nihil plus scire ⁊ in iudicio dicat plus: an valeat eī dcm̄: ibi. Vltimo.

e **Os qui.** ¶ Hec. l. diuiditur in tres partes. pri ma loquitur de eo qui dixit uaria ⁊ di uersa testimonia eodem tempore: ⁊ coram eo dem iudice: ⁊ in eadem causa. secunda loqui tur de eo cuius testimonium variat ab eo quod alias dixit extra iudicium. tertio de eo cuius te stimonium suum variat ab alio eius testimonio qō alias dixit in alio iudicio. secunda ibi. ⁊ euz qui contra signum. tertia ibi. de imprudentia eius. ¶ Op. ꝙ tertium responsum sit superfluū cum dicat idem quod in primo. glo. uult dice re ꝙ in primo responso dixit testimonia uaria ⁊ diuersa pro eadem parte super diuersis articu lis. sed in tertio responso dixit uaria ⁊ diuer sa testimonia pro diuersis partibus: scilicet pro actore et reo: in eadem tamen instantia. uel dicut dixi dicendo prin. l. loquitur quan do dixit uaria testimonia et diuersa in eadem causa inter easdem personas. sed tertium respō sum loquitur quando uariauit inter perso nas diuersas in diuersis causis seu instantiis quod est notabile: quia licet acta facta in una causa non faciant fidem in alia causa inter di uersas personas: ut no. in. l. bis apud quē. C. de

bar. sic ceci credāt pl sibi q̄z gl. ⁊ vitati. ⁊ adde pe. de āch. i cle. testibus. de testi. Anto. de bu. i. c. cū in tua. eo ti. Et an examinatōes facte in vno iudicio faciāt fidē i alio. vide bar. hic ⁊ gl. ordiariā i. c. cām q̄. de test. ⁊ fir mat do. Anto. i. c. veniēs. eo. ti. i gl. pe. ⁊ Hosti. ⁊ moder. i. d. c. cāz q̄. ⁊ po nit Bal. i. l. i. i pti. ff. si mēs. fal. mo. dixe. ⁊ in. l. certi cōdictio. i pn. ff. si cer pe. ⁊ i. l. ii. C. de fruc. ⁊ lit. expē. facit qō idē bal. notat i. l. iii. C. d sentē. q̄ sine cer. quāti. ⁊ quod no. i. l. de quare. §. finali. ⁊ qō ibi p glo. ff. de iudi.

ADDE ꝙ ꝓlilū bal. ē mihi cccclxv. ii. li. Incipit pūct ⁊ āg. ꝓlilio. cccv iij

a ¶ Faciunt fidē. Singularis limitatio ad id qd dicit: q̃ acta facta in vna cā nō faciūt fidē in alia. ⁊ vide tex. in. c. per inquisitionē. extra de elec. ⁊ facit ad hoc. l. si perlusorio. §. i. de appella. adde anto. de bu. in. c. cū i tua de testi. ⁊ in simili. Fede. in cōclu. cclviiii. in cip. iure alexan.

b ¶ Itē op. vide Inno. i. c. pterea. de testi. cogē. ⁊ Bal. in. l. edita. in. xxxii. col. C. d edē.

eden. tamen dicta vnius testis in vna causa faciunt fidem[a] cōtra eundē testem testificantem ī alia causa. qd tenet Inno. extra d testi. c. veniēs. ¶ Ad secundum responsum op. q̃ debeat stari vltimo dicto: vt. s̄. de adul. l. si postulauerit. §. ratio. ver. sed si negauerit. breuiter ibi vltimum dictum est factum cum tormentis. ideo illi vltio dicto statur. hic vero ipse idem sine tormentis variauit. ¶ Item op.[b] ad idem. testi licet incontinenti se corrigere: vt no. in auc. de testi. §. quia vero. in glo. magna. ⁊ est casus extra de testi. c. preterea. Respondeo q̃ testis potest se incontinenti corrigere si iustam causam erroris ⁊ correctionis alleget ⁊ hoc iudici videatur. sed quādo simpliciter dicit diuersa nec dicit hoc se facere animo corrigendi: tunc habeatur vt testis varians ideo punitur. ita debetis intelligere. l. nostram. ⁊. l. qui falso. s̄. de testi. ¶ Op. ad idem ⁊ videtur q̃ debeat stari primo dicto. ⁊ dictum suum secundum ñ eneruat nec primuz tollit: vt l. generalis. C. de non nu. pecu. ⁊ extra de testi. c. sicut. Respondeo. ibi scōm dictum testis fuit dictum post publicationem: ⁊ extra iudicium: non in forma testimonii. l. vero nostra hic loquitur quando utrunqz dictum fuit in iudicio ⁊ in forma testimonii. ¶ Et ideo pro declaratione[c] p̄sentis materie debetis reassumere sic. quādo qz testis variat in eadem causa ⁊ inter easdem p̄sonas. ⁊ tunc aut secundum dictum ē cum tormentis ⁊ statur secundo. aut sine tormentis. ⁊ tunc aut dicit hoc animo se corrigēdi: aut non: vt patet ex predictis. quādoqz testis variat ī iudicio ab eo quod dixit extra iudicium. ⁊ tūc aut primo testificatus ē in iudicio. secundo dicit cōtrarium extra iudicium. ⁊ tunc statur primo dicto: vt. l. generaliter. C. de non nume. pecu. ⁊. c. sicut. extra de testi. aut primo dixit extra iudiciū postea contrarium[d] dixit in iudicio. ⁊ tunc punitur vt falsarius: vt hic in secundo respōso. aut profert varia testimonia ⁊ diuersa ⁊ inter diuersos. ⁊ tunc punitur vt falsarius: vt hac. l. iii. Respon. ⁊ ita intelligatis. ¶ Quero que dicantur testimonia diuersa. quidam dicunt. i. falsa. vel dic. i. uaria. vel id est aduersa. ita dicit glosa. ¶ Pro huiusmodi declaratōe debes scire q̃ falsa testimonia dicuntur quando contra veritatē quis dicit falsum dolose. Varia testimonia sunt quando vnum dicit in vno articulo in alio articulo aliud dicit. De his duobus ponitur in diuinando bar. q̃ ista cōfessio extraiudicialis fuit legitime recepta. Alex. ad de qd ubi unū deposuisset in iudicio īualido: aliud ī ualido: ualet qd dixit ī ualido: ut ē gl. i. c. cū cā iter archiep̄z. d te. ⁊ spe. iti. d tes. §. i. ỷ. qd si ōri[o]. c ¶ Non dicetur. No. ⁊ adde glo. in. c. dudū. uer. substātia. de conuersio. ꝓiuga. ⁊ i. c. cū ecclesia. ī ỷ. uacillasse. ⁊ ibi limitat do. ātō. de cau. pos. et

dicit q̃ testis ⁊ etiaz pars potest errorem suum ī cōtinenti reuocare etiā circa proba. erroris. Et istis adde no. Bal. in auc. q semel in. iii. col. C. de proba. in ver. sequit modo videt ⁊ qñ testis locutus ē cuz aliqua partium non dicitur incontinenti corrigere fm gl. hic alleg. in §. illud d testi. ⁊ ī dicto. c. preterea. c ¶ Pro declaratione. Et intellige qñ variat in negocio principali. secus si in quibusdam circunstantiis. ita dic spe. in ti. de teste. §. i. ⁊ bal. i. l. his verbis d here. insti. Itē cum primo deponit de credulitate: secundo de veritate: statur sequenti ita Bar. in l. quidā. §. si quis de dā. insec. ⁊ bal. in. l. de tutela. de in integ. resti. A. ¶ Ex opposito qñ testis variat cui dicto standuz sit ⁊ an possit variare vide qd not. Bar. i. l. qe qd astrigende. i fi. d ver. ob. ⁊ Bal. in. l. si postulauerit. §. pe. s̄. de adult. ⁊ uide omnino que no. dixit Bart. in. l. quidam. §. si quis stipulatus. ⁊ qd ibi dixi de dam. infec. Et dic q̃ testis vacillans punitur de falso: ut est gl. iiii. q. iiii. c. q falsas. facit. l. q falsa. s̄. de testi. ⁊ qd ibi dixit gl. Et vide bar. hic quando in diuersis causis. uide bal. in. l. gesta. C. de re iudi. Et adde qd dicit bal. in. l. iii. C. de adul. q̃ si testis dicit unū prio aliū ꝓ stat dcō prio. Sz i. l. gesta. de re iudi. dicit q̃ si testis deponit sine iurameto postea cū iurameto stat dicto iurato. Et adde qd no. bar. i. l. q p salutē. s̄. de iureiu. Et adde q̃ dicit bal. no. i. l. p̄biteri. ī p̄n. C. de epis. ⁊ cleri. q̃ testis ñ p̄ōt corrigere dictū suū nisi corrigat afiq̄z alloquat parti vel āte apertura p̄cessus fm Inno. de accusa. c. cū dilecti. ⁊ vide qd no. bar. in. l. iperator. s̄. de sta. homi.

ADDE. de teste q prio dicit credere. ꝓ affirmat. ang. cōsilio. cclxxiiii. ⁊ qñ testes dicāt vacillātes ī sba p̄ bal. cōsilio. ccccxi. iii. li. ⁊ eo. li. qñ dicāt varii ōrii cōsilio. lxxxv. ⁊ q̃ stetur dicto testis ꝓ. iurato nō prio. tenuit consilio allegato in alia apostila. cccclxv. ⁊ uide de predictis Ro. consilio. ccccev.

d ¶ Postea cōtrariū. De hoc mēbro uide bal. in. l. nullū penit[o]. C. de testa. ⁊ in. c. i. qd sit inuesti. ubi dicit de hoc eē casus sing. sz ēt ē casus ī ti. d notis seu. c. i. §. notādo. ⁊ cū opi. bar. hic ēt tz ipsemet bar. in. l. si quis in graui. §. si qs moriens. ad fille. cōtrariū tenuit bal. i. l. gesta. de re iudi. ⁊ ī l. nullū. C. de testi. uide Saly. in. l. si quis decurio. C. de fal. nisi dicas fal

cta. l. qui filio. ⁊ intellige q̃ sit ista varietas circa ipsum negocium principale vel circa circunstantias ipsius negocii principalis. nam si ista varietas esset circa aliquas demonstrationes: vt circa pronomen vel agnomen unius ex partibus: uel circa locum originis unius ex partibus: nō dicetur[e] propter hoc vari[o] testis. ar. l. his uerbis in fi. s̄. de here. insti. ⁊. l. pe. de re. du. Sz tūc dicere[f] uari[o] qñ uariaret circa locū cōtractus uel ēt circa tempus cōtractus vel delicti. ad quod facit quod no. C. de testi. l. testiū. ⁊. l. ob carmē. ī fi. s̄. de testi. Aduersa ⁊ cōtraria dicunt dicere illi qui dicunt incōpassibilia. vt puta in vno articulo dixit unū: in alio articulo dixit aliud: qd ē īpossibile cōcurrere cū prio. facit ad hoc qd no. p̄ In no. extra de testi. c. preterea: ⁊ fi. ⁊ in Spe. de testi. §. i. ỷ. itē qd est varius. ⁊ ver. itē quod aliqd. ¶ Quero p̄ declaratiōe. testis deposuit semel su p̄ vno articulo, p̄ducit itez ī alia cā sup eodē articulo vtrū sibi sufficiat dicere: dico me tū scire q̃tū dixi in alia cā: an valeat[g] tale testimoniū. vel dixit dico qd dixi in tali alia cā. Breuiter hunc punctū nō reperio tactū: sed puto q̃ sit in arbitrio iudicis admittere istā testificationem si vult sicut alias testator testamentum qd ante fecerat īualidū potest cōfirmare sine aliqua expressiōe verborū cōtētorū in prio testō: vt. l. i. §. filiussa. s̄. de leg. iii. ⁊. l. quidam ex liberis. §. testō. s̄. de bo. pos. fm ta. ⁊. l. querebat. d testō mili. sed si iudex nollet tale testimoniū admittere: qd p̄ōt si vult ut uideat ipse qua trepidatione ⁊ qua constantia loquatur: ut. l. de minore. §. tormenta. j. de questioni. tūc do istud cōsilium testi: q̃ īpe petat illas testificationes sibi pri[o] exhiberi: ut d dicēda ueritate possit īformari. ar. l. cū si exhibuisset. s̄. de publi. ⁊ qd ibi dixi. Sed qd si testimoniū qd prio dixerat nō erat adhuc publicatuz? Rñ. hoc nō obstāte p̄ōt ipsi testi oñdi. qa quātū ad ipsū testē ei[o] testioniū nō ē secretū sz semper fuit publicū: sicut dicim[o] de iudice reqrente: ut ī. c. cū clamor. extra de testi. ⁊ dixi in. l. ii. §. si publico. s̄. de adul. cōsulo tū semper testi q̃ in secūdo testimonio uerba ista apponat q̃ ipse dicit prout sibi uī modo. ⁊ si apparuerit aliter dixisse in alia cā ex nūc corrigit hoc dictum secundum ⁊ reducit ad dictū primū cū illo tpe meli[o] recordaret. ¶ Ultimo nota[h] bonū ꝓsiliū ex hac. l. ij. rñso. qñ habes testē qui dicit extra iudiciū ego scio hoc tū ⁊ nō pl[o]: facias scribi dictū ei[o]: uel

plene ī. c. nihil. d ỷ. sig. no. bal. i. l. i. i pe. col. C. d testa. ⁊ i. l. q sniaz. C. d penis. cū ꝓcoz. ibi assignatis. ⁊ scripsi alias p[o] bar. ī. l. ob cāz. §. fi. s̄. d testi. ⁊ dic no. do. ātō. i. c. ii. in fi. d regula. q̃ lz testes ī aliquo modi co ōdicāt: si p̄ hoc dicūt uarii p̄ id q̃ ibi no. gl. ii. et uide exē. plū et tene mēti. et p̄dictis adā bal. i. c. i. §. si āt dño sup. ī ỷ. reminisci. in ti. qd sit iuesti. qui dixit no. q̃ q ñ reminiscit mō p̄ōt reminisci cras. et hoc ỷbū ē multū no. ī depōni b[o] testiū q in una cā dixerūt se nō recordari ī alia deposuerūt sup eō qd bñ nota. adde q̃ dixi fz bal. i. l. qd tñ. §. si dbitoz. s̄. d ar. ⁊ bar. et doc. ī. l. q bōa. §. si qs d dā. if. f ¶ An ualeat uide bal. i. l. fi. C. d te. fac qd no. bar. ī l. i. s̄. si cerpe. ỷ. idē dico si eēt auctoritas tē. Sz qd si prima examinatio fuit nulla aliquo d̄ defectu postea testis iterū examinat[o] dic:

dico p̄ oia ut dixi. s̄. ī p̄ria examiatōe. utrū hec ꝓa examinatio laboret eo dē morbo quo p̄ria. bar. no. dē minat ī. l. legata iutilit de leg. i. ⁊ ad bar. hic adde Bal. i. l. iurisiurā. C. d tes. in. i. col. ⁊ cū bar. hic simplicit trāsit petr[o] de ancha. ī cle. testib[o] ad fi. de testi. ⁊ bal. i. l. gesta. i. i. alias. iiii. col. d re iu. opi. bar. videt ỷa p. l. theopōpus. ⁊ qd ibi bar. de do. p̄leg. vide flo. ī. l. i. s̄. de testi. ⁊ adde bal. i. l. nullū. C. d testi. ⁊ i. c. i. §. no. de no. seu. ⁊ ad bar. hic adde pau. de cas. ī ꝓsilio. ccvi. icip. ī xpi noie amē. sup prio dubio. Dicēdū ē q̃ cū diuersitas. i. ii. dubio. ¶ Ex opposito adde q̃ ōrietas testis ex iudicū ⁊ in iudicio detrahit fidei. c. p tuas de p̄ba. ⁊ co. ti. c. sicut. ⁊ de p̄sumptiōib[o]. c. litteras. ⁊ de testi. c. cū cām. vbi gl. ⁊ i. c. veniēs ⁊ vide do. ātō. i. c. cū ī tua. de testi. ⁊ ō bar. ē gl. i. l. iii. §. sabino. de testi. ⁊ gl. i. d. c. p tuas. ī ỷ. adulteri. ⁊ spe. ⁊ Jo. an. ī ti. de teste. §. ii. qd si idē testis et ī. §. oppo. ỷ. q si p̄ria depositio. ⁊ ang. hic ⁊ Jo. an. ī mercur. i. c. nō ē. i. vi. et Flo. in. l. q. falsa. de testi. g ¶ Ultimo no. Adde qd hoc ēt seqtur ¶ Spe. de ancha. in cle. testib[o] de testi. ad fi. p̄ quo facit gl. in. l. fulcini[o]. §. qd si latitare. s̄. ex q. cau. in pos. ea. q̃ uult ōriū probari ex iudiciū. sz ōriū noluit sub dubio sorte glo. i. c. cū cām. de testi. Itē scias q̃ dictū uni[o] testis uarii nunq̄z reducit ad concordiā sz semp punit. qd sin. no. In ōriuz tñ no. bar. in. l. i. in prin. s̄. de ope. no. nū. ⁊ uide Imol. i. l. inter fri. ī prin. de uerbo. obli. ¶ Ex opposito q̃ mirabile dictū ē oppositum tenuit bal. ī l. nullū. C. de tes. et cano. in. c. cum cām. de testi. A.

a ¶ Qui se p milite . Nota.ex hoc.§.q appellãs se doctorẽ cũ nõ sit puni tur pena falsi.qõ intellige eẽ verũ si doctorẽ se appellat ⁊ aliquem actuz facit doctori congruentem.secus si simpliciter se doctorem appellat .l. si quis.alias quisqs .C.de aqueductu.li.xi.⁊ ita limita hunc .§.⁊.l.qui sub pretextu.C.de sacro.san.ec.quia non punietur pena falsi sed extraordinaria . Adde Bart . in.l. reddatur d̃ profes.⁊ medi.li.x.⁊ qõ not. Bart . alias Bal. ĩ d.l.qui sub p̃ textu.⁊ in.l. data opera. in.xxii.col.⁊ ibi oino vid̃ C.qui accusa. Sz quid d̃ eo q abradit nomẽ alteri⁹⁄⁊ ponit suum . vide bar.j.ad muni.l.ticio . ⁊ no. vid̃ tex. ⁊ ibi glo . et bar.in.l. ui. s̃.ad. l. iul . maie.Et ad de q quis si ẽ habendus pro doctore lz receperit ĩsignia si alia non interuenerũt. ita vide in .l. sz si hac.§. patronũ.s̃. de in ius vocã.

b ¶ Ja debitore certe si puto . Adde q̃ habentur ĩ l.si creditor s̃.codẽ

c ¶ Jquis obrepserit .De ĩtellectu hui⁹ l.vide no.in l. prescriptõne.C.si ꝓtra ius vel vtipu.⁊ extra d̃ rescrip . sup litteris.⁊ limita hãc .l. ꝓcedere circa decisiua: secus circa narratiua ⁊ accidentalia secũdũ bal. no.in.l.si vt ꝓponis . la. .i. C . quõ ⁊ qñ iudex. et vide oino ĩ l.⁊ si legibus .C.si contra ius vel vti.pub.

facias dici corã testibus: quia si aliud diceret in iudicio puniretur de falso.tamen homines cauti qui dubitant ne producantur in testes si interrogantur respondẽt.quando ero in iudicio dicam id qõ mihi videbitur . ⁊ bene dicunt ne postea ĩcidant in falsum.¶ Jtez scias q illud qõ dicit tex. qui diuersa inter se testimonia ⁊c. non intelligatis de diuersitate testimonii inter vnuz testem ⁊ alium : quia diuersitas reducitur ad concordantiam.vel stabitur dignioribus: vt l.ob carmen.s̃.de testi.in fi.sed intellige q testimonia vnius ⁊ eiusdez testis erant inter se diuersa ⁊ varia .tunc enim habet locum hec.l.

Qui se pro milite.[a]

Nota cõtra eũ q se appellat doctorem cum nõ sit doctor.

Ex.l.sequenti.

¶ Si debitor dicat fundum nemini obligatum ⁊ si appareret cõtrariũ q liberaret an incidat in falsum si apparet obligatum.

s Ja debitore.

Glo. ponit exemplum pluribus modis ⁊ vltimum magis placet : sed potest esse vtrunqz bonum.¶ Quero quid si dixit fundum nemini obligatum esse:⁊ si apparet contrarium promisit eum liberare.modo apparet contrarium:tenetur ne de crimine falsi:certe non puto [b]si luat ante sniam .alias secus. ar.C. de crimi.stelli.l.i.⁊.C.rẽ alie.ge.l.i.

Ex.l.sequenti.

¶ An de falso accusari possit qui falsam accusationẽ ꝓduxit : ibi. Quero. Et an cũ est consuetudo q partes dant cedulam notario ponẽdaz in actis ⁊ aliqua pars det cedulam falsam notario ponendam in actis ⁊ ipse posuit an debeat puniri de falso:ibi .Secundo . Et an notarius teneatur de falso cum pars dictat instrumentum ⁊ dolose aliq̃ omittit: ⁊ notarius bona fide scribit: ibi.Quero. Et an iudex possit hũc punire q ob obreptõz aliqd obtinuit:ibi.Quero vtrũ

s Jquis obrepserit.[c]

Dicitur hic si quis obrepserit presidi nil agit. Contra immo sententia valet sed ope restitutionis rescindit:ut.l.diuus.s̃.de re iudi.So. vt ibi dixi.⁊ no.in.l.si pretor.§.marcellus.s̃. de iudi. ¶ Quero aliquis[b] ꝓduxit falsam accusationem :vtrũ ex hoc possit accusari.l.cor .de fal. qdam doc.dicunt q non:sed debet accusari tan

d ¶ Quero aliquis Et ad hanc.l.adde que habes in .l. diuus in prin. s̃.de re iudi. ¶ Ex opposito si quis produxit falsam accusatio . an posit accusari ex .l.cor.de fal.adde Bal.no.in.l.i.ad.fi.in ver.vltimo queritur.C.qui accusa.Quid si accusatio non est falsa sed illicita. dic q non punitur de falso secundum bal.in.l.ii.in pe.col.C.qui accu.Et adde q si quis solitus est facere falsas accusationes punitur etiam in lingua secundum bal.in.l.qui data opera.xxii.col.C.qui accu. Sed contra bart . hic tenet bal.no.in.l.quicunqz.in vlti.col.C.de ser.fugi. Sed quid in obtiente pretori in ciuilibus ⁊ producente petitionem per calumniam an possit criminaliter puniri. vide bal.in.l.si tibi.C.de libe.cau.⁊ qõ ibi dixit.quid autem si quis iniuste accusauit:⁊ super accusatis lata est sententia iniusta : ⁊ condemnatus est occisus : an accusans puniatur . vide ¶De.de ancha.in.c.accusasti.de accusa.⁊ quid in teste vide .c. sicut . de testi.

e ¶ Quedam pars. Si pars dat cedulam falsam notario quam debeat ponere inter acta an puniatur de falso:adde que dixi in proxima . q. ⁊ consuluit bar .in consilio suo.tudertinus quidam .Et adde q si reperitur q notarius aliter scripserit q̃z fuerit de consensu partiuz presumitur per errorem fecisse non dolo:vt not.bart.in.i.quoti.§.i.s̃.de here. instit . nisi

contrarium ex coniecturis appareat.⁊ dicit Bal.in.l.i.C.d̃ sacro.san. ecc cle.⁊ q vbi vnum verbum potest importare falsitatem ⁊ non falsitatem semper interpretatur vt falsum non importet .adde tamen .l. nec exemplũ.⁊ qõ ibi bar.C.e.⁊ qõ no.bar.in.l.predia . de acqui.pos. ⁊ dixi post bar.in.l.librarius.j.de re.iuris.¶ In contrarium tamen facit qõ no. bar. ĩ.l.ii.§.si qs neget. in.ii. col. duz allegat .l.cuz p̃ cib⁹.s̃.quẽ admodum testa.ape . ⁊ ad excusandum notarium a falso iudice .bal . in.l.i.in . ix. col.C.d̃ cõfes.in ver. sicut modo sequitur ⁊c.dicit tamẽ bal. in.l. maiorẽ C.e. q utẽs instrumẽto falso presumitur illud fecisse fieri falsum.Jtez notarius nõ punitur de falso si narrat , aliquid fuisse factuz ante consectum instrumẽtũ: quod tamen factũ non fuit ꝓm bal . in.l. de his.C.de testa.mili. ⁊ si notarius de cõsilio sapiẽtis apposuit non apponẽda non committit falsuz ꝓm bal.in.l. captatorias in uer . oppo.C.de testa.mili.

ADDE. an notari⁹ dicatur falsariusꝰ cũ dicat.¶ In pũtia deponentis talis cõfessus ẽ se habuisse depositum cuz re uera tunc nullum fuit depositum . bal. consilio xxviii.tertio libro.⁊ de cedula uide qõ consuluit ip se alex.ꝓsilio lxxiiii.primo libro.

q̃ calumniator:vt.j.ad turpil.l.j.§.j. glo. videt dicere contrariũ .s̃.de calum.l.i.circa prin. ⁊.s̃. de concussi.l.ii.⁊ pro glo.videtur casus hic ĩ fi. Breuiter puto q diuersus est modus accusandi.naz in accusatione tua tu potes cõcludere q accusaui te calumniose de falso crimine : ⁊ non vero :quod non probaui:⁊ tunc est pena calũnie que est ex.l.remia.vt.l.i.§.i.j.ad turpil. non est proprie.l.cor.de fal. ita loquuntur predicti doc.sed si vellem accusare te q tu porrexisti falsam accusationem contra me propter quam obtinuisti a pretore me citari:⁊ contra me procedi fecisti:⁊ sic per obreptionem a pretore impetrasti: tunc est pena falsi . casus est hic . ¶ Secundo quero de.q.quam habui de facto . pone q consuetudo est in partibus quibusdam q partes dant notario cedulam qualiter ipse debeat mittere in actis:vt est florentie ⁊ tuderti. quedam pars dedit[e] notario quandam cedulam continentem falsum : ⁊ notarius credens bona fide sic fuisse in actis publicis illam cedulam scripsit.ex hoc pars obtinuit sententiam ꝓ se:an ex hoc possit puniri de falso .Aduerte aut accusatur iste talis de falso hoc est q fieri fecit falsum instrumentum :⁊ hoc non est verum .nã cum notarius qui scripsit non fuisset in dolo ipe non fecit falsum instrumentum. ergo nec ego feci fieri:vt.l.si is qui.§.si titicium.s̃.de fur . aut tu vis eum accusare eo q obrepserit pretori ⁊ ꝓ obreptionem habuit sententiam pro se ⁊ tũc de falso punietur . casus est hic.⁊ est falsum : tum quia obrepserit pretori:tũ etiam ex eo q falsaz scripturam porrexit notario vt eam registraret ⁊ scriberet iter ueras:vt extra eo.ti.c.licet ad regimen.ver.illos quoqz.Sed cõtra hoc videtur tex.C.plus va.qõ agi.l.fi.So.ego fateor q illa cedula quã quis dedit notario ẽ falsa.sz q istrumentum qõ scripsit notarius bona fide sit falsũ hoc non ẽ verum .⁊ de hoc querimus . ⁊ ideo istud qõ in.d.l.fi. ponitur falsum alibi dicit q ẽ quedã deceptio :ut.l.ii.C.de re.alie.non alie. Ista sunt vtilia scire: quia in statuto ciuitatis tuderti in qua ciuitate fuit ista cõtentio cõtinet q si quis fecerit fieri falsum instrumẽtũ puniatur magna quãtitate.ꝓ aliis falsitatibus punit q̃titate miori.aliud ergo ẽ si accusaret de obreptõe falsi.aliõ si accusat q fecit fieri falsũ istz vt dixi. ¶ Quero cũ [f] pars dictaret quedam acta notario sciẽter ⁊ dolose omisit facere scribi q̃dã necess

f ¶ Quero cum.Cũ pars dictat notario acta ⁊ scienter omittat necessaria ⁊ notarius bona fide scripsit an puniatur de falso.⁊ q non puniatur tex.est nota. ⁊ qõ ibi dixi in.l.in fraudem .§.quotiens.ff.de iure fis.⁊ ad de qõ dixi post bart.ꝓm bal.in.l. fi ex cauti.C.d̃ nõ nu.pe.⁊ ꝓ notario ẽt facit:qz si nõ fuit in dolo nõ punitur:vt.s̃.e.l.diuus.⁊ excusat⁹ ẽ qz credidit cedule.arg.l.fi.j.eo.⁊ vide qõ no.glo.in.l.nihil.s̃.de ficcar.⁊ bar. in l.si is qui rem.§.si ticiũ de fur.⁊ vide ang.hic .⁊ dicit se tenere ꝓtra bartũ ĩ effectu videtur idem concludere qõ bar.⁊ cũ bar.hic trãsit abb.sicut lus in.c.quorundam .de his que fi.a ꝓla.sine consen.capi.⁊ bal.in.l.iubemus ad fi.C.de sa.sanc.eccle.

ADDE q ĩ notario reqrit dol⁹⁄⁊ poti⁹ ꝓsũit error q̃z dol⁹.uñ ꝓsuluit bal. cũ qdã notarius scripsisset actũ ĩ platorio monialiũ cũ reuera illud nõ cẽt sed tantuz moniales ibi conuenerant q non cõmisit falsum. Jtem cum scripsisset presentib⁹.vii.monialib⁹ cũ re uera nõ essent nisi.iiii.q nec per hoc erat falsari⁹ quia antequam discederent tres moniales post tractatum dixerunt notario scribatis nos summus contente de eo quod faciet abbatissa.vnde dicit bald . quod per illa uerba ficta in personam abbatisse dicuntur esse pacientes.uide eius consilio.cxiiii. tertio libro.

a ¶ Quero vtrum. Vtrum iudex ex officio suo possit eum qui obrepserit punire: ⁊ que sint pene obripientis iudici: ⁊ an sit pena falsi. vide in.l.si quis.§.de re.eo.in.l.quicũq; ad finem.C.de ser.fugi.per Bal.⁊ quis vi catur obripere vel surripere ⁊c. vide Bal.in.l.vnica.C.si nup.ex re.⁊c. ⁊ in.l.⁊ si legibus.C.si cõtra ius vel vtili.publi.vbi omnino vide ad materiam obrepientiuz ⁊c.

b ¶.C.de calũ.adde barto. in.l.ii.§. si publico.in .iii.col.§.de adul.⁊ vide in.l. proxi. in fi.⁊ ange. hic.

c Lege l cornelia. Adde quod notat Bar. .§.c.in.l. lege cornelia.

d Iuo. o quero infra quantuz tempus pót vtens falsis instrumẽtis docere se errasse: uide in spec.in ti.de instru. edi. §. dicenduz restat. ver. quid si actor ⁊ an producens scripturam priuatam possit de falso de facto puniri sicut producens publicam. tenet Bal.q̃ sic i l.finali. in.i. col.C. de fide ĩstrumẽ. facit quod no.bar.in.l. .i.in principio.C.de iuramen.calũ. Et an producens falsum instrumentuz possit officio iudicis puniri ⁊ quid de falso teste: uide Cy. q̃ sic in.l. vbi.C. eo.ti.⁊ quot modis dicẽtur acta falsa: vide glo. in.c. immemoriam.xix. distin. ⁊ adde q̃ fabricans falsum instrumentuz tenetur pena falsi: etiam si non vtatur eo: sed ille qui vtitur nõ: nisi pertinaciter vtatur. ſm Cy. ubi clarius: in.l.si falsos.C.de fal. ubi etiam ꝓducens plures testes pecunia corruptos punitur. ⁊ quãdo presumatur ꝓducere falsos testes bona vel mala fide: uide bal.in.l.fi. .C.si minor se maio.dixe.⁊ in.l.fina.C.si ex fal. ĩstrumẽ. ⁊ multis modis cognoscitur de crimine falsi iuxta no.in.l.si ex falsis.C.de fal. ADDE de falsificante priuatam scripturam bal. consilio.ccxxxi. primo li.pau.de ca.cõsilio.cli.

e ¶ Rñ. iudex Cum bar. idem tenet lapus alle. sua.cxvii. altas.cxviii. quãuis Zuium teneat spec.⁊ male in fi.de instru.edi.§.nunc aliter. ver. sed pone.⁊ uide bar.in.l.ii.§.de eden.⁊ vide bal.in.l.i.⁊ in.l.si ex falsis.C.e.⁊ i .l.si aduersarius.C.de fide instru.⁊ glo.et bal.in.l.fi.C.de eden.

saria: ⁊ notarius bona fide scripsit instrumẽtũ. quero vtrum iste teneat q̃ fecerit fieri falsum instrumentũ. banc.q.⁊ superiorẽ habui de facto: videt q̃ nõ: qa notarius nõ est in dolo: vt.§. diri. cõtrarium est veritas. nam ea que.§. diri hũt locum in faciente plus: vel aliter scribi q̃ sit. vnde scriptura principalis fit a notario. merito si ipse nõ facit falsum: ille qui facit fieri scripturaz nõ facit fieri falsum: vt.d.§.fi tu ticiuz. sed.q.nostra loqtur in omittẽte: q̃ actus omittendi principaliter radicat in ipso dictante. ⁊ ideo ipse dr̃ facere omitti, ꝓpter qõ instrumentum est falsum hoc est nõ cõtinet totum ver. ⁊ ideo cum est in eius ꝓsona hoc radicatũ principaliter eius tm̃ ꝓsona ispicitur ⁊ ipse puniet nõ notarius. arg. ad hoc in.l.presbyteri.C.de epis.⁊ cle. facit.l. ea q̃ cõmendãdi.§.de cõtrahẽ.emp. ¶ Quero vtrũ iudex ex officio suo poterit punire istum q̃ ꝓ obreptionẽ aliquid ipetrauit. hic videt tex. q̃ non hic in fi. ibi: si accusatus fuerit ⁊c. ⁊ etiam in ꝓn. ibi: si accusatus. ⁊ sic ita demũ poterit puniri si fuerit accusatus. In cõtrarium facit.l.ij.§. si publico.§.de adulterijs. ⁊ regula quã dedi ibi: qa de delictis factis coram iudice ipse pót inqrere. ⁊ hoc puto ver. Circa quod debes scire q̃ qũqz delictũ fit coram iudice in offensaz iudicis nõ in actu iudiciario. vtputa si dr̃ sibi verecũdia si percutit ipse vel eius familia: iste nõ est actus iudiciarius. tunc an possit ipse iudex procedere ex suo officio: vidistis in.l.lege cor. circa prin.§. de iniur. qũqz in actu iudiciario fit aliq̃ iniuria seu aliqõ delictum corã iudice uel a parte: vel a notario: vel a teste: vel ab aduocato: ⁊ tũc iudex ex suo officio poterit punire: vt.l.i.C.de calũ.[d] ⁊.l. athletus.§.e.⁊.l.falsi.§.i.§.eo. ad qõ bene facit quod no.per Inno.extra.de penis.c.vlti. ⁊ antepe. ¶ Sed quero quid si tale delictuz fit corã iudice casuaz ciuilium: vtrũ ipse poterit de hoc punire: vel debet ad iudicem maleficioz remittere: videbitis statim.j.e.l.diuus.

l **Lege cornelia.** [e] Intelligas in eo q̃ ꝓfecit sigillum adulterinum dolo malo punit: vt.l.nec exemplũ.C.eo.ti. ⁊ ideo aurifices qui faciunt sigillum in quo iprimunt signuz publicum: vel quod est auctoritatis magne: tũc statim illud signuz exprimunt in cera ⁊ ponunt in charta: ⁊ oibus ostendunt: vt appareat q̃ bona fide fecerunt Ex.l.sequẽti.

¶ Usqz ad qõ tps possit de errore docere q̃ instrumenta falsa protulit. Et qualiter, ꝓtestãduz sit producenti talia instrumenta. Et quid si ille cui fit, protestatio dicat ego utor isto instrumento quatenus apparet ueruz. Et qõ dicitur in instrumentis habet locum in attestationibus. Et

f ¶ Puto uerum. adde quod no.bar.in.l.si quis obrepserit. circa fi.§. eo. ⁊ ibi de hoc ꝓ Ang. ⁊ uide ꝓ Iuno.in.c.dilectus filius de iniur. ⁊ dã. da. et in.c.ii.de fal. ⁊ quod habet in.l.ii.C.eo. ⁊ uidet dicere bal.in.l.ii. .C.vt li.pen. q̃ ubi coram iudice ꝓducit quis instrumẽtum penale absq̃ processu poterit puniri: ⁊ hic adde Ange.in.l.iii.C.de iudi. ¶ Ex oppo. ad materiaz .l.nulluz.C. de testi. intelige verum in delegato ab inferiore a principe. per glo. in cle.i.de offi. dele. ⁊ ibi ꝓ moder. ADDE q̃ abb. ficulus in .c.i. extra de crimine falsi tenet cõtrariuz eius qõ hic tenet Bar. Et qd si testis dixit falsum corã iudice coraz quo partes litigabant ꝓ errorem vide an debeat puniri: vide Io.anto. in addi.spe. in titu.de teste.§.i. ver. sed quid de delegato.

g Iqs s Item opp. Adde Barto.in.l. omnes populi in fi.§.de iusti. et iure. et per domi. Antoni. et Imol. in.c. .i.de constituti. ubi subdit do. Anto. q̃ ad decisionez causarum futurarum potest allegari lex correcta si transiuerat in cõtractuz nõ subiecti. per nota. per Innocẽ. de iudi.in.c. nouit. Item in argumentũ potest allegari etiam si non sit tale ius correctum clausum in corpore iuris quando allegatur per habẽtem potestatem legis cõdẽde. .xi.q.i.c. vo lumus. ⁊.c.quicũq̃: et per glo.in.c.fuerunt.vii.distin. ⁊ no.in.d.c.nouit de iudi.in ver.quicũq̃. Adde Bal.in.ii.consti.C.in ver.cuncti. ⁊ ibi etiam quid de statuto correcto: ⁊ uide Bar.in.l.fi.C.de fideicom.liber.alias in.l.i.C.de lati.liber.tol. Et dicebat Pau.de ca.in.d.ver. cũcti. post Bal. se cõsuluisse secus ꝓ illum tex. ꝓ noua statuta sublata non fint vetera expresse: ⁊ unũ fit decisuz in ueteribus statutis qõ nõ in nouis aliquo modo expressum sit. quod tunc ꝓuisum ꝓ uetera nõ intelligitur esse sublatum. ⁊ decidi pót ſm uera statuta. ⁊ ibi uide Bal. de iusti.co. ꝓfir.in.§. hic ergo in eternuz ⁊c. qõ no. ⁊ an possit allegari ad casus preteritos uel pendentes esset uidendum. qõ no. Bar.in.l.oẽs populi.in.v.q.prin. ⁊ i .l.leges ⁊ cõsti.C.de legi.ubi doc.

an quilibet iudex possit de falso punire.

d **Ius.** ¶ Oppo. hic dr̃ que vera non possunt probari. Cõtra iuno vera in dubio presumuntur si nõ pót probari cõtrarium: ut.l.cuz precibus.C. de ꝓba.so. instrumẽta prima facie videbant̃ falsa: vt.l.iubemus.C.de proba. ⁊.l. prebemus.C.e. ¶ Quero infra quantũ tempus pót docere iste q̃ per errorem talia instrumẽta ꝓtulit. Rñ. vsqz ad sniam: vt.l.error.C.de iur. ⁊ fac.igno. ideo ẽ practica q̃ tu aduersarius cõtra quem tale istrumẽtum ꝓducitur protesteris ei: q̃ si ipse vtitur tali instrumẽto: q̃ eum accusabis de falso: tunc aut ipse desistet ab vsu ⁊ illi istrumẽto nunq̃ adhibebitur fides: ut.l.si veteris.C.de fi.istru. aut ipse non desistet: ⁊ tunc ipse punietur: ut.l. si falsos.C.e.ti. Sed quero quid si ille cui fit talis ꝓtestatio dicat: ego vtor isto istr̃o q̃ten appetuerũ ⁊ si ñ appet ver. ꝓfiteor me nõ usuz. Rñ. iudex[c] debet statuere terminum ad deliberãdum an uelit uti illo instrumẽto uel non: ut.l. ticia.§. de accusa. ⁊.l.mancipiorum.de opt.le. quod diri de instrumẽto idem dico de attestationibus: ut si post publicationem attestationum apparet q̃ testes falsa dixissent: tũc ꝓducens dicat se nolle uti illis attestationibus: ⁊ penaz falsi euitabit cuz pro solo usu tenebitur pena falsi: ut hic. ⁊.l. si falsos.C.eo. Istud quod diri q̃ si abstinet ab usu excusatur a pena est uerum: nisi procurauerit: ut diceret falsum: ut.l.si falsos.C.e. ¶ Ultimo quero utrum quilibet iudex coram quo fit talis falsitas possit punire. tex. in.l.nulluz.C. de testi. uidetur dicere q̃ sic. ibi: data cõtes. ⁊c. In cõtrarium uidetur tex. hic q̃ ille demum possit de tali falsitate punire qui alias habet auctoritatem puniendi. alias debet remittere ad maiorẽ iudicem: ut hic. ⁊ hoc puto uerum[f]: ut in autẽ. de testi. in.ij.col. ibi: ⁊ siquidem iudices ⁊c. facit quod no. per Innocen. extra de pe.c. penul. et antepenul. ⁊ melius in.c.dilectus. eo ti. ꝓ eũdẽ. Ex.l.sequenti.

¶ An liceat allegare apostillas: ⁊.ll. correctas.

s **Iquis.** No. ex hac.l.q̃ qui allegat falsas leges punitur pena falsi. facit.C.de iusti. co. confir.§. falsi. ¶ Quero quid est dictum nullo auctore. dicit glo. quoniam ista constitutio nunq̃ fuit facta: uel est facta sed est correcta: ita dicit glo. ¶ No. banc.l.cõtra eos qui allegãt apostillas ⁊ dicta tanq̃ aliquorum doctoruz que tamẽ nõ sunt. ⁊ hoc quãdo nunq̃ habuerit ab aliquo. ſz si publice dicebatur in scholis q̃ erant dicta talis docto. tunc talis allegans excusaretur. ¶ Item oppo.[g] q̃.ll. abrogatas ⁊ correctas quis possit allegare ⁊ ꝓducere: ut in auẽ. ut cuz

¶ Ad.l.iul.repetũda. Rubrica.

a Atur.quero. Qualiter teneatur rector pro delicto officialis. adde d Bar.in.l.i.§.familic.ſ.de publi.l.interdum.§.fi.

b ¶ Alij dicũt. Qñ officiales nõ possint cõueniri ⁊ quõ ⁊ utrũ possint cõueniri in patria. ultra hic dicta p Bar. adde qd bal. tenet cõtra istã glo. in.l. obſuare. §. officiſci. ſ. d offi. pcõſul. p ſuas rões. ⁊ intellige dictuz bar. hic ſm Fran. de galla. in. cape. de iudi. extra. niſi in loco officij facta fuiſſet proclamata: ut oẽs q uel lent petere ⁊c. compare rent ⁊ p' ter minũ, p iudi cẽ ſindicãtẽ ſit pnũciatũ in contuma ciã nõ cõpa rẽtũ ⁊ abſolutus ſit offi cialis. ar.l.ſi eo tpe. C. de remiſ. pig. ⁊ c.fi. qui ma accu. poſſ. nec ob. auẽ. q ſemel. C. quõ ⁊ qñ iu dex. quia illa loqtur ante lit. pteſta. ⁊ i alio caſu. et ita dicẽ ſe ob tinuiſſe d facto. p q ſacẽ l. ſenatus. ſ. de accu. ⁊.l. licet. ſ. nau. cau. ſtab.l.ſi qs cũ totuz. §. ſi ancillaz ſ. de exe. rei iudi. cũ ſi. et uide Bal. in l.iij. C. quo. appel. ⁊ in.l. iij. §. eo mõ. ſ. nau. cau. ſta. ⁊ qd no. glo. i auẽ ut iudi. ſine qq ſuffra. §. ne ceſſitatem. ADDE q ſtãe ſtatuto q officialis teneat p familia recipit iterpretatio nẽ a iure cõi .ſ. niſi famili az exhibeat ita Ro. cõſilio. xi. ⁊ uide ad materiaz p eundẽ cõſi lio. xv.

c Adez. e utꝫ no tari' dãnat'. Uide i.l. mi litib'. C. de teſta. mili. ⁊ i l.ij. §. milites. ſ. de infami. ⁊ tex. i.l. ſi qd. C. de ſuſcepto. ⁊ archa. li. x. ⁊ adde qd idẽ ẽt cõſuluit Bar. ⁊ facit qd no. in. c. ſciſcitat'. de reſcrip. vbi infamis nõ retinet officiũ. ⁊ in. d. l. ſi qd. C. de ſuſcepto. ⁊ archa. p Ang. ⁊ an poſſit eẽ pcur. uide Bal. in.l. cũ q. C. de pcur. ⁊ pdictis adde Bal. i.l. in exercẽdis. in. ij. col. C. de fide iſtru ⁊ in.l.i. C. de teſta. mili. ⁊ in.l. ſi qs ex argen. §. i. de eden. ⁊ in.l. caſſius. d ſena. ⁊.l. barbari'. de offi. pto. ⁊ p bar. in cõſilio ſuo incip. ſeriobãnes ⁊c. ⁊ glo. in auẽ. de tabellio. §. penul. ⁊ bal in.l.ij. C. de ſenten. Et no. Bal. i.l.ij. C. de ſum. trt. ⁊ uide oino Bal. in. c. Per paces. i fi. prin. de.l. cõradi. ⁊ uide qd habet i. c. pterea. d teſti. cogen. ⁊ Bar. in.l. iſamẽ. in fi. de pub. iudi. ⁊ uide bal.l. iubemuſ. §. ſane. C. de ſacroſan. eccle. circa prin. ⁊ ſpe. i ti. de iſtru. edi. §. reſtat. ver. qd ſi tabellio. ⁊ dicit bal. in dicta.l. in exercẽdis. in. v. col. q cõdẽnatus de falſo uel d he reſi: uel lege iul. repetun. uel qa cõtra ordinatiões.l. fecit officiũ: uel propter aliquod crimẽ ppter qd pdit publicã auctoritatẽ tũc priuat officio. ⁊ idez ſubdit no. ſi fuiſſet bãnit' dictis d cãis. ad qd uide Bar. i l. ſi iõ. ſ. de euic. An aũt iſtrumẽta d quib' fuit rogatus poſſit redigere in publicã formam: dic q ſic. tex. eſt in l. ſi qs ex argen. §. i. ſ. d eden. ad qd adde Bar. i l. ad teſtũ. i prin. ſ. de teſta. ⁊ Bal. in d. l. ſi qs ex argen. §. i. q idem firmat cũ bar. ⁊ no. glo. i auẽ. de tabellio. §. i. in v. ſi uero põt. in fin. ⁊ glo. in auẽ. d ſi. iſtru. §. ſi tabellio. ⁊ h dicta habẽt locũ niſi i officio poſt cõdẽnatio. fuerit tolerat'. qz tũc nõ vi cianꝭ inſtrumẽta poſt cõdẽna. conſecta: ut not. glo. in. d. §. ſi d'o. uel niſi priuat' fuerit poſt ſniaz a cõſectione certoꝝ iſtrumẽtoꝝ: quia alia bñ poterit conficere ſz Ja. d bel. ibi idem. ad hoc bñ facit qd dixi in. l. ſi. ſ. d adul. ⁊ bar. hic ad fin. ⁊ facit. l. ij. C. d actu. ⁊ nume. lib. xij. Itẽ fallit ſi ex cã fuiſſz ſibi reſeruata iſtrumẽtorũ cõſectio: ut no. in. d. l. ⁊ nihil. d teſta. mili. ⁊ h vide Ang. ⁊ i materia uide Bal. i. d. l. in exercendis. ⁊ in.l. ſi vitatis. C. d fide inſtru. ⁊ Jo. an. in regula ſemel malus. in mercu. ⁊ Bal. in.l. qui depoſi. ad fi. ⁊ glo. in. d. §. ſi uero. in auẽ. de tabellio. allegat p ſingu. Bal. in. d. l. iubem'. §. ſane. ⁊ in.l. i. C. de iur. ⁊ fac. ig. ⁊ in auẽ. habita. in. x. col. C. ne fili. p pa. ubi dixit q talis error p ſumitur antequã per ſniam terminet. ⁊ ad intellectũ glo. in. d. auẽ. de tabellio. §. pe. uide Bal. in.l. nihil. C. de indicta liber. ⁊ idẽ ponit in.l. ij. i ul ti. col. C. de ſenten. qñ notari' de facto de falſo dãnatus reputabatur cõt opiniõe habitis. ¶ Per bar. hic uide Pau. de caſt. in cõſi. ccxxij. incip. in xpi nomine amẽ. pponit q in facto in cã pducit in pmo dubio: ⁊ eum pau. i cõſi. ccxvj. incip. i xpi noie amen. ſup primo dubio dicendũ eſt ⁊c.

¶ Ad.l.iuliã repetundarũ. Rubrica.

Ex.l.ſequenti.

¶ Annus q daẽ i quẽ daẽ actio ad q̃druplum: ibi. Secũdo. Et pro qbus delictis deẽ. l. iulia repetundarũ: ibi. Quero. Et q̃liter deẽ cõtra heredes: ibi. Ulterius. Et officialis i domo ppria ſemp põt cõueniri p delictis ⁊ exceſſibus: ut i fi.

d **Atur.** ¶ Op. ⁊ uideẽ q ex publicis iudicijs nõ teneãtur heredes: ut.l. ex iudiciorũ. ſ. de accu. Solu. fallit in iſta.l. ut ibi no.

¶ Itẽ op. j. e.l. §. hodie. So. ibi loquiẽ de pena qñ agiẽ criminaliter. hic qñ agiẽ ciuiliter. he due opi. ſunt in fi. glo. ¶ Querit glo. que ẽ iſta actio que daẽ in heredẽ. glo. dicit q ẽ actio in factum uel conditio ex hac.l. prima magis placet: qa ex oĩbus publicis iudicijs actiones ciuiles in factũ danẽ: ut.l. qui noſe. ſ. ti. i. ⁊.l. nec quicquã. ſ. pro ſo. ¶ Sz quero ad qd daẽ iſta actio. R°. ifra annũ ad q̃drupluũ. poſt annũ i ſimplũ: ut. ſ. de calum.l.i. ⁊ C. e.l.i. ¶ Sz q̃ro cui applicaẽ. dic ut i glo. ¶ Secũdo q̃ro qñ incipit currere iſte ann'. Rñdeo a tpe depoſiti officij: ut.l. pe. ſ. e. lz qdã aliter dicãt. in herede uero icipit currere tẽpus a die quo heres eẽ incepit ut hac.l. ¶ Quero' p qbus delictis datur iſta actio. Rñdeo p delicto cõmiſſo p ipm officialẽ pricipalẽ ⁊ p delicto cõmiſſo p eius comites ⁊ ſocios: ut. ſ.l. pri. ⁊ j. e. l.i comites. ⁊ aduerte qa p eo q acceperunt comites ſocij ⁊ familiares nõ ſolũ ipſi accipientes poſſunt cõueniri: ut.l. in comites. j. eo. ſed ẽt ipe officialis principalis: ut. C. e.l.i. tñ exhibẽdo illũ accipiẽtẽ ipſe dz liberari: ut.l. ſi cũ exhibuiſſẽt. ſ. de publica. ⁊ ibi dixi. ¶ Ulterius q̃ro q̃liter iſta actio detur cõtra heredes. Rñdeo triplex ẽ opi. dicit glo. nã quidã dicũt dari infra ãnũ cõtra heredẽ ſi fuerit lis cõteſta. cũ defuncto. ⁊ ſic eſt ſpeciale hic cũ regulariter dz dari ppetuo: ut.l.i. C. ex delic. defunc. ⁊.l. extraiudiciorũ. in fine. ſ. de accu. Secũda opi. ẽ q heres teneẽ ſolidũ infra annũ ſi ad eũ nihil puenit: ⁊ ſm hoc erit hic ſpeciale: qa regulariter i aliquo teneri nõ debẽt: ut l.i. C. ne ex delic. defun. ⁊.l.i. ſ. de priua. delic. uides ergo q iſte due opi. q̃ſi ſibi cõtradicũt ad iuicẽ: qa in prima ẽ ſpeciale: ut mitius teneat heres q̃ alias cõſueuerit ex alijs delictis ſm aliã heres teneẽ i plus q̃ alias ꝯſueuerit. Tertia ẽ opi. Azo. qui dicit q ſp teneẽ heres ifra annũ etiã d eo qd puenit ad eũ. ⁊ ſic erit ſpeciale cũ deberet teneri ppetuo. ⁊ iſtud ẽ tollerabili'. dicit gl. iſta opi. Azo. ut puto dz generaliter itelligi ut teneatur infra annũ de eo qd puenit ⁊ de eo qd nõ puenit. ⁊ ſicuti ẽ ſpãle cõtra eũ ut teneat de eo qd nõ puenit. ita ẽ ſpeciale p eo ut de eo qd puenit teneat tñ ifra annũ nõ poſt. hoc ſatis mihi placet. ¶ Ad iſtaz ergo lectu. Azo. ⁊ ad opi. Hug. op. ſm hoc ſequerent iſta icõueniẽtia q teneẽ i longi' tẽpus heres q̃ defunctus: ut i glo. ſolu. glo. ⁊ ꝯcedit op. ¶ Ulteri' op. C. ut oẽs tã ciui. q̃ mili. l.i. ubi dr q lis dz terminari ifra. xx. dies. ſo. ⁊ ẽ notabilis ſo. illa.l. loquiẽ qñ cõueniẽ in patria i qua officiũ exercuit. ſec' ſi in domo ppria cõueniat. hec ẽ una ſo. ⁊ bona: ſm quã habes q officialis forẽſis in ciuitate iſta lz nõ poſſit cõueniri niſi tẽpore findicat': tñ ad domũ ſuã poterit cõueniri ppetuo. ⁊ qñcũqz p delictis ⁊ exceſſib' ſm naturã actiõis: ut hic. Alij dicũt' ibi de his q adminiſtrauerũt in puincia aliena. hic de eo q admiſtrauit in puicia ſua. ⁊ ẽ etiã bona ſo.

i **A comites.** Glo. itelligit hãc.l. duob' modis. pmo in comites. i. cõſcios ⁊ ſocios hui' criminis. bñ dicit cõſcios ⁊ ſocios: qa ſi eẽt cõſcius tñ regulariter nõ teneret: ut.l. utꝫ ſ. ad.l. pompo. de parri. ⁊ ibi uidiſtis. ⁊.l. lege cor. ſ. ti. i. alij dicũt comites. i. ſocios in officio.

Ex.l.ſequenti.

¶ An notari' dãnatus ex aliqua cã q reddit cũ infamez poſſit cõficere inſtrumẽta: ibi. Quero.

e **Idem.** **Hac.l.** ¶ Quero utruz damnatus hac l. uel ſimili poſſit eſſe notarius ⁊ publica inſtrumenta conficere. Aduertatis ſiquidẽ notari' delinquit i officio notariat' faciẽdo falſũ inſtrumẽtũ uel aliã falſitatẽ circa officiũ notariat': tũc ei' iſtrumẽtis nõ crediẽ: ut.l. ſi aliquid. C. de ſuſcep. ⁊ archa. li. x. ⁊ not. in.l. ſi quis ex argẽ. §. i. ſ. de eden. nec curo utrũ eẽt infamis notari' uel nõ utputa dãnatus ex ingſitiõe ſecũdũ opi. quorũdã: uel ex forma ſtatuti: de q̃ opinione dixi i.l. iſamẽ. ſ. de pu. iu. nã ſatis ẽ q ſciẽter et doloſe i officio falſũ cõmiſerit. Si ꝯo notarius fecit falſitatẽ nõ in officio notariatus. tunc Inno. uideẽ dicere q iſtrumẽta facta per eũ nõ ualeant: ut ipſe notauit in. c. fraternitatis. eẽ de hereti. tamẽ ego tũc idẽ puto qd dicã ſtatũ d aliiſ iſamib'. ¶ Quero ergo ſimpliciter utrũ notari' dãnatus' ex aliqua cã que eũ facit infamẽ poſſit

in tertio dubio. ADDE an dãnatus possit istrumẽta cõficere bal.cõsilio. ccclxxxviij.iij.li.⁊ cõsilio.lx.iiij.li. ubi expsse cõcludit q̃ nullus inferior a principe possit talẽ dãnatũ restituere.⁊ idẽ tenet cõsilio.ccc.co.iij.volu.

a ¶ Mõ ẽ dignitas.utrũ notariat⁹ officiũ sit dignitas. adde qd ẽ ars.l.medicos.C.de pfes.⁊ medi.li.x.ubi etiã sciẽtia legalis ẽ magisteriũ.l.i.§. de iusti.⁊ iure.⁊ cõsuluit ange.i ꝛclu. su pradicta. et ad Bar. hic uide nota.in .l.cui corũ.i prin.§. d̃ postu.⁊ utrũ iudex possit pbibere notario ne conficiat istrumẽtuꝫ. Et quid si nõ obstãte probibitiõe cõficit ⁊ qs possit tollere hãc pbibitionem. Adde not. per paulũ de suꝫi.et Pe. de ancha.in cle.fi. de excessi.p̃lato. ⁊ alibi melius nõ legi. Et d̃ hoc ultio quãdo qs est remotus ab officio tabellionat⁹: quãdo possit restituí ⁊ p quez vide bal. i.l. nihil. C.d̃ i dic. liber. ſz qua pena puniat ille q ẽ priuat⁹ ⁊ adhuc utit officio tabellionatus: uide Bal.in.l.data opera. in xxij. coll. C. q accu. ⁊ an possit notario dãnato reseruari facto istrumẽti: vide Cy. bar. ⁊ doc. i .l.militibus. C. de testa. mili. ADDE q̃ notariat⁹ non sit dignitas tenuit ang. cõsi. cclxxxiij. ⁊ iõ spurius põt eẽ notari⁹ si tm̃ i aliquo eius fama uacillaꝫ nõ haberent tãtam fidem quantaꝫ alia instrumenta cõfecta a nõ spurijs:ut p ang.i.d.cõsilio. ⁊ q̃ non sit dignitas tenuit oldradus consilio.lxxv. vbi dicit q̃ quilibet eps uel ordinari⁹ potest creare tabellionem i suo territorio qt uile officiũ.⁊ an ueniãt appellatiões artificũ:uide ang.cõsilio.xxxiij.

b ¶ An excõicat⁹.utrũ aũt excõicat⁹ possit istrumẽta cõficere:uide p glo.⁊ doc.in.c.decernim⁹ de sen.excõi.Inno.i.c.pia.de excep.Federi.de senis cõsi.lxxj.no.bar.in auẽ.credẽtes.C.de hereti. p Io.an. in nouella.i.d.c. pia.p bar.i cõsi.incip.existẽs publice excõicat⁹.⁊ bal.in rubri.C.q accus.

cõficere instrumẽta publica.uidet q̃ nõ. nã notarius uidet quod ãmõ testiſ:ut.l.domici⁹.§.de testa.sed ifamis nõ põt testificari: ut hic ⁊ i.l.iij. §.lege.§.de testi.ergo ⁊c. pro hoc.l.ij.§. miles. §.de his qui no.infa. ⁊ ibi glo. que dicit ibi q̃ ifamis repellit ab oi dignitate ⁊ ab oi officio publico.sed notariat⁹ est officiũ publicũ:ut.l.generali.C.de tabula.li.x.⁊ no.in.l. si qs ex argen.§. i.§.de eden. ergo ⁊c. preterea dicit in.l.i. C.de man.prin.q̃ tabellionat⁹ est dignitas. sed infamis repellit ab omni dignitate: ut.l.ij.C. de digni.li.xij.ergo ⁊c. In cõtrariũ facit qd̃ alibi dicitur q̃ officiũ tabellionat⁹ non est dignitas sed ẽ munus:ut.l.fi. in prin. C.qui mili. nõ pos.li.xij. ⁊ ibi glo.prima.sed infames nõ repellũtur a muneribus:ut.l. neqz ifames.C. de decurio.li.x. et C.de his qui non iple.sti.l.i.⁊ de infami.l.i.li.x. Preterea uideo q̃ infamis põt esse procurator ⁊ arbiter:ut insti.de excep.§.fi.⁊.l.pedius.§.de arbi. Itẽ põt eẽ tutor uel curator sm Azo. i summa triũ librorũ super dicto titulo de ifami. ⁊ sentit hoc glo.in.l.athlete.§.de excu.tut. in princi. ⁊ ẽ casus in.l.i.§.sed ẽ equissimũ.§. de postul. ⁊ §.fi.ubi infamis admittit p suo pupillo ⁊ adulto ad postulandũ. ergo eadẽ ratione poterit eẽ tabellio. Preterea infamis põt esse curialis.i. nuncius curie:ut dicta.l. neqz infames.⁊.l.i. de infami.ergo ⁊c. Quid dicemus.pro hoc etiã habemus quãdaz glo.⁊ tex.in.l.iij.§. queri põt.§. de suspec.tu. ubi uidetur dicere q̃ qui est suspectus propter delictum cõmissum alibi q̃ in tutela nõ debet propter hoc remoueri a tutela.eadẽ ratione hic infamis ꝓpter delictũ cõmissum alibi q̃ in officio notariat⁹ nõ debet ab isto officio seu munere remoueri proprie loquẽdo. dubito in hac questione:tamẽ finaliter dico sic.ante oia scias q̃ tabellionatus officiũ nõ ẽ dignitas: sed munus:ut.l.finali.in pricipio. cũ sua glo. C. qui mili.non possunt.⁊.l.i.C.de manda.princi. loqtur de notario principis assumpto ad scribẽduꝫ negocia pricipis.tũc ille notariatus qui eligitur per principẽ est dignitas. non tamẽ officiũ notariat⁹ in se est dignitas simpliciter sumẽdo notariatũ. dico ergo q̃ infamis nõ põt exercere officiũ tabellionat⁹ q̃ habeat i se dignitatez: ut.l.ij. C.de digni.uel q̃ haberet officiũ aliqõ iniunctũ ex publico:ut q̃ esset notarius ad bancuꝫ uel similia:ut notat in.d.l.ij.§.miles.§.de his qui no tan.infa. sed si ipse a partibus uolentibus assumatur ut faciat publicũ instrumẽtũ: non uideo quin repugnet quin dicitur publicũ munus ⁊ ẽ seruus publicus quod infamibus non remittit sed eis magis competit. ⁊ sicut potest assumi arbiter a partibus uolẽtibus:ita potest assumi notarius a partibus uolentibus. Itẽ sicut infamis assumptus iudex a partibus uolentibus ⁊ non opponẽtibus ualet eius iudicium:ut dixi in.l.qdam cõsulebat.§.de re iudica. ⁊ nota.i Specu. de iudi.dele.§.excipitur.uer. item nũquid piurus ⁊ infamis.⁊ ver.sequenti hoc autez maxime puto esse uerum quando non obstante infamia ipse est in possessione notariatus ⁊ bone fame: tunc propter multitudinẽ gestorũ per eum debet ualere:ut.l.barbarius.§.de offi. preto.⁊.C. de sen.l.ij.nec obstat q̃ infamis non potest esse testis: quia in testimonium quis uocatur ab una parte alia inuita.sed nos loquimur in contractu qui celebratur utraqz parte mandante. Vltimo esset uidendũ an excõicatus[b] possit instrumenta conficere.de hoc interrogabis canonistas.

I. ege iulia. In fi. utrũ possint accipere munus dicam.j.l. proxi.§.i.

l **Ex iulia.**

Apparet. ¶ Opp. ⁊ uidetur q̃ nullo modo liceat accipere ut in auctenti. scriptũ exẽplar per totam constitutionem.Sol.glo.que est in.l.plebiscito.§.de offi.presi.dicit q̃ iste.ll.que aliquid percipere permittunt hodie corrigunt. Guil.luidetur uelle q̃ corrigatur preterq̃ quo ad esculenta ⁊ poculenta[c]:nam illa lz accipere.⁊ hoc uidetur determinatum hodie in.c. statutũ. extra de rescrip.li.vj.

Hodie. ¶ No.tex.[d] ibi:quod enĩ ⁊c.

q **Quod cõtra legẽ.**

¶ Nota istud est uitium quasi reale quod impedit usuca. ut notatur i.l. uitia.C.de acquiren.posses.⁊.l. pompo.§. cum quis.§.de acqui.pos.

¶ Ad.l.iul.de annona. Rubrica.

c **Onstitit.** Hic est casus specialis in quo seruus potest accusare dominum.

l **Ege iulia.** In fi. alia est pena.l.iul.de annona: quã uidistis in.l.i annonaz .§.de extraordi.criminibus.

i **Operatores.** Aduerte uides hic q̃ ciuitas non potest statuere precium frumento. contra.§. de offi.prefe.ur.l.i.§.cura carnis.⁊.l.i.C.de episco.audi. Respondeo q̃ nõ potest statuere precium nõ iustum:ut hic.precium autem iustũ potest statuere: ut in contrarijs.

¶ Ad.l.iul.peculatus. Rubrica.

l **Ege iulia.**

Ne quis. Ista.l.ẽ i ar.contra illos officiales qui habent florenos in sigillo ⁊ in illo sigillo aliquos florenos non bonos immittunt.

Ex.l.sequenti.

¶ Exbãnitus ex eo maleficio ex quo debet seq deportatio non potest esse arbiter.

p **Eculatus.**[e] Dicit By. q̃ ista.l. est ar. q̃ bannitus ex eo maleficio ex quo deberet sequi deportatio non possit esse arbiter.nam illa uerba arbitratu ⁊c. ius significant: ut.l. illa uerba.j.de uerbo.signi.sed deportatus amittit pristina iura:ut hic.ergo ⁊c.dicam in.l. illa uerba.j.de uerbo.signi.

Ex.l.sequenti.

¶ Inquisitio primo potest fieri generalis. secũdo specialis.

ficiũ.⁊ an ueniãt appellatiões artificũ:uide ang.cõsilio.xxxiij.

b ¶ An excõicat⁹.utrũ aũt excõicat⁹ possit istrumẽta cõficere:uide p glo.⁊ doc.in.c.decernim⁹ de sen.excõi.Inno.i.c.pia.de excep.Federi.de senis cõsi.lxxj.no.bar.in auẽ.credẽtes.C.de hereti. p Io.an. in nouella.i.d.c. pia.p bar.i cõsi.incip.existẽs publice excõicat⁹.⁊ bal.in rubri.C.q accus. ⁊ p bal. in.l. in exercẽdis in.v.col. C. de fi. instru.

c Ex iul. ⁊ poculẽta. Not.q̃ iudex põt accipere esculẽta ⁊ poculenta.⁊ uide qd̃ not.ang. i.l. dati.§.e.

d ¶ Hodie. no.tex.⁊ ade quod no. bar.i.l.q̃stionis.j.d̃ questio. ⁊ alleg. bal.i.l.addãtos.C.d̃ epi. audi. ⁊ uide bart. ⁊ q̃ ibi dixi in.l. cornelia.§.d̃ sicca.⁊ istũ tex. declara ⁊ postilla: ut per bal. i rubri. de iudi. i v. q̃ro nũqd iudex q nõ admittit. ⁊ sm ro.in.l. cum mulier.§. solu.matr.tex. iste i sui dcõ ẽ sing. ſz delictũ ꝛmissũ calore iracũ die q̃ habuit ẽt ortũ aliũ. de q̃z ab eo quẽ offendi ẽ iusta cã q̃ ego miti⁹ puniar. pz hic: qz p tali homicidio dz de iure cõi ponꝰ pena mortis naturalis.l.iij.C. de epis. audi. ibi: homicida qd̃ facit sp expectet ⁊c.tm̃ hic imponit p tali homicidio pena deportationis.

¶ Ad.l. iul. pecul. Rubrica. ADDE q̃ committẽs maleficiũ nõ aio deliberato sit mitius puniẽd⁹ bal. cõsilio.cccl xxvij.iij.lib.

e Eculap t⁹. Hic habes tex.q̃ pena interdictiõis aque ⁊ ignis ẽ hodie trãslata in penã d̃portatiõis: ut notat gl. in.l. gall⁹.§. ⁊ qd si tantũ

delibe. ⁊ postb. fallit in casu: ut ibi pēr Ange. ⁊ Imol.

a Ege iul. §. mādatis. Allegat ista lex i prin. iūcta glo. q̄ donatū maie
l stati existēti i aliquo loco sic fit maiestatib⁹ faciētib⁹ miracula itelligitur donatū deo imortali. iō nō acquirit illi i cuius loco ē illa maiestas depicta. fuit ista qō de facto ⁊ eā disputauit abb. saxiū de fulciato q̄ dictus ē dūs fran. d̄ assisio q̄ ita determinauit. ⁊ eaz disputauit etiā padue ang. ⁊ incipit illa disputatio i refulgēti palacio. facit. l. statue. d̄ vsu fr. ⁊ uidetur uelle bal. in auē. hoc ius porrectū. in .ij. col. de sacrosan. ecc. quē sequitur Pe. de ancha. i cle. ij. d̄ reli. domi. ⁊ idē Bal. i .l. deberi. C. de fideicō. liber.

b Iuus. d ēt sacrilegiū. Sacrilegiū ē q̄ sacrū aufert d̄ sacro. ⁊ quādo dicat sacrilegiū ⁊ q̄ furtū. adde glo. Bart. ⁊ doc. in. l. iij. C. de fur. et ibi Bal. an statutum loquēs de furto habeat locū in sacrilegio: ⁊ determinat q̄ sic: ⁊ quotuplex sit sacrilegium: uide in ea. l. sacrilegij. la. ij. d̄ iure v̄o canonico auferēs sacrū de sacro icidit in furtū ⁊ sacrilegiuz ⁊ pōt ista pena uel alia puniri ſm archi. de cōsecra. dist. i. c. corpora. qui alle. tex. optimū. xxiij. q. iiij. qd ergo pōit Ludo. in notabilibus suis notabili. cccxxi.

c Secus ē. utrū aūt familia sacrilegi repellatur ab actib⁹ legitimis. Inno. determinat q̄ sic. in .c. uenerabilem. de elec.

d Acrilegi. dicit glo. pinde. De dictione perinde: uide bar. in. l. i. §. d̄ receptatore. ⁊ in. l. hoc genus. §. de condi. ⁊ demō. ⁊ in. l. i. §. l. falcidia. §. ad .l. falci. ⁊ in extrauag. ad repti. in v̄. perinde: uide ang. in. l. si finita. §. fi. de dā. ifec. ⁊ Imol. i dicta. l. hoc genus. ⁊ Ro. in. l. si quis ui. in prin. de acq. pos.

e Quod intellige. Idem Bar. in. l. i. de receptatore. ⁊ in. l. in quartum. circa medium. §. ad. l. fal. adde quod habes in. l. non tantū. §. d̄ re iudi.

f Acrilegi. quero quotuplex. dicti. §. eo. in. l. diu⁹. quot aūt modis fiat ipm sacrilegiū: ui de nota. per Bal. i. l. iij. C. de fur. et ibi etiā qualiter sacrilegiū sumatur i statutis. an ſm ius ciuile an ſm ius canonicum. ubi etiam dicit q̄ familia sacrilegi repellitur d̄ legitimis actibus. p quo dictum Inno. in. c. uenerabilē. de electi. Et qd de illo q̄ percutit imaginem dei q̄ d̄ beat mozi. tex. ē sing. in ca. si canonici. de bereti. in. vj. ADDE an sacrilegi possint ubiqz ⁊ a q̄cūqz capi et an sint remittēdi ad loca delicti Bal. cōsi. cxxiiij. ij. lib.

g Uz eo. c quero utrū. Utruz possit qs capi pro debito. uide per moder. insti. de acti. §. fi. p Inno. post do. Anto. in ca. ij. de pigno.

h Ipo actu vide bal. i. l. generali. C. de decurio. lib. x.

l **Ege iul.**

Mandatis. a Hic est notabilis tex. ex quo habes q̄ prio potest fieri inquisitio generalis tam de delictis q̄ de delinquentibus. postea peruenitur ad inquisitionem specialem de eo qui inuentus ē culpabilis in inquisitione generali: ut hic dixi in. l. ij. §. si publico. §. de adul. tene menti.

Non fit locus. Nota tex. ibi: q̄ enī sepelire ⁊c.

Ex. l. sequenti.

¶ Que faciant cōmitti sacrilegium.

d **Iuus.** Cōtra imo sacrilegiū fit. nā locus facit sacrilegiū: ut. l. aut facta. §. locus. j. de penis. dicit glo. subaudi hic tantū. q. d. etiam sacrilegiū b est. ⁊ ad hanc expositionem dat glo. multas concordantias. alij dicunt aliter. ⁊ doc. cōiter tenent q̄ locus facit sacrilegium. uerū est si sacrum inde auferatur: ut hic ⁊ .l. contraria. ergo duo oportz concurrere ut fit sacrilegium. uidelicet q̄ sacruz auferatur ⁊ de sacro loco. sed secundū canones secus est c: quia sufficit unum tantū. allegat glo. xvij. q. iiij. in. c. quisquis. sed iura nostra sunt in contrarium ut uideris. Item quod glo. dicit ar. contra. C. de epis. ⁊ cle. dic ar. cōtra. s. cōtra canones cū iuribus nostris concordant.

Ex. l. sequenti.

¶ De dictione perinde.

e **Acrilegii.**

Is autem. No. hunc tex. dicitur hic tenetur perinde ac si eēt condēnatus furti manifesti. Contra ille qui prestat opez furto non tenetur cōdictione furtiua: ut. l. proide. §. de condi. furti. sed fur manifest⁹ tenetur condi. furti. ergo non est perinde cōdēnatus. dicit glo. perinde d cōdēnandus. s. criminaliter non ciuiliter. ⁊ ista est bona. uel dic perinde cōdēnatur: non tamē per omnia. ⁊ ad istaz expositionē dat glo. multas concor. quā glo. nota pro statutis ⁊ etiam pro legib⁹. ubi dicitur q̄ perinde habetur quod intellige e non tamen p oia: uidelicet si esset aliud statutū in eodē uolumine quod illi contradiceret. nam tunc dz per illud restringi: ut hic. ⁊ in oibus concordan. alle. hic in glo. quas tene menti. hic dicitur q̄ tenetur i quadruplū non distincto clā uel palā. cōtra. j. de iure fis. l. auferet. §. qui aliquod. Respōdeo ille q̄ accepit pecuniā iā incorporatā in fiscuz tenetur indistincte in quadruplū non distincto clam uel palam acceperit: ut hic. ⁊ .l. aufertur. in fi. de iure fis. ⁊ C. de his que ex pub. ra. l. qui in contractibus. ⁊ .l. defensionis facultas. de iure fis. li. x. sed quando accepit pecuniaz nō incorporatā in fiscū: utputa a debitore fiscali in fraudē fisci: tūc tenetur in duplum: ut. l. contraria.

g **Ai tabulam.** No. contra eos qui scripturas factas in muro aliquid cōtinentes destruunt.

Ex. l. sequenti.

¶ Quotuplex sit sacrilegium: ⁊ que dicūtur publice ⁊ que priuatim consecrata.

s **Acrilegi.** ¶ Opp. dicit hic q̄ sacrilegi capite puniuntur. Contra. §. e. l. lege iulia. §. mādatis. Sol. ois pena q̄ ibi īponit ē capitalis. Quero quotuplex f ē sacrilegium. glo. dicit q̄ ē triplex. primū est quādo accipit sacrū de sacro cōsecrato publice: ut hic dicitur. Secūdū est qō appellatur quasi sacrilegium: quod ē quādo accipit de aliquo consecrato priuatim: ut hac. l. ij. rūso. tertiū genus sacrilegij ponitur in fine glo. de quo dicitur i. l. i. ⁊ ij. ⁊ iij. C. eo. ¶ Circa istā .l. quero que sunt res consecrate publice uel priuatim. glo. dicit multa uerba. Tu dic q̄ res cōsecrata publice dicitur ecclesia que est consecrata ad publicū usum omniū. sunt etiā quedā ecclesie priuate: ut oratoria que nobiles habent i domibus eorū ⁊ fraternitates. ⁊ tunc ista dicuntur cōsecrata priuatim ,p se tantū nō ad usū aliorū.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter teneatur massarius cōis de pecunia quā habz apud eū. Et qualiter teneātur plures qui peculiariter cōmiserunt.

p **Eculatum.** Uidistis. §. ,p ri. determinatū qd est sacrilegiū. hic iurisconsult. querit quid est peculatus. ⁊ adducit diffinitionem labeōis. Ex hoc habes q̄ massari⁹ communis. l. iul. peculatus non tenet: sed tenet. l. iul. de residuis si qd apud eū remansisset de pecunia cōis. Hic dicit q̄ ille crimē peculatus cōmittit cuius periculo res nō fuit. ¶ Quero quid si plures peculiariter cōmiserunt. Respondeo crimen peculatus ut uidetis cōmittitur ab eo cuius periculo res non fuit. ⁊ sic ab eis qui officiales nō fuerūt. ⁊ iō quilibet tenetur insolidū: ut. l. i. C. de cōdi. fur. ⁊ .l. si quis id quod. §. fi. §. de iurisd. om. iudi. sed si essent officiales qui pecuniā publicā subtraherent ⁊ sic tenerētur. l. iul. de residuis: ut. §. eo. l. lege. §. l. iul. ⁊ tunc oēs tenentur una pena: ut. l. si multi. §. de publi. ⁊ §. de admi. tu. l. tres tutores. dixi. in. l. fi. §. ad. l. cor. de sic.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter teneatur q̄ pecuniā fisco debitā accipit. Et qualiter ⁊ quando possit qs personaliter capi. Et an i cāis fiscalibus admittat cessio.

c **Ameo.** Alias est. §. labeo. ⁊ ē bon⁹. §. No. modos exigendi a debitore fiscali. No. q̄ dicit corpus retinendo. ¶ Ex hac. l. no. q̄ ille qui accepit pecuniā fisco debitā ut det fisco non tenet. l. iul. de residuis nisi post annuz. ⁊ ex hoc apparet so. contrarij. §. e. l. §. eodē capite. naz ibi non accepit pecuniā ut referret fisco: sed accepit pro se fingens creditorē fisci. ¶ Secūdo no. q̄ debitor potest personaliter capi pro debito fiscali. Circa quod quero utrum g ⁊ quando quis possit capi. circa quod dico. si quidez queris an possit capi pro priuato: tūc pro debito pecuniario regulariter capi non potest: ut. l. nō est singulis. j. de re. iur. Fallit in casu. l. ait ptor. §. si debitorem. §. de his que in frau. cre. pro crimine uero i ipso actu h criminis ubicūqz crimen capitale cōmittitur ut crimen quod ingerit penam corporalem potest quis personaliter capi a quocūqz priuato: ut. C. de rap. uir. l. i. ⁊ .l. si quis in serui-

a ¶ Capi a iudice. uid bal. in.l. cõsentaneũ. C. quõ ⁊ quãdo iudex. ubi dicẽ ꝙ in crimiali semp icipi põt a captura. idẽ põt dici in ciuili ratione suspitionis: ⁊ ibi ẽt dixi post Bar. ⁊ ꝙ in crimiali possit icipi a captura: tenet Bal. in.l.ij. C. de his q latro. ⁊ ibi ẽt ponit de pena indebite capientis. ADDE que sint necessaria ad hoc ut quis possit quẽ facere p sonaliter ãtij neri p debito Ro. cccxli. ⁊ cccxx. bal. consilijs. xl. cũ sequẽti ⁊ xlix. i. lib.

b ¶ Fisco tenetur. Cautela ad hoc ut qs possit facere capi debitorem suũ qui nũq̃ exiuit d domo qd fin. no. et uide plene i. sti. de act. §. fi. ⁊ seqt ange. in.l. pleriqz. d in ius uocan. ⁊ no. Ro. in.l. iiij. §. ptor. s. de dã. ise. ⁊ pa. de cast. in.l. cõtumacia. s. d re iudi. ⁊ ibi habes.

c ¶ Cessio admittat. an i causis fiscalibus admittatur cessio bonorum: uide barto. in.l. i. s. de cessio. bo. ⁊ Bal. i d. l. i. in. iij. col. C. q bo. ce. pos.

¶ Ad.l.iul. de ambitu. Rubrica.

d Ec lex. b fine administratione. an liceat aliquid dare pro cõsequẽdo honore. uide nota. in .l. barbarius .s. de offi. ptõ.

tute. in fi. s. de fur. ⁊ l. capite quinto. s. de adul. dum tamẽ ducatur ad iudicẽ infra tẽpus statutũ: ut. d. l. capite quinto. s. de adul. ad idẽ facit. C. de male. ⁊ mathe. l. fi. ⁊ l. ij. C. de fal. mo. Si uero queris an possit capi a iudice[a] seu iudicis auctoritate: ⁊ pro causa criminali indistincte potest capi ⁊ etiã de domo extrahi. ut. C. de of. diuer. iu. l. i. ⁊ no. j. de re. iur. l. nemo de domo. et quod no. in. l. pleriqz. s. de in ius vo. Fallit i muliere: ut. d. l. i. C. de offi. diuer. iu. ⁊ auc. ibi posita. Si uero queris an possit capi pro causa pecuniaria: tunc aduerte aut est debitũ fiscale: ⁊ potest personaliter capi. ita loquitur hic. nõ tamen in carceribus ponitur: ut. l. nemo carcerez. C. de exac. tribu. li. x. nisi persistat in contumacia: ut ibi dicitur. Si uero pro debito priuato: ⁊ tunc si aliquo tempore fuerat in iudicio ⁊ desistẽdo iuri promisit ⁊ non stetit: dz capi: ut in auc. de exhi. reis. §. si uero quidam. ⁊. C. quõ ⁊ quãdo iudex. l. consentaneũ. ⁊ ibi no. sed si i iudicio nũq̃ fuit ⁊ cautionẽ non dedit: tunc iudex non cogit eum facere capi nisi prius eum citet: ut. d. l. consentaneum. ⁊ ibi no. potest tamen si vult eum facere capi: ut ueniat non ut in carcerez ponat: ut no. in. d. l. pleriqz. s. de in ius uocan. dũ tamẽ de domo nõ extrahat: ut ibi dicitur. ponere uero in carceribus non potest pro debito iudex nisi euz qui cõdemnatus est: ut. l. i. C. qui bo. ce. pos. a q/bus carceribus liberatur cedendo bonis: ut ibi dicitur. ⁊ ideo est consiliũ quãdo debitorẽ tuuz non potes facẽ capi: quia nũquã exit de domo ꝙ tu facias eum cõdemnari de contẽptu mãdati. ⁊ sic criminaliter fisco tenetur[b]. poterit etiã capi in domo: quia pro criminali capitur: ut dictũ est. ⁊. d. l. pleriqz. de in ius uo. ⁊ nota. in. d. l. nemo de domo. j. de reg. iur. ⁊ sic poterit in domo capi. ⁊ cũ erit in carcerib[o] positus poterit ibi p debito pecuniario in carceribus recõmẽdari ꝑz materiã quã dixi uobis. s. i. l. ij. i fi. de custo. reo. ¶ Quero iuxta predicta an in causis fiscalibus bonorum cessio admittatur[c]. Istam questionez tangit Li. C. qui bo. ce. pos. l. i. in. i. q. ⁊ ibi dicit. si quidem fuit contumax in soluendo: tunc non admittitur cessio bonorum. alias sic. ut. d. l. nemo carcerem. C. de exac. tribu. li. x.

¶ Ad.l.iul.ambitus. Rubrica.

Ex.l.sequenti.

¶ An liceat dare pecuniam pro honore. Et mitriati releuantur cum alios conuincunt.

b **Ec lex.** No. ex hac l. ꝙ i curia romana cessat. l. iul. ambitus: quia hec omnia pertinent ad papam. ⁊ hoc quo ad ipsum papam. Sed utinam hoc obseruaretur quo ad ipsos qui sunt adherẽtes pape. Et ideo sciatis ꝙ decretiste fecerunt multas cõstitutiones. tamen i tractatu de simo. que est idem quod ambitus: nullam nouã constitutionem fecerunt. ratio quia simonia non punitur ut debet. ¶ Op. ꝙ liceat dare pecuniã p habendo honore: ut. l. hoc iure. s. de dona. ⁊. l. i. §. i. s. de pollici. Glo. dicit dare palã licet: sed clam ⁊ in secreto non licet: ut hic. istud tene mẽti. Istud est uerum pro honore sine administratione[d]: quia tunc licet dare pecuniam palã. ꝑz p honore cum administratione nullo modo licet dare. ita loquitur ti. ut iudi. fine quoquo suffraper totum. ¶ Querit glo. utrũ liceat precibus petere honorem: uel quid si alius dedit pro me me ignorante pecuniam. dic ut in glo. ¶ Vltrio tene mẽti quod dicitur hic ꝙ qui cõuicerit aliuz restituitur in integruz quod ẽ utile scire ad multa pro multis mitriatis qui sunt ĩ terra ista ut cõuincendo alios releuentur ⁊ admittãtur ad honores si ex ista causa fuerunt mitriati.

Item is qui. ¶ Op. s. ad. l. iul. de ui pub. l. fi. So. ille q instituit nouum uectigal etiã si non exegit tenet hac. l. ⁊ constitutiõibus principũ positis. C. no. uecti. l. fi. sed si instituit ⁊ exercuit tunc etiam tenetur. l. iul. ut. l. contraria.

Ex. §. sequenti.

¶ An ingrediens domum iudicis ut captet beniuolentiam teneatur hac. l.

Et si quis. Habes hic tres casus in quibus. l. iul. ambitus. hz locum. ¶ Quero utrũ sit ali[o] casus. Glo. addit quartum casum: ut. C. e. l. i. dic ut ibi. ¶ Quero que fuit ista. l. iudiciaria. dicit glo. quedã. l. que fuit facta ad interpretationem. l. iul. ambitus. ¶ Quero. que sit pena huius. l. Respõdeo. due sunt pene. una est centũ aureorũ: de qua loquit hic. alia est pena quadrupli: ut. l. fi. C. ad. l. iul. repe. tamen una exacta tollitur alia: cũ utraqz cõpetat ad uindictã: ut. l. pretor. §. i. s. de iniurijs. ¶ Quero utrũ hoc sit verum indistincte ꝙ ĩgrediens domum iudicis hac. l. teneatur. Respondeo non: nisi quis studiose intrauerit: ut captet cũ eo familiaritatẽ ut ei faueat: quod tene mẽti.

¶ Ad. l. fauiã de plagiarijs. Rubrica.

¶ Ad. l. fauiã de plagi. Rubricã.

Ex. l. sequenti.

¶ An ualeat statutũ ꝙ capiens hominem ⁊ ducens ĩ fortiam cõis habeat tantũ.

e **I liberum.** Vides hic ꝙ emptor ⁊ uẽditor hois liberi tenentur hac. l. ¶ Quero ciuitas[e] facit statutuz. quicũqz duxerit talẽ hominem captũ in fortiam cõis habeat tantũ a cõi an ualeat statutum. videtur ꝙ nõ: quia est cõtra bonos mores. ⁊ est delictum emere uel vendere liberũ hominẽ: vt hic. ⁊ hoc est verum nisi ille sit hostis ciuitatis: quia tunc potest statui precium capienti: ut. l. nõ oẽm. in fi. j. de re mili.

e I liberũ. ꝗro ciuitas. An ualeat statutuz ꝙ qcũqz duxerit hominẽ in fortiaz cõis habeat ꝑmiũ a cõi. ⁊ adde qd ualet statutũ ꝙ quicũqz ceperit bãnituz si est bãnit[o] efficiatur ciuis: ut not. Bal. in .l. i. C. q ad liber. pclamnon lz. quez uide. facẽ optime qd no. Bart. in. l. i. in fi. prin. s. d iusti. ⁊ iur. ⁊ uide Bar. in. l. cũ naui cularũ. in fi. C. d nauicular. li. xj.

Ex. l. sequenti.

¶ An incidant in. l. flauiam qui 'gnanos ⁊ cantores donant.

l **Ege fauia.** ¶ Quero quõ faciunt isti cardinales seu magni domini q unũ gnanũ uel unũ cantorẽ uel unum aptũ seruitorẽ sibi inuicẽ donãt: an incidãt in hãc. l. Respõdeo nõ: quia non donãt eos ut eos sua libertate priuent sed donant vt ita sint liberi ⁊ stent libere apud aliũ sicut libere stant apud donantẽ. ⁊ sic illo uolente ⁊ sic cũ nõ faciant dolo malo non tenentur hac. l. ut. s. de li. ho. exhi. l. iij. §. i. ⁊. §. sequenti.

n **On statim.** Quero ĩ hac. l. quõ cognoscatur[f] plagiarius a fure. Circa hoc sunt due opi. vna ẽ glo. in. l. si abducta. C. de fur. que dicit ꝙ ille est plagiarius qui habet in consuetudine faciendi hoc. s. seruos alienos subtrahere ⁊ sibi habeẽ. Alia ẽ opi. s. e. l. i. ⁊ Azo. ĩ sum. hui[o] ti. dicũt aut habet animũ celãdi dño: ⁊ tũc dicit plagiarius. aut nõ habet aium celãdi dño: ꝑz tantum sibi vult habere: ⁊ tũc non dicitur plagiari[o] sed fur. ut hac. l. ⁊ hec opi. cõiter tenetur.

f On statim. quõ cognoscatur differentia ĩter furem ⁊ plagiariũ. uide p Bar. i. l. si abducta. de fur.

¶ Ad turpilianum. Rubrica.

a Lcusatorum. qſ est modus. Modo pcedēdi i crimine calumnie qualis sit vide no. p bar. in. l. athletas. §. calumniator. ſ. de ifami. Sed an si me falso accusasti possiz ne uti remedio de quo i hac. l. sed ēt. l. cor. de falsis accusare: uide Bar. i. l. si qs obrepserit. i pri. ſ. de falsis.

¶ Quero an reo cōdēnato possit de accusatoris calūnia inqri. istā. q. dicit do. meus nō reperiri tactā i iure. tñ dic q nō ex ptāte huius. l. z senatuscōsulti qz hic loquitur absoluto reo vſi dicebat q bñ poterit ingri contra accusatorem eo qd obrepserit iudi. z cōdēnari. l. cornel. d falsis iuxta dictaz. l. si qs obrepserit. d falsis z ita interrogat' respōdi z tunc dicebat se aliud i terminis nō reperire. i ꝗ riū tñ fac gl. in. l athletas. §. fi. de infami.

b ¶ Per rōnez. uide ad ista Bal. i. l. negāda. i. ul. col. C. q accusa.

c ¶ Probabit calūnia. adde sin. q pſumit calūniator si accusato: conuersat cum reo fm bar. j. ca. l. §. pnaricatorē. qd not. z an cōtra nō pbantē pſumatur calūnia. uide bar. hic z ad de i ppposito glo. z bal. in. l. i. C. de pl' peti. z bal. in. d. l. q nō pbasse. C. d calum. z ibi ēt

Lege fauia.

Qui ergo hominē liberū subtrahit z celat dicitur plagiarius. z tēpore quo erā hic i studio quidā erāt cōdēnati. l. fauia de plagiarijs. ex eo q unū iuuenem subtraxerunt.

¶ Ad senatuscō. turpil. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

¶ Utrum accusatio ex. l. remia sit publici iudicij: ibi. Circa. Et que sit pena calūnie: ibi. Secūdo. Et quis est modus procedendi in crimīe calumnie: ibi. Uenio. Et qualiter probetur calūnia: ibi. Ulterius. Et an sit uerum q iudex pronunciet: z. l. penam īponat: ibi. Uenio. Et quid si iudex minorem penam statuit an. l. suppleat: ibi. Sed iuxta. Et an iuramentum calumnie excuset ab expensis: ibi. Uenio ad vſi. Et quid si apparet euidens calumnia i parte z in parte nō an debeat condēnari: ibi. Juxta. Et an in criminalibus debeat fieri condēnatio expensarum uide in fi.

a Primo dicit accusatores tripliciter delinquere. secundo illa tria delicta enumerat. tertio prosequitur illa tria delicta per ordinem. Secūda ibi. calumniari. tertia ibi. calumniatorib'. z ibi usqz ad. §. preuaricatorem ponit de calumniatore. abinde usqz ad. §. si quis aūt pōit de preuaricatore. tertio in. §. si quis autē ab accusatione ponit de tergiuersatore usqz ad finem. l. Et ista pars que incipit calumniatoribus diuiditur in tres partes. Primo dicit calūniatorem puniri. secundo ponit modū procedendi. tertio modum z effectuz pronūciandi. Secunda ibi. sed non utiqz. tertia ibi. nam si quidez in. §. queri potest. ¶ No. tex. q aliud est calumnia: aliud est temeritas. ¶ Circa. l. istam quero utrū accusatio ex. l. remia sit publici iudicij uel priuati. glo. que est hic uidetur dicere q publici iudicij. By. uidetur reprehēdere istaz glo. dicēs: q licet ex publico crimine descendat tamen est priuata: ut. l. iij. §. fi. ſ. de preuari. sed certe illa. l. non loquitur de calūniator: sed loquitur in desistente. Sed pro By. contra glo. uidetur casus expressus in. l. palā. §. si q calūnia. ſ. de ritu nupt. sed glo. ibi respōdet q nō uidetur d ānari publico iudicio quātū ad impediendas nuptias: sed quātū ad alia sic. ita ibi dicit glo. quā glo. puto esse ueram cū pena calumnie sit similitudo supplicij z similitudo pene si non esset publicum iudiciū: sicuti primum non esset equalitas pene. ¶ Secundo quero que est pena calumnie. glo. dicit z bene similitudo supplicij in his que habent penā ordinariā. In his uero que habent penam extraordinariam tunc est pro iudicis motu: ut. l. fi. C. de accusa. cuz simi. ¶ Uenio ad secundā partē. Circa quā quero quis est modus[a] procedendi in crimine calūnie. Et hic aduertatis circa hoc hic sunt multe gloselle. sed veritas est q unus est modus procedendi proposita accusatiōe ordinaria. z iste modus ponitur in. ij. glo. hui'. §. que incipit: est ergo publica. in fi. z no. in. l. athletas. §. calumniator. ſ. de his qui no. infa. z hoc non est dubiuz. Alius est modus procedendi q iudex ex suo officio mercēnario ante sententiā latā super crimine proposito cognoscat de calumnia z de ipsa pronunciet in ipsa sententia cū pronūciat i principali. Iste modus ponitur in. l. i. C. de calum. z iste modus tangitur hic in glo. huius. §. sup. ſ. incipit. ibi uel absoluto reo. ſ. destinatione. Tertius modus procedēdi est q post reum absolutum iudex inquirat de calūnia ex suo officio nobili z de calūnia cognoscat. q hoc sit uerū pbatur per hunc tex. hic qui dicit clare z rotūde nō calūniādo tex. probatur per rōnem[b]: quia cum istud delictū cōmittatur coram iudice merito de hoc ipse poterit inquirere secūdū regulas quas dedi in. l. ij. §. si publico. C. de adul. Sed circa hoc quero infra quantū tēpus poterit hoc facer iudex. glo. uidetur uelle dicere incōtinenti: non ex interuallo. ita dicit glo. que incipit incōtinenti. mihi aūt uidetur q debeamus sic dicere. si qdem queris de modo procedendi z pronūciandi ex officio iudicis mercennario: tunc fateor q dicit glo. q incontinēti iudex debet hoc facere cōdēnare. ſ. eadem die: vt. l. paulus. §. d re iudi. Si queris de alijs modis procedendi. ſ. p accusationez ordinariā uel per inquisitionē: tūc ego puto q ista accusatio duret tanto tēpore quāto tēpore durabit delictū principale seu accusatio principalis: super qua calūnia ē cōmissa: cuz ista ad eius similitudinē descendat: vt dictū est. §. ¶ Ulterius procedo qualiter probabitur calūnia[c]. in hoc sunt opi. naz quidā dicunt q eoipo q nō probatur est probata calūnia. z hoc uidet probari in tex. C. de calū. l. qui non probasse. immo illa. l. probat cōtrariū. sed probatur i. l. i. C. de aduo. diuer. iu. nec ob. ista. l. que dicit q ille qui non probat non presumitur calūniari: quia hic loquitur in casibus z personis exceptuatis. ita tenet Jo. cuius opi. glo. sequitur hic. z in. d. l. q nō probasse. Alibi glo. dicit meli' in. l. athletas. §. calūniator. ſ. de his qui no. infa. ut dicamus sic. i casibus exceptuatis qui hic in glo. ponuntur nō presumitur calūnia cōtra nō probantem. alias regulariter cōtra nō pbantē ē pſumptio calūnie. sed non est presumptio iuris z de iure quia admittitur probatio in contrarium. z hoc est quod dicit hic tex. potest enī esse q ostendet errorem iustū puto aūt q sit error iust' publica fama[d]: vt. l. miles. §. mulier. ſ. de adul. vel si ei esset dictū a personis fidedignis: vt dixi i. l. athleteas. §. d fal. z hoc puto verū: nō ob. quod Ci. no. §. de aduo. diuer. iu. l. i. in. iij. q. vbi d hoc tangit. z ideo iudex antequā cōdemnet de calūnia deberet dare parti terminū ad faciendum super hoc suam defensionē. ¶ Uenio ad tertiam partē. dicitur hic q si iudex pronūciat super d licto q lex pronūciat de pena: quero vtrū[e] hoc sit verum simpliciter. Respondeo z aduerte bene. quedā sunt delicta que habent nomē a iure z ex vi nois cōprehenditur delictū ut furtū: falsum: calumnia: plagiū z similia. z in istis si quidez est a iure imposita pena certa: tunc sufficit iudicem pnunciare delictum esse cōmissum. z ita loquit hic. nā tūc succedit. l. que pnunciat super pena. sed si pena ordinaria a. l. non esset imposita: tūc idē z succederet pronūciatio. l. sup ea pena que cōiter cōsueuit imponi pro illo delicto: vt no. in simili in. l. quid ergo. §. pena grauior. §. de his qui no. infa. z in. l. hodie. j. de penis. Quedā vero sunt delicta innominata[f]: ut si iudex pronunciet te percussisse ticium: uel te incidisse arbores ticij uel te cōbussisse domū. ista talia sunt magis nomina facti q̃ delicti. quoniā potest esse q tu vulnerasti sine delicto: incidisti sine delicto: cōbussisti domū sine delicto. vnde sunt magis nomina facti q̃ delicti. z in istis si iudex pronūciat te percussisse z si. non uidetur pronūciatum sup delicto: quia hoc de necessitate delictum nō inponit nota. qō. an ita puniat qs rōne calūnie que cōsistit in iure sicut rōne calūnie q cōsistit i facto z uide tex. z ibi gl. z bar. in auē. nouo iure. C. d pe. iudi. q ma. iu. z in. l. nō ignorat. C. d fruc. z lit. expen.

d ¶ Publica fama. Fama excusat a calūnia. idez dicas qſi qs instigaret: ut no. Bal. i. l. athlete. §. de falsis. z bal. in. l. fi. §. de heredi. insti. z de hoc lati' z meli' p bal. in. d. l. q nō probasse. C. de calumniato.

e ¶ Quero vtrum. uide bar. in. l. eius qui d latore. in fi. j. d iur. fis. z bar. i. l. i. in fi. C. de pe. iudi. qui z. ¶ Ex op. z sic not. q sufficit iudicē pnūciare in criminalibus sup scō: vt hic. idē dicas si agat d crimine ciuiliter. l. viro atqz uxore. §. solu. ma. z. l. d curiōes. z ibi bal. C. d ifami. Idē in act. descēdente ex cōtractu. l. emptor in prin. §. de iudi. z. l. qd tñ. §. i. §. de arbi. cū simi. z ad istū tex. uide z ad d. l. si te. Et ibi bar. z doc. C. d ifa. z bar. i. l. iij. C. d senten. z do. gozadinū in rub. ff. de iudi.

f ¶ Delicta innomiata. Et de istis delictis nominatis z innominatis. uide Barto. in. l. nūquā plura. de priua. delic.

a ¶ Videtur absoluere. Qũ videat iudex absoluẽs accusatũ absoluere et accusatorẽ: uide no. p bal. i. l. i. in prin. C. d calum.

b ¶ Quero qd. Quid d clausula dicimus ⁊ pronũciam° ꝓm formã iuris ⁊ statuti: uide Bar. i. l. iudex postq̃ de re iudi.

c ¶ In sacramẽtũ calumnie. utruz sacramẽtũ calũnie excusat ab expensis. Adde Bar. in. l. qui soli dũ. §. etiã. d leg. ij. Adde ꝙ quotiens. cũqz expense sunt i stipulatione deducte nec iuramentuz nec alia iusta cã excusat. glo. est reputata fingu. i. l. iiij. §. si rem. de leg. iij. sz aliã allegat bal. i auẽ. sz hodie nulla. C. de epis. ⁊ cle. quã nõ reperio i auẽ. de exhi. reis. §. qtũ. in v. cãz toll. Utrum aũt istud iuramẽtũ calũnie ita excuset a calũnia quin possit de calumnia agi criminaliter: uide oi no bal. in. l. si tibi d libe. cau. ⁊ ꝗ adꝺ Bal. i. l. non ignorat. C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ his que dixi. s̃. ad Bar. hic adde nota. p Bal. in auẽ. generaliter. de epis. ⁊ cleri. ⁊ Jac. de bel. in auẽ. sz nouo iure. d iudic. scripsi post Jmol. i dicta. l. q solidum.

d ¶ Et glo. uidetur. uide q̃ habes post glo. ⁊ Bar. in. l. eũ quez temere. s̃. de iudi.

e ¶ Quero vtrũ. Utruz in criminali

cludit. ⁊ iõ magis esset absolut° q̃ cõdẽnatus nisi iudex adiiceret penã ⁊ diceret dolose uel culpabiliter te p̃cussisse. ⁊ hoc probat iste tex. ibi dũ dicit: pronũciauit. nõ ꝓbasti pepercit ei. nã non ꝓbare põt esse cũ dolo ⁊ sine dolo. ⁊ ideo uidet absoluere in dubio. Sed si dicit calũniatus es: tunc cũ calũnia de necessitate ꝯcludat dolũ: tũc in dubio uidet cõdẽnare. ita ꝓbat iste no. text°. quẽ tex. multũ no. iam enĩ uidi hoc deduci ĩ practicã ꝓpter ignorãtiã assessoꝝ cũ esset dubiũ de delicto que pena esset iponẽda. pronũciauit aliquẽ deliquisse nõ tamẽ penã iposuit ⁊ sic succedit. l. in pena. qualiter aũt debeat illa ꝓnũciatio fieri. s̃. uidistis. ¶ Sz cõtra p̃dicta uidet: qa nõ est in potestate iudicis iudicare imo de necessitate: ut ĩ. l. muneꝝ. §. iudicãdi. j. d mu. ⁊ ho. Glo. soluit q̃ in potestate iudicis ẽ donec cogat. uel aliter ⁊ melius. iudex hz ĩ potestate sua absoluere uel cõdẽnare. nõ aũt hz in potestate sua penam statuere qa illa statuitur a lege. ¶ Sed ꝯtra hoc op. qa in potestate iudicis ẽ penã augere uel minuere: ut. l. qd ergo. §. pena grauior. s̃. de his q no. infa. Rũdeo ante sniam est ĩ potestate iudicis penam augere uel minuere: post sniam uero hoc nõ põt. ita debetis intelligere hanc legem. ⁊ Sed iuxta hoc q̃ro^d qd si iudex statuit minorẽ penã q̃ deberet: utrũ. l. suppleat maiorẽ penaz. Rũdeo quedã ẽ pena que infligit a. l. ipo iure: ut pena infamie ⁊ similiũ. ⁊ in ista nũl ualet dispositio iudicis nisi cã cognita: ut. s̃. de fur. l. nõ potest. ⁊ de iniur. l. diuus. quedã ẽ pena que imponitur facto hominis: ⁊ in ista iudex ante sentẽtiã põt augere uel minuere: post sentẽtiã uero functus est officio suo ⁊ amplius nõ potest se intromittere exigendo maiorẽ: ut. l. iudex. s̃. de re iudi. ⁊ quod no. in hac glo. tamẽ in hoc est aduertendũ: quia si causa cognita minueret tũc nõ faceret litẽ suã nec puniret ipse: ut. d. §. pena grauior. alias secus. ¶ Sed quero qd si iudex apponit in fine sententie istã clausulã: quas condẽnationes damus ⁊ proferimus secũdũ formã iuris ⁊ statutorũ. ⁊ si in aliquo essent ultra uel ifra penas a iure statutas ex nunc ad formã statutorum ⁊ iuris reducimus: an hec clausula aliquid operetur. Jac. de belui. disputauit hãc. q. ⁊ ego scripsi in. l. iudex. s̃. de re iudi. ⁊ Venio ad ver. queri põt per hũc tex. potest determinari illa. q. an sacrm calũnie^e excuset ab expensis. ⁊ glo.^b uidet dicere q̃ sic: in auẽ. de iudi. §. oportet. facit qd no. C. de iudi. l. ꝓperandũ. §. finaũt reus. ⁊ ibi per doc. ⁊ in auẽ. generaliter. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ tangitur per Guil. de cu. in. l. iij. §. ij. s̃. d iureiur. breuiter ueritas est ista iuramẽtuz calũnie excusat a presumpta calumnia: ut. d. l. iij. §. ij. de iureiur. ⁊. s̃. si muli. uen. no. calũ. cau. esse dica. l. ij. §. i. Aut ergo quis vult cõdẽnare aliquẽ in expẽsis ꝓpter calũniã ⁊ tũc nõ põt: qa ꝓpter hoc calũnie iuramẽtũ ille excusaretur: ut dixi: nisi de euidenti calũnia appareret. Aut vult cõdẽnare in expẽsis ꝓpter cõtumaciã sz formã. l. sancim°. C. de iudi. ⁊. d. l. ꝓperandũ. §. finaũt reus. ⁊ potest quia iuramẽtũ nõ excusat a cõtumacia: sz solũ a calũnia. Aut quis vult cõdẽnare aliquẽ ĩ expensis ꝓpter temeritatẽ: quod videt posse fieri: ut. l. eũ quẽ temere. s̃. de iudi. ⁊ insti. de pe. te. litigã. §. i. ⁊ tũc uidetur q̃ fieri possit: qa iuramentũ licet excuset a calumnia non tamẽ excusat a temeritate que est separata a calũnia. casus ẽ hic. ⁊ Juxta hoc quero qd si apparet euidẽs calumnia in parte iudicij ⁊ in parte nõ. utputa post ꝓductos testes uel instrumenta a reo actor reperit manifeste se nõ habere ius: quid fiet? Respõdeo qdam sunt casus in quibus quis potest desistere ⁊ renunciare quãdo vult iuri suo: ut in ciuilibus ⁊ criminalibus quibusdã ut habuistis. s̃. de fal. l. atheletus. ⁊ in istis casibus pro eo tẽpore quo fuit in euidẽti calũnia cõdẽnabitur in expensis pro anteriori non: ut. l. si quis inficiatus. s̃. deposi. debuit enim incõtinenti desistere: ut. l. si adulteriuz cũ incestu. §. i. v. idẽ pollioni. s̃. de adulterijs. In casibus uero in quibus desistere nõ licet: ut sunt fere oẽs accusatiões criminales ut uidebitis statim in. §. accusationẽ ⁊ per totum istum titu. tũc nõ iputatur sibi quare nõ desistit: quoniã nõ licet desistere: sed debet ĩpetrare abolitionẽ. ⁊ siue concederetur sibi siue non ab expensis excusaretur. sed si abolitionẽ nõ impetraret tunc esset presumptio calũnie: ut. d. l. si adulteriũ cũ incestu. §. i. s̃. de adul. ꝓm ista ergo concluditur q̃ in criminalibus fiet condẽnatio expensarũ. ¶ Quero utrũ^c hoc sit uerũ. cõiter dicitur hic q̃ sic: ut. l. qui crimen. C. qui accu. non pos. Ja. bu. disputauit hanc. q. ⁊ determinauit q̃ expense non ueniunt reficiẽde iudicis officio mercẽnario in criminalibus: licet possint via ordinaria peti per actionẽ in factum. Et mouebat istis rationibus. nõ est dubium q̃ refectio expẽsarum succedit in locum decime partis litis que olim prestabatur: ut insti. de pe. te. liti. §. i. sz prestatio decime partis non habebat locum ĩ criminalibus. ergo nec prestatio expensarum que eĩ loco succedit. Preterea dicit ipse casus uidet ĩ. l. nõ ignorat. C. de fruc. ⁊ liti. expen. Et glo. uidetur hoc tenere in proemio insti. ibi: per legitimos tramites calumniantiũ iniquitatem expellat in glo. super verbo tramites. in fi. Quod etiã persuadebat tali ratione. ciuilis ⁊ criminalis nõ possunt simul agitari: vt. l. interdũ. s̃. de pub. iu. sed si de calũnia cõdẽnaretur criminaliter ⁊ cõdẽnaretur ĩ expẽsis ciuiliter simul et semel. ergo simul ⁊ semel procederet iudiciũ ciuile ⁊ criminale. nõ ob. l. qui crimen. C. qui accus. nõ pos. quia ibi fit cõdemnatio in expensis ratione contumacie non ratiõe calũnie. ⁊ ita intelligit glo. in. l. fi. C. de accu. ita dicebat ipse aduertatis cõiter tenetur cõtrarium q̃ expense veniant officio iudicis. ⁊ de hoc uidetur casus secũdũ secundã lec. in. l. fin. C. de fruc. ⁊ li. expen. ⁊ de hoc per cañ. extra de pe. c. calũnia: quod videtur tenere Jno. in. c. cũ oporteat. in fi. mag. glo. extra d accu. q̃ hoc sit verũ probo. iudex qui de crimine cognoscit poterit ex suo officio cõdẽnare crimino sum ad restituendam rem seu dãna q̃ alias uenirent in actiõe ciuili: ut. s̃. de fur. l. interdũ. §. qui furem. ⁊. s̃. fini. regun. l. iiij. §. si dicatur. ⁊ de va. ⁊ extraor. cog. l. medicus. ⁊. C. de condi. ob tur. cãm. l. q̃ euitandi cũ si. dicam in. d. l. interdũ. §. qui furem. s̃. de fur. ⁊ de predicta. q. est casus in. l. si postulauerit. §. fi. s̃. de adult. ⁊ ibi tetigi.

Ex. §. sequenti.

¶ An crimen preuaricationis sit publicum: et qualiter puniatur: ⁊ qualiter super preuaricatione procedatur: qualiterqz probetur.

Preuaricatorem. Vidim° de ꝓmo. s. de calũniatore. videamus de secũdo scilicet d preuaricatore. ¶ Quero utrum crimen preuaricationis sit crimen publicuz. dic ut in. l. iij. ĩ pri. s̃. de preuari. ¶ Secũdo quero qualiter puniatur preuaricator. Respõdeo extra ordinẽ: vt. l. ij. s̃. de preuari. ¶ Tertio quero qualiter procedatur super preuaricatione. Rũ. tribus modis.

bus fiat condẽnatio expẽsarum. adde bal. in. l. obseruare. §. p ficisci. d offi. procon. per Salyce. post Cy. in. l. iij. C. qui accusa. p Bal. in. l. fin. C. de fruc. ⁊ lit. expen. canoni. in. c. calũnia. d penis. Et qd in cã inq sitiõis an possit ⁊ quõ ubi ꝓceditur ex officio: uide p do. anto. i c. dilecti. ad fi. d do. ⁊ cõtu. ⁊ Cy. i. l. sancim°. C. de iudi. ⁊ ad de bart. in. l. si postulauerit. in prin. d adulte. ⁊ adde ad barto. hic qd tãgit bal. in auẽ. generaliter. C. de epis. et cle. ⁊ qd i iudice calũnio se inquirẽte p bal. in. d. auẽ. generaliter. i. v. col. ⁊ adde istis et bal. i auẽ. sz hodie. C. d epi. ⁊ cler. ⁊ qd qñ ꝓcedit ad denũciatio. vide bal. in. l. sancim°. in. xij. q. C. d iudi. ⁊ in. xiij. vbi de iudice inquirẽte q̃ teneatur ad interesse ptis: vide bal. in rubri. C. de pe. iudi. i pri ci. ⁊ que dixi post bar. i. l. athletas. s̃. de fal. ⁊ bal. in. l. nõ ignorat. C. d fru. ⁊ lit. expẽ. ⁊ ibi etiã d. q. bar. de qua hic ang. etiã in. l. si uacantia. in ulti. q. C. de bo. vacan. lib. x. fama tũ vel iudiciũ excusat iudicem ꝓm Baldũ in. l. i. in. iiij. coll. C. q accusa. et hic adde bal. in. l. qui crimẽ. C. q accu. ⁊ q̃ iudex male inquirens teneatur parti ad interesse seu ad expensas: ⁊ ẽt pu-

niatur criminaliter. tz Ci. ⁊ bal. per illũ textũ in. l. seueriter. C. de excu. tu to. ⁊ quid de instigante. vide. j. ea. l. §. incidit.

a ¶ Si qs aũt No. de pena accusatoris desistẽtis. ⁊ uide p bart. in. l. iij. §. de puarica. ⁊. j. ea. l. §. suspecti. ⁊ qd ibi dixi. ⁊. j. eo. l. q̃sitũ. ⁊. d. l. q crimẽ.

b ¶ Accusationẽ. No. q. Qui destitit ab accusatiõe inualida an icidat i turpil. Et qd si aliqs dstitit ab accusatione inepta. tz Ange. hic q nõ incurrat in turpil. in quo dicẽ ita iudicatũ fuisse perusij. vide bal. i. l. i. §. hec vba! §. qd quisqz iur.

primo incidenter per modũ replicatiõis. utputa si ego accuso te de crimine de quo es absolutus: ⁊ tu excipis de sentẽtia absolutoria: ego replicabo de preuaricatiõe: ut. d. l. iij. §. de preuari. Secũdo põt etiã de hoc cognosci principaliter accusando: ut dicta. l. iij. ⁊ hic. Tertio potest etiã cognosci iquirendo: quod apparet qa hoc delictũ cõmittitur corã iudice: ergo ⁊c. ꝑm regulas datas i. l. ij. §. si publico. §. d adulte. ¶ Quero qualiter probetur preuaricatio. Rñ. modus clarus esset probare per testes qui dicant accusatorẽ colludere cũ reo. verũtamẽ puto q si iudex videat accusatorez cũ reo uti ⁊ inuicẽ cõuersari: istud sit sufficiẽs iudiciũ q iste sit preuaricator. probo quia ex accusatione ꝓsueuerũt oriri inter accusatorez ⁊ accusatũ inimicitie capitales: ut. l. si inimicitie. §. de his quib⁹ ut indig. ⁊. l. iij. §. fi. §. de adi. lega. Si ergo reus ex hac accusatione non indignatur presumit collusio. sicut vir ꝑsumitur leno qui ex adulterio sue vxoris non indignatur: ut. l. mariti lenocinii. cum simi. in principio. §. de adul.

Si quis autem. Hic icipit tractare d tertio scilicet de tergiuersatore. Quero utrũ accusatio turpil. sit publica uel priuata. dixi in. l. i. §. de publi. iudi. ⁊ que sit pena turpil. ⁊ est. v. librarũ auri: ut. l. iij. in fi. §. de preuari. ¶ Sed ad hoc op. q desistenti pena imponatur extraordinaria: ut. l. qui crimen. C. qui accu. nõ pos. So. quãdoqz aliquis destitit expresse ⁊ manifeste: ⁊ tunc punitur pena turpil. ut hic. ⁊ hoc est quod dicit tex. in. l. i. in prin. §. e. vbi in uniuersum destitit ⁊c. i. in totũ. Quãdoqz quis non expresse destitit sed tacite. ⁊ hoc tribus modis contingit. nã quãdoqz terminus statuitur absenti: ⁊ ipse non uenit: ⁊ tunc punitur ꝓpter cõtumaciã pena extraordinaria non pena turpil. ut. l. qui crimen. C. qui accu. non pos. Quãdoqz statuitur terminus ꝑsenti ad prosequendũ ⁊ non prosequitur: ⁊ tunc videtur desistere ⁊ punitur pena turpil. ut. l. si ea. C. qui ac. non pos. Quandoqz nullus terminus statuitur a iudice: sed ipse accusator infra tẽpus statutũ a. l. non prosequitur infra bienniũ: tunc punitur pena illius ti. C. ut infra cer. tempus. q. cri. ter.

Abolitio. De hoc uidebitis in. l. abolitio. ⁊. l. sequẽti. j. eo. ti.

Si plura. Iste. §. facit ad plures. q. Una est talis utrũ de pluribus criminibus quis possit accusari uno ⁊ eodem libello. Item facit ad aliud. si statutum dicit q uolens desistere soluat tantũ pro qualibet accusatione utrum intelligatur quelibet accusatio per se pro quolibet delicto. uel una accusatio intelligatur idem unus libellus licet in eo plura contineantur delicta. de his duabus dixi in. l. libellorum. §. pe. §. de accu. Item facit utrum exbannitus pluribus exbannimentis debeat pluries exbanniri uel sufficiat una exbannitio pro omnibus bannimentis. Bi. format banc. q. hic. dixi de hoc in. l. de pupillo. §. si in pluribus. §. d ope. no. nũ.

Ex. §. sequenti.

¶ An accusatio sit nulla cum persone prohibi-

tex. ⁊ hic adde Bar. in. l. si qs in graui. §. marit⁹. §. ad sill. ⁊ ibi late p Ro. ⁊ cũ Bar. cõcordat Saly. in. l. ea qdẽ. C. de accu. ⁊ Bar. i. l. diuus. ad fi. §. de custo. reo. In cõtrariũ facit qd no. Bal. post glo. in. l. decuriões. C. de infami. ⁊ adde. l. si seruus. ⁊ ibi Bar. C. de his qui ad eccle. confugi. ⁊ iõ facit an findicus teneat denũciare maleficiũ casu cõmissum. i quo bal. i. l. data opera. C. q accusa. in v. quero vtrũ. dicẽ q sic: qz illd est maleficiũ pꝛeter legez. secus dicit i maleficio cõmisso ad sui defensionẽ: qz id fit lege pmittẽte. et limita: ut p Ang. in. d. l. ij. C. ut ne pꝛiua.

te accusare accusant. ibi. Circa. Et an findic⁹ teneatur denunciare maleficiũ ꝓpter qd nulla pena imponitur: ibi. Item. Et an cũ aliquis est accusatus de maleficio ⁊ cõparet respõdendo q non est culpabilis: an talem respõsionem iudex admittere debeat uide in fi.

Accusationem. Primo ponit unum dictũ. secundo ponit dictum paꝗ. quod uidetur sibi aduersari. tertio ponit aliud dictum paꝗ. quod uidetur sibi consonare. quarto ponit determinationẽ ⁊ conclusionem omniũ precedẽtiũ. Secũda ibi. at quin. tertia ibi. ad quidem. quarta ibi merito. ¶ No. q⁹ qui desistit ab accusatione inualida sine abolitione incidit in turpil. excepta muliere ⁊ minore. ¶ Op. d. l. si femĩa. C. e. So. ut dicã. j. e. l. mulier. ¶ Itẽ op. de. l. q̃rebat. j. e. So. ut ibi. ¶ Itẽ op. de. l. auxilium. §. de mino. Glo. sol. hic ⁊ bene. ibi uolebat restitui: ut possz accusare sine metu calũnie: quod nõ licet qa restitueretur aduersus dolũ presumendũ i futuꝝ sed hic vult restitui quia desistit: quod potest fieri quoniã restituitur aduersus dolũ ꝑsumptum in preteritũ. Ad hoc facit quod no. p. glo. ⁊ per Bi. in. l. i. §. aduersus. §. de no. ope. nũ. ¶ Circa. l. istã extra glo. quero. si ꝑsone⁹ ꝓhibite accusaꝗ que ponũtur in. l. qui accusare. §. de accu. accusant an accusatio sit nulla etiã si nõ excipiat⁹ uel est opus exceptionẽ ꝓpõi. tex. hic in ver. at quin papi. uidet velle q debeat exceptio proponi. dicit enĩ q ista accusatio potest habere effectuz. p hoc etiam facit: quia ut videtis necessaria ẽ abolitio. ⁊ sic videtur q tenuerit accusatio. ⁊ hoc puto verum. iste enĩ sunt⁹ exceptiões que debẽt ꝓponi ante lit. cõtesta. de quibus loquit⁹. l. si maritus. §. prescriptiões. §. de adul. eodẽ modo dico qñ quis accusat⁹ de crimine: de quo nõ põt accusari ꝓpter tẽporũ cursum. nã debet proponi exceptio: ut hoc. §. in prin. ibi i prescriptiõe poterat submoueri. ⁊ probatur i. d. l. si maritus. §. prescriptiones. idem dixi tibi quãdo plures accusantur eodẽ libello procedit iudiciũ si nõ opponatur: ut. l. si accusatoribus. C. de accu. ⁊ ibi no. sed certe ibi loquit⁹ quando plures accusant unũ cum non possunt: quia tunc procedit iudicium si non opponatur. tetigi in. l. hos accusare. §. lege. C. de accu. ⁊ no. etiaz secundum unam opi. que est tertia opi. glo. in. l. i. C. si reus vel ac. mor. fue. Fallit in crimine adulterij: vt. l. si maritus sit. in mag. §. fi. §. de adul. ¶ Iste. §. facit ad. q. de qua uobis pluries dixi. cõmittitur in comitatu maleficiũ ex quo nulla pena debet imponi an findicus⁶ debeat denũciare. ⁊ iste tex. in prin. ibi ⁊ contra mouet ⁊c. facit q sic: qa qualecũqz sit maleficiũ in cognitione iudicis est an mereat⁹ penã uel nõ. non in cognitiõe findici: ut hoc. §. in prin. quod tene menti. De hac. q. dixi ⁊ dicaz in. l. i. §. diuus. §. de pub. Item facit⁶ ad aliaz. q. aliquis reus cõparet in iudicio respõsurus accusationi ⁊ audita accusatione: ipse respõdet ⁊ negat se esse culpabilez. dz ne iudex admittere istã respõsionẽ? Rñdeo nõ: quia reus debet respondere sup facto utrũ fecerit uel non fecerit id sup quo accusatur. nã illud utrum sit culpabilis uel non: spectat ad iudicẽ: vt hic. ⁊. §. e. l. iij. in prin.

a ¶ Si qs aũt No. de pena accusatoris desistẽtis. ⁊ uide p bart. in. l. iij. §. de puarica. ⁊. j. ea. l. §. suspecti. ⁊ qd ibi dixi. ⁊. j. eo. l. q̃sitũ. ⁊. d. l. q crimẽ.

b ¶ Accusationẽ. No. q. Qui destitit ab accusatiõe inualida an icidat i turpil. Et qd si aliqs dstitit ab accusatione inepta. tz Ange. hic q nõ incurrat in turpil. in quo dicẽ ita iudicatũ fuisse perusij. vide bal. i. l. i. §. hec vba! §. qd quisqz iur.

c ¶ Quero si ꝑsone. Si ꝑsone ꝓhibite accusare accusant: an accusatio sit ipo iure nulla sine alia oppositione. ⁊ dicit q si. Ange. tñ hic videt vicere q quotiens accusatio eẽt inepta: tunc talis ineptitudo reddat iudiciuz retro nullũ. l. si patronus libertũ. d iureiu. ⁊ dixi i. l. eleganter. §. si quis post. de cõdi. inde. q accusatio ab initio absqz exceptionis obiectiõe sit ipso iure nulla. Et de hoc no. per gl. et doc. i. l. libelloz. §. quod si libelli. §. d accusa.

d ¶ Iste enĩz sũt. vide bal. aliter loquẽtẽ i rubri. C. qui accus. in. iij. col. eo. t. ⁊ bar. i. d. §. ꝑscriptiões ⁊ in. l. absente. de penis. ⁊ ro. i. l. i. §. occisoruz. §. ad sill. ⁊ bal. in. l. si cũ. in prin. §. si qs cau.

e ¶ An findicus. an findicus teneat d nũciare maleficium ex q etiã nulla pena iponitur: ⁊ dic q sic. dicit tñ bal. in. l. ij. C. ut ne. pꝛiuat⁹: q findic⁹ nõ tenet denunciare vbi nõ ẽ maleficiũ: quia frustra denunciaret qñ iudex ꝓcedere non põt per illuz

f ¶ Itẽ facit. Reus nõ potest respõdere: dico me non esse culpabilẽ. ⁊ idẽ ꝓsuluit bar. ⁊ Fran. tigri in cõsilio qd incipit: sup eo quod q̃rit vtrũ potestas ⁊c. nec allegauit ipe istã. l. ⁊ vide Bal. in. l. i. C. de lit. contest. vbi idẽ secus in iudice. naz iudex sufficit q ꝓnũciet quez esse culpabilẽ lz non cõdemnet: vt dicit Bal. in. l. si qs nõ dicam rape. in. iiij. col. C. d epis. ⁊ cle. et cũ Bar. trãsit in auẽ. cõtra q ꝓpriã. i vlti. col. C. d nõ numerpecu. vbi oino vide ⁊ cũ Bar. transit simpliciter Ro. in. l. i. §. si quis simpliciter. de uerbo. obligã.

a ¶ Suspecti. Adde quod not. bal. in. l. ij. §. de pena iudi. qui ma. iudi.
b ¶ Incidit i turpil. Et de ista pena senatuscōsulti turpil. uide oino Jo. an. in addi. spe. in ti. de accusa. §. quinto imitandū ē vbi multoꝝ opi. refert. ⁊ aliq sunt casus ⁊ psone que nō incidūt: vt in. l. mulier. j. e. ⁊ in. l. i senat⁹ §. cos. ⁊ in. l. cos. §. diuus. ⁊ in. l. querebat. ⁊ in. l. ⁊ i priuatis. j. e. ⁊ dicit in. l. i. de collu. detegen. q̄ qñ cā ē allegata ante litē cōtestatā nisi actio sit fāosa auctoritate reo. qd licitū ē d̄ sistere. Ite i cā criminali licet desistere p gratiā i telligas. vel sic intelligit j. e. in. l. mulier. Lite vo nō cōtestata nō lz desistere nisi auctoritate iudicis ⁊ cōsensu rei nisi p talē accusatorē reus sit i famat⁹ ⁊ positus ad tormenta sic intelligit. l. ij. C. de aboli. Et adde no. per bar. i. l. quesitum. j. eo. ⁊ uide in materia no. per bar. in. l. transigere. i. ij. col. C. de transactio.
c ¶ Incidit. ⁊ instigantes. Nō solū falsus accusator: sed etiaz oēs submittentes ⁊ istigantes tenētur hac pēa: ⁊ ipsi ēt mādantes q̄stionē psequi accusatore nō psequēte. et uide bart. p illum tex. in. l. in senatus. §. an ad eos. j. eo. ⁊ glo. i. l. ob hec v̄ba. §. de infami.
d ¶ Ultimo no. Portatores litterarum continentiū pdimenta ⁊ traditores ⁊c. ⁊ quid de illis qui committunt eis litteras ⁊ eos nubunt: vide i. l. i. §. ad. l. iul. maiest. Idem dicit bal. i portante litteras scientes ꝓm eū in. l. i. §. ne aūt. C. de cadu. tol.
e ¶ §. de partici. uid bal. ⁊ ange. in. d.

pro hoc facit optime. extra de pur. ca. c. fi.

Ex. §. sequenti.

¶ An accusatio suspecti tutoris possit demādari: ibi. Vos debetis.

Suspecti. Suspecti accusatio tātū debet a preside examinari. ⁊ desistēs ab ea uel ab accusatiōe turpil. i hoc senatuscōsultū nō ĩcidit. b. d. ¶ Aduertatis contra hāc. l. op. q̄ de suspecto tutore possit cognosci a quolibet delegato: ut. l. cognitio. in prin. §. de offi. eius cui man. est iurisd. ⁊ l. i. §. qui aūt. §. d̄ suspe. tu. Glo. dicunt post multa v̄ba in. ll. contrarijs. s. q̄ preses solus pronunciat ⁊ null⁹ alī⁹ excepto legato a procōsule ⁊ pretore. ⁊ sic illud quod hic dicitur preses prouincie ponatur large ut cōprehendat etiā istos legatos proconsulis ⁊ pretoris. Ja. baldu. dicebat aliter. quedam est remotio que fit a iure eoipso q̄ quis postulatur suspectus. ⁊ de hoc potest cognoscere quilibet delegatus: ut. l. cognitio. in prin. §. de offi. eius cui mā. est iurisd. Quedā ē remotio que fit p diffinitiuā sniam: ⁊ illā pōt facere sol⁹ preses: ut hic. Istā opi. Ja. baldu. Bi. tenuit semel cū legeret p Fran. accur. d. l. cognitio. do. Fran. in sequenti die legit ti. de iurisd. om. iudi. ubi reuoluit eādē materiā meri ⁊ mixti imperij. ⁊ tenuit glo. sui patris: tunc quidam scholaris recessit de scholis ⁊ iuit ad do. Bi. ⁊ do. Bi. incontinēti misit p scholas q̄ uolebat disputare illā. q. ⁊ tenere opi. Ja. bal. ⁊ reprobare opi. glo. ⁊ istā dissentionē audiui oretenus a dño Ly. ⁊ refert ipse in. l. fi. C. d̄ suspec. tu. in lec. superuenit postea Mar. syll. q tetigit ueritatē hui⁹. q. nō tamē pfecit usquequaqz. ueritas est. Vos debetis scire q̄ accusatio suspecti fit ad duplicē finē. quādoqz ad remouendū tutorē. quādoqz fit ad puniendū. accusatio que fit ad remouendū bene potest demandari quo ad cognitionem. ita loquitur. l. cognitio. in prin. §. de offi. eius cui man. est iurisd. Remotio autē est duplex: ut dicebat Ja. baldu. una q̄ fit a. l. eoipso q̄ postulatur suspect⁹: ut. l. q̄ si forte. §. i. §. de solu. ⁊ C. de suspec. tu. l. eū quē. ⁊ istā remotionē posset bene iudex delegatus declarare: quia. l. ipsa facit. Alia ē remotio que fit p sententiā ⁊ illa nō potest fieri a delegato nisi fit delegatus proconsulis uel pretoris: ut. d. l. i. §. q autem. §. de suspe. tu. Quādoqz fit accusatio suspecti tutoris ad puniendū. ⁊ de ista accusatione solus preses prouincie cognoscit. casus ē hic: nec de hac potest cognoscere legatus pretoris uel proconsulis. Quādoqz etiā ipse pretor de hac non cognoscit: sed ad prefectum uel presidē remittit: ut. l. i. in fi. cū. l. seq. §. de suspe. tu. ⁊ l. i. §. solent. §. de of. prefec. ur. Et q̄ iste. §. debeat sic intelligi apparet ex materia in qua iste. §. est situatus. s. in accusationibus criminalibus ad uindictam publicam: ⁊ ista est ueritas. ¶ Ulterius procedo. dicitur hic qui desistit a crimine suspecti non incidit in turpil. Cōtra. crimen suspecti est publicum iudicium: ut. l. iij. §. cōsequens. §. de suspe. tu. ergo desistens incidit ĩ turpil. [b] So. nego primam: quia non est publicū iudicium. ⁊ ideo non punitur senatuscōsul. turpil. sed alias extra ordinem: ut. l. ⁊ ĩ priuatis. ⁊ l. si quis repetere. §. i. §. e. titu. Et q̄ non sit publicū iudiciuz: dic ut dixi in. l. i. §. de pub. iudi. ⁊ in. l. dāni. §. de dā. infec. Dicitur hic qui desistit ab accusatione simpliciter non incidit in turpil. Cōtra. §. e. l. §. i. vbi desistēs ab accusatiōe simpliciter incidit in turpil. ¶ Huius timore quidā uariāt lec. huius. l. ⁊ fatenī cōtrariū. s. q̄ incidūt ĩ turpil. ⁊ quod hic dicitur cōtra desertorē ⁊c. intelligūt deserto rem militie. Hec opi. est falsa quia turpi. est crimen priuatum: ut. l. iij. in fi. §. de preuari. iō desistens a turpil. in turpi. non ĩcidit: ut hic. ⁊ j. e. l. in priuatis. ¶ Quero hic dicit q accusat hoc senatuscon. non est accusator: quid est hoc dictuz. Glo. dicit non est accusator: ut desistens ĩcidat in turpil. sed bene est accusator alias. Sed possemus forte dicere aliter. qui accusat hoc senatuscōsul. non est accusator: sz magis delator ōferēs in fiscū cām ciuilē ⁊ pecuniariā. hoc uidetur probari in. l. i. j. de iure fis.

Ex. §. sequenti.

¶ Omnes instigātes ad accusandū tenenī turpiliano. Et possunt prosequi accusationē. licet principales desistant.

Incidit. Hic est notabilis tex⁹. uides ergo q̄ tres puniuntur. s. mādans: ⁊ ille per quem factum est mandatum: et mandatarius. ⁊ etiā puniuntur isti instigatores ⁊ submittentes. ¶ Opp. glo. de. l. atheletus seruus. §. de fal. So. ut ibi. ¶ Itē op. de. l. ob hoc. §. de his qui no. infa. So. ut ibi. ¶ Itez opp. ex glo. de. l. aut qui aliter. §. pe. §. quod ui aut claz. vbi iste per quem quis mandauit non tenetur. So. hic loquitur in delictis grauibus: ibi in leuibus. ⁊ dicam de hoc plenius in. l. non solum. §. fi mandatum. §. de iniur. ¶ Istis contrarijs expeditis ex hac. l. nota ⁊ tene menti q̄ crimie turpil. ⁊ calūnie tenetur non soluz falsus accusator sed omnes isti submittentes ⁊ instigantes [c]. Secundo nota q̄ instigantes ⁊ mandātes possunt prosequi accusationem etiam principali accusatore desistente: quod est notandum quod apparet ex eo q̄ instigator uel mandans incidit ĩ turpil. si non probat ⁊ non prosequitur: ut hic. Dices tu iste textus hoc non dicit: immo incidit in crimen calūnie uel turpil. propter calūniam uel desistentiam ipsius ueri accusatoris: ut dicit hic tex. nisi subornatus accusator probauerit. Sed certe hoc non obstante dico q̄ potest prosequi. casus est in. l. in senatus. in prin. j. e. quod tenementi. ¶ Ultimo nota⁹ q̄ illud quod dicitur d̄ isto nuncio per quem mandatum tale est factuz. nota contra nuncios per quos fiunt isti tractat⁹ maleficiorum: ut puniātur. ⁊ sic est casus p glo. que dicit. nota. argu. cōtra prosenetas: ut. l. sciēte. §. de parrici. [e]

Ex. §. sequenti.

¶ Appellatio an extinguat pronunciatum. Et an ad prosequēdum appellationis cām in criminali debeat citari procurator fisci.

Reus. Nota q̄ per appellationez extinguitur pronunciatum. ¶ Opp. glo. q̄ non extinguatur: sed suspendatur: ut. l. furti. §. i. de his qui no. infa. ⁊ de tē. ap. l. finali. §. illud Glo. dicit illud est verum fictione iuris. Alibi tenet glo. contrarium. s. q̄ vere non extinguatur: sed suspendatur [f]: ut. l. tale pactum. §. q

l. scienter. ⁊ bal. in. l. iij. §. si procurator. §. quod quisq̄ iur. in reportatis antiquis. lz bal. contrarium teneat in. c. i. §. similiter. de controuer. iuesti.
f ¶ Reus. sed suspēdatur. an per appellationē extinguat pronūciatuz dic ut per bal. in repe. l. tale pactum. §. qui prouocauit de pactis. ⁊ per alios i. l. qui a latronibus. §. de testa. ⁊ quod nō extinguat: sed suspendat probat. de iureiurā. c. veniētes. ⁊ de re iudi. c. cū inter de appella. c. sepe. §. qd fi. ij. q. v. §. illud v̄. orientalis ⁊. c. si a iudice. de appel. in. vj. ⁊ uide ĩ spe. i ti. de appel. §. nūc breuiter. in prin. sicut litterarū ⁊ per cano. i. e. pastoralis. d̄ offi. dele. fallit aūt cōmunis ꝛclusio i sententia excōicatiōis que trahit secum execut. nec appellato extinguit nec suspendit pnunciatū. c. pastoralis d̄ appel. ⁊ not. bar. in. l. si d̄ ꝓprietate. et ibi glo. C. si a nō cōpe. iudi. Itez alio mō videt limitare. Jo. an. i. c. is cui. de sen. ex. in vj. ⁊ uide plene bal. ⁊ alios in. l. si cā cognita. C. de transac. ⁊ uide bal. i. l. i. in. iij. col. C. ex delic. defunc. ⁊ facit no. q̄stio quaz posuit bal. i. l. i. alias. ij. de exerei iudi. ⁊ uide bal. i rub. C. de ap. et Imol. ⁊ sequaces i. l. i. j. d̄ ap. Quid aūt in appellatione ab interlocutoria uide bar. i. l. furti. §. i. i fi. §. de infami. quid i restitu. vide in. l. illud sciēduz. j. de appel. ⁊ uide q̄ babes in. l. eos de re iudi.
ADDE an p petitionez consilij sapiētis ita extinguat uel suspendat quē admodū per appellationē Ro. cōsilio. ccxxxv.

a ¶ Determinaui. si accusatus ⁊ condemnatus ad penam fisco applicandā appellet ⁊ sententia feratur absolutoria non citato procuratore fisci ualeat. quod tene menti.

b ¶ Quero vtrū. vtrum iudex a cuius snia appellatur debeat citari ⁊ quō. vide quod dixi in. l. de vnoquoq; .ē. de re iudi. ⁊ adde bal. in. l. edita. i. xv. col. de eden. ⁊ in. l. sancimus in. xij. col. alias. xiij. q. C. de iudi. ⁊ adō qō saly. i. l. si qs infami. C. si reus uel accu. mor. dixit q̄ si iudex per modū iquisitiōis p̄cessit in causa appellationis non ē citandus. l. cos. §. super his. C. de ap. ⁊ p̄ alias rationes quas ibi vide p̄ cuz ⁊ i materia uide omnino bal. i rub. C. ō iudi. ad fi. ⁊ in. l. p hāc. in. vj. col. C. de tēpo. appel. ⁊ Inno. in. c. olim. in fi. de accusa. ADDE an iudex citandus sit a cui sententia appellat Ro. consilio. ccc xliij.

c Vi desistit. si admittit. an aūt si qs pte statur se accusaturū postea desistit a tali ptestatione. an amplius audiatur tex. ē not. qō no. i. l. miles. §. si socer. et ibi Bart. ē. de adul.

d Tī priuatis. circa hoc qō hic dixit gl. q̄ in causa ciuili tract' in iudicio p̄ calūniam pōt puniri criminaliter: uide Bal. in. l. si tibi. C. de libe. cau. ⁊ uide quod habetur i. l. stellionatus. ē. eo.

prouocauit. ē. de pact. pro quo facit. l. quoniam multa facinora. C. ad. l. iul. de vi. ⁊. l. precipim⁹. ante medium. l. C. de ap. ueritas est q̄ in totum extinguitur: ut probatur hoc. §. quod apparet: quia secuta condēnatoria sententia oritur actio ex sententia cōfirmante non ex prima: ut no. C. de ap. l. cos. in prin. ⁊ q̄ in totuz extinguatur tenet glo. hic ⁊ in dicta. l. furti. ⁊. l. i. ē. de re iudi.

¶ Vltimo uides hic casum q̄ accusator debet prosequi appellationem. pro hoc cōsului semel in curia ducatus. aliquis condemnatus appellauit utrum ad prosequendum appellationis causam debeat citari procurator fisci. ⁊ uidetur q̄ sic: quia fisco est condemnatus. Contrarium determinaui⁸ per hanc. l. quia accusator ipse debet prosequi causam appellationis: ut hic. ⁊. l. iij. C. si reus uel accu. mor. fue. uidetur enim sensisse. l. talem accusatorem sindicum ⁊ procuratorem fisci ad istam causam. Preterea probatur per rationem. nam inter fiscum ⁊ priuatuz est iudex procurator cesaris. sed inter priuatum ⁊ priuatum est iudex preses: ut. C. ubi cau. fisca. per totum. sed cause criminum licet tractentur de pecunia applicanda fisco debent corā preside tractari: ut. l. i. C. ubi cau. fis. ⁊ sic patet q̄ tractatur inter priuatos. ⁊ hoc est ueruz. ¶ Quero vtrū[b] iudex a cuius sententia appellatur debet citari quando appellatur a causa criminali: ut iudex ueniat ad defendendum sententiam suam. Inno. ponit in ca. cum speciali. extra de appel. dicā in materia de appel.

Ex. l. sequenti.

¶ Qui destitit ab accusatione ciuili nō admittitur ad accusandum criminaliter.

q **Vi destitit.** Lex ista habet duas lec. ⁊ una est bona: ⁊ alia melior. ¶ Not. ex una lec. q̄ qui desistit ab accusatione ciuili nō admittitur[c] ad accusandum criminaliter super eodem facto: quod tene perpetuo menti.

e **Ī in priuatis.** Quero qd vult dicere ⁊ in priuatis ⁊ extraor. criminibus. Glo. ponit plures expositiones. tene primam ut priuata dicantur nominata. extraordinaria dicantur innominata.

m **Vlier.** ¶ Opp. de. l. si femine. C. e. Plures solutiones dantur in glo. tu potes tenere de duabus unam. uel q̄ mulier hic destitit pacto: in cōtrario destitit penitentia. Vel aliter hic loquitur in crimine falsi in quo licet desistere: ut. l. athele tus seruus. ē. de fal. ⁊ ibi not. ⁊ utraq; solu. est bona.

Post abolitionem. ¶ Oppo. ī. e. l. si quis repetere So. hic loquitur in abolitione priuata. secus in publica.

Ex. l. sequenti.

¶ Quando desistens ab accusatione incidat in turpilianum.

q **Vesitum.** ¶ Oppo. ⁊ uidetur q̄ desistēs ante litis contest. teneatur crimine turpil. ut. ī. e. l. in senatus. §. qui post. Huius contrarij

e Vesitū. fuerunt opi. Desistens ante lit. contesta. non incidit i turpil.

q ⁊ uide i materia q̄ dixi i. l. i. §. suspecti. ad fi. ē. eo. post bar. ⁊ late Ly. ⁊ doc. in. l. i. C. eo. per Jo. an. in addi. spe. i tt. de accusa. m. iij. parte. §. qnto tractādū. in uer. i. ⁊ vide que no. Bar. i. l. si maritus. §. si negauerit. ē. de adulte. in uer. iij. ⁊ bal. in. l. i. C. ut intra cer. tempus. ⁊ per doc. i. c. lz ō accus. plene per bal. in. l. accusationibus. in vlti. col. C. q accusa. ⁊ Ang. in rubri. C. de in ius vocā. ⁊. Bal. in l. i. in. xvij. col. C. q accusa. qui dicit q̄ accusator p⁹ li. contes. pōt cogi per iudicē p̄ fistere in accusatōe: nec aliquo modo pōt desistere nisi ob tēta absolutione. sz ante q̄z re⁹ respōdeat bñ pōt desistere.

timore fuerunt opi[e]. inter Jo. ⁊ Azo. ex una parte. ⁊ Hug. ex alia parte. dicit Jo. q̄ desistens ante litem cōte. incidit in turpil. i. in sententiaz turpil. ut. d. l. in senatus. §. qui post. Hug. dicit contra. pro hoc alle. l. istam. Sed Joan. ad istam. l. respondet q̄ non tenetur verbis: sed sententia. Item facit pro Hug. quia ante litem contesta. non dicitur quis agere: sed agere uelle: ut. l. amplius non peti. ē. rem ra. ha. Ad hoc potest responderi q̄ hoc uerum est in ciuili: secus in criminali. Item pro Hug. facit. l. miles. §. socer. ē. de adul. sed ibi libellum non dedit. Itez facit p̄ hug. ē. de in ius vo. l. libertus. ⁊. l. quāuis. sz ibi tex. loquitur in casibus in quibus licet desistere. Item facit pro hug. l. sine metu. C. de adul. sed ibi loquitur in personis que possunt desistere: ut. l. in senatus. §. eos. ī. eo. Quid dicem⁹. Glo. cōiter tenent opi. Jo. per. d. l. miles. §. socer. ē. de adul. ⁊. l. i. C. ad turpil. ⁊ Bi. etiam. sed Ly. ī. d. l. i. C. e. dicit q̄ post datum libellū ⁊ post datum fideiussorem de prosequenda lite incidit ī turpil. ut ibi. secus ante lit. contesta. quā opi. refert glo. in. l. i. C. ut intra cer. tēp. q. cri. ter. Mihi autem uidetur sic dicendum[f]. quidaz sunt casus in quibus licet desistere ex qualitate persone accusatoris: ut. ē. e. l. i. §. accusatores. in fi. ⁊. ī. e. l. in senatus. §. eos. Quidam etiam sunt casus in quibus licet desistere ex qualitate delicti: ut. l. atheletus seruus. ē. de fal. Et de istis nō est querendum an incidant in turpil. ⁊ hoc modo potest intelligi hic. Quidam sunt casus in quibus non licet desistere. ⁊ tunc est aduertendum de tempore. quoddam est tempus post lit. contesta. ⁊ tunc nullo modo lz desistere: ut. ī. e. l. in senatus. §. qui post. ⁊ hoc secundum omnes. Quoddam est tempus ante litis contesta. post datum libellum: ⁊ post datum fideiussorem de prosequenda lite: ⁊ tunc etiam non licet desistere: ut. l. i. C. ad turpil. ⁊ quod no. in. l. i. C. ut ītra cer. temp. q. cri. ter. Quoddam est tempus ante datum illum fideiussorem post productaz tamen accusationem. Et hic est aduertenduz aut reus est iam citatus uel non ut reo citato nullo modo liceat desistere: ut ī auē. qui semel. C. quo modo ⁊ quando iu. coniuncta. l. absentem. ī. de penis. ante citationem vero rei liceat desistere secundum q̄ in ciuilibus licet. Quoddā est tempus ante accusationem propositam: tamē postquā qui minatus est se accusaturuz: licet de hoc dederit libellum presidi uel principi. s. q̄ uolebat accusare: non q̄ accusabat: ⁊ tunc indistincte licet desistere: ut. ē. de adul. l. miles. §. socer. ⁊ hic.

a **B accusatione.** Desistit .i. expresse deposuit per actum accusationi contrarium: ut. l. quesitum. ē. de adul. ⁊. ī. proxi. §. potes etiam ponere exēplum. Bar.

Destitisse uidetur. Scilicet tacite. Circa hunc. §. dic ut dixi. ē. e. l. i. §. si quis autē.

Ex. §. sequenti.

¶ Quid sit notorū ⁊ quid manifestum.

Nunciatores. ¶ No. §. est pro sindicis comita-

tu. ¶ Quero exemplũ hui°. l. Glo. ponit in curiosis ⁊ in alijs officialibus qui sine inscriptione habent denunciare: vt. l. ea quidem. C. de accu. ⁊. C. de curiosis. l. i. ¶ Secundo circa. l. nostrã quero quia hic est duplex littera. quidam habẽt assistere. quidam habent abstinere: que littera ẽ verior. Respondeo et pro hmõi declaratione premitto uobis q̃ isti sindici et ceteri officiales qui denunciant ex necessitate officij non tenentur nisi de euidẽti calumnia[a]: ut. l. tutorem. s̃. ō bis qui. ut indig. ⁊. l. post legatuꝫ. §. aduocatos e. ti. Hoc premisso si quidez habes assistere tex. stat proprie quia debent probare crimina que intendunt. alias punirentur de euidenti calumnia. Si habetis abstinere similiter procedit: qa potest abstinere nec punietur de presumpta calumnia: sed punirek de euidẽti calũnia. ¶ Quero qualiter punientur isti sindici: punientur ne crimine turpil. Glo. videtur uelle q̃ sic. sed ueritas est q̃ non puniuntur turpil. sed puniũtur extra ordinem: ut. l. diuus. §. fi. s̃. de custo. reo. ¶ Dicitur hic notorijs: quero que dicuntur notoria crimina. Tractatuꝫ de notorijs criminib° non habemus in iure nostro: sed canoniste habent[b] tractatum longum: ⁊ Spe. ponit in ti. de noto. cri. ⁊ est modus procedendi per se de notorio crimine. quod dic ut in. d. ti. de noto. cri. ⁊ Ly. C. de accu. l. ea quidem tãgit aliqualiter. tñ q̃tum ad propositum nostrum secundum doc. nostros notoriuꝫ dicitur proprie illud quod habet causam permanentem. illud uero quod habet causam momentaneam dicitur magis manifestum q̃ notorium: ut. l. ciues. ⁊ ibi no. C. de appel. hoc probat tex. in auẽ. qui semel. C. quomodo ⁊ quando iu. ubi proponere edicta potest facere aliquid transiri in notoriũ: quia habet causam permanentem. sed vox preconia paucis innotescit quia habet causam momentaneaꝫ. pro hoc facit q̃ no. s̃. qui satis. cog. l. si uero. §. qui pro rei. Sed canoniste dicunt aliter. ¶ Sed circa hoc instatur. si crimina notoria sunt denunciata ad qd dꝫ assistere nunciator. Respondeo potes intelligere notoriuꝫ proprie. i. ualde manifestum: ⁊ tunc habet necesse assistere ut probet esse notorium. Item potest intelligi notorium ut dicatur notorium ipsa denunciatio: que inducit crimen in notorium ⁊ tunc debet assistere ut probet crimen. ⁊ iste due expositiones tangunt hic i glo. i. ⁊ in glo. sup uerbo assistere

Calumnie. ¶ Op. q̃ teneatur crimine iniuriarum non calumnia: ut. l. lex cornelia. §. si quis li. s̃. de iniur. ⁊. l. quod senatus. e. ti. Glo. fatetur q̃ punitur crimine iniuriarum non crimine calumnie. sed secundum hoc non faceret ad hunc ti. ideo glo. dicit intantum facit ad hunc ti. q. d. ille qui in illa accusatione calumniatur crimine calũnie punitur: ⁊ sic apparet q̃ illud est crimen publicum. Sed certe ego dixi in. l. i. s̃. de pu. iu. q̃ crimen de quo lequitur. l. q̃ senatus. non est publicum iudicium eo modo quo appellantur publica iudicia in. l. i. s̃. de publi. iu. sed tamen hec lex non probat q̃ in. l. q̃ senatus. illud crimen sit publicum quia etiam qui calumniatur in priuato crimine punitur de calumnia: ut no. in. l. i. §. s̃. eodem. ti.

s Iquis repetere. Uos habuistis in. l. libellorum. §. fi. s̃. de accu. ⁊ uidebitis statim. j. e. in. l. aut priuatim §. fi. quia post abolitionem impetratam licet repetere reuꝫ infra. xxx. dies. modo queritur utrũ tempore quo reus repetitur possint obijci exceptiones que ante obijci non poterant. Respondetur hic in tex. cõtra hunc tex. habuistis casuꝫ. s̃. de accu. l. hos accusare. §. hoc beneficio. sol. vt ibi dixi. hic non repeto.

Ex. §. sequenti

¶ An possit conueniri iniuriaruꝫ q̃ contra me egit ciuiliter calumniose.

Si stellionatus. Uides q̃ i priuatis criminibus non habet locum senatusconsul. turpil. sed punitur officio iudicis extra ordinem: ut hic. ⁊ in. l. ⁊ i priuatis. s̃. e. ⁊. l. i. §. suspec. s̃. e. ¶ Querit glo. aliquis egit contra me ciuili actione calumniose an possit conuenire actione iniuriarũ. videtur q̃ non: quia in ciuili iuratur de calumnia. per hoc tollitur actio iniuriarum que competit pro calumnia: ut isti. de pe. te. li. §. i. ¶ In contrarium uidetur quia etiam in criminali iuratur de calumnia: ut. C. de iura. calum. l. i. sed in criminali quis potest de calumnia accusari. ergo etiam in ciuili. Respondeo. q̃ actione iniuriarum potest conueniri. casus est in. l. apud labeonem. §. si quis non debitorem. s̃. de iniur. ⁊. l. si creditor. ⁊. l. si iniurie. s̃. de iniur. non ob. quod dicitur de iuramento calumnie: quia fateor q̃ excusat a calumnia presumpta nõ ab euidenti: ut dixi. s̃. e. l. i. §. queri potest.

a Bolitio. Hic iurisconsul. incipit tractare secundam partem rubrice: scilicet de abolitionibus. ¶ No. id quod dicit tex. q̃ est nota. q̃ triplex est abolitio. scilicet publica: legalis: et priuata.

Ex. l. sequenti.

¶ Abolitio quid sit.

a At priuatim.

Triginta dies. ¶ Quero an per abolitionẽ publicam recedatur totaliter a prima instantia. Glo. hic videtur dicere q̃ non: quia ista repetitio que fit redeundo ad primam instantiaꝫ: nec enim totaliter prima accusatio perimitur. vide glo. que incipit: licentia: ibi: ⁊ nota. ⁊ c̃. Ly. in. l. i. C. de aboli. dicit q̃ ista glo. est falsa per. l. libellorum. ℣. q̃ si libelli. s̃. de accu. dicit enim q̃ abolitio nil aliud est q̃ nomen rei aboleri inter reos ⁊ eum a iudicij instantia absoluere: ⁊ hoc uidetur probari. j. e. l. interueniente. circa fi. pro hoc etiam diffinitio abolitionis quam ponit glo. C. de aboli. in rubri. tñ hoc non obstãte puto glo: verum dicere. nam rei nomẽ abolet per publicã abolitionẽ: et per legalem cum licẽtia redeundi ad accusationẽ infra. xxx. dies: ⁊ sic cũ licẽtia repetendi. nõ est ergo abolitio simplex: sed conditionata: merito ad eandẽ institiã põt redire. hoc pbat hic tex. ⁊ glo. dixi etiã in. l. libellorũ in fi. s̃. de accusa.

q Uerebatur. Qñ quis accusationẽ nõ prosequit: quia iudex exceptionem tpis obstare pronũciat in turpil. nõ incidit. h. d. ſm verã lec. ¶ Op. ō. l. i. §. accusatiões. s̃. e. Glo. dat plures so. breuit teneatis istã q̃ hic omisit pſequi cãm. quia iudex pnunciauit illã exceptionẽ obstare. ⁊ ista exceptio habet vim abolitiõis. merito in turpil. non incidit.

f ¶ Sic dicẽdum. No. q̃ differẽtia est inter desistẽtẽ penit° ab accusatõe ⁊ differentẽ pcessum: ita q̃ la bat instãtia: ⁊ eũ qui ẽ cõtumax infra tẽp° instãtie differẽdo pcessũ. vt no. declarat bal. i. l. q crimẽ. i. ij. col. C. q accu.

a Bac cusatione. §. nuncia tores euidẽti calumnia. No. ō pena denunciatoris desistẽtis ⁊ vide Bar. in. l. diu°. la. ij. de custo. reo. s̃. Et qd de sindico. vide. j. ⁊ facit quod no. Bar. in. l. in senat°. §. an ad cos. j. co.

b ¶ Sed canoniste hñt. que dicãtur crimina notoria. ⁊ an super istis criminibus valeant pbationes facte ordinario tramitte omisso dixi i. l. ij. §. si publico s̃. de adul. et ad bart. hic vide omnino Inno. in c. statuimus de offi. dele. ⁊ plene in. c. fi. de cohab. cle. ⁊ mulie. ⁊ dicit Joã. an. ⁊ ibi do. an. in. c. cum speciali. §. j. ō ap. q̃ delictũ dicit notoriũ si quis ō delicto cõuictus est p testes cõtra q̃s nihil opposuit. vel p sniam a qua non appellauit: vel si fuit ꝓfessus et cõfessionem nõ ipugnat.

c Uerebatur. Qui desistit eo. q: iudex pronũciauit non esse pcedendũ nõ incidit in turpil. et qñ qs dicat desistere. vide glo. notab. et ibi bar. in. l. papi. §. i. s̃. de inoffi. testa.

a ¶ An senatus per instrumentũ. vtrũ delictũ possit ꝓbari ꝑ instrumentũ. adde no. per Innocẽ. i. c. statuim⁹ de offi. dele. ⁊ bal. in. l. contra negantẽ. C. ad. l. acql. ⁊ in. l. ij. §. d serijs. ⁊ vtrũ ꝑ priuatã ꝓscripturã ꝓbetur delictũ. vide bar. in. l. nõ. itelligit. §. tacita. j. de iure fis. ⁊ dicit Io. an. post hosti. in. c. cũ ad sedem. de resti. spoli. ꝙ violẽtia potest probari ꝑ instrumẽtũ. ſz io. an. i mercu. i. c. qõ directo disputando tenet ꝙ nõ potest ꝓbari: nisi instrumentum cõfectũ fuerit de voluntate partiuz. adde glo. in c. cum in ecclesijs d maio. ⁊ obedi. ⁊ de hoc ꝑ io. an. in regula semel malus de regu. iur. in mercur. ⁊ Bald⁹. post cy. in. l. fina. C. de proba. ⁊ hoc durũ. Adde ⁊ uide ca. his quede maio. et obe. ⁊. ca. ſz ꝓstitutionẽ. de vbo. sig. in. vj. ꝑ Saly. i. l. singuli. C. d accudicit tũ bal. ꝙ istud fallit nisi eẽt notari⁹ officialis' quo casu crederek sibi de delicto ſz cũ in rubri. C. de fi. instru. in ver. ſz adhuc dubitatur. sed cõtumacia bñ ꝓbatur per istrumẽtũ ſz bal. in. l. i. C. quo. appel. de quo uide per Io. an. i rub. d istrucedi. i. iij. col.

b ¶ An ad eos. secundo quero. an ille ad cuius istigationẽ iudex inquirit teneatur pena turpil. et uide glo. i. l. ob hec vba. §. de ifami.

c ¶ Eos. ⁊ tunc incidunt. Nec solutio nõ sapit: cuz dicta distinctio loquatur in obliga. sed imo uidek poti⁹ dicẽdũ per hunc. §. ꝙ qui nõ põt accusare desistendo non incidit in turpil. fateor hoc. sed inquantũ dicit ꝙ maritus nõ põt accusare id uerũ puto si cõsiderak ut marit⁹. alias nõ. ar. l. ad inge. §. quãuis. §. de iure patro. vnde ad propositũ quãdo marit⁹ accusat uxorem de adulterio aut accusat iure mariti. ⁊ tũc quia ꝙ sideratur ut maritus puto uex. ꝙ sicut non põt accusare sic desistẽdo nõ icidit i turpilia. ⁊ sic loqtur. l. is cui⁹. §. fina. §. e. ⁊ ꝓbak hoc qa si dicemus ꝙ non teneatur de calumnia: ut dicit gl. magna i principio. l. iur. mariti. §. eo. cũ priuilegium dicak cõtra ius cõmune. l. i. ad municipi. Itẽ hoc uidek ꝓbari i dicta. l. iure mariti. C. e. ibi duz dicẽ. si non elapsi sunt. lx. dies ⁊c. ubi icludit clare solũ ꝙ quãdo infra. lx. dies accusat releuak a calumnia: secus si post. Aut accusat iure extranei p⁹. lx. dies: ⁊ tenek de calumnia cũ extrane⁹ teneak. nec obstat iste. §. quia cum accusat iure extranei nõ cõsideratur ut maritus: sed ut extrane⁹. igit ⁊c. ar. §. de adop. l. q duos.

d ¶ Qui post. ADDE ut per spec. i ti. de accusatione. i. iij. pte. §. qnto loco. vsi. sed ꝗ ⁊ ibi Io. an.

s Interueniente.

Qui reum nõ repetit publica abolitiõe interueniẽte in senatuscõ. nõ incidit. h. d. Hic videk tex. ꝙ ꝑ abolitionẽ istãtia extinguak: et ꝙ reus a iudicio eximak. sed vt dixi vobis in. l. aut priuatim in fi. §. e. ista exceptio fit sub cõditione nisi infra. xxx. dies repetatur.

d Iuus.

Vide glo. q incipit: non noie. ⁊c. Videtis hic gl. que dicit tutorẽ nõ posse accusare noie pupilli. sed ego tenui vobis cõtrariũ in. l. ij. §. de accu. tamẽ ex hac. l. habetis practicã: vt tutor dicat se accusare cã pupilli ⁊ pro pupillo: licet non dicat nomine pupilli.

Ex. l. sequenti.

¶ An per instrumentum possit ꝓbari delictuz.

i An senatus.

¶ Not. tex. qui dicit hoc autem uerbum peregisset. debet ergo accusationem peragere non solum qui accusat sed etiam instigator: ut hic. ⁊ dixi. §. e. l. i. §. incidit. Quero quid vult dicere tex. ibi: quiqz cyrographum. Glo. exponit duobus modis. vno modo ꝙ loquatur in cyrographo in quo cõtinetur se daturũ pecuniaz si accusaret. ⁊ iste dicitur istigator: ⁊ punitur: ut. §. e. l. i. §. incidit. Et alio modo dicit gl. cyrographũ quo cõtinebãtur ꝓbationes per quas delictũ poterit probari. ita no. hic in. i. glo. in fine. ex hac glo. nota ꝙ instigator dicitur qui parat accusatori probationes. vidistis. §. eodẽ. l. i. §. incidit. ¶ Secundo not. secundum hanc lec. ex ista glo. ꝙ delictum potest probari per instrumentum⁹. hãc. q. disputauit Jaco. de are. quam refert Ly. in. l. penul. C. de proba. ꝙ per instrumentum possit probari delictum. uidetur casus nota. hic. ⁊ nota. in. l. cõtra negantez. C. ad. l. acquil. ⁊. C. quo. ap. non reci. l. ii. In contrarium uidetur tex. in. l. diuus. §. de custo. reo. ⁊ §. de testi. l. iii. §. idem diuus. ibi testibus non testimoniis esse credendum. Hic breuiter quoddam ẽ maleficium quod committitur contrahendo: ⁊ illud potest probari per istrumentum ut hic. facit. §. de his qui nota. infa. l. quoniam. ⁊. C. de sepul. uio. l. i. si enim facimus societatem ob aliquem accusandum uel nõ accusandum: certe poterit probari ista societas per instrumentum. Quedaz sunt delicta que aliter committuntur: ⁊ tunc si uolo producere instrumentum ad probandum aliquod adminiculum circa delictum: ut quia uolo probare ꝙ dedisti damnum in re mea. ad probationem dominii produco instrumentum tunc possum. idẽ ad probationem adulterii produco instrumentum quo probatur matrimonium. hoc potest fieri ut. l. contra negantem. ⁊ quod ibi nota. C. ad. l. acquil. sic posset intelligi. l. ii. C. quorum ap. nõ reci. hoc etiam modo posset intelligi hic. Si vero uolo probare ipsum maleficium directo per instrumentum: ut quia cuz tu percuteres aliquẽ ille dixit notario scribas ꝙ talis me percussit: tunc delictum per instrumentum non potest ꝓbari ut. l. diuus. §. de custo. reo. ⁊. l. iij. §. idem diuus. §. de testi. quia iudex debet audire testes qui dicant hoc: vt in auc. apud eloquentissimũ. .C. de fi. instru. ⁊ in dicto. §. idem diuus.

Ex. §. sequẽti.

¶ An contra iudicem inquirentẽ habeat locum senatusconsul. turpilianũ. Et an etiã ille teneatur turpil. cuius instigatione iudex inquirit. ⁊ an illi q ex forma statuti accusant incidãt in turpil.

In ad eos.

Circa istam. l. quero de duab⁹. q. ꝑma an cõtra iudicẽ inquirentẽ de maleficio habeat locũ senatuscõ. turpil. ⁊ tex. hic videk ꝙ sic. ibi ex ordinẽ cognoscunt. sed glo. volens hoc euadere exponit cognoscunt. i. cognosci postulant. ⁊ sic nõ loquik de iudice. quid dicem⁹. breuiter iudex inqrens ex necessitate officij a calũnia ꝓsumpta excusak: vt patet ex oĩbus regulis quas dedi in. l. ij. §. si publico. §. de adul. ergo excusatur a pena turpil. nisi sit in euidenti calũnia: vt. j. proxime.

¶ Secundo quero⁶ an ille cuius instigatõe iudex inquirit teneak pena turpil. et hic est tex. ꝙ sic. ibi extra ordinẽ cognoscũt. i. cognosci postulant: ⁊ sic isti tres condẽnabunk in expẽsis sicut ꝓncipales accusatores. ar. ad hoc. §. ꝓxi. et. §. e. l. i. §. incidit. ¶ Item no. ex hac. l. ar. cõtra illos qui hodie ex forma statutorũ accusant incidere in crimen turpil.

Eos.

¶ Op. C. de adul. l. abolitionẽ. ⁊ d l. qui cuz maior. §. sed si minor. §. d bo. lib. So. speciale est vt ꝑdicti. s. maritus ⁊ patronus excusank a calũnia: nisi sint in euidẽti calũnia: vt vidistis. §. de adul. l. si vxor. §. fi. ita hic si sunt in euidẽti calũnia qñ desistũt: vt quia euidenter constat ꝙ possunt ꝓbare maleficiũ ⁊ desistunt. vel desistũt ꝑ pecuniã: ⁊ sic per calũniaz ⁊ tunc incidũt in turpil. v. ll. cõtrarijs alias sec⁹ vt hic. verũtñ alij: vt Azo legunt hanc. l. alio mõ vt ponik in fi. glo. que lec. est vera i se: tñ nõ congruit littere: quia tex. nõ querit vtrũ possit accusare vel nõ. sed vtrũ incidat in turpil. vel non.

Si propter mortẽ.

Mo. ex ℔ tex. ꝙ accusator etiã post mortẽ rei debet prosequi crimen ꝓpter bona: quod est i casu in quo non tollitur crimẽ morte. quos casus habuistis. §. de accusa. l. ex iudiciorũ. ¶ Vltimo vide glo. super verbo non ideo ibi. sed argu. contra in. §. si homo. So. dic vt ibi. Itez ibi in. l. i. §. fi. So. vt no. per By. in. l. totum. §. de impen. in re. do. fac. ⁊ per Ly. in. l. ad cõparandas. C. manda.

Qui post.

Hic uidetur tex. ꝙ ãte lit. cõtesta. quis non possit desistere nisi sit impeditus. sed Hug. subaudit maxime. alij non subaudiunt. dic ut dixi. §. e. l. quesitum.

Ex. §. sequenti.

¶ Stante statuto ꝙ cõmittens homicidium cõdemnetur in mile ⁊ stet ad confinia per. xx. ãnos a die facte condemnationis: ⁊ cõtingit ꝙ unus propter homicidium ponatur ad confinia ⁊ pẽdente decẽnio cõmittat aliud homicidium: an decẽnium secundum incipiat a die finiti decennij primi: an a die condemnationis super secundo.

Quanquam.

Hic est bonus ⁊ nota. casus. hic. §. consueuit cõiter allegari pro casu i. q. pulcherrima.

a ¶ Quanquã statutũ hic est. Questio pulcherrima est ista. & uide quod notat Innocen. de electio. c. cum in cunctis. & textus nota. in. l. aut damna. §. si quis. j. de penis. & institu. de iniur. §. sed hodie. & uide in simili questione notata per glo. in cle. ij. de magistra. & etiam uide Jo. an. in prealleganda. cũ in cũctis. ver. triennio. & in addi. Spec. in ti. de penis. i fine principij. Et quid de dilatione data alicui p. l. an confundatur cuz dilatione conuentionali: uel icipiat a die primi termini conuẽtionalis. uide Bal. in. l. fin. C. de repu. here. Itẽ facit tex. i. l. capite quinto. s̃. de adulte. & quod in simili nota. Barto. in. l. finali. §. quotiens. de publica.

b ¶ Ad ppositum. Adde notata in simili per bartolum in. l. si stipulatus essem ita abste. s̃. de verbo. obligationi. ubi allegat ista iura.

c ¶ l. si usufructus. Et uide ibi bar.

statutum hic est[a] q̃ cõmittens homicidiũ condemnetur in mille: & stet ad confinia per. xx. annos a die facte condemnationis. contigit q̃ unus fecit homicidium & pendẽte primo decennio iterum aliud homicidium cõmisit. queritur utrum decennium secundum incipiat a die finiti decennij primi: an a die condemnationis super secundo late. Et dicunt quidam hic est tex. q̃ a die condemnationis late super secundo nõ inspecto decennio primo. ita dicunt quidã. hãc. q. uidi ter disputatam. primo quidam antiqui disputauerunt. & postea disputauit eam Ja. bu. & Rai. de forli. in diuersis terminis: sed punct[o] erat idẽ. vos debetis scire q̃ species nõ recipiũt duplicationem: ut. l. lucius. §. impuberem. s̃. de le. ij. & l. plane. §. i. s̃. de leg. i. Modo ad propositum[b] istud decenniuz quo quis debet stare ad confinia potest poni quandoqz ut species. uerbi gratia stet ad confinia per. x. annos a die cõdemnationis facte: & tunc ponitur tempus ut species. loquitur enim ita de illo decennio q̃ non de alio. ita procedit dicta determinatio q̃ a die cõdemnationis secundo facte currat decennium secundum. non ob. q̃ decennium primum non sit finitum. esset enim aliud decennium: ut. l. si usufructus[c] mihi in biennio. s̃. de usufruc. le. Sz si tempus apponitur simpliciter & determinate: vtputa stet ad confinia per decennium: nec dicitur de quo decennio: tunc uidetur q̃ debeat incipere nouum decennium a die finiti decẽnij primi: & tempus quo fuit ad confinia propter aliud non imputetur illi tempori. ar. pro hoc. l. seruus qui in testõ. §. i. s̃. de sta. lib. ista uidetur mihi ueritas.

Ex. l. sequenti.

¶ Si fiat statutum q̃ banniti liberentur a banno soluendo certam quantitatem taxatam pro qualitate maleficij: an banniti positi in carcere pro dicta causa debeãt liberari. Et statuto quo disponitur q̃ soluens condemnationem. j. x. dies liberetur a quarto pluri gaudent etiam carcerati.

d Omicianus. Habui semel de facto banc. q. factum fuit statutum[d] in ciuitate pisana q̃ exbanniti liberentur a banno soluẽdo certam quantitatem taxatam secundum qualitatem maleficij pro quo erãt exbanniti. modo quidam exbannitus erat positus in carceribus. quero utrum ex uigore illius statuti debeat relaxari. Ego dicebam uidetur q̃ non per casuz huius. l. & idem uidetur tex. in. l. ij. s̃. de custo. reo. puto q̃ ueritas est in contrariuz. Pro cui[o] euidentia debetis scire[e] q̃ ista generalis abolitio non dimittit crimen quia ex eo crimine potest reperi ab eodem: ut. l. si quis repetere. & l. aut priuatim. §. fi. s̃. e. & ideo carcerati non relaxantur ne iudicium finiatur: quia si relaxarentur forte fugerent: & sic iudicium esset frustratoriuz: quia postea non posset repeti. hec est ratio hic. sz pone in speciali abolitione postquam repeti nõ potest quis: ueruz est q̃ non potest repeti ab eodez ut ibi: sed ab alio sic: ut. l. hi tamen. §. fi. s̃. de accu. & l. mulier. in fi. s̃. e. & l. i. C. de abolitio. & certe illa abolitio specialis porrigeretur ad carceratos: ut. l. fi. circa prin. C. de aboli. ita dico in proposito cum per tale statutum exbannitus soluẽdo certam quantitatem dimittatur de banno & ei dimittitur crimen: ita q̃ ammodo ipse repeti non potest: merito talis reformatio porrigitur ad talem exbannitum carceratum: sed si esset facta reformatio per quam quis totaliter de banno non eximitur: ita q̃ delictuz non remittitur: sed differatur. uerbi gratia. tempore guerre est factum statutum q̃ exbanniti habeant securitatem durante guerra: tunc talis reformatio non extenditur ad carceratos per hanc. l. ¶ Ultimo dicit Bi. q̃. l. ista est in argu. q̃ si cauetur statuto q̃ soluens infra decez dies habeat beneficiũ quarte partis q̃ istud ad carceratos non porrigitur: sed ueritas est in contrarium: ut dixi. s̃. qa beneficia per que pena tollitur ad carceratos pertinent. secus in beneficiis per que pena differtur: ut. s̃. dixi.

Ex. l. sequenti.

¶ Statutum de carceratis relaxandis uel rebãniendis non comprehẽdit carceratos uel bannitos de crimine falsi.

l Acius. Ad crimina in quibus ex utraqz parte incũbit onus probandi abolitio non porrigitur. hoc dicit. ¶ Oppo. de. l. si interueniente. s̃. e. ubi quis non cogitur repetere accusationem post abolitionem. Solu. ibi loquitur in criminibus ad que abolitio se extendit: hic secus. Sed contra hoc uidetur: quia in crimine falsi licet desistere etiam sine abolitione: ut. l. atheletus. s̃. d̃ fal. Respondeo duas solut. possumus dare q̃ ibi est speciale. s. quando loquitur de crimine falsi. s. testimonij: ut ibi. uel aliter ibi loquitur in eo qui non accusauit: sed quedam uerba dixit. s. pbaturum se: & ista forte est melior. nam regulariter uidetur q̃ in crimine falsi non admittitur desistentia: quod apparet: quia in quibusdam personis est speciale: ut possint desistere: ut. s̃. e. l. quesitum & l. mulier. & l. i. §. accusationem. ver. at quin. s̃. e. & istud putarez uerius. uel aliter possumus dicere sustinendo hanc opi. quam. s̃. dixi modo q̃ omnes leges que dicunt q̃ in crimine falsi licet desistere sunt uere quantuz ad hoc: ut non perdat cõmodum ex illo testamẽto uel scriptura quam dicit falsam: ut. l. atheletus. s̃. d̃ fal. & l. papi. §. meminisse. s̃. de inoffi. testa. & l. alia. C. de his qui. ut indi. sed quantum ad penã turpil. non licet desistere sine abolitione[f] concessa ex certa scientia: ut. j. dicam. ¶ Item oppo. C. de fal. l. si docueris. dicit glo. ibi ex certa scientia fuit concessa generalis abolitio uel specialis: ut porrigatur ad crimen falsi. alias secus. ¶ Quero quid de abolitione speciali. Respondeo idẽ quia non potest in istis criminibus cõcedi: ut. l. fallaciter. §. fi. C. de aboli. secundum hoc habes argu. immo est casus quasi q̃ statutum quod fit de carceratis relaxandis non porrigitur[g] ad carceratos ob crimen falsi nisi hoc specialiter sit dictũ uel senserunt de hoc statuentes: ut. s̃. dixi. idẽ si fit statutuz de aliqbus rebãniendis: ut nõ porrigat ad exbãnitos de crimine falsi.

i Operatores &c.

a ¶ Quanquã statutũ hic est. Questio pulcherrima est ista. & uide quod notat Innocen. de electio. c. cum in cunctis. & textus nota. in. l. aut damna. §. si quis. j. de penis. & institu. de iniur. §. sed hodie. & uide in simili questione notata per glo. in cle. ij. de magistra. & etiam uide Jo. an. in preallegaca. cũ in cũctis. ver. triennio. & in addi. Spec. in ti. de penis. i fine principij. Et quid de dilatione data alicui p. l. an confundatur cuz dilatione conuentionali: uel icipiat a die primi termini conuẽtionalis. uide Bal. in. l. fin. C. de repu. here. Itẽ facit tex. i. l. capite quinto. s̃. de adulte. & quod in simili nota. Barto. in. l. finali. §. quotiens. de publica.

b ¶ Ad ppositum. Adde notata in simili per bartolum in. l. si stipulatus essem ita abste. s̃. de verbo. obligationi. ubi allegat ista iura.

c ¶ l. si usufructus. Et uide ibi bar.

d Omici an[o]. factũ fuit statutum. Limitatamen ista nisi essent exbãniti uel carcerati ob crimen falsi: vt no. dixit barto. in. l. luci[o]. j. co. & de hac eadẽ q̃stione d̃ qua hic per bar. uide p eum i repe. l. si is q̃ pro emptore in. xix. col. s̃. de usuca. & i. l. oẽs populi. in. v. q. s̃. de iusti. & iure. & in. l. cuz lex. s̃. d̃ legi. & in. l. ij. s̃. d̃ custo. reo. et uide per Jo. an. in spe. de obliga. & solu. §. i. ver. disputauit franciſc[o] &c. & hic adde Ange. in. l. libellorum. §. fi. s̃. de accusa.

e ¶ Debetis scire. An iudex inquirens & desistẽs incidat in turpil. & idez in iudice falso inquirente. Adde Bar. in. d. §. si publico.

f Acius. sine abolitione. An in crimine falsi. concedi possit abolitio.

l Adde bal. in. l. fi. in fi. C. de abolitio.

g ¶ Non porrigit. Statutũ q̃d carcerati relaxent non icludit carceratos de crimie falsi adde quod nota. durit guil. decunio. in. l. fz si ex parte. §. quanquã. j. quod cũ eo. per illuz tex. no. q̃ si alicui est cõcessum priuilegium nõ teneat respondere creditoribus suis usqz ad. x. annos quod nõ extenditur ad debitores ex causa delicti & per hoc. s̃. de re iudi. si reuz. & quod no. gl. i auẽ. de man. pri. §. q̃ delinquẽs. i v̄. ut nocentis. p illũ tex. & ad de q̃d uidek trahi ad carceratos quos cũq̃z etiã ob enorme scelus. fm bal. in. l. iij. C. de epis. audien. ubi uid bar. & ad bar. hic adde Ang. i. l. libellorum. §. fi. s̃. de accusa. ubi etiã q̃ nõ porrigitur ad delicta liquida. p. l. fi. C. de aboli. & ibi Bal. & doc. & Bar. hic sequit Pe. d̃ ancha. in. c canonũ statuta. in v̄. sz ali. q̃rit bar. de consti. et adde q̃d dixi in. l. de pupillo. §. si pluri b[o]. s̃. de ope. no. nunci. ADDE an i dulgentia facta bannitis trahatur ad carceratos q̃ consuluit bal. in ciuitate Brixie 2. filio. cclv. iij. libro.

¶De requirendis reis. Rubrica.

a ¶De questionibus. Bal. in. l. pe. in. x. q. de execu. rei iudi. uidetur tenere opi. Ly. ⁊ bal. in. l. fi. de iuris. om. iudi. in. v. q. ⁊ Io. cal. in repe. c. illud. in viij. q. de rap. ⁊c.

b Iui seuerus. Quero quis. Et facit ad intellectū auc. bona dānatorū. C. de bo. damnatorum no. q bona mobilia censentur esse eiusdem territorij vbi reperiūtur: quia populo seu fisco illi⁹ loci confiscā tur. tex. secū dū bal. fing. in. c. i. §. si uero. de pace tenē. Et de ista forma ñ. notatiōis bonorum: uide Sec. in ti. de accu. §. qualiter. ⁊ glo. i. l. ij. C. si pēden. appellmots interue. ⁊ an hodie ista annotatio ualeat uide bal. i. d. ca. i. §. si qs ō pa. tenen. in glo. Adde quod in bonis banniti licitum ē cuiq damnum dare: ut ē gl. no. i usi. feu. in ca. i. in ti. hic finiē lex. in uerbo solutionez circa mediuz. ⁊ no. Bar. i. l. ut vim. s̄. de iusti. ⁊ iure. sed Bal. diē in dicto. c. i. q illa gl. nō est vera i bāno iperiali: quod est diffidatio q̄dz ut in auc. cassa. C. d sacro san. ec. Et dicit q nec lege nec equitate hoc caruetur. immo si iudex hoc vellet in sententia dicere non posset. hoc no. quia ut dicit alibi tex. bona non delinquunt: ut in auc. ut nul. iudi. §. i. ⁊ qa ēt bannito ius redditur de bonis suis: ut in. l. pap. exuli. de mino. Sz fallit in feudo: ut in. d. ca. i. Et ibi subdit an ualeat statutum q banniti possent diffinitiue damnari. de quo dicendum est: ut per Io. an. in ca. veritatis. i fi. de do. ⁊ contu. in nouella. Et etiam querit glo. in. d. c. i. vtrum potestates terrarum possint aliquem bannire: ⁊ dicit q fic: ⁊ quod operatur idē quod bannum regis. Iz rex sit maior quolibet potestate. Iz glo. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. legati. dicit q bannum operatur qualitatem delicti. que glo. debet intelligi quando per statutū uel consuetudinem loci damnum succedit loco diffinitiue. per interlocutoriam in sua natura stantem nunquam inducitur maxima capitis diminutio. l. quid ergo. §. quid tamen. de infami. Bal. in. d. c. i. ⁊ ibi vide per eum q bannū non afficit res positas extra territorium. ⁊ ad id quod dixi. s̄. an potestas possit bānire. adde que dixi post Bar. in. l. imperium. de iuris. om. iu. Et ad predicta uide omnino bal. in. l. i. C. de here. insti.

c ¶Forma statutorum. Sed pone q pro homici. per statuta imponitur pena mille lib. Ticius cōmisit homicidium: ⁊ quia fuit contumax fuerūt annotata eius bona: comparet iste post annuz: de quo hic dicitur: ⁊ vult soluere mil. lib. ⁊ recuperare bona: an possit. dixit An. de pisis q fic. allegat .ff. de pecu. l. eo tempore. ⁊ l. i. §. fi. ff. de his qui mor. fi. consci. quia si venisset non potuisset in plus dānari. unde nec latitare censetur in eo ī quo non poterat conueniri secūdum eum: quod est no. secundum Bal. in. c. i. §. iniuria. de pa. iur. fir. Sed utrum ex eo q quis est exbannitus intelligātur bona publicata: uide Bar. ⁊ doc. in. l. eius qui. s̄. de testi. ⁊ quod ipse no. in. l. si iq qui. C. q testa. fa. pos. et no. in. l. ij. j. de bo. dāna. ⁊ de istis bānitis: uide quod habek i. l. diuus. s̄. d custo. reo. ⁊ Ange. hic ⁊ i sua disputa. icip. duo adinuicē litigantes. bal. i. l. i. C. de here. insti. dixi i. l. i. s̄. de bo. dāna. aliqua que hic habentur. Itez querit Ang. in. d. auc. vt nulli iudi. §. fi. ad fi. stāte statuto qd bānitus contumax habetur pro confesso deinde condemnak an possit post sententiā fieri executio ī eius bonis si bannit⁹ vult esse in bāno ⁊ non soluere. ⁊ dicit q nō. vide ibi ⁊ bene uidek dicere. ⁊ adde quod Iz bona conficentur non tamen occupātur nec de facto incorporantur ante sententiā: vt in cle. i. d hereti. vbi p Pau. de liaza. i glo. alias facit qd no. Ange. in. l. si vacātia. i. iiij. charta. C. de bo. vacan. lib. x. ad. q. Ange. supradictā. an bānit⁹ possit cogi ad satisfaciendum in pecunia si vult esse in banno: vide Bal. latius in auc. bona dānatorū. C. de bo. damna.

d ¶Presides. erroribus canonistarum. Bal. in. l. pe. in. ix. col. C. de execu. rei iudi. vbi videtur tenere opi. Ly. ⁊ Bal. in. l. fin. C. de iuris. om. iudi. in. v. q. Io. calde. in repe. c. i. in. ix. q. de rapto. ⁊ dic ut per do. car. in cle. pastoralis. in ver. nec illud. de re iudi. Secundo no. modum citandi. adde Bal. in. l. consentaneum. C. quomodo ⁊ quando iudex. vbi dicit q modus citandi absentes est per litteras. alias vox nuncij sine litteris cito euanescit ⁊ non est bene tuta citatio secundum Hosti. ⁊ iste littere debent mitti ad domum citati. argu. ff. de excer. l. pup. §. proscribere. ⁊ vide ibi. ¶ Potest etiam citari per edicta que cedula affigatur i pretorio vel in foribus cōitatis illius territorij terre vel loci. ⁊ si est iudex ecclesiasticus ad fores ecclesie cathedralis: ut in ca. causam. de elec. in cle. nam talis citatio inducit quodāmodo notorium. ideo lex reputat eam solennez. Et hoc est q dicitur prouisum in. l. ij. §. ij. de ori. iur. in ver. pro rostris. secūdum Bal. in. d. l. consentaneum. Adde quod legitur ⁊ no. per Bal. in. l. cunctos populos. in vlti. col. C. de sum. tri. ⁊ Inno. in. ca. ex litteris. de excess. prela. ⁊ quod no. ⁊ legitur in glo. iiij. §. pretor. de dam. infec. facit quod no. archi. de electi. i. ca. i. ⁊ quod no. de postu. prela. in. c. i. Et adde

Uides hic in pricipio q abolitio specialis non potest peti nisi causa cognita ⁊ aduersario consentiente: quod dic: ut. l. fallaciter. C. de aboli. ¶ In ultimo uersu habes q impetrata speciali abolitione: tunc conceditur repetitio. contra. s̄. e. l. mulier. in fi. ⁊ l. i. C. de aboli. Respōdeo hic loquitur quando abolitio specialis fuit concessa absqz cause cognitione: ⁊ ita ītelligit hec glo. ibi uero fuit concessa abolitio specialis causa cognita.

¶De requirēdis reis. Rubrica.

¶Continua rubricam sic. Dictuz est. s̄. de uariis ⁊ diuersis delictis. Item dictum est. s̄. qualiter procedatur contra accusatorem non prosequentem: uel prosequētem sed calumniose. Sequitur uidere qualiter procedatur cōtra reum. sed quia reus quandoqz est contumax: ideo premittit qualiter procedatur contra reum contumacem: ut in hoc titulo. quādoqz vero quia re⁹ est presens: ponit qualiter procedatur cōtra reū ad criminis examinationem: ut. j. in ti. de questionibus⁹. post maleficium uero inuentum ponit qualiter procedatur contra reuz ad pene impositionem: ut. j. in titulo de penis.

Ex. l. sequenti.

¶Modum procedendi ad annotationem bonorum.

d **Iui seuerus.** Si autem ponitur p certe. non autem aduersatiue. Dicitur hic q absens non damnatur. contra. j. de penis. l. absentem. So. ibi in penis a relegatione ifra. hic in alijs penis a relegatione. s̄. ut dixi i. §. ad crimen. ¶ Sed oppo. C. de pen. l. ne diu. So. lu. regulariter absens crimine capitali non damnatur. fallit ut ibi. Item est alius casus in. l. lege. §. ⁊ qui boc. s̄. de fic. Tertius casus est in crimine lese maiestatis: ut in constitutione extrauagāti imperatoris Henrici. ¶ Quero quis^b erit modus procedendi ad annotationem bonorum. Respondeo principaliter secundum formam. l. inter. s̄. de publi. iudi. ⁊ ipso existente in contumacia: tunc enim bona distribuuntur ⁊ annotātur in fiscum: ut hic. sed post annotationem sibi hoc notificabitur: ut. j. proxi. §. ⁊ si uenerit infra annum bona recuperat. post annum uero perdit bona. non tamen pro confesso habetur de delicto: sed ipso ueniente semper debebit delictum examinari: ut. l. diuus. ver. sic ⁊ diuus. s̄. d cust. re. Hec sunt uera de iure cōi. sed ex forma statutorum^c ciuitatum italie contumax ⁊ exbannitus habetur pro confesso ⁊ postea de crimine non auditur: ut. s̄. dixi in. d. l. diuus. ver. sic ⁊ diuus.

Ex. §. sequēti.

¶An iudex possit citare aliquem existentem extra territoriuz suum.

Presides. Hic ver. ponit q postq̄ facta est annotatio debeat absenti notificari. Tex. ibi annotatos: loqtur de notificatione que fit post annotationem iam factaz. ¶ Et nota q dicit sed ⁊ litteras ⁊c. quia est pulcherrimus mod⁹. ¶ Ao. hic q post annotationem debet annotatio reo notificari. ⁊ sic est argu. q terminus banni currat a die notificationis non a die banni dati. sicut hic annus currit a die notificationis nō a die annotatiōis. in hoc tamen conserua consuetudines ⁊ statuta ciuitatum. Secundo nota modum citandi eum qui est in alieno territorio q scribantur littere illi iudici in cuius territorio est reus: ut ipse iudex illi reo notificet. hic est tex. nota. hic: ibi. sed ⁊ litteras ⁊c. Facit ad. q. illam utrum iudex istius ciuitatis possit citare aliquem extra territorium suum existentem per suū nuncium uel per litteras. decretalis dicit q non. extra de sen. ⁊ re iudi. ca. pastoralis. in cle. ubi papa reprobat sententiam imperatoris latazz pisis: ubi per edicta citauerat regem Robertuz existentē in terris ecclesie: ⁊ sic in alieno territorio. dicit enim papa q ipse papa debet requiri ab imperatore: ut citaret regez in suo territorio: non autem potuit ipse imperator citare. Ly. disputauit istam questionē senis: ⁊ dicit q ista citatio que fit uerbo uel per edicta potest fieri de eo qui est ī alieno territorio: ut. C. de epis. ⁊ cle. l. omnes. §. si uero apparitor: ubi uidetur casus. ⁊. C. de offi. prefec. vr. l. ij. Citatio uero realis capiendo personā nō posset fieri: ut in auc. ut nulli iudi. §. si uero quis cōprehensorū. posita. C. de adulte. auc. si uero criminis. sed ad illam decretalez dicit ipse non potest dari responsum in pace: sed pertranseat cum alijs erroribus canonistarum^d ita dicit ipse. Ego consueui tenere illam decretalem tanquā existens ī ter-

q̃ absens si citatur ⁊ non reperiatur defendens: debet tunc fieri citatio vicinorum amicorum ⁊ affinium.l.fi.de pub.iudi.Et no.Inno.i.ca.si adversarius. de eo qui mit.in pos.causa rei ser.⁊ bal.in.l.ut perfectius.i.iij. col.C.de anna.excep.Pau.de ca.in.d.l.pup.§. proscribere.⁊ Imol.i.c. ex parte decani.in.xj.col.de rescrip. facit quod dixit de uagabūdo.in.l.i. in fin.C.ubi de cri. agi. opor. Et de edicto citatorio q̃ ponitur ad fores palacij. uide in cle.i.d iudi. ⁊ que solēnitas seruetur i citatione absentis. uide p inno. de elec.i. ca. cū nobis oli i glo.sed nūquid i.c.i.in glo.ut lit.nō cōtest. ⁊ qualiter ciuitates sint citāde: uide de cōcel.prebē. c.si a ca. lib. vj. ⁊ ibi per Io.an.⁊ no. in.l. nō possint.j.de regu.iu. Et an i cri.sufficiat citatio ad domū: uide in spe.de accu. §. qualiter.i ver. sed nunquid sufficit. facit ca.veritatis.de do. ⁊ cōtu. ⁊ ar. l.absentez.j. de penis per Io.an.in regula p̃sumitur.i mercu. Et dicit bal. i.d.l.cūctos populos i ulti.col.⁊ alle. Inno. in.d. ca.ex litteris de excel.pla. q̃ suspectus de fuga ⁊ d̃ recessu pōt citari p cedulam affixam colūne:ꝫ ad eius noticiā nō pueniat. quod no. ⁊ i criminalib⁹ ēt uide bal. i .l.ij.in fi.ij.col.de anna.excep.⁊ per bar.in.l.in accusatiōe. de publi.iudi. ⁊ de ista citatiōe p edicta quādo fieri possit dic:vt per bar.in.d.l.i.vbi dixi in.ij.q.j.de appel.reci.⁊ per bar.⁊ Imol.in.l.iiij.§. pretor.s̄. de dā.insec.Et an in delictis iudex possit citare delinquentez extra territoriū existentem.uide no.p.do.anto.⁊ Imol.in ca.si.de so.cōpe.⁊ ibi dicit Inno. q̃ iudex delicti uel cōtractus nullo modo potest existētem extra territoriū citare quando nō fuit preuentus.facit quod ipse Inno.no.i.c.ij.d̃ dilatio.Itē adde quod no.doc.i.c.fi.de so.cōpe.adde plene bar.in extraua gan.ad reprimen.in uerbo per edictū.ubi plene de materia: ⁊ uide aliqd per do.ang.in.l.si uacantia.post mediū.C.de bo.vacan.li.x.⁊ adde quod ange.in sua disputa.incip.bono.sue ciuitatis.i.ij.q.determinat nullaz citationem tenere extra territoriū.Fallit in quinqz casib⁹.p̃mo si citat qs p edicta.cle.pastoralis.de re iudi. secūdo si fiat citatio nō vt aliquid faciat: sed pro simplici intimatione.tertio quādo iurisditio citātis nō est coartata.quarto ubi iurisditio citantis non coheret territorio: ut in iudice delegato q̃ poterit citare in omni loco vbi delegans.quinto i iudice habente notionē:vt arbiter:vt in.l.sed ⁊ iterpellat.s̄.de arbi.adde spec.in ti.de accusa.§.qualiter.v̄.sed nunquid sufficit. Item poterit citare generaliter si quis velit aliquid opponere: puta in insinuationibus vel similib⁹.p̃m bal. sing.in.l.testamēta.C.de testa.⁊ d̃ materia p Ang.⁊ Saly.⁊ Pau.de ca. in.l.fi.ff.de iuris.om.iu.⁊ p do.An.in.d.c.fi.maxie circa.iij.col.de so.cōpe.⁊ p Io.an.in.c.roma.§.cōtrahētes.de so.cōpe.li.vj.

ris ecclesie dicens eam esse ueram de iure. nam debetis scire q̃ quandoqz sunt plures iudices habentes iurisditiones separatas.tamen ille iurisditiones habent dependentiam ab uno principe:ut diuersi presides diuersarum prouinciarum constituti a principe uel ab uno rege: tunc unus potest citare in territorio alterius uerbo: ita loquitur.l. omnes.§. si uero apparitor. cum simi.quasi hoc videatur permissum ab illo principe qui eos cōstituit.facit ad hoc in argu.l. quero.s̄.de sol.⁊ s̄.de admi.tuto.l. ticium.§. tutores. Quidam sunt habentes iurisditiones separatas ⁊ distinctas:ita q̃ una ab alia non dependet nec sunt sub eodem domino: ut papa ⁊ imperator: tunc unus non potest citare[a] in territorio alterius.ita loquitur cap. pastoralis. sed debet requirere illum iudicem in cuius territorio est ut illum citet:ut hic dicitur. ⁊ hoc prout tenemus illam opi. quam tenuit Bantes prout illaz comperi in uno libro quez fecit qui uocatur monarchia: in quo libro disputauit tres questiōes: quarum una fuit an imperium dependeat ab ecclesia: ⁊ tenuit q̃ non:sed post mortē suam quasi propter hoc fuit damnatus de heresi.nam ecclesia tenet q̃ imperium dependeat ab ecclesia pulcherrimis rationibus quas omitto.tenendo istud q̃ imperium dependeat ab ecclesia. Respondeo. alio modo ⁊ dico q̃ un⁹ iudex potest citare i territorio alterius iudicis cui nō subest: ut in.§.si uero apparitor.cum simi. sed in territorio illius iudicis maioris a quo habet iurisditionem propter eius reuerentiam non potest citare.argū.s̄.de dam.infec.l.iiij.§.si tam uicinū. ⁊ quod ibi dixi.non habetis hic alia.

Ex.§.sequenti.

¶ Bannito mortuo infra terminum banni bannum totaliter extinguitur.

Sed hoc papinia. Not.q̃ si exbannitus comparet infra terminum banni bannum extinguitur. Secundo not.q̃ exbānito mortuo infra terminum banni bannū totaliter extinguitur.casus est hic notabilis.

n **Im spacium.** Banc materiam de prescriptione.x. annorum contra fiscum dic plene in.l.in omnibus.s̄. de diuer. ⁊ temp. prescrip.

In summa. Hoc est uerum de iure cōi. sed aliter obseruatur per statuta ciuitatum italie. dixi.s̄.e.l.i.i pri. ⁊.l.diuus.s̄.de custo.reo.

m **Indatis.** Dicitur hic bona obsignari. Quero quid est hoc dictum.quidam dicunt.i. obsignari in publico.alij dicunt.i. sub sigillo poni:ut non diminuantur. Per banc.l.possumus dicere unum: scitis q̃ regulariter sequestratio ē prohibita: an ergo interim poterit fieri descriptio ne bona pereant. certe casus est hic[b] q̃ sic. ⁊.l.i.§.pe.s̄.de uen.in pos.mit. Nec ob.l.defensionis facultas. alias incipit facultas.C. de iure fis.lib.x. ubi innuitur contra q̃ non fit facienda descriptio:quia ibi loquitur in descriptione que est idem quod publicatio : ut describere[c] extra uel ponere arma cōmunis extra. alia est descriptio seu nunciatio que fit a notario per modum cuiusdam iuentarij.⁊ ista potest fieri: ut hic.⁊.l. i.§.pe.s̄.de uen.in pos.mit.

Et intra annum[d]. Not.casuz quando fit sequestratio uel capitur tenuta ex primo decreto eius rei que sine periculo seruari non potest: ⁊ sine magno incommodo q̃ res debet uendi ⁊ preciuz seruari: ut hic.⁊.l.is cui.§.queri potest: ut in poss.lega.⁊.l. litibus.C. de agri. ⁊ cen.lib. xj.

Ex.§.sequenti.

¶ Exbannito non potest solui durante termino banni.

Curandum. Not. q̃ exbannito non potest solui durante termino banni. casus ē hic no. ¶ Oppo. de.l.reos.s̄.de so.So.ibi loquitur i reo comparente:hic in reo absente.

¶ De questionibus[e]. Rubrica.

¶ Continuatio rubrice colligitur ex his que.s̄. dixi in proxima rubrica.

a ¶ Non pōt citare. An imperium dependeat ab ecclesia: ⁊ papa maior sit iperatore quo moriente succedit papa in iperium. ita est tex.no.in cle.pastoralis.de re iudi. Adde q̃d bal.de pa.constan.in ver.cōcessimus querit vtrum iperiū successione uel electiōe cōferat: finaliter cōcludit q̃ electione.c.venerab.§.insuper.de electi.⁊ de pac.in.ca.accepim⁹. Et dicit q̃ ex cā papa pōt principē deponere.iij.q. v.ca.illud.⁊ in.§. itē ro. pō. i auē. de defensorib⁹ ci.in.§.interim.ibi:non habēte ⁊c. ⁊ in auē. de col. la. §. ⁊ hoc custodiri. et ibi vide late per eum. q̃ eligat principem ⁊ utruz quilibet possit eligi i principē. q̃d no. sed vtrū papa posset priuare principes seculares habētes potestatem eligēdi iperatorē ipsa potestate.⁊ an p̃ pter eorū negligētiā papa possit eligere sibi iperatorē. uide no. per doc. in ca.ad apostolica. d̃ reiur.in.vj.Et q̃d no. ff. de legi. in.l. nō ambigit.ubi p gl.Cy.bar to. ⁊ Bal.et omnino uide Bal.i. d. ti. de pa.cōstan. i.d.v̄b. cōcessim⁹. ⁊ in ver.i noie xpi. ⁊ ver.in uestituri recipiente.ubi dicē q̃ regnū sicilie ē ecclesie romane. pōe ergo q̃ rege vacāte papa cōtulit plures comitatus regni pluribus comitib⁹ i feudum deinde creauit ibi regem. Queritur nunquid illi comites teneātur facere fidelitatē ipsi regi tāquā eius vasalli.⁊ ibi determinat in.d.ver.cōcessimus.⁊ in ver.iuestituri recipiēte.q̃ sic:p̃m Odo.maxie per tex.ibi:⁊ ad p̃dicta uide de pa.cōstan.in ver.in xpi nomine.in fi. illius ti.in ulti.q. ⁊ quod no.Bar.in.l.naturaliter. de usuca. ⁊ istā.q. an iperiū dependeat ab ecclesia:disputauit Ja.de bel.in auē.de fi.istru.§.i.⁊ uide in ca.nouit. de iudi.⁊ q̃d no.Bar.i extraua.ad reprimēdā.in ver. toti⁹.⁊ q̃d not.Inno.in.c.licet.de so.cōpe.bal.in.l.i.i.ij.col.de sum.tri.⁊ an papa sit maior ipera.vide p Bal.i probe.ff.in.vj.col.⁊ q̃d no.i.c.nouit.d̃ iudi.p Inno.

b Indatis.casus ē hic:vide quod dixi in.d.l.i.§.pe.s̄.de ven.inspi.⁊ m vide Bal.in.l.ab executore.C.quo.appel.nō reci.Et q̃d no.bar.in .l.si magistratū.§.fi.d̃ appella.Et de ista descriptiōe: vide.l.dñi hor reoz.s̄.loca.Et pōt ista descriptio infringi vno casu.s.nō seruata forma: de qua p Bar.C.quādo ⁊ qui.quar.pars debe.l.i.li.x.

c ¶ Ut describere. an isto casu posset fieri sequestratio: vide quod no.bar to.in.l.post contractum.in fi.de dona.

d ¶ Et itra ānū.adde no.p doc.plene i.l.si quis cōditiōis.C. loca.bal.i.l. si oleū.de dolo.⁊ bar.i.l.iteresse.de acqui.posses. ⁊ adde duos casus not. quos uide. Prim⁹ ē i.l.aristo.§.fi.s̄.de iure deliberā.vbi pōt res tpe peritura alienari nō ob.sequest.Secūdū habes i.l.p herede.§. si qd.i v̄.peritura.s̄.de acqui.here. ¶ De questionibus. Rubrica.

e ¶ De questionibus. Quid contineatur appella., questio.dic ut in.l.item

apud labeo.§.questionem.in ver.questionis.de iniur.

a ¶ In criminibus.a tortura.Ad quod vide no.glo.xv.q.v.in ca.presbi
i ter.§.fi.⁊ in.§.quando. Et quod a tormẽtis nõ fit incipiendũ adde Bal.post glo.in.l.nullũ.C.de infami.que no.

b ¶ Ad primum op.Et utrũ quis possit torqueri ante lit.cõtest. uide bar. in. l. si quis adulterij. s̃. de adul.ver. post euz. Et dicit.no.bal. per illũ tex. i .l.i.C.de iura.calũ. q̃ si qs petit aliquez torqueri debet iurare se alias p̃ bationes nõ habere. ad hoc allegat .l.edictuz.j̃. eo.ubi vide.

c ¶ Debem⁹ incipere. hic quando plures sunt torquẽdi a quo debemus incho are.⁊ uide ang. i tractatu maleficiorꝫ.in ver. nunc videamus de tortura. adde Di.in tractatu suo d̃ questio. ⁊ ange. ⁊ ꝓau. de liaza.in commẽto.c.grauis. de depo.

d ¶ Ad questionez.No. practicam. Que fit in filiatione probanda.an autem si fit p̃batum q̃ qs tenebat seu tractabat vnam ut vxorez an sit p̃batum matrimoniũ:vide late ⁊ pulchre per ange.i.l.si uxor .§. sed si ea. ⁊ ibi dixi p⁹ eũ.s̃.d̃ adul. ⁊ no. ibi barto.⁊ de probatione spurietatis uide Bal.i.l. vulgo. de statu homi.⁊ de filiatiõe adde bart.i.l.i.C. quo.bono.⁊ vide bar.i.l. quidam cuz filium.in.iij. col.s̃.de verbo. obliga.i .l. lucius.s̃. de conditio ⁊ demon.

A criminibus.

Hec lex i diuiditur principaliter i tres partes. primo loquitur qualiter perueniat ad questionem seu torturam. secundo loquitur que persone debeant torqueri ⁊ que non.tertio de effectu questionis seu cõfessionis habite per tormẽta.Secũda ibi.diuus adrianus.tertia ibi. antoninus seuerus. Item quelibet pars in plures partes diuiditur: ideo prosequar per particulas.⁊ in ista prima parte primo iurisconsultus dicit quedam generalia:postea descẽdit ad speciem. ¶ No.duo ⁊ primo q̃ non est inchoandũ a tortura⁹. ¶ Secundo no. q̃ tormentis nõ est usquequaqz creditum adhibẽdum subaudi: ut ei credatur.⁊ no. q̃ hic dicit in specie q̃ est incipiendum a tormentis quando precedunt indicia. Item dicitur qualiter.s. q̃ debemus incipere a suspectissimo. ¶ Ad primum oppo.ᵇ q̃ debemus incipere a tormentis: ut.l. prius. s̃. ad fill.So.intellige ibi prius.s. q̃ alij.non priusquã habeantur indicia.alij dicunt q̃ in.d.l.pri⁹ erit speciale.⁊ illam tenet Bi. ¶ Ulterius dicit hic q̃ debemus incipere ᶜa suspectissimo. contra immo uidetur q̃ incipiamus ab eo qui ẽ magis debilis:ut.l.vnius.in prin.j̃.eo. Respondeo.prius debemus incipere a suspectissimo:ut hic.Si uero omnes sunt equaliter suspecti: tunc debem⁹ incipere a debiliori:ut.l.contraria. uel aliter debemus incipere ab eo qui verisimiliter melius dicet ueritatem. sed quando est magis uerisimile de uno q̃ de alio: tunc incipiemus a magis suspecto:ut hic.sed precedens solutio magis placet. ¶ Quero quare isti serui torquebantur hic. Respondeo duobus modis potest ĩtelligi.uno modo ut torquebantur testes contra aliuz. alio modo q̃ torquebantur tanquã rei principaliter accusati.sed prima opinio uidetur uerior p̃ tex. qui dicit q̃ ad tormenta seruorum ita demum perueniatur cum suspectus est reus. ⁊ sic innuit q̃ alius est reus q̃ serui.secunduz hoc habes q̃ ad tormenta testium non peruenitur nisi precedant indicia contra reum. hoc probat iste tex. quem tene menti. ¶ Utrum autem cõtra ipsum testem debeant esse aliqua indicia antequaz torqueatur ut testis. dicam.j̃.e.l. ex libero. in prin. de indiciis uero que haberi debent contra reuz principalem.dicam in.l.ulti.j̃.⁊ dicam in prosecutione tituli.

Ex.§.sequenti.

¶ Qualiter probetur filiatio.

Ad questiõem.

No tex. ibi: nec facile ⁊c̃.nota q̃ non debet torqueri domesticus pro domestico. habetis.C.de testi.l. etiam. secundo no. in ver. nec facile ⁊c̃.quando reus habet aliqua indicia pro se debent esse indicia magis grauia contra se:ita q̃ preponderẽt:ut possit peruenire ad tormenta.quod tene menti. ¶ Ulterius nota practicam⁹ quam faciunt aduocati tota die. faciunt enim primum articulum de filiatiõe q̃ talis fuit filius talis. alium articulum de quasi possessiõe filiationis q̃ pater habuit ⁊ tractauit eum ut filium. certe ex hoc secundo.s.ex probatione quasi possessionis presumitur q̃ sit filius nisi probetur contrarium:ut hic.⁊.l.non nudis ⁊.l.nõ epistolis.C.de probat.

e ¶ Idem cornelio.testis integri. Adde glo. ⁊ ibi dixi in.l. fina.C. famil. hercisicum.Et quod habetur.j̃.eo.l.maritus. ⁊ ibi nota. ⁊ Bart.in dicta .l.admonendi.qui dicit quod est uerum si est integre fame.per casi.in caveniens.extra de testibus.⁊ uide glo.in.l. quisquis.C. ad.l.iul. maiesta. quam allegat Barto.in dicta.l.maritus.in principio.j̃.eo. ¶ Sed an faciat semiplenam probationez: vide Ly.⁊ barto. i dicta.l. q̃ quis. ⁊ hic adde Bart. i tractatu de questionib⁹. ⁊ Bal.i.l.milites. C. de questioni. et ꝓau.de liaza. in cõmento ca.grauis de deposito. ⁊ vide qualiter probantur indicia barto. in.l. finali.j̃.e.

Ex.§.sequenti.

¶ An dictum vnius testis cum alijs indicijs faciat indicium.

Idem cornelio.

Uides hic q̃ dicto uni⁹ serui non creditur.⁊ sic innuit q̃ dicto pluriuz crederetur.Sed contra.s̃.e.l.in prin.vbi pluribus seruis non creditur sine alijs indicijs. glo. fatetur contrarium. Sed quomodo hoc procedit? nonne dicunt glo. q̃ vnus testis facit sufficiens indicium ad torturam: ut no.in.l. si quis.C.ad .l.iul.maiesta.⁊.j̃.e.l. marit⁹. ⁊ hic dicitur ꝫtra. Respondeo dictum unius testis integri ᵉ facit sufficiens indicium ad torturam:ut in cõtrarijs. sed iste erat seruus uel infamis uel vilis. nam ut dixi totum istud principium loquitur in his idicijs que debent precedere antequam fiat tortura. ¶ Itez oppo. nonne duo testes sufficiũt ubi cũqz:ut.l.ubi numerus.s̃. de testi. Respondeo eodem modo duo testes integri faciunt fidez sine alijs argumentis.sed testes isti viles qbus sine tortura non creditur non debent torqueri nisi precedant indicia.⁊ ideo si essent torti sine idicijs eis non crederetur:ut dicit glo.ad quod facit.j̃.proxi.§.⁊.l.maritus.⁊.l.pe.j̃.e.quod ibi dicam. ¶ Ultimo uides hic casum ᶠ an dictuz uni⁹ testis cum alijs indicijs faciat plenam probationem.hic uidetur casus q̃ sic. glo. habetur i.l.ij. §.i.s̃.de excu.tu. pro hoc optime extra de testi. ca.de testibus. ⁊.l. instrumenta. C. de proba. ¶ Sed cõtra predicta facit quod dicimus que non prosunt singula nec multa iuuãt: vt.C. qui numero tu.l.i.⁊ quod ibi no. Respondeo breuiter.quandoqz plura tendunt ad perficiendum vnum totum:tunc que nõ prosunt singula multa tamen iuuant. exemplum paries per se uel tectum per se non facerent domum vnam: sed simul iuncta sic. Item institutio sine testib⁹ ⁊ ecõtra non facerent testamentum: sed simul iuncta faciunt testamentum.ita hic.cum omnia ista tendant ad faciendum vnum totum.s.ad faciendã fidem iudici:tunc que non prosunt singula multa iuuant. sed quando tendunt plura ad perficienda diuersa tota: tunc que non prosunt singula nec multa iuuant.exemplum materiale vn⁹ paries uel domus iuncta cum testibus unius testaméti nihil ad ꝓpositũ. ita loquitur.l.i.C.qui nu.tu. nam una tutela ⁊ duo liberi non faciunt unam excusationem:quia ad diuersas excusationes faciendas tendunt.per hoc dicendum esset q̃ dicto unius testis cum publica fama deberet credi ᵍ tenendo opi.quam glo. tenet in.l.iij.§.diuus.s̃.de testi.s.q̃ fama faciat semiplenam probationem:⁊ quod no.in.l.in bonefidei.C.de iureiur.⁊.l.admonendi.s̃.de iureiur. ⁊ quod no. per glo.extra de appel.c.i.tamen an hoc sit verꝫ q̃ fama faciat semiplenam ꝓbationem tangã.j̃. e.l.de minore.§.tormenta.

f ¶ Vide hic casum. Vide barto. in. l. admonendi de iureiuran. ⁊ quod dixi in dicta. l. ij. in principio. de excu. tuto. s̄. ⁊ Specu. in titulo de notorio crimine. §. fama. ver. infamia. ⁊ in titu. de teste. §. restat. ver. xxv. icip. vni testi cum fama publica creditur in criminalibus: vide tamen glo. in ca. veniens. de testibus. el. i. in ver. cum illorum. que contrarium tenet in criminalib⁹. ⁊ illam reputat singula. Io. de imol. in. l. interesse. de acquirē. possessio. et Cy. in. l. fin. de questionibus. tenet ēt idem Bal. i. l. ij. in. §. i. in princi. de excu. tuto. per Imol. in. l. finali. d̄ hereditis. ⁊ nota bene.

g ¶ Deberet credi. An fama cū dicto vnius testis sufficiat. gl. est q̄ non in criminalib⁹. illa est glo. i ca. veniens. de testi. quā ibi dicit Imol. fing. ⁊ ibi tenet eaz abbas ubi uide. ⁊ dicit ēt Imol. illam glo. esse singularem i. l. interesse. §. idem i vno. d̄ acqui. pos.

a ¶ Si seru⁹. Adde abb. i ca. i litteris. de testi.

b ¶ Si seru⁹. vos scitis. In proposito vide spec. ⁊ Io. an. i ti. de teste. §. i. ver. quid si qua. ⁊ quod no. Bart. et bal. i. l. quo. lib. C. de tes. ⁊ ibi de omnino socio. Et qd̄ not. moder. in. c. significasti. i. q. xv. de homi. ⁊ adde bar. ⁊ ange. in tractatu d̄ questioni. uide in ca. veniens. de testi. Dy. uero in suo tractatu de q̄stioni. dicit q̄ in culpatio quam facit socius criminis de aliquo in casibus in quibus potest de socijs interrogari. de quibus no. in. l. fi. C. de accu. facit indicium ad torturam: ut. j. e. l. cum quis latrones. ⁊ in. l. edictum. j. e. ⁊. j. ca. l. §. diuus. in fi. ⁊ Cy. in. d. l. fi. de accusa. ⁊ uide. j. §. cum quis.

c ¶ Ponere exempla. quale tempus consideretur in notario an tempus quo fuit publicatus contractus an ante: uide in. l. i. C. de testa. glo. no. in ca. ut officium. de bereti. in. vj. Et no. bar. s̄. de decurio. l. uniuer. ⁊ no. s̄. de testa. in. l. seruus. in fi. Quid si statutum dicat q̄ instrumenta notariorum qui sunt matriculati habeant executionem ⁊ tempore rogitus erit notarius ⁊ matriculatus: tempore uero iudicij non. uide Bal. in. l. ij. in. ij. col. de execu. rei iudi.

d ¶ Quandoqz testis. Quando aliquis immutat conditionem utrum admittatur in testem uel non. adde quod no. bar. per illum tex. in. l. uir mulieri. s̄. de dona. inter ui. ⁊ uxo. ⁊ dicit Bal. in. l. ij. §. sed si agant. per illuz tex. s̄. de iudi. q̄ si uerbero aliquem data opera: ut tanquā inimicus non possit in testem contra me produci non prodest mihi. Adde quod in simili dixi post Bar. in. l. nullus. s̄. de testi. adde Bar. in. l. iij. §. due cen. d̄ carbo. edicto. ⁊ Bar. j. e. l. §. cum quis. ⁊ adde q̄ si testis tempore depositionis erit integre fame: post uero factus est infamis. uel ecōtrario qd̄ tempus attendatur: dic q̄ inspicitur tempus quo tulit testimonium: ut in. d. l. iij. §. due cen. d̄ carbo. edic. facit quod no gl. in. l. pe. C. de testi. ⁊ in. l. furti. §. i. s̄. de isami. Et itellige non soluz tēpore iuramēti: sz depositiōis. uide pau. de liaza. in. c. testimoniū. in. iij. col. de testi. nec tēpus depositiōis: sz iuramēti: qz ex vtraqz simul non ex quolibet per se fundat fides testimonij. Et lz dicat q̄ trahat depositio ad tēpus iuramēti: ut no. in cle. i. de offi. deleg. tñ ē verū quo ad verā ⁊ implicitā pbationē: vt i. l. heredes palaz. §. sz si notā. de testa. vel illud ē verū respectu solēnitatis nō respectu vītatis. de qua fine dispositione manifeste liquere non poterat. qd̄ itellige: vt p Bal. in. c. i. quot testes sint necessarij ad pbandū feudi ingrati. Et vide quod no. bal. i. l. legis uirtus. in. ij. col. de legi. ⁊ i. l. suos i fi. C. de testi. vbi qd si testis nō idone⁹ tpe d̄positionis post efficit idone⁹. Et oino vide bar. j. e. l. in. §. cū qs. ⁊ quid si testis post iuramētū fuit excōicat⁹: ⁊ antequā deponeret fuit absolut⁹ ab excōicatiōe. vide Io. an. i regula factū legitie. de reg. iu. i mercu. ⁊ pau. de liaza. in. e. c. test. i. xiij. col. d̄ test. uide remissime in. d. l. ad testiū. §. cōditione. i fi. de testa. quod no. ADDE quo tpe ispiciat cōditio testis. ang. cōsilio. cccviij.

e ¶ Non potest prodesse. de famulo licentiato uide Bal. in. l. i. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ quod ipse not. i. l. ij. de test. C. Et ibi etiam barto. utrum baruarij in findicatu possint esse testes pro potestate uel ecōtrario. Et adde pe. de ancha. i ca. dilecto. de testi. in ca. accedens. el. ij. ut lit. non contesta. et uide bal. in auē. si dicatur. circa fi. C. de testi.

f ¶ In ca. dilecto. Hoc limitat Inno. i. d. ca. dilecto. nisi iudex suo iuramēto declarat se nihil scire i illa causa. quod not. perpetuo. uide q̄ in simili dixit glo. in. l. fi. s̄. de testi. ⁊ in. d. ca. dilecto. Bal. in. l. ne in arbitris. C. de arbi. ubi allegat. d. l. fi. de testi. s̄. ⁊ in. d. ca. dilecto.

Diuus. Hic incipit secunda pars que tractat de personis que debēt torqueri ⁊ que non. No. q̄ testis qui non debet examinari examinatus non facit indicium: videbitis. j. e. §. antoninus seuerus. ⁊ uidebitis in. l. maritus. j. eo.

Diui fratres ¶ Oppo. j. e. §. si quis dicatur. solu. non debet torqueri: ut hic: nisi prius constet an venditio fuerit imaginaria: ut ibi: ⁊ dic ut ibi dicam.

Seruum. Nota argu. q̄ unus de uniuersitate potest ferre testimonium in causa vniuersitatis: quod dic ut. l. in tantuz. §. vniuersitatis. s̄. de re. di. ⁊ ibi per docto. Cy. tangit in. l. parentes. C. de testi.

Si seruus. Nota bonum tex. ibi: addita ratione ⁊ c̄. ex quo habes q̄ in eum in quem quis non cogitur testimonium dicere inuitus in eum non potest torqueri: ⁊ sic tortus forte non faceret indiciuz.

Seruum. Contra hoc oppo. glo. s̄. ad syll. l. i. §. si vir. glo. non soluit. tu dic secundum By. hic ⁊ ibi fauore ampliande probationis. statuitur contrarium. ad hoc facit. l. si seruo. s̄. de sta. li. ⁊ quod ibi no.

Ex. §. sequenti.

¶ An qui definit esse meus domesticus possit testificari de hijs que facta sunt dum erat domesticus.

Idem nummio. Aduerte: quero: aliqs erat meus famulus tempore celebrati contractus: nunc cum debet testificari desijt esse meus famulus: queritur utrum possit testificari pro me. Respondeo. quādoqz licet desinat quis esse meus domesticus: tamen remanet debita reuerentia: vt seruus meus manumissus qui remanet libertus uel filius qui est emancipatus: tunc ad testificandum non admittitur: ut. s̄. proxi. ibi: sed nec libertum. ⁊ l. lege iul. s̄. de test. Quandoqz desijt esse domesticus ⁊ nulla reuerentia debita remanet: tunc potest pro me testificari. casus est hic: ⁊ in. l. seruos. C. e. titu. pro hoc facit quod uidebitis statim. j. proxi. §. sed quid ecōtra tempore contractus non erat mihi domesticus: nūc est domesticus. de hoc dicam. j. proxi. §.

Ex. §. sequenti.

¶ An conditio testis inspiciatur tempore depositionis. Et quid si testis tempore contractus non est domesticus: sed postea efficiatur an poterit de illo contractu deponere.

Si seruus. Ad euidentiam debetis scire q̄ liberi homines non ita de facili torquentur sicut serui: ut j. e. l. ex libero. ¶ Nota hunc casum. illud enim quod dicitur in. l. iij. §. lege iulia. s̄. de testi. ⁊ ibi glo. q̄ inspicitur conditio testis que est tempore quo deponit est uerum: nisi testis conditionem suam mutauerit in fraudem testimonij. casus est hic in utroqz. §. quod est nota. ad multa. Vos scitis⁵ q̄ socij ⁊ participes criminis non admittuntur ad testificandum. C. de li. cau. l. si filium. ⁊ vidistis in. l. qui accusare. s̄. de accusa. modo aliquis ut a testimonio subducatur fecit se accusari de eodem crimine: certe hoc non nocebit: quia nihilominus testificabitur. argu. huius. l. ⁊. j. e. l. i. §. cum quis. Item possem ponere exempla⁶. formo unam. q. aliquis tēpore contractus non erat meus domesticus: nunc effectus est meus domesticus: an pro me poterit testificari. hic videtur tex. q̄ sic. In contrarium alleg. By. s̄. de testi. l. iij. §. lege iul. quia debet inspici tempus presens: vt. l. peto. §. fratrem. s̄. de le. ij. ⁊. l. si cognat⁹. s̄. de reb. du. breuiter ista est veritas. quandoqz testis⁵ mutat conditionez suam absqz opera alicuius ex partibus: tunc inspicitur tempus quo testimonium profert: ut. d. §. lege iulia. ⁊. l. notione. §. instrumentorum. j. de ver. si. quandoqz mutat cōditionem facto alicuius ex partibus: tunc ei cuius facto conditionem mutat non potest prodesse⁶ talis mutatio: vt hic in eo qui emit aliquem seruum: ⁊ fecit fieri eum suum: hoc non posset sibi prodesse: nocere autem bene posset sibi: ut. d. §. lege iulia. Fateor tamen unum q̄ si qualitas superueniēs esset qualitas que posset mutari de facili deberet fieri mutatio qualitatis. nam si est factus seruus domini dominus cogitur eum uendere: ut. l. si postulauerit. §. iubet. s̄. de adul. ita dicam si impetrasti iudicem delegatum illum quez habebam testem contra te: ut sic in causa testificari non posset: tunc possum petere: ut detur alius iudex: quia illum volo in testem producere. casus est in capitulo dilecto⁶. extra de testibus.

a ¶ Si quis dicatur. No. q inimicus debet repelli a testimonio. Fallit fm Di. in. d. l. filie. so. ma. ⁊ no. p bal. in auc. si dicatur in pe. col. C. de testi. ⁊ in. l. ij. §. sed si agant. ff. de iudi. ⁊ qd no. Jo. an. in. c. fi. de testi. ⁊ domeus in. l. iiij. §. illud. ff. si qs cautio. ⁊ no. limita per istum tex. ad. l. si qs j. c. ⁊ ad. l. vnius. §. seruus. j. c.

b ¶ Diuus seuer⁹. vel aliter. De quo per bar. ibi: ⁊ in. l. i. i. §. de custo. reo. ⁊ bal. in. l. vnica. i. ij. charta. C. d cōfes. Et ad materiaz huius. l. vide ange. d are. in tractatu maleſi. in v. cōfessi i tormentis. Idē itelligat i cōfessione causa pietatis: qz illi nō statur nisi pseueret. Ita dicit vincē. vt ibi refert abbas in. c. afferte. de pre sump. ⁊ d cōfessis in tormētis. vide oino bart. ⁊ ibi dixi in. l. ij. C. qd me. cā. Et no q nō prodest confitenti i tormētis reuocare suaz cōfessionem qñ apparēt alia indicia māifesta. ita dicē bal. vbi vid i. l. sciāt. C. de pbationibus.

c ¶ Quero q. Adde ⁊ vide que not. bar. ⁊ doct. ⁊ ibi dedi multas concor. i. l. ij. C. quod metus cau. ⁊ et iam dixi p⁹ bar. j. c. in. §. si quis vltro. ad fi. ⁊ vide qd dicit bal. in. l. si quis in hoc gen⁹. C. d epis. ⁊ cleri. ⁊ vide bal. no. d effectu torture ⁊ qualiter pbetur in. l. si quis non vicā rapere d epi. ⁊ cle. vide imol. in. c. relatū. extra qd me. cau. ⁊ in. c. cām matrimonij. de offi. deleg. ⁊ ille dicit in confessione pseuerare qui diuersis tpibus cōfitetur qd est no. l. iiij. ff. de pig. ac. in vlti. glo. quā refert bal. in rub. C. de no. codi. compo. ⁊ in. l. ij. C. qd me. cā. ⁊ bar. in tractatu de qstionibus. ⁊ adde qd an qs cōfessus fuerit metu tormentoꝝ relinqtur arbitrio iudicis: qz sufficit pbare p cōiecturas: vt no. bar. in. l. interpositas. C. de transact. ⁊ ideo ad cognoscendum qd sit tormentū: ⁊ an cōfessio sit facta in tortura. vide pau. de liaza. ⁊ pe. de ancha. in cle. i. de hereti. in glo. ⁊ p pau. in ca. grauis de deposito. ⁊ que proprie dicunt tormenta bal. in. l. i. de custo. reo. C. ⁊ bal. in. l. i. C. de his q ad liber. pue. nō pos. ⁊ que dicantur tēperata tormenta bal. in. l. vna in. v. colū. C. d confes. ⁊ ibi dicit q in dubio videt facta confessio metu tormentoꝝ. Itē carcer. est tormentuz: vt no. bal. in. l. i. C. de his q ad lib. pue. nō pos. Itē cōpedes fortes. l. i. ⁊ ibi bar. de custo. reo.

ADDE an i dubio ꝓfessio videat fcā metu tormentorum pe. de ancha. consil. xxiij.

d ¶ Istud postea. Et de dictione postea quantuz interuallū iportat: ⁊ qz dicit q stat in arbitrio iudicis idē no. Imo. in. l. q alienā. §. fi. de acq. here. vbi vide. ⁊ p doc. in. c. cū. m. ferrariēsis. de cōsti. ⁊ bal. in. l. interpositas. C. de transac. dicit q stat i arbitrio iudicis qñ confessio dicatur facta metu tormentoꝝ. Et q̄ dicant tēperata tormenta est in arbitrio iudicis fm bal. in. l. i. in. v. col. de cōfes. ⁊ ibi etiā ponit an in dubio cōfessio presumat facta metu tormentoꝝ: vel nō. ⁊ ibi etiā qd de confessione facta in carcere qd si qs fuit tortus. vide bal. i. l. ij. C. quo. appel. Itē an terror vultus iudicis sit tortura p bar. in tracta. de qsti. Et ad probandū torturā non metu illatā dicit bal. in. l. legis virtus. ff. de le.

q tortura dz adhiberi coram honestis psonis ⁊ nō in secreto: auditis primo rōnibus vtriusqz ptis. Et de materia tormētoꝝ vide plene p io. an. in rubri. de reg. iur. c. cū in contēplatione. in antiqs. ⁊ qd habet. xvi. q. i. in summa. ⁊ qd no. in. c. i. in glo. pe. d deposito. ⁊ q̄ im pprie sunt tormēta. vide in. l. apud. §. qstionis. de iure fisci. ⁊ i. l. i. §. qōnē ad fil. vide bal. i. l. ij. C. quo. appella. ⁊ ad de q etiā dixit bal. in. d. l. interpositas. qd ita pbatur pbabilis suspicio tormentoꝝ sicut iporuz illatio. ⁊ adde ad pbationē illorum tormentoꝝ qd dixit bal. in. l. nouissime. §. quod fal. tut. auc. q sp plamit terror inferri ab officiali qd no. cy. in. l. ij. C. qd me. cā. ⁊ qd si leuiter fuit tortus. vide bal. i. l. i. ⁊ ij. C. quoꝝ ap. ⁊ ibi an terror vult⁹ iudicis sit tortura.

Itē sufficit pbare quez fuisse detentū lz de tormentis non probetur p no. p bal. in. l. falsus. ad fi. C. de fur. ⁊ cy. C. qd me. cā. i. l. ij. ⁊ bal. in. l. i. C. ex delic d fun. ¶ Itez qñ vocitera tū ē i occulto qs torq̄tur. ⁊ pōt p bari tortura p famaz: vt in. l. d minore. §. tormēta. j. co. ibi cui⁹ estimationis: ⁊ hic add bar to. i. l. de pupillo. §. si quis ipi pretori. §. de ope. no. nū. ibi vel ex cuius cōtumacia. ⁊ ibi vide bar. qualiter ꝓfessio pseuerata possit reuocari: ⁊ vide bal. ⁊ salicetos. in. l. fi. C. de pba. ⁊ not. qd dicit bal. in. l. in bonefi. C. de re. cre. in v. itē qro q ꝓfessio in tormētis pcedētibus indicijs si post reuocet ne pseueret facit semiplenā pbationē: vt in ea cogat pfistere cū nouis tormētis. ad qd vide quod ipe no. in. l. fi. C. de pba. ⁊ pau. de liaza. in cōmento. c. grauis. de deposito. ⁊ cy. in. l. fi. C. eo. ¶ Quero vtrū semel tortus cōfitēdo dicat in ꝓfessione pseuerare. dicūt doc. q tūc pseuerare dicit qñ tortus nō in tormentis: sed extra tormētoꝝ loca illa nō videns pseuerat alias nō videt pseuerare. l. sponte: sed metu. ⁊ ista nō videt pprie pseueratio. De hac materia plene habet p io. an. in. c. cū in cōtēplatione. de reg. iur. in nouella. ⁊ ibi etiā dicit q semel vel bis tortus in negādo pseueras pōt iterum torqueri ex indicijs supuenientib⁹. ⁊ hec materia examinat p Cy. C. eo. i. l. fi. ⁊ p bal. in. c. i. §. iniuria. in v. seu furtū. de pa. iura. fir. Ad de bar. §. eo. in. l. i. §. diuus. ⁊ not. in. d. l. i. §. diuus. ⁊ ibi ad fi. dixi. ⁊ in. l. ij. de custo. reo. ⁊ dicta p bar. in. d. l. ij. in fi. cōter tenent. ⁊ vide que dixit Jo. an. quicqd voluerunt. ⁊ alij ibi in. c. olim. de rescrip. cū quo ibi transeunt doc. At qñ qs dicatur pseuerare. vide ange. in tractatu de qstio. ⁊ bal. in. l. ij. C. quo. appel. ⁊ p ange. ⁊ Imol. in. l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. here. ⁊ bal. in. l. i. in. v. col. ⁊ in. viij. col. de cōfes. ⁊ in. c. i. §. iniuria. de pa. iur. fir. per do. Anto. in. c. cum in contemplatione. de regu iur. ⁊ bal. in rubri. C. eo. in fi. ⁊ de confes. in. l. i. ubi no. ⁊ adde qd est opus q diuersis tpibus cōfiteat. glo. est no. in. l. iij. §. de pig. actio. vt refert Bal. in rubri. C. de no. codi. copo. ⁊ in. l. ij. C. qd me. cau. ⁊ Bar. in tractatu de qstionibus.

e ¶ Videtur dictum. Idem tenet Bal. ⁊ Ange. in. l. ij. C. qd me. causa. ⁊ Cy. in. l. ij. C. de questionibus.

Si quis dicatur.

¶ Op. q solum vna exceptio impediat testis examinationem. s. si dicantur esse inimicitie capitales. alie exceptiones non impediunt examinationem: sed reseruant postea: vt no. in. l. iij. §. i. §. de testi. ⁊ est tex. in auctē. si dicat. C. de testi. So. in teste qui debet examinari sine tormentis pcedunt illa iura. sed in teste qui examinatur cum tormētis ante omnia sunt examinande omnes exceptiones ne testis torqueatur sine causa. casus est hic.

Antoninus.

Hic ponit tertia pars i qua dicit d effectu qstionis seu ꝓfessionis habite p tormēta. ¶ No. q testis q non dz examinari examinatus non facit indiciuz: vt. §. e. l. §. diuus videbitis. j. e. l. maritus. Ex. §. sequēti.

¶ An stetur confessioni facte in tormentis. Et que confessio dicatur facta in tormētis. Et quo modo dicat pseuerare in ꝓfessione. ⁊ q̄liter post tormenta sit reus reducendus.

Diuus seuerus.

¶ Not. stat ergo confessioni facte in tormentis. contra. §. de custo. reo. l. si confessus. ⁊ l. qui per sententiam. C. de penis dicit glo. valet si perseuerat alias nō: vt hic. ⁊ j. e. l. si quis vltro: vel aliter⁹. ibi loquitur de confessione facta sponte ⁊ sine tormentis: hic vero de confessione facta cum tormentis. hec placet iuncta cum prima. ¶ Item oppo. C. de confes. l. i. So. eodem modo: ibi sponte: hic formidine tormentorum. ideo non statur nisi perseueret. quero que⁶ confessio dicatur facta per tormēta? respondeo si est facta adhibita tortura: vel est facta per torturam aliquo ligato: ⁊ precedentibus minis deponendo ad torturam non autez quelibet leuis territio facit videri confessionem factā esse formidine tormentorum: sed debet esse positus in tormentis vel ductus ad ea. Idem si esset in carcere in quo de fame ⁊ de frigore multū patiebatur. nam tunc formidine tormentorum videtur facta. ar. ad hoc. §. d iniurijs. l. itē apud labeonem. §. questionem. facit. §. de vi ⁊ vi ar. l. iij. §. si quis autem visis. ibi dum dicit sufficit ter

¶ Videtur dictum. Idem tenet Bal. ⁊ Ange. in. l. ij. C. qd me. causa. ⁊ Cy. in. l. ij. C. de questionibus.

¶ Sed quero quomodo dicatur perseuerare in confessione. hunc passum declarat tex. C. de custo. reo. l. ij. qz oportet q post cōfessionem factam in tormentis reducat in loco publico iudicij ibi coram notario ⁊ psonis publicis cōfiteat: vt ibi in tex. dr. ¶ Sed quero dixi q postea dz reduci. q̄ro qūo intelligi dz istud postea⁹. puto q dz intelligi arbitrio iudicis q dz arbitrari eque: vt reducat eū illo tpe quo cessauerit dolor tormentoꝝ. si enim statim reduceret eū ad banchum instantibus his doloribus totū hoc videret dictuz⁶ formidine tormentoruz. eadem enim formidine diceret vt. ar. l. qd ait. §. fi. §. de adulte. ¶ Quero qd si ista cōfessio fuerit facta non precedentibus indicijs. dicā. j. e. l. pe. contra hoc opponi posset quod dic vt dicam. j. §. questioni.

In causa tributorum.

¶ Iste. §. pōt legi trib⁹ modis. vno mō dic sic. seruus cuius est omissa pfessio pōt torqueri contra omittentē etiā si sit seruus reipublice. ¶ Secundo sic. seruus reipublice pōt torqueri cōtra omittentem pfessionem alicuius alterius rei. ¶ Tertio sic seru⁹ pōt torq̄ri si ipe dicat omisisse pfessionē alicuius rei. ⁊ p oēs istos casus itellige esse omissam istā pfessionē in cā tributoruz ⁊ si seruus ē capitaliter puniendus. ¶ Opp. de. l. licitatio. §. si seruus. §. d pub. So. itellige hic de alio seruo alterius reipublice q̄ ciuitatis romane. Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter interrogari debeat testis cum inqsitio sit generalis: ⁊ cū sit specialis.

Qui questionem.

¶ Vides hic q seru⁹ tortus non dz de aliquo interrogari. sed. j. pri. §. dr contrarium. vbi seruus tortus pōt interrogari de se. Aduerte qñqz fit inqsitio generalis: qz cōstat homicidium esse cōmissuz: sed ignorat a quo: ⁊ tunc dz fieri tortura: vt dr hic in. §. qui qstionē: sed qñ fit inqsitio siue accusatio specialis cōtra aliquē ⁊ torq̄t in illū: ⁊ tūc ille debet interrogari vtrum sit ipse vel aliuz: vt. d. §. diuus.

¶ Sed op. qñ fit inqsitio generalis quomodo

a ¶ Diuus. veritas est ista. An testis de alia re ꝓbet: vide in.l.si quis.in fi.prin.de fal. vide late p bar.in.d.l.si duo.§.idem iul.de iureiuran.⁊ ibi post bar.⁊ qd habetur in.l.repeti.j.e.

b ¶ Questioni. confessio in tormentis p se nō est valida ⁊c. limita tñ sing. vt dixi post bart.in.l.capite quinto.s.de adul.⁊ vide aliqua notabilia p bal.i.l.si qs in hoc gen⁹ C.de epis.⁊ cle.⁊ ibi ponit ꝙ si non obstāte tali confessione sponte facta iudex absoluat de facto confitentez: an talis confessio aliqd operetur.⁊ p pau.de liza.in comēto.c.grauis d deposito: ⁊ per istū.§. dy.i tractatu d questi. monet iudices ne faciant confiteri reum per subtractionē ipm specifice de crimine certificando seu interrogādo: qz dz in genere interrogare.facit.l. prius.⁊ qd ibi no.ad fil le.⁊ vide in l.si postulauerit.§.si negauerit.s.d adulte. vbi plene ista notātur.

c ¶ Cum qs iudici cōmittitur. Idem bal.in auē.si dicatur. in pe.col.C.d testi. Quid si ante iudiciū inceptū iter me ⁊ te vado ⁊ accuso testem tuz de crimine: vt sic nō possit admitti cōtra me tanq̄z inimicus. vide ibi per euz qui allegat bar. hic ⁊ euz sequitur.⁊ ad de etiaz Jo. an.in.c.fi.d test.⁊ hic ad de bal.in.l. sed ⁊ si quis cautio.⁊ qd dixi p⁹ bar. .s.ea.l. §. si seru⁹.

d ¶ Si quis vltro. Ad materiā huius.§. vide .l.relegati.et qd ibi no.j.de penis.et per illum tex.dixit bar.in.l.ij.C. de sen.ex peri.reci.ꝙ princeps pōt suā sententiam corrigere.et ibi vide bal.vtrum papa possit suam sententiam reuocare.

e ¶ Dicit statutum. Statutum dicit ꝙ banniti rebāniantur an videanē restituti: vel habere simplicem indulgentiam. vide in.l.fi.C.de senten. paſ.et qd dixi ibi.et adde ꝙ ia.de bel.in.c.guerrā.in prin.post not.ibi in ti.hic finitur lex cōra.disputauit.q.de restituto p principē. vtrum recuperet bona alienata p fiscum que fuerunt confiscata.et ibi refert bal.vbi finaliter dicit ꝙ nō: qz quedam sunt que deueniunt in alium immediate per ipsam confiscationem: vt est tex.et exemplum in auē.bona dānatorum.et ad illa intelligit facta restitutio. Quedam sunt que veniūt mediate per alium contractum: et in illis secus est.ar.l.i.C.ne fis.rem quaz vendi.li.x.et in.c.quāuis.de rescrip.in.vi. Sicut etiam dicimus in legitimato post mortem patris ꝙ aut legitimaf p⁹ aditā hereditatez p legitimos ⁊ si ausert eis dona aut ante ⁊ tūc fic: vt no. moder. de libe.⁊ posthu.i.l.gallus.§.qd si tñ qd videtur. Contra predicta tñ si hereditas est adita ab agnatis: ⁊ tē ista acquisitio precedit p imediatam cā deficiētis linee legitimationis ⁊ officio sui heredis quo ad suitatē rescindit acq̄sitio quasi natiuitate posthūi. qd pōt esse verū si princeps restitueret natalib⁹. sed secus in restitutōe quā faciūt isti comites. qz si videt cōsensisse priceps ꝙ auferatur eoz priuilegio ius q̄sitū alteri .l. quotiēs.C. de preci.impe.offe.⁊ .l. nec auus.C. de emāci.libe.qz sic inciperet fieri edictuz iniquū p principis priuilegiū.ar.ff.de vulga.⁊ pupil.l. ex tes ⁊ ꝙ legitimatio operet potentius q̄z ius cōmune pz.C. d natu.lib. in auē.item sine legitimis.ibi pncipis ⁊ legis deuo.⁊ facit extra d auc. ⁊ vsu pallij. .c.ex tua.⁊ .C.de bonis vacā.in.l. si qsi: ⁊ i.l.pncepsi bona.j.

potest fieri tortura cū cōtra eū nō appareant indicia: ⁊.l.vult neminē torqueri: nisi appareāt indicia cōtra reū.vt.l.i.§.i.s.eo. Rūdeo in hac inquisitione generali dz prius constare maleficiuz esse cōmissum: vt hic.⁊.l.si is qui.§.si tu ticium. s.de fur.⁊ est casus.s.ad sil.l.i.§.itē illud. Itez debent esse aliq̄ indicia cōtra testes ꝙ debeant hoc scire: velqz ipi vacillant: vel qz alij dicunt ipsos interfuisse: vt.l.ex libero.in prin.⁊.l.vni⁹.§. testes.j.e. Nec ob.l.i.§.i.s.e.qz ibi loquitur in inqsitione speciali vel accusatione speciali. Circa secundū qñ torquetur testis contra certā pso nā: licet de illo interrogetur de alijs circunstantijs nō dz interrogari: vtputa interrogabo eum si ticius interfecit seiū: nō tñ interrogabo eū nominatim de modo: sed dicā qualiter fecit istud: ⁊ qñ ⁊ in qua parte corporis percussit: non autem interrogabo eum limitate: vt percussit sic vel sic: qz istud esset suggestio: vt hic in tex.⁊ hoc est verum in illis qui examinanē per torturam. alij vero testes qui sine tortura examinanē: examinanē limitate super articulis productis: vt i.c.presentium.extra de testi.

Ex.§.sequenti.

¶ Testi dicenti extra articulū qñ credaē.

Diuus. Ver.⁊ sicdez si nō habetis.§. debet iungi cū fine pcedentis .§.valet ergo sm lec.hanc dictum eius qui dicit ꝙ vltra q̄ fuerit interrogatus. Sed contra.s.d peti.here.l.si quis libertatem in fi.⁊.l.si duo patroni.§.ij.s.de iureiu.no.in.l.momentanee.C. qui legi.p.so. videte veritas est ista⁹: qñqz testis interrogatus dicit vltra interrogationē suā aliqua prorsus extranea: ⁊ ad causaz nō facientia: tunc dictum eius non vz: sed si dicit aliqua faciētia ad cām: licet sit extra articulū: tunc si quidez ipe iurauerit dicere veritatē sup articulis: illud qd vltra dicit non valet: qz illud deponit nō iuratus: vt.l.iurisiurandi.C.de testi. sed si iurasset dicere veritatem super tota causa valeret dictuz eius in his que adminiculanē ad cām: vt.in.c.p terea.⁊ ibi no.extra de testi.itē facit ad hoc: qz testis hic generaliter interrogatur.⁊ ideo quicquid dicit in illa tota generalitate illud facit fidem: ⁊ hoc prout iste ver.refertur ad precedentem.§.vt dixi.glo.tñ vñ eum referre ad proxi.vt interrogatus de se dixit de alijs consocijs pīudicatur socijs. sed sm hoc istud erit verum in illis casibus in quibus quis de socijs interrogatur q ponuntur in.l.fi.C.de accusa.

Questioni. b Mo.ꝙ fragilis est confessio facta per tormenta. contra imo confessio que habeē p tormenta dz esse validior: vt in auē.de testi.§.i.⁊ not.in.l. cum probatio.§.i.s.de proba. Rūdeo tres sunt casus. qñqz quis torqueē in se tñ: ⁊ tunc est validior confessio facta sine tormentis q̄ cū tormētis: vt.s.proxi.§.diuus.⁊ hic ⁊.j.§.si qs vltro: qñqz qs d alio tñ interrogaē: ⁊ tūc ē validior cōfessio cū tormētis: vt.d.§.i.i auē.de testi.⁊.l.cuz ꝓbatio. qñqz torqueē in se ⁊ in aliū simul: tūc debilior ē ꝓfessio cum tormētis: vt hic.

Preterea. ¶ Quero qd vtiē i causa cognitione. dicit glo. debem⁹ aduertere an sint inimicitie magne vel pue d qb⁹ inimicijs dz itelligi. vide p Jnn.ex de accu.c.cū oz.nā i bello licito: licitū ē et mētiēdo decipere hostes.xxiij.q.ij.c.dñs deus nr.⁊ not. xx.q.ij.c.vtilē: vt habetis in glo.

Ex.§.sequenti.

¶ Jnimicitia supueniens fcō eius ꝙ quē, pducitur nō repellit testē.

Cū quis. ¶ Mo.ꝙ si soci⁹ criminis ducit aliū sociū ad iudiciū sibi pp hoc nō pciē casus ē hic. Jn ꝓtra.facit.l. nō oēs.§.fi.j.de re mili. So.ibi plura iteruenerūt. nā ibi spōte ꝓfitebaē se reū ⁊ q̄rebat veniā: qz alias pducebat. hic vo nō dicebat nec allegabat se reū imo mētiebaē. pterea ibi demōstrauit plures: ⁊ cepit plures: hic vnū tñ. pterea ibi cepit trāsfugas ⁊ hostes ciuitatis: hic aliū malefactorē q adhuc hostis ciuitatis nō erat. Ego vidi i ciuitate ista cū qdā nō hret ꝓtra eū nisi vnū testē vidi fieri hāc maliciā: qz dedit reus illi testi vnā alapā: postea cū ille testis ꝓtra eū pducereē ꝓtra eū opposuit ꝙ erat suus inimicus. ꝓtra istā maliciā habetis remediū hic. nā inimicitia supueniēs facto eius ꝓtra quē pducē testis nō repellit testē oino: sed hoc iudici cōmittiē. ita vides tex. hic i fi. facit qd dixi uobis.j.e.l.§.si pu⁹

Ex.§.sequenti.

¶ Statutū ꝙ bāniti rebāniaē. an videaē idulgere vel restituere: ⁊ an iudex maleficiorū possit examinare testes a pte non pductos: ⁊ iudex in maleficijs: an possit examinare testes post ꝓclusionē in cā. Et an defensiones p reo psint mādatori. Et an potestas possit eū absolueē quē ante ꝓdēnauit constito postea de innocentia. ⁊ an notarius dicaē falsus eo qz scribat sponte confessus cum fuit in tormentis.

Si quis vltro. d Hic est.§.multū not. Si post sniam ex prima confessione latā de inocētia rei constiterit dz condēnatus restitui a principe nō ab inferiori. h.d. Et cū dicit hac epistola loqtur iurisco. hic dicit iure esse notādū ꝙ seruus restitutus post sententiā ad dñm ptinet. sed contra d.l.aut dāna.§.seruos.j.d penis: ⁊.l.frustra.C. de sen.paſ.so. hic fuit restitutus hoc est in pristinum statū repositus. ibi vero indulgētia non excessa: ita tz glo.ex q̄ no. iuncta cū tex. ꝙ ista ꝗba potes itaqz decreti grāz facere: lz nō solēt indulgentiā: vel restitutionē in dubio presumiē restō. ita intelligit iurisco. ⁊ gl. in hoc rescripto qd nota qñ dicit statutū ꝙ bāniti rebāniaē: an videē tur restitui vel habere simplicē indulgētiā. ⁊ hic vñ ꝙ restituti presumiē. de hoc cōsueuit dici i.l. fi.C.de sen.paſ.dicā.j.de sen.paſ.l.fi.hic dñ ꝙ de ver.sig. sed posito ꝙ legittimatus restituaē ad bona: vtrū agnati qui medio tpe possiderunt teneaē ad restitutionē fructuū pceptorū vel i rebus hereditarijs. Rñ. nō pro hoc ē tex. no. i auē. de nestorianis. C. d heretī. bal. in.c. dño guerrā palle. ⁊ eūdē bal. in.l.i.C. de here. insti. ⁊ in.l.fi. in.ix.col.C. de sen.paſ. ⁊ ad hoc no. vide q̄ dixi in.l.fi.j.de penis: ⁊ ang. in.d.l.gallus.§.qd si tñ. vbi ponit de qōne bal. in.d.c. dño guerram. an restitutus a rege ipetret feudū qd habuit a rege: vel ab alio. vide in.d. .c.dño guerrā: ⁊ ad hic no. ⁊ in.l.fratres.j.de penis. vide do. abb. in.c.

inter quatuor. de maio. ⁊ obe. ⁊ anto. de bu. in. c. quauis. de rescrip. i. vi. ⁊ vltra hic no. vide bar. in. l. absentem. j. ti. i. ⁊ dixit bar. in. l. qd ergo. §. pena grauior. s. de his qui not. infa. in ver. quero vtrū.

a ¶ Ideo dic. vide bal. in. d. c. domino guerram. in prin. in ti. hic finitur lex conra. vbi quesiuit. rex francie condēnauit aliquem ad mortem: ⁊ dū ducerek ad patibulum quorumdaz rogationib⁹ eidem pepcit ipsum restituendo. q̄rit an restitutum sit eisendum: dic vt ibi p euz.

b ¶ Post conclusionē Et potest cē ratio: q: cōclusio in cā ⁊ renunciatio probationum idem sunt: vt not. per bal. ⁊ ibi dixi in auē. iubemus. C. de iud. ⁊ gl. in. c. cum dilectus: de fide instru. ſz certe sicut ñ potest in criminalib⁹ expresse renūciari probationibus ⁊ defensionibus vt est glo. in. l. pactuz inter heredez. ff. de pact. ita nec p cōclusionez in causa. vnde intelligerez dictuz bar. habere locū ſm ea que scripsi post bal. i. d. auē. iubemus. licet Ang. in. d. auē. videatur sentire contra bar. hic. sentit tamen angel. ibi: in vno cuz bar. hic scilz q̄ possit concludi in causis criminalib⁹ p quibus videtur tex. ſz vnum intellectum in. l. quāuis idubitati. C. de adulte. sed i contrarium facit ratō su pradicta. ⁊ tenet Bal. in. l. i. i ver. quero quarto d condi. inde. C. sed potest dici q̄ tacite pōt concludi in cā criminali: puta si reus passus est labi omnes dilationes sibi datas ad probandū: quo casu non dz admitti ampliuz: vt in. l. fi. ff. de fer. ⁊ no. bal. in. l. i. C. qui accu. ⁊ quod dicit hic bar. itellige q̄ admittatur officio iudicis. ⁊ ad bar. hic adde bar. in. d. l. duo fratres. s. d pac. sed qd cōcludak in criminali cā. Bal. in. d. l. i. ver. sed hic dubitatur hic adde Bar. j. e. l. si minus. immo dixit bar. per istum tex. in. l. fi. s. d serijs in. ij. col. q̄ iudex debet perquirere etiam reo non petente desensionē etiā post sententiaz. adde omnino bar. in. l. duo fratres. de pac. ⁊ spe. de inquisiti. §. vtrum. ver. sed nunquid publicus: ⁊ in. l. ij. §. si publico. d adul. per bar. ⁊ bal. in. d. l. presbiteri. C. de epi. ⁊ cle. p bar. i. l. pe. §. ad crimen. in. v. col. s. de pub. iudi. ⁊ quid de instrumentis. vide in. d. l. diui fratres: ⁊ vide bar. not. de condi. inde. in. ij. col. ⁊ bal. in auē. qui semel. C. d proba. Inno. in. c. cum clamor. de testi. ⁊ bal. in. l. edita. in. ix. colū. C. de eden. vbi no. vide bal. in. d. l. fi. s. de fer. ⁊ que ibi dixi.

c ¶ Prosint mandatori. An probationes facte pro reo prosint mandatori. adde Jo. an. in. c. ratihabitio de re. iur. in mercu. ⁊ qd no. bar. i. l. adulter. §. si eius. de adul. C. ⁊ quid de probationibus factis contra vnum ex inquisitis. vide do. anto. ⁊ doc. in. c. dilecto. de preben.

d ¶ Itē no. vide no. in. l. si quis post. de testa. vbi per imol. ⁊ quod nota bal. in. l. aditos. C. de epis. au. ⁊ in. l. i. in vlti. col. C. de confes. ⁊ imol. in. l. is qui reus. in glo. s. de publi. iudi. ⁊ Sali. in. l. i. C. qui accusa. ⁊ imo. ⁊ ibi no. i. c. ij. de purga. vul. ⁊ Inno. in. c. si qñ de offici. dele. ⁊ melius in c. pastoralis co. tit. quem not. allegat bal. i. d. l. aditos q̄ si iudex videt se tētiā iniustā dz supsedere in executione: ⁊ vid Imol. in. l. a diuo pio. in prin. s. d re iudi. ⁊ in. c. ij. in. d. ti. de purg. vulg. vbi no.

e ¶ Nō recognoscūt. vide ad hoc. s. de publi. iudi. bart. in l. infamē. ⁊ i repeti. l. omnes populi. s. de iusti. ⁊ iure.

f ¶ Et not. bene. Et idē tenet ange. i. l. q i aliena. §. celsus. d acq. here. lz hic d bar. ñ faciat mētionē. ⁊ tādez concludit q̄ aut erat confessus i actu torture: tūc punik de falso: aut nō: ⁊ nō punik. ⁊ p hac distinctione not. tex. i auē. si cramēta. C. si aduer. vē. ⁊ in. l. si quis maior. C. de transac. vbi tex. aperit q̄ nō dicik fieri sponte q̄ fit metu seu imperio cogēte. sed qd si notarius i confessione illius tormētati existentis in tormentis nō scribit spōte factā confessionē: sed voluntarie factam fore. dic q̄ non punitur falso: vt dicit bal. maxime in notabilibus. istud esse suū dictū in. c. i. §. iniuria. de pa. iura. fir. ⁊ huius est ratio: quia lz voluntas sit coacta voluntas tñ est. vt. j. de reg. iur. l. velle nō creditur. s. qd me. cau. l. si mulier. §. pe. l. patre cogente. s. de ri. nup. ⁊ vide ad predicta no. per bal. in. l. si quis nō dicā rapere. C. de epis. ⁊ cle. cū ibi no. ⁊ ad bar. hic vide ang. s. ea. l. §. diu⁹. ⁊ qd no. bal. ⁊ ang. in. l. iiij. C. qd me. cau. sed bal. in. l. i. in. ij. col. C. ex delic. d func. dicit q̄ alio modo saluari nō poterit. videlicet q̄ non fuerit tortus vt sic responderet de aliqua veritate sup alia re: sed postea ipse hoc confessus est: qd not. ⁊ per cūdē bal. in. l. i. in. vij. col. C. de confes.

g q Questionis. vide q̄ dixi. i. l. vbicūqz. de interro. acti.

h ¶ Sz qd vid p bar. ⁊ ang. i tractatu d q̄sti. ⁊ bar. i. l. lex corne. i pn. s. de sic: ⁊ ang. i. l. iij. s. de adul. p bar. i. l. iij. C. d adul. p. pau. d liaza. i cōmēto. c. grauis. de deposito. facit. l. lege iul. §. fi. ad. l. iul. repe. bar. i. l. i. de sica.

i ¶ Inspiciendū ē. Adde bal. in. l. graccus. C. de adul. ⁊ in. l. i. C. de emen

preses non pōt restituere. cōtra in. l. in cause. §. fi. s. de mino. So. ibi ratione etatis restituit nō alia. Ellia so. est q̄ ibi in ciuili hic in criminali: ſz truffa est: ideo dic^a q̄ quedam est restitutio que conceditur per officium iudicis: ⁊ ex edicto pretoris mortui: vel ex causa etatis vel absentie ⁊ similium. ⁊ illam potest concedere preses: vt i cōtrario. quedam est que fit ex sola misericodia: ⁊ istam solus princeps concedit: vt hic in hoc. §. ¶ No. tria mirabilia. primo quero in. q. quam disputaui: an iudex maleficioz possit ex officio suo examinare testes a parte non productos: ⁊ dixi q̄ sic per. l. ij. C. de abo. ⁊ hic vbi iudex querit de partis innocentia parte non postulante. pro hoc. l. si non defendatur. j. ti. i. de q̄ feci mētionem in. l. iiij. §: hoc autem iudiciū. s. de dam. infe. ¶ Secundo no. q̄ in causis maleficioruz possunt recipi testes etiam post conclusionem^b cause ⁊ etiam post publicationem ut hic. ⁊ est casus. j. e. l. vnius. §. reus secūdum vnam lec. ⁊ ibi no. ⁊ audio q̄ Jo. an. tenet hic in. c. fraternitatis. extra de testi. ¶ Tertio no. ad qōnez disputatam p Ricardū vtrū defensiones facte p reo prosint mandatori^c vel econtra. ⁊ dic aut re^o recipiebat testes pro vtroqz: ⁊ tunc vtriqz prodest vt hic. ibi aūt ad certiorē de se confessus peruenirет. ⁊c. si autem examinaret pro vno tñ: ⁊ tunc non prodesset alteri vt. l. denunciasse. §. fi. ⁊ qd ibi dixi. s. de adulte. ¶ Itez nota^d ad aliud qd tota die occurrit. si aliquis est in carceribus condēnatus ⁊ ante executionē sententie constat de innocentia: certe potestas qui eum condēnauit non potest eum absoluere: vt hic in fi. ibi: principi. ⁊c. nam cum sit condēnatus in pecunia que debet peruenire ad cōmune merito cōe potest ⁊ debet absoluere. idez dico si esset in persona condēnatus: q: hoc pōt fieri: ⁊ loquor de ciuitatibus que non recognoscunt^e principem. ¶ No. etiaz hoc ad aliud. cōtinetur in actis q̄ talis sponte confessus est. ⁊ tamen verum est q̄ confessus est per tormēta erit ne notarius falsus. ⁊ hic videtur q̄ non in prin. ibi: si quis vltro. ⁊c. ⁊. j. sequitur ibi: cum in tormentis constiterit. ⁊c. ⁊ sic dicitur sponte confessus ille qui in tormentis est confessus: ⁊ ſm hoc debemus exponere constiterit. s. de confessione illius serui: ⁊ si dicis quomodo dicitur spōte cōfessus cum dicit per tormenta. dicit q̄ ipse perseuerauit in confessione: vt. s. e. l. §. diuus seuerus. ⁊ l. ij. C. de custo. reo. vel aliter si confessus est in actu torture hoc nō potest dicere notarius nec ob. ibi constiterit. ⁊c: q: expone constiterit. s. de innocentia: ⁊ sic non refert se ad confessionem: sed ad serui innocentiam: vt hic pz: ⁊ not. bene^f omnia predicta.

b **Ereditarii.** ¶ Op. de. l. s. proxi. §. si quis dicatur. vbi dz pa^o examinari ad quem pertineat anteq̄ torqueatur. hic dicitur econuerso. Solu. ibi erat in possessione serui ille contra quem petebatur torqueri: ideo possessio faciebat contra eum presumptionē: alias secus. hodie etiam si constaret cuius esset seruus posset seruus torqueri in caput dñi: vt. l. fi. C. e. ti. ita dicit glo.

d **E incestu.** De hoc videbitis. j. l. proxi. i. l. sequenti: ⁊ vidistis in. l. si postulauerit. s. de adul.

s **J quis uiduā.** ¶ Op. d l. q̄uis i fi. C. de adul. ⁊ auē. ibi posita vbi non deportātur propter adulterium. glo. dicūt quedam q̄ alia pena erat olim alia hodie. ita no. in. l. ij. §. miles. s. de his qui no. infa. ⁊. l. qui cum vno. §. adulter. j. de re mili. ⁊. l. offidius. de his qui. vt indi. alia glo. dicit hic q̄ in crimine adulterii fit variatio pene ſm conditionez persone: quia aliter punitur nobilis: aliter ignobilis. ⁊ hanc opi. videtur tenere Li. in. l. cōtraria.

p **Atre.**

Cum de falso. De hoc vidistis. s. e. l. herditarij Ex. l. sequēti.

¶ An iudex teneat d eo q mortu^o ē i tormētis.

q **Uestionis.** ^g Dicit hic questiōis modū. ⁊c. simile. j. e. l. d minore. §. tormēta. Sed quid^h si iudex torsit aliquem tñ q̄ mortuus ē: vt. l. aut dāna. §. i. j. ti. i. videtur dicere iudicem teneri. breuiter dico sic. si iudex excessit modum consuetum ⁊ modum qui debebatur adhiberi ſm qualitatem persone torte tenek. alias secus. hoc accidit mihi: q: dū videre iuuenē robustuz torsi illum: ⁊ statim fere mortuus est. ⁊ ideo inspiciēdū ē^i: an possit iudici iputari culpa ⁊ similia: vt dco ꝓtrario. ⁊ per Ly. i. l. graccus. C. de adulte. Ex. l. sequenti.

¶ Ad tormenta puenitur i subsidiū.

c **Dictum.** No. nō semp quēlibet debere poni ad torturam: sed aliter fieri ⁊ cū non suffi-

da.seruo.

g Iuus pius.deuenitur ad tormenta.limita nisi cā pecuniaria ⁊ ciui d lis habeat annexum crimen:q⁊ tunc deuenitur ad torturā.text.est ⁊ ibi doc.in.c.i.de deposito.⁊ vide no.j.e.in.l.ex libero an in causis pecuniarijs quis possit poni ad torturā:⁊ qñ debet poni.vide bar.in.d.l.si quis adulterium .ff. de adulte.addetñ ꝙ si agatur de falso ciuiliter si ꝑcedunt indicia locus est tormētis .l. sicut falsi.⁊ ibi bal.C.de fal.⁊ de ista materia vide omnino doc.i.c.grauis.de deposito.p imol. marie in notabilibus:⁊ ibi no. etiam pau.de liaz. ⁊ ad materiam vnā adde gl.xv.q.iiij. i.c. pbiter: ⁊ vide Cy.i .l.fin.C. de fal.

cit ad tormentum peruenire.¶No.ꝙ ad tormenta peruenitur in subsidium cum aliter veritas explorari non potest.¶Item no.tormenta requiri in causis grauibus.qualiter autem in cā pecuniaria perueniatur ad tormenta videbitis j.l.proxi Ex.l.sequenti.

¶Que sit differentia quātū ad tormenta inter causas pecuniarias ⁊ capitales

d **Iuus pius.** No.ꝙ in subsidium in cā pecuniaria deuenitur ad tormēta° seruorum.¶Quero que sit differentia quātum ad tormenta inter causas pecuniarias ⁊ capitales: ⁊ graues.dico ꝙ in causa pecuniaria torquent tantum serui non liberi neq⁊ statuliberi:vt hac .l.in fi.sed in criminalibus ⁊ grauibus etiam liberi torquentur:vt.s̄.e.l.Item non ita de facili peruenitur ad tormēta ī causa pecuniaria sicut in causa capitali ⁊ graui:vt hic.

Ex quibus. Tex.ibi indicia sine tormētis.vel aliter.s̄. dixit quādo deposuit seruus contra dominum super eo facto.hic quādo super aliquo indicio. No.ꝙ testis qui non debet examinari:examinatus non probat nec facit indicium:vt.l.i.§.diu°: ⁊.§.idem seuerus.s̄.e.⁊ dicam.j.e.l.maritus.

De eo. Duobus modis legitur. primo quādo quis est deportatus an seruus qui ante eius erat possit contra eum torqueri:⁊ dicit ꝙ nō.⁊ isto modo ponendo casu esset contra.l.i.§.item nummio.s̄.e.vbi seruus dānati torquetur contra eum:ideo nō procederet.Secundo modo potest poni casus ꝙ seru° non dominus fuit dānatus:⁊ tunc nō potest haberi questio in dñm:vt hic:⁊ est bona ista lect.p .l.extraneo.§.fi.j.e.Tertio modo pōt poni an deportatus in insula⁊ possit vt seruus torqueri: ⁊ dic ꝙ non:q⁊ remanet liber homo.⁊ hanc tenet Bi.⁊ tangit hic glo.i.in fi.ibi:vel dic de libero.⁊ potest esse satis bona.

Ex.l.sequenti.

¶Minor licet non admittatur in testē in criminalibus:tamen tortus facit indicium.

d **E minore.** ¶Opp.ꝙ minor torqueat vt.l.i.§.impuberes.s̄.ad syll.So.non potest torqueri ea tortura qua torquentur maiores:sed debent ferula vel habena cedi:vt in contrario.⁊ no.ō his qui.vt indi.⁊ ad sylle.⁊c̄. .l.talis.in prima glo.Sed quero° ad quid torquetur minor in causa criminali cum non possit esse testis:vt.l. in testimonium.s̄.de testib°:respondeo ⁊ dico ꝙ torquetur:vt faciat indicium ⁊ sic erit casus vbi ille qui nō debet torqueri tortus tñ facit indicium.de quo dicaz.j.e.l.marit°.

b ¶De minore:ſz quero. Quero ad quid torquetur: vid Bui.ō suza. in. l.i.C.de preci.impe. offe. adde Bal.i.l.eos C.de testi. qō no.⁊ bal dus in.d.l. talis.hic allega.

Tormenta. No.de modo tormētorum:⁊ de eorꝝ moderamine:vt dixi.s̄.e.l.questionis.¶Item no. ꝙ de domo rei non debet initium probationis assumi:vt.l.nimis graue.C.de testi.

Ex.§.sequenti.

¶Cum iudex vult ꝙ pars veniat ad respondēdum nō sufficit mittere procuratorem instructū. ⁊ iudex pōt interrogare ꝑ inuestigāda veritate de circonstantijs quibuscunq⁊ etiam remotis. Et qui examinat testes debet scribere trepidationem ⁊ constantiam. Et si non sunt alia indicia an trepidatio. Variatio inconstantia sint indicium ad torturam:ibi.Secūdo.Quotuplex autem sit fama:ibi. Pro declaratione.Et qd sit fama.ibi:Et prīo. Et in quo loco debet esse fama ibi.Secondo A quo dz oriri: ibi. Tertio. Et ex quo tempore debet oriri:ibi.Quarto. Et q̄liter probabitur fama:ibi.Quero. Et quid si testis dicat ꝙ audiuit a maiori parte:ibi.Quero quid. Et an testis debeat respondere cum interrogatur a quibus dici audiuit:ibi.Quero si. Et an fama possit negatiue ꝓbari:ibi.Quero vtrū. Et qd si fama ꝓtraria diuerso loco ē probata cui magis stetur:ibi.Quero quid si. Et quis sit effectus fame:ibi. Vltio. Et stāte statuto ꝙ maleficium possit probari per publicam famaz qualiter intelligatur publica fama:ibi.Quero. Et an sit differentia inter famam simplicez ⁊ publicam vide in fi.

c ¶Plurimum.ex quo collige.vide quod no.spe.in ti.de prola.senten. §.i.⁊ adde bal.in.l.qui bona.§.si alieno.i.iij.q.s̄.de dā.infec.⁊ ibi diri. d ¶Quis constantia.Et vide ang.in tractatu maleficio.in ver.nunc videamus de tortura.quem sequitur bal.in.d.l.presbiteri.C.de epis.⁊ cle. vbi no.⁊ bal.in.l.iij.C.de testi.

Plurimum. No.ex hoc solēni.§. primo id qō dicit vox ipsa.ex quo collige ꝙ si iudex vult ꝙ pars veniat personaliter ad respondendum ꝙ non sufficit mittere procuratorem quantumcunq⁊ instructum:q⁊ presentia persone ⁊ cognitio vocis requritur.dixi in.§.ad crimen.¶Scōo no.qō.j.dicit cognitionis subtilis diligentia.ex quo collige ꝙ iudex pōt interrogare ꝑ inuestiganda veritate de circunstantijs quibuscunq⁊ etiam remotis: ad qō facit qō no.C.de testi.l.testiū. Pōt etiam se fingere velle facere qō nō vult:vt videat quez actū facit reus vel testis qui examinatur:⁊ qualiter se gerit.hoc etiā probatur ex de presump.c. asserte.⁊ ista est cognitionis subtilis diligentia. Itē sequitur qua quis constantia° ⁊ trepidatōe loqtur:⁊ sic vides ꝙ constantia ⁊ trepidatio indicant aliquid iudici. Et ex hoc dicit Inno.ex de proba.c.qñ ꝓtra.ꝙ ille qui examinat testes hoc dz facere scribi in actis.hoc dicebat trepitādo ⁊ balbutiendo ⁊ similia. Idē tz spe.in tit.de teste.nō recordor in quo.§. Et ex hoc etiā hēs ꝙ etiā vbi alia indicia extrinseca nō precedunt ex eo ꝙ reus facit coram te loquēdo trepide pauendo ⁊ variando pōt hre indicia sufficiētia ad torturam:ita vides hic.⁊ iō dz iudex examiator esse cautus:vt faciat dicta eius sic varia ⁊ diuersa scribi in actis:⁊ faciat scribere trepidationem ⁊ similia:ne ei possit dici ꝙ fecit poni ad torturā nō ꝑcedentibus indicijs.ō hoc dicā latius.j. e.l.fi. Itē dr.hic cui° extimatiōis ⁊c̄.exponit gl. .i.fame°.Ex hoc habes duo. Primo ꝙ fama alicuius ē idiciū ad torturā:vt hic.¶Scōo no. ꝙ dicit in ciuitate sua.ex quo no.ꝙ vr ꝙ debeat esse fama in ea ciuitate de q̄ ipe est:ō q̄ fama dicā in hoc.§.⁊ de alijs idicijs dicā.j.e.l.fi.q⁊ oia ista indicia faciunt ad illuminādā veritatem.vt hic dr.¶Veniamus ergo ad videndū de fama ⁊ de hac fama modicū tractat ꝑ gl.nisi quātum ponit in.l.iij.§.eiusdē quoq⁊.s̄.ō testi.De hoc etiā fecit vnū tractatū in quo dixit modicū ⁊ bonū.qdā q ē vocatus dñs Thomas de pipata ō bononia.⁊ vbicunq⁊ ipe aliqd dicit ego dicam vobis.Spe.etiā in ti.de noto.crimine.etiā ponit de fama ⁊ modicū ⁊ nō clare.¶Pro declaratione ergo debetis scire ꝙ duplex ē fama.vna ē fama hoīs:alia ē fama inter hoīes.fama hoīs

e ¶.i. fame. an fama faciat indiciū ad torturaz vide.j.e.circa fi.⁊ idem tenet bal.in d.c.i.§.iniuria.i.v.col. ō pa.iu.fir. vbi dicit ꝙ fic.qō qñ ē euidens fama.qō bene no.q⁊ vtile erit tibi.

a ¶ Primo quero. De hoc vide p bar. i. l. i. C. de test. ⁊ ibi diximus ⁊ p gl. in. d. l. testiũ. §. i. ꝑ tes. §.

b ¶ Ex suspitione. Que aũt sit differẽtia iter famã ⁊ rumorẽ. vide gl. i. c. sup eo. de eo. qui cogno. cõsanvxo. fue. ⁊ i d. c. si duo. xxxv. q. vi. quas alleg. cardi. in. d. c. qualiter ⁊ qñ de accu. ⁊ ibi hosti. ⁊ ad bart. hic adde bal. p bart. in. d. l. i. C. ꝑ infa. ⁊ fac ad statutuz qꝑ hz qꝑ reqrat p sona bone opi. ⁊ fame. ꝑ qua opi. ⁊ fama intelligitur ⁊ qũo: ⁊ de quo p ia co. bo. ⁊ bal duz in. d. l. iprobũ. C. ꝑ infa. ⁊ ꝑ diffinitione fame p bal. in rub. C. de p ba. in. ij. col. ⁊ ibi etiã de differẽtia inter famaz ⁊ rumorẽ. ⁊ p bal. i. l. ea q dẽ. in. i. col. C. de accu. ⁊ quid differat fama a cõi opi. per spe. in ti. de noto. cric. §. seqf. v. i. ⁊. ij. ⁊ qꝑ ipse no. in tit. de dona. §. i. ꝑ. illud autẽ sciẽdũ cõsequenter. ⁊ ibi ꝑ effectu cõis opini. Quid autez differat notoriũ a fama vide bal. in auc. q semel i. iij. col. C. qũo ⁊ qñ iuder. ⁊ spe. in. d. §. seqf. ⁊ dũ. §. dixi ꝑ differentia iter cõez opinio. ⁊ famaz vide bal. in. d. l. ea qdẽ in pe col. ⁊ adde etiã q clamo ꝛpopuli ẽ mioꝛ q̃z fama. ⁊ i. l. decurionibus: ⁊ ibi bal. C. de penis: ⁊ de cõi

dicitur in bona parte. in mala parte dicitur infamia. de qua fama ⁊ infamia habetis. j. de va. ⁊ extraor. cog. l. cognitio. §. i. ⁊ in ti. de his q not. infa. C. ⁊. ff. ⁊ de illa nihil ad presens. quedã est fama inter homines: ⁊ ista est duplex. nam quedam est fama de vno homine in genere bonitatis vel malicie. nam fama est q̃ est bonus vel malus: qꝑ est fur vel latro. ⁊ de ista fama loquit̃ iste tex. ⁊ l. capitalium. §. famosos. j. de pe. ⁊ l. non omnes. §. a barbaris. j. de re mili. cum si. quedã est fama de aliquo facto particulari: ⁊ q̃ tale qd sit vel non: de qua loquitur. l. iij. §. eiusdem quo qz. s. de testi. ⁊ alia iura multa que. j. allegabo. ꝑ istis duab' videamus hic. ¶ Et primo quero quid est fama? Respon. fama est cõmunis opi. voce manifestata ex suspitione proueniẽs: quare dico cõmunis opinio? Respondeo ad differẽtiam opi. singularis: vt. l. cum quidam. §. qꝑ dicitur. s. de acquiren. here. ⁊ l. labeo. s. de supellec. lega. q̃re dico voce manifestata? Respõdeo qꝛ alias non esset fama: sed staret in nomine generis sui. scilicet opinionis cõmunis. nam quandoqz opi. cõmunis manifestatur vsu: vt. l labeo. s. de supellec. lega. ⁊ rebus ipsis ⁊ factis: vt. l. ꝑ quibus. s. de legi. in fi. tunc non dicitur fama: sz dicitur extimatõ vel opi. communis. Fama enim sm Hug. dicitur a fando hoc est a loquendo: ⁊ hoc posuit ipse super verbo famulo:. vnde nisi sit locutio non diceretur fama. illud ergo q̃ dicũt multi doc. ⁊ Thomas de piperata: q̃ fama ⁊ cõmunis opi. ⁊ communis extimatio sunt idẽ est verum quando communis opi. ⁊ communis extimatio voce manifestãtur. alia secus: vt dictũ est. qꝑ dixi ex suspitione proueniẽs. hoc dixi ad differentiam manifesti. nam si diceretur communiter aliquid quod esset certum ⁊ visum a populo illud esset manifestum: vel notorium non fama: vt. l. ciues. C. ꝑ appel. ⁊. l. si vero. §. q pro rei. s. q satisda. cogũ. ⁊ qꝑ dixi in. l. ab accusatione. §. nunciatores. s. ti. ij. ⁊ hec sufficiant circa diffinitioem. ¶ Quero secũdo in quo loco debet esse fama? respondeo fama ꝑ aliquo homine in genere debet esse in loco sui originis: vt hic.: ꝑ ut dicit in ciuitate sua: vel in loco illo in quo cõuersatur: vt. l. ij. ⁊ qꝑ ibi no. C. vbi ꝑ cri. agi oportet: ⁊. l. non omnes. §. a barbaris. j. de re mili. ⁊ expressius extra de electi. c. iij. Sed fama alicui rei vel facti. ⁊ ponamus exemplum in delictis quia in istis plurimum queritur de fama: videtur q̃ debeat esse in loco delicti: vt. l. i. C. vbi de cri. agi oportet. ⁊ in auc. qua in prouincia. ⁊. l. si cui. §. pe. s. de ac. breuiter mihi videtur q̃ fama non requirat locum de necessitate. naz illud qꝑ dixi. s. de fama: q̃ fama est communis opinio debet intelligi communis opinio. s. eorum qui hoc scire debẽt: ⁊ ad quos spectat ꝑ hac scir̃: vt no. per glo. in. l. cum quidam. §. qꝑ dicitur. s. ꝑ acquiren. here. ⁊ probabo statim. nonne possemus dicere famaz alicuius rei in ista vniuersitate vtrum aliquis scholaris studeat bene vel male: vel vtrum fecerit furtum alicuius libri vel nõ: ⁊ tamen ista vniuersitas non habet certum locũ hoc probatur in. l. in ratione. §. quod vulgo. s. ad. l. fal. ⁊. l. filius. §. sm vulgarem. s. de lega. i. ⁊. l. uulgaris in prin. s. de fur. vbi dicitur q̃ uulgo dicitur ⁊ in quo uulgo dicitur illud? Respõdeo q̃ inter sapientes ⁊ studentes qui hoc debent scire. Itez est questio vulgaris. i. uulgi hoc est inter studentes de necessitate: ergo non requirit locum: ⁊ vbicunqz reperies locum: ibi non ponitur locus: vt significet locum: sed ut significet vniuersitatem que moratur in loco. unde cum dico fama est in ciuitate ista hoc ẽ inter homines huius ciuitatis: uel fama ẽ in uicinia hoc ẽ inter homines illius uiciuie: ad qꝑ facit. l. inter omnes. in prin. cum sua glo. s. qui satisd. cogun. Item ex eo q̃ dixi q̃ debet esse cõmunis opinio inter eos inter quos spectat hoc scire nõ attento loco. apparet q̃ si aliquis ciuis huius ciuitatis mortuus est ultra mare duz esset in exercitu contra sarracenos: uel in aliqua militia in parte longinqua: sufficit q̃ sit fama in terra sua in qua sunt homines ad quos spectat scire de morte ipsius: ut in auc. bodie. C. ꝑ repu. ⁊. s. ꝑ adulte. l. miles. §. pe. ⁊. l. ul. s. de here. insti. Itẽ ex eodem uerbo qꝑ dixi communis opinio eorũ ad quos spectat hoc scire. habes quando requratur fama totius ciuitatis: ⁊ quando requiriritur fama uicinie. nam in negocijs magnis requirit̃ fama totius ciuitatis: utputa si esset unus magnus homo mortuus: uel quando sit aliqd ualde magnum: sed in negocijs paruis sufficit fama uicinie seu contracte: ut. d. l. cum quidam. §. qꝑ dicitur in glo. ⁊ extra de presum. c. illud: ⁊ hoc dixit Thomas ꝑ piperata. licet. l. non alleget. Item in eo qꝑ dixit communis opinio eorum ad quos spectat habes aliud: scilicet quot homines faciant famam. nam debetis scire q̃ illud qꝑ dicitur communis opinio debet intelligi omnium uel maioris partis illius uniuersitatis ad quam spectat: ut. j. ad municipa. l. quod maior. ⁊. l. aliud. §. refertur. j. de reg. iur. ⁊ ideo considerato numero personarum illius vniuersitatis tot homines requiruntur: quot homines faciunt maiorem partez illius vniuersitatis: nõ est ergo verum qꝑ dicitur q̃. x. homines vel. xx. faciunt famam non considerato numero personarum que sunt in ciuitate castro villa vel vicinia in qua dicitur esse fama. Item ex eodez verbo habes q̃ non requiritur q̃ dicat hoc maior pars omnium qui sunt in ciuitate mulierum: vel puerorum ⁊ similia: sed sufficit q̃ dicat hoc maior pars hominum: scilicet decurionum ⁊ consiliariorum ad quos spectat regimen ciuitatis: vt. l. municipes. j. ad municipa. ⁊. l. municipibus. eo. ti. Et istud videtur mihi q̃ ponat Inno. extra de ver. significa. c. veniens. in glo. ministerium. puto tamen q̃ in his que non spectant p̃ncipaliter ad istos qui regunt ciuitatem: sed magis ad alios particulares homines q̃ sufficiat esse famam in vicinia seu inter mulieres vel ad maiorem partem mulierum que conuersantur ad quas spectat scire hoc: vt dicto. §. qꝑ dicitur. ¶ Tertio quero a quib' personis debet oriri fama. dicit decretalis q̃ debet oriri a personis nõ maliuolis neqz maleficis: sed a fide dignis: vt in. c. qualiter ⁊ quando: extra ꝑ accu. el. ij. istud ego puto verum hoc videtur probari per tex. in. l. miles: §. penulti. s. de adulte. ⁊ ibi dixi vobis. hoc tamen intelligo quando fama habet originem solum ex dicto personarum: quia populus ideo credit. ⁊ ideo dicit: quia tales dixerũt. oportet enim illos auctores esse tales quibus debeat fides adhiberi: ut non reprobentur eorum personae: ut. l. si quis decurio. C. de fal. ⁊. C. ꝑ repu. auc. bodie. ubi debet exploriari a magistro militum: sed quando fama haberet originem ab aliquo alio actu q̃ a dicto personarum: tunc potest habere originem etiam a uilibus personis: ut dicam. j. proxi. q. ¶ Quarto quero ex quo tẽpore debet oriri fama. quidam dicunt q̃ fama debet oriri ex tempore commissi maleficij. alias

opinio. vide bal. in. d. l. labeo. de supleg. qꝑ nobic. ⁊ differentiã inter notoriũ ⁊ famã vide hic p bar. sed q̃ vulgi opinio sit idẽ q̃ fama videt̃ tenere bar. in l. si constãte in p̃ma. q. in prin. so. ma. ⁊ bal. i. l. vbi adhuc. C de iure do. i. r. col. i. v. q̃rit gl. qũo. pbet q̃ vir v̄gat ad iopiã: qd sit fama: notorium: rumor ⁊ similia. plene p io. cal. i rep. c. nostra. de cohabicle. ⁊ mulie-

c ¶ Ad differẽtiã. Et pro hoc ẽ tex. cũ gl. i. l. apud iul. §. scio. s ꝑ le. i. ⁊ vide tex. i. l. fi. C. sine cẽsu vel reliqs.

d ¶ Illius vicinie. Ad de bar. i. l. i. C. de testa. ⁊ i. l. siqdẽ: i fi. so. ma. ⁊ i glo. ibi.

e ¶ Tertio q̃ro a qbus personis dz oriri fama. ⁊ ad de qꝑ bal. i. c. veniẽs ꝑ test. dicẽ q̃ fama q̃ nescit̃ a quo habuit originem idẽ opat̃ qꝑ dictũ vnius testis allegat. l. miles. §. si mulier. ff. ꝑ adul. bñ fac̃. l. pãthom ꝑ acq. here. adde ad bar to. hic bal. i. l. testiũ. C. de testi. adꝑ q̃ dixi i. l. iij. C. de fui. vbi dicit q̃ illud qꝑ dicit̃ a p̃sonis fiꝑ dignis ẽ iusta cã credulitatis qꝑ refert bar. i. l. ꝑ pupillo. §. si qs ipi p̃ tori. i viij. q. s. ꝑ ope. nonũ. ⁊ cõis opi. vilissimorũ ẽ nulli' ẽ secta' ꝗz spe. i ti. ꝑ reo. §. seqf. i fi. qꝑ oino vide.

f ¶ Quarto quero vide

clarius fal i.in.l.ea quidem.C.de accuso.in materia de fama in ver.quero an fama.in penul.col.vbi tenet ꝙ sufficit ꝙ superueniat accusatione pendente.de quo etiam vide Imol.⁊ bal.no.in.l.is potest.de acquirenhere.vbi vide.

a ¶Quero qualiter probabitur fama.Vide omnino.iiij.q.iij.itaqz.vide spe.d noto. cri.§.famā. ⁊ ibi vid clarius.⁊ adde ꝙ quis potest certiorari de fama sine testibus minus solēniter receptis ⁊ sine ordine iudiciario ⁊ duo de fama deponētes an sufficiant.⁊ quid si vnus testis ꝓbat de veritate ex vna parte ⁊ vnus d fama ex altera.Itez per litteras bonorum virorum probatur fama ꝗz Inno. in.c. cum in tua. de sponsa.⁊ ita refert bald.in.c.i. §.si duo fratres:de patenen.⁊ ibi no.gl.⁊ gl. .iij.q.iij. sciant.⁊.xxxv. q.ij.c.si duo.⁊ ibi p archi. ⁊ adde qd Imol.in .c.licet.d accu. dicit ꝙ fama bona vel mala ꝓbatur p cōmunem audituz.⁊ pro hoc facit qd no.dicit gl. .iiij. distin. sane.⁊ vide bal.in.l.con uenticulam C.de epis.⁊ cle. Qualiter autē probek infamia vide p spec. in tit.de inqui.§. nunc tractemus. ver.quid si alle.⁊ Inno. d accusa.c. cum oporteat.Et quid si testis dicat aliquem esse male fame:⁊ cōis opi. est in contrarium.vide per Imol.in.c.per inquisitionē circa fi.de elec. ⁊ in.c.qualiter ⁊ quando.de accu.vbi late.⁊ bal.in.l.cassius .§.fi.s.de senato.Et quid si vnus testis probat de veritate que dicatur validior probatio etiā si duo per famam probarent.vide bal.in.l.ij.in prin.s.de excusa.tuto.⁊ qd no.bar.in.l.i.§.item cornelio.s.eo.⁊ quomodo probatur cōis opi.Bal.in.l.i.C.de testa.in.iij.col.⁊ no.ꝙ facto ꝓbato fama adijcit quandam qualitatem probationi veritatis.i.notorietatis ꝗm bal.in auc.quod locum.C.de coll.in fi.qd no.⁊ adde qd fama cum antiquissima possessione de qua in contrarium memoria non existat habetur pro plena probatione vel cōi possessione.xxx.anno.ita dicit bal.in.l.at qui natura.§.cum me absente.de nego.gest.⁊ in.l.bone fidei.in vlti.col.C.de reb.cre.adde qd si probatur fama:⁊ ex diuerso probatur fama cōtraria non dicitur fama probata Bal.i.l.sacrosan.C.de epis.⁊ cle.⁊ in.l.qui accusare.C.de eden.per bar.⁊ bal.in.l.is potest.ff.de acqui.here.⁊ bene sacit qd dixi in.l.de quibus.de legi.adde etiam qd bal.in.l.cunctos populos.in.v.col.de sum.tri.secutus Inno.in.c.sicut.de simo.dicit ꝙ probatio fame est minus q̄z probatio indiciorum.adde ꝙ testis etiam non interrogatus super fama vel infamia debet reddere rationez dicti sui:⁊ sufficienter.alias non valet.ita Bal.in.l.quid ergo.§.quesitam.s.de infa.

fama est suspecta.sicuti est suspectus testis qui ex interuallo reuertitur ad corrigendum dictum suū:vt no.in auc de testi.§.qz vero.⁊ dicam.j.e. .l.repeti.⁊ dixi in.l.eos in pn.s.d fal.⁊ istud posuit Ubertus de gan.hoc est truffa Ego dico ꝙ fama pōt habere originē tpe cōmissi maleficij.⁊ postea aū accusatōez ⁊ post accusatōez ꝗz ꝙ manifestatur cā ex qua populus vel vicinia in suspitionem ⁊ credulitatez deducitur ex qua postea credulitate dicunt ꝙ dictum vocatur fama.dixi ꝙ potest habere originem tempore contracti maleficij.quid enim si contra furem inuentum in domo exiuit dūs vel famulus per plateam cridando.obuietis furi:⁊ ex isto actu.s.fuge illius ⁊ insecutionis alterius oritur fama in ciuitate ꝙ talis fecit furtum.⁊ isto casu vides ꝙ fama potest habere originem etiam a vili persona. Sed vt verius loquar non a vili persona habuit originez:sed magis ab illo actu ex quo populus ī suspitionē deducitur.hoc probatur.s.ad.l.acquil.l.itaqz.sic potest intelligi.l.capite quito.s. de adul.vbi qz alius visus ē ⁊ deprehensus:⁊ dicebatur ꝙ erat deprehensus in adulterio:ex illo actu insurgit fama in ciuitate ꝙ talis iuit ad adulterandū.potest etiam oriri fama tempore contracti maleficij ex causa antecedenti.exemplum:aliquis erat primo homo male conditionis ⁊ male fame ⁊ consuetuit furari ⁊ similia facere:⁊ quia habebat notā domuz vbi est factum furtum:statim facto furto incipit rumor contra eum:⁊ fama.potest etiā ex postfacto insurgere fama ex aliquo actu manifestato ex quo incipit quis credere ꝙ fecit furtū:qz repertus cum rebus alicui° defuncti ⁊ derobati.tunc ex illo actu cepit rumor:⁊ fama ꝙ talis occidit illum ⁊ eum derobauit.⁊ hoc probatur in simili in.l.si adulterium:⁊ similibus nota.in glo.C.d adul.⁊ ista est proprie fama ex suspitione proueniens qñ iusta causa suspicionis precessit istam famaz:⁊ istū rumorez.alias si ista suspitio nō precessisset modicum operaretur ista fama:vt.d.l.miles.§.pe. .s.de adul.⁊.j.dicam. ista enim fama est illa q̄ dicitur vana vox populi quando non precedit iusta causa huius credulitatis:vt.C.de pe.l.decurionū.⁊ ꝙ ex istis actibus probentur indicia ⁊ fama probatur in.l.iij.s.ad mace.ibi:sic agebat:sic contrabebat:sic muneribus fungebatur ⁊c.nam ex istis ibi presumitur ꝙ sit homo sui iuris. ¶Quero qualiter probabitur fama[a].glo.in ⁊ bal.in.rub.C.de proba.⁊ etiā bar.hic ⁊ bal.in.l.iij.C.de testi.adde qd ad probandum infamiam debet dilucide probari factuz ex quo infamia orta est:vt dicit Bal.no.in.l.cassius.s.de senato.ad quod vide bal.in.l. .i.ad fi.C.de testa.⁊ ad Bar.hic adde Bal.in.l.heredes palā.s.de testi. ⁊ ad purgationem infamie vide no.p spe.in ti de inquisi.§.i.ver.hoc autē scias.⁊ in ver.quid si reus.⁊ ad bar.hic adde qd Inn. in.c.lz.d accusa.dicit ꝙ fama bona vel mala ꝓbatur p auditū ⁊ rōnē. In quo autem differat fama ab opinio.habet p Joan.an.in addi. spe.in ti.de noto. cri.§.fama. ver .ij.s.e.i .i.q.

.d.l.iij.§.eiusdem quoqz prin. dicit ꝙ sufficit ꝓbari per duos testes qui dicant maiorem partez populi hoc sentire.in eo ꝙ dicit per duos testes hoc placet mihi:nisi per formam statuti requirerentur plures:sed illud qd dicit glo.ꝙ testis habet deponere ꝙ maior pars populi hoc sentit: intellige prout dixi.s.pars populi vel alterius vniuersitatis:vt dixi. In eo ꝙ dicit sentire an sit verum potest dubitari.nam deponit d eo qd nō percipit sensu.qd enim populus sic intelligit nō percipitur sensu.ergo videtur ꝙ testimoniū nō valeat:vt.l.qui testamento.in fi.s.d test.⁊ in.l. .i.in prin.s.de his que in testa.delē.⁊ qd not.p Innocē.in.c.cum causam.extra de testi.sed per glo.videtur casus in.l.si arbiter.s.d proba.vbi videtur tex.dicere ꝙ testis debet deponere qd est omnium opi.finaliter ego credo ꝙ testis debeat deponere aliquid qd percipiat sensu.vt.d. .ll.⁊ ideo vt testimonium prolatum ꝗm glo.solueretur oporteret.ꝙ reddat causaz sui dicti scz dico maiorem partem populi hoc sentire:qz audiui maiorem partem populi sic dicere.ita intelligo.d.l.si arbiter.⁊ qd no. Inno.ꝗm.d.c.veniens alias non esset probata fama.nam maiorez partem populi hoc sentire possum comprehēdi ex alio q̄ ex voce:⁊ sic non esset fama.vt dictuz est .s.⁊ probatur in.l.labeo.s.d supel.lega. ¶Quero qd[b] si dicit testis ꝙ audiuit hoc dici a maiori parte hominū seu gētiū istius ciuitatis.certe est probata fama:qz ex hoc colligit ꝙ maior pars populi hoc sentit.nemo enī p̄sumit dicere nisi ꝙ agitauit ī mēte:vt.l.labeo.s.de supel.lega.ſz si nō adijceret illa ꝓba ciuitatis istius.sed diceret:audiui a maiori parte populi:an sufficiat:vt ꝙ sic:qz dz intelligi in dubio d populo illi° ciuitatis in q̄ fert testimoniū:vt.l.q̄ ꝓditio.§.fi.s.d ꝓdi.⁊ de.⁊.l.si cū dies.§.si arbiter.s.d arbi. Cōtrariū puto verū:qz dictū testis dz de necessitate concludere.vt.l.nō hoc.C.vnde legi.⁊ extra de proba.c.in pnītia.sed istud dictū non concludit de necessitate vbi est fama ista.ergo.⁊c.sis ergo cautus ꝙ testis dicat ꝙ est publica vox ⁊ fama. interrogatus qūo scit:rndit qz publice dr p ciuitatē vel a maiori parte populi huius ciuitatis. in ciuitate castro vel villa:vt dixi.Sed qd si testis dicit ꝙ est publica vox ⁊ fama.certe non ꝓbat:qz nō reddit cām p aliquod qd p̄cipiat sensu.nō enim dicit se audiuisse a maiori parte populi:sed dicit ꝙ hoc dicitur.Sed qd[c] si dixit ꝙ

b ¶Quero. quid Si testis dicat ꝙ audiuit.illd itellige a maiori parte eorum qui potuerūt intelligere ⁊ cognoscere.vt dicit do.anto.de bu.in .c.qūo p nouale.d ver. fig.in.v. colū.refert tñ bal.i.l.i. C. de testa.i penul.col.ꝙ si vnus testis deponit famā ēē i vna parte ciuitatis:aliuo in alia:qd nō ē probata fama.⁊ dicit abb. in.c.lz ex quadā.d testi.ꝙ testes debet dicere se illd credere;ita dicit p illū tex. vbi dicit ꝙ etiam debet dicere ꝙ nō audiuit ab vno: sed a plurib°.⁊ q dem non suspectis nec male fame. vbi omnino vide. qd si testis dicat ꝙ audiuit dici a maiori parte populi:nec dixit illi° ciuitatis. Idē not.tenet Bar.in.l.iij.§.eiusdē.de testi.sed contrarium tenet Bal. in.c.preterea.de testi.qz dicit ꝙ dictū testis debet intelligi ꝗm subiectā materiam qd videk contra.c.in presentia.de prob.

ADDE fama qualiter probek:⁊ quid oriri debeat. Alex.cōsi.lxx.iij.lib.

c ¶Sed quid.adde Bar.in.l.iij.§.eiusdem.de testi.⁊ in.l.labeo.de supelega.sed contra tenuit bal.in.d.c.preterea.de testi.⁊ in.l.testium.in fi.C. de testi.⁊ in.l.heredes palā.in prin.de testa.⁊ vide etiā saly.in.l.ea quidē in repe.C.de accu.⁊ ibi ange.⁊ vide ang.in.l.ij.C.ad mace.lz bal.in.l.d quibus.de legi.in.xxv.col.videatur sequi bar.⁊ car.in.d.c.cām que.el ij.de tes.Imo.⁊ An.de bu.in.d.c.cum oporteat.de accu.⁊ disputat plene pro ⁊ contra Tācredus in sua compēdiosa.in.xxv.car.q.x.⁊ finaliter cōcludit idē qd Dy.⁊ vide Bal.in addi.spe.in ti.de sentē.prola.in.xxiij. col.vbi videk tenere cum Bar.cū quo simpliciter trāsit Flo.in.l.si arbiter.s.de proba.⁊ cū bar.in.d.l.labeo.⁊ in.l.iij.in fi.s.de testi.⁊ Imol.in .c.cum oporteat.de accu. In contrarium cōsuluit do.Guil.de tremo.in suo quodā consi.incip.in dei noie.in.q.predicta.⁊ illud consi.subscripserunt Saly.⁊ do.Flo.⁊ multi alij.⁊ dicit ꝙ bal.dicebat ⁊ non refert vbi: ꝙ si adducātur.x.testes vel plures super fama seu etiā infamia ꝙ fiet probatio sufficiens etiā si nō sufficiens causa reddak:lz alias si eēnt numero

pauciores exigerentur rationes ⁊ cause sufficientes. ⁊ p hoc fm cū facit q: tot faciunt populū iuxta no. in c. i. de elec. ⁊ bar. in l. pretor in prin. vi bo. rap. ⁊ sic ex tanto numero sermo publicus ⁊ popularis habet ꝓ. hoc dicto allegat no. in l. i. §. eiusdē. ē. de testi. cū glo. i. vbi vide ꝙ numerus supplet fidē. ⁊ ad istud adde qd no. bal. i auē. qd locum. C. de col. in fi.

a ¶ Un' hō. Pro ista oppositione adducit tex. in l. i. C. de his q p metū iudi. non ap. iūcto. c. fi. de ap. vbi accipit ibi publice coram bonis viris ⁊ honestis: nō autē publice. i. coram populo. tū sali. reprehēdit bart. i. l. ea qdē. C de accu. vid Ro. in l. de pupillo. §. si q s riuos. d ope. no. nū.

audiuit publice dici? respondeo non sufficit: q: potest esse ꝙ vnus homo[a] publice dicebat. debet ergo dicere audiui publice dici a maiori parte hominum huius ciuitatis. ¶ Quero si testis[b] interrogatur a quibus personis audiuisti dici: vtrum debeat de hoc interrogari: ⁊ ipse de hoc debeat respondere. Inno. dicit ꝙ sic[c]: nam cuz fama debeat habere originem ab honestis personis. non posset scire an habeat originez ab honestis personis vel non: nisi ille persone manifestentur. Ita ponit Inno. in. c. qualiter ⁊ quādo extra de accu. ⁊ Spe. in ti. d inquisitione. §. nūc tractemus. vbi ponit verba Inno. ad litteram adeo ꝙ si testis neminem nominaret: sed diceret se non recordari: eius testimonium non valeret: sed debet testis nominare aliquem ⁊ post ea dicere: ⁊ audiui a pluribus alijs de quibus dicit se non recordari cum memoria hominum sit labilis: vt. l. peregre: ⁊ ibi no. in prin. ē. de acqui. pos. Sed quid si testes diuersi dixerūt se a diuersis hoc sciuisse: quia vnus nominat aliquos: alter nominat alios: vel quid si ipsi diuersificant ī loco: q: vnus dicit se audiuisse in platea: alius ī burgo: vel quid si diuersificant in tēpore: quia vnus audiuit tali die. alius dicit d alia die? respōdeo propter hoc nō viciatur probatio: vt. l. ob carmē in fi. ⁊ qd ibi no. ē. de test ⁊ inno. ⁊ Spe. hoc tenent in locis. ē. alle. ¶ Quero vtrum[d] possit fama probari negatiue: vtputa ticiū non fecisse? Respondeo sic. nec dicor probare negatiuam: sed affirmatiuam ꝙ publica vox ⁊ fama est ticium non fecisse: vt. d. l. arbiter. ē. d proba. Quid ergo si est probata fama ab vna parte affirmatiue: ⁊ ab alia parte negatiue. Respon. statur testibus dignioribus. Vel si testes essent eq̄les statur illi probationi seu illi fame que processit ex verisimilioribus presumptionibus. ar. ē. d testi. l. ob carmen. in fi. cum sua glo. ⁊ qd no. per Spe. ⁊ Inno. in prealle. locis: ⁊ in ti. de no. cri. §. fama. ⁊ qd no. extra de spon. c. cū in tua. Sz quero predicta procedunt quando probata est fama eiusdem loci ⁊ temporis. quid si probata est fama ab vna parte cōmissi maleficij vno tempore: ab alia parte est probata fama innocentie alio tēpore que preualebit. Rñ. fama est ex opinione[e]: vt. ē. dictum est. sed opi. potest mutari: ⁊ preualet vltima: vt. ē. de dam. infec. l. qui bona. §. si quis stipulatus: ita hic preualebit fama vltima. ⁊ ē casus. ē. quis ordo in bo. po. serue. l. ij. circa prin. ¶ Quero qd si probata est fama contraria diuersorum locorum: vtputa in castro comitatus vbi cōmissuz ē maleficiū est fama ꝙ sic: in ciuitate ista ē fama ꝙ nō: cui stabitur magis? Rñ. idē. debemus enīz inspicere q̄litatē testiū: ⁊ debemus inspicere causas ex quibus fama ꝓcedit: vt sciamus qbus sit magis credendū. alias si oia eēnt eq̄lia putarē ꝙ iste ꝓbationes sibi inuicē derogarēt: ⁊ neutri adhiberet fides: vt. d. l. ob carmē. in fi. ⁊. C. de fi. instru. l. scripture. facit extra de ꝓba. c. lz. ¶ Quero[f] qd si testis interrogatus ē sup articulis ⁊ sup qbusdā est testificatus: ⁊ sup qbusdā dixit se nihil scire. sup vltimo articulo de fama dixit ꝙ erat publica vox ⁊ fama. vtrū referat ad ea d qbus dixit se nihil scire. dic vt no. in. d. ti. de noto. cri. §. fama. ver. fi. ¶ Vltimo principaliter q̄ro qs sit effect' fame[g]. de hoc habemus glo. varias quedā vident dicere ꝙ fama faciat plenā fidē: vt no. ē. de neg. ge. l. at q natura. §. fi. ⁊. C. d proba. l. iiij. ⁊ de iure do. l. vbi adhuc. ⁊ alibi glo. videt velle ꝙ faciat semiplenā ꝓbationē. vt. d. l. iij. §. eiusdez quoqz ꝓncipi ⁊ ē. de testi. ⁊ l. admonendi. ē. de iureiu. ⁊ l. in bone fidei. C. de iureiur. ⁊ extra de appel. c. i. ⁊ facit qd no. in l. ij. §. i. ē. d excu. tu. ⁊ qd ibi no. p By. [h] Alij vident dicere ꝙ fama nullo modo ꝓbet: sed probationes iā factas confirmat. vnde si ex vtraqz parte essent probationes equales: ⁊ altera pars haberet plus famaz illam vinceret: vt. d. l. iij. §. eiusdem quoqz ꝓncipis. ⁊ ibi consentiens fama confirmat. ⁊ ideo dicunt isti ꝙ vnus testis ⁊ fama non faciunt plenam probationem: q: fama bz confirmare probationez iam factam. sed dictum vnius testis non est probatio. ideo non pōt a fama cōfirmari. hoc tenebat Ja. de are. ⁊ An. de pisis: ⁊ Ja. bu. idez preterq̄ in causis breuioribus. ar. C. de sen. experi. reci. auē. nisi breuiores. sed By. in. d. l. excusantur. §. i. ē. de excu. tu. videtur dicere ꝙ fama cuz vno teste facit plenam probationem in ciuilib': non in criminalibus in quibus requiruntur probationes luce clariores. hoc idez tenet Cy. in. l. fi. C. e. ⁊ idem videtur tenere in. l. iiij. C. de proba. mihi autem videtur sic dicendum: quedam sunt in quibus sufficit sic esse famam: licet in veritate sic non sit: tunc sufficit probatio fame: vt. l. barbarius. ē. de offi. preto. ⁊. l. i. C. de testa. ⁊ ibi etiā querit an vigore statuti fama in maleficijs bēat pro plena ꝓbatione: ⁊ si probat maleficiū ꝓ famā reus ꝓbat ꝓriū per famā: q̄ ꝓbatio prefert: ⁊ an fama ꝓbet ꝓ ꝓtrariā famā: vide bal. plene ꝓ illā tex. in. l. i. C. ex delic. defunc. ⁊ ad materiaz bal. i. l. q accusare. C. d eden. ⁊ bal. in. l. si tutor. C. de pericu. tuto.

b ¶ Dicit ꝙ sic videt inferri ꝙ testis dz iterrogari a quibus audiuit. Aduerte q: Inno. in. c. cū oporteat. de accu. dicit ꝙ nō interrogatus dz rūdere: alias nō ꝓbat: q: nō stat in arbitrio testis iudicare. an ille ꝓsone sint graues ⁊ bone vel fide digne. ⁊ istud tz ibi Jo. an. idē sequit do. an. ibi dicens ita seruari. ita etiā sequit abb. in. c. cū cāz de testi. ⁊ ang. in. l. ea qdē. C. de accu. ⁊ pōt ratio assignari: q: testis dz deponere ea q̄ sunt ꝓceptibilia intellectu etiā nō interrogatus: vt in. c. cāz de testi. vbi ꝓ Imo. ⁊ ꝓ bar. in. l. solā. C. de testi. ⁊ ibi latius no. bal. sed ꝙ aliqs sit vir grauis ⁊ fide dignus ꝓcipit intellectu ergo ⁊ē. ⁊ istā ꝓtē dicit ang. in. d. l. ea qdē tenere ⁊ sentire bar. ⁊ idē dicit Imo. i. d. c. cū oporteat. ⁊ ad idē allegatur Inno. in. c. qualiter el. ij. de accu. vbi dicit ꝙ aliquis dz interrogari. Idē tenet Spe. in ti. de inq̄si. §. nūc tractemus. vbi allegat Inno. in. d. c. qualiter. Idē Sali. i. d. l. ea qdē. in. vij. seu. viij. q. ⁊ Imo. i. d. c. cū oporteat. vbi sequit Inno. Adde ꝓ hac parte bar. i tractatu de teste. q sing. dicit ꝙ in modico discursu intellectus ꝓcipit an aliqs sit bonus: ideo nō intellectu ꝓcipiunt ita. dz ergo testis d his deponere etiā nō interrogatus q̄ sunt intellectu ꝓceptibilia ⁊ in modico intellect' discursu cōprehēdunt. ē Inno. etiā cōsuluit Jo. calda. in suis consilijs. i ꝓsi. quodā sub titu. de testi. Aliq moder. sequunt Inno. in. d. c. cū oporteat. ⁊ in. l. i. in prin. de ope. no. nun. allegant bal. in. l. quid ergo. §. questū. de infami. qui reuera hoc ibi non dicit si bene considerek.

c ¶ Un' hō. Pro ista oppositione adducit tex. in. l. i. C. de his q p metū iudi. non ap. iūcto. c. fi. de ap. vbi accipit ibi publice coram bonis viris ⁊ honestis: nō autē publice. i. coram populo. tū sali. reprehēdit bart. i. l. ea qdē. C de accu. vid Ro. in. l. de pupillo. §. si q s riuos. d ope. no. nū.

d ¶ Quero vtrū. Vide Bal. in. l. i. C. de testa. ⁊ vide bar. in. l. in sūma. §. labeo. in fi. verbis. de aqua plu. ar. bart. tñ in. l. si cōstante. ī. i. q. i. ptis. ē. so. ma. dicit ꝙ notoriū non pōt esse sup facto negatiuo. vide bal. in. l. ea qdē. in. xvij. col. C. de accu. Quid si probatur in specie mala fama in specie de adulterio. In contrariū probat bona fama in genere vide bal. in d. l. ea quidē. in. xvij. col. in ver. tertio q̄ritur. ⁊ an aliquis. ⁊ in ver. seq. ⁊ ibi etiā querit an vigore statuti fama in maleficijs bēat pro plena ꝓbatione: ⁊ si probat maleficiū ꝓ famā reus ꝓbat ꝓriū per famā: q̄ ꝓbatio prefert: ⁊ an fama ꝓbet ꝓ ꝓtrariā famā: vide bal. plene ꝓ illā tex. in. l. i. C. ex delic. defunc. ⁊ ad materiaz bal. i. l. q accusare. C. d eden. ⁊ bal. in. l. si tutor. C. de pericu. tuto.

e ¶ Ex opinione. Vide bal. ꝓ illum tex. i. l. si mater. C. ne de sta defunc. ⁊ quid si cōcurrūt i eodē tpe due fame cōtrarie Adde bal. ī. l. i. C. de testa. i. vi. q. ⁊ qd no. bal. ī. l. i. i. vi. q. C d epis. ⁊ cle.

f ¶ Quero. vide aliqd ꝓ abba. i. d. c. cū in omni. in. ij. col. de testi.

g ¶ Sit effectus fame. dixi in. l. cel sus. ad fi. de vsuca. ⁊ qd no. Imo. in. c. fraternitatis. de testi. i pe. col. ⁊ vide oino Jo. an. i speculo. de testi. §. nūc videē dū. d si. illud aūt. ꝓ no. anto. i. c. cum cām. de testi. in. ij. col. ⁊ qd no. Bal. in. l. si defensor. §. qui interrogatus. de interro. actio. ⁊ bal. in addi. spe. in. ti. de senten. in. xxiiij. colum.

h ¶ No. ꝓ By. ⁊ dicit Bal. ⁊ imol. in. l. is pōt. de acqui. here. ꝙ mala fama est sufficiens ad inquirendū: ⁊ si supuenit fama cōtraria nō tollit inquisitionē si ꝓp istā famā ꝓtrariā nō poterat tor̄q̄ri de qua bal. i. l. ea quidē. in pe. col. C. de accusa. Et vide Spe. d noto. cri. §. fama. ver. fama. ⁊ d testi. in. §. restat. in ver. xxv. credit vni testi. ⁊ dixi. ē. ⁊ ꝓ bar. in. l. admonēdi. Et vide bal. de contro. inuesti. §. cū aūt. vbi videt velle ꝙ vnus testis ⁊ fama nō faciat ꝓbationē: sed presumptionē. Et vide bal. C. de testa. i. l. i. ⁊ in. l. in bone fidei. C. de reb. cre. ⁊ iureiur. ⁊ i. l. cūctos populos. ⁊ in. l. ij. in prin. ē. de excu. tu. ⁊ ibi etiā dy. ⁊ vide in. c. ex l itteris. de iureiur. ⁊ adde qd in factis antiquis sufficit ꝓbatio ꝓ famā fm bal. in auē. quas actiones. C. de sacro san. eccle. ⁊ in. l. cōuenticulā. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. cū sup. C. de rei ven. ⁊ dixi in. §. preterea. ibi moderni insti. de acti. ⁊ bal. in. l. iiij. C. de ꝓba. ⁊ in. l. in bone fidei. in vl. col. C. de reb. cre. ⁊ in. l. exēplo. C. de proba. ⁊ do. An. clarius in. c. veniens. de testi. ⁊ do. Jo. in. c. cū cām. de proba. post Archi. xvj. q. iij. iter memoratos. ⁊ exp̄sse Cy. ⁊ bar. in. l. si quidē. C. solu. matri. vbi etiā tenet ꝙ in factis de longinquo loco ⁊ in antiquis sufficit ꝓbare ꝓ famā. vt est glo. sing. in. l. at qui natura. §. cū me absente. ē. de neg. gest. quā ita ponderat Ang. ē. qui. mo. pig. vel hypo. sol. in. l. ticius. ⁊ dicit ꝙ ita de facto obtinuit. ⁊ sic itelligit glo. fm cū

in.l.siue possidetis.C.de proba.⁊ ita dixi.Et de effectu fame:⁊ de proba tione fame in criminalibus vide Bar.i.l.i.§.idē cornelio.i fi.s.co.⁊ vi de no.dicta p bal.de effectu fame.in.d.l.proprietatis:qui dicit q̃ si vn° plene probauit p testes ⁊ alter probauit p testes ⁊ famā iste obtinebit.Et de effectu fame vide p bal.in .addi.spe.in ti.de senten.pro.in.xxiij.col.

a ¶ Vana vox. Dicit tñ bal. in.l. prouidēdus .C.de postu la.q̃ qualitas hois p baf p famā: vtputa virtus in hoie: ⁊ nobilitas ⁊ alia simi lia. Itē suffi cit fama ad ipediendus matrimoniu.c.sup eo. de consan.⁊ affi.quod be ne nota. Itē ad suscipien dū infamatū de vno ni si de vno se purgauerit .ij.q.v.presbiter.⁊ sola fama ꝓbat iudicez esse cōsuetū torquere hoies coram se con q̃rentes ſz bar.in.l. de pupillo.§.si quis ipsi.de ope.no .nū. in.viij.q.

b ¶ Causis breuiorib°. Fama i cau sis breuiori bus hz vim plene proba tionis. Ex hoc dicto i fertur recte intelligenti q̃ in ciuili bus ꝓbatio p vnū testes idoneū: itel ligitur d̄ ple na ꝓbatiōe ita vt nō sit necessario d̄ ueniendum ad alias ꝓba tiōes nec ad iuramēti de lationem.⁊ idē sētit do. Anto. in.c. veniens.de testi.⁊ in.c. .i.de appel.

.l.arbiter.C.de sen.nam in.d.ll.non requiritur veritas:sed sufficit fama q̃ sic reputabat.ad idē .s.ad mace.l.iij.qtiqz requiritur probatio veritatis q̃ ita sit.⁊ tunc quedam sunt in qbus ipsa fama seu cōmunis opinio veritatez facit ⁊ induc it:⁊ tūc sufficit ꝓbatio fame:vt.l.i.§.i.s.d fiu. ⁊ facit.l.labeo.s.de suppel.le.⁊.l.cū olanionis .§.asinam.s.de fun.instru.cū si.quedaz sunt in quibus ipsa fama seu cōmunis opinio nō indu cit veritatem.⁊ hoc dico q̃ siquidem est fama,p bata solum ex voce populi non probata aliqua presumptione:ex qua dicta opi.⁊ fama originez traxerit.dico q̃ ista non probat:sed dicitur magis vana vox populi que non est exaudiēda:vt .l.decurionum.C.d pe.sed licet non probet.tñ coadiuuaret probationem iam factam:vt.l.iij. .§.eiusdem quoqz princip.s.d testi.Si vero ista fama esset probata que traxit originez ex aliqui bus presumptionibus legitimis precedētibus: tunc dico q̃ in quibusdam casibus facit plenaz probationē:vtputa in causis breuioribus b:vel modici preiudicij.ita intelligo glo.in.l.vbi adhuc.C.de iure do.vbi sufficit probatio fame:qz est causa modici preiudicij:vt plene dico in.l.si cōstante.in prin.s.so.ma.in.i.ij.⁊.iij.questioni bus.¶ Idē dico q̃ qñqz habet effectuz q̃ trās fert onus probandi in aliam partem:vt in casibus in quibus cōmunis opinio seu fama constituit aliquem in possessionem alicuius qualitatis vt libertatis:vel seruitutis ⁊ similium:vt.l.si mater.C.ne de sta.defūc.⁊.l.ij.C.si seru° aut liber. ad decu.pue.li.x.vel aliter:ista fama nō fac̄ plenam probationem:sed an faciat semiplenaz.ita q̃ probet cum vno teste.dico q̃ debemus considerare illa indicia ⁊ illas presumptiones ex quibus fama traxit originem qualiter vrgeāt:⁊ ꝑm qualitatem illarum dicam istam famam facere semiplenam probationem vel non facere.ita debet intelligi glo.in.l.excusantur.§.i.s.de excu. tu.⁊ dicta.l.iij.§.eiusdem quoqz.s.de testi.⁊ ex hoc etiam habes perpendere vtruz fama sit sufficiens indiciū ad torturam vel nō.¶ Quero statutū c huius ciuitatis in quibusdam casibus dicit q̃ sufficiat probare maleficiū p publicam famam:qualiter intelligam de publica fama? Rñ. intelligā de fama q̃ traxit originē ex ꝓbabilibus causis que inducunt populuz ad sic credendū ⁊ dicendū:alias non esset fama:sed magis vana vox populi que nō debet exaudiri:vt.l.decu

.l.vbi adhuc.C.de iure do.in.x.col.⁊ seq.in ver.queritur.glo.simpliciter videtur dicere q̃ non sit necesse interrogari vnde vel ex qua causa habuit ortū.ad qd̄ videtur concordare Sali.in.d.l.ea quidē. in.x.q.quē retuli.⁊ vide Sali.in.d.l.proprietat is.in fi.Adde q̃ fama nō probat aliquē criminosum esse:qz maior est probatio indiciorū q̃z fame:iuxta no. per imol.d̄ fymo. in.c. ficut.⁊ bal. in.l.cunctos populos.in v.colū.⁊ ibi aliqua vide in materia.

rionum.C.de pe.⁊ ideo iudex sit cautus.nā nō credo q̃ sufficiat probare famaz simpliciter.nā debet intelligi de fama legitima.¶ Vltimo quero° an sit differentia inter famam simplicez ⁊ publicam.Tho.d̄ piperata dicit q̃ non:qz eoipso q̃ dico famam intelligitur de fama publica:alias non esset fama:vt patet ex diffinitione fame: quam.s.dedi.secus in cōmuni opinione ⁊ in cōmuni extimatione que potest diuidi in publicā ⁊ priuatam:vt.s.dixi.

d ¶ Vltimo quero. Appellatiōe fame intelligitur de legitima ⁊ publica q̃ trahit originez ex probabilib° cāis ꝑm bal. i.d.l.proprietatis.⁊ do. Anto.i.d.c. veniens el .i.de testi.

In causis. ¶ Oppo.de.l.quicunqz .§.fi.⁊.l.cum seruum.C. de ser.fugi.huius timore dicit glo.q̃ controuersia fit quattuor modis.vide glo.

e **Tiam.** De intellectu huius.l. vidistis.s.eo.l.diuus.i fi.⁊ videbitis.j.e.l.vnius.§.seruus.

s **Jquis.** De intellectu huis.l. dic vt.s.e.l.i.§.si quis dicatur.

c **Erto.** Dic de hoc plene in.l.si postulauerit.s.d̄ adulte:

s **Tatuliber.** ¶ Op.d̄.l.statuliber a ceteris:in prin.s.de sta.li.So.vt plene dicam de intellectu huius.l.j.ti.i.l.i. Ex.l.sequenti.

¶ An liber hō productus in testē possit torq̃ri

e **X libero.** Hec ē bona.l.no. q̃ quando non vacillat non potest torqueri liber homo. alias secus.¶ Quero vtrū hoc habeat locuz in cā ciuili glo.dicit q̃ sic:vt.l.diuus.i.rñso.s.e.

¶ Pro huius declaratione quero° an liber hō productis testibus potest torq̃ri. Circa hoc debetis scire.quidam sunt liberi hoies positi in dignitate clericali:⁊ isti non possunt torqueri:sed alias de falso puniunt:vt.l.presbiteri.C.de epi. ⁊ cle.quidā sunt alij positi in alia dignitate vel nobilitate vel officio seculari.⁊ isti possunt torq̃ri,p testimonio in vno casu tm̄.s.si vacillāt:⁊ sic aures iudicis offendunt:vt.l.nulluz in prin.C. de testi.quidā sunt alij testes in dignitate n positi.⁊ tunc siquidem sunt diuites ⁊ bone opinionis nō possunt torqueri nisi in duobus casib° primus est si vacillat:vt hic.secundus si conuincitur de mendatio eoipso q̃ asserat se non interfuisse negocio:⁊ ab alijs conuincitur q̃ interfuit:vt.l.vnius.§.testes.j.e.qdā sunt liberi hoies

el.i.⁊ i.c.cū.i.⁊.a.de re iudi.⁊ in.c.fi.⁊ ibi no.C.de testi.hoc tñ dz intelligi nisi testes idonei non essent ex defectu fame vel status:vt qz sunt criminosi vel infames de iure vel de facto vel serui:qz nō debent tunc admitti sine tormentis.l.ob carmen.§.fi.de testi.s.canonizata.iiij.q.iij.§. itē in criminali.ver.si autē rei:⁊ in.c.cū.p.de accusa.⁊ idē tenet Jo.an. in.c.cū in cōtēplatione.de reg.iur.hic alleg.in antiqs lz bar.videatur tenere ꝗriū.s.q̃ i cā ciuili nō erūt torquēdi liberi hoēs ꝓducti i testes:ēt ut les uel infames.Sec° aūt qñ nō sunt idonei alio respectu q̃z rōne ifamie uel crimis uel stat°:qz lz admittant i subsidiū admittūt tñ sine tortura. vt no.in.d.l.ex cōsensu.§.sup plagijs.⁊.d.c.ueniēs ꝓ hoc etiaz facit rō. c.cū dilecti.de electio.⁊.c.cuidēs.q ma.accu.pos.⁊ hoc videtur de mente do.anto.i.c.super.⁊ in.c.a nobis.de testi.lz Inno.senserit contrarium in.c.ex litteris.de trāsac.ubi sensit q̃ aduocatus admittit in subsidium i testē,p clientulo.sed dz torqueri.⁊ adde qd̄ no.bar.in.l.i.§. idem cornelio.s.e.uide q̃ no.Imol.in.d.l.fi qs post d̄ testa.⁊ qd̄ dixi in.l.i.cōnibus ad.l.iul.maiest.De forma āt torquēdi testes.vide.j.eo.l.unus.§.iudex. per bar.⁊ per bal.i.l.data opa.in.xiiij.col.C. q accu.ubi dicit q̃ sufficit torquere duos uel tres testes factū scientes: qz tortura est refrenanda. de materia plene per pau.de liaza.i cōmēto.c.grauis.de deposito. ubi late per eū.quis possit torqueri:⁊ quid i clericis.adde qd̄ dicit no.bar.hic

⁊ vide eundē in.l.i.in prin.s.e.⁊ gl.no.xv.q.v.presbiter.⁊.c.fi.bal.C.e.l.iudices

a Epeti.pōt iudex.An testis q vult repeti sit audiendus.vide

r Bar.in.l.iiij.§.hoc aūt.d dā.infec.in.iij.q. ¶ Inquātū hec lex inducit q testis cogit declarare dicta sua.adde fortiꝰ q et cogit declarare declarationez dicti sui fm gl.no.xxvi.q.vij.graue ⁊ no.bar.in l.si qs intentione.ff.d iudi.⁊ in.l.inter stipulationē.in prin.de ver.ob. Et vū bart. hic dicit de teste qui p.prio motu reuertit.vide glo.q nō est alibi in auc.de teste.§.qz vero q aptis probationibus non possunt testes repeti.⁊ ipam allegat b bar. vide de hoc in.c.cū ioannes in glos. no.de fi.instru. Et vid qd dicit bal. i.l.veluti.ff. e. Item qn testes repetūt an debeant iterū iurare Bal.q non in.d.l.heredes palā.§. si quis in fi. de testa.ff.i cōtrariū videt casus in .l.qui bona in.§.si quis stipulatꝰ .ff. de dā.infec. ad hoc vltimū vide qd dixi in.l.per hanc .C. de tempo.app. vide in spe. d inquisi.§. nunc vero. ver.sed nunqd publicat ⁊ ante publicationez an possint testes iduci. dicit spe.q nō:nisi ex cā: vt si fi fuit prio examinatꝰ :vel fi nō fuerit de oibꝰ recordatus:alias tanqz suspectus repellitur in tit.de testi.§.satis substantialis.ver.sed nunquid. Et vide que dixi in auc.q semel.C.de proba.his adde etiā spe.in ti.de inquisi.§.nunc.no.ver.sz nūquid publicatus ⁊c. Item repetuntur de nouo testes si acta ⁊ attestationes sint pempte:vt in.d.c.fi.de proba.cū materia.⁊ bal.in.l.veluti.ff.d edē. ⁊ p bar.⁊ saly.in.d.auc.at qui semel.⁊ de materia repetitionis istius.vid q no.Inno.in.c.tuas.de testi.⁊ an testis posset repeti vt reddat rōnez dicti sui.vide Bal.in dicta auc.q semel.in.iij.col.C.de proba.⁊ ibi plene p cū de hac repeti.repetuntur etiā testes si redarguant de falso sicut instrumen.l.fi.⁊ ibi vide bal.in fi..C.de fide instrumento.⁊ dicit Bal.in .l.fi.in.iij.col.de re iudi.q si iudex non pleneinterrogauit testem fit repetitio.⁊ hoc iudex pōt ex officio .sz Bar.in.d.l.iiij.§.hoc autem.in.iij.q. de dam.infec.

b ¶ Is qui de alijs interrogari.An quis sit interrogandus de socijs .vide etiā Ange.in.l.si filiū in fi.glo.magne.C.de lib.cau.⁊ qn quis possit interrogari de socijs adde ter.⁊ que ibi habentur in cā de confes.vide s.e.l.i.§.qui questionez.⁊.§.questionē.⁊ facit an vnus ex delinquentibꝰ possit contra aliū testificari de quo in spe.de teste.§.i.ver.quid si quattuor.⁊ qd no.C.de accu.l.i.⁊ per do.Io.de imol.in.c.significasti.de homicidio.adde qd dixit Bar.in.l.ij.§.pe.d iure fisci q quis pōt retineri:vt manifestet socios vel mandatores vel aliud quid faciat q esset iusta cā carcerandi.⁊ Ang.no.⁊ in.l.si certus.C.ad sylle.vide q dicit spe.in ti.de inquisitione.§.ij.⁊ dicit Sali.in.l.ea quidem.in.viij.char.C.de accu.ver. sed qz pp denunciantes.q licet dicto socij non credatur.l.fi.C.de accu. tñ eiꝰ dictū est solū sufficiens ad inquirendum l.§.si quis vltro.s.e.⁊ vide glo. no.i fi.C.de accu.⁊ an faciat indicium ⁊ possint testificari socij criminis no.glo.in.l. si filium .C. de liberali cau.⁊ Bar. in.l.i.§ si seruus.s.eo.⁊ glo.in.d.l.si filium. dicit q non facit indicium .⁊ Sali.in.d.l. fi.C.d accu. aliter distinguit ⁊ i alia materia: qz aut torquendus est seruus ⁊ pōt interrogari d socijs.l.q ui cunqz .C.d ser. fu.l.i s. eo.aut ē sūmus in criminalibus q sine socijs regulariter si cōmittūtur: vt in falsificatione monete ⁊ in crimie lese maiestatis. ⁊ interrogari pōt.l.puinciaruz .C.d ferijs. Item quando tendit ad salutē communez omnium .l. fi.C. d male fi.⁊ mathe. qd not. fm eū.⁊ ideo dicit ipse q in casibus in q bus potest interrogari d socijs: tunc bene loquit Barto.hic. vnde videt q socius p iudicet socijs ⁊ probet:⁊ indicium faciat.ad hoc faciunt no.in.l.maritꝰ .s.eo.in.q.illa an testis q non potest examinari examinatus faciat indicium.de quo vide no.per spe.in ti.de accusa.§.i.ver.item repellitur.qui fuit de socijs.⁊ de materia per cano.not.in.c.i.de confes.⁊ omnino vide que dixi in.l.i.§.si seruus.s.in apostilla.vbi allegaui Dy.in tractatu de questionibus.

c ¶ De male.⁊ mathe. Ad hoc facit glo.qd ibi bal.in.l.non ideo minus .C.de accu.q in assassinatu potest socius interrogari de socio. Pro cuius doctrina bar.doctrina hic non posset esse melior.

d ¶ De questione facit ad.q. De hac.q.vide no.per doc.in.c.postremo. de appella.

e Mius.§.reus.in.l.custodias.Quando dicantur noua indicia

v dic vt si superueniant probationes diuersi indicij non eiusdē arg.eorum que habentur in.l.per hanc.C.de tempo.appel.⁊ cum bar.hic transit Sali.in.l.ij.C.de custo.reo.vbi videas.⁊ quid si reus est conuictus per varias probationes an possit a iudice torqueri ad hoc vt confiteatur ne possit appellare Bar.videtur tenere q sic.in.l.i. .C.de iura.calum.⁊ ita dicit de facto nunc iudices seruare. Et sic innuit isto casu reum in tormentis repeti posse.contrariuz videtur tenere ang.

⁊ vide eundē in.l.i.in prin.s.e.⁊ gl.no.xv.q.v.presbiter.⁊.c.fi.bal.C.e.l.iudices

a Epeti.pōt iudex.An testis q vult repeti sit audiendus.vide

r Bar.in.l.iiij.§.hoc aūt.d dā.infec.in.iij.q. ¶ Inquātū hec lex inducit q testis cogit declarare dicta sua.adde fortiꝰ q et cogit declarare declarationez dicti sui fm gl.no.xxvi.q.vij.graue ⁊ no.bar.in l.si qs intentione.ff.d iudi.⁊ in.l.inter stipulationē.in prin.de ver.ob. Et vū bart. hic dicit de teste qui p.prio motu reuertit.vide glo.q nō est alibi in auc.de teste.§.qz vero q aptis probationibus non possunt testes repeti.⁊ ipam allegat b bar. vide de hoc in.c.cū ioannes in glos. no.de fi.instru. Et vid qd dicit bal. i.l.veluti.ff. e. Item qn testes repetūt an debeant iterū iurare Bal.q non in.d.l.heredes palā.§. si quis in fi. de testa.ff.i cōtrariū videt casus in .l.qui bona in.§.si quis stipulatꝰ .ff. de dā.infec. ad hoc vltimū vide qd dixi in.l.per hanc .C. de tempo.app. vide in spe. d inquisi.§. nunc vero. ver.sed nunqd publicat ⁊ ante publicationez an possint testes iduci. dicit spe.q nō:nisi ex cā: vt si fi fuit prio examinatꝰ :vel fi nō fuerit de oibꝰ recordatus:alias tanqz suspectus repellitur in tit.de testi.§.satis substantialis.ver.sed nunquid. Et vide que dixi in auc.q semel.C.de proba.his adde etiā spe.in ti.de inquisi.§.nunc.no.ver.sz nūquid publicatus ⁊c. Item repetuntur de nouo testes si acta ⁊ attestationes sint pempte:vt in.d.c.fi.de proba.cū materia.⁊ bal.in.l.veluti.ff.d edē. ⁊ p bar.⁊ saly.in.d.auc.at qui semel.⁊ de materia repetitionis istius.vid q no.Inno.in.c.tuas.de testi.⁊ an testis posset repeti vt reddat rōnez dicti sui.vide Bal.in dicta auc.q semel.in.iij.col.C.de proba.⁊ ibi plene p cū de hac repeti.repetuntur etiā testes si redarguant de falso sicut instrumen.l.fi.⁊ ibi vide bal.in fi..C.de fide instrumento.⁊ dicit Bal.in .l.fi.in.iij.col.de re iudi.q si iudex non pleneinterrogauit testem fit repetitio.⁊ hoc iudex pōt ex officio .sz Bar.in.d.l.iiij.§.hoc autem.in.iij.q. de dam.infec.

b ¶ Is qui de alijs interrogari.An quis sit interrogandus de socijs .vide etiā Ange.in.l.si filiū in fi.glo.magne.C.de lib.cau.⁊ qn quis possit interrogari de socijs adde ter.⁊ que ibi habentur in cā de confes.vide s.e.l.i.§.qui questionez.⁊.§.questionē.⁊ facit an vnus ex delinquentibꝰ possit contra aliū testificari de quo in spe.de teste.§.i.ver.quid si quattuor.⁊ qd no.C.de accu.l.i.⁊ per do.Io.de imol.in.c.significasti.de homicidio.adde qd dixit Bar.in.l.ij.§.pe.d iure fisci q quis pōt retineri:vt manifestet socios vel mandatores vel aliud quid faciat q esset iusta cā carcerandi.⁊ Ang.no.⁊ in.l.si certus.C.ad sylle.vide q dicit spe.in ti.de inquisitione.§.ij.⁊ dicit Sali.in.l.ea quidem.in.viij.char.C.de accu.ver. sed qz pp denunciantes.q licet dicto socij non credatur.l.fi.C.de accu. tñ eiꝰ dictū est solū sufficiens ad inquirendum l.§.si quis vltro.s.e.⁊ vide glo. no.i fi.C.de accu.⁊ an faciat indicium ⁊ possint testificari socij criminis no.glo.in.l. si filium .C. de liberali cau.⁊ Bar. in.l.i.§ si seruus.s.eo.⁊ glo.in.d.l.si filium. dicit q non facit indicium .⁊ Sali.in.d.l. fi.C.d accu. aliter distinguit ⁊ i alia materia: qz aut torquendus est seruus ⁊ pōt interrogari d socijs.l.q ui cunqz .C.d ser. fu.l.i s. eo.aut ē sūmus in criminalibus q sine socijs regulariter si cōmittūtur: vt in falsificatione monete ⁊ in crimie lese maiestatis. ⁊ interrogari pōt.l.puinciaruz .C.d ferijs. Item quando tendit ad salutē communez omnium .l. fi.C. d male fi.⁊ mathe. qd not. fm eū.⁊ ideo dicit ipse q in casibus in q bus potest interrogari d socijs: tunc bene loquit Barto.hic. vnde videt q socius p iudicet socijs ⁊ probet:⁊ indicium faciat.ad hoc faciunt no.in.l.maritꝰ .s.eo.in.q.illa an testis q non potest examinari examinatus faciat indicium.de quo vide no.per spe.in ti.de accusa.§.i.ver.item repellitur.qui fuit de socijs.⁊ de materia per cano.not.in.c.i.de confes.⁊ omnino vide que dixi in.l.i.§.si seruus.s.in apostilla.vbi allegaui Dy.in tractatu de questionibus.

c ¶ De male.⁊ mathe. Ad hoc facit glo.qd ibi bal.in.l.non ideo minus .C.de accu.q in assassinatu potest socius interrogari de socio. Pro cuius doctrina bar.doctrina hic non posset esse melior.

d ¶ De questione facit ad.q. De hac.q.vide no.per doc.in.c.postremo. de appella.

e Mius.§.reus.in.l.custodias.Quando dicantur noua indicia

v dic vt si superueniant probationes diuersi indicij non eiusdē arg.eorum que habentur in.l.per hanc.C.de tempo.appel.⁊ cum bar.hic transit Sali.in.l.ij.C.de custo.reo.vbi videas.⁊ quid si reus est conuictus per varias probationes an possit a iudice torqueri ad hoc vt confiteatur ne possit appellare Bar.videtur tenere q sic.in.l.i. .C.de iura.calum.⁊ ita dicit de facto nunc iudices seruare. Et sic innuit isto casu reum in tormentis repeti posse.contrariuz videtur tenere ang.

viles artifices facientes viles artes obscuri ⁊ ignoti forsan:⁊ isti fm quosdam nunq̃ admittuntur nisi cum tormentis:vt in auc.de testi.§.si vero ignoti.⁊.§.si vero huiusmodi ⁊c.⁊ ibi glo.qō videtur tenere Azo in summa.C.de testi.⁊ in summa auc. Mihi videtur q hoc nō sit bene dictū p.l.diuus.§.fi.s.e.vbi deportatus in insulam:⁊ etiam statuliber non torquentur sicut alij liberi homines:⁊ ꝓstat illos esse viles ⁊ obscuros.preterea tex.in.d.§.si vero ignoti ad hoc vt torquantur requirit duo q sint viles ⁊ ignoti. Item q tentet corrūpere veritatem tunc possunt torqueri.⁊ ideo dico q isti viles homines admittūtur ad testimoniuz sine tortura:non tamen adhibetur eis tanta fides sicut alijs:vt l.ij.⁊.iij.s.de testi.possunt tamen torqueri in casibus.primo si vacillant:vt hic.⁊.d.§.si vero ignoti.secundo si conuincantur de mendacio:vt.l.vnius.§.testis j.e.tertio quādo sponte vadunt ad dicendū testimonium:vt.d.§.si vero ignoti.in verbo festinantes ⁊ probatur.v.q.v.§.hi qui.

De minore. ¶ Op.s.ad sylle.l.i. .§.impuberes. Sominor non potest torqueri:vt ex eius dicto aliqs cōdēnet:vt hic.sed vt ex eius dicto sumatur indiciū pp qō veritas ingrat bene pōt torqri:hoc est ferula vel habena cedi:vt no.in.l.talis in prima glo.C.ad sylle.

Ex.l.sequenti

¶ Testis reuersi dictū qn valeat.

r **Epeti.** ¶ Op.de.l.vnius.§.i. j.e.So.vt ibi dicam ⁊ ibi apparebit intellectus huiꝰ.l. ¶ Vltimo inducit glo.banc.l.in ar.ad reuersionem testiū.vide glo.que incipit.no.ar.ad reuersionē d reuersione testiū debes scire breuiter.qnqz testis a iudice repetit:vtputa:vt dictū suuz declaret:vel ratōez sui dicti reddat:⁊ hoc pōt iudex vt extra de testi.c.cū clamor.⁊ no.in auc.d testi. .§.qz vero:in glo.magna.⁊ ar.huius.l.qnqz testis reuertit suo motu:⁊ tūc si reuertit incōtinēti audit.secus si ex interuallo:vt no.i.d.§.qz vo ⁊ ex d testi.c.pterea:⁊ dixi vobis.s.d fal.l.eos.

Ex.§.sequenti.

¶ Qn reus de socijs possit interrogari.

Is qui. ¶ Op. de.l. prius.s. ad sylle. glo.dicit q hec est regula q n̄ oz de alijs interrogari qui d se confitet:vt hic. ⁊.l.fi.C.d accu.fallit in casibus q ponunt i.d.l. vl.C.de accu.⁊ fallit i.d.l.prius.s.ad sylle.sed istud dicere fallit est leue.sed mihi vr q debeamus dicere sic.qdā sunt delicta q nō cōmittunt principaliter in offensam alicuius seu odiū:sed pp cōmodū cōmittentiū:vt falsare monetā seu fabricare falsaz monetā. Item latrocinia facere: nā latrones nō odiūt aliquē:sed diligunt es alterius:⁊ isto casu pōt interrogari de socijs ⁊ pbatur in.l.diuus.s.de cu.reo.⁊.l.puinciaz.C.de fe.⁊.l.fi.C.de male.⁊ mathe. ita intelligo.l.q vltimo.j.ti.i.⁊ ita intelligo.l.fi.s.ad exhi.qdā sūt delicta q cōmittunt pncipaliter in alterius iniuriā ⁊ odiū:⁊ in istis ꝓfessus de se nō oz interrogari de alijs:vt hic.⁊.l.fi.C.de accu.fallit in casu .d.l.si prius.s.ad sylle. Ex pdictis dico q fures pnt interrogari de socijs ⁊ de receptatoribus ⁊ similib.ar.d.l.diuus.s.de cu.reo. Rō pdictoz ē qn cōmittit delictū in alicuius iniuriaz q alios delinquētes pōt accusare:sed nō ē ita in delictis q nō cōmittunt pncipaliter in alterius iniuriam ideo magis permittitur iudici inquirere.

De questione. ¶ No.q seruꝰ cōistorqt p vno dno ꝓtra aliū dnz.facit ad.q.ꝰ vtrū aliq ꝓiūcta psona possit eē testis p psona sibi ꝓiūcta ꝓtra aliā psonā eq sibi ꝓiūctā:⁊ hic vr q sic.⁊.l.hoc qō placet.C.e.ti.⁊ vr tex.in.l.non solum.§.i.s.de ritu nup.⁊ in Spe.de testi.§.i.

De seruo. ¶ Op.de.l.i.§.itē nūmis .s.e.so.ibi desijt eē dñi delicto ipsius dñi:hic delicto sui nō sunt alia.

v **Mius.** Be hoc dic:vt.l.i.§.i.s. .e.ti. Ex.§.sequēti. ¶ Questio qn possit repeti:⁊ qn animus ⁊ corpus dicat durare in tormentis

Reus. Hic ē bonus.§. ¶ Op.s.e.l.repeti.in pn.So.illa intelligit sz istā:vt ita demū possint repeti tormēta si d nouo supueniūt indicia euidentioza pmis.ita intelligit hāc.l. Ia.de are.⁊ Ly.C.e.l.fi.in fi.⁊ ita tenebat do. Rai.fm hāc lec.habeo casuz hic q et post publicationē testiū i cā criminali pnt recipi testes ad offensam qd appet.nā pmo pcedebant indicia pp q fuit tortus illa indicia nō poterunt apparere nisi publicatis testibus cuz suppillis indicijs debuit disputari:vt vidistis in.l.custodias.s.de publi.iudi.cū de nouo superuenerunt indicia.ergo de nouo fuerunt testes examinati ad defensam.non est dubiū q post publicationē testiū testes possunt de nouo recipi:vt vidistis.s.e.l.i.⁊ videbitis statim in.§.cogniturū

c ¶ De male.⁊ mathe. Ad hoc facit glo.qd ibi bal.in.l.non ideo minus .C.de accu.q in assassinatu potest socius interrogari de socio. Pro cuius doctrina bar.doctrina hic non posset esse melior.

d ¶ De questione facit ad.q. De hac.q.vide no.per doc.in.c.postremo. de appella.

e Mius.§.reus.in.l.custodias.Quando dicantur noua indicia

v dic vt si superueniant probationes diuersi indicij non eiusdē arg.eorum que habentur in.l.per hanc.C.de tempo.appel.⁊ cum bar.hic transit Sali.in.l.ij.C.de custo.reo.vbi videas.⁊ quid si reus est conuictus per varias probationes an possit a iudice torqueri ad hoc vt confiteatur ne possit appellare Bar.videtur tenere q sic.in.l.i. .C.de iura.calum.⁊ ita dicit de facto nunc iudices seruare. Et sic innuit isto casu reum in tormentis repeti posse.contrariuz videtur tenere ang.

in.l.⁊ si certus.C.ad sylle.⁊ Ang.i suo tractatu de questioni.⁊ vide bal. in.l.milites.C.eo.plene p Jo.an.in regula cum in contemplatione i antiquis.de regu.iur.per Dy.in tractatu de questio.adde ꝙ si reus est cõfessus in tormentis potest postea semper repeti in tormentis sine indicis nouis:qz illa confessio facit semiplenã probationem:⁊ in ea cogitur p sistere ꝯz qd no.bal.i.d.l.in bonefi deiversi.ita quero.C.d iureiur.⁊ d ista materia etiam vide bar.i tractatu de quest.⁊ per pau.d liazar.in pre alleg.cõmẽto.c.grauis d deposito.

a ¶ Non cõfitet.Sz qd si quis nunq̃z confitet pp tormenta:⁊ tamẽ iudex bz vehementia indicia ꝗ eum. quid debet facere iudex talis debebit ne eũ absoluere.Vide saly.in repeti.l.ea quidẽ.C.de accusa.⁊ in.l. si quis adulterij.C. de adulte.⁊ in .l. quisquis .C.ad.l.iul. maie.qui dicit ꝙ debet dari abolitio hoc est circunducipcessus vel etiam absolui in prima instantia ꝙ tene pro notabili dicto. Vnũ tñ no. ꝙ si testibus ⁊ pbationibus conuincerek bz dãnari lz per tormẽta nõ cõfiteretur. casus est in gu.in.l. qui sentẽtiã .C. de penis.⁊ ibi dixi post bal.

b ¶ Judex si bz haberi. No.bene ꝙ qñ torquentur testes si seruatur forma.l. custodias.s. de pub.iudi.

c ¶ Cogniturũ.dare terminũ.Adde .l.i.§. si ad diẽ.ff.de remili.vide et bar.⁊ imol. in.d.l.custodias.§.i.s. de publi.iudi.⁊ sali.i.l. ij.C.de custo.reo.⁊ no ma.gl.i.l.i.j.

.j.e.l.licet ista lec. sit no.tñ cõsuetudo nõ obseruat imo questio repetitur indistincte cum iudici videatur.⁊ ideo intelligo.l.nostram alio modo ⁊ ita practicatur.quandoqz apparent cõtra reũ indicia leuia nõ multum manifesta ⁊ multũ vrgentia:tunc questio de eo non debet repeti. Qñqz contra reũ apparent indicia manifesta ⁊ euidentiora ⁊ multũ vrgentia.tunc si in prima tortura reus nil dicit:⁊ ꝙ stat durus poterit iterum torqueri ⁊ repeti:vt hic:⁊.l.repeti.s.eo.sz hoc ꝙ hic dicitur euidentioribus argumentis. expono euidentioribus argumentis q̃ sint alia argumenta leuia q̃ que consueuerunt apponere contra reos.sed ꝑm prima m lec.expone euidentioribus argumentis.s.q̃ fuerunt prima argumenta cõtra reũ habita.¶ Quero dicẽ hic maxime si in tormentis animus corpusqz duraverit.quero qñ durat in tormentis animꝰ ⁊ corpus.Respondeo qñ pp tormenta non bz animũ confitendi nec confitetur[a] sed quando confitetur ⁊ non perseuerat:tunc non durat animꝰ ⁊c.⁊ tunc potest repeti in questione:qd apparet ex eo ꝙ tex.dicit maxime.

In ea causa. Dicitur hic non facile:⁊ sic innuit ꝙ quãdoqz ad tormenta procedatur non precedentibus indicijs qd põt esse in casu.l.si prius.s.ad sylle.regulariter contra:vt hic:⁊.s.eo.l.i.§.i.

Ex.§.sequenti.

¶ An in his indicijs que requrunt ad torquendum testẽ debeat adhiberi illa disputatio circa indicia q̃ requirunt ad torquendum reuz.

Judex. Dicitur hic nisi in facto interuenisse dicũtur.quero a quo istos testes debet dici interuenisse facto:vt sit locus torture.Respondeo dz dici ab alijs testibus:vt .j.l.proxi.¶ Sed quero vtrum sufficiat dici ab vno tñ ex testibus:puto ꝙ sic:si ille vnus sit dignior isto qui se interfuisse negabat:qñ vnus testis facit sufficiens indiciũ ad torturam.dic vt dicam.j.e.l.maritus.¶ Secundo quero vtruz in his indicijs que requiruntur ad torquenduz testem debeat haberi illa disputatio circa indicia que requiruntur ad torquendum reuz:vt dixi in.l.custodias.s.de publi.iudi.Respondeo quedam veniunt examinanda pro tortura testis que causam principalem de qua agitur nõ tangunt:vtputa an sit seruus vel liber.itẽ an sit vnꝰ de litigatoribus an non.⁊ ista indicia prius examinantur ⁊ excutiuntur:vt.l.si quis ne.s.e.tit. ⁊.l.i.§.si quis dicatur.s.e.titu.quedam sunt indicia que comprehenduntur ex dictis que causam principalem tangunt.tunc circa illa non debet haberi[b] disputatio cum aduocatis:sed committuntur iudici.ita debet intelligi hic.⁊.j.l.pxi.⁊ in auc.de testi.§.si vero ignoti:⁊.C.d testi. l.nullum nõ habetis hic alia.

Seruus in caput eius.

Facit ar.ꝙ ille qui fuit domesticus alicuius nõ possit in causa eius esse testis ⁊ examinari lz desierit esse domesticus.de hoc dic:vt dixi.s.e.l. .i.§.si seruus.

Cogniturum. Judex debet dare parti terminũ ad faciendum suam defensionem licet possit fieri defensio sine terminis.h.d.¶ Not.ꝙ iudex debet dare terminum[c] ad faciendas defensiones seu statuere diem ad audiendas allegationes.facit.C.d iudi.auc.iubemus.Secũdo not. ꝙ defensio valz sine termino:vt hic i ver.q̃uis. Tertio not.ex eo ꝙ dicit quocunqz tẽpore quo ad defensam etiam post publicationẽ[d] possunt recipi testes:ut hic:⁊.l.i.in fi.s.eo.

d ¶ Post publicationẽ. Et idem videtur sentire glo.in. l.ij.C.de eden. ⁊ istũ tex.allegat bar.in.l.fi.in pe.q.j.e.intellige si petatur.⁊ vide bal.in .l.nouerint.C.vt infra cer.temp. Itẽ põt ex causa iudex tollere ꝑm bal. in.d.l.cũ reio.C.de penis.Et quid si est confessus an audiat reuocans vide bald.⁊ sali.i.d.l.fi. .C.de pba. in fi.§.vide bal.in.l.milites.C.e.⁊.s. ea.l.in pnc.

e Arum neqz p bar. Et sic no.ꝙ põt appellari a tortura ⁊ illicite torture.⁊ etiaz eius confessioni nõ stat vt hic.⁊ no. bart.⁊ bal.i .d.l.milites in fi.C.e.plene per pau. de liazar.in cõmẽto pre allegati.c. grauis.d de posito. vbi omnino vide.

f ¶ In' teste. idoneo.⁊ sic si torquetur ille qui non debet torqri dictũ eiꝰ adminiculatur.de quo vide p bal. in.l.fi.de accusa.⁊ bart. in.l.i.§. itez cornelio.s. .e.⁊ ibi dixi.

g ¶ Indicia sequentia. Indicia secuta pꝰ tortura eam nõ validant.⁊ vide Ange. in suo tractatu maleficiorũ. ver.nũc videamus d tortura. in .iij. colũ.⁊ no.bal.in.l. ea quidẽ.in penul.colũ. in ver.item quero.d accusa.⁊ late p bal.i.l.fi.C. de accusa.

b ¶ Faciat i diciũ. An testis qui non debet examinari: examinatus faciat indicium cũ nõ debuerit examinari.l. lex cornelia ⁊ ibi no.bar to.s. de iuri.l. inuiti .s. de testi. dic: vt per bar. in.l.ad d suri.balnẽ.⁊ sali.i.d.l.ij.C.d eu.rẽd.⁊ ibi bal.põt tñ in d.x ex eã tollere ꝑz bal.i.l.a pcedẽte.C.d dil.qd oiꝰ no.⁊ vid bar.i.l.mem ierit.s.d adul.

m ¶ Dritus. Testis qui nõ debet examinari ꝓpter partis reuerentiam examinatus non facit indicium neqz probat[e].h.d.No.tex.ibi:⁊ testimonium unius hominis ⁊c.¶ Oppo.⁊ uidetur ꝙ debuit huic auctori deferri iuramentum qui habebat per se unum testem:ut.l.in bonefidei.C.de iureiuran.⁊.l.admonendi.s.de iureiuran.So.hic maritus non poterat scire ueritatem de negocio:qz agebat ex persona alterius. ⁊ ex eo ꝙ erat factuz eo absente:ut dicit glo.qd in se satis placet.alia so.est ꝙ hic loquit in criminalibus.sed.l.contrarie in ciuilibus.hec nõ placet quo ad.l.istam:qz etiam hic loquitur in ciuilibus.sed an in criminalibus sit locus delationi iuramenti vel non dicam statim.Tertia solu.ẽ ⁊ ista est uera ꝙ ex dicto unius testis defertur iuramentum quando testis est idoneus:sed filius liberti nõ est idoneus testis:quia potest reuocari in seruitutẽ:ut.l.fi.C.de lib.⁊ eo.lib. ⁊ ideo ex eius dicto nõ potest deferri iuramentum.¶ Secundo opp.⁊ uidetur ꝙ dicto unius testis stet ut.l.non omnes.§ a barbaris.j.de re mili.Sol. statur ut faciat indicium non ut faciat probationem.ad i dem.l.theopompus.s.de do.prele. Sed ad hoc opp.ergo debuit hic peruenire ad questionem ancille:qz pro se habuit unum testẽ glo.dat plures solu.sed ueritas colligitur ex duabus.s.ex prima ⁊ ultima.nam hic fuit reprobata questio propter duo.primo quia torta fuit ancilla pro domino.secundo quia nõ precedebat indicium ⁊ illud quod dicitur ꝙ unus testis facit indicium est uerum in teste idoneo[f].sed hic non erat idoneus testis:quia erat filius liberti: ⁊ ꝙ unus testis faciat indiciuz ad torturam.habes glo.in.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.facit qd no.in.l.in bonefidei.C.de iureiu.⁊.l.admonendi.s.de iureiuran.⁊ hec est uera solu.¶ Item sol.glo.alio modo.quia hic fuit prius habita q̃stio postea fuit exbannitus testis.⁊ sic indicium sequitur ⁊ non precedit qd no.nam indicia sequentia[g] non confirmãt questionem seu torturam precedentem.[f] Vlterius oppo.extra glo. ꝙ testis qui non debet examinari: examinatus faciat indicium[b]:ut.l.i.§.impuberes.s.ad syll. ⁊ dixi.s.e.l.ex libero.§.i. Pro cuius declaratione debes scire ꝙ testis qui non debuit examinari propter reuerentiam personarũ:⁊ tunc examinatus non facit indiciuz:ut hic:⁊.l.diuus.s. e.⁊.l.i.§.diuus:⁊.§.idem seuerus.quãdoqz te-

monendi in.xi.col.s̄.de iureiuran.vnum tamē tene'mēti qd dicit abb. in.c.de cetero.de testi.q̄ lz laicus non possit in criminalibus testificari contra clericum:vt est tex.ibi examinatus tamen facit indicium.qd no. quia hic dicta videntur contra illum tex.in ver.aliquatenus non sunt admittendi.iunctis his que habentur in.c.at si clerici.de iudi.in verbo aliquatenus condēnādi. sed potest responderi q̄ lz nō sint ali qui admittēdi.tamen admissi faciant indiciuz:vt colligitur ex doctria barto.hic.similiter etiam p̄ hoc facit ratio.nam ratio quare laici nō admittuntur est: qz laici sunt infesti clericis ⁊ presumūt eos odio habere:vt .ij.q.vij. laicus.sz respōdeo q̄ illa inimicitia seu illud odium qd habetur i genere clericis: qz laicus nō videtur esse sufficiens ad repellenduz a iudicio.patz enim:quia licet testes inimici in criminalib⁹ exceptione repellantur:tamē inimicitia ista generalis nō tollit qd nō facant aliqd indiciuz.ita bar.in.l.ij.d̄ appel. recilicet bal.ibi cōtra.sic ergo dicamus qz licz sit laicus non repellitur tamē a iure ꝓz Innocē.in.c.cuz causaz.de testi.⁊ ad bar. hic vid bal. in.l.eos.C. de testi.⁊ dicit etiā bal. i c.sacramētum.de consuetu. recti seu.q̄ testis non legitime examinatus non facit indicium.allegat bald. hanc.l.⁊ dicit Bald.etiam si testis sit legitimus: tamen modus examinandi non sit congruus:vt quia non fuit interrogatus de causa licet duo testes non interrogati faciant plenum fidem:putat tamen q̄ vnus non faciat semiplenam probationem.Item si vnus testis non dicit plene factum:vt no.ff.d̄ infami.l.lutius.qz talis examinatio non caret quali quali boni viri suspitione cū iudex nō laborauerit ad veritatem inquirendam.vnde not.q̄ modicus defectus impedit semiplenaz probationē vnius testis ut patet manifeste per multa que superius dicta sunt q̄ not. reliqua aūt vide p⁹ bar.in.d.l.admonēdi.ff.de iureiu.⁊ dixit no.bal.i. d. .c.sacramētuz.q̄ testis inualidus sicut nō facit semiplenā ꝓbationez:nec etiā faciet indiciū.⁊ intelligo hoc maxime.s.q̄ adminiculetur ꝓbationi. nam quedā sunt motiua indicia nō adminiculatiua que minus sunt q̄z semiplena ꝓbatio:vt no.p̄ bal.in.l.cū ꝓbatio.⁊ in.l.etiā matris.adde bal.i .l.ij.de epis.audi.vide oino bal.in.l.seruos p̄ dño.C.de testi. in.l. si quis ex argentarijs.§.ii.s̄.de eden.⁊ an quando sequit tortura de aliquo qui nō debuit torqueri dictū eius faciat presumptionē.vide bal.in.l.fi.C.de accusa.⁊ no.q̄ ad ꝓbandū Innocētiā.admittunt testes dōestici vel min⁹ idonei ꝓm spe.in ti.de inquisi.§.i.ver.sed nunquid.¶ Et dum dicit hic

stis non debet examinari propter etatem. ⁊ tūc examinatus nō facit indicium plenum sed quale quale ut.d.l.i.§.ipuberes.s̄.ad sylle.no.in.l. talium.in.i.glo.C.ad sylle.Idem puto de teste qui non debet examinari propter sexum ut in muliere. eadem ratione quandoqz testis nō debet examinari propter infamiam:⁊ tunc examinatus facit indicium quale q̄le:ut.l.qui ultimo j̄.ti.i.quandoqz non debet examinari propter inimicitiam:tunc examinatus facit indiciuz uel non facit secundum qualitatem inimicitie : ut s̄.e.l.i.§.pe.quādoqz testis non debet examinari ratione ordinis.quia ante lit.contesta.uel parte non citata:⁊ tunc puto q̄ non facit indicium vt.l.si quis adulterium.s̄.de adulte.⁊.C. de testi.l.si quando.in fi.facit quod dicam. j̄.eo.l. fi. ¶Ultimo q̄ro an in criminalibus sit locus delationi iurisiurandi[a].glo.hic dicit q̄ nō.contra tenet glo.in.l.iij.circa princ.s̄. de iureiuran.⁊.C. de iureiuran.l.in bonefidei. breuiter quicquid dicant doc.ego dicam illud quod puto verum. Aduertatis quandoqz agitur de crimine ciuiliter:tunc siquidem est actio priuata est locus delationi iuramenti:ut.l.iij.inprin.ibi: penali:⁊c. ⁊.l.si duo patroni .§. iulianus.s̄. de iureiuran. sed si ageretur actiōe populari:dic ut. l. euz qui §.in popularibus.s̄.de iureiuran.si vero agitur criminaliter:tunc aut loquitur de iuramento deferendo a parte:aut de iuramento deferendo a iudice. primo casu siquidem accusabatur de aliquo iudicio publico non est locus delationi iurisiurandi ante lit.contesta.quia negocium non est adhuc proprium accusantis:vt .l. si cui.j̄. de verbo.sig.sed post.lit.contesta . idem quia non est locus delationi iurisiurandi.ratio est.nam siquidem reus in lit.contest:fuerat confessus nō pōt sibi deferri ad absolutionē qa actor esset in manifesta calumnia:ergo ⁊c:ut.l.eum qui.§.in popularibus.s̄.de iureiuran.Item si negauerit est uerisimile q̄ iterum neget:vt .l.si cui.§. hisdem.s̄.de accusa.⁊ ideo deferendo sibi iuramētum videtur calumniari.preterea in iudicio publico quis videtur nomine publico accusare et causam publicam agere.sed ille qui agit causam alienam non potest deferre iuramentum nisi ei specialiter sit mandatum: ut.l. iusiurandum qd ex conuentione .§. fina. ⁊.l. tutor.s̄. de iureiuran.preterea siquis potest deferre iusiurandum reo iam tota materia turpil.esset destructa:quia

bar.q̄ testis infamis facit indiciū intellige ad inquirēdum.vt no. bar. in .l.cunctos populos.⁊ ibi bal.C.de sum.tri.⁊ fi.catho.in ver.sed ⁊ alia infamia vide bal.in.l.fi.C.de accu.⁊ glo. C.de his qui.vt indi.in.l.fi.c. veniens.⁊ in.c.pītium.de testi.⁊ quid iportet istud quale quale.de quo hic per bar.vide tex.in.d.l.itē apud labeo.§.pretor ait.la vltima.de iniur.l. .ii.§.meritone qd in loco publicoz ⁊ istis adde bar.in.l.ii. ē fi.q.de apprecip. j̄. ⁊ qd opaf istd quale quale. vide bal. in .l. si duo patroni.in pn. de iureiur.⁊ de isto vide bar.in.l.i.§. itē cornelio. .s̄.e.⁊ Bal. .C.e.l.i milites.⁊ in.l.ii. .C.quo.appel.ñ recip. ⁊ doc. ⁊ gl. in.l.quisqs. .C.ad.l. iulmaie. ⁊ not. q̄ qñ requiritur certus numerus testiuz minor numerus facit indiciuz. a ¶ Delatōi iurisiurādi. An in criālibus in defectū ꝓbatōis possit deferri iuramētū vide p̄ bart. in.l. eū qui. §. in popularibus.s̄.d̄ iureiu. ⁊ i.l. admonendi .e.ti. qd aūt in criminalibus deferat iuramētū in supplemētū ꝓbatōis qñ est vnus testis cū alijs indiciis . vi de in.c.fi.de iureiu. vide bar.i.l. lege cornelia .§. illud.s̄. de ī iur.⁊ Jacobut.⁊ bart.i .l.ait ꝓtor ⁊ in.l.admonēdi.de iure iur.bal.in.l. iudices.C.d̄ iudi.⁊ bal. ī .l.in bonefidei.C.de reb.credi. ⁊ q̄ nō deferat aliquo mō facit qd no.dixit bal.in.l. fi.in prin.C.si mi.se maio.dixe.qz vbi reqrunt ꝓbationes luce meridiana clariores nō deferr sacramentū in defectū ꝓbationis.⁊ vide bar.in.l. eū qui.§.in popularibus.de iureiur.⁊ bar.in.l.fi.ff.de in lit. iuran. dicit tñ bal.q̄ nō iurat in supplementū ꝓbationis. verū est sup facto. sed sup facientibus ad cām bene iurat.plus dicit ibi Ro.q̄ etiā in criminalibus iurat in supplementū ꝓbationis qñ est vnus testis cū alijs indicijs ⁊ vide oino do.abba.in.c.fi.de iureiu.⁊ Pau.de cast.in cōsi. ccxxiiij.⁊ bal. qui hoc sentit in.d.l.in bone fidei.in ver.iij.ispicit.ad fi.l.p̄ bar.post Ricar.ma.in.l.iij.s̄.de iureiu.⁊ adde tex.in.l.nā ⁊ postea.§.si dānck.de iure iur.⁊c.⁊ vide oino abb.in.c.litteris.de testi.

daretur licentia accusatori deferendi iuramentum reo ⁊ desistendi impune.quod tamen non potest sine abolitione : ⁊ hoc est uerum q̄ non potest deferri reo ad absolutionem vt dixi . sed an reus possit deferre accusatori ad cōdemnationem : vt quia dicit volo esse condemnatus si accusator iurauerit. In hoc sunt opi. iter Guil. de cu.ex vna parte qui dicit q̄ non potest fieri: quia de domo accusatoris non debet probatio recipi:ut.l. d̄ minore .§. tormēta.s̄.eo.ergo nō debet stari eius iuramento.preterea in criminalibus debent esse probationes luce clariores: vt.l.sciant.C.de proba. ergo ⁊c. sed iste rationes concludunt in iuramento quod defertur p̄ te inuita .ideo do. Ja. de bu. dicit q̄ potest deferri iuramentum actori ad condemnationem rei etiam in criminalibus:quod patet quia ille qui defert iuramentum uidetur confiteri sub cōditione si iurauerit:vt.l.qui iurasse.in fi.s̄. de iureiuran.sed cōfessio est probatio luce clarior.ergo ⁊c.ita dicebat ipse quod satis placet . si vero loqueris in iudicijs priuatis:tunc anteq̄ peruenīatur ad iudicium potest quis iuramentum deferre:ut.d.l.iij.in prin.ibi:penali ⁊c.⁊ ar.l. iurisgen.§.si paciscar.s̄.de pac. sed postq̄ deuentuz est ad iudicium accusato: non potest desistere: vt.l.⁊ in priuatis ⁊.l.si quis repe.§.fi.C.ad turpil.⁊ ideo tunc dicerem sicuti in publicis.¶ Si vero queris de iuramento quod defertur a iudice in defectum probationis: tunc reo ad absolutionem bene potest deferri : vt .l. presenti.C. de his qui ad ec.confu . ⁊ dicitur iuramentum purgationis. actori vero ad condemnationem non potest deferri: quia requiruntur probationes luce clariores:vt.dicta.l.sciant. ⁊ ita intelligatur glo.hic posita.

Ex.l.sequenti.

¶ Citatus ad subeundum tormenta si non uenit ita habetur pro confesso quēadmodum haberetur ante comparitionem

q **Uestionis.** [b] Ista .l. legitur ī glo.multis modis.nam primo ponitur casus q̄ ex cōfessione facta in tormentis quis nō damnatur: ⁊ tunc exponitur habende. i. habite. Ista lec. ē vera in se:ut.l.i.§.idem diuus.s̄.e.sed tamē ista lec.violat tex.hic.secundo modo exponitur[c] habende.i.habite sine indicio.⁊ tunc dicit q̄ ex cōfessione facta intormentis nō precedēte indicio

b Uestionis. Ista est no.l.ꝓm vnā lec.scdm quā ꝓbat q̄ quotiens iudex aliquē illicite ponit ad torturā nō precedentibus indicijs est p̄sumptio violētie:⁊ etiā q̄ ois cōfessio facta post tormenta sit illicite extorta.⁊ ideo reo nō preiudicat.quā etiā lecturā sentit bar.hic.

c ¶ Secūdo mō exponit.Quā lecturā multi libri nō hāt. qd tñ intellige qñ fuit cōfessus anteq̄z fuit appositus ī pristinā libertatē:qz est p̄sumptio q̄ sicut iudex cū illicite extorsit:ita etiā qd cū fecerit illicite ratificare ⁊ metu futurorū tormētorum vel preteritorū.arg.l.si cui.§.hisdem .s̄. de

accusa. vbi vero reus esset repositus in pristina libertate ⁊ post rediret ad iudice ⁊ corā eo delictū fateretur esset puniēdus sine dubio: vt in.l.i. .C.de cōfes.no.bar.in.l.si cōfessus.de custo.reo.qd no.⁊ istud qd.s.notaui ⁊ qd hic habet reputat multū no. Imo.in.l.qui in aliena.§.celsus.d acq.here.⁊ dicit q istud et sequit Bandinus i tractatu suo maleficio.⁊ poteris de hoc multū lucr facere: vt nota. bal. in.l. milites . C. co. ⁊ adde bar.⁊ doc.p illū tex. in.l. maritus .s. .e.in prin.secus tū esset si aliter qz i tormētis cōfiteret: quia tūc etiā non pcedētibus indicijs habet p cōfesso.c.i. ⁊ ibi no.de accu. in. vj. ⁊ ista et sequit pe. de ancha.in clc.i.de homici.sz bal. in.l.i. in.v. col.C.de cōfes.simpliciter tenet ꝓtium dicēs q confessio ex tortura nō pcedētibus indicijs si i ea pseuerat reo cōfessus valet.⁊ allegat glo. illius.l. ⁊ glo. in.l.i. .§.illius d q stio. s. cū q bal. videtur concordare pau.d liaza. in.d.c. grauis. ad fi. ⁊ ad pdicta vide mathes. in suis notabilib⁹.d. notabili . clx. vel.clxj. adde bar. i tractatu d q̄sti. vbi tenet id qd hic ipse tz.⁊ glo: ad de q tortura indebite facta a principio non viciat reliquum processum valide postea factū glo. est notabi.⁊ ibi bal.in.l.i.in fi.C.co.ti.

ADDE plenius p eūdē alex.cōsilio.v.i.lib. ⁊ cōsilio.i. lib.iij. ⁊ an cōfessio facta in tormētis si aliter nō cōstet de crie sit sufficiēs ad cōdēnationē vide oino pe.de anch.cōsilio.xxiij.incipiente videret prima facie.

a ¶ Quero aliquis citatus. No.q si qs citat ⁊ dat fideiussorē supuenientibus indicijs debet capi pignora.s.si nō cōpet psonaliter plus sing.dicit bal.in.l.fi.C.de cura.fur.q dz capi filius eius: qr verisimile tūc est q cōparebit ⁊ cōfitebit.c.afferte mihi gladiū.de presumptio.⁊ faciūt q habētur p bar.⁊ ibi etiā dixi in.l.fi.§.i.de his q sibi mor.cōsci.⁊ vide p doct. in.l.q in aliena.§.fi.de acqui.here.aduerte: qr posset esse aliud remediuz qñ crimē esset intentatū ciuiliter: qr pcedet ad missionē in possessionē sicut in ciuilibus.ar.l.absentem.de penis.sed do.An.in.c.tue.vt lit.nō cōtesta.tenet glo.fi.Io.an.ibi ⁊ vide bal.in.l.absentē prealle.ij.col.

b Vti fine. Et no.q in ciuili nō pōt deuenirī ad tormēta nisi veritas q aliter haberi nō posset.nec in crimina vbi nulla pcedit psūptio.iij. .q.vj.nō solet.⁊.s.e.l.diuus.⁊ in.d.l.ex libero.⁊ ad primum dictū vide.s.e.l.diuus.⁊ no. in.d.l.ex libero.

c ¶ Eruēdā veritatē. De his indicijs vide aliqua in.c.iij.loco de pba. ⁊ vide bar.⁊ ang.in tracta.de qō.⁊ qd no.do.Io.de imol.i.l.si qs post.s. de testa.⁊.s.e.i.l.de minore.§.tormenta.⁊ qd dicit bar.in.l.ex hoc.ad fi. .s.furti aduer.nau.cau.stab.nisi sint indicia dubitabilia: vt p bar.i.l. scientia.C.de pba.

d ¶.§.si tu ticiū. Adde qd dixit bar.in.l.fi.in fi.de i lit.iur. q si aliqs modus esset pbādi p iuramētum q faceret semiplenā pbationē in ciuilibus illud enim faceret indiciū ad torturā.qd si aliquis cōfessus est se pmisisse ticio centū vt eū de morte patris sui nō accusaret.vtrū exīte tali cōfessio ne possit poni ad torturā.bar.i trac.d qō.bal.i.c.i.§.iiuria.i v.seu.furtū d pa.iu.fir.dicē se putare q si talis laborat isamia possit pōi ad torturā.nā vehemēs isamia: et sine aliq idicio sufficiat ad torturā: vt hēt ex d pur.ca no.i.c.si qs p Inn.ad hoc.s.d pba.cū pbatio.⁊ d edil.edi.l. ꝓro.§. fi. ⁊ dicit Inno.in.c.cū.i.⁊.a.de re iudi.q etiā admittunt testes viles contra valde diffamatū.⁊ ad intellectū hui⁹ .q.vide que diri in.l. ei⁹ q delatorez .s. de iure fis.i prin. sz bar.vbi etiā subdit bald. q si qs mandauit seyo vt interficeret gayū: ⁊ interficit.sz tū seyus dicit q hoc nō fecit exequendo mandatū: sed fecit motu pprio qr erat eius inimic⁹. nō aūt tāq̄z mādatarius ei⁹ an ei credat ⁊ dicē q multi doct.mouent hāc.q. ex de homi. in.c.ad audiētiā. ⁊ nō aliter clare rīdent. sed in.d.§.iniuria dicit q psumenduz erit ꝓ mādatore: ⁊ recurrēdū erit ad cōiecturas: qr si ē bonū testimoniuz delinquētis l.fi.C. de accu.allegat et glo.in.l. penul.C.de fideius.dic vt p eū in.d.§. iniuria.⁊ i.l. qcunqz .C. de ser. fugi. ⁊ no.qd fin. dicit bal. in .l.fi. in vlti. col.C. de p ba.q vbi p batio fit idicatiua: hoc est indiciū qd est minus q̄z semiplena pbatio.tūc est verū q pōt deuenirī ad torturā: ⁊ ita demū deuenit si talis est vilis psona . ⁊ ita intelligit glo.in.d.l.cū pbatio.secus si esset vir grauis ⁊ bone fame: quia qualitas precedētis vite elidit hmōi indiciū.l.nō oēs.§.a barbaris de re milit.c.cū in iuuētute.de presumptio.qd no.⁊ an iudex ex vera ⁊ infallibili cōscia deficientibus alijs pbationibus torquere possit.vide bal.in.l. ampliorū.C.de appel.⁊ dicit bal.in.l.ij.in.i.col.C.quo ap.post Io. anquē ipse refert qd est in arbitrio iudicis an indicia sint sufficiētia.de quo vide bar.in tracta.de qō.in fi.qui sibi est cōtrarius hic dictis.vide plene circa hoc pau.de liaza.in.d.cometo.c.grauis.de deposito.⁊ adde qd in occultis iudex dz esse facilior ad tormēta p̄m bal.in.l.iij.C. de epis. audi. ad qd facit qd no.in.l.fi.C.de pba.⁊ in.l.si qui adulterij.C.de adul.q in his que cōiter secrete fieri cōsueuerūt pcedit ex cōiecturis ⁊ presumptionibus: vt tradit in.l.fi.C.de picu.tuto.vbi glo.no.⁊ p bal.in rub.C. de pba.⁊ de mate.que indicia requirant no.pau.de liaza.in cometo.c. grauis.de deposito. ¶ Et no.qualiter dari dz tortura ad purgationē idicio rum dicit et ang.in.l.milites.C.de qō.q pbatio bone fame purgat indiciū.⁊ vide bar.in.l.iij.§.sed si ex improuiso.j.de re mili.⁊ dicit bal. in.c. .i.§.iudices vero.de pa.iur.fir.q iudices nō tenenē aliquem ponere ad torturā nisi petat p eū cuius interest.allegat glo.in.l.cū seruū.C. de ser. fugi.retuli post bar.in.l.iiij.§.in eū.s.de dam.infec.

ADDE qualia debent esse indicia ad torturā eundē cōsilio.v.i.lib.

e ¶ Est sufficiens. Et vide no.in.l.lege cor.ff.ad sylla.

f ¶.§.si publico. Adde bar.p illū tex.in.l.i.§.itē illud.ad sylla.⁊ vide tex. qui est bonus in.d.l.lege cornelia.

g ¶ Veniamus ad indicia spālia. Et scias in materia q nulla alia indicia sunt sufficientia ad ponēdū clericū ad torturā: nisi sit isamatus d crimine

qs nō dānat. Et ista ē no. lec. et itelligo istā lec. siue sit cōfessio habita a teste: vt.s.l.pri. siue sit confessio habita a reo principali eadē rōne ⁊ intelligo et si in tali pfessiōe pseueret. tertio modo legit ista.l. ut dicat sic ille q vult venire ad scōa tormēta pp hoc nō dz dānari. ¶ Circa istā lec. quero aliqs citatus[a] cōparet ⁊ dat fideiussores: ⁊ negat maleficiū. appēt ꝓtra eū postea sufficiētia indicia ad torturā iudex nō pōt euz habere: qd faciet iudex. glo. dat hic remediū. s. q cogat eū pignorib⁹ captis ⁊ mulcta idicta . ita dicit gl. hic. domini istud est verum de iure cōmuni ſm q absens nō pōt dānari etiā vbi est pena pecuniaria nisi de maleficio cōstet: vt.l. absentem.j. de pe. sed ſm statuta terraz ſm que absens contumax habet p cōfesso: dico q sicut ante cōparitionem si fuisset cōtumax ⁊ pateret se poni in bāno haberet p cōfesso. ita qñ citatus est q veniat ad subeūda tormenta ⁊ est cōtumax ⁊ patit se poni in banno dz hīi p cōfesso. hoc pbat i.l. ꝓsentaneuz. C. qūo ⁊ qñ iudex. ⁊.l. pperādū. §. fin aūt reus. C. de iudi. in qbus dz q sicut ꝓtra ꝓtumacē añ lit. ꝓtesta. pcedit ad missionē i possessionez ex primo ⁊ scōo decreto: ita pōt pcedi post lit. cōtesta. ⁊ ita iam pluries practicaui: qd tene menti: qr est multū not. alie lect. sunt clare que ponuntur in glo.

Ex.l.sequenti.

¶ Qualiter fiat inqsitio gñalis: ibi. Et ad euidētiā. Et q̄ sint indicia sufficiētia ad torturā: ibi Veniamus. Et an regrāt plura indicia vel sufficiat vnū: ibi. Sed. Et qualiter debeat pbari indiciū: ibi. Quero. Et qualiter de idicijs debeat fieri copia: ibi. Quero utrū. Et an indicia in inqsitione gñali piudicēt reo in speciali accusatōe vel inquisitione.

q **Vi fine.** ¶ Pone casū ꝓtra aliquē pcedit p inqsitionē vtrū possit torqueri. rīdet q nō nisi pcedentibus legitimis indicijs. h.d. ⁊ sic hic loquit qñ pcedit p inqsitionē. dz hic nisi aliqbus suspitionibus ⁊c. ⁊ sic innuit q ex suspitionib⁹ qs dānet. ꝓtra.j.ti.i.l.absētē. dicit gl. q ex suspitiōibus qs torquet ad eruēdā ūritatē[c]. nō tū ex suspitōe qs dānat. iō dico hic q sunt qdā iudices stulti q statiz cū hīt indicia ꝓtra reū cogunt eū ad cōfitēdū: certe hoc non dz fieri: qr cōdēnarēt eū ex idicijs ⁊ suspitōib⁹. sz dz adhibet tormēta cū moderamine: ⁊ ex istis ūritatē inuestigare. ⁊ ita iā feci pluries fieri. sz si hīta tortura nō iueniebat vez absoluebā eū. ⁊ hoc faciebā scribi i actis hīta tortura cū moderamie nō reperi euz culpabilē. ⁊ hoc ne tpe findicat⁹ possit dici: tu debuisti eū torqre. sz qr hic d suspitiōib⁹ ⁊ idicijs fit mētio. iō circa idicia aliq̄ videam⁹. ¶ Et ad euidētiā scias q qñqz d maleficio fit iqsitio gñalis nō ꝗ certā psonā. qñqz d maleficio pceditur spālit ꝓtra certā psonā. primo cāu añq̄ ad inuestigatiōez aliq̄ pcedat dz ꝓstare d maleficio vt.l.si is q.§.si tu ticiū[b]. s. d fur. ⁊ iō rectores mittūt militē vel aliū officialē ad uidēdū hoiez mortuū ⁊ videndū vulnera. ⁊ hoc faciūt scribi vt sup hoc possit postea iqri. puto tū q sicut fama ē sufficiens[e] ut possit spālit iqri ꝓtra aliquē: vt dixi i.l.ij. §.si publico[f]. s. d adulte. ita fama d maleficio ē sufficiēs ut possit d maleficio fieri iqsitio gñalis qd eni si fama ē q fuit factū magnū furtū ⁊ nō pōt cōstare iudici directo d maleficio bñ sufficit fama habita certitudie d maleficio uel fama iudex pōt mittere p uicinis. nā vicini debēt verisimilit scire poti⁹ q̄ alij: vt.l.si ita. i fi. s. d fū. istru. no. in.l.iij. circa pri. s. de testi: ⁊ ex d presump. c. quosdā. ⁊.c. quāto. ⁊ siqdez a vicinis reperierit aliquē d quo sit suspitio eum ad se adducet dili gēter ⁊ eū iterroget d circūstātijs multis: vbi stetit illa nocte cū quo cōedit vel cenauit. ista ē eni subtilis cognitio: d q̄ dicit. l. d miore. §. plurimū s. e. ⁊ tūc ex ſmonib⁹ ⁊ ex voce ⁊ ex trepidatiōe seu ꝓstātia poterit ꝓtra eū aliquā psūptionē habere vel nō hēre. nā si rept⁹ erit in mēdacio erit maxia psūptio ꝓtra eū: vt.l.vn⁹. §. testes. s. e. ⁊ ex d psum. c. lras. ⁊ i hac inqsitione generali poterūt testes torqueri sicut i speciali: vt vidistis i .l.i.§.qui qōnē. s. e. ⁊ iste est modus iuestigandi maleficia. ¶ Veniamus ad indicia[g] specialia contra aliquem. pone contra aliquem pro-

ne possit poni ad torturā. bar. i trac. d qō. bal. i.c.i.§.iiuria. i v. seu. furtū d pa. iu. fir. dicē se putare q si talis laborat isamia possit pōi ad torturā. nā vehemēs isamia: et sine aliq idicio sufficiat ad torturā: vt hēt ex d pur. ca no. i.c. si qs p Inn. ad hoc. s. d pba. cū pbatio. ⁊ d edil. edi. l. ꝓro. §. fi. ⁊ dicit Inno. in.c.cū.i.⁊.a.de re iudi. q etiā admittunt testes viles contra

a Quero aliquis citatus. No. q si qs citat ⁊ dat fideiussorē supuenientibus indicijs debēt capi pignora. s. si nō cōpet psonaliter plus sing. dicit bal. in.l.fi.C.de cura.fur. q dz capi filius eius: qr verisimile tūc est q cōparebit ⁊ cōfitebit. c. afferte mihi gladiū. de presumptio. ⁊ faciūt q habētur p bar. ⁊ ibi etiā dixi in.l.fi.§.i.de his q sibi mor. cōsci. ⁊ vide p doct. in.l.q in aliena.§.fi.de acqui.here. aduerte: qr posset esse aliud remediuz qñ crimē esset intentatū ciuiliter: qr pcedet ad missionē in possessionē sicut in ciuilibus. ar.l.absentem. de penis. sed do. An. in.c.tue. vt lit. nō cōtesta. tenet glo. fi. Io. an. ibi ⁊ vide bal. in.l.absentē prealle. ij. col.

b Vti fine. Et no. q in ciuili nō pōt deuenirī ad tormēta nisi veritas q aliter haberi nō posset. nec in crimina vbi nulla pcedit psūptio. iij. .q.vj. nō solet. ⁊. s. e. l. diuus. ⁊ in.d.l.ex libero. ⁊ ad primum dictū vide. s. e. l. diuus. ⁊ no. in.d.l.ex libero.

c ¶ Eruēdā veritatē. De his indicijs vide aliqua in.c.iij.loco de pba. ⁊ vide bar. ⁊ ang. in tracta. de qō. ⁊ qd no. do. Io. de imol. i.l.si qs post. s. de testa. ⁊. s. e. i.l. de minore. §. tormenta. ⁊ qd dicit bar. in.l.ex hoc. ad fi. .s. furti aduer. nau. cau. stab. nisi sint indicia dubitabilia: vt p bar. i.l. scientia. C. de pba.

d ¶.§.si tu ticiū. Adde qd dixit bar. in.l.fi. in fi. de i lit. iur. q si aliqs modus esset pbādi p iuramētum q faceret semiplenā pbationē in ciuilibus illud enim faceret indiciū ad torturā. qd si aliquis cōfessus est se pmisisse ticio centū vt eū de morte patris sui nō accusaret. vtrū exīte tali cōfessio

e ¶ Est sufficiens. Et vide no. in.l. lege cor. ff. ad sylla.

f ¶.§.si publico. Adde bar. p illū tex. in.l.i.§.itē illud. ad sylla. ⁊ vide tex. qui est bonus in.d.l.lege cornelia.

g ¶ Veniamus ad indicia spālia. Et scias in materia q nulla alia indicia sunt sufficientia ad ponēdū clericū ad torturā: nisi sit isamatus d crimine

ita dicit vo. An. ⁊ cõiter oẽs in.c.i.de post. ⁊ q̃ sunt q̃ nõ pũt torqueri p̃ cedẽtibus indicijs. vide post bar. in.l.i.C.eo. Et de ista materia vide aliqd p̃ saly. in.l.sciãt.C.de pba. ⁊ vide multũ no. bar. in.l.ij.s̃. de fur. ⁊ p̃ bal. in.l.metũ.ff.qd̃ me.cã. post bar. ⁊ que ibi dixi. ⁊ glo. in.l.fi.C.fa.her. in.l.fi.s̃.de here.insti. ⁊ in.l.fi.C.de pba. ⁊ qd̃ no. bal. in.l.excusatõi.i pn. de excu. tu.

Ly. in .l. de tormẽtis.C. de qõ. bal.i .l.neqz natales.C. de pba. ⁊ in .l.i. C.de collu. detegẽ. ⁊ in .l.ij.C.d̃ sentẽ. q̃ sifi cerquã. ⁊ in .l. data opa.C. q̃ accu. ⁊ in .l.ij.C.quorũ appel.i.l. seruos.C.d̃ testi. ⁊ q̃ ibi dixi p̃ bar. ⁊ in tracta. de questio. bal. in.l.exci piunt.ad fyl le. qd̃ not. ⁊ adde qd̃ stat in arbitrio iudicis. q̃ indicia dicuntur sufficientia fm bar. i .l.ij.C. quorũ appel.

a ¶ Esse sufficiẽtia. Et vide bal.i.l. non hoc.C. vñ legit. vbi dicit q̃ vbi aliqd freqn ter ⁊ facile ab alio cõtigit abesse tẽ est leue indiciũ. secus si frequẽter ⁊ facile cõtingit adesse: qz tũc est graue indiciũ. ⁊ indicia spãlia que sũt ꝗ aliquem vt possit poni ad torturã.

vide in.l.fi.C.fami.herciscun.

b ¶ Possunt elidi. Et qualiter purgant indicia ⁊ ad seq. q. vide ang. in .vij.charta. ⁊ faciũt no. s̃.e.in.l.maritus. ⁊ vide post bar. in.l.ij.§.fi publico.de adult. ⁊ ad.q.de qua hic adde bal. in.l.ij.C.de decur. ⁊ i.l.ij.vt lit. penden. ⁊ vide p̃ Inno. in.c.p̃ tuas.de testi.

c ¶.l.capite qnto. qd̃ si reperiẽt hõ mortus ante domũ tuã an sit p̃sũptio cõtra te. vide qd̃ no. bar. in.l.i.s̃.de via publica. Itẽ an p̃sumat interfect̃ a suo inimico. vide spe. de p̃sumptio.§.i. ⁊ romanus ponit in.l.i.§.hoc re scriptũ. s̃.ad sylle. ⁊ bar. in tracta. de qõ. ⁊ si aliqs reperiatur mortuus in strata p̃sumit̃ mortuus ab illo q̃ multũ frequẽtabat ibi fm doc. i.l.iusto. in prin. de vsucapi. p̃ illũ tex. ⁊ vide qd̃ no. ang. in.l.i.C. si qs imperatori maledixerit. bal. in.l.i.C. de proba. ⁊ an fama sit sufficiẽs indiciũ ad torturam. vide in.l. de minore.§.tormenta.s̃.eo.

d ¶ Ponere casuz. vide etiã p̃ do. meũ. in.l.metum .C.qd̃ me.cã. ⁊ vide bar. circa hoc in.l.ij. in prin. de fur. ⁊ vide bar. in.l.ediles. de via publi. ⁊ qd̃ si reperiẽt homo mortuus ⁊ nescit̃ a quo: sed p̃bat q̃ suus inimicus dixit se suã iniuriã vindicaturũ. an ista verba sint sufficientia ad p̃bandum homicidiũ factũ ab isto. Sali. tenet q̃ nõ i.l.i.C. de his qui. vt indi. vide bar. j. pri. col. Ly. ⁊ bal. in.l.metũ. C. qd̃ me. cau. ⁊ Bal. ⁊ Imol. in.l.fi. .s̃. de here. insti. Itẽ quid si aliquis fuit minatus ⁊ postea reperiẽt occisus de quo dic vt p̃ bal. in.d.l.metum. C. qd̃ me. cau. ⁊ ibi Alexan. ⁊ Jo. an. ⁊ spec. in ti. de presump. §.i. ver. sed pone. per Anto. d̃ but. in.c. tertio loco de pba. ⁊ in.l.fi. dicit Bal. ⁊ Imol. an si quis visus est exire cũ gladio sãguinolẽto de domo alicuius ⁊ ibi reperiat̃ homo mortuus: an illud sit sufficiens indiciũ. ⁊ vide bal. in.l.fi. C. de pba. vbi vide oino.

e ¶ Sed quero. ⁊ dicit glo. in.l.ij.§.si absens. in ver. cã. s̃. si ex noxa. cau. aga. q̃ indiciũ faciens semiplenã p̃bationem est sufficiens ad torturã. ad qd̃ facit qd̃ dicit̃ de confessio extra iudiciũ vel coram incõpetẽti iudice: vt no. glo. in.l. capite quinto. ⁊ ibi dixi. s̃. de adult. an sufficiat vnũ indicium vel plura. Jo. an. ⁊ spec. de presump. §. species ver. violenta. ⁊ iudices maleficiorũ practicant q̃ sufficit vnum ad torturã ⁊ cõfitentium. ⁊ Jo. an. de pba. §. fi. ver. xiij. p̃ Jaco. de bel. in.d. auẽ. de exhiben. reis. in .§. sin vero. in fi. Bal. ⁊ Imol. in.l.fi. de here. insti. ⁊ no. q̃ quedã sunt indicia leuia quedã que quomodo cognoscant̃ ⁊ quid operent̃. vide bal. i .l.nõ ob hoc. C. vnde legitimi.

f ¶ Cõfessio extra iudiciũ. Et no. glo. ⁊ bar. in.d.l.capite quinto. ⁊ not. q̃ cõfessio extra iudiciũ vel coã incõpetenti iudice: est sufficiẽs indiciũ ad torturã vide bar. ⁊ notaui ibi p̃ euz i.l.capite qnto. de adult. Itẽ si reperitur res furata penes aliquem an sit sufficiens indiciuz vide bal. in.l.ciuile. C. de fur. ⁊ do. Jo. de imol. ⁊ bal. i .l. fi. s̃. d̃ here. insti.

g ¶ De beat p̃bari. Qualiter probat̃ indiciũ vide p̃ bar. in.d. .l.fi. C. famher. qualiter testes debẽt deponere vide in.l. non ob hoc. C. vnde leg. itẽ adde fz do. Jo. d̃ imol. in.d.l.cũ p̃ponerek. j. d̃ leg. ij. q̃ qñ ex cõiectura vel indicijs surgit plena p̃batio: tũc tot reqrunt̃ ad hoc p̃bãdũ q̃t testes requirũtur ad probãdũ p̃ncipale negociũ factũ sed vbi p̃ indiciũ nõ insurgeret plena p̃batio: tũc dicas q̃ si testis deponẽs deponat super facto directo

ceditur de aliquo crimine que sunt indicia que possunt esse sufficiẽtia[a] ad torturã. doc. cõiter dicũt ⁊ bñ q̃ de hoc nõ põt dari certa doctrina: sz relinquit̃ arbitrio iudicis: vt.l.iij.§. eiusdẽ quoqz. s̃. de testi. ita no. p̃ doc. in.l.vlti. C.e.ti. sz ego dabo doctrinã quã potero: ⁊ pone in terminis. aliquis accusat̃ de furto p̃tra eũ pũt esse indicia q̃ est hõ male cõditionis ⁊ fame: ⁊ cõsuetus facere similia: ut.l. de minore.§. plurimũ. s̃.e.l.nõ oẽs.§.a barbaris.j. de re mili. q̃ ipse erat viciñ ⁊ habebat notã domũ illã: qz cõuersabat̃ ibi. hic est casus in.l.dñs horreoꝝ. circa pn. s̃. loca. ⁊ q̃ ipse post furtũ factũ aufugit ⁊ se abscondit: vt.l. lege coz. ⁊ ibi de fuga plene dixi. s̃. ad sylle. ⁊ p̃ furtũ reptus ẽ expendere pecuniã cũ añ eẽt pauper hõ: ⁊ nec reperit̃ vnde habeat: vt ar.l.quintus. s̃. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Itẽ q̃ illa res sub tracta cedebat ad comodũ suũ ⁊ nõ alterĩ. verbi gratia instrm qd̃ ad eũ p̃tinebat nõ reperit̃: .l.i.§. sed si qs instrã. C. de lati. liber. tol. Itez q̃ res furtiua est repta penes eũ: vt.l. inciuilez. ⁊ .l. ciuile. C. de fur. Iste tñ p̃sumptiones que sũt cõtra reũ pũt elidi[b]. verbi gra si res furtiua reptatur penes me ostendo eũ a quo habui: vt dictis .ll. ⁊ idẽ esset reperire in alijs indicijs similibus. Itẽ si cõfessus esset extra iudiciũ: vt.l. capite qnto[c]. s̃. de adult. Itẽ si fuisset fugatus cũ rumore q̃ hoc esset p̃ furtũ seu p̃ tale maleficiũ: vt.l. itaqz. s̃. ad.l.acql. ⁊ dixi in.l. de minore.§. pe. s̃. .eo. possumus ẽt ponere casuz[b] in alio maleficio vt in homicidio. reptus est hõ mortũ in aliquo loco de quo aliqs inculpat̃ pũt p̃tra eũ apparere ĩdicia q̃ erat sũ inimicus: vt. s̃. e.l.i.§. cuz aliqs. Itẽ q̃ fuit visus facer̃ p̃ parameta ad hoc: vt emere gladiũ ⁊ similia. fuit visus illo sero p̃ aliq̃ loca ibi vicina cũ nõ cõsueuerit ire: ⁊ sic de similibus: q̃ iudex arbitrio suo sciet inquirere: vt.d.l. .iij.§. eiusdẽ quoqz. nõ insisto. ¶ Sz quero[c] vtrũ requirãt̃ plura indicia: an sufficiat vnũ indiciuz ad torturã. ll. oẽs vident̃ loqui in plurali: vt.l.i. circa prin. s̃. e. ibi: alijs argumentis ⁊c. ⁊ l. vnius .§.i. s̃. e. ⁊ hic. ⁊ l. militẽ. s̃. eo. glo. videt̃ loqui ĩ singulari dũ dicit: sed p̃cedẽte suspitione. ⁊ ẽt in .l.si qs. C. ad.l.iul. maie. vbi gl. dicit indiciũ dñi lz. ll. loquant̃ ĩ plurali: tñ hoc nõ cogit vt debeamus intelligere de plurib̃ indicijs: vt.l.ij.§. homines. s̃. vi bo. rap. tñ vtrũ sufficiat vnũ indiciũ uel plura: vt dixi hoc stat in arbitrio iudicis: vt .d.l.iij.§. eiusdẽ quoqz p̃ncipis. s̃. d̃ testi. nã pũt eẽ q̃dã indicia generalia ⁊ remota. ⁊ ista nõ sufficerẽt sine alijs. vtputa est hõ male cõditionis est indiciũ quale quale: vt.l. de minore.§. pe. s̃. eo. Istud puto nõ sufficere ad torturã sine alijs indicijs. sed si esset vnitũ istud indiciũ cũ alio: vt qz est hõ male cõditionis ⁊ cõuersabat̃ in domo illa certe ista duo generãt suspitionẽ: vt.d.l. dñs horreoꝝ. s̃. loca. sed si esz vnũ indiciũ nõ remotũ sed p̃pinquũ ⁊ tangẽs negociũ: de quo quer̃ vt vnus bonus testis de visu. de quo dixi. s̃. e. .l. pri. vel cõfessio extra iudiciũ[f] vel captus ibi ⁊ dr̃ q̃ ẽ p̃ hoc: vt.l. capite quito. s̃. de adult. vel ẽ res repta apud eũ. põt enim indiciũ vnũ esse ita p̃pinquũ q̃ erit sufficiẽs ad torturã. ita intelligo hãc glo. dũ dicit suspitiõibus ⁊ glo. l.si quis. C. ad.l.iul. ma. ¶ Quero qualiter debeat p̃bari[g] indiciũ. Rñdeo. q̃ p̃ duos testes. glo. est in.l.fi. C. fami. her. Illud enim qd̃ dixi q̃ vnus testis facit indiciũ est verũ de vno teste qui testificat̃ de maleficio ipso. sz qñ nõ testificat̃ de maleficio: sz de indicio quodaz dicẽs: ipse fuit tali nocte repertus in loco ibi vicino qñ fuit factũ furtũ. istud indiciũ dz p̃bari p̃ duos testes. nec sufficit p̃bare p̃ vnum: vt no. in.l.fi. C. fami. herc. facit ad hoc .s̃. de testi. l. vbi numerus. ¶ Quero vtrũ[b] de indicijs debeat fieri copia parti. Rñdeo q̃ sic. nã sup his dz disputari. merito dz fieri copia parti: vt.l. vnius. §. cogniturũ. s̃. e. ⁊ qd̃ dixi in.l. custodias. s̃. de pu. iu. ¶ Quero[i] an ĩdicia habita super generali inquisitione preiudicẽt reo: vt possit torqueri qñ fit inquisitio vel accusatio spãlis sufficit vnus testis idoneus: hoc est q̃ facit indicium ad torturã dictum vnius deponentis directo sup maleficio. l.iij. cum ibi no. C. ad.l.iul. ma. ⁊ bar. hic. si aũt nõ deponat sup maleficio: tunc requirunt̃ ad probandum indicium duo: vt in dicta.l.fi. fami. her. ⁊ barto. hic ita dicit ibi Imol. lz bal. ibi fm eũ simpliciter dixerit ⁊ male. tot testes requiri ad probandũ cõiectura vel indicium: quot requiruntur ad probãdũ ipsuz factũ principale ⁊ ipsam principalẽ dispositionẽ p̃ glo. ibi ⁊ adde bal. post glo. in.l. excusationẽ. in prin. s̃. de excusa. tuto. ⁊ ibi habes differentiam inter indicium ⁊ presumptionem. ⁊ p̃ eum in rub. C. de proba. in .ij. col. qbus adde bal. in.l.nõ hoc. C. vnde legi. ⁊ q̃ cõferat probatio suspitionis. vide Ly. in.l. si quis decurio. C. de fal. ⁊ ponit Jo. an. in addi. spec. in ti. de teste. §. restat. ver. sed pone ecce iudex.

ADDE qualiter indicia ad torturã debeãt probari eũdẽ cõsilio. i. iij. lib.

b ¶ Quero vtrũ. An debeat fieri de indicijs parti copia: hic habes q̃ sic ⁊ seqtur Ang. in.l.si vacãtia. in. xxviij. col. C. de bo. vacan. li. x. Itẽ dicas q̃ debet fieri copia inquisitionis: put no. plenius p̃ illum tex. in.l.ij. C. d̃ eden. ⁊ ibi vide q̃ dixi in.l.ij.§.i. de iure fis. ⁊ ad ista adde bal. in.l.ij. C. vt lit. pen. ⁊ vide Inno. in.c.p̃ tuas. de testi. dicit Ang. in.l. milites. C. eo. q̃ probatio bone fame facit purgare indicium: ⁊ qualiter purgent̃ indicia vide ang. in.d.l.fi vacantia. in. vij. charta. ⁊ p̃ bar. in.l.ij.§. si publico. s̃. de adul. ⁊ qd de copia diffamationis p̃ ang. in.d.l.fi vacãtia. ⁊ dum dicit bar. q̃ debet dari copia indiciorũ. an interim suspendat̃ tortura vel differat̃. vide ipsum bar. in tractatu de qõnibus. ⁊ pau. de liaza. in.d.c. graues. de deposito. ⁊ no. q̃ adminicula dicunt̃ vehemẽtia indicia c. cum dilectus. de succes. ab intes. ⁊ p̃ bal. in.l.fi. in. iij. col. fami. her. ⁊ qd fit adminiculũ. ⁊ qd ꝓiectura: ⁊ qd visimilitudo. p̃ bal. i.l.ea qdẽ. i. iij. col. C. d̃ ac.

ADDE vt plene p̃ eundem alex. cõsilio. v. lib. i.

.s. de offi. pcon. videt dicere ꝓtra Bar. hic. sed mihi plus placet opinio Bar. adde etiã Barto. hic. Saly. in. l. fi. ad fi. C. de qõ. ⁊ an testes recepti sup fama ad inquisitionẽ formãdam ꝓsint ad cõdemnationẽ. vide bal. in addi. spe. in ti. de senten. in fi. ⁊ vide an testis faciat indiciũ. s. in. l. marit⁹ in appostilla. ⁊ an ad examinationẽ testiũ dz pars adesse. vide bart. in. l. i. §. qui qõni. .s. e. ⁊ bal. i .d. l. iubem⁹ in. iij. col. C. de pba. ⁊ p Inno. in. c. p inqsitionẽ de elec. ꝓalleg.

puto q̃ nõ: q: illi testes nõ fuerunt examinati ip so citato ⁊ ipso existente cõtradictore. ergo non preiudicat sibi: vt. C. de testi. l. si qiã. vnde debebãt iterũ examinari post lit. cõtesta. facit ad hoc quod dixi vobis in. l. si quis adulteriũ. in princi. .s. de adulte. ⁊ hec sufficiant.

¶ De penis Rubrica.

¶ De penis[a]. Rubrica.

¶ Querit glo. quid est pena. Rñde vt in glo. Ex. l. sequenti.

¶ Qñ in penis debeat inspici tẽpus delicti: ibi. Oppo. Et cũ aliqs est effectus clericus post delictum: a quo debeat puniri: ibi. Juxta.

q **Voliens**[b] ¶ Hec ẽ no. l. i ipo nẽdis penis tps delicti nõ tps sentẽtie inspicit. hoc dicit. p inde. s. dixit in genere: hic in specie. ¶ Op. de. l. statuliber. s. ti. i. glo. dicit fallit in statulibero. tu dic qñqz mutat cõditio ⁊ tpe delicti nulla suberat spes mutationis: tũc loquit hec. l. qñqz tpe delicti suberat spes mutationis status. ⁊ tũc debemus inspicere statũ mutatũ si hoc ꝑdest reo. vt. d. l. statuliber. ⁊. j. eo. l. mors. §. fi. secus si reo obesset: vt ar. l. interpretatione. j. eo. Et ideo puto q̃ si aliquis esset electus prior: lz nõ intraret adhuc officiũ nec intrasset adhuc ⁊ delinqueret ⁊ sibi prodesset officiũ prioratus ad minuendaz penam haberet vt prior. alias secus p. d. ll. facit ad hoc. l. statuliberi a ceteris in prin. ⁊ qõ ibi nota. s. de statuli. ¶ Scõo op. ⁊ istud cõtrariũ est multum difficile. ⁊ oppo. de. l. pe. s. si ex no. cau. agat. dicit glo. hec. l. corrigit illã qõ nõ placet: qz euitãda est legũ correctio. vel aliter dicit glo. i. l. ꝓtra. ibi loquit in publicis iudicijs. hic vero loqtur in priuatis. ista so. videt ꝓtra tex. l. cõtrarie. ibi dũ dicit iniuriaꝝ q̃ cõstat esse priuatũ iudicium. sed gl. intelligit crimẽ iniuriaꝝ eo casu quo est crimẽ publicũ: vt. l. q̃ senatus. s. de iniur. sed vt dixi vobis in casu. d. l. q̃ senatus: nõ est crimẽ publicũ eo respectu quo dicit publicũ iudiciuz: vt. l. i. s. de publi. iudi. ⁊ ibi. preterea ista so. ẽ falsa. nã ibi loquit de actione noxali. sed ꝑ publico iudicio nõ dat actio noxalis: vt. l. qs sit fugitiuus. §. noxalis. s. de edil. edic. ⁊. l. hec stipulatio .s. de ver. ob. ꝓterea ibi nõ ẽ verisimile q̃ iuriscõsultus hic loquat in priuatis delictis cũ simus ĩ materia publicoꝝ iudicioꝝ. q̃re By. soluit alio modo: ⁊ dicit q̃ ibi inspicit mutatio psone quãtum ad custodiã vt in eadẽ cã sisti nõ videat q̃ ẽtũ ad custodiã: qz aliter seruus: aliter liber: vt. l. .ij. C. de custo. reo. ista so. By. est ꝓtra tex. l. ꝓtrarie. ibi enim dicit de vindicta nõ dicit de custodia. Guil. de cu. dat aliã so. ⁊ dicit totũ cõtrarium a glo. Rñdet q̃ ibi loquit de priuatis delictis: hic loquit de publicis: rõ est qz delicta priuata non

babent penã limitatã: sed imponit extra ordinẽ vt. l. fi. s. de priua. delic. ⁊. l. fi. de fur. ⁊. l. fi. de iniur. sed delicta publica hãt penas limitatas: iõ in eis inspicitur tps delicti. ita dicit Guil. Huic solu. videbatur applaudere Jac. de but. ⁊ etiaz do. Rai. ista so. videt cõtra. l. iniuriaꝝ. extimatio .s. de iniur. ⁊ cõtra text. in auẽ. vt iudi. fine quo. suffra. §. pe. preterea illud q̃ ipse dicit q̃ ĩ criminibus publicis est pena ordinata nõ est verum semp: vt. l. lege. §. hodie. s. ad. l. iul. repe. ⁊. l. in anno. nã. s. de extraor. crimi. ideo ego putarem sic dicendũ q̃ nõ distinguamus crimen publicũ a priuato. sed in omni crimine dicamus. aut imponitur pena ordinaria ⁊ limitata a lege: ⁊ loqtur hec. l. aut imponit pena arbitrio iudicis: ⁊ tũc iudex in arbitrando imponit penaz sm tps snie. hic est casus in. l. pe. s. si ex noxa. cau. agat. rõ est in promptu. nam cũ pena est certa ⁊ statiz cũ deliquit fuit astrictus ad illã penam. sed qñ ĩponit pena arbitrio iudicis[c] nõ pot dici astrictus ad illã penã nisi cũ iudex fuerit arbitratus: vt. C. de ꝓtra. emp. l. fi. ⁊ istã puto verã. ¶ Juxta ꝑdicta quero de illa. q.[d] cũ aliqs post delictũ est esse ctus clericus a quo dz puniri vel a iudice seculari vel a iudice ecclesiastico. Istã qõnẽ ponit dy. in. l. itẽ vulpianus. s. de excusa. tu. Gui. de suza. ponit in. l. ꝓalleg. si ex noxa. cau. aga. Spec. ponit eã in ti. de reo. dñs Jo. an. ponit eã multũ late. extra de obli. ad rõ. c. i. ⁊ qz ista qõ est multuz vulgata nõ insisto in alleg. sed venio ad decisionẽ. By. vt distinguere ⁊ ꝑdicti doc. videt cõcordare. aut fecit se clericũ in fraudẽ: ⁊ tũc ista allegatio q̃ est clericus sibi nõ ꝑdest: vt. l. si marit⁹ .§. legis. s. de adult. ibi sine detractatione ꝛc̃. ⁊ .l. hos accusare. circa prin. ibi: si nõ detractandi ꝛc̃. s. de accu. aut est certũ qõ fecit hoc sine fraude ⁊ ꝑdest sibi ista exceptio: vt. l. hos accusare. .§. hoc bñficio. s. de accu. aut est dubiũ: ⁊ tũc si quidẽ erat accusat⁹ vel diffamat⁹ de crimine presumit hoc facere in fraudẽ: vt. l. fi. in princi. j. de bo. eo. q mor. sibi cõsci. ꝑ hoc vide. l. si adulter. .§. si eo tpe. s. de adult. ⁊ qõ ibi dixi. alias secus vt ibi pz. Ista est determiatio By. cõcludit dy.[e] q̃ si in fraudẽ hoc fecit nõ ꝑdest sibi hec allegatio. sed q̃liter poterit iudex secularis punire clericũ: dic Guil. ⁊ Ja. bu. q̃ degradari dz ab epõ suo: vt. l. q cũ vno. §. reus. j. de re mili. ⁊ auẽ. clericus. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ ista determiatio By. tota loquit anteq̃ ꝑcessus sit inchoatus ꝓtra euz sed si ꝑcessus est cõtra eum inchoatus qd iuris vel qd si esset lata snia ⁊ post sniam efficiat clericus. videt tex. cũ glo. q̃ nõ prosit[f] ista allegatio: vt. l. si quis postea. s. de iudi. vbi glo. exponit de clerico. ⁊. l. cũ quedam puella. s. de iurisdi. om.

ditorem si post istud factus esset clericus conueniat in ecclesiastico foro ita q̃ nõ possit se tueri isto statuto. vide Jo. an. in. d. c. i. de except. li. vj. in nouella. ⁊ ad predicta adde Bal. in. l. crimen. C. de ordi. cogni. dicit tamẽ bal. singulariter in. l. i. an seruus ex suo facto. q̃ si quis vouerit ingredi religionem postea cõmisit maleficium: deinde ingressus est religionez q̃ certe indistincte tunc poterit puniri a iudice layco fz opinio. Dy. ⁊ q̃ nõ prosit assumere clericatum post delictum est tex. ⁊ ibi bal. dus. in. l. si quis decurio. C. d fal. ⁊ ibi no. bal. quid si clericus post illd delictũ amisit priuilegium clericatus: quis cognoscet. vid bal. in. l. affinitatis. i fi. .C. cõia de succes. quid si iudex excõicauit ticiuz sub cõditõe deide ꝛcẽdẽte ꝓditõe ticius efficit de foro alterius. demuz venit conditio. an sit excommunicatus. vide io. an. i regula cũ sint ptiũ in mercur. ADDE an delinquens factus clericus debeat per laycum cõdemnari. Oldra. consilio. tiij. incipiẽte quod laycus.

e ¶ Concludit Dy. Vide bonũ textuz in argumentũ. in. l. auia. §. fi. ff. de mune. ⁊ bono. ⁊ in .d. l. semper .§. diuus. j. de iure imunitatis.

f ¶ Qd non prosit. ⁊ ista faciunt an ꝑ uilegiuz supueniens trahat ad litez pendentem dic aut est ꝑ curatũ ⁊ nõ extendit vt in. l. cum quedaz puella. hic alleg. in. c. dilectus. vt lit. penden. secus si nõ fuisset procuratum. vt est tex. bonus in. l. i. §. qui autem. in prin. ⁊ ibi no. .s. fi quis cautio. ⁊ facit. d. l. tutor. in princi. ⁊. l. idem vulpianus. in fi. de excu. tuto. hic alleg. ⁊ ibi no. bar. ⁊ per hoc patet q̃ si dicat statutuz q̃ potestas sit iudex hoc idem videt q̃ procedat summarie ⁊ de plano. pone q̃ est inchoata causa cõtra mulier ẽ. ⁊ causa pendẽte maritus est mortuus certe quia superuenit priuilegium ⁊ nõ fuit procuratum: tunc extendit ad ipsam cã pendente nõ obstante. d. l. cum quedam: qz ibi fuit procuratum recipiendo virum alterius domicilij. ⁊ vide extra vt lit. penden. c. fina. dic vt ibi dixi post ¶ De. ⁊ Cy. ⁊ imol. in. l. si rem meam. de verbo. ob. per bar. in. l. ij. C. vt lit penden. ⁊ in. l. adulter. §. si eo tempore. s. de adul. ⁊ in. l. deo nobis. C. de episco. ⁊ cle. no. q̃ dicitur hic de degradatione de qua in proposito nostro. vide no. in. l. presbyteri. la. ij. ⁊ ibi bar. C. d epis.

a ¶ De penis. Qñ ex vno delicto imponat pena duplex. vide bar. in .l. qd ergo. .§. pena graiior. de his qui no. insa. ⁊ vide post bar. in. l. senatus. s. de accusa.

b Voliens. Scdo op. Vide in .l. si qs i seruitute. s. de fur. ⁊ vide d hoc ꝓtrario no. ꝑ bar. in .l. oẽs populi. in. v. q. pncip. s. de iusti. ⁊ iure in v. iuxta ꝑdicta ãro ꝛc̃. ⁊ istud qd dicit q̃ in delictis inspicit tps delicti. vide no. i. l. .i. §. an bona. j. de iure fisci. ⁊ ponit bal. i. l. i. C. an seruus ex suo facto. ⁊ bart. in. d. l. oẽs populi. ver. iuxta ꝑ dicta quero qd i dilectis ⁊ in. l. si qs i seruitute. in pri. ff. d fur. ⁊ do. Benedic. de plũbino. i. l. statuliber a ceteris. in prin. ⁊ ibi dixi. s. de statulib. bal. in. l. pp. .C. de adul.

c ¶ Arbitrio iudicis. Dz istud videt cõtra. d. l. iniuriarũ iuncto eo qd no. bar. in. l. fi. s. de iniur.

d ¶ De illa. q. Qñ post delictum qs est effectus clericus a quo dz puniri. vide bar. in. l. adulter. §. i. s. de adult. ⁊ vide bar. ⁊ doct. in .l. cũ quedam puella. de iurisd. om. iudi. ⁊ faciunt hic dicta: an si aliquis est effectus furiosus post delictũ cõmissum qõ debeat puniri. vide bal. in. l. furiosuz. C. q testa. fa. pos. ⁊ de hac. q. etiã qd si nõ efficit clericus. fz alia psona ecclesiastica. vide Fede. de senis. in cõsilio. ciij. ⁊ qõ legit ⁊ no. in. c. ppendimus de sen. excõi. maxime p do. cardiñ. ⁊ qd si intrauit religionẽ nõ tñ fuerat religiosus: vt qz erat infra annum professionis. dic q̃ incõtinenti est exẽptus a curia seculari nec etiã punit vt clericus: ⁊ status eiꝰ ẽ i ambiguo: an sit futurus clericus: vnde id qõ sibi securum est inspicere debemus quo ad penam. l. statuliber. s. de statulibe. sm ange. hic. ⁊ qd de laico debitore qui per statutũ ciuitatis quinquẽnio prescripserit nunqd ꝓtra cre

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

& cle. & in auk. cã que fit cũ mo. p glo. & Bar. in. l. qõ ait. §. ignominie. ff. de infami. vide ibi.

a ¶ Milites gaudentes. Adde q̃ no. bal. in. c. i. de eo q ar. belli. deposuit in vsib. seu. vbi dicit q̃ nõ mutãt statũ sed de loqf ibi de militibus gaudẽtibus qbusdã imunitatibus. & vide in. l. semp. §. i. de iure imuni. idem bal. i. d. l. officiales. C. de epis. & cle.

b ¶ Illis ifignijs. Adde saly. in. d. l. iij. i. iij. col. C. de insa. vbi not. loqtur.

c ¶ Generaliter ẽ maior quauis. Sz qd si ptẽ pene pecuniarie soluere põt: an & qfi luat penã in corp°. vide bal. in. l. cuz fit. C. de sepul. vio. & d hac materia vide bal. in. l. fi. ff. de in ius vo. & i. l. qcunqz. C. de ser. fugi. in. ij. col. in ver. & ppter ea scias ꝛc. & i. vij. col. i ver. sed dubitak cũ sequenti. & an fit opus ponere in libello q̃ si non põt solluere luat in corpus. tz Ly. q̃ nõ in. l. i. i. xvij. q. C. de iniu. quẽ segk vo. Fede. in. l. fi. ff. de inius vocã. & istis ad de saly. in. l. iij. i. iiij. colũ. C. de isa. ibi quelibet corporalis ẽ grauior. idẽ tz saly. i. l. & si seuerior. C. de insa. & ang. in. l. si qs id qõ. d iuris. om. iu. & facit optime tex. i. d. l. decurionẽs. de insa. qõ no. bñ.

d ¶ Ei capitalis. §. eũ. Vide bar. i. l. iudex i pnci. de re iu. & vide in. l. si qs filio exheredato. in. §. irritũ. ff. de iiusto rupto & irrito testa.

e Regnãtis. Et rõ huius. l. est qz magis nascitur rei publice q̃ pene: vt i

iudi. quod est verum nisi ad illum clericatum p uenerit non suo motu sed forte tractus a superiore: vt. l. qui autem. in principio. ff. si quis cau. & l. iurisperitos. ff. de excusa. tuto. & l. tutor petit°. eo. titu. & j. de excusa. mu. l. pretor. in princip. & d. l. idez vulpianus. de excusa. tuto. do. Io. an. in dicto. c. extra de oblig. ad rõ. dicit q̃ istud est verum quantum ad executionem faciendam in rebus. sed q̃ persona possit capi & detineri i carceribus vel decapitari hoc fieri non potest cum persona clerici omnino est exempta a manu iudicis secularis. Et que de clerico dicta sunt ipse idem dicit de monacho seu alio qui regularem professionem fecerit qui quantum ad mundum est mortuus: vt. l. deo nobis. C. de episco. & cle. sed vt ego dixi vobis concedo q̃ iudex non potest facere nisi prius degradetur vt dictum est: quia episcopi ipsam degradationem non facerent. ex isto incõuenienti sequitur aliud inconueniens q̃ iudices seculares: licet contra iusticiam faciant iusticiam de eis & eos puniunt. predicta vera nisi faceret professionem existens in carceribus. ita dicit ibi glo. Io. an. ¶ Itez predicta puto vera in illis qui efficiuntur clerici: vel faciunt professionem ita q̃ efficiuntur religiosi. sed in istis qui mutant habitum & efficiuntur beccheti seu milites gaudentes[a] posito q̃ habeant priuilegiuz q̃ sint exempti a curia seculari: talis habitus mutatio non prodesset sibi: quia illa regula non facit eum clericum nec facit eum religiosum: sed dat sibi quendam modum viuendi. nã retinent proprium & retinent vxorem & filios. & in illis proprie habent locum. ll. que dicunt q̃ propter pmutationẽ fori seu propter priuilegiũ superueniens ad sui procurationem quis nõ excusatur: vt dicta. l. si quis postea. de iudi. & ita fuit obseruatum de facto: tamen debet exauctorari idest priuari illis insignijs[b] illius ordinis: vt dicta. l. qui cum vno. §. reus. j. de re mili. & ista sufficiant salua semper snia canonistarum.

Generaliter. ¶ Vides hic quinon potest soluere in pecunia punitur in corpus. Sed contra hoc oppo. fm hoc punietur maiori pena: quia quelibet pena corporalis est maior quauis[c] pena pecuniaria: vt. l. in seruorum. in fi. j. e. Huius timore dicebat Martinus syll. q̃ hec. l. & similes q̃ dicunt q̃ pena pecuniaria conuertitur in corporalem sunt vere quando iste qui cõmisit delictũ scienter commisit sciens se non posse soluere pecuniam: vt hic dicit tex. ibi: egentes deludunt. hec sua opi. est contra casum. l. qui edes. ff. de incen. rui. nau. vbi contra euz qui non deliquit dolo pena pecuniaria conuertitur in corporalem: & q̃ hic dicitur penam deludunt. dicit glo. deludere dicuntur eo ipso q̃ non possunt soluere. Ad hoc quod dicitur q̃ quelibet corporalis est grauior quauis pecuniaria: dico q̃ in personis vilibus hoc non contingit: vt. l. hoc opere. i fi. ff. de ope. liber. ¶ Item oppo. de. l. illicitas. §. fina. ff. de offi. presi. solu. ibi loquitur in mulcta. hic in pena.

r **Ei capitalis.** ¶ Habuisti in. l. ij. ff. de publi. iudi.

Ex. §. sequenti.

. l. i. §. si ea. ff. de ven. in pos. mit. & ibi vide oino Bar. Limita tñ vt p bal. in. l. excusak: que est. l. ij. §. munerũ p illũ tex. no. ff. de excu. tuto. nõ habere locũ vbi esset effecta prægnãs post capturam. qõ nõ puto verũ: quia pur. bz locũ huius tex. rõ. i. ppter ptũ. & p no. p bar. in. d. l. ij. & ibi dixi in. d. §. munerum. tertio qz si post partũ differk executio dum stat in cõcubitu ergo tã to magis ante. & rõ huius. l. est: qz magis nascitur reipublice q̃z pene. l. i. §. si ea. de ven. in pos. mit. vbi vide oino bar to. vtrũ mulier iacẽs in ptu debeat puniri. idez tz do. Alex. in. d. l. ij. §. si nõ ppter. & facit in materia. l. inter stipulãtẽ. §. fi. de ver. obbli. qñ tũ differk pena vide p Ludo. roma. i rub. in fi. ff. de re iudi. & vide vnũ no. in. l. i. & ibi not. bart. de bodam. & vide glo. ordi. in. l. is q reus i gl. magna. de accusa. & ibi bar. & domi. Abb. in. c. nisi spãlis de offi. dele. in pe. & vlti. col. & not. q̃ vbi equũ videk iudici ppter veritatẽ alterius criminis indagãdaz poterit semper differri pena fm bart. in. d. l. is qui reus. Item hoc itellige verum nisi iudici viderek q̃ eẽt calũniosa illa dilatio: quia tũc nõ debz super sedere ita no. voluit bar. in. d. l. pe. ff. d accusa.

¶ Damnatus ad mortez ab eo qui damnare nõ poterat non efficitur seruus pene.

Constat. ¶ Quomodo pcedat hoc q̃ pses potest damnare ad mortem & damnare in metallum quod plus est & non potest deportare in insulam: quod est minus. tangit glo. in. l. illicitas. §. qui vniuersas. ff. de offi. pre. By. ponit in. c. cui licet. quod plus est. extra de regu. iur. in. vj. dicam in. l. relegatorum. j. de interdic. & rele.

Eum°. ¶ Nota hunc text. q̃ iste qui est damnatus ad mortem ab eo qui damnare non potuit non efficitur seruus pene. & sic testamentum eius valeret & quelibet eius vltima voluntas. habetis in. l. si quis exheredato. §. irritum. & §. se. ff. de iniusto rup. testa.

Ex. l. sequenti.

¶ Mulier prægnans nõ debet torqueri. Et an ifra illos. xl. dies purgatõis debeat differri pena. Et quid si non reperitur qui pueruz nutrire velit etiam debeat differri.

p **Regnantis.** ¶ Nota q̃ nõ debet fieri executio ad mortẽ de muliere pregnãte nec debet torqueri. & sic partus prodest mulieri. contra de. l. qui in vtero. ff. de sta. ho. Solu. p dest alij per quandam consequentiam non principaliter. ¶ Quero vtrum debeat differri pena infra illos. xl. dies in quibus mulier iacet recens de partu. videtur q̃ sic: vt. l. ij. §. si nõ propter. ff. si quis cau. glo. non sol. By. soluit valde bene. dicit By. in hac. l. ponuntur duo casus. primus q̃ differtur executio & in hoc non debet differri executio infra illos. xl. dies: quia cessat ratio que hic ponitur propter partum. alius casus est de tortura: & tunc debet differri: quia tunc cum sit debilis moreretur. & ideo iudex excedens moduz puniretur. debet ergo differre donec sit fortis ad torturam. ¶ Quero quid si pariat nec reperitur qui puerum velit nutrire[f]? Respondeo siquidem non reperitur propter defectuz pecunie: quia non est qui velit soluere nutrici. nutrix non reperitur gratis: tunc debet solui nutrici ꝗ publico nec executio differatur. argu. l. i. C. qui pro premi. li. accip. & l. lege. ff. ad sylle. sed si non reperitur nutrix aliqua propter defectum persone: tunc debet seruari mater ad nutrienduz donec nutrix reperiatur: quia est ratio eadem in cõseruando eo iam nato que erat in conseruando eo dum erat in ventre. argu. l. sed si is. §. an aũt. ff. ad car. & ita tenet Old. & ita dicit fuisse obseruatum padue.

Ex. l. sequenti.

¶ Damnatus ad mortem si aufugit peccat. Et eadem pena punitur qui iuit ad confinia: & non seruauit qua punitur qui non iuit. Et cui incumbat onus probandi cum dico q̃ aliquis nõ seruauit confinia & ipse dicit q̃ sic. Et an iudex bãnito possit dare licentiaz redeundi. & quid de ciuitate non cognoscente superiorem. Et quid sit dicere cõmeatum remeatumue. & an ille cui data est potestas vtendi videatur data & recedendi.

r **Elegati** ¶ No. tex. ibi. & hoc ita ꝛc. & ibi: & nemo potest ꝛc. Opp. & videtur q̃ debeat du-

f ¶ Velit nutrire. An differak executio pene: vide i. l. ipator. ff. ꝗ sta. ho. vide ꝗ materia qõ dixi post bart. j. eo. l. si quis forte. i prin. & j. p bar. & de dilatione executionis sententie criminalis posuit Bar. in. l. ii. §. fi. ff. ꝗ custo. reo.

a Relegati.ad confinia.De pena non seruantis confinia.vide Bal. in.l.si possidonium.C.de infami.⁊.j.c.l.aut damna. per Barto. ⁊ hic plene de pena relegati vel confinati quod de pena banniti quando reperitur in locis vbi bannum habet dic ꝙ hodie punitur pena deportationis.tex.est multum notabi.in.l. mathematicos. in fine de episco. ⁊ clerian duplicet tempus vide i.l.ita stipulatus. in antepenultima colum. .j.de verborum obligatio.

r

b ¶ Omnibus. Ciuitates non recognoscentes superiores sunt loco principis ⁊ possunt dare licentiaz bannito redeundi in patriam, idem Barto.in.l. is qui reus .s.de publi. iudi. ⁊ istud singulariter limita nisi bannitus alios bannitos multos i forciam ciuitatis de qua bannitus est poneret: qz tunc etiam alius iudex potest dare licentiā tex. est notabi. i .l. non omnes.§.finali .j.de re militar.vbi Barto.⁊ no.barto.in.l. ambitiosa.i.ij. colum.j. de decre. ab ordi.faci. idez notat. Barto.i.l.l.§.de qua re.s.de post. ⁊ facit ad nota.per Barto.in.l. .v. vel. iiij. in fine cum similibus d verborum obligatio. p hoc qd not. Baldus in .l.ij.C.d cōstitu.pecu. ⁊ in.l. penultima.C.d donatio. inter viruz ⁊ vxorem.Barto in .l.i.§. penultimo .de post. ⁊ in.l. ꝓtinuus .§. cum quis d verborum obliga. ⁊ adde ꝙ si aliquis est bannitus ob contumaciam ipso purgante contumaciam debet rebanniri.tex.est nota.in.c.ex litteris. de consti.cum similibus. ⁊ in simili illum tex.allegat not.barto.in .l. si quis adulterij.§.i.ff.de adulte.per archi.vj.distin.lapsis.not. bal. ⁊ Roman. in.l.puto.§.si quis.ff.de postu.⁊ facit tex.in.l.i.§.si frater. de col. bono. vide pro huius declaratione quod.no.barto.in.l.centesimis. in vltimis verbis.s.de verborum obligatio.que autem contumatia requiratur ad quem banniendum vide bart.in.l.i.§.fi.s.si quis ius dicen. nō ob tempe.vide glo.valde not.in cle.pastoralis.de re iudi.de eo qui relaxatus iurauit redire quod non est periurus si non redit do. Pe.de floren.ponit in sua disputa.incipien.inquisitus ⁊c.⁊ no.ꝙ per hanc.l. dixit bal. in.l.i. .C.de nundi.ꝙ banniti non dicūtur affidati in nundinis et si iniuste sunt banniti:adde predictis quod dixi in.d.l i.§.fina.s.si quis ius dicen.non obtempe.

c ¶ Hic habetis.Nunc tex.in.l.absentem.in princi.allegat bal.in.l. si tutor.C.de periculo tuto. ꝙ dicitur liquidissima probatio presumptio.l.vt est glo. etiaz in dicta.l. si tutor. de quo ibi vide bal. ⁊ q ibi scripsi:nam pro bal hic:quia in criminalibus sola suspicio nō sufficit: vt hic dicitur: ⁊.l. finali .C. de proba. ⁊ tamen sufficit presumptio iuris.l.si qs adulterij.C. de adulte. ⁊ eo.modo dicit esse de probatione apparēte ex cōtecturis per .l. imperator.ff. de lega.i. ⁊ .l. si qs locuplex de manu. testa.ad scdm hic habetis not. ꝙ quis nō debz dānari ex presumptionibus vel indicijs:vt habetur per bar. in .l. admonendi. in.ij. col. de iureiur. Sed videtur cōtra tex.in.l.lege aquil.si deletum. ibi: ad suspitionem ad.l.aquil.ꝗ ibi non dānatur:sed solum fit quo ad examinationez ad perpetuam rei memoriam. ⁊ d materia in.c.afferte. d presumpt. ⁊ in .c. cum cōtin. de bere.vide bart in.l.qd nerua.in. vj. q. .s. depositi. d ¶ Et presumptiōibus vide in.c.ex cōicam°. cū glo. in ver. condemnek.

plicari tempus non in perpetuum damnari. vt .j.eo.l.aut damna.§.quisquis.Solu. hec intelligitur secundum illam quia hoc est verum quādo duplicatio excederet decennium.¶ Ultimo nota.hanc.l.ad questionem.primo dicunt theologi ꝙ si aliquis est damnatus ad mortem ⁊ ipse aufugit ꝙ peccat.hic videtur esse tex. nam ille qui aufugit penam sibi impositam punitur acrius.ergo apparet ꝙ peccat.¶ Ulterius nota. ꝙ equalis ē pena nō accedētis ad ꝓfinia q ē ei° q postq̄ iuit nō obediuit. ¶ Circa hoc quero. ego dico contra aliquez ꝙ ipse non stetit ad cōfinia[a] ipse dicit ꝙ nunq̄ rupit confinia sed obediuit cui incumbit onus probandi. videtur qꝫ illi relegato.nam cuz ab initio esset in ciuitate p sumitur ibi semper fuisse nisi probet se exiuisse. vt.l.siue possidetis.C.de probatio. ¶ In contrarium probatur qui dicit eum non seruasse cōfinia seu rupisse confinia arguit contra eum delictum vt hic patet. ergo ei incumbit probatio. vt.l.ei qui.s.de probatio.⁊.l.in executione.§. q dolo.eodem titulo.breuiter dico hic sicut dicimus de minori etate.aut enim qs dicit se obseruasse vel non rupisse confinia:sed ad fundandam suaz intentionem:⁊ ipse debet probare aut aliqs dicit ipsuz rupisse seu nō obseruasse ꝓfinia ad fundandam suam intentionem vel exceptionem:ille debet probare:vt.l.si minorem.C. de i integ.resti.mi.quod nota.in.l.si vero.§.qui pro rei qualitate.s.qui satisd.cogan.⁊ dicta.l.ei qui .s.de probatio. Item dicitur hic in fine.⁊ nemo potest ⁊c. Nota hunc tex.ꝙ relegato seu misso in exilium non potest dare iudex licentiaz venīdi ⁊ ꝙ reuertatur. sed solus princeps potest ⁊ non alius.⁊ ꝙ hic dicit ex aliqua causa:intelligatis quia causa iusta est voluntas principis. ⁊ idē intelligo in istis ciuitatibus italie:quia ipsi sunt principes sibijpsis:quia possunt exuli dare licentiā reuertendi. Idē puto de oibus ciuitatibus[b] que habent licentiam condendi statuta in istis negocijs magnis.nam ipsi possunt facere leges vt exules reuertantur.tunc habebunt licentiam reuertendi auctoritate.l.⁊ auctoritate principis qui sibi concessit ꝙ possint facere.l.⁊ statuta.argumen.l.quod vi aut claz.l.probibemus.§.plane. ¶ Item dico ꝙ quilibet iudex potest dare licentiam reuertendi exuli ex causa iusta.vtputa si est accusatus de maleficio propter quod presentia accusati requiritur: vt plene habuistis in.l. is qui reus.s.de publi.iudi. ¶ Ultimo not.ex hac .l.ꝙ hic dicitur:nemo potest comeatum remeatumue.quero quid est hoc dictum.glo. exponit commeatum scilicet eundi spaciatum per mundum vel remeatum.scilicet redeundi ad domū. vel possumus exponere aliter: vt dicamus commeatum remeatumue dare.hoc est habeat licentiam eundi ⁊ redeundi.⁊ secundum hoc faceret ad questionem. an ille cui est concessa licentia eundi:videatur habere licentiam redeundi. qō tetigi vobis in.l.i.in principio.s.ad.l. iul. maiesta.dicam.s.de sepul.viola.l.vtimur. ⁊ ita remisi ibi.

Ex.l.sequenti.

¶ An in criminibus capitalibus absens damnari possit siue sit absens ante litem contestatam siue post:ibi.Quero. Et an absens ante litez cōtestatam in quibus est pena a relegatione infra possit damnari:ibi. Quero. Et an contumacia sit plena probatio de delicto:ibi. Tertio. Et an stantibus duobus statutis quorum vno caueatur ꝙ contumax habeatur pro confesso. altero ꝙ testes examinati contra magnates non possint redargui de falso. Si contingat ꝙ testes p ducti contra magnatem accusentur de falso ⁊ iudex procedat ꝓtra eos tanq̄ ꝓtumaces ⁊ illos ponat in banno debeant haberi pro confessis: ibi.Quarto.

a **Bsentem.** Hec est bona.l. primo ponit vnū dictum. secundo ponit aliud dictum quod videtur primo dicto contrariuz. tertio contrarietatem soluit.Secunda:ibi.Sed nec de suspitionibus. Tertia:ibi. Potest quis. ¶ Nota textum.sanctius enim est ⁊c.nota absentem in criminibus non dannandum.contra .C.de iudic.l.properandum.§.primo.solut.ibi in ciuilibus in quibus absens dannatur post lit. contesta.hic in criminalibus grauioribus in quibus etiam absens post lit.contesta.non dannatur secundum veram opinionem.quod tamen infra recitabo per questiones.¶ Secundo oppo.de lege seruum quoque.§.publice.s.de procuratoribus.solutio illa intelligitur secundum istam. Item contra.C.e.l.ne diu.solutio ibi speciale.alia specialia dixi in.l.prima in principio.s. de requiren.re.¶ Item oppo.C.de adulter.l. quanuis indubitati.secundum veram opinionem solutio sic ibi accusatus erat presens:⁊ contra eum crimen erat probatum:sed accusator erat absens vnde ibi non profertur sententia in absentem.sed pro absente iam liquidato negocio.¶ Item oppo.s.titulo primo.l.finali.solu. vt ibi. Ulterius opp.C.de requiren.re.l.prima. respon.libellus bene potest dari contra absentem non ꝙ procedatur contra eum ad condenationem: vt hic. Item oppo.C.de accusatoribus.l.absentem.solu.libellus non datur.scilicet vt procedatur: sed vt requiratur sic.⁊ hoc modo intelligi debet dicta.l.absentem. Venio ad secundum hic habetis[c] ꝙ nemo debet dannari ex suspitionibus ⁊ presumptionibus[d] contra Codice de adulterijs .lege si quis adulter.

de ser.iō dicit Nico.de mathe.bal.⁊ Saly.in.l.fi.in princi.C.de pba. ꝙ ex indicijs indubitatis dānari quis pōt.ad ꝙ facit qd no.bal. ⁊ Imol.i d.l.ij.de bere.insti.⁊ bar.in.l.ij.s.d fur.in prin.p Jonn.in.c.qz verisimile.de presumpt.⁊ adde qd no.bal.in.l.siue possidetis.maxime in fi.de p. ba.⁊ vide omnino bar.in.d.l.intra accusatorem.s.de pub.iudi.alle.in.l. fi.p bal.in.l.fi.C.de pba.in vl.col.vbi fm eū qſi iudex.cōdēnat ex nō plena pbatione sed nō pōt cōdēnare punit corporaliter:fm eū q allegat Jnno.in.c.qz verisimile.de psum.⁊ qd no.bar.in.d.l.qd nerua.depo.in.vj. col.⁊ etiā bal.in.l.nō ob hoc.ad fi.C.vnde legiti.⁊ bal. in.l. siue possidetis.maxime ad fi.l.C.de pba.⁊ in.l.fi.eo.ti.in vlt.col.

a ¶ Est differẽtia. Itẽ adde aliã differẽtiã inter iudicia ciuilia ⁊ criminalia posita p bar. multũ sing. in l. qd q̃. §. fz si seuerior. ē. de infami. vbi in criminalib⁹ nõ regrit litis pte. pclusio libelli ⁊ similia. ⁊ bal. in l. cũ mulier. in. iiij. ⁊ in. x. col. in repeti. ē. so. ma. Aliã ponit bal. in. l. i. in. i. col. C. de li. pte. videlz q̃ in ciuilib⁹ absente pte lis nõ pteslat. sec⁹ in criminalibus ⁊ qd̃ redigat ad similitudinez ciuiliũ. vide bal. in. l. i. in. v. col. C. ex delic. defũc. ad materiaz vid omnino bar. in. d. l. iter accusatorẽ. ē. de publi. iudi. ⁊ in qb⁹ pueniũt pcessus ciuiles ⁊ criminales. gl. no. isti. d publi. iudi. in pnc.

b ¶ Hoc sit vex. An absẽs possit dãnari. ⁊ vide vnuz casum qñ abñs posset damnari in. l. iij. ⁊ ibi bar. ē. de sica. idẽ tenet Bal. in. l. absentem. ff. de pe. in v. viij. q̃ro. dicit ꝗ ī criminalib⁹ in qbus est pena. an abñs possit dãnari ante li. ptesta. vel post. vid dominũ an. de bu. magistraliter loquentem in. c. tue fraternitatis vt li. nõ pte. vbi idẽ tz. et vide bar. in exuag. ad re primẽ. in. v. contestatur. Utrũ aũt ꝗ abñtẽ contumacez possit inquiri. vide angel. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. ⁊ vide in. l. is qui reus. de publi. iudi. ⁊ adde Joan. an. in Spe. de accusa. in. ij. pte. in. §. sequit. in v. ſz pone fuit accusatus ⁊ pdẽnatus capitaliter: ⁊ fuit pro pfesso bitus p cõtumaciam ꝑm formã statuti si capit põt innocẽtiã suã purgare: qr non potuit vltra relegationẽ dãnari: ⁊ accusatus pbare põt oppoſituz: nec dicit instantia perẽpta per lapsum longi tpis. facit qd̃ dixi in. l. ij. §. qd̃ obseruari. C. de iura. calũ. ⁊ qualiter pstra absentẽ in criminali dz pbari ē bõa glo. de dolo ⁊ ptumacia. in. c. vitatis. in glo. ⁊ hũc casuz in quo qs absens dãnare. vide in. l. eo. titu. ⁊ ibi vide bar. Et in ppoſito vide oino bal. in. l. pe. ē. de qõnibus. ⁊ Saly. in. l. si absentẽ. C. de accusa. ꝗ allega. ⁊ vide bar. in. l. intra. ē. de publi. iudi. ⁊ in. l. ij. in fi. de requi. reis. ⁊ in criminalib⁹ an pcedi posset ad diffinitiuã li. nõ pte. vide glo. in. c. i. vt li. nõ ptesta. in. vj. ad diffinitiuam sniam. vide que habentur in. l. questionis. ⁊ que ibi dixi. ē. ti. i. Et ad hoc no. q̃ absens per solam cõtumaciam dãnari posset: vt per dominum Joãnem. in. l. inter absentem. de publi. iudi.

c ¶ Habeat pro cõfesso. Adde q̃ no. bar. in. l. sepul. ad fi. de sepul. viol. in. q. vtrũ ptumax habeat pro pfesso. adde tñ qd̃ in casu habet pro pfesso: vt in. l. ij. ⁊ ibi glo. j. de iure fis. imo dicit Bar. ⁊ Dy. in. l. diuus. de custo. reo. q̃ imo nec dãnitus habet pro pfesso. ⁊ no. bal. in. iiij. col. i. l. i. C. qũo ⁊ qñ iudex. ⁊ vide Imol. in. d. l. inter accusatorez. ē. de publi. iudi. ⁊ ad statutũ q̃ ptumax habeat pro pfesso. adde qd̃ valet statutũ: lz rigoro-

⁊ in auẽ. vt li. ma. ⁊ auie. §. his illud. dicit glo. ibi est presumptio. l. nõ hois. bona so. est ⁊ est psũptio iuris ⁊ de iure. Ulterius bẽtis ꝗ q̃ ptra cõtumaces pcedit more priuatoꝝ iudicioꝝ ptra. aliter dat dilatio in puatis iudicijs. aliter in criminib⁹: vt. l. inter accusatorẽ. ē. de pu. iu. so. dicit ibi: qa eodẽ mõ fiũt citationes ⁊ dant dilationes ad veniendũ: vt ibi dixi. Itẽ op. ad idẽ de. l. fi. ē. de ferijs. rñ. ibi loquit de dilatiõe q̃ dat ad pbãdũ in qbus plures dant in criminalibus q̃ in ciuilib⁹. Itẽ op. de. l. i. §. diuus. ē. ti. i. cõiũcta. l. i. C. de cõfes. ex qb⁹ apparet q̃ aliter pcedit in pfessuz in ciuilib⁹ q̃ in criminalib⁹. rñ. q̃ ꝗ dicit more priuatoꝝ iudicioꝝ itelligatis nõ p oia qa in multis est dria⁹: vt pz ex pdictis. ⁊. j. dicã. Uenio ad. q. glo. circa. l. q̃ro duas. q. in glo. ⁊ duas alias ex glo. pma est. dr ꝗ q̃ in criminib⁹ capitalib⁹ non põt dãnari abñs. ¶ Quero vtrũ hoc sit vex^b. siue sit abñs post li. pte. siue añ. qdã dicũt post li. pte. posset dãnari abñs: pro hoc facit. C. de adulte. l. adulterã. ⁊. l. si qs adulterij. p hoc q̃ dr ꝗ in tex. ꝑm morẽ puatoꝝ iudicioꝝ: sed in puatis iudicijs hoc est: vt. l. pperãdũ. §. i. C. de iudi. igit ⁊c. Azo ⁊ Hug. dicũt idistincte absentem nõ dãnãdũ ẽt li. pte. p hũc tex. qui generaliter loquit ⁊ per. l. i. C. de re. eo. nõ ob. l. adulterã qa ibi nõ dr q̃ dãnet: lz q̃ iter reos recipit. Nõ ob. l. si qs adulterij: qa ibi reus erat psens ptra quẽ snia pferebat: lz accusator eẽt abñs. ¶ Itẽ nõ ob. ꝗ tex. qui dicit ꝑm morẽ puatoꝝ iudicioꝝ: qa est verũ in iudicijs nõ grauib⁹ in quib⁹ est pena a relegatõe. j. ⁊ hoc de iure nro. canoniste vo dubito ne aliter dicãt de iure eoꝝ. qd̃ dic vt in spe. de accu. §. sequit. vsi. porro. ¶ Scdo q̃ro dr ꝗ q̃ in criminib⁹ in qb⁹ est pena a relegatiõe. j. abñs põt dãnari. ¶ Quero vtrũ hoc sit vex si abñs est ante li. pte. dicit glo. q̃ sic: siue sit absens ante li. pte. siue post li. cõte. ita dicit glo. ꝗ. ptra glo. habemus. C. de digni. l. quotiẽs. li. xij. Ja. de are. tenet glo. ptra p hũc tex. q dicit more puatoꝝ iudicioꝝ: hoc est ciuiliuz iudicioꝝ. lz in ciuilib⁹ non pcedit ad sniam lite nõ pte. ergo ⁊c. ita dicit ipse. C. de accu. l. absentez. ⁊ ibi Dy. refert. Ja. de ra. Pe. ⁊ oẽs moderni tenent istã glo. ⁊ ego semp eã tenui. rõ in ciuilib⁹ ptra ptumacẽ sunt pdita remedia primi ⁊ scõi decreti. in crialib⁹ grauib⁹ sũt pdita remedia ãnotatõis bonoꝝ. ī crialib⁹ ñ grauib⁹ ista remedia ãnotationis bonoꝝ nõ sũt prodita: vt. ē. de requi. re. l. i. merito cũ alia remedia non hẽamus puenit ad

sniam etiã li. non pte. nõ ob. hec. l. que dicit more priuatoꝝ iudicioꝝ: qa intelligas nõ per oia: vt. ē. dixi. ¶ Tertio ex glo. quero. dicit ꝗ q̃ absens pdemnat vtrũ sola ptumacia sit plena probatio de delicto: an vo alia pbatio requiratur. Rñ. q̃ dz de crimine pstare per pbationes legitimas sicut in ciuilib⁹ qñ ptra absentẽ procedit ad diffinitiuã: vt in auẽ. qui semel. C. qũo ⁊ quãdo iudex. ibi: pquisita vitate ⁊c. ⁊. l. pperanduz. §. i. C. de iudi. qñ vo fuga seu cõtumacia faciat quẽ haberi pro pfesso vel nõ dico hic. dixi plene in. l. lege cornelia. ē. ad syl. ⁊ hoc de iure cõmuni. sed ꝑm statuta italie ex sola cõtumacia habet pro pfesso ⁊ habet ptumacia pro pbatione legitima: vnde vbi sunt statuta: statuta seruabis. ¶ Quarto circa hoc formo qõnẽ quã habui de facto duo statuta sunt hic. vnũ q̃ ptumax hẽat pro pfesso^c. scõm q̃ testes examinati contra magnates non pñt redargui de falso. ptingit q̃ testis examinatus est ptra magnatẽ ⁊ ptra eũ fuit de falso pcessuz: ⁊ ipse fuit ptumax: ⁊ passus est se poni in bãno: vnde habitus est pro confesso. an possit pdẽnari. videt q̃ sic. primo qa valet pcessus. nã lz agẽs careat accusatione: tñ pcessus de se valet: qõ patet qa ex eo põt sequi pdemnatio lz indebite: vt. C. de cõdi. inde. l. i. ⁊. ē. mã. l. si fideiussor. §. oib⁹. ⁊ est tex. ē. fami. her. l. cũ putarẽ. ⁊ ex de re iudi. c. abbate sane. v. qm̃ ⁊ si petitũ ⁊c. li. vj. Preterea lz sit presũptio iuris ⁊ de iure q̃ talis testis nõ dixerit falsum ptra dictum magnatẽ ex forma dicti statuti: tñ ptra hãc presumptionẽ haberi põt pbationi ptrariũ per cõfessionem: vt in auẽ. de equali. do. §. aliud. ⁊ ibi no. ⁊ per Azo. in sum. C. de dona. ante nup. ⁊ p Ly. in auẽ. sed iam. e. ti. qa iste patiẽdo se poni in bãno videtur pfiteri: ergo ⁊c. Preterea quãdo accusatio est extincta põt pati qs se cõueniri ⁊ se cõdẽnari de facto: vt. ē. ad exbi. l. si quis. §. q̃tũ aũt. de rei ven. l. si post acceptum. ⁊ qd̃ dixi vobis in. l. si ticius. ē. de ver. obli. ergo ꝗ patiendo se poni in bãno poterit pdẽnari. In ptrariũ iudex dz q̃rere defensiones rei: vt. l. i. ē. ti. i. in fi. ⁊. l. si non defendat. j. eo. ergo ⁊ ꝗ debuit q̃rere defensiones istius. ¶ Preterea videt tex. in dicta auẽ. qui semel. ibi: pquisita veritate ⁊c. vbi videt q̃ semp qñ procedit ad diffinitiuam sniam ptra absentẽ iudex dz q̃rere defensionẽ abñtis. facit ad hoc qõ no. Inno. in. c. veniẽs. ex de accu. Quid dicemus. aduerte qa ista qõ est multũ notabilis: ⁊ dic sic. qñqz liquet iudici quẽ nõ cõ

sum q̃ ptumax puniri possit ad mortẽ. est glo. in auẽ. de leno. §. si autem ꝑm spe. de fideius. §. i. ver. fz pone. ⁊ ibi Jo. an. ⁊ p Inno. de do. ⁊ ptu. in. c. vitatis. ⁊ vide Bal. in. x col. qui succes. tene. in. c. i. ad fi. ⁊ dixi in. l. ij. C. quo. appel. ⁊ vide de ista ficta pfessiõe q̃ no. bal. in. l. error. C. de iur. ⁊ fac. igno. ad fi. ⁊ in. l. ita demũ. C. de pcu. ⁊ in. l. ij. §. fi. de iura. calũ. ⁊ q̃ no. bar. in. l. eius q. j. de iur. fis. ⁊ bal. in. l. i. C. vbi de crimi. agi oporte. ⁊ an stãte dcõ statuto fit op⁹ q̃ pars accuset contumaciã absentis Bal. q̃ non in. l. si tutor. C. de interdic. ma. bar. in. l. inter. de publi. iudi. ⁊ dic bal. in. l. ij. §. pe. d iura. calum. q̃ qñ iudici apparet maleficiũ nõ fuisse cõmissuz nõ põt ē abñtẽ qui habet p pfesso procedere: idẽ si libellus nõ cõcluderet vel eẽt ineptus. in hoc idem ẽt tz bal. i. l. certi conditio. in pnc. ff. si cer. pe. ⁊ expressius bal. in addi. spec. in ti. de accusa. §. i. i ver. no. q̃ accusatio. ⁊ in versic. no. q̃ vbi libellus. ⁊ bal. in. l. error. C. d iur. ⁊ fac. igno. ⁊ ibi ẽt tenet q̃ non ualet snia ē istã fictã pfessiõez ex qua tñ resultat notoriũ. ⁊ sic iducit in. q. an ualeat snia ē notozjuz iuris ⁊ facti. d quo p Joãn. in. c. romana. d sen. excõi. in. vj. ac ẽt ibi per Inno. ⁊ bal. tz q̃ sic in. l. i. in. iij. col. C. ne fi. pro pa. ⁊ q̃dã de ista. q. ficta vide p doc. ⁊ maxime Pe. de ancha. in. c. ij. de pfes. ⁊ no. in. c. fi. e. ti. in nouella post Inno. ibi: vbi q̃rit nũqd si afi sniaz sup ficta pfessiõe ferẽdã expiret instãtia iudicij an possit pncipaliter agi: vt ferat sup dicta ptestatiõe snia q̃ isto casu ualeat snia sup materia pfessionis. tz bal. in. l. pperandũ in pn. C. de iudi. Cõtrariũ videt tenere bal. in. l. generatio. ē. de infami. ⁊ bar. ibi. ⁊ de ista ficta pfessiõe. uide gl. in. c. nullus. d pñp. Itẽ no. q̃ istud statutũ itelligit q̃ habeat pro pfesso quo ad aliquã qualitatẽ grauãtẽ rõne persone. uel aliter ꝑm Pe. de anch. in pfi. cccbxxxij. incip. in xpi noie pbata certi iur. scientia in fi. bal. ē in. l. ij. §. pe. C. de iura. calũ. ver. an pncipaliter põt agi: ut ferat dicta snia. de hac ficta pfessione uide glo. in. c. null⁹. de psump. ⁊ an ista pfessio ficta ī samet. uide bal. no. in. l. tutor fi. C. de iterdic. matri. p illũ tex. ⁊ istis adde qd̃ no. bal. in. l. si qs nõ dicã rapere. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. trãsigere. in. iiij. col. C. de trãsac. ⁊ no. in. l. i. C. de postulã. ⁊ uide bar. in. l. nõ uidet. de iudi. istis adde bar. no. in. l. ij. de requirẽ. reis. ubi dicit q̃ bãnito cõparẽte infra terminũ bãni bãnum extinguit. ⁊ istis adde bar. in. l. si ideo. ē. de cuic. ⁊ adde qd̃ glo. iij. distin. dicit neminẽ ex ptumacia damnari debere. ⁊ adde qd̃ allegat bal. in. l. data opa. ⁊ in. d. l. qui crimẽ. in. v. col. C. qui accusa. ⁊ dñ. ē. dixi q̃ talis pfessio sup libello inepto nõ ꝑiudicat

tenet bal. in. l. certi ꝓdictio in ꝓn. si cer. pe. ⁊ expresse bal. in addi. spec. in ti. de accusa. §. i. ver. no. ꝙ accusator. ⁊ in ver. no. ꝙ vbi libellus dicit ꝙ talis ꝓfessio ficta p ꝓtumaciā procedēs nō ꝓdest. idē bal. in. l. error. ad fi. .C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ de hac ꝓfessiōe vide qd singulariter no. bar. in. l. eius qui delatorē in fi. prin. de iure fis. ⁊ no. ꝙ statutū quo caueť ꝙ cōtumax habeat pro ꝓfesso intelligiť si ter fuit citatus nec sufficit vna ꝓ oib⁹ ꝓm bal. in. l. pe. ad fi. de ꝓsti. pec. vbi ēt dicit ꝙ requiriť ꝙ fiat mentio in ſnia de ꝓtumacia. ⁊ ꝓm bal. in auē. ꝯ negātem. in vlti. col. C. d nō nu. pecu. postq̄ quis habeť ꝓ cōfesso ñ audiť volēs aliter rñdere: vel se emendare vel corrigere.

a ¶ Qñq cōstat. Adde bal. in. l. non dubiū. C. de legi. ⁊ istud etiam sequiť ang. in. l. i. d excep. in illo articulo. an exceptio notoria dz proponi. ad hoc allegat. l. si plures. d accusa. qd tñ intellige ꝓ cū ibi: vt masculus ⁊ femina simul ab eodē de adulterio accusātur: quo casu si lapsum est tp̄s accusandi: ꝛ non ꝓcedit iudiciuꝫ. allegat pro casu. l. si maritꝰ. la. ij. §. fi. de adulte. vide tex. nota. in. l. si vniꝰ. §. si aū de iiur. quez in proposito nostro bal. allegat in. l. genero. de his q no. insa. videlz qñ cōstat iudici de maleficio Adde cūdez bar. i. l. error de iur. ⁊ fac. ignorā. C. ⁊ bar. in. l. i. §. accusationez ad turpil. ē. ⁊ vide quod no. bal. in. l. ꝗrelaz. ad fi. .C. de sal. et cū bar. b trāsit ¶ De. de ancha. in. c. canonū statuta. de ꝓsti. in. v̄. circa ista ꝓria. ⁊ ꝓsuluit bar. in ꝓsilio inciꝑ. dño Ly. de castro sancti petri. vbi etiā tz ꝙ vz statutū ꝙ testis nō redarguať ꝓuictus de falso. ⁊ sequiť ācha. in in. d. c. canonū statuta. v̄. vlterius q̄ro vtrū valeat statutū. ⁊ vide do. an. in. c. vitatis. de do. ⁊ ꝓtu. ⁊ ad bar. b adde bal. in. l. ij. in. v. col. ff. si qs in ius voca. ⁊ in. l. si eū in ꝓnc. maxime in lectu. antiqua. ē. si qs cautio. vbi limitat nisi ex forma libelli appareat de ipossibilitate accusandi. l. ij. C. vt

misisse delictū vel euz nō esse culpabilem. ⁊ tunc iudex absentē nō poterit ꝓdemnare. qd enim si viderit viuū boiem quez absens occidisse dicit. certe nō ꝓdemnabit eū etiam ex vera cōfessione nō solum ex ficta: vt. l. inde neratius in fi. ⁊ l. se. .ē. ad. l. acquiliaz. ⁊ hoc est qd dicit iudicē debere querere defensionē rei: vt. ē. ti. i. l. i. in fi. Qñqz ꝓstat iudici de maleficio per hanc fictā cōfessionē. sed ꝓstat iudici pro reo ꝙ poterat se tueri propter presumptionē iuris ⁊ de iure: vt in questione ꝓposita: tūc puto ꝙ iudex possit eum cōdemnare ꝓpter fictam cōfessionem: qa ista ficta cōfessio tollit presumptionē iuris ⁊ de iure: que inducebať per statutū: vt. ll. ē. alle. dz ergo reus cōparere ⁊ maleficium negare. ⁊ tūc ꝓtra ipsum non admitteť probatio. qñqz ꝓstat iudici maleficium esse cōmissum. sed cōstat ꝙ reus poterat se tueri aliqua exceptione: vtputa exceptione tēporis seu prescriptionis. isto casu dico idez. s. ꝙ iudex poterit ꝓtra eum ꝓcedere ad ꝓdēnatiōez ex hac ficta ꝓfessione. naz exceptio prescriptiōis non facit maleficiū non esse cōmissum ⁊ nō esse punibile qd apparet: qa puniet ista exceptione omissa: vt. l. si maritus. §. ꝓscriptiōes. ē. de adulterijs. Item potest pati se ꝓueniri de facto: vt dictum est. sed patiendo se poni in bāno hoc patitur ergo ⁊c. Cōcludo ergo ex oibus istis ꝙ cōtra absentez qui habeť pro ꝓfesso non potest ꝓcedi ad ꝓdemnationem quando iudici liqueret aliquid per quod apparet illud non esse maleficium. secus si ei apparet aliquid per quod poterat ille se tueri. maleficium tamen remanet commissum: vt ex predictis apparet.

In accusatorem. Dic d hoc vt dixi. ē. ad turpil. l. i. §. si quis autem.

Refert. De hoc. §. dic vt dicaz in. l. respiciendum. §. delinquūt. j. e.

s **I quis.** Nota hoc principiuꝫ. Contra hoc op. ꝙ pena debeat differri: vt. l. is qui reus in fi. .ē. de publi. iudi. cū sua glo. So. ibi differť propter accusationē ante sniam inchoatam: nō aūt differtur propter id quod allegabat post sniaz. ¶ Itē op. C. de bo. dam. l. i. So. pena differtur ad postulationē alterius scilz dñi: vt sibi reddat rōnem non ad postulationē dānati. ¶ Itez ad idez oppo. ē. ti. i. l. i. in fi. Rñdeo pena differtur motu iudicis: vt ibi. non ad postulationē ipsius damnati: vel aliter. ibi allegabat aliquid ꝓpter quod ostendebat delictum non esse cōmissum: hic allegabat quedam extrinseca.

Ex. §. sequenti.

¶ An potestas possit cognoscere de delicto cōmisso in eius famulum vel officialem.

Si quos. b Nota bonū casum cōtra istum tex. habetis glo. de verbo ad verbum. ē. de offi. prefe. l. senatus. vbi dicit glo. ꝙ si officialis cōmittit delictum preses nēmo ꝓtu. ⁊ eius qd nō. in. l. i. de offi. assesso. ⁊ sequiť ¶ De. de ancha. in .d. l. si cū. in. v̄. ꝓterea. ꝛ ꝓsumptio iuris ⁊ de iur. ⁊ cū decisione bar. hic transit ¶ De. de ancha. in. d. c. canonum statuta in fi.

b ¶ qs. §. fi qs. Circa dilatiōes executiōis snie criminalis. vide qd
e no. bar. in. l. ij. §. fi. de custo. reo. ⁊ glo. magistra. in. c. cū apud thesalonicaz. rj. .q. iij. ⁊ oino Saly. ⁊ pau. de ca. i. l. pp isidiuꝫ. C. q accusare. et oino Bal. ⁊ pau. de ca. in .l. addit⁹. C. de ap. ⁊ rosigula. ⁊ āg. in .l. i. C. de bo. ꝓscrip. ⁊ arc. in. §. penales. isti. de acti. ⁊ āg. in .l. si vendicari. ꝓ illū tex. .C. de pe. ⁊ i auē. vt determinatus sit nume. cleri. ⁊ flozi. in. l. .iiij. §. sed si qs. ff. finiuz regū. ⁊ bal. in. c. i. i ti. an qui iterfecit fratrem dñi sui vide q̄ dixi in. l. pgnātes. ē. c. ti. ⁊ ro. in rubri. de re iu. i fi. sup gl. ordinaria in. l. is qui reus. de publi. iu. An ptās possit cognoscere de officialibus suis delinquentib⁹. bar. ēt tāgit in. l. lex cornelia. ff. de iiur. ⁊ vide i l. magistratibus. de iiur. ⁊ vide bar. ⁊ bal. in. l. i. §. familie. ff. de publi. ēt ibi no. ꝙ qñ rbetor cognoscit in cā sui officialis ab illa snia non pōt appellari. b est tex. ꝓm vnā lec. ⁊ doct. oēs i .d. l. ij. C. q. ap.

c ¶ Ptās. Adde quod no. bar. in. l. si quis obtulerit. circa fi. ē. de fal. bene fac qd habeť i. c. i. in tex. ⁊ glo. de penis. in .vj. ⁊ per ca no. in. c. cuz venisset. de iudi. ⁊ ibi qd in plato an possit esse iudex ⁊ testis in cā ecclesie. ⁊ Imol. in. c. sup. de testi. ⁊ in. c. venerabilis. de cēsi. ⁊ vide glo. no. xviij. q. i. m. c. sicut alterius. quā no. allegat Imol. in. c. cū ꝓtingat. de fo. cōpe. ⁊ spe. in ti. de cōpe. iudi. adi. §. sequitur. versi. Item no. ⁊ in ti. de iudi. delegato. §. i. ver. sed nūquid possit legatus. vide in. c. ex parte. el. i. de verbo. signi.

d Ut dānū. §. qsq. duplicato tpe. Rūpēs ꝓfinia ēbet stare duplica
a to tpe. ⁊ facit ille tex. ad qōnem bar. in. l. senatus. §. fi. ad turpil. vi

nō potest cognoscere. so. qñqz officialis delinqt in officio: ⁊ tunc rector potest euz punire. casus est hic: ⁊. l. ij. C. de spor. facit in auē. de mā. prin. .§. festinabis. ⁊ de questore. §. maximū. Si vero delinqueret extra officiū in alium: tunc non posset iudex de eo cognoscere: vt no. in. d. l. senatꝰ. quia esset suspectus iudex. sed si crimen esset notoriū: ita ꝙ rector non haberet nisi punire: tūc posset. ⁊ ita potest intelligi hec lex que nō loquitur nisi de puniendo. nō enim dicit de ꝓcedēdo aliquid. facit ad hoc quod no. Spe. in ti. de cōpe. iudi. adi. §. sequitur. ver. item no. ¶ Quero quid si aliquis delinqueret ꝓtra officialez ⁊ etiā famulum: vtrū potestas c possit ꝓcedere. hāc. q. disputauit Jaco. de are. quā ponit Ly. de ꝗbo ad verbum. C. ne quis in sua causa ius si. di. l. i. ⁊ ponit determinationē suā in his verbis. Breuiter si quidem crimen est notoriū ipse potest punire: qa cessat tunc ratio suspitionis. sicut enim ab executore nō appellať. eadem ratione executor non postulať vt suspectus: vt. l. fi. C. de sen. ita hic cū solam executionē habeat facere de notorio crimine. ar. ad hoc. l. ea quidē. C. de accusa. ⁊ canoniste habent plene materiā de notorio crimine. qd dic vt in Spe. de noto. crimi. si vero crimen non est notoriū: tunc si quidē delictū cōmittitur circa officiū principaliter non circa ꝓsonam suā: tunc potest ꝓcedere ⁊ punire: vt hic ⁊ alijs. ē. allega. ll. si vero delinquiť circa ꝓsonaz: tunc nō potest ꝓcedere: vt. l. senatus. ē. de offi. presi. ⁊ l. lege cor. ē. de iniur. Ista fuit determinatio Innocen. extra de penis. c. fi. ⁊ de sen. exōmunica. c. ex parte. ⁊ ibi plenius.

a **Et damnum.**

Hostes. Ibi quāuis plene quādo aliquis moritur in tormētis: an iudex puniatur. dic vt dixi in. l. questionis. ē. ti. .i. ⁊ l. gracchus. C. de adul. per Ly.

¶ Ex. §. sequenti.

¶ Rumpens ꝓfinia debet stare duplicato tpe.

Quisq. Nota tex. ibi. sed duplicare. ⁊ ibi. s. ne illud ⁊c. No. ꝙ ille qui rumpit cōfinia debet stare duplicato tēporeꝰ. ⁊ duplicatur illud qd superest. qd facit ad id quod dicit. insti. de excep. §. tēporales. vbi dicit ꝙ ille qui petit ante tēpus duplicanť inducie. ⁊ intellige ꝙ duplicanť inducie que supererant p hunc tex. ¶ Secundo nota ꝙ tēpus quo quis stetit in carcere nō duplicatur. ex quo potes notare ꝙ tēpus quo quis stat in carcere non cōputatur in tēpore exilij. sed illud tempus cōputať a tempore quo accessit: vt. l. relegati. ē. e.

Solent. No. tex. ibi: carcere enim ⁊c. sed cañ. seruant contrarium.

Ex. §. sequenti.

¶ Seruus potest effici plus seruus ⁊ excōmunicatus plus excommunicatus ⁊ infamis plus infamatus.

de qd̄ dixi post bar. in repe. l. si pecunia. §. si cer. pe. ⁊ adde Imol. de rūpēte ꝓfinia in. l. ita stipulatus. in antepe. col. de v. ob. §. ⁊ Imol. in. d. l. si pecuniā. ⁊. l. ita sunt ꝛc. ⁊ istis adde bar. §. eo. l. relegari. ⁊ bal. in. l. si possi doncū. C. de infa. ⁊ adde qd̄ rūpēs ꝓfinia dz capi ⁊ carcerari quousq; finitū est tp̄s quo cōfinatus fuit. l. oēs. ⁊ ibi bal. C. eo. ti. de penis. ⁊ tēpus quo qs stetit carcerat' nō duplicat ⁊ vide q̄ dixi post bar. i. d. l. si pecuniā. ff. si cer. petatur.

a ¶ Deniq;. Item bāniri An autez iudex secularis posset hodie ad ppetuuz carcerē dānare. vide post bar. i. l. ij. §. de publi. iud. ⁊ qſi qs posset in carcere detineri. vide bal. in. l. nemo. C. d̄ episco. audi.

Deniq;. No. ex hoc. §. fm gl. q̄ suus efficitur plus seruus. sic excōmunicatus potest plus excōmunicari: ⁊ infamatus infamari. similem glo. habes in. l. ij. C. vt infra certum tempus questio cri. ter. sic exbānitus potest iterum bāniri[a]: vt no. in Spe. de accu. §. sequitur. ver. qō si aliquis. ¶ Ultimo vide glo. que incipit: vt ⁊. C. de sen. pas. ibi. §. si suus sciēte. sed ibi fauore religionis: hic ex delicto. vnde sic statuitur in odium domini patientis vel tenētis talem seruum.

Ex. l. sequenti.

¶ Clausula has cōdemnationes proferrimus fm formam statutorū ⁊ eatenus quatenus esset vltra formam cassamus ⁊ annullamus ⁊ ad formam reducimus nihil operatur.

m **Oris.**

b Oris m §. iste fere. vnaz clausulā. Vide bal. in. l. si dubiū in. vij. col. C de lega. ⁊ in. viij. col. de itellectu huius tex.

Iste fere. Hic dicitur q̄ sententia tenuit nec iudex potest liberare. sed remittit ad principem. contra. §. de iniusto rup. testa. l. si quis exhere. §. si qs fuerit. So. vt ibi. ¶ Ulterius op. de. l. ij. in fi. §. e. ti. Sol. ibi loquitur in eo qui nullaz habebat iurisditionez cognoscendi de causa illa. hic vero in eo qui habebat potestatem cognoscēdi. sed in impositione pene excessit quā ipse postea mutare non poterit: vt hic vides tex. sed hoc non potest efficere ꝛc. ex hoc no. hic casum q̄ iudices in fine sententiarum apponunt cōmuniter vnā clausulaz[b] huius tenoris. has cōdemnatiōes proferrimus fm formam statutoꝝ: ⁊ eatenus quatenus esset vltra vel preter formam statutoꝝ cassamus ⁊ annullamus: ⁊ ad formaz statutorum reducimus. certe non possunt hoc facere post iaz latā sniaz: vt hic vides. cum ergo precesserit verbum[c] condemnamus eum in tantuz: illa clausula nil operatur. preterea illa clausula est incerta ⁊ incertitudinē continet. ergo non valet: vt. l. i. C. de sen. que si. cer. quanti. ⁊ ita disputauit Ja. de bel. de hac clausula dixi plene in. l. iudex. §. de re iudic. ¶ Ultimo vide glo. que incipit vsqz ibi. l. libelloꝝ. So. Bagif de pūilegio. ibi agif de iure cōi.

Ex. l. sequenti.

¶ Bānatus ire in exilium si antequā vadat delinquat vt exul punitur.

i **A seruorum.**

A seruorum. Nota q̄ statim lata sententia quis mutat statum. cōtra. §. de iniusto rup. test. l. si quis exheredatus. §. ei'. glo. sol. ⁊ bene. ¶ Ulterius no. ex hac. l. pro his qui condemnantur in hac ciuitate vt debeāt stare in exilio tanto tempore: q̄ si antequā vadant deliquerint puniunt vt exules. casus est hic.

e ¶ In pſonis. vid̄ bar. in. l. i. i fi. §. eo. ⁊ ibi oio vide. ⁊ vide bar. in. l. iij. in p̄n. de testa. ⁊ no. q̄ ois pena corpalis q̄zuis modica ē attēdēda. qd̄ limita singu. vt p bal. in. l. i. §. e. ti. ⁊ vide Ja. bu. in. l. magistratibus. ff. de iurisdic. om. iudi. ⁊ no. in. l. presbyteri. C. de episco. ⁊ cleri. ⁊ vide bar. in. l. leuia. ff. de accusa.

In personis. No. tex. ibi: quia ⁊ solus. ⁊ fic no. q̄ pena corpalis est grauior quauis pecuniaria. materiaz huius. §. habetis plene in. l. quid ergo. §. pena grauior. §. de his qui notantur infamia. ⁊ per docto. in. l. ⁊ si possidoneuz. ⁊. l. ⁊ si seuerior. C. de his qui notantur infamia.

Ex. §. sequenti.

f Espiciendum. §. furta. ⁊ vide quod no. bar. in. l. si quis vxori. §. de fur. ⁊ in. l. pretor. §. quedam. de iniur.

g ¶ Furtū leue. Que dicant furta leuia. vide i. l. leuia. de accu. ⁊ adde. l. si libert'. de fur. ⁊ bal. in. l. pe. in fi. C. de fur. adde bonā gl. i. c. i. qualiter vasallus iura. de. ⁊ bal. in. l. ij. C. de testi. ⁊ in. c. i. §. iniuria. in ti. de pa. iura. fir. ⁊ ad istū tex. vide no. q. quam posui p' bar. i. l. iniuriaꝝ. §. i. §. de iniur.

h ¶ Delinquūt. isult'. De hac materia de isultu vide post glo. i. l. q de crie. C. d̄ accusa. p bar. i. l. ij. in ver. iuē hoc q̄ro. §. de priua. delic. ⁊ per vo. ag. i tractatu maleficioꝝ. in ver. fecit insultū i. i. col. ⁊ qd si qs simpliciter minatus. sed non vulnerauit. vide tex. singu. in. l. item apud. §. i. C. de iniu. ⁊ vide bal. in. c. i. §. similiter qui. mo. seu. amit. ⁊ ag. i. l. si vācātia. in. ix. car. C. de bo. vacā. li. x. ⁊ bar. in. l. i. in p̄n. §. si q̄dru. pau. fecis. dicat.

i ¶ Fecisse proditorie. Quis dicat pditor vide bal. in. c. i. q. mo. seu. ami. ⁊ quot mōis dicat prodi tor. vide gl. xlvj. distin. clericus. et Jo. an. in. c. i. de homi. i. vj. in nouella. quem refert Bal. in auē. itē nulla cōitas. C. de epi. ⁊ cle. Jde. de ancha. in cle. i. §. qz v̄o. de sta. mo. dicit q̄ pditor est qui secreta sibi ꝓmissa reuelat. de pe. distin. vj. sacerdos. de pe. ⁊ remis. c. ois. ⁊ vid̄ tex. ij. q. vij. c. i. §. d̄ hie. alij modi ponūtur i. d c. clericō. xlvj. di. sac. j. c. l. si qs. §. trās. fugas. ⁊ de re mi. l. oēs. §. expilatores. ⁊ i. §. pditores. ⁊ vid̄ pe. d̄ ach. i. c. i. d̄ homi. ⁊ vid̄. l. ij. ⁊ ibi bal. C. q̄ res expor. ⁊ bal. ⁊ ag. i. l. i. i p̄n. §. d̄ pac. i p̄n. Item venatio si ē sine pditōe. bal. i. l. cū homi. i p̄n. C. d̄ his q. vt idig. ⁊ i. l. fi. i vlti. col. de sum. tri. ⁊ fi. catho.

k ¶ Factū in ebrietate. an delictum

¶ Quod furtum dicat magnum vel paruum ⁊ que dicantur persone domestice.

r **Espiciendum.**

Furta. Hic est bonus casus. No. hic q̄ licet fiat furtum ab istis personis tamen criminaliter non veniunt puniēde. Idem dico in vxore subtrahente viro: licet eniz possit agi ciuiliter: vt. l. i. ⁊. l. se. §. re. amo. tamen criminaliter non possunt accusari si furtū est leue. Dicitur autem furtum leue[g]: vel magnū fm qualitatem ⁊ quātitatem rei subtracte: vt no. j. de regu. iur. l. ad ea. ¶ Ultimo no. hunc textuz que dicantur persone domestice que repellūtur a testimonio. s. que in domo morantur. isto modo quo dicitur hic. de hoc concordantie sunt ī glo. que incipit: nota ꝛc. ⁊ habetis aliam glo. in sti. de testa. §. in testibus. ⁊. C. de testi. l. etiam. et in spe. de teste. §. i. ver. itez excipitur q̄ domesticus. ⁊ ver. se. ⁊ ver. quid si testis domesticus. ⁊ p Inno. extra de testi. c. ex litteris.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter delictum fiat proditorie ⁊ qualiter impetu. Et an maleficium in ebrietate cōmissuz veniat puniendum. Et quando propter culpaz leuem ⁊ leuissimam quis veniat puniendus. Et an puniri debeat qui percussit ticiū volens percutere seium.

Delinquunt. Aduertatis dicitur hic aut ꝓposito delictum fit quandoqz ex proposito antecedenti. ⁊ istud delictum committitur duobus modis. vno modo insultando. est autem insultus[h] in alium saltus: vt probatur in. l. i. §. cum arietes. §. si qua. pau. fe. dicatur. ⁊. l. is qui aggressorez. C. ad. l. corne. de sicca. alio modo committitur ex proposito proditorie. est autem ꝓdere vnuz actibus ostendere: aliud in mēte gerere: vt no. §. de preua. l. i. ⁊. §. ad. l. iul. maie. l. iiij. in principio. ⁊ ideo si veniens tecum tanquam socius itineris nulla interueniente rixa te percutio nō possum dici contra te fecisse insultum: sed dicor hoc fecisse proditorie[i]: quia aliud gerebam in animo q̄ illud quod gerebam in actu. pro hoc. C. de delato. l. finali. libro decimo. vel si sedēs tecum in mensa hoc faciebam. vel si cū tibi essez amicus saltim inter te ⁊ me nullus erat rancor percussi te de retro. secus si esses mihi inimicus: ita q̄ esset rancor inter te ⁊ me: ⁊ tunc te proditorie non percutio: quia illud quod facio in actibus ostendebam. scilicet me tibi deseruire velle. sequitur in textu aut impetu. dicitur contrahi maleficiuz impetu quando inter duos simul instantes oritur subito rixa seu propter verbum nouum vel contentionem nouiter emergentem seu propter ebrietatem: vt hic dicit tex. ad hoc facit. l. si in rixa. §. de sic. ⁊. j. e. l. aut facta. §. qualitate. ⁊ tunc in illo maleficio non potest dici insultus commissus: nec potest dici factum proditorie: sed impetu ⁊ rixa. ¶ Sed quero an maleficium factum in ebrietate[k] veniat puniendum. hic habes tex. q̄ fic. p hoc. j. de re mili. l. omne

factum cũ ebrio puniatur. sed nunquid contractus factus ab eo teneat. vide in.l.dolum.§.insidijs.de dolo. adde quod Saly.in.l.diuus adrianus de siccar.in fi. dicit q̃ Ly.in.l.si quis non dicam rapere.C.de epis. ⁊ cleri. dicit ciuilem.i.pecuniariam non criminalem.s.corporalem penã imponi.l.qui edes.s̃.de incen.rui.⁊ naufra.bar.fm eum dicit corporalem imponi sed minorẗ per istũ tex. cũ hic no.in glo.i.b opinio placet salyce. vbi delictũ concernat rẽ familiarẽ.d.l.qui edes. Secũda opi. placẗ sibi vbi delictũ nõ ꝓcernat rẽ familiarẽ. de quo etiã aliquid vide p flor. in.l.⁊ si quẽ cũqẗ.§.iniuriã.circa pn. ad.l.aquil.⁊ per bal.in.l. data i.v.col. .C.qui accusa.⁊ quid de eo qui ꝓpter supbiã ⁊ idignationẽ deliquit seu instrumẽtũ lacerauit. diẽ q̃ punit ex̃ ordinarie: vt fingu. nota. bal.in.l.i.C. de fi. instru. post Jo. an. in.c. accepimus. co.ti.⁊ ad bar.b ad de quod no. bal. in.l.i.in repe. vsi vi.i vlti.col. seu car.⁊ qd de dormiẽte. vide in.l.pe. d parri.⁊ vide glo.i. q.i.c. sane.⁊ in.c. obuiauerũt. ⁊ in.c. merito. que dicit qd̃ mitiꝰ punit p Ja. de bel. ⁊ bal. in .l.si quis nõ dicã rapere .C.de epi. ⁊ cle. bal. in. d. .l. data opa. in.v.col. ad de gl.xiij.q. .iiij.⁊ glo. fi. bal.⁊ Saly. vbi dicit ibi in.d.l.dolum. Ro.in.l.i.in prin.in.iiij.colũ. de ver.obli.⁊ tex. in dicto.c.sane.xv.q.i.c. vnusquisqẗ. dicit q̃ nõ tenet misfio facta ab ebrio. vide glo.i.q.i.c. diuidit. an autem valeat ꝓtractus ab initio factus: dic q̃ nõ. ij.q.iij. si quis nutus. ⁊ qui dicit se calore fecisse: debet probare: vt ibi de diuortijs in.c. significauit. ⁊ de ebrio. vide Ro. in.d.l.i. in prin. de ver. obli. de ebrio. vide reliqua in.l.dolum. C. de dolo. vbi dicam latius. ⁊ b per do. bar.

a ¶ Venio ad tertiũ. Jo. an. de hoc no. in.c. accepimus. de fi. instrumẽ. ⁊ no. hic de maleficio cõmisso casu: qꝰ in materia differt casus fortuitus a casu iprouiso: vt fingu. per bal. C. de ficca. facit. c. lator. de homi. de quo casu an de improuiso an de fortuitu. vide. l.i.s̃. de leg. ⁊ bal. in. d. l. si qs non dicam rapere. C. de episco. ⁊ cleri. in. iiij. colum. in ver. iiij. cũ in fi. ⁊ vide in.l.absentem. s̃. eo. ti.

b ¶ Culpa lata. An delictũ pro culpa cõmissuẗ puniatur criminaliter. vide. l. cuẗ autẽ. §. capitalem fraudẽ. s̃. de edi. edic. vide etiam tex. in. l. i. s̃. de legi. ⁊ ibi Ly. alias dic vt ibi per bar. adde quod no. Dy. ⁊ ibi vide p bar. in. l. ij. s̃. de offi. prefec. vigil. ⁊ bonum tex. in. l. capitalium. §. qui inimicitias. ibi vel modice. j. eo. ⁊ angel de are. in tracta. suo. malefi. in v̊si. incendiario. in. ij. colum. adde q̃ inquãtũ glo. hic dicit de leuissima culpa puniri intellige quo ad damnum ex. l. acquil. vt in. l. lege acquil. la. ij. ad. l. a: quil. s̃. ⁊ adde casum singularem in quo lata culpa dolo equiparatur seu comparatur in criminalibus quo ad penam corporalem in. l. milites. s̃. de custo. reo. ⁊ no. in. l. penulti. C. co. titu. ⁊ no. And. de pisis in accusationibus in ti. de in lit. iur. ⁊ ibi per alios. ⁊ vide Angel. in. l. is qui cum telo. C. de ficca. ⁊ quod legitur ⁊ no. per Pe. de ancha. in cle. .i. de homici. ⁊ Ly. ⁊ Bal. in. d. l. data opera. in. iiij. col. C. qui accu. non possunt.

c ¶ Glo. distinguit. vide Saly. in .l. senatꝰ. C. de his qui ꝓ testa. se ascr. per barto. in .l. vl. de priua. delic. per Bal. in. l. ex morte. ad. l. acquili. per Bal. in. l. pignus. in vlt. col. de pig. acti. per Jaco. de belui. in. l. si qs nõ dicã rapere. de epi. ⁊ cle. ⁊ do. anto. ⁊ Imol. in. c. .ij. de cõsti.

d ¶ Utrum puniar. Et Bar. dubitauit in. l. quis seruo. s̃. de ĩiur. Angel. hic dicit q̃ iura hic allegata p bar. non ꝓbant. vnde diẗ q̃ non tenetur iniuriarũ: qꝰ cessat affectio iniuriandi: sed tenek acquilia propter culpam .d.l. scientiã. punietur ergo arbitrio iudicis: ut d delicto casu cõmisso: vt hic. ⁊. s̃. eo. .l. absentem .§. fi. fm eũ. uide qd̃ no. Barto. in. l. diuus. s̃. de ficca.

e Odie b Vide quod no. gl. ⁊ bal. i. l. nemo clericus. C. de sum. tri. diẗ tñ bar. i. l. i. in. vj. col. C. ex delic. defunc. quod ubi a lege uel statuto est statuta certa pena pecuniaria iudex non habet arbitrium per. l. si qua pena. j. de uerborum significatione in fi. ⁊ in. l. fi. in ultima columna. C. de proba. ⁊. l. quid ergo. per bar. in. §. pena grauior. ⁊ ibi no. ff. de infami. ⁊ quando quis non delinquit. sz simpliciter facit contra preceptum legis punitur arbitrio iudicis. glo. est in. l. nemo martires. C. de sacrosan. eccle. ⁊ ibi Barto. ⁊ Bal. in. l. legis uirtus. de legi. ff. ad id quod dixi an iudex habeat arbitrium in penis statuti. uide Bal. in. l. i. C. si aduer. delic. in quo etiam uide fingu. glo. in .l. si qua pena. j. de uerborum significatione. ⁊ ibi illum textum. no. bar. ⁊ uide ibi quando iudex excedit modum an possit appellari. ⁊ in dicta. l. nemo clericus. ⁊ per Baldum dicitur q̃ punitur magis nobilis q̃z ignobilis.

f ¶ Suo arbitrio. An si iudex habet arbitrium imponendi penã an possit appellari. vide bar. post glo. in. l. si qua pena. de verbo. significa. adde quod dixit Imol. in. c. i. de consti. propter terribiles casus licitum est leges transgredi. Bal. in. c. i. qui. mo. seu. amit.

g Uedã. plus punit. An plus puniat nobilis q̃z ignobilis. per bal.
q in. l. fi. C. de sum. tri. ⁊ Ly. s̃. de ui ⁊ ui ar. l. pedius. cum concordantijs. si uero pecunialiter tũc magis maior q̃z minor punitur.

b a Ut facta. uide bal. in. l. data opera. C. qui accusa. non poꝰ. q̃ dicat maleficium. ⁊ in. l. i. C. si aduer. delic.

delictum. §. qui se. ¶ Venio ad tertiuẗ[a]. dicitur in tex. aut casu. istud quod hic dicitur casu ĩtelligit glo. dũtamen ibi sit aliqua culpa[b] scilicet lata leuis vt leuissima. alias si nulla esset culpa non puniretur: vt. l. absentem in fi. s̃. eo. tenet ergo glo. q̃ propter culpam leuem ⁊ leuissimam veniat puniendus criminaliter. de lata non est dubiũ: vt. l. in lege. s̃. ad. l. cor. de sic. sed dominus Ly. videtur tenere contrarium in. l. si quis non dicam rapere in fi. C. de episco. ⁊ cleri. vbi dicit q̃ pro leui ⁊ leuissima culpa non agitur criminaliter. sed male dicit ⁊ contra hunc tex. pro hoc. l. qui edes. s̃. de incen. rui. nau. tamen mitius punietur. Querit glo. quid si aliquis delinquit per ignorantiam iuris. glo. distinguit[c]. aut errauit in iure ciuili: aut naturali: vel genum: quod prosequere: vt per By. in. c. iuris ignorantia. de regulis iuris. libro. vj. Ea que dixi q̃ pro culpa leui vel leuissima quis punitur intellige fm ea q̃ dixi in. l. si adulterium cum incestu. s̃. de adulte. in princi. ⁊ l. in lege. s̃. ad. l. corne. de ficca. quia est verum in maleficijs que in certam personam inferuntur: vt hic. alias secus: vt dicta. l. si adulterium cũ incestu. ¶ Ultimo pone q̃ volebam percutere ticium: percussi seium: vtruẗ puniar[d]. hic videtur tex. q̃ non: quia si volebam percutere feram ⁊ percussi hominem non teneor. certe veritas est in cõtrarium: vt. l. eum qui. §. pe. ⁊ fi. .s̃. de iniur. ⁊ l. scientiam. §. fi. s̃. ad. l. aquili. nec ob. hec. l. quia hic dabat operam rei licite. sed in .q. nostra dabat operam rei illicite.

q **Uod ad statum.** Hic ẗ bonus tex. ¶ Op. q̃ talis sententia non valeat: quia continet expressum iuris errorem: quia condemnat aliter q̃ debeat. dicit glo. certe non continet quia pena potest augeri vel minui arbitrio iudicis ex genere: ergo pene non ex cã fit ista mutatio status. ¶ Op. de. l. ictus fustiuẗ .C. de his qui notã. infa. vbi debet inspici causa. So. quando infertur pena mortis nunquam inspicitur causa: sed solum pena. casus est hic. sed quando infertur alia pena: tunc inspicimus penam ⁊ causam: vt. l. contraria.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Quando iudex possit augere vel minuere penam. Et quando pena est extraordinaria qualiter dicatur augere vel minui.

b **Odie.** [c]¶ Oppo. q̃ iudex non possit mutare penam: vt .l.i.§.i.s̃. ad turpil. Respondeo q̃dam sunt crimina ordinaria que habent penaẗ ordinatam: tunc iudex potest augere: vel minuere: tamen causa cognita: vt dicta. l. quid[e] ergo. §. pena grauior. s̃. de his qui no. infa. sed si non habent penam limitatam: tunc iudex imponit penam suo arbitrio[f]: vt videbitis. j. e. l. sanctio legum. ⁊. s̃. de crimi. stel. l. ij. ⁊ l. lege. §. hodie. s̃. ad. l. iul. repe. ¶ Querit glo. quãdo pena est extraordinaria quomodo dicitur pena augeri vel minui. dicit glo. respectu eius qõ fieri cõsueuit. ita dicit glo. hic. ⁊ dicta. l. qd ergo. §. pena grauior. s̃. de his qui no. infa.

Ex. l. sequenti.

¶ An plus vilis q̃ positus in dignitate puniri debeat.

q **Uedam.** Uo. q̃ plus punit[g] positus in dignitate q̃ vilis. ¶ Oppo. glo. de. l. pedius .s̃. de incen. rui. nau. §. i. ⁊ in. l. iij. §. pe. s̃. de ficca. cum si. So. dic aut delictum cedit in derogationem officij vel dignitatis. ⁊ tunc plus punit existens in dignitate q̃ alius: vt hic. Si ꝓo non cedit in derogationem officij vel dignitatis. tũc aut tractatur de iponenda pena corporali ⁊ magis punitur minor q̃ maior: vt. l. pedius. cũ suis concor. Si vero pecunialiter: tunc magis punitur maior q̃ minor: vt. l. properandũ. §. sinautẽ vtraqẗ. C. de iudi. ⁊ probatur. C. de ꝓduc. ⁊ pro cu. do. aug. l. i. li. xi. ita dicebat By. ⁊ do. Oldra. al'. autem generaliter loquendo quando pauꝑtas vel diuitie noceant vel ꝓfint. dic per Ly. C. de episco. ⁊ cle. l. si quis ad declinandam.

d **Juus.** Iste leges que dicunt q̃ decurionibus iste pene non imponantur non seruanẗ per statuta terrarum que generaliter loquuntur.

Ex. l. sequenti.

¶ Maleficiuẗ quot modis sumatur. ⁊ an stante statuto q̃ pro maleficijs cõmissis de nocte pene duplicentur non habebit locum in verbis iniuriosis.

a **Ut facta.** [b]Ista. l. ponit vnã materiaẗ pulchrã. Ex isto principio nota q̃ quedam sunt malefacta: quedã maledicta: quedã malescripta: q̃daẗ

a ¶ Importat delictum. Excessus autem comprehendit omne maleficiũ vt dicit Bal. in. l. si qs i hoc genus. C. de episcopis ⁊ clericis. facit extra de excess. prela. per totum.

b ¶ Circa maleficium. Adde ꝙ etiam delictum commissum in non faciendo scire delictum: vt in. l. mora. ⁊ ibi glo. ⁊ ibi dixi solu. matrimo. et ibi vide domenuz. ⁊ glosa. in regula delictum. in glo. mag. de reg. iur. in sexto. que declarat qd sit delictum commissum faciendo et omittendo. ⁊ vide que dixi in. l. licitatio. §. qd illicite. d̃ publi. et dicit Bal. in auẽ. sacramenta. in. i. colũna. si aduer. vẽ. ꝙ vis ⁊ metus est maleficium: dixi in. l. iniuriarum. §. i. s̃. de iniur.

c ¶ Verbis iniuriosis. vide dominuz angelum in tractatu maleficiorum in verbo iniuriose. ⁊ sic si comprehendit blasphemiam verbũ iniuriosum. sed in cõtrarium glo. est insti. de obli. que ex delic. nascuntur i prin. que incipit: sed nõ ne in fi. ⁊ gl. in. l. ex maleficijs in pncipio de act. ⁊ obligati. ⁊ ita cõmuniter practicatur. ⁊ cõmunis opi. tenz cõtra Bar. ꝙ blasphemia fit. delictum: habes textũ in corpore autentice: vt non luxu. contra natu. post princi. in tribus partib̃ illius tex. et si duplicatur pena in maleficijs an duplicetur vbi verbo delinquitur colligitur ⁊ nota. p Pau. d liaz. de pen. ⁊ remis. i glo. ordinaria. vide que no. Bal. in. l. ignorantia in fi. C. de crimi. stellio. libro. x. in. l. ij. C. de rebus creditis. ⁊ an maleficium comprehendat delictum an cõmittendo. Bar. in. l. omne. §. ex cõtumacia. j. de re mili. ⁊ Bal. in. l. ignorantia. C. de crimi. stellio. ⁊ adde tex. no. in materia in. l. sed si vnius. §. quedaz. de iniur. vbi iniuria que cõmittitur verbo dicitur maleficiũ. ⁊ vide ad hoc aret. in malefi. in dicto ver. iniuriose.

d ¶ Causa. non rumpo pacem. Si duo fecerunt pacem simul postea se offenderunt ex noua causa non dicitur pax rupta. quod tene menti quia hoc sequitur Bal. in. c. i. de pa. tenen. ⁊ Anto. de but. ⁊ Imol. in. c. ij. de renun. ⁊ adde Imol. ⁊ An. de bu. in. c. cum. p. ganfredus vbi tex. melior de corpore vtriusq; pro ista parte ⁊ questione. de renun. ⁊ idem Pau. de castro. in. l. qui seruum. ad fi. per illum textum. s̃. de verbo. obligat. ⁊ quando presumat ex antiqua causa. vide singul. Bal. in. l. p̃dium. in pe. col. C. d̃ edi. ac. dicebat etiã signãter Barto. in. l. qui seruum. de ver. obli. ꝙ si scã pace iter te ⁊ me mihi superueniret iusta causa te offẽdendi: vt qa me offendisti: nõ dicor frangere pacem. ⁊ ibi vide plures remissiones in materia per do. meum. ⁊ Bar. idẽ tenet in. l. q̃ro. §. inter locatorem. ff. locati. ⁊ vide in. c. cum in iure. de renun. ⁊ in. c. cum. p. ganfredus. c. ti. ⁊ quod no. bal. in. l. pactum. in. iij. ⁊. iiij. q. C. d̃ colla. ⁊ bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. i. vj. q. s̃. de vb. obli. ⁊ in terminis Bal. Bal. in. c. i. in princi. de pa. tenẽ. Joan. in. c. fi. de immuni. eccle. in nouella. ⁊ do. ãto. ⁊ Imol. i. c. ij. de renũ. ⁊ Ro. in. l. semel mora. in. iiij. col. sol. matr. Dicit etiam Bal. in. d. l. p̃diũ. in pe. col. de edi. acti. ꝙ si pmitto pro attinẽtibus ꝙ non offendent: non intelligo pmisisse pro inimicitijs que essent inter eos. ⁊ ad Bar. hic ad de do. anto. ⁊ Imol. i. d. c. cũ. p. ganfredus. ver. item querit. vide Bal. singu. ⁊ Joan. an. in regula frustra. in mercurialibus. pro hoc bene facit quod no. do. car. in clementi. prima. §. verum. in quarta questione deberet. ⁊ Pau. de cast. in dicta. l. qui seruum. de verborum obligatione in fi. ibi: sed de nouo facio. ⁊ in. l. verum. ⁊ ibi in proposito no. Bar. de fur. per Ro. late. in. l. licitatio. §. quod illicite. de publica. ADDE an ex causa noua dicatur pax rupta vltra Alexan. consilio. cxv. quarto libro. ro. consilio. clxxxiij. ⁊. cclviij.

maleconsulta. Contra quia oia crimina dicunt maleficia: vt. l. ex maleficijs in princ. s̃. de accu. ⁊ obli. ⁊ insti. de obl. que ex deli. nas. in prin. Pro huiusmodi declaratione debes scire qd importat delictum[a]: quid crimen: quod dic vt no. C. si aduer. delic. l. i. Circa maleficium[b] dico ꝙ quandoqz sumitur large. ⁊ tunc omne maleficiũ comprehendit siue fiat re siue verbis: vt in cõtrario. Quandoqz sumitur stricte. ⁊ tunc accipitur pro eo quod cõmittitur facto: quia maleficium dicitur quasi malefactum. ⁊ ideo nõ comprehendit maledictum vel malescriptum: vt hic. ⁊ per hoc dico ꝙ si statuto cauetur ꝙ ĩ maleficijs cõmissis de nocte pene duplicentur: ꝙ hoc non habebit locum in verbis iniuriosis[c]: ⁊ si. quia in tali statuto odioso debemus accipere verba stricte: vt sit benignior interpretatio: vt. l. interpretatiõe. ⁊ l. si preses. j. eo. Simile in macedoniano cũ sit odiosum verbum pecunie stricte accipiꝫ: vt plene dixi. s̃. de leg. i. l. talis scriptura. Quid de illo qui cõsilium malum dedit de nocte. Respõdeo non duplicatur pena. ideo quia de nocte principaliter: sed ideo quia debet puniri ea pena qua principalis delinquens. qõ dic vt dixi. s̃. de fur. l. is qui opem. non habetis alia.

Ex. §. sequenti.

¶ Facta pace iter te ⁊ me ego percussi te an sit rupta pax.

Causa. Dicit hic causa ⁊c̃. de hac correctione quis habeat potestatẽ corrigendi. dic vt. C. de emen. seruo. ⁊ de emenda. propin. ¶ Quero cum tu ⁊ ego essemus inimici fecimus pacem: demuz ego percussi te. queritur an pax videat rupta. Breuiter dico ꝙ considerandа est causa. nam sicut dicimus in transactione per quam receditur a lite: vt. l. si fratris. C. de transac. ⁊ iureiurãdo. quod est finis litiũ: vt. l. i. s̃. de iureiur. videtur quis contra sentẽtiã venire ⁊ transactionem quando agit ex cã antedecisa ⁊ terminata: vt. l. cum queritur. s̃. de re iudi. ⁊ l. si de certa. C. de transac. Sed si ageret ex noua causa non diceretur venire contra transactionem vel sententiam: vt in. d. ll. ita in proposito. si ego percussi te ex causa antecedenti propter quam fueram tibi inimicus: de qua fuerat facta pax: tunc rumpo pacem. sed si ego te percuterem ex causa superuenienti de nouo: qa de nouo superuenit inter te ⁊ me rixa ex ioco vel ex ebrietate: tunc non rumpo pacem[d]: sed de nouo facio ⁊ ex noua causa: aut non retracto veterem causam rumpendo pacem. pro hoc facit quod hic dicitur in maleficijs esse considerandam causam.

Persona. Circa personam inferentis habuistis plene tractatum. s̃. e. l. i. in princi. circa personam eius cui infertur puto idem: vt debeamus inspicere tẽpus cõmissi delicti: vt. l. iniuriarum. s̃. de iniur.

Ex. §. sequenti.

¶ Stante statuto ꝙ si maleficium fiat in ecclesia vel in domibus ecclesie pene duplicentur et etiam stante alio statuto ꝙ cõmittens sacrilegiũ puniatur in mille: an si quis cõmittat sacrilegiũ extrahendo aliquid ab ecclesia debeat puniri in duplum. Et stante statuto ꝙ in maleficijs in palatio pene duplicentur. Et stante alio ꝙ pro accusatione falsa imponitur certa pena: an pro accusatione pena debeat duplicari.

Locus. Dicit statutum ꝙ si meficium fiat in ecclesia vel in domibus ecclesie pene duplicentur. Alio statuto cauetur ꝙ si quis cõmiserit sacrilegium puniatur in mille. aliquis cõmisit sacrilegium aliquod sacruz de ecclesia subtrahendo duplicabitur ne pena. certe dico ꝙ non. nam cum sacrilegium non possit alibi cõmitti q̃ in ecclesia: vt B. ⁊ s̃. ad. l. iul. pecu. l. d̃ui. ideo non potest fieri duplicatio: quia illud dicitur duplicari quod alias erat simplandum: vt. l. si cum exceptipne. §. triplicanduz. s̃. quod metus causa. ⁊ l. hoc edicto in fi. s̃. de publi. sed simplum non reperitur alias: quia alibi non potest cõmitti q̃ in ecclesia: ergo nõ potest duplicari. Preterea consideratio illius loci est habita in eo statuto quod punit sacrilegiũ: quia alibi q̃ in loco sacro non potest cõmitti si ex vigore alterius statuti tu duplicares penam. ergo bis haberetur consideratio istius loci. ⁊ sic bis puniretur de eodez delicto. contra. l. senatus. s̃. de accu. ⁊ l. pe. §. fi. s̃. nau. cau. sta. Et idem dico. dicit statutum hic ꝙ in maleficijs in palatio cõmissis pene duplicent. Alio statuto imponit pena certa pro falsa accusatiõe: duplicabitur ne pena. puto ꝙ nõ: quia falsa accusatio non p̃ducitur alibi q̃ in palatio. ergo ⁊c̃. per rõnes predictas nam illa verba que dicũt ꝙ in maleficijs duplicentur pene: debẽt intelligi de penis maleficiorum que indifferenter cõmittunt in quolibet loco: non de illis maleficijs que cõmittunt in palatio: ita ꝙ non alibi. Sed quid de eo qui fert falsum testimonium in palatio: an pena duplicabitur? videt ꝙ sic: quia falsum testimoniuz potest fieri etiam extra palatium coram arbitris cõtra puto. nam lex debet referri ad ea que frequenter accidunt: vt. l. nam ad ea. s̃. de leg. cuz ergo frequenter accidit ꝙ istud fiat in palatio lex que imponit certam penam contra ferentes falsa testimonia habuit considerationem loci in quo frequẽter fit. ⁊ ideo lex generaliter loquẽs de duplicandis penis in palatio non potest referri ad illas penas in quibus illius loci cõsideratio non est habita.

Ex. §. sequenti.

¶ Stante statuto ꝙ scholaris debeat tractari vt ciuis. Si scholaris diu abfuerit: an debeat vt ciuis tractari: ⁊ an sero vel mane dicatur dies vel nox.

a ¶ Tẽpus. Sorimo tibi. q. An scholaris qui hꝫ ꝑuilegia si recedit ⁊ demũ reuertat: gaudeat ꝑuilegijs. vide in. l. filio. per bal. de lib. ⁊ posthu. ⁊ ibi vo. meũ. adde qd̃ dixi post bar. in. d. l. naturalez. §. pauonũ. ⁊ vide tex. in. l. de ꝓsti. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊ Ro. in cõsi. cccxliiij. ⁊ in. l. si v̊o. §. de viro. in. xxxiiij. fallen. solu. ma. ADDE bar. consilio. cxxxv.

b ¶ Uẽio ad scõm. Adde tex. ⁊ ibi bar to. in. l. qui duos. §. hec conditio de manu. te. vi de Io. an. in nouella. de hom. in. c. si cut. faciunt ea q̃ no. bal. in. c. i. §. por ro. q̃ fuit pri ma cã bene ficij amit. et ibi refert. q. ꝙ oldradus euasit quendã accusatũ qui dicebat ꝓmisisse ma leficium de nocte: et testes deposuerũt vidisse per splendo rem lune: qꝛ illa nocte nõ fuerat lumẽ lune: ⁊ sic fu erunt repro bati natura li rõe. ea aũt que fiũt de nocte, pbabi liter ignorã tur ꝑm gl. s̃. qd̃ me. cau. in. l. fꝫ cũ ex ceptione. §. hec aũt actõ ⁊ in. l. more romano. de ferijs. ⁊ no. ꝑ mo. i. §. q̃ drupli. insti. de ac. in ꝑn. ad hoc facit qd̃ no. bal. i. l. solã. C. de testi. ⁊ dicit Bal. in auẽ. hodie. C. de ap. ꝙ appel latione dici venit ẽt nox ⁊ vid̃ domi. Io. i. l. tici' testõ. §. i. de lib. ⁊ postb. ⁊ bal. ibi. et vide archi. xiij. dis. c. i. i fi. ⁊ Io. an. ⁊ doc. in. c. cõ suluit. de of. deleg. ⁊ i. c. si psodiens. de homici. ⁊ qd̃ no. bar. i. l. i. §. hoc ãt. s̃. ad fylle. ⁊ Fede. in ꝓsi. xliiij. ⁊ qd̃ legit. ⁊ no. i. l. more. s̃. d ferijs. Ang. in. l. i. C. de custo. reorũ vbi dicit ꝙ mane intelli git post gallicantũ: ⁊ se ro intelligit nox q̃ sunt tenebre. allegat ex̃ de homi. c. si qs psodiens. qñ aũt dicat inter diẽ ⁊ no ctem. vide bal. in. l. ij. ad fi. qui. res iudi. nõ no. An in sero mane dicat. vi de in. d. l. i. §. hoc aũt senatus. ad silla. ⁊ vide per bar. in. l. qui duos. de te sta. manu. ⁊ qñ dicat dies ⁊ qñ nox. adde no. in ti. C. de emẽda. iust. C. et dicit bal. in. l. filio. ff. de libe. ⁊ posthu. ꝙ si statutũ dicit ꝙ scholaris noui tius soluat. xx. pro ma tricula si se mel ea soluit deide vadit per officia: ⁊ post reuerta tur ꝙ nõ te net iterũ sol uere. d̃ quo dic ut melꝭ per barto. in suo ꝓsilio in cip. vniuer sitatis no stre statuto. ⁊ illd̃ refert ⁊ segt pau. d̃ ca. i. d. l. filio ⁊ vide no. ꝑ bar. i. l. ex eo in fi. s̃. de te sta. mili. ⁊ in l. per hãc. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊ ꝑ Bal. in auẽ. bita. in. viij. col. C. ne filius pro pte ⁊ in. l. acce ptam. in. xix. q. C. d̃ vsur. ⁊ ꝓpe. d̃ an cha. in. c. cũ aliquib⁹. de rescrip. i. vj. ⁊ per Ang. i. l. scrineari os. C. de te sta. mili. ADDE de teste qui dicit de nocte ꝙ vi dit Ang. ꝓsi lio. cxciiij.

c ¶ Qualita te. Quid aũt sit qualitas. vide ꝑ bal. i. l. i. in. x. col. ⁊ ibi Io. cal. de ꝓes. ⁊ in. l. ea que. C. de ꝓdi. ⁊ de mõ. ⁊ quando puniatur magis factũ palaz q̃ clãdestinum. vide ꝑ Bal. in. l. i. de sũma trini.

Tempus. In hoc. §. cõsideraf tẽs duobus modis. vno mo do q̃titate. alio modo qualitate. q̃titate in pri mo exẽplo in quo discernit emãsorẽ a fugitiuo. nam emãsor est q vagat modico tẽpe. fugitiuus est qui prolixo tẽpe: vt. l. iij. s̃. emãsor. j̃. de re mili. In secundo exẽplo ꝓsideraf tẽs qualitate: vi delicet an sit dies vel nox. ¶ Circa primum for mo tibi. q. [a] Scholares debent tractari hic: vt ci ues. modo quidã fuit scholaris qui steterit certo tẽpe quo non est reuersus ad studiũ. queritur an desinat eẽ scholaris: ita ꝙ possit vt forẽsis offen di. videt ꝙ fic. nã eoipso ꝙ perdit consuetudi nem reuertendi videt perdere beneficiũ schola ris: vt. l. naturalem. §. pauonũ. ⁊. §. se. s̃. de acq. re. do. ⁊ insti. de re. diui. §. pauonũ. ⁊. §. se. Breuiter quãdo scholaris recedit ⁊ aliud exercitiũ assumit: qa incipit ire vt assessor: ⁊ incipit eẽ ad uocatus: ⁊ tũc desinit esse scholaris: vt. l. legatis seruis. §. si ex officio. s̃. de lega. iij. Sed qñ istud nõ apparet dico ꝙ ex q̃titate tẽporis apparebit vtrũ desierit esse scholaris vel nõ. q̃titas autem tẽpis videt ꝙ relinquat arbitrio iudicis: vt. d. l. iij. §. emansor. j̃. de re mili. Tamen dico vobis ꝙ habemus hoc limitatũ ꝙ per quinquẽniũ nõ reuertẽdo qs desinit esse in matricula: vt. C. de primicerio. l. ij. circa mediũ. ⁊ de domesti. ⁊ pro tec. l. iij. lib. xij. ¶ Uenio ad scõm [b] scilz q̃litatem tẽporis. quero vtrũ sero vel mane dicat dies vel nox. ista questio est multuz antiqua. ⁊ dicunt isti antiqui ꝙ in dubio assumat mitior via vt intelli gatur in dubio ꝙ sit dies: vnde. l. dicit qñ sol est super terraz dies est: ⁊ qñ non tunc nox est: vt. l. hec ꝓba. j̃. de ver. signi. modo sero põt esse quã do sol adhuc est super terrã: sed est in actu rece dendi de ꝓximo: ⁊ tunc est dies qa sol est super terrã. qñqz sol recessit ⁊ non est super terram: tñ qa de propinquo recessit adhuc remanet aliqd̃ lumen ꝑ ꝓ claritatẽ celi: tunc nox est: qa non est sol sup terrã. ⁊ eodẽ modo dico de mane. mane potest intelligi qñ non est sol super terrã: sed de ꝓximo venit: qa celum iam albescit: tũc nox est: vt. l. ticius. §. i. s̃. de libe. ⁊ posthu. sed sol cũ de ꝓximo incipit esse sup terram tũc dies est. ideo ꝓsulo ꝙ tu qui eris assessor facias ꝙ declaret in accusatione vel ꝙ testes declarent cũ dicunt de sero post occasum vel ante occasuz. ⁊ idẽ de ma ne ante solis ortuz vel post solis ortum. facit ad hoc. l. i. C. de custo. reo. sed si nihil esset declara tum tũc in dubio intelligeremus in benignioẽ partẽ: vt. l. si preses. ⁊. l. interpretatione. j̃. eo. ti.

Qualitate. [c] Mo. ꝙ punit grauius qd̃ fit manifeste q̃ illud qd̃ fit secrete. Cõtra. C. de sum. tri. l. nemo clericus. dic vt ibi per Cy. Item dicit hic in tex. accrassaturus. qd est hoc dictuz. glo. exponit vno modo. sed fateor ꝙ põt accipi illo modo: vt dicit glo. sed hic accipit aliter accrassaturus. i. aggressurus. nam aliter fit rixa sine aggressura: ali ter cum aggressura: vt dixi. s̃. e. l. respiciendũ. §. delinquũt. de istis q̃litatibus an sit iniuria atrox vel non. dicam. j̃. de iniur. l. item apud labeonez. §. atrocem.

Quãtitas. Mo. ꝙ q̃titas discernit abigeũ a fure. ⁊ sic i mul tis locis statutuz imponit penam furi ꝑm q̃tita tem furti. ⁊ ideo tunc iudex debet exprimere q̃titatem furti in processu. alias non posset puni re nisi pena mitiori: vt. l. si preses. ⁊. l. interpreta tione. j̃. eodem.

Euentus. Tex. ibi fcã subaudi pu niat: vt a sapiẽti ꝑm glo. habes quod punit factũ a dementissimo. Contra. s̃. ad. l. põpei. de parri. l. pe. in fi. ⁊. l. infans. s̃. de ficca. So. intellige hic dementẽ. i. temerarium ⁊ subiectũ hominẽ: non habentẽ alienatio nem mentis. Secũdo op. de eo quod dicit ipse met tex. ꝙ euentus non debet considerari: vt. l. i. §. i. s̃. de sic. So. ꝑm verba. l. non considerat euentus: vt. l. cor. de ficca. qa sufficit animus de ductus ad actũ: tamẽ iudex de equitate sua per. §. pena grauior. poterit penã augere vel minu ere considerato euentu. ⁊ ita intelligit Jaco. de are. hunc tex. ¶ Itẽ op. dicitur hic ꝙ casus fortuitus punit. contra. fortuitus casus est cui resisti non potest: vt. l. ꝓtractus. j̃. de regu. iur. ergo videt ꝙ quis ex eo non debeat puniri: qa si hoc esset puniret sine culpa. contra. l. aliud est fraus. j̃. de regu. iur. So. intellige hic casum precedẽte aliqua culpa: vt. l. respiciendus. §. delinquũt. ⁊ ibi dixi uobis. s̃. eodem.

Ex. §. sequenti.

¶ An propter multitudinẽ pena augeatur vel minuatur: ibi. Nota. Et an vniuersitas sit aliud q̃ homines vniuersitatis: ibi. Quid dicemus. Et an vniuersitas delinquat: ibi. Si queratur. Et an vniuersitas possit puniri: ibi. Hoc ꝑmisso. Et an si omnes homines vnius vniuersitatis tradant ad occidẽdum vnum: an vniuersitas dicatur ipsuz occidisse: ibi. Ulterius. Et an ex delicto officialis possit pũiri vniuersitas: ibi. Quero. Et an si est punita vniuersitas possint puniri singulares homines: ibi. Quero si.

Nõnunquã. Be hoc bẽtis. in. §. pena grauior. ¶ Mo. ꝙ propter multitudinem delinquentium pena exacerbatur. quãdoqz totũ. econtra: ꝙ propter multitudinẽ delinquẽtiũ pena minuitur. quid enim si oẽs huius ciuitatis vel saltim maior pars hominũ delinquũt: minuetur ne pena. dicit gl. detrahendũ est seueritati: vbi strages multorum hominuz iacet: vt. l. qui cedere. s̃. de ficca. Ista glo. videt contradicere textui: quia in tex. multi tudo est causa augendi penã. sed in glo. est cau sa minuendi. Respondeo qñqz delictum est cõ missum a multis ⁊ hoc cõstat. ⁊ tunc ꝑpter mul titudinẽ pena minuetur: vt in glo. qñqz delicta non sunt cõmissa a multis: sed est dubiuz ne cõmittant propter multas psonas aptas ad hoc: tunc exacerbat pena. ita loquit tex. Ista glo. inducit per doc. ad. q. de vniuersitate delinquente vt mitius puniat. Ista questio est multũ subtilis subaudi iudicio meo. nã primo est videndus an vniuersitas possit delinquere. Secũdo est videndũ an possit puniri. Et ꝙ possit delinquere videt tex. in. l. metũ. §. animaduertendũ. cũ sua glo. s̃. quod me. cau. ⁊ no. in. l. sicut. §. i. s̃. quod cuiusqz vniuer. nomine. ⁊. j̃. de regu. iur. l. aliud. §. refert. ⁊ ibi glo. In cõtrarium videt tex. in. l. sed si ex dolo. §. i. s̃. de dolo. Preterea vniuersitas est nomẽ iuris ⁊ nõ habet animum. nec hꝫ intellectuz: ergo non põt delinquere: vt. l. i. §. i.

a ¶ Mōnunq̃z.q̃ro an vniuersitas. Adde Inno.in.c.cum ex iniuncto.de ope.no.nun.ꝛ doc.oēs in.c.dilectus.de simo.el.iij. Et adde ꝙ vniuersitas nō dicit ꝓtumax anteq̃z ꝓgregari potuerit: vt in.l.i.C.de liber.vniuersi.ꝛ an appellatione hominū veniat vniuersitas. dixi post Bar.in.l.ij.de ver.si.j.qūo aūt vniuersitas posset citari vide in.l.nō pōt.de regiu.ꝛ in.l.metū.§.fz aiad uertendū est .s̄.qd̄ metᵗ cā.ꝛ qūo dz citari dixi in .l.sicut.d.§.i.s̄.qd̄ cuiusqz vniuer. nomi.ꝛ an p ꝓtumaciam vniuersitas deponi possit ꝛ ꝑuari p uilegijs.no. de sen.excō. c.qd̄ fit.ꝛ.c. graue.ꝛ refert bal.i.c. i.de mi.vas. qui ꝓtumax est. adde qd̄ Bal.de pa. ꝓstan.in v̄si. vniuersitate dic̄ ꝙ ibi est tex. ꝙ vniuersitas dānū dare dicitur ꝛ qd̄ maior pars fac̄ tota vniuersitas fecisse videt .l. qd̄ maior .j. ad munici. Itē si aliqd cōsiliarij ꝛ ācianí faciant videt id facere ipsa vniuersitas. allega. d̄ vi ꝛ vi ar.l.sine me. ꝛ ideo videmus ꝙ vniuersitas accusata rsidet per sindicuz suū hābē speciale mandatū a ciuibus .C.de re mili.l.tū collatoris . li.xij. nec requirit ꝙ ille singulares psone q̄ delinquūt noient i sindicatū: quia non ꝓstituit sindicᵒ noie ipsoꝝ: fz vniuersitatis. d̄ re. di.l.in tātū.§.vniuersitatis. Et nota ꝙ facilius fit inquisitio ꝓtra vniuersitatē q̄z cōtra singulares psonas: qꝛ delictum magne vniuersitatis si pōt esse nisi notoriū ꝛ famosuz: vt C de offi. rec. puin.l.iustissimos.ꝛ ar. eē de iudi.in.c.exhibita. saluo eo qd̄ no.insti.de publi.iudi.in p̄n.ꝛ in.c. si.de do.ꝛ ꝓtu. Inno.in auc. iudex vult ingrere ꝗ singulares psonas: oz ꝙ fama sit ꝑticuliter ꝗ eos ꝛ nō per ꝑcuratorē si cā exigat retētionē psone

.s̄.si qua.pau.fe.dica.ꝛ in.l.infans.s̄.de sicca.ꝛ hoc videt tenere Inno.extra de sen.excō.c.graue. Alij dicūt ꝙ vniuersitas potest delinquere omittendo: vt.l.iubemus nullam nauē.C.de sacrosanc.eccle. non autem cōmittendo per rationes predictas. Morū opi.refert Ly.C.vnde vi .l.si quis in tantā.in vlti.q.circa psonas. hoc nō placet: qa video vniuersitatē delinquere cōmittendo: vt in auc.itē nulla cōmunitas.C.de epis. ꝛ cle.ꝛ.x.col.de pace tenēda.c.i.ꝛ de sta.contra liber.ec.§.item nulla cōmunitas. ¶ Quid dicemus. breuiter ad intellectū huius.q.debemᵒ videre primo an vniuersitas sit aliud q̄ homines vniuersitatis. qdam dicūt ꝙ nō: vt no. in.d.l.sicut.§.i.s̄.qd̄ cuiusqz vniuersi. no.ꝛ.l.i.in fi.s̄.de colle.illi.ꝛ hoc tenent oēs philosophi ꝛ canoniste qui tenent ꝙ totuz non differt realiter a suis partibus. veritas est ꝙ si quidē loquamur realiter vere ꝛ ꝑprie ipsi dicunt vez. naz nil aliud est vniuersitas scholariū q̄ scholares. sed ꝑm fictionem iuris ipsi nō dicunt veruz. nam vniuersitas representat vnam psonam que est aliud a scholaribus seu ab hoibus vniuersitatis: vt.l.mortuo.s̄.de fideiusso. qd̄ apparet qa recedentibus oibus istis scholaribus ꝛ alijs redeūtibus eadē tū vniuersitas est. Itē mortuis omnibus de populo ꝛ alijs subrogatis idē est populus: vt.l.ꝑponebat.s̄.de iudi.ꝛ sic aliud est vniuersitas q̄ persone que faciunt vniuersitatē ꝑm iuris fictionem: qa est quedā persona representata: vt.d.l. mortuo. hoc etiā premisso. si queris an vniuersitas possit delinquere. Rūdeo proprie non pōt delinquere: qa proprie non est persona: vt dcm̄ est: tū hoc est fictum positū pro vero: sicut ponimus nos iuriste. ¶ Si querat an vniuersitas delinquat: dico ꝙ sic. peccatū omissiōis potest cōmittere vniuersitas. nā ipsa vniuersitas tenet aliquid facere qd̄ si omittit vniuersitas omittit: lz hoc ꝓtingeret negligentia regentiū ciuitatez. tū ipsa dicit negligere: vt.l.iubemus nullaz nauez .C.de sacrosan.eccle. cōiuncta.l.si ꝑcurator.§. tutores.s̄.man.in fi.§. In delicto vero cōmisso seu quod cōmittitur faciēdo debes aduertere. nā quedā sunt que tantū fieri possunt per ipsaz vniuersitatē: vt facere statuta: dare iurisditionē: imponere collectas ꝛ simi. isto casu potest vniuersitas delinquere: vt.d.auc.item nulla cōmunitas.ꝛ de sacrosanc.eccle.auc. cassa.ꝛ de sta.cōtra lib.eccle.in prin.ꝛ.§.item nulla cōmunitas. nec enīz pōt dici ꝙ aliquis priuatus hoc faciat. sz hoc facit ipsa vniuersitas in qua est illud ius: vt.l.oēs populi.s̄.de iusti.ꝛ iure.ꝛ.l.fi.C.de iurisdi.om.iudi. Quedam sunt que nō respiciunt ista iura residentia apud vniuersitē: vt cōmittere homicidiū vel facere violentiā ꝛ similia.ꝛ tūc vniuersitas nō potest hoc facere ꝑprie: quoniaz ista requirunt psonam veram: vt.d.l.sed ꝛ si ex dolo.§.i.s̄.de dolo. Sed dicitur cōmitti improprie per alios regentes ciuitatez seu alios quibᵒ ciuitas cōmisit vigore statuti: vt.l.i.in fi.cū.l.se. .s̄.de acqui.pos.ꝛ de libe.vniuer.l.i.ꝛ ita intelligo.l.metum.§.animaduertendū.cū sua glo.s̄.

.c.eos qui.de sen.ex.li.vj.ꝛ aliqn̄ ista detētio est arbitraria aliqn̄ necessaria. adde qd̄ Bal.de pa.ꝓstā.in ver.si qui ex pte. dixit notantius ꝙ ciuitas pōt obligari per iusiurandū ꝛ sub iurisditione pacisci: lz nō hēat animū. vnde dicit ꝙ hoc iuramentū est referendū ad animū ciuiū ꝑ ea que no. Inno.de sen.ex.in.c.graue. Itē adde ꝑdictis no.per Bal.per illum ter.i auc.nulla cōitas.de epi.ꝛ cle.ꝛ i .l. humanuz .C.de legi.ꝛ per do. Jo. ꝛ pe.de ācb. in.c. dilectᵗ filius.de simo.ꝑ Bar. i tractatu q̄ sint rebelles in ver.rebellando.ad fi. vide Bal. i l.i.§.i.qd̄ cuiusqz vniuersi.nomine.ꝛ spec.in ti de accu. in p̄n. ver.sed nunqd possit.et Bal. i.l.metum.§. aiad uertēdū. qd̄ me.cā. ꝛ i.l. ciuitates.qd̄ cuiusqz vniuer. Ly.i.l. si qs in tātā .C.vñ vi. in ver.sz pone. ꝛ vide bal.i .l.polla.C.d̄ his qui. vt i dig.ꝛ i.l.data.C.q accusare. bal.i.l. etiaz. in.v.ꝛ .vj.col.C.d̄ execu. rei iudi.in versi.ꝛ ego. Bal.in .l. sicut.§. si qd.qd̄ cuiusqz vniuersi. no.ꝛ qd̄ no. Bal.in auc. hec. in vlti. col.C.d̄ vsu cap.ibi: non cōsentiētibᵒ eēt difficile vide no.per Inno.ꝛ Jo. an.in.c.i.de bis q̄ fiūt a ma. par. cabal.in auc.ꝛ oino . in.iij. col. ne vxor ꝓo marito. ibi: crialiter. ergo punirē tur pupilli. sed qualiter fiet executio ꝓtra pupillū vel vniuersitatem. vide Bal. singulariter i.l.ēt .iij. col.C.d̄ execu. rei iudi.quod no. ADDE an vniuersitas posset puniri ꝛ ꝓuenirí ag.ꝓsi.clxv. ꝛ.cxcvj. vide etiaz Oldra.consilio

quod me.cau.ꝛ.l.aliud.§.refert.cum sua glo.j. de regu.iu. ¶ Hoc premisso quero an vniuersitas possit puniri. doc.dicūt ꝙ sic. sed alterabit pena per hanc glo. ita Ly.dicit in prealleg.l.si quis tantā. sed do. Innocē.tenet ꝙ vniuersitas nō potest puniri criminaliter: sed potest ꝓueniri ciuiliter. ita dicit in.c.dilectus.el.ij.extra de simo.ꝛ.d.c.grauez.de senten. excō. Mihi videt ꝙ dicat cōtra casum.x.col.de pace tenenda ꝛ iura.fir.§.i.vbi dicit ꝙ si ciuitas vel castrum deliquerit rūpendo pacem punit. quid ergo dicemus. aduerte rōnes que mouebant Inno.erāt iste. si vniuersitas punirēt criminaliter: ergo punirent pupilli ꝛ infantes qui non cōsenserūt: qd̄ esset iniquū. Preterea cū mortuis omnibᵒ hominibus ꝛ alijs subrogatis eadē fit vniuersitas. ergo illi qui postea nascerent punirent. qd̄ esset absurdū. Mihi videt sic dicenduz ꝙ pro delicto nō est dubiuz ꝙ potest vniuersitas cōueniri ciuiliter in eo quod ad eam puenit: vt.d.l.metū .§.animaduertendū.s̄.quod me.causa. ꝛ.l.sed ꝛ si dolo.§.i.s̄.de dolo. de eo ꝟo quod nō peruenit an possit ciuiliter vel criminaliter cōueniri puto idē iuris esse in quo dico sic. Quedaz sunt delicta propter que filius punit propter patrē: vt in crimine.l.iul.maie.ꝛ in crimine heresis: vt .C.ad.l.iul.ma.l.quisquis.ꝛ extra de here.c.statutum.li.vj.ꝛ de pe.c.felicis.li.vj.tunc isto casu potest vniuersitas criminaliter puniri: vt fuit factum de carthagine q̄ passa est aratrū: ut.s̄.quimo.vsufr.amit.l.si vsufructᵒ. Et ego vidi sniazᵇ diffinitiuā imperatoris Henrici quā dedit contra ciuitatē brixie que fuit sibi rebellis. in qua dicebat illam ciuitatē esse subijciendā aratro. quā penā ex misericordia relaxauit: que snia diffinitiua est lex: ut.l.ij.s̄.de legi.ꝛ in istis cessant rationes Inno. vbi possunt puniri paruuli ꝑpter maiores: ꝛ descendentes ꝑpter ciuitates suas.ꝛ ita fecit papa Bonifa. qa propter delicta quorundam templariorū totum collegiū templarioruz fuit destructū: quia erant heretici. Quedā sunt delicta in qbus filius nō punitur propter p̄rez. ꝛ hoc in casibus in qbus dixi vniuersitatē delinquere vniuersitas ipsa punietur. tū in modo puniendi est differentia: quia si quidē pena cadit ita in vniuersitatē ita ꝙ non in singulos de vniuersitate: ut si debet publicari aliq̄ res vniuersitatis ipsa vniuersitas punieť: ut.d.l.iubemᵒ nullam nauē.C.de sacrosanc.eccle. sed si esset talis pena ꝗ eque caderet in vniuersitatez ꝛ in singulos: ut est pena pecuniaria.ꝛ tunc si quidē est collegiū: ut collegiū priorū qui sunt numero.x. uel similiū non punient omnes de collegio: sed tantū illi qui cōsenserūt. casus est in.l.i circa p̄n. .s̄.de ma.cōue. in eo ꝙ dicit q presentes fuerūt ꝛc. Sed si esset collegiū magnū ꝛ diffusuz: ut est populus seu aliqua cōmunitas. tūc qa discernere cōsentientes a non ꝓsentientibus esset difficile: tota ciuitas ꝛ tota vniuersitas punieť: ut dicta auc. item nulla cōmunitas.ꝛ de pa.iura.fir. .§.i. Si ꝟo esset delictū quod non cadit in vniuersitatē ꝑprie: ut homicidia ꝛ rapine ꝛ similia.

.lxvj.ꝛ.cccxv. b ¶ Vidi sniam. Adde qd̄ no. Bar.ꝛ que ibi dixi in.l.hereditatē.ad.l.fal. vide qd̄ no. Bal.in auc. habita.in.iiij.col.C.ne filius ꝓo patre.ꝛ ꝙ ciuitas interdicta ꝛ ꝓdēnata nō redimet priuilegia

ciuitatis. ⁊ q̃ ciuitas possit damnari crimine lese maiestatis ⁊ bona dari in predium. tenet Bal. in. l. ex testamẽto. C. de testa. mili. ibi: ut si debet publicari. adde quod in causa capitali uniuersitatis potest interuenire p curator. ita fuit decisum per glo. in. l. sed si hac. §. fi. de in ius uocan. per Bal. in. l. ij. §. de accu. ⁊ uide in materia do. abba. in. c. i. de postu. prela.

a ¶ Quero si est. Si est punita uniuersitas an possint puniri homines singulares. uide p Io. an. in. c. fina. de pe. i. vj. ubi dicit q̃ fic: qa qõ dbet uniuersitas non debẽt singuli. ⁊ econtrario. l. ficut. §. i. quod cuiusq̃ uniuersi. Item potest uniuersitas teneri: ⁊ nõ singuli. ita dicit fuisse factum in ciuitate uiterbi. ar. l. semp. §. in sepulchro. quod ui aut clam: quia alia pena est in pecatis uniuersitatis: alia in peccatis singulorum. uide. l. ne qd. §. de incen. rui. nauf.

b Vidã. q possit relinq. Dãnato in metallum ⁊ deportato ad pias causas an possit relinqui. uide Bal. in. l. i. C. de sacro san. eccle. in. xj. colum. ⁊ sequenti. ibi quid bodie differat dãnatus in metallum a deportato ⁊ uide Bal. in. l. cunctos populos. in pe nul. colum. de sũma trinitate. de dãnato ad mortem qui fuit acceptus de mambus familie: q̃ tamen remanet seruus: ⁊ qualiter debet intelligi ista. l. uide in specu. de accusa. in proemio uide oino in regula peccati venia. de reg. iur. li. vj. ibi. ij. opponitur. dicitur hic deportati. quid si fiscus nõ vult bona deportati: an poterit agere deportatus pro bõis illis uide Bal. in. l. fic ideo i prin. §. qui satisda. cog. ADDE que posui in. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

c ¶ Ogitationis. ad istaz. l. adde no. in. c. felicis. de penis. in. vj. ⁊ que dixi in. l. i. in fi. quod quisq̃ iur.

d s ¶ Nõ defendantur. De materia huius. l. no. Bar. in. l. i. §. si quis ultimo. §. de questioni. et idem Bar. in. l. iiij. §. ꝓ autem iudiciũ. §. de dã. infec. et ibi vult q̃ quis potest innocentiam suã purgare iuramẽto a delicto de quo fuit inq̃sit. uide que dixi post Bal. i. l. data opera. in. xix. colum. ⁊ in fi. C. qui accusa.

tunc dico uniuersitatẽ puniri more priuatorũ si pena potest in uniuersitatẽ cadere: ut. d. l. metũ. §. animaduertendũ. Sed si non posset cadere talis pena ut est pena decapitatõis. nam uniuersitas nõ potest decapitari: quia nõ habet caput uerum sed fictũ: tunc illa pena alterabit in aliã. ar. hui⁹ glo. ⁊. l. quid ergo. §. pena grauior. ⁊. l. hos accusare. §. omnibus in fi. §. de accu. dices tu quare nõ amputatur illud caput fictum. hoc est dissoluatur collegium seu uniuersitas illa. Rñdeo quia sequeret illud incõueniens quod dicebat Inno. quia punirent nõ culpabiles. dices tu certe ⁊ in pena pecuniaria illud cõtingit incõueniens: quia collecta imponet illis qui nõ deliquerũt. certe ⁊ in veritate ego concederem istud q̃ lz superior totam vniuersitatẽ cõdẽnet: vt dixi. tamẽ illi qui non deliquerunt nõ debent cõtribuere in solutione collecte de iure. arg. d. l. circa prin. §. de ma. oue. ⁊ hoc vidi in quadã sententia diffinitiua imperatoris Hẽrici. ¶ Ulteri⁹ quero: oẽs homines de ista vniuersitate iuerũt ad occidendũ quendã: vtrum dicat vniuersitas occidisse. glo. in. l. sicut. §. i. §. qõ cuiusq̃ vniuer. no. mouet hanc. q. ⁊ non determinat. sed ꝓ vitas est ista. q̃ tũc videt facere vniuersitas qñ deliberato proposito ⁊ cõsilio hoc facit. alias nõ dicit facere vniuersitas: sed dicunt facere singuli. casus est iudicio meo in. l. semper. §. ij. §. qõ vi aut claz. ⁊ hoc videt tenere glo. in. l. aliud. §. refert. j. de re. iur. isto ergo casu nõ posset fieri inquisitio cõtra vniuersitatẽ: sed contra illos hoies singulares qui hoc fecerunt. plus dico q̃ si leuato vexillo ⁊ pulsata campana iuerũt ad hoc faciendum q̃ non dicat delinquere vniuersitas si deliberatio nõ precesserit: vt. d. ll. ⁊ isto casu illi qui eleuauerũt vexillum ⁊ campanã pulsauerũt magis dicunt incitatores personarũ q̃ vniuersitas dicat hoc facere. de hoc loquit. C. de sedi. p totum ti. ⁊ isto modo q̃ precedat deliberatio: intelligo glo. l. metũ. §. animaduertendũ. §. quod me. causa. puto tamẽ q̃ posset sequi ratihabitio quod sufficeret ad puniendũ vniuersitatẽ: vt si per vim expulerint me de castro ⁊ vniuersitas illud sibi retinet: vt. d. l. sed si ex dolo. §. i. §. de dolo. ⁊. l. i. §. deiecisse. §. de vi ⁊ vi ar. quod etiaz tenet Inno. in. d. c. graue. ¶ Quero an ex delicto officialis teneat vniuersitas: videt q̃ nõ: qa vniuersitas nõ videt mãdasse officiali q̃ delinquat vt. l. si procurator. §. de ꝓdi. inde. nõ ob. l. iubemus nullam nauẽ: qa ibi officialis negligit non faciendo aliqd. ⁊ ideo videt q̃ ex facto officialis nõ teneat nisi secuta ratihabitione vel mãdato precedẽte. de hoc tamẽ Cy. distinguit latius in preal. l. iubemus nullam nauem. ¶ Quero si est punita vniuersitas an possint puniri aliq̃ homines singulares [a]. videt q̃ nõ: quia ꝑm hoc delicto eiusdẽ hominis bis quereret. dico fic. q̃dam delicta que dicunt fieri per vniuersitatẽ vt dixi: ⁊ in illis sola vniuersitas potest puniri tãq̃ faciens. alij singulares poterunt puniri tanq̃ instigatores ⁊ fieri facientes: vt. l. i. §. incidit. §. ad turpil. ⁊. l. hec verba. §. de adul. cũ si. sed in delictis que nõ fiunt proprie per vniuersitatem erit totũ econtra: quia facientes punient de delicto. vniuersitas vero punieť tanq̃ fieri faciẽs vel tãquam ratũ habens suo nomine: vt ex predictis apparet. ⁊ ex hoc habes practicã. ¶ Ultimo q̃ro condemnata vniuersitate vtrum imponetur collecta per solidum ⁊ libram vel per capita: dixi in. l. iiij. §. si actor. §. de re iudi.

q Vidam sunt serui.

¶ Op. ⁊ videt q̃ dãnatis in metallum possit relinqui [b]: vt. l. i. si in metallũ. §. de his que pro nõ scrip. ha. ⁊. l. legatum. §. de capi. di. So. quod hic dicit fallit in causa alimentorũ: vt ibi. ⁊ hoc facit ad. q. an fratres minores vel alij q̃ nõ possunt propriũ habere salt ex possint petere ex causa alimentorũ: quod dixi plene in. l. ꝓuos. §. de ali. ⁊ ci. lega. ¶ Scõo op. dicit hic. deportati retinent ea que sunt iuris gentiũ: sed nõ ea que sunt iuris ciuilis: ꝑm hoc qa ex ꝓtractu iuris gẽtiuz orit actio que est iuris ciuilis ⁊ obligatio ciuilis que est de iure ciuili: vt insti. de obli. in ꝓn. ergo isti nunq̃ poterũt petere aliquid. Rñdeo in istis in quibus obligatio reseruat de iure gentium cõcedit eis habere actionẽ: vt. l. si mandauero. §. is cuius. §. mã. ⁊ de re iudi. l. si victũ. cuz sua glo. ideo illud quod glo. dicit q̃ possunt vẽdere ⁊ emere nõ est sine effectu: qa habebũt actionem: lz sint iuris ciuilis. ¶ Itez op. q̃ nemo fiat seruus ex supplicio: vt in auẽ. sed hodie. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. dixi plene in. l. si victuz. Respõdeo q̃ iste. ll. in hoc hodie corrigunt q̃ nullus damnatus qui debet superuiuere efficit hodie seruus. secus si nõ debet superuiuere: vt. j. e. l. qui vltimo. ⁊ ibi dicam. ¶ Ultimo ista. l. facit quid perdant exbanniti vtrum equiparentur deportatis vel in metallum damnatis non examino ꝗ: sed examinaui in. q. quã feci de hoc.

c Ogitationis.

[c] Be hoc dicꝑ doc. in. l. si quis nõ dicã rapere. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ per By. in. c. peccatum. extra de regu. iur. li. vj. ⁊ tangam in. l. ii. §. de extra. cri.

Ex. l. sequenti.

¶ Iudex nemine defendente potest ex officio inquirere defensiones rei.

s Inõ defendãtur.

[d] Mo. q̃ iudex põt inquirere ex suo officio defensiones rei nemine defendente vt hic. ⁊ in. l. i. in fi. §. ti. i. ⁊ ibi dixi. ⁊ sic facit q̃ iudex in causa criminali possit inducere testes a ꝑte non productos. ⁊ ita per banc. l. determinaui in. q. quam disputaui pisis.

Ex. l. sequenti.

¶ Aduocatus vel doctor ãtiquus an possit seruire per substitutum.

i A metallum.

[e] Facit ad. q. q̃ doctor vel aduocatus antiquus possit seruire per substitutum: de quo dixi vobis in. l. nemo est qui nesciat. §. de duo. reis. ⁊. l. cõtinuus. §. cum quis. §. de verbo. obli. doc. tangũt in. l. i. §. ne autem. C. de cadu. tol.

Ex. l. sequenti.

¶ Damnatus in metallum ad tempus intelligitur ad decẽnium. si autem est damnatus simpliciter intelligitur perpetuo.

e Ine prefinito.

[f] Hec. l. est no. ⁊ m me i talluz. Uide Bar. in. l. in furti. §. i. §. d fur. f Ine p f finito. Ista est. l. singu. nã habemus alibi q̃ ubi ler dicit in dieb⁹ illis intelligit in duobus: ut in. l. item illa. §. i. de uer. oblig. ⁊ no. glo. in. l. euz qui calendis eo. titu. uide Bar. in. l. si quis adulterium. §. i. §. de adul. Itẽ duz lex dicit de trib⁹ terminis intelligit de trib⁹ annis tantũ ut est casus no. ⁊ bar. ibi in. l. iij. §. fi ita. de annu. leg. Itẽ ubi lex dicit per tempora intelligitur de duobus annis: ut nota glo. iuncto tex. ⁊ ibi bal. in. l. usure. p tempora. C. de usur. qõ non puto uerum p istuz tex. ⁊ glo. ꝗ in. ij. solutione hoc sentit sed ꝓtra istũ tex. est tex. i. l. qõ si nolit. §. si qs ita. ff. de edili. edic. ubi in dubio intelligit de duo b⁹: ut ibi dixi. Itẽ istum textũ limita non habere locum in interlocutoria per. l. fina. in prin. j. co. et

habetur in.l.i.C.de postu.quid si lex dicat nō multum tempus:certe intelligitur per sex menses ꝓ vnum intellectum in.l.excipiuntur.ff.ad sille.⁊ vide Bar.omnino in.l.si adulterium.§.i.s.de adulte.⁊ Bal.dicē ꝙ non est alibi in.l.i.C.de postu.⁊ vide ibi ad beneplacitum iudicis.an intelligitur perpetuum:vt in.l.sufficit.C.de cōdi.inde.ff.vide domi.in .c.fi. de re/scrip. in.vj. ⁊ i.c.gratio se.co.ti.

singularis: ⁊ forte non reperies sibi ꝛcordātiā. ¶Op.C.e.l.seruus.Respondeo.quādoqz qs dānatur in metallum simpliciter tunc intelligit perpetuo vt ibi.quandoqz dānatur ad tempus sed tempus non exprimitur:⁊ tunc intelligitur de decennio.casus est hic no.quandoqz dānat ad beneplacitum iudicis.tunc dic vt dixi in.l.cē tesimis.s.de verborum obligatione.⁊ per doc. in.l.fi.C.de contraben.emptio.

a Iui d fratres Istum textū alle.no.bar. in.l.furti.§. .i.s.de ꝛdi. fur.vide abba. i.c.ij.de pur.vulga.⁊ istum tex.alleg. Bal.in .l.error. ad fi.C.de iur. ⁊ fac. igno. de reuocati one errore iudicis de q̄ per eundem in.l.diem p/ferre.§. nūc dicendū. de arbi. ꝑ bar. ⁊ bal.in.l.ij. de sen.ex pi. reci.C.

e **Orum.** No.quādo aliquis est expulsus de ciuitate ꝓpter proditionem vbicunqz arma eius sunt depicta in sui honorem debent destrui.

Ex.l.sequenti.

¶An propter diuturnitatem tēporis pena aggrauetur vel subleuetur.

s **Idiutino.** ¶Op. ⁊ videk ꝙ per diuturnitatez temporis pena aggrauetur:vt.l. aut facta.§.tempus.s.eo.ti.vera sol.est ista que tangitur in princi.glo.quedam sunt delicta momentanea que reiterationē non recipiūt.⁊ tunc si quis tale delictum cōmisit antiquo tempore: ⁊ nūc de eo punitur pena debet aliqualiter subleuari.⁊ ita loquitur hic.quod intellige si tempore recenti maleficij commissi de hoc non fuit cognitum.secus si in recenti tēpore fuit cognitum.sed propter eius absentiam ⁊ contumaciā pena nō fuerit apposita:ut.l.ij.C.de requi.reis. Quedam sunt maleficia que licet sint momētanea:sūt tamen reiterabilia:vt in adulterio.si aliquis tenuisset aliquam vxorem suam in adulterio longo tempore deberet propter hoc acrius puniri:vt.l.mariti.§.sex mēsium.⁊ quod ibi no. .s.de adulte.facit.j.e.l.capitalium.§.solēt.⁊.§. famosos.Quedam sunt delicta que nō sunt momentanea sed habent actum successiuū:vt quādo aliquis est fugitiuus vel emansor:tunc pena debet augeri non diminui:vt.l.aut facta.§.tempus.s.eodem titulo.

Ex.l.sequenti.

¶Si post sententiam diffinitiuam appet de innocētia rei potest absolui de gratia speciali. Et post conclusionem in causa admittitur in criminalibus probatio per instrumenta.

d **Iui fratres.** Tene mentī hāc.l.⁊ nūquam obliuiscaris. Nota ꝙ post sentētiam diffinitiuam si apparet de innocētia rei potest absolui ex gratia speciali vt hic. ⁊ dixi in.l.i. .§.fi.s.de questio.quod tene menti.¶Secundo nota casuz[b] in quo sententia rescinditur pretextu instrumentorum de nouo repertoꝝ.Contra hoc op.de.l.imperatores.s.de re iudi.Sonō rescinditur de iure cōmuni:sed ex principis beneficio sic.ex hac.l.credo ꝙ post cōclusionez cause ⁊ post testium publicationem admittitur probatio[c] per instrumēta in causis criminalib[o]: sicut dixi de testibus recipiendis in causa criminali ꝙ possunt recipi post cause cōclusionē ⁊ testium publicationem in causis criminalibus:vt dixi in.l.i.in fi.s.de questio.

c **Apitalium.**

Solent. Textus ibi accōmodare.i.acclamare vt turbēt populares dum falso clamant foras vel ad arma.

Nōnunquam. [d]¶Op.C.de seditio.l.i.dicit gl. illa.l.debet intelligi ꝓ istaz.tu dic.quādoqz isti faciūt tumultum per lasciuiam:⁊ tūc debet procedi eo ordine qui ponitur hic.quādoqz faciūt rumorem ex proposito acclamando fortiter ꝙ moriantur illi qui regunt:⁊ tunc habet locum titulus de seditiosis.

Serui cesi. [e]Nota ꝙ sicut homines nobiles ex cōsuetudine nō suspenduntur nec patiuntur istas viles penas. Idem de alijs popularibus ⁊ diuitibus ⁊ honestioribus.

Ad statuas. Nota tex.ibi:cuz eniz leges omnibus hominibus ⁊c.¶Nota ꝙ leges omnibus prebēt securitatem.vnde securitas non potest postulari nisi appareat causa.nō enim presumitur qs velle offendere aliquem nisi causa appareat.

Crassatores. [f]¶Op.j.e.l.§.famosos. respōdeo hic loquitur de aggressoribus tantum:qui maleficium non perfecerunt.sed in contrarium loquitur de his qui maleficium perfecerunt.

Qui ob inimicitias. Materiaz huius.§.hēs plene.C.de accusa.l.qui data opa per Cy.dicam in.l.qui edes.s.de incē.rui.nau.

In exulibus. De hoc vidistis.s. .e. titulo.l.relegati.

Ex.§.sequenti.

¶Quis dicatur famosus latro vel fur.

Famosos. [g]§.noster itelligit duobus modis.vno modo intelligitur vt latro dicatur fur qui claz furatur. alio modo intelligitur de latronibus:hoc est de robatoribus strataruz qui hoc faciunt publice. Secundum primam lecturam oppo.de.l.fi.s. de fur.⁊ in auc. vt nul. iudi.§.penulti. vbi pro furto quis non moritur.Solu.aut est fur famosus:⁊ suspenditur vt hic.aut non est famosus:⁊ non suspenditur:sed aliter punitur:vt in cōtrario.ita dicit glo.hic.⁊ in auc.sz nouo iure.C.de seruis fugitiuis.⁊ in cor.vnde sumitur. ¶Itez opponitur ꝙ pro vno furto quinqz solidorum quis indistincte suspenditur:vt in auc.de pace tenenda.§.si quis quinqz solidos.x.col. Solu. concedo ꝙ per illam constitutionem sic punit. ⁊ per hoc est recessum a.ll.antiquis.dicūt tamē quidam ꝙ per aliam constitutionem que est in decima columna.de pace iura.firmā.§.iniuria. vbi dicitur iniuria ⁊ furtuz legitime punitur:videtur redire ad istas.ll.antiquas:licet glo.ibi finaliter contrarium teneat.tamen quicquid hodie fit in qualibet ciuitate italie sunt statuta de hoc.sed de iure cōmuni tenerem illam glosam. ¶Secundo op.prout secundo modo legitur ⁊ videtur ꝙ debeat puniri.l.iul.de vi publi.⁊.l. .iiij.in prin.s.ad.l.iul.de vi pub.So.ibi quādo semel tantum fecit.secus si esset famosus latro. tunc pena augmentaretur propter illam qualitatez vt hic.¶Quero quis[h] dicatur famosus latro vel fur.dicunt quidam illi qui hoc sepius fecerunt.ita dicit glo.in auc. sed nouo iure.C.de ser.fugi.quod puto verum si contra eos de hoc tio.⁊ ibi de rumore in populo ⁊ tumultu clamante.vide glo.se.que incipit:bene facit.⁊ vide ad materiam.l.obseruare.in fi.s.de offi.pcon.

e ¶Serui cesi.bene facit glo.xij.di.non cogunt in glo.que incipit ar.⁊ quod no.bal.in.l.nobiliores.C.de cōmer.⁊ mer.li.xj.⁊ istud dictū melius cadit super hac.l.super.§.nō omnis.ad istum.§.adde que no.bar. in.l.ij.in fi. .s.co. ⁊ do. abba. i.c.pastoralis in fi. pm.in vltino.extra de offi.deleg.⁊ quando nobilis punit tanqz vilis. vide bal.i.l. nemo.C.de sum.tri.⁊ fi. catho.

f ¶Crassatores.vide gl. in.§. nouissime.insti. de suspec.tuto.

g ¶Famosos.Et dicit iste tex.ꝙ ibi suspendunt vbi furtū fecerūt. adde Saly.i auc. si vo.d adulte.bal.ꝑ illū tex.in.l.i.C. de nili agge. nō rūpen.et qualiter intelligat ille tex.in fi. dū dicit ad bestias dānari. vide gl. no. in.l.ij.s. arbo.fur.cesa. in ver. item oppo. ⁊c.an pro furto qs possit suspendi. vid bar. in.l.leuia in pn.de accu.

h ¶Quero qs.Quis dicatur famosus latro vel fur. vide aliquid de materia ꝑ bar. in.l.ij.s. de fur. Est ⁊ alia spēs furādi de qua in .l.fi.s.de extraor.crimi. Ang.hic dicit ꝙ non intelligit famosos latrones q assidue furant:sed vbi aggrediunt cum armis. aut vi auferunt. de sepul.vio.l.pōtor.§.aduersus eos q cadauer. vide glo.in.l.respicien.§.de linquunt.s. eo.⁊ ibi qs fit latro ⁊ ꝑ quos actus inducatur.⁊ vide gl.not. in.c.cuz iter alia.supver. latro. de immu.eccle.in fi.⁊ facit qs

dicak cõsuetus latro: ⁊ per quos actus inducak. ⁊ dicit Cy. in. l. ij. C. de re. cred. q̃ qui blasphemauit bis vel ter: nõ dicik ꝓsuetus blasphemare. quid de verbo solitus. Vide Bar. in. l. i. C. qũo ⁊ qñ iudex. adde. l. iij. C. de epi. audiẽ. vbi dicit q̃ ꝓsuetus ⁊ famosus fur dicik per vnũ furtũ. vide Bal. in dicta auẽ. sed nouo iure. C. de ser. fugi. versi. iij. no. p moder. in. c. fina. de fur. ⁊ p bar. in. l. ij. §. de fur. ⁊ nũqd pro multis paruis furtis qs tanq̃ famosus posset suspendi. vide Bal. i. c. i. §. iniuria. de pace iur. fir. ⁊ differentiã iter latrões ⁊ fures. vide in auẽ. ſz nouo iure. C. de fur. ⁊ instit. vi bo. rap. i p̃n. ⁊ no. canoniste i. c. ex pte. ex̃ de testi. ⁊ qd si statutũ facit mẽtionez de robaria. vide per bal. i auẽ. ſz nouo iure. in. iii. col. C. d̃ ser. fugiti. ⁊. l. si te. C. de isa. qs dicak pre do qui accipit rẽ absq̃ volũtate domini: ⁊ etiaz si sit debitaꝛ. est in. l. ſz si ex stipulatione. que est lex. ⁊. ff. d̃ acqui. pos. ⁊ est glo. in. l. cum qui. in v̊bo. nõ oẽ. de fur. ⁊ no. glo. in. l. nõ est v̊a. C. co. qs autem sit depredator. ⁊ d̃portator vide tex. i. l. qui aduocatoruz. C. de postu. ⁊ dic ibi bal. q̃ illud vocabulum est paꝛ in vsu: ⁊ in paucis locis reperik. ad de tex. i. l. i. §. i. ff. d̃ abigeis. no. etiã bal. in. l. frumentuz. per illum tex. C. que res vẽ. pos. ⁊ dicik furtũ esse genus qd̃ continet sub se rapinam. ita idicit Bar. in. l. duobus

fama publica laborabat: vt colligitur ex hac lra dum dicit famosos. ⁊ intellige hoc de his qui p fecerunt delictũ. alias secus: vt. s̃. e. l. §. crassatores. ¶ Vltimo glo. dicit q̃ per lombardiam aliter punitur furtuz. quod dic vt in glo. ⁊ plenius in. d. glo. de pa. iu. fir. §. iniuria.

Maiores. ¶ Op. contra. §. nostrũ. de. l. p̃sbyteri. C. de epi. ⁊ cleri. dic vt dixi. s̃. e. l. quedam delicta.

Ex. l. sequenti.

¶ An snia excõmunicationis secum trahat executionem: ⁊ an snia corporalis possit infra decẽ dies executioni mandari.

q **Vi vltimo.** Ibi statim ⁊c. ¶ Nota q̃ ad mortem dãnati statim efficiunk ꝓui pene vt hic. ⁊ vidistis. s̃. eo. ti. l. quod ad statuz. sic ista snia trahit secuz executionẽ: vt no. in. l. si qs exheredat. §. irrituz. de iniusto rup. testa. ⁊ hac glo. ⁊ ideo istoꝝ dãnatoꝝ ad mortem nõ valet testm̃. quod intellige[b] in dãnatis ab eo qui hũit iurisditionẽ: vt. l. ij. §. fi. s̃. eo. ⁊ puto hoc idẽ eẽ etiam si euaserint: vt si essent abrepti de manib̃ familie post sniam latam in presentes: nõ dico. ita de bãnitis: vt dixi in qõne quaz disputaui de exbãnitis. ¶ Vlterius nota q̃ licet isti sint serui pene tñ possunt examinari ad aliquale indiciuz contra alios: vt hic in fi. dixi. in. l. maritus. s̃. ti. i. ¶ Op. in auẽ. de nup. §. quod aũt posita. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. auẽ. sed hodie. Respõdeo illud qõ hac. l. dicik hodie corrigik[c] in ingenuo. secus in liberto. sed illud qõ hic dicik q̃ corrigik est verum in dãnato in metallum. sed in dãnato ad mortẽ non corrigik ista. l. sed remanet firma: vt no. in dicta auẽ. sed hodie. facit. l. eius qui. et quod ibi no. per glo. ⁊ By. s̃. de testa. ¶ Vlterius. l. ista inducik per glo. nostram cõtra canonistas qui dicunt q̃ snia excõmunicationis secũ trahit executionẽ: ⁊ ideo ab ea nõ potest appellari: vt extra de appel. c. pastoralis. quod videk cõtra hanc. l. cõiuncta. l. si quis exheredatus. §. hic qui. s̃. de iniusto rup. testa. ⁊ quod no. p gl. C. si a non cõpe. iudi. l. fi. Sed qcqd glo. dicat dico ego q̃ snia excõmunicatiõis ẽ alterius nature q̃ ista: qa illa est medicinalis nõ mortalis: vt in. c. i. extra de sen. excõmu. lib. vj. ⁊ ideo circa illaz tene opi. cano. vt no. in dicto. c. pastoralis. ⁊ in spe. de appella. §. in quibus. ver. xvij. ⁊ v̊. se. ¶ Vltimo quero[d] circa hanc. l. vtrũ snia corporalis possit mandari executioni infra decez dies qui dank ad appellãdũ. videtur q̃ nõ. j̃. nil no. ap. pen. l. i. circa prin. ⁊ ibi no. in glo. ¶ In contrariuz videk hic tex. qui dicit statim. ⁊ glo. dicit hoc super verbo perdũt. ⁊ pro hoc videk expꝛessum in. l. addictos. C. de epis. audi. per quas. ll. hoc tenet Guil. de cu. nõ ob. l. i. j̃. nil no. ap. pẽ. qa ibi loquik in ciuilibus. Ratio diuersitatis est ꝓm euz: quia in criminalibus potest quilibet ap-

pellare pro eo: vt. l. non tantũ. j̃. de appel. quod in ciuilibus non est in quibus non potest appellare nisi tantũ ille cuius interest: vt. l. a sententia. j̃. de appel. Spe. videk tenere cõtrariũ in ti. de sen. §. videndũ. ver. porro. Breuiter debetis scire q̃ quedam est executio que fit a iure: vt q̃ efficiatur ꝓuus vel infamis ⁊ similia. ⁊ tũc talis executio fit statim lata snia: vt hic. ⁊ l. qõ ad statum. s̃. eo. ⁊ l. furti in p̃n. s̃. de his qui no. infa. Quedaz est executio que debet fieri ab hoie. ⁊ ista vt puto debet differri post decẽ dies: vt dicta. l. i. ⁊ qõ ibi no. j̃. nil no. ap. pen. Non ob. l. addictos. qa ibi fiebat executio ãte. ⁊ male faciebat iudex qui hoc faciebat: vel forte renũciauerat appellationi[e]. ideo permittitur alij appellare. ⁊ hoc videtur sentire glo. q̃ solum executio iuris fiat infra decem dies. ⁊ hoc putarem verius de iure: ſz de consuetudine seruatur contrarium: quia illi decem dies non expectantur.

Ex. l. sequenti.

¶ Libellus in criminalibus procedit per circũstantias non declaratas ⁊ poterit postea in processu declarari.

s **I preses.** Mo. q̃ sententia refertur ad libelluz. ¶ Secundo no. q̃ in dubio videk intentata. l. mitior: vt hic. ¶ Opp. dicitur hic si preses ita interlocutus ⁊c. cõtra. ex interlocutoria quis non infamatur: vt. l. verbum. ⁊. l. interlocutio. de his qui no. infa. So. q̃ hic dicitur interlocutus est itellige scilicet diffinitiue. ad hoc facit. C. de sen. l. post sententiam. Cõtra hoc extra glo. op. primo prout loquitur in interdicto ista sententia non potest dici diffinitiua: quia cõtinet incertum. non enim dicit circa quã rez vis sit cõmissa. ⁊ ideo nõ declaratur quid veniat in restitutione. ergo sententia nulla: vt. C. de sen. que sine cer. quã. per totum. Solu. debes intelligere q̃ hic dicitur vim fecisti. s. tibi obiectaz in libello: ⁊ sic per relationem ad libellum: vt. l. ait pretor. §. i. s̃. de re iudic. ⁊ quod ibi plene dixi. ¶ Item oppo. ad idem prout hec sententia refertur ad accusationẽ criminalem. nam vis quedam est licita quedam illicita: vt probatur in. l. creditores. C. de pig. ergo si iudex pnũciat vim fecisti: non sequik: ergo es puniendus: vt. l. i. §. i. s̃. ad turpil. ⁊ ibi dixi. Respondeo eodez modo q̃ hic dicik vim fecisti scilicet obiectam in libello. ita q̃ ad illam se retulit vel expresse vel expresumptione istius. l. ¶ Vltimo oppo. ⁊ videtur q̃ ista. l. i fi. sui male dicat: vbi dicit vtriusqz. l. crimina obiecta sunt. cõtra in. l. senatus. s̃. de accusa. vbi dicitur q̃ quis nõ potest accusari diuersis legibus. So. q̃ hic dicitur vtriusqz. l. crimina sunt obiecta. i. crimen quod potest vtraqz. l. puniri ꝓm diuersas circũstantias: vt si fuisti accusatus q̃ aliquem deiecisti inferẽdo sibi violentiam: nec dixisti cũ armis vel sine armis. ⁊ sic

a Vi vltimo. Dãnati ad mortẽ efficiunk serui pene. fallit si appellatuz est. Itẽ fallit si snia fuerit nulla. Itẽ per sniam interlocutoriam sit appellatũ. hoc voluit Bal. in. d. l. i. C. de ex delic. defũc. Et dũ ponit Bar. hic. qd in bãnitis. vide Bal. in. l. fi. C. si a nõ cõpe. iudi. Si dãnatus ad mortẽ euasit nõ poterit testari. facit ad id qd̃ no. bal. in. l. ex ea cã. j̃. de postu. ⁊ vide Bar. in. l. si is qui. §. i. de testa. bar. ⁊ bal. in. l. i. C. de sacrosanc. ec. ⁊ qõ no. Inno. in. c. querẽti. de offi. deleg. ⁊ no. bar. in. l. cũctos populos. in pe. col. de sum. tri. ⁊ Imol. in. d. l. si qd filio. §. irritũ. de iniusto test. glo. ⁊ doc. C. de do. iter vi. ⁊ vx. in auẽ. ſz hodie. ⁊ bal. ⁊ Imol. in. l. suo legato. §. fi. de leg. i. ⁊ bal. in. l. fi. C. si a non cõpe. iudi. ⁊ ad ꝓ vid bar. pulchre i. l. si eꝝ. §. de testa. ⁊ p Ro. i. l. i. d̃ re iudi. adde bar. in. l. nõnunq̃. de appella.

b ¶ Quod i tellige. An damnati ad mortem possint facere testm̃. vide pulchre bar. in. l. si eꝝ. ff. de tes. ⁊ bar. in. l. cũctos populos. C. de sum. tri.

c ¶ Hodie corrigik. an hodie dãnati ad mortẽ efficiank ꝓui pene. vide i. l. si qs i bona. ff. de ac. qui. heredi.

d ¶ Vltimo q̃ro. An snia corpalis possit mandari executiõi in fra. x. dies. Adde bar. p illũ tex. no. i. l. nõ tm̃. de ap. vbi vid̃. Adde quod no. bal. post Bar. in. l. si quis. §. his ac. de iiusto test. p Bar. i. l. ff. qua pena. de v̊. si. ⁊ Bal. in. l. fi. in vlti. col. si a nõ cõpe. iudi. p Ro. in. l. i. de re iudi. ibi breuiter debetis scire q̃ quedã executio: vide qõ no. in. l. si. C. si a si cõpe. iudi. adde Bar. post Guil. in. l. fur. §. i. ff. de insti. bal. ãg. ⁊ do. Jo. in. l. a latronib̃. §. i. ff. de testa. bal. in. l. obseruare. §. profici sci. ff. de of. pcõ. ⁊ in. l. addictos. C de epi. audi. ⁊ no. in. c. si qñ. de of. de leg. Bal. in. l. i. C. ex delic. defunc. in. vij. col. ⁊ qõ no. Bar. in. l. nõ tm̃. j̃. de appella. Inno. in. c. querenti. de offi. deleg. Bar. in rub. de re iudi. iuxta fi.

e ¶ Renũciauerat appellationi. Istud dictũ reputak multũ no. ad limitationẽ glo. no. in. l. pactuz. s̃. de pac. ⁊ dic vt dixi in. l. non tm̃. de appel. per bar. in. l. custodias. s̃ de publi. iudi.

f I preses. Mo. tamẽ ad hãc. l. q̃ in enormib̃ iudex ꝓz vti seuerita

s te nõ grauitate. l. diu̅. ibi: seuere iudicam. s̃. de re iudi. ita dicit bal. in. l. ea que in fi. C. de ꝓdi. inde. tex. in. l. respiciendum. §. i. s̃. eo. barto. in. l. pedius. s̃. de incen. rui. naufra.

a ¶ Intelligetur mitior. Adde Inno. in. c. cũ dilectus. in verbo iusticia. de ordi. cogni. vbi vide.
b ¶ Non declaratus. Adde q̃ in ciuilibus procedit: vt in. l. i. §. si quis argentum. depositi. ⁊ quod ibi notatur.
c ¶ Procedit talis libellus. ⁊ qd̃ postea possit declarari in ꝓcessu. adde i simili bar. in. l. i. in. iij. col. j. de ap. adde bal. i. l. edita. in. xx. col. C. de edē. ⁊ allegat bar. h ⁊ in p̃mo ꝓsilio. ⁊ adde qd̃ habetur in. l. i delictis. §. si detracta. de noxali. vide tex. i. l. iij. §. cognoscit. d̃ offi. p̃fec. vigil. de interlocuto.

potest vtraqz. l. comprehendi ſm diuersas qualitates: tunc intelligetur mitior[a]. ita loquitur h̃. Ex quo nota q̃ in criminalibus procedit libellus per circunstantias non declaratas[b]: ⁊ poterit postea in processu declarari. sed si non declararetur mitior intelligetur vt hic. Sed si omitteretur aliquid de substantialibus que requiruntur in libello: vt. l. libellorum. s̃. de accusa. tũc libellus non procederet: vt vidistis in. l. libellorũ. §. q̃ si libelli. ⁊ ex hoc apparet q̃ procedit talis libellus[c]. accuso te q̃ percussisti me cuz ense: etiaz si non dico in qua parte corporis. ⁊ etiam si nõ exprimo cũ sanguinis effusione vel fine. ¶ Ultimo Hug. dicit per banc. l. q̃ damnatus. l. iul. de vi priuata non infamatur: sed male dicit ⁊ reprehenditur hic. in glo. vt plene apparet in glo.

Ex. l. sequenti.

¶ Pena que imponitur ad tempus: post tempus videtur remissa. ⁊ verbis legis ⁊ edicti seruire debemus.

d Ratres. f Iste tex. allegat pro decisiõe cuiusdã notabilis. q. p bal. in rub. de cõdit. obtur. cau. i fi. videlz q̃ si qs ẽ bãnit' tpe quo imbursabat ad aliqd̃ officiũ ⁊ tpe quo extrahit ẽ bãnit' qd̃ tũ repellat. vide i simili pau. de liaza. i. q. incip. i scrutinio. Itẽ allegat bal. in auẽ. ⁊ oino. ⁊ ibi no. C. ne vxor pro mari. qd si tpe q̃ fuerãt ꝓcesse reprehalie ciuibus hui' loci erat bãnit': Iz rebanniat non vtit priuilegio rep̃salia rũ. qd̃ no. qz fac̃ etiã q̃ si statutũ dicit q̃ istrumẽta notariorum matriculatorũ hẽant executionem ⁊ tpe rogationis qs erat matriculat' tpe iudicij non. de quo per bal. in. l. ij. i. ij. col. d̃ except. rei iudi. predictis maxime prime. q. Adde bar. in. l. vsu fruct' i fi. de stipu. seruo. vbi no. quãdo fit inseruiẽdũ legis verbis: de q̃ late in. l. nõ dubiũ. C. de legi. ⁊ bar. i. l. oẽs popu. ff. i. iij. q. p̃n

Ratres. ¶ Nota tex. ibi: quia tempora ⁊c.

Nota ex hac. l. q̃ pena que imponitur ad tempus: post tempus videtur remitti vt hic. ⁊. l. imperatores. s̃. de postu. ¶ Secundo nota tex. ibi: dum dicit: ratio iuris ⁊ constitutionis. ex quo nota q̃ debemus stare ⁊ seruire verbis legis ⁊ verbis edicti: vt hic. ⁊. l. i. §. si is qui nauez de exer. ⁊. l. prospexit. qui ⁊ a qui. s̃. ⁊. l. constitutum. s̃. de mili. testa. ⁊. l. ꝓstitutionibus. j. ad munici. quod facit ad statuta.

e Eruus.

Eos. Ad euidentiaz scias q̃ delator qui non perficit delationez punitur: vt. l. deferre. j. de iure fis.

i Metallum. ¶ Vidistis. s̃. eo. titulo. l. qui vltimo.

i Dardanarios.

Vidistis. s̃. in. l. in annonaz. s̃. de extraordi. crimi.

s Quis aliquid. ¶ Opp. ⁊ sol. vt in glo.

Auctores. Be hoc vidistis. s̃. e. l. capitalium. §. solent.

Qui abortionis. Be hoc dic vt. s̃. de sicca. l. iij. §. ex senatusco.

Testamentum. Hic de hoc: vt. l. si quis legatum. s̃. de fal.

Instrumenta. Mo. contra aduocatos ⁊ notarios qui instrumenta eis ꝓducta ⁊ exhibita dãt alijs.

Miles. Nota q̃ ille qui ꝓcutit seipsuz venit puniendus. fic. j. de re mili. l. omne delictum. §. qui se.

c Icero. Nota q̃ grauius puniturquod fit per pecuniam q̃ q̃ fit sine pecunia. qd̃ facit contra assassinos[b] qui occidũt aliquez per pecuniã. de quo dicam in. l. nõ solum. §. si mandato. ⁊. §. proculus. s̃. de iniur. de materia huius. l. qualiter puniatur ille qui facit aliquem abortiri vidistis in. l. diuus. s̃. de extraor. crimi.

cip. de insti. ⁊ in. l. si ꝓstãte. in. ix. q. p̃n. so. ma. p bar. in. l. ⁊ si ꝓtra. de legi.
e Si quis aliqd. §. auctores. adde quod no. bar. ad istũ. §. in. l. ꝓsti. j. de appella.
f ¶ Testũ. Mo. ꝓ notarios ſm bal. i. l. ſi. i. viij. col. C. de edẽ. ⁊ in. l. ſi. de pe. iudi. in. i. col. adde tex. ⁊ ibi bar. in. l. i. §. hi q. s̃. de fal. ⁊ hũc tex. allegat gl. in. l. si qs testũ. §. ſz ⁊ si qs s̃. ad. l. acql.
g ¶ Miles. Et de h̃ dixi in. l. i. de bo. eo. ⁊ in. l. ij. C. de his q̃ sibi mor. cõsci. ⁊ hoc est vex̃ ẽt i bãnito qui põt ab alijs offẽdi ſm Bal. in. l. i. in pecoluũ. de ser. fugi.

Etrodorum.

m Mo. hãc. l. contra eos qui receptant exbãnitos de quo vidistis in. l. ij. de recepta.

Ex. l. sequenti.

¶ Quando super eodem reperitur pena generalis ⁊ specialis an generalis trabatur ad specificata: ibi. Et ideo. Et que sit ratio diuersitatis q̃ in his penis aliud sit cum ponuntur in eadez lege. aliud cuz in diuersis legibus. Et an stante statuto q̃ testis infra mensem tantum possit de falso accusari. ⁊ etiaz stante alio statuto q̃ de falsitate possit cognosci infra decẽ annos: an vigore talis generalis statuti testis poterit d̃ falso accusari: ibi. Circa. Et an stante statuto q̃ percutiens in platea condemnetur in duplo. Item q̃ percutiens in festo cõdemnetur in duplo: an si qs percusserit in platea ⁊ in festo an de qualibet q̃litate fiet duplicatio: ibi. Vltimo. Et an in duplo sit simplum: ibi. Sed quero. Et an stãte statuto q̃ nobilis offendens popularem condemnetur in quadruplo eius q̃ condemnaretur popularis offendens popularem: ⁊ contingat q̃ nobilis in platea ĩ festo offendat populare que erit pena huius posito q̃ alias pena simpliciter esset de cẽtum: ibi. Quero. Et an statutũ qd̃ loquitur de duplicatione pene habeat locũ in penis arbitrarijs que nõ sunt limitate: ibi. Quero. Et statuta loquentia de duplicatione pene non habent locum in speciebus sed in qualitatibus vt in ſi. l.

b Icero. ꝓ assassinos. Mo. d̃ assassinis ⁊ a lijs q̃ faciũt aliqd p pecuniaz. vide q̃ dixi i. l. iij. §. transfugas. de sic. ⁊ bar. in. d. l. nõ solũ. §. qui mãda. s̃. de iniur. ⁊ bal. in. l. nõ ideo in p̃n. de accu. ⁊ vide q̃ habent in. l. ij. §. ſi. s̃. d̃ co per quẽ fecerit ⁊c.
i Etrodorum. hunc textũ allegat Ro. in notabili suo.
k Anctio legũ. no. paria eẽ aliqd eẽ certũ ⁊ certificandũ. idem habetur i. l. certi ꝓdictio. ff. si cer. pe. vbi certi cõdictio datur ad certũ vel certificãdũ.
l ¶ Opp. de leg. i. §. i. An clausula generalis trahatur ad specificata. uide q̃ secus ẽ in vltimis voluntatibus: vt in. l. libertis quos de ali. ⁊ cib. le. ⁊ ibi bar. ⁊ i. l. doli clausula. de ver. ob. ⁊ de hac materia vid bonũ tex. in. l. quotiens. de ac. ⁊ obli. ⁊ vid p bar. in. d. l. i. d̃ sepul. vio. ⁊ p Cy. ⁊ Bal. ang. ⁊ saly. i. l. qui sepul.

Anctio legum.

k Hec est lex multum notabilis. glo. intelligit banc. l. si multe sunt pene limitate a iure in delictis. est etiam in iure quedam clausula generalis que dicit q̃ vbi pena non reperitur limitata imponitur arbitrio iudicis: vt. l. ij. de crimi. stelli. certe ista clausula non porrigitur ad specificata. ¶ Ad istam lectu. op. quia ſm hunc casum glo. illa clausula generalis non imponit certam penam sed arbitrio iudicis. sed tex. hic dicit certam penaz irrogat. ergo mala est positio casus. glo. respondet immo est certa: quia illa videtur expressa quam iudex declarabit. ar. ad hoc. l. vnum ex familia. circa prin. s̃. de leg. ij. ⁊. l. asse toto. s̃. de here. insti. quod no. ⁊. l. illa institutio. s̃. de condi. insti. quod no. ¶ Secundo ad banc. l. op. quia in fine hic dicitur. e. l. sed ſm hanc positionez casus diuerse sunt. ll. que loquunt generaliter vel specialiter. huius contrarij timore dicit glo. eadem. l. scilicet in genere: non eadẽ in specie. Ista lec. licet possit satis sustineri: tũ facit magnam violẽtiam littere. ⁊ ideo By. intelligit hãc. l. alio modo ponendo casuz fic. pone q̃ aliqua lex vel statutum plura capitula habet in quibus est imposita certa pena: postea in fine est apposita clausula generalis. certe illa non porrigitur ad specificata. ita intelligit By. banc. l. quod mihi plus placet. ¶ Tamen ad banc lec. op. de leg. i. §. i. s̃. de ope. no. nun. ⁊. l. i. §. dixerit aliquis. s̃. de publi. So. quandoqz pena specialis ⁊ pena generalis imponuntur eadem lege seu eadem cõstitutione habente plura capitula. tunc clausula

chra. de sepul. vio. facit tex. in. l. in eux. §. de fur. ⁊ per Bal. in. l. qd ergo §. pena grauior. de insa. per Spe. in titulo de accusa. circa principium. ⁊ vide dominum meum. videlicet Angel. de arc. in tractatu suo maleficiorux in verbo. caput a spatulis amputetur. vide Bar. in. l. senatus. de accu. ⁊ in. l. i. §. i. in. iij. col. de operis noui nuncia. ⁊ in. l. doli clausula. de ver. obliga. ⁊ in. l. i. §. vi bo. rap. ⁊ ad de Bal. i. l. si ecclesie venerabilis. ō episco. ⁊ cle. sed qd si per legem impo sita est certa pena specialis: ⁊ per statutux imponat alia pena specialis. dic ꝙ statur pene statuti. quid si statutum imponeret penax perpetuā bāni pro vulnere. aliud statutum dicit ꝙ pro vulnere facto i palatio puniat pena centux quis vulnerauit aliquē in platea an debeat vtraqꝫ pena puniri. habeo disputatiōex do. Guil. de suza. in. q. in cip. pena de facto quidā facit insultū ⁊ quādo per diuersas. ll. imponit diuersa. vide p do. Io. in. l. ij. in. i. charta. de publi. iudi. ⁊ omnino Bal. i. l. data opera. in. iij. col. C. qui accusa. ⁊ in. l. q sepulchra. de sepul. vio.

a ¶ Reperitur pena. qñ vna prouisio specialis deroget alteri minus speciali ⁊ quomō cognoscatur. vide Barto. in. l. hac consultissima. in. i. col. C. qui testa. fa. pos. in prin.

b ¶ Quero vtrum. Adde que dixi in. l. ij. i pn. §. de verb. obliga. post Barto. in. l. quesitum. §. penul. de fun. instruc. ⁊ quod ibi dixi sequitur Pe. de ancha. in. c. canonsta. versi. circa hanc contrarietatem statuti. in ver. quoqꝫ. quid si aliquex percussi in platea de nocte. no. quia si statutum dicit ꝙ pena falsi duplicetur si cōmissum fuerit in palatio ⁊ aliquis obtepserit falsum iudici in palatio: an puniatur pena falsi. dic ꝙ non: quia debet intelligi de tali falso quod posset cōmitti in palatio ⁊ extra. sed hoc poterit cōmitti extra. ergo ⁊c. ita consuluit no. Bar. in consilio tuterdinus quidam. ⁊ ibi vide ad nota. per Bar. hic an statutum de duplicatione pene inducat necessariam accusationem. adde Bar. in. l. aut facta. §. locus. ⁊. eo. ⁊ de duplicatione penarum. vide Bal. in. l. contra negantem. ad. l. acquili. ⁊ ibi quod duplum non simplum esset duplicandum. ⁊ istis adde Bar. in. l. i. circa fi. ⁊. si fami. fur. fe. fecis. dica. ⁊ in. l. meuius. §. duobus. de lega. ij. ⁊ Angel. hic ⁊ Barto. in. l. aut facta. §. i. ⁊. eodem. ⁊ in. l. vulgaris. de fur. ⁊ Bar. in. l. fideicō. §. interduꝫ. ff. de lega. iij. ⁊ Bal. in. l. i. C. de senten. que pro eo quod interest. in vlti. colum. in ver. restat q̄ rere. super. l. interpretatio in prin. non obstat si dicatur quod insti. de acti. §. omnis. loquitur quando pena per nomia multiplicatiua i ponitur ciuiliter. questio nostra quando criminaliter. nā non recordor p aliquā legex istam penax terminatiue imponi. vñ illius. l. arg. hoc dico p. pter idēptitatem rationis: vt in. l. etiaꝫ. ⁊ in. l. tam ex contractib⁹. de iudi. preterea cū statutum sit quedam ciuium cōuentio. vt in. l. i. §. ⁊ lega. et pena cōuentionalis nō potest excedere q̄druplum. ergo ⁊c. vnde statutux simpliciter loquens trahitur ad ius cōmune: vt quadruplux nō excedat. ar. l. i. §. i. de munc. ⁊ ho. ⁊ in. l. ij. C. ⁊ nota. ſz quero iuxta pre dicta qd duplicatur. rñdeo illud qd erat simplīdū: vt. §. qd me. cā. l. si cū exceptiōe. §. i. ⁊. §. quadrupli. ⁊. §. illud. Sed q̄ ro an in duplo insit simplum. rñ. ꝙ sic in dubio nisi aliud appareat: vt in. l. hoc edicto. §. fi. de publica. vñ in ingsitiōe p̄ dicta aliqꝫ de nocte in platea cōmisit delictū erunt triginta: ⁊ si in die festo erūt. xl. ⁊ si eēt alia qualitas posset ascēdere vsqꝫ ad quadruplux. ⁊ ibi Bar. dicit ꝙ dꝫ quadruplari simplū cū oī sua cā. sic ḡ sicut videt vt simplū qñ pp noctē: vel qꝫ in platea duplicet: ita de alijs qualitatib⁹: qꝫ oēs iste qualitates insūt eodē instāti tpis. nā illa qualitas loci nō incipit reperire maleficiū cōmissum cū illa qualitate noctis: vel alia si reperit cux in actu cōmittendi. nam eo tēpore iste qualitates accedunt: vt dictum est.

generalis nō refertur ad specificata. casus est ℍ. Quandoqꝫ imponitur in diuersis legib⁹ ⁊ constitutionibus pena generalis ⁊ spālis. tunc vtraqꝫ. l. locum habet. ita loquuntur cōtraria. plus quidaꝫ dicunt. s. ꝙ vtraqꝫ pena habet locū quo ad originem ⁊ quo ad executionē. hoc ipsi probant per. l. iubemus. de sacrosan. eccle. C. cōiuncta. l. non dubiuꝫ. C. de legi. nā in. l. non dubiū. pena imponitur generalis annullationis cōtractus facti contra legem. in. l. iubemus. imponit specialis pena alienationis cōtra. l. ⁊ tamē vtraqꝫ pena habet locum etiam quo ad executiōex. horū opi. refert Ly. C. de sepul. vio. l. qui sepulchra. Ista opi. videtur cōtra casuꝫ. l. senatus. §. de accu. ſm vnam lec. prout ibi loquit de homicidio ⁊ parricidio. ⁊ tamen ex vna tantum lege debet fieri executio: vt ibi dicit. ⁊ ideo do. Ray. de forli. in quadam sua disputatione dixit vnuꝫ bonum verbum: ꝙ si qdem pena generalis imponitur per legem ⁊ specialis per hominē: tunc vtraqꝫ cōcurrunt etiam quo ad executionex: vt dicta. l. non dubium. cōiuncta. l. iubemus. ſz qñ vtraqꝫ pena venit imponenda per hominē: tūc quo ad originem habent locum nō quo ad executionex: vt. l. pretor edixit. §. i. §. de iniu. ⁊ l. senatus. §. de accu. cuꝫ si. ¶ Et ideo ex p̄dictis habes recolligere quattuor verba quando sup eodem reperitur pena[a] specialis ⁊ pena generalis: tunc si quidē pena generalis est incerta ⁊ arbitraria non refert ad specificata siue in eadē lege siue in diuersis vt hic. ſm lec. glo. Si ꝙ vtraqꝫ pena est certa: tunc aut vtraqꝫ pena est in eadex cōstitutione ⁊ generalis non refert ad specificata: vt hic. ſm lec. By. Aut imponit diuersis legibus: ⁊ tūc aut vna pena infertur a lege. ⁊ alia ab homine: ⁊ vtraqꝫ habet locuꝫ etiam quo ad executionem. aut vtraqꝫ ab homine: ⁊ tunc nō habet locū quo ad executionex: sed quo ad originex sic: vt ex predictis patet. ¶ Quero que est ratio diuersitatis vtrū iste pene imponantur in eadem. l. aut in diuersis legibus vel ꝯstōnibus. Respondeo ratio ponitur hic in fi. ibi: nec sane est verisimile delictū vnū ⁊c. quod declara: quia licet vna lex habeat plura capitula. tamen vnuꝫ ius est accusandi ex omnibus capitulis. nec enīꝫ quot capitula habet tot accusationes seu tot iura accusandi nascunt. vna enim est accusatio. l. corne. de fal. vel de sicca. licet habeat plura capitula. ⁊ sic de singulis: vt patet. §. de pub. iudi. l. i. ⁊ insti. de pub. iudi. per totum. ⁊ ideo eadex accusatio seu idem ius accusandi non debet habere ita varias. ⁊ ita cōtrarias naturas circa idē delictum. ⁊ ita loquit hic. Sed quādo ex diuersis legibus nō imponunt: tunc sunt diuerse accusatōes ⁊ diuersa iura accusandi. ideo possunt se in plus ⁊ minus hr̄e. ¶ Circa hoc quero duo sunt hic statuta. vnū ꝙ testis possit de falso testimonio accusari infra mēsem tantū. aliud est statutū ꝙ quis possit accusari de falsitate infra decem annos. ¶ Quero vtrum[b] ex vigore illius statuti generalis vltimi quis possit de falso testimonio accusari post mensem. ⁊ videt ꝙ sic: qa cum iste sunt diuerse leges iudex potest eligere quaꝫ vult generalem vel spālem: vt dictum est. cōtrarium determinaui: qa predicta sunt vera quando. l. generalis ⁊ spālis ponunt diuersas accusationes seu diuersa iura accusandi. sed si hoc nō faciūt: sed circa vnū ⁊ idex ius accusandi disponunt. tūc clausula generalis non refert ad specificata: quia esset iniquū: vt vna ⁊ eadē accusatio seu ius accusandi esset annale ⁊ ꝑpetuuꝫ: ⁊ hoc vult tex. hic. vnde ad hoc debes respicere vtruꝫ ille leges diuerse inducāt diuersum ius accusandi. an circa idem ius disponant. hec est veritas. ¶ Vltimo quero per ciuitates italie sunt plura statuta que inducūt duplicationē penax. vtputa si quis percusserit in platea vel de nocte pene duplicentur. Item si in festo vel in die fori pene duplicent. Quero quid si aliquē percussi in platea de nocte die festo: an ex qualibet q̄litate fiat duplicatio. hic videt casus ꝙ non. nā vt dixi vobis in. l. denunciasse. §. quid tñ. §. de adulte. ista statuta que inducūt duplicationē non inducūt nouā accusationē: sed qualificant primā. modo eadex accusatio non debet quē punire diuersis estimationibus ⁊ diuersis respectibus. casus est hic ibi: nec sane ⁊c. In ꝯtrariū videt casus. §. e. l. aut facta. vbi dicit in quolibet delicto veniūt cōsideranda septē. ergo omnes iste q̄litates cōsiderabunt. quid dicemus. dicunt quidam qui disputauerūt banc. q. non debet duplicari pluries: qa senatus censuit ne quis ob idem crimen pluribus legibus fiat reus: vt. l. senatus. sed certe illa. l. senatus: nihil facit ad propositū: qa hic non punit diuersis legibus: sed vna in qua habetur respectus ad diuersas q̄litates. Dicamus ergo sic. qñqꝫ per istas qualitates pene augent nō tamen per nomina multiplicatiua: vt dupli tripli quadrupli: tunc oēs iste qualitates cōsiderant: vt. d. l. aut facta. Qñqꝫ pene multiplicant per ista noīa multiplicatiua: ⁊ tunc licet de iure debeat haberi respectus oīum: vt. d. l. aut facta tamen nulla potest fieri duplicatio que excedat quadruplum: vt insti. de actio. §. oēs. vnde vsqꝫ ad quadruplum poterit multiplicari non vltra. Non ob. hec. l. que dicit ꝙ eadē. l. nō debet qs puniri varijs estimationibus: qa cōcedo varijs estimationibus. s. eodē respectu: sed diuersis respectibus ⁊ diuersis qualitatibus cōcurrētibus bene pōt varie puniri nihil est qd repugnet: vt. d. l. aut facta. ⁊ de hoc dixi in. l. fideicōmissa. §. si quis decē. §. de leg. iij. Itē non ob. si dicas ꝙ tex. insti. de acti. §. oēs. loquit quādo pena per ista nomina multiplicatiua imponitur: qa ibi loquit ciuiliter. q. nostra quādo criminaliter. nam non recordor aliqua. l. istā penā criminaliter im

poni. vnde illarum legum ar. hoc dico rōne idē titatis rationis: vt. l. omnem. ⁊. l. tam ex cōtractibus. s̄. de iudi. Preterea cum statutum sit quedam ciuium conuentio: vt. l. i. s̄. de legi. ⁊ pena conuentionalis non potest excedere q̄drupluz. ergo ⁊c̄. vnde statutum simpliciter loquens trahitur ad ius cōmune: vt quadruplum non excedat. ar. j̄. de mu. ⁊ bono. l. i. §. i. ⁊. C. de noxali. l. .ij. ¶ Sed q̄ro iuxta predicta quid duplicabit? Respondeo illud quod erat simplanduz: vt. s̄. quod metus causa. l. si cum exceptione. §. i. ⁊. §. quadruplicabitur. ⁊. §. iulianus. ¶ Sed quero[a] an in duplo insit simpluz. Respondeo in dubio sic: nisi aliud appareat: vt. l. hoc edicto. §. i. s̄. d̄ pub. vnde in questione predicta aliquis deliqt de nocte in platea in die festo ⁊c̄. si ponis q̄ simplum sit centum: quia de nocte erunt ducenta: quia ī platea erunt tercenta: qa in die festo erūt .cccc. ⁊ si esset alia qualitas posset ascendere ad quingenta. q̄ enim dixi q̄ posset ascendere vsqz ad quadruplum ad plus: intellige illud q̄drupluz vltra simplū: vt patet in actione furti manifesti. Sed cōtra predicta vī. d. l. si cū exceptione. §. quadruplatur: vbi dicitur q̄ debet q̄drupluz simplum cum omni sua causa. sic ergo hic ineunda ratio videtur vt sit simpluz centū propter noctē. cc. propter locū: quia in platea. cccc. hoc est vt dupletur illud simplum cuz illa sua cā. s. noctis. ⁊ sic de alijs qualitatibus. Respōdeo omnes iste qualitates insunt eodem instanti tēporis ipsi maleficio. ⁊ si bene respicis illa qualitas loci cum incipit inesse non reperit maleficiū cōmissum cum illa qualitate noctis vel alia: sed reperit eum in actu cōmittendi. nam eodez tempore iste qualitates accidunt: vt dictuz est. Hoc p̄misso debes scire q̄ ille qualitates que habent duplare non possunt operari suum effectum: nisi in eo quod reperit duplandum. ar. s̄. de p̄di. ⁊ demō. l. in testamento quidam. ⁊ de le. i. l. quidam testamento. §. si tibi. sed iste qualitates nō reperiunt nisi maleficiū simplex: vt est ostensuz. ergo illius penam simplicem duplicat ⁊ non vltra. nec sufficit si illas qualitates reperit in fieri: immo oportet q̄ eas reperiat in facto esse ſm p̄ priam significationem: vt. s̄. de iurisdi. om. iud. .l. si quis id quod. §. si duz proponitur. Preterea aut dices q̄ qualitas loci duplicat delicti penam cum qualitate temporis: ⁊ tunc eadē rōne tempus duplicabit propter locum cum vtraqz eodem tempore cōcurrat. ⁊ sic esset repugnātia ⁊ perplexitas: vt. l. si ticius. s̄. de cōdi. insti. Preterea non est dubiū q̄ prima qualitas solū induc duplicationē simpli. sed hic quelibet istarum qualitatum est prima cū eodem tempore cōcurrant: vt dictū est. ergo quodlibet simpluz duplicat: vt. l. qui duos in p̄nc. s̄. de re. du. Preterea hoc cōstat saltem q̄ nulla istaꝝ qualitatū est posterior altera: ergo nulla inducit duplicationez respectu alterius: vt. l. eū qui duobus. s̄. ad tre. facit quod no. in. l. eum actuz. s̄. de nego. ges. in fi. per glo. sed si poneremus q̄ esset quedā qualitas que inesset ipsi maleficio post eū perfectuz cū oibus qualitatibus suis: tunc duplicaret cuz omni sua causa etiā si excederet quadrupluz: vt .j̄. tangam. exemplū dicit statutum q̄ contra negantē pena duplicet vel augeat in quadruplo. certe istud negare venit post maleficiū perfectū cū omni sua causa. ideo duplicatur illud totum tāquaz illud sit simplum: vt. d. §. quadruplatur. Sed poteris dicere ergo nec ipsa pena maleficij simplicis duplicat: qa ipsum maleficium cū ipsa qualitate in esse producit. Sed respōdeo sicut ignis p̄cedit calorem quodā ordine nature: lz nō ordine temporis: ⁊ sicut obligatio precedit actionē: vt. l. licet. §. ea obligatio. s̄. de p̄cura. q̄ō est quodā ordine nature seu intellectus: ita maleficium precedit in natura ⁊ intellectu oēs suas qualitates. vnde puto q̄ si ex verbis apparet q̄ aliquo ordine intellectus vna qualitas precederet aliaz: lz in instanti temporis p̄ducerentur in esse: tamē tunc vltima qualitas duplicaret penā maleficij cū oibus illis qualitatibus que in intellectu precedūt: vt ostendam inferius. ¶ Quero ergo pone dicit statutū huius ciuitatis q̄ si nobilis offenderet popularez puniat quadruplici pena eius qua puniret popularis offendens popularem. p̄tingit q̄ nobilis offendit popularez de nocte ī platea ⁊ die festo. querit que sit pena eius posito q̄ illius offense simplicis esset pena centum. Respondeo tota pena que imponeret priuato habita ratione oīum illarum qualitatuz est simplum ⁊ illud totum quadruplicabit: ⁊ sic multū poterit ascēdere. hoc p̄bo. pone ex significatione verborū q̄ habet respectum ad penaz que imponeret populari: quod debet intelligi cū omnibus suis qualitatibus. casus videt. s̄. si fa. fur. fe. di. l. i. ⁊. l. ij. cū sua glo. nam illo edicto sufficit prestare q̄tū prestaret liber homo si hoc fecisset: vt. l. i. illius ti. ⁊ hoc intelligit cuz oibus qualitatibus suis: hoc est pro furto manifesto q̄ drupluz: pro alio duplū. pro hoc. s̄. de parrici. .l. vtrū. vbi prestans opez tenet pena qua tenet principalis cū omnibus suis qualitatib̄. Preterea regula est quādo vna relatio fit ad aliquid refert ad illud cuz omnibus suis qualitatib̄: vt .s̄. de ali. ⁊ cibaria. l. a filio. §. testator. ⁊ intelligo de qualitate circa tp̄s circa locū ⁊ circa modū ⁊ alia similia vt ibi patet. Preterea hoc esse verū apparebit rīndendo multis que possent dici in cōtrarium in q̄bus determinabo multas q̄ōnes ad hoc p̄tinentes. non ob. quod dictū est. s̄. videlicet q̄ pena simplicis maleficij duplicat: qa illud est verū quando statutū simpliciter loquit per hec verba pene maleficioꝝ duplicentur vel pene duplicent ⁊ similia. secus si dicit puniatur pena quadrupli eius qō alias puniret ⁊ similia ꝝba per rōnes. s̄. dictas. ⁊ hoc probo esse verū si fideiussor intercedit simpliciter nō tenetur in augmento p̄tingente obligationi ex aliqua qualitate: vt. l. i. cū fi. s̄. de in litem iuran. Sed si fideiussor intercessisset p̄mittendo iudicatū soluere tenet in omni eo qō veniret in snia: vt. s̄. iudica. sol. l. iudicatuz solui. ita in p̄posito istius statuti verba referunt ad sniaz: hoc est ad illud in quo puniret. ergo illud totū pro vno simplo habet. Et predicta intelligo quando circa primas q̄litates quas dico cōputari in simplo. statutum loquit per verba simplicia. s. pene maleficioꝝ duplicent ⁊c̄. ⁊ in alio statuto se refert ad id ī quo puniretur ⁊c̄. Sed si circa omnes qualitates loqueret eodem modo. s. q̄ se referret ad tempus sententie seu punitionis: tunc pena tantuz simplicis maleficij duplicaret vel quadruplicaret. ratio: quia nulla dictaꝝ qualitatū respicit maleficium ante aliam in ordine tp̄is vel in ordine ī tellectus: sed eodē tpe concurrunt vt dictū est. sed si poneremus q̄ statutū circa aliquas qualitates loqueret simpliciter: circa alias se referret ad tēpus punitionis: tunc ille prime qualitates cōputarentur in simplo per easdem rōnes. Itē predictis videt obstare. l. item veniunt. §. cū p̄dixīmus. s̄. de peti. here. ⁊ quod no. s̄. si cer. pe.

a ¶ Sz q̄ro. Adde q̄ dixi post Bar. ī .l. hec actio .s̄. de calū. ⁊ adde Bar. ī .l. iterpretatione. j̄. e. ⁊ adde doc. in hac materia ſm Bal. in c. i. §. si duo. de pa. tenē. quādo ex legis dispositiōe petitur p̄ncipale vna cum pena. ⁊ ex eadez. l. ⁊ ex eadem actione: tūc in pena p̄tinet sors. secus si ex diuersis causis. Primuz p̄batur in. l. hoc edicto. hic allegata. Scēm p̄batur in .l. si p̄ fure. de cōdi. fur. que doctrina est quando sors cōsistit in specie ⁊ pena in q̄z titate qz nō grauat obligatio q̄ztitatis per obligationē specie. s̄. quod met̄ cau. l. si cū exceptiōe .§. si homo. licet ille tex. posset induci in p̄ōtium: sed dic vt p Bal. in. d. c. .i. ⁊ adde gl. no. quaz ibi ipse allegat ⁊ p̄dicta no. in penis q̄ imponūtur per nomina multiplicatiua: sed quando imponūtur a lege p̄ noia simplicia nunquā inest simplū .C. de sentē. que p̄ eo. l. i. i fi. ⁊ ibi no. ⁊ facit insti. de acti. §. tripli. ⁊ arg. ff. de ver. obli. .l. stipulatio ista. §. alteri. ⁊ qō no. C. de ser. fugi.

in. l. pe. per Bal. ⁊ vide Bal. in. l. cōtra negantē ad. l. acquil. ⁊ in. l. heredem. §. sz in specie. de calum. ⁊ in. l. si cū exceptōe .§. si non restituat quod me. causa. et adde quod si est incertū simplum est incertuz qō multiplicat a simplo. ita Bal. in. l. arbitrio. s̄. qui satisda. cog. ⁊ vide Bal. in. l. si cū exceptione .§. i. quod me. cau. Bar. j̄. ea. l. pe. q. et adde textuz. ⁊ ibi Bald̄ post Bar. in .l. i. in. i. col. de spō. ADDE que p̄tuliuit Bal. cōsil. .cclxviiij. .ij. libro.

a Operator. Mo. glo. in. l. fi. s̃. de iniur. ⁊ adde do. Anto. ⁊ Car.
i flo. in. c. ex litteris. de consti.

b ¶ Snia diffinitiua. Dic ꝗ ꝙ snia diffinitiua ē q̃ ppetuo durat vt ꝓdẽnatoria. l. i. ⁊ ibi no. C. de postulã. aut est iterlocutoria: ⁊ tũc aut fer ē rõne ꝓtumacie ⁊ nõ delicti. ⁊ tũc eatenus durat quaten' ꝓtumacia purgat. c. ex litteris. de cõstitu. l. i. §. si frater. s̃. de colla. bono. no. archi. in. c. lapsis. lx. distin. ⁊ bar. i. l. si q adulterij. C. de adulte. i alia interlocutoria. dic bal. in. l. puto. §. i. s̃. de postu. ꝙ nõ durat in tẽpus successoris. qõ intelligit gl. ibi qñ lata ē sine cãe cognitione. sec' si cã cognita ⁊ via ordiaria. vide qõ habet in. c. cũ bõe. de eta. ⁊ qua li. ⁊ ibi Jnno. dic ꝙ suspẽsio facta ad tẽpus finit ipo iure post tempus: ſz si ē facta vſqz quo satisfecerit: tũc nõ finit ipso iure post satisfactionē: sed finiet lata sentẽtia sup ea ⁊ rõ est quia multa ꝓtingere pñt pp que negaret satisfactio. ⁊ allegat. d. l. puto. §. i. de quo p Jnn. in. c. fin alias ad fi. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. q allegat ista iura vide Jnno. in. d. c. cum bone. Sz an legat' de latere possit legitimare quẽ habilẽ ppetuo ad obtinẽdum bñficiũ eccle siasticum. et Guil. tenet i ti. de legato. §. superest videre. ver. ſz nũqd. ꝙ nõ per ista iura. adde Bar. i. l. v. in pn. de uer. ob. ⁊ in. l. i. in pn. s̃. de bono. pos. ti. generali. ⁊ quod no. canoniste in. c. qñ in pn. vt li. nõ ꝓt. ⁊ adde ꝙ statuta ⁊ oẽs leges cõdite a magistratu dicunt ius ptoriũ ⁊ ẽt ꝓstõ ẽpi dicit ius ptoriũ. ⁊ ppte rea si ē penalis nõ põt exigi post ãnũ vtilẽ. insti. de ppe. ⁊ tẽp. acti. in pn. qõ tene mẽti. h. d. Bal. in aliqb' lectu. in. l. ij. §. nouissime. s̃. de ori. iur. se audiuiste a Bar. viua voce. ⁊ adde ꝙ Cy. in. d. l. i. s̃. qõ qſqz iur. i. iiij. q. dicit ꝙ si magistrat' aliqd statuerit statuẽdo nõ dico p modũ iterlocutorie ꝙ dictũ statutũ erit ppetuũ sicut ⁊ snia diffinitiua lata cũ cãe cognitione: lz officialis talis eẽt, tpalis. allegat ad hoc. c. fi. de offi. lega. l. gesta. C. de re iudi. ⁊ vide no. in. d. l. i. de postu. vñ dixit alibi Federi. de senis de statuto capituli facto sede vacãte. nã lz iurisditio eius sit tpalis ⁊ breuis: statutũ tñ facere põt: ⁊ durabit ppetuo. ad hoc vide Pde. de anch. in. c. i. ne se vacã. in. vj. ⁊ duz Bar. h dicit h no. simpliciter interdixit vti arte sua. vide late do. an. ⁊ do. flo. in. c. ex litteris. de cõsti. bene fac qõ no. p Bar. i. l. fundi. de acqui. pos. ⁊ istis adõ qõ habet in. c. si nũt. s̃ cohacleri. ⁊ mulie. ⁊ d. disti. c. i. i. q. i. reperiunt. Jnno. in. c. pro illoꝝ. de prebẽ. ⁊ in. c. cũ venissent. de institutio. in gl. sup vertuẽdũ. p Jnno. ⁊ Jo. an. in. c. fi. i gl. i. de offi. dele. ⁊ p gl. in. c. a nobis. el. i. in gl. ij. in fi. de senten. ex. ⁊ qõ no. glo. Jo. an. l. c. fi. ne sede vacãte. in. vj. super ver. minime ⁊ vide quod no. Jnno. de of. deleg. qõ ad trãslationẽ. Et bãna iudicũ quãto tpe durẽt vide Bal. i l. i. i. iiij. col. C. de here. insti. p imol. in. d. l. fũdi. de acq. pos. in fi.

hec opi. tenet cõmuniter per doc. hic. ⁊ in. l. contraria. ⁊ Jnno. tenet eã. in. c. qõ ad translatiõez. ex de offi. dele. Jsta. l. iducit ad. q. per quosdã: vtruz statuta ciuitatis sint annalia vel ppetua: ⁊ videt ꝙ sint annalia. nã statuta firmant iuramẽto potestatis cuius offiũ durat anno tñ. contrarium est dicendũ. nam statutũ non dicit ius pretoriũ nec pendet ex potestate pretoris: sed dicit ius ciuile: vt. l. oẽs populi. s̃. de iusti. ⁊ iure. ergo est ppetuũ: vt insti. de ppe. ⁊ tẽp. acti. circa prin. ⁊ §. i. ita dicit By. Mihi videtur ꝙ debeamus aduertere ad duo. primo an statutũ sit ppetuũ. ⁊ dico ꝙ sic: siue sit factũ a populo: qa est ius ciuile: siue sit factũ ab aliquo habente potestatez: vt ab epo: legato: ⁊ prefecto: duce: marchione: ⁊ si. casus est ex de offi. lega. c. fi. in. x. col. de sta. ꝓtra li. eccle. fac. §. cassa. put ibi dicit de potestatibus ⁊ rectoribus ⁊ similib'. facit. l. fal. C. de diuer. rescrip. ¶ Scõo potest queri de actione descendẽte ex statuto. ⁊ tũc aduerte. si quidẽ statutum sit a populo. ⁊ tũc est ius ciuile: ⁊ actio erit ppetua: vt insti. de ppe. ⁊ tẽp. actio. Sed si statutum sit ab aliquo presidẽte: vt quotidie fieri videmus a duce marchione ab epis tũc actiones descendentes ex eis si quidẽ sunt penales durant anno. videtur enim ius pretorium quod est factuz a magistratibus. ergo ⁊c. ut in. d. ti. insti. de perpe. ⁊ tempo. actio.

¶ De bonis damnatorum. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

¶ An bodie aliqd sit ĩmutatũ per autẽticã bona dãnatoꝝ cũ publicatio bonoꝝ fit ꝓtra cõtumaces ãnotatos: ibi. Sed q̃ro. Et qd sit ĩmutatũ cũ publicatio fit p snĩam ꝓdẽnatoriã sup delicto: ibi. Qñqz. Et an cũ dãnat filiussa. curialis vasallus. mater an publicent bona: ibi. Tertio. Et qd fiendũ de bonis acqsitis post sententiaz vide in fi.

Applicii.

¶ Op. in auẽ. vt nul. iudi. §. fi. posita. C. e. auẽ. bona damnatoꝝ dicit gl. ꝙ ista iura in hoc hodie corrigunt per illaz auẽ. Pro huius declaratione q̃ro aliquas qõnes que h in glo. formant. Primo q̃ro qd iuris de iure antiquo qñ ꝓdẽnabat aliqs liber homo. glo. dicit si p dãnationẽ nõ pdebat ciuitatẽ neqz libertatẽ neqz vitã: qa forte erat relegat' vel aliter damnat': tũc nõ pdebant bona sine dubio: vt. j. ti. ij. l. relegati. ſz si pdebat vitã libertatẽ vel ciuitatẽ: erat distinguẽdũ an hẽbat liberos an nõ. ⁊ si hẽbat liberos: an publicabant oia bona: an pars bonorũ: ⁊ an hẽbat paucos liberos an multos. ista tãgunt h in pma gl. ⁊ in gl. mag. q̃s vide. istud qõ erat de iure ãtiquo est ĩdubitatũ. Sed quero qd est ĩnouatũ p iura noua circa istã publicationẽ. Circa qõ sciẽdũ ē': ꝙ publicatio qñqz fiebat

c Op
s plicij. disti. Prio q̃ro. dicit tñ bal. in. l. iij. circa mediũ. C. si pẽ. ap. moꝝ interue. ꝙ quando aliqs est dãnat' ex crimine qõ nõ numerat inter publica iudicia. de q bus p Bar. in. l. i. s̃. de publi. iu. ꝙ tũc non publicant bona. allgat ip se, gl. sm euz singularẽ ad h in. l. seniuz. C. q testa. fa. pos. ⁊ iõ infert ꝙ si qs ē ꝓdẽnat' ad mortẽ ex forma statuti ⁊ nõ de iure cõi nõ publicant bona: qz statuta sũt puatoꝝ iudiciorũ. ex q̃ pz ꝙ iura noua nõ hãt locum in istis. de cuius veritate vide per Pau. de ca. ⁊ ibi dixi in. l. ij. C. qui testa. fa. pos. vbi uide an bona eorum qui bãniuntur ex forma statuti publicentur.

d ¶ Sciẽdũ est. Adde qõ Ja. de bel. in auẽ. de iceſt. nup. ⁊ in auẽ. ut nulli. iudi. dic' ꝙ vbicũqz vita adimit dãnato ibi iura ãtiqua sũt correcta: qz

a Operator. Mo. glo. in. l. fi. s̃. de iniur. ⁊ adde do. Anto. ⁊ Car.
i flo. in. c. ex litteris. de consti.

b ¶ Snia diffinitiua. Dic ꝗ ꝙ snia diffinitiua ē q̃ ppetuo durat vt ꝓdẽnatoria. l. i. ⁊ ibi no. C. de postulã. aut est iterlocutoria: ⁊ tũc aut fer ē rõne ꝓtumacie ⁊ nõ delicti. ⁊ tũc eatenus durat quaten' ꝓtumacia purgat. c. ex litteris. de cõstitu. l. i. §. si frater. s̃. de colla. bono. no. archi. in. c. lapsis. lx. distin. ⁊ bar. i. l. si q adulterij. C. de adulte. i alia interlocutoria. dic bal. in. l. puto. §. i. s̃. de postu. ꝙ nõ durat in tẽpus successoris. qõ intelligit gl. ibi qñ lata ē sine cãe cognitione. sec' si cã cognita ⁊ via ordiaria. vide qõ habet in. c. cũ bõe. de eta. ⁊ quali. ⁊ ibi Jnno. dic ꝙ suspẽsio facta ad tẽpus finit ipo iure post tempus: ſz si ē facta vſqz quo satisfecerit: tũc nõ finit ipso iure post satisfactionē: sed finiet lata sentẽtia sup ea ⁊ rõ est quia multa ꝓtingere pñt pp que negaret satisfactio. ⁊ allegat. d. l. puto. §. i. de quo p Jnn. in. c. fin alias ad fi. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. q allegat ista iura vide Jnno. in. d. c. cum bone. Sz an legat' de latere possit legitimare quẽ habilẽ ppetuo ad obtinẽdum bñficiũ ecclesiasticum. et Guil. tenet i ti. de legato. §. superest videre. ver. ſz nũqd. ꝙ nõ per ista iura. adde Bar. i. l. v. in pn. de uer. ob. ⁊ in. l. i. in pn. s̃. de bono. pos. ti. generali. ⁊ quod no. canoniste in. c. qñ in pn. vt li. nõ ꝓt. ⁊ adde ꝙ statuta ⁊ oẽs leges cõdite a magistratu dicunt ius ptoriũ ⁊ ẽt ꝓstõ ẽpi dicit ius ptoriũ. ⁊ ppte rea si ē penalis nõ põt exigi post ãnũ vtilẽ. insti. de ppe. ⁊ tẽp. acti. in pn. qõ tene mẽti. h. d. Bal. in aliqb' lectu. in. l. ij. §. nouissime. s̃. de ori. iur. se audiuiste a Bar. viua voce. ⁊ adde ꝙ Cy. in. d. l. i. s̃. qõ qſqz iur. i. iiij. q. dicit ꝙ si magistrat' aliqd statuerit statuẽdo nõ dico p modũ iterlocutorie ꝙ dictũ statutũ erit ppetuũ sicut ⁊ snia diffinitiua lata cũ cãe cogni.

.l. certi cõdictio in pn. circa fi. ij. glo. vbi videt ꝙ iste qualitates nõ ꝓsiderent. Rñdeo quedã sũt qualitates que insunt ab ipso initio: ⁊ in illis pcedit qõ. s̃. dixi. Quedaz sunt qualitates que ex postfacto superueniũt ⁊ ille nõ attendunt: vt in cõtrarijs. ⁊ ideo si statutũ diceret ꝙ propter negocium vel propter ꝓtumaciã pena duplicaret. vel alias augeret: dico ꝙ adiectio pene que fieret ppter illas qualitates supuenientes ex postfacto veniret in illa duplicatione vel augmentatione per dictas leges. sed q̃litates que insũt ab initio bene possunt augeri per eas que superueniũt ex postfacto: vt. s̃. dixi. Jtẽ predictis videt obstare. l. furti in prin. s̃. de fur. vbi verũ preciuz duplicat nõ ad interesse singulare. So. ideo ibi id nõ duplicat: qa non venit in petitione. secus in alio interesse qõ in petitiõe venit regulariter. Et ideo dico cuz statutũ dicit ꝙ nobilis puniat pena quadrupli eius qõ puniret popularis itel lige regulariter. secus si in pſona aliquoruz tale maleficiuz haberet singularẽ penam. Jtẽ cõtra predicta facit qa sm hoc talis pena excedit quadruplum. ꝓtra. §. oẽs. insti. de acti. So. nõ est verum: qa totũ illud primũ accipit pro simplo. simile vsura nõ parit vsurã: vez est nisi vsura redigatur ad sortẽ: vt. s̃. mã. l. deniqz. §. ij. Quero an in penis que nõ sunt limitate: sed imponunt arbitrio iudicis habeat locuz statutuz qõ loquit de duplicatione penaꝝ. videt ꝙ nõ: vt. l. seio. §. medicos. s̃. de annu. lega. ꝓtrariũ dico ⁊ duplicabit id qõ pro tali maleficio ꝓsuetum est imponi. ar. eius qõ no. in. l. qd ergo. §. pena. s̃. de his qui no. infa. ⁊. s̃. eo. l. bodie. ¶ Vltimo scias ꝙ statuta que loquunt de duplicatione penaꝝ nõ habent locũ in speciebus. sed solũ in q̃titatib': vt. l. lucius. §. impuberẽ. s̃. de le. ij. ⁊ ideo si pro maleficio deberet ãputari manus: certe si fieret de nocte nõ duplicaret. ⁊ vide circa hoc qõ dixi in dicto. §. impuberem. ⁊ in. l. meuius. §. duob' s̃. de lega. ij. ⁊ in vltr. ⁊ penul. questione. Quid in tempore relegationis an duplicetur: dic ut dixi in. l. senatus. §. fi. s̃. ad turpil.

Interpretatione.

i In hac. l. potes ponere casum per. l. si preses. s̃. e. ⁊. j. ti. ij. l. iij. §. si qs. ⁊ per. l. he enim. s̃. de suspec. tu. ¶ Quero dicit statutũ ꝙ ex aliqua cã pena duplicet vtruz in duplo insint simpluz. Rñdeo ꝙ sic: qa interpretatione legũ ⁊c. ⁊ videt tex. in. l. hoc edicto in fi. s̃. de publi. ⁊ qõ me. causa. l. si cum exceptione. §. si quis autez in fine. ⁊. §. quatenus in princi. §.

Ex. l. sequenti.

¶ An statuta ciuitatis sint ãnalia vel perpetua.

Operator.

i ¶ Op. C. de postu. l. i. So. ibi interdicit artẽ suã solẽniter li. ꝓte. ⁊ causa cognita ⁊ data snia diffinitiua'. h ꝛo simpliciter interloquẽdo interdicit alicui artẽ suaz.

tione: lz officialis talis eẽt, tpalis. allegat ad hoc. c. fi. de offi. lega. l. gesta. C. de re iudi. ⁊ vide no. in. d. l. i. de postu. vñ dixit alibi Federi. de senis de statuto capituli facto sede vacãte. nã lz iurisditio eius sit tpalis ⁊ breuis: statutũ tñ facere põt: ⁊ durabit ppetuo. ad hoc vide Pde. de anch. in. c. i. ne se vacã. in. vj. ⁊ duz Bar. h dicit h no. simpliciter interdixit vti arte sua. vide late do. an. ⁊ do. flo. in. c. ex litteris. de cõsti. bene fac qõ no. p Bar. i. l. fundi. de acqui. pos. ⁊ istis adõ qõ habet in. c. si nũt. s̃ cohacleri. ⁊ mulie. ⁊ d. disti. c. i. i. q. i. reperiunt. Jnno. in. c. pro illoꝝ. de prebẽ. ⁊ in. c. cũ venissent. de institutio. in gl. sup vertuẽdũ. p Jnno. ⁊ Jo. an. in. c. fi. i gl. i. de offi. dele. ⁊ p gl. in. c. a nobis. el. i. in gl. ij. in fi. de senten. ex. ⁊ qõ no. glo. Jo. an. l. c. fi. ne sede vacãte. in. vj. super ver. minime ⁊ vide quod no. Jnno. de of. deleg. qõ ad trãslationẽ. Et bãna iudicũ quãto tpe durẽt vide Bal. i l. i. i. iiij. col. C. de here. insti. p imol. in. d. l. fũdi. de acq. pos. in fi.

¶ De bõis damnatoꝝ. Rubrica.

hec opi. tenet cõmuniter per doc. hic. ⁊ in. l. contraria. ⁊ Jnno. tenet eã. in. c. qõ ad translatiõez. ex de offi. dele. Jsta. l. iducit ad. q. per quosdã: vtruz statuta ciuitatis sint annalia vel ppetua: ⁊ videt ꝙ sint annalia. nã statuta firmant iuramẽto potestatis cuius offiũ durat anno tñ. contrarium est dicendũ. nam statutũ non dicit ius pretoriũ nec pendet ex potestate pretoris: sed dicit ius ciuile: vt. l. oẽs populi. s̃. de iusti. ⁊ iure. ergo est ppetuũ: vt insti. de ppe. ⁊ tẽp. acti. circa prin. ⁊. §. i. ita dicit By. Mihi videtur ꝙ debeamus aduertere ad duo. primo an statutũ sit ppetuũ. ⁊ dico ꝙ sic: siue sit factũ a populo: qa est ius ciuile: siue sit factũ ab aliquo habente potestatez: vt ab epo: legato: ⁊ prefecto: duce: marchione: ⁊ si. casus est ex de offi. lega. c. fi. in. x. col. de sta. ꝓtra li. eccle. fac. §. cassa. put ibi dicit de potestatibus ⁊ rectoribus ⁊ similib'. facit. l. fal. C. de diuer. rescrip. ¶ Scõo potest queri de actione descendẽte ex statuto. ⁊ tũc aduerte. si quidẽ statutum sit a populo. ⁊ tũc est ius ciuile: ⁊ actio erit ppetua: vt insti. de ppe. ⁊ tẽp. actio. Sed si statutum sit ab aliquo presidẽte: vt quotidie fieri videmus a duce marchione ab epis tũc actiones descendentes ex eis si quidẽ sunt penales durant anno. videtur enim ius pretorium quod est factuz a magistratibus. ergo ⁊c. ut in. d. ti. insti. de perpe. ⁊ tempo. actio.

¶ De bonis damnatorum. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

¶ An bodie aliqd sit ĩmutatũ per autẽticã bona dãnatoꝝ cũ publicatio bonoꝝ fit ꝓtra cõtumaces ãnotatos: ibi. Sed q̃ro. Et qd sit ĩmutatũ cũ publicatio fit p snĩam ꝓdẽnatoriã sup delicto: ibi. Qñqz. Et an cũ dãnat filiussa. curialis vasallus. mater an publicent bona: ibi. Tertio. Et qd fiendũ de bonis acqsitis post sententiaz vide in fi.

Applicii.

¶ Op. in auẽ. vt nul. iudi. §. fi. posita. C. e. auẽ. bona damnatoꝝ dicit gl. ꝙ ista iura in hoc hodie corrigunt per illaz auẽ. Pro huius declaratione q̃ro aliquas qõnes que h in glo. formant. Primo q̃ro qd iuris de iure antiquo qñ ꝓdẽnabat aliqs liber homo. glo. dicit si p dãnationẽ nõ pdebat ciuitatẽ neqz libertatẽ neqz vitã: qa forte erat relegat' vel aliter damnat': tũc nõ pdebant bona sine dubio: vt. j. ti. ij. l. relegati. ſz si pdebat vitã libertatẽ vel ciuitatẽ: erat distinguẽdũ an hẽbat liberos an nõ. ⁊ si hẽbat liberos: an publicabant oia bona: an pars bonorũ: ⁊ an hẽbat paucos liberos an multos. ista tãgunt h in pma gl. ⁊ in gl. mag. q̃s vide. istud qõ erat de iure ãtiquo est ĩdubitatũ. Sed quero qd est ĩnouatũ p iura noua circa istã publicationẽ. Circa qõ sciẽdũ ē': ꝙ publicatio qñqz fiebat

c Op
s plicij. disti. Prio q̃ro. dicit tñ bal. in. l. iij. circa mediũ. C. si pẽ. ap. moꝝ interue. ꝙ quando aliqs est dãnat' ex crimine qõ nõ numerat inter publica iudicia. de q bus p Bar. in. l. i. s̃. de publi. iu. ꝙ tũc non publicant bona. allgat ip se, gl. sm euz singularẽ ad h in. l. seniuz. C. q testa. fa. pos. ⁊ iõ infert ꝙ si qs ē ꝓdẽnat' ad mortẽ ex forma statuti ⁊ nõ de iure cõi nõ publicant bona: qz statuta sũt puatoꝝ iudiciorũ. ex q̃ pz ꝙ iura noua nõ hãt locum in istis. de cuius veritate vide per Pau. de ca. ⁊ ibi dixi in. l. ij. C. qui testa. fa. pos. vbi uide an bona eorum qui bãniuntur ex forma statuti publicentur.

d ¶ Sciẽdũ est. Adde qõ Ja. de bel. in auẽ. de iceſt. nup. ⁊ in auẽ. ut nulli. iudi. dic' ꝙ vbicũqz vita adimit dãnato ibi iura ãtiqua sũt correcta: qz

tũc ipsa adẽptio bonorꝫ eẽt pena venientiũ ab intestato nõ defũcti. secus vbi adimit ciuitas vel libertas. ⁊ hanc ptem dicit ang. hic semp tenuisse legendo volumẽ. vide Barto. in. d. l. i. ad fi. C. de requi. reis.

a ¶ Preterea. Qui aũt possint ipedire publicationẽ bonorꝫ. dic ꝙ illi q hãt dñiũ vel possessionẽ. l. fi. ⁊ ibi no. C. de bo. vacã. li. x. ⁊ facit qd̃ babet in. l. ob maritorꝫ in pn. C. ne vxor pro mari. et facit qd̃ no. bal. ⁊ imol. in. l. si marito. §. so. ma. ⁊ quod Ly. ⁊ Bal. in. l. pign⁹. C. de pi. ac. ⁊ bar. ⁊ doc. in. l. i. §. fuus. §. ad fille. Et an ti. de requi. reis. hodie fit correctus: vide Bal. in auẽ. bona dãnatorũ. C. de bo. dã. ⁊ an publicata domo itelligank publicata suppellectilia. vide Bart. ⁊ qd̃ ibi dixi post eũ in. l. si qñ. C. d̃ bo. vacã. li. x. ⁊ que dixi p⁹ bar. in. l. ij. C. de ver. fi. ⁊ no. ꝙ auẽ. bona dãnatorꝫ. nõ hꝫ locũ nisi in penis capitalib⁹ sec⁹ i penis pecuniarijs. ꝑm Bal. i. l. data opera. in. xxvj. col. C. qui accusa. ⁊ vide Bal. i. d. auẽ. bõa dãnatorũ. ⁊ vtrũ dãnati ad mortem possint itui tu elemosyne aliqd largiri. vid̃ Joan. i. c. ad fi. de testa. ⁊ in. c. ij. de vsu. in. vj. in. ij. colum. circa medium.

b ¶ Ita loqtur. adꝫ no. per bar. post gl. in. l. ei⁹ q. §. i. de testi. ⁊ qd̃ no. gl. in. l. fi. C. de iure fis. li. x. ⁊ vide bar. no. in. l. ij. C qui testa. fa. pos.

c ¶ Quero qd. vide Jabu. i. d. §. iscuius. ⁊ Ly. ⁊ Bal. in. l. ij. C. e. ⁊ qd̃ dixi p⁹ bar. i. l. si vinctuꝫ aut stratum. de re iudi. ⁊ in. l. nam ad ea in fi. post

ꝙtra ꝙtumaces ãnotatos per ti. de req. reis. In hoc an sit ĩmutatũ Ly. dubitat in. l. i. C. de req. reis. ⁊ nihil determinat. do. Jaco. bu. dicebat nihil esse ĩmutatũ circa hoc: qa aut loquit̃ in bõis dãnatorꝫ seu pscriptorꝫ. ⁊ dãnati dicunt̃ ad mortem. sed pscripti dicunt̃ illi qbus vita reseruat̃: tñ ciuitas vel libertas amittit̃. sed illi ꝙtumaces nõ sunt dãnati de crimine: vt. l. i. §. de requi. re. ergo ⁊c. ñ eni ẽ nostrũ leges extẽdere: vt. l. si ꝗo. §. de viro. §. solu. ma. Preterea lex q̃ loquit̃ de vno ꝙtumace puta de ꝙtumace i nõ veniẽdo nõ hꝫ locũ i alio ꝙtumace puta d̃ ñ restituẽdo: vt. l. creditor. §. iussus. he sũt rõnes sue. ¶ Cõtra dictũ suũ vt̃ casus. x. col. de pa. tenẽ. §. si ꝗo pacis violator. vbi dicit̃ ꝙ ꝙtra ꝙtumaces fit publicatio bonorꝫ mobiliũ. ĩmobilia ꝗo heredib⁹ reseruank̃. verũtñ glo. in alio ti. de pa. iur. fir. §. iniuria. x. col. in gl. que est sup̃ ver. homicidiũ. videt̃ dicere ꝙ ille. §. si ꝗo pacis violator. hẽat locum tñ in pacis violatore: in alijs seruent̃ alia iura: ⁊ hoc pro modo satis placet per rõnem quã dicam. dico ergo ꝙ ti. de requi. reis. inquãtum loquit̃ de publicatõe bonorꝫ nõ est correctus nisi in violatore pacis. ¶ Qñqꝫ fit publicatio bonorum per sniam ꝙdẽnatoriã latã sup̃ delicto: ⁊ in hoc q̃liter fit ĩnouatũ sunt opi. nã qdã dicũt ꝙ circa hoc sunt ꝙsideranda q̃ttuor iura. primo ius antiquũ in quo hꝫ locũ qd̃. §. dixi. scõ ius auẽ: ꝑm qd̃ etiã est locus publicationi bonoruꝫ: vt in auẽ. de ĩcest. nup. §. i. col. ij. tertio ius auẽ. scõm in ti. de mã. prin. §. oꝫ. col. iij. ꝑm quod bona nõ publicank̃. q̃rto ius auẽ. nouissimũ: vt in auẽ. vt nulli iudi. §. fi. vñ sumit̃ auẽ. bona dãnatorum. per quã. l. corrigit̃. l. illa. de incest. nup. ita videt̃ tenere azo in sum. ⁊ glo. j. de iure fis. l. i. in glo. q̃ est sup̃ ver. aduersus leges. Alij vt Al. dicũt fic: aut per dãnationẽ qs amittit ciuitatẽ vel libertatẽ vel vitã: ⁊ tunc iura antiq̃ sunt correcta. aut ista nõ pdit vt relegatus ⁊ isto casu iura antiqua nõ corrigunt̃. ita loquit̃ ti. de ince. nup. §. i. ⁊ qd̃ ibi dixi ĩ tex. dicit̃ de exilio expone. i. relegatiõe. ratio huius est: quia in primis casib⁹ ipse nõ põt retinere bona: vñ si applicarent̃ fisco esset pena succedẽtiũ ab intestato magis q̃ ipsius. sꝫ eo casu qñ relegat̃ potest retinere bona ⁊ retinet testamenti factionẽ: vt. l. relegati. j. ti. ij. Ideo si auferunt̃ bona est pena sibi nõ venientib⁹ ab intestato. Tertij vt Pe. dicũt aut per. l. auferunt̃ expꝫ se bona ⁊ iura antiq̃ nõ corrigunt̃. ita loquit̃ in auẽ. de incest. nup. aut auferunt̃ tacite: ⁊ tũc iura antiq̃ corrigunt̃. ita loquit̃ auẽ. bona dãnatorꝫ. ista opi. recidit in idẽ cũ opi. pcedenti. naꝫ relegato nõ auferunt̃ bona nisi expresse dicat̃: vt. j. ti. ij. l. relegati. vñ ista opi. que in idem sonat cũ pcedẽti cõmuniter tenet̃. in illis igit̃ casibus in qbus imponit̃ pena adẽptionis bonorꝫ expꝫ se nõ in cõsequentiaꝫ alterius pene. sꝫ expresse ⁊ per se iura antiq̃ non corrigunt̃. ⁊ pro hoc facit ꝙ nõ sit correctus ti. de requi. re. vt. §. dixi. Hodie aũt circa publicationẽ bonorꝫ sunt statuta p se: ⁊ illa sunt ꝑuãda. qñqꝫ fit publicatio bonorꝫ: qa aliqs interfecit seipsum: vt. j. ti. i. l. iij. in pn. ⁊ §. i. an illud ius per auẽ. fit correctũ dicem⁹ ibi. ¶ Tertio q̃ro qd si dãnat̃ aliquis qui est filiusfamilias vel ꝑuus an publicabit̃ peculiuꝫ eius. de ꝑuo nõ est dubiũ per. l. i. C. e. ti. de filiofamil. ita

bar. §. de ꝙdi. ⁊ demon. ⁊ bal. in. l. fi. in fi. C. que res pig. ⁊ bar. in. l. certa forma. C. de iure fis. li. x. ⁊ bal. in. l. i. in penul. colum. C. de here. insti. circa fi. contrariũ dicit glo. in. l. eius qui. §. i. ff. de testa.

d q Uinqꝫ legib⁹. allegat̃ ist̃ tex. p moder. in. l. de die. in. §. q mulierez. §. q satis. cog. ꝙ lꝫ sniam ꝗ maritũ ꝑiudicet vxori: vt in. l. si pro re. §. i. §. de euictio. ⁊. l. meuia. §. si fũdus. §. soma. ⁊ singu. dixit bar. in. d. §. q mulierez. quod hoc limita: nisi eẽt lata sniã ꝗ maritũ sup̃ re nõ dotali. q̃ casu nõ ꝑiudicat̃ et sciẽte vxore. ⁊ ita ĩtelligit bar. hanc doctrinã in. d. §. q mulierem. ⁊ huic tex. adde aliũ in. l. si marito publico iudicio. §. i. solu. ma. Sed hoc limitat̃ dicta cõclusio nisi eẽt lata sniã culpa mariti q̃ casu mulieri ꝑiudicatur si marit⁹ soluẽdo fit ⁊ nõ aliter. l. ticio centũ. §. fi. de cõdi. ⁊ demon. ⁊ ex his inuenta fuit alienatio rei dotalis vt marito moueat̃ lis sciẽte vxore.

e ¶ Mulier dãnat̃. An ꝑ delicto vxoris pat̃ dãs dotẽ filie ꝑdat dotẽ. vide bal. i. l. si dotez. C. de iure do. ⁊ tꝫ ꝙ nõ. ⁊ vide et glo. mag. in fi. C. d̃ repu. in. l. non dubiũ. ⁊ qd̃ no. bar. in. l. ij. §. ꝙ si in patris. solu. ma. §. ⁊ an ⁊ qñ bõa vxoris occupari pñt ꝑ debito mariti. vide bal. C. de ꝑui. fis. in. l. bona mariti. ⁊ i. l. maritorꝫ i fi. C. ne vxor pro marito. qd̃ nota.

dicit glo. B ꝙ nõ publicabit̃ peculiũ etiã castrense. ita dicit glo. no. ꝙ dicit etiam castrẽse. ⁊ sic innuit ꝙ nec aduenticiũ nec ꝑfecticiũ. ⁊ eodẽ modo loquit̃ Azo in sum. huius ti. qd̃ an sit verum plenissime examinaui in. l. si finita. §. fi de vectigalib⁹. §. de dã. infec. ¶ Quero qd si dãnat̃ aliquis curialis astrictus curie nexib⁹. dic vt no. in glo. sup̃ ver. portiones. Quero qd si dãnat̃ mater aliquorum filiorum. dic vt. C. e. l. de matris. ¶ Quid si dãnat̃ libertus vel vasallus alicui⁹: dicit glo. dic vt in. l. fi. §. si liberto. j. eo. ti. tu dic de hoc vt plene dixi in. d. l. si finita. §. fi de vectigalib⁹. Sed qd si vxor alicuius damnat̃ an dos veniat publicãda videbimus statim. j. e. l. qnqꝫ legibus. ¶ Quero dicit̃ hic ꝙ publicank̃ bona vtrũ publicent̃ oia bona. dicit glo. ꝙ nõ publicank̃ vilia: vt. j. e. l. diuus. ¶ Quero qd c de bonis q̃sitis post sniaꝫ. glo. nõ declarat B. Rñdeo ꝙ illa retinet dãnatus qui nõ erat effectus ꝑu⁹: vt. l. si mãdauero. §. is cuius. §. mã. rũ in illis nõ hẽbit̃ heredẽ post mortẽ suã: vt. l. deportati. C. e. facit qd̃ no. in. l. si deportati in prin. §. de leg. iij. dãnatus ꝗo in metallũ nihil põt acqrere nisi ex cã alimentorꝫ: vt. l. iij. §. de his qui pro non scrip. ⁊ hoc mõ debet intelligi. q. glo. quaꝫ vide ⁊ incipit: aut erat in fi. ibi: sed qd de q̃sitis. Itez posset intelligi hec glo. alio modo: vt intelligamus sic. q̃ro qd de filijs q̃sitis post publicatiõez videt̃ si quidẽ sunt ꝙcepti ⁊ nati post dãnatiõez nihil habere debeãt per hũc tex. a contrario sensu. ad hoc facit. l. i. §. si qs ꝑ primior. §. vnde cog. ⁊ l. ex facto. §. ad trebe. Sꝫ certe istud ꝑcederet ꝑm iura antiq̃ ꝑm que per deportationẽ mrĩmoniũ soluebat̃. sed cũ hodie mrĩmoniũ nõ soluat̃ ⁊ sic filij nascunt̃ legitimi: vt in auẽ. de nupti. §. qd̃ aũt. videt̃ ꝙ filij supueniẽtes debeãt habere ꝑtez de bonis patris dãnati: vt. l. si nunq̃. C. de reuo. do. ⁊ hoc inducat fauor liberorꝫ: vt. l. fi. §. pe. j. e. ¶ Quero quãdo publicat̃ pars bonorũ an ista iura sint correcta ꝑ auẽ. Pe. tenet ꝙ nõ in dicta auẽ. bona dãnatorꝫ. sed glo. tenet ꝙtrarium. j. de iure fis. in fi. in. l. i. in glo. super verbo aduersus legem. ⁊ illam teneatis.

n **On ut quis.** Ho. dicit gl. cõtra nũcios bononienses qui statim cum aliquẽ capiunt spoliant eum.

Ex. l. sequenti.

¶ An ꝑ delictũ vxoris dos publicetur. Et quãdo maritus debet aliquid lucrari de dote ⁊ illa publicatur debeat via ordinaria agere contra fiscum.

q **Uinqꝫ legibus.**

¶ Op. in auẽ. de nup. §. ꝙ aũt prius. So. qñqꝫ mulier dãnatur c ad mortẽ: tunc ꝑm iura antiq̃ dos debet publicari in qnqꝫ casib⁹ tñ qui ponunt̃ hic: ⁊ maritus ꝙtra fiscum actiones suas hꝫ: ⁊ etiã retẽtionẽ. multomagis si pactus erat de lucrando dotẽ ex casus qui ponunt̃ hic maritus lucrat̃ dotẽ. ita q̃si culpa mulieris soluatur matrimoniuꝫ. Si ꝗo mulier nõ dãnat̃ ad mortẽ: sed dãnat̃ in metallũ: tũc de iure ãtiquo erat idẽ. sed hodie hoc est correctũ per. d. auẽ. de nup. §. ꝙ aũt. qa nõ efficit̃ serua: ⁊ sic matrimoniũ non soluitur: ⁊ dos non publicat̃. ita di

a ¶ Debito uxoris. Istd sãc ad id qd habet in casu. l. q̃zuis. cũ seqn. ff. soluma. nã ibi intelligendũ ẽ q̃ soluit spõte ñ necessitate uid bal. i. d. l. ob maritoꝝ. C. ne uxor p marito. ⁊ ad hãc materiã uid oio bal. An. ⁊ imo. i. d. l. si marito in prin. s. solu. matrionio. ⁊ qd no. Ly ⁊ bal. i. l. pi. C. d pig. ac. ⁊ q̃ no. ro. i l. i. §. fu°. s. ad fyl. ⁊ no. i. c. ex litteris d pi. ⁊ an dãnato uiro fine aliq̃ pcessu fiat exe. i do. uid bal. i. l. i. i. v. col. C. ne filius pro patre.

b ¶ Alias nacit. an actio de dote fit nata cõstãte matrionio. uid tex. in. l. cũ notissimi §. illd d psc. xxx. anno.

c ¶ Jure gẽ. q̃ dic ut i. l. i. s. so. ma. lz i ꝗriũ faciat tex. i. l. ex diuerso. co. ti.

d Ju°. Et istd. no. ad itellectũ. §. fi. i fi. isti. d act. ibi ultimo. qñ es iudex. uid quedixi i. l. i. ff. d iusti. ⁊ iure

e ¶ Uiſ soluẽ adde bar. p illũ tex. in. l. mulctaꝝ. C. d mõ mulc. ⁊ dic bal. i. l. ij. C. de cõi. re. alie. qd ẽ tex. q̃ iudex põt donare modice d fiscalib°. ad ẽ add bar. i. l. illd. C. d cano. largi. li. xi. lz utꝝ ea q̃ q̃siuit officialis ultra salariũ presumãt q̃sita ex bõis fis. uid glo. i. l. d sẽsionis. C. de iur. fis. li. x. q̃ idẽ dic i plato. tñ uidet repẽdi p. l. se d fuct° i fi.

cit glo. hic. ¶ Contra istũ intellectuz op. q̃ dos indistincte publicet: ut. l. si constante. §. i. s. soma. Huius timore By. intelligit istam. l. aliter q̃ glo. naz nos debemus intelligere istas. ll. quãdo maritus interposuit pactũ de lucranda dote in causa mortis tantũ: quo casu quia mulier nõ moritur uere: dos publicat tãtum in quinqz casibus qui ponũtur hic. in alijs casibus maritus lucratur ex stipulatione quasi mortua. ⁊ hoc est quod dicit. l. sed si alia. in principio. nõ eniz querit ista. l. de eo lucro quod facit marit° ex culpa uxoris: sed ex stipulatione. ⁊ ideo si esset impositum pactũ de lucrãda dote indistincte secundũ formam. l. si quis sic stipuletur. s. soluto matri. indistincte dos nõ publicaretur. sed si nullũ pactum esset interpositũ dos tũc indistincte publicaretur: ut dicta. l. si cõstante. §. fina. ¶ In hoc vltimo mẽbro differt By. a glo. quia glo. dicit non publicari nisi in quiqz casibus. By. dicit indistincte quãdo nullũ est pactum. puto glo. verius dicere q̃ By. quia ista. l. loquitur simpliciter. nõ ob. l. si constante. in. fi. quia intelligo hãc. l. in quinqz legibus de quibus hic loquitur. uel verius secundum Ja. de are. ibi mulier damnatur soluto matrimonio. ideo dos indistincte publicatur: hic vero constante matrimonio. glo. colligit argu. ex hac. l. q̃ pro debito uxoris[a] nõ potest fieri missio in rebus dotis nisi ĩ istis quinqz casibus: ita dicit glo. quam nota. ¶ Ulterius quero quando dos publicatur ⁊ maritus debet aliquid lucrari ex pacto vtrũ debeat cõtra fiscuz agere via ordinaria libello dato. textus videtur q̃ sic hic: ibi: saluas actões ⁊c. Bico sic: aut possidet maritus ⁊ tunc sufficit sibi exceptio: quia cui damus actionem multo magis exceptionẽ. ⁊ hoc tenet glo. hic. Aut possidet fiscus ⁊ tunc nõ debet hoc agitari via ordinaria: sed summatim cognito q̃ sit creditor debet soluere fiscus viro: ut. l. res. §. res. j. de iure fis. cognoscendo summarie ⁊ de plano: ut ibi dicitur. ¶ Ultimo hec. l. facit q̃ actio de dote nascatur soluto matrimonio ibi dũ dicit humanitatis intuitu. ⁊ sic si hic nascatur humanitatis ĩtuitu nascitur: hic soluto matrimonio. ergo alias nascitur[b] cõstante matrimonio: quod plene exãinaui ĩ. l. si constãte. s. so. ma. in prin. ⁊ l. ij. s. de do. prele. ¶ Quero in quo est ista humanitas. quicquid dicat gl. dic q̃ ista humanitas est hic ĩ hoc q̃ mulieri dãnate queritur actio d dote que est de iure ciuili: ipse tamẽ contractus dotis est de iure gentiuz[c]: vt. l. eas. s. de capi. dimi. facit quod dixi. s. ti. i. l. quidam sunt. Secundo est humanitas qa cum ista actio nascatur hodie videbatur debere trahi retro: vt. l. i. s. qui po. in pig. ha. ⁊ ideo sicut bona ante dãnationem quesita publicata sunt ita dos. sed ex humanitate statuitur contrariuz vt retro non trahatur in istis dãnatis. ad idem facit. l. quotiens. in fi. s. de nouatio.

Ex. l. sequenti.

¶ Appellatione pãnorũ quid cõtineatur ⁊ qd dicatur leue.

d **Juus.** [d] Per istã. l. dicunt doc. q̃ illi q cedunt bonis nõ debẽt spoliari vestibus. ita no. per doc. in. l. i. C. qui bo. cede. pos. ¶ Secũdo no. hanc. l. q̃ appellatione pãnorum cõtinetur zona qua quis precingit. simile habetis in. l. vestis. circa prin. s. d au. ⁊ ar. lega. ¶ Tertio no. q̃ leue qd dicitur quod est valoris. v. aureorum. alibi dicitur vsqz ad duos aureos: vt. l. si oleũ. cũ. l. se. s. de dolo. hic autẽ dicitur graue vel leue secũduz qualitatem personarum: vt. l. sed ⁊ si susceperit. in prin. et quod ibi nota. s. de iudi. quod facit ad auk. nisi breuiores. C. d sen. ex peri. reci. que dicantur cause uiles ⁊ breuiores. ¶ Ultimo videtis hic q̃ appellatione pannorũ continentur ea quibus quis induit. ⁊ sic uidetur q̃ appellatio vestis sit largior q̃ appellatio pãnorũ: vt. d. l. vestis. s. de au. ⁊ ar. lega. ⁊ j. de ver. signi. l. verbo victus cuz duabus. ll. se. tamẽ cõmunis vsus loquendi aliter se habet: qa appellatio pannoꝝ est largior q̃ appellatio vestis. ⁊ ideo cũ hoc anno quidam legasset alicui oẽs pannos suos lini ⁊ lane. ⁊ ille haberet aliquas petias pãni lini nõ aptas ad vsum hominis. adhuc ego dixi q̃ siquidem ille habebat illas petias panni causa faciẽdi pannos lineos ad usũ q̃ cedebant legato. secus si habebat venales: vt. l. pediculis. §. itez cũ quereretur. s. de au. ⁊ arg. lega. in dubio debet videri quantum sibi expediebat pro vsu illius anni ⁊ illud cedit legato. aliud videtur esse venale: vt. l. cum quereretur. §. lana. s. de. leg. iij. ¶ Ulterius no. quando tu es iudex maleficiorum ⁊ uis aptare camerã tuam nec potes habere pecuniã a cõmuni vel uis soluere[e] aliquibus nũcijs pro inuestigãdo aliquo maleficio dico q̃ hoc potest licite facere ex pecunijs que rediguntur ex quibusdã mulctis extraordinarijs ⁊ paruulis. ar. huius. l. in fi. sufficit enim q̃ ista vilia qs non conuertat in sui utilitatẽ: sed in utilitatem officij.

c **Am ratio.** Iste ẽ pulcherrimus tex. hec. l. facit ad. q. vtrũ p statuta possit minui portio filiorum. de qua per Bi. in. c. indultum. de regu. iur. lib. vi. ⁊ per Ly. in. l. sancimus. C. de nup.

Si in libertinum By. induc it hũc. §. in ar. ad questionem de vasallo delinquente utrũ publicetur feuduz. de qua per By. in. l. statius. §. cornelio. j. de iure fis. Ego plene dixi in. l. si finita. §. si de uectigalibus. s. de damno. infecto.

Ex bonis Nota presumptionem fraudis quod facit ad q̃stionem de delinquente qui alienauit bona sua de quo plene dixi in. l. post contractum. s. de dona.

Si plures No. q̃ rectores debẽt ampliare ciuitatem numero hominuz: ⁊ q̃ ista est iusta causa expendẽdi de bonis cõmunis. ¶ Item no. hic arg. pro prioribus istius ciuitatis qui habent arbitrium super bono statu huius ciuitatis ⁊ augmento: ⁊ uigore illius arbitrij faciunt multas reformationes. ¶ Ultimo nota hic quod dicitur tot possessores ⁊c. quia est ar. ut quot filij remanserunt ex aliquo tot dicuntur familie. ar. cõtra. s. de execu. tuto. l. tria onera. quod dic plene ut dixi in. l. qui fundum. §. coheres. in fine. §. s. ad. l. falci.

Preterea [f] No. q̃ quis non potest succedere ei quem ipse interfecit. sed talia bona veniunt in fiscum: intelige nisi sit alius non interficiens qui in eodem gradu sit cum interfectore: vt. l. i. §. fratris. s. si quis ali. te. probi. ¶ Item op. q̃ ad fiscum non veniant: ut. l. si ab hosti. s. soluto matrimonio. So. vt ibi dixi. ⁊ l. etiam. s. de his qui. ut idig.

. C. arbi. ma te. ⁊ i auk. li cẽtia. p Ly. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ uid lati° bal. d cõtrouer. seu. inter do. ⁊ agna. c. fi. ⁊ bal. i. c. i. i fi. de cle. q iuesti. fecit. q dicit q̃ glo. in dicta. l. d sẽsionis. p multos dãnat. ⁊ q̃ illa glo. d ꝓsuetudie fiuak ita idisticte ut loqtur. ⁊ uid. d. auk. licẽtia. ⁊ l. qsqs. C. ficer. pe. ubi tz sequutus Guil. qd p. fuak alibi licite q̃siuisse. Itez no. hic tex. i. §. pãniculiaria. q̃ dato q̃ bõa dãnatoꝝ veniãt publicãda: ut. s. l. i. ⁊ i auk. bõa dãnatoꝝ. C. e. an ueniãt iduñita. ⁊ ẽ est tex. q̃ sũt officiales indicãtis q pecuniã redactã ex ipsis ꝓuertere dz i necessarijs officij sui.

f ¶ Preterea adde. l. lucio de iure fis. ⁊ ibi Bar. ⁊ bal. i. l. i. C. vnd uir ⁊ uxor. i. l. hereditatẽ. i fi. C d his q. ut i di. ⁊ i. l. fi. s. d his q. ut idig. ⁊ dum bar. hic dicẽ q̃ bona seu hereditas fi deferũk ad interficientez ⁊c. adde qd fi statuto cauek q̃ si filio occidat patrẽ fi succedat: q̃ tũc nihilomin° succedit nepos ex filio nisi ẽt nepos culpabilis puta cõsentiens: vt no. bal. p illuz tex. in. l. si quis in cesti. i fi. C. d incest. nup. ⁊ vide bar. in. l. ex parte. d adimẽ. lega.

¶De bonis eo. qui sibi mortē consci. Rubrica.

a ¶De bonis eor. Circa hāc rub. vide oino tex. no. xxi j. q. v. i. c. placuit. ⁊ ibi hēs q nō sūt sepeliēdi. viō tex. lvj. disti. i. c. si qs abscide. ⁊. c. se. ⁊. xv. q. i. sane. ⁊ qd si ex statuto punit vulnerās aliquē certa pena. qd de vulnerāte se an puniat: vide bonū tex. ⁊ gl. in. d. l. fī si d ānū. §. si cruus. s. d pecu. ⁊ in. l. oē dlictū. §. q se vulnerauit. d re mili. ⁊ in. l. i. §. excusant. s. ad sil. ⁊ l. cū nūt. §. ex cā. d edilt. edic. ⁊ i. c. i. d corpore viciatis ⁊. l. si qs aliqd. §. fi. ⁊ qd ibi bar. s. de penis. ⁊ ēt vide cy. ⁊ bal. i. l. ij. C. q testa. pos. vbi q̄rit cy. qd si p uētus nō potuit se occidere: an tūc puniat. vide ibi: ⁊ de eo q pcutit seipsū vide bar. i. l. si qs miles. s. de penis. ⁊ p bal. in. l. i. in pe. col. C. d ser. fugi. d bānito q pt ipune offendi: an possit seipsū offendere.

b Mca-i pitalibus. Quid de eo q. pmisit pro me cētuz: vt corrūperet bar. dubitat in. l. q explicandi. C. de accu.

c ¶ Quero vtrum. An ille qui aufugit presumatur deliqsse tē. ⁊ istud dictum segtur bar. ⁊ ange. in. l. si. de q̄stio. sed illud limita dupliciter: vt per Ro. in. d. l. lex cornelia. sed contra se cūdā partem huius distinctionis vide tex. in. l. pe. s. de custo. reo. cogitatū p hic dcā pōt dici q respondens inquisitioni cū iuramento contra veritatem nō puniturde periurio. ita fuit consultum p quosdam peritos docto. contra bart. facit quod no. bal. in. l. i. in. ix. colum. C. de here. insti.

¶Be bonis eorum[a] qui ante sententiam mortem sibi consciuerunt.

¶Be prima parte rubrice tractatur in. l. fi.

¶Be secūda parte rubrice tractatur in. l. i. ⁊ ij.

¶Ex. l. sequenti.

¶An ex fuga presumatur delictum.

A capitalibus.[b]

i ¶Op. ⁊ videt q qui dat pecuniaz habeatur p cōfesso: vt. l. eius q delatorē. j. de iure fis. ⁊. l. qui. s. de his qui no. infa. Respondeo speciale est in crimine capitali: vt hic ⁊. l. trāsigere. C. de transac. Fallit in crimine adulterij: vt ibi dicit. ¶Ulterius cōtra hoc oppo. in causis criminalibus iuratur de calūnia. vt. l. i. C. de iura. calū. ergo non licet aduersarium corrūpere quia esset contra iuramētum suum. Preterea in iuramento calūnie iuratur q pecunia nō dabitur: vt in auē. principalis eo. ti. Respondeo hoc facit. l. permittēte. ideo nō videt facere per calūniam nec dare pecuniā illicite: sicuti quando datur pecunia consultori vel dantur sportule iudici vel nuncio. l. precipiēte. non incidit in illud capitulum iuramenti qō nihil dabitur ⁊ c. ¶Quero vtruz[c] ille qui aufugit presumat ex hoc deliquisse. Breuiter si qdā aufugit anteq̄ accusetur: ex hoc est suspitio contra eum vt. l. lege corne. ⁊ ibi plene dixi. s. ad sil. Sed si postq̄ ipse est accusatus aufugit vel stat cautus nō eundo per terram: in crimine capitali loquor: non est presumptio contra eum: quia iuste facit si timet. ar. huius. l. que permittit corrumpere aduersarium.

¶Ex. l. sequenti.

¶In crimine lese maiestatis ⁊ crimine latronū ⁊ heresis facta cōfessio transit ad heredes.

Operator.

Si is.

[d] ¶Opp. q ficta confessio nō faciat trāsire penam ad heredes: vt. l. manicheos. C. de hereti. ⁊ de iure fisci. l. eius qui delatorem. dicit gl. speciale in latrōibus ⁊ in crimine lese maiestatis: vt. l. quisqs. C. ad. l. iul. maie. certe idem est hodie in crimie heresis: vt in. c. cuz ꝑm leges. extra de here. li. vj. Item op. latrones suspendunt: vt. l. capitaliuz. §. famosos. s. de pe. ergo dicet eius aduersariuz corrūpere vt. s. l. proxi. So. intellige latrones. i. fures vel alios latrones nō famosos. ¶Itē op. j. l. pxi. Sol. vt ibi videbitis.

Si rei.

q Ro. q postq̄ qs accusatus est vel deprehensus p sumitur in dubio facere ob conscientiaz criminis: vt hic. ⁊ facit. l. cū ratio. §. ex bonis. s. ti. i. Item facit q contractus facti[e] post accusationem presumātur facti in fraudem: de quo in. l. post contractuz. s. de dona. alia circa materiā videbitis. j. e. l. §. fi.

Si quis autem.

[f] ¶Ro. text. ibi: qui enim sibi nō pepcit tē. Ex isto. §. no. duo. primo istaz presumptionem que est pro patre cū magis dolore filij q̄ ob conscientiaz criminis videat fecisse. quod multum est vtile in hac materia: vt dicā j. e. l. §. fi. Secundo no. q percutiens seipsum

d Mperator. §. si is. Item quērit bal. in. l. quēadmodū. §. mācipia. i. s. ad. l. acquil. ⁊ in. l. fi. §. fi. de pigno. actio. Quid de posito in carcere qui se uinerat uel suspēdit an teneatur magistratus. ⁊ dicit q non. ⁊ uide per doc. in. d. l. ij. ⁊ in. d. l. i. C. de bo. eo. per cy. in. l. ij. qui testa. fa. pos. ⁊ que sit differentia an bona sint publicanda ipso foro uel per sentētiā. uīō bald. post cy. in. d. auē. incestas. C. de icest. nup.

punitur: vt hic. ⁊. s. titulo. ij. l. si quis aliquid. §. fi. ⁊. l. omne delictum. §. fi. j. de re mili.

¶Ex. §. sequenti.

¶Quomodo heres debeat probare de innocētia eius qui se occidit: ⁊ an bona talis se occidētis sint publicata ipso iure vel per sententiam. Et an iste titulus sit correctus.

De illo.

Innuit q debeat probari de crimine postq̄ quis se occidit. Contra. C. qui testamē. fa. pos. l. ij. Solu. glo. q ibi probatur innocentia eoipso q non probatur contrarium per hanc. l. Istud videtur contra hanc. l. in princi. vbi dicitur q ille qui se occidit habetur pro confesso. ergo est fundata intentio fisci q ille cōmisit crimen ex hac ficta confessione. vnde gl. in. l. cōtraria dat aliam so. ⁊ hanc puto esse veram. quandoqz quis deprehensus est in crimine vel accusatus ex eo. ⁊ tunc propter mortem quam sibi consciuit habetur p confesso: vt hac. l. in princi. tamen heredes possunt probare de innocentia si vellent: vt. d. l. ij. C. qui testa. fa. pos. quandoqz non erat deprehensus vel accusatus: sed contra eum erat aliq̄ suspitio leuis. tunc bona eius non possunt auferri heredibus nisi fuerit probatum de crimine. ⁊ hoc vult dicere text. ibi: nulla iusta causa precedente. in reatu decesserit: intelligo q non precedebant. presumptiones vrgentes vl vrgētissime nec erat accusatus sed erat sola suspitio leuis. ita intelligit glo. que est super ver. in reatu. ¶Quero quando heredi incumbit onus p bandi innocentiam qualiter poterit eam probare. Rñ. innocentia quandoqz potest probari directo: vt no. in. l. pantonius. §. rei perduellionis s. de acquiren. here. Quandoqz potest probari per presumptionem: vt si heredes ostenderēt illum qui interfecit seipsum habere aliquam causam vehementissimam doloris animi vel corporis: tunc in dubio presumetur magis se interfecisse ob illam aliam causam q̄ propter delictuz: vt. s. e. l. §. videri. ¶Quero vtruz bona sint publicata ipso iure an vero requiratur sententia[g] quidam tex. videntur requirere q feratur sentētia: vt hac. l. circa princi. ibi ergo postulati esse debent tē. dum dicit confiscentur: ⁊ etiam in hoc. §. In contrarium facit hec. l. in eo quod dicit heredem non habent. ⁊ ibi in versi. vt aūt. ibi dum dicit fisco vendicanda sunt: ergo ipso iure confiscata. Rñ. si quidem erat deprehensus vel postulatus de crimine se interficiendo habetur pro confesso ⁊ condemnato nisi heres probaret contra. quod apparet: quia testamentū eius est nullum: vt. l. ij. C. qui testa. fa. pos. ita loquitur hec. l. in princi. Nec obstat q ibi dicit confiscentur: quia ibi loquitur de confiscatiōe que est facti hoc est de incorporatione que fit in patrimonium fisci: ⁊ in hac opi. videtur docto. vltramontani in. l. ij. C. qui testamē. fa. pos. in vltima questione. Si vero non erat accusatus id est postulatus: tūc dz pri° de crimie cognosci ⁊ pnūciari q̄ publicēt bōa: ⁊ fiet istō eo mō q no. insti. de here. q̄ ab inte. de. §. per ꝓriuz. ⁊ qō dixi in. l. qui a latronibus. §. i. s. de testa.. ¶Ultio. q̄ro[h] an hodie iste ti. sit correctus per auē. bona damnatorum. quidam dicunt q nō: quia iste qui se occidit non fuit dānatus. preterea plus deliqt.

c ¶ Ti rei q ꝓtract° facti. An contractus facti p° accusationez sint facti in fraudem. uide tex. in. l. ex iudiciorū. s. d accusa.

f ¶ Si quis sūt. No. q pater presumit se occidere potius propter filiū q̄z ob aliam rōnē facit. l. isti. quidem. §. fi. qd mecā. s. ⁊. l. fi. C. d cur. fur. ⁊ ibi multuz solemniter dicit bal. q si pater nō uellet confiteri crimen propter tormenta modus ē q capiatur filius ⁊ pōatur ad torturam coram patre: qa pater tūc confitebit crimen facit qd not. in. c. afferte. de presūp.

g ¶ De illo. requiratur sententia uide Saly. i. l. i. C. co. per cy. in. d. l. ij. C. qui testa. fa. pos. bald. post cy. in auē. incestas. C. de icest. nup.

h ¶ Ultimo quero. adde bal. i. l. ij. C. qui testa. fa. pos. ⁊ que dixi post bart. in. l. ij. s. ti. i. per saly. in. l. i. C. co. ⁊ p ang. i. d. l. ij.

¶ De interdictis ⁊ relegatis. Rubrica.

a e Um qui. Adde glo. bar. ⁊ doc. in. l. i. C. de bo. liber.

b ¶ By. determinat. An propter delictū patris vasalli filius perdat feudum. peria. bu. Bal. ⁊ ang. in. l. adoptiuum. §. fi. de in ius vocan. ⁊ Barto. not. in sua distinctio. in. l. emancipatum. §. fi. de senato. ⁊ quid ecōtra vide que diri post bar. in. l. cū fili⁹. de. v. ob. Angel. hic dicit ꝙ qua litercūq; ex quacunq; cā feudū pdat illud nocet filio suo siue sit feudū paternū siue auitū p gl. fi. in c. i. §. pterea si de feu. fuc. cōtro. hic allegat. in alijs aūt est vera opi. dy. ⁊ cy. reprobata opi. bar. q ēt teneat ꝙ vbi delinquit ita ꝙ res directo pdat delictū patris nō nocet filijs: vt. l. diui. §. d iure patro. ⁊ de i ius vocan. l. adoptiuus in fi. fm angel. ⁊ no. bal. C. de epis. ⁊ cle. i. l. si qs presbyter. facit qd no. gl. ⁊ bar. in. l. fraudati §. de publi. ⁊ qd no. bar. i. l. si finita. §. fi de vectiga lib⁹ d dā. isc. ⁊ de materia plene p bal. i. l. fi. C. d lib. cau. ⁊ bal. in. l. i. C. d bo. liber. ⁊ in. l. ij. C. de lib. ⁊ eo. liber. ⁊ in. l. q se patris in. viij. col. C. vnde lib. ⁊ ibi etiā qd si vasallus renunciauit feudo: vel aliquam obligationē fecit an iudicet filijs ⁊ descēdētibus. ⁊ d hac materia vide aliqd p pe. in. l. stipulatio ista. §. si qs ita in fi. ⁊ ibi refert Imo. d ver. obli. plene p doc. in. c. ij. de feu. aliqd per bal. i. l. lege. C. d legi. heredi. ⁊ diē bal. i. l. si qs incesti. C. de icest. nup. ꝙ fi statuto cauet ꝙ interficiēs patrē nō succedat ꝙ nō preiudicat nepoti nisi fuerit culpabilis.

¶ Retuli: an vasallo delinquēte filius amittat feudū. vide d hoc p ba. in. l. i. in prin. C. de cadu. tollen. ⁊ istud reassumit do. alex. in. l. si mihi ⁊ ticio. de ver. ob. ⁊ de materia vide per gl. ⁊ doc. in. c. i. §. hoc quoq; de succes. feu. ⁊ in. d. c. ex parte. extra de feu. ⁊ ibi plene vide.

ADDE an filius priuet feudo ꝓpter feloniā patris bal. ꝓ fi. c. lviiij. li. i.

c ¶ Aut serf sibi hereditas. Propter hoc dicit bal. in. l. iij. in fi. C. cōta de lega. ꝙ alias oibus defi cētibus potius debet vnus de agnatione hēri q̄ extrancus: ut no. bar. in. l. i. §. preinit. tit. §. de iti. actuq; pua. quod est ueru: nisi amittat feudū p. pter delictū qd not. Et p clariori itelligentia uide bald. in. c. i. fi uasallus feu. priuat. ⁊ i. l. i. C. de bo. lib. ⁊ i. l. emācipatū. §. de sena. ⁊ qd dixi in. l. diui. de iu re patro. ⁊ gl. no. in. c. i. §. hoc quoq; uersi. partem ⁊ ibi bald. ⁊ alij: ⁊ ibi scripsi p bald. de suc. feu.

d ¶ Per B dico. In cōtractu ēphitheot. nūqd i publicatione bonorū ueniant bōa emphiteotica. uide bal. in. l. antiqtas in fi. C. de usufru. ⁊ qd dixi post bart. in. l. statius florius. §. cornelio j. de iure fis. ⁊ bal. in. l. ij. i. i. q. C. de liber. ⁊ eo. liber ⁊ ro. lati⁹ in. l. si finita. §. fi de vectiga. ubi dixi d dam. insec. ⁊ Saly. in. l. ij. i. xxij. qd. C. de iure emphi. iuxta finem.

e ¶ Non transeunt. Et si pater nō solut canonē p emphiteosi an iudicet filio. facit. l. uectigali. §. de pigno. ⁊ certe si filius ueniret: ut heres patris credo ꝙ preiudicaretur. ar. l. cū a matre. C. de rei vendi. secus diceret si veniret vt filius: nō ut heres qd vltimum qdam uolūt uex si ueniat filius mortuo patre nō eo uiuēte. nec obstat tex. in. l. adoptiuū. §. fi. de iure uocan. qa ibi est speciale in illis reuerentialibus tātū: sed certe in hoc passu uidetur dubitandū cū incōtinēti nō soluto cano. sit aperta uia ecclesie. d. l. lex ue

cōmisit enim prius delictum: ⁊ postea occidit se ipsum. doc. tenēt cōtrarium. nam per istum text. pona publicanē eo casu solo quo si sententiam bateretur eēnt publicanda: vt. §. eo. l. i. §. i. ergo in casibus istis in quibus nō publicarētur si sententiam fuisset passus per auē. bona dānatorū in illis non publicabuntur si seipsum occidit. idē dicit glo. C. de iure fis. l. fi. in fi.

¶ De interdictis ⁊ relegatis. Rubrica.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ An vasallo delinquēte filius amittat feudū.

Um qui. a Ista. l. est not. ¶ Op. §. de iu

c repa. l. iiij. vbi dicitur ꝙ filius non perdit libertatem. glo. que est hic dat plures solu. Ista est vera in libertis. sunt quedam iura que transeunt ad quemlibet extraneum heredem: ⁊ ista transeunt in fiscū: ita loquitur hic quedam sunt que ad heredem transire non possunt: vt ius successionis opere in faciendo ⁊ similia: ⁊ ista remanēt apd filium: vt. l. contraria. Istam opi. tenet By. ⁊ omnes: ⁊ eodem modo debet responderi ad. l. eorum. §. ad. l. iul. maiesta. cum sint. ¶ Ultrio hec. l. inducitur hic per By. in ar. ad. q. de vasallo delinquente: an ꝓpter hoc filius eius perdat feudū. de hoc vos habuistis glo. §. ad. l. cor. de fal. l. si qs patris. ⁊ l. emācipatum. in fi. §. de sena. By. determinat b aut feudū fuit paternū: ⁊ filius perdit illud per hanc. l. aut feudū fuit auitum: ⁊ illud non perdit. ar. d. l. emancipatum. ⁊ argu. huius. l. habet enim ab auo nō a patre. ita dicit By. in. c. nō debet aliquis circa fi. extra de reg. iur. lib. vj. do. Ly. ponit hanc questionē. C. de li. ⁊ eorū li. l. ij. in fi. q. ⁊ ibi dicit sic. aut qs debet habere feudum ex suo iure: vt quia pater est stipulatus sibi ⁊ suis filijs. vñ iā filio est quesitū ius. tunc delictum patris non nocet filio. ar. huius. l. Aut habet ex successione paterna: ⁊ tūc p deret ex delicto patris. arg. huius. l. Iste ōtermi nationes videtur cōtra casū. x. col. si vasal. feu. priue. cui de. c. i. vbi loqt de feudo auito. ⁊ no. per glo. si de feu. defunc. fu. cōtro. c. si vasallus. per quas videtur ꝙ indistincte filius perdit propter delictum patris etiam feudū auitū. Quid ergo dicemus. dico sic: quādoq; qs cōmittit aliquod delictum ꝓpter qd debet directo feudo p uari: vt qa delinqt cōtra dñū vel aliquid facit cōtra conuentionem feudi: tūc delictum patris nocet filio: vt dicto ti. si vasal. feu. priue. c. i. ⁊ no. in. d. c. si vasallus. simile vides quādo proximior cōmittit delictum ꝓpter quod aufertur sibi hereditas c vt indigno nocet sequētibus in gradu: vt vidistis. §. ti. ij. l. fi. in fi. ⁊ l. i. §. i. ⁊ §. fratris. §. si quis ali. te. phi. ⁊ hoc intelligo in feudo iā patri acqsito: ſz si nō eēt quesitū sed erat q̄rendū: qa erat apud patrē suum auum quo ad nepotē. tunc hoc nō noceret nepoti: imo nepos incipit tenere locū primi ex persona sua: ut. l. gallus. §. qd si tantū. §. de lib. ⁊ post. ⁊ facit. l. nō tātū. §. emancipatum. §. de bo. pos. cōtra ta. Si vero propter delictum aliud non debebat quis principaliter feudū amittere sed cōsequenter cadit ab illo: vt qa nō delinquit contra dñm vel cōtra promissiones factas in feudo: isto casu recurro ad distinctionem quā ponit cy. in. d. l. ij. in fi. C. de lib. ⁊ eo. li. que probatur per hāc. l. Aut tale feudum dz transire ad filium ex ꝑsona patris tanq̄ ad patris successionē: ⁊ hoc perdit. Aut transit ad eū suo iure: vt qa filius nō quia heres: ⁊ tūc sibi illud retinet: vt probatur: in iure libertorū ⁊ dicitur euidenter hac. l. Per hoc dico d in cōtractu emphiteotico quando qs recipit emphiteosim pro se ⁊ suis filijs ⁊ nepotibus: si primo vel secundus delinquit circa ipsum contractum emphiteosis non soluendo canonē: vel alienādo sine licentia domini: hoc nocet sequentibus per prealle. iura. Sed si alias delinqueret ꝓpter quod bona publicarentur: ista bona debent remanere apud filios ⁊ nepotes: qa nō transeūt e ad eos: vt ad heredes: sed habēt suo iure: vt. l. iurisiurādi. §. fi liberi: ⁊ ibi dixi. §. de ope. liber. vbicūq; aūt dixi filio nō nocere delictum patris intellige ita tamē ꝙ patri nihil queratur: vt. l. diui fratres: ⁊ ibi no. §. de iure patro. ⁊ l. paulus. §. de bo. liber.

i **Ater penas.** ¶ Op. ꝙ p̄ses possit deportare in insulā: vt. j. l. proxi. in princi. Sed verum est si habet sub se insulam: vt ibi. alias secus: vt hic. vel dic ꝙ hic loquit in deportatione: ibi in relegatione: que istarum sit verior dicā statim. j. l. proxi.

Ex. l. sequenti.

¶ An preses possit ōportare: ⁊ que sit rō ꝙ nō possit deportare: ⁊ iudex non potest mittere in possessionem in rebus existentibus extra territorium suum.

r **Elegatorum.** ¶ Op. ꝙ preses nō possit hoc facere: vt. §. l. pxi. in prin. ⁊ l. ij. §. i. §. de pe. dicunt quidaz aliud in deportatione: vt ibi aliud in relegatione: vt hic. hoc nō videtur bene dictum: quia cum preses ꝓuicie possit dānare ad mortē: ⁊ in metallum qd plus est: vt. l. illicitas. §. qui vniuersas. §. d offi. presi. ergo dz posse qd est minus: vt in. c. cui qd plus ē lz extra de re. iur. li. vj. ⁊ ideo dicūt ipsi ꝙ lex precedēs itelligitur fm istā: ⁊ tūc nō possint deportare in īsulā quādo nō habet insulā: ⁊ sic hoc ē: magis ꝓpter defectum insule q̄ ꝓpter defectū iurisditionis. qd tenet glo. in. d. §. qui vniuersas. ⁊ dy. in. d. c. cui qd plus est. licet Ja. de are. tenet contrarium: quia leges indistincte dicunt presidē non posse deportare in. d. l. ij. §. i. §. de pe. ⁊ §. l. pxi. Et ideo dicit ipse aliud in relegatione: vt hic: aliud in deportatione: vt in contrarijs. Ad id quod dicit presidi licet quod est plus: ergo debet licere qd est minus. Rñ. ꝙ deportare est plus. nā deportare idē est dicere qd extra portare hoc est ponere extra ea q̄ sunt iuris ciuilis: vt. l. quedam sunt. §. de pe. sed cū ea que

etigalis.ꝑ.d pigno.cū si. ⁊ spec. in ti. de locato.§. nūc aliquā uer.cxliii. d quo dubio per Ja.bu.⁊ bald. in.d.l. adoptiuum .§.fi.ꝑ. d in ius vocā. ⁊ i .l liberti li berteqz.C.d ope.liber. ⁊ qd no bar.in sua distinc.i .d.l.emancipatum.§. fi. de sena. ⁊ cū bar.hic concordat sily.i .l.ij.i.xxij.q. ⁊.C.de iure emphi.⁊ per doc. in.c.ij. de feu.bal.in d.l. adoptiuum.in lect. antiqua remittit se ad specu.vbi.ꝑ. vbi vide.

a Elegatorum .§. ad tempus vide bal.i.l. nō dubiū. in viij.col.C.d legi.⁊ in.l.⁊ si seuerior in pe.col.C. de infami.⁊ no. hic q sententia in criminalibus in qua est error valet ad limi.l.cū pretor .§. marcellus .ꝑ. de iudi. dixi in .l.cum prolatis.de re iudica.

b ¶ Est quod dā genus.an relegatō possit fieri extra ꝓuiciā quaz quis regit ⁊ no.q nō possunt dari co tinia nisi i terris subditis idem etiaz tenet bal.in.d. .l.illicitas.§. qui vniuersas.de offi.p fi.idē in.l.fi. .C.si ser. extero. venerit. resoluit tamē talis relegatio in interlocutoriā ⁊ valet adeo q videātur sibi iterdicta

sunt iuris ciuilis quis habeat a principe:merito preses nō pōt ei auferre:vt.l.si arrogator.ꝑ. de adop. Et si dicis qd o hoc cū dānat. ad mortez vel in metallum ꝓpter qd ista talia pdunt. dicit ipse istud est p quādā consequētiam a lege:nō qa hoc fiat a preside directo:ita dicūt.hoc etiā tenebat mar. sill. ℞ mihi nō placet:qa eadē rōe nō posset ōportare prefectus.qd est contra.l.ij. §.i.ꝑ.de pe.preterea quādo aliqs deportat in ī sulā nō auferunt expresse ea que sūt iuris ciuilis sed in consequentiaz illius pene:vt patet ex.l. q dā sunt.ꝑ. de pe. Alij dicunt ⁊ hoc dicebat Oldra.q ratio differentie inter deportationem : ⁊ dānationē ad mortem vel in metalluz est qa dānatus ad mortē fit pro criminibus grauioribus ideo non debet differri pena:vt.l.cum reis.C.d pe.⁊.l.si quis exheredatus.§.irritū:⁊.§.ei q.ꝑ. de iniust.rup.testa. Sz deportatio in insulā fit ꝓ leuioribus criminibus:merito debet differri vt rescribat principi:⁊ ista est ratio quare permittit illd q est plus nō illd qd est minus. certe nec ista rō placet:quia quandoqz ꝓ criminibus grauioribus fit deportatio in insulā ex qualitate p sone:vt.ꝑ.l.ꝓri.in fi.teneo ergo opi.glo.⁊ By. q preses nō pōt deportare quando nō habz insulam.secus si haberet:vt hic. Ex quo no.q iudex nō potest quē mittere in possessionem reruz non existentium in territorio suo.ita dicit glo.⁊ habetis in.l.cum vnus.§. si is.ꝑ.de bo. aucto. iudi.pos.

Hec est differentia. Iste. §.inuit q non possit ad tempus deportari: qd videt contra.l.fine prefinitione.ꝑ.ti.i. Sol.vt in glo.

Ad tempus. a ¶ Oppo. qd fit cōtra.l.nullū est: vt.C. de legi.l.nō dubium:sed istud est huiusmodi ergo ⁊c. So.sententie ante late banc.l.nō infirmātur:sz que fuerunt post banc.l.late bene infirmātur.hec est vna so.glo. Alij vt Pe.dicunt sic q ista sentētia nō infirmatur a iudice sed infirmat a lege:qa ipso iure est nulla:vt.l.cōtra.ita refert cy.in.vj.oppo. By.in.c.que contra ius fiunt.d reg.iur.li.vj.dicit q sententia valet:ideo quia.l. non procedit vltra infirmando. Mihi videtur q debemus dicere sic q ideo hec sentētia nō est nulla quia in ea non est expressus iuris error.licet enim non debeant bona auferri relegato:tamen ex causa iudex potest auferre ⁊ augere penam:⁊ ideo in maleficijs non apparet q sit error expressus.ita no.ꝑ.de pe.l.quod ad statuz.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ Ad confinia non possunt mitti delinquētes in ciuitatibus non subditis mittēti.

Est quoddaz genus. b Per hunc.§.vidi cassari quedam confinia data in marchia ⁊ in ducatu.si ciuitas precipit suo ciui q debeat morari in aliqua ciuitate sibi non subdita nō valent ista ꝓfinia.casus est.hic iō presides qui cognoscunt de appellatioe cassant ista confinia.in ciuitatibus vero que principem nō recognoscūt:nō sunt qui talia confinia cassent. ideo pisani relegant in sardiniam.quandoqz in insulam rhodi vel in aliam prouinciam non subditam:sed nō potest fieri de iure.nam tantū possunt relegare in terras sibi subditas:vt hac.l.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ An dispositio possit egredi locum disponentis. Et iudex loci vnde qs ē incola pōt punire d delicto alibi cōmisso delinquentem.

Interdicere. c No.hic q de iure primeuo quis non poterat interdicere nisi ei prouincie cui preest. ¶ Sed ad hoc op. interdicere potest ꝓuincie cui preest ergo iubet eum alibi morari in loco sibi nō subdito:hoc autem nō potest fieri:vt hac l.in prin.ergo ⁊c. Solu.non potest de hoc directo disponendo sed per quādā consequentiam ad hoc confertur dispositio.hoc non est prohibitum. ¶ Item contra.ego video q municipiū vel ciuitas potest statuere q quis non vadat ad faciendum mercātias extra municipium: vel q quis nō vadat ad faciēdum mercātias in tali ciuitate:vt.l.fi.in fi.ī.de decre.ab or.fa. ⁊.l.mercatores.C.de cōmer.⁊ merca.⁊ sic quis poterit disponere in prouincia aliena. So.dispositio q fit in penā alicuius nō potest directo egredi locū iurisditionis disponentis:vt ℞.sed si non fit in penā eius sed in penam hominū illius loci ad quez nolo aliquē accedere vel in cōmodum istius ciuitatis:tūc valet dispositio:⁊ ita loquuntur cotraria. Eodem modo dico q si iudex interdicit tibi bonis nō ꝓpter delictum tuū in penā sed in cōmodum tuū quia es ꝓdigus:ne bona tua pereāt:istud interdictū porrigit ad omnē locum d:vt.C.de emācipa.libe.l.i.⁊.l.cui bonis.de verb.ob.⁊.l.is cui.ꝑ.de testa. ¶ Secundo not.hic q si imperator rescribit vni presidi: ex hoc videt rescriptum omnibus:vt hic in ver. sed imperator noster. ¶ Sed contra hoc videt .ī.e.l.ꝟ.quibusdā tamē. Solu.hic rescripsit simpliciter.in ver.qbusdā.rescripsit cōcedendo priuilegium quibusdā.qd dic vt.l.i.§.fi.ꝑ.de cōsti. princi. ¶ Tertio not. q iudex loci vnde qs est incola pōt quē punire de delicto alibi cōmisso e quo d est no.facit ad hoc.l.i.⁊.ij.C.vbi d cri.agi opor.⁊.l.iij.ꝑ.de offi.presi. ¶ Ulterius not.in ver.dubitandū q in interdicto minori videt interdictuz maius:sed nō ecōtra.⁊ ideo qui interdicit locum incolatus videt iterdicere locū originis:nō ecōtra:quasi loc° originis sit nobilior ⁊ delectabilior presumptione huius.l. ¶ Ultimo no.q hic italia appellatur prouincia in ver. si quis eā sententiā.simile habetis in.l.superuacuam.C.de tem.in integ.resti.peten.tamen prouincie hodie aliter appellantur .ſ.que sunt sub vno preside.vt no.in.l.fi.C.de pscript.lon. tēp. non habetis hic alia.

Solet. Not. q cui interdicitur minus officium nō potest accedere ad maius.sed istud non habet locum econtra: vt cui interdicitur maius officium non possit accedere ad minus.tene menti.

Sed muneribus. Vide gl. que icipit nota ex eodē ibi:sed arg.contra.sed ibi ex eodē facto consequitur quis penam ⁊ premiuz diuersis respectibus. sed eodez respectu secus:vt hic facit quod no.p By.in.c.quod ob gratiā.de regu.iur.lib.vj.

loca subdita fm bal.in.l. pe.in.ix.col. C.d executi iudi. itez dicit ibi bal. q hodie ex consuetudine pōt qs relegari extra loca subdita quod no. de q vide domi. Abba. in.c. postulasti. in .ij.col.de fo. compe.

c ¶ Interdicere.De isto t ex.⁊ sequē. vide bald.in .l. executorē .C.d executi iudi. in v iij.col.

d ¶ Omnem locum. An si ex statuto uel sententia sint iterdicta bona alicui° hēat effectuz extra territorium. vide bar. in.d.l.i. in.vj.q.C.d sum tri.

e ¶ Alibi cōmisso.no. q qs pōt punirī de delicto alibi cōmisso qd vide plene in .l.i .C. vbi de cri. agi. op. ⁊ in .l.fi is cui.§. fi. de accu. per bart.⁊ p cūdē in.l.i. i .xv.q .C. de sum. tri.⁊ ali qd dixi in.l. fi.in fi.ꝑ. de iurisdi.om.iu. ⁊ de hac materia per do. ange.in tractatu maleficiorū.i ver. an existēs florentie. An italia sit ꝓuincia uide qd scripsi ⁊ no. insti.d excu. tuto.in .§.i. ⁊ qd no. gl. ⁊ ibi dixi i.l. fi.C. siue cē sa.uel reliq. q interdicit locum domicilij videt interdicere locū originis. adde p bal. i.l.pe.i. viij. col.C.d exe cu.rei iudi.

¶ De sniam passis ⁊ restitu. Rubrica.

D successionem. a No.pro bānitis quibus bona restituunt : vt teneantur creditoribus alias non.

A insulam. i No. differentiā inter restitutum ⁊ eum cui pena per indulgentiam est re-

missa. Sed quid si verba sunt dubia. dicit statutum ꝙ aliquis rebāniatur vtrum videatur restiturus in integruz vel videat indulgētia cōcessa. tetigi in.l.i.§.fi.s̄.ō questio.

¶De cada. puni. Rub.

¶De cadaueribus punitoruz. Rubrica.

c **Orpora.** No. tres negationes nō faciūt vnam affirmationē sed remanet negatio. sed due negationes [a] faciunt vnam affirmationez. de quo per cy. in.l.i.in.vij.q.C.de ser.fugi.⁊ videbitis ī.l.duobus.j̄.de verbo.signi.⁊.l.i.s̄.de here.insti

a Orpora. due negationes. an due negationes faciant vnā affirmationez. ad intellectū hui' tex. vide que scripsi post bart. in .l.si. .s̄. ad.l. iul. maie. ⁊ an cadauer ⁊ ossa idez sint dic ꝙ nō. ita diē bart. per illū text. in.l. ossa .s̄.ō religio.

s **Iquis in insulam.** [b] Not. banc.l. quia forte non reperies alibi: ⁊ habes hic ꝙ ille qui in vita non potest morari in ciuitate post mortez nō potest reduci ad ciuitatem ad sepulturaz.

b Iqs i sulam. ad hūc tex. vide no. in .l.i. in .ij. col. C. ex delic. defū. ⁊ q̄ dixi post bal. in.l. si.s̄. ad .l. iul. ma. ⁊ si qs vulnerat vel spoliat mortuū an dicat euz offendere vi de bald. in.l. sororē. C. de his qui. vt i. indi. in fi. ⁊ sequit pe. de ancha. i cle. .i. de peni. ⁊ ⁊ remis. ⁊ qd si aliqs sepelit mortuuz excōicatū an dicat cū eo cōicare sua ꝙ cadat i excōicati. vide

c **Orpora.** Dicit hic ꝙ quibuslibet petentibus potest dari ad sepulturam. sed an potest dari medicis ad notomiā [c] faciendā. cogitabitis.

¶De appellationibus ⁊ relationibus. Rub.

¶ Cōtinuatio per se patet. ideo veniamus ad materiam.

¶Ex.l.sequenti.

¶Quid sit appellatio: ibi. Circa. Et an appellatio sit officiū iudicis vel actio vel exceptio: ibi iuxta. Et quotruplex sit appellatio: ibi. Quero secūdo. Et q̄re fuit introducta appellatio: ibi. Tertio.

Pellandi usus.

a Prio iuriscōsultus in hoc pricipio cōmēdat tractatum de appellatiōibus ſm dy. Alij dicūt ꝙ in hoc principio ponitur cā quare introducta est appellatio. Et diuiditur istud princi. in duas partes. nā primo ponit cām inducende appellationis. Secundo respondet cuidam tacite obiectioni. Secunda ibi. nōnunq̄. Et forma casum. queritur quare introducta est appellatio. respōdetur qa vsus eius est frequens ⁊ necessarius ⁊ causa necessitatis apparet ex eo ꝙ per appellationez corrigitur iperitia vel iniquitas iudicantis: ⁊ hoc primo. Sed instatur: sepe vidi iudicem appellatiōis peius iudicare q̄ primus iudicauerit. Respondetur regularitet per iudicem appellationis snia reformatur in melius: lz nōnunq̄. i. aliquando cōtrarium contingat. nō est enim semp melius pronūciatū ⁊c. ¶ Circa istud principiuz primo quero quid sit appellatio. [b] Ad qō respōdeo ꝙ Pla. in sūma sua dicit. Appellare est iudicis sententiam aduersus se latam iniquam dicere ⁊ de ea querimoniā proponere: vt.s̄.de mino.l.prefecti. Sed certe non ponit diffinitionez appellationis sed describit actuz appellandi. iō Azo in sūma huius ti. dixit sic. Appellatio ē sententia a minori iudice lata per inuocationez maioris iudicis pretextu iniquitatis prime sententie rescissio: vt.d.l.prefecti.s̄. ad turpill'.l.i.§.fi. Sed hec diffinitio est contra casum .d.§.fi. naz ibi dicitur ꝙ effectus appellationis est rescissio seu extinctio sentētie prime: ⁊ sic aliud est appellatio: qa est cā: aliō est rescissio: quia est effectus eius. Differt enim causa a suo causato sicut mater a filio: vt.l.licet.§.ea obligatio.s̄. de procu. ⁊.l.⁊ an eadem.§.actiones. de excep. rei iudica. Male igitur dicit azo cum dicit ꝙ appellatio est rescissio: imo ex appellatione rescissio sequit ⁊ ideo Gof. doctor iuris canonici in sum. de appella. dixit ꝙ legalis diffinitio appellationis est ꝙ appellatio est per inuocationez maioris iudicis pretextu iniquitatis prime sententie rescissionem implorans: vt.d.l.prefecti. Sed hoc nō videtur verum. naz ipso iure sine aliquo alio iudice ad quez appellatur per interpositionem appellationis prima sententia extinguitur ſz verā opinionē: vt.d.l.i.ī fi. ad turpill'. ⁊ ibi dixi. Preterea dicta diffinitio describit ipsum actum appellandi nō substātiam ipsius appellationis nō ipsam appellationē vnde eodē morbo laborat quo diffinitō Azo. Preterea per nouationē potest tolli ⁊ suspendi effectus prime sententie: vt .l.iij.§.si ex cōuentiōe. s̄. de re iudi. igitur noua tio est appellatio: quod est absurduz. Gof. etiā dicit ꝙ ſm canones appellatio aliter diffinitur. ⁊ sic appellatio est a minori ad maiorem iudicē prouocatio: vt.ij.q.vi.c. omnis oppressus: ⁊.c. se. ⁊ maxime in.c.placuit. que diffinitio eēt vera largissime assumendo nomen appellationis. nā quandocūqz te ad iudiciuz prouoco appellatio potest dici: vt.l.itē apud labeonem.§.appellare .s̄.de iniur. ⁊ eodem modo si te vocarem ad cenam: nam potest dici appellatio: vt ibi pz. Sed assumendo appellationem stricte prout h̄ ti. accipit alio modo diffiniēda est. dic ergo. Appellatio est ius quo interī prima sententia extinguitur ⁊ interim cause cognitio ad iudicez superiorem deuoluitur. ⁊ hoc prout loquitur de appellatione a diffinitiua. De alijs vero generibus appellationuz. j̄. in suis locis dicemus. Dixi appellatio est ius ⁊c. ne videar diffinire ipsum actum appellādi, put fecerūt alij quos. s̄. reprehendi. Itē dixi ꝙ interiz sentētia extinguit. hoc dixi vt ostēderez appellationis effectum. no. in. d.l.i. in fi. s̄. ad turpil. Item vt per hoc notetur differentia a iure dicendi nullū quo primus iudex superior quādoqz aditur: vt.l. absentem. C. de accu. tamen per illud ius sentētia nō extīguitur: quia antea nulla erat. sed hic erat aliqua: vt dicet ī.l. si expressim. j̄. eo. Itē ideo dixi interim vt p hoc differat a sentētia lata in cā appellationis vel in integrum restitutionis p quam sententia rescindit vel confirmatur totaliter. sed per ipsaz appellationem extinguitur interim ⁊ expectatur p nunciationis euentus: vt.d.l.i. in fi. ad turpill'. ⁊ .l. furti. in princi. s̄. de his qui no. infa. ⁊ de pac. tale. §. qui prouocauit. Item dixi ⁊ per eam causē cognitio ad superiorem deuoluitur [c] vt. C. de ap. l. eos. ⁊. l. a proconsulibus cum infinitis fi. ⁊ per hoc differt a nouatione per quam licet sententia possit extingui vel suspendi cause tamen cognitio ad superiorem nō deuoluitur. ¶ Iuxta predicta quero. dixi. s̄. ꝙ appellatio est ius. q̄ro qō ius est vtrū sit [f] actio vl officiū iudicis: vel exceptio vel qd? Rñ. nō ē actio nā actio ē ius petēdi ī iudicio qō sibi debet. ſz p appellationē nihil peto in iudicio cū ipam iterpono. nā appellatio interponitur corā iudice a quo: ⁊ ab eo nihil petit. ſz postea petet corā iudice ad quē. per ipz: ergo actū appellatiōis nō peto. Itē nō ē officiū iudicis: qa absqz aliquo iudicis officio appellatio p ducit suū effectū. s. extīguēdi sentētiaz ⁊ deuoluēdi cām ad supiorē. Itē nō ē exceptio qa nō extīguit sententiā ope exceptiōis: ſz ipo iure. dico igit ꝙ ipa appellatio est quoddā ius q se diffinitū p modū aī dictū qō vocat appella-

gl. ꝙ sic i.e. ad hoc de priui.

c Orpora. ad notomiam. an qs possit se dare medicis ad notomiaz nec pt exhūari, a sepultura pretextu alicuius ōbiti tex. est i.l. si. de sepul. vio. ⁊ vide ino in .c. certificari. de sepul.

¶De appellal. Rub.

d Appella lādi. qd sit appellatō. Quid est appellatio per bal. in rub. i .ij. col. C. eo. vide cū.

e ¶ Deuoluitur. idem dicas in cā nullitatis: vt dixit sing. bar. etiam se alibi nō dixisse in.l. si vt p. ponis. C. qūo ⁊ quando iudex. ⁊ bar. in.l. si expressim. circa fi. j̄. eo.

f ¶Utruz sit. An appellatio sit actio vel officiuz iudicis: an autē sit actus iudiciarius. vide in .d.l. si ex pressim.

a ¶ Habet regressum. ang. in. l. si. j. de var. ⁊ extraor. cogni. tenet ꝙ possit iudex conueniri etiam si semel vel bis fuerat appellatum vel renuciatus allegat Inno. in. c. pastoralis. de offi. dele. ⁊ in cle. sepe. in glo. perempto rie. de appel. qñ autē pars potest appellare an habeat regressum contra iudicē litem suam facientem vide omnino bar. in. l. si nūmos. §. de admi. tuto. vbi de hoc ⁊ p bar. in. l. si reo. §. de alie. iudi. mu. cā fac. ⁊ j. eo. ti. in. l. iij. §. ex qbus ꝗ quid si ps appellauit ⁊ postea est deserta appellatio. vīd ino. in. c. sepe. eo. ti. sed vtrum appellatione pendēte possit agi cōtra iudicem. vīd bald. in. l. ob seruare. §. p ficisci. ff. de offi. procōs. ⁊ ad id quod no. bar. adde eundē in. l. iiij. § si tam vicinum. de dam. infec. ⁊ adde quod tenet Ange. in. d. l. iiij. §. si. eo. titu. de dam. infec. vbi tenet ꝙ posset conueniri iudex tē pore iudicatus ratione inique sentē tie per eū late si ab ea nō fuit appellatum ⁊ appellatio est ḋserta: vel etiam si sentētia fuit confirmata. ⁊ hoc ipse tenuit p no. per Inno. in. c. pastoralis ad si. de offi. deleg. ⁊ in. c. sepe. de appel. ita fing. transit Io. ō imo. in. d. §. si. ⁊ ibi etiaꝫ Angel. tenet ꝙ liceꝫ ille cō tra quem late sunt tres sententie nō audiatur p viam iniquitatis vel nullitatis clemē. i. de re iudi. tamen contra ipsum iudicem pōt conqueri ſm ipsū qd̄ no. adde bal. in. l. si. C. de pena iudi. ⁊ dixi post bar. in. l. iiij. §. cōdēnatū. de re iudi. ⁊ ibi formaliter scripsi v̄ba Ang. ⁊ idē videt voluisse Bal. ⁊ Ly. in. l. i. §. qd̄ quisq̄ iur. idē sequit bal. in. c. i. §. iudices. de pa. iur. fir. idē dicit Inno. in. c. sacrosancte ecclesie. de sentē. excōi. vꝫ ꝙ quādo a ſnia nō fuit appellatū ꝙ iudex nihilominus pōt ꝛueniri. adde tñ qd̄ quādo appellās in appellatiōe obtinuit ꝙ tē videt ꝙ iudex solum posset cōueniri quo ad expensas li. arg. l. si vēdidero. §. si ticius. de fur. ꝙ hic late prosequit domi. Io. de imo. idē no. bar. in. l. iij. §. ex qbus de alie. iudi. mu. cau. fac. adde ad predicta bal. i. c. sancimus. in ti. quo tē pore milles. adde qd̄ bald. in. c. i. §. iudices. de pa. iur. fir. q̄siuit qd si ſnia fit ipso iure nulla: vtrū iudex faciat litē suā: ⁊ dicit ꝙ sic: in eo in quo partē dānificauit: qa grauat ptē pretextu officij. ⁊ sic rñdit iuxta estimationē interesse. de quo ibi latius per eū: ⁊ ibi etiam dicit bal. ꝙ vbi hꝫ arbitriuꝫ facit litē suā si nō seruauerit cōsuetudinē: vt no. in. l. qd ergo. §. pena grauior. §. de infami. quod dictum corroborat per ea que ibi dixi: ⁊ ibi dixit bal. in. q. bar. hic ꝙ si pars nō appellauit: tñ iudex pōt conueniri. de quo etiam ibi latius per eum vbi etiam dicit ꝙ si appellatum esset ⁊ sententia esset confirmata contra ipsum non potest agi. Sed dubium est pone ſm eum iudex primus tulit sententiam a qua fuit appellatuꝫ ⁊ sententia fuit confirmata ab ista scḋa non fuit appellatum quis faciet liteꝫ suam an primus an secūdus. ⁊ tenet ꝙ secundus ⁊ ibi etiā q̄rit ad qd̄ poterit ꝛueniri iudex appellatiōe pendēte: ⁊ dic ꝙ disputauit ḃ bal. ibi dic ꝙ videt ꝙ ḃ pēdeat ex futuro euētu: ⁊ subdit bal. ꝙ p desertionē appellatiōis purgat iniusticia pronunciationis facte inter partes: sed non future inter partē ⁊ iudicē ⁊ nihil allegat adde qd̄ idē bal. de pa. cōstā. in ver. idonei dicit ꝙ iudex non facit litē suaꝫ si eligit arbitros qui male iudicauerūt. argu. illius littere est ar. l. idemq̄ §. si tutores §. mandati. sed ibi mādatori imminebat explicatio negocij: hic sola electio personarum: quia nihil faciebāt nomine eligentis. Itez qa quod bona fūt benefieri cēsent. argu. l. q̄ꝫ uis de cōdi. ⁊ demō. ⁊ quod no. de iureiuran. in. l. euꝫ qui. §. in popularibus. p dictis etiam adde ꝙ ubi a sentētia non poterit appellari tamē iudex facit li litem suā: vt §. dixi. l. pe. ⁊ ibi no. C. de pac. etiam si est nulla vti etiam dixi. §. ⁊ not. bal. in. d. l. si vt pro ponis. in. iij. col. C. quomodo ⁊ quādo iudex per Angel. hic ⁊ Imo. ⁊ ang. in. d. l. i. §. b verba. quod quisq̄ iur. §. ⁊ ad limitationem clemen. i. de re iudica. vide que dixi in. l. a diuo pio in. §. si super rebus. circa fi. de re iudica. ⁊ ad eius materiam vide que dixi in. l. de pupillo. in. §. qui opus. §. de operi. no. nuncia. ⁊ l. iiij. §. condemnatum. vbi per moder. §. de re iudica. sed an iudex qui condemnatur in sindicatu ⁊ soluit expensas litis in quibus negligenter omisit condemnare partem victam calumniose litigantez posse eas repetere ab eo quem debuisset condēnare. dictū fuit singu. spe. ꝙ sic: in titu. de ipēf. §. postremo ver. illud. per. l. nisi opinatores. C. de exacto. tribu. lib. x. quod est not. quod tamen Imol. impugnat ⁊ bene in. l. si tertius. §. celsus. de aqua pluuia. arcen. tenens contrarium. ⁊ fuit originalis sententia Bald. in. l. sancimus. ad fi. C. de iudi. posset tamen opi. Specula. saluari in vno casu ſm Roma. in. d. l. celsus. quando expense lit. essent promisse in contractu: quia tunc etiam post iudicium finitum iure actionis peti possent ſm glo. in. l. non solum. §. de rei vendica. ⁊ in. l. iij. §. si rem. ff. de leg. iij. merito iudex illas repetere posset. quod est no. quia latius super hoc locutus sum. vide que dixi in. d. l. nisi opinatores quod not. per Bald. in. l. mancipia. C. de ser. fugiti.

b ¶ Quesitum non potest. adde Barto. in. l. i. C. de rela. per moder. in. l. fina. ff. de fer. ⁊ in. l. ex illo. j. eo. ⁊ in. l. i. nil noua. appel. pen. ⁊ habes tex. in. c. licet de offi. delega. in. vj. ⁊ Bald. in. d. l. fi. in fi. de fer. ⁊ ad materiā addde bar. ⁊ alios in. l. ad principem. j. eo.

c ¶ Op. adde bal. in. l. fi. C. de relatio. vbi tractat qñ hꝫ fieri relatio. an ab ea possit appellari: ⁊ de pluribus alijs qōni. iuxta fi.

tio: vt. j. pri. §. i. ¶ Secundo q̄ro quotuplex sit appellatio? Rñdeo principaliter triplex. quedā est appellatio a diffinitiua quā. §. diffiniui: ⁊ istā cōiter ꝓsequitur per totum istum tractatū. quedam est appellatio ab interlocutoria: ⁊ istam late ꝓsequitur. j. de appel. re. l. ij. quedam est appellatio ab alijs actib' extraiudicialibus: ⁊ istā ꝓsequitur. j. quando ap. fit. l. i. §. solet. ¶ Tertō quero quare iutroducta est appellatio? Respondeo iurisconsultus in hoc prin. determinat ꝙ iō introducta est: vt iniquitas vel imperitia iudicā tis corrigatur: licet qñq̄ aliud cōtigat. ¶ Contra hoc op. qa si ſnia cōtinet iniquitatez est ipso iure nulla nec est opus appellatiōe: vt. l. i. in pn. j. que sen. sine ap. re. ⁊ l. ij. C. quādo prouo. nō est ne. so. intelligas hic errorem non fuisse exp̄ssum in sententia. ¶ Item op. quia sententia potest per iudicem appellationis rescindi ex nouis probationibus: vt. l. eos. C. de appel. ⁊ sic nō detegetur iniquitas seu imperitia iudicantis. So. iniquitas est re ipsa respectu litigantis q debuit vincere ⁊ succubuit: non aūt est iniquitas respectu iudicis: vt no. in. l. eos. C. eo. in glo. magna. ¶ Ultimo no. gl. hic positam que dicit ꝙ vtroq̄ casu iudex facit litem suam. ⁊ sic inuit ꝙ licet pars possit appellare nihilominus habet regressum [a] contra iudicē male iudicantē. de quo dic: vt in. q. quam de hoc disputaui de qua faciā mē tionem. j. de var. ⁊ extraor. cog. l. fi.

¶ Ex. §. sequenti.

¶ Consultor assumptus de iure non potest nouas probationes seu noua instrumenta assumere: ibi. Op. Et an a ꝓnunciatione que fit de pn cipe consulendo possit appellari. Et an a litteris que mittuntur principi pro cōsilio. Et an a sententia lata ſm rescriptum principis possit appellari: ibi. Pro cuius. Et a sentētia lata ſm ꝛsiliū assumptum de consensu partiuꝫ potest appellari: vt in fi. l.

Quesituꝫ est. A sententia lata ſꝫ rescriptum principis potest appellari non ab ipso rescripto: vel, p nunciatione facta de principe consulendo. h. d. Primo ponit questionem. Secundo ponit rescriptum: ex quo colligitur decisio questionis. Tertio ponit decisionem cuiusdam questionis que tacite colligitur ex rescripto. Secunda ibi. de qua re. Tertia ibi. huic consequēter. ¶ No. ex prima parte tex. ibi dum dicit: ius appellandi tē. ⁊ sic appellatio est ius: vt dixi. §. proxi. Secūdo no. ex fi. tex. ibi dum dicit: post rescriptū prouocare. ex quo apparet ꝙ quandoq̄ grauamen est tale quod infertur ante sententiam: quod p appellationem a diffinitiua potest reparari tūc ab illo grauamine non potest appellari. ¶ Op. ꝙ princeps non sit consulendus: vt. l. eum quē. §. i. §. de iudi. solu. glo. ꝙ hic princeps consulitur de iure non de facto. ⁊ subdit glo. ꝙ isto casu princeps non dat dilationem: vt. C. de dilat. l. cū a nobis. quod no. ad hoc vt consultor assūptus: vt consulat de iure nō pōt [b] nouas probationes seu noua instrumenta recipere. sed debꝫ cōsulere super hiſ: que a iudice transmittuntur: vt. l. cum a nobis. C. de dila. ¶ Oppo. [c] ꝙ non possit appellari. aut enim dicis appellari ab ipsa relatione. ⁊ hoc videtur falsum: quia relatio nō fit nisi cum iam littere sunt a partibus approbate: quo casu nō appellatur: vt. j. quando appel. fit. l. fi. aut dicis appellari ab ipso rescripto principis non ab ipso rescripto: ⁊ tunc videtur contra. l. i. in prin. j. a qui. appel. non licet. Sol. dicit glo. intelligas hic appellari a sententia lata ſm rescriptum prinpcipis: ⁊ ſm hoc tex. qui. j. dicit ab enunciatione debet exponi. i. a sententia lata ſm formam rescripti. tamen glo. posita super illo verbo enunciatione aliter intelligit: vt dicam. j. tamen predicta solu. est vera in se: vt statim dicam. ¶ Oppo. in aūt. in medio li. §. i. gl. ponit tres solu. tene primam quam sequitur By. Jac. de are. ⁊ Oldra. ¶ Opponitur dicitur hic in fi. ꝙ ab interlocutoria qua pronunciatur principē consulendum non appellatur. contra. j. quādo ap. fit. l. i. in prin. C. de rela. l. i. in fi. solu. Joā. ⁊ Azo. dicunt ꝙ hic dicitur non esse appellandu. §. de necessitate: bene autez potest appellari: vt in contrarijs. sed hoc nō placet: quia cōtra hūc text. vnde alij dicunt ꝙ in illa. l. i. j. quando ap. fit. princeps consulebatur post sententiam: hic ante: ⁊ i. l. illa. i. C. de rela. nō dicit ꝙ appellet: ſꝫ dicē refutatorias p̄ces: ḃ ē ꝛ ꝓnūciationē q̄ fit ꝛ consultationez: ⁊ hanc sequitur Pe. ⁊ quidam alij moderni: quod non placet: quia in. d. l. i. j. quando appel. fit. non dicitur ꝙ esset lata sentētia diffinitiua. sed etiam intelligi potest ꝙ non erat lata: vt ibi no. vnde glo. ponit tertiam solutionem que continet ipsam veritatem. ¶ Pro

cuius declaratione sciendum est q̃ tria sunt cõsi deranda. Primo pronũciatio de principe con/ sulendo: ⁊ ab isto nõ appellatur quia per eaz ne mo grauatur: vt hic. Secũdo est ipa relatio seu littere que mittuntur principi pro consilio: ⁊ ab istis potest appellari si qs senserit se grauatuz si iudex in eis mendacia inseruerit vel veritatem tacuerit: ⁊ ita loqtur hic. ⁊ ſm hoc procedit illa glo. posita super verbo ab enunciatione. que ex ponit. i. a mendacij relatiõe principi facta. sic lo/ quitur. l. i. in prin. j̃. quando appel. fit. Et est ad uertendum q̃ cum ab ista relatione appellatur debet rationem grauaminis exprimere. s. q̃ fal/ sum sit insertum ⁊ verum sit omissum: vt ibi. si enim docuerit vel falsa ⁊c̃. vt. d. l. i. j̃. quando ap pel. fit. sicut in qualibet appellatione ab interlo cutoria: vt plene dicam. j̃. de appellatio. re. l. ij. Tertio est appellatio a diffinitiua sentẽtia lata ſm rescriptum ⁊ ꝓsilium principis. ⁊ ab ista po test etiam appellari ut hic: ſm alium intellectuz quem. s̃. posui in secundo contrario: ⁊. in. l. i. in princi. j̃. quando appella. fit. ⁊. C. eo. ti. l. ij. Sed contra hoc instatur si a rescripto principis non potest appellari: ergo nec a sententia ſm rescri/ ptũ principis lata. non enim põt pars conque/ ri de facto: quia ꝓsultationez approbauit: ut. l. i. j̃. quando appel. fit. nec de iure q̃ princeps sic ꝓsuluit quod est ius. Rũdeo si dicis partem nõ consensisse relatiõi planũ est. idem si dicerez par tem ꝓsensisse: tamen fuit decepta in tenore ipsi° relationis. argu. C. plus va. quod agit. l. fi. sed si ꝓsenserit nõ decepta: tunc etiã põt appellare ut causa reparet ex nouis probationibus: ⁊ alr. ut. l. eos. C. eo. ¶ Itez ꝓtra predicta instat si gra/ uamen qõ infertur per mendacem relationẽ po test reparari per appellationẽ a diffinitiua: ut di ctũ est. ergo ab ipsa relatione nõ põt appellari: ut hoc. §. in fine. cuius contrarium. s̃. dixi. Sol. per appellationem[a] a diffinitiua istud grauamẽ nõ potest reparari sine magno preiudicio par/ tis. nam post consilium principis datum du/ rior est causa nostra: quia iudices fauent consi/ lio principis: ut ar. l. iij. §. i. s̃. de alie. iudi. mu. cau. fac. propter qõ preiudicium debet admitti appellatio. argu. j̃. e. l. a sentẽtia. ⁊ dicã in. d. l. ij. j̃. de ap. re. ¶ Vltimo no.[b] q̃ lz causa consulen da de ꝓsensu partiũ sit cõmissa: tñ a sententia la ta ſm dictum ꝓsilium põt appellari: ut hic cum si. facit. j̃. e. l. ex consensu. in prin.

Ex. §. sequenti.

¶ Que est ratio q̃ error in appellando mino/ rem iudicem vitiat appellationem: sed nõ si ap/ pellatur ad maiorem: ibi. Quero. Et an valeat appellatio ad principem omissis medijs: ibi. Quero. Et in quo error noceat appellando ad minorem: ibi. Quero dicitur. Et quid si dixit appellet ad iudicem competentem: ibi. Quero quid. Ad quem autem appelletur cum ciuitas non recognoscens superiorem sibi elegit recto rem. Et ad quem appelletur cum aliquod colle gium habet rectorem: ibi. Quero tamen cum versi. sequenti. Et ad quez appelletur cum pro/ ximus superior non potest haberi: ibi. Quero. Et ad quem appellatur cum laicus ⁊ clericus si mul iudicant: ibi. Quero pone. Et quid si epi/ scopus iudicat ut comes ad quez appellabitur: vide in fi.

Si quis in appellatio/

ne. Seipsum summat in fine. error in appellan/ do iudicem maiorem vel parem appellationem non vitiat. secus si minorem appellauerit. hoc dicit. Primo ponit questionem. Secũdo solu tionem. Tertio eam approbat per rescriptum. Secunda ibi. ⁊ siquidem. Tertia ibi. deniqz. ¶ Oppo. quia error iuris non nocet in d̃ãnis: ut. l. error. s̃. de iur. ⁊ facti ignorã. So. dicit glo. hic speciale quia ad iuris rigorem conseruan/ dum hoc inducitur: ad quod facit in. l. qui exce ptionem. s̃. de cõdi. indebi. ⁊. l. iulia. eo. titu. in principio. ¶ Oppo. hic dicitur q̃ si minor iu/ dex appellatur non valet appellatio sed prefe/ ctus minor est consule: quia consul est superillu stris ⁊ prefectus illustris: ut in auc̃. ut cum de appellatio. cogno. §. id. ⁊ in auc̃. ut ab illus. ⁊ q. su. eos sunt. §. i. ⁊ in auc̃. cõsti. que de dig. §. i. Sol. dicunt quidam maior est quo ad dignita/ tem: non quo ad administrationem: quia non habet nisi voluntariam: ut. l. i. s̃. de offi. consul. quod glo. reprobat quia habet etiam cõtentio/ sam: ut. s̃. de arbi. l. ij. in fine. ⁊. l. sequenti. Alij dicunt q̃ hic loquitur de illis qui habent digni/ tatem non administrationem: quam dicunt qui dam By. tenuisse. sed non placet: quia si non haberent consules administrationem non pos/ sent delegare: ut. C. qui pro sua iurisd. l. i. vnde q/ dam soluunt tertio modo q̃ hic loquatur de iu dice minore eo qui iudicat. sed prefectus est mi nor eo qui iudicaturus est scilicet consule non minor eo qui iudicauit. Sed hec non est vera: quia cum hic fuerit iudicatum per iudicem de/ legatum a consulibus si consules dicerent maiores prefecto ⁊ eius delegatus diceretur ma/ ior quia eius iurisditione utit: ut. s̃. de offi. eius cui manda. est iur. l. i. §. qui mandatam. ⁊ ideo dicendum q̃ hic tex. debet intelligi de maiore vel minore eo q iudicaturus est in causa appel/ lationis: quod tenet glo. in principio nostri. §. ¶ Ad contrarium respondetur ſm primaz so/ lutionem. s̃. positam. videlicet q̃ consul est ma/ ior quo ad dignitatem: minor vero quo ad ad/ ministrationem. nam prefectus habet cognitio nem omnium que in urbe occurrunt: ut. l. i. §. cum urbem. s̃. de offi. prefe. ur. ⁊. C. de offi. pre/ fe. ur. l. i. ⁊ est illustris. cõsul autez superillustris. ⁊ sic habet maiorem dignitatem: non autez ma iorem administrationẽ. Simile videmus[d] in car dinalibus qui non habent maiorem dignitatez q̃ habeant episcopi: sed maius officium. quod autem dicebatur in prima solutione: q̃ consul habebat solam uoluntariam: non est uerũ: quia immo habet etiam merum imperium: ut. l. ij. in princi. s̃. de in ius vo. ¶ Oppo. q̃ error uitiet iudicium. l. si per errorem. s̃. de iurisdi. om. iu/ di. glo. non sol. By. dicit q̃ ibi loquitur de erro re qui habuit originem ex actu precedente iudi cium. istud non placet: quia non uidetur habe/ re rationem. Hic ergo q̃ ibi loquitur de actu q debet habere robur ab ipso iudice coram quo fit: in quo si est erratũ vitiat actus ꝓpter defectũ iudicis. unde etiam dicerem hic q̃ si quis pro/ sequeretur appellationem coram iudice compe tenti prosecutio esset nulla. sed hic loquitur de ipsa appellatione que robur assumit ex. l. pote/ state. non autem ex aliquo facto iudicis ad quez appellatur cum non appelletur coram eo. ideo si in eius persona erratur: ⁊ ad maiorem appel/ latur dictus error per. l. corrigitur. ¶ Oppo. s̃. de aqua plu. ar. l. sed hoc ita. Sol. dicit By. ibi loquitur de errore extra iudiciuz: hic in iudicio. tu dic ibi error impedit voluntatez ⁊ consensuz. hic uero fuit talis error qui non impedit uolũta

a ¶ Sol. per appellatiõez idẽ tenz bal. in. l. ij. j̃. de appel. reci.

b ¶ Vltimo no. et ad ista adde tex. ij. q. vi. ante cũ seq. ⁊. c. cãm que. de re iu di. ⁊ ibi doc. vide. j̃. qñ ap pel. fit. i. l. fi. glo. no. d̃ ap pel. c. intima sti. ⁊ ibi do. Anto. ⁊ bal. in. l. nouum. ⁊ i. l. ex illo. C. de rela. ⁊ dicit do. an to. in. c. inti masti. q̃ lz sit causa cõmis sa cõsulenda d̃ cõsensu p tium poterit nihilominus appellari: ⁊ ad bar. b uide not. per bal. in. l. tale. §. q̃ puocauit. i. ix. coll. s̃. de pac. et oino bar. in. l. si cõuenerit. de re iu. ⁊ qõ ibi dixi allegat tex. cõtrariuz in

d ¶ Simile uidemus. ad de glo. in. l. epale. C. de epis. audi. ⁊ i. l. i. de offi. p fe. pteto. ubi dixi.

l. generali ter. §. siqdẽ. C. de re. cre di. ⁊ de iure iur. ⁊ qõ ibi dixi sed ꝓcor da. qõ in. d. §. siquidem. fuit specialis cõsensus hic simplex: ⁊ ad hoc tibi alle go distinctio nẽ Io. an. c. pe. ⁊ ibi glo. in simili. d̃ of fi. dele. ⁊ i si mili adõ bal. in. l. ij. C. eo.

c ¶ Si quis in appellatio ne q̃ cõsul. ⁊ an consul habeat iurisditionẽ conten tiosaz. dixi in. l. i. s̃. de offi. consu.

a ¶ Omisso mediis. De iure ciuili nõ potest appellari omisso medio. secus de iure cano. adde. c. dilecti filij. extra eo. ⁊ c. referẽte. de prebẽ. adde qõ idẽ est in legato sedis apostolice qõ ibi no. p dicta tñ limita in scholaribus q in quolibet grauamine omisso medio pñt appellare etiã de iure ciuili auẽ. habita. C. ne filius p pa. ⁊ ibi Bal. i. vi. c ol. ⁊ an omisso medio possit appellari ad pncipez coram quo null' ordo fuaf tractat ino. i. c. in causis de re iudi. not. Bal. in. l. fi. C. de leg. ⁊ i. l. rescripta. C. de preci. ipe. offe. ⁊ vide p Bar. j. e. l. §. q si p'.

b ¶ Appellari possit. itel lige ad papã põt appellari omisso medio qñ appellaf a iudice ecclesiastico vel appellaf a iudice laico q tñ erat subdit' i tpalibus pape. ita loquif. d. c. duob'. vel si ñ erat subditus appellabaf a tali q nõ recognoscebat supiorẽ. quo casu in subsidiuz põt appellari ad papaz. ita refert. d. abb. post hosti. in. c. cum io. de fi. istr. ADDE an appellari possit ad supiorem omisso medio vel ad iudicẽ cõpetẽtẽ. bal. 2. cclxxxvij. pmo libro.

c ¶ Ei nocet. Et que sit rõ quare si appellaf ad minorẽ talis error nocet et an ipso iure fiat remissio ad cõpetẽtẽ: ⁊ an gesta corã supiore in cõpetente teneãt: vide moder. hic ⁊ in. l. iperatores. j. e. ⁊ an interim. possit appellari ad cõpetentẽ infra tempus tradũt hic.

tem appellantis ĩmo ostendif eius voluntas q̃ a iudice a quo appellat vult recedere. in eo vero in quo errat. s. in iudice ad quẽ in illo impedimẽto. nõ enim ad ipsum per appellationez causa deuoluitur: sed ad eum ad quem in veritate ꝺbuit appellari. ¶ Quero que est ratio q̃ error in appellãdo minorẽ vitiat appellationẽ. secus si appellaf ad maiorem. rñdet glo. q̃ pluris est utiqz tñ est: vt. l. cũ furti. de in lit. iuran. ⁊. s. quẽ admodũ serui. amit. l. is cui. in prin. vnde appellando ad maiorẽ dignitatem videtur appellari etiã ad mediam. secus si ad minorem appellat. ¶ Quero quid si fuit appellatuz ad principem omissis mediis[a]. Respondeo idem ut ad proximum superiorẽ causa deuoluatur: ut. j. e. l. imperatores. in prin. sed sũmus pontifex quantũ ad se contrariũ statuit ut ad eum solum apppellari possit[b] omissis mediis: ut extra. e. c. duobus. qõ forte factum est ut maiorem curiam habeat: de qua non curauit imperator. ¶ Quero dicitur ꝗ q̃ si appellauit ad minorem error ei nocet[c]: sed in quo. Respondeo quia ex virtute eius appellationis nõ proceditur acsi appellatuz nõ esset. fateor tamẽ q̃ si est infra tẽpora appellationis q̃ interim poterit appellare. ar. s. ꝺ accu. l. libelloz. §. q̃ si libelli. ⁊ de excu. tu. l. cum ex oratione. ⁊. s. ut ex le. ⁊ se. consul. bo. posse. detur. l. i. ⁊ hoc tenet By. ⁊ omnes. ¶ Quero quid' si aliqs appellauit simpliciter: dicendo appello: uel dixit appello ad iudicem cõpetentem vel ad superiorem ⁊ similia. an appellatio ualeat. Rñ. sic. ar. huius tex. ⁊. j. l. proxi. ⁊. s. de uer. oblig. l. qui rome. §. pe. ¶ Quero dicif[e] hic q̃ ꝺbet appellari ad superiorem. quis est ordo inter istos iudices. tex. uidetur hoc ponere. C. e. l. precipimus. sed certe ibi loquitur de appellatione que interponitur ad principem quis sit ordo cognoscendi in curia principis. alibi ponitur etiam appellatio interponitur iste ordo in auẽ. de ap. §. nũc tractemus. sed quia hoc est limitatum ſm diuersas consuetudines curiarũ ideo prosequi omitto. ¶ Quero tamẽ de quibusdaz de quibus posset dubitari. pone quod est ciuitas que nõ recognoscit superiorem: eligit ipsa sibi rectorez nec habet alium officialem. quis erit iudex appellationis? Respõ. ipse populus seu ordo qui ipsuz officialem: facit quia solus reperitur superior ipsi populo ⁊ sibi princeps est: ut no. in. l. hostes. j. de capti. ⁊ hoc colligif ex. l. ij. §. ex actis. s. de orig. iur. ubi populus romanus liber faciebat officiales ⁊ ab eis erat ius appellandi: nisi expresse esset inhibitum. ¶ Quero in aliqua[f] ciuitate est aliquod collegiũ qõ facit ibi aliquem rectorez cui dat iurisditionem qõ potest: ut. l. fi. C. de iurisd. om. iudi. qs erit proximus superior ad quem appellabit? Rñ. ille qui est iudex ipsi' uniuersitatis: ut rector ciuitatis. ar. huius. §. et extra eo. c. dilecti filij. predicta vera non ciuitas propriã. l. habeat ſm quã aliud iudicaf. ¶ Quero quid[g] si primus superior non possit haberi. Rñ. siquidem impedimentũ est diutius duraturum ad aliũ superiorem appellabit. arg. l. si longius. in prin. s. de iudi. ⁊. j. de va. mu. l. pe. in fi. ⁊ hoc cũ sit impedimentũ iuris siue facti: ut extra de offi. deleg. c. is cui. li. vi. ⁊ ideo si poneremus ex casu de eadẽ. q. cognouisse iudicem inferiorem ⁊ superiorem: ⁊ simul pnunciasse appellaretur ad superiorẽ omisso medio quo ad aliũ primum iudicantem minorem: quia proximus eum precedens impeditur eo q̃ secum iudicabit: ut. l. eos. C. de appel. ¶ Quero pone[h] ex causa iudicauerunt simul iudex secularis ⁊ ecclesiasticus ad quez appellabitur? Respõ. ad superiorem iudicem ecclesiasticum. nõ enim potest appellari ad superiorem iudicem laicum: quia ei nõ potest subijcere se etiam si vellet clericus: ut in. c. si diligenti. extra de fo. cõpe. nec esset equũ q̃ utriusqz superior appellaretur: quia forte in locis distãtibus ⁊ separatis sunt: nec possunt simul conuenire: appellabitur ergo ad superiorẽ iudicem ecclesiasticum cui potest se subijcere iudex laicus ut per ipsum tota causa decidatur ne cause continẽtia diuidatur: ut. l. ij. s. de qui. re. ad eum. iudi. ea. ⁊. l. nulli. C. de iudi. ⁊ argu. l. si cõmunem. s. quẽadmo. ser. amit. ¶ Quero pone[i] q̃ aliquis episcopus vel alius clericus nõ cognoscit ut episcopus: sed ut comes alicuius comitatus: quis erit superior. an inspiciemus superiorem respectu clericatus vel episcopatus. canoniste tangunt hoc extra. e. c. romana. §. debet aũt. li. vi. ubi uidef tex. q̃ ad superiorem iudicẽ ecclesiasticũ. Inno. tangit extra de maio. ⁊ obe. c. solite. Spe. in. d. §. nũc tractemus. ver. pe. veritas est ista q̃ siquidez illa dignitas comitatus

Imol. hic qz de iure cano. gradatiz dz appellari preterq̃z in duob'. quorũ unus est sedes apostolica: ⁊ alter legatus sedis apostolice: ut in. c. i. de offi. deleg. uez in dubio uidef in aliis sez in iure cõi: ⁊ nõ spãli. l. q̃zq̃z. ⁊ l. testõ. de testa. milit. ⁊c. ⁊ circa hanc materiã vide Spe. ⁊ Jo. an. in ti. ꝺ appel. in. §. nũc tractemus. v. sed si qs. cũ se. ⁊ p bal. in. l. iiij. C. e. ⁊ i. d. l. cũ pponas. ⁊ ad ꝗ dicta adde omnino Pau. de cast. in. d. l. q rome. §. pe. s. de v. obli. ⁊ qõ ibi scripsi. ADDE an valeat appellatõ ad sacrã pcilium uel ad sũmũ põtificez ro. pfilio. cccxl.

e ¶ Quero dicif. Et no. q̃ ad hoc ut ad iudicez quis possit appellare: op' est q̃ ille iudex habeat mixtũ imperiũ: alias nõ põt ad eum appellari: ita dicit bar. in. d. l. i. §. solent. j. qñ ap. fit. ⁊ nota q̃ non põt appellari ab eodem iudice ad eũdẽ: ut i. c. cũ sit romana. ex e. li. vi. tñ ualeret pfuetudo ad hoc inducta i appellãdo. c. ij. de cõsue. eo. li. ⁊ ad materiã utꝺ bar. i. l. ab executore. in pnc. in. ij. col. j. e. ⁊ aliqua multũ no. p eundẽ i hac materia. i. l. i. §. solẽt. j. quando ap. nõ est necess. q̃ iudex ad quez habeat mex vel mixtũ iperiũ: ut dixi s. ⁊ adde qõ nũqz põt eẽ iudex appellationis ille qui semel fuit in cã recusatus ſm bal. i auẽ. habita. in. vi. col. C. ne fili. p pa. i v. sed dubitaf. ⁊ an si ille q iudicauit successit iudici appellatiõis possit ad eũ appellari ⁊c. ut de glo. ⁊ bar. in. l. filij'. in fi. s. de inoffi. te. ⁊ dũ dixi. s. de pfuetudine. adꝺ ſm do. An. i. c. dilecti. de appel. q̃ ualet pfuetudo q̃ possit appellari omisso medio ſm eundẽ. in. d. c. dilecti. apertius Hosti. tenuerit ꝗriũ i. c. quocũqz. in. §. intẽtionis. de offi. ꝺleg. sz an possit appellari ad duos alternatiue: uel copulatiue: uide ꝗ p an. ⁊ moder. ⁊ bal. in. l. appel. in vlti. col. C. eo. sz qd si uult penitere: uide in. l. si qs libellus. eo. ti. maxime per Bal.

f ¶ Quero in aliqua. A quo appellãdũ sit qñ sntia ẽ lata a rectore alicui' collegij uide p bar. in. d. l. i. §. solẽt. sz qd si ille actor interuenit in collegio tanq̃z de collegio an poterit ad eũ appellari. tex. est q̃ sic i. d. §. solẽt. ⁊ in. c. a collatiõe. de appel. in. vi.

g ¶ Quero qd. Quid si primus supior nõ põt haberi: uide in. l. ubi absunt. s. ꝺ tu. ⁊ cu. da. ab his. ⁊ bal. in. l. ij. de offi. pcõ. ⁊ in. l. ij. qñ fis. uel priua. cũ quo bal. trãsit Ro. in. l. si vo. i. §. de viro. in. iiij. fallẽtia. s. so. ma.

h ¶ Quero pone. Quid si iudex ecclesiasticus iudicat de una ⁊ eadẽ cã ad quẽ appellabif. faciũt ea q̃ habes in. l. precipimus. §. i. idẽ obseruãdo. C. de ap. ⁊ ibi bal. ⁊ Saly. ⁊ ibi bar. q ponit notab. dictũ. ⁊ ibi bẽs post eũ. ⁊ adde in simili dictũ bar. in. l. iurisperitos. §. cũ ostendimus. de excu. tuto.

ADDE ad quẽ appellari debeat an ad iudicẽ ecclesiasticũ an ad laicum alex. cõsilio. clxxxiij. ⁊ Ro. cõsi. cclxv.

i ¶ Quero pone q̃ aliqs ⁊c. Quid si eps nõ cognoscit ut eps: sed ut canonicus ad quẽ appella

bik: uide Bar. in. d. l. si qñ. C. eo. dicũt tñ doctor. in. c. inter dilectos. de fide instru. q̃ si aliquis est eps ⁊ comes: ⁊ facit aliquid ut comes dz sigillare ut eps: uide Ro. in. l. idemq; in. ij. charta. de v̄bo. obli.

a ℂ Libelli. Op. Et sic nõ sufficit ꝓducere appellationẽ loco libelli. idem dixit ꝑ illũ tex. Bal. in. l. si quis filio. §. hi aũt. de iniusto testa. ⁊ Bal. i. l. si quis libellos. C. de appel. dixit aũt Imol. in. d. §. hi autẽ. q̃ tutiꝰ est libellus formare q: ꝑ appellationes nihil uidet petitũ a superiore ad quem appellat ut ex serie verboꝝ appellatiõis apparet ⁊ iudex dz iparti officiũ suuz ad petitũ ⁊ nõ ad petitũ: sed in sũmarijs in q̃ bus sufficit qualis petitio hoc ẽ clarũ i his etiã uidet q̃ rescriptuz posset ꝓduci loco libelli ⁊ sic intelligat dictũ Inno. in. c. duduz. de elec. facit qd habet in cle. sepe. de v̄. sig. ⁊ illud dictũ. Inn. etiã retuli in. l. i. §. fi. de var. ⁊ extraor. cogni. qd dictũ limitat ut ꝑ bal. i. l. i. C. de ꝓci. ipe. off. quo ad iudicẽ: sz nõ quo ad ꝑtem: q: imo requiritur libellus aliꝰ. ⁊ bal. in. l. i. ⁊ ibi tex. C. qñ libellꝰ ꝓnci. da. fit. ubi nota. ⁊ que fit forma appellatiõis facta viua uoce: ⁊ qd si appellauit uiua voce ⁊ postea in scriptis que appellatio tenea: uide per bar. in. l. litigatoribꝰ. C. eo. ⁊ ad bar. hic uid. l. cũ ꝓcu. §. dñs. de oper. no. nun. bal. i. d. l. litigatoribus. bal. i. l. eos. §. finãt. ⁊ in. d. l. litigatoribꝰ. C. eo.

ADDE que appellatõ valeat si primo uiua uoce appellat secundo i scriptis Bal. cõsilio est incorporata in patrimonium ecclesie libere nec pro illa dignitate recognoscit dñm tẽporalem q̃ appellat ad forꝝ ecclesiasticũ: ut. d. c. romana. Si uero recognoscit dñm tẽporalem: ut quia haberet in feudũ tunc ad alium appellaretur ꝑm decre. in. §. alle. c. sz si poneremus q̃ clericus factus esset rector alicuiꝰ ciuitatis: tũc appellaret ad superiorẽ illius ciuitatis. nõ enim iudicat vt eps seu vt clericus: sz ut rector talis ciuitatis. ⁊ idẽ dicerẽ si unus rex haberet comitatuz ⁊ in illo iudicaret vt comes: appellaret ad superiorẽ ipsius inquantũ comes: nõ ad supiorẽ inquantũ rex: ut est casus. C. eo. l. si qñ duciano. ⁊ hoc qñ appellat ab ordinario. qñ vero appellatur a delegato dicet in. l. i. §. i. j. qs ⁊ a quo ap.

Ex. §. sequenti.

ℂ Que sit forma appellatiõis que fit viua voce: ibi. Et ꝓmo. Et quãto tpe duret facultas appellãdi viua voce: ibi. Sz. Et quãdo appellatio nõ fuit interposita viua voce qñ possit appellari: ibi. Tertio. Quid aũt si ꝓcurator ꝓdẽnatus appellat an debeat appellare ꝓprio noie an ꝓcuratorio: ibi. Sz dubitat. Et qd de illis qui appellãt pro alijs cũ nullũ habeant mandatũ: ibi. Quero qd. An etiã ꝑsona iudicis a quo appellat in appellatiõe sit inserẽda: ibi. Sup secũdo. Et an res sup qua est lata snia debeat exprimi: ibi. Sup tertio. Et an in libello appellatorio debeat peti apli: ibi. Querit. Et an i libello appellatorio debeat fieri mẽtio de iniqtate snie: ibi. Quero. Et cui dari debeãt libelli appellatorij: ibi. Quero cui. Et an sit necesse q̃ libellus appellatoriꝰ datus iudici legat: ibi. Quero vtruz. Qualiter ultimo libellus porrectꝰ iudici ad quẽ concipi debeat uide: ibi. Tertio.

Libelli. Libellus appellatoriꝰ dz ꝓtinere ꝑsonã appellãtis iudicis a quo appellat. sniam a qua appellat. ꝑsonã vero eius ꝓtra quẽ appellat de necessitate nõ ꝓbet ꝓtinere: sz tpe snie põt vno uerbo appellari dicẽdo appello. h. d. cũ. l. se. ⁊ prin. se. ℂ Oppo.ª de prin. l. scio. glo. sol. duobꝰ modis tene primam. ℂ Quero de quibꝰ libellis hic loquit. Pro cuius euidẽtia sciendũ est q̃ unus est libellus aplatiõis hoc est ipsa appellatio. alius est libellus q̃ dat iudici ad quẽ est appellatũ: ut sup appellatione procedat. ⁊ istos duos modos ꝓsequit Spe. in ti. de ap. in q̃rta parte in. §. nũc dicendũ restat. ⁊ in. §. precedẽti. sz lz sic de consuetudine admittat tñ nõ est necesse. sufficit enim q̃ corã iudice appellatiõis ꝓducat appellatio facta corã iudice a quo appellat: ⁊ petat sup ea ꝓcedi absq; nouo libello. hoc videt uelle tex. in auẽ. ō his q̃ ingre. ad ap. §. volumꝰ. ⁊ Inno. uidet tenere de offi. dele. c. cũ ꝓtingat. circa fi. mag. glo. tamẽ circa formas ꝑdictas aliqd uideamꝰ. ¶ Et prio circa appellationem que fit viua voce appet formã esse uulgarẽ. sufficit enim dicere appello: ut hic: ⁊ subintelligas appello a te a snia quã statiz ꝓtulisti inter me ⁊ aduersariũ meũ i tali cã. hoc ꝓbat hic ⁊ in. l. litigatoribꝰ. C. e. ¶ Sz q̃ro quãto tpe duret ista facultas appellandi viua voce: dicũt quidã tota illa die. arg. huius tex. dũ dicit ipso die: ⁊. j. e. l. a snia. in fi. nã cuz ipsa die liceat ergo in q̃libet ꝑte diei debet licere. In ꝓtrariuz videt q̃ hoc possit facere statiz anteq̃ iudex ad alia faciẽda diuertat: ut. l. litigatoribꝰ. C. e. Alij dicũt q̃ hoc põt facere iudice sedẽte[b] ꝓ tribunali. ar. l. diuus. §. de in integ. resti. ⁊ illõ cõiter obseruat. ¶ Secũdo q̃ro quãdo appellatio nõ fuit interposita viua voce qñ possit appellari. Rñ. tũc de necessitate est appellandũ in scriptis: ut hic: ⁊. j. e. l. a snia. in fi. ⁊. l. litigatoribus. C. eo. et isti dicunt libelli appellatorij: ⁊ dz iste libellꝰ appellatorius ꝓtinere ea que hic dicunt. s. ꝑsonaz appellãtis iudicis a quo ⁊ sniam ꝓtra quẽ. ¶ Sz dubitat circa primũ qd si ꝓcurator est ꝓdẽnatꝰ ⁊ appellat an debeat appellare ꝓprio noie an ꝓcuratorio noie dñi. nã cũ ipse ꝓcurator sit dominus litis effectꝰ: ⁊ in eũ ferat snia: ut. l. i. C. de sen. ⁊ interlo. o. iudi. videt q̃ ipse debeat appellare: veritas ẽ q̃ dz ꝓcuratorio noie appellare: ut. j. qñ appel. fit. l. i. §. i. puto etiã q̃ possit proprio noie appellare: ut. j. e. l. ab executore. §. i. ⁊ ibi no. q̃ si simpliciter diceret appello nec adijceret cuiꝰ noie itelligeret[c] ꝓcuratorio noie dñi: ut. l. fi. §. ō insti. ⁊. l. pe. §. si qs cau. ¶ Quero qd de his q̃ appellãt ꝑ alijs cũ nullũ habeãt mandatũ: dicã. j. e. l. nõ tñ. ¶ Sup secũdo. s. de ꝑsona iudicis a quo puto q̃ sufficiat si ponatur nomẽ iurisditiõis uel tribunalis: lz nomẽ ꝓprium nõ exprimat. nã nõ dz appellare aduersus eum ut aduersus priuatã ꝑsonam: sed tanq̃ a tali dignitate. igit sufficit si nomẽ dignitatis exꝓmat: ut. l. si suus cõis ita. §. de stip. seruo. ¶ Sup tertio. s. sup snia a qua appellat. dicit gl. q̃ dz inseri res sup q̃ est lata snia. puto tñ q̃ sufficiat si exprimat tñ q̃ snia certa demonstrat. vñ cũ dico appello a snia lata tali die ꝑ uos nõ ẽ necesse q̃ iserat res sup q̃ ẽ lata: ⁊ si dico rẽ nõ ẽ necesse q̃ dicã diem. qõ enim una demonstratiõe demonstrat ãplius demõstrari nõ est necesse: ut. l. i. i fi. §. ō do. ple. vñ quocũq; mõ appeat q̃ certa snia est: satis ẽ. ¶ Querit glo. utrũ in ipso libello appellatorio debeãt peti apli[c]. quidã dicũt q̃ sic: veritas est q̃ nõ necesse sz By. ⁊ alios. q̃ apparet qa tpa sunt distincta. naz aliud est tẽpus appellatiõis: ⁊ aliud est tps petendoꝝ aplꝝ qõ ẽ xx. dieꝝ: ut. C. e. l. iudicibꝰ. ⁊. j. de libellis di. l. i. cõiter tñ obseruat q̃ in ipsa appellatiõe apli instãter petunt: vt extra de ap. c. ij. in cle. in ꝓn. tñ si separatim fieret valeret per ea que dicta sunt. ℂ Querit utrũ in ipso libello appellatorio possit qs dicere dico sniam nullã: ⁊ si qua est appello. glo. q̃ sic in. l. i. C. qñ ꝓuo. nõ est ne. dicã i. l. si expressim. j. e. ¶ Quero utrũ in libello appellatorio debeat fieri mentioꝰ de iniqtate snie. videtur q̃ sic: ut hac. l. in ꝓn. ⁊. l. prefecti. §. ō mino. ⁊ ita cõiter obseruat. puto tñ q̃ etiã si hoc nõ exꝓmat ꝓcederet appellatio: ut hic: cũ nõ dicat q̃ debeat hoc exprimi. preterea dicendo appello uideor dicere iniquã. ¶ Quero cuiꝰ debeãt dari isti appellatorij. glo. dicit ⁊ bñ q̃ debent dari iudici a quo appellat si haberi potest. alꝰ iudici ad quẽ: ut. j. qñ ap. fit. l. i. §. dies. ⁊. §. si qs. Itez si aliqs timeret iudicẽ a quo appellat sufficeret si interponeret appellatio corã personis honestis: ut. l. i. C. de his qui ꝑ me. iudi. non ap. Iste aũt metus qualiter ꝓbet dixi in. l. de pupillo. §. sz si ipsi pretori. §. de no. ope. nũ. ¶ Quero utrũ sufficiat iudici offerre libellum appellatoriũ an debeat corã ipso legi. textus est q̃ nõ requit le-

cviij. quarto libro. ⁊ per ¶ Pau. de ca. pulchre ꝓsilio. xxv. ⁊ Ro. cõsi. xli.

b ℂ Judice sedẽte. An qñ iudex legit sniam possit appellari: uide i. l. actori. C. de re iudi. ⁊ quod ibi habes. ⁊ adde Bal. in. d. l. eos. §. finautem. ⁊ in. d. l. litigatoribus.

c ℂ Intelligeret. De hoc uide bar. vtrobiq; ⁊ bar. in. l. i. §. nunciatio. ō ope. no. nũ. ⁊ que dixi pꝰ bar. in. l. iuj. §. iudi. sol.

d ℂ Satis ẽ. Et adde i cã appellatiõis ualere libellũ peto ꝓnũciari me recte appellasse sz bal. i. l. edicta. i. xv. co. C. ō edẽ. ⁊ ibi dicit q̃ oẽs leges loquẽtes ō sentẽtia trabuntur ad libellũ qz idẽ ius est. ⁊ adde q̃ cõmittẽs se ꝓtectioni superioris dicitur appellare ꝑm Cy. ⁊ Bal. in. l. i. C. si quacunq; predi. po.

e ℂ Peti apostoli. Sed an in libello appellatiõis ōbeat appellans dicere: appello: ꝓ ut in ista scriptura continet: uide ad hoc no. glo. in. c. vltimo. de re iudica. in. vi.

f ℂ Fieri mẽtio. utruz debeat fieri mẽtio iniquitatis snie ⁊ an debeat exprimi a qua ꝑte snie appellat tex. est no. in. l. appellandi. in prin. j. e. qō no.

g ℂ Quero cui. Cui deb libellus. dicit bal. i auẽ. que supplicatio. C. ō pre ci. impe. off. post Gui. de suza. q̃ sufficit dare notario actorũ absq; etiam iudice: quod no. qz est ual de vtile.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Sed huic oppo. sed contra appellatione extincta erat sentētia: ut. d. .l. in fi. ergo frustra petitur.

b ¶ Item si sentētia. Adde bal. in. c. sancimus. in ti. quo tempore miles. qui idem tenet: ⁊ allegat qd no. in. l. verba illa. de uerbo. signi. ⁊ adde qd hec uerba referuntur ad nullitatem ⁊ iniquitatem. adde no. per bal. in. l. absentez. C. d accu. ⁊ ibi est tex. in fi. ubi no.

c ¶ Quid ergo. singularis est tex. ꝓz bal. in. l. prescriptiōe. in 2. col. C. si cōtra ius vel uti. pub. ⁊ est no. vide euz i ver. ibi nec obstat. j. eo. appellāti. in fi. cā est inserenda in appellatiōe ab interlocutoria: ut est casus in cle. appellāti. d ap. ⁊ specifice ⁊ expresse dbz exprimi. dixit tñ ang. in l. vbi aūt. §. illud. d uerb. per illuz tex. ꝙ sufficit si se referat ad illud in specie. qd no. uide qd ibi dixi. Itē si appellatur ab executiōe debet inseri causa ut dicit iste. j. l. prima. itē qñ quis ꝓpter suū preiudicium appellat debet inseri cā ut dixit bar. in. l. a sententia. j. eo. ⁊ quēadmoduz cā nō debet exprimi ita nō debet exprimere a quo capitulo sententie appellatur. tex. est in. l. appellāti. in prin. j. eo. Item qd si appōatur causa scilicz friuola ⁊ falsa: an appellatio est nulla. dictuz est sing. Jo. an. in. c. cordi. de appel. li. vi. in ul. col. i nouella. ꝙ sic: ⁊ mouet q: in contractu non requritur insertio cause. tamen si apponatur uitiat contractum si est falsa: ut in. c. de condi. appo. ubi est casus. sed tu cogita per istum tex. ⁊ cle. sepe. in fi. de uerbo. signifi. ⁊ uide quod no. do. abb. in. c. fi. in. iiij. col. de procu. ⁊ no. in. l. i. in princi. C. de rei uxo. acti. unde cogita propter id quod dixit Bar. in. l. eius qui. in uer. ij. no. j. de appella. recip. ⁊ istam partem videtur sequi do. Jo. de Imol. in. d. cle. appellanti. ⁊ uidet uelle bal. in. l. gi. extra eo. c. appellatio. li. vi. predicta vera ī appellatione a diffinitiua. appellatio vero ab interlocutoria an debeat in scriptis fieri. glo. tangit hic: dicam in. l. ij. j. de appel. re. ¶ Tertio est videndum de libellis qui dantur iudici ad quem est appellatum ⁊ siquidē si teneremus id qd. s. dixi ꝙ hoc casu libellus nō sit necessarius tunc hic nō esset videndum vlterius. sed quia cōmunis practica se hz in contrariū ideo istoꝝ libellorum videamus formas: ⁊ in istis libellis debent inseri omnia que dicta sunt in libello appellatorio. debet etiam inseri tenor appellationis iā interposite: ⁊ in eo debet esse ꝛclusio talis. quare peto per uos pronūciari per me bene ⁊ iuste appellatum esse: ⁊ male ⁊ inique iudicatuz esse: ut prealr. l. eos. in prin. C. e. Alij vero addunt dicētes peto dictam sniam tanq̄ iniquam remedio appellationis cassari ⁊ irritari. ⁊ istam formā videtur ponere Spe. ⁊ ꝛsuetudo obseruat. ¶ Sz huic op. [a] snia per solam appellationē est cassata ⁊ irritata: vt. s. ad turpilr. l. i. in fi. ⁊ dixi. s. eo. l. i. in prin. quō ergo petitur a iudice cassari iterum ꝛ. l. que sub conditione. in fi. s. de con. insti. Respon. per appellationē sententia extinguir: non tamen irreuocabiliter. quod aūt in libello petir cassari ⁊ irritari intelligir irreuocabiliter. posset etiam dicta ꝛclusio aliter formari ꝓm diuersitatem casuum super quibus formatur appellatio. quid enizz si reus absolutus est ⁊ actor appellet: certe recte poterit actor cōcludere sic. peto pro nunciari bene ⁊ iuste appellatū ⁊ inique iudicatum: ⁊ reū peto mihi condēnari in quātitate petita. hoc enim casu iudex appellationis etiā condēnare debet: ut. l. cuz ap. s. iudi. so. ⁊ ibi dixi. ⁊ no. in. l. offidiuf. s. de le. iij. Item si sentētia [b] nō diceretur in totū iniqua seu inusta sed esset alio modo reformā da posset in conclusione adijci. peto per vos dictam sententiaz in melius reformari ⁊ ad debitū statuz reduci: ut. s. e. l. i. in pn. puta si aliquis est iuste ꝛdēnatus: quia ꝛdēnari debebat. sz iniuste: quia iudex nimis excessit: ut. l. si qua pena. j. de uer. signi. ⁊ ibi no. in glo. magna. facit ad predicta. l. creditor. §. i. s. d sol. ubi iudex snīam reformauit: ut. s. fa. her. l. quedam mulier. ⁊ de iurepa. l. carmelia. sed si ponerem [c] appellationē esse factam per illa verba dico sententiā nullam ⁊ si qua est appello: tunc dz in libello ꝛcludi peto ꝑ vos dictam snīam ꝓnunciari nullā ⁊ si qua esset ⁊c. vt. s. dictum est.

Sed illud. Breuiter hoc intendit. Si quorūdaz ex his aduersus quos appellar in appellatione noia inserant aduersus omnes appellari videt. sz si quorundam ex his qui appellant nomina inserant eis solis proderit appellatio. hoc. d. habet duas partes. secunda ibi. certe si plures. Ratio primi dicti est: quia nomen aduersarij non debet inseri de necessitate in appellatione: ut. s. ꝓxime. ergo si quorundā nomina nō expressit nō nocet: quia idem si nullius nomen expressisset. ⁊ satis est ꝙ de dicta sentētia fiat mētio: ut. s. ⁊ hoc verū si vna erat causa ⁊ vna sentētia. secus si diuersa: ut dicit glo. Ratio secūdi dicti est: quia persona appellantiū debet inseri in appellatiōe. ergo si aliquoꝝ nomina dimittant nō possunt videri appellasse. ¶ Sed ꝓtra secundū dictū op. C. si vnus ex pluribus ap. l. i. ⁊ ij. Sol. illi soli quorū nomina sunt expressa uident appellasse: ut hic: victoria tamen eoꝝ proderit alijs etiā ꝓm distinctionē. l. contra. ut no. j. e. l. si qui separatiz. ⁊ ibi dicemus: ⁊ hec est uera so. alie solu. ponunt hic in glo. que possunt esse uere in se ⁊ eas examinabo in. d. l. si qui separatim. tamē non sunt necessarie quantum ad. l. istam.

Ex. §. sequenti.

¶ An in appellatione debeat inseri causa.

Quid ergo. [d] Qui certā causam in appellatione expressit pōt illam proseq ⁊ ab illa discedere ⁊ aliaz quācūqz voluerit assumere. hoc dicit. quod no. ⁊ est uerū in appellatiōe a diffinitiua. secus si appellet ab interlocutoria. ⁊ extra. e. c. i. li. vi. dicam in. l. ij. j. de ap. re. ¶ Oppo. s. de adul. l. denūciasse. §. quid tamē. Solu. patet ex his que ibi dixi. ¶ Oppo. C. de codicilr. l. fi. so. ibi i his q electōne tollunt: ⁊ est ibi ratio ne ex eadem scriptura cā diuersis modis amittat. ¶ Querit glo. utruz in appellatiōe debeat inseri cā. breuiter aut loquur in appellatiōe a diffinitiua: ⁊ nō est necesse ꝙ cā inserat cum ad illā nō astringat. Nec ob. j. e. l. qd apparet. quia. s. l. ꝓxi. in fi. nulla fit mētio de cā: ut hic. ad quid enizz necesse est ꝙ cā inserat cū ad illā nō astringit. nec obstat. j. e. l. appellāti. in fi. quia expone ut ibi ꝑ glo. si uero appellet ab interlocutoria: tūc dicit glo. de iure canonico cā est inserēda: ut extra de ap. c. ut debitus. ⁊ expressius hodie extra. e. c. i. li. vi. ego puto idē de iure ciuili: ut dicā in. l. ij. j. d appel. re. ¶ Quero qd si appellet ab uno capitulo snie: utrū uideat ab alijs appellatū. dicā. in. l. appellāti. in prin. j. e. ¶ Ultimo scias [e] ꝙ Pe. ꝑ hunc §. dicit ꝙ in actōe reali in qua de necessitate nō debet inseri cā tñ si inserat ꝑ illā nō astringit imo totū ius suū in iudiciū deducere videt sicut hic cū appellatione nō debeat inseri cā. si tamē vnā inserit nō astringit ad illā. cuius opi. refert Ly. in. l. edita actio. C. de eden. sed eius opi. falsa est: ut. l. si mater. §. i. s. de excep. rei iudi. ⁊. l. ⁊ an eadē. §. actiones. in prin. e. ti. ⁊ ī eis dixi. aliō est in cā appellatiōis in q̄ si ꝑdat in totū perdit. ideo in fauorē appellātis est īductū ut oēm causaz ꝓsequi possit. aliud est in cā principali vbi si ꝑderet ex una cā poterit itez agere ex alia: ut in eius fauorē inductū vel alie cause deducte in iudicium nō videant. an autē causa in actione ꝑncipali debeat inseri dic plene: ut in. d. l. ⁊ an eadē. §. actiōes. s. de excep. rei iudica.

Ex. l. sequenti.

¶ Quādo ab executione appellat: ibi. Et primo. Et an cū iudex mittit nunciū ad exequēdū si modum excedat ad quē debeat appellari: ibi. Quero. Et quis possit suam snīam interpretari debet inseri causa ꝓm bar. in. l. i. §. quesitum. s. e. ADDE ꝙ qñ in appellatione nō fuit inserta rōnabilis cā ꝙ iudex nō debeat defferre appellat. Ro. cōsi. cccxxiiij. ⁊ q̄ cause sint inserende in appellatiōe ab interlocutoria. Ro. plene cōsilio. cccccl.

a ¶ Sed huic oppo. sed contra appellatione extincta erat sententia: ut. d. .l. in fi. ergo frustra petitur.

b ¶ Item si sententia. Adde bal. in. c. sancimus. in ti. quo tempore miles. qui idem tenet: ⁊ allegat qd no. in. l. verba illa. de uerbo. signi. ⁊ adde qd hec uerba referuntur ad nullitatem ⁊ iniquitatem. adde no. per bal. in. l. .i. in fi. principij. de eden. fallit in confesso appellante ꝓm bal. ⁊ quosdā. de quo per doc. in. l. ti. §. iussus. j. eo. ⁊ bal. in. l. minoribus. C. de his q. ut indig. ⁊ etiam moder. j. e. i. l. cōstitutiones. Item fallit ubi tertius appellat ratione itereſſe sui. l. a sententia. j. e. in princi. ⁊ dic ut ibi per bar. n fi. principij. ⁊ est tex. in. c. cum super. ⁊ ibi Inno. de re iudi. ⁊ Joā. an. ibidez. in. v. ratiōabiliter ⁊ adde mathesse. in notabili. cxxij. sed an iudex possit cogere partē causam exprimere in appellatiōe ut sciat an velit diferre vel deferre. bal. ꝙ nō. in. l. qm̄ iudices. C. d appella. Itē fallit predicta cōclusio ꝙ nō debet inseri causa in appellatōne a diffinitiua ⁊c. ubi appellatur i casibus prohibitis appellari ꝓm Innoc. in. c. pastoralis. i gl. mag. d offi. deleg. Item in causa momētance possessionis ꝓm bal. in. l. i. in ij. colla. fi de momē. pos. ⁊ bar. in. l. ij. j. de ap. re. uide que dixi. C. eo. in. l. ij. in appellatione ab iterlocutoria an fit inserenda causa ⁊ q̄. vi de bal. in. l. ij. C. de epis. audi. ⁊ ang. ⁊ imol. in. l. qcquid astrigēde. de uerbo. obli. ⁊ ꝙ sit inserenda cā expresse ⁊ specifice habes i cle. appellāti. de appel. ⁊ de cā i serēda in appellatione a diffinitiua sētētia: dic ut per cano. in. c. ut debit [c]. de ap. ⁊ per Innoc. in. c. ij. de op. nouū. ⁊ an i appellatiōe ab extraiudicialibus dz inseri causa: uide bart. ubi habes in. l. fi. j. de appel. recip. adde qd in appellatōne a relatiōe de ꝛsulendo

d ¶ Ultimo scias. Si expressi unam causam possum aliam proseq. ⁊ si succubui ꝓsecuta una nō possuz

post aliam prosequi in causa appellationis. secus in causa nullitatis. ista est doctrina notabilis bar. in. d. l. si expressim. in ultima col. j. eo.

a B executore. de hac materia quando appelletur ab executione.

a vide eẗ. c. in. c. nouit. sed Bal. in. d. l. ab executione. dixit ꝙ glo. vtrobiq; tenet idez quod Bar. ℔ per Bal. in addi. Spe. in ti. de sen. in. xviij. col. ⁊ an a sẽtentia lata ȯ exequendo possit appellari Bar. in. l. si cuz exceptione. in. §. tertio autez. quod me. cã. tenuit ꝙ sic. Quid si iudex ad litteras alterius exequitur et excedit modum ad quẽ appellabitur uide Bart. in. l. a diuo pio. §. i. i pe. q. s. de re iudi. sed utruz sententia de mãdãdo primam executioni sit iter locutoria. ui de Jaco. ⁊ Barto. in. l. ab executione. C. eo. roma. in rub. ȯ re iudi. s.

ibi. Primo. Et quã interp̃tationẽ facere possit iudex: ibi. Quero. Et an pars debeat citari quã do iudex interpretaẗ sniam: ibi. Quero qñ. Et an iudex predecessoris sui possit sniam interp̃tari: ibi. Quero utrum. Et an delegatus possit sibi reseruare taxationem expensax: ibi. Jtẽ. Et si non potest reseruare taxationem an valeat cõdẽnatio in expensis: ibi. Sed tũc. An aũt ab interpretatione siue expensarum taxatione possit appellari: ibi. Sed iuxta. Et qualiter iniquitas interpretationis detegatur vide in fi.

a **B executore.** [a]Ab executore nõ appellatur: sed ab iniqua sentẽtie interpretatione sic: ⁊ tunc solum de iniustitia interpretationis queriẗ. h. d. tres partes habet ut ex summario cõprehendiẗ. Secunda ibi. ab eo. tertia ibi. ita tñ. ¶ Ex p̃mo no. ꝙ ab executore nõ potest appellari. Cõtra. C. e. l. in maioribus. Sol. glo. ℔ ⁊ in. l. ab executione. C. quoꝫ appel. non reci. dicit ꝙ ab executiõe facti nõ potest appellari: sed a pronunciatione de exequendo vel non exequendo bene appellaẗ. ar. d. l. in maioribus. qõ non placet Odof. ⁊ quibusdam modernis quia eadẽ est ratio in pronunciatiõe de exequẽdo que est in ipsa executiõe: ut Ly. refert in. d. l. ab executione. C. quoꝫ appel: nõ reci. hoc pz ex tex. qui dicit ab executione. q. d. ab officio iudicis exequentis. hoc autez intelligendũ est: ut. j. proxi. ꝯrario dicã. ¶ Contra hoc op. ꝙ ab executore possit appellari: ut. l. ab executiõe. C. quoꝫ ap. non reci. so. ista. l. determinaẗ p illã. s. ꝙ non possit appellari: nisi in exequẽdo modũ excedat[b]. ⁊ sic partem grauat ⁊ sic apparet ꝙ. l. vult ꝙ cum appellatur a diffinitiua possit appellari sine aliqua causa: ut. s. proxi. §. dictum est. sz quãdo appellaẗ ab executiõe siue intelligas de pronunciatione de exequendo siue ab ipsa executione facti. l. requirit ꝙ inseraẗ causa qualiter excedatur modus qõ potest ꝯtingere multipliciter: uel nõ admittendo exceptiones impediẽtes executionez: uel exequendo ante tẽpus: uel in re in qua nõ dz: uel alꝫ: ut no. p glo. in. d. l. ab executione. C. quo. ap. nõ reci. ⁊ per Ber. pleni° extra de re iudi. c. ꝙ ad cõsultationez. in fi. an autem videaẗ excedere modũ iudex si procederet parte non citata ad executionẽ. Ly. videtur tenere ꝙ sic. in. d. l. ab executiõe. in prima. q. ego aliter dixi in. l. a diuo pio. circa p̃n. s. de re iudi. ¶ Quero[c] pone ꝙ iudex misit nuncium ad exequẽdum qui excedit modum in exequendo: ad quẽ appellabitur. doc. in. d. l. ab executione. dicunt ꝙ appellabitur ad superiorem iudicis nõ ad ipsum iudicem: quia exequi ipse uidetur cuz p alium exequatur. tu dic aut iudex dedit nuncio mandatũ limitatum qualiter exequeretur: ⁊ tunc sit vera predictoꝫ opi. quia ipse iudex hoc mandando grauat partez ⁊ ipsius iudicis factũ tangit. ⁊ ideo ad eũ appellandum nõ est. extra de offi. deleg. c. si a subdelegato. li. vi. Si vero in mandato nõ est defectus: sed in nuncio exequẽte tunc appelletur ad ipsum iudicẽ. ar. s. qui satisfa. cog. arbiter. ⁊. j. a qui. ap. nõ lz. l. ulti. lz autez p modũ appellationis posset quis conqueri de iniquitate executoris tñ potest etiaz absqz appellatiõe qñqz iudicis exequentis ĩplorare officiuz ꝑm formam. l. a diuo pio. §. si super rebus. s. de re iudi. ¶ Veniamus ad secundã partem ex qua nota ꝙ potest iudex suã sententiaz interpretari[d]. ⁊ quia est istud singulare ℔ melius q̃ alibi. ideo circa hoc aliqua videamus. ¶ Primo quero quis potest suam sententiaz interpretari. Respõ. quia dicũt ꝙ iudex ordinarius potest interpretari sententiã sui delegati: ut. l. duo. s. de re iudi. ⁊ ita intelligunt ℔. sententiam autẽ propriam nullus: quia per hoc posset deuenire ad retractationem sententie ꝙ iudex facere nõ potest: ut. l. i. C. sen. rescin. non posse. ⁊. s. de re iudi. l. iudex. Alij dicunt ꝙ põt iuterpretari sententiam suam: ⁊ hoc probat hic glo. primo a simili. sicut princeps potest. sed illud ar. nõ ꝓcedit. maior põt. ergo minor. preterea ẽ ꝯtra tex. in. l. i. in fi. s. de qõ. secundo ꝓbat p simile de testatore qõ ꝓcedit quia testator põt testñ in totũ tollere ⁊ mutare. ex sua enim libera voluntate dependet. tertio ꝓbat per simile de pretore: ut. l. i. in fi. s. ȯ preto. sti. ⁊ istud aliq̃liter facit. q̃rto ꝓbat p sile de tabelliõe: ⁊ istud etiã aliq̃liter facit: qa tabellio nihil ĩmutare põt ȯ uolũtate sua ꝑm Dy. p hoc etiã. s. de re iudi. l. actoris. sz tex. iste melius ꝓbat q̃ aliqs alius. glo. etiã hoc determinat p alꝫ. ll. s. de tes. l. hr̃des palã. §. sed si notã. ⁊ hoc est uex in iudicib° ordinarijs hñtibus merũ ĩperiũ ut ℔ pz. secus in minoribus. collige igiẗ ex hac glo. aut queriẗ de iterpretatõne sniẽ delegati a se: ⁊ qlibet põt hoc facere: aut de interpretatiõe sniẽ ꝓprie: ⁊ tunc aut est delegatus ⁊ nullo mõ põt: aut est ordinarius: ⁊ tũc aut est de maioribus aut ȯ minoribus ut ex predictis pz. ¶ Quero secũdo quã interpretatiõez põt facere iudex de snia sua cũ iterpretatio assumatur[e] multis modis: ut. l. i. §. si quis operas. s. ad tertul. ⁊ no. in. l. ij. s. de ori. iur. Respõ. qñqz interp̃tatio assumiẗ pro correctõe totali. ⁊ istud nõ põt facere nisi solus princeps: ut. d. l. i. in fi. s. de qõ. ⁊. l. iudex. s. de re iudi. eadẽ ratione nõ põt etiam ei snie abrogare in parte lz qñqz ꝯtra generalitatẽ snie replicatiõis remedio succurratur: ut. l. lz. C. de iudi. qñqz interpretatio poniẗ pro extẽsione: ⁊ illud etiã non põt facere iudex nisi circa accessoria ipso die: ut. l. paulus. s. ȯ re iudi. qñqz interp̃tatio poniẗ ꝓ ꝯgrua uerbi uel oratiõis expositiõe: ⁊ istã interp̃tationẽ põt facere iudex: ut hic. nihil enim de nouo facit sz factuz esse verisimilis: ut no. Dy. in regula sint iura. ⁊ habeẗ hic ⁊ uide qõ not. bal. in. l. si ut pponis. C. de excu. rei iudi. ⁊ de materia uide in. l. ea q̃. C. cõmi. vel episto. ⁊ dicit bal. in. l. qcũq; in. vi. col. v̄si. ij. casu. C. de ser. su. ꝙ a mala interp̃tatiõe põt appellari: nisi appellatio sit spãliter interdicta ut est tex. hic in fi. ⁊ adde in ꝓposita qõne vtrũ ꝑs dz citari qñ iudex declarat suã intentionẽ. facit qõ no. bal. i autẽti. sed hodie de iuramẽ. calũ. vbi dicit ꝙ qñ repetaẗ testis ut declaret dictũ suũ ꝑs nõ dz citari: lz debeat citari qñ examinaẗ ꝑncipaliter. l. si qñ. C. de testi. ut apparet ex v̄bis bal. ibi: qz alia est rõ a citatiõe a ꝑncipio q̃z fit in citatione ad declarãdũ: ut patet: ⁊ uide ad barto. hic extra de uerbo. signi. olim idem tenet bal.

a B executore. de hac materia quando appelletur ab executione.

a vide eẗ. c. in. c. nouit. sed Bal. in. d. l. ab executione. dixit ꝙ glo. vtrobiq; tenet idez quod Bar. ℔ per Bal. in addi. Spe. in ti. de sen. in. xviij. col. ⁊ an a sẽtentia lata ȯ exequendo possit appellari Bar. in. l. si cuz exceptione. in. §. tertio autez. quod me. cã. tenuit ꝙ sic. Quid si iudex ad litteras alterius exequitur et excedit modum ad quẽ appellabitur uide Bart. in. l. a diuo pio. §. i. i pe. q. s. de re iudi. sed utruz sententia de mãdãdo primam executioni sit iter locutoria. ui de Jaco. ⁊ Barto. in. l. ab executione. C. eo. roma. in rub. ȯ re iudi. s.

b ¶ Moduz excedat. Si excedit modum potest appellari. est veruz in executione ordinaria secus in delegata: quia tũc sentẽtia seu executio est nulla nec potest appellari. ita videtur velle Bal. in. l. si ut proponis. per illuz tex. cuz glo. de sen. vide Bal. in. d. l. ab executione. i. iiij. col. per ro. in. l. v. in prin. de verbo. obli. ⁊ an requiratur ꝙ declaretur processus vide per Bal. i addi. Spec. in ti. de excu. sententie in. i. col. ⁊ quando dicatur iudex excedere moduz adde quod no. bar. post glo. in. d. l. a diuo. i. §. in venditione. uer. quero an inter mobilia de re iudica.

ADDE an si modus excediẗ ꝙ ab executiõe possit appellari. Ro. cõ. xli.

c ¶ Quero. quando iudex misit nuncium ad executionem ⁊ ultra modũ exequiẗ ad quẽ appellaẗ. ad quod adde no. p spe. in ti. de appella. §. nũc tractemus. versi. quid si lata sententia. adde etiam quod no. bart. in. l. a diuo pio. §. snia. in penul. q. de re iudi. ⁊ do. abb. in. d. c. ad consultationẽ in vltima car. de re iudi. vbi uide.

d ¶ Sententiam interpretari. An iudex possit interpretari suaz' sniam. ⁊ dicit bar. in. l. ij. de senten. ex pi. reci. per istũ tex. qõ habens merũ iperiũ potest suam sniam interpretari alias nõ. Et quis possit suam sniam interpretari: vide qõ scribũt doc. in. c. nouit. ȯ iudi. ⁊ glo. C. cõmina. vel epistolas. l. iij. ⁊ v. q. viij. c. loci. §. qz ergo. ⁊ ad hoc uide etiã qõ no. bal. i. l. heredes palã. §. si quis. de testa. s. ⁊ de istis interpretationibus uide per Jo. an. post glo. in. c. ex parte. lultimo. de uerbo. sig. ubi ponit an officiales electi ad cõponenda statuta finito eoꝫ officio possint illa interpretari ⁊ dicit bal. i. l. ne in arbitris. C. de arbitris. ad finem ꝙ arbiter põt laudum suuz interpretari ȯ quo p Spe. in titu. de arbitri. §. finaver. sed nunquid uerbuz obscurum. p Archi. xi. q. i. §. ex his. ⁊ i materia vide bald. post bar. i. l. ij. C. de senten. ex pericu. reci. vbi dicit ꝙ princeps habet interpretari priuilegium suũ. c. cũ uenissent de iudi. per bal. in. l. hi q ad ciuilia. C. de appella. ⁊ per barto. in. l. hac lege. C. de senten. ex peri. reci. ⁊ bal. in. d. l. iij. C. cõmi. uel epist. Et de hac materia vide post bartol. in. l. gallus. §. q dã recte. vbi diri de libe. ⁊ posthu.

ADDE an iudex possit reseruare interpretationem sue snie Pau. ȯ casili. ccexix.

e ¶ Interp̃tatio assumatur. Qualitet et quot modis sumatur interpretatõ ⁊ seu iudex potest facere interp̃tationem de sua sentẽtia: uide bald. in. l. iij. C. de libe. preter. ⁊ debet eius interpretatio esse talis ꝙ non perimat sed exponat: ⁊ uide aliqd p bal. in. l. si quis intẽtõe ãbigua. ȯ iudi. Jtẽ debz

in.l.ea que.C.comml.uel episto.in.l.qualem.de arbi.
ADDE q uoluit Io.an.in addi.ad Specu.in titu.de teste.§.nunc uidē dū. uersi.hoc quoq.s.q licet post terminum datum ad producendū articulos quis non possit vlterius producere:poterit tamen ꝓductos declarare ⁊ similiter erat intelligendum de posi.

a ¶ Itē si cōdemnauit.

Nota ḃ colligitur notabilis limitatio ⁊ intellectus ad dicta barto.in .l. demōstratio falsa . in viij. coll. de condi. ⁊ demon.in.l. diuus.s.de custo.reo. ⁊ in .l.i.C. si plures vna senten. ⁊ in.l.inter stipulantem.§.i. i fi. de v̄bo.obl. ⁊ ibi do. alber. dicit q nihilominus assessor pōt interpretari q est idez ex bannitus : ⁊ uide per angel. in.l. his uerbis.§. fi. de v̄bo.obl. ⁊ tenet bal. in.l.nō ignorat.in fi. de fru.⁊ lit. expē.⁊ ad hoc uide in.l.ij. s.de liber.⁊ posthu.⁊ qd̄ no. bal.in.l. pe. de leg.i. ⁊ in. d.l. in his de cōdi. ⁊ demon.cōtrariam tamen opi.cōtra Barto. hic uidetur sequi Ange. in.l.euz quē temere.s.de iudi.⁊ male. ⁊ cautelam d̄ qua hic reprehendit Angel. in dicta.l.ij.s.de liber.⁊ post. ⁊ Imol. ibi dubitat per .l. pomponius scribit si frumentum s.de rei vendi.qz incertitudo vitiat iudicium.

b ¶ Non admitteretur., uide bald.in .l. voluntatis . in pen. col.in simili. de fideicō.

c ¶ Quero utrum. Adde Bartol. in.l.naturaliter . §. nihil cōmune circa.v.lectu.ff. de acqui.pos.

d ¶ Possit taxare.Quando iudex seruauit sibi taxationem expensarum an successor possit taxare:uide barto.in.l.terminato.C.de fruc. ⁊ lit.expen.⁊ Ange.⁊ Imol.in.l.inter stipulationem.§.i.de uerbo.obligati. sed taxatio fit ſm bar.in.l.paulus.de re iudi. ⁊ Ly. ⁊ bal. in.d.l. terminato. C.de fruc.⁊ lit.expen. ⁊ ibi bal.in.vi.col.⁊ adde q condēnatio expensarum non potest reseruari: sed executio fic.ſm barto. in.l. paulus. de re iudi.⁊ Ly.in dicta.l.terminato.⁊ bald.in auē.generaliter.in. vi. col. C. de episco.⁊ cleri.in uer.idem tenet bar.in.l. terminato.C.de fruc. ⁊ lit.expen.⁊ baldus.in.l.fi.C.de leg.⁊ Ange.in.d.§.i.⁊ bald. in.d.l.ij.⁊ Ange.in.l.ex facto.s.de vulg.⁊ pupil. ⁊ Imol.concor.opin. rapha.⁊ imol. i.d.§.i.quos videē qz fuit ꝓcordia barto.in.d. §.i. ad.fi.
ADDE an iudex possit reseruare taxationem expensarū barcōsilio mihi. xcvi.

e ¶ Quod valeat. Et qualiter taxentur expense uide in specul.de excep. §. viso.uer. quid si reus pbaret in ti.d expē. §. postremo.in prin.

f ¶ Possit appellari.
An ab alt. qua taxatiōe expensarum possit appellari:uid bal. in.l.ij.C. de epis.audi. et uide glo. in .l.si cum exceptione. §. in hac.⁊ ibi per bal.s.qd̄ me.causa. et uide in.l. in bonefidei.s. de vsur. et bal. in.l. sancimus.ad fi. C. de iudi.⁊ qd̄ not. moderni in rubri. ⁊ in.l.i. ad fi. C.d iudi.⁊ ab omni taxatione appellat ut no. Innoc.in.c. ſi.ad fin.qd̄ me.cau.⁊ refert bal.in.l. properandū §.finaūt alterutra. ad fi. C.de iudi. ⁊ uide Io.an. in.c.sepe. extra co. ⁊ qd̄ no. bar.in.l. in actionib' in fi.d in lit. iurā.⁊ imol. in.c.auditis de procur.⁊ quod a taxatione appelletur si excedat modum uide Bal.in .l.iij.i.ij.col. C.de fruc.⁊ lit. expen. et ibi dixit q si ē taxatio sententia interlocutoria: ⁊ ibi an in ea requiratur citatio ⁊ hic adde Pau. de liaza. in cōmento. c.fi.de do.⁊ contu.circa penul. col. ubi querit an possit appellari a condemnatione ⁊ taxatione expensarum.⁊ adde q si in interlocutoria iudex non condemnauit in expensis tamen potest postea qūcūqz aī diffinitiuā sniaz ꝓdēnare ſm Inno.in.c.sepe.ex co.qd̄ no.ex no. bar.i.d.l.termiato
ADDE an ab excessu taxatōis expensarū possit appellari.ro. cō.ccclvij.

declarat:ut.d.l.heredes.§.sed si notā.s.de tes. exēplū iudex ꝓnūciauit aliquē violētiā cōmisisse.poterit postea declarare utrū intellexit de violētia publica vel priuata:lz si hoc nō interp̄tare tur intelligerē de vi priuata:ut.l.si preses.s.de pe. Itē si iudex ꝓdēnauit ad centū nec dixit de q̄ pecunia:lz in dubio intelligit de minori: ut.l. nūmis.s.de leg.iij.tū poterit interp̄tari iudex ō q̄ senserit. Itē si ꝓdēnauit[a] ticiū filium sempronij ⁊ reperiant duo ticij poterit declarare ō quo senserit.sed si vellet facere interpretationē vnaz penit' extraneā:ut in exēplo posito hic in glo.s. si ꝓdēnauit ī nouē boues ⁊ ipse uult iterp̄tari.i. in nouū bouem nō pōt hoc facere. Itē si verba essent oīno clara ⁊ ipse uellet aliter interpretari nō admitteret[b]:ut.l.ille aut ille.§. cū in verbis. s.de leg.iij.⁊.s.de uer.ob.l.qcqd astringende. ver.nec rursuz.ſm lec.By. ¶ Quero quādo fiet ista interp̄tatio vtrū debeat pars citari:puto q sic:ut.l.de unoquoqz.s.de re iudi.⁊.l.nā ita diuus.s.de adop. ⁊ arg.eius qd̄ dicimus de arbitris qui debēt arbitrari p̄ñtibus partib': ut.l. si qs arbitratu.s.de uer.ob.alie tū solēnitates nō requiruntur q̄ reqrunt in snia.ar.d.l. heredes.§. sed si notā.de testa. ¶ Quero utrū[c]. vnus iudex pōt interpretari sniam predecessoris sui : videt q nō. sicut heres nō pōt iterp̄tari libellū defuncti:ut no.in.l.pōpo.scribit si frumentuz.§. fi. in glo.s.d rei vēdi.⁊.l.inter stipulātē. in p̄n.⁊.§.i. s.de ver.ob. In ꝓtrariū uidet qd̄.s.dictuz est.s. q delegans interpretat sniaz delegati sui. ⁊ istō puto vez: quia accipiēdo iudicē ꝑ iurisditione seu ꝑ ipso tribunali vere idē est iudiciū:⁊ idem iudex:ut.l.ꝑponebat.s.de iudi. nec enizius interpretādi sibi cōpetit ut priuato:sed ut iudici. heres uero ⁊ defunct' nō est eadē p̄sona vere sz ficte.⁊ de hoc apparet.so.ad.q.iudex ꝓdēnauit reū in expēsis reseruata sibi taxatiōe:nec dixit in successoribus suis. Querit utrū successor possit taxare[d].⁊ ex p̄dictis pz q sic.reseruauit enim sibi ut iudici nō sibi ut priuato.nec eniz hoc ut p̄uatus possit facere.arg.ꝑ hoc in.l.post mortez. §.i.⁊ qd̄ ibi no.s.qñ ex fac.tu. ¶ Itē predicta faciūt ad alias.q.pone q delegatus ꝓdēnauit in expēsis reseruata sibi taxatiōe.an talis refuatio valeat:uidet q nō:qa taxare expēsas est declarare ⁊ interpretari sniaz suā.sz delegatus nō pōt sniaz suā interp̄tari ut dictū est.ergo nec hoc poterit sibi reseruare qd̄ puto vez:nisi esset talis ō legatus cui' iurisditio adhuc remaneret ad exequendā sniam.qd̄ qñ fit dixi.s.de re iudi.l.a diuo pio.in prin.vbi glo.tangit. ¶ Sz tunc quero qñ delegatus ꝓdēnauit in expēsis reseruata sibi taxatiōe cū reseruare nō poterit.an ꝓdēnatio expēsaz ualeat.videt q nō:qa remanet snia incerta.ergo ⁊c.ut in.l.vlti.C.de sen.que si. cer.quā. In ꝓtrariū videt q valeat[e] ⁊ taxatio uidet reseruata delegāti ⁊ illa adiectio sibi nihil releuet.argu.s.de bo.pos.ſm ta.l.si ita.§.qui filio. q̄ optime facit ⁊ hoc uidet vez qd̄ uidet tenere do.iaco.bu.in quadā disputatiōe ⁊ assignabat rōnē: qa delegatus reseruauit sibi nō respectu p̄sone sed respectu iurisditiōis.sed iurisditio delegati: ⁊ iurisditio ordinaria est eadē:ut.l.i.§. qui māda.s.de offi.e.cui mā.est iuris.ergo ipse delegatus q̄si idē poterit facere dictā taxationē. tū ut p̄dicte ābiguitates cessent ꝓsulendū est in iudice ordinario q reseruet sibi ⁊ successorib' suis: in delegato uero q reſuet sibi ⁊ delegāti. ¶ Sz iuxta p̄dicta q̄ro an ab interp̄tatiōe seu expensarū taxatiōe possit appellari[f]. videt q non.C.qñ ꝑuo.nō est nece.l.fi.in prin. In ꝓtrariū uidetur casus hic q appellari pōt ab iniqua interpretatiōe:⁊ istud est uez si iudex modū excedit in taxādo siue inique interpretādo. Non ob.l.fi. qñ ꝑuo.nō est ne.qa ibi nō lz appellare victori. iō qa reus ipse appellauit vnde appellatio rei sibi sufficit secus si reus nō appellasset:ut ibi no.per doc.⁊ p Ia.de are.in.l.paul'.s.de re iudi. hoc etiā q ab iniq̄ taxatōe possit appellari tenet In no.extra.e.c.sepe.in glo.sup uerbo expē. ¶ Ne nio ad tertiā partē.quero q̄liter iniqtas interp̄tatiōis detegat. Rñ.in ista cā nulla admittit ꝑbatio ꝑ quā ꝑncipalis snia ifringat : ⁊ hoc uult dicere hic tex.dū dicit.hoc solū queraf an in iudicis interpretatiōe sit iniqtas.q.d. iniquitas p me snie nihil attendit ad idē.s.de iureiurā.l. si duo patroni.§.iul.in fi.iniqtas aūt interpretatiōs poterit apparere ex multis.ꝑmo ex his que gesta ⁊ ꝑbata sunt ut dicit glo. Itē ex qualitate rei.exēplū iudex ꝓdēnauit me in decez libris ꝑ precio talis libri postea interpretat q intellexerit de.x.libris boñ.grossox. certe ex libri qualitate poterit interpretari equitas vel iniqtas iterpretātis:ut.l.semp in stipulationibus : ⁊ qd̄ ibi no.j.de reg.iur. Itē si iudex me ꝓdēnauit in.x. libris ꝑ salario aduocati ⁊ postea interp̄tat de .x.libris grossox ex qualitate cause ⁊ facundia aduocati:⁊ ꝓsuetudine fori uel loci apparebit iniqtas uel equitas interpretātis: ut.j. de ua. ⁊ extra.cog.l.i.§.in honorarijs.⁊ eodez modo si taxauit expensas ex qualitate cause ⁊ actox multitudine ⁊ fori ꝓsuetudine ꝑpendi poterit equitas vel iniqtas interpretantis:ut.l.nō ignoret.ī fi.C.de fruc.⁊ litis expē.⁊ ibi no. in glo.

Ex.§. sequenti.

¶ Emptore ut ꝓtumace condēnato nō appellat vēditor.⁊.j. quantū tp̄s ōbeat appellare emptor uel venditor victus uide : ibi. Quero. Et qualiter intelligatur q snia lata contra debitorem preiudicat creditori uide in fi.

Alio condēnato.

Breuiter hoc intendit.Alio condēnato nō appellante vel appellationē nō prosequēte alius cuius interest poterit appellare ⁊ appellationē interpositaz ab alio ꝑ sequi.h.d. ¶ No.q glo.posita sup v̄bo suo q̄ dicit.i.dñi vel suo ꝑprio ꝑcuratore : ⁊ sic facit q ꝑcurator ꝓdēnat' possit ꝑprio noīe appellare.de quo dixi in.l.i.§.fi.s.e. ¶ Scōo nota aliā

a ¶ Alio condēnato. quero quando. vide quod no. Barto. in. d. l. si superatus de pigno. quod no.

b ¶ Infra quantum. ⁊ an venditor posset esse testis in causa euictionis ⁊ quid in fideiussore. vide Barto. in. l. si cum legetur. §. fi. ff. de legatis. i. ⁊ ad bar. hic vide do. anto. in. c. insuper.

c ¶ Si procurator qui in iudicio. hunc tex. allegat pro singula. Ro. notabil. in cip. quero an procurator. ibi: quero quid in causis. no. q̃ cum tractat de meritis cause non dicitur quasi lis contestari ⁊ uide per do. Bal. in. l. si insulaz. circa princi. q. Barto. in uer. quesitū. de vbo. obligatō. idem Barto. i. d. l. nulla. ⁊ vide etiam in. l. post litem §. de procura. ⁊ quis dicatur dominus litis in causis i quibus lis non contestatur. adde Bart. in. l. postulāte. de procura. adde tamen quod dixit no. barto. in. l. iij. §. idem scribit de pecu. adde etiam qd̄ Io. an. ⁊ do. Anto. in. c. cum ad. ferrariensis de constitutionibus. dixerunt q̃ primus actus qui agit cuz parte post li. contesta. idē operatur q̃ lit. contesta. in supueniētibus. quod dictum fuit opinio: ut refert ibi imo. vltramon. quam sequitur. Ly. in. l. nulla. ⁊. in. l. procurator. C. de procura. ⁊ idem videtur voluisse Bar. in. l. pompo. §. rati. §. de procura. qc quid dixerit Imol. in dicto. c. cum ad. ferrarē. quez vide ⁊ ad predicta adde quod idē Imol. in. d. c. cū. ad. ferrariēsis. referat Bar. tenere contrariū in. d. l. nullam. ⁊ in. l. nihil. C. de pcur. ⁊ ibi dixi ex eo qz nō reperitur hoc bñ cautū. ⁊ qz ex quo semel est facta ꝓtestatio non debet āplius multiplicari in eadem lite. facit. l. ꝓprias. C. de leg. ⁊ subdit ibidē Imol. q̃ hec secūda opinio bar. forte est uerior. lz cano. cōiter transeāt cū opi. Io. an. adde qd̄ hoc idem Io. an. uidet uoluisse bar. in. d. l. pōpo. in. §. rati. in prin. ⁊ si bene inspicit in locis allegatis p Imol. bar. hoc non dixit. ideo cogita. ⁊ ad predicta adde bar. in extrauag. ad reprimē. in uer. figura. ⁊ quod no. bal. in. l. qd̄ quis. C. d̄ procur. ⁊ bar. post glo. in. d. l. nihil. ⁊ bal. in auē. q̃ semel. C. quō ⁊ quando iuder. et qd quādo p cedo ꝑ abñtem ubi lis non ꝓtestat. uide no. per bar. in. l. i. §. de priua. de lic. ⁊ pe. tenz in. l. si pluribus de leg. l. q̃ actus. qui inducūt lit. ꝓtesta. in ducūt etiam eūdem effectū in causis in qbus lis nō ꝓtestatur quod est no. ꝑm Ly.

d Sentē a tia. qna lis qualis preiudicij. Et ad istud quale quale p̄iudicīū. uide do. Anto. ⁊ abba. in. c. pen. in. iiij. col. d̄ re iudi. ⁊ q̃ scripsi in. l. sepe. de re iudi. ⁊ limita ut p bald. in. l. i. C. d̄ fal. uide Angel. post glo. i. l. i. d̄ re iudi. ⁊ sic snia inter alios lata facit quale quale preiudicīū. ⁊ ita no. glo. in. l. qz. ⁊ in. l. si duo patroni de iureiuran. ADDE eūdem alex. cōsilio. lxxxiij.

e ¶ Nō mandat. An sententia lata ꝗ principalem preiudicet fideiussori vel contra: sentētia lata in fauorez fideiussoris an prosit principali suo. declarat bart. i. l. duobus. §. a fideiussore. de iureiuran. ⁊ vide plene in. l. i. ⁊ ibi dixi. iudi. sol. nā speciale est in fideiussore de iudicato soluēdo per. l. si. ⁊ ibi bart. C d̄ vsur. rei iudi. ⁊ habet in. d. l. duobus. ergo secus in alijs. Itē secūdo fallit i patre qui tenetur pro filio ⁊ est tanq̃z fideiussor in. l. cum filius. de uerbo. obliga. sicut est de fideiussore quia sententia lata contra filium nocebit patri etiam non citato: ut no. voluit bar. in. d. l. cū filius. §. d̄ uer. ob. ⁊ ideo

glo. que tenet ⁊ quando emptor est cōdēnatus ut ꝓtumax nō potest vēditor appellare. ¶ Quero quādo[a] emptore victo appellat venditor vel ecōtra infra quantum[b] tempus possit appellare ꝑm iura ista. Respon. infra biduū: ut in propria causa: ut. l. ij. §. i. j. quādo ap. fit. ⁊ ex hoc apparet q̃ unus ab alio in tali causa testimonium ferre nō potest. facit quod no. in. l. nullus. §. de testa. ⁊ per doc. C. de testi. l. omnibus. ¶ Ultimo quod hic dicitur q̃ sententia lata contra debitorem non preiudicat creditori intellige si est lata post rem obligatam: ut. l. si mater. §. fi. in fi. §. de ex. rei iudi. ⁊ l. si superatus. §. de pigno. alia circa hunc. §. dicentur. j. l. proxi. in prin.

Ex. §. sequenti.

¶ An ubi nō fit litis contestatio vel interuenit ꝓcurator post litem contestatam efficiatur dominus litis.

Si procurator qui in

iudicio[c]. Procurator qui litem contesta. est si uincatur p procuratorez appellare potest. hoc dicit. ¶ No. q̃ per litis contesta. ꝓcurator efficitur dñs litis. ¶ Cōtra dñs litis dicitur ille ad quez cōmodum ⁊ incōmodū victorie pertinet: ut. C. e. l. dominus litis. ⁊ de sen. l. i. sol. hec appellatio dominus litis potest duob⁹ modis intelligi. Primo dominus litis. i. instātie. ⁊ ita loquitur hic. Secūdo dominus litis. i. cause ⁊ eorum super quibus litigatur. ⁊ hoc modo sumit in contrarijs. ¶ Quero quid in causis vbi non fit litis contesta. an ꝓcura. efficiatur dominus litis. ⁊ idem potest queri de procuratore qui interuenit post litis cōtesta. Pe. in. l. nihil. C. de procur. videtur dicere q̃ statim q̃ procurator incipit de meritis cause tractare efficitur dominus litis. arg. l. ij. C. de consor. e. li. ⁊ hoc ī dubitanter est verum. casus est in. l. nulla. C. de procur. ubi tex. dicit post causam in iudicio agitatā nō dicit post litis contesta. quocunqz ergo modo causam incipit agitare legitime dominus litis efficitur. q̃ ergo hic dicitur ⁊ in similib⁹ hic alle. in glo. lit. cōtesta. ⁊ c̄. supple vel alio modo causa agitata per. d. l. nulla. sic etiam debet intelligi. l. si procurator. §. i. §. mā. ubi dicitur ante litis contesta. nō potest facere procur. subaudi uel ante litem alio modo agitatam. cum igitur preparatoria tractantur scilicet: an sit ꝓcurator: an sit iudex: an si libellus procedat ⁊ similia. per hoc non efficitur dominus litis. sed cum incipit tractare de meritis cause tunc efficitur dominus litis: ut dicta. l. nulla.

Ex. l. sequenti.

¶ An setentia lata pro tertio appellante ꝓsit ei qui victus fuerat: ibi. An autem. Et an si victus est aliqs in prima ⁊ secūda causa appellationis possit tertius a sentētia secunda appellare: ibi. Quero. Et quid si est victus in causa p̄ncipali: ⁊ in prima ⁊ in secūda causa appellationis an a tertia sentētia poterit tertius appellare: ibi. Quero quid. Et an in tali appelatione procedatur ut in appellatione a diffinitiua uel ab interlocutoria uide in fi.

a **Sententia.** A sententia inter alios dicta appellare potest is cuius interest ratiōe pleni vel qualis qualis preiudicii[d] ⁊ causam appellationis a victo interpositaz potest proseq. hoc dicit cum duobus. §. se. ¶ No. ex princi. q̃ propter quale quale preiudicium quis potest appellare a sententia inter alios dicta. ⁊ hoc facit q̃ testes examinati ꝓtra vnū ꝓtra aliuz faciāt indicium sicut de sententia. si enim nullā probationem faceret appellare opus nō esset. de hoc dixi. §. de iureiuran. l. admonendi. ¶ Secundo nota fideiussorem posse appellare a sentētia ꝓtra principalem lata subaudi. lz enim nō faciat plenum preiudicium ut in precedēti rñso dictū est. ⁊ hoc colligitur ex dictione item. hic posita. que est repetitiua ꝑm ea que dixi in. l. i. in prin. §. de pub. Ex quo Guil. de cu. inducit. l. istaz q̃ sentētia lata ꝓtra principalez nō mandatur[e] executioni cōtra fideiussorez. quod dic ut plene dixi in. l. i. §. iudi. sol. ¶ Tertio nota fideiussorem uēditoris appellare emptore uicto. ⁊ hoc usqz ad. §. si heres. ¶ Oppo. de. l. lucius. §. de his qui no. infa. Sol. ut ibi. ¶ Quero dicit hic uel similē cām. que est similis. dic ut in glo. ¶ Quero utrū sentētia lata pro isto tertio appellāte ꝓsit ei qui victus fuerat. tex. uidet q̃ nō. extra de re iudi. c. cū super cōtrouersia. ⁊ ideo in forma libelli porrigendi corā iudice ad quem ⁊ in forma sententiandi in causa appellatiōis est diuersitas. nam Inno. in eo. c. in prima glo. videt tenere q̃ siquidē quis appellat ratiōe qualis qualis preiudicii tūc appellās debet petere ꝓnunciari snīam lataz sibi nō preiudicare: ⁊ ita iudex debet ꝓnūciare. ⁊ ita intelligit hanc. l. Si vero appellat ratiōe pleni preiudicii: tūc petit snīam cassari ⁊ irritari. postea in. e. c. in glo. magna sup vbo ꝓstituerit: aliquantulū ante finē. glo. ponit opinionē quorundā qui dicūt utrāqz petitionē ꝓcedere nec aliud firmat. mihi uidet q̃ iudex appellatiōis siquidē ꝓnunciaret appellanti nullū facere preiudiciū. hoc non posset facere nisi quia snia est iniqua. ideo super iniquitate ꝓnunciare uidet: ut. l. i. C. de ordi. iu. semper ergo de iniqtate vel eqtate snie pronunciat tacite. ¶ An aūt victoria istius appellantis ꝓsit victo: sic dico. aūt vict⁹ appellauit ⁊ etiā ille tertius: ⁊ vterqz ꝓsecutus est suā appellationez. tñ ille victus in causa appellationis d̄ iure suo nō docuit. ille tertius docuit d̄ iure suo: tūc fateor q̃ talis sententia ferēda a iudice appellationis proderit solum illi tertio. ⁊ quantū ad eum sentētia īfirmabitur. hic est casus in. d. c. cum super. quod probat per rationem: quia cum uterqz suā appellationem interposuit: ⁊ sic uterqz sibi prouiderit renunciare uidetur prouisioni que est ut sententia lata pro uno ꝓsit alteri que prouisio. l. est cōtra cōem regulaz res inter alios acta. ⁊ ideo tūc libellus appellatorius deberet sic formari. peto

dicas q̃ si in casu hui⁹ .l. esset citatus sibi etiam fieret preiudicium: ut ibi etiam dixi.

tale ſnīam quantū ad mei preiudiciū infirmari. Si uero victus nō appellauit: ſed ſolū ille tertiꝰ cuius intereſt: ⁊ tunc aut ille uictus acqeuit ſentētie ⁊ eā ratā habuit: ⁊ tunc idē: quia ſnīa infirmabiť ſolū quo ad preiudiciuz appellantis: nō quo ad preiudicium victi. quod probatur. j̄. e. .l. proxi. vbi ponitur ſpeciale in cauſa capitali q̃ victo approbante ſententiaz tertius auditur appellans. ⁊ ſic in contrarium eſt ius commune ⁊ etiam illo caſu iuriſconſultus dubitauit: ut patet. j̄. proxi. Si vero victus non acquieuit dicte ſententie ſed non appellauit contentus appellatione interpoſita per tertiū tunc debebit ſententia irritari in totuz: ⁊ proderit appellāti etiā uicto. ita debet intelligi hec. l. quod probatur per. l. ſi qui ſeparatim. in ſi. j̄. eo. ⁊. C. ſi vnus ex plu. l. i. vbi ſi unus appellauit pro parte ſua: licz nō appellet pro parte alterius ꝓdeſt alteri habenti eandez cauſaz defenſionis: multomagis hic. ubi a ſentētia appellat lata ꝯtra alterum. ⁊ iſto caſu puto q̃ etiam ſi expreſſe in appellatiōe ⁊ etiam in eius proſecutiōe appellans diceret ſe appellare reſpectu ſui preiudicij tm̄ q̃ nihilominus effectꝰ victorie porrigereť ad victum: ut. l. ſi poſt mortē. in ſi. de bo. poſ. ꝯtra ta. lz in ꝯtrariuz faciat qō no. in. l. ⁊ per iuſiur. §. ſi legatorū. .s̄. de accep. ⁊. s̄. qō me. cauſa. l. ſi cū exceptis. §. labeo. in glo. ſuper uerbo dederit. in qbus dicať q̃ licet effectus acceptilationis porrigať ad fideiuſſorem: tm̄ hoc eſt niſi ꝯtrariuz agať. ſed acceptil. dependet ex ꝯſenſu partiuz. ſecus in ſnīa ⁊ eius effectu: ut. l. nō poteſt. s̄. de furtis. ad qō facit qō no. C. de tranſac. l. ſi diuerſa. q̄liter autē uideať acquieſcere[a] ſnīe vel nō: dicam in. l. ſi qui ſeparatim. j̄. e. Sed ꝯtra predicta op. tertius ueniens ratiōe alicuius preiudicij in nullo eſt grauatus. ſi ergo uult petere q̃ ſnīa nullū faciat ſibi preiudicium nō debet adire ſuperiorem iudicē appellatiōis. Rñ. dicit Inno. q̃ hoc ideo ē: qa ſententiando ꝯtra unū facit iniuriam ſibi qō nō videť vez. nō enim poteſt quis inferre iniuriā in eum quē nō cognoſcit: ut. l. eū qui nocentē[b]. §. ſi. s̄. de iniur. dic ergo q̃ ideo permittitur appellare: quia ad hoc ut huic tertio nō fiat p̄iudicium nō pōt peruenīri: niſi ratiōe iniquitatis: nec debet ipſemet de ratione iniquitatis ſue cognoſcere: ut. l. eos in p̄n. C. e. preterea ex hoc ſentit iſte tertius appellans cōmodum q̃ cauſa ad ſuperiorem deuoluitur. ſi eniz coram primo iudice principaliter ageretur ſententie ſue faueret. ¶ Quero ſi primoꝰ victus eſt in prima ⁊ ī ſecunda cauſa appellationis: utrum ab hac ſentētia ſecunda poterit tertius appellare. dicit Inno. q̃ ſic. ſatis eſt enim q̃ ſententia non tranſiuit in rem iudicatam. preterea eadem eſt ratio que in ſententia prima. ¶ Quero quid ſi primꝰ eſt victus in cauſa principali: ⁊ in prima ⁊ ſecunda cauſa appellationis: utrum ab iſta tertia ſententia poterit tertius appellare. dicit Inno: aut ſciuit cauſam agi per uictum ante latam tertiaz ſententiam: ⁊ nō poteſt appellare. imputet eniz ſibi: quia ſciebat ſuam cauſam agi: ⁊ non prouidit. arg. C. de euic. l. ſi parentes. ⁊. l. ſepe. s̄. de re iudi. q̃ ſi ignorauit poteſt appellare: quia ſine culpa ſua nō debet damnificari. tamē huius appellatio primum victuz non releuabit ſm eū cui in hoc aſſentio. ¶ Quero utrum in iſta appellatione procedatur: ut in appellatione a diffinitiua. an ut in appellatione ab interlocutoria vel tanq̃ omiſſa extra iudiciū. videtur q̃ ſit quedam appellatio extraiudicialis. nam iſte tertius appellans cauſam nō fuit proſecutus. Inno. dicit iſtam eſſe appellationem factaz a diffinitiua ſententia. perinde enim procedetur acſi victus ipſe fuiſſet propter preiudiciū quod ſibi parať ut hic. Ego autem puto q̃ hec appellatio quo ad quid habet vim appellationis ab interlocutoria. nā a diffinitiua pōt victus appellare ſimpliciter abſqz expreſſione alicuius cauſe: ut. s̄. e. .l. iij. in ſi. ⁊ ibi no. ſed iſte tertius appellans nō auditur ſimpliciter appellās: niſi in appellatione aliquam cauſaz exprimeret propter quā ſua diceret intereſſe: ut hac. l. in prin. expreſſe probatur.

a ¶ Videatur acquieſcere. qualiter videť quis acqeſcere ſententie: uide ī .l. ſi qui ſeparatim. j̄. eo.

b ¶ .l. eū qui nocentē. Ad de qō in ma terīa dixi pꝰ bar. in. l. a diuo pio. §. ſi ſup reb⁹. s̄. de re iudic. no. tm̄ qō ēt is cuius nō intereſt pōt appellare ſi ꝯ cum fuit p̄ceſſum ꝯ iuris precepta bal. i. l. ſi. C. ō fideicom. liber.

Ex. §. ſequenti.

¶ Legatarij an poſſint appellare a ſentētia lata contra heredem.

Si heres. Sūmani cuz prece. Mo. q̃ legatarij poſſūt appellare a ſententia lata contra heredez. contra tex. hic uidetur requirere q̃ tunc poſſint legatarij appellare cum dicitur per colluſionem eſſe ſententiatum. ſed. s̄. l. proxi. in princi. permittit appellare ei cuius intereſt: ergo ⁊c. Sol. non intelligas q̃ de colluſione habeat neceſſe probare. ſed ſi legatarij de hoc dubitāt poſſunt appellare. ⁊ ideo glo. ſuper hoc ꝟbo queratur: exponit ideſt ſi dicatur. hoc probatur. in. l. ſi perluſorio. in prin. j̄. eo. ⁊ ibi dicam.

Idēqz reſcripſit. Sūmani cum prece. Mo. q̃ ille cuius intereſt poteſt proſequi appellationem interpoſitam a victo: idem de cauſa princi. vt. j̄. eo. perluſorio. §. i. ⁊ ibi hoc examinabo. ¶ Secundo no. q̃ licet victus qui appellauit tranſigat de lite uel confirmet ſententiam nihilominus is cuius intereſt poteſt appellationem ab illo interpoſitam proſequi: nō tamē poteſt per ſuam approbationem ſententie uel renunciando appellationi preiudicare iuri queſito tertio per appellationem. ideo tex. ibi dum dicit ideo dicendum eſt debet ſuppleri. ſ. ut appellationez proſequatur: alias maneret rata ſententia: ut. s̄. de pactis. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ſm Jaco. de are. ⁊ Oldr. ⁊ glo. que eſt ſignata ſuper illo verbo dicenduz eſt: debet eſſe ſignata ſuper illo verbo. quod ſequitur uidendum eſt: que fuit facta timore oppoſitiōis quā ſtatim faciam. ¶ Oppo. ad ſi. huius. §. hic innuitur q̃ a tranſactione appellatur. contra. ab actibus extraiudicialibus nō appellatur: ut. l. ſi. .j̄. de appel. re. ſol. non intelligas q̃ appelletur hic a tranſactione: ſed q̃ dicit idem reſcriptum eſt. ſ. ut agant cauſam teſtamenti petendo legata. ſed an hoc ſit uerum q̃ non poteſt appellari ab actibus extraiudicialibus: dicaz in dicta. l. ſi. j̄. de appel. reci.

Si quis ipſo iure. Nunc declara: ut dixi. s̄. eo. l. i. §. ſi.

Ex. l. ſequenti.

¶ Appellare poteſt quilibet pro eo qui bauagliatus ducitur ad ſupplicium vide in ſi. l.

n **On tantum.** Cuilibz licet prouocare p̄ eo qui ad ſupplicium ducitur etiam eo inuito. hoc dicit. ¶ Mo. q̃ humanitas ⁊ officium quod eſt inter hominem ⁊ hominem facit ut cuiuſliber interſit ne alius perimatur propter quod intereſſe admittitur ad appellandū. ¶ Oppo. q̃ hic tertius non admittitur: quia ſua non intereſt: ut. s̄. l. proxi. in princi. Sol. hic cum ſimili. ⁊ no. p̄ Inno. in. c. ex q̃ueſtione. de reſti. ſpol. in cōtrariuz facit qō not. bal. ī .l. antepe. C. ſi vnꝰ ex pluribus. adde bar. in. l. pluſorio. §. i. j̄. eo. an qñ tertius appellat pro ſuo intereſſe requiratur expreſſio adde in. c. cū ſup. de re iu. ⁊ ibi hoc voluerunt Inno. ⁊ Jo. an. in ver. rationabiliter. vide mate. notabili. ccxxij. ⁊ que dixi in .l. i. §. ſi. s̄. e.

d ¶ Idemqz reſcripſit. iz non credo iſtā glo. verā qz cū iaz per ſniam ſit reſciſſum teſtamentum illa ſnia iaz facit ius quo ad oēs. l. pōpo. §. ſi. s̄. de ioſ ſi. teſta. ⁊ ſic per pactū heredis nō eſt ꝯfirmata: ut in. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ō pactis. qd ergo erit. nos dicimꝰ q̃ idez reſcriptum eſt. ſ. q̃ iſti legatarij poſſint appellare ⁊ appellationem p̄ſequi: qz ibi anteq̃z ferretur ſnia fuit facta tranſactio: ⁊ ſic teſtamentū nō erat reſciſſū hic uero fuit lata ſententia ut faceret ad titulum.

e On tātū. Immo plꝰ dixit. d. Jo. an. in. c. cum L. laicus de for. compe. q̃ etiaz ſi aliquis eēt cōdēnatus ad mortem niſi

solueret centum ꝙ etiam eo inuito alius potest soluere ⁊ si ille millies contradiceret. ⁊ est ratio: quia nemo est dñs membroꝝ suorum: ut hic: ⁊ in.l.liber homo.ad.l.aquil.facit.l.qui soluendo. de neg.gest. qd̄ no. p limitatione.l.fi.C.de neg.gest. ⁊ uidet tex.de supradicta.q.cuz glo. ⁊ ibi ponderat Bar.in.l.stichus.de peculio lega. ⁊ p Bal.in.d.l.fi. ⁊ p Inno. in.c. lator. d̄ pig.per pau. de cast. in.l. quãuis. solma. facit qd̄ habet in.c. ipsa pietas. xxiij.q. iiij. ⁊ qd̄ no. ibi p glo. fing. ꝙ etiã iste non possit renunciare isti beneficio ⁊ auxilio. glo. est in.l. pactum inter heredẽ .s.d̄ pac. ⁊ p bar. in.l.custodias. i fi. .s.de publi. iudi. p bald. in.c.i. in. ij. cõmento. extra de iudi. p bal. in.l.ab accusatoriib⁹ .C.de accu. ponit multũ nota bart. in .l. qui vltio. in fi.s.d̄ pe. vbi uidet limitare dictũ glo. qd̄ not. dixit hic etiã pau. de cast. referẽdo cõsiliuz ang. in quo dicebat ꝙ in casu posito sibi quãdo quis debebat ꝯdẽnari in ãputatione manus si nõ solueret centuz: ⁊ ille vellet poti⁹ ꝙ sibi amputaret manus q̃z soluere: ꝙ iudex dz eo inuito inqrere an habeat bona ⁊ si habeat accipere ei centũ: deinde illũ absoluere a manu. dixit tñ Ange. de are. in uoce p tex. in.l. si ita relictũ. de lega. ij. ꝙ si statutũ diceret ꝙ quis soluere debeat centuz infra .x. dies: alias amputabit ei manus. ꝙ si ille d̄poneret vel diceret depono: vel trado simpliciter: qd̄ posset sibi amputari manus. qd̄ tamen falsuz videt per predicta. Itẽ dicũt etiã doc. in.d.l.si qs id qd̄. ꝙ si quis dz soluere centũ alias fustigabit: ꝙ etiã si deficeret vnus denarius posset fustigari. qd̄ satis durũ videt de iure p tex. in.l.v.§.fi. de uer. oblig. ⁊ vltra predicta facit.l.si ita relictũ. de leg. ij. hanc.l. videt limitare bald. in.l. raptores. C. de epis. ⁊ cle. quotiẽs crimen nõ esset notoriuz. secus si esset notorium per tex. ad hoc in.l.iij. ⁊ i.l. addictos. ⁊ que ibi Bal. C. de epis. audi. ⁊ l.si quis filio. §.hi aũt. de iniusto testamento. ⁊ in.c. romana. extra eo. li. vi. ⁊ in materia huius. l. uide Bal. in rub. C. de iure fis. li. .x. ⁊ an sicut in casu isto quilibet potest appellare: ita potest prosequi appellationem. Guil. in.l.eos. C. de appella. videtur velle ꝙ sic. facit.l.fi cuiusdam. C. de accus. sed bal. tenet contrarium in. d.l. addictos. C. de episco. audien. ⁊ Barto. hic an quilibet posset impedire executionem bãni. no. Bal. in rub. C. de iure fis. li. x. ⁊ an sententia lata pro pena corporali transeat in rem iudicatam. vide abba. ⁊ moder. in.c. de his. de accusa. in fi. ⁊ an ista.l. habeat locũ quãdo abñs dãnat ⁊ sic p consequens nõ tractatur de impediendo executione. ange. hic videt velle sentire ꝙ sic ꝓter idẽpitatẽ rationis: ⁊ est veruz.

Jnñ ⁊ ch ꝓ ꝓ ꝓ ꝓ

nõ interest eius pecuniariter: sed interest eius ratione dicti officij uel humanitatis qd̄ sufficit ut hic. sed ꝯtra hoc facit: qa q pro suo interesse admittit proprio noĩe appellat: ut.l. si ꝓcurator. .j. qui ap. fit. sed hic dicit ꝙ appellat noĩe eius q dãnatus est. ergo ⁊c. Solu. potes dicere ꝙ hoc casu appellauit noĩe alieno. qd̄ satis placet: uel dic ꝙ appellauit noĩe ꝓprio. ⁊ ꝙ ꝗ dicit nomĩe eius: dicit. i. ad eius utilitatẽ. simile. C. de his q. ut indig. l. polla. et. s. de his qui. ut indig. l. tutorem. vel dic noĩe eius. s. appellantis. sed si diceret appello simpliciter: nec exprimeret nomĩe suo uel noĩe victi ꝓcederet appellatio ⁊ prudẽter faciet iudex si euz nõ coget exprimere: ut dicit Inno. in simili. extra de te. c. cũ olim. ¶ Oppo. cause capitales nõ possunt agi per aliũ: ut. l. pe. §. ad crimen. s. de pu. iudi. ⁊ j. an p al. cau. ap. l. i. Sol. dicit glo. hic uenit ꝓ suo facto ⁊ suo interesse nõ ut procurator: qd̄ repugnat aliquãtulũ huic littere, que dicit noĩe ei⁹ nisi exponas ut dixi. Ad. §. ad crimen dic ꝙ aliud in cã principali aliud in cã appellatiõis. ita sentit glo. puto ꝙ quãdo reus est in carceribus vel in fortia alterius: sicut erat hic: qa ducebatur ad supplicũ etiã in cã capitali potest interuenire procurator: ut dixi in.d. §. ad crimen. ⁊ si reus nõ defenderet: nec procuratorẽ daret quilibet posset eũ defendere: ut.l. si nõ defendat. ⁊ l. i. in fi. C. de q̃stioni. ¶ Oppo. ꝙ ꝯfessus⁹ non appellat: ut. C. quo. ap. nõ re. l. ij. Sol. glo. tu dic ꝙ ibi erat ꝯfessus ⁊ ꝯuictus: hic solum ꝯfessus ꝑm By. ⁊ not. in.l. ꝯtraria. Alia ꝯtraria dic ut in glo. Nec. l. videt probare ꝙ in causis capitalibus possit fieri executio infra. x. dies⁹ qui dant ad appellanduz qd̄ apparet: quia infra terminũ appellandi ducebat ad supplicũ: qd̄ dic vt dixi in.l, q ultimo. de penis. No. remediũ pro illis q ducuntur ad supplicium ꝙ iudex facit eos abauagliare ita ꝙ loqui nõ possunt: ut qlibet pro eis possit appellare. simile. C. e. l. addictos. ⁊. C. de epis. audi. l. addictos.

c **Am quidam.** Propter metũ iudicis sufficit appellationẽ proponi coram vicinis ⁊ honestis ꝑsonis. d̄ hoc habes rubricã .C. de his qui p metũ iu. non ap. dixi. in.l. de pupillo. §. sed ⁊ si ipsi. s. de no. oper. nũ.

i **Illud sciendum.** Appellans nõ debet iniuriari ei a quo appellatur. alꝯ punit. h. d. ⁊ punieꝯ pena extraordinaria officio iudicis cuz nõ sit pena determinata: ut. l. i. §. expilatores. s. de effrac. ꝑm doc.

i **Illud scienduz.** A sentẽtia lata pro libertate potest appellari nõ in integrũ restitutio peti. h. d. ſz quero que ẽ ratio⁹. Rñdeo quia appellatio extinguit ꝓnũciatũ acsi nunq̃ esset pronũciatũ: ut. l. furti. in prin. ⁊ qd̄ ibi no. s. de his qui no. infa. qd̄ nõ facit restõ. iõ libertas que semel cõpetit restitutionẽ tolli non pót. ¶ Oppo. de. l. i. C. si aduersus li. dic vt ibi.

s **Ꝯ qui separatim.** Si plures sunt diuersis sentẽtijs ꝯdẽnati pluribus appellationib⁹ opus est: nisi vna probatio esset qua oẽs ꝯuincerent. h. d. istud principiuz. cũ ꝯ. ſz cũ aduersus. q debet iungi cũ isto ꝓncipio. ⁊ istõ ꝓncipiũ ẽ planuz. ⁊ facit ad ea q̃ dixi .s. de no. ope. nũ. l. de pupillo. §. si in plurib⁹. s. ubi sunt plures ꝯdẽnatiões uel plura bãnimenta: plures absolutões sunt necessarie. ¶ Venio ad uer. sed cũ aduersus. ⁊ quero in quo differt a ꝓncipio huius. l. dicit glo. ꝙ hic oẽs fuerũt cõdẽnati simul: ideo una appellatõ sufficit. hoc dicit glo. sup uerbo nocerẽt. Sz tex. hoc nõ dicit: sed dicit ꝙ uno titulo cõprobataꝝ rationũ oẽs ꝯueniebant. ideo aduertẽduz est: qa pót esse ꝙ plures tutores ĩ diuersis iudicijs ⁊ diuersis sentẽtijs ꝯdẽnant ex diuersis ꝓbationibus: lz ex eadem cã. puta ꝯtra unuz sunt examinati testes in uno iudicio: ⁊ illi idẽ sunt examinati ꝯtra alium in alio iudicio. ita loquit principiũ. sed pone ꝙ sint ꝯdẽnati diuersis sententijs ⁊ diuersis iudicijs: unica aũt erat ꝓbatio que ꝓducebat cõtra unũquẽq̃z: tunc una sufficit appellatio: qa uno titulo cõprobataꝝ rationũ. ⁊ ꝑm hũc intellectũ dedi summarium. ideo multomagis si poneres unũ esse iudiciũ ꝯtra oẽs: tñ snias esse diuersas qd̄ pót esse: ut. l. nõ iccirco. s. de iudi. ⁊. l. d̄ uno quoqz. in prin. s. de re iudi. ¶ Vltio no. ex hoc prin. cũ. §. se. ꝙ quãdo plures tenent ex uno cõtractu vel q̃si possunt oẽs ꝯueniri in vno libello ⁊ etiaz separatim: quod plene dixi. in.l. iij. s. de duobus reis.

Si quis cum una. Plures sume ex diuersis spẽbus que eadẽ ratiõe cõprehenduntur debẽt inspici cumulate nõ separate. h. dicit. ¶ Oppo. s. de iur. om. iudi. l. si idẽ cũ eodem. glo. dat plures so. ꝓma est uera. s. ꝙ hic oẽs iste sume una actione cõprehendebant: ibi diuersis actionibus: ⁊ facit ad ea que dixi. in.l. ubi fideiussor. s. de so.

Quotiens. Si plures una sententia condẽnantur quilibet in uirilẽ tenet. h. d. Materiaz huius. §. examina: ut. C. si plures una sen. fue. ꝯdẽ. l. i. ⁊. s. d̄ re iudi. l. paulus rñdit eos. ¶ Querit glo. utruz isto casu sint necessarie plures appellatões. glo. dicit ꝙ sic: qd̄ est falsum ꝑm oẽs: ut. s. proxi. §. Ex. §. sequenti.

¶ An in causa communi uictoria unius prosit alij.

a ¶ Oppo. ꝙ cõfessus. Et baldus in.l. .i. in. ix. col. C. ex deli. de fun. tenet ꝙ solus ꝯfessus nõ appellat p glo. i. c. romana. ⁊ glo. h. p multum not. allegat Bald. in.l. fi qs in hoc genus. C. d̄ episco. ⁊ cler. ꝙ ꝯfessio facta post sententiã extra iudicium nõ est sufficiens ad penã capitalem. ⁊ idem i.l. addictos .C. de episc. audi. ⁊ fortⁿ in.l. ut delictum. in fi. C. de heredita. actio. et no. Bartol. i.l. ij. C. quoruz appella. ⁊ ibi bald. in ij. col. ⁊ adde Bald. in.d. .l. addictos. C. de episc. audiẽ. ⁊ glo. ⁊ Barto. in .l. constitutõnes. j. eodẽ.

b ¶ Infra. x. dies. An aũt bannit⁹ possit ipune offendi infra tempus datum ad appellandum. vide Bald. in .l. addictos. C. de episco. audi. ⁊ in.l. addictos. C. de appella. qui tenet idem bart. ⁊ meli⁹ in.l. qui vltimo. de pẽis. quaz sequit Ro. in.l. iij. C. si seruus. s. de acqui. posses.

c c Um quidam. Adde barto. in.l. i. §. finali. in versi. quero an debent. .s. eo. titu.

d Illud sciendũ. que est ratio. uide bal. in rub. C. de manu. uindic. ⁊

i in auẽ. que supplicatio. C. de ꝓci. impe. offe. ⁊ uide bal. in.l. si cã cognita. C. de trãsac. ⁊ i.l. si pretor. §. fi. s. de iudi. ⁊ uide bar. i.l. i. C. si aduer. liber. ⁊ bald. in.l. i. C. de integ. resti. postu. ⁊ in.l. finali. in. ij. col. .C. si ex fal. instrumen. ⁊ bal. in.l. fi. C. de ordi. cogni. ⁊ uide que dixi in.l. iij. §. si seruus. s. de acqui. poss.

e ꝯ qui separatim. §. quod est rescriptũ. Secũdo oppo. Adde Bal.

in.l.i.C.si vnus ex plu.appel.

a ¶ Ideo dic.Quando sententia lata pro uno vbi appellatio interposita sit ab vno prosit alteri.adde ꝙ nunq̃ appellatio interposita ꝑ unum ꝑdest alteri si ille etiam appellauit: qz videt renunciare appellationi ꝑme fm Inno.in.c.cum super.de re iudi.⁊ ibi de hoc do.Anto.⁊ habetur in .l. ab executore.§.i.s̃.e. ⁊ no. Bart. in.l. a sententia.s̃. eo.et Ang.⁊ imo. plene hic in .§.fi.⁊ d materia. uide ꝑ Bal. in .l.i. .C.si unꝰ ex pluribus. et ibi in rubri. ponit quid i criminalibꝰ ⁊ in.d.l.i.ad fi. dicit ꝙ nũq̃ appellatõ unius ꝑdest alteri licz obtineat si appellatio fuit nulla:qz obtinuit per errorem. contra hoc facit quod dixi ſz ſpe. de ancha. ꝙ not. barto.in.l. a sentẽtia.s̃.e.

b ¶ Approbare autem. Quando dicatur quis approbare seu acqescere sententie: adde que nota.i.c.si a iudice. de appella. in. vi. ⁊ in.c.graue de offici.delega. vbi dicitur ꝙ si appellans ab interlocutoria post appellationez reuertitur ad iudicez a quo appellauit ⁊ coram eo facit aliquem actum videtur appellationi iterposite renunciare nisi ille actus illius ad cuius iurisdic. reuertit appellans ipugnetur vel reprobetur a pte aduersa uel a iudice de quo est appellatum: quia per talem actum impugnatuz appellãs nõ uidetur renunciare appellationi.c. accusatus ꝺ eo qui mit. in posses. et vide barto.in.l.a sententia.s̃.eo. Itez uidetur tacite renunciare ⁊ acquiescere sententie qui permittit labi tempora fm bal. in auẽ. item. in fi.C. de tempo.appella. Item uidetur quis acquiescere sententie ⁊ appellationi renunciare si lata snia interlocutoria vel diffinitiua in causa possessorij ⁊ in fauorem rei appellans appellatione pendente spoliat reum possessione vel eum turbat iniuste.c.cum sit.⁊.c.cum causam.fm vnam lec.

Quod est rescriptum:

In cõi causa vniꝰ appellatio alteri ꝑdest si utri usqz est eadẽ cã appellatiõis.secus si diuersa.h. dicit.¶ Op.C.si in cõi eadẽqz cã in integ.resti. po.l.i.sol. aliud in resti.in inte. q̃ est de iure speciali:aliud in appellatõe q̃ est de iure cõi. qõ dic ut.C.si unus ex plu.ap.l.ij. ¶ Scõo op.ᶜ ꝙ victoria vnius nõ ꝑsit alteri:nisi qũ res est indiui dua:ut.s̃.si serui.ven.l.loci corpus.§. si fundꝰ. So.dicit Azo istud est verꝝ qũ est ꝯdẽnatio de re incorporali. secus si de re corporali : ut hac glo.ut uidet hic in fi.glo.hoc reprobat: qa i iuribus incorporalibꝰ diuiduis:ut est i vsufructu magis deberet ꝑdesse snia lata ꝑ uno alteri q̃ i rebus corporalibꝰ:qa in usufructu est ius accrescendi:in alijs rebus secus:ut in.l.i.in fi. de vsufru.accre.⁊ ideo dicit glo.ꝙ illa distinctio utruz res sit diuidua vel indiuidua hz locũ in cã ꝓncipali nõ in cã appellationis:in q̃ etiã si res est diuidua vnius victoria ꝑdest alteri. si est eadẽ cã defensionis ut hic.in cã principali secus: ut.l.si cũ vno.s̃.ꝺ exce.rei iudi. lz glo.ibi aliter dicat ⁊ male fm oẽs põt esse ratio:qa in cã appellatõis agit de ipsa snia que est idiuidua:ut.l.in hoc iudicio.s̃.fa.herc. Hoc ꝓmisso: qa glo.hic sũmat istã materiã.ideo dicᵃ aut in cã cõi fertur snia in causa ꝓncipali:aut in cã resti.in integ. aut in cã appellatõis.si in causa ꝓncipali. dic aut est de re diuidua:aut de idiuidua:ut.d.l.loci corpus.§. si fundus.si in cã restitutionis.dic ut.C.si in cõi eadẽqz cã in inte.resti. po.l.i.si in cã appellationis:tunc sumꝰ i materia nostra in q̃ dic. aut plurimũ est separata cã defensionis:aut eadẽ. ꝓmo casu unius appellatio uel uictoria alteri nõ prodest:ut hic in ver.cetez.Secũdo casu aut sunt condẽnati diuersis sentẽtijs aut vna.si diuersis. aut ex diuersis ꝑbatiõibus: ⁊ pluribus appellationibꝰ est opꝰ:⁊ unius uictoria alteri nõ ꝑdest: ut hac.l.in ꝓn.aut ex bisdẽ ꝑbationibus:⁊ tunc vna appellatio sufficit:⁊ uictoria vnius alteri ꝑdest:ut.s̃.e.l.ꝟ.sed qõ aduersus.qõ intellige cũ illa distinctiõe:ut statim dicã.s.cũ oẽs eadẽ sententia ꝯdẽnati fuerunt.quo casu dic: aut vterqz appellauit:⁊ uictoria vnius alteri nõ prodest ꝑ ea que dixi i.l.a snia.in prin.s̃.e. aut appellauit unus tm̃:⁊ tũc aut alius approbauit sniaz:⁊ tũc victoria alterius sibi nõ proderit:ut.l. nõ tm̃.s̃. eo.per locũ a speciali.aut alter nõ approbauit: ⁊ tunc alterius victoria sibi ꝑderit:ut hic:⁊.l.i. .C.si plures vna sen. Approbare aũtᵇ sniam dicitur si eam approbat expresse idez si tacite p.x. dies cũ ignoret ꝯsocium suum appellasse. naz si sciret tacẽdo nõ uideretur approbare sniam : sz uidetur esse ꝯtentus prouisiõe.l.que facit ut appellatio socij sibi prosit:que ratio cessat cuz hoc ignorat.⁊ ista probant̃ in duabus solu.s̃.eo.l. ij.§.i.super uerbo hi soli.quas sol. nõ examinaui ibi:sed dixi me examinatuꝝ H. Prima so.est qũ unus appellat absentibus alijs tunc alijs absentibus nõ prodest.intelligo abũtibus ⁊ ignorãtibus ꝑ rationẽ quã dixi. Alia sol.est ꝙ appellatio vnius nõ ꝑdest alijs q acquiescũt snie:que sol.lz per glo.ibi nõ teneant̃ : quia diuinare est: respectu illius.l.tũ in se uere sunt:ut.s̃.probatũ est:⁊ facit ad ea q̃ dixi.s̃.eo.l.a snia.in princi. ¶ Quero qdᵉ si plures vicerunt: ⁊ cõtra unum appellat̃ an ꝓiudicet quo ad alios.glo. dicit ꝙ sic.in.l.iij.§.i.s̃.eo.qõ intellige quãdo appellat̃ ꝯtra unum non tamen approbatur sententia ꝑ alio. Item intellige quando plures vicerũt vna sententia per ea que dicta sunt.

c **Am ex causa.** Executio facta appellatione pẽdente officio iudicis appellatiõis in statum pristinũ reducit̃.facit.s̃.de admini.tuto.l.chyrographis.§.i.⁊ qõ ibi no.⁊.j. de ap.reci.l.si cuius.

Ex.l.sequenti.

¶ Vox populi nõ sufficit ad electionem inualidam nec confirmatio superioris.

s **I constat.** Si electio ⁊ cõfirmatio est inualida appellatio nõ est necessaria.h.d. ¶ Op. .s̃.de re iudi.l.ꝑses.So.ibi tenuit snia. ¶ Op. .s̃.rẽ ra.ha.l.cũ minor.§.i.dicit gl. certe nec ibi fuit necesse appellare.tu dic ut dicemꝰ in.l.si expressim.j.e. ¶ Ultimo nota ex hac.l. ꝙ vox populi est inualida nec sufficit ad electionẽ inualidã nisi debita solẽnitas seruet̃.facit extra de electio.c.ij.qõ facit ut populus nõ possit alicui auferre ius.ad idẽ.s̃.qui ⁊ a qui.l.si priuatus.⁊ de pollicita.l.totiens in fi.facit qõ dixi in.l. anthiocensium.s̃.de priui.cre. ¶ Scõo notaᵇ ꝙ ex cõfirmatione supioris nõ ꝯfirmat̃ electio iualida: ut.C.de mune.⁊ actu.l.munera.qõ intellige nisi ille q confirmat ꝯfirmaret ex certa scientia ⁊ ẽ talis qui sua sponte posset dare hic fm Innoc. extra de electi.c.dilectus.⁊ hec uera quãdo electio peccat in forma.quãdoqz vero est peccatũ ex parte ꝑsone eligentis ⁊ ꝯfirmantis: ⁊ tũc idẽ ꝙ nõ validat.l.ex ꝯsensu.§.i.j.eodẽ. qñqz est ꝺfectus ex parte ꝑsone electe:⁊ tunc hz locũ materia.l.barbarius.s̃.de offi.pre.dic ut ibi.

Ex.l.sequenti.

¶ An appellans in uno articulo possit appellationem exercere in alio.

a **Ppellanti.** Seipsam summat. ¶ Querit glo.utrum appellãs in vno articulo possit appellationem exercere in alio. dicit glo. ꝙ sic:ut.s̃.l.scio.§.fi.quod est falsum fm omnes: ut.l.cum uno. in princi.s̃.eo. Nec ob.l. scio.§. fi.quia ibi non dicitur ꝙ fuit appellatuz ab vno articulo:sed fuit vna causa appellationis expressa.fuit tamen vel a tota sententia vel simpliciter appellatum.ideo By. distinguit hic tres casus quando sententia continet plura capitula . aut appellaui determinate ab uno capitulo : ⁊ tunc appellatio non porrigitur ad alia capitula:nisi de ap. licet inno.videatur aliter sentire in.c.ex parte. el.ij. de rescriptis. ⁊ sequitur bald.in.l.prescrip.in.x.col.C. si contra ius vel uti. publi. sed quando possit renũciari appellationi vide.C.eo.l.si quis libellos. ⁊ quãdo videatur acquiescere sententie interlocutorie.vide barto.in.l.i.C.de rela.⁊ adde tex. in.c.cum venissent.de test.item limita dictum.c.grauecum simi.eẽ verum si talis actus sonat in agendo, secus si in patiendo: quia tũc nõ uidetur appel.renũciari dictuz fuit Innoc.in.c. cum olim.el ij.de restitu. spo. Item limita ut per glo.in.d.c.a iudice. Itez no. alium casuz i quo qs videt renunciare appellatiõi ⁊ acqescere sententie de quo ꝑ glo.⁊ barto. in.l. tale pactum.§. qui prouocauit. .s̃.de pac.et per do. bal. in.l. ad solutionem.C.ꝺ re iudic. sed quid si quis appellauit ifra decez dies: ⁊ renunciauit: deinde vult appellare ifra eosdem decem dies nõ dum lapsos an possit:dic ꝙ non. fm Innoc.in.c. sollicitudinẽ de appella. ADDE qñ quis dicat̃ acqescere ꝑsentie eundem alex. cõ filio. cxxvi. secũdo libro

c ¶ Quero quid. Et ad de bal. in .l. .i.C.si vnus ex plu.

d I cõ s stat. Secũdo no.Ex cõfirmatiõe superioris nõ cõfirmat̃ electio iualida. adde no.i.l. .i. ꝺ his qui sunt sui . ad de tex. in.c. examiata.de ꝯfir. uti. uel inutili . ⁊ qõ ibi hẽt̃ ⁊ qõ no.bal.ꝺ paconstã.in.xi. charta.⁊ per bald.in.l.nominati.C.eo.⁊ dicit Bald. in.l.i.C. de his qui per me. iudi. ꝙ electio ⁊ actus metu factus nõ potest per superiorez confirmari.quid si electione pape fuit peccatũ in forma an possit tacito ꝯsensu ꝯfirmari.bal. ꝙ nõ in.l.fi.in princi.C. de leg.

e ¶ Persone eligentis. Adde innocen.in.c. veniens. ⁊ in capitu. pri. de transactio.

a I plusorio. §. Sed ⁊ agere cãm pro declaratiõe. Quid possit facere tertius q̃ venit ad causam iã ceptã: uide plenissime p̃ Ang. i. l. si suspecta. de inoffi. testa. ⁊ Io. an. extra de re iudi. in. c. cũ sup. i fi. adde que dixi post bar. in. l. a diuo. §. si super reb⁹. s̃. de re iudi. ⁊ istis ad de notata p̃ bal. in. l. i. in vltima. q̃. C. si unus ex plurib⁹. ⁊ bal. in auẽ. nũc si heres. C. d litigio. p̃ bar to. alias bal. i. d. l. a diuo pio in addi. per Ange. ⁊ Imol. in. l. ab executore. s̃. eo. per Ang. ⁊ imo. in. l. a snia. in viij. col. s̃. e. unũ adde in materia qd est nota. q̃ quotienscunq̃ rei publice interest se per admittit tertius: licet nõ pretẽdat interesse. ita no. dixit bal. in. l. vbi pactum. circa pen. col. C. d trasac. fallit etiam fauore pupilli. l. ij. i fi. C. de neg. gest. quod ẽ etiam not. ⁊ no. etiam Angel. hic. uide que no. bar. in. l. ij. iudi. sol. Et istud dictum de fauore pupilli refert Alex. in. d. §. si super rebus. i fine. ubi uide. ⁊ vide p eũ in. d. l. ij. i fi. C. de neg. gest.

b ¶ Cõtestasciuisset. Nota regulam q̃ cui preiudicat snia p̃iudicant ⁊ alia acta. idem dixit barto. i. l. si superatus. in fi. s̃. de pigno. ubi habes post eũ. ⁊ vide bart. j. i. §. sequẽ.

c ¶ Testes p̃ducere. Quãdo terti⁹ venit ut cause assistat an possit testes producere. adde bal. per illum tex. in. l. principaliter. de libe. cau. ⁊ i auẽ. nunc si heres. la. ij. C. de litigi. ⁊ ibi allegat glo. in. d. l. si suspecta. s̃. d inoffi. testa. ponit etiam ibi Bal. qd in criminalibus. vide ange. ⁊ Imol. in. l. ab executore. §. fina. s̃. eo. ⁊ adde quod ipse. de ancha. in cle. constitu. de elec. p̃ illum tex. tenet q̃ huic tertio obstet inepta propositio ⁊ deductio principalis. ⁊ quantum ad persecutionem iudicij ius tertij regulatur s̃m ius principalis. ⁊ ideo si principali est preclusa via probandi ita ⁊ tertio. allegat Innocẽ. in. d. c. cum super. ⁊ composella. in. c. i. de elec. ⁊ que no. in. c. ij. in fi. de procura. in vi. sicut dicimus de contumace postea comparente ut admitti debeat in eo statu in quo causam inuenit: ⁊ nõ ad preterita iterare: ut no. ibi Inn. in. c. ij. de dila. adde bal. i auẽ. hodie. in fi. C. eo. ⁊ no. q̃ ut quis possit adherere appellationi alterius pro suo interesse requirit q̃ infra. x. dies datos ad appellandum ratificet appellationem s̃m Bald. in auẽ. hodie. ad fi. C. eo. ⁊ inquantũ dicitur q̃ appellans non potest renũciare in preiudicium eorum qui adherere possunt. adde qd idem sequit Bal. i. l. i. C. si un⁹ ex plurib⁹ ap. ⁊ dixi post bar. i. d. l. a sententia.

d ¶ Elapsas dilationes. uide Imol. i. l. quidam. in antepenul. col. s̃. d re iudica.

e ¶ Tertio p̃ iudicet. ⁊ uide do. Ant. in. c. penul. d re iudi. ⁊ dixi post Bar. in. l. ij. in pe. col. s̃. iudi. sol. ⁊ p⁹ bar. in. l. a sententia. circa finem prin. s̃. eo.

sint cõnexa. argu. l. etiã. §. i. s̃. de mino. sed si appellarem simpliciter: tunc in dubio refertur ad omnes partes sententie: ut hac. l. facit. s̃. de tutelis. l. qui habet. §. finali. ⁊. l. quod dicitur. ⁊. l. finali. de an. exceptio.

Non solent. Plana est ⁊ potest intelligi de eo qui in libello appellationis solum unam causam expressit. Item in eo qui expressit plures: tamen unam probabilem. quod sufficit ꝛ alie sint legitime. potest etiam intelligi qui plures in eo legitimas p̃posuit vnam tamen probauit: ⁊ quelibet est uera non tamen necesse habet in appellatione a diffinitiua proponere aliquam causam: ut. l. i. §. fina. s̃. eo.

s **I perlusorio iudicio.** Aduersus sententiam latam contra testamentum permittitur legatarijs appellare. hoc dicit. ¶ Oppo. sententia lata per collusionem alijs non preiudicat: ut. l. preses. C. de pigno. ⁊ sic non est opus appellatione. hic autem innuitur q̃ preiudicet si per collusionem fit lata qõ apparet dum dicit. si perlusorio iudicio ⁊c. quasi dicat in iudicio iniquo perluditur: ⁊. j. cũ dicit: per collusionem ⁊c. So. de collusione nõ ꝓstabat. ⁊ ideo licet in principio cũ formaẽ questio dicatur ⁊ pro ꝓstanti ponaẽ q̃ actum sit per lusorio iudicio: tũ in responsione cum uerba rescripti ponuntur diceretur per collusionem ⁊c. q. d. ex hoc solo q̃ dicitur ⁊ si est timor collusionis permittitur appellare: ꝛ de collusione nõ sit necesse probare. si enim hoc probaret: tunc legatarijs hoc nõ preiudicaret etiam sine appellatione: ut dicta. l. preses. postea iurisconsultus hic in fine dicit hoc iure utimur ut possit appellare: nec repetit si per collusionem dicatur iudicatũ. q. d. etiam si in nullo fuit suspitio collusiõis appellaret. potest enim esse q̃ heres negligenter ⁊ imperite causam prosecutus est absq̃ collusione: ⁊ sic appellare potest: quia eorum interest: ut. l. a sententia. s̃. eo.

Ex. §. sequenti.

¶ An tertius uenies ad impediendum ne causa cepta per alium agatur debeat audiri: ibi. Redeo. Et an tertius veniens ut cause assistat: ⁊ alium adiuuet possit testes producere: ibi. Secundo. Et an tertius ueniens post sententiam siue ad appellandum siue ad impediendum executionem audiatur vide in fi.

Sed ⁊ agere causam. Si legatarij de fide heredis dubitant possunt in prima causa in qua de testamento queritur assistere ⁊ testamentum defendere. hoc dicit. facit. s̃. de inoffici. testamen. l. si suspecta. in princi. ¶ Pro declaratione huius⁸ ver. videamus quid possit facere tertius qui uenit ad causam per alium inceptam. circa quod est sciendum q̃ tertius potest uenire ad triplicem effectum. quãdoq̃ venit ut causam quam ille incepit agat seu defendat. quandoq̃ uenit vt ei assistat: ⁊ probationem inducat: ⁊ alia faciat ad uictoriam cõsequendam. quandoq̃ uenit post sententiã ad impediendam executionem. ¶ Redeo ad primum dico q̃ quandoq̃ tertius venit ad impediendum ne per tertium qui causam incepit causa agatur seu defendaẽ. circa quod dico q̃ quãdoq̃ ille qui cepit causam agere est ille ad quem negocium principaliter pertinet sicut ad tertiũ uenientem: ⁊ tunc tertius non potest eum impedire agere vel defendere: ut. l. sepe. s̃. de re iudi. aut ad eum nõ pertinet principaliter. sed per quandam consequentiam. ad istum autem tertium pertinet principaliter. exemplum in venditore qui ageret causam super dominio rei vẽdite. nam hec causa principaliter pertinet ad ipsum emptorem: licet per quandam ꝓsequentiã periculum emptionis reuertatur ad venditorẽ. idem in alijs similibus. tunc siquidem iste tertius venit ante litis contesta. poterit impedire eum agere vel defendere: ⁊ super hoc adhibebiẽ cause cognito: ut in dicta. l. sepe. de re iudica. ⁊ solu. matrimo. l. ticia. que est notabilis ad hoc. Si vero iste tertius veniret post litis ꝓte. siquidẽ veniret ad impediendũ illum agere: tũc si ignorauit ea que ante facta sunt adhuc uenies impediret eũ proseq̃ causã p̃dictã cũ ea que facta sunt sibi ignorãti nõ preiudicent: ut. d. l. sepe. vnde illa ꝓtesta. litis nõ est sibi ĩpedimentũ. Si uero litis ꝓtesta. sciuisset[b] tunc posset ei assistere: non autẽ eum ab agendo repellere: quia sicut sententia sibi scienti preiudicat eadem ratione litis ꝓtesta. ⁊ alia acta: ut dixi in dicta. l. sepe. Si uero uenit ad impediendum illũ defendere: tunc potest ĩpedire ne ille defendat in preiudiciũ ipsius tertij. Eodem modo quo dixi. s̃. proxi. §. sed ne ille defendat in preiudicium suum proprium hoc non potest probibere: quia inuitum potest quis defendere: ut. l. solutionẽ. cũ simi. s̃. de solutio. ¶ Secundo est uidendũ quando tertius uenit ut cause asistat: ⁊ alium adiuuet ad uictoriam: ⁊ hic est querendũ an ille tertius possit testes producere[c] quos principalis non produxit. glo. q̃ sic: ⁊ bene in. l. si suspecta. in prin. s̃. de inoffi. testa. sed hic dubitatur. quid si iste tertius venit post elapsas dilationes[d] datas ad probandum vel post publicationem testiũ factam: an tũc poterit de nouo testes producere. Innocen. in. c. cũ super de re iudi. uidetur dicere q̃ nõ: qa qui primum processum prosequitur nõ inchoat nouum. Mihi uidetur dicendum q̃ acta gesta p̃ illum primũ ita demum huic tertio preiudicant si sciuerit. secus si ignorauerit sicut snia: ut dixi plene in. d. l. sepe. Aut ergo iste tertius veniens sciuit istas dilatiões dari ⁊ testes examiari ⁊ publicari: ⁊ tunc ista acta sibi preiudicarẽt: nec auditur volens de nouo producere: sicut nec audiret ille primus. Si vero ignorauerit: tunc audiẽ: qõ probo fortius. nam si principalis de cã transegisset uel ipsi instantie exp̃sse renũciasset: iste tertius admitteret ad prosequendã dictam causam: ut. s̃. e. l. a snia. §. item rescripserunt. multomagis hic ubi tacite ẽ exclusus. ¶ Quero qd si ille primus aliquid ꝓsiteret quod displiceret huic venienti: an huic tertio preiudicet[e]. Respõdeo non: per ea que. s̃. proxime dixi de transactione: ⁊ predicta sunt vera siue quis veniat ad assistendum reo siue ad assistendũ actori: ut. C. de litigi. auẽ. nũc si heres. ¶ Quero vtrũ dicta testium facta cum isto tertio in isto iudicio faciãt fidem contra eum in alia causa. Respondeo q̃

a ¶ Tertio est videndũ. adde bar. in. l. pe. ꝺ pet. here. ⁊ idẽ in. l. si aliena. in si. solu. matri.
b ¶ Quotiens fuit absens ⁊c. vide bar. in. l. qui repudiantis. s̃. de ꝟnoffi. testa. ⁊ in. l. si seruus plurium. de lega. i.
c ¶ Quero. Uide bar. s̃. ea. l. §. i.
d Onstitutiones melius examinãtur. Et vide ange. in. l. furti. C. ꝺ infami. ⁊ ad de qꝺ non ꝯ appellari officiali seu curie siue tabellioni seu executori cõdẽnato. ij. q. vj. fũt quoꝝ vbi late de hac materia Item ꝯ nõ licꝯ appellare in casu. l. i. §. si quis tutor. j. qñ appel. fit. Item in casu. l. i. ⁊ qꝺ ibi no. p gl. puam. de offi. pfec. pretto. Item in casu. l. i. cũ ibi no. ⁊ in. l. arbitrio. s̃. qui satisda. cog. Item i casu. l. i. de raptu virginũ. C. ⁊ ibi Saly. Et qd si iudex inquirit in casu quo nõ ꝯ vtruꝯ poterit a tali inquisitione appellari maxime de iure ciuili. vide bal. in. l. ij. C. ꝺ episco. audien. Quid autem in crimie lese maiestatis scripsi post barto. in. l. si qs. §. hi aũt. s̃. ꝺ iniusto testõ. ⁊ hic per moder. Item nõ appellat vbi ꝺ lictũ est manifestũ ⁊ notoriũ. c. cum spãli. §. porro. de appel. ⁊ bal. in. l. ad dictos. C. ꝺ epis. audiẽ. c. romana. extra eo. in vj. ⁊ qꝺ habet i. l. ij. C. quo. appel. uel si reperi

sic: per ea que dicta sunt. pro hoc optime extra de rescrip. c. constitutus in presentia. ⁊ quod ibi per docto. ¶ Tertio est videndum[a] quãdo tertius venit post sententiam ad impediendum executionẽ ⁊ hic dicas. aut uenit infra tempora appellandi: ⁊ potest appellare: ut. s̃. proxi. ⁊ plene examinaui in. l. a sententia. s̃. eo. Si uero venit post tempora appellatiõis elapsa tempore quo fit executio. dic ut. l. a diuo. §. si super rebus. s̃. ꝺ re iudi. ⁊ ibi plene dixi.

Ex. §. sequenti.

¶ An acta contra pñtem heredem preiudicẽt illis quibus preiudicaret sniã lata cõtra pñtem.

Quotiens. ¶ Sententia lata contra testamentum in contumaciam heredum nõ facit ius nisi cõtra ipsum heredem. hoc dicit. ¶ Oppo. s̃. de inoffi. testa. l. papi. §. fi. Solu. hic heres fuit absens[b]: ibi vero sententia fuit data causa cognita contra presentem. ⁊ concordat huic. s̃. de inoffi. testa. l. q repudiantis. facit etiam. l. papi. §. meminisse. eo. titu. ⁊ l. preses. in fi. C. de pig. cum multis simi. ⁊ hoc facit ad multa. ¶ Quero ꝯ sententia lata contra absentem non preiudicet alijs: an alia acta contra presentem heredem preiudicent illis quibus preiudicaret sententia si inter presentes fuisset lata. Respondeo sic: dixi in. l. sepe. s̃. de re iudi. facit qꝺ dixi in. l. i. s̃. iudi. sol. Dicit hic ꝙ potest agi aduersus eũ q vicit. hoc examinaui in. l. iij. in prin. ⁊ l. controuersia. s̃. de transac.

c **Erui.** ¶ Dominus ⁊ alius põt appellare a condemnatione facta de seruo ⁊ etiã ipse seruus in subsidium. hoc dicit. facit. j. e. l. lutius.

Ex. l. sequenti.

¶ An ad hoc ut latrones insignes duces factionum ⁊ concitatores populi non possint appellare requiratur ꝙ sint conuicti ⁊ confessi: ibi. Quero. Et qd si appellant negãtes se huiusmodi cõditionis quid fiendum uide in fi.

c **Onstitutiones.** ¶ In tribus casibus hic expressis non auditur appellans. alij ponuntur. C. e. per totum. ⁊ plenius ĩ Spec. de appel. §. in quibus. vbi isti casus meliꝰ examinantur[b] ꝙ alibi. ¶ Quero qui sint isti insignes latrones[c]: de quibꝰ dicitur. s̃. de pe. l. capitalium. §. famosos. ſm Oldra. ¶ Quero qui sunt seditionum concitatores. dic ꝙ illi de quibus fit mentio. s̃. de penis. l. capitaliuꝯ. §. solẽt[f] ⁊ l. si quis aliquid. §. auctores. ⁊ C. de sedit. l. i. ¶ Quero qui sunt duces factionum. Respondeo hic factio sumitur in mala parte ⁊ accipitur hic pro proditione. vnde illi qui sunt corporales alicuius proditionis illi dicũtur duces factionum. hoc probatur. C. ad. l. iul. maiesta. l. quis quis[g] in principio. ⁊ intelligo ſ de qualibet proditione cũ generaliter loquitur. ¶ Quero vtrũ[h] in istis casibus requiritur ꝙ sint confessi ⁊ cõuicti vt priuentur appellationis remedio uidetur ꝙ sic. C. quo appel. non re. l. ij. alij dicunt ⁊ melius ꝙ in istis casibus sufficit alterum tantum. ⁊ hoc tenet By. ⁊ omnes. ⁊ ideo dic ꝙ quandoqꝯ quis est confessus ⁊ conuictus: ⁊ tunc indistincte non appellat: ut dicta. l. ij. quo. ap. non re. C. ⁊ hoc est uerum de confessione que fit ante

tur in fragranti crimine ſm bal. in. l. i. in. vij. col. C. ex delic. defun. Item in casu. l. cum reis. C. de penis. adde que habentur i. l. puinciaꝝ. C. de feriis. ⁊ ꝯ executio sit facta in pſona licet appellare ad impediẽdam cõfiscationem. vide bal. in. d. l. i. in. vij. col. C. ex delic. defun. ⁊ ad materiã adde per totum ti. s̃. quo. appel. ⁊ per totum. j. a qui. ap. nõ licet. ⁊ hic glo. ⁊ vide not. in. l. si. j. de ap. recip. itẽ adde ꝙ a sniã regis non appellatur ſm bal. in prin. ffoꝝ. in prima charta. ⁊ i. l. i. s̃. de offi. pſec. pto.

sententiam[i]. secus de ea que fit post sententiam contra eum latam in causis capitalibus. aut est confessus tantũ uel conuictus tm̃ ⁊ nõ impeditur appellatio. poterit enim in causa appellationis probare errorem sue confessionis uel aliam suam defensionem: ut nota. j. e. l. creditor. §. iussus. fallit ĩ casibus hic positis: ut hac. l. ¶ Quero quid si is qui appellat negat se esse insignem latronem ⁊ similia: vtrũ poterit appellare: puto ꝙ ex eo ꝙ sit condemnatus est tanꝙ insignis latro uel seditionum concitator: uel dux factionũ quod sufficit ut iudex non cogatur appellationi deferre nec executio impediat nisi iudex velit proprio motu: an tamen iudex debuerit deferre uel non deferre: veniet postea examinandum coraꝯ superiore: vt. l. de pupillo. §. si quis riuos. s̃. de no. ope. nunci. in uer. totiens.

c **Um in una.** ¶ Ubi duplex fertur sententia ibi duplex appellatio est necessaria. hoc dicit. quod dic ut dixi. s̃. e. l. si quis separatiꝯ. §. i. ⁊ §. fina.

Tutor[k]. ¶ Pendente executione tutoris seu appellatione interiꝯ pupillo dabitur curator ⁊ curatoris pupilli auctoritas ad adeundam hereditatem non sufficit. ideo ad id ex causa tutor specialiter dabitur hoc dicit. ¶ Oppo. C. de administ. tut. l. cum q dam. Solu. ibi loquitur in curatore adulti: hic in curatore pupilli. Que est ratio inter tutorem ⁊ curatorem pupilli dic ut in glo. ¶ Quero qñ[l] dabitur talis tutor utrum dabitur specialiter ad adeundam ereditatem. quidam dicunt ꝙ nõ ne fit datio contra. l. certarum. s̃. de testa. tutel. ⁊ sic uidetur tenere in. l. si heredes in principio. s̃. de testa. tut. Alij ut Ja. de are. dicunt ꝙ hoc casu dabitur specialiter tutor ad hanc actionem ut. l. impuberem. s̃. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. ⁊ hoc placet.

l **Atius.** ¶ Dominus appellationem quam interposuit pro seruo potest prosequi per procuratoreꝯ hoc dicit. Hoc examinaui in. l. pe. §. ad crimen. s̃. de publi. iudi.

Ex. l. sequenti.

¶ An cum cognoscitur de viribus sententie debeat ex hisdem actis iudicari: ibi. Quero. Et an cum fuit appellatum ⁊ sententia que fuit nulla confirmata: an adhuc poterit dici nulla: ibi. Secundo. Et an ualeat appellatio cum dico sententiam nullam ⁊ si qua est appello: ibi. Tertio. Equaliter iudex debeat pronunciare cuꝯ dico sententiam nullam ⁊ si qua est appello: ibi. Quarto. Et an in causa restitutionis in integ. procedat predicta appellatio: ibi. Quero. Et an deserta causa appellationis dicatur deserta nullitas: ibi. Quero qñ. Et qualiter agat ꝺ nullitate: ibi. Nunc uideamus. Et quo iure agitur cũ nullitas sententie pronunciari petitur: ibi. Quero. Et coram quo iudice debeat agi de nullitate cũ principaliter petitur: ibi. Quero. Et si prosecutus est causam nullitatis ⁊ succubuit: an possit redire ad aliam causaꝯ: ibi. Quero si. Et an actor possit principaliter agendo petere ut sentẽtia confirmetur: ibi. Quero vtrum. Et an iudex qui principaliter aditur ut sniaꝯ confirmet pos

de not. in. l. si. j. de ap. recip. itẽ adde ꝙ a sniã regis non appellatur ſm bal. in prin. ffoꝝ. in prima charta. ⁊ i. l. i. s̃. de offi. pſec. pto.

c ¶ Insignes latrones. vide que dicta sunt pꝰ bar. i. d. §. famosos.
f ¶ Solent. ⁊ vide q̃ ibi habes post bar.
g ¶ l. qsqs. ⁊ ibi vide q̃ habes post bar. ⁊ bar. i. l. qñ. C. ad. l. iul. de vi. pu.
h ¶ Quero vtrũ. vtruꝯ cõfessus tm̃ vel cõuictus posset appellare. vide ange. i. l. si. §. iussus. j. e. in repoꝝ.
i ¶ Ante sentẽtiã. hoc ꝯ glo. in. l. nõ tm̃. s̃. eo.
k Um i c vna. §. tutor. Uide Bul. ⁊ bar. in. l. si nemo. s̃. de testa. tutel. ⁊ qꝺ no. bar. in. l. potuit. C. ꝺ iure deliberan.
l ¶ Quero qñ. Uid bar to. in. l. si heditas de testa. tutel. ⁊ bal. in. l. certarum. e. ti.

a ſ Jexpreſſim. quandoqꝫ defectus. Si prima ſententia fuit nulla: an ſecundus iudex debet cognoſcere eam ex eiſdem actis: ⁊ vide tex. no. in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpolia. ibi prioris acta iudicij receſentes ⁊ vide bar. Ang. ⁊ imol. in. l. cum querebat. §. de re iudi. vbi omnino vide ⁊ vide omnino hic moder. in. x. ⁊. xj. charta.

b ¶ Quãdo qꝫ defectus. Vide bart. i. l. cũ q̃rebat. §. de re iudi. ⁊ i. l. ſi ut ꝓponis. C. qũo ⁊ qñ iudex ⁊ Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de ſen. §. iuſta. ver. ſz ſi cauſa. ⁊ vide dñm Anto. ⁊ Jmo. i. c. in litteris d of. deleg. quos oino vide ad limitationẽ eoꝝ que hic dixit bar.

c ¶ Pōt intelligi. Vide in. l. i. §. libelli. §. e. aliqd de materia huius. §.

d ¶ Reſpicit ſniam. Et d hoc melius q̃z alibi. in. l. ſi vt ꝓponis. C. quomodo ⁊ qñ iudex.

e ¶ Secũdo quero. Si d facto fuit appellatũ a ſententia nulla iudex appellationis prima ſniaz nullã cõfirmat: an amplius dici poterit de nullitate. vide q̃ not. bal. i. l. i. C. de ſenten. ex peri. reci. ꝓ pau. d liaza. in. c. finez litibus. in. v. col. de dolo. ⁊ contu.

ſit illam nullam dicere vide inſi.

ſ **Jexpreſſim**[a]. ¶ Sentẽtia que cõtinet expreſſum iuris errorez eſt nulla ⁊ appellatio ab ea non eſt neceſſaria: ⁊ ſi appellaretur ⁊ deferatur ſententia non confirmatur. hoc dicit. Primo ponit dictum. Secũdo illud declarat. Tertio infertur ad declarationem noue queſtionis. Secunda ibi. nõ iuris. Tertia ibi. Unde ſi quis. Et in hac tertia parte ſic infert iuriſconſultus ex eo q̃ dictum eſt appellationez nõ eſſe neceſſariam. ſic ſi nullo modo appelletur non nocet. multo minus nocebit ſententia ſi appellet ⁊ deferat. ¶ Oppo. ad primuz de. l. preſes. ⁊. l. cum prolatis. de re iudica. Sol. vt in qualibet earum nota. ¶ Oppo. ad ſecundum q̃ per appellationem ſententia confirmetur: ut. l. cum minor. §. i. §. rem ratam habe. Sol. dicit glo. ibi valuit iudicium inter litigantes licet non in preiudicium domini. hic nullo modo. tu dic q̃ ibi erat ſententia nulla ſolum ratione defectus conſenſus domini: ſed appellando conſentit: ergo ⁊c̃. hic ſentẽtia erat nulla ex alia cauſa. ſimile dicimus. C. de teſtamen. l. non dubium. ¶ Quero dicitur hic q̃ cauſa de nouo induci poteſt. quero an ex eiſdem actis. glo. hic diſputat finaliter determinat q̃ ex eiſdem actis. idem in. l. ſi vt ꝓponis. C. quomodo ⁊ quando iudex. contrariũ uidetur nota. in. l. cum querebatur. §. de re iudicata. dic q̃ quandoqꝫ defectus[b] ex quo ſentẽtia eſt nulla reſpicit vniformiter acta ſiue ſententiã vt ſi litigatum eſſz cum minore indefenſo tunc omnia de nouo debent fieri. ita poteſt intelligi[c]. l. contraria. quandoqꝫ defectus reſpicit ſententiam[d] ſolaz: ut quia fuit lata die feriata uel parte non citata ⁊ ſimilia: tunc ex iſtis actis debet iteruz iudicari ut hic. ⁊ ita intelligitur hec glo. ⁊. ll. allegate in ea. quandoqꝫ defectus reſpicit ſentẽtiam ⁊ partem actorum vt quia deceſſit reus ⁊ proceſſum eſt contra eum mortuuz uſqꝫ ad ſententiam: certe acta poſtea facta ⁊ ſententia ſunt ipſo iure nulla. ſed ea que preceſſerunt valent: ut. l. penul. j. que ſenten. ſine appellatione reſcin. ⁊ ita poteſt intelligi glo. d. l. cum quereba tur: ⁊ ibi de hoc dixi. ¶ Secundo quero[e] quid ſi fuit appellatum ⁊ per iudicez appellationis ſententia que erat nulla confirmata: an poterit adhuc nulla dici. glo. dicit hoc indiſtincte non cõfirmari. allega. l. euz. C. de inoffi. teſtamen. By. allegat. §. de teſta. tu. l. iure noſtro. ⁊. §. e. l. ſi cõſtat. ⁊ quod ibi no. C. de iure fiſci. l. inſtar. glo. huic contrariam habemus. C. quando prouo. non eſt neceſ. l. i. vbi diſtinguit aut iudex pronũciauit appellationem iniuſtam inſerta cauſa: qa ſententia eſt nulla[f] ⁊ nõn confirmat eam: vt hac. l. ſi expreſſim. niſi in caſu. l. iij. §. falſus. §. rẽ ratam habe. vbi ex ſola appellatione ſententia confirmatur. ſed ſi cauſam non adijciat iudex ſed ſimpliciter pronunciet male appellatuz vel appellationem non tenere confirmare uidetur ſententiam: maxime ſi appellator dicat in appellatione dico ſententiam ipſo iure nullam: ⁊ ſi q̃ eſt appello. cã enim appellationis eſt queſtio ꝑncipalis ⁊ in ea incidenter queritur de nullitate. ita dicit glo. in. d. l. i. By. uolens reducere iſta ad concordiam: quandoqꝫ dixit ſic. aut ille qui appellauit ſciebat ſententiam nullam: ⁊ tunc cõfirmabat: ut in glo. contraria. ſecus ſi ignorabat ut hic. ⁊ iſtam opinionem tangit Specu. in titu. de ſenten. §. iuxta. verſicu. ſi ergo appellator. ⁊ uer. ſequenti. ſed hec opinio non eſt uera[g]. nam partis conſenſus non poteſt ualidare ſententiã ut ualeat ut ſniã: ſed bene poſſet facere q̃ ualeat ut pactuz: ut. l. ij. C. cõmu. utriuſqꝫ iudi. facit quod dicimus: in teſtamento. C. de teſta. l. non dubium. ⁊ quod no. per glo. in. l. i. C. qui ꝑ ſua iuriſditione. ſed male: ut ibi per doct. uel aliter dicit By. aut ſuper appellatione fuit diſputatuz de nullitate: ⁊ tunc uidetur cõfirmari. ita videt loqui glo. l. contrarie. alias ſecus. ⁊ ita loquitur glo. iſta. argu. l. ſi ex teſtamento. ⁊. l. ſi cum argẽtum in principio. ⁊. l. ſi mater. §. ea. §. de excep. rei iudica. ſed iſtud videtur contra. glo. l. cõtrarie: que dicit maxime ⁊ dicit nullam ⁊ ſi qua eſt appello. vnde Fran. accur. qui tenuit iſtam opinionem quam ultimo poſuit By. dicebat q̃ illud maxime poſitum abundat. ſed hoc uidetur contra mentem illius glo. que uidetur velle q̃ ſiue expreſſe dicatur ſiue non in cauſa appellationis incidenter queritur de nullitate. ꝑbatur. §. fami. herciſcun. l. quedam. de iure patro. l. carmelia. vnde alij ſe referũt ad proceſſuz dicentes. aut quis eſt proſecutus cauſam nullitatis aut non: ut ſi nõ eſt proſecutus iudex de hoc non uidetur pronũciare. C. de iudi. l. licet. Sibi uidetur ſic dicendum[h]. qnandoqꝫ ſententia prima eſt ipſo iure nulla expreſſo errore in ſẽtentia. ⁊ tunc iudex appellationis non poteſt illam confirmare: qꝛ idem error eſſet in ſecunda que in prima. caſus eſt in. l. i. que ſenten. ſine appel. reſcin. ⁊ ita loquitur hic glo. referendo eam ad. l. ſi uero erat nulla. alias tunc ſi quidem iudex dicat ſimpliciter appellationem non tenere uel male appellatum eſſe: nec dicat bene iudicatum ſeu iuſte iudicatum fuiſſe: tunc prima ſentẽtia nullo modo uidetur confirmari: quia eius uerba[i] hoc non ſonant: ⁊ uerba ſententie debẽt ſtricte intelligi prout iacent: ut. l. i. C. ſi plu. una ſenten. ⁊. §. de libe. cau. l. diui. ⁊. l. ſi a te. de exceptio. rei iudi. iſto caſu coniungerem opinionez tertiam: quia ſententia ſemper refertur ad acta dico probatoria non petitoria: ut. C. de ſenten. que ſine certa quantita. l. iij. ⁊. l. ait pretor. §. i. ⁊. l. in ſumma. §. de re iudica. nec curo: an in libello dato iudici a quo uel ad quem ſit facta mentio de nullitate per ſupradicta q̃uis glo. dicat maxime in. l. i. C. quando prouo. non eſt neceſ. an ſit proſecutus cauſam nullitatis. lz non dixit in libello dico nullam: quia utroqꝫ caſu confirmatur. alias ſi fuit dictum in libello dico nullã: nec fuit proſecutus cauſam nullitatis: tunc non puto q̃ ſententia preiudicet de nullitate: ut. l. eum qui. C. de inoffi. teſta. ⁊ in cle. i. extra de re iudica. Et ratio quia preſumitur q̃ iudex pronunciauit bene iudicatum reſpectu iniquitatis non nullitatis quam ignorabat eſſe. ſed ſi adijceretur in ſententia pronunciatio bene iudicatum ⁊ male appellatuz: tunc bene uidetur ſentẽtiam confirmare: ut. l. eos. C. de appel. ⁊ ſic debet intelligi glo. d. l. i. C. quando prouo. non eſt neceſ. ¶ Uidendum eſt an in caſibus[k] in quibus ſententia non uidetur confirmari expreſſe

ADDE q̃ ſpec. in ti. de ſentẽ. ꝑtola. §. iuxta verſicu. ſed quid ſi a ſnia tenet non confirmari.

f ¶ Eſt nulla. An appellans a ſententia nulla eaz confirmet. vide glo. bar. ⁊ docto. in. l. i. C. quando prouo.

g ¶ Non eſt vera. Adde Bar. in. l. i. in fi. §. de ſer. ⁊ conſenſus partiuz nõ poteſt validare ſniam niſi ⁊c̃. vide glo. no. in. c. ſignificaſti. de ſoto compe. quã bene no. ⁊ vide textum notabilem in. c. cũ dilecta. d q̃ſir. vti. vel inutili.

h ¶ Sic dicendũ. Et vide Bald. ⁊ Jmol. in. l. ſegata inutiliter. de leg. i. ⁊ Bar. in. d. l. i. i prin. que ſnie ſine appel. reſci. hic alleg.

i ¶ Eius verba. Nota d q̃ verba ſententie debẽt ſtricte intelligi. Et adde qd dixit bar to. in ea. l. in ver. iij. ⁊ in. l. ſi. ver. im ꝑpriãtur. tñ ſm glo. i l. ij. puto. fa. herciſ. ⁊ qd no. bar. in. l. i. C. d neg. geſt. ⁊ ibi dicit bal. q̃ illa glo. nõ ē alibi. vide ibi que dixi. vide bar. i. l. i. hic alle. C. ſi plures. ⁊ ibi adde q̃ bẽ poſt cum p bar. i. l. i. C. qñ prouo.

k ¶ In caſibus. Caſus in qbus videat iudex appellatiõis primã ſniam nullã tacite confirmare. vide in. d. l. i. C. qñ prouo. ibi dixi p. xx. lineas.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

videat ꝑ firmari tacite: ita ꝙ appellans non possit dicere de nullitate. Respōdeo aut appellās dixit: dico sententiam nullaz: ⁊ si qua est appello: prout dicitur in glo. d. l. i. uel causam nullitatis expresse est prosecutus: ⁊ tūc de nullitate iterum queri non poterit cum semel fit de hoc iudicatum ⁊ quesitum: ut. l. ij. C. si ex fal. instru. ⁊ .l. fina. de fide instrumen. nam etiam cum ,pnūcio male appellatuz videor pronunciare dictaz sententiam nullam quando appellando dixi sēntiam nullam ⁊ si qua est appello: uel causam nullitatis prosecutus sum: ut. j. dicam. sed si de nullitate non fuisset dictum neqz quesitum poterit de nullitate postea dicere. argu. C. de inof. testamen. l. eum qui. ⁊. s̄. de peti. heredi. l. legitimam. ⁊ est hodie expressum extra de re iudica. .c. i. in. cle. nec obst. si dicit i appellatōe venit nullitas etiam si non exprimatur: quia dico ꝙ venit incidenter: ⁊ ea que incidenter ueniunt in vno iudicio si in eo plene non examinantur non veniunt in alio: vt. l. sed si ante. s̄. de exceptio. ⁊. l. penulti. s̄. de his qui sunt sui vel alie. iu. ⁊ quod ibi nota. ⁊ predicta uera quando pronunciatur male appellatum propter defectum iusticie. secus si propter cursum fatalium: quia tunc dic vt .j. dicam. ¶ Tertio quero[a] ad declarationem p̄dictorum vtrum valeat talis appellatio: dico sēntiam nullam: ⁊ si qua est appello. glo. simpliciter transeundo uidetur dicere ꝙ sic in dicta. l. .i. C quando prouo. non est necesſ. Alij dicūt cōtra: quia appellatio ⁊ nullitas sunt contraria. si enim est nulla non potest per appellationem rescindi: vt. l. nam ⁊ si .versic. post defectum. s̄. de iniusto rup. ⁊ irri. testamēto. Dy. distinguit. aut appellat reus ⁊ procedit talis appellatio: quia licet reo proponere plures exceptiones contrarias: vt. l. nemo. s̄. ō ex. aut appellat actor: ⁊ tūc secus quia actor non potest duas exceptiones contrarias proponere. C. de fur. l. i. cuz simi. In nocen. in. c. cōstitutus. ⁊ de i integ. resti. hoc asserit pro constāti ꝙ iste libellus ⁊ ista appellatio procedit: ⁊ super vtroqz tam super iniquitate q̄ſ̄ super nullitate admittātur probationes simul. Nec obstat si dicis ímo debet eligere: ut .l. ꝙ in heredem. §. eligere. s̄. ad treb. quia hic reus nō est certus qualiter probabit in causa appellationis: ergo ⁊ c̄. ut. l. i. §. quod autem. s̄. quo. le. sed certe ista incertitudo probationis fiende nō videtur sufficere ad probationem duarum actionum contrariarum: ut. l. eum qui. ⁊. l. contra maiorem. C. de inofficio. testamento. unde Inno. extra de appel. in. c. dilecto. uidetur dicere ꝙ cā nullitatis ⁊ iniquitatis nō sunt contrarie immo bene possunt in eodem libello cumulari quod patet: quia per utrunqz causa ad superiorem deuoluitur: ut. j. dicam. Hoc etiam tenent quidaz nostri doctores ut Jaco. de are. ⁊ sui sequaces cum in causa appellationis queratur de nullitate etiam si non exprimatur: ut dicta. l. quedam mulier. s̄. fami. herc. ⁊ de iure patrona. l. carmelia. ⁊. C. de libe. cau. l. si is. ista nō uidetur uera. nam appellatio habet duplicem effectum. Primo quia extinguit pronunciatum: ut. l. i. in fi. s̄. ad tur. ⁊ dixi. s̄. eo. in. l. i. in principio. ⁊ in hoc effectu appellatio ⁊ nullitas contradicunt. Secundus effectus est quia per eam causa ad superiorem deuoluitur: ⁊ in hoc non contradicunt: sed saltem remanet secūdus effectus. In prima ergo istarum causarum concursus ⁊ cumulatio non admittetur. Nec obstat ꝙ dicitur ꝙ in appellatione queritur de nullitate: quia non queritur de nullitate vt de causa ad appellationem īmo queritur de ea ut de causa exclusiua appellationis: quia si est nulla non tenuit appellatio. questio autem nostra loquitur quando nullitatem ⁊ iniquitatem pono in libello ut causam appellationis. quid ergo dicemus. dicendum est breuiter consuetudo talem appellationem admittit. facit tex. in. c. constitutis extra de in integ. resti. ⁊ minime mutanda sunt que interpretationem certā semper habuerunt. tamen pro clariori intellectu predictorum ⁊ ad probāduz ꝙ opinio predicta etiam de iure procedit hoc examinare habemus circa tria. Prio circa ipāz appellationem que interponitur coram iudice a quo. Secundo circa libellum qui datur iudici ad quem. Tertio circa prosecutionem ipsius libelli ⁊ appellationis. ¶ Circa primum dico ꝙ de iure possum dicere dico sententiam nullam: ⁊ si qua est appello: quod probo. Appellatio si recte inspicitur non est proprie actus iudiciarius[b]: quia in ea causa nullus iudicis actus requiritur: ⁊ potest fieri die feriato: ut. l. i. C. ō ferijs. solum enim ex libera potestate dependet. sed in his que ex libera potestate dependent non prohibemus duas causas contrarias conditionaliter seu alternatiue proponere etiam ad unuz effectum: ut promitto tibi decem si nauis ex asia uenerit: uel non uenerit: ut. l. iul. de condi. indebiti. ⁊. l. huiusmodi. quando di. lega. ce. ⁊ eodez modo dicte cause cōtrarie possunt proponi ad diuersos effectus: ut promitto tibi centum si nauis ex asia uenerit: si nō uenerit promitto equū ita hi. quantum ad effectum deuoluendi causam ad superiorem possuz istas duas causas cumulare: quasi dicat: superiorez prouoco siue sēntia sit nulla: siue aliqua sit. quantum autem ad effectum rescindendi non propono nisi vnā causam sub conditione de presenti que non habet suspendere: dico enim si aliqua est appello hoc est beneficium appellandi quo rescinditur sententia propono. facit. l. cum ad presens. s̄. si certuz peta. ⁊. l. conditiones implende. s̄. de he re. insti. sed posito ꝙ appellatio essz actus iudiciarius adhuc idem est. nam licet appellatio nō sit exceptio nec actio: ut dixi in. l. i. in principio .s̄. eo. tamen est quoddam ius defensionis. per illud enim defendimur a sententia que ius nostrum impugnat: siue ergo appellatio proponatur ex parte rei licet ei proponere duas conditiones contrarias conditionaliter: ut. l. si quidez .C. de except. ⁊ dictum est. s̄. per Ly. siue appelletur ex parte actoris ⁊ idem. nam actor prohibetur plures actiones cōtrarias proponere. nō autem plures replicationes contrarias immo actori licet. nam dicit. l. ꝙ replicationes exceptiones sunt: ut. l. ij. s̄. de except. ⁊ alia. l. dicit ꝙ nemo prohibetur pluribus exceptionibus uti. nota ꝙ dicit nemo. quasi dicat nec actor nec reus. unde quando actor appellat est quoddam replicare contra sententiam que sibi obiecta est. potest ergo dicere nullā: ⁊ si qua est appellare. ¶ Secundo est uidendum circa libelluz appellatorium qui datur iudici ad quem: ⁊ est hic aduertendum: quia cum appellatio sit iam interposita: ⁊ sic pronunciatum sit extinctum uidet ꝙ causa nullitatis ⁊ appellationis non sint contrarie: immo quelibet tendit ad ostendendum sententiam nullam. ⁊ ideo talis libellus procedit ⁊ possunt dicte cause accumulari ⁊ si qua cōtrarietas reperietur: quia est species exceptiōis seu defensionis: ut. s̄. proxime dixi. ¶ Circa ter

a ¶ Tertio q̄ro vtruz valeat talis appellatio dico sniaz nullam ⁊ si qua est appello. vltra hic dicta no. vide Bal. in. c. sicimus. quo tpe miles. ⁊ vide Ly. in .d. l. i. C. qā prouo. i. vj. .q. ⁊ bal. i. l. absentez. C. de accusati. Spec. in ti. de sen. §. iuxta. uer. sed nunqd. dy. in. l. cū filius .§. uarijs. ō leg. ij. ⁊ bal. in. l. i. C. de fur. in. iij. ⁊ .v. colū. per bal. in. l. edita. in. xxvj. colū. C. de eden. ⁊ vide Spe. de ancba. in cle. i. de re iudi. sz an procedat talis libellus quare peto talem sniaz i melī reformari. Bal. i .d. c. sicimus dicit ꝙ sic. allegat no. i .l. illa verba .j. de verb. signi. ⁊ bar. in. l. i. §. libel II. s̄. eo. quid aūt si dico sēntiaz iniustam ⁊ posito ꝙ sit iusta ex causa dico cām ipso iure nullam ex ordine nō seruato. bal. ꝙ sic i. l. si q testō. s̄. ō excu. tuto. adde etiam qd bal. post barto. in. l. scire oportet. §. sina. eo. ti. de excu. tut. dicit qd q dicē sniaz iniustā videt agere de nullitate generaliter idem in .l. i. i. iiij. col. C. de fur.

ADDE de hoc ut plenissime p episcopū alex. i .c. dilecto extra ō appel.

b ¶ Actus iudiciari⁹. Appellatio non est actus iudiciarius. vide. j. eo. l. si. in prin. In cōtrariuz est tex. i. c. qm contrā. de p ba. ⁊ cū bar. hic ꝑcordat pe. de ancb. in cle. i. ō appel. qz pōt īterponi i absentia aduersarij: vt ibi. lz ꝑtra bar. ħ teneat bal. in rubri. C. quo. appel. ⁊ vide Bar. i .l. i. §. dies .j. quādo appel. fit.

a ¶ Simul ꝓsequi. An cā nullitatis ⁊ appellationis possit simul ⁊ semel ꝓ sequi. adde Bar. in. l. i. C. quando prouo.

b ¶ Nō currūt tpa. donec ꝓsequor cām nullitatis nō currūt tpa appellationis adde Bar. in. l. i. C. qñ prouo. ⁊ que. j. proxi. col. no.

c ¶ Debet ꝓnunciare. De forma sentētiādi de qua hic vide qd no. Bal. in. l. i. in pn. C. de sentē. ex peri. reci. ⁊ adde latiꝰ bal. i. l. eos. in pn. in vl. col. C. e. si āt qs simplicit appellauit a snia nulla: iudex dz dicere ꝓnuncio appellatōez iustā: qz appellatio non tenuit bz gl. ⁊ ibi bal. in. l. i. C. qñ ꝓ uo. p Imol. in. l. cū que. rebaf. de re iudi.

ADDE qualiter debeat iudex ꝓnunciare sup appellatione interposita a snia nulla ange. consilio. cxxxviiij.

d ¶ Aduertē dū. vide bar to. in. l. i. C. qñ ꝓuo. i v. circa tertiū.

e ¶ Quero qd. An ꝓcedat libellus dico sniam nullā ⁊ si qua est peto restitui: ⁊ similit qd in ꝯctu. vide bal. i. l. si curatorez. C. de resti. i integ. ⁊ ad bart. b vide Jo. an. in. c. cū oliz. el. ij. b pui. ⁊ bal. in. l. edita. in. xxv. col. C. de eden.

e ¶ Quero qñ. Si ꝓponit cā appellatōis ⁊ nullitatis: utrū defta appellatiōe videatur deserta nullitas. vid bal. in. l. qui testō. de excu. tu. ⁊ in. l. tale pactuz. §. qui ꝓuocauit. ff. de pac. ⁊ inno. in. c. sepe. ex eo. ⁊ dū cōcludit hic bar. ꝙ nō: limita esse verū nisi nullitas nō essz exp̄ssa in libello. sed ueniret tacite. ar. C. si pen. ap. moꝛs iteruenerit. ⁊ qd not. ex de appel. bone ꝓ Inno. ⁊ in nouella: vñ nō omitto ꝙ qcqd fit elapso termino pempta est instātia nullitatis quāq̄z principaliter intētet ⁊ post illā instātia durat. ita no. dicit bal. in. c. sancimus. quo tpe miles. ⁊ adde q̄ no. bal. in. l. vna. C. de sen. ex peri. reci. ⁊ moder. hic in. ix. col. ⁊ cū bar. b transfit ancha. in cle. i. de dolo ⁊ ꝯtu. qd āt si renūciatū est exp̄sse appellationi. dicit bal. i. l. i. i pn. b sen. ex peri. reci. ꝙ videt renūciatū nullitati ꝓ Saly. i. l. si. §. si. C. de tēp. ap. ⁊ hic adde bal. in. l. i. C. qñ ꝓuo. ⁊ qd si deferat causa nullitatis an ꝓ hoc remaneat snia. bal. ꝙ nō in. l. furti. §. i. ff. de infami.

ADDE an deserta appellatōe dicat defta nullitas istātie. ang. ꝯsi. cclxvj.

f ¶ Iudicis officium. quiescit. Idem in spec. in ti. de senten. §. iuxta uersi. qd si appellans in. xi. col.

g ¶ l. cū nulla. Nihil dixit in. l. si cū nulla. sz remittit l. d. l. iiij. §. ꝯdēnatū tium scilicet an quo ad cause processum predicta duo remedia simul prosequi possint videndum est. nam quandoqz iste due cause habent originem ex diuersis fontibus. utputa dico sententiam nullam: quia lata contra minorez indefensum: ideo eam iniustam respectu tenoris ipsius: certe potero facere articulos ⁊ probatōes simul super unaquaqz cum in hoc nulla resultet contrarietas. quandoqz iste due cause habent originem ex eodem fonte: ⁊ hoc potest esse dupliciter. nam quandoqz eadem causa potest esse nullitatis ⁊ iniquitatis diuersis respectibus. exēplum dico sententiam nullam quia lata contra minorem indefensum. Item dico iniquaz: quia promissio ex qua sum condemnatus fuit facta a me minore sine curatoris auctoritate: certe admittentur hic probationes simul super vnaquaqz potest enim esse ꝙ habet originem ex eodez fonte: tamen modis contrarijs. exemplum dico sententiam nullam: quia ille cuius auctoritate fui in iudicio non erat meus curator: ⁊ sic dico eā iniquā ꝓ ea que facta sunt ab illo eodē meo curatore: hic suz mihi contrarius: ideo in prosecutione non audior: vt. l. ij. §. sed si alius. ⁊ ideo donec prosequor causaz nullitatis non currunt tempora[b] in causa appellationis: ut. l. eum qui. ⁊. l. contra maiores. C. de inofficio. testamen.

¶ Quarto videndum est de modo sententiandi quando ista duo iudicia sic communiter proponuntur: ⁊ si quidem iudex reperiet sententiam esse nullam debet pronunciare[c] eam eē nullam. de appellatione autem si uult potest nihil dicere. nam fuit appellatum sub conditione de presenti: scilicet si aliqua est: sed nunc apparet ꝙ nulla ē: ergo nunq̄ fuit appellatuz. Sed si aliquid vult addere super hoc in sentētia dicat superuacue appellatum uel frustratorie appellatum quare sententia erat nulla. Et hanc practicam ponit tex. in. l. ex consensu. circa principiuz. ⁊. §. i. j. eo. Si uero reperitur sententiaz esse aliquam debet pronunciare ꝓm ea que diximus ꝓnunciando in causa appellationis: vt. l. i. §. finali. s. eo. nec necesse est dicere aliqd ō causa nullitatis. nam ex eo ꝙ dicit: si qua est appello. videtur dicere vt in dicto casu etiam dico nullaz. sub contrarijs enim conditionibus videtur iste cause proposite: sicut dicimus in nouatione ⁊ adeptione legati facta sub conditione potest etiam de nullitate facere mentionem si uult. scilicet ꝓnunciare aliquam ⁊ ipsam esse iustaz vel iniustā ⁊ si non faceret tacite videtur eam pronunciare aliquam. argu. l. i. C. de or. iudi. ¶ Et in predictis est multum aduertendum[d]. nam si iudex ꝓnunciaret male appellatuz nec plus diceret: puto ꝙ hoc casu scilicet quando libellus precessit dico nullam ⁊ si qua est appello: uidetur pronūciare tam super nullitate q̄ꝫ super iniquitate. ad utrunqz enim possunt dicta uerba referri. nam quando est sentētia nulla si iudex dicit male appellatum potest intelligi id est male ad superiorem pro causa nullitatis prouocatum: ut patet ex his que. s. dixi. ¶ Quero quid[e] in causa restitutionis: an procedat talis libellus dico sententiam nullam ⁊ si qua est peto restitui: ⁊ idem in alijs actibus quibuscunqz. textus uidetur ꝙ sic extra de in integ. resti. c. constitutus. ꝙ consuetudo approbat ⁊ de iure videtur uerum: quia ī integrum restitutio continet quandam speciem defensionis: hoc est exceptionem uel replicationem aduersus illum actum qui ledit minorem: sicut. s. dictū est de appellatione. ¶ Quero qtādo[f] ista duo iudicia simul sunt ꝓposita. s. nullitas ⁊ appellatō: si qdē appeat ꝙ appellatō sit ō serta ex aliq̄ cā: an deserta videat cā nullitatis. textus in hac. l. in fi. videtur ꝙ non: quod est notabile. Sed istud videtur veruz quando simpliciter appellauit idem tamen puto qnando exp̄ssit dico nullam ⁊ si qua est appello. non enim ꝓpter hoc causa nullitatis perdit naturam suam. Sed aduertenduz: quia pendente appellatione primi iudicis officium quiescit[f]: ut. j. nil no. pendēn. appella. l. i. sed appellatione deserta: licet causa nullitatis remanet iudicis primi officium non impeditur in executione prime sententie: nisi cum distinctione quam dixi in. l. si cum nulla[g]. s. de re iudica. ⁊ p̄dicta quādo causa appellationis ⁊ nullitatis iungūtur simul. ¶ Nūc aliqua uideamus quādo per se de nullitate agitur. Et primo uideamus qualiter ō nullitate cognoscetur[h]. Respondeo duobus modis. Uno modo incidenter. Alio modo principaliter. Incidenter hoc potest esse duobus modis. Primo quia cum petitur executio sententie: ille contra quē petitur excipit de nullitate: ut. l. i. in principio. j. que senten. sine appel. reci. ⁊. l. si pretor. §. marcellus. s. de iudi. Secundo modo quando una partium iterum petit sententiari dicens sententiam primo latam esse nullam: ut hic ⁊. l. i. C. de senten. ⁊. l. hec sententia. de senten. que sine certa quantitate. cum simili. Principaliter vero causa nullitatis agitur petendo principaliter sententiam nullam pronunciari. ⁊ istum modum ponit glo. in. l. i. j. que sentē. sine appel. reci. facit. l. i. §. i. s. de ferijs. ¶ Quero quo[i] iure agitur quando principaliter nulla sententia pronunciari petitur. Innocen. dicit ꝙ officio iudicis. extra de offi. iudi. c. finali. probatur in dicta. l. i. §. i. j. de ferijs. ⁊. C. quando prouo: non est talia appellationū nō habēt locū nullitate, qz ꝓcedit ex defectu iurisditionis. prædictis adde bal. in. l. edita. in antepenultima col. de edē. ubi dicit ꝙ si libellus est ieptus terminus datus reo ad excipiendū nō currit quo ad exceptionē ineptitudinis. an autē iuri dicēdi nullum prescribat. vide bal. in. l. sicut. C. de prescrip. xxx. anno. ⁊ in. l. data opera. in. xxvi. col. C. q accusa. ⁊ adde quod multū not. dixit bal. ꝙ si lata snia intēto indictū nullitatis currit mihi tempus appellandi imo si succūbaz in nullitate possuz postmodū appellare. ita bal. in. l. cōtra maiores. C. de inoffi. testa. qd no. adde qd bal. in. l. qui testaméto. de excu. tuto dicit ꝙ si dico sententiā nullam ⁊ si qua est appello. ⁊ dū disceptat cā nullitatis: currunt tēpora fatalia ꝓsequēde appellationis. an eadē sunt tēpora fatalia prosequēde cause appellationis ⁊ nullitatis simul intentate cū apellatione. ⁊ qd si seoꝛsū deducatur nullitas ab appellatione. uide ibi omnino bal. ⁊ no. ꝙ bal. in. l. si suspecta. s. de inoffi. testa. dicit ꝙ licet cā nullitatis pertineat ad iudicem in quo ꝯcludit ꝙ aut ex pte eius q̄ ꝓponit exceptionē nullitatis nihil ꝓbādū est: ut qz dicit nō fui citatus uel nō fuit ꝓcurator meus q egit ⁊ exceptio nihil impediuit executionē. aut est aliqd ꝓbandū in cā nullitatis: ⁊ tūc aut ista cognitio bz altioꝛē indaginē: ⁊ tūc nō impedit executio: si vo possit incōtinenti ꝓbari: ⁊ tūc impedit executio: ⁊ ibi vide allegata. ⁊ qñ dicitur ꝙ requirāt altiorē indaginē ibi vide. ⁊ idē in exceptiōe fine cā restitutionis ⁊ vide ō ista in integ. resti. in. l. defendere. in. fi. ff. ō aucto. tu. ⁊ ibi babes bonas remissiones.

b ¶ De nullitate cognoscet. Qualiter ⁊ quomodo possit de nullitate cognosci: ⁊ ꝓ se. ⁊ urō omnio Barto. in. l. cuz q̄rebaf. de re iudi. ⁊ quot modis possit dici ō nullitate sentē. tie. uide in Specul. de senten. §. iudex. in principio: cum multis uersequen. Et adde ꝙ post terminū statutuz potest oppōi ō nullitate ꝓcessus ⁊ banni quando est nullū ex defectu iurisditionis secūdū Bal. in. l. scire. §. si. de excu. tuto. tacit qō notat Bar. in. l. ij. §. pretor. ff. qui satisd. cog. ⁊ q̄ dicit Bal. i. l. i. C. ō iur. ⁊ fac. igno. ꝙ quādo actus est nullus assignatio termini statuti a lege: ipso iure ē nulla ⁊ iōo nō excludit veniētez pꝰ terminuz. ⁊ dicit Bald. in. l. i. C. q ꝓ sua iurisdi. ꝙ tēpora fa-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

instantie ex statuto:hoc non obstante poterit opponi coram iudice qui p nunciat.facit ad no.per Bar.j.proxime.⁊ ad id qd dixi.s.fm Baldum. in.l.contra minores.tu vide bar.s.ca.l.in ver.circa tertium in fi.⁊ Bal. in.d.l.qui testamento.de excu.tuto.

i ¶ Quero quo.uide barto.in.l.i.in fi.C.quando prouo.⁊ in.l.que sub cōdi.in fi.s.de condi. insti. ⁊ per specu. in ti. de offi. iudi.§.i.vsi. Item cū nullitas petitur declarari.

necess.l.si pater tuus.que bene facit.⁊.l.i.eo.titulo. ¶ Quero coram [a] quo iudice debeat agi de nullitate.⁊ quando hec principaliter petuntur. Respondeo aut sententia est lata a iudice delegato:⁊ de nullitate superior cognoscet non ipse.C.quomodo ⁊ quando iudex.l.si ut proponis.aut a iudice ordinario:⁊ tūc glo.in.l.iij.C. de accusa.dicit q̃ potest agi coram eodem iudice uel superiore:ut dicta.l.iiij.⁊ .l. absentem .j. eodem titulo. Jacob.de are.in dicta.l.si ut proponis:⁊ ibi Ly.⁊.s.de re iudi.l.iudex:dicit aut sententia est nulla propter iniquitatem seu turpitudinem iudicis:⁊ debet adiri superior:ut dicta.l.absentem.aut est alias nulla:tunc ipse idē iudex debet adiri:ut.s.allega.ll. Jaco.bu.indistincte dicebat q̃ potest adiri:ut.l. carmelia .s. de iurepatrona.⁊.l.quedam mulier.s.fami.herciscunde.⁊ si opponatur ubi semel est acceptus iudicium:ibi debet finem accipere : ut.s.de iudi.l.ubi . Respondebat ipse si uolo ire ad superiorem ut pronunciet nullam ⁊ possus. sed si volo q̃ sententia annulletur ⁊ iterus pronūcietur: tunc idem ipse iudex debet adiri:ut.l.si preses. .C.quomodo ⁊ quando iudex.⁊ dicta.l.iiij.C. de accus.ego dico:aut ego uolo petere principaliter q̃ iterum sententietur:⁊ sic questio nullitatis ueniet incidenter:⁊ tunc ipse idem iudex debet adiri:ut dicta.l.iiij.C.ō accusa.⁊ hic.⁊.l. .i.C.de senten.cum simi . Sed si simpliciter dico sententiam nullam:sicut in hac.l. possum petere uel coram iudice primo:uel coram superiore:ut dicta.l.absentem.C.de accusa.⁊.l.i.§.i.j. que sentē.sine appella.re. Et dico q̃ iudex nullitatis non solum poterit super nullitate pronūciare:sed etiam poterit super causa principali sēntiare:ut dicta.l.absentem.C.de accusa.in eo q̃ dicit q̃ sententiam reformat:expressum est in .l.i.§.i.j.que senten.sine appella.reci.ex quibus .ll.[b] habes q̃ sicut causa appellationis deuoluit totam causam ad superiorem ut possit sententiā reformare etiam ex noua causa: ut.l.i.in principio.s.e.⁊ quod cum eo.l.finali.⁊.C.de tempo. appel.l.per hanc.⁊.C.e.l.eos.ita causa nullitatis deuoluit totam[c] causam ad superiorez ut possit causam primam reformare quod est multum notandum.hoc etiam uidetur sentire Innocē. licet.ll.non alleg.in.c.cum contingat . extra de offi.delega . ¶ Quero si prosecutus est unā causam nullitatis ⁊ succumbit utruz postea poterit aliam prosequi.quidam q̃ sic.ad quod facit extra de procu.c.ex insinuatione . Mihi uidetur dicenduz q̃ causa nullitatis est similis cause mote super actione reali.nam sicut dominium[d] alicuius rei non potest esse meum ex causis pluribus diuersis temporibus concurrentibus:ut.l. .iij.§.ex plurimis.s.de acqui.posses.ita sentētia non potest esse nulla ex pluribus causis[e] concurrentibus diuersis temporibus : sed ex una tantum:quia quod est nullum semel non potest iterum annullari:ut.l.nam ⁊ si . ver.post defectuz. .s.de iniusto testamento.⁊ ideo siquidem sentētia fuit dicta nulla simpliciter non expressa aliqua causa:licet tantum in una causa fuerit prosecutus preiudicaret sibi in omnibus . secus si vnam causam tantum expressit in libello ut dici

a ¶ Quero coram.Coram quo iudice debeat agi causa nullitatis.⁊ uide q̃ no.bal. in.l. si suspecta.s. de inoffi.testa.⁊ Sui.de suza. i.l.i.C. de aduo. diuer.iudic . ⁊ bal.in.l . aduersus.C. si aduer.rē iudi.q allegat Inno.i.c.dilectus.extra eo . adde qd not.Innoc. in.c.cuz bertoldus. i gl. in ver.cōcessurus. de re iudi.per bal. in.l.absentē. .C. de accusa. vide omnino ad materiam bal. in .l.i.§ . ad hec . de pactura.fir. ⁊ q̃ dixi. in.l. iudicium solutur.i.ij. apostil .s. de iudi. adde barto.i.l.si ut ppo . C . quomodo ⁊ quā do iudex.

b ¶ Ex qbus .ll. Adde barto. in dicta. .l. si ut ppo nis. ⁊ in.l.i. quando prouo.⁊ Inno. i.c.bone. extra eo.⁊ barto.i.l. iudex postq̃.de re iudi . ⁊ not. per. moder. hic ⁊ uide Pe . de ancha.in cle.i. de re iudi.q sequitur barto.hic ad litteram.

c ¶ Deuoluit totā ⁊c.not. q̃ sicut causa appellationis deuoluit totam causā ita causa nullitatis.⁊ hoc habet locuz coram ordinario in delegato secus nisi sibi expsse permissuz

esset:ut no.salice.in.l.si preses.C.quomodo ⁊ quando iudex.

d ¶ Sicut dominium. Adde bar.in.l.i.circa princi.C.quādo prouo.

e ¶ Pluribus causis. Istud dictum est uerum quando dicitur sententia nulla per uiam principalis petitionis.⁊ ratio est:quia si succumbat actor in vna tamen incipere potest aliam.qd secus est in causa appellationis:qz proponēdo unam potest omnes proponere: ut. .l.iij.§. fi. ⁊ hoc tz mathes.i no.vi. ⁊ etiam uide barto.s.i.d. .l. seio.§. fi. que est.l.iij. licet do.anto.aliter dicat in.c. dilecto.ex eo.

mus in reali:ut.l.si mater.§.i.⁊.l. ⁊ an eadez.§. actiones.s.de excep.rei iudi.¶ Quero utrum sicut condemnatus pōt dicere sententiam nullā principaliter agendo.ita actor possit petere pn cipaliter agendo sententiam confirmari. decretiste dicunt q̃ sic.⁊ habent de hoc rubricam de confirma.[f] vti.uel inuti.que statim sequitur post titu.de appel.ut innuat q̃ sicut uictus appellat ita actor possit petere sententiam cōfirmari.hoc puto uerum de iure nostro.aut enim uictus appellauit ⁊ non fuit prosecutus.⁊ tunc uictor potest ingredi iudicium super appellatione illa p posita ⁊ petere sententiam confirmari:ut.l. finali.C.quando prouo.non est neces . ⁊ in auc. de his qui ingredi.ad appel.§.uolumus.aut uict[o] non appellauit:tunc uidetur idem q̃ possit adiri superior ⁊ petere sententiam confirmari ⁊ illi victo contra sententiam perpetuum silentium imponi:ut.C.ut lite penden.l.finali.quod probatur per rationem necessariam.pone q̃ uictus in executione opposuit de nullitate sententie:⁊ habita summaria cognitione fuit contra eum uictorem pronunciatum.certe quando ipsi uictori remanet ius integrum ⁊ ordinario iudicio:ut .l.a diuo pio.§.si super rebus.s.de re iudi.certe nisi principaliter posset petere sententiam cōfirmari non reperiretur iudiciuz ordinariū quo huic uictori succurreretur. ¶ Quero an iudex[g] qui aditur ut sententiam confirmet posset sententiare sententiam nullam. Respondeo ut dixi .s.in iudice appellationis: quia eadez est ratio. Et predicta uera quando dicitur sententia nulla.sinautem diceret nullam uenditionez uel aliū contractum uel testamentū.dic ut dixi in.l. que sub conditione.§.fi.j.de condi.insti.

f ¶ Rubri.ō confir. utrū actor possit petere sentētiam confirmari . adde bar.⁊ ang.⁊ imol. in.d.l. pupillo .§.q opus .s . de ope.no . nū. ⁊ moder . h ⁊ cum bart. h transit pe. de ancha. in cle.i.de re iudi.uide bar. in .l .i. circa fi.C. quādo prouo . ⁊ ui de qd dixi post barto.i .l.fi.uiō bal. in .l. preses . .C.de sentē.

g ¶ Quero an iudex. utz aditus vt sētentiam confirmet possit sententiā nullam pronunciare.uide q̃ dixi i.l.i.C. quando prouo.⁊ in.l.cū apd.s. iudi. sol.⁊ bal. in .l.nulli.i ad di.C.ō iudi.

q **Ui suspectum.** Hanc totam legē prosequere ut in glo.

i **Operatores.** Primo loquitur quando fuit appellatū a magistratu municipij ad principem omisso presidemedio. Secundo quando fuit appellatum a delegato presidis ad principem.primum examinaui:ut.s.e. .l.i.§.si quis in appellando. ¶ Ad secundū op. .j.quis ⁊ a quo.l.i.§.fi.glo.soluit hic . dicemus plenius in contrario. ¶ Op.glo. extra.e.c. nos in eminenti. sed illa decre.hodie non reperitur sed est de offi.dele.c.super questionū.§. porro. So.ut ī glo.⁊ dicemus plenius.j.quis ⁊ a quo ap.l.i.§.fi.

i Operatores .§. idē rescripserūt appellatiōe . adde q̃ secō ubi pēderet questio nullitatis : quia tunc indistincte fit sequestratio secundum formā .d.l.ab executore . ⁊ ibi Bal.in ulti. col.C. quo. ap . ⁊ ubi est prohibita sequestratio : iudex tamen potest facere fructus seq̃strari:ut hic qd no . ⁊ ad de bart.in.l. .i.de prohibe seque.⁊ in.l. fi .s.de req. reis.⁊ qd scri

Si magistratus. Quero circa fi.dicitur q̃ iudex ap.debet exprimere cui hoc dānum sit ascribendum.quero cui scribetur . Respondeo nominatori uel ei cuius dolo malo facta est nominatio : ut .l. quotiens . ⁊.l.fi.C.quo quis or. conue.li.xi.⁊ nota.j.si tut.uel cura appel.l.i.

Ex.§.sequenti.

¶ In omnibus casibus in quibus sequestratio est prohibita iudex potest tpe quo fructus colliguntur illos sequestrare.

Idē rescripserunt quāuis. Si timet de dilapidatione fructuū pendēte appellatiōe[h]

psi in.l.i.C.de litigio. ⁊ bald.l.facultas.C.de iur.fis.qd̃ tamẽ limitat bal. in.l.i.ad fi.C.de probi.seques.pecu.sed cuius iudicis auctoritate fiet ista sequestratio.dominus Anto.in.c.fi.de sequestra.pos.⁊ fr.dicit q̃ ante appellationem inceptam fiet per iudicem a quo.post uero per iudi.ad quez per.c.non solum ⁊.c.romana.extra co.in.vi.facit.c.cum tenea.de appel. ⁊ ita intelligas bar. hic cuz.l.sua.Et no.q̃ vbicũq̃ de fructibus debz caueri regulariter ⁊ generaliter debz caueri de duobus scilicet de fructibus restituendis in casu restitutiõis: ⁊ etiam interim de fructibus non baratãdis uel non minuẽdis secunduz bal. ⁊ Imo.in.l. diuortio.§. interdum. i fi. per glo. ibi.ff.so.ma.

a ¶ Sequestrabuntur. ad materiaz seq̃. fructuũ adde q̃ si fieret executio instrumenti guarentigie ⁊ ab executione fuerit appellatum.an tunc indistincte fiat seq̃stratio. bal. q̃ sic in.d.l. ab executore.in vl.col. hic.alle.

b ¶.§.pen. Et de ista descriptiõe habetur in.l.facultas d̃ iur. fis.li.x.

a Dpncipem. c opp.s̃. vide bal.i.l. si preses i pnci.C. qũo ⁊ quãdo iud.

d ¶ Sz quero. vide omnino Imo. per illuz tex. in.c.licet de offi. deleg.⁊ vide que no. in.l. quia poterat.ad tre. ⁊ bar. in.l.i. in prin.C. d̃ rel.⁊ barto. ⁊ bal.in.l. ex illo.C.eo. ⁊ bald.in.l. fi. C.d̃ rel.⁊ uide qd̃ i simili voluit barto. in.l.i. ad fi.s̃.de pto. stip.⁊ uid̃ ad materiam no.in.l.i.§.quesitum in prin.s̃.e.Adde.an iudex teneatur causam cõmittere consulendam.bal.cõsilio.cccixx.primo libro.⁊ an teneatur sequi consilium.

e Ex consensu.a sententia arbitri.vtrũ a sentẽtia lata ab arbitro possit appellari.uide p glo.⁊ alios in.l.alio.s̃.qui satisda.co.per glo.⁊ bar.⁊ alios in.l.i.C.de arbi.hic alle.⁊ utrum valeat pactum q̃ a sentẽtia arbitri appellatur. uide per mod.h̃ ⁊ bar.⁊ que ibi habes post eum in.d. .l.i.C.de arbi.

sequestrabuntur[a] hoc dicit. ¶ Op.C. quo. ap. non re.l.ab executione.vbi indistincte dicit pendente appellatione sequestrationem fieri. So. quandoqz ab executione appellatur: ⁊ tunc idistincte fit sequestratio fructuum: ut.l. contraria. quandoqz ab ipsa sententia appellatur: ⁊ tunc non sequestrantur fructus nisi cum timetur d̃ dilapidatione: ut hic. ⁊ est h̃ casus specialis ĩ quo permissa est sequestratio: licet regula sit in contrariuz: ut.C.de prohibita sequestr.l.i.Aduerte tamen: quia in omnibus casibus in quibus seq̃stratio est prohibita: puto q̃ iudex possit facere tempore quo fructus recolliguntur eos sequestrari: ut sciat quot fructus recipiantur: ut.s̃.de ven.in pos.mit.l.i.§.penul[b]. ¶ Ultimo quero cuius iudicis auctoritate fiat ista seq̃stratio fructuum. Respondeo iudicis appellationis: ut.j̃. de ap.re.l.si cuius.§.sed ⁊ si quis.

Ex.l.sequenti.

¶ Si iudex causam cõmisit consulendam ⁊ deinde reuocauit ⁊ pronunciauit sententia nõ est nulla.an autem in reuocatione partium consensus requiratur uide in fi.

a **D pricipẽ remissa.**

Hec.l.legitur duobus modis.uno modo ſm glo.secundum quam breuiter.h.d. Qui reperit se iudicem incompetentem potest causã ad iudicem competentem remittere: ⁊ acta apd̃ se habita circũducere.h.d. ¶ Op.s̃.[c] de re iud. .l.acta in prin.So.ibi tenuit cognitio: ⁊ ideo iudex non potuit circũducere acta nisi consentientibus partibus. hic non tenuit cognitio: ideo potest facere iudex ex suo officio. Secundo modo legitur secundum Gui.de suza.iudex q̃ questionem consulendam remisit ad principem potest remissionem circũducere ⁊ ipse de causa cognoscere.h.d.⁊ secundum hanc not.q̃ si iudex causam consulendam cõmisit: potest commissionem reuocare: ⁊ ipse pronunciare: ⁊ sic facta cõmissione pendente non fuit nulla. ¶ Sed quero[d] vtrum in reuocatione huius cõmissionis requiratur consensus partium.tex.in.l: ad imperatorem.j̃.e.secundum vnaz lec.vult q̃ sic contrariuz puto: quia hec est quedã interlocutoria: ut .l.qd̃ iussit.s̃.de re iudi.

e **Ex consensu.** A iudice delegato ex consensu partium potest appellari.h.d. facit q̃ a iudice cuius iurisditio de consensu partium ẽ prorogata possit appellari: fallit in episcopo: ut .C.de epi.au.l.episcopalem.ſm By. ¶ Querit By.vtrum valeat pactum q̃ a sententia arbitri[e] compromissi possit appellari.de hoc per Ly.C. de ar.l.i.⁊ plene dixi in.l.nemo potest.s̃.de le.i. Item facit q̃ a sententia lata secundum consiliũ sapientis assumpti ex consensu partiũ posset appellari.dixi in.l.i.§.quesitũ.s̃.eo.ti.

f ¶ Cum procurator.debet pronunciare.de forma pronuncia.quando appellatur a sententia ipso iure nulla. uide Barto. in.l.si expressim. in.vi. col.s̃.e.

g ¶ Cum qui.ad istum.§.uide limitat.per bal.in.l.obseruare.C.quo. ap. ⁊ quis sit uerus aut fictus contumax.ultra nota.h̃ per barto.in ver.quero quis ẽ uerus: ⁊ quis ẽ fictus contumax.uid̃ barto.in.l. diu[o] s̃.de re. in ĩte. ⁊ baldus in.l.ea que .C. quomodo ⁊ quãdo iud. ⁊ gl.i.l. tres denũciat.c.ti.⁊ uid̃ Barto.in.l. fi.s̃.de in inte.rest.⁊ que sit uera contumacia: ⁊ q̃ ficta uid̃ gl. fin.in.l.si accus.⁊ ibi bal. in.ij. col.C. de accusa. ⁊ vide glo. ⁊ Barto.in.l. .ij. C. quomodo ⁊ quãdo iud. nun quid autem citatus per edicta iuxta clemen.i. de iudi. dicatur uerus contumax.tex. cuz glo.in.d.clemen.i.uidetur probare q̃ sic.contrarium tenent domini de ro. conclu. lxvi.ubi uolunt q̃ talit[er] citat[o] dicatur fictus contumax ⁊ q̃ consequẽs q̃ admittat ad appellandum ⁊ per eosdez in cõclusio.lxi. ⁊ vtrum cõtumax uerus possit appellare a sententia condẽnatoria expensarum uide bald. in.l. sãcimus.ad fi. .C.de iud.⁊ ad pposituz uide Alle.in .l. properandũ.§. finaũt reus.C.d̃ iudi. Adde ut per Oldra. consilio .vi.

Cum procurator. A sentẽtia lata a iudice incompetenti frustra appellatur. Nota formam pronunciationis quando appellatur a sententia nulla: quia debet pronunciare[f] frustratorie appellatũ: quia sntia non tenebat.

Filiusfamili. In profecticijs filio[r] potest nomie patris tantum appellare.h.d.

Ex.§.sequenti.

¶ Quis sit verus ⁊ quis fictus contumax.

Cum qui[g]. Uerus contumax nõ appellat.h.d. ¶ Oppo.s̃.d̃ iudic.l.⁊ post edictum.§.fi.So.hic loquitur in vero: ibi in ficto contumace. ¶ Quero quis est uerus ⁊ quis est fictus contumax.glo. disputat hic ⁊ in.l.fi.s̃.de in inte.resti. Ly.ponit in.l. properandum.§.finautem reus.C.de iudi. Io.an. extra de dolo ⁊ contuma.c.i.in clemen.que plene omnia examinaui in.d.l.fi.s̃.de in inte.restit. ideo hic non recito nisi quatenus est necessariũ ad declarationem tex.⁊ glo. Et est sciendum q̃ ad hoc q̃ quis sit uerus contumax duo requirũtur.scilicet q̃ cognouerit se citatũ legitime. Itez q̃ potuit uenire: ut hic expresse probatur in tex. quocunqz ergo modo cognouerit satis est: ut.l. item veniunt.§.a quo.s̃.de pe.here.⁊ ideo citatus ad domum si ad eius noticiam congruo tẽpore peruenitur dicetur uerus contumax. ⁊ licz iudex a quo eius appellationem receperit: quia eum habuisse noticiam citationis ignorabat: tamen si de scientia probatur coraz iudice ad quẽ super eius appellatione non procedetur. ⁊ eodem modo si fuit citatus personaliter: ⁊ cuz uellet venire fuit impeditus aliqua iusta causa: licet iudex a quo eius non receperit appellationem: quia eum uerum contumacem reputabat: tamẽ hoc probato coram iudice appellationis procedetur in sua causa: ut hic dicitur in glo. ⁊ colligitur ex tex. Nota bene ergo istum tex. quia meli[o] declarat qs sit uerus contumax q̃ aliqs ali[o] tex. Item aduerte q̃ glo. h̃ in prin. dicit verum contumacem eum qui inuentus dicit se nolle uenire. Idem nota in multis locis quaz glo. Io.an. intelligit quando hoc ĩ iudicio dicit. secus si dixisset nuncio extra iudicium[b]: ut extra de sentẽ. ex.c.uenerabilis.§.secus.in glo super uerbo.in iudicio. qd̃ forte posset procedere quantum ad hoc q̃ si citatus esset non peremptorie iterum esset citandus.nec habet locum glo.l.fi.s̃.de in inte.resti.que dicit eum non esse citandum vlterius. Sed si poneremus eum peremptorie citatum siue in iudicio siue extra: dixit nolo uenire satis est: ut sit uerus contumax[i]: quia ut dixi sufficit q̃ sciat se citatum.non ob.q̃ glo.hic dicit q̃ iusta causa non ueniendi est si dicit se non uenisse propter obliuionem: uel quia nõ credebat iudicem festinare.nam illud qd̃ de obliuione dimissue.

b ¶ Extra iudicium. contrarium no. bar.i.l. diu[o] in prin.s̃.de in inte.re.de quo hẽs ibi post cum re

i ¶ Uerus contumax.adde glo.no.ĩ.l.i.§.fi.si quis ius di. non obtem.in glo.mag.in fi.que uult q̃ iusta causa excuset quem a contumacia: ⁊ ibi ponit bal.exemplum si erat multis negocijs impeditus: non autem expeditus a ficta contumacia: ideo contra talem potest fieri remissioin possessionem ex primo decreto: ut in.d.gl.no.⁊ per hoc quia excusat a uero dolo .l.si plagij.⁊ ibi no.C.de plagia.l.illud.s̃.de li.cau.ita excusat a pena iur. aut canonis secundum Io.an.in.c.i.§.fi.de elec.in.vi.bal.in.l. properan

dum.§.finautem alterutra.C.de iudi.⁊ latius bal.per illuꝫ tex.in.l.ij. per illum tex.C.de epi.aud.⁊ per ro.in rub.de arbi.in.viij.car.⁊ dum dicit.s. q̃ iusta causa excusat a pena contumacie secundum Oldra.i.d.l.i.§.fi.adde tamen q̃ Cy.in.d.l.i.in princi.tenet contrarium q̃ imo possit mulctari:quia alias sequeretur q̃ probabilis ignorantia excuset ab expẽsis ⁊ ab inobediẽtia iudicis: qd̃ essꝫ absurdũ ar.l.iij.C.d̃ ber. fatef tũ q̃ nõ mulctabiſ sicut ille q solũ in nõ veniẽdo cõtẽpsit iudicẽ ſz minus cũ mulcta sit arbitraria.l.si qua pena.j.d̃ ṽ.sig.⁊ qñ qꝫ iposita ꝑt remitti ex cãputa paupertis.l.illicitas.§.fi.de os.ꝑsi.qd̃ si posset i pena:ut ibi no.⁊ hoc sequitur pe de ancha.in .d.l.i.in ꝓn. ⁊ p Cy.in.l. satis.ubi uid̃ .s.de in ius vo.⁊ de ꝓdictis aliqua pro.i.d. rub. de arbi.⁊ ad gl.i.d.l.i.§. fi.que ẽ sin. uide aliqd p bal.i.d.l.deberi.C.de fideicõ.libe.q illã nõ sequitur ⁊ bñ.⁊ dicit bal.i.l. ea q̃ i pri.C. quo.⁊ quando iud. q̃ excusatio cõtumacie ꝓbaſ p cõiecturas ⁊ ibi etiã allega. glo.i.d. .l.i.ubi uide ⁊ finaliter dicit etiam cõmitti arbitrio iudicis ⁊ ibi ẽt in.ij. col.ponit de ṽitate glo.⁊ no.p bar.h.

a C.l.si id qd̃ Pro hoc qd̃ no.gl. fi. in.l.si fundũ .§. seruus p emptore.⁊.l. fi.⁊ ibi bart. in ꝓn.de adile.⁊ uid̃ bal. in.l.q nõ p basse.C.d̃ calumnia.

b Operator. ꝓbat i pedimentũ. Mo.ad ꝓbãdũ ipedimẽtũ.⁊ uid̃ barto.i.l. ꝓtinus.§. cũ ita. de ṽb.ob.⁊ bar.i simili i l.ueteres.s. de iti.ac.pri. ⁊ ad materiã uide bar.i.l.

citur non est uerum.non enim presumitur obliuio nisi ex longo tempore:ut.l.si id qd̃ in prin[a]. ⁊ ibi no.s.de acqui.pos.⁊.l.furtum.§. fundum .s.de vsuca. Itez id qd̃ dicitur q̃ non credebat iudicem festinare non est iusta causa.non enim debemus inspicere id qd̃ dicit se credidisse ſz id qd̃ credere debebat:ut.l.qd̃ te.s.si cer.pe.⁊ qui fundus.§.seruus.s.p empto.⁊ ibi glo.q̃ ꝗdicit huic in eo qd̃ dicit de obliuione.

n **Egociorũ gestorũ.** Hãc.l.declara:ut.l.fi.s.de re iudi.

Curator iuuenis. Adolescens factus maior debet prosequi appellationem interpositaꝫ a suo curatore.h.d.Contra.j.e.l.tutor. solu.hic reddiderat rationes ⁊ instrumenta ad causam facientia:ibi secus.

Ex.l.sequenti.

¶ Impedimentum itineris qualiter sit probandum.

i **Operator.** Alias.§.quidã libri non habẽt hanc.l.ut dicit glo.est enĩ greca.l.trãslata in latinũ:⁊ ideo est obscura:⁊ ex ea quasi non habetur intellectus:⁊ uidetur velle dicere ꝓmo q̃ quidã appellantes dicebant se non posse uenire ad principem propter quosdã milites principis qui stabant in certo loco:quos imperator redarguit dicendo q̃ alia uia erat veniendi ad eum q̃ illa ubi stabãt milites:⁊ citius uenieb̃ãt: ⁊ hoc no.ut qui probat impedimẽtum[b] itinẽris non sufficit probare impedimentum per vnum iter tantum.debent enim homines ire p itinera magis secura:licet sint aliquantulum magis lõga:ut.s.de fal.l.eos.§.fi.secundo imperator ꝓhibet ne ponantur custodes in itineribus ad impediendum ambulantes uenire ad eum:⁊ ostẽdit de hoc multũ sibi esse cure.

a **D imperatorẽ.** Clara est ⁊ uide qd̃ dixi.s.e.l.ad principem.

t **Utor.** Hic ut.l.negociorũ gestorum.§.i.s.e.

c **Reditor.** Seruus pro domino non potest appellare hoc dicit. ¶ Opp. dicit h q̃ creditor non affuit:ergo sententia non vꝫ: ut.l.de vno quoqꝫ.s.de re iudi.Sol.dicit glo.intellige q̃ fuit legitime citatus:sed contra: quia secundum hec tempora ex parte actoris non contrahebatur hermocidium: ut.l.⁊ post edictum.§. .i.s.de iudic.ideo dicit q̃ hic non affuit ipse creditor:sed procurator suus. ¶ Ultimo hec.l. facit q̃ appellatio sit actus iudiciarius. qd̃ apparet:quia non potest interponi a seruo qd̃ est uerum.non tamen est proprie iudiciarius:ut dixi .s.e.l.si expressim.

Ex.§.sequenti.

¶ An nolens iurare de calumnia audiatur appellans.⁊ an confessus ⁊ condẽnatus possit appellare. Et an in causa momẽtanee possessionis sit appellandum.

Jussus etiam. Contumax in nõ exhibendo audit appellans. ¶ Op.s.e.l.si ex consensu.§.fi. So.

cũ ꝓponas.C.de nau.fe.⁊ ibi habes post eũ.

c Reditor.§.iussus.querit glo.utrũ cõfessus ⁊ cõdẽnatus possit

c appellare.dicit hic q̃ sic.⁊ sequitur Ang.in.l.si debitor.de iudꝫ ibi referat odof.cõtrariũ tenuisse p.l.ij.C.quo.ap.⁊ uide oio bal.in.l.i.C.de lit.cõte.⁊ no.q̃ in casibus in q̃bus cõfessus nõ appellat ẽ

ibi loquitur in contumace in non ueniendo h ĩ non exhibendo rationeꝫ: dic ut in glo. ¶ Quero an ille qui noluit iurare de calũnia:⁊ ideo p dit actionem audiatur appellans. glo.dicit q̃ sic per hunc tex. ¶ Querit glo.[c] nunquid cõfessus ⁊ condẽnatus possit appellare. glo.dicit q̃ sic:quia potest quis suam confessionem reuocare usqꝫ ad sententiam:vt.l.error.C.de iur.⁊ fac. igno.⁊ ideo appellet ⁊ reuocet[d] ĩ causa appellationis qd̃ est not.⁊ est casus.C.de err.aduo.l.si. secus si esset conuictus ⁊ confessus.l.ij.C.quo. ap.non reci. ¶ Querit glo.an hoc casu iudex appellationis faciat reum iurare. dicit glo.q̃ non sed potest taxare si uiderit minus iuratum.tenementi istam glo. ¶ Jẽ aduerte q̃ glo.s.qd̃ mecau.l.si cum ex hoc.§.hec autem actio intelligit .l.istam quando secunda sententia qua quis cõdemnatur ad interesse estimationis propter iuramentum in lit.fuit lata infra.x.dies a die ꝓme sententie de exhibendo.qd̃ puto falsuꝫ:quia potuit prima sententia esse iusta ⁊ secunda iniusta: quia forte ex casu fuit impeditus exhibere:ut.l. si cum ex.§.q̃ si hõ.s.qd̃ me.cau.⁊ qd̃ ibi dixi fateor tamen q̃ in hac appellatione non admitterentur probationes per quas detegatur iniquitas prime sententie:ut.l.ab executore in princi. ver.ita tamen.s.e.⁊ qd̃ ibi dixi. ¶ Ultimo no.p hunc.§.q̃ licet in causa momentanee possessionis non sit appellandum:tamen hoc est uerum quando iudicatur de ipsa possessione: secus si aliquis condemnaretur ad interesse ratiõe possessionis non restitute:seu turbate per istuꝫ tex. nam constat q̃ in actione ad exhibendum non appellaſ q̃ minus est exhibere q̃ restituere possessionem:⁊ tamen a sententia qua condemnaſ ad interesse appellatur:ut hic ⁊ hoc sentit Spe. de ap.in.§.⁊ in quibus.ver.sed quid in appellatione ad exhibendũ.

Ex.§.sequenti.

¶ Sindicus constitutus ab uniuersitate ad litigandũ usqꝫ ad ãnuꝫ si pendẽte causa ãnus labatur ⁊ alius cõstituatur an aduersarius possit petere ut primus confirmetur.

Substituti. Finito officio tutoris ad petitionem eorum contra quos litigabat ex causa litem exercere cogetur.h.d.tex.ibi si uellet causam exequi intelligere si uellent illi contra quos appellatum est:ut .s.querendo posui.nam dicebant adultos non ita esse legales uel non ita scire ueritatẽ. By.per hunc.§.determinat questionem[e] ⁊ est quasi casus secundum By.ciuitas uel aliqua uniuersitas constituit sindicum ad litigandum usqꝫ ad anum.iste sindicus litigat ⁊ pendente causa finitur officium ⁊ constituitur alius. aduersarij dicunt se potius uelle litigare cum antiquo: quia est legalior ⁊ scit melius ueritatem:an audiatur ⁊ hic dicit q̃ sic per hunc.§.secus si nouus esset eque legalis ⁊ equaliter sciret ueritatem:ut.s.e. l.negociũ.§.curator ad hoc.⁊.C.d̃ ꝓcur.l.fi.s. de ꝓcu.l.si actor.⁊.s.ex q.cau.ĩ pos.ea.l.ij.§.defendnedi.cũ si.fm By. Et predicta uera si queratur an possit cogi ad petitionem eius cũ quo litigabat talis sindicus uel officialis: sed si queratur an possit cogi ad petitionem eius cuius litem agebat uidetur q̃ non:ut.j. de excu. mu.l.

verũ in confessione dñi secus in confes.ꝓcur. fz dñm Anto. ⁊ Jmo.i.c.i. ut lit.nõ cõfaciunt q̃ habenſ in.l.certũ.§. sed an ipsos.s.d̃ cõfes.⁊ adde q̃ licet reus sit plene conuictus:tũ põt toꝫri:ut cõfiteatur.⁊ sic nõ appellet: ⁊ nũqd in cã momẽtanee possessionis appellef no. baldus in.l. eũ qui i ꝓn. de iureiurã. ADDE an in causa momẽtanee possessionis appellef.Ang. cõsi.xlvi.

d ¶ Et reuocet.no. q̃ error i cã pri. põt reuocari i cã appellationis: qd̃ uidef ueruꝫ in diffinitia: secꝰ i iterlocutoria:ut uidetur uelle bal.in.l.i.C. de lit.cõte.⁊ hẽtur i.c. romana.§.finautẽ. de appel.in.vi.sup gl.in.ṽ.notorie p dñm ⁊ uid̃ qd̃ no. bal.in repe. Jnno. in ṽ. appello. i ṽ. appellaſ.⁊ vi de bald.in.l. error in.v. col.C.d̃ iur. ⁊ fac.igno.⁊ melius p eũ in.l. edicta i xxxiij.col.C. de edẽ. qd̃ ẽ uerum in tacita confessione erronea ut not.bal. ĩ .l.ita demuꝫ de ꝓcu.⁊ qd̃ dixi in.l.ij.d̃ iur.cal.⁊ no. bal.in.d.l.error. in vltꝫ. col.⁊ adde hic Bald.⁊ bart.in.l.ij. .C. quo.ap.

e ¶ Substituti. determinat.q. vide qd̃ no. bar. i l.ita ãt.§. fide admi.tu. ⁊ istud seqf bal.in.l.dñs .C.de ap.

A quibus appellare non licet. Rub.

a t Ractandum. non appellatur. sed an a delegato principis appel letur: ⁊ quando nõ: uide not. Bald. in. l. ij. C. de appella. ⁊ in. l. etiam. C. eodem titulo.

b ¶ Vlim stipulationis. adde qõ idem tenet bar. in. l. cum quis decedens. in prin. de le ga iij. ⁊ bar. ⁊ pe. de anc. in. l. i. in pn. de uerb. ob. licet barto. quēdoc. cõmuniter sequuntur i. l. cum ostendi mus. in fi. d̃ fideius. tut. dicat hoc cē uerũ iteruenīte fauore pupilli aut reipub. ⁊ circa hoc uide bal. in. l. ij. §. uolũtate. so. ma. ⁊ in. l. si ue apd̃ acta in. i. colũ. de transa. ⁊ i. l. statutis. ad fi. C. de sen. ex picu. rec. alias in. l. i. C. de sent. ⁊ bal. in. l. filiuffa. §. inuitus. de pecu. ⁊ in. l. si fide iussor. in pnci. s̃. q satisda. cogun. ⁊ bald. in. d. l. cum ostendimus. §. fi. ⁊ Imol. i. d. l. i. in prin. s̃. de uerb. ob. ⁊ uide bar. i. l. si filius. s̃. d̃ tute. ⁊ ro. in. d. l. i. d̃ v̄. obl. uide bal dũ in. l. tale pactũ. §. qui puocauit. s̃. de penis. et bal. i. c. 1. ⁊ in. c. sepe. de re iudi.

legato. ⁊ j̃. de le. l. paulus. als incipit eum qui. qõ intellige si rationes reddidit ⁊ instrumenta restituit. als secus: ut. s̃. e. l. tutor. ⁊ de admi. tu. l. ita autem. §. fi. ⁊ C. ut cause post pub. assit. ta. lege prima.

A quibus appellare non licet. Rubrica.

t **Ractandum.** A principe uel a se natu non appellatur[a]. b. d.

Ex. §. sequenti.

¶ An ante sententiam possit appellationi renũciare.

Si quis ante sentẽtiã.

Seipsum summat. ¶ Not. q̃ quis ante sententiam potest appellationi renunciare. Contra de iur. ⁊ fac. igno. l. cum falsa. sol. ibi fuit facta professio extra iudicium: ℔ in iudicio. ¶ Cõtra hoc oppo. C. de tẽ. ap. l. fi. in. fi. So. hic loquit quando pars simpliciter est professa se non appellaturam uel appellationi renunciauit: ibi quando ad inuicem partes fecerunt pactũ: ⁊ sic ibi renũciatio nititur consensu duorũ: hic unius. ⁊ ideo distingue. aut in iudicio aut extra: ut. s̃. dixi. ad qõ facit. l. i. C. de pac. ⁊ quod ibi no. in glo. ⁊ sic no. fm By. q̃ tantum vz simplex assertio apud acta q̃tum pactum: ut hic no. ⁊. s̃. de acqui. here. l. is qui. ⁊ de cur. bo. dã. l. i. ⁊ taciturnitas apd̃ acta habet vim stipulationis[b]: ut. s̃. de fideius. tu. l. cum ostendimus. §. fi. Sed posset opponi de eo qõ dicimus q̃ iuri petendi reduci ad arbitrium boni uiri non possit renunciari: ut dixi i. l. quidam cum filium. s̃. de uerb. ob. ⁊ de re. iur. l. scienti. Guil. de cu. sol. in. l. si unus. §. illud. s̃. d̃ pac. ⁊ dicit q̃ ratio est: quia iudices eligunt cuz maiori industria: ut. l. i. s̃. de offi. prefec. pre. ⁊ iurant. in auc. iusiur. ã. qõ pres. ab his qõ nõ est i arbitro. ¶ Opp. glo. s̃. quo. le. l. i. §. q̃ ait. So. ibi ideo: quia id qõ sequitur non est vltimum scilicz possessionis apprehensio. hic sic. scilicet sententia secundũ glo. preterea dicit. By. consensus q̃ interuenit ibi magis accedit repudiationi q̃ pacto: ⁊ ideo non vz extra iudicium. ¶ Itẽ oppo. glo. de. l. qui superstitis. de acqui. here. ⁊ de suc. edi. l. i. §. de certa. ⁊ non soluit. By. so. eodẽ modo q̃ ibi loquitur ĩ repudiatione extra iudiciũ. ℔ in iudicio: ad qõ facit qõ nota. in. d. l. i. C. de pac. ⁊ de cura. bo. dã. l. i.

Ex. §. sequenti.

¶ Quis possit cõmittere causam appellatione remota. ⁊ an tertius ueniẽs pro suo interesse appellet non obstante clausula. Et an stante dicta clausula iudex possit recusari ante litem cõtestatam. Et a iudicibus qui elliguntur uigore statuti possit appellari.

Interduz imperator:

c ¶ Interdũ non alt[r]. ad limittat. huius. §. uide glos. quã ibi no. bar. in. l. fi. C.

Imperator potest delegare causam appellatione remota non alius[c]. b. d. ¶ Opp. fm glo. qa talis remotio appellationis nõ impedit nisi appellationem friuolam: ut extra de ap. c. pastoralis. in princi. ⁊ c. ut debitus. ⁊ ibi plene no.[d] per glo. So. dicit glo. aliud secundum leges: ut hic aliud secundum canõ. ut ibi: ⁊ assignat glo. ratio

d ¶ Plene nota. de bac clausula: appellatione remota quid iportet. uide in. c. lz in corrigendis. d̃ offi. ordi. ⁊ in. c. pastoralis. ⁊ in. c. ut debitus. de appel. ⁊ per bal. in. l. ij. C. de ap. ⁊ i. l. fi. C. d̃ sen. ⁊ plene p Jo. an. i. c. fi. de ap. i. vi. ⁊ qõ no. dñs An. ⁊ doc. i. c. uenies. d̃ iniuri. ad qõ vide q̃ scripta sũt i. l. fi. s̃. d̃ aq. plu. ar. ⁊ i. l. i. s̃. de of. pfec. pto. ⁊ plura uide p Pau. de liaza. i. d. c. ut debit[o]. in. iiij. col. p. d. Anto. ibidem ĩ. iiij. col. cuz se. post glo. ⁊ alios ibi. ⁊ adde q̃ clausula appel. remota. tollit app. friuolas tm̃ fallit si committatur cardinali a cuius sententia non appellatur siue iusta siue iniusta uerbuz fuit no. bal. in. l. i. s̃. d̃ of fi. prefec. pretor. pro quo ℔ uidet glo. in fi. ⁊ adde bar. in. l. oẽs populi in vltima. q. vi. q. prin. s̃. de iusti. ⁊ iur.

nem ⁊ rõnem rationis: que rationes non cõcludunt: quia etiam secundum leges potest appellari ante sententiam in multis casibus: ut dicemus. j̃. de ap. re. l. ij. dico ergo q̃ idem est de iure ciuili ⁊ de iure canõ. naz lex prohibet ne appellatio indistincte remoueatur a delegato: ut. l. fi. C. de sent. ergo si simpliciter remouet nihil vz: ut. l. non dubium. C. de leg. ⁊ ita tenuerunt quidam antiqui glo. in. l. fi. C. de sen. licet Jo. cõtra dixerit: ⁊ licet dicta. l. vlti. loquatur in alijs iudicibus: tamen idem credendum est principez seruare in se: ut. l. digna uox. C. de legi. si igitur cõmittatur causa appellatione remota simpliciter non vz nec secundum leges: nec secundum canõ. sed si expsse remoueretur appellatio ad diffinitiua: tũc ualeret ⁊ fm leges ⁊ secundũ canones ut hic. ¶ Opp. de. l. fi. C. de sen. ubi inuit q̃ aliq̃ iudex possit etiam delegare appellatione remota. So. glo. ibi dicit q̃ alius iudex potest remouere appellationem ab interlocutoria non a diffinitiua: ut ℔[e] qõ intelligo de appellatione friuola. nam si legitime appellaretur ab iterlocutoria tunc non posset per iudicem inferiorez remouere: quia per hoc preiudicaret iurisditioni maioris ad quem deueniretur saltem in secunda appellatione: ergo non licet. ar. l. penulti. de aqua plu. arcen. pro hoc extra de iureiur. c. ad aures. sed si esset aliquis rex uel dominus qui in temporalibus superiorem non recognosceret: tunc putarez in eo idem qõ in principe: quia est eadẽ ratio. ¶ Quero imperator remouit appellationem in rescripto an tertius ueniens pro suo iter esse audiatur appellans secundum. l. a sentẽtia. s̃. e. Respondeo audietur. nam rescriptum nõ porrigit effectum suum ultra personas in rescripto contentas: ut. s̃. de consti. princ. l. i. in fi. ⁊ ẽ expressum extra de offi. dele. c. ex parte. ¶ Quero quid si princeps dixit in rescripto nulla exceptione obstante. Respondeo ut dixi de appellatione qõ intelligitur remota exceptione friuola[f]: ⁊ est expressuz extra de offi. deleg. c. ex parte tua. ¶ Querit glo. nunquid quando causa cõmittitur appellatiõe remota iudex poterit recusari ante lit. conte. glo. hic dicit q̃ poterit recusari. contra not. in. l. fi. C. de senten. sed hec est uera. nam ad remotionem unius iuris non sequit remotio alterius: ut. s̃. de ser. urba. p̃dio. l. si domus. nec ob. extra eo. c. super eo. qõ gl. allegat: quia ibi intelligitur remota excusatio friuola.

e ¶ Non a diffinitiua. fallit nisi appella. contineret expresse iniustitiaz secundũ bal. in. d. l. ult. in ver. quid ergo appel.

f ¶ Exceptõne friuola. uide bar. i. l. i. §. ⁊ parui. s̃. qõ vi. aut clam ⁊ uide Cy. in. l. ita nobis. C. de adul. ⁊ vide omnino bal. i. l. iij. §. si ie pro quo. s̃. qõ qsqz iur. ⁊ uid Imo. hic ⁊ in. l. sequen.

¶ Altl. glo. dicit q̃ hic ponuntur casus quattuor in quibus nõ potest a iudicibus appellari ratione iurisditionis: addit glo. in prefecto pretorio ⁊ in arbitro: sed de arbitro dic ut dixi ĩ. l. nemo potest. s̃. de legi. i. Et est aduertendum: qa ab arbitris qui eliguntur ex precepto legis potest appellari[g]. C. de iudi. l. fi. in fi. qõ nota p statutis terrarum italie que compellunt partes ad electionem arbitrorum.

g ¶ Potest appellari. No. casum i quo põt appellari a sententia arbitri. uide bal. in. l. fi. C. de iudi. ⁊ Imo. in. l. i. in antepen. col. s̃. so. ma. ⁊ quãdo est arbiter ex forma statuti.

q **Aesitum.** A delegato ad probandũ arbitros potest appellari: potest etiam ex officio delegationis qõ factum est per eos corrigi. hoc dicit. Tex. querit ⁊ non soluit: sed respondetur p. l. arbitro. s̃. qui satisda. cogun. ¶ Oppo. de. l. i. C. de ar. sol. hic loquitur in delegato. ¶ Quero dicitur hic q̃uis quidam putant: an illi bene

Quis ⁊ a quo appelletur. Rubrica.

q Quod dicit ita tz gl. uide p doc. i. c. ad hec sumus. et de rescrip.

a ¶ Itē op. adde ad hoc no. per bar. ⁊ q̄ ibi dixi in. l. i. §. d dā. ise.

b ¶ Moderni dicunt. adde ad hoc no. per bar. in. l. i. §. ubi qui. §. de le. iij. ⁊ bal. in. l. aliquando. §. de offi. procōsul.

c ¶ Et idem auditoriuz. nota q̄ idez est tribunal uicarij ⁊ eius cuius est uicarius licet i contrarium facere uidea tur: qd̄ not. bar. in. l. a p consulibus. per illuz tex. C. de app. ⁊ ista faciūt ad no. q. nā hic habet q̄ appellatur a de legato ad de legantez. po ne q̄ episcopus delegauit cām uni canonico q tulit sententiam a qua ē appellatū ad uicariuz: an ualeat appel latio. ponit Archi. in. c. ij. de cōsue tu. i. vi. ⁊ dicit q̄ sic: qa episcopi ⁊ ui carij est idez tribunal. ⁊ ibi ⁊ in. c. ro mani hic alle. facit dubi um: quia ista duo equipa rātur: appel latio a iudi ce: ⁊ iudicis recusatio: ut suspecti. d̄ ap pel. c. sup eo. sed si delega tus episcopi recusatur: ut suspectus: dz causa coram episcopo agi tari ⁊ nō co ram uicario ut in. c. si cō tra unum. d̄ of. dele. i. vi. si hoc est in uno: ergo idem in alio nec obstat. ratio Archi. quia licet sit idem tribunal: nō tamē est in causa delegata: qa putauerint. glo. tenet q̄ non: quia postq̄ est la ta sententia nō potest mutari nisi appellationis remedio: ut. l. i. C. sen. re. nō pos. sed puto q̄ be ne putauerint. nam ista est sententia interlocuto ria: ergo potest reuocari: ut. l. q̄ iussit. §. de re iu di. ⁊ sic poterit delegans reuocare sententiaz de legati sui: sicut posset totam iurisditionem reuo care: ut. §. de iudi. l. iudiciuz soluitur. ⁊ hoc mo do intellexit Bul. l. arbitro. §. qui satisda. cogū. scilicet q̄ ibi succurritur per officium iudicis nō per moduz appellationis: sed ut dixi utraqz via locū habet. ⁊ si dicis qūo appellat ab interlocu toria. Rñ. ut dixi. §. de appel. re. l. ij.

Quis ⁊ quo appelletur. Rubrica.

q **Quod dicitur.** A iudice appellat ad eū qui euz dedit uel successorē suū. h. d. Istud principiuz intelligit: siue loq̄mur ī eo q dedit iudicem delega tum siue in eo qui dedit iudicem ordinarium. ¶ Opp. j. pri.. §. solu. ut ibi dicam.

Ex. §. sequenti.

¶ A subdelegato cum appellatur an appelle tur ad subdelegātē uel ad ordinariū. ⁊ qualiter intelligat qs sit uicarius ⁊ qs delegatus.

Ab eo. A subdelegato non appellat ad primū delegantē sed ordinariū. h. d. ſm lectu. glo. uel aliter. a uicario nō appel latur ad illū qui dedit eū uicarium sed ad supe riorem ipsius dantis. h. d. ¶ Oppo. §. pro ri. §. So. ſm Io. §. delegauit ordinarius. vñ ab eius delegato ad ipsum appellat: hic deleguuit de legatus. ¶ Sed ⁊ hoc oppo. qa delegatus nō potest subdelegare: ut. C. d̄ iudi. l. a iudice. So. ibi loquitur in delegato ad unā cām qui eā sub delegare nō pōt. hic uero ī delegato ad uniuer sitatē causarū: ita tenet glo. hic ⁊. §. de off. pcō. l. legatus. ⁊. C. de iudi. l. a iudice. qd̄ etiā tenent canoniste. alij dicunt q̄ etiū hic pōt loqui de de legato ad unā cām adinstar pcuratoris: ut. C. de pcura. l. neqz. quod stare potest ſm glo. sed doc. moderni in dicta. l. a iudice. dicūt cōtra. q̄ nec etiā post lit. cōte. pōt subdelegare. non enim efficit dñs litis per lit. conte. quod apparet: qa potest remoueri ab administratiōe: ut. l. iudiciū soluitur. §. de iudi. hoc tenet glo. Ber. et de re iudi. c. cū bertoldus. de ap. c. cum cāz'. Io. an. d̄ pcur. c. i. li. vi. qd̄ forte est uerius. ¶ Item op.[a] q̄ debeat appellari ad ipsum delegatū subdele gantē: ut. C. qui pro sua iurisd. l. i. put est ibi ī lra ad eos. q̄ littera est cōis. So. ibi ī delegato a pn cipe. hic ab alio ordinario. d̄ cretiste tñ circa hoc extra de offi. dele. c. sup qōnum. ⁊. porro distin guūt. aut delegatus cōmisit in totū uices suas: aut sibi reseruauit aliqd̄: ut ī primo casu nō pos sit appellari ad eū. scd̄o sic: sed illa loquit in fo ro eoz: hic in foro nro. hoc uult sentire glo. §. ti. ij. l. impator. ij. rñso. alij ut Old. uidet q̄ hec sit quedā diuinatio cū hic nulla fiat mētio d̄ de legato subdelegāte: ⁊ iō dicit ipse aut iudex mā dat alicui cām cognoscēdā: ⁊ tunc ipse delega tus appellatur: aut mādat iurisditionē: ⁊ tūc il le appellat a delegato q appellaret ab ipso de legāte: ut hic. dicit eni tex. mādauit iurisditiōez

in ea maio: est uicario delegatus. unde ad uicariuz ut ad maiorem nō po test appellari. qd̄ no. perpetuo ⁊ cogita. Itez facit ad questionem. nota rius deputatus est ad scribēdum omnes sentētias episcopi: episcopus cō mittit unam causam uicario suo: utruz notarius ille teneatur scribere sen tentiam istam sine salario. bal. i. l. fi. C. ubi ⁊ apud quem. tenet q̄ non. Itē ad hoc uide glo. no. ⁊ ibi domni. i. c. i. de ca. mo. in. vi.

⁊ c̄. ⁊ ibi mādata est iurisditio. ⁊ etiā assignat gl. rōnem: qa qñ mandat iurisditionē non uidet si bi iurisditionē reseruare. nec ob. §. de of. p̄. l. le gatus: qa ibi uolebat desinere hre iurisditionē p modū illicitū: ⁊ p modū licitū qd̄ nō plz glo. ⁊ bñ: qa ſm hoc cōmittēdo cām qualz q̄ posset cōtingere in curia sua abdicaret a se oēz iurisdtō nē qd̄ fieri nō pōt: ut. d. l. legatus. alij ut Plac. dicūt q̄ pōt appellari ad delegantē primū ⁊ ēt ad supiorē: ut hic. qd̄ nō placet: ut. l. īpator. §. ti tu. ij. ⁊. l. ij. §. si ī appellatiōe. alij moderni dicūt[b] q̄ ⁊ nō loquit in delegato sz in uicario seu uicē gerente alicuius iudicis ordinarij: ⁊ hoc pbat p. c. romana. et de ap. li. vi. ⁊ de cōsti. c. ij. e. li. ⁊ ita refert Ly. in. l. a iudice. C. de iudic. q̄ opinio placet: quia p hoc est casus. C. de ap. l. p̄cipim' in pn. ibi: uel uicarijs ⁊c̄. qd̄ pz: qa isti uicarij sūt ordinarij ⁊ eandē iurisditionē ⁊ idē auditoriū[c] tenent: qd̄ tenēt hi quoq uicarij sūt: ut. C. de his q vi. al. ge. l. i. ⁊. ij. ¶ Op. q̄ qñ appellat a delega to ñ appellat ad ipz delegātē sz ad aliū: ut. C. d̄ ap. l. p̄cipim'. §. huic. So. dic gl. fallit ibi. tu dic q̄ ibi ñ fallt. nā appellat ad pncipē delegātē: sz cognoscit ali' iudex q ē ī curia pncipalis ſz disti ctionē. l. §. nec enim ibi dicit ad quē appellat: sz qs cognoscat de appellatiōe que fit ad pncipē. erāt. n. in curia principis diuersa auditoria ōpu tata sup appellatiōibus. ¶ Itē op. ad idē. C. de ap. l. eo casu. Sol. dicit glo. fallit ibi qd̄ uex pu to. ad quē ergo debeat appellari. dic plenius q̄ gl. ⁊. aut appellat ab ordinario. ⁊ dic ut dixi ī. l. ij. ⁊. l. i. §. si in appellatōe. §. de ap. aut appellat a delegato: ⁊ tunc appellat ad ipsum delegātē: ut hic. l. in prin. fallit. C. de ap. l. eo casu. aut ap pellat a subdelegato: ⁊ tunc aut a subdelegato pncipis aut a subdelegato ordinarij. pmo casu appellat ad subdelegantē: vt. C. q p sua iurisd. l. i. sed ſm canonistas distinguit. aut sibi reser uauit aliqd de iurisditōe: aut nō: aut subdelega to ordinarij: ⁊ tūc aut appellat ad ipsum ordia riū omisso subdelegāte medio: ut hoc. §. ſz lec. glo. aut appellat a uicario: ⁊ tūc nō appellat ad illū q eū fecit uicariū sed ad supiorē[d]: ut hic ſm alias lec. ut. l. p̄cipimus. C. de ap. ¶ Sed quero qūo cognoscā vtrū sit uicarius uel delegat'. Re spondeo. uicariū intelligo eū q gerit uices ordi narij in eodē loco ⁊ eodē tribunali quo consue uit ipse ordinarius: ⁊ tūc uere dicit idē audito riū. rō qa de uno nō appellat ad aliū: ⁊ qñ com mitteret alicui vniuersitatē cārum exercendarū in alio loco: utputa ī aliquo castro[e] sui territorij lz diceret: facimus uos nrm uicariū: non dicere tur uicarius sed delegatus: nec appellaretur ad supiorem: sed ad ipsum q eū uicariū fecit. qd̄ ap paret: qa nō est idē auditorium vtriusqz: ita col ligitur ex dictis Inno. et de of. or. c. romana.

c. de ca. mo. in. vi.

d ¶ Ad superiorez. ⁊ hoc est uerū etiā si esset cōtra ria consuetu do: ut in. c. si putamus. de consue. i. vi. ⁊ allegat ad bar. in. d. l. p̄ cipimus nisi ipse uicarius esset alicuius officialis ui carius uel ni si esz delega tus ad spālez cām ſm Io. an. in. d. c. si putam'. qa hoc casu ad eū cuius eēt uicari' esset appellandū. c. cū dilecti filij de app. ubi de hac materia. ⁊ ibi uide ad i tellectuz huius. l. Sz po ne q̄ qs ē ui carius ordi narius ⁊ dle gatus ciusdē qūo ab eius sntia appella bit: ⁊ ad quē uide Io. in addi. Spec. in titu. de of fi. uica. in ad di. que inci pit uidi du bitari: cum quo trāseūt moder. in. l. ij. in princ. de ver. ob.

e ¶ Aliquo castro. adde que no. bal. in. l. pe. §. de appel.

Qñ appellandum sit Rubrica.

s **Iquid.** Pōt appellari euz principi rescribitur ⁊ secundum eius rescriptum senten tiatur. hoc dicit. ¶ Oppo. §. de ap. l. i. So. ut ibi plene dixi.

Si quis tutor. Si onus est mu nus publicū au

Quando appellandum fit. Rubrica.

a ¶ Iquid.§.ſolent q̃ro an.an a decreto priorũ pòſſit appellari ad rectorẽ ciuitatis.adde q̃ not.bar.in.l.ubi abſunt.ſ̃.d̃ tu.⁊ cur. dat.ab his.⁊ hic late p̃ moder.⁊ an appellatio ſit meri uel mixti ĩperij.uide p̃ moder.hic ⁊ glo.not.l.l.i.C.de pe.iudici.⁊ adde

baldum i.l. eos.C.d̃ ap. dicit tñ bal. i.l.ſi ut ꝓpo nis.la.i.i fi. .C. quomo do ⁊ quãdo iud.in penu. .q.q̃ caſſatõ ſentẽ. nõ eſt mixti impe rij qñ caſſat per uiaz nul litatis. ⁊ ſic a quocunqz poteſt d̃legare ſ̃m eum.⁊ dicẽ tibi bal. in.l.cuz poſt .C.de ap. q̃ quia appel latio eſt mixti imperij: ideo nõ pòt delegari niſi in caſu hui' .l. adde que habes in.l.i periũ .i.xxij. .q.ſ̃.de iuriſ di.om.iudi.

b ¶ Jus pre ſidis. Et ſic uult hic bar to.q̃ ille qui eſt uicarius pro eccleſia in aliqua ter ra habet ius ſuperioris.p̃ hoc qd̃ not. bar.in.l.ho ſtes in.iiij. col.ſ̃.d̃ cap.

c ¶ Biduuz tamen tenet Que fieri ñ debent facta tamẽ ualent: uerum eſt ſi lex ultra con firmet.alias ſecus.l. non dubiuz ⁊ ibi bar. ⁊ etiam bald. in.vij. col.C.de le gi.idem Jn no.in.c.quo ad conſulta. de re iudi.li mita vt per bal. in.l. prẽ dium. in.ij. col.in ver.ſz pone celebra t'.C.de edi. acti.

d ¶ Sub cõ ditione. an ſententia la ta ſub condi tione teneat uide de hoc in.d.l. cum iudex.⁊ in.l. cum eorum .C.de ſentẽ. ⁊ in.l. condi tionalis.ſ̃.d̃ admi. tuto. ⁊ in.l.a diuo .§.ſub cõdi. .ſ̃.de re iud. an autem ua leat ſentẽtia

ctoritate ſed utilitate priuatũ dz excuſari nõ aũt appellari.ſi uero publicuz utroqz dz appellari. .h.d. Et põt eſſe ratio: quia qñ eſt munus publi cum auctoritate ⁊ utilitate uertitur maius pic/ lum:⁊ iõ ut citius finiatur ſtatiz uoluit lex q̃ ap/ pellaretur:ut.C.ut infra cer.tẽ. qõ cri.termi.l.i. ⁊.ij. ¶ Op.de.l.cũ in una.§.tutor.ſ̃.d̃ ap. So. illã intellige ſ̃m iſtã. ¶ Op.dr̃ hic q̃ dz appella ri qñ eſt munus publicũ auctoritate ⁊ utilitate. cõtra.l.ſi cõſtat.ſ̃.de ap.So. intellige qñ nomi natio vz:ut hic.ſecus ſi non vz:ut.d.l.ſi conſtat. ⁊.l.ſi ad ſcribatũ.C.qñ ꝓuo.nõ ẽ nece. ¶ Que/ ro infra q̃tum tempus dz appellari:⁊ dicũt qui dam q̃ infra duos menſes:nõ eſt uerũ:imo ifra biduũ uel triduũ:ut ſtatim uidebitis.j.e.l.§. q̃ in ſententijs. ¶ Quero quid ſi aliquis uocetur ad aliqõ officiũ ab aliquo collegio. Reſpondeo aut ille uocatus non erat de collegio : ⁊ non hz neceſſe appellare nec ſe excuſare: quia ei impera ri nõ poteſt:ut.C.q ꝓ ſua iuriſ.l.i.aut erat d̃ col/ legio:⁊ tunc aut erat collegiũ eccleſiaſticũ:⁊ tũc illud uidetur officiũ publicũ auctoritate ⁊ utili/ tate:ut.l.i.§.publicũ.ſ̃.de iuſti.⁊ iure:iõ dz ap/ pellari:ut hic:⁊ ex̃ de his que ſi.a ma. par.ca.c. .i.⁊ ibi p̃ Jnno.aut erat collegiũ ſeculare : ⁊ tũc idez qõ in tutoribus.ar.ſ̃.de pac.l. tutor.⁊.l.itẽ magiſtri.⁊.ſ̃.quod cuiuſqz uniuer.l.i.i fi.ubi ha betur loco priuatorum.

Ex.§.ſequenti.

¶ An a nominatiõe appellek ⁊ an a decreto or/ dinis.

Solent. A decreto electionis nõ a no minatione appellatur ⁊ ab or dine appellatur ad p̃ſidem lz ipſe eũ noiauerit uel de collegio fuerit.h.d. ¶ Mo.q̃ ab actibus exiudicialibus appellatur: de quo dicam .j.ti.i. .l.ſi.hic ſolũ exaiabo materiã pñtis.§. ¶ Opp. q̃ appelletur a noiatione:ut.C.d̃ ap.l.ſi ad ſcri/ batũ.⁊.C.de decurio.l.noiationũ.dicit glo. ibi ponitur noiatio ꝓ electione.tu dic quedã ẽ no/ minatio que nullũ ius tribuit noiato : nec cõtra eũ ſicut ſi qlibet exneus diceret in conſilio talis eſſet bonus rector uel p lr̃as ſcriberet:tunc a ta li noiatione nõ appellaretur:ut hic.quedã ẽ no minatio q̃ tribuit ius lz nõ p̃fectũ:qa forte dz cõ firmari a ſupiore:⁊ tũc dz ab iſta appellari:ut.d. .l.ſi ad ſcribatũ.⁊.l.noiationũ.cõiũcta.l.ſi quos .C.de decurio.facit ex̃.de elec.c.cũ dilect°:⁊ qõ ibi no.p̃ Jnno.quedã eſt noiatio que tribuit p/ fectum ius ſine ſuperioris decreto:ut decretum decurionũ ſup eligẽdo ſindico uel actore:⁊ tũc ab illo dz appellari:ut hic.an aũt ſufficiat decre tũ decurionũ.diri in.l.actor.ſ̃.rẽ ra.ha. ¶ Que ro an[a] a decreto ordinis:puta prior̃ poſſit ap/ pellari ad rectorez ciuitatis. Rñdeo de iure cõi nõ.rõ eſt:quia defenſor ciuitatis non hz merum uel mixtũ imperium per ea que not.in.l.ea q̃.§. magiſtratus .j.ad muni.⁊ in auẽ.de defen.ci.§. iuſiurandũ.ſed cauſa appellationis eſt mixti im perij:ut.C.de iudi.auẽ.ad hec.qõ etiam appa/ ret:quia expeditur officio iudicis nobili:ut diri .ſ̃.de ap.l.i.in prin.⁊ quia non trãſit in delega/ tum:ut.ſ̃.ti.i.l.i.⁊ ideo appellatur ad preſidem prouincie:ut hic.ſed in ciuitatibus que habent merũ ⁊ mixtum imperium eſt aduertenduz. aut eorum rectores eliguntur ab ipſo ordine : ⁊ tũc

lata ſi actor probauerit:eſt dubium.uide barto.in.l.adimo.ſ̃.de iureiurã. ⁊ per eum in.d.l.cum iudex.⁊ in.l.prolatam.C.de ſentẽ.⁊ per bar.in.l.ait pretor.§.ſi iudex.ſ̃.d̃ re iudi.⁊ plene habetur per Speculum in ti.de ſentẽ.p la.§.ſpecies.v̄.quid iudex.⁊ ibidem per Jo.an.in addi.que incipit habeo queſtionem ſolenem diſputatam ⁊c. ⁊ in.c.titu.§. iuſtam.v̄.ecce iudex.⁊

cum ordo ſit ſuperior non poterit appellari ad rectorem cum ſit inferior:ut.ſ̃.de appel.l.i.§.ſi quis in appellatione:⁊ ibi diri.ſed ſi ordo non eligeret rectorem:ſed forte poneretur in ciuita/ te ab aliquo rege principe uel maiore ciuitatis: tunc ad ipſum rectorem appellaretur.habet.n. ius preſidis[b].ar.huius.§.⁊ qõ no.C.de ſenten. ex pi.reci.l.ij.⁊ eodem modo dico de his q̃ eli/ guntur ab aliquo collegio:quia non appellatur ad ſuperiorem collegij.ſi uero habet merũ ⁊ mi xtum imperium:tunc poſſet iudicare.tutius ta/ men fieret ſi delegauerit:ut.l.pretor.ſ̃.de iuriſ. om.iudi.ſz cũ cauſa appellationis delegari nõ poſſit : ut diri cognoſcet ipſe: ut hic.⁊ melius faciet ſi iudicabit de conſilio alterius.arg.d.l.p̃ tor. Jtem facit q̃ canonicus factus epiſcopus poſſit iudicare de his que fecit cum alijs quãdo erat ĩ capitulo : d̃ quo per Ber.extra de iureiur. .c.ſicut litteris.⁊ p̃ Jnno.de offi.or.c. irrefraga bili.⁊ de cõceſ.p̃ben.c.paſtoralis.

Biduum. Tempus appellationis ĩ terponẽde currit a tempo re ſententie late etiã ſi ſententia fuerit conditio/ nalis.h.d. Mo.qõ diri in ſũmario. Mo.q̃ illud qõ fieri non debet factum tamen tenet qõ appa ret:quia dz appellari. ¶ Oppo.de.l. relegato/ rum.§.ad tempus.ſ̃.de interdi.⁊ rele. Sol.illa concordat. ¶ Oppo.de.l. qui teſtamẽto.ſ̃. de excu.tu.in prin.⁊.l.i.in prin.ſ̃. de feri. glo. non ſoluit:ſed dic ut ſoluã.j.proxi.cõtra. ¶ Oppo. de.l.non dubium.C.de legi.quidaz ſoluunt q̃ hoc de conſuetudine tenet Pe.ſol.aliter tenea tis ſo.By.que ponitur ĩ.c.que a iure cõmuni.ex tra de re.iur.li.vi.q̃ que non debent fieri facta tamen tenent quando lex ultra ꝓcedit. ¶ Op. de.l.cum iudex.C.de ſentẽ.⁊.ſ̃.de re iudi.l.a di uo pio.§.i.So.quedam eſt conditio penitus re mota:ut ſi nauis ex aſia uenerit.⁊ ſic eſt extrinſe ca ⁊ ſub illa ſententia ferri non debet.ſed ſi ẽ cõ ditio coherens negocio:ut ſi eſt probatum uel q̃ capiantur ĩmobilia ſi non reperiantur mobi/ lia ⁊ ſic intrinſeca:⁊ tunc poteſt ferri ſub condi tione[b]. ¶ Uenio ad prin.magne gl.dicitur hic q̃ currit tempus a die late ſententie.cõtra.id qõ non eſt non poteſt tolli:ut.l.nam ⁊ ſi ſub condi tione.ſ̃.de iniuſto rup.teſta.⁊.l.decem.ſ̃.de ſ̄. ob.glo.ſoluit duobus modis:⁊ una uidetur cõ trariari alteri.⁊ una eſt q̃ vz ſententia:ut pura ſz conditio uitiatur. ſed neſcio quid iſtud ſit dice/ re cum actus legitimi qui cõditionẽ nõ recipiũt ſi apponitur cõditio in eis uitiatur actus nõ cõ ditio:ut.l.actus.j.de reg.iur.⁊.c.actus.extra de reg.iur.li.vi.nõ ob.§.impoſſibilis:qa ibi ĩpoſſi/ bilitas uitiatur.So.aliter By.q̃ hic nõ pendet ſnia ſz eius effectus:ut in acceptilatione:ut.ſ̃. d̃ dona.inter vi.⁊ uxo.l.cũ hic ſtatus.§.ſiue aũt ſz iſta nõ uidetur uera:qa ibi ſ̃m uerba nõ eſt con/ ditionalis ſed ſ̃m effectũ ſic.hic ſ̃m uerba ⁊ ſ̃m effectũ eſt conditionalis.So.glo.aliter q̃ tenet conditio q̃ nõ poſſit agi actiõe iudicati. põt tñ ⁊ dz ante appellari.dic tu q̃ quedã ſũt q̃ nõ ſũt re nec ſpe ⁊ iſta nõ pñt tolli:ſz illud qõ eſt ſpe lz nõ re bene põt tolli:ut.l.ſempronius attalus.ſ̃. de uſufru.le.vñ iſta ſnia q̃ eſt in ſpe bene poteſt tolli.mõ ſi debes mihi aliqd ſub cõditione obli gatus es ſpe nõ re.nunqd poſſum tollere ſpem.

tetigit.d. An to in.c.uene rabilis.d̃ ex. cepti. uide Cy.⁊ bal. in .l.nõ dubiũ .C.de le. et bal.in addi. Speculum.in.ti tu.de ſentẽ. prola. in.ij. col.⁊ barto. ⁊ bal.⁊ Sal. in.d.l.cũ iu. dex.barto. ⁊ Ange. in.l.a diuo pio.§.i uendi.bar.⁊ an.h ⁊ uide ſpe.in titu.d̃ execu.ſen.§. iuſt.ver. ſed etiã.⁊ in.§. ſpecies.ver. quid ſi iudx ⁊ ange. in.l. iudex.ſ̃.d̃ re iudi.quoruz tamen dicta limita ꝓmo ẽe ꝑa niſi ſen tentia eſſz la ta ſub cõdi. falſa : qz tũc indiſtincte ẽ nulla:ut uo luit Ang. in .l.qui rome. .§.duo frẽs de ver. obli. per tex.in.l. qui teſtõ .ſ̃. de excuſa.tu to.ubi ẽ gl. exp̃ſſe. Pro hoc ſecundo limita niſi ſẽ tentia eẽt la ta ſub cõdi. impoſſibili : tũc ẽ ipo iu re nulla:ut ĩ .l.ſi.j.que ſẽ ten.ſine ap. ⁊ firmat hoc Jmol.in.l.i. .ſ̃.de cõ.in. ſti.licet bal. ⁊ Ro. cõtra rium teneãt in.l. ipoſſibi lis.ſ̃.de ver bo.obliga.⁊ forte non be ne.Tertio li mita niſi eſ ſemus in ſen ten. decreti trahentis ſe cũ execu. qa tũc conditio uiciabit ſen tentiã:ut no tat bal.p illã tex.in.l.mu to.§. ſi ſub cõdi.ſ̃.d̃ tu tel.Jtẽ ſnia i terlocutoria lata ſub con di.tenet : ut notat glo. ⁊ bar.in.d.l. a diuo pio.§. in vẽdi. ubi etiã dicũt q̃

vz lata sub cõditione ꝺ preterito uel de futuro. ⁊ uide docto. ⁊ ibi Alexã. circa mediũ in.d.§. ven. ADDE an ualeat sentẽtia lata sub conditione. pau.ꝺ ca.ꝓsilio.xv.⁊ bal. cõsilio.ccc. lxxv. tertio libro.

a ¶ Quero quid.uiꝺ ad hoc qꝺ not. barto.in.l.si cui.in fi.ꝑn. de lega.i.⁊ bart.in.l. ab hostibus.§. sed qꝺ simpliciter.s̃.ex qui.cau. maio.⁊ uide qꝺ notat bal.in .l.si prediũ.i .ij.col.in ꝑnci.in ver.sed pone.ꝺ ediactio. uide qꝺ not.bal.i .l.gaius.s̃.ꝺ excusa.tuto. per illũ textum.

certe sic:quia ⁊ donari potest:ut.l. spem.C. de dona.Sed ꝑdictis multũ ob.l.penult.§.i.s̃.de excu.tu.ubi datus est tutor sub ꝯditione a quo tpe incipit currere tp̃s excusationis:⁊ dicit ꝙ a tpe ꝯditionis exñtis nõ creationis:ut.l. non tm̃ .§.si sub conditiõe.s̃.de bo.pos.ꝑ tab.non uideo ꝙ aliter posset dici nisi ꝙ hic sit spãle propter auctoritatez rei iudicate:⁊ hoc uideꝯ uelle hic iurisc̃sul.¶ Quero qdª in restitutione in ĩtegrũ.pone cõtraxi sub conditione sentẽtia ẽ lata sub cõditione.an currat tp̃s ad petendũ bñficiũ restitutionis in inte.a.tempore exñtis conditionis uel a tempore late sententie uel celebrati contractus cogitabitis.

Ex.§.sequẽti.

¶ De dictione altera.

Quod in sententiis.

Tẽpus appellationis interponẽde est uniforme a quocunqz actu interponaꝯ.h.d. ¶ Nota ꝙ dictio altera est distributiua duoꝝ tm̃.contra.C.fur.l. ancille.So.dicit glo.ibi ꝙ illud est notandũ.q. .d.improprie ibi poniꝯ cũ regula sit ꝯtra.tu dic ꝙ ibi dicꝯ de duobus tm̃.s.cum altera sit pena lis:⁊ altera persecutoria.naz lz persecutorie sint due tm̃ ambe ab una parte ⁊ pro una ponũtur. ¶ Op.C.de tem.ap.l.i.gl.non soluit.dic ꝙ ibi loquiꝯ de tpe appellationis exercende. ¶ Quero utrũ uniformiter interponaꝯ appellatio hoc est semper in scriptis:uel semp sine scriptis.glo. dicit ⁊ bene ꝙ nõ.dicã.j̃.ti.i.l.ij.

Ex.§.sequenti.

¶ An impedimentũ superueniẽs ex ꝑte litigatoris ita ꝙ iudex ñ possit adiri faciat cessare ne currat tp̃s interponẽde appellatiõis. Et an die feriato possit appellari. Et cũ per iudicem stat quominus appellatio interponaꝯ tam̃ publice ẽ interponenda appellatio ⁊ protestandũ. Et iudicem requirere qs non teneꝯ nisi in publico loco.⁊ tp̃s ad appellandũ an sit ꝯtinuũ.

Dies.

Tp̃s appellationis interponende est vtile quo ad initium cõtinuum quo ad ꝓcessum.h.d. Vel aliter tp̃s appellationis interponende currit a die snie si est facultas adeundi iudicẽ a quo uel ad quẽ:⁊ tũc uidetur esse facultas cum iudex in publico se ostendit. ¶ Querit glo.quid si ꝓpter defectũ supueniẽtem in personã litigatoris iudex nõ põt adiri.dicit gl.ꝙ currit tempus:sed restituiꝯ:qꝺ ꝓbaꝯ.s̃. de in inte.re.l.fi.⁊ quia hic loquiꝯ solũ de impedimento ex ꝑte iudicis. ¶ Itez querit an possit appellari a die feriato[b]:⁊ dicit ꝙ sic:per.l.i.C.ꝺ dila.⁊.l.miles.§.sexaginta.s̃.de adulte. sed illa .l.C.de dila.nil facit.uoluit allegare.l.i.C. de feri.ubi est casus. ¶ Itẽ querit qũo cõputeꝯ istud tp̃s.dicit gl.de momẽto ad momentũ.ad quod uide qꝺ diri.s̃.de adulte.l.pater.§.i. ¶ Vltimo not.lz quãdo per iudicẽ stat tempus appellationis ipso iure non currat:ut hicztamẽ consulo[c] ꝙ hic protesteꝯ ⁊ appellationẽ publice coram honestis personis interponat: ut.s̃.de appel.l. cũ quidam.⁊.C.de his qui per me iudi.non appe. .l.i. ¶ Nota etiam diligenter ꝙ quis non tenetur requirere iudicem[b] nisi in publico hoc est in eo loco ubi ius reddere consueuit.unde etiam si in domo propria consueuit reddere ius:tunc requirendus est ibi.de allis temporibus appellationũ dicã in.l.i.j̃.de li.dimis.

b ¶ Dies.die feriato.ꝓ qz est actus extraiudicialis ut not.bar.i .l.si expressa .s̃.de appel.

c ¶ Tam̃ ꝯsulo.adde barto.i.l.i.§. fi. i ver. quero delegaꝯ.s̃.ꝺ appel. adde bar.i.l.ꝺ pupil.§.si quis ipsi pretori. maxime in xvi. q. s̃. de opc.no.nũ.⁊ isto casu põt offerri tabellioni supplicatio secundum bal. in

In propria.

Propria causa dicitur in qua cõmodum ⁊ incõmodum ad aliquem spectat in totuz. sed si iu partez pro parte dicitur propria.hoc dicit. ¶ Ibi suo nomine.i.adeo ꝙ si patitur dãnum ab alio non est repetiturus: uel si lucrum alteri non est restituturus:⁊ hoc innuunt sequentia. Op.s̃.si nox.cau.aga.l.si cum uno. glo.non solu it.dic ꝙ ibi ex necessitate litigat:⁊ ideo tota cã dicitur sua illo respectu:sed quo ad hunc.§.forte habet tertiam diem pro parte socij. nam esse in iudicio alieno nomine dicitur multis modis ut.s̃.de his qui not.infa.l.furti.§.qui alieno. ¶ Op.C.de ap.auẽ.hodie.sol.ut in glo. ¶ Vltimo facit ad questionem an procurator in rem suam debeat iurare de calũnia.de quo dic vt.l. nõ solũ.in prin.s̃.de ꝓcur.⁊.C.de iur.cal.l.ij.

Tutores.

Tutores ⁊ defensores uidentur esse in iudicio alieno nomine:ideo habent triduũ ad appellãdũ. ¶ Op.ꝙ in defensorem fit executio:ut.s̃.de ꝓcur.l.plautius:⁊ sic uidetur propria causa.So. glo.tu dic ꝙ hic quando ut defensor itercedit si succumbit habetur perinde ac si recuperatur[a] esset a domino:quia non potest dicere uictor se iniuste uicisse.ar.s̃.de leg.i.l.si seruus plurium. ¶ Op.ꝙ defensor interuenit nomine proprio quando uenit animo nouandi:ut.l.solutionem .s̃.de sol.Sol.glo.ꝙ hic non interuenit aĩo nouandi:⁊ ideo in ista materia distingue.aut quis est in iudicio suo nomine ⁊ ad suã utilitatem: et habet biduum.aut alieno nomine ⁊ ad alienaz utilitatem:⁊ habet triduũ.aut alieno nomine ſz ad suã utilitatem:⁊ tunc aut constat hoc in iudicio:ut quia agit tanq̃ ꝓcurator in rem suã:idez si defendit animo nouandi:uel ut procur. in rẽ suam:⁊ tunc habet biduum:ut.s̃.proxi.§.⁊ modo diri.aut hoc non apparet in iudicio:quia est ut simplex defensor: quia possibile est ꝙ habebit regressum ⁊ ꝙ non:⁊ tunc habet triduuz: ut hic:aut est in iudicio suo nomine sed ad cõmodum alienum:⁊ tunc dicerem eodez modo:aut constat in iudicio aut non:ut.l.qui ex parte.⁊.l. qui seruũ.s̃.de inter.ac.⁊ sic super hoc standuz est actis primi iudicij:nec su per hoc attendẽtur noue probationes.

Ex.§.sequenti.

¶ Si procurator est contumax.an dominus ĩpediatur appellare ⁊ a tẽpore contumacie currit prescriptio.

Si aduersus.

Iste ẽ no.§.Not. ꝙ a tempore contumacie currit prescriptio. Nota.ꝙ cõtumacia ꝓcur.in non appellãdo nocet domino. ¶ Oppo.ꝙ non procedat absentez ante lit. conte.qa non potest ferri diffinitiua:ut.l.fi.§.illud.C. de tem.ap.nec post lit.contesta.quia tunc aut citatio peruenit ad notitiam ⁊ non potest appellari:aut non peruenit ad eius notitiam:⁊ tunc est sententia nulla ipso iure nec est opus appellare. glo.respondet ꝙ fuit citatus ad domum:nec citatio ad eum peruenit[c]:sed si peruenisset: tunc esset uere contumax:⁊ nõ esset opus appellare. ergo citatus ad domuz fuit hic ⁊ non peruenit ad eius notitiaz:ut.l.ab eo.C.quomodo ⁊ quãdo iudex.⁊.l.iiij.§.rotiens.s̃.de dã.infec. dixi ĩ .l.ex consensu.§.fi.s̃.de app.dico ꝙ non audiꝯ nisi ex iusta causa.que est iusta causa.dic ut ĩ gl. ¶ Quero heres emphiteote non soluit debitũ canonem:an cadat a iure suo.de bac.q.dixi ĩ.l. cum filius.§.in hac.s̃.de verb.obli.⁊ tetigi in.l. ad diẽ.e.ti.⁊ doc.in.l.ij.C.ꝺ iur.emphi. ubi gl. dicit ⁊ ibi ꝑ Ly.in.xij.q.⁊ ꝑ By.eꝯ de reg.iur. .c.si quis in ius. ¶ Quero circa scõam partẽ ꝓ-

auẽ.que supplicatio de ꝓci.impe. of. ⁊ uide bart. in gl.in auẽ. item de tempo.ap.

d ¶ Requirere iudicẽ. ꝺ modo formãdi appellationẽ quãdo iudex nõ repitur. vid q̃ dixi i.d.l.ꝺ pupillo.§. si quis ipsi. in .xvi.q.⁊ coraz quo possit appellari si iudx a quo est abñs.⁊ vi de bal. in.l. apertissimi i .i. col.C. de iudi.⁊ qꝺ ibi dixi.

c ¶ Si aduersus cũ ꝓuenit. Not. an sufficiat ꝙ citatio et notificatio sẽtẽtie fiat ad domũ ut currat tẽpus appellãti.no.ẽt bal. i .l.i.C. ex quib.cau.maio. ⁊ i.d. .l.ab eo.i.iij. col.quomodo ⁊ qñ iud. ⁊ qꝺ ibi barto.⁊ qꝺ not. bal.in.l.si is apud quem .C.de li cau. ⁊ per mode. .l.ex ꝯsensu .§.cũ qui.s̃. de appel. in .iij.charta.⁊ bal.i auẽ.hodie.i.i.colũ. .C.de ap.⁊ ĩ .l.i.C.de tẽ. apel.

a ¶Dic q̃ quãdoqꝫ.adde bar.in.l.fi.ſ.de in inte.reſti.ꝛ in.l.iij.§. ſi pcu.ſ.ſi quis ius dicen.nõ obtẽ.dicit tamẽ Inno.nota.in.c.i.in fi.ut lit.non conteſ.q̃ lꝫ dominus poſſit appellare poterit ſolũ in dies a die late ſnie ſi a die ſcientie ex quo cauſa ptractata eſt per procur.p iſtum tex.ꝛ.ij.q.vi.§.biduũ.ꝛ.§.ſi aduerſus.nec ob.l.quomodo ꝛ qñ iud.ſ.allega.ſ.l. ab eo qꝫ ibi cauſa fuit ptractata cũ domio vñ dicit tũc ſi cõtra contumacẽ preſumptũ dñꝫ ꝛ nõ nerum fertur ſentẽtia nõ trãſit ſ rez iud.niſi poſt decem dies a die ſcientie in quo ſciuit ſniam cõtra ſe latã qõ tene mẽtu:qꝫ ibi oẽs doc. ſequuntur. quid in caſib⁹: in q̃bus confeſſus non audit appellãs an ſi confeſſus fit pcurator ꝓiudicabit domino quo ad appellatiõez do.Anto.dicit q̃ not. in .d.c.i.qõ uidetur ibi ſequi dñs Io. ꝛ dixi p⁹ bar to. in.l. certum.§. ſꝫ an ipſos. ſ. de confeſ.ꝛ vid tex.nota.i.l. neque.ꝛ ibi bar.ſ. de fideicõ.lib. et Bal.in.d.l. ab co. in.ij. col.quomodo ꝛ qñ iud dãdo intellectũ ad hunc ſingu.§. querit ſi procurator amiſit cãm ꝛ ſcienter nõ appellauit an dñs ꝛeuertens ꝛ hoc itelligẽt poſt .x. dies poſſit appellare.uide ibi no. ꝛ per eũ i auẽ.hodie. .C.de appe. ubi tenet cõtra bar. ꝛ ſegtur glo.h.

b Ilud i uidea mus ad .q. Uide bar. i.l. acta de re iudi. ꝛ .l. ſciendum de ver.obli. ꝛ i auẽ. ſi qs in aliquo.ꝛ i .l.i.C.de rela.ꝛ bal. i.l. emancipati. C.de fi. iſtr. ꝛ Inno.i.c. innotuit. de eo q̃ fur.or.

cur.eſt citatus ꝛ eſt uere contumax.an impediatur dñs appellare propter ꝓtumaciã ueram pro curatoris.dic q̃ quandoqꝫ[a] ex contumacia procur.uis procedere cõtra dñm ſm ſolituꝫ ordinẽ iudiciorum:ꝛ tunc bene põt facere:ut.l.euꝫ qui res.C.de procur.ꝛ.C.de digni.l.quotiens. lib. .xij.quãdoqꝫ uis extra ordinẽ dñm punire propter contumaciã procur.ꝛ tunc non nocet dño ſi illud non reſpicit ordinẽ iudicij:ut.l.i.§.ſi pcurator.ſ.ſi quis ius di.non obtẽ. modo ad ppositum ppter contumaciã pcuratoris poteſt pcedi ad diffinitiuã ſniam. Item tacendo p tri duũ olim:hodie per.x.dies perditur ius appellandi:ꝛ hoc eſt ex ordine iudiciorum.ideo taciturnitas preiudicat dño ut hic.ſed eſſe uere contumax eſt delictũ.ꝛ non poſſe appellare propter contumaciã:iſtud eſt mera pena contumacie:iõ dño non nocet. q̃ ſit pena mera contumacie eſt tex.in.l.contumacia.ſ.de re iudi.ꝛ hoc determinat Inno.in.c.i.ex̃ ut lit.non conte.preterea ut dictum eſt uera contumacia eſt delictũ: ſed hoc q̃ delinquat nunq̃ uidet mãdatũ niſi ſpãliter iiungatur:ut.l.i.§.ſi procur.ſ.ſi quis ius di.non ob.ꝛ.l.ſi procurator.ſ.de condi.inde.ꝛ de his que in frau.cre.l.ſi pater.ideo talis contumacia nõ preiudicat dño.ſed nõ appellare põt nõ eſſe delictũ:quia forte expedit dño nõ appellare: et ideo forte nõ appellando facit ſm mandatuꝫ ꝛ ſic dño preiudicat. ſed ſi conſtaret q̃ fraudulenter colludẽdo omiſerit appellationẽ dñs põt appellare.ar.ſ.de dolo.l.cũ te.ꝛ.l.eleganter.§.penul.idẽ forte ſi euidẽter appareat ex eiſdẽ actis. q̃ ſi procurator debuit appellare ꝛ non appellauit:ꝛ ſic euidenter deliquit:ꝛ tunc audiet dñs appellans:ꝛ hoc eſt qõ hic dicit tex.difficile ẽ q̃ h audiat.q.d.quãdoqꝫ audit ſi colluſio uel gratia interuenerit euidẽs.facit.C.de pe.iud.q male iudi.l.fi.ꝛ qõ dixi in.d.l.i.§.ſi procur.ſ. ſi qs ius di.nõ obtẽ.idẽ ſi procur. nõ eſt ſoluẽdo uel ex legitima cã fuit abſnꝫ:ut hic dicit glo.ꝛ.p.de apel.auẽ.hodie.

Ex.l.ſequenti.

¶An procurator ad agendũ poſſit appellare ꝛ proſequi.

s **I procuratorio** nomie.

Uidetur uelle iſta lex q̃ procur. datus ad agendum poſſit appellare ꝛ proſequi. Contra.l.inuitus.C.de procur.cum ſua gl.ſol. dicũt quidã q̃ procurator non tenet pſequi põt tñ ſi uult:ut hic. gl.melius dicit.C.ꝺ ap.l.ſi actor. et dicit q̃ pcurator põt pſequi nõ ut pcura.ſꝫ ut quiꝫ.Ad banc.l.reſpondet intelligẽdo h̃ q̃ nõ fuit pſecutus:ut pcur.ſed ut coniuncta pſona. uel aliter ꝛ melius ibi loquit de pcuratore ſpãli cuius mandatũ per ſniam finit:ideo non põt p ſequi.hic in generali pcur.cuius mandatũ durat:de hoc uidebitis.j.an per aliũ cauſa appel. .l.fina.

Ex.§.ſequenti.

¶Qualiter fideiuſſor debeat appellare.ꝛ ſibi ꝗ rius non auditur.

Sed ſi alius. Nota practicam ſi fideiuſſor uult appellare dicet q̃ ſuo noie ꝛ pro ſuo intereſſe non noie illius. ¶Item no.q̃ tota die allegatur hic

di.ſucce.in.c.bone.de elec.in glo.in ꝺ.preſumitur.per Saly.in.l.i.C.de vſur.in.l.i.C.de contrahẽ.ꝛ cõmit.ſtip.ꝛ uide omnino Imolã in.l.ex hac ſcriptura.in prin.ſ.de donatio.Io.an i.c.quoniã contra de pba.per Io. calde.in addi.ſuis ibi ꝛ uide Ro.in.d.l.ſciendum ꝛ oino per Ipe. de anceba.in cle.i.de probatio.ꝛ uide que dixi poſt bar.i.d.l.ex hac ſcript.in.iij. colũ. vtrum autẽ litteris iudicis in q̃bus narrat aliquid ꝺ facto credat. dixi poſt mo der.i.c ſignificaſti.de homici.ꝛ dicit bal. i.l.fi.C. de ordi.iud. q̃ qui petit execu.ſentẽtie debet p ducere acta cãe ultra ſententiã niſi eſſet lecta partibus pñtib⁹ ꝛ nõ contradicentibus: uel niſi poſt biennũ ſm bal.i.l.i.i ꝺ. extra quero ne li.ter.pro uoca. qꝫ tũc p ſnia transacta i rẽ iudicatã preſumitur etiam p rectitudie pceſſus probat ipſe per tex.optimuꝫ in.c.cũ inter uos ad fi.de re iudi. ꝛ ad bar. hic adꝺ bar.in.l.platã.C.de ſen. ꝛ bal.in.d.l. .i.C.ne li.ter ti.prouoc. ꝛ bal.in.c. qñ cõtra de proba.ꝛ Imol. ꝛ in .l.iiij.§. condẽnatũ. de re iudi.

c ¶Dicit gl. ad hãc glo. adde Saly. in.l.ſi conuenerit.ſ. ꝺ iuriſdi.om.iudic.

De appellationib⁹ reci.rub.

d On ſolent.rub. On ſo lent.de ratõne huius.l. vid bal.in.l. alienã.C. de pcura.ꝛ circa glo.bar. hic uide bald.in rubri .C. de appel. ꝛ qõ hic dicit per bar. tꝫ idem Archi. ij.q. .i.non ſolẽt. ſup gl. in ꝺ. poſſunt ubi allegat iſtuꝫ tex.ꝛ.d.l. bonorũ.ꝛ compoſtel.i.c.ſtatuim⁹ ꝺ cle. in gl.fi.in ꝺ.

q̃ quis ſibi cõtrarius repellit. ratio quia hic eſt contrarietas circa idem.facit qõ dixi.§.de exce. .l.nemo.ꝛ modum pronunciandi circa hoc dixi .ſ.de ap.l.a ſnia.

Si pro eo. ¶Opp.de.l.non tãtuꝫ .ſ.de ap.duplex eſt ſol. vna eſt q̃ hic in neceſſaria pſona:ibi in alia que nõ eſt ita coniuncta.credo q̃ ſecunda opi. glo. quã nõ tenet glo.ſit uera:quia in.l. non tñ fecit nomine illius non dicit ſuo noie licet ad ſuã utilitatem.ꝛ ideo putarem q̃ infra biduũ appellaret ſi ad ſuã utilitatem:ſed ſi ut quilibet infra triduũ.ꝛ qui appellat pro ſuo intereſſe non appellat noie alterius:ut.ſ.pri.§.ſed ſi alius.

Ex.l.ſequenti.

¶Si in ſentẽtia dicat lite cõteſtata ponãturqꝫ alia an preſumentur omnia ſolẽniter acta.

i **Ilud uideamus.** Op. .ſ.e. .l.i.in prin.ſo.ut glo.q̃ nõ appellat ab ip ſis litteris ſed ab ipſa ſnia. ¶Op.ſ. ꝺ ap.l.i.§. .i.ſo.eodez mõ.uel aliter hic nõ ſoluit.dic ut dictis legibus.Sꝫ opp.q̃ a lr̃is nõ appellatur: ut .l.i.§.i.in fi.ſ.de ap.Sꝺ.hic loqt de reclamatione nõ de appellatione:ut.l.i.in fi.C.de rela.uel aliter a relatione appellat:quia reſcriptũ principis parat plenũ preiudiciũ qñ remiſſio fit de voluntate partiũ uel preſidis:ut.l.apud pſidẽ.ſ.ꝺ ap.ꝛ de hoc dixi plene i.d.l.i.§.q̃ſitũ.ꝛ hoc iducebã ad qõnez[b].i ſnia ponit corã nobis lit.ꝓte. ꝛc̃.ꝛ oia ponit in ſnia:an illa ſnia pbet lit. cõte. ꝛ dico q̃ ſi ſnia lata fuit ptibus uolẽtibus ꝛ pñtibus ꝛ nõ ꝓtradicẽtib⁹ ſnia pbat lit.ꝓte. ꝛ alia acta pceſſiſſe.ar.huius.l.ꝛ.l.ij.C.ꝺ rela. ita ſi fuit pñs tpe ſnie ꝛ nõ reclamauit:tũc pbat acta pceſſiſſe illã ſniam.ꝛ dic ut p Inno.ex̃ de of. ꝺle. .c.cũ in iure.ꝛ p Ly.in auẽ.ſi qs in aliquo.C.de edẽ.ꝛ.l.emancipatione.C.de fide inſtru.hoc intellige q̃ nõ põt a relatiõe appellari niſi in ipſa relatiõe fuerit deceptus: ut.ſ. de appel.l.i.§.i. ¶Ultimo dicit glo[c].ar.q̃ poſt ſatiſdationẽ nõ põt obicij lr̃is.in cõtra.eſt caſus.C.de lit.conte. auẽ.offerat.ubi poſt preſtitã ſatiſdationẽ recuſat iudicẽ.facit qõ dixi in.l.quidã ꝓſulebat.ſ.de re iudi.ꝛ iſtam queſtionez tangit Ly.in.l.fi.circa fi.C.de ſponſa.

De appellationibus recipiendis.Rub.

n **On ſolent.** [b] Uide glo.q incipit infra biduũ:ꝛ pma opi.eſt uera q̃ ꝺz hr̃ eratũ infra illud tp̃s infra qõ põt appellatio interponi:ut.d.l.bonorũ. qõ tenent By.ꝛ Spe.ti.de app.§.i.ver. porro. Itẽ no.i.glo. ¶Op.inſti.ꝺ ſatiſda.§.fi.Sol. ñe fideiubet:ſed nõ uidet intercedere ut iuuet vel leiano.ſic.ſ.de pcu.l.feminas.ſi ſe in minore in caſu in quo põt aliũ defendere:ut.C. de pcu.l. exigendi.qõ no.ad multa.

Ex.l.ſequenti.

¶Qñ ab iterlocutoria nõ poſſit appellari: ibi. Ex hijs. Et q̃ eſt rõ q̃ a ſnia in momẽtanea poſſeſſione nõ appellet:ibi.Nuero. Et qd ſit ſnia iterlocutoria:ibi.Redeo. Et an a citatiõe poſſit appellari:ibi.Secũdo. Et an a pnũciatiõe quã

ſſit ⁊ alij.ubi dicit Archi. q̃ amic⁹ pōt appellare: ſz bart. in.d.l. alienam .C. de ꝓcura.tenet q̃ iuuek uelleiano. et ſic eſt cōtrarius: ⁊ q̃ ſolet dici q̃ nō audiunk appellantes niſi quorū iter eſt. fallit niſi ꝓtra aliquoſ eſſet ꝓceſſū contra iuris diſpō.ita dicē bal.i.l. fi.C. d fideicō.li. ⁊ regularik an ille cuius non intereſt poſſit appellare.vid̄ moder.in.l. pe. ſ.ti.i. in fi. p bal.i auē. hodie.C.de appel.

a Ante ſē a tentiā. de materia huius .l.uide bal. i l.ij.C.d epi. au.qui i multis cōtrariak dictis Barbic.

b ¶ Un⁹ articulus. Sz dū iſta glo. hic uult q̃ ſi ꝓmittik vn⁹ articulus tā tum delegato qui ſuper eo pronūciauit q̃ a tali ꝓnuncia. appellek tanq̃ a diffinitiua b reprobat bal. in.l. ātē ſniam in.iij. col.C.q ap.

c ¶ Doctrinā ſed adde qd̄ bar. in.l. añ. C. quo. ap.tz q̃ ab iterlocutoria decidēte totuz negociū poſſit appel.

d ¶ Quero uide bal.i.l. .ij.ad fi.C.d epiſ.audi. uide glo.exp̄ſſam ⁊ no.ij. .q.vi.ſi quiſ auſus ⁊ not. p Ang.in cōſi.ir.incipiē. caſus talis ē ꝓnūciatū ſuit. ubi tenet q̃ lz ſi poſſit appellari a ſē tentia diffinitiua lata in poſſeſſorio: tū pōt appellari a qualz interlocutoria lata in dicto poſſeſſorio añ dictā diffinitiuaz. ratio eſt: qa grauamē illatuz p dictā interlocutoriā nō eſt reparabile ab ea. qd̄ ē no. ⁊ hoc uoluit Inno.ſz cū in.c. ſignificauerunt. in ver.appellaſ ſe.d teſtib. ⁊ iſtis adē Ja. bu.in.l.ante ſniaz.C.quorū ap. Et qd ſi egi petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul: ⁊ ſuccubui ⁊ appellaui: an pendente appellatiōe poterit fieri execu.vid̄ Gui. de ſuz. in.d. .l.i. de mo. poſ.q tz q̃ ſi ⁊ bal.ibi i.ij. col.⁊ ad bar. b uide q̃ ſcrip ſi p⁹ mode. inſti.d ac .§. quadru. ⁊ dicit no.bal.in .l.ꝓſentaneū in princ.iiij. col.in v.q̃ro nūqd a tali i miſſione in poſſeſſionez. .C.quo ⁊ qſi iud.q̃ etiam i poſſeſſorio appellatur ſi appellādi rō ſit in ꝓmptu qd̄ reputat no.⁊ dicit ēt bal.in.l.poſt ſniam in .ij. col.C. de ſē. q̃ ſi huic appellationi fuit delatū pōt obtinere appellanſ.⁊ ibi cū uideas: et p limita.eorū q̃ b dicūt uide omino bal. in.d.l.i. .C.ſi de mo. poſſeſ.

ADDE q̃ ab interlocutoria lata ſuper poſſeſſorio poſſit appellari non a mero poſſeſſorio.bal. cōſi. lxxxiij. p̄mo li.⁊ an poſſit appellari a mero ⁊ a mixto poſſeſſorio uide eundē bald. cōſi.cccl.xx. tertio lib.

e ¶ .l.i.Cōtrariū tz bal. in .d.l.i.i.col. ⁊ uide bal. i .l. cū clericiſ ad fi.C. de epi.⁊ cle.

facit iudex ꝓnunciando ſe competentē: ibi. Secundo quero. Et an a ꝓnunciatione q̃ quis habeat legitimā ꝑſonaz in iudicio appelletur: ibi. Tertio. Et an cū pronūciak ſuper libello procedendū uel nō appellari poſſit: ibi. Quarto. Et an a ꝓnūciatione quā facit iudex ſup exceptiōe dilatoria pars que grauak poſſit appellare: ibi. Quinto. Et an ſnia primi uel ſecūdi decreti poſſit appellari: ibi. Sexto. Et an cū iudex dat dilationez breuē uel longā uel denegat dare aut admittit ꝓbationes quas admittere nō dz poſſit appellari: ibi. Tertio uſqz in fi.

a **Ante ſententiam.** Ab iterlocutoria que infert grauamē qd̄ nō pōt reparari per appellationē a diffinitiua appellari pōt .h.d.ſm lec. Jo.ueram. Alioq̃ lec.nō placet: quia quando poteſt eſſe conſultū per appellationem a diffinitiua ab interlocutoria non appellatur: ut.l.i.i fi.ſ.de appel. ¶ Opp.C.quo. ap.nō reci.l.ante ſnie: ⁊.l.ij.C.de epi.au. gl.ſolvit q̃ ubi interlocutoria merek executionē: tunc ab ea appellak: ut h.in cōtra.non quia nō meretur executionē.ſed iſta ſo.non placet: quia interlocutoria in momentanea poſſeſſione merek executionem: ⁊ tamē non appellatur: ut.l.i.C. ſi de mo.poſ.fue.ap. Soluunt alij q̃ hic eſt ſpeciale: ⁊ ratio eſt: quia tale grauamen non poteſt reparari per appellationem a diffinitiua. ¶ Op.de .l.ſi ab arbitro.ſ.qui ſatiſ.cog.glo.ſol.q̃ ſi ibi intelligatur q̃ fuit cōmiſſus ſolū unus articulus[b]. ſcilicet de approbatōe fideiuſſorū: tunc fuit diffinitiua illius articuli illa approbatio.ſi uero fuit cōmiſſa tota cauſa: tūc eſt ibi ſpāle: ſed nō credo uerum: quia dixi in.l.ſi.ſ.a qui.ap.non lz.q̃ delegans poteſt reuocare ſine appellatione ſententiam interlocutoriā: lz ſit diffinitiua in illa incidenti. dic ergo q̃ ibi ſpeciale: ut hic: quia p appellationem a diffinitiua non poteſt tale grauamen reparari. ſi enim dedit mihi fideiuſſores ñ idoneos ⁊ quomodo poſſum appellare a diffinitiua que eſt lata ſm me. ¶ Tertio op. de.l. intra utile.ſ.de mino.glo.hoc ſolu.pluribus modis.⁊ ſz unā lec.ibi ob.⁊ ſol.glo.q̃ ibi talis erat interlocutoria que decidit quaſi totam cauſam. ſecus in interlocutoria que decideret unum articulum uel capitulum.qd̄ qualiter ꝓcedat ſtatim dicā. ¶ Op.ſ.de preua.l.p̄uaricationie. ubi dicitur q̃ dz ꝓnunciari ſuper illa emergēti. gl.ſo. ⁊ dicit q̃ licet pronunciek nō tū appellatur. Sz nōne illa interlocutoria decidit quaſi totā illam cauſam plus q̃ in.l.intra utile.⁊ tū uides q̃ nō poteſt appellari.⁊ credo q̃ in.l.intra utile.non ſit ſola ratio iſta q̃ decidit totam cām: quia idez eſſet in qualibet interlocutoria ſup preiudiciali. Sed credo q̃ ratio ſit: quia ſi eſt minor ⁊ pronunciatur q̃ ſit minor: tunc non pōt illud reparari per appellationem a diffinitiua: quia quolibet actu poteſt minor petere reſtitutionē in integrum.l.minor.xxv.an.omiſſam.ſ.d mino. Idē forte iudicatur per aſpectū qui non erit tempore ſnie ferende: ⁊ ideo probatio etatis dicik cauſa que requirit celeritatē: qd̄ apparet: qa poteſt agitari die feriata: ut.l.ij.ſ.de feri. ¶ Op.C.de ap.l.ſi quis ꝓuocatione. Sz.ibi erat quedā executio cū iniuria ⁊ ab illa appellak: ut.l. ab executore.ſ.de app. alia lec.eſt q̃ ibi appellatur ab iniuria facta non q̃ poſtq̃ receperit alapā appellet: ſed renunciat ⁊ renuit ſuam iuriſditionem ⁊ ſupponit ſe iuriſditiōi minoris: ut.C.ſi q̄.p.po. .l.i.⁊ hoc tenet Guil.de cu.in.l.ſi ab arbitro.ſ. qui ſatiſ.cog. ¶ Op.de.l.ab executore.in p̄n.ſ. de appel. Sz.ibi eſt iterlocutoria que ferk poſt ſniam: ⁊ ſic non ſperatur alia diffinitiua. unde p appellationem a diffinitiua non pōt eſſe conſultum: ⁊ ideo hic dicit ante ſniam. ¶ Op.d.l.ait ꝓtor.§.permittitur.ſ.de mino. Sz.ibi non ſperabatur aliqua diffinitiua ideo appellak.facit p hoc.l.ticia.ſ.de ac. ¶ Ex his ergo habes breuiter doctrinam quā dat iuriſcō.in.l.i.§.queſituz .ſ.de ap.ab interlocutoria nō poteſt appellari: niſi quando p appellationem a diffinitiua non pōt eſſe conſultum cōtra grauamen illatum per in integrū reſtitutionē: uel non poteſt reparari: quia nulla diffinitiua ſperatur ferri: uel poſt diffinitiuam fertur interlocutoria. Jtē ꝓtingit hoc in caſu.l.noſtre.⁊ in caſu.l.arbitro.⁊ in caſu.l.intra utile.ſ.de min. ¶ Quero[d] que eſt ratio q̃ a ſententia in momentanea poſſeſſione nō poſſit appellari. non eſt uez q̃ ea ſit rō: quia interlocutoria: ſed dic q̃ quia parit modicū preiudicium: hoc tenet glo.h ⁊ dixi in.l.qd̄ iuſſit.ſ.de re iud. quia dānum tale pōt reparari per iudicium petitorium: ut no.C.ſi de mo.poſ.fue.ap.l.i.⁊ ideo puto q̃ ſi p ſententiā latam ſuper mo.poſ. paretur preiudicium tale ad qd̄ non eſſet alio modo conſultum: q̃ tunc poſſet appellari p hanc.l. et rationes quas alīa in interlocutoria.exemplū in .l.qui except.§.ſi pars.ſ.de cōdi.inde.nō enim poſſet ad illam retentionē aliquo iudicio eſſe cōſultum ſi perderet in illo poſſeſſorio.⁊ ideo tex. .C.in rubro ⁊ i nigro dicit ſi de mo.poſ.⁊c.hoc eſt de poſſeſſione que momēto duratura ē: hoc eſt quando de poſſeſſione querik ſolū cauſa ordinandi litem circa iudicium petitorium: ut.d. .l.i.C.ſi de mo.poſ.⁊ hoc eſt iudicium retinēde poſſeſſionis ſm oēs: ut ibi not.ſz in iudicio adipiſcende poſſeſſionis glo.tenet idē: ut no.in.d. .l.i.qd̄ intelligo quando ille qui conuenik deuictus eſt ⁊ appellat qui occupauerat bona defūcti: uel bona defuncti uacabant: ut.l.ſi aliquis. .C.quo.ap.non re.⁊ idem in iudicio recuperande.nulla.n.ei fit iniuria ſi res reponitur in priſtinū ſtatuz. ſicut.n:ante poterat petere ita modo poterit ſed ſi actor ſuccubuerit: quia forte non habet aliud auxilium niſi poſſeſſoriū: uel ſi ſuccubuerit reus qui non occupauit qui non habz niſi remediū retentionis: tunc puto q̃ poſſit appellare.hoc.n.nō reperio ꝓhibitum ⁊ remanet regula generalis: ut.l.⁊ in maioribus.C.de appel. p hoc uidetur caſus.ſ.de ap.l. creditor.§. iuſſus.ubi in actionibus ad exhibendum q̄ minoris preiudicij ſunt q̃ reſtitutio poſſeſſiōis: tamen poteſt appellari ſpecialiter quando deuenitur ad extimationem: ⁊ ſic non poteſt reparari per iudiciū petitorium. ¶ Preterea uides q̃ ſi omittitur ordo petitorij ⁊ poſſeſſorij pōt appellari: ut.C.de ap.l.i.q̃re ergo nō pōt appellari ſi cōtra iuſtitiā mihi ius poſſeſſionis aufertur qd̄ plus eſt. p̄terea i cauſis ſūmarijs pōt appellari: ut.C.quo.ap.nō reci.l.i.lz poſſit p aliud iudiciū repari: ut.ſ.de bis qui ſunt ſui uel alie.iur.l.penul.nō tamē ſine difficultate ⁊ ſine magna leſione: p hoc facit qd̄.j.dicā q̃ qñ ab iterlocutoria illatū grauamē non pōt reparari ſine grauī leſione pōt appellari. poſſumus etiā dicere q̃ p̄dictis non ob.C.ſi de momē.poſ.fue.ap.l.i. nam ibi nō dicik q̃ non poſſit appellari: ſed q̃ nō obſtante ap.ſnia ſortik effectū. nā appellatio a diffinitiua tollit effectū ſnie: ut.l.i.in fine.ſ.ad turpil. ſed ap.ab interlocutoria non tollit effectum interlocutorie niſi ſecuta uictoria: ut.j. dicam.

rio añ dictā diffinitiuaz. ratio eſt: qa grauamē illatuz p dictā interlocutoriā nō eſt reparabile ab ea. qd̄ ē no. ⁊ hoc uoluit Inno.ſz cū in.c. ſignificauerunt. in ver.appellaſ ſe.d teſtib. ⁊ iſtis adē Jabu.in.l.ante ſniaz.C.quorū ap. Et qd ſi egi petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul: ⁊ ſuccubui ⁊ appellaui: an pendente appellatiōe poterit fieri execu.vid̄ Gui. de ſuz. in.d. .l.i. de mo. poſ.q tz q̃ ſi ⁊ bal.ibi i.ij. col.⁊ ad bar. b uide q̃ ſcrip ſi p⁹ mode. inſti.d ac .§. quadru. ⁊ dicit no.bal.in .l.ꝓſentaneū in princ.iiij. col.in v.q̃ro nūqd a tali i miſſione in poſſeſſionez. .C.quo ⁊ qſi iud.q̃ etiam i poſſeſſorio appellatur ſi appellādi rō ſit in ꝓmptu qd̄ reputat no.⁊ dicit ēt bal.in.l.poſt ſniam in .ij. col.C. de ſē. q̃ ſi huic appellationi fuit delatū pōt obtinere appellanſ.⁊ ibi cū uideas: et p limita.eorū q̃ b dicūt uide omino bal. in.d.l.i. .C.ſi de mo. poſſeſ.

ADDE q̃ ab interlocutoria lata ſuper poſſeſſorio poſſit appellari non a mero poſſeſſorio.bal. cōſi. lxxxiij. p̄mo li.⁊ an poſſit appellari a mero ⁊ a mixto poſſeſſorio uide eundē bald. cōſi.cccl.xx. tertio lib.

e ¶ .l.i.Cōtrariū tz bal. in .d.l.i.i.col. ⁊ uide bal. i .l. cū clericiſ ad fi.C. de epi.⁊ cle.

a ¶ Sit diffinitiua.snia lata in causa possessionis est diffinitiua uide p moder.in rub.de re iudi.bar.⁊ bal.in.l.post siniam.C.de sen.

b ¶ De iure canonico.de iure canonico potest appellari a snia possessiois uide per moder.in.l.fi.§.si iussus.de ap.⁊ qd dixi in.l.i.C.si de mo. pos. post bar.⁊ an appellatio a possessorio requirat expressionem cause. adde baldū in.l.i. in.ij. col.C. si de momē. posses. ¶ De ista materia appellatō ab interlocutoria qd sit de eius effectu. uide bar.i.l. ait pretor.§. pmittitur d̄ mino.⁊ i.l. i utile.e.ti. ⁊ i .l.emilius. i fi.e.ti.⁊ bal. in.l.cum clericis.de epi. ⁊ cle.⁊ qñ uideatur renūciari appellationi uide in .l.ad sol.C. de re iudic. Spe.in ti. d̄ ap.§. in qb⁹

c ¶ Appellare a citatiōe. adde bal. in l.ij.C.d̄ epi. au.adde no. Inno. in.c. pñti.de resc. ⁊ p aliquos in.l.arbitrio .s̄. qui satis. cog. ⁊ adde q̄ bar.in ex̄uagan.ad reprimendas.i ver.p edicta dixit q̄ si iudex ciuilis hodie citet p edicta extra casus positos in cle.i.de iudi.q̄ dicitur ptem grauare ⁊ pōt appellari: sed Imo. tenet cōtrarium i .l.iiij.§.pretor.s̄.de dā. infe.⁊ ibi vi xi post bart. sa. qd not. Bart.in.l.i. alias.ij.C. d̄ requi. reis ⁊ quis possit citare p edicta.uide per bal. i.l.ij.C. quō ⁊ quando iud.⁊ de hac cit.ātōe. uide in auē. si uero d̄ crimi.de falsis. ⁊ in auē.qui semel quō ⁊ quando iud. ⁊ quid de absolutoria ab obseruat.iudicij an ab ea possit appellari.uide bar.in.l.ticia.s̄.de ac. ⁊ an a citatione omissa possit appellari.uide bal.q̄ sic in.l.ab executore. circa.ij.colū.C. quoꝫ ap. ADDE an liceat appellare a nuncio citāte.bal.cōsi. cccxxxviij.

d ¶ Opi.Inno.uide Imo.in.l. recusare.§.si quin alio ad trebel.

e ¶ Non tenetur ire.adde ad hoc bene facit tex. in.c. si duobus. de app. qd not.per Hosti.⁊ docto.in.c.cum ordinem.de rescrip.⁊ ad materiā uide omnino Imol.post dominum An.in.c.super litteris.de rescrip. ⁊ ibi dixit dominus Anto.q̄ ubi exceptio iurisditi. est notoria q̄ non tenetur quis comparere per ea que habentur in.d.cle.pastoralis.de re iudi. sed Imo.ibi tenet contrarium:quia notorium non releuat ab onere proponendi:ut dixi in.l.ciues.C.de appel.⁊ respōdet ad.d.cle. pastoralis.q̄ ibi releuatur ex eo:quia non poterat sine periculo proponi: quia citabatur quis ad locum notorie non tutum:secus quando ad locum tutum.c.accedens.el.ij.ut lit.non contesta.⁊ uide glo.in.d.c. super litteris. in ver. nisi forsan.⁊ ad predicta uide bald.et Ange.i.l. ut perfectus. i penul. colū. .C.de an. excep.

f ¶ Notum iudici.an exemptus clericus tenetur comparere. Paude liaza. in cle.i. de excess.pre.dicit q̄ tenet cōparere ad allegandum p uilegiū:aliās tenetur sententia ordinarij. de priuile.c. cum persona. in .vi.qd est verum secundum eum nisi exemptio esset notoria de hoc.ij.q. .vi.si episcopus.⁊ d̄ acc. .c. ueniens. ex quo infert Pde. de an. in.d.cle.i. q̄ clericus citatus a seculari non tenetur comparere:ex quo eius exēptio est corpori iuris inclusa:⁊ per consequens notoria: ut in clemen.nullus iud. d̄ foro competē. ⁊ fac qd no. .xxiij.q.viij. conueniet.⁊ in Spe. d̄ cita.§.i. ad fi. ver. sed pone cum laic⁹ fm Paul. sed aduerte Joan.an. in merc.i regula scienti.ponit circa predicta.ij.q.i. si exemptus submisit se iurisditioni ordinarij ignorātis ipsuz exemptū an ualeat sētentia quam tulit contra ipsuz sibi nō parentem.sebatur:quem quia non comparuit exbanniuit:an teneat bannum. dicit q̄ non:⁊ ibi plenissime distinguit quando citatus teneatur comparere vel prelato.

g ¶ Puto uerum.cum Barto.hic etiam concordat idem Bart.in.l.ij. .s̄. si quis in ius vocan.non ie.⁊ adde text.in.c.significante.de rescriptis. vbi a pronuncatione per quam iudex pronunciauit tacite uel expresse se iudicem potest appellari.quē tex.ad hoc ibi notant docto.⁊ adde q̄ istud

Item si appellat ab executione lz dicat suspēdi executio nō tñ in totū:qa executor a quo appellatur pōt rē a cuius possessionē recepat seqstrari facere si ē mobilis uel fructus rei īmobilis faciet sequestrari.C.quo.ap.nō re.l.ab executiōe. ⁊ q̄ ibi loquat de iudice exequēte:pz ex eo q̄ ibi dicitur de fructibus q erāt tempore ap.hoc pmisso snia lata in cā momentanee possessiōis lz sit diffinitiua[a]:ut dictū est:tñ in hoc hz naturā iterlocutorie:qa p ap.talis snia nō tollitur:⁊ iudex poterit eā exeq salua pprietatis qōne.hoc est q̄ iudex ab eo cui restituit pmissiones ⁊ fideiussiones recipiet:ita q̄ res non possit perdi quin sit salua in cā proprietatis: intelligo qñ illa cā pōt agitari ⁊ faciliter: qd apparet ex eo qd dicit ibi momento ⁊c̄.als durabit apud eū quoad p iudicem ap.aliud fuerit iudicatū:ut dicit tex.i.d. .l.ab executore.⁊ aduerte:qua loqtur ibi quando executor excedebat capiendo possessionē: ⁊ sic in illa executione erat magis qō possessorij q̄ petitorij:ista quidē equa sunt ⁊ iuri ꝓsona.de iure canonico[b] nō est dubium q̄ in cā momētanee possessionis pōt appellari. Itē hz uim ap.ab interlocutoria ī hoc q̄ qñ appellatur dz inseri cā. ita uidet sentire Jo.an.in.c.pastoralis.extra de offi.dele. ¶ Redeo ad materiā.l.⁊ primo quero qd est ap.ab interlocutoria. Mo.in.c.ut debit⁹. extra de ap.in cōmento qd ponit ī sūma diffinit sic.appellatio ab interlocutoria est ab audientia minoris iudicis ad supiorem pper grauamen illatum uel cōminatū puocatio facta.ista.n. nō est bona diffinitio.nā diffinit actum appellandi nō ipsam appellationē:ut dixi.s̄.d̄ ap.l.i.reprehendēdo diffinitionē appellationis.preterea si inferior grauat me denegādo mihi ius uado ad supiorem:ut eū cogat q̄ reddat mihi ius:ut in auē.ut dif.iud.§.si uero.colt.ix.⁊ tñ non est appellatio:ut.C.ut lite pen.l.i.⁊ in auē.de mā.pn. .§.⁊ nō permittere. Preterea illud qd dicit de grauamine cōmiato lz tangat per glo.C.de ap. .l.si quis puocatione.dz intelligi qñ cōminatur tale quid qd per appellationē a diffinitiua vl ab ipso actu nō posset repari:ut in casu huius.l.secus si cōminaretur se daturū interlocutoriā cōtra eum:tunc.n.posset ab ipsa interlocutoria appellari si eius eēt nature nō ab ipsa cōminatiōe. ar.d.l.i.§.quesitū.s̄.de ap.dic ergo q̄ appellatio ab interlocutoria est ius quo pper grauamū illatum a minore iudice qd p ap.ab actu sequēti non pōt restaurari seu retractari iudex superior puocatur ⁊ in euentū uictorie tota causa deuoluitur.q̄ sit ius declaratur.s̄.de ap.l.i.qd aūt dixi in euentum uictorie cā deuoluit per hoc differt a diffinitiua que statim deuoluit: ut.s̄.dixi ⁊.ī.dicam.pbat de ap.c. non solū li.vi. ¶ Scdo principaliter querit a quibus īterlocutorijs possit appellari:⁊ hoc per oēs partes iudicij prosequamur.primo an liceat appellare a citatione[c]. canoñ.dicūt q̄ sic siue qs grauet in citatiōe: qa assignet terminus breuis:ut extra de dila.c.i. si ue citet ad locū suspectū:ut extra de ap.c.ex pte in tñ q̄ hz Inno.nō est necesse q̄ pars pueniat ad iudicē et locū tutū assignari petat:lz Mo.h. sed Jo.an.tz opi.Inno⁹.in.d.c.ex parte.⁊ eadē rōne uidet idē ubicūqz qs per citationē grauat siue ppter defectū iurisditiōis eius q citat: siue ppter priuilegiuz psone citate siue rōne rei sup qua litigat fm eos.ar.extra de dila.c.ij. ⁊ qd ibi no.p Inno.lz de iure ciuili puto q̄ siqdē ad locū suspectū citet qs citatiōe reali:quia personaliter ducit q̄ tūc possit appellari:qa tale grauamen nō pōt reparari p appellationē a diffinitia. ar.huius.l.Si uero citet citatiōe uerbali:tunc si quidē in citatiōe exprimit aliqd ppter q̄ appareat manifeste q̄ nō tenet ire[e]. ⁊ certū est q̄ citatio nulla est:ut.l.si cū dies.§.penul.s̄.de arbi.et nota in.l.ij.s̄.si qs in ius vo.nō ie.plene p Inn. in.d.c.ij.de dila.si uero in citatiōe nō exprimat aliqd tale:tunc siqdē est notū iudici[f] q̄ citatus ire nō tenetur:citatio est ipo iure nulla:ut no.in .l.quesitū.s̄.de re iud.pbatur extra de re iudi. .c.pastoralis.in cle.Si uero iudici nō est notuz: tunc citatio vz:ut.d.l.ij.si qs in ius uo.nō ie.⁊ d̄ iudi.l.si quis ex aliena.⁊ neutro dictoꝝ casuum appellare pōt de iure ciuili.tum pp regulaz que est q̄ ante sniaz nō pōt appellari:ut.C.quo.ap. nō reci.l.aīi snie.⁊ de epi.au.l.ij.⁊ de iudi.l ap̄tissimi.tum qa tale grauamē pōt reparari p appellationē a diffinitiua uel ab alio actu qui seqt post citationē si talis est a quo possit appellari. ergo a citatione nō appellat:ut.l.i.§.quesitū.s̄. de ap.q̄ dico q̄ pōt appellari a diffinitiua q̄ sequit non est dubiū ab interlocutoria.pone exēplum puta pp ꝓtumaciaz bona annotantur uel ponit in bāno que ānotatio seu bannū non tollitur p ꝓdānationem que sequeret sup delicto: ut.l.i.s̄.de req.re.ab isto banno seu annotatiōe poterit appellari:ut.C.si pen.ap.mors iter.l.ij. fm unum intellectū.uerūtñ etiā quia.ll. dicunt q̄ tales citati si habuerūt iustā cām non cōpendi restituunt non aduersus citationē:quia hoc nulla.l.cauetur:sed aduersus sniaz uel actū aliū qui emanat uigore illius citationis:ut.s̄. de in ī te.res.l.fi.⁊ de re iudi.l.quesitū. ¶ Scdo quero: qa post citationē disputat de psona iudicis: an a pronūciatione qua qs pnūciat se iudicem esse uel nō eē pars possit appellare.de iure canoni. non est dubiū q̄ pōt appellare p regulā generalem:qa pōt appellari a quolibet grauamine.de iure ciuili.gl.dicit q̄ potest:ut no.C.ne fi.p pa. auē.babita in pe.glo.qd puto uer[g]. nam si pronunciat se non esse iudicem post interlocutoriā istā non speratur alia:ergo pōt appellari: ut dictum est.aut pnūciat se iudicē cum nō sit:⁊ tūc tale grauamen nō pōt reparari p appellationez a diffinitiua.nam ista uexatio q̄ cogat corā nō cūda si iudex laicus citauit uere clericū qui tñ cōmuni opi. laicus putabatur:quem quia non comparuit exbanniuit:an teneat bannum. dicit q̄ non:⁊ ibi plenissime distinguit quando citatus teneatur comparere vel prelato.

est clarum de iure canonico: ⁊ etiã de iure ciuili: ut ꝫ habetur. ⁊ adde no ta in.l.ij.C.de epi.audien.⁊ sentit Inno.qd.s.in.c. super litteris.i.ij.col de rescrip.immo talis sentencia non potest per iudicem reuocari.c.significasti.de offi.dele.dixi in.l.qd iussit de re iudi.sed an aduersus euz possit peti restitutio.uide Imo.in.l.quidam.in.xvi.col.de re iudi.Et no.in materia q aliud est sentencia re: aliud grauare.nam si sentencia nõ lata de iure etiam si in effectu nõ grauat potest ab ea tanqz ab iniqua appellari.l.ait pretor.§.pmittitur.de mino.sed a grauamine nisi grauet: non potest appellari: quia eẽt implicare cõtradictionẽ: ita dicit bal. in.c.i.§.iudices.de pa.iura. firmã. ⁊ dicit bal. in .l.post sentẽtiaz .i.ij.col. .C.de sen.q si quis non grauatur in iure suo non potest appellare. allega. Inno. in.c. bone. de iureiurã. ⁊ ad de qd idẽ q bar.hic tenz Abb.in.c.q super eo. de app.⁊ ab extra i materia adde q si iudex dissimulat audire et nõ procedit nec interloquitur q ab eius tarditate nõ potest appellari ꝫz bal.in.l.fi.in .i. col.C. de senten.ꝫz debet superior adiri: et q a sentẽtia qua pronunciat probatũ esse uel non possit appellari. uide bal.i.l. ante.C.quorum app. et bal.in.l.arbitro.§. qui satisfa.cog. et no. secundũ bart. quia si lata est interlocutoria a qua non possit appellari de iure ciui. debet saltez ille ꝓtra quẽ lata est petere qd reuocet eam per regulam .l. qd iussit .ff. de re iud. alias si nõ petit uidetur sentẽtie acqesce re ⁊ nõ reuocaretur per appel. a diffinitiua nisi in casibus de quibus in.c. fi.de appel.in.vi.⁊ de iure in hoc non posset in alijs casibus: quia acqeuiſ se uidetur: ita not.dicit bar.in.d.l.qd iussit: ⁊ bene. ADDE an appellari possit a snia qua quis se facit iudicẽ competentẽ bal.cõsi.ccxlij.pmo li.

a ¶ Sexto quero utrum a sententia primi ⁊ secundi decreti possit appellari: adde qd bart. in.d.l. iul.i.§.si forte. hic alleg. per barto. uidetur sequi i hoc opi. dr. licet aliõ nõ dicat hic aliter loquitur Io.an. in ti. de primo et secundo decreto. circa prin.in.§.fe. sed concor. ut p Imol. in dicto.§.si forte. adde i .§.non autẽ statim. ⁊ uid bal. i.l.ij.C. de epi. au. q ipugnat barto. ⁊ quid si ex tali missione transferatur possessio: an possit appellari. uide no. bald. in.l. consentaneum.i.v. quero nũqd ex tali missione .C. qũo ⁊ qñ iud. de appellatõe a scdo decreto. uide baldum in auẽ. ei qui. in antepenul.col. C.d bo.auc. iud.pos.⁊ in .l.ij. in.xi.q. si ex nova. cau.aga.

suo iudice litigare: nõ põt tolli sicut nec tortura ut hac.l.nã executio talis pnũciatiõis fit coercendo personã: ut.s.de of.eius cui man. est iuris.l.i.⁊.l.ꝛsentaneum.C.qũo ⁊ quando iud.ergo ⁊c.⁊ eadẽ ratione idẽ dico ubicũqz persona grauatur ad aliqd factũ coherẽs psone. hoc enim nisi fit nullo appellatiõis remedio poterit tolli: ut .l.in bello.§.facte.j.d capti.⁊ postli.re.sec' si esset factũ nõ coherẽs persone: ut restituere possessionẽ: ut.s.dixi.⁊ hoc facit ad multa que.j.dicentur. pterea q negat iudicẽ esse aliquẽ diffinitiuã snian diceret nullã: nõ aũt appellaret. ⁊ sic stante q nõ sit iudex nõ põt sequi snia q̃ sit snia uera. ¶ Tertio q̃ro: qa post legitimã psonã iudicis ꝛsueuit q̃ri de psonis litigantiũ. quero an a pnũciatione q pars habeat legitimã psonã stãdi in iudicio uel nõ possit appellari. de iure cañ. nõ est dubiuz. sed de iure ciuili exaiemus. pmo in pcuratore siqdẽ pnũciat nõ esse pcuratorez põt procur. appellare: quia cũ eo nõ speratur alia diffinitiua. Si uero pnũciat pcur. aduersarius si grauat põt appellare: qñ ex hac pronũciatõe nõ efficit pcur. nec acta cũ eo piudicarẽt dño: ut.l.cũ non iusto.s.de collu.dete. ⁊ no.in ult.q. .C.de fur.l.falsus.iõ si pcederet ⁊ uinceret aduersarius nõ pdesset nec per appellationẽ a diffinitiua istud grauamen põt reuocari sicut diximus.s.qñ nõ idoneus fideiussor approbat: ut .l.si ab arbitro.s.qui satis.cog. ⁊.s.ti.ij.l.fi. Sed in tutore si iudex pnunciat eũ nõ esse legitimuz tutorẽ: idẽ qd in pcuratore eadẽ rõne. Si uero pnũciat eũ esse tutorẽ: tunc siquidẽ adiecit iudx decernẽs ratũ esse qd eo auctore factũ erit non põt aduersarius appellare: quia nõ grauat: qñ ualent gesta p eũ: ut.s.qd fal.tu.auẽ.l.i.§.idem pomponius. Si uero pnunciat ipsum esse legitimũ tutorem simpliciter: tũc possit appellari sicut in pcuratore: quia gesta p eũ nõ preiudicãt pupillo: ut.C.in qui.cau. in inte.re.nõ est ne.l. si tutor. Si uero in principali psona iudex pnũciat eũ nõ hãre legitimã psonã standi in iudicio uel si pnũciet eũ nõ esse legitimũ: ut minorez ex aspectu: tũc non põt appellare: quia nõ grauat: qñ stat huic pnũciationi nisi fit psona cui possit iputari: qa debebat scire ueritatẽ: ut.l.minor. .xxv.annis ex aspectu.s.de mino. ⁊ sic põt intelligi.s.de mino.l.ait ptor.§.pmittit. ¶ Quarto q̃ro: qa post exaiatas psonas disputat sup obiectis cõtra libellũ circa seriẽ ipsius. vtruz si iudex pnũciat nõ esse pcedendũ uel esse pcedẽdum nõ ob. obiectis ꝓtra libellũ ps q̃ grauat an possit appellare. de iure cano. nõ est dubiũ q põt: ut ex de ap.c.significãtibus. ubi si nõ facit declarari rẽ que obscure posita essz i libello appellat. de iure uero ciuili. siqdẽ pnũciat nõ esse pcedẽdũ: certũ est q põt appellare: qa nõ sperat alia diffinitiua. Si uero pnũciet esse pcedendũ: tũc siqdẽ exceptiones ꝓtinebãt aliqd ppter qd simpliciter sup libello nõ erat pcedẽdũ: tũc potest appellare: uexat.n.me in litigando q grauamẽ nõ poterit tolli p appellationez a diffinitiua: ut hic. Si uero nõ impediebat simpliciter ꝫ regrebat q ps declararet uel rem uel cãm uel aliud simile: tunc est dubiũ. posset enim eligere rẽ uel cãz sup q̃ simpliciter nõ deberet pcedi ⁊ possz eligere cãm sup qua esset pcedendũ. in dubio aũt interptamur in cãm ipedientẽ: ut.l.sufficit.s. d cõdi.inde.dicã ergo posse appellari: ut.d.c.significantibus. ¶ Quinto q̃ro si obijciat aliqua exceptio dilatoria: ⁊ iudex sup ea pnunciauit: an ps que grauat possit appellare. rñdeo siquidem pnunciauerit nõ esse procedendũ ob. exceptione tunc idem est q absoluere ab obseruatiõe iudicij: ⁊ tũc non est dubiũ q põt appellari etiaz de iure ciuili: quia nõ spat alia snia sup dicta instãtia. Si uero pnunciauit esse procedendũ cũ nõ deberet: tunc põt appellari si exceptio q̃ opponebat erat legitima: cũ tale grauamen nõ possit repari p appellationem a diffinitiua. si.n. iudex cogit me litigare tpe quo nõ debeo: talis molestia nõ poterit tolli p appellationẽ a diffinitiua: continet grauamen consistens in facto quod coheret psone: ut dictũ est: qa p hoc ẽ casus.j.eo. .l. prima. ubi ideo reprobatur appellatio: quia exceptio dilatoria nõ fuerat iusta: ergo a contrario põt appellari ubi pponeret exceptio dilatoria legitima: ⁊ idẽ uidetur dicendũ per eandez rationẽ in omni exceptione que opponit ad processum etiã si sit peremptoria: ut exceptio rei iudicate transactiõis iurisiurandi ⁊ similiũ. ¶ Sexto quero[a] qa qñqz post citationẽ proceditur ꝗ ꝓtumacem ad primũ uel scõm decretum. utrum possit appellari de iure cano. non est dubiuz: q põt. de iure uero ci. By. tractat in materia pmi ⁊ secũdi decreti quã ponit in.l.si finita.§. iul.s. de dã.infec. ⁊ ego recitaui i.d.l.si finita.§. si forte. ⁊ dicit q snia primi decreti est interlocutoria tamẽ quia ius agentis nõ absorbet: ut in auẽ. ei qui iurat. C. de bo.auc.iud. pos. iõ non poterit appellari. snia uero scõi decreti similiter est interlocutoria ꝫz cũ qd pz: quia põt ferri parte absente ⁊ lit. nõ ꝓte. ut ibidem ipse dicit: tamen qa absorbet ius partis põt appellari per hanc.l. Ego dico q a primo decreto nõ potest appellari. nã cum per primũ decretum non transeat nisi detẽtatio nuda qd est minus q̃ momentanea possessio non poterit appellari: sicut a sententia momentanee possessionis: hoc tamen sic limito. nã si per primũ decretum acquireretur missio i possessionem ius querẽdi fructus qd est qñqz: ut.l. fulcinius.§.fi.⁊ ibi no.s.ex qui.cau. in pos.ea. tunc posset appellari: quia in illa parte aufert irreuocabiliter ius partis: nec super hoc speratur alia sententia. facit qd no. per Ly.C.de bo.auc. iud.pos.l.cum proponas. circa fi. Item si reus ueniens uellet defendere ⁊ allegare aliquaz causam propter quam non deberent expense de iure restitui: ⁊ iudex pronunciaret ipsum non esse audiendum: nisi refectis expensis: tunc ab hac pronunciatione posset appellari sicut .s. dictum est quando pronunciat actorem non esse audiendum eadem ratione. Item si ideo quia missus ex primo decreto non admitteret in possessionem pars mulctaretur uel condẽnaret ad interesse posset appellari: ut.l.creditor.§.iussus .s.de ap. in eo uero qd dicit de scõo decreto: q potest appellari: intelligo eo casu quo potest pferri contra absentem ⁊ non latitantem: ut.d.l. si finita.§.si forte.s.de dam.infec. ⁊ ibi dixi. Si uero profertur contra latitantez: tunc esset uere contumax ⁊ non audietur appellans ꝫm ea q̃ dixi in.l.ex ꝓsensu. in fi.s.d ap. ⁊ ẽ expssum.j.e.l.fi.

a ¶ Primo quero.⁊ adde ad materiam ꝙ dilationes sunt ita moderãde ꝙ non transeat instãtia assignata a lege uel statuto:uel ab homine secũdũ Jnno.in.c.de causis.de of.dele.⁊ de accu.ad pretorẽ.⁊ uide Jmo.in.l.q ante kalendas.de uerbo.ob.bar.in extrauagã.ad reprimendam.in v.per edicta.⁊ Pe.de anchara.in clc.i.de foro ꝛpe.⁊ uide bal.in.l.i. in pn.C. de dila.

b ¶ Primo quero. uide .c.i.de dila. ꝙ ad materiam allegat bar.in.l.iiij. .§.pretor in .iiij.colũ. de dã.insect. et ⁊ qõ no.bar to.ẽ.c.l.i.ij. questione.et qõ no. bart. ⁊ ibi dixi.ẽ. de re iudi.et uide que dixi post bart. in.l.i.i.iij.colũ.ẽ.de iurisdi.om. iudi. bar.i.l.ij.C. de epi. au.et etiam quid si iudex nullam dat dilationem ⁊ denegat audiẽtiam.

c ¶ Quid si datur . adde bal. i.l.ij.C. de epi . au . ⁊ in.l.i.C. d̃ dila.in prin.

¶ Tertio principaliter[a] est uidendum de interlocutorijs que occurunt post lit. contest. primo quero[b] si datur nimis breuis dilatio ad probandum:an possit appellari.dico ꝙ non:quia non probatur pars.nam si non potest probari in prima patet secundam:et dabitur:ut.l.fi.ẽ.de fer. Sed si petit secundam ex iusta causa ⁊ sibi denegatur an possit appellari.uidetur ꝙ sic.argumẽ. eius qõ dictum est.ẽ.scilicet quando audientia denegatur : sed istud uerum est quando denegatur in totum:ita ꝙ non speratur alia diffinitiua.hic denegatur certus actus ⁊ sic tale grauamen poterit reparari per appellationem a diffinitiua ⁊ ideo dico ꝙ nõ potest appellari nisi forte ex dilatione facultas probationis deperiret: quia testes essent senes valitudinarij morituri uel subito abfuturi:ut.l.in lege aquil.si deletuz. .ẽ.ad.l.aquil.uel si emineret aliquis casus instãtis periculi in persona testium ex his que dicuntur in.l.ij.⁊.iij.ẽ.de dona.causa mor.tunc possz appellari:quia tale grauamen non potest reparari per appellationem a diffinitiua:ergo ⁊c.ut hac.l.consulo tamen ꝙ talis causa exprimat coram iudice:ut sic causa grauaminis euidentius appareat. ¶ Secũdo quero quid si datur[c] dilatio nimis magna uel datur dilatio secunda cum dari non debeat secundum formam.l.fi.ẽ.de feri.an pars que ex hoc asserit se grauatam possit appellare de iure ciuili.uidetur ꝙ sic:sicut quãdo aliquis admittitur ad procedendum cuz nõ debeat admitti:ut dictum est. Jn contrariuz facit:quia tale grauamen potest reparari per appellationem a diffinitiua. So.dic quandoqz terminus est ita longus ꝙ certum est uel uerisimiliter apparet litem non posse finiri infra tempus constitutum lege uel statuto:tunc potest appellari:quia non speratur diffinitiua.tantum enim est dare talem terminum q̃tum absoluere partes ab obseruatione iudicij qõ est ueruz si detur actori[d]:ut C.de tem.in inte. resti.pe.l. petende facit.C.de iudi.l.,pperandum.§.finaũt utraqz. si uero dictum spacium non excedatur siquidez dicta dilatio que datur est infra terminum constitutũ.C.d̃ dila.l.ij.tunc non potest appellari: quia iudex non grauauit partem.est enim in sui potestate hoc facere : ut ibi patet.si uero terminum excessit:tunc idem quia iudex non grauat dando dilationes tali grauamine ꝙ non possit reparari per appellationem a diffinitiua.sed si ĩfra terminum excessit:tunc idem.nam non grauat dando dilationez tali grauamine ꝙ nõ possit reparari per appellationem a diffinitiua . Sz si infra terminum uel dilationem quam non debet dare recipiat probationes quas non debet: tunc potest esse ꝙ grauauit:ut dicaz in se.q.nec ob.si dicis admittere ad procedendum illũ qui non debet.est grauare : quia uerũ est in eo qui nullo modo debet admitti:ut dictum est .ẽ. in bis que fiunt ante li.cõtesta.sed postq̃ lis est cõtesta.⁊ constat partem debere admitti ad litigãdum totum id tempus qõ est constitutum instãtie est in potestate iudicis:ita tamen ꝙ tempus non proroget:ut.C. de iudi.l. properanduz.§. finautem utraqz. ¶ Tertio quero[e] pone ꝙ iuõr admittit probationes quas non debet admittere:an ille contra quem fit:possit appellare . Respondeo:aut sunt probationes omnino impertinentes:⁊ pars non grauatur:aut sunt probationes super aliqua re que adminiculantur ad causam.⁊ tunc licet iudex non debeat nec possit admittere:ut quia elapsi sunt termini uel publicati testes uel testes inimici ,pducũtur uel quid simile:si tunc iudex admittit grauat partem in tantum ꝙ potest appellari.ratio quia per appellationem a diffinitiua tale grauamen nõ potest reparari qõ probo.nam testis qui nõ debet examinari:quia minor[f] uel infamis uel quia sit elapsus terminus si examinatur ⁊ deponit pro parte facit aliqõ indicium:ut.ẽ.ad sylf.l.i.§. impuberes.⁊ de pe.l.qui ultimo.facit qõ no.C.de fi. instru.l.sicut iniquũ.ubi instrumentum etiaz nõ soleniter factum facit indicium.Si ergo contingeret probationes esse dubias tamen iudex ꝑpter illas probationes licet non debuerim admitti faueret parti tam in causa principali q̃ appellationis.est ergo iusta causa appellandi.arg. optimum.ẽ.de alie.iudi.mut.causa fac.l.iij.§.i. pro hoc.ẽ.de ap.l.a sentẽtia.ubi propter istud quale quale preiudicium permittitur appellari. Et ista sit una regula satis no.ꝙ qñ per appellationem a diffinitiua non potest reparari perfecte quin aliquale preiudicium faciat:potest appellari.⁊ pro hoc.ẽ.de ap.l.i.§.quesitum.ubi ꝑmittitur appellari a mendaci relatione . ⁊ ratio quia si princeps consuleret ⁊ sententia daretur iudex appellationis faueret sententie late secundum consilium principis:⁊ sic per appellatiõez a diffinitiua non est plene consultum contra tale grauamen.⁊ ista sufficiant circa appellationẽ ab interlocutoria.superest ut uideamus qualiter sit appellandum cum appellatur ab interlocutoria.scilicet utrũ in scriptis uel fine:⁊ de modo procedendi super ea de quo dicam statim. .j.e.l.eius qui.

d ¶ Detur actori . adde quod idẽ uidetur si statueretur reo ꝑteraz̃ in casu.d.l. petẽde.ubi no. per barto. ⁊ Bal.

e ¶ Tertio q̃ro . si iudex admittit ꝓbatões quas nõ debet admittere ⁊c̃ . adde Spec. in ti.de testi. .§.i.in v.recepta aũt ⁊c̃. ⁊ per doct.i .l.arbiter. q̃ satisfda. cog. ⁊ bal. in.d.l. .ij.C.de epi. au.⁊c̃.

f ¶ Quia minor.adõ bal. in .d.l.ij .C. de epi.au.

Ex.l.sequenti.

¶ An cum iudex pronunciat obstantibus exceptionibus non esse procedendum possit appellari:ibi. Ex hac. Et in appellatiõe ab interlocutoria est inserenda causa:ibi. Secundo. Et appellatio ab iterlocutoria dz iustificari ex causis ĩ ꝓtis ex alijs ñ:ibi. Tertio. Et an cũ appellat ab interlocutoria dẽat ĩ scriptis appellari:ibi. Primo. Et qs sit effect[a] appellatõis iterposite:ibi. Secõo. Et an lis debeat ꝓtestari cũ appellat ab ĩterlocutoria:ibi. Tertio. Et qs sit modus iustificãdi uel ĩpugnãdi ĩterlocutoriã:ibi. Quarto. Et an ĩ scriptis sit ,pnũciãdũ cũ appellat ab iterlocutoria:ibi. Quito. Et an tota cã reuoluat ad iudicẽ appel.cũ ,pnũciat bñ appellatũ uide ĩ fi.

e **Jus qui.** Propter supplicatõ nẽ factã principi iuõr inferior nõ impedit ,pcedere.⁊ q ob eaz cãm appellat nõ audit.h.d. ¶ Ex hac.l.not. ꝙ qñ iudex non ob.exceptiõibus oppositis ad ,pcessum pronunciet procedendũ si iuste pronunciaret non appellaret. ergo a cõtrario si iniuste pronunciaret nõ a tali grauamine posset appellari qõ est not.⁊ no.ꝑ glo.C.ne filius ,p pa.auẽ. habita.rõnem dixi in.l.ꝑcedẽ.qa tale grauamẽ nõ põt reparí ꝑ appellationẽ a diffinitiua. ¶ Secundo no.ꝙ in appellatione ab interlocutoria dz inseri causa[b] qõ apparet:qa si cã nõ deberet ĩ

e Jus qui. inseri causa.De hoc adde ad sciendu uti requiratur uel non dic ꝙ ab interlocutoria q̃ hz uim diffinitiue ꝑ duo cõcurrentia.primo qz non expectat aliã post se ⁊ ea lata iudex functus est officio suo.Secõo qz imponit finẽ cõtrouersie.de qua est questio appellãdum est ab ipsa:ea forma qua appellatur a diffinitiua:⁊ potest impugnari ⁊ iustificari apper nouis actis. fiẽ appellatõ a diffinitiua ⁊ hoc iõ qa mixtum tribui debet ex extremo in quo potentius incalescit .l. queritur. .ẽ.d̃ sta. bo. Que autem sint iste interlocutorie.uĩ de p.d.Ant. in rubri. extra de re iudi.ꝑ Ludo.i rubri.⁊ in.l. .i.ẽ.de re iudi.⁊ ista decisio ⁊ conclusio uidet de mente Abb. ⁊ Joan . an. in .c. peruenit . el.ij. de ap.⁊ clarius bal. qui eam ꝓfirmat in.l. minoribus. .C. d̃ his q. ut indi.quez sequit Pe. de an.i.l.iij. .§.fi.§.d̃ ap. ⁊ dñs Ant.i .d.c.puenit. el.ij.de ap.⁊ in.c.tua nos .e.ti.de ap.⁊ pro ꝑdictis bene facit.l. si pecuniam. .C.d̃ re iud. ubi glo. sentit ꝙ appellet tur a ꝑcepto iuncto textu ibi finita diffinitiua.⁊ ita tenet bal. in addi. Spec. in ti.de ap. i ver.in bis q̃ ꝓtinent publicam vtilitatez ⁊c̃.sed ꝓtra h̃ fac̃.l. ait ꝓtor .§. ꝑmittens.d̃ re iudic. ubi bar. uidetur sentire cõtra ⁊ põt rñderi ꝙ ibi barto. male loquitur:⁊ qõ sufficit ibi dicere in genere tale ꝑceptuz esse iniuriosuz.i.iniustũ: uel põt dici ꝙ ibi loqtur qñ in appellatõe fatebat se debitorez minoris:⁊ iõ appellatio uĩ d̃bat frustratoria mãisfeste:⁊ sic si vz ibi nisi isera

tur causa: qz iudex ꝓcepit iniuste: vt soluerẽ minori carẽti curatore. secus aũt dico qñ eẽt aliqua interlocutoria q̃ post se expectaret aliã diffinitiuã nã tunc in casib⁹ in quibus appellari põt appellabiſ vt a mera interlocutoria: vt no. glo. in cle. fi. de app. no. tñ q̃ si per apertã naturã verborum ꝓnunciationis appet de iniusticia nõ regritur cã ꝑm bal. in. l. terminato in vl. col. C. de fru. ⁊ liti. expẽ. ⁊ in. d. l. minoribus ⁊ an sufficiat ꝓfalis causę insertio. vid bal. q̃ nõ i. l. eos in. §. finãt. C. de ap. i prin. ⁊ dixi late post bar. i l. pretor i ꝓn ci. §. de ope. no. nũ. ⁊ no. moder. in. l. i. §. libelli. §. de ap. ⁊ vbi mandat aliquid ꝑ interlocutoriã qd̃ nõ põt mandari ꝑ diffinitiuã appellatur ab ea fine exꝑssiõe cãe. bal. in. l. ante finiaz. C. quo. ap. ⁊ ibi subdit an sit op⁹ q̃ cã expressa in appellatõe sit ꝓbabilis nec̃ne: qd̃ si si ẽ expressuz in iure est arbitrariũ. ⁊ ℔ vide ꝑ mo. ⁊ vid̃ ad supra dicta gl. fin. in. c. fi. in. v̄. inanes. d̄ ele. li. vj. ⁊ bal. in l. actori. C. d̄ re. credi. que aũt ⁊ qualis dz cẽ cã dixi p⁹ bar. ⁊ ãg. in. l. ꝓtor. in ꝓn. d̄ op. no. nũ. ⁊ ibi limitaui de appellante de quo ẽt ꝑ bal. i. d. l. minoribus de his q. vt i dig. Quid ãt in cõfesso appellãte an dz cãm exꝑmere. vide per doct. in. l. fi. §. iussus. §. d̄ ap. ADDE q̃ spãlis iſertio cãe requiratur bal. ꝓs. cccxlvij. i. li.

seri appellatio interposita ob causaz iniustaz nõ reijceretur: qz posset appellatio iustificari ex alijs causis: vt. §. de ap. l. scio. in fi. ⁊ hoc pz de iure ci. quia oẽs leges tractãtes de appellatiõe ab interlocutoria ꝓmittũt ex cã alicuius grauamis illati cõtra iusticiã appellare: vt. §. e. l. ij. ibi si cõtra leges hoc faciat. §. de ap. l. i. §. quesitũ. ibi qd enim si in cõsulendo mentit⁹ est ⁊c. ⁊. C. quo. ap. nõ reci. l. ab executione. ibi nisi forte modũ executõis excederet: vt. §. de mino. l. ait ꝓtor. §. ꝓmittit. ibi ab iiuria iudicũ ⁊c. ¶ Tertio est notandũ q̃ appellatio ab interlocutoria dz iustificari ex cãis insertis in ipsa appellatõe nõ ex alijs: qõ pz hic eadẽ ratione: qz si ex alijs cãis posset iustificari non reijceret appellatio qõ est nota. ⁊ singulare hic. ⁊. l. ait pretor. §. ꝓmittitur. §. de mino. de iure canonico est clarꝫ. vt ex de ap. c. cordi. li. vj. ¶ Primo quero⁸ vtrũ qñ appellat ab iterlocutoria sit appellandũ in scriptis. glo. mouet. §. e. l. ij. d̄ ap. l. i. in fi. ⁊ ibi determinat glo. q̃ nõ sit necesse appellari in scriptis: qz ipsa interlocutoria nõ est ꝓferenda in scriptis. sed de iure cano. determinatum est cõtra: vt ex de ap. c. cordi. lib. vj. põt persuaderi etiã de iure ci. eẽ verꝫ: sic in appellatione facta ab iterlocutoria dz inseri cã: vt dictũ ẽ: ⁊ dari iudici in scriptis: vt ex insertione cãe possit deliberare vtrũ partẽ grauet vel nõ: sicut dicim⁹ in libello: vt. C. de lit. contest. auc̃. offerat. Item in appellatione ab interlocutoria nõ lz vagari: sed oz q̃ persistat in cã proposita ⁊ sic dz dari in scriptis. sicut dicim⁹ in libellis accusatorijs: vt. l. libelloꝫ. §. de ac. facit. §. de iniur. l. pretor edixit. i prin. ⁊. l. itẽ exigit. §. de dolo. ⁊ ita obseruat ꝯsuetudo. facit. C. de priui. schola. l. fi. lib. xij. ¶ Scõo quero qs sit effect⁹ appellationis interposite ab interlocutoria. ⁊ vñ q̃ statim ea interposita debeat supsedere a procedẽdo iudex a quo appellat vt. C. quoꝫ ap. nõ reci. l. ab executõne. in fi. ibi si eos perperã intentionẽ cognitõis suspẽdisse claruerit ⁊c. pro hoc. §. de mino. l. intra vtile. In cõtrariũ. vñ casus de appella. c. nõ solũ. li. vj. Solu. dicendũ est⁵ q̃ est in ptãte iudicis a quo appellatur. vel procedere vel appellationi deferre. ⁊ istud probat text. in. d. l. intra vtile[c]. ibi preses in euẽtuz appellatiõis ceteras cognitiones distulit ⁊ sic apparet q̃ ipsa appellatio a grauamine nõ suspẽdit officium iudicis a quo appellat. sed ipẽ met iudex deferẽdo appellationi suspendit officium suuz. ⁊ sic apparet q̃. d. c. nõ solum procedat de iure ciui. vt dicamus. aut iudex detulit appellationi ⁊ suspẽsa est eius iurisditio: vt in. c. cũ

appellationibus. ex de ap. li. vj. qz ipsemet suspẽdit: aut nõ detulit⁵ appellatõi ⁊ põt ꝓcedere in causa donec sibi inhibeatur per supiorez: vt. d. c. non solum. ⁊ vz ꝓcessus interim factus: sed si ꝓnunciabitur bene appellatũ oia reuocabũtur: alias firmus remanebit ꝓcessus: vt ibi patet. ⁊ ẽ no[c]. q̃ postquã quis appellauit ab interlocutoria iudex prim⁹ nõ habet ipsum in processu de cetero citare cũ appellando videatur recusare[f] se nolle coram eo litigare ⁊ compere: ⁊ sic est verus cõtumax qui nõ est amplius requirẽdus: vt no. in. l. fi. §. de in inte. re. ⁊. l. ex consensu. §. fi. §. de appel. ⁊ est expressum extra de do. ⁊ contu. c. ij. lib. vj. qõ intelligo si iudex a quo est appellatũ appellanti dedit apostolos refutatorios: put dz alias sec⁹. nã eoipso q̃ ei nõ daret apostolos grauaretur: vt ꝓbatur extra de ap. c. ab eo. li. vj. ⁊ eo dẽ ti. in cle. c. i. ⁊ sic ipse suo facto suspẽdit suam iurisditionẽ. ¶ Tertio q̃ro⁶ quãdo appellat ab interlocutoria: vtrũ in cã ap. debeat lis cõtestari in appellatione a diffinitiua. certum est q̃ parte absente põt procedi lit. nõ contesta. vt. C. de tẽ. app. l. fin. §. illud. sed qñ proceditur parte pñte debet lis contestari: vt. C. ne li. in vna ea. cã. ter. ꝓuo. l. vna sicut etiã in appellatione ab interlocutoria est determinatũ per canones. ex de app. c. interposita. in fi. ibi per Ber. ¶ Quarto quero de modo iustificandi ⁊ impugnãdi appellatõez ab interlocutoria: ⁊ cũ appellatur a diffinitiua: certuz est q̃ possunt noui articuli ⁊ noue probationes fieri ꝑm ea que habem⁹ in. l. eos. C. de ap. ⁊ de tem. ap. l. per banc. sed in appellatõe ab interlocutoria determinatũ est ita q̃ solum ex primis actis iustificari vel impugnari debeat: vt ex de appel. c. appellanti. [b] in cle. ⁊ hoc verum ẽ de iure ci. vt. l. ait pretor. §. permittit. §. de mio. vbi tex. ita demum appellari permittit occasione minoris etatis. si illa minor etas allegata fuit i prio ri iudicio. hoc declaratur per rõnem. appellatio ab interlocutoria fit ratione grauaminis illati a iudice: qz aliquid facit contra. l. vt. §. dictum est sed si aliquis vellet iustificare appellationẽ suaz ex aliqua causa que nõ fuisset iudici nota non ꝓbaret iudicem intulisse sibi grauamen: ⁊ ideo appellationem nõ iustificaret: oportet ergo q̃ hoc faciat ex primis actis quod nõ est intelligenduz simplr: vt corã iudice appellatiõis nihil sit ꝓbãdũ: sz est recurrendũ ad distinctõez positã i tex. in. c. interposita. extra de app. qz aut ille qui allegauit causam coram iudice obtulit se probatuꝫ ⁊ iudex nõ admisit ⁊ statim apparet grauamen

locutoria. vtrũ infra tp̃s appellãdi possit iudex procedere. vide not. bal. i l. ita demũ. C. de ꝓcur. ⁊ in. c. fi. de app. in. vj. ⁊ glo. ⁊ ibi no. in. l. a procedente. C. de dila. ⁊ bal in. l. generaliter. §. i. C. de reb. credi. ⁊ ad intellectũ d. c. nõ solum vide. c. ex pte. de rescrip. ⁊ vide. d. anto. in. c. dilectus. el. ij. de rescrip. ⁊ vide bar. in. d. l. generaliter. §. fi. ⁊ etiam barto. in. l. ij. C. de epis. au. ⁊ In no. in. c. sup his. de ap.

c ¶ l. ꝓtra vtile. adde bar. in. l. ait ꝓtor. §. ꝓmittitur de mio. ⁊ an cha. in cle. i. de do. ⁊ contuma.

d ¶ Nõ detulit. adde ad ℔ quod hẽs in l. arbiter qui satisda. cog.

e ¶ Et est no. ⁊ ad bar. hic adde quod ẽ verum q̃ appellãs rite et recte ab iterlocutoria est exẽptus ipso iure a iurisditio. iudicis a quo. ⁊ ipo iure nõ vz processus nec sẽtentia quam facit iudex a quo post ap. c. per tuas. d̄ sen. excõi. ⁊. c. lz. eo. ti. in vj. ⁊. c. ad audientiaz. ⁊. c. dilectus de app. in tñ q̃ non firmaretur ꝑ desertionez appellationis postea factaz vt est tex. in. d. c. lz secus eẽt si ꝓcessus fieret post desertionem ꝑ iudicẽ a quo est appellatũ qz tunc valeret etiã si appellans nunquã fuisset citatus: imo q̃ plus est: ipse vt verus cõtumax nõ posset appellare ab interlocutoria vel diffinitiua lata contra eum absentem. c. ꝓsonas. ⁊. c. fe. d̄ ap. ⁊ no. e. ti. c. dilecti

vbi vero quis appellasset ab interlocutoria iniuste vel non rite: vt qz nõ appellesset in scriptis: vel nõ expressisset cãz grauaminis spãliter tũc clarꝫ est qz dicitur ver⁹ ꝯtumax: q̃ iudex a quo põt procedere ad vlteriora eo amplius nõ citato. c. ij. de do. ⁊ contu. in. vj. ⁊ cle. i. eo. ti. ⁊ ad ℔ dicta per bar. vide doc. in. c. super eo. el. ij. de appel.

f ¶ Videat recusare. q̃ nõ appellauit ãplius nõ est citãdus: qz est verus cõtumax. vt no. Inn. in. c. ex rõne. de ap. qd̃ no. ad ea q̃ dixit bal. in. l. ab executore. C. quo. ap. ⁊ adde bar. in. l. q̃ rome. §. scia. de. v̄. ob. ⁊ bar. in. d. l. fi. in prin. vl. col. ⁊ in. l. intra vtile de mino.

g ¶ Tertio q̃ro. vtrũ in cã appellatiõis ab interlocutoria debeat lis contestari. ⁊ adde ad bar. ℔ qd̃ bal. i autẽ. si oẽs. C. si vt se ab here. absti. firmat q̃ in iterlocutoria nullo mõ lit. ꝯte. requirat. idẽ in auẽ. hoc sacramentuz hodie. C. de iura. calũ. ⁊ idẽ Spe. in ti. de li. cõcep. §. nũc dicendũ. ⁊ dñi d̄ rota deci. viij. ⁊. d. Ab. ficu. in. c. raynaldus. lz Io. an. in. d. c. raynaldus. dicat in interlocutoria requiri: in diffinitiua non.

b ¶ c. appellãti. Limita nisi eẽt lata ꝑ cõtumacẽ vel absitez ꝑm bar. in. d. §. ꝓmittit. qd̃ est valde no. ⁊ istis adde Inno. in. c. pe. de ope. no. nun. ⁊ bal. in. l. inuitus. C. de procur. referẽte. Dy. ⁊ bal. in. l. ij. in vlt. cbar. de resci.

ven.⁊ limita in hoc.d.cle.appellāti.vt p bal.i.l.generaliter.§.i. C.de re.credi.⁊ Inno.in.c.quo ad cōsultationē.de re iud.vbi volūt ꝙ si lata iter locutoria nō appellaui:sed appellaui postea a diffinitiua potero ex nouis ⁊ ex antiqs actis seu causis repare grauamē iterlocutoric:qd not.⁊ vide bar.in.l.eos.§ si aūt.C.de ap.⁊ ibi doc.⁊ vide bar. in.d.l.gnaliter. §.i.⁊ dicit no.bal. in.d.l.iuitus in vl.colū.ꝙ ista regula fa lit nisi pbationes de no uo emergant ⁊ multis mo dis limitat. d.cle.appellā ti.bal.in.l. p hāc i vl. col. de tem.ap.⁊ vno mō limi tat per imol. in.l.recusare §.si quis alio s. ad trebel. ⁊ est dictum dñi anto.alt as docto. in c.ex parte.de appella. el.i. pluribus eti am modis li mitat.d.cle. appellāti: vt per bal.in re pe.l. ij. circa vlti. colum. C.de rescin. ven.⁊ ad. d. cleñ. appel- lāti.vide bal. in.l.arbitro. qui satisdare cog.

a ¶ Quinto quero. adde ꝙ tex.in.c.in terposita.hic alle. dicit ꝙ appellatio iu stificat si ap lans offerat se probatur causas expres sas:sed quid si nihil ille di cat:dic ꝙ idē qa illud sub intelligitur. tex.est multū nota.in.c. ex hibita.de iu di. quo casu sufficit se pro bare ad iusti ficationē ap pellantis: ꝙ ipse obtulit se incontinē ti probatur non autez re quiritur ꝙ p bet iuste vel iniuste appel latum:vt. d. c.interposita qd tene men ti.⁊ ad predi cta adde bal. in.l.asi sniaz in.fi.i.col.C. quo.ap.⁊ no. per glo.mag.in fi.in.c.romana de ap.in sexto.

b ¶ Puto verum.adde qd hoc est verū et ad iudicē delegatum sine noua cōmissione ꝑm Inn.ho.⁊ Io.an.in.c.vt debit⁹.de ap.⁊ no. Sali.i.l.i.C. qñ puo.⁊ in.l.si vt proponis.⁊ i.l.si preses.C.quō ⁊ qñ iu.⁊ ad Bar.hic adde bar.i.l.itra vtile.i fi.de mi.⁊ in.l.eos in pn.C.de ap.⁊ adde pdictis Imo.i.l.iudex postq̄z de re iudi.i.viij.col.q̄ sequtur Ho.in loco prealle.⁊ vide que ibi dixi p Pau.de liaza.in cle.sepe.ad fi.i.i.col.de ap.⁊ in.c.vt debit⁹.in.iij.col.c.ti.⁊ ibi p do.an.in vlt.char.sed qd si aliqs ap.ab inter locutoria:postea appellat a diffinitiua:vtrum vna absorbeat aliam bald. in.l.generaliter.§.i.C.de re.credi.tz ꝙ nō:sed bene cogit eligere quam velit prosequi.ide Inno.in.c.dilecto.de ap.

c Liendū.nisi in casibus.istis adde bar.in.l.i.C.quo.ap.eo autez casu quo iudex nō defert tenetur pti lese ꝑm bal.in rub.in fine. C.de pe.iudi.⁊ per istū tex.dicit bal.in.l.iij.in.ij.col.C.de app. ꝙ vbi iudex a quo detulit appellationē iudici ad quez tenet admittere ⁊ qñ iudex a quo vult recipere appellationē qd dz facere vide bal.ibi i vl. colū.

d ¶ Intellige plena.Adde bar.i.l.iiij.§. hoc aūt in fi. de dā. insec. lz ōriuz tene at in.l.i.C.q̄ appel.

e ⁊ res. cā ali mento ruz.a snia lata i cā alimē torū:non ap pellat. adde bar.i.l.mella ⁊ ꝙ ibi diri de ali.le.⁊ in i.solēt.e.ti.⁊ Gui.de suza. in.l.de alimē tis.de trāsa. ⁊ bal.in.l.ne mini.C.d sū tri. ADDE ꝙ guil. de su za.in.l.iudex ff.de his.qui sūt sui.vel ali. iur.vt refert io.an. i add. ad spe. i loco alle.p bar. tz ꝙ pōt appel- lari a snia la ta sup alimē tis prestādis maxie si hēat vnde se allat ⁊ si nō habe at:appellans teneatur in- terim presta re alimenta appellato. ta men Joan. an.de hoc se remittit ad c.superellec. de causa pos sessio.

f ¶ Adiecta cā.no.ꝙ i ca sibus i qbus est prohibita ap. intelligit sine cā:secus cuz cā idē tz bal.in.l.qsqs C.quo.ap.⁊ in. l. i. in.ij. col. C.d mo. pos.

g ¶ Appellari vide bal. i.l. a iudicibus. C.de ap.⁊ in l.qsquis. C. quo.ap.⁊ i.l. i.s.de legi.⁊ iō. dicit bal. in.l.i. in. vj. col. C.ne ex delic.defun.

e ⁊ res. cā ali mento rum.a snia lata i cā alimē tōrū:non ap pellat. adde bar.i.l.iiij.§. hoc aūt in fi. de dā. insec. lz ōriuz tene at in.l.i.C.q̄ appel.

e ⁊ res. cā ali mento ruz.a snia la ta i cā alimē torū:non ap pellat. adde bar.i.l.mella ⁊ ꝙ ibi diri de ali.le.⁊ in i.solēt.e.ti.⁊ Gui.de suza. in.l.de alimē tis.de trāsa. ⁊ bal.in.l.ne mini.C.d sū tri. ADDE ꝙ guil. de su za.in.l.iudex ff.de his.qui sūt sui.vel ali. iur.vt refert io.an. i add. ad spe. i loco alle.p bar. tz ꝙ pōt appel- lari a snia la ta sup alimē tis prestādis maxie si hēat vnde se allat ⁊ si nō habe at:appellans teneatur in- terim presta re alimenta appellato. ta men Joan. an.de hoc se remittit ad c.superellec. de causa pos sessio.

etiam si causa nō esset vera.aut nō obtulit se pro baturum:⁊ tunc coram iudice appellationis: dz probari de veritate cause:vt ibi dr. Itez si iudex a quo appellat nō fuisset passus acta facta corā se scribi vel appellanti copiā dari poterit ꝑs ap pellans per testes coraz iudice appellationis hoc pbare.arg.C.vt lit.pen.l.ij. ¶ Quinto qro[a] qua liter sit sententiandū cū appellat ab interlocuto ria videlz vtrum in scriptis: vel sine scriptis. Et vr ꝙ sine scriptis:q: ista snia videtur interlocuto ria sicut prima.ar.eius qō no. in.c.fi. ex de re in di.in cle.econtra videt qō debeat sniari in scrip tis sicut appellat in scriptis ⁊ cōtestatur lis quā do agitat parte presente:vt dictuz est.⁊ sic vide tur lis ordinaria:⁊ sic obseruatur.nā in causa ap pellationis vertit plus cognitionis q̄ interlocu torie:q: per hoc tota causa deuoluit ad superio rem:vt statim dicam. ¶ Sexto quero si pronun ciabitur bene appellatuz: an tota cā deuoluitur ad iudicem appellationis.de iure cano.nō est du bium:vt ex de appel.c.cordi.lib.vj.de iure vero ci.pōt dubitari. Ly.C.de tē.ap.l.per banc.i.vij. .q.vr tenere idem de iure ci.⁊ nihil alle. ad hoc. tamen hoc puto verum[b]:q: casus est in.l.si quis prouocatiōe.C.de ap.ꝗz lec. Pla.vbi ab iniuria facti vel dicti pōt appellari ⁊ tota cā trāsfert ad superiorez.no.qd dicit de iniuria dicti. si eniz ap paret ꝙ iudex grauauerit partem:apparet ꝙ ei fecit iniuriam dicto.ergo ⁊ cetera. Si vero pro nunciaretur male appellatū: tūc reuerteret cau sa ad primū iudicem:vt.l.intra vtile.s.de mino. ꝙ est verū:si appellatus voluerit:alias sec⁹:vt.d. c.cordi.quod satis potest dici verum de iure ci. cum enim appellādo ab eo dixerit se grauatū et coram superiore est p cōsequens litigandū: nec pōt recusare illū iudicem quez ipse elegit: vt.C. de lit.contest.auē.offerat.⁊.l.cū papi.C.de sen.

s **I cuius.** Appellatione inter posita siue sit recep ta siue nō debet officiū iudicis conquie scere ⁊ attentata reuocant per superiorem.h.d. vsqz ad ver.plane. ¶ Not.ꝙ facta appellatione pendēte reuocant per officiū iudicis ad quē: de quo.s.de ad.tu.l.chyrographis.§.i.⁊ p Io.an. de appel.c.nō solum.li.vj.⁊ dicā.j.ti.ij.l.i.v. pla ne.videte p vos.

Intra constituta. De isto tē pore ⁊ de alijs dicam.j.ti.i.l.i.

s **Liendū.** Etiam appellatiōe non recepta nihil in nouari dz. Itē apostoli etiam refutato rij ita debēt dari ꝙ partes quid in eis cōtinetur i telligant.h.d. ¶ Opp.C.quo.ap.nō reci.l.ij.⁊. iij.⁊ fi.So.hoc itellige:nisi in casib⁹ in quib⁹ est notorium de iure appellationē nō debere recipi vt in contrarijs.sed hic quando erat certū ꝙ de bebat recipi vel erat dubium. Itez de hoc an ap pellatio debeat recipi.cognoscit supior:vt.j.tit. ij.l.i.que cognitio fit sūmatim:vt.C.quo. ap.nō reci.l.i.⁊ lz glo.ibi dicat ꝙ reqritur plena proba tio:intellige[d] plena quo ad probationē summa riā nō quo ad ordinem:q: fiet forte parte abnte ꝑm Inno.⁊ Host. vt ipsi dicunt extra de offi. de le.c.pastoralis.

Ex.l.sequenti.

¶ An ab iniqtate legis vel statuti:possit appel lari:ibi.Sequitur. Et an ab actib⁹ extra iudicia libus possit appellari:ibi.Sed anteq̄.

s **I res.** Primo ponit regulā ꝙ si res dilationem nō reci pit:non potest appellari.secundo hanc regulam declarat per tria exempla. tertio ponit duos casus in quibus nō lz appellari qui nō po nuntur in dicta regula.secunda ibi:veluti.tertia ibi:item si exemplo. ¶ Ad primum.s.circa regu lam.glo.ponit exemplum de.l.constitutiōes.s. de app.⁊ bene By. ponit aliud exemplum.s.in causa alimentorum[e] cui congruit quod.j. sequit in tex.de annona in vsu militum destinanda: ꝑ hoc facit i auē.vt.li.mat. ⁊ auie.§.illō.⁊ hoc verū si alimenta petunt officio iudicis: ⁊ sic propter inopiam.arg.s.de re iudi.l.ij. ⁊ de fer.l. ij.secus si iure actionis:vt.C.de appel.l.⁊ in maioribus ita dicit Guil.de cu.s.de his qui sunt sui vl alie. iur.l.ij.⁊ fuit opi. Bar.de fano: vt refert Spe. in ti.de appel.§.in quibus.v.sed nunqd quan do.⁊ idem in alijs causis que dilationē non reci piunt:vt.d.§.in quibus.v.viij.dic vt ibi. Sequi tur ne testamentū aperiatur.⁊.j.ne heres script⁹ in possessionē mittat.cui concordat.C.quo. ap. nō re.l.quisqs.Jo.an.extra de offi.dele.c.i.intel ligit ꝙ nō potest appellari nisi adiecta causa[f]:et sic debet inseri causa sicut in appellatione ab in terlocutoria dixi.s.e.l.ij. ¶ Sequitur tex. si ex p petuo edicto aliquid decernatur.non lz appella re.glo.alle.s.de appel.l.ex consensu.§.fi.ex quo intelligitur hic ꝙ si contra contumacem perem ptorio edicto citatum aliquid decernatur: nō lz appellare.alij intelligūt perpetuo edicto.i.l.per petua.⁊ sic dicunt hic casum ꝙ ab iniquitate le gis vel statuti non potest appellari[g] facit.j.de v bo.signi.l.si qua pena.ꝑm By.istam questionez posui in.l.omnes populi.s.de iusti.⁊ iu.⁊ ibi di xi sic:si statutum sit generale nō potest appellari vt hic ꝑm By.⁊.l.si q̄.⁊.l.ij.§.exactis.s.de orig. iur.vbi videtur casus.sed si fieret contra certam personam:tunc posset appellari:vt.s. qui ⁊ a q. l.si priuatus.⁊ de pollici.l.quotiens.in fi.⁊.s.de appel.l.si constat.dico etiam si statutum prima ꝙ a pena nō pōt appellari cū sit a lege ipposita:⁊ vide ad predicta bal. oio in.l.i.§.similiqz mō el.i. C.de lat.lib.tol.ab extra.iste tex.facit ꝙ in cā dā ni infecti nō possit appellari:de quo vide Spe.in ti.de offi.iudi.§.iudicis officiū.in.v.sed an eisdē.⁊ i ti.de ap.§.in qbus.in.v.sed mō quero iudex sed dubium facit.l.placet vt iudicibus. C. de peda.iudi.iunctis his que no.in.§.duas.in.l.iiij.s.de dā.infe.⁊ pōt dici ꝙ vbi cā nō recipit dilatio nē nō possit appellari:vt h per Bar.⁊ in.l.iiij.§.hoc ūt.de dā.infec.Sed an a snia lata ꝙ faber recedat nec stet iuxta scholas:iuxta ea q̄ no.p bart. in.l.i.so.ma.i fi.possit appellari.bal.multū no.in.l.i.in fi.C.si de mo. pos. tz ꝙ nō p hāc:qd no.⁊ adde ꝙ a snia lata sup excussione nō pōt appellari ꝑm Bal.in.l.ij.in vlt.col.C.qñ fis.vel pri.Bar. videt tenere ōriū in.l.a

a ¶ Quinto quero. adde ꝙ tex.in.c.in terposita.hic alle. dicit ꝙ appellatio iu stificat si ap lans offerat se probatur causas expres sas:sed quid si nihil ille di cat:dic ꝙ idē qa illud sub intelligitur. tex.est multū nota.in.c. ex hibita.de iu di. quo casu sufficit se pro bare ad iusti ficationē ap pellantis: ꝙ ipse obtulit se incontinē ti probatur non autez re quiritur ꝙ p bet iuste vel iniuste appel latum:vt. d. c.interposita qd tene men ti.⁊ ad predi cta adde bal. in.l.asi sniaz in.fi.i.col.C. quo.ap.⁊ no. per glo.mag.in fi.in.c.romana de ap.in sexto.

b ¶ Puto verum.adde qd hoc est verū et ad iudicē delegatum sine noua cōmissione ꝑm Inn.ho.⁊ Io.an.in.c.vt debit⁹.de ap.⁊ no. Sali.i.l.i.C. qñ puo.⁊ in.l.si vt proponis.⁊ i.l.si preses.C.quō ⁊ qñ iu.⁊ ad Bar.hic adde bar.i.l.itra vtile.i fi.de mi.⁊ in.l.eos in pn.C.de ap.⁊ adde pdictis Imo.i.l.iudex postq̄z de re iudi.i.viij.col.q̄ sequtur Ho.in loco prealle.⁊ vide que ibi dixi p Pau.de liaza.in cle.sepe.ad fi.i.i.col.de ap.⁊ in.c.vt debit⁹.in.iij.col.c.ti.⁊ ibi p do.an.in vlt.char.sed qd si aliqs ap.ab inter locutoria:postea appellat a diffinitiua:vtrum vna absorbeat aliam bald. in.l.generaliter.§.i.C.de re.credi.tz ꝙ nō:sed bene cogit eligere quam velit prosequi.ide Inno.in.c.dilecto.de ap.

c Liendū.nisi in casibus.istis adde bar.in.l.i.C.quo.ap.eo autez casu quo iudex nō defert tenetur pti lese ꝑm bal.in rub.in fine. C.de pe.iudi.⁊ per istū tex.dicit bal.in.l.iij.in.ij.col.C.de app. ꝙ vbi iudex a quo detulit appellationē iudici ad quez tenet admittere ⁊ qñ iudex a quo vult recipere appellationē qd dz facere vide bal.ibi i vl. colū.

d ¶ Intellige plena.Adde bar.i.l.iiij.§. hoc aūt in fi. de dā. insec. lz ōriuz tene at in.l.i.C.q̄ appel.

e ⁊ res. cā ali mento ruz.a snia la ta i cā alimē torū:non ap pellat. adde bar.i.l.mella ⁊ ꝙ ibi diri de ali.le.⁊ in i.solēt.e.ti.⁊ Gui.de suza. in.l.de alimē tis.de trāsa. ⁊ bal.in.l.ne mini.C.d sū tri. ADDE ꝙ guil. de su za.in.l.iudex ff.de his.qui sūt sui.vel ali. iur.vt refert io.an. i add. ad spe. i loco alle.p bar. tz ꝙ pōt appel- lari a snia la ta sup alimē tis prestādis maxie si hēat vnde se allat ⁊ si nō habe at:appellans teneatur in- terim presta re alimenta appellato. ta men Joan. an.de hoc se remittit ad c.superellec. de causa pos sessio.

f ¶ Adiecta cā.no.ꝙ i ca sibus i qbus est prohibita ap. intelligit sine cā:secus cuz cā idē tz bal.in.l.qsqs C.quo.ap.⁊ in. l. i. in.ij. col. C.d mo. pos.

g ¶ Appellari vide bal. i.l. a iudicibus. C.de ap.⁊ in l.qsquis. C. quo.ap.⁊ i.l. i.s.de legi.⁊ iō. dicit bal. in.l.i. in. vj. col. C.ne ex delic.defun.

viuo. §. i exe. ⁊ ibi vid que dixi de re iudi. ⁊ quod dixi. j. e. l. fi.

a ¶ Sepe accidit. qñ dicat volus esse in lege vel non ⁊ idē qd dicit hic bar. tenz bal. in. l. qs. C. quo ⁊. ap.

b ¶ Nō nocebit sibi. Add ang. i. l. ij. §. quod, quisq; iur. ⁊ in. i. cōsti. C. §. qbus in fi. ⁊ quod dixi in. l. fi. §. de iusti. ⁊ iu.

c ¶ Sed, puocatio. Adde qd no. Bar. in. l. i. in pn. in. viij. q. de ope. no. nun. ⁊ vide quod no. ino. in. c. qntauallis. d iureiurā. vbi videt dicere ꝙ in istis iudex nō tenet seruare iudiciariū ordinē ⁊c.

d ¶ Poterit appellari an ab arbitramto possit appellari. dic vt hic. add ꝙ ꝯriū tz bal. i. l. hi q ad ciuilia. C. de ap. ⁊ aliqd p ro. in rub. de arbitri. in. xiij. char. ⁊ qd dixi post bart. i l. nō distin. §. cū qdam de arbi. ⁊ bart. i l. societatem. §. arbitroruz in. iiij. colū. §. pro so. i. v. quero quis erit iudex. et ꝙ ñ appellet ab arbitramto videt tenere expresse io. an. in ti. de ap. in quib⁹ in. v. quid si ꝓuēit i verbo ꝓuatoruz retuli i. d. §. arbitratoꝝ ⁊ vid p mo. i. l. a snia. §. si be redes. ⁊. §. se. §. de ap. ⁊ p bal. in ru. C. de ap. vbi tz ꝙ nō appellet. ⁊ qd si d facto appellaretur ⁊c.

ADDE ꝙ ab arbitramto possit appellari ex iusta cā segtur simpliciter bald. ꝓ fi. ccc. xliiij. i. lib.

facie est factum generale. sed in veritate contra vnam personam factum est: vt sepe accidit [a] pōt per superiorem corrigi. arg. §. de doli excep. l. i. ī fi. prout ponit de dolo qui cōmittitur in legibus condēdis. verūtamen Ly. dicit. C. que sit longa consue. l. i. in. iiij. q. principali. circa fi. ꝙ si ille q ex tali statuto leditur cōtradicit nō nocebit sibi [b] quod limita ꝑm ea que no. Inno. in. c. cū accessissent extra de cōstitu. ¶ Sequitur in text. itē quo minus pignus vendere liceat appellare non potest: duob⁹ modis intelligit glo. vno ꝙ a snia iudicis in qua continet ꝙ facte sunt denunciationes debitori a creditore nō pōt appellari: quod intellige sine causa. si enim iudex grauaret ex cā pōt appellari sicut si excederet modū in exequēdo: vt. C. quo. ap. non reci. l. ab executione. Alio modo intelligit ꝙ ab ipsa venditione nō potest appellari cum nulla precessit sententia: ⁊ sic nō est actus iudiciarius: ⁊ sic ꝑm hoc habes casum ꝙ ab actib⁹ extraiudicialibus nō pōt appellari. Cuius rei gratia istud examinemus vtrū sit verꝙ de iure ciuili ab actibus extraiudicialibus nō pōt appellari. tex. videtur ꝙ sic. §. de ap. l. a snia. §. itē rescripserunt. vbi dicit ꝙ a transactiōe appellatur. lz gl. ibi destruat illū tex. ⁊ dicat ꝙ legatarij non appellant. sed actione ex testamēto petunt legata. ¶ Sed antequam procedā vlterius quero qd releuat. vtrū ibi legatari⁹ appellet vel agat actione ex testamento. Respondeo si dicimus posse appellari a die appellationis interposite oia attentata reuocabunt per officium iudicis ad quem appellatur ēt anteq̄ vincat in causa appellationis: vt. §. e. si cuius. ⁊. j. ti. ij. l. i. ⁊ ibi dicam si nō posset appellari hoc non contingerz qd ergo dicemus. de iure canonico nō est dubiū ꝙ ab actibus extraiudicialibus ex quibus quis grauatur vel dubitat ex causis verisimilibus: ne grauaretur pōt appellari: vt extra de ap. c. bone ⁊ talis appellatio nō est proprie appellatio: sed prouocatio [c] ad causam: vt extra de ap. c. cū sit romana. ℣. si vero. hoc premisso arguo sic. soluz in nunciatione noui operis reperitur ⁊ facta nunciatione extra iudicium: si quid attentetur contra. destruetur solum ex hoc ꝙ attentatum post nunciationē: vt. l. i. §. de no. oper. nunci. ergo in contrarium est ius cōmune. ⁊ pro hoc videt hic casus. Solu. dic quidam sunt actus qui fiunt extra iudiciū per modum cuiusdam iurisditionis: vt electiones ad officia: ⁊ in istis sine dubio pōt appellari cum distinctione: vt dixi. §. quādo ap. fit. l. i. §. solent. ⁊ idē de alijs que fiunt inter plures ad quos spectat aliquid facere: vt ad vniuersos: vt extra de his que fiunt a ma. par. cap. c. i. ⁊ ibi de hoc ⁊. C. de ap. l. si ad scribatum. ⁊. l. ciues cum si. quidam sunt actus qui exercentur aliter q̄ per modum iurisditionis: nec spectāt ad plures: vt vniuersos: sed vt singulos: ⁊ tūc aut sunt actus qui imponunt finem litibus: vt transactio vel iusiurādū: ⁊ tūc sine dubio nō pñt appellare partes quorum consensu factum est: sed alij qui lederentur appellare possunt: vt. d. l. a sententia §. idem rescripserunt. nō faciendo vim littere.

¶ Et est aduertendum ꝙ in tali appellatiōe oz ꝙ inseratur causa legitima ⁊ probabilis: vt si dicant in fraudem eorum factum: vt expresse dicit tex. in. d. §. idem rescripserunt. sic ergo ille text. cum iure canonico cōcordat: nec est quid repugnet quare illum tex. glosando destruimus: ⁊ sic inducimus discordiam inter ius canonicum ⁊ ciuile. Et eadem ratione dico ꝙ cum arbitramentum arbitratoris assumpti super aliqua lite finiat litē ⁊ fit transactio ꝙ ille cōtra quem fertur ex iusta causa poterit appellari [d] ⁊ habebit predictū effectum: vt attentata interim reuocent: vt dictū est per. d. §. idem rescripserunt. ⁊ debebit obseruare tempora appellationis: vt in. c. sicut appellationem: de ap. in cle. si tamen nolit appellare: sed alias iure actionis vel officio iudicis petere ad arbitriū boni viri reduci nō tenetur obseruare illa tempora. sed seruatur id quod dixi in. l. si societatē. §. arbitrorum. §. pro so. Si vero nō est actus qui litem finiat: tunc aliquādo est actus factus cept⁹ ⁊ perfectus: aliquando ceptus tantū nonduz perfectus: aliquando nec ceptus nec perfectus. sed cōminatus. primo casu nescio de iure ciuili ꝙ possit appellari: sunt tamē alia prodita remedia: vt quod indebite factuz est tollatur: vt interdictum ꝙ vi aut clam: ⁊ actio aque plu. ar. ⁊ multa similia: ⁊ omnia interdicta restitutoria. secundo casu habemus nunciationem noui operis: tñ in illa hoc est speciale ꝙ talis nūciatio vel prouocatō ad causam nō requiritur: vt. l. i. ī pn. ⁊ ibi no. §. de no. ope. nū. in alijs vero hoc nō reperio. sed pro eo ꝙ timem⁹ perfici possumus dicere idem quod statim dicam. tertio casu quando actus nō est ceptus nec perfectus: sed cōminatus: vel de eo verisimiliter dubitatur ex iustis causis. tūc dico ꝙ in omnibus casibus in quib⁹ iudex potest adiri ⁊ eius officiuz implorari: ne fiat in illis extra iudicium. potest appellari [e] hoc est supponere se protectiōi talis iudicis ⁊ protestari ex eius parte: vt nulla fiat nouitas: tūc si postea iuerit ad iudicem reuocabunt attentata interiz: vt. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. §. de no. ope. nun. ⁊. d. c. bone memorie. extra de ap. sed isto casu debebit talis appellatō seu protestatio fieri iserta iusta ⁊ verisili cā [f]: vt. d. c. bone. et arg. C. de his qui ad sta. confu. l. i. Pone aliqua exempla: timeo ne quis me offendat in persona: vt. C. de his qui ad ecc. confu. l. decernimus. vel timeo ne res mee indebite occupētur: vt. l. iij. C. qui bo. cede. pos. vel pone in casibus in quib⁹ statur sententie pluriuz creditorū vel maioris partis: vt. §. de pac. l. maiorem. ⁊. l. si plures. quod ī telligo nisi pars minor ostenderet euidenter ꝙ opinio illorum manifestam contineret iniquitatem. argu. §. de inoffi. testa. l. si pars. isto casu ꝑs minor poterit appellare a sentētia inserta illa cā manifeste iniquitatis: ⁊ per hoc maior pars prohibebitur vltra aliquid attentare: ⁊ si quid fecerit reuocabitur. Idem exemplum est in pluribus consanguineis cum discordant de maritanda puella [g]: qz appellabitur ad supiorem. arg. C. de nup. l. i. ⁊. l. vidue. ⁊. l. in cōiunctione. nunc in proposito casu huius. l. a venditione pignoris non potest appellari. s. simpliciter ⁊ sine causa: ſz si creditor vellet pro modica quantitate vendere rem magni precij: vel cum debitor esset paratus soluere noluit recipere iudex venditionē fieri: ⁊ si dicto modo appelletur venditio inhibet ⁊ si fiat rescindetur: vt. C. de distrac. pign. l. si residuum. ⁊. l. quādiu: ⁊ quod ibi no. ⁊. §. de rescid en. vendi. l. penulti. que. l. hoc satis aperte probat. Ad predicta optime facit. C. si qua. predi. po. l. i. vbi fit simul protestatō ⁊ supponit quis se iurisditioni alterius iudicis: vt ibi per Ly. si dices illa facit contra: quia si ibi est speciale: ergo in contrariuz est ius commune: sed ibi est speciale ī hoc ꝙ ex iusta causa appellatur ab omni grauamine futuro etiam per viam ordinis iudiciarij ⁊ suspenditur iurisditio ordinaria. predicta autem que dixi loquūtur in actib⁹ ēxiudicialib⁹.

[a] ¶ Sepe accidit. qñ dicat volus esse in lege vel non ⁊ idē qd dicit hic bar. tenz bal. in. l. qs. C. quo ⁊. ap.

[b] ¶ Nō nocebit sibi. Add ang. i. l. ij. §. quod, quisq; iur. ⁊ in. i. cōsti. C. §. qbus in fi. ⁊ quod dixi in. l. fi. §. de iusti. ⁊ iu.

[c] ¶ Sed, puocatio. Adde qd no. Bar. in. l. i. in pn. in. viij. q. de ope. no. nun. ⁊ vide quod no. ino. in. c. qntauallis. d iureiurā. vbi videt dicere ꝙ in istis iudex nō tenet seruare iudiciariū ordinē ⁊c.

[d] ¶ Poterit appellari an ab arbitramto possit appellari. dic vt hic. add ꝙ ꝯriū tz bal. i. l. hi q ad ciuilia. C. de ap. ⁊ aliqd p ro. in rub. de arbitri. in. xiij. char. ⁊ qd dixi post bart. i l. nō distin. §. cū qdam de arbi. ⁊ bart. i l. societatem. §. arbitroruz in. iiij. colū. §. pro so. i. v. quero quis erit iudex. et ꝙ ñ appellet ab arbitramto videt tenere expresse io. an. in ti. de ap. in quib⁹ in. v. quid si ꝓuēit i verbo ꝓuatoruz retuli i. d. §. arbitratoꝝ ⁊ vid p mo. i. l. a snia. §. si be redes. ⁊. §. se. §. de ap. ⁊ p bal. in ru. C. de ap. vbi tz ꝙ nō appellet. ⁊ qd si d facto appellaretur ⁊c.

ADDE ꝙ ab arbitramto possit appellari ex iusta cā segtur simpliciter bald. ꝓ fi. ccc. xliiij. i. lib.

[e] ¶ Nō ot appellari. Et tene mēti ꝙ in ēxiudicialib⁹ nō sufficit cōtradicere nisi appelletur expresse spāliter qñ quis grauatur. vt singularissime dicit Inno. ⁊ ibi est tex. in. c. qno ad consultationez. de re iudi. ⁊ voluit ang. ⁊ Imo. i. l. ille a quo. §. si de testō. §. ad treb. qd no. in practica.

[f] ¶ Verisimili cā. No. ꝙ appellatō ab ēxiudicialib⁹ regrit veraz et iustaz causaz ⁊ qd probet nec sufficeret offerre se ꝓbatuz. secus qñ appellat ī iudicio: vt in c. interposita. de app. ⁊ tz Inn. i. c. cuz inter canonicos. de elec. ⁊ videt text. in. c. i. de ap. in. vj. quē allegat ad hoc bartol. in. l. i. in. ir. q. in pn. §. de no. oper. nū. ⁊ vide bar. §. c. l. in prin.

[g] ¶ De maritāda puella si discordant agnati de maritanda puella appellatur ad supiorem vide qd in simili no. dixit Barto. in. l. si cū doté. §. eo ātē tpe. so. matr. ⁊ istud refert Bal. i l. i cōiunctione. hic alleg.

¶ De libellis dimissorijs. Rubrica.

a Ost appellationē. Et in materia no. q̃ si repitur i actis q̃ iudex dedit apostolos nec appet: de qbus dic qd intelligiḡ de reuerētialibus. vbuz est fin. Abb. in. c. dilectis filijs. de ap. ⁊ ibi refert d. Ant. ⁊ bal. in. l. iij. in. i. col. C. de ap. ⁊ de istis apostolis vide. ij. q. vj. in c. post appellationez. vbi p Archi. vbi et dicit q̃ si nō petantur apostoli non vz appellatō vt leg. ⁊ no. in dicto. c. ab eo. ⁊ i. c. cordi. d̄ ap. i. vj. ⁊ q̃ iudex q si dat apostolos instanter petēti punit arbitrio supioris: qz nō ē pena statuta. c. de cāis. de of. dele. in simili. arch. ḡz dñz Abb. de quo. s̄. refert Ro. fin. xv. ADDE an ⁊ qñ apostoli videāt recte petiti. bal. cōsilio cccclxv. ij. lib. ⁊ an iudex q recusauit dare apostolos parti possit de causa vlterius se intromittere Sed. cōsilio. clxxxvij.

b ¶ Quod tp̄s Et circa ista tp̄a vide qd dixit i. l. p̄ses C. de ap. per doc. i. l. hi q ad ciui. e. tit. adde bart. in auc. his que. C. de tē. ap. ⁊ ad itellectū ⁊ limitatiōez cle. si ap. vid dñz ant. post doct. in. c. ex litteris de rescrip. sup gl. in verbo nisi forsan.

c ¶ Ēudez terminū. ad. l. fi nulli. C. d̄ ap. qd̄ sit spāle fauore fisci videt velle bal. in. l. ij. C. qñ fi. vel p̄ua. in p̄n. sed p̄ pria opi. facit. l. iudicib⁹. C. de appel.

¶ Nil nouari pēden. appel. rubri.

d ¶ Nil nouari ista p̄mitte ad eī materiā no. p bal. in. l. ap. i. i. ⁊ ij. colū. C. de ap. ⁊ ad d̄ qd̄ pendē. cā ap. ipediunt ea fieri q̃ p̄nt fieri pē. cā p̄nci pali. ita bar. in. l. post. ff. §. nup. s̄. vt leg. no. ea. ⁊ bar. in. l. furti. in p̄n. s̄. de his qui no. ifa. ⁊ adde q̃ hēs post bar. in. l. duob⁹. §. vbi duo. circa p̄n. s̄. d̄ duo. reis. ADDE qualiter itelligat nil nouari sed. de se. cōsi. ccxxiij.

e Appellatione. ⁊ limita hāc materiā de qua i hac gl. vt dixi post a bar. in. l. i. C. de bo. pos. ḡz ta. ⁊ hz locū ēt iste titul' quo ad agēdū ō ipsuz iudicē a quo ē appellatū. gl. est valde no. in clem. ij. de ap. ⁊ vltra p̄dicta ad limitationē hui' regule. vide in. c. cū ex cā de appel. vbi tex. not. in. c. dilectus. de exe. ⁊ in. c. pastoralis. de offi. delega. ⁊ in. c. qz pp d̄ elec. ⁊ bal. in l. furti. in p̄n. s̄. de ifa. vbi dicē q̃ ista regula dz itelligi p iudicez: ps tñ pōt sua iura appellatione nō obstāte p̄sequi. de hoc plene i ti. de ap. §. nouissime in i. col. in spe. ⁊ no. bal. in. l. generaliter. in fi. C. de rec̄re. vbi vide ¶ Pōt tñ possessor vti possessione sua appellatione pendēte ḡm glo. in. c. nō solū. i gl. mag. de ap. in. vj. ⁊ in. l. imperatores. §. si magistratū in glo. aduersario. s̄. de appel. ADDE an appellatione pendente possit fieri executio bald. cōsi. cccxvij.

f ¶ Op. i auc. per bal. in. l. fi. in vlt. col. C. de fideicōmis. li. ⁊ in p posito huius l. querit an i fra. x. dies datos ad appellandū possit executio fieri. Et qd in snia criali. vide in. l. q vltimo. s̄. de penis. ⁊ in aditos. C. d̄ ap. ⁊ qd̄ no. bar. Ang. ⁊ imo. in. l. q a latronib⁹. §. i. s̄. d̄ test. ⁊ ad bar. hic. vide qd̄ no. bal. i. l. ita demū. C. de pcura. ⁊ ibi vtrū ifra tp̄s ap. iudex potest pcedere.

¶ Quid sigs est cōdēnat⁹ duab⁹ sentē.

¶ De libellis dimissorijs. Rica

Ex. l. sequenti.

¶ An sufficiat si dico peto apostolos ⁊ iterū peto. Et an si iudex statuit terminum ad accipiendum aplos: ⁊ nō venit an cadat ab appellatōe.

a Ost appellationē

p Quero quid sit istud tp̄s. dicit glo. q̃. xxx. dierum: vt. l. iudicibus. C. e. ⁊ glo. male dicit in. l. i. in fi. s̄. de app.

¶ Quero an sufficiat si dico peto ⁊ iterum peto: certe non. ar. eius quod no. in. l. iij. s̄. de pi. acti. sed consuetudine est hodie approbatum: vt ex de ap. c. ij. in cle. ¶ Quero dicitur hic q̃ dz ptestari: sed ifra qd̄ tp̄s b hūistis no. in. l. eius qui. in fi. s̄. ti. proxi. q̃ si nō ptestor hoc mō: vel si non petaz apostolos tūc videor appellationem deserere. ¶ Quero qd si iudex statuit terminum ad accipiendū aplos ps non vadit. dic q̃ tūc cadit ab appellatōe: vt. d. c. ij. ex de ap. cui' gra videamus gīaliter de tp̄ibus que statuta sūt circa appellationē. ⁊ dic qd̄ est quoddā tp̄s appellatōis interponēde qd̄ olim erat biduū vel triduū hodie. x. dierum: vt. C. de ap. auc. hodie. Itez est tēpus petendorū aplox: ⁊ istud nō est imutatū. s. xxx. diex: vt hic: sed vī q̃ infra eundez terminū c appellator debeat petere copiā snie ⁊ actox: alias appellatio vī deserta: vt. C. de ap. l. qñ nōnulli forte est spāle. ibi in debitore fisci cōdēnato. naz illa. l. generaliter nō obseruat. Item est aliud tēpus ꝓponēdi querelā de iudice qui appellationem nō recipit: vel apostolos denegat: vt. s̄. ti. i. l. sciendū. in fi. qd̄ si nō fit vī appellatio deserta. Itē est aliud tp̄s qñ appellatio a iudice recipit. pōt enim parti statuere certū tēpus arbitrio suo ad cōparendū corā iudice ad quem: vt. C. de appel. l. preses. ex. e. ti. c. p̄sonas. ⁊ c. se. c. oblate. ⁊ i istis nihil est imutatum: erant olim alia tp̄a: quia qñq̃z statuebat a. l. tp̄s ad ꝓducendaz appellationē corā iudice ad quē. C. de ap. l. in offerēdis ⁊ de tem. appel. l. fi. §. in his. Statuebat etiaz tēpus incboandi ꝓcessum sup appellatiōe: vt. C. de tē. ap. l. ij. ⁊ l. fi. in prin. Itē erat tp̄s appellationis exercende ⁊ finiende: vt. e. ti. l. fi. §. illud. Sed ista sunt hodie imutata ⁊ ad oia dat annus ⁊ ex cā biennium: vt in auc. ei qui. sed ex cā dant maiora tp̄a: vt auc. si tamen. ⁊ auc. item si appellatore. Item nō currit tp̄s si cā debet examinari in cōsistorio principis: vt in auc. sz lis. e. ti. Item predicta qñ appellatur a sentētijs: sed si a noiatione ad munera: tunc ad appellationem interponendā est idē tp̄s quod supra: vt. s̄. qñ app. fit. l. i. §. q̃ in sentētijs. sed ad prosequēduz sunt duo menses: vt. C. de tem. ap. l. i. Item qd̄ dixi q̃ datur annus ⁊ ex cā biennium. dico q̃ legitia cā est si appellans in vltimo termino: hoc est in vltimo mense primi anni cōpuerit ⁊ per eū nō stetit vt. C. de tē. appel. auc. itē si appellationi. ⁊ no. p Inno. ex de ap. c. ex rōne. ⁊ ibi plene de hoc per Io. an. quem vide si expedit.

Nil nouari appellatōe pendēte. Rica.

Ex. l. sequenti.

¶ Qualiter intelligiḡ nil nouari. vide in princi.

Et an ante appellationē in. x. dies possit fieri executio: ibi. Quero. Et facta appellatione pendēte per quē debent reuocari: ibi. Sed quero. Et an cū causa est cōmissa consulēda: valeant qui interim fiunt: ibi. Quero. Et elapso termio ad appellandū qd debeat facere iudex a quo vide i fi.

Ppellatione. c Op. de. l.

a post q̃. §. ipator. s̄. vt le. no. ca. dic q̃ oia q̃ pēdēte p̄ncipali iudicio poterāt peti pēdēte appellatōe pūt peti: ⁊ qd̄ dī nil nouari ⁊c. vex est in his q̃ p̄ncipali iudicio pendēte fieri nō poterāt. Itē qd̄ dī nil nouari ⁊c. intelligo. s. p iudicē a quo est appellatuz cui' officiū conqescit: sed p iudicē ad quē est appellatū: multa pūt inouari. Itē lege multa innouanḡ ⁊ cessant oia ꝓtraria que ponunḡ. C. de ap. l. iij. ¶ Op. in auc. f vt spō. lar. §. aliud. sol. vt gl. ¶ Itē op. qz vī q̃ fiat de reo actor in cā appellationis si pri' erat re'. dic vt. l. hi q ad ciuilia. C. e. ⁊ dicā. j. si tu. vel cur. l. i. Itē predicta imutatiōe que fit a. l. ¶ Quero an ante appellationē ifra biduū vel triduū vel hodie. x. dies possit fieri executio gl. dicit q̃ nō ar. l. fi. §. finaūt. C. cōia dele. sed hoc itelligo q̃ nō pōt fieri executio facti sed iuris sic: vt. l. furti. in p̄n. s̄. de his q no. ifa. sed dices tu truffa ē querere: qz hz tp̄s q̄drimestre ad solutionē faciendā: vt. l. fi. C. de exe. rei iudi. dicā itelligēdo istā: vt ꝓcedat in realib⁹ vbi hz locum officiū iudicis: vt insti. de of. iud. §. i. ⁊ pe. ⁊ ex cā abbreuiat iudex tp̄s. ¶ Quero qd iudex cognoscit an debuerit recipi. dic vt i gl. ⁊ dicit q̃ iudex supior ⁊ bñ. ¶ Sed q̃ro facta interiz p quē reuocabunḡ. Rn. per eundē iudicē. s. supiorez ⁊ eius officio iplorato: vt. s̄. de admi. tu. l. cyrographis §. i. sed an reuocabunḡ anteq̃ vincat appellās i cā p̄ncipali. vī q̃ nō: vt. s̄. da app. cū ex cā. ⁊. d. l. cyrographis. §. i. In cōtrariū est casus ex de ap. c. nō solū li. vj. ⁊ hoc satis pōt tollerari ex hac. l. q̃ vult q̃ interim nulla pena sustineat. Nec ob. d. ll. qz lz ꝓmittāt reuocari post victoriā nō tñ ꝓhibēt qn ante reuocet: ⁊ ita dicit Inn. ex de excep. c. dilecte. sed si in libello appellatōis peto ꝓnunciari bñ appellatū ⁊ reuocari attētata caueat appellator ne ꝓtestet lis sup libello. ⁊ no. Spe. i ti. de ap. §. nouissime. circa finē. de quo p Io. an. in d. c. nō solū. ¶ Quero qd si appellat in cā manifesta que nō dz recipi: ⁊ nihilomin⁹ pōt ꝓcedi. dic vt in glo. ⁊ in fi. eiusdē gl. dic q̃ cōtinuat cū ista gl. q̃ incipit: vt ipator. j. e. ¶ Sz op. aut q̃ nō recipiat ē exp̄ssuz: ⁊ tūc ñ recipit: aut nō est exp̄ssū ⁊ recipit gl. dicit q̃ fit dubiū negatiōe ⁊ dico q̃ negatōe iuris nō fit res dubia cū ñ dēat iterrogari i articulo iuris: vt. l. ornamētox. s̄. de aur. ⁊ arle. Bat gl. aliud exēplū per. l. siqs in tātā. qd̄ est dubiū. vult dicere in cā momētanee possessionis sed nō est dubiū q̃ pōt appellari: vt determinat C. si de momē. pos. fue. ap. l. i. ⁊ bñ: qz in. l. siquis in tantā. est qd̄ ēt de ꝓprietate qd̄ est ergo exemplum dic q̃ in facto: vt qz est dubiū: an sit verus cōtumax: vt. l. ex consensu. §. fi. s̄. de ap. Itē pōt esse dubiū ꝓ casus in qbus sunt opi. ꝓ opini. doc. vt dixi. s̄. ti. ij. l. fi. ⁊ in istis casib⁹ in quibus est dubiū: credo q̃ possit appellari. Querit By. an exbannit⁹ qui appellauit possit interiz offēdi de quo dic vt dixi. s̄. de acq. pos. l. iij. §. seruus.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tijs aut plurib' appellat ab vna:an supsedeatur sup alia.vide bald.in.l.ab executore.C.quor ap.⁊ iudex ad quē an possit inhibere ne quicq̃ nouek vide bal.in.l.ap.in.i.col.⁊ ibi ēt in vlt.col.ponit qūo dz inhiberi iudici a quo.C.de appel. a ¶ Quero qd.de ista materia dixit idē bart.s̄.in .l.i.§.i.de ap.in.l.i.C.de rela.⁊ in.l.ex illo.C.de ap.⁊ ibi bal.⁊ bart.in.l. ad prin.s̄.de appel.

b ¶ Quero elapso.in hac q.maxie ē cōflict' doct.i l.eos.C.e.⁊ ideo vide p mo.in.l.si expressiz.circa fi.s̄.de ap.⁊ bar.in.l.a diuo pio.i.iiij.col.vbi plene .s̄.de re iud. ⁊ Inn.de ofdele.prudentiaz.latius p bal.in repet. l.tale pactuz §.qui prouocauit.s̄.d pactis.⁊ adde Bal.in auē. siquis.C.de episc.audi.⁊ Bal.in.l.ij.in fi.C.de tē po.app.⁊ an iudex appellationis possit pnunciare.tz Franctigri.q̃ sic in l.pperanduz .§.illo.C.de iudi.⁊ vide bal.in.l.si cōtra de ap.⁊ i .l.eos.in.ij.col.e.ti. ADDE vt pulchre p fede.in cōsilio. cxxxiij. ¶ Que snie sine ap.rescidunt.rub.

c Iud.d itellectu huius tex.vide bart.o.⁊ bal.i.l.i.de iur.ca.⁊ bal.in.l.ij.C.de re iud.maxime in vsi. quero quid si tuo.cū vsi. sequen.

¶ Quero quid[a] si cā est cōmissa psulenda an valeant q̃ interim fiunt. Rn.si pmissio fiat de necessitate interim nihil dz fieri.sed si fiat. vz sed reuocak per appellationē:vt.C.d rela.l.i. sed si fieret voluntate:secus puto:qr cū iudex nō teneak stare psilio:ergo nec expectare tenek. cōmittitur tñ qñq̃z de necessitate ex forma statutor. ¶ Quero elapso[b] termino ad appellationē psequēdā qd hz facere iudex a quo.dicunt quidaz q̃ mandat snīam executioni sine alia citatione. alij dicūt q̃ dz citari appellans:vt opponat qcqd vult: quare nō debeat fieri executio: ⁊ si nō ostenderit de prosecutione ⁊ ipedimento mandabik snia executioni:vt probatur.C.de tē.ap.l.fi.§.illud. qd plz ⁊ est expressuz.C.de ap.l.si cōtra maiorē. vbi dr q̃ pretori dz pstari de negligētia in prosequēdo appellationē:sz nō pōt liquere nisi pte citata ergo ⁊c. Itē qd dixi de tpe elapso intelligitur.s. biennij.nō enim sufficeret primū annum elapsū vt.C.de tē.ap.auē.ei qui.lz doc.iuris canonici ī nuāt cōtrarium in.c.ex rōne.extra de appel.

Si quis. Declarat plene sm ea q̃ dixi in.l.ij.s̄.de custo.reo.

¶ Que snie sine appellatione rescindūk. Rica.

Iud. c Op.C.de erro. calcu.l.i.sol.vt glo.l.verūtamen Ja.de are.⁊ Pe.dicūt aliter q̃ si error apparet ex actis[d] snia ē nulla:quia snia dz diffiniri:seu declarari sm acta:vt.l.ait pretor.s̄.de re iudi.si bñ inspicias illā.l. ¶ Opp.de.l.relegatoz.§.ad tps. s̄.de interdi.⁊ rela.Sol.vt ibi dixi. ¶ Op. de.l. preses.⁊ de.l.cum prolatis.de re iudi.dic vt in q̃ libet earum dixi. ¶ Quero volo dicere sniaz nullam quo iure peto.glo.dicit q̃ possuz petere pncipaliter petēdo:vel cū petitur executio incidenter excipiendo:⁊ vide istam glo.que icipit q̃ petebak ⁊c.qd plene examinaui.s̄.de ap.l.si expressim. ¶ Quero an ista snia sit nulla in totū vel in eo in quo est erratū.⁊ est gl. in.l.fi. s̄.d iuris.om. iudi.⁊ est cōtra gl.in.l.res iudicata.C.de re iud. dic vt ibi dixi ⁊ ibi per Ly. ¶ Vltio[e] not.q̃ snia pfirmatoria est nulla sicut pma qñ expressus est error.dixi in.d.l.si expressim.

i

Item cum ex edicto.

Istud quod dicit in noticiā:dic vt in glo.

Si apud. Be hoc q̃ bēs ℔ gl. in auten.⁊ cōsequēter.C.de sen. ⁊ de interlo.om.iudi.⁊ in.l.qui prior.s̄.de iudi. dicit q̃ qñ sunt mutue petitiones. debent terminari eodē tpe:aliter per appellationez rescindūtur.cano.habēt ti.extra de mu. pe.in appellatione.nescio tex.alibi qui melius dicat q̃ hic.

p **Nulus.** f Vide glo.que incipit no.nō valere ⁊c. ⁊ limitat glo.si eo viuo nō ceperit defendere: tūc alias valeret:vt ar.l.si defunctus.s̄. de pcu. ⁊.l.nulla.C.de procu.

p **Nulus.** Quero aliqua res petik que nō extat in quo debz fieri cōdemnatio:⁊ dic vt in gl.quā viō ⁊ incipit.s̄.qui satisda.co.⁊ de eo quod dicit glo. tutius ⁊c.est tex.in.l.iulia. s̄.de cōfes.⁊c.

d ¶ Apparet ex actis.adde Inno.in.c.pñti.de rescrip.⁊ q̃ voluit gl.no.ī. c.i.de offi.ordi.in.vj.ad finē.⁊ quot mōis ⁊ quib' ex cāis snie retractenk vide.xxxv.q.viij.in sūma. e ¶ Vltimo no.vide q̃ pro hoc dicūt doc. ⁊ maxime Imo.i.l.ex diuerso.§.fi.so.ma.⁊ ego scripsi in. l.cū prolatis.in fi.de re iudi.⁊ adde qd bal.in.l.legata inutiliter.de leg.i.p ea que ibi no. bart. dixit q̃ si prima snia est nulla pp verba inepta poterit cōfirmari p sniaz cōfirmatiuā quod intellige si verba ī utilia seu inepta posset separari ab ipa subā prie sententie fz bal. p illū tex. ibi quē sequitur Imol.

f Nulus p No.nō valere sniaz si alter litigantium mortu' ē.cōcordat.l.i.q. vlti.c.fi. nisi decretū in p sonā mortui sit fauorabile l.cū quasi.s̄. de fideicō.li. ⁊ vide bart.ī .l.in summa. post gl. §.fi. de re iudi.et oio bal.i.l.i. §.i.in pn.circa vlti.col.d cadu.tollē.

¶ Si tutor vel curator vel magi. appellauerit. Rubrica.

g Ji hi q s probare. An appellās vel appellatus teneatur iustificare ⁊ probare i causa appellatōis. vide in spe.i ti. de sen.§.fi.⁊ ibi an eo ipo q̃ seruus pducik pdēnatus probasse grauamen.⁊ vide eum de proba.§.probare autē.vsi. siquis probabit. ADDE qs debeat exhibere acta coram iudice appellatōnis an appellans vel appellat' fed.psi. ccij.

h ¶ Sit recte vide bal. i.l. hi qui ad ciuilia. C.d appel.

¶ An per aliū cause appellatōis.⁊c. Rica.

¶ Dictū est.s̄.de appel.⁊ a qbus ⁊ qñ sit appellandū.Segtur videre p quos appellatōis cause debeant exerceri.

Veri solet. Ista lex ē declarata in.§. ad crimen in.l.penul.s̄.de pub.iud. ⁊ illa est declaratio istius.l.⁊ iō non legemus modo nisi textuz. ⁊ vide in d.§.ad crimen.vbi declaratur hec.l.

s **Ji procurator.** No.q̃ si procurator rōnes reddiderit:nihilomin' in cā hz prosequi:⁊ qñ cām ceptam pcurator hz psequi expediui in.l.si antea.s̄.iud sol. ¶ Op.C.de pcura.l.iuitus.gl.que est hic dat tres sol. Una est q̃ hic in procuratore hñte generale mādatum: ibi in hñte spāle:⁊ ista est no.alia sol. est etiā bona. Tertia sol.est q̃ exponas dz.i. pōt si vult ⁊ ī tellige sm glo.in.l.actor.C.de ap.q̃ pōt vt quilz nō vt pcurator.⁊ dixi in.l.si pcurator.s̄. qñ ap. fit. ¶ Op.de.l.tutor.s̄.de ap. So.aliud in tutore:vt ibi.aliud in pcuratore:vt hic. ¶ Vltimo no.q̃ instantiā ceptā pōt dñs prosequi:vt.l.procurator.C.de pcu.⁊.l.si dñs de appel.plene dixi in.l.si antea.s̄.iudi.solui.

¶ Si tutor vel curator appellauerit. Rica.

Ex.l.sequenti.

¶ An qui appellat debeat causam appellatōis probare.

Ji hi qui. Hic dr nec cās pbauerit:⁊ sic vr q̃ qui appellat debeat cām appellationis pbare[g].sic.C.de app.l.hi qui ad ciuilia.Sz gl.dicit ibi q̃ pbat eoipso q̃ nō pbatur cōtrariū qd nō plz:cū de iure qlz dēat munera subire:nisi hēat spālez cāz īmunitatis:vt.j.de iure īmu.l.i.⁊ ad muni.l.icola.glo.de hoc dicit. cōtra gl.nostrā ex de renun.c.in pñtia. dic ergo aut tractak de pbando hoc.s.q̃ sit recte[h] appellatū.s.ifra.x.dies ⁊ petiti apli ⁊ similia: ⁊ hoc dz pbare appellator.hoc enī sibi incūbit: vt.C.de tē.ap.l.fi.§.pe. Aut q̃ritur qs debeat pbare de iusticia uel iiusticia:⁊ tūc aut vnus psequik tñ:⁊ tūc si vult obtinere dz ipse probare:vt in auē. de his q̃ ingredi.ad ap.§.illud.⁊.C.de ap.l.amplio rē.in prin.aut vtraqz ps prosequik:⁊ tūc dico q̃ q̃dāz est pbatio per mōz abnegatiuū: vt dico videas acta in qbus appet nihil eē pbatū pp qd debueriz pdēnari.vel dicit actor vict': cū intētio mea sit fundata nihil est pbatuz pp qd reus debuerit absolui inspicianf acta qbus nō continek ista pbatio incūbit appellāti:⁊ iō petet copiam snie ⁊ actor oīum:vt.C.de ap.l.qñ nōnulli.⁊ p inspectionē pbak ista negatiua:vt. C.de re. cre. l.fi.q̃dā est pbatio p inductionē testiū ⁊ instrōr sup nouis vel antiqs articulis:⁊ tūc ille hz pbare in cā appellatōis q debebat pbare in pria: vt C.de tē.ap.l.per hāc.ita itelligik glo.in.d.l.hi q ad ciuilia.⁊ hoc qñ appellak a snia: sed si appellatur a notatione ad munera: tunc nō est repire cāz primā ⁊ secundā:sed ille dz probare q appellat:vt hic.⁊ predicta sūt vera qñ snia per appel

lationẽ suspenditur. si vero snia taciturnitate firmat: tũc nõ põt ei opponi quasi cã non sit iusta: nec de hoc põt queri: vt. l. si ptor ĩ pn. s. de iudi. Sed si opponatur de nullitate dixi. s. de re iudi. l. si cum nulla.

t **Ator.** Si ergo eiꝰ appellatio reprobat tenet ꝓ anteriori tpe. ¶ Contra. dicit gl. C. de tẽ. ap. l. fi. §. illud in gl. sup verbo appellatũ ⁊ male: nec. ll. quas allegaui faciunt pro ea.

¶ Apud eũ ad quẽ appellatur aliaꝫ causaꝫ agere compellendum. Rica.

s **Iquis.** Dicũt quidã ꝙ hoc ẽ de iure ciuili. sed de iure canonico vt secus ex. e. c. ad hec. ⁊. c. ꝓposuit. sed Io. an. in. d. c. ad hec. itelligit illud si cã suspitionis ꝓponit ⁊ probat corã arbitris corã quibꝰ debebit se ꝓbare grauatũ a iudice ꝓpter qõ appellauit: ⁊ ꝙ iudex illud grauamen intulit scienter. certe istud facit eũ suspectuꝫ. sed si simpliciter ꝓbetur appellatum nõ sufficit. ⁊ ista opi. plꝫ. nã hoc ꝓbato ꝓbatur iniuria verbalis ꝓp quã põt appellari ſm opi. Pla. C. de app. l. si quis ꝓuocatione: que appellatio ꝓp iniuriam bꝫ ĩpedire iurisditionẽ iudicis in alia cã: vt. C. si qua. predi. po. l. i. ⁊ ita sentit Guil. de cu. in. l. si ab arbitro. s. qui satisda. cog.

¶ Si pendẽte appel. mors iteruenerit. Rica. Ex. l. sequenti.

¶ An expssio eoꝝ que tacite isunt aliqd opek.

Ppellatore. Op. de l. si seruꝰ §. boue. s. de ꝙdi. fur. huiꝰ cõtrarij timore glo. dat vnã distinctionẽ facilẽ ⁊ sine scrupulo. Ista lex vt fortiter cõtra Pe. ⁊ Ey. qui in. l. iij. C. eodẽ querũt. pone ꝙ erat casus in quo tacite veniebat adẽptio bonoꝝ: iudex exprimit ademptionẽ bonorũ in snia an heres teneat proseq: ⁊ dicũt ꝙ nõ: quia expressio eoꝝ que tacite isunt nihil opatur: vt. l. iij. s. de leg. i. ⁊. l. nõ recte. C. de fideius. qd dicendum. dñs Bartoluciꝰ de petris q bononie disputauit: hanc. q. ⁊ tenuit idẽ rñdendo ad legẽ istaꝫ ꝙ hoc fecit expresse cã cognita volẽs penã augere: sed ista sua determinatio cõtinet diuinationẽ ad istã. l. lꝫ vera sit. sed rñdeo sic: expssio eorum que tacite insunt nihil opatur: vex est si per euꝫ modũ exprimit per quẽ isunt: vt. l. iij. §. i. s. de li. ⁊ posth. ⁊. l. si quis sempronũ. s. de heredi. insti. mõ ad propositũ. adẽptio bonoꝝ oiuꝫ venit tacite in deportatiõe per quãdaꝫ ꝙditiaꝫ [a]. vnde si iudex dixit cõdemno eũ in deportatiõe cũ publicatione oium bonoꝝ suorum: tũc ista expssio nihil opatur: q: hec dictio cũ: coniungit per ꝙditiã ⁊ sic nihil opatur: vt. l. i. ⁊. ij. s. de pe. leg. ⁊ insti. de leg. §. siqs ancillas. sꝫ qũ principaliter cõdẽnauit: vt q: iudex in deportatione dixit ⁊ eius bona publicamꝰ: tũc exprimit per aliũ modũ q̃ prius inerat: vt. d. l. i. ⁊. ij. s. de pecu. leg. ⁊ sic põt intelligi hic. ⁊ lꝫ littera ad vtrũqꝫ posset adaptari tñ ad istud melius: ⁊ iõ vel vultis rñdere: vt dñs Bartolucius de bononia potestis: vel vt mõ dixi quod magis applaudet littere.

¶ Si pendẽte appellatõe mors iteruenerit. Ru.

a Ppellatore. quãdaꝫ ꝙditiaꝫ. an pena publicat. bonoꝝ veniat ꝓncipaliter vel in cõsequẽtiã: vid bal. aliter loquẽtẽ in. l. i. C. ne ex deli. defunc. i. iiij. col. ⁊ i. l. q a latronibꝰ. in fi. de testa. ⁊ i l. iij. c. ti. ⁊ ibi bar. ⁊ ia. bu. ⁊ ang. ⁊ imo. i. l. defuncto s. de pu. iud. ⁊ bar. Saly. in. l. siqs. C. si reꝰ vel accus. dicas ergo ꝙdẽnamꝰ ad mortem ⁊ eiꝰ bona publicamꝰ: q: ⁊

¶ De iure fisci. Rica.

¶ Glo continuat rubricam istam duobus modis: vt in ea habetis.

Ex. l. sequenti.

An relictũ palam nõ capaci vel indigno veniat in fiscum: ibi. Secũdo. Et que sit practica delationis: ibi. Quero. Et an cũ preuaricatũ est cum ꝓcuratore fisci: vel aduocato quilꝫ possit agere de preuaricatõe illa: ibi. Seqtur. Et si duo faciunt pacẽ ⁊ ꝓmittũt se inuicem nõ offendere sub pena cuius medietas sit fisci alia offensi an fiscꝰ poterit agere ex pacto illorum: ibi. Duo.

Arie. [b] Examinemus istas cãs pria est qũ qs profitek tacite sibi relictũ qõ capẽ nõ põt. Et prio ꝓ huius declaratiõe q̃ro qs est ille q nõ põt capẽ. glo. ꝓmo enumerat deportatũ: vt. C. de here. insti. l. i. illud est dubium. nam quidã dicũt deportatũ nõ capacem simpliciter. Alij dicũt deportatũ esse indignuꝫ: ⁊ sic capit: lꝫ nõ cum effectu: quod examina per doc. in. d. l. i. C. de here. insti. ⁊ dixi in. d. l. si deportati. s. de le. iij. Item dicit glo. de hereticis ⁊ dãnatis in metallũ in hoc dicit verum. Itẽ de natis ex dãnato coitu. vt in auc. qui. mo. na. ef. sui. §. fina. ⁊ isti sunt incapaces a patre eoꝝ. ab alijs vero põt capere [c]: vt no. in. d. §. fi. ⁊ probatur in. l. si is qui ex bonis. de vul. ⁊ pup. alij ẽt enumerantur inst. de leg. §. legari. ¶ Secũdo quero vt hic qõ tacite relictũ est ꝓfitetur: qd si est relictũ expresse. glo. dicit idẽ: vt. j. e. l. edicto. §. i. ⁊ hoc vt in quadaꝫ glo. pua sup verbo tacite. videte dñi qũ relinqtur nõ capaci palã: istud nõ dꝫ venire ĩ fiscum: vt. j. e. l. nõ intelligit. in pn. sed si eẽt relictum indignoꝰ: tũc bñ veniret in fiscũ posito ꝙ eẽt relictum palã. ⁊ ita dꝫ intelligi. l. edicto. §. i. ⁊ statim videbitis in alijs casibꝰ hic enumeratis ĩ tex. ¶ Quero qũ aliqs se defert vtrũ consequat aliqõ premiũ dicit. glo. ꝙ sic. videbitis. j. e. l. edicto. §. i. ⁊ hoc circa primũ casuꝫ. ¶ Sequitur in tex. vel ab alio ꝑuentꝰ defertur. Quero qũ dicatur quis ꝑueniri: de hoc videbitis. j. e. l. edicto. §. extat. ⁊. §. se. ¶ Scõo quero qs est modus deferẽdi aliũ. rñdeo: vt statim dicã. j. ꝓxi. ¶ Seqt ĩ tex. vel ꝙ mors ab heredibꝰ nõ vindicat. Quero ifra q̃tuꝫ tpõs tenent heredes vindicare mortẽ defuncti. dic ut not. C. de his q. vt indig. l. i. ¶ Quero q̃ est ꝑctica hꝰ delatiõis? rñdeo dicunt quidã ꝙ hñs qui est idignꝰ dꝫ accusari de hoc ꝙ mortẽ defuncti nõ vindicauit: ⁊ sic erit q̃daꝫ accusatio: ⁊ hoc vt no. C. de his q. vt idig. l. i. circa fi. tertie gl. pro hoc facit. l. i cognitiõe. s. ad syl. sed alr ibi no. Alij dicũt ꝙ agek; cõtra talẽ heredẽ petitõe hr. q̃si hereditas ipso iure sit delata ĩ fiscũ occisoribꝰ punitis absqꝫ heredũ accusatõe si fuerũt accusati ab alio exneo. ⁊ hoc tꝫ gl. in. l. i. C. de his q. vt indig. in añpe. gl. qõ est verũ: ⁊ ꝓbatur. s. de pe. hr. l. itẽ veniunt. §. pridie. ⁊. C. de peti. here. l. i. vñ practica est hec ꝙ occisoribꝰ punitis qlꝫ põt agere cõtra heredẽ peti. hr. noie fisci. ⁊ ista vocat delatio. ꝙ noie fisci agat ꝓbat. j. l. ꝓxi. in pn. ⁊ qõ no. in. l. fiscꝰ. j. e. s. de diuer. ⁊ tẽpo. pres. l. itra q̃ttuor. §. i. ⁊ ibi no. ⁊ no. ẽt in. l. si seruꝰ pluriũ. §. i. s. de le. i. ⁊ eodẽ mõ dicã in casibꝰ sequẽtibꝰ qũ alia rõne qs est indignꝰ ꝙ ius illud qõ cõpetebat indigno fit translatũ in fiscũ ⁊ fiscꝰ agit actiõe q̃ posset agere ille idignꝰ: si indignꝰ nõ esset: vt. j. e. l. iperator. ¶ Seqtur ĩ tex. vel ꝙ indignꝰ qs heres nunciat: exẽpla hꝰ hẽs. s. de his qui. vt indig. ꝓ totũ. ⁊ practicã hẽs ex his q̃ dixi. s. ꝓxi. ¶ Seqtur in tex. vel ꝙ ꝓnceps heres istitutꝰ est ⁊ testm vel codicilli subrepti eẽ nũciank. Quero q̃re regritur ꝙ testm sit subreptuꝫ. dicit gl. q: si priuatꝰ heres esset: ipse petit hereditatẽ ⁊ accusat: vel dic veriꝰ ſm Iac. de are. ⁊ iõ regrit testm vel codicillos eẽ subreptos: q: si hoc appet ⁊ fisco notũ eẽt necessaria nũciatõ seu alterius delatio: vt. l. edicto. §. id ãt deferri. j. eo. ti. ¶ Seqtur in tex. vel magni ꝑcij rẽ minoris ex

copulat eque principaliter ſm glo. in rubric. de iur. ⁊ fa. ignorã. ⁊ vide ad ꝑdicta bart. i. l. iij. de leg. i.

¶ De iure fisci. rubrica.

b Arie. v Ista. l. limitat ꝓ Bar. in. l. si pater. C. de here. insti. circa prin. eiusdem. l.

c ¶ Possunt capere. Spurij capẽ põt: ab alio q̃ a patre. Adde bar. in. l. qõ cõditiõis sũt de dõa. ⁊ oẽs not. in. l. si is q bonis de vulg. ⁊ pup.

d ¶ Relictuꝫ indigno. Ad de bal. i. l. eã quam i. viij. colũ. C. de fideicõmis.

a ¶ Quilibz ꝺ populo. ⁊ ita ꝑ istũ text. in d. l. vlt. C. de litigio. i ꝓbo recipiat viri.

b ¶ Applicanda fisco. per bar. i. l. fi. C. ꝺ litigio.

c ¶ Facũt pacem. sed isto casu dubitat qd si isti qui fregerũt pacẽ postea iuicẽ recõcilian tur: an eo casu quo potuit pena fisco acqri ex hac recõciliatiõe tollat. Bal. ⁊ Imo. dicũt ꝙ nõ in. l. in sulã. §. fi. per illũ tex. ff. soma. facit qꝺ habetur in. l. i. circa prin. de iniur.

d ¶ Poterit agere. qñ ex ꝓtio ꝯctu ꝑ pene applicatur fisco qui libet põt agere ex tali cõtractu ad vtilitatẽ fisci. ⁊ adde qꝺ fin. dixit bar. i. l. senatꝰ. §. senatus. j. c. ⁊ qꝺ ibi dixi ⁊ vide quod no. bar. in. l. capite. ad fi. s̃. de fideius. bald. in. l. si qs maior. C. ꝺ trãs ac. ⁊ dicẽ bal. in. l. decernimus ad fi. in addi. C. ꝺ sa. sã. ec. ꝙ siqs donat fisco si vz dona. nisi aliqs recipiat pro eo.

e ¶ Intercessit stipulatio. adꝺ qꝺ dixit bar. i. l. ita stipulatꝰ. §. grisogo. de ver. obli. ⁊ vide quod dixi in. l. si insulã. in viij. q. s̃. de ver. obli.

f ¶ An bona. vtꝯ bona acqrant fisco sine aditõe. ad de bar. in. l. i. C. de bo. vacan. li. x. ⁊ qꝺ no. bar. in. l. sicut. §. fi. s̃. qꝺ cuiusque vniu. ⁊ quod reqrit agnitio videt tex tus in. l. si seruus pluriuz. §. pe. de le. i. ⁊ que sit differẽtia inter bona vacãtia

fisco compasse. Quero qꝺ priuilegiũ hẽat fiscus in hoc rũdeo vnũ tñ: qꝛ qlz ad deferendum admittit: sed ĩ iure agẽdi ⁊ defendẽdi vtit iure priuati. si eniz dolus abest distinguit. aut fuit deceptio vltra dimidiã iusti precij vel nõ. si vero dolꝰ adesset tũc ꝑ modica lesione restitueret: vt hẽs in glo. ¶ Sequtur in tex. vel ex ꝑuaricatiõe fiscum victuz esse. glo. determinat hic qñ fuit ꝑuaricatũ cũ procuratore vel aduocato fisci. nã tũc qlz põt agere de ista ꝑuaricatõe ⁊ sniaz retractare: vt. l. i. C. de sen. aduer. fi. la. ¶ Sequtur in tex. vel eũ decessisse qui in capitali crie esset. hoc itellige: vt dixi. s̃. de accu. l. ex iudicioꝯ. ⁊ eodez mõ intellige casum sequẽtez: dũ dicit vel post mortẽ aliquem reũ eẽ. ¶ Sequtur in tex. vel domũ destructã eẽ: istud exponit gl. duobꝰ mõis: vel ꝙ sit destructa per vim ita ꝙ possit accusari. l. iulia. de vi pu. vel pri. vel ꝙ domꝰ sit destructa cã negociãdi cõtra l. senatus. s̃. de cõtrahẽ. emp. ⁊ de dã. ĩfec. l. fi. primũ exẽpluz nõ plz: qꝛ accusatio. l. iulie. de vi nõ ẽ delatio in fiscũ: ꝑut voluit. l. ista ⁊ totꝰ iste ti. sed est accusatio q̃ oz fieri corã preside: sz delatio fit corã ꝑcuratore cesaris: vt. C. vbi cau. fis. l. i. scõz exẽplum magis plz. ¶ Sequtur in tex. vel ab accusatione recessuz eẽ: aduertatis qñ qs ab accusatione recedit ĩcidit in crimen turpil. cuiꝰ pena est pecuniaria: vt. l. ꝑuaricationis. in fi. s̃. de ꝑuarica. ⁊ cõstat ꝙ crimẽ turpil. est priuatũ: vt ibi. ꝫm hoc est hic casus ꝙ vbicũqz ex crie priuato venit ĩponẽda pena pecuniaria admittit ad accusandũ: qlz de populoᵃ: vt hic. ⁊ ita no. glo. super rubrica. s̃. de popul. actio. ꝓbatur in. l. fi. ⁊ ibi no. C. de litigio. ⁊ j. in sequẽ. exẽplo. ¶ Cõtra predicta opp. de. l. i. C. vbi cãe fis. glo. hic itelligit ꝙ istꝰ priꝰ a ꝑside debebat ꝯdẽnari q̃ꝫ procurator cesaris se de bonis intromittat. Sed certe. l. illa ad istũ casum nõ põt adaptari: qꝛ ibi loqtur qñ agit ꝯtra aliũ ciuiliter in ꝑiudiciũ criminosi: hic vero agit ꝯtra ipsuz criminosuz. ¶ Sequitur in tex. vel rem litigiosaz venũdari. glo. ponit exempluz per. l. fi. C. de litigio. ⁊ bñ dicit. tñ oz nos dicere ꝙ istud sit additũ a cõpositoribꝰ noui iuris sicut dicit glo. in fili. s̃. de inof. te. l. si vt ꝓponis. hoc dico: qꝛ de iure antiquo nulla pena erat statuta applicãda fiscoᵇ ei q emeret rẽ litigiosã: sed solũ exceptio litigiosi erat statuta: vt. l. i. ⁊. l. fi. s̃. de litigi. ¶ Sequtur in tex. vel penã fisco ex ꝯtractu priuato deberi. gl. ponit exẽpluz duobꝰ mõis vt in ea hẽtis. Tu potes hic ponere exẽpluz ꝫm By. magis no. prout tota die accidit de facto. ¶ Duo faciũt pacẽ insimul ⁊ promittũt se inuicẽ nõ offendere sub certa pena cuiꝰ medietas sit fisci: alia sit offensi. Isto casu ex tali priuato contractu poterit agereᵈ qlz priuatꝰ ad vtilitatẽ fisci. ⁊ hic casus vĩ hic. Sed cõtra hoc vĩ. s̃. de arbi. l. arbiter intra certũ dicẽ. vbi tex. vĩ in ꝯtrariũ. By. distinguit sic. aut conuenit nudo pacto: vt pena deberet fisco: ⁊ tũc nihil queritꝰ fisco ex illo pacto: vt. s̃. de ser. expor. l. seruꝰ ea. ⁊ ar. C. de vsur. l. iij. si ãt ĩtercessit stipulatioᵉ: tũc aut ista ꝑmissio fuit facta priuato ⁊ nihil vz: qꝛ alteri stipulari vel pacisci nemo põt: vt in. §. alteri. ita nec ẽt fisco: aut ꝑmisit notario tanq̃ꝫ publice ꝑsone recipiẽti noie fisci: ⁊ tũc fiscus ex tali cõtractu poterit agere: sicut ẽt posset pupillꝰ: vt. s̃. rem pup. sal. fo. l. nõ quasi. cũ res publica ⁊ pupillꝰ eqparent: vt. l. illud. s̃. de ap. ⁊. C. de iur. reipu. l. rẽpublicã. lib. xi. qꝺ tene mẽti: qꝛ quotidianũ est. ¶ Sequtur in tex. vel aduersus leges cõmissuz factũ est: exempla huiꝰ pone: vt in glo. Sed cõtra hoc opp. de auẽ. bona dãnatoꝯ. C. de bonis dã. ⁊ in corpo-

re vñ sumit. So. dicũt quidã has. ll. hodie corrigi. tu dic de hoc: vt dixi in. l. i. s̃. de bo. damna. ¶ Quero vtrũ iste cãe deferẽdi que hñt locuz ĩ fiscũ hẽant locũ hodie in q̃lz ciuitate: dicam de hoc statim in. l. ꝓxi. in prin.

Ex. §. sequenti.

¶ An bona fisco acqrantur sine aditiõe. Et an qui vtit iure fisci teneat ad ꝯfectionẽ inuentarij. Et an deferens aliquã cãm in fiscum succũbens sit infamis.

An bona. Quero vtꝯ bona acquirãtur fisco sine aditione. glo. dicit ꝙ nõ. vt. l. i. s̃. de offi. ꝑcur. cesa. immo hoc plus est in fisco: qꝛ aditione secuta si bona ñ sũt soluendo fisco: non queritur hereditas: ita dicit gl. vt hic. videte dicit By. ⁊ bene qñ fisco deferet hereditas. tũc dicit vezꝯ ista glo. sed qñ bona veniũt publicãda occasione alicuiꝰ delicti que publicatio fit ipso iure vel per sniam bona statiz fisco acqrunt sine aliqua aditiõe: vt. l. qsquis. C. ad. l. iul. maie. facit. l. cõmissa. s̃. de pub. ¶ Vltimo no. ex hac. l. ꝙ fiscus vel aliꝰ q vtitur iure fisci vt dicã. j. l. proxi. in ꝑn. nõ hz necesse facere inuẽtariũᵍ: qꝛ nõ tenet vltra vires hereditarias. text. est hic. ⁊. j. e. l. nõ possunt tene menti.

Diuus pius. Hunc. §. cuz sequẽ. habuistis in. l. ĩ omnibus: ⁊ in. l. intra quattuor. s̃. de diuer. ⁊ temp. prescriptio. Textꝰ. ibi nunciationem. i. nunciatoꝯ petitionẽ ꝑtinere potuit: lz nunciatio facta nõ fuerit. ¶ Op. ad. §. istos. de. l. ĩtra q̃ttuor. s̃. de diuer. ⁊ tẽ. ꝑscrip. So. distingue: vt. l. in oibus e. ti. ⁊ ꝑ Ly. C. de q̃dri. ꝑscrip. l. i. ¶ Querit gl. in fi. l. qd si destitit nõ corruptꝰ pecunia: alias ꝑcio sed grã: ⁊ sic delatꝰ nõ hẽtur pro ꝯfesso. vt. l. in fisci. j. e. ti. dicit glo. rñdeo idẽ quod hic dicit qꝺ intellige: vt ego idẽ admittar ad nunciandũ post q̃drienniũ ⁊ etiã post. xx. annos ad ꝑsequẽdum q̃si mihi interruperiz prescriptõz. ⁊ ꝙ glo. sic itellexerit pz ex sequẽti. q. ¶ Scõo querit gl. an eo casu admittat alius delator post. xx. annos glo. rñdet nõ puto. nõ eniz minꝰ prescribit sic delatus q̃ꝫ nullo mõ. Alij dicũt vltra. xx. annos aliũ admitti: prior opi. est ꝯa. nã ea delatio fuit quedã ciuilis ĩterruptio ⁊ alijs nõ ꝑdest: vt. l. ĩtra q̃ttuor. s̃. de di. ⁊ tẽ. ꝑscrip. sed qñ fuisset qs corruptus precio: tunc planũ est: vt hic dicitur in tex.

Ex. l. sequenti.

¶ Ciuitati an deferantur bona vacantia.

e **Ꝯ quibusdã.** Forma casuz sic. ¶ Quero vtrũ deferens aliquã cãm in fiscũ ⁊ succũbens sit ĩfamis rñdet iuriscõsultꝰ ꝙ regulariter infamat. fallit in tribꝰ casibus q ponunt in hoc prin. primꝰ casus hic positꝰ est clarus. ¶ Cõtra scõm casum op. ꝙ nõ liceat vlcisci: vt. l. scientiaz §. pe. s̃. ad. l. acql. so. vltio. exꝯ iudiciũ nõ ꝑmittit regulariter sz in iudicio sic vt hic. Venio ad tertium casum. ¶ Quero qd velit dicere. glosa. dicit hic loqtur qñ quis defert aliquaz cãm reipu. alicuius ciuitatis: vtputa aliquã hereditatem. ¶ Sed cõtra hoc op. ciuitati nõ deferunt ᵖ bona vacantia: vt. C. de bo. va. l. i. li. x. dicit glo. itellige hic de hereditate decurionũ que deferet reipu. illius ciuitatis. secꝰ in hereditate alteriꝰ: vt in cõtrario. in eo ꝙ glo. hic intelligit de hereditate decurionũ nõ bene dicit. nã eoꝯ hereditas non deferet ciuitati nec fisco: sed ordini: vt. d. ti. C. de here. decuri. ⁊ iõ istud exẽplum nõ est hic bonuz in eo ꝙ dicit ꝙ ciuitatibus nõ deferunt bona vacantia: vt. l. i. C. de bo. vacã. dicit veritatẽ de iure

a ¶ Quilibz ꝺ populo. ⁊ ita ꝑ istũ text. in d. l. vlt. C. de litigio. i ꝓbo recipiat viri.

b ¶ Applicanda fisco. per bar. i. l. fi. C. ꝺ litigio.

c ¶ Faciũt pacem. sed isto casu dubitat qd si isti qui fregerũt pacẽ postea iuicẽ recõcilian tur: an eo casu quo potuit pena fisco acqri ex hac recõciliatiõe tollat. Bal. ⁊ Imo. dicũt ꝙ nõ in. l. in sulã. §. fi. per illũ tex. ff. soma. facit qꝺ habetur in. l. i. circa prin. de iniur.

d ¶ Poterit agere. qñ ex ꝓtio ꝯctu ꝑ pene applicatur fisco qui libet põt agere ex tali cõtractu ad vtilitatẽ fisci. ⁊ adde qꝺ fin. dixit bar. i. l. senatꝰ. §. senatus. j. c. ⁊ qꝺ ibi dixi ⁊ vide quod no. bar. in. l. capite. ad fi. s̃. de fideius. bald. in. l. si qs maior. C. ꝺ trãs ac. ⁊ dicẽ bal. in. l. decernimus ad fi. in addi. C. ꝺ sa. sã. ec. ꝙ siqs donat fisco si vz dona. nisi aliqs recipiat pro eo.

e ¶ Intercessit stipulatio. adꝺ qꝺ dixit bar. i. l. ita stipulatꝰ. §. grisogo. de ver. obli. ⁊ vide quod dixi in. l. si insulã. in viij. q. s̃. de ver. obli.

f ¶ An bona. vtꝯ bona acqrant fisco sine aditõe. ad de bar. in. l. i. C. de bo. vacan. li. x. ⁊ qꝺ no. bar. in. l. sicut. §. fi. s̃. qꝺ cuiusque vniu. ⁊ quod reqrit agnitio videt tex tus in. l. si seruus pluriuz. §. pe. de le. i. ⁊ que sit differẽtia inter bona vacãtia ⁊ hereditatẽ vide Bart. i l. postq̃z. i fi. prin. s̃. vt le. not. caue. ⁊ qꝺ no. bart. i rub. s̃. de acqui. here.

g ¶ Inuentarium. Fiscus ⁊ q succedit loco eius nõ tenet ad confectionẽ iuẽtarij. ⁊ dicit bal. in auẽ. si qua mulier. i fi. vj. col. C. ꝺ sa. san. ecc. ꝙ vbi obligatio descendit in ipsis bõis nõ ex ꝑsona defuncti: ibi nõ requirit inuentariũ ꝑ istã. l. ⁊ alias allegatas. vide ibi: ⁊ hic. adde bal. i. l. etiã. ad fi. C. ad. l. fal. ⁊ in l. fi. in princi. C. de iur. deli. de hoc vide quod dixi post bar. i rubri. de acqr. here. ⁊ vide per Ange. in repet. l. i. ff. si cui plusq̃z ꝑ l. fal. ADDE que posui in d. rub. de acqui. here.

b Ꝯ qbusdã. non deferũtur. adꝺ bar. i. d. l. i. de bo. va. ⁊ in. l. itez veniũt. §. ait senatꝰ. de peti. here. Bal. i. l. aduersus s̃. de fur. dicẽ ꝙ iste. ll. hic loquẽtes de fisco nõ hẽnt locũ in alijs ciuitatibꝰ nisi statutũ vel consuetudo. aliud disponeret.

cõi. Sz debetis scire q̃ quedã sunt ciuitates que nõ recognoscũt[a] superiorem: ⁊ sic populus liber est: ⁊ sic ipsemet sibi est fisc⁹: vt. l. hostes. j̃. de capti. ⁊ tũc bona vacantia acqrentur sibi vt fisco: quedã sunt ciuitates que lz recognoscãt superiorem tamẽ hũt merũ ⁊ mixtũ ĩperiũ ex ꝓncipis cõcessione ⁊ hũt alia que regalia sunt que ponuntur in ti. que sunt regalia. x. col. ⁊ tũc idem q̃ bona pñt illi ciuitati deferri pp delicta ⁊ ẽt pp alias cãs. de iure cõi secus ita debetis ĩtelligere hic. cũ igitur ĩtellectus gl. nõ sit bon⁹ in hac. l. qualiter debetis intelligere cũ dicat tex. q̃ noĩe reip. cãs suas qs exeqtur: ⁊ sic iste tex. ꝓtinet repugnãtiã. nã in eo q̃ dicit reipu. noĩe ĩnuit q̃ causa nõ est sua: in eo q̃ dicit suas ĩnuit q̃ ad eũ ꝓtinet. quid dicem⁹. Sol. dicas eẽ suas ratione officij ⁊ reip. rõne ꝓmodi: ita ponit exẽplum. j̃. e. ti. l. fiscus. in q. §. fi. ⁊ tunc exponet hic reip. fisci: vel dic reip. alicui⁹ ciuitatis: vt. C. de dela. l. ex varia. ⁊ dicitur causa sua rõne executionis ciuitatis ratione cõmodi. vel dic: q̃ hic agebat ex iure sibi cesso ab aliqua ciuitate vel a fisco: vnde cã dr̃ ꝓpria rõne cõmodi: aliena dr̃: q: hz ius cessuz ab alio: ⁊ ista exẽpla nõ ponunt in gl. sed tangunt per Jac. de are. ⁊ Ol. vel dic q̃ cã cõiter ꝓtinebat ad delatorem ⁊ ad rẽp. vñ pro ea parte quã ipse hz: dr̃ causa sua: pro ea pte q̃ est reip. dr̃ alieno noĩe agere ⁊ istis casib⁹ nõ ĩfamat: vt. j̃. e. l. deferre. §. sed ⁊ cõem. ⁊ hoc tãgit hic glo. Habes ergo ex. s̃. dictis dicere sic. aut qs defert cãm alicuius ciuitatis ⁊ nõ infamat: vt hic ꝑm vnã lect. ⁊. l. ex varia. C. de dela. aut defert cãz fisci. ⁊ tũc aut defert ad suam vtilitatẽ: q: habet ius cessum: ⁊ nõ infamatur: vt hic ꝑm aliam lec. aut defert cãm ad vtilitatem fisci: ⁊ tũc aut facit ex necessitate officij ⁊ nõ infamatur: vt. l. fiscus in qõne. in fi. j̃. e. ⁊ hoc ꝑm aliam lect. ⁊. l. post legatũ. §. aduocatũ. s̃. de bis qui. vt indig. aut nõ facit ex necessitate officij: ⁊ tunc aut ipse hz in cã aliquã cõionez ⁊ nõ ĩfamatur: vt hic ꝑm vnã lec. ⁊. j̃. e. l. deferre. §. fz ⁊ cõez aut nullã cõioez hz: ⁊ tũc regulariter infamatur. fallit in duob⁹ casib⁹ q̃ hic ponunt. ¶ Ulti. no. ex hoc tex. q̃ in hac delatiõe qs dz agere nomĩe reip. vel fisci: vt dixi. s̃. pxi. in prin.

Ex. §. sequenti.

¶ An acta crialia debeãt exhiberi: ibi. Reassũo.

Diuus. [b] Iste est valde no. §. ⁊ mẽti tenendus. Op. de. l. is apud quẽ C. de edẽ. vbi acta criminalia exhibentur sicut ciuilia. huius timore hec lex legit. primo ibi loquitur qñ exhibitio actoꝝ postulat a iudice: hic loquit qñ postulat a parte: q̃ ipsa pars instr̃a exhibeat contra se. ⁊ in cãis crialibus nõ põt iudicis officiũ intentari: vt hic: nec actione ad exhibendum vel actione in factum agi: q: in causa capitali nõ agitur de pecuniario interesse: vt. l. si liber s̃. ad exhi. ita dicit glo. hic vide glo. que incipit ĩmo videt. ⁊ ista lec. est satis bona. alij dicũt q̃ in cã pecuniaria quis cogit edere: ⁊ si nõ edit presumitur fisco subtraxisse. ⁊ tenet furti: vt hic ĩ ꝑn ci. sed in cã capitali similiter tenet edere: vt. l. cõtraria. tamẽ nõ presumit subtraxisse nec tenetur furti. vt hic. vide glo ibi vel dic in cã ⁊c̃. ista lec. lz approbet per glo. nõ plz mihi. primo in eo q̃ dicit q̃ in cã ciuili tenet furti: nõ est verꝝ: q: tex. hic dicit q̃ ista presumptio furti nõ nocet: nisi in ista cã que mota est ꝑm hãc lec. noceret in actiõe furti ⁊ ex ꝑsumptionib⁹ in actione furti cõdemnaret. quod est cõtra. l. hãc. ⁊ cõtra. l. absentem. s̃. de pe. In eo vero q̃ dicit q̃ in ea cã capitali. qs cogit edere instr̃a contra se: istud videt etiam male dictũ: q: non debent ꝓbationes assumi de domo rei: vt. l. de minore. §. tormẽta. s̃. de qõni. posses tũ hanc lec. sustinere in. ℣. item diui. q̃ in illis casib⁹ qs cogat edere instr̃a cõtra se in cã capitali in qbus seru⁹ ꝓtra dñm torquet qui casus ponunt in. l. i. C. de qõni. vt sicut testis de domo rei assumitur eadẽ rõne instr̃a ⁊ hoc satis placz.

¶ Tertio modo legit ista. l. vt dicam⁹ sic. acta ciuilia quis cogit exhibere fisco. vt hic in ꝑn. ⁊. l. ne qsquã. s̃. de eden. acta vero crialia nõ cogitur edere ipsa ꝑs cõtra quã crialiter agitur: ita loqt hic. sed tertius q̃ hẽret illa acta bene cogit exhibere: vt. l. is apud quem. C. de eden. differt ergo ista lec. a pria: q: in hac. l. is apud quẽ: intelligit in tertio priuato hẽnte acta: sed in prima intelligitur in iudice ⁊ etiã ista lec. plz. ¶ Quarto mõ legitur q̃ ibi loqtur in rõnibus. hic in instr̃is: sed nihil est dicere. ¶ Quito mõ legitur q̃ hic acta hẽbat quidã tertius. ibi aduersarius. ista lec. est de verbo ad verbũ cõtraria ad tertiã lec. quã. s̃. posui. vnde q: illam tenui istaz reprobo. nam q̃ aduersari⁹ cogat edere contra se: ⁊ tertius nõ in cã capitali est iniquũ cũ de domo rei probatões assumi nõ debeãt: vt. l. de minore. §. tormenta.

¶ Reassumo ergo istũ vltimũ passum, put loquitur de cã criali: vtrum acta crialia debeant exhiberi. dic aut exhibitio petit a iudice vl̃ ab aliquo publico officiali qui hz acta publica ⁊ dz ĩdistincte fieri editio: vt. l. is apud quẽ. C. de eden. ꝑm primũ modũ intelligendi hic positũ. recepta tũ cautione de qua loqtur. l. in fraudẽ. §. neqz istr̃a j̃. e. q̃ tene mẽti: q: per hoc dico q̃ acta armarij cõis cõtinentia bannũ vel condẽnationẽ alicui⁹ vel infamiã vel etiaz acta ẽpi cõtinentia excõicationẽ debẽt cuicunqz postulãti edi: cum talis excõicatio seu infamia liget apud oẽs: vt. s̃. de postula. l. ex ea cã. aut exhibitio petit ab ipsa parte cõtra quã crialiter agitur: ⁊ tunc regulariter nõ cogitur: vt hic fallit in casibus in quib⁹ serui torquent aduersus dñm in quib⁹ etiã cõtra se quis cogitur edere instr̃a in capitali cã. arg. l. is apud quem. C. de eden. ⁊ ita intelligitur hic. scõo mõ. aut exhibitio postulat a tertio: ⁊ tũc indistincte cogitur exhibere[c]: vt. d. l. is apud quẽ. ⁊ ita intelligitur tertio mõ. Redeo ad prin. bui⁹. §. de exhibitione actoruz in cã ciuili ⁊ priuata q̃liter ista exhibitio fiat nõ tracto hic. dic vt. l. i. §. editiões s̃. de eden. l. fi. C. de eden. fisco vero videtur ĩdistincte debere edi: vt hic ⁊. l. ne quisq̃. s̃. de edẽ. Sed dubitat qd vult dicere hic tex. q̃ presumit subtraxisse ⁊ qualiter iste tex. practicabit. aduerte ad hoc: vt subtraxisse presumat ⁊ fidem contra eum faciat: requiritur q̃ probet quedã instrumenta fore ad causam fisci pertinentia que ipse potest exhibere ⁊ nõ exhibet: quo probato vere tunc presumitur subtraxisse: ⁊ presumitur illa instrumenta sibi nocitura esse: ⁊ ideo fidem faciũt contra eum. vide hic tex. qui dicit hoc subtiliter intelligendo. quid est hoc dicere: si ego probo ĩstrumẽta eẽ pertinentia ad cãm fisci: ⁊ sic probo instr̃m ⁊ tenorẽ instr̃i: nõne dz mihi hoc sufficere sicut si ostenderẽ ipsa instr̃a: vt. l. testium. s̃. de testi. ad quid ergo recurritur ad istas ꝑsumptiões Rñdeo qñ quis ꝓbat instr̃m ⁊ tenorez instr̃i ad hoc: vt faciat fidẽ perinde acsi instr̃m oñderet: reqritur q̃ illud ꝓbetur per ꝑsonas ĩstructas: vt per notariũ vel per iudicẽ vel iuristas qui sciunt discernere instr̃m publicũ ⁊ qualitates instr̃i nõ aũt sufficeret quilz testis: hic est casus in. c. cum olim. extra de priuil. sed in fisco hoc est spã le⁹ q̃ etiam si probet per cões testes: presumit ipsum

a ¶ Nõ recognoscũt nobic de populo non recognoscente superiorẽ. vide in. l. relegati de penis. ⁊ i l. ij. ne quid i lo. pub. ⁊ i. l. ambitiosa in fi. de decre. ab ordi. faci. ⁊ in. l. iij. de mino. ⁊ in. l. hostes. ad fi. j̃. de capt. ⁊ i d. l. ambitiosa. in. iij. col.

b ¶ Diu⁹. an crialia exhibeãt sicut ciuilia. ⁊ dicit bal. i rub. C. de fi. istru. q̃ bãna debent edi cuicunqz ⁊ i tali editõe nõ reqrunt testes q̃ interfuerũt accopiationi: sed sufficit sola ꝺ scriptio notarij deputati ad accopiationem. vide bar. j. eo. §. ⁊ vide bar. i. l. i. §. editiones s̃. de eden.

c ¶ Logit exhibere. ꝗriuz videt tenere bar. in. l. quedã. i prin. s̃. de edẽdo. et vide. s̃. in. iij lec. huius. §. d ¶ Est spãle ⁊ vide bar. i auẽ. fiquis in aliquo. C. de edẽ. ⁊ bal. i. l. fi. C. de fi. instru. bar. i. d. l. sicut. ⁊ dixi post ange. in d. auẽ. figs ⁊ ad materiaz istã per quot testes dz probari istrumẽtuz. vid tex. i l. testiuz. C. ꝺ testi. ⁊ vide bal. i. l. isti qdẽ. s̃. qꝺ mecã. ⁊ qualiter ꝓbet amissio istrumẽti. vid bal. in. l. fi. in vl. col. i. fi. C ꝺ edẽ. ⁊ i ru. C. de fi. istr. in. xiiij. col. in. ℣. ꝗro si istrũ publicũ qꝺ limita nisi culpa sua ꝑ diderit: vt nota. bal. i. l. ij. in fi. C. de fi. istru. ⁊ q̃ hãtur in. l. fi. C. de fi. instr. ꝑ bar. i. l. hmoi §. fi. de le. i. ⁊ i. l. figs ex arg. §. i. s̃. de edẽ. ⁊ dic sing. bart. i. d. l. testiũ. i vl. no. q̃ si testm factũ coram septẽ testib⁹ ꝑditum duo testes supstites ꝓbando casuz ⁊ tenorẽ testi ꝓbãt plene testm.

subtraxisse: ⁊ presumitur ipsuz illud cõtinere qõ sibi nociturũ erat: vt hic. illi eniz testes cões non sufficiebãt: nisi fisci fauore: sed si furtum instrõz vere probaretur: tũc illa instra facerẽt fidez contra eũ indistincte: vt. l. si de possessione. C. de ꝓba. ita debetis intelligere istã materiam.

Ex. §. sequenti.

¶ In causis fiscalibus vbi actor ⁊ reus est cõtumax: iudex põt ex officio suo procedere ⁊ citare vtrũqz ⁊ absoluere reum.

Senatus censuit. Primo loqtur qñ delator ⁊ possessor est cõtumax. scõo qñ delator tantũ. scõa ibi quotiens: tũ in pria parte fit absolutio ab instantia iudicij. In scõa fit absolutio a petitiõe. Ex prima parte nota casuz mirabilẽ qꝫ ẽt vbi actor ⁊ reus est cõtumax: iudex põt ꝓcedere ex suo officio ⁊ citare vtrũqz ⁊ absoluere reum ab instãtia iudicij. ¶ Cõtra hoc op. s̃. de iudi. l. ad perẽptoriũ: vbi cõtra cõtumacẽ nõ procedit nisi parte petẽte. ⁊. C. de iudi. l. ꝓperanduz. §. i. ibi parte instante ⁊c. ⁊ in auc̃. qui semel. C. quõ ⁊ qñ iud. So. spãle est[a] in causis fiscalib̃. scõo no. qꝫ fideiussores delatoris tenent: videbitis i. l. senatus. §. senat̃. j. e. ¶ Sed circa hoc quero ad qd teneant. dicit glo. in summa petita: vt. d. §. senatus. ⁊ in hoc bene dicit: vel ad dãnuz. C. de lit. ꝓtes. ⁊ auc̃. libellũ. ⁊ in hoc nõ dicit vez. nã illud emendare dãnuz respicit ꝓmoduz rei ꝓuenti ꝑnꝫ cipaliter nec tangit cãm fiscalez: ⁊ iõ quo ad hoc nõ põt ꝓcedere vtroqz cõtumace. neuter eni potest alteri ꝓtumaciaz iputare: vt. l. ij. §. i. s̃. si quis in ius vo. nõ ierit. ¶ Venio ad tertiã partẽ nota qꝫ actore abñte ꝓcedit ad diffinitiuaz sententiã qõ est spãle hic ꝑm ista iura. hodie vero est generale[b] per. l. ꝓperandũ. §. i. C. de iudi. Itez no. qꝫ in snia absolutoria inserit causa: qõ dic vt in. l. q rome. §. duo fratres. s̃. de ꝟbo. obl. ⁊ ibi dixi ⁊ ꝑ doc. in. l. ꝓperandum. §. illo. C. de iudi.

a ¶ Senatus spãle ẽ. Not. perpetuo qꝫ in cãis fisci iudex põt ꝓcedere nemine petente.

b ¶ Est generale. iõ dicit bald. ꝑ istum tex. qꝫ semp i snia q̃ fertur ꝓp ꝓtumaciã dz fieri mentio de contumacia ꝑm cũ i. l. pe. in vlt. col. C. de cõstitu. pe.

Ex. §. sequenti.

¶ Rectores pñt in carcerib̃ aliquẽ detinere: vt manifestet socios vel alia cã legitima.

Diuus. Op. s̃. de eden. l. si quis ex arg. §. rationẽ. so. vt in glo. ¶ Vltimo no. ar. optimũ pro rectorib̃: vt aliquos possint in carcerib̃ detinere: vt mãifestẽt socios vel mandatores: vel aliud faciant qõ de iure debẽt ⁊ ista est legitima cã incarcerãdi: vt hic. ibi vt in vincula ded ucerentur.

Cum plura. Op. ⁊ vñ qꝫ error idistincte noceat: vt. l. ñ fatetur. s̃. de ꝓfes. hui̇ timore hec. l. legit duob̃ modis. vno mõ vt loquat i errore facti: q nõ nocet vsqz ad snïam: ibi in errore iuris. ¶ Contra hãc lec. op. de rex. q dicit ignar̃ iuris sui ⁊ in fin. dũ dicit ignorauit ius suũ. Rñdeo sustinẽdo hãc lect. dico qꝫ errabat hic in facto principali. ⁊ per ꝓñs ius suuz nõ ignorabat. ita dicit glo. ¶ Itez contra[c] hãc lec. op. de. l. edicto. §. fi. j. e. vbi vñ qꝫ error facti excuset quẽlibet: sed hic dñ de muliere ⁊ rustico tm̃: ergo ⁊c. Jo. intelligit illã ꝑm istam: sed certe hec lec. nõ placet: q: regula est: qꝫ error facti excuset quemlibet: vt. l. error. C. de iur. ⁊ fa. igno. ꝓiuncta. l. ij. s̃. de iuris ⁊ fac. igno. ⁊. l. nõ fatetur. s̃. de ꝓfes. ⁊. l. edicto in fi. j. e. vnde alij itelligunt hic in errore iuris: ⁊ ponũt exẽplum: quia credebat posse reijci vnã vxorẽ ⁊ accipere aliam vel credebat aliquã definere eẽ vxorez eoipso qꝫ nõ habitat cũ viro. ⁊ sic credidit se spuriũ esse ꝑ errorẽ iuris: contra hãc lec. remanet ꝓtrariuz: vt d. l. nõ fatet̃. So. ibi loqtur qñ quis ꝓfitetur i iure presente aduersario. hic loqtur qñ qs cõfitet̃ aduersario abñte. aduerte ista so. ꝓtinet veritatẽ in cõfessionib̃ ⁊ responsionibus que fiũt simpliciter: vt. s̃. de interdi. ac. l. fi. ⁊. s̃. de ꝓfes. l. certuz §. si qs abñte. sed in confessione que fit in libello qui datur iudici: vt det parti hoc nõ est veruz: vt l. cũ precibus[d]. C. de ꝓbati. ⁊. l. cum precũ. C. de libe. cã. iõ ista nõ est bona. dic ergo qꝫ. l. cõtraria determinatur ꝑ istã. error iuris nõ potest reuocari: vt ibi nisi ꝓpter etatẽ: rusticitatẽ vel sexum: et sic hic loqtur de iuris errore: ⁊ hec lex approbat̃ per glo. C. de iur. ⁊ fac. igno.

c ¶ Lũ plura Itẽ s̃. no. de errore: ⁊ de cõfes. facta i libello ⁊c. ⁊ tene mẽti. et facit ad not. in. l. post legatũ. per Bar. de his q. vt indi. ⁊ i. l. nõ fatetur. s̃. de confes. ad fi.

d ¶ l. cũ precibus. Videbar. i. l. certũ in. §. si qs absente. s̃. d cõfessio.

On intelligitur.[e] Op. de. l. q testm̃. s̃. de ꝓba. so. aut relinqt̃ nõ capaci palam: ⁊ tunc relictũ nõ vz quantũ ad ipsuz non capacem: sed remanet apud eũ a quo relinqtur nec enim dz pati penam ex eo qꝫ ipse nõ delinqt sed quando delinquit̃ clam ⁊ assumit ipse tacitã fidem de restituẽdo nõ capaci: tunc delinqt ⁊ facit fraudem merito patitur penam: q: applicabitur fisco: vt videbitis in se. ⁊ vidistis. s̃. e. l. i. i pn. Quero in qbus casibus excusetur qui accõmodat tacitam fidem de restituendo nõ capaci. dic vt habes hic in glo.

e ¶ On intelligit̃ de hac materia aliqd ꝑ bal. i. l. etiã. C. ad. l. fal. ⁊ ibi etiaz qd si heres i vno nummo restituẽdo fi capaci prime tur tota hereditate. de q̃ etiã vide i. l. heres q tacitam. s̃. de his qui. vt indig.

Sed cum quidẽ. Op. de. i. re spõso ad ꝟ. queritur aũt. So. dicunt quidã qꝫ iulianus i pn. male dixit: ideo corrigit̃ per iurisconsultum in sequenti. Alij dicunt qꝫ iulianus illud dixit allegãdo: ⁊ sic cõtra illam allegationem determinatur postea. Alij dicũt qꝫ diuersis casibus loquit̃ iulianus ⁊ iurisconsult̃ auctor hui̇. l. vt ex solutione contrarij sequentis apparebit. ¶ Itẽ opp. de. l. ita fidei. j. e. Sol. ista est veritas: ista verba generalia. rogo qꝫ prestetis illud qõ a vobis petij: si qdem possunt certificari ex verbis appositis in testamẽto vel codicillis: ita qꝫ appareat qd ⁊ cui relinquitur. videtur relinqui palã ⁊ ita loquitur ꝟ. iste querit aũt: si aũt ex testõ vel codicillis nõ possunt ista verba obscura declarari. tunc vñ relictuz clam. vt. d. l. ita fidei. ⁊ ita loqtur hic iulianus qõ tene menti.

Ex. §. sequenti.

¶ An inspiciatur qꝫ prodest vel qꝫ nocet.

Si quis palam.[f] Satis nota. §. est. ¶ Mo. qꝫ inspicitur id qõ prodest nõ id qõ nocet. ꝓcor. sunt in glo. ¶ Sed ad hoc op. de. l. fin. §. sed ⁊ si quis. s̃. nau. cau. sta. ⁊. s̃. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. qd ergo. ad syl. l. si quis in graui. §. fi. glo. nõ soluit. tu dic qꝫ hic illud quod nocz obfuscatur per id qõ prodest. nam ex eo qõ relictũ est palaz: nõ potest dici esse factũ claz. est eniz illa clãdestinitas patefacta. sed in cõtrarijs secus. ꝑ hoc facit qõ no. s̃. ꝑ donato. l. si vir. per gl. ⁊ ibi dixi. ⁊ ꝑ By. in. c. possessor. i. vj. q. de re. iur. li. vj.

f ¶ Si qs palã. de hac materia ꝑ bar. i. l. si vir. ff. ꝑ dõato. ⁊ barto. ⁊ ro. in. l. si quis i graui. §. fi. ff. ad syl.

Quando autem. Bonus. §. ẽ pro declaratione hui̇. §. sunt duo videnda. primo an heres puniat̃. scõo an relictum valeat qñ tpe mortis tãtum capax repitur. circa primũ dicit gl. aut vtroqz tpe qs erat nõ capax. ⁊ relictũ non vz ⁊ heres patitur penã. aut vtroqz tpe fuit capax ⁊ nõ est dubiũ quod vz relictũ ⁊ cessat pena. aut tpe fidei cõmissi iniuncti erat capax: sed nõ tpe mortis: ⁊ tũc fideicõmissuz nõ vz. heres tñ: q: nõ peccauit nõ patit̃ penã: sed apud eũ remanet: vt. s̃. de his qui. vt indi. l. in fraudẽ. §. i. aut econtra tpe fidei cõmissi iniũcti nõ erat capax: sed tpe mortis sic. ⁊ tũc nõ patitur penã: vt hic. an autez valeat reli

a ¶ Oñ aūt tpe mortis. Mo. q̃ ad va liditatē relicti inspicitur solū tp̃s mortis glo. tñ tz ꝓriū: ⁊ ibi vt de doc. in. l. euz qui post de ꝓdi. ⁊ de.

b ¶ Tacita. dicitur fieri. vt de bar. i. l. ij. C. de his q ex publicis rōcina. li. x. ⁊ bal in. l. cū fratrē. C. de his q. vt indi. ⁊ in. l. i. i pn. ⁊ vide ang. i l. ij. §. occiso ruz. s̄. ad syl. ⁊ eundē i. l. i tacitis. s̄. de leg. i pn. ⁊ vide bart. in. l. pupillus. §. fi. s̄. de auctu. ⁊ bal. i. l. ea qdē i. vij. col. C. d acc. ⁊ Jmo. in. d. l. in tacitis. ⁊ que reqrunt ad hoc vt relictū dicat factū in fraudē vide bald. ⁊ Jmo. in. d. l. in tacitis.

c ¶ Laz possidere. ⁊ vide que ibi hēt p moder.

d ¶ Vide gl. adde glos. ⁊ bart. i. l. fi. s̄. de his q. vt indig. ꝓriū videt velle bal. in. d. l. in tacitis. de q̃ ibi p Jmo. de lega. i. ⁊ p ista gl. cōsuluit. bar. i. ꝓfi. cli. incipi. tuder tus de spoleto. ⁊ ibi vide qñ quis p̃sumatur tacite rogatus.

e ¶ Luz ex cā dispōne hoīs adde bart. et doc. i. l. si marito. in pnci. sol. mat. ⁊ sic not. h̄ q̃ fisc⁹ subit onus legatoꝝ ⁊ fidei cōmis. ⁊ pbatur in auc. d here. ⁊ fal. in §. siquis āt fi iplēs. ⁊ in. l. i. ad fi. C. de cadu. tollen. ⁊ in. l. qdam testō. §. quotiens. de leg. i. ⁊ in. l. recusare. §. siquis fisco. ad tre. ⁊ h̄ ēt qñ occupat bona vacantia vel caduca: lz in

ctuz. ⁊ videtur q̃ nō: vt isti. de here. qua. ⁊ diffe. §. in extraneis. ⁊. s̄. de his qui. vt indig. l. in fraudem. §. i. Jn cōtrariuz videtur. s̄. de le. presc. l. interdicit. ⁊ doc. determinant ⁊ bñ: sufficere legatariuz esse capacē tempore mortis[a]: ita nota. per glo. s̄. de le. iij. l. si deportati seruo. in prin. ⁊ in. l. in mortis. de dona. cā mor. ⁊. s̄. de here. insti. l. si alieno. §. i. ⁊ de reg. catho. l. i. in eo quod ibi dr̄ q̃ qñ legatum deficit ex persona eius cui⁹ relinquitur nō habet locum regula catboniana. non obstat. §. in extraneis: q: ibi loquit in herede i quo aliud est q̃ in legatario. ¶ Sed contra hoc opponamus casum in. l. nostra q̃ hic fit relictum filio spurio: qō exēplum ponitur in multis partib⁹ huius ti. qñ loquitur in nō capace: vt no. s̄. e. l. i. in prin. certe relictum tūc deficit mixta cōsideratione legantis ⁊ legatarij. nā a quolibet alio pōt capere preterq̃ a patre: vt dixi. s̄. e. l. i. in princi. sed quādo legatum deficit mixta cōsideratione legātis: ⁊ legatarij hz locū regula catboniana q̃ dicit q̃ tēpus testamēti dz inspici: vt. l. si seruus. C. de le. Respōdeo: vt dixi. s̄. de reg. catho. in. l. i. q: illud est veruz qñ est talis effectus cōtra quē testator pōt ꝓuidere sua ꝓuisione: vt manumittere seruuz propriū. sed legitimare filiū spurium sua ꝓuisione nō potest. ergo ⁊c.

Ex. §. sequenti.

¶ Clam factum qualiter itelligat ⁊ qualiter delictuz alicuius ꝓbetur per eius priuataz scripturam. Et an qs teneatur rñdere an fuerit rogatus restituere nō capaci.

Tacita. Jste ē no. casus. ⁊ vide gl. que incipit manu priuati. Quero q̃lr intelligit hic de cyrographo priuato. Rñ. q: si esset instrz publicum iaz nō esset factum clā: sz palā: vt. s̄. e. l. in pn. in eo q̃ dicit si apparet testō vel codicillis: pro hoc. s̄. de le. i. l. in tacit. qō tenenti ad ea que dicunt in. l. fi. s̄. de ri. nupti. aut fit clam: ⁊ presumit fraus. aut palam: ⁊ tūc secus q̃ si est factum inde publicū instrumentū nō videtur factum clam qō videtur durum. puto aūt quod etiam si publicum instrumentum esset factum: tamē celaretur: vt fit quotidie per notarios quosdam amicos tenēdo in secreto quod videatur esse factum clā. clam enim dicitur fieri[b] id quod taliter fit quod nō pōt deuenire in noticiā aduersarij: vt vidistis in. l. clam possidere[c]. i pn. s̄. de acquir. pos. ⁊. l. prohibere. §. clam. s̄. quod vi aut clam. ¶ Not. ex hac glo. q̃ per priuatam scripturā alicuius probatur delictum eius. quod intellige verum quando delictum cōmittitur ꝓmittēdo vel contrahēdo sicut dixi in instrumēto publico in. l. in senatus. in prin. s̄. ad turpil. secūdo vide glo.[b] que incipit: vt per cōfessionem rogati ⁊c. ex qua habes q̃ tacita fideicōmissa deteguntur per confessionem. ⁊ sic not. q̃ huic positioni tenetur quis respondere: an quis fuerit rogatus de restituendo nō capaci. ad idez. l. quotiens. §. pretor. s̄. de noxa. vbi cogitur quis respōdere. an possideat vel dolo desierit possidere: et sic positioni que continet delictum quis cogitur respondere. hoc dixi in. l. marcellus. s̄. re. amo. ⁊ quantū ad hunc passum dixi plene āno in. l. fi. s̄. de his qui. vt indig.

Ex. §. sequenti.

¶ An fiscus loco heredis habendus sit cum ad eum pertinent oīa bona.

Cum ex causa. Primo notant quidā hic q̃ fiscus ad quem pertinent oīa bona: habetur loco heredis: vt hic. ⁊. C. ad. l. iul. de vi. l. ij. hoc quali

ter debeat intelligi. dixi. s̄. de fideius. l. inter eos. §. fi. secundo notant hic quidā q̃ quādocunqz bona veniunt ad aliquez vniuersaliter ille potest conueniri a creditoribus tanq̃ heres cōcor. sūt in glo. sed argu. cōtra. s̄. de iur. do. l. mulier. ⁊ de vsufruc. leg. l. fi. ⁊. l. ij. §. fi. s̄. de here. vel act. ven. So. hoc dixi multum late in. l. princeps bona. ⁊ ibi per By. j̄. de verb. signi. tetigi in. l. i. s̄. de bo. pos. ⁊ in. l. si seruum. §. fi. ⁊. l. sequē. ij. respōso. s̄. de leg. quantū ad ꝓpositum: dic aut bona deueniunt ad aliquem ex dispositōe. l. ⁊ transeunt ad eum debita ⁊ credita: vt hac. l. cuz fi. aut ex dispositione hominis[c]: ⁊ tunc secus: vt. l. mulier bona s̄. de iur. do. cum fi. de hoc etiā per doc. C. ad. l. iul. de vi. l. ij.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter testes debēt depōere de valore rez.

Diui fratres. Not. tex. ibi ⁊ iusta precia ex p̃senti estimatione constitui quod vtile est pro testib⁹ q̃ reddunt rationez de valore rei. naz debent se referre ad tempus de quo agitur siue tractatur de pñti tp̃e siue de preterito. nam ad illud tēpus dz se referre: vt hic. Jtē debet dicere q̃ tantum poterit vendi hōi scienti ꝓditionem rei: vt no s̄. de do. cau. mor. l. mortis causa.

Diuus. Op. glo. de. l. quotiens. §. fin. sol. vt ibi.

Ex. §. sequenti.

¶ Qua actōne agat fiscus contra debitorem debitoris.

Multa. [d] Quero in quo fit hec spālitas in fisco. glo. dicit in duobus primis casib⁹: qñ debitor fisci desijt soluēdo eē: vel qñ debitor debitoris fuit factus ex pecunia fisca li. Jn tertio vo casu loquit hz ius cōe: quia debet intelligi qñ debitor fisci est condēnatus: ⁊ sic fit executio cōtra debitorem debitoris ꝑm formam legis a diuo pio. §. sic quoqz. s̄. de re iudi. Azo vo dicit q̃ etiaz hic in tertio casu loqtur de iure speciali in fisco: vt debitore nō cōdemnato pueniatur ad eū. sed glo. dicit q̃ ꝑm hoc semp fiscus posset agere contra debitorem debitoris. ad qd ergo iurisconsult⁹ duos casus precedētes expressisset quare nō video. videte: vt colligo ex dictis Ja. de are. ⁊ gl. ⁊ etiā Azo. bene pñt dicere. naz intelligendo tex. vt glo. dicit. glo. dicit verū. sz possumus itelligere q̃ sint tres casus spāles in fisco. primus quādo debitor fisci desijt esse soluendo. secundus quando ex rōne fisci noīa facta sunt. i. per fisci rationalem: vt. s̄. de admini. tuto. l. quotiens. in prin. tertius quādo ex contractu fiscali debitores cōueniuntur hoc est ex cōtractu ad fiscum extenso: vt q: accepit mutuā pecuniam a fisco: ⁊ eā alij mutuauit. ⁊ sic de pecunia fisci debitorem sibi constituit: ⁊ sic erunt tres casus speciales ꝑm Ja. de are. ⁊ dñm Oldr. ¶ Quero quando[e] fiscus agit contra debitorem debitoris qua actione agatur. Rñ. in casibus in quibus agit de iure speciali agit actione vtili: vt. C. qñ fiscus vel pri. l. nō prius. si vero tenebatur in diē agit conditione ex. l. vt. l. i. C. de cōdi. ex lege. si vero agatur cōtra debitorem debitoris de iure cōi: tūc dz agi officio iudicis ꝑm formam. l. a diuo pio. §. sic quoqz. s̄. de re iudi. ⁊ ibi dixi.

Diuus. Hunc. §. declara: vt in gl.

Si in locis. [b] In eo q̃ dicit de locis religiosis est cōtra insti. de re. di. §. thesauros. glo. sol. plurib⁹ mōis de duabus primis tene quā vis.

ꝓriū faciat tex. cū glo. in l. iij. §. eadez de fideicō. liber. ⁊. l. qd a diuo marco. de mānumis. te. sz rñde: vt p ro. in. d. l. si marito. in princi. ⁊ no. bal. in. l. eam quā. C. de fideicō. in. iij. col. ⁊ qd dixi post imol. in l. si seru⁹ plurium. §. ij. de le. i. vbi dixi q̃ si ex facto defuncti bona cōfiscant: tūc nō debētur legata: ⁊ ita loqtur. d. l. iiij. §. eadē ⁊ vid bar. i. l. eius qui. §. fi. j. e. ⁊ Jm. in. d. l. quidā testō. ⁊ ibi dixi.

f ¶ Multa. vide p bar. i. l. iij. qñ fis. vel priua. ⁊ per Bal. in. l. ij. C. eo. ti.

¶ Quero qñ adde qd no. bar. i. l. facultas. de iur. fisci. li. x.

b ¶ Si i locis adde bonuz tex. in. c. i. in prin. que sūt regalia.

a I procurator. ad simplum. adde qd bal. in. l. i. in pe. col. in v. itē
o opponitur. C. de here. vel ac. ven. intelligit istum tex. q̃ fit spāle hic fauore fisci.

b ¶ Quero si procurator vendēs ꝓmittat de culpa an dñs teneatur. ⁊ an procurator possit penā promittere vixi in. l. soluz. §. si procurator de pig. actio. Abb. i c. ij. de ꝓcario. tz ꝓ istuz tex. q̃ solum possit ꝓmittere penā que venit ex natura ꝗct°. secus si eēt ꝓter naturam ꝗctus: ad qd. l. bñ a zenone. de quad. prescrip.

c ¶ Si ab eo. hēre fidē. an ꝓcurator fisci possit habere fidē de ꝓcio. vide q̃ no. ang. in. l. cui iurisditio s̄. de iurt. oi. iudi. ⁊ hic ēt vide qd in ꝓlato ecclesie ⁊ in ꝓcur. minoris. ⁊ hoc no. ꝓpetuo. ⁊ dicta bart. ħ sequtur Abb. in. c. ij. de ꝓcario. ⁊ bar. i. l. a diuo pio §. sed si ēptor de re iudi. ⁊ hic adde qd no. bal. i. l. i. C. de her. vel acti. vē. ⁊ gl. in. l. i. C. d̄ fi. instru. ⁊ iure haste. fis. li. x. ⁊ ibi bart. ⁊ gl. ⁊ bal. in. l. cū vendēte. C. vbi ca. fisca. ⁊ add ad hāc materiā bar. in. l. alio. in vlt. col. s̄. de ali. legi. ADDE an donatarius principis sit tutus cū ꝑncepſ donat sibi rez alienā bal. ꝓ si. cccxxxviij. i. li. ⁊ an executor testamtari° possit hēre fidez de ꝓcio per eundē bald. consi. clxxxv. iiij. li.

d ¶ Quero qd. vide bar. ⁊ ibi gl. in. l. i. C. de ven. re. ciui. li. xi. ADDE bal. ꝓ si. cccxxv. primo lib.

e Iscus.

f Et vide q̃ pro ħ dixit bart. i. l. procu. C. de edē. ⁊ gui. de cu. in. l. ꝓperandū. i fi. in prin. C. de iudi.

Ex. l. sequenti.

¶ An procurator fisci teneat ad duplum noīe euictionis. Et an cuz ꝓcurator alterius ꝓmittit duplum ꝓ euictione. an dñs teneatur.

s **I procurator.** Ista est multuz not. l. aduerte. video q̃ fiscus nō tenet nisi ad simplum[a]. ¶ Quero an ꝓcurator ipe saltem teneatur ad dupluz. quidā dicūt q̃ sic. Azo dixit q̃ nō: puto q̃ teneat ipse procurator. ar. l. si ciuitas. s̄. si cer. pe. ¶ Quero[b] quid in alio ꝓcuratore vendēte ⁊ promittēte duplum nomine euictionis: vtrum dñs teneat ad duplum. Rñ. si cōsuetudo patrie est q̃ in venditōe ꝓmittat dupluz noīe euictionis: tunc tenebit dñs: q: ꝓcurator pōt ꝓmittere ea que sunt de cōsuetudine: vt. l. q̃ si nolit. §. q: assidua. s̄. de edil. edic. ⁊. s̄. de aqua plu. ar. l. si prius. §. i. ⁊ expressius in. l. si cōuenerit. §. fi. s̄. de pig. act. si autē de cōsuetudine nō esset: tūc dñs nō tenetur. sed procur. bñ teneretur ſm ea que. s̄. dixi. ⁊ ſm materiā. l. ꝓcura. q̃ pro euic. s̄. de ꝓcur. ¶ Vltio scias q̃ ista. l. corrigit hodie. nā qui emit a fisco ab eo nō pōt euinci: vt. l. ij. in prin. C. de quadri. ꝓscrip.

Si ab eo. Iste. §. est bonus. No. tex. ibi precio soluto. nota dicit glo. q̃ ꝓcur. fisci nō pōt hēre fidez[c] de ꝓcio. Idē in eo qui vendidit res mioris vel res ecclesiie. vide ⁊ no. glo. que incipit vel aliter satisfacio. ibi nō aūt fide habita ⁊c. vsqz ad fi. Circa hoc an isti q̃ vendū t noīe alieō possint fidē habere de precio vide plene per Ly. C. de rei ven. l. in ciuile. ⁊ per Guil. de cu. s̄. de insti. l. quicūqz. §. si ei. ego dixi pleni°. s̄. de re iud. l. a diuo pio. §. sed si emptor. in fi. §. vbi glo. tangit. ¶ Quero qd[d] si procurator cesaris cōfitetur ꝓciuz sibi solutū: an sufficiat talis confessio. tex. habetis q̃ sic in. l. ij. §. fi. C. de quadri. prescrip.

f **Iscus.** [e] Lex ista est nota. qñ priuilegiatus succedit nō ꝓ uilegiato pro tpre anteriori vtitur iure eius cui successit: ꝓ posteriori iure vtitur suo: de hoc plene per doct. ⁊ Ly. C. de sa. san. eccl. auē. quas actōes. in. v. q. dixi. s̄. de verbo. ob. l. cum filius. §. in hac.

Ex. l. sequenti.

¶ Hereditas pris non adita ad matrē trāsmittitur ⁊ fisco oia scelere quesita applicantur.

l **Vtius ticius.** Ista est solennis lex no. tria. primo q̃ hereditas patris etiā nō adita transmittitur ad matrē. casus est hic. vide ibi itaqz oīs hereditas ad matrez ⁊c. pro hoc s̄. de re. du. l. qui duos. §. cū bello. ⁊. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legi. ⁊ ibi pro doc. dicā in. l. hereditatē. §. filius. j. de castrē. pecu. ¶ Secūdo no. q̃ qui aliquez occidit succedere sibi nō pōt neqz eius heredi. vt hic ⁊. l. cū ratio. §. fi. s̄. de bo. dā. ¶ Tertio no. q̃ oia scelere quesita applicantur fisco. ¶ His premissis op. C. si reus[f] vel accusa. mor. fue. l. fi. ⁊. C. si pen. ap. mors inter. l. iij. vbi p° mortē nō durat cā bonoꝝ si nō fuerūt adēpta expresse. ad idē. s̄. ti. i. l. i. So. dico. q̃ questio bonoꝝ extinguit morte accusati: certe dico publicandoꝝ per sniaz: sed qō bonoꝝ quesitorū durat ⁊ agitabitur ista cā facta noua declaratione:

f Vtius ticius. oppo. C. si reus. vide bal. in. l. i. in. vij. ⁊ vlti. colū.
l C. ne ex delicto defune.

g On puto. nota istum tex. cū glo. no. q̃ lz fiscus ꝓsueuerit habere
n multa priuilegia de qbus per bal. in. l. i. C. de here. vel act. ven. tamen in dubijs potius est iudicandū cōtra fiscum q̃z pro eo si ue sit dubiuz d̄ iure ꝓpter opi. doctorū siue occurrat dubiū: quia duo iudices ordinarij ferant sniias ꝗrias: siue sit dubiū in probationib°: qz fisc° ⁊ aduersarius ꝗria ꝓ bauerint ⁊ ꝓbatōnes sint pares: lz Joan. ⁊ dñs anto. videātur sentire ꝗriuz vz q̃ in cā fisci fit fauorabilis sicut cā matrimonij in. c. i nostra de test. ⁊ spe. ⁊ io. an. in ti. de te. §. post q̃z. v. qd fi. ⁊ pro hoc q̃ dixi vide nota. bal. in. l. qcū qz. ad fin. de ser. fu. adde tñ ad hāc. l. qd bal. in. l. ij. C. an ser. ex suo facto. dicit q̃ statutū nūqz interpretat ꝗ rēp. in eo q̃ pōt tāgere aliuz: ⁊ ad ħ no. vide bald. in. l. dotis. C. de iure doti. ⁊ bar in. l. i. C. de iure fisci. lib. x. ⁊ vide ia. de bel. i. l. fi. §. fi. C. de cadu. tol. vbi videt intellige re istā. l. qñ fiscus tractarz de lucro ⁊ ꝓuat° de dāno

b Dicto.
e §. eos q̃ non dz deuenire. vide bald. in. l. eā quā i. viij. colū. C. de fideicōmis.

i Senatus
s §. senatus. deferēs possidz idē sal. i. l. iij. C. ad. l. sal.

vt hic in fi. dñ. ¶ Itē opp. q̃ ista bona nō auferātur huic dño. nō enī successit marito sed filio. so. q̃ nō pōt in effectu succedere ei quē occidit: nec heredi ei° in bonis que habuit ab illo occiso: vt hic. secus si aliunde habuisset. ar. s̄. de vul. ⁊ pupil. si is qui ex bonis.

n **On puto.** [g] Ex. ponit exemplum. reperiuntur duo instrā eodē die cōfecta. certe erit ꝓ sumendū priuatū prius cōtraxisse: pōt etiam poni exēplum in dubijs emanātibus circa. l. vt i dubio fiat interpretatio contra fiscuz.

n **On possum.** Nūistis. s̄. e. l. i. §. an bōa.

i **A metallum.** Hoc declara: vt. s̄. de bis qui i pro nō scripti. ba. l. iij.

e **Dicto.** Dicit hic deferē palam vel tacite. cōtra illud qō palaz relinqtur nō capaci nō acqritur fisco: vt. l. nō intelligitur in prin. s̄. e. ergo ⁊c. So. vt dicā in. l. fi. ¶ Quero qualiter ꝓbabitur ad fiscum pertinere. Rñ. cōfitendo se nō esse capacē ex tali cā ex qua fisco debeatur. Ista enīz cōfessio ꝑiudicat sibi: sed cōtra alios est opus probatōe facit qō habuistis no. s̄. e. l. ij. in fi.

Item diui. Dicit hic vulgare ꝓmiū ¶ Quero qd fit premiū vulgare. glo. dicit hic. dicā. j. e. l. senat°. §. senat°.

Eos qui. Op. s̄. ea. l. §. i. ibi nihil aūt interest ⁊c. Sol. illa limitat per istā. ¶ Secūdo extra gl. op. ſz hoc hec. l. circa pn. sui nō vī posse procedere in eo qō dicit: q̃ quis pōt ꝓfiteri relictū palā. aut erit enim nō capax: ⁊ tūc illud nō dz deuenire[b] ad fiscū: vt. l. nō intelligit in prin. s̄. e. aut erat indign°: ⁊ tunc nō dz hēre dimidiā: vt hic. Sol. potes dicere q̃ hic loqtur in casibus spālibus qñ quis est indignus iō q: testm̄ ipugnat in iudicio. ratio qa cū hoc fit manifestū ex eo quod factum est in iudicio non dz hēre premiū delationis: vt. s̄. e. l. §. vbi id deferri. vel dic q̃ pn. loqtur in eo q̃ dicit de re relicto palam de eo qui est indignus absqz aliquo facto suo: vt qz testator reputauit eū indignū: vt. l. hereditas. C. de his qui. vt indig. hic loquit qñ qs est indign° facto suo: pro hoc optime. s̄. de his q̃. vt indig. l. post legatū. §. fi. ⁊ ibi no.

Si qui. Hoc examina: vt. s̄. e. l. ij. in fi.

d **Icitur.** Op. s̄. l. cū fili°. §. fi. s̄. de le. ij. Sol. hic loquit qñ bona auferuntur ex delicto heredis ibi qñ ex delicto defuncti quo casu nō valent relicta: sicut nec donationes: vt. l. cōtraria. ⁊. l. donationes. §. fi. s̄. de donati.

s **Senatus.**

Si quis delatorē. Op. gl. ⁊ so. bene vt habes in ea.

Ex. §. sequenti.

¶ Quid lucrē se fisco deferēs. Et qualiter intelligenda sint statuta que disponūt q̃ accusās habeat med ietatem banni.

Senatus. Iste. §. ē bon°. aduertatis primo ꝓ declaratione que

a ¶ Verba condēnationis. si statutū dicit q medietas pene debeat eē accusantis alia debeat esse camere in totū. vide per mod. insti. de ac. §. qdā ātb ¶ Fiet exactio. ad b dicta vide ang. de are. in maleficijs in ver. dandis ⁊ soluendis. c ¶ Secūdo no. qd aūt si accusans in libello dixit peto talem mihi condēnari in dimidia ⁊ pro alia dimidia fisco. dic q sntia super tali inepto libello vz: qz in crialib⁹ nō attendit libellus. ⁊c. vt no. bar. in l. qd ergo. §. pena grauior de infami. et vide bar. i. l. i. post princi. ·ff. eo. ⁊ adde ad ista q̄ hūtur i. l. lex cornc. §. fi. cū si. ·ff. ad syl. ⁊ b ceuz ista cā dicatur crialis vt no. i. l. iij. ·ff. de sepul. vio. sed q talis snia lata i crialibus teneat sup inepto libello bene facit quod scripsi i. l. iij. §. quid ergo ff. de appel. ⁊ dū dixi q in criminalibus non attendit cōditio libelli. adde bart. in. l. libellozz in fi. prin. ff. de accus. ⁊ si nō apparet i statuto possz dubitari i cuius bonis debemus ista p̄mia accusantibus: an de bonis malefactoris: an cōis. vide an gel. in. l. lex. cor. §. siquis libellū. de iniur. ⁊ bart. in ·l. lex cornel. ff. ad syl. vid Ang. de are. in dicto ver si. dandis et soluendis.

d Eferre o Pro intellectu huius. l. queritur vtrum pcurator ad uocatus: tutor: ⁊ proseneta possint eē testes. De aduocato vide quod no. Inno. in. c. ex litteris. de transactio. ⁊ quod dixi. ff. de questioni. l. ex libero. ⁊ in Spe. in ti. de teste. §. i. vñ. quid de venditore. ⁊ bar. in. l. oib⁹ C. de testi. et quid de doc. ritur de quo nō capace loqtur hic. glo. dicit siue de hr̄de siue ō legatario: siue de fideicōmissario ¶ Sed ad hoc op. q̄ heres nō debet habere ni si tertiam: vt. C. de his qui se de. l. i. So. hic loqtur in herede nō capace nec rogato de restituendo: ⁊ ideo lucrat dimidiaz: qz defert illud quod debet remanere apud eū si esset capax: sed. l. cōtraria loqtur in rogato de restituēdo. ⁊ ideo: qz defert illud quod dz esse alteri⁹ lucratur tertiaz: ⁊ ideo pro declaratiōe huius ⁊ eoꝝ que notan. ff. e. l. edicto. §. extat: distingue ſz Dy. sic. aut qs defertur ab extraneo: aut seipsuz defert. ꝓmo casu deferens consequitur tertiā: vt. ff. e. l. edicto. §. extat. secundo casu quādo quis defert se: aut ipse erat nō capax pp suū delictū: ⁊ nihil cōsequitur: vt. l. edicto. §. eos. ff. e. q̄ dic: vt ibi. aut erat alias non capax:: ⁊ tunc non. aut deferens se nō erat rogatus de restituēdo ⁊ lucratur dimidiam vt hic. aut erat rogatus de restituēdo: ⁊ lucratur tertiam: vt. C. de his qui se defe. l. i. fallit in vxore defuncti: vt ibi. Idem dico in fideicōmissario vt si se deferat lucretur dimidiaz eius quod ipse erat habiturus: vt. j. e. l. cū tacitum. quādoqz defert quis se ⁊ deferē ab extraneo: ⁊ tunc ante aptas tabulas potior est conditio occupantis. sed obstat. breuiter huic. §. ff. e. l. edicto. in prin. vbi dat partē fisco: ⁊ sibi partē retinet. Sol. qñ se deferens possidet loqtur. l. contraria. quando nō possidet. ſz ab alio exigitur loquitur. l. ista quod no. pro statutis italie: que dicunt: siquis accusauerit habeat medietatē bāni. debet enim intelligi q̄ totum bannū detur camerario cōis: ⁊ camerarius cōmunis dat dimidiam sibi. simile habetis. C. de ven. re. fisc. cum priua. l. i. lib. xi. per hoc habes practicā qualiter debeē formare verba cōdemnationis[a]. dicas enim condēno talem in tāta quantitate danda camerario cōmunis: cuius medietas sit cōis: alia medietas accusatoris. datio ergo condēnationis ⁊ exactionis tota debet fieri per camerarium cōis ⁊ medietatem dare debet illi accusanti: ⁊ sic ad petitionem cōis fiet exactio[b] totius condēnationis cum cōmuni totuz debeatur. predicta vera nisi forte illud quod debebat applicari fisco nomine pene esset apud eū qui debebat premium consequi: qz tunc partem fisco daret ⁊ partem sibi retineret: vt. ff. eo. l. edicto. in prin. Secūdo no.[c] q̄ quando quis habet diuidere cum fisco fiscus debet facere partem et dare electionem alteri: vt. C. de his qui se defe. l. i. ⁊ qñ ⁊ q. q̄rta ps de. l. ij. ⁊ no. ff. e. l. edicto. i pn.

Quod si tribus. Hūc. §. declara ſz ea que dixi. ff. e. l. ij. §. senatus.

Si quis arguatur. Vide glo. sup ꝟbo detulisse. i. tradidisse fisco: vt aliū quasi debitorem exigeret qui nō erat.

a **Et diuus.**

Quicunqz. Nota q̄ pronomē quicunqz continet masculi nū ⁊ femininū. hēs etiā. j. de ꝟbo. signi. l. i.

i **Asūma.** De hoc hēs rubricaz C. de pe. fisca. credi. p̄ ferri. l. vna. li. x. dicam. j. e. l. placuit. Ex. l. sequenti.

¶ An bānit⁹. lz nō possit de nouo accusare: possit accusationē ceptā prosequi. Et an pcurator possit esse testis in cā in qua procurat.

d **Eferre.** Ex hac. l. no. q̄ dānatus nō pōt deferre. sed cām ante inceptā pōt cōplere: quod facit ad. q. de exbānito qui nō pōt accusare de nouo: vt accusationē ante ceptam possit cōplere: vt hic. ad hoc. l. neganda. C. qui accu. nō pos. ⁊ l. if qui reus. in fi. ff. de publi. iud. ⁊ ibi dixi. ¶ Scōo in. ꝟ. idē decreuerūt. no. ar. q̄ procurator pōt eē testis in causa quā pcurat. sed gl. tz hic cōtrariū. per. l. fi. ff. de testi. nō ob. hec. l. qz hic nō interrogabatur: vt testis. intellige ſm glo. q̄ hic interrogabat: vt pars: ⁊ sicut dñs tenet rñdere. ita pcurator: vt. ff. de pcur. l. nō solum. in prin. ⁊ l. oiuz. istud dictū glo. procederet in pcuratore qui durat procurator ⁊ cām agit. sed tex. vī loqui in eo q̄ desijt esse pcurator vel tutor vel gestor: vt hic in ꝟ. item eos. ⁊ in sequēti. ⁊ iō videt dicendū q̄ hic fuit interrogat⁹: vt testis. tunc ob. l. fi. ff. de testi. ⁊ glo. ibi videt tenere cōtra istā glo. quid ergo dicemus. dicūt quidā q̄ procurator non pōt eē testis in illa cā quā procurat: vt ibi in tex. ī alia sic: vt hic: ita loqtur gl. l. contraria. alij dicūt hic in pcura. ad negocia: ibi in procuratore ad iudicia. alij dicunt q̄ hic finitū erat officium: ibi durabat Ly. tangit hic. C. de testi. l. qñ liberi. ⁊ nihil boni dicit. tu dic breuit siquidē loquimur de procur. ad iudicia: si qdem ipse agitat cām: tūc nō pōt interrogari vt testis: vt. d. l. fi. ff. de testib⁹ sicut nec etiā tutor: vt. l. qui testō. circa prin. ⁊ qō ibi no. ff. ō testi. ⁊ ibi dixi. pōt tñ bñ iterrogari: vt pars: vt. d. l. nō solum. in prin. ff. de pcura. ⁊ hoc ſm intellectū glo. si aūt cā esset finita: ⁊ de gestis in ea cā interrogaretur: idē quod in pcur. ad negocia qui iterrogat: vt testis de eo quod ipe gesit: quo casu distinguit. quādoqz ad eū pertinet cōmodū vel incōmodum: ⁊ tūc nō est idoneus[e] testis: vt. l. oibus. C. de testi. ⁊ l. nullus. ff. de test. exēplum ego volo pbare q̄ tu teneris mihi ad. c. hoc probo per ticiuz qui dicit se tibi portasse pecuniā quā sibi dedi tuo mādato. dico q̄ iste ñ est idoneus testis. nā si ipse tibi tradidit: ipse est liberatus a me: si tibi non tradidit ipse remanet obligatus mihi: ⁊ sic testificatur in eo qō ad euz pertinet quod no. si vero ad eum nō pertinet cōmodum vel incōmodū: ⁊ tūc idē q̄ nō potest eē testis: nisi vtraqz parte volente. sicut dicimus in proseneta: vt in auē. de testi. §. pe. ⁊ hoc tz glo. extra de testi. c. romana. lib. vj. hoc est verū q̄ nō pōt eē testis[f] pro eo cuius fuit pcurator. sed contra eum produci pōt testis eo inuito: vt hic ē casus in. §. nostro. ⁊ hoc tenuit Inn. extra de testi. c. insuper. si vero aliquis vellet procuratorē producere in testē in alia causa quam ipse non gessit terit esse testis. c. secundo requiris. ⁊ c. inqsitōſb⁹. de ap. ⁊ qō dicit in eadē cā bz locū i cā appellationis. c. fi. de testi. in. vj. ⁊ vide in materia gl. in autē. de fide instru. §. qñ vero. Et de aduocato adde qō no. Io. an. in regula cū quid in mer. in. vj. in contractibus pōt esse testis: vt no. glo. in. d. c. ex litteris de transac. ⁊ de pcu. vide bal. in auē. sed nouo iure. in. iij. col. si cer. pe. ⁊ vide i materia oio bal. in. l. dictantibus. C. de testa. ⁊ per Imol. in d. c. ex litteris de transac. ⁊ ibi. d. And. ⁊ vide oio Io. and. in. d. regula cuz qd ō eo qui fuit iudex an ⁊ q. modo ⁊ seu qñ pōt esse testis. vide casum no. ⁊ ibi late p Imol. in. c. dilec. de testibus. Et quid in arbitro vīd Ala. ⁊ docto. in. l. ne i arbitris ⁊ qō ibi hēs post bart. C. de arb. ⁊ i. c. cū a nobis. ō testi. ⁊ ad prē dicta not. regularem doctrinā Ioan. and. in addi. Spe. in ti. de testi. §. i. ꝟ. ſz pone q̄ administrator q̄ fides non adhibet testi deponēti de facto suo qñ ex eo laus aut obprobrium posset attestāti ascribi: ita refert ⁊ seqtur. Ant. de bu. in consi. suo. icipi. qō ō dubia vulgaria habet. ⁊ dictā doctrinaz sequit idē ang. i. d. c. ex litteris. ⁊ in. d. c. cuz a nobis. ⁊ in c. insup de testi. ADDE an pcur. aduocat⁹ iudex possit eē testis i cā i qua aduocauit pcurauit. iudicauit bar. cōsi. cxiij.

e ¶ Nō ē idone⁹. hoc seqt bal. in. c. si inter pes. circa fi. prin. de. l. cō. ⁊ dixi p⁹ bar. in. l. i. §. ⁊ p⁹ opis. de op. no. nū. et ponūt cano. in. c. insup. ō testi. ⁊ d. an. in. c. cū a nobis. e. ti. ⁊ moder. in. c. fi. de testi. in. vj.

f ¶ Esse testis. pseneta nō pōt esse testis. facit qō no. bar. in. l. i. §. fi. incidit. in fi. ff. ad turpil. ⁊ vide bal. i. l. oibus. C. de testi. ⁊ bal. in auē. sed nouo iure. in. iij. col. C. si cer. pe. ⁊ Bart. in. d. l. in oibus. ⁊ Imo. in. l. si cui. §. i. de le. i. Quid aūt in sollicitatore cāe seu litis. videt idē qō in pseneta: ⁊ hoc tz dñs ant. ⁊ Abb. in. c. cū a nobis

d Eferre o Pro intellectu huius. l. queritur vtrum pcurator ad uocatus: tutor: ⁊ proseneta possint eē testes. De aduocato vide quod no. Inno. in. c. ex litteris. de transactio. ⁊ quod dixi. ff. de questioni. l. ex libero. ⁊ in Spe. in ti. de teste. §. i. ꝟ. fi. quid de venditore. ⁊ bar. in. l. oib⁹ C. de testi. et quid de doc. dicit bal. per illū tex. C. de aduo. di. iudi. q̄ doctor in cā sui scholaris non dz reputari suspectus si producit in testē: sed certe illud ex illo text. nō bñ insert. adde bal. in autē. hīta in. xij. col. C. ne fi. pro pa. vbi est tex. q̄ pōt eē iudex. ⁊ de pcur. vide bal. in. d. l. oibus. C. de testi. ⁊ Inno. ⁊ Io. an. in. c. insuper. ⁊ c. cum a nobis. de testi. ⁊ adde qō in alio articulo nō ꝛnexo po

tunc potest: sicut dixi in eo qui iam fuit famulus vt dixi. s̄. de qōi. in. l. i. §. si seruus. Quid in eo q̄ fuit aduocat⁹ vel iudex: an in cā quā aduocauit. possit eē testis. dic vt in. c. rōana. eī de testi. li. vj.

Papinianus. [b] Hic dī in. §. papinianus q̄ dat dire cta. sed ī. l. ſz reuocata. j̄. e. dī q̄ datur vtilis: ⁊ sic ꝓtradicūt. So. expone vtilis. i. efficax. ⁊ materiā hui⁹. l. declara: vt plene dixi. s̄. de so. l. si qs aliaz.

Ex. l. sequenti.

¶ Fisci executor an debeat sūmatim facere soluere creditorib⁹ illius c⁹ erāt bona capta p̄ ipz.

r **Es que.**

Res autem. Aduerte fisc⁹ occupat aliqua bona alicui⁹ exbāniri per executorem ad hoc deputatū veniūt creditores p̄ducentes instrumēta dz ne executor eis facere solui sūmarie an vero debebūt creditores dare libellū ⁊ expectare snīam ⁊ procedere ordinarie. dic q̄ debēt suum iudicem adire: hoc est procuratorē cesaris ⁊ q̄ debeat soluere sūmatim casus est in. l. siquis post hac. C. de bo. prescrip. ibi dū dicit stariz. qō verbum significat sūmariā cognitionē [c]: vt. C. vñ vi. l. momentanee. quod tene menti.

Plane. Ad v̄. plane. op. de. l. ij. §. diu⁹. s̄. e. ti. So. ibi noiauit mādato rē coacte h̄ eū spōte ī iudicio noiauit. ¶ Itē op. de. l. de eo. Sol. hic loqtur qñ egit in iudicio ex mandato alterius. sed in. l. de eo loqtur qñ dixit se facere ex mandato alterius.

e **Et ⁊ decretū.** Not. hñ hūc casū

e **Am quidam.** Intellige istaz. l. q̄ nō videtur factū in fraudē fisci: vt patiatur penā dupli. ita no. C. e. l. defensionis. lib. x.

e **Am mortem.** Oppo. ad hāc. l. de. l. si ab hostib⁹. s̄. so. ma. So. ibi marit⁹ ipse occidit: vnde nunq̄ fuit lucrat⁹. ergo merito debetur heredib⁹ vxoris: hic fuit occisa ab alio. vñ marit⁹ lucratus est: ſz ē indign⁹: q: mortē nō vindicauit: ⁊ ideo applicat fisco⁹ ſz Ja. de are. lz gl. allegauit illā. l. pro concor.

Ex. l. sequenti.

¶ Que hipotheca preferat hipothece fisci: ibi. Quero. Et qs est potior ī bonis postea q̄sitis p̄ euz qui bona sua successiue duob⁹ obligauit: ibi Quero quid. Et qs debeat p̄bare an prim⁹ vel secundus bona acq̄sita. vide in fine.

s **Iis qui.** Licz priuat⁹ habeat hypothecā generalē anteriorē in tpe: tñ fiscus preferī in bonis post suā obligationē q̄sitis. h. d. ¶ Op. s̄. q po. in pi. ba. l. fi. i. rñ. vbi in postea q̄sitis p̄fertur priori. plures sunt so. pria ibi prior priuilegium duplex hēat. s. tutele ⁊ tpis: hic tpis tñ. istam reprobat Old. q: ibi priuilegiū precedētis tutele p̄p nouationē voluntariā que ibi fuit subsecuta videbatur extinctū: vt. s̄. de noua. l. aliā. sed non plz ista reprobatio: vt. j̄. dicā. alij intelligūt illam ſm istā: vt prior p̄ferat ī postea quesitis vsqz ad tp̄s quo cū fisco cōtractuz est [e]: nec ista est bona: q: ibi dicit tex. de q̄sitis donec pria creditrix vniuersuz debitū hēat. tertij dicūt q̄ hic cū fisco contraxit anteq̄ mecū: ⁊ ſm hoc q̄ hic dī in postea quesitis: subaudi ēt. nā idem de antea q̄sitis. ⁊ p hac lec. vī tex. huius. l. in fi. ibi preuenit enīz cām pignoris fisc⁹ ⁊ sic īnuit q̄ fiscus prior cōtraxerit sed hoc est ꝓtra mentē hui⁹. l. q̄ vult ponere priuilegiū fisci. nec ob. h̄. l. dū dicit. preuenit enīz q̄ sit p̄ntis tp̄is nō p̄teriti. q. d. fiscus suo p̄uilegio preuenit cāz pignoris: vñ fit preuētio p̄p priuilegiuz nō p̄p tp̄s. alij dicūt ⁊ hoc nō est in glo. q̄ ī. l. cōtraria loquī de iure cōi nō īspecto p̄uilegio fisci. hic vo loquī de iure spāli. ego puto q̄ ī. l. ꝓtraria fuit hītus respect⁹ de priuilegio. tñ quia priuat⁹ hēbat aliud priuilegiū. s. tutele est eq̄lis cōditōis cū fisco: q: vterqz priuilegiat⁹. merito p̄ferī in postea quesitis: ita loqtur ibi. hic vo priuat⁹ nullū hēbat priuilegiū nisi tp̄is prioritatez que cōtra fiscū nō attēditur in postea q̄sitis: vt h̄ ⁊ sic est vera pria solutio posita hic in glo. arg. p hoc. C. de priui. fisc. l. i. ⁊. ij. nō ob. qō dicit. Old. q̄ ibi priuilegiū tutele erat sublatū p̄ nouationē q: nouatio volūtaria nō tollit priuilegiū: nisi h̄ spāliter fit actū: vt. d. l. aliā. s̄. de noua. ⁊ ibi dixi. ¶ Itē op. C. de remis. pig. l. si ignorāte. vbi por generalis p̄ferī reipu. So. dicit glo. intellige illā ſm istam. s. in quesitis ante obligationē fisci. ista glo. dicit vez: si illā. l. intelligas de repu. rōanoz que hz priuilegiū sicut fisc⁹: vt. l. auferī. §. fiscus. j̄. e. sed si intelligas in alia repu. tūc nō eēt cōtra q: illa nō hz priuilegiuz nz hypothecā: nisi sicut priuat⁹: vt. C. de iu. reip. l. ij. li. xi. no. j̄. ad muni. l. simile. ¶ Quero ⁊ reuoco in dubiū simplr q̄ hypotheca p̄ferat hypothece fisci: quidā distinguunt an p̄cedat hypotheca spālis vel gñalis tacita vel exp̄ssa qō nihil est. dic ergo ſm gl. q̄ siue p̄cedat gñalis siue spālis p̄ferī fisco in q̄sitis ante obligationē fisci: vt hic ⁊. C. qui po. ī pig. ha. l. si funduz. Itē dico ſm By. siue p̄cedat tacita hypotheca siue exp̄ssa preferī fisco: vt. C. rem alie. gere. l. i. lz ꝓtrariū no. C. q po. in pi. ba. l. si pign⁹ ⁊ male: vt no. per By. in. l. p̄uilegia s̄. de p̄ui. credi. ⁊ in. c. q prior. de re. iur. li. vj. ¶ Quero qd [f] si duob⁹ priuatis obligo bona mea p̄ntia ⁊ futūra diuersis tp̄ibus: an prior erit potior in postea q̄sitis. an simul cōcurrāt. Ol. disputat hic ⁊ videī tenere q̄ simul concurrāt. Idē tz in. l. idēqz. s̄. q po. in pig. ha. Jac. de are. disputauit istā. q. ⁊ determinauit ꝓtrariū. s. q̄ prior sit potior in postea q̄sitis per. l. hac edictali. §. oībus. C. de sec. nup. ⁊. C. q po. in pig. ha. l. lz. ⁊ ibi Cy. refert disputationē Ja. de are. ⁊. C. de iur. do. l. in reb⁹. in eo q̄ ibi dī q̄ est spāle in muliere q̄ preferat in re quā dedit in dotē: ergo ius cōe se hz in cōtrariū. Istā opi. tz etiā Ol. ⁊ hoc puto vez. ⁊ est casus in. d. l. vlt. C. qui po. in pig. ha. q̄ qñ sunt duo creditores paris priuilegij prior preferī in oib⁹ ēt in postea q̄sitis. ¶ Ultio q̄ro qs dz probare: an posterior illa bona eē q̄sita postea: an prior prio eē q̄sita in casu. l. nr̄e. Rñ. si por agit cōtra ſm dz p̄bare p̄mo q̄sita. ar. C. de rei ven. l. quotiens. ⁊ de pe. here. l. itē si seru⁹. hoc est si fiscus ageret cōtra primum deberet p̄bare postea q̄sita: vt. C. de rei ven. l. mater. ⁊ de noxa. l. quotiēs. ⁊ de iureiur. l. iurasse. ⁊ qō ibi no. ⁊ sic ei qui dicit prioritatem [g] vel posterioritatē incūbit p̄batio: ita dicit Old. qō puto verum. ⁊ probat in. l. nō solum. §. sed vt p̄bari. s̄. de no. op. nū. ⁊. l. eū actū. in fi. ⁊ ibi gl. s̄. de neg. ge. ⁊. l. si matrē. de p̄ba. ⁊ eī de rescrip. c. fi. in clementina.

Ex. l. sequenti.

¶ Ficta ꝓfessio defuncti nō nocet heredi. nec ficta confessio filij nocet patri. Et an ista verba habeatur p̄ cōfesso nō intelligant ipso iure: sed per snīam. An aūt ista snia debeat eē interlocutoria p̄ticularis vel debeat expectari diffinitiua. vide: ibi. Sed dubiū. Et an figs habeī p̄ cōfesso. per

e in. c. super. de testi. nec videī distinguendū vt p̄ habeat salarium vel non: q: qñ nō hēt salariū nō videī facere obsol. ſz ob maximā affec. iō potī⁹, repellēdus est. cogitabis tamen ADDE de p̄soneta ⁊ mediatore ⁊ fāticello bald. cōsi. ccxvj. ij. li. de solicitatore. ro. ꝓsi. ccccxx. ⁊ ibi de p̄curato.

a ¶ Quid ī eo vide tex. ī terminis ī. c. fi. de testi. ī. vj.

b ¶ Papinianus. ⁊ p istū tex. dixit bar to. in. l. ij. C. si aduer. trā. q̄ lex ciuilis pōt restituere actionē directā pemptā: ꝓtor vo ſ pōt nisi vtilē quod no. ad multaz. ll. intelligentiā. ⁊ hunc tex. no. alleg. balā. l. libera. in. ij. col. C. de sē. quem vide.

c Es que r §. Res āt. sum mariā cognitionē. No. ō v̄. statim. sed ro. ō. in. l. i. § i. de ver. ob. Pau. de ca. i. l. si marito publico. ī p̄nci. s̄. so. mat. tz idē qō bar to. hic ⁊ idez tz sal. simpliciter in. d. l. siquis p⁹ hac in prin.

d c Uz mortē. applicat fisco. hāc posuit ia. de are. i. d. l. ab hostib⁹. tñ h̄ opi. colligit p. l. cū mater §. fi. de bon. dam. iō vide mod. in. d. l. ab hostibus. ⁊ adde bar. i l. ei qui mortē. s̄. de bis qui. vt idig. ⁊ ang. h̄ dicit idē quod ia. de are. ADDE bal. cōsi. ccxxiij. primo lib.

e Iis q: s ōctum ē. ⁊ no. q̄ fiscus hēt tacitā hypothecā in futuris bonis. l. iij. ⁊ ibi bal. in p̄n. C. de priui. fisc.

f ¶ Quero qd si duob⁹ obligo bōa mea p̄ntia ⁊ futura qs erit potior ī futuris adde bart. in d. l. lz. C. qui po. in pig. ⁊ bal. in. d. l. a fiduis. eo. ti. vbi etiā post gl. q̄rit an h̄ ēt hēat locuz in eo q prior est tpre q̄ sit potior ī iure tz etiā bal. in d. l. hac. edictali. §. bis illud. ⁊ bar. ēt in. l. in rebus C. de iur. do. ⁊ vide glo. ⁊ ibi vide etiā pau. de ca. in. l. opis. s̄. lo. ADDE Jo. and. in addi. ad spec. in tit. de ob. ⁊ so. §. i. v̄. itē pone ⁊ bald. cōsi. cccl. xxxviij. i. li. vbi dicit q̄ preferī p̄ mus: nisi secund⁹ eēt p̄uilegiat⁹ puta ex dote p̄mus vo non

g ¶ Dicit p̄oritatē. qui dicit priioritatē vel posterioritatē. vide. l. i. ⁊ que ibi no. marie per bar. C. d iur. fis. li. x. ⁊ vide Joā. de imol. in. l. in illa. in. xiiij. col. s̄. de ver bo. obli.

a Jus q delatorē. istā. l. nō all. tibi i. l. iperator. i fi. apostil. m. j. e. ⁊ vide ad hāc. l. bal. i. l. i. i C. de isa. ⁊ in. l. gñaliter. C. de re. cre. vtrū i ista snia declaratoria requirat citatio. vide i. c. reprehēsibilis. de ap. ⁊ ro. in. l. is cui bonis de ver. ob. ⁊ ibi no. ⁊ ad hāc. l. vide no. in. l. iij. §. qd aūt. s. qd quisq; iur. verū qñ ista cōfessio resultat ex alio q̄z ex morte: secus si resultaret ex morte qz tūc trāsit ita not. dixit bal. p ea que ibi habētur i. l. i. §. ij. C. q test. fa. pos. ⁊ refert istō roma. no. cccv. ⁊ vide qd no ta. in. l. ij. s. d bo. eo. q mortē. sibi ꝓsci. ⁊ vide bal. i. l. i. §. ij. s. d calū. ⁊ ad pdcā add oio bal. in. c. vasallus feudū in ti. fi de feud. fue. cōtro. ⁊ vide bald. i. l. i. C. ex deli. defū. ⁊ Jmol. in. l. q a latronib⁹ §. i. s. de test. ⁊ limita vex nisi in crie lese maiest. ⁊ in crie heresis: vt no. Bar. in. l. i. ad fin. s. de bo. co. ⁊ adde bal. i. l. is apd quē ppe fi. C. de edē. ⁊ p istuz tex. dicit no. bal. in. l. i. ad fi. C. de plus peti. q si pendē. lite decesset actor qui plus petierat nō trāsit pēa ad heredēz: ⁊ hoc veruz intelligit bal. i. l. i. in. vj. col. C. ex dli. dfū. vbi cōfessio stat in suis finibus: qz tūc nō trāsit i heredē. secus si ficta cōfessio trāsit i cōdē. iuris vel legis ⁊ iō si lex ipo iure pēnā iponeret trāsiret.

c C Sed p sententiaz. talis habetur pro cōfesso ⁊ cōuicto itelligitur per sentētiā nō ipso iure. ⁊ in materia vide que no. bal. i. l. ij. C. qui te. fa. pos. ⁊. C. fi ꝗ ius vel vtili. pu. ⁊ bar. i. l. bal. in. l. transigere. in vlti. col. de transac. ⁊ ibi limitat q̄ quo ad infamiaz nō regritur snia. ⁊ vtruz regratur pnunciatio quē in pēnā incidisse. vide bar. in. l. creditores. in. iij. col. C. de plg. ⁊ bal. in. d. l. i. in. vj. colū. C. ex delict. defun. videt intelligere dictū bar. q̄ cōtumax nō hēatur p cōfesso: nisi pnunciet verū esse si negat alias sec⁹. sed an talis cōfessio ficta ⁊ psumpta de qua b possit reuocari docēdo de errore iurta materiā. l. error. C. d iur. ⁊ facti igno. vide qd no. scripsi p⁹ bar to. i. l. ij. §. qd obseruari. C. de iura. calū. ⁊ adde q̄ iste ꝓtumacie habēt inducere ꝓiudiciū tacite ꝓfessiōis ⁊ i ꝓparatorijs ⁊ ꝓbatorijs litis. sz nō super libello: oz ēt litē subārī per interrogationē ⁊ rñsionem expressā. C. de li. ꝓte. l. i. fm Jac. de are. in. l. i. §. cōdēnari. de ven. isp. ⁊ seqtur bal. in c. vasall⁹ feudum qd. i fi. de feu. fue. cōtro. ⁊ add quod no. i. l. de etate. ⁊ qd ibi dixi. s. de interro. ac. ⁊ add q̄ ista. l. facit ad questionem. eps ꝓfessus est se pmisisse petro centum: ⁊ eū de morte patris nō accusare vtz ex ista ꝓfessione eps fit de ponēdus videt q̄ sic per hāc. l. ⁊. l. qñ ⁊. l. furti. §. pōt. s. de isa. Jo. mo. i. c. i. de accu. i. vj. vbi p io. an. in nouel. determiat q̄ nō si talis pmissio fuit facta nondū istituta accu. de q̄ vide bal. i. c. i. §. iiuria. v. seu furtū. de pa. iura. fir. sz an p hanc ꝓfessionē possit pōi ad tormenta. vide bal. ibi ⁊ dixi i. l. fi. s. d qō.

d C Tertio et vlt. p bal. i. l. i. i. vij. col. C ex delict. defunct.

e C Sed q̄ro. vide bal. i. l. ij. in vlt. col. C. de edē. ⁊ adde bal. i. l. i. §. sz ⁊ ꝓstō. s. de calū. ⁊ doc. i. c. fi de iura. calū.

f C Eū q velle tex. ꝗriū facit qd no. glo. ⁊ bar. i. l. seq. in princi. ad syl. ⁊ in. l. i. in. tiij. q. princi. s. de vulg. ⁊ pupil.

g d Juus. secūdo quero p bal. in. l. pe. in fi. C. de consti. pecu.

h C Quero vtrum. vide Jmo. in. l. obsides. s. de testa.

diffinitiuā snīaz: an ficta confessio faciat fidez. in alijs causis. vide in fi.

e **Jus qui delatorē.**

Ista est solēnis. l. valde ⁊ diuiditur. primo ponit vnū dictū. secundo determinat vnam. q. dependentē ex dicto. tertio rñdet cuidam tacite obiectioni. quarto rñsionez illā determinat ⁊ declarat. secunda ibi. sed eteniz. tertia ibi: nec enim. quarta ibi: plane. ⁊ hec est prima. l. que dedit mihi honorē in ciuitate ista. aduerte: qz glo. nihil dicunt. No. q̄ lz defunctus hēatur pro cōfesso hoc tñ nō nocet heredi[b]: ⁊ banc. l. inter alias allegabā pro casu in qōne illa: q̄ si filius ē cōtumax ⁊ sic habit⁹ pro cōfesso q̄ talis ficta ꝓfessio nō preiudicet patri. hāc. q. disputaui ⁊ eaz tāgit By. ⁊ ibi ego scripsi in. l. cū filius. in prin. s. de ꝟbo. ob. Scōo no. casum expressum q̄ ista ꝟba: habeatur pro cōuicto seu hēatur pro cōfesso intelligunt non ipso iure: sed per snīaz[c] vt hic: ⁊ hoc idē videt probari. C. de iura. calū. auē. pnci pales i fi. B no. gl. Ber. ex de iura. cal. c. fi. ⁊ Jo. an. extra de cōfes. c. ij. li. vj. ⁊ sic glo. C. de pena iudi. l. i. que dicit q̄ ipso iure dicit male. nec ob. l. venales: quam allegat: qz vez est q̄ snia est nulla in se ipso iure: tamē totū ius cāe ipso iure non perditur: vt hic pz. Sed dubium est in hoc sup quo dz snia ferri: an debet esse quedā interlocutoria particularis talē debere haberi pro cōfesso vel expectetur snia diffinitiua super tota cā: vt sic iudex cōdemnet vel absoluat tanq̄ si eēt confessus. ⁊ tex. in auē. principales. videt loqui de snia diffinitiua. sed hec. l. videt requirere sniam particularē quid dicemus. rñ. forte possumus sic dicere: qñqz illud ex quo quis dz haberi pro cōfesso est liquidū iudici: qz manifeste gestum coram eo vt si fuit cōtumax in iurādo de calūnia vel respōdendo: vt no. in. l. certū. in prin. s. de cōfe. ⁊ tūc nō requiritur particularis pnunciatio. si ꝟo hoc nō liquet iudici: vt in casu. l. nostre. nā corruptela nō fit iudice presente ⁊ itelligēte: ⁊ tūc debet prius de crie cōstare ⁊ pnunciari: vt hic. hoc nō multū placet: qz nec cōtumax liquet oino iudici. quid enim si bz aliquā iustā causaz pp quā iurare vel rñdere recusat. certe ista iusta cā requirit p bationez extrinsecus sicut corruptela: ⁊ iō puto q̄ hic sit casus expressus q̄ iudex dz sup hoc pronunciare expresse. aduerte tamē: qz nō credo q̄ sit necesse iudicē pnunciare ipsum hēri p ꝓfesso vel cōuicto: sed sufficit q̄ iudex pnunciet ipsum cōtumacē i nō rñdendo vel in nō iurādo: ⁊ hoc est quod hic dicit tex. q̄ iudex de crie pronūciet. satis enim eēt hic si iudex pnunciaret ipsuz corrupisse delatorem: pena aūt sequit a iure: vt. l. i. §. i. s. ad turpil. predicta vera nisi verbis statutoruz aliud iducerēt. C Tertio ⁊ vltimo[b] tene mēti: qz puto q̄ ante illā pnunciationē quā dixi mōetiā in cāis ciuilib⁹ talis pena nō transiret ad heredes per banc. l. ciuilis enim est hec cā. facit ad hoc quod dixi vobis in. l. i. circa prin. s. de pua. delic. ⁊ l. ex iudiciorū. s. de pub. iudi. C Sz quero[c] aliquis habētur pro cōfesso per snīaz diffinitiuam: vtrum ista ficta cōfessio faciat fidez i alijs causis. tñ hūistis tex. expressuz q̄ nō. s. e. l. ij. §. i. quod perpetuo tene menti.

Ex. §. sequenti.

C Qualiter intelligatur q̄ idigno instituto bona applicantur fisco.

Eum qui. Hic est no. §. Illud quod dī in multis partib⁹ iuris. q̄ qñ est institut⁹ indignus bona applicant fisco vī debere itelligi adita hereditate per indignuz alias secus. ita vī velle tex.[f] hic Glo. tñ videt circa hoc dubitasse in. l. recusare. §. fisco. s. ad treb. facit. l. ex facto. §. iul. longin⁹. s. de vul. ⁊ pupil. C Itē no. q̄ accusando testñ de falso qs nō vī adire: vt hic videtis: qd est verum indubitanter q̄ nō videtur adire ex testō q̄ dicit falsuz: an aūt videatur adire ab intestato. dic vt in. l. cū quidā. s. de bo. pos. ⁊ ibi dixi. Ex. l. sequenti.

C An inter duas ciuitates priuatas possint dari obsides.

d **Juus.** Dicit hic q̄ bōa obsiduz debentur fisco. C Quero an hoc debeat intelligi viuētibus eis an post eoz mortem. gl. dicit q̄ dz itelligi post mortē nō in eoz vita. hoc nō probat. l. tamē glosatori nostro sic est visum: ⁊ ita vī equū. C Scōo quero[g] de quibus bonis loquatur hec. l. glo. dicit de bonis quesitis in obsidatu. nā de bonis que reliquit domi non pōt intelligi q̄ applicent fisco sicut nec bona captiuoz relicta apud suos: ⁊ hoc satis plz. alij dicūt ēt de bonis ante q̄sitis: quod pōt esse verū: si secum portauerit in obsidatu. C Quero de qbus obsidib⁹ loquit hic: dic ō obsidib⁹ datis iperatori p aliquo pacto seruando: vel p aliquo captiuo redimēdo quos constat testari nō posse: lz nō sint capite minuti: vt. l. obsides. s. de testa. ita dicit gl. C Itē dī hic sicuti captiuoz. Quero de qbus captiuis loqtur hic. dicit glo. pōt intelligi de hostib⁹ qui pp virtutem bellicā capiunt. tunc enim oia bona sua publicātur ⁊ ipsi serui efficiunt. aduerte. dñs Jaco. de bel. in auē. de heredi. ⁊ fal. circa prin. in. iij. opp. dicit q̄ qñ capit vniuersitas personaz: vt quedā ciuitas: nō est veruz q̄ ipsi serui efficiant. sed qñ capitur vnus singularis hō: tunc secus. ⁊ sz hoc non procederet dictum huius glo. de hoc tangā. j. ti. i. l. hostes. alij intelligūt hic q̄ loquatur de captiuis nō pprie: vt de deportatis in īsulaz qui propter eoz delicta sunt capti ⁊ detēti: tunc bona p eos quesita nō publicant eis viuis. sz eis mortuis: vt. C. de bo. dā. l. deportati: ⁊ tūc ē ꝟa similitudo obsidū quod satis plz. C Ultio Ja. de are. inducit istas. ll. in ar. ad questionem vtrū forensis possit testari hic fm statuta hui⁹ ciuitatis. ⁊ hic vī casus q̄ nō. nam obsides populi romani lz nō efficiant serui: qz non sunt capite minuti: vt dictum est: tñ apud romanos nō possunt testari nisi assūpto vsu toge fiāt ciues romāi. plene dico in repeti. C. de sum. tri. l. cunctos populos. C Quero vtrū[h] inter ciuitates priuatas pos

manifeste. in fi. s. de iureiur. ⁊ vide bar. in. l. fi. §. q̄ si actor. C. de iura. calū. ⁊ dixi post bar. in. l. ipator. j. e. ⁊ adde bal. in. l. gñaliter in. v. fi qs. C. de re. cre. ⁊ bal. in. l. iubemus. §. sane. C. de fa. san. ec. sed bal. aliter loqtur in. l. i. C. ex delic. defun. in. ij. charta. in. v. scias ēt ⁊ bal. tz ꝗ bar. in. l. vnica. i xrij. col. C. de cōfes. vbi oino vide in. l. i. C. de pe. iudi. ⁊ cū bar. hic transit

sint dari obsides. vide. C. de pa. qui si. distra. l. ij. in glo. ⁊ per Azo. in summa. ⁊ p canoñ. extra de iureiur. c. ex rescripto.

a **Sed iulia.** Istã. l. examinaui in. l. si post litẽ. s̃. de excep. ⁊ examinaſ per By. in. l. ipatores. in prin. s̃. de publi. vbi glo. tangit.

p **Rediis.** Istã materiã examina vt examinaſ p By. i. l. ipatores i prin. s̃. de publi. vbi glo. tãgit.

q **Sed placuit.** Quidã itel ligũt hoc vt priuilegiũ. s. pignoris. alij dicunt aliter. ⁊ sic facit ad qõez an fisc⁹ bẽat bona pp penã tacite obligata. de qua. q. dicam. j. e. l. auferſ. §. fisc⁹.

a Iscus. hũc textũ allegaui in. l. fideicõmis. de vsur.

b ¶ Noua instãtia. vtrum pempta instãtia durẽt effect⁹ resultãtes ex lit. cõtes. vide que dixi in. l. pro panduz. §. i. vbi p glo. C. de iudi. ⁊ dixi. s̃. in. l. cuz lite mortua. s̃. iudic. sol.

c ¶ Delatoris Per istum tex. not. dicit bal. i. l. recep. in vlt. col. C. de cõsti. pec. q ꝓsulesſ mercãtie nõ pñt se itromittere de gestis tpe officialis

d Ona. § b eũ qui. Istum no. alle. bal. i l. fi. C. de cõsti. pecu.

e ¶ Lata snia. vtrũ post sententiã possit peti bñficiuz diuisiõis. vide bal. i. l. exceptionez. in vj. col. C. de pba. ⁊ quod no. bart. in. l. si dubitek. de fideius.

f **Iscus.** [a] Ista ẽ difficilis. l. ¶ Quero dicit hic bona prinent ad fiscũ cõtrouersia mota: de q̃ cõtrouersia loqtur hic. prima glo. ma. intelligit de cõtrouersia pria. sed gl. vltia parua intelligit de cõtrouersia scõa. p pma lec. facit tex. dũ dicit post primã litẽ assumi ⁊c. In ꝓtrariũ facit: q: vt̃ q effect⁹ lit. cõtes. nõ porrigatur ad aliã litẽ seu psonã: q: est actus ciuilis: vt no. in. l. cũ notissimi. §. sed ⁊ si quis. C. de prescrip. xxx. an. facit. l. ij. §. i. s̃. eo. qd dicem⁹. aduerte dico q lit. cõtes. facit quẽ malefidei possessorẽ snia postea cõtra eũ secuta. si enim sequereſ pro eo: tũc secus esset: q: cõstaret eũ bñ litigasse. arg. ad hoc in. l. de pupillo. §. meminisse. ℣. totiens. s̃. de no. op. nun. facit. l. illud. s̃. de pe. here. ⁊ hoc voluit hic glo. mag. in p̃n. si vero cã nõ est finita: sed oz q incboek noua instãtia[b]: siqdez fit ex eadẽ cã puto q lit. ꝓtest. in pria iducat presumptionẽ malefidei ⁊ pficiat in scõa: vt. l. pperandũ. §. i. ⁊ ibi no. C. de iudi. dixi in. l. cũ lite. s̃. de iudi. so. lz glo. videaſ velle cõtrariuz i. l. ij. C. de fruc. ⁊ li. exp. si ℣o lis mouereſ ex alia cã. tunc ego nõ video qũo lit. cõtest. facta in vna cã inducat presumptionẽ malefidei in alia instãtia ex alia cã per rõnez predictã: ⁊ sic teneo vlt. glo. paruulaz. nõ ob. hic tex. qui dicit post primã litẽ assumi aliter q̃ gl. vt stet pprie post litẽ pmã nõ oportuisset a fisco. q. d. fiscus nõ bẽbit illos fructus. ⁊ q hoc sit verũ apparet ex tex. qui dicit assumi. per. d. vel per geminũ. ff. vt cõiter habetur q iportat. i. ꝓsequi. nec põt exponit. i. cõsumi: vt dicit glo. ¶ Quero qũo ex cã falsi testamẽti bona deferebanſ in fiscum: potes intelligere q in alio testõ prius facto erat institut⁹ fiscus vel princepſ vt. s̃. e. l. i. in prin. ibi vel q pnceps. ¶ Vltimo nota q istí delatores deferunt noie fisci: vt sentit glo. hic in p̃n. dixi. s̃. e. l. ij. in princi. ⁊ ibi allegaui hanc legem.

Delatoris. [c] Illud qõ dicit ppria itellige respectu officij: si vere cã erat publica: vt. l. ij. in prin. ſm vnã lec. s̃. eo. titu.

Ex. l. sequenti.

¶ An qñ magistrat⁹ tutor vel fideiussor dicit cõsocium esse soluẽdo ⁊ actionẽ diuidendã an possit petere q in bonis socij cõputetur bona alienata in fraudem.

b **Ona.**

Eum qui. [d] Iste est bon⁹ casus: gl. intelligit istã. l. q post latã sniam inter duos magistratus: vnus eoꝝ petebat diuidi ꝓdemnationẽ: vt. l. i. ⁊ ij. C. si plu. vna sen. ꝓdem. fue. Ista lect. nõ est vera. nã lata snia[e] ꝓdẽnatoria intelligiſ ipo iure diuisa: vt ibi patet ⁊ ideo intelligo hoc q petebat diuidi piculuz cõdemnationis future: ⁊ sic ante factã condẽnationem hoc postulabat: ita intelligit Cy. in. d. l. i.

¶ Quero qñ magistrat⁹ vel tutor vel fideiussor dicit ꝓsocium eẽ soluẽdo: ⁊ per hoc actionẽ esse diuidendã an: possit petere q in bonis socij cõputentur bona[f] alienata in fraudẽ? hic vt̃ casus q sic: quod intellige si est notoriũ bona in fraudem eẽ alienata. alias si dubitetur oportet q ille qui hoc allegat offerat cautionem: vt suo periculo[g] reuocenſ alienata: vt. l. si dubiteſ. s̃. de fideius. ⁊ tunc si in illa reuocatione non probabiſ de fraude nõ punietur tanq̃ delator.

Ex. l. sequenti.

¶ Si i accusatione contineſ delictuz cõmissum i villa sancti martini cuz plures sint ville eiusdem nominis: an valeat accusatio.

i **Ta fidei.** No. tex. ibi nõ eniz palam. ⁊c. ¶ Op. s̃. e. l. nõ intelligiſ. §. i. So. illud est vez qñ ex testõ põt cõprehendi qd reliquerit. vnde ex isto testõ vel codicillis verba obscura declarãtur. hic sec⁹. ¶ Vltio no. qd est relinquere palã: vt hic. qõ dic: vt dixi in. l. nõ itelligiſ. §. tacita. s̃. eo. ¶ Vltimo nota. q diuersitas rerum facit legatuz obscurũ pp quod dixi vobis: si i accusatione cõtineſ delictum eẽ cõmissum in villa sci martini: cuz in comitatu perusij sint plures ville hoc noie noiate: non vt̃ appositus certus locus[b]. casus est hic. dixi in. l. libellorum. s̃. de accu.

Ex. §. sequenti.

¶ An cautela que fit instituendo amicũ: vt restituat spurio valeat.

Patronus. Notabilis casus ẽ iste per hunc. §. dicit By. vt̃ posse consuli patri q habet filium nõ capacez vt instituat amicũ suuz: ⁊ grauet eũ de dando illi filio nõ capaci de bonis ipsius heredis istituti: ⁊ valebit per hũc tex. cõtrariuz est veritas: q: illud quod grauatus dat de suo: succedit loco illius: quod hz a defuncto: vt. l. que ꝓditio. ⁊ ibi no. s̃. de do. cã mor. dixi vobis plene i. l. fi. C. de his q. vt indig. ad hãc. l. rñdeo q hic patronus qui assumpsit tacitã fidẽ nihil de bonis defuncti percipiebat: quod tene menti.

e **Um qui.** Istud est vez in eo q emit bona seu heredi tatẽ a fisco. secus in eo qui emeret a ꝓuato: vt. l. i. C. de here. ven. ⁊ l. hereditatẽ. s̃. de dona. Itez hoc est verũ in eo qui emit bona sub nomine vniuersitatis: sec⁹ si emeret certã rẽ: vt. l. ij. C. de quadri. prescrip. ⁊ l. bene a zenone.

Ex. l. se quenti.

¶ An pp delictuz qs statim perdat dominium ⁊ applicetur fisco.

i **Operator.** Not. dicit gl. q heres propter suũ delictuz statim cadit a dñio: ⁊ sic dicit By. est ar. cõtra hereticos: vt ipso iure pdant dñiuz reruz cũ ceperint esse heretici. sed circa hoc dicas cũ delinqtur circa rem cõtra prohibitionẽ. l. ipso iure dñiuz applicaſ fisco: vt hic. ⁊ . s̃. de publi. l. cõmissa. ⁊ l. i. §. an bona. s̃. e. qñqz nõ delinqtur circa rem: sed alias: vt cõmittẽdo homicidiũ vel crimen lese maiestatis vel heresis ⁊ tunc est necessaria snia sup crimẽ: vt bona publicenſ: vt. l. ex iudiciorũ. s̃. de accu. ⁊ l. post cõtractũ. s̃. de dona. ⁊ j. e. l. auferſ. §. in reatu. tñ in crie lese maiestatis ⁊ heresis pdit incõtinẽti[i] rez dñium: vt. C. ad. l. iul. maie. l. penul. ⁊ fi. ⁊ l. dõa. in fi. s̃. de dona. ⁊ d. l. iudiciorũ. Ista sunt verba By. certe primũ dictũ By. q ñ delictuz cõmittiſ

f ¶ Cõputens bona. nota p fideiussore vtrũ cõputẽtur in bo. principalis bona aliẽata i fraudem ⁊ adde qõ in bonis ꝓncipalis cõputanſ bona fideiussoris. l. si plures. §. preterea. de fideiusso. ⁊ e ꝗ vt ibi dixi.

g ¶ Suo periculo. fac qõ no. bar. i. l. si vt cer. §. fin. s̃. cõmo.

b Ta fidei cert⁹ loc⁹. si in accusati. inseritur nomen loci de quo possit: dubitari nõ valz accusatio. ad de bar. in. l. quotiẽs. i fi. s̃. dever. ob. ⁊ in. l. q ꝓditio. §. cuz ita in testõ. s̃. de condi. ⁊ de. ADDE q bald. ꝓ si. ccl. xxxiij. i. lib. alle. istũ text. in vsi. Imo q si vasallus vẽdit ⁊ tradit feudũ cũ pacto q dño si consentiente venditio nõ bẽat effectuz ⁊ si feudum vẽdiderit tali cui sit dominiũ nõ cõsenturuz: qa durior vel aliter dño si grat⁹ vel rebellis q amittit feudũ nõ obstãtibus illis verbis: qz aliud ore aliud mẽte gerit.

i Operator. pdit in cõtinẽti. sed si nunq̃z feratur snia cui⁹ erunt fruct⁹ vide glo. in. d. auẽ. de i. ce. nup. §. vij in fi. ⁊ Cy. ⁊ bal. in auẽ. in cestas. in fin. C. de ince. nup.

a ¶ Verbo mox. Nō. de dictione mox. ⁊ adde bar. in. l. i. §. iudic. sol. ⁊ in. l. res que. §. e. ⁊ in. l. ꝓmissa. §. de pub. ⁊ in. l. si cū maior. C. de trans. ⁊ adde bar. in. l. meuius. §. duob⁹. circa fi. de le. ij. sed qd si dubiuz est: qz verba pñt se hēre ad preteritū ⁊ futurꝫ: ⁊ sic sunt dubia: dic ꝙ debēt iterpitari in mitiorez cāz per regulā in penis. ita dicit. d. Ant. ⁊ post eum Imol. in. c. si diligenti de fo. cōpe. Itē ad predicta adde bar. i. l. extat. qd̄ mecau. ⁊ tex. ad hoc no. in. c. eum cui. de prebē. in. vj. ⁊ idē dico si apponat verbum penitus vel prsus vel oio: vt ē tex. iūcta gl. no. i n auē. vt de fun. seu fune. col. v. ⁊ ē gl. nota. quā ibi ange. tz in. l. ei qui aduocatoꝫ. C. de postula. ⁊ est gl. fing. in. l. i. §. si pecuniam. in. v. oio §. depositi. ⁊ hāc doctrinā ēt ponūt doc. in. c. in q busdā. extra de penis. ⁊ i. c. i. de postu. prela. in. vj. adde qd̄ no. glo. in auē. d̄ nup. §. si vo expectet. Jd̄ si lex dicit oi bus mōis p̄tuetur vel cadit iure suo: vt pbat tex. in. d. auē. vt defun. seu fune. sec⁹ si dicat omni iure suo. nā tūc regritur snia; vt dicūt doc. in auē. qui semel qūo ⁊ qñ iu. ⁊ in. c. cupientes. §. si vo discordia de elec. in. vj ⁊ ibi. ⁊ gl. in vsi. priuetur facit etiā per hoc in. c. dispēdia. de rescript. in. vj. ibi oino careat ⁊ ibi no. tz ange. in auē. de litigio. §. oēm vero. teneat cōtrariū: sed forte ibi est corruptus. iō vide eum: ⁊ rō diuersitatis est. qz hoc vltimo casu istud signū vniuersale determinat ⁊ qualificat illud verbū careat ꝓm res vel iura qbus qs est priuādus medi. tamen snia. sed alijs casibus superioribus illud verbum penitus oino ⁊ similia qualificāt ipsum actū priuandi. ⁊ ideo sententia nō regritur: ⁊ istud repio tenere. ¶ Mathe. nota. ex. quod refert se non vidisse ab aliquo tactū seu a paucis. adde quod idē voluit Bal. in. c. i. quibus mo. seu. amit. in prin. ⁊ ibi in fi. dicit ꝙ qñ ipso iure quis cadit a rebꝰ nō est ferenda super amissione bonoꝫ snia. sed super declaratione amissionis: vt in auē. de ince. nup. §. i. C. de fi. instru. ⁊ iur. haste. fis. l. facultas. §. pro so. l. cum duobus. §. idē respōdit. C. ad treb. l. penul. §. fi. ⁊ vide ad p̄dicta oio bal. in. d. c. i. videas. ⁊ de hac dictione oibus modis ⁊ oino ⁊ similibus: quando ponit verbum dubiū vide Ro. fing. in. ij. ⁊ iij. nota. ⁊ vde que habes de his dictis post Bald. in auē. si qua mulier. C. ad velle. ⁊ que ponit Bal. in ti. de pa. constan. in. x. col. in. v. oia priuilegia. per illum tex. vbi est casus ⁊ dum dixi. §. ꝓm Imo. ꝙ vbi lex imponit penam p verba futuri tpis: vel per verba dubia que possunt esse futuri optatiui: vel p̄sentis indicatiui: vt est verbū sit vel erit priuatus vel excōmunicatus intelligitur pēna iposita a iure. c. a nobis. de senten. excōi. c. fi. in fi. de tem. ordi. in. vj. c. quia in oibus de vsur. ⁊ vide tex. ⁊ bal. in. l. i. in. ij. col. C. de ritu nup. fallit vbi verba cum participio notarēt improprietatē quandaz vtputa quia dicatur habeatur pro condemnato. nam tunc intelligitur ꝙ sententia interueniat. l. in criminali de iurisd. om. iudi. ⁊ ibi per glo. ⁊ doc. idem si dicatur habeatur pro conuicto vel confesso. nam tunc requiritur snia: vt no. in. l. ij. §. ꝙ si actor. de iura. cal. ⁊ in. c. fi. de iur. ca. ⁊ no. io. mo. i. c. ij. de cōsis. in. vj. licet Archi. ⁊ Jo. an. videātur ibi sentire ꝛtrariū ⁊ nō bene. ⁊ no. bar. in. l. eum qui delatorem. §. e. ⁊ ita reperio tenere. ¶ Mathe. suo no. cxiij. Sz qd si ipo naf pena per vbum pñtis tpis puta dā nam⁹ ⁊c. an i telligaf ipso iure tex. videtur ꝙ sic i autē. gazaros. C. de her. sūcta gl. l. diuia in fi. C. d̄ sūtri. ⁊ no. bar. i auē. q semel ad fi. C. qūo ⁊ qñ iu. ⁊ bar to i. l. figs in tantā. ꝓz glo. C. vñ vi. ⁊ ad de qd̄ ang. i. l. eoꝫ. i pn. d̄ dā. inse. dixit ꝙ qñ vasall⁹ priuaf seu. fi priuaf ipo iure sed regrif declaratio p tex. de pa. cōstan. in. v. irritā. declarātes ꝙ vbum cassaf: intelligit ipso iure. ¶ Qd̄ aūt se quif irritū: i telligas ipso facto ꝓz odo. ⁊ sic no. ꝙ v. bū cassef iuncto v. irritef significat ipo iure. nō enim regritur alia snia. lz fit futuri tpris. ⁊ adde qd̄ bal. i. c. i. de feu. fin. cul. nō amit. dixi no. ꝙ sup culpis fi est ncēia declaratō: ⁊ ad b vide oino bald. i. d. c. i. Et circa b tacta p bar. cū materia. vide Jo. an. in. c. ij. de here. in vj. ⁊ qd̄ not. glo. in. c. figs de vit. ⁊ hocle. ⁊ ibi ino. ⁊ dicit io. an. in. c. offm. de her. b all. qd̄ vbi a lege iponif pēa ipso iure nō regritur alia snia sz simplex declaratio. ⁊ dū. §. dixi ꝙ qtiēs vba sūt dubia: intelligendū ē ꝙ regraf snia ꝓz gl. ⁊ ibi bal. in fi. i. l. q ex relationib⁹. C. de leg. adde qd̄ ista vba cassuz ⁊ inutile itelligunf ipso iure. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ ibi hoc bal. in. i. col. ⁊ istis adde imo. i. c. fi. in. vj. char. de pscri. ⁊ in. l. seqtur. §. si viā. de vsuc. ⁊ dicit bal. i. d. auē. q semel i. i. col. ꝙ pena puationis ēt iposita ipso iure regrit sniaz si erat ncēia cāe cognitio. ⁊ qd̄ i dubio pene nō itelligaf ipso iure iposite. ad b vide gl. no. i. c. nō solū. i. v. pena. de regula. i. vj. ⁊ bal. i. l. figs. C. de se. nup. ⁊ an regraf declaratoria qñ ipso iure qs priuaf bal. videf tenere ꝙ nō in. l. hoc āplius in pn. C. de fideicō. ꝗriuz videf ipse velle in. l. figs maior. C. de trāsac. ⁊ vide Jo. an. in c. cū scdz. §. i. p illū tex. de here. i. vj. ⁊ vide qd̄ no. bar. in. l. extat. ad fi. qd̄ me. cā. ADDE de dictiōe mox alex. ꝓsi. lxxvij. iij. li. ⁊ de dictōne oio cū dez ꝓsi. viij. iiij. li. ⁊ cū statutū dicit ipso iure an regraf alia snia iter ꝓsilia bal. ꝓs. ccclxviiij. iiij. li. ⁊ cū dicit oio careat qd iportet vide old. ꝓsi. cxliij.

b ¶ Verbo pteriti tpis. circa b vide. c. cū ꝓz. de hereti. in. vj. vbi requirif declaratio q̄zuis iponaf excōicatio ipso iure. ⁊ ad hoc vide i. l. cū q delatorē. §. e. bñ facit gl. i. l. hiſ ꝓsiter. §. fa. her. circa fi. l. ⁊ talis declaratio nō pt fieri pte nō citata. vt est gl. no. in cle. pñiti. de cēsi. in. v. si vo ꝓstiterit: ⁊ ab ipsa declaratoria pōt appellari. gl. est i. c. cupiētes. §. qd̄ si. p. xx. d̄ ele. i. vj.

c ¶ Sed pdit ius. adde bar. in. l. si debitor. cū. l. sc. que in frau. credi.

d i M fraudē. §. nz istfa. Venio ad ꝓz. vid̄ bar. i auē. figs i aliq. C. d̄ edē.

a ¶ Verbo mox. Nō. de dictione mox. ⁊ adde bar. in. l. i. §. iudic. sol. ⁊ in. l. res que. §. e. ⁊ in. l. ꝓmissa. §. de pub. ⁊ in. l. si cū maior. C. de trans. ⁊ adde bar. in. l. meuius. §. duob⁹. circa fi. de le. ij. sed qd si dubiuz est: qz verba pñt se hēre ad preteritū ⁊ futurꝫ: ⁊ sic sunt dubia: dic ꝙ debēt iterpitari in mitiorez cāz per regulā in penis. ita dicit. d. Ant. ⁊ post eum Imol. in. c. si diligenti de fo. cōpe. Itē ad predicta adde bar. i. l. extat. qd̄ mecau. ⁊ tex. ad hoc no. in. c. eum cui. de prebē. in. vj. ⁊ idē dico si apponat verbum penitus vel prsus vel oio: vt ē tex. iūcta gl. no. i n auē. vt de fun. seu fune. col. v. ⁊ ē gl. nota. quā ibi ange. tz in. l. ei qui aduocatoꝫ. C. de postula. ⁊ est gl. fing. in. l. i. §. si pecuniam. in. v. oio §. depositi. ⁊ hāc doctrinā ēt ponūt doc. in. c. in q busdā. extra de penis. ⁊ i. c. i. de postu. prela. in. vj. adde qd̄ no. glo. in auē. d̄ nup. §. si vo expectet. Jd̄ si lex dicit oi bus mōis p̄tuetur vel cadit iure suo: vt pbat tex. in. d. auē. vt defun. seu fune. sec⁹ si dicat omni iure suo. nā tūc regritur snia; vt dicūt doc. in auē. qui semel qūo ⁊ qñ iu. ⁊ in. c. cupientes. §. si vo discordia de elec. in. vj ⁊ ibi. ⁊ gl. in vsi. priuetur facit etiā per hoc in. c. dispēdia. de rescript. in. vj. ibi oino careat ⁊ ibi no. tz ange. in auē. de litigio. §. oēm vero. teneat cōtrariū: sed forte ibi est corruptus. iō vide eum: ⁊ rō diuersitatis est. qz hoc vltimo casu istud signū vniuersale determinat ⁊ qualificat illud verbū careat ꝓm res vel iura qbus qs est priuādus medi. tamen snia. sed alijs casibus superioribus illud verbum penitus oino ⁊ similia qualificāt ipsum actū priuandi. ⁊ ideo sententia nō regritur: ⁊ istud repio tenere. ¶ Mathe. nota. ex. quod refert se non vidisse ab aliquo tactū seu a paucis. adde quod idē voluit Bal. in. c. i. quibus mo. seu. amit. in prin. ⁊ ibi in fi. dicit ꝙ qñ ipso iure quis cadit a rebꝰ nō est ferenda super amissione bonoꝫ snia. sed super declaratione amissionis: vt in auē. de ince. nup. §. i. C. de fi. instru. ⁊ iur. haste. fis. l. facultas. §. pro so. l. cum duobus. §. idē respōdit. C. ad treb. l. penul. §. fi. ⁊ vide ad p̄dicta oio bal. in. d. c. i. videas. ⁊ de hac dictione oibus modis ⁊ oino ⁊ similibus: quando ponit verbum dubiū vide Ro. fing. in. ij. ⁊ iij. nota. ⁊ vde que habes de his dictis post Bald. in auē. si qua mulier. C. ad velle. ⁊ que ponit Bal. in ti. de pa. constan. in. x. col. in. v. oia priuilegia. per illum tex. vbi est casus ⁊ dum dixi. §. ꝓm Imo. ꝙ vbi lex imponit penam p verba futuri tpis: vel per verba dubia que possunt esse futuri optatiui: vel p̄sentis indicatiui: vt est verbū sit vel erit priuatus vel excōmunicatus intelligitur pēna iposita a iure. c. a nobis. de senten. excōi. c. fi. in fi. de tem. ordi. in. vj. c. quia in oibus de vsur. ⁊ vide tex. ⁊ bal. in. l. i. in. ij. col. C. de ritu nup. fallit vbi verba cum participio notarēt improprietatē quandaz vtputa quia dicatur habeatur pro condemnato. nam tunc intelligitur ꝙ sententia interueniat. l. in criminali de iurisd. om. iudi. ⁊ ibi per glo. ⁊ doc. idem si dicatur habeatur pro conuicto vel confesso. nam tunc requiritur snia: vt no. in. l. ij. §. ꝙ si actor. de iura. cal. ⁊ in. c. fi. de iur. ca. ⁊ no. io. mo. i. c. ij. de cōsis. in. vj. licet Archi. ⁊ Jo. an. videātur ibi sentire ꝛtrariū ⁊ nō bene. ⁊ no. bar. in. l. eum qui delatorem. §. e. ⁊ ita reperio tenere. ¶ Mathe. suo no. cxiij. Sz qd si ipo naf pena per vbum pñtis tpis puta dā nam⁹ ⁊c. an i telligaf ipso iure tex. videtur ꝙ sic i autē. gazaros. C. de her. sūcta gl. l. diuia in fi. C. d̄ sūtri. ⁊ no. bar. i auē. q semel ad fi. C. qūo ⁊ qñ iu. ⁊ bar to i. l. figs in tantā. ꝓz glo. C. vñ vi. ⁊ ad de qd̄ ang. i. l. eoꝫ. i pn. d̄ dā. inse. dixit ꝙ qñ vasall⁹ priuaf seu. fi priuaf ipo iure sed regrif declaratio p tex. de pa. cōstan. in. v. irritā. declarātes ꝙ vbum cassaf: intelligit ipso iure. ¶ Qd̄ aūt se quif irritū: i telligas ipso facto ꝓz odo. ⁊ sic no. ꝙ v. bū cassef iuncto v. irritef significat ipo iure. nō enim regritur alia snia. lz fit futuri tpris. ⁊ adde qd̄ bal. i. c. i. de feu. fin. cul. nō amit. dixi no. ꝙ sup culpis fi est ncēia declaratō: ⁊ ad b vide oino bald. i. d. c. i. Et circa b tacta p bar. cū materia. vide Jo. an. in. c. ij. de here. in vj. ⁊ qd̄ not. glo. in. c. figs de vit. ⁊ hocle. ⁊ ibi ino. ⁊ dicit io. an. in. c. offm. de her. b all. qd̄ vbi a lege iponif pēa ipso iure nō regritur alia snia sz simplex declaratio. ⁊ dū. §. dixi ꝙ qtiēs vba sūt dubia: intelligendū ē ꝙ regraf snia ꝓz gl. ⁊ ibi bal. in fi. i. l. q ex relationib⁹. C. de leg. adde qd̄ ista vba cassuz ⁊ inutile itelligunf ipso iure. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ ibi hoc bal. in. i. col. ⁊ istis adde imo. i. c. fi. in. vj. char. de pscri. ⁊ in. l. seqtur. §. si viā. de vsuc. ⁊ dicit bal. i. d. auē. q semel i. i. col. ꝙ pena puationis ēt iposita ipso iure regrit sniaz si erat ncēia cāe cognitio. ⁊ qd̄ i dubio pene nō itelligaf ipso iure iposite. ad b vide gl. no. i. c. nō solū. i. v. pena. de regula. i. vj. ⁊ bal. i. l. figs. C. de se. nup. ⁊ an regraf declaratoria qñ ipso iure qs priuaf bal. videf tenere ꝙ nō in. l. hoc āplius in pn. C. de fideicō. ꝗriuz videf ipse velle in. l. figs maior. C. de trāsac. ⁊ vide Jo. an. in c. cū scdz. §. i. p illū tex. de here. i. vj. ⁊ vide qd̄ no. bar. in. l. extat. ad fi. qd̄ me. cā. ADDE de dictiōe mox alex. ꝓsi. lxxvij. iij. li. ⁊ de dictōne oio cū dez ꝓsi. viij. iiij. li. ⁊ cū statutū dicit ipso iure an regraf alia snia iter ꝓsilia bal. ꝓs. ccclxviiij. iiij. li. ⁊ cū dicit oio careat qd iportet vide old. ꝓsi. cxliij.

b ¶ Verbo pteriti tpis. circa b vide. c. cū ꝓz. de hereti. in. vj. vbi requirif declaratio q̄zuis iponaf excōicatio ipso iure. ⁊ ad hoc vide i. l. cū q delatorē. §. e. bñ facit gl. i. l. hiſ ꝓsiter. §. fa. her. circa fi. l. ⁊ talis declaratio nō pt fieri pte nō citata. vt est gl. no. in cle. pñiti. de cēsi. in. v. si vo ꝓstiterit: ⁊ ab ipsa declaratoria pōt appellari. gl. est i. c. cupiētes. §. qd̄ si. p. xx. d̄ ele. i. vj.

c ¶ Sed pdit ius. adde bar. in. l. si debitor. cū. l. sc. que in frau. credi.

d i M fraudē. §. nz istfa. Venio ad ꝓz. vid̄ bar. i auē. figs i aliq. C. d̄ edē.

circa rem est vex. sed qñ delictū cōmittif ex rem bona nō publicantur nisi secuta snia: hoc est verū in dubio. secus si. l. aliter exprimeref vel vtere tur. l. vbo mox[a]: vt mox vel icōtinēti amittat ⁊c. vel diceret statim amittat ⁊ similia: qz tūc ipso iure admitterenf: vt in auē. de ince. nup. §. i. lz Ja. de belui. ibi aliter dicat. Jdem si. l. vteretur vbo preteriti tpis[b]: vt sit priuat⁹: qz tūc itelligeretur ipso iure: vt. l. iubemus. §. sane. C. de sa. san. ec. ⁊ ibi no. tertiū dictum By. ꝙ in crimine lese maiestatis ⁊ heresis bona publicenf ipo iure: hoc nō est verum: qz nō perdit dñium: sed perdit ius[c] administrandi: vt dictis legibus alle. per eum ⁊. l. q̄ situm. §. qui ⁊ a qui. tamē de iure canonico ē hodie expeditum in crimine heresis: vt ipso iure p datur dominium: vt extra de hereti. c. cum ꝓm leges. lib. vj.

d **Elator.** Glo. allegat leges p q̄s ponitur exemplū in. l. nostra.

i **M fraudem.** Prin. l. i eo ꝙ dicit ꝙ donationes facte reuocanf declarat. vt dixi in. l. post cōtractum. §. de dona. ¶ Ad scōz responsuz op. §. e. l. cum quidā: vbi ille qui nō acqrit nō videtur facere in fraudem fisci. So. expōe hic queraf. i. cōqueraf: ⁊ sic loqtur de amittente et cōtrariū nō ob. ¶ Secūdo modo pōt legi q̄ratur. i. acquiratur ꝓz hoc. l. cōtraria. ob. ¶ Primo tñ op. de. l. qui aūt. in princi. §. de his que in frau. cre. Sol. aliud in priuato vt ibi: aliud in fisco: vt hic. ¶ Contra hanc sol. oppo. de. d. l. cuz quidam. glo. soluit tribus modis. vno modo ꝙ hic lucrum erat delatū iam. ibi nō: hec non ē vera: qz ibi erat delata hereditas: vt ibi dicif: vel aliter hic nō acquirebat ex fructibus reruz delataꝫ in fiscum: ⁊ sic idē qd̄ perdere. Jsta so. nō placet. vel aliter ibi ille qui nō est lucrat⁹ nō erat adhuc debitor fisci: qz nondū erat condēnatus: ⁊ sic ab eo nihil poterit peti. vt. l. phibitum. ⁊. l. fi. C. eo. ti. ⁊. §. e. l. res que. ⁊ quod dixi vobis in. l. fi. §. de iniur. hic vo loqtur in debitore fisci nō lucrāte.

Ex his bonis. Quero de qbus instrumentis loqtur hic? Respōdeo: qz erant propria vel coia vel alio modo de iure debita postulanti. ¶ Sed tūc quero vtrum iste petēs debeat fisco prestare cautionem de qua loquitur. j. proxi. §. gl. dicit ꝙ sic docto. dicunt contra. nam. §. j. proxi. loquif qñ quis petit acta a fisco non pertinentia ad euz petentē aliqua ex predictis causis: vt statim dicaz. Ex. §. sequenti.

¶ An exempla probent: ibi. Venio. Et an fisc⁹ teneatur edere instrumenta: ibi. Item oppo. Et stante statuto ꝙ quicūqz receperit aliquaz donationem ab aliqua cōmunitate teneatur eam ostēdere: an si vna ciuitas mittat ad aliaz: vt sibi mittatur liber cōis vel maffarij aut exemplum an teneatur: ibi. Et hoc. Et an stante statuto ꝙ perfecerit instrumentum falsuz comburatur si aliquis falsificauit acta: an debeat cōburi: ibi. Vltimo.

Neqz instrumenta. Glo. i fine sui ponit verum intellectum huius. §. primo loquif qñ est contētio inter duos priuatos. ¶ Op. ⁊ videtur ꝙ instruméta ⁊ acta edantur contra fiscuz vt. §. proxi. §. ⁊. j. proxi. rñdeo quādoqz quis petit editionem instrumētorum ad eum pertinentium iure dominij vel cōionis: vel qz confecta eo mandante tūc indistincte eduntur etiam contra fiscum: vt. ll. contrarijs. ⁊. C. de eden. l. procura. ⁊. l. iustum. quandoqz quis petit instruméta nō pertinētia ad eum: ⁊ tunc cōtra fiscum nō debēt edi: ita loquitur istud prin. ¶ Venio ad secūdū responsuz. no. ꝙ exempla pbant. nam si non pbarent ad quid caueretur fisco de nō vtendo cōtra eum: ⁊ sic oppo. C. de eden. l. si pcura. Sol. pbant cōtra eum qui dat exēplum: vt hic qd̄ no. Jtez puto ꝙ probent ꝙ quādo datur exemplū manu eiusdem notarij qui scripsit auctenticū qd̄ apparet: quia eadem auctoritate nititur qua primum ⁊ hoc modo potest intelligi. §. de eden. l. si quis ex argē. §. prohibet. vbi ille qui edit petit sibi exemplum quod ediderat exhiberi: quia ipe idem argentarius vtrunqz fecerat. Jtez probat quando est solēniter publicatum: vt. d. l. si procurator. ⁊. §. de fi. instru. l. i. ¶ Jtē op. ⁊ videf ꝙ fiscus edat instrumenta contra se: vt. l. procura. C. de eden. So. eodem modo ibi loquif qnādo a fisco petebanf instruméta tanquā pertinentia ad petentē. hic vero qñ ⁊ fisco petunf instrā propria fisci: quod apparet ex tex. qui dicit actorum suorum. ⁊c. que acta dicit glo. fiscus non edit si nō vult: sed eo casu quo vult edit p̄stita cautiōe.

⁊ dicit io. an. in. c. offm. de her. b all. qd̄ vbi a lege iponif pēa ipso iure nō regritur alia snia sz simplex declaratio. ⁊ dū. §. dixi ꝙ qtiēs vba sūt dubia: intelligendū ē ꝙ regraf snia ꝓz gl. ⁊ ibi bal. in fi. i. l. q ex relationib⁹. C. de leg. adde qd̄ ista vba cassuz ⁊ inutile itelligunf ipso iure. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ ibi hoc bal. in. i. col. ⁊ istis adde imo. i. c. fi. in. vj. char. de pscri. ⁊ in. l. seqtur. §. si viā. de vsuc. ⁊ dicit bal. i. d. auē. q semel i. i. col. ꝙ pena puationis ēt iposita ipso iure regrit sniaz si erat ncēia cāe cognitio. ⁊ qd̄ i dubio pene nō itelligaf ipso iure iposite. ad b vide gl. no. i. c. nō solū. i. v. pena. de regula. i. vj. ⁊ bal. i. l. figs. C. de se. nup. ⁊ an regraf declaratoria qñ ipso iure qs priuaf bal. videf tenere ꝙ nō in. l. hoc āplius in pn. C. de fideicō. ꝗriuz videf ipse velle in. l. figs maior. C. de trāsac. ⁊ vide Jo. an. in c. cū scdz. §. i. p illū tex. de here. i. vj. ⁊ vide qd̄ no. bar. in. l. extat. ad fi. qd̄ me. cā. ADDE de dictiōe mox alex. ꝓsi. lxxvij. iij. li. ⁊ de dictōne oio cū dez ꝓsi. viij. iiij. li. ⁊ cū statutū dicit ipso iure an regraf alia snia iter ꝓsilia bal. ꝓs. ccclxviiij. iiij. li. ⁊ cū dicit oio careat qd iportet vide old. ꝓsi. cxliij.

b ¶ Verbo pteriti tpis. circa b vide. c. cū ꝓz. de hereti. in. vj. vbi requirif declaratio q̄zuis iponaf excōicatio ipso iure. ⁊ ad hoc vide i. l. cū q delatorē. §. e. bñ facit gl. i. l. hiſ ꝓsiter. §. fa. her. circa fi. l. ⁊ talis declaratio nō pt fieri pte nō citata. vt est gl. no. in cle. pñiti. de cēsi. in. v. si vo ꝓstiterit: ⁊ ab ipsa declaratoria pōt appellari. gl. est i. c. cupiētes. §. qd̄ si. p. xx. d̄ ele. i. vj.

c ¶ Sed pdit ius. adde bar. in. l. si debitor. cū. l. sc. que in frau. credi.

d i M fraudē. §. nz istfa. Venio ad ꝓz. vid̄ bar. i auē. figs i aliq. C. d̄ edē.

a ¶ Facit ad duas.q. Nō.q.§.iste iuncta glo.facit vtrū appellatione instrumentorū veniant acta. Item vtrū veniat testamētū: ⁊ an appellatiōe actoꝝ veniat snia. ⁊ vide que no.in.l.i.§.edita.ff.de eden.sed an appellatiōe instrumētoꝝ veniat scriptura ꝓuata.vide no.p do.bar.in.l.ij.C.d iura.calū.que autem differētia sit inter acta ⁊ gesta. vide Barto.in.l.i.in principio.ff. de offi.pcuesa.adde qd inno.quē alij sequunt i.c. qm̄ ꝗ.d proba.dicit q̄ lz tenor instrumēti nō sit d actis: ſz sola ꝓduc.tū si instrumtum registret i actis p notariū facit fidez ēt si nō ꝓducat originale: et subit not. q̄ sufficit si registret substātia instrumēti: puta si i actis dicat titius ꝓduxit instrumētū emptōis facte p eū seio de tali domo p tāto precio cōsecto manu talis notarij nā tūc credetur ⁊ dicetur registrata tota subā instrumēti: sicu ꝗctus ad idē faeit qd ipe nota.i.c.cū i iurepitus.d offi.deleg.ex q̄ dicto no .apparz q̄ testes nō sūt d substātia instrumēti: ſz solus ponunt ad ꝓbandū.qd tene mēti. in ꝗriū tū est gl. in.l.generali .C.de tabuli.x.Bal.i.l. ꝗct°. in. iiij. colū.⁊ i rub. e.ti.C.de fi. instru.⁊ bal. in.l.ij. C. de fideicō.li.vide bal. in. l. post diui. C. de iur.⁊ fac. ign. facit ad no. p Bal.i .l.si qs legatum. de fal. ⁊ q̄ ꝓprie dicant acta. vide glo.i.l.illud.in versi. actoruz.⁊ ibi dixi de sac.sanc.eccle.⁊ de snia: ⁊ de scriptura delegatiōis ⁊ aliqbus alijs an sint de actis.vide per cano.in.c.prudentiā.in prin.de of.delega. ⁊ ibi maxime p imol.⁊ glo.in.l.acta.in prin.de re iudi.⁊ tex.in.c.quoniam ꝗ. de pba.⁊ ibi per Jo.an.⁊ do.Anto.in.i.col.⁊ ad ꝑdicta adde tex.cū glo. in.l.ij.ff.quēad.te.ape.⁊ adde q̄ ois scriptura q̄ fit coram iudice dicitur de act.tex.est.⁊ ibi hoc no.Bal.in.l.ij.C.de sac.san.eccle.in.ij.colū. exceptis tū his que fiunt ante lit.cōtesta.quia illa dicunt ꝑparatoria non acta ſm Bal.in auē.clericus.de epi.⁊ cle.⁊ vide bal.in.l. interroga. C.de libe.cā.per Jo.an.in addi.Spe.in ti.de sen.in prin. ADDE an appellatione instrumentorū veniat priuata scriptura Ro.cōsi.xxiij.⁊.lxxvij.⁊ an appellatione actoꝝ veniat snia bal.cōsi.cccxxxviij.i.lib.

b ¶ Item instrumentū.sed an hēat executionē paratam sicut instrumētuz guarentigie.Bal.q̄ nō in.l.i.C.de plus petit.

c ¶ Quotiens.no.ex hoc.§.cōiuncta glo.q̄ cōmittens falsum circa acta cause perdit causam.secus in instrumētis ⁊ testibus: qd no.cōtra illos q faciunt scribi falsum per notariū actorū.pro quo vide que no.Bar.in.l. siquis obrepserit.in.i.q.de fal.per Bal.in.l.fi.C.de pe.iudi. Adde quod dixit Inno.in.c.itimauit.de testi.de eo qui conatur parti auferre probatiōes ⁊c.adde Bal.in.l.fi.C.de malefi.⁊ quod no.glo.i.c. peruenit .el.i. de testi.cogē.in glo.parua.que dixit q̄ surripiens parti tenetur ad interesse.d quo ēt per Inno. ⁊ ibi qd no.d. ant.⁊ doc.in .l.i.§.si reus .ff.de eo per quē fac.er. ⁊ qd le.⁊ no.p doc.in.l.prouidenduz.ff. de postu. vide.ff.de fal. l.paul°. ⁊ qd bētur ibi. et bal.i.l.locuz .§.siqs dolo .ff.de tab.ex hi.p cano.in .c.venerabilis.de excep. ⁊ ibi p dnm abb.adde tū ad ea q̄ not. hic bart.q̄ ꝗ ipm videtur tex.in.c.oliz. vbi tex.ad ꝟ no.ex̄ de rescrip.vbi falsificans litteras absolutorias pdit cāz ⁊ ei iponitur ppetuū silentiū:nō tū itelligas qd per hoc adiudicet aduersario:nisi d sua causa ꝓbauerit:vt ibi.vsq̄ ad ꝓpositū ſ nos teneam° q̄ littere absolutōis non sūt de actis: ibi erit cāus ꝗ bar.ad qd cognoscēdū. vide no.ff.p xi.§.tū imo videt dicere q̄ ibi fit tex. p bar.⁊ vult q̄ ille littere sint de actis: qd de dissigilāte acta.vid ang.⁊ imo.i .l.i.ff.de his que in testa. dele.⁊ adde q̄ ꝓducens falsum instrumentū amittit cām suam ſm glo.in.c. cum venerabilis . de rescripto.⁊ vide qd hf in.l.diuus.ff.de fal.⁊ istum tex.alle.Bal.in.l.testamenta.C.de testam.⁊ producens falsum instrumentū tenetur de falso.l.iubemus.C.de probatio.⁊.l. falsos.C.de fal.⁊ vide quod habes in.l.diui.de iudi.ADDE vt per Ab. in.d.c.cum venerabilis.

d ¶ Conductor.emphiteota vel feudatarius nō potest incidere arbores fructiferas.⁊ vide tex.in.l.item si fundi.§.fi.cum seq.ff.de vsufru. ⁊ bar. in.§.feudū.hic alle.⁊ Guil.de suz.in auē.qui rem.C.de sac.san.eccle.vbi per Bal.in fi.pme colū.quod forte fallit:nisi ipse plantasset illas. nam si casu euelluntur de terra sunt plantanda.per no.in.l.ij.C.de rescin. venditio.maxime per Bald.ibi.⁊ Barto.in dicto.§.fundum.vtrum autem emphiteota possit imponere seruitutē rei.vide Bal.in.l.iij.C.de serui.

e ¶ Fructiferas cedere.adde bo.tex.in.l.eqssimū.§.i.ff.de vsufr.an autez possit siluā extirpare ⁊ vineā plantare ibi: vel domū edificare.vide bal.in .l.i.in vlti.col.C.de iure ēphi.⁊ adde ad hic dicta de creditore hāte pignus.bar.i.l.si ꝗuenerit.§.pe.in ꝑn.ff.de pi.act.

Qui pro alio.

¶ Nota tex.ibi in quo ēt adiuuari ⁊c q̄ p officiū iudicis petit cessio fieri actionis: qd dic vt plene dixi in.l.modestinus.ff.de sol.

Si principalis.

¶ Op.q̄ qn̄ creditor succedit reo ꝓncipali fideiussor liberatur: vt.ff.d fideiuss.l.gnaliter.⁊.l.vranius.e.ti.dicit glo. itelligo q̄ hec bona sunt occupata: iō qz nō soluebat. secus si occupasset vt heres: vt in ꝗtrarijs: hoc nō puto verū: imo quocūqz modo occupauerat fideiussor nō liberat: si bona nō sunt soluēdo : vt .l.i.§.an bona.ff.e.⁊.l.nō pnt.cetera dic: vt i gl.

Ex.§.sequenti.

¶ Emphiteota arbores fructiferas non cedere potest.

Conductor.

d Per istū tex. By. determinat q̄ ēphiteota: vel feudatari° non pōt de fundo arbores fructiferas cedere ⁊c: ita ponitur i.l.diuortio.§.si fundum.ff.so.matri.

Ex.l.sequenti.

¶ Quod aufert ab indigno facto suo applicat fisco.alias secus.

Afertur.

a ¶ Op.C.de here.instit.l.si pater. ⁊.l. nec apd.So.lz hoc auferat tanq̄ ab idigno nō tū fisco applicat. ¶ Sz op.qz ſm hoc non fac it ad ti.dicit glo.dicas hic q̄ defunct° non hūit heredē:⁊ sic applicant fisco tanq̄ vacātia nō tāq̄ ab indigno. ¶ Sz cōtra hoc op.q̄ ab idigno auferunt applicant fisco: vt.l.lutius.ff.e.⁊.l.papinianus.§.meminisse.ff.de inof.testa.dicit glo. fallit hic illa regula.ita no.glo.hic.⁊.l.hereditas .C.de his q.vt indi.videte nō est verū q̄ hic fallit regula: imo ille.ll.faciunt regulā p se.naz qd aufertur ab indigno applicat fisco: verus est ab eo q est indign° suo delicto.sec° si est indign° absqz suo facto: vt in cāu.l.nre.qn̄ putabat filius ⁊ nō erat.idem in spurio q est indign° absqz suo delicto.⁊ ideo nō applicatur fisco si relinquit palaz: vt no.ff.e.l.non intelligitur.in prin.quod intelligē ſm determinationem.l.i.C.de natu.libe. ⁊ dixi.ff.de his qui.vt indi.l.i.

Quod a preside.

¶ Op.q̄ in q̄drupluz vēdicet: vt.l.nō lz.ff.de cōtra.ēp. Sol.vt ꝟ in gl.⁊ etiā ibi plenius p Ly.C.qd me.cā.l.si p impressionez.sed qd ibi dicit mihi nō placet vsqueq̄qz: iō dic sic.qn̄qz qs bz officiū sine aliq̄ iurisditōe: vt si est ei cōmissa aliq̄ administratio rerū publicaꝝ:⁊ tunc si vigore illius administratōis aliqd vendit nō lz sibi emere: alias punit pena q̄ statuus.ff.de fal.⁊ istum tex.alle.Bal.in.l.testamenta.C.de testam.⁊ producens falsum instrumentū tenetur de falso.l.iubemus.C.de probatio.⁊.l. falsos.C.de fal.⁊ vide quod habes in.l.diui.de iudi.ADDE vt per Ab. in.d.c.cum venerabilis.

ta est.s.de cõtra.emp.l.nõ lz ex officio.nisi emeret palam z bona fide:vt.C.de ꝓtra.emp.l.si cũ ipse.z ibi no.facit qõ no.C.d cõtracti.iudi.l.vna idẽ si hẽret iurisditiõem z administrationẽ ꝑ dictam:z ex ea emeret p.d.ll.z hoc vult dicere.d. l.non lz ex officio zc.q.d.de eo quod vendit pre textu dicti officij non lz emere.qñqz qs vult emere[a] ex id qõ venditur ratione dicti officij : z tunc aut emit inferendo metũ occasione dicti officij: z tũc hz locum.l.si per ĩpressionẽ.C.qõ me.cau. que loqtur etiã in mediocrib⁹ officialibus:vt in his q positi sunt ad denũciandũ maleficia z si lĩbus.si ꝯo emit non inferendo metũ:z tunc siqdem est talis officialis q hz iurisditionẽ non licz sibi emere:nisi vt dicit in.l.i.C.de cõtracti. iudi. in tex.z si emeret hz locum hec pena q̃ ponit in hoc.§.si vero nõ hz iurisditionez:nõ impeditur emere aliquo iure.arg.C.qõ me.cau.l.ad inuidiam.¶ Itẽ op.de.l.solent.s.de offi.procon.Solu.hoc fallit in esculentis z poculentis.

Ex.§.sequenti.

¶ Fiscus an hẽat bona obligata pro penis.

Fiscus. [b]¶ Oppo.s.e.l.fiscus. So.B loqtur qñ ipse fiscus cõtraxit: ibi qñ successit priuato.¶ Scõo op.s.e.l.q̃ placuit.So.ex suo cõtractu fiscus hz hypotecaz: vt hic.secus in penis debitis ob delicta.ita hic dicit glo.Idem no.s.de pac.l.rescriptũ.in prin.Cõtrarium no.C.de pe.fisc.cre.prefer.l. vna. lib.x. By.dicit q̃ in penis hz tacitam hypotecã : vt in glo.d.l.vnice.sed illo priuilegio non vtitur ꝓtra creditores:vt.l.qõ placuit.s.e.vbi tex.hoc inuit tũ ꝓtra ipz delinqntẽ bñ posset vti isto ꝑuilegio. Ly.tangit hoc.C.d bo.dã.l.siqs post B ego examino hoc.s.d dona.i.l.post ꝓtractũ.z videt mihi q̃ ego determinẽ contrariũ q̃ fiscus nõ hẽat bona obligata pro penis:q: ſm hoc posset indistincte reuocare alienata post delictũ cõmissum: quod est falsum:vt ibi dicit.preterea ante sniam pena nõ dicitur debita iure obligatõnis:vt dixit .s.e.l.in fraudem.in prin.z.l.fi.s.de iureiur. ergo bona non possunt esse obligata.

Ex.§.sequenti.

¶ Lũ de debito opponitur cõpensatio alterius debiti incõtinenti liquidandi infra quãtum tp̃s debeat fieri compensatio.

Qui compensationem

Dicitur in.l.fi.C.de compen.q̃ debiti liqdi põt oppo.compẽsatio:vel si liquidaret incõtinenti. secus si reqreret altiorẽ indaginem.¶ Quero ĩ fra quãtum tp̃s dz fieri ista liquidatio.dicit By. infra duos mẽses per hunc tex.vt ipse no.insti.d actio.§.in bone fidei. alij dicunt arbitrio iudicis.z ita videt sentire glo.in ꝑdicta.l.fi.C.de cõpen.in glo.que sic incipit.no.sic ergo.z ita p cy. in.x.q.tu dic breuiter ad hoc sciẽdũ oz te videre que est rõ q̃ hic statuunt duo menses:vos scitis q̃ compẽsare est soluere⁹:vt.l.amplius.s.rez ra. ha.sed ad soluendũ daretur tp̃s duoꝝ mensiuz: vt.s.l.proxi.§.in fiscalib⁹.eodem modo ad liqdanduz debitũ:vt B.ideo dico indistincte q̃ qñ opponit cõpensatio dz admitti liquidatio infra illud tp̃us q̃ reo dare ad soluendũ:vt hic.facit .l.si is.in ꝑn.s.vt in pos.le.z si reo ad soluenduz nullũ tp̃s daretur:tũc nullum tp̃us dare ad liqdandũ:ita intelligo hanc materiã.

In reatu. De hoc dico in.l.post contractũ.s.de dona. Item q̃ dicit solutõem intellige verũ in reo comparente. secus in reo contumace:vt.l.fi.s.de requi.re.

[a] ¶ Qd a ꝑsi de vult emere.vide no.i .l.ꝓncipalib⁹ .s.si cer. pe. z i.l.fi.z qõ ibi Bal.C.d resci.ven.

[b] ¶ Fisc⁹. sed an ciuitas ita hẽat tacitam hypotecã fiẽ fisc⁹.vide gl. z bar.in.l.ij. C.in q. cau. pig.ta.ꝑbi.z adde b bar.i .l. rescriptũ. s.de ꝓcur.z qd ibi dixi.z vide qd no. bar.in .l.i.§. hu⁹. ad fille. z adde bal.i l.nõ pus. C. ad fil.bal.i.l. fiqs post hac .C.d bo.dã.

[c] ¶ Qui cõpẽsationez.q̃ro infra.bal.i.l. si ex falsis. in iiij.col.C.de trãsac. videt tenere q̃ relinqtur arbitrio iudicis. z idez bal.in auẽ.z ꝓnteralias est in.l. fi.in versi.ex glo.q̃ro nunqd liqdato'. C.de sentẽ.

[d] ¶ Cõpensare.ẽ soluere. vide bal.i.l. in ea.C.d cõpen.vbi tz ꝗ Bar.z vide bal.i.l.fi.i.ij. op.e.ti.ab. si cu.i.c.ij.d de posito tz opi. bar.quã putat limitãdaz nisi de debito actoris cõstaret p cõfessionez rei cõpensare volẽtis:qz tũc dz admitti cõpẽsatio:lz ita de facili liqdari non possit infra decẽ dies quos hz confessus ad soluẽdũ z hoc p no.p Ly.i.l. fi.z ibi glo.z bal.seu bart. C.e.ti.arg.l. iniqui. s. de iureiur. ADDE qñ exceptio cõpensationis possit opponi alex. cõsilio. xciij. iiij.lib.

Si multi.

¶ Oppo.C.de cõdi.fur.l. i.z.l.siqs id quod.in fi.s.d iuris.om.iudi.vbi in delictis qlibet tenet insolidum.dicit glo.in hoc est deterior conditio fisci: truffa est.sed veritas est quãdo plures hñtes officiuz delinquũt:tunc puniunt oẽs pro vno siue pena debeat fisco siue priuato:vt hic.z.l.si multi.s.de publi.z.l.tres tutores.s.de admi.tu. secus si sunt plures non habentes officium: vt ibi dixi.z.l.fi.s.ad.l.corne.de sicca.¶ Item oppo. de.l.hoc edicto.in fine.z.l.si multi.s.de publi. dic vt ibi.

Ex.l.sequenti.

¶ An cum plures sunt possessores bonorũ debitoris creditor possit eligere quẽ malit:vel quẽlibet ꝑ rata cõuenire.

Oschis. [m] ¶ Opp.q̃ debeat cõueniri possessor tantũ: vt.l.cũ possessor.§.fi.j.de censi. Sol.aut fiscus agit ꝓpter tributa z solus possessor cõuenitur:vt.l.ꝓtra.z.l.imperatores.s.de pub.z.l.p dijs.s.eo.aut agit propter alia debita:z tunc ꝑus conuenitur principalis debitor q̃ possessor: vt hic.¶ Item op.C.de pigno.l. persecutionẽ. Solu.fateor q̃ in hypoteca expressa prius põt conueniri possessor q̃ debitor de iure antiquo : sed in tacita prius debeat cõuẽiri debitor q̃ possessor:quod est hodie idẽ in expressa : vt in auẽ. ibi posita:z sic etiã olim in tacita hypoteca erat locus discussioni.Item dicit hic in reliquo oẽm possessorem eẽ conueniendũ.¶ Quero plures sunt possessores bonorum:an creditor possit eligere[f] quẽlibet quem vult:vel debeat quẽlibet cõuenire pro rata:qdam dicunt quẽlibet pro rata per hunc tex.q dicit oẽm quod est nomen collectiuum:vt no.in.l.si pluribus.s.de leg.ij. alij dicunt cõtra:z exponũt hic omnẽ.i.quẽlibet: que est verior.dico q̃ põt eligere quem vult.nã pro paruo debito tota res q̃uis magna tenetur : vt .l.q̃diu.C.de distra.pig.Ita dicit glo.z est expsum.s.de di.pig.l. creditores. Rñdeo ad hunc tex.q dicit oẽm possessorez.tu debes scire q̃ oẽs in plurali numero est collectiuũ:ita loqtur gl in .l.si plurib⁹.sed in singulari numero est distributiuum:vt idem sit dicere oĩs qõ quilibz.hoc no. per glo.in.l.iij.s.de stat.ho.z ibi est tex. merito ergo glo.exponit omnem.i.quẽlibet z scripsi in .l.hoc articulo.s.de here.insti.licz qñqz quilibet possessor conueniatur pro rata in casu.l.fi. C.de debi.rei publi.li.xi.

Ex.l.sequenti.

¶ Si ꝑ legato facto ĩ testõ viuo testatore heres cauit legatario z testator reuocet legatuz : an sit reuocata cautio. Et si legatũ est in ꝑmo testõ ne alienetur extra familiam. Et in secundo est legatum simpliciter :an videatur repetituz ne possit alienari.

Tatius. [s] Reuocato testamẽto non videt reuocatum fideicõmissuz tacite iniunctũ.h.d. aduerte.¶ Oppo.s.de ꝓba.l.cũ tacitum.So.imo cõcor.qz tacitum fideicõmissum non intelligit reuocatum per cõsequẽs testm̃:sed repetitum sic. ¶ Contra hoc op.s.de le.iij.l.si iure facto testamento.So.ibi in legatis relictis in ꝑmo testõ q̃ vident reuocata per scõz.hic vero in onere legati tacite iniuncto qõ ex vi illius testi non petitur. ¶ Iuxta.l.nam quero:quid si ꝓ relicto facto ĩ testamento viuo testatore heres cauit legatario an testõ reuocato possit legatũ peti ex cautõe.B videt tex.q̃ sic.cõtrariũ est veritas:vt.l. cum qs

[e] m Oschis no. hũc tex.q̃ quoad beneficiũ excusatõis req fite nõ ẽ melioris ꝓditionis fisc⁹ q̃z ꝑuatus : z ita alle. Bal.i.l amicorũ. C. de sentẽ.

[f] ¶ Possit eligere.si plures sint tertij possessores bonoruz: an creditor possit eligẽ quẽ vult. vide p Bart.in.l.i. C.si vnus ex pluribus credi.in fi.z vide i spec. de obli.z sol. §. i.ver.itẽ debitor meus. z vide. C. si aduer. vẽ.in .l.ij.z p bal.i simili.in auẽ. res, q̃. ad fi. C.cõia dele.

a o Tatius. §. cornelio. vide i. l. cuz pater. §. hereditatē. d le. ij. & i. l. gallus. §. & qd si tñ. ē. de lib. & post. & vic vt dixi i. d. §. hereditatē. & vide bal. i au tē. si qua mulier. C. de sa san. ec. & istū tex. alle. bal. in. c. nulla. p quos fiat inuestit. q̄ cōfiscato feudo pp delictum vasalli fiscus possideat donec delinq̄nt sine herede durabat: vt i auc. de alie. & emp. §. i. facit qd no. i. l. si finita. §. si de vectigalibus. ē. de dā. ifec. & bal. idem i. l. antiquitas. in fi. C. de vsufr. & ad hoc vid no. in. l. diui de iure patr. & bar. in. l. i. i fi. ē. de iterdic. & relega. & ad pdictaz. q. Bal. facit qd no. bar. i. l. siqs in tantā. C. vñ vi.

b v Alerius. §. papini. adde no. i. l. cognouim⁹. C. de mēci. & colo. lipi. & qd dixi post bar. l. d. l. emptorē. & no. bar. i. l. si filiuo. §. fi. ff. so. ma. & bal. i. d. l. ēptorē.

c Sz ō hoc no. bñ an fructus & pēsiones rei vēdite debeātur emptori. vid etiā i. l. si traditio. in vlt. q. C. de acti. emp. & latius in. l. fructⁿ. e. ti. & in. l. i. & i iiij. col. C. de vsur. & fructu. le. aliqd p ange. i. l. diuortio. in pn. ē. so. ma. vbi tz opi. dy. quaz hic ipugnat Bar.

De captiuis & postliminio reuersis. Rub.

d Postliminij. §. & iō aium seruandi. Quis psu

§. i. ē. de le. iij. Nec ob. hec lex: q: hic in odiū heredis q tacitam fidem assumpsit de restituendo nō capaci. Querit By. pone q̄ i aliquo testamento est relictū aliquod legatū: vt non alienet extra familiam. In secundo testō est relictuz simpliciter an videatur repetitum vt possit alienari videtur q̄ sic: vt hic. & ē. de adimē. leg. l. legatū cōtrariū determinat ipse: q: sunt diuerse volūtates & bene dicit: vt in. d. l. si iure facto testamēto. de le. iij. non ob. hec. l. vt. ē. dixi. nec ob. l. legatū. quia ibi loqtur q̄ fit translatio legati in aliū. qō nostra loquit quādo tota volūtas cassatur & ad alium peruenitur.

Ex. §. sequenti.

Grauatus de restituēdo post mortē si ingreditur monasteriū substitutus nō admittitur.

Cornelio. Fideicōmissum relictuz in diem mortis nō cedit ante diez mortis naturalis. h. d. & est bonⁿ & quotidianus. §. per istaz. l. dicit By. q̄ institutus rogatus de restituendo post mortē si intrauit monasterium nō dz substitutus admitti: vt hic. & l. cū pater. §. hereditatem. ē. d le. ij. & ad treb. l. ex facto. Nec ob. l. deo nobis. C. de epi. & cle. quia quātum ad matrimoniū religio & mors naturalis equiparant: quia sunt eiusdem effectⁿ: qō nō est quātum ad istud fideicōmissum.

v **Alerius.** Quero q̄liter fuerunt hīsta vendita.

Rñdeo dicit glo. sub pacto adiectiōis in diem: vt in pma glo. huiⁿ. l. istud nō videt verū. nam. j. statim inducit p exemplum de pdijs venditis sub pacto adiectiōis in die: ideo dic q̄ fuerunt vendita simpliciter: tñ fiscus pro suo pūlegio bz hoc: vt alius offerēs meliorē conditionez audiat: & sic adiectio in diem tacite intelligit: vt. l. lutius. §. fi. j. ad munici. & C. de fi. instr. & iure haste. fi. l. si tpa. & ibi no. Item op. j. §. proxi. So. ibi predia erāt locata: ideo fructus ptinent ad colonū pensiones ad emptorem. Itē op. ē. de in diem adiec. l. id quod dictū. & l. lz. & l. se. So. si predium remanet apud pmū emptorem pro precio pmo promisso: tūc ad eum pertinent oēs fructⁿ postea pcepti: sed si remanet apud eū p nouo pcio maiori pmisso: tunc fructⁿ anteriores nō dz bēre sicut si eēt nouⁿ ēptor: ita loqt hīsta.

Papinianus. Op. C. loca. l. ēptorē. & l. si merces. §. i. ē. loca. Solu. speciale est hic in fisco vendente priuilegium.

Ex. §. sequenti.

Si aliquis vendat pdiuz post fructⁿ pceptos tamen ante pēsionē solutā tota pensio: an debeatur emptori.

Triphonio. Iste est multū no. si. inspicitur dies quo pēsio debet prestari: non dies quo fructus percipiuntur. h. d. Contra hoc op. ē. de vsufr. l. defuncta. Sol. aliud in vsufructuario: vt ibi qui nō restituit fundum de volūtate sua: aliō in emptore & venditore: vt hic. & ideo dicit By. per hanc. l. se determinasse: q̄ si aliquis vēdat pdiuz post fructus perceptos: tñ ante pensionē solutā q̄ tota pensio debeatur emptori. sed cōtra hoc c facit. ē. de act. emp. i. iulia. §. si fructus. Sol. dicit dy. fateor q̄ venditor pcipit pensionē: tamen emptori restituere tenetur. hoc mihi non placet: qr tex. & glo. ibi. dicunt q̄ pensio diuiditur pro rata tpis: & ideo dic q̄ quādo venditur quādoqz sunt fructus naturales extātes: tunc qr pars rei sunt sine dubio cedūt rei vendite: vt. ē. de his q̄ in frau. cre. l. si. §. vt fructus. & d. l. iul. §. si fructibus. ē. de act. emp. fallit in fisco cuius fauore emptor tenetur stare colono: qñqz ex re sunt percipiendi fructⁿ industriales: quia forte naturales ibi nulli sunt: vt in seruo naue domo & similibⁿ: vt. l. si nauis. ē. de rei ven. tunc p preterito tēpore ante vēditionem: debēt esse vendētis pro futuro debent esse emptoris: vt. d. l. iul. §. si fructibus. ē. de act. emp. & quod ibi no. quādoqz in re sunt fructus naturales: sed eius occasione debetur preciū vel pensio: vt in fundo locato pro fructibus: isto casu dico q̄ qñqz est talis emptor ad quem ius coloni transit de necessitate: vt in eo qui emit a fisco: vt hic. tunc transit ad eum ius coloni inspecto tempore: quo pensio debet solui: vt hoc. §. quādoqz ad eū non transit ius coloni: vt in emptore priuati: tunc puto q̄ debeat inspici tempus quo fructⁿ percipiunt: qñqz respectu fructuum debetur pensio: vt. d. l. iuli. §. si fructibus. & ibi no. & hoc est magis equuz: & magis iudicat natura actionis bone fidei.

De captiuis & postliminio reuersis: & redēptis ab hostibus. Rxica.

n **Quibus.** Tenementi casum huius legis propter res que capiuntur & recapiuntur in bellis.

Ex. l. sequenti.

Captⁿ qñ qs dicat i bello & qñ fuersus

p **Postliminii.**

Antequā in presidia:

Nota hunc ver. & seq. Not. q̄ non dicit quis proprie captⁿ donec ducat intra psidia gētis inimice: & sic bello instante nō dicitur vere captus. Secūdo no. q̄ tunc dicitur reuersus qñ inter nostra psidia reuertitur: & hec faciūt ad multa.

Et ideo marcio. No. q̄ q iurat aliqd presumitur habere aium seruandi iuramentum nisi cōtrarium appareat: vt hic.

Ex. l. sequenti.

An ciuitas federata possit punire ciuē alterius ciuitatis federate.

n **On dubito.** Ista est nota. l. multū. No. q̄ ista castra q̄ sunt de comitatu alicuius ciuitatis pñt dici proprie nō liberpplis: & boies de illis castris dicunt ciues illius ciuitatis: vt. l. q ex vico. j. ad muni. sed castra & ville huic ciuitati recōmendate q̄ in signū maioritatis huic ciuitati dant pallium: vel aliqd aliud dicunt populi liberi: nec sunt huiⁿ ciuitatis ciues: quod facit ad multa. tangā de his plenius. j. e. l. hostes. Ultimo no. q̄ dicunt qdā q̄ hic est casus q̄ si aliq̄ ciuitates federate sunt q̄ exbānitus in vna sit exbannitus in alia: qō non placz: & vsus nō approbat. Sz q̄ro quid velit dicere hīsta tex. q̄ ex ciuitatibus federatis rei apud nos fiunt. aut enim illi de ciuitatibⁿ federatis delinquūt in territorio nro & nō est mirū: qr rōne delicti sortiunt forum nostrū vīcūqz sint. aut nō delinquūt apō nos. & vī q̄ apō nos non pñt puniri: qr nō ē aliq̄ cā pp quā hīsta sortiantur forū: & est casus in. c. romana. extra de fo. ꝓpe. li. vi. vbi delinquēs in dioce. epi subditi non pōt puniri in curia archiepi: qualiter ergo dicemⁿ. dico q̄ ex speciali statuto ciuitatis hoc pōt fieri: vt delinquētes de federatis ciuitatibⁿ pñt apud nos puniri p hunc tex. ita deter-

mis hēre aium fuādi iuramentū. adde tex. & glo. in. c. ad audientiā. de prescrip. & i. q. i. sancimus.

e n On dubito. recomendate. adde pet. de anc. in cle. i. de rescrip.

f Ultio no. an iter ciuitates cōsederatas exbānitⁿ in vna dicat exbānitus in alia. vide baldū in. l. executorē. ad fi. iij char. de exercitu. & qualiter itelligāt pūle. inter istas ciuitates vide bar. in. l. tractatu q̄ sint rebelles. i v. fbelladō. i v. dixit no. verbum.

g Apō nos puniri. & adō bal. i. l. executorem. i. iiij. charta. C. de execu. rei iudi. & ibi videtur tenere ꝗ bar. & ibi refert bar. i. l. a diuo. §. sniaz in. ij. col. d reiudi. & ibi ponit bal. de intellectu huiⁿ. l. & no. ē. de excu. tu. l. nō tñ. §. iliensibus. & vide bal. i rub. C. de fi. instru. i pe. & fi. col. & qō no. p bar to. i. l. cūctos populos. in fix. col. i v. iij iuxta hoc q̄rit dicit statutū cē. C. d sū. tri. & fide ca. & ibi bar. i. vi. colū. an bāniti possit stare i terris cōsederatis. de quo vide bal. in. l. etiā. C. de iu. do. in. v. col. Et an ciuis vniⁿ ciuitatis possit obtiere re presalia in ciuitate ꝓsederata sicut i p pri. vid bal. p illū tex. in auc. & oio. C. ne vx. p ma. in. vi. colū. & ad bar. hīsta de bal. cōsi. cxxxix. & vid bal. i. l. i. ē. si ex no. cā aga.

mino in.l.cūctos pp̄los.possz etiā iste tex. aliter intelligi: vt hic tex.velit dicere q̄ cōtra homines de ciuitatib⁹ federatis nō ꝓcedimus tanq̄ ꝓtra hostes.sz si delinquūt de iure ordinario ꝓcedit ꝓtra eos reos sic ꝓtra nros reos: ⁊ sic poterit puniri sicut quilibet forensis delinquēs nō hostis.

p **Ater.** Cum.l.se.Ad euidentiā huius.l.⁊ se. p̄mitte q̄ ad hoc vt substitutio pupillaris valeat iter cetera reqritur q̄ filius sit in ptāte: ⁊ q̄ efficiat sui iuris ꝓ mortē patris.⁊ q̄ adeat hereditas: vt. l.ij. s̄.de vul.⁊ pu.hoc p̄misso diuide hanc.l.cū.l.se. in quattuor ptes. Prima loqtur qñ pr̄ moritur in captiuitate filio exīte in ciuitate. Scōo qñ filius mortuo pr̄e in ciuitate capit. Tertio qñ filius p̄morit in ciuitate patre viuente in captiuitate. Quarto qñ ābo capiunt. ꝑa ibi.si mortuo.tertia ibi.q̄ si filius.q̄rta ibi.sz si ābo. Tex.ibi sui iuris effectus fuissz cū de subā pupillaris substōnis requirat q̄ mortuo pr̄e filius sit sui iuris: vt.l. coheredi.§.cū filie.s̄.de vul.⁊ pu. Itez ibi necessario tz: q: vnum ⁊ idem tp̄us vt exēptionis a pr̄is ptāte ⁊ tp̄s mortis. Itē ibi: ⁊ ideo nō eēt.hoc cōcludit iuriscōsultus. Itē ibi pr̄is vacātis substitutos exclusis agnatis. Item ibi volūtate facientis bona alicuius captiui eē hereditatis q̄ vere hereditas eē non pōt: cū seruus successorē hēre non pōt. Itez ibi dare: cū ergo iure ptorio admittat erit hoc cāu necessaria[a] bo.pos.ꝑm tab.qō no.ꝑz Ja.de are.⁊ bene.⁊ est rō q̄ filius in vtroqz cāu est heres: q: substitutio pupillaris nō pōt hr̄e locuz nisi hereditate adita: vt.l.ij.§.adeo.s̄.ō vul. ⁊ pu.sed donec pr̄ viuit apud hostes nō pōt adiri hereditas: vt.C.e.l.nec nos.ergo substō pupillaris nō pōt hr̄e locū. ⁊ B ē rō huius.l.in pn. Itē nisi filius reuertat ab hostib⁹ non pōt adire hereditatez: ⁊ hec est rō huius.l.in fi. ¶ Op. s̄.de vul.⁊ pu.l.lex cor.So.qō ibi dicit q̄ fit lege cor. ītelligo.i.bñficio ptoris extēdentis.l.cor. ¶ Ultimo glo.hoc distinguit satis bñ: sed in vltio mēbro sunt opi.ideo vide eā ⁊ adde.vide glo.q̄ incipit.B impubes ⁊c.in fi.glo.hec est ꝓa ꝑm By. q: nunq̄ fuit possibile pr̄is capti adire hereditē: ⁊ ideo scōe tab.irritant: vt.l.ij.s̄.de vul.⁊ pu. ad tre.l.apō iul.§.idez iul. Letera circa hāc materiam dic vt dixi in.d.l.lex cor.⁊.l.si pr̄ captus. de vul.⁊ pu. Item per hanc.l.q̄ si filius. By.determinat.q.q̄ filio decedēte in vita pr̄is substitutus pupillariter non possit admitti ex tacita vulgari: q: tex.dixit de scōis tab.nihil est qō tractari possit: ⁊ sic non pōt admitti ex vigore tacite vulgaris cōprehense in ea.sed vt scitis gl.i.l.lex coz. dicit cōtra.dic vt ibi dixi.⁊ plenius dixi in.l. ij.in tractatu pupillaris substitutionis.s̄.ō vul.⁊ pu. Item in hac[b].l.q̄ si filius.est vna glo.ma. super verbo exinde.quam glo.plene examino in.l.si is qui pro emptore.in materia fictionis translatiue .s̄.de vsucapio.

i **A bello.** Hic.i.captis in bello q recupant in bello in pace.i.p pacē reducti. ¶ No.in hoc pn̄cipio tres casus.aut enī qs capit in bello ⁊ recuperat in bello: aut capitur in bello ⁊ recupatur ī pace.aut capitur in pace ⁊ recupatur in bello: ⁊ in oibus istis casibus hz locum postliminiū: nisi contrarium appareat: vt hic.

c **Si quis capiatur.** Vide textū ibi nunq̄ non dicit gl.i.semp.⁊ sic negatio postposita eqpollet suo cōtrario ꝑm logicos.sic in.l.legitimos.§.an ergo.s̄.de legi.tu. ¶ Item no.q̄ status alicuius est in pendenti: qō dic: vt insti.q: mo.ius pa.po.sol.§.si ab hostib⁹.plen⁹ p Ly. C.de sē.pa.l.fi.ego dixi ī.l.vsufruct⁹.s̄.ō sti.suo.

Facte. d Istam.l.⁊ oēs glo.eius declara plene: vt dixi in.l.si is q pro emptore.s̄.de vsuca.

d ¶ Facte. vī de bart.in.l. nō dubium. C.de legi.

Medio tēpore. ¶ No. casuz ī quo filiussfa. potest cōtrahere mr̄imonium sine pr̄is cōsensu. ¶ Item not.rōnem de iure ciuili quare filiussfa. non pōt sine cōsensu patris accipe vxorem: quia nepos nasciturus ex filio est futur⁹ suus ipsi auo ⁊ hz necesse ipūm instituere filio premortuo: vt de ne quis habeat inuit⁹ suum heredē vult.l.q̄ ipse consentiat: cū filius accipit vxorem: vt hic.⁊ hoc de iure ciuili: sed de iure cano.contra.

Codicilli. ¶ Oppo.de.l.qdaz referunt.s̄.ō iure codicil.So: hic loqtur qñ quis fecit testamētuz in ciuitate codicillos apud hostes ⁊ reuersus est.sed ibi loqtur quādo reuersus non est.

Si quis seruum. e Valde no. §.ē. ¶ No. duo q̄ seruus est redimentis. Itez q̄ redimens vsucapit. ¶ Oppo.ad p̄mum imo est obligatus redimenti: vt.l.senat⁹.§.fi.s̄.de leg.i.ergo nō est p:oprius redimētis: q: res sua nemini est obligata: vt.l.neqz pignus.j.de reg.iur.glo.sol.q̄ hoc cāu tolleratur: sicut tollerat q̄ liber homo sit obligatus. tu dic q̄ res mea irreuocabiliter non potest eē mihi obligata: vt in contrario.sec⁹ si reuocabiliter sit mea: vt hic.⁊.l.ex sextante.§.latinus .s̄.de execu.rei iudi. ¶ Op.de.l. sequit.§. lana. s̄.de vsuca.So.vera ponit in tex.eodez modo: q: res mea irreuocabiliter non pōt vsucapi: vt in cōtrario.secus si reuocabiliter: vt B.hoc habuistis no.in.l.seqtur.§.fructus.s̄.de vsuca.⁊ ibi dixi: ⁊ ibi allegaui hunc.§. ¶ Ultimo no.q̄ dñiuz introductū de iure spāli ex aliquo fauore nō potest allegari cōtra hēntem illud: ⁊ p hoc dicimus q̄ cōpetit actio ex testō f ⁊ rei vendicatio ꝓ legato: ⁊ sic cōpetit actio pro re ꝓpria qō ideo ē: q: illud dñium hētur ex iure spāli fauore vltime volūtatis ꝑm Alb.de sal.⁊ ꝑm Ly.⁊.l.ij.C.cō.de leg. Iz glo.aliter dicat insti.de lega.§.sed nr̄a.⁊ nota ista maxime: q: ille qui est dñs reuocabiliter pōt prescribere ac si nō esset dominus.

e ¶ Si qs seruum.op. adde bar.⁊ bal. in.l.iij.C.qō me.cau.

f ¶ Actio ex testō.actio ex testamēto potest ꝓcurrere cū rei ven. ⁊ vide bar.i.l. nemo rez suā de v.obli.

Manumittendo. ¶ No.q̄ q̄libet potest statuere de ciuitate sua qō vult: non aūt de dñio ita dicit B tex.de hoc dicā.j.ad muni.l.assūptio.

Si natum. Hic ē cāus.l.si q̄ ex pāphila.s̄.de le.ij.

c **Am due.** ¶ No.q̄ due fictiones cōcurrunt circa idem de quo habuistis glo.in.l.seru⁹ cōismeuij ⁊ castrēsis peculij.s̄.ō stip.ser.⁊ dixi plene in.l.si is q pro emptore.s̄.de vsuca.in vl.q.

r **Etro.** Hec.l.⁊.l.sequens. ponūt effectū postliminij.⁊.l.coz. vt in eis patet.Bar.

p **Ostliminium.** g

g p Ostliminiū.hūc tex.alle.bal.ī .l.fi.s̄.de receptato.

Filius quoqz Nota.ē. No.tex. ibi: quia pater sic illū: allego vobis hunc.§.an patrem dānatū possit filius occidere: ⁊ dixi per hunc.§.q̄ sic in.l.si adulteriū.§.liberto.s̄.de adul. Item inducitur hec.l.p Guil.de cu.dicit.l.veluti.s̄.de iusti.⁊ iu. vt parētibus ⁊ patrie paream⁹: sz cui debem⁹ magis parere.an patrie: vel parentib⁹. ⁊ dicit ipse

a p Ater necessaria. no. casum in quo est necessaria bo.pos.

b ¶ Itē ī hac. qō vult glo. in.l.i. §. prosecūdo.C.de cadu.tol.

c ī Ī bello.§.sigs capiat. vide bar.in.l.legitimos.hic alle.⁊ ibi dixi.

a a Iqs ingenuam vide qd pōit bart. i. l. siqs filio. §. fi. de le. i. & i tractatu q sint rebelles. i v. rebellando. & no. p hūtib⁹ arbitriū pro bono ciuitatis. & not. qa dicit bal. i cō si. suo in. cipit. in xpi noie eiusq vginis Marie & michaelis arch. ex insultu cē. q iste tex. loqtur occasionaliter & tanq̄z p cām vade remotam ꝓstrigif. sec⁹ si imedicta te ex actibus primis deuētū ē ad cōcitationē & rumorē populi q: tunc bene erit delictuz & iō p istum tex. dicit no. bal. in. l. i. §. de iusti. & iu. q si statutuz punit morte turbante statum ciuitatis illud pcedit si hoc agit pncipaliter. nō aūt si hoc veniret i ꝓsitiā alteri⁹ delicti vide tñ q dixi post bart. i. l. nunq̄z plura. d puā. delic. i. vij. col.

b b Ostes. No. qui dicāt hostes & q̄ sit differētia iter hostē & reū cris lese maie. vide bal. i. l. nihil. C. de idic. li. & no. q pyrate eqparant hostib⁹ fidei & principis & sunt ipso iure diffidati: & pūt ipune a quolibet derobari. i auē. nauigia. vbi bal. C. d fur. Itē hypocrite dicunt hostes humani generis. vñ dignū ē a cūctis publicū bellū ꝗ eos i dicere ꝗz ia. accre. in oratiōe ꝗ hypocritas.

c C Totā iurisditio. retinet si popul⁹ roman⁹ exercet iurisditionez i aliquo articulo: totam iurisditiōem retinet: vt. l. si prius. in pn. cuz si. & ibi no. s. de aq̄ plu. ar. qdam sunt populi q nullo modo obediūt pncipi: nec istis legib⁹ viuunt: & hoc dicūt se facere ex priuilegio imperatoris. & isti similiter sunt de populo romano: vt faciunt Veneti. nam cū illam libertatez ipsi habere se dicant ab impio romano ex priuilegio quodāmodo pcario tenēt ab eo & posset priuilegiū illud reuocare⁹ qñ vellet: cuz ei liceat mutare voluntatem suā: vt. l. siqs in prin. testi. s. de le. iij. p terea illud priuilegium eis cōcessuz debet eis eē ad cōmodum: vt non priuent ciuitate romana. ar. s. e. l. in bello. §. siqs seruum. qdam sunt populi qui nō obediunt pncipi: tamē asserūt se habere libertatem ab ipso ex cōtractu aliquo: vt p uincie que tenent ab ecclesia romana que fuerūt donate[e] ab imperatore cōstantino ecclesie romane posito pro cōstanti q donatio tenuerit qōqz reuocari non possit. adhuc dico istos de populo romano eē. nā eccle. romana exercet in illas terras iurisditionē que erāt imperij romani & istud fatent: non ergo desinūt esse de ppl'o romano. sed administratio istarū prouinciaꝝ est alteri cōcessa: vide in simili iurisditio in clericos est cōcessa totaliter pape: desinūt ne propter hoc clerici esse ciues romani. certe non: qd apparet: q: retinent ius succedendi: vt. l. deo nobis. C. de epi. & cle. & idez dico de istis alijs regibus & principib⁹ qui negāt se esse subditos regi romanoꝝ: vt rex Francie anglie & similes. si enī fatent ipūm esse dñm vniuersalē: lz ab illo vniuersali dñio se subtrahant ex priuilegio: vel ex pscriptione: vel cōsimili non desinūt eē ciues romani per ea q̄ dicta sunt: & ꝗz hoc quasi oēs gentes que obediūt sancte matri ecclesie sunt de populo romano: & forte si quis diceret dñm imperatorē non eē dominum et monarcham totius orbis: eēt hereticus q: diceret cōtra determinationem ecclesie: ꝓtra tex. sancti euāgelij dum dicit. Exiuit edictū a cesare augusto: vt describerē vniuersus orbis: vt habes Luce. ij. vel. iij. c. & ita etiā ꝛcognouit xps imperatorē: vt dñm. predicta ꝗa nisi bellu publicum eēt indictuz ꝓtra aliquos ex istis. tūc. n. efficerent hostes pp indictionem belli: vt. j. dicam. ¶ Scōo dixi q alij ppli sūt exnei: sūt & ppli exnei ꝓpe q nō fatent imperatorē ro. esse dñm vlem: vt greci q nō credūt imperatorē romanum esse dñm vlem: ꝗz dicūt imperatorē ꝓstātinopolitanū eē dñz totius mundi. Itē tartari q dicūt gran chan esse dñm vlem. Et saraceni q dicūt dñm eoꝝ eē dñz totius mundi: & idē in iudeis. verū iter istos est dria. nā qdaz ex istis sunt nobis federati: vt erāt greci nobis federati cōtra turchos. qdam sūt cū qbus hēmus pacē: vt tartari. nā mercatores nri vadūt ad illos & illi ad nros. qdā cū qb⁹ non hēmus pacē: nec guerrā: nec aliqd facere: vt cū illis de india. qdam sunt cū qb⁹ hēmus guerrā indictam: vt cū saracenis: & hodie cū turchis: ꝗz modicuz ad nos de illis q foris sunt. ¶ Hoc pmisso videamus q pūt indicere belluz: & qs est indicti effect⁹ belli. & hoc videam⁹ inter nos: ℟. q qōdā est bellū qō pōt indici a quolibet pūato: vt p defensione sue rei vel p recupatiōe incōtinēti pōt facere adunatiōem gentiū & pugnare cū alijs iuste: vt. l. vt vim. s. de iusti. & iur. & l. iij. §. cū igitur. s. de vi & vi ar. & ibi no. Itez pro recupatiōe rei tue potes indicere bellū ex interuallo si nō ē copia iudicis p quē tibi cōsulat: vt. l. nullus. C. de iudi. & s. qō vi aut clam. l. si alius. §. bellissime. & l. ait ptor. §. si debitorē⁹. s. de his q in frau. cre. & istō bellū lz sit licitū tñ non est publicū: & ideo

d C Reuocare. circa hoc vid q hēs i. l. impiuz. i. xv. q. cir. fi. & in. q. xvi. de iuom. iudi.

e C Fuerunt donate. No. q prouincie q fuerūt donate eccl. ro. dicunt eē de populo romano sicut p mo erāt. & vide oīno que no. Inno. in. c. cū venerabilis. de reli. domi. & vide cy. post glo. i l. neminē. C. de sa. san. ec. & qō no. Archi. ij. q. vij. sed objicitur q reassūpsit bal. in. c. i. in pnci. de feu. marchie.

f C Potes i dicere. Et iō dicit Bal. in. l. si qs ad se fundū. in pn. q hodie si vna ciuitas patitur vim ab alio pōt bellum indicere. d. l. siqs ad se fundū. & in d. l. ex hoc iure. de iusti. & iure.

g C. §. si debitorē. adō no. p doc. i. l. i. s siqs ius dicē. nō obtē.

q patrie: vt in hoc. §. probatur.

s **Iquis ingenuam. In ciuilibus.** Iste ē no. §. no. q p differēciōes ciuiles publica res leditur: hoc facit pro porib⁹ huius ciuitatis q hēnt arbitrium sup bono & pacifico statu ciuitatis: vt possint facere statuta: vt tollat materia brigarū & dissensionū inter ciues: q: per hoc reipu. consulitur. no. q inter partes q̄ sunt in ciuitatibus nō est ius postliminij captiuitatis.

b **Ona eorum.** Ad hoc qō ℔ dicitur: & si viuo patre decesserit est cōtra. j. d castrē. pecu. l. pponebat. in fi. dicūt qdaz hic deest nō. tu dic q ptinet ad heredē patris redeuntis & decedentis in ciuitate post mortem filij: vt in vlti. so. glo. que est vera.

Si quis cū pregnante

Vide glo. sup ver. testm. nota istaz glo. que tz q auē. ex cā. hēat locuz in pteritione posthumi sui. files glo. hētis. s. de fideicō. li. l. gñaliter. §. si testamento. & l. si pater. in prin. & de testa. l. i. & l. si quis facto testamēto. s. de lega. ij. dixi de hoc in. l. filio pterito. s. de iniu. rup. & ir. te. vbi glo. hoc tangit.

Ex. l. sequenti.

C Quis sit ppl's romanus: ibi. Circa. Et q sint populi exnei: ibi. Scōo. Et inter nos qs possit indicere bellum: ibi. Hoc pmisso. Et an ꝗe hostis dicat ciuitas q̄ officiali imperatoris: vel pape resistit: ibi. Quero. Et an cū ciuitates belluz iter se faciunt dicant inuicē hostes: ibi. Ulterius.

b **Ostes.** [b] Hec. l. diuidit in q̄ttuor ptes: q: pmo dicit q sunt hostes scōo q sūt latrūculi. tertio qd iuris sit d captis a latrūculis. q̄rto qd iuris d captis ab hostib⁹. scōa ibi: ceteri. tertia ibi: & id. quarta ibi: ab hostib⁹. C Op. & videt q q̄libet ciuitas hēat suos hostes: vt illos qbus q̄libet ciuitas bellum publicū indicit: vt. s. e. l. siqs ingenuā. §. fi. dicit glo. fateor q illi hostes sunt: non tam tales iter quos sunt iura captiuitatis & postliminij: q: non sunt ppli romani: sed ciuitatis illius & dicit vez. ego tñ dico q sicut hostes populi romani pdūt ea que sunt iuris ciuilis romanorū: ita hostes cuiuslibet ciuitatis pdunt ea que sunt iuris ciuilis proprij illius ciuitatis. vnde si qua pūilegia si q statuta illa ciuitas hēret illis statutis se iuuare nō posset: ita dixi in disputatiōe in qua tractaui materiam exbānitorū. & Ja. de are. tangit in. l. ex facto. §. ex facto. s. ad trebel. scripsi hoc late in. l. q dam sunt. s. de pe. His premissis glo. hic dicit q qnqz sunt genera gentiū p:o qua glo. declarāda nō ꝗuato ordine gl. vos debetis scire q duo sunt genera gentiū pncipaliter. pmo ppl's romanus. scōo populi exnei: vt. s. e. l. nō dubito pbatur. ¶ Circa pmū quero qs dicatur ppl'us romanus. gl. dicit hic accipitur pro toto impio romano: vt. l. roma. j. ad muni. Sed diceres tu cū modice gentes sunt q romano impio obediant: ergo videt q sit paru⁹ ppl's ro. Rñdeo: q̄dam sūt gentes q impio romano obediunt: & iste sine dubio sunt de ppl'o romano: q̄dam sūt que nō obediunt romano impio in totū: sed in aliqb⁹ obediunt: vt quia viuūt ꝗm legē populi romani: & iperatorem romanoꝝ eē dñm oīum fatentur: vt sunt ciuitates tuscie lombardie & sil'es. & isti etiaz sunt de populo romano. nā cū populus roman⁹ in eis exerceat iurisditionē in aliquo articulo: to

a ¶ Indicere bellũ. Qui possint indicere bellum: & qs sit effectus indicti belli. vide in. l. ex hoc iure. de iusti. & iur. & qd ibi dixi & Ang. in. q. sua incipiente. renouata guerra in pn. p Inno. in. c. sicut. el. ij. de iu. ciur. & j. c. olim. de resti. spo. & Bal. in auẽ. itẽ nulla cõitas. C. de epi. & cle. & .l. qua ũ C. de serui. & aqua. in. xvij. & xviij. col. & in. l. ij. C. q. ad li. pcla. nõ lz. & qd xxiij. q. i. qd sit militare. & .c. bellũ. & dicit archi. xxiij. q. i. & in. d. c. bellum. qd bellũ sit iustũ vel non ex cã bellandi pcipue iudicat. cã aũt vna ẽ legitima. s. cõtumacia iniuste resistẽtis. tũc eni iuste bellat cuz ab eo q obnoxius ẽ iniuria hẽri non põt xxiij. q. i. qd culpat. & c. noli. & ij. q. iij. c. nulle. s. de usufr. in. l. si vsufruc. & predictis ad de quod legitur & no. i. d. c. belluz. & ea cã. ij. q. c. qd sit militare. & latissime per arch. in. d. c. bellũ facientez. vij. genera belli. & vide qd dicaz .j. e. l. siqs in bello. & de oi genere belli: vide in. c. p humãi. d homi. in. vi. in nouel. & dicit bal. in. d. l. ij. de ser. q nulluz bellũ licitũ est sine diffidatiõe. idez bal. in. l. pe. i xxiij. col. alias .q. de executi iudi. & qd si ciuitas fac iniuriã ciui suo vtrũ poterit pugnã inferre. vide Bal. in auẽ. & oino. C. ne vxor pro ma. & de bello aliqd per Bal. in. l. i. in pn. C. de ca. tol. & de diffidatis. vide Bald. in. l. si manumissori. C. de obse. patro. pstã. ADDE qs possit indicere bellum oldra. cõsilio. lxx.

non dicunt pprie hostes inuicẽ. & q ibi capiunt non efficiunt capientiũ: qz reqrit q sit bellũ publicum: vt hic dicit in tex. & l. hostes. j. de v. sig. lz homicidia & iniurie q ibi fiunt ex pte bellum iferentis licite non puniant: vt. l. qm̃ multa. C. ad .l. iul. de vi. & l. sciam. §. q cuz aliter. s. ad. l. acql. Itẽ põt indicere bellum licitũ qlibet hẽns iurisditionẽ pro exercitio sue iurisditiõis: vt. l. q restituere. s. de rei vẽ. & l. non est singulis. j. de re. iur. & s. ne vis fiat ei q in pos. mit. l. siqs missuz. & istõ bellũ lz sit iustuz: tm̃ nõ est publicũ eodẽ mõ quo dr̃ hic. & ideo q ibi capiunt nõ efficiunt capientiũ: nec capti efficiunt serui. nisi simplr̃ hic eẽt facta aliq̃. l. ab alio duce: vel pfecto: vel rege q illõ belluz indiceret. & ita tz Inno. ex de resti. spo. c. olim cãm. & de iureiur. c. sicut lo vlt. & p hoc dico q si rector in ducatu: vel in marchia indicit bellum alicui terre q illa q capiunt nõ efficiunt capientiũ & capti non efficiunt serui: nisi sup hoc p cesserit cõstitutio vel snia. B tm̃ videt q siqs ẽ rebellis officiali[b]: vel rectori ecclesie sit rebellis toti ecclesie q tz locum impij in istis ptibus: sz. j. rm̃ debo. Tertio mõ indicit bellũ publicũ qm̃ indicitur a pplo romano vel ab impatore in quẽ trãslata est oĩs iurisditio populi ro. vt B. & l. hostes. j. de ver. si. Itẽ qm̃ aliqs indicit belluz impatori: vt hic & d. l. hostes. & iõ puto q ciuitates Italie cõtra q̃s impator indixit bellũ: vt ptra ciuitatez florẽtie & sites sint vere hostes impij & capti efficiunt sui: & res q ibi capiunt efficiunt capientiũ non intelligas capientiũ psonas simplr̃: qz qm̃q publicant: vt dicã. j. e. l. siqs in bello. ¶ Circa pdicta q̃ro qd [c]si aliq̃ ciuitas: vel terra resistit alicui officiali dñi impatoris vel sũmi ponti. i terris in qbus tz impium: an ex hoc dicant hostes vel Rm̃. qm̃q qs rebellat officiali nõ pp officialẽ: sz ppter pncipez: iõ qz nõ vult obedire pncipi: tũc principi vr̃ rebellare & principi indicere bellũ. & ita loqtur pallegata pstitutio impatoris Fe. ar. xime. s. de his que in testa. delen. & q rex habeatur loco principis tenet ibi Bal. & idem bal. in. l. exemplo. ad fi. C. de proba. per do. Anto. in. c. p venerabilem. qui fi. sint legi. Bar. in. l. i. C. de bo. vacã. lib. x. & an omnes reges de iure subsint imperio. vide Imo. in. d. l. infamẽ. vide no. p Bar. in. l. precibus. in. xi. colũ. C. de impu. in versi. quod dictuz. & in rege: & in cõtractu eius vide Bal. in auẽ. hoc amplius. circa mediũ. C. de fideicõmis. & an rex possit in preiudicium puati aliq̃d decernere. vide Jo. and. in addi. Spec. in ti. d instru. edi. §. instr. in additi. que incipit. vbi post eum. & quod ipse no. in ti. de instru. §. porro. in addi. niag. & ibi ponit an rex habeat loco princi. Et vide ad Bart. hic Ang. i. q. sua incipiẽte renouata guerra. in prin. & quid si vna ciuitas obsessa ab alia tradit se illi ciuitati: quia d illis disponere possit. vide Bal. in rub. alias. in l. i. C. de lati. li. tol. & ibi etiam nunquid isti qui dant se hostib[o] possint apponere aliqua pacta que sint seruanda et quas leges seruãt isti capti. vide bar to. & doct. in .l. qui a latronibus. s. de testa. & adde hic no. p bar. in. l. ij. C. de patri. q fili. di. in. q. an possint obsides dari. & vide Bar. C. de sacrif. paga. in. l. i. & ad bar. B adde bar. in. l. i. §. fi. s. a. q. appel. non lz. & bar. in. l. iij. in prin. s. de mino. & vide Bar. in .l. iij. ad. l. iul. maie. s. & bar. in. l. i. §. de qua re. s. de postul. & adde qd dixit bar. in. l. deniq̃. in prin. s. de mino. & qd idem scribit in tractatu q sint rebelles. in ver. Lombardie.

b ¶ Rebellis officiali. facit not. Bal. in. l. i. §. solent. s. quando appel. fit. & vide. j. proxime.

c ¶ Quero qd si ciuitas impij resistat officiali impatoris: an pro hoc vicatur hostis vere & bellũ indici possit. & pro hoc facit de pa. cõstan. & qd ibi Bal. in ver. dãna. vbi dixit q impatori fit iniuria ppter suos. facit. s. de religio. l. ossa. & qd no. Imol. in. c. dilectis. de ap. & quod hẽtur in. c. in nostra. de iniur. & dam. da. Item fm Bal. e. ti. in ver. apizoni. satis dicit pncipem offendere q suis subditis vel partialib[o] iniuriaz facit vel offensam per illũ tex. & l. qsquis. C. ad. l. iul. ma. facit. C. de sac. san. eccle. l. decernimus. in pn. & e. ti. l. raptores. & l. i. de rap. vir. sic qd p̃ principem fit in oium vertit iniuriam. ar. C. de here. l. manichaeos. Quid aũt si impator indixit bellum & gẽtes sue impatore mortuo ceperũt hostes: an sint serui. Bal. no. decidit in. l. cũ cognatũ. C. de inge. manu. vtrũ aũt belluz qd fit inter ciuitatẽ: & ciuitatem hẽat ius captiuitatis & postliminij. Bal. in. d. l. cũ cognatum. p illũ tex. C. de ingen. manu. tz q nõ. idem dicit in bello facto inter aliquos duces vel reges pter q̃z in rege romanorũ & sũmo pontifice. & vide ibi per eũ etiã aliam questionẽ indecisam. & Jo. an. in ti. de istru. edi. §. cõpendiose. versi. xv.

d ¶ Non recognoscũt. Et sic no. q ciuitates nõ recognoscẽtes superiorẽ obtinent locũ principis. adde eũ in. l. ij. s. de iur. fis. & in. l. relegati. & vtrobiq̃ dixi. s. de pe. & vide per Jo. and. in. c. cum te. in glo. magna in versi. sed nũquid reges. de re iudi. & in. c. super qbusdam. de ver. si. & per imol. in. l. infamen. & ibi Bar. s. de pub. iudi. qui tz ptra Bar. & vide quod no. Bal. in. l. a iudice. C. de iudi. Cy. no. & Bald. in. l. ea lege. C. de condi. ob cau. in. viij. col. in ver. expone. & in. l. pe. C. de dona. inter vir. & vxo. tenet contrariũ: quia qlibet debet subiacere impio. dicit tamẽ Bald. in. l. recepticia. in. i. col. C. de consti. pe. q comes censet pnceps in comitatu suo. & ideo statuta sua dicuntur iura ciuilia non ptoria. & adde Barto. in. l. p s. de aq̃ plu. ar. l. pe. Pro B facit optime q̃dam decretalis: ex de of. dele. c. si a subdelegato. li. vi. que dicit q si appellatur a subdelegato ex causa q̃ respicit psoná subdelegantis dz appellari ad pmũ ordinariũ: sz si appellet ex cã q̃ respicit psoná subdelegati appellat ad ipm̃ subdelegãtem: sed si qs rebellaret rectori pp factũ ipius rectoris: qz eos male tractat: vt faciunt ciuitates ducatus & marchie: & tũc nõ dicerent hostes pncipis vel sũmi pon. sz ipsi[o] rectoris. & ita loquunt ea q̃ dcã sũt. ¶ Ulteri[o] q̃ro qd de istis bellis q̃ fiunt iter ciuitates & ciuitates: an dicãt iuicẽ hostes: vt sit locus iuri captiuitatis & postli. & videt q non & vr̃ cãus in. l. siqs ingenuã. in fi. s. e. in cõtrariũ vr̃: qz cũ q̃libet ciuitas p se hodie faciat pplm liberũ: videt q sint iura captiuitatis & postli. sicut qm̃ est ptentio iter pplz ro. & saracenũ. Breuiter qm̃ est ptẽtio inter aliq̃s ciuitates q̃ sunt sub vno dño: tũc inter eas nõ est locus iuri captiuitatis & postli. vt. l. siqs ingenuã. s. e. qm̃q est cõtentio iter duas ciuitates q̃ supiorẽ nõ recognoscũt[o]: vt inter ciuitatẽ florẽtie & ciuitatẽ pisanã. & pono vt tollã oẽm dubitatiõem q q̃libet istaz sit hostis i perij. certe de iuregẽtiũ antiqs morib[o] introducto deberet eẽ ius captiuitatis & postli. vt. l. postliminiũ. in pn. s. e. & hic. sed fm mores moderni tpis & psuetudis antiqtus obseruate inter xpia/nos q̃tũ ad psonas hoĩum non obseruam[o] iura captiuitatis & postliminij: nec vendunt nec hẽntur serui captiui. sed q̃tum ad res iura ista seruamus cui cõsuetudini est standũ: vt. l. postliminiũ in pn. s. e. q̃liter aũt & quo iure indicat bellũ cõtra saracẽos. dic p Inn. ex de voto. c. q sup his.

n **Jhil.** ¶ No. q qs ibi esse creditur vbi hz aĩum reuertendi.

s **J quid in bello.** [c]Prio ponit vnũ dictuz. Scõo ponit limitationẽ iurisconsulti. circa illud tex. ibi in pda est. i. efficiũtur

e s J quid in bello. ad istaz legẽ in qua querit cuius sint capta in bello: adde Inno. in. c. sicut. el. ij. de iureiuran. aliqd per Bal. i. c. i. in. iiij. col. de mili. vasal. qui contumax est. & adde qd dixi in pma charta mee lectu. ff. veteris. & que notat Bar. in. l. naturaliter. §. fi. de acqren. re. do. Et adde q capta in bello sunt regis indicentis bellũ. sed ea diuidit inter milites fm qualitatem personarum. xxiij. q. v. dicat. & ibi quomodo exponatur auctoritas dicens q capta in bello sint capientis. & dicit Bal. in. l. nam & seruus. s. de nego. ge. q latrũculatores non possunt imponere taglias nisi bellum sit iustum. & vide etiã in hac materia Ang. in qõne incipiente renouata guerra. in versi. descẽdo ad tertium. & Bar. s. e. in. l. hostes. versi. hoc pmisso. & Bal. in. l. penul. C. de dona. in. l. ab hostib[o]. la. ij. C. co. & in. l. cum non. e. ti. & Adde q si promitto stipendium veniẽtib[o] in bello illicito non teneor: nec ad aliquid agere possunt cõtra me: vt notat Bal. in. l. si fideiussor. C. man. & de ista materia. vide dñm Anto. in. c. oliz el. i. de resti. spo. & dic q in bello licito capta sunt capientis tanq̃z translata in capientem & iure licito fiunt capientis: vt possit gaudere tanq̃z proprio. glo. est in. c. iurisgentiũ. & in. c. ius militare. pma distin. & tex. ipsius in. d. c. dicat. & de iure immobilia sunt principis: vel domini inferentis. aut reipublice mouentis iustum bellum: mobilia distribuunt. vt hic per Barto. & Bal. in. l. siquis pro redemp. C. de dona. & glo. in. d. c. ius militare. & ita seruant hodie milites. & ideo duces belli non possunt donare possess. captas in bello: quia nõ sunt sue sed domini: vel reipublice mouẽtis bellum. & sic talia capta etiã ab inferiore a principe possunt retineri. & transeunt in dñium capientium fm Hostien. in summa de treu. & pa. §. quid sit iustum bellum. versi. qd si autem. vbi dicit q capta in bello romano licito vel iudiciali capiens restituere non tenet. & idem tenet Joã.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

de lig. in tractatu de bello in rub. de spol. capti. ⁊ in rub. an captiui ciuitatis ⁊c. ⁊ Bar. in. l. hostes. in fi. ff. eo. ⁊ dicit Bal. in. d. c. i. de mili. vasal. ꝙ etiam in foro dei ⁊ cōscientie possunt retineri. alle. ipse Ray. in sua sūma. vnum tamē no. ꝙ ad hoc: vt dicatur bellū licitum inter xpianos iter alia requiritur diffidatio fm Jo. and. ⁊ archi. in. c. i. extra de homi. in. vi. bal. in auctē. nulla cōmunitas de epis. ⁊ cleri. vbi ingt ꝙ diffidatio est mutuum belli inter christianos. ⁊ dicit ꝙ christianus non debet offendere: nisi precedente diffidatiōe. vide baldum in. l. executorem. C. de executo. rei iudi. ⁊ in. l. manumissorem. C. de ob. libe. ⁊ alidicit bald. ꝙ diffidato principali videntur diffidati omnes confederati ⁊ ſb diti diffidato. ita inquit Bal. in. l. ij. i penul. charta. C. de serui. ⁊ aqua. ⁊ de his omnibus latius p Ange. in dicta sua q̄stio. incipiente renouata guerra. ADDE an bēntes latum arbitrium sup guerra possint donare imobilia eis qui castra amissa recuperarunt Bal. qd non consi. xliij. v. lib.

capientis. no. glo. ꝙ illud qd capit in bello efficitur capientis: nec reuertit ad priorem dōm iure postli. nisi pores dōi acquisiuissent ex virtute sue occupationis. ¶ Secūdo no. ꝙ firmius retinet quod qs habet ex acqsitione sua q̄ ꝙ habet ex acqsitione alterius. no. ff. de fideicō. li. l. si filius. §. i. facit. ff. de leg. ij. l. qd principi. ⁊ l. si auguste. ⁊ qd ibi dixi in solutione cōtrarioruz. ¶ Oppo. ⁊ videt qd illud quod capitur in bello publicet ⁊ non efficiatur capientis: vt. ff. eo. l. si captiuus. §. i. Sol. itellige hoc qñ capitur in bello aliquid mobile. nam immobilia efficiuntur reipu. indicētis belluz: vt ibi. ad hoc oppo. ꝙ etiā mobilia debeant publicari: vt. xxiij. q. v. c. dicat aliquis. ⁊ ibi no. ⁊. C. de dona. l. pe. ij. respon. Solu. fateor ꝙ efficiunt capiētis: vt hic. tñ tenetur ea assignare duci belli qui postea distribuet inter milites fm merita: vt in ꝙtrarijs. ⁊ ita videmus seruari de facto: quia victo preliо res oēs assignant ⁊ vocantur el botino: ⁊ postea vendunt ⁊ distribuuntur inter milites. ¶ Item oppo. ꝙ etiā res mobiles reuertant ad porem dōm iure postli. vt. l. ij. ff. e. Solu. intellige hāc. l. fm distinctionez illius. l. qz q̄dam sunt res in qbus hz locum postli. ⁊ q̄dam sunt in quibus nō habet locum.

s **Ipostliminio.** Istā. l. examina: vt dixi in. l. si is pro emp. ff. de vsuca.

¶ De re militari. Rub.

Ex. l. sequenti.

¶ In francia pariter suspēdunt nobiles ⁊ ignobiles. in Italia vero nobiles decapitantur.

d **Eſertorem.**

Pena milituz. [d] Vide glo. que incipit. nec alias penas: ibi ⁊ iō no. hodie ꝙ ex delicto ex quo dz suspēdi. plebeius miles nō suspēditur ſz decapitat: ⁊ ita seruatur in Italia. sed in frācia seruat contrarium: quia qlibet etiā nobilis suspendit: nec bētur illa mors ita ignominiosa sicut in Italia.

Ex. §. sequenti.

¶ An cōtra cōtumacem trib. edictis citatū possit pnunciari absqz alia citatione.

Si ad diem. [e] Iste ē no. §. aduerte citat. trib. edictis nō ꝓparet: an possit pnūciari ꝓtra eū tanq̄ ꝓtra ꝓtumacē absqz alia citatiōe. tex. videt velle ꝙ noua citatio reqrat: vt possit docere de īpedimēto: vt hic. ⁊ hoc videt velle tex. in. l. ⁊ post. ff. d iudi. videlicet q̄ post peremptoriū d e nouo citet. ſz gl

cita. dicta pena īponi: ⁊ ita intelligit dctm Ly. ⁊ Jo. an. in. c. finē litib. de do. ⁊ cōtu. q̄dam est pena extrinseca q̄ nō respicit pcessum: nec accusatoria: vt est mulcta. ⁊ tūc non possit iponi sine noua citatiōe. ⁊ sic loqtur dictū bar. in. d. l. ij. ⁊ hic. ⁊ pbat in. d. l. cōtumacia. v. penā. fm Pau. de cabi. ff. d re iudi. ⁊ eo. ti. q̄dam. in fi. p imo. nec ob. qd dicit i. c. i. de sen. ex.

exponit ibi. debet. i. potest: ⁊ ita de facto seruat. Non ob. iste tex. quia debemus sic dicere. q̄dam est pena contumacie que respicit pmum pcessuz super quo contumacia est admissa: vt contra cōtumacem feratur sentētia: vel peruenīatur ad pmum decretum vel secūdum: ⁊ tūc non reqritur noua citatio: vt in contrario. quedam est pena q̄ ipm processum non respicit: sed extrinsecus venit: vt si propter cōtumaciam vellet quis aliquē in certa quātitate damnare: vel ab officio remouere: ⁊ tunc requiritur noua citatio: vt hēat terminum infra quem doceat de sua excusatōne: vt hic. facit. ff. ubi pu. edu. de. l. penul. facit ad hoc quod no. per Inno. extra de offi. dele. c. ꝓsuluit. ¶ Secūdo no. ꝙ in delictis negatiuis videtur fundata intentio iudicis punientis: nisi per reū probetur esse factum. casus est hic notabilis de hoc dixi. ff. de v. obli. l. hoc iure. ⁊ ibi plenissime scripsi. Ex. §. sequenti.

¶ Probatio bone vite minuit indicia ꝓtra reū.

Sed si ex improuiso.

¶ Not. tex. ibi inspecto iure eius pcedentis ⁊c. qz pbatio bone vite hz minuere indicia q̄ faciūt cōtra malefactorem: vt hic. ⁊. j. l. proxi. §. fi. ⁊. l. non oēs. §. a barbaris.

In bello. ¶ No. tex. ibi etiā si res bene gesserit. vide glo. super verbo gesserit. quā glo. nō puto fuisse Ac. ⁊ i fidum dicit. l. quoniā iudices. dic solu. vt not. j. de reg. iur. l. non videt. Item ibi. l. si alius. §. pe. ſz ibi qui prohibebat non hēbat ius prohibendi.

¶ No. ēt ex ff. §. ꝙ q ītrat p murū: vel p vallum capite punit: vt hēs etiā. ff. de re. di. l. fi.

q **Ai cum uno.**

Adulterii. Vide gl. ff. q̄ icipit de his q no. īfa. q̄ dicit ꝙ isto tēpore p adulterio non erat pena īposita capitis. Idē hēs in. l. si qs viduā. ⁊ ibi dixi. ff. de qō. ⁊. l. ij. §. miles. ⁊. l. claudius. ff. de his q no. infa.

Qui post desertionem

Per hāc. l. dicūt qdā ꝙ si p statutū īponitur p homicidio pēa pecūiaria videt recessum a pena. l. Cōtrariū dixi tibi. ff. vi bo. rap. l. i. dic vt ibi.

Ex. l. sequenti.

Ptās nō posset rebānire bānitū pūtantem sibi alium bānitum: pores bene possent.

n **Dn omnis qui trās**

fugit. [e] Aduerte per istū tex. ego puto ꝙ

ite ex citādus: qz si hz iustā cām poterit postea allegare ad execu. mulcte. facit. l. illicitas. §. fi. de offi. presi. ⁊ ita dixit qdam antiquus doctor se audiuisse a Bal. in voce ⁊c.

a ¶ Oppo. ⁊ videtur. Vide, Bar. ff. d acquirē. pos. in. l. i. in princi. vbi etiam ponit alias plures remissiones.

¶ De re militari. rub.

b Eſertorez. §. pēa militum. miles nō debet suspendi: sed decapitari: qd no. pro doc. ⁊ vide bal. in. c. i. §. si quis rusticus. de pa. tesi.

c ¶ Si ad diem. no. ⁊ vide Bar. in. l. i. in pn. ff. si qs in ius vo. nō ie. ⁊ bal. in. l. nō ignorat. C. de fruc. ⁊ lit. expē. ⁊ ibi dixi. ⁊ vide. j. ⁊ adde Inno. in. c. calūniam. de pe. ⁊ qd no. bar. de sta. li. in. l. statuliberos. §. stichus. ⁊ vide Bal. in. l. ea que. in pri. qūo ⁊ qñ iud. ⁊ vide bar. in. l. i. in fi. pn. ff. si qs ius di. nō obtē. vtrū aūt contumax possit dānari in expēsis sine noua cit. per quā citet: vt compareat se ad defendēdum ne cōdemnet in expensis. ⁊ Ly. tenuit ꝙ sic in. l. sancimus. C. de iudi. i. xij. q. ſz do. ant. in. c. i. de iu. tenet cōtra. nam dicit se nō videre differētiam inter mulctā ⁊ cōdemnationem expēsarum. sed cōstat mulctā nō debere īponi cōtumaci sine noua citatione: vt no. Bar. in. l. ij. ff. si quis in ius vo. nō. ſz Jmo. in. d. c. i. tenet cōtra do. Ant. dicēs ꝙ rō differētie potest assignari per id quod no. bar. hic. nā q̄dam est pena que respicit pcessuz vel eius accusatoria: vt sunt expense litis: ⁊ tūc possit sine noua citatiōe. nā in accusatorijs lit. iudex multum potest. l. ediles. §. item sciendū. de edi. edi. ⁊ sic tunc possit sine noua

d ¶ Noua citatio. hoc intellige nisi forte fuerit cōminatus ꝙ nisi compareat mulctabit eum: qz tunc poterit procedere ad mulctā imponendam sine noua citatione ꝓpter contumaciā que precessit. prout etiaz in simili videtur tenuisse Bar. in. d. §. iul. in. vii. col. ⁊ in. d. ver. sed quero vtrum postq̄z est cōtumax per emp. ⁊ ibi etiā hoc dicit Jmol. ⁊ sic fm eum facit ꝙ si statuto cauetur ꝙ fiqs bis fuit citatus ad rñdendū positiōibus cum cōminatis. ꝙ alias hēbuntur pro cōfessatis. ꝙ si nō ꝓpareat in termio se cūde citatiōis possit iudex sine alia citatione pnūciare ipsas hēri p cōfessatis: ſz de iure eēt ꝙ iterato citet. ⁊ sic practicatur bononie.

e n On omnis qui transfugit. vide oino quod dixi post Bar. in. l. relegati. ff. de pe. adde Bart. in. l. iij. §. fi. ff. de condi. ob tur. cau. ⁊ vide Bar. in. l. i. §. cū quis. ff. de questio.

a ¶ Sibi rēpresentet. pro hoc facit qd no. Bar. in. l. preses. §. de transac. ⁊ Bar. in. l. i. in prin. §. de vi ⁊ vi ar. ⁊ vide tex. ⁊ Bal. in. l. sicut. C. de qō ni. q bānitus pūtans bannitū non liberetur.

b o Ōne delictū. q cōtumacia. an cōtumacia sit delictū. ⁊ gl. no. tenuit q sic in. l. filius. §. de inter. acti. sed Bal. in. l. si mora. so. ma. dixit q ꝛtumacia sine mora nō est ꝓprie delictū i cōmittēdo: ⁊ sic nō est verū maleficiū sed interpretatiue iō cū statuta ōbeāt stricte itelligi statutū loq̄ns de maleficio nō hābit locum in ꝛtumacia. ⁊ sic pz q si bānit⁹ ꝑ maleficio ipune posset occidi nō posset occidi bānitus ꝑ ꝛtumacia. facit qd not. glo. iiij. q. i. i sum. ⁊ ita cū Bal. transit imol. i. d. l. si mora. ⁊ vide bal. i. l. si. C. de cri. stel. ⁊ qd no. bar. ⁊ bal. i. l. i. in fi. sigs ius di. si obtē. ⁊ qd ibi dcīm inuenies. ē tū differētia inter maleficiuz ⁊ dlictū: vt no. bar. q no. loqtur in. l. aut facta i pn. §. de pe. an aūt mora sit culpa dlictū vel dolus. vide qd dixi post bar. i. l. qd te §. si cer. pe. ⁊ dū. §. dixi q ꝛtūacia ē delictum. adde glo. i. c. ex litteris. de ꝛsti. ⁊ gl. quaz ibi ad hoc not. bar. i. l. si plures iter tu. §. de ad. tu. vt ꝓ aūt culpa sit crimē: ⁊ ꝑ eo possit accusatio seq. vide qd no. bal. in. l. pe. C. si aduer. lib. maxime si itereēt culpa i iudicio vel i ꝛtumacia: ⁊ istis adde bal. i. d. l. si. C. d cri. stel. ⁊ an ꝛtumacia sit delictum. vide imo. i. l. pe. § ad crimē. in xviij. col. §. d publi. iudi. ⁊ Bal. i. l. ⁊ in multis. C. de ap. An āt dolus sit crimē bart. ꝑ illum tex. q sic i. l. i. ff. d fideius. tu. ⁊ iō punit

pores qui hēnt arbitrium sup regimen ciuitatis possint facere statutum: q q cepint exbannitos filios sibi rebānianī. non tū auderem dicere per istum tex. q potestas: vel capitaneus posset aliquem exbannitum rebannire: si alium exbannitum sibi representet⁹ ꝑ hunc tex. q dicit posse eiparci. nā puto q hoc nō ptineat ad rectores ciuitatis: sz ad supiorē: vt. l. i. in fi. §. de. q. ¶ Ultimo no. q multa pollicēti nō ē fides adhibēda.

Ex. l. sequenti.

¶ Bānatus ex contumacia an dicat damnatus pro maleficio.

o **Ōne delictum.** No. ex hoc pncipio ⁊ ex ꝓ. cōtumacia: q cōtumacia⁹ est delictū. ⁊ sic videt cāus ꝓstōnis: an ille q est exbānitus ꝑ cōtumaciā videat eē bānitus ꝑ ꝓ malesiciū: quā. q. ponit Ly. C. de cri. stel. sup rub. tu dicas sic: oīs exbānitus exbānit ꝓ cōtumaciā: vt §. de req. re. l. i. statuta ergo q dicūt q exbānitus ꝑ maleficio pūiat. volūt dicere q cā illa ꝓ quā qs citabat in q qs ꝛtumax fuerit sit maleficiuz. ⁊ ideo si qs fuerit citat⁹ in cā pecūiaria: vel ꝑ testimonio ⁊ fuerit cōtumax ⁊ ꝛdēnat q nō dicit exbānitus ꝑ maleficio. sed si q s fuerit citat⁹ ꝑ maleficio aliquo: seu ad aliquā penam ⁊ fuerit cōtumax: ⁊ in isto ꝓcessu fuerit ꝛdēnatus: dicet ꝛdēnatus ex maleficio: vt ℍ largo mō sumēdo maleficiū pro eo qd ē in nō faciendo: sz stricto mō loq̄ndo maleficium dr oē malefactū: vt. §. de pe. l. aut facta. facit qd no. C. si aduer. deli. l. i.

q **Ai commeatus.** No. textū ibi dū nō tardius ⁊c. ex quo hēs q qñ tu allegas īpedimentuz debes ꝓbare te trñ fecisse q ꝓfecisses: nisi īpedimentū supuenisset.

De castrēsi peculio. Rub.

Ex. l. sequenti.

¶ An filiusfamilias habeat heredem.

f **Filiusfamilias:** Filiusfamilias nō hz heredē ab intestato. sec⁹ si fuerit testat⁹. h. d. cū. l. se. ¶ Op. ad pmaz. l. de. l. q duos. §. de vul. ⁊ pu. So. vt in glo. ¶ Scdo op. ⁊ videt q pr̄ possideat bona q aliunde obuenerunt filio eo iure quo bona filij: vt no. §. de pe. here. l. iij. i. rñ. So. vt ibi. ¶ Ad. l. seq. op. q filiusfa. hēat heredem: vt. C. d epi. ⁊ cle. l. sacrosancta. ⁊. l. i. §. nepos. §. sigs a pa. fue. ma. So. fateor q iure antiquo filius nō hābat heredē: nisi in duob⁹ casib⁹ spālib⁹ qui ponunt in. l. cōtrarijs. ad hoc aduerte. Innuit glo. q de iure antiquo ffoꝓ. filiusfa. non habebat heredē: nisi in vno cāu: vt. d. l. i. §. nepos. ego dixi vobis aliter: q in dote filiafa. hābat heredem de iure ffoꝓ: vt. §. de pac. do. l. auus. ⁊ ibi no. ⁊. l. post dotē. §. so. ma. ⁊ ibi tangit: ⁊ ibi plenissime dixi. Itē innuit gl. de iure. C. filiusfa. nō hābat heredem nisi in casu. l. sacrosanc. C. d epi. ⁊ cle. qd non est verū. īmo indistincte hz heredē de iure. C. in oībus aduēticijs. vt. l. qd scitis. C. d bo. q libe. de iure ꝓ auc. nō est dubiū ꝑm glo. ⁊ oēs q filiusfa. in oībus hz heredem: vt in auctē. de here. que ab intesta. §. si igit defunctus. ⁊ ista inuestigatio est vtilis ꝓpter ea que dixi in. l. post

crine stellionat⁹. i. pena extraordinaria. sic voluit ver⁹ non ꝓsumpt⁹: vt dicebat cy. in. l. i. C. de cri. stel. adde. l. iij. §. de cri. stel. ꝑ bar. i. l. i. §. nūc tractemus. §. de tu. ⁊ ra. dist. ad fi. ⁊ ibi an ap. maleficij. veniat qlibet dolus.

c ¶ Esse exbānit⁹. vide bal. i. l. i. C. de mō mulcta. ⁊ i. l. fi. C. de cri. stel. ⁊ an exbānit⁹ ꝓꝓ ꝛtumaciā dicat bānit⁹ ꝓꝓ delictū. vide bal. i. l. si mora. so. ma. ⁊ ibi vult q dicat eē delictū i omittēdo nō i ꝛmittēdo ⁊c.

dotem. §. solu. mā.

s **I mulier.** No. si aliquis relinquit filiofa. aduocato aliquid ad emēdos libros: vl forte aliqua dīa dat sibi equuz causa eundi per officia: istud annumerabit in quasi castrē. pecu. quid si daret scholari qui adhuc nō militat: sed militare addiscit: dic vt dixi in. l. i. §. nec castrēse. §. de collatio. bono.

d q ¶ Ai commeatus. ad d tex. ⁊ ibi bar. i. l. qbus dieb⁹. i pn. d ꝛdi. ⁊ de. ⁊ vi de bar. i auē. itē si appellatiōe. C. d tē. ap. ⁊ bar. i. l. ꝓses. C. d appel. ⁊ qd hēs in. l. pe. §. docere. ne quis eum.

m **Iles:**

Actionem. Per istum. §. reprehēditur glo. que est. C. de bo. que libe. l. cū nō solum. §. necessitate. que dicit q filio agēti in castrē. pecu. regritur pr̄is consensus qd est contra hunc tex.

Ex. l. sequenti.

¶ Quādo id quod donatur vel legat filio sit castrensis peculij. ⁊ quādo ꝓba enūciatiua in ꝛractibus ꝓbent inter easdem personas.

s **I forte.** Ista est no. l. ¶ Op. §. eo. ti. l. si militi. in fi. ⁊. j. e. l. castrēse. So. intellige q hic donabantur res non apte ad militiā: vt pdia ⁊c. īmobilia secus si darent res ad militiam apte: vt in. ll. contrarijs. ⁊ ꝓbat ℍ distinctio. C. e. l. i. lib. xij. ¶ Sz quero qd si relinquat pdium: vt vendat: ⁊ inde sibi emat equos ⁊ arma ⁊ filia: an enumerabitur in castrē. peculio. Rñ. sic: vt. §. e. l. iij. Non ob. ℍ. l. q: hic fuit dcīm q ille res eēnt in castrēsi peculio q trñ ad hoc apte nō erant. Igitur vt ista materia liqueat: distingue sic. qñqz donat vel relinquit filiofa. ab eo q sibi per militiā erat notus: ⁊ tūc indistincte pecu. castrē. aggregat: vt. §. eo. l. v. qñqz donat ab alio: ⁊ ℍ distingue. qdā sū tres nullo mō apte ad castrēse peculiū: vt īmobilia. ⁊ ista ñ sūt castrē. pecu. ēt si fuerit exp̄ssū: vt ℍ nisi fuerit dictū q vēdant: vt. §. dixi. qdā sūt res oio apte ad castrēse peculiū: vt eq ⁊ arma ⁊ sunt castrē. pecu. vt. §. e. l. iiij. in pn. ⁊. l. i. C. e. ⁊. j. e. l. castrense. qdaz sunt res que possunt eē apte ad castrense peculiū ⁊ ad alia: vt serui: ⁊ tūc in istis distinguit. aut fuerūt donate: vl relicte ad hoc nominatim: ⁊ erūt castrēsis peculij. aut fuerūt simpliciter donate vel relicte. ⁊ tūc secus: vt. §. e. l. si militi. ¶ Item op. in auē. vt li. ma. ⁊ auie. in pn. So. ibi sufficit sola expressio volūtatis: ideo nihil extrinsecus reqrat. hic ꝓ nō sufficit sola voluntas ad cōstituēdum castrēse peculium: ideo reqrit q ꝓbent alia. ¶ Ultimo ℍ. l. facit in arg. ad infinita. nos dicīm⁹ in. l. optimā⁹. C. de cōtrahen. ⁊ cōmit. stip. q ꝓba enūciatiua in ꝛtractib⁹ probant inter easdē ptes. ego dico q illō est verum qñ illa verba enūciatiua emanāt sup eo sup quo ptes pñt libere renunciare ⁊ sibi pīudicare. alias nō p̄sumitur nisi ꝓbet: vt hic. ⁊ ꝑ hoc dico in qōne⁶ si aliqs donauit aliqd alicui ꝑ meritis ⁊ bonis seruitijs habitis ⁊ receptis ab eo: siqdem ista donatio fit ab eo q possit donare libere nullis p̄cedentib⁹ meritis: tūc ista ꝓba enunciatiua inducunt ꝓbatiōez inter easdē ptes. sed si de necessitate requireret merita precessisse. ⁊ alias donare nō posset: tunc illa ꝓba nō ꝓbarent merita precessisse: vt hac. l. ⁊ no. C. de colla. l. si donatione. Et per hoc dixi si in instr̄o venditiōis facte a capitulo alicuius ecclesie cōtineret p̄cedentib⁹

e f ¶ De castrē si pecu. rub. Ilijsa. innuit gl. itē inuit glo. ad ℍ no. ad d bar. i. l. iij. §. dari. §. d bō. pos. ⁊ adde q sec⁹ ē i castrē sibus: vt no. gl. ⁊ doc. i. l. si filius. §. de dā. infec.

f s I forte. i. l. optimā. ℍ limitat bal. i. l. si dōatiōe. C. d colla. Alex.

g ¶ Dico i. q. vide bar. i. d. l. si donatōe. ⁊ i. l. ꝑ diuersas. C. mā. ⁊ i auē. si qs in aliquo. C. de edēdo. ⁊ i auctē. hoc ius porrectū. C. de sa. san. ec. bal. i. l. cū aliqs. C. de iur. deli. Io. an. i addi. spe. i rubri. de re. eccle. nō alie. ⁊ hec faciūt ad qō. de qua ꝑ bar. in. d. l. si donatōe. vbi ꝑ Jul. ⁊ dy. i ꝛsi. icip. iure mūicipali ⁊c. vid alex. i. d. l. si donatōe. ⁊ adde pau. de ca. in ꝛsi. ciij. icipiēte. In xpi nomine ⁊c.

legitimis tractatib⁹ ꝛc. Ista ꝗba inter easdē ꝑsonas nō ꝓbant: vt hic. hoc ēt dixi vobis. s. de ꝗ. ob. l. sciendū. ꝛ ibi plenius scripsi.

p **Koponebatur** ¶ Opponebat ꝛ videt q̃ post q̃ ꝑsona ꝑris deficit nō possit fingi sibi retro q̃sitū: vt. l. quot ēs. s. de noua. ꝛ ar. l. eū q ita. §. fi. s. ō ꝗ. ob. Sol. ℔ nō fingit patri q̃sitū: sed fingit in bonis eius semp fuisse: iō sufficit semp extare bona ꝑris lꝫ ꝑsona defecerit.

e **Ñ nota.** Hanc legē declara: vt ī. l. Fuus cōis meuij. ī ꝓn. s. de sti. seruo.

c **Astrense.** Hanc legez itellige: vt dixi. s. e. l. si forte.

d **Item.** ¶ Op. q̃ hereditas vxoris nō fit in castrensi peculio: vt. s. e. l. militi. So. itellige. q̃ hic istituit virū ꝓtēplatiōe militie: ꝛ hoc ꝓstat: vt ibi dictum est. ꝛ. l. si forte. s. e. ¶ Quero qd vult dicere tex. ℔ q̃ liberis cōibus q̃ sunt in aui familia cōfert. Glo. ponit. iij. lec. ꝓma q̃ per filiā cui data ē dos confert frib⁹ ꝛ frūm filijs: vt. s. de colla. do. l. i. §. i. ꝛ §. filiā. Ista lec. non hꝫ dubium. ꝓterea nō bene adaptaret ad tex. q̃ nō loqtur de collatione facienda fratribus mulieris: sed de collatiōe facienda fribus viri. ꝛ ideo dicunt alij q̃ hic vxor decesserat viuo ꝑre viri. vnde cū dos debeat restitui taz ab ipso filio ꝓ quo habita fuit dos q̃ etiā ab alijs fribus: dz alijs fribus dos cōferri ꝛ loqtur ista lec. q̃ ex dote nihil est lucrādum ex pacto: vel ex. l. cōmoduz ergo qō est apud alios frēs qbus conferr: erit vt lucret interusuriū medij tpis: vel si heredes vxoris nō peterēt remaneret apud eos qō no. q: ista est no. lect. ¶ Tertia lec. est q̃ q̃ ex dote debebat aliqd lucrari ex pacto vel ex. l. puta ex forma statuto ꝝ Italie vir lucrat tertiam vel q̃rtam: an istud lucrū debeat eē precipuū illius filij cuius fuit vxor: an debeat ꝓferri fribus. certe gl. distinguit. aut vxor decessit viuo ꝑre viri: ꝛ confertur fribus oibus: vt hic. aut decessit post mortē ꝑris viri: ꝛ tūc erit ꝓcipuum illius filij qui ē v r nec tenet alijs cōicare: vt. l. ij. C. fa. herc. ita dicit glo. ꝛ hoc idem tꝫ By. s. so. matri. l. si cū dotem. §. trāsgrediamur. ꝛ per Cy. in d. l. ij. C. fa. her. Istud dictū By. ꝛ Cy. non videtur verū. nam qcqd lucrat ex dote etiā viuo patre est aduenticiū: vt. C. de bo. q̃ lib. l. i. sed aduēticia non cōferunt: vt. l. fi. C. de colla. ergo lucra ista nō cōferunt: ꝛ hoc puto verū si statuta dicerent muliere ꝓ decente vir lucret tertiam: ꝛ sic circa ꝑsonā viri disponerent. sed si statuta dicerent lucretur tertiā ille q̃ dotem recepit: ꝛ sic cōprehēderent ꝑsonam aui seu soceri recipiētis: tunc putarem distinctionē By. ꝛ Cy. veram. ¶ Quarta lec. est q̃ hic non loqtur de tali collatione: sed dicamus confertur. i. ad vsum datur: ꝛ ista est magis propria: sed precedētes sustineri pnt: vt. s. dixi. Ex. l. sequenti.

¶ De quo peculio intelligitur q̃ pater tenetur ex ꝓtractu filij de peculio. ꝛ qualiter filio mortuo pater teneatur de peculio. Et an pater qui succedit filio in peculio possit petere restitutionem in integrum.

p **Ater qui castrense.** Ista est multū no. l. tam in prin. q̃ in. §. i. ¶ Op. in auē. de here. q̃ ab intesta. de. §. i. Sol. fateor q̃ hodie indistincte filiussa. hꝫ heredez. ꝛ sic ꝑ tenet vt hꝝ: siue filij⁹ decederz itestat⁹ siue testat⁹: vt dixi. s. e. l. i. ꝛ. ij. ¶ Pro declaratiōe. l. in glo. ponunt aliqua. ꝓmo q̃ritur cum dicat q̃ pater ex cōtractu filij teneat de pecu. vt. s. in ti. ō pecu. de quo pecu. dz intelligi. ℔ glo. mirabiliter rūdet de iure antiquo ꝑ tenet de peculio. s. profecticio qō ipse cōcessit filio ꝛ passus est eū hēre. Item de peculio aduenticio: q: de iure antiquo non distinguebat peculiū aduēticium a ꝓfecticio cū qcquid q̃rebat filius querebat patri: de castrēsi ꝗo peculio non tenet ꝑ filio viuo: sed ipe filius conuenit: vt. s. e. l. iiij. §. i. Item hodie in aduēticio peculio ꝑ non tenet in actione de peculio: sed pōt cōueniri: vt legitimus administrator filij: vt. l. i. C. de bo. ma. qō no. q: ꝓ hoc hēs ī tellectum totius ti. de pecu. ꝛ hec ꝗa viuo filio. ¶ Secūdo q̃ro q̃liter filio mortuo pater teneatur de peculio. ꝛ ℔ rūdendum est ō iure antiquo de peculio aduenticio ꝛ ꝓfecticio tenebat infra annū ꝓ ti. q̃ actio de pecu. est anna. de peculio ꝗo castrēsi si qdem pater occupat iure peculij incipit assumere vires peculij profecticij post mortem: ꝛ ideo tenet de peculio infra annū. secus si occuparet: vt heres: vt hac. l. ij. Rū. hodie ꝗo cū indistincte occupet: vt heres in aduenticijs ꝛ castrensib⁹: vel quasi: nō tenet de pecul. sed ciuili ꝓpetua. ¶ Contra ista op. si pater succedat filio qūo pōt de peculio teneri. nā pater qui tenet de peculio hētur vt fideiussor: vt. l. cuz filius. in ꝓn. s. de ver. ob. ꝛ si fideiussor succedat principali extinguitur obligatio fideiussoria: vt. l. heres a debitore. §. q̃ si idem. s. de fideiuss. Solu. vt in glo. ¶ Ultimo q̃rit glo. an pater q̃ succedit filio in pecu. possit petere restitutionē in integrū: sicut ipse filij⁹. gl. multū se ĩuoluit. veritas est: vt dicamus. aut ꝑ succedit filio: vt heres ꝛ pōt ipetrare restitutiōem ex ꝑsona filij: vt. l. iij. §. filius. s. de mio. aut occupauit pater iure peculij: ꝛ nō potest petere restitutionem: vt. l. iij. §. sed vtrum eodē titulo.

Pater a filio. ¶ Nota q̃ istud interesse⁹ qō est in tempore iure actionis non est inspiciendum. de hoc hēs glo. no. in. l. qui bis. s. de ver. obli. ꝛ ibi alle. hūc tex. qui est valde no. ꝛ bunc. §. didici a Pe. de bel. pti. in quadam disputatione.

e **Ñ castrensi.** In prin. dicit statutū hic q̃ filiussa. non possit obligari sine cōsensu patris: vtrū istud hēat locum in cōtractu facto a filio extra ciuitatem perusij: ꝛ dico q̃ sicut qñ iter dicitur alicui administratio in certo actu a iudice illa interdictio porrigit effectum suū ad oēm locum: vt. s. de ver. obli. l. is cui bonis. ita arguit hic iurisconsultus. ꝛ ita dixi in repetitiōe. l. cūctos populos. quā feci per hanc. l.

b **Ereditate.**

Illius. ¶ No. casum q̃ hereditas patris nō adita trāsmittitur ad q̃n cūqz exneū successorem: ꝛ hoc operatur existentia sui heredis: de hoc dixi in. l. si filius qui patri. s. de vul. ꝛ pupū. ꝛ. l. ex militari. in fi. cum. l. seq. s. de milit. testa.

Pater peculii. Hūc. §. vsqz ad fi. ti. diuiō ī tres ꝓtes. ꝓmo q̃ pater manumisit in testō seruum filij ꝛ filius intestat⁹ decessit. scō q̃ instituit extraneum q̃ non adiuit. tertio q̃ pater fuit institut⁹. secūda ibi: nō tū fuit heres ꝛc. tertia in. l. fi. q̃ cōtinuatur cuz ista. ¶ No. q̃ vna res non pōt esse pluriū insolidum: vt hic in. l. si vt certo. §. si duobus. s. cōmo. ¶ Scō no. q̃ q̃dam sunt res que

a d Otē. tertia lec. ē q̃ ex forma statuti vir lucrat certam ꝓtē dotis: an teneat eā cōicare fribus. Bal. aliter loqtur in auē. ex testō. i. viij col. de colla. ꝛ vide no. in. l. si cū dotē. §. trāsgrediamur. s. solu. ma. ꝛ ꝓ ¶ Doder. isti. ō ac. §. fuerat. ꝗ. q̃ro. de. q. quotidiana. per bal. i. l. ij. C. fa. her. ꝛ bal. in tractatu ō duo. fri. qō retuli ꝑ bal. ī. l. fi patru⁹. C. cōia vtri. iud. ꝛ vide ꝓ pau. de ca. in. d. §. trāsgrediamur. ꝛ ibi scripsi. ꝛ sali. ī. d. l. ij. ꝛ mihi placz opi. Bart. hic. ꝛ bar. ꝛ ang. in. l. i. C. de bo. q̃ li. ADDE an lucruz q̃ capit alter ex frib⁹ ex vxore mortua sit cōicandū ro. cōsi. cccc vi.

b p Ater q castrēse ꝓmo q̃rit. not. qualiter pater teneat de peculio ex ꝓtu filij taz viuo filio q̃z mortuo. adō ino bar. i. l. si finita. §. si ō vecti. i vl. col. s. de dāise. ꝛ qō no. bal. in. l. fi. C. ō vsur. rei iudi. ꝛ adō barto. i. l. fiqs in tātam. in. iij. col. C. vti vi. ꝛ adde quod vbi pater tenetur de peculio ꝓfecticio: tenebit ēt de vsufrupeculij aduēticij ꝓm bal. i. l. i. C. de exerci. i. vij. colū. adde bar. in. l. i. in ꝓn. ī pe. col. s. de pecu. ꝛ Bal. post bart. i. l. i. in pe. colū. C. q̃ bo. cepos. ꝛ ibi dic post glo. q̃ filius non pōt dare isolutū bona ꝓfecticia.

c ¶ Itē hodie hoc sequitur bal. i. l. frater a frē. in. iij. col. de cōdi. inde. allegando hic no.

d ¶ Pater a filio. interesse. interesse qō ē in tpe iure actionis nō ē inspiciendu ꝛ istū tex. iducit bar. in. l. ꝛ si post tres fi quis cautio.

e e Ñ castrēsi. si statutū ꝓhibet filiuz obligari sine cōsensu patris hꝫ locū etiā in ꝗctu facto ex territoriuz ꝓ ipm filiuz. vi de bar. i. l. cūctos populos vbi vixi. vbi allegat hanc. l. C. de sumtri. ꝛ fi. ca.

sunt in pendenti. qd dic: vt. l. q res. s. de so. ⁊ l. si vsufruct⁹. s. de stip. ser. ¶ Tertio no. q libertas data suo cōfirmat ex diuio postea superueniēti. ¶ Ad hoc op. glo. de. l. q seruos. s. q ⁊ a q. glo. nō sol. tu dic q ℍ ē aliqd qd retro fingitur. secus in. l. ꝓtraria. ⁊ ℍ sol. colligitur. j. proxi. ⁊ plene di xi in. l. cum vir. s. de vsuca.

De veteranis. Rub.

b **O neste.** Tene mēti hanc .l. No. q ille qui hz pūilegiū p vnū actum cōtrariuz nō videt renunciare pūilegio. dicā de hoc vobis. j. de decuri. l. ij. in fi.

Vectigalia. Not. tex. q vectigalia dicunt munera pīm o nialia: vt hic. de hoc. C. de vete. l. i. li. xij.

u **Eteranos.** Iste tex. ibi. sed veterani ⁊c. ē cō tra. l. ij. s. e. nā hic videt q p vnū actū qs pdat priuilegium suū. glo. ibi soluit aliud est qū qs patitur se eligi in decurionez. aliud qū ad aliud munus. dicā in. l. ij. in fi. j. de decu.

Ad municipales ⁊ de incolis. Rub. li. xij

¶ Glo. nō cōtinuat rub. Tu cōtinua. quattuor sunt cognitiōes. s. de re pecūiaria: aut de extima tiōe: aut de crīne capitali: aut de munerib⁹ ⁊ honorib⁹: vt. l. cognitionū. in pn. j. de vari. ⁊ extor. cog. de trib⁹ pmis est dcm. s. segtur videre de qr ta. s. de munerib⁹ ⁊ honoribus. verū q: pdicta inducunt ciuibus ⁊ incolis. iō premittit tituluz ad municipales ⁊ de incolis.

Ex. l. sequenti.

¶ Municeps qliter itelligat: ibi. In pma. Et an natiuitas inspiciat: vt qs sit ciuis vel comitatensis: ibi. Segtur i tex. Et an nat⁹ in castro subdito ciuitati pusij ⁊ castrū sit i tuscia: an sit pusinus: ibi. Quero. Et cū ciuitas est diuisa per portas natus in aliq porta sit ciuis illius porte: ibi. Quero ciuitas. Et an baptizat⁹ i aliq ciuitate efficiat ciuis illius ciuitatis: ibi. Sz qro. Et an forensis fact⁹ monachus in aliq ciuitate efficiat ibi ciuis: ibi. Iux. Et qd si forēsis i ciuitate efficiat abbas: ibi. Quero. Et an caplin alicui⁹ ciuitatis dicat ciuis illius: ibi. Quero ēt. Et an statuta q loquūtur de ciuib⁹ hēant locū in his ciuib⁹ q nō subeūt munera: ibi. Quero. Et an idem sit dicere pusin⁹ q de perusio: ibi. Scdo. Et an expo sit⁹ cui⁹ pī ignorat ⁊ origo sit ciuis illius ciuitatis vbi nutrit. Et qd de legitiato a pncipe. vide i fi.

Municipem. Prio ponit q m liter effi cianf mūicipes ipso facto. Scdo qliter fiant ex dispositōe ciuitatis. Tertio qd iportat nomē municipis largo mō ⁊ iproprie sumēdo. Quarto p dicta inducūt ad determinatiōez vnius qōnis. Quinto ad pdictā determinationē ponit vnam exceptiōem quā pbat p rescripta pncipū. Sexto circa pdicta ponit quorūdam falsam opi. quā reprobat. scda ibi: ppe. tertia ibi: sed nūc abusiue. qrta ibi: q ex duob⁹. qnta ibi: nisi forte. sexta ibi: q bnificium. ¶ Pone cāum fic. qro qliter qs efficiat municeps alicuius ciuitatis vel municipij. Rūdit iurisconsultus municeps fit qūqz ipso fcō seu ipso iure. qūqz per cōstitutionem ipo iure facit aliquē municipē natiuitas manumissio ⁊ adoptio. ⁊ hoc in pma parte. Constitutiōe fit qū aliqui sunt recepti in ciuitate: vt munera nobiscum facerent: ⁊ isti pprie dicunt municipes: qsi muneris participes: ⁊ hoc in secūda pte. ¶ Sed qritur an illi q sunt in ciuitate ciues origine si aliquo priuilegio nō subeāt munera: an dicant municipes. Rūdet iurisconsult⁹ q hodie vtimur isto vocabulo large ⁊ improprie: vt qlibet ciuis ciuitatis dicat municeps etiā si munera non subeat aliquo priuilegio: ⁊ hoc i tertia pte: cetera sunt plana. ¶ In pma parte dicitur municipem: qro qualiter itelligatur hoc nomē municeps. glo. C. de incolis. l. ciues. dicit q municeps est nomē generis[a]: ciuis ⁊ incola est nomē speciei. ⁊ idē dicit By. In cōtrariū videtur ℍ rub. que dicit ad municipales ⁊ de incolis. qsi incola sit spēs per se distincta a municipe. Pro hoc q: in. C. hēmus rubricaz de municipib⁹ ⁊ originarijs per se: ⁊ rub. de incolis per se. ergo sunt diuersa: vt. C. de codicil. l. si idem. Credo glo. dicere verū q incola est species ad municipem: vt pbatur in. l. si filio. §. municipes. j. e. ti. nec est incōgruum: vt qūqz cadat copula inter gen⁹ ⁊ spēm: vel q vna rub. fiat de genere alia de specie: vt in multis ptib⁹ iuris. Dico tū latius q nomen ciuis nō potest adaptari oib⁹ municipib⁹. vtputa aliqs est oriūdus de quodā castro libero: ℍ non poterit dici ciuis illius castri nec incola: sed appellabit municeps hoc noie generali: vel originarius: vt. C. de muni. ⁊ ori. super rub. ⁊ fic apparz q hoc nomē municeps est genus ad ciuem ciuitatis ⁊ ad castellanum alicuius castri cōstitutum origine: vel cōstitutiōe: vel quo alio mō comprehēditur etiaz: vt dictū est. ¶ Segtur in tex. natiuitas. vides q natiuitate qs efficitur ciuis: ⁊ dicit glo. q natiuitate pīna: vel ppa: vt. j. e. l. assumptio[b]. ⁊ ibi dicā. Item q: nascitur in comitatu in aliqua villa: vel castro subdita ciuitati efficitur ciuis illius ciuitatis: vt. j. e. l. q ex vico. Sz circa hoc dubitat vtrū comitatensis natus in ciuitate fit ciuis: vel ciuis natus in comitatu sit comitatēsis: vel forensis filius natus in comitatu sit comitatēsis. qdam dicunt q fic: q: inspicitur origo: vt hic cū si. Ad declarationē istius qōnis oz te scire vtrū de iure cōmuni aliqua sit differētia inter ciuem ⁊ comitatēsem? Rūdeo fic: q: comitatensis tenet ad maiora onera. potest enī eis iponi collecta pro ea parte que vocat capitatio que ciuib⁹ non pōt imponi: vt. C. de capi. ciui. cen. exi. l. i. lib. xi. ⁊ ibi no. ⁊ . C. ne rusti. ad vllū obsequi. deuo. l. i. e. li. hoc etiam faciunt statuta[c] ciuitatū: vt videtis. nūc ad p positum debetis scire q tam ciuis q̄ comitatensis dicit ciuis: sz psona comitatēsis est obnoxiata quodam nexu. s. quodam munere: vt maiora munera subeat: vt vidistis. Sed in istis fic obnoxiatis non inspicitur locus in quo nascit. sed persone ex qbus oriunt: vt. l. cuz satis. in prin. C. de agri. ⁊ cen. lib. xi. ⁊ fic natus ex ciue vbicunqz nascatur erit ciuis. Item natus ex comitatensi ubicunqz nascatur erit ciuis comitatēsis. natus vero ex non comitatensi erit ciuis[d] non comitatensis: qa non parentib⁹ comitatēsibus. Utrū autez in pdictis inspiciat conditio patris: uel matris de iure cōi. dicā alias in hoc tractatu. ¶ Quero aliquis est natus in quodaz castro subdito ciuitati pusij q est in tuscia: tn castrū ē in ducatu. nō est dubium q iste nascitur ciuis pusinus: vt. j. e. l. q ex vico. Sed dubitatur vtruz iste erit tuscus: vel erit ducatan⁹. Pro hui⁹ declaratōe debetis scire q municeps pōt qs dici respectu ciuitatis ⁊ respectu puincie. vñ est qdam pria cōis: vt tota puincia. qdam patria singularis[e] vt ciuitas pro

b ¶ .l. assumptio. q nascit i castro dicit ciuis illi⁹ ciuitatis. vīd bar to. i. l. nō dubita. s. de capti. ⁊ i. l. ij. b v. si. ⁊ an comitatēsis natus in ciuitate fit ciuis: ⁊ ciuis natus i ciuitate fit comitatēsis. vide ℍ bar. ⁊ adde qd cy. ⁊ ang. ⁊ bal. no. i. l. huiusmodi. §. legatū. de leg. i. p illū tex. dicit q si vxor alicuius existēs pegre pepit partū florentie: nō oz talis filius censeri origie ciuis florentinus: nec quo ad munera: nec quo ad honores. sed imol. ibi iclinat in ōriuz p hanc. l. ⁊. l. ciues. C. de incol. li. x. ⁊ ibi not. ⁊ forte melius: ⁊ fac etiā ad aliud ꝓm bal. ibi. ⁊ ibi dixi post imol. Sz pone aliqs ē natus de castro centi. qd est de cpatu bono. an dicat bono. vel forensis. vide no. Ja. bu. ⁊ bal. i auc. q i puin. C. vbi de cri. ⁊ add bar. in. d. l. ciues. ⁊ ad primū dictum. s. vide qd dicit bar. in. l. i. C. d muni. ⁊ ori. ADDE an filius comitatēsis natus i ciuitate fit ciuis bar. ꝓ filio. clxxij.

c ¶ Faciūt statuta. add no. in simili per bart. j. e. l. ij. §. idē rescripserūt. in ver. vlteri⁹ qro.

d ¶ Erit ciuis ⁊ ℍ adde qd no. bar. i. l. ij. j. de v. si. in. q. an priuilegia ꝓcessa ciuib⁹ extēdantur ad comitatenses.

e ¶ Patria singularis. ad de bar. p illū tex. in. l. hi q in pnci. s. de munc. ⁊ ho.

a ¶ Ad, municipales ⁊ de incolis. rub.

a m Unicipē nomē generis. adde bar. i. l. ciues de incol. li. x.

a ¶ Uberioris culture. vide Bar. in. l. cōclaue. s. de dā. infe. in fi. ⁊ no. cuius capelle qs dicat. ⁊ facit optime qd dixi post bar. in. l. gb°. §. i. alias i. l. plautius. s. de condi. ⁊ demon.

b ¶ Religiosus desinat. an p monachatiōem qs desinat esse ciuis: ⁊ adde qd dixi post Bar. in. l. in puinciali. in fi. s. de ope. no. nun.

c ¶ Quero ēt an plat° efficiatur ciuis. et vide bar. i. l. heres absis. ad fi. s. de iudi. ⁊ no. ino. in. c. ex ore. d pui. ⁊ qd no. mno. in. c. fi. de eo q mittit i po. caurei fu. ⁊ not. in. c. dilecti. el. ij. d rescri. ⁊ in. c. ex pte de fo. cōpe. ⁊ qd no. Bar. i. l. municeps. §. miles. j. e.

d ¶ Intelligit glo. hoc idē tz i. l. filios. in pn. C. de mūi. ⁊ oni. li. x. ⁊ allegat. l. i. C. d cap. ibi tñ B non audet affirmare. Hanc tñ opi. secut° est pau. d ca. in. d. l. hmōi. §. legatuz. de le. i. in lec. bono. sed idem Pau. de ca. in lec. padu. ꝓriuz tz opi. mo. secutus ⁊ ad. d. §. legatuz rñdet q illud ideo ibi: quia aliaſ fraudaretur mens defuncti: qz pdesset partū nasciturus esse in loco i quo ēcilla mater successerat ⁊ fieret piudicium legatario: vt etiam dixit ibi bal. in suo sūmario. ⁊ ita de facto seruat ſm Pau. d ca. ⁊ dicit q ita fuit de facto padue. p quo etiā faciunt not. per glo. ⁊ doc. in. l. assumptio. §. i. j. e. ⁊. d. l. filios. hanc opi. ēt tz rapba. in. d. §. legatū. ⁊ i. l. certa. §. fi. de leg. i. ⁊ ita dicit fuisse consultum: ⁊ refert ita tenuisse dñz xpo. d castel. alle. d. l. assūptio. ⁊. l. filio quē pater. de lib. ⁊ posth. ⁊ qa quo ad dispositionez. l. nō attēditur bo

pria: vt. l. roma. j. e. ti. ⁊ no. p glo. in. l. hostes. s. de capti. ⁊. l. puincialis. j. de v. si. ⁊. C. de natu. libe. l. iij. ⁊ l. vxor. §. si legauerit. de le. iij. Dico ergo q ē pusin° q̄tū ad munera ciuitatis: sz q̄tum ad munera puincialia diceret ducatan° in q puicia est castrū. vñ sibi origo ē. Et iō si q collecte ī ponerent bis p onerib° puincialib° nō deberēt subire illi q sunt in ducatu: vt. d. ll. lz de facto nō seruet. ¶ Quero ciuitas ista distinguit per portas ⁊ p parochias vtrū nat° in aliq porta: vel parochia dz dici de illa porta vl pochia rōne originis. videte ciues ciuitatis sunt vniformes: ⁊ ciuilitas q p originē cōtrahit est vniformis toti ciuitati: vt hic pz. ⁊. s. dictū est. distinctio ꝗo portaꝝ ⁊ capellaꝝ fit gra maioris noticie ⁊ gra facilioris diuisionis ⁊ honorib° ⁊ munerib° faciēdis: vt. l. nam salutē. s. de of. pfe. vigilum. sicut dicim° de agro q diuidit gra vberioris culture: vt. l. gaius. s. de le. ij. ⁊ iō natiuitas in aliq capella: vel porta nō facit eū illius porte vel capelle: sz ilia distinctio fiet: vt in q capella munera subit illius capelle dicat. ar. ex de pochi. c. fi. vel dicat illius capelle in q ipse hitat vbi magis cōuersat: vt. l. eius q. §. i. j. e. ⁊ ita de facto ꝓsuluit Ja. bu. lz nō p istas. ll. Sequtur aut manumissio. dicit gl. q manumissus sequtur originem manumittentis nō ei° q iussit manumitti: vt. C. e. l. ij. li. x. ⁊ pbat. j. e. l. libertus. §. ex cā. ¶ Sz q̄ro vtrū baptizat° B efficiatur ciuis b° ciuitatis qd videt. nā p baptismum qs liberat a pcto ⁊ a seruitute q̄ tenebat sathāe ⁊ angelis eius. ergo videt q̄si manumissio. p ꝓñs videt q cōtrahat ciuilitas. videte nō credo q q̄tuz ad tpalia p baptismū ꝓtrahat ciuilitas: quia certi sunt modi p quos ciuilitas ꝓtrahit: vt hic. ⁊. l. ciues. C. de inco. inter quos nō est iste. sed q̄tum ad spūalia relinquo canonistis. ¶ Sequtur in tex. aut adoptio. p adoptionē qs sequtur originē adoptātis: nec p hoc pdit pma sua originez: vt. j. eo. l. ordine. §. fin. ⁊ durat ista q̄litas donec durat ista adoptio: vt. l. sz ⁊ si is. j. e. ti. ¶ Juxta p dicta q̄ro vtrū forēsis factus monach° sancti petri vel canonic° sancti laurētij huius ciuitatis efficiat ciuis huius ciuitatis. Anteq declarē istam. q. oz q multa videam°. pmo an ciuis huius ciuitatis q efficitur monach° vel aliter religiosus desinat eē ciuis? Rñ. non. nā per monachatiōez qs nō pdit iura ciuilia: vt. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cle. Itē ille q monachat ascendit ad maiorem statū: vt in auē. de mo. in pn. sed per dignitatem supueniente pma ciuilitas nō tollitur: vt. l. filij. §. senatores. j. e. ⁊. s. de sena. l. vlt. Ita p monachationē nō desinit eē ciuis. ⁊ lz nō teneat ad munera realia vl personalia nō minus pp hoc dicit ciuis: vt hac. l. v. sed nūc. est enī ciuis puilegiatus. ¶ Quero ēt an caplm alicuius ecclesie pusine dicatur ciuis huius ciuitatis: vos scitis q caplm ē psona repūtata: vt. l. mortuo. s. d fideius. si ergo ista psona repūtata originem hūit B: qs dubitat q rōne originis erit ciuis. certe ciuis erit: vt hic. sed si eēt caplm qd alibi hūisset originē. Exēplū caplm hierosolymitanum venit ad ciuitatē istaz ⁊ posuit se in ecclesia sancti Luce: certe caplz hz hic domicilium rōne incolat°. nō aūt est ciuis: qz nec origine: nec alio mō quo ciuis constituitur. ¶ Quero ēt si aliqs forensis efficiat abbas sancti Petri an erit ciuis huius ciuitatis. ¶ Idem

minis destinatio. d. l. certa. §. fina. ⁊. l. is qui. de fur. C. ⁊ ita tenet Alexan. in. d. §. legitimum.

e ¶ Quero vtrū. statutū loquēs de ciuibus an hēat locum in his qui nō subeunt munera. vide tñ qd no. Bar. in auē. ⁊ oino. C. ne vxor p mari. ⁊ Bal. in. l. si non spāli. in. iij. col. C. de testa. ⁊ ibi etiā qui dicant de patria ⁊ de terra et ad materiaz adde glo. et ibi bar. i. l. i. s. d tu. ⁊ curda. ab his.

f ¶ Idē est dicere. nota q idē est dicere pusinus ⁊ de perusio. ⁊ ad de Barto. ⁊ Imol. s. solm. in pn. et late bar. i tractatu represaliarū. in. vij. q. ⁊ in. l. ij. j. de ver. si. ad de qd gl. lxx xv. di. c. florētinū. dicit q florentin° dicitur q est in de nat°. facit de excu. tu. l. sed ⁊ reprobari. in v. comanēsis. ⁊ d tu. ⁊ cur. da. ab his. l. i. in fi. ⁊ dicit bal. no. in. l. siue possidetis. C. de pba. q si statutū dicit q florentini hēant p perusinis hoc noie significat originē. secus si dicat hēant pro ciuibus: qz tūc pt referri ad quēcunqz receptū ad vtilitatem. facit qd ipse not. ī. l. si nō spāli. de testi. sz q appellatōe ciuium veniāt tñ originarij. tz bal. i. l. ciues. C. de ap. quod dicit no. pro represaliis.

q̄ro de rectore cuiuslibet ecclesie. ⁊ videt q̄ fic. ⁊ videtur casus ex de tē. or. c. cū nullus. li. vi. Preterea miles q est posit° in aliquo loco ad exercēdam militiam efficit ciuis illius loci: vt. l. municeps. §. fi. j. e. ⁊ ita intelligit glo. C. de inco. l. ciues. ergo ppositi° regimini alicui° ecclesie: ⁊ sic illius militie rōne efficitur ciuis. Preterea nō est dubium q abbas efficit de caplo: sed caplm est ciuis: vt dixi. ergo ⁊c. pterea vir trahit ad se vxorem suā: vt efficiat ciuis illius ciuitatis. vñ est vir vt. l. fi. §. itē rescripserūt. j. eo. ergo eadē rōne ecclesia trahit ad se plātum vel rectorē suū: qd puto verū. ¶ Ad ppositam qōnez rñdeo q monachus efficiatur ciuis illius ciuitatis p monachationē sicut p adoptionē. trāsit enī in ptātem capituli ⁊ in ptātem abbatis q sunt ciues: vt. s. dictum est. verūtñ ista ciuilitas durat donec durat adoptio: ⁊ sic si de illo caplo recederet ⁊ transiret ad aliud caplm: vt faciunt frēs predicatores minores ⁊ heremite desinerent eē ciues hui° ciuitatis ⁊ essent ciues illius capituli in qd transierunt. ¶ Sequtur in tex. ⁊ pprie qdem. hic no. q ſm ethymologiam vocabuli municeps: dicitur q̄si munerū pticeps. ⁊ sic vides q ppria significatio assumit ex ethymologia vocabuli: de quo plene dixi in repe. l. oēs populi. in tractatu statutoꝝ. ⁊. l. i. s. de testa. ⁊. l. tignū. j. de v. si. ¶ Secūdo no. q aliq pñt recipi ī ciuitate vt munera nobiscum faciāt: ⁊ sic receptiōe cōtrahit ciuitas: vt B in tex. dū dicit recepti in ciuitate ⁊c. Posset ēt hic tex. intelligi aliter: vt dicant recepti in ciuitate. s. ipso facto p eos mōs qui ponunt in pn. l. tñ por lectu. magis placet: vt receptiōe ppria ⁊ cōtractu hito cum alio ciuitas sibi faciat ciuez. hoc videmus seruari de ꝓsuetudine. hoc pbat in. l. edificia. cū sua glo. j. de v. si. hoc mō itellige. C. de inco. l. ciues. vbi dicit q ciues facit origo: manumissio: adoptio: ⁊ electio. nā ibi recitat ista. l. in eo q ibi dicit de electiōe. intelligo cōuentiōe: vel cōstitutiōe ciuitatis facta cū aliquo: ⁊ lz glo. ibi aliter intelligat. lz etiā intellectus glo. ibi positus est ver° in se. ¶ Veniam° ad tertiā particulam dicit hic q etiā illi q non subeūt munera dicuntur mūicipes sed abusiue ⁊ iproprie. ¶ Quero vtrum statuta q̄ loquūtur de ciuibus locū habeant in illis ciuibus q munera nō subeūt. videtur q nō: qz debēt intelligi statuta ſm ppriaz significationem: vt. l. j. §. si is q nauē. de exerc. ⁊. l. non aliter. de le. iij. ⁊. j. e. l. cōstitutionib°. sed illi non dicunt pprie ciues: vt hic ergo ⁊c. ¶ Contrariū dico: fateor q non dicunt pprie municipes. cū enī non subeāt munera repugnat allusio vocabuli. sed pprie dicitur ciuis castellanus seu terrigena illius ciuitatis castri: vel terre. ⁊ hoc p bat iste tex. duz dicit sue cuiuscūqz ciuitatis ciues ⁊ sic inuit q ve ⁊ proprie dicit ciuis: lz nō pprie municeps. ¶ Veniamus ad q̄rtā pticulam. hic habes q qs sequtur originē patris non originez matris. ¶ Quero qd in comitatēsib° vtrū nat° ex mre comitatēsi sit comitatēsis. dicā. j. e. l. ei° q iustū. ¶ Scōo ex ista pticula no. q idē est dicere perusin° ⁊ ciuis pusin° seu municeps perusin°: vt in hoc ver. q ex duob°. ⁊ in ver. sed si ex patre. ⁊. C. e. l. i. qd est verū si perusin° assumat: vt nomen appellatiuū. nam si aliqs proprio noie vocaret pusin°: non sequit ergo ciuis pusin°: vt. j.

e.l.vlti.§.pe. Idem puto si dicat talis de pusio q̃ intelligat.i.ciuis perusinus. Idē eni est dicere de pusio ⁊ perusinus: vt ex ō spon.c.i. ⁊ ē tex. ⁊ glo.s̄.de excu.tu.l.sed ⁊ reprobari.§.ampliuſ. ver.si eni. In glo.sup ver.cōmanēſis. lz eni predicta ꝟba importēt aliquem esse ciuē pusinum. videt q̃ non īportent de necessitate īpm esse habitatorem in pusio: vt.C.e.l.i.lz in cōtrarium faciat.j.de ver.si.l.puinciales.dic vt ibi. ¶ Veniamus ad qntam pti culam.hic hēs q̃ ex pūlegio pōt concedi aliqbus ciuitatib⁹: vt nati sequātur originē iuris. ¶ Veniam⁹ ad vlti.pticulam.dicitur hic q̃ vulgo q̃siti sequuntur originē mris: qz nullam hnt aliā originē. ¶ Quero qd[a] si est aliqs cuius ignorat origo pma materna ⁊ ppria: exēplū i infantib⁹ expositis ad hospitale .ignoratur pr ⁊ mater ⁊ locus originis pprie hoc anno cōsului q̃ est ciuis illius ciuitatis vbi est expositⁿ ⁊ nutritⁿ cū nulla alia reperiat origo: vt hic dicit tex.ibi q̃ eni aliam originē hic hz ⁊c. Preterea in dubio psumitur: vt.s̄.de fun.instru.l.si ita. in fi. ¶ Querit glo.qd de filio bastardo legitimato per pncipē.certe dicit glo.q̃ seqtur originem pris[b] cū fit legitimus: vt.l.ordine.in fi.j. eo.ti. ⁊ idez tz glo.C.e.l.filios. ¶ Vltimo no.q̃ frustra a pncipe īpetrat qō a iure cōi concedit: ⁊ ꝟba debent itelligi: vt aliqd operent.concor. sunt in glo.vide glo.que incipit.s.legitimus. in fi. Sol. hec verba possunt operari: ibi nō.arg.s̄.pro so. l.sed ⁊ si adijciatur.

Ex.l.sequenti.

¶ Si ciuitas hz tantū ptātem pōt appellari ad pores. Et an q̃ pmittit rempubli. saluā fore teneatur de dāno priuate psone. ⁊ priores hēntes arbitriū sup publica vtilitate nō pnt statuere: nisi de illis q̃ pertinent principaliter ad publicam vtilitatem.

q **Notiens.** ¶ Nota ex hac.l.q̃ pr tenet pro filio tā q̃ fideiussor. facit qō habuistis in.l. cum filius.in pn.s̄.de ver.ob. ¶ Ad istud op.j.eo.l. lucius.§.idem rndit.So.vt ibi. ¶ Secūdo no. q̃ pater q̃ nō contradicit: videt cōsentire.cōcoꝛ. sunt in glo. ¶ Ad hoc oppo.de.l.lucius.la picola.s̄.de admi.tu. Rnde q̃ hic logtur qn iniungitur officiū publicum auctoritate ⁊ vtilitate: ibi ꝟo erat vtilitate priuatū.rōnem dic vt ibi.⁊ tangunt doc.C.q̃ cū eo.l.i. ¶ Tertio no.q̃ ad officiū ordinis decurionū ptinet facere ea q̃ ponuntur hac.l.in ver.gestum aūt que vide: ⁊ nota.ex quo hēs q̃ massarius cōis tenetur soluere pecuniam de mādato prioris: ⁊ oia ista pertinent ad officiuz poris de iure cōi: vt hic.nisi alr cautū sit. ¶ Quarto no.ex ꝟ.sed ⁊ si filius.q̃ ad decuriones ptinet dare tutores: qō intellige qn eis spāliter esset pmissum.alias nō possent: nisi qn alij iudices deficerent: vt.l.vbi absunt.s̄.de tu.⁊ cura. da.ab his. Et pro hoc dixi alias[c] in filī. ciuitas hz ptātem tm: nec hz iudicem appellatiōis: vtrum possit appellari ad priores.dico q̃ sic.ar.d.l.vbi absunt.pro hoc facit optime.s̄.de ap.l.i.§.siqs in appellatiōe.in eo q̃ ibi loquitur de ꝛsulibus. ¶ Vltimo no.q̃ ille qui pmittit rēpu.saluam fore: nō tenet de damno puate psone: vt hic. ⁊.s̄. de ma.cōue.l.i.in pn.⁊.j.e.l.libertus.§.fi. ¶ Sz cōtra hoc op.qꝛ reipu. vtilitas est: vt insti.de his q̃ sunt sui vel ali.iur.§.fi. So.ad vtilitatez publicam ptinet vtilitas priuatoꝝ.secūdario ꝟo principaliter. Et p hoc facit in arg. ⁹q̃ si priores habent arbitrium sup publica vtilitate cōmunis q̃ ipsi non possunt statuere: nisi de his que pertinent ad publicā vtilitatem principaliter: qō no.

Ex.l.sequenti.

¶ An pupillus possit sibi cōstituere domiciliū.

p **Iacet.** ¶ Mo.q̃ filiūssa. pōt sibi ꝛstituer domiciliū sine ꝛsensu patris. ¶ Quero q̃liter cōstituat domicilium: Rndeo aio ⁊ facto: vt dicit glo.⁊ p batur.j.e.l.domiciliū. ¶ Quero quid sit domiciliū: dic vt.l.ciues.C.de incolis. ¶ Quero vtruz[e] pupillus possit sibi cōstituere domicilium: videtur q̃ nō: qꝛ nō hz animū nec intellectū integrū. puto cōtrariū q̃ si in aliquo loco pupillus hēat maiorē ptem facultatuz suarum: ⁊ ibi hītet dicit re ⁊ facto hēre domiciliū. hoc pbatur.C.vbi pe. tu.l.i.⁊ ibi p Azo.in sum. Nec ob.q̃ non hz animum: qꝛ animus regritur in eo q̃ hz.alias secus. ar.in.l.pe.in fi.C.de emā.libe.

Ex.l.sequenti.

¶ Ciuilitas an possit mutari.

a **Ssumptio.** ¶ Opp.s̄. de postu.l.i.§. bestias.glo.nō so.sed dicūt qdam illud cōtingit propter mitigādaz penā.sed tu dic q̃ hic est q̃dam qualitas ppter quaz qs obligat alteri .s.ciuitati sue ad munera subeūda: iō mutari nō potest sine ciuitatis cōsensu. In cōtrario est quedam q̃litas per quā qs alteri non obligat: vt bestiam esse ferocē. ¶ Item op.s̄.de rei ven.l.fi.⁊ .C.de nō nu.pe.auc̄.cōtra qui pppriam.glo.non sol.tu dic q̃ mēdacium nō nocet: qꝛ per hoc nō mutat veritas: vt hic cū concoꝛ.sed bñ nocet mētienti: qꝛ ipe puniet: vt in cōtrarijs. ¶ Extra gl. op.q̃ ciuilitas possit mutari ex libera volūtate ciuis: vt.l.in bello.§.manumittendo.s̄.de capti.⁊ postli.re. So.domicilium seu incolat⁹ pōt mutari libera voluntate[g]: vt.l.nihil.j.eo.sed ciuilitas cōtracta: vel natiuitate: vel alijs modis quos vidistis in.l.i.s̄.e.⁊.l.ciues.C.de inco. non potest mutari libera volūtate. Nec ob.§.manumittendo: qꝛ ciuitas ibi erat amissa ex dispositiōe legali ppter captiuitatē.vñ libera ptās ⁊ volūtas ē alicui ciuilitatem nō reacqrere. ¶ Quero vtrū ista cōfessio faciat fidem cōtra īpm mentientē. puto q̃ sic: vt.l.i.C.de cōfe.⁊.l. inde neratius. §.fi.s̄. ad.l.acql.donec pbetur contrariū.

Ex.§.sequenti.

¶ In quibus filius sequatur originem patris.

Filius. Iste ē difficilis.§.⁊ hēs B duo. pmo q̃ filius seqtur originē patris q̃tum ad ciuilitatem.secūdo q̃ filius nō sequitur domiciliū patris.s.cōstitutiōe. ¶ Ad primuz op.fm hoc qlibet eēt ciuis illius loci vbi natus est Adam: vel alij nostri antiq: vt Noe: vel sites qō dicere esset absurdū.glo.hic dicit fateor q̃ seqtur originem pris tm nō aui: ⁊ sic cessat pdictū incōueniens.ita tz glo.hic.⁊. C.e.l. filios. ¶ Cōtra hoc videt tex.istius.l.in fi.ibi libertini ⁊c.dum dicit.itē q̃ ex his nascunt ⁊c. Item videtur tex.j.e.l.libertus.§.q̃ in adoptiua. By.dicit q̃.ll.cōtrarie loquūtur qn pr ⁊ auus erāt eiusdē ciuitatis: merito seqtur originē aui. Istud est diuinare. Ja.de are.in hoc variauit. nam hic dixit simplr istas glo.non dicere verū p.ll. cōtrarias. Ad illud incōueniēs rndit: q̃ qs seqtur originē pris ⁊ aui.non aūt alioꝝ parentū antiquorū .ita dixit B. Et ita etiā tenebat do. Old.sed.C. de iuris.om.iu.l.ij.dixit aliter vz aut nepos nascit viuo auo: ⁊ seqtur originem aui: vt in ꝛtrarijs.aut post eo mortuo: ⁊ tūc secus: vt in istis glo.arg.l. emancipatū.in fi.⁊ qō ibi no.s̄.de sena.qō puto verū.si enim nascit viuo auo: ⁊ sic in eius ptāte

a ¶ Quero quid.⁊ adde bar.i.l. quia semper. de i ius vo.

b ¶ Originez patris . vide bar.in.l.assūptio.§.i. j.e.

c q Notiēs diri alias.vide not. p bar.i.l.i.§. siqs in appellatōe.s̄. d appel.⁊ qō dixi in.d.l.vbi. ⁊ adde textuz i auct.vt nul. iu.§. cōputauit.i ꝟ.si ara grātis ciuitatis.⁊ bar.i.l. ambitiosa.in .ij.col. s̄. de decre.bart.⁊ bal.i.l.ij. C. qñ fil.vel pri ua.⁊ in.l.i. d of.pcō.⁊ qō no. Ro.i rubri.de arbi.i vij.char.

d ¶ Facit i argu.no.p statuentib⁹.⁊ vide Bart.i.l. ambitiosa.in .i.⁊.iij.regula.s̄.d decre. ab ordi.faci. ⁊ i.l.i. C. de no.codi.cōpo.

e p Iacet. q̃ ro vtruz adde bar.i.l. i.s̄.de tut. ⁊ cu.da.ab his in.l.i.C. vbi pe.tu.

f a Ssūptio vide bar to.late i.l.p. uinciales. j. de ver.si.

g ¶ Libera volūtate. domiciliū seu incolat⁹ potest mutari libera volūtate. ⁊ vide Bar. s̄.e.l.§. fi. ⁊ bal.i rub.C. si a non compe.iudi.

a ¶ Filius q̃ro circa. ⁊ vide Bar. no. in cõsi. incip. i noie dñi. dubia occurrentia ex qõne Mar. ⁊ ē. vbi ēt q̃rit: qd si alibi natus est filius: ⁊ an filius sequatur originē ⁊ cõditionē patris. vide in. c. fi. de ser. nõ ordi. ⁊ in. c. 1z de ꝓiu. ser. ⁊ Bar. in. l. fi. j. e. ⁊ quo ad nobilitatem generis sequit patrem ꝑm Bal. in. . lfi. C. de ser. fugi.

merito eius originē sequtur sicut dicimus de filio adoptato vel legitimato: vt vidistis. s̃. eo. l. i.

¶ Quero circa istud ꝓmũ dictũ quo ad qd sequtur filius originē p̃ris. Tres opi. sunt in gl. ꝓma q̃ sequat originē p̃ris q̃tum ad honores ⁊ q̃tũ ad tutelas quas in loco originis p̃ris necesse hz agnoscere: vt. C. vbi pe. tu. vel cur. l. i. ⁊ nõ q̃tuz ad alia munera q̃ ibi subire nõ cogit: nec etiã ibi poterit cõueniri qõ ꝓbat glo. exẽplo ciuis trãslati ad dignitatẽ senatoriã: vt. j. e. l. mũiceps. ⁊. s̃. de sena. l. pe. vñ nisi alias in origine paterna filio ꝓstituat sibi domicilium ibi munera nõ subibit. ⁊ idez dicit gl. de eo q̃ sequtur originē manumisso ris: ⁊ ista ē p̃ria opi. Videam an sit ꝓba ⁊ certe i eo q̃ dicit q̃ quãtuz ad honores ⁊ ad tutelas sequtur patris originē. verũ dicit: vt. j. videbitis. sz inquãtũ glo. allegat ad hoc. l. i. C. vbi pe. tu. male dicit: qr ibi dicitur q̃ alicui põt dari tutor in loco originis paterne qõ est eis cõmodũ. nõ autez dicit q̃ quis ibi cogat esse tutor: quia illud esset onus. Item in eo quod dicit quãtuz ad alia munera non sequit patris originem male dicit: vt. j. videbitis. Itẽ in eo quod dicit q̃ in origine paterna non potest cõueniri male dicit per. l. incola. el. i. j. eo. ti. Sed Ja. de are. dicit q̃ in hoc potest sustineri glo. vt non possit ibi conueniri. subaudi si ibi non repiatur: vt. s̃. de iudi. l. heres absens. i. respon. ⁊. l. relegatorũ. §. non dubitandũ. s̃. de inter. ⁊ rele. quod satis potest esse bene dictum. ¶ Secũda opi. est in glo. q̃ in origine ꝓpria subit omnia munera. In origie vero paterna habet locum quod. s̃. dicit. Ista opi. non est vera: vt. j. dicam. ¶ Tertia opi. est glo. qõ in oibus subit munera rõne originis paterne vel manumissionis: vt hic. nisi alibi habeat domiciliuz: quia tũc nihil ibi subit oneris vel honoris: vt. C. eo. l. filios. Nec ob. q̃ dictum est de senatore: qr in eo est speciale propter dignitatem: vt liberet a muneribus municipij sui. ita dicit glo. Ista gl. in eo q̃ dicit q̃ debet subire munera in omnibus dicit verum. in eo quod excipit nisi habeat alibi domicilium. dicit male. Et ista exceptio reprobatur hic in fi. gl. que dicit. sed hec reprobatur. C. de muni. ⁊ origi. l. fi. per quam. l. ista exceptio reprobatur in alijs ista opi. approbatur. pro hoc. j. eo. l. libertus. §. prescriptus. ⁊. C. de inco. l. ciues. ⁊ ista est vera quam tenet Ja. de are. ⁊ Ly. in. l. ij. C. de iurisd. om. iudi. Non ob. l. filios. quã glo. allegat ad probandum dictã exceptionem: qr ibi non dicitur filiuz nõ ꝓueniri in originali ciuitate p̃ris si alibi hẽat domiciliũ. Sz dr nõ ꝓueniri i origiali ciuitate mr̃is si ibi ñ hẽbat domiciliũ Ut igit tibi liqat ista materia dic. aut loquimur de muneribus personalib: aut de patrimonialibus: aut de honorib: aut de iure conueniendi. primo cãu illa habet necesse subire ratione originis proprie vel paterne: vt. j. e. l. libertus. §. p̃scriptio. ⁊. C. de incol. l. ciues. ⁊. l. fina. C. de muni. ⁊ origi. reprobatis omnib alijs opi. supra dictis. Secũdo cãu. s. de patrimonialibus tũc certum est q̃ illa subit si ibi habet possessionem scilicet in loco originis proprie vel paterne: vt. j. ō censi. l. forma. §. si vero quis. ⁊. j. de mune. ⁊ hono. l. vlti. §. patrimoniorum. ⁊. l. rescripto. §. fi. ⁊. C. de mulie. ⁊ in quo loco mu. sub. l. i. lib. x. Tertio cãu. s. de honoribus. dico q̃ illa subit in loco originis proprie vel paterne: vt. s̃. de sena. l. pe. ¶ Quarto cãu scilicz de iure cõueniendi. dic q̃ poterit cõueniri in loco originis ꝓprie vel paterne: vt. j. e. l. incola. quod est verũ ꝑm Jac. de are. si ibi inueniat per. l. heres absens. i. respon. s̃. de iudi. ⁊ per. l. relegatorũ. §. non dubitãdum. s̃. ō inter. ⁊ relega. ¶ Venio ad secũdum. dicit hic q̃ domicilium constitu. patris quis non sequit. quero aliquis est ciuis huius ciuitatis ex cõstitu. an istam ciuilitatẽ filius sequatur. videtur q̃ nõ: quia est ciuilitas acquisita: ⁊ sic videt eadem ratio que in domicilio. In cõtrarium facit: quia ciuilitas acqsita per adoptiõem vel per manumissionem transit ad filios: vt. j. e. l. in fi. ⁊. l. libertis. §. in adoptiua. j. eo. sed ciuilitas quesita per cõuentionem predict s equiparat: quia vtrũqz fit per conuentiõem. ergo ⁊ c̃. non determino modo: qr ista q̃stio est in ciuitate clusina: ⁊ forte examinabitur in ciuitate ista. sed dicam de hoc. j. e. l. libertus. §. patris.

Viris prudentibus. [e] Vide circa hoc qõ no. per Ber. ⁊ Inno. extra de ma. ⁊ obe. c. iiij. vbi videtur dicere q̃ quis potest habere plura domicilia sz vnuz principalius altero vt videmus in regibus q̃ in qualibet ciuitate habent domicilium: tamẽ in vna ciuitate habẽt ꝓncipaliter. ¶ Item nota q̃ statim cum quis recedit cũ rebus suis de loco presumitur habere animum mutandi domicilium: ita no. per Inno. ex de renuncia. c. iij.

Libertini. ¶ No. q̃ manumissus sequitur originē ⁊ domicilium patroni. sed filius sequitur tantuz originem nõ domicilium.

n **On debere cogi.** Habuistis de hoc in. l. in annonam. s̃. ad. l. iul. de annona.

e **Jus qui.** Quid si origo matris ignoratur dixi. s̃. e. l. i. ¶ Quero an in cõditione illa que est aliquem esse comitatẽsez: vel nõ comitatensem: qs sequatur conditiõem patris vel matris. dicã vobis. j. e. l. fi. §. idem rescripserunt mulierem.

m **Unicipes.** ¶ No. ⁊ ꝓcordãtie sunt in glo. qõ ē vtile ad multa: vz vt sciam q̃ sũt citãdi: ⁊ qb ē fienda nũciatio seu ꝓtestatio qñ ē fiẽda ciuitati. fac ad hoc qõ hũistis. s̃. qõ vi aut clã. l. aut qui aliter. §. ⁊ si forte. dicam. j. de reg. iur. l. non potest dolo carere.

o **Rdine.** Materiam huius pncipij examina plene. s̃. de his qui not. infa. l. quid ergo. §. pena grauior. ⁊. l. ⁊ si seuerior. ⁊. l. si post domũ. C. de his q no. infa. ⁊ ibi per Ly.

In fraudem. ¶ No. contra comitatẽles qui suas alienant possessiones ciuibus ficte in fraudẽ. Et ponas hic casum per. l. pe. C. de rescin. ven.

Jus originis. Cum. l. sequenti. facit ad id quod dixi de ciue huius ciuitatis monachato alibi q̃ propter hoc non desinit esse ciuis. dixi. s̃. eodez. l. i. Bar.

b ¶ Itẽ in eo. ⁊ qualiter qs fortiat foruz in loco domicilij originis ꝓprie paterne vel auite vltra ꝑ no. p Bar. Uin. p d. Ant. in. c. accedẽs. el. ij vt li. nõ cõte. ⁊ cõis sntia videt q̃ ibi possit ꝓueniri si ibi inueniat. alias sec nisi quo ad finẽ distribuẽdi bona ibi sita. ⁊ sic eqparat foro ꝓct ꝑm imo. i. c. fi. de fo. cõp. de quo ēt p cy. i. l. iuris. . C. de iu. oi. iudi. ⁊ ibi vide bal. in ꝓriuz. ⁊ vid bal. in rub. C. si a nõ ꝓpe. iudi. q̃ in loco originis qs põt ꝓueniri. vbi ibi inueniat allegat hãc. l. ⁊ ibi qd si mutauerit domiciliũ: q̃ tñ sp hẽre p̃sũat domiciliũ in loco origis hz bal. i. l. fi. i. i. col. C. si a nõ ꝓp. iudi. ⁊ ibi vide ad materiã in. ij. colum. ⁊ no. q̃ vbi fit mẽtio ō dõicilio dz itelligi ō domicilio habitatiõis: vt voluit gl. i. c. statutũ. i. §. cuz vo. i glo. oliz dicebat. ō rescrip. i. vi. et inno. i. c. fi. ō fo. cõp. vñ ꝓprie ille ē subdit alteri q̃ est subdit rõne domicilij nõ ille q̃ fortit forũ rõne ct vel delicti. vt ē glo. not. i cle. i. in vbo subdi. ō fo. ꝓpe. ideo iste iudex domicilij hz ptãtẽ maiorẽ hz imo. i. c. fi. ō fo. cõpe. ⁊ ita illã glo. i. d. cle. i. seqt no. bal. i. l. ois. i. §. si vo appellitor. C. de epi. ⁊ cle. i. ij. colũ. ⁊ dicit bal. i rub. C. si a nõ cõpe. iudi. allegãdo glo. i. d. c. statutũ q̃ domiciliũ est potissimũ cum iurisditione. ⁊ adde q̃ in supiorib dicta sunt ꝓ doc. ADDE Spec. in ti. de cõpe. iudi. §. i. ver. xlij. ⁊ ibi Jo. an. in addi.

c ¶ Rõne originis. idem seqtur glo. in. l. i. C. de muni. ⁊ ori. ⁊ cũ te bibliũ origine. incolã aũt apd berꝯces esse ꝓponas. merito apud vtrasqz ciuitates muneribus iũgi ꝓpuleris. ⁊ gl. q̃rit qd si vtraque ciuitas mũera simul ꝓponit rñdet potior ē originis cã. l. libert. §. ij. j. e. fallit rõne ꝓuilegij. C. ō incol. l. ꝓuilegia. vide bar. ⁊ q̃ ibi dixi. d ¶ Venio ad scõm. d. l. libtus. §. patris. j. eo.

e ¶ Viris prudẽtib. adde in pn. bar. in. l lex cor. §. si tñ. s̃. ō iniur. ⁊ an qs possit hẽre plura domicilia adde qõ le. ⁊ no. in. c. ex pte. de fo. cõpe. ⁊ in. c. dilect. eo. ti. ⁊ ibi an qs possit cẽ sine domicilio. ⁊ baldus i. c. dilect. el. ij. ō rescrip.

f ¶ Presumitur hẽre. cuz qs recedit cũ reb suis p̃sumit hẽre animũ mutandi domicilium. adde Bal. in rub. C. si a nõ ꝓpe. iu. ⁊ ibi põit tres modos ꝓ quos quis amittit domiciliũ. ⁊ adde bar. i. l. domiciliũ. j. e. ⁊ qõ notat bar. i. l. ciues. C. ō ico. li. x ⁊ bar. i. l. assũptio. s̃. eo. in pn. ⁊ i. l. cels. j. e. ⁊ q̃ dixi post bart. i. l. lex cor. §. domũ cũ se. s̃. ō iniur. ⁊ vide i. c. fi. ō pro. ⁊ adde bar. i l. pdia. §. i. ff. de fun. istru. ⁊ adō qõ no. bal. in auẽ. ⁊ omnio. C. ne vxor ꝓ mar. i viij. col. dixit q̃ fiqs discedit de ciuitate ⁊ vadit ad hitãdũ i alia eiusdẽ tñ ꝓuicie nõ videt deserere originẽ. ⁊ adde bal. i rub. C. de pena iud. q̃ ma. iudi.

a l Ibertus. §. filium. idem in quolibet. adde Bart. in. l. si seruum. §. an filius. ff. de ver. obli.

b ¶ Cũ simul. item pdicta vide per Imo. in. l. q duos. de le. i.

c ¶ Causa originis. adde glo. in. l. cũ in adoptiuis. C. de adop. in fi.

d ¶ Sola. qro an. an possessorib⁹ forẽsibus possit iponi collecta no. Bar. i. l. rescrip. §. fi. & alle. & ibi dixi. vz tñ statutũ ozriũ ꝓz bal. i. l. i. i. vi. col. C. d sen. q p co. & de mõ & cautela puidẽdi per statutũ. vide bal. i. l. fi. i. ij. col. C. fine cẽsu vel reliqs. & vide bart. i. l. i. C. de muli. & i quo loli. x. in asipe. col. & dixi p⁹ bar. in. d. l. rescripto.

e ¶ Patris. ciuilitas ozcta vtrũ ciuilitas puilegio qsita trãseat ad heredes vel filios. vide bal. i. l. i. C. d pa. q fi. distr. qd ãt si reuocata ẽ ꝓcessio facta vtrũ ẽt intelligiẽ reuocata quo ad filios. bal. not. q sic i. l. nõ plures. C. de sa. san. ec. & adde bar. & bal. i. l. ij. ad fi. C. de lib. & eo. liber.

f ¶ In qõnibus. not. pro notario. & vide text. & ibi qd pau. d c. i l. calipodios alias. l. qzuis. §. fi. ff. d sol.

g q Uod maior i ppo sito h⁹. l. vid qd no. bart. i. l. i. in pn. & i fi. d albo scriben. & adde bal. in auc. si oẽs. ad fi. C. vt si se ab here. absti. & ad materiã adõ sing. qd bal. i auc. hita. in iiij. col. dixit q si cancellari⁹ facto scrutinio cognoscit aliqs voces dolo data, sẽt pt quartũ ꝓsciamen reprobare.

h ¶ Et hunc text. limita ꝓz text. in. c. scriptũ. de elec. & in. c. bone. d postu. pla. vz vbi oẽs de collegio vellent facere q vn⁹ qui nõ est de collegio det vocẽ in collegio: qz tunc nõ sufficeret si oẽs vellent excepto vno qz quotiẽscũqz tractaẽ de amittẽdo vocẽ auctoritzabilẽ eius q non est de vniuersitate: tũc vnius soli⁹ ꝗdictio annullat volũtatẽ aliozꝝ oiuz: dictũ ẽ no. cõpo. qd refert Io. an. i nouel. ibi in. c. scriptũ. d ele. qd no. & no. Ro. i. l. de pupillo. in pn. ff. de op. no. nun. Itẽ hanc. l. limita vbi maior ps vellet aliqd statuere ꝗ id qd iã diu fuisset obtẽtum: & a maiori pte statutũ apparente ꝓstitu. antiqua: qz nõ poterit: vt no. Inn. i. c. cũ oẽs. de ꝓsti. quẽ refert & sequitur Bal. in. l. fi. C. de aue. ꝓstan. & in. l. p fundũ. ff. de ser. rusti. pdi. & in. l. i. ff. de offi. cõsu. Item fallit nisi maior ps vellet, facere ꝗ id qd tam ipsi ordinassent ꝓm Inno. i. c. humilis. de ma. & obe. & bal. in. d. l. fi. lz ꝗ hoc faciat qd dixit bar. in. l. oẽs populi. in. iij. q. pn. ppe fi. ff de iu. & iure. ná in faciẽdo statutũ sufficiunt due ptes ex trib⁹: vt no. Bar. i. d. l. oẽs populi. i. iij. col. deinde i. iij. q. pn. dicit q sufficit eadẽ solennitas in destruendo q̃ fuit addita i faciendo: nisi dicat qd fallit quo ad hoc. itẽ limita hãc. l. nisi tractemus de reuocatiõe libertatis i fuitutem. tex. ẽ in. l. figs suum. §. pe. ff. d re q. re. Itẽ fallit nisi maior ps vellet ratificare extra collegium id qd minor ps i collegio decreuisiz post datã ptãtem aliqd faciẽdi oib⁹: puta qn qz & tres: ex illis faciunt vnũ: alij duo faciũt aliud. nã postea illi d collegio q dederũt ptãtem talẽ non pũt ratificare id qd illi fecerunt illi duo. tex. ẽ nota. i. c. i cãis. de elec. & no. bal. in. d. l. p fundũ. Item fallit i. l. fcri ptũ. §. fi. ff. d pac. qñ maior ps creditoꝝ hẽntiuz tacitã hypotecã vellẽt p iudicare creditorib⁹ hẽntib⁹ exp̃ssam. vide pulchre no. p bar. l. l. ij. C. de decu ri. li. x. & in. l. stipulatio. §. fi. ff. de pac. Itẽ fallit ubi tractaret de remissio. vindicte seu de iure vindicãdi ꝓm not. p ang. i. l. ij. i fine. de v. ob. & bar. i. l. iiij. §. cato. i fi. c. ti. ¶ Item limita nisi creditores vellent totũ debitũ remittere: vt dixi p⁹ Bar. in. l. etiã. §. fi. ff. de pac. ¶ Itẽ limita nisi maior ps vellet aliqd facere ꝗ ius ꝓm Cy. quẽ refert Bar. in. l. oẽs populi. in. ij. q. pnci. ff. de iusti. & iur. lz ibi bar. videat tenere ozium. & bal. ẽt videt ꝗ in. l. fi. C. de aucto. pstã. & adde qz glo. in. l. ij. C. q̃ fit lon. cõsu. dicit q hec. l. hz locũ in electiõe & in his q̃ singuloꝝ puident vt ilitati: nõ in his q̃ ptinẽt ad obligãdũ vniuersitatẽ: vt ex ꝗctu ꝓueniri possint & nõ ad obligandũ singulos de vniuersitate. & de materia vide Host. in sũma de ꝓsti. §. qñ. ver. lz cũ ecclesie. ¶ Itẽ limita hãc. l. nisi minor hẽret iustam cãm ꝗdicedi ꝓm glo. not. i. c.

Ibertus.

Filium. ¶ Op. de fideius. l. iure nro. So. de iure antiquo põt ꝓueniri prius fideiussor q̃ ꝑncipalis: vt ibi. rõ qz sponte fideiussit. sed ⊼ loqtur in pre q tacite fideiubere videt: vt. l. ij. ff. e. & no. C. de decu. l. ij. Idẽ vidistis in pignore qz ex tacita hypotheca nõ puenit ad pignorũ possessores: nisi ex cusso ꝑncipali: vt. l. moschis. ff. de iure fis. hodie est idẽ in quolibet fideiussore: nisi fuerit renũciatum huic beneficio: vt. C. de fideius. auc. pnte. et ideo si pt expresse iussisset filium suscipe officiuz vel alium cõtractũ facere nõ deberet filius prius discuti ꝓm Ia. de are. vt. ff. de ver. ob. l. si seruum. §. an filius. & ibi dixi ꝓm eum.

Prescriptio. Añ oia premitte q̃ dant vacatõnes: vt q fuerit por stet p qnquẽnium q̃ non sit prior: vt hẽs in gl. lz de iure statutoꝝ aliter disponitur. Hoc pmisso scias q̃ iste. §. itelligitur duob⁹ modis. Primo mõ: vt intelligat inter eosdem. s. homines. Alio mõ: vt intelligat inter eosdẽ. s. municipes: vt hẽs in glo. sup v. alios. que dz stare sup verbo eosdẽ & clariu s intelligeretur.

Cum simul. ¶ No. q̃ qs non põt hẽre duos honores ĩ diuersis ciuitatib⁹. & sic facit ad ea q̃ tota die cõtingunt in ciuitate perusij q̃ qñqz qs extrahitur rector duarũ ciuitatũ. Item pdicta intellige ꝓ qñ duo honores deferũtur simul & eodẽ tpe: qa tunc pferr cã originis. si vero deferunt successiue ille pferr q prius vocatur. ita nota. C. de ico. l. ciues. in glo. magna.

Ex. §. sequenti.

¶ An possessoribus forensibus possit imponi collecta.

Sola. No. q̃ pp solam possessionẽ non põt qs grauari. ¶ Quero an⁹ possessorib⁹ forensib⁹ possit imponi collecta. Doc. oẽs dicunt q̃ nõ. nam collecta est munus qd imponit psone pro reb⁹. ergo si psona nõ est subdita rõne domicilij vel originis: nõ põt ei imponi: vt hic. & est exp̃ssum in. l. rescripto. §. fi. j. de mune. & bono. Predicta vera nisi ciuitas hẽret de hoc spãle puilegium: vt hic. Item hoc nõ hz locum in ciuitate perusij in qua oia predia effecta sunt tributaria cõis. Et ideo onus collecte iponitur rebus nõ personis pro rebus. Et sic erũt munera primonialia q̃ possunt possessorib⁹ iponi: vt. C. de muli. & in quo loco. l. i. li. x. & j. de cen si. l. forma. §. q vero. hodie ꝓ ciuitates sibi occupauerunt hoc puilegium.

Postliminio. ¶ Op. de. l. in bello. §. manumittendo. ff. de capti. So. dicit glo. istud est verũ qñ est in alia ciuitate nõ aio ꝓstituendi domiciliũ. alias secus: vt in. l. ꝓtraria. Tu dic q̃ ibi loquitur ĩ eo q voluit recupare ciuilitatẽ romanã. als de necessitate recuparet domiciliũ ratiõe originis quod mutari non potest: vt. l. assumptio. in pnci. ff. eo. & ibi d ix.

Ex causa. Istũ. §. itelligẽ ĩ eo q ẽ manumissus ab hoie ex cã fideicõmissi. secus si eẽt manumissus ex cõstitutione pp ꝓtumaciã eoꝝ q deberẽt mãumittere. tũc eni sequerẽt originem testatoris: qñ testatoris libertus efficit. si eni efficeretur libert⁹ rogati: seq̃retur originem rogati: qd dic vt. l. cuz vero. p totam. l. ff. de fideicõ. li. & l. infantes. e. ti. & no. per Azo. in summa. C. de mu. & ho.

In adoptiua. Hunc. §. examina vt dixi. ff. e. l. assumptio. §. filius.

Ex. §. sequenti.

¶ An ciuilitas ꝓtracta ex ꝓuẽtõe trãseat ad filios

Patris. No. qñ domiciliũ ẽ mutabile ex volũtate hẽntis ipũm non trãsit ad filios. secꝰ si nõ ẽ mutabile: & ex hoc põt solui id qd q̃siui. ff. e. l. assumptio. §. filius. in vlt. q. s. q̃ ciuilitas cõtracta ex ꝓuentiõe trãseat ad filios: qz qs est obligat⁹ ciuitati: nec põt libera voluntate recedere. pro hoc faciũt alie rõnes quas dixi ibi. Facit etiaz qz puilegia acqsita p dignitatem transeũt ad filios: vt. j. e. l. filij. §. senatores. pro hac pte facit qd videm⁹ in alijs cõtractibus. nã cõtract⁹ mandati societatis precarij: qz mera voluntate pũt reuocari nõ trãseunt ad heredes secus in alijs: vt. l. sicut. C. de ac. & obli. & l. incõmodato. §. sicut. ff. cõmo. sic in hac ciuilitate cõstituta ex conuentione: & istam partem puto veram: non sunt alia.

In questionibus. ¶ Op. C. de suspe. tute. l. eũ. & ff. de so. l. q̃ si forte. §. i. vbi accusat⁹ de suspecto tutellã quã prius hẽbat administrare nõ põt. Sol. qñqz accusat quis de crine cõmisso ex officiũ: & tũc retinet interim officiũ & administrationez: vt ⊼. qñqz qs accusat de crine cõmisso in officio: & tũc interim retinet officiũ: sed iterim lite pendente interdicit administratio: quod dic vt ibi dixi.

Sola domus No. q̃ lz qs emat domuz in ciuitate nõ tñ ex hoc est incola nisi alia fiant.

Nominati. ¶ Op. ff. e. l. fi. So. aliud i pre: aliõ in fideiussore: & sic in hoc ꝓditio patris est grauior.

Fideiussores. Hũc. §. hũistis. ff. de fideius. l. fideiusso. magistratuũ. & facit ad ea q̃ ibi dixi.

o **Iuus.** No. q̃ de iure cõi ille q hz vnũ honorẽ nõ põt ffirmari. fallit in casib⁹ q bac glo. ponunt.

Ex. l. sequenti.

¶ An q̃ maior pars facit oẽs facere dicant.

q **Uod maior.** ¶ Op. C. d ocu. l. noiatio

cupientes. §. ij. de elec. in. vi. ¶ Itē limita in casu. c. pastoralis. d rescrip. vbi ad materiā vide glo. ⁊ vide Ro. in rub. de arbi. in. vij. char. ⁊ qd ibi dixi. ¶ Itē limita nisi minor ps eēt discretior ⁊ firmior aut sanior. c. ga ppter. in ver. saniori. de elec. ⁊ no. imol. in. l. pōpo. alias incipit si vni. de re iudi. ⁊ qd si ptās datur ancianis ⁊ vni alij de collegio: ⁊ i elec. sunt oēs anciani: ⁊ minor ps alterius collegij: ⁊ oēs ad iuicē faciunt maiorē ptē an possint eligere. vide bal. i. l. si ad scribatū. C. d ap. ⁊ an hec ratificatio possit fieri in camerif vel i loco nō ꝓsueto. dic ꝙ nō ꝓm bart. i d. l. oēt populi. in. ij. q. pn. ⁊ est tex. ⁊ ibi no. in. l. etiaz. §. fi. s. d pac. ⁊ nūqd semine admittāt. vide imol. in l. ij. §. fi. d v. ob. ⁊ bar. i. l ꝓma. de legi. ¶ Itē limita istā. l. nō hēre locū in crinalib⁹: vt sentit gl. in. c. milites. i. lvi. di.

a ¶ Liberationis. vide i. l. rescriptuz. in pn. s. d pac. vbi p doc.

b ¶ Ad ꝓiudiciū singulorꝫ vide gl. i. l. ij C. q̄ fit lon. ꝓsue. alex.

c ¶ Oppo. eī de ꝓsti. adde bal. i. l. fi. C. pro socio.

d ¶ Possumus dicere. an h sit verū vide qd dixit bar. referendo Lyn. in. l. oēs populi. i ij. q. pn. s. de iu. ⁊ iur. ⁊ qd dixi. s. fz ibi loqtur ēt in his q hāt ptātem statuēdi cōtra. l.

e l Ucius. §. idē. so. q̄dā sunt. vtrū qſ soluat collectā de bonis dotalib⁹: ⁊ q̄ bona veniūt extimāda ⁊c. in ponenda collecta. vid bar. i. l. ꝓuat. C. d exc. muli. x. ⁊ spe. i ti. de cē. §. i. d v. fi. ⁊ qd leg. ⁊ no. in. l. i. C. de muli. ⁊ in quo loco. li. x. dixi i. l. iiij. §. si actor. ff. de re iudi. ⁊ no. bar. in. l. neqz. s. de ꝓpensis.

num. So. dico ꝙ oēs debēt vocari ⁊ debent esse pnites due ptes: tūc qd facit maior ps psumunt oēs facere: ⁊ oēs facere videt ita loquitur hic. ⁊ no. in. l. nulli. s. qd cu. vniuer. not. vñ de iure cōi sufficit ꝙ partitum vincat per maiorem partem. vñ si ex vna pte vnus esset plus alia pte diceret partitū esse obtētum: tamē ad minus due partes debent eē presentes: vt dixi. ¶ Ad istud op. C. de au. pst. l. fi. ⁊. s. de aqua plu. ar. l. finaūt. ⁊. l. p fundū. s. de ser. ru. p. cum si. hic allegatis. gl. nō soluit. By. eī de re. iur. c. qd omnes tangit. dicit sic: quedā sunt cōia pluribus: vt vniuersis: ⁊ tūc quod facit maior ps omnes facere vident: vt h cum similib⁹. Quedam sunt cōmunia pluribus vt singulis: ⁊ tunc qd facit maior pars nō preiudicat alijs: vt in cōtrarijs nunc allegatis. fallit fauore liberatiōis[a]: vt. l. si plures. ⁊. l. maiorem. s. de pac. ⁊ causa impediende cessionis bonorum: vt. l. vlti. C. qui bo. ce. pos. ita dicit By. ¶ Contra primū membruz By. est. s. de ma. conue. l. i. i prin. vbi tenentur solum hi qui fuerunt presentes. Sol. quod facit maior pars oēs videntur facere quātum ad preiudicandū ipsi vniuersitati: sed quantū ad preiudicium singulorum [b]hoc facientium: secus vt in cōtrario. ¶ Item ad idem oppo. eī de ꝓsti. [c]c. cum oēs. So. dicit ibi Inno. ⁊ etiā Ber. tangit qd facit maior pars videntur facere oēs. verum est qñ faciunt aliqd ad vtilitatem cōem ipsius vniuersitatis. secus si facerēt aliquid ad vtilitatē singulorum: q: tūc omnes debent cōsentire: vt ibi. Item cōtra istam partem facit in auē. de defen. ciui. §. fi. ibi nullo reluctāte ⁊c. Ex quo apparet ꝙ vnius cōtradictio ipediret. So. specialis casus est i quo oiuz cōsensus requirit. Ex predictis ꝓmū mēbrum By. dz subdistingui qd facias per teipm. ¶ Ad secūdum mēbrum dicit ipse ꝙ fit a maiori parte nō preiudicat alijs qñ est cōe pluribus vt singulis. fallit fauore liberatiōis ⁊ cessionis. ita dicit By. dico ꝙ sunt plures alij casus in qbus fallit ꝓmus quando qs vult vti re ad eum vsum ad quem est destinata: vt. l. in tantū. §. in cōe. s. de re. diui. ⁊. s. cōmuni di. ⁊. l. si edes. ⁊ de vsufruc. l. arboribus. §. nauis. Fallit etiam fauore administratōis pupilli bonorum vel debitoris absentis vel fugientis: vt. l. iij. §. fi. s. de admi. tuto. ⁊. s. de cur. bo. dan. l. ij. in prin. ⁊ de bo. auc. iudi. pos. l. fi. in pn. Tertio fallit fauore dirimendarum litium: vt. s. d re iudi. l. duo ex tribus. ⁊. l. item si vn⁹. §. fi. s. de arbi. Fallit etiam in cāu. l. si plures. s. pro soc. sed possumus dicere⁹ ꝙ ibi est fauo: liberatiōis: ⁊ sic claudatur sub exceptione. By. tamen in casu etiam si omnes nemine contradicente consentirēt. non valeret qd actū est: vt si facerēt. l. prohibente: vt. l. iubemus. §. scientes. C. de sac. sanc. eccle. non sunt alia.

d **Omicilium.** Aduerte. dico ꝙ facto trāsfertur domicilium quando quis cum rebus suis recedit: vt no. extra de renunciatio. c. iij. per Innocen. ⁊ dixi. s. eo. l. assumptio. §. viris prudentibus.

l **Acius.**

Paulus. ¶ Quero que est rō huius. l. Respondeo

f ¶ Impatori in ꝓsilio. minor nō hz vocē in ꝓsilio adde tex. in. l. rem. j. de mune. ⁊ ho. ⁊c. ⁊ bar. in. l. de pupillo. in prin. ⁊ ibi Ja. de are. s. de op. nonun. ⁊ ibi dixi late post Bar. in. l. spurij. §. i. j. ti. i. ⁊ qd no. bal. in. l. fi. C. d testa. mili. ⁊ vide. c. ex rōne. de eta. ⁊ qua. ⁊ glo. no. in. c. ex co. de elec. i. vi. in ver. suffragium. ⁊ spe. in ti. de sindico. §. i. in ver. seruus eta.

quia principalis ad vsuras nō tenet: vt. j. e. l. cōstitutiones. ⁊ ideo nō tenentur fideiussores: ⁊ ꝓz hoc cessant oia cōtraria hic facta in glo. Qñ aūt principalis tenet ad vsuras: vtrū fideiusso: simpliciter intercedens teneat: dic vt. l. quero. s. lo. ⁊. l. centū capue. s. de eo qd certo loco.

Ex. §. sequenti.

¶ Si pater misit filiū ad studendum: an expēse debeāt fieri de cōi si pater decedat.

Idem respondit. ¶ Not. ꝙ heredes patris tenent pro munere iniuncto viuo patre. sec⁹ pro eo qd iniungit mortuo patre. Et per hoc dicit By. ꝙ si pater misit filiuz ad studiū ⁊ postea decessit ꝙ expēse studij debent fieri de cōi ex eo ꝙ pater viuēs istud onus suscepit. ar. s. fa. herc. l. ex parte. §. filius. ⁊. l. si filia. §. idem scribit. ⁊. s. de colla. bo. l. i. §. sed an hic. sed ego determinaui ibi ꝓtrarium. rō q: ille. ll. loquūtur qñ pro munere iniuncto pater erat iam obstrict⁹ ⁊ obligatus: merito illa obligatio transit cōtra heredez. sed quādo pater mittit filium ad studium non ē obligat⁹ pater ad cōplendū studium filio. vnde eo mortuo non est aliqua obligatio que trāseat contra heredes.

Ex. §. sequenti.

¶ An vir teneat soluer collectas ꝓ fūdo dotali.

Idem respondit cōstāte. Iste est valde no. casus. ¶ Op. ⁊ vī ꝙ vir debeat soluere collectas pro fūdo dotali: vt. s. de i pē. in re. do. fac. l. neqz. So. q̄dā sunt[e] mūera pri monialia ⁊ i istis ille dz subire q possidet. vir aūt possidet. ergo ⁊c. Quedā sūt mūera q̄ ponunt psone pro reb⁹: ⁊ ista etiā dz subire vir: vt in. l. cōtraria. facit in Spec. de cen. §. nunc videndum. quedam sunt munera mere psonalia: tamē in eis habetur respect⁹ ad substātiaz. Exēplū dicit statutum nullus possit esse prior: nisi habeat bona extimata mille libris. Isto casu ad bona dotalia non habetur respectus: vt hic. ita debet intelligi. l. subeunda. C. de decu. tene mēti predicta.

Imperator. ¶ Not. ꝙ pōt creari decurio minor: tñ do nec ē minor. xviij. an. non hz vocē in ꝓsilio[f]. videbitis etiam. j. ti. i. l. spurij. §. i.

Idem respondit si ciuitas. ¶ No. ꝙ venditio rerū fiscaliū semp videt fieri sub pacto adiectiōis in diez: vt h. ⁊. C. de fi. instru. ⁊ iur. bas. fis. l. si tpa. li. x. ¶ Item no. ꝙ in ciuitatib⁹ secus est: nisi de hoc hēat. l. propriaz. ¶ Quero qd vult dicere. l. propriam. dicit glo. i. ꝓuilegium. idē dicit. C. de re. ci. l. i. ⁊. l. ij. tu potes dicere nullā ꝓpriaz. l. hoc est ꝓpriū statutū. potest enī ciuitas facere statutum ad suam vtilitatem inter suos ciues: vt hic. ⁊. l. antiochensiuz. s. de pri. cre.

Ex. l. sequenti.

¶ Uidua retinet domicilium viri.

f **Ilii.**

Uidua. ¶ No. ꝙ mulier retinet domiciliū viri mortui[g]. rō quia videt stare i ꝓmo mrimonio donec ē vidua: vt. l. fi. C. d bo. ma. ⁊ no. i. l. i. §. exactō. C. d rei vx. ac. ¶ Utꝫ

g f Ilij. §. vidua. viri mortui. hoc intelligas verū si honeste viuat ⁊ ꝓbat tex. no. in. §. fi. in auē. de i sti. ea q̄ parit in. xi. mēse ⁊c ⁊ vide in materia bar. i. l. itē legati. ff. de le. iij. ⁊ in. l. necessarij. de v. si. ⁊ i. l. his solis. C. de reuo. do. vbi oino vid bal. ⁊ sic habes hic. ⁊ in. l. semine. C. d sena. ꝙ mulieres corruscant radijs maritorū etiam didua. tamen si trāsit ad monasterium perdit dignitatem quā ex persona viri sortiebatur. xxij. q. ij. i. c. scripsit in glo. ⁊ etiā possz inferri: an verum sit id qd no. gl. ⁊ bar. in. l. ticia scio. §. vsu. de le. ij. ⁊ q̄ mulier dicat vidua. vi de bal. i. l. fi. C. de plagia. ⁊ ꝙ retiat nobilitatez viri no. bar. in. l. fi. de ver. si.

aūt mulier dicat eē ciuis illius ciuitatis vñ ē vir. dicam. j. e. l. fi. §. idem rescripserunt mulieres.

Relegatus. Intelligit gl. quo ad onera nō quo ad honores: tene mēti ꝓ confinatis: vt ibi sortiantur domiciliū: ⁊ sic possunt cōueniri: vt hic.

Ex. §. sequenti.

¶ Abbas effect⁹ eps si ꝓpter turpitudinē ꝑdit epatum nō recuperat abbatiam.

Senator. Dicit By. no. ⁊ ē casus ꝙ si aliqs abbas eligit ī eps ⁊ postea remoueat ab epatu ꝓpter suam turpitudinē nō recupat abbatiā: nisi spāliter īpetret.

Ex. l. sequenti.

¶ Miles ⁊ doctor efficiunt ciues illi⁹ ciuitatis vbi stipendia merentur.

m **Uniceps.**

Miles. Glo. intelligit istaz. l. ꝙ efficiat ciuis illius loci vbi merent stipendia. ita no. C. de incolis. l. ciues. quod est not. ꝙ stipendiarij sunt ciues illius ciuitatis donec hic merent stipendia. Idem in doctore⁸ q est miles legalis militie. Idem in rectore ⁊ prelatis ecclesie: vt dixi. s. e. l. i.

a m Uniceps idē i doctore. doc. dicunt ciues i loco in quo hāt stipēdiuz ⁊ stipēdiarij: qō multū notidem segtur do. Flo. in. c. fi. de pochi.

Ex. l. sequenti.

¶ An bona sit ꝓsequētia actio descēdens ex statuto est stricti iuris ergo statuta sunt stricti iuris.

c **Onstitutiōibus.** Tex. ibi ex detrimēto. i. pp malam administrationē. q. d. nō ex eo ꝙ in vsus suos cōuertit: sed ex eo ꝙ rēpu. p culpā lesit. ¶ Op. s. de vsur. l. cū quidam. §. pe. So. dicit glo. hic honor fuit delatus ibi vo munus. ar. j. de mu. ⁊ ho. l. honor. i. rūso. §. i. tu dic ꝑm Ja. de are. ꝙ ibi tenet q: pecuniaz publicā in vsus suos cōuertit. hic vo: q: p culpā male administrauit: vt ex tex. colligit. By. inducit hanc. l. in ar. ꝙ statuta sunt stricti iuris qō apparet: q: actio descēdens⁹ ex eis ē stricti iuris cuz vsure nō veniāt: vt hic videtis. ¶ Aduertatis q dam semel ad hoc opponebat ꝙ ista nō est bōa ꝓnūtia: actio descēdens ex statutis est stricti iuris: ergo statuta sunt stricti iuris: ⁊ ꝓbabat sic. actō descēdit ex cōtractu iuris gētium: ⁊ cōstat ꝙ actō est ciuilis. Itē ꝓtract⁹ sunt facti: vt. s. de cur. fur. l. cōsilio in fi. ⁊ tñ ex eo descēdit obligatio q̄ ē iuris: vt insti. de obli in ꝓn. Itez vsucapio est iuris ciuilis: ⁊ tñ per eā acqritur dñium qō est de iure gētium. Breuiter veritas est ꝙ ꝓnūtia tz pro cui⁹ euidētia debetis scire ꝙ q̄dam sunt q̄ respiciunt effectum. q̄dam sunt q̄ respiciunt originē: in his q̄ respiciunt effectū tz ꝓnūtia de qua loquit hic. vbi gra effect⁹ alicuius rei est bonus. ergo res est bona. Ita in ꝓposito effectus statuti est stricti iuris: q: producit actiōez stricti iuris. ergo ipm statutum est stricti iuris: qō apparet. insti. de actio. §. actionū. vbi dicit que actiōes sint bone fidei ⁊ que stricti iuris: de cōtractu tñ nulla fit mentio: ⁊ tñ ille cōtract⁹ dr stricti iuris: q: ꝓducit actōez stricti iu. ⁊ ille ꝓtract⁹ dr bōe fidei: q ꝓducē actiōz bōe fidei: vt. l. cōsensu. in fi. s. de ac. ⁊ ob. ⁊. s. de dona. l. eū qui. sitr illa obligatio dicit diuidua ⁊ ī diuidua: cuius effect⁹ est diuidu⁹ vel indiuidu⁹: vt. l. in executōe. §. scōa spēs. s. de ver. ob. In his vo que respiciunt originē loquūtur cōtraria: vt cum dico obligatio oritur de iure gentiū: ergo ⁊ actio que orit ex obligatiōe est de iure gentium: ⁊ eodē modo loquūtur alia cōtraria. vnde ibi in his que respiciunt originē. hic in his que respiciunt effectum.

b c Onstitutiōib⁹ actio descendēs. an actio descēdens ex statuto sit stricti iuris. dic ꝙ sic: vt hic idē bar. in. l. oēs populi. s. iu. ⁊ iur. ⁊ bal. i. l. Ꝓtus in ꝓn. C. d fi. istr. ⁊ ad materiā vide qō no. bart. in. l. nec ei. s. de adop.

m **Agistratus.** ¶ No. ꝙ plures magistrat⁹ repntant vicem vnius qō pōt intelligi dupliciter. Prio q: si delinqrint non puniat quilibet insolidū: sed oēs vna pena: vt. l. aufert. §. fi. s. de iur. fi. ⁊ de pub. l. si mlti. ⁊ l. tres tutores. s. de admi. tu. ¶ Scōo modo potest itelligi: vt oēs hēantur loco vni⁹ q̄si diceret eoꝝ officiū est indiuiduū: ⁊ cuilibet eoꝝ videt ꝓcedi insolidū: vt. s. e. l. ipator. qō dic vt ibi. ¶ Itē no. ꝙ officia videntur ꝓcedi ꝑm ꝓsuetudinē: sicut ⁊ cōtract⁹ cōfecti simplr ꝑsumunt cōfecti ꝑm ꝓsuetudinē: vt. l. si ꝓ us. s. de aq̄ plu. ar. ⁊ l. qō si nolit. §. q: assidua. s. de edi. edi. ¶ Querit glo. vtrū sntia lata ꝑ vnum ex plurib⁹ sine alijs valeat: ⁊ dicit ꝙ non: qō itellige ꝑm distinctiōz positā. in. l. pomponi⁹ scribit. als incipit si vni. s. de re iudi.

e m Agistratus istuz tex. no. alleg. bal. i. l. ij. i. iij col. C. de cōsti. pec.

e **Ꝑque.**

Magistratibus. Nota ꝙ de iure cōi magistrat⁹ municipales hoc est defensores ciuitatum nō hēnt merū ⁊ mixtū impiū: qō intellige: vt pe scripsi. s. de dā. ifec. l. i. ¶ Scōo no. ꝙ magistratus mūicipalis nō pōt ī itegꝝ restituere. ¶ Ad hoc op C. vbi ⁊ apud quē. l. fi. ista est ꝓa solu. ꝙ B. l. hodie in hoc corrigit per illā ꝙ qlibet magistratus⁹ possit restituere in itegꝝ fauore minoꝝ. ¶ Tertio no. ꝙ magrat⁹ municipalis nō possit mittere i possessionē ex ꝑmo decreto. ¶ Ad hoc op. de. l. i. ⁊ l. iiij. §. duas. s. de dā. infe. dicit glo. ibi ex ꝑmo decreto: hic vo ex scōo: qō nō est verꝝ q: hic de primo decreto loqtur qō apparet: q: dicit rei seruāde cā: vt. l. i. s. q. ex cau. in pos. ea. dic ergo ꝙ est spāle in cā dāni ifecti in qua magistratui municipali ꝑmittit interpositio primi decreti. ¶ Item cōtra hoc op. de. l. cognitio. §. fi. s. d of. eius cui man. est iuris. So. cognitio bene pōt demādari: sed interpositio non.

d e Ad q. §. magistratibus. qlibet magistratus dicti p⁹ bart. i d. l. fi. b alle.

e **Ꝑque qui.** ¶ Op. de. l. assūptio. §. fi. s. e. ti. Sol. ꝙ hic dicit domiciliū subaudi tm. Ista est vera q: non domiciliū sequitur.

Si quis negocia. No. textū mirabilem ad ꝑbādū q̄tr ꝓtrabit icolat⁹: ⁊ ēt qñ qs bz ī loco maiorē ꝑtē fortūaꝝ suarū: vt no. j. e. l. d iure. ī ꝓn. ⁊ ibi dicā. Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter ꝓtingere pōt ꝙ qs habeat originez ⁊ non domicilium:

Celsus siquis istructus

Ad hūc tex. op. ⁊ vr ꝙ qs nō possit eē sine domicilio. nā saltē bz dōiciliū rōne origis q̄ mutari nō pōt: vt. s. e. l. assūptio. ī ꝓn. ⁊. C. e. l. origine. So. dicūt qdā aliō ē hēre domiciliū aliō originez. qō gl. nō plz q̄ dicit ꝙ q bz originē bz ⁊ domiciliuz: vñ ēt infantes stati cū nascunt hūt domiciliū: vt. s. e. l. assūptio. ī fi. ⁊. l. filij. i. rñ. ¶ Cōtra B dcm vr. j. de ver. si. l. puinciales. So. domicilium pōt accipi duob⁹ mōis. vno mō pro hitatiōe: ⁊ tūc lz qs sortiat originē pōt tñ nō sortiri domicilium: hoc ē hitationē hre. Alio mō pōt assumi domiciliū pro quodā iure ꝓuenlēdi: ⁊ mūera subeūdi. Et isto mō verū dicit gl. q bz originē bz dōiciliū ⁊ ꝑm B remanet ꝓtrariū: q: nullus vr q nō hēat dōiciliū rōne origis. dicit glo. hoc pōt ꝓtingere: q: fra vñ oriūd⁹ ē casmare pijt⁸: ⁊ ē capta vt troia vt. l. cū loc⁹ s. d fli. vr passa ē aratrū: vt. l. si vsufr. s. q. mo. vsufru. amit. vel oēs recesserūt: ⁊ sic fcā est inhitabilis: vt. l. iij. in ꝓn. s. de colle. illi. vel ꝑ

e e Ꝑque q. § celsi⁹ casmate perijt q̄ mō qs possit ꝑdere domiciliū ⁊ ciuitatez. adde qō bānit⁹ ad sui incōmodum non ꝑdit domiciliū. l. ad cognitōez q. ex cā. in posea. ⁊. l. papi exuli. de mino. ⁊ not. i. l. adul. ī ꝓn. s. d adul. tu vr de bar. i. l. fi. s. de lega. et ang. in. q. bono. in. ij. q. ⁊ q̄ dixi p⁹ bar. in. l. is q reuf in. ij. col. s. d publi. iudi. ⁊ qō no. Bar. in. l. dāni. §. damni. ff. de dā. infe.

a i Inter cõueniẽtes poterit prorogari .adde bal.i.l.testã.C. de testa.⁊ bal.in.l.i.s̃.de iudi .⁊ bal.in.l.cũ papi.aliq bñt i.l.nemo . i .v̇.ſz oppono cõtra .⁊ adde bal.i.l.repetita.C.de epi.⁊ cleri.⁊ i
b i .l.certa rõne.C.qñ puoca.⁊ moder.in.d.l.i.s̃.de iudi.
Ncola.vide bar.i propoſito huiꝰ .l.in.l.ii.j.de .v̇.ſig.aliter per bart.i.l. ſi finita . §. ex hoc edicto. s̃.de dã. intec.⁊ hoc p collecta et onerib⁹. qd ãt de exemptis ab his uide ſing.dictũ ang. i.l. i.§. ſi quis tutor .s̃. qñ appel. vbi p moder.

priuilegiũ deſinit eſſe ciuis:vt.s̃.e.l.filij.§. ſenatores:ita dicit glo.Sz i eo q glo.dicit de ciuitate capta:intellige ſi eſt capta ab hoſtibus populi romani:vt a ſaracenis : quia nunc perdit oẽ beneficium ciuilitatis illiꝰ ciuitatis.ſecus ſi vna ciuitas capiat ab alia : vt.l.ſi qs ingenuã. §. ſi. s̃.de capti.⁊ qõ no.in.l.hoſtes.e.ti.¶ Item intellige qñ ciuitas eſt capta cũ toto territorio . ſi enim aliquã ptem ciuitatis vel territorii retinerent i eo retinerent ius ciuilitatis.ar .C. de iure emph.l.i.⁊.s̃.de acq.poſ.l.qõ meo.§.ſi.ius enĩ ciuilitatis nõ eſt ꝓprium ciuilitatis ſz totius territorii:vt.j.e.l.qui ex uico.⁊ de ver.ſig .l. pupillus.§.territorium.¶ Item qõ dr de ciuitate q̃ caſmate periit.eodẽ modo itelligo q perijt ciuitas cũ territorio.¶ Itẽ qõ dr ⁊ ciuitate q̃ paſſa eſt aratrum vel quando omnes receſſerunt .ſ. õ ciuitate ⁊ territorio.ſi enim receſſerunt de vno loco ⁊ iuerunt ad alium locum eiuſdem territorij eadem ciuilitas dicitur ⁊ eadem ciuitas per ea que dicta ſunt .s̃.quia ciuilitas reſpicit vniformiter totum territorium. Iſtud contigit in marchia in ciuitate callij que fuit deſtructa in vno loco ⁊ repoſita in alio eiuſdem territorij. Pro hoc facit.s̃.de aqua quoti.l.hoc iure.§.ſi aquã. ſed ſi receſſerunt de vno loco ⁊ poſtea trãſtulerunt ſe in locũ alterius territorij: tunc illa ciuitas eſſe deſinit.⁊ ita loquitur hic glo. Pro hoc facit qõ no.per Inno.extra de verbo.ſigni.c.abbate in fi.¶ Vltimo dicit glo.q per priuilegiuz eſſe deſinit.eodem modo dico ſi per penam.nã puto q ſi aliqua ciuitas per ſententiam principis ſit priuata omni iuriſdictione ⁊ ciuilitate: q ipſo iure perdit:ſicut dicimus i priuato condẽnato :vt.l.qõ ad ſtatutum :⁊.l.q vltimo .s̃.õ penis.⁊ ideo dico q ciuitates tuſcie que fuerunt condemnate per imperatorem henricum ⁊ priuate omni beneficio ⁊ priuilegio ⁊ ciuilitate paſſe fuerunt tunc capitis diminutionem ⁊ amiſerũt tunc vſufructũ ſi quẽ hẽbant :⁊ ciues illaruz ciuitatũ diſierũt eẽ ciues:lz ꝓpter potentiam illaru ciuitatũ fieri nõ poſſit executio ⁊ dicantur vagabundi:⁊ pñt vbiqz cõueniri.dic vt no.s̃. õ dã.infe.l.iiij.§.pretor .v̇.ſi nec habitationẽ.vbi ẽ gloſella cõtraria huic gl.⁊ illã approbat Ricar.lz alij voluerũt ſeruare contrarium.

c ¶ In extio. not.q fi' feciſti res tuas deſcribi i extimo:niſi alteri idoneo: ſecꝰ res ipas aſſignari i eſtimũ nõ ſufficeret ſi alio te trãſferes ⁊ ita no. ſequtur bal.i auten.ſz picũlũ ſine cẽſu vel reliqs . roma idẽ in l.ſi publicanis .⁊ adde qõ no.ſpecu. i ti.õ cle. cõiuga.§.i. v̇. ad bꝰ.⁊ adõ qõ no. Roma.i.l. ſi is cũ q i pn.s̃. õ cõ plu.ar.
d ¶ Et facerz no.ad liberationẽ rei de qua qſ dz ſoluere gabellã ⁊ ſi cõtigerz rẽ alienataz eẽ i eſtimo õ bebit tñ vna collecta ſoluí nõ due ſicut ꝓ vno ẽctu ſi dẽt ſoluí due gabelle vt no.gl. in.l. honorẽ ſuſtinẽti.j.õ mũ.⁊ ho . ⁊ emptore nõ ſoluẽte tenebit vẽditor ꝓ futuro ex quo res eſt i ſuo eſtimo ſcripta.arg. glo.i.l.inter debitorem. ff.de pac.ad de gl.in. l.i. C.õ mulier. ⁊ i quo loco ⁊.l.i.C.de i po.lucra.redeſcri. li. xi. ⁊ firmat bal. i.l.i.s̃.qõ cu iuſ.vni.no.i ii.q.⁊ qd ſi nõ ẽ aſcripta eſtimo emptoris vide bal.i.l. ſi negociũ.C.de neg.geſt.

Ater conueniẽtes.

Quero vtrũ magrat⁹ poſſit progare iuriſditionem vt poſſit cognoſcere de cãis meri ⁊ mixti impij. Rñdeo nõ . Nã progatio dz fieri i his q̃ ſunt eiuſdẽ ſpẽi.vnde ſi hz iuriſditionem in cãis pecuniarijs vſqz ad certam q̃titatem in cãis pecuniariis poterit progarꝰ nõ in cãis meri ⁊ mixti impij q̃ eſt alteriꝰ iuriſditiõis. ſz ſi hz iuriſditionem in cãis mixti iperij: tũc in cãis mixti imperii poterit fieri progatio:⁊ idẽ puto i eo q hz iuriſditionem meri imperij vt poſſit fieri progatio i cauſis meri imperij.qõ dic:vt.l.i.⁊. ij. s̃.de iud.⁊ p doc.i.l.ſi q ex cõſenſu.C.õ epi .au.

i Ncola. Nota iſtã legẽ.Opp. de.l.aſſũptio.s̃.eo. dic vt ibi dixi.Bartho.

q Ai ex uico. Hãc.l. dimitto nũc:legã alias.

n Jhil eſt. Dic de hoc vt videbitis.j.e.l.de iure i pn.

e Jd que.alias Roma

Quero ad qd dicat cõiſ pria roma. Rñdeo quia qlibet põt ibi cõueniri:vt glo.dicit. pterea qlibet de impio romano eſt ibi ciuis :vt no.C.õ incol.l.ciues.⁊.l.hoſtes .s̃.de capti .facit qõ dicit :s̃.e.l.i.

Ex.l.ſequẽti.

¶ An qui fecit ſe allibrari i loco poſſit recedere ⁊ an cũ denũciatum eſt cõſuli incola ad munera teneat. Et an ſi poſt collectam impoſitaz incola igrediat monaſterium teneat.

i Ncola. bIſta eſt bona.l. multũ no.poſtq̃ eſt iam impoſita collecta nõ põt qs renũciare incolatui niſi ſoluat.b.d.¶ Quero qualiter dicat qs munerib⁹ deſtinatꝰ.dicit glo.p ipoſitionẽ vt qa erat iam iposita collecta:nã ⁊ añ põt libere recedere:vt.l.nihil.s̃.e.¶ Quero qd ſi fecerit ſe allibrari ⁊ extimari in loco poſſit iñ recederee:⁊ vr q nõ.dicit glo.in.l.ſi.in pri.C. de peq̃toribus . li.xi.ſed certe glo.debet dicere de cen.⁊ cenſi . ⁊ peq̃toribus. Iſtud q dicit glo.eſt verũ in illis oneribus q̃ iniungunt pſone ꝓ rebꝰ que aſſignãtur in extimoᶜ. Nam nõ põt renũciare niſi forte illas res vẽderet ⁊ faceretꝰ alteri idoneo ad ſoluendũ collectas poni in extimo.ar.l.ij.⁊ auc.ibi poſite.C.ſine cenſu.vel reli.q̃tum vero ad munera mere pſonalia põt icolatui renũciare qñ vult:vt.l.nihil.s̃.e. Et hoc videt velle glo.j.e.l. de iure .in princ.¶ Querit glo. ᶜqd ſi erat iaz cõtractũ debitũ vel iam denunciatũ conſulibus illius terre:an per hoc videat incola munerib⁹ deſtinatus.glo.dicit in pri. qñ debitum erat cõtractũ videt deſtinatus onerib⁹ hoc ẽ collectis q̃ imponunt ꝓ illo debito .ſicuti enĩ ptem rerũ ſuarũ recipit:ita ⁊ onus ꝓ pte ſua ſubibit: vt .l. i.i ſi.s̃.de colle.illi.ita dicit glo.hic an ille q redit debeat habere ptem rerũ q̃ erant in cõitate dicã.in.l.i.s̃.de col.illi.tñ q̃tum ad ꝓpoſitum puto glo.dicere veritatẽ .ſufficit enĩ q cã ꝓpter quã collecta iponit hũerit originẽ eo tpe quo ille erat in illa cõitate ſiue ſocietate :vt.l. ſi unꝰ ex ſociis.i pri.s̃.ꝓ ſoci .puto tñ q ſi debitũ erit cõtractũ in cõitate anteq̃ ille ibi cõtraheret icolatũ nõ tenetur ſoluere collectã q̃ iponeret ꝓ illo debito:⁊ ita tenet By.⁊ all.C.de decur.l.ꝓuidẽdũ.li.x.ego alle.C.vt nullas ex uica.ꝓ alie.deb. ex.l.i.li.xi.¶ Circa ſecũdũ qñ denũciatũ erat cõſulibꝰ illiꝰ terre q fit qñ ciuitas maior imponit collectã ⁊ denũciat cõſulibus comitatꝰ vt eã ſoluat.tunc dicit glo.idẽ q uidet deſtinatus ⁊ nõ põt recedere niſi ſoluat:quia ei iposita uidetur .ar.s̃.e.l. municipes . ¶ Item quero quid ſi aliquis municeps poſt collectã ipositam fiat cõuerſus alicuius mõaſterii .uꝝ q nõ ſit idẽ immo fit liber ab oĩbus oneribus: quia perijt pſona ⁊ eius res.ar.s̃.pro ſoci.l.uerũ.§.ſi. Ecõtra uꝝ q fit idẽ ⁊ q poſſit monaſteriũ cõueniri

lecte eẽ de vniuerſitate ſz nõ fuiſſe tpe cõtracte obligatiõis pp quã ipoſit collecta:q tũc nõ tenear.l. puidẽdũ hic alleg.⁊ ibi Bar.⁊ Spe.in ti. de cẽſi.§.i.v̇.qd ſi aliqs ruſticꝰ.⁊ bal.i.l.i.qõ cu.vniuer.no.i.ii.q. firmat hoc niſi ꝓtingeret iſtũ de nouo venientẽ ſuccedere in locũ alicuiꝰ de vniuerſitate:puta q: res illius emiſſet:q: tũc teneret ad onera ꝓterita ⁊ futura.l. murile gulozꝰ. C. õ murile.li.xi. bũ facit qõ hẽt i.l.apud iul. §. ſi heres.de leg.i. ⁊ i.l.cũ poſſeſſor.j.õ cẽ. ſi ãt fozẽt alia q de vniuerſitate tpe ẽcte obligatõnis ⁊ tpe collecte receſſerãt:receſſus ſi liberat recedentes a collectis rõe ꝓcedẽtis obligatiõis : ⁊ qõ dicit i gl. hic ſeqt ſpecu.in.d.§.i. v̇ſi.qd ſi ruſticꝰ.⁊ bal. i d.l. i. i. iiiqõe ad qõ vide qõ tetigit bal.i.l.ſi.C. de cẽſi. ⁊ cẽſi.⁊ Joã.an. i.d.§.i.i additio. ¶ Et Quid ſi bona tẽpore ſtatuti collectãtis ꝓ cẽſu ſt laicozꝰ: poſt ea trãſferũt ad eccle.dic q trãſeunt cũ onere q̃ tenebãt.c.i.õ imuni . eccle.xvii.q.i. c.iuſtas.c.i. õ imu.eccle. i.vi.l.iii. C. de exac.tribu.c.ſi damnum.xi. q.i. xiii. q. v. ſi triburũ . fal.oẽs.C.ſine cẽſu vel reli.de quo ꝓ Archi.⁊ ioan.in.d. c.i. de imu . ecli.vi.⁊ bal.i. l. reſcripto. i.§.ſciẽdũ.õ mu.⁊ ho. ⁊ bal.in.l. placet.C.de ſa. ſan.ec . ⁊ in l.neminẽ. c. ti.⁊ in auc. nulla cõitas .C.de epi .⁊ cle. Quid õ eo q emit poſſ.ab eo q̃ nunq̃z ſoluit collectaſ an ꝓſit emptori . vide Jo. and . in ſpec.de cen ſi.§.nũc dicendum in iii.col.⁊ bar. in. l. lici. in

ᶜ ¶ Querit glo.⁊ ꝓ id qõ dicitur i hoc.v̇.dicit q ſi ꝓtigeret aliqs tpe col

s̃.de pub.⁊ Spec. in ti.de immu.ec.in fi.
¶ Itẽ quero adde que dixi poſt bar.in.l.ſi is cuz quo.s̃.de aqua plu.ar.

facit qd nõ. bar. i. l. iiii. §. si acto:. d re iudi. ⁊ uide bar. in. l. qui dem. ⁊ in. l. qui dereli cta. C. de de curio. li. x. ⁊ glo. in auc. de man. p:l ci. in. §. sed suscipientis.

¶ Quid si collecta ipo sita ē reb⁹ so rensis q esse ctus ē ciuis vel econtra an teneat. vi de bal. in. l. penul. in. fi. C. de fidei cõ. ⁊ vide spe. in ti. de cēsi. §. i.

a t Icio. no. in hac. l. q hic ē tex. q ex falso of ficio qs cõ. sequit sala riũ. ⁊ ē fin. casus ſz bal dũ in. l. non dubiũ. i. xii. col. C. de le gi. ⁊ ibi etiã vide bar. in vers. op. de. l. ticius. in gl. mag. iuẋ prin. qd au tem de crediore: an te neatur pone re rẽ pigno ratã ad suuz estimũ. bal. q non in. l. cũ notissimi i. iiii. col. C. de pscripti. xxx. an. ⁊ qd si collecta in posita ē vel estimũ est fa ctuz cũ hoc q dẽat solui singulo an no tm ⁊ po stea bona d̃ crescunt. vi de Guil. ⁊ a lios in. l. id quod. §. i. s̃. de ꝓsti. pec. ⁊ adde ad materiã bar. in. l. i. §. si q̃ heredẽ meũ ad. l. fal. ⁊ ad de qd̃ bal. in. l. consectuz tale est. quidam laicus dixit q si cle ricus succes sit laico: co gitur ad col lectas impo sitas pteri tas soluẽdas nõ ad impo nendas per not. hic ⁊ in l. fi. §. ad hu iusmodi. de mune. ⁊ bo no. ⁊ in. l. fa.

reuocatoria: ut. s̃. q̃ in frau. cre. l. oẽs. §. lucius. glo. nõ determinat. Byn. tz istud vltimũ. qdã vero dicũt cõtrarium q̃si in cõuerso nõ presu mat fraus: sicut nec in moriẽte: vt. l. ex hoc edi cto. §. ſz hr̃dẽ. s̃. de ali. iud. mutã. cau. fac. puto By. verũ dicere: qa etiã in cõuerso ꝑsumit fra⁹: vt. l. q sub ptextu. C. de sa. san. ecce. Nec ob. d. l. hoc edicto. §. ſz hr̃dẽ. qa ibi loqtur in moriente in quo nulla presumit fraus. Et ꝑdicta tene mẽ ti propter eos qui quotidie recedũt de vna vil la ⁊ transferunt se in aliam villam vel efficiun tur conuersi. Ex. l. sequenti.

¶ Tutor q facit sibi relinq ĩ testamento illud qd̃ testator pupillo volebat relinquere an tenea tur pupillo reddere.

t **Icio.** Qui exercet actũ alteri mã datum sub certo salario sa lariũ petere põt. h. d. no. est lex ista. Et formant hic tres qõnes: ⁊ solũ rñdet ad primã vt uides. ¶ Ad istã. l. op. ex dolo suo nemo dz ꝓseq actionẽ: vt. l. itaqz fullo. s̃. de fur. gl. rñdet q nõ lucrat: quia illud viaticũ tenet restituere illi ticio cui in veritate mittebat: qd̃ an sit vex. q̃. dicam. Sz ista so. nõ est bona: quia ꝓtrariũ dr̃ q qs in sua ĩpropetate non dz ꝓseq actiõz: ſz hic cõ sequit lz nõ in effectu ſm glo. Dic ergo q iste ñ ꝓsequit ex sua ĩproprietate actionẽ. nã in eo ex quo orit actio nõ deliqt ſz in alio sic: vt. q̃. oñdã ⁊ dixi ĩ. l. itaqz fullo. ¶ Et ꝑ hui⁹ declaratione est videndum q̃ actione ipse petat viaticũ suũ. dicũt quidã q petet actiõe ex locato cõtracto ꝑ illas lras. est enĩ contractus qui epistola cõtra hitur: vt. l. cõsensu. s̃. de ac. ⁊ ob. Nec ob. si dicis ista epistola nõ fuit destinata lucio: ⁊ ſz alteri. s. ticio: quia debes intelligere q ibi nomẽ ꝓpriuz nõ fuit expressum tanq̃ significatiuũ certe ꝑsone ſz magis exprimebat vt significaret eũ q illõ officiũ impleret. ar. s̃. de ver. ob. l. eũ qui ita. §. te ⁊ ticium. ⁊. s̃. de pac. l. tale pactũ. §. fi. facit. l. cũ post. §. i. s̃. de admi. tu. ⁊ hoc vr̃ tenere Jac. de are. qd̃ nõ placet. nã dr̃ hic in textu collusio ne fcã. sed si predicta sol. esset vera nulla fuisset collusio. Preterea hic mandabat certe ꝑsone certũ officiũ: ergo vr̃ electa eius industria: ut. l. inter artifices. s̃. de solu. Dicendũ est ergo q hic petat salariũ actiõe ꝑscrip. verbis seu ĩ fcñ. cum. n. alteri mãdaret illud officiũ cõstituto cer to salario equũ est huic q ĩplẽti tale salarium de tur qd̃ est notãdũ: quia sepe de facto põt conti gere. facit ad hoc. C. de re. ꝑmu. l. i. facit etiã. C. locati. l. exceptio. ⁊ qd̃ ibi no. ⁊ de agri. ⁊ censi. l. dñi ꝑdiorum. li. xi. ⁊ qd̃ ibi no. Et ſm hoc appa ret q iste nõ deliqt in illo actu ex quo actio orit. s. in porrigẽdo decretũ principi: sed deliquit in alio. s. i colludendo. ¶ Scõo op. ⁊ vr̃ q ticius prius possit petere salariũ: vt. s̃. de neg. gest. l. si pupilli. §. si qs pecũiã pferẽdã. So. aut qs recipit pecũiã ꝑ sorte simplicit ⁊ hẽt locũ. l. ꝓtraria. Aut recpit pecũiã pferẽdã alicui rõe oneris sub eũdi: ⁊ tũc nõ ꝑt petere pecuniã nisi on⁹ subeat: vt hic ⁊ ar. s̃. de ali. ⁊ ciba. le. l. alũne. §. ab hr̃dibus. ¶ Itẽ opp. ⁊ videt q ticius possit petere pecuniã cũ ꝑ eũ non steterit quomin⁹ ĩpleret officiũ: vt. l. ab administratiõe. C. de le. So. aliud in vltimis voluntatibus vt ibi: aliud in cõtracti bus vt hic: qd̃ plene dic: vt. l. si uno. §. item cum quidam. s̃. loca. s. qñ nõ remanet per eum quid iuris fit. ¶ Venio ad scõm questionẽ ⁊ q̃ro ĩ qd̃ delictũ icidit is qui nõ restituit lras ei cui resti tuere mandatũ suscepat. ista q̃stio nõ soluit hic in tex. nec in glo. dicũt quidam q icidit in cri men stellionatus: ego puto q incidat in crimẽ

falsi[b]: quia lras alteri pandidit ⁊ manifestauit: ut. l. i. §. is q deposita. s̃. de falsis. ⁊. s̃. de penis. l. si qs aliqd. §. qui uiui. ⁊. §. se. ¶ Venio ad tertiã qõnem ⁊ quero in qd̃ delictũ icidit q abra sit nomẽ[c] alterius ⁊ posuit nomẽ suũ. Rñdeo cõmittit crimẽ falsi: ut. l. i. §. in oib⁹. s̃. de falsis. ¶ Quero utrũ iste sic abradẽs teneat illi ticio cui mittebat. glo. dicit q sic: ut. l. qui nomie. s̃. de falsis. ¶ Aduerte fateor q ei tenet actiõe in factũ descẽdẽte ex crimine falsi non ut petat il lã pecuniã tanq̃ salariũ: ſz ut petat suũ intereẽ qd̃ põt eẽ pl⁹ uel min⁹: ut. d. l. q noie. ¶ Vltio glo. inducit istaz. l. in ar. ad qõem si tutor fecit sibi relinq in testõ illud qd̃ testator pupillo uole bat reliquere q non teneat reddere pupillo. de hoc hẽs gl. in cõtrariuz. s̃. de le. ii. l. luci⁹. §. sem pronia. By. soluit q tenet ad dupluz ei⁹ q pu pillo testator relicturus erat: ⁊ idẽ eẽt ĩ quolibz alio: ut in autẽ. ut nul. iudi. §. ⁊ hoc puenit. et idẽ tenebat dñs Oldra. tu dic de hoc aliquãtu lum lati⁹: ut no. ꝑ Lyn. C. arbi. tu. l. quicqd. ubi glo. tangit istã qõnem.

Ticius. Si sequẽtes officiales appro bãt nomẽ cõtractuz a ꝑcedẽ tibus: precedentes a periculo liberent. secus si nõ approbauerint. hoc dicit. ¶ Nota casum q ualet pactum [d] de uẽdendo pignore nulla notificatõe ꝑcedẽte. Ex. l. sequẽti.

¶ Cũ iudici applicat decimuz ipe nõ ꝑt cogno scere an sua sit iurisdictio: ibi. Vide. Et qs sor tiatur forum ubi habet maiorẽ partẽ fortunarũ: ibi. Secundo. Et cuz est cõtentio de aliqua ciui tate apud quẽ debeat agitari cã: ibi. Quero.

d **Eiure.** Istud pricipiuz legitur duobus modis. uno mõ ſz By. alio mõ ſz Ja. de are. ⁊ Old. ſm. lec. By. diuido sic. prio loquitur quãdo ci uitas uẽdicabat aliquẽ in suum ciuẽ: ⁊ itelligas aliquẽ singularem uel uniuersitatẽ alicuius uil le. Secundo loqtur quãdo aliqs negat se eẽ ci uẽ uel incolã alicuius ciuitatis. secunda ibi. eum tamẽ in tex. ibi. ꝑsidum qbus subest utraqz ciui tas que eum ad munera uocat: ⁊ hoc ſm By. Sed ſz Ja. de are. legit aliter: qa prio loquit qñ est cõtẽtio inter duas ciuitates que sunt sub di uersis ꝑsidib⁹: quia tunc uterqz ꝑses simul co gnoscit: ut hic in tex. dum dicit presidum proui ciarum in plurali. hoc ꝑbat ex de rescripti. c. pa storalis. ⁊. c. cum ꝓtingat. ¶ Secundo loqt qñ est contentio ĩter priuatũ ⁊ rẽpubli. ⁊ hoc ſm Ja. d̃ are. ⁊ Old. Credo q utraqz lec. sit bona. ¶ Oppo. q nemo debeat eẽ iudex in cã ꝑpria: ut. C. ne qs ĩ sua cau. l. i. So. dicit gl. hic ad ꝑsi dem nullus pecuniariuz cõmodum ꝑtinet: ⁊ iõ si ad eum spectaret cõmodum qa deberet hr̃e cõmodum ipse sup hoc cognoscere nõ posset. ¶ Vide glo. sup uerbo ꝓuincie. ex hac mirabili glo. nota q quãdo iudici applicat decimũ q ipse nõ põt cognoscere an ipse sit iudex cõpetẽs ſz debebit cognoscere ali⁹: ⁊ sic debet determi nari. l. si qs ex aliena. s̃. de iudi. ⁊ q no. ĩ. l. ij. s̃. si qs in ius uo. nõ ie. ¶ Secundo oppo. q super icolatu nõ possit eẽ cõtentio cum possit mutari libera uoluntas: ut. s̃. e. l. nihil. So. dicit glo. q dã ē icolat⁹ q ꝓstituit sola uoluntate ⁊ ille ꝑt nu da uoluntate mutari. qdã icolat⁹ ꝓstituit: iõ qa hz maiorẽ ptẽ fortunaẋ suaẋ: ut. l. ciues. C. de ĩ col. ⁊ not. ĩ. l. hr̃s absens. s̃. de iudi. ⁊ hic nõ põt mutari nuda uolũtate: ſz op⁹ ē facto: ut. l. domici liuz. s̃. e. q no. qa ꝑ hoc uidi semel quẽdã forẽsẽ ꝓuẽtũ ꝑ qbusdã mercãtijs q̃s hẽbat in ciuite op ponebãt q nõ debebat ibi cõueniri: cuz ibi nõ

ete. §. fiscus. s̃. de con di. ⁊ demõ. ⁊ vide. s̃. di ctaĩ hac col. ⁊ adde que dixi p⁹ Jmo. in. l. apd iul. §. si heres d̃ leg. i. circa istaz glosuz.

b ¶ Crimen falsi. Nota q nõ resti tuens litte ras commit tit falsuz. ad de qd̃ no. bar. in. l. ii. C. d̃ fal. ⁊ vi de nota in. l. si quis ĩ gra ui. §. si tabu lis. ad sylle ia. Alexan.

c ¶ Abrasit nomẽ. Qui abradit no men alteri⁹ ⁊ ponit suuz incidit in cri mẽ falsi. ⁊ di cit bal. ꝑ istũ tex. in rub. d̃ fi. instru. in xix. col. q q falsat litte ras priuatas alterius pu nit.

d ¶ Ticius. vz pactum Nota. quod ualz pactuz d̃ uedẽdo pi gnora nulla monitiõe fa cta. adde gl. ⁊ bal. i. l. cre ditor. la. it. C. de distra. pig. ⁊ in. l. fi. C. d̃ iur. do. ipe. ꝑ bal. ꝑ illũ tex. ⁊ ple ne in. l. si cõ uenerit. d̃ pi gn. acti. vbi vide bar. ⁊ Pau. de ca stro.

e Eiure d mira bili glo. no. ad intellectũ huius gl. ad uerte quia bart. in. l. q dã cõsulebat s̃. de re iud. ⁊ in. l. si quis ex aliena. de iud. seqt istã glo. fin. ⁊ in. l. ii. s̃. si qs in ius voc. videt ēt idẽ tenere: tñ cõ cludit cõsue tudinem ser uandaz. ⁊ iõ dic q in pra ctica seruat cõtra istam glo. ⁊ hoc te nuit Rof. in libellis ꝑ ratiões suas ⁊ Ja. ⁊ Pe. quos omnes refert bar. in

d.l.ii.⁊ facit qd̄ habetur in.c.sup litteris.de rescript.⁊ in.l.i.⁊.ii.C. de sportu.coniuncta.d.l.si qs ex aliena.⁊ in.c.statutum.de rescrip.⁊ in ele.ga sepe.de elec.⁊ no.doc.in.d.l.quidam.⁊ per hoc dicunt doc. maxime in d.l.ii.q̄ quando est contentio inter dominum ⁊ vasallum certe hoc casu quia ipse dominus videtur certare de proprio commodo nō poterit cognoscere de causa.c.ce/terum.de iudi.⁊ ibi per Imol.⁊ iō tunc pares curie debebunt de cā cognoscere c.i. de questioni. seu. apud pares termi.c.i.an apud iudi. vel curiam d̄ seu.termi. ⁊.c.imperialem.§.pe. d̄ probi. seu. alie per federicum.ibi latissime p bal. ⁊ hoc forte verum quādo dominꝰ feudi recognosceret superiorem:ꝫ si nō cognosceret tunc ipse idem posset iudicare. l. prime s̄. de his q̄ i testa. de. ad qd̄ vide qd̄ not.in.l.i. ⁊ qd̄ ibi diri. C.ne quis i sua cā ⁊ ad de qd̄ bal. i .d.c.i. an apud iudi. vel curia. dixit q̄ dū gl. ista vult iudicem repelli non solus propter ipiꝰ interesse totale sed et iā propter iter esse pticulare bursale ipsius:dixit caue:q: ibi loquit quando dubium est de iurisdit.sed quādo est certū non repellit ordinarius ppter commoda vel incommoda contractus vel delicti vt.s̄.de iuris.om. iud. l. qui iurisditioni. sed quando est dubium de iurisdi. non potest i cāu dubii pronunciare se iudicem:⁊ ita intelligitur hic no.per glo.secundum bal.⁊ vide glo.no.in.c.statutū.§.sancimus.que incipit pro aduocatis:⁊ illam no.de rescrip.in.vi. ⁊ omnino in materia huius glo.vide nota.In no.in.c.verum.de foro.cōpe.adde omnino bal.in.c.i. apud quem vel quos:⁊ ibi etiam p eū nūquid ea que tangunt beneficium principis possint p aliū q̄z p principē expediri :de quo in.c.cū venissent.de iudi. in nouella.Et hanc glo.sequtur dominus Anto.in.d.c.ceterū.de iudi.Sed Imo.ibi dicit q̄ hoc glo.sing.nō est sine dubio saltē qū puuz eēt cōmodū sportularū cū illud veniat in ꝓsequētiā:⁊ sic nō debet extēdi.ar.l.i.s̄. de auc.tut.⁊ pēsertim:qa ppter cōmodū nō presumūt iduci ad iudicā.

sortiebat foꝝ.Rūdebat qdā solēnis aduocatꝰ imo sortitur:quia hic habet maiorem ptē fortunaꝝ suaꝝ.Cōstat.n.q̄ hic hꝫ istas mercātias: nec cōstat q̄ alibi habeat alias seu aliud domicilium :ergo est incola ⁊ forte non male dicebat nisi ꝓbaretur alibi hre aliud:vel nisi probaret q̄ illas mercantias hēbat tanq̄ transiens nō tā q̄ ibi reqescens.ar.l.eiꝰ.§.celsus.s̄ .e. vel solue q̄ hic dī de iure incolaꝝ .i.ciuiū.ponit .n.qñqꝫ ꝑproprie:vt.j.e.l.impatores.§.itē rescripserunt mulierē.⁊ ibi dicā .¶ Quero qñ est cōtentio de aliqua ciuitate apud quē debeat agitari cā. Rñdeo aut est cōtetio inter duas ciuitates q̄ vēdicant tertium singularem hominē vel uniuersitatem:aut inter illū q vendicat ⁊ vendicantem. primo casu aut vtraqꝫ ciuitas subest eidez p̄sidi ⁊ ille erit iudex:vt hic no.in prima glo. aut sub sunt sub diuersis p̄sidibus :⁊ tunc aut una ciuitas ē ī possessione alia non aut neutra possidet. primo casu est iudex p̄ses illius ciuitatis q̄ possidet que sustinet. locū rei:vt.l.ij.C.vbi ī rē actio. Si vero neutra possidet :tunc vterqꝫ preses simul cognoscet :vt hic in prin.⁊ extra de rescrip. c.pastoralis .⁊.c.cū cōtingat .Si vero ē contētio inter ciuitatē ⁊ eū q dī ciuis :tūc aut ille negat se ciuē ⁊ agit corā p̄side cui subest ciuitas cuius negat se ciuē:vt hic.ij.rñ.aut. ciuitas eū vēdicat ⁊ tunc aut erat in q̄si possessione illius incolatꝰ:⁊ tunc erit iudex p̄ses illiꝰ ciuitatis q̄ vendicat:vt.C.vbi qs de curialivel coar.l.i.vt.q̄si p totū ti.Si vero nō ē in q̄si possessione:⁊ tunc vēdicabit eum coram preside illo cui subesse se dicit:quia actor sequit formā rei:vt.l. iuris ordinem.C.de iuris.oi.iudi.Si vero dubitatur vtrū sit in q̄si possessione vel non cognoscet summatiz corā iudice sub quo nūc est:⁊ sic remittetur: vt.C.vbi cā status .l.i.

Libertos. Nota libertos ī duobꝰ locis subire onera .s. ī loco originis patroni ⁊ ī loco domicilij.adde tertiuz s.ī loco domicilij p̄roni:vt.l.assūptio.ī fi.s̄.e.⁊.l. filij libertoꝝ.ī prī.

Mulieres. Quero vtrū mrīmonium non legitimum hēatur ꝑ legitimo quo ad aliquid.glo.hic dicit q̄ quo ad duo scilicet quia cōmittit adulterium. ¶ Item quia patri ius occidēdi dat qd̄ forte nō est verū: ut dixi in.l.marito .§.fi.s̄.de adulte.

Ex.l.sequenti.

¶ In iuramēto itelligitur excepta auctoritas superioris .

Imperatores. Nota q̄ ī iuramento intelligitur excepta auctoritas superioris.non enim ualet iuramentum quo quis iurat non facere quod superiores precipiunt.

cū cōtra ius .c.⁊ fi qōnes.de simo.⁊ adde quod dñs Flor. in.c. pastoralis de rescrip.in pri.tꝫ hāc glo.lꝫ Imo .in.l.quidam cōsulebat.de re iud. eam reprobet p.§.ne aūt .i autē.de iudi.ſz dñs Anto.i.c.super litteris d̄ rescrip.dicit ad istā glosā q̄ multū dꝫ ꝑsiderari quātitas sportulaꝝ an eēt valde magna:an vero pua:⁊ ēt iudex an esset talis ꝑsona q̄ verisimiliter nō moueret propter tale ī cōmoduz c. statutuz.d̄ rescrip.i.vi. ⁊ seqt imo.ī d.l.qdā i.xxv col.⁊ vīd oio bal. in.l. iij. s̄.fi qs ī ius voca.nō ie. ⁊ ibi p bar. ⁊ illud tene ⁊ contra istā gl.tꝫ Jo.an. in addi.spe. ī ti.de accu. §.i.versi.itē generaliter. ¶ Potes dicere q̄ si q̄stio vtīt iter ꝑtes simul ꝑcordes ex ꝑte vna ⁊ iudicē ex alia opinio seruetur gl. hic ⁊ ēt sētit glo.no.in.c. statutū ī versicopiam de rescrip.i.vi. secus si iter ꝑtes tantuz ⁊ Imol. in .d.l. qdā in xxiii. col. ⁊ ibi Bal. itē limita nisi ex ꝑesse uideretur iudex suspectus in hoc articulo seu incidenti.vt patz ex no.p Imo. in.d.l. qdaz in.xii.col.in fi. Ang. et Bal. ibi ⁊ idem sentit glo.in.l.ii.⁊ ibi sequitur Bar.s̄.si qs in ius voc. nō ie. ⁊ ibi Pau.d̄ ca. ⁊ Ang. in.l. i.C.ne quis in sua causa ⁊ uide qd̄ no. bart. in .l. prescriptiōe. in. iiii. col.ad fi.C. fi contra ius veluti .pu.⁊ in.l. ii. s̄. si quis in ius vo. non ie.

a ¶ Imperatores. In iuramēto intelligitur excepta persona superioris et eius auctoritas ⁊ no.q̄ in hoc auctoritas partis vel episcopi dicitur superioris:ut innuit in pulchra questione post Fed.de senis in.c.cum contingat .de iureiurā.⁊ late Jo.an.in regula.in malis.

b ¶ Item rescripserunt : vlterius quero: vtrum mulier nupta vesinat esse ciuis loci originis adde Lyn.⁊ Bald.in.l.prius.C. de iuris. omni.iud.Bald.in rubri.s̄.solu.matri.in princ.⁊ Bald.in.l.cum quedam puella. de iuris.omni.iudi. Pau. de cast.in.l. rei iudi. §. fi. s̄. so.matri.

ADDE pau.de ca.ꝑi.cxcv.⁊ ibi an onera patrimōialia ibi subire teneat.

Item rescripserunt. Hic hēo tractare aliq̄. Hic videt q̄ prius conueniantur principales q̄ fideiussores. Contra ī.l.iure nro. C.de fideius.dicit glo.subaudi maxime.

Tu dic hic spāle:ut.l.iij.§.fi.⁊ ibi not .j. de ad mini.re.ad ciui.pertinen .

Ex.§.sequenti.

¶ An desponsata mutet domicilium:ibi. Quero. Et quid de concubina : ibi. Tertio. Et an uxor efficiat ciuis illius ciuitatis unde ē uir:ibi. Quero. Et an desinat uxor eē cuius ciuitatis originis:ibi. Ulterius. Et an comitatensis nupta ciui efficiat ciuis:ibi. Quero qd. Et an filij cōsequantur cōditionem patris uel matris ad hoc ut dicāt ciues uel comitatenses:ibi. Quero cuz.

Item rescripserunt mulierez. Dicit hic quādiu nupta est.q̄ro qd de uidua? Rñdeo idē q̄diu ē uidua :ut.s̄.e.l.filij. §. uidua .¶ Quero qd de desponsata? Rñdeo si ē disdonsata per uerba d̄ futuro non mutat domicilium.secus si p uerba de presenti nōduz tamē ducta :ut.s̄.e.l.ea que desponsata .⁊ ibi glosa. ¶ Tertio q̄ro quid de cōcubina? Rñdeo nō mutat domicilū.sicut nec mulier que illegitime nupserit:ut.s̄.e.l.,pri.in fi.qd̄ dico nō mutat.s. pp amasiū ſz possibile ē q̄ mutaret .s.ex ꝑprio aio ut quia ibi transfert maiorem ptē fortunarū suarū uel suā sedem ibi collocaret.¶ Quero utrum uxor efficiat ciuis illius ciuitatis unde est uir an fiat solū incola.tex.hic uidet dicere eā incolam nec scio.l.dicentē q̄ efficiat ciuis.glo tamē in.l. ciues.C.de incolis.dicit ipsam effici ciuē . similiter in.l.originem .C. de muni.⁊ orig.li.x. Et q̄ hic dicitur incolam improprie loquitur qd̄ satis puto ꝑū .ar.eius qd̄ dicimus de filio adoptato .s̄.e.l.i.in prin.⁊ quia efficitur una caro cum uiro.¶ Ulteriꝰ quero b an definit eē ciuis illius ciuitatis uñ originē hūit mulier alibi nupta uidetur q̄ nō:quia origo mutari nō pōt:ut.l. assūptio in prin.s̄.e.ti. Contra determinat glo .C. e.l.originē.qd̄ uidet ꝑbari p.l.cū quedā puella s̄.de iuris.om.iudi.⁊.C.de mu.⁊ in quo lo. l.i. li.xi.Si enim in loco originis nō potest cōuenire ad aliqua mūera personalia uel uocari ad honores uel trahi ad causas uidetur q̄ ciuis illius ciuitatis non remaneat . Non ob.l.assumptio.ī prin.s̄.e.quia hic est casus spālis ſm glo.⁊ hoc inducebā alio anno in quadam questione statuto ciuitatis cōtinetur q̄ forensis non possit emere in illo territorio:queritur utrū mulier de illa ciuitate oriunda alibi nupta possit ibi emere.qd dicemus .Breuiter possum⁹ sic dicere q̄ originem mutat q̄tuz ad omnia per que persona mulieris possit trahi ⁊ separari a seruitijs uiri:⁊ iō

non potest ibi vocari vel trahi ad honores vel munera vel ad iudicia : vt dictum est : ⁊ ita loquuntur iura .s̄.alle.quo ad alia non mutat originem .ar.d.l.assumptio.sicut dicimus in simili in liberta nupta voluntate patroni: quia remanet liberta: non tamen quo ad opera : ⁊ sic ibi posset emere qō est equius. Et si quis eam occideret punietur tanq̄ occidens ciuem : ⁊ credo q̄ gaudeat alijs priuilegiis ciuiuz. ¶ Quero qd de comitatensi nupta ciui an efficietur ciuis . videte ista questio est vtilis . Finaliter vt dixi vobis .s̄.e.l.i.ista qualitas comitatensis est quedā adiectio per quam denotatur nexus ad maiora onera: non autem est significatiua domicilij vel incolatus: cuz omnes ciues ⁊ comitatenses vnū habeant domicilium : vt.l.qui ex vico .s̄ .e. ⁊ iō puto [a] q̄ comitatensis non efficiatur ciuis: ⁊ q̄ ciuis nupta comitatensi non efficiatur comitatensis : vt.C.de agri.⁊ censi.l.ne diutius.⁊.l.meminimus: vbi est expressum vt statim dicam .sed contra hoc facit multum .C.de ser.fu.l. fi . ⁊ qō ibi no. ¶ Quero cum vxor [b] non sequatur in p̄dictis viri conditionem: an filij sequantur conditionem patris vel matris q̄tum ad hoc vt dicantur comitatenses vel ciues. habeo istam .q. pro difficili .videtur q̄ debeant sequi conditionem matris: vt.l.seq.⁊.l.ne diutius.C.de agri.⁊ censi .cum ceteri casus in quibus reperiatur q̄ in huius conditionibus filij sequantur conditionem patris: sint casus speciales: vt in dict.ll. nota.sed hic nō est de illis: ergo ⁊c. ¶ Aduertatis breuiter dico sic.q̄tum ad seruitutem ⁊ libertatem sine dubio ptus sequitur conditionem matris: vt.l.pactum.C.de rei ven.sed q̄tum ad honores ⁊ munera que conferuntur ratione ciuilitatis sequitur conditionem patris : vt.l.i.s̄ .e. Item ad alias conditiones per quas quis obnoxiatur ⁊ eius libertas minuitur vt in questione proposita est aduertendum : quia quedam est qualitas que nullo modo potest congruere mulieri vt decurionatus officium ⁊ similia: tunc in hoc matris conditio non attenditur sed semper patris: vt.C.de decu.l.nullus.⁊ ibi de hoc ē tex.no. Quedam sunt qualitates que possunt ĩdifferenter congruere ⁊ patri ⁊ matri: vt in questione proposita : vt esse ciuem vel comitatēsem esse ascripticium vel ascripticiam ⁊ similia . ⁊ in istis est regula q̄ quis sequatur conditionē matris: vt.d.l.ne diutius.⁊.l.si qui.de agri.⁊ censi. Fallit in casibus ibi not. inter quos est hic casus de comitatensi dum excipit ibi casum .l.meminimus .e. titulo . Nam debetis scire quod quidam sunt ascripticij qui sunt multum ascripti glebe ⁊ debent semper morari in fundo : ⁊ de illis loquitur .d.l.ne diutius.cum si. quidam sunt qui vocantur inquilini seu coloni qui licet teneantur colere agros tamen possunt morari vbi volunt . ⁊ de istis loquitur .l. meminimus : vt tenet ibi glo.⁊ Azo in sum.de agri . et censi.⁊ isti proprie sunt comitatenses qui tenentur colere agros ⁊ possunt morari vbi uolunt. tene ista menti.

a ¶ Et iō puto adde bal. in.l.in adoptiōe.C. de adoptio.

b ¶ Quero cum vxor. vide per ca no.in.c.fi.d ser.nō ordi. ⁊ que diri post bar . in . l . assūptio ver.i.s̄.e.

Item rescripserunt.

Nota hunc.§.ex quo habes q̄ si quis uocatur perusinus non sequitur q̄ ex solo nomine sit de perusio . ¶ Secundo no . q̄ nomina propria non sunt significatiua sed ad placitum imponuntur ut.l.si quis in fundi vocabulo .s̄.de le.i.⁊ no.s̄. so.ma.super rub.

De decurionibus. rub.

De decurionibus. Rubrica.

¶ Ex ꝓce. cōtinuatiōe . Qui dicāt decuriōes. Cōtinuatur sic.dixi.s̄. de municipib⁹ : seqtur videre de his qui regunt municipia. Querit gl. q̄ dicantur decuriones.glo.dicit dic: vt.l.pupillus .§.decuriones .j̄.de ver.sig.sed p illam.l.nihil habetis vtilitatis . Alibi dicit glo . q̄ hodie dicuntur consiliarij ciuitatis .ita no . C.e. super rub. Et alibi dr̄ q̄ ciuitatis consilium totum populum representat.ita no.C.q̄ sit lō. cōsue. super rub.⁊.s̄.qō cuius.vni.l.nulli.in quadam glosella .verumtamē ista cōsilia hodie habent formā limitatā ⁊ formā statutorū : qbus est standum.

¶ Item debes scire q̄ decuriones de qbus loquitur hic ⁊.C.e.in quibusdaz hēbāt priuilegia in qbusdam sustinebant onera inexcusabilia q̄b⁹ hodie nō utimur: ⁊ in his cōsuetudini est stādum : vt.l.magistrat⁹.⁊.s̄.ti.i.l.l.nō tm̄ .§. fi. j̄. eo.nō enim hodie utimur illo priuilegio ut res eorū non possint sine decreto alienari .qō habēt de iure cōi ſm formā ti.C.de p̄di.decurionum: ⁊ idē in multis similibus que hēbis in ti. isto ⁊ in titu.C.eodem.

Ex.l.sequēti.

¶ Decurio habitans in comitatu debet cogi ut ueniat ad ciuitatem.

d

Decuriones.

Querit glo.q̄to tēpore decuriones p̄scribāt libertatem . dic ut in ea. ¶ Item qua actione ⁊ coram quo iudice petantur: dic vt in glo. ¶ Quero si aliquis est decurio ⁊ habitat in comitatu an cogat redire in ciuitatē ⁊ ibi habitare.dic q̄ sic per tit. C. si curialis omissa ciuitate rus habitare uoluerit.

Ex.l.sequenti.

¶ Doctor de collegio de ciuitate expulsus . ⁊ restitutus an recuperet locum ĩ collegio.

q

Vi ad tempus.

Hec.l. habet materiam .§.pena grauior.in.l.quid ergo.s̄.de his qui no.ifa. Ista.l.fuit practicata bononie in doctoribus quibusdam expulsis tpe romei de populis: qui postea fuerunt restituti tempore legati ut non recuperent in collegio locum eorum si collegium est plenum : ⁊ tunc non recuperabit primum gradum ut tanquaz antiquior preferatur in dando primam uocem sed habebitur ut quidam de nouo perueniens in collegio.

Ex.§.sequenti.

¶ Filius plebei an efficiatur nobilis si pater ei⁹ efficiat miles post eius natiuitatē.

In filiis.

Cum.l.seq. Facit utq̄ filiⁿ plebei q̄ plebeⁿ militauit post natiuitatem illiⁿ filij dicatur nobilis [c] : sicut pater eius milite facto : ⁊ hic uidetur q̄ non propter statuta que dicūt q̄ nobilibus delinquentibus pena aggrauetur.mō quidam natus ex plebeio cuius pater postq̄ ē natus filius ē effectus miles delinquit: queritur an debeat puniri ut nobilis: uidetur q̄ non per hanc .l.facit.s̄.de mili. te.l. militis.§.i.

Ex.§.sequēti.

¶ An ille qui patitur ĩ suuz priuilegiū aliquid fieri ĩ uno articulo sibi p̄iudicet ĩ alijs.

Maiores.

Op.ō.l.uolūtarie.C.ō ex cu.tut.⁊.j̄.de uaca.mu .l. pe.§.fi.glo.non soluit.tu dic q̄ hic ꝓsensit decurionatui q̄ est actus uniuersalis adiciens honores omnes : ibi consensit cuidam officio particulari.ita sol.glo.s̄.de p̄uil.ueter.l.ij.ex quo colige solutionem questionis an ille qui cōtra priuilegium suum patitur fieri aliquid in uno art.

c Vi ad tēpus §. in filiis. dicatur nobil.an dicatur filius militis qui natus est ante militiam . et vide plene in.d.l. ipialis.§.is illō p gl.ō nup. ⁊ ibi bar. et ⁊ bal. ibi tz opi.bar. hic in questiōe hic formata ⁊ bar.i.l.senato:.C.de dig . li. xii. ⁊ uide qō ponit bar.i.l.i. C.de epi. ⁊ cle.ſz vtruz stāte statuto q̄ nobilibus pena augeat vel ancianis vel ptātibus qd in eo q ō primo exiuit officio ancionatus vel potestarie. vīō ro. dubitantem ĩ.l.si quis in graui .§.de bis.ad syll.

a Eneraliter. §. eos q iudaicam. Judeus nõ põt eẽ doctor. adde
g not. p Bar. in rub. s̃. de iust. ⁊ iur. ⁊ Bar. in. l. fi. C. de iude.
b Purii. §. minores. vide bar. in. l. lucr⁹. §. ii. s̃. tit. i. ⁊ ibi dixi q
s minor nõ dat vocẽ in cõcilio. ⁊ adde bar. post Ja. de arc. in. l. de pupillo. i pri. de ope. no. nũ. c. ex eo. de elec. i. vi. c. ii. de eta. ⁊ quali. ⁊ idẽ tenuit bal. i l. fi. C. de test. mili. ⁊ i l. exigendi. C. de pcur. qd limita ni si ẽt pupill⁹ haberet ad ministratione ire succes siõis natura lis: qr tũc ad ministrat ⁊ oẽs actus fa cit cũ tutoris auctoritate. p. c. grãdi. d supp. ne. pla to. in. vi. vt i filiis regũ ⁊ baronũ. sed qd si qs est maior saltez x. ⁊ . viii. an. in qua etate qſ subdiaco nus eẽ pote rat p clemẽ. generale de eta. ⁊ quali. ⁊ ibi hoc vi deturtenere Jo. an. s. q tũc dare pos sit vocẽ i cõ cilio. ⁊ idez ẽt videk di xisse bart. in d. l. lucr⁹. §. pe. s̃. tit. i. sz bal. i. d. l. fi. C. de testa. mil. s̃. tu oi no vide no. p glo. ⁊ qd oio bal. i. d. l. de pupillo ⁊ p bal. facit tex. no. in. c. statutuz. de rescrip. sed an de pſẽsu eoꝝ d pſilio pupill⁹ possit dare vocez fuit. q. Inn. i. c. scisma. de rescrip. quã refert Ang. in. l. cũ ptor de iudi. ⁊ eo cãu quo pos set habilitari nõ suffice ret consensus maioris partis: sed eẽt necessarius omnium consensus: vt voluit Compo. ⁊ Jo. an. in nouella in. c. scriptum. de elec. ⁊ ad predicta adde oino bar. i. d. l. quidã cõsulebat. in. ii. contrario in fi. §. de re iud. ⁊ qd dixi in. l. qd maior. s̃. ti. i. ⁊ an semina possit eẽ de illis habilitãtibus i collegio. vide Imol. in. l. ii. §. penul. de ver. ob.

culo preiudicet sibi in alijs. Ad qd dic aut erat actus particularis aut vniuersalis: de quo pleno per Ly. in. d. l. uoluntarie. C. de excu. tu.

g **Eneraliter.** Istud principium examina: vt. s̃. e. l. ad tempus. ⁊ l. quid ergo. §. pena grauior. s̃. de his qui no. ifa.

Ex. §. sequenti.

¶ Judei doctorari nõ possunt nec ad alios honores nostros admitti.

Eos qui iudaicam. Mo. vtruz iudei possint habere honores inter nos. ⁊ hic dicit q sic: sed hodie dic contrarium: ⁊ sic non possunt habere aliquem honorem inter nos: sed inter eos sic: vt not. hic in glos. ⁊ l. nullus. C. de iude. ideo puto q non possint esse doctores iudei.

d **Ecurio.** Nota q que prohibentur ti. singulari pmittuntur titulo vniuersali: vt. l. quedaz. s̃. de acq. re. do.

a **D tempus.** Istam. l. examina: vt. l. quid ergo. §. pena grauior. s̃. de his qui no. ifa.

s **Purii.** Nota q incestuosi ⁊ spurij non delinquunt sed alieno morbo laborant: vt hic. ⁊ l. lege. C. de na. li.

Minores. b Nota q minores. xxv. an. non habent vocem in concilio: qd not. bñ.

Priuilegiis. Tex. ibi suffragiis. i. pluribus dignitatibus per suffragia. ⁊ tene bene menti quis habeat primam vocẽ in cõcilio.

b **Onores.** In principio tex. ibi sed peritioribus q busqz. i. dignioribus qbuscũqz iniungẽda sunt. ¶ Oppo. C. de offi. pre. vrb. l. primicerius. glo. nõ sol. dic q ibi loquit de electis ⁊ nominatis qualiter ordinentur. hic de eligendis ⁊ nominandis. ¶ Item opp. glo. j. de mu. ⁊ bono. l. vt gradatim. in prin. dicit glo. ibi de ordine honoris: hic de ordine oneris. tu dic⁶ q ibi loquitur de ordine honorum in eadem persona. hic in diuersis. Et solu. glos. non est bona quia hic etiam loquitur de ordine bonorũ.

c b Onores. tu dic. p Bar. in. l. ii. §. prius. d vulg. ⁊ vide barto. ⁊ qd ibi dixi in. l. si quis mihi bona. §. iussum. de acq. her. ⁊ barto. in. l. filiusfamili. s̃. de dona. ti. generali.

d Erennius. p itellectu b⁹. l. aduerte. qr licet probetur notariũ
b fecisse istrumẽtũ tanqz notariũ per hoc nõ inserk q sit notari⁹ ⁊ ita tz Dy. hic q si istrumẽtũ pferak ⁊ negek pficiẽtẽ fuisse tabellionẽ: nõ sufficit pbare q p tali publice hẽatur p. l. q neqz. s̃. de re. eo. ⁊ p. l. si is. de eo q p tuto. ⁊. C. si a nõ cõpe. iudi. in. l. fi. sz Inno. ō i. d. c. i. de fi. instru. ⁊ Spe. in ti. de pba. §. i. pcedũt tñ q si tabellio litigaret ⁊ negarek eẽ tabellio q deberet ondere titulũ p. l. cõpetit. ff. q ⁊ a qui. ⁊. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. l. ii. ⁊ de fideicõ. li. l. ii. de ma. te. l. cũ ex falsis. tu potes dicere fm Jo. fab. insti. de testa. §. sz cum aliquis ex testibus. q in officiis publicis i auẽte ⁊ vtilitate gesta iudicialia ⁊ alia statũ reip. cõcernẽtia ẽt p nõ capacẽ officii: dũ tñ p capaci publice hẽatur valẽt. nec oz docere de ti. immo plus q si aliqua nota opponeretur vt infamie vel excõicatõis vel factũ de quo eẽt ipso iure priuatus ipso exsite i officio: q nihilominus acta p ipm valẽt: nec talis oppositio eẽt admittẽda siue opponik p⁹ acta: siue afi. vt notat Inno. i. c. cũ sup. de offi. dele. ⁊ hoc i ordinario: secus i delegato: vt ibi not. ⁊ no. Jo. an. i. c. moza. de re. iur. i. vi. in mercur. i his ãt q nõ concernunt statũ reipub. puta forte qr ꝗrerũt vel recepunt fructus vel solutões debitorũ ad dignitatẽ ptinẽtiũ: satis põt dici q si fuerũt ititulati ⁊ appareat q fcã p ipos tenẽt duz tñ haberent bonã fidẽ ⁊ sic itellige qd no. Host. ⁊ Inno. i. c. i litteris de resti. spo. ⁊ i. c. cũ oliz. d cã pos. ⁊ pro prie. ⁊ hoc i his q possent ptinere ad eos si essent legitie intitulati vt fructus: vt no. in. c. psultationib⁹. d iurepat. ⁊ in illis q faciũt fruct⁹ suos sicut i administratoribus ecclesiarꝝ: secus i aliis q faciũt fruct⁹ suos sicut tutores. ⁊ ita i tellige. d. l. q neqz. Itẽ secus in his q tãgũt ꝓprietatẽ rei. fallit i libertate. d. l. cõpetit fm ipsuz. ad hãc. q. vide Ja. de are. in sua dispu. incipi. qro p duco ꝗ te instrñ ⁊c. quã ego habeo vbi hãc. q. disputat satis no. ⁊ adde qd in instrumentis ãtiquissimis nõ sufficit p bare talem fuisse notarium: qa eo ipso ex tãto tempore fũt in possessiõe velqsi fz bal. i auc. quas acti. C. d sa san. ec. allegat Inno. in. c. veniẽs. de. v̄. sig. ⁊ adde qd bal. in. l. ii. in. xix. col. de ser. ⁊ aqua. dicit q lz pbek quẽ fuisse in possessiõe tabellionatus: tñ nõ psumik tabellio nisi forte fuerit i lõga pos. fm eũ. ⁊ vide bar. in. l. barbari⁹. ad fi. s̃. de of. pto. ⁊ qñ negak quẽ eẽ tabellionẽ. vide bal. in. l. cõpit. C. de fi. instru. ⁊ i auc. sz nouo iure. C. si cer. pe. Spe. i ti. de instr. edi. §. restat. v̄. qd si pducik. ⁊ ad bar. hic adde bal. in. l. ii. i. i. et. ii. col. C. de sen. et q si sufficiat quẽ reputari tabellionem ẽ tex. et ibi expsse bar. in. l. actuarios. C. de actu. et nume. li. xii. et adde q si iferk alicui. q. de aliqua qualitate extrinseca inherẽte psone: puta q nõ sit maritus vel tabellio vel platus vel q nõ hẽat ptãtem eligendi cui incũbat onus pbandi. vide dñm Ant. i. c. i notuit. de eo q fur. or. sus. et Inno. i. c. veniẽs. de. v̄. sig. et dñs Ant. i. c. qd p nouale. d. v̄. si. et uide bar. i. l. matrẽ. C. de prob. Inno. in. c. ex cõque sti. de re. spoli.

e i Operatores. §. item rescripserunt. adde qd no. in. l. dotẽ. soma. vbi vide oino bal. et Imol. et dum Imo. ibi tetigit an beneficium seu dignitas clericalis possit in inuitum cõferri. adde qd no. in. c. vnanimiter. qd est. c. fi. de postu. prela. et dum ibidem qfiuit de offo publico. adde glo. in. l. ii. qd qsqz iur. facit. l. sciẽdũ. §. fi. delegatio. et qd no. in. l. filiusfamili. de pcur. et in. l. sancimus cum ibi no. p bar. C. de ad uoca. di. iudi. §. interim. in autẽ. de defenso. ci. et. l. muncrũ. §. iudicãdi. t qd ibi dixi post bar. j. ti. i. Item adde q ambassiator cogitur accipere

Ad decurionatum.

Facit istetex. q pr̃ potest ꝗsentire filio agenti etiã eẽ iudiciũ.

Ex. l. sequẽti.

¶ Notarius q plura istr̃a fecit ⁊ solutionem recepit an ex hoc pbetur notarius.

b **Erennius.** Hec. l. est ar. q lz qs pbz aliquẽ plura istr̃a fecisse ⁊ tanq̃ notarius solutionem recepisse ⁊ se exegisse: q pp hoc nõ probek ipm eẽ tabellionẽ. de hoc dic in Spe. de instru. edic. §. restat. v̄. illud. ⁊. v̄. qd si is. ⁊ per Inno. extra de fi. instru. c. i. ⁊. c. cum. p. tabellio. ⁊ de resti. spo. c. in lr̃is.

n **On tantum.** Mo. q ĩ istis honoribus d̃ cernẽdis est ispiciẽda illa consuetudo ⁊ statuta ciuitatis: qd approbatur p istam. l.

e **Os qui.** Op. C. de digni. l. nullus. ⁊. l. ne quis. So. dico q hodie isti q faciunt istas artes viles indistincte pbibent admitti ad aliquos honores: qd intelligo verũ nisi in casu necessitatis si alii non reperiuntur: vt ista. l. in fi. ⁊. s̃. e. l. generaliter. §. spurios.

i **Operatores.**

Item rescripserunt. Iste ẽ nota. casus. Istã. l. intelligit By. in eis qui iterfuerunt ⁊ consentierunt electioni alias semp posset opponi: vt. j. tit. ij. l. reus. in fi. Et hoc tz By. eẽ de reg. iur. c. qd semel. li. vi. ibi. Itẽ põt poni exẽplum regule i electõe ⁊c. ⁊ tangã hoc ẽt. j. ti. ii. l. reus delatus. in fi.

d **E decurione.** Hãc. l. vid̃ p By. plenissime i. c. decet concessũ. eẽ de reg. iu. li. vi. ⁊ ibi plenissime de hac materia.

De albo scribẽdo. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

¶ Canonici recepti auẽte pape pferunk i sentẽtijs dicẽdis aliis canonicis electis inferioris autoritate. ⁊ an lr̃is in muro scriptis sit adhibẽda fides. ⁊ qñ vniuersitas nõ hẽt rectorem antiqor vel ille q alias pfererek i sentẽtijs põt collegiuz cõuocare. Et an in sindicatu alicui⁹ collegij debeant põi noia illoꝝ q sunt de collegio.

ambasiatā ſm glo.in.l.prouidendū.C.de decurio .alias ē.l.ſi quis decurio.⁊ uide de offi.pu.tex.i.l.nulli.⁊ ibi bar.C.de defen.ci.Itē adde iſtis no.p bal.ī rub.de fi.inſtru.C.in.iii.col.⁊ non acceptās officiū pōt banniri ⁊ carcerari.gl.⁊ bar.i.l.pſes.C.d.ſuſpe.tu.dixi poſt Imo.i.d.l.dotē.

¶De albo ſcribendo.rubrica.

De decurionis.

a

Decuriones.

Cū .l. ſeq. ¶No. q̃ noīa decurionū ſcribenda ſunt in albo ordine quo hic dī. ¶Itē nota[a] ex.l.ij. q̃ canonici recepti auctoritate pape p̄ferunt in ſententijs dicēdis alijs canonicis electis auctoritate legati vel alterius inferioris. ¶Itē iſta.l.facit q̃ ſcripturis factis in muro ſit credendū. Circa qd̄ facit qd̄ no.in Spe.de pba.§.videndū.ver. ix. In cōtrarium facit.s̄.de religi.in.l.monumentorū.ſed dic vt ibi in glo. ¶Item p iſtam .l. dicit Inno.q̃ quando vniuerſitas vel collegium non habet rectorem: q̃ ille qui eſt antiqor[b] in collegio: vel ille qui alias deberet p̄ferri in ſententijs ferendis ſecundū formā iſtius.l. ⁊.l. ſpurij.§.fi.s̄.ti.i.pōt cōuocare collegium ⁊ alij tenent ire: ⁊ ſi non uadunt nō pnt mulctari p eū: ſed ipſis non euntibus pōt eis nō expectatis p̄cedi ad electionem.ita dicit Inno.in.c.i.extra d̄ma .⁊ obedi. ¶Item facit[c] q̃ in ſindicatu alicuius collegij debent poni noīa illorum qui ſūt de collegio. Et iſtam rationem ponit Spe.in ti. de ſindico.§.i.ver. itē oponitur q̃ noīa .veritas eſt iſta .qūqz fit ſindicat' ad vendendū ſeu alienādū: ⁊ tunc eſt neceſſe q̃ noīa ſcribantur: vt.C.de vē.re.ciui.l.fi.li.xi.de ſa.ſan.ec auc. hoc ius porrectum.⁊ in corpore unde ſumit. ¶Qñ qz tractat' de aliis actibus ſeu alio negocio: et tunc ſi quidem eſt magnū collegium vt populus vnius ciuitatis: vel unum concilium magnū tunc nō eſt neceſſe q̃ noīa ſcribant: vt extra de procura.c.fi.vbi eſt tex. Et miror q̃ Spe.nō allegat trī debet dici in inſtro oēs fuiſſe preſentes vel tot q̃ facerent duas p̄tes: vt.l.qd̄ maior .s̄. ti.ij.Si aūt eſt collegiū paruum vtputa prioruz qui ſunt .x.vel canonicoꝝ: tunc credo q̃ eorum noīa debent inſeri.ar.iſtaꝝ.ll.⁊.C. de lega .l. fi. li.x.non habetis hic alia.

De muneribus ⁊ bonoribus. Rubrica.

Continua vt in glo.

Ex.l.ſequenti.

¶Que dicantur munera perſonalia.⁊ an ſtatuta recipiant interpretationem extenſiuam.

m

Munerū.

Primo loquitur de muneribus perſonalibus publicis auctoritate ⁊ vtilitate.ſcōo de muneribus publicis auctoritate ⁊ vtilitate priuatis.ſecunda ibi: eque perſonale. In prima parte op.dicitur hic q̃ officium .x.primatus eſt patrimoniale: cōtra.j.e.l.fi.§.mixta. dicit glo. q̃ etiam poteſt dici mixtum illud munus ex eo q̃ iſtam exactionem facit ſuo periculo ſi non bene exigit. Aduertatis ſm hoc oē officium dicere tur munus patrimoniale: quia tenetur ſemper ſi male gerit: vt apparet in tutela ⁊ cura ⁊ ſimilibus. vnde dic q̃ ideo dicitur patrimoniale: qa tenetur preſtare de ſuo patrimonio illud quod non poteſt exigere a deficientibus: vt .j. e.l. iij. §. decaprotos.⁊.j.e.l.fi.§.mixta.qd̄ qualiter p̄cedat ibi dicam. ¶Item in hac prima parte habes q̃ perſonalia munera dicuntur etiā que deferuntur ex lege alicuius ciuitatis vel ex conſuetudine ſi habet curam perſone tantum. ex quo no.q̃ licet ſtatuta non recipiant interpretationem extenſiuam actiue: quia iſta ſtatuta nō extendunt ſe ad alios caſus in ſtatuto non poſitos: vt.l.ſi vero.§.de viro.s̄.ſo.ma.⁊.l.proſpexit .qui ⁊ a qui.tamen bene recipiunt extenſionem paſſiue: quia leges communes ſe extendūt ad ſtatuta. nam ſi ſtatutum iniungit aliquod officium lex ſe extendit ad illud vt dicatur illud munus perſonale vel patrimoniale ſecundum diſtinctionem huius.l. ¶Item dico in multis ſimilibus caſibus.verbi gratia dicit ſtatutū q̃ filiuſſa.poſſit facere teſtamentum: certe lex extendit ſe ad iſtud vt intelligatur q̃ faciat legitime ⁊ ſecundū leges ⁊ ex ea adietur hereditas ⁊ falcidia detrahetur ⁊ omnes leges teſtārie hē bunt locum in eo: vt.l.i.§.ii.s̄.ad.l.fal. ⁊ ſic ſtatuta recipiunt interpretationem extenſiuaz paſſiuā: ita dixi ⁊ plenius in.l.omnes populi.ī materia interpretationis extēſiua ſtatutorū.

q

Eod ad honores.

Iſta lex legit' trib' modis.prio quo ad honores.i.bonoꝝ ſubeūdoꝝ picula ſz p̄mā lec. vel dic quo ad honores.i.ad excuſandoꝝ bonorū ſz ſcōam lec.vel dic .i.quo ad honores .ſ. decernēdos ſz tertiā lec.⁊ q̃libet ē bona ⁊ nota.p̄ ut pz in gl. ¶Opp.s̄.de adul.ſic eueniet.⁊.s̄.d̄ his q̃ ſunt ſui vel alie .l.filius.So.q̃ ē in ptāte nō hz filios regulariter ī ptāte. Fallit in iſtis tribus caſib' ī qbus fingit' filios hre in ptāte.

e

I qui His qui.

Ibi.patrie.ciuitati. Et ſic qs dī hēre duplex domiciliū.ſ. ciuitatis ⁊ p̄uinciale: vt hic ⁊ dixi.s̄.ad mūi. l.i.

Si in metallum.

No.q̃ lz qs fuerit exhānitus ⁊ hoſtis ciuitatis tamen reuerſus pōt ad talib' qnqz monachis facientibus totū capitulū fecerūt ⁊c.q̃ pria fronte p̄ſumendum ē totum capitulum interfuiſſe etiam ſi probetur q̃ per annum ante erāt ibi plures monachi.pro hoc.c.ea noſcitur .e.ti.⁊ dicenti ōrium incūbit onus p̄bādi.vnde ꝓcludit Abb.q̃ excep. caſibus exp̄ſſis a iure non ē neceſſe apponere noīa: ⁊ ita reſidet cogitan. ¶Et ad nota.per Bar.hic vid Bal.oino in.l.fi.C.qui bo.cede.poſ.⁊ Imol.in.c.i. de ſindi.⁊ Pe.de ancha.i.c.cano.ſtatuta.in.xviii.charta.in.v̄.⁊ propter hoc.⁊c.de ꝓſtitu.

De muneribus ⁊ bonoribus.rubrica.

d e

I qui.§.Si is qui duos .adde bar.in.l.i.§.ne caſtrēſe.s̄.d̄ colla .bono.⁊ Bal.in.l.fi.§.fi.in fi.C.d̄ bo.q̃ libe.allegat ēt Bal in.l.filie.in penul.col.C.fami.her.q̃ ſi pat' ſe obligauit p̄ uno filio non dz hoc tantum ſolui de parte filii.⁊ dicit Bal. in tractatu de duo.fratri.p̄ ſi pat' facit ſumptus in ꝓuiuiis p̄ ducēda uxore unius ſui filii q̃ non imputātur in partē filio p iſtā glo.⁊ facit .l.credito.§.i.ff. ſoluma.⁊.ff.de neg.geſt.l.neſennius. niſi filius habuſſet patrimonium ſeparatum a patre: de quo patrimonio preſumitur ſoluiſſe patrem ⁊ im

minatim .iſt.de exhere.lib.ſicut in ſententia que fertur in perſona vniuerſitatis .c.licet de p̄ba.c.capitulū ſancte crucis .de reſcrip.et poſt ea refert opi.bart.hic et pro eo allegat in primo membro tex.in.c.i.de his q̃ fiunt a p̄l.ſubdit etiā qd̄ baldus in.l.i.de magiſ.conue.dicit quoſdam tenere nomina debere exprimi: quod vidēt Bal.iuſtius cū tabellio ſit teſtis .l. domicius. de teſta .et.c.cuz ioa.de fi. inſtru.et iō dz deponere p verba facti nō iur.nā ſi dicit capitulum uel maior ps facit ⁊c.dicitur idex: q: p ſenſum corporis ſi poteſt cōprehendere: q̃ p̄ntes fuerunt capitulū: vel maior ps: qz forte aliqui ſūt excōicati vel ſt ī nō ſacris: vel ſūt abſentes a loco: vnde debent uocari .⁊ dicit domin' Abbas q̃ nūq̃ poteſt ꝓcipi caſus ī quo notari' non habeat in hoc deponere de iudicio intellectus nam ſi dicit petrus ⁊ titius fecerūt capitulū ⁊c. nō ſequitur q̃ capituluz ſit factum. oportet ergo. q̃ ſubdat illos facere totum capitulum uel maiorez partem: ⁊ ſic de iudicio intellectus: ⁊ quia dicit illos facere totum capitulum: ideo preſumendum eſt q̃ notarius fecerit diligenter officium ſuum. unde Fede. conſilio.cclxx. dicit q̃ ſi in inſtrumento dicitur talis abbas cū

c. epiſcoporum.ſecundū cū in.d.l.ſi vero.in.§.de uiro.i.l.iii.fallen.et vide bar.in.l.vnicuiq̃.C.de p̄ri.ſac.ſcri.lib.xi.et in.l.ii.§.prius . de vul. pup.et q̃ dixi poſt bar.in.l.ſodales.s̄.de coll.illi.vide glo.in.c.qñ abbas verſus fi.in glo.mag.de of.dele.glo.i.l.i.de ānо.ci.li.x.

c ¶Item facit. No.⁊ tene menti de iſta qōne: et adde no.p caſi.in.d.c.i.de ma.et obedi.per Ang.in.l.inter omnes.qui ſatiſd.cog.poſt id qd̄ barto. no.et adde qd̄ no.Bar.in.l.fi.C.de p̄edi.curia.li.x.vbi dicit q̃ nō ſuffi cit dicere congregato conſilio niſi dicat' in quo due partes interfuerunt et dicit Abb.ſicc.i.c.inter dilec.de dona.q̃ ſi in inſtru.dicit' q̃ oēs d̄ vniuer.fecerunt tale qd preſumitur q̃ omnes interfuerunt licet per partem aduerſam negetur: et hoc per illum tex.qui dicit multum not.nam notarius non habet neceſſe probare q̃ omnes fuerunt preſentes ſed creditur inſtrumento et onus probandi cōtrarium incumbit alleganti.et ideo dicit.Abb.in.c.v.de his q̃ fi.a p̄la.ſine conſen ca.q̃ ibi uidetur tex.a cōtraioſenſu: q̃ noīa preſentium debeant ſpecialiter ſcribi: et hoc dicit ibi tenere Pe.ſed q̃ quidam moderniores tenent contrarium: qz paria ſūt declarari per noīa p̄opria et per circunlocutiones indubitatas .§. no.

pediſſe. ff. de pet. her. l. ſi. Bal. ſubdit ēt q̃ ſingula veſtimēta q̃ facit pater nurui iputanť i parte filii quātum valēt nūc: nō quātum fuerunt empte: q: iſte res nō p̃ſumunť donate: ſz cōmodate. l. ſi vt certo. §. interdum. ff. cōmoda niſi magna dignitas & multitudo diuitiarum faceret preſumi ꝗ riū. l. ſi filie. ff. de le. ii. & l. ſi filius de dona. & vide ad materiam Spec. in ti. de iudi. §. ſeqť. v. qd ſi duo cū. v. ſe.

a Ura c .§. d ficiē tiū. adō bar. in. l. ex diuer ſo. in fi. ſ. ſo. ma.

b ¶ In vno iudicio. adō bar. i. l. ii. C. de eden.

c ¶ Qui ob noxius. de iſtis fratribꝰ & vide bal. i. l. placet. & i. l. ēt. C. de ſac. ſanc. ec.

d Eſcri r pto. §. de bitores. nota q̃ ſi offici alis anteq̃ ſit ſindicatꝰ reddat rōez officii ſi po teſt eligi ad illud officiū iuꝝ. l. i. & qd ibi Bar. C. vt oēs tā ci. q̃ cri. & c.

e ¶ Scdo no. vide Bar. i l. nemo. j. d re. iur.

f ¶ Sciendū ad iſtū. §. vi de bonū tex. i. l. bis oneribus. j. ti. proxi.

g ¶ Quaſi di cat. adde gl. ordina. in rub. C. d an no. li. x.

h ¶ Recipiā tur hoſpites ad materiaz vide Bar. i. l. neqz. C. d icol. li. x. et bal. i. l. nemi nē. C. de ſa. ſā. ec. & bar. i. l. d his. C. de epiſ. & cle ri. & Bar. in. l. ordine. ſ. ad muni.

i ¶ Imponi collecte. ad de qd ſz di catur q̃ col lecta ē munꝰ qz iponiť p ſone p rebꝰ. tñ Andre. d iſernia in. c. i. q̃ ſint re ga. ut ibi re

mitti.

Quāuis. Nota tex. ibi iō enim.

Liberti. No. q̃ liberta p̃roni nō p̃deſt liberto. Et ſic no. q̃ li berta vnius de familia nō p̃deſt alijs de fami lia. dixi. ſ. ad muni. l. lucius. §. idem reſpondit cōſtante. vbi eſt tex.

Decaprotos. Nota ex iſto. §. q̃ a muneribus mi ꝝtis q̃ tamen magis ſunt patrimonij ſeu rerū q̃ p̃ſone nō excuſantur minores.

Exactionem. Iſtud qd dicit ex actionem itellige paſſiue: ita q̃ ab eo exigiť: aliaſ eēt munꝰ p̃ſona le: vt. ſ. e. l. i.

Preſes. No. mūera & honoreſ debeť diſtribui eqliť: vt hic vides.

Ex. §. ſequēti.

¶ An ſi pť fecerit expēſaſ p filio doctorādo vel uxorādo an pře mortuo dēant & alij fratres fa cere de cōmuni.

Si is qui duos. No. q̃ lz pť fecerit expēſaſ p vno filio militādo vel doctorādo uel uxoran do mortuo pře p alio filio nō dēnt fieri expēſe de cōi: ut hic i tex. & glo. quā no. & uide gl. q̃ ici pit. dic q̃ de nouo. i fi. ibi p militia exercēda. & eā no. adeo q̃ ſi aliꝰ ff uult ipendia facere de cōi nō audiť: ſz dz facere ſumptus de p̃prio.

Ex. l. ſequēti.

¶ Pbroatiōes fcē i uno iudicio i hijs q̃ curſu tp̃is mutatiōez recipiunt nō faciūt fidez in alio.

c **Ura.**

Deficientium. Nota. §. primo hievť caſus q̃ ex ceptiōe ne qs exigať niſi inq̃tum facere pōt eſt tp̃alis: dixi. ſ. de excep. l. iii. ¶ Scdo no. q̃ i his q̃ curſu tp̃is mutatiōem recipiunt p̃batiōes fcē i vno iudicio ñ facitū fidē i alio: ut hic & l. ſpa donē. §. q absolutꝰ. ſ. excu. tu. tene mēti hūc. §.

Qui obnoxius. Vide glo. q̃ in cipit. ar. cōtra hoſes. de iſtis fratribus de p̃nia & de alijs dicā j. de iure imu. l. ſemp. §. qbuſdā.

r **Eſcripto.**

Debitores. Iſte. §. d facto ſeruať piſis q̃ nullus officia lis exñs in aliquo officio anteq̃ ſit ſindicatus & reddat rōnez illius officij pōt eligi ad aliqd aliō officiū. ¶ Scdo nota q̃ ſi qs p̃ſtat idoneos fide iuſſores preſtatio fideiuſſoruz habetur pro ſolu tione: & ē ſpecialis caſus hic.

Si quis accuſatorem.

Nota q̃ ſi quis uult opponere contra aliquem electum de crimine non auditur in modum ex ceptionis: ſed debet euz de crimine accuſare: ut hic dabo uobis remiſſiones: ut. j. l. proxi. ¶ Se cundo nota q̃ nemo ſine accuſatore punitur. fallit in caſibus quos dixi in. l. ij. §. ſi publico. ſ. de adulte. Ex. §. ſequenti.

¶ Que ſunt munera mere p̃ſonalia que inducū tur poſſeſſionibus. Et an poſſit adhiberi reme dium q̃ clericis ſiue eccleſijs pro ſuis poſſeſſio nibus imponatur collecta.

Sciendum. Hic ponit aliam di uiſionem munerum: & eſt no. diſtinctio & habet no. glo. ¶ Nota di ſtinctionem que ponitur in. §. nam quedaz & c. uide glo. que incipit ut collecta. Aduerte quero que ſunt munera mere patrimonialia que indi cuntur poſſeſſionibus. tex. dicit hic q̃ ſunt retri butiōes: quaſi dicat tributa qñ ſunt predia tri butaria: ut. C. de epiſ. & cler. l. de his. ¶ Item q̃ quilibet muniat uiam ante domum ſuam hoc ē onus domus: ut. l. ediles. ſ. de uia pub. item q̃ recipiank hoſpites in domo eſt onus domꝰ: ut. ſ. e. l. iij. §. munus. & ideo poteſt imponi hoc onus cuilibet poſſeſſori etiam forenſi & etiam eccleſijs & clericis: ut. l. de his. C. de epi. & cle. & de ſa. ſanc. l. iubemus nullam nauem. niſi aliqua eſſent eis ſpecialiter remiſſa: ut. l. i. C. d epiſ. & cle ri. ubi clerici nō tenentur ſuſcipere hoſpites. Collecte uero dicuntur que imponuntur per ſone pro rebus: & ideo clericis non poſſunt im poni collecte: ut. C. de epi. & cle. autē. item nul la cōitas. & d. l. de his. nec ēt forenſibus ut hic. ¶ Sed q̃ro utrū poſſit adhiberi remediū q̃ cle ricis ſeu eccleſijs p ſuis poſſeſſionibus iponať collecta. uidete pluries iā uidi fieri p poſſeſſio nibus iam queſitis eccleſie uel clericis nō p̃t ad hiberi remediū: quia nō poſſumꝰ facere legē p quā libertas eccleſiaꝝ ifringereť: ut in auc. caſ ſa. C. de ſa. ſanc. ec. & ex de p̃ſti. c. q̃ in eccleſiaꝝ. Sed p his q̃ nō ſunt q̃ſita eccleſijs uel clericis p̃ſit fieri ſtatuta talia q̃ ēt ſi puenerint ad eccle ſiam uel clericos poterit iponi collecta hoc mo doꝰ: q̃ predia omnia ciuium que ſunt in comita tu ſint tributaria & affecta onere tributorū pro collectis imponēdis. iſtud colligiť ex dictis In no. ex de fo. cōpe. c. poſtulaſti. & ita fecerūt puſi ni merito iponunt collectas oibus poſſeſſionibꝰ q̃ peruenerūt ad eccleſiaſ uel clericos poſt dcāz. l. ſcāz Eugubini tenuerūt unū aliū modū ſecu rum q̃ quilibet ciuis etiam comitatenſis do nauit cōi oēs eoꝝ poſſeſſiones q̃s hēbat noiatī diſtinguēdo poſſeſſiones ſingulas: & illaſ poſſeſ ſiones recipiebat a cōi ſub tributo & cenſu colle ctaꝝ: & q̃ ſemp in qualibet alienatione uel te ſtamento intelligatur exceptū hoc ius cōis. Iſte cautele fuerūt neceſſarie: qa eccleſie & clerici tñ

Quid āt de gabellis. vide Bal. poſt p̃dicta l. l. penul. C. de ſa. ſan. ec. & in. d. l. placet. & in. l. inſtructores. & in. l. ii. C. de epi. & cle. & an clerici ſint exē pti a gabellis. vide i cle. p̃ſiti. de cēſi. p Bar. i. l. i. ad fi. C. d mulie. & i quo lo. & no. in. c. fi. ad fi. de p̃ſcriptio. vbi oio uide. ¶ Imponūť collecte p̃ſo ne p rebus: & iō nō imponūť forenſibus nec eccleſiis vt. j. e. l. munerum. §. patrimonij: & ita ēt dicit bar. i. l. iiii. §. ſi actor. ſ. de re. iud. & ſz re gulariter nō iponať forē ſibus. Item nec ſcholari bus. l. i. C. d p̃feſſo. & me di. li. x. & i. l. i. C. q eta. li. x. Fallit tamē niſi p̃ſue tudo fuerit i cōtrarium ſm Barto. multū nota bi. p illū tex. in. l. muneri. C. de auro coro. libr. x. qd no. an āt colonus em phiteota ſeu datariuſ cre ditor pigno ris teneanť vide no. bar to. in. l. i. in. i. col. C. de iure emphi. iūctis his q̃ ibi dixi & qd in ēphi. ecc. vide bar. in. l. priuate. C. de excu. mune. vel. x. & adde q̃ p̃t fieri ſtatutū q̃ oēs q colunt ſeu coli faciunt ſol uāt collectā ſz bal. C. de ſen. q̃ p eo qd intereſt. in. l. i. in. vii. col. & adde in materia Jo. an. in. c. i. de immu. ec. in. vi. in glo. de hoc & ibi ēt po nit in quo loco debet ſolui: & q̃ fratres ſi mul uiuētes p vno com putentur in muneribus vel honorib. vid bal. in. l. ēt in. iiij col. in. v. mō quero & c. d execu. rei iu di. & adde q̃ bal. in. c. i. §. ſimiliter. d cap. cōra. ar.

ſert bal. dicebat q̃ ſpoꝛtularie collectōes ſunt munꝰ patrimoniale: qd eſt vtile: qz nō ſubditi tenenť ad eas. cū teneank ad munera patrimonialia. l. fin. C. de iureiur. & vide qd no. in. c. puenit. de imu. ec. i nouella. ſicut ad ſoluēdū paſſagiū tenenť nō ſubditi. l. pe. §. nauē. C. loca. bal.

k ¶ Hoc mō. adde bar. in. l. i. C. de muli. & in quo loco. & l. i. C. de mune. pa. li. x. & l. fi. C. de exactio. tribu. vide tamē bal. i. l. placet. & i auc. itē nul la cōitas. C. de ſa. ſan. ec. & ibi Bar. & glo. i. d. l. fi. C. de exact. tribu. & vi de q̃ dixi i p̃poſito in. l. icola. ſ. ad muni. & uide oino Buil. & Bal. i. l. de his. C. de epi. & cle. Et an doctoribus poſſit iponi collecta vide Bar. in. l. i. C. de mulie. & in quo loco. Quid de p̃ſulibꝰ. vid. j. e. in. l. honorem.

illius tex. dicit q̃ nō poſſet imponi collecta rōne fructuū niſi dūtaxat re ſpectu fructuum illius anni. ſ. de vſufru. l. fi pendente. et. §. ſi quid cloa carii. qd no. ad ea que dixi in. l. iii. §. ſi actor. ff. de re iudi. et hētur in. l. apud iul. §. heres. ff. de leg. i. & ibi dixit Imo. q̃ ſemper in imponenda col lecta hētur magis reſpectꝰ ad fructus & redditus q̃z ad valorē rei: qd no. an āt ſit munus ordinariū vel extraordinariū. vide bar. de iur. immu. l. hi. q. & qd ſit munus mixtū tz Bal. i. l. pp. C. q bo. cede. poſ. & vtrum ſit remediū qd eccleſiis poſſit iponi collecta p poſſeſſiōibus: & adde caſum i quo ēt eccleſia teneť de iure. j. e. in. l. munerū. in. v. ab hmōi. & ibi bar. & no. cautelam bar. quā tz bal. in. l. placet. C. de ſa. ſanc. ec. & ſing. p Ro. in

.l.si publicanus.§.i.de publi. Bal.in.l.fi.C.fine censu vel reliquis. per Bar.in cõsilio incipien.si aliqua. ¶ Quid autem de fratribus tertii ordinis.vide bar.in.l.semp.§.quibusdam.j.de iur.imu.⁊ que collecte et datia possint imponi clericis. vide no.bar.in.l.fi.per illum tex.C.d cur. pub.li.xii.⁊ in materia vide omnino que dixi post bar. in .l. ad instructionem.C. de sac.sã.ec.

a Ono b rem. vtrũ consules teneant ad collectas: ⁊ qd i doctorib⁹ uide bar. in .l.i.C.d mulie.⁊ in quo loco.et bar. in .l. aditos .C.de exactori.tributo.

b Une m ruz. §.iudicãdi.⁊ per istũ tex.uide qd dixit bar. i.l.ẽptor.§. .i.j .de uacmu.

c ¶ Tabellio cõpellit. qd limita ut p bar.in. l. ii. ⁊ adde tex. in.l.ii.C. de d̃fen.ci.quẽ ad hoc allegat bar .i.l. quedã i p̃nci.s̃.de edẽ. i discursu. Et de hoc munere necessario iudicandi. uide q habet i.c. pastoralis d of.or.⁊ erũt pene eius et similiũ q de iure ad talia mũera et officia pũt iuti cõpelli de quibus uid q dixi post bar.i.l. ipatores. s̃. ti. .i.et illa no. nã prio poterũt p hoc ex̃ bi de domo .l.ex oibus. C.de decuri.li.x. Item bona corũ ꝓsignãt suis successoribus .l. si ad magistratuz .e.ti. Itẽ puniũtur pena d qua i auc. de defen.ci. §.q.col.ij.et p intellectu .d.l.ex ob⁹ uide moder. i.l.i.§. si qs tutor. s̃. qñ appe.sit. Itẽ possunt carcerari et bãniri. glo. et ibi bal.in .l. preses.C.de suspe.tut. et pacallegataz .l.si ad magistratum.alle

excrescebant in diuitijs q possessiones nõ remanebãt ad onera subeũda ciuitatis. Predicta dico salua correctiõe ⁊ determinatõe sancte mr̃is ecclesie: quia si aliud determinaret: ⁊ ego aliter determino.

Ex.l.sequenti.

¶ Reus accusatus an possit habere honores. ⁊ qd si crimẽ opponat per modũ exceptiõis.

r **Eus.** Dicit By.q iste casus alibi nõ repit. Nota q re⁹ accusatus nõ põt hr̃e honores. quid ãt si crimẽ ei infligat p modũ exceptiõis denunciatõis vel inqsitionis. vide p Inno. ex̃ de accu .c. accedẽs .⁊ pleni⁹ p eũ ex̃ de simo.c.accusatũ. viõ ibi.

a **D rempublicam.**

Circa hãc.l.vide q̃ plenissime scripsi .s̃. de re iudi.l.quidã cõsulebat.

Ex.l.sequenti.

¶ Officiũ sibi delatũ q̃ actiõe qs petere possit.

s **J quis magistratus.**

No.ex hac.l.q quis cogitur ad suscipiendũ offm̃ iudicis offõ. ¶ Sz q̃ro si ipse ñ cogit sz ip̃e vult petere officiũ qd delatũ est qua actione petet. vide Inno. ex̃. de ꝓcess. p̃ben.c.quia cũctis in prima glo.mag.q̃ olim erat extrauagãs: hodie est posita. li.vi.

b **Onorem.** Nota q ille qui ẽ de prioribus ciuitatis nõ põt preponi alicui officio sine dignitate. ¶ Scõo nota q q hz officiũ sine dignitate hoc nõ obstante põt vocari ad dignitatem vel ad honores. dicit glo.no.hic ar. q cõsules nõ tenent soluere collectã. hoc ar.nõ est verum quia collecta est onus patrimoniale qd imponit p̃sone ꝓ rebus ciuilibus ⁊ incolis: vel oz te dicere q est mun⁹ mixtũ vt vidistis. s̃.e.l. rescripto. §.fi.sz ab istis nẽo excusat: vt no.j.e.l.fi.§.hmõi ⁊.s̃.e.l.iii.§.decaprotos.

v **T gradatim.**

Sed si lege. Not. q statuta recipiũt interpretatiõem restrictiuã. plene dixi in.l.oẽs populi. in materia interpretatiõis statutoꝝ quã materiã si quis poneret hic optime staret.

e **T si filium.** Dicit Dy.q ista .l. dz itelligi qñ pt̃ nõ fuit ꝓtestatus se velle alioꝝ oneꝝ onera sustinere: alias secus: vt. C. de p̃. suc.l. ii.li.x.⁊ ibi no.s̃.fa.her.l.si filia .§. idem scribit. alias est.l.se.§.i.

e **Xtimationem.** Glo. intelligit istud principium quando quis promisit pecuniam pro habendo honore quo cãu nõ debet audiri. de quo dic: vt.l.i .s̃. ad.l. iul. de ambitu. Tu vero potes ponere casum de eo q vult dare pecuniam reipu. ad hoc vt respu. faciat illud officium adimpleri per alũ: quo casu nõ debet audiri: vt.l.imperatores.j.de polli. ⁊ .l.fideicõmissa.§.vlti.s̃.de le.iij.

s **Ponte.** Oppo.s̃.e.l. honor. .§.fi.So. quidam ẽ honor cum sumptu ⁊ illum potest quis reiterare ẽt

gat Ro.no.clxxxviii.

d ¶ Patrimoniorum. fallit i his. Nota q feneratores possunt collectari: lz sint forenses. de hoc uide pulchre p Bal.in.l.etiã.C.de execu.rei iud. in pe.col.et p bar.in.l.i.C.de muli.et in quo loco.

e ¶ Collectã forensibus.et ut possit imponi quot requirantur. uide que dixi post bar.i .l.iiii.§.si actor d re iud.

f ¶ Mixta.p soale tm̃: ad de Bart. in .l. iiii. §. si actor. de re iudi.et bar. post gl .in.l. ii.C.d apo. pub.lib.x.et bar.in.l.etiam .C. d execu.rei iudi. ⁊ qd no.bar to.in.l.missi opinatores. C.de exactori.tribu.li.x.

g ¶ Jure cõmuni. sz cõtra hanc solu. facit. l.in .d.l.ii.C. ut nulli uic.ibi naturali eqtati.⁊c.

si vult: vt in cõtrario. Bar.

m **Anerum** Hic ponitur alia distinctio munerum.

Ex.§.sequenti.

Judicare quis cogitur ⁊ notarius conficere instrumenta.

Judicandi. b Nota q munus iudicandi est necessarium. ⁊ sic nota q quis cogitur iudicare: ⁊ est ar. iste tex.q tabellio cõpellitur c facere instrumentum. ar.ẽt.s̃.fur.aduer.nau.cau.l.ii.§.viatorũ.⁊. C. de asses.l.fi.⁊ de aduo.di.iudi.l.sancimus.

Ex.§.sequenti.

¶ Prestantia dicitur munus patrimoniale et munus patrimoniale est prestare equos et mulos reipu. An autem si subditus non habet illos emere teneat vide: ibi. Sed quero. Et an aliquis habeat excusationem a muneribus patrimonialibus .⁊ forensibus ciuitas non potest ĩponere collectaz nisi habeat speciale priuilegiũ.

Patrimonioruz. Nota q mun⁹ patrimõiale dicit prestare equos vel mulos quos quis hz reipu. ⁊ ideo ĩponitur etiam cuilibet forensi q in ciuitate illa reperitur hr̃e ista talia.

¶ Ex quo nota q p̃stantia dr̃ munus patrimoniale. nõ enim imponit p̃sone ꝓ rebus: ⁊ sic videt q possit imponi forensibus. ¶ Sed quero si aliquis non habet equos vel mulos an possit cogi ad emendũ ipsos ad hoc vt possit reipu. prestare. Rñdeo q quis cogatur ad emenduz ẽt onus impositũ p̃sone ꝓ rebus: ⁊ iõ forensibus non posset ĩponi. fallit in his ⁹q exercẽt fenus q lz sint forenses: tm̃ põt eis ĩponi istud on⁹ ꝓ pecunia quã ibi hñt: ⁊ ẽt põt eis ĩponi collecta: vt hic .⁊.l.filij .§.fi.s̃.ad muni. qd tenementi. Itẽ ex ver. hmõi .nota q a muneribus p̃monialibus nullus habet excusationẽ: nec nobilis nec põtifex: ⁊ sic ecclesia non hz excusationẽ: vt hic ⁊.l.iubem⁹ nullã nauẽ.C.de sa.san.ec. Fallit si specialiter esset eis remissum. vt.l.ij.C.de epi. ⁊ de. Item in ver. p̃terea. nota q ciuitas nõ potest imponere collectam forensibus e: nisi habeat spãle priuilegium: qd intellige vt dixi. s̃.e.l.rescripto.§.fi.

Ex.§.sequenti.

¶ Disputando ueritas inuenitur ⁊ on⁹ deficiẽtium debeat eẽ tocius vniuersitatis.

Mixta. Nota q notãdo ⁊ disputãdo veritas iuenit. ¶ Scõo no.q illud qd exactor tributorum non potest exigere tenet soluere de suo. ¶ Ad hoc oppo.s̃.e.l. §. sed ⁊ curatores. ⁊.§.pari modo .vbi dicitur q susceptio collectarum est munus personale tantum f ¶ Item opponi. quia uidetur q onus deficientiuz debeat esse totius vniuersitatis de qua erat ille deficiens non illius exactoris: vt.l.i. C. de om.agro deser.li.xii.So. de iure communi g onus deficientium nullus tenetur soluere seu subire: vt in primis cõtrariis. ⁊.C.vt nullus vica.ꝓ alio debit .ex.l.i.li.xi. Fallit si aliter lege municipali vel consuetudine cautum sit vt hic. ⁊.d.l.i.de oi agro deſ.tunc enim illi legi seu cõsuetudini stãdum est vt dãnum sustineat collector uel vniuersitas secundũ formam legis vel consuetudinis.

De vacatio. ⁊ excu. mu. rub.

a o Omnis excusatio. ⁊ ad istuz tex. in prin. ibi sine tpe prefini. vide By. ⁊ bar. in. l. cum dotem. §. si maritus. ff. so. ma.

b M honorib⁹. Ista. l. in. §. q publicl muneris. facit ar. ad. q. fm Ray. vtrum ille cui ē cōcessa imunitas a collectis: sit ēt imunis a collectis q̄ imponunt pp necessitatem guerre. ⁊ vide By. in. l. si ex toto. in pri. ff. de le. i. ⁊ vide bal. ⁊ oino in. l. .i. C. ne nemi. li. ⁊ in. l. emp. Spec. de excu. ⁊ vide Imo. in d. l. si ex toto ⁊ qd̄ no. bar to. in. l. si mihi ⁊ tibi. §. i legatis. de lega. i. ⁊ ad p̄dicta allegatur tex. in. l. si inter socerum. §. cū inter. de pactoti. ⁊ vide qd̄ no. bal. i .l. iubemus nullā. in pn. de sa. san. ec. .C.

c Retor p .§. si p⁹ cāz. cepit audire si psultor uel arbiter cepit audire cām pt postea cogi eā diffinire: quod no. idem si acceptat instrm̄ elec. siue ecclesie .c. i. ex de pcur. ⁊ .l. si filius. ad mace. ⁊ dixi post Imo. i l. que dotis. ad si. ff. soluma. Et adde Bar. in. l. si cum dotem .§. si marit⁹ so. ma.

d C Tertio no. adde tex. ⁊ ibi bar. i. l. sed si vn⁹. §. quod aūt. ff. de iniur.

De iure immunit. rub.

e Vi ob q hoc .§. psonas no. No. q p uilegia ꝓcessa tuo generi siue tuis posteris nō extēduntur ad natos ex feminis. ⁊ vide de bar. in. l. qz tale. soluma. hoc dicunt qdam fallere in causa libertatis data alicui ⁊ suo generi: quia tunc veniunt nati ex feminis. ⁊ vide tex. in. l. i. ff. de li. cā. Itez limita p Paude ca. in. l. maritum. so. ma. ⁊ vide Imo. post glo. in. l. si ita scriptuz. de lega. ii. Item appellatione generis venit frater. l. ii. ff. de interdic. ⁊ releg. Item venit legitimatus p obla. curie. l. cōium. alias qm̄. circa medium: ⁊ ibi Bal. C. de na. lib. qui tex. in hac materia solēnizanda multa posset: ut ibi p bar. ⁊ q sint de genere: vide ēt tex. in. l. ii. C. de ordi. iudi. ⁊ in. l. i. C. de pba. qd aūt si dicat ꝓcedo tibi ⁊ posteris tuis: uidet q̄ sit idē: ut hic sa

C De vacatione ⁊ excusatione munerꝫ. Rub.

Quid dīt iste ti. a seqnti videbitis. j. ti. i. sup ru.

Omnis excusatio. o No. q ois excusatio nitit̄ eqtate: q̄ eqtas bz ifringere rigorē iuris vocātis oēs piter ad munera ⁊ honores. Sic ēt dicimus q ois exceptio nititur equitate: vt. ff. de doli ex. l. qui equitate.

Qui excusatione. No. q acta fcā i vna cā nō psunt in alia simpliciter: qd̄ intellige in his q̄ cursu tpis mutant̄: ut. ff. ti. i. l. cura. §. deficientium. ⁊ l. spadonē. §. q absolutus. ff. de excu. tu: Ex. l. sequenti.

C An eligens sciēter idignuz priuetur ptāte de nuo eligendi dignum.

s **Extūdecimum.**

Qui pueros. Hic vī casus q qm̄ aliqs electus ad aliqd̄ offiū excusat̄: vel remouet̄ q electio alterius loco eius deuoluat̄ ad ipm iudicē remouentem vel excusantē. nā hic vides q electio istoꝫ officialium ptinet ad decuriones: vt. ff. qm̄ ap. fit. l. .i. §. solēt. ⁊ ad muni. l. ij. ⁊ tm̄ nō remittit̄ ad eos sed preses ipse eligit vt hic uides. In cōtrarium facit. ff. de opt. le. l. ij. ⁊ ibi dixi. doc. tāgunt. C. de cōtrahē. emp. l. fi. dicatis vt ibi. Cam̄. tm̄ dicūt q dz distingui. an aliqs eligit aliquē sciēter idignū: ⁊ priuat̄ p illa vice ptāte eligēdi: alias sec⁹. Idē si peccauerūt in forma eligēdi: ut extra. de elec. .c. qa pp. Et istā. l. possumus itelligere q ipse p ses vocauerat hic aliquē ad istud munus pferē de pecunie ⁊ hic dī q ex suo offō absqz appellatione si viderit manifestū ipz esse grauatū senio vel corporis ibecillitate pōt ipm dimittere ⁊ alium loco sui cōstituere. sed superior non pōt sine appellatione: ut. l. ciues. C. de appel.

t **Empus.** Ibi abesse desinit. i. redire cepit. sed post q̄ rediit: dumtm̄ legitimo tēpore: de hoc sequitur.

a **Decurionatu.** Istā. l. pse q̄re vt i gl.

i **A honoribus.**

Philosophis. No. tex. ibi etenim philosophātes ve.

b **Is honoribus.** Intelligas hic de priuilegijs generalib⁹: secus si de hoc priuilegio spāli mentio fieret: ut. j. l. proxima. Ex. §. sequenti.

C Exceptio superueniens pendēte iudicio: an elidat actionem.

Ductis. Pe. allegat hunc tex. q exceptio superueniens pendēte iudicio elidit actionem. ita tetigit in. l. i. ff. de exceptī. ⁊ ibi latius dixi.

s **Ant munera.** Hoc quod hic dī p̄ter eos qbus pncipali bñficio itellige de beneficio spāli idulto sup hoc: alias sec⁹: ut. ff. l. pri. i pn.

C Quero an ecclesia subeat ista onera. dic vt in glo.

l **Egato.** Op. C. de le. l. vniuersis. dicit By. q hic excusant̄ durāte eoꝫ offō tm̄: nō aūt post.

p **Retor.**

Duo. Dicit gl. hic no. diligēter distictōez quā facit iste. §. tangā. j. ti. i. l. ij. Ex. §. sequenti.

C An arbiter uel consultor q cepit audire cām possit cogi finire. Et an si iudex cui cā ē delegata se abñtet an delegans possit alteri cām cōmittere. Et an dilatio sit danda pp absentiam aduocati.

Si post cām. No. p arbitro uel cōsultore q cepit audire causam an postea poterit cogi. ⁊ certe sic.

C No. tex. ibi semel eni agnoscēdo. nam semel agnoscēdo vī renūciare suo priuilegio i illa cā: an aūt in alijs pīudicet. dixi in. l. ij. in fi. ff. de decu. ⁊ habuistis no. ff. de priui. vete. l. ij. C Scōo no. q si iudex cui causa est delegata se absentauit q iudex delegans pōt alteri cām cōmittere: qd̄ itellige si abñtia esset lōga: vt hic dī. C Tertio dico⁹ q id qd̄ dī. ff. ex q. cau. ma. l. item ait p tor. §. fi. q ppter abñtiam aduocati datur dilatio intellige si in breui est reuersurus: alias aliuz aduocatum debet sibi querere: vt hic dī.

C De iure imunitatis. Rub.

C Quero in quo differt hic ti. a pcedēti. gl. ponit duas dīias vt hēs in ea. By. dicit q in ti. pcedenti tractatuz fuit de causis excusationū seu vacationū: hic de psonis q̄ excusationē petunt.

q **Vi ob hoc.** Quid vult dicere tex. agēdi cā. glo. dat duas expositōes. tene scōaz q hic loquit̄ in his q erāt in naui: ⁊ pp suam priuatam vtilitatē qui imunitatez nō hīt. quod intellige: ut. l. semp. §. negociatores. j. e. Ex. §. sequenti.

C Priuilegia concessa alicui ⁊ posteris ad natos ex feminis nō porrigunt̄.

Personas. No. q priuilegia data tibi tuisqz posteris non extendunt̄ ad natos ex feminis. qd̄ no. bene: ⁊ vide By. extra de regu. iur. c. priuilegium psonale. li. vj. Ex. l. sequenti.

C An alicui imunitas possit ꝓcedi ⁊ p quos possit ꝓcedi. Et q̄liter debeat ꝓcedi ista imunitas. Et que dicant̄ munera ordinaria et que extraordinaria: ⁊ an cum ciuitas semel priuilegium immunitatis dedit possit illud reuocare.

iur. emphi. Quid de vbo sobolis, vel plis. dic q ēt femine venūt vt pbat̄ in. l. i. ff. sol. ma. in. l. .v. C. de na. li. ⁊ l. fi. C. de bo. pscrip. ⁊ in. l. i. C. ne rei domi. uel tēp. ⁊ adde q plos pprie est q̄ nuptiis nata est fm bal. i rub. C. de priui. do. in pn. Quid de vbo pgenie. dic q cō prehēdit oēs descēdentes ex linea masculina tm̄ vt pbatur in. l. fi. ⁊ ibi bal. .C. de emā. libe. ⁊ l. fi. ⁊ ibi bal. C. de do. pmis. iūcta. l. dedit dotē. de col. bono. ⁊ adō q appellatione plis veniunt oēs qui appellatione familie comprehēdūtur: vt probatur i. l. officiales in auē. statuimus. C. de epis. ⁊ cleri. Quid de verbo gēti tue. dic q veniunt agnati ⁊ cognati: vt est glo. no. quā in materia vide in. l. .i. ff. de proba. Quid de verbo nomini tuo. dic q omnes de familia veniūt. l. pronūciatio. §. familie. j. de verbo. signi. ex quo Bar. multum no. per illū tex. in. l. quotiēs. C. de priui. schola. li. xii. dixit q si cōcedo priuilegium tibi ⁊ tuis filiis masculis ⁊ feminis: q soluz ueniunt virgines ⁊ vidue non autem nupta: ad quod uide quod dixi in. l. quidam consul. de re iudi. Et ultra predicta uide de materia in. l. apud iulia. §. si quid alicui. de lega. i. per doc. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ⁊. §. fina. ad trebel. ⁊ in .l. i. de constitu. prin. ⁊ ad ista uide omnino Barto. in. l. si ut proponis. C. de di. li. xii. Et qd de uerbo stirpe. uide tex. ⁊ ibi bal. in. l. si quis in suo. in prin. C. de inof. testa. quid de proximis ⁊ cōsortibus: uide bal. in. l. dudū .C. de cōtraben. empt. ⁊ ad predicta omnia uide oino bal. in repe. c. si pater. de testa. in. vi. in. v. charta.

a ¶ qui.ad materiã hui⁹.l.primo ẋrik qui possint ꝓcedere priuilegia
b imunitatis:ꝛ qbus:vide bar.in.l.vacuatis.C.de decur.ꝛ in.l.i.de
decretis decu.li.x.ꝛ qd no.bal.in.l.ẽt.de execu.rei iudi.ꝛ spec.i ti.
de cẽsi.§.i.v.sed qd si vniuersitas facit pactũ.ꝛ no.cano.ꝛ vsim An.i.c.
ii.de imu.ec.imo nõ valet pncipis rescriptum ꝓcedẽs imunitatẽ a colle-
ctis datiis ꝛ gabellis .l. oẽm.ꝛ Bal. .C.de vecti. ꝛ.d.l. vacuatis. ꝛ uide bar.in.l.i.in pe.col. in v. item ẋro.C. de mulie.ꝛ i quo loco. ꝛ ibi habes p bar. q̃ dicãt munera ordinaria siue exor.ꝛ bal.i l.i.alias fi.C sine cẽsu uel reli. ꝛ in.l.i. in.iiii.q.pn. qd cui⁹.vni. no.ꝛ bar. in .l.i.C.de. libro decimo. ADDE per qs imunitas ꝓcedi possit ꝛ qualiter sibi piudicet q hꝫ imunitatẽ ꝛ an possit reuocari. alex. ꝓsilio.c 1.i.li. ꝛ vide ẽt Ro. cõsilio.cclii.

b ¶ Per illos.ꝛ sic req reꝗ adunãtia generalis hoc credo verũ nisi cõcederet a cõsilio.nã tunc forte vꝫ lꝫ si fieret adunãtia generalis quod uocat vulgariter p lamentũ: rõẽ qꝫ ꝓcilium uidetur oia posse q̃ totus populus.gl. ẽ in rub.C. q̃ sit lõ.ꝓsue. glo.insti. de iur.na. gẽ.ꝛ ciui.ꝛ.§. lex ẽ.ꝛ in.§. plebiscita.ꝛ i.l. aliud.§. refertur .j. de regu.iu.

c ¶ Quero q̃ dicãtur .l.i. .C.de vacamune.diẽ q munera ordinaria sunt que a legib⁹ senatusconsul.vel cõsti. iponũt qualia sunt patrimonialia a q bus nullus excusatur:ut.C.de mu.patri.l.ii.

d ¶ Munus ordinariũ.hoc uidetur uerũ si hẽat ꝓpetuã ꝛ determinatam formã fm quod no.bal.in.l.placet.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ circa banc materiã: uide bar.plenius in.l.i.C.de muli.ꝛ in quo lo.li.x.

e Emp.§.legẽ.sed an pacto possit renuaciari imunitati sibi a lege con
s cesse.bar.multũ no.in.l.uniuer.C.de le.li.x.dicit q sic quod ẽ men-
ti tenẽdum.fm cuꝫ pp unũ quod uidetur obstare:de quo ibi p cũ.

f ¶.l.si quis decurio.Sꝫ quod.xii.liberi nõ excusent a munerib⁹ patrimonialibus tꝫ bal.in.l.si qs decurio.hic alle.ꝛ q ibi fit spãle i decurione pp curam officii:ꝛ tenẽt multi quos refert Jo.an.in regula decet.in mercuriali.in.vi.ꝛ uidetur tex.hic facit tex.in.l.neqꝫ etate.C.de mu.patri.li.x.ꝛ l.i.ꝛ ibi glo.C.q nume.lib.ꝛ in.l.sunt munera.s.ti.i. Pe.de ancha.in. cꝫ.de cẽsi.tenet opi.bar.ꝛ And.de barulo.ꝛ Jo.an.de platea.in.d.l.si qs decurio p illum tex.sed qd si aliqs ex filiis necessariis adinuicẽ decedat post imunitatem.dicit Jo.an.in.d.regula decet q nõ nocet cũ quo trãsit ibi bal.in quibusdã additionibus suis.ꝛ Bar. in.l.i.§. non solum .s. de execu.tuto.facit quod no. Bal. in.l.ii. .C.si aduer. deli.ꝛ quod no.Ange.in .l. minorib⁹ C.de his q. ut indig. et quod nota. Bal.in.l.generaliter. solu. matri. in contrarium facit.l.cura. .§.deficientium.de mune.ꝛ bono.ꝛ in .l. bis .§. pe.d va.mu. ꝛ Cy.in.d.l. generaliter. ADDE an priuilegium ꝓcessuꝫ hũti xii.liberos finiat si aliqs liberoꝝ moriat bal.cõsilio.ci. tertio lib.

g ¶ Negocia tio.utrũ dicatur mercator q nõ exercet artem mercãtie: lꝫ exercuerit:ꝛ sit descript⁹ in matricula mercatorũ. Ja.bu.i pn. .ff.ueteris.dicit q nõ:nisi sit solitus gerere ꝛ animũ gerendi retineat: qd psumit nisi deseruisse p. betur.isti.de re. diui.i.§. pauonuꝫ. in quo primaꝫ ꝓsuetudineꝫ respicio non remotaꝫ: ut .ff.de ali.uel ci.le.l.mella .§.i. uide ẽt bal.in.d.pn. ꝛ ad id qd i si.no.hic bar to.adde.l.legatis .§. si unus. de lega.iii.ꝛ uide bar. oino in rub.de nauicula. li.xi. q̃ est.i.rub.illius libri.

b ¶ Quibusdã.tertii ordinis.utruꝫ frẽs tertii ordinis sint imunes: uide quod no.glo.in.l.cura.§.fi.j.de mu.ꝛ bono.ꝛ hẽs in cõciliis cald.ꝓcilio exci.ꝛ bal.in.l.placet.de sa.san.ec.ꝛ qd de fraternitatibus an sint psone ecclesiastice:uide que no.doc.in.c.i.de symo.ꝛ istis adde bar.in.l.i.s.de penis.ꝛ adde q heremite pñt habere ppriũ.sed nihilominus sunt ecclesiastice psone.xxvii.q.ii.ecce.alias ẽ.q.i.q vo.ꝛ no.Inn.in.c.mona.de elec. ꝛ dicit glo.Jo.an.in.c.sciãt cuncti.de elec.in.vi.q conuersi:hospitalarii: templarii:sunt ecclesiastice persone:licet non sunt clerici. allegat.xvii.q. .iiii.quisquis.patronus autem ecclesie laicus:non est psona ecclesiastica

a ¶ Jqui.ad materiã hui⁹.l.primo ẋrik qui possint ꝓcedere priuilegia
b imunitatis:ꝛ qbus:vide bar.in.l.vacuatis.C.de decur.ꝛ in.l.i.de
decretis decu.li.x.ꝛ qd no.bal.in.l.ẽt.de execu.rei iudi.ꝛ spec.i ti.
de cẽsi.§.i.v.sed qd si vniuersitas facit pactũ.ꝛ no.cano.ꝛ vsim An.i.c.
ii.de imu.ec.imo nõ valet pncipis rescriptum ꝓcedẽs imunitatẽ a colle-
ctis datiis ꝛ gabellis .l. oẽm.ꝛ Bal. .C.de vecti. ꝛ.d.l. vacuatis. ꝛ uide bar.in.l.i.in pe.col. in v. item ẋro.C. de mulie.ꝛ i quo loco. ꝛ ibi habes p bar. q̃ dicãt munera ordinaria siue exor.ꝛ bal.i l.i.alias fi.C sine cẽsu uel reli. ꝛ in.l.i. in.iiii.q.pn. qd cui⁹.vni. no.ꝛ bar. in .l.i.C.de. libro decimo. ADDE per qs imunitas ꝓcedi possit ꝛ qualiter sibi piudicet q hꝫ imunitatẽ ꝛ an possit reuocari. alex. ꝓsilio.c 1.i.li. ꝛ vide ẽt Ro. cõsilio.cclii.

b ¶ Jqui. Pro declaranda ista.l. Quero vtruꝫ alicui possit dari imunitas ab oneribus. Rñdeo certum est q p principẽ seu p legem põt concedi imunitas ab oibus oneribus ꝛ muneribus etiaꝫ realibus:vt.s.ti.i.l.sunt munera.verũtñ scias q oia priuilegia per principẽ ꝓcessa fuerũt reuocata p.l.C.de his q vaca.a prin.r ece.l.i.ꝛ de decuri.l.vacuatis.ꝛ ibi no. Ciuitates aũt etiam cõcedunt imunitatem aliqbus ciuibus iam subditis ciuitati:ꝛ nõ valet pactũ:vt.d.l.vacuatis.ꝛ de imu.nemini ꝓce.l.i.ꝛ maxime si ista imunitas cõcederet a muneribus patrimonialibus:vt.C.de mu.patri.l.neqꝫ.ꝛ.l.patrimonioꝝ. Si vero imunitas cõceditur alicui q de nouo ciuis efficit:tũc põt ei de nouo cõcedi ꝛ est sibi seruãda: vt hic. ¶ Sed q̃ro per quos possit cõcedi. Rñdeo doctorib⁹ ꝛ medicis põt cõcedi p decuriones hoc est per ordinẽ ciuitatis.alijs vero nõ posset cõcedi p illos[b]:ꝛ sic requireret adunãtia generalis: vt.C.de decre.decuri.l.i. ¶ Quero qualiter debet ꝓcedi ista imunitas. Rñdeo:ꝺbet ꝓcedi spãliter ꝛ distincte vt fiat mẽtio de muneribus realibus ꝛ psonalib⁹ ordinarijs vel extraordinarijs. nam si ꝓcederet imunitas a muneribus simpliciter nõ haberẽt imunitatẽ a primonialibus:vt.s. ti.i.l.his oneribus.ꝛ.s.ti.ij.l.fi.§.pe. ¶ Jtẽ nõ intelligeret de muneribus ordinarijs:sed de extraordinarijs:vt.s.ti.i.l.hi q muneris.ꝛ.s. de mune.ꝛ bono.l.cui muneris.ꝛ.C.de his q pu. mu. vac.acci.l.i. ¶ Jteꝫ ista imunitas nõ porrigitur ad honores:vt.d.l.cui muneris.s.de mu.ꝛ bono.vnde ẽt de his expressa mẽtio debet fieri. vñ sis cautus qñ dictas ista talia ꝑuilegia. ¶ Quero que dicant[c] munera ordinaria: ꝛ q̃ extraordinaria. Rñdeo ordinaria sunt ea q̃ iponunt a pncipe vel a lege:vt.d.l.i.C.de his q pu.mune.vaca.acci.ꝛ ideo puto q collecte que iponunt a lege municipali lata in ciuitate sup hoc a toto populo dicant munus ordinarium[d]. Et idẽ puto de his que iponunt a papa clericis vel ab iperatore alijs: sed collecte q̃ iponerent ab aliqbus magistratibus ut a priorib⁹ uel a maiorib⁹ gabellarijs qui hñt sup hoc auctoritatẽ dicerẽ munⁿ extraordinariũ:ut.s.ti.i.l.in honorib⁹.§.q muneris.ꝛ.d.l.i.C.de his qui mu.ua.acci. ¶ Quero utrũ ciuitas que istud priuilegiũ dedit possit p suam.l.ipm reuocare. Rñdeo qñqꝫ tale priuilegium transiuit in formam pacti uel cõuentionis:ꝛ tunc ciuitas nõ põt ipsum reuocare: alias secus:ut.l.qd semel.ꝛ ibi dicam.j. de decre. ab ordi.fac.ubi gl.tãgit.ꝛ dixi i repe.l.oẽs populi.

Ex.l.sequenti.

¶ Numerus.v.xij.ꝛ.xvj.liberorum a quib⁹ muneribus excuset.

s **Emper.** Vides hic q qui habet sexdecim liberos excusatur a muneribus. Contra.imo sufficiunt.xij.vt.C. de decurio.l.si quis decurio:alias sufficiunt .v. vt.C. qui nume.li.l.fi So.veritas est q quandoqꝫ numerus quinqꝫ liberorum excusat a personalib⁹ muneribus nõ a patrimonialibus:ut.s. titu.i.l. .iij.§.que patrimoniorum.sed numerus.xvj.vel xij.liberorum excusat a muneribus patrimonialibus ꝛ personalibus:vnde nõ tenentur soluere collectas:vt hic.ꝛ.d.l.si quis decurio[f].

Negociatores. Hunc.§.prosequere vt habes in glo. Ex.§.sequenti.

¶ Priuilegium concessum alicui:an trãseat ad liberos vel uxores eoꝝ viduas.

Jmmunitati. Quero an priuilegiũ cõcessum alicui transeat ad liberos vel ad vxores eoꝝ uiduas. dic vt no.per Cy.in.l.iij.C.de epis.ꝛ cleri.

Ex.§.sequenti.

¶ Excrescentibus redditib⁹ ecclesie debet augeri numerus canonicorum:ꝛ imunitas concessa mercatoribus debet seruari si in loco tenent maiorem partem fortunarum.

Negociatio. [g] No.arg.q excrescẽtibus facultatib⁹ ecclesie debet excrescere numerus canonicoꝝ: vt i .c.cum oẽs.ꝛ.c.cum accessissent.extra de consti. ¶ Jtem no.in.§.cõductores.q imunitas data aliqbus mercatorib⁹:ita demũ est ꝑuanda si maiorem partẽ suaꝝ facultatum tenent in illis mercantijs.

Ex.§.sequenti.

¶ Qui sunt de collegio artis ꝛ nõ exercent artẽ an gaudeant priuilegio collegij. Et an collegiũ gaudentiuꝫ vel fratrũ de penitẽtia tertij ordinis sancti francisci habeant imunitatem ab onerib⁹ ꝛ muneribus.

Quibusdam. Ex hoc.§.no.duo. Primo q ista collegia nõ pñt cõueniri nisi sui cã.s.cã tractãdi ea q̃ ad collegiũ suũ spectãt:alias posset puniri: ut .l.sub ptextu.s.de exor.cri. ¶ Scõo no.q illi q sũt in collegio artis:nec exercẽt artẽ: nõ debent gaudere ꝑuilegio artis.facit.C.de sa.san.ec.l.q sub ptextu.s.e.l.§.negociatores.in eo q ibi dr: quãdiu in eo actu ẽ ꝛc. ¶ Quero an collegium militũ gaudentiũ:ꝛ collegiũ fratrũ de pñia tertij ordinis sancti Frãcisci habeãt imunitatẽ ab onerib⁹ ꝛ muneribus. Videte vos debetis scire q isti frẽs nõ sũt religiosi:qa nõ renũciant ppo. Jtẽ qa hñt vxores. Jtẽ nõ sũt clerici:qa nullum ordinẽ clericalẽ hñt.hñt tñ quẽdã modũ viuẽdi ab ecclesia romana approbatũ:ut no.ꝺ reli.do. .c.i.i cle.sed lꝫ ibi nõ ponat nisi de frib⁹ tertij ordinis scĩ Frã.sunt tñ psone ecclesiastice q vocãt

⁊ ideo dicit glo. in. c. ex eo. de elec. in. vi. in glo. fi. ꝙ cõuersi sunt ꝓsone ec clesiastice. ⁊ ibi vide an hẽant vocem in capitulo mulierũ. aut beguinarũ status ẽ reprobatus. sed status mulieruz tertii ordinis sancte clare bene approbatur: ⁊ tales sunt religiose: ut in cle. i. de reli. do. ꝑ Joã. an. ⁊ dicit glo. in. d. cle. i. ꝙ sorores tertii ordinis sancti francisci nõ sunt ꝓprie ecclesiastice ꝓsone: ut refert bal. in. l. placet. C. de fa. sanc. ec. ⁊ vide dñm an. i. c. ii. de for. cõpe. ⁊ adde qd̃ no. i cle. ex eo. de sen. exc. ⁊ cõsuluit bal. in cõcilio inci. in xpi noie sup eo qd̃ queritur ⁊ ẽ. ꝙ ordo tertii ordinis sancti Francisci sit ordo ecclesiasticus ⁊ eiꝰ ꝓsone ecclesiastice quãuis ibi videatur cõcludere ꝙ sint de foro seculari ⁊ bar. i. l. cõmodissime. de libe. ⁊ postbu. ꝑ bal. in auẽ. nisi. i pe. col. de sẽten. ⁊ de bis q ꝓsidẽt hospitalibus q nõ gaudent ꝑuilegio litterarũ: vide bal. in autẽ. hoc ius porrectuz. in. ii. col. C. de sa. san. ec. ⁊ vide que dixi post bar. i. l. orphanotrophos. C. de epis. ⁊ cler. ⁊ ꝑ Ang. in cõcilio. cix. diẽ tñ Bal. in. l. oẽs. §. preterea nullꝰ. C. d̃ epis. ⁊ cle. ꝙ ita sũt exẽpta hospitalia sicut ecclesie. l. oia i fi. e. tit. ⁊ ibi bar. ⁊ doc. ⁊ facit qd̃ dixi in. l. pñti. C. de bis q ad ec. confu. ⁊ vide bar. i. l. quod ꝓstitutum. de testa. mil. ⁊ dicit Ro. in. c. nõ dubiũ. de sen. excõ. ꝙ qñ qs est cõuersus remanẽs in domo ꝓpria vt laicus ⁊ viuit honeste vt clericus ex toto in foro ecclesiastico intelligit translatus ⁊ imunitate ecclesie gaudere dz. xvi. q. iiii. qs facit. de cen. c. q̃z q̃z. in. vi. cle. pñti. de cẽsi. xii. q. i. ecclesiaꝝ. c. i. de cẽ. cum simi. ⁊ ad materiã adde qd̃ Pe. de anc. in cle. cũ ex eo. de sen. ex. dicit ꝙ Guil. de monte lauduno tenet ibi ꝙ frẽs cõtinentes siue de pñia q dñr tertii ordinis: ut ibi dicit in tex. nec in ꝓsona nec in rebus gaudẽt priuilegio religiosoꝝ uel clericoꝝ ꝑ illum tex. postea dñs Pe. refert verba Bar. ⁊ hic ⁊ Mal. subdit ꝙ ipse bz vnũ cõcilium. Jo. de calde. q cõfirmat se cũ dicta opi. ꝙ nõ sint ꝓsone ecclesiastice: ⁊ illud cõcilium ibi refert ad litteram: ⁊ seqtur ⁊ ꝑncipaliter fundat: qz nec cõtinentiã nec obediẽtiam ꝓmittunt ⁊ vtuntur ꝓprio q̃ sunt q̃ subãm religionis. c. cum ad monasterium ad fi. de stamona. facit. c. i. de voto. in. vi. rñdet ad q̃zia. dicit tamẽ ꝕm Jo. calda. ꝙ si habẽt priuilegiũ a papa esset eis ꝕuandũ: de qua materia hẽtur ẽt ꝑ ang. in cõci. cxcvi. ⁊ adde Pe. de ancha. in materia in repe. c. ea q̃. de re. iur. in. vi. ⁊ quid in vxore ⁊ fami. clericoꝝ ⁊ẽ. vtrum gaudẽat ⁊ẽ. vide quod no. ꝑ Jo. an. in. c. i. de cle. cõiuga. ꝑ dñm An. in. c. nullus. de iudi. ubi plene de materia. ADDE an fraternitates dicant ecclesiastice ꝓsone. pauve ca. cõsi. clxxxi. ⁊ an ordo tertii ordinis sancti frãcisci sit ecclesiasticus bal. cõsi. cccxxxv. icipiẽte q̃dã soror. li. quarto. cõsuluit ꝙ stante statuto ꝙ mulier nõ possit q̃bere nisi certa solẽnitate ꝕuata ꝙ nõ cõpẽdat mulierẽ tertii ordis.

deo deuoti: vt habetur. xij. q. i. c. duo sunt genera. ⁊ sunt exempti a iurisditiõe seculari: vt ibi dr̃. Et isti milites gaudẽtes hñt de hoc exp̃ssuz priuilegiũ: ⁊ ideo vidi cõsilia pluriuz doctoꝝ iuris canonici ⁊ ciuilis ꝙ isti sunt exẽpti a muneribus secularium ⁊ collectis ⁊ ab alijs sicut clerici: ⁊ ita cõsuluerũt multi aduocati de curia: ⁊ dñs Gui. de baisio archidia. bonoñ. ⁊ By. de mugello: ⁊ ista cõsilia eoꝝ vidi: ⁊ eoꝝ cõsilia fuerunt tñ in fratribus gaudẽtibus: sed idẽ ẽ in fratribꝰ tertij ordinis sancti Frãcisci: tñ hic ꝯrariũ vt videtis obseruat. nã cõueniunt sub iudice seculari ⁊ solluunt collectas. Puto tñ idubitãter ꝙ si apparere posset ꝙ assumpsissent illũ ordinẽ seu habitum in fraudẽ oneꝝ ꝙ eis nõ ꝑdesset: vt. s̃. eo. l. §. diuus quoqz pius. ⁊. s̃. de mune. ⁊ ho. l. cura. §. fi. vbi glo. tãgit de frĩbus. de pñia. facit qd̃ no. extra de obli. c. i. ⁊. l. sub ꝑtextu. C. de ꝛa. san. ec.

Ex. l. sequenti.

¶ Baliste appellatione nõ venit arcus nec ecõtra.

q **Aibusdam.** No. ꝙ appellatiõe baliste ñ cõtinet arcus nec econtra. nam ⁊ videtis hic ponunt per se balistarij: ⁊ per se arcarij.

De legationibus. Rub.

c **Am queritur.** Ista lex examinatur. s̃. de consti. pe. l. eum qui. §. iulianus.

Ex. l. sequenti.

¶ Suspectus est nõ solũ inimicus meꝰ sed amicus inimici mei. ⁊ citatus ad locum suspectũ nõ tenetur comparere.

s **Ciendum.** [a]

Si accusato. No. ꝙ mihi ẽ suspectus nõ soluz inimicus meus sed ẽt amicus vel domesticus inimici mei. ¶ Scõo no. ꝙ si qs citat̃ ad locũ suspectũ vel sibi inimicum nõ cogit̃ cõparere. ar. s̃. ad trebellia. l. de eta. Et ꝑ hoc cassauit papa sñiam ĩperatoris henrici quã protulit cõtra regẽ Robertum. nam ĩperator citauit regẽ ad ciuitatem pisanam ipsi regi capitaliter inimicam: vt in. c. pastoralis. extra de sen. ⁊ re iudica. in clemẽ.

Ex. l. sequenti.

¶ Legationis offñ ꝓbatur ꝑ lr̃as delegatiõis.

l **Egato.** Probatur autẽ hoc ꝙ sit legatus ꝑ lr̃as quas defert sue legationis: vt. l. si publicanus. §. i. s̃. de pub. ⁊ ibi dixi.

f **Ilio.** No. hanc distinctionem qñ ẽ officium cum sumptu officialis filius habet vacationem propter patrem: alias secus: quod tene menti.

Ex. l. sequenti.

¶ An vicerector studij hẽat ĩmunitatem.

f **Ilius.** Hic videt̃ esse casus ꝙ vicerector studij[b] nõ habeat munitatem facit ẽt. j. e. l. vicarius. In cõtrarium videt̃ casus. C. vt digni. or. seruet̃. l. fi. i fi. So. qñqz vicerector cõstituit̃ ab ipso rectore: ⁊ tunc ipse rector videt̃ gerere ꝑ eũ: ⁊ nullam ĩmunitatez habebit vicerector seu vicarius eius: vt hic. ⁊. l. vicarius. j. e. Qñqz ꝓpter recessuz seu mortem rectoris ipsa vniuersitas facit vicerectorem: tũc habet ĩmunitatẽ quã haberet si principaliter ipse esset creatus rector: vt. d. l. fi. in fi. C. vt digni. or. seruet̃. d̃ istis loquit̃ ti. C. de of. eius qui vi. al. ge. ¶ Tertio opp. s̃. de le. iij. l. i. §. a p̃fectis. sed quãto tpe oportet ꝙ qs gerat officiũ ad hoc vt qs habeat vacationẽ. Rñ. toto tpe officij: si gerit minus minuitur sibi vacatio dummodo scias ꝙ si nõ gerit officium vel gerit minori tempore quarte partis totius tẽporis nullam debet habere vacationem seu ĩmunitatem: vt. l. ⁊ milites. §. qñqz. ⁊. §. plane. ⁊ qd̃ ibi no. ⁊. §. fi. s̃. de excu. tu. ⁊. C. de cõsul. l. iij. li. xij.

Ex. l. sequenti.

¶ Doctor legens qui nõ põt aduocare potest mittere cedulam ⁊ alloqui iudicem.

p **Iulus.**

Paulus. Nota ꝙ legatus nõ debet attendere ad aliud q̃ ad officium legationis. ¶ Item nota[c] ꝑ doctoribus huius ciuitatis qui nõ possunt esse aduocati. nã si mittũt vnam cedulaz[d] iudici: vel ei loquuntur nõ ꝓpter hoc videntur aduocare: tene menti.

l **Egatus.** [e] §. i. De materia huius. §. dicaz vobis in l. i. §. diuus. j. de vari. ⁊ extraordi. cogni.

v **Icarius.** Facit ad qõnem de vicerectore.

i **S qui legatione.** Gl. ĩtelligit hic de libello conuentionali. idez in libello supplicatorio ad impetrandum aliquid cuz generaliter prohibitus sit aliquid facere: vt vidistis. s̃. e. l. eum qui. alias incipit paulus. §. paulus.

a Ciẽdũ s sed ẽt amicꝰ. Amicus inimici mei est mihi suspectus: uide tñ no. i. c. isinuante. de of. dle. i notabilibꝰ. ⁊ qd̃ dixi pꝰ bar. i. l. q iurisdi. de iuris. oi. in. bal. i. l. iiii. §. si tutor. de suspetu. Cy. ⁊ bal. in teste. i. l. si qs. i vlt. col. C. de testi. sequit̃ hoc bal. i. l. i. C. si quacũqz pre di. pote. ⁊ vide cano. i. c. fi repellunt̃. de accu.

b Iliꝰ vicerector studii. vicerector studii ñ hz ĩmunitatẽ adde bar. in. l. i. §. qbꝰ de le. iii. ⁊ de istis gerentibꝰ vices alienas qd̃ possint: uide bonũ tex. i auẽ. de collati. §. ad hec. v̄. ꝑhibent̃. ⁊ gl. i. l. ii. C. d̃ bis qui vi. al. gerunt. ⁊ no. ꝑ bar. in. l. i. s̃. de of. eius ⁊ hic adde. l. ꝓperimꝰ. C. de ꝓmiss. ſcri. li. xi. ⁊ lxxxiii. di. ꝑcipimus. ⁊ ẽ bonus tex. i l. i. C. q mu. ex. bi qui.

c Aulꝰ. p §. paulus. itẽ no. idẽ tenet bar. i. l. i. §. i. s̃. de post. ⁊ no. ꝙ si aliqs ꝓhibet̃ aduocare qd̃ i telligitur ꝙ nõ ꝓhibeat̃ si gratis velit aduocare. Dicit Ro. in. l. ii. in ꝓin. s̃. de v̄. ob. ꝑ tex. in fi. hui' legis.

d ¶ Vnã cedulã. ⁊ sic statutũ puniẽs aduocatum vel loquentẽ in voce: nõ punit scribentem. q̃ facit tex. in. l. item apud. §. generaliter. s̃. de iniur. ⁊. l. eoꝝ. §. fi. e. ti. de quo in. l. i. de ver. ob. per moder. ⁊ Bar. in. l. i. de extraor. cog.

e l Egatus. ex. l. ista no. casum fing. ꝙ legatus recipiẽs pecuniã ꝑ expẽsis fiẽdis in itinere: si iterim decedat residuũ pecunie trãsmittit ad heredes: nõ aũt restituunt̃ reip. imo si ifirmaret̃ in itinere dz curari expẽsis reipu. de quo vide bar. in. l. hi q. §. tã diu. s̃. q. ex cau. maio. ⁊ qd̃ no. bar. in. l. si suus cõis. de fur. ⁊ qd̃ dixi post bar. in. l. ii. in ꝓn. ad. l. rho. de iac. ⁊ dicit no. bar. in. l. ii. C. de le. li. x. ꝙ si vnꝰ ex ambasiatoribꝰ decedit salariũ accrescit alteri cõsocio adimplẽti ꝑ illũ tex. ⁊ vide bal. in. d. l. hi qui. s̃. ex q. cau. maio. ⁊ Imol. in. l. cõtinuus. §. cũ ita. de v̄. ob. ⁊ qd̃ de doc. habẽte lñiam ꝑ aliquos dies: an iterim hẽat salariũ. no. in. l. si ea. C. de cõdi. iser. ⁊ ꝑ bal. ⁊ no. ꝙ ambassiator q finita ambassiata dz redire: nõ gaudet priuilegio legationis. l. mercatores. ⁊ ibi no. bar. ⁊ Bal.

Iqs legatus p repsaliis.ambasiatores nō pñt capi p repsaliis. adde Bar. post glo.i.l. cōuentis.ē. de pactis. ⁊ bar.in.l.i.in prin.ē.ad.l. iul.ma.

b ¶ Scdo no. ⁊ an exbānitus per dat ciuitatē vide que dixi in.l.cuz ſz ⁊ iul.§.q.n. ignominio. ſa. de excu: tu.p. Ange. in disputatō ne incipien. bonoſi. qdā no. Bal. in auē.⁊ oio in .vii. col. ne vxor p mari.p Ro.i.l. recusare .§. ſi qs alio.ad trebel.⁊ per bal.i.d.§. q deficiūt ī fi.

¶ De admi ni.reruz ad ciui.pti. ru.

c On n utiqz §.qd de frumēta ria.no.casuz ī quo valet ſnia ē nō cō tumacē ab/ ſentez. adde .l.hac perpe tua.⁊ qd ibi no. bar. C. vbi decuri. vel coarta. ⁊ istud tenet dñs Flo. in .c.cuz olim. de re iudi. ⁊ p aliquos ī .c.i. de cau. poſ.⁊ ppri. ⁊ an ordo iudiciarius' seruet in cā fiſcali: vide

e **Andem.**

Ante legationem. Vides hic casuz q ex parte rei debet mitti pcurator ad defendē dam cām iceptā.qd dic vt plene dixi in.l.i.ē. de di.⁊ tē.pre.⁊ p Ly.in.l.i.ē.de resti.mil.

Ex.l.sequenti.

¶ An ambasiatores p represalijs possint capi. Et an exbānitus desinat esse ciuis illius ciuitatis a qua exbānit.

s **I quis legatum.** Per hanc .l.dicimus q ambasiatores nō pñt capi pro represalijs[a]:qa habēt īmunitatē de iure cōi: vt hic.⁊.l.ij.§.legatis.ē.de iudi. ¶ Scdo no.[b] ex hac.l.q exbānitus de ciuitate desinit ē ciuis illius ciuitatis:vt hic.ibi:qa quem semel popu/ lus ⁊c.qd puto vex qñ est talis exbānitus q pōt īpune offendi.nam habet loco hostis ciuitatis illius:vt.l.amissione.§.q deficiūt.ē.de ca. dimi. Idem puto si esset talis exbānitus qui esset phi bitus receptari.ar.eius qd hic dī de eo cui inter dictum est aqua ⁊ ignis.

De administratiōe rex ad ciuitates ptinentiū.

q **Quod ad certam.** Vic vt di cam.j.eo.l.legatam.

n **On utiqz.**

Quod quis. Vide glo. que icipit hic no.iiij.⁊ in fi.glo. adde.⁊ dic d hac materia vt no.p By.ex de re. iur.c.qd alicui non lz.⁊.c.pōt qs.⁊.c.q p alium.

Ex.§.sequenti.

¶ Vide casuz in quo valet ſnia lata cōtra absen tem nō cōtumacem.

Quod de frumētaria.[c] Vide gl.sup v.in annis.⁊ sic vides q vz ſnia la ta cōtra abñtez nō cōtumacē:alias nulla eēt spā litas. Est.n.hic spāle ⁊ pōt esse rō: qa officialis restituit reipu.librū rōnum in quo cōtinebat in troitus ⁊ exit[a]:vt.l.i.§.officio.ē. de tu.⁊ ra. dis. ⁊.ē.de statuli.l.statuliberi pene in fi.⁊ ideo cum non reqratur alia cognitio nisi cōputatio rōnis merito pōt proferri ſnia in abñtem.⁊ sic nota q isti reuisores rōnum cōis possunt pnunciare of/ ficialem pteritū esse debitorem cōis eo abñte.

Ex.§.sequenti.

¶ Quod datum est camerario p officialem q ī debite exigit an debeat de cōi restitui.

Graui. Ex isto tex.nota q si officialis aliqd exigat īdebite:⁊ detur ca merario cōis q de cōi debet restitui.hoc est vex si exigat de facto:secus si precessit ſnia cōdēna/ toria lz iniusta.tunc enim a cōi nō pōt repeti cō/ ditione indebiti:vt.l.i.C.de cōdi.inde. ⁊.ē. rez ra.ha.l.si sine.§.q si procurator p iudicem.⁊.l. cum putarent.fa.hercis.

Ex.l.sequenti.

¶ Officialis locās predia publica non tenetur de tacita recōductione.

c **Aratores.**

Predium.[b] No.q si aliqs officia/ lis locat pdia publica te net solum de tpe expsso in locatione nō de tpe quo tacite recōducit. ¶ Itē no.q lz aliter olim seruaret in vectigalib' tñ quantū ad hoc hodie idem seruat in vectigalibus qd in alia locatiōe.

Ex.§.sequenti.

¶ An officialis finito offō teneat de euictione.

In eum. Iste est valde no.§. ¶ Opp. ⁊ videt q sindici q vendunt aut locāt predia publica finito offō nō teneant. cōtra.ē.de pcur.l.pcurator q pro euictiōe. Mu ius timore Azo fatet cōtrariū:⁊ dicit hic in tex. dū dicit simīlis etenim videt.s.is q nouat.q.d. in oi cōtractu tenet officialis publicus ēt finito offō pterq in cōstituta pecunia:⁊ est rō: qa ꝛsti tuit aio se nō obligādi:sed ad fidē debitā mani/ festādam sm Azo.q opi. Hug.nō placet.naz tu tor nō tenet de euictione finito offō: quia offm assumit ex necessitate:eadem rōne nec talis offi/ cialis:⁊ sic nō ob.d.l.pcurator qui p euictione. qa ibi loquit in pcuratore cuius offm est volūta rium.nec ob.prin.huius.§.qa hic pmisit penaz animo nouandi ⁊ se principaliter obligandi: ⁊ ista est vera.Alij vt Al.aliter distinguunt in glo. de qua distinctione non curo.circa hoc tamē vi/ de.ē.quādo ex fac.tu.l.post mortez.⁊ qd ibi ple nius no.hic tamen non examino.

Pro magistratu. No. q isti qui fideiu/ bent p officialibus nō possunt conueniri psona li vel hypothecaria nisi excusso principali:quod est speciale de iure antiquo:alias secus:ut.l.iure nostro.C.de fideius.

Ex.l.sequenti.

¶ Quando pecunia in vnum usum legata poſ/ sit in alium vsum conuerti.

l **Egata.** Nota ibi citra pncipis: ista est notabilis.l. Cir/ ca hoc dic qñqz relinquit vt fiat aliquod opus qd fieri nō lz:⁊ tunc pōt conuerti in alium vsuz auctoritate primi superioris cā cognita vo catis his quox interest:vt.l.legatū.ē. de vsufr. leg.Si vero pōt licite fieri.tunc aut pecunia ad hoc relicta sufficit:⁊ non pōt conuerti in alium vsum nisi auctoritate principis:vt hic in pn.Aut nō sufficit:⁊ tunc pōt cōuerti in alium vsum ēt si ne auctoritate principis vt hic in fi.⁊.j.ti.ij.l.vl.

Sz municipio. Nota hunc.§. ad id quod di xi.ē.e.l.i.in prin.

c **Alculi.** Istam materiam erroris calculi psequere:vt in gl. que hic ita ponit bene sicut alibi.

¶ De decretis ab ordine faciēdis. Rub.

Ex.l.sequenti.

¶ Medicis anciani possunt constituere salari/ um. Et quot medici possunt eligi ī minoribus ci uitatibus.

m **Edicorum.** No. q de iure cōi or do ciuitatis hoc ē priores seu ancia ni pñt cōstituere salarium medicis.

¶ Scdo no.q hoc nō pmittit presidi. ¶ Op. .C.de epis.⁊ cle.l.parabolani dicit glo.ibi ē spe ciale in ciuitate alexandrina in qua electio medi corū permittitur episcopo. ¶ Item querit glo. quot medici possint eligi in minoribus ciuitati bus:vel ī maiorib'.dic vt .l.si duas.§.i. de excu sa.tuto.

Ex.l.sequenti.

¶ Nō valēt decreta decurionū nisi due partes cōcilij ibi sint qui sono tube uel cāpane sunt vo/ candi.

Bal.in.l.ii. in pn.C. qñ fis. vel pua. ⁊ in.l.i.C.d cōdi.ex.l. et adde ad istd ad qd allega tur iste.§.no ta p bal. ī re pe.l.ne quic qñ.§.vbi de cretum . de of.pconsul. ⁊ no. i rub. C.comi.vel epi.⁊ in.l.de pupillo .§. meminisse. de ope. no. nun. ⁊ in.l. fi.C.de ser. Alex.

d Vtra. c tores .§.pre dium . Qui fideiubēt p officiali hnt beneficium excussionis. adde glo.in .l.i.C.de cō ue.fis. debi. to.li.x.⁊ tex.cū glo.fi.i.l. .i.C.de decu ri.li.x. ⁊ no. bar. i.l. qñ .ē.loca. ⁊ re perit qdam disput. bar. ⁊ no.tex.hic q verba cō uentiōis du bia iterptan tur sm ius cōe.⁊ ad bar to. hic uide bal.in.l. cuz certuz.C. d senten.

¶ De decre tis ab ordi ne faci.ru.

a Ela decreta. dicit Abb.ficcul° in.c.i.de hi que fi.a ma par.cap. ar illius tex. q̃ in vniuersi ratib° ecclesiasticis non ualet statutũ q̃ requirat cõsensus ad minus duarum partiũ: q: sufficit q̃ maior pars cõcor:det ad hoc.c. ls de elec.⁊ tex.cũ gl.in.c.si cui .e.ti. li.vi.et vide ad materiaz q̃ dixi s.d al.scrib. in.l.ii.

Ela decreta.

¶ Cum.l. se. ¶ Mo. q̃ ñ valent decreta decurionum si ibi nõ sint due partes decurionũ: seu due partes cõcilij.⁊ intellige q̃ istaꝝ duaꝝ partium maior pars cõsentiat: ut.s.ad muni.l.qõ maior. ⁊ ibi dixi. ⁊.j. de reg.iur.l.aliud.§.referẽt. ¶ Sed q̃ro an pñtium noia debeãt scribi.dic vt.s.dixi de albo scrib.l.i. ⁊.ij. ¶ Item dr̃ hic adhibitis.sed q̃ro q̃liter isti vocabunt: vtrum debẽt noiatim vocari. Rñdeo sufficit q̃ vocent sono tube vel cãpane: ut.l.ij.⁊ ibi no.C.de decur.⁊ no.in.d.l.aliud.§.referẽt.j. de re.iur.vt plenius dixi in repe.l.oẽs populi. ⁊ debent vocari ad curiam hoc est ad palaciũ publicum: vt.d.l.ij.C.de decu.li.x.

Ex.l.sequenti.

¶ An decreta q̃ ꝓtinent donationẽ rescindi debeãt: ibi. Nibi. Et an liceat ꝏcurionib° aliquo casu donare: ibi. Quero. Et an facultas remunerãdi trãseat ad successorẽ: ibi. Item. Et cum decreta debẽt rescindi p quẽ: ⁊ ad cui° petitionem debẽt rescindi: ibi. Itẽ q̃ro. Et an totus popul° possit donare cũ decuriões donare nõ pñt: ibi. Quero. Et que nõ possint facere decuriões vigore gñalis arbitrij dati siue sup bono ⁊ pacifico statu: siue sup abũdãtia ciuitatis siue sup custodia: siue q̃ pecunia veniat in cõi: ibi. Sciẽdũ Et an si datuz ẽ arbitrium sup bono: ⁊ pacifico statu vigore talis arbitrij possint cogere inimicos ad pacem: ibi. Declaremus. Et an habẽtes arbitrium sup abũdantia possint statuere q̃ rustici nõ possint detineri i ciuitate p testimonio vltra vnã diez: ⁊ an possint mutuo pecũias accipere p abundãtia facienda: ibi. Scõa regula. Et an q̃ hñt arbitriuz p uidẽdi vñ pecunia veniat in cõi possint statuere q̃ asumptus ad offiñ possit illud exercere p substitutũ soluendo aliqd: ⁊ an pro modica pecunia possint aliqd arduũ statuere pp hoc. Et an possint statuere q̃ ius reddat sũmarie mercatoribus: ut facilius veniãt ad nũdinas: ibi. Item. Et habẽtes arbitriuz in aliquo casuum supradictoꝝ possunt oia cõsequẽtia ad illud statuere sine quibus explicari non põt: ibi. Tertia. Et an cum statuũt circa id sup quo hñt arbitrium aliqd quod p cõsequentiã veniat cõtra casus ad quos arbitriũ nõ se extendit. valeat statutũ: ibi. Quero. Et duas regulas negatiuas que nõ possint statuere habẽtes arbitriuz vide: ibi. Quarta. Et an p̃fationibus ex qbus infert q̃ statuentes habẽt ad hoc arbitriuz sit standũ: ibi. Visis Et coraz quo iudice debeat fieri recisio decret ambitiosi: ibi. Quero. Et quo iure petatur recisio ⁊ ifra quantum tẽpus: ibi. Quero quo cũ sequenti versi. Et quid iportẽt verba reformationis.si ⁊ in quantũ de iure possunt: ibi. Quero quid. Et an decretum factuz ab eis ipsi possint reuocare: ibi. Quero an.

a

Ambitiosa.

Habeo istam.l.p difficili. ¶ Opp. dr̃ hic ambitiosa decreta rescindi debẽt. hoc est decreta que cõtinent donationẽ si debẽt rescindi.ergo p̃supponit q̃ tenent: ut.l.naz ⁊ si sub cõditione.§.i.s.de iniu.test. Sed hoc videtur falsum: quia imo vident nulla ipso iure: ut.l. .i.§.item cõtra sacras.s.que sen.fine ap.rescin. dicit glo.ibi in snia: hic in decreto. Ista so.nõ ẽ vera: quia eodẽ mõ distinguit in decreto quo in snia: ut.C.de ap.l.si ad scribatum.⁊.l. noiatões e.ti.⁊.s.de ap.l.ꝓstat.vnde gl.dicit aliter q̃ hic decretũ nõ fuit ꝓtra.l.nõ.n.decreuerũt donationẽ valere sed donauerũt. Certe nec ẽt istud plz: qa illud dr̃ ꝓtra ius qõ a iure iprobat: ut.C.de pac.l. pacta q̃ cõtra.sed ista donatio iprobat a iure: ergo ⁊c. Qualiter ergo soluemus ꝓtrariuz an decreta decurionũ ambitiosa sint nulla ipso iure uel debeant rescindi.tex.hic vr̃ ꝓtradicere. nã primo dicit: rescindi debẽt. Scõo in ñ. pinde.dicit nihil valet hmõi decretuz. ⁊ sic inuit q̃ ipso iure sit nullũ. Idem vr̃ dicere tex.C.eo.l.ordinis.pp qõ dicunt qdã talia decreta esse nulla ipso iure.⁊ q̃ hic dr̃ rescindi debẽt.s.q̃tenus de facto,pcessit.si.s.de iu.fis.l.nec,pcuratores.⁊.C. si pp pu.pen.l.i. ¶ Nibi vr̃ sic dicendũ. qñqz i decreto nõ iteruenit solẽnis numerus decurionum: ⁊ tũc ipo iure sunt nulla: ut.s.e.l.ij. Qñqz fuit solẽnis numerus sed ꝓtinet donationem: ⁊ tũc si qdem ꝓtinet donationẽ aperte decretuz ẽ nullũ: uel si est iterpositũ sup eo qõ est expresse a iure iprobatum: ut hic in ñ. pinde.⁊.C.e.l.ordinis. Qñqz nõ cõtinet donationẽ apte sed in veritate cõtinet donationẽ. vtputa si in calculãda rõne decreuerũt rõnem bene redditã: cuz i veritate non esset: vel locauerũt aliquã rem viliori mercede.⁊ sic ꝓtinet donationẽ velate. tũc talia decreta debẽt rescindi cum valeãt nec cõtinent expñsum errorẽ iuris: ut hac.l.in prin.⁊.s. ti.i.l. calculi in fi.vt sic distinguat hic sicut in snia: vt .l.i.in pn.s.que sen.fine ap.re.posset ẽt iste tex. aliter itelligi vt dicã.j.in qõnibus. ¶ Op.s.ti. .i.l.calculi. So.ut apparet ex pcedẽtib°. ¶ Quero vtrum[b] liceat decurionibus aliquo casu donare: uidet q̃ nõ: cuz hic idistincte,phibeat. ¶ In cõtrariũ uidet q̃ possint remunerare benefaciẽtes vt donare aliqd ambassiatorib° ⁊ legatis ueniẽtibus ispecta magnitudine ciuitatis donãtis ⁊ eius cui donat: ut.l.iubemus.§.scientes. ⁊ ibi no.C.de sa.san.ec.⁊.l.cum in plures.§.pe.s.de admini.tu.⁊.l.tutor.fm dignitatẽ. in prin.e.ti. ⁊.s.de bo.dam.l.diuus.§.fi.sed donare sine cã legitima ⁊ iusta ñ põt: ⁊ ita loquit hic. Et ideo[c] si in donãdo fuit apposita aliqua cã ficta ⁊ colorata nõ tñ vera: tũc decretũ deberet rescindi: ⁊ si nulla iusta cã fuit apposita decretũ esset nullũ ipso iure: ⁊ hoc ẽt modo põt itelligi iste tex.in.i. ⁊.ij.rñso. ¶ Item q̃ro dixi q̃ possunt° remunerare benefaciẽtes. vtrum ista facultas remunerãdi trãseat ad successores.utputa aliqs fecit unũ magnũ seruitium huic cõi tpe istoꝝ prioꝝ ⁊ istoruz camerarioꝝ ipsi nõ remunerauerũt: utrũ sequẽtes possunt remunerare. Rñdeo q̃ nõ. nam remuneratio ẽ psonalis ex pte remunerãtis adeo q̃ qs non põt grauare heredẽ suum q̃ aliquez remuneret ut sit remuneratio in psona heredis. ita,pbat.s.si qd in frau. pa.l. diuus. Et ex his põt colligi alius itellectus hui°.l. Primo dicit q̃ decreta ambitiosa debẽt rescindi utputa si asserentes colorate se uelle alicui remunerare euz liberauerũt a debito ⁊ largiti sunt.nã vz decretũ lz rescindat: sed si ipsi nõ fuerũt largiti sed fecerũt decretũ q̃ ei largiret aliqd in futuꝝ.certe tale decretũ ẽ ipso iure nullũ.sicut.n.qs nõ põt grauare heredẽ suũ de remunerãdo ut dixi: ita decuriones nõ pñt grauare suos successores: ⁊ sic hẽs in hoc principio si bñ aduertis. quinqz lec.una fm glo.q̃ semp rescindat.alia fm alios q̃ semp sit nulla ipso iure: sed rescindat q̃tenus de facto,pcesserũt.tres alias lec.posui vobis.s. ¶ Item quero hic dr̃ decreta debere rescindi: quero a quo ⁊ ad cuius petitionem. Rñdeo rescindent a superiore si est ut puta a preside: uel si nõ est preses puto q̃ poterit rescindi per concilium maius ciuitatis: ut.l.vbi assunt.s. de tu.

b Nbitiosa. quero, vtrũ. Utruz in decurionibus liceat aliquo casu donare. fac qõ no.bar.in.l. .i.s.de iusti. ⁊ iur. ⁊ qõ no.bar.in.l. si liberuz.de plagia.adde bal.in.l. preses.C.d trãs ac.

c ¶ Et ideo. nõnunqz pores possunt absoluere a sindicatu potestatez.bal. in.l.mãcipia .C.de seruisugi. qõ no. p illum tex. ⁊ idem dicit in principe.

d ¶ Dixi q̃ pñt. et adde q̃ si datuz ẽ arbitriuz generale in repu.nõ uidet data licẽtia cõponendi cuz inimicis uel redimendi rebelles.l. lucius.§.lucius.el.ii.de le.ii. ar. illi° tex.fm bal.

a ¶ An populus.an populus possit donare ꝛc. ex his hēs q̃ decuriones nō repugnant populū. Add de Imo.i.l. municipib⁹. de condi.ꝛ demon.

b ¶ Sciēdū est. No. de arbitrio istorū decurionū adde bar to. in.l. oēs populi.s.de iusti.ꝛ iur.ꝛ vide ro.in.l. iii.§.sed vtꝫ .s.ad syl. et qd̄ dixi in.l. relegati.s.d̄ penis.ꝛ bal. in.l.i.ad fi.d̄ iusti.ꝛ iur.ꝛ dicit notanter bal.in.l. miles i fi.C. de testa.mil. q̃ p̄ozes habētes liberū ꝛ generale arbitriuꝫ nō p̄ñt statuere ius iniquuꝫ q̃ aliquē nec q̃ rēp.tñ poterūt ꝑm cōsuetu.facere grām carceratis d̄ pena reipu.applicāda.ꝛ dicit bal.in.l.mācipia.C. de serui.fugi.q̃ priozes hñtes arbitriū nō p̄ñt absoluere ptātem a findicatu q̃ sit culpabilis: qꝛ hoc si posset princeps sine clausula nō obstāte. Adde ad materiaꝫ q̃ uigore huiusmodi arbitrii nō videt ea posse q̃ sūt q̃ iura vt no.bar.p id qd̄ ibi habet i.l. libertis.s.de stato.ꝛ qd̄ no. in cle. sepe. de v̄.sig. ꝛ i .l.filiussami. de dōa.ꝛ uide vltra suprascripta q̃ no. Bar. et bal.in.l.i.C. de sa.san.ec. in.q.ibi circa ipam dispositionem uel uolūtatē ꝛc.ꝛ adde q̃ arbitriū cōcessum tpe metus cessat: cessante metu.ar.l.i ꝛ ibi bal.C. de nauti. fe. adde q̃ generalis ptās statuēdi nō intelligit de iniqs statutis .l.i. vbi Bal. C. de monopo.

c ¶ Nō p̄ñt statuere.adde quod no. Bar.in.l.ii. de adop. lega. ꝛ in.l.si p̄ epistolā.d̄ acqui. here.

d ¶ Item ex v̄tute. adde qd̄ no. bal.i l.milites.C. de testa.mi.

e ¶ Talis arbitrii. idem bar.in.l.totiens.j.de pol licit.

f ¶ Auctoritatem tollere adde qd̄ no. bar.ad repri mē.q̃ sunt rebelles. in.v̄. mille librarū.ꝛ uide.j. .c.l.in v̄. tertia regula.

¶ Et ad materiā de habentib⁹ arbitriuꝫ sup publica vtilitate: uide qd̄ dicit late in .l.ii. in fi.s. ad munici.ꝛ an hñs ptātem tollēdi statuta possit illa ꝛoef mare. dic q̃ sic: ita tenet doc.in.l. iurisgētiuꝫ .§. ideo.ꝛ ibi angc.§. d̄ pac. ꝛ si hēs ptātem cōdēdi statuta p̄ōt emendare ꝛ corrigere.C de emē.isti. .C.ꝛ ibi per guido. suza.

g ¶ Cogere ad pacem. vide Barto.ꝛ bal.in.l.constit.C. ꝛ barto.in.l. de fideicō.C. de transac.

ꝛ cura.da.ab his.ꝛ dixi in.l.ij.s.ad munici.ꝛ fiet hoc ad petitionē cuiuslibet de populo ꝓditione ex hac.l.vel offō iudi.vt no.p Inn. eī de of.or. .c.ꝓquerēte seu in ti.de ma.ꝛ obe. ¶ Quero posito q̃ decuriones ipsi nō possint donare vt dcm̄ est.an populus[a] totus possit dōare. puto q̃ sic: qd̄ apparet: qa p̄ōt de donādo.l.facere: ut.l. p̄hibere.§.plane.s.qd̄ vi aut clam.ꝛ ibi dixi q̃ sine dubio ꝓcedit in illis ciuitatibus q̃ de fcō in tēporalibus nō recognoscūt superiorē:ꝛ sic ipsi in se habēt iperiū. Circa materiaꝫ p̄ñtis.l. qa reperit q̃ decuriones ꝛ ordines ciuitatū in multis casibus habent arbitria:ꝛ ad q̃ dcā arbitria extēdātur cōsueuit sepissime dubitari: ideo de his aliq̃ videamus:ꝛ ꝓsueuerūt qñqꝫ hre arbitriū sup bono ꝛ pacifico statu ciuitatis.qñqꝫ sup abūdātia habēda in ciuitate.qñqꝫ sup custodia ciuitatis. qñqꝫ ꝓsueuerūt hre arbitriū vt pecunia ueniat ī cōi ꝛ sup multis alijs q̃ factoꝝ uarietas ītroducit. ¶ Sciendū est[b] ergo q̃ ex v̄tute dicti arbitrij uel alicuius eoꝝ nō p̄ñt rebānire exbānitos nisi hoc sibi expsse pmiserit populus q ī ciuitate sua dī princeps: ut.l.relegati in fi.s.de penis. ꝛ ar. .s.de of.pcu.ce.l.fi. Ex cā tñ vna possent rebānire.s.si multos alios exbānitos appēderint ꝛ demōstrauerint: ut.l.nō oēs.§.a barbaris.s. de re mili.ad ciuitatē tñ ueniēdi ex cā legitima licētiam p̄ñt ꝓcedere ꝑm ea q̃ dixi in.l.is q reus. circa fi.s.de pub.iudi. Item nō p̄ñt aliquaꝫ sniam ꝓdēnatoriā tollere: ut.l.i.§.fi.s.de qōni.ꝛ.l.i.§. de q̃.s.de postu. Itē nō p̄ñt executionē alicuius snie suspēdere ultra tp̄s triū mēsiū: ut.s. de iur. fis.l.in fraudē.§.debitoribus.ꝛ sic apparet q̃ decuriones q qñqꝫ suspendūt executionē snie in tēpora plixiora nō iuridice faciūt. totus aūt populus q ín penis a se īpositis loco principis habēt posset hoc facere: ut.d.§.debitorib⁹. Item non p̄ñt ex v̄tute dicti arbitrij uel alicui⁹ eoꝝ mutare ordines ꝛ regimina ciuitatū.ar.s.de iur.fis.l.bonoꝝ.ꝛ.l.ne pcuratores.ꝛ.l.auferī.§.actores.nā arbitriū qd̄ hñt sup bono ꝛ pacifico statu ciuitatis ītelligit de p̄ñti: ut.l.si ita.s.de au. ꝛ ar.le. sꝫ reuocare seu mutare ordines ꝛ regimina esset facere nouū statutū: ergo ꝛc. ¶ Predcā vera nisi esset eis hoc spāliter pmissum. Itē īmobilia ciuitatis nō p̄ñt alienare nisi spāliter hoc eis permittat: ut.l.fi.C.de vē.re.ad ciui.pti.ꝛ.d.l.p̄hibere.§.plane.s.qd̄ vi aut clā. Itē ex vigore dicti arbitrij nō possunt statuere[c] aliqd qd̄ sit ꝓtra statuta ꝛ ordinē a toto populo a quo ipsi auctoritatē hñt nisi de nouo supuenisset cā: uel cā antiqua q̃ eēt de nouo manifestata quā tpe legis cōdite populus ignorabat: ut.l.si hoīem.s. man. Itē ex v̄tute[d] dicti arbitrij uel alicui⁹ eoꝝ nō p̄ñt facere statutū p qd̄ ius ppriū iam q̃sitū alicui auferat.lꝫ.n.totus populus posset: ut.l.vēditor.§. si ꝓstat.s.cōia p̄dio.ꝛ.l.antiochēsiū.s.de pul. cre.ꝛ dixi in.l.totiēs.s.de polli.tñ cū alicui ꝓcedit arbitriū ītelligit hoc ꝓcedere sine alteri⁹ iniuria: ut.l.ij.§.merito.ꝛ.§.si qs a principe.s. ne qd in loco pub.ꝛ iō ex v̄tute talis arbitrij[e] nī posset debitores aliquoꝝ liberare uel similia facere. ¶ Sed iuxta p̄dcā q̃ro an debitorib⁹ possint dilationē ꝓcedere ex v̄tute alicui⁹ arbitrij p̄dcōrum. Rñdeo nō puto ultra tp̄s triū mēsiū vltra illud qd̄ alias debitores hēant.ar.s.de iur.fis.l.ī fraudeꝫ.§.debitoribus.ꝓiuncta.l.i.§. penul.C. de ca.tol. Sed an possint iudicibus ciuitatū auctoritatē tollere[f] uel īterdicere iurisditioneꝫ sup petitione dictoꝝ debitoꝝ. Rñdeo si qdem iudices predcī nō habēt iurisditionē ab ordine illo sed magis a maiori concilio uel statuto ꝓfecto a maiori ꝓcilio ipsi nō p̄ñt iurisditionē illaꝫ auferre. Si vero habēt ab ordine illo tūc auferre possent: cuꝫ ipse ordo remaneret iudex: ut.l. vbi absunt.s.de tuto.ꝛ cura.da.ab his.ꝛ ideo si interpellat ordo a creditoribus ꝛ iusticiaꝫ nō redderet punirēt ꝛ tenerēt parti ad īteresse in auc. ut dif.iudi.§.i.col.ix.ꝛ dicaꝫ.j.de va. ꝛ extraordi. cogni.l.fi. ¶ Item an ex virtute alicuius arbitrij de predictis possit nouas gabellas ꝛ uectigalia īponere.ꝛ ītelligo p̄dcām qōnem posito p ꝓstāti q̃ ciuitas īpa seu populus possit put de facto videmus facere: lꝫ de iure non possint: ut.l.ij.C. noua uecti. Rñdeo si qdem in illa ciuitate vectigalia ꝛ gabelle nō sunt solite īponi: ordo eas īponere nō poterit nisi spāliter sit eis pmissum. hic.n.est casus q reseruatus ē populo qui in sua ciuitate īperiū habet seu obtinet vicezꝫ principis sicut reseruat principi vniuersali p dcm̄ ti.C.nouā vecti. Si vero ciuitas ꝓsueuit tēpore necessitatis īponere gabellas tunc īponere poterūt. hic .n.p̄ōt uenire in illo arbitrio qd̄ de more populi est.ar.l.vel uniuersoꝝ.s.de pigno.ac. cum si. Item an possit ex virtute alicuius arbitrij vel de predictis īstitui noua guerra. Rñdeo p̄ōt p defensione ciuitatis ꝛ suoꝝ iurium.alias aūt p recuperatione reꝝ p̄ditarū ex īteruallo: vt p inuadēdo res alterius nō posset sine auctoritate populi uel maioris cōcilij.ar. eius qd̄ no. p Inno. extra de re.spoli.c.olim cāꝫ.ꝛ quod dixi.s. de capti.l.hostes. Visis ergo qbusdam particularib⁹ que fieri nō possunt virtute alicuius ex dictis arbitrijs videamus aliquas regulas generales q̃s reducemus ad practicaꝫ ex qbus apparebit virtus predictoꝝ. ¶ Prima regula est affirmatiua q̃ habētes arbitrium sup aliquo possunt oīa facere que principaliter spectāt ad id super quo habēt arbitrium. ¶ Scēa regula est q̃ possunt statuere ꝛ facere omnia antecedētia ꝓpter que ad illud pueniri p̄ōt. ¶ Tertia regula ē q̃ possunt statuere ꝛ facere oīa cōsequētia sine qbus illud explicari cōmode nō p̄ōt. ¶ Quarta regula est negatiua q̃ nō possunt aliquid facere vel statuere sup eo quod non spectat ad id super quo eis est ꝓcessum arbitrium. ¶ Quinta regula est q̃ nō possunt aliquid facere vel statuere sup eo quod est accessoriū alterius quod nō spectat ad id super quo cōcessum est arbitriū: lꝫ illud accessorium videat ad illud spectare. ¶ Declaremus istas regulas.prima regula est q̃ habētes arbitriuꝫ super aliquo possunt omnia facere ꝛ statuere que principaliter spectant ad id sup quo habent arbitriuꝫ.ꝓbatur.s.de arbi.l.nō distinguemus.§.de officio.ꝛ.s.man.l.diligēter.de exerci. .l.i.§.nō autem.ꝛ.§.igit.ꝛ de insti.l.sed ꝛ si pupillus.§.cōditio.cum si.ꝛ ista regula videt īdubitabilis. Subijciamus exempla datum est prioribus ciuitatis arbitrium super bono ꝛ pacifico statu ciuitatis certe huius vigore poterūt hoīes habētes in simili inimicitias cogere ad pacem[g]: ut.l.eqssimum.s.de vsufruc.ꝛ.l.si fur.e.ti.naꝫ p istas ciuiles cōtētiōes respu.ledit: ut.s.de capt. .l.si quis īgenuam.§.fi.facit.s.de offi.presi.l.cōgruit.in prin.de offi.prefec.vr.l.i.§.qes. ¶ Sꝫ cōtra op.quia istud nō videtur principaliter pti nere ad publicam vtilitateꝫ sed per quādam cōsequētiam: vt.d.l.si quis ingenuam.§.fi. ꝛ sic videtur q̃ non veniat in arbitrio eis concesso: ut .s.ad municipa.l.libertus.§.fi.ꝛ de fideius.l.fideiussor magistratuum. ꝛ de magi. conuen.l.i. .§.i. Respondeo hoc quod dico principaliter

a ¶ Etiã officiales. ⁊ adde qõ idẽ sequtur bal. in .l.i.ad ñ.C. si rector. p uin. dicens q̃ si pmissuz ẽ prioribus statuere sup reddẽda iusticia: poterunt eligere rectores p̃figere terminũ causis et adicere penas ⁊ querit Imo. in.l.i. .ff.so. ma.in pe.q. an habentes arbitriũ sup bono ⁊ pacifico statu ciuitatis possint statuere q̃ nobilis faciens brigam puniat intãtũ: ⁊ ad materiam vide Io.an. i pulchra.q.in regula eũ q.p. bibek i mercuri.in.vi.

b ¶ Ad cõpromittẽdũ an habẽtes arbitriũ sup pacifico statu ciuitatis possint facere statutũ q̃ habẽtes insimul qõnes teneanꝯ cõpromittere adde Bar. ⁊ bal.in.i.cõstitu.C.

c ¶ Circa hoc dico. et no. q̃ statutũ disponẽs oẽs cãs debere cõpromitti limitatur nisi qs baberet instrumẽta uel aliud ius liqdũ ⁊ hic ẽt collige an statutũ valeat. facit ad no.l. elegan ter. in prin. .ꝑ. de cõdi. inde.⁊ adde bar.in.i. cõstitu.C.⁊ ibi bal. ad fi.et qualiter dictũ statutuz intelligat:ui de Ange.in .l.cũ hi.§.si cuz lis.ꝑ. de trãsac. ⁊ qõ ibi.dixi post angelum.

põt ĩtelligi duobus modis.vno mõ ut denotet ordinẽ nature :ut ĩ hoc exẽplo. ꝓberat filio. certe ipse filio principaliter iniuriat ⁊ pr̃ p ꝓñam:ut.l.i.§.i.de iniur.certe isto casu dictio p̃ncipaliter nõ denotat ordinẽ tpis: q̃ eodẽ istãti fit iniuria pr̃i ⁊ filio;sed denotat quẽdã ordinẽ nature q̃ ĩtellectu p̃cipit.Scõo mõ põt ĩtelligi vt denotet ordinẽ ĩtellect:in quo ẽ sciẽdũ q̃ in ĩtellectu finis d̃ p̃ncipiũ:⁊ illud d̃ p̃ncipaliter eẽ finis:ad qõ ĩtellect finaliter tẽdit.exẽplũ mãdator ⁊ fideiussor lz añ reũ ĩtercedat d̃ teneri accessorie re p̃ncipaliter.rõ ẽ: q̃ ad hũc finẽ ꝓtrahẽtes tẽdebãt. Itẽ põt põi exẽplũ p.l.⁊ si nõ sint.§.pueniam.ꝑ.de au.⁊ ar.le.⁊ de arbi. .l.nõ distinguem.§.p̃ncipaliter.⁊ iste scõs mod ẽ,pp̃or. Hoc p̃misso si ponerem q̃ in ĩtellectu fieret aliqd ad duos fines eq̃liter respectu cuiuslibet diceret p̃ncipaliter fieri.exẽplũ in duob reis:vn obligat hodie:alius cras.lz sit p̃or in tpe:tñ qlibet d̃ p̃ncipaliter obligatus:ut.ꝑ.de duo.re.l.iij.in p̃n. Itẽ ex hoc seq̃t q̃ si sũt plures psone q̃ faciũt vnũ actũ:si tñ faciũt ad diuersos fines in psona cuiuslibet diceret p̃ncipaliter fieri respectu finis ĩtellecti p eũ. Exẽplũ ẽptor ⁊ vẽditor faciunt vnũ ꝓtractũ cui finis p̃ncipaliter tẽdit vt hẽat rez alter p̃ncipalit:ut hẽat p̃ciũ:ut.l.i.de ꝓtrahẽ.ẽp.⁊.l.i.de re. pmu.⁊ hoc respectu dico q̃ qñ filio fit iniuria a sciente eũ filiũfami.utriqz lex dat p̃ncipaliter actiõez.s.pr̃i ⁊ filio:ut.l.eũ q nocẽtẽ.§.fi.ꝑ.de iniur.facit.d.l.i.§. adeo ꝑ iniur. Mõ ad ppositũ lz inimicitie ⁊ brige tẽdãt p̃ncipaliter ad dãnũ p̃uatoꝝ ĩspecto ordine nature scõario ad rẽpu.tñ ĩspecto ordine ĩtellect iuris iu s imaginat utrũqz p̃ncipaliter ledi.s.p̃uatos ⁊ rẽp. Nec ob.ꝑ. de magi.ꝓue.l.i.in p̃n.qa lz respu.ledat p̃ncipaliter vt dixi:tñ nõ ledit dãno pecuniario ⁊ exãiabili:q̃ ille fideiussor,pmiserat.istã solutionẽ ponit tex.ꝑ.ad munici.l. .ij.circa fi.Scias ergo q̃ istud arbitriũ sup bono ⁊ pacifico statu ẽ multũ latũ ꝓhẽdit.n.arbitriũ sup abundãtia sup custodia q̃si sup oia.ar.l.i.§.cura carnis.⁊.§ seq.ꝑ.de of.p̃fe.vr.alia plura exẽpla possent poni circa hãc primã regulã q̃ omitto. Scõa regula ẽ q̃ p̃nt statuere ⁊ facere oia añcedẽtia id sup quo hñt arbitrium pp q̃ ad illud puẽiri põt.,pbat in.l.cui iurisdi.ꝑ.de iuris.om.iudi.⁊.ꝑ.de,pcu.l.ad rẽ.⁊.l.ad legatũ.cũ fi.pono exẽplũ hñtes arbitriũ sup abũdãtia volũt facere statutuz q̃ rustici nõ p̃nt detineri in ciuitate,p testimonio vltra vnã diẽ.vel q̃ rustici nõ coganꝯ p̃sonaliter venire ad custodiã ciuitatis:sed possint ꝓuire p substitutũ ad iecta cã ut cultura agroꝝ nõ ĩpediat ⁊ hẽat abũdãtia in ciuitate.certe q̃ sit abũdãtia istud ẽ p̃ncipale super quo hñt arbitriuz:q̃ rustici nõ vexenꝯ ẽ quoddã p̃ambulũ siue añcedens p qõ puenit ad illud.hoc poterũt facere.casus ẽ.j.de nũdi.l.ij.in greco.facit.C.q̃ res pi. obli.pos.l.pignoꝝ.⁊ auẽ.agricultores.⁊ ĩ corpe vñ sumit. Itẽ possent acqrere pecuniã mutuo,p expediẽdis his q̃ p̃tinẽt ad abũdantiã.ar.l.i.§.ne aũt de exercito. Itẽ põt poni exẽplũ hñt arbitriũ,puidendi vñ pecunia veniat in cõi:hui vigore p̃nt statuere q̃ qcunqz vocat ad aliqõ offm̃ possit illud gerere vel seruire p substitutũ soluẽdo cõi certã quãtitatẽ pecunie certe q̃ pecunia soluat ẽ id sup quo hñt arbitriũ:q̃ possint retinere vel p substitutuz ꝓuire ẽ añcedẽs ipsi ⁊ hoc p̃nt p iura .ꝑ.alle.facit ẽt q̃a de iure ẽ pmissuz polliceri pecuniã,p bonoꝝ hñdo:ut.l.hoc iure.in p̃n.de dona.⁊.l.i.de polli. Ita eadẽ rõne lz reipu.polliceri remissionẽ. Plures ẽt casus similes possent poni quos omitto. Ad vnũ tñ aduerte:q̃a vigore dicti arbitrij nõ possent statuere uel ordinare seu legẽ facere sup aliquo graui ẽt põderoso ⁊ arduo negocio p̃textu modice pecunie q̃ dareꝯ cõi. ar.l.quẽadmodũ.C.de agri.⁊ cẽ.li.xi. Esset.n.decretũ ambitiosuz.ambitiosuz.n.d̃ cupidũ inde ãbitus.i.cupiditas,pprij honoris:ut.ꝑ.⁊.C.ad.l.iul.de ambi.⁊ iõ talia ꝓcreta dñr ambitiosa.i.fcã ex cupiditate potiusq̃ zelo iustitie.Sz q̃ro pone hñtes arbitriũ vñ veniat pecunia in cõi statuerũt q̃ mercatorib reddat ius sũmarie uel aliqd aliud adijciẽtes cãm:q̃a p̃p hoc mercatores desisterẽt venire ad nũdinas:⁊ p̃m hoc audit veni ent ad ciuitatẽ ⁊ ex hoc ciues efficiunꝯ ditiores. vñ eis collecte meli ⁊ faciliꝰ ĩponenꝯ an hoc statutũ valeat.vr̃ q̃ sic:q̃a disponit sup añcedenti q̃ p̃nt vt dcm̃ ẽ.Sol. dico q̃ si hoc facerẽt ex ꝓtute arbitrij qõ hñt sup bono statu ⁊ pacifico ciuitatis puto q̃ valeret: q̃a p̃dcã p̃tinẽt ad statũ ciuitatis augẽdũ ⁊ ꝓseruãdũ vt dcm̃ ẽ.sed ex ꝓtute arbitrij qõ hñt vñ pecunia veniat in cõi hoc ñ p̃nt:q̃a p̃dcã p̃tinent ad hoc.⁊ illud qõ dcm̃ ẽ de añcedẽti est verꝝ qñ illud añcedẽs de necessitate ĩfert illud ꝓñs sup quo hñt arbitriũ: ut ĩ exẽplo p̃dcõ qñ statuũt ut qs possit se excusare a munerib soluẽdo certã q̃titatẽ.secus si ex añcedẽti ꝓñs seq põt casualiter seu possibiliter:tũc nõ p̃nt ut in casu,pposito.nã ex statuto premisso.s.q̃ ius reddat sũmarie possibile erit q̃ iuitabũt alij ad veniẽdũ vt ciues efficiant locupletiores ⁊ forte hoc ñ sequet.ar.,p hoc.ꝑ.de ne.ge.l.si negocia.vbi noua negociatio q̃ põt hr̃e se ad lucrũ ⁊ ad dãnũ nõ dz ĩstitui.p̃terea ut dixi q̃ p̃nt disponere sup añcedẽti ĩtelligi dz de añcedẽti,primo uel modicũ remoto vt in exẽplis p̃missis:sed sup añcedẽti multũ remoto:ut ĩ qõne nr̃a nõ p̃nt.ar.j.de ꝓbo.fi.l.in lege cẽsoria.§.ij. vbi d̃ vsus sui cã:qõ p̃paratũ ẽ ad usum sue p̃sone ĩmediate: uel mediãte modicis medijs,primis vt coci ⁊ similes. secus si eẽnt multis medijs mediati ut cultores agroꝝ ,p hoc.ꝑ.de au.⁊ ar.le.l.vt qs ⁊ ibi dixi.⁊ p̃dcãs duas notabiles limitatiões tene mẽti. Tertia regula est q̃ p̃nt statuere ⁊ facere oia ꝓñia ad illud fine qb explicari illud cõmode ñ põt:ut.d.l.cui iurisditio.ꝑ.de iuris. om.iu.⁊ no.in.l.nõ distinguem.§.de offõ.ꝑ.de arbi. ⁊ ibi no.ex hoc sequit q̃ p̃nt terminos certos ponere ad ĩplẽdũ qõ statuũt ⁊ mãdãt:ut.l.qd tñ.§.solu.ꝑ. de arbi. P̃nt ẽt penã ĩponere nõ obtẽperãtib:ut.l.i.i fi. .ꝑ.si qs ius di.non obtẽ. P̃nt ẽt officiales ad p̃dcã ẽt exequẽda statuere:ut.l.ij.ꝑ.ad munici.qõ ĩtellige nisi alias ordinati eẽnt p cõe:ut dixi.ꝑ. circa casus spãles. ¶ Cõtra p̃dcã op.⁊ vr̃ q̃ nõ possint penã ĩponere q̃si hoc nõ ueniat in arbitrio eis ꝓcesso:ut.l.qd tñ.§.fi.de arbi.So.q̃ñqz cõmittit arbitriũ gñaliter vt sup abũdãtia.tũc si faciãt sup uno p̃ticulari dicti officij p qõ dcm̃ offm̃ nõ finit poterũt:ut.l.nõ ex oib.ꝑ.de arbi.Si ꝓo cõmittit arbitriũ sup uno negocio p̃ticulari: tũc puto idẽ q̃ possint penã ĩponere:ut.ꝑ.de ꝓ.ob.l. ex ea pte. in p̃n.⁊ qõ ibi no. Mõ ob.l.qd tñ.§.i.q̃a ibi cõmittebatur decisio alicui litis.vñ lite decisa nõ põt se vlteri intromittere.hic ꝓo cõmittit dispositio ⁊ ordinatio certi negocij in quo accessorie uenit pena. Quero qd si in p̃dictis:⁊ circa p̃dcã statuũt q̃dã q̃ p quãdã ꝓñiam ueniũt ⁊ uenire p̃nt ꝓtra illos p̃ticulares casus ad quos dixi arbitriũ nõ extẽdi an valeat:utputa q̃a ex hoc ius alterius ledit uel si. Rñdeo q̃ñqz hoc ꝓtingit p quãdã ꝓñiam ex culpa eius cui ius ledit.exẽplũ fcm̃ ẽ statutũ ab hñtib arbitriũ.sup bono statu:⁊ pacifico statu ⁊ publica utilitate cõis:q̃ q nõ petierit debituz p.x.annos decetero nõ audiat. Certe ex hoc ledit ius creditoris p̃cedẽte tñ culpa ⁊ negligẽtia sua:tũc dico q̃ statutuz ualebit:ut.l.i.ꝑ .de usucapi. ,p hoc tex.optimus.ꝑ. de re.eo.l.si pupilloꝝ.§.i. Q̃ñqz hoc põt cõtingere ex defectu alterius.exẽplum ex vigore dicti arbitrij fecerũt statutũ q̃ habẽtes q̃nes coganꝯ ad cõpromittẽduz[b] in simul.certe p hoc posset ledi ius partis.si arbiter male iudicaret pars lederet:circa hoc dico[c] q̃ si aliqs habet sñiam uel ĩstrã guarẽtigie que p̃m statuta tuscie merent executionẽ:tunc si statutũ tale nõ expresse dicit q̃ de his cõpromitteret hoc nõ posset: quia ⁊ sub generalitate nõ ueniũt:q̃a hoc esset ius partis ledere: ut.l. minor.xxv.an.cui fideiuſ.in prin.ꝑ. de mino. Circa alias vero lites dico statutũ ualere nec debet attendi q̃ vna partium posset ledi ex hoc:q̃a hoc esset casu: ⁊ ita

pōt tangere actorē sicut reū.ar.l.fideiuſ.C.de trāſact. Et ideo dico q̄ qñ ciuitas ipa pōt facere ſtatutū q̄ nō liceat appellare qō eſt qñ prima ⁊ ſcōa cā appellatiōis ptinet ad eā ſm ea que dixi in.l.oēs populi.ſ. de iuſti. ⁊ iur.q̄ tūc ordo ciuitatis ex ꝓtute dicti arbitrij poſſet hoc ſtatuere. ¶ Sed cōtra predcā facit.ſ. de mino.l. ſi minor.xxv.annis filio.§.i. ⁊ qō ibi no. vbi dr̄ q̄ eo ipſo q̄ qs cōpromittit ledit: ⁊ ſic eſt ꝯtra primū dcm. Item aſſignat ibi ēt rō: qa pdit beneficium appellādi ⁊ ſic apparet q̄ tollere beneficium appellandi eſt lede re. Rñdeo ibi in minore compromittente quem veriſi mile ē: nō ita diligenter cām ſuā actur̄ ſicut maior. vñ nō eſt eq̄lis conditio ab initio q̄ rō ceſſat in qōne nra. Puto tñ ex pdictis q̄ ſi decurionū ſtatutū diceret q̄ nō poſſit appellari vel in ītegrū reſtō peti ex ꝓtute ta lis arbitrij q̄ hoc valeret in reſtōne q̄ petere ſ rōne er roris vel alia q̄ uniformiter pōt tāgere vtrūq̄z litigātē. ſed ad reſtōnē que īpetrat ex cā minoris etatis nō pōt porrigi ēt ſi exprimere ſ: qa tunc manifeſte ius vnius partis ledere ſ: ita q̄ nō alteri⁹.ar.d.l.ſi minor.⁊ ītelli go de reſtōne q̄ petere ſ rōne minoris etatis ad recu peratione iuris amiſſi.ſecus ſi peteret reſtōnem: qa p diderat lucrū.hoc.n.bene pōt fieri p talia ōcreta: nec ē regula īpediēs. Qñq̄z p cōſequentiā puenit ad vnū de caſib⁹.ſ.enumeratis,phibitis abſq̄z culpa ⁊ fcō ali cuius: ⁊ tūc ſi hoc cōtingeret in ꝯñiam alicui⁹ iuris per miſſi valeret: alias ſecuſ: ut.l.i.ſ. de auc.tu.⁊ qō ibi no. p By. ¶ Quarta regula negatiua ē q̄ nō pñt aliqd fa cere vel ſtatuere ſup eo q̄ nō ſpectat ad id ſup quo eiſ cōceſſum ē arbitriū. hec regula ē clariſſima: ut.l. diligē ter.ſ.mā.⁊.C.ſi a nō ꝯpe.iud.l.i.⁊.ij.⁊ de arbi.l.nō di ſtinguem⁹.§.de offō. ¶ Quinta regula negatiua ē q̄ nō pñt aliqd facere ſup eo qō eſt acceſſoriuz alteri⁹ qō nō ſpectat ad id ſup quo eis cōceſſū ē arbitriū: lz iſtud acceſſoriū videat ad illū ſpectare. Exemplū hñt arbi triū vt peccūia veniat in cōi.iō ſtatuerūt aliqd eſſe deli ctū cū prius nō erat ⁊ penā īpoſuerunt: vt ſi qs oppo ſuerit aliquā exceptionē ⁊ eā nō pbauerit puniat ī tñ. certe hoc nō valet.nā pena ſp ⁊ oī reſpectu eſt acceſſo ria ad delictū: ut.l.aliud ē fraus.ī.de ꝓ.ſi.vñ cum ipm delictū nō ſit id nec ipz antecedēs nec ꝯñs ei⁹ ſup quo hñt arbitriuz ſup ei⁹ acceſſorio ſtatuere nō poterunt: lz ipm acceſſoriū videat ad illud ptinere. nā acceſſoriuz non trahit ad ſe pncipale: ut.l.ex pupillari.ſ. de vul.⁊ pupil.⁊.l.ſi pacto quo penam.⁊ qō ibi no.C. de pac.⁊ qō no.ſ.de pac.l.iuriſgentiū.§.quinimo.in.ij.gl. ¶ Eli ſis ⁊ exaiatis dictis regulis videamus aliq̄s qōnes.⁊ p mo quero hñtes talia arbitria faciūt ſuas pfationes ex qbus īferunt id qō ſtatuunt ptinere ad eor̄ arbitriuz: an his pfationib⁹ ſit credēduz: vr̄ q̄ nō niſi pbent: ut .l.ſi.ſ.de exerci.⁊.ſ.de caſtren.pe.l.ſi forte. Ecōtra q̄ ſic: ut.ſ.de her.iſti.l.ſi.⁊ de exerci.l.i.§.ne aūt.ꝓ.q̄ ſi ī pcijs. Sol. quantū ad ipſos ſtatuētes.ſ.qa ipſi illa cā ⁊ illa rōne quā in pfatione exprimūt moti fuerūt ad faci endū ſtatutū bene ē eis credendū: ut.ſ. de he.iſti.l.ſi. quātū ad alios credo idē q̄ illis pfationib⁹ ē credēdū. caſus eſt in hac.l.ſm vnā lecturā in eo q̄ dicit q̄ dz re ſcindi.ſi.n.nō reſcindere ſ eſſent decreta ipſo iure nul la niſi pbare ſ. Cum.n.iſta arbitria nō ꝯcedant niſi ele ctis ⁊ grauib⁹ pſonis credēdū ē eis in eo.ſ.qō aſſerūt: vt.l.i.ſ.de of.pfe.pto.⁊ p hoc patet rñſio ad ꝯraria. Preterea in iſtis ēiudicialibus vr̄ eis credēdū ſz gl. ēt de,pba.c.poſt ceſſionez.facit de,pba.c.i.in cle. Nec dicas q̄ ibi eſt ſpāle in papa: qa fateor q̄ ē ſpāle ne ad mittat pbatio in ꝯrariū in his q̄ narrat: q̄ pendent ex fcō ſuo: ſed ꝯra iſtos admittit pbatio ī ꝯrariū.,p hoc facit qō dr̄ ſpāle in mutuo q̄ ꝯfeſſioni plati ſtat pter q̄ in mutuo: ut in auē.hoc ius porrectū ī ſi.C.de ſac.ſan. ec. Et p hoc pōt rñderi ad.l.ſi.ſ.de exerci.q̄ in mutuo loquit q̄ idē putarē hic: ut.l.ciuitas.ſ.ſi cer.pe. pdcā vera niſi euidētia facti doceret ꝯrariū ei⁹ qō in dictis p fationib⁹ aſſerit: ut in.d.l.ſi forte.ſ.de ca.pe. ¶ Quero q̄ decretuz petit reſcindi corā quo iudice fiet. dixi.ſ. q̄ fiet corā ſupiore: ⁊ puto q̄ ille q̄ ē iudex appellatio nū in ciuitate ſit ſuperior: ut.l.i.§.ſolēt.ſ.qñ ap.ſit. Et hoc vez qñ ipſi facerēt auctoritate eor̄ officij. Si ꝓo facerēt auēte alterius ordinis vel ꝯalij hoc ſibi cōmit tētis: tūc ſi iſta reſciſſio petere ſ p modū appellatiōis ⁊ deberet appellari ad illud cōcilū qō delegauit: cui⁹ au ctoritate ſit: ut.l.i.ſ.qs ⁊ a quo ap.ſit. Si ꝓo iſta reſciſ ſio petere ſ offō iudicis vel iure actionis tūc petere ſ co rā eiſdēmet ⁊ corā quolibet iudice eq̄li uel maiori: ut .ſ.de mino.l.pfecti.⁊.l.ſeq.quo aūt iure petat dicā.ī. pri.q. An aūt quis videat facere iure ſui officij: an tan q̄ delegat⁹ ab alio ēt dicaz.ī.,pri.q. ¶ Quero[b] quo iure petat iſta reſciſſio. Rñ.qñq̄z decretum īterponit cōtra certā pſonā: ⁊ tunc qñq̄z petit p modū excuſationis: qñq̄z petit p modū appellationis: ut.l.i.§.ſolēt.ſ. qñ ap.ſit.qñq̄z vniuerſaliter: tūc credo q̄ petat iure actio nis.ſ.ꝯditione ex.l.iſta: ut.ſ.de cōdi.ex le.l.i. ⁊ hoc vr̄ pbari exp̄ſſe.C.de cēſi.l.q ſe grauatos.li.xi. ¶ Quero īfra q̄tū tp̄s pōt peti iſta r̄ſciſſio decreti. Rñdeo qñq̄z iſtud petit p modū appellationis uel excuſatōis: ⁊ tūc hoc petit īfra tp̄a ad hoc ꝯſtituta: ut.d.l.i.§.ſolēt.⁊.C de tē.ap.l.i.⁊.ſ.de excuſa.tu.l.ſciendū.§.i. qñq̄z hoc petit iure actionis: ⁊ tūc ſi qdē aliqs vult petere reſcin di p̄tendēs,ppriū īteresſe dz hoc petere īfra annuz: ut .d.l.q ſe grauatos. Si ꝓo p̄tendit īteresſe publicū: tūc īfra decēniuz: ut.ſ.de di.⁊ tē.pſcript.l.in oib⁹.§.i.⁊.ſ. ti.i.l.calculi. ¶ Quero qd[a] ſi in reformatione ſeu decre to ſit dcm ſi ⁊ īquātū de iure pñt.qd īportāt hec ꝓba. Rñdeo iſta ꝓba īportant ſi de iure fieri pñt effectuali ter: ut.l.in tp̄s.in pn.ſ.de her.iſti.⁊.l.hec ꝯditio.ſ.de ꝯdi.⁊ demō.⁊ iō ubi alias decretū ueniret reſcindēdū pp iſta ꝓba erit nullū ipſo iure cū dicta cōditio ſi pñt: eſſet de pñti q̄ deficit: ergo diſpoſitione reddit ipſo iu re nullā: ut.l.cū ad pñs.ſ.ſi cer.pe.⁊ de ꝓ.ob.l.ꝯditio nes in p̄teritū. Ex hoc ſequit q̄ de hac nullitate pote rit opponi corā quocūq̄z iudice īcidēter corā quo tale decretū īduceret: ut.l.quotiens.C.de iudi.⁊ ord.iud. .l.i. Itē ex hoc ſequit q̄ de hac nullitate poterit ppe tuo excipi: vt.l.pure in ſi.ſ.de doli excep.⁊.l.lz.C. de excep.qō nō eſſet ſi deberet reſcindi: ut.l. necnō.§.exē plo ſ.ex q.cau. maio.⁊.l.exceptione in ſi.ſ. de excep. ¶ Quero an[b] decretū ſeu reformationē fcm ab eis ipſi met poſſint reuocare. Rñdeo qñq̄z ꝯcedit arbitriū ſu per certo actu.tūc ſi arbitrant ⁊ ſtatuūt circa ip̄z actū: ita q̄ ſūt fūcti eor̄ offō nō poterūt poſtea reuocare: ut .ſ.de re iudi.l.iudex.de arbi.l.qd tñ.in pn. Qñq̄z cō cedit arbitriū īdeterminate: utputa prioriib⁹ hui⁹ ciui tatis ꝯceſſum ē arbitriū ſup abundātia oī tpe uel certo tpe ex forma ſtatuti cui⁹ arbitrij vigore aliqd ſtatuit: tūc an ipſi poſſint illud reuocare uidēdū ē: an eis fue rit ꝯceſſuz dcm arbitriū p modū cuiuſdā ptātis ſeu iu riſdictionis ordinarie ita q̄ eor̄ offō hoc īcūbat uigo re īpor̄ officij: tūc ipſimet poterūt reuocare: qa nemo pōt ſibi legē īponere a q̄ non ſit licitū recedere: ut.l.ſi qs.in prin.teſti.ſ.de lega.iij. Qñq̄z eis hoc ꝯcedit p modū cuiuſdā ptātis delegate ita q̄ ipſi poſſint aucto ritate ꝯalij maioris hoc cōmittētis: ⁊ tūc ipſimet reuo care nō poterūt: niſi eo mō quo poſſent reuocare ea q̄ fcā nō eſſent a dicto maiori ꝯcilio. nā ipm ꝯaliuz mai⁹ vr̄ hoc feciſſe p ipos qbus hoc cōmiſit: ut.l.itē eor̄.§. ſi decuriones.ſ.qō cuiuſq̄z vni.no. An aūt uideat cō ceſſum p modū cuiuſdā iuriſditionis ordinarie vel de legate. dico ꝓba ſtatuti ſeu reformatiōis ꝯcedētis arbi triū eſſe diligēter iſpiciēda.ſi.n.hoc ꝯcedit offō: ut qa dicūt illa ꝓba ad offm prior̄ ptineat ⁊c.tūc vr̄ ꝯceſſuz offō: ⁊ tūc priores poterūt uigore ſui officij ex ptāte or dinaria. Idē in alijs bonis hoib⁹ qb⁹ hoc cōmittere ſ. Si ꝓo dicerēt ꝓba q̄ hoc poſſēt auctoritate pñtis cō cilij generalis ⁊ ſimilia ꝓba: tūc hoc nō poſſent uigore

a ¶ Sit credendum.ad hoc facit qō no.Spec.in ti.de inquiſitione.§.nūc tractandum in ver. qd ſi ī litteris ⁊c.

b ¶ Quero quo.iſtud facit ad no.in .l.q̄ ſub condi.ſ.de condi.inſtitu.

c ¶ Quero qd adde qō no.in.l.ſi qñ de leg.i. per Imo.in.l.iudex poſtea q̄z.de re iudi.i ulti.col.

d ¶ Quero an.An reformatio poſſit ab hiſdē qui fecerūt reuocari p bal.in .l.ii.C.de iuriſ.om.iudi.

e ¶ An aūt. an ſtatutum ꝯcedat iuriſdi.ordinariam vel delegatā ⁊ iſtud no. bene vide que habētur in.l.⁊ qz de iuriſ.om. iudi. ⁊ q̄ ibi dixi. ⁊ bar.i .l.ii.in fi. de op.le.⁊ in.l. fi. ad fi.C. vbi ⁊ apud quē.in interesti.⁊ adde bal.in.l.ii.in fi.C. de adopti. ⁊ bar.in .l.i.in fi. qñ ap.ſit.⁊ bar. i.d.l.⁊ quia. vbi ēt refert verba Bar. hic ⁊ qō no. Ang.⁊ imo. in.l.i.§.ſi qſ ſimpliciter. de ver.obli.

a ¶ Ultimo q̃ro. Si habẽtes arb itriũ aliqd statuerũt nec exp̃sserũt se id facere ex vigore arbitrij: vel exp̃mũt se facere vigore cu°sdã arbitrij: q̃ ad hoc nõ sufficit cũ alias hẽant arbitriũ sufficiẽs an actus valeat. adõ bal. in. l. falsus. in. vij. col. C. de fur. ⁊ ẽ tex. ⁊ ibi bar. in. l. hẽbat. ff. de instito. ⁊ sequit Ro. in. l. i. §. fi qs ita. de v̄bo. ob. b ¶ In p̃dicta. q. adde q̃ qõ i cipit ad unãtia generalis.

c Uod se q mel. vi de qõ vixit p istam .l. bar. i. i. C. de admi. rei pu. li. xi.

d ¶ Trãsit i formã. vide bar. in. l. pui legia. C. d sacro. san. ec. ⁊ vide bal. in. l cũ mihi. ff. d dolo. vid bal dũ in. l. q se patris. C. vñ liberi. ⁊ i. c. i §. fi. q feudare pos. et vide ꝓpe. d ancha. in. c. i. de cõsti. i vi. col. ⁊ eundem in cõsilio suo .xx. et Inno. in .c. nouit. de iudi ⁊ do. an. in. c. cũ dilecti. de tẽ. ordi. vide do. an. de san. in .c. i. de cõsti. in. vi. ⁊ Inno. in .c. i. in materia de i iuri. ⁊ dam. da. ⁊ Archi. p. q. i. qcũq; ⁊ vide Ang. in cõsilio. i. i v. colum. circa prin.

e ¶ Quasi ꝛ. ctus. Mo. qñ lex trãsit in contractum nõ põt reuocari. adde q̃ dixi in. l. cesar. s. d publica. ⁊ adde no. p bal. i. l. pecuniã. C. d ꝓdi. ob ca. qñ statutum diceret figs legeret medicinã hẽat p salario cẽtũ absq; alia cõditõe põt legere: ⁊ an ciuitas possit reuocare imunitatem adde bar. in .l. ij. i. fi. s. d iur. imu. ⁊ vide barto. i. l. oẽs populi. ⁊ qõ ibi dixi .s. d iusti. et iur. ⁊ io. an. i .c. d cet. d reiur. in. vi. ⁊ bal. l. nõ plures. C. de sac. san. ec. ⁊ in. l. fi. C. de ꝓdi. ob. cau. ⁊ in. l. si cũ mihi. s. d do. ⁊ Io. an. in addi. spe. in ti. de cẽsi. §. nũc dicendũ. in addi. icipiẽ. p hãc. l. per Spe. in. d. §. nũc dicendũ. v̄si. quid si vniuersitas facit. ⁊ qõ hẽtur p gui. de suz. de no. co. cõpo. sup v̄si. ratas. ⁊. l. digna vox. C. de legi. ⁊ adde q̃ si esset cõcessa absenti posset reuocari ex cã ꝓm ea q̃ habẽtur in. l. absenti. s. de do. Item põt reuocari ex cã ꝓm bal. in. l. si. ff. de senato. Itẽ. l. trãsiens in priuilegiũ ecclesie nõ põt reuocari in eius p̃iudiciũ ꝓm Inno. in. c. nouit. de iudi. ex quo ibi no. do. an. ⁊ Flo. q̃ lex siue statutũ transiens in priuilegiũ siue cõtractuz nõ subditi nõ põt reuocari: secus si in p̃uilegium subditi p no. per Inno. in. c. in nostra. de iniur. ⁊ dãno da. lz imol. limitat eam opi. aliqua subsistẽte cã. per no. per ino. .c. q̃ i eccle siarũ. de cõsti. ⁊ ad materiam bar. bic. vide ro. in. l. si vero .§. de viro. ⁊ in. cxxiiij. fa. .s. so. ma.

ADDE an i munitas possit reuocari. pe. de anch. ꝓfilio. ccclij.

f Unicim pij. nõ ligat ignorãtes. quando pena statuti vel generale proclama liget absentes vel ignorantes. adde Inn. i. c. humilis d ma. ⁊ obe. ⁊ qõ le. ⁊ no. in. c. fin. qui mae. pos.

g ¶ Uel supina. idez quãdo ignorantia non posset allegari: vel imperitia: quia alias allegaret infamiam suam: tunc nõ excusat .l. ij. ⁊ ibi not. qõ cuiusq; vni. ⁊ vide Bal. in. l. neqz. in .iii. colum. d proba. vbi. dicit q̃ proclama quod p clamatur talem esse natũ tali tpe et ex tali ꝓbat ẽt ꝗ tũc cuz nõ citatos: qz illi ñ erãt citãdi .l. i. in fi. de vẽ. ispi. ⁊. l. i. i fin. de li. ag.

¶ De opibus pub ru.

b Ui lib q tatẽ. §. ne eĩ° noĩe. istũ tex. alle. ro. suo. lvi.

i Pus o nouuz i suo facere. adõ bar. i. l. ex h iure. in p̃n. s. d iud. ⁊ ibi dixi.

k ¶ Põt intelligi. ⁊ vid no. bar. i. l. ii C. d fũ. limi. li. x. ⁊ ibi ẽt an alicui sit licitũ possidere castrũ i ꝓximb° ciuitatis ⁊ an qs possit vẽdere ptẽ suã castri ad emulat. alteri° si sibi ñ ꝓdẽ ⁊ alteri nocz. vide p bal. in. l. i. C. q te. fa. pos. ⁊ adde qõ sicut nõ põt qs edificare ita nõ poterit reficere ꝓm Inno. in. c. pisa. de re. spo.

l ¶ Ulteri° q̃ro an possit ciuitas facere muros sine lĩnia: ⁊ limita h fin. vt p doc. in. l.

K K K K

eorũz officij. hoc ꝓbat in ꝓhemio instõnuz circa mediuz ibi. nostra auctoritate ꝛc̃. ⁊. C. de vete. iur. enucle. ꝛc̃. l. i. §. oĩa enĩ. ⁊ de offi. eius cui mã. l. i. §. q mãdata. ⁊ h ẽ magis exp̃ssũ de cle. ergo. c. i. li. vi. ⁊ d supplẽ. ne prela. c. i. in de. ⁊ d reli. do. qz contigit. i cle. Si vero v̄ba sunt dubia: vt qz dicunt tales hẽant arbitriuz ꝛc̃. tũc aut cõmittit vnũ factuz p̃ticulare inter certas p̃sonas vel de certa re: ⁊ in dubio intelligit q̃ faciãt auctoritate cõcilij cõcedẽtis nõ ipsoruz auctoritate ꝓpria: vt extra d rescrip. c. cum aliqbus. li. vi. Iurisditio enĩ ordinaria nõ cõcedit in re certa vel in casu p̃ticulari. ar. s. de testa. tu. l. si certa ꝓ sed debet concedi sup quadam vlĩ administratione: vt statiz dicã. Si vero cõcedit arbitrium sup vno negocio vniuersali: vt super abũdantia tũc videt concedi iure p̃tãtis ordinarie. vniuersitas enĩ hoc põt: vt. l. fi. C. de iurisd. omi. iud. ⁊. l. ⁊ qa .s. d iurisd. om. iudi. sed cõcedendo sup aliquo facto vniuersali videtur cõcedere iur ordinarie p̃tãtis: vt. l. i. in prin. ⁊. §. cuz vrbẽ. s. de of. p̃fec. vr. ⁊. C. vbi ⁊ apd quos. l. fi. ibi certe administrationi cui ⁊ iurisditio inest ꝛc̃. ⁊ in prima cõstõne fforuz. §. pe. ⁊ in auf. habita. C. ne filius ꝓ pa. vbi doctoribus cõcedit iurisditio in scholares que sine dubio est iurisditio ordinaria. Et p̃dicta tetigi in quadã disputatione quã disputaui que incipit adunãtia generalis ꝛc̃. ¶ Ultio q̃ro° quid si predicti habentes arbitriuz aliqd statuunt: nec exp̃mũt se facere ex vigore dicti arbitrij: vel exp̃munt se facere ex vigore cuiusdã arbitrij ad hoc nõ sufficiẽtis cuz alias hẽant arbitriuz ad hoc sufficiens. dic vt dixi in predicta qõne° quã disputaui super hoc. ⁊ hec sufficiant.

q **Uod semel.** °Op. de. l. qõ iussit. s. de re iudi. Sol. aliud in snia interlocutoria: aliud in decreto. Item op. s. quod cuiusq; vniuer. no. l. item eorũ. §. quod si actor. vbi etiã decretuz rescindit nuda voluntate. dicit gl. ibi speciale: q̃ nullius interest actorẽ reuocari ante litis contestatio. secus si post: vt. e. l. §. ex his quã glo. no. ex qua hẽs q̃ quando decretũ trãsit in formaz° cõtractus: vt habeat imunitatẽ a collectis vsq; ad decẽ annos: certe ꝓpletus est quasi cõtractus°: qz ille facit: vt habeat imunitatẽ: et ciuitas dat imunitatez: vt ille vadat merito ciuitas nõ poterit reuocare. Idem si pactuz specialẽ factũ cũ aliquo: vt plene dx. dicit hic: ⁊ ego pleni° dixi in repeti. l. oẽs ppli. s. de iusti. ⁊ iur.

Ex. l. sequenti.

¶ Pena statuti non ligat ignorãtes nisi ignorantia sit crassa.

m **Unicipii.** Mo. q̃ ciuitas potest facere statutũ ne aliqs vadat ex suũ territoriuz ⁊ euntes punire. qõ dic vt plene dixi in repetitõe. l. cũctos populos. C. d sũ. tri. ¶ Itẽ no. q̃ pena statuti nõ ligat ignorãtes°: qõ intellige nisi ignorãtia crassa fuerit vel supina°: vt gl. dicit. hic ẽ tex. in. c. vt aĩaruz. ex de consti. li. vi. ⁊ dixi in. l. quod nerua. circa fi. s. deposi.

¶ De operibus publicis. Rub.

c **Arator.**

Curam. Mo. q̃ qs põt sustiere plura munera: nisi excusẽt vt h dr

Ui libertatem.

Curatores. Mo. q̃ curatores operũ si agit ꝓtra fabros agit suo nomine. res vero publica agit cõtra ipsum curatorem seu suprastantem. Barto.

Ex. §. sequenti.

¶ Capella defũcti nõ potest p religiosos nomini alterius atribui.

Ne eius nomine. °Nota contra fratres vel alios religiosos qui capellã aliquorũ defunctorũ attribuunt noĩ alteri° : qz hoc facere non possunt: vt hic videtis. ¶ Item no. argu. cõtra eos qui abradunt arma alicuius: ⁊ ponunt arma sua vel alterius.

Ex. l. sequenti.

¶ Bomus facta prope muros ciuitatis quando possit destrui: ⁊ an ciuitas possit sibi ipsi muros facere.

o **Pus nouum.** Op. q̃ i publico mõ liceat op° facere p̃ti. s. ne qd in lo. pub. ⁊ iõ nõ videt q̃ hec lex possit itelligi d ope qõ fit in publico. Idez nec de eo ope qõ fit in p̃uato: qz cuilibet lz in suo facere° qõ vult vt. l. p. p uinciã. C. de edi. pri. So. põt itelligi q̃ quis hic volebat edificare in publico ad vtilitatẽ ciuitatis volẽs sibi donare: ⁊ sic nõ ob. ti. s. ne qd in lo. pub. qui loquit qñ quis vult edificare ad vtilitatẽ ꝓpriaz. Item pot itelligi° qñ quis vult edificare in loco p̃uato: qõ põt dum tñ nõ tendat ad iniuriã vel emulationẽ alteri° ciuitatis quod no. qz si aliqs facit munitionẽ in aliquo loco q̃ posset esse piculosa alicui ciuitati nõ dz sibi permitti: ⁊ intellige si esset piculosa: vel esset v̄ecũdia alteri ciuitati q̃ ei cui subiecta est: ⁊ hoc est qõ hic dr ad emulationẽ alteri° ciuitatis. no. q̃ dicit alterius. ¶ Quero qd vult hic dicere: vel circũtheatrũ vel anfitheatr̃ sit gl. dicit. i. aliqua tumba. Tũbe appellant casalia q̃ sunt in comitatu q̃ hẽt aliqnã munitionẽ: vt puta fossata vel muros. vel dic notabilius qõ dicit circũtheatr̃ vel anfitheatrũ. i. circa muros ciuitatis: vel ĩtra muros. dicit enĩ anfitheatrũ ab ambio ãbis qõ est circũdare: facit. s. de re. di. l. sacra. §. muros. Et sic no. ar. cõtra istos qui faciunt domos p̃ope muros ciuitatis. ex qbus posset dari introit° ciuitatis vel exitus inimicis: vt possint ꝓhiberi ⁊ facta destrui: vt. C. e. l. edificia q̃ vulgo. ¶ Ulterius quero ' vtrũ liceat alicui ciuitati muros. sibi ipsi facere. dicit glo. q̃ sic sumptu suo nõ sũptu publico ciuitatis romane. Item aliqs p̃ua

si qui adulterium .§.i.ſ. de adult. et vide glo.i.l. per puincias.C.ō edi. priuatis.

De nundinis. Rub.

a Undinis. pdit priuilegium. quanto tempore datur priuilegium. vide cano. in .c. cum accessissent.extra ō consti. ⁊ ad materiaz vide bar.i.l.filius.C.ō de curio.li.x.

De pollicitatiōibus. ru.

b Jpollicit° .l. ℔ iure. ſz an dos possit peti ex pollicita.vide per bal. in rub. .C.de do.p mis.

c Jquis adō qō ista.l.nō hēt locum ō iure cano.gl.ē no.xxij.q.ij. .c.mulier.et quō filiuſſa. obligetur ex voto vide Jmol. in .c. cum contingat circa mediuz in duobus locis ō iureiuran.

d ¶Quod sine traditiōe an ex voto transseratur dominiuz sine tradi. ēt in ecclesiasticis adō bar. ⁊ doc.i.l.iij. de fur.⁊ gl. cy.⁊ bal.i.l. .i.⁊ quando sine traditione transseratur dominiū ⁊ quid i voto si legatur vel vouetur quid templo construcro:dic q'si tēplum est cōstructum sibi acquirit absqz tradi. secus in construendo. casus est in.l. seruos. de ali.le. Nunquid autem cum legatur calix ecclesie debeat fieri ō auro seu ō

tus hoc non posset sine ꝓncipis auctoritate:vt no.in.l.sacre.§.muros.s̄.de re.diui.Cōtra no. .C.e.l.oēs.vbi no.q̄ semp reqritur auctoritas ꝓncipis siue ciuitas velit sibi muros de nouo facere siue antiquos reparare. sed ista glo.cōiter tenet. Ex qua hēs q̄ castra que sunt in comitatu pñt sibipsis facere muros suo sumptu sine lñia ciuitatis:quod tamen intellige nisi spectet ad emulationē ciuitatis: vt.s̄.dixi.

s **Jlegatum.** Jstā.l.pseqre vt in glo.

p **Ecuniā.** No.arg.ꝑ epō. vt possit relictū ad ecclesiā vel mōasteriū de nouo ꝓstruēdū cōuertere in ecclesiā vel monasteriū iā cōstructū cū multa sint monasteria vel ecclesie ꝓstructe.

De nūdinis. Rubrica.

Ex.l.sequenti.

¶Qui priuilegio nō vtitur spacio.x.annorum amittit illud.

n **Undinis.** No.q̄ q̄ pūilegio nō vtit spacio decē annoꝝ pdit pūilegiū[a].⁊ sic facit ꝗ aretinos q̄ cū fuerit eis ꝓcessuz pūilegiū doctorādi:⁊ eo nō fuerūt vsi p decēniuz q̄ ipsuz pdiderūt:de hoc q̄to tpe pdat pūilegiū dic p cy.C.ō di.rescrip.l.falso.⁊ ex de ꝓsti.c.cū accessisset.⁊ p gof.ex ō rescrip:§.durat

s **Jquis ipsos.** No.ꝓtra statuta ciuitatū q̄ dicūt q̄ tricoli a rusticis nō ō beāt emere:q: ista statuta sunt cōtra publicā auctoritatem:vt hic videtis.

De pollicitationibus. Rubrica.

Ex.l.sequenti.

¶Speciale est in ciuitate q̄ non valeat promissio sine causa.

s **Jpollicitus.** Not.q̄ spāle est i ciuitate q̄ nō vz ꝓmissio facta sine cā:ergo appet q̄ in ꝓuatis ꝓmissio facta sine cā hz vī donatiōis valide.sile hētis.s̄ ō dōatio.l.hoc iure[b].in ꝓn.⁊ ibi dixi.facit q̄ no. s̄.ō doli.excep.l.ij.§.si ex cā.¶Scō no.i ꝟ.ce pisse.mirabiles modos icipiēdi. ¶Tertio no. q̄ qs obligat re in mutuo.¶Querit gl.q̄ actō ne petat tale ꝓmissū.dicit gl.aut iteruēit stipl'o ⁊ agitur ex stipulatione:vel agit actione in factum:vt in glo.

Si quis opus. No.istō qō hic dō assignauerit vt postea qs nō teneat de piculo.vidistis in.l.⁊ iō.s̄. de ver.ob.⁊ habetis in.l.mortuo.s̄. loca.

s **Jquis.** [c]Op.⁊ vī q̄ dñiū trāseat incōtinēti:vt .l.ſi. .C.ō sac.san.ec.dicit gl.tria ꝟba.q̄daz ꝓmittunt ex cōtractu celebrato duoꝝ ꝓsensu:⁊ in illis nō trāsit dñiū regularit sine traditione. fallit in casib°.d.l.vltīe.C.de sac.san.ec. Qñqz aliqd est qō depēdet ex cōsensu vni° tm:⁊ tunc ñ trāsfert dñiuz ēt in ecclesiā vel ciuitatē:vt hic. Nō est ſm Guil.de cu.q: cōcurrēt tūc duo spālia.vnū q̄ ex pollicitatiōe qs obligaret aliud q̄ sine traditiōe[d] trāsfert dñiuz qō eē nō dz:vt.l.i. .C.ō do.ꝓmis.⁊ Guil.ponit i.l.ab ēptiōe.s̄.de pac.Qñqz aliqd relinqtur seu qs vouet in vltia volūtate:⁊ tūc trāsfert dñiuz iura sūt vulgaria. ¶Querit gl.[e]qs peter hoc votū.Nū ecclia vel ep̄s:vt.C.de epi.⁊ cle.l.null°.⁊ in aut.de eccle.

ti.§.si quis autem.¶Quero qua actione petatur votum.dic vt in glo.

p **Actum.** Nota istas diffinitiones.

c **Haridemus.** Hic ē duplex lra vna negatiua:alia affirmatiua. Prout hēs lraz negatiuā legit duob° modis.sin ꝑmā.h.d.Epla nō obligat quē ad mun° edēdū .h.d.Cōtra hāc lec.op.s̄.de pac.l.ij.⁊.C.ō dona.l.si qs aliqd.⁊ de fideicō.li.l.⁊ in epla.Breuit nūdeo qñqz epla accipit ꝑ vltia volūtate:et tūc obligaret hēdes disponētis:vt.d.l.in epla. .s̄.de fideicō.liber.Qñqz cōtinet dōationē inter viuos:⁊ tūc ō iure ātiquo nō poterat fieri ꝑ epistolā:q: pacto nudo nō ꝓtrahebat qō ē vez nisi seqret traditio:ita dz itelligi.C.de dōa.l.siqs aliqd.Sz si talis donatio i rēpu.fiebat:tūc non obligat aliquē:vt hic.itellige nisi sit facta ex iusta cā vel op° sit ceptū:vt.s̄.e.l.i.Alio mō legitur ſm dictā formā negatiuā ⁊ dicit sic.Excusatio ab iniūcto munē nō pōt fieri ꝑ epistolā.h.d. Jsta lec.ē satis bona i se sz tñ nō ꝓgruit nre lre. alia est littera affirmatiua ⁊ ſm eā dicit q̄ ꝑ epistolaz quis obligatur ciuitati ad implēdū qō ꝑ misit:qō intellige si epistola habuit iustā cāz vel opus sit ceptum:vt.s̄.dixi.

t **Otiens**

Si cui. [f]No.q̄ ciuitas ꝑ suū statut ū ñ pōt aufferre ius alteri° :ita hēs casuz hic.⁊.l.si ꝓuat°.s̄. q ⁊ a q.qō intellige verū singularit ꝓcipiēdo vni hoī vel qbusdam hoibus.facit ad hoc.s̄.ad muni.l.nō debere.⁊ ad.l.iul.de anno.l.ſi.⁊.s̄.ō admi.re.ad ci.pti.l. decuriōes.sz generaliter faciēdo statuta bñ posset:vt.l.vēdito:.§.si ꝓstat.s̄.cōia.p̄di.⁊.l.ātbio cēsiū.s̄.de ꝓui.credi.facit.l.luti°.§.ſi.s̄.ad muni.itelligēdo ibi.l.i.statutū.Aduerte tñ q̄ lz ciuitas ipsa possit:tñ hoc ē verū si vult: sz cōcedēdo arbitriū aliqbus alijs sup qbusdā:vtputa vt pecunia veniat in cōi:vel vt abūdātia hēat et similia ex virtute hui° arbitrij nō venit[g] ut ipi possint ius alterius ledere:sed ut sine alterius iniuria hoc faciāt:vt.l.ij.§.merito.⁊.§.ſi quis a ꝓncipe.s̄.ne quid in lo.pub.⁊.l.nec au°.C.ō emā. li.⁊.l.impuberi.s̄.de admi.tuto.

Ex.l.sequenti.

¶An qui ꝓmisit facere opus debeat facere ꝑ se.⁊ cum suspicio est de aliquo ne fugiat pōt interdici bonorum alienatio.

o **E pollicitationibus.** [h]No.tex.ibi cū ⁊ abñs ⁊c̄. ¶No.q̄ ille q̄ ꝓmisit facere op° debz facere ꝑ se si pōt:vt hic.⁊.l.impatores.in ꝓn.j.e.hoc aūt qō dico ꝑ se itelligo sz q̄litatē ꝑsone si ipse faber faciat suis manib° adhibitis suis ministris ſm q̄litatē ⁊ q̄titatē opis.si ꝟo nō est faber itelligo q̄ faciat ꝑ se hoc est sua cura ⁊ solicitudie.nō eni liberaret ꝑstādo pecuniā:vt.d.l.ipatores.j.e.⁊.l.cōtinu°.§.itē q̄ ifulā.s̄.de ꝟ.ob.¶Scō no.q̄ si nō pōt qs facer ꝑ se pōt facer ꝑ aliū adhibēdo amicos. ¶Tertio no.[i] q̄ qñ est suspicio ō aliquo ne fugiat pōt interdici uenditio seu alienatio bonorū īmobiliū sicut pñt mobilia seqstrari:qō no.⁊c̄.

s **Jquis ob hoc.** No.ꝑuādaz esse formā pollicitatiōis.facit qñ aliqs relinquit aliquā ecclesiam fieri sub conditione

ere vīd bal. in.l.ſi nondum.C. de fur.

e ¶Querit glo. adde q̄ no.glo.⁊ doc to. in.l.illō de sa.san.ec.

f Otiēs t §.ſi cui facit hec .l. ad limitationem eorum que dicē bar. in.l ambitiosa.in.iij.col. .s̄.de decret. ab or.sa.

g ¶Non venit adō bar. in.l.ambitiosa. i.iiij. col. .s̄.de de decre.ab or.sa.

h E pollidō citatōibus qui nō pōt per se an possit p aliū ⁊ sic hē ē casū q̄ si promittēs est exhānitus liberatur ꝑ alium faciendo.q: nō pōt in loco pmisso facere.vīd bar to.in.l. veteris.C.de cōtraben. ⁊ cōmit.stip.

i ¶Tertō nota.vide bal. in.l.ꝑ diuersas. in.iij.q. .C.mand .⁊ vide bal.i.l. .i.C.de contrahē. emp. in.iij.q. vbi per istū text. ōcidit an bānitus possit vendere bona.⁊ hic adde.l.ſi creditores. ad fi. .C.de pauci. credi.

si qui adulterium .§.i.ſ. de adult. et vide glo.i.l. per puincias.C.ō edi. priuatis.

De nundinis. Rub.

a Undinis. pdit priuilegium. quanto tempore datur priuilegium. vide cano. in .c. cum accessissent.extra ō consti. ⁊ ad materiaz vide bar.i.l.filius.C.ō de curio.li.x.

De pollicitatiōibus. ru.

b Jpollicit° .l. ℔ iure. sz an dos possit peti ex pollicita.vide per bal. in rub. .C.de do.p mis.

c Jquis adō qō ista.l.nō hēt locum ō iure cano.gl.ē no.xxij.q.ij. .c.mulier.et quō filiuſſa. obligetur ex voto vide Jmol. in .c. cum contingat circa mediuz in duobus locis ō iureiuran.

d ¶Quod sine traditiōe an ex voto transseratur dominiuz sine tradi. ēt in ecclesiasticis adō bar. ⁊ doc.i.l.iij. de fur.⁊ gl. cy.⁊ bal.i.l. .i.⁊ quando sine traditione transseratur dominiū ⁊ quid i voto si legatur vel vouetur quid templo construcro:dic q'si tēplum est cōstructum sibi acquirit absqz tradi. secus in construendo. casus est in.l. seruos. de ali.le. Nunquid autem cum legatur calix ecclesie debeat fieri ō auro seu ō

q̃ talis sit ibi rector q̃ ille debeat preferri. Bar.

i **A priuatis operibus.** Idest ī operib⁹ publicis de priuatorum pecunia factis.

Cum quidã. No. q̃ si aliqs dat pecuniaz ne graueť ī munerib⁹ publicis pdit pecuniã: ⁊ nihilomin⁹ dz grauari muneribus.

i **Operatores.** Prĩcipiũ huius legis examina vt dixi. s̃. eo. l. de pollicitationibus.

Item rescripserũt No. tex. ibi eĕ. n. tolerabilia ⁊ c̃. qa facit ad multa. ⁊ hic vť casus ex cõsuetudie iuris exigendi vectigal seu passagiuz prescribatur de hoc: vt dixi. s̃. de publi. l. si publicanus. §. fi.

De varijs ⁊ extraordinarijs cognitionibus. Rub.

p **Reses.** Ad euidẽtiã nře. l. ōbes scire q̃ hic tractanť multi casus in qbus iudicis officiũ iplorať p ꝓstituẽda mercede seu salario alicui⁹ laboris.

¶ No. ª q̃ doctorib⁹ liberaliũ artiũ ⁊ medicis ⁊ obstetricib⁹ ꝓstituiť salariũ officio iudicis. ¶ Scõo no. q̃ medicus ᵇ dť q alicui pti corporis medicinã pbet. ¶ Tertõ no. q̃ incantator non dicitur medicus nec potest petere sibi constituí salarium officio iudicis.

An ⁊ philosophi. Querit gl. pmo qd ẽ hoc dictũ in ĩgressu sacri. dic vt in gl. ¶ Scõo arguit an p donis q̃ fiunt doctorib⁹ hodie possit agi. ⁊ determiat gl. q̃ sic. vť enim pmissũ: ⁊ salariũ pmissũ põt peti licite: vt. l. medicos. circa fi. C. de profes. ⁊ medi. non promissum non potest peti constituí.

Ex. §. sequenti.

¶ Qualiter consulatur librarijs notarijs ⁊ alijs qui faciunt similes artes.

Ludi quoqz. No. q̃ magris q docẽt abacũ hoc ẽ artẽ nũeri eĭ ordinẽ cõstituiť salariũ. isti ppie sũt ludi lrarij: q: cantando docenť. ¶ Scõo notᶜ. q̃ librarijs seu tabularijs hoc ẽ notarijs ⁊ alijs q faciũt alias artes non cõpetit officiũ iudicis p eorũ mercede. Sz q̃ro qualiť eis cõsuleť. Rñ. siqdẽ salariũ est eis pmissũ agẽt ex pmissiõe: alias ille q tales opas fecit cõsueuit locare opas suas: vť locasse ſm suã cõsuetudinẽ: vt. C. loca. l. excepto. ⁊ insti. loca. p⁹ pn.

Sed ⁊ si comites. ᵈ No. q̃ hic comites exponiť. i. assessores qõ no. p assessorib⁹ q̃ tpe sindicat⁹ possint petere sibi constituí salarium ex officio sindicatus si eis nõ ẽ constitutum salarium.

In honorariis. ᵉ Ex B. §. not. q̃ aduocati pñt iplorať officiũ iudicis: vt eis ꝓstituať salariũ. Hñt ẽt alias actões q̃s dic vt no. C. de suffra. l. i. ¶ Scõo no. que sunt consideráda quando aduocato constituitur salarium.

Ex. §. sequenti.

¶ An illiterati dicanť aduocati. ⁊ licet doctor sit prohibitus ex pacto non aduocare: tamen gratis potest ipetrare a iudice aliquid ⁊ dare cõsiliuz in camera.

Aduocatos. ᶠ Quero vtrũ illitterati dicãtur aduocati. hit vť q̃ sic. gl. tua ōterminat cõtrariũ. qõ enĩ hic dť in textu suppleť p alias leges. ná aduocat⁹ dť q quoquo studio opať ī causis agẽdis: ⁊ dz q̃ studuerit in iure p qnquẽniũ: ⁊ q̃ doctor iuret eũ iuris pitia instructũ: vt. C. ō aduo. di. iudi. l. nemini. p hoc apparet q̃ illrati no sũt aduocati.

¶ Sz ꝓtra hoc facit iste tex. q dicit quoquo studio opantur. Rñ. gl. itellige siue debeat adesse ī allegatiõib⁹ tñ: siue vsqz ad litẽ tñ: siue in cã pncipali: ⁊ nõ in cã appellatiõis: siue ī vtraqz: siue ī vno loco: siue ī quolibz. Et p hoc ẽt soluiť qõ: an pcuratores ⁊ tutores q assistũt cãe pñt dici aduocati. Rñ. nõ: q: in eis nõ cõcurrũt ea q̃. s̃. dicta sũt. ⁊ p hoc pz q̃ pcurator nõ põt petere sibi ꝓstituí salariũ officio iudicis. sz hẽbit alia remedia de qb⁹ di pt. s̃. ea. l. §. ludi. ¶ Itẽ q̃ro qd hoc ẽ dictũ qõ hic dť nõ tñ q p tractatu ⁊ c̃. ¶ Vos debetis scire q̃ hic ẽ duplex lťa. vna p tractatu. alia p ꝑctu. sz pmã ponit gl. duo exẽpla. vnũ si aliqs vadit ad iudicẽ ad rogãdũ eum: vt sibi det vnã dilationẽ: nõ dico allegãdo ō iuť sz rogãdo. certe iste nõ dť aduocat⁹: vel alť si qs stat in curia ⁊ ps cõsiliũ hz cũ eo nõ tñ vadit ad cãz aliquã vel ī aliq̃ pte litis. certe iste nõ dť aduocat⁹: q: ī iudicio nõ assistit: ⁊ ista faciũt p doctorib⁹ hui⁹ ciuitatis q hñt pacta cũ cõi: vt nõ sint aduocati. nã nõ pbibenť a iudice gratis aliqd ipetrare: vt hic ⁊ s̃. ō le. l. eũ q in fi. alias icipit paul⁹. Itẽ nõ pbibeť dare cõsiliũ in camera: vt B. ná aduocať seu postulare ẽ pãdere alienũ desideriũ ī iudicio: vt. l. i. p⁹ pn. s̃. ōpostu. Alia lťa est p cõtractu: q ergo iteruenit: vt aliqs cõtract⁹ fiat iter aliquos inducẽdo vtrãqz pte iste nõ dť aduocat⁹. ⁊ iõ vť q̃ ille q est corã arbitratore: ⁊ introducit iura vni⁹ pties nõ dicať aduocat⁹. ná cũ arbitramẽtũ sit qdã cõtract⁹ trãsactõis: vt. l. si ō meis. §. fcepisse. s̃. de arbi. ⁊ in auť. vt dif. iudi. post pn. ⁊ in auť. si vo cõtigerit. C. ō iudic. vť a desse p cõtractu nõ iteresse liti: vt hic Ex his ẽt hẽs q̃ in oibus istis casib⁹ in qbus nõ põt iudicis officiũ iploari p salario: lz alias iuste reciperet: vt supra dixi. Ex. §. sequenti.

¶ Aduocati in singulis causis non possunt recipere salariuz vltra summã centum aureorum.

Diuus seuerus ᵍ No. tex. ibi licita aũt ⁊ c̃. ¶ No. ergo q̃ p singulis causis põt aduocat⁹ recipe cẽtũ florenos. ⁊ nõ pl⁹. ¶ Scõo no. ō pacto quote litis ĩprobato. ¶ Tertio no. q̃ p⁹ litẽ finitã pmissio quote nõ est improbata.

¶ Quarto no. q̃ id qõ. s̃. dixi. q̃ aduocati ī singulis causis nõ pñt recipe salariũ vltra sũmã cẽtũ aureoꝝ. Sz aduocati curie romane hoc iterptanť sic in singulis causis. i. capitulis ⁊ sic obseruãt ō facto. sz hoc ẽ cõtra mẽtẽ huius. l. q̃ vť velle q̃ pticulares solutiões cõputenť in istaz sũmã. Preterea cõtra eos facit. C. ō iureiur. l. generaliť. §. sed iuramẽto: ibi cã vel capitulum. Ex. §. seq̃nti.

¶ Nũ vn⁹ dz salariũ ali⁹ opaz ex ꝓtractu mero ⁊ ope nõ possũt pstari casu fortuito an salariũ ōbeať: ibi. Assumo Et qñ vn⁹ dz pecũiã ali⁹ opas ex vltia volũtate ⁊ ope cãu pstari ñ pñt an pecũia ōbeať: ibi. Scõo. Et an cũ ex dispositiõe. l. vn⁹ dz opas ali⁹ pecuniã an pecũia ōbeatur si ope casu pstari nõ pñt: ibi. In tertio. Et an cum vn⁹ dz salariũ ali⁹ opas ex ꝑctu q succedit loco dispositiõis legalis an pecunia debeať si ope nõ pstantur: ibi. Quarto. Et an si aduocat⁹ ẽ mortu⁹ añq̃ aliqd faciat ō beãt habere salariũ heťdes: ibi. Ulteri⁹. Et qd de ptãte mortuo post electionẽ: ibi. Quero qd. Et an aduocat⁹ ō beat habere salariũ cũ stat p cliẽtulũ: ibi. Sz q̃ro. qd aũt si eligiť ptãs q acceptat offiñ ⁊ añq̃ vadat insurgit tirãnus q ipedit ptãtẽ an debeat habere salariũ: ibi. Sz iupta. Et quo tpe debeat solui salariũ: ibi. Ulteri⁹. Et cum doctor vel aduocat⁹ est cõduct⁹ sub mercede mestrua si moriať an debeat habere salariũ p toto ãno: ibi. Quero aliqs. Et an debeãt p substitutũ fuire: ibi. Ulteri⁹ q̃rit.

Diuus Iste ẽ valde solẽnis. §. ⁊ male itellect⁹ p gl. ⁊ pei⁹ p doc. ⁊ b. d. Lz aduocat⁹ ñ possit aduocationẽ iplere p casuz fortuitũ in ei⁹ psonaz cõtingẽtẽ: tñ totũ salariũ dz hťe. h. d. ¶ Op. C. ō cõdi. ob cãm. l. fi. So. ibi stetit per aduocatũ: hic stetit p casuz fortuitũ. in ei⁹ personã ꝓtingẽtẽ. ¶ Cõtra hoc. op. C. de aduo. diuer. iudi. l. post duos. §. i. vbi stetit p casũ. s. mortis aduocati: ⁊ tñ nõ cõseqtur totũ salariũ: sz salariũ p rata tpis tñ. So. q̃ñqz aduocat⁹ ꝓducť respectu certe cãe nõ termiato tpe: ⁊ tũc si ipediť casu dz hťe totũ salariuz illi⁹ cãe: vt hic. ⁊ ar. s̃. ō leg. l. legat⁹. §. fi. Mñqz nõ cõducť respectu certe cãe. sed respectu tpis: vt p oib⁹ cãis q̃ mihi emergerẽt ī isto biẽnio certo salario ꝓstituto ãnua

¶ De vari. ⁊ eĭordi. co. rubri.

a Reses s no. ⁊ ad de q̃ istis p. sonis nõ cõpetit actõ locati: sz in factũ. vt no bar to. in . l. i. in pn. ff. si mẽsal. mo. dix. q̃ tẽuit ẽt gl i. l. i. C. ō suffra. ⁊ ibidez bald. lz cy. ō viō tñ gl. i. l. i. C. mãdati.

b ¶ Medicᵒ dicit. ⁊ adō bal. i. l. i. C. mandati.

c. ¶ Ludi q̃qz. ſo no. an notarijs cõstituať salarium officõ iudicis. adde bal. i. l. i. C. manda. ⁊ ibi qd ī nuncio assessore: et medico ⁊ similib⁹ ⁊ ī gl. no. ibi vbi ẽt p Lyn. adde bar. i. l. argẽtari⁹. §. i. s̃. de eden.

d ¶ Sed ⁊ si comites. faĕ. l. si tibi poliẽda. ō prescrip. vť. ⁊ in stit. loca. §. i. ⁊ tex. in. l. i. §. scim⁹. et ibi bal. C. de lat. lib. tol. et adō qd si mutuaui. x. famulo q̃ mihi fuiuit: pt mihi oppõere cõpẽlat. l. fi. ⁊ ibi bal. C. ō capti. ⁊ ad de h bal. i. l. i. C. mãda.

e ¶ In honorariis. adde qõ idẽ in p curatore: vt no. ci. ⁊ bal. i. l. i. C. mã.

f ¶ Aduocatos. adō gl. i. l. i. C. ō postula. ⁊ i. l. i. §. i. ff. co. et ibi bart

g ¶ Diuus seuer⁹. hoc intellige verũ in cãis ciuilibus: sz i criminalib⁹ põt pl⁹ accipere vt vult tdez bar. i. l. si pater in fi. s̃. ō dona. p illuz tex. idẽ vult bal. i. l. i. C. mãda. vtruz aũt de iure canõico possit capi salariũ. tex. est q̃

ſic in.c.nō lꝫ
ri.q iij. qd ē
verū ſi dat
cā chartarū
reuolutiōis.
niſi fit ꝓpter
magnā diligētiā adhibi
tā in ſtuden
do: q: tūc ſi
ne chartarū
reuolutione
licite capit.
ita dicit io.
an. in ti. d ſa
lario. §. ſeqꝫ
⁊ Inno. in. c
cū ab omni.
de vi. ⁊ hōe.
cleri. ⁊ qd di
cit hic q ad
uocat⁹ nō pt
recipe vltra
centū p vna
cā limita. vt
p bal. in .l. i.
C. mā. in fi.
⁊ ibi ctiā qd
in ꝓcurato
re. ⁊ gl. i. l. ſa
lariū. ff. mā.
⁊ no. qd ad
uocat⁹ nō dꝫ
habere ſala
riū a pte: vt
no. bal. i. l. fu
rioſi . C. de
nup. limita
ēt iſtud vt p
Imo . in. l. ſi
pater. §. de
donat. ⁊ ad
materiā ad
uocatorū. vi
de que dixi
in l. i. §. d ad
uoc. di. iudi.

ti: tūc ꝓ illo āno quo icepit tm̄ dꝫ hre ſalariū vt in ꝗrio.
¶ Cōtra ℟ op. q ēt ꝓ illo āno nō dꝫ hēre totuꝫ: vt. l. pe
titionē. C. d aduo. di. iudi. So. ſpāle vt ibi plene no. ⁊ cō
cor. ¶ Itē op. q ñ dēbeat hre ſalariū niſi ꝓrata ei⁹ quo fui
uit: ꝛſiduū poſſit ꝛpeti: vt. l. ſi vno. §. itē cū qdā. s. loca. di
cit gl. ibi ſpāle ē in aduocato: vt ī iſto. §. iſtud nō placꝫ:
q: idē eſt in legato: vt. d. l. legat⁹. in fi. s. d leg. Idē ī mul
tis alijs dignitatib⁹: vt. ī. dicā. Et ſi dicis ī quolibꝫ ē ſpā
le nō aſſignat rō ſpālitatis: ⁊ iō dico q hoc iō eſt: q: ſala
riū debet ex beneficio legis vel ex ꝗctu q ſuccedit ī locū di
ſpoſitiōis legis: ⁊ iō tanq̄ in beneficijs plenior fit interꝑta
tio: ſꝫ vbi debet mere ex ꝗtractu ibi fit iterꝑtatio ſtricta:
vt. l. in teſtis. ī. d re. iur. ⁊ ibi no. ⁊. l. vlti. s. de cōſti. pn. et
iſta lati⁹ declarabunt. ī. Pro declaratiōe igit prius mate
rie eſt videndū: q: qñqꝫ vn⁹ dꝫ ſalariū: ali⁹ dꝫ opam ex cō
tractu mere. qñqꝫ ex vltra volūtate: qñqꝫ ex legis diſpo
ſitiōe: qñqꝫ ex cōtractu q ſuccedit ī locū diſpoſitiōis le
gis. Et aduertatis q: in oib⁹ ꝑdictis intēdo exaiare qñ
aliqs ipedit ꝑſtare opaꝫ pp caſuꝫ. ſi enī ipedit facto ei⁹
q dꝫ opas vel facto ei⁹ cui debēt iſta materia hꝫ modicū
dubitatiōis. ⁊ iō late nō ꝓſequꝫ gl. tāgit hic in pn. ⁊ pleni
us in. d. l. ſi vno. §. itē cū qdā. ¶ Aſſumo ergo pmū ⁊ q̄
ro qñ vn⁹ dꝫ ſalariū: ⁊ ali⁹ dꝫ opaſ ex ꝗtractu mero: ⁊ ope
nō pnt ꝑſtari caſu fortuito: vtrū ſalariū debeat ⁊ vr q d
beat totū: vt. l. ſi pecuniā in pn. s. d cōdi. ob ca. ⁊. l. cū in
plēs. §. pe. s. loca. In ꝗtrariū vr q debeat ꝓ rata: vt. d.
. l. ſi vno. §. itē cū qdā. s. locati. Alibi vr q debeat nihil:
vt. l. ſi vehēda. in pn. s. ad. l. rhodiā. d iac. Hic aut ꝑdic
ta debent ex ꝗtractu noiato aut inoiato. Pro caſu aut
ex cōtractu bōe fidei: aut ſtricti iuris. Si bōe fidei tūc di
ſtigue. aut euenit caſus ī ꝑſona cōducētis hoc ē ei⁹ qui
dꝫ opas ⁊ ſalariū debet ꝓ rata: vt. d. l. ſi vno. §. itē cū q
dā. ſm verā opi. ibi poſitā. in pn. ⁊ i medio gl. vbi all. oēs
leges q̄ dicūt hoc reprobata opinīōe gl. ibi poſite ī fi. gl.
quā opi. pōit ēt Azo in ſū. C. loca. q: ē cōtra caſuꝫ. §. itez
cū qdā. Si vo debent ex ꝗtractu ſtricti iuris tūc aduer
tēdū eſt qualr ſint verba ꝗcepta. aut enī ſūt ꝗcepta cōditō
nalr hoc mō. ſi tale qd feceris dabo tibi tm̄: tūc quocun
qꝫ mō cōtigat q illō factū nō poſſit ipleri ſtipulatio ñ cō
mittit tanq̄ oficiēte cōditiōe: ⁊ nihil debet: vt. d. l. ſi ve
hēda. in pn. s. ad. l. rhodiā. d iactu. Si vo nō debent cō
ditionalr: tūc talis ſtipulatio vr ſuccedere in locū ꝗtrac
t⁹ locatiōis ⁊ cōductiōis: vt. l. v. §. quētiōales. s. d v. ob.
⁊ iō erit idē qd in cōtractu locati ⁊ ꝗducti: vt. s. pxi. dixi
⁊ no. in. d. l. ſi vehēda in pn. Si vo ꝑdicta debent ex con
tractu inoiato: tūc aut qs vult repetere pecuniā quā de
dit: iō q: penitet eū cū in ꝗtractu inoiato eſt locus pnite:
aut iō q: cā nō ē ſecuta ⁊ factū nō ē ipletū. Pro cāu pōt
pecuniā datā repetere dū tm̄ ei q debebat opas vel aliō
factū facere d indēnitate ſatiſfaciat: vt. l. iij. §. ſꝫ ſi ſtich⁹.
⁊. l. ſi pecuniā. in pn. ⁊. §. fi. s. d cōdi. ob cau. Scdo cāu d
bem⁹ diſtiguere eodē mō quo dictū eſt. s. in ꝗtractibus
noiatis: q: cōtract⁹ inoiati diiudicāt ſꝫ naturā cōtractuū
noiatorꝫ qbus aſſimilant: vt. l. i. §. ſi qs ſuū. s. d poſiti. ⁊
. l. naturalis. de p. v. p multos caſus illi⁹. l. facit ad ꝑdic
ta. C. de ꝗdi. ob. cau. l. ſi militē. ⁊. l. pen. ⁊ vl. ¶ Scdo q̄ro
qñ vn⁹ dꝫ pecuniā: ⁊ ali⁹ dꝫ opas ex vltra volūtate ⁊ cāu
nō pnt ꝑſtari ope an debeat cōſeq pecuniā. ⁊ aduerte ad
iſta verba qdis qñ cōſtat vel ꝑſumit relictū cōtēplatōe ei⁹
cui debēt ope ⁊ ei⁹ fauore ne itrē in materiā. l. i. C. d ꝗdi.
iſti. s. d ꝗdi. ⁊ d. l. illis libris. ⁊ d anu. le. l. anua. ī pn. cū ſi.
dico ſic. aut vna ē ꝑſtatō faciēda: ⁊ tē debet totū lꝫ qs ipe
diat caſu ꝑſtare: vt. C. d leg. l. ab adminiſtratiōe. ⁊. s. de le.
. ij. l. peto. §. mr. Si vo ſūt faciēde ꝑſtationes anue tūc ꝓ
āno q incept⁹ eſt debet itegra pecūia ꝓ alijs: ñ vt. l. ſeio.
in pn. s. d an. le. ⁊. l. q cōcubinā. §. ſi vxori. s. d le. iij. Et ꝑ
dicta ſūt vera ſiue caſus ꝗtigat in ꝑſonā ei⁹ q dꝫ opas ſi
ue in ꝑſona eius q dꝫ pecuniā: vt. d. ll. pꝫ ¶ Ex ꝑdictis
hēs q vltre volūtates differūt ī duob⁹ cōtractib⁹. Pro
q: ſi in ꝗtractib⁹ euenit caſus in ꝑſōa eius q dꝫ opas de
bet ſalariū ꝓ rata: vt. d. l. ſi vno. §. itē cū qdā. hic debet

totū vel ꝓ vno āno iā incepto: ⁊ eſt rō fauor vltre volū
tatis in qb⁹ fit latior iterꝑtatio q̄ in cōtractib⁹: vt. l. in te
ſtis. ī. d reg. iur. Et iō ex quo dies talis legati ceſſit debet
totū. Itē hēs q qñ caſus cōtigit in ꝑſona ei⁹ cui debēt
ope q ꝓ āni ſeqntib⁹ nihil d̄bet: vt. d. l. ſeio ī pn. d an. le.
ſꝫ in cōtractib⁹ d̄bet totū: vt dictū eſt. ⁊ ī hoc ē deterior
cōditio ei⁹ cui ē relictū q̄ eius cui ē ꝓmiſſū. rō q: in ꝗctibus
facta ꝓmiſſiōe ſtati debet lꝫ exigi nō poſſit ī vltis volū
tatib⁹ nō debet nec cedit dies niſi ī pncipio cuiuſlibet
āni: vt. l. ſenatus ī fi. s. d dōa. cau. mor. ⁊ in. l. ī ānos. ⁊ in
. l. ī ſingulos. d an. le. ⁊ ī legatis fit plenior iterꝑtatō q̄ in
cōtractib⁹ poſt q̄ dies ceſſit: vt. l. ē receptū. in fi. ⁊ qd ibi
no. s. cōmu. ꝑdi. ⁊ qd dixi vobis ī. l. ſi vſufructuarij. s. de
ſtipu. ſer. ¶ Tertio caſu qñ ex diſpōe. l. vn⁹ dꝫ opas: ali⁹
merce dē ſi ipedit cāu an d̄beat merces. In ℟ vident le
ges variare. Quedā dicūt q debet ꝓ rata tpis quo fui
uit: vt. C. d eroga. mil. an. l. his ſcholarib⁹. ⁊. l. pe. in fin.
Quedā dicūt q debet ꝓ illo āno tm̄ quo officiuꝫ icepit
vt. l. p⁹ duoſ. C. d aduo. di. iudi. Quedā dicūt q ſalariū
debet ꝓ tāto tpe nō facta diſtictiōe annoꝝ: vt. C. d do
meſt. ⁊ ꝓtec. l. vl. ⁊ d pxi. ſacro. ſcri. l. ſi qs in ſacris. ⁊ de
pmi. l. i. ⁊ de agē. in reb⁹. l. mricula. ⁊ hic. ⁊. l. legat⁹. in fi.
. s. d le. In oibus iſtis caſib⁹ dicūt deberi ſalaria ex d iſ
pōe. l. q: eligebat qs ad aliō officiū ⁊ ſtati facta electiōe
d̄bebat p. l. hre certū ſalariū: vt videtis. ⁊ hodie ſtatuta
ſilia p ciuitates italie. ¶ Pro hꝫ legū ꝗcor. debetis ſci
re q qdā qñqꝫ eligunt ad aliq̄ officia hntia pncipalr la
borē: vt iſti ſtipēdiarij. qñqꝫ ad aliqd officiū qd reſpicit
⁊ laborē ⁊ ꝓbitatē ſcie vel itellect⁹: vt officiū aduocatōis
vel aſſeſſoris ⁊ legatiōis ⁊ doctorat⁹. Qñqꝫ ad aliqd offi
ciū qd reſpicit vtrūqꝫ: vt qñ aliqs ꝑeſt alicui legiōi milit
tū: q: pp laborē ⁊ animi diſcretionē ꝓponit ad illd. Qñ
qꝫ eligit ad aliqd officiū hns dignitatē pncipalit: vt ad
iſta officia magis: vt q ſit ꝑfect⁹ vel domeſtic⁹ pncipis vr
ꝑſes. ¶ Pro caſu ñ dꝫ hre ſtipēdiū ſuū niſi ꝓ rata tpis
quo fuiuit: vt. d. l. pe. ī fi. d ero. mil. an. ⁊. C. d re. mili. l. i.
⁊ q no. s. d re mi. d ſertorē. §. his q ad hoſtē. ī vl. gl. rō. q:
illd q ſibi dat ē qdā rmūeratio laboris: ſicuti ī eo q alte
ri⁹ opas ꝗducit merito iudicam⁹ ſic ī ꝗtractu. ¶ Scdo
caſu ſi qdē erat vna ꝑſtatio faciēda ⁊ totū ſalariū dꝫ hre
vt hic. ⁊. l. legat⁹. §. i. s. d le. Si vo erat faciēda ꝑſtatō an
nua: tūc dꝫ hre ꝓ eo āno quo icepit tm̄. vt. l. poſt duos.
. C. d aduoca. di. iudi. Rō q: iſtd nō ē mere beneficiū ſꝫ eſt
ꝓtiꝫ remūeratio beneficij: ꝓtiꝫ pp laborē. vt. l. i. C. d āno. ci
ui. li. x. ⁊ iō nō fit pleniſſima iterꝑtatio ſic ī beneficijs: nec
fit ſtricta ſicut in ꝗtractib⁹: ſꝫ fit plenior ſicut ꝑdictū eſt
in vltis volūtatib⁹: q: videtis eadē mēbra eē vbiqꝫ.
¶ Tertio caſu dic ſic qñqꝫ illd qd dat in ꝑmiū prudē
tie ⁊ remūeratiōis laboris nō pōt ſepari: ⁊ tūc debet to
tū ſꝫ diſtictionē ꝑcedētē: vt dixi ī doctore ⁊ aduocato ⁊
ſi. Si vo pōt ſepari exēplū ꝗteſtabilis vni⁹ banderie hꝫ
ſtipēdiū duplicatū vnū ſimplū: q: miles. aliō pp prudē
tiā q: cōteſtabilis. iſto cāu qd d̄bet: vt ſtipēdiario puro
dabit ꝓ rata tpis: ſꝫ qd debet pp prudētiā dabit ꝓ to
to tpe ſm ꝑcedētē diſtictionē. caſus ē. C. d ero. mil. an. l.
his ſcholarib⁹. ¶ Quarto caſu debet totū ſalariū ª ⁊ ꝓ
toto futuro tpe nulla hīta diſtictiōe: vtrū ſit ſalariū an
nuū vel nō. vt. l. ſi qs ī ſacris. C. d ꝓxi. ſacro. ſcri. ⁊ d agē.
in re. l. in mricula. ⁊ d ꝓmipi. l. i. li. xij. In caſu ēt debetur
hrdi ſalariū vni⁹ āni pluſq̄ deberet d̄functo: vt d dome.
⁊ ꝓtec. l. fi. li. xij. Rō: q: cū iſtud debet ꝓprie pp di
gnitatē dr mere beneficiū: ⁊ iō fit pleniſſima iterꝑtatio: vt
totū debeat: vt. l. vl. s. d cōſti. pn. ⁊ qd ibi no. ¶ Ex ꝑdi
ctis appet ſoluta qd gl. qd in ꝑtāte mortuo. Rñ. cū ꝑtā
tes remaneāt hodie loco maiorū iudicū: vt no. C. d ſen.
ex pi. reci. l. ij. ī fi. Dico q debet ſalariū toti⁹ tpis nō di
ſticto vtrū eēt electio vel ſolo mēſtrua uel ānua uel quō.
Itē eſt ſoluta qd d doctore uel aſſeſſore: ut diſtiguamus
ſicut. s. dictū eſt ī aduocato. ¶ Quarto q̄ro qñ unus dꝫ
pecuniā ⁊ ali⁹ opas ex cōtractu q ſuccedit ī locū diſpo
ſitiōis legalis: exēplū ꝓmittit ſalariū aduocato ꝓ ſtipu

a ¶ Diu⁹ debet totuꝫ ſalariū. ⁊ d hac materia an debeat ſalariū ꝓ toto tē pore: an pro rata tpis q̄ quis laborauit. vid bal. in. l. edē. C. locat. ⁊ . l. i. . C. d ſuffra.

lationē: vel ꝓmittit doctori salariū vel ptāti certe illud succedit in locū salarij qd debebat ex dispositiōe legali: vt. l. fori. ⁊ ibi no. C. d aduo. di. iudi. merito iudicam⁹ idez q̄ qui debet ex. l. dispōne: vt. d. l. fori. ⁊ l. si stipulat⁹. de vsur. ⁊ de le. i. l. si legati serui noie. ⁊ l. i. §. si sub cōditiōe. s. vt. le. no. ca. ⁊ de dā. infec. ⁊. s. d noua. l. aliam.

¶ Ulteri⁹ q̄ro[a] qd si aduocat⁹ est mortuus ante q̄ aliqd faciat. dicit gl. q̄ idē: q: dz habere totū salariuz. alia opi. est in gl. q̄ distinguit: vt si qdez aduocat⁹ est cōduct⁹ ab actore distinguat: an actor fuerit in mora ꝓcedēdi ⁊ obtinet qd hic dicit: alias de eqtate reddit in reo idistincte dicūt reddi si nihil erat factū: vt. s. de cōdi. ob. cau. l. si pecuniā. ⁊ qd hic dicit per ipm non steterit subaudiūt sed ꝑ clientulū. istorū opi. tenebat q dā doc. vltramō. q vocat⁹ est Bertrādus d mōte fauētino q fuit cōcurrēs. d. Guil. d cu. ⁊ dcessit tpe mortalitatis: ⁊ allegabat ꝓ hoc tex. C. d aduo. diuer. iud. l. post duas. ibi ex quo id offiū pagere ceperit. Ego teneo opi. gl. Nec ob. l. si pecuniā. quā gl. alle. in ꝯ. q: ibi loquit in ꝯctib⁹ innoiatis in quib⁹ est loc⁹ pñie: hic qñ debet pecunia ex dispōne legali vel ex ꝯtractu: vt dixi ita q̄ pñie nō est loc⁹: vt dicā. j. ꝓri. q. Nō ob. l. p⁹ duos: q: debetis scire q̄ aduocat⁹ cōducit qñqz respectu vnius cāe nō limitate certo tpe: et tūc illius debiti stati dies cedit: vt hic. qñqz ꝯducit ad annū sub certa annua mercede nō respectu alicui⁹ certe cause sz respectu ei⁹ qd in illo cōcurrit: ⁊ tūc dies huius obligatiōis vel huius iuris nō cedit nisi ann⁹ sit icept⁹: vt. l.. cōtraria

¶ Quero qd si stat per electum: ⁊ qd dices de aliquo q est elect⁹ ptās ⁊ antequ incipiat officiū mori[b]: an debebit hre salariū. tex. in auk. de admi. §. i. coll. vij. videt velle q̄ salariū nō debeat nisi post q̄ ingressus ē ꝓuinciā q̄ sibi regēda cōmittit. ¶ Itē oēs leges q̄s allegaui. s. q̄ dicunt q̄ isti officiales debēt totū salariū loquunt ī officiali q iaz gesserat. glo. ista videt velle cōtrariuz qd dicem⁹ certe in istis ptātib⁹ ⁊ capitaneis qui hodie assumūtur q tenēt locū maiorꝫ: vt dixi est dicendū q̄ a die electiōis sibi pñtate dignitatez cōsequunt: vt no. C. d epi. ⁊ cle. auk. sed epalis dignitas. ⁊ C. de cōsuli. l. fi. li. xij. ⁊ in auk. d admi. §. i. col. vij. ⁊ no. isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. si filius. ⁊ iō stati cedit dies hui⁹ obligatiōis: et totū salariū debebit per istā gl. ⁊ per ea q̄. s. dixi: Nō ob. tex. in auk. d admi. §. i. q: fateor q̄ nō dz hre salariū nisi postq̄ ingressus est ꝓuinciā: ita postq̄ est mortu⁹ nō dz hre salariū nisi ꝓ eo tpe quo debebat in ꝓuincia morari. ¶ Sed qd dices si tps nō erat limitatū quo debebat stare in ꝓuincia: vt q: arbitrio superioris ꝓ q̄to tpe salariū ꝓcipiet. puto q̄ ꝓ ꝓmo anno tm̄ sicut dicim⁹ in ānuis legatis. nec enī possum⁹ dicere q̄ ꝓ toto tpe debeat cū tps nō sit limitatū: vt. l. si cū pñnitiōe. in pn. s. qñ di. le. ce. ¶ Sz q̄ro ⁊ redeo ad gl. qd si stetit ꝑ clientulū. dicit gl. q̄ aduocat⁹ nō reddit salariū: vt. l. q opas. §. aduocati. s. loca. Idē si stet per casū fortuitū ex psona clientuli. et idē puto[c] in ptāte assessore ⁊ doctore ⁊ similib⁹ vt dixi. ¶ Sz iuxta hoc q̄ro aliqs[d] est elect⁹ ptās hui⁹ ciuitatis post acceptū bñficiū antequ vadat ciuitas mutat statū: ⁊ ibi insurgit quidā tyrann⁹ vel aliq̄ secta: ita q̄ exercitiū iusticie nō remanz liber ptāti: an debeat hre salariū. Rñ. sic intelligū. videt enī stare ꝑ ipsaz ciuitatē vel ꝑ casum fortuitū in ipa ciuitate cōtingētē: vt. s. dictū est iuste enī timet q nō vult accedere sub ipso tyrāno: vt. s. ex q. ca. in pos. ea. l. fulcini⁹. §. qd sit latitare. Itē sm mores nostre ciuitatis turpe ⁊ verecundū est accedere ad illū locū vbi qs nō possit iusticiā libere exercere. iō videt no posse accedere cū honeste nō possit: vt. l. fili⁹. s. de ꝯdi. ī sti. ⁊ l. cōditiōes. e. ti. ⁊ eadē rōe dico q̄ si durāte officio insurgit tyrānus in ciuitate vel aliq̄ secta vel aliqd fit ex quo rector nō pōt remāere sine verecūdia: q: pōt reuerti ⁊ dz hre totū salariū. ⁊ ita fuit obseruatū bononie in psona dñi Ja. d gabrielib⁹ qñ venit legat⁹. Et idē ēt fuit obseruatū pisis. Istud an possit remāere sine verecundia vel nō dz intelligi sm mores ciuitatis nre: vt. l. itē apud. §. cōuiciū. s. de iiur. vnde illd qd reputaret verecūduz apud bonos ⁊ graues hoies illud deberet teneri. iusta enī cā ē omittere aliqd facere ꝓpter suā verecūdiā: vt. l. qnt⁹. s. manda.

¶ Ulterius quero quo tpe[e] debeat solui salariuz gl. hic dicit q̄ est ar. hic q̄ debeat solui in pn. vt. C. de iudi. l. ꝓperādū. §. in honorarijs. ⁊ d cōdi. ob cau. l. fi. ⁊. s. loc. l. q̄ operas. §. i. ⁊. s. e. l. §. ꝓinde. ita dicit gl. cōtrariū videt no. C. d ꝓmi. pi. l. i. li. xij. gl. se nō firmat. C. loca. l. ij. Breuiter dico q̄ in locatiōe rer. tene gl. q̄ est. C. locat. l. edē. sed in locatiōe operarū debes aduertere. qñ qz dat pecunia ꝓ sūptibus magis q̄ ꝓ mercede laboris: vt pecūia q̄ dat legatis vel qbusdaz alijs: ⁊ illa dz solui in initio: vt. l. legat⁹. §. i. s. de leg. ⁊ l. si vo nō remunerādi. §. fi. s. mā. ⁊ C. de leg. l. ij. li. x. quādoqz debet pecunia ꝓ mercede ⁊ hic est aduertēdū. ꝓmo qd verisimile ē vtputa si esset talis q nō posset opas ꝓmissas exhibere nisi pecunia sibi solueret: tūc videt tacite actū q̄ initio soluat vel in mēses singulos: vel si est appositū aliqd pactū ꝑ qd videt actū: q̄ soluat in fi. ut. l. op⁹ qd in aduersiōe. s. loca. tūc inspicim⁹ qd ē verisimil⁹: vt. l. semp in stipulatiōib⁹ j. d re. iur. Si vo ista verisimilitudo nō apparz tē in obligatiōb⁹ q descendūt ex cōtractu dico salariū deberi ī fi. tpis lz dies cadat ī initio. vt no. in. d. l. edē. C. loca. ⁊ dixi in. l. seru⁹ cōis meuij. §. fi. §. d stipu. ser. In his vo q̄ debent ex dispositiōe legis si qdē est vnū tm̄ salariū cōstitutū d̄bet in initio: ut hic cū fi. Si vo esset cōstitutū salariū ānuū tūc deberet in initio cuiuslibz anni: ut. l. post duos. C. d aduo. diuer. iudi. ⁊ d. l. i. C. de ꝓmipi. ¶ Iuxta hoc q̄ro dixi. s. q̄ aliqb⁹ casibus ē distinguēdū: an sit una pstatio an sit annua uel mēstrua. ¶ Quero aliqs est cōduct⁹ ad legendū uel ad aliqd officiū sub certa mercede pstandū oi mēse vel oi anno: vtrū si interī decedit debeat hre ꝓ illo mēse tm̄: seu ꝓ illo āno tm̄ qd. s. dixi. Ad hui⁹ euidētiā debes scire q̄ opesūt aliq̄ alicui⁹ que nō limitant tpe respectu alicui⁹ certi facti. exēplū in aduocato fisci ⁊ in aduocatis monasteriorū q respiciūt certā q̄titatē ꝓ qualibz cā q̄ occurrerit illo āno: q̄dā sūt opeq̄ limitant respectu certi facti limitati certo tpe exēplū in doctore[f] q eligit ꝓ uno āno ad lec. C. uel. ff. nā cōducit respectu illi⁹ lecture: tm̄ illa lectura ē limitata: ut fiat infra illū annū. Pro casu nō est dubiū: q: una ē obligatio pp unū factū ad qd cōducit: ⁊ iō lz pstatiōes sint faciende diuersis tpibus totū salariū dz hre ut hoc. §.

¶ Scdo casu debes aduertere verba ꝓmissiōis. aut enī ꝓmittit unū salariū ꝓ tpe ⁊ postea fit distributio solutiōis ꝑ mēses uel annos: tūc una dicitur obligatio ⁊ similit deberet ꝓ toto tpe: ut. l. lecta ē ī adiutorio. s. si cer. pe. Si vo ꝓmissio sit ānua uel mēstrua: tūc vident tot obligatōes quot essent āni uel mēses: ⁊ in obligatiōe legali loquor: uel q̄ succedit in locū eius: ut. d. l. post

a ¶ Ulterius quero. si aduocatus est mortu⁹ añq̄ qd fiat: an d beat habere salariū: ⁊ qd si est infirm⁹ vide ꝑ Gui. de suza. in. l. post duos. C. de aduo. di. iudic.

b ¶ Moritur adde bar. in. l. diē fūcto. d of. assess. s. ꝯriū tz bal. in. c. i. qs dicat dux vel marchio: et ibi quid de ptāte q mortuus est ī itinere añ ingressum ⁊ ibi tz q̄ nihil debz habere: quia cōmoda officij p⁹ administra. incipiunt d̄beri. l. i. C. de primi. lib. xij. ad hoc vide qd optime not. bar. in. l. absenti. s. d dona. ꝑ Pa. d suza. in. c. potuit. in vl. colū. de loca.

c ¶ Et idem puto. No. q̄ lz ptes concordāt inter se: tm̄ iudex dz habere salariū qd no. vide tm̄ bal. post gl. in. l. vnica. C. de suffra. in. v. q. ⁊. l. fi. fm sumariū bal. ⁊ ibi gl. C. d ꝯdi. ob cau. ⁊ Jo. an. ī regula ꝯct⁹. in mercuriali.

d ¶ Quero aliquis. vide bal. in. l. i. ad fi. C. d vsuf.

e ¶ Quero q̄ tpe. vid gl. ⁊ bal. in. l. vnica. C. d suffra. ⁊ vid gl. in. l. archia. C. d pfess. ⁊ medi. lib. x. q̄ dicit q̄ salariū nō dz solui aduocato donec lis pendet. d loca. opaꝫ. vide bar. ⁊ doctor. in. l. ij. C. locat. et gl. i. d. l. vnica. C. d suff. ꝑ spe. in ti. d salario. §. nūc ꝓ in fi. ⁊ in. §. sequit. vsi. fi qñ. ⁊ ꝑ doc. in. c. qa pp. d locat.

f ¶ In doctore. d doctore qui eligit ꝓ vno āno ⁊ vide bal. ī. l. i. C. d leg. ⁊ in. l. edē. C loca.

a ¶ Querit glo. vtrũ ptãs vel aduocat⁹ possit fuire p substitutũ vid bar. i. l. nemo est q nesciat. de duo. re. ⁊ bal. in. l. pabolãi. C. de epis. ⁊ cleri.

b ¶ Quero qd adde bar. i. d. l. meuia. in pn. d an. le. ⁊ in. l. dié functo. ſ. d of. assess. ⁊ Bal. i. l. i. C. de suff. Sed qd si doctor legẽs vel ptãs puaf absq; cã dicit Bal. i. l. pecuniã. C. d cõdi. ob cau. q; dz habere salariũ. Quid i doc. se abſtãte. dié bal. in auf. hita. in. ix. col. C. ne fi. p pa. q; si cũ lnia superioris recessit dz habere salariũ. qd in famulo et doctore an debeat habere aliqd d salario bal. i. l. ij. C. loca. ⁊ no. p glo. et barto. in. l. si vno. §. item cũ qdam. ſ. locat. ⁊ late bal. in. l. edé in. tij. col. in vsi. sed pone famulus. C. loca.

c ¶ Ad nutritia. dari libell⁹. qñ iudicis officium iploraf: an offeraf libellus ⁊ lis cõtestef ⁊ quãdo iudex p. cedrez ex officio an lis cõtestef. vid Inno. ⁊ dominũ An. in. c. qñ freqnter. §. sunt ⁊ alij vt lit. nõ conte. ⁊ ad bar. hic adõ cũ in. l. creditores in vlt. q. cũ cordi. de pig. C. dicit tñ Inno. in. c. dudum d elec. q; qñ qz orif bñficiũ iudicis vl actio ex rescripto ipm rescriptũ p. ductũ coraz iudice ⁊ petitũ executioni mãdari habef loco libelli. facit qd dixi in. l. iij. §. libelli. ſ. de appel. ⁊ ad bar. hic vide cũ in. l. ab hostibus. §. sed q; sim pliciter i. iiij. col. ex q. cã. maio. ⁊ bal. in auf. q semel. in. ij. colũ. in v. quero qualit actore. quõ et qñ iud. vbi dicit q; qñ i ploraf officium iudicis si requiritur lit. conte. auf. si omnes. C. si vt se ab here. absti. illud autem intelligitur quando pars est absens.

d d E vsu. subuenitur sibi. vide in Specu. de cã. pos. ⁊ in titu. de offi. iudi. §. 1. ver. item ploza.

e m Edicus. vide bal. in. l. interpositas. C. de translac. ⁊ qñ d̃beat solui salariũ medico. vide in. l. archia. ⁊ ibi bar. C. de pfes. ⁊ medi. li. x.

f o Ꝯ iudex. adde qd̃ no. bal. in. c. i. §. iudices. d pa. iur. fir. q. qrit qd̃ dicere q; qñ iudex iudicat p ꝛnpitiã tenef q̃ztuz bono viro equum videbif: ⁊ rñ. fm gl. h q; nõ tenef insolidũ: sz q̃ztũ facere põt q voluit forte allegare gl. in. l. si filiꝰ. in pn. ſ. d iud. ⁊ subdit qd si iudicauit p impitiã

duos. C. d aduoca. di. iudi. ¶ Tertio casu i doctore: dico idẽ q; respectu cuiuslibz facti nõ attẽto tpe dicaf vna obligatio ⁊ vna ꝛductio. Ꝯtez nõ attẽta solutiõe. vñ lz d̃beat fieri solo singulis sex mẽsib⁹: tñ q: hoc totũ fit p lectura vni⁹ libri vna ẽ obligatio ⁊ totũ salariũ dz hre sz p lectura. ff. erit alia obligatio. ar. hui⁹. §. facit. ſ. loca. l. ea lege. §. locaui. ¶ Ulteri⁹ q̃rit gl.ª an debeãt fuire p substitutũ ptãs doctor vel aduocat⁹ qui moriunf vel alr infirmanf. gl. d̃termiat q; nõ: qz fuit electa idustria psone: vt. l. iter artifices. ſ. d sol. Quidã vltramõtani dicebãt q; imo dz fuire p substitutũ. illud enim qd̃ dr q; ẽ electa idustria psone ẽ in fauorẽ eligẽtiũ vñ in eoꝝ lesionẽ rectorq̃ri nõ dz. Ego dico q; i istis officijs ⁊ dignitatib⁹ qñqz qd impedif pp dignitatẽ sibi supueniẽtẽ: ⁊ tũc tenef fuire p substitutũ: vt. l. nullus q in fi. ⁊ qd̃ ibi no. C. d decur. li. x. qñqz ipedif cãu: ⁊ tũc nõ tenef dare substitutũ fm q; gl. tz hic. ⁊ pbaf. C. d agen. i reb⁹. l. mficulã. in fi. ⁊ d pri. sa. scri. l. fi. circa fi. fallit in qbusdã officijs q̃ ponũf. C. d agẽ. i re. l. pe. li. xij. ¶ Quero qd̃ⁿ si stetit p aduocatũ doctorẽ vel ptãtẽ vel pp eiꝰ culpã: an debeat hre salariũ totũ. certũ ẽ q; nõ debeat hre p futuro tpe. vt. l. dié fũcto. ⁊ qd̃ ibi no. ſ. d off. assess. Sz dubiũ est an pueꝰ salario toti⁹ tpis: an solũ tpis futuri quo p eũ seu p eiꝰ culpã stat. Rñ. q̃dã sũt officia ita idiuidua q; aliquo omisso nõ releuat qd̃ est factũ: tũc totũ salariũ reddit. vt. C. d le. l. ij. si vo est offiũ qd̃ p ea p te tpis quo ẽ pstitũ pbet ad vtilitatẽ sui. vt i officio aduocati ptãtis ⁊ assessoris ⁊ doctoris: ⁊ tũc dz hre p pterito tpe: sz p futuro tpe tenef alteri pti ad itereẽ. vñ si pti nõ itereẽt ad nihil tenef: vt. l. si fund⁹ ver. Nisi lr. ſ. loca. dixi i. l. meuia in pn. ſ. de annu. lega. ⁊ ibi vide.

Ad nutritia.

¶ Uides q; iudex cuius officiũ ex ordinariũ iploraf cognoscit d mutuis petitõib⁹: ⁊ sic coram eo ẽ locꝰ recõuẽtioni. Et sic vr cõtra d̃termiationẽ. Petri quã refert Ly. i auf. ⁊ ꝓnter. i viij. q. Sz sustinẽdo opi. Pe. tanq̃ verã. Rñ. sic. qñ qz iudicis officiũ iploraf ex ordiarie: si qdẽ cã esset magne q̃titatis deberef dari libellꝰ ⁊ lis cõtestari ⁊ ordiarie pcedi: vt ex de of. iudi. c. iudicis officiũ tũc merito ẽ locꝰ recõuentiõi: qz vtraqz cã ordiarie tractaf. Si vo ipetraref p modica q̃titate tũc ordo iudiciariꝰ nõ obseruaref: vt in auf. nisi breuiores. C. de sen. ex pi. re. illo casu posset admitti recõuentio d alia cã simili q̃ eodẽ mõ sũmariã cognitionẽ reqreret: ⁊ hoc etiã mõ põt loq hec lex. sz si qs vellet recõuenire de alia cã q̃ reqreret ordiariã cognitionẽ nõ possz p modũ recõuẽtiõis: qz cũ eiꝰ natura sit q; vtraqz cã eadẽ snia terminef: vt. l. fi. ſ. q̃ sen. sine ap. re. ⁊ no. i. l. q por. ſ. d iudi. nõ posset fieri si vna cã est sũmaria alia ordinaria ⁊ ita loquif opi. Pe.

d **E usu.** Ista ẽ singularis. l. ⁊ eã legit Rof. in libellis i ti. de of. iud. qd̃ daf in q̃ttuor casib⁹ q ponũf in. l. d vsu. Primꝰ casus ẽ de vsu aq̃ quõ cõ

petit hic iudicis officiũ ex or. cũ hẽat locũ actio ordiaria. s. negatoria ⁊ ꝓfessoria. Rñ. istud officiũ ex ordinariũ ẽ introductũ cã adiuuãdi auxiliũ ordiariũ: ⁊ iõ cũ eo cõcurrit. Põt ẽt intelligi: ⁊ sic ẽt intelligit. Rof. q; h loquaf qñ vsꝰ aq̃ nõ cõpetit iure fuitutis: qz tũc cõpetit cuz esset negatoria ⁊ cõfessoria: ⁊ h puto verꝝ. ⁊ d̃ hoc habes casuz fm verã lec. ſ. de dona. l. acquiliusf. in fi. ⁊ ibi gl. vbicũqz enim qs hz vsũ alicui⁹ fuitutis nõ ius fuitutis subuenif sibi⁹ p officiũ iudicis si ipediaf vt hic: ⁊ ibi. qd̃ tene mẽti. ¶ Sequif in tex. d riuis nouis i ciuilr instruct. certe h vr etiaz posse cõpetere negatoria ⁊ cõfessoria: ⁊ iõ cum eis cõcurrit officiũ iudicis ĩtroductũ cã adiuuãdi officiũ ordinariũ: põt ẽt intelligi q; istud officiũ sit necessariũ qñ riuus nouif institut⁹ alicui nocet non habenti ibi prædium sed alias ei nocet. tũc nõ hz confessoriam vel negatoriã: iõ ad istud iudicis officiũ recurrif: qd̃ tene mẽti. facit ad h. ſ. d via pu. l. vl. Tertiꝰ casus ẽ de eqs alienis a sciẽte possessis fetuqz earũ. certe ẽt hic vr q; cõpetat rei vẽdicatio siue publiciana. ⁊ offiũ istd̃ sit introductũ cã adiuuãdi illas actiões. vel dic q; hic istd̃ officiũ iudicis ẽ necessariũ qñ ille q iploraf ñ pt p pbaf d dñio: nec de q̃si dñio sz de possb. tñ vt no. C. d fur. l. i ciuile. ⁊. l. mãifestissimi. §. sz cũ i sa. e. ti. dixi i. l. rẽ q̃ nobis. ſ. d acqui. pos. ⁊ h vr eẽ casꝰ qd̃ tene mẽti. ⁊ addif de fetu ipsaꝝ eq̃ꝝ q̃ nũq̃ fuerũt possesse: qd̃ ẽt tene mẽti. Quartꝰ casꝰ ẽ d dãno dato i pdio ⁊ c̃. gl. põt exẽplũ hui⁹ qñ ponif exercitꝰ i aliquo loco ⁊ tota gẽs ponif in pdio meo cũ d̃beret distribui p plura pdia: velqñ fit hastiludiũ ex ciuitatẽ ⁊ tota gẽs põt se in pdio vniꝰ cũ d̃berz diuidi p plura pdia põt iudicis officiũ iploari: tene mẽti.

m **Edicus.** Ista ẽ singularis. l. ¶ No. hic offiũ iudicis ꝓ istũ medicũ. ⁊ d hoc hẽs per Rof. in libellis sup rub. d officio iudicis qd̃ datur ꝓ medicũ. in. l. medicꝰ de var. cog. Et aduerte q̃re est itroductũ istud officiũ hic: iõ qz actio qd̃ metꝰ cã nõ hẽbat locũ cũ hic nõ iferebaf metus mortis vel cruciatꝰ corporis: vt putabaf: et eger pmittẽs nõ pmittebat metu quẽ crederet sibi illatũ ab alio: sz pp volũtatẽ euadẽdi. Item officiũ iudicis d quo loquif. l. i. §. q̃ bonorãde. ſ. q̃. re. ac. nõ daf. iõ nõ hz locũ: qz eger nõ pmittebat pp reuerẽtiã quã hret ad medicũ: sed pp sanitatẽ quã spabat ab eo hre: ⁊ sic fuit equum sibi subueniri spãli priuilegio p hãc. l. ¶ Secũdo no. q; iudex punit crimialr ⁊ iubet rẽ restitui. ⁊ sic sil ⁊ semel cognoscit criialr ⁊ ciuilr: qd̃ dic vt dixi in. l. interdũ. §. q furez. ſ. de fur.

c **Ꝯgnitionũ.** Hãc. l. pseq̃re: vt in gl. Ex. l. sequenti.

¶ An ista lex habeat locũ siue i d̃legato siue cõpromissario siue ordiario siue arbitratore ⁊ q̃liter teneaf iudex q noluit pbationes recipe vl no

Ꝯ iudex. Ꝯluit daf snia cũ possz Facit ad hoc insti. d iniuriarum. ar. ſ. q satis. cogantur. l. si vo. §. q pro rei. facit. C. de executu. l. ⁊ si seuerior. ⁊ ibi subdit bal. p illũ tex. q; iudex q in sindicatu nõ põt soluere cõdẽnationẽ dz puniri pena corporali. lz sit d cõsuetudie q; ponatur i carcerẽ fm cũ in rub. de pe. iudi. ⁊ ibi subdit. nunqd iudex q d̃buit cõdẽnare ifra. x. dies ⁊ absoluit. ⁊ pterea si cõdẽnatꝰ in sindicatu in. x. si

de iurisdi. vniꝰ pncipatus. nunqd soluet sibi i possibile. ar. ſ. de sta. li. l. cũ heres. certe nõ. ar. ſ. de iud. l. si filiꝰ. sz ꝓ h facit. l. iiij. §. in cũ. de dã. infec. sed ibi ẽ lata culpa iuri scripto nõ apparere i mo ẽ dolꝰ p sumptꝰ. l. ij. qd̃ qlqz iurcũ d̃beat scire iura. C. q ⁊ aduer. qs. l. i. ⁊ si ẽ impitus leguz vt accidit in qbusdã locis dz iuxta pti ꝓsiliũ formare sniam fm Inno. in. c. si p debilitate de of. dle. facit. C. de inge. ma. l. si auia. ⁊. ſ. de asser. l. i. tenetur ad iteresse dãni nõ lucri: nec ad extrisecũ interesse. uel dic ut vbum sonat. de coll. bo. si q filiũ. §. stipulatõ Ꝯtẽ interdũ põt videri e quũ vt ñ puniaf. vt not. insti. d obl. q̃ ex qua. male. in pn. ⁊ forte nõ punif iudex d leuissima culpa sicut nec arbiter. C. d pac. l. si qs i cõscribẽdo. nec tabellio. vt. C. d magi. cõue. l. fi. nec tutor. C. de neg. ges. l. fi. qz necessitas officij excusat. l. qcqd arbi. tu. si ãt iudex ẽ i dolo punif i interesse pti. ⁊ vltra si istud iudici videbif ⁊ vicit. Jac. bu. i. d. §. iudices. qd̃ istud vltra itelligif ciuilif. ⁊ exponif vt teneatur actio

soluit soluēdo liberet debitorē vel possit ab eo aliqd repetere.rñ.q̃ non. .C.de ꝓ.fugi.l.mācipia.ꝛ hoc qñ iudex facit litē suā ex iniqua snia.secꝰ in exactore simplici q̃ facit litē suā ex negligētia mere executiōis.C.de exactor.tri.l.missi opinatores.li.x.ꝛ an iudex faciat litē suā si sequat cōsiliū sapiētis.dicit Ang.i.l.filiussa.s.de iud.q̃ sic:nisi a statuto coartaret sequi cōsiliū.Et ad de qd iudex negligēs criminalit punit: imo ēt pōt puari to to salario suo ꝗz Ang.i.l.si vacātia. i.ii. ij.charta.C. de bo.vacā. li.x.ꝛ adō q̃ iudex admittēs istrumētū nō tenēs q̃stuz ad p̄bationē: fac litē suā fm i no.i.c. venerabilis. ō excep.ꝛ bal.in l.fi.C.si cert. pe.adde qd ille q̃ prestat auctoritatez actui ciuili ipso iure tenet ad interesse fm bal.in .l.i §.si pses de magi.cōue.ꝛ iudex accipiēs fi idoneū fideiussorē tenetur ad interesse auk.generalit. ꝛ ibi bal .C.ō episco. ꝛ cle.ꝛ qd in iudice calūniose inqrēte.vide q̃ dixi in.l.i. i.v. col.s.ad turpil.ꝛ an iudex teneat tm̃ p illo articulo in q̃ male facit:an p̄ tota causa vīd bal.i.l.si qs in cōscri.C.de pac.formā libelli in hac materia.vide p bal.in.l.pignꝰ.in xi.col.C.ō pigno.ac.ꝛ ibi de qua culpa tenet magistratus ꝛ q̃ nō tenet nisi in q̃ztū facere possit:ꝛ ad formā adde bal.in.l.ij.in.i.col.C.ō sen.expi.reci.ꝛ ibi ēt dicit q̃ iudex nō tenet si pnūciauerit p obreptionē sibi facta:puta p falsos testes ꝛ similit eandē formā.vide p bal.in.l.ij.in pn.C. de sen.q̃ sine cer.q̃ztit.ꝛ de iudice negligēte adde tex.ꝛ ibi Ang.in auk. vt iudi.sine q̃quo suff.in.§.volumꝰ.ꝛ de materia late p moder.i.c.excōicam.§.moueant.de hereti.ꝛ dū cōiter dicit q̃ iudex ē negligēs tenetur ad interesse.vt dixi.s.Fallit hoc qñ p eodē negocio potuisset adiri plures iudices:qꝛ si pmꝰ aditꝰ neglexit facere iusticiā nō ꝓpterea facit litē suam quasi nō cēseat dānificare petētē ex quo ad aliū potuit habere recursū:ꝛ hoc tz no.Bar.in.l.iiij.§.si tāvicinū.de dā.insec.ꝗz Ang.ibi ꝝ.qꝛ postq̃z ille iudex ē aditꝰ coza alio nō dz ps vexari.l.i.in fi.C.ō asser.tol.ꝛ ei non est iputādū si ad aliū nō recurrit.nec ob.tex.i.d.§.si tā vicinū.qꝛ ibi loq̃tur qñ officiū magistratꝰ filebat nec poterat iplorari pp vicinitatē p̄sidis vel p̄toris:iō nō pōt dici negligēs ipse ingratꝰ.secꝰ qñ eēnt duo iudices quorꝝ vnus posset adiri:vel fm eū dictū Bar.posset itelligi qñ officiū iudicis foret ordiatū solū in subsidiū ꝛ ob necessitatē alteriꝰ superioris q̃ postea ō facili nō posset adiri:ita dicit ibi Ang.ꝛ reuera ille tex.nō p̄bat opi.Bar.tñ ad.d.l.i.in fi de asser.tol.pōt dici q̃ ibi iudex aditꝰ nō erat negligēs.facit qd dixi in.l.si prius.in pe.col.ō ope.no.ꝛ vide Imo. in.d.§.si tā vicinū.ꝛ in.d.si prius.ꝛ ibi dixi post Bal.i pe.col.ꝛ ibi vīd ꝛ i.l.nulli.C.ō iudi.ꝛ adō ad materiā q̃ dixi i.l.i.in fi.pn.s.de ap.

a ¶ Facit ad hoc.adde vnū an iudꝛ q̃ ex volūtate vel ex forma statuti cōmisit casū ꝗsilio sapiētis ꝛ iudicādo secutꝰ ē tale cōsiliū iniquū.an faciat litē suā.vīd bar.ꝛ post eū dñm alex.in.l.si cōuenerit.ff.ō re.iudi.s.ꝛ adō bar.in.l.i.§.si plures.in v.iij.q̃ro.ō exerci. b ¶ Itē qd.ꝛ vīd ō ista materia in.c.fi.de ēp.ꝛ vē.p Imo.ꝛ p Bal.ō materia huiꝰ.l.i.l.mācipia .C.de ꝓ.fugi.ꝛ ibi q̃rit qñ fit deponēdꝰ officialis ab officio.

c ¶ Itē quero.vide Imo.in.l.diuus.ff.de re iudi.

d ¶ Sed qd.vide bal.il..fi.C.de ꝗben.emp.ꝛ in.d.l.pe.i fi.C.ō pac.ꝛ ibi Sali.ꝛ Imo.in.d.l.diuꝰ.in vl.col.vide bar.in.l.fi.s.si mēsor.fal.mo.dixe.ꝛ in.l.i.C.de discusso.li.x.ꝛ in.l.ij.s.de p̄sene.ꝛc.

e ¶ Quero qd.ꝛ an iudex nolēs admittere p̄bationes ꝛ nolēs administrare iusticiā seu negligēs in administrāda ea teneat actione in factū ꝛ quasi ex maleficio.vide Bar.hic ꝛ in.l.i.C.quō ꝛ qñ iud.ꝛ in.l.iiij.§.in eus .s.de dā.insec.ꝛ ibi p illuz tex.in casu suo tz q̃ det actio in factū ad interesse.Ang.in.d.§.in eū ꝛ Bar.hic videt cōcludere q̃ sice x ti.vt differētes iudi. qd̄ itelligas. vt hic in fin.p bart. ꝛ ang. in d.§.in eū nō aūt qd̄ teneat fm eos ex ti.de obli.q̃ ex quasi maleficio. ꝗriū tñ sentit gl. in.l. qcquid §.i.ꝛ ibi nobar.s. ō iudi.ꝛ an iudꝛ negligēs facere iusticiā teneatur ꝛ i currat penā .c.cum eterni tribunal de re iudi.in vi. vide ibi Io.an. ꝛ in .c. dilecti.ō priuil. ꝛ ibi cōcludit q̃ non.ꝛ ad p̄dicta adde bonā glo.q̃ hētur in.c.hētiā.ij .q.vi. vbi tex videtur velle q̃ iudex negligens ēt facit litem suā:et ibi ēt tāgit ō p̄tāte q̃ male iudicauit p impitiaz sui assessoris:de qua in.l.hoc edicto.s.qd̄ qsqz iur. et cōcludit gl. q̃ solꝰ assessor teneat .et adde qd̄ dixi in.d.l.hoc edicto. Et p p̄dicta videt

ci negligēti pena crimīalis. Et regula ē q̃ vbicūqz qs pōt accusare crimialit ex eodē facto datur actio ciuilis ad ītereſſe: vt.l.q noīe.s.ō fal.ꝛ .s.p socio.l.ne qcq̃.Sed nūqd cōsulto: faciat litē suā.dic vt dixi ō ac.ꝛ ob.l.ex maleficijs.

De p̄senetis. Rubrica.

p **Rosenetica.** Not. q̃ p̄seneta habet officiū iudicis p salario suo.

s **I proseneta.** No.q̃ p̄seneta teneat tm̃ de dolo ꝛ lata culpa omnia sequētia prosequere vt in glo.

De censibus. Rubrica.

e **Tatē.** [f]In fi.no. p̄uilegiū p sonale extinguit cū p sona:sed p̄uilegiū reale trāsit cū re: vt hic hūistis in.l.i oibꝰ.j.de re.iur. ꝛ per By.in.c.p̄iuilegium personale. extra de reg.iur.li.vi.

f **Orma.** [g]No.q̃ ad hoc vt fūdꝰ sit certꝰ:dz poni locus ꝛ duo fines.dic de hoc vt dixi in.l.libelloꝝ .s.de accu.

Illā equitatē. No. q̃ officialis sup catastro [b]ōbz minuere libzā si res ē a flumīe exportata vel vinea ē exsiccata sine culpa possessoris.¶ Scōo no.q̃ ō agro dz solui gabella in loco vbi ē.Cōtra hoc op.q̃ forēsibꝰ nō possit iponi collecta: vt.l.rescripto.§.fi.s.ō mu.ꝛ hono.so. rog.ītelligit q̃ hic ciuitas hēbat ō hoc spāle p̄uilegiū:vt .l.munerū.§.i.s.ō mune.ꝛ ho.Sz tu dic q̃ hic loquit de vsu vel tributo qd̄ est onꝰ reale.ibi loquit de collecta q̃ imponit p̄sone p rebꝰ.Quero si p fundo q̃ est i hac ciuitate possiuz hic ꝗuenire forensez.respō.aut ago actione reali ꝛ possuz:vt.C.vbi in rē acti.l.i.ꝛ.l.fi. aut volo agere magis puniri negligēs facere iusticiā q̃z male iudicans:qꝛ negligēs indistincte tenet pti ad interesse:ꝛ sic ad verā estimationē litis.d.§.in eus. sed male iudicās si per iperitiā iudicauit tenet mq̃ztuz iudici equū vide bit.qd̄ minus videt q̃z vera litis estimatio.p no.insti.de ob.q̃ ex quasi ō lic.ꝛ p.l.si filius.s.de iud.sed si dolo.tunc tenet ad verā estimationez.l. fi.C.de pena iudi.q̃ ma.iud.ꝛ tunc autē de alijs penis tenetur de qbus ibi rō huius eē potuit:qꝛ negligēs facere iusticiā nō videt habere aliquā excusationē:sed illē q̃ male iudicat ꝛ administrat:lz male si facit per impitiaz magis videt tunc tollerandū.sed si impitia iudicātis fuit supina debet videri q̃ tūc teneat ad verā estimationē.vt no.gl.in .d.ti.insti.de obli.que ex quasi deli.ꝛ sic est tunc idē q̃ in negligente.secus quādo nō fuit supina ignorantia.vt qꝛ errauit in.l.difficili.vt ibi etiā no.gl.an autez contra iudicātē male per dolū possit iurari in litē.tetigit Ang.in.d. .§.in eū.sed tu recurre ad.l.actiōibus.s.de in lit.iur.ꝛ vide Imo.in.d. .§.in eū vide tamē.l.si qs in cōscribēdo.in fi.cū ibi no.C.de pac.ꝛ quod no.Bar.Bal.ꝛ Ange.in.l.mancipia.C.ō ser.fugi.ꝛ repetit dñs ꝗPe.ō anc.in.l.pe.circa fi.s.de ap.vide bal.in.l.si quādo.C.de testi.ꝛ qd in iudice nō expediente p̄cessuz iuxta triennū ꝛ instantiā dixi post bar.i.l.seius ꝛ augerius.s.ad.l.fal.ꝛ dicit in auk.senicas nō solū ꝛc.q̃ ita facit litem suā iudex negligendo sicut faciēdo.vide qd̄ dixi in.l.quesituz.s.de iudi.ꝛ bal.ꝛ Ange.in.l.mancipia.C.de ser.fugi.ꝛ vide ad materiā.l.i.§. sanc.cum.§.precedenti.s.de magi.conue.

De censibus. Rubrica.

f Tatem.in materia huius.l.vide in.l.quicunqz.ꝛ ibi Cy.ꝛ bal.C.ō
e seruis fugitiuis.

g Orma.vide bar.in.l.de monasterio.ꝛ de condi.ꝛ de.ꝛ dicit bal.p
f istum tex.in rub.C.de contrahē.emp.in.xxij.q.q̃ res que vēditur in venditione dz confinari vel aliter demonstrari.

b ¶ Illaz equitatez.super catastro.Catastruz ōbz minui p rebus a flumine exportatis vel aliter deterioratis.adde bal.in.l.etiā.de execu.rei iud. ꝛ bald.in.l.acceptaru.in vlti.q.C.de vsur.ꝛ Guil.ꝛ alios in.l.id qd̄.§.i. de constitu.pecu.Alex.

a ¶ Si qs veniã. Mo. sing. ꝙ qs ifra ãnũ tñ põt petere ꝙ emẽdek sibi catastrũ. ꝛ sic videk ꝙ isto casu officio iudicis itẽtãdo pscribak ãno g̃ qd facit qd no. ang. ꝛ ibi p doc. i. l. i. §. si qs tutor. qsi ap. sit. ꝛ vide qd dixi p⁹ bar. i. l. sicut. C. de pscrip. xxx. an. ꝛ istũ. §. no. alle. bal. i. l. solẽnib⁹. C. d rei vẽ. ꝛ vid p dñm abb. i. c. qt iudicãte. d pscrip. i. iij. q. ꝛ add qd ius petẽdi rẽ q incidit i cõmissũ durat qnquennio. tex. fin. i. l. iij. C. d vecti. ꝛ pmis. ꝛ Ro. notab. cccl viij. ADDE bal. cõsi. xlviij. v. li. d eo ꝙ ale xã. dicit de emẽdatione castri.

¶ De vborũ ꝛ rex sig. rubrica.

b Erbuz v hoc. §. si qs. vid bar to. i. l. i. i fin. pn. s. d pcu. ꝛ i. l. si qs mtãtã. C. vnd vi i pn. ꝛ vid gl. no. i materia i. c. generali. d cle. i. vi. ꝛ tex. i. l si ita fit scriptũ. in pn. de lega. ij. ꝛ ibi imo. ꝛ ꝙ nobar. i. l. iura. s. d le. ꝛ ita faciũt si lex vel statutuz dicat ꝙ reg rak sbscriptõ triũ virozuz an vificek in semia sbscribẽte. ꝛ bal. i. l. scripturas C. q po. i pi. ba. p illũ tex. i fi. ibi virorũ ꝛc. tenuit ꝙ nõ: p q ẽt videk tex. et qd ibi bar. i i. l. i. i pn. s. d le. ibi virorũ. ꝛ g̃ h cre do ꝙ fortik faciat doctrina fin. gl. in v. pscribẽtes i cle. i. d res. ꝛ qd ibi dñs An. qvoluit ꝙ qtiẽscũqz d viro fit mẽtio rõne frequẽtioris v sus lz d alio nõ fiat mentio: tñ i aliuz põt fieri extẽsio: nec. d. scripturas p bat. nec. d. l. i. ad q̃z põt rñderi ꝙ ibi iõ femia nõ potest facere legem: q: legez cõdere est iurisdi. q nõ cadit in feminã. l. femine. j. ti. i. cũ vul. igik ꝛc. maxie cũ ille talis act⁹ de q in. q. nostra i muliere fit pmissus. ꝛ vid qd le. ꝛ no. i. l. luci⁹. §. qsitũ. de le. iij. ꝛ qd no. bal. in. l. tres fratres. s. de pac. et qd dixi in. l. fi. §. fi. ad tertul. ¶ Et vtrũ appellatiõe fratris veniat sozor gl. ꝙ sic. ꝛ ibi bar. in. l. luci⁹. §. meuia. ad treb. ꝛ an statutũ ẽt odiosum loquẽs in patre hẽat locũ in matre. vide glo. ꝛ ibi Bal. ꝛ doc. in. l. qsquis. ad. l. iul. maie. C. ꝛ si dicik cõcedo in ẽphiteosiz talib⁹ nobilibus p se ꝛ eoruz generatione. an illud vbuz eorũ cõprehẽdat feminiũ. vide bal. in. l. ij. i. ij. col. de iur. ẽphi. ꝛ si statutũ regrit cõsensũ ppiquoꝝ an vificek i se

actiõe mixta ꝛ idẽ. C. vbi de hr̃. a. oz. l. i. ꝛ. ij. aut volo agere act. mere psõali: ꝛ nõ possũ. ar. s. ad munici. l. libert⁹. §. sola ꝛ hoc notãter h dic gl.

Quãquã. Quero vtrũ in dubio ĩmunitas videat cõcedi rebus vel psone. gl. hic vr̃ intelligere ꝙ videat in dubio cõcedi reb⁹ nisi aliõ agat: vt i gl. sup vbo extiguat: qd eramia vt dixi i. l. pe. s. de pui. le.

Si cũ ego. Not. ꝙ nõ oz assignare rẽ in catastro ille qui hz ius petẽdi sed q possidet: vt hic qd tene mẽti.

Si quis uenia. a Mo. hũc. §. ex quo hẽs ꝙ qs põt petek vt emẽdek catastrũ ei⁹. Sz qro ifra ꝙ tps: Rñ. infra ãnũ tñ: vt. C. e. l. q se grauatos. De vborũ ꝛ rerũ significatiõe. Rica.

Ex. l. sequenti.

¶ An masculinũ cõcipiat femininũ: ꝛ an ex propria significatione vel interpretatione.

Erbum hoc.

v

Si quis. b Op. d le. iij. l. luci⁹. §. qsitũ Sol. illd verũ cũ de itẽtõe p ferẽtis appet. Op. d. l. i. §. qre. s. de vẽ. i pos. mittẽ. So. ibi d odio. hic de fauore. Ista vba gl. nõ videnk vera p. l. si qs id qd. §. i. s. d iuris. om. iu. vñ quidã: vt Ja. d are. dicit. aut tractam⁹ d odio rõnabili: ꝛ tũc masculinũ cipit femininũ: vt. l. si qs id qd. §. i. d iuris. om. iudi. aut d odio irrõnabili ꝛ nõ cõcipit. vt. d. l. i. §. qre. By. distiguit hic Ly. in. l. qcũqz. C. de p. fu. recitat opi. ego distinguo sic cũ querik an masculinũ cõcipiat femininũ. dic aut masculinũ pferk sub noie ppio ꝛ nõ cõcipit: vt. l. si qs ita. cũ sua gl. in pn. de tetu. fallit qñ pferk a. l. ius cõe cõdẽdo: vt in pria cõstõne circa fi. ꝛ no. p By. in. c. ꝙ alicui. ex d reiur. li. vi. Aut sub noie appellatiuo pferk: ꝛ tũc aut cõstat de mẽte pferẽtis ꝛ illi stam⁹: vt. l. lucius. §. qsituz. de le. iij. Aut d mẽte nõ cõstat: et tũc aut masculinum pferk in materia differẽti q cõgruit masculino ꝛ nõ femininо: ꝛ tũc masculinũ nõ cõcipit femininũ: vt. l. vl. s. d tute. cõiũcta l. femine. j. ti. i. Si. i vell. p oẽs. ll. s. d fideiuss. Si vo in materia indifferẽti. s. q cõgruit masculino ꝛ femino: tũc aut tractat de fauore ꝛ cõcipit: vt hic. ꝛ. l. si qs ita. s. d testa. tut. Aut d odio: ꝛ tũc aut d odio rõnabili ꝛ tũc cõprehẽdit femininũ: vt. l. si qs id quod. s. de iur. om. iud. Aut de odio irrõnabili ꝛ nõ cõprehẽdit: vt. l. qsqs. C. ad. l. iuli. ma. ꝛ. l. ij. §. querik. s. de ven. in pos. mitten.

¶ Quero vtrũ cõcipiat feminũ ex ppria significatiõe vel ex interptatiõe. ꝛ gl. hic dicit ꝙ ex interptatione. Ex hoc dicit By. ꝙ in statutis masculinũ nõ cõcipit femininũ: q: istud ẽ ex interptatiõe qd nõ hz locũ in statutis: vt. l. cõstõnes: ad munici. ꝛ. l. si vo. §. de viro. s. so. ma. Cõtrariũ tz in. l. qcũqz. C. de p. fugit. q nihil alle. Ego dico ꝙ ex ppria significatiõe masculinũ cõcipit femininũ: q: dicik cõplectik: vt hic in tex. si cõplectik ergo nõ est ex interptatiõe extẽsiua sz ex sentẽtia sua. In cõtrariũ facit. l. pnũciatio. j. e. vbi dicit porrigere. dic ergo quoddã ẽ nomẽ cõe vt hõ ꝛ cõphendit masculinũ ꝛ femininũ: vt. l. hominis. j. e. Quedã alia noia sũt masculia: vt equus ꝛ si. ꝛ ista sine dubio nõ cõphendũt feminuz ex significatiõe ppria: sz ex interptatiõe qñqz: vt. ll. s. all. quedã sũt adiectiua ꝛ signa: vt qsqs qlibet ꝛ si. q respiciũt alia substãtiua ꝛ i istis cui applicek. dic aut istõ signũ adijcik termio cõi vt qsqs hõ: qlibet hõ ꝛ si. ꝛ tũc cõprehẽdit feminũ ex ppria significatiõe eadẽ rõne q simplr dicerẽ hõ. Qñqz adijcik alicui signo masculio tñ ꝛ tũc eo casu quo porrigik ad femininũ est ex extẽsiõe: vt. d. l. pnũciatio. ꝛ. l. quisqs. Aut ista signa ponunk in oratiõe sine termio: vt si qs corrũpit ꝛc. ꝛ tũc oz ꝙ hẽat determinationẽ a noie cõi: vt qsqs homo: ꝛ tũ ex ppria significatione cõphẽdit: vt hic. ꝛ sic debet intelligi. l. ait diu⁹. §. i. s. de iur. fis. ¶ Quero qd ecõtra: an femininũ cõcipiat masculinũ. dic vt in glo.

Ex. l. sequenti.

¶ An cõcessa ciuitate itelligak cõcessa cũ oi sua iurisditiõe. ꝛ qd cõtineak cũ dico lego ꝙ i vrbe romana habeo ꝛ qd si dico in vrbe pusina ꝛ an in puilegio appellatiõe ciuiũ veniãt comitatenses ꝛ an cũ ciuitas hẽt muros ãtiquos ꝛ nouos contineeak id qd est in antiquis muris.

Rbis appellatio.

c v

Op. d. l. i. §. cũ vrbẽ. s. de of. p. vr. gl. ibi soluit ꝙ illd est vex in bñiciis. Et ex hoc no. ꝙ si impato: cõcederet mihi istã ciuitatẽ: tũc itelligerek cũ oi sua iurisditiõe: vt ibi ꝛ. C. d bo. va. l. si qñ. ꝛ hoc tz Ja. de are. i. l. si finita. §. ex hoc edcõ. s. de dã. infec. ¶ Quero qd in alia ciuitate q̃ romana. Rñ. idẽ qd in vrbe romana: vt. l. nã qd ligdũ. §. si idẽ. s. de pe. leg. ¶ Quero q: tex.⁵ dicit hic d appellatiõe vrbis qd in appellatiõe ciuitatis. certe idẽ qd in vrbe. ar. c. si ciuitas ex de sen. ex li. vi. ¶ Quero qd in castro ꝛ idem vt. d. c. si ciuitas. C. d fun. limi. l. quicũqz li. xi.

¶ Quero qd si dicã vtrũqz: vt si dico lego tibi qd hẽo in vrbe romana qd cõtinek ꝛ gl. dicit cõtinenk edificia. ꝛ gl. nõ rñdet ꝙ vrbs simplicik sũpta itelligik de romana: vt isti. d iur. na. gen. ꝛ ci. §. sz ius. qd ergo postea dr̃ nõ põt videri adiectũ cã demõstrãdi: sed cã ãpliãdi: q: qd semel ẽ demõstratũ frustra õmõstrak amplⁿ nisi cã ampliãdi: vt. l. ij. §. vl. s. de do. ple. ¶ Procedo vlteri⁹ qd in alia ciuitate vt si dico i ciuitate pusina. certe tũc dicebat dñs Ray. inspiciã id qd pcedit: vt. l. si fu⁹ cõis ita. s. de sti. p. sed dñs. Ol. tz cõtrariũ p. l. vxorẽ. §. legauerat. d le. iij. vbi cõtinenk cõtinẽtia edificia: ꝛ lz ibi dicak pria: tam pria ꝛ ciuitas eqpank: vt. C. si curialis reli. ciuitus ba. li. x. pro hoc facit. s. ad munic. l. ticio.

mina p bal. l. l. ij. in ul. col. C. q admit. ꝛ i. l. fi. C. e. dicit bal. ꝙ masculinũ cõcipit femininũ in his q̃ pñt adaptari feminis nõ i alijs: nec i his q̃ rõne carẽt. ¶ Et ad materiã uid Jo. an. i. c. gñali i gl. ij. d elec. i. vi. ꝛ i cle. i. d ele. ꝛ ibi p Jo. d lig. q seqk vba bar. h ꝛ spe. i. ri. d dis. ꝛ alij. §. p⁹ h. v uel masculinũ. cũ se. ꝛ i ti. de rescri. psẽ. §. fi. v. sz qd q̃rikutꝝ. p Archi. in. c. si qs suacẽte. xij. q. iij. ꝛ uide qd no. bar. i. l. plauti⁹. d au. ꝛ ar. le. bal. not. i. d. l. q cũqz. C. d p. fu. ꝛ bal. i. l. i multis. s. de stato. ꝛ istis ad de. q. quã post i. l. i. i pn. ad. l. iuli. de ui. pu. ꝛ bal. i. d. l. qcũqz. vbi de dictione quicũqz ꝛ d dict. persona. ꝛ d dictio. uniuersitas. Et an in statuto appellatiõe aui ueniat auia. ꝛ an appellatione filij ueniat filia. ꝛ si statutum dicit null⁹ ꝛc. an ueniat semia. ꝛ an statutũ loquẽs d marito cõphẽdat uxorẽ. uide per bal. in. d. l. q cũqz. Et de materia uid bal. in. l. gallus. i pn. i ult. col. d li. et posthu. ꝛ per bost. i. c. raynald⁹. de testa. i pn. licz alij nõ tãgãt ꝛ uid qd ibi dixi p⁹ dñm Ant. ꝛ uide pe. d anc. in psil. iij. Et in rescrip. uide Imo. in. l. si ita fit scriptũ. d le. ii. et tex. et dñm Flozi. i. c. significauit. d rescrip. ubi uenit femia sub clausula ꝛ qsdã alios Et appellatiõe nepotis cõprehẽdik neptis etiaz i. l. correctoria ut dicit gl. in. l. gall⁹ i prin. j. d libe. ꝛ posth. ADDE latius p alex. qñ masculinũ cipiat femininũ psi. xxx ꝛ. cxxxv. ꝛ. lxi. i. li. ꝛ cõsi. lij. iiij. li. p bal. psi. cvii. v. li. ubi an stãte statuto ꝙ mak nõ possit rũpe testñ filij nõ rũpz testñ filie ꝛ psi. cccxxij. iiij. li.

e u Rbis. appellatio. adde nota. per barto. in. l. prima. s. de iuris. omnium. iudicum. Et no. ꝙ appellatione urbis sacre uenit Hierusalẽ. glo. et ibi bal. in. l. ii. de nauti. feno. ꝛ an si testator iussit fieri ecclesiã in ciuitate possit fieri in burgis. uide Jo. an. in ti. de instru. edi. §. nunc uero aliqua v. quid si testator. in antepe. char.

d ¶ Quero q: ꝛc. de h p Jac. d bel. in auẽ. q. mo. na. ef. sui. §. q uno i ru. s. so. ma. ubi d itellectu. d. c. si ciuitas. ꝛ uide qd no. bar. in. l. fi. circa pn.

⁊ qd ibi dixi.⁊ bar.i.l.fz qd reprobari.§.fi.p gl.vlti.d excu.tu.⁊ qd dixit bar.i.l.si finita.§.ex h edicto.⁊ qd ibi dixi.d dã.isec.p bal.i.l.i.§.i.s.d of. pfec. vr.⁊ Ro.i.d.l.si finita.§.fi d vecti.⁊ qd no.bar.p gl.i.l.res pub.q ex cau.ma.C.⁊ dicta bar.hic sequit. Pk.de anc.in.c.felicis.i fi.d penis ⁊ vide no.p bar.⁊ qd ibi dixi in.l.i.§.finaũt.de ope.no.nũ.

a ¶ Distigue vid bart.i.l. si qñ la.i.C. d bo.vac.li. .x.⁊ bal. i.c. i.d cap.q.cu. vẽ.⁊ bal.i.l. .i.§.i initio. .s.d of.pfe. vr. ¶ Et ad materiã hu- tus.l.add q cõis pclusio ẽ q appel.ci uitatis i re- scriptis ad li tes:⁊ i rescri ptis ad bñfi cia nõ venit diocesis nec ez.vt i.c.ro. d rescri.⁊ ibi no.⁊ gl.pe.i c.accipim d eta.⁊ qua.⁊ i.c.fi.d pbẽ. ⁊ ibi nota.⁊ no .i.c. vno d re. pmu.i vi.⁊ i.c. gra uis.§.qzqz. d pbẽ.i.vi.⁊ h opi. tenet lz pau.d lia. i cle.ne rõa- ni.d elect.et Jo.d lign.i .d.c.ro.tene an: oppositũ ⁊ male. sec i materia late ⁊ latissime i- terptãda vt i materia sta- tuti iuris co mũis vel qñ pserk a pnci pe i bñficio ab eo pcesso nã si pcedit alicui ciuita ti itelligit p cedere cum sua iurisditi one.⁊ sic et cũ sua dioce si.l.i.§.cũ vr bẽ d of. pfe. vr.⁊.l. si qñ

Quid dicem .tenerẽ Azo.⁊ Ray.h q ispicia- m qd pcedat.fac.l.nã qd liqde.§.si ita legat.s. d penu.lega. ¶ Adria rñ.q: vbũ pria ponit large ⁊ lat q vrbs vel ciuitas. vt.l.iij.C.d nat. lib.⁊.l.veluti.s.d iust.⁊ iur. Ut ergo ista tibi liq ant distigue .aut loqmur i bñficijs:⁊ tũc.l.cõti net totũ territoriũ:vt.l.ij.§.cũ vrbẽ.s.d offi.pfe. vr.⁊ ibi no. Aut i alijs actib :vt in ctib ⁊ i vl tis volũtatib ⁊ alijs.l.⁊ tũc distingue.aut dixit priaz:aut dixit ciuitatẽ vt pusiũ aut assisium vel vtrũqz.Si dixit priaz ⁊ tũc ptinent ptinẽtia edi ficia:vt.l.vxorẽ.§. legauerat.s.d lez.iij.lz qñqz largi sumat:vt.l.iij.C.d na.li.l.veluti.s.d iust.⁊ iu.Si vo dixit ciuitatẽ ⁊ tũc muris finit:vt.l.nã qd liqde.§.si ita.s.d penu.leg. fallit i cãu spãli i.c.si ciuitas.ex d sẽ.ex.li.vi. Tertio cãu qñ dixit bonõia pusia ⁊ filia ⁊ tũc cõtinent ptinẽtia edi ficia.vt h ⁊.l.nã qd liqde.§.si vn .s.d penu.le. Quarto ⁊ vltio cãu qñ dixit vtrũqz ⁊ tũc aut in ciuitate rõana. ⁊ tũc gra ãpliãdi idẽ ẽ ac si dixis set rome:⁊ si cõphẽdit cõtinẽtia edificia:vt hac gl.aut loqmur i alia ciuitate ⁊ tũc ispicias qd p cedat:aut ciuitas ⁊ tũc muris finit :aut nomẽ vt pusiná ciuitatẽ:⁊ tũc ptinẽtia edificia cõtinẽt ⁊ hoc hz Azo.i.l.si hu cõis.s.d castrẽ.pecu.hoc ẽ vez qñ ciuitas poit p loco. ¶ Sz qro qñ ciuitas ponit p psonis:vt lego huic ciuitati vel ptine bat in puilegio qd dicebat pcedim ciuib :an p tineant comitatẽses[b].vt q nõ cõtineant:vt i.c. rodul.ex de rescrip.cũ sua gl.⁊. C.ne ru.ad vl. obse.l.i.li.xi. Breuit dixim q appellatõe ciuis cõtinent comitatẽses lz appellatõe comitatẽsiũ nõ ptinẽtur ciues[c].pbat p.l.q ex vico.s.ad mu nici.cõiũcta.l.ciuib .C.d muni.⁊ o:.li.x.qd idẽ ẽ dicere ciuẽ pusij ⁊ pusinũ.l.i.s.ad munici.Sz video cũ dico pusinũ tũc ẽ pusin ẽt comitaten sis.vt ẽ gl.i.l.q ex vico.s.ad muni. Preterea ci uitas qñ ponit p loco fateo: q tũc muris finit sz qñ ponit p pplo tũc cõtinent comitatẽses: vt.l.ij.C.d nũdi. Preterea põe lego ciuib :qro q cõtinent :⁊ dico q curatores reipu.dẽt acci pere nõ dico q curatores ciuitatis:vt.l.luti .s. d le.ij.⁊.l.ciuib .s.d re.dubi. ¶ Et ex hoc dico ad qõnẽ qñ qs cõdẽnat ciuitatẽ videat pdẽnat

cõtinet ciuitas ⁊ collegiũ excepta ppria psona.ita no.dicit bal.in.c.i.de noua.fo:.fide.in pn. An aũt iste vniuersitates possint pati tpales penas vel spũales.vide Jnno.in.c.gratũ.de sen.excõ.⁊ in.c.cũ ex in iũcto.de ope.no.nũ.⁊ in.c.dilecto.de simo.⁊ vide Bar. in.l.aut facta.§.fi.ff.de pe.⁊ ibi dixi.

comitatẽses nisi aliõ appeat:vt.l.ciuitatib .s.d le.i.⁊.l.ciuitas.s.si cer.pe.⁊.l.ciuitas.s. qd cu iusqz vni.no.⁊.l.oib ciuitatib .s. ad treb. Sz põe ista ciuitas hz muros ãtiquos ⁊ hz muros nouos an ptineat id qd ẽ a muris ãtiqs int :an qd ẽ a muris nouis:⁊ nos possem itrare illã qõ nẽ quõ posset ex se hoies pstituere ciuitates an possint sua auctitate.an reqrat auctoritas supio ris[e].⁊ dicit Jnno.q hoies sua spõte pnt firi au ctoritate supioris.ex d offi.o:.c.cũ ab ecclesiar. ⁊ ibi dicit ipe nõ itelligas d ea q hz epz sz i alijs q nõ hnt epm:q istõ ẽ in italia qui hnt epz ẽ ci uitas:⁊ certe gl.ẽ i.l.ex hoc iure.s.d iusti.⁊ iur. qd ẽ ex iure gẽtiũ:⁊ sic nõ ẽ necesse ipetrare.⁊ p h gl.q est i.l.i.s.qd cuius.vni.no. Ex h cõcludo q stati cũ ciuitas dsinat muros veteres hre:vt au geat ciuitas illa erit ciuitas q ẽ infra muros no uos:vt.l. pupillus.§.vrbs.j.eo. Item si faciat fossam vel pallengatum.

Cuiusqz dici. Quero que ẽ rõ. Bar.dixit rõnez suã:q: d mane ascẽdit ⁊ d sero dscẽdit:sz ipe nõ fuit bon astrolog :q: sol nõ mutat i suo circu lo pl vna vice q alia. Gl.dat aliã rõnẽ. Ista est vera q: d mane qs surgit:⁊ i mane maiorẽ labo rẽ põt sufferre. ¶ Op.q: fm h vr q dies hẽat. .xxiiij.horas.p.C.d ma.l.i.So.gl.q nõ hẽat ni si.xij.horas ⁊c.vt gl. Sz p hoc op.si hoc ẽ verũ q dies hẽat.xij.horas.⁊ tũc ñ dcrescit dies nec accrescit.dic q ẽ dies naturalis q hz.xxiiij.horas vt dies cũ nocte:qdã est dies artificialis.⁊ tunc dies qñqz crescit:qñqz dcrescit ⁊ sũt hore artifi ciales:qs dies hz sp.xij.⁊ nox.xij.lz qñqz sit ma io: dies nocte:verũ est:q: hz maiores horas.

Ex.l.sequenti.

¶ Passus quot pedũ eẽ dbeat ⁊ cui mẽsure.

i **Mitinere.** Op.d.l.ptinu .§. cũ ita.s.dv.ob.gl. dicit aliõ in ctib ⁊ nõ ẽ vez vt ibi dixi vobis sz Pe.q ibi nõ sũt miliaria limitata.

¶ Quero quot pedũ ẽ passus.⁊ dicit gl.q qn qz pedũ.sz qlit dz itelligi pes.dic q sz psuetudi nẽ ciuitatis:vt.l.semp.j.ti.i.⁊.l.nũmis.s.d leg. .iij.sz a quo dz icipi.⁊ dicit gl.q a cõtigẽtib edi

d ¶ Muris. finitur. ciui tas muris. finit.⁊ qua liter ciuitas sumat. adde qd no. bart. ⁊ ibi dixi in .l.i.§ finaũt .s. de ope. no.nun.

e ¶ Auctoritas supioris an ⁊ quãdo hoines pos sint ex se psti tucre ciuita tẽ.adde no. per barto.in .d.l.ex hoc iure.⁊ ibi di xi et barto. in.l.fin.⁊ ibi dixi.s. d col legi. illi.

f ¶ In italia an autez ad hoc vt sit ci uitas requi ratur cpalis dignitas p mo.⁊ Bar. hic videtur sentire q nõ ⁊ est tex.i.c. .i.de priu.et vide text.et qd ibi nota Bart .C.de metropo.be rito. li. xi.et .l.si duas.§. est ⁊ cum se .s. de excu. tuto. priuatur tamẽ ci uitas epo et honore si ip sum epm in terfecit.xxv. .q.ij.ita no. scdo quãdo ciuitas ptur baret electi. pape .c. vbi piculũ.§.ci uitas de ele. in.vi. Tertõ quando car dinalẽ interficiunt.c.felicis.§.fi.de penis.in.vi. Quarto quãdo ciuitas nõ permitteret epm vel inquisitorẽ punire hereticos.c.ad abolendũ.§. si ciuitas.de here.in.vi.ad predicta adde quod dicit Bal.de pace.con stan.in ver.nos romanos.q ciuitas sine preside ppriotetiã potest nõ tñ sine epo.vnde eps erit dominus nõ soluz spũalis sed etiã tẽporalis.i au ten.vt diffe.iudi.i.§.i.adde tamẽ q nõ omnes ciuitates habẽt episcopũ sicut multe in alamania.iij.q.ij.audiuimus.vide bal.in.l.rescripta.in.iij. colũ.C.de preci.impera.offe.⁊ late bal.in.l.si aliqua.de offi. pcon.in.l. ex hoc iure in.iij.col.s.de iusti.⁊ iur.⁊ bar.in.l.fi.in.ij.colũ.s.de colle.il li.⁊ bar.in.l.si heres.§.vicis de le.i.⁊ adde quod pau.de cast. in repe.d. .l.ex hoc iure dicit q quo ad spũalia reqritur cõsensus pape quo ad con stituendaz ciuitatez.quo vero ad tẽporalia vt hẽat cursuz causaruz ciui liuz ⁊ similia requiritur auctoritas imperatoris:⁊ pterea dicit q castra in archiepiscopatu tholosano quibus papa tantuz concessit episcopatuz non gaudebunt priuilegijs concessis ciuitatibus per regales constitu tiones.in dubio tamen vera queqz ciuitas habens episcopuz presumit esse ciuitas imperialis: qñ oliz omnibus ciuitatibus constituti fuerunt episcopi.c.q̃tum.de offi.ordina.⁊ in his quorum non est memoria sta tur istis coniecturis vt voluit Jnno.in.c.veniens de verbo.signi.⁊ qd ad esse ciuitatis non requiratur episcopus est textus in.c. episcopali.lxx. x.distin.Alexan.

g i Mitinere.quero quot.adde Barto.in.l.i.s.si quis cau.⁊ in .l.continuus.§.cum ita.de verbo.obli.⁊ dum Bart.refert glo.dicentẽ q passus est.v.pedũ.adde q pes est.xv.digitorum fm glo.xvij.q.iiij.c.sicut.

b ¶ Al ciuitate.adde Lynum in.l.rem nouam.C.de iudi.

a Erbuz oportebit. vt .l.talis vide ibi primo.
b ¶ Actiõis verbo.actionis ꝟbo continetur exceptio: qõ hz locũ ẽt in statutis ſz bal. in.l. peremptorias.i.v. col.C.sen.rescin.nõ poſ. ⁊ in.l.i.s.de exceptioni.
c ¶ Exceptio eſſet. loquiť de exceptiõe cõpenſationis. de qua p bar. i.l.ij. .s.ꝺ excep.
d Abeo. l ⁊ Sabinus.in .l.mater viꝺ Ly. ⁊ Bal. in.v.colũ.in .d.l.mater ⁊ bar.in.l. q a ꝺbitore.s.q̃ i frau. cre.
e Abeo. l libro.§ cõtractũ.Quid de donatione ⁊ transactione vide gl.i.l.ꝯctus.ad fin. .C.de fi. instrumẽ.⁊ ibi bal.in.i.col. ⁊ iõ per iſtũ tex.dicit gl. ⁊ bal.in. iiij. col.ꝺ iur.em phi.C.q̃ ſtipulatio penalis non ẽ contractus. qõ facit ad .q.de qua ꝟ per bal. ⁊ vide que dicũtur.j.l. pri. ⁊ ſic facit q̃ ſtatutũ non cõprehẽdat ſtipulationẽ de quo per Jmol.i.l.ſtipulationẽ in pn.ꝺ ꝟ. ob.
f Erba v ꝯtraxerũt ad de bart.in.l. .i.§.fuit q̃ſituz.s.ad trebel.⁊ iõ ſtatuta loquentia ꝺ cõtrahentibus nõ hũt locuz in teſtis.vt no. bar.poſt gl. i.l. teſtiũ .s. de teſta.⁊ vide per bart. in.l. ſi idem .s.de iudi.

ficijs forte ꝺbem⁹ dicere alr ſm ea q̃ diri.s.l.pri.aut dixit a ciuitate⁹ aut a puſio ⁊c. Sz an debeat fieri mẽſuratio p directũ an p vias q̃ ſt torte vel ẽ vallis ſi mẽſuro p decliuiũ vallis ẽ pl⁹ q̃ ſi recte ⁊ p aerẽ.⁊ forte ſi eẽt curreri⁹:tũc ꝺz fieri p viã quã vadit:ut.l.eos.i ſi.⁊ ibi no.s.ad.l. co:.ꝺ fal. Jdẽ quoquo mõ tractem⁹ de ſpacio rõne itineriſ:ut ibi pz. Sz qñ ꝺr ſi ciuitaſ puſina diſtat tñ a tali loco:tũc forte ſec⁹.nã nõ vr curã dũ ꝺ via p quã itur ſz ꝯmio q eſt in medio inter vnũ locũ ⁊ aliũ:⁊ fiet mẽſuratio p terrã ſi p eam poteſt iri.alias per aerez.⁊ hoc determinatũ eſt in quadã cõſtit.cle.extraua.que ſtatuit numerũ itinerum inter vnum locũ ⁊ alium.

r **Ei. Appellatõ.** §. ope legato

¶ Op.ꝺ.l.⁊ ſi nõ ſint.§.qd ergo.s.de aur.⁊ ar.le.gl.dicit ꝟ q̃ ibi ꝺ fauore.ſed ſolutio gl.nõ ẽ vſqz q̃qz ꝟa:q: hic loqť i legato ⁊ in ꝯctib⁹.dic ergo q̃ ꝓpria ſignificatio ẽ q̃ itelligatur ꝺ pfecto.ſz qñqz ꝓpter fauorez ampliať:vt ibi ⁊ vide.s.ad.l.fal.l.ſi is qui q̃drigẽta.§.q̃dã ⁊ qõ ibi dixi. Ex.l.ſequenti.

¶ Rei appellatiõe an veniat res q̃ nõ ſit i dñio

n **Omnis ⁊ rei** Op.ꝺ.l.qn.tus.§. argẽ

to.s.ꝺ aur.⁊ ar.leg.vbi appellatio rerum porrigiť ad eas q̃ ſũt i dñio nr̃o.dicit By.qñqz qõ dicit res cũ hac adiectiõe mea:⁊ tũc reſtringiť ad ea q̃ ſũt i dñio nr̃o.qñqz apponiť ſigno ſingulari:vt reliquo ſtichũ meũ.⁊ tũc dic vt.l.ipatoz.ꝺ le.iij.⁊.l.ſtich⁹q me⁹ erit.ꝺle.i.qñqz ſimplr appõiť hoc nomẽ res ſine adiectõe mea:et tũc dic q̃ ad res nobis ꝺbitas porrigiť.vide de ꝟ p Guil.i.l.i.s.ꝺ ſta.ho.⁊ plene dixi i.d.§.ar.

v **Erbũ oportebit.**

Op.q̃ futuz nõ ꝯtineat pñs:vt.l.nouiſſima.s.ꝺ iudi.So.ibi ꝺ pñti tñ fuit ꝯphẽsũ mõ q: tria ſũt tpa ꝑteritũ pñs ⁊ futuz. ¶ Quero qd ꝯtineat futuz:⁊ ſine dubio porrigiť ad futurũ p ſe ⁊ pñs:vt hic. Jtẽ ad ꝑteritũ vt ꝟbũ erit: ita dicit gl. Sz ad iſtꝺ op.ſz hoc.ll.q̃ ſũt ꝓlate i futuro ad ꝑteritũ vidẽtur extẽdi ꝯ.l.leges.C.ꝺ legi.By.dicit quoddã ẽ ꝑteritũ pfectũ ⁊ finitũ ⁊ ad id futuz nõ extẽdiť:vt.d.l.leges.⁊ i auť.vt cũ ꝺ ap.co.i pn.Quoddã ẽ ꝑteritũ nõ finitũ ſz extẽſũ in futuz ⁊ ad illꝺ futuz extẽdiť: vt.j.e.l. ꝟbũ erit.Quoddã ẽ ꝑteritũ pte finitũ ⁊ pte nõ finitũ:certe ad illꝺ qõ nõ eſt finitũ ꝑteritũ extendiť:vt.l.pe.C.ꝺ vſur. ¶ Quero ꝺ tpe pñti qd ꝯtineat ⁊ ꝯtinet ſeipz ⁊ ꝑteritũ:vt.j.e.l.ꝟbũ erit. futuz nõ:vt.l.ſi ſtipulat⁹ fueri.§.cũ ſtipulamur ⁊.l.ſi a colono.s.ꝺ ꝟ.ob. Jta dicit iſta gl.ſz ſicuti dixi mõ nõ ẽ vez q̃ ꝯtinet pñs ꝑteritũ rõne ſui ſz bñ pôt eẽ q̃ ꝑteritũ durat vſqz in pñs tps vt troia capta ẽ.i.durat:⁊ ꝟ ꝓbať in.l.ꝟbũ erit. ⁊.l.aureli⁹.§.tici⁹.s.de lib.le.⁊.l.fin. Vel dicas clari⁹ qñ cũ ꝟbo pñtis tpis iũgiť ꝓticipiũ ꝑteriti tpis ſemp pñs ꝺr ꝯtinere ꝑteritũ duratiõe vt troia capta ẽ.i.durat:ꝓbať.s.qõ vi aut clã.l.iſq i puteũ.§.qõ ait ꝑtor.vbi ẽ exp̃ſſũ.ſec⁹ ſi nõ durarz.vt.d.ll. Qualr ãt porrigať ad futuz dic plene vt.i.ſi ita.s.ꝺ aur.⁊ ar.leg. ¶ Venio ad ꝑteritũ qd ꝯtinet.⁊ dic vt gl.q̃ ꝑteritũ nõ ꝯtineat futurũ niſi extẽſiue vel rõne rei cui adijciť: vt q: legaui.vt.l.talis⁹ ſcriptura.i pn.s.ꝺ le.i.qõ plene dic vt dixi in.l.ſi ita.s.ꝺ aur.⁊ argẽ.leg.

Actiõis uerbo. [b] Aliꝺ q̃ actionis ꝟbo nõ cõtineť exceptio ꝓpria vt ꝟ i ꝓpria ſic:vt i.l.i.s.de except.ſic ꝺz itelligi gl.i.l.i.C.ꝺ iur.⁊ fac.igno. qõ eſſet verũ niſi exceptio eẽt⁹q: actio:vt.l.amplius nõ peti.in fi.s.rem ra.ha.

c **Reditores.** Jbi accipiendos.i. ad cõponẽdos ad ꝟ ne poſſit dicere i eoz fraudẽ datã libertatẽ vel vt poſſit impetrare ſeparationez ab heredibus ſm Jaco.de are.

s **J cui ex ẽpto.** Op.iſti.de ac.§.i.So.

vt i gl. ¶ Op.i.l.naturales.s.ꝺ ac.⁊ ob. Rñ.ille cui naturalr ꝺbeť ⁊ ſibi actõ nõ dať nõ ẽ creditor:vt ꝟ.ſz ſi dať actõ ẽ creditor. ¶ Op. q̃ creditor nõ dicať niſi ex ꝯctu.vt.l.i.s. ſi cert. pe. Breuiť pôt accipi creditor:ſz alluſionẽ vocabuli:⁊ tũc ꝺr creditor ꝓpria a credendo.alio modo dicitur creditor ſm cõunẽ vſuz loquẽdi: ⁊ tũc dicať is qui habet aliũ obligatuz.

Dminus. Soluit.i.ſoluer vult:⁊ ibi tardi⁹ ſoluit.i.ſoluere vult:ibi et tpe.i.ſine acceſſiõe tardati tpis. Jbi min⁹ ſoluit lz ergo ſortis ſolonẽ ſine acceſſiõe nõ ꝓcipiã ⁊ p dať pecunia nõ liberať debitor:vt.C.de ſolu.l. obſignatõe.⁊.l.tutor.§.luci⁹.s.ꝺ vſu.⁊ ſi accipere nõ poſſẽ peter acceſſiones ex tali mora ꝺbitaſ vt.l.iiij.C.ꝺpoſi.lz glo.aliter dicat ſz Ja. ꝺ are.

l **Abeo ⁊ ſabinus.** Dr ꝟ gl.ꝑciũ ſuccedit loco rei id ñ bñ coll.ꝟ:q: ſi res mihi abeſt ꝑciũ abeſt dicit tex.nõ ergo dicit qõ ꝑciũ ritũ deť ſicut res. ¶ Op.ad id qõ ꝟ not.ꝯ ĩmo vr q̃ nõ ſuccedat:vt.l.q vas.§.ſi.s. ꝺ fur.⁊ .l.vẽditor.i pn.s.ꝺ hr.vel act.vẽ. glo.dicit fallit ⁊c. Et i eo q̃ dicit q̃ fallit i actiõe qõ met⁹ cã.ñ bñ dicit:q: illa ẽ i rẽ ſcripta ⁊ dať ad id qõ ẽ lucrat⁹:vt.l.metũ.§.q̃ aũt.s.q̃ me.cã.⁊ iõ ſi ꝑciũ hz id venit i actiõe q̃ met⁹ cã. Jtẽ dicit gl. fallit i petitõe hrditatis ⁊ i trebellianica reſtõne i vniuerſalib⁹ ẽ vez q̃ ꝑciuz loco rei ſuccedit:vt.l.ſi rẽ ⁊ ꝑciũ.s.de pe.hr.⁊ de le.ij.l. ipator.in fin.⁊ doc.ponũt in.l.mr⁹.C.de rei vẽ. Jn ſingulari ẽ ſec⁹.ſz in ꝯtrariũ facit.l.vẽditor.i pn.s.ꝺ hr.vel act.vẽdita ſz falſũ ẽ.So.cogitabitis i eo q̃ dicit ꝺ re dotali dicã i.l.i.s.ſo.ma. Ex.l.ſequẽti.

¶ Contractus qs ꝓpria dicatur.

l **Abeo libro.**

Cõtractũ. [c] Tene mẽti gl.q̃ dicit ꝓpria eſt cõtractus qñ vltro citroqz naſcit obligatio.improprie quando ex una parte tñ.⁊ hoc no.p ſtatutis.

Ex.l.ſequenti.

¶ An mior ꝺbeat reſtitui aduerſ⁹ teſtũ factuz.

v **Erba cõtraxerũt**

¶ Ja.ꝺ are.põit caſũ hic valde no.põe q̃ mior fecẽ teſtũ:vult reſtitui aduerſ⁹ id an poſſet.certe nõ p iſtã.l.facit.l.ait ꝑtor i pn.s.ꝺ mi.

Ex.l.ſequenti.

¶ Bonorum appellatione quid ueniat ⁊ qualiť intelligãtur bona.

p **Riceps bõa.** [s] Gl.ꝟ tractat an appellatõe bonoz ꝯtineãť debita ⁊ creditа. ¶ Op.ꝺ.l.mulier bõa.s.de iur.do. Glo.ſoluit q̃ qñqz ꝟbũ bonoz põiť i ꝓuilegio ſeu bñficio:⁊ tũc large idẽ i teſtis ⁊c. Et ſic uides q̃ i ꝯctu ſi ꝓferas nomẽ bonoz itelligiť ꝺducto ere alieno.ꝯtra.l.i.⁊.ij.C.de hredi.uel act.uẽ.So. ibi trãſferuntť bõa ſub noie hrditatis:hic ſb nomie bonoz.hũiſtis in.l.hereditatẽ.s. de dona.

§ Rin- p cepꝭ qſ ꝓpe dicitur ꝓncepſ vide Jmo.i rub.ꝺ v.ob. ⁊ de hoc an ille in quem trãſeũt bõa trãſeãt onera:an ꝟo intelligať de ducto ere alieno. viꝺ bar.in.l.iiij. .C.ad.l. iul. de vi.⁊ vide bar.in.l.iij.i pn.s.de bo. poſ.cũ ꝯcor. per bal.in.l. ſi marito in prin.ſo. ma. ⁊ ibi Ang.q̃ dicit q̃ fiſci fauore nõ ſolũ ſi tranſferuntur ex ꝯctu ſublimi appellatiõe bonoz ſz ẽt appellatione hereditatis intelligitur ere alieno ꝺ ducto. tex.ẽ no.in.l.i.C. de here.vel acti. ven.

a Ei appellatõne.que ro an. An et qñ pcedat libell' giialis vid bar. i.l.i .s.d edẽ. ⁊ i rub. so. ma. i fi. ⁊ vid bar. p illũ tex. i.l .iij. §. armamẽta. de rei vẽ. ⁊ bal. i.l. edita. i. xi. colũ. cũ se. C. d eden.

b ¶ Sz ꝯ istõ vid qd not. bar. i.l. dual .§. fi. s. d f. vr. predio.

c Lienatiõis v bũ. de materia h' .l. hẽtur late p bal. i. c. i. § aut si libellario. qb. mo. seu. amit. et q dicat ꝓpe aliẽnatõ ⁊ qt mõis vid cũ dẽ i. c. i. d ali seu. ⁊ qd no. i.l. fi. C. d re. ali. nõ alien. ibi bal. ⁊ qd no. bar. i.l. q hẽat. d le. iij. ⁊ q dixi i.l. si ꝯ. C. d vsu ca. p ẽp. ⁊ oi no p Inno. ⁊ docto. i. c. epi. d re. ec. nõ alie. vbi habek ⁊ no. q alid ẽ alienare ius: ali ud ẽ trãsferre qz ẽt simplex locatio dicik trãslatio. l. fi. i v. fi. transtulerit. cũ glo. ⁊ ibi bal. C. d bo. auc. iu. pos.

d Epe ita. s vltis volũtatib'. vid bar. i.l. stipulatões nõ diuidũk. i. vij. q. s. d v. ob.

e Ognoscere. §. liberorũ appellatõne q veniũt appellatione liberorũ. vid q dixi. j. e. i.l. libo rũ.

f Enel te p d victõne penes ⁊ apd. vide gl. i.l. siqs i tãtã. in. v fi. apd. C. vsi vi ⁊ ibi bar.

g Oues. b §. h sermone. vid p bar. in .l. q p salutẽ d iurciur. et

¶ Op. s. d iur. fi l.l. eũ q. so. spãle ẽ fauore fisci. Venio ad id qd dicit gl. i vltia volũtate large interptatio dz fieri. ¶ Op. d. l. fi qs suũ. §. fi. cũ. l. se. s. d le. ij. ⁊ ad idẽ. l. nẽo ãpli'. §. fi. s. d le. i. dy. soluit qñqz bõa reliquũk i vltia volũtate sub nomie fideicõmissi: ⁊ tũc ꝯtinenk d̃bita ⁊ credita: aut i legatis: ⁊ tũc nõ ꝯtinenk. Pe. dicit ꝯ. quia exeq̃ta sũt fideicõmissa ⁊ legata: vt. l. i. s. d le. i. ⁊ .l. i. C. cõia d le. Et dicit ipe Pe. alr. aut loqk si reliquunk oia bõa: ⁊ tũc loqk ista gl. aut reliqt p tẽ bonoꝝ tũc loqk. l. fi qs suũ. §. fi. d le. ij. hoc refert cy. C. cõia d le. l. ij. tu circa h dic vt dixi plene i. d. l. fi qs suũ. §. fi. s. d le. ij. ¶ Quero q̃lik intelligãtur bõa. dic aut pferk a lege d rescrip. de bitis ⁊ creditis: vt. l. i. s. d bo. auc. iudi. pos. ⁊ l. .iij. C. ad. l. iul. d vi. ⁊ l. marito. s. so. ma. Et ex p dictis hẽs distincti. p te: qr aut pfertura pncipe i bñficijs: aut a lege: aut a ꝯtrahẽtib': aut i vltis volũtatibus. Ex. l. sequenti. ¶ Libell' an pcedat: peto a te oẽs res q̃s possides in tali villa: ⁊ an q petit fundũ videat petere seruitutez sibi debitam.

r **Ei appellatiõe.** Gl. ponit exẽplũ i libello gñalik ꝯcepto. ⁊ vid gl. q̃ icipit puta sic gñalik ⁊c. Sz quõ fuit admissus libell' ꝯtra casũ. l. i actiõe. s. d fur. ⁊ l. si i rẽ. s. d rei vẽ. dicũt qdã q ex stultitia rei q nõ opposuit: vt. l. vl. C. d an. exce. vel possum' diceẽ q loqk hic d libello supplicatozio nõ ꝯuẽtiõali. ¶ Quero ª an pcedat talis libellus peto a te oẽs res q̃s possides i tali villa. s. vos videbitis i. l. ticia cũ testõ. §. i. d le. ij. ⁊ d le. iij. l. vxorẽ. §. legauerat. ⁊ eẽ de ẽsti. spol. c. cũ ad sedẽ. p Inno. Põe q peto tale fundũ an videar petere suitutẽ fũdo debitaz gl. h dicit q nõ: sz ꝯtra istõ^b vẽ. l. via. §. fi fund' ⁊ .§. q̃cũqz. s. de p. ru. pdi. Breuik qdã dicunt q ista gl. dicit male. sz mihi vẽ q bñ dicat: qr ibi loqtur qñ fund' petik dari ⁊ sic psonali nõ ppterea venit suit': imo ẽ separatũ iudiciũ ꝯfessorie et rei vẽ. vt. l. fũdi. ⁊ l. fundũ s. d excep. sed cũ ago personali: ago vt detur mihi omne ius cuz fundo: quoniã peto funduz mihi dari.

r **Ecte dicimus.** Op. s. de vsufr. l. iiij. So. vt i gl. q̃ in oib' ptib' iuris male soluit nisi h ⁊ vid gl. q̃ icipit ibi placz. ista ẽ va: qr subiectiua ẽ sicut gen' ⁊ spẽs ps itegralis dom' ẽ pari es. ⁊ ista gl. vera ⁊ gl. q̃ ẽ in. l. q vsufructũ. s. d v. ob. ⁊ i. l. si mr. si qs itra. s. d excep. rei iudi. nesciunt qd dicant: ibi vos remisi semp ad istã glo.

Quod qut' muti'. Quõ rñ. su' ad rõnẽ pcedẽtẽ. dic vt gl. qr h ẽ vex q remãet vn' fund' lz fit diuisus si h diuidẽtes voluerũt q vn' remãeret: alias sec': vt dixi. i. l. iter quos. s. de dã. ifec. ⁊ l. p regõe. s. d acq. re. do. ⁊ plene pono. in. l. sti. ñ diuidũk. vbi tractam' istã materiã diuisibiliũ. ⁊ iduisibiliũ ⁊ i dictis. ll. hẽtis q dom' põt eẽ diuisa: ⁊ pies i medio ẽ idiuisus: ⁊ tũc dom' dẽ diuisa. ⁊ sic ẽ i arboze q̃ ẽ i ꝯfinio ⁊ ẽ bonũ scire illõ an sit vn' fũd' vel duo pp id qd bũisti i. l. iiij. in pn. s. d acq. pos. qr si est vn' fũd' sufficit intrare in vna parte sui. si plures oportet q in omnes ingrediatur.

a **Lienatõis** vbũ'. Mo. q res q̃ p hibek alienari ⁊ vsucapi phibek. vt. l. vbi. s. de vsucapionibus.

Oratio. Dic qd sit ꝯiũcta ⁊ disiũcta ⁊ soluta dicã i. l. sepe. j. e. gl. format vnã. q. no. ⁊ dicit q soluta i dubio hẽtur p ꝯiũcta ꝯriã gl. hẽs. j. d re. iur. l. in eo q. §. vbi sz qd hic dick verius est ⁊ no. p By. in. c. i alternatiuis. ex de reg. iur. li. vi. ⁊ dicã. j. e. l. sepe.

s **Ilua cedua.** Mo ualis. Pone exẽplũ ex. e. c. i. ⁊ c. quid sit.

l **Itis** nomẽ. Quero an litis appellatione itelligak añ lit. ꝯte. vel post gl. h q añ lit. ꝯte. ⁊ vide i. l. cãs. C. d trãsac. ⁊ i .l. i. s. d testi. tenui vobis q añ ⁊ post i. l. ãpli'. s. rẽ ra. ba. ⁊ videk mihi q sit casus ex. e. c. ex pte.

q **Ui neqz.** Solutũ. Tene mẽti gl. q̃ icipit ciuitatis forte i fi. gl. ⁊ l. q in carceẽ. s. q mecau. loqk qñ fit pmissio a carcerato ei q ipz icarcerauerat indebite. sec' si debite: qr valet instrumentũ ẽt exñs in carcere. Ex. l. sequenti. ¶ An dictõ nec vl neqz fit copulatiua vl disiũctiua ⁊ qñ disiuncta ponik p cõiuncta. ⁊ an q pstat opez furto teneatur cõditione furtiua.

s **Epe ita** cõputatuz. Bñi ista est vna pulchra lex ⁊ habz pulchrã materiã q̃. h. d. Ofo ꝯiũcta ponik p disiũcta nisi iuris dispositio als repugnaret. disiũcta vo posita iter gen' ⁊ spẽz ponik p ꝯiũcta. soluta vo in aliã resoluik ad quã facti q̃litas ⁊ iuris dispõ adaptak. Ex pzio dicto hẽs q iter dũ ꝯiũcta p disiũcta ponik ꝯ in. l. si hẽdi plures .s. d ꝯdi. isti. ⁊ l. si ita qs stipulek sibi. s. d v. ob. Sol. istõ est vex nisi iuris dispositio repugnarz: qr tũc assumik p disiũcta. sz ista sol. ẽ vera i se: sz q̃tum ad tex. istũ non ẽ necessaria. iste tex. ponit copulã iter duo adiectiua copulatiue nõ respectiue: vt agnatoꝝ gẽtiliũqz. quo cãu talia adiectiua assumunk p duab' oꝗonib': ⁊ tũc nõ requik cõcursus ãboꝝ: vt. l. ea tñ. s. d le. iij. Sed qñ poneret respectiue: vt petr' alb' ⁊ niger. ista duo adiectiua ponunk respectu substãtiui: ⁊ tũc requik concursus ãboꝝ: vt. l. ticie textoꝝ. s. d le. i. Ex istis vbis ego solit' sũ dare vnã distictionez quã plene dic. vt. l. si is q ducẽta. §. vtrũ. s. d re. du. vbi tractaui materiã copulatiue. ¶ Quero d dictiõe nec. ⁊ d dictiõe neqz. an sint coplatiue vl disiũctiue ⁊ h ãno feci te notare vnũ tex. i. l. si ita qs stipulek. s. d v. ob. vbi bz vi aduerbij negãdi copulatiue. ¶ Ueniam' ad materiã disiũctiue: hic dẽ q disiũctiua ponik p ꝯiũcta ꝯ. l. si hẽdi plres. s. d ꝯdi. isti. ⁊ l. h vba ille aut ille. j. e. Rñ. h cadit disiũctiua iter gen' ⁊ spẽz: iõ accipik p cõiũcta vt h. ita itelligũt qdaz in. l. si qs ita d dictiõe seu. s. d aur. ⁊ ar. le. ⁊ ibi dicebam. ¶ Sz op. ꝯ istõ de. l. i. s. d re. du. fm vnã lec. ibi positã b: euik disiũcta q̃ cadit iter gen' ⁊ spẽm: ⁊ sic iter totũ vle ⁊ ptẽ subiectiuã seu pdicamẽtalẽ tũc sumik p ꝯiũcta: sz qñ ponik iter totũ ⁊ p tes itegrales: tũc sec': vt. l. loc'. j. e. ¶ Sz op. ⁊ vẽ q disiũcta sumak p idest: vt. l. iij. s. ad. l. ac gl. vbi cadit iter gen' ⁊ spẽm. So. istõ fit pp leges q̃ postea sequũk: vt repugnãtia iura euitenk d isto so nõ dico pl' dixi ãno i. l. cũ qdã. C. d v. fi. ⁊ ibi p doc. ⁊ dicã plene i. l. si is q ducenta. §. vtrũ. s. d re. du. ¶ Ueniam' ad solutã dẽ h q soluta qñqz accipik p cõiũcta ⁊ qñqz p disiũcta. ꝯ. j. e. l. triplici. vbi p ꝯiũcta vẽ accipi. In h sunt gl. cõtrarie. vna ẽ i. l. alienatiõis. §. fi. s. e. q i dubio accipik p ꝯiũcta. Quidã dicũt sic. aut loquimur i iudicijs aut i cõtractib': aut i vltis volũtatib'^b aut i legib'. Si i iudicijs: ⁊ tũc nisi aliõ d mẽte pferẽtis appeat iterptamur sz mẽtẽ pferẽtis: vt. l. si qs itẽtiõe. s. d iudi. ⁊ no. p gl. i. l. alienatõis. i fi. s. e. Si i vltis volũtatib': ⁊ tunc aut ista soluta cadit iter psonas ⁊ accipik p ꝯiũcta: vid qd dixit no. bart. per istũ tex. i. l. i. .s. ad .l. iul. maic. Itẽ dixit bar. i. l. diuortio. §. q in ãno. s. soma. q si promitto tibi fruct' talis fũdi q bis i anno ibi nascebãk tñ itelligik d pmis. Itẽ dixit nota. bal. i. l. lz i. q. iiij. C. loca. q si pmitto tibi reficere molẽdinũ itelligik d pmo tñ vide ẽt bar. i. l. inter stipulãtẽ .§. sacrã. s. d v. ob. itẽ vid q p istũ tex. dixit bar. i. l. si exne' .s. d cõdi. ob cãz ⁊ vid q dixi p' barto. i. l. grece i pn. .s. d fide ius. ⁊ ponit dñs alex. i. l. si finita. i pn. s. d dã. isec. et ad istũ .§. h fmone. vide bar. i. l. dotis d iur. do. nõ tñ hz locum iste tex. ⁊ similes i pbibitio. sicut i pmissiõe. l. h nenus. ⁊ ibi gl. ⁊ doc. de cõdi. ⁊ de. q no. ⁊ no. bal. i. l. si vt ppo nis. la. i. C. quõ ⁊ qñ iu. ⁊ d itellectu h' regule vide no. bal. in .l. iuit'. i fin. .C. d pcu. et dicit bal. i. l. q p salutẽ. d iurciurã. q statutũ q dicit fieri dbebere cõpromissũ itelligtur semel tñ sz cũ effectu ⁊ iõ si arbik mozik iteruz fieri dz. vid tñ q no. bal. in. l. ea lege. .C. de cõdi. ob cau. i v. not. circa h ⁊ vide bal. i .l. si vt ppo nis. circa fi. C. quõ ⁊ qñ iud.

a m **Quẽtiũ.** noia ꝺbitoꝝ. vtꝝ noia ꝺbitoꝝ sint mobilia vel imobilia. uide qꝺ no. bar. i. l. i. §. argẽto. s. ꝺ aur. ⁊ ar. le. latiꝰ p bal. in. l. pe. s. ꝺ au. tu. no. Guil. i. l. i. s. ꝺ sta. ho. ⁊ bal. i. l. si arrogator. de adop. i afi. pe. col. vbi dicit noia ꝺbitoꝝ esse ãpliꝰ q̃z mobilia vel imobilia p. l. q̃z tuberonis. alte. hic ⁊ adꝺ bonũ tex. i. l. ꝺñ azenone. circa fi. ꝺ qua. ꝑscrip. et p bal. ⁊ ang. i. i. si ꝓstãte. §. fi. so. ma. ⁊ ibi p ro. ⁊ adꝺ qꝺ glo. magna i. l. fi. in q. cau. in i te. re. nõ est ne. tz simpli cit q̃ cõputenk iter im mobilia. tex. aũt i. l. i. §. eract. de rei vẽ. cõputat i ter mobilia sz qd ꝺ ãnuis redditibꝰ an cõputenk iter imobilia: ⁊ ẽ tex. in auẽ. ꝺ fi alie. §. nos ergo i v. ciuilia. ⁊ i. l. iubemus. C. ꝺ fac. sã. ec. q̃ fic. q̃ i tellige si tallis redditus erat lõgo tẽ pore duratu rus vel in p petuũ. ⁊ p ꝺ facit tex. i. c. q̃relã. ꝺ elec. ⁊ qꝺ no. bar to. i. l. fi. s. q̃ bo. vbi iterdictũ qꝺ da tur ad imobilia dak ad ꝑdictos red ditꝰ lõgo tpe ꝑstitos alias aũt cõputa renk iter mobilia. ⁊ itavo luit bal. i. c. i ꝺ feu. cog. ⁊ fuit sen. fed. ꝺ senis i cõsi. lxxvi. ⁊ bal. i. l. ꝑuilegia. ꝺ fac. san. ec. bar. i. l. scien dũ. q sa. cog. tu viꝺ oino bal. i. c. i. circa ꝑn. i fi. de pac. teñ. vbi q̃rit qd ꝺ no mibꝰ ꝺbitorũ: qd ꝺ fru ctibꝰ separis a solo vel fi: ⁊ qd ꝺ pẽ sõibꝰ an eq pank fructi bus separis vel nõ ⁊ an i ter imobilia cõputẽk. viꝺ bal. i. d. c. i. ꝺ feu. cog. §. i. ⁊ in. c. i. de ꝓtro. iter va sal. ⁊ eꝑz. cir ca ea q̃ diri ꝺ ãnuo reddituviꝺ bal. i. l. ꝑuilegia. ⁊ i auẽ. igres fi. i. ri. col. de sa. san. ec. et i. d. l. iubemꝰ ⁊ in. l. i. C. ꝺ

vt. l. triplici. j. e. Et rõ: q: etiã disiũcta ꝑ cõiuncta accipiẽ: vt. l. cũ qdaz. C. de ꝟb. sig. aut cadit inter res seu onera iniũcta: ⁊ tũc aut ista onera ẽ iungunk p modũ legati seu fideicõmissi: ⁊ tunc ꝑ legatarijs interꝑtamur ⁊ hz viz copule: vt. l. cũ delaniõis. §. pe. s. ꝺ fun. instru. aut ista onera iniũgunk p modũ cõditiõis: ⁊ tũc fauemꝰ hẽdi ⁊ accipi põt ꝑ disiũcta: vt. j. e. t. i. in. l. i eo. §. vbi ꝟba ⁊ p. l. si qs sub cõditõe. s. fi qs omi. cau. te. ⁊ ibi est rõ. aut ista soluta ponik in cõtractibꝰ: et tũc gl. q̃ est in. l. alienatiõis. in fi. dicit q̃ cõtra ꝑ ferentẽ fiet iterꝑtatio: vt. l. veterib⁹. imo ꝺz dice re cõtra eũ ꝑ quo ⁊ ad cui⁹ vtilitatẽ ꝑferunk ꝟba: ⁊ sic in dubio i fauorẽ debitoris: vt. l. i eo. §. vbi. j. ꝺ reg. iur. ⁊ qꝺ not. in. l. veterib⁹. s. ꝺ pac. Si ꝟo ponunk in legib⁹ ⁊ tũc hẽmus. l. istã: qa aut apparet ꝺ mẽte ⁊ illi stam⁹ ⁊ in dubio accipi tur ꝑ cõiũcta vt in ꝑn. isti⁹. l. vbi interdũ soluta ponik ꝑ separis. igik in cõtrariũ est regula q̃ ꝑ cõiũcta accipiak. ¶ Venio ad vltimã ꝑtẽ dicik ꝟ q̃ q ꝑstat opẽ furto tenek cõditiõe furtiua. ꝗ de cõdi. fur. l. ꝑinde. so. gl. q̃ est ꝟ dat multas solutiões. quidã tenẽt q̃ tenek hic furti. alij dicũt cõditiõe furtiua si ad eũ peruenit: q̃libet est ꝟa in se. dic ꝑm Ja. ꝺ are. q̃ ille q ꝑstat opẽ furto ñ tenek cõditiõe furtiua nisi in subsidiũ cũ fur nõ est soluẽdo: vt. l. peculiũ. §. si opas. s. ꝺ peculio. ¶ Itẽ op. dicik hic q̃ q ꝓestat opẽ seu ꝓsilium tenek: cõtra q: nemo ex ꝓsilio obligak: vt. l. iij. i fi. s. man. Breuik distigue vtrũ esset aꝰs factur⁹ vel nõ. gl. hic tractat. dixi vobis in. l. nõ solũ. §. si mãdato. s. ꝺ iniur. ⁊ videbitis i. l. cõsilij. j. ti. i. ⁊ p Bꝟ. in. c. ex cõsilio. ex̃ de re. iur. li. vi. ¶ Ulteri⁹ op. q̃ vlpian⁹ cõtradicit labeoni. gl. nitik soluere. sed nihil est qꝺ gl. dicit. sz ver⁹ intellect⁹ est q̃ nõ ꝓtradicit. Debes scire q̃ cõsiliũ sumik duob⁹ modis. vno mõ ꝑ put referẽ ad aliũ: vt occidat illũ: ⁊ hoc mõ sumik in. l. furti. §. cõsiliũ. s. de fur. ⁊ insti. ꝺ fur. §. ope. alio modo ꝓsiliuz ꝑ dolo: vt in ti. de his q̃ in frau. cre. ⁊ in ti. q ⁊ a q. man. li. nõ fiat. mõ labeo loquik de ꝓsilio qꝺ impartitur alteri pap. cep. cõsilium scꝺo modo nam nõ potest dici dari opem furto nisi sim in cõsilio. ibi in fraude ⁊ dolo.

c **Ognoscere. Libe**ro: rum appellatiõe. Uide gl. q̃ incipit ẽt naturales in fi. dic q̃ ibi diri generi vel posteris ꝟ loquik de appellatiõe liboꝝ. facit qꝺ no. p di. in. c. ꝑuilegiũ ꝑsonale. ex̃ de re. iur. li. vi.

p **Enes te.** Põe exẽplũ p. l. ti cia. §. gai⁹. s. ꝺ le. iij.

i **Ila uerba.** Facit ad qõnez an excõicat⁹ pos sit eẽ arbitrator. dñs Ja. disputauit bonoñ. nec ꝺterminauit. dicã in. l. cũ pr̃. §. hẽditatem. la. i. de leg. ij. ⁊ in. l. ex facto. s. ad treb. ⁊ videtur text. q̃ possit eẽ. q: videtur capax iuris ciuilis cũ possit ꝓtrahere ⁊ nõ est oino exclusus a iure ciuili tñ videk cõtra istam. l. ibi dicã.

s **Liẽdũ ẽ he**redẽ Quero qñ dẽ filijs tuis ad quos extenditur. dicam in. l. gallus. §. nunc de lege. s. de li. ⁊ posthu.

i **Ilud ẽ ca**pere. Pone exemplũ p ea q̃ no. i. l. in

suffragio. vbi tz q̃ censeak inter imobilia: ⁊ idẽ Ang. in. l. cõstãte. §. fi. s. so. ma. adꝺ no. p abb. in. c. nulli. ꝺ re. ec. nõ ali. vbi ẽt dñs Ant. refert qꝺ gl. i. c. ij. de re. ec. nõ ali. i. vi. dicit q̃ iura ꝟsitutis: ⁊ alia iura ꝓcorꝑalia cẽsenk imobilia. facit tex. in cle. exiui. de v. sig. in. §. cũqz ãnui reddit⁹. vbi dicik q̃ ãnui reddit⁹ cõputenk inter mobilia: sz Abb. dicit q̃ ꝓprie dicik tertia spẽs nisi necessario deberẽt cõprehendi ꝟb aliquo extremorũ puta in dispositiõe quã oz ꝓprehẽdere vniuersũ patrimoniũ hominis: tunc dicendũ est vt dicit bar to. circa nomia debitorũ vt in. l. ꝑt. ff. de au. tu. ⁊ adꝺ ꝺ isto ãnuo reddi tu no. in. l. ẽt in. iij. col. p bal. C. ꝺ exe cu. rei iudi. ⁊ idẽ qꝺ supradictũ est de ãnuo red ditu. tz bal. i. l. hac edictali. §. bis il lud. in. ij. colũ. in duob⁹ locis. de se nup. ⁊ io. an. in addi. spe cu. i titu. de fruc. ⁊ interes se. §. ij. scias bonũ verbũ ꝺ actiõe. ⁊ ꝺ materia ista vide p bart. C. si aduer. transac. in. l. i. ⁊ ij.

ADDE an nomina ꝺbitorũ sint bõa mobilia vel i mobilia bar cõsi. l. bal. cõsilio. lxxx. ij. li. oldr. ꝓsil. ccxviij.

b c **Uz bisextus.** ꝓro iudex. adꝺ bal. in. c. i. in ꝑn. quo tẽ. miles. vbi dicit q̃ sũt varie opi. vt plene no. in. c. lz. ꝺ sup. neg. prela. i nouella. ⁊ tot dies hz quot maior ꝑs mẽsiũ dominiq: fauores tẽ. alij aliter dicunt adꝺ ꝟz cum ibi ar. q̃ dies q̃ nõ est magna ꝟz ciuilẽ cõputat. nõ numerak inter dies termini. l. auũculus. s. de v. sig. ad materiã viꝺ baldũ ⁊ imo. i. l ꝺ diuisiõe. s. so. ma. ⁊ bal. in. l. i. §. i. s.

omnibus. s. de dona. cau. mor.

f **Rugẽ pro red**ditu. Uide gl. q̃ incipit. s. lupinũ ⁊ faba in fi. facit ad. l. siqs ꝑmittat. x. coꝝbes frumẽti intelligik de isto melioꝝ seu nobilioꝝ ꝑm cõem vsuz loquẽdi vt hac. l. labeo. s. de sup. le. Ja. ꝺ are. facit. l. semper in stip. de re. iur. Ex. l. sequenti.

¶ An patris appellatiõe cõtineak auus.

f **Ilii appel**latiõe. Bicem⁹ plene in. l. liberoꝝ. j. e.

b **Oues. Hoc ser**mone⁹. Uiꝺ gl. q̃ incipit dedi. c. ꝑ libertate in. l. ꝟ edicto. dic vt ibi. Item ibi sed q̃uis dos. ⁊ rõ nota. ibi. Item ibi a seio: sed ibi sunt alia verba extensiua alterius nature.

Ex. l. sequenti.

¶ Nomina debitoruz an veniant appellatiõe mobilium ⁊ imobilium.

m **Quẽtiũ.** Querit gl. an noia ꝺbitorũ sint mobilia vel imobilia. ⁊ dic vt i gl. quã tene mẽti. sz. l. quã gl. alle. qñ ⁊ qbus quarta ꝑs loquik de q̃rta. nos q̃rimus ꝺ iure obligatiõis. dicit Bꝟ. in. l. põt. s. ꝺ auc. tu. aut actio cõtinet mobilia: ⁊ tũc mobile erit. ⁊ ꝟ sentit gl. in auk. de no alie. vel pmu. §. i. coll. ij. ⁊ C. ꝺ sa. san. ec. l. iubem⁹. ⁊ i. l. i. C. si aduersus trãsac. qd dicem⁹. dico q̃ noia nõ sũt mobilia nec imobilia: ⁊ ꝟ q: nõ tãgibilia: ⁊ ẽ genus p se. vt. l. a diuo pio. §. i. s. ꝺ re iud. ⁊ l. q̃ tuberonis. §. i. s. ꝺ peculio. ꝺ fructib⁹ ⁊ ĩteresse: tñ hz nõ sint mobiles vl imobiles: tñ qñ hẽmus iudicare an sint mobiles vel imobiles hz locũ dictũ Bꝟ. ⁊ gl. q: iudicak ꝑm naturã eoꝝ que ꝺueniunt in ea. Ex. l. sequenti.

¶ Si statuitur terminus vnius mensis ꝺ quot diebus intelligitur.

c **Um bisextus.** Bꝟ hic q̃ bisext⁹ est in calẽdis postea dicik q̃ qnta die calendarũ in ea ꝑte mẽsis que denoiak a calendis.

¶ Op. s. ꝺ diuersis ⁊ ꝑpalibus ꝑscripti. l. ij. vbi illi duo dies nõ ponunk ꝑ vna. Breuiter dic qñ qz tẽs apponik p dinumerationẽ diez: vt. xxx. dierũ: ⁊ tũc dies ĩtercalaris ẽ dies: qñqz p cõputationẽ mẽsis ⁊ ãni: ⁊ tũc dies ĩtercalaris nõ auget mensẽ vel ãnũ. ¶ Quero iudex b dat terminũ vni⁹ mẽsis ꝺ quot dieb⁹ ĩtelligik mẽsis ⁊ videk q̃ ꝺ. xxix. vt ꝟ. In ꝓtrariũ q: ꝺ. xxx. vt. l. miles. §. sexagĩta. s. ꝺ adulte. ⁊ l. ediles aũt in ꝑn. s. de edili. edic. ⁊ l. sancim⁹. §. sinaũt dubi⁹ ꝓiũcto. §. in hac. ꝺ iure ꝺliberandi. imo vr̃ q̃. xxx. dies accipiãk cũ dimidia: vt. l. vbi. j. ti. i. ¶ Ulteri⁹ videk q̃. xxxi. dies accipiank: vt. l. ij. §. i. ⁊ l. fi. §. i. C. de tẽ. ap. dñs Ant. format istã. q. ex̃ de elec. c. q̃ sit piculosuz. li. vi. ⁊ determiat q̃ dz intelligi ꝑm q̃ mẽsis currit: vt mõ sumus i augusto q hz. xxxi. dies ⁊ septẽber hz. xxx. mõ si vicesimak tia die augusti dak dilatio vni⁹ mẽsis: tũc hodie incipit terminus ⁊. xxij. die septẽbris finiak mensis: ⁊ hoc est verum nisi aliud exprimat. Sed i contrarium facit. l. vbi lex. j. ti. i. Sed intelligamus ꝑm distinctionẽ istam.

n **Otionem.** a Nota istaz. l. ad vnũ q̃ in ꝑtibus.

istis dicitur:ego de puincia tuscie:de puincia ducatus:⁊ de puincia marchie ⁊c̃.hic videtur cõtrariuz:q: soluz illa est puincia que est separata ab italia. gl.aliter videtur velle in.l. pe.C.de prescrip.lon.tem.⁊ ibi per Ly. •

Ex.§.sequenti.

¶ Testes an veniant appellatione instrumẽto ruz.⁊ an seruus factus liber possit testificari de eo q̃ vidit in seruitute.⁊ minor factus maior de eo q̃ vidit in minori etate.

Instrumentorũ appellatõne Gl. dicit q̃ testes appellatione instrumẽtorũ continẽtur interpretatiue.certe nõ placet:q: interpretatõ sumitur ex allusiõe vocabuli:vt.l.i.§.si cerpeta.⁊.l.tignuz.j.e.sed allusio vocabuli est qa dicitur instrumentũ q̃ instruit cãm:vt.l.i. de fi. instru.⁊ sic testes ⁊ forte ꝑm hoc ista glo.nõ bene diceret.sed gl.ista respexit cõmunẽ vsũ loquẽdi ꝑm quẽ allusio vocabuli nõ habet locuz tunc quãdo diffinitio nõ cõpetit.hoc posui in.l. omnes populi.¶ Querit glo.an ꝑuus factus liber possit ferre testimoniũ de eo quod vidit in ꝑuitute.⁊ minor fact⁹ maior de eo qd̃ vidit ĩ minori etate.dic vt in glo.que optime dicit. similez gl. habes in.l.iij.§.lege iulia.§.de testi.⁊.l.ad testium.§.de testa.sed limita glo.in eo q̃ dicit ĩ pupillo quod veruz est si erat primus pubertati q̃ aliquid potuit concipere:vt.l. excipitur.§.i.§. ad sil.

b **Ec uerba.** Ista lex fac̃ ad .q.de qua dixi ĩ .l.qui duos.§.i.§.de manu.te.qũ dicat̃ dies ⁊ qũ nox ⁊ dixi in.l.aut facta.§.d̃ penis.

n **Epos proculo.** [a] Illud dicimur posse quod cõmode possum⁹ de vbo potest dixi vobis in.l.i.d̃ iniu.te. ⁊.l.gallus.in prin.de li.⁊ posthu.

Ex.l.sequenti.

¶ Sequentia restringunt precedentia.

s **I cum funduz.** Nota istum casuz q̃ sequentia restringũt precedẽtia.facit p̃ his que fiunt in instrumẽtis p̃mitto defendere aduersus omnes ⁊c̃.licet hodie ĩ cõtractibus ponant̃ verba multũ larga que nõ restringunt.tamẽ casus est hic nota.

e **Dificia.** Ista.l.cuz gl. facit q̃ ciuitas statutũ facere potest q̃ quis sit ciuis.fac̃.l.i.§.ad munici.⁊ allego vobis in.l.si is qui p emptore quãdo quero quãdo dicit bẽatur p ciue.

Perfecisse. Tene menti glo.

t **Riplici modo.** Not. q̃ verba ista ticius ⁊ seius heredes sũto ĩducunt cõiunctionez re ⁊ verbis. quod est contra opinionẽ Pe.recitatã per Ly.ĩ.l.i.§.is ita.C. de cadu.toll.¶ Item nota q̃ inter eos qui sũt positi in diuersis ofonibus p verbuz vel cõiunctio nõ cadit.itẽ quãdo solute ofones sunt.itez quãdo cõiuncte:vt.l.i.§.is ita.C.de cadu.toll. ⁊ casus est in.l.si cuz in annos.§.i.§.q.mo. vsufru.amit.multa alia dixi in.l.re cõiuncti.⁊ vide gl.que incipit iungit nouuz cõplexus ibi d̃ dimidia.scilicet eadez ⁊ tunc erunt cõiuncti re ⁊ verbis.vt notat glo.j.que incipit re ⁊ verbis:ibi in quo est coniunctio re nõ verbis immo verbis ⁊ non re.

t **Iguríi.** Vide glo.que incipit alias regatur ibi tabena.So.argu.ab ethymologia vocabuli est ꝑbabile nisi repugnaret natura vocabuli vt ibi vel diffinitio.dixi.§.de testa.l.i.de iusti.⁊ iur.l.omnes populi.

Ex.l.sequenti.

¶ Si represalie sunt cõcesse per patauinos cõtra mediolanenses.an mediolanensis habitãs placentie possit p represalijs capi.⁊ an sit differentia inter ciuitatez ⁊ puinciam.

p **Rouinciales.** Op.§. ad municip.l.assumptio.Sol.huius cõtrarij timore.l.nostra legitur duob⁹ modis.vno modo eos qui ex puincijs nati sunt:⁊ sic cõcordat vl̃ nõ subaudi tm̃.⁊ tũc dic ad.l.assũptio.q̃ aliõ est in ciuitate:⁊ aliud est in puincia.⁊ vide istã glo.Sed formemus qõnez⁹ ad huius declarationẽ.¶ Concesse fuerũt represalie in ciuitate padue cõtra Mediolanũ:modo quidã d̃ mediolano habitabat placentie:cuz transiret per ciuitatẽ padue fuit ibi captus:an possit ibi capi.et hec lec.videtur facere q̃ nõ ẽ mediolanũ. In cõtrariuz facit glo.hic posita:q: aliud dicitur esse in ciuitate:aliud in puincia. Jac.de are.⁊ Gl. sequendo euz dicunt q̃ illud q̃ glo.dicit nõ est veruz in eo q̃ dicit quod aliud est in puicia:aliud in ciuitate.ad.l.assumptio cõsiderat veritatẽ ⁊ rigorez iuris.ista.l. cõsiderauit cõnem vsuz loquẽdi. Et p hoc cõcludit q̃ padue nõ possit capi.Sed illud nõ videt̃ verũ:q: q̃ cõis vsus loquẽdi sic se hẽat est facti:⁊ in ptib⁹ nr̃is est contrariũ q: ẽt aretini vocant̃ q̃ habitãt ꝗ ⁊ nõ hãt domiciliũ aretij.Bũs Labertin⁹ de rãponibus d̃ bononia disputauit istã.q.ᶜ⁊ ꝓsuluit in ciuitate lucana in fili.q.q: fuerũt cõcesse repsalie vni de luca cõtra florẽtinos ⁊ hoies florẽ.mõ qdaz origine florẽtin⁹ habitabat luce:an possit ibi capi:⁊ dixit q̃ nõ:q: florentinus seu de florentia dicitur qui ibi conuersatur ⁊ morat̃ur.argu.l.i. §.bestias.§.de postul.quia magis inspicim⁹ᵇ. accidens q̃ originem.sed credo q̃ ip si veruz dicant non per rationes eoruz sed per aliaz:quia represalie conceduntur propter delictum populi:⁊ ideo debent intelligi represalie concesse contra florentinos:scilicet pr̃tes.⁊ ad hoc induco.§.de magi.conue.l.i.in prin. Et ibi videtur tex.cum glo.quod sine dubio est veruz ꝑm opi. Jac.de bel.qui dicit q̃ represalie non possunt concedi:nisi contra illos de popullo qui delinquunt:vt ipse no.in auk.vt non fiant pignora.ĩ prin.Sed an predicta sunt vera dubito:intẽdo tamen facere vnuz tractatum de represalijs ⁊ eis q̃ ibi dicaz stabo.hec in ꝓcessu lectõis sufficiant Sed pro hoc sciendo:vt sciamus interpretationem horuz nominuz.sed primo examinem⁹ an glo.dicat veruz:an sit differentia inter ciuitatez ⁊ prouinciaz:⁊ dico q̃ nulla differentia est:quia debet intelligi dum dico perusinuz intelligo origine:vel q̃ hic habeat domiciliuz:⁊ hoc ꝓbatur hic ⁊ in.l.i.§.ad muni.⁊ ibi dixi. Sed quid si nõ dico perusinũ sed dico q̃ talis de perusio quid significat:an q̃ bẽat ibi domiciliuz:vl̃ habeat originez[e].⁊ credo q̃ significet ꝑm cõnem vsum loquendi:scilicet originem ⁊ non domicilium:vt.l.i.in fi.§.de tuto.⁊ cura.da.ab his.et probatur in.l.assumptio.§.ad mun.vbi hoc tetigi.⁊ in.l.i.illius ti. Ex.l.sequenti.

¶ Bastardi an dicantur de domo an de familia vel agnatione.

iuri.⁊ dã.da. ĩ.vi.⁊ i.c.statutũ.§. cũ ⁊ ibi gl.ĩ v.oli dicebam⁹. d̃ rescrip.ĩ vi. ⁊ vid̃ Ja.de bel.ĩ auk. vt si fiãt pignora.⁊ io.an.ĩ regula si dz aliquis. ⁊ p imo.ĩ ru.§. so.matri.

c ¶ Disputauit istã.q.et qd̃ appellatiõe ciuiũ cõtineãt icole ibi hãtes ꝓsuluit bal. p hãc.l.p.c.dilecti d̃ so.cõpe.⁊.l. heres abs̃.d̃ iud. ⁊ seqt̃ Arc.ĩ c.canonũ.statuta:ĩ v.ꝓsuluit ⁊c̃.d̃ ꝓsti. adꝑ no.bal. ĩ.l.si si spãli. .C.d̃ te.⁊ in .l.ciui.C.de ap.⁊ qd̃ scrip̃si p⁹ bar.in .l.ij.§.c. allegãdo bal.de pa.ꝓstã.ĩ v. noia. ¶ Et dic̃ bal.ĩ.l.i. sule.d̃ iudi. q̃ repsalie ꝓcesse ꝗ ciuitatẽ ꝓhendũt comitatũ.ꝗriũ sẽtiro.ĩ.l.si finita.§.si d̃ ve. d̃ dã. ĩsec.p bal.ĩ auk.et oino ne vxor p mari. vbi bñ explicat materiã repsaliarum.

d ¶ Magis ĩspicim⁹ ⁊ istd̃ tz cy.⁊ doc. ĩ.l.si eadẽ.p gl.ibi .§. de of.as.⁊ ita vicit fuisse padue d̃termiatũ ⁊ bald.in rub.C.si a ñ ꝓpe.iudi.⁊ ĩ d.l.si eadẽ.⁊ ĩ.c.i. de no. for. fideli.et an idẽ ipor̃tet dicere pusin⁹:⁊ d̃ pusio.vid̃ bal.ĩ auk.⁊ oino. C.ne vxor p ma.ĩ v. sz ꝗ dubitat̃ de alio ⁊ ĩ.l.siue possidetis.C d̃ pb.⁊ i.l.sz ⁊ reprobari. d̃ excu. tu.⁊ vide q̃ dixi ibi post bal.

e ¶ Bẽat originez. adde bal.in.l. adopti.C.d̃ adoptio.

ve ap.⁊ ĩ.l.i. .§.si qs cau. Qñ aũt icipi at ãnu⁹. vid̃ gl.⁊ bal.ĩ.l. p hãc.C. de aduo.vi.iudicũ.⁊ dicit bald. ĩ auk. q̃ semel. ĩ fi. p⁹ gl.ibi.C. quõ ⁊ qñ iudex.q̃ mẽsis simplicit̃ p lat⁹ itelligit̃ d̃.xxx. dieb⁹ d̃ q̃ late p eũ ĩ.l.eos.§.sin aũt ĩ.iij. colũ.d̃ ap.⁊ i.l. p hãc.C. de tẽ.ap. ⁊ per pau.d̃ lia.in c.nulla.d̃ cõcess. p. ang.ĩ .l. iubem⁹. .C.d̃ iudi.q̃ sequit̃ opinio.an.p sali. in.l.ij .C.de tẽ.appel.

a Epos. n pculo No.tũ q̃ necessitas ⁊ vtilitas de iure eq̃pant̃ vt no. xij.q. .ij.ĩ sũma et no.Inno.in .c.cũ oẽs.d̃ ꝓsti. q̃ seqt̃ Abb.sicc.in c.vt sup.de re.ec.nõ alt. ⁊ vid̃ tex.ibi salua dignitate:⁊ qd̃ dixit bal.in ru. .C.q̃ bo.ce. pos.⁊ vid̃ ad hãc.l.bonuz tex.ĩ.l.au⁹.§ d̃ iure do.et vid̃ ẽt bonã gl.ĩ.c.i.an ille q̃ iterfecit fratrẽ dñi sui in vsib⁹ feu. Itẽ adde q̃ honestatis ꝑ uãde cã recedit̃ a ꝓprio significato. ita no.ange. vt hẽs relatũ ĩ.l.ius.§. ꝓtor ait.§.d̃ ĩ ius vocã.

b Rouinciales. sz formem⁹.q.adde bar.ĩ tractatu repsaliaz i.ii.⁊.iii .q. vi. qõnis prin.⁊ bald. ĩ auk.⁊ oino .C.ne vxor. p ma.⁊ i.c.i d̃ noua forma.fid̃.⁊ i.l. ea.ff. d̃ offi. asse.⁊ in ru. C.si a nõ cõpe.iud.⁊ i.l. ĩ adop.la.ĩ.⁊ vid̃ pe.d̃ ancha.ĩ.c.i.d̃ ĩ

a Nonũciatio.§.familie.bal.i.l.cõsentaneũ. in penul.gl.C.quõ ⁊ qñ iud.dic̃ ꝙ psona q̃ ē mihi domestica ꝓsumit d̃ familia mea aile.l. cũ scimus.C.d agri.et cẽsi.li.xi.adde qd̃ badl.in.l.i.i. iiij. q .C.qñ nõ pe.p.dicit ꝙ mulier vidua regẽs domũ ⁊ familiã venit appellatiõe fami.⁊ domus.vide .j.e. per.bart.⁊ not.ꝙ dispositio fa cta in fauorem illoꝝ d̃ familia ñ extẽdit nisi ad quartũ gradũ seu ad q̃rtã gñationẽ vt est tex.no.i auc. d̃ re.fideicõ. .§. nos igit ⁊ ibi doc.et dic̃ not.bal. i.l.iubemus §.sinaũt .C. ad trebel.ꝙ statutũ dicẽs ꝙ si qs accessit cũ familia hẽt locũ i eo q cũ vno accessit: cuꝝ plures in fa mil.nõ habe ret.⁊ adõ ꝙ appellatione gñis ꝓtinẽt bastardi. qa gen⁹ iportat agnatõẽꝝ ꝯ gl.no.i.l.i.ff d̃ pba.iõ ⁊c. ad ꝙ.l.hac pte.⁊.l. spuri⁹.§.vñ cognati.p ea q̃ h̃ dicunt i ꝯriũ aũt est.l. cõium.⁊ ibi bal.C.d̃ nati.⁊.l.fi.c.ti. ꝯ an isti veniũt appellatõe getis.tex t⁹.h̃ videt ꝙ nõ i.§.cõi iure.i ꝯriũ fac̃ gl.i.l.i.§.d̃ p ba.q̃ dixit ꝙ appellatione gẽtis veniũt agnati ⁊ cognati: igitur ⁊c.cũ cognatio cadat in spurios.l.hac pte .§. alle. dic ꝙ si veni ſit ⁊ ꝙ nomñ gẽtis si ꝓuẽit spurio: h̃ ē et d̃ iure ffor. qꝛ d̃ficiẽtib⁹ agnatis si ve niũt spurij: ꝯm gl.in. d. .l.hac parte Itẽ nec isti cõprehendũtur si dictuꝝ fuit glibet d̃ populo: ⁊ qꝛ talia verba sonãt i honores ad q̃ spurij nõ sequũtur cõditionẽ partis ꝯ glo.no.i cle. .i.de baptis. mo.facit insti.de serui. cogna.in p̃n ci.⁊ bal.in.l. generaliter. .§.i.de insti. ⁊ substi. sub cõ.fac.⁊ bar to.in.l.iij.de bis qui sũt sui ⁊ Imo.in.l.ex facto.§.si qs rogatus ad treb.⁊ predictis adde no.per bar.in.l.ij.§. de ac⁊ gl.no.in.c.statutũ.de here.in. vi.⁊ q̃ dixi post Imo.in.l.cũ filius.in p̃n.de verbo.obli.

b ¶ Primo casu. Adde bar.in.l.fi.C.eo.

c ¶ Nõ dicitur cadere.⁊ ꝙ ius agnationis nõ cadat i bastardo.ꝯ bal.in .l.certum.in iiij.colũ.C. vnde legitimi. videt tñ ibi velle ꝙ dicatur de cogna. cogita tamen de hoc vl.per.l. si spurius.et .l.hac parte vnde cognati.

d ¶ Inspicie duꝝ materiã Cogita ⁊ vide bar.i.l.tutelas.hic alle.⁊ in.l.fin. .C.e.qui videtur varias se.iõ vide ꝙ no.in.l.ex facto.§.si quis rogatus .§. ad treb.vbi ꝙ Imo. per ro.in.l.i. ad sil. vide per bal.in.d.l.fi. .C.eo.

e Ec stipulatio nõ ꝯ locum.i publicis criminibus nõ ꝯ locũ actõ notalis. vide bal.in.l.si p̃dium.in pe. col.C.d̃ edili.acti.

f ¶ In lege censoria . sui vsus causa. No.qualiter intelligit̃ sui vsus aliqd ē.et facit ad not. ꝙ bar. in .l.i .§.cuꝝ in ea dẽ.ad.l.rho. de iac.

g ¶ Nõ cõuẽtionalib⁹. ar. huius .l. cũ si. bal. in .c.i.de phi. feu.alie. per Fede. videt expresse tenere ꝙ si quis capiat in emphiteosiꝝ ꝙ se ⁊ suis successoribus q̃ buscunq̃ ꝙ veniẽt legatarij cogita. ⁊ per hoc vide nota. per bar.in.l. vt iurisiurã.de ope.li. adde qd̃ videt ꝙ sit sine dubio: ⁊ ita cõsuluit Imo. apud Imo. in cõsilio.in cip.quidam toni⁹ d̃ sanc. quid d̃ vbo

p Nonũciatio.

Familie. [a]In tex.in fi.ibi cõstat.i.certis psonis d̃ vna familia ad qd̃ facit.j.e.l.liberorũ.ibi totiẽs ⁊c. Ja.de are. ibi q in domo dñium hꝯ ⁊c.i.pẽminẽtiã ⁊ ptãtẽ admistrãdi ita ꝙ nulli tenet̃ reddere rõnẽ. Ja. de are.ibi pficiscunt̃ lꝯ iter eos hodie nõ repiat̃ grad⁹ vt differat a ꝓsiculo cõi iure.§.e.l. Ja.de are.istã lec.ꝓsueuit allegare ad quõnẽ de bastardo an cõtinet̃ appellatiõe familie seu dom⁹: et videt̃ ꝙ de domo nõ dicant̃ bastardi: vt in ꝓsi. cõi iure.vbi sunt illi d̃ domo q̃ sunt agnati ꝯ vulgo q̃siti nõ hñt agnatos: vt isti.d̃ succes. cogna. .§.q̃ vulgo.verũ puto aduertendũ qualr ꝓba sũt cõcepta: vtrũ per ꝓba significatiua naturalr an p ꝓba significatiua ius.p̃mo casu [b] pone exẽ plũ dicit statutũ pisis oĩs q est de pentela nobiliũ ⁊c.⁊ tũc credo ꝙ bastard⁹ dicat̃ de pentela. Quedã sunt q̃ significãt ius: vt agnatio: ⁊ tũc ius nõ dicit̃ cadere [c] in bastardo vt h̃: sed patẽr ⁊ mr̃ sic ista sũt ꝓba in.l. tutelas. §.d̃ ca.di.qd ergo dicem⁹ nũqd bastardi videt̃ eẽ d̃ domo.vr̃ ꝙ nõ: qꝛ dom⁹ exponit̃.i.agnatio: vt .§.ad.syl.l. i.ipn.vbi hoc exponit Ja.d̃ are.⁊.§.d̃ ali.le.l.cũ vn⁹ in p̃n.p gl. In cõtrariũ facit: qꝛ mulier sue familie caput ⁊ finis ē: vt hic in fi.ꝯ mulier dicit̃ hr̃e domũ: vt.C.si quacũqꝯ p̃.po.l.i.§.fi.ergo ꝯtinent̃ alij q̃ agnati facit. C. ne lice.poten.l.i.⁊ sic cõtinent̃ bastardi.vt isti.de succes.cog.§.vulgo.puto multũ inspiciẽdũ materiã [d] in q̃ loquimur ⁊ cõmunẽ vsuꝝ loquẽdi.põt enĩ hr̃e varias significatiões: vt ex p̃dictis appet tñ hac.l.circa fi.dicit̃ ꝙ cõprehẽdunt̃ q ab eiusdẽ sanguĩe pficiscunt̃: ⁊ sic natura magis q̃ ius inspicit̃: ꝯ bastardi ⁊ spurij pcedũt ex eodẽ sanguĩe sicut legitimi: ergo ⁊c.hoc ẽt videt̃ tãgere By.§.de le.ij.in.l.cũ pr̃.§.ij.sed nõ hñ declarat: idẽ si nõ facerem mentionem de domo: sed dicerem illi de bastardis ⁊ similia.

b Ec stipulatio.

Per istã .l.reprobatur opi.q̃ est i.l.pe.§.si ex noxa causa ag.vbi videt̃ tenere ꝙ in publicis criminib⁹ ibi loquat̃. Rñ.ad cõtrariũ.l.i.§.de pe. Sed cõtra illam glo.est iste tex.quia noxa non habet locũ [e] in publicis iudicijs.

i Asta iterpretatõe.

Dic vt dicã: j.eo.l.liberorum bar.

i In lege cẽsoria.

Vide text. ibi an duꝝ taxat sua cuiusq̃ ⁊c.facit ꝙ q hꝯ domicliũ i puicia nõ ppre ē de puicia nisi ori gine dixi vobis i.l.pnũciatio.§.e.tene mẽti istã .l.ad id ⁊ no.qualiter itelligitur vsus sui [f] cã.

m Ercis appellatõe

Tene mẽti gl.q̃ incipit ⁊ suorũ in fi.⁊ al legaui tibi ꝙ aliõ est ciuẽ eẽ: ⁊ aliõ est p ciue haberi.habuistis in.l.si marit⁹ sit in magistratu.§. .i.§.de adulte.⁊.l.ptor.§.de ope.no.nũ.

Ex.l.sequenti.

¶ Si notarius dicat presentibus testibus et testes dicant ꝙ nihil intellexerunt an valeat istrumentum.

c Oram ticio.

Ego vidi semel vnam qõnem ꝙ notarius scripsit presentibus talibus: ⁊ testes deposuerunt ꝙ nunq̃ viderunt siue intellexerunt illud: ⁊ sic cõsului ꝙ instrumẽtuꝝ nõ erat verum: qꝛ nõ dicitur fieri i pñtia nisi intelligatur: sed dicebat notarius hoc ad suam excusationeꝝ ipsi fuerunt pñtes: sed ipsi nõ itellexerunt forte: ꝙ nihil est. facit p hoc.l.dies.§. corã.§.de arbi.⁊.C.de errore aduocato.l.i.

c Edere diem.

Oppon.et videtur ꝙ i obligatiõe pura non cedat ⁊ veniat statim dies vt.l.qd̃ dicim⁹.§.de solu.⁊ isti.de iuti. stip.in fi. Dic ꝙ quedaꝝ est dies que adijcitur miserationis causa: ⁊ tunc debet venire cuꝝ sacco paratus: vt in contrarijs: sed quando adijcitur obligationi: tunc loqtur hic.argu.l.si cum militi.§.i.§.de compensat. dixi in.l.ita stipulatus.§.de verbo.obli.

m Anus propre est.

Vide glo.que incipit coniunctiꝯ accipitur.⁊ vide ꝙ ista glo.vult tenere ꝙ ista sunt necessaria coniunctiꝯ ad vectigalia.scilicet lex ⁊ cõsuetudo.dixi vobis in.l.si publican⁹.in fin.§.de publi.vbi By.format istam.q.⁊ nõ allegat istaꝝ legem. Comuniter tenet̃ ꝙ alterũ sufficiat vl cõsuetudo vl lex: qꝛ qñ duo ꝓiuncti a lege inducũtur quoꝝ quodlibet est sufficiens per se si alterum de sijt sufficit alterum: vt.l.si ventri.§.i bonis.§.de priui.credi.⁊ vidisti.nota.in.l.si quis ad exhibẽ.§.de re iudi.

i Nter illam.

Dominus Oldra.dic̃ ꝙ nos possumus intelligere istaꝝ.l.ꝙ dictio cũ significat ꝯm potentiaꝝ naturalem.naturaliter: enim vsq̃ ad septennium dicitur infans: ⁊ sic significat comunezꝝ vsuꝝ cum fari poterit. Sed dictio postq̃ significat ꝯm actum ⁊ non ꝯm potẽtiam: ꝙ mutus potentia posset loqui ꝯ nõ actu sed diuinatio est. dic vt sol. Oldra.vel.glo.

Ita datã cõditionem.

Vide By.in.c.pluralis locutio extra de regul. iuris.li.vi.

v Erbũ facere.

Dixi vobis ꝙ differentia est inter dicere ⁊ facere in.l.aut facta in p̃n.§.de penis.

Ex.l.sequenti.

¶ An emphiteosis legari possit absq̃ domini voluntate.

i N cõuẽtõnalibus [g]

Habetis h̃ tex.ꝙ appellatiõe heredis: cõtinet̃ legatari⁹ quasi sit heres.⁊ habuisti.in.l. ad tẽpus.in fi.§.de vsuca.⁊.§.de excepti.rei.iu. l.si a te.in fi.⁊.l.põp.§.si legat aꝝios.§.d̃ acqui. pos. Vide hic tex.ꝙ fund⁹ emphiteotic⁹ põt legari: qd̃ ꝯ glo.in.l.fi.C.de iur.emphi.⁊.l.si domus.§.fi.§.de le.i.gl.est ꝙ nõ põt dõare nec vẽdere per.l.i.C.de fundis patri.⁊ illam semp tenui per.l.fi.C.de iure emphi.qꝛ nõ põt alienare sine voluntate dñi vl denunciatione facta ꝙ iõ hꝯ emphiteota dño denũciare: qꝛ nõ hꝯ actionẽ

successorum an cõprehẽdat singularẽ successorẽ vide bal.i.l. ẽptor.in.iij. col.C. loca legatari⁹ tñ improprijssime dicit heres ꝓm bal. in.l. abducta.C. d furan aut appellatione heredis veniat heres in re certa. vide bal.in.l.libti liberteqz. in.xi. col.in v.ꝓm dubiũ ⁊ in v. ſz qd si quidã.C. de ope. libl. ati⁹ p Imo. in.l.ex facto la grãda.versi.vlteri⁹.vltra ꝑdicta p duas col.de here. isti.⁊ ange.⁊ imo. n.l.gall⁹.§. ẽt d li. ⁊ posthu.⁊ de legatario ⁊ donatario: ꝙ si dicat heres tz bal.in.l.q dã.§.nihil d eden.p illuz ter.⁊ ibi qd de ẽphitheosi: ſz in ẽphitheosi an legatario veniat appellatiõe heredis vid spe.i ti.d locato .§. nũc aliqua. v.cxii. ⁊ vsi. .cxiij.

a ¶ In ẽphitheosi ecclesie.ꝗriũ tenz bald.in auẽ. quas actões .C.d sa.san. ec.⁊ adõ bar to. in.l.si patronũ in ꝑn. ad trebel.

b Iberorũ appellatõne habemus videre hanc materiã tractat bal.in.l. maximũ viciuz. C.d lipte.⁊ p imo. in.l.gall⁹.§. instituẽs.de lib.⁊ posth. vbi post bal. vid gl.i cle. .i.de baptis. ⁊ gl.⁊ doc.i .c. ad extirpãdas. d fil. psby.⁊ glo. viij.q.i. apostolica. ⁊ qd in ꝓuilegijs. vide Ly.i.l. diuo.de questio.⁊ bal.in

dñis nisi realẽ: ⁊ pbare de dñio ẽ difficile: qd ñ ẽ i fũdo vectigali fisci q hẽt actionẽ ꝗ vnunquẽqz possessorẽ: vt.l.impatores.s.d publi. Et h ꝓcedit sine dubio in ẽphiteosi ecclesie[a]: q̃ nullo ti. põt alienari: vt.C.ne rei domi. vl temploꝝ.l.ij. ¶ Op.d.l.ex facto.§.i.s.ad trebel. Et dy.dicit ꝙ appellatio hr dis assumit largi⁹ q̃ in vltis volũtatib⁹. De ista materia qualr hrs sumat.dixi i .l.gall⁹.§.nũc de le.s.de liber.⁊ posthumis.

Ex.l.sequenti.

¶ Appellatiõe liberoꝝ oẽs cõphẽdunt: ⁊ filij vel nepotis appellatiõe vlteriores nõ veniũt et appellatõe filij veniũt nepotes cum de dura significatõe tractat fili⁹ dr a philos ꝙ ẽ amor vl a filo q: ẽ ꝓncipiũ gñatiõis.vt hẽs in ꝑn.l.⁊ an sp sit vera ꝙ appellatõe filioꝝ ꝗtineãt nepotes: ibi. Redeo. Et an cũ ꝟbũ filij ꝓferr a testatore cõphẽdant nepotes: ibi. Et iõ. Et qd qñ ꝓferr a.l.ibi.Scõo. Et qd qñ a ꝗhentib⁹: ibi. Quero qd. Et qd in rescriptis: ibi. Quero. Et an stãte statuto ꝙ filia femia nõ succedat extãtib⁹ masculis ſz sit cõtenta dote nepos ex filio masculo excludz ne: filiã: ibi. His ꝑmissis. Et an retẽto eo dẽ themate si fili⁹ mascul⁹ ẽcedat relicta filia femia: ⁊ sic nepte defũcti ⁊ existente ẽfũcti filia excludet filia p neptẽ: ibi. Quero. Quid ãt si filia dotata docedat cũ filio masculo an ẽt excludet fili⁹ mascul⁹ filie: ibi. Quero qd. Et qd si extat nepos ex filio masculo ⁊ nepos ẽt ex filia an filr excludet: ibi. Quero põe. Et an appellatiõe nepotũ veniãt ꝓ nepotes: ibi. Quero an. Et an appellatiõe filioꝝ ex se natoꝝ ẽt veniãt nepotes: ibi. Quero qd. Et vsqz ad quẽ gradum liberi. contineantur vide in fi.

l **Iberorũ appellatio hec** lex posita ẽ.ff.de ꝟ.sig.q̃ breuit.h.d. Appellatio liberoꝝ oẽs cõphẽdit nisi p ꝓferẽtẽ aliter limitet. Appellatio ꝟo filioꝝ ad vlteriores. nõ extẽdit: ni si d dura sepatiõe tractaret. itez q vnicũ nepotẽ reliqt: nõ vr fine libis decessisse. h .d. Et diuidit. prio põit q cõphẽdant appellatiõe liberoꝝ. Scõo dicit ad qd fuit iuẽta õnoiatio filioꝝ ⁊ nepotũ. Tertõ oñdit p aucitatẽ papyrij nepotes qñqz ꝗtineri appellatõe filiorum Quarto oñdit idẽ ex allusiõe vel õriuatõe vocabuli.pria durat vsqz ad ꝟ.totiẽs.ꝑa vsqz ad ꝟ.ſz ⁊ papyri⁹. tertia vsqz ad ꝟ.ſz postea. q̃rta vsqz ad fi. ¶ Mo.ex prio dicto ꝙ appellatiõe liboꝝ oẽs cõphẽdunt: qd ꝓbat acitate legis.xij.tab. ⁊ rescripto diui marci. ¶ Scõo no.ꝙ regr filij vl nepotis appello nõ extẽdit ad vlteriores. ¶ Tertio no.ꝙ appello filij extẽdit ad nepotes cũ de dura sepatiõe tractat. ¶ Quarto no. ꝙ fili⁹ dr a philos ꝙ ẽ amor: ⁊ sic cũ nepotes eq̃ lit seu pl⁹ diligam⁹ q̃ filios.merito ſz allusionẽ vocabuli filij apppellatõe cõphẽdunt nepotes ¶ Ultio no.ꝙ fili⁹ põt dici seu õriuari a filo: qa p eũ fil⁹ ⁊ ordo gñatõis ꝗseruat in posteris: vt h ꝓbat hac.l.i fi.⁊ h ẽt ponit p Augutionem. ¶ Op.i ꝑn.dr ꝙ appellatiõe liberoꝝ cõphendũt nepotes: ⁊ sic vr ꝙ sit ex ꝓpria significatõe Cõtra imo vr ꝙ sit ex iterptatõe extẽsiua: vt.s. d excu.tu.l.ij.§.ñ solũ.ibi appllatõ aut h ad nepotes extẽdit. So.expõe ibi extẽditur ſz sui ꝓpria significationẽ: ⁊ sic p se nõ p interptationẽ factã ab alio. ¶ Scõo op.de ꝟ.totiẽs.ad ꝟ.ſz ⁊ papyri⁹. So.⁊ iõ filij appellatõe cõtinent ⁊ nepotes: qr d dura sepatiõe tractat: als sec⁹ ſz gl. positã h.⁊.l.vxor.§.cõcubie.s.d le.iij. ¶ Tertio op.ad istõ ⁊ vr ꝙ semp filij appellatiõe cõtineant nepotes: qr ꝟba dbẽt intelligi ſz ꝓpriã significationẽ: vt.l.nõ alr.d le.iij. Sz ꝓpria significatio filij extẽdit ad nepotes: qr dr a filos seu a filo: vt dictũ ẽ hac.l.in fi.ergo ⁊c. So.dit gl. insti.q dari tu.pos.§.fi.ꝙ ꝗriũ est vera ſz vera significationẽ vocabuli: ſz oẽs leges q̃ dicũt nõ ꝗtineri nepotes itelligunt ſz cõmunẽ vsũ loquẽdi. Idẽ no.in auk.d nõ eligẽ.ſo nubẽ.§.cũ igit In gl.q̃ icipit hac appellatiõe. Ista gl.vr falsa. nã vbicũqz nepos cõtinet appellatõe filij: vr ex interptatiõe nõ ex ꝓpria significatõe: vt.l.iusta .s.e.⁊ ibi h tz By. ¶ Quid dicem⁹.p hui⁹ declaratõe materie habem⁹ videt[b].prio qñ filiorũ appellatiõe ꝗtineant nepotes. Scõo an eo cãu quo nepotes ꝗprehẽdunt sit ex ꝓpria significatiõe vl ex iterptatõe extẽsiua. ¶ Redeo ad ꝑmũ an appellatiõe filioꝝ cõtineant nepotes gl.dicũt istõ qd.s.vidistis. Bñs Fran.accur.in q̃daz sua disputatiõe dixit alr.aut ꝟbũ filij ꝓferr ab ascẽdẽte: ⁊ tũc ꝗtinet nepos: vt.l.filij.⁊.l. iusta. .s.e. Aut ab alio ⁊ tũc nõ ꝗtinet: vt.l.ꝙ si nepotes.s.d tute.⁊ isti.q da.tut.pos.§.fi. Sz istõ est ꝗ dictã.l.ꝙ si nepotes.s.d tute.qr ibi ꝓferebat ab ascẽdẽte. Ja. ꝟo d are.i hac.l. distinguit sic. aut lex vtit vocabulo liberoꝝ aut filioꝝ prio casu adaptat ad oñs.vt hac.l.i ꝑn.nisi lex itellexerit d libis ꝑmi grad⁹.vt.l.moris.§.iste fere.s. d penis.ꝗiũcta.l.diuo marco.C.de q̃sti.p quaz h ꝑn.declarat ⁊ restrigit. Si ꝟo lex vtit vocabulo filioꝝ: tũc aut lex logt stricte: ⁊ tũc aut distincte seu discretiue: aut idefinite. Prio cãu qñ loquit distincte seu discretiue volẽs discernere eos quos noiat ab iferioꝛib⁹: tũc sequẽtes nõ itelligũt: vt hac.l.ꝟ.totiẽs.⁊.C.d icest.nup.l.si qs incestu.⁊.s.d ritu nup.l.lege iul.§.h eapite.⁊.s.d adul .l.pr. Si ꝟo logt idefinite: tẽ vlteriores ꝗtinet. vt h in ꝟ.ſz ⁊ papyri⁹.vsqz i fi.⁊.s.e.l.iusta. ⁊.l.filij.⁊.s.d ritu nup.l. senatusc̃sulto. Si ꝟo dubitat an lex loqt discrete vl idefinite.⁊ tẽ aut lex statuit ad alios nõ extẽdi: ⁊ ẽ certũ ꝙ loqtur discrete: vt.C.ad trebel.l.iubem⁹.aut h nõ exp̃mit: ⁊ tũc aut idulget aliqd ꝗ ius cõe i filijs: ⁊ ñ extẽdit ad vlteriores: vt i.l.ſz ⁊ milites.§.i.⁊.s. d exc.tu.⁊.C.d q̃sti.l.milites. Idez si rõ legis q̃ loqt i filio ad nepotes nõ porrigat. vt.C.d nat. lib.l.fi.ar.s.d le.i.l.lz. Sz ista distinctio ẽficit i mltis: vt patebit ex his q̃.j.dicã. Alij vt dñs and.d pisis fecit sup h suã distinctionẽ lõgiorẽ sic dicẽs aut tractam⁹ d larga signicatõe vocabuli: ⁊ tẽ ꝗtinet nepotes appellatõe filioꝝ: vt hac.l.i fin.⁊ .l.filij.⁊.l.iusta.s.e.⁊ qd no.i.d.§.fi.istitu.q da. tuto.pos. Aut tractam⁹ d ꝓpria effectuali significatõe vocabuli: ⁊ tũc aut nomen filij ꝓferr ab hoie: aut a.l.si ab hoie.⁊ tũc aut si nõ ꝗphẽderet nepos icurrez qd iniquũ: vt si fieret dura sepatio ⁊ ꝗprehẽdit nepotes: vt h i ꝟ.ſz ⁊ papyri⁹ ⁊.l.vxorẽ.§.ꝗcubie.s.d le.iij.ar.l. possessionuz. .C.cõia triusqz iudi.aut nõ seqret qd iniquũ: tẽ nõ ꝗtinet nepotes: vt h i ꝟ.totiẽs.⁊.d.l.ꝙ si nepotes.⁊ ꝓbat i.d.l.gall⁹.§.istituẽs.⁊ p tota illã .l.vbi istitutio fcã d filio ñ extẽdit ad nepotes: aut ꝓferr a lege: ⁊ tũc aut i cãu fauorabili ꝑ aliquo ꝓncipalr ⁊ ꝗtinet nepos: vt.d.l.senat⁹.d ritu nup.⁊ i auẽ.d nõ eli.ſo nu.§.cũ igit: ⁊ i auẽ. vt exac.istã.dotis.§.ij. Idẽ si i cãu odioso i aliũ ꝓncipalr.nã ex alia ꝑte ꝟtit fauor: vt.l.filiũ habeo.s.ad macedo. sic ẽt referebat dñs Ray.de fo: ⁊ circa istã.l. Mihi ãt vr ista ꝟba eẽ ipfecta ⁊ i mltis nõ ꝟa. ¶ Et iõ ꝑ eoꝝ d̃clarationẽ ꝑmo q̃ro[c]: qñ ꝟbũ filioꝝ ꝓferr a testatore: an cõprehẽdat nepotes. Circa qd dic aut testator dispo-

.c.i.§.d cedẽti.q seu.dare pos.⁊ si statutum facit mẽtionẽ d filijs ꝑmi gradus nõ comphendit nepos.l.iubemus.§.fi.et ibi bal.C.ad trebel.

c ¶ Primo q̃ro.⁊ adõ ꝙ no.pe.d ancha.in cle.i. d baptis.bal. in.l.qsqs ad .l. iul. maie. bal. ⁊ imo.i .l.gall⁹.§.instituẽs.d lib.⁊ posth. bal.in repe. .l.in suis.in vl.col.d lib. ⁊ posthu.and. d bu. i.c.i q busdã.d pe. ⁊ ad hãc materiã adõ dictũ bar.i.l.alimẽta.d ali.⁊ ci. leg. de q̃ ibi hẽs p⁹cũ ADDE an appellatione filiorũ veniãt nepotes. old.cõsi.cclxviiij.pau.d ca. cõsi.lxxi. ⁊ se.ro.cõsil. ccccxxxviij. in fi.vbi pulchre p bald. consilio. clx x.i.li.⁊ cõsi. ij.iij.li.p ange.cõsi.lxxxviij.

d ¶ Mihi videt.Imoll.i .d.§.instituens tz cõtra bar.h dicẽs ꝙ ẽt isto cãu nõ veniunt nepotes siẽ nõ veniũt in datõe tutoris vt ꝓxie fuit dictũ p bar.⁊ rñdet ad fil.p bar. h ⁊ ista faciunt ad q̃nẽ de qua ibi p bal.⁊ Imo. in.l. luci⁹ la. .ij.c.ti.

a ¶ Secdo q̃ro adꝺ que diri.s. in.ij. ꝓri. apostil. ⁊ vide notabal. ⁊ Jmo. in.l.luci⁹ testamento.in ꝑn.s.ꝺ lib.⁊ posthu.⁊ ibi dicit ang.q̃ ſz verũ ⁊ ꝑ prũ significatũ vbũ filij refert ad filios primi grad⁹ tantũ alle.l. liborũ ꝺ excu. tu.se c⁹ in v. liberos.vt hic ⁊ ibi ẽt an filij appellatõne posthumi cõprehẽdantur.Et q cõprehendant appellatione liberorũ.viꝺ in.c.1.ꝺ scismati.⁊ quãdo appellatõne filiorũ veniant nepotes.viꝺ bal. in.l.fi. de liber. preteri. ⁊ in.c. ad extirpandas.ꝺ fi.pres.in nouella.⁊ adde q̃ ꝓhibitio filiorũ non trahitur ad nepotes ſm bal.in.l. voluntatis .C. ꝺ fideicom. ⁊ no. bar.in .l. filiussa.§. diui.de le.i. Jtẽ an appellatione filiorũ veniãt nepotes. vide bal.i.l.ij .C. de bo.ma.et bald.in pulchra.q. in.l. si filius que ẽ.l.pe.C. ad mace.⁊ Ly. in.l.mili .C. de q̃stio.i.l. qsquis .C. ad.l.iul.ma. ⁊ vide no.limita.p bar. i.l.alimta.in ꝑn.s.de ali. leg.

b ¶ Respectu pupillorũ Et ista faciũt ad id qꝺ dixit Ang.i .l.etiã circa ꝑn.sol.mat. vbi dicit q̃ bficiũ illi⁹. .l.⁊ .l. maritũ nõ extẽditur ad nepotes cũ illꝺ p uilegiũ non transeat nisi ad filios eiusdẽ matrimonij nõ alteri⁹.vt no. gl.⁊ doct.in

suit circa filios eos honorãdo ⁊ eis ꝓuidẽdo: aut ipos grauãdo.aut nõ ꝓuidit nec disposuit ꝺ eis ⁊ circa eos:ſz de eis circa alios.aut nõ disposuit circa eos:nec ꝺ eis circa alios.ſz appellatio filiorũ ponit in dispõne ꝑ modũ cuiusdã cõditiõis vel cãe.ꝑmo casu aut ꝓuidet eis tutores dãdo:⁊ appllo filiorũ nõ porrigit ad nepotes:vt .d.l.qd si nepotes:vt.d.§.fi.rõ q: lz ex ꝑte filij sit fauor:tñ ex ꝑte tutoris dati ẽ on⁹:⁊ lz nepotib⁹ tutor nõ ĩtelligat dat⁹ est eis modicũ ꝓiudiciũ qm̃ superest ꝓuisio legis ⁊ iudicis dãtis tutorẽ legitimũ vel datiuũ:⁊ ꝗ forte voluit dicere gl. in.l.iusta.s.e.dũ dicit spãle est ĩ datiõe tutoris. aut eis prouidet eos instituendo vel aliter relinquendo:⁊ tunc secundum predictos dominus An.⁊ Ray.ẽt nõ porrigit ad nepotes:⁊ dicunt q̃ ẽ casus in.l.gall⁹.p totã illã.l.⁊ maxie in.§.instituẽs.vbi ĩstitutio facta de filio nõ porrigit ad nepotẽ.Sz mihi vr⁹ salua eorũ reuerẽtia q̃ illa .l.nihil faciat.nã tota lex gall⁹ si qs eã bñ inspiciat loquit qm̃ qs instituit filiũ certũ ⁊ nomiatũ quo casu appellatio filij:ad aliũ nõ porrigit sin̄ dubio:vt no.in.l.si qs ita in ꝑn.s.ꝺ te.tu.Sed materia nr̃a loquit qm̃ qs instituit filios simplr: quo casu dico q̃ istitutio seu alia ꝓuisio facta ꝺ filio extẽdit ad nepotes:ꝗ ꝓbat in.l.luci⁹.lo finale.s.de hr̃di.institu.vbi testator fratri suo sb stituit sub cõditiõe si ꝺcesserit sine filijs:⁊ ꝗ facit volẽs filijs fratris ꝓuidere. Et ꝯstat q̃ ibi appellatiõe filiorũ ẽt contineꝫ oẽs liberi:vt ibi apparet. Pro ꝗ ẽt facit.d.l.gall⁹ .§.instituẽs.ſm lec.quã ibi ponit.ita ꝺz intelligi.l.iusta.⁊.l. filij. .s.e. ¶ Scꝺo cãu qm̃ testator eos grauauit:vt puta exhr̃dãdo tũc appellatiõe filiorũ nõ cõtinent nepotes:vt no.in.l.filij.s.e.q̃ ꝓbat:q: ea eqtate quã masculinũ cõtinet feminũ:ea eqtate ⁊ appellatio filiorũ porrigit ad nepotes:vt.l iusta.s.e.ſz in illis odiosis masculinũ nõ ꝯtinet femininũ:vt.l.i.§.q̃rit.de ven. inspi.ergo ⁊c. ¶ Tertio cãu qm̃ testator nõ disponit circa eos sed ꝺ eis circa alios:vtputa si legat ãcillã cuz filijs:vel filios ãcille:⁊ tũc aut fieret dicta separõ dura ⁊ appellatio filij porrigitur ad nepotes:vt hac.l.v.sed papyri⁹.⁊.d.l.vxorẽ.§. ꝯcubine.s. de le.iij.alias sec⁹:vt ibi no. ¶ Quarto casu qm̃ vbuz filij apponit in dispõne ꝑ modũ cuiusdaz cõditiõis vel cause:tũc aut illa cõditio vel cã fauorẽ filiorũ respicit:⁊ tũc appellatiõe filiorũ ꝯtinent nepotes:alꝭ secus q: cõditio vel cã fauorem filiorũz respiciẽs ꝺz ĩpleri in forma specifica:⁊ put iacent vba:vt.l.q hr̃di.in ꝑn.⁊.l.meuius.de cõdi.⁊ de.hoc ẽt ꝓbat per ea q̃ dicã.j. qm̃ ꝓfert a.l. ¶ Scꝺo q̃ro⁹ qm̃ vbũ filij ꝓfert a lege vtrũ porrigat ad nepotes.circa qꝺ dico ꝑcedendũ esse q̃si per eadẽ mẽbra q̃ dicta sũt.nã aut.l.dispositio cõtinet ꝓuisionẽ filiorũ circa tutele dationẽ:⁊ ñ porrigit ad nepotes:vt.l.ſz ⁊ milites.§.i.s.de excu.tu.rõ est ea quã.s.dixi.Aut cõtinet ꝓuisionẽ filiorũ circa alia ⁊ idẽ q: porrigit ad nepotes siue dispositio sit facta ĩ fauorẽ filiorũ ꝑncipalr:siue in odiũ alteri⁹:tñ redũdat in fauorẽ filij ꝑncipalr.vt in auk.vt exact.in stã.do.§.ij.coll.vij.⁊.s.ad ma.l.filiũ hẽo.Aut cõtinet odiũ filiorũ ꝑncipalr ⁊ nõ porrigit ad nepotes:vt pr̃.s.de adul.⁊.l.lege iulia.§.ꝗ capite.s.ꝺ ri.nup. Si vo cõtinet odiũ filij ꝯsequẽter tũc extẽdit ad nepotes:vt.l.senatuscõsul.s. ꝺ ri.nup.rõ q: saltẽ ibi ẽ fauor respectu pupillorũ^b. Nec ob.ꝑdictis qꝺ no.p Ly.in.l. qsqs.C. ad.l.iul.maie.q: ibi appllo filiorũ extẽdit ad nepotes^c ex vigore cõstõnis ꝓpatoris Fed.ibi relate p eũ q̃ loquit de liberis:vt ibi pz. Aut de filijs nihil disposuit ꝑncipalr ſz appllo filiorũ ponit in dispsitõe casualr vel ꝯditiõalr:⁊ tũc aut illa ꝯditio respicit ꝑncipalr fauorẽ filij:vtputa dicit si mr̃ tutorẽ filijs nõ petierit ius vẽdicãdorũ bonorũ nõ hz:certe porrigit ꝗ ad nepotes.vt.s. ad tertu.l.ij.§.si mr̃.ĩ ꝑn.⁊ v.filijs ãt.Aut ñ ꝯtinet fauorẽz filiorũ ꝑncipalr.vtputa si pr̃ hũerit tot filios hẽat excusatõez a tutela.tũc nõ extẽdit ad nepotes nisi.l. vterek vocabulo liborũ.vt.l. .ij.§.i.s.ꝺ exc.tu.rõ. q: vba ꝯditionũ ꝺbẽt ĩpleri ĩ forma specifica vt dcm̃ ẽ. Ubicũqz ãt dixi filiorũ applionẽ porrigi ad nepotes ĩtelligo nisi p .l.alr restrigat:⁊ limitek vt.l.iubem⁹.C.ad tre. cũ filib⁹ all.s.ĩ distictõe. Ja.ꝺ are. ¶ Jtẽ ꝑdicta vba qm̃ lex dispõit aliqd circa filios ea ꝯtẽplatõe: q: fili⁹. Si vo dispõeret r̃spectu alt̃i⁹ q̃litatis ĩherẽtis filio:tũc nõ porrigit ad nepotes ad quos nõ porrigit .d.q̃litas vt ĩ casu.l.vl.C.ꝺ na.li.vbi lex dispõit circa filios nõ q: fili⁹ simplr:ſz q: fili⁹ spuri⁹ lz illa dispositõ nõ sit ꝑꝑ odiũ filij:q: ĩ nl lo ꝺligt:vt.l.spurij ĩ ꝑn.s.ad mu.tñ nõ porrigit ad nepotes:q: ad eos ñ trãsit illa q̃litas q̃ sint filii spurii testõris. ¶ Quero qd ĩ rescriptis ꝑncipis:an applãtõ filiorũ porrigat ad nepotes⁹ rñ. aut rescriptũ illꝺ ꝯtinet b ñficiũ:vt si ĩpator ꝯcedit castrũ alicui ⁊ filiis suis tũc ĩtelligat ꝺ nepotib⁹:q: largissime ẽ ĩterp̃tãdũ:vt.l. vl.s.de ꝯstiꝑn.Si vo ꝯtinet ꝓuilegiũ aliqꝺ ꝯ ius cõe:tẽ qa ꝓuilegia sũt stricte ĩterp̃tãda:vt.C.ꝺ inoffi.te.l. si qm̃.ĩ ꝑn.ĩtelligã stricte.ita põt ĩtelligi.d.l.ſz ⁊ milites.§.i.s.ꝺ excu.tu.ꝑ ꝗ ẽt fac̃.q: si ꝓuilegiũ loqt ꝺ libis seu posth.restrigit ad ꝺscẽdẽtes p lineaz masculinam:vt.l.i.s.de iur.ĩmu. ¶ Quero qd si appello filiorũ ꝓferka ꝯhẽtib⁹.Rñ.ĩterp̃tari ꝺbem⁹ ꝯ eũ ꝑ quo ꝓferk ſz materiã.l. veterib⁹.s.ꝺ pac.Scꝺo ꝑncipalr ẽ videndũ in casib⁹ ĩ qb⁹ dixi q̃ appellone vel iterp̃tatõe filiorũ ꝯtinent nepotes.an ꝗ sit ex ꝓꝓria significatõe vel ex iterp̃tatiõe extẽsiua gl.tz q̃ sit ex ꝓꝓa significatiõe:vt dixi ĩ vltio ꝯrio.s. Et istã opin.tenuit Ja.bu.in q̃dã sua dispu.qꝺ ꝓbat ipe fic.ꝓꝓria signifcatio sumit ex allusiõe vocabuli:vt.l.ii.§. appellata.s.si cer.pe.⁊.l.tugurii.s.e.ti. ⁊.l.pupill⁹.§.fritorũ.j.e.ſz ſz allusionẽ vocabuli appello filii ꝯphẽdit nepotes.vt ꝗ. ergo ⁊c. Preterea gl.i.d.§.vl.isti.q va.tu.pos.dicit q̃ ille.ll. q̃ dicũt q̃ filii appellone nõ ꝯtinẽt nepotes:loquũt ſz cõez vsũ loquẽdi.ſz cõis vsus loquẽdi^s nõ ẽ ĩtellect⁹ ꝓꝓr⁹ ſz figuratiu⁹ ⁊ iterp̃tatiuus: vt.l.cũ ꝺlaniõis.§.asinã.s.ꝺ fũ.istru.⁊ istru.le. ⁊.l.labeo.s.ꝺ sup.le.ergo ⁊c. Preterea cõis vs⁹ loquẽdi nõ põt alt̃are ꝓꝓriũ rei significatũ: vt .l.ũ.s.ꝺ vsuf.ea.rex q̃ vsu ꝯsu.ergo rẽanet q̃ nepotes ex ꝓꝓa significatõe ꝯphẽdant. Ergo ꝗ ꝑ bo ꝑ.l.istã.v.ſz papi.vbi dr̃ nepotes ꝯtiẽri.no. qꝺ dic̃ ꝯtineri nõ ãt dicit extẽdi.ad idẽ.l.iusta.s e. ¶ Cõtrariũ tz ꝺy.s.q̃ ex iterp̃tatiõe extẽsiua fit ꝗ vt ipse no.i.d.l.iusta.s.e.nõ tñ se extẽdit ĩ ꝓbãdo ꝗ.⁊ istã opi.puto veriorẽ qꝺ ꝓbo ex.l. iusta.s.e.vbi dicit tex.iusta iterp̃tatiõe ⁊c. Preterea ex ea.l.ꝓbat nã vbi dr̃ q̃ appello filii porrigit ad nepotes ea interp̃tatõe q̃ masculinum porrigit ad feminũ:ſz ꝗ est ex iterp̃tatioe extẽsiua:vt no.s.e.l.i.ergo ⁊c.ſz ad istã rñdebat Jabu.q̃ ibi loqt ex iterp̃tatõe declatiua.ꝗ ẽ ꝯgrua vbi expositõe:⁊ ꝗ put referk ad appellonẽ filiorũ erga nepotes.Sz put referk ad appellonez masculini erga feminũ:tũc ponit ꝑ iterp̃tatõe extẽsiua:⁊ sic vbũ semel positũ ꝺz determinare vtrũqz vniformit:vt.l.certi. ꝯdi.in ꝑn.s.si cer. pe.Sz ꝗ rñsio nõ placz:imo vbũ semel posituz ꝺz ꝺterminare vniformit vtrũqz:vt.l.nã ꝗ iure .s.de vul.⁊ pu.⁊.C.de testa. milí.l.in testõ.cuz si.⁊ alie rõnes facte ꝑ eũ nõ vrgẽt:vt.j.dicetur.

id.l.etiã.ꝑterea q: in pri nilegijs contra ius ꝯmune stricta est ferẽda interptatõ.l.⁊ milites.i fi.ꝑn. ꝺ excusa.tu. vbi est text. no. ergo ⁊c.

c ¶ Ad nepotes.Sed qd si statutũ excludit filiam dotatã a successiõe:⁊ an ẽt dicat excludere neptẽ.Ang. repit cõiter in .l.ꝺ qbus.ꝺ legi.lz aliq hẽant i.l.fi. de cõsti.i ꝑnci.⁊ ibi videtur tenere q̃ sic.⁊ Ly.in .l.i .C. q̃ sit lõ.ꝯsue.⁊ vide bar.in.l. .ij. videndũ i fi.⁊ qꝺ ibi dixi ad tertu.⁊ no.bal. i.l. sãcimus. in fi.de ioff. testa.⁊ vide bart.in e.l.

d ¶ Porrigat ad nepotes. vtꝫ rescriptũ ꝑncipis loqns ꝺ filijs hẽat locũ i nepotibus dicta ꝑ bar.hic segẽ ad litteram Pe.ꝺ anc. i cle.i.ꝺ baptis.

e ¶ Quero. qd sequitur istud Pe.ꝺ anc.in cle.i. ꝺ bap.⁊ viꝺ bal.i repe.l. in suis.s.de li.⁊ postu.et bal.i.l.cũ vir de ꝯdi.⁊ de.⁊ Sali.i.l.ij. in.xxij.q.C. de iur.ẽphi.

f ¶ Propria significatiõe an ex ꝓꝓria significatiõe filiorũ appellatõe ꝯtineãtur nepotes viꝺ ꝑ pe.de ãbc.i.d.cle.i ꝺ bap.ꝑ baldũ.i repe.l.i suis.i pe.colũ.ꝺ li.⁊ po.

g ¶ Usus loqndi.no.bfi q̃ dicat ꝓꝓa significatio. ⁊ viꝺ bal.i.l. .i.alias fi.in xij.⁊.xiiij.q. .C.de here. isti.ꝑ bal.i.l. cũ fine.C.ꝺ bo.q̃ li.

a ¶ Statuto cauetur.⁊ de isto statuto ꝙ femine nõ succedãt stantibus masculis.vide bonum dictũ Saly.⁊ ibi bal.in.l.sancimus.C.de nup. Bal. Saly.⁊ doc.in auẽ.nouissima.C.de inoffi.testa.⁊ bal.in.l.maximũ vicium .C.de libe.prete.q videtur tenere cõtra Bar.⁊ vide bal.in.l.pe.alias fi. .C.de in ius vocã.⁊ Ly.in.l.i.C.que sit long.consue.⁊ quod no. bar.cũ his que ibi dixi in auẽ. post fratres .C.de suis ⁊ legit. Item faciunt no. per Bald.⁊ imo.in.l.plane.§.si duo bus: ⁊ in.l. huiusmodi. §.si ticio. ꝺ leg.i. ⁊ cy.i .l.si publica de adulte. ⁊ ioan.and.in spec.de succe.ab itesta. ⁊ bar. ⁊ que ibi dixi in.l. .ij.§. uidendum. ad tertu. ⁊ que dixit dominus meus in disputatiõe sigismondus in.iij.dubio ⁊ an appellatione patris cõtinet auus ⁊ matris auia. ut de bal. in.l. nensenius. .C.de negest. ubi tenet ꝙ sic: ⁊ Bal. i.l.scimus.i fine. ꝓnci.C. de inoffi. testa. ⁊ io.and. in spec. de suc. ab ite.i rub. ⁊ bal.i.l. qꝺ vero .§. de le.⁊ cũ bar. hic ad litteram transit Pe.de an. in.d.cle.i. ⁊ i.q. bar. hic adde ꝙ si ẽent aliqui filij masculi ⁊ nepotes ex alijs filijs premortuis an isti nepotes cũ filijs cõcurrant. vide bal. in .l. in qbus de se. nup.⁊ hic adꝺ bal. ⁊ imo. in.l. si vero.§.de viro so. ma. in pe.⁊ vltr. col.⁊ i.l.gallus .§. instituens.§. de libe. ⁊ posthu. ⁊ quod no.bal. in.l. qsqs .C. ad .l.iul. maie. ⁊ ange.in.l. de quibus. de legi. ⁊ dicit dominus ant. in prohemio decreta.ꝙ cõis vsus loquẽdi opaꝯ:ꝙ appellatiõe filiorꝫ nõ veniũt nepotes allegat ia.bu.in.i.ꝓsti.C.facit qꝺ no.io.and.in.c.fũdamẽta. de elec.in nouella.dic et bal.in.l.tij.C.de suis ⁊ leg.ꝙ ꝓsuetudo ꝙ ꝓmogenitus succedat in regno nõ ꝓhẽdit nepotẽ:⁊ facit qꝺ no. bar.§.ea.l.in .v.col.circa finẽ.

¶ ADDE pau.de cast.ꝓ filio .cccxl.incipiente hereditas:⁊ ibi an statutũ excludens matrem excludat etiam auiam.

b ¶ .l.A diuo marco:⁊.l.in qꝺ:⁊ ibi bal.C.de se.nup.ang.⁊ imo.§ in.l. .i.i ꝓn.§.soma.ꝓ bal.in .l. si. in . iij. col.cuꝫ seq. .C.de lib.ꝓteri.ꝓ bart. .§.in ver.q̃ro qd in rescript.

¶ Preterea probatur ꝙ propria significatio verbi sumit ex diffinitione ⁊ quãdo diffinitio repugnat allusioni vocabuli stamus diffinitioni: vt.l.i.§.de testa.⁊ ibi dixi.sed filius diffinit ille qui ex viro ⁊ vxore eius est natus: vt.l.filium.§. de his qui sunt sui vel alie.iur.sed ista diffinitio non porrigitur ad nepotes cum enim dictio ex: denotat cãm proximam ⁊ immediatã: vt.l. eo tẽpore.in fi.§.de pecu.⁊.l.nõ dubium.C.de legi. cũ si. Sed constat ꝙ nepos nõ est natus ex auo ⁊ vxore eius immediate: ergo diffinitio eius non congruit nepoti respectu aui vt dicat filius: ⁊ ꝓ hoc tollunt omnes rationes facte per dñm ia. bu.⁊ hãc rõnem ipse non soluit: nec etiã ipse tetigit eã. ¶ Preterea propria significatio sumitur ex auctoritate: vt.l.proprie: ⁊.l.minus proprie.§.e.⁊ hac.l.in prin. Sed infinitas auctoritates habemus ꝙ appellatio filij non continet nepotes: vt hic in ver.totiẽs: ⁊.l.qd si nepotes .§.de testa.tute.cum si. imo appellatio nepotis ponitur: vt spẽs distincta ⁊ separata a filio: imo qꝺ plus est vnus dicit esse in primo gradu: alij in secundo: vt.l.iuriscõsultus.§.i.§.de gradi.⁊ instit.de gra.§.primo gradu: ⁊.§. scõo gradu. Pro hoc etiam videtur tex.in preal.l.filiuꝫ habeo.§.ad macedo.⁊ illud puto verissimum nõ obstãte ꝙ ibi dicitur contineri: quia hoc intelligo ex interpretatione extensiua vt dictum est. Nõ ob.l.senatus.§.de ri.nup.quia qꝺ ibi dicit intelligo per interpretationem: vt no.i.l. heres quãdoqꝫ.§.de acqui.here. ¶ His premissis reducamus hanc materiam ad questiones de facto. Pone statuto caueat [a] ꝙ filia femina nõ succedat extantibus filijs masculis: ſz sit dote contẽta. Contingit ꝙ aliqs decessit relicto nepote ex filio masculo: an ille nepos succedat in totũ ⁊ filia excludatur dñs Jac.bu. determinauit ꝙ sic: qa appellatione filij continent nepotes ex propria significatione: vt dictum est ꝑm eũ. Sz ista ratio non placet: vt.§.dixi. Adducebat ipse aliam rõnem posito ꝙ appellatio filij non porrigatur ad nepotes ex propria significatione: tamẽ an beneficiuꝫ datum filio porrigat ad nepotes per statutum nihil disponitur. Remanet ergo in hoc ius cõe: ⁊ certum est ꝙ beneficium datum filijs priuilegium ⁊ bonor transit regulariter ad nepotes: vt.C.de questio.l.milites.⁊ .l.a diuo marco [b].e.ti.de pe.l.decurionuꝫ: ⁊ de senato.l.emãcipatũ: ⁊.C.de priui.do.l.i. Hoc ergo priuilegium seu beneficium a statuto concessum filijs ex dispositione iuris cõmunis transibit ad nepotes. ¶ Preterea nepos filio sublato de medio locum filij incipit tenere: vt insti. de exhere.libe.§.posthumoruꝫ: ⁊ de here. que ab intesta.defe.§.cum filius: ⁊.l.gallus.§.videdũ.de libe.⁊ posthu. Sz si filius statuti beneficio hoc priuilegium habeat vt preferatur filie: ergo ⁊ nepos loco eius succedens. Ad hoc facit qꝺ dicitur ꝙ subrogatuꝫ sapit naturam eius in cuius locuꝫ subrogatur: vt.l.i.§.hoc.§.si qs testa.li.eẽ iur.fue.⁊ hec opi.placet ꝓ rõnes predictas.sicuti enim nepos succedit in locum patris sui: ⁊ incipit tenere ex persona pris primuꝫ gradũ lz in veritate in secundo gradu sit: ergo eadẽ rõne assumit priuilegiuꝫ patris sui: lz ex ꝑsona sua nõ cõpetat. Et ex hoc apparet rũsum ad argumẽta que fiunt in ꝓtrarium si dicat statuta nõ recipiũt interꝑtationẽ extẽsiuã. ꝓcedo: qa statutuꝫ nõ extendit ad casum in eo nõ comprehensum.⁊ iõ ex veritate statuti nõ comꝑhẽditur nepos ex persona filij: sed statutũ recipit interpretationẽ extẽsiuaꝫ passiue: qa ius cõe se extendit ad illud: vt.l.i.§.i.§.de mune. ⁊ ho. ⁊ ibi dixi. vnde lex se extendit ad statutũ: vt nepotem faciat assumere priuilegium cõcessum filio hoc etiam tenet Ja.de are.in quadã sua disputatione dicens ꝙ ratio statuti est vt agnatorum salua sit dignitas: que agnatio conseruatur in filios masculos: vt insti.de legi.agna.suc.ergo eadez ratione in nepote. Sed prima ratio magis placet: quia hec ratio: vt agnatoruꝫ salua sit dignitas [c] nõ est expressa in statuto. ¶ Quero pone retento eodem themate filius decessit supstite ex eo filia femina nepte defuncti aui: ⁊ femia filia: an ista neptis excludat filiam istam. Istam .q.tangit Ly.C.de adulte.l.i.⁊ videtur tenere ꝙ neptis nõ excludat filiam: quia in nepte cessat ratio: vt agnatorum salua sit dignitas. Determinatio mihi placet [d] nõ tamen per rationẽ predictam: quoniam de ratione dicti statuti nõ apparet. Veritas autem istius determinatiõis apparet ex eo quod dictum est.§.nam tunc appellatio filij porrigit ad nepotes de iure cõmuni quando profertur simpliciter sub ea appellatione: quia filius secus si respectu alterius qualitatis: vt dictum est.§.per.l.vlti.C.de na.li. Sz hic filius nõ excludit filiaꝫ: ideo quia filius simpliciter: lz quia filius masculus. Sed ista qualitas masculus non transit in neptez. ergo apparet ꝙ in ea non transit.l.dispositio: ⁊ sic nõ potest assumere locum patris. ¶ Quero quid si filia dotata decessit relicto filio masculo: an talis nepos excludatur a filio: ⁊ videtur ꝙ non: quia statutũ loquitur de filia femina excludẽda: sed ad istũ nepotẽ nõ trãsit ista q̃litas ꝙ sit femina. ergo ⁊c. Itẽ nõ repit.l.cautũ [e] ꝙ appellatiõe filie ꝓtineat nepos ex ea. Cõtrariũ ẽ veritas. aut enim iste nepos ex filia vult succedere ex persona sua: ⁊ tũc ipse excludet a patruo: cuꝫ ipse teneat scõm gradũ: ⁊ filius teneat ꝑmũ: aut vult succedere in locũ mris sue: ⁊ tẽ sicut mr excludebat ita ipse: vt.l.illã.C. de col. ar.l. pomponi.§.cũ qs.§.ꝺ acq.pos. ¶ Preterea mr ei nõ excludit ꝓp ꝺlictũ sed pp fauorẽ filij: vt.j.dicã. ¶ Quero põe ꝙ aliqs decessit relicto filio masculo ⁊ nepote ex filia femina: an dictus nepos ex filia excludat ꝑ filiũ. dico ꝙ sic: qa filia primi gradus q̃ mediãte nepos admittit fuit talis ꝓditiõis ꝙ ipsa excludebat: ergo ⁊ nepos ex ea nõ obstãte ꝙ ipse sit masculus. vt.l.a diuo marco.C.ꝺ qõi. facit qꝺ dicã.j.,pri.q. ¶ Quero pone ꝙ aliqs ꝺcessit relicto nepote ex filio ⁊ nepote seu nepte ex filia: an dicti nepotes ex filia excludãt, ista.q. venit ad illam opi.an cũ nepotes insimul succedũt dicant succedere in locũ pris eoꝝ de q̃ fuerũt opi.inter nros glosatores i auẽ.cessante.C. in.l.ij.C.de in ius vocã.⁊ ibi dixi post Fulgo.

a ¶ Salua sit dignitas. ad de cy . i.l.i. .C.de adul. ⁊ bal.i.l.cũctos popu. los.i.xv.col. .C.de sũ.tri. ⁊ ibi tz bal. ꝙ ꝺ statutũ valz ob hãc rõnẽ: ⁊ not. bal.i.l.fi.C. de i ius vo. ⁊ vide de rõne hui statuti bal.in.l.tricia cuꝫ testõ .§. luci. el. .ij.de le.ij.⁊ bar. i.l.ij.§. videndũ ad tertulia. ⁊ imo.i.l.si vo .§. de viro so.ma.⁊ bal. i.l. defũctis .C. de suis ⁊ legi.

ADDE ꝙ pau.ꝺ ca.approbat opi.iaꝺ are.et ꝓsi. .cccxxxviij. icipiẽte pns casus seqtur ro. consilio .ccccxj. vbi ꝓsuluit ꝙ statutum excludẽs feminã pp frez hz locũ in fratre nõ vtrinqꝫ ꝓiũcto videt bal.ꝓ filio .cccxxij.lib. .iiij. vbi an statutũ excludẽs femias extãtib frib patruelibus excludat illas extãtib sororib patruelibus

b ¶ Vbi placet. Cũ bar. ꝺ simpliciter trãsit pau.ꝺ ca in cõsilio .l.xxxv.icipiẽte I Christi nole amẽ ⁊c. ꝓpone i castro ⁊c. in fi. sz ꝝ bart. tenet bal.in .l.si.C.de in ius vocã. lz pe. de anc.i cle.i.de baptis. sequat bart.ꝓ saly.

c ¶ .l.Cautũ idẽ ꝓ ista in hac.q.tz ang.in auẽ.de tri.⁊ semis.§.neqꝫ illo. et ꝓ illũ tex.⁊ ita dicit se pluries ꝓsuluisse.⁊ vide pau.de ca.in.l.q supstitis.

in fi. de acq. here. ⁊ vide no. p bal. i auẽ. cessante in. iij. col. de legi. here. ⁊ m. l. maximũ vicium de li. preteri.
ADDE q̃ idẽ cõsuluit pau. de ca. cõsi. cccxlj. icipiẽte p̃supposito ang. ꝓsi. cccx. bal. cõsi. cclxxxvj. lib. i. ⁊ ꝓsi. xxxiiij. ⁊ cõsilio. clviiij. lib. iiij.

a ¶ Pone exẽplũ. ⁊ ista faciũt ad. q. si testator grauat filiũ de restituendo decesserit sine filijs masculis an nepotes ex filia faciãt deficere fideicõmissũ vide io. an. in addi. ad spe. in ti. de testa. i rub. ⁊ facit tex. hic alleg. in. c. i. §. hoc aũt. vide tũ tex. in. l. cognoscere. §. liberorũ. ſ. e. ⁊ bal. i. l. i. C. de condi. inser.

de legi. here. in qua teneo q̃ ẽt dicti nepotes dicanť i locũ p̃ris succedere: vt in auten. ò here. q̃ ab ite. desc. §. sinaũt. cũ sequẽ. ỷ. illò palã est qa in locũ p̃ris ò̃functi ⁊c̃. ⁊ plene dixi i. l. ij. §. i. s̃. de su. ⁊ leg. here. ¶ Preterea ad declarationẽ predictaꝝ qõnũ q̃ tangunť ò nepote ex filia dotata: vt cessent ꝓtraria q̃ ꝗ possent obijci ẽ sciendũ: q̃ q̃ñq̃ filia excludiť morte vel repudiatione tũc succedit nepos ex ea ex sua p̃sona: vt dicta iura dicunt vulgaria. rõ qa affectio q̃ erat in filia trãsit in nepotẽ. Itez cessat id qõ obstabat nepoti: q̃ñq̃ filia excludiť ꝓpter eius delictũ. ⁊ ingratitudinẽ. Et idẽ: qa nõ nocet nepoti q̃ñ illa ingratitudo i nepote cessat: vt. l. si qs filiũ. C. de inoffi. testa. ⁊ l. iij. §. si emãcipat⁹. de ꝓtra tacit. s̃. ad tertuli. l. ij. §. fi. ⁊ qõ ibi dixi. Q̃ñq̃ filia excludiť ꝓpter fauorẽ ò̃cedẽtis vel alterius: ⁊ tũc sicut excludebať filia ita nepos seu neptis ex ea. rõ: qa ille fauor durat mortua filia sic ea viua. de fauore ò̃cedẽtis pono exemplum. dicit statutũ ciuitatis eugubij q̃ filia dotata nõ possit venire cõtra testũ p̃ris. certe idẽ erit de nepote ex ea. Casus est. s̃. de testa. mili. l. q iure militari. cũ. l. se. vbi fauore militũ est inductũ q̃ possit p̃terire vel exheredare filios sine cã. ponť ergo q̃ miles fuit huius ꝓpositi q̃ nasciturus sibi nõ succederet. no. q̃ dicit sibi ⁊ sic ò nasciturus ex filia nõ cogitauit: tũ nati ex filia excludũť: vt ibi: ita in ꝓposito ò fauore alterius pone exemplũ ª in themate p̃alle. q. vbi filia excludiť ꝓpter fauorẽ filij masculi. certe defuncta filia durat ad hic fauor filij: ⁊ sic excludit ẽt nepotẽ ex ea. naz statutũ qõ dicit q̃ filia femina nõ succedat extãtibus filijs masculis ⁊c̃. in p̃sona masculorũ cõtinet dispositionẽ. q. d. masculi succedãt ⁊ filia femina nõ: vt. l. fideicõ. §. cũ eẽt. ò le. iii. ⁊ ad. l. fal. l. in rõne. §. tã etsi. lz ergo nepos ex filia non excludať ex vigore illoꝝ ỷboꝝ qbus dť filia femina nõ succedat: tũ excluditur ex vigore illoꝝ verboꝝ qb⁹ dť q̃ masculi succedãt. vť eni alios excludere: vt. l. cũ ꝓtor. s̃. ò iudi. ⁊ de hoc vť casus. x. col. q feu. da. pos. c. i. §. hoc autẽ. vbi sic filia femina excludiť: ita nepotes ex ea: ⁊ ibi ẽ rõ fauor dñi. ¶ Quero an appellatiõe nepotũ cõtineanť ꝓ nepotes ⁊ vlteriores: ⁊ vť q̃ non: vt in ver. totiẽs. s̃. ò li. ⁊ post. l. gallus. §. istituẽs. In ꝓtrariũ videť [b] qa sic appellatiõe nur⁹ ꝓtineť ꝓ nurus ita appellatiõe nepotis ꝓtineť ꝓnepos. vt. s̃. e. l. nur⁹ ⁊ l. giii. ⁊ l. soceri. ⁊ iõ puto q̃ eo casu quo appellatiõe filij cõtineť nepos eo casu appellatione nepotis ꝓtineť ꝓnepos. Ad ꝓtraria rñde: vt dixi in. d. §. instituẽs. ¶ Quero qd [c] si in aliq̃ dispõne fiat mẽtio de filijs ex se natis: vt istituo filios nascituros ex tali vel similia verba: vtꝝ isto casu appellatione filioꝝ ꝓhẽdanť nepotes: ⁊ videť q̃ nõ: vt. d. l. gall⁹. §. idẽ credẽdũ. ¶ In ꝓtrariũ vť. d. l. lucius. s̃. de here. isti. Rñdeo tu ò̃bes scire q̃ nepos nõ põt nasci ex aliquo nisi ꝑus sibi nascať filij⁹: vt hac. l. i fi. mõ si qdẽ ꝓ natiuitatẽ filij dispõ collata in p̃sonã filioruz natoꝝ vel nasciturorꝝ ex aliquo vel cõditio dispõnis ẽ ipleta: tũc p̃sona nepotis nõ ꝓp̃hẽdiť. Exẽplũ ⁹ i. d. l. gall⁹. §. idẽ credẽdũ: vbi qs istituit nepotẽ q̃ sibi ex suo filio nasceť ex tẽ nato nepote istitutio hz suũ effectũ in eius p̃sona: merito ad ꝓnepotẽ nasciturũ ex eo nõ extẽdiť. ar. l. bone. §. hoc sermone. s̃. e. Si ỷo i p̃sona filij primo nati nõ ꝓmittiť tũc ad p̃sonã inferiorũ extẽdiť. exẽplũ in. d. l. lucius. s̃. de here. in sti. vbi testator grauauit aliquẽ si filiũ filiãue ex se natũ nõ habuerit. nã illa ỷba itelligũť si eos non habuerit tp̃e mortis sue: vt. l. ex facto. §. si qs. ad trebel. ⁊. d. l. luci⁹: ⁊ iõ lz filius nasciať ad huc vez nõ ẽ ipsũ tp̃e mortis sue filiũ habuisse: ⁊ iõ si filij⁹ decedat ⁊ remanet nepos ad p̃sonaz talis nepotis dicta ꝓditio extẽdiť: vt. d. l. luci⁹. ¶ Quero dť hic in p̃n. q̃ appellatiõe liberorũ. ꝓtineť oẽs. ¶ Quero nũqd hoc sit itelligẽduz de oib⁹ iferiorib⁹ ẽt in ifinitũ. Rñdeo nõ. fz ꝓ ꝓpe verbũ liberoꝝ porrigiť vsqz ad nepotem vltra eos: posteriores vocanť: vt. l. iurisconsultus. §. pentes. s̃. de gradi. ¶ Quero qd si in testõ alicuius illitterati repiť hoc ỷbũ liberoꝝ. an hẽat p̃dictã significationẽ. Rug. videť dicere q̃ nõ: qa talis modus dicẽdi nõ cadit i idiotã: vt no. in. l. q̃ si nepotes. s̃. de testa. tu. vult dicere vtputo q̃ illud ỷbũ liberoꝝ nõ hz vulgare ꝑm idioma nr̃m: ⁊ iõ ab eo nõ potuit ꝓferri. Sz posito q̃ a testatore illr̃ato tale verbũ sit ꝓlatũ: tũ credendũ est notario q̃ tale testũ scripsit scripsisse ỷba iportãtia illõ qõ testator exp̃mebat ⁊ volebat. ar. eius qõ no. C. de vsur. l. i. ⁊. s̃. de ver. ob. l. sciẽdũ. ⁊ qõ ibi dixi. ¶ Quero an [e] appellatione p̃ris ꝓtineať auus. Rñdeo in dispõne hois nõ hẽmus iura de hoc tractãtia. rõ: qa p̃ť nõ dť nisi respectu filij: ⁊ iõ cũ ab hoie ỷbuz p̃ris ꝓferať ad certã p̃sonã. s. ad p̃rem alicui⁹ filij se refert: ⁊ iõ ad aliã p̃sonã nõ extẽdiť: vt. l. si qs ita. in p̃n. s̃. de testa. tu. Sz hoc ỷbũ filij põt ꝓferri simpliciter nõ respectu alicui⁹ iã nati: vt ex. l. s̃. allegata apparet. Sz in dispõne legali pluries repiť ỷbũ p̃ť simpliciter ꝓlatũ lz nõ hẽam⁹ tot leges quot de ỷbo filij: ⁊ iõ distinguiť. aut ꝓfertur in casu fauorabili ⁊ extẽdiť ad auũ: vt. l. iusta. s̃. e. ⁊ qõ no. in. l. nõnũq̃. s̃. de col. bo. in gl. parua. Si vero in casu odij: tũc ad auũ nõ extẽdiť: vt. l. lege iulia. §. hoc capite. s̃. de ri. nup. ⁊ l. p̃ť. s̃. de adul. Alias leges loquentes sp̃aliter de p̃re: ⁊ auo nõ hẽmus. tũ si aliqua dispõne legis vel hois casus accideret puto ex his mẽbris q̃ posita sũt. s̃. circa appellationem filij posse ⁊ alias qõnes de p̃re ⁊ auo decidi. habet enim eã dem rõnẽ: vt. l. iusta. s̃. e. ti.

t **Ransacta.** De istũ tex. dixi q̃ exceptio p̃scriptõis impedit lit. cõtesta. dixi in. l. cũ

de ca. in. d. §. i. idẽ credendũ ⁊ imo. in. d. l. gallus. §. istituẽs. ⁊ ibi viõ bar. ⁊ Bal.

c ¶ Quero an. adõ bar. in auẽ. ex test. C. de se. nup. vtrũ aũt appellatiõe matris cõtineať auia. vide Bal. i. l. ij. C. de bo. ma. ⁊ an appellatiõe auie ꝓtia: ⁊ nepotis ꝓnepos. vide q̃ dixi in auẽ. matri ⁊ auie. C. q̃ñ mu. tu offi. fũ. po. ⁊ q̃ veniãt appellatiõe fratris ⁊ sororis vide in. l. lucius. §. q̃sitũ. de le. iij. Io. an. in Spe. in rub. de succe. ab ite. vbi dicit q̃ nepos cõtineť noie fratris: ⁊ auus nomine patris: qs aũt veniat appellatiõe patrui: an veniat patruus magn⁹ vide in. l. i. C. de succes. edic. ⁊ q̃ appellatiõe patris in statuto veniat au⁹. ⁊z Bal. in no. q. in. l. scimus. in fi. prin. C. de inof. testa. an aũt appellatiõe nouerce veniat nouerca magna. i. secũda vxor aui. vide bal. in. l. hac edi-

ADDE q̃ idẽ cõsuluit pau. de ca. cõsi. cccxlj. icipiẽte p̃supposito ang. ꝓsi. cccx. bal. cõsi. cclxxxvj. lib. i. ⁊ ꝓsi. xxxiiij. ⁊ cõsilio. clviiij. lib. iiij.

a ¶ Pone exẽplũ. ⁊ ista faciũt ad. q. si testator grauat filiũ de restituendo decesserit sine filijs masculis an nepotes ex filia faciãt deficere fideicõmissũ vide io. an. in addi. ad spe. in ti. de testa. i rub. ⁊ facit tex. hic allegat. l. i. C. de ꝓdi. iser. ⁊ cõsuluit ẽt bal. i cõsilio p̃ctus talis est qdã testator hãs fratrẽ suũ q̃ relictũ factuz tibi ⁊ filijs ex tuo corpore natis vificať in nepote ex filia ⁊ ita dicit tenere bart. ſ p. d. l. lucius ⁊. l. i. §. liberinus. de execu. tu. ⁊ si relinq̃ vel dotibi castꝝ ita q̃ hẽas p̃te ⁊. descẽdẽtibus ex te natis: alias reuertatur ad me ⁊ decessisti cuz vnico filio qui postea decessit sine descẽdẽtib⁹ ex se: an castrũ ad me reuertať ex. et bal. in auẽ. fz ⁊ fiqs i. vj. col. C. ò se. nupt. tz q̃ fic: et ad bar. ſ adde ¶ Pau. ò ca. in. l. gallus. §. instituẽs ò lib. posth. dixit etiam Bal. in p̃ludijs feudoꝝ q̃ si fit mẽtio ò ò̃scẽdẽtibus ex tuo corpore veniunt oẽs in infinituz.
ADDE q̃ appellatiõe filioꝝ ex suo corpore veniunt nepotes ex filia Bal. consi. xviiij. li. v.

d ¶ Exẽpluz. p intellectu huius solutio. vide an. ⁊ ¶ Pau. de ca. in. d. §. i. idẽ credendũ ⁊ imo. in. d. l. gallus. §. istituẽs. ⁊ ibi viõ bar. ⁊ Bal.

b ¶ Cõtrariũ videť: ⁊ ad materiã ad de q̃ si qs acceperit in emphiteosiz pro se ⁊ suis filijs masculis nõ ꝓp̃hẽdũť nepotes masculi ex femina idez substitutiõe facta si ò̃cesserit sine filijs masculis ita videť tenere bal. i. l. sed si hac. §. liberos. de in ius vocã. ⁊ vide bal. i auẽ. si quas ruinas. in fi. C. ò sa. sanecclę. ⁊ spe. in ti. ò loca. §. nunc aliqua. v. cxlvj. ⁊ qõ habeť i. c. i. §. hoc autẽ. q feuda. pos. ⁊ i. c. i. §. fi. ò succes. feudo. ⁊ Spe. i. d. §. nunce aliqua ver. ix. ⁊ io. an. i. d. rub. in addi. post Ricar. mal. ⁊ p hoc qa si non venit filia tãto minus nepos q est i vlteriori gradu et minus dilectus. vide bal. in. l. maximũ vicius. C. de li. prete. ⁊ ita consuluit dñs ant. ⁊ pe. de anc. ioan. de monte gare mo. bar. dñs sily. Flo. de sancto petro. ⁊ Mathe. ⁊ vide qõ no. bar. in. l. i. alias. ij. §. videdũ. ad trebel. ⁊ ad ꝓdicta adde bal. in. l. cũ vir. de ꝓdi. ⁊ demõ. ⁊ no. p archi. xvj. q. iiij. si qs suadẽte: ⁊ imo. in. l. qõ dicť. de ỷbo. ob. si aũt accipto p me ⁊ meis descẽdẽtibus ex virili sexu nõ venit nepos ex filia. ita bal. ⁊ uno. in. l. gallus. §. nũc de lege. ⁊ libe. ⁊ posthumis.

c ¶ Quero qd. Quid si dicať de filijs ex se natis an ꝓp̃hẽdãť nepotes: ⁊ vide q̃ dixi p⁹ bar. i. l. gall⁹. §. istituẽs. s̃. de lib. ⁊ posthu. qd in mõasterio. isto casu vide bar. in ꝓsilio parmẽsis qdã. ⁊ Dy. in. l. si qs ita. §. fi. de leg. ij. qbus cõtradicit ia. de bel. in auẽ. de san. epis. §. fz hoc de p̃ñti: ⁊ bal. in auẽ. nisi rog. C. ad trebel. q̃ in hoc tz cõtra dy. ⁊ bar. ſ pau. de cast. ibi tz cõtra bal. ⁊ adde no. per cano. in. c. i p̃ñtia. de ꝓba. ⁊ de his q̃ põit Bar. hic vide bal. in. l. i. C. de ꝓdi. inser. ⁊ bar. oino in. l. heredibus. §. fi. ad trebel. adde qõ dixit bal. in. c. i. de succes. seu. in. §. filia vo. in fi. q̃ si pater recipit feudũ ꝓ se ⁊ filijs masculis ⁊ feminis ex suo corpe natis cõtinetur filius filie al legat. l. i. C. de ꝓdi. iser. ⁊ cõsuluit ẽt bal. i cõsilio p̃ctus talis est qdã testator hãs fratrẽ suũ q̃ relictũ factuz tibi ⁊ filijs ex tuo corpore natis vificať in nepote ex filia ⁊ ita dicit tenere bart. ſ p. d. l. lucius ⁊. l. i. §. liberinus. de execu. tu. ⁊ si relinq̃ vel dotibi castꝝ ita q̃ hẽas p̃te ⁊. descẽdẽtibus ex te natis: alias reuertatur ad me ⁊ decessisti cuz vnico filio qui postea decessit sine descẽdẽtib⁹ ex se: an castrũ ad me reuertať ex. et bal. in auẽ. fz ⁊ fiqs i. vj. col. C. ò se. nupt. tz q̃ fic: et ad bar. ſ adde ¶ Pau. ò ca. in. l. gallus. §. istituẽs ò lib. posth. dixit etiam Bal. in p̃ludijs feudoꝝ q̃ si fit mẽtio ò ò̃scẽdẽtibus ex tuo corpore veniunt oẽs in infinituz.
ADDE q̃ appellatiõe filioꝝ ex suo corpore veniunt nepotes ex filia Bal. consi. xviiij. li. v.

d ¶ Exẽpluz. p intellectu huius solutio. vide an. ⁊ ¶ Pau. de ca. in. d. §. i. idẽ credendũ ⁊ imo. in. d. l. gallus. §. istituẽs. ⁊ ibi viõ bar. ⁊ Bal.

c ¶ Quero an. adõ bar. in auẽ. ex test. C. de se. nup. vtrũ aũt appellatiõe matris cõtineať auia. vide Bal. i. l. ij. C. de bo. ma. ⁊ an appellatiõe auie ꝓtia: ⁊ nepotis ꝓnepos. vide q̃ dixi in auẽ. matri ⁊ auie. C. q̃ñ mu. tu offi. fũ. po. ⁊ q̃ veniãt appellatiõe fratris ⁊ sororis vide in. l. lucius. §. q̃sitũ. de le. iij. Io. an. in Spe. in rub. de succe. ab ite. vbi dicit q̃ nepos cõtineť noie fratris: ⁊ auus nomine patris: qs aũt veniat appellatiõe patrui: an veniat patruus magn⁹ vide in. l. i. C. de succes. edic. ⁊ q̃ appellatiõe patris in statuto veniat au⁹. ⁊z Bal. in no. q. in. l. scimus. in fi. prin. C. de inof. testa. an aũt appellatiõe nouerce veniat nouerca magna. i. secũda vxor aui. vide bal. in. l. hac edi-

ctali in ver.hāc obseruationē.C. de se.nup.ꝛ ad bar.b an appellatiōe patris veniat auus.adde Bal.in.l.nensenius.s.de neg.gest.ꝛ in.l. scimus. in fine.in pn.C.de inof.test.ꝛ in.l.qd vero de legi.ꝛ io.an.plene in spec. de suc.ab intesta.ꝛ bal.in.l.quicūqz de bo.ma.

ADDE ꝙ appellatione fratris contineatur soror bal.2si.cccxxij.lib.iiij.

a Uob' affirmatione.qd limitat Ly.in.l. qui se patris .C. vsi liberi. Add bar. in .l.i.s. de cada. punit. ꝛ Jo.an.plene in Spec. de suc.ab intesta.ꝛ adde bart. i.l.i.§. generaliter. de leg. pstā.

b Upillus.§. territoriū.qd sit territoriū:ꝛ qa facit ad multa ꝛ maxime ad ea q̄ hntur in .l. fi.s.d iurisdom.iudi. ad de qd Joā. and.in.c. vt animarū .§. statutuz. de cōsti. in. vj. vicit ꝙ vbi aliqs populus vel dis hz ptātē terrendi vt florentini qui hnt ptātem terrendi pistoriense:ꝛ aretinos: tē ille locus q pōt terreri appellaf de fortia ꝛ d vi strictu.adde bar.in.l.cūctos populos.i.xj.col. i.viiij.q. C. de sū. tri. ꝛ hic. Jtē die Jo.an.in.c. cū cōtingat de so. cōpe. in gl.q̄zuis. ꝙ lz qs non habeat territoriuz: si tn habeat ptātē in certas psonas propter illas psonas dicit habere territoriū. ꝛ vid qd dixi i.d. .l.fi. ꝛ adde qd dixit bartol.in.l.i. in vlti. col. de iurisdom.iu. ꝛ vide quod ad hāc.l.no.bar.s.de acqui.re.do.in.l.iter.§.fi. Quid aut sit districtus.vide bal.in.c.i.in pn.ꝛ in.c.itē si qs.qui.mo.seu. amit.vbi aliqd p eū:ꝛ qd no.in cle.ne romani.§.sane.de elec.ꝛ insti.de act.§.rursus.ꝛ in cle.pastoralis.de re iudi.nā dicit a distringendo:ꝛ in mari dicit districtus haberi ꝛ possideri:vt est glo.in.d.c.vbi piculum.quaz allegat Bal.i.l.fi.C.de testa.c.vbi piculū.de elec.C.de ser.fu.auē.nouo iure: ꝛ ita dicit Bal.in.d.c.i.in prin.ꝛ bal.in.l.i.C.de sen.ex peri.reci.ꝛ in.d.c. .i.§.fi.ꝛ aliqd p bal.in rub.que sint rega.ꝛ appellatione territorij venit diocesis.c.ij.de consti.in.vj.

ADDE qd contineatur appellatione territorij oldra.2silio.clxxvj.

c Quod sic.adde qd istud tz Bal.in.l.i.C.vbi de cri.agi opoz.ꝛ an dux exercitus possit aliquez confirmare existentem in territorio alieno.vide Bald.in.l.iij.de offi.prest.

d Jqua pena.oppo.an ꝛ qsi a mulcta possit appellari vide i.l.ꝛ i mulctis.s.de appel.ꝛ que differentia sit iter mulctā ꝛ penā. vide bald. in.l.certa.C.qsi puo.ꝛ per Spe.in ti.de sen.pla.§.ij.ver.est quarta differentia:ꝛ ver.se.glo.tñ in.c.i.de do.ꝛ contu.inuit ꝙ pena ꝛ mulcta sint idez qd intellige verum lato sūpto vocabulo vt hic p bar.post gl. ADDE ꝙ puniti q: nō iurant d calūnia postūt appellare: ꝛ ē pena legalis.fm spec. in ti.de iuramēto calū. .§.fi.d si.i. ꝛ ibi Jo.and. post relatas varias opi.

e Moriat delinquēs ꝛ vide bal.i.l. .i.in.vj.col. .C.ex delic. defunc.

f Possūt imponere. Qui possint mulctare.vt de Spec. in ti. de sen.§. .i.ver. sz nū qd: ꝛ ibi an ptātes terrarum possint mulctare. ad quod facit quod dixi in.l. imperium.s.d iurisdi.om iu. ꝛ vide quod notat idem Spec.in ti. de cōtumacia p totuz ꝛ Hostiē. in sūma d mulcta.ꝛ no.pulchre Bald. in.l.ij. in fi. .s.de iudi.ꝛ adde quod non pōt iudex mulctādo penā quadrupli excedere:nisi sit a iure exp̄ssum. xvij.q. .iiij.qsqs.in glo.

g Esse corporalis. Qsi ptās habebit arbitriū in ere ꝛ in psona.vid qd no.Bal.i.l. data opera .xvij.col.C. qui accusa. ꝛ gl.in auē. de armis. q̄ pena eris et persone nō pōt in pactū deduci fm Bal.in.l.pe.in.x.qōne. de execu.rei iudi.

b Ultimo ego.an possit appellari ab his q̄ depēdent ab arbitrio iudicis adde que hntur in.l.i.C.si se.in iteg.rest.p Ro.in.l.admonēdi.circa fi. p vnā chartā vel duas.s.de iureiurā.ꝛ p hoc qa etā i arbitrijs pōt dolus cōmitti p iudicē:vt refert bal.in.l.si fugitiui.de ser.fugi. ꝛ istis adde Jmo.in.l.publicoz in.ij.charta.de publi.iudi.ꝛ q̄ dixi post bart.in.l.qd iussit.in.iij.ꝛ.iiij.col.de reg.iur.ꝛ quod no.bal.in.l.quicūqz.de ser.fugi. in.vj.col.allegando.l.si qs posthumos.ad fyl.ꝛ est dictuz Jmo.in.c. si in vlti.col.de feri.ꝛ ad quod no.bal.in.l.i.qūo ꝛ qui iudex:ꝛ i.c.i. de mi vasal.qui con.est.ꝛ si nō vult pena dispensari nō pōt appellari. vide glo. in.c.quod super his de accu.ꝛ glo.in.c.i.de dil.iūcta.l.i.de dona. mod.

querebatur.s.iudi.sol.ꝛ in.l.fi.s.pro suo.

d **Uobus.** Bue negatiōes faciūt vnam affirmationez[a] vt hic sūt tres negatiōes. Bue affirmāt: ꝛ alia eas destruit:ꝛ sic remanet negatiua: vt.l.i. .§.i.s.de here. isti.ꝛ.l.i.s.d cadaue.puni.l.nō nū q̄.s.de col.bono.ꝛ vide Ly.in.l.i.C.de ser. fugi. ¶ Ex.l.sequenti.

¶ Si ciuitas iuit ad exercitū:ꝛ aliqs ibi deliquat an ptās ciuitatis possit illū punire.

p **Upillus Territoriū** [b] Ciuitas ista iuit ad exercitum.nō aliqs in illo exercitu deliquit: an ptās huius ciuitatis posset illū qui deliquit in exercitu punire:ꝛ doc.determinat p.l.istā ꝙ sic[c] qa territoriū dicit a terrēdo:ꝛ sic qa illum locū terret ibi:ideo ꝛc.

¶ Ex.§.sequenti.

¶ An interrogat' si debet.xx.rideat ꝙ nō si debeat.x.an dicat deierare.

Uerbū. Vide gl.que incipit cā tollēde dubitatiōis ꝛc. An ille qui negat in iudicio interrogat'.s.an dz.xx. negat ꝛ d bet.x.an ille dicat deierare:ꝛ credo ꝙ sic: qa in iudicio interrogatus nō solū de vlibus dz ridere:sz et de qualibet eius pte. ¶ Ultimo gl.dicit qd cōe est:meū est ꝛc.dic p By.in.c.qd oes tāgit.extra de reg.iur.lib.vj.

¶ Ex.l.sequenti.

An oīs iudex possit iponere mulctā:ibi. Dicit hic. Et an stāte statuto ꝙ pro furto iudex possit iponere penā vel habeat arbitriū. si cōdemnet an erit mulcta vel pena:ibi. Quero. An aut si iudex hz arbitriū puniēdi:ꝛ pro vili pcussione condēnet aliquē in ducētis libris:an ille poterit appellare vide in fi.

s **Jqua pena.** Oppo.[d] dicitur d ꝙ a pena nō pōt appellari.2tra.s.de his q no. infa.l.fur.in prin. Dicūt qdā ꝙ aliud in publicis:ꝛ aliud in puatis. Jsto est truffa,ppter.l. nō tñ.s.de appel. Alij ꝙ ab executiōe nō appellatur truffa est p.l.ab executiōe.s.de appel. Alia so.est ꝛ bona ꝙ a pena nō appellat qui est 2sessus dlictū: ꝛ vult appellare arguēdo iniquitatē iuris ꝙ nimis grauauit eū:tūc non potest:sz ab iniquitate iudicis sic:ꝛ fm hoc Pau.debuisset reprehēdi nō labeo. Et istā oīs doc.cōiter tenēt:ꝛ ē vera i se:sed,ppterea nō babes itellectū hui'.l.qa nulla cēt dria inter mulctam ꝛ penā: ꝛ sic Paulus nō videt bñ ridisse qd nō est verisimile. Guil.de cu.in.d.l.addictos.C.d epis. audi.tenuit ꝙ i cā capitali potest fieri executio infra decē dies:lz possit appellari.si illa opinio est vera habes casum hic ꝙ in penis nō est,puocatio hoc est ius prouocādi non impedit executionē:ꝛ hoc innuit tex.ibi ꝙ de pena ,puocatio non est simul atqz enim ꝛc. Sz istam lec.non tenui in.l.fi.s.nl noua.appel.pen.ꝛ gl.tangit in .l.qui vltimo.s. de pe. Quid ergo voluit dicere paulus? Rñdeo nō vult aliud dicere nisi illd qd glo.format in.l.ex iudiciorū.s.de accu.si infra decēnū moriatur delinquens[e] transit pena ad heredē:qa statiz debetur. Doc.vltramōtani reprehendunt istā gl. Sz debet distingui illa opi. p istā.l.ꝙ quādo decedit ille qui est dānatus ad penā infra decē dies trāsmittit ad heredes: qa statim debet:sed mulcta nō nisi trāsacto decennio:ꝛ ideo non transiret ad heredem. Et istas duas lec.do ego:ꝛ ista lex facit:an ab iniquitate legis possit appellari.dixi vobis in.l.fi.s. de appel.reci. ¶ Dicitur hic ꝙ mulcta ita dmū debetur si imponitur ab eo qui pōt:ꝛ sic omnis iudex imponere non potest. Cōtra.s.si qs ius dicen.nō obtē.l.i.breuiter quidā sūt magistratus maiores:ꝛ pūt imponere[f] maiores mulctas ꝛ i magnis negocijs:vt hic:ꝛ.l.maiores.C.de mō mulcta. Minores possunt minores imponere nō magnas:vt.l.defensores.C.de dfen.ci.parvas sic:vt.l.i.§.si qs ius dicē.non obtē. Judex delegatus nō pōt iponere nisi sit sibi cōmissuz: vt.l.aliud.s.e.ꝛ.l.iij.in fi.s.de iudi. An arbiter possit iponere.dic vt.l.non ex oibus.s.de arbi. ¶ Oppo.ꝙ mulcta est limitata:vt.l.eos.C. de mō mulcta. Glo.hui' ptrarij timore dicit,q̄dazꝛba q̄ vide:ꝛ incipit qñqz eni.l.ꝛ fm istaz glo. potuit verum dicere labeo:ꝛ scire qd ē pena:ꝛ qd ē mulcta est bonū scire ,ppter puocatiōes. ¶ Quero statutū dicit ꝙ pro furto iudex possit iponere penā vel habeat arbitriū.si condēnet: an est mulcta vel pena.ꝛ ista gl.vī dicere ꝙ mulcta vbi nō est certa.dico si potestas hz arbitriuz in re ꝛ in psona:tē nō ē mulcta:sz pena:qa mulcta semp pecuniaria est. Et iō si pōt eē corporalis[g] istud arbitriū nō est mulcta:vt.l.aliud.§.inter mulctā.s.e.si pōt solū penā pecuniariā ipo nere:ꝛ tūc etiā est pena:qa pena est delicto2 cohertio:siue sit certa siue nō:cū p delicto iponitur semp est pena:ꝛ qd iudex dclarat:ē.l.vt.l.sāctio legū.s.d pe.mulcta eni ē cuiusdā dlicti spālis pena q̄si ex ,ppo motu iudicis ,pcedit: vt.l. aliō.§.iter.s.e.ꝛ si iudex punit eū q nimis crida uit corā eo:vel nō obediuit pcepto suo:sed furtū ē delictū cōe oib':ꝛ iō illud qd glo.hic dicit: ꝙ i.l.si qs reū.s.de cu.reo.est mulcta:ꝛ nō pena:sz in alio dicit ꝙ in.l.aliud interest mulcta ꝛ bñ vt ibi pz. ¶ Ultimo ego[b] formo vnā qōnez ptās hz arbitriū puniendi me ,p vili pcussione: pena eris et persone nō pōt in pactū deduci fm Bal.in.l.pe.in.x.qōne. de execu.rei iudi.

i. c. fi. ꝺ eo q fur. or. fu- sce. ⁊ vid gl. in. c. cup ien tes. §. q; si p secūdo i. v. priuatos. ꝺ elec. in. vj. q̄ vult q; lz a ſnia iuriſ nō appellet per iſtum tex. ni hilominus appellari ꝑt a declaratio ne iuriſ: quā facit ſup co q; qs icidit in penam iu ris: ⁊ ſequit hoc abbas. in. c. peruenit. ꝺ appel. ⁊ hanc glo. hic allegat bart. i. l. i. §. fi. in fi. §. de appel. ⁊ ad de bar. in. l. i. in fi. v̄bis. §. de lega. ij. ⁊ ibi bēſ.

¶ De reg. iur. rub.

cōdēnauit me in ducētis libris: poſtū ne appel- lare: qa male arbitratus ē: ⁊ hic eſt glo. q̄ icipit ūmo cōtra ibi. tu dic tertio ⁊c̄. ⁊ ſic uides p iſtā glo. q; poſſit iudex appellatiōis ad ꝯgruū mo- dū reducere. Sz qñ in penis extraordinariis dr̄ iudex excedere. dic qñ excedit modū qꝰ verū ē. vt. l. qd ergo. §. pena grauior. §. ꝺ his q no. infa mi. ⁊ in. l. hodie. §. de pe. ⁊ in q̄libet earū nota.

¶ De regulis iuris. Rubrica.

¶ Quia nō ē nouū ut qbuſdā ſpāliter enume- ratis ⁊ ꝺclaratis generalis regula ponat: ut. l. ſi ſeruꝰ ſeruū. §. iqt lex. §. ad. l. acql. iō hic iuriſcō ſultus: qa. §. poſuit de iure ciuili ⁊ iure pretorio nūc ſubiicit illorū regulas. Ex. l. ſequenti.

¶ Regula q̄liter ꝯſtituat: et an idiffinita equi- polleat vniuerſali ex iterp̄tatiōe uel ꝓprio ſigni ficato et q̄ ſit poteſtas regule: et q; ſit officiū re- gule: et an exceptio ſit de regula: et an exceptio declaret regulam.

r **Egula.** Gl. nr̄a diuidit in q̄ttuor ꝑtes ⁊ bñ. Sumamus ꝑmā ꝑtem: dr̄ hic q; re- gula eſt q̄ rē ⁊c̄. ¶ Cōtra iſtud op. ⁊ vr̄ q; q̄libet lex ꝺz dici regula: vt. l. iii. §. de legi. huius ꝯtrarii timore. ſcias q; iſtud verbū regula ſumit duobus modis. vno mō re gula q̄ regit ⁊ ordinē dat ut regula fratrū mino rū ⁊ ī ſcriptoribus q bñt regulas q̄ dāt ordinez ſcribendi. ⁊ hoc mō accipit in oī. l. q̄ regit ⁊ dat ordinē uiuēdi: ⁊ alio mō ſumit: vt hic. ¶ Secū do mō ꝓcedo q̄ro q̄liter ꝯſtituat regula. Et de bes ſcire q; q̄dā ſūt ſigna uniuerſalia: q̄dā idif finita: q̄dam adiectiua. Vniuerſalia ſūt ut oīs ⁊ nullus ſp ⁊ nunq̄. p iſta ſigna regule fiunt p di uerſas ꝑtes huius ti. ut. l. oīs hr̄ditas. ⁊. l. oīa fe re. ⁊. l. nihil tā naturale. ⁊. l. nunq̄. ⁊. l. ſemp. j. e. Scꝺo mō p ꝓba idefinita qñ ponit terminus cōis ſine ſigno ut hō feia: qa nō magis de vno q̄ de alio ⁊ ſeruus: ⁊ p iſta fiūt regule in iſto ti. ¶ Pro hoc q̄rit ꝺy. extra. e. in rub. li. vj. an ide finita eqpolleat vniuerſali: ⁊ dic: vt ibi: ⁊ dicā in. l. pluribus. §. de le. ij. ⁊ ibi late pono. Sz an in- definita[a] equipolleat vniuerſali ex interp̄tatio- ne vel ꝓprio ſignificato ⁊ vr̄ q; de interpretatio ne: vt. l. ſi ſeruit[a]. §. de ſer. vr. predio. Sed quic qd ſit dñi dico q; ſiue in lege ſiue in ſtatuto: ſiue ſit materia odioſa ſiue fauorabilis hz locū exte- rio: ſz qa nō eſt rō q̄re magis ad vnū q̄ ad aliuz referr: iō refertur ad oēs: vt. l. ij. C. ꝺ li. pre. ⁊ po ſui in. l. oēs populi. oīa iſta mō nō vides q; aliq̄ regula ad aliā referat: vt ē in alijs legibus q̄ ſem per ad alias referunt: vt. l. nepos ꝓculo. §. ti. i. ⁊ interdicta q̄ ſūt ſcripta iter duos. Quedā fit p adiectiua: vt. j. e. l. eius ē nolle: vt p qs vel p q q̄ nō faciūt ꝑticularē vel vniuerſalē: vt p̄cedēs: ⁊ ī dubio eqpollet indefinite: ⁊ determinat termio cōi: vt eius ē nolle. ſ. hoīs: ⁊ vide gl. q̄ icipit q̄t- tuor. Mo. ibi ſz q̄liter: ⁊ ibi duz dicit. j. e. l. vbi: ⁊ melius. j. e. l. nunq̄. ⁊. l. oēs. §. nūq̄: ⁊ illud vbi nō ē aduerbiū loci. Ja. de are. ⁊ tene mēti loco aūt vniuerſalis ⁊c̄. ¶ Quero q̄ eſt ꝑtās regule. iuriſcōſultuſ: rñdet q; ex regula fiat ius: eſt ne ꝶ vex: ⁊ gl. dicit q; facit ius ⁊c̄. vt in glo. ⁊ glo. bñ dicit q̄ vr̄ dicere q; regula nō facit ius in caſibus iure nō ſtatutis vt ſtatutū eſt in inſula maris qꝰ nullius in bonis eſt: ⁊ tūc ſi ē caſus ſimilis regu la facit ius in illo nō ꝺterminato. ꝺy. extra. e. op. de. l. iij. §. de reg. cato. ⁊ dicit qñq; regula fit ꝺ le gibus ⁊ ſtatutis: ⁊ tūc regula facit ius: vt. l. i. §. ꝺ reg. cato. dñs Jo. an. dicit cōtra ꝺy. p iſtum tex. Mō ob. l. i. §. de regu. cato. qa ibi eſt regula p ſe nō iure. ſz ꝺy. hz caſū p ſe in. l. cum legato. §. qñ dies le. ce. ⁊ ſic ꝯtra dñm Jo. an. ſed vtrūq; pōt ſaluari: qa p iſta rubricā nō curo cum poſſit legi trāſitiue de regulis iuris hoc eſt de eo iure qꝰ ē regula: vt. l. i. C. de cōdi. inde. ⁊. l. i. C. ꝺ ꝯdi. ob cau. ⁊ pōt dici regula iuris q̄ eſt ius ⁊ ſic ītrāſiti- ue: ⁊ credo dñm Jo. an. dicere vex in iſtis regu lis q̄ hic ponūt p iſtū tex. Non ob. regula cato. qa ꝺz dici regula iuris hoc eſt regula q̄ eſt ius: ⁊ ſic itelligo trāſitiue: vt. l. cū legato. §. qñ dies le. ce. ⁊ fateor q; faciat ius: ſz nulla ē q̄ nō bēat ma- teriā precedētē ſeu materiā iuris antiq lz mō nō ſit: ⁊ iō dicit regula iuris. i. ius quod eſt regula. ¶ Quero qd ſit officiū regule: ⁊ opi. eſt iter io. ⁊ Pla. tene opi. dñi. Placē. quā ſeqt ꝺy. ⁊ glo. ¶ Quero[b] an exceptio ſit de regula: ⁊ in hoc ē diſcordia inter gloſ. ⁊ qdā dicūt q; ſic ⁊ qdaz q; nō. Tu dic ⁊ iſtud eſt vex q; q̄tum ad ꝓba exce ptio ē ꝺ regula: ſz q̄tū ad iuris diſpoſitionē nō. ¶ Quero vtrum exceptio declaret regulā com prehendere plura q̄ ſui natura ſit. ⁊ old. allegat q; nō. l. generali. §. vſum. de vſufru. le.

Ex. l. ſequenti.

¶ Mulier que munera ſubire poſſit.

f **Emine** Oppo. C. de muli. ⁊ in quo loco. l. i. So. fate- or q; ſubeunt munera realia non ꝓſona lia. ¶ Op. de. l. femine. §. de ſenato. So. q̄dam ſūt munera mere realia: ⁊ iſta ſubit mulier: vt. l. i. C. de mulie. ⁊ in quo loco. Quedaz īponun- tur perſone ꝓ rebus iſta ſubit mulier: vt. l. reſcri pto. §. fi. §. ꝺ mune. ⁊ ho. ⁊ no. in. l. i. C. ꝺ mulie. ⁊ in quo loco. Quedā ſūt dignitates: ⁊ officia mere ꝓſonalia: ⁊ tūc quoddā ē officiū publicū auctoritate ⁊ vtilitate ſine adminiſtratōe: ⁊ pōt mulier ſubire: vt. l. femīe. §. de ſena. Jtē pōt ha bere ex reſcripto ꝑncipis: vt. l. īpialiſ. C. de nup. dignitatē ꝓ cū admiſtratiōe pōt hr̄e ī duobuſ caſib[c]. puta ſi ꝑnceps ꝯceſſerit[c] dicēdo ſi ob. ta li. l. ⁊ ex ꝯſuetudie. alꝭ ſec[c]: vt. l. fi. C. ꝺ ar. Quod dā ē officiū publicū auctoritate ſz utilitate ꝑua tū ⁊ iſtō regulariter mulier ſubire ñ ꝑt: vt. l. pe. §. de tutel. ⁊ fallit hoc. C. qñ muli. tu offi. fun. pōt p totū. fallit ēt ī. l. i. in. fi. §. de poſthu. Qꝰ dā ē ꝑuatū auctitate ⁊ utilitate: ut ē ꝓcurator. ⁊ tē aut ē explicādū ī iudicio ⁊ mulier ñ ꝑt ſubire p alio. ar. l. aliēa. C. ꝺ ꝓcu. fallit ī cāu. §. ꝺ ꝓcu. l. feminas Si ꝓ o eſt explicādū ex iudiciū: ⁊ tūc mulier ꝑt: ut. l. iii. §. i. §. de. ne. ge. fallit ī fideiuſ ſore: ut. §. ad uel. p totū. quia fideiuſſor nō pōt ē. ¶ Quero an mulier poſſit ē executrix in te ſtamento. Ex p̄dictiſ appet q; eſt officiū ꝑuatū vtilitate ⁊ auctoritate: ⁊ tūc ſi eſt explicādū ī iu dicio nō pōt: ut. l. aliena. C. de ꝓcu. aut eſt ex plicādū ex iudiciū ⁊ pōt: ut. l. iii. §. i. §. ꝺ ne. ge. facit. l. cū pater. §. hereditatē. ⁊. §. a filio. §. de le. ii. niſi fauore defūctorū ſimpliciter dicas q; pōt eſſe ⁊ dixi. §. de ali. ⁊ ci. le. l. a filio. in prin.

e **Jus eſt nolle** Oppo. §. ꝺ bo. poſ. l. tu tor. So. ut ī gl. ī fi. qa eius ē nolle cuius eſt velle. ſ. iure ſuo. ſecus ecōtra eius eſt velle cu ius ē nolle. ſ. iure alieno. ⁊ facit. l. ait pretor. §. de iure. deli. tene menti. §. dicta.

i **A negocíis.** Tene menti glo. que ē. hic ⁊ dicā uobis ī. l. ii. §. uolūtatē. §. ſo. ma.

i **Vs noſtrū.** ꝺ Op. ꝺ. l. circa. §. de inoffi. te.

a Egula. r an mdefinita. an mdefinita eqpolleat vniuerſali. adde Jaco. de bel. in. l. ſi neceſſariaſ. §. ſi anua. ꝺ pig. ac. ⁊ vide ꝺy. in p̄emio. vi.

b ¶ Quero. ⁊ iſta ſūt Ja co. but. i. l. i. §. ꝺ leg. aliaſ eſt i. l. in bis. e. ti. et ibi barto.

c f Emine. priceps ꝯceſſerit. ad ꝺ bonū tex. i. c. dilecti ſi lij. ꝺ ar. ⁊. c. ſignificauit de reſcrip. ⁊ ꝺ materia ī C. dilecta. ꝺ ma. ⁊ obe. ⁊ i. c. nouit. de pe. ⁊ re. bar. in. l. i. C. de mulier. ⁊ in quo loco. li. x. ⁊ glo. in auk. de iudi. §. ſedebūt ⁊ bar. hic.

d i Vs no- ſtrum. ⁊ ad hāc. l. vi de bal. i. l. i. in prin. C. ꝺ indic. uidui. ⁊ qd i teſtō ad piaſ cāſ. vid bal. poſt bar. in. l. i. in pe. col. C. ꝺ ſa. ſan. ec.

Sol.nõ pōt eē ꝑ parte testatus ⁊ ꝑ pte intestatus.ſ.ab initio ex postfacto ſic .¶ Quero utruz cã testati trahat ad ſe cãm itestati:uel ecõtra:⁊ q̃ trahat cã testati ad ſe cãm itestati ẽcasus in l.i.§.ſi ex sũdo.s̃.de hr̃d. inſti.ecõtra vr̃.l.pe. .s̃.de iniu.te.dicam ibi.

a ¶ .l.penul. ⁊ bal i .l. i.i pe. col.d̃ ſenup.⁊ ibi vide limitata ad hanc regulam.

s **Emp in obſcuris.** [b] Oppo.j̃.e.l.ſp i ſtipulatiõe. So. ut in. gl. Dic circa hãc.l.ut no.ꝑ By.in.c.in obſcuris. ex̃ de reg.iur.li.vi.⁊ in.c.inſpicimus eo.ti.in prin.

b Emp i obſcuris vide Azo.i sũde re. dubi.

s **Ecũdũ naturã.** [c] Op. inſti. de leg.tu.glo.dicit ibi ꝑ ſexum. ⁊ vult dicere glo.Aut ẽ eadẽ rõ ꝓcedẽdi cõmoda q̃ ẽ ꝓcedẽdi incõmoda ⁊ ꝑcedit regula. Et ex gl. colligit̃ q̃ ꝓtrariorũ eadẽ est diſciplina.dic per By.in.c.is q ſentit onus.ex̃.e. li.vi.vbi examinat clare iſtam glo.

c Ecundũ naturam hanc regulam notabi. jimita. non habere locũ in reſti. potiſ facta vxori ſecũdum bart.in.l.ſi conſtante.i v. q. iiij. q. pricpa .s̃. ſo.ma.⁊ uid̃ ad materiã bar.in.l. inter ſtipul.§. ſacrã d̃ ver. oblig.

i **D quod noſtrũ.** Op. de.l. ii.s̃.de ꝓdi.inſti.⁊.l.i.C. qui teſta.fa. po. ⁊ qõ no.in.l.ſi.s̃.ti.i.glo.ſoluit ⁊ no. qõ cõe eſt meũ ẽ:hoc eſt vez ex interp̃tatõe nõ uere:⁊ ad hoc ẽ.l.illud.de ri.nup. Sz an illud ſit vez qõ cõe ẽ meũ ẽ.dixi i.l.ſerui electiõe.§.i.s̃ . d̃ leg.i.

i **A teſtamẽtis.** Vide gl. q̃ incipit pleni ꝰ i teſtis.ibi.l.ii.§.lz hoc ẽ falſũ : qa idẽ in vẽditiõe qõ in legato ut.l.ſi cui.§. ſi vnũ ⁊.l.ſeruũ.§.i.s̃.d̃ le.i. Itẽ ibi.l. ſi mihi ⁊ tibi .§. i.de le.i.ſz hoc ẽ falſũ. Dic ⁊ meli ꝰ ut no.in.d.§. heres:⁊.s̃.d̃ publi .l.ipatores. Itẽ ibi.l.ab hoſtib ꝰ.§.i.⁊ hoc non ẽ vez:qa eẽt ꝓtra regulã cato.dic ut no.in.l.id qõ.s̃.de le.i.in.i.charta.

n **On uidetur.** [d] Allego iſtã. .l.q̃ q excep/ ptiõe remouet̃ ẽ ꝑ fictiõez:ut dico in.l. ſi is q ꝑ emptore.s̃.d̃ uſuris.Bar.

d ¶ On vi n detur. ⁊ not. bar . in .l. ſi vnus.§.pactus. in vltima . col. de pac.

i **A omnibus.** Iſtã materiã examinaui i.l.ita ſtipulatus.s̃.d̃ ver.ob. ⁊ tene mẽti iſtã gl.q̃ ſi ẽ dies incerta ceſſit dies obligatiõis ſz ñ venit.ſz glo.videt̃ ſentire ꝓtrariũ ⁊ male in .l.i. C.ut act.ab hr̃:⁊ contra hr̃. incipiãt. dixi in.d. .l.ita ſtipulatus.

q **Ue legata.** Plene de hoc in.l.vxorẽ.C. de ꝓdi.inſer. Et dixi in.l.qdã cũ filiũ.§.ſi. ⁊.l.ſi filius.s̃.de ver.obli.⁊ in.l.ſi.s̃.de ſtip.ſer.

q **Ui cũ alio.** [e] Glo.ponit exẽplũ de ſoluẽte pupillo:nec ꝑbat̃ illud exẽplũ.l.ſz ꝓtra eſt .l.qõ ſi ſorte.§.ſi.s̃.de ſo. Nota ergo q̃ iſta regula facit regulã ꝓtra illaz q̃ ẽ de iure antiquo: regula nõ facit ius ꝓtra ius antiquũ: vt.l.i.s̃.e. Qualiter ponem ꝰ caſũ habu:ſtis in.l.i.⁊.l. apõ iul.s̃.ex qui.cau.in poſ.ea.q̃ nõ p̃t fieri vẽditio ꝑ õbito ꝑueniẽti [f] a pupillo ſz a defũcto ſic.ponit gl.aliter caſũ ibi i gl.pone elegãtiſſime.

e ¶ Ui cũ alio . ⁊ hic habes gl.an cõtrahẽs cuz minore p̃ſumatur cum ſcire miorez de quo in.l. ticius ⁊ ſeia .s̃. de fideiuſſo.

n **On debet.** Dic:vt no.ꝑ dy. in.c.cui licz.extra .e.lib.vj.

i **A ꝑſonam Generaliter.** Glo.ſimilẽ hẽtis d̃ ỷbo ad verbũ:⁊ latius ibi i.l.emẽtis.C.de ꝓtrahẽ.emp.⁊ ibi ꝑ cy.

c **O ntractus quidã.** Totã gl.q̃ eſt hic examinaui i.l. qõ nerua.s̃. depoſiti.quã repetij:⁊ iõ dic:vt ibi.

f ¶ Debito proueniẽti . ⁊ adde q̃ habentur in.l. i.⁊. ij. C . ſi aduer. vendi.pig.

q **Datenus.** Quero promiſit dare ſeruũ ſub pena: nõ ōdi an itereẽ ꝓſideraẽ i pena.dic q̃ nõ:qa ẽ intereẽ extra rẽ de quo non hẽtur reſpect ꝰ:vt.l.ſi ſterilis.§.cũ ꝑ vẽditorẽ.s̃.de act. emp.⁊.l.iul.i ꝑn.¶ Quero vtz ſit vnũ intereſſe vel plura:⁊ dñs Ja.bu.dicit q̃ vnũ ꝑ iſtaz.l.⁊ ẽ itereẽ ſingulare q̃tenus ad ꝑſonã referr̃. By.in .c.mora.extra de reg.iur.li.vj.aliter examiar:⁊ gl.in.l.i.in p̃n.s̃.de ac.emp.⁊.l.i.C. de ſen.que pro eo quod intereſt:⁊ ibi per doct.⁊ ibi dixi:⁊ dicam.s̃.de acti.emp.li.i.

p **Jus cautionis.** Iſtaz l.alle/ gaui i.l.p̃torie.s̃.de p̃to.ſtip.an ille q tenet̃ ſatiſdare libereť dando pignora:⁊ ibi dixi.

q **Ui pōt inuitis.** Op. p̃mo d̃ .l. duo ex tribus .s̃. de re iudica. ⁊ .l. ſi in tres.s̃.de arbi. Solu.dicit gl.illud ẽ vez: quia p̃ſtia ipſius poſſet alios trahere in ꝓtrariã ſentẽtiã.ſz illõ eſt nihil dicere:qa ẽt alterius p̃ſtia poſſet aliũ ad ſe trahere ẽt in ꝓtrariam ſniaz. dicas ergo q̃ñqz ego poſſũ aliqd facere iuito aliquo ex vigore ſui ꝓſenſus p̃cedẽtiſ:⁊ tũc facere poſſũ eo abſente.ita loqt̃.C.d̃bi.vẽ.pig.l.i.⁊.ij. ⁊ i caſu gl.hic poſito prio:⁊ rõ eſt:qa q̃ñ ſemel ꝓſenſit ſp durat ꝓſẽus:vt.l.i.§.,pdeſt.s̃.quo.lega. Q̃ñqz poſſũ facere alio iuito ꝑ d̃ſectũ iuriſ i ꝑſonã ipſi ꝰ:tẽ aut ille ali ꝰ erat talis ad quẽ negociũ ñ ꝑtinebat:⁊ tẽ q̃ poſſũ facere eo iuito poſſũ facẽ eo abſite:vt h̃:⁊.l.iij.p ꝰ p̃n.s̃.d̃ fideiſſo.li.Si ꝓ negociũ ad illũ aliquo mõ ꝑtinet: ⁊ tũc factũ eo abſite nõ vz ſz factũ eo p̃ſite ⁊ cõtradicẽte vz.vt.l.duo ex trib ꝰ.p̃alle.⁊.l.de vnoquoqz.s̃.de re iudi.⁊.l.ſi i tres.s̃.de ar.⁊.l.naz ita diuus.s̃.de adoptio.fallit ſi certa forma ſit data negocijs:vt.l.ticiũ ⁊ meuiũ.in p̃n.s̃.de admi.tu.⁊.l.i.§.ſi plures.s̃.de exercito.⁊.l.coram .s̃.d̃.ỷ.fig. Circa hoc aũt aliter dixi in.l.alio.s̃. de ali.⁊ ci.le.in illa q̃one an heres ſit regrẽdus.

¶ Ex.l.ſequẽti.

¶ An q̃ nõ p̃t fieri ꝑ pactuz poſſit fieri ꝑ.l.

Ec ex pretorio. Op.d̃ .l.ſi tibi.§.q̃dã.s̃.de pac.So. iſta itelligit̃ ſm illã q̃ añq̃ obligatio naſcat̃ pactſ ꝓtra eã non vz.¶ Quero an ſtatutum poſſit facere q̃ ex tali ſcõ teneat̃ i aliquo:vtputa q cũiqz ꝑcuſſerit aliquẽ ſoluat collectas.dicit glo.q̃ ſic:qa lz pacto ꝑuatoz nõ poſſit fieri:tũ ꝑ vniuerſitatez poſſet fieri. Et nota ad illõ gnãle q̃ nõ p̃t fieri ꝑ pactũ nec ꝑ.l.vt no.i gl.in rub.C.d̃ ōcre. decurio. glo.eſt huic ꝓtraria.j̃.e.l.neqz pignus.§.ꝑuatorũ.ego ſolui i.l.oẽs populi.in illa.q.q̃ñ ſtatutũ poſſet fieri ⁊ c̃.q̃ iſta ſol.qõ nõ p̃t fieri ꝑ pactũ rõne turpitudinis nec ꝑ.l.p̃t fieri.hoc mõ p̃t itelligi glo.C.de decre.decuri.in rub.⁊ ẽ ẽt vnũ decretũ.viij.di.q̃ ꝓtra mores. Si vero nõ p̃t ꝑ pactũ fieri:qa ꝓtra publicã vtilitatẽ:tũc ꝑ .l.p̃t fieri:qa reſpubli.p̃t derogare ſue publice vtilitati:nõ aũt p̃t facere ꝓtra bonos mores.

q **Uod i initio** Hãc regulaz examina ꝑ put no.ꝑ dy.extra.e.c.nõ firmat̃ lib.vj.

n **Aptias.** [g] Quero an in nuptijs ꝓtrahẽdis requirãt ỷba.Quedã gl.eſt i p̃n.l.cuz notiſſimi.C.de p̃ſcrip.xxx.an.⁊ vr̃ dicere q̃ non ſolũ ſufficiat cõſenſus ſz ẽt regrant̃ ỷba.Sz intel

g ¶ Uptias.vi d̃ Jnno.in.c.i.d̃ preſump . i. c.i.de d̃ſpõ. impu. in nouel.⁊ canoñ in.c.tue. de ſpon . ⁊ bal. i.l.recogno. . C .d̃ ingemãu.⁊ imo. in.l.ex facto in princi.s̃. de vulg. et pup.⁊ an requirat̃ traductio ad domũ ꝑ glhic.⁊ bar.in .l.cui fuerit de cõdi. ⁊ d̃ mõ. ⁊ ibi vi d̃ oino Jñ. ⁊ Ang . i.l. i.s̃. de queſtio.

a Emp. o pōe uē do.vi. ō quod no. Ange. in.l. quicquid a stringe. in prin. ō ver. obli.

b ¶ Morem regionis.in spicit mos regiōis vbi .l.i qua act' fit.adde qō no.Innoc.i .c. raynuti' sup gl.forte de testa.

c Uti in q alteri' si vo lo.Aliō bar to.i.l. nō so lū.§. morte in.xv. colū. cum se.ꝛ qō ibi dixi de no.ope. nū.

d ¶ Victus victori:ꝛ vi de bar. in.l. q soliduz.§. et.de le.ij. ꝛ qō not.in.l. .i.ē.de alte. iudi. mutā. cau. fac. ꝛ bar.oino in .l. pperādū .§.sinaūt. ō iudici.vbi vi de bal.in fi. in quadam add.q̄ icipiz vide q̄dam. vbi pōit qd si aliqs ha bens iustam cāz litigādi sup tota cā tā sup vna exceptōe nō allegat Jo. and. in.c.vt preterite. ō elec. ꝛ in.§. nunc vo.ba bef et p bar to.in.l. non ignorat. C. ō fruc.ꝛ lit. exp.p bal.in auē.generaliter ō epis. ꝛ cle. ꝛ in.l. terminato. ō fruc.ꝛ lit. expen.

e Emo n ex bis. glo. q̄ est hic: ꝛ de hac gl.i ma teria cumulatiōis.vide bal.in.l. edi ta. in. xxv. col.vtꝫ pos sit cumulari prescriptio: ꝛ hypothe caria.C. de eden.

f Eqz pi n gnus. Sz in materia pignorū. vid in.l.ex sextā te.§.latinus

lige q̄ nō reqrunt ꝓba.i ꝓborū solēnitas: qa si aliter diceres nō posset fieri p aliū q̄ ē ꝓtra casū extra de ꝓcu.c. ꝓcurator.li.vj.ō ri.nup.l.mulie rē:ꝛ.l.in cōcubinatu.ē.de ꝓcubi. ¶ Querit gl. an possit ꝓtrahi sub cōditione.habetis extra de condi.ap.

u **Erū est.** Ego allegaui istā.l.in .l.si is q.p emptore. ō vsucapio.ꝓtra illos q dicūt q̄ fictio non est super facto: imo dic q̄ nō fingit nisi sup facto:ꝛ vide istā gl.que incipit vēdebas ꝛc. ibi lz qūqz lex ꝛc. dic plene:vt ibi

i **A eo quod.** Vide p dy.extra.e.c.cū sint partium iura.li.vj.

¶ Ex.l.sequenti.

¶ Inspicit q̄ actū est tacite vel exp̄sse. Et si nō appet qd sit actū inspicit mos regiōis.ꝛ an i cō tractibus attendatur consuetudo.

Emp in stipulatōe

s Ista est no.lex.ꝛ pmo inspicimus id qō est actū.s.tacite vel exp̄sse.pone vēdidi tibi vnū librū ꝓ.x.flore.nō dixi de qbus.certe inspicitur qō est actū ex q̄litate libri:ꝛ ex q̄litate rei vēdite p̄sumit qō est actū. Et vide gl.q̄ icipit. si stipu. sum. Iterdū tacite agit ꝛc.tene mēti istū casum positū q facit ad multa:ꝛ dixi gra exēpli. Pōe vēdo [a] tibi istā domū vsqz ad talē domū ꝓ.c.an includat illa domus:qa dixi vsqz ad talē domū ꝛ dic q̄ ex q̄litate p̄cij p̄sumit. Scōo no. q̄ si nō appareat qō actū est:ispicit mos regiōis. Pōe florētie ē talis cōsuetudo q̄ qī dico volo tres li braſ i mercātia itelligit tres flore.q valet.xxviij. solidos. Itē in ciuitate ista vendo tria brachia pāni lini:tūc itelligit de maiori brachio ſz mo rē regiōis [b] in q̄ actū ē. Et hēs exēpluz hic. ego exrīs pusii vēdo tibi vnū fūdū positū eugubij ꝓ .c.in tali loco de qua moneta itelligit ꝛ certe de ista. Itē vendo tibi.xxx.modulos terre positos eugubij i tali loco certe ꝛ tūc itelligit de modu lis ſm q̄ hic itelligit.s.ſz regionē in q̄ est actū: vt hic itelligit ſm regionē in qua ꝓtrahit:vt.l.si fundū.ē.de euic.q̄tū ad forū itelligit de loco i quē:vt.l.ꝓtraxisse.ē.de act.ꝛ obli. ¶ Quero an in ꝓtractibus inspiciat ꝓsuetudo:ꝛ certe casus est hic q̄ sic.lz snia nō fuerit lata sup illa ꝓsuetu dine.hoc dixi i.l.de qbus.ē.de legibus:ꝛ certe q̄ ꝓsuetudo ispiciat casus ē hic:ꝛ.l.si pus .§.i. .ē.de aq̄ plu.ar.ꝛ.l.q̄ si nolit.§.qa assidua.ē.ō edi.edi. Itē inducebā ad.q.in multis ptibus ē ꝓsuetudo q̄ stipulat qs dotē sibi reddi si decesserit sine liberis vel cū liberis ifra pupillarē etatē:vnus nolebat hoc mō ꝓmittere:dixi q̄ i hoc dz inspici ꝓsuetudo regiōis:ſz ꝓsului illi q babebat ꝓmittere q̄ si ille q petebat stipulationē sic cōcipi iduceret instrā in qbus eēt stipulatio illo mō quo sibi volebat stipulari:q̄ tūc ipse q non vult taliter ꝓmittere inducat instrm a qbus nō sic fit promissū:ꝛ tunc obtinebit p istam.l. in fi.

c **Alpa est.** Vide circa istaz regulā p dy. extra de reg.iur.li.vj.c.nō est sine culpa:ꝛ Guil. de cu.ē.de iusti.ꝛ iure.l.vt vim.

n **Emo qui.** Vide glo. q̄ facit ad illud qō dixi tibi in.l.ii.ē.de pe.q̄ ille q ē laic':ꝛ deliqt ꝛ efficitur clericus q̄ dz degradari ꝛ puniri.

f **Ariosi.** Quero ꝓdigus nō hz cōsensuz ad alienandū: ſz ad acqrendū.c.vt.l.is cui.ē. de ꝓbo.

ob.Sz an ad ōlinquēdū hēat ꝓsensū.dixi tibi q̄ est gl.in.l.si qs in tantā.C.vide vi.

n **On debet.** Dic:vt no.p dy. extra.eo.in.c. nō licet.de regu.iur.li.vi.

In re obscura. Pone casuz p ea que not.in.l. cuz quid.ē.si cer.pe.

¶ Et.l.sequenti.

¶ Cū interpellat debitor debitoris an debeat p creditorē oñdi instrm crediti p creditorē. Et an si post litē cōtestatā offert tale qd reo q̄ nō pōt ptēdere ignorantiā si añ potuit hr̄e iustam ignorantiam debeat in expēsis cōdēnari ꝛ qd de actore.

q **Ai in alterius** Ista est nota.lex Recordetis de eo qō dixi in.l.i.ē.ō ope. no.nū.q̄ qī qs nūciat alteri dz sic nūciare:vt si bi credat:vtputa si volo [c] ꝓtestari debitori de bitoris mei q̄ sin creditor ei':q̄ eius nomē est mihi pignori obligatū habeā oñdere sibi debi tori instrm mei ōbiti ꝛ legere:ꝛ dare sibi copiā: ꝛ postea ꝓtestari.q̄ hoc dz fieri casus ē hic cuz glo.ꝛ in.l.nomē.C.que res pig.ob.pos.facit.l. si qs inficiat'.ē.depositi:ꝛ.c.cām extra de elec. in cle.circa fi.ſm qō dicit gl. Ego docui te vnā practicā.Inno.victus victori [d] condēnat in ex pensis nisi habeat iustā cām litigandi:recepi li bellū:ꝛ litē ꝓtestatus sum:ꝛ sumus in cōclusio ne cāe:ꝛ tu ꝓducis instrm p qō declaras qō nō habeo iustā cām ignorātie:ꝛ tūc certe ab illo tē pore postea debeo i expensis ꝓēdnari. Itē post publicationē testiū:si añ hēbā iustā cāz ignorā di:ꝛ istud est verū in p̄sona rei:ut.l.si qs inficia tus.ē.depositi. Sz secus in actore q dz eē cert' añq̄ agat:vt hac.l.in fi. Pōt ēt ex pte actoris eē iusta cā qui statim eo cognito debebat ōsiste re:ꝛ releuabitur ab expēsis:vt.l. destitisse.ē.de iudi.ꝛ.l.eū quē temere.e.ti. De ista materia di xi in.l.cū filius.§.i hac.ē.de ver.ob.vide p dy. extra.e.c.cū qs iu ius.de reg.iur.lib.vi.

n **Emo ex his** Tene menti gl.q̄ ē hic [e]:ꝛ dixi vobis in.l.nemo ex his.ē.de excep. Et p dy.in.c.nullus pluribus.extra.e.li.vi.

Quotiens Hic eēnt multa dicenda adeo q̄ eēnt due lectio nes.nam hic venit examināda tota materia cu mulationis q̄ tractat p dy.in.c.nullus pluribus dixi vobis in.l.edita actio.C.de edēdo.

n **Eqz pignus** [f] Istam .l. examinaui in.l.si rē aliquā.ē.de acq.pos.

Priuatorum Tene menti gl. q̄ est hic que con cordat cū glo.que est in.l.nec ex pretorio.ē.e. ꝛ ibi examinaui.

c **Onsilii** By.tractat in.c.nullus ex consilio extra.e.li.vi. ꝛ dixi i.l.nō solū.§.si mādato.ē.ō iniur.

q **Aicquid.** [g] Aliqs iratus con tra consanguineos suos vendidit alicui illo calore bōa sua: ꝛ videt q̄ nō valeat:nisi ꝓbaret postea pseue rantia.ad hoc alle.ii.q.iii.c.si quis iratus.

c **Alpa caret.** Glo.format hic vnam qō nez.Aliqs vadit ad occidēdū aliuz pos suz ꝓhibere:ꝛ si nō facio an teneor. Et dicit gl. q̄ ꝓbis debeo ꝓhibere:ꝛ nō facto. Et vide gl.

.ē.de execu. rei iudi.

g Vtic. q qd. an q̄ fiūt calore iracū die habeāt pro non factis.vid plene in.l.si nō conuicij: ꝛ ibi doct. C. de iniur.hic alle.i gl.ꝛ ō delicto cō misso calore iracūdie. vi de q̄ habes post bar.i.l. iul.§. hodie .ē. ad.l.iul. repetun.

¶ Et de cō tractu ad pi as cās.vide .xvij.q.iij. fūt q opes. ꝛ de voto.ꝛ gl.in.c. du dū.ō ꝓuer. coniu.facit: qa de' soluz cor respicit. xviij.q.iij. .c.si qd iue nisti.sac̄ do ctrina.Joā. and.allegan tis sanctum Tho. de vo to.c.litterarum.sac̄: qa de' nō vult militem coa ctū in .c. nō est.xv.q.i.ō iuramēto p stito ab ira to.text.in.l. .ij.C. ad.l. iul.maie. de ꝓsc.vide gl. in.c.ex litte ris.ō diuor. ꝛ.l.si nō cōuicij.ō iniu ri.l.vnica.si qs ipa. ma. .l.famosi.ad .l.iul. maie. ꝓmotio ire viciū excludit calūnie. .i.doli.ij.q. .iij.§.notan dum. el. ij. .xv.q.i.c.in ebriauerūt. vltimo adō tex.xiij.q.ij. si qs iratus. Ro. nota. .cccxci.

a Utius p errorem. Hic. l. limita nõ pcedere in eo q scienter soluit idebitu p alio quo casu repetit vt. no. bal. i. l. p ignorãtiã. C. de cõdi. inde. vid tñ ibi p eu ⁊ in. l. falsus. C. de fur. ⁊ ibi omnino Bar. Itẽ limita: vt no. p glo. ⁊ ibi bal. i. l. si milite. C. d cõdi. ob cau. ⁊ vide omnino bar. in ꝓstituẽte scienter plus debito in. l. b a etenus. §. fi. d ꝓsti. pecu. ⁊ regula pcedit vbi interuenit vera traditio: secus si ficta vt not. bar. in. l. si rẽ aliquaz in fi. i. col. de acq. pos.

b Uo tu q tela. vtrũ nullis extãtibus p pinqs pupillo succedat tutor ⁊ excludat fiscũ gl. sing. hic tz q fic. quã seqt bal. i. l. si qs a filio. §. eius qui de iniuſ. tesz bart. d tz contrariũ p. l. nutritoribus. sz bal. i. d. §. eius dicit q ista. l. pót itelligi i simplici nutritore. secꝰ vo in nutritore q fuit tutor hic dicit: ⁊ p bal. in. l. cũ i co. i fi. s. d pac. ⁊ vide bald. in. l. fi. in. v. col. C. vñ legit. ⁊ in. l. si qua. C. ad orficia. ⁊ in. d. l. nutritori ⁊ ibi bart. ADDE an statutũ d successiõe dispo nens an videatur ẽt dispone d tutela bal. cõsil. xi. li. iiij.

c Ctus a legitimi. vide bal. in. l. q incipit casus ponit ⁊c. i. c. negligere. ii. q. iii. de hoc extra. e. c. nõ est sine culpa: ⁊ p gl. ⁊ per Gul. in. l. vt vim. s. de iusti. ⁊ iur. sz qd dicemꝰ nos: ⁊ de iure nro habemus q nõ debeo me interponere regulariter: ⁊ pbat p. l. i. §. si sibi. s. ad. syl. ⁊ hoc pbat p rõnem si teneor te iuuare: ergo ñ accipem salariũ turpiter facerẽ: vt. l. pe. ⁊ vlti. s. de cõdi. ob tur. cau. sz habeo de iure q possũ accipere salariũ: vt te iuuem: vt. l. metum. §. lz. s. qd me. cã. Fallit in casibus qñ qs tenet denũciare. ar. l. ii. s. de parrici. ⁊ illud verũ rõne ꝓsanguinitatis: alias secus: vt habuistis not. in. l. vtruz. e. ti. s. de parrici. cũ si. ⁊. l. si qs. s. ad. l. iuliã ma. ¶ Quero qd si cã iuuãdi extraneũ offendo te an possũ glo. que est in. l. vt vim. dicit q pót fieri: qa ꝓsideraf affectio. intelligo nõ solũ affectionẽ cõsanguinitatis sed societatis: vt. l. itẽ apud labeonẽ. §. tenet. s. de iniur. Itẽ qlibet extraneus. vt. s. de fur. l. si qs in seruitute. si in rebus pót multomagis in psona: ⁊ hoc fieri pót maxime si facit mãdato alterius: quia iuste seruit illi. vidisti in. l. iij. §. cũ igitur. s. de vi ⁊ vi ar. p hoc allego. s. vi bo. rap. l. ptor ait. §. si qs aduẽtu ibi dũ misericordiã iuocat ⁊c. ⁊ sic quãdo aliqs clamat succurrite.

n On uidetur defendere. Nota istã. l. ad. q. aliqs ẽ pñs: ⁊ nõ vult li. cõte. an possit pcedi cõtra eũ tanq̃ contra absentẽ. certe sic vt hic. ⁊ glo. in auc̃. q semel. C. qũo ⁊ qñ iudi. ⁊. l. quotiens. §. pretor. s. de nox. dixi in. l. si finita. §. iulia. de dã. infec.

c Uius p errorem. Istã. l. examinaui in. l. cũ qs. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊. s. de cõdi. inde. l. i. Itẽ an ista talis donatio indigeat insinuatiõe. gl. est in. l. i. s. de dona. ⁊ ibi dixi.

n Emo plus. Hic: vt not. p By. i. c. nemo potest plus. extra. e. ti. lib. vj.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Uendens rez duobus successiue an puniat.

n Ullus uidetur. Hoc i dubio secꝰ si de mente ꝓstaret: vt. l. ij. §. deniqz. cũ si. s. de aq̃. plu. arcen. ¶ Querit glo. vendo rẽ vni. demũ vẽdo alteri punior ne cũ iure meo hoc faciã: vt. j. dicã: ⁊ dixi sup tex. qd est verum si ex alio nõ apparet dolus: sz per vẽditionẽ talis dolus ꝓhendit. vide glo. que incipit ibi vel dic eo ipso ⁊c. ⁊ de hoc dixi in. l. ptor edixit. §. i. s. de ope. no. nun.

b Ona fides. Uide By. extra. e. c. bona fides. lib. vj.

b Eredẽ eiusdẽ. Hic: vt nota. per dy. in. c. si qs in ius. extra. e. lib. vj.

s Emper. Uidet q ratihabitio pariat actionem mandati qd nõ est verum: sed parit actionem negociorum gestiorũ: ⁊ vide glo. q incipit pro te. dic: vt not. per By. in. c. ratihabitio. extra. e. libro. vj.

q Ui sine. Idest sine dolo malo: ⁊ culpa: vt no. s. si cerpe. l. quod te. in fine. Barto.

¶ Ex. l. sequẽti.

¶ Uerbũ fuerit an potius fit trahendũ ad futurum q̃ ad preteritum.

q Uotiens idẽ. In. l. oẽs populi. allego istã. l. ⁊ dic qñqz idẽ sermo hz duas significationes. vnã propriã ⁊ aliã impropriaz tũc stamus ꝓprie ⁊ nõ improprie: ⁊ non est casus hic. sed qñqz habet duas significatiões ꝓprias. tũc est casus hic ⁊ stamꝰ ei q magis aptior est: vt hic: ⁊ dico in. l. oẽs populi. ¶ Quero dico si qs fuerit exbãnitus ⁊c. qualiter accipiemꝰ hoc verbũ fuerit: cũ verbum fuerit possit trahi ad futurum: ⁊ ad pteritum: qa repitur in futuro: ⁊ in pterito. certe in futuro accipit q̃ magis aptior est: quia lex ad futura negocia non ad preterita trahitur.

i A omnibus. Uide By. i. c. ꝓuilegiũ personale. extra eo. ti. lib. vj.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Tutor an succedat nullis extãtibus agnatis excluso fisco.

q Uo tutela. Quero de q̃ tutela dicit hic: ⁊ dic: vt i gl. ⁊ no. eã in fi. quam By. dicit alibi nõ repiri. Sz ꝓtra istã gl. tz ia. d are. ⁊ old. sequẽdo eũ p. l. i. C. vñ vir ⁊ vxor. Quid dicemꝰ qdã dicũt q hic q̃ritur an regula faciat ius vel nõ: ⁊ dixi. s. e. in. l. i. ⁊ ibi dt q nõ facit ius. Sed arguamꝰ tutor hz ius in psona pupilli: vt isti. d tute. in pn. ⁊. l. i. s. de tute. si hz ius in psonã dz succedere: vt pronus liberto q hz ius in psonã. Itẽ socius succedit alij de societate: vt. l. iii. ⁊. l. fi. C. de here. decu. ⁊ societas hz ius in suũ collegiatũ: vt. l. vlti. C. de iurisdom. iudi. ¶ In ꝓtrariũ credo gl. nõ bñ dicere p. l. nutritoribꝰ. C. cõmunia de suc. ⁊ de infan. expo. l. fi. Nõ ob. q dt hz ius in psonã pupilli: qa illud nõ seqt cũ ciuitas hz ius in ciue suo: vt. l. i. §. p hãc. s. de rei vẽdi. ⁊ tũ nõ succedit: vt. l. i. C. de bo. va. Nõ ob. qd dt de societate: qa illud ẽ ibi ꝓcessuz: vt. l. illius ti. Nõ ob. qd dt de pono: qa facit libertũ de nihilo aliqd: sz in tutore nõ fic. igit ista glo. nõ bñ dicit: nisi itelligẽdo de legitima tutela.

n On debet Hic: vt no. p dy. in. c. non dbet aliquis. extra. e. lib. vj.

a Ctus legitimi. Ista ẽ nota. l. ⁊ gl. addit aliquos actus. By. examinat istã. l. extra. e. c. actus legitimi. li. vi. sz melꝰ dclarat Roffre. in libellis suis in ti. de acti. ꝓfes.

i A ambiguis. Non est nouum. Et vide p By. extra. e. c. actus legitimi. lib. vi.

n Ulla. Uide dy. extra. e. c. nõ ẽ i mora li. vi. ⁊ ego examinaui tibi in. l. si pupillus. s. de uer. obli.

q Uandiu. Op. de. l. qs ita istituat hrs. s. de here. insti. So. aliõ ꝓpter uolũtatẽ stipulãtis.

¶ Ex. l. sequẽti.

¶ An nõ reus possit errorẽ suuz corrigere. ⁊ an potius psumat error q̃ dolus: ibi. Sz de uno. Et q̃liter possit ꝓstare d errore cũ trãscribit scripturam notarii mortui: ibi. Sz q̃liter. Et cũ testes dicũt q aliter fuit dictũ q̃ scriptũ: sz nõ recordãt q̃liter possit notarius errorẽ suum corrigere: ibi. Sz quid.

s I librarius. Uides q error notarii nõ potuit. in viij. q. de iure delibe. ⁊ Imo. i. l. gerit. ad fi. s. d acq. here.

d Nam i biguis. Not. Bal. i. l. ad exac. C. de dot. pmis.

e I librarius vide qd no. Jacbu. ⁊ bal. in. l. ij. C. d error. aduoc. ⁊ an ⁊ qũo possit error emendari: ⁊ corrigi p notariũ. adde vtz notarius possit petere: vt pmittat edere mutuere vel corrigere: vel si vult d instrumẽto certiorari: an possit vid bar. i. l. ij. §. si essent. de tab. exhib. ⁊ bal. i. l. fi. C. de fideius. ⁊ Spe. de instru. edi. §. instrumẽtũ ẽsi. sz nũqd ⁊ p dñz ant. in. c. ex litteris de fi. instru. ⁊ Ang. in. l. errore. C. de testa. vtrũ aũt iudex possit mãdare notario q non bñ fecẽ istrumẽtũ: vt supleat: ⁊ corrigat. vide bald. in. l. ij. C. de fideicõ. li. ⁊ add qd notarius nihil pt addere in contractibꝰ reqrentibꝰ scripturãm ꝓm bal. in. l. cõtractus. de fide. instru. ⁊ in. l. gallus. §. idem credẽdũ. de li. ⁊ post. ⁊ vide cy. ⁊ bal. in. l. ãbiguitates. C. de testa. ⁊ imo. in. l. i. §. finaũt. s. de here. isti. ⁊ qd si pbet notarium aliter scripsisse q̃ptes dixerũt vtz psumatur ex malitia an dolose ⁊ rõne falsitatis in pte vicict to

tum dic vt in.c.ad audiētiam.de rescrip.in.c.fraternitatis de testi.⁊ qd no.bal.i.d.l.ipator.s̄.de statu.ho.⁊ bar.l.l.quotiēs d here.isti.⁊ qd dixi in.l.si qs obrepserit.de falsis:⁊ ad pbādū erroré i istrumēto.vide gl.⁊ q̄ tbi dixi i.l.cū ꝓponerek.de le.ij.⁊ si notari⁹ dicit se nō fuisse rogatū ⁊ no recordari.si tñ testes pbāt rogatū fuisse cogak ꝑm dicta testiū facere instrumētū ponit bal.in.l.fi.C.de edē. in vlt.col.⁊ p cū in rub. de fi. istru.i .v.col.⁊ io. an.de istru. edi.§. istrumētū.ver.⁊ ꝑmo.ſz pōe notari⁹ omisit p errorē scribere cōfessionē seu ꝓceptū guarētigie: mō ꝓs vult pbare per testes qualiter notarius fuit rogat⁹ d guarentigia an possit: certe non.glo. est sing. in.c. si motu ꝓprio de pbē.i.vj. in.v. exp̄sse. ex qua hēs ꝙ qñ aliqd de forma in istrumēto d fuit nō pt illud pbari p pba.extrisecanē: ⁊ ita tz bal.i qbusdā sui s ꝓclusionib⁹ ⁊ adds qd bald. de pa.ꝓstā.q̄rit an anni dñi dies mēses ⁊ ꝓsul.sint ponēda i fi. in stru.an i pn. ⁊ ꝓcludit ꝙ in pn. vbi ⁊ vid nūqd vi ciek istrumē tū si nomē i peratoris p positū nō fuit vel nō intercessit tabellionis subscriptio vel trabētis: vel aliqd defuit ex his q̄ debēt iterueni re:⁊ dicit ꝙ sic quē vide

nocet: vt hic:⁊ l.errore.C.de testa.⁊ l.impator .s̄.de sta.ho. ¶ Sz de vno dubitak an possit corrigere errorez notarius.dic p Guil.de cu.in.l. impator.s̄.de sta.ho.⁊ in Spec.in ti.de instru. edi.§.postremo.ver.ſz nūqd ꝓfecto. Ja.d bel. in auc.de eqli.do.§.illud. Sz vos debetis scire ꝙ in istro publico ꝓtinētur duo.vnū qd spectat ad notariū.s.anni dñi indictio:⁊ dies:⁊ alie solēnitates. Scdo vo ꝓtinek substātia cōtractus. aut ergo est erratū in eo qd nō reddit instrz nullū: vt mala latinitas [a]:⁊ tūc nō viciat instrm: vt .l.impator.s̄.de sta.ho.⁊ pt p notariū corrigi i .l.actorū vba.s̄.de re iudi. Qñqz est erratuz in eo ex quo instrm viciak:⁊ tūc qñqz ꝓstat ꝙ ē erratū: ⁊ in quo erratū est.exēpluz in istro deficit indictio ⁊ defect⁹ idictionis viciat instrm [b] vt in auc.vt ppo.no.impa.in pn.⁊ in auc.q. mo.na. effi.le.§.q̄tū vo.⁊ extra de fi.instrumē.c.iter dilectos:⁊ ibi not. Isto casu si appet de errore:⁊ in quo ē erratū poterit corrigi iste error ne scribentis error noceat ptibus: vt.l.si qs in noie:⁊ .l.errore.C.de testa.qñqz cōstat ꝙ est erratū: ſz nō cōstat in quo vt qa fuit omissa dies: ⁊ sic est erratū: ſz nō cōstat de quo die ē erratū.⁊ isto casu dico ꝙ notario dicēti se recordari dz credi [c] p bo sic.officiali credit in officio sibi cōmisso: vt .C.de exac.tribu.l.appitores:⁊.l.si qs decurio .C.de fal.⁊.l.magis puto.§.ne tñ.s̄.d re.eo.⁊ d offi.pfe.vr.l.i.§.cura carnis.⁊.§.se.maxime cū hoc d die sit mūmū qd apparet: qa si testis d die nō recordat nihilominus pbat: vt.l.testiū. cuz glo.C.de testi.⁊ hoc qñ est erratū in omittēdo: ſz qñ eēt erratū in ponēdo puta posuit vnā diē vel mēsem cuz deberet ponere aliū: isto casu nō poterit se corrigere nisi de errore cōstet p testes vel alijs modis: vt.j.dicek:⁊.l.qcqd astringēde .iij.rñ.ꝑm vnā lec.s̄.de vb.ob.⁊ qd ibi dixi. Itē qa fūctus est officio suo sicut iudex: vt.l.iudex. de re iudi.⁊ sicut testis: vt.j.dicā.ſz hoc nō pōt dici: qñ omisit diē: qa instrm nō vz:⁊ sic nō pōt dici functus officio suo: vt.l.qualez.s̄.de arbi.⁊ qd no.in.l.iudex. Qñqz est erratum alio mō rōne cuiusdā alterationis: vt dico anno dñi idictione tali:⁊ nō ꝓcordat cum annis dñi.hic ꝓsuluit dy.⁊ dixit ꝙ lz indictio viciet ꝓtractū: vt dixi.tñ si est posita:⁊ erratū nō viciak instrm: vt.l.quotiens.s̄.de here.isti. ¶ Sz dubitak in quo videtur erratū vel in annis dñi vel in indictiōe: ⁊ dizſz qd si apponūk solēnitates: tñ errak in vno vtrū tabellio possit ꝓpa auctoritate emēdare si errauit i die vel loci appositōe. rūdeo: ñ ē.q.sup die vel ꝓsule vel loco nō pt emēdare. nā rasura caderet i loco suspecto. si aūt alibi vbi nō pēdet.q.tūc emēdare ⁊ radere vbū erroneū:⁊ ponere vbum vez put legik:⁊ no.C.de testa.l.si vnus. si aūt nō errauit i solēnitate istrumēti: ſz i qualitate facti: tē postq̄z istrumētū ē redactuz i archiuo publico nihil sua auctoritate mutare pt: ſz dz facere errore ꝓpto d mandato iudicis ꝑm cy.no.in.d.l.impator.de sta.ho. vel dic si est talis error q noceat nō pōt emēdari sine iussu iudicis: sec⁹ si nō obsit pti: qa ptis nō interest: qz ēt sine tali emēdatiōe vz instrumētū.C.de testa.l.ambiguitates:⁊.l.ꝓsteri:⁊.l.error.illd ꝓstat ꝙ alie sūt solēnitates istrumēti:⁊ alie negocij no. .s̄.de edē.l.i.§.editiōes.in fi.gl.⁊ vide oino bal.in ti.de pa. ꝓstā.in.v.petitio.ſz q̄ro vtrū qñ notarius apponit diē debeat dicere.xj.die itrāte siue exite ianuario.dic ꝙ oliz apponebāt: vt de pa.cōstā.i fi. ſz qd si nō dicat rūdeo si dicat die lune.xj.ianuarij.satis ē dicto ti.de pa.ꝓstā.in fi.ſz si nō apponat ꝓpriū nomen diei pone ꝙ testes dicūt ꝙ.xj.die ptes abfuerunt rūde ꝙ ista pbatio testiū nō ꝓcludit de necessitate q̄ istrumētū.q̄rik q̄ vtz dicti testes reprobēt istrumētū:⁊ videk ꝙ nō: qa fiē debem⁹ saluare testes ne saltū dicāt. ita ⁊ istrumētū. Itē dcā testiū debēt iterp̄tari in meliorem ptē: vt no. Inno.in.c.dudū .el.ij.de elec. Itē cū testes sint iducti ad pbādū:⁊ nō pbāt de necessitate debēt iterp̄tari q̄ pducētē.c.in pūtia.d pba.c.cū cāz.de rescrip.c.fi.de ꝓdi.appd.nisi in eā fundabili.s̄.d manu.l.a nō ꝓpe.⁊ in.c.ex litteris.de pba.⁊ d reg.iur.in ambiguis.l ꝓtū videk: quia istud istrumētū ſz cōem vsum pbat de.xj.die intrāte mēse.cum q̄ pbatio istrumēti reprobak: q̄ reprobatū ē istrumētū.nō.n.ista ē p̄sūptio ſz cōis intellectus vulgi:⁊ iō nō ob.qd no.s̄.d pa.l.iurisgētiū.§.qd fere.⁊ qd no.

cit ꝙ in indictione: qa dolus nō presumit nisi p betur: vt.l.quotiens.§.q dolo.s̄.de pba. Nō si p̄supponeres esse erratū in annis dñi diceres eē erratū in dolo vel in lata culpa: qa cōiter oēs scīūt ānos dñi: vt.l.late:⁊.l.cedere diem.§.late .s̄.ti.i.ſz idictio nescit ab oīb⁹: iō ita ꝓbabilius p̄sumit error.⁊ credo By.verū dicere. ⁊ iduco p eo.gl.que est in.l.si qs in fūdi vocabulo.s̄. d le.i.⁊.l.penul.⁊.s̄.de re.du.⁊ hoc puto verum qcqd dicat gl.in.d.c.inter dilectos.extra de fi. instru. ¶ Sz ꝓtra hoc facit: qa notarius q facit istrumēta ꝓtra formaz iuris punit: vt falsari⁹: vt .l.iubemus.in fi.C.de testa.⁊ sic nō pōt amplius corrigere.ſz dic ꝙ hoc ē spāle in testis.vel melius ibi loqt qñ solēnitas nec fuit seruata: nec scripta i testō.hic qñ fuit seruata ſz nō scripta. Qñ qz est erratū in eo qd ꝓtinet ad ptem:⁊ hic dixit Guil.in Spe.aut notarius vult corrigere icontinēti ⁊ admittit. Aut ex iteruallo:⁊ nō pōt nisi pbato errore p.§.illud in corpe.in auc.de eq̄. do.hoc ēt pbat testis.⁊ notari⁹ eqparant: vt.l. domitius.s̄.de testa.ſz testis pōt icōtinēti nō ex interuallo corrigere dictū suū: vt in.c.p̄terea.ex tra de testi.⁊ in.§.qa vo.in auc.de testi.in glo. mag.sic in notario. ¶ Sz qualiter ꝓstare poterit de errore si notarius trāscripsit scripturam alterius? Rūdeo tūc pducto originali: ⁊ error faciliter pbak ⁹ vt hic:⁊.l.ij.C.de de erro.aduoca. Si vo scripsit scripturā ppriā tūc si hz pthocollū pbak p oñsionē pthocolli: vt in auc. d tabel. §.pe. [c] nā ex illo vificak istrm extēsū:⁊ sic videk erratū in trāscribēdo: vt hic. Sz posses dicere q̄ re dr magis principale pthocollū q̄ publicū instrumētū.nōne potuit eē ꝙ notarius ab ipo initio ꝓfecit publicū instrm? Rūdeo nō p̄sumit: vt .d.§.pe.nā originale retinet notarius apud se: vt alijs edat cū opus fuerit: vt.s̄.d edēdo.l. argētarius.§.i.⁊ iō ipsi notario non deberet dari copia instri: vt.l.p̄tor.§.prohibet.s̄.de edē.⁊ iō dicit lex ꝙ ꝓs possit petere ꝙ exhibeak a notario originale qñ instrz qd est restitutū plene nō cōtineat oīa: vt.l.veluti.circa pn.s̄.d edē. Predicta vna nisi p̄sona notarij eēt p̄sona suspecta: vt.d.l.si qs ex argētarijs.§.i.⁊ ꝙ illd qd remāet apud notarium p̄sumak originale. pbak: qa sic solitū est fieri:⁊ sic pbak p argumētuz a solitis. qd ē ualidū in iure: vt.l.i.§.merito.s̄.ne qd i loco.pu.⁊.l.certi ꝓdictio.§.si nūmos.s̄.si cer.pe. .C.de fideiussori.

Inno. in.c. inotuit.d eo q fur.or.fusce.nō enim dicit incertū ꝙ certaz semp hūt iterp̄tationē. ar.s̄.de fi.instru.l.cū de laniōis.§.afinā.vnde vt ista equocatio cesset in litteris apostolicis poni tur p nonas idus ⁊ kalēdas vbi talis dubitatō icidere non pt.d.§.fi.de pace cōstā.⁊ vide bal. in .d.ti.in vfi. die lune .xj. exeūte ianuario: ſz an testes in istrumēto debēt poni i fi. vid bal.⁊ Odof. i.d.ti.de pace ꝓstan.sup vbo ꝓtinek. ADDE an notari⁹ possit errorem corrigere ⁊ q̄ faciāt scriptura suspectā bal. ꝓsi. .cxxvij.li.v. ⁊ an notari⁹ q errore obmisit nomē ipatoris vel pape possit illd apponere vid ang. cōsi. cxxj.⁊ qñ possit errorē suū corrigere vide pau.de cast. ꝓsi. xxxviij.

a Alia latinitas vide Bald.⁊ ang. in.l.⁊ ipator.s̄. de sta.ho.⁊ vid bal.i.l. vbū

b ¶ Viciat istrumētū vtz idictio seu defect⁹ idictiōis viciet q̄ctū seu instrumētū.d h aliqd sup data.vi.libri.i merc.p gl.i.ij.cōsti.C.circa fi.an aūt vbeat poni nomē pape fiē ipatoris i istrumēto.d h p dñz an.i.pemio decre.⁊ dic ꝙ attēdēda ē ꝓsuetudo si illa appet.c.cū dilect⁹.de ꝓsue.⁊ vide bar.i.l.notati.de ꝓdi.⁊ demō.⁊ vid oino ad mām bar.⁊ imo.⁊ bal.in .l.cū ꝓponerek.d le.ij.⁊ bal.i.ij.ꝓsti.C.i v.arma.⁊ i.l.fi.C.d fideius.⁊ in .l.error.⁊ i.l.ambiguitates.C.de testa.⁊ bar.i ꝓsilio ex fcō ꝓposito: vt ex eo tria q̄runk p bal.de pa.constā.in.v.pacta.p dñm Ant.in.c.ex litteris. de fi.instru.p bar.in cōsilio reperitur instrumentum.

ADDE an error in noie dñi vel idictiōis uiciet istrmtū ro.cōsi.cxxxv.

c ¶ Dz credi.an notario credak no.bal.i.l.iurisiurādi.C.d testi.⁊ qd not. bal.i.l.gnāliter.i vlti.no.C.d nō nu.pe.⁊ qd dixi p⁹ bar.i.l.ij.C.d resci. vē.in.q.d minore iurāte p io.an.post Spe.in ti.d istru.edi.i.v.i.⁊ i.v.ſz nūqd:⁊ qd si testis ñ recordak d die vel loco.vid q̄ dixi i.l.ij.§.fi.s̄.d aq̄ plu.ar.⁊ ibi bar.⁊ vide bal.in.l.testiū.in.viij.col.C.de testi.⁊ bar.in.l.ij. in fi.s̄.quēad.te.api.⁊ in.l.admonēdi.s̄.de iureiuran.

ADDE ꝙ notario credit in cōcomitantibus istrmtū bald. ꝓsilio.xxv.

d ¶ Faciliter pbak.adde bal.in.l.nec exēplū.C.de fal.⁊ ibi ēt qd pbak error p cōfessionem vel p dictū pape ⁊ principis

e ¶ §.pe. Et ad materiam adde Bar.in.l.sempronius pculo.de le.ij.vb

Bal. in rub. C. de fi. iustru. i. v. col. ⁊ ibi qd si nō repiť i breuiatura: ſz reperiť iſtrumētū pti traditū: an ꝓbet: ⁊ ibi an ꝑ breuiatura sola faciat fidē ad qd vltimū vide qd no. bar. in l. adstionēdi in. viij. col. s. d iureiurā. ⁊ qd no. bal. in l. cōtractus in. iij. col. C. de fi. istru. ⁊ an qſ cogat oſidere ꝓtocollū. vide bar. ⁊ bal. i. l. fi. C. de fi. istru. vbi dicit q nō niſi qs vellet notariuz redarguere d falso. idez in auē. si qs in aliq. in pnc. ⁊ in. l. fi. C. de ecdē. ⁊ vide bal. p ia. bu. i. ā. l. fi. q dicit q si notari pdit originale. d bet fieri sibi edictio a parte: ⁊ ad de ad materiam bar. in consilio. ex facto ꝓpo sito vt ex eo q tria querunt.

ADDE qñ iſtrumētū ē diuersuz a ꝓ thocollo an faciat fidem bal. ꝓsi. xluij. lib. ij.

a ¶ Quaz instrumētū dicat. vid no. bart. in. l. ij. in fi. s. quēadmo. te. api. ⁊ iſta. faciunt ad. q. vtꝫ notari de iure poſſit scribere. petr testis dixit illd idē q alius testis ſupra examinatus dixit. d quo vide i. c. cāz q. el. ij. de testi. ⁊ bal. i. l. ꝑbum volo. C. de fideicō. videť dicere q non ⁊ Spe. in ti. de teste. s. nūc tractandum. in ꝑsi. tñqz. ⁊ ant. de but. in. c. nihil. de simo. vbi ponit de iudice q dixit ꝓ nūcio sicut talis iuder quod faē ad no. p bar. in. l. i. C. si adver. lib. ⁊ ad id qd diri d teste. vide bar. i terminis. in. l. iij. s. i. s. de testi. ſz bal. in ti. de pa. cōſtā. in vlti. ꝑ. dixit ꝓbari ꝓ illū tex. aptē q si tabellio ſcripſit primo dicta vnius testis: ⁊ postea dixit idem p oia dixit alius testis ſiue ſub eadē die ſiue alia q talis ſcriptura ꝓbat testes in vnā ſniam cōcordaſſe: lz aliq dicāt q talis ſcriptura nō vz ꝓpter icertitudinē. alij qa ꝓferāt cūcē meditatū ꝓmonē. ſz ꝓma nec ſeda rō vz de quo vide p bal. in. d. ti. in vlti. ꝑbo. ¶ Ultimo adde bar. in ſuo cōſilio icipiē. ſup iqñti. q fit p dñm capitancū. ⁊ p bal. d emē. iuſti. C. in pn. ⁊ Ang. in auē. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. ⁊ Bal. in. l. amplioré. s. i. C. de appel.

b ¶ Potest probari ad materiam adde qd no. dixit Bartol. ⁊ post eum Imo. in. l. cum proponeretur de lega. ij. per glo. ibi que dicit q si testator dicat in testamento se erraſſe in gestis p ſe q ei credit. ⁊ sic videť q eo modo credi debeat ſeu credaē ꝓtibus in gestis per ſe ſi asserant in aliquo ſe erraſſe ⁊ nō requiratur alia probatio: quod est no. ꝑm Bal. ⁊ facit ad no. per barto. ⁊ Imol. ⁊ que ibi diri in. d. l. cum proponeretur. adde alium modum probandi errorem no. per Bald. in. l. etiam. C. comi. vel epi. vz q ipso facto probatur: ⁊ vide Bal. in. l. fi. C. de testa. ⁊ in. l. imperator. s. de sta. ho.

c n On potest uideri. vide Bar. in. l. i. §. si sti. de verbo. obliga. ⁊ in. l. q soliduz. vbi contradicit in eo quod hic dicit. de leg. ij.

d ¶ Aquis ff ob. ad de qd pactū de nō petendo ſeu p qd remittitur reſ vel actō dicitur ē donatio vel alienatō ꝑm bal. in. l. i. in. i. col. d bo. ma. allegat no. bar. i. l. ſiue apd acta. C. de transac. i gl. i ver. pe. iūcta gl. in v. pacto. licet aliud ſit i remittēte litē ſeu in transigente ſuper lite ꝑm eum p. l. ſi fideiuſſorem. C. de trāſactio. ⁊ not. etiaz in propoſito Bal. in. l. inter nos. C. cōta vtriuſ. iudi. ⁊ in. c. i. ad fi. de controuer. inter vaſal. ⁊ alium de beneficō. benefacit qd no. glo. h ⁊ q in varijs locis p hāc glo. tradūt doct. marie Bal. in. l. pactuz. in. xv. q. C. de col. ⁊ Ang. in. l. contra iuriſ. §. fina. ⁊ ibi Bar. in. l. tale pactum. i princi. s. de pac. ⁊ Ang. in. l. vnus. §. pactus. d pact. ⁊ in. l. pacta que s. C. de pact. ⁊ alij i. l. modestinus. et in. l. aqlius. ⁊ ibi no. moder. ff. d dona. vid doc. ⁊ maxime Alexā. in. l. creditori. C. de pac. allegātē hanc glo. ⁊ ad h not. vide Bar. in. l. ſi quis accepto. de condi. ob cām. ⁊ ibi Bald. ⁊ in. l. ſi mulier. eo. titu.

ADDE an pactū de nō petendo ſit donatio Bal. cōſi. ccccl xxviij. li. iiij. Ang. cōſi. lxxvij. ⁊. xciij.

e ¶ Ī cōdēnatione. q donator. Et qualiter fiat deductio ne egeat vide bal. in. l. ij. C. qd cū co. ⁊ ad glo. hic vide an. in. l. qui fundū de re iudi. ⁊ adde qd bal. in. c. i. in pn. dicit q gl. h ſing. idūſticte tz q ibi rōne pſone daē priuilegium: vel rōne s̄ctus vt in donatiōe nō teneť qs niſi inēztū facere pōt: dz ergo ei remitti vnde venit q bſificiū hz retinēdo ⁊ nō petendo: qa donator a donatario alimēta nō petit ei tñ p alimētis retinet. qd donat ꝑz gl. h ⁊ quā qdā tñ dānāt per id qd no. in. l. fi. hic alle. vbi de hoc per Cy. ſz ſi tu bñ cōſideres glo. h est vā: qa directe non pñt peti alimēta reuocabiē tñ donatio: qa donatari est ingrat loquor d

Item pōt ꝓbari p testes aſcriptos in inſtro q ad hoc apponunť: vt in auē. de iſtru. cau. ⁊ fide. §. ſed ⁊ ſi inſtra: ⁊. s. quemadmo. te. api. l. i. in fi. ¶ Sz qd ſi testes dicūt aliter fuiſſe q̄ inſtrm dicat ſz nō recordātur q̄liter fuerit. Rñdeo ſi h ꝓtingit circa ea q ꝓtinēt ad notariū: vt circa diē mēſez ⁊ ſimilia: ⁊ tūc qa ꝓſtat q ē erratū reſtat q credaē notario: vt dictū ē. Si vo hoc ꝓtingit circa ea q ꝓtinēt ad ꝓtes: tūc notarius nō poſſz corrigere: qa lz ꝓſtet q fit erratū nō tñ ſcit notarius qd habeat ponere: vt dictū ē. ¶ Item pōt ꝓbari error b p pñtes: ⁊ alios q fuerūt mediatores iter pñtes ꝓtes ſic ꝓtrahētes: vt in auē. de iſtru. cau. §. ſi vo moriant. ver. in his in gl. q icipit ad remunerationē. ⁊ puto q ſufficeret dictū vnius testis cū notario: qa remanēt duo: vt. d. ver. in his. Item pōt ꝓbari qñqz error p ipſos facientes: vt ſi qdā vniuerſitas fecit ſindicum vel aliū ꝓctū hoies de vniuerſite poterūt reprobare ſic fuiſſe tūc actū vel nō fuiſſe: vt extra de proba. c. tertio loco. nō dicerē idē in eo q alibi contrahūt: vt ſinguli niſi ꝓtes eēnt in cōcordia: vel eēt aliqd p qd nulli fieret ꝓiudiciū: vt ſi teſtator adhuc viueret ⁊ dicēt notariū ī ſuo teſtō erraſſe.

n **Emo dubitat.** Facio tibi vnū dubiū dicē ſtatutū hui ciuitatis ſi nō ſoluēret cētuz amputeť ſibi manus. modo iſte cōparet in iudicio ⁊ dat fideiuſſores. qd dicem dubito: ⁊ iō relinquo. videť q ſufficiat: vt. l. reſcripto. §. debitores. s. de mu. ⁊ ho.

¶ Ex. l. ſequenti.

¶ An ſit in mora debitor negans ſe dbere cētū petita: ſi lite cōteſtata dbitor ꝓbat de qnqgīta.

n **On pōt uideri.** Jaz dixi tibi tu petis a me centū. ego nego li. ꝓteſt. tu ꝓbas de qnquaginta an p li. cōteſtat. cōſtituar ī mora ⁊ vī q nō p. l. iſtā. ſz credo q iſta. l. ſic loqtur: qa rō ē īplicita: qa dixi tibi neſcio q̄tū dbeā litē ꝓteſtor: non tñ ꝓſtituor in mora vt hic: ⁊. l. in fideiuſ. in pn. s. d vſu. ſz ſi ſciē q̄tū dbeo: tūc videor eē in mora a tpe ꝓte. lit. vt. l. pupillus. §. fi. ⁊ ibi dixi. s. ti. i. ⁊. l. q ſolidū. in pn. s. de le. iij. ⁊ iſtā. q. habui piſis de facto.

f **Ere in omnibus.** Iſtā glo. hic allego tibi in. l. nō ſolū. §. ſi mandato. s. de iniur. ⁊ dic: vt ibi. tene menti iſtam gloſam.

i **A eo quod plus ſit** Hic p By. extra eo. c. plus. li. vj. dixi ī. l. i. §. i. s. de verbo. ob.

Nemo aliene. Quero qd in cā criminali: ⁊ dic: vt glo. tene mēti: ⁊ vide eā q icipit ſi aliqs obtulit: ⁊ iſtā gl. allegaui tibi in. §. ad crimē. ¶ Alteri no. q gl. dicit in pn. q ꝓtoria ſatiſdatio intelligiť cū fideiuſſo. Cōtrariū tenui tibi in. l. ꝓtorie s. de ꝓto. ſti. ⁊ ibi glo. videtur tenere.

i **A obſcuris.** Vide dy. extra. e. c. in obſcuris: ⁊. c. inſpicimus. lib. vi.

s **J quis ob.** d No. gl. hic q dicit deliberatione facta cū inſinuatiōe: ſz an egeat dixi vobis in. l. mod. s. de donat.

i **Ilud.** Tene mēti gl. q est in pn. huius. l. quia alibi ita non clare dicit.

Refertur. Tene mēti iſtā glo. ſup iſto. §. ⁊ vide gl. q icipit ſi publice populus. ī fi. dic. ſo. vt ibi p By. ⁊ extra. e. c. qd oēs tāgit lib. vj. Et not. q iſta. l. ē va quo ad oia. oēs. enī teneť quo ad penā q iſligiť vniuerſis vel ſingulis vt vniuerſis: ſz ſi tāgit aliquos tūc pñtes teneāť: vt. l. i ī pnci. s. de magiſtr. ⁊ dixi vobis in. l. qd maior. s. ad munici.

q **Ue propter.** Vide By. ī. c. ī argumētū. extra. e. li. vi. ⁊ dixi in. l. q ꝓtra rōnem. s. de legi. ⁊ in. l. ſi cōſtāte. s. ſo. ma.

c **Am quis.** Be h dic plene ī. l. ſi fūdū. §. i. s. d pi.

n **On uidetur.**

Qui iuſſu. Vid circa hoc dy. extra de reg. iur. c. q qs li. vj. ⁊ cy. C. vſi vi. l. i. ⁊ ī. l. vt vi. s. d iuſti. ⁊ iur. tene mēti gl. hic poſitā plenioré q̄ hēam.

f **Actū a iudice.** Vid dy. ī. c. ea que extra. e. lib. vi.

i **A cōdēnatiōe.** No. gl. q dicit q donator nō pōt agere cōtra donatariuz vt eū alimētet. Cōtrarium no. i. l. fi. C. de reuo. dona. ⁊ per cy. ibi.

Unicuiqz. Vide dy. in. c. mora. extra. e. li. vi.

Dolo facit. Vide extra. e. c. dolo: ⁊. s. d do. excep. l. doli dicā plene in. l. ſi ſocer. §. lutius. s. ſo. ma.

q **Ui in ius.** Hic p dy. in. c. cuz qs. extra. e. li. vi.

c **Am principalis.** Hic vt per

simplici donatiõe: ⁊ an nõ alimẽtãdo donatorem reuocet donatio. vide gl. ⁊ cy. in. l. fi. C. de reuo. dona. ⁊ dñm Abba. ⁊ Imo. i. c. ppter ò dona.

a i Impossibiliũ. p bar. in. l. iiij. §. quesitum. fi quis cautio.

b n On põt. adde Bar. in. l. nõ solũ. §. morte. in. x. col. de ope. no. nun. ⁊ tex. ⁊ ibi Bar. in. l. municeps. ad muni.

c ¶ Qõ vniuersitas. Qualiter citet vniuersitas. adõ bar. i. l. fi. quod cuiusq; vniuer. no. ⁊ vide no. p bar. in. l. aut fcã. §. fi. ff. de pe. p bald. ⁊ Cy. in. l. i. §. gbus. ⁊ i. §. qd si nemo quod cuius. vni. p archi. vi. q. i. sicut p bal. in. l. ẽt i. iiij. col. C. de execu. rei iudi. p bar. i. l. ij. C. de iure rei pu. li. xj. ⁊ qõ no. glo. de do. ⁊ ꝓtu. c. cũm ⁊ gl. Ber. i. c. bone me mo. de elec. no. bart. hic. ff. e. l. i. pnc. ⁊ fac quod no. barto. in. l. iiij. §. creditorib⁹. de fideicõ. li. ⁊ late in extraua. ad reprimẽ. in versi. citatũ. ⁊ ego dixi in. l. i. C. de decurio. p inno. in. c. hũilis. ò ma. ⁊ obe. in. c. grauẽ. de sẽ. excõ. ⁊ i. l. roma. e. ti. ⁊ p bart. i. l. aut q aliter. §. sed q seru⁹ qõ vi aut clã. vide no. in. d. l. i. C. de iur. rei pu. li. xj. ⁊ ibi videt dicere q nõ sufficit citare findicũ. ⁊ vtq; possit vocari i die veneris sancto ad sonũ tabel. babes tex. ⁊ ibi bar to. i. l. fi. ò p di. curia. li. x. Itẽ adde qõ no. bal. i auc. ⁊ oino i. iij. col. C. ne. vx. p mari. ⁊ qõ not. gl. in. l. item magistris. ò act. ADDE qliter vniuersitas sit citanda Angel. consilo. clxv. ⁊ cxcvj.

By. in. c. accessorium. extra. e. li. vi. ⁊ p Cy. in. l. intelligere. C. de lui. pig.

s Inemo. Vide gl. que incipit hanc regulam ibi: qõ nõ placet. quia ꝗ hoc prius esset obligatio q̃ contractus qui eam introducit: quod est absurdum.

i Impossibiliũ. Hic p dy. in. c. nemo potest. extra. e. titu. lib. vi.

s Iquis pregnãtẽ. Vlõ gl. q̃ incipit instituite: ⁊ ibi. §. rogatus: ⁊ dic vt ibi per glosam ⁊ Bynum.

p Upillus. Hic est melior glo. q̃ sit alibi in ista materia. ⁊ totum examinaui vobis in. l. i. ff. de nona.

n Eratius. Tene menti gl. pleniorem in materia sua q̃ sit alia: ⁊ tractat materiaz in. l. i. i fine. ff. que senten. sine appella. rescin.

n On potest. b Glo. querit si citatur findicũ vniuersitatis an constituatur in dolo. Et vide glo. que incipit pone in officiali ibi. item qd si citetur. Ista est no. glo. ⁊ videtur dicere contra casum. l. aut qui aliter. §. idez ait. ff. quod vi aut clam. ⁊ ista glo. dicit optime. Non obst. illa. l. quia ibi dicitur q̃ valet denunciatio facta sin dico inq̃tum ad excusandum vicium clandestinitatis: non q̃tum ad contumaciaz inducendã in personam vniuersitatis. Pone q̃ vniuersitas c non vult coadunare capituluz vel arengã. glo. que est extra de concessi. prebẽ. c. si capitulo. li. vi. dicit: q̃ debent citari illi q regũt vniuersitatem: ⁊ tũc perinde habetur ac si ciuitas vel vniuersitas esset citata.

n Emo alieno.

Tẽporalis pmutatio. Hic est nota. glo. que incipit cum consuetudo sit. vide quod no. per Cy. in questiõe principali: ibi circa hoc quero. C. que sit lon. consue.

l Ibertas. Hic tenet ista gl. q̃ res dotalis non possit alienari. fallit in seruo. l. iul. loqt ò fũdo dotali: ⁊ cũ ista glo. cõcordat. C. de rei vxo. ac. §. sed cum lex. ⁊ l. i. ff. so. ma. Sed obstare videtur glo. insti. qui alie. licet vel nõ. in prin. sed est glo. bona. C. ad velle. autẽ. siue a me. dixi in. d. l. i. solu. ma.

f Duorabiliores. Hic de ꝗ vt per dy. in. c. cum sunt iura partiuz obscura. extra e. ti. li. vi. ⁊ c̃.

i Iperitia culpe. Hic vt extra. e. c. nõ est sine culpa.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Si actio sit inducta in iudicio per moduz exceptionis an perpetuetur.

d Emo alieno. §. Tenporalis permutatio. vide bar. in. l. ij. in fi. prin.

n so. ma. Et hãc. gl. no. limita vt dixi post bar. in. l. de quibus. ff. de legi. p hac Bald. alle. casum in. l. fi. C. de serui. ⁊ ibi no. ⁊ d. Abb. sicc. i. c. pro illoz. de p̃bẽ. dicit q̃ gl. valde no. hic sentit q̃ ꝓsuetudo non tollat p vnã q̃ẽtionẽ quã vt dicit. seqt Io. an. in. c. fi. de ꝓsue. sed dicit ipse ego credere glo. pcedere qñ aliqs de populo facit q̃ consuetudinez alijs sciẽtibus ⁊ non contradicentibus: vt nõ tollatur consuetudo sed requiritur tñ tempus q̃tum req. fituz fuit ad inducenduz consuetudinẽ. ar. in rugula prima de re. iur. in vj. vbi dicit q̃ si popul⁹ collegialiter ⁊ directo sciente fecisz actũ contra ꝓsuetudinẽ q̃ tũc ꝓsuetudo tollere tur. ar. d. c. p illoz ⁊. c. cum accessis sent. de consti. ⁊ no. per. d. ant. in. c. ad audiẽtiã de cle. non resi. vbi sentit hoc etiaz qõ glo. h. ⁊ idẽ dicit dicẽdũ cẽ si q̃ rit an statutũ tollat p q̃ riũ actũ. adde gl. i. l. ij. ⁊ ibi bal. C. q̃ sit lõ. ꝓsue. ⁊ istã gl. alter alle. bar. vbi no. i. l. ij. i pnci. i. iij. col. sol. ma.

e Ones actões vtq; p modũ exceptiõis actio ppetuet. ad de bar. i. d. l. si aũt. §. fi. ⁊ bal. i. d. l. ij. i fi. C. ò edi. act. ⁊ i. l. cuz notissimi. §. imo. i fi. ò p scrip. xxx. an. ⁊ in prin.

f Uli tacet. p bar. i. l. i. i pn. so. ma.

g Nuit⁹ i §. Qõ cuiq; ad h bñfacit qõ no. i. l. ticia. §. ipator ò le. ij. ⁊ qõ dixi p⁹ bar. in. l. i. C. de iur. ⁊ fac. ig. i vna. q. ⁊ vide qõ not. bar. i. l. amplius. rẽ raba. in. q. q̃ro p ò̃clarationẽ materie. ⁊ ad bart. h ade qõ not. bal. p illum tex. in auc. ꝗ hodie nulla. C. de epis.

Ones actiones.

a Habetis hic q̃ actõ perpetuat ⁊ iterrũpit p lit. cõte. secus si per citationẽ. ¶ Sed q̃ro qd si p modũ exceptiõis est actio in iudicio ꝓposita vtrũ perpetuet. d. Fran. ac. dicit q̃ sic: ⁊ ẽ hic casus ibi: dũ dicẽ semel iclusẽ ⁊ c̃. ꝗ si p modũ exceptionis inducit iudicio includit: vt. l. duobus. ff. de exce. rei iudi. ⁊ l. finaũt. §. fi. ff. de neg. ge. ⁊ l. q̃ si in dicẽ. §. i. ff. de cõpẽ. si est inclusa: ergo iterrũpit: vt hic. ⁊ pro hoc. l. amplius nõ peti. ff. rẽ raba. sed illud intelligo qñ ꝓposita per modũ exceptiõis tẽdit ad eũdẽ finẽ cum actione: vt exceptio compensationis. alias secus. ita loquit gl. extra de ordi. cogni. c. cum dilectus

q Uod cõtra rõnez. Vide p dy. extra. e. i. c. q̃ a iure cõi. li. vi.

q Ui tacet. f Vide per dy. extra. e. c. q tacet lib. vi.

q Uod ipsius. Vlõ p dy. extra. e. c. si quis in ius. lib. vi.

b Sc iure. Hoc ẽ verũ i violẽtia ablatiua ꝓpulsiua seu expulsiua. sec⁹ i violẽtia turbatiua. Ista mã ñ cadit h. ꝗ i. l. si qs. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊ ibi dixi.

c Am p delictũ. Quero qd si vn⁹ est in culpa leui in faciendo: ⁊ alius i culpa leui omittendo ⁊ certe ꝓpõderat culpa in faciendo. dixi in. l. qõ nerua. ff. depositi.

Illi debet. Istõ expediui i. l. itaqz fullo. ff. de fur. ⁊ ibi feci mentionem de ista glo.

f Actum.

Non uidetur. Hẽs q̃ si p vim es expulsus tu ẽptor q̃ vẽditor non tenet: vt. l. vi pulsos. C. de actio. em. ꝗ si alius vi licita te expellit: tũc vẽditor tenetur: ⁊ vide istam. l.

i Nuitus.

Quod cuiqz. g No. gl. super isto. §. q̃ si statutuz dicit q̃ notarius priorũ nõ dz accipe sallariũ ò aliqua scriptura: an ego possũ renũciare: qa volo ei dare. certe nõ possũ renũciare: qa nõ disponit circa volẽtes dare ꝗ circa notariũ: ⁊ ad hoc no. istã gl. ⁊ sic nõ põt renũciari: cũ ò eo ñ dispõat.

p Lerũqz. Gl. hic q̃rit de legato sub cõditiõe an interim tenet alienatio dixi in. l. seruo legato. §. i. ff. de le. i. ⁊ ibi per dy.

i Are. Vide dy. in. c. locupletari. extra. eo. lib. vj.

r Es iudicata. Vide glo. hic no. de q̃ ego i. l. ingenuũ. ff. de sta. ho. plene dixi.

q Ue ab initio. Vide dy. in. c. non firmatur. extra. eo. lib. vi.

⁊ cle. vbi tenet q̃ excuset tabellio q nõ debitũ recepit a spõte soluẽte. ꝗ contra istam decisi. facit qõ no. in. l. fi. C. de indic. vidui. ⁊ in. l. i. C. de expressis. lib. xij. ⁊ vide glo. no. i. c. i. de simo.

Finis

AAAA
Prima alba
Rubrica de
rio vt super
latinus alius
BBBB
Nomine habent
administratio
distinguo aut
et comit. stip.
CCCC
Stipulatio ista
hec quoqz
de alio. ℞.
sa hic ꝟo
DDDD
Secus si tantūdem
re ad me
cognosceremus
hoc non placet
EEEE
Nemo rem
ad propositum
tempore quo
re. ℞n. nō
FFFF
Nō arbitrante
e. j. de reg. iur.
ibi: sabinus
de facto sup
GGGG
Voluit dicere
nō ꝗuenire
de actio. emp.
glo. ⁊ ibi plene

HHHH
Per deductionē
pro alijs ptibus
tionibus vno
nebitur in virilē
IIII
Deor diuidere
exceptione ꝗ
habeat tantū
possit scribere
KKKK
Usqz ad si.
cet fideiussori
ꝟo nō remune.
sed etiā iudicis
LLLL
Nat nisi sic
seu intellecte
iussorem
leficium cōmittat
MMMM
Dominij trāslatio
nisi in eadem
lega. ij. contra
Quero vtrum
NNNN
Si hominem
circa ꝑmum
modo quo ligatur
an cū cessionarius
OOOO
Et ꝑ iusiurandū
si excepto
contra petentem
ꝓcederetur

PPPP
In hac stipulatione
nam ipse semp
nem doli
fideiussoris
QQQQ
Dispositione īpedit
dicam. j. eo.
pluribus verbis
cipiū tunc
RRRR
Recte hic est
tionem furti
cum ticio
impediat compēsa.
SSSS
Modo queritur
. l. in furti in ꝑn.
te vel in capite
dñio ⁊ facit
TTTT
In alijs nō
sat in statione
cum seruus
in casibus in
VVVV
. l. in tantum
ideo nō est
fuit impositū
ꝗuer reos
XXXX
Quero quid
quero extra
cusare simul
. §. famosos

YYYY
Stinctio que.
debet ītelligi
in omni extra
incidat in
ZZZZ
In omnibus
esse de substātia
criminis regulariter
. §. i. s̄. ex qui. cau.
ĀĀĀĀ
Nā punit
tur simul
stamenta. tertia
nō iure facto
BBBB
De ap. cog.
lege iulia
lege fauia
primo īcidēter
CCCC
Si quis dicatur
preses non
dicitur in bona
audiuit publice
DDDD
Et in auc̄. vt
deniqz no.
male consulta
. s̄. si quadru. pau.
EEEE
De bonis eoꝝ
sūt iuris ciuilis
tio vt. j. ꝓx.
tem appellātis

FFFF
Sic per ea que
videatur confirmari
neces. l. si pater
citur nō est
GGGG
Seri appellatio
facie est factum
quero qd
fisco cōparasse
HHHH
Contra hoc op.
. §. i. s̄. de le. iij.
q patrie
capientis
IIII
Priuilegiuz definit
sortiebatur forum
culo preiudicet
mitti.
KKKK
Eorum officij
q talis sit
lationē vel
ob. que ex qua.
LLLL
Preterea probatur
querebatur. s̄.
sol. nō pōt

Finis.

Venetijs per Baptistā de tor
tis. M. cccclxxxiij.
die ꝑmo aprilis.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg